

Uoniam nouis superuenientibus causis nouis est remedijs succurendum: ideirco ego bartholomeus brixiēsis ꝓfidens de magnificētia creatoris apparatū decreto ꝙ duri in melio reformādum: nō detrahēdo alicui nec attribuendo mihi glosas quas nō feci: sed supplēdo defectū solū modo: ubi cometio necessaria videbat: vel ꝓpter subtractōem decretalium et diuinitōem earūdē vel ꝓpter iura q̄ superuenerūt de nouo. Interdū etiā solutōes interposuiq̄ ptermisse fuerāt a ioanne. Hec feci ad honorē dei ecclē romane: ad cuius vtilitatē oium studētium i iure canonico.

Incipit ꝓcordātia discordantiū canonum: ac primum de iure ꝓstitutionis nature et humane. Rubrica.

a Humanū genus duobus regit nāli uidelicet iure et moribus. Jus naturale est qđ in lege et in euangelio ptinet: quo quisq̄ iubetur alij facē: quod sibi vult fieri: et ꝓhibet alij inferre quod sibi nolit fieri. Dñs christus in euangelio Omnia que cūq̄ vultis ut faciant vobis hoies: et vos eadem facite illis. Hoc ē. n. lex et ꝓphe. Hinc isido. in. v. lib. ethymo. ait. Diuine leges nature: huane morib⁹ ꝓstant.

b Omnes leges aut diuine sunt: aut hūane. Diuine natura: hūane moribus cōstant. Ideoq̄ he discrepant: qm̄ alie alijs gentibus placent. Jf as lex diuina est: ius lex humana. Transire per agrum alienū fas est ius non est. Ex his verbis huius auctoritatis euidenter datur intelligi in quo differant inter se lex diuina et hūana: cū omne quod fas est: noie diuine uel naturalis legis accipiat: noie vo legis humane mores iure cōscripti et traditi intelligant.

b Humanū. g. n⁹. tractatus gratianus ō iur canonico pri no incipit a sanctionibus secū dū naturam. s. a re naturali: quod antiquius et dignius est. Lepit enim ab ipsa rationali creatura: ut instī. de rer. di. §. cōmodius. Assignat ergo multas dās iuris naturalis ad alia iura usq̄ ad. xv. di. in qua aggredit principale ꝓpositū de iure cānonico originē eius assignās

b Duobus. signatur ꝓtrariū. j. xcvi. di. duo. ꝙ illis duobus regit tāq̄ auctoribus istis tāq̄ instrumētis.

c Naturali. id est diuino.

d Moribus. i. osuetudinario iure vel etiā iure humano siue scripto siue nō scripto. xxv. q. ij. institutōis suam: nō tñ ego volo q̄ alter det mihi rez vult. i. debet velle et sic exponit ibi: habe charitatez et fac quod vis: et sic exponit ler. ff. de solu. l. i. vel expone. iubet. i. osulitur. sic ecōuerso vbum rogādi ꝓ ꝓbo precipiendi ponitur. xi. q. iij. rogo.

f Prohibet. nūq̄ inuenimus expresse ꝓhibitus in lege vl in euāgelio nisi p quandā ꝓsam. Nā vbi vnū ꝓrio ꝓ precipit: p cōs aliud ꝓhibet. sic vbi iudicat a liquid meum esse: per cōsequēs iudicat tuum non esse: ut. ff. de procur. pomponius. §. ij.

g Inferre. Sed nōne iudex vult inferre mortem reo: sed tñ nō vult ut sibi mors inferat: sed dic q̄ iudex nō infligit mortē sz lex: ut. xxiij. q. v. homicidas. et. c. cū homo vel intelligas hec oīa de operibus misericordie ad q̄ quilibet tenetur: ut. lxxvi. di. nō satis. io.

h In euangelio matthei.

i Multis. id ē debetis velle.

k Hoc est. n. i. in his ꝙ fixit. sic ponit ibi: deum time et mādata eius observa. hoc est ois bō.

l Hinc. ad probandaz diuisionem supradictā.

m Omnes leges:

o .i. omnis lex. et ponitur plurale ꝓ singulari. si enim demōstrares duas leges: vnam diuinam et aliam humanam: non pōt vere dici iste leges aut sūt humane: aut diuine. et valet talis interpretatō in rescriptis quandoq̄ cuz ita scribitur: si vera sunt. i. si hoc vez est. fic eē de ap. significauit in fi. et eē de pben. cū iam dudū. et eē de rescript. ex pte. sic. j. ij. q. i. in primis. et. ff. ō ꝺi. et de. falsa. et. ff. de sta. ho. sūma.

Di. i.

n Discrepāt. nō tamē sūt ꝓtrarie. nam trāsire per agrum alienum diuina lex ꝓmittit: hūana ꝓhibet. sed ꝓhibitio et ꝓmissio non sunt cōtraria. nam dñs ꝓmittit ꝙ rem ifidelē dimitti: apostolus ꝓhibet: ut. xxviij. q. i. iam nunc.

o Alijs. ut. j. xij. di. illa. et. j. xxxij. di. placuit.

p Alienū. sed nonne iure naturali oīa sunt cōia: ut. j. c. ius naturale. et. j. di. viij. quo iure? nō ergo aliquis ager est alienus. ió expone alienū. i. qui est alienus modo.

q Fas est. i. equum est cum subest cā: et ūmori⁹ ē trāsitus: ut. xxiij. q. ij. c. ult. Jtē iumento licitū ē comedere vuas in agro alterius: sed nō exportare. conterere spicas et comedere licitum est. vi. q. iij. c. i. iz non mittere falcem: ut. j. de con. di. v. discipulos. sed licet sit equum iure diuino tamen non est ius. i. ius nō dat ciuilem actionem. ubi enim aliquid mihi prodest et tibi nō nocet: equum est ut mihi non prohibeas: licet ius ibi deficiat: ut. ff. de aqua pluui. arcē. in summa. §. item varus. Transire tñ per agrum alienū licz in casibus. s. si seruiturem debeat: ut. C. de ser. per agrum. Item si thesaurum suum quis vult effodere. ff. ad exhi. thesaur⁹ i fi. Jtē si glans mea decidit in agrum tuum. ff. ō glā de legē. l unica. et dum quero hominem fugitiuū. ff. ō seruis fugi. diuus. et in alio casu. xxiij. q. ij. c. ult. Item dū via publica destructa est. ut. ff. quēadmodū seruꝰ amit. si locus. §. ultimo. ioannes.

Inc. 409

IBP 2446
GW 11361
HC 7882*

~~512~~

C ~~512 quin. 10 fo~~ 256.

Car: 518 quin 10 car 18 fog 259

1296009 (4)

Uoniam nouis superuenientibus causis nouis est remedijs succurendum: iccirco ego bartholomeus brixiēsis ꝯfidens de magnificētia creatoris apparatū decretorꝝ duxi in melius reformādum: nō detrahēdo alicui nec attribuendo mihi glosas quas nō feci: sꝫ supplēdo defectū solūmodo: ubi correctio necessaria videbat: vel ꝓpter subtractōem decretalium ⁊ diminutōem earūdeꝫ vel ꝓpter iura q̄ superuenerūt de nouo. Interduꝫ etiā solutōes int̄posui: q̄ p̄termisse fuerāt a ioanne. Hoc feci ad honorē oīpotentis dei ⁊ ecclesie romane ⁊ ad eōem vtilitatē oīum studētium ī iure canonico.

Cor 5 23 q inter 46, omnes sunt 6. p. f. sex (sunt quaterni et duo quinter et in primo desiderant cor et in medio sunt 6. cor. [illegible]

In nomine sācte ⁊ indiuidue trinitatis. Incipit ꝯcordātia discordantiū canonum: ac primum de iure ꝯstitutionis nature et humane. Rubrica.

Humanuꝫ genꝰ duobus regit̄ nāli uide licet iure ⁊ moribꝰ. Ius naturale est qđ in lege ⁊ in euangelio ꝯtinet̄: quo quisq̄ iubetur alij facē: quod sibi vult fieri: ⁊ ꝓhibet̄ alij inferre quod sibi nolit fieri. Vñ christus in euangelio Omnia quecūq̄ vultis ut faciant vobis hoīes: et vos eadem facite illis. Hoc ē. n. lex ⁊ ꝓphe. Hinc isido. in. v. lib. ethymo. ait. Diuine leges natura: hūane moribꝰ ꝯstant.

Omnes leges aut diuine sunt: aut hūane. Diuine natura: hūane moribus cōstant. Ideoq̄ he discrepant: qm̄ alie alijs gentibus placent. Fas lex diuina est: ius lex humana. Transire per agrum alienuꝫ fas est ius non est. Ex his verbis huiꝰ auctoritatis euidenter datur intelligi in quo differant inter se lex diuina ⁊ hūana: cū om̄e quod fas est: noīe diuine uel naturalis legis accipiat̄: noīe ꝟo legis humane mores iure cōscripti ⁊ traditi intelligant̄.

Di. i.

a Humanū. genꝰ. tractatu-

b ius gratianus đ iur canonico primo incipit a simplicioribus secūduꝫ naturam. s. a iure naturali: quod antiquius ⁊ dignius est. Cepit enim ab ipsa rationali creatura: ut insti. de reꝝ di. §. cōmodius. Assignat ergo multas dr̄as iuris naturalis ad alia iura usq̄ ad. xv. di. in qua aggredit̄ principale ꝓpositū de iure cāonico originē eiꝰ assignās

b ¶ Duobus. signatur ꝯtrariū. ī. xcvi. di. duo. sꝫ illis duobus regit̄ tāq̄ auctoribꝰ istis tāq̄ instrumētis.

c ¶ Naturali. id est diuino.

d ¶ Moribus. i. ꝯsuetudinario iure vel etiā iure humano siue scripto siue nō scripto. xxv. q ij. istitutōis

e ¶ Vult. Sed nōne ego volo q̄ alter det mihi reꝫ suam: nō tñ ego volo ei dare reꝫ meā? Expone ergo vult. i. debet velle ⁊ sic exponit̄ ibi: habe charitateꝫ ⁊ fac quod vis: ⁊ sic exponit̄ lex. ff. de solu. l. i. vel expone. iubet̄. i. ꝯsulitur. sic ecōuerso ꝟbum rogādi ꝓ ꝟbo precipiendi ponitur. xi. q. iij. rogo.

f ¶ Prohibet̄. nūq̄ inuenimus expresse ꝓhibituꝫ in lege vl̄ in euāgelio nisi ꝑ quandā ꝯñam. Nā vbi vnū ꝯrioꝝ precipit̄: ꝑ ꝯñs aliud ꝓhibet̄. sic vbi iudicat̄ aliquid meum esse: per cōsequēs iudicat̄ tuum non esse: ut. ff. de procur. pomponius. §. ij.

g ¶ Inferre. Sed nōne iudex vult inferre mortem reo: sed tñ nō vult ut sibi mors inferat̄: sed dic q̄ iudex nō infligit mortē sꝫ lex: ut. xxiij. q. v. homicidas. ⁊. c. cū homo vel intelligas hec oīa de operibus misericordie ad q̄ quilibet tenetur: ut. lxxxvi. di. nō satis. io.

h ¶ In euangelio matthei.

i ¶ Vultis. id ē debetis uelle.

k ¶ Hoc est. n. i. in his ꝯsistit. sic ponit̄ ibi: deum time ⁊ mādata eius obserua. hoc est oīs hō.

l ¶ Hinc. ad probandaꝫ diuisionem supradictā.

m Omnes leges:

o .i. omnis lex. et ponitur plurale pro singulari. si enim demōstrares duas leges: vnam diuinam ⁊ aliam humanam: non pōt vere dici iste leges aut sūt humane: aut diuine. et valet talis interpretatō in rescriptis quandoq̄ cuꝫ ita scribitur: si vera sunt. i. si hoc veꝝ est. sic ex̄ de ap. significauit in fi. ⁊ ex̄ de p̄ben. cū iam dudū. ⁊ ex̄ de rescript. ex ꝑte. sic. ī. ij. q. i. in primis. ⁊. ff. đ ꝯdi. ⁊ de. falsa. ⁊. ff. de sta. ho. sūma.

n ¶ Discrepāt. nō tamē sūt ꝯtrarie. nam trāsire per agrum alienum diuina lex ꝑmittit: hūana ꝓhibet. sed ꝓhibitio et ꝑmissio non sunt cōtraria: nam dñs ꝑmittit vxorem īfidelē dimitti: apostolus prohibet: ut. xxviij. q. i. iam nunc.

o ¶ Alijs. ut. ī. xij. di. illa. ⁊. ī. xxxij. di. placuit.

p ¶ Alienū. sed nonne iure naturali oīa sunt cōia: ut. ī. c. ius naturale. ⁊. ī. di. viij. quo iure? nō ergo aliquis ager est alienus. iō expone alienū. i. qui est alienus modo.

q ¶ Fas est. i. equum est cum subest cā: ⁊ innoxiꝰ ē trāsitus: ut. xxiij. q. ij. c. ult. Itē iure diuino licitū ē comedere vuas in agro alterius: sed nō exportare. conterere spicas ⁊ comedere licitum est. vi. q. iij. c. i. sꝫ non mittere falcem: ut. ī. de con. di. v. discipulos. sed licet sit equum iure diuino tamen non est ius. i. ius nō dat ciuilem actionem. ubi eniꝫ aliquid mihi prodest ⁊ tibi nō nocet: equum est ut mihi non prohibeas: licet ius ibi deficiat: ut. ff. de aqua pluui. arcē. in summa. §. item varus. Transire tñ per agrum alienū licꝫ in casibus. s. si seruitutem debeat: ut. C. de ser. per agrum. Item si thesaurum suuꝫ quis vult effodere. ff. ad exhi. thesaurꝰ ī fi. Itē si glans mea decidit in agrum tuum. ff. đ glā de legē. l vnica. ⁊ dum quero hominem fugitiuū. ff. đ seruis fugi. diuus. ⁊ in alio casu. xxiij. q. ij. c. ult. Item dū via publica destructa est. ut. ff. quēadmodū seruiꝰ amit. si locus. §. ultimo. ioannes.

r Ius generale. qz iustum est. nec iudex dicitur nisi iusta sit: ut. xxxij. q. ij. c. i. qñq̃ est aliquod ius quod nō est equū nec iustū ut si alicuius vxor adulteret: q ille non possit. pmouere: ut. xxxiij. di. si cuius. quod intelligo si ille postea cognouerit eaz: qz sine culpa puniri nō dz: ut. xvi. q. vij. inuētū. Jtē equuz ⁊ iustū est: ut nemo cū alterꝰ iactura locupletet̃: ut eꝛ de pe nis suā. ⁊. ff. de ꝓdi. ide. nam hoc ⁊ ñ ꝯ illā equi tatē inducta ē vsucapio siue ꝓscriptio. Jtem in quū est ut vnus puniat ꝓ alio: qz nō debet ulc̃ ꝓgredi pena q̃z reperia tur delictū: ut eꝛ de bis q̃ fi. a ma. par. c. qſiu: ⁊ ñ ꝯ hanc equitatē mul ta iura loquūtur: ut. i. q iiij. itē peccato ac dō. ⁊ vi. q. i. §. uez ⁊ eꝛ dſpō. nō est vobis. Sz dic q i oibus talibus er cā ⁊ ꝓ bono pacis uel publico inducitur qñq̃ rigoꝛ ꝯ nālez equitatē: ⁊ hoc so lum ꝓ rōe ſufficit q ita ſcriptū est: ut. ff. qui ⁊ a quibus manu. liberi. ñ fi. l. ꝓspexit.

s Eꝛ est ⁊c.

t Os lōga. Quā ꝓsuetudinē dicis esse lōgā: uel quot vi ces dicis inducere ꝓsuetudinē: nū qd illud qō bis fa ctū est: ut. xv. q. ij. ita nos: uel illā q̃ ter facta est: ut eꝛ ō ele venerabilē in fi. uel illā que sepiꝰ q̃z ter est facta: ut eꝛ ō cā pos. ⁊ ꝓpue. cū eccl̃ia ſutrina: uel illā q̃ decies facta est. ſic lōga ꝓscriptio dicit que est. x. annoꝝ: ut C. de ꝓ. lon. temp. ꝓ totū: vel illā cuius nō extat memoria: ut. iij. q. vi. hoc ꝓpe. ff. de aqua quot. hoc iure. §. ductꝰ aque: dici ꝓsueuit q in criminalibꝰ due vices inducūt ꝓsuetudinē: ſz i alijs tres nō ſufficiūt. C. de epi. audi. l. iij. in fi. io. Hoc teneas ꝓ cer to q ſm ius canonicū nō ualet ꝓsuetudo nisi ꝓscripta sit et rōnabilis: ut eꝛ de ꝓsue. c. ult. bartholomeus.

u De moribus. Nec descriptio duplicit̃ videt̃ incōueniēs ⁊ qz idē ponit̃ in descriptōe qō in descripto: ⁊ qz idē ponit̃ ꝓ specie ⁊ genere. ſz dic q aliter sumit̃ hic hoc nomē mos ⁊ aliter hoc nomē moribus: ⁊ aliter hoc nomen ꝓsuetudo. bꝰ nomē mos sumit̃ ꝓ iure nō ſcripto: ſz bꝰ nomē ꝓsuetudo sumit̃ generaliter ꝓ iure scripto ⁊ nō ſcripto: ut. j. c. primo: ſed hoc nomē moribꝰ sumit̃ hꝫ ꝓ frequētibꝰ actibꝰ hominū.

x Onſuetudo. institutū. videt̃ hic manifeste q plures vi ces nō ſufficiūt ad hoc ut aliqd dicat̃ ꝓsuetudo: nisi i ſtitutū sit q illō. ꝓ cōſuetudine āmodo fuer̃. nā pōt eē q ex gr̃a vel tolerātia hoc sepiꝰ ꝓmiſſū fit: ut eꝛ de. x̄. ſi. abbate ⁊. x. q. iij. q: cognouim⁹. vñ ſz aliqd sepiꝰ factū fit: mſi eo aio factū fit: ut in posterū fieret etiā ſi ſuo iure id facēt: tūs vſꝰ nō dicit̃ vſus: ut. ff. de itinere actuq̃ priua. l. i. §. iulian⁹ rcē ait. ⁊. l. ult. Jtē alia rōe patet q ſole vices nō inducūt ꝓsue tudinē: qz ſz plurib⁹ vicib⁹ aliqd iudicatū fit: nō tō in poste rum ita iudicandū est: qz nō ex emplis ſed legib⁹ est iudicādum: ut. C. de ſen. ⁊ inter. nemo. ſed ſm ꝓsue tudinē bñ indicat̃: ut eꝛ de eo q mit. in poſſ. cū. cum venit̃. x. rij. diſt. illa. ⁊. xxxij. di. placuit. Jtē mlta alia requirūt ad hoc ut aliqd dicat̃ cō ſuetudo: ut dice m⁹. j. di. viij. fru ſtra.

y Cuz deficit. Nō q tūc demuz recurrēdū est ad ꝓsuetudinē: cum lex deficit. ⁊ sic ē ar. q nūq̃ ſm co ſuetudines est iu dicādū: ſi ius ſcri um ꝓcipiat. ⁊ ar. j. xi. di. ꝓsuetudi nis ⁊. c. pñs. et. j. di. viij. ſi ꝓsuetu dinē. ⁊. c. ꝓsuetu do: ⁊ eꝛ de ſen. et re. iu. cū cā: et eꝛ de ſa. ꝓpe. q cle ricis. ⁊. q nō ſm ꝓsuetudinē iꝫm iura est iudicādū. ut. ff. ō sepul. vio. l. iij. §. nunc ſm hoc multa occur rūt ſcripta: ut. j. xxx ij. di. placuit. ⁊ eꝛ de eo q mit. in poſſ. cū veniſſet. ⁊ eꝛ de cogna. ſpi ſup eo: ⁊ eꝛ de arbi. cū dilecti. ⁊ eꝛ de ꝓsue. c. ij. Et oibꝰ iſtis bñt̃ q ꝓsuetudini ſtat̃ ꝯ ius ſcriptū. Soluti onē aūt iſtiꝰ qñ ꝓsuetudo ꝓiudicat iuri dicem⁹. j. vi [illegible] ſcripta iuri ſcripto ꝓiudicat ita mihi vī ut eꝛ ō ꝓsue. c. ult. etiā ſi alia nō interueniāt de qbꝰ facit mētōe io. i illo. c. frustra. b. Sz ad quā ꝓsuetudinē dicis r currēdū: an ad ꝓsuetudinē terre: an ad romanā cō ſuetudinē: an ad ꝓsuetudinē loci: an ad ꝓsuetudinez vicinaz. puinciaz: vī q ad ꝓsuetudinē ro. ut. j. xi. di. c. ult. inſti. de ſat. §. ult. eꝯ vī q ad ꝓsuetudinez loci ut. xij. di. illa. ⁊. C. ō edi. ꝓua. an in totū: ⁊ iura ꝓalli. ad hoc inducas. Ad hoc dico q iudex maxime deꝫ ꝓmo ſm canones iudicabit: deficiētibꝰ canonibus iudicet ſm leges: ut eꝛ de no. ope. nū. intellexim⁹. ⁊. j. di. x. ſi in aduto riū. deficiēte oī iure ꝓcedat ad generalē ꝓsuetudinē vl̃ etiā ꝑticularē cū defuerit ge neralis: ſz qdā tūc dicāt recurrēdū ad ꝓsuetudinem ro. deficiēte iure ⁊ ꝓsuetudine ꝓcedat de filibꝰ ad filia: ut. xx. di. de gbꝰ. ff. de legi. l. nō ꝑnt. oibꝰ defici entibꝰ ad ro. ꝓsuetudinē ꝓcedat: ut ff. de legi. ⁊ cō. de gbꝰ. ſz sit ar. q ad ꝓsuetudinē vicinaz. puinciaz sit recurrēdū eꝛ de cen. ſup eo.

z Nōe. ar. q deficiēte lege vl̃ canone pōt allegari rō: ut. xix. di. ſi romanoꝝ: ⁊ di. viij. frustra.

a Quod religioni multa enī sunt ꝯ roem: tñ ꝓgru unt religioni: ut virginē peperiſſe.

Est autez ius generale nomē multas ſub ſe ꝓtinens ſpēs.

Unde in eodē libꝛo ethymologiarum iſidoꝛus ait.

Jus genus: lex autē ſpecies eius est.

Ius generale nomen est: lex autem iuris ē species Jus autem est dictū quia iuſtum est. Omne autem ius legibus ⁊ moꝛibus constat.

Eꝛ est ꝓſti- **Quid sit lex**
tutō ſcripta **Quid sit mos**

Os est longa cōſuetudo de moꝛibus tantummodo tracta.

Quid sit consuetudo

Onſuetudo autem est ius quoddam moꝛibus inſtitutum: quod pro lege ſuſcipitur cum deficit lex. nec differt a ſcriptura an ratione conſiſtat quoniam et legem ratio commendat. Donꝛo ſi ratione lex cōſiſtat: lex erit omne iam qō ratione conſtituerit duntaxat quod religioni conueniat qō diſcipline congruat quod ſaluti proficiat. Vocatur autez conſuetudo quod in commuꝛi est uſu. Quum itaq̃ dicitur non differt utrum conſuetudo ſcriptura an ratione conſiſtat: apparet q conſuetudo est partim redacta in ſcriptis partim moꝛibus tantum utentium est reſeruata: que in ſcriptis redacta est: conſtitutio ſiue ius uocatur. que vō in ſcriptis redacta non est: generali nomine cōſuetudo videlicet appellatur. Est et alia diuiſio iuris ut in eodē libꝛo reſtatur iſidoꝛus ita dicens.

Que ſint ſpecies iuris

Jus aūt naturale est: aut ciuile: aut gentium.

Quid sit ius naturale

p ¶ Quod disciplīne. q3 hz prelat9 de rō̄e possit coercē subdi/ delinquētē: tñ disciplīnate tenet̄ tm̄ coercēre. dciat ei a d salutē: ut. xlv. di. cū beatus.

q ¶ Quid saluti. hz rō̄ fit q hō debeat pseq̄ inimicuz tñ nō ficit hoc ad sa/tē.

Quid sit ius naturale.

a ¶ Us naturale est commune omnium nationum: eo q ubiq; instinctu nature non constitutione habetur aliqua ut viri aut femine coniunctio liberoz successio z pueroꝝ educatio: cōis oīum possessio z omniū vna libertas: acquisitio eoꝝ q̄ celo terra mariq; capiunt: item depositi rei uel cōmendate pecunie restitutō violentie p vim repulsio. Nā hoc aut figd huic simile ē: nūq; iniustū sz naturale equūq; habeř.

Quid sit ius civile

b ¶ Us ciuile ē quod quisq; pplūs uel ciuitas sibi ppriū diuina hūanaq; causa pstituit

Quid sit ius gentium.

c ¶ Us gentium est sediū occupatio: edificatio: munitio: bella: captiuitates: seruitutes: postlīminia: federa pacis: inducie: legatoꝝ non violandoꝝ religio: connubia inter alienigenas phibita. hoc inde ius gentium appellař. q3 eo iure oēs fere gētes vtunt.

Quid sit ius militare.

d ¶ Us militare est belli inferēdi solēnitas federis faciendiq; nexus: signo dato egressio in hostē uel pugne cō missio. Item signo dato receptio. Item flagitio militaris disciplina si locus deseratur. Item stipendioꝝ modus: dignitatū gradus: premioꝝ honor: veluti cū corona uel torques donatur. Itē prede decisio z p personaꝝ qualitatibus z laboribus iusta diuisio ac principis portio.

Quid sit ius publicum.

e ¶ Us publicum est in sacris z sacerdotib9: z magistratibus.

Quid sit ius quiritum.

f ¶ Us quiritum est propie romanoꝝ: quod nulli tenent nisi quirites id est romani: in quo agitur de legitimis hereditatibus: uel de curationibus: uel de tutelis: de usucapionibus. q̄ iura apud nullum alium populum repiriř:

cāu mř filiū. z libert9 př onū. ff. ō agno. li. figs er. §. solēt.

g ¶ Cōis oīum. i. nihil erat. pp̄riū alicui iure diuino. vel dic cōis. i. cōicāda. tpe necessitatis: ut. xlvij. di. sicut. nā ēt fz le gē romanā tpe periculi cibaria maxime erūt cōia: ut. ff. ad l. ro. l. ij. §. cū in eadē nae in fi.

h ¶ Capiūt. hec. n. z alia q̄ i nullī9 bonis sūt: cedūt occupāti: ut insti. ō rerū di. §. fere.

i ¶ Itē depositē. Fallit i duob9 casib9: ut. j. xvij q. ij. c. ne qs. z cū dñs z deponens fil9 petūt rez poti9 restituiř dño: ut. ff depositi bona fides.

k ¶ Cōmēdate. cōmendare. idē ē qđ deponeř ut. ff. depositi luci9 tici9

l ¶ Per vim. qđ cuilibz licet: ut. ff. de iusti. z iuř ut vim. eř ō len. ex. c. iij. §. si vero i fi. de illa mā bes nōtū. xviij. q. i. in sūma. io.

m ¶ Us ciuile. vl ciuitas. sic alīq; eccl̄ia ius sibi statuit: ut. j. dis. xi. catholica. z de p. di. ij. p nūciādum.

n ¶ Humana. i. p̄eplatione dei. de cō. di. iij. c. iij. z hominū: ut. ff. ō fez. l. i.

o ¶ Us gētiū. sediū. i. hostilīū: ut. xxiij q. vij. si ō reb9. z q. v. di. cat alīqs. isti. ō rerū di. §. itē q̄ ex hostib9. ff. de acq. re. do. nāl̄. §. fi. vl dic sediū vacātiū: q̄ occupāti p cedūt: ut. isti. ō re. di. §. fere. aliqn si p̄a aucte raperet etiā rē suā cadit a dñio: ut. j. xvi. q. vi. placuit. ff. qđ me. cā. ertat. C. vij vi. si qs in tantā. nisi forte alio mō nō posset ea pseq̄ p iudicē: ut xxiij. q. ij. c. i. z. ij. z. ff. q̄ fraud. cre. ait p̄tor. §. si debitorē. io.

p ¶ Seruitutes. alibi dř q fuit9 fit inducta p ebrietatē. xxv. di. sexto die. alibi vř inducta ex pscriptōe septennij: ut dicā. j. di. vij. §. ius aūt. sz dř inducta de iure gētiū qa ius gētiū eam approbauit. nō q. eā primo inuenerit. si ergo bellum iustū est q capiť fit fu9 capiētis: ut. xxiij. q. v. dicat. z fz hoc peccat talis capt9 si recedat a dño suo: ut. xvij. q. iij. figs seruū. sed si bellū nō est iustū licitū est ei fugere dū potest: ut. ff. de cap. mhil interest. io.

q ¶ Postlīminia. postlīminiū ē ius: quo restituiř alicui res quā p captiuitatē amiserat: ut. xvi. q. iij. p̄ma actōe: nisi sint arma q̄ nō restituūř q3 illa turpiř amisit: ut. ff. e. l. ij.

r ¶ Legatoꝝ. figs legatū vel amicoꝝ vl hostiū impedit: fz canones ercōicat: ut. xciij. dist. figs. fm leges tradū hostibus: ut fit seru9 illoꝝ. ff. de legatio. l. ult. io.

s ¶ Alienigenas. ut. xxviij. q. i. caue. z. c. sequēti.

t ¶ Us militare. federis. i. pacis ꝓponēde.

u ¶ Deseraī. fm canones. q fugit in bello publico

infamis est:ut.vi.q.i.ifames.fm leges capite puni:ut.ff. de reguli.omne.§.qui in acie.io.

t Modus.j.xij.q.ij.vulterane.¶.j.xvi.q.ult.c.i.ꝯ.

u Dignitatū.qs sit dignior uel superior alio.

x Cū corona.i. manus munus.

y Uel torques.i. munus mun⁹.

Di.ij.

z Ac principis.ñ ergo oia que capiunt in bello sunt principis.¶ sic est ꝯ.xvij.q.v.dicat.vbi dicit q regis sunt oia.sed dic q principis sunt oia sed ipse tenet ea diuidere fm merita psonaꝝ xij.q.ij.vulterane.

a Us publicuz é.vñ q ledit sacerdotes uel res sacras ab oib⁹ tanq̃ p publico crimie pōt accusari.ar.ij.q.i.i primis.

b Us quiritū.a quirino.i.romulo.

d Quod nulli.ꝯ.C. de iudeis.iudei.vbi dicit q iudei vsunt romano iure.sed ibi oēs vocant romani subiecti romāo imperio:put dr ppriū romanoꝝ habere filios i ptāte put etiā gētiles sunt sub romano imperio.nā impator est princeps totius mūdi:ut.vij. q.i.in apib⁹:¶ in diuersis pūcijs diuersi reges sub eo pstituti sunt vi.q.iij. scitote.ff. ad.l. rho. ō tactu. q leuande g ergo nō vult esse sub romano iperio. nec hereditate hre pōt:nec alia q̃ b de iure romano enumerāt.ar.viij.di.quo iure.

d De legitimis hēditatib⁹:ab intestato uel ex testō delatis. Et hēditas é successio i vniuersū ius qđ defūctus hūit tpe mortis vel qđ supest deducto ere alieno.

e De vsucapionib⁹.vsucapio é acqsitio dominij p ptinuatōem possessionis tpis lege diffinit:ff. de vsuc.l.iij.

f Onstat.In hac.ij.dist. agit q̃ sint ptes siue spēs romani iuris.agit etiā q̃re leges pulares uel tribunicie uel alie sic sint appellate ¶c.

g Er est populi.oli pplus statuit leges:sed hodie ñ: q: trāstulit hāc ptātē i ipatorē:ut ist.ō iure nāli.§.ix qđ pricipi.vl dic q ppls hodie pt:¶ q dr ibi trāstulit.i. pcessit

h Qua maiores.maiores natu dicūt nobilitate antigtate dignitate scia:ut.ij.q.vij.q̃rendū.¶.c.criminatōes.

i Lebiscita sūt. Plebiscita primo facta fuerunt ppter discordiam q̃ fuit inter nobiles ¶ plebeios:ut.ff.ō or. sed ppria sunt romanoꝝ ¶ in eos solos constituta

Onstat aūt ius quiritū ex legibus ¶ plebiscitis ¶ senatusconsultis ¶ pstitutionibus pricipū ex edictis senatoꝝ siue rēsis prudentum.

Quid sit lex.

Ex ē pstitutio populi qua maiores natu simul cū plebibus aliquid sanxerunt.

Quid sit plebiscitum.

Lebiscita sūt que plebes tm̃ pstituūt.¶ vocant plebiscita eo q ea plebs sciat:vl q scisciatur ¶ rogat ut fiant

Quid sit senatusconsultum.

Enatusconsultū ē qđ tm̃ senatores pplis pscribēdo decernūt. Quid sit pstitutio vl edictū.

Onstitutio uel edictū est qđ tm̃ rex vl imperator pstituit uel edidit.

Que sint responsa prudentū.

Esponsa prudentū sunt q̃ iurisconsulti rndere dicuntur psulentibus:vnde ¶ respōsa pauli dicta sūt. fuerūt enim quidā prudētes ¶ arbitri equitatis:qui institutiones ciuilis iuris cōpositas ediderūt: quibus dissidentium lites contētiones q̃ sopirēt.

Que sint tribunicie uel pulares leges.

iuſ.l.ij.§.hisdē tribus.

k Onstitutio uel edictū est. ppie cūt pstituti ões pncipū ¶ edicta proꝝ. dr eq edictum iudicis.ut.xxxij.q.iij.de illicita.

Vedam etiā leges dicuntur ab his qui eas pdiderunt:ut cōsulares tribunicie: iulie:cornelie.nā sub octauiano cesare suffecti psules papius ¶ pōpeius legem tulerūt: que a noibus eoꝝ appellatur papia ¶ pompeia pmiēs patꝝ premia p suscipiendis liberis sub eodē quoq; impatore falcidius tribunus plebis legez fecit:ne qs plus extraneis in testamēto legaret q̃ ut quarta pars supellet heredib⁹:ex cuius noie lex falcidia est nominata. Quid sit lex satyra.

Atyra vero lex ē: que de pluribus simul rebus logꝝ dicta quidē a copia rerꝝ ¶ quasi a saturitate.vñ ¶ satyrā scribē ē poemata varia cōdere:ut oratij iuuenalis ¶ persij

Quid sint hodie leges.

Odie leges noualiū cōmerciorꝝ sūt ab ysula rhodo cognominate:in qua antiquitus mercatorꝝ usus fuit.

Ones he species secularium legū ptes sūt

Sed quia pstitutionuz alia est ciuilis:alia ecclesiastica.ciuilis vero forense uel ciuile ius appellat.quo noie ecclesiastica cōstitutio appellet videamus. Ecclesiastica cō

l Ro osa. olim cuilibz totā hēditatē suā reliquere alteri: sed falsidia statuit q quarta p hereditatis dz cuiq; legitimis heredib⁹. Est āt triplex falsidia. Una et debita iure nature q̃ petit legitimo hēdi. Alia debita iure institutois quam iure heres in 1⁹ petere cuius hēditas est exhausta.io. Et istas duas pōt hodie hre filij instituti⁹ ex ō testa.rainaldus.¶ ita cessat opinio dñoꝝ.C.ad l.fal.q̃q̃.b.Tertia q̃ dr q̃rta trebellianica:¶ ppetit heredi instituto q rogat⁹ é hereditatē alteri restituē:ut legit ex testa.rainuti⁹ io.

Di.iij.

m Sopirēt.nec n.ix iudici ab eo zū rēsis deuiare: ut sisti.ō iure nāli §.rēsa.

n Uedā premia.hec fuerūt pmia q̃ figs hēret rome tres filios:ī italia quattuor:in prouincia.v. non poterat vocari ad onus tutele.insti.de excu.tu.in princ. uel aliū pstitutū est q̃ figs hz mins q̃.xxv. annos excludit ab honorib⁹:tū si esset.xx.annoꝝ.¶ haberet.v. filios:numer⁹ filioꝝ suppleret nūmeꝝ annoꝝ.ff.de mune.¶ ho.l.ad rē.¶.ff.de mino.l.ij.

o Atyra.de hac satyra nihil habem⁹. ix tangit in C.de lati.libe.l.vnica ī pn.¶ in proemio. digestoꝝ.§.et antea in fi.

p Hodie.Iniquissima ē illa lex.s. q̃ patientib⁹ naufragiū inhabitatores oia auferāt:ut.ff.e modestin⁹. ix hodie lex illa correcta é.C.ō furi. aucnauigia.¶ ex de psue.c.fi. imo tales sunt excōicati ipso iure:ut ex de rap.excōicamus.

q Ones. Sed quia.ē.tractauit de speciebus

o secularū legum:mō vult tractare de eccle-

fiasticis ꝓstitutoibꝫ q̄ varijs notibꝫ appellant. qñq; illud appellat canon: qñq; decretū: qñq; decretalis epla. Canon dr id qđ statuit i vniuersali ꝯcilio. et ꝺ briga. altricatoris. Decretū dr qđ papa statuit ꝺ cōcilio cardi. suoꝝ ad nullū ꝯsultatione. Decretalis epla dr quā statuit papa uel solus uel cū cardinalibꝫ ad ꝯsultatoes alicuꝫ edidit. Ꝫt adhuc alias inuenimꝫ appellationes canonice cōstitutōis: ut dogma: madatū iterdictū: sanctio: ut xxv.q.ij.figs dogmata. Dogma ē qđ ꝓfitit i doctrina fidei rp̄iane. xxiij. dist. q epus Mādatū qđ cōfitit in doctrina ꝺ moribꝫ. xxij. di. bis igit. Interdictū in quo nulla pena adijcit. Sanctio ubi pēa adijcit. xxxvi. di. c. ij.

r ANon. hꝫ ät canō siue sequattuor speciē ut. xxv.q.ij. siquis dogmata.

s REgula. alioꝝ sum. ergo si regula nūq; ꝯtinuit alioꝝsū ois regla ē ius. male ergo dicit ler q̄ ita diffinit regulā. Regula ē q̄ rē breuiter enarrat. nō ut er ea ius fiat. ff. de reg. iuris. l. i. Ad hoc dicas ꝙ illud appellas regulam in qua aliqd generaliter statuit nō admittis exceptoibꝫ. secū dū hoc ex regula ñ sumit ius: ꝛ ita loquit ler. sed si appellas regulā id quod includit in se suas exceptōes secū dū hoc regula nūq; fallet: ꝛ ita sumit ꝺ io.

t ¶ Porro. vꝫ. legato. ad hoc spāliter destinato. licz enī aliqs sit generalis legat⁹ nō tñ pōt facere generale uel etiā ꝓuinciale ꝯciliū: q: ea q̄ spāliter ro. pōtifici ꝓcessit mandata generali iurisdictōe nō trāsferrit: ut ea de offi. le. ꝙ trāsl. ītōem. ꝛ mādata generali iurisdictōe ꝯciliū nō pōt exercere is cui mandat ut. ff. de offi. ei⁹ cui mā. est iuncta. l. ij. Sed numqd metropolitani in suis ꝯciijs pñt cōdere canones: non vt: ut. j. xvij. di. nec licuit. ꝛ. c. se. ar. ℞. j. ri. di. catholica. ꝛ ꝺ cō. di. iij. c. i. dicas ꝙ de quis negotijs ꝛ de his que spectāt ad omnes pñt cōdere cānones. ꝺ magnis rebꝫ ñ pñt: ut. xvij. di. multus. ꝛ. xxiij. q. i. quoſ.

u PRiuilegia. priuatoꝝ. Priuati dicūt. ꝓprie q̄ nō sūt cōstituti in aliqua dignitate: ut. xxiij. q. i. g ℞ Sed ꝺ priuati dicūt oēs exēpti a iure cōi siue sit collegium siue aliū spāliſ pſona. vij. q. i. petisti. ꝺ prꝫ rō q̄re ẏba posita i priuilegijs potꝫ ponūt cāliter q̄ ꝺitionaliter. cum dr sic. iuste possides si illud ẏbū inuenis i priuilegio exponas sic ꝙ ga. ꝛ hac rōe. q: cū priuilegiū sit ler ꝛ ler dz exire cta: ut. j. di. pr. c. erit q̄ ẏba priuilegij dñt exire cta. hāc rōez assignāt inno. et ꝺ. Ab. fi. abbate. io.

r ¶ In priuato. i. priuatis

a OMnis ät pmittit Tribꝫ mōis dr aliqđ pmitti. Uno mō qđ nullo iure ꝓhibet ut fas nuptias ꝓhibē: ut. xxxi. q. i. hac rōe. Scōo mō qđ ℞ ꝓstitutōes hūanas indulget ut ꝓhibē i. v. gdu: ut. xxxv. q. iij. q̄dā. ꝛ est hec ẏa pmissio ꝛ dr absoluta pmissio. Tertiō mō dr illicitū pmitti ut magꝫ illicitū vitet ut comessatōes die dñico: ut di. iij. deniq; ꝛ pmittit adulteriū ne fiat homicidiū: ut xxxij. q. ij. si qđ ueri⁹ et

Di. iiij.

pmittit subdiacono habē vnā: ne peccet cū pli⁹: ut ex q cle. ult. uo. significauit: ꝛ hec dr ꝓpatua pmissio ꝛ potꝫ appellat tolerātia q̄ pmissio ꝛ scōz hāc pmissionē dic canō: ꝙ ea q̄ pmittimus ñ approbam⁹: ut. xxxi. q. i. hac rōe. ꝛ fm hāc pmissionē dic decre. ꝙ nisi ta toleram⁹ q̄ si i iudiciū deducēm⁹ cassaret: ut ex ꝺ pbē. cū iā dudū. io.

permissio ꝺ nō tollerantia

b ¶ Ut q cedē. ſz nūqd iudex ecclesiastic⁹ pōt talē dictare sniaz i cā sāguinis cū nec cāe sanguinū possit interesse: ut. xxiij. q. viij. bis a quib⁹. ſ. d dic ꝙ iudex ecclesiastic⁹ pōt dicē ius interrogāti. sed nō pōt illud ꝺcipe uel ꝓsule. sic. v. q. ult. delatori. ꝛ. xxiij. q. ult. pessimam. io. sed videt

r hodie cōnectū de excess. prel. ex lris. bar.

c ¶ Fecerit. ut de pe. di. i. figs cum tele.

d ¶ Eius. i. legis. e ¶ Premio. i. pmissione.

f ¶ Moderat. passiue.

g ¶ Aut ꝺcipit hoc respicit superiora.

b c Aula. hic intitulat. iiij. di. in q̄ ostēdit q̄dā leges sint īmūte. Secūdo ostendit q̄ sit cōsiderāda in ꝓstituendis legib⁹. Ultimo ostendit quasdam leges esse abrogatas per ꝓtrariam cōsuetudinem. io.

i FActe sunt. coerceat. nā p leges nemo cogit bñ facē. ſz malefacere. ꝓhibent: ut. xxiij. q. v. ad fidem.

l¶ Tutaq; .i. ut. boni inter malos gete viuãt: ut .xxiij. q. v. ñ l fruſtra. ioannes.

Qkit aũt lex honeſta. Quia in iure nõ tã deſiderat iuſtitia q̃ honeſtas: ut. xxxvq .iij. poſſo.

m¶ Juſta. alit. n. nõ eſt ius niſi ſit iuſtum: ut .ſ. di. i. ius generale.

n¶ Poſſibilis. q; ſi de impoſſibilitate legis quis tráſgrederet: fruſtra imputaret ei ad penaz: ut xv. q. i. nõ eſt. xxiij. q. iiij nabuchodonoſor: et .ff qñ ap. fit. l. i. §. dies aũt iſtos.

o¶ Secũ dũ nãm. i. nãle rõnem. ſ. di. i. conſuetudo. io.

p¶ Cõſuetudinẽ. q; ſi ẽ ꝯſuetudinẽ inhabitãtiũ p ꝛriã cõſuetudines abrogatur: ut. j. eo. §. leges. x. c. ſtatuim⁹. Jtez q; ꝯſuetudo interpꝛetatur legẽ: ut eẽ de. v. ſig. abbate. ff. de legib⁹ cũ de ꝯſuetudine.

q¶ Loco. q; in aliquib⁹ locis aliqua ſtatuũtur q̃ alibi nõ reciperẽt: ut. xxxi. di. añ. x. c. aliter. Jtẽ in iure ꝓſtituẽdo ꝓſideꝛãda ẽ vicinitas locoꝝ uel remotio: ut. lxiij. di. cũ longe.

r¶ Tẽpoꝛis. oſa. n. debẽt ꝓuenire ſuis tpib⁹ ut. xxiij. q. iiij. ſi eccla.

s¶ Neceſſaria. q; nõ niſi inſtante neceſſitate ius ſtatui dꝛ: ut. xxix. di. rſe.

t¶ Laptõe. ne aligs captioſe poſſit eã interꝓtari. uel etiã ne alicui laqueus pareꝛ p eã. io.

u¶ Pꝛiuato. tũc. n. eſſz pꝛiuilegiũ.

a¶ Niſtis iudicẽt. cũ ergo papa vult ꝙdere canones epi⁹ꝓñt ꝙdicẽ: x dicere: canõ iſte nõ ꝓuenit ꝓſuetudini regionis nꝛe: ut. ſ. e. c. ꝓxumo. Sz nũqd potius ſtabit ſnie apoſtolici vꝛ cium epi⁹ꝓ: videt ꝙ oium epi⁹ꝓ. q; oꝛbis maioꝛ eſt ꝛbe: ut. xciij. di. legim⁹. ar. ꝙ inia pape ꝓualet: ut. xxv. q. ir. veniã. nã etiã erroꝛ pꝛinci audacia: tutaq; ſit inter ipꝛos innocẽtia: x in ipis ipꝛob fomidatõ ſupplicio refrenet audacia x nocendi facultas. Preterea in ipſa conſtitutione legũ maxime qualitas cõſtituendaꝝ obſeruãda eſt: ut ꝓtineat in ſe honeſtatem iuſtitiam poſſibilitatẽ conuenientiam xc. que in eodẽ libꝛo iſidoꝛus enumerat dicens.

Qualis debeat eſſe lex.

Qkit autem lex honeſta iuſta poſſibilis ſm naturam x ſm conſuetudinẽ patrie loco tempoꝛiq; ꝓueniẽs: neceſſaria x utilis: manifeſta quoq; ne aliquid per obſcuritatẽ incautum captione ꝓtineat: nullo pꝛiuato cõmodo ſed p communi ciuium vtilitate conſcripta. Jdeo aũt in ipſa conſtitutione iſta conſideranda ſũt quia cum leges inſtitute fuerint: non erit liberuz iudicare de ipſis: ſed oportebit iudicare ſm ipſas. Vnde auguſtinus ait in li. de uera religione.

De legibus tunc eſt iudicandum cum inſtituũtur non cum inſtitute ſunt.

Niſtis tempoꝛalibus legibus q̃q; de his homines iudicent cũ eas inſtituũt. tamen cum fuerint inſtitute x firmate non licebit iudici de ipſis iudicare: ſed ſm ipſas.

¶ Leges inſtituũtur cum ꝓmulgantur: firmãtur cum moribus utentium approbãtur. Sicut enim moꝛibus utentiũ in contrarium nõnulle leges hodie abꝛogare ſunt: ita moꝛibus utentiũ ipſe leges confirmantur. vnde illud teleſphoꝛi pape quo decreuit ut clerici generaliter a quinquageſima ieiunandi ꝓpoſitum ſuſciperent: x a carnibus x illicitis abſtineret: q; moꝛib⁹ utentiũ pis ius facit: ut. ff. de ſepul. le. l. iij. in fi.

b¶ Licebit. ar q; ſeꝛ eſt approbatũ ammõ nõ poteſt repꝛobari: ut. viij. q. ij. dilectiſſimi: x. c. licet. x. xxxij. q. v. horrendus.

approbatum nõ eſt: aliter agẽtes tranſgreſſionis reos non arguit. Vnde teleſphoꝛus urbis rome archiep⁹ omnibus epiſcopis.

Septẽ hebdomadibus a carne x delicijs ante paſca clerici abſtineant.

Statuimus ut ſeptem hebdomadas plenas ante ſanctũ paſca omnes clerici in ſoꝛtem domini uocati a carne ieiunent: quia ſicut diſcreta debet eſſe vita clericoꝝ a laicorum conuerſatione: ita x in ieiunio dꝛ eſſe diſcretio. Was ergo ſeptẽ hebdomadas omnes clerici a carne et delicijs ieiunent: x hymnis et vigilijs atq; oꝛatõnibus inherere die noctuq; ſtudeant. Jtem ambroſius in libꝛo ſermonũ.

Septimam hebdomadam teleſphoꝛus quadrageſime addidit.

Quadrageſima ſex ſeptimanas habz. cui addidit teleſphoꝛus põtifex. vij. hebdomadam: x uocatum eſt hoc tempus quinquageſima.

¶ Qõ ſimiliter de eo capitulo eſt intelligendũ: quod beatus gregoꝛius auguſtino anglorum epõ ſcribit dicens.

Quinquageſima ieiunandi ꝓpoſitum ſumant quos eccleſiaſtici gradus dignitas exornat.

Omnes ſacerdotes x diaconi x reliqui omes quos dignitas eccleſiaſtici gradus exornat: a quinquageſima ꝓpoſitum ieiunandi ſuſcipiat. quo x aliquid ad penſum ſancte inſtitutionis adijciant: et eoꝝ qui in laicali oꝛdine cõſiſtunt obſeruantiam ſicut loco ita x religione pꝛecellant. De ipſa xo die dominica he ſitamus: quidam dicendũ ſit:

c¶ Leges abꝛogate. abꝛogare ẽ in totũ tollere legem. derogare ẽ ꝓ parte detrahẽ legi: ut. ff. de ỽb. ſig. derogat. Sz q̃liter põt populus abꝛogare canonẽ: cũ nõ poſſit cõdere canonem marie ex quo tota ꝓtãs tráſlata ẽ in pꝛincipem? Sz dic ꝙ nõ põt abꝛogare niſi per expꝛeſſũ conſenſũ pape: ut eẽ de ꝓbẽ. cũ iam dudũ. lx q. dam diꝛerunt ꝙ ſufficeret ſola ſcientia pape. io. lz credo ꝙ ꝓſuetudo rõnabilis x ꝓ ſcripta tollit legẽ ut eẽ de ꝓſuet. c. ult. etiã ſine ſcientia pꝛincipis difficile nõ eſſet eum oẽs ꝓſuetudines q̃ ſeruãt ſcire. b.

d Statuim⁹. ut ſeptem iſtis duob⁹. c. obſtat. j. ỽ cõ. di. iij. a ſacerdotib⁹ ubi q̃drageſima ꝓcipitur ſuari. ſed dic ꝙ iſtud. c. ñ tenet q; hodie quinquageſima nõ ſeruat cuz ipſa celebꝛet poſt paſca. io.

e¶ Clericoꝝ. alias viles ꝛeputãt e. q. i. viliſſim⁹.

f Quadrageſima.

g Omnes ſacerdotes. dignitas. Dic hẽs ꝙ qlibet oꝛdo eccleſiaſtic⁹ dicitur dignitas ſiue honoꝛ: ut. i. q. i. reputantur. Q̃q; ſeculares poteſtates

dicũtur dignitates. xrriij. q. v. administratores. Oñ q̃ ꝓlãtes hoies dicũt hr̃e dignitatẽ ꝑm q̃ fui dicũ tur hr̃e dignitatẽ: ut. ff. de usuf. sed ⁊ figd. §. i. er h° ꝓz clericos ñ eé ꝓuatas ꝑsonas: cũ ille sole dicãt ꝑti uate ꝑsone q̃ non hñt dignitatẽ: ut xrriij. q. i. q̃ ꝛ.

h Ad pẽsũ. i. ad quãtitatẽ: ut sint due ptes.

i Sicut loco. i. dignitate. ⁊ est h̃ ar. q̃ q̃ ꝓcedit a liũ dignitate dz eũ ꝓcedere etiaz i n aliis: ut. i. q. i. vilissimus. io.

k Dominica cã nisꝑuigij.

l Desitam⁹. nõ qd iuris fit: sz qd statuẽdum sit ne scãdalũ oriat. C. de testa. l. omniũ i. q. ij. q̃ꝓio.

m Et seculares et ꝓ id est.

n Cõsuetudine ar. q̃ cõsuetudo excusat i delictis ut hic. ⁊. xxrij. q. iij. obijciũt. ⁊ ex de tẽp. or. sane. sz ꝓsuetudo ñ mi nuit peccatũ sed auget: ut. xrriij. q. i. scisma. xxrij. q. vij. flagitia. ex de sim o. nõ satis. im mo ꝓsuetudo ve niale peccatũ fa cit, mortale: ut. x xv. di. §. criminis So. ꝓsuetudo ex cusat a pẽa tꝑali: sed nõ a iebẽnali

o Uenia. qd est ergo q̃ dr alibi nũq̃ esse veniam ꝓdatã impenitenti: ut. xriij. q. ij. legatur. iõ itelligas de venia pene nõ de venia culpe tolerat. ergo §§. crimẽ tale ꝓpter periculũ scismatis vel scãdali. vñ nõ est dicẽdum q̃ ignoscat eis ih nõ puniat eos ꝓpt multitudinẽ uel scãdalũ. sustinẽda enĩ sunt crimina rõe scandali uel scismatis: ut. xriij. q. iiij. nõ potes. ⁊ rõe multitudinis: ut. l. di. ut ꝓstituere. hodie ñ tole rat: ut ex de vi. ⁊ bo. cle. a crapula.

p Petores. hec ẽ ꝓparatiua ꝓmissio.

q Sanguinẽ. Sic q multũ corrigit offendit. ut. rlv di. cũ beatus: ⁊ alibi dr noli esse nimiũ iustus: ut de pe. di. i. serpẽs. ij. q. vij. de his.

r Par. i. equũ ⁊ iustum.

s Ab oibus. q. dicat ex quo caro ꝓhibetur ergo ⁊ omnia que de carne ꝓcedunt.

t Sementiuam. i. semen.

nis reos non arguũt: alioquin his non obedientes ꝓprio ꝓ uarentur honore: cum illi qui sacris nesciunt obedire cano nibus: penitus officio iubeantur carere susceptο. nisi forte quis dicat hec non decernendo esse statuta sed exhortando conscripta. Decretum ℣o necessitatem facit: exhortatõ autem liberam voluntatẽ excitat.

Ec que de ꝓuilegijs et ceteris infra positis

scripta sunt: tam secularibus q̃ ecclesiasticis legibus ꝓueniũt. nunc aũt ad differẽtiam naturalis iuris ⁊ cetero rũ reuertamur. Naturale ius inter omnia ꝓmatum obtinz tẽpore ⁊ dignitate. Cepit. n. ab exordio rationalis creaturę. nam nec variatur tempore sed ĩmutabile semper permanet. Sed cum naturale ius in lege ⁊ in euangelio supra dicatur esse cõprehensum quedam aũt contraria his que in lege statuta sunt nũc inueniũtur concessa: non uidetur ius naturale ĩmutabile permanere. Jn lege nãq̃ ꝓcipiebatur: ut mulier si masculũ pareret. xl. si vero feminam. lxxx. diebus a templi cessaret ingressu: nunc autez statim post partum ecclesiam ingredi nõ ꝓhibetur. Jtem mulier que menstruã patitur ex lege ĩmũ

u Sumptuosiora. Sz paruos pisciculos pot hõ comedẽ: ut. j. lxxxij. di. presbyter.

x Alioquin. ar. ex quo vnũ ꝓcedit ergo oĩa similia intelligũt esse con cessa: ut. j. di. ꝓri. ad eⁱ⁹ ⁊. xxvij. di. q. interroga sti. ⁊. xxij. q. ij. figs ꝓ testamẽtum.

y Hec ⁊ si ꝓscripta. et q̃ exhortat mãdatoris opa nõ fungit. ff. de his q̃ no. infa. ob hec ẽba.

Di. v.

a Ec que. In hac

b v. di. incipit assignare dr̃as iuris nãlis ad alia iura. Notandum ergo q̃ ius nãle i quat tuor differt ab aliis iuri bus: in origine: dignitate: ãplitudine: ⁊ ĩmutabilitate. Jn origine differt q̃ incipit ab exordio rõnalis creature: ut insti. de rer. di. §. primodi⁹. sz alia iura oriũ habẽt ab inuentõe hominũ. j. di. vi. c. ult. Dignitate differt: q̃ hoc ius nullam patit ĩmutatõem. naz si qd est ꝑ se iuri nãli, illud imquũ est. Jtez amplitudine: q̃ iure naturali oĩa sunt cõia: sz hoc nõ est alio iure. Jtẽ sententie rigore: q̃ ꝑ ius naturale nulla fit dispẽsatio sed aduersus alia iura sepe. Cepit enim per intelligẽtiã nõ ꝓ essentiam. immo veri⁹ posset dici q̃ cepit quo ad vsũ q̃ ius nãle. i. nãlis egras ab eterno fuit nisi velis itelligere iure diuino. illud. n. ꝑmo fuit. q̃ esset redactũ in scriptis.

b Sz ĩmutabile q° ad ꝓcepta ⁊ ꝓhibitões: ut di. vi. §. ult.

c Sed cũ naturale. obijcit ꝑ id qđ dixit: q̃ ius naturale ñ mutat. ⁊ ꝓbat per tria sequẽtia capitula q̃ mutetur. Solutõem ponet. j. di. ꝓri. §. his ita. ⁊ ẽ talis obiectio magistri puerpa ⁊ mẽstruata usq̃ ad certũ tꝑs ꝓhibebant intrare eccl̃am: sed mõ neutra ꝓhibẽt: ⁊ hec ꝓhibitio est de iure naturali: ergo restat q̃ ius naturale sit variatũ.

d Ql. qr tot dieb⁹ mortu⁹ est partus añ infusionẽ aĩe. sed fetus femini⁹. lxxx. dieb⁹. ꝑm hoc videt: q̃ tpe quo ꝓcipit deberet abstinẽ. sed rõe dubitatõis sec⁹ ẽ: q: nescit q° tpe

ꝓcipit. Itē q̄ nescit vtrū masculū uel feminā pariat. ꝛo.

e Q Vm enixa. si mulier. qdā libri bñt cū enixa sed illud ē palea vsq; ad hūc locum. f Pōdere peccati. sed nōne i breuiario legit i pniali. theodori: q̄ femina p̄ ꝓtuz masculi abstinebit. xxviij dieb⁹ ab ingressu eccl'e sed post partū femine. lxvi. si aūt itrabit tot diebus penitebit i pane ⁊ aq̄. quot dieb⁹ ifuit ecclaz ⁊ q̄ illi dieb⁹ ꝑmisceat ei. x. dieb⁹ pēitebit i pane ⁊ aq̄. Itē ꝓsuetudo ē ꝑuia illis. c. g̃g. sed illō theodori intelligas de ea q̄ nō ex deuotōe intrat uel de illa q̄ fine necessitate intrat. sed verius credo q̄ pōt intrare siue sit necessitas siue ñ ut ex de pur. post partū uolēs ꝓsuetudo tñ se in cōtrariū habet.

g Penā. afflictis enī nō dz afflictio addi: ut vii. q. i. cū ꝓcussio. illud tñ fallit q̄ corrupta per violētiā nō ꝓsecrat. j. xxvi. di. acut. ⁊. ⁊. xxxij. q. v. alle aūt. ⁊ mutilati mēbris nō ꝑmouēt: ut. lv. di. p totum.

h B Aptizari. moza. ar. q̄ moza ē vitanda ubi timet periculū: ut. xxxiij. di. de syracusane. ⁊ de cō. di. iiij. ne q̄ abfit. ar. ꝯ. ff. de iudi. si de bitori. ⁊. ff. de solu. l. q̄ dicim⁹. ſo. illud in ꝓtractib⁹: istud i periculum anime. ꝛo.

i A Deī. ablactet. Tēpus ablactatōis bē appellat tps post partū q̄n mulier nimis abundat lacte: ⁊ nisi extraheret per puer oporteret ipsam infirmari. ꝛo aūt ꝓhibet ipe⁹ illis ꝓmisceri cū eis: q̄ ex tali cōtu nascūt morbosi et leꝓsi. Sed si mulier petat debitū a viro tēpore mēstrui uel tpe purgationis: dico q̄ nō redderet debitum ei: nisi timeret fornicatio ei⁹. xxj. dist. duo mala. Itē si vir petit debitū tpe mēstrui a mulier: mulier negabit ⁊ exponet ei cām quare da esse reputabatur: nūc aūt nec intrare ecclesiā nec sacre cōionis mysteria ꝓcipere inhibetur: sicut illa que parit uel illud q̄ gignit: nec statim p⁹ partū baptizari ꝓhibet. U ñ eidem augustino angloꝝ epō gregorius scribit dicens.

Mulier enixa gras actura ecclesiā intrare ñ ꝓhibet

Palea.

Q Vm enixa fuerit mulier p⁹ quot dies intrare ecclesiā debeat: testamēti veteris ꝓceptione didicistis: quia ꝑ masculo. xxxiii. ꝑ femina autem lxvi. diebus debet abstinere. quod tñ sciendum quia in mysterio accipiat. nā si mulier ea dē hora qua genuerit actura gras intrat ecclesiā nullo pōdē peccati grauat. voluptas etenim carnis nō dolor in culpa ē. In carnis aūt ꝓmixtiōe voluptas ē: in ꝓlis uero partu dolor ⁊ gemitus. vñ ⁊ ipsi ꝑme mulieri dr̄. In doloribus paries filios. Si itaq; enixa mulierē ꝓhibemus intrare ecclesiam ipam: eius pena vertim⁹ in culpā Mulierē enixā uel q̄ ab ea gignat eadē hora nihil ꝓhibet baptizari.

B Aptizari aūt uel enixā mulierē uel hoc quod genuerit si piculo mortis vget: uel ipa eadē hora qua gignit: uel eadez etiā qua natū est id q̄ gignitur: nullo mō ꝓhibetur. ne dū hoc tps ad ꝓbendū redēptionis mysteriū queritur: interueniēte paululū mora in uenirt non valeat qui redimat

Item augustinus.

Anteq; puer ablactet uel mater purificetur: ad eius cōcubitum vir non accedat.

A Deius ꝛo ꝯcubitū uir suus accedere nō debet quousq; nō pōt. ff. de sek. l. q̄ dicimus.

k P Rohibētur. i. sub forma ꝓhibitōis dissuadent sic exponunt quidam.

l I Nmita. hoc est regulare ut q̄ gs iuit⁹ patrē q̄ ñ afferat ei ꝓiudicium: ut h. ⁊. l. dist. ꝓsbyteros. ⁊. C. q. petāt tu. cū mīribus. ⁊. C. de iudi. ⁊ sub. l. i. C. de ap. ꝓses. arg. ꝯ. j. lv. di. c. ult. xlii. di. c. ult. C. de cōdi. instr. legatū. Itez ar. q̄ q̄ fuit ab infantia ⁊ nolētibus eis ꝓputari ñ debēt: ut de cō. di. v. discipulos. xv. q. i. aliquos. ⁊. q. vi. c. i. ⁊. xxvi. q. ij lotharī⁹. ꝛo. Sofi aliqs cogit coactōe absoluta a ligd facē ꝯ deum nō ꝓputat ei quo ad deū: sec⁹ si cōditionali coactione: ut ex q̄ me. cā sacris. l. di. ꝓsbyteros. In cōtractib⁹ si aliquis cogit ꝑ metū qui debuerit cadere in ꝓstātem viruz. nō imputat ei ut ibi. ⁊ ex q̄ me. cā ad audiētiam nisi sua inciderit in talez metū. ut ff. q̄ me. cā si mulier. sed in ordinibus sec⁹. nā figs ꝑ vī mutilet ꝓmouēt ñ ꝓt: ut ex de corp. vici. exposuisti. ⁊ corrupta ꝑ vim nō ꝓsecrabit inter vgines: ut. xxvij. q. v ille. ⁊ hoc fit, ꝓpē fuerētia sacrōz fichmibi bartholomeo bzriēsi vr bzeuit distinguēdum.

m I Quod vni ꝓsone. ar. q̄ vni cōcedit ꝑ ꝓñs vr aliis esse cōcessum sic. ē. di. iij. deni

q̄. ⁊ hoc verū ē si de iure cōi aliqd ꝯcedit sec⁹ si ex p̄uilegio: ut. xvi. q. i. huic. ⁊. vij. q. i. petisti.

n ¶ Cognoscē. ar. ꝯ. j. xxij. q. ij. cū humilitatis. dic q̄ quilibet pōt dicē se peccatorē: dū tñ nō credat ꝯrium. de pe. di. iij. adhec.

o ¶ Sine culpa. ar. q̄ nō semp̄ imputat̄ factuz: ubi culpa p̄cedit. xv. q. i. sane.

Di. vi.

p Uia v̄o: q Hic intitulat̄ di. vi. in q̄ q̄ fecēat mentōem de sup̄fluitate nat̄e: digredit̄ a p̄ricipali ꝓposito agens de nocturna pollutōe: ostēdit ergo auct̄e grego. q̄bus modis ꝯtigit: ⁊ ex q̄b⁹ causis ⁊ q̄n sit peccatū ⁊ q̄n nō. poste a respōdet obiectōi facte in p̄remissa di. in illo. § his ita. Et nō s̄m quosdā nocturna pollutio q̄ ꝓcedit ex ifirmitate nō est peccatum etiā veniale. maxime cū sit pena ut. j. c. ꝓx. ibi oīno. hec pollutio uel illusio ñ est timēda q̄ animus ⁊c. illa v̄o q̄ ꝓcedit ex crapula est veniale peccatū ut. j. c. ꝓxi. ibi hz exinde anim⁹ aliquē reatū. s̄ilr illa q̄ ꝓuenit ex cogitatiōe p̄cedenti peccatū ē. sed distinguit̄: q̄ si illa cogitatio nō processit ad ꝯsensum ueniale peccatū ē pollutio ex ipsa ꝓueniēs. si v̄o ꝓcessit tūc ē mortale. s̄m istoꝝ opinionē accidit: q̄ aliqs nesciēs peccat mortaliter ⁊ venialit̄: ⁊ opat̄ bonū ⁊ ēt meret̄ vitā eternā: q̄ si corp⁹ dormit aīa vigilat vñ illud. cor meū vigilat ad te de⁹. Idē ī furioso dicūt: si culpa sua deuenit ad furorē. ar. xv. q. i. siqs in fi. īmo nesciēs peccat. xxxij. q. vij. quēadmodū. ar. ꝯ. ff. de act. ⁊ obli. ex maleficio. §. siqs absēs: ubi dr̄ q̄ nesciētes ñ peccāt. alij dicūt q̄ dormiētes ñ peccāt. xv. q. i. si cōcupiscētia. ⁊. e. aliquos. dormiēs. n. furioso ꝯpat̄. ff. d̄ acq pos. l. i. §. adipiscimur. ⁊ ita nō peccat. Si ergo ī nocturna pollutōe hō ñ venit ad ꝯsēsū: nullo mō peccat: si v̄o p̄uenit peccat mōtalit̄ s̄m istos: nisi forte imaginet̄ cū vxore: q̄ tē dirigit affectū ī vxorē. ⁊ ñ peccat mortalit̄. hanc opinionē fouet. h. et ꝓbat̄. j. e. di. ñ ē: ibi luxurie ⁊c. Sz ꝯ p̄orē opinionē obijcit̄. qd si cogitaui turpit̄. sz añq̄ dormiui statī penitui p⁹ polluor ī sōno: peccaui ul̄ nō ⁊ vr̄ q̄ sic. R̄o. lz ꝯtritus sim tñ vestigia r̄manēt ⁊ reliquie: sicut in liberto vestigia s̄uitutis vñ patron⁹ ei succedit isti. de succes. li. §. sed nr̄a: sic ī furios mr̄ imoniū manz ꝓpt̄ reliqas prioris volūtatis. ff. de his q̄ sui l̄ alie. iur̄. sūt. pr̄e furioso Imputē ergo mihi: saltē si initialit̄ turpiter cogitaui.

q̄ sepe sine culpa agit̄ qd̄ venit ex culpa. vñ etiam cū esurimus sine culpa comedimus q̄bus ex culpa p̄rimi hominis factū est ut esuriamus

Uia v̄o de nature sup̄fluitate s̄mo cepit hr̄i: querit̄ an post illusionē q̄ per sōniū solet accidere: corpus dñi quilibet ualeat accipe: ul̄ si sacerdos sit sacra mysteria ualeat celebrare ¶ De his ita scribit beatus gregorius augustino angloꝝ ep̄o.

De multiplici genere illusionum.

Testamentuz veteris legis hūc pollutū dicit nisi aqua lotus fuerit: eiq̄ usq̄ ad vesperꝝ eccl̄am intrare ñ ꝯcedit̄ qd̄ tñ aliter intelligēs ꝑplus sp̄ualis quasi p̄ sōniū eum illudi reputat: q̄ tētatus īmundicia veris imaginib⁹ in cogitatione inquinat̄. sz lauādus est aqua ut culpā cogitationis lachrymis abluat: ⁊ nisi pri⁹ ignis tentationis recesserit: reū q̄si usq̄ ad vesperā se cognoscat Sz ē in eadē illusione necessaria ualde discretio q̄ subtiliter pensare dz ⁊ ex qua re accidat mēti dormiētis. aliq̄n. n. ex crapula: aliq̄n ex nat̄e sue sup̄fluitate uel ifirmitate: aliq̄n ex cogitatione ꝯtingit pollutio. ⁊ quidē cū ex nature sup̄fluitate uel ifirmitate euenerit: oīno hec illusio ñ est timēda q̄ hanc anim⁹ nesciēs p̄tulisse magis dolēdus ē q̄ fecisse. Cū v̄o ultra modū appetitus gule in sumēdis alimētis rapit: atq̄ iccirco humoꝝ receptacula grauant̄: hz exinde animus aliquē reatū: ñ tñ usq̄ ad ꝓhibitōnē sacri mysterii p̄cipiendi uel missaꝝ solēnia celebrādi: cū fortasse aut dies festus exigit aut exhibē mysteriū ꝓ eo q̄ sacerdos alius deest ipa necessitas cōpellit. nā si alii adsunt qui implē mysteriū ualeant: illusio p̄ crapulam facta a p̄ceptiōe sacri mysterii ꝓhibere non debet: sed ab īmolatiōe sacri mysterii ut arbitror abstinere debet humiliter: si tñ dormientez turpi imaginatione illusio nō ꝯcusserit. nam sunt quidā in q̄bus ita plerūq̄ illusio nascitur: ut eoꝝ animus etiā in sōno corporis positus turpibus imaginationibus nō fedetur. Qua in re vnum ibi ostenditur: q̄ ipsa mens omnino rea non sit tunc: sed suo iudicio penitus libera cum se ⁊ si dormiēs corpore nihil meminit vidisse tamen in vigiliis corporis meminit se in ingluuiem ventris incidisse. si vero ex turpi cogitatione vigilantis oritur illusio in mente dormientis: patet animo reatus suus. videt enim a qua radice inquinatio illa processerit: quia quod cogitauit sciēs: hoc pertulit nesciens. propter talem pollutionem a sacro mysterio ea die abstinere oportet.

Palea.

¶ Sed pensandum est quando ipsa cogitatio utrū in suggestione an in delectatione ul̄ quod magis est in peccati cōsensu ceciderit. tribus enim mōis implet̄ oē peccatū videlicz suggestiōe: d̄lectatōe: ꝯsē facere.

a ¶ Testamētū. In leuitico legit̄ dñm dixisse si fuerit hō pollut⁹ nocturno semine egrediat̄ ex castra. et nō reuertat̄ usq̄ ad vesperaz donec lauet̄: et post solis occasum reuertatur ad castra. hoc greg. exponit hic: et retorquet̄ ad illos qui polluuntur

b ¶ Hūc. Talez morem de quo q̄ris adhuc romani seruant: ut. xxxiij. q. iiij. vir cū ꝓpria uxor̄

c ¶ Immūdicia. i. īmūda cogitatōe.

d ¶ Veris imagib⁹. cuz videt mulierem et delectat̄ in ea.

e ¶ Aqua. i. p̄nia.

f ¶ Ad vesperā. i. quousq̄ r̄cessit ignis tētatōis

g ¶ Pertulisse. q̄si dicat poti⁹ itelligit̄ tē pati q̄ facere.

h ¶ Reatum. id ē veniale peccatum et ideo non prohibet asumptōe eucharistie sed ꝓhibet ul̄ dissuadet a cōfectiōe nisi sit necessitas.

i ¶ Necessitas q̄ legē nō habet. de cō. di. i. sicut.

k ¶ Humiliter. ergo ꝓcliū est. bñ enīz pōt celebrare si vult nā, ꝓ leuib⁹ criminib⁹ nō abstinebit sacerdos a celebratōe missaꝝ: sed ꝓ talib⁹ abstinebit ꝓ q⁹ posset excōicari: ut ō cō. di. ij. si nō sunt. ⁊. c. quotidie. ītē ꝓ quolibet mortali pec cato glibet est suspēsus quo ad se: ut eī de coh. cle. ⁊ mu. c. ult. nisi peregerit penitētiā: ut eī de tēp. or. quesitū. b.

l ¶ Si tñ. i. marime

m ¶ Nō cōcusserit. pollutio ipa.

n ¶ Mens rea. q. d. nec mēs est rea in sōno. nec est rea post sōnū. cū est libera in suo iudicio: ꝛ tūc fuit rea qñ se ingurgitauit. vñ satis patet hō ꝙ hō i sōno ñ peccat.

o ¶ Libera. supple sed ꝓius peccauit.

p ¶ Radice. i. mala cogitatōe.

a ¶ On ē ꝓcupiscēdo. i. ablaꝛ libidine p̄ cedētis ardoris.

b ¶ Dis ita. h̄ ponit magister solutōem obiectionis quā fecerat in p̄cedenti distinctōe. nos ergo cū ipso plen⁹ distinguam⁹ ꝙ eoꝝ q̄ ptinent in lege alia sūt moralia alia mystica. Moralia sūt q̄ mores ifōmāt. ⁊ sic sunt intelligēda ut ipsa uerba sonant: ut diliges deū: ñ occides honora patrē de gbus nō. xxrij. q. vij. quid in omnibus. Mystica sunt figuralia q̄ aliquid figificāt p̄ter id quod lr̄a sonat. Hoꝝ alia sunt sacramentalia alia cerimonialia. Sacramētalia sunt de gb⁹ rō reddi pōt: quare ad lr̄am sic fuerūt p̄cepta ut ō circuncisione et ō observatione sabbati ō quibus hēs eī de bap. maiores. ⁊ eī de cōstit. trāsflato. Cerimonialia sūt de gb⁹ rō reddi non pōt quare ad lr̄am sint su. Suggestio quippe fit per diabolum: Delectatio ꝙ carnem: Cōsensus per spiritum. Quia ⁊ primo culpā serpens suggessit: ea delectata ē velut caro: adam vero velut spiritus cōsensit: Et necessaria est magna discretio inter suggestionem ⁊ delectationem et inter delectationē atq̄ ꝓsensum. iudicem sui faciat animū p̄sidem. Cum enim malign⁹ spiritus peccatuꝝ suggerit in mentem: si nulla peccati delectatio sequatur: peccatū omnino perpetratū non est. Cuꝝ vero delectari caro ceperit tunc peccatū incipit nasci. Si autē etiam ad consensum ex deliberatione consentit: tūc peccatum cognoscitur perfici. In suggestione ergo peccati semē est. in delectatione fit nutrimētum: in consensu p fectio. Et sepe contingit: ut hoc ꝙ quod malignus spiritus semīnat in cogitatōne: caro in delectationem trahat: non tamen animus eidem delectationi consentiat. ⁊ cum caro delectari nō possit animo nequeat: ipse tamē animus carnis voluptatibus reluctās: in delectatione carnali aliquo modo ligatur inuitus: ut ei ex ratōne contradicat nec consentiat. ⁊ tamen ea delectatione ligatus sit: sed ligatū se uehementer ingemiscat. vude ⁊ ille celestis exercit⁹ p̄cipuus miles gemebat dicēs: video aliam legem in membris meis repugnātem legi mentis mee ⁊ captiuū me ducentem in legē peccati q̄ est in membris meis Si autem captiuus erat mihi me repugnabat: quapropter ⁊ captiuus erat ⁊ pugnabat. Igitur mentis legi eius lex q̄ in mēbris est repugnabat. Si autem repugnabat captiuus non erat. Iraꝛ est homo ut ita dixerim captiuus ⁊ liber. liber est iustitia: captiuus ex delectatione quam portat in uitus ¶ Itē isidorus in sententiarum libro primo.

Quando sit peccatū nocturnis imaginibus illudi.

Non est peccatuꝝ quando nolentes imaginibus nocturnis illudimur. Sed tunc est peccatum: si anteq̄ illudamur: cogitationis affectibus p̄ueniamur. Luxurie quippe imagines quas i veritate gessim⁹: sepe dormiētibus in animo apparent: sed innoxie sūt si non concupiscēdo occurrūt Item: Qui nocturna illusione polluitur: quāuis extra memoriam cogitationū turpium sese persētiat inquinatum: tamen hoc ut tentaretur culpe sue tribuat suāq̄ imundiciam statim fletibus tergat. His itaq̄ respōdetur. In lege et euangelio naturale ius continetur: non tamē quecunq̄ in lege ⁊ in euangelio inueniuntur: naturali iuri coherere reprobatur. Sunt enim in lege quedam moralia p̄cepta: ut non occides ⁊ cetera. quedā mystica utpote sacrificioꝝ p̄cepta: ut de agno ⁊ alia his similia. Moralia mandata ad naturale ius pertinēt: atq̄ iō nullam mutabilitatē recepisse monstrātur. Mystica vero quantum ad superficiem a naturali iure probantur aliena: quantum ad moralem intelligentiaꝝ inueniūtur fidi ānexa ac per hoc ⁊ si ꝛm superficiem videantur esse mutata: tamē ꝛm moralem intelligentiā mutabilitatem nescire probatur Naturale ergo ius ab exordio rationalis creature inci- mandata: ut nō arabis in boue ⁊ asino: ut. xvi. q. vij. in nona. nō seres vestē de lano ⁊ lino ꝓtextā ñ seres agrū diuerso semine. Lex ergo quamū ad moralia nō recipit imutatōem: sed quātū ad sacramētalia ⁊ cerimonialia mutat quātū ad superficiē lr̄e: sed ñ ob hoc dr̄ esse mutatū ius nāle. q⁹ in his nō ꝓsistebat ius nāle quo ad superficiē lr̄e ꝛm quā hec sunt mutata ꝛ quo ad mysticā intelligēnaꝝ ꝛm quam no sunt mutata. sed mysticus eoꝝ intellect⁹ nō est mutat⁹. vñ lex nō dr̄ mutata i. q. i. marchion.

c ¶ Ius. nūc ostēdit a quo tpe cepit ius p̄suetudinarū ⁊ p̄stitutōis ⁊ dicit ꝙ a tpe cuꝝ cepit ius p̄suetudinarū quaꝝ ex noīe filij sui vocauit enoch. sed ius cōstitutōis a moyse. iō.

d ¶ Extinctū. ius ergo nō terminatur. i. nō finitur i vij. sicut nec incipere pōt a septē q⁹ ad min⁹ decez debēt facē plebē ut. j. x. q. iij. vnio.

e ¶ Loraꝝ deo. i. eoꝝ que sūt dñi uel p̄mittente domino. quicqd. n. fit iudicio dei fit ut. xxvi. q. v. nec mirum.

f i Us autē. In hac.vij.di. oñdit qñ ⁊ a quibus ceperīt ꝓstitutiões humane tam ecclīastice ꝙ seculares. Ecclesiastice ceperunt a moyse ⁊ tpe moysi. Secularis a diuersis ⁊ tpe diuerso ceperūt: ut patet in sequēt⁹.c.

g ¶ A iustificatōi b⁹.i.a iudicijs legitur in exodo: qꝺ dñs dixit filijs israbel ꝑ moysen. si emeris seruū hebreū. s. q añ fuus nō fuit: ser annis fuiat tibi nisi annus iubile⁹ interuenat: in septio anno egredīt lib⁹ ⁊ gratis cū qli venīte intrauit. si habuit prius uroꝛē cū filijs cū uroze ⁊ liberis exeat si dñs dedit ei uxorem: mulier cum filijs erit dñi. sed si elegerit seruus manere cuz dño amoze dñi ul uxoris ⁊ filioꝛ offeret eū dñs dijs. i. sacerdotibus ⁊.

Di. vij.

applicabit ad hostiuz tabernaculi ⁊ pfozabit aurez ei⁹ cū subula i signū ꝑpetue seruitutis. ⁊ eius erit seruus usqꝺuz viuet ul usqꝫ ad annū iubileum. Ab hac ꝓstitutōe cepit moyses iudicia sua: ut dī i exodo. io.

b ¶ Quas. nā et a diuinis scriptis ornat⁹ ois scie fūdpsit inuiuz: ut. j. xxxvij. di. §. hic ēt.

¶ Oyses. trimegist⁹. ꝓpter tres potentias. s. eloquentiā scientiā ⁊ vtutem de qbus hēs. xxxvij. di. relatū. et xvi. q.i. fic viue. C. de profes. l. magistros.

Uis autē. In hac.vij.di. oñdit qñ ⁊ a quibus ceperīt ꝓstitutiões humane tam ecclīastice ꝙ seculares. Ecclesiastice ceperunt a moyse ⁊ tpe moysi. Secularis a diuersis ⁊ tpe diuerso ceperūt: ut patet in sequēt⁹.c.

g ¶ A iustificatōi b⁹.i.a iudicijs legitur in exodo: qꝺ dñs dixit filijs israbel ꝑ moysen. si emeris seruū hebreū. s. q añ fuus nō fuit: ser annis fuiat tibi nisi annus iubile⁹ interuenat: in septio anno egredīt lib⁹ ⁊ gratis cū qli venīte intrauit. si habuit prius uroꝛē cū filijs cū uroze ⁊ liberis exeat si dñs dedit ei uxorem: mulier cum filijs erit dñi. sed si elegerit seruus manere cuz dño amoze dñi ul uxoris ⁊ filioꝛ offeret eū dñs dijs. i. sacerdotibus ⁊.

Di. vij.

applicabit ad hostiuz tabernaculi ⁊ pfozabit aurez ei⁹ cū subula i signū ꝑpetue seruitutis. ⁊ eius erit seruus usqꝺuz viuet ul usqꝫ ad annū iubileum. Ab hac ꝓstitutōe cepit moyses iudicia sua: ut dī i exodo. io.

b ¶ Quas. nā et a diuinis scriptis ornat⁹ ois scie fūdpsit inuiuz: ut. j. xxxvij. di. §. hic ēt.

¶ Oyses. trimegist⁹. ꝓpter tres potentias. s. eloquentiā scientiā ⁊ vtutem de qbus hēs. xxxvij. di. relatū. et xvi. q.i. fic viue. C. de profes. l. magistros.

piens ut supradictum est manet immobile. Jus vero pfue tudinis post naturalē legem exordium habuit: ex quo homines ꝙuenientes in vnū ceperunt simul habitare. quod ex eo tempoze factū esse creditur: ex quo caym ciuitatem edificasse legitur. quod cum in diluuio ꝓpter hominū raritatem fere nidebatur extinctum: postea a tēpoze nēroth repatum siue potius imutatū existimatur: cum ipse simul cū alijs alios cepit oppzimere: ⁊ alij sua imbecillitate eoꝛ ditioni ceperunt esse subiecti. vñ in geñ. legitur de eo: cepit nēroth robustus venatoꝛ eē coram deo. i. hominū oppzessoꝛ ⁊ extinctoꝛ: quos ad turri edificandam allexit.

Os autem constitutionis cepit a iustificationibus quas dñs tradidit moysi dicens: si emeris seruum hebreum ⁊ cetera Unde isidoꝛus in li. quinto ethymologiarum ait.

De conditoꝛibus legum.

Oyses gentis hebree primus omniū diuinas leges sacris litteris explicauit. Joroneus rex grecis primus leges iudiciaqꝫ ꝓstituit. Mercurius trimegistus primus leges egyptijs tradidit. Salon equidē primus leges atheniensibus edidit. Ligurgus primus lacedemonijs iura ex apollinis auctoꝛitate confinxit. Numa põpilius qui romulo successit in regno primus romanis leges edidit. Deinde cum populus seditiosos magistratus ferre non posset. x. viros legibus scribendis creauit: q leges ex libris salonis in latinum sermonem translatas. xii. tabulis exposuerunt.

k ¶ Prim⁹. imo pri⁹ romul⁹ tradit: sz paucas. ff. de ori. iur. l.ij. ⁊ qꝫ paucas ibi dicit iste prim⁹ edidit.

l ¶ C. viros. cū enī leges ꝓpter discoꝛdiā plebeioꝛū cum nobilib⁹ fere ꝑ. xxx. annos in dissuetudinem abijsset: creati sunt. x. viri q de grecis ciuitatibus leges collectas trāstulerūt i latiuū ⁊ eas in tabulis eburneis scripserūt. postea ijdē. x. viri accepta ptā te coꝛrigēdi ⁊ interptā di leges vidētes multa deesse tabulis decē. postea duas tabulas supaddiderūt. ⁊ appellate sunt ille leges. xij. tabularū. q aūt fuerūt illi de cē viri statī determinat isidoꝛus dicēs se. c.

Nomina eoꝛū qui leges. xii. tabularum exposuerunt.

Verunt autez hi. Apius claudius: Titus genutiꝰ: Publius sestius: Lucius veturius: Caius iulius: Aulus mālius: Publius sulpitiꝰ: Publius curiatius: Titus romulius: Spurius postumiusꝰ. Hi x. viri legum conscribendarū causa electi sunt. Leges autem redigere in libris primis consul põpeius instituere noluit: sed nō pseuerauit obtrectatoꝛuz metu. Deinde cepit cesar id facere: sz ante interfectus est. Paulatim autē antique leges uetustate atqꝫ in curia abolenerunt: quarū si iam nullus est usus: noticia tamen necessaria videtur. Nouue autem leges a constantino cesare ceperūt ⁊ reliquis succedentibus erantqꝫ permixte ⁊ inordinate. Postea Ño theodosius minoꝛ augustus ad similitudinem gregoriani ⁊ hermogeniani codicem factū cōstitutionum a constantini tēpoꝛibus sub ꝓpzio cuiuscūqꝫ imperatoꝛis titulo ꝓposuit. quem a suo nomine theodosianum uocauit.

Iffert autem ius naturale a ꝙsuetudine ⁊ cōstitutione. nā iure naturali omnia sunt cōia omnibus quod non solum inter eos seruatum creditur de qbus legitur. Multitudinis credentiū erat coꝛ. u. ⁊. a. vna ⁊c. verum etiā ex precedenti tpe a philosophis traditum inuenitur. vnde apud plutonem illa ciuitas iustissime ordinata traditur in qua quisqꝫ ꝓpzios nescit affectus. Jure ergo consuetudinis uel cōstitutionis hoc meū est: illud vero alterius.

2 ñ aug. ait super ioannem.

m ¶ Uerūt. metu. ar. qꝫ met⁹ verboꝛū excusat. ar. j. xxiij. q. viij. quemoꝛ ibi dic aliqd in deū ⁊ moꝛē. ⁊ ar. ff. de acq. here. l. vi. in fi. ar. ꝫ exqō me. cā sacris.

n ¶ Necessaria. sz si nullus est earū usus ut qd mēbꝛanas occupant: ut xix. di. si romanoꝛ? sz iō noticia est necessaria ut sciaī cā quare tollāī: ut C. de cadu. tol. l. vna. qa ⁊ ipse papa argumētaī ex abrogato iure: ut exē de iudi. nouit. uel est necessaria nō ut ꝓbēī sz ut repꝛobēt male dicta: ut xxxvij. di. legim⁹. ⁊ .c. q de mensa.

o ¶ Uocauit. hūc tamē imutauit postea iustinianus ⁊ fecit vnū codicē

Di. viij.

ex trib⁹. C. de no. co. cō po. vsus pzin. io.

a Iffert autez. In d hac. viij. di. ostēdit mgr qđ iustitia nāle excellat alia iura amplitudine. qꝫ sin hoc ius oia sunt cōia.

b ¶ Eos. i. apłos. xij. q. i. dilectissimis.

c ¶ Nescit qsqs. qsqꝫ enī tm diligit aliū ut se. fuxit. n. plato quādā rem publicā in qua oia sunt cōia. xij. q. i. c. ij.

d Quo iure defendis.i.petis:uel defendendo retines.

e Nam iure diuino. Et hoc vt q̄ tm̄ iure humano aliqua possideātur ⁊ non diuino. ⁊ sic obstat .j. xxiij. q. viij. c. i. vbi dr q̄ iure diuino aliquid possidet. sed nō ē p̄nūs imo potꝰ pcedat: qa dr ibi q̄ iustoꝝ sunt oia iure diuino: ⁊ bene pōt esse q̄ iure diuino aliqd sit ꝓpriū. sed ibi dic hic q̄ iure humano possidēt ur possessiones: q̄ iura humana potissime tractāt de possessionibus: sed ius canonicū de decimis ⁊ p̄micijs. uel dic q̄ ibi ius diuinū stricte sumit̄ ꝓ iure canonico: sed hic ius canonicū cōprehendit̄ sub iure hūano. ⁊ habes hic q̄ petēti restitutōem obstat exceptio heresis. hereticus enim nihil est li cituꝫ possidere: ut. xxiij. q. v. si uos. ⁊ q. viij. c. i. ⁊ ij. Itē hic est ar. q̄ a petēte restitutōem possumꝰ querer quo iure petat an p̄ interdictū uel iudicis officio. Itē q̄ causā petēdi teneāt explicare ⁊ qō ſm iura canonica actio fit ꝓponēda: hēs ex de iudi. examinata. ⁊ ex de li. ob. dilecti. nec obstat ex de iudi. dilecti. io. So. ego credo q̄ cā ⁊ modꝰ agendi est p̄ponēdus: ut ſm illū modū iudex ferat sniam ex de simo. Iz bely. licet nō cogat actionē ꝓponer q̄ etiā ſm leges sola cā sufficit: ut. C. de edic. di ui. hadri. l. iij. b.

f Mea est. hec verba meū ⁊ suum spectāt ad dñm non ad bone fidei poss. ut. ff. ō relig. ⁊ sūp. fu. l. ij. §. i.

g Gaudeatis. retinendo possessiones uel eas uel eas recuperando.

Jure diuino omnia sunt cōi omnibus: iure vo ꝓstitutiōi

Quo iure defendis villas eccle diuio an hūano? Diuinū ius in scripturis diuinis hēmus: hūanū in legibꝰ regū. vñ quisq̄ possidet qō possidz nōne iure hūano? nā iure diuino dñi ē terra ⁊ plenitudo eiꝰ pauperes ⁊ diuites vna terra supportat. dñs de vno limo fecit ⁊ paupes ⁊ diuites. Jure gr̄ hūano dr̄ hec villa ē mea. hic seruus ē meꝰ: hec domus mea ē. Jura autē hūana iura impatoꝝ sūt. q̄re? q̄ ipsa iura hūana p̄ ipatores ⁊ rectores secali deꝰ distribuit hūano generi. Itē tolle iura impatorū ⁊ gs audet dicere hec villa ē mea: meꝰ ē iste suꝰ: mea ē hec domus? Si aūt ut teneant ista ab hoibus regū iura fecerūt: vultis ut reticiamus leges ut gaudeatis: Itē relegant leges ubi manifeste p̄ceperunt impatores: eos q̄ pter ecclie catholice cōiōnē usurpāt sibi nomē christianū nec uolunt in pace cole pacis auctorē: nihil noie eccle audeant possidē. Sz dicitis qd nobis ⁊ impatori? Sz ut iā dixi de iure hūano agit. apls uoluit seruiri oi bus regibus: uoluit honorare reges ⁊ dixit: regē ueneremi Noli ergo dicē quid mihi et regi: qd tibi ergo ⁊ possessioni: p̄ iura regū possidenꝫ possessiōes. dixīsti qd mihi ⁊ regi sequū̄ er illo ⁊ etiā omnibꝰ coherētibꝰ: ut. lxxxi. di. figs sacerdotum. ⁊. i. q. i. siquis epūs. ⁊. ix. q. ij. nullus primas.

h Leges. ꝓstitutōes ipatoꝝ sup rebꝰ eccliasticis ñ valuīr sēntiſi postea ꝓfirmate fuisset ab eccla: ut. xcvi. di. bene.

i Possidē hoc canones p̄cipiūt: ut. xxiij. q. viij. c. i. ⁊ ij.

k Noli ergo dicē. ar. est h̄ q̄ g vnū dicit dicit ⁊ oia que sequū̄ er illo: ut. xi. q. iij. eristimāt. ⁊. c. fe. ⁊ ex de dolo. ⁊ cōtu. cū dilectus filiꝰ. ⁊. ff. q̄ me. cā. l. i. Itez ar. q̄ idē iur̄ ē in vno onerosꝝ q̄ in reliquo: ut. i. q. iij. figs obiecerit. ⁊. iij. q. vi. hoc quippe. Itē ar. q̄ g renūciat vni renūciat oībꝰ que

l Dignitate. h̄ oñdit q̄re ius nāle sit dignꝰ q̄ꝫ alia iura. nā quecūq̄ ꝓstitutio uel consuetudo ē ꝓ illud ius: ē irrita. ⁊ ad hoc iducit oia. c. sequētia.

m Que ꝓmo resbonos

n Flagitia. i. q̄si flagitia. xxxij. q. viij. flagitia.

o Diuersitate. i. aduersitate. io.

p Aut peregrini nūqd ergo peregrin ⁊ scholares teneāt seq cōsuetudinē illoꝝ inter quos cōmorāt. ar. videt h̄ q̄ sic. ⁊. xij. di. illa. ⁊ xli. di. c. i. ar. ꝓ q̄ viatores nō sortiuntur foꝝ illi loci p̄ quē trāseunt ut. ff. de iudi. heres. §. ij. ⁊ ē ar. q̄ soli ꝓpetuo habitātes obligantur legi ciuitatis: ut ff. ō pig. debitor.

q Immo. quasi dicat nō est ꝓ pactū humane societatis ei obtpar immo ſm pactū: q̄ī oī pacto semper intelligit̄ excepta maioris auctoritas: ut ex de iureiur. veniētes

r Gnāle. i. gnālis ler.

s Sicut. in hoc facit ad ꝓpositū q̄ id qō deꝰ p̄cipit cū sit de iure nāli p̄ferēd ꝓsuetudini uel ꝓstitutōi.

t Maior. ergo magis obedit monachꝰ epo q̄ abbati. qō falsum est: ut. lviij. di. c. i. ⁊. ij. sed de hoc dicut notaui. xi. q. iij. q resistit.

u Ala cōsuetudo. ar. q̄ id qō al̄ est illicitū. rōne ꝓsuetudinis nō fit licitū. ar. ꝓ. s. di. iij. denq̄ ar. ꝓ. ex de ꝓsue. c. ult. etiā minꝰ rōnabilis ꝓsuetudo inducit ius. ex de in integ. resti. ꝓstitut. Itē est h̄ ar. q̄ honesta ꝓsuetudo inducit p̄uilegiū: ut. ix. q. iij.

ꝓqueſtus.ꝛ.lxrrij.di.plurimos.

r ¶ Nō mn⁹.hec.vij.capſa ō mala ꝓſuetudie loquūt

a VEritate.ar.q veritas ꝓiudicat opinioni. ut ō ꝛ.lxrri.di.qcūq;.ꝛ eꝛ de bigamis.nup.eꝛ q ſi. ſint le. ꝓ tuas. et eꝛ de pur. vul.ſignificātib⁹.ꝛ eꝛ de fri.ꝛ male.fraternitatis.ar.ꝓ.j iij.q.vij.§.tria.et eꝛ de iure pa. cō ſultationib⁹.ꝛ.C de teſta.l.i.

b ¶ Manifeſtata ꝓ doctrīnā ꝛ ſue latōem.

c ¶ Dubitet.qñq; tñ ꝓſuetudo ō ualet leg.eꝛ ō ꝓſue. c.ult.

d SI ꝓſuetudi nē.dic aler. q vbis ē inherēdū eꝛ de deci.ad audiētiā.

e ¶ Uetuſta .i.q. iij.figs ꝓbēdas. ar.ꝓ.ff.de legi.ō gb⁹.§.iueterata ff.cōia ꝑdi.l.vendito⁹.§.ſi ꝓſtat eꝛ ō ꝓſue.cū dilect⁹ ꝛ eꝛ de ꝓſcrip.ſignificauit.ꝛ eꝛ ō capel.mo.c.i. et eꝛ de iure pa.c. cura paſtoꝛal. Jn bis ꝓpt diuturnitatē tpis ſuſtineꝛ id qō ē min⁹ rōnabile.

f QUi ꝓtēpta. circuncidebat ꝛ cib⁹ diſcernebat pp qō paul⁹ ei reſtituit i facie: ut.ij.q.vij.c. petr⁹.ꝛ.c.paul⁹.

g FRuſtra con ſuetudinez Et his oīb⁹ capitulis vī q ſemp ius ꝓiudicet conſuetudini videam⁹ ergo qñ ꝓſuetudo ꝓiudicet iurī. Ecce inuenioin electōe ꝓſuetudinez ꝓiudicare iurī. nā ꝓſona q alias ē ineligibilis rōne conſuetudinis ſit eligibilis:ut.j.rij.di.nos ꝓſuetudinē.Item rōne ꝓſuetudinis cogūt aliquē eligē de aliena eccīa: ut eꝛ de ꝓſue.cū dilectus in fi. Kōe ꝓſuetudinis pōt eps eligi i ꝓpoſitū.eꝛ de ꝓceſ.ꝑbē.cū nris.Jtē rōe ꝓſuetudinis eligit mino⁹ eccīa cū, cathedrali.eꝛ de ca.poſ.ꝛ ꝓpne.cū eccīa eꝛ de ꝓceſ.ꝑbē.nō ua.cum ad obediendū ꝓponī:ita de⁹ oībus Item nicolaus papa ignazo remēſi archiepiſcopo

Radicitus eſt enellēda pernicioſa ꝓſuetudo.

MAla aūt cōſuetudo ñ mínus q; pnicioſa corrupte la vitanda ē. q nili citi⁹ radicitus enellat:in ꝓiuilegio⁹ inſ ab impijs aſſumīt:ꝛ incipiūt ꝓ uaricatione.ꝛ varie ſpſūptiones celerrime ñ cōꝓeſſe,p legibus venerari: ꝛ ꝓiuilegiorū more perpetuo celebꝛari.

Jtē aug. de ynico baptiſmo li.ii.

Veritati ꝛ rōni conſuetudo eſt poſtponenda.

VEritate manifeſta cedat ꝓſuetudo veritati. plane q; dubitet veritati manifeſte ꝓſuetudinē cedē? Jtez nemo ꝓſuetudinē rōni ꝛ veritati ꝓponat: q⁹ ꝓſuetudinē rō ꝛ veritas ſemp excludit. Jtē gre. guillimūdo auerſano epo.

Quelibet ꝓſuetudo veritati eſt poſtponenda.

SI ꝓſuetudinē fortaſſis ponas: aduertendū ē qō dñs dicit. Ego ſū veritas ꝛ vita ñ dixit ego ſū ꝓſuetudo ſz veritas. Et certe ut beati cypꝛiani vtamur ſnīa: q̄libet ꝓſuetudo q̄tūuis uetuſta q̄tumuis vulgata veritati ē oīnd poſtponēda:ꝛ uſus q veritati ē cōtrari⁹ē abolēdus. Jtē aug. in li.de baptiſmo ꝓuloꝛ.

Veritate reuelata conſuetudinem ſibi cedere oꝓoꝛet.

QUi cōtempta veritate ꝓſumit cōſuetudinē ſequi: nris.ꝛ.c.litteras.Jtē rōe ꝓſuetudinis ſolus abbas ſine cō ſenſu fratrū ꝓfert ſtipēdia:ut de bis q̄ ſi.a pꝛe.ſine.cō.c.ea noſcit.Jtē in ſacramēto baptiſmi ꝑualet ꝓſuetudo:ut.j.de cō.di.iiij.c.de terna.Jtē in matrimonio reſpicitur ꝓſuetudo.eꝛ de cog.ſpi.ſuper eo.Jtē in cōtinētia clericoꝝ.lxrrrij.diſ.cū de quoꝛūdā.Jtē in aliis caſib⁹ quos nōui.ē.i.diſ. c.cōſuetudo. Scias ergo q ad hoc q ꝓſuetudo ꝓiudicet iurī. regrit q ſit ꝓſcripta:ut eꝛ ō cā poſ.cū eccīa.ꝛ eꝛ de ꝓſue.c.ult.Jtē q obtinuerit i ꝓtradictorio iudicio populi. ut eꝛ de.ꝟ. ſig.abbate.ff.de leg.et ꝓſti.cū de cōſuetud me Jtē q eo animo fiat ut credāt ſe ius hꝛe ꝛ i poſterū illud intendāt facere alioquin talis uſus ñ dicit vſus: ut.ff. ō iti. ac.q; ꝑ.l.i.§.iulian⁹ rcē ait.Jtē ut res illa ſit ꝓſcriptibilis: ut.xciij.di. c.illud. Jtē q poſſit dici,antiqua ꝛ approbata ut eꝛ ō poſtul. bone.ij. circa fi.Jtē ꝓtinē ꝺz nālem eg taré. eꝛ de dolo ꝛ ꝓtu.c.i.eꝛ de ꝓſue.ex ꝓte.Jtē q ſit de ſcia ꝓncipis inducta nō tñ de tolerātia:ut eꝛ de ꝓbē. cū iā dudū. Jtē q nō ꝑ errorē ſit inducta.ff.de legi.qō nō rōe.j.e.conſuetudo.Jt q maiō ꝑs ꝓpli ꝓſuenerit illa ꝓſuetudie vti: q⁹ ſic mior ꝑs ꝓpli ñ poſſz iducē legez ſic nec ꝓſuetudinē.gdā tñ dicūt q illa ꝓſuetudo ꝓiudicat iurī.q excedit hoiuz memoriā. Jllud eni loco ꝓſtituti bēt: ut ff.de aq̄.quo.ꝛ eſti.hoc iure.§.duc⁹ aq̄.ꝛ.iij.q. vi.hoc q̄ppe.to.hoc bene uiter teneas: q ſufficit ſm canones q ſit rōnabilis ꝛ ꝓſcripta:ut eꝛ de ꝓſue.c.ult.bar.

b QUſuetudo. Pone caſū:ut.j.ō ꝓ.di.iij.c.ij.

Qi ¶ Beſdrā.qñ ꝓhibuit iudeis ne alienigenas ducerēt vxoꝛes niſi eſſet ō tribu ſua.ipſi aūt durerūt alienigeas ō filijs cananeoꝝ:ut.xxviij.q.i.§.i.vl tāgit q̄d bibliotheca ꝛ pſalteriū fuit a babylonijs deſtructa ꝑ beſdrā repata fit vl aḷt q̄ſitū ē q vr⁹ eſſet maio⁹.q;.gdā mulieres: ali⁹ regis ali⁹ vini:ali⁹ veritatis.hāc approbauit beſdras.

k ¶ Quia ignorãs.ar.q̃ ignorantia iuſ excuſat: ut hic.ꝛ.xxx.q.i. de bis ꝛ.ij.q.iij.§.notãdum.et xxiiij.q.i. ſigs dederit. ꝛ.xxviij.di.preſbyterũ.

l ¶ Is ſolus.i.nullus ei ẽ pri⁹.ſic.j.viij.q.i. ſciẽdũ in fi.

m ¶ Hominum.ergo iu dei regũtur humanis ꝓ ſtitutoĩbus.ꝛ ſic eſt ꝯ.j. xij.di.oĩa. ubi dicitur q̃ tñ iudei diuinis ꝓſtitutoĩb⁹ regũt.ſed verum eſt q̃ olim regebãt ꝓſtitutoĩb⁹ humanis.ſ. ſcriptis ꝛ phariſeoꝝ:ut hic dicit:ſed hodie ñ. ut ibi

a Hod aũt ꝓſtitutio.ſ.in.pri.di. viij. oſtẽdit qualiter ius naturale preualet ꝓſuetudini.in hac ix.di.oſtẽdit qualit̃ ius nãle ꝓdicat et ꝓualet ꝓſtitutoĩ. Et ſumit̃ ꝓ totam hanc di.ius naturale ꝓ iure diuino qđ ꝓtinetur in lege ꝛ in euãgelio. Itẽ ꝓ totaꝝ hanc di. vocat canonicã ſcripturam nouũ ꝛ ve.te.

b ¶ Imperatores.qui cunq;. hic incipit ꝛ habes idem .xxiij.q. iij.nõ inuenitur.

Di..xx.

c ¶ Ergo legib⁹.nõ ar. a ꝓris:ut.xv.q.iij.ỏ crimine.ꝛ.xxiiij.q.i. quod cũq; ligaueris.ꝛ.q.ij.ſane.xv.di.qualis.et foꝛtiſſimũ ẽ ar. a cõtrariꝭ ff.de offi.eius cui man. eſt iuſ.l.i.ꝛ.xi.q.iij.imperatores.

vincit ut ſcriptum eſt. veritas ualet ꝛ inualeſcit ꝛ viuit in eternũ ꝛ obtinet in ſecula ſeculoꝝ. Idem ignoſci põt ſimpliciter errãti: ſicut ỏ ſeipo paulus apls dicit. qui primo fuit blaſphemus ꝛ pſecutoꝛ ꝛ iniurioſus:ſz miſericordia meruit quia ignorãs fecit. poſt inſpiratione vero ꝛ reuelationem veritatis factam qui in eo qđ errauerat pſeuerat prudens ꝛ ſciens:iam nõ in ignoratie peccat. preſumptione enim atq; obſtinatõne quadã nititur cũ ratiõe ſupeꝛ.

Dei veritatem non hominuꝫ conſuetudinem ſequi oportet.

¶ Dé

Si ſolus chriſtus audiendus eſt:non debemus ſattẽ dere quid aliquis ãte nos faciendum putauerit:ſed quid prius qui ante oĩes eſt: chriſtus prioꝛ fecerit. neq; enĩ hominis conſuetudinẽ ſequi oportet ſed dei veritatẽ: cuꝫ piſai am pphetam loquat̃ deus et dicat: ſine cauſa colũt me mãdata ꝛ doctrinas hominũ docentes. ¶ iquido igitur ex p̃miſſis apparet: q̃ cõſuetudo naturali iuri poſtponitur.

Hod autem cõſtitutio naturali iuri cedat: multiplici auctoꝛitate ꝓbatur. Ait autem auguſtin⁹ ad bonifacium.

Leges principũ naturali iuri non preualent iuri. Dalea

¶ Imperatores qñ ꝓ falſitate contra ueritatẽ conſtituũt malas leges: ꝓbantur bñ credentes ꝛ coꝛonãtur pſeuerantes. qñ aũt ꝓ ueritate ꝓtra falſitatẽ conſtituunt bonas leges terrẽtur ſeuiẽtes ꝛ conigũt intelligẽtes ¶ Qui cũq; ergo legibus impatoꝝ q̃ ꝓ dei veritate ferũtur obtẽperare nõ vult: acquirit grande ſupplicium. Quicũq; vero legibus impatoꝝ que contra dei volũtatem ferũtur obtẽperare nõ vult: acquirit grãde premium. ¶ Nam a tẽporibus ꝓphetaꝝ oẽs reges q̃ in populo dei non ꝓhibuerũt nec euerterũt que cõtra dei precepta fuerãt inſtitutũ: culpant. ꝛ qui ꝓhibuerũt ꝛ euerterunt ſuper alioꝝ merita laudãtur. Et rex nabuchodonoſoꝝ cum ſeruus eſſet idoloꝝ conſtituit ſacrilegam legẽ: ut ſimulachrũ adoꝛaret. ſed ei⁹ impie cõſtitutioni qui ei obedire nolnerũt pie fideliterq; fecerunt. Idem tñ rex diuino coꝛrectus miraculo piã et laudabilem ꝓ veritate conſtituit legem:ut quicũq; diceret blaſphemiã in deum ſidrach miſach ꝛ abdenago: cũ domo ſua penitus interiret ¶ tem ex uerbis iſidoꝝ.

¶ Vſtum eſt principem legibus obtemperare ſuis. tũc enim iura ſua ab oĩbus cuſtodienda exiſtimet: quando ꝛ ipi illis reuerẽtiam ꝓbet principes legibus teneri ſuis nec in ſe poſſe damnare iura que in ſubiectis conſtituunt. Iuſta eſt enim uocis auctoꝛitas eoꝝ ſi quod populis ꝓhibent ſibi licere non patiãtur. Idem aug.in ꝓlogo libꝛi.iij. de trinitate.

Scripturis canonicis tractatoꝝ littere diſcernunt.

Noli meis litteris quaſi canonicis ſcripturis deſeruire.ſed in illis ꝛ que nõ credebas cum inueneris incũctãter crede:in iſtis autem quod certum habebas :niſi certum intellexeris:noli firmum tenere. Idem ad vincentium victoꝛem libꝛo.ij.

In tractatoꝝ opuſculis multa coꝛrigenda inueniũtur.

Negare non poſſũ nec debeo ſicut in ipis maioꝛib⁹ ita multa eſſe in tam multis opuſculis meis que poſſunt iuſto iudicio ꝛ nulla temeritate culpari. Idem ad hieronymum epiſtola. viij.

d Noli.canonicis.q:ỏ canonicis ſcripturis nõ poſſumus diſputaꝛ an iuſte ſint vel nõ:ut.j.eqs neſciat.

e ¶ In iſtis.Loqtur hic ſm illa tẽpoꝛa cum adhuc ſcripta auguſtini ꝛ alioꝝ ſanctoꝝ patrũ nõ erãt auctẽtica. ſz hodie iubẽt oĩa teneri uſq; ad ultimum iota:ut.j.xv. diſ. c.ult.vl hoc ỏ dicit ut oſtendat q̃ maioꝛ ſit auctoꝛitas veteris teſtamẽti q̃ ſanctoꝝ patrũ:ut.xix.diſ. in canonicis.

f Negare.iuſto iudicio.vnđ aug⁹ multa opa poſtea retractauit:ut.xxiij.q.vi. vides.xij.q.i.certe.ꝛ.xxvi.q.iiij. quodã loco.

g So scriptorū .i. scriptoribus.

h Erasse. Nefas .n. ē dicere: q̄ scriptura mētiat: ut .xxiij. q. v. qd ergo. Immo qō i eis dr̄ defendē debem⁹ usq; ad sanguinis effusionē: ut .xxv. q. i. sūt qdam.

i Quantalibet: ar. q̄ nō est ꝓfide rādū qs dicat. ſz qd dicat: ut .xix. di. secūdum. ⁊ est ar. ꝑ dictis quorūdā testiū. q̄ nō est magis credēdū honorabilioꝝ psone q̄ alij: quia veritas a quocūq; ꝓlata semp ꝓfereda est: ut .ij. q. vij. querit. ⁊ .j. e. neq; .⁊. ff. ō supel. le. labeo. eis enim magis credit q̄ rei aptiora dicūt ut .iij. q. vj. §. itez in criminali. v. si testes. nec sanctitas psone ꝓdest ut cui⁹ credat. l. di. figs ꝓpostera ⁊ ar. ad idē. i. q. i. teneam⁹. vi. q. ij. placuit. ⁊ .vij. q. ix c. ult. ar. ꝯ. xi. q. i. qcūq; .xcvij. dist. nobilissim⁹ ⁊ .viij q. iij. c. i. ⁊ .xl. dis. c. i. ⁊ .xi. q. iij. absit. io.

k Probabiles. ar. q̄ rō equualz canoni: ut .s. dis. i. ꝓsuetudo. ⁊ .j. c sane. io.

l ⁊ veterū .i. veteris testamēti.

m Greci. hiero: in secūdo ꝓlogo bibliothece ꝯ ait dicēs: q̄ emēdatiora sūt exemplaria latina q̄ greca: ⁊ greca q̄ hebrea: sed aug⁹ ad pmitiuā eccl'am respicit: qñ exēplaria greca ⁊ hebrea nō erāt corrupta. sed ꝓcedēte tpe. cū ppls rp̄ian⁹ mlt̄ū esset auct⁹. ⁊ hēses multe essent facte inter grecos ī inuidia christianoꝝ iudei ⁊ greci sua exēplaria corruperūt. ⁊ sic factuꝫ ē q̄ exēplaria eoꝝ magis corrupta sunt q̄ latinoꝝ: ad qō tps respicit hiero. vel respicit ad latina exēplaria a fidelib⁹ interpretib⁹ trāslata. aug⁹ respicit ad exemplaria latina a nō fidelib⁹ ⁊ falsatorib⁹ trāslata in quib⁹ figd falsitatis videat dicit eūdem esse ad originalia. Uel dic q̄ in hoc magis credēdū est hiero. q̄ aug⁹. q: inter istos tres aug⁹. hiero. ⁊ greg. augustino magis credēdum est in disputatoib⁹. hiero. in historijs. ⁊ trāslatoribus. greg. in moralib⁹ ꝓponit: q: nō oēs in oib⁹ sed certi ꝑ certa tē. C. q̄ ō veteri iure enu. l. i. q: nō oēs. Et est hic ar. q̄ quātūcūq; autenticū sit aliquod instrumētū. si tñ de ipo aliqd in dubiū reuocetur semp exhibēdū fit illud a quo originē ducit: ut .j. lxxvi. di. c. ieiunij. ī pn. ⁊ .j. xxv. q. ij. sancim⁹. et optime ex de sen. ⁊ re. iu. cū inter. ⁊ hoc cōtra dñs albericū q̄ dicit q̄ si vna publica charta originē ducit ab alia publica charta: nō est necesse exhibere originale. ar. in auc. ut fratrum filij. §. q: vero. coll. ulti. secus in ꝓuata. auc. ut spō. lar. §. ⁊ hoc insuper ar. ꝑ ipso. xix. dist. si romanoꝝ. qa iuris sit de hoc dicti. j. c. di. contra morem.

n Sermonis. totū. n. nouū te. scriptū ē grece ꝓter euāgeliū matthei ⁊ epl'am pauli ad ro. q̄ est scripta latine. io.

o Ad officiosa. officiosa dicūtur que cōtinēt pietatez q̄ nulli obsunt ⁊ alicui ꝓsunt sicut inofficiosū dr̄ testamētū qō est ꝯ officiū pietatis: ut .ff. de inof. te. l. iij.

p Quid in eis. ar. q̄ si instra uel attestatões ꝑ pte inueniūt falsē: q̄ in totū reꝓbāt: ut .j. xvi di. c. canones. ⁊ .iij. q. ix pura. ⁊ .j. de cō. di. iij. ñ liceat. ⁊ .ff. De edil. edi. cū eiusdem. ar ꝯ. xxxvij. di. q de mensa. xii. q. ij. siquos. ⁊ de cō. di. iij. si nō sanctificatur. ⁊ .xvij. q. iij. qsti sunt. ⁊ ex de arbi. cū ipe. ⁊ de pbē. dilect⁹. ⁊ .C. de transac. si ex falsis. So. si plura capla sibi ꝓnera sūt vel vnū est accessoriū alterius: nono cassato cōnera et accessoria cassant. sec⁹ si diuersa ⁊ separata sit. ff. de minō. ēt. §. fi. ⁊ .ff. de neg. ge. eū actū.. ⁊ .j. ij. q. vi. §. diffinitiua. v. ē aūt qñq; circa fi. uel distingue ut distinguit ex de fide instr. ex lris. io. Ego dico q̄ si aliqd falsitatis repiatur in instro: q̄ totū reddit suspectū nec ei creditur. nt. ff. de fide instru. l. ij. in fi. ⁊ hoc notaui .i. qōibus dā.

q Pondere .i. auctoritate.

In scripturis canonicis mendacia nō admittūtur.

Dico solis eis scriptoꝝ q̄ iā canonici appellant didici hūc timorē honorē q̄ referre: ut nullū eoꝝ scribendo errasse audeam credē. aut si aliquid i eis offendero qō videatur ꝓtrariū veritati: nihil aliō existimē q̄ mendosū esse codicē: uel nō esse assecutū interpretē qō dictū est: uel me minime intellexisse nō ambigā. alios aūt ita lego ut q̄talibet sāctitate q̄taue doctrina polleāt: nō ideo verū putē: qz ipi ita senserūt: ſz qz mihi ꝑ alios auctores uel canonicas uel ꝑ babiles rōnes qō a vero ñ abhoreat ꝑsuadē potuerūt. ¶ dē

Libris netex hebrea uolumina nouis greca auctē ipēdūt

Et vetex libroꝝ fides de hebreis voluminibus examināda ē: ita nouoꝝ ueritas greci ſmonis nozmā desidēat. ¶ dem i epl'a ꝓma ad hiero.

Nihil auctis canonicis remanebit scripturis: si ad eas mēdacia fuerint admissa.

Si ad scripturas sacras ad missa fuerint uel officiosa mēdacia qd in eis remanebit auctozitatis: q̄ tandē de scripturis illis sniam ꝓferī cui⁹ pōdere ꝓtētiose falsitatis obseret ⁊mprobitas? ¶ dē de vni co baptismo libro secundo.

Litteris omniū ep̄oꝝ sacra preponitur scriptura.

Quis nesciat sacrā scripturā canonicā tā ueteris q̄ noui testamēti certis termis suis cōtineri: eāq; posteriozibus oibus ep̄oꝝ lris ita ꝓponi: ut de illa oino dubitari et disceptari nō possit ut q̄ verū vel utq̄ rectū fit qcquid in ea scriptū sit uel cōstiterit esse? Ep̄oꝝ aūt lras q̄ post ꝓfirmatū canonē uel scripte sūt uel scribunt: ⁊ p ſmonē forte sapientioꝝ in ea re cuiuslibet peritoꝝ ⁊ p alioꝝ ep̄oꝝ grauioꝝ rē auctem doctioꝝq; prudentiā ⁊ p cōcilia licē reprehendi: siqd in eis forte a veritate deuiatū ē. ¶ dē in epl'a ad vin.

Ex dictis quoꝝlibet ep̄oꝝ contra diuina mandata calūnie non colligantur.

Oli frater ꝯ diuina tā mlta tā ꝑclara tam indubitata testimonia colligere uelle calūnias ex ep̄oꝝ scriptis: siue nr̄oꝝ sicut hilarij siue cypriani ⁊ agrippini anteq̄ ps donati se peraret. ꝓmoq; hoc genꝰ litteraꝝ ab auctē canonū distinguendū est: nā enim sic leguntq̄ ita ex eis testimoniū ꝑferat: ut ꝯ sentire nō liceat: si cubi forte aliter sapuerint q̄ veritas postulat. Jn eo quippe numero sum⁹ ut ñ ōdignemur etiā nobis dictū ab ap'lo accipe. ⁊ siquid aliter sapitis hoc quoq; nobis deus reuelabit.

r Quis nesciat. terminis. i. libris.

¶ Disceptari. ita ut in dubiū reuocēt q̄ ibi statuta sunt. sed disputare. lz de eis ad maiorē intelligētiā non reprobando. xcvi. di. satis.

a Nolī frat. calūnias ꝓba. n. iuris ñ sūt calūniāda. i. xxxvij. dis. relatū. & ff. ad exhiben. l. penult.

b ¶ Donati. Donatus p̄mo fuit catholicus: sed postea ēin hēsim lapsus cū hēsi adhesērūt cypriano & agrippinus.

c Nec. quozūlibz disputatões. i. expositões. nō. n. er ipo ledit fama alic⁹ p id q̄ re probat testimoniū suū: ut ex ō ercepī. demiq̄:

d ¶ In scripturis. ar. q̄ gscz iuris i alter statunt & cetera: sic. ij. q. vi. ḡ se scit. xxij. q. v. de forma. ff. q̄ gscz iur. l. i. ex ō cōsti. cum oēs.

e Sana. al. sane.

f ¶ Cui rōni.

g ¶ Cōcordāt q̄nq̄.

h ¶ Sz illa exēpla. Doctō dicit. q: nō semp imitāda sunt exēpla: ut. C. de sen. nemo: sed exemplū pape est sequēdū: ut xvi. q. ij. lz. ex de sen. et re iudi. in causis.

i ¶ Excellētiora. nō ē tale exēplū lucretie. xxxij. q. v. ꝓposito. v. lucretia

k ¶ Pietate. ar. p mīa a iudice ipetrāda: ut. xlv di. lz plerūq̄. xxvi. q. vlt. allgāt. l. di. pōderet. i. q. vij. dīpēlatores. & c. erigūt. lxxvi. di. nō satis. xxxv. q. ir. veniā de pe. dist. i. q: diuinitatis ar. p̄. l. di. absit. xxiij. q. est iniusta. xxxv. q. ir. loci. p̄. xlv. di. sed illud. ex ō sorti. ex tenor.

l c Onstitutões. in hac. r. di. oñdit mgr̄ q̄ secularis ꝓstitutio cedit ecclesiastice. q: sacre leges nō dedignāt leg sacros canones: ut. ij. q. iij. §. hinc colligit ex de iudi. clerici.

m Lege ipatorū. diuisis. puncijs. Impator diuidit pronincias: ut. ff. de offi. asse. si eadē. & papa epat⁹ diuidit & vnit: & epūs eccliasticus ut ex de erces. pla. sicut vnire. qd aūt iuris sit dū vnuntur vel diuidūt notaui. xvi. q. i. postq̄. & c. et tpis. lz ergo ipator diuidat vnā. puinciā in duas: nō tollanit. Idē in epla ad fortunatū.

Non debetur par reuerentia canonicis scripturis & expositionibus earum.

Nec q̄ quozūlibet disputationes q̄uis catholicoz et laudatoz hoim ueluti scripturas canonicas hre debemus ut nobis ñ liceat salua honorificētia q̄ illis ob̄et hoibus aliqd i eoz scripturis ipobare atq̄ respuere: si forte inueniremus q̄ aliter senserint q̄ veritas hz diuino adiutorio ul' ab alijs intellecta uel a nobis. talis ego sū in scripturis alioz: quales nolo eē intellectores meoz. Idem ad casulanū.

Exēplis ratio sana pfertur.

Sana quippe ratio etiā exemplis anteponēda ē. cui quidē & exēpla ꝓcordāt: sz illa que tm̄ dignioza sūt imitatiōe quantū excellētioza pietate. Quum ergo in naturali iure nihil aliud ꝓcipiatur q̄ q̄ deus vult fieri. nihilq̄ aliud vitet q̄ q̄ deus ꝓhibet fieri: Denicq̄ cū in canonica scriptura nihil aliud q̄ q̄ i diuinis scripturis & legibus inueniat: diuine. vo leges naturā ꝓsistant patet q̄ quecūq̄ diuine uolūtati seu canonice scripture cōtraria ꝓbātur: eadē etiā naturali iuri inueniunt aduersa. vñ quecūq̄ diuine voluntati seu canonice scripture seu diuinis legibus postponēda cēsentur eisdē naturale ius ꝓferri opōtet. Cōstitutiones ergo uel ecclesiastice uel seculares si naturali iuri cōtrarie ꝓbantur. penitus sunt excludende.

Onstitutiones vo. p̄ncipū ecclasticis ꝓstituti onibus nō peminent. sz obsequūtur. Ñ nico. papa scribit epīs in concilio apud cōuincinium congregatis.

Lex impatoz ecclesiastica iura dissoluere non potest.

Lege impatoz nō in oibus ecclasticis prouersijs vtēdū ē: pīsertim cū inueniat euāgelice ac catholice sanctioni aliquotiēs obuiare. Itē lex impatoz ñ ē supra legē dei sz subtus. Impiali iudicio ñ pñt iura ecclasticā dissolui. Ad qō oñendū duoz hoz. s. inocentij & greg. satis sufficiūt testimonia. Sictus quidē inno. in decretali epla sua ad alexādrū antiochenū epm ait: Qō scisciteris inquiēs utz diuis impiali iudicio. puicijs ut due metropoles fiāt: si duo metropolitani debeāt noiari: ñ visū ē nobis ad mutabilitatē necessitatū mūdanaz rez dei ecclesiā ꝓmutari: honoresq̄ aut dignitates ꝓpeti: qs ꝓ suis cāis faciēdas duxerit imperator. Beatus gre. scribēs ad theoristā patriciū ait iter cetera Si inqt religionis cā cōiugia debere dissolui dicant: sciendū est q: & si hoc lex hūana cōcessit: lex tm̄ diuina ꝓhibuit.

¶ Ecce quēadmodū impiali iudicio nō pñt ecclasticā iura dissolui. Ecce q̄lit q̄ lex humana ꝓcessit: diuina lex ꝓhibuerunt duo metropoles: ut h & c. c. i. di. puenit. Et est h ar. q: si ꝓnceps legitimat aliquē in tpalib⁹: non ideo ē legitimat⁹ in spūalib⁹. ex ḡ si. sint le. p venerabilez nisi ubi ꝓceps restituit aliquē q̄ fuit infamis rōne paterni crimīnis ut. vi. q. i. §. vex.

n ¶ Ecclastica. ecclesia nō astrigit

Di. x.

mūdanis legib⁹ xxviij. q. ij. inf. nec etiā de rebus ecclesiasticis pōt ipator legē ꝓdere ut. xlvi. di. bñ nisi h⁹ eccla petat: ut xvij. di. §. hīc & & nisi i eccle puile giū statuat aliqd ut. xvi. q. i. gnāliter & c. q. iij. nēo. io.

o ¶ Diuisiones'. ar. q epūs inuito plebano nō pōt diuidē parochiā ei⁹: nec papa inuito epo diuidere epatū: ut. xvi. q. i: multis. quod enī ē vnū diuidi non pōt: ut. xxiij. q. i. loquit. & c. scimāio. Sed credo q̄ papa hoc possit facere er cā ut ēt epūs: ut i ca. ōcre. sicut vnire. bar.

p ¶ Lex humana ut hēs. xxvij. q. ij. sunt q dicūt. Sed mirū ē cū iustinian⁹ fuerit valō catholic⁹ impator qualit istud statuerit ꝓ legez dñi: cū dñs direrit q̄ ob solaz cām fornicatiōis mulier possit separia a viro: ut. xxxiij. q. ij. quos de⁹. sz dicut gdā dicunt q̄ ignorāt fecit: & ō veniā meruit: ut

s. viij. di. ꝓsuetudo. uel errauit sicut hiero. ut. xxvi. di. c. i. vel ō pmisit hoc ut grauia vitarēt: sicut vsuras pmisit ut vitarēt rapinas. & pagia pmisit dissolui ut vitarēt prozicidiū: ut. xxxij. q. ij. siquod verius

q ¶ Cōr bēticos. & sic vtor ꝓ me q̄ nō vtor ꝓ me. j. xxxviij. di fīgd veri. & ij. q. viij. si hēticⁱ & sic ē ꝑ. di. xix si romanoz in f. iij. q. iij. §. itē. l. figs testibus.

NOn lz.ar.7illas leges q̄ p̄mittūt vsuras erigē ar.di.ir.c.j.v.gcūq̄.7.xcvi.di.bñ.xi.q.iij.qui oīpotentem.xxv.q.i.oē q̄.7.c.nlli.7.c.generali.xx iij.q.viij.quemoz.ar.7.di.lxiij.c.hadrianus.

a OErtū é. hoc c.7.c. lusci/pitis.7.c. qñ lo/quūt quasi de ea dē mā.

b Et sacrosācta i.p̄cepta.

c Cui⁹.i.eccle.

d Submittere Imperator enz filiꝰ é eccleſie nō ſiul. ut.xcvi.di. ſi ipator:7 iclina/bit caput ſuum epīs:ut.lxiij.dist: valētimā⁹.7 excō municari pōt ab epo:ut.xxiij.dist. qñ gdem.7.xcvi di.duo.

e Mensura .i. dū imperator exce dit mensurā ſuā.

f ODnſtitutio/nes. Nunqd ergo legib⁹ sem per derogaī per canones:absit:ni ſi quo ād cās spū ales.7 hoc eſt qđ dr ō cō.di.iij.ce lebritatē ibi.alia é rō cāz ſeculari um:alia diuinaz ar.ſ.e.c.i.vtrūq̄ n.ſuo mō rōnabi liter pstitutū é:lz diuerſo mō.ar.ſ e.certum.nec pa pa poſſet leges tolleī niſi quo ad ſuū foz imperiuz enz 7 ſacerdotū er eodem princi pio pdierunt:ut in auē.qūo opor/teat epos. in pn. coll.i.ar.j.e. diſ. qñ.ſed hoc non credo:ut eī de p ſcrip.qñ oē.

g Mores. Nec iuramētū obligat p bonos mores: ut eī de iureiur. quēadmodū.7.ff de le.i.ſiquis inquilinos.ſ.ultro.

h IMperiū adminiſtratōib⁹. Diſtincta é.n. ptās ſua a ptāte pontificali:ut.j.e.qñ.7.xcvi.di.cū ad vez ali oquin ſi vſurpat eoz officia lepa pcutiſ:ut ozias.ij.q.vij.

± §.itē cū dauid.tñ inuenī tur q̄ reges pferūt de/canat⁹:ut eī de cōſuet. cū īnī in pte decīa.io.

i §Uſcipitis.i.accipe debetis:

k Libertatē.i.uerbuz predicatōis.

l Perfectionē.ut.xcvi di.duo ſunt.

m Spirit⁹.i.eccleſiaſti ca pſtitutio.

n Carni.i.ſeculari cō ſtitutōi:

o §Iī adiutoriū. hoc ſō dicit q̄ nō ſūt al legā de leges niſi in/fectuz canonū:ut eī de no.op.nū.ſtellerim⁹.

p Ciuē.ciuē ro. appel lat ſe:q̄ paī ei⁹ ſocieta tē p̄trarerat cū romaniſ 7 in ſignum fuit data ei penula.

q QUoniā.hoc.c.eſt pars illius .xcvi. di.cū ad rerū.

r Dei.i.diuine et hu mane nature.

ſ Sic actib⁹.ſ.ipſoruz officioꝝ.q̄dā.n.fecit.tā q̄z ipator.cū videtes et emētes flagellando de tēplo eiecit.i.q.iii. ex multis.7.c emētes.q̄dā ut ſacerdos cuz ſeipm obtulit hoſtiā diſcipuliſ ſuis dicēs:hoc é corpuſ meū.de cō.di.ii. ſacer dos.ſed p̄riū.pbaī per auctoritatē iſtā.ſ.q̄ de⁹ noluit ea eſſe diſtincta cū p ſeipm vtriuſq̄ ptās act⁹ exercuit. ſco hō ſō fecit ut oſtenderet q̄ utraq̄ ptās ab eo pceſ ſit:ſi q̄ vna perſona illa duo officia exerceat vl gerē debeat.hec.n.duo dona īperiū 7 ſacerdo tium ab eodē prin.ſunt ut in auē.qūo oporteat epos in pn.coll.i.

Ert⁹ é. hoc c.7.c. luſci/pitis.7.c. qñ lo/quūt quaſi de ea dē mā.

it.nō q̄ imp̄ator leges:q̄bus ſepe eccliа utiť p̄ta hēricos ſepe p̄ta tyrannos atq̄ con/tra p̄anos quoſcūq̄ defendi tur:dicamus penitus renuen das:ſed q̄ eas euangelicis 7 apoſtolicis atq̄ canonicis de cretis q̄bus poſtponēde ſunt non poſſe īferre p̄iudiciuz aſſeramus. I tē ſymmachus papa in.vij.ſynodo.

Nihil qđ euāgelicis regulis obuiet imperatoꝝ agere licet.

NOn licet imp̄atoꝝ uel cui q̄z pietatē cuſtodienti ali quid p̄ta diuina mādata p̄ ſumere nec quicq̄z quod enā gelicis 7 ꝓphetic̄is aut apoſ tolicis regulis obuiet agere I tem felix papa.

In eccleſiaſticis cauſis regia volūtas ſacerdotibus ē poſt/ponenda.

OErtum eſt hoc rebus ve ſtris eſſe ſalutare:ut cū ō cauſis dei agit in xta ipſius cō ſtitutionē regiam voluntatez ſacerdotibus chriſti ſtudeatiſ ſubdere nō p̄ferre:7 ſacro/ſancta p eorum p̄ſules po tius diſcere q̄z docere: eccle ſiaſticam formā ſequi nō huic humanitus obſequendo iura p̄figere: neq̄z in eius ſāctio nibus uelle dñari:cuius deuſ voluit clemētia ſua pie deuo/tōnis colla ſubmittere:ne dū menſura celeſtis diſpenſatio/nis exceditur:eatur in contu meliam diſponentis. I dem

Bonis moribus 7 ōcretis ro manoꝝ pontificū pſtitutōnes contrarie non poſſunt.

ODnſtitutiones p̄ta cano nes 7 decreta p̄ſulū ro manoꝝ uel bonos mores nul lius ſunt momenti. I tem ni colaus papa.

Que ſacerdotū ſunt regibuſ uſurpare non licet.

IOperiū veſtrum ſuis pu blice rei quotidianis ad miniſtratiōibus debet eſſe cō tentum:non uſurpare que ſa cerdotibus domini ſolum cō ueniant. I tem gregoriꝰ na zancenus imperatoribus con ſtantinopolitanis.

Tribunalia regum ſacerdota li ſunt poteſtati ſubiecta.

§Uſcipitiſ ne libertatē ner bi libenter accipitis: q̄ lex chriſti ſacerdotali vos ſubij/cit poteſtati: atq̄ iſtis tribu nalibus ſubdit:Dedit enim 7 nobis poteſtatem: dedit 7 p̄n ciparum multo perfectiorem p̄incipatibus veſtris.aut nūquid inſtum nobis videtur ſi cedat ſpīritus carni:ſi a terre nis celeſtia ſuperentur:et ſi diuinis p̄ferantur humana: Ecce q̄ conſtitutiones p̄inci pum eccleſiaſticis legib⁹ poſt onende ſunt.ubi autem enā gelicis atq̄ canonicis decre tis non obtemperauerint: omni re uerentia digne habeantur.

UNde auguſtinus ait in dialo go contra petilianum.

Leges imperatoꝝ in adiu/torium eccleſie licet aſſume/re.

§Iī in adiutoriū noſtrum terreni imperij leges aſſu mendas putatis non reprehē dimus. MĀ fecit hoc pau⁹ cū aduerſus iniurioſos ro manum ciuem ſe eſſe teſtatur I tem cyprianus iuliano epi/ſcopo.

Reges pontificibus p̄ eterna vita 7 pontifices regibus p̄ temporalibus indigent.

QUoniā idē mediatoꝝ dei 7 hominū homo chriſtus ieſus ſic actib⁹ p̄p̄rijs 7 digni tatibus diſtinctis officia ptātis

t ¶ Discrenit. cū ergo ptātes iste sint distincte. est hic ar. q imperiū nō habeā papa: z q papa nō hz vtrūq; gladium. nā erercit facit impatorē: ut. xciij. di. legim⁹. z iperiū a solo deo habeā: ut. xxiij. q. iij. quesitū. alioquī, si ab ipo habetur: licite appellarēt in tpalibus ad ipm q phibet aler. z dicit q illa nō ptigūt suā iurisdcōez'ē de ap. si duob⁹: z ē qui fi. sint le. cām. z. c. lator. Item ecclesie soluūt tributū impatori: ut. xi. q. i. magnū. Sed ꝺ z celestis z terreni imperij iura sunt ei ꝓcessa: ut. xxij. di. c. i. Item impator iurat pape: ut. lxiij. di. tibi dño: z papa deponit imperatorē: ut. xv. q. vi. alius. Itē ipse trāstulit iperiū de oriēte in occidētem: ē de elec. venerabilē. Ego credo ptātes esse distinctas: lz papa qnq; vtrāq; ptātem sibi assumat. s. cū legitimat aliquē in spūalibus z tpalibus: ut ē q fi. sint legi. p venerabilē. sed illud fuit ad petitōem regis: qui hoc iō fecisse potuit: ut tibi dē nec obstat q a seculari iudice appellat ad papā: q b⁹ fit ꝓpter defectū iudicis secularis: ut erp̄imitur ē de fo. ꝓpe. lz. nam etiā vacāte iperio supplet defectū imperij: ut ē de fo. ꝓpe. licet.

u ¶ Pro cursu. ar. q ima trimonio z ceteris causis spūalib⁹ nō sit utēdū legib⁹ iperialib⁹. sz cōr. xxxv. q. v. ad sedē. dic ergo q illud tātūmodo determinat illud verbū uteretur: ut sicut spūales cause ad iudicē secularē nō pertinēt: sic nec cause sanguis ad ecclesiasticū: vt. ꝯ. xxiij. q. viij. sepe prīcipes. z. c. his a quib⁹.

x De capitulis. pōtificū. ipatores. n. olī pōtifices appellabāt: ut. xxi. di. cleros. y ¶ Dēdacē. er magna humilitate. b loquit sicut alibi. ꝯ. ij. q. viij. nos fi incōpetēter.

y Vides dissolui. ꝯ. xxv. q. ij. impali. hec regula supplet p aliā regulā: q principali destructo destruit accessoriuz z oē qō sequit er eo: ut ē de fide instru inter dilectos i fi. sed regula multas recipit instātias. ꝯ lege. n. fit si ꝯhat p⁹ sipler votū: tñ ꝯct⁹ tz: ut. xvij. q. i. nuptiaz. Itē. phibet ne sīnia ferat i b ꝺditōe tñ si lata fuerit tz: ut. ij. q. vi. §. bidu. circa pn. Itē phibet ne eps ꝓsecrz alī⁹ eccl'az: tñ si ꝓsecrauerit tz ꝓsecratō: ut. viij. q. i. eps i dioceſi. Sz dic q hec rla stelligit ō talib⁹ ubi ē ꝑpetua cā. phibitōis. s. ne filī⁹ ꝯhat cū mr̄e. vl vtrinsq; discreuit. ppria volēs medicinali hūilitate surgū efferri ñ hūana supbia rursus i inferiora demergī: ut ēt christiani impatores. p eterna vita pōtificibus indigerēt: z pō tifices p cursu tpalium tīmō rex impialibus legib⁹ uterēt: ꝯtenus spūalis actio a carnalibus distaret incursib⁹: z deo militās mīme se secularib⁹ negocijs implicaret: ac vicissim ne ille reb⁹ diuinis ꝓsidere videret: q ēt secularib⁹ negocijs implicatus ¶ tē leo. iiij. lothario augusto. Leges imperatoꝝ custodiri oportet.

De capitulis vl ꝓceptis imperialibus vris vr̄orunq; etiā pōtificū ꝑdecessoꝝ irrefragabilit custodiēdis z ꝓser nādis q̄to ualuim⁹ z ualemus christo ꝓpicio z nūc z in eunz nos ꝓseruaturos mōis oibus ꝓfitemur. z si forasse glibet aliter nobis dixerit uel dicturus fuerit: sciatis eū ꝓ certo mendacem. ¶ tem ioannes vij. lodouico imperatorī. Legis aūcte dissoluit quod contra eam fit.

Vides fili charissime ga quicqd cōtra leges accipit p leges dissoluī mereā. tem gelasius rufino z apilli epis. Leges principū uel regulas patrum contēni non licet.

Quis aūt ptēni. Qui ptēnit leges peccat. nō tñ oīs peccat q non parz legib⁹ vbi ō ꝓcilio loquūt: ut xliij. q. i. gsgs. z sic aliud ē ptēnē. aliud ē nō parē. io.

a Certū est q̄s i. q. eas.

b ¶ Negocijs. b⁹ vult dicē q ēt q⁹ leges suā in negocijs laicoꝝ multo fortī⁹ sūt suā de i negocijs clericoꝝ nisi obuiēt cānonicis istitutis

c Ustrā flagitam⁹. q̄ p⁹ nulli⁹. qz i nulliꝰ ꝑsona obmittēdū ē qō statutū, generali⁹ ptineā: ut lri. di. miramur.

d ¶ Remīscitur passiue.

e Uod vō. q legib⁹. h̄ titulā. xi. di. i q̄ dī q ꝓsuetudo ꝓ

Di. xi.

ua cedit legi tam ecclastice q̄z seculari. Sz nō q cōsuetudo q̄dam ē gnāl q̄dā est spāl ut. §. e. catholica xij. di. illa. Gnāl ē q̄ vlr cōsensū oīuz est approbata et oēs astrigit. z hec tāq; canō vl tāq; lex ē obseruanda ut. ꝯ. e. ecclastica rū. z. c. qs nesciat. Spāl siue ptcularis ē illa q̄ hoiesalicui⁹ loci astrigit: z in eodē loco hz legis vigorez: ut. ꝯ. e. di. catholica: misi sit onerosa: ut. xij. di. oīa. lxv iij. di. cozepi. l misi pariat occasionē maligna di. tunc n. reiicit. ar. xij. di. nos ꝓsuetudinē. Oli. n. donatiste de facili recipiebāt z de ꝓsuetudine ad primatiā ꝑ mouebāt. qō abolitū ē q̄ hereticā prauitas ide minus cauebāt uel nisi sit ꝯria ꝓstitutōi: ut. ꝯ. e. c. ij. z iij z nisi ꝓsuetudo sit. p dita ex illc̄ātis: ut. ꝯ. xxii. di. sciēdū. uel nisi ꝓceps ꝓsentiat: uel nisi sit sup tali articulo q̄ indifferēs est: ut. ꝯ. prima di. illa hug. sed m e li⁹ distingue: ut dixi. s. viij. di. frustra. io.

f ¶ Sus. malus.

g ¶ Auctoritati scripte:

b Et rō vincat. ut. s. di. viij. veritate. io.

i Quisequens est.i.conueniens.

k Plena.pape auctoritas plena est: alioꝝ ep̃oꝝ semi plena est: qꝝ ipsi sunt in ꝑte solicitudis voc·ti: nō in plenitudine ꝑtis: ut.ij.q.vi. decreto.c.c. qui se scit.

l Consuetudis. nisi talis sit cōsuetudo q̄ possit ꝓiudicare iuri: ut nō ui.s.viij. di. frustra.

m Nolite & docere. patz hic q̄ nō semp cōsuetudinē ro. ecclesie tenemur sequi: nisi ipsa p̄cipiat eā esse seruandaz: ut.j.e.c. ult. multa enī seruat ro. ecclesia: q̄ alie nō seruāt: ut xxi. di. aliter. et de con. di. iij. de terna. & dist.i. de hymnis.

n Quisuetudinis. vincat. ar. q̄ cōsuetudo nūq̄ tollit legem ut.s. di.i. ꝓsuetudo. Sz obijcitur Dec.l. aut loquit de bona ꝓsuetudine aut de mala si de bona illa nulla rō vicz. si de mala illa nō pōt dici q̄ nō sit vi' ei⁹ auctoritas. ad hoc dicūt quidam q̄ p̄cipiū loquit de bona: finis autez de mala ꝓsuetudine. sed ille intellectus inept⁹ ē qui sepat cauda a capite: qđ non licet ex de bap. maiores. Alij fere oēs ita exponūt qđ hoc dicit non vicit legem. supple gnālem: sed in eo municipio hoc vincit ubi seruat. Iz certe de hoc nūq̄ a ligs dubitauit: q̄ cōsuetudo particularis dz vicere legē in oib⁹ alijs locis. ió expōs

Quisequens est: ut qđ ab huius sedis rectoribꝰ plena auctoritate sācitur: nulliꝰ ꝓsuetudinis ꝓpediente occasione ꝓprias tm̄modo sequēdo voluntates remoueat: sed firmius atq̄ inconcusse teneatur. Item iulius papa.

Non licet a consuetudine romane eccle mēbris dissentire

Nolite errare fratres mei charissimi doctrinis variis & extraneis nolite abduci: et instituta apostoloꝝ & aplicoꝝ viroꝝ canonesq̄ habetis. his fruimini: ut freti eis ꝓtra cuncta inimicoꝝ iacula persistere ualeatis. Satis enim indignū est quenq̄ vel pōtificū uel ordinū subsequentiū hanc regulā refutare: quā beati petri sedem & sequi viderit & docere. Multum ꝙuenit ut totū corpus ecclesie in hac sibi obseruatione ꝓcordet: que inde auctoritatē habet ubi dns totiꝰ ecclesie posuit principatum.

Item Cod. lib. viij. ti. que sit lon. consue.

Non potest usus & consuetudo legem & rationem vincere

Consuetudinis ususcq̄ longeui non vilis auctoritas est: vez non usq̄adeo ualitura momento ut aut rationem vincat aut legem scriptā. Cui ño nec sacris canōibꝰ nec humanis legibus cōsuetudo obuiare monstratur: inconcussa cōsuetudo seruanda ē. Un de augustinus ait in libro ex dictis basilij.

Inuiolabilis est cōsuetudo q̄ nec hūanis legibus nec sacris canonibus obuiare monstrat

Ecclesiasticaꝝ institutionum quasdam in scriptis quasdam vero apostolica traditione per successores in ministerio cōfirmatas accepimꝰ de cōsuetudine ꝓticulari: q̄ iz bona sit tñ nō vincit legē etiā in illo loco nisi adsint illa q̄ diri. s. di. iij. frustra.

o Ecclesiasticaꝝ traditōe. sine scriptis. io.

p Ministerio. diuino.

quasdam vero consuetudine roborazatas approbauit usus. quibus par ritus & idē utriscq̄ pietatis debetur affectus vnde quis uel aliquantulum sacrarum expertus scripturarū hesitauerit. Si enim attenderimus cōsuetudines ecclesie nō per scripturas a patribus traditas nihil estimare ꝙtum religio detrimēti sit latura intentiue inspiciētibus liquido constabit. Que enim ut inde exordiamur scriptura salutifere crucis signaculo fideles docuit insigniri: uel q̄ tripharia digesta super panem & calicem, plixe orationis uel consecrationis uerba commendauit: nam non mō quod in euangelio continetur uel apostolo quolibet insertum secretis dicimus: sed & alia plura adijcimus magnam quasi vim commendātia mysterijs. que oriēntem uersus nos litterarū ozare forma docuit: Bñdicimus fontem baptismatis oleo vnctionis. Huic accedit q̄ ter oleo inungimus, quos baptizamus. uerbis abrenunciare sathane & angelis eius informamur. vnde et hec et alia in hunc modum nō pauca nisi tacita ac mystica traditiōe a patribus ecclesiastico more ac reuerentioꝛi diligētia sunt in ministerijs obseruata magis silētio q̄s publicata scripto: Item tē ad casulanum ꝓsbyterum.

Laudabilis est consuetudo: que nihil fidei cōtrariū usurpat.

Consuetudinez laudamus que tamen contra fidem catholicā nil usurpare, digno scitur. Idem ad eundem.

Ubi auctoritas dficit: mos populi & maiorum instituta p̄ lege seruatur.

q Cōsuetudine. nō ab aplis sed nescit a quo.

r Unde.i. de quo.

s Uel.i. enā.

t Desitauerit. q.d. nēo etiā insci⁹ b dubitat.

u Nō p scripturas. sed per ꝓsuetudinē.

x Estimare. i. valere.

y Latura. i. passura.

z Intētiue. i. intente.

& Scripta. ve. vel no. te. Nō. n. scriptura vet. uel no. te. hoc docuit: iz doczcanonica in frōte sed i alijs mēbris signaculū crucis debere fieri de cō. dist. iij. postea signat: & di. v. nūqd. vez tamē videt signū crucis traxisse oziginē ex vete. te. q̄ cū angelus deberet occidē p̄mogenita egypti: ꝑceptū ē filijs isr̄l vtrūq̄ postē limiri ō sāguine agni ad moduz thau. l. e: q̄ ē ad moduz crucis. & dr̄ q̄ iacob cācellatis manib⁹ suis bñdixit filijs ioseph. s. effraim & manasse. Item ezechiele legit q̄ cuz apparuissent ei. vi. viri. vasa bñtes in manib⁹: & qdā vir apparuisset i medio eoꝝ habens atramētū ad renes: dns dixit ad eū signa thau i frōtib⁹ dolentū & gemētiū: sed illud fuit tm̄ in figura ꝑceptum.

ꝓ Tripharia. Tripharia dicūt ẏbam: q̄ eadem tertio repetāt i secretis s. hostiā scāz. hoc. purā hoc. imaculatā. hic ordo nec in ve. te. nec i nouo est ꝓprius sed a sanctis ꝓphib⁹ vsualiter traditꝰ vel ió dicūt tripharia: q̄ si sub triplici filētio fiāt primū est usq̄ ad sanctꝰ. 2m usq̄ ad dñicā oratiōnē. tertiū usq̄ ad agnus dei.

ꝝ Alia plura. hec hēs ex ō cele. mi. cū marthe

ſ Que oriēnté. scilicet

Hostiaz

no.ꝛ ve.te. Sz tñ legiť ꝙ daniel in babylonica captiuitate orabat vł ꝑ tẽplũ ꝛ iudei silr. tẽplũ aũt erat vł oriẽtẽ. ꝛ in salomone legiť mane ad solẽ orab. Iz dic ꝙ illa faciebat in veneratõe tẽpli. ſt ¶ Oleo. oleo i scapulis ꝛ pectore: ut ꝺ cõ. di. iuj. demũ: tertio i vtice fit vnctio: Iz hᵒ fit crismate: ut de p. di. iuj pᵒ ꝯ aſcẽdit. Iz larga acceptõe b appellať oleũ crisma: ficẽ cõuerſo in. rcv. di. illud ſuꝑ fluũ. io

a ¶ Onſuetudinẽ. q. j. di. rij. c. nos ꝓſuetudinẽ. ꝛ j. di. pr. oſa ꝑ ibi. n. ꝺr ꝙ ꝙis ꝓſuetudo ñ ſit ꝑ fidẽ tñ é repellẽda. So. b de tolerabili: ibi de ſupſtitioſa ꝛ intolerabili ꝓſuetudine. ꝛ ſic oñs aucẽs itelligẽ de ſunt: q̃ cõtra illud. c. reclamare videnť.

b ¶ Cõť fidẽ. i. ꝑ bonos mores. ꝛ ꝙ ita ſit exponẽdũ hẽs de cõ. di. iuj. ſi non ſanctificať: vbi exnecessitate oportet facẽ

a ¶ Teãdẽ expoſitõez ¶ In his reb⁹ ꝓ lege Sẽp diuñi mores, p lege ſuať: ut. j. di. pr. diuñi ſic. ſ̃. e. di. ꝓſuetudiſ

b ¶ Cõſuetudinũ. Nõ ꝙ eã pumť trãſgreſſor cõſuetudis ſiť trãſgreſſor legis: ut. i. q. vij. ſigs oẽz ꝛ. ſ̃. e. eccleaſticaꝛ. vñ ſi cut canemicis ñ Iz obuiare legi fine lñia pape: ſic nec ꝓſuetudini: ut ꝺr i hᵒ e. c. ꝛ tñ ꝺ cõſẽſu pñt vemť ꝑ ꝓſuetudinẽ ẽt iuramẽto firmatã ſi cã ſubẽ ut eꝫ de bis q̃ ſi. a ma. p. c. cũ i cunctis. Iz ꝑriũ ei ſtatutiſ. rv. q. vi. aucťe io

c ¶ Atholica. pticularis. Sed ꝑ. j. c. di. ꝑ moꝛe. vbi ꝺr ꝙ pticularis ꝓſuetudo nõ excuſat Iz tñ gnãl. Iz hᵒ verũ i illꝙ tñ ex ꝓuilegio pñt hñi vbi ñ vz cõſuetudo niſi vłs ſit. d ¶ Sz aucťe i. ſcripťe. e ¶ Tota. eccla. f ¶ Regiť. q: q̃libz, puicia abũ dat i ſuo ſẽſu: ut. lxxvi. di. vtinã. ꝛ eꝫ ꝺ ſepť. c. certificari.

g ¶ Alã. In his trib⁹. c. logť de gnãli ꝓſuetudine ro. ec. quã etiã i alijs eccleſijs ſtatuit obſeruandam.

h ¶ Ad fidẽ aſtruẽdã. i ¶ Catholice. ſ. cr̃one. adquã recurriť i dubijs: ut. xx. di. ꝺ libell. ꝛ ſic ſuã deſſ legeſ apłici ſiť legeſ peť: ut. xix. di. ſic oẽs.

k ¶ Et tot. ar. ꝙ ꝓuilegiũ qꝺ a plib⁹ epis ꝺať: prevalet illi qꝺ a paucior. bᵒ ꝺať: ꝛ ar. xix. di. in canonicis.

l ¶ Hoc vŕe. pᵒ hoc ar. ꝙ ꝙi⁹ pumť delictũ iteratũ: ut. xvq. viij. hi qui. m ¶ Decẽtio. iſte fuit e lectᵒ i epm: ꝛ lz ſciret ꝓſuetudines ro. ec. tñ petiť a papa ut ei ſcribat eas pp maiozẽ auctem. xxiij. diſ.

petro ro. ec. ťditũ é ac nẽ nſcz cuſtodiť ab oibᵒ debẽ ſuariť: nec ſupduci aut itroduci aliqd qꝺ auctẽ dẽat gñalẽ aliũde accipe ul exẽplũ: pſerti cũ ſit mãifeſtũ in oẽz italiã ꝛ gallias biſpanias ꝛ africã atcz ſiciliã iſulaqz intiacẽtes nullũ iſtituiſſe eccłas niſi eos quos venerabiľ apłs petrᵒ aut ſucceſſores eiᵒ ꝓſtituerť ſacerdotes. Legãt ãt ſi in his ꝓuicijs aliᵒ apłs iueniť aut legiť docuiſſe. ꝙ ſi ñ legũt qz nuſqz ineniunt: oz eos hoc ſeq qꝺ eccła romana cuſtodit: a q̃ pricipiũ eos accepiſſe ñ dubiũ eſt: ne dũ pegrinis ſmonibus ſtudẽt caput inſtitutionũ videantur amittẽ. Sepe dilectionẽ tuaz ad urbẽ veniſſe ac nobiſcũ in eccła ꝓueniſſe nõ dubiũ eſt: ꝛ quẽ mozẽ uel in ꝓſecrãdis myſteriſs uel ceteris agẽdis arcanis teneat agnouiſſe. quod ſufficere arbitraremur ad informationẽ tue eccłe uel reformationẽ ſi ꝓdeceſſoꝛes tui minus aligd aut aliter tenuerint: ſatis certũ haberem⁹ niſi de aliqbus nos ꝓſulẽdos eſſe duxiſſes qbus iccirco reſpondem⁹ ñ ꝙ te ignozãe credam⁹ ſz ut maiozi aucte uel tuos inſtituas: uel ſi q a ro. ec. inſtitutiõib⁹ errãt aut ꝓmoneas aut nob indicare ñ differas: ut ſcire ualeam⁹ q̃ ſint qui aut nouitates inducũt aut alterius eccleſie cz romane exiſtimãt cõſuetudinẽ eſſe ſuandã

Dod abſcz diſcretiõe iuſticie nulli agẽ licet.

Uñ calixtus pa. oib⁹ epis ait.

dico ꝙ aucťas pape ꝺr ei⁹ ꝓfirmatio id qꝺ min⁹ fuit validũ facẽ validũ: ut eꝫ ꝺ trãſac. c. i. Itẽ q: nulli pteť auctoritatẽ ro. po. lz illud reuocaſ: ut eꝫ ꝺ ꝓfir. c. ij.

x ¶ Nouitates. j. xxx. di. ꝛ hᵒ ſcripſũ⁹. ꝛ. ff. de cõſtiťi. i reb⁹. ſ̃. iuj. di. erit.

y ¶ Alteri⁹. ſ. ꝑrie bõiſ mõib⁹: ſic ſoluť ꝑ. j. di. pr. ne unt ꝑ hic iſti. ꝺ ſať. §. ul.

a Dod abſcz. i. ut nona ꝓſuetudo teneať. i hac
q rij. di. magiſtť. pſẽgit nãz ꝓcedẽť di. ſ. ꝙ ꝓſuetudo ſit ꝺuãda q̃ ñ é ꝑria turi nãli ul ꝓſtitu

tōi:ī fi.dic̄ q oēs eccl'e dēant fuar cōsuetudinē metropolitāe eccl'ie ut.j.e. di. de his nisi sint monasteria ut ibi dr.pōit ār i pri. duo.c. p q vult iterpretari vltimuz.c. pcedentis di. vbi dr q a pſuetudie ro. ec. deuiare nō d bem⁹.z sic intelligit q sine discretōe deuiare ñ de bem⁹:sz cū rone possū⁹. qđ pbat p duo .c.pr. a p rio sensu.io.

b NOn decet. mēbra. Sic j.de cō.di.iij. celebrātē.z i auc. de ecclasticis ti. i pri.z ē h ar. idē iure eēi toro qđ in parte: ut.i.q.i figs eps.

c Diuz. ergo z greco⁹:ut. xxiij. q.i.parat⁹.

d Discretione. nūqd g⁹ cū discrōe licitū ē p illā agē? certe nō: ut xxvij.q.iij.§.ār vñ vacat h arg.a p rio sensu.io.

e Receptis.ñ dura q̄uis gue z itolerabile sit adiplēdū ē:ut xxv. di. in memoriā.z.c.di. p mo rē. ul' assignetur ratio quare adimpleri ñ possit ut ex de rescrip. si qñ

f Non nouum. argu. q non dicitur nouum quod qñq̄ statutū fuit:sz mō renouet:ut.xxiij.q.i.acan⁹ z.xxviij.q.i.ñ satis. vñ si eps iurat q non alienabit nouū feudū.ñ feudū de nouo vacās pōt licite alienare:ut ex d feu. ex pte. Itē hēs h q p pſirmatōem pape ñ dat ius nouū:ut ex de pſir. cū dilecta quid iuris sit. dic de hoc .s. di. pr.c. ult. g Causato ab alio possit absolui:ut.iij.q.vi.q.iij. duodeci. Jt sol⁹ papa restituit cū:ut.ij.q.vi ro. Itē sol⁹ agit d renūciatōe:ut.vi.q.i. mutatōe:ut. vij.q.i. mutatōe sī z d eox ereptōe a Sit.xvi.q.i.ff. , d ina z d cō. di.ij. quotidie.

b Jud hd.tōes.i. pſuetudies.viij.di.q p mozes nat⁹.z.xi.q.iij. p si ziac. vij.q.i. figs pbr.z.xxvij.q.i mist oz z dic ñ offiāt.i.q fidei ñ adviēt l' mozib⁹ bonis:ut.j.e.oia. d Cōtrario mo⁹.ar.ē h p epos.q fic argumētāt p ecclas aliquā. Er q⁹ alie eccl'e h' l illd faciūt g⁹.z ista idē faciet. rñdeat g⁹. eis q pſuetudo vni⁹ eccl'e ñ subtrā pp p rias pſuetudies aliaz ar.tñ ē p eis.c.di. p more. ex d cē.exprte.ar. p ex d capell.mo. dicūs circa fi.io. So. qlibz eccl'a faciet id qđ alie faciunt de iure cōi.lri.di. miramur:nisi pscripserit: ut ex d pscrip. auditis: si hēat priuilegiū. xvi.q.i hic ēt.b. Er his duob⁹ c. vr q iudex delegat⁹ iudicabit fz pſuetudinē loci.z.j.e.dist.illa. z.s. di.viij.c.q p mozes. vbi dic̄ nulla ciuis l' pegrini ex d eo q mit.i pos. cum venissz.z.C.d ediſ.p.ā i totū:ubi dr q iudex seruabit ea q i eodē oppido frequēt fuata sūt: et legat⁹ fuabit pſuetudinē, priuicie. nā magnū est māt priuiales sibi fuari pſuetudies suas .ff. de of.pcō. obſuare. Jt lex pcipit q iudex fuet cōſuetudinē priuicie. ff. de testi.l.iij.i fi. e p. pbat q iudicabit sm ius ro. ut s.di.pr.c. ult.z.c. pſuetudis.z i sanctiōe di cit lex fuādā pſuetudinē urbis rome:ut isti. d satisfac.§. ult. Jt q⁹ delegat⁹ ñ sua sz d legātis vice fūgit:ut.xcuj.di.c.ul ex d offi. dele. sāe. ff. d offi. ei⁹ cui mā. ē iuř. l.iij. Jt magnū squēt icōueniēs si fz pſuetudinē loci iudicarēt:q:si illa loca hērēt diuſas consuetudies i quib⁹ iudicatur: iam sequeretur q eadē cā regēt fz pſuetudies

p rias.xij.q.ij. monem⁹. Jt vr q fz pſuetudinē fi sit iudicā dū:tū q⁹ actor sp segt for rei:ut.xi.q.i. expiētie:tū q⁹ fauorabiliores reist q̄ actores. Ad h⁹ dñt qdā q si al. g spōte se subiciāt iudicio alic⁹ l' spōte petāt iudices d legatos: q sp fz pſuetudinē delegātis iudicā dū sit. si āt iuntis dat⁹ fit auditor:tē iudicabit fz pſuetudinē intigātū z pot⁹ fz pſuetudinē rei q̄ actoris. meli⁹ pōt distīguī:aut appellat ad papā aut ñ si p ap. obtinet iudex dico tē delegatu debē seq pſuetudines illi⁹ loci a q° e appellatū:q: iudex appellatois teneat se q.l. pōis sūe:ut i auc. coll'. viij. cū d ap. cog. i fin. ar. adh⁹ ex d testa. raymuc⁹ vbi iudr ap. segt pſuetudinē loci a q° fuit appellatū:sz si sine ap. ipetret iudr tē tēt seq pſuetudinē d legātis ar. ad h⁹. ff. d pdi.z de. q pdicto i fi. ap. Ego credo q iudex iudicabit sm pſuetudinē rei cū actor for rei segt ut ex d fo. op.z. cū sit gnāle nisi rōe pct⁹ l' maleficij fcūs sit d foro alteri⁹:q: tē fuabit pſuetudo loci ubi ptrarit l' ubi d ligt:ut.viij.di.q p mozes.z ex. d fo. ppe.c.ult. bar. e Contrario mōe. C d tē.i ite. fisti. pe.l.ult. p ubi dr q absurdū ē crlocoruz dr a aliqđ iduci dilcrimē. So. vez ē q pp loca diuſa ñ dz iduci ius diuſū nisi alia rō subsit. rxvr. di. sciēdū.

R Idiculū est.ff. d interdi.z rele.l. relegator.§. vlt.

g Juturni. hoc dicitur insti. de iure na. §. ex nō scripto

h Onsuetudo. ubi nō est cōtraria iuri scripto.

i Cōtra longā. Sed longū est illud quod est .x. uel .xx. annoꝝ: ut. C. de ꝓscrip. lō. tē. p totū. nō ergo requirit ꝙ ꝓsuetudo excedat hominū memoriā: ut dicit gdā: uel etiā ꝙ fit ꝓscripta. sz istō uerū est ubi ꝓsuetudo nō est ꝫ ius: uel qñ est uetusta ita ut excedat memoriā hominū. ff. de aqua pluar. in fūma. §. ité varus: qz tūc habeꝫ loco ꝓstituti: ut. l. hoc iure. §. ductꝰ aque. ff. de aqua quot. ꝛ esti. ubi aūt ē iuri ꝫria requirūtur ea q̄ no. ꝫ. viij. di. frustra.

k Nos ꝓsuetudinē. i motā. ꝛ eā de consue. cū venerabilis: sed ibi de cōsuetudine circa statuta canonū: ut. xxij. q. i. ꝛ iurabunt.

l De ꝑmatibꝰ. ar. est b ꝙ ꝓsuetudo attēdit i electiōe: ut. xxiij. q. i. pudēda in fi. ꝛ eā de elect: cū inter vniuersas. ꝛ. c. cū eccl̄ia. ō cā poss. ꝛ ꝑ ꝑe. cū eccl̄a. Ité ē b ar. ꝙ ꝑsona q̄ al̄ est ineligibilis. rōne ꝓsuetudinis fit eligibilis eā de cler. ꝓiu. cū olim. ꝛ. ff. ō cur. nō tñ. ar. ꝫ eā de ꝓsue. cū venerabil. Ité hēs b ꝙ dispēsāt in uno ordine cū aliquo g tñ nō pōt ꝑ moueri ad superiorem ordinē: ut. xxxiij. di. lector. ꝛ. i. q. v. c. i. ꝛ. q. viij saluberrimū. pōt. n. aliquis hāre minorē honorē q̄ nō pōt habere maiorē: ut. ff. de interdict. ꝛ rel. relegatoꝝ. §. ulti. ꝛ. xx. q. ult. c. i.

m Etiā cū. i. q̄uis.

n Ordo. lz sit talis ordis ꝙ possint esse ꝓiates.

o Prohibemꝰ. xxiij. q. iij. ipsa pietas. ꝫ. i. q. i. figs hereticē. i. q. vij. c. i. ꝛ. c. ꝓueniētibꝰ ꝫ so. ō iure cōi ē ꝙ nullus rediēs ab hereſi pōt ordinari. i. q. vij. c. i. sed dispēsāt cū eis multiplic iter tiones quas antiquitus a patribus suscepimus infringi patiamur. Item institutionum libro. i. ti. ij. Diuturni mores ꝑ lege sunt habendi.

O Jutni mores nisi legi sint aduersi ꝓsensu utentiū approbati legem imitātur Item tē Coō. li. viij. ti. q̄ sit lon. cō. l. i. Quicquid fit contra longam ꝓsuetudinē reuocari oportet

O Onsuetudo precedens ꝛ ratio que consuetudinem suasit tenēda est. ꝛ quicqd cōtra longā ꝓsuetudinē fiet: ad solicitudinez suam reuocabit preses ꝓuincie. Item greg. yniuersis epīs numidis. Immota maneat ꝓsuetudo q̄ cōtra fidem catholicam nihil usurpare dignoscitur

Nos ꝓsuetudinem que cōtra fidem catholicam nil usurpare dignoscitur īmotam ꝑmanere cōcedimus: siue de ꝑmatibus ꝓstituēdis siue de cereris capitul': exceptis his qui ex donatistis ad ep̄atum pueniunt: quos ꝓuehi ad primatus dignitatē etiam cum ordo clericoꝝ eos ōferat ad locum eundē modis oībus ꝑhibemus. sufficiat aūt illis cōmisse sibi plebis curā gerere: non aūt illos antistites quos catholica fides in ecclesie sinu docuit ꝛ genuit ad obtinēdum culmē primatus anteire. Item gregorius. Non negētur que consuetudinis sunt.

O Demadmodū que illicita sunt ꝑpetrare non patimur: sic que sunt ꝓsuetudinis non negamus Item grego. augustino angloꝝ epo. Non locus consuetudinē sed ꝓsuetudo locum cōmendat

Quit fraternitas tua romane ecclesie ꝓsuetudinē dispensatur. n. cum eis qñq̄ semiplene: qñ ad minores ordines ꝑmouent: ut. i. q. i. figs heretice. plena est qñ pōt fieri sacerdos ꝛ nō ultra. i. q. vij. cōuenit tibꝰ. plenior qñ pōt fieri epūs sed nō primas: ut hic plenissima qñ ad oēs ordines ꝛ dignitates, ꝑmouentur. xxiij. q. iij. ipsa pietas. io.

p Qdmadmodū. fic. filis cōpatio est. ij. q. i. ficut sine. io.

q Quit. sine ī gallicoꝝ. ꝫ ꝑria di. c. ulti. ꝫ sed ibi de generali ꝓsuetudine. vel ibi de illa q̄ ꝓsistit ī ordine. lviij di. er antigs. hic de illa q̄ ꝓsistit in obsequiis.

r Kes. i. ꝓsuetudines. quasi dicat nō ió ē ꝓbanda ꝓsuetudo mala q̄ bonus locus est. xl. di. nō loca-

s Lla. intelligi. ar. ꝙ ꝓsumēdū est ꝓsuetudinē esse iustaz et er iusta cā ꝓcessisse: nisi ꝓbet ꝫrium. ar. ꝫ. j. e. diosa. ꝛ. lxviij. dist. cocpi. ꝛ eā de cē. puenit. vbi hēt ꝙ lz ordo coepoꝝ diu seruatꝰ ab oībus fuerit tñ abolet: qz cā instituti onis ignorat: sed illa ꝓsuetudo mala fuit ꝛ onerosa ꝛ ió fuit extirpata. hic aūt loquit de bona ꝓsuetudine ꝛ nō onerosa Ité est b ar. ꝙ ex tpe ꝓsumit aligd esse debitū: ut. xv iij. q. ij. fuit iū.

t Cōmēdata cē

u Retineri. i. ut retineantur.

r Liberas. hic dicit augꝰ. ꝙ liberū est sabbato ieunare ꝗtū ad extraneos nō ꝗtū

ad illos vbi talis cōsuetudo fuata ē. Sed ꝓrīū dicit imo. j. de cō. di. iij. sabbato. ꝛ ibi logt de ꝑsilio: vel spālt illud ꝓcipit rōanis. lxxvi. di. vtinam.

y ¶ Societate. ar. q̄ glibet teneatur viuere ꝛ ꝓsuetudinez illoꝝ inter quos ꝓsat: ut. ē. viij. di. q̄ ꝛ. ar. xlj. di. quisqs.

z ¶ Ueneris. ar. q̄ viatores teneāt seq ꝓsuetudinez loci ad quē veniunt: ut h. ꝛ ē. di. viij. q̄ ꝛ. ar. ꝛ. ff. ō iud. hēs absens.

a ¶ Amplera est. sed forte nō libā ter ieiunauit.

b ¶ Hoc autē. qđ supꝛadictū est de consuetudine seruanda.

a OMnia illa. loquit ō cō sue. irrōnabiliter fit ꝛ. ē. illud.

b ¶ Cause. arg. q̄ nō sufficit dicere ita statutū ē: nisi cā statuti assignetur: ut. j. j. q. v. cō suluisti. j. de cō. di. i. placuit. j. Ir viij. di. cozeꝑ ar. ē. ff. de leg: non omnium.

c ¶ Facultas. id ē ubi pōt fieri sine scādalo: ut. l. dū. ff. ꝓstitueret.

d ¶ Religionem xpianam.

e ¶ Quā ī paucissimis. ar. ꝛ illos q̄ nimias fūdunt oratōes. ff. quod me. cā. l. i. verius q̄ gaudent brevitate moderni. nota. e. ti. l. i.

f ¶ Manifestissimis, ē. di. iiij. erit

societate seruandū est. mater mea mediolanū me secuta inuenit eccl'am sabbato non ieiunātē. ceperat fluctuare qđ ageret. Tūc ego consului de hac re beatissime mēoꝛie ambrosium epm. Ait ille ait: Cū romā venio: sabbatū ieiuno: Cum mediolani sū nō ieiuno Sic ꝛ tu ad quācūq̄ forte ecclesiā veneris: eius moꝛē serua: si cuiq̄ nō vis esse scandalū nec quenq̄ tibi. hoc cū matri renunciasse: libenter āplexa est. Hoc aūt de ꝓsuetudine illa intelligenduꝫ ē: que uel vniuersalis ecclie usu uel tpis plixitate roboꝛat. Ceterum si ꝑ varietate tempoꝝ ul' annoꝝ uel locoꝝ uarie ꝓsuetudines introducātur: inuenta opportunitate resecāde sūt potius q̄ obseruande. Un au. scribit ad igſitōes ianuarij

Resecāda sunt que neq̄ auctoritatibus neq̄ moꝛib⁹ vniuersitatis comꝓbātur.

OMnia talia que neq̄ sanctaꝝ scripturaꝝ auctōibus ꝓtinentur nec in ꝓcilijs epoꝝ statuta inueniunt nec ꝓsuetudine vniuersalis eccl'e roborata sūt: ſz diuersoꝝ locoꝝ diuersis moꝛibus innūerabiliter uariātur: ita ut vix aut nunq̄ oīno possint inueniri cause q̄s in eis ꝓstituendis hoīes secuti sunt: ubi facultas tribuitur sine ulla dubitatione resecanda existimo. q̄nis. n. neq̄ hoc inueniri possit qūo ꝓtra fidez sint: ipsam itū religionē quam in paucissimis ꝛ māifestissimis celebrationū sacramētis misericoꝛdia dei uoluit eē liberā: seruilibus oneribus premunt adeo ut tolerabilioꝛ sit conditio indeoꝝ. Quin etiā si tempus libertatis non cognouerunt: legalibus tamē sacramētis non humanis ꝓsūptionibus subjciunt. Item ex cōcilio tol. xi.

Omnes puncia les eundem in psallendo modum teneant quē metropolitanā sedem hē cognouerint

DE his qui cōtra aplicam uoluntatē circūferuntur omni vento doctrine: placuit sancto ꝓcilio ut metropolitane sedis aucte coacti vniuscuiusq̄ puincie ciues rectoresq̄ eccl'aꝝ vnum eundemq̄ in psallēdo teneāt modū quē a metropolitana sede cognouerint institutū: nec aliqua diuersitate cuiusq̄ ordinis uel officij a metropolitana sede patiātur disiungi. sic enim iustum est ut inde vnusquisq̄ sumat regulas magisterij: vñ honoris ꝓsecrationē acceperit: ut iuxta maioꝝ decreta sedes q̄ vniuscuiusq̄ sacerdotal' dignitatis est mater: ecclesiastice dignitatis uel rationis sit magistra. Abbatibus sane indultis officijs que iuxta volūtatem sui episcopi regulariter ab illis implenda sunt: cetera officia publica id ē uesperas matutinum siue missam aliter q̄ in principali ecclesia celebrare nō liceat. Quisquis autem horum decretoꝝ violatoꝛ extiterit: sex mēsibus a cōmunione priuatus apud metropolitanum sub penitentie censura maneat corrigendus: quatenus apud illum ꝛ preterite transgressionis culpā lachrymis diluat: ꝛ necessariam officioꝝ doctrinam studiose adiscat. Sub illa ergo regula discipline nō solum metropolitanus totius sue puincie pontifices uel sacerdotes astringat: sed ꝛ ceteri episcopi subiectos suos ecclesiaꝝ rectoꝛes obtemperare suis institutionibus cogant. Item ex concilio bracaracensi.

Ordo seruetur in matutinis ꝛ vesperinis officijs vnus et idem.

PLacuit oīnibus communi cōsensu: ut vnus atq̄ idē psallēdi ordo in matutinis ul'

g ¶ Oē his. volūtatem illam. s. doctrinis variis nolite abduci: ut ē. di. pri. nolite.

b ¶ Ciues. Ciues ergo cātant cū clericis ꝛ dīt amē. xxxviij. di. sedulo.

i ¶ Sui epi volūtatē. ar: q̄ regimē omniū monasteriozꝝ ſpectat ad epm ut. ix. q. iij. p singulas. ꝛ xvi. q. i. q̄ vere. ꝛ. lxi. di. obitū. sed nōne monasteria monachoꝝ potⁱ⁹ sunt ꝑm abbatē regēda ad quē tota ptās monasterij ſpectat: ut. xviij. q. ij. c. nullā. sed illud verū est de regulis viuēdi: ñ de regulis cātandi. xij. q. i. nō dicatis.

k ¶ Publica. i. clericoꝝ seculariū quoꝝ officia publica sūt cū ipi ꝓlīn habeāt: sed monachi nō semp habēt ꝓlīn. unde ipi nō faciūt publica officia. ꝛ. xvi. q. i. interdicimus.

l ¶ Astringat. ar. metropolitanū posse suspēdē ꝛ excōicare suū suffraganeū: ut. j. xviij. di. placuit. ꝛ. c. si epꝰ. j. ꝛ. q. iij. q̄ cognouimus. xi. q. iij si quis epꝰ.

m ¶ Placuit. j. de con. di. v. quemit. istis tñ capitulis derogatur per contrariam ꝓsuetudinem.

a Tem aduersus. Assignauit magister dñam iuꝛ naturalis ad alia iura ī origine ⁊ dignitate ⁊ ąplitudine nũc assignat dñam eiusdẽ iuꝛ ad alia iura in ſnie rigore. nã ꝑ alia iura admittit dispẽſatio. ſed ꝑ ius nãle qõ ſiſtit in ꝓceptis ⁊ ꝓhibitõib⁹ nũq̃. mgr tñ excipit vnũ casũ de ꝓpleritate ⁊ male. Videamus ergo qd iuris ſit de perpleritate. dicũt qdaz q aligs põt eſſe ꝓpler⁹ int

Di. xiij.

duo mõtalia: ut iudei q crucifixerũt xpm peccauerũt mortalit: õ pe. di. i. periculoſe. ⁊ ſi nõ occidiſſet filꝛ peccaſſet mortalit: q⁹ fecisset ꝑ ſciaz q̃ dicebat eis ꝑriũ: quia dictũ erat eis gcũq̃ fecerit, ſe filiuz dei morte morat. ⁊ oẽ qõ fit ꝓtra ſciaz edificat ad gehẽnã. xxviij. q. i. §. i. ex õ ꝓſcrip. qñ. Jtẽ ut dicunt põt aligs eſſe ꝓpler⁹ int mortale ⁊ venale: ut cũ aligs q̃rit aliquẽ inimicũ ſuũ quẽ ſcio eſſe in loco aliquo: ſi dico q̃renti illũ eſſe in loco illo pecco ſalte venialit uel ẽt mortalit: ſi ſũ pfect⁹: ut. xxij. q. ij. negs. ſi taceo: ex taciturnitate mea ꝓſumit cũ eſſe in loco illo. Jtez i alio etemplo ſi vxor petit õbitũ a viro: ⁊ vir negat peccat mõtalit ſi r̃ddit: videt peccare venialiter: q⁹ delectatio carnis ñ põt eſſe ſine venali peccato: ut videtur. xxviij. q. iij. vir cũ ꝓxoꝛia: ⁊ ſic eſt perplerus. Similiter videt q aligs poſſit eſſe perplerus inter duo venialia: ut ſi aligs ſimplici uerbo ꝓmiſit ſe bibere plus q̃ poſſit: ſi pl⁹ bibat peccat venialiter ut. xxv. di. §. criminis. ſi cõtra verbũ ſuũ facit peccat venialiter: ut. xij. q. ij. primũ. Sed dicẽdum eſt q nullus põt eſſe perplerus inter duo mala: q⁹ ſm hoc ſequereꝛ q aligs ex neceſſitate tenereꝛ facere malũ. ſed dicit canon vaſis ire deus nũq̃ redderet interitũ: niſi ſpõtaneũ reperireꝛ hẽ delictũ: ut. xxij. q. iij. nabuchodonoſoꝛ. v. vaſis ire. ꝓtereꝛ ea ſi ex neceſſitate teneremur aligd facere: ler q̃ illud ꝓhiber eſſet ipoſſibilis: cũ tñ oĩs lex debeat eſſe poſſibilis: ut ſ. di. iij. erit. Perplerio ergo quantũ ad rẽ nihil eſt. ⁊ q̃tũ ad aiuz ⁊ ad ſtultã opiõez alic⁹ ꝓpleriõ aliq̃ ẽ vñ iudei ñ erãt ꝓpleri niſi q̃tũ ad aiuz ⁊ ió õbuiſſent ꝑſulẽ pitiores ut ap'os l' ſacras ſcripſas. Jn alio exẽplo dicas q ille q itrogat, ꝺz tacere: nec hoc ei nocet ſi alter ex taciturnitate ſua aliquid ꝑſumat. abſit. n. q ea que tẽ. ut. xxiij. q. v. de occidendis. ꝓterea nõ ſemp ſequitur q q tacet cõſentit: ut. lxxxvi. di. ſancta. Quod aũt obiicit de vxoꝛe: nõ credo q talis delectatio ſit aliq̃ õ peccatũ. Si tñ vis tenẽ q fiat ibi venale peccatũ dicas, cũ. h. q vir ꝺz mulieꝛi petẽtẽ debitum ꝓnudẽter cludẽ, ꝓmittẽdo ſe poſtea factuꝝ donec ipa eſſ; ꝛ veſpertinis officijs teneatur: ⁊ non diuerſe ac ꝓuate neq̃ monaſterioꝝ conſuetudines cum eccleſiaſtica regula ſint permixte.

Tem aduersus naturale ius nulla diſpenſatio admittit niſi forte duo mala ita urgeant: ut alterꝝ eorum ⁊ neceſſe ſit eligi. Unde in toletano concilio. viij. ſic legitur.

Minus malũ de duobus malis eligendum eſt.

Duo mala licet õino cautiſſime ſint ꝓcauẽda: tñ ſi pericli neceſſitas vnũ ex his ꝑpetrare cõpulerit: id debemus reſoluere q̃ minori nexu noſcit obligari. Quid aũt leuius ex his quidue graviuſ ſit pure rõnis acumine inueſtigemus. Etenim dum peieramus cõpellimur: creatoꝛem qui dem offendimus ⁊ nos tm̃õ maculamus. Cuz vo noxia ꝓueat: ⁊ ſi nec ſic illa deſisteret tũc vir det ei copiam corꝓis ſui ut q̃ cito mulier explcuerit libidinẽ ſuaz

b Ostati vir recedat nec ꝓcedat ad actũ.

Duo mala intelligẽ, q̃tũ ad miſſa complemus: et dei inſſa ꝓtenimus: ⁊ ꝓximis ipia crudelitate nocem⁹: noſipos crudeliozi mortiſ gladio trucidamus. Illic eni duplici culparum gladio perimus: hinc tripliciter ingulamur. Jtẽ gregozius in moral. ꝓte. vij. libꝛo xxxij. c. xiiij.

De eodem.

Merui teſticlozꝝ leuiatan ꝓplexi ſunt q⁹ ſuggeſtionũ illius argumẽta implicatis inuẽtis alligant: ut pleroſq̃ ita peccare faciãt: quaten⁹ ſi forte faſſe fugere peccatũ appetãt hoc ſine alio peccati laqueo non enadant: ⁊ culpam etiam faciant: dũ aliqua vitant: atq̃ nequaq̃ ſe ſub vna valeãt absolvere niſi in alia ꝓſentiãt ſe ligari. q̃ melius oſtẽdimus ſi qua ex ꝓuerſatione hominuz alligationis huius exẽpla ꝓferamus ⁊ infra. Ecce quidã dũ mundi huius apperit ami-

a Fatuã illius opinionẽ: ſe credit perplerũ. ⁊ ſic intelligas oĩa vba b̃ poſita. nõ. n. vtrũq̃ illoꝝ malũ eſt: lz ille opinet vtrũq̃ malũ eſſe.

c Neceſſitas. i. caſus: uel refert ad opinionẽ ſtultam.

d Reſoluere. i. facere.

e Quod minori. ſm q ipe opinat cũ alterũ illoꝝ ñ obligat ipm

f Peierare. ſm q talis opinat. ñ n. peierat lz ñ ſeruet tale iuramentũ: ut. xxij. q. iiij. ſi aliquid.

g Illic. i. iuramento.

h Duplici. Non intelligas q ī homicidio tria peccata ꝓmittãt ⁊ ſm ꝓpriũ duo: ſz ió dicit q ī homicidio tres offẽdũt ī ꝓpriũ duo ⁊ ẽ ar. q q ꝓes offẽdit pl⁹ peccat. xciij di. ſigs legatoem. ⁊. xi. q. iij. ꝓcipue. Jtẽ ẽ b ar. q ꝓ illo pot⁹ ẽ iudicãdũ: ꝓ quo plures rõnes faciũt: ut eã de ꝓba. lz i fi. ⁊ q ꝓtiora iura oñderit obtinebit xx. di. §. i. ut. C. õ edic. d. badri. tol'. l. ult. ſic ⁊ deteriozẽ cã illi⁹ ꝓ quẽ plura faciũt: ut. xxviij. di. õ ſyracuſane. Jtẽ ꝓriũ h ſignat. xxij. q. v. ille q ubi dr q ꝓriũ ſit mai⁹ hõicidio. ſed ibi ſoluitur.

i Hinc tripliciter. ſ. in homicidio. io.

k Merui teſticuloꝝ. i. ſuggeſtiones diaboli neruoſe. i. calide ⁊ illaqueantes.

l Teſticuloꝝ. teſticuli dicũt ſuggeſtiones ei⁹ gaficut teſticuli ſunt miniſtri ⁊ inſtra humane genera tõis. ⁊ ſe ꝓtinẽt oẽ incentiuũ libidinis: ita ſuggeſtiones diaboli generãt in hominibus vicia ⁊ ad oĩa illicita. accẽdũt. ſ. vi. di. ſed penſandum.

m Leuiatan. diaboli. n Perpleri ſũt. i. ꝓplectẽtes. ⁊ ſic oĩa verba intelligas actiue.

o Jmplicatis. i. ꝓplicãtib⁹.

p Jnuentis. i. inuentõibus.

q Particeps. ſm opinionẽ eoꝝ ſtultã ſp itelligas

r Adtagione. Jſte ãmonebit illum ne faciat. ut. ij. q. i. ſi peccauerit. ſi nolit ceſſare faciat q̃ dr. xxij. q. v. hoc videt. ⁊ ſic liberabit ſe q⁹ facẽm nõ fuit inuentũ ut eſſet vinculũ iniquitatis. xxij. q. iiij. iter cetera

vñ figs iurauit alū nō accusare: tñ pōt denunciare crimē eī: ut eē de iureiur. quēadmodū in fi. cū aūt nō pōt ꝓbare dz tacere: ut .ii.q.vii. pleriq. si aūt ꝓbare pōt faciat qđ dr .ij.q.i. si peccauerit. uel dicāt alū sic: frāt scias q̄ qđā te vult occidē nō tñ nōiando aliquez. eē de off. iu. or. si sacerdos. ⁊ tñ ē eē de furt. q̄ cū fure. ⁊ nō est ⁊: qz fur ñ manifestauēat furtū iudicanti.

¶ Formidat. qđ si subdit⁹ credit q̄ p̄ceptū ꝓlati sit ⁊ deū: secure nō obediat: qz ⁊ generaliť iurauerit ei obedire in dīb⁹ nō est tñ intelligēdū nisi de licitis ⁊ iustis ⁊ honestis: ut .xi.q.iij. nō sēp ⁊.c. si dñs. ⁊ eē ō iureiur. ad nām ⁊.c. uenientes. ff. ō pig. obligatione generali. ⁊ si dubiter an sit ⁊ deū obedire dz: ut .xxiij.q.i.qđ culpaī in fi. vtrū aūt teneatur recipere ordies ab eo quē scit simoniacū eē nō. i.q.i. figa si moniacis.

t ¶ Susceptī. iste si vult saluari dimittat locū: ⁊ sit ī ꝑpetua pnīa: ut i.q.i. figs neq̄. et q.vii. requirūtur. ⁊ eē de simo. mat the⁹. nō tñ dimittat sine auctē pape: ut .vij.q.i. mutatōes. et .c. suggestū. sed credo ut io. sa. dicit q̄ bñ pōt dimittē sine licētia pape qz rē bz furtiuaz vñ ipsam tenetur statim restituere aliter nō peniteat .xiij.q.i. si res aliena. ⁊ fur semp est in mora: ut .ff. de cōdi. fur. si ꝑ fure. §. ult. sed ar ⁊ eē de renū. c. nisi. ⁊. c. post trāslatōem.

u ¶ Precipitat. qđ si p̄cipiter se in fugam ⁊ moriť: vtrū peccet mortaliter querit. ⁊ distinguēdū est: q̄ si nō ita effz alius murus q̄ bñ ꝑsumebat se euadēnō peccat mortaliter: aliter sic. ar. ꝓ primo. xxiij.q.v. de occidēdis: ꝑ ꝓ ar. xiij.q.v. finō lz. ⁊. c. nō est nīm. ⁊ eē de sepul. ex pte.

x ¶ Cōcessit. i. ꝓcessū oñdit: sic ahbi expomť. da i. datū ꝓnūcia: ut .xxiij. q.v. §. hīc notādū.

y ¶ Minora. i. matrimonia.

5 ¶ Maiora. i. fornicationem vel minima appellat immoderatam exactē. debiti ꝓiugalis ⁊ illud pon⁹ ꝓmisit apls q̄ fōnicatōez: ut .xxxij.q.ij. gcgd. ⁊ sm hoc ꝓpne pomť cōcessit. sm ꝓiorē intellectū pomť concessit. i. ꝓcessū oñdit.

z ¶ Et qz. ar. ⁊. h. q dicit q̄ vir nūq̄ pōt cognoscere vroz̄ē sine peccato ut nōuť. xxxij.q.iij. vir cū ꝓpria.

ꝑ ¶ Sed ꝓ suscipienda. ⁊ cā reddendi debitum ut nota. xxxij.q.ij. gcgd.

quanq̄ sit iniquum quod admiserit: ex ipsa fractus difficultate cognoscit. reum se igitur cū impensis premijs agnoscens vult adepte sublimitatis locum deserere: sed timet ne grauius delictum sit susceptī gregis custodiam reliquisse. vult susceptī gregis curaz gerere: sed formidat ne deterior culpa sit regimina pastoralis gregis dimittere q̄ empta possidere. per honoris ergo ambitum ligatū culpa hinc inde se conspicit esse. Quippe sine reatu criminis neutrū videt: si aut susceptus semel gregem relinquit: ac rursus sacra actō seculariter empta teneatur. vndiq̄ metuit ⁊ suspectus: latus omne pertimescit ne aut stans in empto regimine non digne lugeat quod nō etiam deserens emendat aut certe regimen deserens dum aliud fiere nitiť: rursus aliud de ipa gregis destitutione cōmittat. Est tamē q̄ ad destruendas beethimoth uersutias subtiliter fiat: ut cum mēs inter minora et maiora peccata constringitur: si omnino nullus sine peccato aditus patz: minora semper eligantur: qa et qui murorum vndiq̄ ambitu ne fugiat claudit̄: ibi se in fugā precipitat ubi breuior murus ingerit̄. Hinc etiam paulus cum quosdam in ecclesia incōtinentes aspiceret: concessit minima: ut maiora declinarent dicens: propter fornicationem vnusquisq̄ suam habeat uxorem: et qz tunc solum coniuges sine culpa in admixtione sunt: cum non pro explenda libidine: sed pro suscipienda prole miscentur: ut hoc etiam: quod

cicias: cuilibet alteri similez sibi ducenti vitam q̄ secreta scelera illius omni silentio cōtegat: se iureiurādo ꝓstringit sed is cui iuratū est adulteriū ꝑpetrare cognoscit: ita ut ēt maritū adultere occidere conetur. Is aūt qui ei insiurandū prebuit reuertit ad mentē et diuersis bincinde cogitationibus impugnatur: atq̄ hoc sibi formidat: ne silentio adulterii simul et homicidij particeps fiat. ꝑdere trepidat: ne reatu se periurij obstringat. p plexis ergo testiculorum nervis ligatus est: qui in quālibet partem declinet metuit: ne a transgressionis contagione liber non sit. ¶ Alius cuncta que mundi sunt deserens atq̄ per oīa frāgere ꝓprias voluntates querēs alieno se subdere regimini appetit: sz eum qui sibi ad deum preesse debeat minus cauta inquisitione discernit: quia fortasse is qui sine iudicio eligitur cū preesse iam ceperit: agere q̄ dei sunt ꝓhibet: ⁊ que mundi sunt iubet. pensans itaq̄ subditus uel que sit culpa inobedientie uel quod contagium secularis vite: ⁊ obedire trepidat: et non obedire formidat. ne autem obediens deuz in suis preceptis deserat: aut rursus non obediens deum in electo priore contemnat: ⁊ infra. ¶ Alius pensare pondus ecclesiastici honoris negligens ad locum regiminis premijs ascendit. sed qz omne quod hic eminet plus meroribus afficitur q̄ honorib⁹ gaudet: dum cor plus tribulatione premitur: ad memoriā culpe reuocaī. doletq̄ se ad laborem cum culpa peruenisse

Preterea neq; ꝓ salute alteri⁹ tp̄ali uel eterna debet qs peccare venialit̄: qꝛ null⁹ ꝑducēdus ē ad salutē opitulāte mēdatio: ut. xxij. q. ij. c. faciat. ⁊. c. primū. io. Sed quare redarguit̄ h̄ loth ab augustino: cū alibi cōmēdetur ab ambrosio ut. xxxij. q. vij. offerebat: ſz ābrosius ꝯsiderauit pietatē quā hūit ad hospites. aug⁹ vo delictū filiaꝝ. xxvi. di. c. i. ⁊. ij.

d ¶ Hec ꝯpēsatō ar. q̄ nō ē admittēda ꝯpēsatio in malis: vt. xiiij. q. v. forte. ⁊. xxij. c. i ⁊. xxxij. q. viij. nō solū. ⁊. i. q. i. nō ē putāda. admittit̄ tñ ꝯpēsatio in criminib⁹ vel excipiendo vel replicādo: ut. xxxij. q. vj nihil. ⁊. ff. so. ma. viro. veꝝ ē i iudiciis admittit̄: nō ī foro penitentiali ꝯpensatio.

e ¶ Sicut q̄dam sunt. ut p̄cepta decalogi et forma baptismi ⁊ forma cōficiēdi corp⁹ xp̄i: de cō. di. iiij. ꝓprie vbi actio ⁊ di. ij. accipite.

f ¶ Tēpoꝝ: ut. i. q vij. qd̄ ꝓ r̄medio ⁊. lxxxi. di. p̄sbyt̄. ⁊. xxxiiij. di. frat̄nitatis.

g ¶ Etatū. ut. j. xxxiij. q. ij. ī adolescentia. ⁊. lxxxvi. di. tanta.

h ¶ Cōsideātōe. j xxix. di. sciēdū.

i ¶ Uel dubia. ex̄ de spō. iuuenis.

k ¶ Uoniam de nat̄ali iure. Hactenus tractauit mgr̄ de nāli iure h̄ incipit tractar̄ de iure canonico assig̃t. itaq; rōem

ꝝ ¶ Minimis. quotiēs. n. sine captōe nihil fieri pōt: id faciendū ē qd̄ min⁹ captiosū ē: ut. ff. de re. iur̄. quotiēs. ⁊. l. sēp.

ꝯ ¶ Sine venia. sile dr̄ alibi qd̄ ꝑmittim⁹ nolētes p̄cipim⁹ ut. xxxi. q. i. hac ratione

a Erū. In hac di. xiiij. querit̄: an aliqs debeat min⁹ malū ꝯmittē ut alter euitet g̃ui⁹ malū. ⁊ dicēdū est q̄ nō: ut. j. c. pri. ⁊ ꝯtinuat̄ iste. §. ad id qd̄ dixerat q̄ cū duo mala nobis instāt min⁹ ē eligendū. sed hoc nō ē verū circa diuersas ꝑsōas

b ¶ Quod ait. qm̄ vba sūt aug⁹. ⁊ incipe ibi merito querit̄.

c ¶ Periculosissime. hic dicit aug⁹. q̄ nemo dz min⁹ malū ꝯmittē ut alt̄ euitet maius malū: ⁊ intelligūt hoc qdā q̄ nēo dz min⁹ mortale cōmittere: ut ali⁹ euitet mai⁹ mortale: sed veniale dz ꝯmittē ut alt̄ euitz mortale. nā etiā aīam quis debet ponē ꝓ ꝓximo: ⁊ sic mortem tp̄alē pōt aliqs subire ne alt̄ icurrat penā eternā. de pe. di. ij. charitas. §. ꝓximos. sed ꝓ veniali debet tm̄ pena tp̄alis ꝓ mortali eterna. xi. q. iij. nemo. ergo aliquis pōt peccare venialit̄ ut alt̄ non peccet mortalit̄. Itez quia apl̄s dicit orabā esse anathema ꝓ fratrib⁹ meis: sed nemo anathematizat̄ nisi ꝓ mōtali: ut. xi q. iij. nemo. Itē cū vtus ⁊ viciū sint ꝯria: nec se ꝯpatiant̄: ut. xxxij. q. i. cū renūciat̄: sed venialia sil̄ cū vtutib⁹ insūt homini nō ergo ꝓprie dicūt̄ vitia: ut de pe. di. iij. septies. Alij dicūt q̄ nullum peccatū dz hō facē vel ꝓ suo bono vel alterius ut. xxiij. q. v. cū hō. v. qd si ali⁹. nō. n. vult de⁹ ille dānū cū tali lucro cōpēsari: ut. xxxv. q. v. si dicat nō. n. dz qs crimē suum alienis ꝯmodis ipendē ut. xlvi. di. sicut nō suo.

concesserat sine culpa q̄uis minima non esse mōstraret ilico adiunxit: hoc autem dico s̄m indulgentiam non s̄m imperium. non enim sine vitio ē quod ignoscitur ⁊ non precipitur. peccatum ꝓfecto vidit sed q̄ possit indulgeri preuidit. sed cum in dubijs cōstringimur: utiliter minimis subdimur: ne in magnis sine venia peccemus. ¶ Itaq; plerūq; neruorum beethimoth istius perplexitas soluitur: dum ad virtutes maximas per ꝯmissa minora transitur.

Erum hoc ita ī vna eademq; persona intelligitur: ceterum an in diuersis eadem dispensatio locum habeat: videlicet ut committamus minora ne alij grauioribus implicentur: merito queritur. De his ita scribit augustinus in li. v. questionuz super genesi li. i.

Non sunt a nobis aliqua cōmittēda delicta ne alij grauiora cōmittant.

Quod ait sodomitis loth: Sunt mihi due filie que nondum nouerunt viros: perducam illas ad uos ⁊ utimini illis sicut uobis placuerit: tātum in viros istos ne faciatis iniquum. quoniam volebat ꝓstituere filias suas hac compēsatione: ut viri hospites ei⁹ nihil a sodomitis tale paterētur. Vtrum admittēda sit cōpensatio flagitiorum uel quoruncūq; peccatorum: ut nos faciamus mali aliqd: ne alius grauius malum faciat: an potius perturbationi loth non consilio tribuendum sit: quod hic dixerit merito queritur. ⁊ nimirū periculosissime admittitur hec compensatio. si autē perturbationi humane tribuitur ⁊ menti tanto malo ꝑmote nullo modo imitāda ē. Consuetudinis autem uel constitutionis rigor nōnunq̄ relaxatur. Unde leo papa ait.

Que constitutiones valeant temperari uel que non.

Sicut quedā sunt que nulla possunt ratione ꝯuelli: ita multa sunt que aut pro necessitate temporum aut ꝓ cōsideratione etatum oporteat temperari: illa cōsideratione semper seruata ut in his que uel dubia fuerint aut obscura id nouerimus sequendum: qd̄ nec preceptis euangelicis cōtrarium nec decretis sanctoꝝ patrum inueniatur aduersum

Uoniā de naturali iure ⁊ ꝯstitutione uel cōsuetudine hacten⁹ disseruimus differentiam qua ab inuicem discernūtur designātes: nunc ad ecclesiasticas cōstitutiones stilum vertamus: earūq; originem ⁊ auctoritatem prout ex libris sanctorum patrum colligere possumus: breuiter assignantes.

Quo tempore ceperūt canones generalium concilioꝝ.

Canones generalium conciliorum ut isidorus ait in libro. vi. ethy. capitulo. xviij. a temporibus constantini ceperunt. In precedētibus nāq; annis persecutione feruente docendarum plebium minime dabatur facultas. Inde christianitas in diuersas hereses scissa est: quia non erat episcopis licentia conueniendi in vnum: nisi tempore supradicti imperatoris. Ipse enim dedit facultatem christianis libere congregari. Sub hoc etiam sancti patres in concilio niceno de om̄i orbe terrarum conuenientes iuxta fidē

r origine ipsi⁹: et ostẽdit q̃ opuscula recipi-t ab ecclesia: r q̃ nõ.

l ¶ Anones. cõstãtini. j. xvi di. isidorus ꝯ. ibi dr̃ q̃ a tpe clemẽtis fuerunt celebrata cõcilia. &c. q̃ ante fuerũt celebrata. sed ñ ita generaliter. r ita hoc vbũ generaliter soluit ꝯritũ.

m ¶ Apl̃os. apl̃i n. fecerũt primũ symbolũ. s. credo in deũ: sed nicena synodus fecit credo i vnũ deũ r dr̃ a syn qđ, est cõ r bolos qđ est morsellus: q; quilibet apl̃oꝝ õ suo morsello aliquid apposuit.

n ¶ Harum prior ccc. xviij. alibi dr̃ de tricẽtis epis ut. r. q. i. hanc sed dic q̃ mino⁹ numer⁹ ñ excludit maiorẽ. ff. de in lit. iur. cũ furti.

o ¶ Quã de ineq̃litate dicebat. n. patrez maiorem filio: r filiũ maiorẽ spũ sãcto. xviij q. iij. gdã. v. arriani.

p ¶ Synod⁹ constantinopoli. j. c. sicut.

q ¶ Ada cedoniũ q̃ dixit spiritũ sãctũ fuũ patris et filij: ut. i. q. i. eos qui. xviij. q. vlti. quidam. v. macedoniani.

r ¶ Quã tota. h⁹ nõ habem⁹: q; ñ habem⁹ nisi apl̃orũ et nicenũ et athanasij q̃cunq; vult.

euangelicam r apostolicã sm post apostolos symbolum tradiderunt. inter cetera autẽ cõcilia quatuor sũt uenerabiles synodi: que totam principaliter fidem cõplectuntur quasi quatuor euangelia uel totidẽ paradisi flumina. Nax prior nicena synodus. ccc. xviij. episcopoꝝ sub cõstantino augusto imperatore pacta est: in q̃ arriane perfidei condemnata est blasphemia. quam de inequalitate sãcte trinitatis idẽ arrinus asserebat. pr̃substantialem enim deo patri dei filiuz eadẽ sancta synodus per symbolum diffininit. Secũda synodus. c. l. patrum sub theodosio seniore pr̃stantinopoli cõgregata est: que macedoniuz spiritum sanctũ esse deum negantẽ pr̃demnãs: pr̃substantialem patri r filio spiritũ sãctũ demõstrauit: dãs symboli formam quam tota grecoꝝ r latinoꝝ confessio in ecclesijs p̃dicat. Tertia synodus ephesina prima. cc. epoꝝ sub iunio re theodosio augusto edita ẽ que nestoriũ duas pr̃sonas asserentẽ in christo iust⁹ anathemate pr̃dẽnauit: ostendẽs manere in christo duas naturas r vnam dñi nostri iesu christi pr̃sonam. Quarta chalcedonensis: que. c: xxx. sacerdotũ sub martiano pr̃cipe habita est: in qua eutic̃ pr̃stantinopolitanũ abbatẽ uerbi dei r carnis vnam naturã ,pnunciantẽ r eiusdẽ dioscoꝝ defensorem quõdam alexandrinũ episcopũ r ipm rursus nestoriũ epm cũ reliquis hereticis vna patrum sententia pr̃damnauit: p̃dicans eadem sancta synod⁹ christum deũ fic natum de virgine ut in eo substantiã r diuine r humane pr̃siteamur nature. ¶ Hę sunt quatuor synodi pr̃cipales fidei naturam plenissime predicantes. Sz r siqua sunt alia concilia q̃ sanctι patres spiritu dei pleni sãxerunt: post istoꝝ quatuor auctoritates omni maneãt stabilita vigore: quoꝝ gesta in hoc ope pr̃dicta pr̃tinẽtur. ¶ Synodus aũt ex greco interpr̃tatur comitatus uel cetus. Cõcilij vero nomẽ traditum ẽ ex more romano. tr̃e. n. quo agebantur cause: pueniebãt oẽs in vnũ r pmuni intentione tractabant. vnde r pciliũ a communi intẽtione dictũ est quasi pr̃siliũ: r pr̃siliũ quasi pr̃sidiũ. d. in. l. lr̃am transeuntẽ: uel pcilium dictũ est a cõmuni intentione eo q̃ in vnum dirigant omnẽ mentis obtutũ. Supcilia etenim oculoꝝ sunt. vnde q̃ sibimet dissentiũt nõ agunt concilio: quia non pr̃sentiũt in vnum. Cetus vero cõuentus est uel congregatio a coeundo. i. a pueniendo in vnũ. hic conuentus est nũcupatus: q̃ ibi homines pueniũt in vnuz: quia sicut puentus uel cetus dicitur: sic r pcilium a societate multoꝝ in vnũ appellatur. De quatuor quoq; concilijs scribit beatus gre. ita dicens

De auctoritate. iiij. pcilioꝝ.

Sicut sancti euãgelij quatuor libros: sic quatuor cõcilia suscipere r venerari me fateor. Nicenũ. s. in quo per uersũ arrij dogma destruitur. Constantinopolitanũ quoq; in quo eunomij et macedonij errores puincitur. Ephesinũ ẽt primum in quo nestorij impietas iudicat. Calcedonẽse ꝯo in quo eutic̃ij r dioscori prauitas ẽ reprobata. hec tota de notione amplector integerrima approbatõne custodio: q; in his uelut in quadrato lapide sancte fidei structura pr̃surgit: r cuius libz uite pmunis atq; actõnis norma pr̃sistit. Quãtum vero pcilium veneror: in quo epl̃a que ibi dicitur erroris plena reprobatur: in quo theodorus personã mediato-

s ¶ Tertia. pria, hoc dic̃ ad dr̃am secunde q̃ fuit reprobata: ut. j. xvi. di. quã sancte.

t ¶ Personas ,verbi et hominis.

u ¶ Una. vna est persõa sz habet duas naturas j. c. sicut. v. quintũ.

x ¶ In q̃ eutic̃. q post r surrectiõem rpm habeat vnã naturã dixit. s. dimnam. xvi. dist. sexta. vf. quarta.

y ¶ Defensorem peccabat ergo in fide er quo erat defensor hereticorũ: ut. xxiij. q. i. c. i. r. ij. q. iij. g alioꝝ. r ex de heret. ,vergentis, sic dicit l. de latrone. C. õ bis q̃ latro. oc. l. i. sz ꝯ. xxi. di. in tantũ: et. xxiij. q. ij. sane ,pferr. ibi. n. dr̃ q̃ di oscor⁹ nõ peccauit in fide. sed exponi non peccauit in fide. i. ñ peccauit in fide tãtuz: quia in hõ peccauit q̃ auũs fuit papã leonẽ excõicar̃ xxi. di. in tantũ.

z ¶ Fidei. articulos.

r ¶ In hõ isidori. ne fit ꝯ. xix. di. si romanoꝝ. v. pcsertim.

a Sicut ibi dicit ab i- uentore.

b ¶ Mediatoris. i. xpi. ioannes.

c ¶ Substantijs. s. personis.

d ¶ Presumit. Videtur ergo q̄ papa nō possit destruere statuta ꝯcilij q̄ orbis maior est urbe xcij. dis. legimus circa medi. vñ requirit papa cōsensum ꝯcilij. xix. dist. anastasi⁹. ar. ꝯ. xvij. dis. §. hic etiā. ⁊ ex de elect. significasti. vbi dicit q̄ cōciliū ñ pōt pape legē imponere. ⁊. xxxv. q. ix. veniaz. sed intellige qd̄ hic dicitur circa articulos fidei. xxv. q. i. sunt q̄dam.

ris dei ⁊ hominum in duabus substātijs sepans ad īpietatis ꝑfidiā cecidisse ꝯuincit: et in quo scripta theodori ꝑ q̄ beati cyrilli fides rep̄hēdit ausu demētie ꝓlata refutant. Cū ctas vo q̄s p̄fata veneranda ꝯcilia ꝑsonas respuūt respuo q̄ venerant amplector: q̄ duz vniuersali sūt ꝯstituta ꝯsensu se ⁊ ñ illa destruit q̄squis p̄sumit absoluere quos ligāt: aut religare quos absoluūt. De eisdē etiā scribit gelasius pa. dicens. Que concilia sācta romana ecclesia suscipiat.

Sancta romana eccl'a post illas ueteris testam̄ti ⁊ noui scripturas q̄s regularit suscipimus: etiaz has suscipi nō ꝓhibet: sanctā synodū ephesina primā in q̄ nestorius ꝯdēnatus ē cū ꝯsensu beati pape celestini mediāte cirillo alexādrine sedis antistite ⁊ archadio ep̄o ab italia destinato: sāctā synodū nicenā. ccc. xviij. p̄m mediāte ꝯstantino maximo augusto: in q̄ arrius hēticus ꝯdēnatus ē: sanctā synodū ꝯstātinopol'. mediāte theodosio seniore augusto: in qua macedoni⁹ hēticus debitam dānationē excepit. sanctā synodū chalcedonēsē mediāte martiano augusto ⁊ anatolio ꝯstātinopolitano ep̄o: in q̄ nestoriana et euticiana hēsis simul cū dioscoro eiusq̄ ꝯplicibus ꝯdēnate sūt. sz ⁊ siq̄ sunt ꝯcilia a sanctis p̄ribus hactenus instituta post istoꝝ q̄tuor auc̄tem etiā custodiēda ⁊ recipienda mādamus ⁊ decernimus. ¶ Jam nūc subijciēdū ē de opusculis sanctoꝝ p̄m q̄ in eccl'a catholica recipiunt.

Opuscula beati cypriani martyris ⁊ carthagiñ. ep̄i. Item opuscula beati athanasij alexandrini ep̄i. Itē opuscula beati greg. nazāneñ. ep̄i. Itē opuscula beati basilij cappadoceñ. ep̄i. Item opuscula beati ioānis ꝯstātinopol'. ep̄i. Itē oposcula beati hilarij pictauieñ. ep̄i. Itē opuscula beati augustini ep̄i hyponeñ. Itē opuscula beati ambrosij ep̄i mediolaneñ. Itē opuscula beati hieronymi p̄. br̄i. Itē opuscula beati ꝓsperi viri religiosissimi. Itē opuscula beati leonis pape ad flauianū ep̄m ꝯstātinopol'. destinata: cui⁹ textum aut vnū iota si quisq̄ idiota disputauerit: et ñ eū in oibus venerabilit accepit: anathēa sit. Itē opuscula atq̄ tracta⁹ oīum patꝝ orthodoxoꝝ q̄ i nullo a sācte romane eccl'e ꝯsortio deuiauerūt nec ab ei⁹ fideli p̄dicatione seiuncti sūt: sed cōionis ip̄ius gr̄a dei usq̄ ad ultimuz diē vite sue ꝑticipes fuerunt legēda decernim⁹. Itē decretales epl'e q̄s btissimi pape diuersis tp̄ibus ab urbe romana ꝓ diuersoꝝ p̄m ꝯsultatione dederūt venerabiliter suscipiēde sūt. Itē gesta sāctoꝝ martyꝝ q̄ multiplicibus tormentoꝝ cruciatib⁹ ⁊ mirabilibus ꝯfessionū triūphis irradiāt. ¶ Quis ita esse catholicorum dubitet ⁊ maiora eos in agonib⁹ fuisse ꝑpessos nec suis uiribus sz dei gr̄a et adiutorio vniuersa tolerasse? Sz ideo s̄m auc̄tem antiquā ul' cōsuetudinē singulari cautela in sancta ro. ec. ñ legunt: q̄ eoꝝ q̄ scripsere noīa penitus ignorant: et ab infidelib⁹ aut dictis sup̄flua aut minus apta q̄z rei ordo fuēit scripta eē putant: sicut cuiusdā q̄rici ⁊ iulite: sicut gregorij alioꝝq̄ passiones, huiusmōi q̄ ab hereticis ꝓhibent cōscripte. ꝑꝑ qd̄ ut dictū ē ne leui⁹ subsanādi oriret occasio: in sācta ro. ec. ñ legunt. nos tñ cū p̄dicta eccl'a oēs martyres ⁊ eoꝝ gloriosos agones q̄ deo magis q̄z hoībus noti sūt oī deuotione uenerētur. Itē vitas pa

trū antonij pauli hilariōis et omnium heremitaꝝ q̄s tñ vir beatissimus scripsit hieronymus cū oī honore suscipimus

Itē actus beati siluestri apl̄i ce sedis p̄sulis lz eius q scripsit nomē ignorem⁹. a multis tñ in urbe romana catholicis legi cognouim⁹ et ꝓ antiquo usu multe hoc imitant̄ eccl̄e.

Itē scripta de inuētione sancte crucis dñice: ⁊ alia scripta de inuētione capitis beati ioannis baptiste. nouelle quidē reuelatiōes sūt: ⁊ nōnulli eas catholici legūt. sed cū hoc ad catholicoꝝ man⁹ ꝑuenēit: bti pauli apl̄i sn̄ia p̄cedat. oīa ꝓbate: quod est bonum tenete

Itē rufinus vir religiosus plurimos eccl̄astici opis edidit libros: nōnullas aūt scripturas iterp̄tat⁹ ē. Sz qm̄ beatus hierony. in aliqbus eū de arbitrij libertate nōuit: illa sētimus q̄ beatū hieronymū p̄dictū sentire cognoscim⁹: et ñ solū de rufino sz etiā d̄ vniuersis quos vir sepi⁹ mēorat⁹ zelo dei ⁊ fidei religione rep̄hēdit. Itē origenis ñnulla opuscula q̄ vir beatus hiero. non repudiat legēda suscipim⁹: reliqua aūt oīa cū auctore suo dicimus eē renuēda. Itē cronicā eusebij cesarieñ. atqꝫ ei⁹ dē historie eccl̄astice libros: q̄uis in primo narratiōis sue libro tēperauerit ⁊ p⁹ in laudibus atqꝫ excusatione origēis scismatici vnū cōscripsit librū ꝓpter reꝝ tñ singularē noticiā q̄ ad instructionem ꝑtinet usqꝫ quaqꝫ ñ dicimus renuendos. Itē orosiū viꝝ eruditissimū collaudam⁹: qꝛ ualde necessaria aduersus paganoꝝ calūnias ordīauit: miraqꝫ breuitate cōtexuit. Itē venerabilis viri sedulij pascale opus qd̄ heroicis descripsit versibus insigni laude ꝓferimus. Itē vincētij nihilomin⁹ laboriosū opus ñ spernim⁹ sz imitamur. Ceteꝝ q̄ ab hereticis cōscripta uel p̄dicta sūt nulla ten⁹ recipit catholica ⁊ apostolica eccl̄ia romana. Que vo opuscula uel q libri sint inter apocriphos cōputādi: idē gelasius oñdit dicēs: In primis arriminensē synodū a cōstantino cesare cōstātini filio congregatā mediāte tauro p̄fecto extūc ⁊ in eternū cōfitemur eē dānatā. Itē itinerarium noīe petri apl̄i qd̄ appellatur sancti clemētis libri. viij. apocriphi. actus noīe andree apl̄i apocriphus: noīe philippi apocriphus. actus noīe petri apl̄i apocriphus. actus nomine thome apl̄i apocriphus euāgelia thadei noīe apocripha. euāgelia nomine thome apl̄i: quibus manichei utūtur apocripha. euāgelia nomine barnabe apostoli apocripha euangelia nomine bartholomei apocripha. euangelia nomine andree apostoli apocripha. euāgelia que falsauit lucianus apocripha. euangelia que falsauit hircius apocripha. liber de infantia saluatoris apocriphus. liber de natiuitate saluatoris ⁊ de sancta maria uel de obstetrice saluatoris apocriphus. liber q appellatur pastoris apocriphus libri omnes quos fecit lenticius discipulus diaboli apocriphi. liber qui appellat̄ fundamentum apocriphus. liber qui appellatur thesaur⁹ apocriphus. liber qui appellatur de filiabus ade uel genesis apocriphus. pentametruz de christo virgilianis cōpaginatum versibus apocriphum. liber qui appellatur actus thede ⁊ pauli apocriphus. liber qui appellatur lepocius apocriphus. liber prouerbiorum ab hereticis transcriptus et sancti sixti nomine signatus apocriphus. reuelatio que appellatur pauli apocripha.

reuelatio que appellat thome apocripha. reuelatio que appellat stephani apocripha. liber q appellat transitus scē marie apocripha. liber q appellat penitentia ade apocriphus. liber q appellat diogenes noīe gigantis: q post diluuiū cuz dracone ab hereticis pugnasse ꝑhibet apocriphus liber q appellat testamētum iob apocriphus. liber q appellat de penitētia origenis apocriphus. liber de pnia cypriani apocriphus. liber q appellatur iamne ⁊ mambre apocriphus. liber q appellatur sors apl'oꝝ a pocriphus. liber lusaui apocriphus. liber canonū apl'oꝝ apocriphus. liber phisologꝰ ab hereticis ꝯscriptꝰ: ſz beati ambrosij noīe ꝑsignatus apocriphus. historia eusebij pāphili apocripha. opuscula tartuliani siue aphricani apocripha. opuscula iouiniani et galli apocripha. opuscula montani ⁊ pricille ⁊ maximille apocripha. oīa opuscula fausti manichei apocripha. opuscula alterius clemētis alexādrini apocripha. opuscula cassiani ꝑsbyteri galliaꝝ apocripha. opuscula pictauieñ. victoris apocripha. opuscula faustini regineñ. galliaꝝ apocripha. opuscl'a frum̄tici apocripha. opuscula iesu ad abagaꝝ apocripha. passio georgij apocripha. passio quirici ⁊ iulite scripta que appellant salomonis ꝯtradictio apocripha. philateria omnia que ñ ab angelis ut illi ꝯfingunt: ſz magis a demone ꝯscripta sūt apocripha. Hec ⁊ his similia que simō magus nicolaꝰ theruidꝰ martion basilides ebion paulus etiā samotasenꝰ ⁊ bonosius qui simili errore defecerunt: montanus quoqꝫ cum suis obsceuissimis seq̄cibus: apollinaris valentinus siue manicheus faustus sabellius archius macedonius eunomius vouacius sebacius calixtꝰ donatus ⁊ eustauchius iubianus pelagius iulianus ⁊ latieñ. celestinus et maximianus prisillanus ab hispania: lapedius dioscorus euticius petrus ⁊ alius petrus: ex quibꝰ vnus alexandriā alius antiochiā maculauit: achacius cōstantinopolitanus cū cōsortibus suis: necnon ⁊ oēs hēses quas ipsi eoꝝqꝫ discipuli siue scismatici docuerūt uel ꝯscripserūt: quoꝝ noīa minime reueremur: non solū repudiata uerū etiam ab omni ro. ec. eliminata atqꝫ cū suis auctoribꝰ auctorūqꝫ seq̄cibus sub anathematis indissolubili vinculo in eternū ꝯfitemur esse dānata: qbus ⁊ pauca q̄ ad mēoriam uenerūt ⁊ catholicis vitāda sunt decreuimus eē subdenda. quidā q̄ in septuagesima ponūt pēthateucū usqꝫ in xi. die ante pasca a quintadecima die āte pasca ponūt hieremiā usqꝫ in cenam dñi: in cena dñi legunt tres lectiones de lamentatōnibus hieremie qūo sedet sola ciuitas ⁊ cetera: ⁊ tres lectiones de tractatu sancti aug. in ps. lvij. Exaudi. d. depca. meam ⁊ ne despexeris: ⁊ tres de apl'o: ubi ait in epl'a ad corinth. ꝯueniētibus uobis in vnū. Secūda lectio sic incipit: similiter post q̄ cenauit. Tertia de spūalibus: nolo uos ignorare fr̄es. In parasceue tres lectiones de lamētationibus hieremie tres de tractatu sancti augu. in ps. Exaudi. do. depreca. ⁊ tres ꝺ apl'o ubi ait in epl'a ad hebreos: festinemus ingredi ⁊c. secūda lectio omnis nāqꝫ pontifex. tertia de quo nobis ē grandis sermo. In sabbato sācto tres lectiones de lamētatōnibus hieremie ꝓphete: ⁊ tres de tractatu sācti augustini. lxiij. ps. Exaudi deꝰ

a Postolo/ a rū. hic in/ titulatur rvi. di. in qua pro bat q canones a postoloꝝ sūt reci piēdi postea ostē dit quo tpe ꝛ quo residēte i papatu uel imperio qōli bet cōciliū est ce lebrarū. Et nō q gratianus ponit quādā ꝓfetatez de canonib⁹ apo stoloꝝ: ꝛ eam nō soluit. pbat enim auctoritate isido ri q cānones apo stolorum nō sunt recipiendi q: sunt apocriphi poste a. pbat auctorita te zepherini ꝛ le onis q sūt recipi endi. ꝛ nō sunt a/ pocriphi. Solu. breuis ē: q: illi ca nones sūt recipi endi q a veris a/ postolis sūt editi ꝛ illi nō q a pseu do aplis sunt edi ti. s. .pri. dis. vñi. ité gesta.

b Anones. sic ꝓstrue: cūius in eis canonibus q canones dicūt aplorum.

c Utilia. arg. q vnle vitat p inu tile: ut nōtur. s. di. ir. si ad scripturas.

d Atq; iter apo cripha. i. sine cer to actore: ut sapi entia salomonis. liber iesu filij sirach q dr ecclesi astic⁹ ꝛ liber iudi cū ꝛ thobie et lib machabeoꝝ bi a pocriphi dicunt: ꝛ tñ legūtur sed forte nō genera liter.

oratione cum tribulo. ꝛ tres de apl'o: ut ait in epla ad he breos: ubi ait: christus assistēs pontifex futuroꝝ bonoꝝ. se cūda lectio: ubi enim testamē tum. tertia: umbrā enim habet lex futurorū bonorū. In pa sca dñi omeliam ad ipum die ptinentē. Infra hebdomadā omelias. In octauis pasce ponūt apocalipsim ꝛ actꝰ apo stoloꝝ ꝛ epłas canonicas usq; i octauis pēthecostes. In o ctauis penthecostes ponūt li bros regum ꝛ paralipomenon usq; i calēdis augusti. In do minica prima mēsis augusti po nunt salomonē usq; in calēdis septēbris. In dominica ꝑma mēsis septembris ponunt iob thobiam hester hesdram usq; in calendis octobris. In do minica prima mensis octobris ponūt libꝝ machabeoꝝ usq; in calendis nouēbris. In do minica prima mensis nouem bris ponūt ezechielem ꝛ dani elem ꝛ minores ꝓphetas usq; in calendis decēbris. In pri ma dominica mensis decēbris ponunt isaiam ꝓphetā usq; in natiuitatē dñi. In natale dñi legunt primū de isaia. iij. lecti ones. prima lectio: primo tpe alleuiata est terra ⁊c. secūda consolamini. tertia: consurge Deinde legūtur ꝑmones uel omelie ad ipm diem ptinen tes. In natale sancti stepha ni omeł. de ipsa die. In na tale sancti ioannis similit. In natale innocentinm silr. In natale sācti silueſtri silr. In octaua natalis dñi omeliam de ipa die. In dominica pria post natiuitatē dñi ponūt epi stolas pauli usq; in septuage sima. In epiphania lectiões iij. ō isaia. prima lectio incipit omnes scientes. secunda: sur ge illuminare. tertia: gaudēs in domino gaudebo. Deinde leguntur sermones uel ome lie ad ipm diem pertinentes.

Postolorum canões q per clementem pontifi cem romanuꝫ sicut quí dam asserunt dicūtur eē trans lati: sunt quinquaginta. hos ñ recipiendos sed inter apocri pha deputatos isidorus scrí bit dicens.

Apostoloꝝ canones apostolica reiiciuntur auctoritate.

Anones qui dicunt aplo/ rum seu q: eosdem nec se des apostolica recepit: nec sā cti patres illis assensū prebu erūt ꝓ eo q ab hereticis sub noie aploꝝ compositi dinoscū tur: q̄uis in eis utilia inueniā tur: tñ ab auctoritate canoni ca atq; apostolica eorū gesta cōstat esse remota: atq; inter apocrypha deputata ⁊ ephe rinus aūt econtra scribit epis p siciliam constitutis.

Aplorum canones sunt recipi endi.

Exaginta ſnias apostoli p scripserunt cū alijs q̄plu rimis epis: quas seruādas eē censuerūt. ⁊ tem leo papa ix. ptra epłam nicete abbatis

Exceptis. l. capitulis canoes aplorum inter apocrypha deputantur.

Lemētis libꝝ. i. petri apo stoli itinerariū ꝛ apostolo rum canones numerāt patres inter apocrypha exceptis ca pitulis. l. que decreuerunt or thodoxe fidei adiungenda. ⁊ tem. vi. synodus capitl'o. iij. Lacuit huic sancte synodo ut āmodo confirmata ꝛ rata sint canonum apostolo rū. lxxxv. capitula. ⁊ Epła isidori in capite canonū. Isi dorus suus christi lectori suo conseruo.

Ropter eoꝝ auctoritatē cereris ꝑilijs ꝓponimus canones qui dicūtur eē apo stoloꝝ: licet a quibusdā apo criphi dicātur q̄n plures eos recipiūt: ꝛ sancti patres eorū sētias synodali auctoritate

o Lementis. i. g sub noie clemētis cō/ posit⁹ ē ab hereticis:

f ⁊ Itinerariū. g actus petri ptinet quos p or bē itinerādo peregit.

g ⁊ Exceptis. impropa vit hec exceptio: q: aut excipit a veris canoni b⁹ aut a falsis. nō de fal sis q: nullus ex illis ob seruat: ité non de veris q: nullus illoꝝ est apo cripbus. vel dic q hoc nomē canones sumitur large tā ꝓ veris q̄ pro falsis canonib⁹: ut ponitur. j. xvij. di. §. verū.

b Lacuit. ex his tri bus. c. surgit ꝓfetas q̄ gratian⁹ ñ soluit nec ponit. sexta synod⁹ dicit. lxxxv. capła cano nū aplicoꝝ esse seruan da. zepherin⁹. lr. et leo l. qdā ita soluūt q sexta synod⁹ fuit ante zephe rinū ꝛ añ leonē ꝛ obser uabāt. lxxxv. canones: ꝓut dicit sexta synodus sed postea in dissuetudi nē abierūt. xxv. ꝛ remā serūt. lr. ut dicit zephe rin⁹: ꝓcedēte vero tpe r. ex illis perierūt ꝛ sic remāserūt tñ. l. ut dicit leo. sed hec solutio stat nō pōt. nā zepherin⁹ p cessit. vi. synodū. nā. vi. synod⁹ fuit celebrata tē poze agathonis: ut. j. e di. c. sexta. q lōgo tpe fu it post zepherinū ut ex cronicis apparet. omis sis alijs solutiōibus. dic q nō ꝓdicūt sibi: qa di cebat synod⁹. lxxxv. fuis se capła. zepherin⁹ ñ di cit de capitulis sed ō sē tentijs: ꝛ pōt eē q i vno capło sint ſmīe plures.

i ⁊ Isidorus. ꝓponit⁹. ar. q illi q sunt maioris auctoritatis debēt hre ꝓiozē vocē in electiō: xii. di. in canonicis. vñ

lz anchiritana synodus fuerit prior nicena: tñ, pter maiorē auctorita/tem nicena ꝓponit: ut j. c. di. c. serta. ibi pma annotatio ꝛc. ar. eī ō re scrip. ab ercōicato.

a Certam serte syno/di falsa est lra. ⁊ dz ibi esse septime synodi. qualiter enim dubitarz serta synodus de eo qō ipsa fecerat ꝛc.

b Habeo volūtatem. Quidaz dicebant tm̄ vnā fuisse volūtatez in christo: sed dicēduz ē q̄ due fuerunt voluntates in eo q̄ homo fuit. vna sēsualitatis: sm̄ qūā ipse dixit: pater si fieri pōt trāseat ꝛc. alia rōis sm̄ quā ipse dixit: verū tamē nō sicut ego sed sicut tu vis.

c Cōstantini. nō illius magni ꝓstātini q̄ fuit tē poze filuestri. sub eo enī fuit nicenū cōciliuz tpe silueſtri.

d Cōstantini. ꝯ insti. ō donat. §. est ⁊ aḷ ud. isti. q nō ē p. fal. tes. sec⁹ vbi iustinian⁹ vocat patrez suū iustinū. sed loquitur ꝺ de alio iustiniano sub quo serta synodus cele brata fuit tpe agathōis pape: ut. j. e. serta: sub iustimano aūt cuius le/ges legūtur celebrata est quīta synod⁹: ut. j. e. c. serta.

roborauerūt ⁊ inter canoni cas posuerunt ꝓstitutiones.

Item primus ordo ut p̄dictū est de celebrando concilio in sertus habetur. postmodū ca nones apostoloꝝ atq; apīco rum. i. a sancto clemente usq; ad sanctū siluestꝝ decretoꝝ atq; conciliozū diuersoꝝ bre uiariū est interpolatū sequēs ordinem suum. Item cū ha drianus papa sextā synodum suscipiat cū omnibus canoni/bus suis: cum etiam sācta. vij vniuersalia concilia ꝓfessio/ne romani pontificis sint ro/borata: in sexta aūt synodo si ue in septimo ꝯcilio apostolo rū canones sunt recepti ⁊ ap/probati: patet q̄ non sunt in/ter apocripha deputādi. Un de scribit hadrian⁹ papa tha/rasio patriarche.

Sexta synodus auctoritate hadriani corroboratur.

Certam synodū sanctā cuz omībus canonibus suis re cipio. Sed dubitatur de ea an canones conscripserit: qō ex quarta actione. s. sexte sy/nodi facile absoluitur. Ait eps petrus epo nichodemie.

Sexta synodus canones cōscripsit.

Habeo librum cōtinentem canones sancte syn odi se xte patriarcha dixit. Quidaz scandalizātur per ignorantiā ꝓ canonibus istis dicentes: nunquid sexta synodus cano nes fecit. sciant ergo q̄m̄ syno dus sancta sexta sub ꝓstanti/no congregata est ꝓtra eos q̄ dicebant ēsse vnam opationē ⁊ vnam voluntatē esse in chri sto: in qua sancti patres illos utpote hereticos anathema/tizauerūt ⁊ orthodoxam fidē explanauerūt. Soluta ē hec synodus constantini. xiiij. an/no. post quatuor aut quīq; an nos ijdem sancti patres con/gregati sunt sub iustiniano fi/lio cōstantini: ⁊ predictos ca/nones ꝓmulgauerūt: de qui bus nullus dubitz. Qui enim sub constātino impatore in sy nodo fuerunt: ijdem ipsi epi/scopi sub iustiniano istis cano nibus subscripserūt. Oportebat enim ut synodus vniuersa lis canones eccleiasticos ꝓ mulgaret. Item sancta syno dus vniuersalis sexta post ꝓ mulgatā ab eo diffinitionē cō tra monoscelitas constantino impatore qui eā congregaue rat nō multo post defuncto iu stiniano filio eius regnāte ꝓ eo eadē sancta synodus diui nitus inspirata item constanti nopolim. iiij. aut. v. anno con/gregata est: ⁊ canones nume ro. cc. ij. ad correctionē eccle sie ꝓmulgauit. Ex his ergo colligit q̄ sexta synodus bis congregata ē: primo sub con/stātino impatore ⁊ nullos ca/nones constituit: secūdo sub iustiniano filio eius et prefa/tos canōes ꝓmulgauit. Un/de sancti patres in eadem sy nodo congregati dixerunt.

Constitutiones synodi sexte

Quoniam sancte vniuersa les synodi. v. sub iustinia/no augusto. vi. sub constanti/no patre suo augusto ō misteꝛio fidei plenissime disputan/tes canones nō fecerūt: sicut certe quatuor vniuersales sy nodi: ꝓpterea nos pueniens/tes in hanc impialem vbē sa cros canones conscripsimus. Item placuit huic sancte sy/nodo ut amō confirmata ⁊ ra ta sint canonū apostoloꝝ. lxx xv. capitula. Item ꝓfirma/mus ⁊ cete os sanctoꝝ cano nes ⁊ synodos: primā nicenaz ⁊ anchiritanā: neocesariensē gangrēsem: antiochenam: lao diceñ: ꝓstātinopolitanā: ephe sinam primā: chalcedonēsem: sardicensem: carthaginensem ⁊ opuscula theophili alexan drini episcopi ⁊ gregorij trie/gistri neocesariensis episcopi

e Sub iustinia/no. sed certe nec sic cessat ꝓfectas q̄ taz leo q̄ synodus loquit de ca pitulis. tu distin/gue tpa ⁊ cōcor/dabit scripta. ij. q. i. multi.

f Eadē. nota q̄ eadē dī synodus q̄ ijdem patres ibi pueneruīt: fisse vij. q. i. denīq;. et ff. de iudi. ꝓpōe batur. Et est hic ar. q̄ eadez sit cā appellatōis cum cā principali. ij. q. vi. figs ī quacūq;

g Sancta. viij. Hec cōcilia dicūt octo: quia octies sunt cele/brata ut hic: dicūt. iiij ⁊ quattuor q̄ in quatuor locis celebrata: ut. ē. di. ꝓr. sicut.

ꝛ dionysij alexandrini episcopi ꝛ martyris: athanasij episcopi alexandrini: basilii cesaree cappadocie epi: gregorii miseni epi: gregorii theologi amphilogij yconens epi: thymothei alexādrini episcopi: germani constantinopolitani cyrilli alexandrini epi: cypriani carthagineñ. episcopi: ꝛ synodū suam. Item ex diurno libro ꝓfessio romani pōtificis.

Auctoritate romani pontificis sancta. viii. concilia corroborātur.

Sancta. viii. vniuersalia cōcilia primum nicenum: secundum constantinopolitanū tertium ephesinum chalcedoneñ. iiii. ꝛ. v. item cōstantinopolitanū. vi. item nicenuz. vii. viii. quoqꝫ constātinopol' usqꝫ ad vnū apicem īmutilata seruare ꝛ pari honore ꝛ veneratione digna habere: ꝛ que p̄dicauerunt ꝛ statuerunt modis omnibus sequi ꝛ predicare: ꝛ quecunqꝫ ꝯdemnauerūt ore ꝛ corde ꝯdemnare ꝓfiteor. Quo autez tempore sexta synodus ꝛ. i. ii. ꝛ. iiii. ꝛ. v. congregate sūt: beda in libro de temporibus scripsit dicens.

De tpibus conciliorum.

Sexta synodus vniuersalis constantinopolim congregata est ꝛ greco sermone conscripta temporibus pape agathonis exequēte pijssimo pncipe ꝯstantino intra palatium suum: simulqꝫ legatis apostolice sedis ꝛ episcopis. c. l. residentibus. Prima synodus vniuersalis in nicena congregata ē ꝯtra arrium. ccc. xviii. patrum temporibus iulij pape sub constantino magno p̄ncipe. Secunda in constātinopoli. c. l. patrum contra macedonium ꝛ eudoxium temporibus damasii pape et gratiani principis quando nectarius eiusdem urbis episcopus est ordinatus. Tertia in ephesina. c. patrum contra nestoriū auguste urbis episcopum sub theodosio magno principe et papa celestino. Quarta in chalcedone. vi. c. xx patrum sub leone papa temporibus martiani principis contra euticem nefādissimorum monachorum presulem. Quinta in constantinopolitana temporibus iulii pape sub iustiniano principe contra theodorum ꝛ omnes hereticos.

Prima autē synodus in nicena. ccc. xviii. patrū contra arrium alexandrinum presbyterum qui tres inequales gradus in trinitate asserebat patrem scilicet maiorem: filium minorem: spiritum sanctum creaturam uel seruum temporibus constantini principis ꝛ siluestri pape romani: macharii hierosolymitāi: alexandri alexandrini: qui condemnata eadem heresi statuerunt canones. xx. quoꝝ auctor maxime prefatus alexāder episcopus fuit. Secunda synodus in constātinopol'. c. l. patrum contra macedonium constantinopol' episcopū qui negabat spiritum. s. deuz esse temporibus gratiani et theodosii principum: damasi pape romani cyrilli hierosolymitani: nectarii alexandrini qui cōdemnata prefata heresi statuerunt canones quatuor; quorum auctor maxime beatus nectarius constantinopol'. episcopus fuit. Tertia in epheso. ccc. pr̄m cōtra nestoriū ꝯstantinopol'. ep̄m: q dicebat beatā virginez mariā non dei sz hoīs tm̄mō genitricem ut aliā p̄sonā carnis aliā facēt deitatis: tpib⁹ theodosii p̄ncipis iunioris: celestini pape ro. iuuenalis ꝯstāti. epi cyrilli alexādrini. q. xv. capla ꝯtra nestorii blasphēias totidē ca. auctore eodē scō cyrillo anathēatizādo ꝯscripserūt

b Sexta. maiorē. ar. ꝙ nō q prior est tpe potior ē iure: sz melior p̄ferēdus est qꝛ nō gradus elegātior sz vite melioris actō ꝯpbat̄ ut. xxiij. q. iiij. sic ꝛ. xl. di. non loca ꝛ. c. multi in fi. in auc. de monachis §. ordinatōe. honestiorib⁹ eni honores debentur ar. j. xxv. di. c. i. i fi. ꝛ. ff. de mune. ꝛ hono. honores ar. C. de offi. magi. officiorum nemo agētiū. ꝛ. lxi. dist. miramur. et ar. ꝯ. lx. di. c. pe. ꝛ vlt.

Quarta in chalcedone. vi. c. xx. pr̄m ꝯ euticē ꝯstātinopol'. abbatē q asserebat christū p⁹ hūanā assūptionē ñ ex duab⁹ naturis existē: sz solā in eo diuinā naturā ꝑmanere: tp̄ibus martiani p̄ncipis: leonis pape romani: iuuenalis hierosolymitāi: anatholij ꝯstātinopol'. q ꝯdēnata p̄scripta hēsi statuerūt canones. xviij. quoꝝ auctor maxīe idē senes anatholius cōstantinopol'. ep̄us fuit.

Quīta in ꝯstātinopoli ꝯ theodoꝝ mesochenū ⁊ oēs hēticos q theodorus dicebat aliud eē dei verbū ⁊ aliud christū: ⁊ sāctaz mariā ꝟginē negabat dei genitricē fuisse: tp̄ibus iustiniani p̄ncipis: iulij pape romani dñi antiocheni: euticij ꝯstātiopolitāi: q. xxvij. capitula anathematizādo descripserunt ꝯ theodorij ⁊ socioꝝ eius blasphemias. Sexta in ꝯstātinopol'. c. l. pr̄m ꝯ machariū antiochenū ep̄m ⁊ socios eius: qui vnā volūtatē ⁊ unā opationez in christo falsa suspicōne asserebāt tp̄ibus ꝯstātini p̄ncipis agathonis pape romani: gregorij ꝯstātinopol'. q cōdēnata heresi p̄fata anathēatizando scripser̄t. viij. ca. interi⁹ ānexa

Prima ānotatio anqritane synodi dr̄: q̄ ante nicenam fert̄ fuisse: sed ꝓpter auc̄tem maiorē postponit̄. in q̄ pr̄es. xviij. statuerūt canones. xxiiij. quoꝝ auctor maxīe vitalis antiochenus ep̄s extitit. Secūda neocesarieñ. q̄ post anqritanā ⁊ antiochenā legit̄ fuisse in qua pr̄es. xvij. statuerūt canones. xxiiij. quoꝝ auctor maxime vital' salomitanus extitit

Tertia gangrēsis. q p⁹ nicenā legit̄ fuisse. in qua pr̄es. xvi. statuerūt canones. xx. ꝓpter quasdā necessitates eccl'asticas maxime ꝯ eustachiū: q dicebat ꝙ null⁹ i ꝯiugali gradu positus nec ullus fidelis q nō oibus renūciaret q̄ possiderz spem ullam ad deū haberet ⁊ multa alia venenosa q̄ enumerare lōgum ē. Quarta sardicēsis: in q̄ pr̄es. lx. statuerunt canōes. xxii. quoꝝ auctor maxime osius cordubēsis ep̄s et uincētius capuanus ep̄s ⁊ ianuarius bñuentan⁹ ⁊ calepodius neopolitanēsis sācte ro. ec. legati extiterūt Quinta antiochena: in qua pr̄es. xxx statuerūt canōes. xxv. quoꝝ auctor maxime eusebius palestinēsis ep̄s extitit. Sexta laodicēs: in qua pr̄es. xxxii. statuerūt canōes. lxiii. quoꝝ auctor maxime theodosius extitit ep̄s Septima carthaginēsis: in qua pr̄es cc. xxviij. statuerūt canones. xxiii. quoruz auctor maxīe aurelianus carthaginēsis ep̄s extitit: ⁊ sctūs augustin⁹ hyponeñ. ep̄us i eadē synodo legit̄ fuisse tp̄ibus honorij augusti Octaua africana sub theodosio mīore augusto: in qua pr̄es. cc. xxix. recitauerūt ⁊ firmauer̄t canōes c. v. q p diuersa ꝯcilia africane ꝓuincie tp̄ibus aurelij carthaginēsis ep̄i legunt̄ esse cōscripti. Nona arelateñ. in qua patres: dc. statuerunt canones quatuor: quoꝝ auctores maxime siluester urbis rome ep̄us ⁊ sanctus maurin⁹ arelateñ. ep̄s extiterūt tp̄ibus ꝯstantini augusti sicut quidaz asserūt. Decima iteꝝ arelateñ. in qua pr̄es. xviij. statuerūt canones quoꝝ auctor maxime cesarius arelateñ. ep̄us tp̄ibus augusti ꝯstantini extitit. Undecima iteꝝ arelatē. in qua pr̄es. xviii. statuerunt canones. Duodecima iteꝝ arelateñ. in uico hortensio: in qua patres. xi. statuerunt canones: quoꝝ auctor maxime sanctus cesarius ep̄s extitit.

Tertiadecima iteꝝ arelateñ. in qua patres. xv. iii. statuer̄t canones: quoꝝ auctor maxīe sarpidius arelateñ. ep̄s exti-

tit Quartadecia aurasiceñ. in qua patres. xxvi. ꝯstituerũt canones quoꝝ auctor maxĩe hilarius eps extitit Quinta decima empaneñ. in q̃ pãtres xxvi. statuerũt canões. ix. quorũ auctor maxime cesarius extitit eps. Sextadecima agatheñ. in qua p̃res. xxxix. statuerũt canones quoꝝ auctor maxime arelateñ. eps extitit Septimadecima aurelianeñ. in qua p̃res. lxxij. statuerunt canones quoꝝ auctor maxĩe aurelianus arelateñ. eps extitit. Octauadecima iteꝝ aurelianeñ. in qua p̃res. xxx. statuerũt canones quoꝝ auctor maxime melianus eps rhodonens. extitit. Nonadecima iteꝝ aurelianeñ. in qua p̃res xxx. statuerũt canones quoꝝ auctor maxime sanctꝰ albinus andegaueñ. eps extitit Vicesima aluerneñ. in qua p̃res xv. statuerũt canones: quorũ auctor maxime honoratꝰ breliteñ. eps extitit. Vicesimaprima maticeñ. in qua patres xxi. instituerũt canones: quorũ auctor maxime priscus lugduñ eps extitit. Vicesimasecũda iteꝝ maticeñ. in qua patres. lxxvi. statuerũt canones quoꝝ auctor maxime idẽ priscus lugduñ. eps extitit. Vicesimatertia lugduñ. in q̃ patres. xviii. statuerũt canones quoꝝ auctor maxime philippus meneñ. eps extitit. Vicesimaquarta iteꝝ lugduñ. in qua patres. xx. ꝯstituerũt canones: quorũ auctor maxime idẽ priscus lugduñ eps extitit. ¶ Sed ꝙ nicena synodꝰ xx. canones supra statuisse dicitur: ꝯtrariũ videtur ei qđ in epl'a athanasij iuenit ¶ Scribit eni athanasius alexãdrinꝰ eps marco pape ita dicens.

Epistola anastasij postulãtis capitula niceni concilij.

Septuaginta niceni ꝯcilii capitula q̃ đ p̃fata synodo iubente dño meo alexandro decreta omnium epoꝝ attuli: que sũt igne cõbusta: optamꝰ ut a sede sancte ecclie vestra auctoritate ꝑcipe per presentes legatos mereãtur. Itẽ pñtibus nobis. lxx. in memorata synodo capitula tractata sũt. xxx. a grecis greca edita lingua: ⁊. xxx. a latinis similiter edita latina lingua. Sed visum ẽ. ccc. xviii. epis spiritu sancto repletis ⁊ maxime iam dicto alexãdro ⁊ aplice sedis apocrisarijs: ut. x. capl'a adunarent: aliis atq; aliis ꝯgruis locis insererẽtur ⁊ ad formaz lxx. discipuloꝝ uel totiꝰ orbis terre linguaꝝ. lxx. tanti ⁊ tam excellẽtis concilij fierẽt capitula: que oẽm christianoꝝ informarent orbẽ. Quomodo ergo. xx. tm̃ capitula in nicena synodo statuta dicũtur cũ lxx. capl'a ut anastasius scribit in ea statuta monstrentur. His ita rñdetur: capl'a nicene synodi quedã in dissuetudinẽ abierũt: viginti tm̃ in romana eccl'a habẽtur. Unde stephanus papa scribit dicẽs luthobio epo maguntino.

Niceni concilii. xx. tm̃ capitula habentur.

Viginti tm̃ capitula nicene synodi in sãcta romana eccl'a habẽtur. sed quo neglectu alia defecerũt: ambiguuz est. plurimi arbitrãtur antiocheno ꝯcilio esse ea inserta. Sardicense quoq; ꝯciliũ auctoritate nicolai pape recipit Unde idem scribit clero ꝯstãtinopol'. Auctoritate apl'ca sardicense ꝯcilium recipitur

Quod dicitis neq; sardicẽse ꝯciliũ neq; đcreta alia vos hr̃e sanctoꝝ p̃rm uel recipere: ñ facile nobis facultas credẽdi tribuit: maxime cum sardicẽse ꝯciliũ qđ penes nos in vestris regionibus actũ est ⁊ oĩs ecclesia recipit. qua ratione cõueniat: ut hec sancta

a Viginti a sardicense.

b Quod dicitis. regionibꝰ. hic ẽ duplex ar. vnũ tale. ex quo oẽs alij hoc faciũt: ergo ⁊ tu obseruabis hoc: ut nõ. s̃. xij. di. illud. Item ar. ꝙ nulli lz ignorar̃ ea q̃ publice facta sũt. xij. q. ij. q ⁊ humanis. viij. q i. lz. xi. q. iij. cure. xx. dis. si decreta. lxxxvij. di. c. ult. xxiij. q. i. paratꝰ. ff. đ institoria sed ⁊ si. §. proscribere. C. de liberalicã. si filiuz ex̃ de postul'. ad hoc. ar. ꝯ. lxxxij. dist. ꝓposuisti. ⁊. i. q. i. siq a simoniacis. ⁊. xxiiij. q. i. si quis dederit. primũ regulare. s̃m casuale. propter casum ignorantis ex̃ q ma. accu. pos. cum in tua.

c Eneralia ꝓcilia in hac .xvij. di. ostēdit q possunt fa-
g cere ꝓcilia. Sūt aūt ꝓcil oꝝ q̄dā vniuersalia: q̄dam
pticularia siue ꝓuincialia: q̄dā epalia. Vniuersale ē q̄ō a pa
pa uel ei⁹ legato cū oīb⁹ epis statuit. Particulare siue ꝓ-
uinciale ē quod metro-
pol. uel primas facit cū
suffraganeis suis: ut .xv
iij. dist. c. i. ⁊ .xcij. distin.
figs episcop⁹. Sed vni
Di. xvij.
uersale nō dz fieri sine
auctoritate pape ut hic
nec pticulare sine aucte
metropol. uel primatis:
nec epale sine aucte epi
Metropolitan⁹ tñ pōt
facere ꝓcilū sine aucte
primatis: ut .xcij. di. figs
epūs. Similiter epūs sine
aucte metropolitani: ut
.xxxviij. di. qū. ⁊ .xij. q.
ij. placuit. Nec obstat q
legit. j. di. pr. c. ꝓpter
in fi. ⁊ c. penult. q: illud
est intelligēdū de ꝓuin
cialib⁹ ꝓcilijs. vel intelli
ge illud de canonibus
pstituēdis. io.

a S Ynodū. s. generā-
lem.

b C Cōgregare. cū ꝓ-
nūt epi ad examinādū
cām criminalē alicuius
clerici. ⁊ fm hoc est ar.
q talis ꝓgregatio epō-
rū nō dr synod⁹ gnālis

c R Egula. legat⁹ ad
hoc spāliter desti-
nat⁹ alīs nō posset legat⁹
facē ꝓcilī: ut nō. s. dist.
iij. §. porro. ⁊ ex de offi.
legati q trāslatōem.

d C Ratū est. ar q id q̄ō
nullū ē ū pōt ratū hbr: ut
nō. ir. q. ij. c. null⁹ alteri⁹
ex de elec. auditis.

e H Uic sedi. ꝓcessa. h
exp̄esse habet q
illō q̄ō sol⁹ pape ꝓpert
nō trāsfert generali mā
dato nisi spāl⁹ mandet
ut ex de offi. leg. q trās-
latōem q aūt illa sint di
ri. xij. di. ꝓceptis. ⁊ alia
hēs ex de offi. de. q trās
f latōem.

N Eclicuit. pticularē
ad aliq̄d generali: statuēdū l'ad reuocādū illud q̄ō vniuer
salib⁹ ꝓcilijs est statutū: nisi epi q uolebāt retractare sta-
tuta ꝓstātinopol. synodi. Uidet hic q ad solū papā spectat
aūt exp̄etari statuta vniuersalis ꝓcilij. ⁊ ex de ꝓcess. p. ⁊ ec.
ꝓstantinopol. ecclesia abijce
ret: ⁊ ut dictum est ñ recipet.
Eneralia quoq; ꝓcilia
quorum tpe celebrata
sunt uel quoruz auctas
ceteris ꝑmineat: sc̄oꝝ auctī-
bus supra mōstratū ē. Auc to-
ritas ℣o aggregādoꝝ ꝓcilio-
rum penes aplicam sedē est.
U nō marcellus papa scribit
maxencio epo.

Absq; roman. pon. aucte synodū aligbus cōgregare ñ licet

S Ynodū epoꝝ absq; huius
sedis romane aucte quāq;
quosdā epos ꝑsilitis congre
gare: nō potestis regulariter fa
cere. C Neque ullū ēpm qui
hanc appellauit aplicam sedē
dānare: anteq; hinc snia diffi-
nitiua, procedat. nā si seculares
in publicis libell' utunt appel
latoriis: q̄to magis sacerdoti
bus heq eadē agē licet: q sup
illos sunt de quibus dictū est
Ego dixi dijestis. I tem iu
lius papa orientalibus epīs.

Non est ratū ꝓcilium: qđ auctoritate ro. ec. fultū non fir.

R Egula vra nullas habz vi
res nec hre poterit: quo-
niaz nec ab orthodoxis epīs
hoc ꝓcilū actū ee: nec ro. ec.
legatus interfuit canōibus p
cipientibus: sine ei⁹ aucte con
cilia fieri nō debere: nec ullū
ratū ē aut erit unq; ꝓcilū qđ
eius ñ fuerit fulcitum aucte.
I tē damasus, pa. Nullus
usurpet ꝓcessa romane eccle

H Uic sedi cōcessa nullus
usurpare siue eius ꝓsultu
ꝑsumat: q nō vult honore ec-
clesiastico indignus aut cōtē
ptor iudicari. I tē greg. pa.

Absq; aplice sedis aucte sy-
nodū aligbus cōgregare ñ licet

N Eclicuit alicui aliq̄ nec
licebit pticularē synoduz
cōgregare. sz quotiēs aliq̄ de
vniuersali synodo aligbus du
bitatio nascit: ad recipiendā
de eo qđ nō intelligūt rōnem:
aut spōte hi q salutem aie sue
desiderāt: ad aplicam sedē p
recipiēda rōne ꝓuenīt: aut si
forte sicut de talibus scriptuz
ē: peccatoꝝ cū ꝓuenerit in ꝓ-
fundū maloꝝ ptēnit: ita q ob
stinati ⁊ ꝓtumaces extiterint:
ut doceri ñ velint: eos ab eis-
dē sedibus aplicis aut attra-
hi ad salutē quoquo mō neces
se ē: aut ne aliorū ꝑditio esse
possit: fm canōes p seculares
oportz opprimi ptātes. I tē
pelagius papa epīs q ꝓuene-
rant ad illicitā uocationē ioā
nis ꝓstantinopolitani epi.

Non est ꝓcilium sed ꝓuenticulū quod sine sedis apostolice auctoritate celebratur.

M Ultis ānis eccl'asticis ⁊
canōicis atq; aplicis istruī
mur regulis: nō debere absq;
snia romani pōtificis ꝓcilia ce
lebrari. Quapropter ut iā di
ctū est recte ñ ꝓciliū sz ꝓuēti-
culū uīm uel ꝓciabulū cassa
tur. ⁊ quicqd in eo actū ē: irri
tū habeat ⁊ vacuū. uos quo-
q; deinceps videte ut nulliusꝫ
hortatu talia ꝑsumatis: si apli
ce sedis cōione carere ū vul-
tis. si ℣o in q̄libet ꝓuincia or
te fuerint questiones: ⁊ inter
ipos, ꝓuincie epos discrepare
cepit rō: atq; inter ipos dissi-
dentes nō ꝓueniat: ad maio-
rē tūc sedē referātur. ꝫsi illic
quidem faci e ⁊ iuste non dis-
cernunt: ubi fuerit synodus
nō va. dilect⁹, ar. ꝫ q ab oīb⁹ epīs vel a sanioꝝ pte
coꝝ q interfuerūt: pōt fieri interꝓetatio: q: ab eo
iudice, ꝓdire dz interpretatio: q ius statuit. ex de sē.
ex. inter. ō iudi. cū venissent: sed sol⁹ papa pōt i me
moriā petri .xix.
di. sic. oēs.

g C Ad recipien
dā. eo ipso q qs
errat nō dr here
tic⁹ si pat⁹ est coz
rigi: ut .xxiiij. q. i.
hec est. sed si du-
bitat de fide hēti
cus dr: ut ex de
hereti. c. i.

b C Per seculā es
possūt ergo laici
coercere clericos
etiā ñ depositos
i casib⁹: ut nō. xxi
iij. q. v. ꝓnceps al'
aūt etiā depositū
nō pōt laic⁹ puni
re nisi incorrigi-
bilis sit: ut ex de
iudi. cū nō ab ho
mine. nūq;. n. cle
ric⁹ q̄ tū cunq; sit
criminosus tradē
dus ē curie secu-
lari dūmō possit
corrigi p eccl'asti
cā ptātē: ut .xxxi
di. dictū. ex ō iu-
di. at si clerici: ni
si in crimine falsi
lr̄az aplicaruz:
ut ex de cri. fals.
ad fal'sariorz. I tē
hēs hic q ubicū
q deficit eccl'ia-
stica ptās; semp
recurrit ad bra-
chiū seculare: et
xi. q. i. petim⁹. et
xxiij. q. v. de ligu
ribus.

i M Ultis. hor-
tatu. arg. q
auctoritas supe-
rioris nō exculat
ut .xij. q. ij. gcū q
milītū. ar. ꝫ. xij. q
ij. de rebus. l. xiij.
salonitane. tu dic
q ileuibus excu
sat al' non.

k C Ad maiorē. i. ad metropol. ⁊ ita cum appellaf ab
oīb⁹ epīs, ꝓuicie ad metropol. vī q metropol. sol⁹
maior sit oīb⁹ epīs, ꝓuicie: q: de pari ad parez nō lz
appellari. ij. q. vi. §. anteriorz. ℣. ide cuiā. I tē b appel

lat a metropol. ad pfiliū metropol. j. ij. q. vi. ois. et sic pfiliū est maius ipso metropol. ⁊ sic appellat ab a liquo ad se ipm cū aliis: ⁊ è si. ff. qū ap. sit. l. i. §. solet Sed qd é qđ hic dr: q si dissentiūt epi: recurrat ad supiozē: q̄re ñ sta tur hic sñe pluri um: ut. lxv. di. sāe Intelligūt qdaz q b dr i cā crimi nali epi vbi opoz tet oēs epos pse tire: ut. vi. q. iiij. c. i. ⁊ ij. Sed pōt intelligi in eo ca su qñ i pncia du bitat de negocio aliquo int epos: tūc recurrit ad se dē supiozē. vel in telligas i eo casu et qñ dissentiunt epi i sñia: nō q se tentiā aliquā p ferāt ſz q: vr qui busdā vno modo sniandū aliis alio modo.

¶ Maiozes. ut ō fide: ut. xxiij. q. i. quoriens.

m Oncilia sa cerdotum i. epoꝝ.

n ¶ Perdiderūt. nō q aliqs dr p dē qđ nūq̄ būt fic. ⁊. q. vi. q̄ iur xxiij. q. iiij. gulisa ri⁹. xxij. di. quo rūdā. sic. xxxij. q. ij. q vo. ⁊. c. moyses.

o ¶ Hic et pcepit. set. Isti epi vene rūt ad citatōem regis: ñ q venire tenerēt: ſz ut suo carēt eū ab erro re suo. sisse ad hoc ex ō ercep. olim.

p ¶ Iussione dñi ſz ergo romana eccla auctez a cōciliis: ſz ipatoz a ppl'o: ut. xciij. di. legūm⁹ i. fi. Hinz huic signatur. xvi dist. q̄uis. ⁊. xxij. di. oēs. vbi dr q romana eccla hz pmatū a dño ⁊ ñ regulariter cōgregata: canonice ⁊ iuste iudicent. ¶ Dia iozes xo ⁊ difficiliozes questi ones ut sācta synodus statuit ⁊ beata cōsuetudo exigit: ad sedē semp referāt apostolicā

Item symmachus papa.

Pronicialia pcilia sine romani pon. psentia pōdē carebūt.

Oncilia sacerdotū eccla sticis legibus quotannis decreta p pincias: q: pntiaz pape ñ hnt: nalitudinē pdide rūt. legitis insanissimi aliqn in illis pincijs maiozibus pter aplici apicis sanctionē aliqd pstitutū ⁊ ñ de maiozib⁹ negocijs ad psultatōnē sigd occurrerit pfate sedis arbitrio fuisse reseruatū: ¶ Hinc etiam cum auctas theoderici regis ex diuersis pincijs ad urbē romanā sacerdotes puenire pcepisset: ut sāctum pciliū iudicaret: ō his q venerabili papē symmacho pstuli aplice se. ab aduersarijs ipsius dicebā tur impigi: ligurie ⁊ emilie epi seu venetie: ⁊ suggesserēt ipm q dicebat ipetitus debē synodū puocare: sciētes q ei⁹ sedi primū petri apli meritū: deinde secuta iussione dñi pciliozū venerādoꝝ auctozitas singularem in ecclesiis tradidit ptātem: nec ātedicte sedis antistitē minoꝝ subiacuisse iudicio. Ad hoc sereniss̄imus rex deo ispirāte rñdit: synodalis eē arbitrii in tāto negocio sequēda pscribere: nec aliquid ad se pter reuerētiā de eccla sticis negociis ptinē: pmittēs etiā ptāti pontificū ut siue p positū vellēt audire negociū siue nollēt: qđ magis putarēt utile: deliberarēt: dūmō venerādi, pulsione cōcilii pax in ciuitate ronana dareť. epi vero in synodo residētes congregata auctozitate eiusdē symmachi dixerunt. ¶ Symmachus papa sedis apostolice p sul ab huiusmodi oppositionibus impetitus q̄tū ad hoies respicit: fit immunis et liber: cuius cām totā dei iudicio reseruam⁹. ¶ De clericis xo memozati pape q ab epo suo ante tempus contra regulas discesserunt ⁊ scisma fecerūt ⁊ hoc fieri decreuimus ut illi satisfaciētes episcopo suo misericordiā consequātur: ⁊ officijs eccl'asticis se gaudeāt restitui. ¶ Laurentius ecclie mediolanēsis episcopus huic statuto nr̄o in quo totā causā dei iudicio cōmisimus subscripsit. ¶ Petrus eccle rauennatis epūs sub eisdem uerbis subscripsit et post eum. lxxv. episcopi. ¶ Illud de clericis p pace in urbe reformanda misericordit ⁊ dispēsatie factū dinoscitur. Hoc quoq notādum q in synodo symmachi pape ante rauēnatem episcopū mediolanen. episcopus subscripsisse ⁊ respōdisse legitur: ex quo et sedis prerogatiuā ante eum habere colligit. Hit eni gre. siageio epo aug̃ studineñ.

Piscopos sm ordinatiōis sue tempus siue ad consecrandū in concilio siue ad subscribendū nel in qualibet alia re sua attēdere loca decreuimus: ⁊ suozum sibi prerogatiuā ordinū vēdicare. Q ex tps ordinatiōis ñ ad eccl'as ſz ad psonas referť: sicut ex cōsuetudine cardinaliū sancte romane eccle ⁊ epoꝝ vniuscuiusq; pucie euidenter apparet.

Piscopoꝝ igit̄ pcilia ut ex pmissis apparet sūt inualida ad diffiniēdū ad q̄ Reuerētiā. dz ipatoz reuerētiā eccle: ſz de reb⁹ eccle nihil pōt disponē: ut. xcvi. di. bñ. vñ nec dignitates nec pbēdas dare pōt: ut. xxi. q. vij. figs deinceps. ar. Hex de psue. cū it i pte decisa. ubi dr rer pferre decanatū: ſz hoc forte ex psuetudine ⁊ ex priuilegio. xvi. q. i. hinc etiam.

r ¶ Immunis. j. ij. q. vij §. ite cū balaā in fi. Hibi dr q simoniac⁹ p⁹ restitutoez rñdē tenet accusatoribus. sed dic q pnro fuit accusat⁹ ō hereſi: ſz cū apparēt calūnia accusantis: postea fuit absolut⁹: ut hic dicit.

s ¶ Ante tēp⁹. qđ fieri ñ debuit: ut. viij. q. iiij. nōne. §. illud. t ¶ Synodo. ut. xcvi. di. bene.

u Pos. sue tps. gnāle é q g p⁹ dignitatē ceperūt pferēdi sūt aliis: ut. lxviij. di ep oꝝ ⁊. lxx. di. c. vlti. ⁊ ex de ma. ⁊ obe. c. i. qm̄ ille g̃ dus ceſos accedit: quē labor pliriozē ⁊ stipēdia lōgiozia fecerunt ante ire: ut. C. de offi. magi. offi. l. nemo. nisi si aliqs recipit dignitatē a pncipe. ille. n. pōnit aliis: ut ex ō ma. ⁊ obe. p tuas ⁊. ff. ō albo. scri. l. ij. ⁊ nisi sint loco metropol. l'alicui⁹ maiozis dignitatis q ſz sint posteri⁹ ordiati tñ pponūt aliis: ut hic i palea placuit.

a Piscopoꝝ. hūe titulat. xviij. di.

In prima dist. mgr̄ oñdit q pncialia pcilia nihil gnāliť pñt q stituē. ió pseq̄ť oñdit ad qd sint vtilia. Addit etiā quoties i anno ⁊ q̄ tpe anni ⁊ c⁹ aucte sint celebrāda: ⁊ q metropol. nihil dz erigere ab epis pueniētib⁹ ad pciliū. Addit de pena epi q vocat⁹ ad synodū nō venit. In fine dicit q ifra

Di. xviij.

vi. mēses dz eps iudicare suis subditis ea q in pcilio acta sunt.

h Constituēdū. Istud nō est verū qr epi bñ possunt ꝺeſ canones epales ⁊ archiepſ ꝓuiciales: qr quilibet ppls et qlibet eccla sibi pōt aliqō ius statuē: ut. ē. di. i. ius ciuile. ⁊ viij. di. qꝫ. ⁊. xi. di. catholica. ⁊. xiij. di. illa. ⁊ ō cō. di. iij. c. i ⁊ eſ ō feſ. ꝓquest⁹. ſz de maioꝛib⁹ negocijs non pñt aliqd statuere: ut ħ ⁊. xij. di. ꝓceptis.

e Ē cōciliſ bini. h° corrigit. j. e. qñ. ⁊ eſ de accuſa. ſicut olim

d De oīb⁹. ad eos ſpectantibus.

e Ordines. i. laicos vl clericos, logē primati ł patriarche.

f Metropolitan⁹. nō q i magnis negocijs ſe per ꝑſulet archiepſ ſuū primatem: ut hic: ⁊. lxv. di. de pſona. ⁊. vi. q. iiij. ſi inter epos. Itē hēs ħ q pmas nō debet interesse ꝓcilio metropol. et xcij. di. c. penult. ⁊. xi. q. i. ſi clericꝰ aduersus.

g Inſtruere. ergo iuꝺex a quo appellat: pōt inſtruere iuꝺicē ad quē appellat. ⁊ eiꝰ cām q̄re nō recipit eiꝰ ap. ⁊ ereplū ſibi reddē ꝺz: ut. ff. de ap. recipi. ſciendum nō tñ tāq̄ teſtis: ut. iij. q. vi. ſtatuendū.

h Abeat. dies quadrageſime. In ſe. c. ꝺr q̄ poſt tertiā hebdomadā paſce: ſed iſte canō pīudicat illi: qr iſte canō est niceni ꝓcilij. vl logt ſm diuerſas cōſue tudines. xvi. di. c. ſexta ỹ. prima.

i Simlr tatib⁹. ſimlr tas ē ꝺiū ꝑuatū. lxv. di. c. i

k Circa tps. idib⁹ octobꝛis: ut. j. c. ſe.

l Kopt. admoneant i. ꝓuocēt: vl. ꝓpre ⁊ ſic ē ar. q̄ mora pt purgari lz cert⁹ ꝺies ſit appoſit⁹. al. q̄re admoneret ſic. j. c. di. qñ ⁊ eſ de ꝓceſ. ꝓbē. ⁊ ec. nō va. qr ꝺiuerſitatem. ⁊. ff. ō pic. ⁊ cō. rei vē. l. i. §. lz aūt. ar. ℈. eſ ō elec. cū ī cūctis. ar. ℈ vij. q. i. pīnū. ⁊. xx. q. ij. puella. ⁊. C. de ℈hē. ſti. magna. ⁊ eſ de dolo ⁊ ptu. cū dilecti. So. ubi ꝺies pfigit a canone mora pōt purgari: ſecꝰ ſi ab hoie pfigit ꝺies. ar. ff. de ar. ſi cuz ꝺies. §. ult. ⁊. l. celſus. io. Sed hoc nō est uerū: ut eſ ō ſup. constituendum: nō autem ad corrigēdum. Sūt enim neceſſaria epox concilia ad correctionem ⁊ ad exhortationem que ꝛſi nō habent vim conſtituendi: habent tñ auctoꝛitatem imponēdi ⁊ ꝺicēdi quod alias statutū est ⁊ qō generaliter ſeu ſpāliter obſeruari ꝓceptum est. ☞ x gabilonenſi concilio. c. vi:

Dalea

Placuit ut conſeruato metropol. primatu ceteri epi ſm ſue ordinationis tēpus aliquis alij ꝺeferat locum. Unde leo papa anaſtaſio theſſaloni cēſi epo.

Bini ꝙuētus p ſingulos ānos ab epis celebrēt.

De ꝓciliis autē epalibus ñ aliud iudicim⁹: q̄ ſācti patres ſalubrit ordinauerūt: ut ſ. bini ꝙuētus p ānos ſinglos hēant: in qbus de oībus q̄relis q̄ inter diuerſos eccle ordines naſci aſſolēt iudicet: ac ſi forte inter ipſos q pſunt de maioꝛib⁹ peccatis qō abſit naſcitur cā: q̄ ꝓuinciali examine nequeat diffiniri: frīnitatē tuā de toti⁹ negocii qlitate metropolitan⁹ curabit inſtruere: ut ſi cozā poſitis ptibus nec tuo fuerit res ſopita iudicio: ad nr̄am cognitionē quicqd illō ē trālferatur. ☞ dem ex nicēno concilio. Duo tpe concilia epoꝛ sunt celebranda.

Abeatur ſemel ꝓciliū añ ꝺies quadrageſime: ut oībus ſi que ſūt ſimultatib⁹ amputatis mūdū ieiuniū ⁊ ſolēne deo poſſit offerri. ſecūduz vero agat circa tēpus antūni ☞ tē ex antiocheno ꝓcilio.

Ad moꝛ correctionē ⁊ ꝓtroueſiarum diſſolutionē bis in anno epale concilium fiat.

Propter eccliaſticas cauſas ⁊ que exiſtunt controuerſias diſſoluendas ſufficere nobis viſum eſt bis in āno per ſingulas ꝓuincias epiſcopoꝝ concilīū fieri. Semel quidem poſt tertiam hebdomadam paſcalis ſolennitatis: ita ut in quarta hebdomada que ſequitur ⁊ in medio tempoꝛis inter paſca et pēthecoſten concilium cōpleatur. admoneant autem cōꝓuinciales hi qui in ampliozibus ciuitatibus id est metropolitanis degunt. ☞ Secundum vero concilīū idibus octobꝛis habeatur. q ꝺies apud grecos hyberperiti menſis decimus inuenitur. ☞ In ipſis autem concilijs ⁊ ꝑſbyteros ⁊ ꝺiaconos preſentes eſſe oportet: ⁊ omnes quotquot ſe leſos exiſtimant ⁊ ſynodicam expectare ſententiā. nec liceat aliquibus apud ſemetipos concilia ſine metropolitano oꝛ ⁊ epiſcopoꝝ conſcientia ⁊ cōſenſu facere: quibus et de omnibus cauſis conſtat eſſe permiſſuz iudiciū. ☞ rem ex ꝓci. laodi.

Semetipos accuſant: q uocati ad ſynodū venire ꝓtemnūt

Non oporꝛz uocatos epoſ ad ſynodū ꝓrēpnere venire: lz adire debē ⁊ aut ꝺocere aut ꝺoceri q̄ ſūt ad eccle cetero⁹ correctionē utilia. q ſi contēpſerint ſeipos ꝺident accuſare: niſi forte ire ñ poſſint. ☞ tē ex ꝓci. chalcedon.

Corripiātur epi: q ad ꝓcilium vocati venire recuſant.

neg. ꝓla. lz. vbi ꝺici vr q mora purgari non poſſit. ſz certe noua ꝺecre. ꝺicit q in ſolutōe pēſionis mora intra breue tps poſſit purgari: ut eſ de locato. c. ulti. ſed illa loquit in alio caſu q̄z ꝺecre. lz. vel ꝺic q illa cōrigit ꝺecre. licet. b.

m Idib⁹. h° falſū vr: qr id⁹ ſemper i. xiij. die vl. xv. ſm q none precedūt. ſi. n. menſis hz. xiij. nonas ſunt idus in. xiij. die. ſi vero ſex nonas ſūt i. xv. die. ⁊ ita idus nūq̄z ſunt in. x. die. verum est apud nos. ſed apud grecos bñ ē in. x. die. ꝺicunt quidā q idus qñq̄z ꝺr large: ut hic ſ. totū illud tēpus er q. poſt nonas ſtati incipiūt cōputari: ut cuz ꝺr vij. id⁹. vi. id⁹. et ſic deinceps. nā i pri. mēſis ꝺr kle deinde. iiij. vl. vi. nonas. ꝺeide tertiatis nomis ꝺr viij. id⁹. q̄re ergo ꝺr q ſit decimus ſed ꝺicas q ħ uocat hoc noīe id⁹ quēlibet ꝺiē q est inſ illos ꝺies qui ꝺicūt id⁹: nō ultimū ꝺiē illoꝝ q ꝓpie ⁊ abſolute ꝺr id⁹. alia expoſitō q̄ fit ħ nō valet.

n Hyberperiti mēſis. i. octobꝛis

o Et oēs ⁊ ꝓ id est. al. ſi oēs ꝺbēt ꝙuenīr ō, puicia: q̄re. eps reſeraz eis oīa ea q̄ fierēt i ſynodo: ut. j. c. ō cernimus.

p Cōcilia ꝓuinciliа: ga quilibet eps irreqſito metropolitano pōt facere cōcilia epalia: ut. xxviij. di. qñ.

q Cauſis. q̄ ad statū ꝓuincie ſpectāt.

r On oz ꝺoceri. lz. n. ñ ꝺēat idigē ꝺoctrīa: ut. i. q vij. ꝙueniēt⁹ tñ ꝺicē ꝺebēt. xxiij. q. iij. ſi hēs

s Accuſar. i. ꝺebēt excōicari: ut. ij. q. vi. qſqs. ꝓbat⁹

a PEruenit.q multe.ar.q p sequētia intelligūt et ꝓsumūtur ꝓcedētia:nā figs ab hereticis p violentiā tract⁹ fuerit.7 p mensem steterit cū eis:ꝓcessu mitur nō tractus:ut.a.q.i.ꝓstat. Itē ar. ꝫ plato ex vicijs subditoꝝ 7 ꝫ mgr̄os ex vitijs discipulorū: ut.xxviij.di. pr̄iusq̄.7.xxiij.q.ij. q ait.luj.di.legē xii.q.ij.quattuor xluij. di. multis. xxiij.q.i. cū per bellicam.7.C.de adult.bi qui.

PEruenit ad nr̄as aures: q in ꝓuincijs ꝓstituta epi scopoꝝ concilia minime celebrentur.hoc ex eo ꝓbatur q multe que ꝛrectione opus habēt ecclastice res negligā tur. Statuit hec ergo sancta synodus ꝑm regulas p̄m bis in anno in vnū ꝓuenire p singulas ꝓuincias epōs:ubi singula q̄ emerserint corrigātur Qui vo noluerit,ꝓuenire epi cōstituti in suis ciuitatibus: 7 hoc maxime cū sui corꝑis sanitate sint ꝓsistentes: cū etiaz ab omnibus alijs urgentibus necessitatibus 7 inexcusabilibus negocijs sint liberi: licere eos fraterne charitatis cōmonitionibus corripi ℣ tem ex concil. vij. synodi.

b ℭ Necessitatib⁹ q̄ necessitas excuset.hēs de cō. di.xiij.bi q.Item figs ,ꝑpter tēpestatē uel flumē vl q⁹ vocatus ē ad testimoniū vl ad dignitatē. ul fi incipit abeē cā rei publice:vel si domestico funere ī pediē:vel si mai⁹ negociū ipm trahit excusat:ut.ff. fi gs cau.l.i.§.i.7 ij.7.l.iij.7.ff.er q b⁹ cau. maiores itē hi. vl si ad maius tribunal vocat⁹ est:ut.ff.ꝺ re iudi.ꝫ pupillum §. his q eodē. itē timoꝝ hostiū ex ꝺ ap.ex pte.

c QVoniāquidē regula est: que dicit bis in anno p̄sin gulas ꝓuincias oportere fieri ꝓcōuentū epoꝝ regulares inqsitiones ꝑpter fatigatiōes 7 ut opportune habeātur ad iter agendum hi q cōgregādi sunt: diffinierunt sexte synodi sancti p̄res omni excusatione remota oibus modis semel in anno fieri 7 deprauata corrigi ℭ Hunc ergo canonem 7 nos renouam⁹: 7 si quisq̄ p̄ceps inuētus fuerit hoc ꝓhibere: cōione ꝓnet. Sigs nr̄o metropolitan⁹ hoc negligerit agere absq̄ necessitate uel vi seu aliquo rōnabili occasione: canonicis penis subiaceat. ꝺū aūt synodus agitur sup canonicis 7 enangelicis negocijs: oportet cōgregatos epōs in meditatione et solicitudine fieri custodiendoꝝ ꝺi ninoꝝ 7 viuificandoꝝ ꝺn̄i mādatoꝝ. ℭ Porro non habet metropolitanus licentiam ex his q̄ defert eps secū siue iumentū siue aliquā spēm expetendi.q fi hoc egisse ꝓuictus fuerit: soluat quadruplum.

℣ tem leo. iiij.

Non cogantur p̄sbri ad sacra cōcilia eulogias deferre.

DE eulogijs ad sacra ꝓcilia deferēdis nihil,inuenimus a maioribus terminatū: sz sicut vnicuiq; p̄sbro placuerit:nā si ꝓstitutū fuerit aliqd illo tpe bñdictiōis afferre forsitā minus libēter ad synodū occurrerēt: 7 magis vēire obtrectabūt. q̄ n̄ sunt ut arbitroꝝ rōnabiliter requirende: nec ultro delate respuende.

d ℭ Excusatōe. friuola. nā rōnabiles exceptōes semper admittūt:ut eē de offi.dele.ex pte.

e ℭ Cōione.nō.p̄ncipes posse excōicari: qō vex ē etiā a sacerdotib⁹:ut j.xcvi.di.duo sunt.ri.q iij.si aūt nobis.7.C. ubi de cri.agi oportet.auc. qua in pronuncia.

f ℭ Uel vi. vē ergo q̄ si aliqs p vim detineatur ab aliquo 7 aliqd mteri firꝫ ipm: q̄ retractari possit illud: Idē ē sip dolū alteri⁹ nō veniat: ut eē ꝺ intre. resti. ex lris.sz ꝫ p̄riū legit.ff.figs cauē.l.ij.§.Iult.7.ff.de eo p quē factū erit.l.ult.ubi dr̄ q sip dolū aut p viz alic⁹ aliqs nō venerit ad iudiciū nō ꝛuocat id qō fcm ē. sz dat actio ꝫ ipm ꝑpediētē.sz dic qō nō ꝛuocat ipo iure sz p ī inte.re. vl ī eo casu reuocat:qñ ꝺtēto ñ ē soluēdo:eē de re. spo. olim.

g ℭ Quadruplū.ar.q clici p̄ñt pecūniali⁹ puniri 7 punire 7.xxiij.di.q̄q̄ ī fi.7.xvij.q.iij. diffinuit.7.c.figs deinceps 7.xxiij.q.v.ꝺ ligurib⁹.ar.ꝫ eē de penis sz.sz dic q ubi pēa spūalis ē ī iure statuta:nō ꝺz infligi pecuniaria:al secus. eē ut lit ñ ꝓt.qñ ī fi.Jō aūt puniē ī q̄druplū:q crimē ꝓcussiōis ꝓmisit:qō puniē pēa q̄drupli.i.q.i.gdā.7.q.vij.sācim⁹ ī fi. 7 tā laic⁹ q̄ clic⁹ puniē pena ꝓcussiōis:ut.xxiij.q.i.militaf b signaē p̄riū.xij.q.ij.fraternitas.vbi dr̄ q eccl̄ia nō ꝺz sua cū augmēto recipe.sed dic q̄ h̄ non recipit nōie eccl̄e sed ꝑpno nōie.xvi.q.vi.si epm.

h De eulogiis. eulogie dicuntur munera que deferuntur ibi pti suis platis.

i Mm⁹. ar. q mgri nō petēt collectā a scholarib⁹ ut libēcius veniat ad scholas. fic. i. q. i. baptizandis. c. placuit: ut vnusqsq. i. q. i. vēdētes.

k Respuende. ar. q q̄dam licite possum⁹ recipere: q̄ tñ petere, phibemur: ut. i. q. iij. placuit. e. q. q̄pio. xiij. q. ij. qsta.

l Piscop⁹. legatus. ar. q licet citatus ad iudiciū venire ñ possit: nihilomin⁹ tenetur mittere, pcuratorē. v. q iij. si egrotans. z ex de ap. pstitut⁹. ar. p̄ ex de pcur. grelā. de hac mā gras. v. q. iij. si egrotās sed illud. caplm querelam. logtur in ardua cā.

m Lacuit. necq egritudie graui: ut. j. e. figs epor. nō. n. excusat leuis febricula vl vetus quartana: ut. ff. de edil. edic. l. i. §. ꝫ sciēdū

n Litteratorie. ul etiā p certū nūciuz cui credi possit: ut. xciij. di. nobilissimus. ex de offi. del. prudētiē. ex de rescrip. exprte. z. c. scisciat⁹.

o K ōem. Nota nō sufficit dicē se nō posse venire: nisi rōem impedimēti assignet. fic ex de off. z po. iudi. del. prudētiā: z de rescrip. scisciatus. z illā cāz, phabit ut. iiij. q. v. gsqs ui fi. z pnū testē eam pōt, phar ut ex de pcur. ex instrumēto. l. ꝫ fit ar p̄ ex de in inte. resti. ex lris. io. Sz certe credo h⁹ ee ispāle ut vni testi. credat cum suo iuramēto. io.

p Cōione. Videt q aligs pōt esse excōicatus in una eccl'ia z nō i altera: ut b z. xviij. di. siquis de alteri⁹: z fic ē p̄. iiij. q v. gsqs. sed dic q ille nō est excōicat⁹ sed cū aliis epis nō cōicabit: q: nō veniet ad negocia ipor uel ad plecrandū epum cū aliis.

q Piscop⁹. abbatē. Hoc intelligi pōt de abbatibus cistercien. ordi. ut ex de sta. mo. c. i. nisi p crimīe enormi. xi. q. iij. pmulegiū. ar. ex de priuil. tuar. ꝫ alij abbates debēt venire ad cōciliū: ut. xviij. q. ij. abbates. z. j. c. decernimus. z hāc paleā habes. xvii. q. ij. §. ult.

Item ex conci. cartha. iiij.

Sine graui necessitate epūs ad synodum ire nō tardet.

Piscopus ad synoduz ire non tardet: si nō satis grauī necessitate inhibeat. sic tñ ut in psona sua legatū mittat susceptur⁹ salua, fidei veritate quicquid synodus statuerit. Item ex pci. cartha. v.

Excusatorias litteras dirigant qui granati ad synoduz ire non possunt.

Placuit ꝛ quotienscunq congregandū est concilium epi qui neq; etate neq; egritudine neq; alia grauiori necessitate impediūtur: competenter occurrāt. q si non poterint occurrē: excusationes suas litteratorie conscribant nisi aūt rationē impedimenti sui apud primatē suū reddiderint: eccl'e sue cōione debent esse contenti. Item ex concilio turo. c. ij. Palea

Piscopus non debet abbatē cogere ad synodum ire: nisi aliqua rōnabilis causa existat. Item ex concilio arelatēsi.

A cōmunione sit alienus: qui synodo adesse contempserit.

Siquis aūt synodo adesse neglexerit: uel cetuz frm antecq̄ conciliū dissoluat credideri esse deserendū: alienū se a frm cōione agnoscat. nec eū recipi liceat: nisi in sequenti synodo fuerit absolutus. Item ex cōci. ij. agathē.

Usq; ad primam synodum a cōmunione absilineat: q a metropolitano uocat⁹ absq; gravi necessitate in synodo adesse neglexerit.

Si epūs metropol. ad cōprouinciales epos eplas direxerit: i qb⁹ eos aut ad ordinationē sūmi pōtificis aut ad synodū inuitet: postpositis oibus excepta graui infirmitate corpis ac pceptione regia ad cōstitutam die adesse non differant. q̄z si defuerint sicut pisca canonū auctoritas pcepit: usq; ad primā synodum a charitate frm z ecclesie priuentur cōione. Item ex cōcilio turonēsi.

Cōmunione priuetur epūs qui a metropol. uocatus ad synodum venire contemnit.

Siquis epor cōmonitus a metropol. ad synodū nulla graui necessitate intercedente corpali venire cōtempserit: sicut statuta patruz sanxerunt usq; ad futurū, concilii cunctor epor charitas communione priuetur. Item ex concilio martini pape.

Presbyteri z diaconi z cūcti qui se lesos existimāt ad metropol. synodum conueniāt.

Propter ecclasticas causas z altercationū solutiones bñ placuit p singulas p uincias bis in anno concilium fieri: ꝓuocāte metropol. epo oēs, puinciales epos ita ut ad concilium ueniant oēs presbri z diaconi uel hi q se lesos existimāt: ut in cōcilio cause examinate ad iustū iudiciū pducantur. z si qui manifeste epi tēs ibi iusticiam qō nullus clericus debz facere. ri. q. i. placuit.

Siquis epor nihil notatur.

Propt ecclasticas cās. martin⁹ q fuit solicit⁹, p re publica renouauit cāones. vñ dr renouate canonum.

a Sigs aūt: ante cq̄. fic. j. de cō. di. i. omnis. z. xi. q iij. certum.

b Nisi in se. fic ergo qñq; differt absolutio: ut maior rubor ei fit absolui coz̄ multitudine. sīr in sacri legio differtur ut diutius pfundat xvii. q. iiij. si quis suadente. fic differtur absolutio illi⁹ q multū deliquit ut. xi. q. iij. qui iubente. vñ ꝫ ante voluerit absolui nō audit. a regulariū nō dz. differri: ut ex de app. q̄ fronte.

c Sepūs. pōtificis. i. epi: ut. ij. q. vij. c. accusatio. uel audire de eis q̄ ordinauerit sūmus pontifex.

d Regia. ꝫ epūs suo metropol. ā q̄z maiori tenet obedire: ut. ā. dis. viii. q p̄ morez: ñ hic deferē regie dignitati: ut. xxi. q. ij. de reb⁹. Ixiij di. salomitane. Sz in hac synodali citatōe vnica citatio sufficit: ut hic z sile. j. iiij. q. v. gl quis. sed in iudiciali, trina regnt ut. xxiiij. q. iij. de illicita.

e Regia. xxiiij. q. viij. si vobis et c. figs epūs p̄. ꝫ b loquit de his qui hñt feudū: ubi nō imo z ghbet deberet venīr si vocaretur. ppt negociū regni. ul illud intelligit cuz epūs relicto ecclastico iudicio pgit ad ipatorē petēs sbi iusticiam qō nullus clericus debz facere. ri.

f q. i. placuit.

g Kopt ecclasticas cās. martin⁹ q fuit solicit⁹, p re publica renouauit cāones. vñ dr renouate canonum.

b Uel bi. q. d. uel omnes veniant uel saltē bi q sūt

lesi.nō.n.omnes tenent venire:ut.j.e.c.pt.
i ¶ Cōio episcoporum.ioannes.
k ¶ Sententiam absolutōis.
l ¶ Cōcilia.puinc alia.s.cū alijs epis.sed epale pōt ut.xxxviij. dist.c.i qñ.xij.q.ij.c. placuit
m Decernim⁹ ut dum id est postq̄.
n ¶ Abbates. Immo abbates non uocabit ad synodū: ut.s.e. in illa palea eps.
o ¶ Excōicatōis. i.suspētōis ab officio duoꝝ mēsiuꝫ sic.xxxvi. di. tāta ⁊.v.q.iij.āno i fi.
p E eplis.
d s.in pri. di.tractauit d̄ auctoritate canonū h agit de auctē decretaliū ⁊ oñdit h q eiusdē sit auctis d̄cretales ⁊ canones. Sciēdū itaq̄ q q̄ dā decretalis epistola ē gnālis que dā spālis. gnālis ē q̄ ad oēs dirigitur:ut.ij.q.v. omnib⁹.spālis est q̄ spālit ad aliquos mittit:ut.xxxv.q.iij.qd̄ scripsi.vij.q.i.petisti.siue sit gnālis siue sit spālis dūmō aliquid diffiniat p eā pro iure generali habēda est:ut.xvi.q iij.lz.ex de sen.et re iudi. in causis nisi sit tradita ex
Di.xix.
tpe ex loco ⁊ cā: ut.xxix.di.sciendū.lz si dubiū ē an sit decreta.re

uel p̄sbyteri aut diacones inuenti fuerint in offensa:s̄m rationē excōicētur: q̄diu de cōi consensu de his placuerit dare sententiam. ¶ Nulli autē epo liceat ppria apud semet ipm concilia facere: p̄ter eos qbus metropoles sunt credite. ¶ Ex concilio bilonensi

Palea

¶ Annis singulis epus in sua diocesi synodū faciat de suis clericis necnō abbatibus: et discutiat alteros clicos ⁊ monachos Singuli vero epoꝝ suis ecclijs notificare studeant que in concilijs statuūtur Unde in toletano concilio

Que in concilijs statuunt: singuli epoꝝ suis ecclesijs notificent.

Decernim⁹ ut dū in qualibet puincia conciliū agitat: vnusqsq̄ epoꝝ āmonitionibus suis infra sex mensium spacia oēs abbates presbr̄os diacones atq̄ clericos seu ēt oēm conuentū ciuitatis ipius ubi p̄esse dignoscit: necñ ⁊ cūctam dioces sue plebē aggregare nequaq̄ imoret: q̄tenus corā eis plenissime oīa reseret que eodē anno in cōcilio acta sunt uel diffinita, esse noscunt. q si quispiā hec puipēdenda crediderit: sn̄ia excōicatiōis duoꝝ mēsiū curriculo psistat usq̄quaq̄ mulctatus.

E eplis v̄o decretalibus querit: an vim auctoritatis obtineāt: cū in corpe canonū ñ inueniant. Idez his ita scribit nicolaus papa archiepis ⁊ epis p galliā cōstitutis. Decretales eple vim auctis habeant

Si romanoꝝ pontificū decreto ceterorum opuscula tractatoꝝ approbāt ul' reprobāt: ita ut qd̄ vere sedes apli ca pbauit hodie teneat acceptū: ⁊ qd̄ illa repulit hacten⁹ inefficax hēat: q̄to poti⁹ ea q̄ ipa p catholica fide p sanis dogmatib⁹ p varijs ⁊ mltifarijs eccle nccitatib⁹ ⁊ fideliū moribus diuerso tpe scripsit: oī honore debent p̄ferri: ⁊ ab oībus prsus in qbuslibet necessitatib⁹ uel opportūitatib⁹ discretiōe uel dispēsatiōe magistra reuerent assumi: q̄q̄ q dā vr̄m scripserint: haud illa decretalia p̄scoꝝ pōtificū in toto canonū codicis corpe eē descripta: ⁊ ideo int̄ canones ñ assumēda: cū ⁊ ipi ubi sue intētioni hec suffragari cōspiciunt in oīb⁹ illis indr̄nter utāt: ⁊ solū nūc ad diminutionē sedis aplice ptātis ⁊ ad suorum augmētū puilegioꝝ min⁹ accepta eē phibeāt. ¶ Item. Si iō nō eē decretales eplas priscoꝝ pōtificū rōnoꝝ admittendas dicūt: qr in codice canonū ñ hn̄t ascripte: ergo nec sancti greg. nec ulli⁹ alteri⁹ q añ ipm fuit uel p⁹ ipm ē aliqd̄ institutū ul' rescriptū recipiendū: eo q in codice canonū nō hēat ascriptū. ergo doctrinaꝫ eoꝝ ⁊ sāctiōes q̄ ab oī lingua uenerant: qr i codice canonū ñ hn̄t ascripte: d̄ codicib⁹ suis abradāt: ut qd uel mēbranas occupāt postq̄ ñ hn̄tur accepte: Sz q̄re multū imoremur: cū nec ipsas diuīas scriptas ve. ⁊ no. testamēti iā recipiem⁹: si istos dixerim⁹ eē audiēdos: eteni neutꝝ hoꝝ in codice canonū ecclasticoꝝ hētur insertū. Sz rn̄suri sūt isti q ad resistēdū poti⁹ q̄ ad obediendū pati sūt: dicētes q iter canones inueniat capitulū sācti pape innocen. cui⁹ auctē doceatur a nobis utrunq̄ testamentum esse recipiendū: q̄q̄ in ipis paternis canonib⁹ nullū eoꝝ ex toto cōtineat isertū

currēdū est ad registrū: ut.s.di.ix.ut veterū. p̄sumit tamē q sit decretalis si repit int̄ alias decretales ad instar illius q̄ repit int̄ alias moniales q̄ presumitur ex hoc monialis. ar.xx.q.i.quē pgenitores. vel si plures eam tenēt tenēda est:ut.xvi.di.isidor⁹: distingue put dr̄ ex de fide instru.pastoralis.
q Si romanoꝝ.reprobat.ar.q id quod papa approbat l' reprobat: ⁊ nos approbar̄ vl' reprobare debem⁹: ut xxiiij.q.i.hec est fides.⁊ xxxv.q.ix.veniā.
r ¶ Quāto. Satis.n. absurdū est aliquē alij opitulari ⁊ nō sibi: ut.C.de natura.li.l.nup in fi.
s Suffragari.ar.q illud qd̄ p se qs inducit etiā ꝯ ipm inductū non dz reprobare: ut instr̄a ⁊ siqua similia sūt.ar.di: ix.neq̄ quorūlibz.⁊.iiij q.iij.§.itē i criminali.v̄. siqs testib⁹.⁊.iij.q.viij. cuius in agendo.ex de cē.cū oliz.ar.ꝯ.ij.q.vij. si heretic⁹.ꝯ di.xxxvij.si qd iuri.⁊.s.di.x. lege. primū regulare: s̄m speciale in odiū hereticoꝝ ⁊ fauore fidei ⁊ religionis.ar.ad hoc ex de fo. ꝯpe.cū sit generale.
t ¶ Itē si iō mēbranas. lz leges abrogatas non teneam⁹. tñ noticia earū est necessaria.s.dist. vij.fuerūt.⁊ est hic ar. q nullū v̄bū positū i aliqua scriptura dz vacar̄ vel superflue poni: ut.xxviij.q.i.si enim.⁊ ex de maio.⁊ obe. solite.⁊.ff. de vsur̄.l.iiij.ar.ꝯ.C.de fideius.nō recte.

u ¶ Restat.q.d.id quod obtinet i vno dz obtinere in oib9 simílibus:ut.iiij.di.dem̃q in fi.z.xxvi.di.deinde.

x ¶ Capitulũ illud.c.est.xxv.q.ij.oia ibi tñ attribuitur dicto pape:z pot esse q vterq fecerit illud z est simile.i.q.i.de cetero.z de cõ.di.i.psulto.

y ¶ Dicẽdo.ar.q verbo gnãli oia debẽt ꝓzehẽdi:ut b z.i.q.i.sũt nonnulli. z.xiij.q.iij.putãt z.xij.q.i.c.dilectissimis z.xiij.q.ij. nõ estimem9 ꝺ de cõ.di.ij.reuera.et j.xxv.di.q die.

z ¶ Desũt.ẽ b ar.q si papa in aliquo ꝓuilegio vl rescripto ꝓfirmat alicui eccle ꝓuilegia ereptois vl alteri9 rei quã hz in ꝓuilegijs suis: q eo ipso robur hẽant illa ꝓuilegia.hz nõ possint exhiberi,dr.n.b q decretales sint recipiẽde cũ caplis leonis:qõ est in corꝓr canonũ hoc dicat:q̃uis ille nõ sint in corꝓre canonũ.de hoc diri.ꝫ.di.ix.ut veterũ.

a ¶ Dicẽrlis.Nõ q vbũ indiffinite ꝓlatũ gnãliter intelligẽdũ: ut.i.q.iij. saluatõ.z.xv.q.i.nec ts xxviij.q.i.idolatria.xxvi q.i.q si dormierit.ar.ꝫ i.q.i.sũt nõnulli.

a ¶ Jc oẽs.petri.Naz papa sanctitatẽ recipit a cathedra:ut.xl. di.nõ nos.io.

b ¶ In memoriã.iugũ ut.c.di.ꝫ mozem ri.q.iij.qd ergo idẽ est i alijs ꝓlatis:ut.ij.q.vij sacerdotes.

c ¶ Falsã.dr charta falsa er dicto uel tacito.et i tali falso distinguit:ut eã de rescrip.sup lris.z tal dr bñ falsari9:ut.ff.ꝺ falsi.figs obzepserit.Jt dr falsa scripta:ut cum scribit oẽs vl maiozem ptẽ fuisse pñtẽ q nõ fuit dñs:ut eã de his q fi. a ꝑ.fine cõ.c.q̃to .z talis falsari9 susꝑdit ab officio z bñficio:ut eã ꝺ restit.tã lris in fi. Jtẽ ipso fcõ dr falsari9 ut si charta appet rasa vl imutata

¶ Quibus ad hec rñdẽdũ ẽ: qm̃ si uet9 nouũq testm̃ sũt recipiẽda:ñ q codici canonum ex toto hẽant annexa:sz q de his recipiẽdis sancti pape innocentij,plata videat eẽ snia restat nimirum q decretales epl'e romanoꝝ põtificũ sũt recipiẽde:si ñ sũt codici canonũ ꝓpaginate: qm̃ inter ipsos canones vnũ beati leonis pape capitulũ ꝓstat eẽ pmixtũ. q° ita oia ꝓstituta sedis apl'ice custodiri mãdant: ut figs i illa ꝓmiserit:nouerit sibi veniã ꝺnegari ¶ Dicit enim.ca.x. suaꝝ decretaliũ. ¶ Ne qd uero sit qꝺ ꝓtermissũ a nobis forte credat: oẽia decretalia ꝓstituta tã bone recordatiõis innocen. q̃ oĩum ꝑdecessoꝝ nostroꝝ q de eccl'iasticis ordib9 z canonũ ꝓmulgata sũt disciplinis:ita nr'a delectatiõe custodiri mãdamus:ut figs in illa ꝓmiserit: veniã sibi nouerit denegari deinceps ¶ Dicẽdo vero oia decretalia ꝓstituta:nullũ de decretalib9 ꝓstitutis ꝓtermisit: qꝺ ñ mãdauerit eẽ custodiẽdũ. Et rursus asserẽdo oĩum ꝑdecessoꝝ nr'oꝝ nullũ pontificũ romanoꝝ qui añ se fuerũt excepit:cui9 ita ñ ꝑceperit decretalia cõstituta ab oĩbus custodiri: ut figs in illa ꝓmiserit: veniam sibi deinceps nouerit denegari. Jta q nihil'inest vtr sint oia nec ne decretalia sedis apl'ice cõstituta inter canones ꝓcilioꝝ imixta: cũ oia in vno corꝓre ꝓpaginari ñ ꝓnt: z illa eis interfint q firmitatẽ his q̃ desũt z vigoꝛẽ suũ assignãt: ꝑsertim cũ synodalia gesta inter q̃ ipsi canones statuti sũt: in codice canonũ ñ hẽant: sz a nobis oi cultu debito venerent. Consonat añ huic beatissimo leoni pape etiã facũdissimus sãctus in decretis suis papa gelasius ita iquiẽs: Decretales epl'as q̃s btissimi pape diuersi tpib9 ab urbe romana ꝓ diuersoꝝ pr̃m ꝓsultatiõe dederũt: uenerabilit susꝯcipiẽdas ꝺcernim9 ¶ In quo notãdũ ẽ: qꝺ ñ dixit decretales epl'as q̃ int canões hñtur nl' q̃s moderni põtifices ediderũt: sz q̃s btissimi pape diuersis tpib9 ab urbe romana dederũt. Dicens ãt diuersis tpib9: ẽt illa tpa viri sãctus ꝓhẽdit q̃ crebꝛescẽtibus paganoꝝ ꝑsecutõnib9 ad sedẽ aplicã deferri cãs eꝺoꝝ difficilie pmittebãt ¶ Quis ita qꝫ diuia fauẽte gr'a plibat9 oñdim9 nullã eẽ dr'am iter illa decreta q̃ i corꝓre canonũ hñt sedis aplice ꝑsulũ: z ea q̃ pre multitudine vix ꝑ singula corꝓra volumia,repiunt: cuz oia z oĩm ꝑdecessoꝝ suoꝝ decretalia ꝓstituta atq decretales epl'as q̃s btissimi pape diuersis tpibus ab urbe romana dederũt: forte venerabilit susꝯcipiẽdas z custodiẽdas eximios ꝑsules leonẽ.s.z gelasiũ mandasse ꝓbauimus. ¶ Itẽ agatho papa oibus epis. **Oẽs sãctiões aplice sedis irrefragabiliter sunt obseruande.**

Jc oẽs sãctiões aplice sedis accipiende sunt:tanꝫ ipius diuina uoce petri firmate. Itẽ ex.c.caroli impato. **Tolerandũ ẽ ingũ quod a sãcta sede imponit licet intolerabile uideatur**

In memoriã bti petri apostoli hon eremus sancta romanã eccl'am z aplicam sedem:ut q̃ nobis sacerdotalis mater ẽ dignitatis: eccl'asticẽ eẽ debet magistra rõnis . q̃re obseruãda ẽ cũ mãsuetudine humilitas: z licet vix ferendũ ab illa sãcta sede imponat ingũ: tñ feram9 z pia devotiõe

ut eã ꝺ.ꝑcur.c.i. Jtẽ dr fla q hz lb scriptões varijs manib9 nõtas:et q̃ ñ ẽ ꝓfcã eadem manu:ut eã ꝺ priui'. cũ oli i fi.misi er h° fit ibi diuersitas:q fit ibi calami.vl atramẽti mutatio:ut i auc. ꝺ fid instru. z cau. i ꝑn.coll'.vi. Jtez dr fla fi ẽ aliẽo si gillo sigillato:dũ mõ ille hũit ꝓpũ l'misi direrit q tẽ ñ hũit ꝓpũ:ut eã de app.significauit.Jtẽ dr fla fi ẽ ꝓriũ alteri er ea dez pte ꝓlati:ut eã ꝺ fide instru. i putari:z.C. ꝺ fid instru.scripte. Jt dicũ falle lre papę falsã gmaticã:eã de rescrip. audiẽtiã. Jt dicũ tur falle si sint suspecte z eis ñ ipo mit fides:ut.C.ꝺ ꝓba.iubem9. Jt dr falsa charta si sigillũ ẽ fractũ vl si nõ est ann9 idictois appositꝰ in eã de fide instru. int. Jtẽ si filũ est ruptũ:ut eã ꝺ crimine falsi hz. Jtez si sũt impetrate lre pẽdẽte appellatõe:ut eã ꝺ testi cãm. Jtẽ si sũt impetrate sine mandato dñi: ut eã ꝺ rescript.nõnulli.

d ¶ In carcere.si certũ ẽ eũ esse falsatoꝛẽ deponi.l. di.si eps:z eã de cri.fal. ad falsari ozũ.sed ubi ẽ dubiũ fit quod b dicitur.

a Nlli pstra/ tus. ꝟ vr q oīs q nō obedit statutis romāe sedis sit hēticꝰ. ⁊ varios mōs hereseos nōui .xxiij. q.iij.§.q; vero. et c.qdā. sed intelligas qō ꝟ dr q q dicit romanā ec. nō esse caput nec posse ꝺcere cānones: ille ē hereticꝰ: ut .xxij. di.c.i. ⁊.xxv.q.i. violatores. ⁊.q.ij. siquis dogmata. ꝟ sigs aī trāsgredit eiꝰ mādata: nō propterea ē hereticꝰ ꝟ pecet: ex quo refert. si qñ. io.

b Judicio. ꝟ ꝫ xxiij.q.i.subdiaconus. sed ibi nō admittit dānatū ab hereticis. sed si vult penitēr admittit eū. sed bñ est iō q; hereticꝰ eū dānauit: ꝟ qa alī malus est.

c Maiozis. ar. q ꝯto aliqs deliquens est maioz: tanto magis est puniēdus: ut. xl: di. bō' christianꝰ. xi.q.iij. ꝑcipue. xv.q.i. nulli fas.

d Sed ēt alijs. arg. q q teneī aliquē defendere ꝫ alios multo fortius ꝫ se: ut. xvi.q.i.in canonibꝰ. et ff. si fui. vē. altꝰ.

tolerēmus. Si vo quod non decet ꝙlibet siue fit presbyter siue diaconus aliquā pturbationē machinando ⁊ nō mini sterio insidiādo redarguatur falsā ab aplica sede attulisse epla: uel aliud qō inde non uenerit: salua fide et integra apud aplicuz hūilitate penes eū sit ptās vtz eum in carcere aut in aliā detrudat custodiam: usq; quo per eplam aut p idoneos sue partis legatos aplicam interpellet sublimitatē: ut potissimū sua sācta legatione digneī decernē: ⁊ quid de talibus sancta romana lex statuit diffinire: ut is corriga tur: ⁊ ceteris modus impona tur. T tem stephanus qntus

Quicqd romana eccla statuit uel ordinat ab oībus obseruandum est.

Q Nimūero q; in speculū et exemplum sctā ro. ec. cui nos christus ꝑesse voluit: ꝓposita ē: ab oībus quicqd statuit quicqd ordinat: ꝑpetuo quidem ⁊ irrefragabiliter obseruādum est. T tem greg.

A pontificalibus sit alienus officijs qui apostolicis ñ vult obedire preceptis.

N Ulli fas est uel nelle uel posse trāsgredi aplice sedis ꝓcepta nec nr̄e dispositionis ministeriū qō vestram seq oporꝛ charitatē. sit ergo ruine sue dolore ꝓstratus quisqs aplicis voluerit ꝫire decretis nec locū deinceps inter sacerdotes hēat: ꝟ exoꝛs a sancto fiat misterio. nec de eius iudicio' quisqs postea curā hēat: qm̄ ia dānatus a sctā ⁊ aplica eccla sua inobediētia atq; ꝓsūptione a que q; esse ñ dubitet: q; maioris excōicationis deiectione est abijciēdus: cui sācte eccle ꝓmissa fuerit disciplina: q; non solū ꝓlate sācte eccle iussionibus parē debuit ꝟ etiā alijs ne ꝑtirent insinuare. sitq; alienus a diuinis et pontificalibus officijs: qui noluerit ꝓceptis apostolicis obtēperare T tem augu. de doctrina chriſtiana lib. ij.

Inter canonicas scripturas decretales epē ꝓnumerātur

T In canōicis scripturis ecclesiaꝝ catholicaꝝ q; plurimū diuinaꝝ scripturaꝝ sollertissimus idagator aūctem sequat: inter qs sane ille sint: qs apostolica sedes hr̄e ⁊ ab ea alij meruerūt accipe epla.

C Tenebit igit hūc modū in scripturis canonicis: ut eas q ab oībus recipiunt ecclesijs: ꝓponat eis quas quidā nō accipiūt. In eis vo q nō accipi unt ab oībus: ꝓponat eas qs plures grauioresq; accipiunt ei quas pauciores minoresq; auctis ecclesie tenēt. si autez alias inuenerit a pluribꝰ aliās a grauioribꝰ haberi: q; hec inuenīri uix possit: equalis tī auctoritatis eas hūdas puto T tem leo. Ministerii diuini se exortem intelligat: qui a solliditate petri recedit.

T Ta dns noster iesus christus humani gnis salnator institutit: ut ueritas q antea legis ⁊ ꝓpheraꝝ ꝓconio ꝓtinebatur: ꝑ apostolicā tubam in salutē vniuersitatꝫ exiret. Sicut scriptū est: In oēm terrā exiuit sonus eoꝝ: et in fines orbis terre verba eoꝝ: ſz huius muneris sacramentū ita dns ad omniū apostoloꝝ officiuz ptinere voluit: ut in beatissimo petro omniū apostoloū sūmo principaliter collocarz: ut ab ipo quasi a quodā capite dona sua uelut in coꝛpꝰ omne diffundēt: ut exortē intelligeret se diuini ministerij esse: qui ausus fuisset a petri soliditate recedere. hūc enim in ꝓsortium indiuidue vnitatis assumptū id quod ipe erat dominus voluit nominari dicendo. Tu es petrus ⁊ sup hanc petram edificabo ecclesiam

e In canonicis. inteꝛ quas cānonice scripture sunt epē.

f Habere. meruit. ab alia eccla.

g Preponat. ar. q sē per psumīt ꝑ multitudine: ut. lxi. di. nullus iuniꝛ tis. Itē ar. qō a pluribꝰ recipit maioris est auctoritatis ꝯ q a pauciozibꝰ: ut. ē. xvi. di. isidorus. ⁊. ij. q. vij. puto. lxiij. di. c. ult. Sed qñ stat pōt qō hic dr. nōne oēs canonice scripture eēliter sūt recipiēde. ar. xv. di. sancta romana? qūo ergo vna ꝓponīt aliis? Rñdio pōt esse q oēs recipiant nō tñ q oīs in eadē ven. ratōe habeā tur. vel intelligas istud de localibꝰ canonibus: ut ille ꝓponat aliis q a pluribꝰ tenetur. ⁊ sic pt intelligi. l. di. dño sācto in fi.

h Plures. Nō q ꝟ di gnitas psonaꝝ pdeuīt cū numero. sīr̄ i restib ut ex de testi. m nostra sīr̄m credit oriꝰ: ut. ff. de pactis maiorē. sed i electōe semp numerus ꝓiudicat: ꝟ maioꝛ sit dignitas ex pte altera et maius meritū persone: ut ex de elec. dudū. i. ꝟ sit ar. ꝫ. lxvij. di. c. ult. et lxxvi. di. §. nō aūt.

i Inuenīri. ar. q iura aptāt ad ea q raro accidūt: de cō. di. iij. sāctus est. ⁊. ff. si pars here. pe. autiq. ar. ꝫ. xxviij. di. ō syracusane. xiij. q. v. de niq;. ff. de legi. nā ad ea

k Ta sacrm. i. hoc sanctū munꝰ.

l Hūc. i. petrum.

m Indiuidue. i. eccle

n Erat. i. ab eo qō ipse dns erat. ſ. petra: voluit eū vocari petrū. de cō. di. ij. reuera.

o ¶ Et sup hác petrã. Per hác distinctõez ñ credo dñm aliud demóstrasse: cũ hec vba q̃ petr⁹ rñdit dño cũ dixit: tu es rp̃s filj⁹ dei viui: q; sup illo articulo fidei fũdata ẽ ecclia.

p ¶ Appetere. i. lacessiri uel calũniari.

q ¶ Nec porte. i.ritia vl' ér hẽses: q; ecclia ñ pót errare: ut .xxiij. q. i. arcã. nec eccl'a pót cẽ nulla: ut .xxiij. q. i. pudẽda q; ipe dñs rogauit pro ea ut nõ deficeret: ut .xxi. di. §. i. in fi.

r ¶ Cupiditatib⁹. i. volũtatibus.

s ¶ A ueteribꝰ. ar. q̃ dicta vetez sunt sequẽda ut. xxxvij. di. relatũ. xxiij. q. iij. trãsferunt: ut. j. di. pri. de quib⁹.

t ¶ Hoc aũt. s. q̃ decretales epl'e sint paris auctoritatis cũ canonib⁹.

u ¶ Achaci⁹. hẽt. c⁹ ex cõicat⁹. xxiij. q. i. achacius. fuit. n. excõicatus ꝓpt̃ hẽsim a gelasio ꝛ a felice papa: ut ibi dr.

a Ecũdũ varijs modis ponit casus h⁹ c. gra. induxit q̃si sit abrogatũ: ꝛ meliꝰ sentit cũ eo: ꝛ oẽs q̃ dicũt veritatẽ sacꝛoz nõ esse apõ hẽticos: ut. xxiij. q. i fcissima. ꝛ. i. q. i. ex ecclaz h dicit q̃. c. nec ẽ repꝛobatũ: nec auctoꝛ ꝓ his q̃ h ꝓtinent dãnat⁹ fuit: q; nihil h ꝓtinet qõ ñ canonice dicat: sz tõ fuit iste dãnat⁹: q; cõicauit statim reuocare achacũ hereticũ p⁹ mortẽ: ꝛ tõ iste anastasi⁹ fuit dãnat⁹: ut j. c. anastasi⁹. alij dicũt q̃ tõ hoc. c. cuz auctoꝛe ẽ repꝛobatuz q; voluit dicẽ q̃ ordinatu ab hẽtico sine oi dispẽsatõe de iure põt sua officia exercere. dicit. n. h. ꝛ hẽtici hñt veritatẽ sacꝛoꝝ sed nõ habẽt executõez eorũ: ut de cõ. di. iiij. fiẽ in sacramẽtis. ꝛ. c. nõ i vobis: ut nõ. i. q. i. q̃ pfectionẽ. ꝛ. c. dñs.

b ¶ Baptizauit. i. forma ecclesie.

c ¶ Dun⁹. i. baptisma meã: ut eterni templi edificatio mirabili munere gr̃e dei in petri soliditate ꝓsisteret. hãc etiã eccl'am suã firmitate corroborãs: ut illã nec hũana temeritas posset appetere: nec porte inferi ꝓtra illã pualerẽt. Vez hanc petre istius sãctissimã firmitatẽ deo ut diximus edificãte ꝓstructã nimis vult impia ꝓsumptione violare: q̃s eius ptãtem tentat infringẽ fauẽdo cupiditatib⁹ suis: ꝛ id qõ accepit a ueteribꝰ nõ sequẽdo. Hoc aũt intelligẽdũ ẽ de illis sãctionib⁹ uel decretalib⁹ epl'is in qbus nec ꝓcedentiuz patꝝ decretis nec euãgelicis ꝓceptis aliqd ꝛriũ inuenit. Anastasius. n. secundus fauoze anastasij impatoris: quos achaci⁹ post sniam i se ꝓlatã sacerdotes uel leuitas ordinauerat: rite fũgi acceptis off'cijs debẽ decreuit: ita inquiẽs. Anastasius. ij.

Nulla lesionis portio artigat q̃ ab hẽticis iã dãnat⁹ ordinat.

Secunduz eccl'e catholice ꝓfuetudinẽ sanctissimũ serenitatis tue pect⁹ agnoscat: q̃ nullũ de his quos baptizauit achacius: uel quos sacerdotes uel leuitas fm canões ordinauit aliq̃ ex r oie achacij portio lesiõis attigat. quo foz firan ꝓ iniquũ tradita sacrãmenti gr̃a minus firma videat. nã ꝛ baptisma qõ, pcul f. it ab eccl'esia siue ab adultero siue a fure datũ fuerit: ad pcipientẽ mun⁹ puenit illibatũ: q; vox illa q̃ sonuit ꝓ columbã hic ẽ filius meus ꝛc. oẽm maculã humane pollutionis exclusit. qõ declarat cũ dr: hic est q̃ baptizat in. s. s. ꝛ igne. nã si nisibilis solis illi⁹ radij cũ ꝓ loca feridissima transeũt nulla ꝓtract⁹ maculati one ingnãtur: multo magis ipins qui istũ nisibilem fecit virtus nulla ministri indignitate cõstringit. nã ꝛ iudas cuz fuerit sacrilegus atq; fur quicq̃d egit inter apl'os ꝓ dignitate cõmissa sibi bñficia ꝓ indignũ data nulla ex hoc detrimẽta senserũt. Declarãte hoc ipm dño mãifestissima uoce: Scribe inquit et pharisei sup cathedrã moysi sederunt Quecũq; dicũt facite: q̃ aũt faciũt nolite facere. dicũt. n. ꝛ ñ faciunt. Quicq̃d ergo ad hoim ꝓfectũ quilibz in eccl'a ministri ꝓ officio suo videtur operari: hoc totum ꝓtineri implente diuinitatis effectu. ita ille ꝓ quẽ loquit christus paulus affirmat: Ego plantaui: apollo rigauit: sz deus incrementum dedit. Itaq; neq; q̃ plantat est aliq̃d: neq; qui rigat. sed qui incrementum dat deus. Adeo antẽ non regrit̃ qs uel q̃lis p̃dicet sz qd p̃dicz ut inuidos etiã christum bene ꝓfirmet predicare⁹ quo malo ipe diabol⁹ deiectus ẽ: ꝛ hoc ipse p̃dicare non definit. Jõ ergo ꝛ hic cuius nomẽ dicitur reticendũ eẽ: male bona ministrando sibi tm̃ nocuit. Nam inuiolabile sacramentũ quod pi'lud datũ est in alijs pfectionẽ sue virtutis obtinuit. qõ generaliter quidẽ uez est nisi aliquoz in tm̃ se extenderz curiosa sũspicio: ut imaginent ꝓlato a felice papa iudicio postea inefficaciter in sacramentis q̃cunq; achacius usurpauit: ipm egisse. ac ꝓinde oz eos metuere: q; uel in ꝓsecrationibus uel in baptismate⁹ misteria tradita susceperẽt: ne irrita diuina beneficia videãtur. Quia ergo illicite ꝛ nõ canonice: sed ꝓtra decreta p̃decessoꝝ ꝛ successoꝝ suoꝝ

d ¶ Quia vox. Hic est qui baptizat.

e ¶ Per colũbã. i. p spiritũ sanctũ in specie colũbe.

f ¶ Et igne. i. charitate.

g ¶ Nam si inuisibilis. i. q. i. si fuerit:

h ¶ Cõtineri. i. ꝓfici.

i ¶ Diuinitatis. i. deo cooperãte.

k ¶ Plãtaui. p̃dicando.

l ¶ Appollo. discipulus pauli.

m ¶ Rigauit. baptizando.

n ¶ Incremẽtũ. i gratiã ꝛ remissionẽ peccatoꝝ.

o ¶ Uel q̃lis. hoc itellige de tolerantis aſ bñ q̃rit: ut xlij. di. gescam⁹. nã neo pt p̃dicare nisi mittat: ut xvi. q. i. adijcim⁹ de here. cũ ex iũcto. vl'logi fm antiqua tpa: q̃s oẽs poterant ꝓdicare.

p ¶ Predicet. sed q̃ predicet.

q ¶ Ut iuidos. i. pseudo apl'os.

r ¶ Cõfirmet. Et hoc i epl'a ad philippẽses: cũ dicit siue. p veritatem siue alio mõ rp̃s p̃dicet: m h⁹ gaudeo ꝛ gaudebo.

s ¶ Et hoc ipe. i. i uidiam.

t ¶ Et h. s. achaci⁹

u ¶ Alijs. s. signorãtibus.

r ¶ Sue virtutis quo ad veritatez sacramẽti.

y ¶ Qõ gnãliter. i. i oi sacramẽto.

z ¶ Ut imaginẽt. achacium.

a ¶ Metuẽ. i. fm opinionẽ falsam. nam in veritate susceperũt ordinem. sed nõ ere cutionem. i. q. i. ordinatiões. i. q. vij. dalbertũ.

a Anastasiꝰ. abegerit. i. remouerũt. xxxij. di. §. verũ. sed ꝟ. viij. q. iiij. none. ubi dr ꝙ añ tps sniem nõ pñt clici recedẽ ab epo. ſz b ñ recesserũt añ sniaz qz iciderat i hẽsi iã dãnatã: ut. xxiuj. q. i. c. i.

b Cõcilio. vr g° ꝙ papa teneꝫ requirẽ ꝓciliũ epo rũ. qõ vex ẽ vbi õ fiõ agit: ꝛ tẽ synodꝰ maioꝛ ẽ papa: ut. xv. di. ficꝫ i fi.

c Qui cõicauerat. ꝟ. xi. q. iij. qñ ubi dr ꝙ excõicatio ñ trãfit i xtiaz psonã: ſz b cõicauit ei i maleficio vñ potuit trãsire ad xtiã psonã: ut ex õ sen. er. nup.

d Occulte. Uñ magis psumit ꝟ ipsuz: ut ex ut ec. bñ. ut n fm ex de offi. del. psuluit. ff. de ritu nup. pa. lam. ff. de admi. tu. nõ eristimo.

e Diuino. quia dũ assellaret. emisit intestina.

f Ropt. obtineat. qz pꝛeter formã eccliæ ꝓtulit. i. q. i. extra eccliam.

g Que circa eũ ar. ꝙ ꝙcd fit ab itrusis vl uicioſe electꝫ totũ cassat ut. xij. q. ij. alienatões. xxv. q. i. oẽ arg. ꝟ. iij. q. vij. §. tria i pn. ꝛ C. õ sa. sac. ec. l. decernꝰ

b Ecretales

d In hac. xx di. mgr q/rit õ expositõib⁹

Di. xx.

sacre scripe: an sit paris auctis cũ canonib⁹ ꝛ decretalib⁹: ꝛ. j. solui ꝙ quãtũ ad sacrã scripturã exponẽdã ꝓualer sacroꝛ auctas: quãtũ aũt ad cãs diffiniẽdas ꝓualer auctas ro. põtificũ hec reſcripta dedit: ut ꝓbat felix ꝛ gelasius qui achacium ante anastasiũ excõicauerũt: et omisda qui ab ipo anastasio tertius eundem achacium postea damnauit. ideo ab ecclesia romana repudiatur: et a deo percussus legit fuisse hoc modo.

Anastasius a deo reprobatus nutu diuino percussus est.

Anastasius. ij. natione romanus fuit tempoꝛib⁹ theoderici regis. eodem tempoꝛe multi clerici se a cõmunione ipsius abegerunt: eo ꝙ cõmunicasset sine ꝓcilio epoꝛum uel presbyteroꝛ ꝛ clericoꝛum cuncte ecclesie catholice diacono thessalonicẽsi noie fotino qui cõicauerat achacio. ꝛ quia uoluit occulte renocare achacium ꝛ non potuit: nutu diuino percussus est. Hinc ẽt de maximo epo in ꝓstantinopolitana synodo statutũ est.

Que circa indisciplinatos uel ab eis geruntur: in irritum renocentur.

Ropter totius indisciplinationis eius doctrinam que constantinopoli exorta ẽ statutum est ne maximus fuisse aut esse iam putetur epus. neq; hi qui ab eo sunt ordinati qualẽcunq; gradum clericatus obtineant: oĩbus. ſ. que circa eam uel ab eo gesta ſũt in irritum renocatis.

Ecretales itaq; epistole. canonibus ꝓcilioꝛumq; pari iure exequantur.

Nunc autem queritur de expositionibus sacre scripture: an exequantur aut subiciantur eis. quo enim quisq; magis ratione nititur: eo maioris auctoꝛitatis eius uerba eẽ uidentur. plurimi autem tractatoꝛum sicut plenioꝛi gratia sancti spiritus ita amplioꝛi scia ꝙ null⁹ põt eẽ iudex ecclasticꝰ maxime: nisi sit peritꝰ: ut ex de cõsang. ꝛ affi. ex lris i fi. ꝛ. i. q. i. ut euidenter. i. q. iij. ꝛ si ad tps. xxiuj. q. iij. figs papa: de pe. di. v. ꝓsidẽt ꝛ di. vi. q vult: ꝛ qz leges scire tenet i auc. õ iudicib⁹ coll. vi §. qz vo. Itẽ qz sniaz ferẽda ẽ i scripturis: ut. ij. q. i. i ꝑmissis i fi. itẽ qz iudices p se debẽt scribẽ sniaz ꝛ citare: ut. C. õ assessoꝛib⁹: ꝓsides. ſz ꝟ. C. õ iudic. cer ti. vbi dr ꝙ militꝫ pñt eẽ iudices: qz p quotidianũ usũ pñt habere peritiã iudicandi. Mediocris tñ scia sic ꝛ i plato ita ꝛ i iudice sufficit: ut ex de elec cũ nobis olim.

k Pꝛ⁹. ar. er oꝛdie facti aligd ꝓsumẽdũ: ut. x xiij. q. iij. d. ꝓplicet. ꝛ. i. q. i. ut euidẽt. silr er oꝛdie õboꝛ: ut. xliij. di. sit rectoꝛ. ꝛ ex de rescrip. cũ dilecta.

l Dedit. ß. b vr. velle: ꝙ alia sit clauis ligandi alia soluẽdi ꝛ alia scie. ꝛ ita ꝙ sint due clauis. ſz dico tñ vnũ esse sed dicũt due esse. ꝓt duos effectus. sed qualit scia dr esse clauis cuz aliqs possit bñ escia q nõ hz clauẽ ꝛ ecõtra: iz dic ꝙ hz scia pꝛ⁹ nõ fuisset clauis anteq; haberet oꝛdinem: tñ post oꝛdinẽ incipit esse clauis. Si tamẽ queras qd ꝓprie sit clauis sacerdotalis: dico ipsam ptãtem sacerdotalem per quam ligat ꝛ soluit.

m Inẽ lepꝛã. i. it. cãz ꝛ cãm. ꝛ alludit ei qõ fiebat i lege. cũ. n. dubitabat õ aliquo an esset infect⁹ lepꝛa: ducebat ad sacerdotes: ꝛ fm eoꝝ aꝛbitriũ vl recipiebatur l deiciebat: ut. xi. q. iij qũo. õ pe. di. i. bis vñ. moysi.

a Elibell'. i. fm libellos ꝛ ꝓmẽtarios.

b Alioꝝ. ſ. hiero. ꝛ au. ꝙ quoꝝ scripta nõ est in dicãdã obmissis canonibus. l. di. ſi ille.

c ¶ Iunioris. ecce hic approbāt dicta greg. iunioris: alibi videt reprobari. xxxij. q. vij. c. q. proposuisti. & i se. §. ubi dic. q sūt ꝓria euāgelio. sz illō. c. itelli de arta & sic bñ tz. io.

d ¶ Illoꝝ. hic videt q potꝰ iudicādum sit fm illū q innititꝰ auctoritate canonis ꝙ q innititꝰ auctoritate hiero. uel augustini. qō verū est: nisi augꝰ inuenitur aucte vet. uel no. te. uel etiā aliquo canone. naz lz pciliū apud agsgrani factū ꝓstituerit q raptoꝝ nō possit mīmonialiter iūgi cū rapta: ut. xxxvi. q. ij. placuit. tñ hiero. ꝓ riuz statuit: & ei stat: ut xxxvi. q. ij. tria.

e ¶ Cōuincit. Sz nōne oriētalis eccl'ia nō recipit canones? videt q ñ: ut. xxxi. di. alit. nūqd gº ipsa ē heretica? sed dic q lz istos nō recipiāt canones nō tñ ꝓtenit eos uel dic q papa approbat ꝓsuetudinē ipsoꝝ s. di. pt. si romanoꝝ.

f ¶ Si decreta nō habetis ꝓsciam.

g ¶ De neglectu. Nulli n. est licitū ignorare canones: ut. j. xxxviij. di. nulli. & c. oēs.

h ¶ Corrupiendi. ar. fimile. xvi. di. q dicitis.

i ¶ Ee gbꝰ. apl'orū. i. aplicoꝝ.

k ¶ Erēpla. ar. p erēpla posse iudicari: ut. xxxvij di. q ō mēsa. & xxiiij. q. iij fi hēs ar. ꝙ. C. de sententijs nemo. sed illud itelligit cū ius habet tūc p erēpla nō est iudicandū vel dic q erēplis ꝑuatorū nō est vtendū sed exemplis publice ꝓsone si ue auctētice: ut erēplis prīcipis primi siue aplī coꝝ: ut. xvi. q. iij. lz er ō sen. & re iudi. in causis. vel dic q exemplis paucoꝝ nō est vtēdū lz pluriū bene.

l ¶ Seniores. i. sapientes: ut. lxxxiij. di. porro

m ¶ A pluribꝰ. sic er de offi. dele. prudētiā in fi. i. & n. az per ampliores oibes mānifesta veritas innocentij zosimi celestini leonis hilarij gelasij ozmisde et gregorij iunioris. isti omnino sunt & p quos iudicant epi: et per quos epi simul & clerici iudicantur'. nā si tale emerserit uel ꝓtigerit inusitatū negocium: qō minime possit per istos finiri: tunc illoꝝ quoꝝ meministis dicta hieronymi aug. isti doni uel ceteroꝝ similiter sanctoꝝ doctoꝝ similiū si repta fuerit magnanimiter sūt retinenda ac ꝓmulganda: ul' ad apostolicam sedem referatur de talibus. Quam ob causaz luculentius & magna voce ꝓnunciare nō timeo: q qui illa que pdixim̄us sanctoꝝ patꝝ statuta que apud nos canonū nomine ptitulātur: siue sit epūs siue clericus siue laicus nō indifferenter recipe ꝓuincitur: nec catholicam & apostolicā fidē: nec sancta quatuoꝝ euāgelia vtiliter & efficaciter ad effectum suū retinere uel credere ꝓbatur. Item nicolaꝰ papa clero ꝓstantinopol.

Corrigendi sunt qui decreta romanoꝝ pontificum non habent uel non obseruant

Si decreta romanoꝝ pontificum nō habetis de neglectu atqz icuria estis redarguendi. si uero habetis & non obseruatis: de temeritate estis corripiēdi & increpādi. Item innocentius papa.

Ad quos sit recurrendū: cuz sacre scripture auctoritas nō occurrit.

De quibꝰ causis nulla soluendi. ligandiqz auctoritas in libris ue. & no. te. & quatuoꝝ euangelioꝝ cū totis scriptis apostoloꝝ non appareat ad diuina recurrite scripta greca. Si nec in illis: ad catholice eccl'e historias catholicas reuelat': ut. C. de fideicō. l. penul. & C. de inge. ma. l. iij. Ꝟ patz q primo ad ꝓsuetudinē loci recurrit: cum ler deficit ꝙ ad ꝓsuetudinē ro. sic. xij. di. illa. & ff. de legi. & se. p. de gbꝰ. alij dicūt pmo a doctoribus catholicis scriptas manu mittite. si nec in illis: sanctoꝝ exempla ꝑspicaciter recordamini. q si in oībus his inspectis huius quēstionis qualitas nō lucide inuestigatur: seniores ꝓuincie congregate & eos interrogate. facilius nanqz inuenit qō a pluribus senioribus querit uerus etiam repromissoꝝ dñs ait: Si duo ex uobis uel tres ꝓueniunt super terram in nomine meo: de omni re quācūq petierint fiet illis a patre meo.

Decretis ergo romanorum pōtificum & sacris canonibus conciliorum ecclesiastica negocia ut supꝰ mōstratum est terminātur. Ministri vero sacroꝝ canonum & decretoꝝ pontificū sunt summi pōtifices & infra presules & reliqui sacerdotes: quoruz institutio ē in ꝓteriori testamēto inchoata & in nouo plenius ꝓsūmata. Summi etenim pontifices & minores sacerdotes a deo sunt instituti ꝑ moysen: qui ex precepto dñi aaron in sūmum pontificem filios ꝯo eius vnxit in minores sacerdotes. postea vero dauid cū ministeria domus dñi ampliaret: ianitores & cantores instituit. porro salomon quendam modum exorcizandi inuenit: quo demones adiurati ex obsessis corporibus pellebātur huic officio mancipati exorciste uocati sunt. De quibus dñs in euāgelio: si ego in belsebuch eijcio demōia: filij uestri. s. exorciste in quo eijciūt hec omnia in nouo testamēto ecclesia imitata habet ianitores suos quos hostiarios appellamus: ꝑ cātoribus lectores & cantores instituit: exor-

n ¶ Ecretis. d hic. agit de eccl'ia sticis ordinib⁹. & ostēdit originem ipsoꝝ: & vñ sic appellāt. postea oñdit q ille q est in maiori ordine vl' dignitate nō pōt iudicari a minori & sic papa a nemine pōt iudicari.

Di. xvi.

o ¶ In minores. Cū ergo moyses elegerit sacerdotes i veteri testō & dñs in nouo: ut j. c. in nouo. videtur q ad eōm de iur' spectat electō canonicoꝝ. & ipatoꝝ dicit q epūs eligit clericos in ꝓstantinopol' ciuitate: ut in auc. de mensura ordinandoꝝ clericoꝝ in ꝓmo. §. Ad hº dicas: q eōs de iure cōi cuz aliis eligeꝝ: ut er ō his q fi. a ꝑ. sine cō. c. nouit. & c. ea nō scit. ꝓsuetudo tñ est ꝙdā: ut er ō elec. cū eccl'a. Si vē er loco isto q moyses fuit sacerdos cū vnxerit sacerdotes. & idez dicit innocē. er ō ma. & obe. solite. Sed ꝑ homicida fuit ergo nō potuit esse sacerdos! ut. xxiij. q. iij. ñ in ferēda. sed dic q olim sacerdotes bñ erāt bōi: ide

ut.ij. q.vij. §. his ita. §3 dauid primo fuit, phibit⁹ ꝓstituere tēplū: quia vir sanguinū ēat: ꝺ.ꝺi.l.c.i. Quare aūt iudices et executores testes ⁊ aduocati i causa sanguis, primo ueri ñ ꝓñt: nō. in ꝗstionib⁹ in illa. q ꝗ fic incipit. aliqs ex officio suo hominē infecit. de hoc ditī. li. distinctione p totum.

p ¶ Alij ꝓmates. Nec diuisio nō ē nisi rōne nominū qz idē sūt ꝓmates ⁊ patriarche: ut xcit. di.c.i.

q ¶ Lxrij: discipulos. Contra. j. e. di. in nouo. ibi ꝺr ⁊ discipli ꝺñi .i. apli elegerūt. lxrij. discipulos. h ꝺr ⁊ a ꝺño. sed dic ⁊ ꝺñs bñ ꝺr fecisse qꝺ ei⁹ minister facit: qz ꝗ p alīū facit p seipm facē vr: ut ex de sen. ex. mulieres

r ¶ Ordiatos. ut xcij. dis. ꝺñs nr. ⁊.c. diaconi.

s ¶ Subdiacono s nō vr verū dicē ⁊ tpe apl'oz alīq fuerūt subdiaconi: ut. xxxv. di. episcop⁹. qz ille ē canon apl'oz. §3 dic ⁊ subdiaconat⁹ tūc fuit: §3 nō fuit sacer ordo adhuc ex de eta. ⁊ qli. a multis.

a ¶ Leros. Primo ostēdit isidorus: qꝰ noie vocañ mīstri ecclesie: ⁊ q re sic vocent mīstri ecclesiꝯ ponit qdrimēbrē diuisionē epoz. tertio ponit interpratiões cistas aūt noie ātiquo ⁊ ossō ꝓmanēte recepit. p filijs ỽo aaron oēs infra sūmū pontificē sacerdotiū āministrātes sunt cōsecrati. Inter eos quedaz discretio seruata est: ut alij appellētur simpliciter sacerdotes alij archipresbr̄i alij corepiscopi alij epi alij archiepi seu metropolite alij primates alij pharche alij sūmi pontifices. ¶ Hoz discretio a gētilib⁹ maxime introducta ē: q suos flamines alios simplicit flamines alios archiflamines: alios pthoflamines appellabāt. simpliciter ỽo maioz ⁊ minoz sacerdotū discretio in nouo testamēto ab ipo christo sūpsit exordiū. q. xij. apl'os tāq maiores sacerdotes. lxxij. discipulos ꝗsi miores sacerdotes ustituit. petrū ỽo ꝗsi in sūmū sacerdotē elegit: dū ei pre oib⁹ ⁊ p oīb⁹ claues regni celoz tribuit: ⁊ a se petra petri nomē sibi ipositum. atq p ei⁹ fide se spāliter rogasse testatus ē: ⁊ ut ipe ceteros ꝓfirmaz si bi subiūxit dicens: Ego p te rogaui petre: ut nō deficiat fides tua: ⁊ tu aliq cōuers⁹ cōfirma fratres tuos. hāc eādez formā apli secuti in singulis ciuitatib⁹ epos ⁊ plbr̄os ordinauerūt. leuitas aūt ab apl'is ordinatos legim⁹: quoz maxim⁹ fuit brūs stephan⁹. subdiaconos ⁊ accolitos pcedēte tpe eccl'a fibi ꝓstituit. De his ēt scribit brūs isodorus in li. vij. ethymol. c. xii. noīa illoz ⁊ nomiū cās exponens ita inquiens.

Vñ nomē ecclesiasticoz gradum sumatur.

Leros ⁊ clicos hic appellatos credim⁹: qz matthias sorte electꝰ ē quē primū p apl'os legim⁹ ordiatū. Cleros. n. grece sors latine vel hēditas ꝺr. ꝓpterea ergo dicti sūt clerici qz de sorte ꝺñi sūt: vel qz ꝺñi p tē habēt. Generalit aūt clerici nūcupātur oēs q i eccl'ia christi deseruiūt. quoz grad⁹ ⁊ noīa sūt hec: ostiarius psalmista lectoz exorcista accolit⁹ subdiacon⁹ diacon⁹ presbyter eps. Ordo ỽo epoz qdriptit⁹ ē. i. in pr̄iarchis archiepīs metropolit⁹ atq epīs. Pr̄iarcha greca lingua sūm⁹ patrū interpratat: qz primū. i. p⁹ aplicū tenz locū: ⁊ iō qz sūmo honoze fūgitur tali noie cēsēt: sicut roman⁹: antiochen⁹: alexādrinus. Archieps greco iterpratat vocabulo: q fit sūm⁹ epoz: tenet eni vicē aplicā ⁊ psidet tā metropolitanis ꝗ ceteris epīs: Metropolitani aūt a mēsura ciuitatū vocāt̄. singulis. n. p uincijs peminēt: quoz auēti ⁊ doctrie ceteri sacerdotes subiecti sūt: fine qb⁹ nihil religs agere licet epīs. solicitudo. n. tot⁹ pincie archiepīs ꝓmissa ē: Omnes aūt sup⁹ designati ordines vno eodēq vocabulo epi nominātur: sed iō p uato nomie qdā vruntur ppē distinctiōem ptātū quā singulariter acceperūt. Pr̄iarcha patrū princeps: archos. n. grece princeps latine: ide archiepiscop⁹ priceps epoz. Metropolitan⁹ a mēsura ciuitatum. Epar⁹ aūt vocabulū ide dēm ē: q ille q efficit epīs supintēdat. s. curā gerēs subditoꝝ. num Scopin. n. grece latine intendē ꝺr. Epi. n. grece latie speculatozes intptāt. nā speculatoz ē ppositꝰ i ecclesia: iō dicit⁹ eo q speculet ⁊ pspiciat ppl'o rū ifra se positoz mozes ⁊ vitā. Pōtifex priceps sacerdotū ē vel ꝺr eē ꝗsi via sequētiuz ipe. n. sūmus sacerdos: ipe pōtifex maxim⁹ nūcupat. ipe. n. efficit sacerdotes atq leuitas ipe oēs ordies ecclesiasticos disponit. ipe qō vnusq facē ꝺz ostēdit. antea aūt pōtifices ⁊ reges erant. nā maioz hec cōsuetudo fuit: ut rex eēt sacerdos ⁊ pōtifex. vnde ⁊ pontifex iuz ordinū ecclīastico rū ⁊ eoz officia. scōa ps incipit ibi: ordo epoz. tertia ibi: pontifex.

b ¶ Matthias. cū quo fuit electus ioseph.

c ¶ Primū i clicū. s. sed ali⁹. s. iacob⁹ fuit primo epus factꝰ: ut. j. lxvi. dis. pozro. ⁊ ē b ar. p sorte faciēda: ut. ff. de iudi. §3 cū ābo. ⁊ q in electionibus tpe necessitatis possum⁹ ꝑm sortē, pcedē: qꝺ ñ ē vex: ut. xxvi. q. ij. nō exemplo.

d ¶ Partē. i. declas et ꝓmias q ꝺicūt ꝺei: ut xij. q. ij. c. gsqs io. ⁊. c. q abstulerit.

e ¶ Psalmista. Hic ꝑz q psalmista ⁊ ostiari⁹ ⁊ lectoz sūt clici: ⁊. xxv. dis. plectis. ⁊ xxxij. di. seriatim. ⁊. lxxij. di. clericū. ⁊ xi. q i. de psona. ⁊ depo m pñt sicut alij clici: ut xxvij. q. i. figs epus. ⁊ q imiscit man⁹ in istos: excōicat⁹ ē: ut. xvij. q. uij. figs. ⁊ ex de sen. ex. non dubiū. ⁊. c. parochianos ⁊ p ꝓmā tonsurā fit aligs psalmista: ⁊ illa tonsura ē sacrale signū: ut xij. q. i. duo. §3 si h⁹ dicat tūc erūt. ix. ordies: verūtñ videt q ñ sit ordo: qz vbi tractat q clicus alij obedientiā ꝓstabit: nil agit de istis ordinib⁹: ut. xciij. di. a subdiacono: sicr alibi: ut. lxvij. di. illō. §3 dic q tñ septē sūt q ꝓferūt cū solēnitate: §3 tñ noue sūt. io. §3 certe oēs ꝓferunt cū solemnitate hodie pr̄ psalmistatū q a solo sacerdote ꝓfert: ut. xxij. di. psalmista. b.

f ¶ Eps. ar. q epar⁹ ē ordo: ut. xciij. di. diacones

g ¶ In pr̄iarchis. quo noie ꝓhendit pncipales pr̄iarchas: ut romanū cōstantinopolitanū alexandrinū hierosolymitanū antiochenū.

h ¶ Archiepis. i. ꝓmatibus. quo noie ꝓhēdit

alios pr̃iarchas siue p̃/mates: ut aquilien̄sē cā tuarien̄sem bituricen̄sē

i ¶ A mēsura. q. r. vl. ri. dz sub se bř e: ut. vi. q. iij scirote. vl dř a metros qđ ē mater ⁊ polis qđ ē ciuitas: qz ē mater alta/rū ciuitatum. xij. di. de bis.

k ¶ Licet. de his q̄ spectant ad totā ꝓuinciā: ſz de bis q̄ ad suā dioce sim spectāt sine eo⁹ li/cētia pñt disponere. xx. q. iij. c. i. ⁊ ix. q. iij. c. i. ⁊ ij.

l ¶ Disponit. Ergo epūs ꝓfert dignitates eccle/siasticas: ut. lxxiij. dis. epōz. ar. ꝑ. xciij. di. legimus. vbi dř q tantū ad epm spectat ꝓfirmatio. ſz hoc refert ad diuer/sas ꝓsuetudines: ut ex ō elec. cū i cūctis. ⁊. c. cū ecclesia vulterana. ego credo q de iure cōi tm̃ electio dignitatū spe/ctet ad caplm cuz epō: ut ex de his q̄ fi. a pla. si ne cō. ca. ea nosciť. ⁊. c. quanto.

m ¶ Ex greco. ſ. dos. qđ est datio.

n ¶ Virga. qua arcebāt aues a carnib⁹ sacrifi/ciozum.

o ¶ Nudis. ar. q nō ince dit nudus q filū fert in capite.

p ¶ Dignitatē. ut. lxxvi/iij. di. ponzo.

q ¶ Et nō etatis tm̃ sup ple: q: alibi dicit qđ est nomen etatis: ut. xciij. di. legimus.

r ¶ Predicāt. i. legūt re citādo nō aūt ꝓdicādo q: illud ē officiū sacerdo tū. xvi. q. i. adiicimus.

s ¶ Miserabil. ť. nō p pria vocē ſz poti⁹ p altam vocē ⁊ sonorā. ⁊ iste in/tellect⁹ pz ex lř a sequēti vbi dicit tāta eni ⁊c.

t ¶ Et ifideles. i. ercōica tos. ⁊ ita ostiari⁹ remo/uet ercōicatos ab ec/clesia: ut ꝟ ⁊. xxv. dis. p/lectis.

tifices romani iperatozes ap pellabāt̄. vates a vi mentis appellatus ē: cui⁹ significatio multiplex ē. nā mō sacerdotez mō ꝓphetā significat mō poe tā. Antistites sacerdos dict⁹ ē ab eo q ante stat. ꝑm⁹ ē. n. i ordie eccl'e: ut sup̄ se nullū ha/beat. Sacerdos aūt nomē ha bet cōpositū ex greco ⁊ latio quasi sacrū dās. sicut. n. rex a regēdo ita sacerdos a sacrifi/cādo vocat⁹ ē. ꝓsecrat. n. ⁊ sā ctificat. sacerdotes aūt gētili um flamines dicebāt̄. hi i ca pite habebāt pileū: in q⁹ erat breuis virga desup̄ hñs lane aliqd. qđ cū ꝓpter estū ferre nō possent: filū tm̃ i capite re/ligare ceperūt. nā nudis eos penit⁹ capitib⁹ incedere nefas erat. vnde ⁊ a filo quo vtebāt flamie⁹ dicti sūt q̄si filamines vel in festis dieb⁹ filo depositō pileū ponebāt ꝓ sacerdo tij eminētia. Prelbyter grece latine senio⁹ int̄pretat̄: non mō ꝓ etate vel ōcrepita senectu te sed ꝓpter honorē ⁊ dignita tē quā acceperūt p̄lbyteri no minātur. tō aūt ⁊ p̄lbri sacer/dotes vocāť: q: sacra dāt ficut epi: q licet sint sacerdotes: tm̃ pōtificat⁹ apicē nō hñt: q: nec chrismate frōtē fignār: nec pa raclytū spūm̃ dāt: qđ solū debe ri epis lectio actuū apostolo/rum demōstrat. Vnde ⁊ apō veteres idē epi ⁊ p̄sbyteri fue rūt: q: illud nomē dignitatis ⁊ nō etatis ē. Leuite ex nomine auctoris sūt vocati. de leui. n. leuite exore sūt: a qb⁹ in tem plo dei mystica sacramēti my/steria explebāt̄. hi grece di acones latie mīstri dicūt: q: si cut i sacerdote cōsecratio: ita in diacono ministerii dispensa tio habet. Hypodiacones gre ce quos subdiaconos dicim⁹ q iō sic appellāt̄: q: subiacent ꝓcept⁹ ⁊ officijs leuitaꝝ. Oblationes enim in tēplo dñi a fi delibus ipi sūscipiūt: ⁊ leuitis

supponēdas altarib⁹ deferūt hi apud hebreos nathanei vo cātur. lectores a legēdo: psal miste a psalmis canēdis voca ti sūt. illi. n. ꝓdicāt popul'o lūtatē dei ⁊ qđ sequantur: isti canūt vt excitēt ad cōpūctōez animos audiētiū. licet ⁊ qdam lectores ita miserabiliter pro nūciēt: vt quosdā ad luctū la/mētationesq̄ cōpellāt. Judez etiā ⁊ ꝓnūciatores vocant: q: porro annūciāt. tāta etiā ⁊ taz clara erit eoꝝ vox: ut q̄uis lō ge posito⁹ aures adipleant. Cāt⁹ aūt vocatus ē: q: vocē modulať i cātu. hui⁹ duo gene ra dicūtur i arte musica: sicut ea doctissimi hoīes latine di/cere potuerūt: p̄cēt⁹ ⁊ succē t⁹. Precent⁹. ſ. q vocē ꝑmit/tit in cātu. Succēt⁹ aūt q vo ce subsequēter canēdo respō det. Cōcēt⁹ aūt dicitur quia cōsonat ⁊ cōcinnit. q aūt ñ cō sonat nec cōcinnit nec cōcen/t⁹ erit. Acoliti. n. grece lati ne ceroferarij dicūtur a ꝟpoz tādis cereis quādo legēdū ē euāgeliū aut sacrificiū offerē dū: tūc. n. accendūtur lumina ria ab eis: ⁊ deponūtur nō ad effugādas tenebras dū sol eo dē tpe rutilat: sed ad signū le/ticie demōstrādū: ut sub typo lumis corporalis illa lux ostē datur de q̄ in euāgelio legiť. Erat lux ve q il. o. ho. ve. i. h mūdū. Exorciste ex greco in latinū adiurātes siue increpā tes vocātur. Jnuocāt. n. sup cathecuminos vel super eos q hñt spūm̃ immūdū nomē domi ni iesu adiurātes p eū: ut egre diat ab eis. Ostiarij. i. ianito res q in veteri testamēto ele/cti sūt ad custodiā tēpli: ut nō ingrederetur in eū īmūdus i omni re. dicti aūt sūt ostiarij q p̄sūt ostijs tēpli. Jpi. n. tenen tes clauē oia itus extraq̄ cu/stodiūt: atq̄ inter bonos ⁊ ma los hñtes iudiciū fideles re/cipiūt ⁊ respuunt infideles.

a ¶ Tu es petrus. Videť ergo q ꝑ hec ꝟba tu es pe trus ⁊c. dat⁹ fuit petro pontifica/tus: ⁊ ita añ pas/sionē q añ fuit ei dictuz. ⁊. j. videť ꝑdicere. l. dí. ꝓ/derandū. ⁊. c. fi/delio⁹. nā ibi dř q p⁹ passionē q: antea nō fuit da tus eccl'ie pastoz So. ꝑmo fuit apo stol⁹ añ passionē: ſz p⁹ passionē fuit pastoz creat⁹ p il/la ꝟba si diligis me ⁊c. ut extra ō elec. significa/sti. qđ etiaz ꝟ innuit cū dicit: tibi da/bo claues ⁊c. b⁹ eni ē ꝑmittē ⁊ nō donare.

b ¶ Pari. Ar. q oīs epūs sit par ap'lico q̄tū ad oz dinē ⁊ rōnē cōse/crationis. xxiij. q. i. loquit in ꝑn. pe tr⁹ tm̃ fuit maioz alijs i admīstra tione: ut. ij. q. vij. puto. pōt eni alīq̄s eē maioz alio in ordine: ſz tm̃ mi noz i admīstratio ne: ut archipb̄r̄ē maioz archidia/cono. ut. xxv. dis. plectis. De apo/stolis q̄ fuerunt ꝓsecrati ñ legim⁹ dicūt qdā q̄ i ce na q̄ dictū ē eis hoc facite i meaz ꝑmēoz ationē: de ꝑ. di. ij. i tpo. Alij cū dictū ē eis ite baptizate oēs: ō ꝑ. di. iij. ꝑpe. de paulo ⁊ barnaba habem⁹. lxxv. di. q die. ⁊ de iaco/bo. lxvi. di. ponzo

c ¶ Prelatario. in pte. c. q̄ hic nō ē.

d ¶ Oparios.ar. hic signauerūt doctores q̄ ꝫ sit statut⁹ cert⁹ numer⁹ canonicoꝝ: si nō excrescāt ecclesie facultates: q̄ p̄bende debēt augeri: ꝛ ex ō vi. ꝛ bo. cle. qm̄. hoc expeditū ē, ex de p̄sti. cū. .M. ferē. ꝛ ex ō cen. quanto.

e ¶ Rogauerūt. ar. q̄ ñ nisi volentib⁹ dabit̄ platus etiā a papa. ꝛ .j. di. pri. sacrosanc̄ta. si. viij. q.i. icle dū. ꝛ .c. audacter.

f Uāuis. p̄stitutis. s. tm̄.

g ¶ Die. Hic vī q̄ eodē die petrus ꝛ paul⁹ fuerūt crucifixi. ij. q. vij. beati. ō icimt tm̄ quidā q̄ reuoluto anni spacio paul⁹ fuit decollatus: ꝫ eodē die p⁹ annū. historia tm̄ dicit. xiij. āno imperij neronis eos fuisse occisos.

h ¶ Cōsecrarūt. Ergo eccl̄ia cōsecrat̄ sanguie alicui⁹ sicut aliquis baptizat̄ sanguie suo: ut de p̄se. di. iij. baptismi vicē.

i ¶ Prima. dignitate. Nā eccl̄ia antiochena p̄cessit istā: ut. xxiij. q.i. rogamus.

k ¶ Nec aliquid. Ar. q̄ vbicūq̄ sūt boni ibi ē eccl̄ia.

l ¶ Gradus. in ordinib⁹. de quib⁹ s. dixit. c. di. cleros.

a Inferior. Et hoc. c. tres colligunt regule p̄ma hec ē: inferior superiorē. non pōt ligare vl̄ soluere. secūda hec ē: q pōt ligare: et absoluere. tertia talis: q pōt soluē ꝛ ligare. q̄libz barū regularū videtur habē exceptionē. Prima regula videt recipe

Ite anacletus. Romana eccl̄ia a deo p̄matū accepit.

In nono testō p⁹ christum dñm a petro sacerdotalis cepit ordo. q̄ ipi primo pōtifi cat⁹ in eccl̄ia christi dat⁹ ē domino dicēte ad eū: Tu es ingt petr⁹: ꝛ su. h. pe. e. ec. meā: et porte inferi nō p̄ualebunt adu̇ers⁹ eā. Et dabo tibi claues regni celoꝝ. hic ergo ligandi soluēdiq̄ ptātē p̄im⁹ accepit a dño: p̄mus̄q̄ ad fidē populū sue p̄dicatōis virtute adduxit Ceteri ꝛo apostoli cū eodē pari cōsortio honorē ꝛ ptātē acceperūt: ipmq̄ p̄ncipē eoꝝ eē voluerūt. q etiā iubēte dño in toto orbe terraꝝ dispsi euāgeliū p̄dicauerūt. ipis quoq̄ decedētib⁹ in loca eoꝝ surrexerūt epi quoꝝ ordinatio p̄tarato debet fieri ordine ꝛ mō. quos q recipit ꝛ ꝛba eoꝝ: deum recipit. q ār respuerit eos eū a quo missi sūt ꝛ cui⁹ legatione fūgūtur spernit: sperneꝫ ꝛ ipe indubitāter a dño. videntes aūt ꝛ ipi apostoli messē eē multā ꝛ operarios paucos: rogauerūt dñm messis: ut mitteret operios in messem suā. vñ ab eis electi sūt. lxxij. discipuli: quoꝝ typū gerūt p̄sbyteri atq̄ in eoꝝ loco sūt cōstituti in ecclesia. Ite pelagi⁹ vr bis rome epūs oīb⁹ orthodoxis

P̄matū romāe eccl̄e nō aliq̄ synod⁹ ꝫ christ⁹ instituit.

Uāuis vniuerse p orbem catholice ꝛ apostolice cōstitute ecclesie vn⁹ thalamus christi sit: tm̄ sācta romana ecclesia catholica ꝛ aplica null⁹ synodicis cōstitutis ceteꝝ ecclesiis p̄lata ē: ꝫ euangelica voce dñi ꝛ saluatoris nr̄i p̄ma tū obtinuit: Tu es ingens petrus: ꝛ .s. h. p. e. ec. meā. Cui data est etiā societas beatissimi pauli vasis electionis: qui non diuerso fic̄ heretici garriūt sed vno tpe vna eadēq̄ die gloriosa morte cū petro i vrbe romana sub cesare nerone agonizans coronat⁹ ē: ꝛ su p̄dictā parit romanā eccl̄esiam christo dño cōsecrarūt: eā q̄ oībus vrbib⁹ i vniuerso mūdo sua p̄ntia atq̄ venerando triūpho p̄tulerūt. Est ergo p̄ma apostoli petri sedes romana eccl̄esia nō hñs maculā neq̄ rugā nec aliq̄d hmōi. In his oīb⁹ q̄to grad⁹ celsior tāto maior auctoritas inuenitur In maioribus siqdē ē regendi ꝛ iubēdi potestas: in mīoribus obsequēdi necessitas. Ui ni colaus papa scribit cōstātino pol. epo dicens.

Inferioꝝ facta superioꝝ sen tenijs obnixa sunt.

Inferior sedes priorem absoluere non pōt. Sola eni potior inferiore cōuenit̄ absolui. hinc ligdo p̄uidetur: q̄ quē nō pōt absolueꝛ nec pōt iudicio inferior potio rē ligare. vñ ꝓpheta ait: nunq̄d gloziabit̄ securis cōtra eū q secat in ea: aut exultabitur serra p̄ eū q trahit eā? His ita q̄ ex diuīa scr̄ptura p̄memorat̄ sole clar⁹ exhibuim⁹ nō posse quēq̄ q̄ maioris ptātis ē iudicijs suis adiicere aut p̄pis diffinitōib⁹ subiugare. Idē.

Nolite nos existimare cuiuscūq̄ facta p̄ximoꝝ nr̄oꝝ ea q̄ sūt digna reprehēsione velle defēdē: ꝫ q̄ ita velim⁹ filios circa spūalez p̄rem ꝛ discipl̄os erga magr̄m deuotos eē ac sobrios: vt nulla penit⁹ temeritate ad eoꝝ vitā: vt ñ tm̄ dicam⁹ diuidicādā iꝫ nec saltē tenuiter reprehēdēdā p̄silīat. Ite nicola⁹ papa

De eodē

mi pauli vasis electionis: qui non diuerso fic̄ heretici garriūt sed vno tpe vna eadēq̄ die gloriosa morte cū petro i vrbe romana sub cesare nerone agonizans coronat⁹ ē: ꝛ su p̄dictā parit romanā eccl̄esiam christo dño cōsecrarūt: eā q̄ oībus vrbib⁹ i vniuerso mūdo sua p̄ntia atq̄ venerando triūpho p̄tulerūt. Est ergo p̄ma apostoli petri sedes romana eccl̄esia nō hñs maculā neq̄ rugā nec aliq̄d hmōi. In his oīb⁹ q̄to grad⁹ celsior tāto maior auctoritas inuenitur In maioribus siqdē ē regendi ꝛ iubēdi potestas: in mīoribus obsequēdi necessitas. Ui ni colaus papa scribit cōstātino pol. epo dicens.

Inferioꝝ facta superioꝝ sen tenijs obnixa sunt.

Inferior sedes priorem absoluere non pōt. Sola eni potior inferiore cōuenit̄ absolui. hinc ligdo p̄uidetur: q̄ quē nō pōt absolueꝛ nec pōt iudicio inferior potio rē ligare. vñ ꝓpheta ait: nunq̄d gloziabit̄ securis cōtra eū q secat in ea: aut exultabitur serra p̄ eū q trahit eā? His ita q̄ ex diuīa scr̄ptura p̄memorat̄ sole clar⁹ exhibuim⁹ nō posse quēq̄ q̄ maioris ptātis ē iudicijs suis adiicere aut p̄pis diffinitōib⁹ subiugare. Idē.

Nolite nos existimare cuiuscūq̄ facta p̄ximoꝝ nr̄oꝝ ea q̄ sūt digna reprehēsione velle defēdē: ꝫ q̄ ita velim⁹ filios circa spūalez p̄rem ꝛ discipl̄os erga magr̄m deuotos eē ac sobrios: vt nulla penit⁹ temeritate ad eoꝝ vitā: vt ñ tm̄ dicam⁹ diuidicādā iꝫ nec saltē tenuiter reprehēdēdā p̄silīat. Ite nicola⁹ papa

instantiā cū maior se subiecit arbitrio minoris: ut. xi. q.i. q uenit. Secūda regula silr fallit in incēdiarijs ꝛ excōicatis: q debēt p papā absolui: ex de sen. ex. tua. ꝛ ex de offi. del. q̄renti. Tertia regula fallit. j. de p. di. iiij. sanctū. vbi hēs q q̄dā penitens absolut aliū tpe pīculi: quē tm̄ ligare non posset. Ite fallit. iij. q. vi. quāuis. ꝛ .C. vbi senatōes. l. iij. filiter fallit ut videt cū aliquis p̄siteꝫ extraneo sacerdoti: q ipsū tūc absoluit. ñ tm̄ posset ligare. io. Sꝫ illa exceptio nō vꝫ: q̄ ñ p̄cedo q̄ aliquo modo p̄sequat̄ gs remissiones q p̄siteꝫ extraneo sacerdoti: ut dicitur in ex. de pe. ꝛ re. oīs. nisi p⁹, obtenta lnia a p̄prio sacerdote: ut dr̄ in eadez de cre. oīs. nisi in necessitate: ut ex. e. ti. c. vlti. b. Et ē hic ar. q̄ si papa mandat alicui q̄ excōicet aliquē q̄ possit etiā ipsum absoluē: q̄ excōicatio ꝛ absolutio pari cōditiōe cēsent̄ ut si vnū p̄mittit ꝛ reliquum: ut. j. de pe. di. i. ꝟbum. Ar. ℈. xxvij. q.i. si bō. Jn oīb⁹ istis. c vsq̄ in finē loquit̄ de ea dē mā. s. de facto suffraganeoꝝ ignacij p̄stanti nopolitani archiepi: q a suis suffraganeis est ōpositꝰ fauore ipatoris

b ¶ Hinc. ar. q̄ idem iuris ē in vno p̄rioꝝ q̄ō i reliquo: ut. j. e. demq̄. ꝛ .xxvi. di. deinde. ꝛ .uij. q. vi. hoc quippe. ꝛ .ff. de ꝟbo. ob. inter.

c ¶ Uñ, ꝓpheta. isaias.

d ¶ Exhibuimus. i., pbauimus.

e Nolite. reꝓhenden dā. Sꝫ ℈. j. ij. q. vij oēs. ꝛ .ix. q. iij. si aūt. vbi dr̄ q̄ subditi p̄nt reprehendē ꝓlatos. Sol. triplex est reꝓhensio. ipe riosa q̄ fit impio ptāis: hec tm̄ maioribꝰ ꝓcedit alia socialis: hec mīoribus ꝓcedit. lxxxi. dist. in oībus. tertia temeraria est: q̄ infamandi cā fit: ꝛ hec nulli ꝓcedit ut hic.

f Deniq; ad hebreos. vbi legit̃ q̃ melchisedech bñdixit abrahe. ⁊ p h°. ꝓbat apl's melchisedech fuisse maiorē

g Etiā maledicat̃. Contrarioꝝ. n. eadē est rō: ut. s̃. e. inferior. ff. de v̄. ob. inter stipulantē.

h Maiore. Ar. q̃ minor iudex ñ pōt exercē iurisdictionē suaꝫ pñte maiore iudice: ut. xcv. di. ecce. ff. de offi. ꝓcō. l. vlti. ar. ꝯ. xi. q. i. puēit. ⁊. C. de dona. in hac.

i Benedicere. Sꝫ dr̃ ep̄o p⁹ hanc bñdictionē ora ꝓ nobis pater scē. i q̄busdā locis ipse inferior dicit ep̄o. Iube domine bñdicē: ⁊ ep̄s benedicti ōe facta legit.

k Peccatū. ar. q̃ aliq̄d ꝓhibet̃ nō q̃ ipsum malū sit: sꝫ q̃ inde malū pōt sequi: ut. xxij. q. i. in nouo. ⁊. xi. q. iij. nolite. ⁊. lxiij. di. cū hadrian⁹. §. verum.

l Nunc aūt. diocleciani. Nō duos fuisse imp̄atores. sꝫ ꝯ. vij. q. i. in apibus. sꝫ forte vn⁹ habuit dignitatē alter administrationem.

m Marcellin⁹. Sꝫ de isto legit̃: q̃ ꝯcilio ꝯgregato ꝯfessus ē q̄d̄ fecerat ⁊ i se tulit sniam depositionis: ⁊ veniēs corā diocleciano ꝯfessus est se christianū eē ⁊ excōicauit q̄cunq; eū post mortē sepeliret. sꝫ videt̃ q̃ hec snia qua p̄cepit ñ sepeliri corp⁹ suū cōtineat errorē: vñ nulla dꝫ esse: ut ex̄ de sen. ex. per tuas. sig̃s enim p̄cipiat q̃ corp⁹ suū nō sepeliat̃ hoc p̄ceptū nō ē adimplendū: ut. ff. de ꝯdi. isti q̄dam. p̄terea q̄liter poterat iste seipsū excōicare vl' deponere: cū par i parē nō habeat imperiū: ut ex̄ de elec. innotuit. ad hoc pōt dici q̃ nō fuit snia quā tulit sꝫ quedā interp̄tatio ⁊ infuit ei tacita ꝯditio. s. nisi deus aliter reuelauerit. ⁊ dñs reuelauit alit̃ q̄ sepultus fuit p⁹. xxx. dies post mortē. Item obijcit̃ quare isti ep̄i nō deposuerūt papā cū esset ꝯfessus d̄ heresi: ut. xl. di. si papa. dicit. h. q̄ ꝑatus erat corrigi. lꝫ eni papa vl' alius sit heretic⁹: si tñ paratus ē corrigi nō deponit̃ ut. xxiiij. q. iij. dixit apl's. vel iō nō debebant ipsuꝫ deponere: quia coactus fecit. l. di. p̄sbyteros.

Inferiores maiorib⁹ nec bñdicere nec maledicere pñt.

Deniq; si in epistola ad hebreos legim⁹: q̃ minor a maiore bñdicitur: restat ꝓfecto ut exigēte rōe etiā maledicatur. sic q̄dē p̄noscētes hec periculosa tp̄a illi q̄ ante nos fuerunt: ꝓuidā i ecclesijs cōsuetudinē tradiderūt. hodie quoq; i romana ecclesia; que magistra ē omniū ecclesiarum imp̄termissa seruat̃: ita vt nullus sacerdos maiore suo non inuente sacerdote cuiuslibet rei benedictionē dare nitat̃: sed anterior stans ad ꝓnunciandā aliquā lectionē bñdictōnē quidē postulat: sed ei q̄libet inferior non audet benedicere. Cur hoc? nūquid bñdicere peccatū est? absit. De maledicis eni nō benedicꝫ dicit apostolus: q̄ regnū dei nō possidebūt. sed per hoc innuitur q̄ste cēsure freno inferiores quiq; a suis prepositis iudicādi coercendiq; sunt: si hi nec etiam benedicēdi ius vllū penit⁹ obtineāt. Item de michaeli imperatori.

De eodem.

Nunc aūt diuina inspiratōne nō nos pigebit: nec nobis impossibile erit vobis oñdere: si tñ audire velitis: nēn posse quēq̄ rite ab his q̄ inferioris dignitatis vel ordis sūt iudicialib⁹ submitti diffinitionibus. siq̄dē tp̄e diocleciani ⁊ maximiani augustoꝝ marcellinus ep̄s vrbis rome: q̄ postea insignis martyr effect⁹ ē. adeo cōpulsus ē a paganis: ut templū eoꝝ ingressus grana thuris sup̄ prunas imponeret. c⁹ rei gr̄a collecto vniuersoꝝ cōcilio ep̄oꝝ ⁊ inq̄sitōe facta: h° idē pōtifex se egisse cōfessus ē: nullus tñ eoꝝ ꝓferre sniaꝫ in eū ausus ē: dū ei sepissime oēs dicerēt: Tuo ore iudica cām tuā nō nr̄o iudicio. ⁊ iteꝝ noli audiri in nr̄o iudicio: sed collige in sinu tuo cām tuam. Et rursū: q̄m ex te inq̄ūt iustificaberis aut ex ore tuo ꝯdēnaberis. Et iteꝝ dicūt: p̄ma sedes nō iudicabit̃ a quoq̄.

Item in eadē. Sꝫ cū quodaꝫ tp̄e q̄dā cōtra sixtū papā tētassent q̄dā mali rumoris obiicere: ⁊ in cōcilio cui valētianus august⁹ interat dictū fuisset ñ licere aduers⁹ pōtificē sniam dare: surrexit ꝓtin⁹ idē imp̄ator: ⁊ i arbitrio p̄fati pōtificis tribuit iudicare iudiciū suum Eteni null⁹ pōtificū minorum vel inferioꝝ vrbiū subact⁹ iudiciis inuenit̃. Item nicolaus papa.

Maiores a minorib⁹ iudicari nō pñt.

Summittit̃ ignaci⁹ minoruꝫ inferioꝝ ⁊ subiectoꝝ deliberatōib⁹ ecōtra sacris canonibus p̄cipiētib⁹ ⁊ exēplis sāctoꝝ patrū semp vbi ē maior auc̄tas eundē eē: ⁊ i oib⁹ controuersiis ad potioris sedis iudicia dirigātur. q̄d̄ nō soluꝫ a catholicis verū etiā ab ip̄is cōstat obseruatū eē hereticis aliq̄n accephalū liquet eē cōciliū: vbi de tāta p̄sona agitur ⁊ maioꝝ nō expectat̃ snia: cū ⁊ in cā clericoꝝ inferioris gradus soli⁹ ep̄i sui iudiciū tātūmō postulādū sit. Item michaeli imperatori.

Minoꝝ sentētia maiores dānari nō valent.

In tm̄ hāc p̄sūptōem sācti patres apud chalcedonē detestati sūt: ut dioscoꝝ alexandrinū antistitē inter cetera iccirco potissimū sine vlla restitutione dānauerūt: q̄ ponēs i celū os suū ligua e⁹ transeunte super terram excōmuꝫ

n Cōpulsus. cōditionali nō absoluta coactione. si eni fuisset absoluta nō deliq̄sset: ut l. di. presbyteros

o Ex ore. Ar. q̃ aliq̄s pōt esse iudex in ꝓpria causa. si. ff. de adop. l. iij. C. d̄ fideicō. l. vlti. sed iudex ibi improprie dicit̃. i. arbitrator.

a Summittit̃. hereticus. Ar. q̃ ab exēplis gentiliū ē argumentandū: ut. xi. q. i. sacerdorib⁹. xiij. q. ij. questa. ⁊ c. nō estimemus.

b Inferioris. j. xv. q. vij. si aūt in fi. contra vbi dicitur q̃ solus ep̄us illoꝝ causas pōt audire. sꝫ nō excludunt̃ ibi clerici sꝫ alij ep̄i. xv. q. vij. ep̄us nullius.

c In tantū p̄sūptionē. s. depositionē ignacij.

d Ut dioscorū. qui intronizatus fuit p̄ regem: qui postea excōmunicauit papam.

e ¶ Qm̃ secūdis. Videt hic q̃ iudex in sñia teneť exprimẽ causaz q̃ ipsū monit. C. de iudi. ꝓperandū. §. illo. z. ff. de his q̃ no. infa. q̃ ait. §. plt. ar. Ꝟ. eť de sen. z re iudi. fiĉ. ad hoc dico q̃ sp teneť exprimere causã: ni tñ nō exꝓsserit tenet sẽtentia. ij. q. vi. biduum.

f ¶ Fidem. tñ. ne fit ꝓtra. ꝯ. xv. dis. canões circa medium.

Di. xxij.

g Via ergo. In hac di. ostẽdit ordinẽ maioꝝ ecclesiaꝝ. z primo ondit quẽ ordinẽ habuerũt ꝑm antiqua tpa. secundo ondit quẽ ordinem postea habuerunt ꝑm moderna tpa. talis fuit ordo. prima fuit romãa ecclesia: alexandrina secūda: antiochena tertia: quarta hierosolymitana. z postq̃ imperū fuit translatū cõstantinopol. constantinopolitana ecclia obtinuit secundū locū. postea. alexãdrina tertium antiochena quartū: hierosol. v. z. hoc dr. j. e. ꝑstantinopolitãe z dr eť de ꝑsule. antiqua.

b Omnes. fic cõstrue. ro. ec. instituit oẽs. s. ꝓlatos siue i apicẽ cuiuslib; ꝓtiarche. i. ꝓtiarchatꝰ z p hoc ꝓz q̃ sol papa nouas facit dignitates.

nicẽsionẽ in sanctū leonẽ papã dictauit: ita vt in sñia cõtra ipm ꝓlata hoc videãt memorare ꝓcipue dicẽtes. Qm̃ tecũdis excessib9 ꝓzẽ intigratẽ valde trãscẽdit. plũplit. n. excõicationẽ dictare etiã aduersus sãctissimũ z beatissimũ archiepm magne rome leonem z̃. Nũqd ibi legit igitionem factã fuisse: vt̃ ille dioscoꝝ ipam excõicatiõez iuste dictasset i papã: non plane: z̃ absq̃ oi ꝓtroversia hoc i eo vlti sũt q̃: cũ eẽt iferior potiozẽ gbusli bet conatꝰ ẽ lacessere iniurijs teste anatholio cõstãtiopol. ꝓsule: q̃ dicit ꝓꝑ fidẽ nõ ẽ dãnatꝰ dioscoꝝ: z̃ q̃ excõicatio nẽ fecit i dñm archiepm leonẽ

Via g̃ maioꝝ a minori iudicari nõ dz: videdũ ẽ q̃ inter ceteraz ecclias ꝓmũ locũ scõm vl tertiũ obtineat. Rõmana eccl'a licẽ supdictũ ẽ ꝓmũ locũ inter ceteras obtiet: alexãdria ꝑm: antiochena ecclesia tertiũ ab ea locũ accepit. Vñ nicolaꝰ papa scribit med. olanẽsibus.

Romana ecclesia ceterarũ ꝓmatũ tenet

Omnes siue ꝓtiarche i cuiuslibet apicẽ siue metropoles ꝓmatuz aut ẽpatũ cathedraz vel ecclesiaꝝ cuiuscũq̃ ordis dignitatẽ institu. t romana ecclesia. Illã vo solꝰ ipe fũdauit: z supꝑ petrã fidei mox nãscẽtis erexit: q̃ bt̃o petro eterne vite clauigero terreni simul z celestis imperij iura cõmisit. Nõ ergo quelibet terrena sñia: z̃ illud vbũ quo cõstructũ est celũ z terra ꝓ qõ veniq̃ oĩa ꝓdita sũt elemẽta: romanã fũdauit ecclesiã. Illius certe ꝓuilegio fũgit cꝰ anẽte fulcit. vñ nõ dubiũ ẽ q̃a q̃sq̃ cuiubet ecclesie ius suũ detrahit: iniusticiã facit q̃ aũt romane ecclesie ꝓuilegiũ ab ipe sñmo oim ecclesiaꝝ capite tradi tũ auferre conat: hic ꝓculdubio in heresim labit. z cũ ille vocet iniustꝰ: hic ẽ dicẽdꝰ hereticꝰ. fidẽ q̃ppe violat q̃ aduersus illã agit q̃ ẽ mr̃ fidei. Et illi cõtumax inuenit q̃ eaz cũctꝫ ecclesijs ptulisse cognoscitur: z infra. vñ ipe sanctꝰ ambrosius se i oibꝰ seq̃ magistraz sãctã romanã ecclesiã ꝓfiteť.

Tẽ anacletꝰ fuꝰ christi ieſu Nõ ab aplis sz ab ipo dño romana ecclesia ꝓmatũ accepit.

Sacrosãcta romana z apostolica ecclesia nõ ab apostolis sz ab ipo dño z saluatore nr̃o ꝓmatũ obtinuit: sic beato petro aplo dixit. Tu es petrꝰ z s. h. p. e. ec. meã z̃: vsq̃ soluta z i celo. adhibita est etiã societas in eadẽ romana vrbe beatissimi apostoli pauli vasis electõis: q̃ vno die eodẽq̃ tpe rome cũ petro gloriosissima morte coronatꝰ est: z ambo sanctã ecclesiã romanã cõsecrauerũt: atq̃ oibꝰ aliis vrbibꝰ in mũdo vniuerso tam sua ꝓsentia q̃ venerãdo triumpho ꝓtulerũt. z licet ꝑ oibus assidua apud deũ oĩm sanctorũ effũdat oratio: his tñ vbis beatissimꝰ paulꝰ romanis ꝓpo chirographo pollicet dicens testis ẽ mihi deꝰ cui seruio in spũ meo i euãgelio filij ei9 q̃ sine intermissione memoriam vestri facio semper in orationibꝰ meis. Prima ergo sedes ẽ celestis bñficio romana ecclesia: quã ut memoratũ ẽ beatissimi petrꝰ z paulꝰ suo martyrio cõsecrauerũt. Secũa aut̃ sedes apud alexãdriã q̃ beati petri noie a marco eiꝰ discipulo atq̃ euãgelista ꝓsecrata est. Tertia vero sedes apud antiochiã eiusdẽ beati petri apostoli habeť nomine honorabili: quã illic ꝓiusq̃ romã veniret habuit: z ignacũ epm cõstituit: tibi: z illic pmũ nomẽ christianoꝝ exortũ est. Et pꝰ pauca: iter beatos apostolos q̃dã fuit discretio ptãtis. z li

i ¶ Mor. i. ab initio.

k ¶ Nascẽtis. q̃tum ad nouũ testamentum.

l ¶ Celestis. ar. q̃ papa bz vtrũq̃ gladiũ z spiritualẽ z tpalẽ. lxvj. di. tibi dño. z. xv. q. vi. ahus. z. c. nos sanctoꝝ. z. c. ũ ratos. z. i. q. iiij. q̃ ꝓuiat. z. xcvi. di. duo. trãstulit enĩ de grecia imperiũ: ut eť de elec. venerabilẽ. ar. Ꝟ. xcvi. di. duo. z. xciij. di. legum. z. xxi. di. §. i.

m ¶ Iniusticiã. Nec papa dz vm ecclie detrahere z dare alteri: ut. x. cir. di. ecce. z. c. nullus. z. xv. q. ij. ꝺ ecclasticis. nisi subfit cã: ut. ix. q. iij. q̃ queſt. z. c. nũc vo per ꝓncipalẽ.

n ¶ Conat. Solus ergo conatꝰ hic punit: ut. vi. q. i. §. verũ. z. i. q. i. q̃ studet de pe. di. i. figs.

a Sacrosancta. q̃ sine mimissione. nõ tñ i quo libet instãti: z̃ honestitutis. fic. j. xxvi. di. ñ laicꝰ. z. xxxvij. di. de q̃busdam.

b ¶ A marco. ut. xxiiij. q. i. cũ beatissimus.

c ¶ Primũ. ut. vii. q. i. mutationes.

d ¶ Christianoꝝ. Prio eni oẽs fideles fuerunt dicti discipuli vl trés: z̃ postq̃ apli fecerũt ꝓciliũ antiochenũ dicti sũt christiani. xxiij. q. i. rogamus.

e ¶ Moyses. z moyses z aaro ꝓmi z sũmi dicti sacerdotes: tñ moyses fuit maior q̃ aaron in administratiõe nõ quo ad ꝓsecrationẽ sacerdotalẽ. i hoc eni ambo pares fuerunt. moyses tñ hostias nõ offerebat: z̃ vota offerebat ꝑ ꝓphetas: ut. xxvi. di. figs vult. z lxxxvij. di. decreuit. itẽ z i hoc erat moyses maior q̃ aaron: q̃ instruebat z redarguebat eũ z̃ minorẽ: ut de pe. di. iij. inter hec dicũ.

a ¶ Constantinopolitane.nouꝰ.nona roma dicta ē ꝑstan/
tinopol'.qꝛ ꝑstantin⁹ illuc cū aliis romanis fuit: ⁊ eaꝫ
b ¶ ꝑstituit.vnde ⁊ ꝑstantinopol' ⁊ roma est dicta.
¶ Ecclesia constantinopolitana.imo ipse ꝑgatoꝛ eā fatet̄ subie/
ctā ro.ec. ut in auc. de
ecclesiast.ti.in ꝓn.

c ¶ Discē.ar. ē dic ꝑ se/
niores:g erubescūt di/
scere a iuuenib⁹:sic.xxx
v.ij.di.null⁹. ⁊.xxiij.q.
iij. si bēs. ⁊.lxxxiij.dis.
puenit. Item bēs hic q̄
maiores tenent̄ seq̄ er/
empla maiꝝ si bona sūt.
i.q.i.si fuerint.⁊.c.neq̄
i hoc.⁊.xix.di.scōm.

d ¶ Bizanzen⁹.i. ꝑstanti
nopol'.primo ens ꝑstanti
nopol' dicta fuit bizāzīū

e ¶ Subijci. ita demuꝫ
siqua culpa ⁊c.

f ¶ Nescio.q.d. er quo
ꝑstantinopolitan⁹ epꝰ
fatet̄ se eē subiectū ro.
ec. multo magis ⁊ alij
tenent̄ fateri. sic videt̄
q̄ ꝓfessio ꝓlati noceat ec/
clesie:ut ex̄ de capellis
mo.dilecti⁹. ⁊ de sen.et
re iudi.subducta.⁊ de ꝓ.
ꝓ'.ad hec.io. qō credo
verū eē si de cōsensu sui
capli facta ē in iudicio:
ut ex̄ de iudi.cām. ⁊ de
ꝓcura.c.i.b.

g ¶ Humilitatis. Hoc vt̄
dicē q̄ oēs eēnt eccles
si oēs vellēt eē boni:sed
qꝛ aliq̄ peccare volunt
necesse ē q̄ aliq̄ sint ma
iores q̄ puniāt peccata
eoꝝ. culpa enī cā subie
ctōis ē. nā ñ peccātes
legi ñ subiiciūt:ut i auc.
de incest.nup.§.si vero.
coll.iij.xix.q.ij. due sūt.
⁊ aliꝫ ñ posset ꝓsistē ge/
nus hūanū: nisi q̄dam
eēnt maiores ⁊ alij mi/
nores sicut ē i angelis: ut
lxxxix.di.ad hoc.

h ¶ Ua traditōe. La
sus:achaci⁹ ꝑstan
tinopolitan⁹ ꝑriarcha
cū eēt i hereſi alexādri
nū ⁊ antiochenū ꝑriarchā excōicauit ⁊ depositū: qꝛ sibi ñ
fauebāt i errore suo.⁊ ꝓpt̄ hoc i alia synodo ꝓgregata fuit
depositio a felice ⁊ gelasio:ut.xxiij.q.i.c.i. de hoc ꝓgrebat
achaci⁹ ⁊ dixit q̄ roman⁹ ꝑtifex nō ꝓterit aliquē ex̄m de/
ponē sine ꝓcessu ex̄or: ⁊ sic volebat cogē gelasiū ad ꝓgre/
diendū ꝓcessū de facto suo:⁊ dī ꝑ q̄ ñ ꝓt ad hoc cogi.

i ¶ Uocāt.ad ꝓcessū faciendū. omnes eēnt apostoli petro a
dño tñ cōcessū ē: ⁊ ipi int̄ se vo
luerūt idipm: vt relīgs oībus
ꝓesset apl's: ⁊ cephas. i. caput
⁊ ꝓncipiū teneret apl'at⁹: q̄ ēt
eādē formā suis successoribus
⁊ relīgs epīs tenēdā tradide/
rūt. ⁊ nō solū hoc i nouo testō
ē cōstitutū: sz etiā i veteri fuit
vñ scriptū ē: Moyses ⁊ aarō
in sacerdotib⁹ ei⁹. i. ꝑmi inter
eos fuerūt. ⁊ p⁹ pauca: hec xo
aplica sedes caput ⁊ cardo
vt ꝑfatū ē a dño ⁊ ñ ab aliis cō
stituta ē. ⁊ sicut cardie hostiū
regit: sic h⁹ aplice sācte sedis
auctē oēs ecclie dño disponē
te regūtur. Hac auctē alex
andria ecclesia sm a ꝑma lo/
cū hr̄e cēset: sz postea i ꝑstāti
nopolitana synodo eccl'a cō
stantinopol'. sm a sede aplica lo
cū accepit. Uñ i eadē synodo cōstitutū ē ita.

Secūdum a romano pōtifice ꝑstātinopolitan⁹ obtinet locū.

¶ Constātipolitane ciuitatis
epm hr̄e oz ꝑmat⁹ honoꝛez
p⁹ romanū epm: ꝓpt̄ qō fit ro
ma noua. Item gre. ioāni epi
scopo syracusano.

Apostolice sedi cōstātinopo/
litanā cōstat eē subiectam.

¶ Ecclesia qō dicūt gs eā dubitet
sedi apostolice eē subiectam:
tñ sigd boni vel ipa vl' altera
eccl'a hz: ego ēt minores me
os quos ab illicitis ꝓhibeo: i
bono imitari parat⁹ sū. Stul
tus. n. ē q̄ se in eo ꝑmū existiat
vt bona que viderit discē con
tēnat ¶ Item eidē. Nā q̄ ꝑ
mas bizāzen⁹ sedi apostolice
dixit se subijci siq̄ culpa ī epīs
suis inuenīt: nescio qs ei subie
ctus nō sit. Cū xo culpa non
exigit: oēs sm rōem hūilitatis
eēles sum⁹. Item gelasius pa
pa. Cōstantinopolitanus epūs
aucte rōani pōtifice ordiatur

¶ Ua traditōe maiꝝ apo
stolicā sedē i iudicium vo
cāt: an secūde sedis antistites
⁊ tertie ceteriq̄ bñ cōscij sibi
sacerdotes depelli debuerūt
⁊ q̄ exiterit religionis inimi/
c⁹ depelli nō debuit: videant
ergo si alios hñt canones: q̄
b⁹ suas ineptas exeq̄nt. Ce/
terū isti q̄ sacri q̄ ecclesiastici
q̄ legitimi celebrāt: sedē apo
stolicā ad iudiciū vocare non
pñt. Cōstātinopolitane vero
ciuitat̄ epūs q̄ vtiq̄ ꝑ canones
inter sedes nullū nomen acce
pit: in coīonē recidēs ꝓfidoꝛ
nō debuit submoueri. Item
ex. vj. synodo.

Cōstātinopolitana eccl'a sm
a romana eccl'a obtinet locū.

¶ Enouātes sācti cōstātino
politani decreta cōciliꝫ pe
tim⁹ vt cōstātinopolitana se/
des filia ꝓuilegia q̄ inferioꝛ ro
ma hz accipiat: non tñ i eccle
siastici reb⁹ magnificet̄ vt illa
⁊ hec secūda p⁹ illā existēs ꝓ
usq̄ alexādria sedes numere
tur: deide antiochena: ⁊ post
eā hierosolymitana. Hic da
tur intelligi q̄ alexādrina ec/
clesia de scōa facta sit tertia:
⁊ antiochena de tertia sit qr/
ta: nisi forte gs duas cōtēdat
esse scōas: ut cōstātiopolitanā
⁊ alexādrinā parē sine digni
tatis velit locū obtinere. Uñ
uand⁹ ē iure suo. ut.xvi.q.vij. inuentū. ⁊.lxi.di. satis
puersū. hic pōt hr̄e locū distinctio q̄ q̄q̄ ꝑdit ꝓui/
legiū ꝓpter fauoꝛē: ut hic: q̄q̄ ꝓpt̄ enormia dānū:
ut ex̄ de deci. suggestū. q̄q̄ ꝓpt̄ abusū. xi.q.iij. ꝓui
legiū. q̄q̄ ꝓpt̄ delictū. xxv.q.ij. ita nos. q̄q̄ ꝓpt̄
negligētiā. ff. de nū dimis. l.i. q̄q̄ ꝓpt̄ ꝓriū factū:
ex̄ de ꝓuil'. si de ꝛra. ⁊.c. accedētib⁹. ⁊ nō q̄ hz gs sine

l ¶ Inimic⁹. achaci⁹. m ¶ Qui sacri. ironice dic.
n ¶ Nomē. Quia tpe gelasij ꝓstātinopolitana eccl'a
ñ hūit scōm locū adhuc. vt nullū vocat, ꝓpt̄ hereſim
ibi statutam.

o ¶ Enouātes/
filia. In q̄
busdā qꝛ ad ipsuꝫ
appellat̄ mediis
ꝓtermissis: ut.xi.
q.i. si cl'ic⁹. ⁊ quia
deponit epm ut
videt̄: ut.iij.q.v.
qꝛ suspecti. ⁊ ipa/
toꝛ dicit q̄ idē iu
ris hz ī suis subdi
tis qō papa i suis
ut.j.auc. de eccl'.
ti.§.i. coll.ix. filr
alexādrina eccl'a
forte ī ꝓdictis si/
mile hz ꝑuile. ro/
mane: ut.lxv. dis.
qñ. ⁊.c. mos an/
tiquus.

p ¶ Dānūq̄. Sic
g.aliq̄ eccl'a ꝑuat̄
iure suo sine culpa
sua: ⁊ hoc fit qñq̄
ꝓpt̄ fauoꝛē: qñq̄
ꝓpt̄ odiū. ꝓpter
fauoꝛē m'ltiplicit̄
vno mō ut h. alio
mō fauoꝛe sacer/
dotij: ut.lxxj. dis.
frequens. ⁊ alio
mō. ꝓpt̄ vi ꝓsecra
tionis: ut.xiiij.q.
vi. ꝓpm⁹. qñq̄ ꝓ
pter fauoꝛē reli/
giōis: ut ex̄ d. ec.
edi. ad audientiā
qñq̄ ꝓpt̄ scanda
lū: extra de cleri.
egro. tua. q̄ qñq̄ ꝓ
pter defectū sa/
cramēti. ut.xxxiij
di. si cui⁹. Item ꝓpt̄
odiū alī⁹: ut.lxx.
di. nemīnē. xvi. q
vij. decernim⁹. ꝓ
pter paupt̄atē. x.
q.iij. vno. alꝰ re
gulare ē q̄ nemo
sine culpa sua ꝑ

culpa pdat p̃ulegiū nūq̃ tñ sine cā: ex ut lū. nō p̃.

q Quī frequenter.§.porro.

Jffinim⁹.ac hierosolymor̃. sūt ⁊ alij p̃iarche ut bituricen̄.a glegiēsi:ut.ix.q.uj.q̃st⁹.nūc vo.j.xxx uj.di. erubesc̄at.

a Kemt̄. In hac. xxiij. di. oñdit q̃r singuli ordies sūt ꝓfe rēdi.⁊ p̃mo oñdit q̃r papa dz eligi ⁊ ordiari.scdo q̃ lūt ordinād⁹ i ep̃z debeat examiari tertio q̃r ep̃s et alij iferiores sint ordinādi.q̃rto an nectit de hiis cli cor: ⁊ q̃ monia

Di. xxij.

les ñ debēt ꝓtin gere sacra vasa.

b In nomine. Hec sūt v̄ba nōrij vsq̃ ibi nouit bītudo.

c Jndictiōe. Jn dictio dr̃ spaciū triū lustrū.

d Pīarchij. in quo papa resid̄z.

e Trapezitas.i. campsores.

f Adeo. ꝟ tāgit latent̄ qđ legit in cronicis q̃ bñdi ctus.x.q successit stephano ciect⁹ē de pontificatu ⁊ fa ctus ē papa ioan nes sabien̄.ep̃us .p pecunia: cui i positū ē nomē fil uester.⁊ iste ēt di ctus ē: ⁊ deinde repat⁹ ⁊ restitut⁹ ē bñdict⁹.⁊ iterū ciect⁹ē bñdict⁹ ⁊ dat⁹ papat⁹ ioan ni archipsbro añ portā latinā:cui i positum ē nomē gregor⁹.⁊ hic ab hērico ipatore ē deposit⁹: ⁊ vltra mōtes trāslat⁹.ꝟ totū vno āno fa ctū est.⁊ ꝓpt hoc datū sunt p̃ule giū hērico de q̃ hic fit mentio.

in. viij. synodo legitur.

Que p̃iarchaliū sediū p̃mūr dejnceps teneat locū:

Jffinim⁹ neminē ꝓtr⁹ mū di potētū quēq̃ eox g pa triarchalib⁹ p̃sūt sedib⁹ inbo norare aut mouē a ꝓpio thro no tērare: p̃cipue qđē sāctissi mū papā senioris rome: deinceps ꝑstātiopoleos p̃iarchā deide vo alexandrie ac antio chie ac hierosolymitanor̃.

Kemt̄ q̃ inter eccle siastica officia sit dr̃ia mōstrauim⁹. Nūc a sūmo pōtifice incipi ētes ⁊ vsq̃ ad vltimū gradum descēdētes: q̃liter q̃sq̃ eorum debeat ordiari sāctor̃ auctī b⁹ oñdam⁹. Ū ñico.papa.

Decretū nicolai pape de electione ro. pon.

In nōie dñi nr̄i iesu christi ⁊ saluatoris ab incarnati one ej⁹ āno. JJ. lix. mēse apri li indictōe. xij. ꝓpositū sacrosā ctis euāgelijs p̃sidente quoq̃ reuerēdissimo ac beatissīo ac btissimo papa nicolao i basili ca lateranēsi p̃iarchij q̃ co gnominatur cōstātiniana cōsi dētib⁹ etiā reuerēdissimis epi scopis abbatib⁹ p̃sbyteris diaconib⁹ idē venerabilis pō tifex aucte apostolica decernēs de electōe sūmi pō. ingr. Nouit bītudo vr̄a dilectissimi fratres ⁊ coep̃i iferiora q̃ q̃ mēbra nō latuit: defūcto bo ne mēorie dño stephano .p. n. hec aplica sed⁹ cui auctōe ꝺo fuit: quot aduersa ptulerit: quot deniq̃ p simoniace here sis trapezitas repetitis malle is crebrisq̃ tūsionib⁹ subiacu it: adeo qđē vt colūna dei vi uētis iā pene videret mutare ⁊ sagena sūmi piscatoris ꝓcell' intumescētib⁹ cogeret in nau fragii ꝓfūda submergi. vnde

g Lasib⁹. Nō ad cautelā futuror̃ aliq̃d statui:ut.lxiij. dis. cū badrian⁹.⁊.i.q.vij. ꝓuenientib⁹.ff.loca.figs domū.§.ij.ar. ꝺ q̃ ñ iputat alicui si ñ diuinauit: ut ex ut ec. bñ. ut nostrū. ut.ff.ad.l.acq̃l.si putator.

h Tractātes. Videt q̃ electionē sp̃ dz p̃cedē tractat⁹:aliogn electio nulla ē.sic alienatione dz p̃ cedē tractar⁹: ut.xij.q. ij.fine.io. qđ bodie ex pssū ē:ex ꝺ elec.i geneli ⁊.c.q.ꝓpter.b.

i Religiosissimi.i. epi cardinales.

k Dzeduces.j. di.lxx ir.c.i.ꝑ.ij bic dicit p̃du ces nō respectu cardi nalū:ij alior̃ clicor̃: vt religiosos appellat bic epos cardinales.

l Legitim⁹.i. canōic⁹

m Nulla.j. di.lxij.c.i.

n Jūgant. Nō tñ ideo sūt maiores papa:q̃ cō secrāt eū:q̃ suffraganei ꝓsecrāt metropolitanū ñ tñ io sunt maiores: ut lxvi.di.c.i.

o Gremio.ergo aligs in ec. romana pōt eē ñ idone⁹ ad papatū.⁊ sic ē ꝑ.xxi.di. q̃uis i fi. vbi dr̃ q̃ ibi ñ ē macula nec ruga. ij bñ pōt eē q̃ oēs sūt sci ñ tñ oēs sūt idonei ad papatū vl q̃ sūt corpe viciati vl aliō bñt impedimētū. Jtē hēs q̃ sp̃ ꝺ clicis ipsi⁹ ecclesie eligend⁹ē plat⁹ si ibi est idone⁹:ut.lxi.dis. null⁹ obitū.⁊.lxiij.di. metropolitano.idē in abbate ut.xxvij.q.ij. q̃ fit. ⁊ tūc sufficit q̃ fit bon⁹:ij si ꝺ alīa eccl̄ia eligit regrit q̃ fit optim⁹:ut dicit q dam.⁊ ē ar. ad boc.ff.ꝺ tu.⁊ cu. diu⁹. de hac mā plene inuenies. viij.q.i.ij io. ⁊ tñ tali iuri pōt re nūciari. vñ si maior ps capli eligat de alia ec clesia valebit electio:ex de elec.cū nobis olim. ⁊.c.cū imē canonicos.⁊ c.i causis.ij io. dixerit ꝑ ⁊ sufficit ēt tūc q̃ sit bo nus:ut in.c.decre.cu . nobis.ꝺ.

q ¶ Personalit. Ex his vbis apparet psonale ꝑuilegiū hꝰ fu sse ⁊ nō ad alios nō, ꝓgari. ff. de cen. etatē. ⁊. vij. q. i. pe tisti. ⁊. xvi. q. i. hinc etiā.

q ¶ Fieri in vrbe. Semp enī ibi est faciēda ordinatio ⁊ examinatio clericoꝝ: ut xxiij. di. qñ ⁊ si alibi fit electio q̄ in loco ad hoc determina to: electio ē nulla: ut eē de elec. venerabilē. nisi subsit cā: ut hic dicit. et lxij. di. quāto. ⁊ extra d elec. bone.

r ¶ Licet. hoc tm̄ ad laicos refertur.

s ¶ Et disponendi. In alijs ꝓuis secꝰ est. nam illi añ ꝓfirmationē non būt ius administrādi: ut eē de elec. nosti. nisi sint archiepi transmontani ut eē de elec. q ficut. vl nisi sint exepti. q si transmontani sūt statim ꝓfit administrare: ut eē d ele. nibil. ſ̄ certe videt q i oībus idē iuris est: ut si electꝰ nō possit intrare possessionē rei ad quā est electus nihilomin⁹ ꝓ possessore ē bñdꝰ: ut xcvij. di. figs epis. ⁊ eē d resti. spol. sepe. ſ̄ illa c. loquunt q̄n ipedit ꝓ ad uersarū: secꝰ posſ dici q̄n ipedimētū ē i scipso puta q nōdū est ꝓsecra tus: eē de do. ⁊ ptu. con tingit.

t ¶ Audientia. Nic bēs casū vbi alicui denega tur audiētia. ſ. in casu in trusionis. ⁊. iij. q. i. §. ꝓ. Itē ⁊ in casu sclmatis: ut. xxiij. q. v. ñ vos. Itē gs recipit eccleſiaz de manu laici: ut. xvi. q. vij figs demceps. Itē cuz gs ercōicat suū maiorē ut. xxi. di. in tantum. vñ videt q spoliat⁹ ꝓ aliq⁹ illoꝝ casuū ñ possit pe tere restitutionē: ex q⁹ ei denegat audiētia: ar. p̄. eē de resti. spo. i litte ris. io. So. glōs spolia tus restitui dz nisi spo liatus sit a iudice iusta de cā: ut eē de rescrip. dilect⁹. ⁊ nisi in casibus exceptis: ut eē de resti. spo. litteras. ⁊. c. ex trāſ in illa. iij. q. i. i ſūma. nec ⁊ sincera atq; gratuita fieri in vrbe ñ possit electio. card a les epi cū fligiosꝰ clericis ca tholicisq; laicis iz paucis ius ptātis obtineāt eligēdi apli cē sedis pōtificē: vbi ꝓgruēit. Plāe postq; electio fuerit fca si bellica fuerit tēpestas l' q̄lſ cunq; hominum conat⁹ mali gnitatis studio ſtitēit: vt i q electꝰ ē in apl'ica sede iuxt cō suetudinē ithronizari nō vale at: electꝰ tm̄ fic ver⁹ papa obti neat auctoritatē regēdi roma nā eccliaz ⁊ disponēdi oēs fa cultates illi⁹: qō beatū grego riū āte suā ꝓsecratiōez ꝓgno uim⁹ fecisse. q figs p̄ hꝰ decre tū nr̄uz synodali sniam ꝓmulga tū q̄si p seditiōez l' ꝓsūptionez aut quolibz igenio electꝰ aut etiā ordiatꝰ seu ithronizatus fuerit: auctoritate diuia ⁊ scoꝝ apl'oꝝ petri ⁊ pauli perpetuo anathemate cū suis auctōib⁹ ⁊ fautoribꝰ ⁊ seqcib⁹ a limib⁹ sācte dei eccl'e sepat⁹ abijcia tur: fic ārichist⁹ ⁊ inuasoꝝ ⁊ de structoꝝ tot⁹ christianitatis. nec aliq̄ sup hꝰ ei audiētia re seruet̄: ſ̄ ab oñi eccleſiastico gradu i quocūq; fuerat ꝓi⁹ si ne ſtractatiōe ponat. cui gs adheserit: l' q̄lēcunq; tāq; pōtifici reuerētiā exhibuerit aut i aliq° eū defēdere ꝓsūpse rit: pari sniā sit mācipat⁹. q si gs hꝰ nr̄e sācte ꝑcretal'sniē te meratoꝝ extitēit: ⁊ romanā ec cleſiā sua ꝓsūptiōe ꝓfūdere ⁊ pturbare p̄ hꝰ statutū tēptauerit ppetuo anathemate atq; ex cōicatiōe dāneť: ⁊ cū ipijs gñ ſsurgēt i iudicio ſputeť. oipo tētis irā p̄ se sētiat: ⁊ scoꝝ apo stoloꝝ petri ⁊ pauli: quoꝝ ec cleſiā ꝓsūmit ꝓfūdere i hac vi ta ⁊ i futura furoꝛē sētiat. fiat habitatio eius deserta: ⁊ i ta bernaculis suis ñ sit q̄ habitet excōicatꝰ directe poterit restitutionē petē: ut eē d excep. cū inter. b.

u ¶ Furoꝛē. i. vindictam.

r ¶ Elemēta. i. siue sit in terra siue in aqua puniat.

y ¶ Confundāt. i. a ꝓfusione nō liberentur.

fiant filij eius orphani: ⁊ vxoꝛ eius vidua. Cōmotus cōmoueatur ipse ⁊ filj eius mendicent: ⁊ ejciātur de habitatio nibus suis. Scrutetur etiā fenerator omnē substantiā eius ⁊ diripiant alieni labores ei⁹. orbis terra ⁊ pugnet cōtra eū ⁊ cūcta elementa sint ei ꝓtra ⁊ omnū sanctoꝝ quiescētium merita illū cōfundāt: ⁊ in hac vita sup eū apertā vindictaz eoꝝ ostendāt. Obseruatoꝛes autē hui⁹ nostri decreti oīpo tētis gr̄a ꝓtegat: ⁊ auctoritas beatoꝝ petri ⁊ pauli ab oiuz peccatoꝝ vinculis absoluat.

Episcopi vero ⁊ ceteri ordi nes ifra cōstituti qualiter oꝛ dinari debeāt ex auctoritate carthagiñ. cōcilij. iiij. cui inter fuit augustinus tēpoꝛe honoꝛij augusti ostēdamus ab eoꝝ examinatiōe incipientes.

Quomodo sit examinādus q in episcopū eligitur.

Qui episcopus ordinādus sit: antea examinetur si na tura sit prudēs si docibilis si mo ribus tēpatus si vita castus si sobrius si puigil si semp suis negocijs cauēs si humili. si af fabilis si misericors si litterā tus si in lege dñi instructꝰ si in scriptura ⁊ sensib⁹ cautꝰ vel a cutus si i dogmatib⁹ eccleſia sticis exercitatꝰ: ⁊ aute oia ei fidei documēta verbis simpli cibus asserat. i. patrē ⁊ filium ⁊ spūm sanctū vnū deū eē cō firmās: totāq; trinitatis vni tatē deitatē coessentialē ⁊ cō substātialē ⁊ coeternā ⁊ cooi potētē p̄dicās: si singlas q̄sq; in trinitate psonas plenū deū ⁊ totas tres psonas vnuz deū si incarnationē diuinā nō i pa tre neq; in spū sācto factā sed in filio tm̄ credat: vt q erat in diuinitate dei p̄ris filiꝰ verus

z ¶ Dñdāt. Nec peccauit iste ma ledicēdoꝝ: q⁹ ma ledictoꝝ duo sūt genera. xxiij. q. iij. cū sancti.

a Quieps. oꝛ dinandꝰ. i. ꝓsecrādꝰ: q⁹ tūc ē scrutiniū faciēdū

b ¶ Examinetur. Ista examiatio ñ ē faciēda nisi cir ca ignotos. xlvij. di. ō petro. ⁊. xc. iij. di. valde. ⁊ hꝰ verū ē de scruti nio electiōis: nisi forte sūmati etiā circa notū q̄rēt ō mō eligēdi ⁊ de bis q̄ bēs eē de elec. cū i cūctis. Scrutiniū ār q̄ fit i ꝓsecrādo illō nūq; ē omittēdū etiā circa notuz: ut hic. ⁊. lxo. di. c. .i.ij. ⁊. iij. ⁊. lxxv. di. c. i. imo repel lit ⁊ si i vno defi ciat. xxxviij. di. q̄ ipſis.

c ¶ Si docibilis. melius dicēť do cilis: q⁹ bō ē do cilis ⁊ doctrinal liber docibil'. q̄n q; tñ ponit vnum ꝓ alio: ut hic ⁊ pe trus i epla ⁊ erūt oēs docibiles ꝛc o dz aūt rōnē red dere oi poscenti xxxvi. di. §. ecce.

d ¶ Tpat⁹ j. xi. q. iij. illa ꝓpositoꝛ.

e ¶ Vita. j. di. luj legem.

f ¶ Cauēs. Nā ꝓ pter simplicitatē repellit gs: ut. xxxix. di. petrus. ſ̄ tā ꝓ mot⁹ ñ depo nit sed ei adiutoꝛ dat. vij. q. i. q⁹ fra ter noster.

g ¶ Documéta.i.fidē. h ¶ Simplicib⁹.i. aptis ñ iplicitis eē de sū. trī; firmit.ut.s.di.iiij. erit aūt nō inusitatis.j.di.xxxvi.illitteratos.meli⁹.xxxvij.di.relatū.ar.ad testes repellēdos.ar.iiij.q.iij. itē i testibus.ar.j instra.

i ¶ Asserat. Profiteri dz q̄ obseruabit patrū regulas: i auc. quo dz epos .s. ad nos ergo circa p̄m. coll.i.

k ¶ Nō p̄ditionē.i. p creationez vult eni dicē q̄ ñ é creat⁹ mal⁹ ut q dam dicunt: sz ex libero arbitrio factus é mal⁹: imo adhuc hz liberuz arbitriū: sz illud é tm̄ ad malū. alio q̄n si nō bñret arbitriū ñ demereret imo quotidie fit peior. sīr ange⁹ hz liberū arbitriū sz illud est tm̄ ad bonū: z p id quotidie mereť z fit melior. hō hz liberū arbitriū eque ad bonum ut ad malū: ut.xxiij.q.iij. nabuchodonosor.

l ¶ Dimittant̄.i. dimissa oñdunt. nā p ptritionē dimittūtur adulto peccata ñ p baptismū. aut enī ad ultus accedit ad baptismū cū charitate aut ñ. si cū charitate: tā nulla in eo est peccata: ut legit de cōsecratione: ut.xxvi. dist. deinde. z de p.di.iiij. nō dubito. si sine charitate: nullū pctm̄ et dimittit: ō p.di. .iiij. oñdit. dimittunt̄ tm̄ satisfactiones q̄s p peccatis facē dz: ut de pse.di.iiij. sine penitentia. itē z ogi ginalia dimittūť de⁹ ex p̄ce eēt z verus hō ex matre carnē ex mīs viscerib⁹ his z aiam hūanā rōnabilem similr̄ i eo vtriusq̄ nature. i. de⁹ z hō vna psona vn⁹ filius vn⁹ christ⁹ vn⁹ de⁹ creator oīm q̄ sūt: z auctor z rector z deus cum p̄re z spū sācto oīm creaturarū. q passus sit p salute nr̄a vera carnis passione mortu⁹ v̄a corpis sni morte: resurrexit v̄a sua carnis receptiōe z v̄a aie resūptōe in q̄ veniet iudicare vivos z mortuos.

Querēdū ē etiā ab eo: si veteris z noui testamēti. i. legis et ꝓphetar̄ z apl̄or̄ vnū eūdem q̄s credat auctorē z deū vivos ac mortuos iudicaturū: z si diabol⁹ nō p cōditionē sz p arbitriū factus sit mal⁹. Querendū ē etiam ab eo: si credat hmōi quā gestam⁹ carnis z nō alterius resurrectionē. Si credat iudicium futurū z recepturos singlos p his que i carne hac gesserit vel penas vel p̄mia. si nuptias non ꝓhibeat. si scōa mr̄imonia nō dānet. si carnium ꝓceptionē nō culpet. si penitentib⁹ recōciliatis cōicet. si i baptismate oīa peccata. i. tā originale peccatū q̄m̄ q̄s illa q̄ voluntarie admissa sūt dimittātur. si extra eccl̄iā catholicā null⁹ saluet. Cū in his oibus examinat⁹ fuerit inuēr⁹ plene instructus: tūc cū oi p̄sensu clericoz z laicoz z cōuētu tot⁹ p̄uincie epoz maxieq̄ metropolitani vel auctē vel p̄ntia or dinet epos. suscepto i noie dñi nr̄i iesu christi epatu nō sine delecratione nō suis moribus sed bis patrū diffinitōnib⁹ acgescat. Itē isid⁹ de vita clericoz.

Qualis esse debeat clericoz conuersatio.

His igit̄ lege p̄m cauetur ꝓ baptismū adultis: sz nullū mortale si nō hz charitatē. i. q. i. vide. m ¶ Extra eccl̄iā. i. q. i. eē eccl̄iā catholicā. et c. ex eccl̄ia. n ¶ Et laicoz. sz q̄re hic p⁹ examinatione requirit p̄sensus clericorū z laicorū. g eni electiōi p̄sensit: postea electo nihil obisce re pōt: ut.viij.q.ij. dilectissimi. sz dicas hic log de etamiatiōe q̄ fit tpe p̄secrationis. nec aliud vult dicere: nisi q̄ cōsecrari dz si ita é q̄ oēs cōsenserit i eū. Itē pz hic q̄ laici p̄nt p̄dicere electiōi: ut dicā.j.c.illō tē

a His igit̄ spectaculis ubi turpes ludi exercent: ut.j. de pse. dist. v. nō oz. z.xxxiij. dist. p̄byteri.

b ¶ Publica. i. ptinētia quo ad sermones lasciuos z quotidie eluire debēt: z eē cū vacuo ventre: ut.j. de p. di. v. sint tibi.

c ¶ Pecunie. diuites tm̄ nō sūt abiciendi cū bonis opibus. xxx. di. hoc scripsimus.

d ¶ Pro infirmis: et p sacris eccl̄iasticis q̄ dicūtur medicina dei: q̄ sanāt vulnera peccatorū xiij.q.ij. aie. Jo. faueritnus dixi i oibus sacris cōmittit simonia nisi in mr̄imonio: nō forte q̄ sibi ñ p̄fert gr̄a spūs sci: ut.i.q.i. quicqd iuxta ibi greg. dixit q̄ ibi p̄mittitur simonia cū sit mal⁹ inter sacra: ut dixi. xxxij q.ij. honorantur.

e ¶ Et frequentatiōes. Nō sola frequentatione p̄ibent. ex eo eni q̄ frequēter fit p̄sumit q̄ male fiat: ut.lxxxi. di. clic⁹ q̄si gl̄iā z volum⁹. s. xxxij. di. dolentiolum.

f ¶ Seniorib⁹.i. p̄latis.

g ¶ Exercitio. j. de pse. di. v. nunq̄.

h Males. p. aucos. Multitudo eni aliquos facit magis viles: ut.xcij. di. legam⁹. z multitudo é canonib⁹ inimica: ut ex de p̄ben. q. in tm̄. z multitudo onerosa nil hz honestū: ut in auc. de

referēdarijs in fi. Itē est hic ar. ꝓtra illos q allegāt multa de.ꝓse.di.v.nō mediocriter.xxiiij.q.i.odi ⁊ pieci.nā vnus ē pauca effūdere ⁊c.C.de veteri iure enu.rāta.§.figd aūt.

i Graue. Qui ex certa sc̄ia indignū ordinat: aut deponit aut ꝑmuat ꝓtate ordinādi:ut.l.di. er penitenti bus.⁊.li.di.aliquātos.

k Xlud.Lasus.si electo ꝓsecrādo objicitur crimē: nō est ꝓsecrandus añ cause examinationē. ⁊ si ꝑus venerant quatuor epi ad ꝓsecrationē: adhuc veniāt duo: ⁊ si añ venerāt tres: veniāt adhuc alij tres ad audiendā cām criminis obiecti. ⁊ fm hoc exponas eligendū .i.ꝓsecrandū. ⁊ expone purgandū.i. examinandū. ⁊ itelligе q hic objiciebaī crimē in modus accusationis. nā si esset objectū in modū exceptionis ñ viderenī necessarij tot epi: cum cā illa posset expediri p ꝑcuratorē: ut ex de accus. sup bis. ⁊ sic ꝑs q metropolis possit audire causaz crimialē epi: ⁊ nō possz eū deponere: tñ regnī pñtia pluriū epoz. alij intelligūt tñ de eo q teneī se purgāe. dic ut.iij q.vi.c.ḡuis.⁊.c.accusatus.

l Ad eligendū.i.ꝓsecrandū. m Suborta.i.q objicit crimē electo. n Ad purgandū.i.ad examinandū.

o Tres.g soli eū possent ꝓsecrare: ⁊ ipsi soli ñ pñt audire causā crimialē. p Tñ.s.accedere. q Et in eadez ibi enī melꝰ pōt nigri de crīe vbi aligs ꝑsuasꝰ ē: ut.xxiiij q.i.pudēda.ex de elec.posthḡ. r Plebe. Nō ar.q laici admittūī ad accusādū electū: ut.ē.e.g epūs i.fi.lri.di.studij lxiij.di. vota.nā epūs dz bñe bonū testimoniū ab hīs q foris sūt ut.viij.q.i.ij.⁊ de ꝓ.di.i.iubemꝰ. itē q: inter est ipsoz: ut ex ō testi:c.de cetero. ⁊ ē ar. ad hoc ex de testi. ex pte ade. ⁊ in aūt.de sanctiī.epis.§.figs aūt.coll.ii. ⁊ est ar. ad hoc: ut.lxxi.di.maximianꝰ.ar.ꝑ.xxiiij.di.ꝓsulendū. vbi etiā ad denūciationē ñ admittuntī laici. Itē si iō dicis admittendos laicos q: ipsoz interest: ergo siue sint bone fame siue male admittunt: q: nullus removeat ab accusatione q sua iuria ꝓsequit: ut.iiij.q.vi.oib⁹. male ergo dicit decretū q laici infames ñ admittunt ad accusationē clicoz: ut.ii.q.vij.accusatio. pōt hic dici q hic loquī cū ciuiliī agit: ⁊ i eo casu glibz admittit etiā femia: ut ex de testi.tā lris. Si q̄rts q̄re ergo tot epi ꝓuocanī cū ciuiliī agit. ℟. q: agit de crīe ⁊ nō criminaliī. vñ oz etiā inscribi ad penā extraordinariā: ut ex de accu. sup bis. ⁊ est ar. ad hoc.iii.q.vi.hoc gppe. vbi.xij. epi requirūī: ⁊ tñ ibi ciuiliter agit ut videtur.

s Que.s.si sint grauia vl nō. t Et cū purgatꝰ.

a Iudicat innocens.

b Expedibile.i.iustū. c Cautiōe.s. iuratoria.

d Plus. Sic g. aligs iure cōi se pōt tueri ⁊ punilxxxvij.di.gsgs.⁊ ex de rescrip.c.i. ar.ꝑ. de fide instru.itē.vbi dr q idē ñ pōt dari et ꝓfirmari. Itē ar. ꝑ.C. de thesau.l. vnica. de hoc plura ar. ꝙuenies.c. di.ꝑ morē. Sz ita dicat ꝓsilio meo si q̄rat ab eo: hoc habeo ō iure cōi ⁊ si hoc ñ eēt hēo er ꝑuilegio. Itē nō q pl⁹ vz spālis cautio q̄ gnālis: ut hic.⁊.ff.siquis caut.sz ⁊ si.§.q̄stū Item ⁊ pl⁹ spālis ꝓfirmatio q̄ generalis: ex de cō fir. bone. itē ⁊ spēcial appellatio q̄ gnālis: ut ex de ap. sup eo. ⁊ spāl delegatio q̄ generalis: ut ex de rescrip. ad hoc. ⁊ spālis subscriptio q̄ general. ff. ad l.cor. de fal. diuꝰ.i.ff. ⁊ spāle mandatū: ut ex de rescrip.c.i.⁊ melꝰ.c. pastoral. tñ plꝰ valz gnālis cognitio q̄ spālis q̄ mīstitudo ē in cā. xxiij.q.iiij. nō pōt ⁊ gnālis petitio: ut.xiij.q.ij. ñ ertimemꝰ. ⁊ gnāl q̄ ff. de q̄ni.l.i.§.q q̄nē.

e Quā placiti.i.pacti.

f Annotatiōe.i.scriptura.

g Ut fidē. nō.q g libet cīcꝰ suo plato pstabit obedientiā: ut.ī. de ꝓ.di. v.in oibꝰ. ⁊ nō q pstat electꝰ suo maiori iuramēto ō fide ⁊ canonibꝰ fuādis ut hic de indēnitate rerū ecclesie: ut.xxxvij.di. de syracusane. de īmoderata et actiōe ñ facieda.x.q.viii.c.i.i fi. itē de fidelitate: ex de iureiurā. ego.n. itē de pensionibꝰ debitis soluendis: ar. ex de no. ope. nūc: cū ex iūcto. ex de elec. q lit Itē de pensionibꝰ ñ augēdis: ⁊ ar. ex de iureiurtua. Itē suspectꝰ de inobedientia iuramēto pstat de obīa fuāda: ex ō ma. ⁊ obe. cū ecclesijs i fi. nec obītū ex de ma. ⁊ obe. legebaī. q: ibi logī de iā. pmo ⁊ nō suspecto.

h Transgressores. Hic bēs q clicꝰ se pōt obligare sub pena spūali ⁊ pecuniaria. ad spūalē penā se pōt obligare. s. ad penā depositionis vl anathematis: ut.i.q.vij. quotiēs. de ꝓse. di. il. ego berengariꝰ. ex de elec. cū dilectꝰ i fi. silr ad pecuniariā penā se pōt obligare. xxi.q.v. figs cuiusliz

eē de arbi. cū dilecti. Sz nūqd pena soluta potest agi ad obediētiā vl ad id qđ̄ pmisſū ē sub pena: vel an sufficit tm̄ pena eē ꝓtētū? de hdic ut nōui. xxv. q.ij. quecūq; .x. §. hinc etiā.

i Episcop⁹. codicē. Cōsuetudi: an glibet istoꝝ epoꝝ ordinet epm? ⁊ an appositio libri fit ō substātia ꝓsecrationis: ⁊ pōt dici qđ null⁹ sol⁹ eū ordinat: ſ glibz eorū ꝓsecrat eū: qz ꝓsecrare ē cū alio sacrare: ut. xxiij. q.i. pudēda. sicut plures ferūt trabē ita qđ null⁹ per se. ff. ad. l. aq. ſ. ita vulnerat⁹. §.i. nō āt credo qđ liber fit de substātia cōsecrationis.

k Presbyter. nihil notat.

l Ecclesiastica ozario. i. stola.

m Corpis. Nota qđ ſi i egritudine sumit sacerdos eucharistiā circūdabit stola vtrūq; humerū.

n Cerulicez. Si sacdos legit euāgeliū: nūqd vtet stola ſm qđ diaconus? ar. qđ fic: ut xciij. di. ꝑcipim⁹ ⁊ .xciij. dist. c.i. ⁊. ij. potius credo sequendā ꝓsuetudinem: ut. xij. di. scit. vi. di. marie. in his q̄ breuiter sunt edicta. ff. de ven. inspi. l.i. §. vltimo.

epi iponāt man⁹ ⁊ teneāt euāgeliū oꝝ codicē sup caput ⁊ vertice ei⁹: ⁊ vno sup eū fundēte bñdictionē reliq oēs epi q ad sūt manib⁹ suis caput e⁹ tāgāt

Qualiē ordinet presbyter.

Presbyter cū ordiatur epo eū bñdicente ⁊ manū sup caput ei⁹ tenēte etiā oēs presbyteri q ꝑsētes sūt man⁹ suas iuxta man⁹ epi sup caput illius teneāt. Sic aūt in die sue ordiatōis sacerdos ozario vtroq; humero ambit: ita tpe cōsecrationis eodē ozario dz vti istanter. Vñ in bracarēſi concilio legitur.

Qō qlez accepit tpe cōsecrationis ferat tpe oblationis.

Ecclesiastica istitutione ꝑfixū nouim⁹: ut ois sacerdos cū ordinat ozario vtroq; humero ambiat. ſ. ut q ipertur batus ꝓcipit persistere inf ꝓspera ⁊ aduersa virtutū semp ornamēto vtroq; circūseptus appareat humero: q̄ ergo rōe tpe sacrificij nō assumit: qō se in sacramēto accepisse nō dubitat? pinde modis oibus cōuenit: ut qō quisq; ꝓcipit i cōsecratione honoris: hoc retineat etiā in oblatione vel perceptione sue salutis. ſ. ut cum sacerdos ad solēnia missarum accedit: aut per se deo sacrificiū oblaturus: aut sacramētū corporis ⁊ sāguinis dñi nostri iesu christi sūpturus: non aliter q̄ ozario vtroq; humero circunseptus sicut tempore ordinationis sue dinoscitur consecratus: ita ut de vno eodēq; ozario cervicem pariter et vtrunq; humerum premens ſ ignuz in sino paret pectore crucis: signis autem aliter egerit excōicatōi debite subiacebit

Talmaticis autem nec epiſcopis nec diaconibus absq; apostolica licentia vti permittitur. Vnde gregorius egregio episcoꝝ o francorum.

Vbiq; apostolica licentia dat maticis nec episcopis nec diaconibus vti licet.

Ommunis filius diacon⁹ petrus nobis innotuit: qđ fraternitas vestra tempore q° hic fuit poposcit: ut sibi ⁊ archidiacono suo vtēdi dalmaticis licētiā preberem⁹. Sed qz hominum suoꝝ infirmitate cōpulsus festināter abscessit: vt nec ipe meoꝝ incūbens diuti⁹ vt dignū erat ⁊ res desiderata poscebat: fineret permanere: ⁊ nos in multis implicatos vt ecclesiastice rationis ē: cōsideratio nouū hoc incōsulte ⁊ subito indulgere nō permitteret: iccirco rei postulate ꝓlongatus est effectus. Nunc vero charitatis tue bona revocantes ad animum: hui⁹ auctozis nostre serie petita ꝓcedimus: atq; te ⁊ archidiaconum tuum dalmaticarum vsū decozandos esse concessimus eaſdemq; dalmaticas dilectissimo filio nostro cyriaco abbate deferēte trāsmisimus.

Qualiter ordinetur diaconus.

Diaconus dum ordinatur ſ solus episcopus qui eum benedicit manus super caput eius ponat: quia non ad sacerdotium sed ad ministerium cōsecratur. Queritur autez an post benedictionem man⁹ presbyterorum ⁊ diaconozuz chrismatis liquoze debeāt perungi? De his ita scribit nicolaus papa radulpho archiepiscopo bituricen.

Nec presbyteris nec diaconibus in consecratione chrismate man⁹ pungere licet.

Preterea sciscitaris vtrum solis presbyteris an etiam diaconibus debeant cum ordinantur: manus chrismatis liquoze perungi. quod in sancta romana ecclesia cui auctoze deo seruimus de neutris agit⁹. Sed qō sit a nouis

Ommunis filius. ille diaconus.

p Suozū. Nō qđ ꝓpter infirmitatem suozū pōt aliqs se excusare: sicut ꝓpter timozē suozū: ut ex de ap. ⁊ per pte. itē nō. qđ ꝓpter intēperiē loci aliqs excusat: ut hic. et .lxxiij. di. quozū dā. ar. ꝯ ex de dolo ⁊ ptu. cū dilecti in fi. io.

q Nouū. Nō qđ ea que de nouo petunt: nō sine magna deliberatiōe cōcedunt: ut hic. ⁊. xvi. q.i in parochia. maxime a ro. ec. q̄ ofa sine magna maturitate solet tractare: ut. xxxv. q. ir. aplice. qz in reb⁹ nouis ꝓstitue dis: euidēs dz esse vtilitas: ut. ff. de cōſti. ꝑn. in reb⁹. bodie vo diaconi oēs indistincte vtuntur dalmatica: ut. xi. q.iij. epūs aut ꝓsbyter. lxxvi. di. de ieiunio.

r Diaconus. ordinat solus epūs: sacerdoti aūt imponūt man⁹ oēs ꝓsbyteri astantes: ut. ſ. e. ꝓsbyter.

Preterea. christma tis. Man⁹ sacerdotis inungit oleo. filiter inungit ⁊ brachiū siue humerus ꝑcipis. sed ⁊ man⁹ ⁊ caput epi iungitur chrismate: ut ex ō sacra vnctione cū venisset in fi. ꝑriū hic signat xvi. q.i. §. ecce sufficienē ibi dr qđ man⁹ sacerdotis ꝓsecrant. ſz verū ē qđ ꝓsecrant oleo: ſz nō chrismate ut dixi. ſi aūt aliquis ē vnctus oleo ꝓ chrismate vel ecouerso nihilomin⁹ ordinat⁹ est ſz suppleri dz id quod omissum est: ut ex de sacra. nō iteran. pastoralis.

t Fallat. Nō ergo papa hz oīa iura i pectore suo. vñ etiā vbanus dicit q nō repitur, phibitū quin vir ⁊ vxor simul pñt suscipere puerū: ut xxx.q.iiij.q aūt. ⁊ tamē anteces'or ei⁹ leo ꝓhibuerat: de ꝓse. di. iiij. ñ plures ⁊ hoc ꝓcedo. qō aūt dr q papa hz oīa iura in pectore suo: ut. C. de testi. omnū. verū est p interpretationē: qr oīa interpretari pōt. nā ⁊ qñq impedit mīor intelligētia: ut ex de cen. cū instantia.

a Nota dā. ipos uisse hic bēs q duo ipfecta sacramēta nō cōstituūt vnū pfectū. ⁊ hō. iō qr sacramēta sūt vnitatis: ut de ꝓse. di. ij. qr passus. ⁊ vnitas diuisionē ñ recipit. xxiij. q. i. loquit. idē dico in sacramento baptismi ⁊ eucharistie ⁊ oibus illis vbi certa forma defideratur: q duo impfecta nō faciūt vnū pfectū. idez ē in excusatiōe tutor q due impfecte excusationes nō faciūt vnā pfectā: ut. C. q nūero tutelarū. l. i. idē ē in stipulatione. qr illa nō diuidit ff. de ỽbo. ob. l. i. ⁊. l. cōtinuus. ſz sacramentum solennitatis ut in missa bñ diuidit: ⁊ ibi duo impfecta faciūt vnum pfectū: ut. vij. q. i. nihil.

b Non pōt. Quia crimina morte extinguūt ⁊ nullus p⁹ mortem pōt accusari: ut. xxiiij. q. ij. c. i. ff. de bo. eor q añ sententiā morte sibi ꝓ. l. vlti. ⁊. xxxij. q. ij. admonere: nisi in crimīe hereſis: ut xxiiij. q. ij. sane. vl si aliqs hereticos istituit heredes: ut ex de hære. si qs ep⁹. vl si i notorio crimīe decessit: ut. lxxviij. di. neqꝫ. ꝑut cōsuevit notari. xxiij. q. ij. in ſūma.

legis ministris actū: nusqꝫ nisi nos fallat oblīio legim⁹. ergo ad beati innocētij pape canonica decreta sanctitatē tuā trāsmittim⁹: ⁊ q tibi sint in ꝓsecrationib⁹ ⁊ ordinib⁹ obseruāda: principia pagine ad decētiū eu gubinū ep̄m emisse te affatim edocebūt. Palea.

Epistola simplicij pape seuero ⁊ florentino epi discreta ad cognitōem vestri examis gabzenēſ diaconi relatu puenit de qbusdā ecclesie ip̄ius quor vn⁹ ad presbyterij duo ad leuitarū misteria cōsecrarētur: eps eor oculorū dolore detētus ferr manuz suā sup eos tm posuisse: ⁊ presbyterū quēdā illis cōtra ecclesiasticū ordinē bñdictionē dedisse. qō ꝓpter tantā plūpti onis audaciā poterat accusatus iudicio pñti dānari: si adhuc in corpe posit⁹ nō fuisser: mortis vocatione p̄uētus. sed qr ille examini diuino relict⁹ ē: humano iudicio accusari ñ pōt. hi q supersūt ⁊ ab eo non cōsecrationis titulū ſz ignominie poti⁹ eulogiū acceperunt ne sibi licentiā talis vsurpatio faciat: decernim⁹ vt grad⁹ sacerdotalis ⁊ leuitici ordinis quē puerse adepti sūt depositi equo iudicio arbitrātur. tales eni merito iudicati sunt remouēdi: qr praue inneti sūt cōstituti. Tē queritur an eor ordinatio sit rata habēda: q bus eps oculor lāguore ip̄editus man⁹ imponit: ⁊ pr ebyt super eos oratiōnē dic. De his ita statutū est in concilio toletano.

Et ordinator ⁊ ordinatus dānationis subeat penā: cū eps manū imponit ⁊ alius orationem dicit.

Nota dā clericor dū vn⁹ ad presbyteriū duo ad leuitarū misteriū sacrarētur: episcopus oculor dolore detēt⁹ fertur manū suā sup eos impo suisse tantū: ⁊ presbyter qdaz illis cōtra ecclesiasticū ordinē benedictionē dedisse. sed qr iam ille examini diuino relictus humano iudicio accusari non pōt: hi q supersunt gradū sacerdotij vel leuitici ordinis quē puerse adepti sunt amittāt. Ex cōcilio char. iiij.

Qualiter subdiaconus ordinetur.

Subdiacon⁹ cū ordinatur qr man⁹ impositionē nō accipit: patenā de manu epi accipiat vacuā ⁊ calicē vacuū. de manu vero archidiaconi acciꝑiat vrceolū cū aqua manili ⁊ manutergium.

Qualiter accolit⁹ ordinetur.

Accolitus cum ordinat: ab epo qdē doceat: qliter in officio sue agere debeat. sed ab archidiacono accipiat ceroferariū cū cereo: ut sciat se ad accēdēda ecclesie lumināria mācipari. accipiat ⁊ vrceolū vacuū ad suggerēdū vinuz in eucharistiā sanguis christi.

Qualit exorcist⁹ ordinetur.

Exorcista cū ordinat. accipiat de manu epi libellum in quo scripti sūt exorcismi dicēte sibi epo: accipe ⁊ cōmenda memorie: ⁊ habeto ptātem imponēdi man⁹ sup energumenū siue baptizatū siue cathecuminum.

Qualiter lector ordinetur.

Lector cū ordinat: faciat de illo verbū eps ad plebē indicās eiusdē fidē ac vitā atqꝫ ingeniū. p⁹ hoc spectante plebe tradat ei codicē in quo lecturas est dicens: accipe ⁊ esto relator verbi dei: habiturus si fideliter ⁊ vtiliter impleueris officiū tuū: ꝑtē cū eis q verbū dei ministrauerunt.

Qualiter ostiari⁹ ordinetur.

Ostiarius cū ordinat: postqꝫ ab archidiacono instructus fuerit qualiter in domo dei debeat conuersari: ad suggestionē archidiaconi tra

c Amittāt. ⁊ tñ nunqꝫ eū recepe rūt: ⁊ ita aliqs dicit amittē qō nūqꝫ habuit: ut. v. q. vi. qr. xxiij. q. iiij. guillelmus.

d Subdiaconus. ab hoc loco vsqꝫ ad finez distinctionis pone celsū: qr littera plana est.

e Quia manus ꝓsecratoziā ſz ordinatoziā accipit

f Impositionē. verū q nō ponitur man⁹ sup caput subdiaconi sicut diaconi vl sacerdotis: ſz ipon̄it man⁹ sup ipsū sm qō impositio man⁹ idē ē q. ordinatio. ⁊ sic non ob. ꝓnū. lxix. di. qñ. vbi dicit q etiā lectoꝛi man⁹ imponit.

g Acolit⁹. ceroferariū. i. candelabrū.

b Ad accendēda. nō i lāpadib⁹ ſz cū legit euāgeliū: ut. xxi. di. cleros.

i Vrceolus. ad vinum.

k Eucharistiā. i. calicem.

l Exorcista. super energumenū. Energumeni dicunt lunatici ⁊ obsessi a demonib⁹: ab en qō ē in: ⁊ erge q est labor: ⁊ mene qō ē defectus.

m Lector. spectāte. lxvij di. religiosi. ibi dr q eps mīores ordines pōt ꝓferre sub testo triū. sed bic logī de ignotis.

n OStiarius.claues.ut eiiciat ercõicatos ⁊ infideles:ut.xxi.di.c.i.in fi.

o PSalmista.sola. de abbatib⁹ nõ dubitaꝫ ⁊ coꝛepis qui minoꝛes ordines ꝓferãt:ut.j.lxx.dis. qñ. sister epꝰ q renũciauit epatui: eĩ de eo q renũc.epa.requirit ſ qualit sacerdotes ꝓferãt ordinem cũ ordinari nemo possit fine titulo: ut.lxx.di. c.i. ⁊ solus epus ꝓfert titulũ:ut xvi.q.vij.c.nulli.⁊ eĩ de offi. archi. cũ satis.ſ hoc verũ est de maioꝛibus ordinib⁹. vl dic q põt assignare titulũ ſ nõ curã aiaꝝ.signatur ꝓriũ.xxv.di. plectis. ibi dicit q collatio illoꝝ ordinũ spectat ad epm: ſ illud ẽ verũ de solẽni ordine.

p¶ Clerici.vi.parũ.nã magnitudo coꝛone ẽ signum cõuersiõis:ut eĩ de succes. ab intesta.cũ dilectus in parte decisa.

a PRobibete. iuxta.i epiſtola ad coꝛinthios dicit: vir ſi comã nutrit ignominia est ei. mulier ſi comam nutrit gloꝛia est ei.

b¶ Spere.j.xij. q.i.duo.

c CLerici qui comã etiaꝫ ꝛotati: ut eĩ de vi.⁊ ho.cle. clerici.xxxij.di. placuit. ſ illud põt intelli ſi vult gaudere ꝓuilegio clicali alꝰ secus:ut. lxxxiij.di.quisquis Jo. Ego dico q clericꝰ ꝓfugatus nõ põt gaudere dat ei epꝰ claues ecclesie de altario dicens ei sic age sic vive quasi redditurus deo ratione ꝓ his rebꝰ que his claubꝰ recluduntur.

Qualit psalmista ordinetur.

P Salmista.i. cãtoꝛ põt absq sciẽtia epi sola iussione psbyteri officiũ suscipe catã di dicẽte sibi psbytero: vide vt qõ oꝛe cãtas coꝛde credas ⁊ qõ coꝛde credideris opib⁹ cõpleas. C lerici comã nutrire ꝓhibẽtur: quoꝝ caput desup in modũ spere rasũ eẽ oꝛ. Unde annicius papa.

Clerici comã nutricẽ ꝓhibẽt

P Rohibete frẽs p vniuersas regionũ vraꝝ ecclesias: vt clerici iuxta apostolum comã non nutriãt: ſ desup caput i modũ spere radãt. I tẽ ex cõcilio agathensi.

C Lerici q comã nutriũt: ab archidiacono etiã ſi nolnerint inuiti rõdãtur. vestimẽta etiã vel calciamẽta eis nisi que religionẽ deceãt vti aut habere nõ liceat. I tẽ gregoꝛi⁹.

De eodem.

S Jgs ex clericꝰ relaxauẽrit comã: ſit anathema.

Quib⁹ vestibus monialis sit induta cũ cõsecratur.

S Anctimonialis virgo cum ad ꝓsecrationẽ suo epo offertur: in talib⁹ vestib⁹ applicetur: qualib⁹ semp vsura est ꝓfessioni ⁊ sanctimonie aptis

U asa quoq; sacrata ⁊ vestimẽta altaris mulieres deo dedicate cõtingeꝛe ⁊ incensum circa altaria deferre ꝓhibentur. U ñ sother papa omnib⁹ epis italie.

Vestimẽta altarꝫ vasa sacrata mulieres tãgẽ ꝓhibẽtur.

S Acratas deo feminas vel monachas sacra vasa vel sacratas pallas penes vos cõ ꝓuilegio clicali:nec oꝛ ferre tonsurã cũ hoc facẽt i vituperiũ ordinis clicalis:ut eĩ de cle.ꝓiu.b.

d¶ Religionẽ.alioqn pdit ꝓuilegiũ clicale: eĩ de vi.⁊ ho. ex lris.eĩ de sen.ex.in audiẽtia. de hitu clicoꝝ plene bẽs. xxi.q.iiij.in sũma.

tingeꝛe ⁊ incẽsũ circa altaria deferre platũ est ad apostolicã sedẽ. que oia reprehẽsione plena eẽ ⁊ vitupatõne nulli recte sapiẽti dubiũ ẽ. q ꝓpt hꝰ sacte sedis auctẽ hec oia nobis resecare fudit⁹ q̃citi⁹ poteritis cẽsem⁹. ⁊ ne pestis hec latius diuulgetur: ꝓ oẽs ꝓuincias abstergi citissime mãdamus. I tẽ ex cõ.laodicẽ.

Sacrariũ subdiaconib⁹ igredi non licet.

N On oꝛtet subdiacones licẽtiã hre in sacrariũ siue secretariũ: qõ grece diaconiũ appellãt: ingredi ⁊ cõtingeꝛe vasa dominica. I tem de eo dem.

De eodem.

M Jnistrũ nõ oꝛ vti oꝛariis nec hostias delinquere. I tem.

De eodem.

N On oꝛ lectoꝛes aut ostiarios aut psalmistas oꝛariis vti ⁊ sic legeꝛe aut psallere I tẽ ex con. charta. iiij.

Mulieri in cõuetu viros docere non permittitur.

M Ulier q̃us docta ⁊ sancta viros in cõuentu docere nõ presumat. laicus autẽ presentibus clericis nisi ipsis rogantibus docere non audeat. I tem ex conci. agathẽsi

Ministris non sacratis vasa dominica cõtingere nõ licet.

N On oꝛtet i sacratos ministros licentiam habere in sacrariũ quod greci diaconium appellant ingredi et contingeꝛe vasa dominica. I tem ex con. bracareñ.i.

Cuilibet ex lectoꝛib⁹ vasa sacra poꝛtare nõ licet.

N On liceat cuilibet ex lectoꝛibus sacra altaris vasa poꝛtare: nec alijs nisi his q ab episcopo fuerint subdiaconi ordinati. I tem ex con. martini pape.

e SJgs.Lomã vl barbam:ut eĩ de vi.et ho.cle.c.v.

f ¶Anathema sit. videꝛ ergo q oĩs apostata sit ercõicat⁹: ut eĩ ꝺ apostata.c.i.⁊ infamis ẽ.iij.q iiij.sigs a suo.vi.q.i. infames.qõ nõ pcedo.et expone fir.i.fiat. nã monachus i apostasia põt recipe ordinẽ: ut eĩ de tẽp.oꝛ.et pre.⁊ innocẽ. dicit q ãm oueri ꝺz pri alſ q̃ suspendat:ut eĩ de sen.ex.sacro.

g SAnctimonialis.ſp etiã in lecto ⁊ i infirmitate:ut.xx.q.i. vidua.

b SAcratas vl monachas.nõ sacratas sacratas.ſ.co:palia.

i ¶ Et ne pestis.sic.ſ.c.v. iij.di.mala.

k NOn oporter.secretariũ.i. altare: ne sit ꝺ.j.e.nõ liceat.

l ¶ Diaconinꝫ. appellat altare: q ibi diaconus ministrat sacerdoti.

m MJnistrũ.i.subdiaconum.

n¶ Dereliquere.ſ ꝓsumere ꝺz eas cũ alijs ministris:ut de q.di.ij.tribus.

o MUlier. docere ñ ꝓsumat. Doceni ẽ sacerdotale officiũ:ut xxi.q.i.adijcimus. idez plenius bẽs.xxxiij.q.v. mulierem.

p¶ Laicus.ar.ꝺ tẽplarios ⁊ hospitalarios. ſ illi nõ dicunt laici.cum sint deo deuoti:ut.xij.q i.duo.vl ipsi bñt hoc ex generali ꝓuilegio.

q¶ Pñtib⁹.marie.nazarenꝰ absentib⁹. quõ eni ꝓdicabit qs nisi mittat: eĩ de bereng. ad abolẽdũ.⁊ c.cũ ex imũcto.

Non oportet insacratos. i. nō sacros.

Non liceat. portare in ꝓcessione. ꝛ vocat hic vasa sacra vbi continent reliquie.

Non liceat. i secretario. hic secretariū dr̄ loc⁹ in quo sacra vasa ponūt. ꝛ sic nō ē ꝯ. s. e. di. nō oz. vbi dr̄ q sub diaconi secretariū ingredi nō debent.

Ponsus. ut a paranymphis. i. a parentibus vl̄ ancill⁹ ꝛ dicūt paranymphe q̄si parātes lymphā.

Jn virgitate. Alibi dr̄ de biduo vl̄ triduo: ut. xxx. q. v. alit. ſz itelligo ꝛ illō ꝛ istud ē ꝓ filiū

a Valuer. nūc aūt. Jn hac di. agit ō eraminatiōe clicoz. ꝑmo oñdit oēs eraminādos cē. scōo oñdit q̄liter ꝛ qñ sint eraminādi ꝛ a qbus. tertio q̄liter pnmanⁿ g fine eraminatiōe ꝓmouenⁿ.

Di. xviij

b Man⁹. lxxviij. di. qd est.

c Preiudicio. i. precedenti iudicio.

d Jn alterā. i. in ꝛriā ꝓut ponit. ij. q. iij. §. notandū. ubi ꝓuaricator.

e Vll⁹. testionio. b habes q̄ testimoniū populi equalet eraminatiōi. vñ sufficit q clic⁹ ordinand⁹ bēat famā. ꝓ se. ꝛ ꝓ hoc etiā ꝑz q̄ noti nō sūt eraminādi: ſz tm̄ ignoti: ut. xlvi. di. de petro. xciij. dist. valde: ex̄ de plūꝑ mandata.

a Resbyteri. ciuitatis. carēte epo. ſz nōne vacāte sede epali caplm̄ potuit dare iuestituraⁿ: ut ex̄ de bereti. ad abolendam. ꝛ ex̄ de elec. q̄ diligētia: ꝛ. q. i uestitura tā tū ad cp̄os pectat: ut. xvi. q. vij. nullus. est hodie exp̄ssū ex̄ ne se. va. illa. vbi dr̄ q caplm̄ nō supplet defectū epi i collationib⁹ ꝑ.

De eodem ut clerici comam non nutriant.

Non liceat cuilibet ministeria tangere nisi subdiacono aut accolito in secretario vasa dominica. nec oz clericos comā nutrire ꝛ sic ministrare: ſz attōso capite aurib⁹ patētib⁹ ꝛ ꝑm aaron thalarē vestē induere vt sint in habitu ornato.

Qualiter sponsus ꝛ spōsa sūt benedicendi.

Sponsus ꝛ spōsa cū bñdicēdi sūt a sacerdote. a parentibus suis vel a paranymphis offerātur. q cū benedictionez acceperint eadē nocte ꝓ reuerentia ipius benedictionis in virginitate permaneant.

Valiter eps sit eraminandus: q̄liter ipe simul cū reliquis infra ipm cōstitutis sit ordinandus b. reuiter mōstratum ē. nūc aūt videndū est de sacerdotibus ꝛ religs an sine examinatione sint ꝓmouēdi ad ordines. De his ita scribit paulus ad thymothe. Man⁹ nemini cito imposueris: ꝛ nihil sine ꝓeiudicio facias in alterā ptē declinādo. ex decretis siluestri pape. c. viij.

Vllus accolitoꝝ vel subdiaconoꝝ rem consecratā a ꝓsbytero alijs porrigat q̄ aliud est minister aliud assistēs: nisi tm̄ ipe supporter q̄s ei sacerdos iposuerit ore suo benedictū. Jtē ex concilio char. iij.

Ante ꝓbationē nullus ordinetur clericus.

Vllus ordinetur clericus nisi ꝓbaro vel examine episcopoꝝ vel populari testimonio. Jtem gelasius papa celestino epo.

Ad ministeriū alicui⁹ ecclie clerici einsdē nō ꝓmouēatur.

bendaꝝ. vl̄ dic q caplm̄ istū diaconū nō potuit alienare se. va. q̄ ecclīastice res a caplo alienari ñ ꝑt se. va. ut. xij. q. ij. siq̄ ō reb⁹. ꝛ. lxxi. di. fraternitatē. et maioꝝ ē alienatio ꝓsone q̄ alteri⁹ rei ut. xij. q. i. ꝑcipim⁹. q̄re ñ petebāt hoc ab archiepo: forte q̄ ecclesia erat erepta itēq̄re non petebāt hoc a vicinis epis: ut. lxv. di. si forte. ſz forte nolebāt. poterāt. n. ire ad papā oīb⁹ omissis medijs: sicut ad eū appellaⁿ omissis medijs. vl̄ caplm̄ ipsū elegit et petijt a papa ꝓfirmatiōnē. nā idē nō pōt eligē ꝛ ꝓfirmare.

b Sciturus. sp ergo hoc ē exp̄imendū: ne ꝓ iure possit hoc i posterū sibi vēdicare: ut. vij. q. i. pontifices. ex̄ ō iurepa. er litteris.

c Creasse. i. ordinasse illum.

d Nec mīstro. ꝛ ita q̄libet eccl'ia hēbit sacerdotez ꝛ diaconez. alibi dr̄ q hēbit duos sacerdotes. ꝛ ij. q i. illud. ꝛ ex̄ de fi. ꝓs. ꝓposuit.

e Piscopi. q plurimo. tales eni ꝑferendi sūt alijs i ordine ꝛ in dignitate: ut lri. di. statuimus. lxxv. di. c. vlti.

f Mando. sacerdotes. tm̄ hoc videt esse officiū archidiacon: ꝛ repūtare abbates ordinādos: ꝛ abbatissaⁿ i sede ponē: ut ex̄ de offi. archid. ut nostrū. ꝛ ē ar. ad hoc. s. di. ꝓr. ostiarius. ſz hoc videtur q̄ si archidi.

Metropolitanoꝝ ꝛ epoꝝ examine ꝓmouēatur ceteri epi.

Piscopi iudicio metropolitanoꝝ ꝛ eoꝝ epoꝝ q circucirca sūt ꝓmouēatur ad ecclesiasticā dignitatē: hi videlicet qui plurimo tēpore ꝓbantur tā verbo fidei q̄ recte cōuersationis exemplo. Quum itaq̄ sine examiatōe nulli⁹ sit ordinandus: quēadmodū ꝛ quo tēpore sacerdotum ꝛ ceteroꝝ infra scriptoꝝ examinatio debeat fieri considerandum est. De his in concilio nauatensi ita legitur.

Qui ordinandi sunt feria. iiij ad examinationē conueniant.

Mando episcopus ordinationem facere dispōnit: omnes qui ad sacrum ministeriū accedere voluerint: feria. iiij. ante ipsam ordinatōnem vocandi sunt ad ciuitatē

dz examiare instituēdū: q̄ teneť ordiato ad bñficiū
pferendū .ar. liij. di. si fu⁹. ar. ℣. eť de p̄ben. eps. vl
illud ē qñ eps ordiat sine repñtatiōe: vl qñ repñtās
nō ē soluendo. g ℂ Patriā. nā ꝓpter natiuitatē
vl patriā acri⁹ vl
viti⁹ emit mancipium. ff. de edil. edic. q̄ si nolit. §. q̄ mancipiū:
b ℂ Institutionē. i. titulū.
i ℂ Inuestigēt. si nunq̄d ordinādi ita rigide sūt examinādi: q̄d videť ut eť de pur. ca. ꝓstitut⁹. ar. ℣. ff. ō edil. edic. figd vēdito: i p̄n. vbi dr q̄ ñ ita amare: si cū quodā tpamēto accipiendū ē: ut non regrať nimia pfectio: eť ō elec. cū nobis oli bec aūt potissime regrēda sūt: etas legitima: fatura sufficiēs: mozs honestas: ut eť de elec. cū i cūctis. z si nō fuerit i bis trib⁹ examinatus deponend⁹ ē: ut eť de elec. nihil ē
k ℂ Jā cōdēnati. sunt g. tales ipso iure susp̄si. i. q. i. reperiunť.
l ℂ Alias. i. si fi sūt examinati a collateralib⁹ epi vl. p. bati p testimoniū populi.
m ℂ Discopus clicoꝝ. Sz ℣. xv. q. vij. c. vlti. ibi dicit q̄ solus eps bonoz̄ dare pōt: sol⁹ auferre nō pōt. si ibi bec dicto sol⁹ nō excludit clicos suos si alios epos. ad huc signať aliud ℣ trū. lxvij. di. relig. si illud log̃ de notis clicis. regrit ergo pscns⁹ canonicoꝝ i ordinib⁹ pferēdis: ut b. tē in cāp diff. nūob⁹: ut. xv. q. vij. eps. Jtē i pferendis bñficijs: eť de bis q̄ si. a p. fine p. ca. ea nosc̄itur xcij. di. legim⁹. utē i pnlegijs pferēdis z alijs negocijs: ut extra: e. ti. quanto.

vna cū p̄sbyteris q̄ eos rep̄sentare debēt. z tūc eps a latere suo eligere dz sacerdotes z alios p̄udētes viros gnaros diuine legis exercitatos in eccl̄iastic; sactionib⁹: q̄m ordinādoꝝ vitā gen⁹ patriam etatē instōem locū vbi educati sunt: si sint bñ litterati: si instructi in lege dei añ oia diligēter inuestigēt. si fidē catholicā firmiter teneant z verbis simplicib⁹ asserere queāt. ipi aūt q̄bus cura ꝓmittitur caue re debēt: ne aut fauozis gratia aut cuiuscūq̄ muneris cupiditate illecti a ꝛo deuient vt indignū z min⁹ idoneū ad sacros grad⁹ suscipiēdos epi manib⁹ applicēt. q̄ si aliter fecerint z ille q̄ indigne accesserit ab altari remouebit: z illi q̄ donū sancti sp̄ūs vēdere conati sūt cozā deo iam cōdēnati eccl̄iastica dignitate careb̄ūt. Jgitur per tres continuos dies diligenter examinent z sic sabbato q̄ ꝓbati sūt epo rep̄sentētur. Alias aūt sine clericoꝝ videlicet cōcilio z populi testimonio nullū eps ordinare p̄sumat. Unde i cōci. char. iiij legitur.

Sine clericoꝝ cōcilio episcopus clericos non ordinet.

Episcop⁹ sine cōcilio cleri coꝝ suoꝝ clericos non ordinet: ita ut ciuiū. cōtinētia et testimoniū querat. Querit q̄d fieri debeat ō bis q̄ sine examinatione ꝓuecti sunt. De bis ita legitur in concil. martini pape.

De bis q̄ sine examinatione ordinantur z postea peccata sua cōfitentur.

Jqs p̄sbr aut diacon⁹ siñ aliq̄ examinatōne ordinati sūt: aut cū certe discuterēt̄ criminosa peccata cōfessi sūt aut post ordinatōem ab aliis detecti sūt: abiiciāt̄ ex clero. similiter vero z de vniuersō clericoꝝ ordine seruetur. nā hoc sibi q̄ ō inrep̄hēsibile est sācta catholica defēdat ecclesia.

Quod nullus sine examinatōne ordinād⁹ sit breuiter ꝓbatum est.

gd aūt ad episcopū q̄d ad vnūquenq̄ inferiorē ptineat: si fidoz̄ ispaleñ. eps in epistola ad ludifredū scribit ita dicens.

Qō epi z ceteroꝝ sit officiuz in ecclesia.

Perlectis sācitatē tue lris gaud⁹ sū: q̄ optatā salutē tuā earuz relatu ꝓgnoui. De bis aūt q̄ i ꝓsequētib⁹ ifinuař eloquii tui fmo fluduit: gras ago deo: q̄ solicitudinē officii pastoralis ipēdis: q̄liter et quō eccl̄iastica officia ordinētur p̄gris. z licet oia p̄udētie tue sint cognita: tñ q̄ affectu fr̄no me ꝓsulis: ex pte qua valeo expediā: z ō oīb⁹ eccl̄e gradib⁹ q̄d ad vnūquēq̄ ptineat eloq̄r. ad ostiariū nāq̄ p tinēt claues eccl̄e vt claudat z apiat tēplū dei: z oia q̄ sunt int⁹ extraq̄ custodiat. fideles recipiat: excōicatos z infideles excipiat. ad exōcistā ptinet exorcizmos mēoriť ftieť: man⁹q̄ sup energūmenos z cathecūmenos

n Jgs. p̄fessi. Si metu ꝓbationā aligs p̄sitet crimē: ta r br̄. p puicto. ſz si sp̄te aligs p̄sitet crimē nulla examiatione p̄cedēte fuať q̄ō legit. xv. q. viij. q admiserit. z. c. figs p̄sbr. z pomit hoc vbū abiiciať ip̄rope. vno mō exponit q̄ tū ad ordinandos: alio mō q̄tū ad ordiatos. z q̄ dicit ordinatū deiscīendū si pus fuerint crimes. stelligas de maiori crie: q̄ figs i miori crie existēs ordiari se pmiserit ñ deponit. ſz iponit ei pnia: ut. lxviij. di. c. i. lxxvij. di. p̄sbr. eť de renū. misi. §. ꝓpter crimis pscīam. q ergo tpe ordinationis sue tacet crimen suū deponit: ut. l. di. eť penitentib⁹. vl si gs sine examinatiōe p.

Di. xxv.

motus fuerit: ut. lxxviij di. g̃gs. z. lxxi. di. figs sine ēxaminatione. Sz pone q̄ i oīb⁹ sit idone⁹ q̄ ordinat⁹ ē sine examinatiōe: nūq̄d ꝓpter b⁹ solū deponend⁹ ē q̄ nō ē examinat⁹: ita videť. b dici. z hoc nō est, ꝓpter suū viciū: ſz ꝓpter viciū ordinātis: ut. lxx. di. c. i. xvi. q. vij. decernimus. ſtē q̄ñ intrauit p ostiū vñ mozs: ut rem⁹. ff. de re. di. l. vlti. alij ℣ trū dicunt. io.

o ℂ Qō inrep̄hensibile. ergo miores ordies cū examiatiōe pferēdi sūt nā z deponit q̄d a minoribus ordinib⁹: ut. xxv ij. q. i. figs eps.

a Quod null⁹. q̄d ať Jn hac di. ondit q̄d ptineat a d vnū quē q̄ ordinē. scdo ponit regulā apli: quoz epi ec fine crie. z inde nacta occasione poſt varias significatiōes b⁹ nois crimē z ondit q̄ō fit mortale:

b Q q̄ō veniale.

Perlecta ꝓgnita. nō q̄ ꝛē possū⁹ ea q̄ st nob

c ℂ Jnfideles. ℣. i. de p. di. i. eps

d ℂ Benedictiōes. i. bñdicamus.

e ℂ Laudes. i. alleluia. vl illō tps vicit tc.

f ℂ Sacrificiū .i. offertoriū. g ℂ Lectiones. legēdas in matutinis.

b ℂ Predicare. i. lēgere: me fit ℣. xvi. q. i. adijcimus.

i ℂ Et aplm. i. epistolam cū deest subdiaconus.

k ¶ Precū. dicēdi letanias. l ¶ Et recitatio. ordinādo⁹ z baptizando⁹ z mortuo⁹ z excōicato⁹. ij. q. i. legum.

m ¶ Premonet. cū dicit humiliate vos cc. n ¶ Clamare kyrieleison in rogationib⁹.

o ¶ Pace. cū dicit dñs vobiscū vl pax vobiscū sm ꝓsuetudinē alteri⁹ loci.

p ¶ Annūciat. festiuitates.

q ¶ Chrismatis. Alia plura. ipe ctant ad epm: ut lxvij. di. ¶uis.

r ¶ Et sacrificij. portandi ad altare cc.

s ¶ Et iurgia. hic videt q archidiacon hñt ordinariā iurisdictionē: et q possint instituere clericos z suspendere vl ercōicare. c. lxvij. dis. si in plebib⁹. z ex de penis li. z ex de excess. pla. ad hoc. z de offi. dele. sup eo. z de ꝑbē. referēte. z ex de instit. cū venisset. ar. ꝯ. xvi. q. vij. nullus. z ex de offi. archi. c. vlti. ite vicari⁹ est epi: ut. j. e c. i. z ex de offi. archi. c. i. ergo hz delegatā iurisdictionē nō ordinariā. Ad hoc dico q archi. hz ordinariā iurisdictionē z qō legit ex de offi. ar. c. iuj. intelligo cū archidiacon⁹ extendebat manus ad ea q̄ sibi nō ꝓpere bant et officio misi ꝓsuetudo sit ꝓscripta vl generalis alia ecclia il lius dioces. nec ob. qō dr esse vicari⁹ epi q̄ nihilomin⁹ ē ordinari⁹ inder. nā z vicari⁹ alicui⁹ ecclie ppetu⁹ dr z ordinari⁹: ut ex de ꝑben. de monachis. sic video q vicari⁹ iudicis ordinariā hz potestatē. qō ex eo pz q̄ infra ponit decretum de alienādis reb⁹ minor: ut. C. de offi. ei⁹ q vi. in. gerit. l. ij. ſz hoc nō posset facē si hr et delegatā iurisdictionē: ut ff. de offi. ei⁹ cui mā. est iurisdictio. l. ij. videt tñ ex hoc q habeat delegatā iurisdictionem: q̄ appellat ab ipso ad archiepm: ut ex de ꝑben. referēte. ſz si hr et ordinariā iurisdictionē gradati fieret appellatio: ut. ij. q. vi. anteriō⁹. Ite alia rōne videt hoc: q̄ tñ de humilionib⁹ negocijs cognoscit: ut hic dicit. ergo ē pedaneus iudex: ut. C. de pedaneis iudicib⁹. l. vlti. ſz pedanei iudices delegati sunt: ut. C. de peda. iudi. l. pſt. Ite q̄ eps hoc officiū delegat alijs: ut. x. q. i epm. ſz illud intelligas de illo iure visitandi: qō epo cōperit. ℣. dicit ipsū b fe ordinariā ſz tñ eā nō pōt exercē sine aucte epi: sicut metropolitanus ius hz ꝓlecrādi epm: illud ius tñ nō pōt exercē sine alijs epis. lxiij. di. c. i. ioannes. Alibi videt q solus epus in ciuitate sua debeat eē iudex ordinari⁹: ut. vij. q. i. in apib⁹. misi secus sit iā de ꝓsuetudine ꝓscripta: ut ex de ꝓscrip. ℴ quarta. z. c. audi tis. z mel. ⁹ de of. archi. c. vlti. qō ē bono. j. b.

t ¶ Pro reparandis. Alibi dicitur q̄ hoc ad ꝓpositū spectet: ut. lxx di. sancto⁹. ſz ibi nomen prepositi large sumitur: ut ex de ℣bo. sign. ¶uis.

exorcizādo ponere. ¶ Ad accolitū ptinet ꝓparatio luminariō⁹ in sacrario ipe cereuz portat: ipe ſuggesta ꝓ eucharistia subdiaconibus ꝓparat.

¶ Ad psalmistā ptinet officium canendi s. dicere benedictiones laudes sacrificiū rñsoria z qcqd pertinet ad canēdi peritiā. ¶ Ad lectorē ptinet lectiones ꝓnūciare et ea que ꝓphete ꝓnūcianerūt populus ꝑdicare. ¶ Ad subdiaconū ptinet calicē z patenam ad altare christi deferre z leuitis tradere eisq̄ ministrare vceolū quoq̄ z aquā manile z manutergiū tenere: epo prebyteris z leuitis ꝓ lauandis ante altare manib⁹ aquā ꝑbere. ¶ Ad diaconū ptinet assistere sacerdotib⁹ z ministrare in oibus que aguntur in sacramētis christi in baptismo siue in chrismate z patena z calice. oblatōnes quoq̄ inferre z disponere in altari. cōponere etiā mēsam dñi atq̄ vestire crucē ferre z ꝑdicare enāgelium z apostolū ad populū. nā sicut lectorib⁹ vel⁹ testamētuz ita diaconib⁹ nonū ꝑdicare ꝓceptū ē. ad ipm quoq̄ ptinet officiū pcū z recitatio nominū ipe pmonet aures hre ad deū ipe hortat clamare: ipe donat pacē z ipe annunciet. ¶ Ad presbyterū ptinet sacrificium corpis z sanguis dñi i altario dei cōficere: orones dicere z bñdicē dona dei. ¶ Ad epm ptinet basilicaz ꝓsecratio unctio altaris z cōsecratio chrismatis. ipe ꝑdicta officia z ordines ecclesiasticos distribuit: ipe sacras virgines bñdictū: z dū ꝑcesserit vnusq̄sq̄ in singulis ordinibus: isse tñ est prior ordinator in cūctis. ¶ Hi sunt ordines z ministeria clericorum

que tñ aucte pōtifica lit in archidiaconi cura primicerij et thesaurarij solicitudine diuidūtur. ¶ Archidiacon⁹. n. imperat subdiaconib⁹ z leuitis: ad quē ista ptinēt misteria ordiatio vestiēdi altaris a leuitz cura incensi z sacrificij necia solicitudo: qs leuita z ad populū euāgeliū: qs preces dicat seu respōsoria in dominicz die b⁹ aut solēnitatib⁹ decantet. Solicitudo quoq̄ parochiarū z ordinatio z iurgia ad eius dem ptinet curā. ꝓ repandis diocesani⁹ basilicis ipe ſuggerit sacerdoti. ipe ingrit pochias cū iussione epi: z ornamēta z res basilicaz vel parochiarū gesta z libertatū ecclesiasticarū epo idē refert. collecta pecunia de cōmunione ipe accipit. z epo defert: z clericz ptes ꝓpias ipe distribuit. ab archidiacono nūciat epo excessus diaconoz. ipe denūciat sacerdoti i sacrario ieiunioꝝ dies atq̄ solēnitatum: z ab ipo publice i ecclesia ꝑdicant q̄ño archidiacon⁹ absens ē vicē eius diacon⁹ sequēs adiplet. ¶ Archipresbyter ño se esse sub archidiacono: eius q̄ ꝑceptis sicut epi sui sciat se obedire. z quod specialit ad eius ministeriū pertinz: super omnes presbyteros in ordine positos curā agere z assidue in ecclesia stare: z quādo epi sui absentia contigerit ipe vice ei⁹ missarū solēnia celebret z collectas dicat vel cui ipse iniunxerit. ¶ Ad primiceriū ptinent accoliti exorcistę psalmiste atq̄ lectores: signuz quoq̄ dandū ꝓ officio clericorū ꝓ vite honestate z officiuz cātandi z peragendi solicite lectiones psalmum laudes i ñsoria qs clericoz dicē debeat

u ¶ Sacerdoti.i.epo. x ¶ Cū iussione.gnāli.
y ¶ Basilicarū.i.ruraliū: q̄ eas q̄ fuit i vbe custodit pmiceri⁹. z ¶ De cōmunione.i. de oblationib⁹.
a ¶ Diaconus. cū ergo possit vices suas delegare ergo ē ordinari⁹ ut.C.de iudi.a iudice.

a Archipsbyt. in q̄busdam ecclesijs vocatur iste decanus: ut l.di.in capite.sed ille est archipsbyter ruralis.
b ¶ Collectas.orationes.
c ¶ Signū.i.pulsatio campanaꝝ.
d ¶ Modus.i.cū organo vl sine eo
e ¶ In vbe. ꝯ archidiacon⁹ extra vbē: ut.ē.e. dictum est.
f ¶ Clericos. ciuitatenses.
g ¶ Basilicanos. i.custodes basilicarum.
b ¶ Et matriculā facier scribi. q̄ libet canonicus legere debeat.
i ¶ Aut lege.i. ordine.z ē ar. litteraturā eq̄pollere dignitati.
k ¶ Ordinatio.i. ut ordiet illa que sūt necessaria ad basilicā.s. claues candelas.

a Audire. oꝝ. subditos
b ¶ Monita.i. cōuersationē.
c ¶ Disciplinę.i. regulā viuēdi: ut ri.q.i. sicut.
d Nū. in sinistro humero. Et hoc ꝛō ut oñdat q̄ dꝫ trāsire ꝺ leua ad dextrā: ut de tpalib⁹ ad spūalia: z hoc oñdit cū circūcisle cuī postea ꝟsus dextrā. e ¶ Hūc aūc. Ab hoc loco vsq̄ ad.xlix.di. assignat.xiij. capla aplice regule q̄ in locis suis distinguem⁹. z pingit hic tractatus vsq̄ ad.xij.cām assignādo q̄les i quolibet ordine et

Ordo quoq̄ z modus canendi in choro ꝓ solēnitate z tēpore. Ordinatio quoq̄ ꝓ luminarib⁹ deportādis. sigd eti am necessariū fuerit ꝓ reparatione basilicarū que sunt in vbe ipse denunciat sacerdoti epistolas episcopi ꝓ dieb⁹ ieiunioꝝ paschalis ꝓ oblationes ipse dirigat: clericos q̄s deliquere cognoscit ipe distringat: quos vero emendare nō valet: eoꝝ excessus ad agnitionē ep̄ scopi deferat: basilicanos ipe constituat: z matriculā ipse disponat. Quādo āt pānicerius absens ē: ea que dicta sūt ipse exquirat qui ei aut lege est ꝓximus aut eruditione. Ad thesaurariū pertinent ostiarij basilicaꝝ ordinatio incensi ꝓparatio cura chrismatis cōficiendi cura baptisterij ordinandi ꝓparatio luminarioꝝ in sacrario z sacrificijs. Ex hac epistola liquet quid cuiusq̄ officii sit. ¶ Est etiā alia distinctio epoꝝ presbyteroꝝ diaconoꝝ quā fecit clemens in epistola sua ita dicens.

Quid ab episcopis q̄d a presbyteris quid a diaconib⁹ audire oporteat.

Audire ēpm attentius oꝛ: z ab ipo susc̄ipere doctrinā fidei. Monita autem vite a presbyteris iquirere: a diaconibus ꝟo ordinē discipline.

¶ Sacerdos quoq̄ vtrūq̄ humerū ornario ambit diacon⁹ ꝟo sinistꝝ tm̄ ut ad ministeriū expeditius discurrat. Unde in toletano con.c.ii.

Quare leuita vnū tm̄ humeꝝ ambit orario.

Unū ornariū oꝝ lenitā gestare in sinistro humero ꝓpter quod ornat.i. predicat. dexteram autem partē oꝝ habere liberā vt expedit⁹ ad ministeriū sacerdotale recurrat. Nunc aūt ꝓ singulos grad⁹ ordine recurrētes: q̄ ex quib⁹ ordinib⁹ i quē gradū coscēdere possint: q̄ꝝ lapsum valeāt reparari vel q̄ nō: q̄bus culpis a ꝓprio gradu mereātur deici. quo accusante q̄bus testificantib⁹ possint cōuinci: cui⁹ sententia sint absoluendi vel dānandi breuiter cōsideremus. Ac primum a pontificali gradu incipientes qualē oporteat eū esse q̄ in episcopū ē ordinandus diligēter inuestigemus apostoli regulā secuti quā in huiusmodi re thymotheo z tito scribit dicens: oꝝ episcopū, inr̄ prehēsibilē esse. i. nō obnoxiū reprehensioni. hoc ad thymotheū ad titū aūt oꝝ ēpm sine crimine esse. q̄ ut hiero. scribit ad oceanū idē ē. Nomine aūt crimīs q̄libet peccatū intelligitur. vnde in eadem epistola hiero. dicit: res contra naturā pene est vt sine peccato aliq̄s sit. sed talis eligatur cuius cōpatione ceteri grex dicātur: In epistola vero ad titum. crimen vocatur criminale peccatum vel criminalis infamia. vñ ibi legitur: crimen est quere la. i. peccatum accusatione z damnatione dignū. quod aūt sine crimine iubetur esse q̄ in episcopum eligitur non añ baptismā sed post baptismum intelligendum est. vt a tempore

er quo z in quē debeat ꝓmoueri. q lapsi valeāt reparari z q nō z sub quo iudice quilibet accuset. siqua aūt alia inꝑponit incidentia sūt: ut in.vi.vii.vuj.ix.z.x.cā. Cōtinua hactenus oñdimus q̄les sint ꝓmouēdi: z q̄liter sint examinandi: nūc autē ꝛc.

f ¶ Breuit. i. vsq̄ ad.xij. causam.
g ¶ Regulam. Nec sūt. xiij. capla q. ꝓsequi: oportet ēpm esse sine crimine vn⁹ ꝓuidi virū nō violentū ꝓudentē ornatū hospitalē pudicū docrē nō ꝑcussorē nō lucrosū nō cupidū domui suę bñ ꝓpositū nō neophitum.
b ¶ Ad thymotheū. scribit.
i ¶ Note aūt. Gratian⁹ volens exponere auctē apli: dꝫ ēpm eē sine crimine assignat hic plures significationes hui⁹ nois crimē. Et ꝛ hic q̄dam. v. significationes assignēt: ego nō assignabo nisi quatuor. dꝫ eni q̄q̄ crimē oē delictum siue mortale siue venale siue er deliberatione ꝓcedat siue ex ignorantia. sm̄ q̄d dꝫ nemo sine crimine vīuit. z hanc significationē minuit ibi: nomine aūt crimis. q̄q̄ dꝫ crimē infamia ꝓcedens ex crimie ꝓut ibi sumit⁹ in epla ꝟo ad titū q̄q̄ dicit crimē solū id q̄d er deliberatione ꝓcedit. siue sit mortale siue veniale ꝓut ibi sumitur crimins appellatio ꝛc. q̄rto mō dicit crimē solū id q̄d ē dignū ꝟpositioē: ꝓut ibi sumit: alīs ea demū. io. Deinde exemplificat q̄d crimē sit mortale q̄d venale: oñdens q̄ mortalia deleāt ꝑ pniam: venalia i purgatorio: hic videas q̄liter diri in capib⁹. b.
k ¶ Crimins. i. ꝓcedēti auctoritate.
i ¶ Uñ in eadē epla. sic ꝓtinua. ꝛ q̄libet delictū dicat crimē: nō tñ ita accipit i ꝓcedenti auctē q⁹ fin hoc fere nullus esset idoneus ꝛc.
m ¶ Pene. j. de pe. di. iiic. vlti. n ¶ Pene. Dicit ꝓpter beatā ꝟginē z scōs ioannē q fuerūt sanctificati vtero: vel

est pbilesophicū tempamentū. o ¶ Sret. sic. i. q. i. vilissimus. lxi. di. ūn sacerdotib⁹. p ¶ Uel, p id est:

q ¶ Crimīs appellatio late. ſz lati⁹. ſ. ubi nose aūt. hic enīz solū mortale ⁊ veniale qđ ex deliberatione, pcedit.

r ¶ Ex ignorantia. ſ. venialia peccata.

s ¶ Quia facile. Quia ēt laico possum⁹ ea ꝓfiteri q̄uis habeaſ copia sacerdotis. ſz mortalia nō ꝓfitebimur nisi sacerdoti dūmō possit dari eius copia: alſs laico possumus ea ꝓfiteri: ut ō pe. di. i. quē penitet. ⁊ diſ. vi. g vult. vl tō dicit facile: q: p oratione dūica⁊ vl p elemosynā vl p modicū ieiunū ⁊ p aſpsionē aque bñdicte: ut de pe. di. iij. ō quotidianis ⁊ di. vi. q̄ vult. ⁊ de ꝓse. di. iij. a quam.

t ¶ Hinc etiā. Respicit ad id qđ dixit si ex deliberatione. io.

u ¶ Crimīale. i. cui⁹ assiduitas ⁊ ꝓtempt⁹ vitandi veniale nō fiat mortale. non enī videt q̄ id qđ ē veniale posset fieri mortale: nisi velis dicere q̄ veniale ⁊ mortale ñ sint spēs peccati ſz accidētia. vñ ficut mortale fit veniale recepta pnia: de pe. di. i. serpēs sic ecōuerſo fit veniale mortale. aliī dicūt q̄ tm̄ ipse ꝓceptus venialiū ē mortale peccatū. ⁊ fm hoc exponit: fit mortale. i. tibi p ꝓceptū fit mortale: sicut ibi exponit: accedat vbū ad elemētū ⁊ fit sacramentum.

a ¶ Sup hoc. i. sup fidē. i. posteq̄ fidē qs suscepit. i. ſz qs p⁹ fidē sūp tā venialit peccauerit nihilomin⁹ saluus erit.

b ¶ Ligna. Per hoc innuit tria gnā venialiū. ligna vocat grauiora venialia fenū minora: stipulā mīma. ligna enim diuti⁹ sūt i igne q̄ fenū ⁊ fenū diuti⁹ q̄ stipula.

c ¶ Non capitalia. Hac aūcte dicūt qđā q̄ nullus p mortali pctō puniꝛ videlz baptismatis nulli⁹ cris cōscia mentē ei⁹ remordeat. vñ hiero. scribit in eadē epla ad titū: Criminis appellatio alias late pz ꝓplectēs oē peccatū qđ ex ōliberatōe ꝓcessit vñ beda sup epl̄az iacobi: peccata q̄ ex ignorātia l' infirmitate hūana ꝓmittunt. dicit et p̄cipit alternatī ꝓfiteri: qz facile dimittunt: q̄cūq; vero sūt ex ōliberatōe nō nisi p penitētiā. Hic etiā aug⁹ ait: nullum peccatū ē adeo veniale qđ nō fiat criale dū placz. Alias ea demū significat q̄ semel ꝓmissa ad dānatōez sufficiūt. mīta eiz ex deliberatōe, pcedūt: q̄ nisi sepi⁹ reiterata ⁊ ī ꝓsuetudinē fuerit deducta q̄uis grauēt p⁹ mortē nō tm̄ eternaliter pdūt: qz si qđā rōe crimia appellent: tm̄ mortifera ⁊ capitalia nō sunt. vñ aug⁹. in omel. de igne purgatorio exponēs verba apostoli ait: Sigs sup hoc fundamētū edificauerit ligna fenū stipulā ⁊c. multi sūt g lectionē istā male intelligētes falsa ſ. curitate decipiunt dū credūt q̄ si super fundamētū christi capitalia crimina edificāt: peccata ipsa p ignē trāsitoriū possint purgari: ⁊ ipi postea ad vitā ꝑpetuā puenire. Intellectus iste fratres charissimi corrigēdus est: qz ipsi se seducūt g sibi sic blādiūtur illo enī trāsitorio igne de quo dicit apostol⁹: ipse salu⁹ erit: sic tamē quasi per ignē nō capitalia ſz minuta peccata purgant. de gbus etsi non oia vel aliqua cōmemorāda sūt: ne aliquis inaniter excusare conetur: ⁊ dicat se nescire que sunt minuta peccata ⁊ que crimialia. ⁊ q̄uis apostol⁹ plura capitalia cōmemorauerit nos, tm̄ ne desperationē facere videtur igne purgatorio ſz tm̄, p venialī. alij dicunt q̄ si aligs cepit penitere, p mortali ⁊ nō pficit hic pnia: pficiet eā in purgatorio. ſz si hic ñ ē ptrit⁹ ō mortali nō purgabit, p illo i purgatorio: sic vī aug⁹. hic vel le ō de. di. i. si peccatū. ⁊ de pe. di. i. si. c. vltimo.

d ¶ Nō oia. ſ. que sint mortalia que venialia.

e ¶ Uel, p saltem.

f ¶ Ebrietas. que q̄nq; ē mētis obliuio. ⁊ hec ē pēa ⁊ nō ē aliqđ peccatū: ut. xv. q. i. sane. q̄nq; dicit studiū ad inebriandū se. ⁊ hoc ē mortale peccatuz: ut xxxv. diſ. añ oia. ex de vi. ⁊ ho. cli. a crapula. q̄nq; dī frequēs⁹ actibedi: ⁊ illud est veniale.

g ¶ Plus accipit casu ñ ex ꝓceptu: ⁊ nō ad ingurgitationē. alſs esset mortale peccatū ut. iiij. di. deniq;.

h ¶ Plus tacet: In ꝓlatis ē taciturnitas mortale peccatū: ut. xlvij. di. sit rector. xl. di: si papa⁊ alijs est veniale.

i ¶ Ieiunantib⁹. Sz nōne ꝓmedē añ horā ꝓmeden di ē mortale peccatū: ut de ꝓ. di. iij. c. i. de ꝓ. di. v. q̄nq; modis. ſz nō itelligas de ieiunijs statutis: ſz ō illis q̄ glibz, p sua volūtate fuat. lxxvi. di. vtinam.

k ¶ Tardi⁹. Sic peccatū ē aliqđ tardi⁹ dare. xiij. q. ij. g oblatiōes. xvi. q. i. decime.

l ¶ Excepto. ar. ꝑ. H. g dicit q̄ vir nō pōt cognoscē vroꝛē gn venialit peccet: ut dixi. ſ.

di.xiij.neruj: m di debiti. n ¶Neglexerit.hoc ē ī plato mortale: ut.xc.di.pcipim⁹. o ¶Seruū. Jn hoc casu suus audit agēs ꝯ dñm suū: ⁊ dñs talis cogit eū vendē: ut.ff. de bis q sut vl alieni iuris sūt .l.ij.§.dñoꝝ. filiꝰ maritꝰ vroꝛē tenetur moderate castigare: ut.vij.q.i.sicut ī fi. nisi sit clicꝰ q eā durius pōt castigare: ut xxviij.q.ij.placuit p ¶Adulari. xcij. q.ij.primū ꝯ.⁊.xi q.iii.nemo pitoꝛ ⁊.xlvi.dis.clicꝰ g. So.trib⁹ modis adulat gs: vel attribuendo alicui hōi bonū qō nō bz vl nimiū extollēdo bonū qō bz vtrūq; istoꝝ ē veniale: vel appꝛobādo malū qō bz istud est mortale xi.q.iij.ne illis.

q ¶Uel sū ptuosa xli.di.nō cogant

r ¶Juram⁹. itelige cū gs iocando iurat. nā ꝑ remerario iuramēto bñ peccat aliqs mortaliter: tz nō tāta pna ī ponat ei sicut si solemnē ⁊ ex discretōe iurasset: ut.xxij. q.iij.g sacꝛo. idem dico ī iuramēto ꝑmetū extorto: ut ex ō iureurā. verum.

a ¶Ualis. hic. hoc verū ē ō sūme bonis vel sūme mal. nā qdā sūme bom qdam sūme mali.

b ¶Jn iudicio: ut xiij.q.ij.tps.io.

c ¶Culpis. ſ. venialib⁹. d ¶Credend⁹ ē. hoc vult dicē ꝙ quedā culpe tollunt ꝑ ignē purgatoꝛij ante diē iudicij. e ¶Blasphemias. Qui peccat ꝑ ipoꝛxxiij.di.g eps. g peccat ꝑ ignoꝛantiā dr peccare ī fi liū: qꝛ filio attribuit scia. xxxviij.di.fi iurta. ſz g ex cō tēptu peccat dr peccare ī spm sanctū: ut ille q. ē obstinatus ī pctō. ⁊ illud dicit irremissibile. i. nō ita de facili remittit sicut ꝓcedentia: de pe.di.i.§.vlti.

f ¶Negat. ar. qō de vno negat de alio ꝓcedit: ut.xv.q.iij. de crie. ff. de iudi. cū ꝓtoꝛ. sic qō de vno ꝓcedit de alio negat: ut.xlv. di. discipli. i.q.i. ꝑ isai. i. xxxiij.q.v. g sitit. ar. ꝯ.C. de na. liberis. auc. item figs. vbi lz vnū noīer: tñ extēdit ad alios: sic. lx .di. miramur. ar. ff. de custo. re. siquis.

g ¶Sine culpa. Siliter militia, mercatio, ꝓcuratio, siue ministratio aliq̄ vir sine pctō fit: u de pe.di.v. falsas. ⁊.c. q̄litas

b ¶Rimū. Ex hoc capitulo tres oriūt opiniões. dicit .b. ꝙ q semel peccauit ñ pōt ā mō. ꝓmoueri vl aliquos act⁹ legitimos exercē: ut hic ⁊.xlviij.di. qm̄.⁊.i.q vij. figs oēm. ⁊.l.di. illd ⁊.vi.q.i.g crimē. ⁊.viij. q.i. ī scripturis ī fi. ⁊ ex ō eta. ⁊ q̄li. ex tue. ⁊ ar. ꝑ eis. ff. ō edil. edic. qd fit fugitiuus. i. gz fur. n. nō purgat vicīū furti lz rē restituat. ff. de fur. g ea mēte: nec raptoꝛ, vicīū rapine. ff. de vi bo. rap. l. pſt. alij dicunt ꝙ pⁿ qlibet mortale acta pnia pōt gs ꝓmoueri nisi fit crimē enorme: ut lxxxi. di. apls. ⁊ ē ar. ad hoc. l. di. ferrū. ff. ō edi. edic. qō ita sanatū ē: qz ratus nr̄i tpis ⁊c. ut. xxxiij. di. fraternitatis. ⁊ dicūt ꝙ ille canon corrigit alios q de rigoꝛe loquunt. Tertij dicunt ꝙ ꝯtū cunq; fit graue delictū dūmodo sit occultū pⁿ pniam ñ ipedit ꝓmouendū: ut. l. di. ō bis ego credo ꝙ siue sit occultū siue manifestū dūmodo sit enorme impedit ꝓmouendū licz ege

De eodem Palea

Qui in aliud seculum diffulit fructum conuersionis: prius purgabitur igne purgationis. hic ignis etsi non sit eternus: miro tamē modo grauis est. superat enim omnem penam quam vnq̄ passus est aliquis in hac vita vel pati potest. Ilas autem ea tantum delicta significat: quoꝝ est perpetua infamia. vnde illud hieronymi: primum itaq; sine crimine ⁊ cetera. Unde hieronymus scribit in eadem epistola ad titum.

A die baptismi sine crimine debet inueniri qui in episcopum est ordinandus.

Primum itaq; sine crimine iubetur esse episcopus: ꝙ alio verbo ad thymotheum ir reprehensibilem nominatum puto: non ꝙ eo tantum tempoꝛe quo ordinandus est fit sine vllo crimine ⁊ preteritas maculas noua conuersatione diluit. sed ꝙ ex eo tēpoꝛe quo in christum renatus est: nulla peccati conscientia moꝛdeatur. quomodo enim potest preses ecclesie auferre malum de medio eius qui in delictum simile corruit? aut qua libertate peccantem corripere potest: cum tacitus ipse sibi respondeat eadem se admisisse que corripit? Ecce q ordinādus ē in episcopum non solum tempoꝛe sue ordinatōis

nē. ꝙ occulto crie nēo repellit ꝑ pⁿ pniam nisi ī homicidio: ut dic̄ noua decretal ex ō tēp. oꝛ. c. vlt. q̄ declarat hoc totū. b.

i ¶Preses. i. eps. k ¶Corripe. Nota ꝙ ⁊ ōt gs accusari de peccato de quo penituit. xxxiij. q.ij. admonere.

l ¶Respondeat. fic. j. di. ꝓri. vna tantū. ⁊. xlij. di. §. i. ⁊. lxi. di. in sacerdotibus. §. i.

m Equit̃. In hac.xxvi.di.exequit̃. ſm p̃ceptuꝫ aplice regule: oꝫ ep̃m esse vni⁹ vxoris virum: qd̃ negatiue exponit̃ i.nõ pluriũ. tñ in casu necessitatis bigam⁹ ꝓmouet̃ vsq; ad subdiaconatũ: ut.xxxiiij.di.lector. Assignãtur aũt q̃tuor rõnes q̃re bigam⁹ nõ possit ꝓmoueri. vna ꝓpter defectũ sacramẽti: qꝛ nõ ẽ ibi sacramẽtũ vnitatis cũ carnẽ suã diuiserit: ut.j.e.

Di.xxvi.

acutius. itẽ ꝓpter prõgatiuã ordinuꝫ: ut.j.e. vno. itẽ ꝓpter signũ incõtinẽtie ex eo q̃ d̃ vna trãsiuit ad aliã: ut.lxxxij dis. ꝓposuisti. itẽ ex eo q̃ nõ hꝫ frontẽ hortãdi viduitatẽ: ut.j.e. vna ꝛc̃

n Vnius.i.nõ pluriũ sic ex̃ de testi.lꝫ. et sic v̄ba affirmatiua exponunt̃ negatiue: ut.i.q.i.iudices.xxiij.q.iiij. si ea.

o ¶ Post baptismũ. Nõ dicit verꝫ: qꝛ mr̃imoniũ nõ soluit̃ i baptismo: ut j.c.deide. ꝛ male sentit hic hieronym⁹: vñ aug⁹ eũ corrigit in ꝓri.c.

p ¶ Nouo. Sub eo mõ loquẽdi ſu⁹ p⁹ manumissionẽ dr̃ nou⁹ hõ: ut.ff. de admi.le.ſu⁹ legat⁹. ꝛ alia lex dicit q̃ p⁹ manumissionẽ ali⁹ itelligit̃ ut.ff.d̃ sol̃.q̃ res.§.areã

q Acuti⁹. de sacr̃o.sẽsus ẽ: bigam⁹ ñ repellit̃ qꝛ peccauit ſꝫ ꝓpt̃ sacr̃i defectũ q̃ ẽ in eo: ex̃ de biga.a nobis.ꝛ.c nup. Et nõ q̃ in mr̃imonio duplex designat̃ sacramentũ. ꝯiũctio aĩorũ p v̄ba de p̃nti designat ꝯiũctionẽ fidelis aĩe ad xp̃m: ſꝫ cõmixtio carnis designat ꝯiũctionẽ xp̃i ꝛ eccl̃ie: ut ex̃ de biga.d̃bitũ. itẽ designatur ibi vnio deitatis cũ hũanitate: ut de ꝯ.di.ij in xp̃o. ꝛ illã d̃signat cõiũctio corporꝫ. r ¶ Cõsecrari. Queri ꝯsueuit cũ ꝯsecratio ep̃i maior sit ꝛ dignior q̃ v̄ginũ: q̃re possit ꝯsecrari in ep̃ꝫ q̃ ñ solũ vxorẽ hꝫ ſꝫ ẽt p⁹ mortuã vxorẽ hũit ꝯcubinã: ut xxxiij.di.habuisse.ꝛ.xxxiiij.di.c.fraternitatis. ꝛ siq̃ fuerit corrupta vl̃ añ baptismũ vel postea ñ possit int̃ sacras v̄gines ꝯsecrari: ut.xx.q.i.iuuẽculas. R̃. sacra v̄go significat eccl̃aꝫ triũphantẽ: vbi ñ ẽ macula neq; ruga.xxi.di.q̃uis. ſꝫ ep̃us

sed etiam omni tempore post baptisma a crimine immunis debet esse.

Equitur in vtraq; epistola vnius vxoris virũ p⁹ baptisma videlicet nõ añ baptismũ. Vñ hieronym⁹ scribit ad oceanum.

Post baptismum debet eẽ monogamus qui est in episcopuꝫ ordinandus.

Vnius vxoris virum.i.monogamum post baptismuꝫ si enim ꝛ ante cõiugem habuerit que obierit: nõ imputetur ei: cui ꝓrsus nouo homini nec stupra nec alia que ante fuerunt iam obsunt. Augustin⁹ vero econtra testatur scribẽs in epistola ad titum.

Qui ante baptismũ habuerit vnam ꝛ post baptismum aliam ordinãd⁹ est.

Acutius intelligũt qui nec eum qui cathecuminus vl̃ paganus habuerit vnam ante baptismum ꝛ post baptismum habuit alteram ordinandũ cẽsuerunt: qꝛ de sacramento agitur non de peccato ꝓpter sãctitatem sacramenti. sicut si femina cathecumina viciata est nõ potest post baptisma inter dei virgines cõsecrari: ita nõ absurde visum est bigamum non peccasse sed normam sacramenti amisisse: non ad vite meritum sed ad ordinatõis signaculum. vnius vxoris vir episcopus significat ex omnibus gentibus vnitatem vni viro christo subditam: sicut duob⁹ dominis seruire. sic ab vno domino apostatare: atq; i alterius superstitionem ire non licet. Item innocentius rupho ꝛ eusebio ꝛ ceteris epipis macedonibus.

In baptismate culpa dimittitur nõ lex coniugij aboletur

Deinde opponitur non dici oportere bigamum euꝫ qui cathecuminus habuerit: ꝛ amiserit vxorem: si post baptismum fuerit aliam sortitus eamq; primam videri que nouo homini copulata sit: qꝛ illud coniugium per baptismi sacramentum cum ceteris criminibus sit ablatum. quod de vna vtiq; dicitur. certe si tres habuerit in veteri positus homine vxores: erit ei que post baptismum quarta est: sic iter pretantibus prima: virginis eque nomen accipiet: q̃ quarto loco ducta ẽ. quis oro istd̃ non videat contra apostoli eẽ preceptum: qui ait vnius vxoris virum oportere fieri sacerdotem? Sed obijcitur q̃ i baptismo totum quicquid in veteri homine gestum est sit solutum: dicite mihi vt cum pace vestra loquar: an crimina tantum dimittuntur in baptismo: an ꝛ illa que scd̃m dei precepta ac dei instituta complẽtur? vxorem ducere crimen ẽ: an non est crimen? si crimen ẽ ergo vt cum prefata venia dixerim erit auctor in culpa: qui ut crimina committerentur in paradiso precepit: cum ipse eos benedixit. si vero non est crimen: quia quod deus instituit: nefas est crimẽ appellari

eccl̃iaꝫ militantẽ vbi sũt boni ꝛ mali.xxx.di.qm̃.xi.q iij.audi. s ¶ Significat. ꝛ ita ipse ep̃s ẽ sacr̃m sic aq̃ ipsa.i.q.i.detrahe.v̄.qd ẽ aq̃ nisi aq̃. t ¶ Vni viro.i.deo ꝛ ñ diabolo: ꝛ sic bñ aptat̃ sequẽs lr̃a.

a Deinde cũ ceteris. ĩpropriè ponit̃ hec dictio cetis: ut ibi: ꝛ cũ eo alij duo latrones. sic.lvi.di. cenomanẽsẽ.xxxiiij.di.siqs viduã viij.q.iij.artald⁹. vñ lꝫ sic inueniat̃ scriptũ i aliq⁹ instr̃o: hec eccl̃a cũ cetis capell̃ p h⁹. ñ ꝓbat̃ eccl̃aꝫ istã esse capellam.

b ¶ Eq̃.i.fili rõne

c ¶ Sꝫ obijcit̃.i. nũc obijcit ꝯ secundã opinionẽ.

d ¶ Quid d̃ taliũ. hic obijcit ꝯ tertiã opinionẽ.

e ¶ Vl̃ nãles. Qui dicũt̃ legitimi: q̃ nãles: q̃ spurij habes.xxxij.q.iiij.liberi.ff.de sta.ho. .l.vulgo.

f ¶ Sortiunt̃. vxores ꝛ viros.

g ¶ Kñsũ. nõ int̃ptandas eẽ locutiones ſm p̃sonas q̃ loquũt̃ qd vl̃ q̃bus loquunt̃: ut hic.ꝛ.i.q.vij. dicit. ꝛ ex̃ de ma. ꝛ obe. solite. ꝛ q̃ p̃sona loquẽs cõphendit̃ in gnãli ſmone: ar. ff. de pig.paulus.§.vl. ar.ꝯ.ff.locati que insulã.§.vlti. vbi etiã familia non excipit̃ in generali sermone.

h ¶ Auctoritate. Quod enim rõne ꝓbari nõ potest extirpanduꝫ est: ut.lxviij.di.corep̃i. i ¶ Lex p̃cipit.xxiij.q.iiij.q peccat.nõ peccat legis auctoritate ꝛc̃.

k ¶ Destinatos.qd de h⁹ iuris sit hẽs.xxiij.q.v.reos

l ¶ Cõcessũ.q.d.eadẽ cã nõ opat̃ ꝯrios effectus: sic lvij.di.siqs in egritudĩe. sicut eadẽ solo ñ parit liberationẽ ꝛ repetitionẽ: ut.ff.de sol̃.q̃ hominẽ.§.vlti. ex̃ de bap.maiores.ar.ꝯ.ff.rẽ ra.ha.l.ij.§.vlti.

¶ Inter peccata. videl q infamia contracta ante baptismū nō tollitur p baptismū: z ita qui ante baptismū fuit infamis postea nō pōt promoueri: ut.xlvij. di. qm̄.z.i.q.i. vij. figs omnē. hoc non credo: lz dicō infamiā z irregularitatē er. ppio delicto. puenientē tolli in baptismo: q: dona baptismi sunt sine oi penitentia z satisfactione: ut de p. di. iij. sanctum. Si enim peccatū nō deleret quantum ad infamiaz: adhuc post baptismū obesset. qō negat ambrosius j. e. vna. vñ si aliquis occidit mille homines ante baptismū: ois infamia z irregularitas tollit: ut.li. di. figs post acceptū. hoc etiā patet in paulo q añ baptismū fuit homicida z tñ p̄ea factus est aplus: ut.l. di. §. ecōtra. Si obijcis q̄ sm hoc illa que corrupta ē ante baptismū: post baptismū est irregularis: z iō debet cōsecrari: bñ concedo q nō ē irregularis: lz tñ impeditur a consecratione. ppter defectum sacramenti sed quare repellitur mulier ꝓter fornicatiōis quā ante baptismum cōmisit: ut cē de diuo. gaudem⁹ in fi. sic videtur i ꝓmouendo. sed hoc ideo ē: quia illud delictū non tñ vroꝛē lz etiam virū maculat: ut xxxij. q.i. in cōiugio. sic vides q p libertatē tollitur delictū vel infamia quā quis in seipso ꝓmisit: lz illud delictū qō in alio cōmisit nō tollitur: ut. ff. de his q̄ no. infa. l. penulti. z. l. athletas. §. pomp. ꝓterea p baptismū tollit crimen ꝓcedens ñ tñ tollit exceptio ꝓpetens ex crimine: sicut p penitentiā tollitur crimē nō tñ exceptio competēs ex crimine: ut. §. di. pri. c. vlti. z xxxiij. q. ij. admonere. io. qō aūt hic dicit nō ē peccatum sed sequela peccati. s. infamia ex pecato contracta. sec⁹ aūt in illa que nō ꝓuenit ex peccato sed ex constitutione ecclesie: ut in illa q̄ inuita ē corrupta: ut. §. e. c. ij. z in iudice z executore: ut. l. dis. figs viduā. z. li. di. aliquantos. z tamen nō peccāt rales. xxiij. q. v. miles. sed sm hoc videl sequi inconueniens. s. q melioris conditionis sūt deliquentes cē illi qui nō deliquerūt. xxxiij. dis. fraternitatis. xix. q. iij. mandamus in glo. non tñ. sed hoc contingit ex virtute sacramenti.

z salomon addidit eteni a deo ꝓparatur vro ꝛ: quō creditur inter crimina esse dimissuz: qō deo auctore legitur cōsūmatū: qd de taliū filiis ꝓcēsetur: nūqd nō erūt admittendi in hereditatis cōsortiū: qui ex ea susceptī sunt: que añ baptismū fuerat vroꝛ: erūtq; appellādi vel naturales vel spurij: q: nō est legitimū matrimoniū: nisi illud ut vobis videl qō post baptismū assumit: Ip se deus cū interrogaret a iudeis si liceret vroꝛē dimittere atq; exponeret fieri nō debere addidit: quos deus cōiunxit hō nō separet. an de his locutus esse credatur que post baptismū sortiūtur? memineꝛit hoc z a iudeis interrogatū z etiā iudeis esse respōsum. q ro z solicitus quero: si vna edēq; sit vroꝛ ei⁹ qui añ cathecuminus postea fit fidelis filiosq; ex ea cū eēt cathecuminus suscepeꝛit: z postea aliosfilios cū sit fidelis: vtrum sint fratres appellādi: an nō habeant postea defūcto patre familie hereciscūde hereditatis cōsortiū: quas filioꝝ nomen regeneratio spūalis creditur abstulisse: qō cū ita sentire absurdū est: que ratio ē hoc defēdi z vacua magis opinione iactari: q̄ aliq̄ auctoꝛe roborari cum non possit inter peccata deputari: qō lex precipit z deus adiūxit: nūqd q cathecuminus virtutibꝰ studuit: humiliteꝛ secutus ē: patiētiam tenuit: elemosynas fecit: mortī destinatos qualibet rōe eripuit: adulteria exhoꝛruit: castitateē tenuit: quero si hec oia cū fuerit factus fidelis amittit: q: per baptismū totum qō vetus hō gesserat putatur auferri: aspicias gentilē hominē cornelīū oratiōnibus atq; elemosynis vacantē angelū audientem per reuelationem ipm̄q; petrū videntē: nūquid per baptismum hec illi ablata sūt ꝓpter que ei baptismū videl eē cōcessū: si itaq; creditur mihi credite: non modicum erratur: q: qcqd bene gestum fuerit z secūdū precepta legalia custoditū non pōt facientibus deperire. nuptiarum ergo copula quia dei mandato perficitur: non potest dici peccatū z quod peccatum nō est inter peccata credi solui nō debet. Eritq; integrū z salutare estimare aboleri non posse p̄oris nomē vroꝛis: cū ñ sit dimissum ꝓ peccato quod ex dei fit voluntate completū. ¶ tē ambrosius in libro de officiis

Bigamus reputatur qui ante baptismum habuerit vnam z post baptismum aliam.

Una tantum nec repetita nobis copula permittit: nr. z in ipso coniugio lex est non iterare coniugium: nec secunde coniugis sortiri coniunctionem. quod pleriscq; mirum videtur: cum etiā āte baptisma iterata coniugia electiōi muneris z prerogatiue ordinationis impedimenta generent: z cum etiam dedicta obesse ñ soleāt: si lauacrī remissa fuerint sacramento: sed intelligere debemus quia in baptismo culpa dimitti potest: lex aboleri non potest. in coniugio ñ culpa sed lex est. quod culpe est igitur in baptismo relaxatur. quod legis est in cōiugio non soluitur. quomodo autez potest esse hortatoꝛ viduitatis qui z ipse coniugia frequētauerit. ¶ Joānes baptista dū herodem ab incestu ꝓhiberꝫ

a Una copula. ordinandis. sic̄. j. xxxij. di. seriatim.

b ¶ Nō soleant. Ergo infamia ex delicto puniens nō nocet quantū ad legem. promotionis. s. p baptismū deleta.

c ¶ Hortatoꝛ. sic. xxx. di. c. vlti. z. xlvij. di. §. necesse.

d ¶ Sacerdotis. idem de quolibet sacroꝛdine. xlij. di. quiescamus.

e QUi sine crimine.

f Mod aūt. In hac. xxvij. di. p̄mo ponit incidentē q̄stionē. s. an eps possit vti matrimonio ꝓtracto. secūdo ponit ꝯsequentes capsos quozūdā q̄ loquūt de vouētib⁹: et ea soluit distinguēdo inter vouētes solēniter et simplicit. et incipit hic tractare de ꝓtinētia clerico⁹ et ꝓtendit iste tractatus vsq; ad. xxxvi. di.

g IJacon⁹. fm q̄ ꝓ p. §. sequentē hoc c. pōt intelligi de matrimonio iā cōtracto et de ꝓtrahēdo. et fm hoc diuersis modis exponet lra. fm q̄ intelligit de ꝓtracto planū ē: q̄ iste .M. papa p̄cessit greg. q̄ indurit ꝓtinentiā sub diaconib⁹. xxxi. dis. añ. fm hoc expone ꝙ accipiendo. i. ꝙ ꝓtracto retinendo. sicut. n. etiam tpe syricij. vsq; ad greg. subdiaconib⁹ voti iā ꝓtracto matrimonio. lxxvij.

Di. xxvij.

di. gcū q;. lxxij. di. ꝓpo sisti. expone ergo desiderauerit. i. desideraue rit vti iā ꝓtracto. fm ātq̄ loquit de ꝓtrahēdo de diacono fuit tñ q̄stū et de eo tñ rñdū. Jdē tñ ē et de subdiacono. j. xxxij. di. figs eoz. et fm hoc plana est lra: q̄ tñ dixi q̄. M. p̄cessit greg. h. dicit p cronicā suam fallū eē. et dicit q̄ grego. p̄cessit martinū. lxvi. annis.

h ¶ Si ꝓtestat⁹. Nō q̄ ꝓtestatio vz: ut ex de no. ope. nūc. cū ex iniūcto. ut. j. di. pri. diaconi. ex q̄ me. cā platū. xxxi. q. ij. lothari⁹. et. ff. de neg. gest. nelēm⁹. ff. g. mo. pig. vl̄ po. sol. si debito⁹. §. i. ar. ꝯ. ex de ꝓsti. cū. M. ferr. et de ap. solicitudinē. io. hoc credo tenendū q̄ ꝓtestatio semp valet facta pñte aduersario: nisi ꝓtradicat aduersar⁹ vl̄ iudex: si facta fuerit re adhuc integra existente: ut in hoc. c. et ex. de in integ. resti. cū venissent. nisi in q̄bus exp̄ssū ē q̄ ꝓtestatio nō valeat: ut in ex. de ꝓsti. cū. M. et de ap. solicitudinē.

i ¶ Tacuerit. Ar. taciturnitatē hr̄i ꝙ ꝓsensu: ut dic. et. liij. di. si finus. et. lxv. di. si forte. et. xx. q. ij. puella. ff. so. ma. l. ij. ar. ꝯ. ex de ꝓscrip. nihil. So. taciturnitas semp habet ꝙ ꝓsensu nisi in trib⁹ casib⁹ nōtis. ii. q. vij. plerīq;. Jtē et in casib⁹ illis vbi regrit exp̄ssus ꝓsensus: ut in fuitute ꝙponenda nō sufficit ꝓsensus tacitus s. exp̄ssus: ut. ff. de fur. vr. p̄di. inuitum. ītē in ꝓcuratoze ꝓstituēdo. ff. de. pcu. filī⁹. §. inuitū. ītē i furto. ut. ff. de fur. q̄ vas. §. vetare. ītē in soluēdo mr̄imonio: ut ff. de ritu nup. i eo iure. §. iij. Vel distingue an tale sit factū qō possit fieri me, phibēte. in eo casu nō obest taciturnitas ut rē meā gs pōt vendēme iuito: et tō ñ nocet taciturnitas: ut. ff. de ꝙben. emp. rē aliena. Si aūt tale factū est qō ñ pōt fieri me, phibēte: taciturnitas hr̄ ꝙ ꝓsensu et ex his q̄ fi. a pla. c. ij. sic dixit ler. ff. de rerudi. sepe. sic. xi. q. iij. qñ: et ex de sen. et re iudi. q̄z uis. io.

k ¶ Hac aūcte. licite. allegādo di cit.

l QUidā post votū. q̄daz dicūt illud votuz eē simpler qō fit p v̄ba de futuro: ut ego voueo q̄ p⁹ morte vroris ꝓtinebo. hoc votū impedit ut dicūt: ꝙ nō dirimit matrimoniū. votū solēne ē qō fit p v̄ba de p̄nti: ut ego voueo ꝓtinētiā. istud impedit et dirimit. ego credo tribus modis votū solēnizari vl̄ ordinē vl̄ p habitū. vel ex eo q̄ cōā aliq⁹ testibus ꝺuouit se alicui religiōi: et dicut nō. xxvij. q. i. c. i. io. qō io. dicit ō habitu intelligas si recipiēdo habitū fecit. pfessionē expressā vl̄ tacitā: ut ex de regul. statuim⁹ et. c. p̄cedēti. q; solus habit⁹ ñ solēnizat votū: ut. e. ti. pozrectū.

m ¶ Jj vir. votū. i. ꝓpositū ꝓpetue ꝓtinētie hñde.

n ¶ Sz trib⁹ annis. alibi dr̄ q̄ isti sūt peiozes adulteris: ut. xxvij. q. i. nuptiaz. ꝯre g⁹ istis tñ trienij pnia indicit cū adulteris ꝙ septēnis indicat. xxxiij. q. i. hoc ipsū. ītē cū isti in deū peccent grauiꝰ essent puniēdi q̄s illi q̄ in hominē peccāt: ut. xxvij. q. iij. sicut q. xxij. q. i. mouet. sz istud ē ꝓpter bonū matrimonij adiunctū. et sic hēs q̄ minuit pena delicti ꝓpt adiūctū: ut. xxxij. q. ij. gegd. et. q. iiij. dixit. et. c. ozigo. et. xxij. q. ij. si quelibet.

o UQuentin⁹ etiā velle. sic ergo videt q̄ sola volūtas etiā quo ad ecclesiā puniat: ut. xix. di. anastasius sic ergo sz nubē p se fit bonū: tñ malū ē istis: sicut corpus christi malū fuit. iude: ut de ꝙse. di. ij. sicut iuda. et arbor paradisi mala fuit ade: ut. xi. q. iij. qd ergo.

p Si nupserit virgo q̃ nō vouit ꝛc.

q Quod interrogasti. ꝛ finxit. q̃dā simulatio sit ex honesta cā q̃dā ex inhonesta. Ex honesta: ut .xxij.q.v. vtilē. ꝛ .xxiij.q.ij. dñs. silr̃ si aliqs simulat religionē ppt timorē: talis simulatō nō nocet dūmō p testatio ꝓcedat: ut ex qō me. cā p latū. Simulatio ār ex inhonesta cau sa semp facit monachū. nec admittere ſi vellet. pbare ꝓhibet: ut .xxvii. q.i. vidua. et ex ō regul. vidua ꝛ C. de latina li. tol. l. vnica. §. q̃ dñi fun⁹ pilleati. Et nō q̃ io. fauē. distinxit: ē fictio intētiōis ꝛ fictio opis. fictio intentionis ē cū qs ficte ad baptismū accedit: ꝛ hꝫ ficte accedat tñ verus baptismū recipit ut. i. q.i. ficti. si multū figs ficte fit monach⁹ ad hoc ut possit fieri abbas: nihilomin⁹ ē monach⁹ hꝫ ficta ꝛ nō sincera sit ei⁹ intentio. Fictio opis dr̃ vbi factū fingit ee qō nō fiat: ut. ff. de rtu nup. simulate. vl cū simulat se vendere ꝛ donat. sm qō dr̃. C. pl⁹ valē qō agit q̃ qō fimulate ꝓcipit. simulit dico q̃ si aliqs eo ꝓposito copulat alicui mulieri qō nolit stare legitime cū ea: ꝛ hoc pat⁹ ꝓbare fit q̃ nō ē audiendus: nā in sponsalibus recurrit ad cōem intelligētiā vbꝫ: licꝫ ꝫbens aliū intellectum

Dānabile ē vouētibus velle nubere.

Quētibus virginitatē non solū nubere sed etiā velle dānabile ē. Ide cōtra ad lucianum.

Dānationē habebit si nupsit q virginitatem vouit.

Si nupserit virgo non peccat: nō illa virgo que semetipsam cultui diuino dedicauit. Mariā. n. siqua nupserit: habebit dānationē: q̃ primā fidē irritā fecit. Item nicola⁹ papa ad albinū viēnē. ec. archiepm.

Que sanctimonialē se ee finxerat nubere nō valet.

Quod interrogasti de femina que p⁹ obitū mariti sui sacrū velamē sup caput suum iposuit: ꝛ fixerit se sub eo dē velamine sanctimonialē ee postea vero ad nuptias rediit bonū mihi videt: q̃ p hypocrisim ecclesiasticā regulā cōtinere voluit: ꝛ nō legitie in voto suo ꝓmāsit: ut penitentiam agat de illusione nefāda: ꝛ reuertat ad id qō spopōdit: ꝛ in sacro misterio ꝓmāeat qō ichoauit. Palea Nā si ꝓfēserim⁹ q̃ oia sacra ecclesiastica qsq̃ put vult fingat ꝛ nō vere faciat: ois ordo ecclesiastic⁹ turbabit: nec catholice fidei iura cōsistūt: nec canones sacri rite obseruātur. Quid. n. ꝓfuit simoni mago baptismū sacruz ficte suscipe ꝛ in christianitate se ꝓmāsūꝫ fixisse: cū p apostolū fraude eius detecta qō sibi futuꝫ eēt ꝓnūciatū fuit. Sic enim: Pecunia tua tecuz sit in pditionē. coꝛ eni tuū nō ē rectū coꝛā deo. pniam itaq̃ age de hac iniquitate tua: ꝛ rogo deū vt forte remittātur tibi cogitatōes coꝛdis tui. In felle eni amaritudis ꝛ obligatione iniquitatis video te esse. babueritut ex de spō. ex lris. Ubi. n. vba nō sūt ābigua in ē locus mīpretatiōi: ut. ff. de le. iij. ille aut ille.

r Reuertat. Hoc itelligē qñ p⁹ hītū assūptū stetit int̃ mo males: ut .xxvij.q.i. vidua. al⁹ sol⁹ habit⁹ ñ dirimēt sequēs matrimoniū: ut ex ō regul. ꝓuectū. ꝛ ex ō cōuer. ꝓiu. exprte in fi.

s Preloyteris. diaconibus. ut ex q̃ cleri vo. sup eo. Ꝫ hꝫ ibi fuit dispensatio ꝓpatiua.

t Disiūgi. Nō. n. dꝫ dissimulatiōe culpabili ne fanda linia roborari. C. de incest. nup. l. vlti. i fi.

u Disiūgi quo ad carnis copulā: q̃ qō ñ ē nō pōt dissolui neq̃ accusari: ex de despō. ipu. ad dissoluendū sic dic̃. l. q̃ matrimoniū ñ dr̃ dissolui qō ab iitio nullū fuit nt i auc. de nup. §. si vo ab initio.

x Virgines. q̃ incestē sacrilege ēt sūt. xxvii. q.i. virginib⁹. q̃ vala dñi. i. scriptas ꝓaminat j. di. pri. decernim⁹.

a Ece oñsuz ē. In e hac. xxvij. dist. agit de ꝓtinētia clicoꝛ i trib⁹ ordinib⁹. oñdit etiā q̃lr̃ sint ordinādi: q̃ ab infātia ecclesiasticis officijs adiūgūtur. Itē oñdit q̃ relicte ꝓbꝛoꝛ ꝛ diaconoꝛ nō ꝓnt alij nubē: ꝛ q̃ sacerdotes a sua cura ñ ōbēt

Di. xxviij.

abijcē mlieres. vltio q̃ ad laicos ñ spectat iudicare de sacerdotib⁹ licꝫ mali sint.

b Nullū. ꝓmiserit. exꝑss: i tacite. ex⁹ ꝓsent. xxvij. di. quāq̃. ꝛ xxvij. q.i. ut lex. tacite: j. e. diaconi. Si q̃ris quō eccl̃ia ꝓmit aliqui ne cessitatē ꝓtinēdi: cū ꝓtinētia sit res voti ñ ꝓceptiuꝫ. xxvij. q.i. integritas: dico q̃ eccl̃ia neminē cogit ꝓtinēdꝫ i ordie quē dat pōt ꝓponē legē quā vult: sicut qlibꝫ alij⁹ in traditione rei sue: ut ff. de pac. i traditiōib⁹.

Nēlbyteris diaconib⁹ subdiaconib⁹ ꝛ monachis cōcubinas habere seu matrimonia cōtrahere penit⁹ interdicim⁹. cōtracta quoq̃ matrimonia ab huiusmōi ꝓsonis disiungi: ꝛ ꝓsonas ad pniam redigi debere iuxta sacroꝝ canonū diffinitōes iudicam⁹. Hic distinguēdū ē: q̃ vouētiū alii sūt simpliciter vouētes: de q̃bus augustin⁹ ꝛ theodor⁹ locuti sūt: alii sūt q̃bus p⁹ votū bñdictio accedit cōsecratiōis vel ꝓpositū religionis: de q̃bus hieronym. ꝛ nicolaus ꝛ calixtus scripserūt. Ubi idē ꝓ eūdē iouinianū hiero. scribēs ait. Incestē sūt virgines que p⁹ cōsecrationē nubunt.

Virgines q̃ p⁹ ꝓsecratōez nupserint: non tam adultē sunt q̃ incestē.

Ece oñsum ē breuit: q̃ nolētes vouē cōtinētiā nec ad subdiaconatū nec ad superiozes grad⁹ cōscēdere ꝓnt.

Unde ad subdiaconatuz accedētes nō sine voto castitatis iubētur admitti auctē bti gregorii q̃ scribens petro subdiacono ait.

Nō fiat subdiacon⁹ ſi se castē victuꝫ non ꝓmittunt.

Nullū facere subdiaconū ꝓsumāt epi: nisi q̃ se castuz victuꝫ ꝓmiserit: q̃ nullus ad ministeriū altaris accedere dz nisi cui⁹ castitas añ susceptuz ministeriū fuerit approbata.

e DEcernim⁹. careant. miti⁹ agit cū eis decretal' q̄ iubet eos amoueri p⁹ āmonitionē: ut ex de coha. cle. ſicut.

d QUando. ⁊ diacones. hodie etiā accolitis ꝓferunt ec clesie ex diſpenſatione: ut ex de eta. ⁊ q̄li. ꝓterea.

e ¶ Profeſſionē. gd ꝓ mittere debeat diri. xx iij. di. quāꝫ.

f PRiuſꝫ. ab alta p te. i. medietate: q̄ noie ptis medietas de ſignat: ut. ff. ō vbo. ſig. nomē. §. portionis.

g ¶ Paruulā. Paruitas filie fuit argumentū q̄ nō diu fuerat ꝓtinens. vñ aliud eſſet ſi habuiſſꝫ magnā filiā: ut ſic non obſtet: ut. j. e. de ſyracuſane. vñ ibi fuit diſpenſatū. ſed hodie iure cōi nullus talis ꝓmouend⁹ ē in epm: ut. lxi. di. catineñ.

b ¶ Filiā. Nō q̄ p factuꝫ ipſū. pbat aliqd: ut. lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. xij. q. ij. quatuor. ⁊. xviij. di. quenit. er hoc. c. videt q̄ iudex et ſuo officio poſſit aliqd ſupplere de facto q̄ ſibi nō ꝓſtat tanꝫ iudici. ⁊ ly nō obijciat aliqd ptib⁹ ꝓtra pſon ā electi: ipſe tñ ſuplo: pōt ob ijcere. ly hic tō ſupplet ō facto q̄ illud ſpectat ad ſubſtantiā electiōis: ſicut ſupplet de tali facto q̄ ſpectat ad ſubſtantiā iudicij: ut diri. ij q. vij. alieni. io. aſſiudex nō ſupplet de facto niſi q̄ ō ꝓſtat iudici tanꝫ iudici: ut. C. de tēp. ap. l. i. §. vlti. ⁊. C. de ap. ap̄lio rem circa ꝓn. ⁊. ff. de teſti. l. iij. §. tu magis ſcire ly licz poſſit ſupplere: tñ ei ſoli nō credit: ut ex ō ꝓba. qm̄ ꝫ falſam. ly de iure ſupplet. C. ut. q̄ de ſūt aduo. l. vna. b.

i DE bis. infantie. i. puericie: q̄ infantia nō durat niſi vſqꝫ ad ſeptenniū: ut. C. de iure delibe. ſi infanti. ſic ergo videt q̄ pueri bene pñt bre bñficia eccleſiaſtica: mā. ⁊ ꝓmoueri pñt: ut. lxxvij. di. in ſingulis.

Officio atq̄ beneficio cāreat ſubdiacon⁹: ſi nupſerit.

DEcernimus vt bi q̄ in ordine ſubdiaconat⁹ ⁊ ſup̄ vxores duxerint aut cōcubinas habuerit: officio atq̄ eccleſiaſtico bñficio careāt. cuꝫ eni ipi tēplū ⁊ vaſa domini ſcrare iū ſpūs ſancti debeāt eſſe ⁊ dici: indignū eos ē cubilib⁹ ⁊ imūdicijs deſeruire. ¶ tez ex con. toletano. v.

Caſte ſe victuros ꝓmittāt in diaconos vel preſbyteros ordinandi.

QUādo preſbyteri ⁊ diaconi nes ꝓparochias cōſtituū tur: oz eos ꝓfeſſionē epo ſuo facere: ut caſte ⁊ pure viuant ſub timore dei. ⁊ vt dū eos tal' ꝓfeſſio obligat: vite ſancte diſciplinā retineāt. ¶ tem gregori⁹ nobilib⁹ ciuib⁹ neapol'.

Qui longam corporis ſui continentiam non habet: in epum eligi non debet.

PRiuſꝫ ad nos ſcriptura vra diſcurriſſet. ioannem diaconū q̄ ab altera pte electus ē: puulā bre filiā quozundā relatōe cognouim⁹. vnde ſi rationē voluiſſent attēdere: nec alij eū eligere nec ipſe debuerat cōſentire. nā qua preſūptione auderet ad epatū accedere q̄ adhuc longā corporis ſui cōtinentiā filia teſte cō uincit nō habere. ¶ tem ex con. toletano. iij.

Ad ſubdiaconatum acceſſuri continentiam ꝓfiteantur.

DE his quos voluntas parentū a primis infantie annis clericatus officio mancipauerit: id ſtatuim⁹ obſeruandū: vt mox detonſi vel miniſterio lectoꝝ traditi in domo eccleſie ſub epiſcopali preſentia a prepoſito ſibi debeāt eruditi. at vbi e octauū decimū etatis ſue cōpleuerint annum: coram totius cleri plebiſqꝫ conſpectu volūtas eoꝝ de expetendo coniugio ab epiſcopo perſcrutetur. gb⁹ ſi gratia ſācitatis deo inſpirante placuerit: ⁊ ꝓmiſſione caſtimonie ſue abſqꝫ coniugali neceſſitate ſeſe ſpopōderit ſeruaturos hi tanꝫ appetitores artiſſime vie: leuiſſimo domini iugo ſubdantur. ac primuꝫ ſubdiaconi miniſteriū habita ꝓbatione ꝓfeſſionis ſue a vicefimo anno ſuſcipiāt. q̄ ſi inculpabiliter ac inoffenſe. xx. ⁊. v. ānū pegerint: ad diaconij officiū ſi adhuc plere id poſſe ab epo pbant ꝓmoueri debent. Caueādū ē tñ his: ne quādo ſue ſponſionis immemores aut ad terrenas nuptias aut ad futuros cōcubitus vltro cōcurrāt. qō ſi forte fecerit vt ſacrilegi rei ab eccleſia habeantur extranei. quibus aūt voluntas pro pria interrogationis tempore deſideriū nubēdi perſuaſerit cōceſſam ab apoſtolo licētiaꝫ auferre nō poſſumus: ita vt cū puecte etatis in coniugio poſiti renūciaturos ſe pari ꝓſenſu operibus carnis ſpopōderint ad ſacros ordines aſpirēt ¶ tem ex con. arelatenſi. iij.

In cōiugio cōſtitutus ad ſacerdotiū aſſumi nō debet.

ASſumi aliquem ad ſacerdotium in coniugij vinculo conſtitutum non oportet: niſi fuerit ꝓmiſſa conuerſio. ¶ tem ex eodem. iiii.

Nō ordinētur diaconi q̄ caſtitatē nō ꝓfiteantur.

PReterea placuit vt deinceps non ordinentur diacones coniugati: niſi qui ꝓiuſ conuerſionis ꝓpoſito confeſſi fuerint caſtitatem. Ve rum illa ꝓtion auctoritate dia

ſed ꝓ. i. q. ⁊ pueri. ſz dic q̄ beneficiū pñt habere ſz nō ꝓmotiones: ut ex de eta. ⁊ quali. in decozū.

k ¶ Electoꝝ. noie lectoris hic ꝓprehēdit omnes minores ordines. ſ. xxv. di. c. i.

l ¶ Octauū decimū. in clerico ſeculari requiritur votū in. xviij. anno: ut dic. ⁊. lxxvij. di. in ſingulis. ſz in monacho i. xv. ut. xx. q. i. illō. q̄ ideo ſit ne monachalis habit⁹ ꝓpter nuptias, deſerat: niſi vbi dura ē puerſatio: ut in inſulis vbi dat maius ſpaciū: ut ex de regul. q̄ in inſulis.

m ¶ Probatione oz eni longa p̄cedere ꝓtinētia: ut ſ. e. pri. c. ⁊. lxxvij. di. gcunq̄.

n ¶ Aut ad terrenas: q̄ terrā replent: virginitas paradiſū. xxxij. q. i. nuptie.

o ¶ Auferre. q̄ ergo de iure cōi ꝓpterit negandus nō ē⁹ aut. ō nup. circa fi. §. ſed hoc q̄. ff. de re iudi. l. iij. figs ꝓlēnatus.

a ASſumi. Ab illo loco vſq̄ ad. §. ecce oia. c. inducunt ad ꝓbandū q̄ ſubdiaconi ꝓmere non tenent. ⁊ idem ꝓbat de diacono ⁊ ſacerdote oia ſophiſtice inducit. vel loquunt de tē poze illo quo cōtinentia ceperit introduci.

b PRETEREA.

c ¶ Jaconi. Ad intelligentiã hoꝝ capꝝ notabiſ q̃ i oꝛiẽtali eccl̃ia: ⁊ i occidẽtali licite ꝑbẽt i minoꝝib⁹ ordinib⁹. ⁊. xxxij. di. figs eoꝝ. ⁊. c. lectoꝛes. ⁊ .c. placuit. ſꝫ ꝓſtituti i ſupioꝛi ordine nec apud nos nec apud grecoſ ꝑſt ꝓtrahere: nec poterãt a tẽpoꝛe apl̃oꝝ. ⁊ ſi ꝑbant nõ eſt mr̃imoniũ ut hoc ꝓz ex ſexta ſynodo q̃ i oꝛiẽte fuit celebꝛata ⁊ regulaꝫ ſtatuit eis: ut. xxxij. di. ſi gs eoꝝ. xxxi. diſ. nicena. lxxxuij. di cũ in ꝓterito. Jn hoc aũt differt inter eos ⁊ nos. ipi eni ſiue ſint ꝓiugati ſiue nõ, ꝓmouẽt ad ſacꝛos ordines nõ ꝓmiſſa ꝓtinẽtia: ut. xxxi. di. qm̃. ſꝫ occidẽtales nũq̃ ꝓmouent niſi ꝓtinẽtia ꝓmiſſa: ut. ſ. e. nullũ. ⁊. c. aſſumi. a ꝛpe aũt cyricij et innocẽtij ñ licuit occidentalib⁹ ad diaconatũ vl̃ ſuꝑa ꝓmoueꝛi niſi ꝓmiſſa ꝓtinẽtia: ut. lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. ⁊. c. plurioſ ſꝫ ſubdiaconib⁹ vſq̃ ad tẽꝑs gregoꝛij licuit: ut. xxxi. di. añ triennũ oꝛiẽtales q̃licite vtunt mr̃imonio ꝓtracto añ ſacꝛoſ ordines: poſtea i ſacris ordinibus ꝑbere ñ ł: ut. xxxi di. qm̃. ⁊. c. alit. et ex̃ de cl̃i. ꝓiu. cuz olim. ſꝫ p⁹ recepꝛtũ ſacꝛũ ordinẽ ñ ꝑſt ꝑbere ut ibi dicit.

conibus videtur ꝓmitti cõiugũ: cũ ad ſacerdotiũ tm̃ cõiugati ꝓhibẽtur aſſumi. poꝛro i ſequẽti videtur ꝓmitti aũcte ſubdiaconib⁹: cũ de diaconibus ſp̃aliter ꝓcipiꝛtur: vt ſine ꝓbatione caſtitatis nõ ordinẽtur. hoc idẽ in anchiꝛitana ſynodo videtur: eẽ ꝓmiſſũ: i qua ſic ſtatutum eſt.

d ¶ Protestati. ſ ꝓrio diacon⁹. ⁊ ex̃ de in inte. reſti. c. i. i fi.

e ¶ Poſtea. ſic ex̃ de cle. ꝓiu. diuerſ. ⁊ ex̃ de ꝓceſ. ꝓ. no vacan. cũ ꝓ qõne in fi. ex̃ de fil̃ ꝓſbyꝛ. veniens.

f ¶ A miſterio. q̃ videꝛet venire ꝑ ꝓmiſſionẽ ꝓpꝛiã

g ¶ P ut ex̃ de ꝓſe. ap. ꝓ tuas.

Relbyter. ab ordine. i. ab officio ⁊ ñ a bñficio ⁊ ſm̃ hoc magis punit ſacerdos g fornicaꝛ: q̃ g legitime ꝑhit. ⁊ hoc iõ q̃ facit ꝑ ſacrũ ordinẽ ⁊ etiã ꝑ legẽ. ⁊ iõ min⁹ peccat ducẽdo vꝛoꝛẽ q̃ credit hoc ſibi licere. ſicut illa min⁹ punit q̃ publice delingt q̃ ſ̃ q̃ ꝑuate ólinquẽt: q̃ credit hoc ſibi licẽ: ut. ff. de ritu nup. l. vltima.

Diaconi nõ ꝓhibeantur a miſterio ꝓ nuptijs ſi in ordinatione dicunt ſe continere non poſſe.

Jaconi q̃cũq̃ cũ ordinanꝛtur: ſi in ipa ordinatione ꝓteſtati ſunt: dicẽtes ſe velle hr̃e vꝛoꝛes nec poſſe ſe ꝓtinere: hi ſi poſtea ad nuptias peruenerit: maneãt in miniſterio ꝓterea q̃ his epus licẽtiam dederit. q̃cũq̃ ſane tacuerint ⁊ ſuſceperint manus impoſitõ nẽ, ꝓfeſſi ꝓtinẽtiã: ſi poſtea ad nuptias ꝓuenerint: a miniſterio ceſſare debebũt. ¶ tem ex concilio neocеſarienſi.

Preſbyter ducẽs vꝛoꝛem ab ordine deponatur.

Relbyter ſi vꝛoꝛẽ duxerit ab ordine illũ deponi debere: q̃ ſi fornicat⁹ fuerit vel adulteriũ ꝓmiſerit: extra eccl̃iã abijci ⁊ ad penitẽtiã int̃ laicos rediꝛi oꝛtet. ¶ tez gregoꝛius.

De eo q̃ relicta cuiuſdã diaconi duxit vꝛoꝛem.

Dia ſũt culpe: in q̃b⁹ culpa ẽ relaxare vindictã: q̃ rẽda ẽ ſemp veritas: ut ingrideat verũ accuſatũ noxa cõdẽnet: an a pena innocẽtia pa

tefacta ſubducat. itaq̃ peruenit ad nos fautinũ defenſoꝛẽ vltionẽ exercere in petrũ latorẽ ꝓſentiũ, voluiſſe: ꝓ eo q̃ in q̃tũ dicitur relictã cuiuſdã diaconi tpe quo cõductoꝛ fuit: marito tradiderit. ſꝫ qm̃ iſte cõiugẽ diaconi aſſerit non fuiſſe: dicẽs nec eam virginẽ ad eũ peruenisſe: deniq̃ nec religioſam mutaſſe veſtẽ poſtq̃ ille in ordine ſacro ꝓmotus eſt ⁊ adijciẽs etiã ꝓtuſq̃ ad diaconẽ ꝑuenisſet ⁊ poſtea ꝓtana illã mulierẽ opinione vixiſſe. Jdeo fraternitatez tuam his hoꝛtamur affatib⁹: ut cũ dei ñ cut decet timoꝛe cãm hãc ſubtili animo inueſtigatione ꝓquirere: ⁊ ſi in coniugio diaconi mulierẽ de qua agitur fuiſſe cõſtiterit: ſũp̃ſcꝛipt⁹ latoꝛ memoꝛato defenſoꝛi ⁊ rectoꝛi patrimonij ad vindictã modiſ oꝛibus tradaꝫ: ⁊ cũ ꝓpetẽti emẽdatione bi g male ſocciati ſunt diſſiũgãtur. Si vero in ei⁹ cõiugio nõ fuerit. memoꝛatũ fautinũ ex noſtro mãdato cõmonere te volumus: ut ei facere nil ꝓſumat: nec falſa illũ accuſatio in aliquo ꝓgrauet.

¶ tẽ ex cõ. aurelianeñ.

De vꝛoꝛe ꝓſbyteri vel diaconi ñ alij ſe cõiunxerit.

Jſe cuiq̃ mulier duplici cõiugio ꝓſbyteri vel diaconi relicta cõiunxerit: aut caſtitate fruantur: aut ſeperenꝫ aut certe ſi in criminis intentione ꝓſtiterint pari excõmunicatione plectantur. ¶ tem ex concilio martini pape.

b ¶ Ad pniam. l. di. ꝓfirmandũ ꝛ. ſꝫ illud ſtelligiꝫ de ſolẽm pnia: quaz cleric⁹ facẽ ñ dꝛ: aſtud ꝺ publica: ut. xxx. q. i. figs ſacerdos. ⁊. xxx. di. figs ꝓſbyter. ſꝫ ſi depoſitus fuerit bñ põt ſolẽnẽ penitere: ut de pe. di. vi. ſacerdos. adhuc ſignatur ꝛ. lxxxij. di. ꝓſbyter. vbi dr̃ q̃ ſacerdos ñ dꝛ publice penitẽ int̃ laicos. ſꝫ illud verũ ẽ q̃ñ crimẽ ẽ occultũ. ſꝫ hic loquiꝫ q̃ñ crimẽ ẽ publicũ apꝺ laicoſ. v. q. i. ſi peccauẽt

i ¶ Vna ſũt. q̃m̃. q̃ hec allegatio valeat, ꝓbatur. xxxuij. di. figs viduam.

k ¶ Cõductoꝛ. i. defẽſoꝛ

l ¶ Dicẽs. ⁊ ita ñ poſſit vꝛoꝛ ei⁹ conſecrari: q̃ maritus coꝛrupte non põt ꝓmouẽri.

m ¶ Nec eã vginẽ. hic ꝓ duo extrema colligit̃ medius. ex eo enĩ q̃ ab initio ñ erat vgoꝛ: ꝓ⁹ ea iſte, ꝓmoꝛ⁹ fuit in diaconẽ: colligit̃ eã nõ fuiſſe vꝛoꝛẽ. ff. de bẽ. inſti. ſꝫ ⁊ ſi. ſ. ſolem⁹. ⁊. luij. diſ. c. legẽ. q̃ñq̃ mediũ trahit extrema. ff. de fui. ru. ꝓ. g in cella. ſ. vlti. ⁊. l. tria ꝓdia. q̃ñq̃ ꝓncipiũ trahit ad finẽ. j. xxxv. di. ab exoꝛdio. ff. de le. uij. figs i ꝓn. q̃ñq̃ fuiſ trahit ad ſe ꝓncipiũ: ut. xiij. q. ij. c. vlti. ff. de admẽ. le. l. uij ⁊. l. uij.

n ¶ Nec religioſã. i. religioſũ bitũ: quẽ ſolẽt ſumere vidue vl̃ alie devote: ſꝫ nõ ꝑuertanĩ ad aliquã eccleſiã. nec enĩ credo q̃ vꝛoꝛ illi⁹ g ꝓmouẽt ad ſacrũ ordinẽ teneaꝫ intrare religionẽ: ſꝫ ſufficit q̃ voueat ꝓpetuã ꝓtinentiã: ut. lxxvij. di. eps. nec obſtat ex̃ de ꝑuer. ꝓiu. ſane. q̃ illud ſp̃ale ẽ i vꝛoꝛe epi. ſꝫ adhuc obſtat de cle. ꝓiu. qõ aũt. ſꝫ illud intellige cũ ordinat⁹ vult trãſire ad religionẽ. ſꝫ nec hic papa aliq̃d dicit de veſte: ſꝫ petrus illud allegauit. o ¶ Suiſſe. ſuppleꝛ ⁊ eũ ordiñatũ ipa ſcieãte. nã ſi ea iuſſa ordinaꝛet vl̃ ignoꝛãte ñ fiẽt ei ꝓiudicũ

ſz ſi ſciuit ⁊ tacuit ſit ei ꝓiudiciū ut p⁹ mortē illi⁹ ñ poſſit nubere: ut .xxxij. di. ſeriatim. vñ nō regrit q mulier voueat: ſz ſufficit ſi ſcit virum ſuū ordinari.

¶ Jſe. duplici. quantū ad ꝓmum.

¶ Septim. dubitat de vrozib⁹ ordinandoꝝ q̄liter vouē debeāt ⁊ dare huiuſ. videt q ſolo vbo: ut. .ſ. e. di. de his in ſi. ⁊. c. q. ſūt culpe. ⁊. xxxiij. di. ſeriatim. ſz ꝑ. eī d̄ puer. ꝓiu. ſane. ⁊. xxxiij di. fraternitatis. vbi d̄r q vroz ꝓmouēdi intrabit monaſteriū. Jtē alia rōne q̄ cetus clericoꝝ ꝑtinet cetui mōachorū: q̄ vir bonus monachus facit bonū cl̄icū. xvi. q. i. legi. ⁊ facit ad hoc eī de puer. ꝓiu. ꝓiugatus. ſz null⁹ ſuſcipit i monachū niſi cōuertat vroz. xxvij. q. ij. agathoſa. dic nō eſſe neceſſe q puertat ſz q voueat tm niſi de ea habeat ſuſpicio: eī de puer. ꝓiu. cuz ſis ꝑdit⁹. ⁊ ſpāle ē in illa decre. ſane. i vroze epi Sz obijcit hic mulier ñ vouit ſolēniter ergo ſi ꝓtraxerit tenet mr̄imonium. qđ hic negatur. So. ſm quoſdā votum iſtud ē ſoleme ex. ꝓpria ꝓfeſſione: ut eī q cle. vl̄ vo. ꝓſulunt. al's nō videt q ſola ſcia mulieris ſolēnizet votū: niſi ipſa ex preſſe vouerit. io. ſz videtur q ſola ꝓſtitutio ecclēſie hoc faciat. ex eo ꝑz q̄ grec⁹ nō ꝓmittit ꝓtinentiā dū recipit ſacros ordines: ut. xxxi. di. qm̄. tñ ſi ꝓtraxerit p⁹ ſacros ordines ñ tz matrimoū. hoc ergo nō facit votū ſz ſola ꝓſtitutio eccleſie. b.

a ¶ Jq̄. vel diaconi. io ñ facit mentionem de ſubdiaconib⁹: q̄ tēpore gregorij ꝓmouebat gs i ſubdiaconatuz ñ. ꝓmiſſa ꝓtinētia nec fiebat vroꝝ⁹ aliqđ ꝓiudicū: ut. xxvij. q. ij. multoꝝ

b ¶ Eccleſyracuſane. ſolz Tō caueri debere ex eo q ſolet aliqd fieri: ut. xcix. di. afros. ⁊. lxiij. di. noſſe. c ¶ Perſtiterūt. nō ar. q fabulatoria ēt olūtas eligentiū vſq ad ꝓfirmationē: ut. lxi. di. ſtudij ⁊. lxiij. di. quāto. ⁊ eī de elec. cū terra. ⁊ q nullū ius

¶ Jqua vidua De eodem epi vel preſbyteri aut diaconi maritū acceperit: nullus cleric⁹ nulla religioſa ꝑſona cū ea conuiuiū ꝑſumat: nunq̄ cōicet. moriēti tm̄ ei ſacra ſubueniat. Jtē pelagi⁹ cethego patricio.

Cuiuſdā epi ordiatio differt q̄ vroꝝē hz ⁊ filios.

¶ Eccleſyracuſane vbis antiſtite optaueram⁹ in ipo initio glorie vre deſideriis obedire: niſi nos multiplex rō ipſius nō paucis tpib⁹ ordinationē differre ſacerdotij coegiſſet. ob hoc aūt q vel ꝑſone q̄litas: ſicut ⁊ vos melius noſtz vel ſupſtes vroꝝ aut filij per quos eccleſiaſtica ſolet periclitari ſubſtātia: nr̄os alios diutius ab ei⁹ ordiatione ſuſpenderet. ⁊ q̄ſtū ad cautelā humanā pertinet: integro pene āno diſtulim⁹: opinātes q in meli⁹ ſyracuſanoruz puenire poſſet electio. Sed q̄ in volūtatis ſue ꝓpoſito irreuocabiliter ꝑſtiterūt: nullus ē alius in eadē reptus eccleſia: niſi in lōgioꝝ b⁹ adhuc tēpoꝝ differret ſpacijs: ne paulo āplius iſanirent ſicut filij noſtri magnifici ꝓtoris teſtificatōe didicim⁹: inter hmōi ambiguitates illud conſultius iudicauim⁹ faciēdū: ut cōgrua ꝓuidētia cām ꝓpter quā ꝓncipalis cōſtitutio habēt filios ⁊ vroꝝē ad epatus ordinē ꝓmoueri ꝓhibet: ſalua diſpoſitōe ꝓcilij munirem⁹ qua de re ſūmo ſtudio ab eodē ſyracuſane vbis epo ꝓiuſq̄ a nobis cōtigerit ordinari huiuſmodi exegim⁹ cautionē p quā ⁊ ſuā fateret quantula eēt pītis tpis habita rōe deſcriptione ſubſtātiā ⁊ nihil vn q̄ ꝑſe aut p filios ⁊ vroꝝē ſiue q̄libet ꝓpinquā aut domeſticā vel extraneā forte ꝑſonā ꝺ reb⁹ audeat vſurpare eccleſie: ⁊ vniuerſa ſui epatus q̄ſita tpe eccleſie ſue dominio ſociaret: nihil vltra id qđ mō deſcriptū ē filijs ſuis vel heredibus relictur⁹. Ecce hac auctoritate electus in epatū ꝓhibeť hr̄e vroꝝē ⁊ filios. eligi aūt ad epatū nō dz niſi aut ſacerdos aut diaconus: ſubdiaconus vero ñ niſi neceſſitate cogēte. Sine ergo preſbyter ſiue diacon⁹ ſiue ſubdiacon⁹ fuerit: apparet q in ꝑfatis ordinib⁹ cōſtituti licite matrimonio vti ꝑmittit. Quia ergo auctoritate gregorij g relictā diaconi marito tradidit puniendus ē. Jtem in neocеſarieñ cōci. Preſbyter ducēs vxorem nō diacon⁹ inbetur deponi. Jtē in anchiritana ſynodo. Diaconi q in ordinatione ſua dicunt ſe velle hr̄e vxores: ſi poſtea ad nuptias venerint: non ꝓhibētur a miſterio. Daret q nec diaconi nec ſubdiaconi ſunt ꝓhibēdi a cōiugio. ſed qđ ꝺ electōne obijcitur: verū quidē ē in epatum nō eligēdū eſſe niſi i ſacris ordinibus cōſtitutū: ſed ipm vxorem hr̄e ⁊ filios nō repugnat ꝓmiſſis auctoritatib⁹ de cōtinentia clericoꝝ. ¶ Jn laicali vero habitu vel in minoꝝ ordinib⁹ cōſtitut⁹ potuit hr̄e vroꝝē ⁊ filios. ſed poſtea ex conſenſu vxoris cōtinētiā ꝓfeſſus ſubdiaconatum vel diaconatum vel preſbyterij graduz adeptus fuerat: ⁊ tamen vxori ⁊ filiis ipſū neceſſaria ſubmiſtrare oportebit. ¶ Illō autem gregorij duob⁹ modis ſoluitur: vel quia eccleſia illa cui diaconus ille militauerat nondum continentie votū ſuſceperat in diaconibus ⁊ reli

acqrit electo añ cōfirmationē: ut eī de accuſa. ſup bis. ⁊. xxvij. q. ij. ñ dubiū. ⁊ eī de elec. cū in cūctis ⁊. c. noſtri. ar. ꝑ eī de elec. cū inter ſi. ⁊ p illā decre. dico q nō pōt variari. io. Sed hodie publicato ſcrutinio variare nequēt electores: ut eī de elec. publicato poſtulatō aūt variat: ſi poſtulātes diffidūt ꝺ iure ſuo: niſi ſit iā ꝓnūciata ſupiori ut eī de poſtula. bone. b.

d ¶ Quā ꝓncipal. i. ꝓncipū. in auc. de ſāctiſ. epis circa pn̄. hic, ꝓhibeť in epm eligi hñs vroꝝē ⁊ filios. et lri. diſ. cannēſis. idē eſt ſi hz nepotes: ut i auc. quō oz epi. §. i. colſ. i. ſz hoc pōt intelligi q̄n filij mali ſūt vl̄ nepotes. nam ꝓpter tales ab aliis legitimis actibus pres remouent: ut. vi. q. i. g crimen. vl̄ q̄n ita tenē diligit eos q ꝑſumitur rōne ipſoꝝ q dilapident bona eccleſie ut hic d̄r. idē ē ſi hz patrē vel ſi hz frēs de gbus ē timoz al's nō repellit gs ꝓpter vroꝝē vl̄ filios: cū b⁹ ꝓmittit apls. ⁊ ē ar. ad hoc. xij. q. ij. eps q filios. et eī de teſta. c. i. dū tñ lōga ꝓtinētia ꝓceſſerit: ut. ſ. e. ꝓiuſq̄. ⁊. lxxvij.

di.quicūq;. e tu ecclesie:ut.xiij.q.i.manifesta.t.c.se.t.q.v.c.plt.

f ¶Ecce hac.nisi necessitate.bodie iure cōi eligit:ut ex de eta.t quali.a multis.

g ¶Gregorius.s.e quia sūt.

h ¶Susceperat. Hec solutio ñ valet:q; a tpe apl̄oꝝ ñ licuit in ordine illo p̄bere nec in subdiaconatu: ut.lxxxiij.di. cuz in p̄terito.

i ¶Neocesarien. s.e.p̄sbyter si.

k ¶Anchiritane. s.e.diaconi.

l ¶Ex tpe. illud stare ñ p̄t:q; dī in fi.illius.c.diacon.p̄fessi continentiam.

m ¶Ex loco.g.ita credebat q̄ i oriēt̄ tali eccl̄ia diaconi possent ptra here:iz nō ē bocverū.

n ¶Jgs.ptem nē. q̄tuz ad erbitionē necessariozū:ut.xxxi di.oino.t.§.p̄t.

o ¶Jgs discernit.t.j.cc.

a ¶Resbyteriū nō legalib⁹ P̄t intelligi de eo q̄ ptraxit secūdas nuptias per ignorantiā iuris

b ¶Habere.s. dignitatē. Bñficiuz ei ni retinebit t locū in choro:t cātabit cū aliis t intererit electionibus.iz hoc solum deest ei: q̄ nō dz mīstrare ut sacerdos:ut.xv.q.vlt. q admīserit.t.c.si qs p̄sbyter.t nota q̄ de vtroq; iure esset p̄uandus ut.lxxxiij.di.quis qs.iz hoc bñficiū p̄cedit sublato officio.t.l.di. p̄sbyteros.t.c.studeQuesita.de reb⁹ eccl̄ie vel intui ecclesie:ut.xij.q.i.manifesta.t.c.se.t.q.v.c.plt.

¶Ecce hac.nisi necessitate.bodie iure cōi eligit:ut ex de eta.t quali.a multis.

¶Gregorius.s.e quia sūt.

¶Susceperat. Hec solutio ñ valet:q; a tpe apl̄oꝝ ñ licuit in ordine illo p̄bere nec in subdiaconatu: ut.lxxxiij.di. cuz in p̄terito.

¶Neocesarien. s.e.p̄sbyter si.

¶Anchiritane. s.e.diaconi.

¶Ex tpe. illud stare ñ p̄t:q; dī in fi.illius.c.diacon.p̄fessi continentiam.

¶Ex loco.g.ita credebat q̄ i oriēt̄ tali eccl̄ia diaconi possent ptrahere:iz nō ē bocverū.

¶Jgs.ptemnē. q̄tuz ad erbitionē necessariozū:ut.xxxi di.oino.t.§.p̄t.

¶Jgs discernit.t.j.cc.

¶Resbyteriū nō legalib⁹ P̄t intelligi de eo q̄ ptraxit secūdas nuptias per ignorantiā iuris

¶Habere.s. dignitatē. Bñficiuz ei ni retinebit t locū in choro:t cātabit cū aliis t intererit electionibus.iz hoc solum deest ei: q̄ nō dz mīstrare ut sacerdos:ut.xv.q.vlt. q admīserit.t.c.si qs p̄sbyter.t nota q̄ de vtroq; iure esset p̄uandus ut.lxxxiij.di.quis qs.iz hoc bñficiū p̄cedit sublato officio.t.l.di. p̄sbyteros.t.c.studequis ministris:vel q; ficut de electo in eꝝ supascriptū est ante subdiaconatū memorat⁹ diaconus eam in vxorē duxerat.

¶Illud aūt neocesariēsis t anchiritane synodi vl̄ ex tēpore vel ex loco intelligitur Ex tempore q; nondū erat introducta continentia ministrorum altar̄.ex loco:quia vtraq; synodus orientalis est: et orientalis ecclesia non suscepit generale votū castitatis. hoc tamen diligenti observatione custodit:ut post adeptū sacerdotiū defūcta p̄iori vxore cū qua sacerdos factus fuerat:si alterā duxerit deponatur.

¶Item opponitur illud qđ legit̄r in canone apl̄oꝝ.

P̄sbyter cā religionis nō cōtēnat p̄priā vxorem.

Siquis docuerit sacerdotem sub obtentu religionis p̄priam vxorem p̄tēnere:anathema sit.

¶Item ex concilio gangrensi.

Anathema sit q̄ p̄sbyterum p̄iugatū discernit nuptiarum occasione.

Siquis discernit p̄sbyterum cōiugatuz tanq̄ occasione nuptiarū: q̄ offerre non debeat t ab eius oblatōne iō abstinet: anathema sit.

¶Item ex. vj. synodo.

Ab officio abstineat p̄sbyt nō legalib⁹ nuptijs detentus.

Resbyterum non legalib⁹ nuptiis detētum cathedrā quidem habere:sed ab officio abstinere p̄cipimus .sufficit enim huiusmodi indulgentia ei:q; benedicere aliis eū qui vulnera sua debet curare cōsequens nō est. benedictō.n. sanctificationis traditio est. qui vero hanc nō habet p̄pt̄ delictū ignorantie: quō alijs tradet:non enim publice neq; p̄uate benedicat:nec corpus domini disp̄set aliis nec aliquo modo ministret:sed sufficiet ei q̄ p̄fideꝝ t imploraz a deo vt dimittatur ei iniqtas ignorantie sue.manifestum est aūt q̄ t hmōi nō legitime nuptie solu̇entur:t nullaten⁹ vir accessū habeat ad eam,p̄pter quā sacro ministerio p̄uat⁹ ē.

Itē nicola⁹ ad cōsulta burgarozum.

De p̄sbyteris non est laicis iudicandum.

Onsulendum decernitis: vtz p̄sbyterz habentem vxorem debeatis sustentare t honorare: an a vobis p̄jicere Jn quo respondem⁹: qm̄ licet ipi valde sint reprehensibiles nos tamen deū cōuenit imitari: qui solē suū oriri facit sup bonos t malos. deiicere enim a vobis iō nō debetis: qm̄ nec iudā domin⁹ cū esset falsus discipulus a numero discipuloꝝ eiecit. vez t de p̄sbyterz vobis q laici estis nec iudicādū est nec de vita eoꝝ qcq̄ inuestigādū:iz eꝝ indicio qcqd id fit: est reseruādum.

Ed notādū est q̄ secundū ysidorū plera q̄ capitula ex causa ex loco ex tēpore ex p̄sona consideranda sunt.

¶Jt isidorus.

Ex tpe:loco:t p̄sona:t causa regule canonū intelliguntur.

Siendum est q̄ pleraq; capitula ex causa ex persona ex loco ex tempore cōsideranda sunt. quoruz modi quia medullitus non indagantur:i erroris laberinthum nonnulli intricando impinguntur: cuz ante indicant q̄ intelligant: ante inculpant q̄ iterando lecta p quirant.

c ¶Propter delictū.i. qđ factū cōmiserit p ignorantiā.

d ¶Jgnorantie.ar. q̄ iz aliquis ignorat se debere p̄tinere q ordinat:ñ ex eo q̄ recepit ordinē tenet p̄tinē.xxiij.di.q̄q̄

e ¶Priuatus. videt hic q̄ si sacerdos é excōicatus vel suspens⁹ q̄ nō dz p̄uati dicē horas suas. qđ nō é verū imo ad h: tenet:dū tñ non faciat hoc officiādo sua eccl̄e fiam:ut colligit.xi.q.iij. si quis eps.

f ¶Onsulendū. reprehensibilis.si.xv.q. vlti.c.vlti.iz ↄ.xxxij.di. null⁹. iz illud itelligitur cū notoriū est crimē ei⁹

g ¶Ed notandū est. q; dixerat.s.,pr. di.§.ecce in fi.q̄dā.c.esse tpalia vl̄ localia: iō ad soluendū multa ↄria oñdit in ista.xxxir.di. q̄dam capta esse tradita ex cā: q̄dam ex tpe:q̄dā ex loco: q̄dam ex p̄sona.

b ¶Liendū ē ex cā. ex q̄ fuit statutum ne neopbiti,p̄moueant ad epatus:ut.xl viij.di.c.i. s.ne in supbia extolleré tur.iz hec causa cessauit in ambrosio q̄ cathecu minus est elect⁹ in eꝝ ur.lxi.di.§.bis oībus.

i ¶Ex p̄sona.ut in augustino q̄ factus ē coepus alij:ut.vij.q.i.nō aūt.

k ¶Ex loco.q;.p̄pter.p̄ Di.xxxv.

pinquitatē vl̄ remotionē loci aliq̄d statuit: ut lxxij.di.cū longe.xxiij. q.i.pudēda.t.§.di.iiij. erit aūt.vl̄ iō dicit quia quedā sūt localia quedam nō.

¶Ex tpe.sicut anglicis datū fuit p̄pter nouitatem ut p̄iugant quarto gradu:ut.xxxv.q.ij. q̄dam.

m ¶Intelligant. quod esse non debet.xi.q.ij. eoꝝum.

n ¶ Perquirāt.quod inciuile est:ut.ff.de legi.inciuile.

o REgule.negocio.i.ꝓpter q̄litatē negocij aliqd statuīt qđ ē ꝯius.sicut ī cā matrimonij ꝓsanguinei admittū tur in testimoniū:ut.xxxv.q.vi.ꝓsanguineos.⁊ ꝓpter cām ecclie statuīt q̄ domestici admittunt ī testimoniū:ut.xiiij.q.ij.sup̄ prudentia.

p ¶ Necessitate.q̄ lex nō ꝺz instituī nisi ꝓpter necessitatē:ut.ē.di.iiij.erit

q NEcesse ē.cās.xviij q.viij.occidit.

r ¶ Vulneribꝰ.nō q̄ varietas delictoꝝ regrit varietatē penaꝝ:ut.xlv di.l̄z.l.di.ut ꝓstituere.rliiij.di.ꝓmissiones.rli.di.nō coganf.

s ¶ Collyrio.ar. ꝯillos q tales in oīb⁹ ꝯrijs ponūt solutiōes:aliud ſm leges aliud ſm canōes vt hoc nouū illud vet⁹.

t ALud aūt.dictuꝫ fuit.ē.xxviij.di.ī c.illo ſigs docuerit.⁊c.ſe.q̄ ſacerdotes nō debēt a ſe abijcere vxores ſuas ꝓtertu religiōis. hic dicit q̄ er cā fuit hoc statutum.ſ.ꝓp̄ Di.xxx.

quos dā hereticos q cōiugia detestabant.

u ¶ Quoꝝdā.hēticoꝝ.

a S Jg.fideles.fidelibus ⁊ infidelibus parentibꝰ tenent̄ subuenire:magis tñ fidelibꝰ: ut.lxxxvi.di.ñ satis.sed pone q̄ hēs patrē hereticū:nūqd ꝓferes ipsuꝫ extraneo bono? P.mādducatoꝝ dixit hanc questionē eē nebulā ⁊ tenebrosā aquā in nubibus aeris.ſz dicas q̄ patrē qualiscūq; ſit debemus ꝓponere extraneo etiā sancto: in his q̄ spectāt ad opus mīe im,puidendo ei in necessarijs:nisi alter magis indigeat: tūc potiꝰ tenent̄ extraneo subuenire:ut.lxxxvi di.pasce.ambrosiꝰ tñ vi deſ ꝯdicē huic opinioī in cāticis in illo loco oꝝ dinauit i me charitatē. sit enī multoꝝ ē charitas inoꝝdinata.qđā enī id qđ̄ est p̄mū ponūt tertiuꝫ vel quartū.ſz p̄mo diligend⁹ est deus:ſcđo parētes deinde filij:postea domestici: q ſi boni sūt malis filijs sūt exponēdi:de pe.di.ij.charitas.ſz illa auctas intelligēda ē de affectu interiori non de bñficioꝝ exhibitione. naz magis debem⁹ diligē extraneos bonos q̄ ꝓpinquos malos ſz illi potius debeam⁹ subuenire.xiij.q.ij.nō estimemus.

b ¶ Dei cultus. Qđ quidā hereticī fecerūt ratiōe illius auctoritatis: q reliquerit patrē ⁊ matrē ꝓpter me cētuplū accipiet. xxviij.q.i.in p̄n.

c QVecūq; ſ. de ꝓse.dis. v.fucare.xxx.q.v mulier.io.

d S Jqua mulier.discedē fine eius ꝓsensu.

e S Jquis.

f S Jquis.

g S Jqua mulier. ꝓpositoꝝ magis ē habilis ⁊ magis parata ē in scissa veste q̄ in clausa ad meretricandū.

b S Jgs.ꝓptū qz ſi nō facit ī ꝓptū illi⁹ diei etiā oī die bonus est ei ſi ieiunat:ut lxxvi.di.vtinā.

c S Jgs.necessitatē.i. ꝓtinētiam.

d S Jquis.basilicas.nisi cū fūt q̄ inanes revelationes: ut ō ꝓse.di.i.placuit.

Hinc etiā gregorius ait.

Pro diuersitate rex̄ temperā tur regule sanctoꝝ.

REgule sāctoꝝ patꝝ ꝓ tēpore loco ⁊ ꝓsona ⁊ negocio istāte necessitate traditę sūt. ¶ tem hiero.in epistola ad ephesios.

Pro diuersitate locoꝝ tpoꝝ ⁊ hoīum scripte intelligēde sūt

NEcesse ē ut inxta diuersitates locoꝝ tēpoꝝ ⁊ hominū q̄b⁹ diuerse scripture facte sūt: diuersas cās ⁊ argumēta ⁊ oꝛigenes habeāt. ⁊ quō beatus ioānes i apocal. sua septē scribēs ecclesijs in vnaq̄q; earū vel specialia vicia reprehendit vel virtutes ꝓbat: ita ⁊ sāctus aplūs paulus ꝓ singulas ecclesias vulneribꝰ medetur illatis. Nec ad instar imperiti medici vno collyrio oīum oculos vult curare.

ALud aūt qđ̄ in canone aplorꝝ ⁊ in gāgrēsi cōcilio ⁊ i sexta synodo legit: ex cā cō fideraī ⁊ ex tēpoꝛe. cā fuit heresis manicheoꝝ: que cōiugiū detestabaī: sicut etiā quorundā superstitio multa in catholicoꝝ detestatōnē introduxisse inuenitur: cōtra quos in gangrensi cō. statutū legitur.

De multimoda superstitōe hereticoꝝ quos gāgrense ꝓcilium anathematizauit.

S Jqui filij parētes marie fideles deseruerint occasione dei cultus: hoc iustū eē iudicantes ⁊ nō potius debitum honorē parētibꝰ reddiderint vt hoc ipm in eis venerentur q̄ fideles sint: anathema sint.

QVecūq; mulier religioni iudicās ꝓuenire comā sibi ap̄tauerit: quā de⁹ ad velamē eius ⁊ ad memoriā subiectionis illi dedit: tāq̄ resoluens ius subiectionis anathema sit. ¶ tē De eodem.

S Jqua mulier derelicto viro discedere voluerit soluto vinculo contugali nuptias cōtēnēdo: anathema sit. ¶ tē

S Jgs ꝓpter de um virginitatē ꝓfessus in cōiugio positos ꝓ arrogātiaz vituperauerit: anathema sit. ¶ tem. De eodem

S Jgs vel virginitatē vel cōtinētiā ꝓfessus in cōiugio tāq̄ abominabiles nuptias iudicat: ⁊ nō ꝓpter hoc solū q̄ cōtinētie ⁊ virginitatis bonuꝫ sanctū ꝓpositū sit: anathema sit. ¶ tem. De eodem.

S Jqua mulier suo ꝓposito vtile iudicans vt virili veste vtatur: ⁊ ꝓpter hoc virilē habitum imitetur: anathema sit. ¶ tem. De eodem.

S Jquis tanq̄ hoc contingētie conuenire iudicans die dominico ieiunauerit in eiusdem diei contēptum anathema sit. ¶ tem. De eodem.

S Jquis eoꝝ q̄ in ꝓposito sūt cōtinentie: ꝓpter necessitatē corporalem superbiat: ⁊ ieiunia communia putauerit contemnenda: totius ecclesie perfectam in sua conscientia iudicans rationem: anathema sit. ¶ tē De eodem.

S Jgs per superbiam tanq̄ perfectum se existimans conuentus qui per loca ⁊ basilicas sanctoꝝ martyrum fiunt: vel accusauerit: vel etiaz oblationes que ibidem celebrantur spernendas esse crediderit memoriasq̄ sanctoꝝ contēnendas: anathema sit. ¶ tem. De eodem.

S Jquis docet domum dei contēptibilem debere esse ⁊ cōgregationes que in ea fiunt: anathema sit. ¶ tem:

e Siquis doceat.

f Sigs eē.ꝛ domus in qua hec fiūt publicāda ēnt in auc. de eccle.ti.§. figs in sua domo.io.

g Sigs nuptias.

h Sigs et fide id ē ex bona ꝓscientia.

i ¶ Immolatam. idolatricis nō debem⁹ vesci: ut h ꝛ l. di. pbros. ꝛ. xxxiij. q. iiij. sicut satius. ſ Jriū videt illud apli ad corinthū. figs infideliū vocat vos ad cenā oē qđ vobis apponit manducate nihil iterrogātes. ſ illud loquit hꝫ sua tpa cū adhuc pauci erāt fideles. qđ aūt dicit de sanguie et de carne suffocata: bodie ñ tenet q⁹ tantū i figura fuit, phibitū.

k Sigs. filios nā ex iuramēto ñ possum⁹ astringi ad illud: ut. xxiij. q. iiij. inſ. de boc babuisti ſ. di. i. ius nāle.

l Sigs viroꝝ. veste. sufficit ergo q⁹ gs veste vtaſ ꝑm cōsuetudinē regionis. et sic trāsmontani ñ cogunt vti affibulatis vestib⁹ ut italici: nō obstante noua ꝓstitutione eē de vi. ꝛ ho. cli: ut clerici. q⁹ lex dꝫ ꝓuenire ꝓsuetudini: ut. ſ. dis. iij. erit.

m ¶ Ec scripsimus. ꝛ noua. ff. de ꝓsti. ꝑn. in rebus.

n ¶ Diuites. Hoc

De eodem.

Sigs extra ecclesiā priuatim populos cōgregās cōtēnat ecclesiasticas sanctiones ꝛ ecclesiā ipam apō se sine cōcilio epi cū presbytero agat: anathema sit. ¶ tē

De eod⁹

Sigs nuptias in accusatione mē duxerit: ꝛ mulierē fidelē ac religiosā cū viro suo dormientē abominādā crediderit: aut etiā accusandaꝫ tanq̄ nō posse cōingaros in regnuꝫ dei ingredi anathema sit. ¶ tem.

De eodem.

Sigs carnē māducantē ex fide cū religione preter sāguinē ꝛ idolo immolatā ꝛ suffocatā crediderit ꝓdēnādum tanq̄ spem nō habentē: q⁹ eaꝫ māducat: anathema sit. ¶ tē

De eodem.

Sigs reliquerit ꝓprios filios ꝛ nō eos aluerit: ꝛ qđ pietatis ē necessaria nō ꝑbuerit. sed sub occasione continētie negligēdos putauerit: anathema sit. ¶ tem.

De eodē

Sigs viroꝝ putauerit sancto ꝓposito. i. continentie cōuenire: ut pallio vtaſ tanq̄ ex eo iusticiā habiturus: ꝛ re prehēdat vel iudicet alios q⁹ cū reuerentia birris vtuntur: ꝛ alia veste cōmuni que i vsu est: anathema sit. ¶ tem.

Nec scripsimus nō absciden tes eos q⁹ in ecclesia dei secūdum scripturas ꝓpositū sāctū continentie eligūt: sed eos q⁹ suscipiunt habitum eius ꝛ i superbiā efferūtur aduersus eos qui simplicius viuunt: ꝛ etiaꝫ eos cōdēnamus q⁹ se extollūt aduersus scripturas ꝛ ecclesiasticos canones ꝛ noua introducūt precepta. Nos aūt et virginitatem cū humilitate admiramur: ꝛ continentiam cum castitate ꝛ religionem deo acceptissimaꝫ esse dicimus: ꝛ renūciationes secularium negociorum atq⁹ actuum cum humilitate approbando laudam⁹: et nuptiarum vinculū qđ secūdū castitatē perdurat honorem⁹ ꝛ diuites cū iusticia ꝛ operib⁹ bonis non abiicim⁹. ¶ tem ex con. martini pape.

Anathematizat q⁹ manicheorū superstitiones sequitur.

Sigs presbyter vel diaconus publicā penitentiam a sacerdote acceptā absq⁹ aliq⁹ necessitate die dominica pro quadā religione ieiunauerit: sicut manichei: anathema sit. Similiter ꝛ qđ ab apostolis traditum canon tenet antiqu⁹ placuit vt per oēs dies dominicos ꝛ per omnes dies pasce vsq⁹ ad penthecosten non prosternat se in oratione humilitatis: sed recto vultu ad dominum orationis fungantur officio: quia in his diebus gaudium resurrectionis domini celebramus. Sigs etiam non ꝓ abstinentia sed ꝓ execratione escarum a carne abstinet: placuit sancto cōcilio vt pregustet: ꝛ si sic vult abstinē abstineat. Si aūt spernit ita ut olera coacta cū carnib⁹ nō degustet: iste nō obediēs nec suspicionē hereſis a se remouens deponatur de ordine clericatus.

Empus quoq⁹: quia nondum erat institutū: ut sacerdotes cōtinentiā seruarent.

Unde gregorius scribēs petro subdiacono sicilie.

Qui castitatem non ꝓmisit: ab vxore sua separari non cogatur.

Ante triennīū omnium ecclesiarum subdiaconi sicilie prohibiti fuerant: vt more romane ecclesie suis vxorib⁹ nullatenus misceantur. quod mihi dūrum atq⁹ incompetens videtur ut qui vsum continentie non inuenit neq⁹ castitatez ꝓmisit: compellatur a sua vxore separari: atq⁹ per hoc qđ absit in deteriꝰ cadat. Inde vex ē de talib⁹ q⁹ faciūt mīam nō bñnb⁹: ut. xxxiij. q. v. secūdū. nā ꝛ dom⁹ habuit pecuniā: ut xij. q. i. eremplū. al's abiciēda ē pecunia exemplo socratis: ut. xij. q. iij. socrates. nā aliena rapē ꝓuincit q⁹ vltra necessaria sibi retinet: ut. xlij. di. §. i. io.

o ¶ Diuites. nō est ꝛ illud: facilꝰ est camelum ꝑ foramē acus transire: q⁹ illud de talib⁹ intelligit q⁹ i diuitijs spem ponentes gratiꝰ intuentur aurū ḡ solem: de q⁹ habet. xlvij. di. ficut.

p Sigs ꝓpter publicā. quā facere pōt sacerdos ſ nō solemne: ut dixi. §. xxviij. di. presbyter.

q ¶ Prosternat. ut ō ꝓ: di. iiij. qñ sūt.

r ¶ Pregustet. Ecce q⁹ suspect⁹ cogit cōedē sine gustare. ſ nūqd idē ē si aliqs, ē suspect⁹ eo q⁹ ñ cōicat in anno: nūqd cogend⁹ ē cōicare: nō: q⁹ illa nō recipit sine peccato: si recipiēs ē peccato: ſ ad hoc pōt cogi ut faciat se dignū. i. ut pensteat: de ꝓse. di. ij. si quis intrat.

Di. xxxi.

f Emp⁹. In hac. xxxi. di. ostendit: q⁹ a tē pore gre. statutū fuit: ut subdiaconi ñ ordinarēt nisi, p̄missa ꝓtinentia. sec̄ū do agit de cā ꝓtinētie ꝑsbyteroꝝ. ꝛ diaconoꝝ. tertio dicit q⁹ ꝫ ordinati i sacris ordinib⁹ vxorib⁹ ñ obēt ꝓmisceri ꝛ necessaria, puidebūt eis. vltio assignat dias inter oriētales ꝛ occidentales.

a Ante triennīū. cas⁹ olim ꝓmouebant subdiaconi ñ, p̄missa ꝓtinētia: ꝛ licite vtebantur vxorib⁹ ꝛ bñficiis. p⁹ ea pelagius ꝑdecessor gregorij statuit: ut vſ ꝓtenti essent vxorib⁹ ꝛ ñ vel

bñficijs tñ. de qua cō/
sti. greg⁹. facit mentio/
nem. xcvij. q. ij. multo ꝛ.
postea idē pelagi⁹ alā
edidit ꝓstitutionē: in q̄
ꝓcisē ꝓhibuit ut subdia
coni nullo mō ꝓmiscerī
debeāt ām odo vxorib⁹
suis. ⁊ illā ꝓstitutionē q̄
daꝫ subdiacon⁹ suabāt
quidā nō. ſꝫ q̄ illa ꝓsti/
tutio fuit iniqua: ꝙ ali/
gs q̄ nō ꝓmisit ꝓtinētiā
cogere ꝓtinere: retra/
ctāt hic a gregorio et
statuit: ꝙ sīg subdiaco/
ni mō sūt nō coganꝫ ꝓti
nere nisi velint. sīg aūt
in futurū sūt ordinādi:
nō admittant: nisi. ꝓmit
tant continentiam.

b ¶ Durū. statutū pela/
gij fuit ꝓtra euangeliū
in quo excipit sola formi
catio: ut. xxxiij. q. ij. quos
deus. ⁊ nō reprobatum
fuit. ſꝫ q̄re reprobaꝫ illa
ꝓstitutio pelagij ut aut
beneficia aut vxores di
mittāt: cū idē statuerit
alexander: ex de cñ. cō
iu. c. i. ſꝫ dic cū aligs in
minorib⁹ ordinib⁹ exi/
stēs postea ꝓtrahit: pōt
ꝑuari bñficio ꝓius ha/
bito: ⁊ de illis loquitur
alexander. cū vo aligs
ꝓmo ꝓtrahit: ⁊ postea
eccl̄ia scienē ei ꝓfert be
neficiū: postea non pōt
illud auferre: ⁊ de illis
loquiꝫ pelagius: ⁊ ideo
ꝓstitutio ei⁹ fuit iniqua
si. ex de cle. ꝓm. diuer/
sis.

c ¶ Nō inuenit. i. nō sus/
cepit.

d ¶ Mala. i. ꝓtinentiam
q̄ inuenib⁹ est mala. xxx
q. ij. in adolescētia.

e ¶ Dimiserit. hoc in/
telligo si habeat licen/
tiam vxoris.

f S Acerdotibus.

g S ¶ Piscopos.

b Enere. cū sanct⁹
¶ Tiū. ex quo dñs se
ꝓmendauit: ⁊ xp̄i actio
videtur mihi: ut a p̄ncipio die epi
scopis oīb⁹ dicaꝫ: ut nullū fa/
cē subdiaconū ꝑsumāt: nisi q̄
se victurū caste ꝓmiserit: qua
ten⁹ ⁊ preterita mala q̄ ꝓposi
to mentis appetita nō sūt: vio
lenter nō exigantur: ⁊ futura
caute caueātur. q̄ vero p⁹ eā
dem ꝓhibitionē q̄ ante trienī
um facta est cōtineter cū suis
vxoribus vixerint: laudādi at
q̄ remunerādi sūt: ⁊ ut in bo
no permaneāt exhortādi. eos
aūt q̄ post ꝓhibitionē factam
a suis se vxoribus cōtinere no/
luerint: ad sacrū ordinē nolu/
mus ꝓmoueri: q̄ nullus debꝫ
ad altaris ministeriū accedē:
nisi cui⁹ castitas ante susceptū
misterium fuerit approbata.

Causa vero huius ꝓstitutio
nis mūdicia fuit sacerdotalis
vt libere cūctis diēb⁹ vite sue
orationi posset vacare. Si. n.
ut paulus ait ab vxorib⁹ ē cess
andū: ut expeditius oratōni
vacem⁹: ministris itaq̄ altaris
q̄bus quotidiana necessitas
ordī incūbit: nūq̄ ſpingali of
ficio vacare ꝓmittitur. Unō
beda sup lucā ait.

Sacerdotib⁹ semp castitas ob
seruāda p̄cipit.

Sacerdotib⁹ ut semp vale/
ant altari assistere: semp ab
vxorib⁹ est abstinendū: semp/
q̄ castitas obseruāda p̄cip. ī.

Tē in cōci. char. ij.

Qui diuinis sacramētis inser
uiunt cōtinētes esse oportet.

Piscopos presbyteros et
diaconos ita ut placuit ⁊
decet sacrosanctos antistites
aut sacerdotes aut leuitas:
vel qui sacramētis diuinis in/
seruiūt continētes esse debēt
in omnib⁹. Tē innocēti⁹ vi
crorino rothomagensi epo.

Sacerdotes ⁊ leuite cū vxo/
ribus suis miscerī nō debent.

Enere debꝫ ecclesia vt oī
modo sacerdotes ⁊ leuite
cū vxorib⁹ suis nō misceantur
q̄ misterii diuini quotidianis
necessitatib⁹ occupātur. Scri
ptū est enim sancti estote: q̄m
ego sanct⁹ sum dominus deus
vester. Ilā p̄iscis tp̄ib⁹ anno
vicis sue ō tēplo ī dīscedebāt
sicut de zacharia legim⁹: nec
domum suam oīno tāgebant.
quibus vtiq̄ ꝓpt̄ sobolis suc
cessionē vxoris vsūs fuerat re
laxatus: q̄ ex alia tribu ꝑter
q̄ ex semie aaron ad sacerdo
tiū nullis accedere permitte/
batur: quāto magis hi sacer/
dotes ⁊ leuite pudicicia ex
die ordinationis sue seruare
debent: qbus vel sacerdotiuꝫ
vel misteriū sine successione
est: nec ꝑterit dies q̄ vel a sa
crificijs diuinis vel a baptis/
matis officio vacēt. Patea

Iam sicut paulus scribit ad
cōrinthios dicens: abstinete
vos ad temp⁹ ut expediti⁹ va
cetis orationi: ⁊ hoc vtiq̄ lai/
cis p̄cepit multo magis sacer/
dotib⁹ qbus orādi ⁊ sacrificā
di i ge sacrificiū ē: semp de/
bebūt ab hmōi cōsortio absti/
nere. Tē exuperio tholosa
no episcopo.

Qui ab vxorib⁹ suis abstinēt
ad sacrificia admitt̄ātur.

Os ad sacrificia fas sit
admitti: qui vel etiā cū vx
ore nō exerceant carnale offi
cium. Item hieron⁹. contra
iouinianum.

Sacerdoti cui est semper orā
dū: matrimonio semper est ca
rendum.

Laic⁹ ⁊ q̄sq̄ fidelis ñ pōt
orare nisi careat officio cō
iugali: sacerdoti, vero cui sem/
p offerēda sūt sacrificia semp
orādū ē. si semp orādū ē: ergo
semp matrimonio carēdum.

Oē aūt manicheox cā ō cō/
iugio sacerdotū illud supradi
cta sit: ex gāgrēsi eōcilio ap/
paret: in quo sic statutū legit.

Anathema sit: q̄ nuptias vitu
perat.

Q̄q̄s vituperat nuptias: ⁊
dormientē cū viro suo fide
nostra ē lectio: q̄ ⁊ nos possumus
nos ꝓmēdare: et
aug⁹. i. ep̄mēdat
egpando se, pphe
tis: ut. xxiij. q. iiij
ecce. ⁊ pcōsul po
test ꝓmittere li/
bellū ꝓmendatio
nis sue: ut. ff. de
offi. pcōsu. obser
uare. siīter ille q̄
impetrat venia
etatis se ꝓmēdat
C. de his qui ve.
eta. ipe. l. ij.

i ¶ Anno. i. septi/
mana. sic alibi po
nit dies ꝓ anno:
ut. xxxij. q. ij. boc
ipsum. ⁊ tempus
ꝓ anno: ut de cō.
di. iiij. oī tpe.

k ¶ Nec ꝑterit. ex
cepto sabbato sā
cto ⁊ die veneris
p̄cedente: ut de
pse. di. iij. sabbato
qui dies nulli re
putāt. ꝓpter pau
citatē: ric. j. de cō
se. di. ij. reuera.

l ¶ Vel a baptis/
matis. dum ē ne/
cessitas.

m ¶ Os. etiam
nedū cum
alia.

n ¶ Officiū. post
votum factum.

o Si laicꝰ. ora re. qd ō hac materia iuris sit habes. xxxiij. q. iij. c. i. z. ij.

p ¶ Matrimonio ar. q si aliqua sibi coherent vl si aliquid sequitur ex alio: vno ꝓbato z reliquū est ꝓbatum. ut. xxxiij. di. figs viduā. xxvi. di. deinde. iij. q. vi. hoc qppe. ar. ō pe. di. i. ficut primi in fine.

q Quod aūt respicit tria penultima. c. xxxvij. di. dicēs q illud statutum fuit ꝓpter hēsim manicheorum.

r Licū q. in canone. ō. z xviij. di. figs docuerit.

a Extinētie eis nō licē. nō q ꝓpter mutationē statꝰ incipit aliqd nō licē qō prꝰ licuit. xij. q. i. nolo. z. xxij. q. ij. ne gs arbitret.

b Omino. et vestitus. ex quo dicit victū z vestitus: videl q nomīe victus nō ꝓhibendaꝫ vestituꝰ ut. ff. de translac. cū di. §. q transigit. qd nō ē verū. ff. de verbo. sig. verbo victus.

c ¶ Largiaꝫ. seq strato tū habitaculo: ut. lxxvij. di. eps. z hoc cū ꝓsona est suspecta.

d ¶ Apto dicēte. ducebāt enī vxores secū ut seruirēt eis i cibis paradis z ab eis pascerēt cuz essent paupes de mercede ꝓdicatiōis. lē ac religiosā detestaꝫ aut cū pabilē estimat velut q regnum dei introire nō possit: anathema sit. ¶ tē. De eodem

Q Dicūq virginitatē custodiēs aut cōtinētie studens velut horrescens nuptias nec ꝓpter hoc q bonū z sanctum ē nomē virginitatis assumit: anathema sit. Q oteſt z aliter illud intelligi qō i canone apostoloꝝ legit: ut iste sit sensꝰ capituli: Qui docet sacerdotē vxorē suā cōtinere nō quā in sacerdotio accepit sed quā ante sacerdotiū dū adhuc esset laicus vel i minoribꝰ ordinibꝰ cōstitutus sibi legitime copulauerit: cū qua cōtinētiā ꝓfessus ē: cū ad sacros ordines ꝓcēderet: quam nullꝰ dz ꝓtenere: hoc ē ab alio z cura sua abijcē qn ei necessaria ꝓuident. ꝓbaꝫ aūt hec interpretatio auctoritate leonis pape: q scribēs rustico narbonenſ epo ait.

Ministris altaris cū epīs et ꝓbris eadē ē lex cōtinētie.

L Ex cōtinētie eadē ē altaris ministris: q epīs aut ꝓsbyteris. q cū eēnt laici siue lectores licite gdē z vxores ducere z filios ꝓcreare potuerūt sed cū ad ꝓdictos puenerunt gradus: cepit eis nō licere qō licuit. vñ ut iā de carnali fiat spuale ꝓiugiū: oz eos nec dimittere vxores: sed q hñt sic bre videaꝫ qsi nō habeant: quo z salua sit castitas cōubio z cesset opa nuptiarum.

I tem leo. ix. cōtra epam nicete abbatis.

Epūs vl ꝓsbyter vxorē ꝓpā a sua cura nō abijciat.

O Omino cōfitemur nō licere epo ꝓsbytero diacono ꝓpriā vxorē cā religionis abijcere a cura sua: sed ut ei victū z vestitū largiaꝫ: sed non vt cum illa carnaliter ex more iacear: sicut z sactos apostolos legimꝰ egisse beato paulo apostolo dicēte. Nūqd nō habemus ptātē mulierē sororē circūducēdi: sicut z frater dñi et cephas? Vide insipiēs qz non dixit: nūqd nō habemꝰ potestatē sororē mulierē ap̄lectendi sed circūducēdi. s. ut mercede ꝓdicationis sustētarent ab eis nec tū deinceps vlteriꝰ forent carnale inter eos ꝓiugium. ¶ inc z illud gregorij in dialogo.

P Resbyter q dā. Regre infra. Ut igitur ex his auctibꝰ apparet: sacerdotes vxoribꝰ quas in laicali habitu vl in minoribꝰ ordinibꝰ cōstituti sibi legitime copulauerūt: necessaria mistrare: debita reddere non valēt. Sed obijcit illud tripartite hīstorie.

Dissuasu pōtini nicena synodꝰ statuit: q ꝓsbyteri cū suis vxoribꝰ nō dormirent.

N Icena synodꝰ volēs cauere hominū vitā in ecclesiis ꝓmotāriū posuit leges qs canones vocamꝰ: i quo z tractatu videbatur aliqbus itro ducere legē: ut epi ꝓsbyteri diaconi subdiaconi cū coniugibus quas ante cōsecrationem duxerunt non dormirent Surgens autem pannutiꝰ cōfessor contradixit. honorabiles confessus nuptias z castitatem dicēs esse cū ꝓpria cōiuge concubitum. suasit itaq cōcilio nec talē poneret legē grauē esse asserens cām que aut ipis aut eoꝝ ꝓiugalibus occasio fornicationis existeret. z hoc quidem pannutius licet nuptiarum esset inexpertus expsuit. synodus qꝫ laudauit sententiam eius: z nihil ex hac parte sancuit: sed hoc in vniuscuiusq voluntate non necessitate permisit. I tem synodus sexta.

Nō i ppetuū sed tpe oblationis a ꝓplexu suaꝫ vxoꝝ sacerdotes abstineant.

Q Voniā i romani ordie canōis eē ꝓgnouimꝰ traditū

e ¶ Sororē. i. q̄si sororē.

f ¶ Circūducēdi. nobiscum.

g ¶ Ut mercede. ar. q figs hz vxorē z filios: ō bonis eccle ipsos pōt pascē: si nō hz ꝓpria: ut. lxxvi. di. nō latis. j. di. pri. fig vo. z. l. di. studeat i fi. z. xxxvij. di. legāt. qz nemo carnē suā nūq odio habuit: ut. xij. q. ij nō estimemꝰ. z hec vera sūt si indigent: alsꝫ secus: ut. xxvij. di. ō ỹra culsane. vñ z si viro relictus est vsus alicuꝰ rei: mulier eadē re pōt vti: ut. ff. de vsu. z ba. l. ceterū. §. mulier.

b ¶ Hinc illud. j. in illo. c. ꝓsbyter quidā. qō est j. di. pri. io.

i Icena. introducē de ꝓsensu vxoris: aliter esset iniqua.

k ¶ Castitatē. sic z q hñ comedit abstinēs ē: ut xlviij. di. ꝓuida in fi.

l ¶ Sententiā. vnꝰ ergo pōt ꝓtradicere; totī z nī uersitati si hz rōnabiles cām: ut ex de his q fi. a ma. par. ca. c. i. nā inia vnus pōt alios trahē ad ptē suā: ut ex de eo q mit. in pos. c. cum sicut. ff. de arbi. itē si vnus. §. vlti. z. C. de ve. iu. enu. l. i. §. sed is tc.

m Uomā. i. cuius.

n ¶ Romāi. Hic assignatur differētia inter orientales z occidentales.

o Qui ordinati.i. ordinant.

p Aplice. q aplʒ ꝓcepit ut vir reddat debitum vxori.

q Opportuno.istud ē ꝙgandulphū ⁊ alios: q dicūt q vir quolibet loco etiā in eccla ⁊ quolibet tpe teneť reddere debitū vxori: ʒ ficut debitor nō dʒ semp venire sacco patʒ: ut.ff. de solť. qđ dicimʒ: sic nec vir sp dʒ eē patus. xxxiij. q. iij cbristiano.

r Diligēs.i. dignus.

s Cōtinētes. Sʒ nūqd in oriētali eccla vir pōt ꝓmoueri sine lnīa vxoris? dicit. b. q sic: q nec sit ei iudiciū aliqđ. sed certe iudiciū sit ei: q pʒ morte viri nō pōt ꝙhere. itez ⁊ in alio sit ei iudicium: q tpe vicis sue nō dr ei cōmisceri: cū etiā ad tps vir iuncta vxore nō possit orare: ut. xxxiij. q. iiij. aplʒ. sed ibi expone orare. i. pegrinari. Ioannes.

a Aliter. copulanť. i. copulare vtuntur mšti er hac lťa dixerūt q oriētales pñt ꝙbere in sacris ād tuor ordinibʒ ʒ eis obstat. j. di. pri. si qs coꝛ. ʒ ipſi dicunt q ibi sexta ſynodʒ nobis ꝓfixit regulam.

b Nicolai. xxvij. dist. consulendum.

c Synodi. xxviij. dist. presbyterum.

d Sigs. s. xxviij. di. si quis.

e Subdiaconʒ. j. xxxiij. di. si subdiaconus.

f Eruanda est. In hac. xxxij. di. adduc ꝑsequit ō cōtinentia clericoꝛ. dicit ergo q ꝓstituti in ād tuor sacris ordinibus teneně ptinere: ⁊ q nō fuerint ptinētes ꝑuanť officio ⁊ bñficio. ⁊ si bñt publicas ꝓcubias nullʒ missā coꝛ audiat: ⁊ ut facilʒ eos qui ordiati sūt diaconi vl presbyteri ꝓfiteri: q ñ suis iā copulētur vxoribʒ antiquū sequētes canonē apostolice diligētie ⁊ cōstitutōes sacroꝛ virοꝛ legales nuptias amō valere volamus: nullo mō cū vxoribʒ suis coꝛ cōnubia dissoluentes aut ꝑnātes eos familiaritate ad inuicē in tpe opportuno. qcūq ergo diligēs inuētus fuerit subdiaconali ordiatione aut diaconali aut sacerdotali bi nullo mō ꝓbibētur ad talē ascendere gradū pro vxoris sue cohabitatōne. nec etiā tpe ordiationis sue ꝓfiteri cogantur: q abstinere debeant a legalis vxoris familiaritate. Itē oꝛ eos q altari mīnistrant in tpe oblationis sācto rū cōmūētes seē i oibʒ: ut a deo possint cōseq que supplicīter postulāt. Sigs igitur pīūpserit cōtra apostolicos canones aliquos presbyteroꝛ ⁊ diaconoꝛ ꝓuare a cōtractu ⁊ a cōmunione legalis vxoris sue ꝺ ponať. Similiter ⁊ presbyter aut diaconʒ q religionis causa vxorē suā expellit: excōiceť. si ꝺo in hoc pmāserit. deponatur. Hoc aūt ex loco intelligendum ē. orientalis. n. ecclesia cui sexta synodus regulam viuēdi pscripsit: votū castitatʒ in mīstris altaris nō suscepit.

Unde stephanʒ papa ait.

Occidentalis no orientalis ecclesia castitatis votū obtinuit

Aliter se oriētaliū traditio habet ecclesiaꝛ aliter hʒ sācte romane eccle. nā earum sacerdotes diaconi aut subdiaconi in mrimonio copulātur istiʒ aūt eccle vel occidētaliū nullʒ sacerdotū a subdiacono vsq ad epm licētiā hʒ cōiugiū sortiēdi. Similiť ⁊ capitulū nicolai ex loco ꝓsiderať: q? gēs bulgaroꝛ nouiť ad fidē ꝙuersa ꝓpositū sacre religiōis ex integro assumē nōdū didicerat. q aūt in. c. vi. synodi presbyter nō legitimis nuptiis detentʒ puniť: nō legales nuptie sʒ sēde intelligēde sūt: a quibus aucte canonica sacerdos quilibet dʒ eē immunis. Illō aūt gārēť cōcilii: sigs discernit presbyteroꝛ cōiugatū ↄc: similiť intelligēdū ē: vel localiter traditū: vel cōiugatū ab ea esse appellatū quā añ tps ordiatōnis sue duxerat. Illō quoq martini pape si subdiaconʒ sc̄am duxerit vxorē: nō dissimiliter intelligēdū ē. primā eni vxorē añ subdiaconatū hre ꝓmittiť: q defūcta vel castitāte ꝓfessa ꝓmoueť iste ad subdiaconatū ꝓmoťʒ aūt si secūdas defideā uerit nuptias: isne martini papę subiacebit.

Eruāda est ergo cōtinentia ab omnibus in sacris ordinib9 cōstitutis. Unde leo papa ait.

No etiā cōnubiū subdiaconi b9 conceditur.

Oēs sacerdotū tā excellēs ē electio: ut hec que i aliis mēbris ecclesie vacant a culpa: in illis tñ habeantur illicita. cū enim extra clericorū ordinē cōstitutis nuptiaruʒ societati ⁊ ꝓcreationi filioꝛ studē sit libeꝛ: ad exhibēdaʒ tñ pfecte cōtinētie puritatem nec subdiaconib9 carnale cōnubiū qdē cōcediť: ut ⁊ q hñt sint tāq nō habētes: ⁊ q nō habēt ꝓmaneāt singulares. qđ si in hoc ordine q ārtus extat a capite dignū ē custodiri: ꝙto magis in ꝓmo uel in secūdo tertioue seruādū ē. nec aūt leuitico aut presbyterali honore aut epāli excellentia qsq̄ idoneus existimeť: q se a voluptate luxurie necdū refrenasse deteguť. Itē gregoriʒ lecni epo catinensi. Pulea.

Multoꝛ relatione cōperimus hāc apud nos ꝓsuetudinē olim renuisse: ut subdiaconi suis licite misceantur: possint quare cōtinentiam: ꝓcipiť eis: ut extraneaꝛ feminaꝛ familiaritatē vitēt. io. Sʒ nūqd qbʒ ordo est sacer? ⁊ certe videť q fic. nā ut dr in lib. o. iiij. sē tentiarū. xxij. di. c. i. in pn. q ordo est sacrū signaculū i quo traditur spūalis ptās ordinarō ⁊ officiū. ⁊ in quolibet ordine ꝓferť gratia si digne sumaťur: ut ibi dr. So. reuera qbet ordo sacer est. ʒ quatuoꝛ

Di. xxxij.

ꝓcipue dicuntur sacri a sanctitate castitate ⁊ ptinētia: quā inducūt ā. xxxij. di. nullū. ⁊. c. decernim9.

g Omniū sacerdotū. que i aliis. i. laicis.

b Clericoꝛū. sacroꝛum.

i Singulares. i. diuisi ab eis.

k In boc. i. subdiaconali.

l A capite. i. ab epatu: ⁊ sic videť q epat9 sit ordo: iiij. di. si quis. et xcij. di. diaconi. ⁊ di. xxi. cleros. sic. xxviij. di. nullum.

m Itē hic bñt qdam. c. quod est xxvij. q. ij. multoꝛum ↄc.

n ¶ Sig exterius. signat ꝓriū. rij. q. i. necessaria. ⁊ ō ꝓse. di. v. in oīb⁹. vbi dr ꝙ oēs clici. simul dormiēt. ſz dic ut nō. xij. q. i. q⁹ tua.

o ¶ Inuigilēt. ſz eni sint vxorati: tñ abstinebūt a negociatione ⁊ armis: ut. lxxviij. di. fornicari. xx. q. iij. eos: sic ex de elec. translissa. ⁊ lxxxi. di. dictū.

p ¶ E illo. damus. ſz nūqd papa dare potest subdiacono liam ꝓbendi: dr ꝙ sic. nā dispēsat ecclia cū ꝓsāguineis. ⁊ dispēsat i alijs votis: ut ex de vo. ⁊ vo. redē. ex multa. ⁊ in ramētis: ut. xv. q. vi. auctē. vbi dr dissolue obligationes impietatis: ecōtra videt ut ex de sta. mo. cū ad mōasterū in fi. So. si votus ipsū obliget ordinatū: papa ñ pōt dispēsare: ſz si ꝓsti tutio obliget ⁊ ñ vorū: tūc pōt papa dispensare: q⁹ ꝓstitutiones ecclesie bñ dispēsat xxv. q. i. sūt gdaz. Io. ego credo ꝙ papa possit dispēsare cū hoc nō sit ꝓ articulos fidei ⁊ ipse hēat plenitudinē ptātis: ut ij. q. vi. decreto. ⁊ c. se. b.

q ¶ Nullus. audi at. Contrarium legit. xxviij. dist. ꝓsulendū. xv. q. vlti. c. vlti. ſz h̄ loquit ō illo cui⁹ crimē notorium est vl ꝙ ſniam vl ꝙ ꝓpria ꝓfessionē: ut ex ō coba. cli. vestra. imo si ad huc p⁹ ſniam corrigi voluerit: nō dicā eū ſuspensū vxorib⁹. qō ne denuo gſcē ꝓsumeret a seruo dei sedis nostre diacono ex auctē nr̄i ꝑdecessoris ē isto mō ꝓhibitū: ut eodē tēpore hi q iā vxoribus fuerāt copulati: vnum de duobus eligerēt. i. aut suis vxoribus abstinerēt: aut certe minime strare nullo mō ꝓsumerent. ⁊ ꝗtū dicit ꝓsiosus tūc subdiacon⁹ ꝙ hac re ab administrationis se suspēdit officio: ⁊ vsq⁹ in obitū sui tpis notarij q dē gessit officiū: ⁊ a misterio qō subdiaconū oportuerat exhibere cessauit. Et post aliq de cetero ꝙ fraternitas tua sit oīno solicita: ut quos ad h⁹ officiū cōtigerit ꝓmouere: h⁹ ꝗ maxime diligēter inspiciat: ne si vxores hñt miscēdi se cuz eis licētia potiātur: sed ad similitudinē ap. se. eos cūcta obseruare sua nihilomin⁹ districtione cōstituat. Itē grego. augustino anglox epo.

Extra sacros ordies cōstituti ducāt vxores: ⁊ ab ecclesia stipendia accipiant.

¶ Iqui vero sūt clerici extra sacros ordines cōstituti: q se cōtinere nō ꝓnt: sortiri vxores debēt: ⁊ stipendia sua exterius accipere: q⁹ ⁊ de eis dē a patrib⁹ nouim⁹ scriptum ꝙ diuidebāt singulis ꝓut cui ꝗs op⁹ erat. de eox ergo stipēdijs cogitādū atq⁹ ꝓuidēduz est: ⁊ sub ecclesiastica regula sūt tenēdi: ut bonis moīb⁹ viuant ⁊ canendis psalmis inuigilēt: ⁊ ab oībus illicitis ⁊ cor ⁊ linguā ⁊ cox⁹ deo auctore cōseruēt. Itē nicola⁹ papa odoni viēnēsi archiepo.

Subdiacono vxorē ducē non licet.

¶ E illo clerico aluico noie quē p ordines ecclesiasticos vsq⁹ ad subdiaconatū vixisse dicitis: cur vra auctē vxorē duxerit miramur: eo ꝙ nl'i vnc⁹ exceptis illis quibus ec clesiastica regula hr̄e ꝓmittit: vxorē habēdi licētiā damus.

Itē nicola⁹ papa oīb⁹ epis.

Nō audiatur missa ꝓsbyteri cōcubinam habētis.

¶ Vll⁹ missā audiat ꝓsbyteri: quē sit cōcubinā indubitāter habere: aut subintroductā mulierē. vñ etiā ipa sancta synod⁹ h° capitulū sub excōicatione statuit dicēs: qcunq⁹ sacerdotū ⁊ diaconox ⁊c. si cut in subsequēti capło alexādri cōtinetur.

Item alexander. ii.

Nō ē audiēda missa a ꝓsbytero q cōcubinā habet.

¶ Reter hoc aūt ꝓcipiendo mādamus: ut nullus missā audiat ꝓsbyteri: quē scit cōcubinā habere idubitāter vel subintroductā mulierē. vnde etiā, sancta synodus hoc capitulū sub excōicatōe statuit dicens: quicūq⁹ sacerdotum diaconox ⁊ subdiaconox p⁹ cōstitutū beate memorie predecessoris nostri sācti leonis pape: ⁊ nicolai de castitate clericox cōcubinā palā duxerit vel ducta nō reliquerit: ex pte oīpotētis dei ⁊ auctē principū apostolox petri ⁊ pauli ꝓcipimus ⁊ oīno cōtradicim⁹: ut missas nō cātet nec euangeliū legat neq⁹ epistolā ad missā: neq⁹ in ꝓsbyterio cū his ad diuina officia q ꝓfati cōstitutioni i obediētes fuerit maneat: neq⁹ ptē ab ecclesia suscipiat ꝓcipiētes etiā statutim⁹: ut hi ꝓdictox ordinū q eisdē ꝑdecessorib⁹ nostris obediētes castitatē seruauerit: iuxta ecclesias sicut oportet religiosos clericos simul manducēt ⁊ dormiant: ⁊ quicqd eis ab ecclesiis

ſz h̄ notoria sint: nō est. ꝓpē illa abstinendū ab officijs ipox: vt ꝙ ſz notoriꝰ fornicator ipso actu fit suspensus: tñ ꝓpter ꝗtū ipso iure restituit ei officiū. lxxxi. di. sig sunt vñ ꝗcito penitet licite celebrat. io. ſz certe gcgd dicat io. hoc tene ꝙ certo siue sit notoriū ꝙ ſniam siue ꝙ ꝓfessionem vl ꝙ rei euidentiā ō fornicatione. ꝓsi⁹: ꝙ vitari ox: ut ex de coba. cle. c. vlti. b.

b ¶ Quē scit. scientia iuris nō facti. io.

c ¶ Reter. ab ecclia. hoc ꝓcedo i suspēso a canone. idē ē in excōicato: ex de ap. pastoralis: nō ita dico i suspēso ab boe: ꝙ ibi statim debeat amittē bñficiū q⁹ relegato ad rp̄s bona ñ adimunt: nisi boc in snia exp̄mat. C. de pe mis de portatox: q⁹ dū alijs rōmb⁹ gs ꝓstringi pōt: ñ sūt ei subsidia subtrabēda. C. ō erecu. rei iu. stipēdia. io. imo dico ꝙ nec hic adimerent nisi in snia exp̄merēt. qd de boc iuris fit notaui in questionibus. b.

d ¶ In dispositione. ar. ꝓ cōi vita clicox: ut. i. q. ij. sacerdos. ſz ꝓ varie sūt ꝓsuetudines: ex de ꝓsti. cū oēs. ⁊ de ele. cū ecclia vulterana.

e ¶ Sepenī. ar. ꝙ laici excōicādi sūt g decias vl oblatōes soluē nolūt xvi. q. i. statuim⁹. ⁊ c. reuertimi. xxij. q. ij. g obla tiones. xij. q. i. duo sunt genera.

f ¶ Verū. hic. §. diuidit in tres partes.

g ¶ Hieronymo. i. q. i, quia christus.

h ¶ Augustino.i.q.i.si fuerit.⁊.c.neq; in homine.

i ¶ In epl'a.i.q.iij.saluator. k ¶ Preposito sancti vincē-
tij.epl'a destinata fuit ab heretico ī q̄ multa obijciebant ei
.s.vtrū vera eēnt sacr'a vl' sacrificia hereticoꝝ: cui cū ñ rñ-
dere posset:misit eā pa
pe vrbano:ut rñderet:
ipse v̄o rñdit ad singu-
la

l ¶ Ad hoc. hic incipit.
c.vrbani.

m ¶ Et venerāda.⁊ etiā
suscipiēda.⁊ p.hoc rñdz
duab⁹ q̄onib⁹.s. q̄ ipsa
sacramēta vera sūt:⁊ p̄-
terea q̄ suscipiēda sūt.
⁊ ita facias vim in ver-
bo illo ueneranda.

n ¶ Malus. Nō sufficiēt
ꝓbat hoc:cū aliud dici
pōt in baptismo aliud ī
ceteris. nā ⁊ a pagano
ꝯferri pōt de ꝯ.di.a q°.
dam.s; meli⁹ ꝓbat p̄se-
quēs nō abhorreat.

o ¶ Colūba.i.bonus.

p ¶ Attamē.hucusq; itel
ligit̄ de malis occultis
⁊ de illis q̄ tolerant̄.

q ¶ Cōstiterit.p sniaz vl'
p ꝯfessionē vl' p rei eui-
dentiā:ut.s̄.dixi.c.null⁹

r ¶ Ducib⁹.ar.hic q̄ lai
cus d̄ mādato supioris
pōt suspendē cl'icos et
excōicare:q; excōicatō
ē iurisdictiōis potius q̄
ordinis:ar.ex̄ de elect.
transmissā.nā electioni
pñt interesse.lxiij.di.ha
drian⁹.⁊.c.in synodo.⁊
ar.xcvi.di.bñ q̄dē.⁊.c.
nos ad fidē.⁊ causis ma
trimonialib⁹.xxxx.q.v.
ad sedē circa me.ij.q.v
memiā.io. hoc tñ videt̄
alienū a laico:cū de re-
bus spūalib⁹ se nō intro
mittat:ut ex̄ de iudi.de
cernim⁹. īmo ut ibi dr̄
ꝓhibet̄ p̄latis:ut talia
laicis nō ꝯmittāt:tñ do
min⁹ papa q̄ hz plenitu-
dinez ptātis eis posset
ꝯmittere:ut excōmuni-
carent.b.

competit: hoc cōmuniter ha-
beant. deinde ut decime ⁊ pri
mitie seu oblationes viuo-
rum ⁊ mortuoꝝ ecclesijs dei
fideliter reddātur a laicis: et
ut ipe in dispositōe epoꝝ sint:
q̄s q̄ retinuerit a sancte eccl'ie
coīone separētur. Verū p̄n-
cipia haꝝ auctū ꝯtraire vidē
tur hieronymo augustino ⁊ ce
teris:q̄ christi sacramēta neq;
in bono neq; in malo homine
fugiēda demōstrat sicut subse
quēs cā simoniacoꝝ pleni⁹ de
mōstrat. Sz vrban⁹.ij. in epl'a
destinata p̄posito sancti vincē
tij hāc cōtrarietatē determiat
dicēs. Ad hoc vero qd̄ subiū
gitur in epl'a.i. vtrū sit vtēduz
ordinationib⁹ ⁊ reliq̄s sacra-
mētis a criminosis exhibitis:
ut ab adulteris vel sāctimoni
aliū violatorib⁹ vel hmōi: ad
hoc iq̄ respōdem⁹: Si scisma
te vel heresi ab ecclesia nō se
parētur:eorūdē ordiatōnes ⁊
reliq̄ sacr'a sācta ⁊ veneranda
nō negam⁹ sequēdo beatū au
gustinuz:q̄ sup ioannē ⁊ hmōi
tam copiose q̄ veraciter disse
rit. Ait.n. baptizat seru⁹ siue
bon⁹ siue malus. Nesciat se il
le q̄ baptizatur baptizari non
ab eo q̄ sibi baptizandi dedit
potestatē. ⁊ paulopost: nō ab
horreat colūba mysteriū malo
rū:respiciat domini potestatē
attamē p̄decessores nostri ni-
colaus ⁊ gregori⁹ a missis sa-
cerdotū quos tales reuera es
se cōstiterit:fideles abstinere
decreuerūt:ut ⁊ peccādi licē

tiam ceteris auferrēt: ⁊ hmōi
ad digne penitētie lamēta re-
uocarēt.scribit enī p̄decessor
noster gregori⁹ rodulpho et
bertulpho ducib⁹:inter cet'a
officiū simoniacoꝝ ⁊ in forni-
catione iacētiū scienter nullo
mō recipiatis:⁊ q̄tū potestis
tales a sanctis misteriis vbi
oportuerit ꝓhibeatis ⁊c.

Porro ad hec que tibi sylogi
stice in eadē epistola obiiciū-
tur:⁊ si corpus ⁊ sanguis chri
sti non sunt ⁊ alia que predixi
mus:sue virtutis effectum nō
habeant:quid hoc agentibus
obsunt:q̄ si habent cur sper-
nūtur:si ab indignis presumū
tur:Ad hec inq̄ ita responde
mus:ꝓprias q̄dem habēt vir
tutes ⁊ dignitates:ut p̄fat⁹ au
gustin⁹ ait sup io. cōtra dona-
tistas:sed agētib⁹ vel suscipiē
tib⁹ hec eadē sacramēta con
tra p̄fatoꝝ pōtificū instituta:
nisi forte sola morte interueni
ente vtpote ne sine baptisma
te vel cōmunione q̄libet hūa-
nis reb⁹ excedat:eis inq̄ agē
tib⁹ vel suscipiētib⁹ in tm̄ ob-
sūt:vt vere idolatre sint: cum
talibus ⁊ ordinationum ⁊ sa-
cramentorum confectio ⁊ alit̄
q̄ permissum est sciēter susce
ptio vehementer a sanctis ca
nonibus ꝓhibeantur:ait eniz
samuel ꝓpheta:quoniam pec
catū ariolandi ē repugnare ⁊
quasi scelus idolatrie nolle ac
quiescere. ¶ Hec de malis
catholicis qui intra ecclesiam
sunt. Ceterum scismaticorum

cipere sacramēta:ut dixi.i.q.i.fiq̄ a simoniacis.⁊ ꝓ
bat̄ ex̄ de simo.p tuas.s; a quolibet alio q̄ adhuc to
lerat̄ potes recipe: q; lz q̄libet peccator sit quo ad
se suspens⁹:ut.i.q.i.sacerdotes.nō tñ quo ad alios:
ut hic pz.⁊.xv.q.
vlti.c.vlti.sic qñ-
q; aliq̄s ē suspen-
sus quo ad alios
⁊ nō quo ad se:ut
ex̄ de cl'i. pegri-
tue.

t ¶ Porro. hec sūt
v̄ba vrbani.

u ¶ Si ab idignis
.i.q̄uis.

x ¶ Presumūt̄.i.
p̄sūptiue ꝯficiūt̄

y ¶ Et agētib⁹.ab
hoc loco vsq; ad
illū locū ceteruz
agit de simōiaco
⁊ de fornicatore
⁊ ab illo loco vsq;
ibi sciendū. loq̄t̄
de heretico ⁊ scis
matico.⁊ tres in
nuūt̄ drie int̄ hos
duos.s.simonia-
cū ⁊ fornicatorē.
⁊ int̄ illos duos
.s.hereticū ⁊ scis-
maticū. prima ē
q̄ simoniacus et
fornicator tpe ne
cessitatis ꝯferūt
duo sacramenta
s.baptismū ⁊ cor
pus christi:s; illi
baptisma tm̄. se-
cūda ē q̄ isti ꝯfe-
rūt sacr'm ⁊ effe-
ctū sacramēti:illi
tm̄ sacr'm. tertia
q; ordiati ab istis
recipiūt̄ sine ma
nus īpositione:s;
ab illis nō.i.q.i.
man⁹.⁊.c.q̄ q̄dā

a ¶ Contra p̄fato
rū.nicolai ⁊ gre-
gorij.⁊ sic pz q̄ h̄
tm̄ loq̄t̄ de simo-
niacis ⁊ fornica-

s ¶ Officiū.h.istud intelligit de notorio simo
niaco sicut de notorio fornicatore. meli⁹ credo q̄ etiā oc-
cultus simoniacus suspensus sit: si ē simoniacus in ordine:
ut.i.q.i.repiunt̄. suspens⁹ est enī quo ad se ⁊ quo ad alios.
hoc iō dicit q; q̄libet peccator suspens⁹ ē quo ad se ñ quo
ad alios p̄ter notoriū fornicatorē ⁊ occultū simoniacū. vñ
ab occulto simoniaco quē scis esse simoniacū ñ debes re-

toribus. b ¶ Instituta.obsunt.

c ¶ Vel cōione. Sic ergo ab istis recipitur euchari
stia:s; nō ab hereticis:ut.xxiiij.q.i.fiq̄s dederit.

d ¶ Talibus.sacerdotib⁹. e ¶ Ordinationū.i.or
dinum. f ¶ Et sacramentoꝝ.aliorum.

a ¶ Cōfectio.improprie dicunt̄ ordines ꝯfici.

b ¶ De malis. Hec lr'a bñ īnuit:q̄ ab illo loco porro

ad hec ꝛc. tm̃ de malis catholicis intelliguntꝫ ñ de ꝓcisis. nec ꝯdicit illud ꝯ donatistas: qꝛ vbanꝰ induc it auctē gregorij a miozi. nā hoc dicit de sacris do natis taꝫ q̄ hñt ꝓpias virtutes ꝛc.

c ¶ Forma. i. virtutē hñt: qꝛ vera ꝛ integra sūt. i. q. i. q̄ quidā. ꝛ ꝯ. di. iiij. oñditur.

d ¶ Initiati. i. cōsecrati: sīe de. ꝯ. di. ij. qꝛ corpus. xij. q. ij. aurū. xxvii. q. i. caue. xxvij q. ii. cū initiatur.

e ¶ Per manus. i. q. i. di qui.

f ¶ Per manus. sed quid dices ō pnia: nūquid est ab istis ꝓcisis accipienda. ꝛ. ī casu necessitatis esse hñ possum⁹ ꝓfiteri. nā ꝛ cuilibꝫ: ō pe. di. quē pentet. sꝫ lꝫ eis cōfiteanꝫ: tm̃ nō debemus recipere pniam: qꝛ nec in eo casu imponenda est pnia sꝫ innotescenda. xxvi. q. vii. ab infirmis. vl dic q̄ nō debemus eis ꝓfiteri. xviij. q. i. §. si vero illud: ne inducant nos in despationē: sicut iudei iudā cū ei penitēti direrint: tu videris: de pe. di. ij. bis potest.

g ¶ Apl̄oꝝ. i. qui iub noīe apl̄oꝝ facti sunt: ꝫ sunt apocriphi. xx. q. i. aliter.

b ¶ Quoꝝ. simpler ē hec relatō

i ¶ Et ex pte. ut. xxi. di. aliter.

k ¶ Diaboli. si q̄ ad effectū diuissent ī detestationē crimis hereseos hm̃ diuissent: ꝫ hoc direrāt: qꝛ nō credebāt eē sacramentoꝝ veritatē apud hereticos: ꝛ iō repbensi fuerūt ab augustino. b. ¶ Appellant. j. de ꝯ. di. iiij quō. m ¶ In baptismo. Videt q̄ nec baptism⁹ ī necessitate ab hētico sit accipiend⁹. nā corpis cōtra

ꝛ hereticoꝝ sacramenta quoniam extra ecclesiā sunt: iuxta sanctoꝝ patrū traditiones. s. pelagij gregorij cypriani augustini ꝛ hieronymi formā qdem sacramentoꝝ habent: non autem virtutis effectū habere ꝓfitentur: nisi cum ipi vel eorū sacramētis initiati per manus impositionē ad catholicā redierint vnitatem. Sciendū vero est q̄ canones apostolorum quoꝝ auctoꝛitate oriētalis ꝛ ex parte romana vtitur ecclesia: etiam insignis cypꝛianus martyr ꝛ. lxxx. episcopi cum eodem baptisma hereticoꝝ lauachꝝ diaboli appellant. Stephanus vero et cornelius martyres ꝛ pontifices romani ꝛ venerabilis augustinus in libꝝ de baptismo eundem cypꝛianuꝫ ꝛ prefatos episcopos ob hanc causaꝫ vehementer redarguūt: affirmātes baptisma sine ab heretico sine scismatico ecclesiastico more celebratum ratum esse baptisma. ꝛ merito quia alia i baptismo ꝛ alia in reliquis sacramentis consideratio est: quippe cum ꝛ ordine prioꝛ est: ꝛ necessarioꝛ sit fides. subito enim morituro prius in baptismate q̄ dominici corporis communione vel alijs sacramentis consulitur. ꝛ dum forte catholicus non inuenitur: sanctus est ab heretico baptismi sacramentum ſsumere q̄ in eternum perire. ꝛ hanc sententiam prescriptoꝝ pontificum cornelii stephani ꝛ augustini secuti sunt cyricius innocentius leo anastasius et magnus gregoriꝰ ꝛ omnis catholica ecclesia tenet. ¶ Prohibēt̃ ergo de manibus talium sacerdotum sacramenta suscipi: non quin sint vera q̄ tum ad formam ꝛ ad effectum sed quia dum huiusmodi sacerdotes se a populo contemptos viderint. ruboꝛe verecundie facilius ad penitentiam pꝛouocantur. ¶ Item ex sexta synodo.

Qui vxoꝛem ducere volunt: ante ordinem ſsuddiaconatus hoc faciant.

SIquis eoꝝ qui ad clerum accedunt. voluerit nuptiali iure mulieri copulari: hoc ante ordinationem ſsubdiaconatus ſfaciat. ¶ Item ex concilio chartaginensi quarto.

Lectoꝛes aut vxoꝛes ducant aut cōtinētiā ꝓfiteātur.

LEctoꝛes cū ad ānos puberratis veniūt: cogātur aut vxoꝛes ducere: aut ptinētiā ꝓfiteri. ¶ tē grego. boni facio epo rhegitano.

Subdiacones cōtinētiam ob seruare oportet.

SVbdiaconibus tuis hoc quod de singulis statim⁹ decernimus obseruari: nec illam diffinitionem nostram cuiusq̄ contumacia sinas aut temeritate coꝛrumpi. ¶ tē vbanꝰ secundꝰ in synodo apud melphiam.

Bñficio ꝛ officio careāt q̄ pꝰ diaconatū vxoriꝫ vacant.

p LEctoꝛes. puberta tis. plene. q̄ ē. xvij. an. in secularibꝰ clericis: ſz in monachis. xv. xx. q. i. illud. xxviij. di. ō bis. hec enim dicit plena pubertas: institu. de adop. §. minoꝛē. ſz quantum ad matrimoniū cōtrabendum dicit plena pubertas. xiij. anni in viro vel. xij. anni in muliere: ut extra de despon. im pu. puberes.

q SVbdiacombus. contumacia. quia non est fauoꝛe alicuius pſone obmittendum: quod ſstatutis generalibꝰ continet. lxi. di. miramur.

r Os q. qō hic dr intelligo qñ ḡsi mr̄imoniales ducunt vxores: z in eo casu filij redigūt in seruitutem eccle: ut xv. q. vlti. cū multe. ꝑmo tñ ipse eps rediget in seruitutē eas. si pōt: ut. lxxxi. di. gdā clici. sz si ipse non sufficit: tūc itur ad brachiū seculare ut hic dicit. Sz obijcit: nōne ꝓnceps hz iurisdictionē sup istā: cū sit laica: q̄re ergo eis indulgetur istud cū ipi eas ꝓ se possint punire? si legitima esset vxor ista: tūc planū esset: q̄ legitia vxor sortit fortū ex psona viri ut. ff. de iurisdi. om. iu. cū quedā. sz illa q̄ nō est legitima ñ: ut. ff. ad munici. de iure. §. vlti. ad hoc pōt dici q cū sit ō familia sacerdotis: ē de foro eccīe: sicut z alij q̄ sūt de familia ei⁹: ut. lxxxix. di. indicatū. z. xij. q. ij. eccliaz suos. vl iō cē sset de foro eccīe: q̄ delinquit in psona eccīe: q̄ rōne delicti fit gs ō foro alterius: ut. vi. q. iij. placuit.

l Consenserint. hodie deponit: ut ex de vi. et bo. cle. ut clericoz mores. z. lxxviij. di. figt eps z ex de. fimo. nemo. sed illud verū qñ ꝑce vl precio ꝓsensit: ut ibi dr in illa ꝓstōne: ut clicoz. si aūt eps negligēs esset suspendat̄ q. ij. menses: ut. i. q. i. quicquid.

t Rubescāt. secretorū. er hoc pz q̄ ecclesia nō iudicat de occultis: sic. xxxij. q. v. christiana. ij. q. v. ꝓsuluisti. z vi. q. i. nō oia. z est ar. ꝑ opinione illoz q̄ dicūt q̄ occultū delictū ñ irrogat irregularitatem. io. qō ē exp̄ssū hodie ex de tẽp. or. c. vlti. b.

u Emo. virgo. qd si credit se ꝫbere cū ꝯgine z ē corrupta: dico eū nō ꝓmouendum cū sit marit⁹ corrupte: ut. li. di. q. in aliquo: q̄ ibi nec error nec violentia excusat: ut. xxxij. q. v. ille aūt. sicut nec casus excusat: ut. xv. q. i. c. vlti. qd si ꝓmo corrupi ꝯgīnē z p⁹ ea eā desponsauit ar. q̄ ꝓmoueri nō possit si volo eā ducere: ut. xxx. q. v. q̄lis. z. j. di. ꝑti. maritū. b. nouit i q̄stionib⁹. b.

Os q. post diaconatū vxoribus vacare voluerint: ab omni sacro ordine remouem⁹ officioq; atq; bñficio ecclesie carere decernim⁹. q̄ si ab eo cōmoniti nō se correxerit: ꝑn cipib⁹ indulgem⁹ licētiā: ut eorū feminas mācipent seruituti. Si vero epi cōsenserint eorū ꝓuitatibus: ipius officij ī terdictione mulctent. Item grādensi p̄riarche dominico.

Excludēdi sūt a suoz gradum dignitate subdiaconi z de incepa si cōtinēces esse nolūt

Rubescat impij z apte intelligāt iudicio sancti spūs eos q̄ mō in sacris trib⁹ gradibus. l. p̄lybyteratu diaconatu subdiaconatu positi mulier culas nō abiecerit z caste nō vixerint. excludēdos ab eorū dē graduū dignitate. de manifestis q̄dē logmur: secretoruz aūt z cognitor de⁹ z iudex est Item meldensi synodo p̄sidens ait.

Ad sacros ordines non accedat: nisi virgo aut probate castitatis.

Emo ad sacrū ordinē permittatur accedere: nisi aut virgo aut ꝓbate castitatis: et q̄ vsq; ad subdiaconatū vnicā z virginem vxorē habuerit. Item in con. char.

In tribus gradibus constituti etiam ab vxoribus abstineant.

Lacuit epos p̄lybyteros z diaconos subdiaconos scōm ꝓiora cōstituta etiā abstinere ab vxorib⁹. q̄ nisi fecerint ab ecclesiastico remoueātur officio. ceteros vo clericos ad hoc nō cogi: sed sm vniuscuiusq; ecclesie cōsuetudinē obseruari debere. Item lēo. cōtra epam nicete abbatis.

In minoz̄ib⁹ ordinibus cōstituti vxorē ducāt: nisi voto aut religioso habitu ꝓhibeātur.

Eriati z apte ꝓsequamur q̄ sācta ro. ec. de gradib⁹ clericoz̄ ait: clericos ostiarios lectores exorcistas accolitos: si extra votū z habitū monachi iueniātur: z cōtinētiam ꝓfiteri noluerit: vxorē ducere virginē cū benedictōne sacerdotali ꝓmittūtur nō aūt viduā aut repudiataz: q̄ ꝓpter hoc deinceps nec ad subdiaconatū ꝓmoueri potest: quia nec laic⁹ nisi virginē sortitus vxorē aut bigam⁹ ad clericatū pōt ascēdere. vel si gs ex p̄fatis ordib⁹ defuerat ad subdiaconatū ascēdere: nō pōt si ne cōsensu vxoris sue: vt fiat de carnali deinceps spūale cō iugiū nemine cogēte eos. Ne q̄ ꝓmittatur postea vxor iungi eidē marito suo carnali: nec cuiq; nubere in vita aut post mortē illi⁹. Item ex concilio chalcedo.

Nō liceat clerici alteri⁹ secte vxorem accipere.

Oniā in quibusdā ꝓuincijs cōcessum est lectorib⁹ z ꝓsalmistis vxores ducere: cōstituit sancta synodus cuiq; ex his non licere accipere secte alterius vxorē. Item niceni concilij capitulo. iij.

Nō habuerint cū clericis muli

Lacuit etiā abstinere. i. nō contrabere.

γ Sz vniuscuiusq; nō. ꝓsue. fuandā i mr̄imonio: ut b z. j. e. qñ. z ex de cog. spi. c. ij. sz ꝫ ex ō spō. duoz tuas. z ex h⁹. vī q̄ eps i sua dioces possit statuere ne accoliti ꝫbant. sz credo hanc ꝓsuetudinē referēdā ad bñficia: ut si ꝓsue⁹ sit q̄ accoliti vxōati habeāt bñficia: ipa fuer. sz hodie cor rigit̄ p decre. ex ō cle. piu. io. z. c. cum decorem.

a Eriatim. habitū. bñ dicit habituz z votū: q̄ sol⁹ habit⁹ nō solēnizat votū: ut ex ō regu. ꝓtectū

b Post mortez ō ista vxore, pmoti dic q̄ eo ipo. q̄ dat lñiam intelligit̄ voue: filr etiā ea cui⁹ marit⁹ sus cepit habitū r̄ligionis. vñ neuter dz ꝫbere: si tñ ꝫrexit sz sm quosdaz nā votū ñ fuit solēnizatū. distingue tñ virū but⁹ vxor sciat ius vl dicat sibi: q̄ tunc vouē intellr̄ ñ tñ solēnizatur votū. si vo ignorat nec ei dr̄ ñ intelligit̄ vouē. i vxore tñ ꝓmoti sec⁹ posset dici ñ ꝓpter votū sz ꝓpter ꝓstōne. s. ut nō sit mr̄imoniū si ꝫbat: ut vī ex ꝓssū. ē. xxviij. dis. q̄ sūt. b. dicit q̄ i vtraq; vxore ꝓmoti z ingressi votū ō ꝓnti dirimit sz nō solēnizet actū. Jo. fa. dic aliō eē in vxore ingressi. aliud i vxore ꝓmoti ñ. q̄ ē rō diuersitatis q̄ dignio⁹ ē clicat⁹ q̄ monachat⁹. nā etiā bigam⁹ pōt ee monach⁹. xvi. q. i. legi. sz mirū ē q̄ tā tus vir hoc dixerit cum manifeste obuiet. xxvij. q. ij. agathosa. z. c. figs ꝓugat⁹. z. xxxiij. q. v. q̄ vxorē. posset aūt dici q̄ votū uxoris solēnizat ex uoto viri ꝓ

motis:z ita uir vxo
ri cõicat uotũ:ut
xxviij.di.q; sũt.õ
hoc nõ in dicto.
c.q uxorem.

c Quomã in q
busdã. du
cere.i.retinere.

d Secte.j.xxvi
ij.q.i.caue.z.c.ñ
oporet.

e Interdixit.
aut sororẽ.i
quib⁹ nil seui cri
minis existimari
fed⁹ nãle pmittit
ut ex de cohabi.
cle.c.p.

f Idoneas.et
uxores suoꝝ suo
rũ:ut.lxxvi.di.vo
lum⁹.z.c.cũ oib⁹

g Suspiciões.
q⁹ suspectas mu
lieres hẽbant:ut
ex de coha.cle.c.
i.z.j.

b Hospitioluꝫ
tuũ.malũ ẽ
Nota ar.a ꝓrijs:
si unũ ẽ bonũ reli
quũ ẽ malũ.fallit
in.pdig alitate et
auaricia.ité duo
ꝓria qñq; iuenĩ
tur bona:ut nubẽ
z nõ nubere:quo
tidie cõicare z ñ
cõicare.xxviij.q.
i.sic enĩ.z de pse.
di.ij.quotidie.z
ar.C. de pcu.eri
gẽdi.ibi iust⁹ est
tamen.

i Mulieres.et
matricurie
i.h ñtes curã de
reb⁹ ecclesie.

k Lce.sj q; ꝓ
hic innu
las. xxviij.
dis.in q; mgr oñ
dit:q bigami coꝛ
pore vitiati viu
rarij publice pe
nitẽtes lusores i
Di.xxvij.
scena ludẽtes fu
riosi arrepticij ac
capiẽtes meretri
ces in uxores ba
bere nõ valẽt. Sed q; ꝓ
ter uxorẽ cõcubinã habuerit
uxꝝ in sacerdotẽ ꝓmoueri va
leat:tales a sacris ordinibus
aucte canonũ aplox ꝓhibẽt:
in qbus sic statutũ legit.

Secũdis nuptiis p⁹ baptisma
copulat⁹ aut cõcubinã hns ad
sacrum ordinẽ conscẽdere nõ
valet.

Sigs post acceptũ sacꝝ ba
ptisma scõis fuerit nuptiis
copulatus: aut cõcubinã ha
buerit:nõ põt fieri eps nec sa
cerdos nec diaconus aut ꝓsbr
us ex numero eoꝝ qui in mi
nisterio sacro deseruiunt.

Deseruiẽtes sacro misterio
intelligũtur subdiaconi: q ca
licẽ diacono offerũt: z accoli
ti q cum cereis diaconos ꝓce
dũt. vnde ceroferarii dicũtur
qui etiã vinũ z aquã ꝓparã
do calici subministrãt. Cõcu
bina intelligẽda ẽ ꝓter uxo
rem:ut iste sit sensus capituli
Sigs post acceptũ sacrũ ba
ptisma scõis fuerit nuptiis co
pulatus aut concubinã habu
erit:distinguẽdũ ẽ anteq; uxo
rem duxerit:siue p⁹ morteꝫ uxo
ris. Uñ beat⁹ gregori⁹ ait.

Duarũ matronarũ marit⁹ p⁹
baptismum cleric⁹ nõ ordinet

Maritũ duarũ matronarũ
post baptismũ clericũ nõ
ordinandũ censemus: nec eũ
quidẽ qui vnã cõcubinam uel
meretricẽ in matrimoniũ assũ
pserit:nec illum qui semetipm
abscidens quodlibet membꝝ
indignatione aliqua uel iusto
uel iniusto timoꝛe superatus
truncauerit:neq; illos q viu
ras accepisse conuincuntur:
aut in scena lusisse noscuntur:
nec eum qui publica peniten
tia mortalia crimina defleuit:
neq; illũ qui in furiam aliquã
do uersus insaniit uel affli
ctione diabolica uexatus est
neq; enim qui per emptionem
ad imitationem simonis magi
pecuniam obtulerit. Item
Hospitioluꝫ tuum aut raro aut nũq; mulierꝫ pedes te
rat:q; nõ potꝫ toto ,corde cum
deo habitare q feminarꝫ ac
cessib⁹ copulat. femina cõsciẽ
tiã secũ pariter habitãtis exu
rit. nũq; de mulierũ formis di
sputes. femine nomẽ tuũ nesci
ant. feminã quã bene videris
cõuersantẽ: mente dilige:non
corporali frequẽtia. Si bonũ
est mulierẽ nõ tãgere: malũ ẽ
ergo tãgere. Ité grego. in
dialogo li. iiij.

Palea

Presbyter vxorẽ suã qñ soro
rẽ diligat: z quasi hostẽ fugiat

Presbyter qdã sibi cõmis
sa regebat ecclesiã cũ ma
gno timoꝛe dñi: q ex tpe accep
ti ordinis presbyterã suã vt
sororẽ diligẽs:sed qñ hostem
cauẽs ad se ,ppius accedere
nõ sinebat: eaq; sibi appropin
quare nulla occasione pmitte
bat: ab ea sibi cõmunionẽ fun
ditus familiaritatis abscidit.
Presbyterã vero quã debea
mus accipere: laodicẽe cõci
liũ ostẽdit dicens.

Vidue vel seniores presbyte
re appellentur

Mulieres q; apud grecos
presbytere appellantur:
apud nos aũt vidue aut senio
res vniuire z matricurie ap
pellãtur:in ecclesia tãq; ,ordi
natas cõstitui nõ debere.

Ece q; in sacris ordi
nib⁹ cõstituti vxores
hẽ nõ pñt. vel si bi
gami alig fuerit innũ
ti:ad sacros ordines ascẽde
re nõ valẽt. Sed q; ꝓ
ter uxorẽ cõcubinã habuerit
uxꝝ in sacerdotẽ ,pmoueri va
leat:tales a sacris ordinibus
aucte canonũ aplox ,phibẽt:
in qbus sic statutũ legit.

Secũdis nuptiis p⁹ baptisma
copulat⁹ aut cõcubinã hns ad
sacrum ordinẽ conscẽdere nõ
valet.

Sigs post acceptũ sacꝝ ba
ptisma scõis fuerit nuptiis
copulatus: aut cõcubinã ha
buerit:nõ põt fieri eps nec sa
cerdos nec diaconus aut ,pr̃sus
ex numero eoꝝ qui in mi
nisterio sacro deseruiunt.

Deseruiẽtes sacro misterio
intelligũtur subdiaconi: q ca
licẽ diacono offerũt: z accoli
ti q cum cereis diaconos ꝓce
dũt. vnde ceroferarii dicũtur
qui etiã vinũ z aquã ꝓparã
do calici subministrãt. Cõcu
bina intelligẽda ẽ ꝓter uxo
rem:ut iste sit sensus capituli
Sigs post acceptũ sacrũ ba
ptisma scõis fuerit nuptiis co
pulatus aut concubinã habu
erit:distinguẽdũ ẽ anteq; uxo
rem duxerit:siue p⁹ morteꝫ uxo
ris. Uñ beat⁹ gregori⁹ ait.

Duarũ matronarũ marit⁹ p⁹
baptismum cleric⁹ nõ ordinet

Maritũ duarũ matronarũ
post baptismũ clericũ nõ
ordinandũ censemus: nec eũ
quidẽ qui vnã cõcubinam uel
meretricẽ in matrimoniũ assũ
pserit:nec illum qui semetipm
abscidens quodlibet membꝝ
indignatione aliqua uel iusto
uel iniusto timoꝛe superatus
truncauerit:neq; illos q viu
ras accepisse conuincuntur:
aut in scena lusisse noscuntur:
nec eum qui publica peniten
tia mortalia crimina defleuit:
neq; illũ qui in furiam aliquã
do uersus insaniit uel affli
ctione diabolica uexatus est
neq; enim qui per emptionem
ad imitationem simonis magi
pecuniam obtulerit. Item
bẽtes ꝓcubinas nõ pñt
,pmoueri:qñq; rñ dispẽ
sat i ꝓcubinarijs.j.e.c.
vlti.z nõ q; i ꝓmis duo
bus caplis mgr accipit
ꝓcubinã,p vxoꝛe quam
qs duxit fine solemnita
te:ut.j.xxxiij.di.§.ꝓcu
binam.§.b.intelligit õ
uera ꝓcubina qua qs
habuit p⁹ baptismũ ,p
moueri ñ dz:ut.xxv.di.
c.vltimo.

l Sigs post acceptuꝫ
maxime. idẽ enim
est si añ baptisma dux
unã z p⁹ aliam vxoꝛem
ul ꝓcubinã: ul determi
nat vbũ.j.positum.

m Aut ,pcubinã. post
pmã vxoꝛẽ. talis rñ ex
dispensatiõe qñq; ,pmo
uet:ut.j.e. habuisse. et
xxxiij.di.fratermitatis

a Maritum..concubi
nam.ar.q; siquis
habuit virginẽ concubi
nam.licet postea sumat
eam in vxoꝛẽ:q; nõ põt
,pmoueri:ut.xxxiij.di.
curan dz.z.c.ꝓcipim⁹
z.xxx.q.v.qualis.

b Uel meretricẽ.xxx
ij.q.i.c.nõ est culpand⁹
ar.cõtra. Solutio. illõ
i figura z ita er,uno eo
demq; facto punit qui
z meret:ut.ff.q.ut idig.
l.i.

c Uel iusto.i.ex indi
gnatione uel ex nimia
,motiõe:secus si,pter
necessitatem faceret:ut
lv.di.siquis a medicis.

d Illos. talis etiã de
ponit.xlvij.di.õ petro
z.c.quoniam.

e Pœnitẽtia.ut. li.di.
que in aliquo.l. dii. de
bis.

f In furiam..tñ ,pmo
tus nõ deponit: ut.vij.
q.i.quãtis.

§ OMmunit. De istis q ita verant distinguendū est. nā si frequent cadunt. nō debēt ministrare: ut. vij. q. ij. c. i. Si no raro. & emittūt voces ꝓfusas: sliter nō debēt ministrare: ut. j. vij. q. ij. c. ij. si aūt raro. nec emittunt voces ꝓfusas ꝑnt: ꝛ hꝫ debēt coadiutores: ut. vij. q. i. illud ꝓmoueri aūt nō possūt tales er quo passi sunt semel: ut. ꝫ. c. maritū. & hec ē opinio. b. nec i hꝫ ꝫdictū. Jn demoniacis silr nulla est ꝫdictio inf. b. & alios quo ad ꝓmotionē: q: oēs dicunt q null⁹ talis dz ꝓmoueri: ut. c. maritū. & c. clici Jn ꝓmotis aūt distinguit inf. b. & alios. nam dicūt alij q sicut nō dz ꝓmoueri q semel ē arrept⁹ a demōe ita nec officiū pōt exercē etiaz si iā ꝓmot⁹ sit & q hoc dicūt illā fam: q tñ aliter intelligūt q̄. h. nā dicūt q hoc relatiuū q refertur ad ꝓtime positū. s. epileticos: & ēsens⁹ lre: epileptici nō debēt se ingerē diuis sacris exceptis illis q sine passionibus. i. q sine vocis ꝓfuse emissione & spumeiactatione. qui tñ & ipsi. i. isti q hoc ñ faciūt hꝫ tñ cadūt: debēt esse tādiu susꝑsi: donec appareat eos p annū liberatos. i. nō occupatos incursū demonū. i. appareat q illa passio ñ ē demoniaca hꝫ epileptica. b. Vo dicit in demoniacis ꝓmotis: q si p annū steterit & nō fuerint passi supradicta: pñt exercē diuina officia. vñ dicit q illud relatiuū q refert ꝓtime ꝓ demoniacis: & ipso ꝓtime sm eū ponit in fi. liberati.

h ℭ Uel in discusse. i. te mere

i ℭ Exceptis illis: epileticis q raro cadunt.

k ℭ Passionib⁹. i. sine spuma ꝛc.

l ℭ Qui tñ. s. demoniaci sm. b.

m ℭ Spacio. vij. q. ij. c. vltimo. ꝫ. hꝫ sibi fuit dubiū: dic certum.

n ℭ Uſq; ope. i. in diuino obsequio.

o ℭ Necessitatis. i. infirmitatis.

p ℭ Ne q bus illiby ꝓma rō

q ℭ Sauciatū. i. debilitatū: ut. xlix. di. c. i.

r ℭ Diuina. i. mosaica.

s ℭ Quāto. q. d. er quo viciati cor pore remouent: multo magis viciati mēte: ar. xxxv. dis. sedulo.

t ℭ Uici. instituerūt. i. informa nerūt.

u ℭ Si non pelicē. pelicē vocat quā ꝺs ad tps hꝫ cā saturāde libidis.

Irrepticij vl epilētici sacris altaribꝰ nō ministrent.

OMmuniter dissimiles: ut null⁹ de his q aut ī terra arrepti a demonib⁹ eludūt: aut quolibꝫ mō vexatōis icursib⁹ efferūt: vel sacrꝫ audeāt ministrare altaribꝰ vel idiscusse se ingerāt sacramētis diuis: exceptꝫ illꝫ q corpoꝛ icōmoditati ꝺditi sine hmōi passionib⁹ ī terra ꝓbāt elisi. q tñ & ipi tandiu erūt ab officij sui ordie & loco susꝑsi: q⁹uisꝫ vni⁹ āni spacio p discretōes epi iueniātur ab icursu demonū liberati.

De eodem

Ttē nico. pa.

OClerici q i adolescētia a demonib⁹ ꝓgnoscūt obsessi: ad supioꝛe sacri regiminis gradū ascēdē ñ pñt.

De eodem.

Ttem gelasius papa.

USqueadeo sane ꝓperim⁹ illicita queꝫ ꝓrūpē: ut a demonib⁹ silibusꝫ passionib⁹ irretitꝫ misteria sacrosācta tractare tribuaꝫ, gb⁹ si i hꝰope posius aliqd ꝓprie necessitatis occurrat: qs ō sua fidelitūꝫ salute ꝓfidit: vbi mistros ipoꝝ curatōis humane tāta ꝑspexerit calamitate versari: atꝫ iō necessario remouēdi sūt: ne gbuslibet ꝓ gb⁹ christ⁹ mort⁹ est scādalum generet infirmis. postremo si corpe sauciatū fortassis aut debilē neꝫꝫ sancta cōtingere lex diuina ꝑmisit: ꝫ to magis doni celestis dispensatoꝛes eē nō cōuenit qō ē deteri⁹ mēte ꝑcussos.

Ttem innocēti⁹ papa felici epō ca. iij.

Qui tpe baptismi vxores hñt si postea religiose viuere: clerici fieri nō ꝓhibēt ur.

LAici q habentes vxores baptizati sūt: ac fic se instituerūt ut in nullo eoꝝ opinio vacilleret: aut clericis iūcti sunt monasterijs ex quo baptizati sūt adheserunt: si nō cōcubinā si nō pelicē nouerit: si in bonis opibus vigilauerint: nō ꝓhibēt hmōi ad clericat⁹ sortē assumi.

QUetꝫ ante susceptū sacrū ordinē quosdā legimus cōcubinā habuisse: quos tñ sacri canones nō reijciūt: si post sacrū ordinē ab eius cōmixtōne sese imaculatos custodiūt. Unde gregoꝛius andree trentino epō.

De quodā eꝝ o q aīm sui epat⁹ apicē cōcubinā habuit.

HAbuisse te cōcubinā manifesta veritate comperimus: & te illius criminis participationē habere de qua etiā contraria est quibusdam innata suspicio. Sed quia in reb⁹ ambiguis absolutum non debet esse iudicium: hoc tue cōscientie committendum eligimus: qua de re si in sacro ordine constitutus eius te recolis permixtione maculatū: sacerdotij honoꝛe depositō ad ministrandum nullo modo ꝓsumas accedere: sciturus in anime tue periculo te ministrare et deo nostro te sine dubio reddere rationem: si huius sceleris consciꝰ in eo quo es ordine celans veritatem permanere volueris.

t ℭ Abuisse in ambiguis. ꝫ. xiiij. di. sicut ꝫ. hꝫ dic q tripler ē ābiguitas. ambiguitas iuris: ambiguitas facti: ābiguitas ꝓsone. vbi ābiguitas iuris ē: ubi de filiꝰ ad filia ꝓcedit: ut xx. di. de libellis: & de tali ābiguitate loquit illud. c. xiiij. di. sicut. sed vbi factū ambiguū est: tūc nūqꝫ ferēda ē sīa ī ali cui⁹ diudiciū: ut. i. q. iij. graue. boc iō dico: q: si nullus sit diudiciū: ut in baptismo ꝓsecratione vl ordinatione bñ fertur ī dubio certa sīa. s. ut baptizet uel eccīa ꝓsecret vl denuo ordinetur de ꝓ. di. iiij. ꝓ nulos. & di. i. solēnitates. & lxviij. dis. plbi. tñ qñqꝫ dubitat de facto & fert sīa ī diudiciū alteri⁹: ut ex de spon. iuuenis. hꝫ illud ē ꝑpiculū ase: vbi ät ē ābiguitas ꝓsone: hꝫ factū ē certū: bñ fert certa sīa: ut. v. q. i. qdā

y ℭ Cōmittendū. hꝫ quare nō indicitur ei hec purgatio: q: exilis fuit infamia: & sic qñqꝫ aliqs ꝓprie cō

scientie ꝓmittit: ut. ꝫ. di. iiij. deniqꝫ. & xv. q. viij. c. i. & xxxiij. q. iiij. vir cū ꝓpria.

z ℭ Depositō. i. suspenso quousqꝫ satisfaciat. sic ponitur. xxi. q. ij. quoniam.

& ℭ Presumas. Ar. q occultū delictū ꝓdit hoiem irregulare. ar. ꝫ. di. pri. erubescant. dic ut ibi. boc forte in eo casu qñ ñ penituit sup crimine.

a Omestica rū. Jn hac xxxiij. di. oñdit: q̄ clici ēt domestici ꝓhibiti non erhibebunt nimiā familiaritatē. secundo q̄ clici nō interunt venationib⁹ aut aucupationibus tertio q̄ bigami q̄nq̄ ꝓmouentur ad subdiaconatū: ut. j. e. lector.

b Uorundā. germanos .i. teuthonicos q̄ sunt veruꝫ germen vel uere nobiles. ar. extra ō elec. venerabilē. z de ōben. venerabilis.

c Uenatorem. existentem venatorē: ne obiciat de eustachio. xxxvi. di. esau.

d Fama. non q̄ aliq̄d ibi sceā crimiꝰ existimare tur ꝓpter fedus naturale: ſz quia cor̄ omnib⁹ eaꝫ nimis osculabat̄ z ponebat man⁹ in gremium eius z iō nō fuit ei indicta purgatio: sic ēt de pur. ca. cum in iuuētute.

e Epis. ar. q̄ solus metropol nō pōt audire causā epi etiā ciuilē. et xi. q. i. si clericus. z. vi. q. iiij. si inf.

Omestica q̄ quoq̄ ꝑsonaꝫ imoderatā familiaritatē ēpm vitare oꝛtet. Unde nicolaus papa ad aluinum archiepm.

Etiā cōsāguineaꝫ imoderatā familiaritatē ēpm vitare oꝛ.

Uorūdā relatione fideli um nostris aurib⁹ intimatū est: q̄ lāfred⁹ epūs q̄ z iuuenis dicit venationi sit deditus qō vicīū plurimos etiā de clericali cathalogo genere dūtaxat germanos z gallos irreuerēres implicat. verū iste si ita est vt audiuim⁹: merito iuuenis dicit: q̄ in iuuenilib⁹ desideriis occupatus nulla grauitate constringitur. nam ut beat⁹ dicit hieronym⁹: venatorē nū q̄ legim⁹ sanctū. nihilomin⁹ āt de hoc ēpo relatū ē apostolatui nostro: q̄ cū quadam filia sua imoderatā teneat familiaritatē: z ob id mala fama ei oꝛta sit. ꝓ quare a factitare tua ceteriscq̄ coepiscopis suis amonit⁹ atq̄ cōcept⁹ ē: sed nullatenꝰ emēdat⁹. q̄ res in b⁹ maxime displicet z magis ac magis deteriorē de se reddit opinionē: in quo beatitudini tue z ceteroꝫ coepoꝫ suoꝫ rationib⁹ nō obedit: z p inobediētiā culpā ꝓtoplausti relabitur. oꝛ ergo fraternitatē tuā synodale cuꝫ epis z suffraganeis tuis cōuocare cōciliū: et huc salutarib⁹ eloquijs ēpum cōuenire: atq̄ illi pastoꝛali auctoꝛitate ꝑcipere: q̄tenus ab omniū bestiarū vel volucrum venatōne penit⁹ alien⁹ existat atq̄ ab imoderata filie sue familiaritate se met oīno coerceat. q̄ō si parere cōtēpserit: z tā ꝓ venationis delicatione q̄ ꝓ imoderata filie sue ꝙersatione vitāda vobis āmonentib⁹ obedire distulerit: a ꝰro collegio excommunicat⁹ abscedat. q̄ si in hoc contumaꝫ adhuc apparuerit: a misterio cessare debebit. Ex con. aurelanen. iiij.

Discopū ꝓsby terū aut diaconum canes ad venādū aut accipitres aut hmōi res hre nō licet. q̄ figs taliū ꝑsonaꝫ in hac voluptate sepi⁹ detēt⁹ fuerit: si epus trib⁹ mēsib⁹ a cōione suspēdatur. diacon⁹ vero ab oi officio z cōmunione suspēdat̄. Item

Palea

Omnib⁹ seruis domini venationes z siluaticas vagationes cū canib⁹ z ut accipitres aut falcones habeāt interdicim⁹. Concubina aūt hic intelligit̄ que cessantib⁹ legali b⁹ instrumētis vnita est z cōiugali affectu nāciscit̄: hāc cōiugē facit affectus: cōcubinā vero lex nominat. De hac dicit in concilio tolētano.

Qui nō hz vxorē: loco illi⁹ cōcubinā debeat hre.

Si q̄ nō habet vxorē z ꝓ vxore cōcubinā hz: a cōione nō repellat̄: tñ ut vni⁹ mulieris aut vxoꝛis aut concubine sit cōiūctione cōtēt⁹. Item ysidor⁹ de d. stātia noui z veteris testamenti.

Christiano non dicā plurimas sed nec duas simul habere licitū ē: nisi vnam tñ aut vxorē aut certe loco vxoꝛis si cōiūx deest ꝓcubinā. Ex dictis augustini.

Palea.

Adite charissimi mēbra christi z matris catholice ecclesie filij. q̄ō dico cōpetentib⁹ audiāt fideles: q̄ō dico fidelib⁹ audiāt cōpetentes. q̄ō dico fidelib⁹ z ꝓperētib⁹ z penitētib⁹: audiāt z cathecumini: audiāt oēs z timeāt z nemo ꝓtēnat. fit mihi i ꝓsolatione vester auditꝰ: ne vobis sit i testimoniū doloꝛ me⁹. Cōpetētib⁹ dico fornicāi vob ñ lz. sufficiāt vob vxōes audiat de⁹ si vos iurdi est: audiāt āgli si vos cōtēnit. ꝓcubias hre ñ lz vob. z si ñ haberē vxoꝛes: tū nō licet

f Bestiaꝫ. j. xxxvi. di. qui venatoꝛibus.

g Excōicatus. ut non interfit cum eis negociis cōmunibus.

b Concubina. hoc respicit id q̄ō dixit. ē. ꝓrima di. c. i.

i Nāciscit. i. amplectitur.

k Lex canonica. ut. j. c. primo. vel etiā lex ciuilis: q⁹ ꝓcubinatus a lege nomē accepit: ut ff. de concubi. in concubinatu.

l Si q. xxx. q. v. aliter ꝑ. ſz ibi loquit̄ q̄n ñ ꝓstat de mutuo ꝓsensu.

m Coniunctione. fm leges ita est q̄ si pares sunt ꝙsone ꝓtrahentiuꝫ nō ꝓsumit matrimoniū nisi dotalia instrumēta interueniāt. C. de nup. imperialiū. §. fino z illō ff. de dona. donatiōes. secus si pares. ff. ō ritu nup. in libere. fm canones semp ꝓsumit adulterium: nisi appareant legales solēnitates: ut xxx. q. v. aliter.

n Christiano. concubinam. i. mulierez nō solenniter ductam: sed tamen mutuus consensus interuenit quia alias concubinam nō licet habere: ut. xxxij. q. iiij. nemo.

a RKaternitatis. nō patit. Ecce casus vbi plus iuris hz luxuria q̄ castitas: q? castus repelleret si ꝓtrariꝰ cū secū dat: hz fornicato? nō. ad idē facit eē de bigamis q? circa. itē p istud. c. qdā dicūt derogatū eē illi. xxv. di. c. vlt. q? cū istud sit egtas 7 illud rigo?: merito egtas ꝑponit rigori: ut. xlv. dis. hz. l. di. ponderet. eē de fur. c. vlti. C. de iudi. placuit.

p C Professura. alibi dicit q hz vendi: ut. lxxvi. di. gdā. alibi dr q redigit in fuitutē: ut. xxxij. di. eos. hz dic q diuersitas penaꝝ ep̄o dat optionē: ut eē de offi. del. de causis. vl distinguas an sint publice ducte q̄ si vrores vl ñ. xv. q. vltī: cū multe. Sz q̄ter ꝑcipit isti intrare religionē cū hec res nō sit ꝑcepti: ut. xxxij. q. i. integritas: dic q rone delicti cogit intrare monasteriū q̄q aligs ad agenda pniam: ut. l. di. si ille lxxvi. di. figs clericꝰ. vel expone iubemꝰ. i. cōsulimus.

a SJgs. nullatenꝰ. hꝰ de stricto iure logtur: ut illud. xxv. di. primum.

b C Quod ergo. meretricari. hec rō nō val et q? nūq̄ maritꝰ corrupte ꝓmouetur.

c QUrandū. virginē. xxx. q. v. qualis.

d PRecipimꝰ. lras. s. p. isus: ut. xxxvi. di. illitteratos.

e C Uiciatū. enormiter

f C Siquos. iā ordinatos supple: aliū reperēt

g SJcuiꝰ vroꝛē. admitti. hz nōne hꝰ videt nimius rigor: q aliquis sine culpa sua puniat?. ꝓpter hoc intelligūt qdam qđ hic dr q̄n maritꝰ pr̄onꝰ est turpitudinis 7 leno. sz certe tūc repelleret. ꝓpter. p. p. nū delictū: ut. xxxij. q. i. c. i. 7. ij. dic ergo q iō. ꝓhibet q? ē maritꝰ corrupte. tū si nō cognouit eā post adulteriū ꝑpe-

vobis habere concubinas q̄s pꝰ ea dimittatis 7 ducatis vxores. tāto magis dānatio erit vobis: si volueritis hr̄e vxores 7 cōcubinas. Cetex̄ si nō talis ꝓcubina fuerit: 7 etas illius de quo agit future incontinētie suspicionē auferre dinoscit: aplica ꝓcessione ad ordinē diaconat⁹ ꝓuehi potest.

Uñ pelagiꝰ papa scribit florentino epo.

Qui pꝰ moꝛē vxoꝛis habuerit de ancilla filios: diaconus fieri permittatur.

HKaternitatis tue relatio ne susceptā eiꝰ latoꝛē secū das qđē nuptias expertū nō fuisse didicimꝰ: castitatē tamē eū ꝓioꝛi nō seruasse cōiugio designalti. 7 q̄uis multa sint q̄ in hmōi casibꝰ obseruari canonice iubeat sublimitatis auctoritas: tñ q? defectꝰ nr̄i tpis: q̄ bꝰ nō solū merita sed coꝛpa ipsa hominū defecerūt. districtionis illius nō patit manere cē suram: 7 etas illiꝰ de quo agit future incōtinētie suspicionē auferre dinoscit: ut ad diaconatus ordinē possit ꝓuehi cōcessisse nos noueris. micenaz vero ancillā eiꝰ de q̄ se pꝰ vroꝛis trāsitū filios hr̄e cōfessus est: iubemꝰ ut tua dispositiōe cuiq̄ monasterio cōtinētiā ꝓfessura tradat. Hoc ex dispēsatione misericordie. Ceterū ex rigoꝛe discipline intelligitur illud aurelianēn. ꝓci.

Nō admittat ad clex q ꝑter vxoꝛē aliā cognouerit.

SJgs de laicis post vxoꝛez suā aliā cuiuscūq̄ cōdictōnis cognouerit mulierē: in clerū nullatenꝰ admittatur. Nō ergo de pelice 7 meretrice apud gregoriū 7 innocētiū scribitur: ꝓpter spē future incōtinētie cōstitutū eē credit: quia

tratū bñ. ꝓmouet: ut. j. e. c. vlti. Sz pone q vir accuset vxoꝛē de adulterio: nūq̄d pendente accusatione teneꝰ ei reddere debitū si talis ē q vult. ꝓmoueri? dicūt qdā q nō: q? si reddit fit ei ꝓiudicium: sicut nec cogit reddē debitū ei quā audiuit esse ancillā: ut eē de ꝓtugio seruoz ꝓpositū. sed tñ ibi alia rō ē: q? cū serua nō ē matrimoniuz: hz hic est matrimoniuz vñ melius videt q fibi ꝓiudicij cognoscendo eā q̄ illi iniuriā faciat. j. denegando ei debitum. 7 sm hoc segt q aligs punit ex eo qđ tenetur facē ex necessitate. 7 ē ꝯ id xxxij. q. iiij. nabuchodonosoz. vbi dr q nēo puniendus est ex eo qđ necesse hz facere. Itē ex hoc seqꝰ q aligs ꝓ vno sacro mereꝰ penam. quod est ꝯ id. viij. q. i. sciendū. Itē ex hoc sequit q aligs ꝓ vno facto 7 meret 7 demeretur qđ est ꝯ id. ff. de neg. gest. sine. meretur e ni dū cognoscit vroꝛē: ut xxxij. q. v. c. i. 7 q vna res hz ꝓrios effectus. quod ē ꝓtra id. ff. de sol. qui hominē. §. vlti. ꝯ. ro. posset tn dici q si maritꝰ reddat debitū vroꝛi

difficile continentiam seruat: qui se illicito concubitu maculare non metuit. vel ꝓhibeatur ordinari qui pelicē vel meretricem cognouerit maritali affectu: vel quia corrupta florem virginitatis amiserat: vel quia meretricāri non definit licet in vxoꝛē ducatur. vtrūq̄ enim impedimentum cuilibet ꝓestat: quominus ad sacros ordines pertingere valeat.

Unde hilarius papa scribit dicens.

Qui virginem non duxit vxoꝛem: ad sacros ordines nō accedat.

QUrandum ergo in primis est: ne ad sacros ordines sicut gestis ꝓioꝛibus ante scriptum est: gsq̄ qui in vxoꝛem ñ duxit virginem aspiret. Itē grego. vbis romane ꝓsul silitano epo.

Bigamus vel penitens corpe violatus litteras ignorans curie vel condictioni obnoxius clericus non fiat.

PRecipimus ne vnq̄ illicitas ordinationes factas. nec bigamum aut qui virginē non est sortitus vxoꝛem aut ignoꝛantem litteras vel qualibet parte coꝛporis viciatum vel penitentem vel curie aut cuilibet condictioni obnoxiū ad sacros ordines permittas accedere: sed siquos huiusmodi repereris: non audeas ꝓmouere. Item in neocesariensi concilio.

Non fiat sacerdos: cuius vxoꝛem euidenter constat adulterium admisisse.

SJcuius vroꝛē adulterium cōmisisse cū esset laicꝰ euidenter fuerit ꝓbatum: hic ad ministerium ecclesiasticum admitti nō potest. q si in clerica tu eo iaz ꝓstituto adulterauit

corrupte nō p̄iudicet sibi qn̄ posfit p̄mouerit: quia tūc potꝰ dr̄ cognosci ab vxore q̄ cognoscere ipsā ut. xxxij. q.v. ita ne. sicut nec facit sibi p̄iudiciū qui possit eā accusare de adulterio lz fit ar. C. xxxij. q.i. figs. ff. so. ma. cū mulier. ff. ō adul. si vxor. §. vlti. qd iuris sit de hoc i qnib⁹ nōui: z ibi videas tē. posset tñ p̄babilit̄ dici. q̄ sibi p̄eiudicat quo ad legē p̄mo tionis q̄ factū solū regrit: nō quo ad legē mosaicā: ut. xv. q.i. §. fi. nō ob. q̄ muꝰ hoc fecit vl̄ passꝰ fuit: ar. xxxi. di. acutiꝰ hoc totū determinat decre. ex ut lit̄. pen. c. ij. b.

b ¶ Iquis. hoc bñ habes. j. auc̄. de sāctiſ. epi. §. clericos aūt ſ̄ aliſ ordinari.

i ¶ Laicus. ſō dixit de laico q: minus videret ō eo vl̄ ſō q: ſi clericꝰ hoc facēt nō solū nō p̄moueret: ſz oī p̄legio ecclesiastice dignitatis p̄uaret: ut. lxxxiij. di. quisqs.

k ¶ Uicio. i. defectu. file. lvi. di. q: simplicit̄. z. xxvi. di. acutius.

l OGnoscam⁹ de p̄sbytero supple z diacono ut. lxxxi. di. c. i.

m ¶ Addidisse. Aug⁹. tñ dicit q̄ ſm interp̄tationē ap̄li intellerit ō quohibet ordine: ut. lxxxi. di. ap̄ls.

dato repudio dimittere eā debet. Si vero retinere ei⁹ consortiū velit: ñ potest susceptо ministerio perfrui. ¶ Item ex con. martini pa. De eodē

SI laici vxor i adulterio fuerit deph̄ensa: hic talis ad misteriū eccleſiasticā n̄lo mō adducaī. ¶ Si aūt p⁹ ordiationē alic⁹ clerici vxor adulterata fuerit: dimittat eā: Si aūt cū ipa voluerit p̄manere a misterio existat alien⁹. Pre missis aūt⁹ bigami z q virgines non sūt sortiti vxores: a sacris ordinib⁹ p̄hibentur. Sed queriī figs ante baptiſma viduā duxerit vxorē: an sit p̄hibēdus a sacris ordinibus: ¶ De his ita scribit innocenti⁹ papa victori rothomagenſi epo.

Qui aī baptiſma seu p⁹ baptiſma viduā duxerit vxorem nō admittatur ad clerū.

SIgs viduā licet laic⁹ duxerit vxorē seu āte baptiſmū seu post baptiſmū non admittatur ad cleꝝ: q: eodē vicio videtur excluſus. In baptiſmate enim crimina dimittūtur: nō accepre vxoris consortiū relaxatur. q̄ ſi nō putatur vxor esse cōputāda q̄ ante baptiſmū ducta ē: g⁹ nec filii q aī baptiſmū geniti sūt: p filiis habeanī. Prohibēt̄ etiā bigami a quolibet ordine clericatus iurta illud ābrosii ad vercellenſes.

Qui ſecūda cōiugia ſortitur: clericus nō fiat.

OGnoscam⁹ non solum de epo z p̄sbytero apostolū statuiſſe: ſed etiā p̄es in cōcilij niceni ētatu addidiſſe: clericū quenq̄ nō debere eē: qui ſecūda cōiugia sit ſortitus.

Similiter etiā viduaꝝ mariti vel ancillaꝝ vel meretricū: ſi in vxores accipiūt: clerici fieri nō p̄nt. Unde in canonib⁹ apostolo itur.

Spectaculis p̄blicis mancipatā vel reiectā vel ancillam ducēs vxorē diacon⁹ nō fiat.

SIgs viduā z eiectā acceperit aut meretricē aut ancillā vel aliquā de his que publicis mācipantur ſpectaculis nō p̄t esse eps aut p̄sbyter aut diaconus: aut ex numero eoꝝ q̄ misterio sacro deſeruiunt. Que aūt sit vidua q̄ eiecta vel meretrix: hieronym⁹ ad fabiolā de veſte ſacerdotali ostendit dicens.

Que sit vidua vel eiecta vel meretrix.

UIdua est cuius maritus mortuus est. eiecta ē que a marito viuente eiſcitur. meretrix que multoꝝ libidini p̄z. Sed postea tēpoꝝ defecrui condeſcendens papa martin⁹ in minoribus ordinibus cōſtituī eos p̄miſit dicens.

Inter lectores vel ostiarios deputetur ſubdiaconus ſcōam ducēs vxorem.

SI ſubdiacon⁹ ſcōam vxorem duxerit: inter lectores vel ostiarios habeatur: ita ut epiſtolā nō legat: Neceſſitate tamen exigente bigamus vſq̄ ad ſubdiaconatū potest p̄moueri. Unde martin⁹ papa ait.

Viduā ducēs vxorē ſubdiaconus fieri non potest.

LEctor ſi viduā alteri⁹ vxorem acceperit: in lectoratu permaneat: aut neceſſitas fuerit ſubdiaconus fiat: nihil autem ſup̄a. ſimiliter ſi bigamus fuerit. Quibus aūt̄ p̄ p̄ia coniugia p̄hibentur: inditit etiam nuptialibus conuiuiis interesse. Unde in agathenſi concilio legitur.

Nuptiarū cōuiuiū p̄sbyteri interesse non debent.

PResbyteri diaconeſ ſubdiacones uel deinceps: q bus ducendi uxores licentia modo non est: etiam alienarū nuptiarum eurrent conuiuia nec his cetibus miſceantur:

n SIgs. ancillā. lz q̄re hic. p̄hibeī cum tñ eo ipſo q̄ aliqs ducit ancillā ſuā in vxorē ipſa libera efficit: ut. C. de la. li. tol. auc̄. ad hoc. z. C. ō op. li. liberte. filit tenet matrimoniū cū aliena ancilla: ut. xxix. q. ij. c. i. z. ij. §. ꝓpter p̄rogati nam ſacerdotij: vl̄ ſō q: nō videt ibi eē plenum matrimoniū: ut. xxxij. q ij. ſicut nō ois. z ſō non videt ibi eē plenū ſacramentū. vl̄ hoc ſō contingit: quia vilis p̄ſona p̄ſumitur: q̄ trahit cum ancilla.

a UIdua ē. meretrix alibi dr̄ meretrix cui⁹ turpitudo publice venalis est: ut. xxxij. q. iij. meretrices.

b ¶ Que multoꝝ. q̄ ad miſerit plures q̄. xxxj. milia hominum: ut. xlv. di. diſciplina. vl̄ q̄ admiſit. tl. ut ex̄ de clerico excōicato latores.

c SI ſubdiacon⁹. colige caſū et eo qō habeī. ē. xxxi. diſ. §. fiñ in fi.

d ¶ Inter lectores. de iure cōi p̄dit p̄ñ. clicale: ut. lxxxiij. di. q̄ſqs. ſō fit hoc ex diſpēſatione: q̄ remaneāt i ſacris minoꝝ ordinibus.

e LEctor. fiat. ſic ergo papa diſpēſat ꝑ aplm ut dic: z. lxxxij. di. p̄sbyter. Innocentiꝰ tñ dicit nō lz diſpenſari cū bigamo: ut ex̄ ō big. nup. z idē qō hic dicit martinus. l. diſ. ſigs viduam. lucius tñ diſpenſauit cum panormitano archiepo q̄ fuit bigam⁹ Itē habes hic q̄ licz fit diſpenſatū in vno ordine nō ſō intelligit diſpēſatū ceteris: ut. xij. diſ. nos p̄ſuetudinē. z. l. di. gcūq̄ penitens. ſic dispenſat in p̄imo matrimonio z nō in ſecundo: ut. xxxvi. q. ij. ſi aūt.

f Quesbyteri.etiã alienaꝝ.ꝛ si clerici fuerint i aliquo cõ
uiuio:ꝛ aduenĩãt oculatores:surgãt ꝛ recedãt de mẽ
sa:ut de pse.di.v.nõ oportet.

g Alientus.hunc casum habes exẽ de biga.debitum.

h Quibꝰ.hic agitur
a dotersio.c.aplice
regule ozdinandũ ñ
esse vinolentũ.inserit ẽt
de pena illoꝝ q frequẽ
ter indulgẽt ebrietati:ꝛ
dicit q miozes corpalit
puniunt maiozes pꝰ ad
monitionẽ.xx. diebus
cõtione puant:ut.j.e.c.
vltimo.

i Quia vẽter.pinguis
venter grossũ generat
sensũ.xlviij.di.§. si ergo

k Episcopus.alee.
clici nõ debẽt lu
dere vl ludis inesse:ut
exẽ de vi.ꝛ ho. clĩ. clici
nec ptices erũt ludẽ
tibus nec inspectozes
ludi:ut in auc.de sacrõs.
epis.§ inditcim.Sed
nũqd põt repeti id qõ i
alea pdit.dicũt quidaꝝ
q nõ:sꝫ paupibꝰ est ero
ganda pecunia illa:ar.
xlvij.q.v.nõ sane.cũ enĩ
turpitudo vertit er pte
vtriusqꝫ:melioꝛ ẽ pditio
possidẽtis. melius cre
do q possit repeti:ut.ff
de,aleatozibꝰ.l.vlti.ꝛ fi.
etiã vsqꝫ ad.l.annos:ut
dicit greca pstu.C.de re
lig.ꝛ sup.fu.ꝛ de alea.
ꝛ sigs existens in alea rẽ
suã vendiderit nõ tene
tur de euictione:ut.ff.
quarũ rerũ actio ñ da.

Di.xxv.

si filio.§.i.sꝫ aũt hic,pbi
beat ludus tñ p puuio
bñdo põt ludi.ff.e.l.vlt.

l Deseruiens.i.valde
uiens:ut illa ꝓpositio
argumẽter.ff. depositi
l.j.in pn.qñqꝫ p priuat:ut
ibi.Sepe pcoꝛ mozrem
mozte quoqꝫ ꝏcoꝛ idẽ

m Aut definat.ñ ergo
p quolibet delicto sta
tim epi debẽt fulmiare
ut vel ercõicent vel de
ponãt.ad idẽ facit.xlvij
di.epi.s.xcũ.di.c.vlti.
Siquoties peccãt ho
mines sua fulmina mit
tit.

vbi amatozia cãtãtur ꝛ turpia
aut obsceni motꝰ coꝛpoꝛ cho
reis ꝛ saltatõibꝰ efferũt:ne au
ditꝰ ꝛ obtuitꝰ sacris misterijs
deputati turpiũ spectaculozũ
atqꝫ verboꝝ cõtagione pollu
antur. Vidua ꝏ ẽ itelligen
da:si pꝰ solẽne fedus nuptiaꝝ
mozte intercenierẽte a viro suo
diuisa fuerit. ceterũ si añqꝫ cõ
ueniãt fatali necessitate ab al
terutro diuisi fuerint:licet ex
spõsalibꝰ vꝝoꝛ sit appellata:ñ
tñ pꝰ mozte spõsi:etiã si i ꝓpria
domo sit ducta ꝛ etiã cũ eo ve
lata:vidua appellata ẽ:nec ex
eius copula a sacris ozdinibꝰ
aligs ꝓhibetur. Vnde pela
gius papa scribit.

Qui cũ alio velatã non tñ illi
nuptam vxoꝛẽ duxerit:sacer
dos fieri nõ phibetur.

Valẽtino clerico cui muli
er cũ alio añ velata nõ tñ
illi nupta sed virgo ꝑmanens
post mozte eiꝰ cũ quo velata
fuerat sponsa:cõiugali est co
pula sociata:qꝛ iterũ velamen
accepit:nullũ ꝑmouẽdo ge
neretur obstaculũ. qꝛ nihil est
q̃tum ad hũc articulũ pertinz
qõ ei de canonicis obuiet cõ
stitutis.

Quibus ozdinibꝰ bi
gami ꝓhibeantur:ꝛ
vtꝝ reputẽtur biga
mi qui ante baptismũ
habuerũt vnã ꝛ post baptismũ
habuerũt alteram: ꝛ an liceat
sortiri vxoꝛes in sacris ozdini
bus ꝓstitutis multoꝝ auctibꝰ
brenĩter mõstratũ ẽ. Q equit
aũt in descriptione illa aposto
lica:ut sit sobrius qui ozdinan
dus est non vinolentus. quod
ex auctozitate veteris testa
menti introductum est. mini
stri enim templi ꝓhibentur
vinum ꝛ siceram bibere:ne e
brietate grauentur coꝛda eo

rum:vt sensus eoꝝ vigeat sem
per ꝛ tenuis sit:vel quia ven
ter mero estuans facile despu
mat in libidines. Vnde noe
ebrietate nudauit femora.
Loth autem queꝝ sodoma nõ
vicit:vina vicerunt. Q nod
autem vinolentus esse ꝓhibe
tur:non semel sed frequenter
vino repletus debeat intelligi.
Hinc etiam in canonibus a
postoloꝝ legitur.

Diaconus presbyter ꝛ episco
pus ebrietati ꝛ alee deseruiẽ
tes:nisi desierint deponantur

Episcopꝰ aut presbyter aut
diaconus alee atqꝫ ebrie
tati deseruiẽs: aut definat aut
certe dãnetur. Subdiaconꝰ
autem aut lectoꝛ aut cantoꝛ si
milia faciens: aut definat aut
communione priuetur:simili
ter ꝛ laicus. Item hieron.

Esus carnium ꝛ vini postꝰ pꝰ
diluuium concessus legitur:pꝰ
christi aduentum inhibitus.

Beꝛordio conditõnis hu
mane nec carnibus vesce
bamur:nec habamus repudi
um:nec prepucia nobis eripie
bantur in signum.ꝛ hoc cur su
sqꝫ ad diluuium perueniimus
post diluuium autem cum da
tione legis date per moysen:
quã implere nullus potuit: car
nes ingeste sũt ad vescendum
ꝛ repudii concessa duritia:et
cultellus circũcisionis appo
situs:quasi dei munus plus in
nobis creauerit q̃ necesse est
Postqꝫ autem christus venit i
fine temporꝝ ꝛ. o. etiã reuelat
ad.a. extremitatẽ retraxit ad
principium. nec repudium no
bis dare permittitur: nec cir
cũcidimur:nec comedimꝰ car
nes dicente apostolo:bonum
ẽ vinũ nõ bibere ꝛ carnes nõ
comedere. vinum enim cũ car
nibus post diluuium dedica

tat. Jupiter:exiguo tẽpoꝛe nullus erit?

n Priuetur.aut verberent:ut.j.e.c.vlti.

o Beroꝛdio.nec carnibꝰ.ꝛ nõ lamech fuit vena
toꝛ.sꝫ illud fuit,pꝛ ter pelles nõ ꝓpter carnes.

p In signuz. ut
p eã fideles discerneret ab alijs
vl fuit signũ interioris circũcisio
nis:vl fuit signuz futuri baptismi:
qꝛ tũc p circũcisionẽ tollebantur
peccata sicut nũc p baptismũ:ut.j.
de cõse.di.iij. q apud nos.

q Implere. s.
di.iiij.erit ꝑ. dic
q facile nõ põt i
pleri.vl dic q tũc
nullꝰ potuit eã i
plere quo ad hoc
q adipiscerẽt vi
tam eternã: qꝛ p
circũcisionẽ non aperiebat ianua
celi:sꝫ ianua inferni esset pclusa.se
cus hodie p bap
tismũ:exẽ de bap.
maiozes. vel istõ
istud dicit ebrie
tas fuit i lege.cũ
enĩ ꝓceptum fuit
q sabbati die nõ
fieret aliqõ opꝰ:
Jtẽ ꝓceptuz fuit
q.viij.die circũ
cideret puer: po
tuit ꝓtingere: q
sabbatũ esset di
es. viij. ab ortu
pueri.sꝫ tñ in hoc
ñ peccabãt quia
excusabãt,ꝓpter
ipossibilitatẽ. iõ
ãt fuerit eis data
dura ꝓcepta: qꝛ
er superbia dixerũt
nõ deest q ipleat
sꝫ deest q iubeat.

r Duricia.tamẽ
peccatũ erat: ut
exẽ de diuoꝛ.gau
mus.

s Ext.o. q̄ est vlti ma lra grecoꝝ.
t Ad.a. q̄ ē ꝑma latinoꝝ. ⁊ est ar. q restituta re ad ꝓistinū statū ꝓi ora iura restituū tur:ut.xxvi.q. vi. figs de corpe. ff. de fur.ru. ꝑdi.bi g. Itē ar. q nō fit iniuria rei fi restituī ad ꝓistinum statū. ff. de pac. si vinus. §. q in spē dotis.
u Nec comedimus.i.suademus nō comedere. cōsil.ū est.
x Dedicatū est id est in vsum assumptum.
a Ecclesie ꝑncipes.i.ꝑlatos:ut de ꝑ.di.i. corpora.
b Prophetica. s.michee.
c Lautis q̄.i. delicatis.
d Epulis.i.terrenis dilicijs que multo labore q̄runt:de ꝓle. di. v ne talia.
e Exteriores.i. ex toto extra lucē ar.xli.di.qualibz
f Buccas. plenus venter facile de ieunijs disputat. xij. q.iij. glia epī.ar. q archidiaconus cū visitat parochias ñ ē ex illis ꝓstāda ꝓcuratio:ut.x.q.iij.illud. hoc verū est ñ visitationē faciēt de cen. exigit greg⁹.x.
g Ext.o. istud inducit ad detestandā ebrietatē fine gulā. ꝓmo q: ꝑ eā deteriant bona ꝓdigo. secūdo exemplo noe. tertio q: fuit⁹ ē inductum est. Item ex epistolis eiusdem.

Alienū est a sapiēte potationibus ⁊ ebrietatibus vacare.

LVxuriosa res est vinū et cōtumeliosa ebrietas. ois qui cum his miscetur:non erit sapiens. Idem.

Ignominiosum est sacerdoti affluere delicijs epulis atq; lasciuijs.

OEcclesie ꝑncipes qui delicijs affluūt ⁊ inter epulas atq; lasciuias pudicicia seruare se credunt:ꝓpheticus sermo describit:q̄ ejciendi sunt de spaciosis domibus lautisq; conuiuijs ⁊ multo labore epulis cōquisitis. ⁊ si vis scire quo ejciendi sunt ꝓpter malas cogitationes ⁊ opera sua:euangeliū lege in tenebras. s. exteriores:vbi erit fletus ⁊ stridor dentiū. an non confusio ⁊ ignominia est iesum crucifixū pauperem ⁊ esurientem farsis ꝑdicare corporibus:⁊ ieiunioꝝ doctrinā rubentes buccas tumentiaq; ora ꝓferre:si in apostoloꝝ loco sumus:non solum sermonem eoꝝ imitemur: sed etiam conuersationem ⁊ abstinentiam. Idem.

De eodem. Palea

UEnter mero estuans cito ꝓpinat in libidinem. vbi ebrietas ibi libido dominatur ⁊ furor. Idem.

De eodem Palea

UInolentum sacerdotez ⁊ apostolus damnat:⁊ vetus lex ꝓhibet. sacerdoteſ qui ministrant in templo dei ꝓhibentur vinum ⁊ siceraz bibere:ne crapula ⁊ ebrietate aggrauētur corda eorum. Sicera hebreo sermone omnis potio nūcupatur: qua quis inebriari potest. quicquid inebriat:statum mentis euertit. fuge similiter ⁊ vinuz in quo est luxuria Nolite ait apostolus inebriari vino:in quo est luxuria: qui altari deseruit: vinum ⁊ siceraz non bibat. Sponsa christi vinum fugiat vt venenum. vinuz ⁊ ebrietas incendium est.

Item ꝓsper.

De eodez

LVxuriā facit ⁊ nutrit vini perceptio nimia non natura. Itez ambrosius in sermone de ieiunio qui ita incipitur diuinum ad patrē resultat ora culum.

In paradiso abstinentia post paradisum edendi lasciuia accepit.

SExto die bestie sunt creare:⁊ cum bestijs ora ē edēdi potestas ⁊ vsus escarum: vbi cibus cepit ibi finis factꝰ est mundi. ibi cepit sua incrementa nescire: vbi ceperūt diuina opera circa eum feriari. quo indicio declaratū est:q̄ per cibos mūdus haberet minui per quos defijt augeri: et infra. ut sciamus non esse nouellum ieiunium: primam illic legem constituit de ieiunio: ⁊ infra. eo vsq; nemo preuaricari nouerat: cum adhuc ora non esset:que ꝓma est preuaricatio. indictum est ieiunium abstinentie lex a domino deo preuaricatio legis a diabolo. culpa per cibum:latebra post cibum. cognitio infirmitatis in cibo:firmitatis virtus in ieiunio. serpens signasit gule: dominus ieiunare decreuit. ita q; gula a paradiso regnantem expulit:abstinentia ad paradisum reuocauit errantem et infra. In principio generis humani ignorabatur ebrietas ⁊ ꝓmus noe vineam plantauit dedit naturam sed ignorauit potentiam. Itaq; vinum nec sino pepercit auctori: sed illius ebrietas nobis suadet sobrietatem. semel enim inebriamus est noe. ubi malum ebrietatis agnouit: iumentum sumu ad remediū temperauit ꝓpter eā: q̄rto exēplo loth. deinde cōmedat sobrietatē exēplo abrahe q cibum ministrauit angelis sine vino. ⁊ exēplo ioannis baptiste.

b Sexto die.i. die veneris.nā dñico die dñs cepit facē mūdū:ut.lxxv.di.qō die. Alij dicūt q̄ oia simul creauit. vñ salomon:q̄ viuit in eternū oia simul creauit. sz ly simul facta fuerint nō simul dici oia poterāt: ⁊ iō scriptura vtit tali distinctiōe:ex de sū. tri. c.i.
i Bestie.i. alia i terra.nā.v. die fuerūt creata volatilia ⁊ pisces.
k Cepit.mūdus.
l Feriari.i. cessare.
m Defijt.tūc fuit homo spoliatus gratuitis ⁊ vulneratus in naturalibus:de pe.di.ij.ada.
n Ieiunū.i. abstinentia.
o Preuaricatio .ibi fuit.
p Latebra.q: abscondit se adam a facie dñi
q Reuocauit.q: ꝑmi parentes saluati sūt:ut de.pe.di.i.si ꝑmi. et de ꝓse.di.i.hi duo.
r Jumentū.i. carnem suam quam pascit quasi iumentū. vl dr corpus iumentū quasi iunam ētum.
s Nō esset.s. dis.i. ius gentiū. ꝑ. sz ibi solui.
t Prelationis iuidia. q: chaim interfecit fratrem suum.
u Pietas. paterna.
x Ebrietas.i. ebrius.
y Tentant.i. inebriāt.

5 ¶ Partus.i. effectus. istud vult dicē q vinum er se duos ꝓdurit effectus.ꝓmo ebrietatem: deinde incestū.z ebrietas fuit deterior effect⁹ vini.vl aliū ex ebrietate ꝓcessit fuit⁹. Itē ex ea ꝓcessit incest⁹ q deteri or,est. vl illud vult dicē q filia ē deterior q mr q: moabite z amonite q ab illis,ꝓcesserāt: fuerūt deteriores q mres

z ¶ Peccati.i.viciū.

2 ¶ Remissio.i.deus remittēs peccata.

x ANte oīa. aut corporali.ſz ep̄us nō ꝟberabit clericū p laicū: ut ex de sen.ex. omnes.ſi fit incorrigibilis: ut ex de sen. ex.ut fame.

a Portet. Ab hoc o loco vsq; ad. tl. di.oñdit quā peritiā bre debēt clerici. In hac oñdit q bēbūt pitiā lrax sacrax.in,prima di.oñdit q et habebūt pitiā secularū sciētiax.z inde sūpta occasione oñdit in. xxxviij. di.q ignorātia ē piculosa clicis i.xxxix.di.dic q bēbūt pitiā secularium negociox:z agit hic de quarto.c.aplice regle.

b ¶ Simplicitatis. nec simplicitas nec aliud ꝑt excusare sacerdotis imperitiā: ut.xxxviij.di. si in laicis.

c ¶ Seculariū.cū.n.eps sit iudex z corpox z aiarū:ut.xi.q.i. de ꝑsona.z x.q.i.q̄cūq;.ox ipsū tam spūali q̄ seculari scia ordinari.xxxix.di.circa p̄n.

Di.xxxvi.

d ¶ Litteratos. penitus.ſufficit tñ mediocris scia:ut ex ō eccū nobis oli.nō eni regit i clico sūma pfectio fic.ff.de edil.edic.sciēdū.§.illud.z.l. figs venditor.licz fit ar.ē. ex de pur. ca. ꝓstitut⁹.ſz qd si penit⁹ laic⁹ ordinaretur nec effudit ad vicium. manebat aūt añq̄ vinū inueniretur oibus incōcussa libertas. nemo sciebat a consorte nature sue obsequia seruitutis exigere.ñ eēt hodie seruit⁹:ſi ebrietas nō fuisset. obrepserat q dē fraterne ꝓtionis inuidia manebat tñ adhuc paterne pietatis reuerētia.lesa pietas ē dū irridet ebrietas.nō illis ita q̄ solis nocent vina:quos tētant:sed etiā illis amplī⁹ oculis quox temulenta ebriosum membra nudātur:z infra. Legim⁹ etiā q patrē loth inebriauerūt filie in mōte:ad quem timētes incendiū sodomitarū cōfugerāt:z habitabāt in spelūca.fuit itaq; ebrietas origo incesti pessime regnatricis partus deterior.at nō abrahā vina in suo cōuiuio mistrabat: ſz immolabat vitulū.butix z lac etiā angel' hospitibus exhibebat recte enim illic deerat materia peccati:vbi erat remissio peccatox.denq; annūciauit dominū ioannes nō mādu cās panē neq; bibens vinū.q enim christū annūciat:ab omni viciox incētiuo prestare se debet alienū. ¶ tē ex concilio agathensi.

Triginta dieb⁹ a cōione absti neat cleric⁹:quem ebriū fuisse constiterit.

ANte oīa clericis vetetur ebriet as.q̄ omniū viciox fomes ac nutrix est. Itaq; eū quē ebriū fuisse cōstiterit:vt ordo patit aut. xxx. diex spacio a cōmunione submoueat: aut corpali subdat supplicio.

Portet ordinandum esse prudētē.qđ contra eos notandū est q sub nomine simplicitatis excusant stulticiā sacerdotū. prudētē aūt ep̄m oportz intelligi:ñ solū lrarū pitia: verū etiā secularū negociorum dispensatione. Vnde in epistola gelasij pape legitur.

Illitterati z corpore viciati nō ꝓmoueātur ad clerum.

¶ LItteratos aut aliqua p te corporis viciatos vl imminutos nullus presumat ad clericatus ordinē ꝓmouere: q: litteris carens sacris nō potest esse aptus officijs:z vicio sum nihil deo prorsus offerri legalia p̄cepta sanxerūt: similiter q seipsos abscindunt.

¶ tem zosimus papa.

Ad summū sacerdotiū ñ aspiret:q diuinis stipendijs vel disciplinis nō est eruditus.

QUi ecclesiasticis disciplinis per ordinē nō est imbut⁹:z ꝓx approbatōe diuinis stipēdijs nō ē eruditus:neq; q ad sūmū ecclesie sacerdotiuz aspirare p̄sūat. z nō solū in eo ambitio inefficax habeat:x̄m etiā ordinatores ei⁹ careant eo ordine:quē contra p̄cepta patrū crediderūt p̄sumēdum.

Ecce q sacrarū litterax oz ep̄m habere peritiā. vnde i veteri testamēto inter cetera ornamenta pōtifex rōnale ferebat in pectore:in quo scribebatur manifestatio z veritas: q: in pectore pōtificis manifesta dz eē cognitio veritat⁹: hic etiā vectes q⁹ arca portabatur iugit ānulis erāt inserti:ut cū arca eēt portāda:nulla eēt vel fieret mora de intromittēdis vectibus.q: ꝓdicatores p quos eccl̄ia circūfert: sacris lris semp debēt insistē:ne tunc querāt discē:cū ex officio alios ꝺbeāt docē. Hic ēt dauid p⁹ ex grā spūs sancti donum scie pcepit:z p⁹ ea administrātes regni assecut⁹ ē. Salomō quoq; nō diuitias nō lōga tpa h⁹ vite ſz sapiētiā a deo expetijt z ipetrauit. hic etiā dns pius posit x̄ba sua more ꝓphete z p⁹ ea cōstituit eū sup gētes z regna dicēs ad hieremiā: Ecce dedi x̄ba mea i ore tuo ecce ꝓstitui te sr gētes z regna. hic ēt nūqd recipet cha racterē:sic ar.i.q i.ventū ibi:ſz dr de hoc nō.xl.di. sicut.z ex de cle. p salu. pri.c.vnico.

e ¶ Imminutos. enormi.

f ¶ Seipsos.ex indignatione.io.

g QUi eccl̄iasticis.stipēdijs.i.officijs.

b ¶ Ordine.h hbes q g iuste cōfert aliquē ordinē ꝑuat ptāte ꝓferē di illū.i.q.i.siqui epi.alibi suspēditur a celebratiōe misse p annū: ut. lv. di. null⁹. alibi deponit:ut.li.di. c.i.z.lxij.di.c.viti.z.lxvi.di.tantis.ꝓsueuit distinguī:q ſi ex negligētia ordinat gs indignū: tūc suspendit. ſi ex certa scia:tūc deponit.vel aliter:aut ordinat illū cum quo de facili dispensare pōt: vel cum quo dispensare non potest: ſm hoc magis vl min⁹ punit. hodie tñ mitius agitur cū talibus:ut extra de preben. graue.io.

¶ Ecce.querāt,nec enī eps dz egere doctrina alioꝝ: qñ alios debet instruere: ut.i.q.vij.quorundam.

k ¶ Cōstitutū:nō et ordine loquendi,pbare ordinem factoꝝ: sic.xlvij. di.sit rector.z.xx di.§.i.io.

¶ Custodiūt. qz videre dz quibus pdicet quib⁹ nō. ut.xlvij.di.in.mādatis. z. xxij. q. vlti.c.plr.io.

m ¶ Qui audit discendo.

n ¶ Veni. docendo.

o ¶ Serpētes.neoz dolis supplā temmi.

p ¶ Et simplices. ne alijs dolos machinemini.io.ut. xvi.di.si cupis.

q ¶ Sanctificationē.s.rndendo eis z,est ar.q plati tenent rndere ad oēs questiones. nā tm debēt differre plati a subditis quantū gra nū a palea:ut.xv dis.§.crimis.i.q. .vltimū. z.viij. q.i.ly.io.

r ¶ De ea fide.i. d articulis quos creditis z tenetis.io.

¶ Spe.i.de his que speratis.

t ¶ Oculi sponse

u ¶ Plenissima. sic semp plati debūt iuxta fluēta euāgeliozū et sacre scripture.z sicut colūba sedz er nā iuxta aquā ut videat in ipsa aqua vmbrā supuenientis accipitris:z sic sibi pcauere pfuerit: sic platus sibi p scripturā pcauebit ꝫ hereticos.x. dis. c.i.in fi.xi. di.no lite.

malachias :labia sacerdotis custodiūt scientiā: z legē exq̄runt de ore ei⁹: q̄ angel⁹ dñi exercituū ē. hinc etiā idē saluator noster pr⁹ in medio doctoꝝ sedit audiens illos z interrogans z postea pdicare cepit: q̄ prius q̄sq̄ discere: z postea pdicādi officiū vsurpare debet. hinc etiā salomon ait: prius tps tacendi z postea loquēdi: q̄ veritas pr⁹ tacēdo discitur: z postea loquēdo pdicatur. hinc idē dns ait: q̄ audit dicat veni. hinc etiā prius aplos docuit: deide eos ad pdicandū misit dicens: Estote prudētes sicut serpētes z simplices sicut colūbe. sic etiā p⁹ resurrectionē pr⁹ illis sensuꝫ aperuit z scripturas explanauit: z postea dixit eis: Eūtes in mūdū vniuersum ꝛc. Vnde cū de q̄q̄ panib⁹ q̄nq̄ milia hominū vellet reficere: prius panes accipiēs fregit: z p⁹ ea discipulis dedit. z p⁹ eos demū turbis apposuit: q̄ sacramēta legis z pphetaꝝ prius disserendo exposuit: z postea eoꝝ sciētiā discipulis dedit: z p eos tandē illā fidelib⁹ dispēsauit. hinc petr⁹ etiā cū rectoribus ecclesie scriberet ait: pati esse debetis reddere rōnē oi poscēti vos satisfactionē ō ea fide z spe q̄ in vobis ē. hinc etiā paul⁹ scribēs ad thymo. ait: Attēde lectioni z exhortationi z doctrine. ¶ xq̄bus oibus liquido colligitur q̄ nō sufficit platis bona puer satio z moꝝ honestas ;nisi ad datur sciētia doctrine. vñ sacerdotes ingressuri tēplū tabernaculi prius lauabātur in labio eneo qō fecerat moyses ex speculis mulieꝝ. hinc etiaꝫ in canticis cāticoꝝ: oculi per quos plati ecclesie intelligūt

r S Iquis vult.nō vadit. nūquid ergo epi nō intererūt bellis:imo q: etiā pñt alios hortari ad bellū:ut.xxiij. q.viij.igit.z.c,hortatu.io.

y ¶ Indefinenter.aio vel bonis statutis.sic.xxi.q.iij.hi q. de pse.di.v.nūq̄. xxxi. di.si laicus.ff. de pdi.z demō.figs ita.xxij. dis. sacrosancta.

a Ed queritur in hac xxxvij.di. queritur .S. an ordinād⁹ debeat habere pitiam secularīū scientiarū.p̄mo autē ostēdit q̄ clerici nō debēt respicere libros gentilū.secundo ponit ar. in ꝓriū: z talē dat solutionē q̄ quidam legūt libros gentilium caulā delectationis et voluptatis:z hoc est,p̄bibitum.quidam legūt ad eruditionē:q̄ illud licitum est:ut p eos sciāt recte loqui z discernere verum a falso.io. ut j.e.§.cū ergo.z nota q̄ in omnibus caplis vsq̄ ad.§.econtra videt sola voluptas,phiberi.

b Piscopus.gentilium.ergo nec leges audire debent:nā obprobrium est eis si se velint esse peritos disciplinarum forensium. C.de testa.conlulta diualia.ly ptra:leges sūt p ora p̄ncipum diuinitus ꝓmulgate:ut.xvi.q.ij. nemo.dic q̄ ad h⁹ ly audire leges:ut p eas melius intelligant canones:ar.j.e.di.§.seculares.io.

Di.xxxvij.

c S Acerdotes. necessitatis ut sciāt recte loqui.

assimilātur colūbis que residentiuxta fluēta plenissima.

H inc etiā hiero.in leuitico. Sacerdotis ē legē sciam hīe no belli⁹ ly orōmb⁹ vacare.

S Ilgs vult pōtifex ee: non tā vocabulo q̄ merito imitetur ,moysen imitet z aaron, gd enim dicit de eis: q̄ nō discedūt de tabernaculo dñi. gd aūt ei opus erat:ut aut a deo aliq̄d disceret: aut ipe populum doceret.hec duo sūt pōtificis opa:vt a deo discat legendo scripturas diuinas z sep⁹ meditando: aut populū doceat. sed illa doceat que a deo ipe didicerat:nō ex ,ppio corde vel humano sensu:sed q̄ spūs sanctus docet.est z aliud op⁹ qō fecit moyses.ad bella non vadit: nō pugnat ꝫ inimicos: sed gd facit:orat z donec orat vincit popul⁹ ei⁹. si relaxauerit z dimiserit man⁹ popul⁹ e⁹ vincit z fugat. ozet ergo sacerdos ecclesie indefinenter: vt vincat popul⁹ q̄ sub ipo ē: hostes inuisibiles amalechitas q̄ sūt demones ipugnātes eos q̄ volūt pie viuē in christo.

Ed queritur:an secla⁹ ribus lris oporteat ee eos eruditos? De his ita scribit i con. charta.iiij.

Libros gētiliū nō legat epus

Piscop⁹ gētiliū libros nō legat:hēticoꝝ aūt plegat p necessitate aut tpe. Tez hiero.ad damasū papā de filio pdigo.

Reprehenditur sacerdotes:q omissis euāgelijs ꝓmedias le

S Acerdotes dei omissis euāgeliis z pphetijs videm⁹ ꝓmedias legere:amatoria bucolicoꝝ versuū ꝟba cā

d Nonne.

e Vino. intelligũt. talibus qui male intelligũt dicta magistri essent aures preciden de: ut. xxiiii. q. i. si petr⁹.

f Idem ꝑm tropologiam. i. ꝑm moralẽ intellectum. a tropos ꝙ est conuersio: quando verba nostra conuertimus ad mores informãdos. xliij. di. sit rector.

g Legant. de ecclesiasticis. ar. cõtra s̃. xxxi. di. omnino.

h Strenam. strena ẽ primũ donum quod datur in p̃ncipio calendarum.

i Sportulã. quod dat̃ ꝓ fabulis saturni.

k Sz quia filios. talis repellitur a testimonio ut. vi. q. i. qui crimẽ. itẽ nec potest esse eõus: ut xlvij. di. §. necesse. imo potius dicitur canis q̃ episcopus: ut. ij. q. vij. q nec. io.

tare: tenere virgilium in manibus ⁊ id qd̃ i pueris adest cã necessitatis: crimen in se facere voluptatis. Idem.

In vanitate ⁊ obscuritate sẽsus ãbulãt: q secularib⁹ disciplinis occupantur.

Nonne vobis videtur i vanitate sensus ex obscuritate mẽtis igredi: q dieb⁹ ac noctibus in dialectica arte torq̃tur: q physicus pscrutator oculos trans celos leuat: ⁊ vltra ꝓfũdũ terraꝝ ⁊ abyssi qd̃dã inane demergit: q iãbũ feruet q tantã metroꝝ siluã i suo studiosius corde distinguit ⁊ congerit: ⁊ ut ad alterã ꝑtẽ trãseã q diuitias ꝑ fas ⁊ nefas q̃rit: q adulatur regib⁹: hẽditates captat alienas ⁊ opes cõgregat: q̃s in momẽto cui sit relicturus ignorat. Idẽ i isaia.

Qui scripturas sacras male intelligit: vel seculari sapientia abutit: vino iebriat̃ ⁊ sicera.

Vino inebriant̃ q scriptũras sacras male intelligũt atq̃ ꝑuertunt sicera: q abutũtur seculari sapientia ⁊ dialecticoꝝ tẽdiculis. q̃ nõ tã tẽdicula sũt appellãda: q̃ fãtasmata. i. vmbre quedã ⁊ imagines q̃ cito pereunt ⁊ resoluuntur. Idẽ: secũdũ tropologiã pseudo ꝓphetas eos debem⁹ accipere: q alit̃ scripturarũ verba accipiũt: q̃ spũs sãct⁹ sonat. ⁊ diuinos eos q cõiectura mentis sue incerta futuroꝝ q̃si vera ꝓnũciãt absq̃ diuinoꝝ auctoritate verboꝝ. Idẽ: qcunq̃ scripturas nõ ita intelligũt vt rei veritas hz: vnã acerbaz ꝯmedũt. Idẽ in epistola ad epheseos.

Reprehẽdũtur epi q filios suos secularib⁹ erudiũt litteris.

Legant epi atq̃ presbyteri q filios suos secularibus erudiũt lr̃is: ⁊ faciunt illos comedias legẽ: ⁊ mimoꝝ turpia scripta cãtare de ecclesiastic̃ sũptib⁹ forsitan eruditos. ⁊ qd̃ in corbonã ꝓ peccato virgo vel vidua vel substãtiã suã totã effundẽs qlibet pauꝑ obtulerat: hoc in calendarũ strenã ⁊ saturnaliũ sportulã ⁊ mineruale mun⁹ grãmatic⁹ ⁊ orator aut in sũptus domesticos aut in tẽpli stipes aut sordidũ cõuertit in lucrũ. hely sacerdos ipe factus fuit: sed q: filios tuos nõ erudiuit i oi disciplia ⁊ correctione: supin⁹ cecidit et mortu⁹ est. Itẽ ex rñsalibus vrbani pape ad Karolũ capitulo. xlviij.

Palea.

Omnẽ vim iuentoꝝ suoꝝ i dialectica disputantes ponũt heretici. q̃ philosophoruz snia diffinit: nõ astruendi vim hr̃e: sed studiũ destruẽdi. sed nõ i dialectica placuit deo patri fi. ⁊ sp. s. regnũ eni dei i simplicitate fidei ẽ: nõ in cõtẽtione sermonis. Item rabanus de pressuris ecclesiasticis.

Beat⁹ hieronym⁹ ab angelo verberatur qui ciceronis librũ legebat.

Legim⁹ de beato hieronymo. ꝙ cũ: libros legeret ciceronis: ab angelo ẽ correct⁹ eo ꝙ vir christian⁹ paganoruz figmẽtis intẽderet. Hinc ẽt fili⁹ ille ꝓdig⁹ i euãgelio rep̃hẽditur: q de siliqs quas porci mãducabãt: vẽtrẽ suũ replere cupiebat. hic etiã origenes cimphes ⁊ ranas qb⁹ egyptii sũt percussi. vanã dialecticoꝝ garrulitatẽ ⁊ sophistica argumẽta intelligit. Ex qbus oib⁹ colligit: ꝙ nõ est ab ecclesiasticis seculariũ lr̃aꝝ q̃rẽda peritia. Sed ecõtra legit: ꝙ moyses ⁊ daniel oi sciẽtia egyptiorũ ⁊ chaldeoꝝ eruditi fuerint legit̃ etiam ꝙ p̃cepit dñs filiis israhel: ut spoliarẽt egyptios auro ⁊ argẽto: mortaliter istruens vt siue aurũ sapientie siue argentũ eloquẽtie apud poetas inuenirem⁹ in vsũ salutifere eruditionis vertamus. In leuitico etiã p̃mitias mell̃. i.

a Legimus. libros. quia legit eos cã delectationis nõ causa eruditionis: ut de couse. di. v. ñ mediocriter.

b Hinc etiam. qui de siliquis. i. secularibus sciẽtijs: que inflãt nõ satiant.

c Ut spoliarẽt. xiiij. q. v. dixit.

d Partes. scilz moralem naturalem rationalem.

e Despecta. respectu aliaꝝ sciẽtiarũ. io. ⁊c.

f TUrbat. fiq. ar. q vtile ñ viciaf p iutile: ut xvij. q. iij. questi ś. di. ix. si ad scripturas. ℣. io.

g TMagister. nã legit q cũ paul⁹ venisset athenas vidit aram ignoti dei: in qua erat scriptũ: hec ẽ ara ignoti dei: ĩ qua viuim⁹ mozimur ⁊ sumus. a q̃ scriptura apls cepit ꝓdicationẽ suam ⁊ aperuit illi atheniensib⁹ sensũ illius scripture. ꝓsequens de deo nostro ⁊ dicens: quez vos dicitis ignotũ ego ꝓdico. ⁊ ideo tũc dionysius ariopagita vidẽs quendã cecũ transeuntẽ dixit: si illuminaueris istũ cecum credã tibi. statim iuocato nomine christi illuminat⁹ est: ⁊ ille credidit

b TIndidisset. in epla pauli ad titũ illud epigmẽdis poete cretenses semp menda ces male bestie ventris pigri. i. q i. dñs declarauit Interseruit etiã in ꝓma epla ad corinth. illud reꝛẽtit: sepe bonos mozes corꝛũpũt colloquia ꝓaua xxvij. q. i. sepe. Itẽ vsus est illo versu: odero si potero si nõ iuuet⁹ amabo. sz biero. de. di. v. nunqꝫ. vsus est ỽfibus ouidij ⁊ aug⁹. illud lucani mens hausti. nulla tẽ. xxvi. q. v. nec mirũ. ⁊ iu-

dulcedinẽ humane eloquẽtie dño iubemur offerre. magi q° q tria munera obtulerũt: in q b⁹ nõnulli tres ꝓres philosophie volũt intelligi. deniq vt in expositione psalterii cassio dozus testat: ois splẽdoꝛ rhetozice eloquentie: ois modus poetice locutiõis q̃libet varietas decoze ꝓnũciatiõis a diuinis scripturis sũpsit exordiuz. hic etiã ambꝛosius ait sup epistolã colossensũ. omnis rõ sup ne scientie vel terrene creatu re i eo est: q est caput earuz et auctoꝛ: ut q hũc nouit nihil ultra q̃rat: qa hic est ꝓfecta ℣t⁹ ⁊ sapiẽtia. quicqd alibi q̃ritur hic ꝓfecte inuẽitur. In daniele ⁊ i salomõe ostẽdit ifidelib⁹ se esse auctoꝛẽ totius eloquẽti e ⁊ sapiẽtie. qõ infideles nõ putãt: qz nõ legũt in euãgelijs ⁊ ꝓphetijs astꝛologiã et alia huiusmõi q̃ despecta sũt: qz nihil valẽt ad salutẽ sz mittũt in errozẽ: ⁊ dũ his studẽt curam anime nõ habẽt: q vero christũ nouit: thesaurũ sapiẽtie et scie ingẽit: qz id nouit qõ vtile ẽ.

Non ꝓhibeant clerici seculares litteras legere.

TVbbat acumẽ legentiũ et deficeꝛ cogit: q eos a legẽdis secularibus libris oibus modis existimat ꝓhibẽdos. i q̃bus siqua inuẽta sũt vtilia q̃ si sua sumere licet. aliogn moyses ⁊ daniel sapiẽtia et litteris egyptioꝛ chaldeorũq nõ paterent eruditi: quoꝛ tamẽ sup stitiones simul ⁊ delicias bozrebant. nec etiã ipe magister gentiũ aliquot versus poetarũ suis vel scripturis vel dictis indidisset. Our ergo legi pꝛo hibẽtur q̃ tã rõabiliter legẽda ꝓbant?: Sed seculares litteras quidã legũt ad voluptatẽ poetarũ figmentis verboꝛ ornatu delectatu. quidã vero ad eruditionẽ eas adiscũt: vt errozes gentiliũ legendo detestentur: ⁊ vtilia q̃ in eis inueniunt: ad vsum sacre eruditionis deuoti vertant. tales laudabiliter seculares lras adiscunt. vnde beatus gregoꝛius quendam episcopum non repẽdit: quia eas didicerat: sz quia contra episcopale officium ꝓ lectione euãgelica grãmaticam populo exponebat.

h TInc etiam ambꝛosius scribit sup lucã.

Seculares litere legẽde sũt ne ignozentur.

TEgimus aliquã ne negligãtur. legimus ne ignozemus. legimus non ut teneam⁹ sed ut repudiemus. tem bieronymus sũper epistolam ad titum.

Grammatica legenda est: vt per eam sacre scripture intelligantur.

SIquis artem nouerit grammaticam vel dialecticam: vt recte loquendi rationẽ habeat ⁊ inter falsa ⁊ vera diuidicet: non improbamus. geometrica ⁊ arismetrica ⁊ musica habent in sua scientia veritatem: sed non est scientia illa scientia pietatis. scientia pietatis est nosce legere scripturas ⁊ intelligere ꝓphetas: in euãgelio credẽ: apl̃os nõ ignozare. grãmaticoꝛ aũt doctrina etiã põt ꝓficẽ ad vitã: dũ fuerit i melioes vsus assumpta.

Idẽ. Exẽplo danielis ꝓbatur non esse peccatuz secularibus litteris eruditi.

QVi de mẽsa ⁊ vino regis nolũt comedere ne polluantur: vtiq si sapiẽtiã atq doctrinã babylonioꝛ scirẽt esse peccatũ: nũq acquiescerent discere qõ nõ licebat. discũt aũt nõ ut sequãt: sz ut iudicẽt atq cõuincãt. quõ si qspiã aduersus mathematicos velit scribere: impit⁹ matheseos risui pareat: ⁊ aduerſ⁹ phõs disputat si ignozat dogmata philosophoꝛ. discant g° ea mente

i TSz secularesſ. vñ beatus greg⁹. ℣. lxxxvi. dis. cũ multa.

k TLegimus. negligãtur. ut vetus testamentum.

l TNe ignozemus. nam cuius nullus sit vsus: tñ scientia necessaria ẽ: ut ś. di. viij. c. vltimo.

m TRepudiem⁹. ut libꝛos bẽticoꝛ: ut. xxiij. q. iij. c. vlti.

n SIgs. geometrica de astronomia nõ facit mentionẽ: qz hec abijt in dissuetudinẽ: ut xxvi. q. ij. §. is ita.

o QVi de mensa. daniel ananias miza el azarias. nã turpe est alicui decertãti ius in quo versat ignozare: ut ff. ꝺ. oꝛi. iuris. l. ij. §. fui⁹.

p TScirẽt esse peccatũ er eo q biero. hic inducit exemplũ danielis: colligit ar. q in dubijs recurrendũ est ad exẽpla maioꝛ ⁊ alioꝛ. xvi. q. i. sũt nõnulli. xxij. q. i. ut noueritis. i. q. vij. cõuenientibus. xiij. q. ij. questa. xvi. q. iij. ꝓsuluz. xiij. q. i. c. vlti. xxvi. q. ij. nõ statim. ⁊. c. nõ exemplo. C. de sen. ⁊ inter. nemo. ℣. So. vbi iura deficiũt recurrendũ ẽ de similib⁹ ad silia al's nõ. itẽ ar. ꝓsumi ex eo ipso bonũ qõ ab aliquo bono fit factuz: ut. vij. q. i. ois qui. ⁊. xxiij. q. i. cuz beatissim⁹. ꝛ. q. ij. lugꝺ. xij. q. i. expedit. xxvij. q. i. sic enĩ. xxxi. di. omnino. io.

q TPredicta ſ. de incarnatione.

r ¶ Cōtineri.ut illud virgilij. Jā noua ꝓgenies celo demittit alto:ꝛ illud ouidij. O dero si potero:si nō:uiuit amabo tē.

a ¶ Egbusdā locis. neqꝫ mgros.ar.q scholares i schol de eccleſijs suis debēt bre pbēdas.s̄.di.xxxij. ſig.ff. er q.ca.ma. integrum. nec nō.ff.de neg.geſ.l.i.eī ō cle.nō reſi.inter q̄uos.i.q.ij. ſacerdos. ſ̄ ꝑ.i.q.ij. placuit.j. de ꝓſe.di.i.nemo.j.xij.q.ij ꝓceſſa.xvi.q.i.gnāliter

b ¶ Subiectis.i.baptiſmalibus eccleſijs.

c ¶ Ut magiſtri. qd iuris ſit de mgris:habes eī de mgris q: nōnulli. ꝛ eī de mgris.c.i. q: a clicis ipſi⁹ eccleſie et a paupib⁹ nil perēr:ut ibi dicit. Sz nū qd mgr iure licito pōt facere collectā:videt q ñ: q: ſcia donū dei ē: vñ vendi ñ pōt:ut.i.q.iij.nō ſolum q: ꝓfeſſores iuris et ſi honeſte accipiūt tñ inhoneſte petūt: ut.ff.de vari.ꝛ eōr.cog.l.i.§.eſt qdem. Jtē q: pori⁹ debent pijcere pecuniam ereplo ſocratis:ut.xij.q .iij.ſocrates. Jtē ꝓpter honorē adipiſcendū legūt nō ꝓpter vtilitatē alioꝝ:ut.ff.de neg.geſ. ſi pupilli.§.ij.ſ̄ ꝑ.qui ꝑ tpe ꝑſtat obſequiū:debet cōſequi bñficiū:ut xij.q.ij.charitatē.itē q̄re non poſſet magiſter vendē doctrinā:ſicut iuriſperitus ꝓfiliū:ut.xiiij q.v.nō ſane.itē nōne teſtis gratis teſtat: et tñ recipit.ꝓcurationem.i. pecuniā.ꝓcuratiōis nomine:ut.iiij.q.iij.§.venturis.ꝛ eps gratis ꝓſecrat ꝛ tñ recipit.ꝓcurationē:ut eī de ſimo.cuz ſit.ꝛ officiū magiſtri remunerandū eſt: ut.ff.ō dona.acquili⁹.ſo. tunc petet mgr collectā:cuz ei ſua pleniſſime ñ ſufficiāt:ut.x.q.iij.ꝑſcis.ꝛ xij.q.i.eps ecclesiaſticarū rerū.io. ego credo qcqd dicatio. q mgr pōt facere collectā de qua viuat: ꝛ ꝓcureī etiam ſi abū der:qꝛ eps cū ꝓſecrat eccleſiā ꝛ cū viſitat ſcipit.ꝓcurationē etiā ſi abū der:ut in decre.de ſimo.cū ſit romana.ꝛ eī de cenſi. cū ap̄lus.ꝛ.e.ti.ſopite.nec vendit magiſter ſciam:qꝛ ertimari nō pōt:ſ̄ ꝓ laboze ſuo ꝓmittit ei ꝓmiū.nā ꝛ ꝑdicato doctrinā chaldaicā:q̄ ꝛ moyſes omnē ſapientiā egyptioꝝ didicerat. Jdē ſi quādo cogimur lr̄arū ſeculariū recozdari:ꝛ aliqua ex his diſcere:q olim omiſimus: nō noſtre ē voluntatis:ſed ut ita dicā grauiſſime neceſſitatis:vt ꝓbem⁹ ea que a ſanctis ꝓphetis ante ſecula multa ꝑdicta ſūt:tā greco ꝙ̄ latinoꝝ ꝛ alioꝝ gētiliū litteris cōtineri. Jtem ex ſynodo eugenii pape.

Magiſtros ꝛ doctores epiſcopi cōgruis locis cōſtituāt.

Nē quibuſdā locis: vt ad nos refertur: neqꝫ magiſtros neqꝫ curā inueniri ꝓ ſtudio litteraꝝ. Jccirco ab vniuerſis epis ſubiectis plebib⁹ ꝛ aliis locis:in qbus neceſſitas occurrerit: omnino cura ꝛ diligētia habeaī:ut magiſtri ꝛ doctōes ꝓſtituāt:q ſtudia lr̄aꝝ liberaliū ꝙ̄ artiū dogmata aſſidue doceant:qꝛ in his maxime diuina manifeſtantur atqꝫ declarantur mādata. Jtem auguſti.in li.ꝑ manicheos.

Auctoꝛib⁹ gētiliū coꝝ vanitas retunditur atqꝫ cōuincitur.

Sīgd veri de deo ſibylla vl orpheus aliūe gētiliū vates aut philoſophi ꝑdixiſſe ꝓhibētur: valet quidē ad reuincendā paganoꝝ vanitatē non tamen ad iſtoꝝ auctoꝛitatem cōplectendā. q̄tū enim diſtat de chriſti aduentu inter ꝑdicationē angeloꝝ ꝛ cōfeſſionē demonū: tantū inter auctoꝛitatē ꝓphetarū ꝛ curioſitatē ſacrilegozum. Jtē clemēs pa. ñ dicit vendere ꝑdicationē:ꝛ tñ petere pōt ſuſtentationē:ut eī de ꝓſcrip.cū ex officij.ꝛ de cen.cū venerabilis.ꝛ.xiij.q.i.§.qꝛ ergo.b.

d ¶ Aſſidue.i.boris ꝓperentib⁹:ſic.s̄.xxxi.di. ſacer ꝑ donib⁹.ff.de ꝑdi. ꝛ demon.ſigs ita legauit.

c ¶ Siquid veri. ar.q teſtes inſtrūenta pñt ꝓ ꝑte rata bri ꝓ pte nō:ut dixi.s̄.dis. ix. ſi ad ſacras. ſ̄ illud verum ē q ñ reꝓbāt rōne ꝓ ſone:ſec⁹ ſi reꝓbent ꝓpter dicta Jtē ar. q ſi aliqd indurero ꝓ me: q nō teneo reꝓcipere ꝓtra me.s̄. di.xix.ſi romanorum.ꝑ.io. So.ſi vtoꝝ aliquo ꝑ me ꝛ ꝓ me vñ debeo miſi in caſib⁹ ſpāli bus.i.q.vij.ſi bē tic⁹ dic ut ibi.b.

f ¶ Valet qdē.ar. eſſe argumentādū ab ereplis paganoꝝ ꝛ i dubijs ad ea recurrēdū j.xiij.q.ij.queſta. s̄.di.xxi.ſubmittitur.

g ¶ Demonū. cū direrūt filio dei: ad qd venisti añ tpus torqre nos: aplus tñ in epſa ad corinth. videt ꝑnū dicere cum dicit:ſi cognouiſſent eū nūq̄ dñm glorie crucifixiſſent. dic q nō ꝓfecre eū nouerunt: tñ credebāt eū filiū dei cū viderūt eū ambulantē ſuper aq̄s: cū viderūt eū eſurire nō credebant.

b Relarum eſt traditionē. tales dicūt transferre terminos patrū:ut.xxiij.q.ij.transierūt.

i ¶ Veriſimilitudines.ꝓ ſimilitudies licitū ſit argumentari:ut.xx.di.de libellis.nō tñ ſemp: ut.xxvij.q i.nuptiaꝝ.ꝛ.xviij.q.i.ſic enim.

k ¶ Alienuz.niſi illud reperiaī in auctoꝛitate:ut cuz inuenimus annū poni ꝓ die vel econtra:ut.xxxi.di.

tenere.xxxiij.q.ij.hoc ipsū. ¶ Discē.pn̄ eni ds discē ꝫ docere:ut.xxi.q.i.si clericatus.

m ¶ In puericijs.ar.ꝙ aliquis pōt testificari de eo qō vidit i puericijs etate:ut hic.⁊ de pse.di.iij.cū ita ꝫ.⁊.c.placuit.et xxi.di.deinde.nā ⁊ liber factus pōt testari de eo qō vidit cū esset puus:ut.ff.de ẏ. fi.notionē.§.vlti. ar.ꝑ.qz hec etas nescit qd agat:ut C.de fal.mo.l.i. ⁊ ipubes nihil intelligit scire:ut.ff ō iur.⁊ fac.igno. .l.vlti.dic ꝙ si fuerit capar doli: bn̄ pōt de eo qō tūc vidit testari ō puero facto ij de circūstantijs.s.q liter aliqd factuz sit nō.qz i hoc facile potuit falli pueri mēoria.qō satis credo.

n ¶ Deo.phibetur.ar.insti tu.de iuri.stipul. §.pupill⁹.⁊.ff.de re.iur.negocijs.

o ¶ Thura.q.d.ñ refert.an qd fiat an ei⁹ fil'e:ut.xi.q iij. existimant.et lxxxvi.dis.pasce. ff.man.l.vlti.

p ¶ Oculi eoz .i. plati q regūt alios.

q ¶ Dorsū.i.subditi:qui sustētari debet a platis q̄si in dorso:vel qz sequūt dorsū ipo rū.xi.q.iij.precipue.

Di.xxxiij.

r ¶ Qui ignorat. i.q negligit scire vl q ptenit scire.

s ¶ Qui noluit.vl g.ꝙ illi sint excusati:ad q̄s pdicatio apl'oz nō puenit:ut.lxxxij.di.pposuisti.ij nō ē ita qz in oēm terrā exiuit sonus eoz.nec etiā excusatur qs p ignorantiā:q pōt bn̄e copiā pitoz.ff.ō iudicijs scire:ut.C.de inge.⁊ ma.l.iij.ff. qs ordo i bono

Item isidorus in li. sniaz. Quare phibeat christian⁹ poetica figmenta legere.

¶ Deo phibet christianis legere figmenta poetaz:ga p oblectamēta fabulaz nimiū mentē excitāt ad incētiua libidinū.nō enim thura solū offerendo demonib⁹ imolātur: sz etiā eoz dicta libētius capiē do. Itaq ex premissis auctibus apparet:imperitia sacerdotib⁹ semp esse ds aduersa: qm si per ignorantiā cecitatis alijs ducatū pstare ceperint: ambo in foueā cadūt. vnde dicitur in psalmo: obscurēt oculi eoz ne videāt:⁊ dorsū eorū semp incurua.cū.n. obscurant illi q preeūt ad ferēda onera peccatoz: facile sequētes inclinātur. ela bonā dū ē itaq sacerdotib⁹:ut ignorātiā a se q̄si quandā pestē abijciāt. licet.n. seru⁹ nesciēs volūtatē dn̄i sui ⁊ nō faciēs dicatur vapulare paucis:nō tn̄ hoc de omnibus generaliter intelligit. ait enim aplūs:q ignorat ignorabitur. qō de eo intelligēdū ē:q n oluit intelligere vt bene ageret.

¶ Vnde aug⁹. ait in libro questionum.

Non ois q ignorat imunis est a pena. Ille enim ignorans pōt excusari a pena: qui qō disceret nō inuenit. illis autem hoc ignosci non poterit:q hn̄tes a quo discerēt: operam non dederunt.

Vm itaq volūtaria ignorantia oibus sit noxia:sacerdotibus est piculosa. Vnde

posser.l.ii.§.in bonorum.

a Um itaq ignorantia. Supiori distinctiōe facta fuit mētio de ignorātia.iō mgr̄ ānectit istā.xxxviij.di.in q̄'oñdit ꝙ ignorātia piculosa ē:maxie sacerdotibus in con.toletano.

Sacerdotib⁹ maxime ignorātia vitanda est.

¶ Ignorātia mater cūctoz errorz maxime i sacerdotib⁹ dei euitāda ē:q docēdi officiū in populo dei susceperunt sacerdotes legere sanctas ad monētur scripturas: paulo apostolo dicēte ad thymotheū attēde lectioni ⁊ exhortatōni doctrine:⁊ semp pmane in his Sciāt ergo sacerdotes sācta⁊ scripturas ⁊ canones: ⁊ omne op⁹ eoz i pdicatōe ⁊ doctrina cōsistat:ataq edificēt cūctos tā fidei scia ꝫ operū disciplia

Item ex eodem.

Officialē libellū ab epo acciāt presbyteri cū ordinātur.

Quando presbyteri in parochijs ordinātur: libellū officialē a sacerdote suo acciant:ut ad ecclesias sibi depntatas instructi accedāt: ne p ignorātiā etiam in ipis diuinis sacramētis christū offendāt. cum vero ad letanias vel ad cōciliū venerint: rationem epo suo reddant: qualiter susceptū officiū celebrēt vel baptizent. Ite leo epis cōstā.

Inscia sacerdotū nec excusatione ē digna nec venia.

¶ In laicis videtur intolerabilis inscientia: q̄to magis in his qui presunt: nec excusatione est digna nec venia

Item celestinus orthodoxis omnibus episcopis.

Canones non licet sacerdotibus ignorare.

Nulli sacerdotuz liceat canones ignorare. nec gcz

pse.di.iij.c.iij.de ꝑ.di.i.ad hoc. ps ꝙ puent⁹ quē bz epūs cū clicis suis dn̄ pciliū: ut.xvij.q. ij.abbates.xij.q.ij.placuit.xviij.di.ppter.⁊.c.placuit.

g ¶ Laicis. Videt g.ꝙ laici bēbūt pitiā iuris:maxime si sint iudices cū teneant ferre sniam i scriptis:ut dixi.

Notandū ē g.ꝙ ignorātia alia iuris nālis alia ciuil' vl canonici. Ignorātia iuris nālis nēmi nē excusat: si ē adult⁹ vl discret⁹:qz in his parū interest decipe et decipi posse:ut.xvi.q.i.si cupis ō hac dn̄ ignorās ignorabit. Ignorātia iuris ciuil' vl canōici neminē excusat:ut.j.c.si i laicis q̄ ipsis.aliquos tn̄ excusat:ut milites mulieres rusticos mīores. Jo.in dāno tn̄ vitādo nulli nocet:ut.ff.de iu.⁊ fa.ig°. erroz i fi. nisi i his q̄ introducta sūt ad rigorez iuris pservandū:ut i cōstōne. figs in tantā ⁊ in pscriptiōe.b. Ignorantia facti alia,pbabilis ⁊ hec excusat: qz ēt pitissimos fallit: ut.j.i.q.i. si qs a fimoniacis: ut.ix. q.i. ordinatiōes. alia ē crassa ⁊ supina:ut cū qs ignorat id qō publice factū ē in ciuitate. hec neminē excusat: ut.xvi. di.qō dicitis.xij.q.ij.q ⁊ hūanis.hoc plem⁹ in uenies.i.q.iiij.§.vlt.i fi.

b ¶ Ignorātia.ad thymotheū.ar.ꝙ vim dn̄ ad oēs extendit: ut. xviij.q.i.qōcūq.⁊.xvi. q.i.pdicatoz.lx.di.miramur.ō pe.di.i.§. his auctib⁹.C. ō diuer.fp. l.i.ff. pac.iur.gē.§. pactoz.ar.ꝑ.xxv.di.q̄lis.

c ¶ Vādo.officialē.i quo ptinet officiū ecclesiasticum.

d ¶ A sacerdote.i.epo.

e ¶ Ad letanias. i. i rogatiōib⁹ ⁊ sic ps ꝙ oēs sacerdotes veniant ad cathedralē ecclesiā i festo rogationū: sic.j. de

f ¶ Uel.ad pciliū.sic ut.xviij.q. ij.abbates.xij.q.ij.placuit.xviij.di.ppter.⁊.c.placuit.

xr.di.§.i. Sz ꝓt intelligi de iure ꝓsuetudinario vt de iure nāli in q. piculosa est ignorātia: ut.xvi.q.i.si cupis.

b ¶ Nulli.canones pnīales.si intelligis ō sacerdotib⁹.ut.xvi.q.vij.tpa si intelligis de ep̄o plānū est:ut.xxiij.di.q ep̄s

i QVe ipsis.ad discēdum sup.hec sūt.

k ¶ Sacrametoꝝ.i. miss sale.

l ¶ Cōputus. quo ad dies ⁊ menses.

m ¶ Si vnum.ar.q vbi plura requirūt er necessitate:si vnū ex bis deest nihil agit:ut de ꝓse. di.iij.in fyn odo.xxij.q. ij.aia duertendū.sic qui offendit in vno factꝰ est reus omniū: ut de pe. di.v.ꝓsideret.⁊ ē sīe.C. de testa.si vnꝰ. ⁊.ff. de transac.cū bi.§. si prox. ar.ꝑ.xxr.q.v.aliter.ff.ō ven.inspi.l.i.in fi.

n ¶ Nīr. q: vbi res deest:nec nomē habebit: ut.xxviij.di.corebi.vij. q.i. factꝰ.C. de feriis a nullo.xxv.q.vij. qd est.

o QVDnes.repromittim⁹ .i. videmur nos obligare:cum dicimus illa ꝝba: in iustificationib⁹ tuis meditabor.

p ¶ Psalteriū.ut.lxxxv. di.archidiaconū.xxiij. di.qui episcopus.

q ¶ Substantia.i. ō substantia sacerdotij videt esse q ordinandꝰ habeat scientiam.

r ¶ Disceptauerit.i.si cō tradiderit.

s PAcuit. inculcent silr cū nouum celebrat populū:ut.xviij.dist. ꝺcernim⁹.xi.q.iij.cure.

t SIcut stellas.

u SI iuxta.sapia ē.sic argumentat:rps ē scia:g. q ignorat sciaz ignorat christū ⁊ intelli ge de tali ignorante q ꝓtēnt discere.10.§. di. facere qō patrū possit regulis obuiare.q.n. a nobis res digne seruabit:si decretaliū norma ꝓstitutoꝝ ꝑ aliox libitu licēta populis ꝓmissa frāgatur

I tē ex dictis augustini.

Que sint sacerdotib⁹ necessaria ad sciēdū.

QVe ipis sacerdotib⁹ necessaria sint ad discēdū:id est sacroꝝ liber lectionarius ātiphonari⁹ baptisteriū ꝓpt⁹ canones penitētiales psalteri um omelie ꝑ circulū āni in dñi cis dieb⁹ ⁊ singulis festiuitati b⁹ apte.ex qb⁹ oib⁹ si vnū defuerit:sacerdotis nomē vix in eo cōstabit: qz valde piculose euāgelice mine sūt: qb⁹ dicit: si cec⁹ cecū ducatū prestet:am bo in foueā cadūt. I tem ex vij.synodo.

Que oporteat scire eum qui ep̄us ē ordinandus.

OMnes psallētes repromittim⁹ deo:in tuis iustificationib⁹ meditabor:nō obliuiscar sermones tuos. qō oēs q dā christianos obseruare salu berrimū ē: sz ꝑcipue hos q ecclesiasticā ꝓsecuti sūt dignitatē. vñ diffinim⁹ oēm q ad epat⁹ ē puehēd⁹ gradū :modis om nib⁹ psalteriū nosse:ut ex hoc etiā ois cler⁹ q sub eo fuerit: ita moneat ⁊ ibuat. Ingratur aūt diligēter a metropolitano si in ꝓmptu bēat legē scrutabiliter ⁊ nō trāsitorie tā sacros canones ⁊ sāctū euangeliū q̄ diuini apostoli libꝝ ⁊ oēm diuinā scripturā atq̄ secūdū mā data conseruare ⁊ docere sibi popnlū ꝓmissū. substātia.n.tūmi sacerdotij nostri sūt eloga diuinit⁹ tradita.i. vera diuina rū scripturarū disciplina: quē admodū magn⁹ phibet dionysius. q si disceptauerit.⁊ ita libēter facere ⁊ docere minime ꝓsꝓpōderit:nullaten⁹ cōsecretur. ait.n. ꝓphete de⁹:tu sciaz repulisti:⁊ ego repellam te ne sacerdotio fungaris mihi.

I tē ex cō. char. iiij.

De eodem

PAcuit ut ordinādis epis vel clericis:pus ab ordiatorib⁹ suis decretā cōciliorū auribus eoꝝ inculcent:ne se aliqd cōtra statuta cōcilij fecisse peniteāt. I tē zepherinus papa.

Sacre scripture inherētes ñ obscurātur inigrate mūdana.

SIcut stellas celi nō extinguit nox: sic mētes fideliū ⁊ inherētes firmamēto sancte scripture nō obscurat mundana inigtas. I tem hiere. in isaia.

Ignorātia scripturaꝝ ē ignorantia christi.

SI iuxta apostolū paulum christ⁹ dei virt⁹ ē ⁊ dei sapientia : scripturaꝝ ignorantia christi ē ignorātia. I tē gregor⁹ in moralibus.

Q dño sciūtur vel ignorātur: qui ea que dei sunt sapiunt vl ignorant.

QVi ea que dei sūt sapiūt: a dño sapiūtur: ⁊ q ea que dei sunt nescīūt:a domino nesc ūtur.paulo attestāte q ait: figs ignorat:ignorabit. I dē quicūq̄ stultus ē in culpa: erit sapiēs in pena. I tē aug⁹.

Vlo q aliqd nescit: ls q putat se scire qō nescit: errare ꝑ batur.

QVānis errare q̄ta possumus cura canēdū sit: non solū in maioꝝ vex etiā i minoꝝ reb⁹: nec nisi rex ignorātia possit errari: nō ē tū ꝓsequēs ut cōtinuo erret: qsquis existimet se scire qō nescit. sz figs existimet se scire qō nescit: ꝑ vo gppe approbat falsum. qō erroꝝ est ꝓpriū. vex tamē in qua re qsqs erit interest plurimū. nā in vna eadēq̄ re ⁊ nescieū scies ⁊ errāti nō errās recta rōne ꝓponit . in diuersis aūt reb⁹.i. cū iste sciat alia:ille alia. ⁊ iste vtiliora: et ille minus vtilia vel etiam no

ꝓri.c.finali.

r QVi ea. sapiuntur.i. approbant.

y ¶ Ignorat. intellige de eo qui ꝓtēnt scire: vl de eo q de facili scire possz: si habuisset tractatū cum pitis:ut.C. de inge. ⁊ ma. l.iij. §. di. prima.

a QVānis errare. et rāe ent ē aliud,ꝑ alio putare:ut.xxij.q ij.si quibet.

b ¶ Eadēq̄. i bis q̄ spectāt ad salutē aīe nihil interest decipi ⁊ decipe: ut.xvi.q.i.si cupis

c ¶ Quā scire. b videt q̄ bonū sit ignorare mala: ⁊ xxxij.di.bo spitio lū.sz ꝑ. ois scia a deo ē:ut. xxxvij. di.§.hinc.⁊ bonū ē scire mala ut ea vitem⁹:ut.§. dist. ꝓri.q de mēsa. ⁊ c.sigd. dic q̄ ois scia bona ē: ls dē aliq̄ scia mala est mala:qz mala est illi cui dat occasionē peccādi:fi cur a de fuit malū pomū gadisi: ut. xi.q.iij.qd ergq. ⁊ iude buccella. i.q.i.,opponit.§. nec mirū. de ꝓse. di.ij.⁊ sancta.

d SEdulo.sētētias. nō q magis ꝓsideranda est sīa q̄ verba:ut.i.q.i.marchion. xxij. q.v. būane. de ꝑ. dist. iiij. retulerūt ⁊ si nō sanctificat. et potius mens est ꝓsideranda q̄ ꝝba : ut. xxij.q. i. patus. Ar. ꝑ. ex ō sponsalib⁹ ex lris

So. nō ē a vbis recedendū: nisi er vbis p̄auus generet intellectus: ⁊ tūc verba sūt interp̄tanda.

e ¶ Quā formosos. vñ seneca. infirmus nō querit medicum eloquentē sz curare scientem.

f ¶ Intelligere. ar. cp nō est deponend⁹ aligs ꝓpt impitiā: ut. x. q. i. placuit.

g ¶ Dicat. ar. ℨ eē de fil. p̄sby. ꝓpositū. vij. q. i. illud. sz nec hic popul⁹ rūdit amen: officiādo ecclesiā vt missā. ⁊ ita videt cp nec sine ministro pōt p̄sbyter missā dicere: licz .h. direrit: cp bñ possit cū populo tñ ecclesiam officiare.

b ¶ Amen. videt ergo sufficere si popul⁹ rūdeat sacerdoti in missa ⁊ sic est ℨ. vij. q. i. illud. sz dic cp nō rūdit popul⁹ officiando ecclesiā.

i ¶ Ut sono. boc ē dicere: sicut in cōcione laici cōpositos ℨmones ⁊ politos ꝓsiderant: sic viri ecclesiarū votū ⁊ intētionē cōsiderare debēt sacerdotis

k ¶ Itaqꝫ. i. cꝫuis

l ¶ Illa concio.

m ¶ Benedictio. nominetur. nō tñ pōt dici benedictio. xxviij. di. p̄sbytero.

xia: quis nō in eis que ille scit ei preferat nescientē: sūt. n. que dā q̄ nescire melius est q̄ scire.

ed licet p ignorātiā grāmatice artis aliqd vitiosum ꝓferāt epi vel p̄sbyteri: nō tamē iō a scholasticis sūt ꝺspiciēdi q̄ mox vicia magis q̄ verbo rū sūt precauēda. Unde augustin⁹ in libro de catheciz̄adis rud. bus.

Nō p̄tēnāt scholastici ecclesiastica simplicitatē.

Eduso monēdi sūt scholastici: ut humilitate induti christiana discāt nō cōtēnere quos cognouerint mox vicia magis q̄ verbo q̄ deuitare: sz cordi casto linguā exercitatā nec cōferre audeāt: quā ēt p ferre cōsueuerūt. his maxime vtile ē: nosse ita eē ꝓpōnēdas verbis snias: ut ꝓponit animꝰ corpori. ex quo fit ut ita malle debeāt veriores q̄ dissertiores audite sermones: sicut male debēt prudentiores q̄ formosiores habere amicos. nouerint eni nō eē voces ad aures dei nisi animi effectū. Ita enim nō irridebūt: si aliquos antistites ⁊ ministros ecclesie forte animaduertūt vl cū barbarismis vel soleocismis deū inuocare: vel eadē verba que nūciant non intelligere: ꝓturbateq̄ distinguere. non q̄ ista minime corrigenda sunt: ut populus ad id quod plane intelligit: dicat amē: sed q̄ pie tolerāda sunt ab eis: q̄ didicerunt ut sono in foro: sic voto in ecclesia benedici. itaqꝫ forensis illa nōnūq̄ forte bonadictio: nūq̄ tñ benedictio dici potest

Idem ad alexandrinū epm.

Mdignum vehemēter existimo ut verba celestꝫ oraculi restringā sub regulis donati.

Idem de vera religione.

Locutio diuinarū scripturarum scōm cuiuscꝫ lingue ꝓpietatem accipiēda est. habet enim omnis lingua quedā ꝓpria locutionū genera: que cū in alia transferūtur: vident absurda.

Item hieronymus ad pamachium.

Ecclesiastica interpretatio etiā si habeat eloquentie venustatē: dissimulare eā debes non fugere: ut non ociosis philosophoꝝ scholis paucis q̄ discipliis ⁊ vniuersa loquātur hominum genera.

Item clemens.

Propter obprobriū senectutis a pnulis ⁊ a minimis non erubescat discere eps.

Nllus epūs ꝓpter obprobrium senectutis vel nobilitatem generis a parvulis vl minimis eruditis siquid forte est vtilitatis aut salutis: inquirere negligat. qui enim rebelliter viuit: ⁊ discere atq̄ agere bona recusat: magis diabolī q̄ christi membrum esse ostēditur: ⁊ potius infidelis q̄ fidelis esse monstratur.

Ece plenarie monstratū ē: cp sacerdotes oz lr̄aꝝ tā sacrarū q̄ secularīū eē peritos. Nūc aūt querit an secularīū negociorꝝ oporteat eos habere peritiā: hāc ꝓlatis ecclesie eē necessariā multis rōnib⁹ ꝓbaf. debēt ꝓlati subditis nō solū spūalia: sz etiā carnalia subsidia mistrare. exemplo igit christi g turbas sequētes nō solum verbo docebat: sed etiam virtute sanabat: ⁊ corporalibus alimētis reficiebat ut aūt ꝓlati hec oīa plene perficere possint: secularium negociorū oportet eos habere solertiam: ut eoꝝ cautela ⁊ ecclesie seruētur indēnes ⁊ cuiq̄ necessaria ꝓ suo mō ministrētur. vnde q̄dā in epm electus a beato grego. ꝓ sua simplicitate repellit: ne eiꝰ occasione res ecclie dilapidarē tur. Uñ grego. scribit nobilibus ciuib⁹ neapolitanis.

n Nllus epūs. obprobrium. ⁊ dicit aug⁹. ego senex a puero nōdū anniculo paratus sū edocere: ut. xxiiij. q. iij. si habes. ⁊ stult⁹ est g bona q̄ videt discere p̄tēnit: ut. xxij. di. de cōstātinopolitane. ⁊ si vnū pedē haberem in sepulchro aliuz extra adhuc vellē discere: ut. ff. de fideicō. li. apud iulianū. vñ seneca: nulla etas sera est ad discendū.

a Ece. In trib⁹ supra distinctiōib⁹ demon stratū est epm debere esse prudētem in lr̄is tam diuinis q̄ secularibus. Nūc vo in hac. xxxix. dicendit q̄ oportz epm esse prudētem in negocijs secularib⁹: ut sua cautela reddant ecclesie indēnes ⁊ cuiq̄ necessaaria ꝓ suo modulo ministrent ⁊ hoc exemplo dñi: qui turbas sequētes non solum vbis spiritualibus

Di. xxxix.

sz etiam corporalib⁹ alimentis reficiebat. quā peritiā. quia petr⁹ diaconus nō habuit: est a dignitate repulsus: ad quā fuerat electus: ut ꝓbat se. c. quod ꝓ se pater.

b Petrus.simplex ē. Que dā ē simplicitas q̄ ē ꝓria dolo: ⁊ illa ē bona:ut.xvi.q.i.si cupis.ſz hic vocat simplicitatē negligentiā siue stulticiā:ut.xxvi.di.in ꝑn.illa enī impedit,pmouendū:ut hic.⁊.lxxiij.di.eꝑor.ſz ꝓmotū ñ deiecit sed dat ei coadiutor:ut vi.q.i.q² frater.⁊.xij.q.ij.nobis.tñ iste petr⁹ ñ tñ ꝓpter simplicitatez fuit remot⁹:ſz etiā q² scelidos dedit ad vsuram ut.xlvij.di.de petro.

c Extrinseca.dz enim cautus circa sua negocia eē:ut.xxiij.di.q eꝑs ⁊ est si.lxxvi.di.frēz.io.

Di.xl.

a Portet.Hic ꝑsequit.v.c. aplice regule:oz eꝑm eē ornatū. Est aūt duplex ornat⁹ exterior ⁊ interior. Exterior ornat⁹ ꝓsistit i grauitate ⁊ incessu ⁊ habitu ⁊ tpantia cibi ⁊ potus.de isto ouatu agit in prima se.di. Interior ornat⁹ ē vtus: et de hoc agit hic.⁊ oñdit q̄ loc⁹ nō dat vtutē nec dignitas ſz vite meritū

b Non nos.pennem aplicā dignitatez p bona merita acqsitā.

c Cū hereditate.i.ad hoc trāsmisit:ut eēnt beredes bonitatis sue.

d Per actuū.i. det p bonos actus.

e Quos.i.q² eos.

f Quis enī. q̄si di. ⁊ si q̄ꝫ forte aplici ñ eēnt boni:tñ semp ꝑsumūtur eē boni.gs enī ⁊c.ſz nō ne ꝓriū ē.xix.di.anastasius.xxi.di.nūc aūt.ſz ñ dicit hic q̄ sci sint:ſz sancti ꝑsumūt donec ꝓriuz ꝓstet de ipso q̄ adulterū ꝓmiserit vl̄ homicidiū.dicit.b.q ſz ñ possit accusari inde tñ peccat.⁊ q̄ b̄ dī semp b̄ñs facere:intelligit de his q̄ ꝑsit eq̄ frozq̄ri ad bonū vl̄ ad malū:q² sp i dubio,p ipsi⁹facto ꝑsumit.ſz b⁹ certe ide ē in quolibz sacerdote:ut.xi.q.iij.absit.⁊.xli.di.c.i.⁊.xvi.q.i.si clicat⁹.ꝛ.hoc verū ē:ſz tñ magis hoc ꝑsumit,p papa: ut.xcvij.di.c.i.vñ sacrilegij instar eēt disputare ō facto suo ut.xvij.q.iiij.§.q aūt.vl̄ dic q̄ facta pape ercusanī ut samsonis ⁊ furta bebreoꝝ ⁊ adulteriū iacob:ut eā ō diuoꝝ.gaudem⁹.io. g Illustrat.i.dat eis occasionē bñ viuēdi:ut

b Ixxvi.di.valet.

On est facile.

Nos.ñ ex locoꝝ.tñ ne ⁊ siꝫ.lxxvi.di.valet ⁊

k Moꝝ.C.de epis ⁊ cle.si quenq̄.

l Nobilitate.sic j.i.q.i.vilissimis.

m Non loca vl̄ ordies.tñ q² p ordines ꝓfertur gra:ut.i.q.i. gcgd.⁊ ē sile.xvij.q.iij.ficut.

n Homo.cadit.i.cadē videtur ab eccl'ia.

o Cadit.ex hoc .c. plurimi dicūt q̄ circūstātie loci ⁊ tpis ⁊ dignitatis ⁊ scie aggrauant peccatū ut magis peccet clīcus q̄ laic⁹ in eo dē genē delicti:⁊ magis frat⁹ q̄ nō frat⁹:⁊ magis peccat i loco sacro vl̄ tpe q̄ ex: ar. xix. di.nulli.⁊.l.di.q² tua.⁊.xi.q.iij.pcipue.⁊.xxv.q.i.nō li.de pe.di.v.ꝑs deret.⁊.xxxij.q.v q videri.⁊ augetur pctm̄ dignitate peccātis:ut.ff. de re mili.oē.§. augeā. alij dicūt q̄ circūstātie cū sint bone ⁊ a deo ñ oz eē alicui occasio mali.vñ dicūt q̄ circūstātie nō aggrauāt peccatū:ſz sol⁹ ꝓceptus.si g.laicus ex maioꝝ contēptu peccat:magꝫ peccat q̄ clic⁹.ſz q² ñ ꝓstat eccl'e q̄liter gs peccet an ex ꝓcēptu vl̄ alio mō xxiij.q.iij.de⁹.io ñ pōt iudicare ō

p consideret.

Si papa.taciturn⁹.taciturnitas mortalis ē i ꝓlato:ut.xlij.di.c.i. q Dācipio.i.diabolo qui

Secularīū negocioꝝ impiti ñ sūt in eꝑos ordinādi.

Petrus diacon⁹ quē a vob electū asseritis:oīo vt dicitur simpliciter ē. ⁊ nostis q² h⁹ tē poze talis in regimis arce debet cōstitui:q nō solū de salute aiaꝝ vez etiā de extrinseca vilitate ⁊ cautela sciat esse solicitus.

Portet quoq̄ eꝑum esse ornatū ⁊ hospitalē. Per ornamēta eꝑalia virtutes debēt intelligi:que a dño eis ꝓmittūtur:dū dicit: sacerdotes ei⁹ induātur salutari. vnde in veteri te. varijs vestib⁹ ex ꝑcepto domini sacerdotes ornati legūtur:q² multis modis virtutib⁹ dz splēdere vita pontificis:ut gradui cōferat decorē quē ab eo nō accepit.nō.n. loca sed vita ⁊ mozes sācū faciūt sacerdotē. vnde ex officio suscepto nō licētia peccandi sed necessitatē vitādi se nouerint assecutos. Unde sym machus papa ait.

Officiū sacerdotū nō cōfert sed admit licētiā delinquēdi

Non nos beatū petrū sicut dicitis a dño cū sedis priuilegio vl̄ successozes ei⁹ peccandi indicam⁹ licētiā suscepisse. Illic quippe pennē meritoꝝ dotē cū hereditate ,inno centie trāsmisit ad posteros: q̄ illi cōcessū ē p actuū lucez ad illos ꝑmet:quos par ꝓuersationis splēdoꝝ illuminat.gs enim sancti dubitet eē: quem apex tante dignitatis attollit in quo si desinit bona acquisita p meritū:sufficiūt que a loci ꝑdecessoze testantur. aut.n. claros ad hec fastigia erigit. aut q erigūtur illustrat. Tē hjer onymus.

Filij sanctoꝝ sunt qui exercent opera eozum.

Non est facile stare in loco petri ⁊ pauli:⁊ tenere cathedrā regnātiū cū christo.q² hinc dicit nō sanctoꝝ filij sunt q tenēt loco sanctoꝝ:sed q exercēt opera eoꝝ. Tē gre.

Moꝝ nobilitas no loci n generis sacerdotes nobificet.

Nos qui ꝑsumim⁹:nō ex loco vel generis dignitate sed moꝝ nobilitate innotescere debem⁹:nec vbiū claritate sed fidei puritate. Tez anastasio ꝓesbytero.

Non loca vel ordines ſz merita deo coniungunt.

Non loca vel ordines creatori nostro nos proximos faciunt:sed nos aut merita bona coniungunt aut mala diuīū gunt. Item ioannes chrisostomus.

Magnitudo peccati vel dignitatis quenq̄ fortiter deiecit.

Homo christianus fortiter cadit in peccatum ꝓpter duas causas: aut ꝓpter magnitudinē peccati aut ꝓpter altitudinem dignitatis. Tē ex dictis bonifa.martyris.

Danat aplic⁹ q sue ⁊ frne salutis ē negligēs.

Si papa sue ⁊ fraterne salutis negligēs deꝑhēditur pctō ꝑm ꝓcēptū:⁊ iō iudicat p circūstantias q̄s p q̄s dā ꝑsūptiones.⁊ magis punit clic⁹ q̄ꝫ laic⁹:q² magis ꝑsumit ꝓ ipsū.⁊ ſz hic due cause tñ enumerent:q videnī aggrauare pctm̄:tñ plures sūt:ut de pe.di.v.

mancipat⁹ ẽ iehẽne. r ¶ A nemie. papa a nemie pot iudicari:ut.ir.q.iij.nemo.qđ itelligẽ nisi ipse se subijciat alij.ij.q.vi.nos si incoperent.ſz ꝑ.xviij.q.ij.sane,pferẽ.v.itẽ roma ox.vbi dr q dioscor⁹ papa ro.ec.fuit excõi catus ꝯ suis i fide ñ peccauerat.ſz ibi appellat papa ꝓ archadiã pstãtinopol'.itez adhuc ob.xij.q.ij.ñ liceat:vbi vn⁹ papa iudicat ꝺ suo successore.ſz ibi ñ iudicat de ipso:ſz dicit q nõ liceat ei alienare res ecclesie.

r ¶ A fide.qđ intelligit.b. cũ papa ñ vult corrigi. si eni parat⁹ esset corrigi nõ posset accusari:ut.xviij q.i.apte.z.c.agit z.q.iij.dicit aps ſz qre nõ pot accusari de alio crimĩe: ponam⁹ q notoriũ sit crimẽ ei⁹ vl ꝑ confessionẽ vl ꝑ facti euidentia:qre ñ accusat vl de crie simõie vl adulterij:z ẽt cũ admoneat ĩcorrigibil' ẽ:z scãdalizat eccl'a ꝑ factũ ei⁹:certe credo.q si notoriuſ ẽ crimẽ ei⁹ qcũ qđ z inde scãdalizat eccl'a z incorrigibil' fit:q inde possit accusari: nã ꝓtumacia dr hereſis:ut.xxxvi.di.siq ꝑsbr.z cõtumax dr ifidel: ut.xxxviij.di.nullus. h tñ spãliter fit mẽtio de hẽi tõ qz z si occulta eẽt hereſis ꝺ illa posset accusari:ſz ꝺ alio occulto crimĩe nõ posset.itẽ nũqđ pot denũciari crimẽ pape ſm regulã:si peccauerit ĩ te frat⁹ tu⁹ cũ noĩe fratris qlibz rp̃ian⁹ dicat:ut.vi.q.iij. ad mensã. ſz dico q nõ pot denũciari crimẽ de ipso: nisi inde posset accusari. nã iuriſ eẽt denũciatio. Itẽ nũqđ papa posset statuere q nõ posset accusari de hereſi:ñ inde nõ qz ex hoc plicitaret tota eccl'ia qõ ñ ſz.j.xxv. q.i. sũt qdẽ qz hoc fit ĩ eo casu quo definit eẽ caput eccl'ie et ita nõ tz pstõ. Sz,p quopct⁹ pot impetrare: deponi,p quolibz si ẽ incorrigibil': vñ depo mĩ si est minus vtil:ut.xv. q.vi. alius.

t ¶ Ante oia.si pfũcto/rie.i.negligenter.

u ¶ Periculos⁹.qz qui epatũ desiderat in tra: iueniet ꝓfusionẽ i celo. viij.q.i.q epatũ.z.j.e.c. multi.

x ¶ Mibi. z fic aligs pt cogi:ut fiat eps.qđ vez ẽ ab initio cogit: ut fiat de nolẽte volẽs:ut.xviij q.iij.dilplicet.ſz si pseueraret ĩ volũtate ñ eẽt cogend⁹:ut.lxxxij.dil. vbi ista.

y ¶ Ut secũd⁹ loc⁹ q ꝑmus loc⁹ ẽ papat⁹:secũdus loc⁹ ẽ epat⁹. vl ro bo dixit q fact⁹ ẽ coeps alter:ut.vij.q.i. ñ aũt.

z ¶ Sicut clicat⁹.i. minor ordo. Nic vide q si laic⁹,pmoueret i sacerdotẽ. nullũ recipet characterẽ.ſz si hr et aliquẽ minorẽ ordinẽ z p saltũ f cipet supiorẽ: hñ recipet characterẽ: ut lij.di.solicitudo.alij di/cũt q laic⁹ verũ ordinẽ recipet dũ tñ baptizat⁹ z ¶ Electio.psuenit isto inducit:q ex sola electione ñ plegt aligs ius:ut de b⁹ dixi.lxiij.di.ꝯto.

a ¶ Illud.eẽ padiſũ.i agro damasceno

b ¶ Dõ ñ loci.ar.q rõe loci vl dignitatis vl nobilitatis,p aliq⁹ nõ plumit:ut.xij.q.ij.glia.ar. ꝑ.xviij.di.ꝯto.z certe ,p nobilib⁹ ip dz plumi ĩ bis q spectãt ad nobilitatẽ:ar.ff.ꝺ fide instru.

c .l.fi.

¶ A nemie papa a nemie pot iudicari:ut.ir.q.iij.nemo.qđ itelligẽ nisi ipse se subijciat alij.ij.q.vi.nos si incoperent.ſz ꝑ.xviij.q. ij.sane,pferẽ.v.itẽ romã ox.vbi dr q dioscor⁹ papa ro.ec.fuit excõi catus ꝯ suis i fide ñ peccauerat.ſz ibi appellat papã pharchadiã pstãtinopol'.itez adhuc ob.xij.q.ij.ñ liceat:vbi vn⁹ papa iudicat ꝺ suo successore.ſz ibi ñ iudicat de ipso:ſz dicit q nõ liceat ei alienare res ecclesie.

¶ A fide.qđ intelligit.b. cũ papa ñ vult corrigi. si eni parat⁹ esset corrigi nõ posset accusari:ut.xviij q.i.apte.z.c.agit z.q.iij.dicit aps ſz qre nõ pot accusari de alio crimĩe: ponam⁹ q notoriũ sit crimẽ ei⁹ vl ꝑ confessionẽ vl ꝑ facti euidentia:qre ñ accusat vl de crie simõie vl adulterij:z ẽt cũ admoneat ĩcorrigibil' ẽ:z scãdalizat eccl'a ꝑ factũ ei⁹:certe credo.q si notoriuſ ẽ crimẽ ei⁹ qcũ qđ z inde scãdalizat eccl'a z incorrigibil' fit:q inde possit accusari: nã ꝓtumacia dr hereſis:ut.lxxxi. di.siq ꝑsbr.z cõtumax dr ifidel: ut.xxxviij.di.nullus. h tñ spãliter fit mẽtio de hẽi tõ qz z si occulta eẽt hereſis ꝺ illa posset accusari:ſz ꝺ alio occulto crimĩe nõ posset.itẽ nũqđ pot denũciari crimẽ pape ſm regulã:si peccauerit ĩ te frat⁹ tu⁹ cũ noĩe fratris qlibz rp̃ian⁹ dicat:ut.vi.q.iij. ad mensã. ſz dico q nõ pot denũciari crimẽ de ipso: nisi inde posset accusari. nã iuriſ eẽt denũciatio. Itẽ nũqđ papa posset statuere q nõ posset accusari de hereſi:ñ inde nõ qz ex hoc plicitaret tota eccl'ia qõ ñ ſz.j.xxv. q.i. sũt qdẽ qz hoc fit ĩ eo casu quo definit eẽ caput eccl'ie et ita nõ tz pstõ. Sz,p quopct⁹ pot impetrare: deponi,p quolibz si ẽ incorrigibil': vñ depo mĩ si est minus vtil:ut.xv. q.vi. alius.

¶ Ante oia.si pfũcto/rie.i.negligenter.

¶ Periculos⁹.qz qui epatũ desiderat in tra: iueniet ꝓfusionẽ i celo. viij.q.i.q epatũ.z.j.e.c. multi.

¶ Mibi. z fic aligs pt cogi:ut fiat eps.qđ vez ẽ ab initio cogit: ut fiat de nolẽte volẽs:ut.xviij q.iij.dilplicet.ſz si pseueraret ĩ volũtate ñ eẽt cogend⁹:ut.lxxxij.dil. vbi ista.

¶ Ut secũd⁹ loc⁹ q ꝑmus loc⁹ ẽ papat⁹:secũdus loc⁹ ẽ epat⁹. vl ro bo dixit q fact⁹ ẽ coeps alter:ut.vij.q.i. ñ aũt.

¶ Sicut clicat⁹.i. minor ordo. Nic vide q si laic⁹,pmoueret i sacerdotẽ. nullũ recipet characterẽ.ſz si hr et aliquẽ minorẽ ordinẽ z p saltũ f cipet supiorẽ: hñ recipet characterẽ: ut lij.di.solicitudo.alij di/cũt q laic⁹ verũ ordinẽ recipet dũ tñ baptizat⁹ z ¶ Electio.psuenit isto inducit:q ex sola electione ñ plegt aligs ius:ut de b⁹ dixi.lxiij.di.ꝯto.

¶ Illud.eẽ padiſũ.i agro damasceno

¶ Dõ ñ loci.ar.q rõe loci vl dignitatis vl nobilitatis,p aliq⁹ nõ plumit:ut.xij.q.ij.glia.ar. ꝑ.xviij.di.ꝯto.z certe ,p nobilib⁹ ip dz plumi ĩ bis q spectãt ad nobilitatẽ:ar.ff.ꝺ fide instru.

¶ Illud autẽ animaduerte: q extra paradisum vir factus ẽ:intra paradisum mulier vt aduertas: q nõ loci nõ generis nobilitate ſz virtute vn⁹ qsq gratiã cõpat sibi. deniq extra paradisum hoc est in inferiori loco vir factus melior inuenitur. z illa que in meliori loco hoc est in paradiso fact⁹ est:inferior inuenitur. ¶ tez gregorius.

¶ Ante oia petor:ut cogitz religiosa prudẽtia tua: nihil esse in hac vita z maxime hoc tẽpore facilius z leui⁹ z hominibus acceptabili⁹ epi aut presbyteri aut diaconi officio si p fũctorie atq; adulatorie res agatur:sed nihil apud deũ miserabilius z tristius z dãnabilius. ¶ dẽ:nihil in hac vita z maxime hoc tpe difficilius z laboriosius z periculosius epi aut presbyteri aut diaconi officio:sed apud deũ nihil beati⁹:si eo mõ militet qno noster imperator precipit. qs autem sit modus:nec a puericia nec ab adolescẽtia mea didici. et eo tẽpore quo discere ceperã vis mihi facta est merito peccatoꝝ meoꝝ.nã qd aliud existimẽ nescio:ut scõus loc⁹ gubernaculoꝝ mihi traditus est q remũ tenere nõ noueram.

¶ Item isidorus.

¶ Sicut viri z mulieres digna cõiunctio vnũ facit matrimoniũ: z sicut duoꝝ copulatõ vnũ perficit corp⁹: ita clericatus z sacerdotiũ vnũ faciunt presbyterũ: z electio z consecratio vnũ faciũt epum. que oia vnũ faciũt corpus: qđ citius corrũpitur: z ad terrã trahitur: nisi legaliter conseruet nisi iuste viuẽdo laudet. ¶ tẽ ambrosius.

¶ Illud autẽ animaduerte: q extra paradisum vir factus ẽ:intra paradisum mulier vt aduertas: q nõ loci nõ generis nobilitate ſz virtute vn⁹ qsq gratiã cõpat sibi. deniq extra paradisum hoc est in inferiori loco vir factus melior inuenitur. z illa que in meliori loco hoc est in paradiso fact⁹ est:inferior inuenitur. ¶ tez gregorius.

¶ Ante oia petor:ut cogitz religiosa prudẽtia tua: nihil esse in hac vita z maxime hoc tẽpore facilius z leui⁹ z hominibus acceptabili⁹ epi aut presbyteri aut diaconi officio si p fũctorie atq; adulatorie res agatur:sed nihil apud deũ miserabilius z tristius z dãnabilius. ¶ dẽ:nihil in hac vita z maxime hoc tpe difficilius z laboriosius z periculosius epi aut presbyteri aut diaconi officio:sed apud deũ nihil beati⁹:si eo mõ militet qno noster imperator precipit. qs autem sit modus:nec a puericia nec ab adolescẽtia mea didici. et eo tẽpore quo discere ceperã vis mihi facta est merito peccatoꝝ meoꝝ.nã qd aliud existimẽ nescio:ut scõus loc⁹ gubernaculoꝝ mihi traditus est q remũ tenere nõ noueram.

¶ Item isidorus.

Corrũpit z ad terrã sacerdotiũ trahit:nisi legaliter z iuste seruetur.

¶ Sicut viri z mulieres digna cõiunctio vnũ facit matrimoniũ: z sicut duoꝝ copulatõ vnũ perficit corp⁹: ita clericatus z sacerdotiũ vnũ faciunt presbyterũ: z electio z consecratio vnũ faciũt epum. que oia vnũ faciũt corpus: qđ citius corrũpitur: z ad terrã trahitur: nisi legaliter conseruet nisi iuste viuẽdo laudet. ¶ tẽ ambrosius.

De eodem.

¶ Illud autẽ animaduerte: q extra paradisum vir factus ẽ:intra paradisum mulier vt aduertas: q nõ loci nõ generis nobilitate ſz virtute vn⁹ qsq gratiã cõpat sibi. deniq extra paradisum hoc est in inferiori loco vir factus melior inuenitur. z illa que in meliori loco hoc est in paradiso fact⁹ est:inferior inuenitur. ¶ tez gregorius.

Gratia non locus saluat animam.

Velibet occulta loca fine gratia aiam saluare ñ pñt qđ aliquãdo in ipis quoq; cõspicim⁹ errantib⁹ electoꝝ. Nã loth in ipsa quersa ciuitate fuit iustus: in monte peccauit. Sz ista cur dicim⁹: cũ maiora nouerim⁹:qd eni paradiso iocundius:quid celo securius: z tamen homo ex paradiso z angelus de celo peccãdo ceciderit. ¶ dem.

De eodem.

Adam primus homo ꝑ peccato de paradiso electus ẽ hoc est quia dei nobilitatẽ a se deiecit:nobilitate loci priuatus est. ¶ dem ioannes chrisostomus.

Non est verus sacerdos omnis qui nominatur sacerdos.

Multi sacerdotes z pauci sacerdotes:multi in nomine z pauci in opere. videte ergo fratres quomodo sedeatis super cathedram:quia nõ ca-

ar. ꝯ heremitas. d ¶ Erratib⁹. i. peccatis.
e ¶ Peruersa ciuitate. ar. ꝙ nō nocet bono maloꝝ ꝯuersatio vel cohabitatio. f ¶ In monte. xv. q. i. inebriauerūt
g ¶ Cecidit. nā ex varietate locoꝝ nullū discrimē inducitur C. d̄ tē. in ite. resti. l. vlt. ar. ꝯ. xxxij. q. v. q vide-
rit.
h ¶ Cecidit. ⁊ hec ē cā quare nos ꝑsequit: qꝛ nos illuc debem⁹ ascendere: vñ ipse descendit xvi. q. ij. c. i.
i ADam.
a MUlti. sꝫ hō locum sic res accedē dꝫ hoib⁹ ⁊ nō hō reb⁹. ff. d̄ edil. edic. iustissime.
b ¶ Desiderauit. ad h⁰. ut ꝑsit nō ut ꝓsit: ne obstet. viij. q. i. q ep̄atū.
c ¶ Tractauerit. nō ꝙ eo solo ꝙ cū aliqs logt̄ de ep̄atu punit: sic eo ipso ꝙ qs logt̄ ambitiose de nūmis peccat. xvi q. i. si cupis. ⁊ q logt̄ de mulierib⁹: ut. xxxij. dis. hospitiolum.
d ¶ In honore. quia nō grad⁹ elegantior sꝫ vite melioris actio comprobat̄. xxiij. q. iiij. sicut. ⁊. xvi. q. i. sūt nōnulli. Et est hic ar. ꝙ illa pars q̄ iustiori rōne imitit̄: maior dr̄ lꝫ sit minor: sic. xxxi. di. nicena. xix. di. in canonicis. iiij. q. iij. §. ij. ex̄ de testi. in nostra.

Di. xli.

e ECce quib⁹. Supra ꝑcedēti distictione dictū ē: ꝙ oꝫ ep̄m esse ornatū morib⁹ ⁊ v̄tutib⁹. In hac. xli. di. dr̄ ꝙ oꝫ eū eē ornatū in exterioꝛib⁹ i habitu ⁊ incessu. i hītu ne fulgidis vl̄ sordidis vestib⁹ se exornet. qd̄ ꝓbat auc̄te hiero. nec affectate sordes nec exquisite delicie laudes pariūt. qd̄ tā vestib⁹ q̄ cibis intelligendū est: ⁊ ad hoc inducit se. c. de incessu aūt dicit. j. §. vltimo:
f ¶ Et incessu. ut grauitate itineris oñdat grauitatē mentis. ut. j. e. §. vltimo.

thedra facit sacerdotē sed sacerdos cathedrā. nō loc⁹ sanctificat hominē sꝫ hō locū sanctificat: nō oīs sacerdos sanctus sed oīs sanct⁹ ē sacerdos q bene sederit sup̄ cathedrā: honorē accipit cathedre. qui male sederit: iniuriam facit cathedre. Ideoq; malus sacerdos de sacerdotio suo crimē acqrit nō dignitatē. in iudicio eni tuo sedes. siqdē bñ vixerꝫ ⁊ bene docueris: populū istruis. si bene docueris ⁊ male vixeris: tui sol⁹ ꝯdēnator eris. Nā bene viuēdo ⁊ bñ docendo populū instruis quō viuere debeat: bñ autē docendo ⁊ male viuēdo deū istruis: quō te debeat cōdēnare. Idē: q cūq; desiderauerit p̄matum in terra: inueniet cōfusionē in celo. nec inter seruos christi cōputabitur. q d̄ primatu tractauerit nec vn⁹ qsq; eoꝝ festiet quō alijs maior appareat: sed quō oībus inferior videatur: qm̄ nō ē q maior fuerit in honore inter homines: ille est iustior: sed q fuerit iustior: ille ē maior.

ECce qbus oporteat sacerdotē eē ornatū morib⁹. Sꝫ preterea oportet illū eē ornatum exterioꝛib⁹ habitu videlicet ⁊ icessu. habitu ut nec fulgidis nec sordidis se vestibus ornet. ut enim ait hiero. nec affectate sordes nec exqsite delicie laudes pariūt. qd̄ tā d̄ vestibus q̄ de cibis intelligēdū est. Unde aug⁹. ait in libro de doctrina christiana.

Pro moribus eoꝝ cū qb⁹ viuim⁹ etiā vti debem⁹ alimētis.

QUisqs reb⁹ ꝑtereūtib⁹ restrictius vtitur q̄ se se habēt mores eoꝝ cū qbus viuit aut intēperās aut sup̄stitiosus est. quisqs vero sic eis vtitur: vt metas cōsuetudinis bonorū: inter quos versatur excedat: aut aliqd significat aut flagitiosus ē. In oībus. n. talib⁹ nō vsus reꝝ sed libido i culpa est. qd̄ igit̄ locis ⁊ tēporib⁹ et ꝑsonis cōueniat: diligent̄ attēdēdū ē: nec temere flagitia rep̄hēdam⁹. fieri eni pōt ut sine aliquo vicio cupidinis vel voracitatis p̄ciosissimo cibo sapiens vtat̄: isipiēs aūt fedissima gule flāma in vilissimū olus ardescat. ⁊ sanius qsq; maluerit more dñi pisce vesci: q̄ lēticula more esau nepotis abrahe aut ordeo more iumētoꝝ. non eni ꝓpterea cōtinentiores nobis sūt plereq; bestie: qꝛ vilioribꝰ alūtur escis. Nā in oībus huiuscemodi reb⁹ nō ex eaꝝ reꝝ natura qb⁹ vtimur: sꝫ ex cā vtēdi ⁊ mō appetēdi: vel ꝓbādū vel iprobādū ē qd̄ facim⁹. Itē augustin⁹ sup̄ epl̄aꝫ ioannis.

Nō cib⁹ sꝫ appetit⁹ i culpa ē.

DElicie q̄libet si absq; desiderio ꝑcipiātur: nō officiunt. ⁊ viles vbi cibi appetēter accepti impediūt ꝓfectū abstinētie. Dauid eni aquā male cōcupitam effudit: ⁊ helias carnē ꝯmedit. Idē in libro de verbis domini.

Cōtra sue infirmitatis cōsuetudinē aliqb⁹ cibis diuites vti non cogantur.

NOn cogātur diuites pauperꝝ cibis vesci. vtātur cōsuetudine infirmitatis sue: sed doleāt aliter se nō posse sustētare. Si cōsuetudinē mutant egrotāt. vtātur sup̄fluis: dent inopib⁹ necessaria. vtant̄ preciosis: dent pauperib⁹ vilia. Unde in li. q̄stionū euāgelij.

Equanimitas tolerādi nō. vs⁹ vel abstinētia cibi iusticiā fac.

g QUisqs. viuit. nō ꝙ qlibet se cōformabit socijs suis in cibo ⁊ morib⁹: ut di. viij. q̄ ꝯ. xij. di. illa. ⁊ ē ar. ꝙ rōne societatis tolerat̄ excōicat⁹: qꝛ excōicatus rōe ꝯtract⁹ ad cōmunionē ꝯmittit̄: ex̄ de sen. ex. si vere:
h ¶ Aut intēpans s. nolēs ꝯformare se alijs.
i ¶ Sup̄stitiosus. inanis glia cupidus vl̄ ipocrita.
k ¶ Sigīficat. forte hꝫ vētrē īsatiabilē. vl̄ cā infirmitatis hoc facit.
l ¶ Aut flagitios⁹ est. ꝓdig⁹ vl̄ ipocrita.
m ¶ Sꝫ libido. q. d. poti⁹ ꝯsiderabimus causā facti q̄ ipsū factum sic. xxiij. q. viij. occidit. ⁊. xix. di. sciendū. ar. j. xxxij. q. iiij. origo.
n ¶ Flagitia. i. nō statim dicam⁹ aliqd esse viciosum. nā dubia i meliorē ꝑtē sūt interp̄tanda: ex̄ de reg. iur. estote.
o ¶ Pisce. hāc historiā hēs de pedi. ij. §. opponit̄.
p ¶ Sꝫ ex cā ⁊. j. xxi. q. iiij. oīs iactantia.
q DElicie.
a NOn cogant̄ ar. ꝙ miti⁹ agendū ē cū diuitibus ⁊ nobilib⁹ q̄ cū pauperib⁹ ut. lxxxvi. di. non satis. ⁊. lxxxiiij. di. ꝑuenit. l. di. cōtumaces. xxvi. q. vij tpa. ar. ꝯ. xxij. q. v. q ꝯpulsus. dic ꝙ ignobiles magis puniant̄ corporali pena q̄ nobiles: sꝫ pecuniariter magis punitur nobil̄ q̄ ignobilis: ut. xxiiij. q. i. q ꝯ. ⁊. ff. de pe. figs aliqd. ⁊. l. q̄dā

b Diuites.cum sūt in pnā.

c Si sꝙ uetudinē.ar. q̄ ꝓmutationes penax pñt fieri in spū alibꝫ. lxxxij.di. ꝑbyter.

d Supfluis .i. ꝓciosis.

e Paupibꝫ:ar. ꝓ.j.xlix .di.c.vlt. i fi.

f Quod dicit iei ecā gelio. tāgit dic qō ꝛps in euāgelio matthei. vi. dicit de iudeis: venit ioannes nō mādu cans carnes neq̄ bibēs vinū: et dicitis ōmonū habꝫ. venit ihesus māducans ꝛ bibens: ꝛ dicitis: ecce vorazō ꝛ potatoꝛ vini. sz̄ licet alij male opinarent ō ipso: tñ iustificarꝫ ē ab apostolis suis.

g Illi. datiui casus.

h Positas. coā aliis.

i Si id.i. ꝓ tpe .f. cū cozā aliqbꝫ tpe necessitatis cirꝫ ꝓponit cibꝫ.

k Nec.i. iō dꝫ qs statim ꝓmedē qō videt alios necessitate erigēte ꝓmedere. ꝛ ꝓponit cibus.

l Lū.i. qñ.

m Bis.i.eis.

n Scio.sic faciēt epi cū veniēt ad paupes ecclesias: me breuī hora ꝓsumat victuꝫ longi tpis: ex decensi. cū aplus.

o Arsimonīa. i. tpatū vsū.

p Diligentiam .i. voluptatē.

q Infucatū.i. ꝓciosū. vi infucatū i. ñ ꝓciose fucatū

Quod dic dns in euāgelio iustificata ē sapiētia ab oibus filijs suis: oñdit filios sapientie ntelligere: nec in abstinēdo nec in māducādo esse iusticiā sed in eqnimitate tolerādi inopiā ꝛ tpantia ꝙ abūdātiā nō se corrūpēdi atq̄ opportune sumēdi vel nō sumēdi ea quox nō vsus sz̄ cōcupiscētia reprehēdēda ē. nō enī interest oino qd alimētox sumas: ut succurras necessitati corporis dūmō cōgruat in generibꝫ alimētox his cū qbꝫ tibi viuēdū ē. neq̄ q̄tū sumas interest multū: cū videamꝫ aliorum stomachū citꝫ saturari cibis: ꝛ eos cū illi ipsi quo quo saciātur arderēt itolerabiliter ꝛ oio turpiter inhiare: alios aūt paulo plꝫ poculo qdē saturari sed tolerabiliter inopiā ꝑpeti. vl' añ horā positas epulas si id in rē pore aut opꝫ sit aut necesse sit cū trāqllitate aspicē: neq̄ tangere. magis ergo interest: non qd vel q̄tū alimētox ꝙ cōgruentia hominū atq̄ ꝑsone sue ꝛ ꝙ sue valitudinis necessitate qs accipiat: sz̄ q̄ta facilitate ꝛ serenitate animi careat: cum his vel oportet vel necesse ē: carere: ut illud in animo christiani cōpleat: qō apostol' dic̄ scio ꝛ minꝫ habere: scio ꝛ abūdare vbiq̄. ꝛ in omnibꝫ imbutus sū. ꝛ satiari ꝛ esurire ꝛ abūdare ꝛ penuriā pari. oia possū in eo q me cōfortat. Item. ex concī gangrensi.

Tēpantia cibox ꝛ vestiū non dissolutio eox laudatur.

Parsimoniā cū veste humili nō reprobamꝫ: sicut etiā ornatū ꝑter corꝑis diligētiam infucatū laudamꝫ. dissolutos aūtē ꝛ fractos vestibꝫ ꝛ incessu nō recipimꝫ. pietatē in puatis domibus ñ includētes oēz locū in nōie dei edificatū honoramus ꝛ cōgregatōem i ecclesia dei factā ad vtilitatē cōmunē recipimꝫ: ꝛ bona opera que supra vires in frēs pauperes exercētur: ꝑm ecclesiasticas traditōes beatificamꝫ ꝛ oia que cōueniūt traditionibus apostolicis ꝛ sāctox scripturarū ꝓceptis in ecclesia fieri exoptamꝫ. Item grego.

Sub spē vitū sepe se vicia ingerunt.

Sepe se vicia ingerūt: ꝛ se esse virtutes mētiunt ur: ut tenacia parsimonia: effusio largitas: crudelitas zelꝫ iusticie: remissio pietas velit videri.

Item ex cō. char. iiij.

Veritis fidei ꝛ vite nō diuitijs epalis auctas queritꝫ.

Episcopꝫ vilē suppellectilē ꝛ mēsam ac victū paupē habeat. ꝛ dignitatis sue auctoritatē fidei ꝛ vite meritis q̄rat: hospitiū quoq̄ nō longe ab ecclesia habeat. Item ex eodem. De eodem.

Clericus ꝑfessionē suā et habitu ꝛ incessu ꝓbet. et iō nec vestibus nec calciamētis decorē querat. Sicut ergo in cibis mores eox cū quibꝫ viuim' obseruare monemur sic ꝛ de indumētis intelligendū ē. ut. n. alibi dic̄: q̄qs ꝓētis his cū qbꝫ vinit tautiora sibi vl' austeriora ꝑ ceteꝛ idumēta vel alimēta q̄rit. aut intērās sui aut ſupstitiosꝫ est. In icessu aūt debet eē sacerdos ornatus: vt grauitate itineris mētis maturitatē ostendat: In cōpositio. n. corporis ut augustin' ait q̄litatē idicat mētis. vñ historiographus ille cum eius mutabilitatē describeret cuius cōsciētia excitata curis mētē vastabat: inter cetera hoc etiā notabile indicauit dicēs: incessꝫ ei' mō citus modo tardus.

Hospitalem ꝙ sacerdotē eē oz: ne sit ō numero eox: qbꝫ in iudicio dicetur hospes fui ꝛ non suscepistis me. qui enim apostolum secutꝫ fuerit: alios ad

r In puatis. ar. ꝓ illos q dicūt melꝫ esse orandū in puato loco ꝛ non cozā hoibꝫ q̄ in ecclia: ex illa aucte. tu aūt cuz orabis intra cubiculū tuum ꝛ clauso ostio ora patrē. sz̄ illud de cubiculo mentis intelligit.

Que supra. nā q qd superogaueris reddaꝫ tibi: ſic. lxxxvi. di. nō satis.

s Sepe vicia. stulti dū vitāt vicia in ꝓria currunt.

u Episcopus. suppellectilē. hoc hodie nō tenet qz mō bñt amplas possessiones: ut. xij q.i. expedit. ꝛ sic nō ē ꝙ de ꝓ. di.i. vasa. ꝛ ex de censi. cū apls. vbi dꝫ q archiepi .l. eqturas bēbūt in visitationibꝫ.

x Unde historiographus. salustius.

y Mutabilitatē. Late lune.

a Hospitalem. In hac distinctiōe oñdit gratianꝫ q̄ hospitalis erit ordinandus: qz nō haberet frontē iuitādi alios ad hospitalitatē: si domuz suā hospitiꝫ clauderet ꝛ qz hec pietas remunerat eternaliter ꝛ tpaliē. Item exemplo abrahe ꝛ lot: q qñ hospitales erāt: angelos hospitio recipere meruerūt. addit etiā q̄ in hospitalitate nō erit electio vl' delectus ꝑsonarū. adiūgitur etiā de ꝓuisis in ecclesia nō facīēdis. in fine breuiter tangit. vi. c. apostolice regule. ſ. oportet epm esse pudicum

Dist. xlij.

b A seipso. ſi. ff. de negō. gest. ſi pupilli. §. vlti. ff. de sideiuſ. tutoꝛ. ff. ō pactis cū in eo. xlvij. di. §. necesse in pn.

e ¶ Alica. xlviij. di. sicut. j. rciij. di. diaconi. j. xliij q. iiij. gd dicã. sic ẽ de resti. spos. sepe. ⁊. xvi. q. i. decime.

d ¶ Corpalis. sine op/ bus pietatis.

e ¶ Ad oia. i. ad tpalia ⁊ eterna: ut. xvi. q. i. decime

f ¶ Ab hac. hospitalita te.

g ¶ Alien⁹: ut. lxxv. di. archidiaconũ.

h ¶ Vidua. xxi. q. i. q.° 1 modo.

i Iquis.

k ¶ Hinc ẽt diocrepẽ. p priũ nomẽ: vl. i. sacer/ l dotem.

Q Viescam⁹, curiosi tate. nõ. n. sp erim⁹ cu/ riosi. nã multa sũt dissi/ mulãda. ff. de noua. do li in fi.

m ¶ Periculũ. si enĩ in mioꝛib⁹ adhibẽda ẽ dis/ cretio: fozti⁹ i maioꝛib⁹ fic. viij. q. ij. c. vltia. ff. ad carbo. l. i. §. ij.

n ¶ Postulat. g.° indistin cte oib⁹ ẽ dãda elemo/ syna: ut. j. e. c. pri. ⁊. s. § pri. ⁊. lxxv. di. pasce. ⁊. i. q. ij. q̃pio. ⁊. xi. q. iij qm̃ multos. ⁊. xvi. q. i. fi cupis. ⁊. xliij. q. iiij. duo alibi dr̃ oi peteti retri/ bue. sz ℨ dns dicit: de/ sudet elemosyna i mãu tua: donec ſuenies iu/ stũ cui des: ⁊ i canttcis vbi dr̃: ozdinauit in me charitatẽ. ⁊ dicit ãbzo. ozdinata ẽ charitas: ut p° de⁹. scõpentes deiñ filij postea domestici. vltio extranei diligant. ⁊ alibi dicit ambzo⁹. q̃ electꝰ psona ꝛ dz eẽ i mi sericoꝛdia ipendenda: ut. lxxv. di. nõ satis. ⁊ hiero⁹. dicit q̃ i paupe rib⁹ nõ tã pauptas q̃ re ligio ẽ attẽdẽda: ut. xvi. q. i. qm̃ quicgd. ⁊ aug⁹. dicit vtiq⁹ esurienti pa nis tollr̃ q̃ de cibo se curus ⁊c. ut. v. q. v. non ois. xxiij. q. iiij. nimiũ. Distingue: eoꝛ q petũt elemosynã. alii sunt co hospitalitatẽ debet inuitare quõ hospitalitat exhoꝛtatoꝛ poterit e ẽ q domũ ꝓpriam ho spitibus claudit. Si eni sacer dos ꝓmũ a seipo ⁊ a domestica sua ecclesia debet exigere: qõ postea populis imperet: si pri mũ imitãdo christũ ipe dz face re que postea populũ doceat necesse ẽ ut pauperes in ho spicio recipiat: quo ad hospi talitatẽ facilius suo exemplo subditos attrahat. ¶ Oꝛdi nãdus itaq; sacerdos ad me moriã reuocer: quõ abzahaz ⁊ loth per hospitalitatis ope ra deo placere ⁊ angelos ho spicio meruerũt recipere. quõ angeli sodomis hospitalitatis domum ingressi loth cum fa milia sua liberauerũt. quomõ clausos domos cũ hospitibus ignis ingressus pdiderit: quõ etiã secũdũ hiero. aliena rape re conninciť: q vltra necessa ria sibi retinere ꝓbat. ac sic p opa oia pietatis se instituat: vt eriam pñtis vite subsidia et eterne claritatis vite premia a deo pcipiat vtrũq; eni pieta ti ꝓmittitur. vñ apostolus scri bẽs ad thymo. ait: exerce teip sum ad pietatẽ. nã coꝛporalis qdẽ exercitatio ad modicum vtilis est: pietas aũt ẽ vtil ad oia habẽs ꝓmissionez vite: q̃ nũc est ⁊ future. ab hac gsgs alien⁹ fuerit: in sacerdotẽ oꝛ dinari nõ poterit. Si. n. vidua ab ecclesia recipi ꝓhibet: que paupes nõ recepit i hospicio: que pedes sancto ꝛ nõ lauit: q̃ omne op⁹ bonũ nõ ẽ executa multo magis sũt ꝓhibẽdi a sa cerdotio q ab ope pietatis ꝓ banť alieni. Vnde gdam ho spitalitatis opa despicientes in gangrenſi cõcilio excõicanť sic enim in eo statutũ est.

Non sunt despiciendi q cõui nia pauperibus exhibent.

S Iqs despicit eos q fidelit a gapes. i. cõuiuia paupe/ rũ exhibẽt: ⁊ ꝓpter honoꝛem domini cõuocãt fratres: ⁊ no luerit cõmunicare hui⁹ cemo ni vocationib⁹ puipẽdens qõ geritur: anathema sit. ¶ Hinc etiã ioannes euãgelista in epi stola sua quendã diocrepẽ ex cõicauit: qui nec pauperes re cipiebat ⁊ recipientes de ec/ clesia deiiciebat. ¶ In ho spitalitate aũt nõ ẽ habẽdus delectus personaꝛ: sed indif/ ferenter qbuscũq; sufficimus hospitales nos exhibere de/ bemus. Vnde ioannes chꝛ sostom⁹ i epistola ad hebꝛeos

In recipiendis hospitib⁹ nul la debet esse distinctio.

Q Viescamus ab hac absur da curiositate ⁊ diabolica ⁊ peremptoꝛia. Si enim i cle/ ro se electũ esse dicat: si sacer dotem se nominet: scrutare. ñ enim sine periculo in talib⁹ in discussa cõmunicatio est. cir/ ca maioꝛa periculũ vertitur. nõ enim das sed accipis. Si vero ꝓ nutrimẽto postulat: ne in his examines. quõ abzahã hospitalẽ se circa oẽs ostẽde/ bat: si scrutatoꝛ esset circa re/ fugientes ad se. nũq; angelos hospicio recepisset. fortassis .n. ñ putasset eos angelos: sz cũ reliquis repelleret. sz qm omnes recipiebat. suscepit et angelos. non enim ex vita eo/ rũ quos accipis mercedẽ tibi retribuitur⁹ est de⁹: sed ex vo lũtate ⁊ honorificẽtia multa ⁊ misericoꝛdia ⁊ bonitate. § Licet ipa conuiuia despicienda non sint. tamen non in eccleſi/ is celebrari. nec clericos ad ea conuocatos partes ex eis sibi tollere oportet: Vnde i laodicensi concilio.

Clerici ad agapẽ vocati par/ tes sibinõ tollant.

N On oportet ministros al/ taris vel quoslibet cleri/ cos ad agapem vocatos par/ tes tollere. ꝓpter iniuriam q̃ ex hac occasione ecclesiastꝛi/ co oꝛdini poterit deputari. gniti alij nõ. Itẽ alij petunt q̃si ex debito: ut pdica toꝛes ⁊ plat: alij ꝓ sustẽtatiõe coꝛ poris. Si g.° qs petat ex debito ⁊ rõne officij: qꝛ dicit se ad hoc missũ: ut tibi pdi cet: ⁊ tale officiũ pstat ei pmissũ eẽ recipiend⁹ ẽ. si ẽ incognit⁹: est exa minand⁹: an ita ut i boc. c. si autẽ qs petit ꝓ nutri mento. tunc indi stincte oibus est dãda: ut hic. i. q. iij. q̃pio. ⁊. xi. q. iij. qm̃. nisi qs ꝓ securitatem cibi negligat iusticiã tũc subtrabenda est ei: ut. v. q. v. ñ ois. nisi iã fame moriať: ut. lxxvi. di. pasce. si aũt ñ possum⁹ oib⁹ sufficere: tũc danda est poti⁹ bono q̃ malo ⁊ cõsangui neo q̃ extraneo: q̃sic logr̃ illud de iudet elemosyna ⁊c. ⁊ illud oꝛdina uit i me charita/ tem. ⁊. lxxvi. di. nõ satis.

o ¶ Sed qm̃ oẽs/ ar. q ꝛõe dubita tiõis. melⁱ⁹ est ex abundanti aliqd facẽ: q̃ aliqd di mittere: ut. xi. q. iij. nolite. xiij. q. ij nõ estimem⁹. xx iij. q. iij. corrupi anť. ⁊ est ar. ad q̃ stionẽ cũ dubita tur qs ex duob⁹ occiderit boiem q̃ pon⁹ ambo ad mittanť ad oꝛdi nes q̃ ãbo repel lanť. ar. ℨ. xxiij. q vlti. si q̃tuoꝛ. qd iuris sit de hoc: notať in qõib⁹. ⁊ est expssum de

homi.significasti ⁊ cetera.

p NOn oportz ptes.⁊ dom̃ mittere.⁊ est ptra eos: q nolũt,puncias visitare: ⁊ tñ petunt redimi ꝓcurationes:ut.x.q.i. relata.

q ¶Propter iniuriã.i.infamiã.

r NUlli. transeũtes.sic i tabernis ꝑñt clerici comedere cã necessitatis:ut.xl iij.dis. clerici. de vi.⁊ ho.cle.clici.

s ¶Hospitioz.tñ eccleſiastice cause possũt ⁊ debẽt tractari,in eccliã ut.ij.q.ij.ꝓceptũ

a VIdicus. ꝺ breuiter tãgit. vij. c. aplice regule: oportet

eos esse pudicũ.

b ¶Gene.sicut.n. p genas cibi: sic p ꝓdicatores ecclesie fideles incorporant: ut de pse.di.ni.q. passi

c ¶Debet gram. hic ꝓsequit.viij. c.aplice regule: oz ordinandũ eẽ doctorẽ.i. talem sciat docere et ꝓdicare.ꝓfidera dit aũt pu⁹ gbus ⁊ q̃ ꝓdicet q non oia ommbus sũt ꝓdicãda,bereticis enĩ secreta fidei nõ sũt pandẽda:nec nimis alta dicet min⁹ capacib⁹.⁊ si subditi nõ obedũt ꝓdicanti:nõ ió cessabit a doctrina ⁊ correctiõe eoz

d Silentio.expone negatiue: sic.ij.q.vij.sãcta.

In locis deo dedicatis nec comedere nec accubit⁹ sternere liceat.

NOn oportet i basilicis seu in ecclesijs agapẽ facere: ⁊ intus mãducare vel accubit⁹ sternere nõ licet. Ite ex concilio char.iij.

Nisi necessitate coacti clerici in ecclesia nõ cõuinẽtur.

NUlli epi vel clerici in ecclesia cõuiuẽtur: nisi forte trãseũtes hospitioz necessitate illic reficiãtur. populi ẽt ab hmõi cõuiuijs q̃tũ pót fieri ꝓhibeãtur. Ite ex dictis beati benedicti abbatis.

De eodem.

ORatoriũ hoc sit qđ dicitur nec ibi qcq̃ aliud geratur vel cõdatur: q̃ qđ diuinis mysterijs cõueniat. Ite aug⁹.

IN oratorio ꝓter orãdi et psallẽdi cultũ penit⁹ nihil agat: ut nomini huic ⁊ opa iugiter impẽsa cõcordent.

VDic⁹ quoq̃ oz esse sacerdos: ut ⁊ moribus ⁊ verbis pudorẽ indefinẽter exhibeat. Vnde in cãticis cãticorũ gene spõse.i. predicatores tuituri cõpantur. debet etiam gratiã docẽdi hãre: q ut hieronym⁹ ait: Innocẽs absq̃ sermone cõuersatio q̃tũ exẽplo pdest: tãtũ silentiũ nocet. naz latratu canũ ⁊ baculo pastoz lupi sunt arcẽdi. In ipsa autẽ doctria discretũ oz esse recto rẽ. ne aut tacẽda ꝓferat: aut dicenda taceat. Unde gre. in. xv. c. sui pastoralis ait.

De differentia ꝓdicatoris et silentij.

SIt rector discret⁹ in silentio vtilis i verbo: ne aut tacenda ꝓferat: aut ꝓferenda reticescat. Nã fient icauta locutio in errorẽ ꝓtrahit: ita indiscretũ silentiũ eos q erudiri poterãt: in errore derelingit Sepe nãq̃ rectores imꝓuidi humanã amittere gram formidantes loqui libere recta p timescũt: ⁊ iuxta veritatis vocẽ neq̃q̃ gregis custodie pastoz studio sed mercenario vice deseruiũt: q veniente lupo fugiũt dũ se sub silentio abscõdunt. hinc nãq̃ eos ꝓphetã dominus increpat dicẽs in isaia: canes muti nõ valentes latrare. hinc rursus dominus dicẽs i ezechiele: nõ ascẽdistis ex aduerso: neq̃ posuistis vos murũz ꝓ domo israel vt staretis in ꝓlio in die domini. Ex aduerso qppe ascẽdere est ꝓ defẽsione gregis voce libera huiusmodi potestatibus contraire. ⁊ in die domini in ꝓlio stare: est prauis ẽt tantibus ex iusticie amore resistere. pastorem enim recta timuisse dicere: quod est aliud q̃ tacendo terga pbuisse: qui nimirum si ꝓ grege se obiicit: murum ꝓ domo israel hostib⁹ opponit. hinc rursus deliquẽti populo dicitur in hiere. ꝓphete tui viderũt tibi falsa et stulta: nec aperiebant tibi iniquitatem tuã: ut te ad penitẽtiam ꝓuocarent. ꝓphete q̃pe in sacro eloquio nonnũq̃ doctores vocantur. qui dũ fugitiua esse presentia iudicant que vẽtura sunt manifestant. quos diuinus sermo falsa videre redarguit: quia dum culpas corripere metuunt: in casum delinquẽtibus ꝓmissa securitate blandiũtur. qui inigatẽ peccãtium neq̃q̃ aperiũt quia ab increpatõnis voce cõticescũt. clauis quippe aperitionis est: sermo correctionis que increpando culpam detegit: quã sepe nescit ipse etiam qui perpetrauit. hinc etiã paulus ait ad titũ: ut potẽs sis in doctria sana exhortari: ⁊ eos qui cõtradicunt redarguere. hinc per malachiam dicitur: labia sacerdotis custodiũt sciẽtiam ⁊ legẽ exquirunt ex ore eius: quia angelus domini ex

e ¶Nã latratu.i.ꝺdicatione.

f ¶Canũ.j.ij.q.vij. que nec.

g ¶Et baculo.i.ꝓminationis.

b SIt rector. Casus. ꝓmo dicit q ꝓdicator vl rector nec filẽda,ꝓferet:nec ꝓferẽda filebit.secundo dicit q talia,ꝓponat:q nõ deducant hoies i errorẽ.et hoc,ꝓbat trib⁹ auctib⁹. tertio oñdit q etiã vtilia nõ oz nimis effũdere ⁊ hoc,ꝓbat.iij.auctib⁹.

i ¶Veniẽte. iuxta illud Nã filiusse noc:multos q̃ silentia damnant.

k ¶Latrare. ꝓpter pigritiam.

l ¶Kursus. ꝓmo ꝓquerit: ⁊ ꝓmo ponit verba ꝓphete: deinde ea exponit:⁊ sic ꝓcedit p totum.c.

m ¶Dicere.i. dicitur.

n ¶Terga.nõ q tacens ⁊ timens fugere dr. vñ etiã ꝓ ptumacia habet: ut.lxv.di. si forte.⁊.ff. ꝺ interro.act.de etate.§. qui tacuit.

o ¶Qui dũ fugitiua.i. transitoria.

p ¶Quos.simplex relatio.

q ¶Securitate: eo ipso q tacet: ꝓmittit securitas delinquentibus:ut lxxiij. di. error.

r ¶Sermo. doctoris:

s ¶Nescit.s.esse peccatũ ille cui ꝓdicat. vl cũ ei⁹ pñia audit: queri ab eo locus ⁊ tps ⁊ ꝓsona cũ qua deligt. q̃ forte peccator,ꝓter verecũdiã vult occultare: ut ꝺ pe.di.vi.c.i. in fi.tñ i q̃stiomb⁹ vbi fit ꝓnudicitũ alij ñ fiẽt spales itrogatiões:ut.ff. de questionibus.l.i.§. q̃ questionẽ

t ¶Custodiũt.i. custodire debent.

u ¶Quia angelus.i. nũcius domini.

x ¶Precons.j. de pse. di.iij. baptismus.

y Pastores.i.apl'os.

5 Tintinabulu.lxxx.di. tintinabula.z totidē mala punica i iferiori margine tunice sacerdotal' pendebant.

z Nō moriat aīa.s.pec cando vt ut fama ei⁹ nō fit mortua:

ꝓ Opa.ar.q fi aliqua pmiserit se desponsari vel arrari:lz erpresse nō ꝓsentiat: videt q sponsalia sint ꝓtracta.ar.xxx q.v.femine.xxvij.q.ij.si quis desponsauerit.xx xij.q.ij.bonozank.ff. de spon.lz quē. Nā opa ꝓbant:ut.xlvi.di.c.i.xi.q iij.certimant.xxij.q.v.ca uete. ut exē de bis q fi.a ma.p.ca.ex ore. ar.ff.ō mino.si filꝰ.ff.de inoffi. testa.l.vltia.ff. de edit. edic.si tñ.§.ei q.io.Ego dico q si ꝓtrabētes pñt loqui:ex pmere debēt ꝓsensū suū:alioqn nō iu dicaret p matrimoniu: cum necessaria sint ꝟba ꝯtū ad ecclesiam: ut in ertraua.de spō.tue fra ternitatis.q2 etiā mut⁹ si ꝓtrabit signis debet exprimere ꝓsensū:ut exē de spon.cū apud.b.

a Sz sapere.ad hec q hic dicunt bene facit exē de bereti.cū ex iniūcto

b Ad sobrietatē.i.sine plūptione.

c Nimie.i.in multiloquio.

d Leuigat.i. leuis et inanis ab auditoribus iudicatur.

e Erit.s.vsq ad vesperam: ut.s.dis.vi. testamentum.

ercituū ē. hinc p ysaiā dns monet dicēs. clama ne cesses qsi tuba ex alta vocē tuā. preconis quippe officiū suscipit qs gs ad sacerdotiū accedit: vt añ aduentū iudicis q terribiliter sequit: ipe.s. declamādo gradiat. Sacerdos ergo si ꝑdicationis est nescius: quā tibi clamoris vocē datur⁹ est ꝓcomutus? Hinc ē eni q i actib⁹ apl'oꝝ sup pastores ꝓmo i linguarū spe spūs sactus insedit q2 nimi ꝝ quos repleuerit ō se ꝓtin⁹ loquētes facit. hic moy si precipit in exodo:ut tabernaculū sacerdos igrediēs tintinnabulis ambiat: vt videlicz predicatōis voces habeat:ne supni inspectoris indiciū ex silentio offēdat.scriptū gppe ē: vt audiat sonit⁹ qñ ingreditur z egredit sanctuariū in cōspectu dñi: z nō moriat. sacerdos nāq ingrediēs vel egrediens moritur:si de eo sonit⁹ nō audiatur: q2 irā cōtra se occulti iudicis erigit:si sine predicationis sonitu incedit. apte añt tintinnabula vestimētis illi⁹ describūtur inserta. vestimēta. n. sacerdotis gd aliud qz recta opa debemus accipe? ppheta testante q ait in ps. cxxxvi. sacerdotes tui indu.iu. vestimētis iraq illi⁹ tintinnabula ihesū: si vite viā cū lingue sonitu ipa quoq opa sacerdotis clamēt. Sed cū rector se ad loquendū ꝓparat: sub ꝯto cautele studio loqtur attēdat: ne si inordiate ad loquendū rapitur: erroris vulnere corda audientiū feriant: z cū fortasse sapiētē se videri desiderat: ꝟtutis cōpages insipiēter abscidat. Hic nāq veritas dicit in marco. salē in vobis z pacem habete inter vos. p salē quippe verbi sapientia designat. q ergo loqui sapiēter nitit: magnopere metuat: ne eius eloquio audiētiū ꝟnitas cōfūdat hinc paulus ait ad romanos: nō plus sapere qz oz sapere: sz sapere ad sobrietatē. Hinc in exodo i sacerdotij veste iuxta diuinā vocē tintinnabulis mala punca cōiūgūtur. Quid ergo p mala punica niſi fidei vnitas designatur? Nā sicut in malo punico vno exterius cortice multa interi⁹ grana muniūtur sic innumeros sancte ecclesie populos vnitas fidei cōtegit: quos intus diuersitas meritorū tenet. ne igit rector incaut⁹ ad loquēdū ꝓruat: hoc qō iaz pmissimus p semetipsā veritas discipulis clamat in marco: habere salē in vobis z pacē inter vos. ac si figurate p habitū sacerdotis dicat: mala punica ti tinnabulis iungite: ut p oē qō dicitis vnitatē fidei cauta observatione teneat. ꝓuidēdū quoq ē solicita intentōne rectorib⁹: ut ab eis nō solū prava nullo mō: sed nec recta quidē nimie z inordinate ꝓferāt q2 sepe dictoꝝ virt⁹ pdit: cum apud corda audiētiū loq̄citas incauta opportunitate leuigatur: z auctoꝝ suū hec eadem loquacitas inquinat: q seruire auditoribus ad vsum ꝓfectus ignorat. vñ per moysen dicit i leuitico: vir q fluxū seminis patitur immūdus erit in mēte. qppe audiētiū semē future cogitationis est audite equalitas locutōnis: q2 dū p aurē sermo cōcipit: cogitatio in mēte generatur. vnde z ab hmōi sapiētib⁹ in actib⁹ apl'oꝝ ꝑdicatoꝝ egregi⁹ semiuerbi⁹ ē vocatus q ergo fluxū seminis sustinet: immūdus asserit: q2 multiloquio subditus ex eo sese ingnat. qō si ordiate ꝓmeret: ꝓlē recte cogitationis edere in audientiū corde potuisz. dūq incautus p loquacitatē defluit: non ad vsum generis sed ad immundiciā semē fūdit. vnde paul⁹ quoq cū discipulū de instātia ꝑdicationis ammoneret: dixit ad thymotheū epla scda: testi

f Semiuerbi⁹ a pl'byteris atbenienſiū dictū est de apl'o: qd sibi vult iste seminator verboꝝ.z ſm hoc erit hic semiuerbius.sz si hēs semiuerbus: tūc dic q obscurus erat:vl q ut dicitur viciuz lingue habebat.

g Premisit.ar. q ab ordine verboꝝ ē argumentandū.xlij.di.§.i. z.xxiij.q.iiij. duplicet.z.i.q.i. ut euidenter.z.iij.q vij.in grauib⁹.ex de rescrip.cū dilecta.z si ꝓcedēs verbuz est dubiū z sequens manifestū sequēs clausula ē sequēda.ff. de pe.here.vtrū autem. qñq etiā ſm ꝓcedente exponit sequens.ff. de leg.i.si seruus plurium in fi.

b Importunitas. nota q ꝓpria ꝓsueunt induci.c.s.q tacens z timens videt fugere.itē q aliqd ꝓbatur factis ut dictis:itē ordinē verboꝝ attendēdum: ut p nō.§. positam.

a In mandatis.nō pōt.nā timor in dubijs dete/riora creauit:z lucan⁹. Pessim⁹ in dubijs au/gur timor. b ¶ Qō.i.quia bona est.

c ¶ Virtutum.ergo videt q̄ q nō hz fidē. possit hre virtutē qō nō est verum: ut.xxiij. q.i.vbi.

d ¶ Que palaz.i. indubitanter sūt mala.

e ¶ Permanet.se pius āmonitus.

f ¶ De secretio/ribus. ſz ea q̄ spe/ctant ad admoni tionē nō autē se/creta fidei: quia si illa sciret:facili⁹ nos ꝯfunde impu/gnaret:ut.xi.q.iij nolite.

g ¶ Prudenter. Transferēdo nos callide ad alienā materiā: cuz nec ipsi debeāt alie/ni regni scrutari arcana.C.de cō/mercijs mercato/res.z eī de elec. q̄ sicut. imo sub/tili ingenio debe mus a barbaris erroꝛe querē aurū ut.C. de cōmer/cijs.l.ij.z.xxiij.q iiij.ab illo.z.q.v. c.dicit.

h ¶ Eludere. nō. dolum esse bonū ꝯ hostē:sic.xxij.q ij.vtilē.z.ff.ō do/lo.l.i.

i ¶ Penuria.ar. ꝯ.i.xxiij.q.iij.cū quibus.

k Timus.per dāt.i.cōfun dant.

l ¶ Emulatione.i. dilectione.vñ no ta versum q valet ad multas expo/sitiones. Emuloꝛ inflaī amat inui/det ac imitaī.b.

m ¶ Recedē. nō q̄ ꝓpter subsan/nationē vl̄ ꝓsecu/tionē nō cessabit doctoꝛ a docēdo vl̄ ꝓlat⁹ a ꝓdicādo:ut .z.xi.q.iij.nolite.qz z si illi nō ꝓficiāt:tñ ipse faciet qō suum est:ut.xlvij.di.qō ad nos.z.xxiij.q.iij. ficut nō est.nec ob. c.pri.vbi dixit:q̄ prudenī debem⁹ eludere tales:nec etiā illud ob.xxiij. q.iij.di/xit apl's vbi dicit hereticū hoiem p⁹ ꝓmā z se/cundā correctionē de/uita: qz vtrūq̄ illoꝛ ob tinet in secretioꝛib⁹ fi/deiq̄ nō debem⁹ pandē illis:ſz ab illis q̄ faciunt ad correctionē nūq̄ ces/sandum ē:ut.i.q.vij. cō uenientibus.io. Hodie autē si heretici nō corri ganī:stati tradendi sūt curie seculari ad puniē dum.si autē corrigunt z iurēt stare mādato ec/clesie: ī ꝑpetuo carcere debēt detrudi ad agē/dam penitentiā: ut eī de hereticis.c.p'r.b.

n ¶ Phesijs paulus. in actib⁹ apl'oꝛ.

o ¶ A sanguie.i.pctō.

p ¶ Annunciarē.ar.q̄ si p te nō stat aliquid quo min⁹ fiat:nō ē tibi impu tandū:ut.xxxiij.q.ij.ad/monere.z.xlvij.di.c.vl ti.z.§.necesse.z.C.ō in/sti.z substi.l.i.ar.ꝯ.eī ō eo qui mit.i pos. cā rei ser.c.i. io. Sz certe ibi stetit p petentē possessio nē.ff.de re.iu.culpa.b.

q ¶ Mund⁹.ar.a destruc tione añcedentis: ut xxiij.q.ij.sane.

r ¶ Tacēdo.ſ.lxxxiij.di. erroꝛ.

s Ospensatio.ſ. eter na moꝛs. xi.q.iij: ve qui.

t ¶ Et clamet.infelix ho mo quis me liberabit de coꝛpoꝛe mortis hui⁹ ō.vi.di.ſz pensandum.

u ¶ Quanto magis.ar. a maioꝛ:ut.xxxij.q.v.si paulus.viij.q.i. si ergo ita.

x ¶ Vis.i.subditis.

y ¶ Parere.i. obedire.

Porcis z canib⁹ sacra nō sunt cōmittenda.

In mādatis habem⁹: vt ve niētes ad ciuitatē discam⁹ prius qs in ea dign⁹ sit:ut apō eū cibum sumam⁹: ꝙto magis nosse oportet: qs q̄lisue sit is: cui imortalitatis verba credē da sūt. soliciti enī debem⁹ esse ne margaritas nostras mitta/mus ante porcos. sed ob aliaſ causas vtile est viri hmōi hre noticiam. Si enim sciam quia in his de quibus nō potest du bitari q̄ bona sint: emendatus est z inculpabilis: hoc est si so brius si misericoꝛs si iustus si mitis z humanus est: que vti/q̄ bona esse nullus ambigit: tunc consequēs videbitur: ut ei qui optinet bona virtutum etiam quod deest fidei z sci/entie conferatur: z in quibus maculari eius vita videbatur que est in reliquis probabilis emendetur. Si vero in his q̄ palam sunt peccatis inuolu⁹ permanet z inquinatus: non me oportet aliquid de secreti/oꝛibus z remotis diuine scien tie proloqui: sed magis prote stari z conuenire eum ut pec/care desinat: z actus suos a vi cijs emendet. quod si ingesse rit se. z prouocabit nos dice/re ea: que eum minus recte a/gentem non oporteat audire: prudenter eum debemus elu/dere: nam nihil omnino respō

Verba predicationis persecutoꝛibus suis prelati nō subtrahant.

Timus autem multos ob id infestare doctoꝛes suos vt eos perdant: z placita pro prie voluntatis adimpleant: non propterea tamen docto/res in q̄tum vires suppetunt a recta emulatione z bona in/tentione recedere debent: sci entes quia beati qui perse/cutionem patiuntur propter iu/sticiam. Item gregoꝛius ve/nantio epo.

Non est mundus a sanguine subiectoꝛum: qui dei consiliū illis non annunciat.

Phesijs paulus dicit: mun de sunt manus mee a san/guine omnium vestrum. non enim subterfugi: quomin⁹ an/nunciarem omne cōsilium dei vobis. mundus ergo a sangui ne eoꝛum non esset: si eis dei consilium annunciare noluis/set: quia cum increpare delin quentes noluerit: eos procul dubio tacendo pastoꝛ occidit. Item nicolaus papa.

Eterne dānationis penā incurrit ꝓdicatoꝛ: q semen verbi dei non spargit.

Ospensatio est nobis cele stis seminis iniuncta: ve si non sparserimus: ve si tacueri mus. quod cum electionis vas formidet z clamet: quāto magis cuilibet exiguo metuē dū est. ꝓinde sicut nō leue di/

§ ¶ Irreuocabile. ozatius. nã semel emissũ volat irreuocabile verbũ: exẽ de ẋ. fig. fozus. ⁊ ouidi⁹ nescit vox missa reuerti: iurta illud: vox semel emissa irreditura volat.

1 ¶ Torto. j. di. xlix. c. i. hinc ereni nasũ compat discretioni qz p eum ppendit odoz ⁊ fetoz.

a Um aũt. Hec dictio spectat ad tertium. c. aplice regle: q̃ tractata ẽ. xxxv di. oz ordinandũ esse ñ violentũ ꝫ sobziũ. ꝫ ñ tractauit ibi nisi de sobzietate potus: iõ resumit hic ⁊ tractat de intempantia ⁊ sobzietate cibi. annectit q laici et clici qui faciũt magna quiuia causa lasciuie delinquũt. Itẽ addit q clici nõ debẽt comedere vl bibere in tabernis nisi necessitas cogat, deinde dicit q cibũ clicoꝝ semp ꝓcedet ⁊ sequetur ozatio. Itẽ q in sacerdotali cõuiuio semp debet legi lectio sacre scripture.

b ¶ Utrunqz. ar. q vno phibito vl pmisso idem erit incõuero sibi: ut. ẽ. di. iiij. deniqz. ⁊. i. q. i. sicut christus. Et hic est ar. q si papa vel epꝰ alicui

Di. xliij

quẽ scienter ordinat: videt restituere ipsum fame cũ fama ⁊ sacerdotiũ sibi sunt annexa. io. qõ falsũ est: ut exẽ descisma. c. ij. vbi dr q ꝓbare debet secũ fuisse dispensatum. b.

c ¶ Uiuere. sufficere dz ergo, clerico qõ viuat. i. sola necessaria habeat: ⁊ artatur illa necessitas tñ ad victum ⁊ vestitũ: ut. xli. q. i. epus. qliter tñ hoc intelligendũ est diri. xxi. q. i. c. i.

d ¶ Omessationes. putant. a stultis.

e ¶ Lugendum. i. nõne vnusquisqz hoc lugendum videat.

f ¶ Carneis. s. spũalib⁹.

g ¶ Cũ multitudie. multi sũt. xl. ut exẽ de cle. ex. scrimẽ incũbit põtificib⁹ filuisse qõ cõgruit: ita his qõ absit nõ mediocre piculũ ẽ: q cũ deberẽt parere despiciũt. ¶ Pariter quoqz obseruaf dz sacerdos: ne indignis ⁊ non intelligentibus secreta mysteria sua ꝓdicatiõe referare incipiat. q enim ea docet: q ab auditoribus nõ valẽt intelligi: non ad eoz vtilitatẽ sed sui ostẽtationẽ facit. vnde in expositõnem beati imaculati dicit: vicin ai ẽ indignis secreta vulgare. qõ fit vel loqcitate incauta dũ fiñ iudicio volat irreuocabile ẋbũ: vel adulatõe: ut ei placeat cui secreta renelat: vel iactatione scie: vt plura scire videatur. Jn qbus oib⁹ pfecto daf intelligi: quãta debet esse discretio ipdicatõne sacerdotis. qua si forte caruerit: tanqz torto naso sacerdotalis officij iudicat indignus.

Um aũt vinolẽt⁹ eẽ phibeẽ: gule intẽperãtiã neqqz habere pmittitur. neqz. n. ebrietas phibetur: ⁊ vozacitas pmittitur. vtrũqz enim inter opa renebza ꝫ aplus commemozat scribẽs romanis: nõ in comessationib⁹ ⁊ ebzietatibus. ventris nãqz ingluuies ad luxuriã ꝓuocat facile: ⁊ oẽ opus bonũ dissoluit. vnde hieronym⁹ vẽter ⁊ genitalia sibimet ipis vicina sũt: ut ex vicinitate mẽbzoꝝ pfederatio intelligatur vicioꝝ. hinc nabuzardã pnceps cocoꝝ muros hierusalẽ destruxisse legitur: qz venter cui multitudo cocorũ ỏseruit edificia virtutũ ad solũ redigit. sacerdos itaqz de altari vuere nõ luxuriari ꝗrat. vñ ait hiero. tibi o sacerdos ỏ altari vinẽ ñ luxuriari pmittitur. Sũt aũt comessationes nõ solũ sacerdotibus sed etiã laicis noxie: q festiuos ⁊ solẽnes dies nõ aliter se digne celebzare putant: nisi comessationib⁹ deseruiãt. Unde aug⁹. scribit ad aurelĩũ epm.

Nõ ẽ vacãdũ comessationib⁹ ⁊ ebzietatibus.

O Omessatões ⁊ ebzietates ita cõcesse ⁊ licite putanf: ut in honoze beatissimoꝝ martyrum nõ solũ p solennes dies qõ vnusqsqz lugẽdũ videat q hec nõ carneis oculis inspicit sed etiã quotidie celebzẽtur. ⁊ post pauca: nõ ergo aspere qtũ extimo nõ duriter nõ mõ impioso ista tollũtur: sed magis docẽdo qz iubẽdo. magis monẽdo qz minãdo: sic. n. agẽdũ ẽ cũ multitudine peccãtiuz Seueritas aũt exercẽda est in peccata pancoꝝ. ⁊ sigdem minanda cũ dolore: fiat ỏ scripturis cõminãdo vindictã futurã: ne nos ipi in nostra potestate sed de⁹ in nostro sermõe timeaf. Itaqz pus mouebunf spũales aut spũalibus ꝓximi quoꝝ ancte ⁊ leuissis qdẽ ⁊ instãtissis admonitionibus cetera multitudo frangatur. I tẽ ex cõcilio laodicensi.

Nulli clericoꝝ aut cõtinẽtiũ licet tabernas intrare:

N On oz clericos seruiẽtes a pzesbyteris vsqz ad diacones ⁊ deinceps ordinis ecclesiastici oẽs vsqz ad mistros aut lectoes aut exozcistas aut ostiarios aut psalmistas aut ẽt eos q in ꝓposito cõtinẽtie sũt tabernas nisi cã necessitatis intrare. I tẽ ex. vj. synodo.

Deponatur clericus qui tabernas aut ergasterium habere voluerit

N Ulli clerico licet tabernã aut ergasterium habere. si enim hmõi tabernã ingredi ꝓ hac causa deprehensus fuerit: deponatur. Ut aũt ait ambro. in epla ad timotheum. Ebzietas ẽ ad libidinẽ stimulus. ad luxuriã incentiuum. ad omnia vitia ꝓuocatiuum. Et ideo ebzietatis vitium ita cauendum est: ut ne ad ipsa quidem ꝓuocatiua vitia ducat

k Nulli lz. aut ergasteriū. ii. stationem.

l Quāto magis cui nō licet min⁹ nō licebit ⁊ mai⁹ ut hic. ⁊. xxiiij. q. i. miramur. ⁊. lxx. iiij. di. gesta. xiiij q. v. penale. sicut in casu cōuerso. xvi. q. ij. visis.

m Aut cesset. sic xxxv. di. c. i.

n Clerici. nisi pegrinationis. Nota ꝙ ꝑmittit viatori qd̄ alij nō ꝑmittit: ar. si. j. xi. q. iij. qm̄ multos.

o Multis. actionuz. ar. p̄sumi ꝯ aliquem qñq; ꝓpter crimen p̄teritū. xv. iij. di. ꝑuenit. xxx. iiij. q. i. cū ꝑ bellicam. qñq; ex p̄senti circa p̄ñs: ut hic: qñq; circa futurū. l. di. siqs diacon⁹. qñq; ex p̄terito circa p̄teritum. xxij. q. i. nō ē. qñq; ex p̄terito circa futurū. xxiij. q. v. si apud. et lxxxij. di. plurios

p In testimonium. hic vnū factū ꝓbat aliud: ut. i. q. i. ꝯstat ⁊c.

q Conuiuia. mordetur. vñ versus. Quisquis amat dictis absentis rodere vitā. Hanc mensam iuetitā nouerit esse sibi.

hibetur: q̄to magis aliis ministrare in ea. Siqs v̄o tale qd fecerit: aut cesset aut deponatur. Item ex cō. char. iij.

Nisi necessitate compulsi clerici tabernas non ingrediantur.

Clerici edēdi vel bibendi cā tabernas nō ingrediantur: nisi peregrinatōis necessitate cōpulsi. Item grego. natali ep̄o.

Corripiēd⁹ ē ep̄us q cōuiuiis occupatur.

Multis ab vrbe tua veniētib⁹ frater charissime didici pastorali cura derelicta solte cōuiuiis occupatū: q̄ audita nō crederē: nisi hec actionū tuaꝝ experimētis ꝓbarem Nā q̄ nequaq̄ lectioni studeas: neq̄q̄ exhortationi inuigiles sed ipm quoq; vsū ecclesiastici ordinis ignores. hoc ē ī testimoniū: ꝙ his sub qb⁹ es positus: seruare reuerētiā nescꝫ Item ad eūdē. De eodem.

Conuiuia cōmunia q̄ ex intentione impēdēde charitatis fiūt: recte vestra fraternitas in suis epistolis laudat. Sed tñ sciēdū ē q̄ tūc ex charitate veraciter ꝓdeūt: cū in eis nulla absentiū vita mordetur: nullus ex irrisione reprehendit: nec in eis inanis secularium negocioꝝ fabule sꝫ verba sacre lectionis audiuntur: cū nō plus q̄ necesse sit seruitur corpori: sed sola eius īfirmitas reficitur: vt ad vsus exercēde virtutꝫ habeat. hec itaq; si vos in vestris conuiuiis agitis: abstinētiū fateor magistri estis. Item ex concilio nanetēsi. Palea.

Null⁹ presbyteroꝝ qñ ad anniuersariuz diem. xxx. aut. vii. vel iii. alic⁹ defuncti: aut q̄cūq; vocatione ad collectā ueniūt: se inebriare nullaten⁹ p̄sumat: nec precat⁹ amore sanctoꝝ vel ip̄ius aīe bibere aut alios ad bibēdū cogere: vel se aliena p̄catione īgurgitare: nec plaus⁹ ⁊ risus īcōditos ⁊ fabulas īanes ibi referre aut cātare p̄sumat: aut turpia ioca vel vrso uel tronatricib⁹ añ se fieri patiat: nec laruas demonū añ se ferri consentiāt: q̄ hoc diabolicū ē et sacris canonib⁹ ꝓhibitum. Item ex eodem. De eodē Palea:

Quādo aūt veniūt presbyteri ad aliqd̄ cōuiuiū: aliqs prior illoꝝ versum añ mensam incipiat: ⁊ cibū bñdicat: ⁊ tūc secūdū ordinē sedeant alt alteri honorē prebētes: ⁊ per vices cibū ⁊ potū bñdicant: ⁊ aliqs de illoꝝ clericis aliqd d̄ sancta scriptura legat. post refectionē similiter hymnū dicant ad exēplū domini: sicut ī cena fecisse legitur: ⁊ se contineāt oēs presbyteri maxime ī talib⁹ locis: ut nō vituperetur mīsteriū illoꝝ. Item ex eodē De eodē. Palea.

Quādo presbyteri ꝑ calendas simul cōueniūt: p⁹ pactum diuinū mīsteriū ad necessariā collectōem nō quasi ad plenam refectionem sed quasi ad prādiū ibi ad tabulas resideant: ne per talia inhonesta conuiuia se īuicē grauēt: quia indecens est ⁊ onerosuz. sepe etiam tarde ad ecclesiā redeuntes maius dānū de reprehēsione cōsequūtur: qd̄ de grauedine mutua cōtrahūt. q̄ lucrū ibi faciāt: nā de hmōi cōuentu paulus corīthios reprehendit: q̄ īcōueniēter cenam domini māducare cōueniebāt sic ⁊ q ad cenam dñicam. i. ad collectōem v̄bi sub occasione cōueniūt: ⁊ ex īgluuietate vētris causa cōiungūtur: reprehensibiles corā deo ⁊ hominibus habētur: ⁊ iō pactis oīb⁹ q uolūt panē cū charitate in domo fratris sui simul cū fratrib⁹ frāgāt: ⁊ singuli singulū bibere faciāt: ⁊ maxime ultra

r Abstinentium. Nota ꝙ abstinens dicitur qui bene comedit: ⁊ continens dicitur qui bene cognoscit vxorem suaz ut. xxxi. di. nicena.

a ¶ On oportet. ℞ habēt gdā. c. nullus qō est. j. de ꝓse. di. v. nullus.

b ¶ Ex symbolo. symbolum est qñ plures ꝓferunt ad quiuia faciēda idē est ꝓfertum.

c ¶ Celebrare. nā nt ait iuuenalis miserū ē aliena viuere quadra.

d ¶ Ro reuerētia. j. ō ꝓse. di. v. in oib⁹.

e ¶ On liceat. hymno j. de ꝓse. di. ij. panis. ꝛ. c. ꝛ calix. ꝛ. c. didicimus.

f Equit. In hac. rl ℞. di. ꝓsequit. ir. c. aplice regule: oportet eꝑm ñ esse pcussorē. ꝛ ꝑmo ꝓbat q ꝑlati nō debēt aliquē pcutere: vsqꝫ ad. §. salomon postea allegat in ꝓrius nota ergo q est pcussio spūalis: ꝛ est pcussio corporalis. spūalis ē. s. cuz gs indiscreto sermone corrigit aliquos. ista ꝓhibet ut. j. e. c. vltī. corporalis ē illa q fit manu ꝛ ista vbi fit ex ira vel odio vl ad hoc ut magis timeat peccatū est: ut. j. e. c. i. ſz si fit cā correctionis licita est ei q habz ptātē in eū: ut. j. e. cum beatus. ꝛ. xxxv. di. ante osa. hoc tñ scias q epūs suis manib⁹ neminē ℞berabit: ut. lxxvi. di. ñ liceat: ſz p aliū pōt: ut. v. q. v. illi. nō tñ p laicuz ſz p clericū si clicus fuerit ℞berand⁹: ut eī de sen. er. vniuersitatis. nisi penitus sit incorrigibilis: tunc etiā p laicum pōt: ut eī de sen. er. ut fame itē distinguendū est circa qualitatē ipsaꝝ ꝓso-

naꝝ q corrigende sunt: ꝛ etiā circa quātitatem criminū. nā q sūt in minorib⁹ ordinib⁹ pstituti licite ℞berant: etiā ꝓ minorib⁹ criminib⁹: ut j. e. §. salomon. ꝛ. xxxv. di. ante. ſz maiores non tertiā vicē poculū nō ꝓtigāt: ꝛ sic ad ecclesias redeant.

Item ex con. laodicensi.

Christiani ex symbolis conuiuia non celebrent

Non oportz mīstros altaris vl quoslibz clicos aut etiā laicos christianos ex symbol: q vulg⁹ comessalia appellat: quiuia celebrare. Item ex cōcilio tol. iij.

Sacraꝝ scripturaꝝ lectio sacerdotalib⁹ sp quiuijs miscea

Ro reuerētia dei ꝛ tur sacerdotū id vniuersa cōstituit synod⁹: vt qꝫ solent crebro mēsis ociose fabule interponi: oīi sacerdotali cōuiuio lectio diuiaꝝ scripturaꝝ imiſceat. ꝓ hoc. n. ꝛ aie edificātur ad bonū: ꝛ fabule nō necessarie ꝓhibētur. Item ex concilio martini pape.

De cōfertis nec quiuia facē nec ante horā diei tertiā clericis comedere licet

Non liceat sacerdotes vel clicos ſz nec fligiosos laicos quiuia facē de ꝑfert. nec opz clicos vl laicos fligiosos āte sacrā horā diei tertiā inire quiuia: nec aliqñ clicos ñ hymno dēo comedere panem: ꝛ p cibos gr̄az auctori deo r̄ferre. Si ergo laicis comessationes dānabiles sūt: multo magis sacerdotib⁹ iputanꝫ ad gehēnā vēter. n. piguis vt hieron. ait crassuz sensuz generat cū sacerdotalis sens⁹ econtra vigil esse debeat ꝛ tenuis. atqꝫ ideo edacitatis vicio obnoxij in sacerdote vngi ñ debēt. Di. n. ut ait greg. in moralib⁹: q adhuc vicioꝝ bello subiacēt: neq; aq̄ ꝓ predicationis vsū ꝓesse magisterio ceteroꝝ debēt

Equitur nō pcussorē

Nō eni oz ēpum ita esse irascibilē ꝛ ptur bari sensus ut percutiat q debet eē patiēs. sed sequatur eū q dorsum posuit ad flagella. Unde⁹ grego. scribit io. epo cōstātinopolitano.

Verboꝝ correctiōe nō verberib⁹ timeri debet epūs.

Quid aūt de epīs q verberib⁹ timeri volūt: canones dicāt: bñ fraternitas vra nouit. pastores eni facti sumus: nō pcussores. egregi⁹ pdicator dicit: Argue: obsecra: increpa in oi patiētia et doctria Noua vero atqꝫ inaudita est ista predicatio: q verberibus exigit fidē. Item in quodā concilio.

De eodem

Neminē gslibz peccātē clericū cede attingat: non pbr̄ diaconē nō epūs clericū vel seruitorē ecclesie ad cedē perducat. q si ita cā exigit. i. si iconsigibil exiterit clericus: triduo priuetur honore: ut penitēs rediat ad matrē ecclesiā. Idē pascasio epo neapol.

Nō asperis ſz blādis ad fidē verbis sūt aliq ꝓuocādi.

Qui syncera intētōe extraneos a christiana religione ad fidem cupiūt rectā perducere: blādimentis debēt ñ asperitatib⁹ studere: ne quoꝝ mentē reddita ratio a plano poterat reuocare: pellat procul aduersitas. Nā gcūqꝫ aliter agūt: ꝛ eos sub hoc velamine a cōsueta ritus sui volueritcultura remouē: suas illic magis cās ꝓbātur attendere. Judei figdē neapolim habitantes questi sūt nobis asse rētes: q quidā eos a gbusdā feriaꝝ suarum solennitatibus irrationabiliter nitantur arcere ne illis sit licitum festiuitatum suarum solennia colere: sicut eis nunc vsqꝫ ꝛ parentibus eorum longis retro temporibus licuit obseruare. q si huius rei veritas ita se habet superuacue rei videntur operam dare. Nam quid vtilitatis est quando etsi contra longum vsum fuerint venti: ad fi

sunt ℞berādi nisi ꝑ maioribus vel enormib⁹ crimin⁹: ut. j. e. cum beatus. ꝛ. xxxv. di. añ. Sūt tñ alii casus in qbus licite pcutiūt clicus: ut nō. xvij. q. iij. si quis suadente.

g Quid autem canones. lx xxvi. di. nō liceat

b ¶ Fidem. ad fidem. n. nemo cogend⁹ est. ut. xxiij q. v. ad fidem. ꝛ. j. e. de iudeis. ſz fidem receptā cogiī qs retinere: ꝛ sic nō obstat. xxiij q. iij. qs nos. ꝛ. q. vi. iam ℞o.

a ¶ Eminē. peccantem. dū tñ nō nimis enormiter excedat. vl intellige: q clic⁹ in sacris ordinibus pstitut⁹ ñ est grauiter ꝛ immoderate ℞berād⁹. ꝛ sic nō. ob. eī de sen. ex. vniuersitatis.

b ¶ Triduo. filius suspensio est. v. q iij. in loco ꝛc.

c Qui syncera blandimentis. vl etiā munerib⁹: ut. xxiij. q. iiij c. vlti. ſz ar. sit ꝓ. i. q. ij. cꝫpio. ꝛ

d ¶ Cerimonias. cerimonie dicũt sacrificia iudeoꝝ quia cereis etercebant. ē. dist. vi. §. his ita.

e ¶ Licentiã. sed nõne iudei moꝛtaliter peccãt ista faciẽdo: qũo dat eis lnia peccãdi moꝛtalit̃: item si peccãt moꝛtalit̃: q̃re nõ puniũtur: cũ ipsi in alijs de lictis puniãt: ut xvii. q. iiij. ꝓstituit ex de vsur. ꝑ mi serabile: ſz dic nõ dat eis hic lniam peccãdi: ſz liberationẽ a pena. z ẽ sic. iiij. di. deniq; xxi. q. ij. placuit. xxiii. q. i. patus. Ad aliud ꝛ̃deo. q; si iudei ab hoc ꝓhiberent: ergo iã cogerent ad fidem. z hec vera sũt: duz tñ ipsi in ꝓcẽptuz nostre fidei nõ exerceant talia: ut. C. de iudeis iudeos ꝛc.

f ¶ Licet. beni uolẽtia. Nã scia' q̃ mi' az vetat fugiẽda est. l. di. ponderet.

g ¶ Sine pcõ: ut lxxxi. di. aplus. et xxv. di. §. nũc aũt

h ¶ Expectandi. ar. q; semp iudex ponꝺ sequet̃ misericoꝛdiaz q; iudiciũ: vl̃ egratẽ q; ꝛigoꝛẽ: ut. lxxxvi. di. nõ satis. l. dist. ponderet. xxvi. q. vij. alligãt. z. xxxv. q. ir. veniam.

i ¶ Iudicandi. i. damnandi.

k ¶ Scandaloꝝ. nã scandalũ ẽ clericũ statiz puniri post delictuz: sicut. q. iij. rursus.

dei illius conuersionẽ nihil ꝓficit: aut cum iudeis qualiter cerimonias suas colere debeant regulas ponimus: si per hoc eos lucrari non possumꝰ agendum est ergo. ut potius ratione z mansuetudine ꝓuocati sequi nos velint non fugere: ut eos ex eorum codicibus ostendentes que dicimus ad finum matris ecclesie deo possimus auxiliante conuertere. itaq; fraternitas tua eos monitis ꝓut poterit deo adiuuante ad conuertendum accendat: z de suis illos solennitatibus inquietare denuo non permittat: sed omnes festiuitates feriasq; suas sicut hactenus tam ipsi q; parẽtes eorum per longa colentes retro tempoꝛa tenuerunt: liberam habeant obseruandi celebrãdiq; licentiam. ¶ Item vniuersis episcopis per galliam z europam z germaniam constitutis.

Non seueritate ſz benivolẽtia subditos prelati conuipiant.

¶ Licet plerũq; accidant sacerdotibus q̃ sunt reꝑhendenda: plus tñ erga coꝛrigendos agat benivolẽtia q; seueritas: plus cohoꝛtatio q; comminatio: plꝰ charitas q; ptãs: cũ nemo nisi in reꝑhẽsione aut sine pcõ viuat. Nã si dñs stati post trinã negationẽ dim petꝝ aplm ꝓceptoꝛẽ nrm indicasset: nõ tm̃ ex eo fructũ sicut fecit recepisset. expectãdi g; atq; coꝛrigẽdi magis sũt rectores eccle: q; stati iudicãdi. vñ necesse ẽ q̃q; negocia eccl'astica pꝰ multaꝝ exprimẽta cãrum soliciti? ꝓspici z diligẽti? pcauere: q̃tenus p spm̃ charitatis z pacis ois materies scãdalorũ z ꝓsumptio inidoꝝ atq; oppressio simpliciũ frm̃ ecclijs dñi auferant. z sicut non vult quisq; fratꝝ se alioꝝ iudicio ꝓgrauari: ut nõ audeat alij inferre q̃ sibim̃ vult fieri. Iudei nõ sunt cogẽdi ad fidem: quã tñ si inuiti susceperint: cogendi sunt retinẽ. ¶ Unde in tol. ꝓci. statutũ ẽ. Sic ñ sunt iudei ad fidẽ cogẽdi: ita nec ꝓuersi ad eas recedẽ permittuntur.

DE iudeis aũt ꝓcepit sãcta synodꝰ nemini deiceps ad credendũ vim inferre. cui enim vult deus miserẽ: z quẽ vult indurat. nõ enim tales inuiti saluandi sũt: sed nolẽtes: ut integra sit forma iusticie. sicut enim homo ꝓpria arbitrij nolũtate serpenti obediens perijt: sic uocante se gr̃a dei ꝓpria mentis cõuersione quisq; credendo saluatur. ergo non vi sed libera arbitrij sui uoluntate z facultate ut conuertãtur: suadendi sunt: non potius impellendi. qui autem iam ꝓsidẽ ad christianitatem coacti sunt: sicut factum est temporibus religiosissimi ꝓncipis zizebuti: quia iam constat eos sacramẽtis diuinis associatos z baptismi gratiam susceꝑisse z chrisma vnctos esse et coꝛporis domini extitisse ꝓcipes: opõtet ut fidem quam etiam ui uel necessitate susceperunt: tenere cogantur: ne nomẽ domini blasphemet: z fides quam susceperunt: vilis ac contẽptibilis habeatur. ¶ Item leo papa epꝰ.

Benivolentia plus q; seueritas circa coꝛrigendos agat.

¶ Licet nõnunq; accidant q̃ in sacerdotibus sunt reꝑhendenda personis: plus tamen erga coꝛrigendos agat benivolentia q; seueritas: plꝰ exhoꝛtatio q; comminatio: plus charitas q; potestas. sed ab his qui que sua querunt: non que iesu christi: facile ab hac lege discedit. z dũ dominari magis q; consulere

l ¶ Nõ vult. fic. ij. q. vi. q; se scit.

m ¶ Et iudeis. saluandi sũt. q; null' invitus fit bonꝰ. xxiij. q. vi vides.

n ¶ Coacti sũt. coactio ꝓditionalis de qua hic loquit̃ non impedit sacramentũ baptismi nec etiã sacramentũ ordis ut. lxxxiij. dist. vbi. impedit tñ sacramentuz matrimonij: ut ex de spon. cum locum. sed si fuerit absoluta coactio nullꝰ character imꝑimit: ut ex de baptis. maioꝛes. sed in doꝛmientibus et amentibꝰ distinguit̃: q; si ꝓius habeãt ꝓpositũ baptizãdi recipiũt character̃ aliter nõ: ut ibidẽ dicit̃ in fi. q; doꝛmiens possessionẽ nõ acquirit ut. ff. de acqren. pos. l. i. §. i.

o ¶ Utilis. nota ꝓpter utilitatem vitandaz aliquid fieri. l. di. ꝓisca. z c. se.

¶ Licet. z q̃ ꝓuisũ est. fi' se est q̃ dicit decre. q̃ alicui ꝓ pietate ꝓcedit: non debet redũdare in alterius iniuriam: ut ex de ec. edi. c. ij. z ex de ap. reꝑhensibilis.

q ¶ Concordiā. ſ. ut vn⁹ eſſet alijs: ne fieret ſciſma: ut. xciij. di. legim⁹. & .lxxxix. di ad hoc.

n ¶ Piſcopū aut ꝓſbyterū. docuit. ſz nōne dñs flagellis ꝓcuſſit: ut. i. q. iij. ſaluator. ſic ſz nō fecit hoc ut timere tur &c. ſz cā correctiōis ut. ē. c. in ſūma.

b ¶ Am beat⁹. graui oribꝫ. hic patet q maiores ẓlici nō ſūt ⁊berādi: niſi ꝓ maioribꝫ culpis: ſz miores etiā ⁊beranť ꝓ mi oribꝫ: ut. xxxv. di. ante. & .xci. di. c. ōniq. v. q. v. alli q ſūt ēt alie pſone q̄ bñt coertionē ⁊berū: ſz ꝑ patā: ut pr̄ dñs paſſamilias mgr̄ maritus: ut. xxiij. q. iij. duo iſta. & .q. v. c. i. & .viij. q. i. ſicut. vñ ſi pr̄ ⁊berat filiū clicū i minoribꝫ or dinibꝫ ꝓſtitutū: nō ē excōicatus. idē ē de alijs ꝓpinquis vel de his q familiā bñt: ut ex de ſē. ex. cū volūtate i fi. Io. Tancredꝫ ñ rñdit: q ſi pr̄ aīo corrigendi ⁊berat filiū in ſacris ordinibus ꝓſtitutū: q nō ē excōicat⁹: q⁹ man⁹ illa nō ē iniuriosa: cū nō faciat aīo iniuriandi: ut ex de ſen. ex. c. i. hoc etiā notaui in queſtionib⁹. b.

c ¶ Subtrahāt. ar. q ex quo plat⁹ ñ ſuat reuerētiā ſubdito: nec ſubdit⁹ tenet ei ſuare: ut. xcv. di. eſto. xxij. q. v. de forma. xxxij. q. vi. imiquū.

d ¶ Lenit. ff. ad. l. aq̄l. p̄ceptoribus.

e ¶ Exiliū. nō clicū poſſe relegari i exiliū: ut. ij. q. i. in p̄mis. & nō. iij. q. iij bi qui.

f ¶ Salomon. flagellauit: ut. i. q. iij. ſaluator.

g ¶ Fornicatorē. j. ij. q. i. de manifeſta. j. xxij. q. viij. legi.

h ¶ In canonib⁹. In h⁹ libro ñ inuenio illos canones: ſz ⁊ba correctionis inueniūť. xxviij. diſtinctis placz: honor inflat in ſuperbiā: & qđ ꝓuiſū ē ad ꝓcordiā: tēdit ad noxā. ¶ Item ex canone apoſtoloꝝ.

Deiiciāt ab officio preſbyter & diacon⁹ & epūs verberib⁹ timeri querens.

Piſcopū aut preſbyterum aut diaconū ꝓcutiētē fideles delinquētes aut infideles inique agētes & p hmōi volentē timeri deiici ab officio ſuo ꝓcipim⁹: q⁹ nunq̄ nos docuit hoc dñs: ſz ecōtrario ipe cū p cuteret nō repcuciebat: cum malediceret nō maledicebat: cū pateret nō ꝓminabatur.

Eē ex cōci. bracarenſi.

Nō verberib⁹ ſz verbis ſubditos epi corripiāt.

Am beat⁹ paul⁹ aplūs arguere & obſecrare vel increpare in omni patiētia ꝓcipiat: extra hāc doctrinā nouim⁹ quoſdā ex fratrib⁹ tāť cedib⁹ ihonoratos efferueſcere ꝙtas poterāt latrocinātiū ꝓmereri ꝓſone. & iō q grad⁹ iam eccleſiaſticos meruerūt. i. pre ſbyteri abbates ſiue lenite q exceptis grauioribꝫ & mortalibus culpis nullis debēt verberib⁹ ſubiacē. ñ ē dignū: ut paſſim vn⁹ q̄ſq̄ plat⁹ honorabiliora mēbra ſua: put voluerit et ei placuerit: ⁊berib⁹ ſubiiciat & doloꝛi: ne dū icaute ſubdita ꝓcutiāt mēbra: ipi quoq̄ debitā ſibi ſubdito ꝓ reuerētiā ſubtrahāt: iuxta illud qđ qdā ſapiens dicit: lenit caſtigat⁹ reuerētiā exhibet caſtigāti. aſperitatis aūt nimie increpatio nec increpatōez recipit nec ſalutem Et iō figs aliť q̄ dictū eſt⁹ pdictos honorabiles ſubditos licētia ꝓcepte prātis elatus malicia animi tm crediderit ⁊berādos: iuxta modū ⁊berū quē intulerit: excōicatōis pariter & exilii ſniam ſuſtinebit. Salomon ⁊bo ecōtra āmonet dicēs: pcute filiū tuū virga: & liberabis aiam ei⁹ a morte. hic etiā beat⁹ grego. ſcribit in dialogo: beatū bñdictū quēdam monachū virga ꝓcutiēdo ſanaſſe: quē crebra admonitiōe curare nō poterat. hic ēt dñs flagello facto de funiculis male uerſantes in tēplo flagellauit: & de oſonis domo eiecit. hic etiā aplūs fornicatorē illū ſathane cōpaliter vexādum tradidit: & magū illū cōpalicecitate dānauit. Hinc etiam in canonib⁹ pueri q añ rōales annos irrationabiliter verſantur: verberib⁹ caſtigari iubentur. virgines quoq̄ ſi religionis veſte depoſita aliis ſe copulauerint: ergaſtulis retrudi ꝓcipiūtur. Hinc etiā gregoriꝰ⁹ i moralib⁹. xx. li. ꝑte. iiij. .c. xi.

Diſciplinā ñ ē ſuāda ſine mia: nec mia ſine diſciplina.

Diſciplina vel mia multuz deſtituit: ſi vna ſine altera teneat. ſz circa ſubditos ineſſe dz rectoribꝫ & iuſte cōſulēs miſericordia & pie ſeuiēs diſciplina. Hic ē q ſeminiui illi⁹ vulnerib⁹: q a ſamaritano i ſtabulū ducť ē: & adhibeť vinum & oleū: ut p vinū medēť vulnēa p oleū foueāť: q̄ten⁹ vn⁹ q̄ſq̄ q ſanādi ⁊ vulnerib⁹ peſt i vino mozſū diſtrictōis adhibeat: in oleo mollicie pietať. p vinum mūdāť putrida: p oleū ſanāda foueť. miſcēda ē g⁹ lenitas cū ſeueritate. faciēdū ē igiť qđā ex vtroq̄ tpamētū: ut neq̄ mſta aſpiratē exulcereť ſubditi neq̄ nimia benignitate ſoluāť hoc nimiꝰ illa tabernaculi arca ſignificat: i qua cū tabulis virga ſil⁹ & māna ē: q⁹ cum ſcripture ſacre ſcia ē i boni rectoꝛ pectōe: ſi ē ⁊ga diſtrictiōis ſit & māna dulcedis. Hic ēt dauid ait: Virga. t. & b. t. ipa me ꝙſolata ſūt. ⁊ga. n. ꝓcuriur et baculo ſuſtētamur. ſit ergo diſtrictio iuſticie que feriat: ſit & conſolatio baculi que ſuſtentet: ſit itaq̄ amoꝛ ſz ñ emolliēs de his. & .xij. q. i. .c. i.

i ¶ Ergaſtulis. j. xxvij. q. i. impudicas. & .c. ꝓuenit.

k Diſciplina. i. rigoꝛ ſiue pena.

l ¶ Diſcēda ē. nō q̄ iudices ſp ſequent mediocritatē: ut ar. ex de cen. er ꝓte. ff. de pig. acti. ſi ꝓ⁹. ff. de iu. & fac. ignoꝛ. nec ſupina. ex de offi. cuſto. c. i. et. ff. ō ⁊. ob. ꝓtinu⁹. §. cū ita. ar. ℈. ff. de neg. geſ. nēſe nins in fi. io. Soiuder pon⁹ ſeq̄t equitatē q̄ rigorē: ut. C. de iudi. placuit. vbi certum eſt ius abſq̄ tate diſſentire: ut in reſtitutione minorum: niſi er cā magis ſequereť rigorē: vbi. ſ. multis craſſantibus op⁹ eſt exēplo: ut ff. ō pe. ant facta in fi. vbi aūt ius ſcriptū nō eſt: iuder ſemp ſequiť equitatē: ut ex ō tranſac. c. vlt. b.

m ¶ Deus nō ē. ar. qđ de vno cōcediť de alio negatur: fic. i. q. i. ꝓ ſalam. xxxiij. q. v qui ſtitit. & .xxij. q. iij. fortē. fic. xxv. di. qualis. ſiſter cū iudicatur i em meā eſſe ꝓ conſequens iudicatur tuā nō eſſe. ut. ff. de ꝓcur. pomponius. §. ij.

n ¶ Dele.ſ. q̄re hoc petit moyses: cum nemo deleri poſſit niſi p̄ penit̄: q; ſp̄ūs ſanct⁹ nulli ingerit īmeritā penā: ut .xi.q.iij. illud. dicūt q̄dā q̄ ipetu mentis hoc dixit. alij dicūt: q̄ ex magna p̄fidētia hoc dixit q̄ſi dicēt ipoſſibile ē q̄ me deleas Aug⁹. tñ dixit q̄ hec dictio aut p̄mīt̄ p̄ditionaliter .i. ſi nō dimittis eis hāc norā: dele me cū eis. poſtea de ſtrue pſequēs: ſ. nō deles me: ergo dimittes eis hāc norā ꝛ greg⁹. hic p̄ditionalit̄ exponit. alij intelligūt b⁹ de morte ꝛpali: ꝓut videt ſonare lr̄a ſequens.

o ¶ Obtinuit. j.l. dic. ſigs p̄poſtera .ſ. ibi dr̄ q̄ venīā petijt ſ. nō obtinuit. ſ. obtinuit ad tps vt ne puniret eternalit̄: ſ. nō ut nūc puniret. puniti. n. ſūt p illo petrō i roma ꝛ i babylonica captiuitate ut. lxxvi. di. ieiunīū: vel obtinuit veniā quo ad vitā eternā nō quo ad ꝛpalē. ſicut et dauid remiſſum fuit petrō quo ad vitā eternā: ſ. nō punit⁹ fuit ꝛpalit̄: ut de pe. di. i. ſic ꝓmi.

p ¶ Paucoꝝ. nō. .xxiij. mīha dici pauca: q; pauci fuerunt reſpectu alioꝝ: ſic. ff. ō ℣. ſig. matorē.

q ¶ Gladius. ar. q̄ idē pōt eē aduocat⁹ vtriuſq; p̄tis ꝛ nūc induce iura p̄ vna ꝓte nūc p altera. ꝛ ſic tutor duoꝝ litigantiuꝫ p vno agit ꝛ p altero rñdit: ut. ff. de auc. tuto. acci ſit rigor ſed nō exaſperans: ſit zelus ſed nō imoderate ſeuiens: ſit pietas ſed ñ pluſq; expediat parcēs. intueri libet in moyſi pectore mīam ſimul cuꝫ ſeueritate ſociatā. videamus amātē pie ꝛ diſtricte ſeuientē certe cū iſrahelitic⁹ populus añ dei oculos pene inueniabilē ꝓtraxiſſet offēſā: ita ut eius rector audiſſet: deſcende pecauit pplus tu⁹: ac ſi ei diuina vox diceret: q; in tali peccato lapſus ē: me⁹ nō ē: atq; ſubiungeret: dimitte me: ut iraſcatur furor me⁹ cōtra eos ꝛ deleam eos: faciāq; te in gētē magnā ille ſemel ꝛ ite ꝙ ꝓ pplo cui p̄erat: obicē ſe ad impetū dei iraſcentis opponens ait: aut dimitte eis hāc norā: aut ſi ñ facis: dele me ō libro tuo, quē ſcripſiſti. pēſem⁹ ergo gb⁹ viſcerib⁹ eūdē pplm amauit: ꝓ cui⁹ vita ō libro vite deleri ſe petijt. Sed tñ iſte q tāto amore ei⁹ populi p̄ſtrīgit: cōtra eo⁹ culpas pēſem⁹: q̄to zelo rectitudinis accēdat. mox. n. culpe venīā ut ne deleret obtinuit: zelo rectitudinis ſucceſſus inquit: ponat vir gladiū ſup femur ſuū. ite ꝛ redite de porta vſq; ad portā ꝓ mediū caſtroꝝ: ꝛ occidat vnuſq;q; fratrez ꝛ amicū ꝛ ꝓximū ſuū: cecideruntq; in illo die q̄ſi. xxiii. milia hominū. ecce q vitā hominum etiā cū ſua morte petiit: paucoꝝ vitā gladio extirpit. Int⁹ arſit igne amoris: foris accenſus eſt zelo ſeueritatis. tanta fuit pietas: ut ſe ꝓ illis coraz dño morti offerre nō dubitaret. tāta ſeueritas: ut eos quos diuinitus feriri timuerat: ipſe in dicti gladio feriret. Sic amauit eos q̄bus p̄fuit: ut ꝓ eis nec ſibi perceret: ꝛ tñ delinquētes ſic pſecut⁹ ē quos amapientis. et hoc loco ſumīt cā: q̄re epūs accedēs ad altare deponit mitrā ꝛ baculū: ſ. cū ꝙuertit ſe ad populū reſumit

r ¶ Omnis. i. vtroq;. i. in abſoluēdo ꝛ p̄demnando.

ſ ¶ Dr̄at: ſ. q̄lit̄ iſtud ſtare pōt: q̄ iudex hēat mīam ꝛ rigorē: ꝓmū ea rōne q; iudex ñ pōt mitigare penaz a canone lata vl̄ lege inflicta: ut .ij.q.iij.§. notandū. ſ. il ludi ibi expeditū ē. Zt̄ q̄liter miſereī iudex illius: quē occidit: Zt̄ q mīa ſit circa illuz q de pomī. Zte q̄ mīa fit ibi vbi filij⁹ punit ꝓ delicto p̄ris: ut. vi. q. i. §. verū. Sol. ſō dr̄ iudex ſuare rigorē ꝛ mīam nō q̄ſi exerceat ea circa aliquē ſ. q; ſi op⁹ fuerit ꝛ cauſa ſubeſt: dz eē miſericors in diſpenſando. ſi cā nō ſubeſt: dz eſſe rigidus i iudicando. vl̄ dic q̄ iudex ſemp habebit mīaz etiā occidēdo boīem: ꝛ ſi nō ꝓ mitigatione pene ſaltim ꝓ ꝓpaſſionem ut. j.e. vera. tē ex hoc facit mīam cū facit ut ille ꝓterat mīt flagella: ꝛ ne fiat deterior. vñ eo ipſo q̄ iudex punit aliquē mīam facit ut. j.e. c. ꝓri. ꝛ iſte intellectus patē pōt ex illis capitulis. xxiij. q. iij. duo iſta. ꝛ. c. ea vindicta. q. eni facit finē peccato: miſericors ē: ut de pe. di. vlti. c. vlti. in fi.

t ¶ Qui emēdat. di. mittit. glibet pōt ꝛ tenet dimittē rancorē ſ. nō tenet dimittere ſatisfactionē: ut. xc. dis. ſi quis ꝓtriſtatus. ꝛ. xxiij. q. iij. ſi illic.

w ¶ Corripit. hic videt q̄ aligs p̄ot verberare vl̄ excōicare aliquē p̄ p̄pria iniuria: ſic.ij.q.vij.figs. ſz ꝯ.j.di.pri. ſeditionarios. vbi dr̄ q̄ clici ñ debēt eſſe vltores p̄prie iurie. ſiliter eſt ꝯ.xxiij.q.iij inter. vbi dr̄ q̄ null⁹ dz alīū excōicare p̄ p̄pria iniuria. ſiliꝫ eſt ꝯ.xxiij.q.v. de occidendis. vbi dicit q̄ iudex p̄ ſua iniuria nō dz reū occidere. ſz ſoluē: ut dixi. ij.q.vij. figs eps Io. So. p̄ p̄pria iniuria p̄t platus aliquē punire: dūmodo non faciat hoc aīo vlciſcendi: ut j. di. pri. ſeditionarios. vl̄ ut magis timeat: ut ſ. e. di. c. i. ſz ſi aīo corrigendi hoc facit z nō ex indignatione bñ lz: ut i hoc. c. dicit. b.

x ¶ Inutis. ar. q̄ iuito p̄ferī bñficiū: ut. xxiij. q. iij. diſplicet. z. q. v. nō vos. lxxiij. di. placuit. z c. ſi ſuiſſet. ff. de neg. gel: ſoluēdo. ff. de libe. cā. l. i. z. ij. z. ff. de ap. nō tñ. ar. ꝯ. xx. q. iij. p̄ñs. xxiij. q. v. ad fidem. ff. de re. iur. inuitū. Sol. ad bonū ſemel receptū bene cogit aligs illud retinere: alſs nō. p̄ria vo iura in caſib⁹ ſpecialibus loquunt in quib⁹ quis cogitur.

y ¶ Ria ſūt. quicquid hec eſt magna elemoſyna: g dat vltra id quod poteſt: ut. xlvi. di. parſimoniam.

3 ¶ Dimittere. quantuꝫ ad rancorē ad minus: rc. di. figs ꝑtriſtatus.

z ¶ Ue ſūt. redūdat. i. abūdat.

2 ¶ Benigno corde. q̄ g dat pauperi elemoſynā nō ex charitate: ſed ſō ut remoueat a ſe importunā petitionē: rempdit z meritū: z venialiter peccat: ut. xxv. di. §. criminis.

a ¶ Unt nanq̄. ¶ Era. falſa vo. vñ falſa iuſticia nō eſt iuſticia. z ſi iuſticia in eo nō eſt: nō eſt iudex: ut. xxiij. q. iiij. eſt iniuſta. ſicut falſus denarius nō ē denarius: nec falſus tutor: eſt tutor: ut. ff. de v. ſig. paulus. z nota q̄ facit hic differentiam inter indignari z dedignari: ut dignatio ſpectet ad malos z in dignatio ad bonos. z illud odiū eſt bonum: quo qs odit peccata nō boēs: ut. xxxvi. di. odio. z iuſtus irascet peccatis populoꝝ: ut. vii. q. i. §. cum vero.

b ¶ Recedite. hec ſūt verba illoꝝ q̄ habēt falſā iuſticiam. ſz hec verba nō de corporali ſed de ſpirituali receſſu intelligenda ſūt ut. xxiij. q. iiij. recedite.

c ¶ Infirmitate. ideo enim dominus p̄miſit petrū cadere: ut ex ſua infirmitate ſciret qualiter deberet alioꝝ infirmitatibus compati: ut l. di. conſideranduꝫ.

bona p̄ſtātur inuit: qñ eorū p̄ſulitur utilitati nō uolūtati: q̄ ipſi inueniuntur ſibi inimici Sunt enim multa genera elemoſynaꝝ: de q̄bus albin⁹ ait.

De multiplici gñe elemoſynaꝝ

¶ Ria ſunt genera elemoſynaꝝ. vna corpalis: egenti dare quicqd poteris. altera ſpūalis: dimittere a quo leſus fueris. tertia delinq̄tes corrigere z errantes in viā reducere ueritatis. ¶ ten augu.

Elemoſynis pecunie p̄feruntur elemoſyna cordis.

¶ De ſunt elemoſyne: vna cordis: alia pecunie. elemoſyna cordis ē dimittere ei a quo leſus es. nā dare aliqd indigēti aliq̄n queris: z nō habes. indulgere peccāti quātū uolueris redūdat tibi. elemoſyna cordis multo maior eſt q̄ elemoſyna corpis. charitatis elemoſyna ſine ſubſtantia terrena ſufficit. illa vo que corpaliter dat: ſi ſine benigno cōdetribuit oīno non ſufficit. ⊖ x his oībus apparet: q̄ nec leuitas māſuetudinis ſine recti tudine ſeueritatis nec zel⁹ rectitudinis ſine māſuetudine i platis debet inueniri. pcuſſores ergo q̄ premiſſis auctoritatibus ab epāli officio remouētur: nō quilibet corpaliter flagellātes ſed ptermiſſa māſuetudine ad ꝟbera ſemp parati intelligēdi ſunt: qui p flagella nō vicia corrigere ſz timere appetunt. q̄bus petrus ſcripſit: ne ſitis dñantes in clero ſed forma facti gregis ex animo. ℍ inc etiam gregorius ſcribit in moralibus li. xix. parte. iiij. c. xxiij.

Manſuetudo z diſcretio ab inuicem non ſeparentur.

¶ Unt nanq̄ nōnulli ita ꝺiſtricti: ut etiā omnē manſuetudinē benignitatis amittant. z ſunt nōnulli ita māſuetiti: ut pdant diſtricti iura regiminis. vñ cunctis rectoribus utraq̄ ſūmope ſunt tenenda: vt nec in diſcipline vigore benignitatē māſuetudis nec rurſus in māſuetudine diſtrictiōez deſerāt diſcipline: quatenus nec a cōpaſſione pietatis obdureſcāt: cū cōtumacem corrigūt: nec diſcipline vigorē mollīat cū infirmoꝝ aīos cōſolantur. regat ergo vigor diſciplie māſuetudinē: z māſuetudo ornet ſermone vigorē. z ſic alterū p̄mēdetur ex altero: ut nec vigor ſit rigidus: nec māſuetudo diſſoluta. ¶ tem.

Vere iuſtus miſeris cōpatit: delinq̄tib⁹ indignatur

¶ Era iuſticia cōpaſſionem hz: falſa vo dedignatōem q̄ꝫ iuſti ſoleāt recte peccatoꝝ indignari. ſz aliud eſt qđ agit typo ſupbie: aliud qđ zelo diſcipline indignant. etenim: ſz nō dedignātes ſūt. at ꝯ hi q ꝺ falſa iuſticia ſupbire ſolēt: ceteros quoſq̄ deſpiciūt: nulla infirmātib⁹ mia pdeſcēdūt: z quo ſe peccatores eſſe nō credūt: eo deteri⁹ peccatores fiūt. ¶ tē hiero. i hieremia.

Peccātes māſuetudine pno cētur: nō auſteritate abiiciāt

¶ Recedite mḡ pollūti: recedite abite: nolite nos tāgere: nobiſcū nolite cōicare. talis loquela nō illuminat cecū: nō ſanat egrotū: nō curat infirmū: ſed magis occidit atq̄ in deſperationē piclitantē mittit. boni etenī rectores ex ſua infirmitate alioꝝ infirmitates pēſātes magis p humilitatis z māſuetudinis lenamētū ſtudēt peccantes ab erroris laqueo eruere: q̄ per auſteritatē i fo-

d ¶ Leuamentū. debet enim platus singulos iuuare ꝑ posse: ut. viij.q.i.o clemēs

e ¶ Ed illud. q vno.s.acbor qui furat⁹ fuerat vnā regulam aureā de hierico tino anathemate ut.i.q.iiij.itē peccato acbor.

f ¶ Ut ceteri. nō q cū qs delingt publice: publice est arguēd⁹ ⁊ nō occulte: ut sic ceteris metus incutiat ⁊ etiā scandalū auferat: ut.ij.q.v.si mala. ⁊.q.vij quapropter. ⁊.xxiij.q.iiij.ita plane. ⁊.xxiij.q.ij.peruenit. ⁊. xi.q.iij. c.vlti. ⁊ multis p sonis crassantib⁹ exemplo opus ē: ut.ff. ō penis aut facta.§.vlti.

g ¶ Duobus. et hoc.c.videt ꝙ illa auctoritas: si peccauerit: intelligat etiā de manifesto ōlicto. qd iuris sit: dixi.ij.q i.si peccauerit.

b ¶ Morbida. j. i.q.i.ferē.xxiij.q iij.resecande.

i ¶ Hinc etiā. alibi. ar. ꝙ possum⁹ uti iure aliq⁹. cui nō habem⁹ auctorem: ut. §. e. nemine. ⁊ ex de fri. et male. c.i. de pse. di.iiij. sanctū. ar. ꝑ. ff. de falsis .l. vltia. vbi dicit ꝙ fallsari⁹ est q alleget leges quarū nō habet auctor Jo. dicō contingit in legibus: qr nulla fine auctore certo inueniturb.

neā pditiois nūtātes ppellere. Vnde doctor gētiū fact⁹ sū ingt infirm⁹ infirmis. Jdō

In populuz ira dei descendit: cū predicator deliquētes pati nō compit.

Ed illud nō ociose trāscurrēdū ē: ꝙ vno peccāte tra dei sup oēz populū venit. hoc quō accidit: qui sacerdotes q populo pſunt erga delinquentes benignoli videri volunt: ⁊ verētes peccantiū linguas ne forte male de eis loquātur: sacerdotalis seueritatis immemores nolūt cōplere qō scriptū ē: peccāte cozā oib⁹ argue vt ceteri metū habeāt. ⁊ iterū auferte malū a vobis ipis. nec zelo dei succēsi imitātur apl'm dicēte: tradidi hmōi hoiem sathane in interitū carnis: ut spir⁹ salu⁹ fiat. neqz illud euangelij implere studēt: ut si viderint peccāte: ꝑmo secreto euz cōueniāt: post etiā duob⁹ vel trib⁹ adhibitis testib⁹. q si contēpserit: ⁊ post ecclesie correctionē nō fuerit emēdat⁹. ō ecclesia expulsū velut gētilē habeāt aut publicanū: ⁊ dū vni pcūt: vniuerse ecclesie molūtur interitū. q ē ista mia: q ista bonitas vni pcere: ⁊ oēs in discrimē adducere: polluit enim ex vno peccatore populus: sic ex vna oue morbida vniuers⁹ grex inficit. sic ⁊ vno fornicāte vel aliud qōcūqz scel⁹ committēte plebs vniuersa polluitur. Hic etiam alibi dicit: rectozē subditis pietas matrem disciplina vero patrē exhibeat. Percussor quoqz dicit: qui sermone inutili infirmoz pscientiā vulnerat. Uñ anaclet⁹ papa.

Qui ꝑmone incauto pſciam pcutit infirmoz: percussor vocat

Sane percussor ille doctor dicitur: q sermone iutili cōscientiā pcutit infirmoz. Jdeo tenere vos ⁊ oēs fideles oz eū: q scōm doctrinā fidelis est sermone: ut potēs sit consolari in doctrina sancta ⁊ cōtradicentes redarguere ⁊ recte viuētes atqz etiā rectā fidem tenentes consolidare.

Equitur in epistola ad cozinth. nō litigiosum. uibil est enim impudēti⁹ arrogātia rusticoz: q garrulitatē auctē putant: ⁊ parati ad lites in subiectos tumide intonāt. qō ex arrogātia superbie ꝓuenire manifestū ē. Unde grego. scribit i moralib⁹ li. xxiii. p. v. c. xij

Arrogātes nesciūt iferre humiliter que docēt.

Hoc habet ꝓpium doctrina arrogantium: vt humiliter nesciant inferre que docent: ⁊ recta que sapiunt etiaz recte ministrare non possunt. Jn verbis enī eoz ꝓdit: qō cū docēt quasi i quodā sibi videntur sūmitatis culmine residere: eosqz quos docent: ut lōge infra se positos velut i imo respiciūt: qb⁹ nō cōsulēdo loqui sed vix dominando dignātur. recte aūt his ꝑ ꝓphetam dns dicit: vos aūt cū austeritate impabitis eis ⁊ cū potentia Cum austeritate enim ⁊ potētia imperant: qui subditos suos nō cū tranquillitate rationādo corrigere: sed asperei flectere dominando festinant ar cōtra: vera doctrina tanto vehemētius hoc elationis vicīū fugit per cognitionē: qnto ardentiꝰ verboz suoz iaculis ipm magistrū elationis insequit cauet enim ne eū elatis moribus ꝓdicet: quē in cordib⁹ audientiū sacris sermonib⁹ insectat. Ecce quare litigiosi ꝓhibētur in epos ordinari. ē et alia cā b⁹ ꝓhibitois .litigiosi nāqz vl' adulatoib⁹ aios pncipū sibi pciliāt: vl' frib⁹ suis detrahēdo ifamie notā igerit: vl' int frēs discordiā seminādo seditiōez nūqz facē cessant. q oia in platis dānabilia ē ꝓbanť.

k Equitur. Jn hac xlvi. dis. exequit.c.apostolice regule. s. oportet episcopum nō esse litigiosum

Di. xlvi.

talis aūt duplici de cā ꝓhibet ordinari. vna qr cum talis sit arrogans nescit humiliter docē: vnde subditi vilipēdūt eius doctrinā. Jtē alia ratiōe: quia pſueuerūt tales distemperati esse in moribus. solent enim esse adulatores ꝓditores detractores maledici inuidi scurriles: ad vlciscendas iurias suas. pmpti: q̄ fm ordinez hic exequit.

l Hoc habet. in vbis ex vbis. n. ppendimus alicuius stulticiaz ut. xciij. di. legimus. et extra de succe. ab inte. cum dilectus. ⁊ ex verbis ppendit quanta fides adhibeat testibus: ut. ff. de questionib⁹ de minoze. quandoqz etiā p signa ppendit: qr impudicus oculus ⁊c. ut xxxij. q. v. nec solo. ⁊ de pe. di. i. in actione.

m ¶ Magistrum. i. diabolum.

n ¶ Insectatur. i. pſequitur.

a Sunt.augēt.nō enī oz laudādo augere maliciā fui: ut .ff.de fuo coz.l.i.§.psuadere in fi.
b Sz sanctus.s.iob cui⁹ verba greg⁹.hic exponit.
c Estimat.qz dubia in meliozē ptē inꝑpetrank: ut eꝝ de re. ſur.eſtote.
d Cleric⁹ q adulatio nib⁹.tripler ē adulatio ut dixi. xxv.di.§. alias.
e Proditionib⁹. pditoz dicit q ꝓpter timorē nō defēdit veritatē: z q tacet eā: ut.xi.q.iij. nolite. itē q crimē alterius sibi ſoli notū manifestat: ut.ij.q.i. ſi peccauerit. itē malicioſe circūuenit aliū z callide seducit: ut in piculū ſalutis trahat. xvi.q.i. ſi cupis. itē q rē ſibi ꝑmiſſaz exponit hoſtib⁹. xxij.q. v. de forma. Itē q iuſta vitatis⁹ cōtēnit. xi.q.iij. abijt. itē q ſibi ꝑmiſſum revelat. xiij. di. nerui.
f Accuſatores .i. detractores.
g Nō ad clerū. optimū eſt hic ar. ꝑ.h.q dicit q ſemel fuit excōicatus: āmodo nō admittat ad actus legitimos ut dicā. iij.q.i. illi. i ꝑn.
h Clericꝰ. cogat. cogat ꝑ excōicationē: ut. vi.q.i. illi q. z. xxij q.i. ꝏdicandū.
i Reuocet. ar. q eꝑus poſſit depoſitū reſtituē de hoc dixi. ſ. ij.q.vi. iō vel dic degradet. i. ſuſpendatur.
k Clericū ſcurrilē.
l Clericus inuidēs
m Editionarios. oz dinandos. z ordinatos deijciendos.
n Uſurarios. qz tales ꝓpter auariciā ꝑ minimo litigant.
o Uel iniuriaz. ō hoc dixi. ō. di. ꝓri. z q emēdat.
p Non lz. ſeſcupla. b ponit ſeſcuplū ꝑ ſeſqualtera. qō ꝓnnet totū z ei⁹ medietatē. Seſcuplū ſm q ꝑ ſ ſcribit: Unde grego. ſcribit i moralibus libro. xviij. ꝓte. iij. c. iij.

De his q peccatoꝛib⁹ adulāt

Sunt nōnulli q dū malefacta hominū laudib⁹ effert: augēt que increpare debuerāt hinc. n. ꝑ ꝓpheta dicit: ve his q cōſuūt puluillos ſub oī cubito manus: z faciūt cernicalia ſub capite vniuerſe etatis: ad hoc q ꝓpe ſub cubito puluillus vel cernical ſub capite iacēt ponit: ut molliter geſcat. q ſq ergo male agētib⁹ adulatur: puluillū ſub cubito vel cernical ſub capite iacēt ponit. vt q corripi ex culpa debuerat: in ea fult⁹ laudib⁹ molliter quieſcat. hic rurſus ſcriptū ē: ipſe edificabat parietē: illi aūt lini ebāt eū. parietis q ꝓpe nomie peccati duritia dehgnat. edificare ergo parietē ē ꝛ ſe. quēpiā obſtacula peccati cōſtruere. ſz parietē liniūt q peccata ꝓpetrātib⁹ adulāt: ut qō illi p uerſe agētes edificāt: ipi adulātes qſi nitidū reddāt: ſz ſact⁹ vir ſicut mala de bonis nō eſtimat: ita iudicare bona ō maliſ recuſat dicēs: abſit hoc a me: ut iuſtos vos iudicē: donec ō ficiā: nō recedā ab innocentia mea. Hic etiā i ꝑci. char. iiij legitur.

Adulatoꝛ vel ꝑditoꝛ clericꝰ ab officio degradetur.

Clericꝰ q adulatōib⁹ z ꝑditionib⁹ vacare debēdit: degradet ab officio. Item

Excōicētur ab epō: q fris⁹ ñ approbāda objciūt.

Accuſatores fratrū eꝑs excōicet: q nō ꝓbāda frib⁹ objciūt. z ſi emēdauerint vicium: recipiat eos ad cōmunionē nō ad clerū. Item.

Remoueat ab officio clericꝰ maledicꝰ. ſcurra fratrū ꝓfectibus inuidēs nō ꝓmoueatur

Clericus maledicꝰ maxie in ſacerdotibus cogat ad poſtulandā veniā. ſi noluerit: degradetur: nec vnq̄ abſq; ſatiſfactione ad officiū reuocet.

Idem De eodem.

Clericum ſcurrilē z verbis turpibus ioculatoꝛem ab officio eſſe retrahendum.

Item. De eodem.

Clericus inuidēs fratrum ꝓfectibus donec in vicio eſt: non ꝓmoueatur. Item.

Nō ſūt ordinādi qui ſeditionibus vacant.

Seditionarios ſtatuim⁹ nō q ordinādos clericos: ſic nec vſurarios vel iniuriarum ſuaꝝ vltores. Item ex concilio laodicenſi.

Vſuras exigere clericis minime licet.

Non licet fenerari miſtris altaris vel in ſacerdotali ordie cōſtitutis: vel vſuras vl lucra que ſeſcupla dicūtur accipere. Itē leo papa.

Nec ſuo nomine nec alieno clericꝰ fenerator exiſta

Sicut nō ſuo ita nō alieno noīe aliqs clericoꝝ exercere fenꝰ attēret. indecēs ē enī crimē ſuū cōmodis alienis impendere z exercere. fenꝰ autē hoc ſolū aſpicere z exercē debem⁹: ut qō hic miſericordiā tribuim⁹: a dño q multiplicit z in ꝑpetnū māſura tribuit: recipere valeamus.

Quod aūt in fine hⁱ capituli vſurarij ordinari ꝓhibēt: inde eſt q vſurā exercentes cupiditati deſeruire ꝓbāt. cupidi autem ab apl̄o ordiari ꝓhibēt: qz tales facile a iuſto deuiarēt. Uñ i canonib⁹ apl̄oꝝ legitur.

Diacon⁹ ꝓbr z epūs exigēs vſuras: niſi deſierit: deponat. dr a ſeſq qō ē totū z plica. vñ ſeſcupla vſura dr: cuj dat ſūma aliq̄: z recipit ſūma illa cū ſua plice. i. medietate. Sexcupluz ſcriptū ꝑ. x. dr q̄libet res ſeries multiplicata.

q Sic ñ ſuo. ar. qō qs ñ ꝓt facē ſuo noīe nec ēt alieno. ut. xxiij q. viij. bis a gb⁹. z. ff. de admi. re. ad ci. p. l. i. in ꝑn. ar. ℞. lxxxviij. diſ. epūs. z. ij. q. vi. ſi epūs. v. q. iij. c. vlt. ff. q res pig. ob. poſ. ariſto. Ētē b ar. q ſi aliqs q̄ſi ꝓcu. vl tutoꝛ qñ q recipit vſuras q ñ poſſit petē ut ſibi reddāt vſure Jo. vñ ſi aliqs tutoꝛ a me recepit vſuras noīe pupilli: finito officō poſſū petē vſuras a tutoꝛe: qz ꝑ alio peccare ñ ꝓbuit ut dicit h. ſecus ſi alijs ℞ctib⁹: qz finito officio nō cōueniꝝ tutoꝛ vel curatoꝛ: ut. C. de admi. tu. ſi ñ ſubſcripſiſti. z. C. qñ mioꝛes. i. i. lz ſecꝰ ſit i ꝓcuratoꝛe: ut ff. de ꝓcu. ꝓcu. q ꝑ euictiōe. qz tutoꝛ ſit neceſſitate ꝓcu. volūtate. ff. de ꝓcur. l. i. bar.

r Cōmodis. q piculoſa ē taꝛ cōpenſatio. xiij. di. q ait.

s Quod aūt. hic ꝓſeq xi. c. aplice Diriguit. regule ñ cupidā. z cōtinuat illi. c. ſeditionarios. et iō ꝓhibet cupidꝰ ga facile a vero deuiat.

t Prohibent. i epiſtola ad corinthios.

u Episcopus. erigés. sed nō suscipies: tūc enī deponeret: ut. j. e. figs ꝯ. vbi de accipiente dr vl erigés cū effectu. vl illud. p tpe datū. et nō hz locū bodie ꝫ būit locū tpe apl'or. p pter nouitatē ecclie. et habes ꝫ nō qōlibz mortale peccatū deiicit iā. pmotū: ut xxxv. di. c. i. et. v. q iiij. in loco.

a Quoniā mltī. centesimā. centesima dr vsura q̄ sorti equiparat i anno.

b Transgés. i. q̄cūq; nouū pactū vl ptractū inuenies in fraudē vsuraꝝ. ut si sumat rē i pignore et nō pputat fructus i sortē. c. i. et ij. eē de vsuris.

c Excogitans. ar. q̄ sola cogitatio punit: ut. vi. q i. ꝯ. verū. qō vera est quo ad deū et si non pcedit ad actū: ut. xxvij. q. i nec aliqua.

d Omnes. pal maꝝ. fm illud: iustus ut palma florebit.

e Ampl9 tantū faciatis boni: q̄tum fecistis mali non intelligas q̄ tādiu debeat penitere q̄diu fuit malus: qa tanta posset esse ptritio q̄ momentanea puia sufficeret: ō pse. di. inj. baptismi.

Episcopus aut presbyter aut diacon9 vsuras a debitorib9 exigēs aut desinat aut certe deponatur. Item ex con. niceno. c. xviij.

Vsuras exigēs sine clericus siue subiectus regle deiciat.

Quoniā multi sub regula cōstituti auaritiā et turpia lucra sectātur: oblitiq; diuine scripture dicētis. q pecu. sū. nō de. ad vsu. mutuū dātes centesimas vsuras exigūt: iuste cēsuit magna et sancta synodus: vt figs inuētus fuerit post hāc diffinitionē vsuras accipiens aut aliquā adinuētionē faciēs vel quolibet mō negocia transigens aut emiolā. i. sesupla exigens vel aliq̄ tale. pius excogitans turpis lucri gratia: deiiciatur a clero: et alien9 existat a regula. Hinc etiā gregorius in. xix. li. moral. scribit dicens.

Tēporalibus lucris deserviētes deo nequaq̄ militare probantur.

Omnes huius seculi dilectores in terrenis reb9 fortes sūt in celestibus debiles. Nā. p tpali gloria vsq; ad mortē desudare appetūt: et p spe ppetua nec parū in labore q̄dē subsistūt. p terrenis lucris q̄libet iniurias tolerāt: et p celesti mercede vel tenuissimi verbi ferre contumelias recusant. terreno iudici toto etiam die assistere fortes sūt. in oroe vero corā dño vel vni9 horemomēto lassant. Sepe nuditatē detectionē famē. p acgrendis diuitiis atq; honorib9 tolerāt: et ea. p re. p spe se p absti nētiā cruciāt: ad quas adipiscēdas festināt: supna aūt laborose querere tanto magis dissimulāt: q̄nto magis ea retribui tardi9 putāt. hi itaq; quasi maloꝝ arboꝝ morte deorsum vasti sūt: sursū angusti: qa fortes in inferiora subsistūt: ꝫ ad superiora deficiūt. atq; cōtra ex q̄litate palmaꝝ designatur. p ficiens vita iustoꝝ: q neq; q̄ sūt in terrenis desideriis fortes et in celestib9 debiles: sed lōgius atq; distāti9 studiosos magis deo se exhibēt: q̄ seculo fuisse meminerit. Nā cū q̄busdā p pdicatorē nostrū dicitur: būanū dico. p pter infirmitatē carnis vestre. sicut. n. exhibuistis mēbra vra seruire immūdicie et iniquitati ad iniquitatē ita nūc exhibete membra vra seruire iustitie i sanctificatione eoꝝ proculdubio infirmitati p descēdit: ac si eis apti9 diceret: si neq; apli9 potestis: saltē tales estote i fructu bonoꝝ opeꝝ: q̄les fuistis dudum in actione viciorum. nec debiliōes vos habeat sācta libertas aeris: quos in carne validos habuit vsus terrene voluptatis. Item gregori9 ciuib9 neapolitanis.

Ad sacros ordines vsurarii pmoneri nō debent.

Dē petro isup ptenisse ad nos cognoscite: q̄ solidos dedit ad vsurā. qō vos oportet cū oi subtilitate pgrere: et si ita pstiterit: aliuꝫ eligite: et ab hmōi vos psona fine mora suspēdite: nā nos amatoribus vsuraꝝ nulla rōe man9 imponim9. Si vo subtili hita ignitōe hoc falsū eē putaueritis: q̄ p sona ei9 nobis ignota ē: et vt ꝫ ita sit ō simplicitate qō ad nos platū ē ignoram9: cū decreto a vobis facto ad nos eū venire necesse ē: ut vitā morescq; illi9 soliciti9 ingrētes sensū quo q̄ piter pgnoscam9: ut si iudicio huic apt9 extiterit: vra iuadiuuāte dño desideria pplea mus. Item ex cō. elibertano.

Degradet clericus: q vluras accipere detegitur.

Si q̄s clericoꝝ detect9 fuerit vsuras accipe: placuit degradari et abstinere. Item leo epūs anatholio epo.

Nec implicari errore nec cu-

f Tales. videt ꝫ q̄ alīq; possit tantū crescere in malicia q̄tū in bonitate. qō nō ē verū quia charitas pōt i infinitū ertēdi iurta illud: bonū mihi ler oꝛt tui. sī multiplicia. ꝛc. ꝫ malicia ñ: qa aliq; pōt esse sūme mal9: ut de pe. di. ij. §. eꝑnio.

g Aeris. i. celestis cōuersationis.

b De petro. de codē petro habes. xxxiv. di. petr9. et. lvi. di. studij. de hac materia notauī. ō. xxviij. di. p tuiq̄.

i Peruenisse. iste repulsus erat. p pter duo. s. p pter vicia vsuraꝝ et p pter simplicitatē. et ifm nentru fuit ei forte oppositū. et ita est ar. q̄ nūquid er officio suo potest aliquid obijcere.

k Subtilitate. nota q̄ alicui pmittit ignitio ō pp ro facto. ꝫ dec ingsitio erit sūmaria nō plena: alīs nō cōmitteret.

l Ignota. p hoc pz q̄ qui e not9 no examinat ut. xcviij. di. valde. et. xxxv. q. ir. vemā. vñ et notus sine pbatione recipitur: ut ex de regula. ad aplicā. ꝫ dū plecrat bñ examinat. xxvij. di. g episcopus.

m Cum decreto. oiuꝫ subscriptionib9 roborato: ut. lxi. di. epōs. et. lxvij di. quanto.

n Sīgs clicoꝝ. degradari. j. xvij. q. iij. quoniam.

o Et abstinere. a sacramētis quousq; penitet.

p UIrũ. meng. quia mẽs alligata fisco cupiditatis cito deuiat a vero: ut. xcvi. dis. bñ i pn. 7. lxxxiij. di. nihil.

q ¶ Potentie. i. hũane dignitatis.

r SIcut bi qui. satietas. q2 tot9 mund9 nec obolus videt aua ro: ut. xiij. q. iij. qd dicam. vñ illud semp auarus eget: 7 illud: eris fuus eris si te spẽs trabat eris: oñ in thobia: desit auaricie fer: cui sua deesse stupescit copia nuda ficca ebria plena fames diues habere cupit: quanto plus oia sumit.

a ¶ Aliena. q. d. circa rẽ ppriã nõ põt qs peccare. sz certe expedit rei publice: ne quis re sua male vtatur: ut insti. de bis q sũt sui vl alie. iu. §. sz hoc tempore.

b ¶ Cõmune. i. cõicandũ tempore necessitatis: ut. xij. q. i. duo. 7. q. ij. aurũ. lxxxvi. di. nõ satis. 7 lex dicit q cibaria tẽpore necessitatis sunt ommb9 cõicanda: ut. ff. ad. l. rho. l. i. §. cũ in eadem in fi.

c ¶ Etiã violenter. dicitur hic q per violentiã dicit auferre q vltra necessaria sibi retinet. et xij. o. i. nolo. 7. q. ij. aur. qđ verũ est si hoc fiat tẽpore necessitatis. nã alit põt qs sibi necessaria retinere: ut. xij. q. i. expedit. 7. c. habebat. 7. q. ij aurum.

d ¶ Min9. alibi ũenit: q magis delinquit qui aufert q q ñ dat: ut. xij. q. ij. 7 si illi.

e ¶ Esurientiũ. nũ quid ergo paupes ipsũ põt petere: nõ directo iudicio: sz denũciare ecclie illũ qui nõ dat. 7 sic ecclesia põt eũ cogere ut det: ar. extra de simo. ad apostolicam.

cupiditate violari sacerdotez oportet.

UIrũ catholicũ 7 pcipue dñi sacerdotẽ sicut nullo errore iplicari: ita nulla oportet cupiditate violari. dicẽte sãcta scriptura: post pcupiscẽtias tuas ne eas. mẽs etiã potẽtie auida ne abstinẽ nouit a uetitis: nec gaudere pcessis: nec pietati adhibere cõsensũ Item greg. Qui cupiditatẽ a se nõ abscidit: bonoz auctori inherere non ualet.

BOnoz auctoũ inherẽ alitẽ nõ nalem9: nisi cupiditatez a nobis: q̃ oim maloz radix ẽ abscidamus ¶ tẽ amb. de eo qđ scriptũ ẽ in euãgelio hominis cuiusdam divitis: fructus uberes ager attulit.

Anari ẽ hoinm bona inuadẽ: quoz ncitatib9 subuẽire valz.

SIcut bi q p insaniã mente translati sũt: nõ iã res ipas sz fantasias passiõis sine nidẽt ita etiã mẽs anari semel vinculis cupiditatis astricta sẽper auz semp argẽtũ videt: semp redditus cõputat: grati9 ituet auz q̃ solẽ. ipa eius oño 7 supplicatio ad deũ auz q̃rit. 7 p9 pauca: iterdũ etiã usure arte negssima ex ipo auro auz nascit: sz si nec satietas unq̃s nec finis adcit cupiditati. 7. j. sed ait aligs: qd iniustũ ẽ: si cũ alia nõ inuadã: ppria diligenti9 suoz ipudẽs dicitur: qd pria dicis q̃ ex qb9 recõditis i hũc mũdũ detulisti: qñ ingressus es ihãc lucẽ: qñ de matris vẽtre existi: qbus facultatib9 q̃so: qbus subsidijs stipat9 ingress9 es: 7 post pauca: ppriũ nemo dicat qđ ẽ cõmune. plus q̃ sufficeret sũptui etiã violẽter obtentũ ẽ. 7 infra: nũquid iniquũ ẽ deus: ut nobis ñ eqliter distribuat vite subsidia: ut tu quidẽ esses affluẽs 7 abũdãs alijs ẽo deesset 7 egerent: an iccirco magis q̃ et tibi uolnit benignitatis sue expimẽta cõferre: 7 aliũ p virtutẽ patiẽtie cozonare: tu ẽo susceptis dei muneribz 7 i sinũ tuũ redactis nihil te reputas agẽ iniquũ: si tã multoz vite subsidia solz ob tineas. qs. n. tã iniust9 tã auarus q̃s q tã multoz alimẽta nõ sinũ usũ sz abũdãtiã 7 delicias facit: neq̃. n. min9 ẽ crimis habẽti tollẽ: q̃s cũ possis 7 abundãs fis: indigẽtib9 denegare. esurientiũ panis ẽ quẽ tu detines. nudoz idumentũ ẽ qđ tu cludis. 7 miseroz redẽptio ẽ 7 absolutio pecunia quã tu in terra defodis. tantoz te ergo inadẽ scias bona: quãtis possis pstare qđ uelis. ¶ Necesse ẽ etiã: ut ille q ordinãd9 ẽ: sue domui sit bñ ppositus. i. si i laica li hũu uxorẽ habuit ul filios: a vicijs ad vtutũ studia 7 verbo 7 exẽplo puocet: ut qđ postea pceptur9 ẽ pplis: pi9 exigat a dõesticis. vñ apls ephesijs scribit: ut uxões suas sicut sua cozpa diligãt: 7 filios suos ñ ad iracundiã puocẽt: sz enutriãt illos i oi disciplina 7 correctione dñi. vñ cũ paulus ad thymotheũ scribẽs dixissz sue domui bñ ppositũ: stati subiũxit: hñtẽ filios sibi subditos i oi castitate 7 ñ i accusatiõe luxurie. ñ. n. taliũ cohabitatoz frõtẽ hz alios redarguẽdi. vñ de beato iob legit: q̃ p filijs suis q̃tidiana offerebat deo sacrificia offerẽs holocausta p singulos. quos tãta charitatis pfectio in vnũ cõstrixit: ut qsqs eoz in suo die puiuium fratrib9 ppararet: 7 ad epulãdũ secũ tres sozores suas pariter innitarẽt. qđ q2 hely facere dissimulauit: ac falsa pietate supat9 deliquẽtes filios ferire noluit: sicut in libro regũ legit: apud districtũ iudicẽ semetipm cũ filijs crudeli dãnatione pcussit. vnde ei diuina voce dicit: honorasti filios tuos magis q̃s me.. Hinc etiã dauid erga filios bonitatem

f ¶ Necesse ẽ. hic psequit. xij. c. apostolice regule. oz ordinandũ eẽ domui sue bñ ppositum. tũc dicit qs bñ ppositus domui sue: qñ familiã suã bñ gubernauit ẽo et exẽplo: q2 qui negligenter suos gubernauit: pssumit ẽ eũ: q circa exneos sit magis negligens: nec hret frontez redarguendi alios q suos noluit corripere. tñ si p eus nõ staret qn familia ei9 emendaretur: nõ imputaretur ei. j. e. c. plt et vlti.

g ¶ A domesticis vtoz ẽo dicit domestica: ut. xxxij. q. vi. c. vlti. 7. C. de re mili. quicũq̃ ff. ad fill. l. i.

b ¶ Unus amonsozẽ thamari

i ¶ Sibi fic. xiij. q i. quid aũt.

k ¶ Debet. i. consueuit. boc ió dico q2 nemo dz pferre res suas rebus sibi cõmodatis: ut. viij. q. i. qd aũt. 7. ff. cõmo. si ut certo. §. cõmodatum.

l ¶ Nõ eni. sic. ii. q. vij. qui nec regimínis: sz libertas cozrigẽdi alios cum cozripit suos.

m ¶ Principi. i. plato ꝛc. io.

n ¶ Quod tuc. s. domui sue sit bñ ꝓpositus.

o Quātulibet inter. viij. ipse pater ꝛ tres filij ꝛ qtuor ipsorum ꝓnotes.

p ¶ Unus scilicet cham.

q ¶ Dileri. i. diligendū ꝓuidi:

r ¶ Odio. s. ꝓuidi q̄ esset futur⁹ malus.

s ¶ Difficile. i. vix q̄ ponit ꝓ nō. ut. i. q. i. ꝑncipatus: sic. s. q. vi. §. biduū.

t ¶ Difficile. nota q̄ difficile aliqui inueniunt meliores q̄ monachi. vñ hic euidenter colligit ratio q̄re ille g est ex natalibus maxime ē irregularis: ꝑ monachatū fiat regularis: ut. lvi. di. c. i. q. cum sit pfectus in virtutib⁹ nō requirit q̄tū ad alia tanta pfectio in ipso. xvi. q. i. legi i fi. ꝛ adde id qđ ē. xix. q. vlti. nō liceat. i auc. de monachis circa ꝑn. vbi dicitur q̄ monachat⁹ malicia oēm tollit. ꝛ ficut ꝓlumit hic ꝓillis q̄ i monasterio ꝓfecerūt: ita ꝓlumit ꝛ illos q̄ in monasterio defecerūt: vñ ꝑ q̄ rone loci nō ꝓsumit ꝑ aliquo: ut. xl. di. nō loca. ꝛ. xii. q. ij. glia in fi. ꝛ hoc verū est vbi ꝓsona ē nōta vbi ignota semꝑ ꝓsumit ꝓ ipsa ra nō disciplīne seu eritatē exercens eoꝝ inuētutē experimēto dicit esse pernicios̄am: quorū puericiā vaga licētia ꝓmisit esse voluptuosam. vn⁹ quip pe eoꝝ sororē suā stupro corrūpēs a fratre ei⁹ absolone videlicet inter epulas: q̄s fratribus suis fraudulēter parauerat: obtrūcatus ē. absolon vero postq̄ veniā a pfe obtinuit de regno illū expulit: ꝛ ad cōcubinas ei⁹ ingressus est. demū per inuia deserti patrē pse quens quercui inhelit: atq̄ ita suspensus interijt. Hinc etiaꝫ paul⁹ ad thymotheū scribit di cēs: g suoꝝ ꝛ maxime domesticoꝝ curā nō habet: fidē negauit: ꝛ est infideli deterior. iure ergo q̄ domui sue nescit ꝓesse: in ēpum ordinari ꝓhibetur: q̄ g in re nimia de qua sibi familiarioꝝ debet cura inesse: fidelis non est: quō in ecclesia dei vbi tot sunt ꝛ alieni: sollicitā diligentiā exhibebit? vnde hiero. nō enim iustus polluit ex vicijs filioꝝ: sed libertas ab apostolo ecclesie ꝑncipi reseruatur: ut talis fiat q̄ non timeat ꝓpter vicia liberorum extraneos reprehendere. qđ tunc fiet si non erit quod sibi imputetur. cū enim gressus hominis a domino dirigātur: nec sint in homine eius vie: cōsiderē qđē pōt: corrigere nō valet. pulsare pōt: non aperire. manus cōprimere: nō animum mutare. Unde augustin⁹ ad v. ncentiū donatistā.

Bonoꝝ hominū disciplia mores immutare nō valet.

Quātulibet vigilet disciplina domus mee: hō sum ꝛ inter homines vino. nec mihi arrogare audeo vt domus mea melioꝝ fit q̄ arca noe: vbi tantū inter octo homines vn⁹ reprobus inuētus ē: aut melioꝝ sit q̄ domus abrahe cui dictus ē: eijce ancillā ꝛ filiū eius: aut melioꝝ sit q̄ dom⁹ isaac: cui ō duobus geminis dictū ē i malachia: iacob dilexi: esau aūt odio habui. simpliciter autem fateoꝝ charitati vestre coram dño deo vꝝ forq̄ est iestis mihi super animā meā: ex quo deo seruire cepi: qm̄ sicut difficile sum expertus meliores q̄ qui in monasterio ꝓfecerūt: ita ñ sum deteriores exptus: q̄ qui in monasterio ꝛfecerūt: hinc arbitroꝝ dictū in apocalypsi: iustus iustificet adhuc: ꝛ quia in sordib⁹ ē: sordescat adhuc

tem cypriano cornelius papa.

Cōuicia ꝓditoꝝ a via rectitudinis nos mouere non debēt

Quod ad nos attinet: conscientie nostre ꝓuenit semper dare operā: ne qs culpa nr̄a de ecclesia pereat. Sigs aūt vltro ꝛ crimine sue pericrit: ꝛ penitentiā agere atq̄ ad ecclesiā redire noluerit: nos i die iudicij inculpatos futuros credim⁹: qui eoꝝ cōsulim⁹ sanitati. illos solos in penis remāsuros q̄ noluerint concilij nostri salubritate sanari. nec mouere nos debēt cōuicia ꝓditoꝝ: quo minus a via recta ꝛ a certa regula non recedamus: quam ꝛ apostolus istituit dicēs: si hominib⁹ placerē christi seruus nō essem.

Robibent autem ne opbiti in episcopis ordinari. ut qui heri erat cathecuminus: hodie non fiat episcopus qui heri erat in theatro hodie nō sedeat in ecclesia. qui vespere erat in circo: hodie non ministret altario. qui dudum fuerat fautoꝝ histrionum hodie non consecratoꝝ virginum. Causa autem huius ꝓhibitionis est sc̄m apostolum ne elatus in superbiam tanq̄ religio christiana plurimum eo egeret: incidat in ruinam diaboli. nomentaneus nanq̄ sacerdos nescit humili / tione loci. xxxiij. dis. qñ

a Quod ad nos. inculpatos. ar. bonum: si ꝑ aliquē nō stat quo min⁹ aligd fiat: id nō ē ei imputandū. sic xxiij. q. ij. faciat hō. ꝛ xxiij. q. v. de occidendis. xlvij. di. epbesijs. sufficit enī vtiliter inchoari lꝫ nō bēat effectū. ff. ō nego. gesꝫ an vltro. §. i.

b ¶ Quo min⁹. ff. ō dis. xlvij. scimus.

c ¶ Nō recedamus. hic minus ꝛ nō faciūt vnaꝫ affirmationē: ut. ff. ō v. fig. duobus.

d Robibent. hic i titulaꝫ. xlviij. dis. in qua. ꝓsequitur xiij. ꝛ vlti. c. aplice regule: oportet ordinandus nō esse neopbitū. dicit aūt neopbit⁹ nouellus in fide vel in religione ꝓhibent aūt tales ordinari duplici de cā. s. ne incidant in supbiā putātes q̄ fides christiana multū eis indigeat: vel q̄ nōdū ē exptus statū eccl̄ie: vñ nescit se, aliis ꝓformare. virū aūt i aliq° casu talꝫ valeat ordinari: dicetur. j. di. lxi. §. bis omnibus.

e ¶ Neopbiti. nō facile ē tyroni ꝓmittenda custodia. Nā culpa ꝓdita

Di. xlviij.

is cl̄pe re⁹ ē ei q̄ cōmisit ff. de custo. re. ñ ē facile

f ¶ In theatro. hec sunt ꝟba hieronymi sup epistola ad titū 10.

g ¶ Dom̄etane⁹. lōgo eni tempore dꝫ esse aliquis ꝓfectus: ut. xxiij. di. eꝑi. in auc. quo oportet epos. §. sanctimus. ꝛ graue est inexptos ꝛc. xix. q. iij. monasterijs.

b ¶ Miserum. est. j. lxi. di. miserum.

i Quoniã multa.ne-
cessitatẽ.si ꝓpt ne-
cessitatẽ aliqd fit.videt
ꝙ illud licite,fit:qz qđ ñ
est licitũ i lege necessi-
tas facit licitũ: et đ re-
tur.qđ.nó édicit.ũ.item
necessitas legẽ nó bz.j.
de ꝓ.di.i.sicut.nó g.fit
ꝫ regulã.ꝛc. necessitas
q repit i auctre: ut neces-
sitas vite excusat: ut et
de fur.figs,ꝙ necessitatẽ
det.ꝓ.di.v.discipulos.ij
i adulterio necessitas ñ
excusat:ut.ff. đ ritu nu-
ptiã.nã potꝰ debemus
qlibz mala tolerare ꝛc.
rxxii.q.v.ita ne.

k ¶ Uenissent.j.de ꝓse.
di.v.neophiti.

l ¶ Et tẽpore.l.di. pon-
deret ꝙ infitia tpm: ut
lxxvi.di.in singulis.

m ¶ Tpe.i. añ ordiatio
nẽ ⁊ pꝰ baptismũ sicut
intelligit.j.i.q.vij.figs
oẽm. hoc đ dico: qz ꝙ
crimie ꝓmisso añ bapti
mũ ñ deponit: ut.xxvi.
di.vna.

n ¶ Cessabit.i. ñ ordina
bit: vl ẽm alios etiã or-
dinat degradabit.⁊ sic
videt ꝙ crimẽ ciuiliter
ꝓbatũ inducit depositi
onẽ:sic.xxiij.di.c.vlt.

o ¶ Fecerit.ꝓmouẽdo
tales ꝛc.

p Sicut.repete.i.no
uiter i monachali
bitu. talis ñ ẽ eligendꝰ
in platũ : ut et de elec.
cũ cãm.⁊ et de elec.of-
ficij.q aũt debeãt ee in
terstitia:bẽs.lxxvij.dis.
in singulis.

q ¶ Qui ad sũmi.j.i.q.i.
pueri ⁊ figs ꝙ pecuniaz
⁊.lxi.di.statuimus.

r ¶ Gradib.i.intersticijs
nec obstat.lij.di. solici-
tudo.

a Lce.A.xxv.di.
bucusq tracta
tũ est de.xiij.c.
aplice regule. hic mgr
in his duob.c.sub có-
pendio tractat de eisdẽ
tatem obseruare ⁊ modos ꝓ-
sonaz vel sese contẽnere .nõ
ieiunauit :ñ fleuit: nõ se cõze
xit: nó pauperibꝰ erogauit in
arrogãtiã que est ruina diabo
li incidũt: qui in puncto hore
necdũ discipuli fiũt magistri.
⁊ sicut innocẽtius ait:miseruz
est eũ fieri magistrũ: qui nec-
dum didicit esse discipulus.
Unde de eisdẽ in niceno cõ
cilio legitur.

Neophitus in epm nõ est ordinandus

Quoniaz multa sunt siue ꝙ
necessitatem siue ex q̃cun
qz cã cõtra regulã gesta:ita vt
homines ex vita gentilitũ nup
adhuc catheizati vel instruc-
ti statim ad spũale baptisma
venissent.⁊ cõtinuo cũ bapti-
zati fũt: etiã ad epatũ vel pres
byteriũ ꝓuecti sũt:recte igit
visũ est de cetero nihil tale fi
eri .nam ⁊ tempore opus est
ut fit cathecuminꝰ:⁊ post ba-
ptisma multa ꝓbatione indi-
get.euidẽs nanqz est apostoli
cũ ꝓceptũ dicẽs:nõ neophitũ
ne forte elatus in supbiã in iu
diciũ incidat ⁊ in laqueũ dia-
boli. Si vero ꝓcedente tpe
aliqõ mortale peccatũ admise
rit:⁊ cõuictus duobus vel tri-
bus testibus fuerit: cessabit a
clero: g hmodi est. siquis
vero ꝓter hoc fecerit tãqz cõ
tra statuta sãcti cõcilij gerens
etiaz ipe ꝓcipitabitur de statu
sui cleri. Neophiti vero ho-
die appellant ꝓpositum sacre
religionis nouiter assumẽtes.
Unde beatꝰ grego. scribit si
agrio epõ.

Qui dicatur neophitus ⁊ vnde sit.

Sicut neophitus dicebat
g in initio sancte fidei erat
eruditione plãtatus:sic modo
neophitus habẽdus ẽ g repẽ
re in religionis habitu planta
tus ad ambiẽdos sacros ordi
nes irrepserit. Ordiate ergo
ad ordines ascẽdẽdũ est, nam
casũ appetit: g ad sũmi loci fa
stigia postpositis gradib per
abrupta querit ascẽsũ. scimus
aũt ꝙ edificati parietes non
prius tignoꝝ põdus accipiũt:
nisi a nouitatis sue humore sic
centur:ne si ante põdera q̃ so
lidẽtur accipiãt: cũctam simul
ad terrã deponant fabricam.

Ece a qbus vicijs ó
beãt ee imunes: qui
in epm sunt ordinãdi
apparet.g eni inter-
cessores ꝓ populo ad deũ pa
rantur:necesse est:ut ei grãz
bene viuẽdo mereãtur. vnde
grego. ait in pastorali. Solici
te formidãdũ est:ne qui pla-
care posse irã dei credit: hãc
ipe ex ꝓpio reatu mereatur.
cũcti enim ligdo nouim quia
cũ is g displicet ad intercedẽ
dũ mittitur: irati animꝰ ad de
teriora ꝓuocatur. qui ergo ó
fideriis terrenis astringitur.
caueat ne districti irã iudicis
grauius accẽdens dũ loco de
lectat glozie:fiat subditis au-
ctor ruine. Solerter ergo se
quisqz metiatur :ne locum re-
giminis assumere audeat : si
adhuc in se vicium damnabi-
liter regnat :ne quem crimen
deprauat ꝓprium: intercessor fieri appetat ꝓ culpis a-
liorum. Idem in eodem pa
storali.

Sacrificiũ deo nõ offert qui vicijs est maculatus.

Hinc etenim superna voce
ad moysen dicit in leuiti-
co:loquere ad aaron: homo
de semine tuo per familias g
habuerit maculam non offe-
rat panes deo suo :nec acce-
dat ad ministerium eius .vbi
repente subiungitur: si cecus
fuerit:si claudus:si vel paruo
vel grãdi vel torto naso :si fra-
cto pede:si mancus :si lippus
si gibbosus: si albuginem hns
in oculo:si iugem scabiez: si im
petiginem in corpore vel pon
derosus. Cecus quippe est g

Quia cũ is-
et hic ꝙ oones
facte a sacerdoti
bus malis noce-
ant subditis qđ
intellige cuz ipsi
er certa scia eli-
gũt malũ ⁊ ꝓpo-
mẽ suis moribus
al's.s.eq opat re-
missionẽ ꝙ maluz

Di.xlix.

ut ꝙ bonũ sacer-
dotem:ut.i.q.i.si
fuerit.ad hoc ar.
vi.q.i.er merito.
ar.viij.q.i. audac-
cter.

c ¶ Displicet. iij.
q.vij.in grauib.

d ¶ Si adhuc.ar.
ꝙ gs nó pót ac-
cusari de crimie
de quo penituit:
⁊ ꝙ nó impediaꝫ
a ꝓmotione.xxvi
q.v.gcũq.s.xlv.
di.clericꝰ. ⁊.vi.
q.i.in scripturis.
ar. ꝓ. xxiii. q. ii.
admonere. Sol.
accusari pót si cõ
missũ ẽ pꝰ bapti-
ma:ut.xxv. di.ꝓ-
mum.

e Hinc. ꝓbat
gregꝰ. i h.
c.ꝙ viciosi ñ pñt
offerre paẽs do
mino: nec aliozũ
peccata diluere
quia in veteri te.
cor ꝓ viciati re-
pellebant. ⁊ hoc
ꝓbat.xij.erẽplis
q vicia figuralit
intellecta in no-
uo testamẽto re-
pelluntꝫ.

f ¶ Vel pondero sus.i.criminos⁹.
g ¶ Seruabit.ne labant̄ i peccatū
h ¶ In tenebris. peccatorum.
i ¶ Et nimia. nimia subtilitas in iure reprobatur: ex̄ de iudic. dilecti. ⁊ sic fit aliqd in iure ɔtra rationem dispnt andi: .ff. ad.l. acqr̄. ita vulnerat⁹ tu fi. et magis valet simplicitas q̄ diffi/cultas. insti. de fideicō. heredi. §. sed quia stipulationes.
k ¶ Faciē.i. rōnē q̄ est facies cordis.
l ¶ Et eo.i.iō.
m ¶ Quo se.i.qr.

supne lucē cōtēplationis ignorat: q pñtis vite tenebris pressus dū lucē vēturā neq̄q̄ diligendo cōspicit: quo egressus opis porrigat nescit. Hic etenim p ꝓphetātē ānā dicit in li. regū: pedes sanctoꝝ suoꝝ seruabit: ⁊ impij in tenebris cōticescēt. Claud⁹ vo ē q qdez quo pgere debeat aspicit: sed p infirmitatē mētis vite viam pfecte nō valet tenere quā videt: qr videlicet qs ad virtutē statū dū fluxa cōsuetudie non erigit̄: quo desideriū ei⁹ nitit̄: illuc gressus opis efficaciter nō sequūtur. Hinc etenī paulus dicit ad hebreos: remissas man⁹ ⁊ dissoluta genua erigite ⁊ gressus rectos facite pedib⁹ vr̄is: ut nō claudicās quis erret: magis aūt sanet̄. Paruo aūt naso ē q ad tenēdā mēsurā discretōis idone⁹ nō est. naso qppe odores fetoresq̄ discernim⁹. recte ergo p nasuz discretio exprimit̄: p quā vtutes eligim⁹: delicta reprobam⁹. vnde etiā in laudib⁹ sponse dicit̄ in cāticis cāticoꝝ: nasus tu⁹ sicut turris q̄ ē in libano. qr nimirū sancta ecclesia q̄ ex cāis singulis tētamēta prodeāt: p discretionē cōspicit: ⁊ vētura vicioꝝ bella ex alto d̄ prehēdit. Sz sūt nōnulli q duz se existimari hebetes nolūt: sepe in quibusdā inquisitionib⁹ pl⁹ q̄ necesse ē exercētes ex nimia subtilitate fallūtur. vñ hoc quoq̄ subdit̄ vel grādi vl̄ torto naso. nasus qppe grandis ⁊ tort⁹ ē discretionis subtilitas imoderata. q̄ dū pl⁹ q̄ decet excreuerit: actōnis sue rectitudinē ipa cōfūdit. Fracto aūt pede vel manu ē: q viā domini pgere omnino nō valz atq̄ a bonis actib⁹ fundit⁹ ex ors vacat. quaten⁹ hec nō vt claud⁹ saltē cū infirmitate teneat: sed ab his omnib⁹ alien⁹ oīno existat. Gibbos⁹ vero est quē terrene solicitudis pōdus deprimit: ne vnq̄ ad superna respiciat: sed solis his que in infimis calcātur intendit. q ⁊ siqñ aliqd ex bono patrie celestis audierit: ad hoc nimiꝝ puerse ɔsuetudinis pōdere p̄grauatus cordis faciē nō attollit: qr cognitionis statū erigere nō valet: quē terrene solicitudinis vsus curuum tenet. ex eorum qppe specie psal. dicit in psalmo. xxxvij. incuruat⁹ ⁊ hūiliat⁹ sum vsq̄q̄q̄ quoꝝ culpā p semetipam veritas reprobās ait in luca: Semen aūt qd̄ i spinis cecidit: hi sūt q audierūt verbū: ⁊ a solicitudinib⁹ ⁊ diuitijs ⁊ voluptatib⁹ vite eūtes suffocātur ⁊ nō referūt fructū. Lipp⁹ vero ē cui⁹ qdē ingeniū ad cognitionē veritatis emicat: sed tamē hec carnalia opa obscurat.

¶ In lippis qppe oculis pupille sane sūt: sed hūore defluenti īfirmātes palpebre grossescūt. quoꝝ qdē qr infusione crebra atterit̄: ⁊ acies pupille viciat̄. ⁊ sūt nōnulli quoꝝ sensum carnalis vite opatio sauciat. q videre recta subtiliter per ingeniū poterāt: sed vsu p̄uoꝝ actuū caligātur. lipp⁹ itaq̄ ē cui⁹ sensum natura exacuit: sed conuersationis p̄uitas cōfūdit. cui bñ p angelū dicit̄ in apocal̄. collyrio inūge oculos tuos: ut videas. collyrio quippe oculos vt videam⁹ inungim⁹: cū ad cognoscēdā veri luminis claritatē intellect⁹ nostri aciē medicamine opatōnis bone adiuuam⁹. Albuginē vero hz in oculo: qui veritatis lucē videre nō sinit̄: qui arrogantia sapiētie seu iusticie excecatur. pupilla nanq̄ oculi nigra videt: albuginem tolerās nihil videt. qr videlicet sensus hūane cogitatiōis si stultū peccatorēq̄ intelligit cognitionez intime claritatis apprehēdit. Si aūt sibi cādorem iusticie seu sapiētie tribu

f

n ¶ Aliax. impropꝛie ponit. sic. ꝫ. xxvi. di. deinde. ibi cū ceteris crimib⁹.
o ¶ Ponderosus. p imū dā cogitationē.
p ¶ Ad opus. ex hoc videt q occultū peccatū nō impedit ꝓmouendū: ꝛ ex eo sequit ibi grauat i abditis. ꝛ ar. l. di. sacerdotes. q⁹ latētia peccata nō bñt vindictam quo ad ecclesiā militantē: ut. xxxij. q. v. christiana. ꝛ. xxxij. di. erubescāt

a ¶ Acerdotes. ad se. nō q aligd dē malū quo ad se: sic. i. q. ꝛ. q gdā. ꝛ. q. iii. saluator. sic matrimoniū dē dissolui quo ad socerū q repudiū misit: nō quo ad cōiuges. ff. de dona. inter vi. ꝛ vxo. cū hic stat⁹. ꝫ. si socer. ꝛ facit gs aligd q̄stū in seipso ē. xi. q. iij. inf̄ ꝥba. sic. xxij. q. ij. ꝫ. vlti. in fi. j. de ꝓse. di. iiij queris.

b ¶ Porentē. i eo q potens est.

c ¶ Pauperē. j. xi. q. iij. pauper.

d ¶ Locat. in dignitate

e ¶ Usq; quo. dictū fuit ab helya fugiēte irā regine iezabelis vniuerso populo colenti baal: nā deficit ambob⁹ q vult fuire duob⁹: ꝛ. xxvi. di. acutius.

f ¶ Illum. i. alium.

g ¶ Indignū ē. ꝫ. ꝫ. xli. di. nō coganf. ꝫ ibi de reb⁹: hic de ꝓsonis.

h ¶ Mꝓmissis. tractauit bucusq; mgr ō qualitate ordinandoꝝ. in hac di. l. tractat ꝓmo de iā. ꝓmotis an ipsi postq; lapsi sunt valeāt reparari. ꝛ ꝓmo allegat q nō ꝓnt reparari postea allegat. p pte ꝓria. ꝛ hoc bñ solut. j. e. ꝫ. quō. p parte ꝓma allegat usq; ad. ꝫ. econtra. ꝛ postea inducit mꝫ. c. ad. pbandā solutionē suā usq; ad. ꝫ. sed illō vbi aliā ponit ꝛ eam. p. bat p. c. se. usq; ad. ꝫ. q ꝙ. ꝛ postea adiungit ō lapsis in hereſi: q nō fit eis cōmunicandū ante reconciliationē. ab illo. ꝫ. qō ꝙ subūgit tractatuꝫ de homicidis usq; ad illū. ꝫ. ꝓmissis. deinde addit de solennit penitentib⁹: q nō debeant ordinari vl ad miliciā secularē redire: ꝛ q clericis talis pna nō sit imponēda: ꝛ. p qbus culpis sit imponenda: vltimo subdit de apostatis: qui nec ad habitū secularē nec ad clericatū ascendere ꝓnt p⁹ pnias. Circa lapsos tres regule sūt notande q̄ otinent. j. e. di. ut ꝓstituereꝫ. Prima regula ſm. h. hec est: ut q mortaliꝫ peccauit p⁹ baptiſmū: nō ꝓmoueaꝫ: ut. xxv. di. ꝓmū. i. q. vii. ſi qs omnē. Secunda est: ꝓmotus ſi mortaliꝫ peccat: deiſciend⁹ est. j. e. ꝫ semel. Tertia est: qui ab ordine deponit āmodo nō restituiꝫ. j. e. c. i. ꝛ. ij. ꝛ. c. puenit. ꝛ vbicūq; mitius agit dispensatio est. Iste aūt tres regule ſm tres opiniones recipiūt int̄pretatione. qdā enī dicūt q omne peccatū mortale impedit ꝓmouendū ꝛ deiſcit iā ꝓmotū. et ſi talis ſit ꝓmot⁹ ꝛ egerit pniam: tñ ñ pōt ministrare ſine dispensatione. alij intelligunt de magnis crimib⁹ ꝓdictas regulas: q; minora poſt penitētiā nō repellunt nec deiſciūt: ut. xxxvi. di. c. apl̄us. xlvi. di. c. clicus. v. q. iiij. in loco. Ivotij. diſ. c. i. q; nec oē publicuꝫ crimen anime mortē irrogat: inſtitu. de publi. iudi. ꝫ. eſt. Tertij intelligūt ꝓdictas tres re-

chitudo depꝛauatur: et quaſi totum coꝛpus exaſperat: quia per vniuersa vicia animū supplantat. paulo attestante qui ait ad thymotheum: radix omnium malorum est cupiditas.

Ponderosus vero est q turpitudinem opere non exercet ſed tamen ab hac cogitatione cōtinua ſine moderatione grauatur in mēte. qui nequaquaꝫ quidem usq; ad opus nefariū rapitur: ſed eius animus voluptate luxurie ſine vllo repugnationis ſtimulo delectatur. vicium quippe ponderis est: cum humoꝝ viſcerum ad viriꝛa labitur: que profecto cum moleſtia dedecoris ītumeſcūt Ponderoſus ergo est: qui totis cogitationibus ad laſciuiam defluens pondus turpitudinis geſtat in coꝛde. ꝛ quanuis prauа non exerceat opera: ab his tamen non auellitur mente: nec ad vſum boni operis in aperto valet aſſurgere quia grauat hunc in abſcoditis pondus turpe. gſqs ergo cuilibet horum vicioꝝ ſubijcit panes domino offerre prohibetur: ne profecto aliena delicta non valeat is diluere. quē adhuc ꝓpria denaſtāt. Quia igitur paucis ad paſtoꝛale magiſteriū dign⁹ qualiter atq; indign⁹ hoc ꝓmeſcat oſtēdim⁹ nūc is qui ad illud digne puenerit: in eo q̄liter viuere debeat: demonſtrem⁹. Ite hiero nym⁹ ſuper malachiam.

Indoctus terrena lucra sectās viciatus ordiari nō dz.

Sacerdotes nomē domini deſpiciūt: ꝛ q̄tū ad ſe panē polluū offerūt: q ad altare indigne accedūt: quiq; dato nu-

gulas de manifestis. occulta enī post pnīam nec repellunt nec deiciunt: īmo iure cōmuni promouet: ꝛ si promotus est remanet in ordine suo. j. e. c. de his vo ꝛ. c. hcedenti. ꝛ hec opinio verior ē ꝛ benignior. b. tñ excepto q̄ maxima peccata ēt occulta repellūt: ut de hoc plene dixi. ꝫ. xxv. dis. c. vltimo. De adulteriis aūt ꝛ filiab9 pōt epūs simpler dispensare: ex de iudi. at si clici. j. e. ptumaces. de maiorib9 nō. j. e. in iror. ꝛ in fimonia. i. q. i. erga. et sin quosdam in omnibus criminibus dispensat vbi nō. pbibetur: extra de sen. ex. nuper. ꝛ ō pe. di. vi. §. i. in fi. ꝛ. xxxvii. di presbyter. ꝛ in plurib9 casibus inuenio epūs copū posse dispē sare: ut notauit. q. vij. §. nisi rigor. De. dispan9 contrariū dixit: nam cū in quibusdam casibus ei pmitti

Dist.

tur dispēsare: ergo in alijs. pbibetur ar. xxv. di. q̄lis. ꝛ. C. de. pcurarit9. Quis autem cum deposito possit dispensare dixi. ij. q. vi. iō cum suspenso aūt vel penitēte etiā in hereſi bene dispensat epūs cop9 j. e. presbyteros. ioannes. Iste opiniones hodie terminant p decret. gregorij in extraua. de tēp. or. quesitum: vbi reprobatur opinio io. ꝛ credo q epūs cop9 semp possit dispensare. nisi ei. pbibeatur exp̄esse: ut. xxvii. q. ij. ler diuine in fi. ꝛ extra de sen. ex. nuper. b.

nere sacerdotium presumunt

Panē quoq̄ polluit: q doctrinā domini in populo male dispergit: ꝛ qui honorat potētes ꝛ despicit pauperem. ꝛ infra: Si offeratis cecū animal ad īmolandū: nōne malū est: ꝛ cetera. Superi9 accusati de panibus: nunc accusātur de victimis. Cecū animal offert: q ordinat indoctū in loco docti magistrūq̄ facit qui vix discipulus esse poterat. Claudus offert: qui lucra terrena querentē locat: vtpote pedē in diuersa ponentē: vnū in diuinis alterum in carnalibus. cui potest inferri illud de libro regū vsquequo claudicas in duas partes. Languidum offert: q̄ vicios̄um habet pro religioso quicq̄ tardum ꝛ pigrum probat: patientem dicens illum negligentie redarguendum. indignum est enim dare deo quod dedignatur homo.

Ꝛ premissis auctoritatibus liquido mō stratum est: q̄ variis criminibus irretiti ī sacerdotes ordinari non possunt. nunc autem de eisdem q̄ritur: vtrum post peractam penitentiam vel in propriis ordinibus remanere: aut ad maiores gradus conscendere valeant. multorum auctoritatibus variis criminibus irretiti a propriis ordinibus deijci untur: ꝛ ab accessu maiorum prohibentur. Vnde gregorius ait constantino mediolanensi epo.

a ¶ Si lapsis. hoc. c. loquitur de deposito: ut p̄z p̄ finem.
b ¶ Spe. quia facilitas venie ꝛc. ut. xxiij. q. iij. est iniusta.
c ¶ Supplicatio. carnalis ſz spūalis bene. j. e. clerico.

Lapsi in suum ordinem reparari non possunt.

Si lapsis ad suum ordinem renertendi licentia conceditur: vigor canonice proculdubio frangitur discipline: dum p̄o reuersionis spe prane actionis desideria quis cōcipere non formidat. ꝛ post pauca: illud autem pre omnibus studere cauere: ut lapsos in sacro ordie nulla nobis supplicatio aliquo modo renocare studeat: ne huiusmodi non statuta sed temporaliter dilata credatur eis esse vindicta.

Item martinus papa amando epo.

Qui post ordinationem: labitur: depositus permanebit.

Qui semel post suam ordinationem in lapsum ceciderit. deinceps iam depositus erit: nullumq̄ gradum sacerdotii poterit adipisci.

Item gregorius fabiano epiſcopo.

Presbyter post lapsum nulla ratione in sacro ordine reparari valet

Presbyterum de quo nos fraternitas tua latoris presentium legatione consuluit: nulla ratione in sacro ordine post lapsum aut permanere aut reuocari posse cognoscat circa quem tamen mitius agēdum est: quia commissum facinus facili dicitur professione confessus. Item ioannes. viij. comoniaco veticenſi epo.

Post patratum homicidium sacerdotale officium ministrare non potest.

d ¶ Reuocare. j. xxiij. q. iij. est iniusta.
e ¶ Nō statuta. ppetuo quī enim deponit ppetuo deponitur: ut dic. lxxxi. di. siquis clericus ꝛ ar. C. de penis seruus ar. extra. xxxiij. q. iij. nō oportet. ibi simpliciter ponitur sepenī: ꝛ tamē sepantur ad tempus nō ppetuo: ut extra de consti. ex litteris in fi. ꝫ certe illa nō sunt cōtraria: quia ibi nulla fuit depositio. est hoc ideo statutū: ne leges iudibrio fiant: ut. C. de bo. q̄ lib. vlti. §. vlti. ꝛ ē simile qō ler dicit: q̄ damnatus de crimine ad militiā nō recipitur: ut. ff. ō re mili. qui cū vno. §. adulterij.

f Qui semel. adipisci hoc. c. intelligit ō rigore vl in maiorib9 vl de manifestis criminibus. sic nō obstat. lxxxij di. presbyter. ꝛ. xv. q. vltima bi qui.

g Presbyterum. aut pmanere. sile. ꝫ. xxxiij. di. c. vlti. j. xv. q. vltima siquis presbyter. ꝫ so. in inferiori ministrabit: ut ibi: sed non in superiorem: ut hic.

h ¶ Mitius. ar' q̄ mitiꝰ cū confesso ꝫ cū puicto ut. j. e. de his vo. ꝛ. xv. q. vlti. siquis pſbyter. si. loi. di. q̄ simpliciter. i. q. v. psentū ar. contra. xxxiij. di. c. vlti. ſz ibi timore. phanorū ē pfessus.
i ¶ Facili. i. sponte. ut extra de homici. latore.

k MIror. hic habes: q epꝰ nō pōt dispēsare cū homicida. itē nec cū simoniaco: ut. i. q. i. erga. nisi qñq; ut. i. q. v. c. i. ⁊ vlti. io. de simoniaco ē expssū ex de elec. c. plt. vbi dr q si aliq⁹ ignoāte sit ꝓmissa simonia: epꝰ cū eo pōt dispensare: si i simplici bñficio sit ꝓmissa simonia secus si i platura. si aūt eo sciēte sit facta: ebus nō pōt dispēsare cū eo: ex de simo. nobis. b. itē nec cū ōposito ꝑsōn quāl dā: ut. ij. q. vi. iō. itē nec cū eo q excōicat⁹ celebrat: ut. xi. q. iij. figs epꝰ ⁊ vij. q. i. figs ꝑbr. Iz fit ar. ℣. ij. q. v. ḡto. itē nec cū eo q accedit ad iudiciū seculare: ut. xxi. q. v. figs epꝰ. itē nec cū biga mo: ut ex de biga. c. de bigamis. ⁊. xxxiij. di. le ctor. io. nec dispēsat bodie cū filijs ꝑbror: ut ex de fil. ꝑb. c. plt. ℣. ministrauit. ꝓ; imediate. b. dispēsat aūt i plerisq; crimināb⁹: ut nōui. i. q. vij. §. nisi. ⁊ gnāliꝫ vbi ñ ꝓhibet epo dispēsatio semp dispensare pōt: ut ex de sen. er. nup. Iz qdā dicāt: q i illis solis casibus dispēsabit: vbi a iure ꝓmittit. q cū in qbusdā crimināb⁹ eis ꝓmittitur dispēsatio: ut ex de iudi. at si clici. g. in alijs eis ꝓhibet. ar. xxv. di. q̄lis. ⁊. C. de ꝓcur. marit⁹ ⁊ Iz dispēsatio sit tus qñ petiꝫ ñ pōt: tñ qñq epꝰ tenet dispēsare: ut. j. e. ut ꝓstituere. in fi. ⁊. c. si gs diacon⁹. ⁊. c. dño sancto. ⁊. i. q. vij. dispensatiões. ⁊. xxxiij. q. i. noli in fi.

M Iror min⁹ doctā scientiaz tuā sacerdotē putare post perpetratū homicidiū posse in sacerdotio mistrare: immo q̄ est ineptius nobis suadere velle: ut ipi tali ꝓsūptioni ꝓbeamus assensū. Quis. n. tā demens tāq; peruersi sensus tale qd existimaret: vel post q̄ tācū q; penitētiā cōcedēdum: cū oino canonice disciplie sit cōtrariū? Dz ergo sacerdotō ꝓiuat⁹ lach⁹marū fonte flagitiū tam īmane diluere: vt talibus saltē remedijs curatos salutis possit inuenire suffragium. T tē nicolaus papa.

Md maiorē gradū clericꝰ puenire nō pōt: q paganū occidit

O Lericū: q paganū occiderit: nō oportet ad gradum maiorē puehi: q carere etiam dz acqsito. homicida. n. ē. Nā cū discreti sint milites seculi a militib⁹ ecclesie: non cōuenit militib⁹ ecclesie militare secularib⁹ per qō ad effusionē sanguinis necesse sit; puenire. T tē hosbaldo corepo q̄drātino.

Qui defēdēdo se paganū occiderit: sacerdotali careat of

O E his clericis ꝓficiogbus cōsuluistis: scilicet q se defēdēdo paganū occiderūt: si postea per pniam emendati possint ad gradū pristinū redire aut ad altiorē cōscēdere: scito nos nullā occasionem dare: nec vllā tribuere eis licētiā quēlibet hominū quolibet mō occidēdi. verūtn si cōtigerit: ut clericus sacerdotal⁹ ordinis saltē paganū occiderit: multū sibi cōsuluit: si ab officio sacerdotali recesserit: satiusq; ē illi i hac vita dño subiacere: q altra indebite appetēdo dānabiliter in ꝓfūdū inferni demergi. T tē ex concilio agatensi.

Cadat ab offiō epꝰ ꝑbr aūt diacon⁹ capitale ꝓmittēs crim

S I epꝰ aut ꝑbyter aut diacon⁹ capitale crimē cōmiserit: aut chartam falsauerit: aut falsū testimoniū dixerit: ab officii honore depositꝰ i monasterio ꝛtrudat: ⁊ ibi q̄diu vixerit: laicā tm̄m cōionē accipiat. T tē ex cō. martini pape.

Qui homicidii fco aut ꝑcepto aut ꝓfilio p⁹ baptismū ꝓsci⁹ fuerit clericꝰ nō ordinetur.

S Iqs viduā aut ab alio relictā duxerit: nō admittat ad ordinē iā bito: Iz ad supiores bñdos petet dispēsatiōnē: ut ex de homici. c. ij. nec ob. e x. e. lator. vbi dr q ad supiores tales licite ꝓmouēt. q; hoc intelligo et dispensatiōe. io. Sz certe q cū dicat io. de necessitate ꝛeuitabili. c. vr ex ꝑsse dicē q tal' necessitas i nullo obstit: ut. j. e. q; te obnoxiū. de h. nouī i qōnib⁹. b. si vero casu ꝓmittit homicidiū aut dedit opam rei licite aut ñ. si ꝑdit opa ār rei licite: ei ñ iputat: Iz pōt mistrare i susceptō: et ascendē ad supiorē: ut ex. e. c vlti. ⁊. j. e. sepe. ⁊ ex. e. io. Iz si illicite rei operā ꝑdit tāc nec i susceptō pōt mistrare nec ad supiorē ascēdē ut. j. e. clico. ⁊. c. figs voluntate. si vo volūtate occidit: nūq; dispensandū ē cū eo: Iz q̄ logt. c. miror. d. tñ cū suo rigōe dirit: q i nullo casu pōt homicida ꝓmoueri: q; potius dz ghibet ꝓmittē se occidi q̄ alū occidē: ut. xxxiij. q. v. ita ne. et dicit q hoc ꝛbū ꝓsulēdi ponit. p⁹ bo ꝓcipiēdi: ut. xxxiij. q. i. sic enim ite ꝓm. b. etiā si crimē homicidii sit occultū: tñ p⁹ pniaz ñ pōt ereg suū officiū. secus ē ꝓm eū in quolibz crie alio: ut. j. c. de his nisi i simonia. io. ⁊ hoc expsse dr ex de tēp. or. c. vlti. ⁊ ita duo crimia tm̄ excipit. s. simoniā ⁊ homicidiū. ar. ex de accu. ingsitionis. b. Alij aūt plimiq; dicūt q siue sit homicidiū siue alid crimē: dūmodo sit occultū: p⁹ pniam b ñ ereg suū officiū suū sine oi dispensatiōe Iz ñ possit ꝓmoueri: Iz in simonia p⁹ nullā pniaz pōt ereg officiū suū. i. q. i. erga.

m C Suadere. plus eni ē suadere q̄ opellere. ff. de fuo cor. l. i. §. ꝑsuadere. ⁊ plꝰ punit suasor q̄ faciēs. lxxxvi. di. tanta. io.

n O Lericum. occiderit. sponte. b.

o C Militare. p hoc pz q logt de illo q i bello fuit. borari tñ pōt clicꝰ aliquos ad defensionē siue eccle. xxiij. q. viij. ut pudē. ar. ff. de his q no. infa. ob hec ꝛba. §. vlti.

p C Per qō. ar. q rōne vnⁱ delicti imputāt oia delicta q̄ sequūt ex illo: ut. xv. q. i. figs insanies. xxii. q. iij. inf. ff. qō metus cā si mulier. ar. ℣. ex de sponsalib⁹ veniēs. A.

q O E his. circa illos q ꝓmittūt homicidiū distingue sic: q; aut ꝓmittūt homicidium ex necessitate aut ex casu aut ex volūtate. si ex necessitate: aut illa necessitas ē euitabilis aut ineuitabil'. si ē euitabil': ad supiores ordies nō pōt ascēdere: Iz in tā susceptis tolerat: ut. j. e. ō his clicis. si fuit ineuitabil' necessitas: sine oi dispēsatiōe pōt mistrare i ordine iā bito: Iz ad supiores bñdos petet dispēsatiōnē: ut ex de homici. c. ij. nec ob. e x. e. lator. vbi dr q ad supiores tales licite ꝓmouēt. q; hoc intelligo et dispensatiōe. io. Sz certe q cū dicat io. de necessitate ꝛeuitabili. c. vr ex ꝑsse dicē q tal' necessitas i nullo obstit: ut. j. e. q; te obnoxiū. de h. nouī i qōnib⁹. b. si vero casu ꝓmittit homicidiū aut dedit opam rei licite aut ñ. si ꝑdit opa ār rei licite: ei ñ iputat: Iz pōt mistrare i susceptō: et ascendē ad supiorē: ut ex. e. c vlti. ⁊. j. e. sepe. ⁊ ex. e. io. Iz si illicite rei operā ꝑdit tāc nec i susceptō pōt mistrare nec ad supiorē ascēdē ut. j. e. clico. ⁊. c. figs voluntate. si vo volūtate occidit: nūq; dispensandū ē cū eo: Iz q̄ logt. c. miror. d. tñ cū suo rigōe dirit: q i nullo casu pōt homicida ꝓmoueri: q; potius dz ghibet ꝓmittē se occidi q̄ alū occidē: ut. xxxiij. q. v. ita ne. et dicit q hoc ꝛbū ꝓsulēdi ponit. p⁹ bo ꝓcipiēdi: ut. xxxiij. q. i. sic enim ite ꝓm. b. etiā si crimē homicidii sit occultū: tñ p⁹ pniaz ñ pōt ereg suū officiū. secus ē ꝓm eū in quolibz crie alio: ut. j. c. de his nisi i simonia. io. ⁊ hoc expsse dr ex de tēp. or. c. vlti. ⁊ ita duo crimia tm̄ excipit. s. simoniā ⁊ homicidiū. ar. ex de accu. ingsitionis. b. Alij aūt plimiq; dicūt q siue sit homicidiū siue alid crimē: dūmodo sit occultū: p⁹ pniam b ñ

e ¶ Aut p̄cepto. ut iudet. f ¶ Aut p̄cilio. ut assessor. ⁊ ita ex p̄cilio pumt aligs ꝓtra illud. ff. man. l. iij. in fi. ⁊. l. denicꝫ. Sz nūqd addi dz de volūtate? ar. i. q. iiij. q. ꝓsulat⁹ in fi. qđ nō p̄cedo: lz añꝫ fiat vellet illud factū eē: vl p⁹ factū gratum habeat.

g ¶ Def. nfione. euitabili.

b ¶ Post baptis/mū. ergo si ante baptismū potest baziarus dirit: si añ baptismū occidit nō peccādo ut iudex non pōt ꝓmoueri: qz non tollit irregularitas sed si occidit peccando tollit totū. Jo. de hoc qđ iuris sit nota i questionib⁹. b.

a Eruenit. fuerit. de quo fuerit p̄uictus vl p̄fessus: ⁊ hoc verū est nisi eps cū eo dispēsasset: ut ex ō iudi. at si clerici. lz nōne canō iste ꝓbibet epo dispensare i hoc casu: nō: lz redarguitur indiscreta dispēsatio: ut dixi ex de ꝓben. de multa.

b Accedēs. p̄sbytero. ergo clericꝰ degradatus nō retinet ordinem. ar. liij. di. ex antigs. ⁊. xi q. iij. eps. ⁊. xv. q. vlti. figs p̄sbyter ⁊. xxiij. q. vlti. clerici. ⁊ idē videt ꝓ hoc qđ dicit. j. inter laicos cōmunionez. lz tñ dico q̄ characterem semp retinet: p id qđ habes. i. q. i. q. qdā. ⁊. xxij. q. vij. licite. ar. lxxi di. dictū. vñ g p̄cutit ipsū incidit in canonē sz item in memoriā p̄stine dignitatis: ut ad clerū: q̄ si irrepserit: deijciatur. Similiter si homicidij aut facto aut p̄cepto aut cōsilio aut defectione post baptismū cōsciꝰ fuerit: ⁊ p aliquā sūreptionē ad clericatū venerit deijciatur: ⁊ i fine vite sue laicā cōionē tm̄modo accipiat.

Tē gre. ianuario epo caralitano.

De sacris ordinib⁹ lapsi repari nō p̄nt.

Peruenit ad nos quosdam de sacris ordib⁹ lapsos vl post sniam vel ante ad misterij sui officiū reuocari. qđ oio p̄hibem⁹: ⁊ in hac re sacratissimi quoq canones cōtradicūt q igit̄ p⁹ acceptū sacrū ordinē lapsus i peccatū carnis fuēit: sacro ordie careat: ⁊ ad altarꝫ ministeriū nō accedat. Idē venātio lunensi epi scopo.

De eodem

Accedēs ad gorgoniā insulā fr̄nitas vr̄a discutiat id qđ ad nos de saturnino p̄bro relatū ē. puenit nāq ad nos: q̄ p⁹ q̄ de sacris ordinib⁹ lapsus a sui sacerdotii ordie ē deiect⁹: ad explēdū misteriū p̄e sbyterii plūplit accedē: ⁊ oipotēti deo hostias īmolare. qđ si ita factū eē vr̄a fraternitas reperit: cū sacri corpis ⁊ sanguinis dñi ptic̄patōe puatū in penitētiā redigat: ita ⁊ vsq ad diem vltimū in eadē excōicatōe ꝓmaneat: ⁊ viaticū tm̄mō exitus sui tpe p̄cipiat. Si aūt eu talē pniam agē fr̄nitas vr̄a cognoueri: ut ei iuste ad recipiendā int̄ laicos cōionē etiā añ exitū debeat misereri: hoc in tue fraternitatis ponim⁹ ptātē. ⁊ infra: Ceterea ad fr̄nitatis tue p̄sultū rndētes statuim⁹ diaconē abbatē quē ō portu veneris idicas cecidisse: ad sacrū ordinē nō debere vl posse aliquo mō reuocari. quē q dē sacro ordie puatū in pniaz deputare te puenit: c⁹ si p⁹ ea acr⁹ cōuersatioq̄ meruerit: porē iter alios monachos vbi ō creueris: stādi locū nō ordinē obtineat. subdiaconi quoq quos similis culpa p̄strigit: ab officio suo irreuocabiliter depositi inter laicos cōionē accipiāt. Jn portu aūt veneris loco lapsi diaconi alīus: g hoc officiū iplere debeat: ordiabis. Saturninū xo p̄sbr̄m vt nūq̄ ad sacri ordis misteriū p̄esumat accedē scripris cauere ō crenim⁹. sed eū i insula gorgonia/atq̄ capraria solicitudinez monasterij gerere: ⁊ i quo statu ē sine cuiusq̄ aduersitate p̄mittimus. Idem

Loco lapsi ali⁹ ordiandus est

Postq̄ quēq̄ crialit caden tē in locū: quo lapsus ē: nulla rō p̄mittit reuocari: ⁊ vltra tres mēses eccl̄iā vacare pōtifice statuta sanctoz canonū nō p̄mittūt: ne cadēte pastore dñicū gregē hostis: qđ absit: antiqui⁹ infidiādo dilaniet: fr̄nitas vr̄a depcationi eoz cōsentire: ⁊ i lapsi loco dz epm ordiare. Tē martin⁹ papa.

Qui p⁹ ordiatōem suā i lapsū ceciderit: sacra mysteria nō dz tractare

Si p⁹ ordiatōem suā gspiā in lapsuz ceciderit: ⁊ si puaricatōis peccato fuerit depbēs⁹ obnoxi⁹: oīmodo p̄hibēd⁹ ē cū manib⁹ luteis ⁊ atq̄ pollutū mysteria nr̄e salutis tractare. cōtra exēplis ⁊ auctib⁹ ꝓbat p⁹ actā pniam ꝓpos grad⁹ licite posse administrare ⁊ ad maiorē posse cōscēdere. Maria n. sozor aarō p⁹ q̄ lepza pcussa ē: q̄ i moysē murmurauerat acta pnia a peccato mūdata ē: ⁊ pstinā gram ꝓpheticā direcepit. aaron au

c ¶ Jn tue. ergo epus pōt remittere penitentiā iniūctaz a papa: fic. xxxiij. q. ij. latorem.

d ¶ Abbatem. ergo abbas pōt esse diaconus: q̄ abbas potiꝰ ē nomē officij q̄ dignitatis: ut xxviij. q. ij. c. i. imo in minoribus ordinibus ꝓstitutus pōt esse abbas: ex ō eta. ⁊ quali. oz. tuā.

e ¶ Ueneris. existentē.

f ¶ Decidisse. p crimē.

g ¶ Priorē. i. ut fit monachus ut p̄⁹ fuit: non tñ erit abbas.

b ¶ Obtineat. nō ordinem vel dignitatē.

i ¶ Solicitudinez. ut fit ꝓcurator: lz sit infamis: q̄ infames nō excluduntur a ciuilib⁹ muneribus: sz honoribus: ar. C. h⁹. ⁊. de his q̄ impleti. sacra. li. sūt. l. i. et extra de eta. ⁊ qua. tuā ⁊ sic ꝓcurator monaste/rij pōt esse infamis: sed nō ꝓcura. epi. v. q. iij. q̄ epus. q̄ nō requirit̄ sum/a in eis pfecto integritatis: ut. xvi. q. i. legi

k Postq̄. ⁊ vltra tres menses. tres menses dant ad electionē a die mortis: et alij tres menses ad ꝓsecrationē petendam. j. c. di. qm̄. ⁊ lxiij. di. obeuntib⁹. ⁊ ex de elec. ne. ꝓ defectu. nisi p necessitatē. progest: ut. xxviij. di. de syracusane.

l Sz post ordinationem.

m ¶ Ecōtra. ō maria dicitur. ij. q. vij. Sz item obijcitur.

n ¶ Aaron. nec historia habet. xlv. di. discipli.

o ¶ Dauid. hec hiſtoria dicta eſt.xj.q.vij.§.item cum balaam.

p ¶ Lapidauit.i.lapidãtibus cõſenſit cuſtodiẽdo veſtes:ut.j.e.ꝓſiderandũ.vnde nõ fuit penitus imunis:ut eẽ de homici.c.ſicut.§.illi q.ꝙqz.tñ hoc exemplũ non cõpetit:quia iſtud fuit ante baptiſmum.

q ¶ Auguſtinus.ꝙ fuit manicheus:ſz añ baptiſmũ.z iõ nõ cõpetit erẽplum tc.

a Onderet. grauis er t quilibet i verbis:ut.liij.q.iij.§.itẽ in criminalib⁹.v.in teſtibus.z qui cito fatur ad penitẽtiã,pperat:ut dic ſeneca:z põt qs i.ppio facto petere inducias ad rñdendũ.ff.de inꝛoga.ac.q inꝛogat an heres ſit.Nã teſtis repentinus tc.v.q.v.§.ſz aliud.

b ¶ Dõ tibi.in thobia.

c ¶ Tempoze.nã rõ tẽporis mutat ꝓſtitutionẽ ut.xxxiij.di.fraternitatis.

d ¶ Apls.ad galathas.

e ¶ Dauid.hoc erẽpluz nõ cõpetit.nã nihilominus fuit dictũ ei nõ ſacrificabis mihi:qz vir ſanguinuz es.j.de ꝓſe.di.i.c.i.

tem poſt cõflatũ vitulũ etiã in ſiimũ ſacerdotẽ cõſecrat⁹ eſt. dauid p⁹ adulteriũ z homicidium ſpũm ꝓphetie recepit:z i ꝓprio gradu pmãſit.achab q⁹ qz p⁹ mortẽ nabure viri ſanctiſſimi p pniam hũiliat⁹ i regia ſe de remãſit. Et ut ꝓtereamus multa exẽpla veteris te.petr⁹ negauit chriſtũ:z p⁹ea pncepſ apl'oz fact⁹ ẽ.paulus ſtephanũ lapidauit:z tñ a deo i aplm elect⁹ ẽ.multi quoqz ab hereſi ad vnitatẽ catholice fidei reuertẽtes i ſuis ordib⁹ ſũt recepti.alij ẋo ad epalẽ etiã gradũ ſũt ꝓmoti:ut pote aug⁹.et alii qplures. ¶ tẽ ex epla cpriilli ad ioanẽ antiochenũ.

De eodẽ

Qanes chryſoſtom⁹ dua b⁹ ſynodis orthodoxoꝝz epoz fuit diiudicat⁹:ſz itez fuit reſtitut⁹.marcell⁹ eps anchi regallice depoſit⁹ fuit:ſz poſt modũ ꝓpriũ recepit epatum. Aſclepi⁹ diiudicat⁹ a ſynodo eccliam ſuã p⁹ea recepit.marcean⁹ eps adrinopolite dãnat⁹ a papa iulio recepit eccliaz ſui epat⁹.cyrillus eps hieroſolymitan⁹ depoſit⁹ fuit:p⁹ea recõciliat⁹ ẽ ſue eccle.Simili mõ polocromiũ einſdẽ eccle hieroſolymitane põtificẽ fixit⁹ papa dãnauit:z itez ipe eũ recõcilianit.innocẽtius papa fortunatũ epm dãnauit:ſz ipe poſtea eũ i ꝓpriũ locũ reſtituit eccleſie ſue.miſenũ epum a felice papa dãnatũ gelaſi⁹ papa ſucceſſoꝛ illi⁹ recõciliauit:z eccleſie ſue reſtituit.leuncius dñi eẽt preſbyter depoſit⁹ fuit ſz p⁹ea in antiochia pꝛiarcha exiſtit.grego.ẋo.iiij.pa.theodoſiũ quẽ eugeni⁹ ei⁹ añceſſoꝛ pſorij honoze pmanerat:ſacre eccleſie ſeguie cõſecranit epm abbas nãqz eps diiudicat⁹ fuit:ſz ſacta ſynod⁹ canonice ſuã illi reſtituit eccleſiã. Rocardũ ẋo epz ſacte ſueſouiẽſis eccleſie a ſynodo cui karol⁹ iterfuit rex cõdẽnatũ z ſophidinum placẽtinũ epz merito repꝛobauit nicola⁹ papa ãbos recõciliauit. Preterea calixt⁹ papa ꝺ hmõi ſcribit ita.

Clerici p⁹ lapſũ ſuis ordinib⁹ repari poſſunt.

Ondẽt vn⁹ gſqz ſermones ſuos:z qõ ſibi loq nõ vult alteri nõ loqtur. vñ bñ ſac ſcriptura ait: Qõ tibi nõ vis fieri alteri ne facias.nos.n.tpe indigem⁹:ut aligd maturi⁹ agam⁹.nõ ꝓcipitem⁹ ꝓfilia z opa nr̃a:neqz eoꝝ ordinẽ corrũpam⁹.Sz ſi aligs lapſ⁹ quoq⁹ mõ fuerit:portem⁹ eũ z fraterno corripiam⁹ affectu.ſic ait btus aplus.Si poccupat⁹ fuẽit hõ i aliq⁹ delicto:vos q ſpũales eſtis iſtruite hmõi i ſpũ lenitatis alt alteri⁹ onera portãtes z ſic adiplebit legem chriſti. Porro ſact⁹ dauid de mortiferis crib⁹ pniaz egit:z tñ in honoze pmãſit. Beat⁹ quoqz petr⁹ amariſſ.mas lachꝛymas fudit:qñ dñm ſe negaſſe penituit:ſz tñ apl'us pmãſit.z dñſ p ꝓphetã pollicet dicẽs:peccatoꝛ i qcũqz hoꝛa cõuerſ⁹ fuerit et igemuerit:oim iniqtatũ ei⁹ nõ recordabor ãpli⁹.Errãt itaqz q patãt:ſacerdotes p⁹ lapſum ſi cõdignã egerit pniam:dño poſſe miſtrãe z ſuis honorib⁹ frui:ſi bonã deiceps vitã duxerit:z ſuũ ſacerdotiũ digne cuſtodierit.z ipi q hoc purãt nõ ſolũ errãt:ſz etiã traditas eccleſie claues deſpicẽ videtur de qb⁹ dr̃:qcũqz ſoluerit in terra erit ſolutũ z i celo.aliqn hec ſnia aut dñi ũ ẽ:aut vera ẽ.Nos ẋo idubitãter tam dñi ſacerdotes qz reliq⁹ fiꝺles p⁹ ſatiſfactionẽ dignã poſſe redire ad honorẽ credim⁹ teſtãte dño p ꝓphetã:nũqd q dormit nõ adiiciet vt reſurgat z ꝓpheta dauid pniam agens dixit.Redde mihi leti.ſa.t.et ſp.p.c.me.ipe nãqz p⁹ pniaz z alios docuit:z ſacrificiũ deo

f ¶ Diſtrare. diſpẽſatiue.ſi crimẽ eſt manifeſtũ vel ipſo iure ſi crimẽ eſt occultũ:ex ꝺ tẽp.oꝛ.c.vlti.

g ¶ Qui dormit. in peccato.

b ¶ Nõ adiiciet. .i.nõ conatur bñ operando.

i ¶ Ut reſurgat.p penitentiam.

k ¶ Docuit.i. docturũ ſe.pmiſit.z ſic eos ipſo qz quiſ pmittit ſe velle docere:deo obligatur.ſic.xxi.di. in nouo:vbi filiũ arguit anacletus ex illa auctoꝛitate dabo tibi claues.i. do in coꝛpoze moꝛtali:et ſic futuruz ponit p pñti:ut de ꝓſe. di.ij.ũ chriſto.ff. de v. ſig. verbuz erit.

l ¶ Miserico2diã si eni in aliquo re darguendi sum9 meh9 est miseri co2die reddere rationẽ q̃ crude litatis. xxro. q. ix veniã. z. j. xxvi. q vij. alligãt. z. xi. q iij. nemo. j. lxxxvi di. nõ satis. j. i. q. vii. erigũt. ẽ. dis. ir. sana quippe.

m ¶ T purgabit. verba malachie sũt. ecce veniet dñs exercituũ: z qs põt cogitare diẽ adventus ei9: z qs stabit ad videndum eũ? ipse eni quasi ignis pflãs z quasi herba fullonum: z sedebit conflans z emũdans quasi aurũ z argentũ: z purgabit filios leui: z colabit eos q̃si aurũ z argentuz z erũt offerẽtes dño iusta sacrificia: z placebit domino sacrificium iuda z hierusalẽ: sicut dies seculi z anni antiqui.

n ¶ Temp9. verba petri i epistola canonica.

o ¶ A domo .i. a sacerdotib9 oia eni mala a sacerdotibus pceserunt. xviij. q. iij. transferũt.

p ¶ Et alibi. i eze chiele.

q ¶ Omnẽ. ar. qõ de vno dicit de oĩbus intelligit: ut. lvi. dis. miramur. z. xxxij. q. i. quodcunq;

r ¶ Antiqui. i. patres.

s ¶ In principio ante peccatum. ar. j. pri. c.

obtulit: dãs exẽplũ doctoribꝰ sãcte eccle si lapsi fuerit: z cõ dignã pniaz deo gesserit: verũ q̃ facẽ posse docẽ z sãctificaꝛ docuit. n. qñ dixit: docebo ini quos vi. t. z i. ad te cõ. Sacrificiũ deo obtulit p se dũ dicebat. Sacri. deo sp. cõtri. coꝛ cõtri. vidẽs ãt ꝓpheta sua scelera mũdata p pniaz ñ dubitauit pdicãdo z dño libãdo curare etiã aliẽa. ¶ Ũdeẽ ergo hõ a peccato: z gr̃a dei resurgit a lapsu: z i pstino mãet officio iuxta pdictas auctes. videat ne ãpli9 i aceat: sz euãgelica sẽtẽtia i eo mãeat: q ait: vade et ãpli9 noli peccare. vñ apls ait nõ ergo regnet peccatũ i vro mortali coꝛpe: z nõ obediatis ꝯcupiscẽtijs ei9. sniam q̃ vetat mĩam: nõ solũ tenẽ ffes sz etiã audire fugite: q; potioꝛ ẽ mia oib9 holocaustõatib9 z sacrificijs. ¶ tem hiero.

In pstinũ gradũ p9 pniam reuocari pñt penitẽtes.

¶ T purgabit filios leui. tps .n. ẽ vt iudiciũ a domo dei incipiat. z alibi scribit: a sãctis meis incipite. In filiis autez leui oẽm sacerdotalẽ itelligẽs eẽ dignitatẽ. si aũt sacerdotes purgãdi sũt z colãdi: ut purus auꝛ remaneat z argẽtũ: qd de ceteꝛ ẽ dicẽdũ: q cũ emẽdati fuerit: z colati: tũc offerẽt deo iusta sacrificia: z placebit dño sacrificiũ eoꝛ qõ offert p iuda z hierusalẽ: hoc ẽ p his q dñm cõfitẽtur z pacẽ ei9 mente cõspiciũt: sicut dies seculi z sicut ãni ãtig: hoc est ut quõ in ꝑncipio placuerũt deo: sic p9 peccatũ z pniam placẽ ꝯcipiãt cũ oĩm fuerint peccatoꝛ sorꝛ purgati. ¶ tẽ grego. secũdio

Lapsi reparari possunt.

¶ Dia sãctitas tua regsinit vt tibi de tali sacerdotali officio p9 lapsũ resurgẽdi auctoꝛitates scriberem9: dũ dicẽ de hoc canonũ diuersoꝛ te legisse diuersas sniας alios resurgẽdi alios neq̃q̃ posse. iõ nos generales synodos a nicena synodo incipiẽtes hãc cũ reliqs quatuoꝛ veneramur. q; ipam sequẽtes cetere in cũctis canonicis sẽtẽtijs vnanimiter ꝑcoꝛdãt. nos vo ꝑcedẽtes patres segmur: q; auctoꝛe deo a sacra doctrina illoꝛ nõ discoꝛdam9. a capite itaq; incipiẽtes vsq; in quartũ altaris misteriũ hãc formã seruandã ꝓgnouim9: ut sicut minoꝛe maioꝛ ꝑcedit honoꝛe: ita etiã crimine z quẽ maioꝛ seq̃tur culpa: maioꝛi plectatur vidicta: z sic p9 ea pnia credaꝫ eẽ fructuosa. qd. n. ꝓdest triticũ semiare et fructũ ei9 ñ tollere: aut domũ cõstruere z nõ illic habitare. p9 dignã itaq; satiffactõez credim9 posse redire ad honoꝛez z ad fidẽ miseriçoꝛdie recurrẽtes euãgelicã sniam ꝓferam9 gaudeo ingt sup vno peccatore pniam agẽte: magis q̃ sup xcix. instos qui non indigent penitẽtia: z ouẽ perditã. xcix. nõ errãtibus relictis in deserto humero pij pastoꝛis ad ouile reꝑtãdam dominus ipe tetatur. Si ouis perdita errãs post inuentionem ad ouile humero deꝑtatur ꝓdictus. xcix. non errantibus in deserto relictis: cur iste post penitentiam ad ecclesie ministeriũ lapsus nõ reuocetur? sicut i apocal dicit de ministro ecclesie: memẽto vnde ceciderit z age penitentiã z pma opa fac. Quid. n. graui9 ẽ: aut carnale delictũ cõmittere sine q° pauci inuenĩtur: aut dei filiũ iureiurãdo negare: in quo xꝰ bo hũc ipm beatũ petrũ apl'oꝛũ pncipẽ ad cui9 sacrũ coꝛp9 indigni sedem9: lapsũ esse ꝓgnouim9? sz p9 negatõem penitẽtia secuta ẽ. z p9 pniaz mĩa data ẽ: q ab apostolatu eũ nõ expulit: qui ante quidem ipm se negare ꝓdixit. ¶ dez super ezechielem.

t ¶ Sic post peccatum. imo plus. j. c. fideliꝰ.

a ¶ Ulta. quatuoꝛ. s. cõstantinopolitana. epheſina: chalcedonensis: z angritana. de qua habes. j. e. dño.

b ¶ A capite. i. epoꝛ

c ¶ Usq; ad quartum. i. subdiaconatum.

d ¶ Ita etiã crimine. j. xxi ij. q. i. nõ afferam9.

e ¶ Triticũ. i. penitentia

f ¶ Et fructum. i. restitutionem.

g ¶ Gaudeo. ideo dicit gaudeoꝛ: q; post pniam foꝛtioꝛ resurgit homo: ut. j. e. fideliꝰ.

b ¶ Nouẽ. p quod designantur. ix. ordines angelorũ de quib9 habes de pe. di. ij. pncipiũ.

i ¶ In deserto. i. i celo: qõ diabolus p casũ deseruit.

k ¶ Et pma. ar. q restitutu pñt accusare z testificari: ar. j. e. ferrũ. z. c. dño sancto.

l ¶ Pauci. difficile. n. ẽ ꝓmere: ut. xxviij. di. de his. z. xxxiij. q. v. g sitit. nec tñ ꝛõ min9 delictum est: ut. ij. q. i. multi in fi. z. xxxij. q. vij. flagitia. et lz istud sit naturale: non tñ excusat: ut. ff. ad. l. ac gl'. si seruus. §. si fornicarius.

m Quid est.q.pphete.ezechieli. accipit i mala significatõe ꝛ pr̃ in bona.ꝛ ita ẽ hic ar.q aduocat⁹ variis mõis põt iura exponẽ.fic hec auctas ẋbũ caro factũ ẽ:vl illud: Vitas de tra orta ẽ.qñq exponit .i.tps de ẋgine nat⁹ est ut.xxxv.q.r.c.i. qñq exponit.i.pfessio de penitente de pe.di.i.gcũq ar.p̃.xxiij.q.vij.q aũt.

c Timore fuit.s.cum quo charitas dedignat hitare.inducit tñ iste timor filialẽ.sicut seta filũ ut.j.de pe.di.ij.figs tãtam.

n Errũ.in iob ptinetur ita.hz argentũ venax suax pncipia: et auro loc⁹ ẽ in quo pflatur. ferũ dẽ tra tollit: lapis calore solut⁹ i esquertitur.

b Incipit. ar. q post pniaz reuertit qs ad pores act⁹. ſi.xxxij.q.i. cũ renũciat.ꝛ.q.v.pceptũ i ſi.ꝛ.vi.q.i.illi q.ꝛ.ẽ.ꝛ q: tua i ſi.ff. ꝺ edil.edi. qꝺ ita.ar.p̃.lxi.di.in sacerdotib⁹.ℛ.q pñq p pniam reuertit res ad pore statũ:ut.xxxij.q.ij admonẽ.ꝛ.lxxxi.di.romanus.ꝛ.c.figs clic⁹.ſz p dispensationẽ:ut.ij.q.vij.§.notandũ i ſi.io.mſi i occultis crimib⁹:ut ex de tẽp.or.c.olti.b.

c Qꝺ nõ fuit.i.qlis nõ fuit.ꝛ sic nõ ẽ hic aliq fictio iuris. vl ꝺic q ius fingit eũ ee nouũ hoiez sicut baptizatũ.xxvi.di. c.i.alterat⁹ tñ ẽ.ij.q.vij. §.q: ergo.sic fingit ñ ee homicidã q ẽ homicida xxxij.q.v. ſi homicidiũ. ſiſr fingit aliquẽ nõ trãſſe q trãſiunt:ut.vij.q.i mutatiões.ꝛ ñ ee epm q ẽ eps:ut.ij.q.vij.ñ occ ꝛ.c.g nec.ꝛ ee ẋginẽ q nõ ẽ ẋgo:ut.xxxj.q.v. pposito.ꝛ nõ ee mr̃imoniũ:qꝺ ẽ:ut.xxx.q.v.alr.Sz nũq ꝺ p tales fictiões piudicabit ẋtati:ita ut nõ admittat̃.pbatio i p̃riũ:vr̃ q sic: ut ex ꝺ regul. vi dua.vr̃ p̃.ut ex ꝺ renũ.sup eo.ꝛ.ff. q me.cã. nõ ẽ verisile.ꝛ una pſũptio p aliã pſũptionẽ tollit.ff. de i ſite.re. diu⁹. Ego dico brꝛuit:q p̃ oẽm pſũptionez audit̃.pbatio: nisi vbi ius de iure aliqꝛ⁹ ñ tñ pſũit:ſz eẽt certũ qd statuit nec multũ apprecior illã distinctionẽ quoꝛũdã:q ẽ quedã pſũptio iuris q̃d ã hois q̃dã nature:q: let ꝺicit q p fictionẽ iuris ẋtas ñ pſũꝺit nec ꝺelet:nt.C. de iure

d ..do.in rebus.in pñ.

Um exaudiero.isaias pphet⁹ ꝛc.

e Esus.in iij/po.q: durit alienigenã sicut tps ecclesiam.

f Sozdidat⁹.q: dimisit vxorem:

g Diabolus.i. vxor q̃ idola,colunt

b Candida. qñ ad pfiliuz hesdre i eligt illã. xxviij.q.ij.§.i.ꝛ.ij.

i Ontumaces put ordo. alio.n. mõ sũt puniẽdi clici miorũ ordinũ ꝛ alio maiorũ:ut.xxxv.di. añ oia.ꝛ.xi.q.i.ſi q clicoꝝ.ꝛ.xij.q. ij.fraternitas.

k Prioris.i.altioris.

l Cõtonẽ.i. nolũt ee mr̃ alios.

m Peregrina. aufert eis beneficiũ ꝛ officiũ.

n In matricula ſic.ij.q.i.nomẽ.

o Dignitatẽq ſi.n.a vigiliis deest:auferẽtũ ẽ ei stipendiũ:ut.xci. di.clic⁹ victũ.ſz ſi plat⁹ p tres hebdomadas deest: p triennũ suspẽdit: vl ẽt ſi diebꝰ solẽnib⁹ deest:ut vij.q.i. figs clero.ſi p duos mẽses puat eccla:ut vij.q.i.pſitũ.nſi velis dicẽ hodie connectũ: ut ex ꝺ cle.ñ refi. ex tue. Sz an possit repetere fructꝰ postea cũ reuertit: ñ vr̃: ut.C. de re mili.l.i.li.xij.aliogn spe restõnis facilius delinq̃ret:ut.ſ.e.di.c.i.itẽ q: pene ñ solẽt repeti.ff. ꝺ pdi.inde.pene.ꝛ penã quã qs ex suo delicto pſtitit:ñ repetit.ff. de pcur.g.ppõ.§. penã. Itẽ h ꝛ i.c. ſe.ex.q eps possit dispẽſare cũ ꝺposito. nã ꝛ senat⁹ restituit.ff. ꝺ postu.l.i.§. de q aũt.ꝛ senat⁹ egpat pncipi:ut.ff. de aq̃ plu.ar.q pncipis:ꝛ eccl̃ia hz suũ se-

Post acerrimã pniam lapsi reparantur.

Quid ẽ hoc qꝺ pphete ia cẽti ꝺicit sta sup pedes tuos ꝛ loquar tecũ. g. n. iacenti loquebat:cur statim,pmittit se locuturũ:Sed sciẽdũ ẽ: quia alia sũt q̃ iacẽtes:alia q̃ stãtes audire debem⁹. iacẽti. n. ꝺicit vt surgat:statim aũt p̃cipit vt ad p̃dicationẽ pficisci debeat adhuc. n. nobis in infirmitatis cõfusione iacẽtib⁹ pberi nõ ꝺz auctas p̃dicationis ſz cũ ia in bono ope surgim⁹:cũ ia recti stare ceperim⁹: dignũ ẽ vt ad lucrãdos alios i p̃dicatõe mitti debeam⁹. Stãs ergo pphet̃a visionẽ spãalẽ vid it ꝛ cecidit. cadẽs vero admonitionis ẋba suscepit:ut surgeret: surgẽs aũt p̃ceptũ audiuit:ut p̃dicaret. Nã q adhuc ex supbie vertice stam⁹ cũ ia de eternitatis timore aliqd sentire ceperim⁹: dignũ ẽ:ut ad pniam accedam⁹. ꝛ dũ in firmitates nostras subtiliter cognoscentes bũiliter iacem⁹: p diuini verbi pſolationẽ ad fortiora opa resurgam⁹. Itẽ

De eodem

Errũ de terra tollitur: cũ fortis ppugnator ecclesie a terrena quã pus tenuit actõne sepaꝛ. nõ ergo in eo ꝺz ospici qꝺ fuit: qꝛ ia incipit ee qꝺ ñ fuit. Item aug⁹.

Post cõdignam pniam pristina recipiũt officia.

Um exaudiero eos: dabo eis virtutẽ spũs mei:ꝛ implebo eos iudicio meo ꝛ fortitudine. Animaduertite i p̃siti loco posse docere aliqnẽ post peccatũ: si tñ vicia p̃stina pnia digna diluerit. vñ dauid post adulteriũ ꝛ homicidiũ logtur i ps: aspges me hysopo ꝛ mũdabo.me.ꝛ sup. ni. deal. nec sua tñ puritate p̃tẽt ẽ:ſz infert:reddemi.le.sa.t.ꝛ.ſ.p.cõ.me.cũq hoc feceris docebo ait iniquos vias tuas. Itẽ hiere.

De eodem

Esus filiꝰ iosedech sacerdos magnꝰ: q̃q̃ i typo ad nẽtũ p̃cesserit salutoris: qui nr̃a peccata portauit: ꝛ alienigenã sibi ex gẽtib⁹ copulauit ecclesiã: tñ sm lr̃am p⁹ sacerdotiũ sozdidat⁹ inducit. astat diabol⁹ a dextris ei⁹ :ꝛ cãdida illi deiceps vestimẽta reddũtur Itẽ ex cõ. agathensi.

Post pniaz clĩci conecti gradũ suũ ꝛ dignitatẽ recipiant.

Ontumaces clerici: put dignitatẽq ordo p̃miserit: abepo corrigãtur.ꝛ fiq pozis gradus elati supbia cõtonẽ fortasse cõtẽpserint: aut ecclesiã frequẽtare vel officiũ suũ iple re neglexerint: peregrina eis cõmunio tribuaꝛ ita:ut cũ eos pnia conexerit:rescripti i matricula gradũ suũ dignitatẽq recipiãt. Itẽ ex cõ. martini pape.

De eodẽ.

Jgs p̃bꝛ aut diacon⁹ inuẽt⁹ fuerit aliqd de misteriis ecclesie venũdasse: qꝛ sacrilegiũ p̃misit:placuit eũ i ordinatione ecclesiastica nõ hr̃i. Jn iudicio tñ ep̃i dimittẽd⁹ ẽ:ſi in suo debeat recipi gradu:quia multotiẽs hoc ipm qꝺ ꝺ sacro

natū: ut. xxi. q. i. ecclia. ar. ad hoc ri. q. iij. eps. ℟. C. de ēpis ⁊ cle. plz ar. ℣. eī de cle. ñ resi. ex tue. ⁊ diri de hoc. ii. q. vij. ió io. So. cū depo/sito solēnit solꝰ papa dispēsat: ut de pe. dis. vi. c. i. in fi. b.

a Sgs. iudicō epi. Hic gꝫ/mittit epus dis/pēsare in sacrale/gio sic ⁊ i hereti: ut. j. e. pbros. gꝫ ⁊ i occultis ét ma/gnis. j. e. de his. ⁊ hoc verū ē: nisi sit enorme sacri/legiū: ut. xxi. q. ij. de viro.

b Tostituere tur. ñ despe/ratiōe. i. ob hoc qꝫ eccla despet se posse ꝛstituē ires

c Sz rigore. hic mā ifeste colligit qꝫ canones q di/cūt lapsos ñ esse repandos vl resti/tuēdos ō rigore loquunt.

d Etiā de cete/ris. i. omīb⁹. noie eni ceteroꝝ oēs intelligūt. ff. ō ỹ. fig. ceteroꝝ.

e Sz nō. ió. q. d. ꝫ possint restitui aliqꝫ sm rigorē. |

f Nihil detrahe bat. i. vbi ñ time tur periculū.

g Aliqd. i. rigo/re: ut ñ restituerē tur: ut sic fierent magis būles.

h Addiderūt. s. ut ñ possit ꝛstitui

i Per affecta/tes. i. ppter.

k Potentias. i. dignitates.

l Exprimēta. sic extra. di. scien duz. vl aliꝫ ut qñqꝫ fiat restō qñqꝫ nō.

sancto altario cōtamiatū ē: in epi prāte dimissum ē. I tem aug⁹. ad bonifaciū.

Bene valet sacerdos restituti ad honorē suū post peractā, pniam: licet in hoc diuersi diuersa sentiāt dicētes non posse restitui ad honorē. ꝫ sic dictū ē ppter simulatas pñias quorūdā ⁊ ppi affectatas honoꝝ dignitates. I tē aug⁹.

Sacerdos qdē si cadit: valet ⁊ hz restituōis locū p⁹ dignā ⁊ pactā pniam in honorē suū ppheta attestāte q ait: nūqd qui cadit nō adijciet ut rel̄urgat. ⁊ beat⁹ grego. dicit hoc ad secūdinū epm includz amicū suū: etiā ab ipo ppheta in hoc argumētū habemus q cū p⁹ pactū adulterīū ⁊ homicidiū ppetranit: ⁊ tñ p⁹ ea p acta digna puia p dei gratiam ad pstinū officiū ꝛstituit. Quō igit hmōi auctū dissonātia ad cōcordiā reuocari valeat. bze uiter inspiciam⁹. Sūt tñ qdaz quos nō odiū crimis sed tioꝝ vtilitatis ⁊ amissio ppij gradus ⁊ ambitio celsioꝝis ad penitētiā cogit. hos sacri canones irrecupabilit deijciūt: qz q simulatōe pnie vel affectōe honoꝝis a deo nō cōsegt veniam: nec ab ecclesia repatōem mereť. U ñ aug⁹. scribit ad bonifaciū.

Quare cōstitutū ē in ecclesia ne p⁹ pniam gs ad clicatū redeat.

Ut cōstituereť in ecclesia: ne qsqꝫ p⁹ alicui⁹ cris penitētiā clericatū acciptat vel ad clericatū redeat vel in clericatu permaneat: nō desparō ne indulgētie sed rigore factū ē disciplineː aliogn cōtra claues ecclesie datas disputabiť de qb⁹ dictū ē. Quicūqꝫ solueritis sup terrā: soluta erūt ⁊ in celo. Sed ne forte etiā ō ceteris crīb⁹ spe honoris ecclesiastici anim⁹ intūesce ēs supbe ageret pniam: seueritissime placuit: ut post actā pniam de dānabili crimine nēo sit clericus vt desperatōe tpalis altitudinis medicia maior ⁊ verior esset hūilitatis. Mā ⁊ sanct⁹ dauid de crīb⁹ mortiferis egit pniam: ⁊ tñ i honore suo ꝛstitutus: ⁊ beatū petrū qñ amarissimas lachrymas fudit: v. iqꝫ deum negasse penituit: ⁊ tñ apls pmānsit. Sed nō ió opināda ē supuacua posteriorꝝ doctorū diligētia: qz vbi saluti nihil detrahebať: hūilitati aliqd addi derūt: quo salus tuti⁹ inueniretur. expt⁹ credo aliquoꝝ fictas pnias p affectatas honorū potētias. cogūt. n. multas i uenire medicias multoꝝ expimēta morboꝝ. Vm i hmōi causis vbi p graues dissensionum scissuras nō h⁹ aut illi⁹ bois pculū sed pplorꝝ plurimoꝝ strages iacet: detrahēdū ē aliqd seueritati: ut maioꝛib⁹ sanandis malis charitas sprēcta subueniat. I tē ex epla cleri romani missa pape cypriano.

Reparationis bñficiū nō nisi p pniam dz concedi.

Abbas romana ecclia vigore suū tā pphana facilitate dimittē: ⁊ neruos seueritat⁹ enerua fidei maiestate dissoluere: ut cū adhuc nō tñ iaceant i peccatis: ꝫ etiā cadant eversoꝝ fratrꝝ ruine pperata nimis remedia cōcationū vti q nō pfutura pstētur. vbi. n. poterit pnie medicia pcedere si ēt ipe medic⁹ intercepta penitētia idulget periculū: hoc ē nō curare: sed si ỹm dicē volumus: occidē. I tē cypriañ⁹ de lapsis.

Impenitētib⁹ venia cōcedi nō pōt.

Ags pposterā festinatōne temerari⁹ remiss. onē peccatoꝝ cūctꝫ putat se dare posse: aut audet dñi pcepta rescidere: nō tñ nihil pdest: ꝫ obest lapsis. puocasse. n. irā dei ē nō seruasse sniam. nec mīam pissimi dñi depcari ꝫ ptēpto

m Strages. ś. xliij. di. comessationes.

n Detrahēdū ē. ō bēs qꝫ dispensatio qñqꝫ est ōbita. ś. vbi strages mꝛtoꝝ iacet. ⁊ alibi: ut. xlv di. ij. ⁊. i. q. vij. dispensatiōes. ⁊. xi. q. iij. plerūqꝫ. ⁊. xxiij. q. i. nolli in fi. ⁊. j. e. ꝓsiderandū. cū. n. dispēsatio sit qsi quedā mīa: ⁊ ē certū qꝫ libet teneť eē misericors: ut lxxxvi. di. nō satis. ⁊ licz debita sit tñ peti nō ṕt. sicut epat⁹ debeť bono ⁊ tñ nō pōt eū petē: ut viij. q. i. g epatum. qñqꝫ aūt pbibeť dispēsatio: ut. i. q. i. erga. ⁊. ś. e. miroꝝ. qñqꝫ etiā pmittitur dispelano: ut. j. e. dño. ⁊. ś. e. figs pbr. Et nō qꝫ aliud ē rigor: aliud ē ius aliud ē dispensatio. Rigor ē qdā excessus iuris ⁊ qdaz austeritas facta ad terrorē. sm qō dicit canon qꝫ pnia imponit ꝓbenti secūdas nuptias: ut. xxxi. q. i. hac rōe. ⁊. c. pcedēti. ⁊ qꝫ colo ñ ē dāda etiā i fi. vite his q defecerūt i accusatio ne clicoꝝ: ut. ij. q. iij. figs epm. ⁊ rigor nō ē ꝑuand⁹ nisi vbi timeť erē plū mali: ut. xlv. di. ꝫ illud. qñqꝫ tñ rigor ē idez qō subtilitas iuris ut ex de restit. spol. in fris. ⁊ ex de no. ope. nū. intellerim⁹. Dispēsatio ē idē qō iuris relaratio. ⁊ ea ñ ē vtendū nisi sit necessitas vl vtilitas: ut. i. q. vij. tali. Jus aūt media strata incedit int rigorē ⁊ dispensationē. ff. de iurisdi. om. iu. iurisdictiōi

o Maioꝛib⁹. sic di. uj deniqꝫ.

p Cleri romani. vl coꝛ nelij pape.

q Cypriāo. i cronicis ñ inuenit: qꝫ aliqs papa dict⁹ fuit cypriañ⁹: tñ qꝫ fuit papa babes. j. e. ō co tñ. ꝫ forte ⁊ b ⁊ ibi ē mendosa littera.

r ¶ Absit. fidei. i. disciplineː
s ¶ Iaceat. in peccatis.
t ¶ Sz etiã cadãt. vlteriusː
u ¶ Ruine. i. euersi irruentes fratres.
x ¶ Properata. qz q̃ cõmittunt in deũ: remitti nõ põt sine pnia. z qz facilitas venie incentiuũ tribuit delinquẽdi: ut. i. xxiii. q. iiij. si his g. z. c. ẽ iniusta.
y ¶ Intercepta. i. dimissa.
a ¶ Ags. remissionẽ. q̃ éni in nos delinquũtur possum⁹ remittere sine puña sz nõ q̃ in deũ ut. xxiii. q. iiii. si is qui.
b ¶ Sniam. q ergo non ẽuat sniam iudicis offẽdit iudicẽ: z iniuriam facit iudici: g frustratorie appellat ab ipso. C. qñ ꝓuo. nõ est necesse. l. vlti: in fi. z hec põt esse cã q̃re iudex debeat eẽ suspectus et q appellauit ab ipso: ut eẽ de ap. ad hec.
c ¶ Martyres⁹. i. christi sacerdotes.
d ¶ Ut sciamus. p signa exteriora cõsiderata in penitentibus.
e ¶ Videri. ar. q nõ statim teneẽ gs credẽ etiã bono viro: ut. ix. di. ego solis si. ff. qõ cũ falso. tu. l. ij. imo imputaẽ alicui: q nimis ẽ credul⁹ ri. q. iii. nõ solũ. lxxvi. dis. si qd vo. ff. de eo p quem fac. l. i. §. i. nõ ob. xxiii. q. i. qd culpaẽ vbi i dubio obediẽ: qz ibi loquiẽ dũ ꝑlatus ꝓcipit qõ est dubiũ: hic de martyribus g nõ erãt ꝑlati. xxvi. q. v nec mirũ.

a ¶ Omino sãcto. In epl̃is massan⁹ rogat isidorũ: ut solutionẽ canonũ ꝓioꝝ circa restitutionẽ lapsoꝝ ei rescriberet.
b ¶ Uendicare. i. defendere.

dño de sua facilitate ꝓesumere: z infra. mãdãt. n. aliq̃ martyres fieri: sed si iusta si licita si nõ ꝯ ipm dñm ac dei sacerdotes sũt: faciẽda sũt. Si obtemperãtis facilis z ꝑna ꝓfessio si penitẽtis fuerit religiosa moderatio: mãdãt martyres aliq̃ fieri: sed si scripta nõ sũt in lege dñi: q̃ mandant: añ ẽ ut scia m⁹ illos a deo impetrasse que postulãt: z tũc facere qõ mandãt. neq̃. n. statim videri põt diuina maiestate concessũ: qõ fuerat hũana pollicitatõe ꝓmissum. Nã moyses ꝓ peccatis populi petijt. nec tñ peccãtib⁹ veniã a deo cũ petisset accepit. Y tẽ, si dorus ad massanũ epm.

Qui sunt reparãdi post lapsũ vel quãdo.

O Omino sãcto meritisq̃ sãcto fratri massano epo isidorus eps salutẽ. qõ in epistolis venerabilis frnitas tua innotuit: videlicet q in canone angritano. ca°. xix. legit⁹ lapsum cozpalẽ restaurãdũ honozis gradum post penitentiam: alibi legitur post huiusmodi delictum neq̃q̃ repandum antiq ordinis meritũ. hec diuersitas hoc mõ solui̇tur. illos .n. ad ꝓstinos grad⁹ redire canones ꝓcipiũt: quos ꝓnie ꝓcessit satisfactio vel condigna peccatoꝝ cõfessio. at cõtra hi q neq̃ a vicio cozruptõis emẽdãtur: atq̃ hoc ipm carnale ỗ lictũ qõ admittũt: vẽdicare q̃dã supstitiosa temeritate nituntur: nec gradũ vtiq̃ honozis nec gratia recipiũt cõionis. ergo ita ẽ determinãda snia: vt necesse sit illos restaurari i loco honozis: g ꝓ pniam recõciliationẽ recepisse merẽtur statim diuine pietatis. ht. n. non ũmerito cõsequũtur adepte dignitatis statũ: g per emẽdationẽ pnie recepisse noscũtur remediũ vite. Jd aũt ne forte magis sit ambigniũ: diuine auctozitatis snia cõfirmet. ezechiel qdẽ ꝓpheta sub typo p̃uaricatricis hierusalẽ ostendit post pnie satisfactionẽ ꝑstinũ restaurari posse honozem. cõfundere ingt o iuda z porta ignominiã tuã. z post paulũ z tu inquit z filie tue reuertimini ad inigratez tuã. q dixit cõfũdere: oñdit p⁹ op⁹ peccati debere quẽq̃ erubescere: z p⁹ cõfessionẽ ꝓ admissis scelerib⁹ verecũdã frõtẽ humo ꝓstratã demergẽ: ꝓ eo q dignũ ꝓfusione ꝓpetrauerit op⁹ deinde p̃cepit ut p⁹ ignominiã z deiectionẽ sui nominis siue dignitatis reuertatur ad suaz antigratẽ. ergo dũ quosq̃ post op⁹ cõfessionis sue cõfũditur atq̃ ignominiã portãs depositionẽ suã cũ humilitate luget reuocare sm ꝓphetã ad ꝓrio rẽ statũ poterit. Jtem ioanes euãgelista ã gelo epheſi eccle sie inter cetera quedã similia scribit. Memoz esto vñ ceciderisː z age pniam z ꝑma opa fac. aliogn veniã tibi z mouebo cãdelabꝝ tuũ de loco eius ecce in q̃tũ valui cõcilii anqriani antiquã plane z plenaz auc̃tẽ sacris testimoniis explanani: oñdẽs eũ posse restaurari in ꝓprio gradu: g ꝓ pnie satisfactionẽ nouerit põa delicta deflere. g vo negligit nec luget q̃ gessit: z lugenda fine vllo pudoze religionis vel timoze diuini iudicii ꝓmittit: eũ nullo mõ posse ad ꝑstinũ statũ restaurari cognoscas. Jn fine aũt hui⁹ epl̃e hoc adiicien dũ putauit: ut quotiẽscũq̃ i gestis cõcilioꝝ discoꝝ snia inuenitur: illi⁹ cõcilii snia magis teneatur: cui⁹ ãtigoz z potioz extat auc̃tas. Onicũq̃ ꝓ criminib⁹ suis digne deo pniam obtulerint: auc̃te gregorii z augustini hieronymi z isidori gradũ ꝑstine dignitatis recipere põt. g aũt nõ odio cris sed timoze vilitatis vel ambitione

c ¶ Supstitiosa. ẽ viij. di. quo iure.
d ¶ Necesse. et h. vbo necesse z ex illo vbo ꝓcipiũt qõ. s. ponit patet dispensationẽ qñq̃ esse debitã: ut ẽ. e. ut ꝑstituere⁹ z sic patz: q eps⁹ peccat si nõ dispensat vbi pz rõ dispẽsandi dixiː xxiii. di. fraternitatis. ar. ij. q. v. cõto. c uz tñ supiore agi põt officio iudicis: ut fiat dispensatio: ut eẽ ỗ iurepa. null⁹. lz ñ possit peti iure actiõis: sicut põt dici de elemosyna paupi debita.
e ¶ Antigratez. i. moꝛes antiquos
f ¶ Atq̃ ignominiã. er b⁹ vbo z ex illo vbo ỗpositũ est ar. q eps põt depositũ z insame restituere: qz ignominia idẽ ẽ qõ infamia: ut. ff. de his g no. infa. l. ij. §. ignominie. z sic pz q põt rolere infamiã. qõ concedo vbicũq̃ põt dispẽsare: ut dixi. ij. q. iii. §. hic colligitur.
g ¶ Depositionẽ. l. suspensionẽ. ficxlvi. di. clicus.
b ¶ Discoꝛs. non ne illa snia est potius sequẽda que maiozem ꝓtinet pietatẽ: ut. ix. di. sana. lz eni canon apl̃oꝝ potioz sit: qz antigoz sit alis canonib⁹ tñ ꝓ iudicaẽ ei ꝓ posteriozes: ut. lxxvii. di. ꝑb⁹. idẽ pz in canõe io. ut. xxxi. di. deinde. z. c. g cuti⁹. itẽ qñq̃ ꝓ iudicat ille canõ

q nō ē potior: ut. xxv. q. i. ℘ statuta. qō ergo dicit hic intellige cū ambe ꝓstitutiones sūt ꝑticulares ⁊ locales ⁊ de illis loquit. c. xix. di. in canonicis. ſz ſi ambe sūt generales: semper posterior ꝑiudicat: ut eꝛ de cog. ſpi. c. i. ff. de legi. nō ē nouū. ſz q̄ſ ꝓferꝛ vn⁹ canon alteri: cū oēs sint. ꝑmulgati in stinctu ſpūs sancti. xvi. q. iii. nēo. ℟. q. duo canones ꝑñt esse ℘rij: ⁊ nō vterq; ē iuste instituꝛ. qō eni vn⁹ statuit ⁊ iuste alī ℘riū pōt statuē ⁊ iuste. lxiij. di. §. verum.

i ¶ Cui⁹ antiqor. si ambo sūt eq̄lis pietatis. xix. di. i canonicis.

k ¶ Quicūq; ⁊c.

a ¶ Igs diaconus. prima ps. c. facit ℘ solutione grani. Idē facit ꝙ ea in ſcda pte: q̄ incipit ibi: q̄ ſi eos.

b ¶ Ecce. vſq; ad hūc locū sūt verba niceni ꝛcilij.

c ¶ Ccxviij. ergo videt q̄ hoc sit statutū niceni ꝛcilij cui tor inſuerūt: ut. xv. di. canones ſz damasus papa de. ccc. nūm loq̄t. ⁊ q. i. hāc ꝓsuetudinē. ſz mior nūer⁹ ſi excludit maiorem.

d ¶ Deꝑhensi. ali quo sequētiū modorū. vī ergo q̄ sola deꝑhēſio suf ficit: ut hic. ⁊ lxx ri. di. ꝓbr. ⁊ bēs. ī. e. de bis. ſz nō ē ita nisi sint ꝓuicti vl ꝓfessi: ut segt. ī. ſi. q. i. nos i quē. q̄. ⁊. xij. q. i. ſi dicatis vl intellige deꝑhensi ita q̄ factū sit notoriū ex facti euidētia: ut eꝛ de ceha. cle. ⁊ mu. tus. tales eni q̄ maleficio publice deꝑhendunt sine iudicio dā honoris falsas deo pniaſ offerūt: in ꝓsti̇ni honoris gradū repari mine poterūt. Sz obij cit illud hozmisde pape: q scribit oīb⁹ epīs ꝙ vniuersas ꝓuincias.

Diacon⁹ aut ꝑsbr in adultꝛio deꝑhēſi repari nō ꝑñt.

Igs diacon⁹ aut ꝑsbr post acceptā bñdictōem leuiti cā cū vxore sua icōtinēs iueniat: ab officio suo abiiciat: Ecce māifeste cōſtat: qz ℘m titulos antiquoꝝ patrū ſacto ſpū ſuggerēte cōſcriptos: ⁊ ℘m ſētias. ccc. xviii. epoꝝ q̄s etiaz gallicani canones cōtinere videntur: clerici in adulterio ꝛ deꝑhēſi aut ipi confessi aut ab aliis cōuicti ad honorē redire nō ꝑñt. sed qz forte nō desunt q̄b⁹ ꝙ nimia pietate ſupſcripta ſanctoꝝ patrū seueritas mīme placeat: sciant se. ccc. xviii. epoꝝ q ⁊ reliquos statuerūt canones: ſnias repēdere vel dānare. ſz qz forte maior ē in illis pietas q̄ i ſupſcriptis ccc. xviii. epīs maior ē i illis misericordia q̄ i ſacto ioāne patriarcha maior charitas q̄ i religiosis ſacerdotib⁹? q hoc exē plo ꝛmedia eccleſia ꝙ suis diſ finitōib⁹ deliberauerūt. ⁊ iō aut ꝙna volūtate ꝓcepꝛ illoꝝ cōſentiāt: aut oīb⁹ illis contrarios ⁊ inimicos se eē ꝓgnoſcāt. q̄ ē ista iusticie iimica bonitas palpare crimīnosos: et vulnera eoꝝ vſq; i diē iudicii icurata seruare? Qō ſi eos durissimā pniam ꝙ plurimos ānos viderim⁹ agere: tūc nos ⁊ saluti eoꝝ possem⁹ cōſulē: ⁊ ſtatura canonū deberem⁹ rēpare cū vo i aliq̄b⁹ nec compūctio hūilitatis nec inſtātia orandi

nandi: ut. C. de defen. ci. l. defensores. ler. viij. est.

e ¶ Nō ꝑñt. de iure. f ¶ Pietate. ironice loquitur.

g ¶ In sancto. ſ. e. miror. b ¶ Remedia. i. penas ℘ illos q nō ſuāt statuta. i. ¶ Aut oīb⁹. ar. q̄ g vni facto ℘ dicit: oīb⁹ ℘ dicit: sic. ſ. iiij. di. deniq; de pe. di. v. frēs ⁊ ex de re. iur. desleat. de ꝓſe. di. ij. cōpimus.

k ¶ Et inimic⁹. nō q̄ eo ipſo q̄ aliqs non dedit ſtato ei⁹ est inimic⁹: ut. xxiij. q. i. qñ vet⁹. ſ. e. figs ꝓpostera.

l ¶ Palpare. i. adulari.

m ¶ Deberem⁹. nō diſpēſatiōne eē debitā: ut ſ. e. ut ꝓstituere. ⁊. xi. q iij. plerūq;.

n ¶ Digna. qō nulli fac. xxiij. q. ij. legat.

o ¶ Dimiſerit. nō. n. taz cito dimittit de⁹: sicut ſacerdos absoluit ꝛ pe. di. i. quē penitet.

p ¶ Dicturi. nūqd voce tūc loquēt? cū apls dicat qō tūc lingue ceſſabūt: ſz ꝓpheta ℘riū dicat: exultatiōs dei i gutture eoꝝ. Sz qcqd sit: tūc nulli⁹ accusabit aliū: sed sola ꝙscia accusabit quēlibet. ix. q. iij. alioꝝ.

q ¶ Indulgemus. i. indulſimus.

r ¶ Permittim⁹. i. ꝑmittimus:

ſ ¶ Quia vno. ſ. ac. boz. viij. q. i. audacī. j. i. q. iiij §. itē peccato ac. boz. io.

t ¶ Uicunq;. diuini. i. ecclesiaſtici.

u ¶ Difficile. tale difficile bēs. xlvij. di. q̄tūlibz als. ponit ꝙ ñ. ij. q. vi. §. biduū. x. ſi aduerſus.

a ¶ Ui sub gradu. i. in ſz nō ne istud laico ꝛcedit: ut. i. q. i. qō q̄daz ſz dic q̄ iste pōt solenniꝛ baptizare. qō laic⁹ ſi ꝑt: ut. lxxvi. di. diacon⁹. ité obijcit ſi iste pōt baptizare: g⁹ ⁊ sacrificare: ut dicit hiero⁹. i. q. i. sicut cḣristus. sed ibi logī de adhuc tolerato.

b ¶ Ministrare. ſz ū celebrare. vel dic q̄ pōt re

c manere i officio sacerdotali: ſz nō pōt esse epūs.

¶ Reliqos g immolauerūt. coacti ꝓditionaliter.

d ¶ Inierūt.i.supbie cā
e ¶ Et nō er cōpacto. i. figmento.
f ¶ Honorē.s.bñficiū.
g ¶ Offerre.i. officium nō retinent.
b ¶ Iungi.bic dispensatur in bñficio ꝙ nō i officio: ut eē de cle. pug. benric⁹. ⁊ j.e. studeat.
i ¶ Nec calicē. añ confectionē q⁹ post ꝓfectionem nō est eis licitū offerre. ⁊ sic nō est ꝯ.xciij di. peruenit.
k ¶ Penes. bic patꝫ q⁹ epūs dispensat in bereſi ⁊ cū scismatico: ut. s. e ut ꝓstitueret: nō tñ cuꝫ ercōicato ministrante. ⁊ xi. q. iij. sigs epūs.
l ¶ Per necessitatē. famis. imo pot⁹ debent mori fame q̄ꝫ vesci idolaticis. xxvij. q. iiij. sicut sanus. ⁊ j. xxvij. q. v. itane. vl vocat bic necessitatem coactionem.
m ¶ Propter cautelam q̄ꝫ ens ad cautelā tm ponitur alicui pnia: ut xxviij. q. ij. in lectū.
n ¶ Cōmodari. q⁹ restituunt ad ꝓmunionē nō ad officiū. vl dabit sustentatio eis. xvi. q. vi. ō lapſis.
o ¶ Sꝫ illud bormisde. s. siquis diaconus.
p ¶ Aūt biero. s. e. quicunq̄.
q ¶ Basilius. s. e. g sub gradu.
r Sacerdotes. manifestus. p euidentiā facti.
s ¶ Nō possunt. sine dispensatione: ꝫ si ē occultum potest sine dispēsatione post pniam.

ad ostētationē vt offerrent ipi fecerūt: hos placuit honorē q dē sedis ꝓprie retinē: offerre aūt illis ⁊ sermonē ad populū facē aut aligb⁹ sacerdotalib⁹ officiis fūgi nō liceat. diaconi silr g ūmolauerūt: p⁹ ea vo ire rū reluctati sūt. alias gdē honorē hre oz: cessare aūt debēt ab oi sacro misterio: ita ut nec panē nec calicem offerāt nec euāgeliū ꝓnūciēt: nisi forte aliq epoꝫ cōscii laboris eoꝫ ⁊ hūilitatꝫ ⁊ mānsuetudinis voluerit eis āpli⁹ tribuere vel adhibere. penes ipos ergo ō bis erit prās. ¶ Qui aūt fugientes ꝑsbēsi sūt vel a domesticis traditi: vel adēptis facultatib⁹ sustinuere tormenta: aut in custodia retrusi, pclamauerūt se chīstiāos eē: ⁊ eo vsq̄ astricti sūt: vt man⁹ eoꝫ cōphēdentes violēter attraberēt: ⁊ funestus sacrificiis admouerēt: vt aligd polluti cibi p necitatem sumere cogerēt i oi delectiōe ⁊ hitu ⁊ hūilitate vite fidē cōfitētes: hos vo velut extra ō/lictū pstitutos a coionis gra nō phiberi decernum⁹. Si vo phibiti sūt ab aligb⁹ ꝓpt cautelā āpliozē vel ꝓpter quozūdā ignozātiā: statim recipiant Hoc aūt silr ⁊ de clericꝭ et ō laicis obseruare cōueniat. Perqsitū est aūt ⁊ illud: si pñt etiā laici q i has necitatꝭ angustias iciderūt: ad clericat⁹ ordinē ꝓmoueri. Placuit ergo ⁊ hos tāq̄ q nihil peccauerit si pcedēs eoꝝ vita ꝓbauerit: ad hoc officiū ꝓuehi. De bis aūt q negauerūt ꝓter necitatē aut ꝓter ablationē facultatuꝫ aut ꝓter piculū vl aligd hmōi qō factū ē sub tyrānide licinij placuit sācte synodo: q̄uis humanitate ꝓbētur ind gni: tam eis benignolētiā ꝓmodari. Sꝫ illud bormisde pape desidiosos ⁊ negligētes nō vere penitētes repari ꝓhibet. Illud āt biero. fatet hoc eē difficile nō impossibile. Basilius autem circa delinquentes rigozeꝫ iusticie seruandum ostēdit: quē circa penitentes alii relaxandum misericoꝛditer affirmant Possunt et aliter distingui premisse auctoꝛitates. quoꝛum crimina manifesta sunt āte vel p⁹ oꝛdinationem a sacris oꝛdinibus deijciendi sunt. quoꝛum autem peccata occulta sunt: ⁊ satisfactione secreta ꝛm sacerdotis edictum purgant: in propꝛiis oꝛdinibus remanere possunt. Unde nicolaus papa carolo episcopo ⁊ eius suffraganeis.

Non potest restitui in sacerdotium: cuius crimen fuerit manifestum.

Sacerdotes si in fornicationis ceciderint laqueum: et criminis manifestus siue ostēsus sit actus: sacerdotij honorem habere nō possunt ꝛm canonice institutū ōis auctoꝛitatē

Irē rabanꝰ archiepūs scribit ad eribaldum.

Qui valeāt repari p⁹ lapsum vel nō.

De bis vo visuꝫ ē nobis scribēdum eē: q sacros oꝛdies hñtes ⁊ añ vel p⁹ oꝛdinationē cōtamiatos se eē i capitalib⁹ crib⁹ cōfitētur. In qb⁹ ut mihi videt hec distātia eē dz: ut bi q deprhēsi vel capti fuerit publice i ꝑiurio furto aut q̄ fornicatōe ⁊ ceteꝝ hmōi crimib⁹ ꝛm canonū sacroꝫ istituta a ꝓprio gradu decidant: q⁹ scādalū ē populo dei tales pſonas sup se positas hre: qs vltra modū vicioſas eē pstat. nēpe inde retrahūtur homines a sacrificio dei: sicut quōdam heli filius peccantib⁹ fecisse legūtur: ⁊ rebelles huic atq̄ cōtrarii exīstentes eoꝝ prauis exemplis quotidie peioꝛes fiunt: qui autem de predictꝭ peccatis absconse a se admissis peccata p occultā cōfessionē coꝛā āgel dei pñte ēt sacēdote q eis idictur⁹ ē pniaꝫ pfitent

a De bis. q. de prebensi ⁊ quicti: ut. xv. q. vltima. c. vlti. ⁊ eē de iudi. cū nō abboie. ⁊ aduocabit testes p quos ꝓbabit ipsū i crimine depbensuꝫ ⁊ detineat eum p. xx. boras. ff. de adulk. capite.
b ¶ Seruato. ꝛm quosdā iure cōi ⁊ ꝓmoueꝝ ⁊ manet in oꝛdine susceptoꝛ. occultꝰ peccatoꝛ post pniam ut etiā sentit gratianus. s. e. §. sed illud. misi in simonia vbi qs oꝛdinē emit q̄ꝫtū ad se ⁊ ad alios ē suspēsus: ut. xxvij. di. §. verū. et eē de fi. tanta. licꝫ sit ar. ꝯ eē de si. ex tue. ꝫ ibi nō dr q⁹ dispēsabaꝫ cū eo. ꝫ dr q⁹ phiberi nō potest cū sit occultū ꝫ obiciꝫ istis qō dicit in fine ō spe venie. ꝫ ipsi intelligūt de spe venie q̄ꝫtum ad peccatum. b. vo dicit q⁹ in occulto peccato non pōt dispensari: quia de illo nō pōt qs accusari vl pūiri:

q? occulta peccata ñ hñt vindictã: ut. xxxij. q. v. christiana. ad hoc g°. q occult⁹ peccator possit ꝓmoueri ꝯfitebit̃ ep̃o crimẽ suũ: ⁊ nõ ei soli sꝫ corã aliqb⁹ ꝑsonis: ⁊ sic poterit dispẽsare secũ. sꝫ ut dixi. s̃. xxv. di. c. vlti. peccatũ siue sit occultũ, siue manifestũ dũ tñ sit enorme sp̃ impedit: ne possit sine dispensatione ꝓmoueri: lꝫ possit exeq̃ susceptuꝫ ordinẽ cũ ẽ occultũ peccatuꝫ ⁊ q occultũ pctm̃ impedit ꝓmonẽdũ: habes ex̃ de tẽpor. ex tenore. io. sꝫ he opiniões hodie sublate sũt ꝑ decre. ex̃ de tẽp. or. c. vlti. b. Sed nunq̃d sacerdos tpe pnie põt exequi officiũ suum? videt̃ q nõ: ut. s̃. di. v. vestimentũ ⁊ de ꝯse. di. ij. si ñ sũt. ⁊. c. quotidie. et. s̃. e. q̃d ẽ hoc. cũ q̃libet sit suspẽsus q̃ꝫtũ ad se ꝓpter mortale peccatũ: ut. i. q. i. sacerdotes. ⁊ facit hoc de cel. mis. d̃ hoie dico q melius ẽ si abstineat si credit se indignũ: si aũt ꝯterit̃ dico q põt celebrare. non ob. s̃. di. xxxiij. habuisse qd̃ ẽ ꝯ̃. sꝫ illud intelligit̃ de eo quẽ non penituit adhuc de pe. di. iij. int̃ hec hircũ. §. de lapsis. io.

c De eo. cõicato. oli eni ep̃us nõ poterat sine ꝯcilio recõciliare hereticũ: ut i. q. vij. sigs ep̃us sꝫ hodie sec⁹ ex̃ d̃ hereticis ad abolendũ. §. q? v̄o.

d ¶ Qd̃ v̄o. s̃. e. c. clicũ. ⁊. c. de his clicis. ⁊. c. miror. ⁊ semetipos grauiter deliqsse querũtur: si se ꝑ ieiunia ⁊ elemosynas vigilias sacras q̃ꝫ orationes purgare certauerit: his etiã gradu ꝑuato spes venie de mia dei ꝓmittẽda ẽ. De lapsis etiã in heresim hoc obseruãdũ ẽ: ut añ sniam cõcilij nullus eis cõicet. Unde cyprian⁹ papa antonio ait inter cetera.

A cõmunione abstineant qui lapsis ante restitutionem communicant.

De eo tñ qd̃ statuendũ eẽt circa cãm lapsoꝝ distuli: vt cũ quies ⁊ tranqllitas data eẽt: ⁊ ep̃os in vnũ cõuenire indulgẽtia diuina ꝓmitteret: tũc cõicato ⁊ liberato de oĩ collatione cõsilio statuerẽ qd̃ fieri oportet. sigs vero añ cõsilium nostrũ ⁊ añ sniam de omni consilio statutã cõmunicare voluisset temere lapsis: ipe a cõmunione abstineat. Quod vero supra de homicidis statutũ legitur: intelligit̃ qñ facultas effugiẽdi datur: nec necessitate claudũtur obsidionis. ceterũ cũ necessitate angustati effugere nõ pñt: si tũc homicidiuꝫ admiserint: purgati per pniaꝫ ⁊ officio ⁊ cõioni reddantur. Unde i hilerdensi concilio legitur.

Post duoꝝ annoꝝ pniam officio ⁊ cõmunioni restituant̃ clerici: q in obsidionib⁹ positi necessitate sanguinẽ fuderũt.

De his clericis q in obsidionibus necessitate positi fuerint: id statutũ ẽ: vt q altario mistrãt: ⁊ christi corp⁹ ⁊ sãguinẽ tradunt: vel vasa sacra officio deputata contractant vt ab omni hũano sanguine ẽt hostili se abstineãt. q si i hoc ceciderint: tam officio q̃ꝫ cõmunione corporis domini duobus ãnis priuẽtur: ita ut i duobus annis vigilijs ⁊ ieiunijs ⁊ orõnib⁹ ⁊ elemosynis ꝓ viribus q̃s dñs donauerit expientur: ⁊ ita demũ officio vel cõmunioni reddant̃: ea tñ ratiõe ne vlteri⁹ ad officia potiora ꝓmoueãtur. q si indiffinito tpe negligẽtiores circa salutẽ suã extiterint: ꝓtelãde ip̃ius pnie tẽpus in ptãte maneat sacerdotis. Casu quoq̃ si clericꝰ homicidiũ fecerit: i ꝓprio gradu ex dispẽsatione remanere ꝓmittetur. Unde vrban⁹. ij. scribit guarnerio narbonensi ep̃o.

Qui casu homicidiũ facit: ex dispensatione in ordine suo ꝑmaneat.

Clerico iaciente lapidẽ puer dicitur interempt⁹: nos ꝓ amore dei ⁊ tuo in suo ordine eũ ꝑmanere ꝓmittim⁹: ut tñ semꝑ in pnia ⁊ timore ꝑmaneat. Itẽ stephan⁹. v. sichiberto corsice ep̃o.

De eodem

Quia te quasi obnoxiũ iudicas: eo q a saracenis captus hoies interfecisse videris: bñ facis. sꝫ qm̃ nõ tua spõte id fecisse cognosceris: inde canonice nullo mõ iudicaris. Si vero ira p̃sbr̃ cõmotus aliquẽ interfecerit: ⁊ si animũ occidẽdi nõ habuerit: ꝑpetuo tñ deposit⁹ erit. Uñ nicola⁹ papa scribit hosbaldo corep̃o q̃drantino.

Perpetuo careat officio presbyter q ira ꝯmot⁹ lꝫ extra animũ aliquẽ interfecerit.

Studeat sanctitas tua ꝑsuadere ep̃o tuo sibi canonicũ cõsociare numeꝝ collegarum. i. sex ex vicinis ꝓuincijs fratres ⁊ coep̃os suos: qb⁹ tecuꝫ cõiũctis ⁊ decernẽtibus diligenter inuestigate: ⁊ omni nisu ꝑscrutari ꝓcurate: q̃tenus

e De his. q si in hoc. ex necessitate.

f ¶ Priuet̃. ad cautelã. ꝑm. h. clico i nulla necessitate licitũ ẽ occidere: imo poti⁹ dꝫ ꝑmittere se occidi. sꝫ nos intelligim⁹ istud de necessitate euitabili: q? poterat bñ exiuisse castrũ añ aduentũ paganoꝝ. si eni esset ineuitabil̃ necessitas: non iponeret̃ eis pnia. vnd̃ dicas q si necessitate ĩeuitabili sine oĩ dispensatione põt celebrare ĩ ordine hĩto: sꝫ nõ debẽt ꝓmoueri sine dispẽsatione: ut ex̃ de homici. c. ij. sꝫ ob. ex̃. e. lator. vbi videt̃ q licite põt ꝓmoueri ad supiores. sꝫ illd̃ ẽ dispensatio. de hoc dixi. s̃. e. c. de his. sꝫ melius dicas q ibi fuit casus fortuitus.

g ¶ Sacerdotis. vide quo circa canones ꝑpenitẽtiales hꝫ ipse sacerdos plenã ptãtẽ: ut. xxvi. q. vij. tpa. ꝑm leges duplicat̃ tp̃s pnie ei: q nõ ꝑuat penã iniunctã: ut. ff. de penis aut damnũ. §. inter eos.

h Clerico. si iste dedit operã rei licite expellẽdo porcos de agro suo: tũc intellige: q min⁹ diligent̃ fecerit al's in nullo puniret̃: ut dixi. s̃. e. de his.

i ¶ Pro amore. spũali. talis eni amor nõ inducit simoniã: ut. i. q. i. filiũ. ⁊. c. latorẽ. ⁊. xxxv. q ix. veniã.

k ¶ In pnia. interiori. sacerdos nõ facit publicã pnia iu nisi ꝓ enormi crimine: ut de pe. di. vi. sacerdos.

l Quia te. iudicas. cã nõ sis.

m ¶ Inde canõice. i. ꝑm rigorẽ canonũ: q? tũc misericordit̃ tolerant̃. vl' intellige qñ ineuitabili necessitate hoc fecerit.

a Studeat. bar. intellexit hoc. c. ꝓut littera sonat: q lꝫ ex ꝑcussione ceciderit ⁊ ꝯfregerit ceruicẽ: nõ iõ ẽ sacerdos deponend⁹. ar.

.i.e. ḋctū. nā si fuū ruū vulnerauit: r ille postea ex ictu alterius periit nō teneor de occiso. ff. ad. l. aeq̄l. huic scripture §. si fuus. r. l. ita vulnerat⁹. r hanc regulā q occasionē dāni dat: damnū de disse videt: intelligit de occasiōe prima et

a ¶ Dos vo. ſz casu. dū tū culpa p̄cesserit casū. alⁱs et clic⁹ posset. p̄mouere: ex. c. ex pte. r. c. significasti. r. c. dilecti⁹ i fi.: imo talⁱ minister dei dr: ut. xv. q. i. nec is. b ¶ Nūana. r iō magis ē tenēda: ut. s. ir. di. sana. io. qd iuris sit de bo. nōui pleue i qōnibus. b.

sufficiēti. ſz exp̄sse est p̄ ex. e. p̄sbytex. r. ff. ad. l. cornel. de sic. nihil int̄est. vñ intellige q finō cecidit ex p̄cussione sed alio mō cecidit: tūc nō tenet de morte ei⁹: sed de eo q p̄⁹ ipſū incaute p̄cussit.

b ¶ Ser. q: tot nō erāt in p̄uincia illa.

c ¶ Cadens. postea.

d ¶ Interijt. nō ex cā p̄cussionis: ſz ex alio casu

e ¶ Percussione. siue directa siue occasionali.

f ¶ Et si volūtatē. directam.

g ¶ Prodijt. r fic p̄pter vnū delictū iputant oīa q̄ sequūt ex illo. .i. sepe. r. ā. e. clericum.

h ¶ Ut tale bñficiū. hic dispensat i bñficio ñ in officio: ut. xxviij. di. p̄sbytex. dz aūt de iure carere vtroq: q: cui int̄dicit vnū r reliquū cū sint p̄nera: ut. lxxxi. di. figs. nā male meriti p̄tinua egestate laborare ōbēt ut. ff. depositi bona fides. ſz iō dispēsat ne p̄pter necessitatē victus ad turpia lucra p̄uertat ut. lxxi. di. ad reatū.

i ¶ Et sui. sui. n. filij eadē p̄sona intelligūt: ut. xxv q. iij. §. hac aūcte i p̄n. r vxor dr p̄s viri. xxiij. q ij. admonere. vñ vⁱ q ſz clicus fit suspens⁹ ab homine vⁱ canone: q tñ ei relinq debeat: vñ se r suos possit sustētare. r est fi. ar. ff. de ōca. l. p̄st. de vsu. r ha. l. iij. marie cum ēt vxor r filij de bonis eccl'ie pasci p̄nt: ut. xxvi di. oino. nec totū error quēdū ē a debitore qō hz: ſz hūda ē rō ne egeat ff. de re iudi. int̄ eos i fi. ille aūt q ercōicat nil p cipiet nisi ecc'lie: ut ex de ap. pastoralis.

ingenire valeatis: vtq p̄ p̄cussione iā noiati p̄sbyteri an certicis fractione idē diacon⁹ vt ferē ext ictus ē: r figdē a p̄fato p̄sbytero nō ad mortē p̄cussus ē: ſz ex equo cadēs cernice fracta interiit: secūdū arbitriū vr̄m p̄ p̄cussione icaute agēti p̄sbytero pniam cōpetentē indicite: r aliq̄to tpe a missaq̄ solēnijs suspēdat: denuo p⁹ hoc ad sacerdotale reditur⁹ officiū. q fi veracit̄ ōli cūq̄ p̄cussione p̄sbyteri ille mortu⁹ est diacon⁹: hūc nulla rōe ministrare sacerdotis more decreuim⁹. qm etsi volūtatem occidēdi non habuerit: furor tñ r indignatio ex qb⁹ morto illa, mortifera p̄dijt: in ōib⁹ et p̄cipue i dei ministris multiplicit̄ inhibet atq̄ dānat. verū si p̄sbyter adeo vr̄o studio obnoxi⁹ forte clarnerit: p̄cipim⁹ vt tale bñficiū sibi eccl'e siue cōcedatur: quo r ipe r sui sufficiēter possint hr̄e sine sustentationis solatiū. ¶ tē ex cō. maticen. c. vi.

Dalea.

Qui vo odij meditatōe vⁱ p̄pter cupiditatē iudeum vel paganū occiderit: q: imaginē dei r spem future p̄uersionis extermiat. xl. dies in pane r aqua peniteat. Dalea.

Si Jgs homicidiū fecerit: si eps ē. xv. ānis peniteat et deponat: cūctos dies vite sue pigrīādo finiat. p̄sbr. xii. ānis peniteat: tres ex his in pane r aqua: r ōponat supioris sentētia. diacon⁹. x. ānis pēiteat: tres ex his i pane r aqua. clric⁹ r laic⁹. vii. ānis peniteat: tres in pane r aqua: r ad gradū cuilibet sacerdotij accedere nō p̄sumat. ¶ tē ex cōcilio neocesarien si.

Quinquēnio a cōione abstineant: q cāu homicidiū faciūt.

Qui vero q nō volūtate ſz casu homicidiū fecerint: p̄ior gdē regula posit. vii. tm ānox pniaz cōioni sociauit fm gradus cōstitutos. hec vo humana diffinitio quinquēnij tps tribuit. ¶ tē ex p̄cilio eliberitano.

Quib⁹ tpox spacijs a cōione abstineat: q volūtate vel casu ancillā suā interfecerit.

Si Jqua femina furore accēsa zeli flagellis verberauerit ancillā suā: ita ut infra certū diē aiam cū cruciatu emittat: eo q incertū sit volūtate an casu occiderit: si volūtate post septem annos: si casu p⁹. v. annox tēpora acta legitima penitētia ad cmunionē placuit admitti. q fi infra cōstituta tēpora fuerit infirmata: accipiat cōmunionē. ¶ tē ex cōcilio martini pape.

De his q volūtate vel cāu homicidiū faciūt.

Si Jgs volantate homicidium fecerit: ad tannū eccl'e catholice semp iaceat: r cōmunionē in exitu vite sue recipiat. Si aūt non volūtate ſz casu aliqō homicidiū fecerit: p̄ior canon. vii. ānis agē penitentiā iusserit: sc̄us canō. v. mādauit. ¶ tē dige. t. de furtis.

Qui saccū habētē pecuniā furripuit furti etiam sacci noīe teneat: q̄uis nō sit ei animus sacci furripiēdi. Q ōtra animū nō ē op⁹ puniri vt libro ix. codi. ti. ad. l. cornel. dō ficariis exēplis sacrax litterarum diocletiani r maximiani colligitur.

De eodem

Qm qui asseuerat homicidiū se nō volūtate sed casu fortuito fecisse: cum calcis ictu mortis occasio p̄bita videat. si hoc ita est: neq̄ super hoc ābigi poterit oi metu ac

c Jgs femina. ancillā. hic bēs q eā p̄ūitur dns occidēs suū suū fic alienū: ut. ff. de bis q sūt sui vⁱ alie. iur. l. i. ī fi. modica tñ castigatio p̄mittit dño ff. de bis q sūt sui vⁱ alie. iur. l. ij. vñ fm iura nr̄a fuus p̄t q̄ri de dño si seuiat i ipſū: ut xxiij. q. viij. si ecclesia. r. c. q peccarūm fi. r dic ut nōui sup illo. c. si ecclesia.

d Jgs sēp. .i. dotis statutis: sic. xxij. di. sacrosācta. r. xxvi di. figs vult. r de p̄se. di. v. nūc.

e ¶ Jn exitu. sup ple si mortif̄ añ fimtū tps pnie: q: p⁹ tps pnie licite cōicat: ut. xxvi. q vi. figs de corpe.

f Qui saccum. anim⁹. ſz furtū sine affectu furādi nō p̄mittit xiij. q. vlti. c. vlti. r instī. de vsuca. §. itē si bis. ſz dic q rōne accessōis p̄mittit furtū. Nā r q̄modatis vⁱ depositis rebus accedit. deposita intelligūt. ff. cōmo. l. si ut. §. vlch adeo. vⁱ dic anim⁹. .i. p̄ncipalit. ſz secūdario r indirecte p quandaz p̄sequētiā fuit ei anim⁹ sacci furandi. r fic nō ē p̄ria ff. de fur. figd fur.

§.i. fic.ff. q̄ met⁹ ca.l. si mulier. §. pe.xv.q.i. merito xtiij.q.iiij. displi cet.

g ¶ Cōtra. bucul q̄ occidit op⁹ fine ullo puniri: nunc occidit p̄riū.

b Q Vm q. cum calcis. qñ fecit ludi cā.

i ¶ Si boc.ſ.q̄ in ludo occidit. et iſtud obtinet cuz lud⁹ licit⁹ eſt. ff. ad l. acq̄. nā lud⁹. ſz ſi ē illicit⁹ lud⁹ nō excusat: ut ex̄ de pl̄ū. c.i. ex quo aūt p̄stat: q̄ in ludo mortuꝰ est: nō ē necesse ꝓbare: q̄ casu occiderit ut. ff. ad. l. acq̄. l. in lege. ex̄ de sen. er. sup eo. alias q casū allegat: ipſū ꝓbare tenet: ut. C. de pig. acti. q̄ fortuitus. ⁊. C. de iniur. si nō quicq̄. ergo si aduersarius dicit: q̄ ipſū dolo occiderit: hoc ꝓbabit: q̄ q dolū obiicit ipſū ꝓbabit. ff. de ꝓba. quotiēs. ⁊ intellige q̄ lud⁹ fuit licit⁹. ⁊ ſm hoc intellige q̄ ñ punit talis lege cornelia er quo nihil fecit dolo. punit tñ. l. acq̄lia: in q̄ venit leuissima culpa. ff. ad. l. aq̄liā. l. in lege.

k ¶ Annotatione d. lege.

l Q Vantū. i. ſi. cut alienos ſi vis dicē q̄ iſte furabat caballos ⁊ ducēdo eos collidit mulierē: tunc q̄ dicit i ſi. ñ punit. p. l. vex̄ est. l. cornelia de ſic. in q̄ venit dol⁹ ñ la. ſuſpicione: quā ex̄ admiſſe rei diſcrimine ſuſtinet: ſm id q̄ ānotatione noſtra cōprehēdiꝰ ē: volum⁹ liberari. Hic etiā pelagius papa.

De eodem

Q Uātū dicit iſte placidius āno p̄terito dictū ē de v x oze illi⁹: que ſubito iter cabal los inuēta eſt. ⁊ dū traherent caballi colliſa eſt illa ⁊ abozſum fecit. Q̄ ſi ita ē: forte ſi caballos alienos furatos tulerit: inde ē culpabilis. Nā ó muliere que casū inter caballos cōfracta ē: vbi voluntas illius nō agnoſcitur pniciosa fuiſſe: nō p̄t aduici p leges.

Item nicola⁹ papa.

De eodē

H I q arboꝛē incidere videtur: ſi cōtigerit vt cadens arbo⁊ occiderit hominē: iculpabiles ſūt atq̄ innoxii: quia nec voluntate eo⁊ nec deſiderio homicidiū perpetratū eſt. Si vero aliq̄ culpa eo⁊ vl ne glectu moriētis hominis interitus cognoſcit aduenisse: ab ijciendi ſūt a gradu ⁊ i ſacro ordine nullatenus ſuſcipiēdi

Item ex cō. guarmacinēſi.

De eodem

S Epe cōtingit. dū quis operi necessario inſistēs arboꝛē inciderit: ut aliquis ſubtus ipam veniēs deꝑimat. ⁊ iccir co ſi volūtate vel negligentia incidentis arboꝛē factū ē: vt homicida penitentie ꝺz oino ſubmitti. q̄ ſi nō ex voto ſed i curia illi⁹ mortuus ē: non hec eū ſententia cōtigit. Si. n. dū ille opi neceſſario foraſſis incūberet: ⁊ iſte inſperatus occurrerit ſub arboꝛe: ⁊ ſub ipa oppreſſus ē: inciſoꝛ arboris ñ teneꝺ ꝓ homicida.

Item ex concilio triburiēſi.

De eodē

S I duo fratres in ſilua arboꝛes ſuccideriꝰt: ⁊ appꝛo pinquante caſura ipſius arboris frater dixerit fratri: caue. ⁊ ille fugiens in preſſurā arboris ceciderit: ⁊ mortuus fuerit: viuens frater innocēs de ſanguine germani diu dicetur. Remiſſis auctoꝛitatib⁹ lapſis permittitur: ut poſt penitentiam in ſuis ordinibus reparari valeant: ad maioꝛē autem conſcendere poſt lapſum nulla eis auctoꝛitate permittitur: immo penitus ꝓhibetur Unde in hilerdenſi concilio legitur

Lapſi in ſuis ordinibus reparari p̄t: ſed nō ad maioꝛes cō deſcendunt.

S I qui ab altario ſancto ó ſeruiunt: ſi ſubito in fēda carnis fragilitate cozzuerint: ⁊ domino reſpicière digne penituerit: ita ut mortificato coꝛpoꝛe coꝛdis contriti ſacrificiū deo offerāt: maneat i poteſtate pontificis vel veraciter affectos non diu ſuſpendere vel deſidioſos ꝓlixioꝛi tēpoꝛe ab eccleſie coꝛpe ſegregare. ita tamen vt ſic officioꝝ ſuoꝛ loca recipiāt: ne poſſint ad altioꝛa officia vlterius ꝓmoueri. Quod ſi iterato velut canes ad vomitum reuerſi fuerint: ⁊ velut ſues in voluta bris emerſi iacuerint: non ſolum dignitate officii careant. ſed etiam ſanctā cōmunionem non niſi in exitu percipiant.

Sed exemplo beati petri: q̄ poſtq̄ terne negationis macu las confeſſione diluit amoꝛis non ſolum in gradu ſui apoſtolatus remanſit: verum etiam i paſtoꝛem totiꝰ eccleſie a chriſto inſtitui meruit. ex hoc ꝓbantur lapſi poſt dignam penitentiam non ſolum ꝓpria officia retinere: ſz etiā ad maioꝛa poſſe conſcendere. Q̄ autem beatus petrus poſt negationem paſtoꝛ eccleſie a domino ſit inſtitutus: ꝓbatur auctoꝛitate beati gregoꝛii: q̄ i omelia dominice reſurrectionis de eodem p̄incipe apoſtoloꝛ ſcribit dicens.

Petr⁹ p⁹ culpā negatōis p̄nceps apſoꝛ a dño ē inſtitut⁹ ta culpa: ut. ff. de fic. in lege. tñ de culpa bñ punit: ut. ſ. e. c. ſtudeat.

m ¶ Culpabil. ſic ꝺz q̄ lz aliqs de furto teneat: ñ tñ teneꝺ ó bis q̄ ſequūtur ex furto: fic. xv. q.i. ſane. ſ. v. di. ad ei⁹. ff. ó furtis vex̄. ex̄ de ſponſ. veniēs. ar. ꝺ. ſ. e. cicū.

n ¶ Nó agnoſcit. qñ eā ꝑmonuit. b.

o H I qui arboꝛē. icul pabiles. ſi fecit in ꝑuato loco tūc eni non potuit diuiare: ut. ff. ad. l. acq̄. ſi putator. ut ex̄ ut ec. bene. ut noſtrū. ſi in publico debu. ⁊ clamare: ut. j. e. ſi duo.

a S Epe ꝓpingit. vl ne gligentiā. ar. q̄ q occaſionez damni dat: fic. lxxxvi. di. paſce. xvi. q.i. decime. ⁊ extra. e. p̄reſbyteꝝ. xxvij. q.ij. ſi tu. ⁊. xxxi. q.ij. de neptis. ⁊. i. q.i. placuit. b. ar. ꝺ. xv. q.i. inebriauerūt. ⁊. ff. de ſuo coꝛ. neracins. §. ſi fuit. ff. de furtis. verū de eo qui fregit oſtium meretricis. ſz ideo nō punit amplꝰ q̄ ſatis eſt ꝓpunitus ꝓpter ignoꝛantiā.

b ¶ Inſuperatus. fortuiti enim caſus nullo bominū conſilio ꝓuideri poſſunt. ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. ij.

c S I duo. ad. l. acq̄. ſi putatoꝛ.

d ¶ Premiſſis. ſ. e. de bis clericis.

e ¶ Permittit. allegando dicit ꝓpter ſequens .c. io.

f H I q. boc. c. habes. xv. q. vlti. bi qui.

g QOnsiderandū. ꝓmisit. i. nō, ꝓhibuit. h Debuisset ar. dispensationē esse debitā.

i Dreposuit. hoc vbo pasce oues meas: fact⁹ est ꝑnceps eꝝ de elec: significasti. n. illo. tu es pe. ⁊c. qꝛ illud fuit ei dictū añ passionē.

k HIdeliꝛ. gratiam ar. q̄ postꝫ eligēdus q peccauit ⁊ penituit: q̄ semp fuit bonꝰ qꝛ magis scit ꝓpati: ut. ſ. c. pri. nā infirmꝰ foꝛtioꝛ resurgit: de pe. di. i. pōt. ar. ℞. xij. dis. nos ꝓfuetudinem.

l In nationibꝰ. i. gentilibus.

m QN penitentibꝰ. si ꝓ ignoꝛantiā. bñ eni pōt ignoꝛare cū nō ipse ſz alij examinēt. xx. iiij. di. q̄. eꝝ de ec. bñ. ut nostrū.

n Nō ꝓdidit. ex hoc. c. videt q̄ q̄libet oꝛdinandus teneat ꝓdē crimen suū: ut. xxiij. di. c. q̄. et c. vlti. ⁊. lxxxi. di. tātis. ⁊ c. quicunq̄. ⁊. viij. q. iij. ar taldus i fi. sic videt q̄ in iure teneat q̄libet cōfiteri delictū suū si interrogat⁹ fuerit: ut. xi. q. iij. quisquis. ⁊. xxxo. q. vi. si duo. ⁊. xo. q. vlti. c. i. ⁊ vlti. qō. b. cōcedit ⁊ dicit q̄ q̄libet in examiatiōe ⁊ iudicio teneꝫ ꝓfiteri crimē suū: ſz i examinatione sufficit ut dicat q̄ in genē ꝓfiteat se crimiosū: ⁊ sic petat dispensationem. ſz si ſpāliter. p aliquo crie fuerit inꝛogatus: tūc nñ debit ⁊ dicet se fecisse inde pniaz nec ob. ī. de pe. dis. i. ſ. his autēib⁹. vbi dr̄ nō tibi dico ut te. pdas: qꝛ illud loḡ de penitente q se nō dz i publico. pdē. nisi. n. occultꝰ peccatoꝛ ꝓdat crimē suū: dicit. hz nō posse dispēsari secū. ⁊ cozā pluribꝰ dz dicē ⁊ ꝓdere se: qꝛ. ꝓdest in publicū dicē: ut. xj. q. i. si peccanerit. si cut eni eps nō pōt audire cām crimialē nisi cū clicis suis: ut. xx. q. vij. eps. sic nec solꝰ pōt dispēsare. q̄uis eni. ꝑbaret aliqs secū dispensatū esse nisi cozā pluribꝰ factū esset: ut eꝝ de scismaticis fraternitatis. alij dicūt q̄ nec i iudicio nec in examiatione teneꝫ aliqs ꝓdere se: qꝛ dñs occultat peccatū de quo aliqs penituit: ut. xxxij. q. i. apud. ⁊ sic licitū ē

QOnsiderādū nobis ē: cur oipotēs deꝰ eū quē cūcte ecclesie ꝓferre disposuerat: ancille vocē ptiescere ⁊ se ipm negare pmisit. Q̄ nimirū magne eē actū pietatis dispēsatōne cognoscim⁹: ut is q futurus erat pastoꝛ ecclesie: in sua culpa disceret q̄liter alijs miserī debuisset. ꝑus tract eū ostēdit sibi: ⁊ tūc ꝓposuit ceteris vt ex sua infirmitate ꝓgnoscer et: q̄ misericorditer alienas infirmitates toleraret. T tē ambꝛo: in omel. li. i.

Post negationē in fide ⁊ gradu petrus ꝓfecit.

HIdeliꝛ. fact⁹ ē petrꝰ post q̄ fidē se pdidisse deflenit atq̄ iō maiozem grām repit q̄ amisit. tāq̄. n. bonꝰ pastoꝛ tuēdū gregē accepit: vt q sibi añ infirmꝰ fuit: fieret oībꝰ firmamētū. ⁊ q se interrogatiōis tētatōne mutauerat: ceteros vere fidei stabilitate fūdaret. de nicq̄ ꝓpter soliditatē deuotionis ecclesiaz petra dicit: sicut ait dñs: tu es petrꝰ ⁊c. petra eni dicit: eo q̄ pmꝰ in natōnibꝰ fidei fūdamētū posuerit. ⁊ tāq̄ saxū imobile totiꝰ coꝛporis christianitatis cōpagē molēq̄ cōtineat. T tē obijcit: penitētes ad sacros ordines ꝓmoueri nō debēt: ñ ergo lapsi pꝰ pniam ad maiora ꝓtigere ꝑnt. V ñ in cō. char. iiij. legit.

Nō ordiet clericꝰ ex penitentibus.

QN penitētibꝰ q̄uis sit bonꝰ: tñ clericꝰ nō oꝛdinetur si ꝓ ignoꝛātiā epi factū fuerit: alicui redimē sanguinē suū quocūq̄ mō pōt. xi. q. iij. §. notādū. ⁊. ff. ō bonis eoꝝ q añ sniaz. l. i. sic ⁊ bonoꝛē suū. Sz nūqd clico ꝓmouēdo ꝓiudicat ꝓfessio sua ut nñ dēat pūni: vr̄ q̄ sic: ut eꝝ ō clec. p ignitōnē. ⁊ eꝝ a clero deponaꝫ: qꝛ se oꝛdiatōnis tpe nō ꝓdidit fuisse penitentē. si añ sciēs eps oꝛdinauerit talē: etiam ipe ab epatu suo oꝛdinādi dūtaxat ptāte ꝑuetur. si se snie subiacebit eps si sciēs oꝛdinauerit clericū: q̄ vidnā aut repudiatā vxoꝛē habuerit aut secūdā. T tē syricius papa imerio epo.

Bigamꝰ penitēs vidue maritus sacre militie se ingerēs sine spe ꝓmotionis in suo oꝛdine permaneat.

QVicūq̄ penitēs gcūq̄ bigamꝰ gcūq̄ vidue maritꝰ ad sacrā militiā indebite ⁊ incōpetenter irrepserit: hac sibi cōditione veniā a nobis intelligat relaxatam: ut in magno debeat cōputare beneficio: si ademptā sibi omni spe ꝓmotōnis in hoc quo inuenitur oꝛdine ꝑpetua stabilitate permaneat. T tem ex concilio gerundensi.

Nō ꝓhibeat a clero q ꝓfessꝰ lāguoꝛe ꝑ cōionē pnie benedictionem accepit.

TSvero q i egritudinis lāguoꝛe depꝛessus penitentie benedictionē: quā viaticū dicim⁹ ꝑ cōionē acceperit: pꝰ modū reconualescēs si caput pnie i ecclesia publice nō subdiderit: si ꝓhibitis vicijs non detinetur obnoxius: admittatur ad clerum. T tem hoꝛmisda papa omnibus episcopis ꝑ vniuersas ꝓuincias constitutis.

Qui ad ꝑniaz agēdā i monasterio recludit ꝓbr̄ nō oꝛdiet.

a SSo. Quidam ita potūt casū. aliqs tē poze egritudis tale recepit mandatū a sacerdote ut postq̄ qualescēret solēne face ret pniaz. talis nñ ꝓhibet a. pmotione. dū tñ nō stetērit int penitētes. Sz iste cal⁹ nñ placet: qꝛ postq̄ sanarꝰ ē: talis teneꝫ eē i oꝛdine penitētiū: ut. xxvi. q. vi. q recedūt. Itē cū pnia talis nō miūgaf nisi ꝑ graue pctō mortale: ergo pꝰ mortale pctm nō dz ꝓmoueri: ut. xxvi. q. vi. c. vlti. Alij sic ponūt casū. gdā cōionē nō accepit: quousq̄ fuit i piculo moꝛtis. dubitabat de talī: vtrū possit ꝓmoueri pꝰ sanitatē: qꝛ nō videbat vere penitēs: q̄ tūnoꝛe moꝛtis pemtuit. ⁊ rñdet q̄ pōt. ⁊ hec fuit cā dubitatōis: qꝛ sic

ñ pōt p̄ nouerī q̄ i egritudie baptizat: q; potꝰ ōsumiſ et timore q̄ et volūtate libera baptizatꝰ: ut. lviij di. sigs i egritudie. ⁊ idē videbat de penitēte tali: ſz nō ē iſte q; multi obmittūt ex deuotiōe: q; ñ cōcēat: ut de p̄. di. ij. quotidie. ſz q̄cūq; differt baptizari in mora ē ⁊ ēt i cl̄pa

b ¶ Pnie. pnia infirmiſ ñ ē iponēda ſz inoteſcēda. xxvi. q. vij. ab iſtirmis 10. tu aūt videas caſū q̄e nōui. b.

c ¶ Bñdictionē. i. ꝓmunionē.

d ¶ Ille. monaſterio. g. ꝑ aliquo delicto alſ. n. ñ cogeret ibi manē. xx. q. i. ſicut ⁊ dic ut ibi notaui.

e ¶ Dicendꝰ ē. ꝑpter ſiſtitudinē in ieiunijs ⁊ vigilijs alſ. n. differūt publica pnia ab ingreſſu monaſterij ut. j. xxviij. q. ij. admonē. j. ij. q. i. ī pnis. ⁊ ibi epi miſſi in monaſteriū ad agendam pniam pꝰ ſex mēſes reſtituūt ordini ſuo. ſz ibi rpaliter fuerūt miſſi. b ꝑpetuo. vel dic q̄ ad ſupiorē ñ pōt ꝓmoueri ut b: ſz ad eū dē pōt redire: ut ibi dr̄. io.

f ¶ On ꝓfidat. ſine iſtis. ſ. xxvi. di. illitteratos.

g ¶ Cōgruētis. j. lxxvij. di. ſingulis ⁊ cetera.

b ¶ Anones. ab infirmis: ſic xviij. di. c. vlti.

i Excludūt. niſi neceſſitate: ut. j. c. placuit.

a ¶ Jgs pꝰ remiſſionez. g ſemel egit pniaz ſolēnē nō pōt fieri clicꝰ nec ēt miles: ut. xxviij. q. ij. admonē. nec laicalē hītū pōt deferre: ut j. e. c. vlti. tñ ſm regulā eccliaſticā viuet: ut de pe. di. v. ꝓnūc. ⁊ c. falſas. ⁊ ē tñ ꝓueniēdꝰ ſub iudice eccliaſtico: ut. xi. q. i. aliud. io.

b ¶ Remiſſionē. i. baptiſma. ut. li. di. ſigs pꝰ acceptū. ⁊ intellige ꝺ officiali q̄ ſeua execut⁹ē: ut li. di. c. i.

c ¶ Uāuis. ne medicina. hec ē vna rō q̄re nō iterat ſolēnis: q; ē ſacr̄m ⁊ ſignificat electionē ade de paradiſo. j. c. i capite. ⁊ iō ñ ē faciēda iiuria ſacr̄o: ut de p̄. di. iij. oñdit. ⁊. i. q. i. ſacramēta. gr̄an tñ dixit q̄ ſm ꝓſuetudinē quarūdā eccliaz iterat: ut de pe. di. iij. §. et ꝑsona.

d ¶ Ullis. nō q̄ ꝑpt fugiendaz vilitatē multa ſtatuūt: ut hic. ⁊. xlv. di. de iudeis. lxx. di. epi. xxvij. q. ij. inſtitutū.

e ¶ ꝓniaz. ꝑuaram.

f ¶ Enitētes. ipoſitionē. ab ēpo ad quez ſolū ſpectat iponere ſolēne pniaz: ut. j. c. ꝓri. ⁊ recōciliatio ad ſolū cuz ſpectat niſi i neceſſitate ut. xxvi. q. vi. c. i. ⁊ vlti.

g ¶ Comas. ſz nūq̄d ponet mulier comā e. ij eēt eis ſolēnis pnia imponi: ut. xxxiij. q. ij. de bis. ℞. ñ. q; eā dz i ſignū ſubiectiōis. xxx. di. c. ij. iō aūt comam deponet vir: q; āmodo i habitu viuet clicali. j. de p̄. di. v. dictū. ⁊. xxxiij. q. ij. admonere. ⁊ j. e. c. vlti.

b ¶ Juuenibꝰ. ⁊ ſi fuerit ſpoſita ñ iō. ꝓhibent ꝺ habere. xxxij. q. ij. i adoleſcētia. Alij aūt nō ꝓhibent ꝺ habere. xxxiij. q. ij. de bis. Jdē dico de decrepitis q; etatis rō hīda ē i penitētia. xxvi. q. vij. tpa. ⁊ c. hoc ſit. ⁊ plumiꝰ magiſ ꝓ ſene q̄ ꝓ iuuene: ut. xxxiij. di. fraternitatis.

i Omibꝰ. ij. q. iij. ſigs ep̄m. ꝺ illud terrons ē: vt b ꝺ penitētibꝰ digne

a ¶ In capite. ſuſcepe rut. g. alio tpe ꝓt pniā iponi a ſacerdote ⁊ pꝰ ea ſit hec ſolēnis ſta

.i.

Gille q̄ vltro petit penitētiā: q̄uis eā pfecte agat: ñ pōt epūs aut p̄ſbyter ordinaria ut etiā ſi per ignorantiā ordinatus fuerit: ⁊ poſtea cōnitur penitentiaz accepiſſe deiciat: ille ergo qui inuitus ad penitētiā agēdā mittitur i monaſterio: qui vtiq̄ nihil aliud q̄ penitens dicēdus ē: q̄ cōſcientia ad ſacerdotiuz puenire permittitur: nemo mihi talia q̄ libet cōtra auctē ſe. ap. vel cōtra. cccxviii. epoz ⁊ reliquoz canonū cōſtituta obiiciat: q; q̄cūq; cōtra illoz diſſentiones in q̄bus ſpiritū ſanctum credimus locutū dictū fuerit: recipere nō ſolū temerariū ſed etiam piculoſum eē nō dubito.

Itē gelaſius vbis rome epiſcopꝰ oibꝰ epis.

Bigamꝰ vel glibz pꝰ pniaz ſacris nō applicet miſterijs.

On cōfidat q̄ſq̄ pōtificū fas eſſe bigamos aut coniugia ſortientes ab aliis relicta ſiue quoſlibet pꝰ pniaz vel ſine litteris vel corpore vicia tos vel cōditionarios aut curie publicarūq; rerū nexibus implicatos aut paſſim nulla tē pore cōgruētis expectatione diſcuſſos diuis ſeruituros applicare miſterijs. Itē in oce.

Anones apud nicenā ꝓſtituti penitētes etiā ab infimiſ officijs clericoz excludūt

Hoc nō de q̄buſlibet penitētibꝰ intelligit: ſed de illis tm̄: q; pꝰ pniam ſecularis militie cingulū accipiūt. De q̄bꝰ inno cētius epūs ſcribit victrizi rothomagenſi epo.

Nō dz fieri clicꝰ: q; pꝰ remiſſionē petōz militie cingulum habuit.

Jgs pꝰ remiſſionem peccatoz cingulū militie ſecula-

les: ut. xxviij. q. ij. admonē. nec laicalē hītū pōt deferre: ut j. e. c. vlti. tñ ſm regulā eccliaſticā viuet: ut de pe. di. v. ꝓnūc. ⁊ c. falſas. ⁊ ē tñ ꝓueniēdꝰ ſub iudice eccliaſtico: ut. xi. q. i. aliud. io.

Jtē aug⁹. ad macedonium.

Uāuis caute. Deco dē ⁊ ſubtiliter ⁊ ſalubriter ꝓ niſi fit: ut locꝰ humillime pnie ſemel tm̄ i eccleſia concedat: ne medicina nimis vtilis ,vilis habeat: tñ quotidie peccātibꝰ nūq̄ q̄ pniam venia negat.

Nec aūt pnia quō iponenda ſit: i agathēſi conci. legit. in q̄ fic ſtatut⁹ ē.

Quō penitētes ad penitentiā accedant.

Enitētes tēpore q̄ pniam petūt. ipoſitionē manuū et ciliciū ſup capita ſua a ſacerdote ſicut vbiq̄ ſtatutū ē ꝓſequātur. Si aūt comas nō ꝓpoſuerint: aut veſtimēta nō mutauerit: abijciātur: ⁊ niſi digne deo penituerit: nō recipiātur.

Juuenibꝰ etiā pnia nō facile cōmittēda ē, ꝓpter etatis fragilitatē. viaticū tñ oibꝰ i morte poſitis nō ē negādū. Itez ex eodem.

Que ſint ꝓnāda i ſolēni pnia.

M capite q̄drageſime oēs penitētes q̄ publicā ſuſcipiūt aut ſuſceperūt pniam: añ fores eccleſie ſe repnītēt epo ciuitatis ſacco iduti nudis pedibꝰ vultibꝰ in terrā demiſſis reos ſe eē ipo habitu ⁊ vultu ꝓteſtātes. Ibi adeſſe debēt decani. i. archipreſbyteri preſbyteri parochiaz ⁊ preſbyteri penitētiū: q̄ eoz pniam ⁊ cō

ab episcopo.

b Sacco. sicut fecit achab de pe.di.iij.§.ecce.

c Archipbr. videt q. q alq fit decanus alius archipbr. & sic est ꝯ.lx. di.c.i.sed ibi ponit hec dictio aut subdistinguit ue. vl loquit hic de rurali decano.

d Per pfatos. i pte.c. q hic nō est.

e Inūgere.ar. q eps nō pōt iudicare ō subditus suoz platoz: ut ex ō offi.oz. cuz ab ecclia x. io. qō ñ ē verū cū sit iudex ordinarq⁹ oīuz clico coz sue diocesis: sz dr ibi q nō dz epus reuocare sñias ercōciatiōis iuste late sab eoz platis

f Bñdictā. ut p ea tollant venialia pcā: ut ō pse.di.iij.aquā. & di.iiij nec quenq̄.

g Ministris .i. ostiariis ad cuq⁹ hoc spectat offi ciū: ut.xxii.di.cleros. & xxv.di.plectis.

h Cena.j. de pse.di.iij in cena.

i Kepñtenť. ita fit q. libet anno ut tali die ī mittant ī eccliā. & licz stēt i eccliā nō tñ cōicabūt cū alijs in euchari stia vl i osculo. & sic erūt vsq ad octauā pasce. et tūc iterū eribūt de ecclesia & erūt ex eccliā vsq ad talē diē sequētis āni. & hoc fiet vsq ad finē pnie. & etiā si bñ penitei secūdo vl tio āno p ót ei reddi ingress⁹ ecclesie: ut.xij.q.ij.ō vero. & xxxiij.q.ij.lato. qñq̄ etiā vsq ī finē vite manebit ex eccliā: ut.xxxiij.q.ij.admonē. & hec intromissio fit a ppio sacerdote: nisi solēniter debeat recōciliari ecclesie. s. finito tpe pnie: vl etiā aī si epo visū fuerit. hāc enī sol⁹ eps pōt facere ut.xxvi.q.vi.c.i. itē solēnis pnia ñ ē iponēda nisi p crie manifestationē diligēter ispicere debēt: & fm modū culpe pniaz p pfatos grad⁹ iūgere. p⁹ hec eos i ecclesia introducāt: & cuz oi clero septē pniales psal. in terra pstrat⁹ epus cū lachrymis p eoz absolutōe decātet tūc resurgēs ab oīone iuxt qō canones inbēt: man⁹ eis imponat: bñdictā aquam super eos spargat: cinerē pi⁹ mittat. deinde cilicio capita eoz operiat: & cū gemitu & crebris suspiriis denūciet eis: qm sicut adā piect⁹ est de paradiso: ita ipi p pctis ab ecclia abiiciūť. p⁹ ea iubeat mīstris: vt eos ex ianuas eccle expellāt. cler⁹ vo p sequtur eos cū rñsorio. s. i sudore vult⁹ tui vescer⁊ pane tuo: vt videtes sctā eccliam p facinorib⁹ suis tremefactā atq promotā nō puipēdāt pniam. in sacra aūt dñi cena rursꝰ ab eorū decanis & eoz pbris eccle limib⁹ repñtēt. Hāc aūt penitētiā nulli vnq̄ clericoz agere pcedit: atq iō hmōi penitētes ad clez admitti phibēt. Vñ in cartha. cō. v. statutū est.

Cūcti ñ ipōat man⁹ tāq̄ pēitē.

Onfirmādū ē: vt siqñ tib⁹ pbr̄i vl diaconi i aliq gravi culpa ruicrit: qua eos a misterio necesse sit fmoueri ad tps: nō eis man⁹ tāq̄ pēitētib⁹ vel tāq̄ fidelib⁹ laicis ipōat: neq vnq̄ pmittēdū ē: ut rebaptizati ad cl. cat⁹ gradū promoueāt. Vñ syrici⁹ pa.

Nec cūco pniam agē: nec penitēti ad clicatū accedē pmittitur.

Illud quoq nobis parum sit puidere: vtilicut pniam agere nulli vnq̄ cōcedit cleri coz: ita post penitudinē acre cōciliationē cuiq̄ laicoz non licet honorē clericat⁹ adipisci: qm quāuis sint oīm pctoz cōtagiōe mūdati: nulla tñ gerēdoz sacroz debēt instrā suscipe: q dudū fuerūt vasa vicioz. Itē leo papa.

Presbris & diaconib⁹ tāq̄ penitētib⁹ nō debēt man⁹ ponī.

Alienū ē a cōsuetudie ecclesiastica vt q ī pbr̄ali honore aut diaconij gradu fuerit cōsecrati: hi p crie aliquo p man⁹ ipositōem remediū accipiāt penitēdi. qō sine dubio ex aplica traditōe descendit: fm qō scriptuz est: sacerdos si peccauerit q⁹ orabit pro eo: vñ hmōi lapsis ad pmerēdam mīaz dei puata ē expetēda successio: ut illis fi satisfactio fuerit digna: sit etiam fructuosa.

Probātur etiā aūcte toletani cōcilii huiuscemodi penitētes ad clerū non admittēdi.

In quo sic statutū est.

Cā necessitatis ad clerū penitētes admittātur.

Placuit vt penitētes nō admittātur ad clez: nisi tñ si necessitas aut vtilitas exegerit: tūc deputētur inter ostiarios vel iter lectores: ita vt eplam vel euāgeliū nō legāt. Sig ātordiati sūt i diacones iter subdiacones ita habeātur: ut manū nō ponāt nec sacra contingāt. eū vo penitētē dicim⁹: q p⁹ baptisma aut p homicidio aut p diuersis criminibus gravissimisq̄ peccatis publicam pniam gerēs sub cilicio diuino fuerit reconciliatus altario. A postate quoq ad clericatus officium admitti nō debent. Vnde in concilio arelatensi secūdo.

Ad clericatus officiū non admittatur apostate.

Hi qui post sanctam religionis professionem apostatant: & ad secularem redeunt conuersationem: & postmodū penitentium remedia nō requrunt: sine penitentia communionem penitus non accipiant: quos etiam iubemus ad clericatus officium non admitti. et quicunq̄ ille sit post penitentiam habitum secularem accipere non presumat: quod si p sto & enormi: qō totā vrbē cōmouit. xxvi.q.vi.c. vltimo.

a Onfirmandū. penitētib⁹. nisi sit depositus: tūc pōt solēne pniam facē. et sic itelligūť Iria ō pe.di.vi.sacerdos. tñ publicaz pniaz pōt facere sacerdos: ut.xxxiij.di.pbr. & xxxvij.di.figs pbr. & lxxvij.di.figs epus.

b Rebaptizati. scienť: ut.j. de.ō. di.iiij.q bis. tñ in bitu clicali vl regulari semp erūt ut de pse.di.v.dictum.

c Illud. par. i. equū.

d Instrumēta. .i. ordies vl vtensilia.

e Qui dudū. fi. j.lxi.di.i sacerdotib⁹. ar. ꝯ.s.e. ferrū. & xxxiij.q.ij. admonē.

f Alienū ē. hec ofa. c. loquit ō solēni pnia.

g Successio. nec tñ credendū ē statim: q cā pnie sit i monasterio. nā qñq̄ boni viri ingrediunť monasteriū: q⁹ meritū augere dsiderāt. xxvij.q.ij. sūt.q di cunt.

h Placuit. aut vsus. .i. vtilitas. hec enī indulcūt dispēsationē i.q.vij. tali. vl vs .i. psuetudo. sic ē ar. q cōsuetudo attendiť circa ordināndos: ut dixi xij.di. nos psuetudinem.

i Aplim. ar. q difficilq⁹ dispēsat cū penitēte tāq̄ cū bi

gamo:ut.xxxiiij.di.lector. k ¶ Nō iponant.i. nō
ministrēt in officio subdiaconat⁹:ꝫ tñ nomē habe-
ant:ꝛ habeāt locū subdiacono⁹ in choro ꝛ i cibo. ꝛ
ē fi.xv.q.viij.g admiserit.ꝛ.c.fiquis presbyter.

l ¶ Apostate di-
cunt retro abeū-
tes a fide religio
ne vl clicatu.xxvi
Di.ij.
q. vlti. nō obser-
uetis.io.

a ¶ 3 q post.ꝛ
ad secularē
qđ fieri nō licꝫ:qꝛ
qui semel habuit
tonsurā clicalē:
semp vtet ea: ut
xxxij.di.fig clici.
xx.q.iij.eos. io.
bñ tene.p certo.q
i miorib⁹ ordib⁹
pstitut⁹ bt ꝯhere
ꝛ ad seculū redi-
re:nec tūc dꝫ fer
re tonsuram nec
apostata iudicat
ut in exua. de cli.
pug. ioannes. si
aūt retinēdo ec-
clesiā dimitteret
tonsurā ꝛ habitū vl
religios⁹ religio-
nem suā apostata
iudicat:ut i exua.
de apostat.c.i. et
vlti.b.

b ¶ Secularē. qc
qd interī acqsie-
rit: cedet mona-
sterio.xxiij.q.ij.abbates.ꝛ.c.ō epi.ꝛ cli.l.vlt.§.hoc. et.

c ¶ Cce. adiecit quoꝫ. triplex assignat rō:qre of-
ficiati siue curiales ñ p mouenf. vna ē rō quia
frequēt ꝯbūt irregularitatē ex officio suo: ut
j.c.i.ꝛ.ij.secūda qꝛ multū molestat eccla cū tales re
petūt:ut.j.c.ij.ꝛ.iij. tertia rō:qꝛ pūt ꝯ eos q ñ cā
religiōis ordinēt:ꝫ ut fugiāt rōcinia:ut.liij.di.legē
cū repetūt de qb⁹ gaudē debēt. itē. ppt voluptates
qs forte habuerūt i suis officijs:ut.j.e. pterea. dicū
tur aūt curiales oēs q aliquo mō sūt obligati curie
siue milites siue aduocati forenses siue iudices siue
officiati siue histriones. Null⁹ g. official⁹ p mouet nisi
pri⁹ sit absolut⁹ a curia postea fic: dū tñ seua ñ exer-
cuerit:nec effuderit sanguinē būanū nec turpia ꝛ i-
honesta facta fecerit ut histriones. De iudicib⁹ aūt
ꝛ aduocatis ē dicēdū:q si tñ inf fuerūt ciuilib⁹ cau
sis ñ repellūt:ut.lxi.di.ofius. ꝛ hoc ē verū si p⁹ bap
tisma h⁹i officiū exercuerūt:sec⁹ si aī:ut.j.e.c. sigs.
baz. tñ dic q si aī baptismū aligs ex officio occidit
hoiem:talꝫ p⁹ baptismū ñ pōt. p mouer:qꝛ baptismū
tñ cria tollit:ut.xxvi.di.deinde.ꝛ.c.vna.fm.h. pōt
sumpserit:ab ecclesia alienus
habeatur.

¶ Cce q criminosi vel
nō, ve penitētes vel
publicam penitentiā
agentes a sacris pro
hibentur ordinibus. Adiecit
quoꝫ sancta mater ecclesia:
vt curiales aut post baptisma
militantes aut in foro decertā
tes a sacris prohibeantur or-
dinibus. Unde ait innocen
tius papa:

Post baptismum militātes vt in foro decertāres á sacris p hibētur ordinibus.

Aliquantos ex his qui post
acceptam baptismi gratiā
in forensi exercitatione versa
ti sunt: ꝛ obtinendi ptinaciaꝫ
susceperūt ascitos ad sacerdo
tium esse comperimus: ō quo
rū numero aliqui ꝓhibentur
ad sacerdotiū assumi. aliꝗstos
ex militia: q cū ptātib⁹ obedi
erūt seua necessario precepta
sunt executi. aliꝗstos ex curi
alib⁹: q dū parerēt potestatib⁹
qui sūt sibi imperata fecerunt
qꝛ nō pōt esse melioris ꝓditiōis peccās qđ nō peccās. Ad

d ¶ hoc facit. ff. qō vi aut clam seruus.

Aliquātos. q p⁹. hoc ꝛō dicit qꝛ qcūqꝫ pctā qs fecerit
añ baptismū nō iputanf p. stea:ut.j.e.figs p⁹.ꝛ.ē.di. pri.
figs viduā.ꝛ.c. placuit.
ꝛ.xxvi.di.vna.

e ¶ Exercitatiōe. ut ad-
uocati.

f ¶ Ad sacerdotiū qcū-
qđ fuit accusat⁹ aut ad
uocat⁹ aut iudex aut te
stis vl et notari⁹ i cā san
guis ñ pōt. p mouer:ut
ut.ē.di. pri. figs viduā
Nā pstat q clic⁹ nō pōt
eē accusator i cā sāguis
ut.ij.q. vij. figs. ꝛ.c. sa-
cerdotes. nec iudex. xx
iij.q.vlti. bis a qb⁹. nec
testis. xi.q.i. testimuꝫ.
nec notari⁹. xxiij.q.iij.
illud. ꝛ in exua. ne cli. vl
mo. insiam. bazian⁹ tñ in
telligit hoc de aduoca-
to accusatoris. nā cuili-
bet licitū ē defendē reū
xxiij.q.v. reos. ꝛ.C. de
epa. audi. addictos. ꝛ si
obiiciat ei: nōne fi accu
sator? deficit pumeꝛ pe
na talionis: ꝛ sic videt h⁹
ponendū aduocato q
obtinēdi ptinaciā susce
pit: ꝫ ipse rñdet qꝛ ad
hoc nō egit aduocatus
ut accusator? pumireꝛ: ꝫ
ut re⁹ absolueꝛ. itē qꝛ
alio iudicio agendū est
de calūnia accusatoris

ꝛ. dicit clicuꝫ appellare posse ꝓ pucto in cā sanguis: qꝛ ibi
libet audit appellās: ut. ff. de ap. l. nō tñ ꝛ sic cāꝫ ap. pōt
exercere. poꝛ opinio magis ē tuta: ut nec. p accusatore nec
ꝓ reo possit clic⁹ aduocare. nec ob. xxiij. q. v. reos. qꝛ ibi ñ
dr q aligs possit patrocinari. p dānatis: ꝫ possum⁹ mīcedē
p eis. ꝫ enī aduocat⁹ rei nō intendat ad hoc: q accusator
pumat: tñ p quandā cōsequentiā tendit ad hoc: ut. xv. q. i.
merito. ꝛ ar. i. q. iij. figs obiecerit. ad idē ar. op. ē. di. pri.
clicū.

g ¶ Aliquātos. milites. b ¶ Er curialib⁹. i. of-
ficiatis. i ¶ Voluptates. i. ludibria qb⁹ voluptatib⁹ erci
tabant hoies. k ¶ Et editiōes. q narrabant voluptatis
cā. s. ea q edita erāt ab hoib⁹. s. turpes fabulas vl cantus.

l ¶ Discutiēda. i. cognēda. m ¶ Remittēda. ar. rōne scā
dali aligd tolerari: sic. ē. di. iiij. delicꝫ. xxviij. di. de syracu
sane. ꝛ nōn. xliij. di. comessationes. itē ar. q aligd ꝓhibeā
fieri: fcm tñ tolerat: ut. vij. q. i. eps i dioc. ē. di. p. qcūqꝫ. io.

a ¶ Esignata. fidelis. i. p⁹ baptismū. b ¶ Administra-
uerit. curie in seuis actib⁹. c ¶ Qui debeāt. ex me
rito vite. ꝛ ē ar. hic: q si aligd ē p me: ꝛ aliud ꝯ me: magis
nocet mihi qđ ē ꝯ me: ꝫ pūt id qđ ē p me. fic. lvi. di. ultima el
ꝛ. ff. gb⁹ ad li. pcla. nō ꝫ. l. vlti. ꝛ ex de offi. del. sup qōnū in
fi. ar. ꝯ. ff. ō iu. fisc. ñ intellr. §. i. ꝛ ex ō re iudi. cāꝫ i fi.

d ¶ Sepe.ar.aliqd statui ꝓpter cautelā futuroꝝ:ut. xxviij. di. de syracusane. liij. di. generaſ. xxiij. di. in noīe dñi.

a Ꝑeterea. fūctionib⁹. i. officijs. ⁊ intelligit de his qui alicui officio obligati sūt: ut tutores vl curatores vel ꝓcuratores q finito officio suo licite ꝓmouēt: ut eī de ob. ad rō. c. vnico. Nā q er admīstratione aliq̄ ē obligat⁹ reipublice: nō pōt ꝓuehi ad honores: ut. ff. de mu. ⁊ ho. rescripto. §. debitores: sec⁹ si obligat⁹ est ꝓ aliquo debito ut ibi dicit. ⁊. C. de epis ⁊ cle. q̄sq̄ emersis. Sz qd si aliqs ē obligat⁹ ad scribendū aliqd forte iuramēto: nūqd talis pōt cōuerti i mōasteriū? dicit .b. q̄ fic nec fit iniuria illi cui seruire tenet: q: instictu spūs sancti fit: fic xiij. q. v. dicit. ar. ꝓ eo eī de voto scripture. ⁊ eī de ꝓuer. ꝓiu. ex publico. ⁊. c. vlti. ⁊. xxviij. q. ij. c. admonere. xix. q. ij. due. ficut soluit ingratitudo religionis iqres sit: ut. xix. q. iij. c. i. Sed ecōtra videt q̄ etiā mortuus debitor nō pōt sepeliri nisi satisfaciat: ut eī de ap. q̄ fronte. satis videt q̄ possit intrare ⁊ q̄ monasteriū nō i amplius tenet q̄s ad ipsum puenerit nisi postea ratione sui ad pinguiores fortunā pueniat ꝑ successionē aliquā: ut. xix. q. vlti. fiq̄. vl dic q̄ i monasterio existens pōt ereg tale officiū: dū tñ negligat diuinū obsequium: ut xci. di. clericus.

b ¶ Mūerib⁹. i. officijs munerū minoꝝ.

c ¶ Instabat. tñ factis sacerdotes nō restituūt. liij. di. er antiquis.

d Sgs. pone casū. j. de pe. di. i. figs cū telo. alij ponūt casū de officiali.

e ¶ Militauerit. milites ut videt nō pñt ꝓmoueri sine. lnia pape: ut. xix. q. iij. monasteriis. Sz intelligo illud ō bis q irregularitatē ꝯtrahūt. vñ n̄ ꝓcedo q̄ hoc solū ipediat ꝓmotionē q̄ gladiū assūpsit ⁊ militiā nisi seua facta exercuit: ut. j. liij. di. legē. si vo sepe intfuit bellis ⁊ ꝑ eū nō stat qn occidat aliquē: lz nō occidat tñ ꝓpter ābiguū duplicitatis n̄ admitterē talē. ar. xxiij. q. v. excōicatoꝝ.

f ¶ Ac cingulū. i. characterē militarē: ut. i. q. i. q̄ quidā in fi.

g ¶ Si ad clerū. ad subdiaconatum.

h ¶ Fuerit. er dispensatione.

i Ꝙi aliquo ꝓmo ponit. xxvi. ipedimēta: q̄ ipediunt ꝓmouendū i eīm. secūdo dicit q̄ eīs ad min⁹a tribus epis ē cōsecrand⁹ ibi: vbi metropolitano placuerit: metropolitanus aūt ē cōsecrand⁹ i ciuitate metropoli a suis suffraganeis.

k ¶ Infamie. et ō facto ut dixi. ii. q vii. c. ipsi apli.

l ¶ Qui ocubinas eī hoc vī q̄ eīs ipo facto n̄ dispēset. si. n. ipo facto dispēsaret ꝯtra h punirēt ꝓmouēt ocubinariū: cum tñ cuz ipso possit dispēsare ipso facto: ut eī de iudi. at si clici: ⁊ fac ad hoc. lxxvi. di. fi. ⁊ eī de scisma. ff. nitatis. ⁊ eī ō ꝓben. referēte. ité fm hoc eīs sp dicet se dispēsase: ut fic n̄ pūiret q̄ aūt ipso facto dispēset: ꝓbat eī de fil. ꝑs: veniēs. xxvii. di. diaconi liij. di. si fu⁹. ⁊ eī de resti. spo. lras vbi habes: q̄ ecclesia mādādo vl dissimulādo dispēsat. ⁊ hoc credo q̄ circa notū solo facto dispēsatur: lz n̄ circa ignotū: q: noti exami

Ne admittantur curiales ad clericale officiū.

Ꝑeterea frequēter qdam ex frib⁹ nr̄is curiales vel qbuslibet publicis fūctionib⁹ occupatos clericos facē ꝓtēdūt. ꝓ qbus postea maior est tristicia: cū iā de reuocandis eis aliqd ab ipatore ꝑcipit: q̄s gra nascat de ascito. cōstat. n. eos i ipis mūerib⁹. i. misteriis ⁊ officijs ⁊ voluptates exhibere: q̄s a diabolo iuētas eē nō dubiū ē: ⁊ ludoꝝ ⁊ mimoꝝ apparatib⁹ aut ꝑesse aut forsi tan interesse. Sit certe i exemplū solicitudo ⁊ tristicia frm: quā sepe ptulim⁹ ipatore pñte cū ꝓ his sepi⁹ rogarem⁹: quaz ipe nobiscū positus ꝓgnouisti qb⁹ nō solū iferiores clerici ex curialib⁹ verū ēt i sacerdotio cōstituti ingēs molestia vt redderētur instabat. ¶ tem ex con. toletano.

Sgs post acceptū baptisma militauerit: ⁊ clamidem sūpserit ac cingulū ad necādū fideles: etiā si grauia nō admiserit: si ad clerū admissus fuerit: diaconi nō accipiat dignitarē. ¶ tē i toletano cōci. liij. ¶ Ꝙbus dz eē īmunis q̄ ep̄m ordinatur.

Ꝙi in aliquo crie detent⁹ sūt: q̄ infamie nota aspersi sunt: q̄ scelera aliqua ꝓ publicā pniam se admisisse confessi sūt: q̄ in hereſiz lapsi sūt: vel q̄ i hereſi baptizati sunt aut rebaptizati esse nosc̄ūtur: qui se metipsos abscider̄ūt: aut q̄ naturali defectu mēbroꝝ minus hr̄e nosc̄ūtur: q̄ secūde vxoꝝ cōiūctionē sortiti sūt: aut numerosa cōiugia frequētauer̄t q̄ viduā vel a marito relictam duxer̄ūt: aut corruptaꝝ mariti fuer̄ūt: q̄ cōcubinas aut fornicarias habuer̄ūt: q̄ seruili cōditioni obnoxii sunt: q̄ ignoti sūt: q̄ neophiti vel laici: q̄ secularī militie dediti sunt: q̄ curie nr̄ibus obligati sūt: q̄ inscii lr̄aꝝ: q̄ nōdū ad. xxx. ānos p̄uenerūt: q̄ ꝓ grad⁹ ecclesiasticos nō ascēderūt: q̄ ābitu honorē q̄rut: q̄ bonoꝝ mūerib⁹ obtinē molīūtur: q̄ a decessoribus in sacerdotiū eligūtur. Sz nec ille deiceps sacerdos erit quē nec cler⁹ nec popul⁹ ꝓpe ciuitatis elegit: vl anētas metropolitani vel cōꝓuincialiū sacerdotū assensus non exqsiuit. Qnicūq̄z igit deiceps ad ordinē sacerdotii postulatus: ⁊ in his q̄ ꝓdicta sūt exqsitus sed in nullo horū deprehēsus fuerit: ⁊ examinat⁹ ꝓbabili vita ⁊ doctrina extiterit: tūc secundū synodica vel decretalia cōstituta cū oīm clericoꝝ vel ciuiū volūtate ab vniuersis cōꝓuincialib⁹ epis aut certe a trib⁹ in sacerdotē die dominico cōsecrabitur: cōueniēt⁹ ceteris q̄ absētes sunt suis litteris: ⁊ magis auctē vel ꝓsētia eius qui vere metropolitanus episcopus est cōstituetus episcopus aurem cōꝓuincialis ibi cōsecrādus est: vbi metropolitanus elegerit. metro-

natiōe n̄ egēt: ut. xlvii. di. de petro: solo tñ q̄ testes vl lras habeāt sup dispēsatiōe facta sibi. vl dic q̄ bic redarguūt illi q̄ ex ꝓcepto ordinat aliquos n̄ examinādo eos: ut. lxxvi. di. dictū. ⁊. c. gcūq̄s. ⁊ tñ i discreta dispēsatio redarguit h ⁊ i oib⁹ filib⁹ eī ō pbē. ō mitra

m ¶ Laici. nō enī repetēte de laico fiet eps. lxi. dis. c. i. ⁊. ij. n ¶ Qui a decessoribꝰ. nisi i hoc papa dispēsauerit: ut. vij. q. i. petisti. o ¶ Dñico. hora tertia. lxxv. di. ꝙ die. p ¶ Metropoli. in ꝓpria ciuitate ꝯsecrādus ē metropolitanus ut hic. ⁊. lxiij. di. metropolitano.

q ¶ Cōueniētibꝰ. h̄ bēs: ꝙ metropolitanꝰ ꝯsecrandus ē a suffraganeis: ut. lxvi. di. c. i. ex̄ de tēp. or. si archieps. ⁊ i auc.

Di. lij.

de ecclīas. ti. §. i. ar. ꝯ. xxiiij. q. i. pudēda. vbi dr̄ ꝙ a papa sit ꝯsecrandus. ſ̄ ꝑmū ē de iure. papa tñ iam ꝑscripsit ꝯ ius illud.

a Ui vo.

b Solicitudo. subdiaconatus. vr̄ g. ꝙ aliqs ꝓmouet i sacerdotē: q nullū hūit ordinē ut la icꝰ q fit sacerdos ſ̄. h. ſ̄ huic ob. xl. dis. sicut. ex̄ de cl̄i. ñ bap. veniēs. ſ̄ ꝯ ex̄ de cl̄i. ꝑ sal. ꝓmo. c. vnico. eps aūt nō pōt eē nisi fuisset sacerdos: ut ex̄ de exces. ꝑ. ex lr̄is i fi. de hoc dixi. xl. di. sicut. si vo ñ baptizatꝰ ꝓmoueret vl̄ chris

Di. liij.

maret: nullū reciperet sacr̄m: q̄ baptismꝰ ē ianua sacr̄oꝝ: ut. xxxij. di. §. verū. nisi. n. positū sit fundamentū nihil pōt supedificari: ut. i. q. i. cū paulꝰ. Et ē ar. ꝙ ꝑposteratio facti nō viciat factū: ar. ꝯ. vij. q. i. nihil. xxiij. dis. quorūdā. de ꝯ. di. iiij. oīs. io. so. dicas ꝙ laicꝰ recipit ordinē sacerdotij ⁊ ēt epatꝰ: q̄ character impmit: si ꝯferat i forma ecclīe ab eo q ptātē h̄: ut ex̄ de cl̄i. ꝑ sal. ꝓmo. c. i. ⁊ hoc dūmodo sit baptizatꝰ. nec dcre.

pol. aūt ñ nisi i ciuitate metropoli a ꝯprouincialibꝰ ibidē cōueniētibꝰ. Siqs aūt deiceps cōtra ꝑdicta vetita canonum ad sacerdotij gradū indignus aspirare ꝯtēderit: cū ordinatoribus suis adepti honoris periculo subiacebit.

Vi vo ꝑtermissis aliqbus gradibꝰ nō supbia sed negligentia ad maiorē ascēderit gradū: tādiu a maioribꝰ abstineat: quousq̄ cōgruo tpe pretermissos accipiat. Vñ alexander. ij. scribit grimaldo cōstantiēsi epo.

De eo q subdiaconatꝰ ordine postposito diaconꝰ ⁊ presbyt̄ ē ordinatus.

Solicitudo dilectōnis tue studuit cōsulē: vtꝝ portator istaꝝ litteraꝝ diaconatꝰ ⁊ presbyteratꝰ officiū idoneus sit ꝑagere nec ne: cū ad id ꝑpostero cursu subdiaconatus ordie pꝰposito negligētia potius q̄ supbia cognoscat ascēdisse. vñ nos cōsulēdo charitati tue mādamꝰ: vt ab officio sacerdotali eū ꝓhibeas: donec ꝓxio. iiij. tpm ieiunio subdiaconatꝰ misteriū sibi rite imponas: ⁊ sic deinceps ad maiora officia eū redire ꝯcedas.

Vriales aūt vt supscriptū ē: iō ordinari ꝓhibētur: q̄ frequēter dū ab ecclesia repetūtur: plurima icōmoda ecclesia cōsequtur. vel q̄ ijdē curiales nō voto religiōis sed vt officioꝝ suoꝝ rōcinia fugiant ad ecclesiā se trāsferūt. Vñ

illa ex lr̄is in aliquo contradicit. b.

c Uriales. Hic assignat tertiā cām q̄re curiales nō ꝓmouent. io.

d Legem. quā pr̄ꝰ. nō. q̄liter ex sequēti, facto ⁊ ꝑcedēti. ꝓbat̄ mediū: ut. xxviij: di. quia.

e ¶ Ex militaribꝰ. milites nō ipedit religio sacramēti: q̄ ⁊ cl̄i ci sacr̄o tenent̄ epis: ut. xxiij. di. quāq̄. ⁊ tñ eis iuitis ꝓmouēt: ut. xix. q. ij. due.

f ¶ In suo. nō ꝙ i suo habitu qsq̄ ꝓbandꝰ ē: ut h̄ ⁊. liiij. di. multos. ⁊ ex̄ d regul. sup. eo. ⁊. xvij. q. ij. siqs incognitꝰ. dicūt tñ qdā ꝙ potiꝰ i monachali hītu ꝓbandꝰ fit: q̄ nō solū alij ipsū ꝓbabūt: ſ̄ etiā ipse ꝓbabit asperitatē ordinis ⁊ habitus ipsoꝝ. qd nō pōt facere i sua veste. io. S̄ certe l̄ iura q̄dā dicāt ꝙ in ꝓprio hītu sit ꝓbandꝰ qs ꝯsuetudo tñ se in ꝯriuꝫ h̄. ⁊ decre. etiā ꝯdicit ex̄ de regul. statuimꝰ.

g ¶ Per triennīū. incognitus ꝓbabit̄ ꝑ triennīū ut hic. ⁊. xvij. q. ij. si qs incognitꝰ. ſ̄ laicꝰ cognitꝰ vl̄ cl̄icꝰ ignotus ꝑ biennīū. xix. q. iij. monasterijs. cl̄icꝰ notꝰ ꝑ annū xvij. q. ij. gonsaldus vel forte notus stati pōt recipi: ex̄ d regu. ad apl̄i

Di. liiij.

cā in cruce signatis statuit̄ dimidiꝰ annꝰ: ex̄ de regula. c. i.

h Erui. Primo oñdit: ꝙ nec ꝑuatorū nec ecclīaꝝ serui sūt ꝓmouendi: nisi libertatē sint ꝯsecuti. Secūdo oñdit qd iuris sit si alit̄ sint ordinati: Tertia q̄lit̄ ſui iudeoꝝ a dominio ipsoꝝ valeant liberari. Nō g. ꝙ nūq̄ ſuus ꝑuati ē ꝓmouendꝰ nisi plenā libertatem sit ꝯsecutꝰ: ita ꝙ nihil iuris retineat in eo dñs: ut. j. e. qcūq̄. ecclīa tñ nō pōt manumittere, ſuos suos pleno iure: nisi det ꝑlatꝰ duos eiusdē meriti. xij. q. ij. eps q. nec tūc pleno iure māumittit̄: ut ibidē colligit̄. de hoc distīgue: ut ex̄ de ſuis ñ ordi. eo libentꝰ.

i Nullus eoꝝ. i. istiꝰ vel illiꝰ. sufficit. n. vnius voluntas si

grego. scribit. li. viii. registri oībꝰ epis d lege mauricii augusti.

Quare sit cōstitutū: ne curiales ordinētur.

Legē quā pijssimꝰ impator dedit: ne fortasse hi q militie vel rōnibꝰ sūt publicis obligati: dū cāꝝ suaꝝ periculum fugiūt: ad ecclesiasticū hītum veniāt: vel i mōasteriis cōuertātur: vr̄e studui fraternitati trāsmittere: ob hāc maxie cāz ꝙ hi q seculi actōibꝰ implicati sūt in clero ecclesie ꝑpropere suscipiēdi nō sūt: q̄ dū i ecclesiastico hītu nō dissimiliter q̄ priꝰ vixerāt viuūt: neq̄q̄ studēt seculū fugē ſ̄ mutāe. ꝙ si etiā tales qq̄ mōasteriū petūt suscipiēdi nullo mō sūt: nisi prius a rōciniis publicis fuerint absoluti. Siq vo ex militaribꝰ viris annumerari in monasteriis festināt: nō sūt temere suscipiēdi: nisi vita eoꝝ subtiliter inquisita fuerit ⁊ iux̄ normā regularē i suo hītu ꝑ triēnium ꝓbati: tūc monasticū habitū deo auctore suscipiant.

Erui aūt ordiari ꝓhibentur: nisi a ꝓpis dñis libertatē legitimā ꝯseq̄ntur. Vnd leo eps scribit oībus epis.

Seruꝰ ad clericatꝰ officiū nō ꝓmoueatur.

Nullus epoꝝ seruū alteriꝰ ad clericatꝰ officiū ꝓmouere ꝑsūat: nisi forte eoꝝ petitio aut volūtas accesserit: q aliqd sibi in eo vēdicāt potestatis: debet eni eē imunis ab aliis qui diuine militie ē aggre

plures sūt: ut ĩsti. de dona. §. erat oli. C. de cōi fuo. ma. l. i.

k ¶ Aut volūtas, etiā si tacita: ut. j. e. si seruus.

l ¶ Qui aliqd. ar. q̄ oĩuz ꝓsensus ē regrend⁹: quoz iuri ī ali quo detrahit: ut hic. z. lxxv. di. archidiaconū: ut ex ỹ offi. dele. sup eo. C. de auct. ꝓstāda. l. vlti. z. ff. de aq̄ plu. ar. l. in ꝓcedēdo. lxvi. di. archiepūs. viij. q. i. licet.

m Nlli publice. ar. q̄ si aliq̄ sunt publice facta: nēo postea audit ꝯdictoz. viij. q. i. licet. z. xvi. di. q̄ dicitis z. xij. q. ij. q. z dūanis. fi. ex q matri. ac. pos. c. vlt. ar. ꝯ. xv. q. vi. c. i. in fi.

n ¶ Ceciderit. nisi sit ꝓbyter vl diacon⁹: ut. j. e ex antiqs. Sz nūqd gau debit talis ꝓuilegio clicali ẽctum ad canonē: si qs suadēte: ar. q̄ nō ex de fo. ꝓpe. c. ij. z. xvij. q. iiij. figs demceps. ar. ꝯ ff. de decur. l. vi. ad hoc dico q̄ iste ī oĩb⁹ caret ꝓuilegio clicali ꝓterq̄ ī eo solo q̄ ñ pōt ẏbera ri fine sacrilegio: q: illō ꝓuil. datū ē clicis ñ tm̄ fauoze ipsoz sz ēt odio laicoz. vñ i. odiū laicoz vtiq̄ eo: ut ex de seu. ex. sup eo. sz als accusari ꝑt a bigamis z iudicari a laico: sz sit secus in clico depōito: z boc ió ē: q: iste fecit furtū corporis sui: ut. C. de ser. fug. l. i. ītē nūqd pōt ꝯhere matrimoniū? nō q: noluit qđ facē potuit: ex ỹ cōuer. ꝓu. quidā. io. ñ credo excōicatū q depositum ꝓcurit cū sit ꝓuatus oī dignitate z ꝓuilegio qđ bēbat. ar. ad boc. lxxxiij. di. q̄gs. b.

o Ut ex famulis. religet. boc obtinet in suis eccl̃ie tm̄ ut ꝓꝑ in gratitudinē reuocēt in futurū. xij. q. ij. octaua. ītē si ꝓbyter sit. xij. q iij. diaconi. sz ī laicis secus. Nā illi oē ius quod bñt in fuo tenent remittere: vñ nō pōt reuocare in futurū. nec tenet ler. C. de epīs z cleri. si gandus: vt a castris dominicꝫ qb⁹ ascribit nomē ei⁹ nullius necessitatis vinculis abstrahatur. Ītē ex cō. triburiensi.

De seruili cōditione null⁹ ad sacros ordies deueniat.

Nlli de seruili ꝯditōe ad sacros ordines ꝓmoueāt nisi pri⁹ a ꝓpriis dñis legitiaz libertatē cōsequt. cui⁹ libertatis cartha añ ordiatōem in ambone publice legat: z si nullus cōtradixerit: rite cōsecrabit. ꝓzo seru⁹ nisi canonice ꝓsecrat⁹ postq̄ de gradu ceciderit: ei⁹ cōditōis sit: cui⁹ fuerat añ gradū. ex cō. magocien. fi. c. viij. Palea.

Ign⁹ epūs augustū dinēsis dixit qd dilectois vre ꝓcuratozes actores z executores seu curatozes pupilloz si debeāt ordiari: grat⁹ eps dixit si p⁹ depōsita vniuersa z reddita rōcinia act⁹ vite ipoz fuerit cōprobati z ī oĩb⁹ debere eos z cū laude cleri si postulati fuerint honoze munerari. Si. n. añ libertatē negociozuz z ab aliquo fine cōsideratiōe fuerit ordiati ab eccl̃ia infirmētur. vniuersi dixerūt: recte oĩa statuit sāctitas vra. Ideo q̄ ita nra quoq̄ ē ista sentētia Ītē ex cō. toletano. ix.

Post donū libertatis famuli reuocētur in clex.

Qui ex famulis eccl̃ie seruituri denocāt in clex: ab epīs suis necesse ē ut libertatis ꝓcipiāt donū. z si honeste vite claruerit meritis aditi: tūc semē maioꝛib⁹ fūgātur officiis. quos vero fiagitii sordi danerit iconꝛigibilis noxa: ꝓpetua fuitus cōditōis religet i cathenā. Qui aūt ordinādi a dñis suis libertatē cōsequūt ab eoz pōcinio penitus debēt ee alieni⁹: vt i nullo eoꝛu m seruus. vbi habes q̄ dño redditꝫ seru⁹ si deserit monasteriū: p id qđ habes ex de ꝓdi. appo. c. ij. sz si vult transire ad aliud monasteriuz: tunc distinguit: ut ex de seruis nō ordi. eo libentius.

obsequijs inueniātur obnoxij Uñ in cō. toletano. iiij. legit: Ad clericalē gradū suscipiāt q nullo obsego retēto a dñis suis libertatē ꝓcipiūt.'

Uicūq̄ libertatē a dominis suis ita recipiūt: ut fibi in eis nullū obsegū patron⁹ retēt: si isti sine crimie sūt ad clericat⁹ ordinē liberi suscipiātur: q: directa manumissione absoluti noscūtur. q ño retēto obsego manumissi sūt: p eo q̄ adhuc patroni seruitute tenētur obnoxij: nullaten⁹ sūt ad clericat⁹ ordinē ꝓmouēdi ne qñ volerit eoz dñi: fiant ex clerici fui. ex cō. toletano. lxxxij. ca°. Palea

Ē seruoz ordiatōe q passi ad grad⁹ eccl̃iasticos ꝓmouent: placuit eib⁹ cū sacris canonib⁹ ꝓcordare: z statutū ē: vt null⁹ epoz demceps eos ad sacros ordies ꝓmouere ꝓsumat: nisi ꝓus a ꝓpriis dñis libertatē cōsecuti fuerit. z si q libet seru⁹ dñm fugiēs aut per lras aut adhibit⁹ reflib⁹ munere cōducꝫ vel corrupꝫ aut q̄libz callidit̃ate vl fraude ad grad⁹ eccl̃iasticos' ꝓuenīt: decretū est ut deponat: z dñs ei⁹ eū recipiat. Si ño au⁹ aut pr̄ ab alia patria ī aliā migrās ī eadē ꝓuicia f. liū genuerit: z ipe fili⁹ ibidē educat⁹ ē z ad grad⁹ eccl̃iasticos ꝓmotus fuerit: z vtꝫ seru⁹ fit ignotum sit: z postea veniēs dñs illi⁹ legib⁹ eū acq̄sierit: sācitū ē: vt si dñs eius illi libertatem dare voluerit: in gradu suo ꝓmaneat. Si vero cū cathēa seruitutis a castris dominicis abstrahere voluerit: gradū amittat q: iuxta sacros canones vilis ꝑsona manēs sacerdotii dignitate fūgi nō pōt. Ītē ex concilio martine pape.

a Uicūq̄ nullū obsequz. dicūt quidam q̄ obsequiū qđ cōfitit in nō faciendo. f. de nō vocādo in ius: vt qđ in reuerentia ꝓfitit ut de assurgendo non pōt ꝓmus remittere: q: illō nāli debet: ut. C. de bo. li. l. viti. C. de in ius vo. l. ij. sz boc nō est verū q: sup eo pōt libertus transigē. ff. de ꝓdi. indebi. l. si nō sortem. §. libertus. sz bene ꝓcedo q̄ generali remissione non tollit ut ibi dicit sz speciali potest. nec tenet qđ ē ex de seruis nō ord. c. nullus. nō enī in eo retineri pōt aliqd iuris: lz sit ar. ꝯ. j. e. frequēs io. vel melius dic q̄ honesta cōditio fuit ibi appōsita quā q: nō lerabat derogari iubet ī illa decre. nullus. b.

b ¶ Ex clicis. qđ tñ facere nō pōt: nisi ꝓbata cā migratitudinis: ut xv. q. vij. epūs sacerdotibus.

c Eterū. b agit qđ iuris sit: si seruus ordinatur ñ adepta libertate vñ nota q̄ si sciēte z ꝓtradicente dño ordinat: reuocatur in fuitutem etiā si sacerdos fit factus fm quosdā. lz. b. hoc neget: ut. j. e. qs aūt. si sciente z ñ ꝓtradicente dño

fit ingenuus:ut.j.e.si seruus. Si autem domino ne sciente distinguitur:aut episcopo sciente aut ignorante.si autē sciente episcopo vl eo qui pñtat ipsum ordinetur: duplum restituet domino episcopus vl pñtans.j.e.si seruus absente. Si vo episcopo z p̄sentatore ignorāte:tunc locū habet hoc caplm.

d ¶ Ac antiqs, ante fuerit ar. pstitutionē erendi ad pterita. iij.q.iij.oēs.z.x. q.iij. sic quidam. ar. pstitu. cognoscētes.

e ¶ Religioso. g. videtur q̄ auferatur eis pulsi. cioz: de hoc.xxxiij.di. quisqs.

f ¶ Peculij. ij nō ne peculiū dñi ē. xiij.q.ij.illō. que ergo q̄ est hec pena? dic peculij.i. rerū quas p̄ sacerdotium est lucratus. vel forte habuit vsum peculij z ille auferē ei.

g ¶ Aut vicarium ij vnde dabit cū nihil habeat: sed dic q̄ suus videt esse quod lucrat cōuentib⁹ oculis domini. ff. de ma.l.iij. domin⁹ enum recipiendo rem a seruo ipsi⁹ videtur approbare dationem: ut. C. de p̄di. obtur. ca.l.vlti. similiter seru⁹ reipublice cum manumittitur dabit vicariū, p se:ut. C. ō ser. reipu. ma.l.i.

h ¶ Vicariū. ar. q̄ quis dando vicariū liberat se. fic. xxxvi. q.i. de raptoribus. Sed quid si ad pñs ñ

Sine p̄roni p̄sētu nō ordiet q̄ p̄ocinio cuiuslibz ē obligat⁹

SIqs obligat⁹ fuerit tributo seruili vel aliq̄ p̄ditione vel p̄ocinio cuiuslibet dom⁹ nō est ordinandus clericus: nisi, pbate vite fuerit z patroni consensus accesserit. ¶ x cōcilio toletano. c. ij. Datea

DE rebus vero illorum vel peculio q̄ a, pp̄ijs dominis libertate donātur: ut ad gradus ecclesiasticos ,pmoueri debeant: statutū est: vt in potestate domino⁹ consistat: q̄cqd ante libertatem habuerunt: vtrū illis cōcedere an sibi retinere voluerit. ¶ et ex hoc si a dominis suis libertatē cōsecuti ñ fuerint: z ad ecclesiasticos ordines aliquo modo irrepserit p̄sb̄r peculii amissione mulctētur. diacon⁹ vero factus aut vicariū p se p̄stabit: aut in seruitutē deuocabitur. ceteri vero grad⁹ non pñt quenq̄ a nexu seruitutis absolnere.

Unde gelasius scribit martino z iusto epis.

Seru⁹ li tacēter irrepſit ad sacerdotium: peculii amissione mulctetur.

¶ Et antiqs regulis z nouella synodali explanatōe cōp̄hēsū ē: p̄sonas obnoxias seruituti cingulo celestis militie nō p̄cingi. sed nescio vt⁹ ignorāna aut voluntate rapiamur: ita ut ex hac cā null⁹ pene episcopo⁹ videat extorris. ita. n. nos frequēs z plurimo⁹ q̄rela circūstrepit: ut ex hac parte nihil penit⁹ putetur cōstitutuz actores figdē illustris viri filii nostri amādi graviter cōquerūtur: homines suo iuri debitos alios iā in clericos alios iam in diacones ordinatos: cū nō solum post modernum concilium: quod tantorum collatione pontificum sub omnium saluberrime prouisionis assensu constat esse perfectum: huiuscemodi psone suscipi nō deberent: verum etiam siqui forte in diuine cultu militie ante fuerint ignorantia facīte susceptī: eliminati prorsus z exuti religioso p̄uilegio ad dominorum suorum possessiones iusta debuerunt ammonitione compelli. z ideo fratres charissimi eos: quos supradicti viri actores in clericatus officio monstrauerint detineri: discussos z obnoxios approbatos custodito legum tramite sine intermissione restituite: ita ut siquis iam ex his p̄sbyter reperitur: in eodē gradu peculii sui amissione mulctatus maneat. diaconus vero aut vicarium p̄stet: aut si non habuerit ipse reddatur. reliqua vero officia sciant neminem posse ab hac noxietate si conuincitur vendicare: quatenus hoc ordine custodito nec dominorum iura nec p̄uilegia vlla ratione turbentur. Idem herculentio stephano z iustis epis.

Seruus clericus factus seruituti obnoxius maneat.

i FRequens equidem z assidua nos querela circumstrepit de his pontificibus: q nec antiquas regulas nec decreta nostra nouiter directa cogitātes obnoxias possessionibus obligatasq̄ psonas venientes ad clericale cingulum non refutant. nuper etenim rectores illustris femine placīdo petitorii oblatōe p̄sti sūt sabinū marcellianensis vbis antistitez antiochū seruum in ris patrone sue absentis dñe

i FRequens. actores. i. ,pcuratores. z sic i causa liberali inuenit ,pcurator: p̄ id.iij.q.vi.fiqñ. sed ibi loquitur de eo qui impetit: hic de eo qui impetit. item hic habes q̄ ciuilit agitur z tamen ad depositionem. fic. xlviij. di. qm̄ ptra regulam illā. ff. de inu. z ho. rescripto. z ex de accusa. qualiter. sed hoc ideo est: quia aliter nō p̄nt restitui domino nisi deponeretur.

k ¶ Diluere. hic habes q̄ incūbit onus, pbationis reo: ptra id. vi.q. vltima. pterea ei q̄ ē i possessione libertatis ,pbatio incūbit. sed dic q̄ ñ habet ió cōmoda possessoris: q̄ viciose fuit in possessione: ut. C. de ,pba. l. ius eius. vel dic q̄ ideo, pbat q̄ seru⁹ nō potest interuertere possessionem suam: licet sit fugitiuus. ff. de acqui. pos. rem que nobis. ij quare nō cōuenit istos coram seculari iudice: cum seruus fugitiuus z gerens se p̄ libero remittendus sit ad dominū: licet alibi inueniatur: ut. C. vbi z apud quē cā sta. l.i. sed hoc facit p̄uilegium ordinis.

l ¶ Reddi.ḡri ꝓsueuit quare seru⁹ alien⁹ ꝓsecratus dño reddat:ꝛ nō res aliena ꝓsecrata:ut.xiiij.q.vlti.ꝓmus:ℨ. q⁹ in reb⁹ inaīatis null⁹ ꝓpendit dolus:fic.vij.q.i.epūs. itē q⁹ ibi ē ꝓsecratio i ſuperficie:ꝫ in boſe ē in aīa:ꝛ lex dicit ꝙ alia ē rō in boie ꝙ i alia re. ff.de le.i.ſi dom⁹.§. cuz alicui in fi.

m Quis aūt leges. repellant.i.reſtituant ei.ꝛ ſic habes hic ꝙ plus valet p̄dictio ꝙ abſentia p̄ regulā: eſt ō elec.ꝙ ficut.itē bēs hic ꝙ id qō p⁹.pbabilē cōtradictionē factū ē:caſſat.nunqd eodē mō eo ipſo ꝙ aliqd p⁹.pbabilē ap.factū ē:caſſandū ē ſtatim:qō videt:ut.ij.q vi.quotiēs i fi.dico ꝙ ñ niſi.pbet cā ap.ut eſt de teſtib⁹ et pte ade.eſt de reſti.ſpo.andita:ij.q.i.i ꝓmis.ꝫ nōne ē ꝑtū.i.e ſi fu⁹ ibi eni epūs ſciēs ꝓdēnat in duplū.ꝫ pōt eſſe ꝙ ꝛ epūs ꝓdēnat ꝛ fu⁹ reſtituat.

a Generaſ.ꝛ originarios:originariꝫ ſūt q er aſcripticiis nati ſūt in ipſo ſolo:ut.C. de agri.ꝛ cen.l.vi.colonos. ꝛ tales ſine gleba ñ pōt vendi:ut.C.d agri.quē admodū.nec vī eſſe diſferēta inſ eos ꝛ ſuos: ut.C.e.ne diuti⁹.aſcripticij ſūt q p.xxx. annos fuerūt i ſolo.C.e.cū ſatis.io. Aſcripticij enim duob⁹ modis fiunt:aut ꝓſcriptione aut duplici ꝓfeſſione p ſcripturā bis factā:ut.C. d agri.ꝛ cē. cū ſimus.b.

b ¶ Inſtitutū.i.ne fauore eccſie aliqd iuſte ſtatuaſ:qz ꝑtertu pietatis nō ē faciēda impietas: ut.xiiij.q.v.forte.ꝛ.i.q. i.nō eſt putanda.

c ¶ Jurgari.i. litigare.

d ¶ Seruituti.i.clicatui

e ¶ Tranſactiōe.ꝛ nōne hoc ē ſimonia: ut gs ſe occaſione captata ad p̄ſbyterū honorē vſqz p̄ductū: eiuſ ꝙ fratrē leunciū clericalis officij ꝓuilegio decorāſſe. ꝛ ſō ffres chariſſimi inter ſuprad̄ictos actores ꝛ eos q extreme cōditōis repetūtur obiectu: cognitōnem vobis nr̄a auctē deputam⁹:vt oi vtitate diſcuſſa ſi renera obiectā ſibi macula inſte refragationis nō poterit ratione diluere:leuncīū clericū quē gradus p̄finit⁹ legib⁹ nō defendit:ad ſequēdā cōditōnis ſue neceſſitatē modis omnib⁹ reddi inbete. antiochum ℣o qz p ſacerdotiū retolli non pōt:ſi ſua eccleſia in hoc i q° ē honore collocare deſiderat dña:nō velut redditū ſibi habeat:ꝫ p miſterioꝝ celebratione ſuſceptū. ℣ dē ruphino ꝛ aprili epīs. De eodem

Quis aut leges p̄cipū aut patrū regulas. aut admonitōes modernas dicat debere cōtēni:niſi q ipunitū ſibi ex iſtimat trāſire cōmiſſū:actores ſi gdē filie nr̄e illuſtr̄ ꝛ magnifice femine maxīe peritorij nobis infinuatōe cōqueſti ſūt ſiluestrū atqz cādidū oꝛigiarios ſuos cōtra cōſtōes q̄ ſup̄dicte ſūt ꝛ cōtradictōe p̄ēnte nō legitime a lucerino pōtifice diacones ordinatos. iō ffres chariſſimi tāte p̄uaricatōis exceſſus noneritis ſagaci⁹ ingrendos.ꝛ ſi cōſtiterit q̄relā veritate fulciri:cōtinuo contradictione p̄ēnte q nō legitime ſūt creati:a ſacris offic̄ijs repellātur. ℣ dem eiſdem. Nec ad religioſe vite ꝓpoſitum:nec ad clericaſ⁹ officium ſerui ſine dñoꝝ cōſenſu admittantur.

Generalis querele etiā vitāda p̄ſūptio:quā ꝓpemodū cauſant vniuerſi paſſiꝫ ſeruos ꝛ oꝛginarios dñoꝝ iura poſſeſſionēqz fugiētes ſub religioſe cōuerſatōis obtētu vl ad mōaſteria ſeſe cōferre vel ad eccleſiaſticū famulatū cōmunētib⁹ quoqz p̄ſulib⁹ indifferēter admitti.q̄ modis oib⁹ eſt admonēda:ne pnicies p chriſtiani nois inſtitutū aut aliena iura quadi aut publica videatur diſciplina ſubuerti:p̄cipue cū nec ipam monaſteriū clericatus hac obligatōne fuſcari dignitatē ꝓuenat: cogaturqz ꝓ ſtatu militātiū ſibi ꝓditōeqz iurgari aut videri qō abſit ob noxia qb⁹ ſolicita ꝓpetēter interdictōe ꝓhibitis qſqs epūs vel p̄ſbyter ꝛ diacon⁹ vl eo rū q monaſteriis p̄eſſe noſcūt hmōi p̄ſonas apud ſe tenētes nō reſtituēdas p̄onis aut dei ceps vel eccleſie ſeruituti vel religioſis cōgregatōib⁹ putauerint applicādas:niſi volūtate fozſitan dñoꝝ ſuoꝝ ſubſcriptōnis teſtimenio p̄mit⁹ abſolutas vel legitia trāſactōe cōceſſas piculū ſe ꝓpii honoꝛ nō ābigāt cōioniqz ſubituros ſi ſuper hac re cuiuſqz veraꝝ nos querela pulſauerit. Magnis qppe ſtudiis ſm beatum petꝝ aplm p̄cauēdū ē:ne fides ꝛ diſciplina dñi blaſphemetur Jdē:nihil perire credim⁹ eccleſiaſticis vtilitatib⁹: ſi q̄ ſūt aliena reddantur. Hoc tunc

f ¶ Aliena.j.xij.q.ij.fraternitas.j.xiiij.q.vi.ſi res ꝓpter quā. g ¶ Reddant.poſtqz ſcit eccl̄ia ea eſſe alteri⁹. Sz pone ꝙ plat⁹ ſciat rē nō eſſe eccl̄ie:nūqd ſtatim tenet reſtituere: videt b ꝙ ſic.ꝛ ex de fimo. p tuas i fi:ꝛ ex de poſtula.bone. q⁹ bonā fidē dz aggſcere:ut.ff. man. gnt⁹.dico ꝙ ſi diffidit ō iure eccl̄e denunciabit illi quez credit dñm ut rē petat.nec in hoc facit fraudē ut.ff.de neg.geſ. atq natura.§.cuz me abſente.ꝛ de hoc inuenies.xx tiij.q.ij.ſi virgo

b ¶ Hoc tūc iudeus.diſtingue aut fu⁹ iudei ē vīnacius.i.ex ꝓpria ancilla nat⁹ aut empticī⁹:ſi ē empticī⁹:aut emit eum añqz fuit xp̄ianus aut p⁹. itē ſi emit eū añ:aut cā fuiē di aut cā mercimonij. vīnacul⁹ ſi vult fieri xp̄ian⁹: ſtatim eripit in libertatē nulle p̄cio dato:ut.C.de epīs ꝛ cl̄i.deo nobis.§.vltio. ſicut eni empt⁹ ad fuiēdū ſine p̄cio liberatur:ſi vult fieri xp̄ian⁹:multo magis q natus eſt ex ancilla.ꝓpria ſine p̄cio liberaī ſi vlt fieri chriſtian⁹.dicit eni greg⁹.p illo ſolo dandū p̄cium:q cā mercimonij ē empt⁹:ut j.e. fraternitatē. ſi aūt ē empt⁹ p⁹ qz fuerit xp̄ianus liber efficit nullo

p̄cio dato:q⁹ mercīū xp̄iani pen⁹ eſt ei inf dictū: ut i.cāmācipia.ſi aūt eēt empt⁹ dū eſſet pagan⁹ ſi cā fuitij ē empt⁹:ꝛ vult fieri xp̄ian⁹:liber efficit ſine p̄cio:ut.j.e.fraīnitatē. ſi aūt cā mercimonij ē empt⁹: ſi eū venalē nō erponit.j. tres mēſes poſtea ſine ei

54

ꝓcio liberat q; ꝑsumit ꝙ ad fuiēdū eū emerit: ut. e. c. fraternitatē. Si aūt. j. tres mēses eū exponit venalē ⁊ forte eū vendē ñ pōt: ſi vult fieri chriſtian⁹ liberat relicto ꝓcio. xij. ſolidoꝝ eī de iude. c. i. idē ꝑ oia in

i Mancipia. xpiana. añ emptionē.

k ¶ Ad libertatē. j. xvij. q. iij. iudas ℔. iſ dic de eo agit: quē ꝓſtat eſſe xpianū: ibi ō eo q mēnt ſe chriſtianū: ut euadat iugū futuris.

l ¶ Perducite. i. ꝓductos oſtendite: q; ſtatim liber ē. eī de iudeis. c. ij. ſi coloni ꝓſt eſſe iudeoꝝ: ut ibi dī Sz nūqd chriſtianus pot emē iudeū mācipiū: ſic: ſi ut cū illo ñ moret: ut. xxviij. q. i. ſepe. ⁊. c. null⁹. io.

m Nulla offi cia. j. xvij. q. iiij. ſtatuit.

n ¶ Occaſio. ar. q; néo cogit ſibi eligere eroſū: ut. lxij. di. c. vlti. io. ar. liij. di. c. i.

o ¶ Nō reddito. ſm. l. decapitat. C. ne iudeꝰ xpiānū man. l. vnica.

a Katernitatē. fuerit. i. debēt vēdi. ⁊ tūc cū emptor ñ ſuerit: nō ꝓdit ſeruitū. ar. xvi. q. iij

obſeruādū ē: cū dñs ⁊ ſeruus eiuſdē ꝓfeſſionis iueniuntur. cereꝝ ſi iudeꝰ mācipiū chriſtianū emerit: iudicis vel epi auctoritate ēt eo iuito ad libertatē dz ꝓduci. ¶ ñ grego. libertano epo.

Ad libertatē perducātur mācipia xpiana a iudeis ꝓpta.

Mancipia chriſtiana quencūq; iudeū cōpaſſe patuerit: ad libertatē iuxt legū ꝑcepta ſine oī ābiguitate ꝓducite: ne qō abſit religio chriſtiana iudeis ſubiecta polluatur. Itē ex cōci. toletano. iiij.

Officia publica iudeis nō ſūt committenda.

Nulla officia ꝓblica iudeis inūgātur: ꝙ que eis occaſio tribuat penā chriſtianis inferre. Si vero chriſtiani ab eis in iudaiſmo ritu ſūt maculati vel etiā circūciſi: nō reddito ꝓcio ad libertatē ⁊ religionē redeant chriſtianam. De his aūt q in infidelitate empti ad gr̄am baptiſmi venire deſiderāt: qd fieri debeat grego. ſcribit fortunato neapol. epo.

In libertatē vēdicētur ſerui q ab ifidelitate ad fidē acceſſerint.

Paternitatē vr̄am dunt. ꝓmo oz eē ſolicitā: ſi de iudeoꝝ ſeruitio nō ſolū iudeus ſz etiā q̄cūq; paganoꝝ fieri voluerit chriſtian⁹: p⁹q; voluntas eius fuerit patefacta: ne hūc ſub quolibz igenio vel argumēto cuipiā iudeoꝝ venundādi facultas ſit: ſed is q ad chriſtianam cōuerti fidē deſiderat: defēſione nr̄a i libertatē mōis oīb⁹ vēdicet. hi vero quos hmōi oz ſuos amittē: ne fortitan vilitates ſuas irrationabiliter exiſtimēt ꝑpediri: ſolicita nos hoc cōuenit cōſideratione ſeruare: ut ſi paganos quos mercimonii cā de extra

neis finib⁹ emerit: infra tres mēſes dum emptor cū vēditi fuerint nō inuenit: fugere ad eccleſiā forte cōtingat: ⁊ velle ſe dixerit fieri chriſtianoꝝ: vl extra eccleſiā hāc talē volūtatē ꝓdiderit: ꝓcium eoꝝ ibi a chriſtiano emptore ꝓcipiāt: ſi aūt p⁹ ꝓfinitos tres mēſes q̄ſq; huiuſcemodi ſuoꝝ iudeoꝝ velle ſuū dixerit ⁊ fieri voluerit chriſtian⁹: nec aliqs eū p⁹modū emerit: nec dñs q̄libet occaſionis ſpecie hūc audeat venūdare: ſed ad libertatis ꝓcluſdubio ꝓmia ꝓducat. q; hūc nō ad vēdēdū ſed ad ſibi ſeruiēdū dicit copaſſe. I dē ianuario carolitāo epo.

Palea

Si qlibet iudeoꝝ ſern⁹ ad venerabiliora loca fidei cā cōfugerit: nullaten⁹ eū patiamini ꝓiudiciū ſuſtinē. Sz ſue olim chriſtian⁹ ſiue nūc fuerit baptizat⁹: ſine vllo chriſtianorū pauperū dāno religioſo ecclieſtice pietatis ꝓcinio mōis oīb⁹ defēdat. Itē ex conci. tolet ano.

Palea

Si iudeoꝝ fuit in eccleſiis cōuerſi ad chriſti gr̄am cōuolauerint: libertati donēt Itē ex cōci. maticenſi. xvi.

Palea

Preſenti cōcilio deo auctore ſācim⁹: ut nullū chriſtianum mācipiū iudeo deinceps ſeruiat. Sed datis ꝓ quolibz bono mācipio. xij. ſolidis ipſm mācipiū qcūq; chriſtianorum ad ingenuitatē ſeu ad ſeruitium licētiā habeat redimēdi. ⁊ ſi chriſtian⁹ fieri deſiderat: et nō permittitur: ſimiliter faciat q; nephas eſt: ut quē chriſtus domin⁹ ſanguinis ſui effuſiōe redemit: blaſphemū chriſtiane religionis vinculis tenere: quod ſi acquieſcere ſtatut; noſtris quicūq; iudeꝰ noluerit;

placuit. vl forte venditi fuerāt: ſz emptor abſentauit ſe aliq̄ de cā. b ¶ Percipiāt. datis. xij. ſolidis. ꝓ meliori manci pio: ut ex de iudeis. c. i. ſz qd ſi nēo ipſum vult redimē: ḡrat ꝓcū boſtiarum: ut. ff. de manu. l. iij. aut ſuiat. v. āns. C. de captiuis. l. vlti. ⁊. xxxvi. q. i. de raptoribus.

c ¶ Percipiāt. ſic ergo aliqs cogit vendē rem ſuā: ut. xx. ij. q. vi. ꝓpm⁹.

d ¶ Emerit. i. emet: ſic q̄ſq; ponit futurū ꝓ ꝓterito: ut. lxvij. di. noſſe. ponit forte quentū ꝓ q̄uenſſe: ſic. ff. de ✠. ng. ✠bū erit. ⁊. ff. de le. iij. etiā. ⁊. ſ. di. l. ponderet

e ¶ Dicit. i. ꝓſūit. ⁊ hec eſt ꝓſumptio iuris. ⁊ di cunt quidā q ꝙ hāc ꝓſūptionē nō admittit ꝓbatio: cū hic nō tm ꝓſumat ſz etiā ſtatuat ius: ut ex de regula. vidua. eī de ap. ꝓ tuas. Et iſtō ꝓcedo q vbicūq; ñ tm ꝓſumit ius: ſz etiā aliqd certū ſtatuit: q ñ admittat ꝓbatio in ꝓriū. licet .b. ꝓriū dicat: ut. xxvij. q. i. nec aliq̄. ⁊. xxxv. q. iij. extraordinaria. j. xvij. q. iij. i venditionibus. io. Ego credo q ſemp admittit ꝓbatio in ꝓriū: niſi ius ſtatuat q nō admittat. de hoc babes. l. di. ferrū. b.

f Sz ſuus abſente. vi det eni epus tunc cū eo diſpenſaſſe. ſi. xxviij. di. diacon. ⁊ eſt ar. ad hoc q epus diſpenſat ipſo facto circa notū ut dixi. li. di. q i aliquo.

g ¶ Officio. de diſpenſatione fauore libertatis. deberet eni deponi: q; furtū cōmiſit corporis ſui: ut. C. de ſeruiſ fu. l. i. Sz qd ſi iſti ñ bñ vñ ſoluāt: tūc dico iſtos reddendū dño: ut. ſ. e. ex antiquis. ar. ff. de eo ꝙ quē factū eſt. l. vlti.

b Recõpenset.i.si habet,ppriũ:aliogn nõ: q̃ delictũ pso ne rẽ.ut.xvi.q.vi.si epm.ex de ap.reprehensibilis.

i Supplicauerit.z sic pz q̃ nõ semp deponi ordinat⁹ qui occultat crimen suũ.qõ est ptra.b.ut dixi.l.di.et penitẽtibus.itẽ pz hic q̃ epi nõ tenet̃ puidere ordiato cũ alter eũ eraminat:ut ꝯ.xxiiij.di.quando.

k Si seru⁹.sciẽte.ar. de taciturnitate: et de his q̃ si.a pr̃.c.ii.z dixi.xxvii.di. diacon⁹. z.xxviij.di.diaconi.

l Unius.sz q̃lit̃ hoc stare.pot in pr̃bro vel diacono:nã epus pz fuare interstitia tpm q̃ sunt.j. xxvj.di. in singulis. sz si obseruauit:pstat q̃ pl⁹ stetit q̃ p annũ. dicunt qdã q̃ iste fuit ordinat⁹ fine eraminatiõe z non obstantis interstitijs.vl dic q̃ erat grandeuus: vñ vsq̃ ad annũ potuit ꝓmoueri in diaconem ut.xxvij.di.monachus vl dic q̃ annus iste inciat nõ a tpe ordinationis sz a tpe scientie. ar. xvij.q.ii.figs incognit⁹

m Seruilẽ.plus enim valet ordo q̃ scientia z militia:ut.ff.ꝺ liber.ca. qui de libertate in fi.

n Suũ.cũ distinctiõe ꝯ.e.er antiqs.

o Per triennium. ad monachatũ dat̃ triẽnũ ad clicatũ ann⁹ q̃ clici sũt in publico z monachi latẽt.

p Epalis.z etiã sacerdotalis:ut.ꝯ.e.er antiquis.

q Sz nõ a curiali. quidam dicũt ista ẽba nõ esse in ipla.l.z verũ est. q̃ in illa nõ ponunt̃ sed alibi:ut i auc. de sanctiss. epis.sz hoc qdem.sz sm hec iura canonica hoc nõ tenet:q̃ cũ ordo haberet a fortuna multo forti⁹ a curiali.q̃ aũt dignitas haberat a ptãte patria:ẽs in auc.cõsti tuto q̃ ꝺ digni.coll. vi. z.C.de decur.l.vlti.z in auc.ut ordinarie pfec. coll.v.

q̃ diu ad pecuniã cõstituta venire distulerit:liceat mãcipiũ ipm cũ christianis vbicũq̃ voluerit habitar . I tẽ ex cõ. aurelianensi. De eodem

S Ji seruus absente dño aut nesciente:epo tñ sciẽte q̃ seruus sit: aut presbyter aut diacon⁹ ordiat⁹ fuerit: ipo i clericat⁹ officio pmanẽte epo eũ dño suo cũ duplici satisfactiõe recõpẽset. Si vero epus eũ seruũ nesciens:q testimoniũ phibẽt aut supplicauerint eũ ordinari:simili reddibitõe teneantur obnoxii. I tẽ leo omnib⁹ epis pstitutio noua. De eodẽ

S Ji seru⁹ sciẽte z nõ cõtradicẽte dño suo in clero fuerit ordiat⁹:ex hoc ipo liber z ingenu⁹ erit. Sed si ignorãte dño. licet ei intra spaciũ vni⁹ anni z seruilẽ fortunã ꝓbare: z seruũ suũ accipe. verũ etiaz si legitimo ꝓbatus expimẽto monach⁹ efficiat:euadit ingũ seruitutis.debẽt.n.p triennii añq̃ mõachi efficiãtur:in monasterio pmanẽ.p⁹ ea vero si monachi effecti fuerint:liberi efficiũtur. epalis.n. ordo liberat a fortuna seruili vel ascripticia:sz nõ a curiali siue officiali:nã z p⁹ ordiationẽ durat sed etiã ius patrie ptãtis soluit epalis dignitas. ascriptici os vero i ipis possessionibus clericos etiã ꝑter volũtatẽ domino⁹ fieri ꝓmittimus: ita ut clerici facti impositã sibi agri culturã adipleant. I tem leo papa oib⁹ epis.

A Dmittũtur passim ad sacr̃ ordinẽ:qb⁹ nulla natalium nulla mo⁹ dignitas suffragatur. z qui a dñis suis cõleg libertatẽ minime potuerunt: ad fastigiũ sacerdotii tãq̃ seruil̃ vilitas hũc honorẽ capiat ꝓ. uehũtur.ab his itaq̃ frẽs cha

r Adimpleãt.hoc nõ tenet:ut.ꝯ.e.gcunq̃.

s Dmittunt.originarijs.tales enĩ liberi sunt:ut. C.de agri.ne diutius.z ex̃ de judeis.c.ij.io.

a Bbati.liberũ.q̃ si manumittit⁹ fu⁹ eccl̃ie:duo dabunt loco illi⁹:ut.xij.q ii.epos.sz abbas nihil hz,ppriũ ut.xij. q.i.nõ dicatis vñ ñ pot facere hãc recõpensationẽ.

b Propriũ . q̃ nẽo pot plus iuris in aliũ rẽ. ut ex̃ ꝺ dona. inter vi.et vro.nup.z.ff. de re.iuris nemo.i. q.vii.daibertum sz fallit ex̃ ꝺ elec. suffraganeis.ff.ꝺ acgren.re.do.nõ est nouum.

c Alienari.xij.q ij.si quis.nisi in casibus:ut.ff.ꝺ pig. acti.si quenerit.z instit.q ali.nõ.§.i. z.ff.de vsufruc.l. q nostrum.

d Proprio.filẽ ex̃ de iurepa.q̃ autem.

e Hac auctoritate.in alio.i.xvij q.iij.in venditionibus.

Bonasterii suũ abbati vel mõacho nõ licet libr̃ facere

A Bbati vel mõacho mõasterii suũ nõ licebit facẽ liberũ.g.n.nihil ppriũ hz: libertatẽ rei aliene dare nõ pot. Nã z sicut seculi leges sãxerũt: ñ pot possio aliẽari nisi a ꝓpo dño. Hac aũt auctẽ ꝓhibẽt sui adipisci libertatẽ recedẽdi ab obsequio mõasterii:sz ñ ꝓhibẽt nãcisci libertatẽ ꝓmouẽdi ad sacros ordies. pot.n. in sacris ordib⁹ cõstitut⁹ mõasterii obsequio ꝑpetuo defuire . ac sic seru⁹ mõasterii z libertatẽ adipisci z sacris officiis associari valz. vñ i alio. c. pfate cõstitutõnis hec cã reddit. instũ.n. est:ut monachis rurale op⁹ faciẽtib⁹ sui eor̃ ocio tor̃ peãt ac ꝺliciis affluãt. Qꝺ aũt sui eccl̃ie̊ quo nõie etiã monasterii seruos significari intelligim⁹:ad sacre religiõis ꝓpositũ debeãt assumi: auctẽ gregorii,pbat:q in generali sy nodo residẽs dixit.

Si quersatois ꝓbatẽ fuerit famulus ecclesie: potest ordinari.

a MUltos negare ex hoc videt q̄ seruī eccl̄ie fm p̄scriptū modum, p̄bati impediri nō p̄nt si velint, p̄mouerī: cum opus sit pietatis mā umittere suos. xij. q. ij. cū redēptor. ij. dic q̄ greg⁹. nō dat potestatē dic seruis quērēdi ⁊ se subtrahēdi: ij. platos instruit ut nō aliē manumittāt q̄ p̄ batione adhibita. vel dic q̄ loq̄t de tā manumissis ut etiā tales indicte nō sint recipiendi: nisi, p̄benter p̄ triennīū in laicali habitu.

b ¶ Oīa, ⁊ ita nō debem⁹ oēs refutare: nec etiā oēs admittē ⁊ sic media via tenēda ē: ut. xlv. di. disciplina. ff. ō offi. p̄cōs. ſ. solent.

c ¶ Militie. non ob. tit. q. iij. monasteriis. ⁊ dicit. luj. di. legem.

d ¶ Morte. non tñ oīa: nec sola q̄ tūc puniebantur morte bodie repellūt a p̄motiōe q̄ furtum ⁊ simpler fornicatio ñ puniebant morte ut. xxvi. q. ij. denīq. ⁊ in aliis mūltis: ut. xxij. q. ij. si quis p̄uent⁹. hec tñ hic repellūt a p̄motione.

e PRohibēdū ē. si fuerit. i. vi xerint. vl eoz benedictes: ut. C. de liber. ⁊ eozum li. libertine. si. l⁹ tamē liberti p̄nt: ut. ff. de obsequis liber. heres. C. de opis libertoz q̄d et liberta. sec⁹ tñ ē in libertis eccl̄iarū ut. ā. e. q ex famulis: q̄ eoz dña. ſ. eccl̄ia nūq̄ moritur: ut. xij. q. ij. liberti. io.

f Oportet vitiari. hic agit de corpe vitiatis: ⁊ q̄ pena debeat ordinatoribus. talū. notandū q̄ sponte vitiati in quocūq̄ mēbro repellūt a p̄motione ⁊ dejiciunt ita p̄ morti: ut. j. e. penitētes. sunt. n. sui homicide. j. e. figs. ⁊. c. q. parte. si aūt casu vitiati sūt corpe. ſ. ab hostib⁹ inuiti vl̄ p̄pter egritudinē volūtarij siue a se siue a medicis nō obest eis. j. e. figs a medicis. si aūt al̄s sūt vitiati: aut ipi insistebāt opi licito aut opi illicito. si illicito repellunt. si licito ⁊ sūt vitiati i mimis mēbris siue occultis nō repellunt a p̄motione: ut. j. e. q. p̄tē, ⁊. c. eunuchus. ij. si i magnis ⁊ manifestis nō, p̄mouētur: ut. j. e. si cuāgelica. si ergo aliqs in p̄cipalibus mēbris. ſ. in oculo vl̄ manu hz enorme vitiū nō, p̄mouet: secus si modicū ⁊ q̄d nō generet scandalū: ut ex ō clerico. vl̄ debili. c. p̄sbyterū. ex de cor. vici. c. i. ⁊. ij. ioannes.

g PRisciis. vl̄ sufficientib⁹. vbi enī nō ē copia alioz: bñ assumūtur mīn⁹ legitimi: ut. ff. de decur. generali. §. plr. fic al̄s in defectum p̄bationū admittūt minus idone⁹ testis: ut. iij. q. iij. fui. xiiij. q. ij. c. ij.

b ¶ Monasterialib⁹. bñ vī q̄ monachi ñ p̄nt eē p̄lati eccl̄iaꝝ ſecularitū nisi ex dispēsatiōe: ex ō capell̄mo. c. i. b. dicit q̄ de iure p̄nt dū tñ habeant ⁊ abbatis ⁊ epi p̄lē sū. xvi. q. j. cū p utilitate ⁊. c. doctos. de regularib⁹ dēs q̄ licite p̄nt: ut ex de sta. mo. c. ij. io. credo q̄ de iure cōi p̄nt, p̄mouerī: si p̄nt secū bñe socīū sui ordis. ut ex. e. ti. monachi.

i ¶ Vllus seueriozē. ⁊ nōne seueriozes fuit illa p̄stō q̄ p̄uat tales portestate ordmādi: ut. xxxvi. di. q eccl̄iasticis: sic ⁊ hic adiciat alia pena.

k ¶ Anno. nō b annū cōputari a ipe scie: ut. xvij q. ij. figs incognit⁹. ij. q. vi. §. bidū. qd si ān⁹ fit bisextilis i q⁹ aliqs suspens⁹ ē: nū qd suffic̄ abstinē. cccl̄xv. dieb⁹? ñ vī q; illi duo dies hñt p̄ vno ut ex ō v. si. q̄fuit. sz ñ ē ita: ut. de sta. li. cū heres. §. sticbus q; b°. c. loq̄t ō viciatī i aīa. ⁊ cōtū ad b°. fac ad p̄positū mgr̄i.

Vltos de ecclesiastica familia nouim⁹ ad oipotēt̄ seruitiū festinare: ut ab hūana seruitute liberi in diuino seruitio valeāt in monasteriis p̄uersari. q̄d si passim dimittim⁹ omnib⁹ fugiēdi eccl̄iastici iur̄ dominū occasionē p̄bemus. Si vo festinātes ad oipotēt̄ seruitiū incante retinem⁹: illi inuenimur negare q̄dā q̄ dedit oīa. vñ necesse ē: ut sigs ex viris eccl̄iasticis vel secularis militie seruitute ad dei seruitium conuerti desiderat: p̄betur p̄ius in laicali habitu constitutus: ⁊ si mores eius ac q̄ conuersatio bono desiderio illius testimonium ferunt: absq̄ vlla retractōe in monasterio omnipotēti domino seruire permittatur: vt ab humano seruitio liber recedat: q̄ diuino amore districtiozem appetit subire seruitutem. Si autem ⁊ in monachali habitu fm patrum regulas irreprehensibiliter conuersatus fuerit: p⁹ p̄fixa a sacris canonibus tēpora iam ad quodlibet eccl̄iasticum officium p̄mouebat. si tamen illis non fuerit crimin̄ibus maculatus: que in veteri testamento morte mulctātur. Ecce quando seruī ad clericatum assumi valeant: vel quādo non admittantur. liberti. q⁹ q̄ non sunt p̄mouendi ad clerum: nisi ab obsequiis sui patroni fuerint absoluti. Vn in con. elibertano.

Absq̄ patroni assensu liberti nō, p̄mouēatur ad clerum

PRohibendum est vt liberti: quorum patroni in seculo fuerint: ad clerum non p̄mouēantur.

Oportet vero vitiati similiter a sacrificiis p̄hibentur.

Vnde gelasius papa scribit dicens.

Qui de monasterialibus disciplinis ad clericale munus accedit ⁊ de laicis: ante acta eius vita examinetur.

PRisciis igitur p̄ sua reuerentia manentibus institutis que quidem vbi nulla rex vel temporum vrget angustia regulariter conuenit custodiri: quia eatenus eccl̄ie vel cunctis vel sufficientibus p̄uate sunt ministris: ut plebib⁹ ad se pertinētibus diuina munera supplere non valeant: cōcedimus vt siquis monasteria libus disciplinis eruditus ad clericale munus accedit etiaꝫ de laicis: ante acta eius vita requiratur: ne sit aliquo facinore infectus vel illitteratus vel bigamus vel ab adolescētia sordidatus vel corpore viciatus vel seruilis vel originarie conditionis vel curie, vel publicarum rerum negotiis implicatus vel publica penitentia notatus vel nulla congruētis temporis expectatione discussus. Et ē ex concilio arelatensi. iij.

Annue suspēsioni subiaceat: q̄ p̄ter canonum sententiam ali quem ordinat.

NVllus penitentem nullus bigamū nullus viduarum maritū in p̄dictis honorib⁹

a Penitentes. dissoluet. ar. aliquē venire ꝫ factū ꝓpriū. ff. xxxv. q. ir. q gs. xij. q. i. certe. eē de elec. nosti. ar. ꝫ. ō cle. ꝓiu. diuersis fal. eē de ꝓcess. ꝓben. cū sup qōne. eē de fi. ꝓs. veniēs. vl dic q ipe dē dissoluē: q ob ignominiā sui dissoluit. fic. lxx. di. neminē. ⁊ xxi. q. ij. c. i. cū. n. ob hoc fit dign⁹ depositiōe ipsemet ñ dissoluet. io. so. de iure cōi ñ pōt aliqs venire ꝫ factū suū ni fi i casib⁹ exꝑssis i iuē. b.

b Sigs abscideri. ex indignatiōe vel ēt cā continentie.

c Cleric⁹. ſ. qd dices ō origene: q se eunuchū fecit: ut hberi⁹ i occulto posset ꝓdicare tpe ꝑsecutiōis eccle mulieribꝰ ⁊ tñ p⁹ ea apud cesareā fact⁹ ē sacerdos. itē mācus ꝓcidit sibi pollicem ut fic fieret indign⁹ sacerdotio: ⁊ tñ p⁹ ea fact⁹ ē sacerdos: ut legit i historia ecclīastica. ſ. hec nō sūt trabēda ad cōsequētias. xiij. q. iij. c. elti. vij. q. i. petisti.

d Homicida. nō q homicida fit: ſ. ꝓ pē boici/dij ꝑiculū qō seq̄ potat sectionē dē homicida: sicut q infantē exponit hoicida dē. lxxvij. di. c. elti. ⁊ ē ar. q ñ ē ꝓsiderā dū qd euēiat. ſ. qd euenire possit: ut. xxij. q. i. i nouo. xxi. di. deniq. xxiij. q. v. relegētes. ff. de his q deiec. si vo. §. pl'r. ⁊. C. de ꝑsuas. ambiguitatē. ar. ꝫ. xxij. q. v. de occidendis.

e Hi q se. vicio. ſ. xxiij. di. maritū. ⁊c.

f Qui pē. digiti. forte fi bē et supfluos digitos eos posset ꝓcidere. sic vngues vl dentes nimis plixos ꝓcidē possⁱ. ⁊ hieronym⁹ fecit secare dētes ⁊ isaias suā linguā āputauit: ut. viij. q. i. i scripturis. ar. ꝫ. xxxv. dis. ab eroꝺio. vbi dē q de⁹ nihil supfluum creauit i nobis: ⁊ est ar. ad hoc. ſ. e. figs. vbi dē inimicus.

g Precipit. i. ꝓmittaudeat ordinare. ⁊ ſ hoc iam oim ꝓpe canonuꝫ instituta cōtineat: tñ ne cuiq̄ sacerdotum supplicatiū sicut iā supdixim⁹ iportunitas vel suggestio iniq̄ subrepat: necesse fuit vt nunc seneriorē regulā sibi velit dñi sacerdotes iponē. ⁊ tō q cūq̄ ab hac die cōtra ea q̄ supi⁹ cō phēsa sūt: clericū ordiare ꝑsumperit: ab ea die q̄ hoc ei ꝓtulerit: ab ea die q̄ hoc ei ꝓtulerit appⁱobari: anno integro missas non ꝑsumat celebrare: quā rē figs obseruare noluerit: ⁊ cōtra statuta fratꝫ faciens missas celebrare ꝑsumpserit: ecclesie cōmunione priuet ⁊ ab oium ffm cōione nouerit se alienū: q⁹ dignū ē vt seueritatē ecclesiastice disciplīne sē tiat: q salubⁱriter a sanctis patrib⁹ instituta obseruare ꝓtēnit.

Itē hilari⁹ papa.

Nō ordinēt pēitētes vl illit e.

Penitentes vel insciꝭ rati. Iraꝫ aut aliq̄ mbⁱoꝫ dāna ꝓpessi ad sacros ordies aspirare nō audeāt. gsqs aūt talium cōsecratoꝛ extiterit: factū suū ipe dissoluet. Q oꝛpoze autē victati intelligūtur nō casu ſ ꝓpria volūtate abscisi. Uñ in canonib⁹ apl'oꝛ legit.

Qui semetipm abscideriꝫ nō ordinetur.

Sigs abscideriꝫ semetipm .i. figs āputauerit sibi virilia: nō fiat clericꝰ: q⁹ sui ē homicida ⁊ dei cōditioni inimicꝰ Sigs cū clericꝰ fuerit: abscideriꝫ semetipm: oino dāneꝫ: q⁹ sui homicida ē. Itē ex cōci. arelatensi. ij.

Nō ꝑcutiat ad clerū: q semetipos abscidūt.

Hi q se carnali vicio repugnare nesciētes abscidūt ad clerū ꝓuenire nō possunt. Itē innocētius scribit felici miceriano epō.

tūt: sic. xxxi. q. i. hac rōne.

b Casus. sic simplicitati ⁊ ignorātie venia tribuit. ſ. de ꝓ. di. iij. c. iij. ⁊ eē ō re. pmu. cū vniuersoꝛ. tñ casꝰ ñ excusat i amotiōe terminoꝛ. ff. de termi. amo. l. ij.

Nō ē ordinandus q ꝑē digiti volēs sibi abscidit.

Qui ꝑē cuiuslibet digiti sibi ipi volēs abscidit: hunc ad clerū canones ñ admittūt cui ꝙ casu aliquo cōtingerit dū operi rustico curā impēdit aut aliqd faciēs se nō spōte ꝑcutit: hos canones ꝓcipiūt et clericos fieri: ⁊ si in clero reꝑti fuerint nō abiici. In illis. n. volūtas ē vindicāda: q̄ sibi cā fuit ferrū iniicere: in istis aūt casus veniā meruit. Similiter ꝙ intelligēdū ē de his q per languoꝛē a medicis secantur: aut a barbaris abscindūt: aut a domīnis castrātur. Unde in niceno concilio legitur.

Qui per languoꝛem a medicꝰ desecat: ad clerꝫ valz admitti.

Sigs a medicis ꝓpē lāguorem desectꝰ ē aut a barbaris absciſſus: hic i clero ꝓmaneat. Sigs aūt se cū sanꝰ eē absciderit: hūc ⁊ in clero cōstitutum abstinere ꝓuenit: ⁊ deinceps nullū debere taliū ꝓmoueri. Sicut aūt claret hoc: q⁹ de his q hāc rē affectauerint audētq̄ seipos abscidere: hec q̄ dixim⁹ sunt statuta: sic eos quos aut barbari aut dñi castrauerūt: si ꝙ iueniūt al' dignissimi: talez ad clerꝫ suscipit ecclesiastica regula. Itē ex cano ne apostolorum.

Licite ordietur eps q ꝑ hominū insidias eunuchizatur.

Eunuchꝰ si ꝓ insidias hominū factꝰ ē: vel si in ꝓsecutione ei⁹ sūt āputata virilia: vl si ita natꝰ ē: ⁊ ē dignꝰ fiat epiſcopꝰ. Itē ex cō. martini pa.

Nō excludāt a clero: qui a medicis vel a barbaris vel a dñis suis castrātur.

Sigs ꝓ egritudie naturalia a medicis secta habuerit si militer ⁊ q a barbaris aut qui

i Imitat. istō respicit vltimā ꝓtes capitulī.

k Sigs a medicis. medicꝰ licite ꝓmouet: si eū non remordet ꝓscia ex de eta. ⁊ q. ad aures. ei. n. nō iputat euētus mortalitatis. ff. ō offi. ꝓfi. illicitas. §. sicuti. ⁊ tñ ipitia ei⁹ culpe ānumerat. ff. ad. l. ac gl. idē iuris circa medium.

l Defectꝰ est. ut tñ ñ pariat nimiā ō formitatē: ut ex de cle. egro. ꝓ ſ byterum.

m Audētq̄. qui eni fibi audet manū inferre: multo potⁱ aliis audēt: ut. ff. de edit. edi. cū aūt. §. excipiē.

n Aut dñi. q ātē suū castrat capite punit: ⁊ suus locus in quo hoc factū ē cōfiscat. C. ō eunuchis. l. i.

o Eunuchus. talis. n. vicios⁹ ē: ut. ff. de edit. edic. cū aūt ⁊ q̄q̄ ꝓfiosiores. ff. ad. l. ac gl. si seruus. §. ⁊ si puerū.

p Si i ꝑsecutione. nō ē g⁹ necesse fuare carnē illaz vl puluerē ut dicunt vulgares.

q Natus. ut frigidus.

r Sigs ꝓ egritudie. ñ p disciplīnā: ut videtur cōtra hoīb⁹ ei⁹ ꝓmentia. ⁊ forte b⁹. facit ꝓ pē hypocritis: sic. xxxv. di. ecclie ꝓcipes.

f SIquis. claudus. non tamen ut oporteat ipsum venire cū baculo ad altare ut de conse. dis. nullus episcop⁹. tamen sm legem veterem claud⁹ nō ꝓmouebatur xlix. di. c.i. ⁊ vlti.

t ITor. a norꝝmannis. de istorum ferocitate habes. i. vij. q. i. sciscitaris.

u CSinistre. idē si dextre duz tamen nō sit deformitas magna: ex tra. e. c. i. ⁊ extra de cleri. egro. ds byterus. matrimē si nō amisit aliquē de illis per quos fit signū crucis.

a PRecepta. debiles. s. voluntate nō casu.

b CInferiores. videbatur q̄ iste nō posset esse sacerdos: quia nec miles esse posset nisi habēt ad minus vnū testiculum. ff. ō re mili. ā qui cum vno.

a dominis suis castrati fuerint ⁊ morꝫ⁹ digni inueniūtur: hoc canon admittit ad clex ꝓmoueri. Siqs aūt san⁹ nō ꝑ disciplinā religionis ⁊ abstinentie seā ꝑ abscisionez a deo plasmati corpis existiat posse a se carnales cōcupiscētias āputari: ⁊ iō se castrauerit: nō eū admittu decernim⁹ ad aliqō clericatus officiū. q̄ si iam fuerit añ ꝓmot⁹ ad clerū: ꝓhibitus a suo ꝓpio ministerio deponat. ITem ex con. hilerdensi.

Nō ꝓhibet a sacris ordinib⁹ q medicoꝝ incisiōe claud⁹ efficitur.

SIgis in infirmitate positus cleric⁹ medicoꝝ incisione claud⁹ efficit: ꝓmoueri ad sacros ordies eū nō denegam⁹ ITē stephan⁹ roberto marē si epo.

Nō ꝓhibet a clero: q digitus sibi casu abscidit.

ITor. pītiū flauiā. s. cleric⁹ ad sedē aplicā venies detulit a te directā nobis epistolā: q̄ indagare studuisti eus a normānis nuperrime captus finire manus digitū hre abscisū. sciscitaris si ob h⁹ ad ecclesiasticū ordiem valeat promoueri an nō. Q̄ō etiā nos rescribentes q̄ solertia tua magꝫ sup hoc solicita a sede aplica doceri flagitat: normā iusticie semp seq ōsideras: studiū tue sācitatis merito collaudam⁹ reuerētiā tuā scire volentes: qm̄ si ita ē q̄ a normānis digitū ipe habeat abscisū ad ꝓmouē dū si alias dignus fuerit: nil ei nocebit. eo q̄ qd de his qui a medicis vel dñis siue paganis nō spōte tale qd patiūtur: sacri cēseāt canones: dilectōem tuā latere nō credim⁹. ITez gelasi⁹ papa palladio epo.

Spe ingenitam dignitas accepta seqnti ōbilitate ñ amittit.

PRecepta canonica: q̄bus ecclesiastica regit disciplina: sicut nō patiūtur venire ad sacerdotiū debiles corpe: ita figs in eo fuerit ꝓstitut⁹ ac tūc fuerit sanciat⁹: amittē nō pōt q̄s tpe sue ingenitaꝫ accepit Stephan⁹ siqdē plbr petitorio nobis defleuit oblato: q̄ hret in subditis oli sibi ⁊ ante ānos plurimos collatā plbrij dignitatē: quā reuera imaculati corpis iudicio suscepisset sed nup ꝓpt puicie vastitatē thuscie: quam ꝑ oib⁹ puicijs barbaroꝝ feritas diuersa sectātiū ⁊ ābiguitas inuexit aiorū dū iminētes gladios euadere fuge plidio mutet: acutꝫ sibi occurrētia sibi septa trāsiliēs iferiores ptes corpis inseruisse suggessit: q̄ vix adhibita curatione biēnio potuisset abstergi. ⁊ iō fr̄ charissime supdicto locū suū dignitatēq̄ r̄stitue: q̄ten⁹ sacrosancta mysteria sicut cōsuenit exercear. nec. n. cōuenit ob hoc auferri añ susceptū ordinē: i quo p⁹ modū i ualitudinem corpis cāu ꝓbat faciente ꝓlapsus.

Hoc aūt non de oib⁹ mēbris intelligēdū ē. q. n. oculum casu amiserit: lz desit volūtat: tamē sacerdotiū adipisci nō potest Uñ gelasius scribit ruphino epo.

Nō iūt pstāda iura sacerdotii cui ocul⁹ ernt⁹ est.

SIn euangelica admonitio iracūdiā nec vsq̄ ad xbum furētē ꝓsilire ꝓmittit: ut si racha fri suo qs dixerit: re⁹ sit gehēne ignis: q̄li puram⁹ pena plectēdū eē: q̄ nō solū pugno impie pcussit i leuitici ordis hoiem misterio fuiētē: lz quasi nō sufficeret ad cedē manus: ita istigāte se diabolo rapt⁹ ē ad iracūdiā: ut fuste nō solum peuteret: sed etiā erueret oculū fratris: ⁊ quāuis hmōi excessus grauiori eēt pena plectēdus: bñ tñ frīnitas tua fecit ab officio eū presbyterii remoueri. hoc tñ solicitudinis tue sit: vt locū ei pnie cōstituas: et

c CPostmodū. ar. q̄ licet quis quenit ad statum a quo nō pōt incipere: tamen toleratur. xxix. q. ij. platum. xxx. q. i. ad limina. xxxij. q. vij. bi qui. ⁊ c. neq̄. ar. contra extra de eta. ⁊ qua. c. i.

d SIeuangelica. iniuitus. ar. est ad q̄stionem q̄ si sponsa est op pressa a sponso non possit intrare religionē quia nō ꝓdest ei q̄ inuita est passa. quid ō hoc sit in questionibus diri tamen qui oculum amiserit remanet tutor: ut. C. d e excusa. tu. frater tuus.

e CExcepisse. ar. q̄ vbi canon non excipit: nec nos excipere debem⁹. ij. q. v. ꝓsuluisti.

f CIniurie. quia pena vnius nō debet cōuerti in premiū alterius. ff. ad sill. l. si sequens. ff. q̄ metus cā ficut. §. pedi⁹

g CProuocare. grau⁹ deliquit qui me ad iracundiaz puocat: ꝙ ego o C. ad. l. iul. de vi priua. qm̄. ⁊ xxiij. q. v. cū homo.

Resbyter ox. de legitimis nō ē dubiū qn licite ꝓmoueant: ſz illegitim⁹ nō ſi tñ ſint i mōſterijs vl canonicis regularib⁹ licite ꝓmouēt: ut. j. e. c. i. ⁊ ex. e. c. i. ⁊. c. ad abolendū. q⁹ ingreſſ⁹ mōſterij tollit irregularitatē: ut. xvi. q. i. legi. xix. q. vlt. c. vlt. ⁊ in auc̄. de mona. i pn. ſz qdā ꝓtiū dicāt. ⁊ dicūt q religio circa eos nō pl⁹ opat niſi q facili⁹ cū eis diſpenſat. ar. ꝓ eis. lv. di. c. ꝑſcis. ⁊. l. di. c. ſi ille. ⁊ dico ep̄m poſſe diſpenſare circa tales ut ex. e. veniens. ⁊. c. ex trāſmiſſa. ſz ſol⁹ papa diſpēſat cū eis i ꝑpatu: ut ex ō elec. ī notuit. dicūt tñ qdam q circa p̄nas eccl̄as īmediate būdas ſol⁹ papa poſſit diſpenſare. ar. ex. e. ex tua. qō non credo p illā decre. veniēs. io. ſz certe ſolus papa diſpēſat i hoc caſu: ut ex. e. dilect⁹ fili⁹. ⁊ ex. e. c. vlti. vbj de b⁹ traditur. b.

b Resbyter ox. idez de diaconis ⁊ ſubdiaconis: q⁹ nō eſt alia cā, phibitiōis: niſi q⁹ timent i eis exēpla p̄ni

Di. lxi.

cris: ut. q. i. §. verū. ⁊ ēt ꝓpter odiū paternū: ut xv. q. vlti. cū multe. ⁊. c. xiiij. di. qñ.

c ¶ Filios. ſz nūqd hoc ad nepotes extendit? ⁊ videt q fic: q⁹ noīe filiorū nepotes ꝓtinēt. ff. ō ẏ. ſi. liberox. ⁊. ar. ff. ad macedo. filiū. ſz nō ē ita q⁹ odia ſūt reſtringēda ut de pe. di. i. pene. ff. ō liberis ⁊ poſtu. cū qdaz tollit eni viciū p ſucceſſionē: ut. j. e. dñs. ⁊ ſz ſenato⁹ nō poſſit ducē illā cui⁹ pater vel mater arte ludricā fecit: tñ ōt illā ducē c⁹ au⁹ rauia arte ludricā fecit. ut. ff. de ritu nup. lege. §. i.

d ¶ Cenobijs. ſz hoc ad facilitatē diſpenſatiōis referas ut qdā dicunt. idē eſt vbicūq⁹ ꝓuerſentur religioſi: q⁹ loc⁹ non ſanctificat hoīem: ut. xl. di. nō loca: nā ꝓuerſari in aliquo eū monaſterio retrudas laica tm̄ ſibi cōione ꝓceſſa. in loco aūt illi⁹ aliū te neceſſe ē ordiare p̄ſbr̄z. Nā illi cui erutus ē ocul⁹: nō p̄nt ſm canones ſacerdotij iura cōcedi. neq⁹. n. aliqd ei ꝓdeſt: g oculū inuit⁹ amiſit: cū nec volens gſq⁹ oculū amiſiſſe credēd⁹ ē nec ſacratiſſimos canones alicui quē caſū i amiſſione oculi ei g ſacerdotiū adipiſcēdū nō impediret ſuis excepiſſe regul⁹ inuenim⁹. ſed hoc tm̄mō ad p hibitōem feciſſe videm⁹: vt g caret oculo ſacerdotij officiū adipiſci nō poſſit. Sed nec illi villaten⁹ q̄ſi i cōpēſatōne iniurie ſacrat⁹ ordo ꝓcedi poterit: g ad tātā ſacerdotē ꝓpriū potuit iracūdiā ꝓuocare: vt ⁊ ille officiū in quo erat amitteret: ⁊ iſte ꝓuect⁹ ſui perderet facultatem.

Resbyter ox etiā filii ad ſacra officia nō ſūt admittēdi. U ñ vrban⁹ pa. ij. ait.

Filij p̄ſbr̄ox a ſacris phibentur officijs.

P Resbyter ox filios a ſacris miſterijs remouemus: niſi aūt i cenobijs aut in canonicis religioſe ꝓbati fuerīt cōuerſari. Sed hoc itelligēdū ē de illis g paterne incōtinētie imitatores fuerit. vex ſi mox honeſtas eos cōmēdabiles fecerit exēplis ⁊ auctibus: nō ſolū ſacerdotes ſz etiā ſūmi ſacerdotes fieri p̄nt. U ñ damaſ⁹ papa ſcribit hiero. p̄ſbr̄o. Dalea

O Si⁹ papa fuit fili⁹ ſtephani ſubdiaconi. Bonifaci⁹ papa fuit fili⁹ iocūdi p̄ſbr̄i de titulo faſciolo. Agapit⁹ papa fili⁹ gordiani p̄ſbr̄i. Theodor⁹ papa fili⁹ theodori epi ō ciuitate hieroſolyma. Siluerius papa fili⁹ ſiluerii epi rome

in monaſterijs ſepe deteriores ſūt aliis: ut. xlvii. di. quantūlibet. e ¶ Sz intelligendū ē. iſtud ſpectat ad principiū capituli. f

U Ndecūq⁹ nulla. filiis locutio. Deuſdedit papa fili⁹ iocūdi p̄ſbr̄i. ff elix. n. terti⁹ natōe roman⁹ ex p̄re felice p̄ſbr̄o fuit. Itē gelaſi⁹ natōe afer ex p̄re epō valerio nat⁹ ē. Itē agapit⁹ natiōe roman⁹ ex p̄re gordiano p̄ſbr̄o originē duxit. q̄plures ēt alii inuenūtur: q de ſacerdotib⁹ nati aplice ſedi p̄re fuerūt. M ine aug⁹. ait.

Vicia parētū filijs ñ ip̄ārētur

U Ndecūq⁹ hoies naſcātur ſi parētū vicia nō ſectātur honeſti ⁊ ſalui erūt. Semē. n. hois ex q̄licūq⁹ hoie dei creatura ē: ⁊ eo male ⁊ rētib⁹ male erit: nō ip̄m aliq̄n malū erit. ſic aūt boni filii adulterox nīla ē defēſio: ſic mali filii cōiugatorū nullū ē crim̄ nuptiax. Itē ioānes chryſoſtomus ſup mat theum omelia. iiij.

Q Uāq⁹ de viciis erubeſcam⁹ parētū: ſz illud vnū queram⁹: ſemp aplectamur virtutē videlicz. hmōi etiā ſi alienigenā habet matrē etiā ſi fozni catōe pollutā vel quolibz huiuſmōi de decoze ſordidatā: nihil tñ ō ei⁹ aut vilitate fuſcabit aut crimie polluet. qō ſi fornicatoze ip̄m ad melioza puerſū neq⁹ꝓ prioz vita cōmaculat multo magis ex meretrice natus ⁊ adultera ſi ꝓpria ẋtute decoret. parētū ſuox nec dedecorat opprobrijs. Itē non ē oio nec de ẋtute nec ō vicio parentū aut laudandus aligs aut culpād⁹. nemo vere inde aut obſcur⁹ aut clar⁹ ē. imo ēt vt ſi cōſiderāti⁹ aliqd dicam⁹ aut expreſſius. neſcio quō ille magis nō reſpledet: q ex parētib⁹ a ẋtutib⁹ ꝓſus alienus q̄ ipe g fuerit dei ẋtute mirabilis. T tē hiero. in epla contra ruphinū.

Non parētum ſz ꝓpria culpa quenq⁹ ꝓdennat.

g ¶ Sic mali. nō q bonū ꝓcedēs nō excuſat malus ſequēs: nec bonū ſequens purgat malū ꝓcedēs: ut xxiij. q. v. relegentes. ⁊. xiiij. q. v. forte. ⁊. c. neq⁹. ſz verū ē q nō nocz delictū p̄ris filio q̄tū ad vitā eternā: nocet tñ quo ad ordines. item quo ad ſucceſſionē: ut. vi. q. i. §. verū. ité quo ad alias penas: ut. i. q. iiij. ité peccatomiti⁹ tñ logī ler de ill⁹ g ſpurij ſūt q nō obeſt eis b⁹ qui⁹ poſſint eligi ad decurionatū: q⁹ nō ē ipediēda dignitas ei⁹ g nihil admiſit: ut. ff. de decuri. ſpurij in p̄n. l. generaliter. §. ſpurios. ⁊ boctius: qd gen⁹ aut ꝓauos tē. ⁊ iuuenalis, tolle tuum hānibalē. Malo p̄ tibi ſit terſites dummodo tu ſis Eacide filijs vulcaniaq⁹ arma capeſſas. Quā te terſiti filiem ꝓducat achilles.

a Unq⁹. neſcio. b⁹ vult dicē: q ille g natus ē ex pentib⁹ ꝓſus aliēis a ẋtutib⁹: dū tñ ipſe fit bon⁹ melioz ē: q⁹ ille g nat⁹ ē de bonis pentib⁹: ſz etiā ipſe fit bon⁹

b ¶ Parentibus .i. rōne parentū.

vestes q̄s geritis ſordida lana fuit

c NAsci.qđ suū ẽ.mulieres eni ad hoc natura genuit:ut partus ederẽt:ut.C. de indic.vidui.l. ij.⁊ pudo: ẽ femi nis nuptiaꝝ p̄mia nō bñe: ut.x xxij.q.ij.pudo:.

d ¶ Sāctos.tñ in hoc nō fuit sanctꝰ q: temerariū iuramentuꝫ voluit ꝑuare: ut.xxij.q. iij.vnusq;q;.

e ¶ Triticū.xxiiij q.i.qm̄ vetus.

f S Ponsus. ecclesia vocat̄ sponsa xp̄i: q: ad huc p̄ delictū separari p̄t ab ipsa sicut sponsa a spō so añ p̄firmatum matrimoniū:sed i futuro seculo dicet vro: que mō sponsa dicit. vij. q.i.sicut vir.

g S Atis puersū istud.c.intelligit.de iā p̄mo to. tal̄ eni ꝑpter delictū alteri⁹ nō ꝑuat iure suo.nō eni ꝑuandꝰ est qs iure suo: nisi p̄o grauissimo delicto:ut.xvi.q.vij. inuentū.⁊.lxxiij. di.gesta.excipiūt qdā casū in eo q ignoranter adeptus ẽ bñficiū peccunia p̄ris: ut.ix q.v.c.i.⁊ illud iō pdit:q: furtiuū ẽ Sꝫ qd si p̄ cōmissū crimē lese maiestatis:nōne filiꝰ ꝑuandꝰ est bñficio:cū sit infamis factꝰ:ut.vi.q.i.§. verū.⁊ infames p̄moti etiā deiciunt: ut.vi. q.i. infames.nō:quia cū clicus sit:est a iurisdictione p̄ncipis exemptus

N Asci ō adulterio nō ẽ eiꝰ culpa q nascit:sed illiꝰ qui generat. quō in seminibꝰ non peccat terra q̄ cōfouet:nō semẽ qō in sulcꝫ iacit:nō humor vel calor qbus tēperata frumenta i germē pullulāt: ſꝫ xp̄i gratia fur ⁊ latro q fraude ⁊ vi eripit semina:sic genꝰ humanum recipit terra.i. vulua qō suū ẽ ⁊ receptū cōfouet:⁊ cōfotum cōporat: corpatū i membra distinguit:⁊ inter illas sacri vētris angustias dei manꝰ semp opat̄.idēqꝫ corpis creator et aie ẽ.noli despicē bonitatē figuli.i. dei q te plasmauit ⁊ fecit vt voluit. ipe est dei virtus ⁊ dei sapientia: qui in vtero xp̄i ginis marie edificauit sibi domum. Jepte inter viros sanctos apostoli voce numeratꝰ meretricis est filius. esau ō rebecca ⁊ isaac hispidꝰ tam mente qꝫ corpore quasi bonum triticum inter lolium auenasq; ō generat: quia non in seminibꝰ sed in voluntate nascentis cā vicioꝝ est atq; virtutum.

¶ Item augustinus.

Iniquitates parēt̄ filijs obesse no possunt.

S Ponsus ille: qui vocaturus erat ad nuptias. bonos et malos congruens inuitatis: nasci etiam voluit de bonis ⁊ malis: quo exēplo discant parentum suorum filij iniquitates sibi obesse non posse.

¶ Item gregorius.

Non aliena culpa sed ꝓpria aliquē ab eo quo fungitur deicit gradu.

S Atis peruersum ⁊ contra ecclesiasticam p̄bobatur esse censuram:ut frustra quoꝝdam voluptatibus suis quis p̄iuetur offic̄iis:quem sua culpa vel facinus ab officij quo fungitur gradu non deiicit.

¶ Item hieronymus.

Ex adultero natus a sacerdotibus non ꝓhibet̄.

D Ominus noster iesus christus voluit non solum de alienigenis commixtionibus: sed etiam de adulterinis nasci nobis magnam fiduciam p̄stans. vt qualicunq; modo nascantur: dū tamen vestigia eiꝰ imitemur: ab ipsius corpore ñ seperemur: cuius per fidem membra effecti sumus. ⁊ sicut ille verus est pontifex ⁊ ex adulterinis natus coniunctionibus: ita qualicunq; ordine natus sit aliquis: tamen vt perfectam fidem habeat: ⁊ quod fide tenet operibus impleat: sitq; litteratus ⁊ vir vnius vxoris nequaq; a sacerdotio repellitur. Judas enim patriarcha concubuit cuꝫ thamar nuru sua: et ex illo concubinatu nati sunt phares ⁊ zaram. inde postea salomon qui fuit dux in deserto: inde obet: inde quoq; booz. inde postea isay qui fuit pater dauid. ex illa ergo progenie ordo ducit̄ christi qui verus sacerdos est. ideoq; si filii eius sumus que ipse fecit nos imitari debemus. ¶ Item augustinus de vnico baptismo libro primo.

Ꝯ populo dei non seꝑat̄ ali quem materna conditio: ſꝫ ꝓpria.

I Smael vt seꝑaret̄ a populo dei non obfuit mater ancilla:sed obfuit fraterna discordia. nec p̄fuit potestas vxoris cuius magis filius erat: quia per ipsius iura coniugalia ⁊ in ancilla seminatus erat:⁊ ex ancilla susceptus est ¶ Contra bonifa. martyr scribens regi anglox.

Vicia parēt̄ etiam ad posteros transferuntur.

S Jgens anglox: sicut per istas ꝓuincias diuulgatuꝫ est et nobis in frācia ⁊ i italia

itē fallit illud ex̄ de ec. edifi. ad audientiā.ij.⁊ extra de cl̄i. egro.c.ij. vbi gs sine culpa ꝑuat iure suo.hoc tamē scias q̄ multotiens gs punit sine culpa.

b Omīn⁹ repellit. ſꝫ nōne filij sacerdotū serui sūt eccl̄ie:ut xv.q.vlti.cū multe. q̄lit̄ ergo ꝓmouēt̄ nō adepta libertate: ſꝫ dic q̄ illud loquit̄ de his.q qui legitime ⁊ soleniter ducunt:vel derogatū ẽ ei contraria consuetudie. iiij.di.§.leges.

i ¶ A sacerdotio. nō intelligas q̄ ipo iure possit ꝓmoueri: ſꝫ hoc tō dicit q̄ epus teneꝫ in hoc casu dispensare: q: dispensatio qñq; ẽ debita ut dixi.i.di.ut ꝓstituere tur.

k T Smael,,fraterna. quā habuit cōtra isaac.xxxij.q.iij.recurrat.

l ¶ Potestas.hanc olim habuerūt potestatē mulieres:ut de licentia vr̄ potestate ipsaꝝ viri possent accedere ad ancillas suas. ⁊ filij ita nati dicebant̄ ꝓpr⁹ filij dn̄e q̄ ancille:sed erat legat̄ filius dn̄e ⁊ carnalis filius ancille. ⁊ ita ꝑm legem mosaicā mulieres poterāt adoptare filios ſꝫ ꝑm legē iustiniani nō p̄nt:nisi filij ei⁹ fint i acie amissi:ut inst̄i.de adop. §.femine.

m S Jgens. degeneres. quo ad, fortitudinē ⁊ nobilitatē: ut xxxv.q.iij.quedā.

n ¶ Permisit. nō q̄ ppt delictū pmittit de⁹ inferri penas: ut .v.q.v. nōis .xvi.q.i. z tpis. z.c. reuertimi. z .viij.q.i. sciscitaris.

o ¶ Uñ. istud ꝓtinuaī ei qđ dixit. §. i illo. §. ſꝫ b.

a ¶ Aplica. ab ecclesia nō q̄ dī ab eccl'ia elect⁹: q̄ a maiori pte capituli ē electus: ut ex de ele. cū nob oli. ff. ad mūcipal. q̄ maior. extra de elec. c. inter in prin.

b ¶ Cetere. ip̄o prie ponit: sic. xxvi. di. deinde. vī noīe ceteroꝝ oēs cōphendunt: ut. ff. de v. fi. ceterorum.

c ¶ Enomanensē electū. hodie nō sunt tales eligēdi ſꝫ postulādi a solo papa: q̄ metropolitan⁹ cū electo in ep̄m nō posset dispensare: ut ex de elec. innotuit.

d ¶ Sz ad tps. j. i. q. vij: tali. io.

e ¶ Cū ergo. respicit p̄mū. §. bui⁹ di.

f ¶ De fornicatiōe. non dicit bñ: q̄ si eēnt legitimi fine dispensatiōe. p̄ moverent. §. qđ aūt.

g ¶ Negaī. s̄. e. vñcū q̄.

b Q Uia simplr. dino scīt. ar. ꝯ. ff. de acgren. here. ſꝫ z si ō ina.

i ¶ Et vitā. ex quo plura fecerūt. p ipso z tm̄ vnū faciebat ꝯ ipsū nō debuit impediri ei⁹. pmotio xxviij. di. de syracusane z .xiij. di. duo mala.

k ¶ Tē q̄ in egritudie i hac di. tradit q̄ g baptizaī i egritudine: nō ē. pmovend⁹ z est intelligendū ō tali q̄ cū sanus esset distulit baptizari: ſꝫ timore mortis petiit baptismū. causa aūt hui⁹ pstōnis ē: q̄ p̄sumit nō vere penitēs q timoris cā ē penitēs: z sic p̄sumīt peccata nō esse ei dimissa. si tñ statim morereī: p̄sumeret ecclesia peccata ei dimissa esse: ut de pe. dis. vij: imp̄operaī z ab ip̄is paganis nobis objicit: spretis legalib⁹ cōnubiis adulterādo z luxuriando ad instar sodomitice gētis fedā vitam duxerit: de tali cōmixtione meretricū estimādum est degenereſ populos z ignobiles z furētes libidie fore p̄creādos: z ad extremum vniversā plebē ad deteriora z ignobiliora vergētē: z nouissime nec bello seculari fortem nec i fide stabilē: z nec honorabilē hoib⁹ nec deo amabilē eē vēturā: sicut alijs gētib⁹ hispanie z p̄uincie z burgūdox populis cōtigit. q̄ sic a deo recedētes fornicate sūt: donec iudex taliū criminū vltrices penas p ignorātes leges dei etiā p sarracenos venire z seuire p̄misit. Unde idē vbanꝰ in fine supioris. c. distinguēdo sub iūxit: nisi aut in cenobiis aut i canonicis religiose p̄bati fuerint cōuersari. I. tē alex. ij.

De eodem

A Postolica auc̄te p̄cipimus vobis: vt si eū q̄ ab eccl'ia elect⁹ ē altero dignior ē eē canonicāq̄ ei⁹ electionē p̄bauerit: fulti nostra auc̄te p̄secretis. nā p eo q̄ filī⁹ sacerdotis dicīt: si cetere virtutes i eū cōueniāt: nō reijcim⁹: ſꝫ suffragātib⁹ meritis cōmendo eū recipimus. hoc aūt qđ de filiis sacerdotū dicitur: ex dispēsatione ecclesie introduci videtur z qđ ex dispēsatione introducitur: ad cōsequentiaz regule generalis trahi nō potest. Unde vbanꝰ scribit bar. turoneñ. archiepo.

¶ Filij sacerdotū nō p̄hibēt̄ ab ep̄atu: si cetere virtutes in eis inveniant̄.

O Enomanēsez electū p eo q̄ filius sacerdotis dicīt: si cetere virtutes in eū cōveniunt: nō reiicimus: sed suffragātibus meritis eū patienter suscipim⁹: nō tñ vt hoc p regula in posterꝝ assumatur: sed ad tē pus ecclesie periculo consuliturQ um ergo ex sacerdotibus nati in summos pontifices supra legantur esse p̄moti: nō sunt intelligendi de fornicatione: sed de legitimis conugiis nati: que sacerdotibus añ p̄hibitionē vbiq̄ licita erāt z in oriēt̄ali ecclesia vsq̄ hodie eis licere p̄batur. Quod autem viciū originis semini imputari negatur: videtur eē cōtrariuz illi sñie. adultero q̄ filii abominatio sunt domino. sed sicut supradictū ē de p̄sbyteroꝝ filiis: ita z hoc ō filiis adulteroꝝ intelligendū videtur: vt illi dicantur esse abominatio domino: ad quos paterna flagitia hereditaria successione descēdunt. similiter z illud vbani i tellīgendum est: qđ ip̄e scribit petro legionēsi epo. De eodē

Q Uia simpliciter ad se. apveniens humiliter peccatum confessus es: q̄ pontificiui videbatur officiū impedire: videlicet q̄ ex matre nō legitima p̄creatus sis: quam viuente p̄pria vxore pater tuus cognouisse dinoscitur: nos apostolice mansuetudinis gratia admonente a ceteris q̄ sacerdotiū impediunt crimin⁹ tandiu professione q̄s fratrum testimonio qui tecum sunt immunem te agnoscentes: z vitā tuam religiosam audiētes ab huius te peccati vinculo absolutum in suscepto sacerdotali officio confirmamus.

¶ Tem qui in egritudine cōstitutus baptizatur: p̄sbyter ordinari non debet.

Unde in neocesarienſi cōcilio legitur.

¶ Non ordinetur clericus qui in egritudine constitutus baptizatur.

S Iquis in egritudine constitutus fuerit baptizatus p̄sbyter ordinari non debet non enim fides illius voluntaria: sed ex necessitate est: nisi forte multi⁹. z sic eccl'ia circa idē factū hꝫ ꝫrias p̄sūptiones ſꝫ diverso respectu: de p. di. iij. p latum.

a ¶ Sqs. intelligē adultus. nā pueri ab hereticis baptizati p̄ mouēt: ut. i. q. iiij placuit.

b ¶ Sz ex necessitate. i. p̄sumit: et sic canon p̄sumit boc in deteriorē ptē. fil'r. xxx. q. v. alīt. ſꝫ cū irregularitas p̄eniat a peccato: z baptis'mus tollat peccatū: quare nō tollit irregularitatē ipsius: ſꝫ. q. bap tis'm⁹ inducit hāc irregularitatem: vñ nō p̄t eā tollere: q̄ eadē res nō p̄t habere cōtrarios effectus ar. ex de bap. ma iores vbī medius: ſꝫ hec tanq̄ impossibilia. fic. s. xxvi. di. deinde. sicut eadez causa ñ p̄t parere obligationē z liberationem: ut. ff. d sol. g hominem. §. vltimo.

c ¶ Postea. ℞ta ꝓ sequẽs factũ elidit ꝓcedens ꝑsũptio: sic de ꝛ. di. iiij. tũc valere. ℞xiiij. q. i. cũ ꝓ bellicam. sic qñq; ꝑsũptio sequẽs elidit ꝓcedentẽ: ut. ff. de in inte. resti. diuus.

d ¶ Karitas. ar. q; ꝓpter raritatẽ hominũ liqua cõceduna ut. lv. di. c. ꝑscis.

e ¶ Ex monachali. ℨ. lv. di. c. ꝓꝛ

Di. lviij.

cis dixerat. q; monachi ꝓfici parochialib⁹ ecclesiis: ſ; crederet aligs q; hoc posset fieri sine lnĩa abbatis: ꝛ ideo hanc ponit distinctionem ℞c.

f Nullꝰ. ad ecclesiasticuꝫ. abbas. nõ q; nullus monachꝰ põt ꝓmoneri ad ecclesiasticos bonores: nisi cũ licẽtia abbatis: ut. xvi. q. i. figs monachus ℞. c. cũ ꝓ utilitate idez intellige de quolibet clico: ut sine lnĩa ꝓlati sui nõ possit ab epo transferri ad alĩ locũ: nec clicꝰ epi ab archiepo: ut. liij. di. nullꝰ. ix. q

Di. lix.

iij. p singulas. ℞ ñ solũ volũtas abbatis ẽ regrẽda: ſ; etiã monachorũ: ut. lix. q. iij. statuimꝰ. nã hec est quedaꝫ alienatio vñ nõ põt fieri fine ꝓsensu oiuꝫ: ut xij. q. ij. sine. io. qõ dicit de epo credo falluꝫ. si causa subest. b.

g Sigs. maiorẽ. er hoc loco videf q; monachus possit eẽ ꝓlatus in eccl'ia seculari. q; eps possit esse nõ ẽ dubiũ: ut. xxij. q. i. statutũ. itẽ q; plebanꝰ possit esse: habes i xvi. q. i. monachos. ℞. c. in parochia. itẽ q; canonicꝰ possit esse videf. lxxiij. di. quorundã. itẽ q; vicedñs epi possit esse videf: q; epus debet habere testimoniũ a monachis: ut. iij. q. vij. cũ pastoris. ſ; iconomũ debet habere epũs: ut sit ei testis: ut. xxi. q. vij. qñ. ergo põt esse iconomꝰ vel vicedñs epi: ℞ istud. b. admittit. ar. ℨ. xvi. q. i. de pũtium. de hac materia notaui. xi. q. vij. in noua. põt tñ intelligi: qõ hic dicit õ ecclesia monachali: que episcopalis etiã fuit.

d Karitas. ar. q; ꝓpter raritatẽ hominũ liqua cõceduna ut. lv. di. c. ꝑscis.

e ¶ Ex monachali. ℨ. lv. di. c. ꝓꝛ

Di. lviij.

cis dixerat. q; monachi ꝓfici parochialib⁹ ecclesiis: ſ; crederet aligs q; hoc posset fieri sine lnĩa abbatis: ꝛ ideo hanc ponit distinctionem ℞c.

f Nullꝰ. ad ecclesiasticuꝫ. abbas. nõ q; nullus monachꝰ põt ꝓmoneri ad ecclesiasticos bonores: nisi cũ licẽtia abbatis: ut. xvi. q. i. figs monachus ℞. c. cũ ꝓ utilitate idez intellige de quolibet clico: ut sine lnĩa ꝓlati sui nõ possit ab epo transferri ad alĩ locũ: nec clicꝰ epi ab archiepo: ut. liij. di. nullꝰ. ix. q

Di. lix.

iij. p singulas. ℞ ñ solũ volũtas abbatis ẽ regrẽda: ſ; etiã monachorũ: ut. lix. q. iij. statuimꝰ. nã hec est quedaꝫ alienatio vñ nõ põt fieri fine ꝓsensu oiuꝫ: ut xij. q. ij. sine. io. qõ dicit de epo credo falluꝫ. si causa subest. b.

g Sigs. maiorẽ. er hoc loco videf q; monachus possit eẽ ꝓlatus in eccl'ia seculari. q; eps possit esse nõ ẽ dubiũ: ut. xxij. q. i. statutũ. itẽ q; plebanꝰ possit esse: habes i xvi. q. i. monachos. ℞. c. in parochia. itẽ q; canonicꝰ possit esse videf. lxxiij. di. quorundã. itẽ q; vicedñs epi possit esse videf: q; epus debet habere testimoniũ a monachis: ut. iij. q. vij. cũ pastoris. ſ; iconomũ debet habere epũs: ut sit ei testis: ut. xxi. q. vij. qñ. ergo põt esse iconomꝰ vel vicedñs epi: ℞ istud. b. admittit. ar. ℨ. xvi. q. i. de pũtium. de hac materia notaui. xi. q. vij. in noua. põt tñ intelligi: qõ hic dicit õ ecclesia monachali: que episcopalis etiã fuit.

b ¶ Sue. sile. ℨ. di. xviij. placuit. sed ℨ. ſ. iiij. q. v. c. i.

i ¶ Ex dictũ. fuit. ℨ. di. l. nõ ꝓfidat. ℞ lv. di. ꝑscis. q; nullus ordinandꝰ ẽ nisi seruatis interstitijs tẽporum. io ostendit hic q; ad instar secularium dignitatũ nullꝰ p saltũ est ordinandꝰ.

a Qui ecclesiasticis.

b Si officia secularia. i. seculares ñ deferũt principalẽ locum ingressus ℞c.

c ¶ Quis. nõ modũ argumentãdi. ex quo ita est apud seculares: eodẽ mõ erit apud ecclesiã: sic. xxi. di. tenere. iij. q. v. q. xix. q. iij. monasterijs. sic. xij. q. ij. cũ de uotissimã. Et ẽ ar. ad q̃stionẽ illã: q; si aligs est legitimatꝰ a ꝑncipe: q; apud ecclesiam ẽ legitimus: qõ non credo: ad hoc eẽ g ſ. sint legitimi p venerabilem.

d ¶ Saltu. gradatim. eni deferendi sũt bonores: ut. xciij. di. legimꝰ. in f. ℞. ff. de mu. ℞ ho. ut gradatim. Nã casu appetit g ꝑ abrupta ascensum querit: ut. xlviij. di. sicut.

e ¶ Stipendia. nota, q; magis ꝑsumit ꝑ illo qui plura stipendia habent in ecclesia: quia is gradus cereris antecedit: quem labor ꝓlixior ℞ stipendia longiora fecerũt anteire: ut. C. de offi. mag. off. nemo. ℞. lti. di. miramur.

f ¶ Karum. sic. ℨ. xciij. di. legimus.

g ¶ Hoc ad nos. tonsurank. ar. q̄ null⁹ debet tonsurari ad hoc ut dignitatem ꝓsequat. ꝛ ad idē. lxi. di. bñ. ꝛ. xvi. q. vii. p laicos. gd iuris sit de hoc ibi notaui. b. dicit q̄ ipsa spes nō inducit simoniā: dū tñ nō intueniat pactio: quia sola animi destinatio ñ inducit simoniam: ut eī ut eccliā. bñ. ut nostrū. Alij ꝑium dicūt: ut ar. viij. q. iij. ¶ artaldus. io. ꝛ certe decretal' videt dicere q̄ sola spes inducat simoniā: eī de simo. c. vlti. ꝛ tal' simo. ꝑ solaz pniam abolet: ut ibi dr̄ hoc tñ credo q̄ spes p bonesto seruitio nō inducit simoniā.

b ¶ Inculpati. nō q̄ sp plumit q̄ in fraudē receperit ordinē: gsubito recipit: ꝛ bñmeritus sit als sic plumit q̄ libertas in fraudem data sit qñq; ꝛ seruꝰ sit bñmeritus: ut. ff. g ꝛ a gb⁹ ma. l. i. in fi. ar. ad boc. lxi. di. miramur.

i ¶ Odinatos. nō q̄ pfessio vni⁹ nocet alij: qđ ē ꝑ id. xj. q. v. inrogatū. ꝛ boc est. ꝓpter causē cōuersionē: ut. lxxi. di. tantis. ut nō. xij. q. vi. hoc qppe. vel dic q̄ nō nocet nisi quo ad pſūptionē: ut. lxxxvi. di. tanta.

k ¶ Katiōe. ut prius sit discipulus.

l ¶ Cōfirmat. i. cōfirmare debet.

m ¶ Difficilius. ē. xl. di. ante omnia.

a Lce. hic oñdit ex gb⁹ ordib⁹ aligs eligend⁹ sit i ꝓpositū vl' decanū vl' archipſbterum vel epm. ꝛ dicit q̄ null⁹ eligend⁹ est i ꝓpositū nisi sit diacon⁹ vel pſbyter: null⁹ in archidiaconum nisi sit diaconus: null⁹ in decanū vel archipſbterū nisi pſbyter: null⁹ in epm nisi ad mun⁹ sit subdiacon⁹.

b ¶ Ullus. hec dno. c. dicit. b. abrogata per id qđ est. j. c. ꝓpt. ꝛ vlti. eī de elec. cū in cūctis. vbi dicit q̄ si ē in sacris ordinib⁹ pōt eligi in ꝓpositū vel archidiaconū: ꝛ subdiaconat⁹ est bodie sacer ordo: eī de eta. ꝛ quali. a multis. ꝛ hoc latis sufficeret pōt: cū accolitus etiā possit eligi ad p

Cuiuslibet meriti laic⁹ ad sūmū nō aspiret sacerdotium.

¶ Hoc ad nos pueniſſe qđ nō dissimili dignū ē detestatione cōplecti: q̄ gdam honoris desiderio inflāmati defūctis epis tōsorātur: ꝛ fiunt repēte ex laicis sacerdotes. atq; inuerecūde ꝛ repēte religiosi ꝓpositi ducatū arripiunt q nec esse adhuc milites didicerūt. qđ putam⁹ q̄ isti subiectis prelaturi sūt: q añq; disciplinat⁹ limē attingāt: renere locū regimis non formidāt q̄ de re necesse est: vt q̄uis inculpati q̄q; sit meriti: ante tñ per distincta ecclesiastici ordinis se exerceat officia. ¶ tez celestinus epūs galliarū.

Nō aspiret ad sūmū sacerdotiū: q̄ ecclesiasticis disciplinis nō ē imbutus.

¶ Odiatos ẏo quosdā fres charissimi epos: q nullis ecclesiasticis ordinib⁹ ad tāte dignitatē fastigiū cōstituti fuerint: cōtra pr̄um decreta hui⁹ usurpatōe q se hoc recognoscit feciſſe didicim⁹: cū ad episcopatū his gradib⁹ gb⁹ frequētissime cautū ē debeat peruenire: ut i mioꝛib⁹ iniciatz officiis ad maioꝛa firmēt. dz. n. añ eē discipulus q̄q; doctoꝛ eē desideret: ut possit docere qđ didicit. ois. n. vite istitutio hac ad id qđ tēdit se rōe cōfirmat. q mīme litterꝫ opaz dederit: p̄ceptoꝛ eē nō pōt litteraꝝ q nō p singula stipēdia creuerit: ad meritū stipēdij ordinez nō pōt puenire. solū sacerdotiuz inter ista rogo vilius est: cur facili⁹ tribuit: cū difficili⁹ impleatur?

¶ Cce ostēsū ē ex pte q̄ pūt ad sacerdotij ordinē ꝓmoueri ꝛ q nō. Nūc aūt ꝓsiderā dū ē ex gb⁹ ordinib⁹ in archipſbyter ꝛ vel ꝓpositū vl' epm vel archiepm sint elligendi.

De his ita statutū ē i cō. vrbani pape celebrato aluernie

Archipresbyter vel diaconus aut archidiacon⁹ ñ nisi diaconus aut presbyter ordinetur.

Null⁹ epūs in eccl'ia sua nisi diacon⁹ sit archidiaconuz instituere: nec archipresbyterū aut decanū: nisi presbyteri sint: ordiare pūat. qđ ut districtius teneat: aplica auc̄te p̄hibem⁹ ꝛ intdicim⁹. ¶ tē calixtus papa.

Nullus in ꝓpositū vel archiepiscopū vl' archipſbm vl' archidiaconū nisi pſbr̄ vel diaconus ordinetur.

Null⁹ i ꝓpositū: null⁹ in archiepm: null⁹ i archipſbz null⁹ in decanū: nisi presbyter vel diacon⁹: null⁹ in archidiaconū: nisi diacon⁹ ordiet. ¶ tē innocentius. ij.

De eodem

¶ Inouam⁹ aūt ꝛ ꝑcipim⁹: vt null⁹ in archidiaconum vel decanū nisi diacon⁹ vl' presbyter ordinet. archidiaconi vero vel decani vel ꝓpositi: q infra ordines ꝓnominatos ex istūt: si iobedientes ordinari cōtēpserit: honoꝛe suscepto puētur. ꝓhibem⁹ aūt ne adolescētib⁹ vel infra sacros ordines pstitutis: ꝛz q̄ prudētia ꝛ merito vite clarescūt: ꝓdicti ꝓcedant

e merītum. Ullus.

f ¶ Inouamus. vl' pſbz. redde singula singulis.

g ¶ Ordinari. cogit ergo aligs recipere ordinē. ꝛ sic ē ꝑ hoc. lxxiij. di. gesta. ꝛz istud ē rōne ad

refert an iā fit an cito fiat: ut eī de v. sig. c. iij. ꝛ ꝑ. di. iiij. qñ. Sz q̄re statuit istud ō

Di. lxj.

istis dignitatib⁹ cū in epm possit eligi subdiacon⁹ ut. j. e. c. vlti. sed hui⁹ rōnē assignat gra. j. e. di. §. borū. ꝛ §. alterū. s. ꝓpter ordinis dignitatē. In quo aūt ordine debeat esse cantoꝛ vel p̄miceri⁹: ꝓsuetudini relinquo. licite ergo pōt qs i minoꝛib⁹ ordinib⁹ eligi ad has dignitates: dum tñ habeat etatē. sed his ob. eī de elec. dudū in fi.

c ¶ Eps. ergo collatio archidiaconatus spectat ad epm. lxviij. dist. epoꝛ. ꝛ. xxv. di. c. i. ꝛ. lxvi. di. c. i. ꝛ. lxxxix. di. volum⁹. §z ꝑ. xciij. di. legimus. ꝛ eī de elec. cū in cūctis vbi dr̄ q̄ ad canonicos spectat. dic q̄ ad eōm nū spectat ꝓfirmatio ad canonicos electio de iure. in talib⁹ tñ ꝓsideranda ē ꝓsuetudo: ut eī de elec. cū ecclia

d ¶ Nisi pſbr. j. xvij. q. iiij. sicut excellentiam. ꝑ vbi dr̄ q̄ nō gradus elegantioꝛ §z vite melioris ꝛc. §z dic q̄ nō tñ ordo ꝓsideraꝫ: sed ordo ꝛ

suncti ordinis: h ¶ Ne adolescentib⁹. j. xxv. ãnos ut ex̄ de elec. cũ in cunctis.

a Nullus. in sacris. postulari tñ põt in ep̄m laic⁹ ut. lxi. di. osius. ꝛ. lxiij. di. valentinianus.

b ¶ Habuisse. supple sacros. nã ẽt subdiacon⁹ fuit tpe apl̄oꝝ: ut. xxxv. di. ep̄s.

c ¶ Romani. hodie licite eligit̄: ut ex̄ de eta. ꝛ q̄. a multis.

d ¶ Metropolitani. sicut g°. metropolitan⁹ olim potuit disp̄ẽsare circa ordinez: sic videtur ꝙ adhuc possit: cũ nõ aũferat̄ ei hec dispensatio siue iurisdictio. ar. ex̄ de sen. ex. nuper.

e Tẽ laici. h ostendit ꝙ laici ñ sũt eligẽdi in ep̄os: sed pñt postulari itẽ oñdit ꝙ tm̄ d̄ ꝓpria eccl̄a faciẽda ẽ electio. deinde oñdit d̄ visitatore ꝙ nihil dz p̄sumere de rebus illi⁹ eccl̄ie cui datus ẽ visitator. et nota ꝙ vocat hic laicos illos q nõ

Di. lxi.

sũt ordinati: ꝛ illos q repente sũt ordiati. ꝛ nec isti nec illi sũt eligẽdi.

f Sacerdotale. subito. ꝛ ita iniq̄ ꝛ male. iniqtas eni oĩa p̄cipitat: ut. j. d̄ pe. di. iij. int̄ hec hircũ. si tñ necessitas ẽ: in ãno ꝛ dimidio põt laic⁹ recipe oẽs ordines: ut. lxxvij. dist. monachus. ꝛ. c. se.

g In sacerdotib⁹. corrigendis: sic. iij. q. vij. iudicz. ꝛ. c. se.

honores.

Hoꝝ vnũ ꝓpter ꝓcacitatẽ quorũdã statutũ ẽ: q nomẽ p̄positure adepte officium cõtẽnũt nolẽtes fieri sacerdotes: alias aũt inane esset: cum etiã in ep̄m eligi pñt in subdiaconatu cõstituti. Iuxta illud vrbani pape.

Nõ eligatur i ep̄m nisi i sacris ordinib⁹ ꝯstitutus.

Nullus in ep̄atũ eligat̄ nisi in sacris ordib⁹ religiose viuẽs fuerit inuent⁹. Sacros aũt ordies dicim⁹ diaconatuz ꝛ presbyteratũ. hos siqdẽ solos p̄mitiua legit̄ habuisse ecclesia. subdiaconos vero qꝛ ꝛ ip̄i altarib⁹ ministrãt: opportunitate exigẽte cõcedim⁹: si tñ spectate sint vite r̄ligiõis ꝛ sciẽtie qd̄ ip̄z ñ sine r̄oni põtificis vl̄ cũ metropolitani scĩa firmiter p̄mittim⁹. Alterũ v̄o: vt in ep̄m vel archiep̄m: nisi in sacris ordibus cõstitut⁹ nõ eligat̄: ꝓpter dignitatẽ ordis statutum est.

Tẽ laici nõ sũt i ep̄os eligẽdi: sz p̄ singulos ordines pri⁹ sũt ꝓbãdi. Vñ gregori⁹ brunichilde regine frãcoꝝ.

Sacerdotes ex laicis non sunt ordinandi.

Sacerdotale officiũ vestris in p̄tib⁹ in tãta: sicut didicim⁹: ẽ ãbitione p̄ductum: ut sacerdotes subito qd̄ nimis graue est: ex laicis ordinẽt̄. Itẽ hormisda papa oĩb⁹ ep̄is.

De eodem

In sacerdotib⁹ eligendis vel ordinãdis curã oportz eẽ p̄spicuã. irrep̄hensibiles eẽ cõuenit: quos p̄esse necesse ẽ corrigẽdis. lõga dz vitã suã ꝓbatõe mõstrare: cui gubernacula ꝯmittũtur ecclesie. Idẽ

h Longa. sic. s̄. xxviij. di. priusq̄.

i Prestare. vñ nõ petere exemplũ: sz dare dign⁹ erat. ad idẽ. xvi. q. i. p̄dicator.

l ¶ Emendatiorẽ. sic. viij. q. i. qualis. i. q. i. c. vilissimus.

m ¶ Humilitatis. qꝛ nihil ita splẽdet i pontifice sicut humilitas: ut. c. di. ꝯ morẽ

nõ negam⁹ eẽ in laicis deo placitos mores: sz milites suos ꝓbatos sibi querũt instituta fideliũ. discere prius q̄sq̄ debz añq̄ doceat: ꝛ exẽplũ religiose cõuersationis de se potius aliis prestare: q̄ sumere. emẽdatiorem esse cõuenit populo quem necesse est orare pro populo. longa obseruatione religiosus cultus tradatur: ut luceat ꝛ clericalibus obsequijs erudiendus inseruiat. vt ad venerandi gradus perductus summam quis sit: fructus humilitatis ostendat. nec tantum consecrare de laicis inhibemus: sed nec de penitentibus quidam quisq̄ ad huiusmodi gradũ prophanus temerator aspiret. satis illi sit postulanti veniam cõcedi. qua consciẽtia absoluat reum: qui se peccata suo populo sit teste confessum quis enim quem pauloante iacentem viderat: veneretur antistitem: proferens memorandi criminis labem non habet lucidam sacerdotij dignitatez Item innocentius papa.

De eodem.

Miserum est eum fieri magistrum: qui nunq̄ fuit discipulus. eumq̄ summum sacerdotẽ fieri qui in nullo gradu vnq̄ obsecutus fuerit sacerdoti. Item leo ep̄s.

De eodem.

Miramur tm̄ apud vos p̄ occasionem tẽporis impacati aut ambientium presumptionem aut tumultum valuisse popularem. vt indignis quibuslibet ꝛ longe extra sacerdotale meritum cõstitutis pastorale fastigium ꝛ gubernatõ ecclesie crederetur. non eniz est hoc consulere populo: sed nocere: nec prestare regimen sz augẽ discrimẽ. integritas. n.

n ¶ Teste. qꝛ publica d̄licta publico egent remedio: ut de pe. di. i. §. hoc ergo. ꝛ. c. q̄uis.

o ¶ Memorandi. ꝛ hoc ꝓpter memoriã p̄teriti delicti: si. xxv. di. c. vlti. ꝛ. xlviij. di. §. i. ꝛ. iij. q. iiij. c. ij. ꝛ. ff. de decur. l. vlti.

p Miserũ est. q nũq̄ s̄. lix. dis. ordinatos.

a Miramur. aut tumultũ. ar. ꝙ nõ ẽ deuiandũ a iure ꝯmuni ꝓpter tumultũ popularem nec ꝓpter sedandã discordiam: ut lxiij. di. docendus. xviij. q. ij. si q̄s abbas. viij. q. i. lz. sic C. de penis decurionũ ꝛ ar. ex̄ de ap. c. institutus. ar. ꝯtra. ff. ad. l. cor. de sic. l. pl̄t. ꝛ. xxviij. di. de syracusane. ꝛ. xi. q. iij antecessor. ꝛ. l. di. ut cõstitueretur. ex̄ de regu. iu. qui scandalizauerit.

b ¶ Discrimen. i. periculum.

c ¶ Presidẽtiũ. i. sacris officijs deputatorum.

d ¶ Principatus. i. q. i. principatus.

e ¶ Inordinatũ. s. ut potius eligatur ille q diu militauerit n ecclesia: ut. j. e. qd ꝓderit: vl̄ etiã ille qui est in maiori ordine constitutus: ut. lxxv. di. c. vlti.

f ¶ Quanto. nō quanto res ē maior tāto maior est inḡsitio faciēda: ut lix. di. ordinatos. xl viij. di. quantū libet. xlij. di. quiescam⁹. ⁊. viij. q. ij. c. vlti. ⁊ est hoc ꝓra illos qui dicunt q̄ in causis matrimonialibus nō ē ita districta examinatio faciēda circa testes.

g ¶ Omnius. ar. qō vni dicit ad alios extendi: ut dixi. xxxviij. di. ignorantia. ⁊ ar. xxxij. q. vij. apostolus. ⁊. xxxi. q. i. q̄ fi. ⁊ C. de naturali. libe. auc. item si quis.

b ¶ Persona. nō q̄ ꝓpter pſonam nō recedit a iure cōmuni: ut h. ⁊. l. di. ex penitentibus. ⁊. lxxxix. di. singula. lix. di. hoc ad nos: tñ q̄ñq̄ recedit a iure ꝓpter pſonā: ut fuit in augusti no: ut. vij. q. i. nō aūt. itē ꝓpter scandalum quod timet in pſona: ut. xxxj. q. iiij. non pōt. similiter ꝓ miseratione pſone: ut lxxxvi. di. tanta. ſz dic q̄ ibi fauore pſone nō recedit a iure: ſz ꝓpter utilitatē ꝓuenientes ex pſona.

i ¶ Ꝓ laboribꝰ. nō q̄ eo ipso q̄ qs electus ē: ꝓsumit esse melior alijs ut. x. di. lix. c. i. ⁊. xl. dis. c. i. ar. ℈. viij. q. i. illud.

k ¶ Documēta. hic mala vita. pbat aliquē ambitiose pueniſſe ad dignitatē: sic econuerso merita alicuiꝰ excusāt ipsū de ambitione: ut. i. q. i. quibusdam.

a ΘPiscopū. ꝓstitui. i. ꝓsecrari. solꝰ eni nō dz cōsecrare ipsum: licz solus possit ipsum ꝓfirmare: ut. lxiij. di. c. i. ⁊. li. di. c. vlti. dum tñ assit pſensus capi sui: ut ex de his q̄ fi. a pla. nouit.

b ¶ Multo. sic. x. di. lix. c. vlti. ⁊. x. c. in sacerdotibus.

ꝓfidētiū salus ē subditoꝝ. et vbi ē incolumitas obediētie: ibi sana ē forma doctrine. Principaꝰ aūt: quē aut seditio extorsit aut ambitꝰ occupauit: et si moribꝰ atq̄ actibꝰ nō offendit: ipius tñ initij sui ē pnicios⁹ exemplo. ⁊ vix bono pcedit: quod ꝓgitur exitu: que malo sunt inchoata pncipio. Qō si in quibuslibet ecclesie gradibꝰ pui deter sciēterq̄ curādū ē: vt in domo dñi nihil inordinatū sit nihilq̄ ꝓpostere: q̄nto magis ea ordinādū ē: ut electōe eiꝰ q̄ sup oēs gradꝰ ꝓstituit: nō erret. nā toti⁹ familie dñi status ⁊ ordo nutabit: si qō regnitur in corpore nō inuenitur i capite. vbi ē illa beati pauli apli p spiritū dei emissa ꝓceptio: q̄ in pſona tymothei oim sacerdotū christi numerꝰ erudit: ⁊ inde vnicuiq̄ nrm dicit: manꝰ nemini cito imposueris: neq̄ cōmunices peccatis alienis. Quid ē cuo manꝰ imponere: nisi añ maturitatē etatis añ tps examis añ tps emeritū obediētie añ expiētiā disciplineꝰ sacerdotales honorē tribuere nō cōprobatq̄ ⁊ qd ē cōicare peccatis alienis nisi talē effici ordinātē q̄lis est q̄ nō meruit ordiari? Sicut. n. boni opis sibi cōpat fructū: q̄ rectū tenet i eligēdo sacerdotē iudiciū: ita grauī semetipm afficit dāno: q̄ ad sue dignitatē collegiū sublimat idignū. Nō eni in cuiuscq̄ pſona ꝓtermittē dū ē: q̄ instituit generalibꝰ cōtinet: nec putādꝰ est honor ille legitimꝰ: q̄ fuerit cōtra diuine legis ꝓcepta collatꝰ. ¶ Ve rito patꝝ beatoꝝ venerabiles sanctiones: cū de electione sacerdotū loq̄rētur: eos demuz sacris admīstratoibꝰ idoneos cēsuerūt: quoꝝ oīs etas a puerilibꝰ exordiis vsq̄ ad perfectiores annos p̄ disciplineꝰ stipēdia ecclesiastice cucurriſſz ⁊ vnicuiq̄ testimoniū ꝓbor vita ꝓberet. nec pōt de eiꝰ puerili ex ordiis vsq̄ ad perfectiores annos p̄ disciplineꝰ stipēdia ecclesiastice cucurriſſz ⁊ vnicuiq̄ testimoniū ꝓbor vita ꝓberet. nec pōt de eiꝰ puectione dubitari: cui ꝓ laboribus multq̄ ꝓ moribꝰ castis ꝓ actionibꝰ strennis celsiorꝝ loci p̄miū debet. Si. n. ad honores mūdi fine suffragatione tē poris fine merito laboris indignū ē ꝓueniri: ⁊ notari ambitꝰ solēt: quos ꝓbitatis documēta nō adiuuāt: q̄ diligens ⁊ q̄ prudēs habēda ē dispēsatō diuinoꝝ munerꝝ ⁊ celestiū dignitatū? ¶ tem ex concilio laodicensi.

ΘPiscopū nō oz ꝓter iudicium metropolitanoꝝ ⁊ finitimoꝝ eꝓoꝝ cōstitui ad ecclesie pncipatū. nec eligātur nisi hi quos multo añ nota ꝓbabilisq̄ vita cōmēdat: ⁊ nihilominus si in sermone fidei ⁊ recta rōe ꝓ sua ꝓuersatōe ꝓbati fuerint. ¶ tē celestin⁹ omnibꝰ orthodoxis. De eodem

QVid ꝓderit ꝓ singula stipēdia clericos militasse ⁊ oēm egisse in dominicis castris etatē: si hi q̄ futuri sunt sacerdotes ex laicis regrātur. qui vacātes seculo ⁊ omnē ecclesiasticū ordinē nesciētes: saltu ꝓpostero i alienū ambiūt honorem ūmoderata cupiditate trāscēdere ⁊ in aliud vite genus calcata reuerētia ecclesiastice disciplineꝰ tranfire. talibus itaq̄ frēs charissimi necesse ē: vt obueniem⁹. his itaq̄ finitatē vram decretis cōmonem⁹: ne qs laicū ad clericatus ordinē admittat ⁊ sinit fieri: vnde ⁊ illū decipiat: ⁊ sibi cās generet: qbꝰ reꝰ ꝓstitutoꝝ decretaliū fiat. ¶ tē leo Rudibus ⁊ imperitis gubernacula ecclesie non sunt committenda.

STatim⁹ ne in aliquo apostolica ⁊ canonica decreta violēter ⁊ ne his regēda domini ecclesia credatur: q̄ legitimaꝝ instōnū nescij ⁊ toti⁹ humilitatis ignari nō ab infimis sumere incremētū: sed a summis voluit habere pncipiū: cū

c QVid ꝓderit nō q̄ licitus ē alicui fuire i ecclesia spe stipendioꝝ: ut. x. lix. di. si officia. ⁊. lxxiij. di. cōsuluit. ar. ℈. viij. q. i. sūt i eccla ⁊. xij. q. i. habebat ſz dic q̄ sperare pōt: dū tñ nō ꝓncipaliter ad hoc seruiat: ut. lxvij. di. in singulis. et viij. q. i. q̄ epatū.

d ¶ Alienū. i. alijs debitū: sic. x. xlij. di. §. i. ff. ō adopti. fi.

e STatuimus. ab infimis. sic. xlviij. di. sicut

f ¶ Noui. semoꝝ est in ecclesia semꝑ ꝓponendi sūt numoribus in electione in responsione in subscriptione: ut. lxxv. di. c. vlti. ⁊. lxxiij. di. episcopoꝝ. ⁊. xvij dis. §. binc etiā. ⁊ c. se. xcvi. di. bñ.

§ Dis omnib⁹ .hec ſo.nó valet: q⁹ laic⁹ quãtũcũq⁹ ſit pfect⁹ nõ ẽ eligend⁹: ſ̃ tñ poſtulaud⁹: ut .j.e. obi tu.n.7.ſ.e.j ſacerdotib⁹.7.ſ.e.di.pri.hoc nos. qó aut dicit de his trib⁹ nõ ob. q⁹ diuina inſpiratione fuit factũ: vel dic q̃ iſti poſtulari fuerunt.

b Eophitus. ſupbiã.ſ.xl viij.di.qñ.

i Cauſa. videt ergo q̃ vbi .pbibẽt electio ex cã q̃ ceſſãte illa cauſa poſſit fieri electio: ut hic.7.xxv tij.di. de syracuſane.i.q.i.qó p̃z neceſſitate.ar.ẽ. xxxij.q.i.dicit.et xix.q.ij.due ſunt. vno mõ ſic poteſt exponi: ceſſante cauſa 7 ceſſat iſtitutio .i. qñ cauſa ceſſat actu 7 exẽplo.i.ut nõ poſſit trahi in pncipẽ exẽpli.lxiij. diſ.§. verum.vel dic q̃ ceſſat circa pſonã illã ad hoc tñ ut diſpenſari poſſit ſecũ.vl̃ dic q̃ tũc ceſſat: qñ hoc in iure exp̃ſſũ ẽ q̃ ceſſare debeat. vl̃ dic qñ ois cauſa ceſſat 7 impulſiua 7 finalis 7 efficiẽs 7 occaſionalis: tũc ceſſat cõſtitutio. ẽ

d Exẽplo.ſiles ordinãdo.ſ̃ d.ſpẽſatie:7 ſic planũ ẽ.

m Sius.aut dius q̃ de ſuis facultatib⁹ aliquid dedit eccl̃ie:nõ tñ ẽ recipiend⁹.ió: niſi aſs diuiciend:ut.xx.di.hoc ſcripſim⁹. n

Scholaſtic⁹

p De admiſtratione.ciuili vel curiali.

q Añ lectoris.j.xviij.q.ij.q̃ ſit.7 ita differri pót cõ

r ſecratio epi ẽ q̃ntũ vltra annũ:ut.v.j.q.i.plitutũ.

Ed aliud ẽ.poſtulatio fit bis v̄bis:petim⁹ ut facias te.pmoueri:q⁹ volum⁹ te eligẽ.7 tũc dr̃ poſtulic⁹ ſit de epatu alteri⁹:tũc poſtulat⁹ ab epo loci: ut lxxi.di.pmat⁹.7 etiã a ſeipſo:q⁹ vm⁹ pſenſus nõ luſtus ſim de electione:vl̃ clicus diceret:nolo ordinari niſi certus ſim de epatu:de hoc nullũ pactũ ẽ iniponendũ:ut.lxx.di.hoc ad nos.7.xvi.q.vij.p laicos valde iniquũ ſit abſurdũq⁹: vt impi.i magr̃is:nouis antigs pferãtur:rudes emeritis. His oĩb⁹ au ẽtib⁹ laici ,phibẽtur i epatũ eligi. Ecõtra beat⁹ nicola⁹ ex laico electꝰ eſt i epm beat⁹ ſeuer⁹ ex lanificio aſſũptus ẽ in archiepm. beat⁹ ambroſius cũ nõdũ eẽt baptizat⁹ in archiepm ẽ electꝰ. S̃z ſcien dũ ẽ q̃ eccleſiaſtice ,phibitiones ,ppias habẽt cãs: q̃bus ceſſãtib⁹ ceſſãt 7 ipe. vt enĩ laicus i epm ñ eligereꝰ hec cã fuit: q⁹ vita laicalis eccleſiaſtice diſciplinis p ordinẽ non erudita neſcit exẽpla religionis de ſe pręſtãe alijs :que i ſe ipa experimẽto nõ didicit. cũ ergo q̃libet laic⁹ merito ſue pfectionis clericalẽ vitã trãſcẽdit: exemplo beati nicolai 7 ſeueri 7 ambroſij ei⁹ electõ pót rata haberi. Uñ idẽ ãbroſi⁹ in epa ad vercellẽſes ait de ſe ipſo.

Eophit⁹ ,phibeꝰ ordinari ne exto.lat i ſupbiã. ſed ſi nõ deeſt humilitas ,petẽs ſacerdotio: vbi cã nõ adheret: viciũ nõ iputat.itaq⁹ ordiatione meã occidentales epi iudicio: oriẽtales etiã exẽplo,pba

rũt. Itẽ obijcit illud ſardicẽſis cõcilio.

Scolaſtic⁹ ex foro aut ex admiſtratõe poſtulãi pót epus.

Sius epꝰ dixit:7 hoc neceſſariũ arbitror vt diligẽtiſſime tractet ſi forte aut diues aut ſcholaſtic⁹ de foro aut de admiſtratõe epꝰ fuerit poſtulat⁹: ut non prius ordinet: niſi añ lectoris munere 7 officio diaconij aut pręſbyterij fuerit p fũcus:7 ita per ſingulos gradus ſi dign⁹ fuerit: aſcẽdat ad culmẽ epat⁹. S̃z aliud ẽ poſtulari aliud eligi. poſtulat⁹ ne ꝛibus curie aſtrict⁹ ab impatore: clericꝰ alteri⁹ ciuitat⁹ a ſuo epo. ſ̃z nõ eligit aliꝰ niſi in ſacris ordinib⁹ cõſtitut⁹. fit.n. electio cũ ſolennitate decreti oĩm ſubſcriptõnib⁹ roborati: poſtulatio v̄o ſimplici petitõe quã diſtrictõem beat⁹ grego. inuit i regiſtro ſcribẽs cuidaꝫ epo.

Electio epi d̃z fieri cũ ſolẽnitate decreti oĩm ſubſcriptõne roborari.

Piſcop⁹ dũ fuerit poſtulat⁹: cũ ſolennitate decreti ſubſcriptõib⁹ oĩm roborati et de eodẽ epatu a ſeipſo poſtulat: ut.ſ.e. oſius. Ille aũt a quo poſtulat nõ cogit dare poſtulatũ niſi velit:ut.lxiij.di.ſ̃as lxxv.di.archidiaconũ lxxv.di.dilectiõis i auc. de,ſanctiſ.epis.§.null ũ. pót tñ p ſupiorẽ cogi ut ipſũ det:q̃n ñ ſubeſt iuſta cã obmittẽdi. ar. eẽ de iurepa. null⁹. S̃z q̃re ad quẽ titulũ ordinetur iſte cũ adhuc nõ ſit electus: nec aliq̃ d̃z bñficiũ! dico ad titulũ eccl̃e ad quẽ ẽ poſtulat⁹. põe g⁹ q̃ aliũ poſtea eligant hoc enĩ facẽ pñt: q⁹ per poſtulationẽ nõ ẽ ius q̃ſitũ poſtulato: ut eẽ.de poſtul.bone.7.c.poſtulationẽ.7 ita tenebit electio alteri⁹. dico q̃ ſ̃z nil iuris ſit q̃ſitũ poſtulato tñ pót eos cõuenire ut ,puideãt ei ſtipẽdio cõueniẽti:ut eẽ de iurepa. paſt ꝛoalis.ñ enĩ debuerũt mutare pſiliũ in alterius iniriã: ut.lxij.q.ij. primũ.ff.de re.iur. néo ſi ãt nõdũ elegerũt aliũ pót eos ꝓuenire:ut eligant ipſũ ad illũ epatũ. 7 hoc pót dici q̃ pñt variare ſi aliqs a ſeipſo poſtulaꝫ. Si v̄o poſtulaꝫ a ſupiore 7 poſtulatio pñtata ẽ ei 7 ille pſenſit:ſatis pót dici q̃ ñ pñt variare poſtulationẽ:ut eẽ de,poſtul.bone.ii. Itẽ clic⁹ alteri⁹ eccl̃e bñ pót eligi: ſ̃z poſt electionẽ ẽ poſtulaud⁹:ut.lxxvi.di.dilectiõis.lxiij.di.ſ̃as. lxxv.di.florẽtinũ.ſ̃z laic⁹ pmo ẽ poſtulãd⁹ deinde eligẽd⁹.

a Piſcop⁹.i.dũ aliqs poſtulaꝫ ut fiat epꝰ.lxiij.di. ſ̃as

b Subſcriptionib⁹.in q̃b⁹ ꝓtinet de vita electi:ut ſ̃.e.catinenſis.7.vij.q.i.q̃r.S̃z nũq̃d adeo regrit hoc decretũ:ut electio ſine decreto facta nulla ſit: videt q̃ ſic:ut h̃ 7.xlvij.di.de petro.7.ij.q.i.legũ.7.viij.q.i.q̃r.7.viij.q.iij talia.7.xij.q.ij.ſine exceptiõe.7.lxiij.quãto.S̃z dico q̃ ſ̃z in electiõe regraꝫ decretũ cũ ſubſcriptionib⁹ canonicoꝝ: tñ electio facta ſine ipſo tenet. Duab⁹ enĩ de cauſ fit ſubſcriptio.Una cã ut ſigs vellet variare vota ſua incipet ei obuiare,ppna pfeſſio:ut.i.q.vij.ſaluberrimũ. Alia rõne:ut p ſi.b ſcriptionẽ ſciaꝫ an oes canonici fuerit pñtes i electiõe .ar. eẽ de bis q̃ ſi.a pſ.quãto i ſi.ſ̃z g.ſcriptura regraꝫ i electiõe tñ ſi fiat ſine ipſa tenet:7 ẽ file.nã i mr̃imonio mlta regrũ interuenire:7 tñ ſi nõ interueniãt:tenet mr̃imoniũ:ut.xxx.

q.v. nostrates. io. b. eī de elec. innotuit.

c Hic beatus ꝛc.

d Nec emeritis. i. bene meritis in vita ꝛ scia. i. q. i. vilissimus.

e Nullus iustis. a pncipio. ꝫ si p negligentiā nemnē eligisset bñ dareť eis iustis: ut. lxxxiii. di. volū⁹. silr vbi mīor ps cōtradicit nec bz iustā cām ꝓtradictionis: bñ dat eis eps iustis. Idē pōt dici de laicis: q eis iustis non est dand⁹ eps: si bñt iustaz causā ꝯdictionis. ut. lxiij. di. si forte. de hoc nota. xxxij. di. c. illud.

f Ciuitatis. nūqd p hoc intelligēs pa⁹ clicos totius ciuitatis vl diocesis esse reprobādos? videť q sic. ut. l. xiij. di. sacrorū. ꝛ. c. plebs. ꝛ. c. nolle ꝛ eī de vsu pall. cū sup. illi enī nō videnť eī de aliena eccīa: cū totū ñ sit aliud a pte: ut eī de elec. cū nobis olim. ꝛ q i pmittēdis edificijs moranſ: rome morari videtur: ut. ff. de v. sig. l. q in primentibus. ꝛ. l. edificia. ꝛ. l. pupilli⁹. §. ancola. sic in tutela reprobādi sūt oēs ō ciuitate añq̄ eať ad vicinas ciuitates: ut ff. de tuto. ꝛ cu. l. diuus ꝛ p̄les dz esse de diocesi ut. C. li. x. de incol. l. vex ꝛ hoc ꝓcedit. d. ꝫ credo

dilectionis tue testimonio. ſra rū ad nos cōsecrādus occurrat. Sic beat⁹ āb̄rosius ante susceptū baptisma ab imperatore ē postulat⁹ nō elect⁹. Idez clerici alteri⁹ eccīe nō sunt preferēdi i electione bis: quibus militāt i ꝓpria ecclesia.

Unde celestinus papa.

Extranei emeritis in suis ecclesiis nō ꝓponantur.

Nec emeritis i suis eccīis peregrini ꝛ extranei ꝛ qui añ ignoti sūt: ad exclusionē eorū: q bñ ciuiū suoꝝ merentur testimoniū: ꝓponantur. Ité Nullus inuit⁹ deť eps. tunc naūt alter de altera eligat eccīesia: si de ciuitat⁹ ipi⁹ clero cui⁹ est epūs ordinād⁹ nullus qđ euenire nō credim⁹ dign⁹ poterit reperiri. primū. n. illi reprobādi sūt: vt alig de alienis eccīesiis merito preferantur. habeat vnusqsq̄ siue fructū militie i eccīa i q̄ snā p oia offic⁹ a trāsegit etatē: in aliena stipēdia mīme alter obrepat: nec alii debitā alter sibi vēdicare audeat mercedē. sit facultas clericis renitēdi si se vi

derit ꝓgrauari: ꝛ quē sibi i genere ex trāsuerso viderit: non timeāt refutare. q etsi nō debitū epat⁹ pmiū: vel liberū ō eo q eos rectur⁹ ē: debēt hīe iudiciū. Palea

In ordiatōe ꝓpositi illa semp ꝓsideret rō: ut hic ꝓstituatur: quē ois ꝓcor⁹ cōgregatio sm timorē dei sine ēr ps ꝓgregatō nis cūis pua sanioꝛi ꝓsilio elegerit. vite aūt merito ꝛ sapientia eligat: q ordinand⁹ est: etsi vltim⁹ ē i ꝓgregatōne. q si ois ꝓgregatio vicīs suis cōsentiēt ē psonā pari ꝓsilio elegēt ꝛ vicia ipa aliq̄ten⁹ in noticiā epi vel ad alios vicinos ꝓpositos vel christianos clarueriť phibeat pranoꝝ pualere consensū: ꝫ domui dei eps. ꝓstituat cū alīs dignū dispēsatorez.

Ité grego. ciuib⁹ neapoli.

Studii vri fit etiā aliū q apt⁹ fit, puidere vt si forte pe⁹ rus quē a vobis electū asserit huic ordini nō videat idone⁹: sit in quo declinari vestra electio possit. nam grane cleri illi⁹ erit opprobrium: vt si hic fortasse ꝓbat⁹ nō

seipsum non potest consentire. Ité quid si data est alīq̄b⁹ ptās ut eligāt: ꝛ ipsi postulāt extraneū? ꝛ postulatio ut eī de renū. p⁹ translationē. eī de elec. in cansis. ō postul. bone. lz aūt ex pte sint egressi fines mādati: tñ fecerit id qđ é vicinū mādato: ut. ff. iudicat. tā tñ. §. vlt. io. qđ dicat io. ei⁹ opinio nō fuať ō electiōe minoris ptis de eadē eccīesia. vñ cū totū caplm facē videatur qđ fit a maiori pte capli: ut in exua. ō his q̄ fi. a ma. p. ca. cū i cūctis. tenebit electio extranei: ut dicit. T. p decre. supi⁹ alligatas: q: multa fieri nō debent: tñ alīt facta tenēt. Nā melioꝛ eligi dz: ut. viij. q. i. licz. tñ sufficit si bon⁹ eligat: ut in eī. de elec. cū nobis. ꝛ. c. cū dilecti. ꝛ. C. de statu. ꝛ ima. l. vlti. bar.

g Nō credim⁹. nō benignā ꝓsumptionē: q sp ꝓsumit q aligs sit dignus i eccīa: ut j. e. obitū.

b Fructū. sic. ff. de adopt. nec ci. §. ꝓterea.

i Premiū. s. obtinet ut aligs de ipsis eligať. p hoc eī q lz alig pderit ius eligēdi: q pñt ercipe ꝯ illū q dat eis. videť tñ q ercipe non pñt lz tñ agere: sic eī de ap. ꝓstitut⁹ in fi.

k Vel liberū. i. saltem.

l Studij. de clinari. ar. q eccīa pōt i duos ꝓsentari: si vn⁹ nō obtineat: alter saltē obtineat. lxxxv. di. archidiaconū. ꝛ. viii. q. i. i scripturis. maxime vbi diffidūt ō iure suo: ut eī de postul. bone. Sz nōne ꝓuari debēt esse iure suo: ut eī ō elec. cū i cūctis lz hic ꝛ filia loquāť in eo casu q̄ eligētes latebat vicīū electi: sic. xxviii. di. ō syracusane. sm alios sēdus pōt eligi sub conditione ut si pmus nō obtineat: secundus maneat: ut. lxxxv. di. archidiaconū florentinū. sic eī ō elec. cū terra. sic. vij. q. i. q̄uis. ꝛ. c. pastoralis.

m Obitū. solēniter. i. ita plene q̄si epūs oia dispōnet: ut. ff. q. q. q̄ū velim.

n Studio. dissentione uel inuidia.

o Et tu piculū. ꝛ ita videť si viciosa sit electio imputať visitatoꝛi. ꝛ p hoc. c. dicit. b. visitatorē dē ius

in lectione:z.j.c.pri.z.lxij.di.plebs.als q̃re pate
rẽ penã.sz dico q nõ pl⁹bz iuris q̃s p canonẽ exp̃i
mat̃ar.xxvij.q.ij.boc tñ.vñ nõ dico ipsũ posse eli
gere:ut.lxvij.di.§.er bis.ea aũt facit visitator q̃ per
sacerdotes ñ pñt
expediri:ut.vij.
q.i.pontifices. itẽ
nisi infra annũ p
curet:q sit ibi epi
scop⁹ ipse remo
uet.vij.q.i.ostiu
tũ.z viuet de re
bus eccle.xij.q.
.ij.charitatẽ.z.c.
ecclesiasticis. Itẽ
visitator dare po
test pbẽdas z ec
clesias vacãtes:
ut hic immik in fi.
c.z.xij.q.ij. nõ li
ceat.

p Parochia in
tota dioceſi ha
bebit iste.puisio
nẽ:ut.xij.q.i. qñ
uelitna.ut p̃z hic i
fi.c.

a Qtinensis.
ipossibile i.
non cõmode alit
fieri potuit:quia
iste erat vicinus:
sic sumit.ff.de v.
sig.nepos.pculo
Itẽ dr ipossibile
qõ nõ ẽ honestũ.
ff.de pdi.insti.fi
lius. Itẽ qõ ñ in
ste fit.xxiiij.q.ij.
sane.xxij.q.ij. fa
ciat homo:

b Nec filios.ñ
als q̃tũ ad secu
lares honores.p
fũt filij vbi filius
.p anno pputatur
.ff.de mino.l.ij.
Sz nũqd istud ẽ
ꝓtra ꝓceptũ apli
q dixit vn⁹ oto
ris virũ.Sol.hic
loquit qñ ꝓsump
tio ẽ q .ꝓpter fi
lios dilapidet bo
na eccle: sic.xxv
iij.di.de syracusa
ne.z tunc dabit
cautionẽ:z faciet
inuẽtariũ.xij.q.i.

fuerit:aliũ se dicãt q eligi de
beat nõ habere. X tem gre
gor⁹in regiſtro. De eodem

OBitum victoris panormi
tane ciuitatis antistitis di
recta relatio patefecit. qua
propter visitationis destitute
ecclesie fraternitati tue ope
ram solenniter delegamus. z
ideo fraternitas tua ad predi
ctam ecclesiam ire properet:
z assiduis exhortatiõibus cle
rum plebẽq̃ eiusdem ecclesie
ammonere festinet:ut remoto
studio vno eodemq̃ consensu
talem preficiendum sibi expe
tant sacerdotẽ:qui tanto mi
nisterio valeat dign⁹ reperiri
z a venerãdis canonib⁹ nulla
tenus resp̃uat cõmonem⁹ etiã
fraternitatẽ tuã:vt nullũ de al
tera eligi pmittas ecclesia:ni
si forte inter clericos ipsius ci
uitatis in qua visitationis im
pẽdis officiũ:nullus ad epatũ
dign⁹ qõ euenire nõ credimus
poterit inueniri:puisur⁹ ante
oia ne ad cuiuslibet cõuersa
tionis meritũ laice psone aspi
rare p̃sumãt:ne z ille psone vo
lũtatis affectũ nõ inueniãt:et
tu piculũ ordis tui qõ absit: in
curras.monasteria aũt fiq̃ sũt
in ipius cõstituta pochia sub
tua cura dispositõeq̃ quousq̃
illic ꝓpri⁹ fuerit ordiat⁹ eps
eẽ cõcedim⁹. X tẽ pelagius
papa eucarpo messanensi epi
scopo.

De eodem.

QVtinẽsis ecclesie visitatõ
nẽ tibi iniũgim⁹: cui⁹ epm
de hac luce transisse suscepta
cleri relatõe didicim⁹. impossi
bile eni ẽ vt nos in ꝓuincia il
la dũtaxat i syracusanis ptib⁹
alii cuilibet causas que ad de
tum ptinẽt cõmittam⁹: nisi for
te talẽ p te de⁹ nũci catinensi
ecclesia eligẽ voluerit: de cu
ius cõsciẽtia possum⁹ esse secu
ri: vt a te labores istos paulu
lũ remouere possim⁹. mox er
go dilectio tua ad supradictã
catinẽsiũ ecclesiã pergat:z ho
minẽ de clero q nec vxorẽ ha
beat nec filios nec crimẽ ali
qõ canonib⁹ inimicũ:eligi cu
auxilio dei cõpellat atq̃ sua
deat:z statim eũ ad vbẽ romã
cũ decreto z testificatione re
latõis tue trãsmitte. X tẽ gre
gorius passino epo.

Qui in epm eligit: nõ sit reus
criminũ q̃ sacra lex morte pũit

BEne nouit fraternitas tua
q̃ lõgo tpe aprucũ ciuitas
pastorali sit solitudie õstituta
vbi diu quesiim⁹ gs ordinari
õbuisset:z neq̃q̃ potuim⁹ inue
nire.sed q⁹ optim⁹ mihi in mo
ribus suis i psalmodie studio
in amore oronis valde lauda
tus rligiosa vitã oio dicit agẽ
hũc volum⁹ vt fraternitas ve
stra ad se faciat venire:z de
aia sua admoneat:qten⁹ i bo
nis studiis crescat. z si nulla
ei cria q̃ p legẽ sacre regulam
morte mulctãda sit:obuiãt:tẽ
hortãd⁹ẽ vt vl'moach⁹ vl'a vo
bis subdiacon⁹ fiat:z p⁹ alitq̃
tũ tpis:si deo placuerit.ipe ad
pastoralẽ curã dẽat ꝓmoueri

Q ui aũt visitatõ iniũgit:nihil
de reb⁹ ei⁹dẽ eccle a quoq̃ p
sumi patiat. U ñ gregorius.

Nõ patiat a quoq̃ plumi õ re
b⁹ eccle:niſi cui fuerit iniũcta
visitatio.

QVoniã festus capuane ec
clesie epus in romana ciui
tate posit⁹ de hac luce migra
uit:cure nobis fuit q̃ vniuer
sis ecclesiis impenditur:frat̃
nitati tue p̃sentia scripta di
rigere:ut memorate eccles̃e
visitator accedas. sic tamẽ vt
nihil de prouectionibus cleri
corꝫ de redditu ornatu mistę
riisq̃ vel qcqd prefati loci eẽ

d BEne.vbi diu.ar.q
differri pot electõ
cũ nõ fuerit idone⁹.z sz
aliq̃ infra tẽpus statu
tum iusto impedimẽto
detenti non eligũt: non
ꝓuat electione:ut eã õ
elec.ne.p defectu.nam
nõ currit pscriptio ꝓta
illũ qui ñ poterat elige
re:ut eã de cõ. pre. nõ
va.q⁹ diuersitatẽ.z ar.
C.de ãna.er.l.i.ſi fi.z.C.
de inoffi.te.cõtra.ff. ex
qui.ca.ma.l.q quidã.

e Uel mõachus.sed
quare mõachus? forte
q⁹ erat monasteriũ.uel
iõ q⁹ fi ẽ monachus citi
us pot ꝓmoueri ad sa
cros ordines.ut.lxxvii.
di.mõach⁹.sed nõne õ
diu⁹ expectabitur q̃s
per.vi.mẽses:quod esse
nõ debet.ut.l.di.pest q̃s
sic.ẽ.c.ofius.z.vii.q.i.
cõstitutũ.

f Uoniaz uisitator.
hic hẽs q papa vi
sitationis cõmittit offi
ciũ.sed an metropolita
nus possit visitatorẽ cõ
stituere:sicut ꝓcles cu
ratorẽ:ut insti.de cura.
§.ulti.nõ credo.io.ego
dico q sic:cũ nõ inueni
am prohibitũ extra.de
sen.ex.iuper bar.

g Redditu.a quo cu
stodiri debent bona va
cantis,ecclesie notaui.
.j.xii.q.ii.charitatem:z
.c.illud.

b Reuiſ.nūc.hic oñdit q̄ clicoꝝ ſit eligē: ⁊ ppli ꝓsenti re.oñdit etiā q̄ ſi aliq̄s fuerit ꝓfecrat⁹ ſine auc̄te me
i tropolitam deponitur.

Nulla,nec a plebib⁹.ꝓsen⁹ plebis regrit i electione.⁊ eoipſo cōſentiūt q̄ phibent ei teſtimoniū.quia teſtimoniū plebis equa let electioi:ut.xxiiij.di. .c.i.⁊.lxvij.diſſ.relig. Si q̄d ſi aliq̄s ē ꝓfecrat⁹ q̄ ñ habuit ꝓſensum plebis: nūq̄d caſſabit ꝓfecratio eidē q̄ ſic in odiū ꝓſe/

Dulriij.

crantiū ⁊ eligentiū cuꝝ ꝓtempt⁹ ē:ly et q̄ſa po/ pul⁹ fit regrend⁹ vl̄ vo/ cand⁹:ut.xxi.q.vij. de/ cernim⁹.xxi.q.ij.c.i. et lxvij.di.c.i. nā ſp ꝓſen/ ſus plebis ē regrend⁹: ut.viij.q.i.ly. Itē q̄ lai/ cus pōt ꝛcipe ꝑ electū ⁊ dicē q̄ ei iuſto nō eſt dand⁹ epūs:ut.j.lxiij.di. c.ſi forte.⁊.c.badrian⁹. .b.dicit ſi oꝛt ſcanda/ lū et boc:q̄ caſſanda ſit electio ⁊ ꝓſecratio.ly di/ co nō tō caſſādā ly aſſue/ rit:q̄ plura erigūt q̄ tñ omiſſa ñ viciāt factū.ar/ xxxv.q.v.nūates.q̄ h⁹ leuia obmiſſa nō viciāt rē:ut.ff.de ven. inſpi.l. i.ſi:eo ipſo aūt itelligit laic⁹ ꝓſentire ſi ñ diſſen tit:ut liiij.di.ſi fuus.ff. ſo.ma.l.iij.

k Tribuendum.iſti tñ dāt ordinē ⁊ hñt eū ſed nō iuſte:ut.j.de ꝓſe.di. iiij.null⁹ aūt.

l Nec doceā.ſi.eā de iurepa.q̄ aūt.

m Sig.i.q.i. ſacerdo teſ.⁊.c.ſig a pſeudo epi ſcopis.

n Docend⁹.ut p ſeue ritatē.ſ.et cōicati onē.ferro.n.reſecanda ſūt vulnera ⁊c.ut.xvi.q .i.in canonibus.

a Nullus. deponat. .i.q.i.ſigs epūs.ſig epī.ē.di.l.er penitenti

b bus.ē.xxxvi.di.qui eccleſiaſticis.

Alici.in ꝓcedēt⁹di.oñdit q̄ laici tñ debēt ꝓſētire ele ctioni.pleni⁹ b ꝓſeḡt q̄ nullo mō debēt inſſe.⁊ boc facit uſq̄ ad illū.§.his oīb⁹.deinde.ꝓbat ꝑtū uſq̄ ad illū.§.ele ctiones.⁊ ibi ſoluit.deinde oñdit q̄ ꝓuilegia fuerūt impa/ poterit a quoq̄ ꝓſumi patiarꝫ ſed oēm vigilātiā atq̄ cautelā circa clericos pleb⁹ eq̄ einſdē eccleſie exhibere te cōuenit: vt in vigilijs obſequioq̄ eccle ſiaſtico ſedule acdeuote de/ beant deſeruire.

Reuiter mōſtratū ē ex gb⁹ oꝛdib⁹ i quos grad⁹ ſunt eligendi.

Nūc videdū ē a gb⁹ ſūt eligēdi ⁊ cōſecrandi. Ele/ ctio clericoꝝ ē cōſenſus ꝓnci/ pis petitō plebis. V ñ leo pa.

No ſunt habēdi inter epos q̄ nec a clericis eliguntur nec a plebibus expetūtur.

Nulla rō ſinit vt inter epos habeātur:q̄ nec a clericis ſunt electi nec a plebib⁹ ſunt expetiti nec a ꝓpꝛouincialib⁹ epis cū metropolitani iudicio conſecrati. vnde cū ſepe q̄ſtio de male accepto honoꝛe naſci tur:gs ambigat:neq̄q̄ ab iſtis eſſe tribuendū: qō nec doceā fuiſſe collatum:ſiq aūt clerici ab iſtis pſeudo epis ieoꝝ ec/ cleſijs oꝛdiati ſūt: ⁊c: infra cā ſimoniacoꝝ tertia. X tē celeſtinus papa.

Popul⁹ nō vꝝ ꝑre ſz ſubſequi

Docēdus ē populus nō ſe quēdus.nos quoq̄ ſi neſci nnt eos q̄d liceat q̄ne nō li/ ceat cōmonere nō his cōſen/ ſum ꝓbere debem⁹.q̄ſq̄s co nat⁹ fuerit rētare ꝓhibita:ſē/ tiet cēſurā ſedis aplice minie de futurā.q̄ eni ſola admoni/ tionis auc̄te nō corrigim⁹: ne/ ceſſe ē ut p ſeueritatē cōgruē/ tē regul' vidicem⁹.p totas er/ go:q̄ ꝓꝛiis rectoꝛib⁹ carent

toꝛib⁹ data circa electōes:q̄ p⁹ modū fuerūt eis ab lata.vltio dicit q̄ religioſi viri nō ſūt excludēdi ab electioib⁹.ē g⁹.hec vitas:q̄ null⁹ laic⁹ dz inſſe elec/ tioni etiā ī ꝓcentuali eccīa: niſi hoc hēat ex conſue/ tudine: ut ex ꝺ in repa.nobis.ly.h: direrit q̄ ibi pōt bñ patron⁹ inteſ. ſe:ut.xviij.q.ij.ab baré.⁊ hoc.c.dic̄ intelligi de ñ pa tronis:eq̄lr aūt ē pꝛonus q̄ minus dat ſicut q̄ pl⁹:q̄ vn⁹ pōt ſupplē p opaz q̄ ei deeſt ī patrimonio.ff. p ſo.l.v.

Dulriij.

a Null⁹.cōem cum g⁹ hec tria regrunt.ſ.cō munis ꝓſonas et canonica: ſi vnuz iſtoꝝ deeſt: vicio ſa ē electio:ut ar. xxxviij.di. q̄ ipſis ñ eni ſufficit ele/ ctionē eē cōez: ni ſi ſit canonica: ut hic.⁊.lxxix.di.c.i ⁊.c.añpſt. Itez b ē ar.q̄ ſi aliq̄ ſepa ratim ꝓſenſerūt i aliquē:q̄ taſ ꝓſen/ ſus ñ valet:q̄ no minatiões circa ꝓſiū publicū fa/ cte ñ valēt:ut.ij. q.vi.nouatiões.⁊ ꝑuata ꝑticula i electionib⁹ ꝓhi/ bent:ut.lxxix.di. c.i.⁊.c.nullus.b. ar.ꝑ.lxiij.di.q̄to eā ꝺ elec. q̄ ficut ⁊ eā de poſtul.bo ne i fi.⁊ vn⁹ ſepa ratim ꝓcedit.ff.ꝺ fun.p fundū.dico null⁹ talē eē ele/ ctionē:cū fit clan deſtina:ut eā de elec.ne.p defec/ tu.10. boc hodie determiatū eſt:eā de elec.i geneſi.vbi dī q̄ ſingula/ r es electiões ñ valēt.b.

b Eccīa.eccīam. hic vocat viros eccīaſticos. q̄ſq̄ vocaā ꝓgregatio fi/

c deliū.ut.j.ꝺ.o.di.i.eccīa:ꝺ b.dixi.vij.q.i.ſcire Adrian⁹.diſpoſuerat.ar.ſucceſſoꝝ debē ꝓfir/

mare qđ añcessor ich oauit: ut hic. z. xviij. q. ij. dudū z. xij. q. ij. hec hui⁹. d ¶ Augustos. nō q filij imperator dicunt ettā augusti: q sperabāt q eēnt futuri imperatores: z q̄si p augurū doc sperabāt. vl sicut imperator dr augustus: q illi⁹ ppotin dr esse qđ augeat: sic z filij pōt dici augustus: q z hoc ppositū dr hre: cū habebit imperiū.

e ¶ Bibliothecarius. i. cācellari⁹. s. xxi. di. siu bmittitur.

f ¶ Cōsecrationes. hec sūt vba pcilij

g ¶ Laicor. j. xcvi. di. bñ qdem.

h ¶ Ad ptractandū. i. sil tractādū

i ¶ Imutat. h iuxtā laici ad electionē alibi ad sermonē faciendū: ut. xxiij. di. mlier. q̄q a d cās matrimoniales: ut. xxxv. q. v. ad sedē cāusis ār fidei interūt etiā ñ vocati: ut. xcvi. dis. ubi nā. ſ nū quid subscribent laici: ar. q fic. vij. q. i. eps de loco.

k ¶ Valentinian⁹ epos. g. electioni metropolitam inferūt oēs epi puiciales: ut j. e. metropolita no. z. lxvi. dis. c. i. io. ſ i his nō attēdo nisi pſuetudinē: ut ex de elec. cū eccliā. z ex de postul. bone. de iure cōi omīs electio spectat ad capitulū: ut ex ō cāpos. z ppie. cu. in eccleſia. b.

l ¶ Solo. fic mgr̄i moꝛib⁹ z facū dicta alios debēt pcedere: ut. C. de p fessor⁹ z medicis mgr̄os. li. x.

m ¶ Testemq̄ nō

epm z marinū diaconē sancte romane ecclesie ad basilium imperatorē z ad filios ei⁹ constantinū z leonē augustos cōstantinopolim direxit: cū qbus z anastasius bibliothecarius romane sedis vtriusq̄ lingue grece z latine perit⁹ prexit. z synodo cōgregata: quā octauā vniuersalē synodū illinc cōuenientes appellauerūt: exortū scisma de ignatii depositōe z fotini ordiatōe sedauerunt fotinū anathematizātis z ignatiū restituētes. i q̄ sic statutuz ē: cōsecratōes z promotōes episcopoꝛ cōcordās prioꝛib⁹ cōciliis clericoꝛ electione ac ō creto epoꝛ collegio fieri hec sācta z vniuersalis synod⁹ diffiniuit z statuit: atq̄ iure promulgauit neminē laicoꝛ pncipū vel potētū semet inserere electioni vel pmotioni patriarche vel metropolitani aut cuiuslibet epi: ne videlicet in ordinata z incōgrua hinc fiat electio prēptio vel cōfusio: pſertim cū i talibus nullā potestatē quēq̄ potestatiuoꝛ vel laicoꝛ ceteroꝛ hre ꝓueniat ſ filere z attēdē sibi vsq̄quo regularit a collegio ecclesie susciꝓiat finē electio pōtificꝫ futuri. Si vo gsq̄ laicoꝛ ad cōtractandū vel coopādū iuxtā ab ecclesia: licet hmōi laico cū reuerētia si forte voluerit obtēpare se assiscētib⁹, taliter enī dignū pastorē sibi regulariter ad suā z ecclesie salutē pmoueret clerus. ¶ tē ex hiſtoria triptita.

Electioni epoꝛ impatoꝛ interesse nō debet.

¶ Valētinian⁹ impator veniens ab oriēte ad hesperias ptes: ut refert hiſtoria ecclesiastica mortuo auxentio arriane pfidie magistro: q me

q̄ puersatio pbet alicui testimoniū: ut. ij. q. vij. cū pastoꝛis

n ¶ Submittam⁹. ar. q impatoꝛ ēmioꝛ quelibz epo. z ercō municari pōt ab epoꝛ ut hic innuit. z. xviij. di. qm quidē. z. xcvi. di. duo. tñ impatoꝛ ē maioꝛ in tpalib⁹ illis g ab eo recipiūt tpalia: ſz minoꝛ ē in spūalib⁹: ex de ma. z obe. solite.

o ¶ Sup vos. i. ad vos spectat: sic rñdit theodosius. xvij. di. §. hinc. vl ideo hic dicit super vos: q electio ē piculo eligentiū. figs enīmalū notat tenet de oī dāno z dispendio qđ p eū accident. C. de piculo nominantiū. l. i. li. xi. Itez fi inhabilem nominat z appellat tenentur dare sūptus quos fecerant aduersarij. C. de decur. l. ij.

p ¶ Electus. z ita male dicit. g. q fuerit postulatus. s. lvi. di. §. fic beatus i fi. ſz pōt dicere q fuit elect⁹ i postulandū ut ex de renū. p⁹ translationem. io. z dicit. T. q clicus alteri⁹ eccliē i sacris ordinib⁹ eligi pōt: ita nō in illa decre. post translationē: nisi fit eps ut videt dicere decre. ex de elec. cū inf cañ. z postea dr postulari. b.

q ¶ Corpora. z ita fuit curialis ſz absolut⁹ fuerat: nec ex officio ptrarat irregularitatem: alioquin nō pmoueretur. h. di. figs post.

r ¶ Ordinē. ex hoc vbo diterūt gdā q imperatoꝛ dr hre ordinē subdiaconalē: ſz nō ē verū: q habet militarē characterē ut. i. q. i. q gdā. gerit tñ officiū subdiaconi: cum ministrat epiſcopo.

di olanensem ecclesiam vt lupus dilaniauerat: cū vellet imperatoꝛ catholicum deo ordinante ibi consecrari epm: euocans episcopos hec eis locutus est. nostis aperte eruditi diuinis eloquiis qualem oporteat esse pontificem: z quia nō decet eū verbo solo sed etiam conuersatione gubernare subiectos z totius semetipm imitatorem virtutis ostendere te stemq̄ doctrine conuersationem habere bonam. talem ita q̄ in pontificali constituite sede: cui z nos qui gubernamus imperium syncere nostra capita submittamus: z eius monita dum tanq̄ homines delinq̄mus necessario veluti curantis medicamina susciꝓiamus. hec autem cum dixisset imperatoꝛ: petiit synodus: ut magis ipse decerneret sapiens z pi⁹ existens. atq̄ ille ait: sup vos est talis electio. Vos enī gratia diuina potuit z illo splēdore fulgentes melius poteritis eligere. tūc sacerdotes egressi de epis. opali sede tractabant. cum autem ordinatione diuina ambrosius nondum baptizatus electus fuisset: exultans iperatoꝛ ait: gratias ago tibi domine omnipotēs z saluatoꝛ noster: quoniaz huic viro ego quidem commiseram coꝛpoꝛa: tu autem animas: et meam sententiam ostēdisti iusticie tue conuenire. cūq̄ sanctus ambrosius cōtristaretur de hoc quod acciderat: z idē ipse in suis epistolis scripsit: ꝓfortauit eū imperatoꝛ z ait: noli timere: q⁹ de⁹ q te elegit: semper te adiuuabit: z ego adiutoꝛ tuus vt meū ordinē decet semp existā. ¶ tē nicola⁹ papa lothario regi.

Ecclesiastice apostolica non

a Ono.fauentē.in crimine adulterij cuz galdrada. vel forte fecit eos iurare ei fidelitatē:qđ clici nō debent facere laico.xxi..q.vlti.c.vlti. nisi habeat ab ipso regalia. xvij.q.v.de forma. b ¶ Eligi.videf g° ꝙ in illis duabus ecclesijs nō possit fieri electio: nisi volūtas pape regrat. sicut ē in ecclesia rauēnati. uł istud ꝓ tpe fuit statutū. uł dic eligi.i.ꝓsecrari uel instituti.

c ¶ Ꝫ ꝓ ordinationem recipi.tñ ille q recipit ecclesiā a laico nō ē excōicatus: ut ex ō iurepa.ꝓterea. nisi a sacrāmētis.xxi.q.vlti.c.qm̄. ⁊.c.figs deinceps. si tñ ꝑ donationē laici accesserit ꝓsensus epi:cōfirmatur donatio:ut ex.e. cura pastoralis. io.bodie etiā talis ineligibilis fit:ut ex de elec. gs/
d quis.b.
Ono est.
e Omnis electio.regulā. xxi.q.vij. si quis deinceps.
f Ono licet.
g ¶ Is omnib⁹.eꝫ. tu dicas ꝙ laici debēt interesse nō ad eligendū ꝫ ad ꝓsentiendum.i.e. nosse.
b ¶ Prime.i.salonitāe q̄ sic dcā ē: q̄ iustinian⁹ ibi nat⁹ est. alij dicūt ō rauēna: q̄ vtraq; ē illiricia uel a diacet illirico mari.
i Uia igitur.cōcilij .i.collegij.
k ¶ Consentim⁹.ꝓfirmādo electionē tuaz. ⁊ ita papa ꝓfirmat oēs metropolitanos: ut.i.e.ꝗsto.⁊.c. salonitane. ⁊.c. di.qm̄.qđ uerū ē cū nō bñt ꝓmatem: ꝫ ei nullo medio subsūt:ut.i.e.cū longe. ⁊.i.di. pri. q̄ ꝑ ambitionē. nisi velis dicere ꝙ eo ipso ꝙ gs recipit pallū a papa.intelligit ꝓfirmari ab ipso imo ⁊ .plericq; archiepi nō ꝓfirmant nec ꝓsecrātur: nisi a suis subditis nec petit cōfirmatio a papa ꝫ tñ pallū:ut dixi de hoc.li.di.g in aliquo.
l Uanto. subscripta relatio. ex hoc loco q̄dam direxūt ꝙ electio possz variari vsq; ad subscriptionē:⁊.i.q.vij.saluberrimū.⁊.xxvij.q.i.oēs femine.⁊ ar. ꝑ eis ex de cen.olim. alij dicūt vsq; ad cōfirmationez esse ambulatoriā voluntatē eligētiū: ut ex de ꝓben.cū nō ignorez. ⁊ ex eo ꝙ dicit ḣ ꝑdurare.i.e.salonitane.xxvij. dis. de syracusane.lxi.di. studij. vñ ⁊ ꝓpre stipendia retinet vsq; ad ꝓfirmationē: ut ex de elec. cū in cūctis. nec cogit inscribere q̄ recipit ꝫ electū nō cōfirmatū: q̄ nō deiicit ab obtento ꝫ ab obtinēdo:ut ex ō accusa. sup his. Itē q̄ añ ꝓfirmationē nō renunciat electꝰ ēpatus:cuz adhuc nil iuris sit ꝓsecut⁹.ut ex de translati.inf. ꝫ tu dicas ꝙ ꝑ ꝓsensū ellgentiū ius est acqsitum electo: dū tñ ipse ꝓsētiat vł ꝓsentire velit: ut ex de elec.cuz inf. canonicos in fi.io.nec ꝑñt post electionē variare ꝫ añ publicationē scrutinij ꝑñt: ut ex de elec ꝑ publicato. b. Si q̄/
ras q̄le ius acqritur electo ꝑ electionem:dico ꝙ ius ꝓlature ⁊ ius admistrandi:ꝫ nō exercitiū ꝓlature uel admistrationis.ꝑ ꝓfirmationē enī nihil iuris nouī acqrit:ꝫ tñ exercitiū.electō enī facit impatorē:ut.xcvij.di. legūnus. Sz q̄ritur

regio fanoze eps ē eligēdus.

P Ono scias q̄ relatū ē nobis:ꝙ q̄cunq; ad ēpatū in regno tuo ꝓuehēdus ē: nō nisi fauentē tibi permittas eligi Jccirco apostolica auctoritate sub diuini iudicij obtestatiōne iniūgim⁹ tibi vt in treuerēsi vbe ⁊ in agrippina colonia nullū eligi patiaris:añq; relatū super hoc nostro apostolatui fiat. ¶ tē ex cō. parisiēsi.

Nō recipiat a ꝓprouincialib⁹ q regia ordiatōe ēpale culmē est adeptus.

S Ji per ordinationē regiam honoris istius culmē quadere aliqs nimia temeritate ꝓsumpserit:a cōprouincialibus illi⁹ loci episcopis recipi nullatenus mereat:quē vero ide bite ordiatū agnoscūt:figs de cōprouincialib⁹ recipe eū cōtra interdicta ꝓesūpserit:sit a fratrib⁹ oibus segregat⁹:⁊ ab ipoz omni charitate semotus ¶ tem ex con.laodicēsi.

De eodem.

N On ē permittēdū turbis electionē eoz facere: qui sunt ad sacerdotiū ꝓmouēdi ¶ tem ex secūda actione.vi. synodi.ccc.l.eꝓz.

Irrita fit electio epi vel ꝓesbyteri a principib⁹ facta.

O Jnis electio epi vel ꝓesbyteri vel diaconi a ꝓncipibus facta irrita maneat secūdū regulā que dicit: Sigs eps secularibus potestatibus vsus ecclesias per ipsos obtinuerit: deponatur:⁊ segregēt omnes illi q̄ communicant. ¶ tē ex con.martini pape.

Non eligatur a populo q̄ fuit ꝓmouēdi ad clerum.

N On licet populo electōez facere eoz :qui ad sacerdotium ꝓmouentur: sed in iudicio eꝓz sit:vt epi eum ꝓbent si in sermone ⁊ fide ⁊ spiritali vita edoctus sit. ¶ is omnibus auctoritatibus laici excludūtur ab electōne sacerdotum: atq; iniungitur eis necessitas obediendi non libertas imperandi. Econtra vero scribit beatus gregorius ioanni epo ꝓme iustiniane illiricē

Voluntas principis in ordinatione desideratur.

Q Uia igitur suscepta fi: atq; atq; coepiscopoz relatio ad locum vos sacerdotij toti⁹ concilii vnito consensu ⁊ serenissimi principis voluntate declarat accersiri:gratias salutori nostro magna cum exultatione rettulimus. nos quoq; in persona fraternitatis tue per omnia consentimus: atq; oīpotentē deū deprecamur: vt charitatē vestraz sicut gratia sua te elegit:ita in omnibus sua protectione custodiat. ¶ tē gregorius ioanni subdiacono.

Clerus ⁊ populus pontificis electioni intererunt.

Q Uanto apostolica sedes sua anēte cunctis prelata constat ecclesijs :tanto inter multiplices curas ⁊ illa nos valde solicitat: vbi ad conserandum antistitem nostrum speratur arbitrium. defuncto igitur antistite laurētio ecclesie mediolanensis archiepiscopo sua nobis relatione clerus innotuit:i electione se filij nostri constantij diaconi sui vnanimiter consensisse. sed quoniam eadem non fuit subscripta relatio:ne aliud quod ad cautelam pertinet omittamus:icirco huius precepti auctori-

vtrū p noiationē aliqd iuris acgrat: videt q̄ sic: ut. xvi.q.vii. ꝑ sanctro. ⁊. ij.q.vi. noiationes. ⁊. lxvij. di. placuit. ⁊ ex de elec. auditis. ar. ꝑ ex de elec. q̄ sicut ⁊. c. innotuit. dico q̄ si noiatio ē: tractat⁹ p̄cedens electionē p noiationē nihil iuris acgrit. nā p talē noiationē exp̄mit cōsensus de futuro ⁊ ē sensus: nomine talē. i. noio eū eligendū sicut etiā aliqs eligit in postulandū: ut ex de renū. p⁹ trā slationē. ⁊. §. e. valentinian⁹. sicut nō ꝓtra dīt matrimoniū carnale p hec ꝟba denoīo te in mulierē. si p denoiationem exp̄mit ꝓsensus ō p̄ñt: tū denoiato ius ē acq̄situs: q̄ nō refert qb⁹ ꝟbis qs exp̄mat ꝓsensū: ut. xvij. q. v. humane. matime si ꝓsuetudo ē alicui⁹ ecclesie q̄ p talia ꝟba celebret electio: tunc in talib⁹ ad cōem intelligētiā ꝟborū ē recurrendū ut ex de spon. ex lris. Quid de postulatōe iuris sit dixi. ē. lvi. di. §. si aliud. Sz q̄re reprobat hec electio. ppf defectus subscriptiōis: sed intellige q̄ hic ñ erāt due ptes p̄ñtes q̄ ad min⁹ debent eē i electiōe ⁊ tō in fraudē nolebant subscribē ne eoꝝ paucitas reprehenderet ex. vñ cum ab initio nō fuit ꝓsensus eoꝝ legitim⁹: hñ dicit papa si pdūrat: sic. ē. xvviij. di. de syracusane. ⁊. xxiv. di. petr⁹. si videt q̄ nō eēt denuo regrend⁹ eo rū ꝓsensus: ut. ff. de fui. ru. p. p fundū. si illud nō est sic: q̄ seruit⁹ cedi pōt sepatim: si electio dz eē cōs ut hic dicit. ⁊. ē. e. c. i. si cum gra. intelligat hoc. c. q̄ ꝓsensus laicoꝝ hic regrebat: quare ergo dicit subtate suffultum ianuam proficisci necesse est. ⁊ quia illic multi mediolanensium coacti barbarica feritate consistunt: eorum te volūtates oportet conuocatis clericis in communione perscrutari. ⁊ si nulla eos diuersitas ab electionis vnitate disterminat: siquidem in p̄dicto filio nostro constantino omnium voluntates atq̄ consensum perdurare cognoscis tunc eum a ꝓpr̄ijs episcopis sicut antiquitatis mos exigit: cum nostre auctoritatis assensu solatiante domino facias consecrari: quatenus huiusmodi seruata consuetudine ⁊ apud sedem ꝑpr̄ium vigorem retineat: ⁊ a se concessa aliis iura non minuat. Item gelasius papa philippo ⁊ gerentino episcopis.

In electione episcopi populus debet adesse.

Plebs diotrensis data nobis petitione deflevit diu se fine rectoris ꝓpr̄ii gubernatione dispergi. ac sicut asseritur: is qui a vobis iam probatus dicitur: a paucis ⁊ tenuibus putatur electus: cum ad vos pertineat vniuersos assidua ammonitione compellere: vt omnes in vnum quem dignum sacerdotio viderint ⁊ sine aliqua reprehensione consentiant. ⁊ ideo fratres charissimi diuersos ex omnibus sepe dicti loci parochijs ⁊ presbyteros ⁊ diaconos ⁊ vniuersam turbam vos oportet sepius conuocare: quatenus non ꝓut cuilibet libuerit sed concordantibus animis talem vobis admonentibus sibi querāt: sola diuinitatis attentione personam: quam nulla cōtrarietas a constitutis possit reuocare rescriptis.

Item stephanus episcopus seruus seruorum dei romano archiepiscopo rauennati.

De eodem.

Posse tuam fraternitatem volumus ad nostras aures forte peruentum imolēsem episcopum ab hac luce migrasse: in cuius successoris electione populi diuisionem peruenisse audiuimus. quod quia sepe cōtingere solet: querentib⁹ singulis que sua sunt non que ie su christi: non adeo miramur. Verūtamen in hoctuā plurimum oportet adhiberi solicitudinem: vt conuocato clero ⁊ populo talis ibi eligatur p dei misericordiam: cui sacri ñ obuient canones. sacerdotū quippe est electio: ⁊ fidelis populi consensus adhibend⁹ est: quia docendus est populus non sequendus.

Item nicolaus papa ioanni rauennati archiepiscopo.

De eodem.

Episcopus per emiliam nō consecres: nisi post electionem vel consensum cleri et populi.

Item pelagius papa tulliano episcopo gzumentino.

scripta relatione cū laici nō subscribāt: videt ramē q̄ subscribāt. vij. q. i. eps de loco. ⁊. ij. q. vij. figs aūt eps. Zté subscriptio nō est de electione sz de solēnitate: ut. lxvi. di. eps.

m Januā. nō q̄ vocant absentes a mediolano vsq̄ ad ianuam. sz nō vsq̄ ad. xij. dietas: ut extra de elec. cum inter. quid de hoc iuris sit: dixi. vij. q. i. factus.

n Barbarica. ꝑpter hoc ꝟbū inducit mgr̄. c. ut etiā cōsensus laicorum requirat.

o Perdurare. ar. q̄ ñ est cōsensus nisi duret: ut de pe. di. i. diuortiū: ex de ꝟ. sig. nā ⁊ ego. ff. de in rē ver. si ꝑ patre. §. versum.

p Assensu. hic habes q̄ papa cōfirmat electionez metropolitani: ut dixi. ē. c. pri.

a Plebs. ⁊ tenuib⁹. i. modice auctoritatis. ⁊ sic ñ tm̄ numerus sz etiam auctoritas eligentiū cōsideraī. ar. xix. di. in canonicis. ar. ꝑ extra de elec. dudū.

b Ex omnib⁹. ergo in electione epi totus clerus ciuitatis interest: ut hic ⁊. j. e. obeuntib⁹. ⁊. viij. q. i. licz. sed verū est q̄ interēūt ad consentiendū ⁊ non ad eligendū. uel intersūt si ē ꝓsuetudo: ex de cā pos. ⁊ ꝑpte. cū eccl̄ia.

c Turbā. hoc. c. ⁊ oīa q̄ dicunt laicos uocari ad electionē. intelligit. b. de patroms.

d Admonentibus: ergo patz hic q̄ uisitatoꝝ nō eligit: ut dixi. lxi. di. obitum.

e Posse. imolensem. tñ tpe stephani ñ erat imola sedes epal: sz iuxta in castro sancti cassiani. ⁊ sic ē ar. q̄ non uiciat rescriptū licz gs noscat eps nō nomie cathedre. sz hoc ió fecit q̄ locus ille celebrioꝝ erat.

f Spe. j. e. c. ulti. ⁊. j. viij. q. i. nec nouum.

g Clero ⁊ populo. ⁊ nota ꝟbum semel hic positū equoce pomfic. xxviij. di. presbyterum.

h Episcopos. q̄ emiliā. emilia dicitur a rauenna vsq̄ ad placentiam.

LItteras,ut si oés,h colligĩ q oés psentire debent in postulatiõe extranei:ut dixi.§.lxi.di. nullꝰ.7 ĩ dicit decre.q postulatio ñ admittit ĩ discordia: ut ex de postul. bone.qđ tñ verũ ẽ ꝑm distinctionẽ eiꝰ qđ legit ex de elec. scriptũ est.

k ¶ Et vis.h hẽs q clicꝰ alteriꝰ epi ẽ postulandꝰ ut.lxi.di.§.ſz aliud.7.c. ofius.7 laicꝰ ẽt ẽ postulãdꝰ:ut ibi dr 7 illegitimꝰ:ut ex ꝺ elec.inotuit Itẽ h hẽs q eps ñ cogitur dare postulatũ:7.lxxv.di.florentinũ. Nẽo enĩ cogit emãcipare filiũ suũ:ut instit.q.mo.iusꝑa.po.sol.§.vlti. Sz pone q eligat talꝭ clicꝰ: et epi eiꝰ postea ñ psentiat nũqđ ifti sũt ꝓuati electiõe: qz elegerũt eum quẽ ñ poterãt hre: vel nũqđ psensꝰ illiꝰ a qꝰ erat postulãdꝰ ꝓfirmauit electionẽ:ar.q ñ ꝓfirmat: ex.e.auditis. ar. q fic. ex.e.q ficut.7 ex de iurepa. cura pastoꝝ.at. ad hoc dico q si eligit ĩ postulãdũ bñ tz talꝭ electio ut ex de renũ.pꝰ trãslationẽ. vl dic q si elegerũt eo ꝓposito ut statim debeat tenẽ electio: nõ ratificat ꝑ sequentẽ cõsensũ illiꝰ a qꝰ ect postulandꝰ.si vo sciebãt electionẽ p se inualidã esse ſz spabat q dñs eã ratã hret: tũc ratificatione dñi ꝓfirmat: fic.ix. q.ii. lugdunẽsis. Silez distinctionẽ facit ler.ff.ꝺ sol. figs offerẽti. vl dic q ñ ẽ icõuenies.si clicꝰ alienus eligat: qz talꝭ ꝑmo ꝺz eligi 7 postea postulari:ut dixi.lxi.di.§.sed aliud. Itẽ obijcit cũ clicus ꝺicẽte epo possit fieri monachꝰ:ut.xix.q ii.c.i.gꝰ multo fortꝰ pot ꝑmoueri ad epale regnũ: cũ ille trãseat ꝑ ꝓuata vtilitate:ste.p cõiq ꝓiudicat ꝓuate:ut.viij. q.i.scias.7.viij.q.i.iscripturis.gꝰ monachꝰ trãsit ad locuz delectiõis:vbi nulla psumit ãbitio.h psumit ãbitio: et eo q nolẽte epo vltro se ingerit q ponꝰ trahi ꝺz: ut.viij. q.i. scieudũ. male tñ facit eps si eũ absq; iusticia negat:ut.viij. q.i.oẽs q.7 ꝑ supiozẽ cogi pot.ar.ex de iurepa. nulliꝰ.

l PRincipali.er.c.isto 7 se.dicit.b.pfonũ debere eligere cũ aliis i ecclia quẽtuali. alij dicũt q e ecclia epalis ñ ꝺz patronũ. m ¶ Principis.sz ãre p etebat istõ ab ipatore: qr isti curiales erãt: vl forte pꝰ onꝰ erat. 7 ita ẽ ar. q pꝰ onꝰ nõ tñ platũ sz etiã subdiaconuz 7 diaconũ pot istituere.ar. xviij.q.ij.eleutherijꝰ.xvi. q.ij.figs epoz.in auc.ꝺ scis. epis figs oratorij domũ 7 ex de fil. pl. ex transmissa. ꝺũ tñ hꝰ fiat cũ psensu plati:ut ex.e.ti. ꝑ posit. sz verijꝰ. redo hoc spectare ad ipsũ platũ: ut ipe possit mistrol pficere quos velit: ut ex de iure pa. postulasti. qđ iuris bẽat ĩ electione pfonꝰ: dic decre. ex de iure pa. nobis.

De eodem

LItteras charitatis tue suscepimꝰ: qbꝰ significas latinũ diaconẽ tuũ ad epatũ ecclesie marcellianẽsis a clero 7 omnibus q illic conueniũt postulari. hic itaq; dicimus: ut si omnes eum eligũt: 7 vis eum cõcedere: gratũ nobis eẽ cognosse. 7 si ita põt: ante diem sanctũ festinet occurrere: vt vel sabbato ipo noctz magne post baptisimum cũ dei gratia valeat ordinari. ¶ dẽ laurẽtio epo centũcellẽsi.

Sacra principis auctas ordinandis est necessaria.

PRincipali deo otissimoruz militũ: q illic in ciuitate cẽtumcellẽsi cõsistũt: relatõe ad nos directa sacrã epla ꝛ infinuant se clementissimi principis imperasse: q eis prẽsbyterum diaconẽ 7 subdiaconem fieri debere precepit: ideo hortamur dilectionẽ tuã: ut personas ipas videas 7 diligenter requiras: ne aliquid cõtra canones commissum: 7 si eas inculpabiles repereris: 7 vite ipsoꝝ laudabile testimoniũ videris: veniente mediana septimana pasce: si dominus voluerit: 7 si vixerimus: vnũquẽq; per officia que prediximus non differas promouere.

¶ Item leo. iiij. lotario 7 lodoico augustis.

Papa rogat augustũ: ut reati eam ecclesiã cuidã electo dignetur cõcedere.

RAtinã ecclesia que per tot temporuz spacia pastoralibus curis destituta constitit: dignũ est vt brachio amplitudinis vestre subleuetur: ac gubernationis regimine protegatur. vnde salutationis alloquiꝰ premisso vestram mansuetudinem deprecamur: quatenus colono humili diacono eandem ecclesiam ad regendam concedere dignemini: vt vestra licentia accepta ibidem deo adiuuante consecrare valeamus episcopum. finautem in predicta ecclesia volueritis vt preficiatur episcopus: tusculanam ecclesiam que viduata existit: illi vestra seueritas dignetur cõcedere: vt consecratus a nostro presulatu deo omnipotenti vestroq; imperio grates peragere valeat. ¶ tem rite comisisse.

Regio ꝓcepto ab apostolico colonꝰ reatine ecclesie ordinatur epus:

QDbis dominꝰ imperatoz 7 imperatrix per suas epistolas dixerunt: vt colonum in reatina ecclesia que pastoris officio per longa iam tempoza destituta videbatur: episcopum facere deberemus: si cut 7 fecimus. ¶ tez stephano guidoni comiti.

Imperatoris epistola in electionis confirmatione delideratur.

LEctis sagacitatis vestre apicibus: qui defuncto ecclesie reatine antistite clerum 7 plebem eiusdem elegisse sibi futuꝝ ãtistitẽ 7 a nobis ꝑ sẽ crãdũ vro studio directũ esse

m ¶ Mediã.s.cũ cantat sitẽtes io.

n ¶ Si vixerim. si habes vixeritis planũ ẽ. si habes vixerimꝰ: ẽ ar. q mandatũ 7 ꝓceptũ morte mandãtis re integra solui: ex de offi. dele. gratum. io.

o ¶ Ratina. hoc c.7 duo sequẽti. a loquunt ĩ eadẽ mã.

p ¶ Unia. cõsensꝰ ꝓncipis ẽ regrendus electiõe celebrata: ut ex ꝺ elec. q ficut. nisi aliud ſuadeat scandalũ ex.e.qz. vl ꝓscripta cõsuetudo: ut ex ꝺ iurepa. nob.

r ¶ Accepta. xvi. q.vij. decernimꝰ.

s ¶ Grates. ſpũales ñ carnales. h. eni cẽt simõia: ut i.q.i. sũt nonulli. 7.q.ii. ficut.

t QDbis dñs. ex hũilitate hꝰ fecit: qr dñs ipatoz dr: cũ sit filꝰ ecclie: ut.xcvi.di.si impator.

a LEctis. diu.i. vltra tres mẽses: ut.l. ꝺ. post ch. nisi causa necessitatis: ut.lxv. di. qm. 7.viij.q. i. ꝓstitutum. 7 ita restringit qđ q vaga significatio alicuius verbi: ut.lxv.di. ꝓsona.

b Metropolitano. metropolim. ibi ent plecrandus ẽ metropolitan⁹: ut. li. di. q in aliquo. ⁊ ẽ ar. hic q puinciales epi intererãt electioni metropolitani: ut. ℈. e. valentinianus.

c Ex plbyteris. plbyterũ pmittit q ent prior est in ordie: erit prior ĩ electiõe: ut. lxxv. c. vlti: vñ hec dictio vel nõ dat illis optionẽ fic of fic eligendi: ſz ordo verbor oñdit quo ordine debeant eligẽ: fic. j. de pse. di. ij. in rpo. ⁊ optime hoc dff. ad trebell. l. heredes in fi.

d Uel er diaconib⁹ pot eligi ex de eta. ⁊ qualita multis.

e Optimis. ſi. ĩ auc. ō monachis §. ordinationem. Sz qs dicet optimus: qõ ent superabundantiã dicit vni soli puenit: ut ff. de v. ob. vbi ãt nõ apparet. i. ℈ ff. de edil. edic. ſi quis vendito. §. vltio. qualiter istud intelligaf inueni es. viij. q. i. licet.

f Si in plebib⁹ pficiscatur. spãli auc tonitate epi: alſs nõ liceret: ut ex de offi. archi. cũ satis: nisi hoc habeat de pscuetudine pscripta. ⁊ sic intellõ ex ō erces. pla. ad hoc ⁊ ex de ap. bone. ⁊ ex de instit. cum veniſſet. quid. ñ de hoc iuris fit: dixi. xxv. di. plectis.

g Agatho. que solita: quilibet ent epus dare cõsueuit aliquid imperatori in electione sua: ut. j. e q. dũmodo redne ipa ecclesia diu sine ppio cõstet pastore fatebant. Nos de obitu prioris dolẽtes: nunc ipz electũ vnanimitate ⁊ canonica ipius ecclesie electõe: vt mãdastis tã citissime ordinare omisimus: eo q impialẽ nobis vt mos ẽ absolutionis minime detulerit epistolã. p q. ſ. re am biguũ ẽ nobis: ideo voluntati vestre in hoc parere distulim⁹ ne augustalis animꝰ durissime hoc quocũq mõ pciperet. Sz sciẽtes ecclesiã dei sine ppio diu pastore nõ debere cõsiſtere. glorie vestre mandam⁹: qñ aliter nos agere nõ debuim⁹: vt a vestra solertia impiali vt pisca cõsuetudo dictat: percepta licẽtia ⁊ nobis quẽadmodũ vos scire credim⁹ imperatoria directa epla tũc voluntati vestre de hoc parebim⁹: eũdẽq electũ dño adiuuãte cõsecrabimus. qõ charissime fili moleste nullo mõ suscipias.

Item leo papa.

Clericoꝝ ⁊ ciuiũ volũtate metropolitan⁹ ẽ ordinandus.

Metropolitano defuncto cũ in loco eius ali⁹ fuerit subrogãdus: puinciales episcopi ad ciuitatẽ metropolim cõuenire debẽt: ut oium clericoꝝ atq ciuiũ volũtate discussa ex presbyteris eiusdem ecclesie vel diaconibus optim⁹ ordinetur. Item ĩsidorus in libro officioꝝ.

Cũ clero ⁊ populo archipresbyteri fiat electio.

Si in plebibus archipsbri obierint: aut p aliquo reatu exinde electi fuerit: archidiacon⁹ q̃citi⁹ pficiscat illuc ⁊ cũ clericis ⁊ populis ipsius plebis electionẽ faciat. q̃ten⁹ dign⁹ pastor domui dei cõstituatur. ⁊ dũ ordinatur ei⁹ puidẽtia ipa plebs custodiatur ditus epales excederẽt duas libras auri: ut ĩ auc. de sanctiſ. epis. §. iiij. ⁊ forte tũc cũ mos erat: crimen nõ erat: ut xxxij. q. iiij. obiciunt. Sz nõne impator⁹ pmisit simoniã relarando illud ius sub hac ꝓditione: ut psensus eius requiratur in electione: ſz dic q prius vtrũq; ius habuit: vñ modo alterum potuit remittere. ideo aũt petijt a papa hanc consuetudinẽ tolli: quia ptinebat speciẽ mali: ut i. q. i. emẽdari.

Item ex gestis romanoꝝ pontificum.

Electꝰ in romanũ põtificẽ nõ ordinet: nisi ei⁹ decretũ imperatori pmiꝝ pfitetur

Agatho natõe siculus: ex legatione fũgens ioannes epus portuensis dominico die octauo pasce in ecclesia sãcte sophie publicas missas cozaz pncipe ⁊ patriarcha latine celebrauit. hic suscepit ab illo dualẽ id est regiã epistolã secũdũ suã postulationẽ: p quã reuelata est quãtitas pecunie que solita erat dari p ordinatione põtificis faciẽda: sic tñ vt si contigerit post eius transitũ electionẽ fieri: nõ debeat ordinari qui electus fuerit: nisi p. ius decretũ generale itroducatur in regia vrbe secũdũ antiquã cõsuetudinẽ: vt cũ eorũ cõscientia ⁊ iussione debeat ordinatio psperari. Item zitalianus natione figuẽſis direxit respõsales suos cũ synodica epistola iuxta, cõsuetudinẽ in regiã vrbem apud pissimos pncipes significãs de ordinatione sua. Item ex hiſtoria ecclesiastica.

Impator ius ꝺz eligẽdi pontificem.

Adrian⁹ papa romã venire carolũ regẽ ad defẽdẽdas res ecclesie postulauit. carolus vero romã veniẽs papiam obsedit: ibiq; relicto exercitu in sãcta resurrectione ab hadriano papa rome honorifice susceptus ẽ. p⁹ sanctã resurrectionẽ reuersus papiã cepit desiderũ regẽ. deinde romaz reuersus cõstituit ibi synodaz cũ hadriano papa in patriarchatu lateranensi in ecclesia sancti saluatoris. que synod⁹ celebrata ẽ a. c. liij. episcopis religiosis ⁊ abbatib⁹ hadria-

b Adrian⁹. ꝺfendẽdas. ad hoc tenẽtur oẽs pncipes: ut. x xiij. q. v. pncipes. ⁊ si nollent eã defendẽ pñt ercõmunicari: ut. xxiij. q. v. administratores.

i Patriciat⁹. ut puniret crimia. ⁊ sm hoc potest intelligi. ij. q. vi. oẽs opp⁹ essus. ⁊ ita in der ecclesiastic⁹ alij pot cõmittere causã sanguis vel intellige q ẽ aduocatus rome: ut extra ō ele c. venerabilẽ.

k Per singulas. ergo in francia ⁊ ĩ hispania. vnus est ent impator: ut viij. q. i. in apibus. quod pceꝺo nisi pbent se exemptos ab impatore: ut. xxiij. q. viij. §. e cce. vñ adhuc de capite suo dabũt tributũ impatori: cũ nõ pbent se exemptos ab impatore: ut. ff de censi. l. vlti. si ent dicũt se nõ subesse romano impio: p cõsequens dicant se nõ habere alt quid ꝓpij: ut. ℈. dist. i. ius quiritũ. fateamur ergo impatorẽ esse dominũ mũdi: ut. ff. ad. l. rho. qui lenande. obstat q reges hispanie cum nõ subeſſent impio regnum ab hostiũ fanciꝺbus erucrunt.

i ¶ Publicari. hic ecclia publicat bona laicoꝝ. ⁊ qñq; deponit laicos a dignitatib⁹. xxxij. q. v. ꝓceptū in fi. vl dic q̄ h̄ docet ecclia gd fieri debeat: sic. xxiij. q. iij. de illicita. ⁊ v. q. vlti. delatoꝝ.

a In ſynodo. confirmatus. ar. q̄ idē ꝓt dari ⁊ confirmari: ⁊. xxiij. di. in noīe. ⁊ eē de elec. cū. inf. ar. ℨ eē de fide i ſtru. c. inſer dilectos. ⁊ ff. de iuriſd. om. iu. ⁊ q; qñq; etiā dē dare. i. datū oñdere: ut. xxiij. q. v. §. hinc notandū. ff. ō teſta. heredes. §. ſiquid.

b ¶ Primo. nō dicas ꝓmo regi: ſ̄ ꝓmo ottoni. i. añ quē null⁹ ali⁹ fuit: ſic eē de ỽ. fig. ioſeph. ⁊ ff. de ỽ. fig. primus.

c ¶ Succeſſorem. hoc ſpāle fuit ℨ id. viij. q. i. moyſes. ſicut. vij. q. i. petiſti. hic p̄z q̄ maximam h̄z ptātē papa circa imperiū. ſ̄ dic q̄ tm̄ i italia pmitteret facē ſucceſſorem.

d ¶ Ac ꝑ hoc. q̄ſi dicat: eē quo i ro. ec. b⁹ pmittit: ergo i mioꝛib⁹. ⁊ eſt ar. q̄ idē iuris ē in mēbris qđ in capite: ut. xvi q. ij. c. i. xij. q. i. cognouimuſ. ⁊. q. i. ꝓcipim⁹. ⁊. i. q. iij. figs eps. xxiij. q. i. rogamus.

e ¶ Cōceſſit. vē g⁹. q̄ imperator poſſit dare ꝑuilegiū libertatis: ut eē reſti. i inte. auditis.

f ¶ Sit patricius. ⁊ ſic papa dat hic gladij ptātē: cui⁹ tm̄ exercitiū ipſe uō h̄z. io. eē de elec. ſuffraganeis. b.

g ¶ Aplicā. ſ̄ nūqd papa poſſit ei ptātē dare ut deponēt ipſum: ſic in hereſi. ⁊ de ꝓſenſu cardinaliū: imo in oīb⁹ ſe pōt ſubiicere ei: ut. ij. q. vij. nos ſi.

h ¶ Exilio. nō eccleſiam poſſe aliquē mittē in exiliū: ut. iij. q. iij. hi qui:

nus aūt papa cū vniuerſa ſynodo tradiderūt carolo ius ⁊ ptātē eligēdi pōtificē ⁊ ordinādi apoſtolicā ſedē: dignitatē quoq; patriciat⁹ ei cōceſſe rūt. inſup archiepos ⁊ epos p ſingulas ꝓuincias ab eo inueſtiturā accipe diffiniuit: vt niſi a rege laudet ⁊ inueſtiat epiſcop⁹: a nemine cōſecretur. et gcūq; cōtra hoc decretū ageret: anathematis vinculo eum innodauit: ⁊ niſi reſipiſceret: bona eius publicari precepit

Item leo papa.

Electio romani pontificis ad ius ꝓtinet imperatoris.

In ſynodo cōgregata rome in eccleſia ſancti ſaluatoꝛ ad exēplū beati hadriani apoſtolice ſedis antiſtitis: qui dño carolo victorioſiſſimo regi frācoꝝ ac longobardoꝝ patriciatus dignitatē ac ordinationē aplice ſedis ⁊ inueſtiturā epoꝝ ꝓceſſit: ego leo q°. ſeruꝰ dei epūs cū toto clero ac romano populo cōſtituim⁹ ⁊ cōfirmam⁹ ⁊ corroboramus ⁊ p noſtrā apoſtolicā auctoꝛitatē cōcedimus atq; largimur domio ottoni primo regi theutonicoꝝ eiuſq; ſucceſſoꝛibus hui⁹ regni italie in ꝑpetū facultatē eligēdi ſucceſſoꝛē atq; ſūme ſedis apoſtolice pontificē ordinādi ac per hoc archiepos ſeu epos: ut ipſi ab eo inueſtiturā accipiāt ⁊ conſecratōem vñ de bēt: exceptis his quos imperator pōtificibus ⁊ archiepis cēceſſit: ⁊ vt nemo deiceps cui⁹cūq; dignitatis vel religionis eligēdi vl

ligendū ē de illis ſucceſſoꝛib⁹: q̄ hoc impetrare poſſint: ut. xxiij. di. in nomine.

k Salonitane. iuſſiſſent. ar. q̄ auctoritas maioris excuſat: ut. xxiij. q. v. dixit. xxxiij. di. diaconi. xxiij. q. v. miles. ar. ℨ. xxj. q. ij. ꝙcunq; ⁊. xvi. q. i. in canonib⁹. io. Sō. i malo nulli ē obediēdū: nec aligs excuſat: ut. xi. q. iij. ſi dñs. b.

l ¶ Sub excōicationis. ex hoc videt q̄ ꝑ talia verba fiat excōicatio: cū ſic dicit: ꝓcipio tibi hoc ſub pena excōicationis. ⁊ ē ar. ad idē eē ō eo q̄ ſur. rece. c. i. ar. ℨ. eē de iurepa. relatū in fi. ⁊ de ſagitta. ris. c. vno. vbi ō hoc. b. dicit q̄ ſi talis ꝓhibitio fiat a canone ñ fit excōicatio ꝑ illa ỽba: ut. xxx. di. ꝑ totū. ſec⁹ ſi ab homine: q̄ canō minus agit q̄ hō: ut xxvi. q. vij. alligāt. ⁊. ff. de arbi. celſus. alij dicunt q̄ refert an diffinēdo illa ỽba, pferātur ut tūc ꝑ ea ſiat excōicatio: an ꝓſtituendo ius ⁊ tūc nō fiat excōicatio ꝑ illa ỽba. Sz hec ỽba eſt: q̄ illa ỽba nō h̄ſt vim ſnie ſ̄ tm̄ cōminatiōis: ut. C. cōmūia. eplas per totū. Hoc aūt nō ſcias q̄ ſub ꝓditione pōt gs excōicari. ⁊ taliter hic intelligo latā ſniam: vñ exiſtēte ꝓditione ligat excōicatio ⁊ ñ ꝓ⁹

i ¶ Affici. cū hec ꝑuilegia fuerūt oīb⁹ ſucceſſoꝛib⁹ data: q̄re nō vtunt eis: ℨ. q̄ imperatores eis renūciauerūt: ut. j. e. §. nbi Itē q̄ ꝑ abuſū ea ꝓdiderūt: ut. j. e. §. verū. Itē q̄ ex cā fuerūt ꝓceſſa: vñ ceſſante cā: ipſa ceſſauerūt: ut. i. q. vij. qđ ꝓ remedio. nec obſtat qđ hic dē de ſucceſſoꝛib⁹: q̄ hoc intel

ſcripſerit: ut eē de ap. ꝓterea. ⁊ hoc ſ̄ q̄ excōicatio tūc ñ trahit ſecū ſuā executionē: q̄ nō credit nec venit dies añ exiſtentē ꝓditionē: ut. ff. de ỽ. fig. cedere Sz gd ſi excōicās moꝛit ꝓiuſq; exiſtat ꝓditio: tunc

⁊ tm̄ a tali excōicatione pōt appellari: ſz. bu. ℨ. riū

dico ercõicatũ qñ erat ꝓditio ⁊ ita aliqs ercõicat a mortuo. Utrũ aũt ꝓditione existẽte intelligat retro fuisse ercõicat⁹ ꝙ id qõ legit. ff. q potit. in pig. portio. ⁊. ff. de manumiss. test. neraci⁹. vt tñ a tpe ꝓditionis errantis ꝙ id qõ est. ff. de edil. edic. bouem. §. si sub ꝓditione. disputationi relinq⁹.

30. ego credo ꝙ a die existẽtis cõditionis ꝙ decret. illã ꝓterea: ex de appel. b.

m ¶ Obediẽs. b⁹ dicit: qz ei ꝓcipẽ nõ poterant. b.

n ¶ Kelaxaui. nõ epm remittẽ posse q̃ ad ipsũ spectãt nõ q̃ ad deũ ut. xxiij. q. iiij. si is q̃ plat⁹. Sz nõne q̃ fuit i psona ebi vl alteri⁹ platis: fiunt in ptemptuz ecclie ⁊ iõ in deũ vtiq; Is ꝓncipaliter in platuz. §. di. xlv. ⁊ q emendat: ⁊. xxiij. q. iiij. inter.

o ¶ Ac si me. ar. q ratihabitõ seqns facit aliqd legitimũ qõ ab initio factũ fuit illegitime: ex̃ iurepa. cura. xviij. q. ij. ꝛ monachis. ix. q. ij. lugdunensis.

p ¶ Cognoui. per auditũ ut. ij. q. v. quanto. xxiij. q. v. hoc videt nõ tan q̃ iudex. ij. q. j. §. quando.

q ¶ Um longe. poteſtati. nihil tñ b regi subtrahit: quia sicut pri⁹ eligebat: ita ⁊ modo post privilegiũ collegio ꝓcessum. b.

r ¶ Atq; gallacie. commemorat hic gallaciã hispanie cũ tñ sit pars ei⁹ ⁊ ita pars cõmutatio ꝓdidit ꝙ scismaticoꝝ atq; hereticoꝝ dissensionib⁹: qb⁹ dicit oneribus ⁊ turelis.

sumpsit: ita ex corde relaxaui ac si me auctore fuerit ordinatus. alia vero illi⁹ peruersa. s. mala corporalia que cognoui vel quia cum pecunia est electus: vel q excommunicatus missas facere presumpsit: propter deum irrequisita preterire non possum. ⁊ si ad me veniret in dñi distulerit: exercere in eo districtionem canonicam nullo modo cessabo. ¶ tem ex concilio toletano.

In electione episcoporũ ꝓcipis desideratur assensus.

QVm longe lateq; diffuso tractu terraꝝ cõmeantiuz impeditur celeritas nunciorum: quo aut nequeant regibus audientibus decedentis presulis transitus notificari: aut de successore morientis episcopi libera principis electio expectari: nascitur sepe aut nostro ordini de relatõne taliuz difficultas aut regie potestati: dum consultum vestrũ subrogandis pontificibus sustinet innumerosa necessitas. vnde placuit omnibus pontificibus hispanie atq; gallacie vt saluo privilegio vniuscuiusq; prouincie licitum maneat deinceps toletano pontifici quoscunq; regalis potestas elegerit: ⁊ iam dicti toletani episcopi iudicium dignos esse probauerit: in quibuslibz prouincijs ⁊ in precedentium sedibus preficere presules: et decedentibus episcopis eligere successores. ita tamen vt quisq; ille fuerit ordinatus: post ordinationis sue tempus infra trium mensium spacium metropolitani proprii presentiam visurus accedat. ¶ electiones quoq; summorum pontificum atq; aliorum infra presulum quondam imperatorius representabãtur: sicut de electione beati ambrosij ⁊ beati gregorii legitur. quib⁹ exemplis ⁊ premissis auctoritatibus liquido colligitur laicos non excludendos ab electione neq; principes esse reiciẽdos ab ordinatione ecclesiarum. Sed q populus iubetur electioni interesse: non precipitur aduocari ad electionez faciendam: sed ad consensum electioni adhibendum. Sacerdotum enim vt in fine superioris capituli stephani pape legitur: est electio: ⁊ fidelis populi est humiliter consentire. desiderium ergo plebis requiritur: ut clericorum electioni concordet. tunc enim in ecclesia dei rite preficietur antistes cum populus pariter in eum acclamauerit: quem clerus cõmuni voto elegerit. Unde celestinus papa ait.

Plebis nõ est eligere sed electioni consentire.

VEri plebisq; consensus ⁊ desiderij requirat. Itez leo primus.

De eodem

VOta ciuiuz testimonia populorum honoratorum arbitrium electio clericorum in ordinationibus sacerdotũ cõstituantur. ⁊ infra: per pacem ⁊ quietem sacerdotes qui futuri sunt postulantur. teneat subscriptio clericorum: honoratorum testimonium ordinis consentus ⁊ plebis. Principibus vero atq; imperatorib⁹ electionem romanorum pontificum atq; aliorum episcoporum referendas vsus ⁊ ꝓstitutio ꝓdidit ꝙ scismaticoꝝ atq; hereticoꝝ dissensionib⁹: qb⁹ merat suo tot⁹ific. ſ. e. ego. ⁊. C. de excus. tu. eractores. vbi

s ¶ Priuilegio. i. iure. fic. ix. q. iij. saluo. ff. g. mo. pig. ꝛ ipo. sol. si debitor. §. i. pon⁹ ergo on⁹: q̃ ius ꝓmatie ꝓcessũ fuit huic collegio: cũ enim rex eligeret olim de cõsilio oĩuz epoꝝ hoc consilium ꝓcedit ei dic.

t ¶ Maneat. ar. ꝓpter loci ⁊ tẽporis difficultatem electionem fieri: a quo nõ debeat: ut. xxiij. q. i. pudenda. xciij. dis. iurta.

u ¶ Episcopis eligere. i. a rege electos consecrare ⁊ confirmare.

x ¶ Infra. j. di. xciij. iurta eſt, de iurepa. si vo. j. lxv. di. figs ꝓtra. sed nõ e. t contra.

y ¶ Electiones. ⁊ beati gregorij: non in hoc volumine: misi argumento ſ. e. agatho.

z ¶ Stephani. ſ. c. dis. nosse.

a ¶ Ota. i. cõsentia ⁊ consensus: ut. ſ. di. xliij. episcopus.

b ¶ Ciuiũ. non rusticoꝝ extra ciuitatẽ consistentium.

c ¶ Honoratoruz. ſ. maiorum de populo ⁊ clero. ſ. e. badrianus in fi.

d ¶ Arburtũ. ſ. di. xxiij. c. i. ⁊. xxiij. di. c. nullus.

e ¶ In ordinationibus. ſ. electionibus.

f ¶ Ordinis. qz dicitur ordo cordonuz pelliparioꝝ vl alterius coꝛporis.

g ¶ Et plebis.noie plebis censent̃ illi qui nō sūt collecti ad aliquod corpus faciendū: de quo corpore habes.ff.quod cuiusq; vniuer.l.i.⁊ ē ad hoc bonū ff.C.d epali audi. iubem⁹.

b P Rincipib⁹.legib⁹.xxiij.q.vij.c.i.⁊.ij.§.di.vij.q.iure.

i Q Uia sancta.pñte. j.dixi.lxxix.di.nullus.

k ¶ Juramēta. vi detur ergo q añ electionē nō fit pstandū iuramentuz de indēnitate ecclesie: ut.viij.q.iij.artaldus.⁊ §.xxviij.di.de syracusane. pſumeret enim hoc facere ut eligeretur. dicunt tñ quidā q si ē cōsuetudo q pstet: pstari pōt, ⁊ sic intelligūt qđ dicit hic in fine. quid tamen iuris sit de hoc habes.viij.q.iij. in ſūma.

l ¶ Consuetudo. p hoc videt q in spūalib⁹ seruanda sit pſuetudo i recipiendis muneribꝰ: ⁊ §.e.agatho.⁊ in auc. de sanctiſ. epis.§.iij.⁊ i.q iij.quesitū.⁊.ix.q.iij.cō quest⁹.⁊ cx de fimo. ad aplicā.ar.ꝯ.cx de fimo. cum in eccle.⁊.c.sicut⁊ ad hoc dicunt quidā q licitū est aliqd petere i spūalib⁹ sed nō p spiritualib⁹:ut nō petat pro pſecratione ſ; p pſuetudine. vt dic q si pſuetudo illa pietatē ptinet ñ pōt peti:tñ supio⁹ cogē pōt ut seruet talis consuetudo: ut dicit illa cōstitutio ad aplicā. b.tñ dicit q istud referatur ad legatos impatoris: ut nō aliud romana ecclesia petat ab eis q̄ ip si soliti sunt facere.ſ. ut papa nō cogat eos aliō iuramentū facere pape q̄ iuramentū fidelitatis qđ impator pſueuit pstare:ut.j.e.tibi.⁊ hoc indicat illud verbū minuatur.

m ¶ Excelſa.i.tēpla idolorum in excelſis posita ideo quia tuſſu dñi factus erat: ⁊ q⁊ eum respicientes liberabant nōnūq; ecclesia dei cōcussa plicitabatur. contra quos legibus fidelissimoꝝ imperatorū frequenter ecclesia munita legitur. ſRepsentabatur ergo electio clericoꝝ principib⁹: vt eoꝝ auctoritate roborata nullus hereticoꝝ vel scismaticoꝝ auderet cōtraire: ⁊ ut ipi principes tanq; deuotiſſimi filii i eum cōsentirēt: quē sibi in patrē eligi viderēt: vt eis in omnibus ſuffragatores existerēt sicut valentinianus beato ābrosio supra legitur dixisse: noli timere: quia deus q te elegit: sē per te adiuuabit: ⁊ ego adiutor ⁊ defensor tu⁹ vt meū ordinē decet semper existaz. ¶ Un de stephanus papa statuit dicens.

Presentibus legatis imperatoris ordinet pontifex romanꝰ

Q Uia sancta romana ecclesia cui deo auctore psidem⁹: a pluribus patitur violentias pontifice obeunte: q̄ ob hoc inferūtur: quia absq; imperiali noticia pontificis fit electio ⁊ cōsecratio: nec canonico ritu ⁊ cōsuetudine ab imperatore directi sūt nūcij: q verēt scādala fieri: volum⁹ vt cū instituendus ē pontifex: cōuenientib⁹ epis ⁊ vniuerso clero eligatur presente senatu et populo q ordinād⁹ est. ⁊ sic ab omnib⁹ electus presentib⁹ legatis imperialib⁹ cōsecretur nullu sq; fine periculo sui iuramenta vel pmissiones aliquas noua adinuētione audeat extorquere: nisi que antiqua exigit consuetudo: ne vel ecclesia scandalizetur ⁊ imperialis magnificentia minuat. ¶ ex q imperatores quādoq; modū suū ignorātes nō in numero consentientiū sed primi distribuentiū immo exterminantiū esse voluerūt: frequenter etiam in hereticorum perfidiā plapsi catholice matris vnitatem ecclesie ipugnare conati sūt: ideo sanctoꝝ patꝝ statuta aduersus eos pdierūt: ut semet electioni non inſererent ⁊ gsgs eoꝝ suffragio ecclesiā obtineret: anathematis vinculo innodaretur: sicut scriptura quoq; diuina dicit: q postq; ezechias dissipauit excelsa ⁊ cōtriuit statuas ⁊ subcidit lucos ⁊ fregit serpētē eneū quē fecit moyses: videlicet q illū serpentē deus fieri inſerat: ne serpētina morte populus interiret: iō ipe populus colere ⁊ venerari eū ceperat. ⁊ iccirco ōstruxit iste qđ iubēte deo fecerat ille. ac per hoc magna auctoritas ista ē habēda in ecclesia: vt si nōnulli ex pdecessoribus ⁊ maioribus nostris fecerunt aliqua que illo tēpore potuerūt esse fine culpa: ⁊ p⁹ ea vertūtur in errorem ⁊ supstitionē: sine tarditate aliqua ⁊ cū magna auctoritate a posteris destruantur. Postremo pñtibus legatis imperatorum ⁊ inconsultis electiones romanoꝝ pōtificū legūtur celebrate. ⁊ tandē ijdem imperatores religioso mentis affectu prefatis priuilegiis renūciauerunt: multa insuper donaria ecclesie dei cōferentes. ¶ tē gregorius.iiij. scribit.

Inconsultis legatis imperatoris hadrianus ad pontificatū eligitur.

Q Um hadrianus.ij. ad romanum pontificatuz ab ecclesia dei genturict domine nostre que dicit ad presepe traheretur ad lateranense patriarchium: certatim a populo ⁊ clero ⁊ proceribus deportat⁹ est. qō audiētes missi lodoici

n ¶ Destruxit.hic ezechias cōmendat er destructione imaginis que erat occasio supstitionis. quare ergo massilienſis ep⁹ pdemnat: qui destruxit imagines in quibus populus idolatriā cōmittebat: ut dicit di.iij. platum q serpēs iste fuit tēporalis ad sananda vulnera vñ cessante causa cessare debuit effectus.ſ; cā imaginū ppetua ē: ut habeat in eis me moria dei.

o ¶ Destruat.ar. successores debē mutare facta ⁊ instituta pdecessoꝝ etiā bona: si viderint esse ea pernicioſa exemplo.xij. q.i.videtes.xxxv q.i.c.i.xcvi.bene i si.di.lxviij.corepi.⁊ cx de decr. ſuggestum. vbi ē ar.q priuil egius quod est exēplus mali: remouēdū est.instituz: vt borap.§.ne dū talia

p Q Uin hadrianus.trahe retur. debet enire quasi inuitus ut ar.i.q.vi. sicut is.C.de epi.⁊ cle. si quenq;. sic enim appellantur qui, ppio nomine. ⁊ quia portat papa in manib⁹: ne offendatur ad lapidem.

q ¶ Tēporis.nota que nō sūt mala interdū debēt omitti:ne sint exemplo pniciosa: ut.§.dist.xxiij.in nomine.§.di.xxi decimo.xij.q.iij.liberti.ij.q.vij.accuſatio.⁊.xxx.q. i.c.i. insti.vi borap.§. ſ; ne dum talia.

r ¶ Et ad salutandū.ar.eos ꝓsensisse electioni: et q: interfuerūt ⁊ eū salutauerūt:⁊ nō reclamauerūt:sic et de his q̄ fi.a ma.p.ca.et ore in fi.⁊ et de pur. cū olim in fi.⁊ et de sen.et.fi aliq̄n.⁊ eoipso q gs salutat aliū : videtur ꝓsentire eius.ut.rr iiij.q.i.oīs.sic et eo q gs non vult salutare alū ꝓsumit inimicus: ut et de offi.deleg. cū sup.⁊ eo ipso. q stephanus dixit plegas:intelligit cōsensisse : ut xcvi.di.bene. sic j.de p.di.ij.pacē

a ¶ Bo. confirmatiōis.no ta q aligd simul daf ⁊ ꝓfirmat:ut notaui.s.e.i synodo.

b ¶ Atq; viculis. i.villis.ff. ad municipal.q et vico nec posset imperator illā donationē revocare: nā dicit ler q ꝓ sola imēfitas ē mēsura rerū donatarū in eccl'ia.C.de sacrosan.ec.auc. ⁊ hodie.imo nec pcedit hic ⁊ concessa confirmat. nā oīa hec ⁊ alia plura iā p̄i fuerant eccl'ie.j.xcvi.di. constantinus. ꝑterea quia imator pōt alienare res imperii:ut.ff. de leg.i.apud iul.§. vlti. Itē q: p hāc pcessionē nō ledit tur imperium:et quo res redit ad primū statum: ut ff. ō pactis si vn⁹ §.pactus.⁊.xxxv. di.ab exordio. ñ ob.xij.q.ij. nō liceat. q: ille ñ poterat legē imponere suo successori.et de elec.innotuit.

c ¶ Et territoriis gd sit territorium imperatoris molestē tulerunt: ⁊ indignati sūt : q dū pntes essent nō fuerūt invitati: nec optate a se futuri ꝓsulis electiōi interesse meruerūt.g accepta rōe q nō cā cōtēptus augusti sed futuri tpis ꝓspectu h⁹ cōmissum fuerat: ne videlicet legatos principū in electōne romanoꝝ ꝓsulū expectandi mos p hmōi fomitē inoleseret: omnē indignationē mēdullit⁹ sedauerūt: ⁊ ad salutādū electū etiā ipī humiliter accesserunt

¶ Item pactum cōstōnis imperatoris p̄mi lodouici cū romanis pontificibus.

Electio romanoꝝ pōtificuꝫ a lodouico cōcedit romanis.

¶ Bo lodouic⁹ imperator romanor⁹ augustus statuo ⁊ cōcedo p hoc pactū cōfirmatōnis nostre tibi beato petro principi apl'oꝝ ⁊ p te vicario tuo dño pascali ssimo pōtifici ⁊ successorib⁹ ei⁹ i pperuū: ficut a predecessorib⁹ vris vsq; nūci vestra prāte ⁊ ditione tenuistis ⁊ disposuistis romanā civitatez cum ducatu suo ⁊ suburbanis atq; viculis oibus ⁊ territoriis ei⁹mōtanis ⁊ maritimis' littoralib⁹ ⁊ portub⁹ seu cūctis civitatib⁹ castellis oppidis ac villis in tuscie pnb⁹. Idē: q̄ divina vocatione hui⁹ sacratissime sedis pōtifex ō hoc seculo migrauerit: nulli⁹ ex regno nostro aut frāc⁹ aut lōgobardus aut de q̄libet pte hō sub nostra prāte cōstitut⁹ licētiam habeat cōtra romanos aut publice aut puatim conueniendi aut electōez faciēdi : nullusq; in civitatib⁹ aut in territoriis ad ecclesie beati petri apostoli prātē pīnentib⁹ aliq̄ malū preterea facere ꝓsumat. ſz licet romanis cū omni veneratōne ⁊ sine qualibet ꝓturbatiōe honorificā suo pōtifici exhibere sepulturā:⁊ eū quē divina inspiratōe ⁊ beati petri intercessione oēs rōni vno consilio atq; vna ꝓcordia sine aliqua ꝓmissione ad pontificat⁹ ordinem elegerint: sine aliqua ambiguitate atq; cōtradictione more canonico consecrare ⁊ dū consecratus fuerit: legati ad nos vel ad nostros successores reges francoꝝ dirigantur: qui inter nos ⁊ inter illum amiciciā ⁊ charitatem ac pacez consocient.

¶ Item leo iiij. lotharto ⁊ lodouico augustis.

Electio ⁊ cōsecratio romani pontificis nō nisi iuste ⁊ canonice fiat. Palea.

¶ Nter nos ⁊ vos pacti serie statutū ē ⁊ cōfirmatuꝫ q electio ⁊ consecratio futuri romani pontificis nō nisi iuste ⁊ canonice fieri debeat.

¶ Idem.

Ab iperatore vel nunciis ei⁹ electioni romani pōtificis nullum obstaculum generetur. Palea

¶ Onstitutio primi henrici ⁊ primi ottonis cū romanis pontificibus: vt nullus missorum nostroꝝ cuiuscūq; imperditionis argumētū in electōe romani pōtificis cōponere audeat oio ꝓhibem⁹.

¶ Item in electione romanoꝝ pōtificuꝫ neq; liber neq; seruus advenire ꝓsumat: ut illis romanis quos ad hāc electionē p cōstitutionē sanctoꝝ patꝝ antiqua admisit cōsuetudo: faciat aliquod impedimētū. q̄ siqs contra hanc nostrā constitutionē presumpserit: exilio tradatur.

¶ Item constitutio ottonis. **Iuramētū ottonis: quod fecit domino pape ioanni.**

d ¶ Seu.hec dictio seu potius auget donationē q̄ diſtūgat inter res donatas:ut.ff.de au.et ar.le.figs ita.

e ¶ Digrauerit.oli enī nullas audebat tractare de electōe pape añ tertiū diē p⁹ sepulturaz p̄mortui: ut.j.di.xxxix. nullus. ſz p̄ptrariā consuetudinem hoc hodie abrogatum est.

f ¶ Oēs romani. nō q olim oēs romani interērat electioni ex ꝓsuetudine.j.c.pri.

g ¶ Fra ncoꝝ.nō imperiū p⁹ francoꝝ fuisse: ſz postea teutonici virtutibus ꝓmeruerūt imperium:ut.xxviij.q.i.ex bis.in quos hodie translatū ē imperium: et de elec.venerabilē.

h ¶ Nter nos.

i ¶ Ibi dño.ar. q qui feudum recipit ab ecclesia iuramentū fidelitatis nō solū eccl'ie ſz etiā platis ꝑstare dz:ut et de iureiurā.ego epūs ō.di.xxiij.quāq;.⁊.xxij. q.v.de forma.imo etiā ipſi capl'o:ut et de v.si. cū clici.cū ipſi sint pars corporis sui : ut.vi.q.i. §.verū. nō ob. et de fimo.et diligenti. q: ibi nō erat ius feudi.de q° iure plene habet in cōstitu.federici de feud.

k ¶ Et iurare.nō q̄ iconom⁹ siue sindic⁹ iurat in aiaz ꝑpriā eē de iura.calū.i ptractandis.ſ.pcura. iurat in aiam dñi: ut hic.7.c.di.optatū.7.xvij.q.iiij.metuentes.7 eē de offi. le.nouit i ꝑte decisa. Fit aūt hoc iuramentū sub talib⁹ verbis: ego iuro in animā dñi mei: q̄ ipse hoc seruabit. vel sic iurat: dñs meus iurat p me: ꝑ hoc ſuabit sic ipſū deus adiuuet. Sz qualit obligat aligs aliū p iuramentū ꝺ id qō legit insti. de iurit. ſtipul. §. ſigs alij. ſz dic q̄ dñs semet obligat ſz p aliū: ut eē ō sen. ex. mulieres. ff. ō admitu. ita aūt. §. gesſisse. Sz qd si dñs reuocet mandatū: nū qd intelligitur obligat⁹ ꝑ tale iuramētum: ita fino ꝓuenit reuocatio ad ꝓcuratorē: sicut id qō facit iudex: tenet donec ignorat reuocatū mandatū: ut eē de ap. si duob⁹. 7 rōne ignorātie tz ſnia: ut. iij. q. vij. §. tria in ꝑn. 7. ir. q.i. ordinationes. ff. de offi. ꝓſi. si forte. ff. de ꝓcura. si ꝓcurator⁹ in fi. ff. man. si mandasse. io. si aūt hs esset ꝓte. oportet q̄ reuocatio ꝓueniret ad iudicē vl ad aduersariū: aliogn firmuz ē qō fit cū, pcur. ut eē ō ꝓcura. mādato. si aūt ñ sit lis ꝑ. videt sufficere si reuocatio ꝓueniat ad ꝓcur. ut dict⁹ ꝑsse decreuerit eē de, pcura. ex insinuatione. 7. c. ſe. b. sunt tñ spāles casus in ꝙbus regni pseuerātia: ficut cū mīm⁹ monū ꝺbi. ꝑ nūciū: si dñs reuocat mandatū. nō dico dñm obligatū: ſz nūcius ignorer reuocatū. 7 cū ꝑ mādat filio ut aliquē manumittat. ff. de manumiſ. vindic. si pater. 7 hoc io ē q̄ ꝑ 7 fil⁹ cēseni vna ꝑsona: ut. xxxv. q. iiij. §. hac aūcte. io.

¶ Deoz. ſz quā cautionē pōt de hoc facere: q̄ sui nō dēt damnū ꝺ id. ff cōmodati ad eos: vl q̄liter pōt se obligare ad alienū factū ꝺ id insti. de inutil. ſtipu. §. figs alij. nec eni teneť qs de facto familie sue si ipse nō mādauit nec ratum habuit: ut. i. q. iij. q. ꝓſulat⁹. eē de resti. ſpo. cū ad sedē. ff. de vi 7 vi ar. l. i. §. aut ꝓto. ſz dic q̄ intelligit se obligasse se curaturū: ne ab eis damnū dare. xxij. q. v. de forma. ficut ē cū qs, promittit aliū ſisti in iudicio tantū ad hoc tenet ur ut operā det quā pōt. ff. de ꝟbo. ob. quotiēs qs. ſz littera illa mcoz nō est in libro meo. io.

a Acrozū. ꝑ electionē. hoc nomē ꝓprie 7 impro prie sumitur hic cū illis genitiuis cleri 7 populi. ar. ff. cōmo. si ut certo. §. cōmodatum.

b ¶ Dioceſi. nō ꝑ. b. q̄ examinādi sūt oēs de dioceſi ꝓuſq̄ eligāt extranei ut dixi. xxi. di. nullus.

c ¶ Personaz. ſic viij. q. ij. dilectiſſim. 7 eē de instit. ad decorem.

d ¶ Et munerum cū talis eligāt: a deo dicit eligi. viij. q. i. si ergo. b.

e ¶ Ut exemplo. nā cepit ieſus facere 7 docere: ut xxi. di. §. eccc. §. et bis.

f ¶ Maioris. ſic g⁹ nomē clericoz restringit ad maioris eccle canonicos: ut. x. q. i. antiquos. viij. q. i. c. ij. eē de ẏ. fi. cū clici. bñ ē i talib⁹ ſuanda ꝓsue tudo: ut eē de cā poſ. cū eccla.

g ¶ Nō a cardinalib⁹: ut. ſ. di. xxiij c. i. 7c.

h O Beñtibus. sub anathematis. qd ō hoc tenē debeas: dixi. ſ. e. sathane.

i ¶ Excludāt. dic. b. triplicit istos excludi. tūc ꝓpe excludunt: cū nō vocant: vl si vocati nō audiūt: vl si sponte venāt nō admittāt. credo hoc. c. nō tenere

Tibi dño ioanni pape ego rex otto ꝓmittere 7 iurare facio ꝙ patrē 7 filū 7 ſpm̄ sanctū 7 ꝙ lignū hoc viuifice crucis 7 ꝙ has religas sanctorum q̄ si ꝓmittēte dño romā venero: sanctā romanā eccleſiā et te rectorē ipius exaltabo secūdū meū posse. 7 vitā aut membra nūq̄ nec in ꝑm honorē quē habes: mea volūtate aut meo conſilio aut meo conſensu aut mea exhortatōe pdes: 7 in roma nullū placitū aut ordiatoz faciā de oibus que ad te aut ad romanos ꝑtinēt sine tuo cōſilio. 7 qcqd de terra sācti petri ad nostrā ꝑtātē ꝓuenerit: tibi reddā. 7 cuicūq̄ italicum rḡimē ꝓmiſero: iurāe faciā illū vt adiutor tui sit ad defendendū terrā sācti petri secūdū ſuum posse. Tē ex ꝓmo libro capitulorum caroli 7 lodonici imperatoꝝ.

Liberū sit clero 7 popło ꝺ ꝓpria dioceſi ēpm eligere.

Acroz canonū non ignari vt i dei nomie sancta eccleſia ſno liberi⁹ potiat honore: aſſenſū ordini eccleſaſtico ꝑbem⁹ vt. ſ. epi p electionē cleri 7 populi ſm statuta canonū ō ꝓpria dioceſi remota ꝑſonaz 7 munez acceptōe ob vite meritū 7 ſapie donū eligāt: ut exēplo 7 ꝟbo sibi subiectis vſq̄q̄ ꝙ, pdesse valeāt. Ex his cō

l ¶ Excluſis. q̄ multe nupte 7c. xxxi. q. ij. §. i.

m ¶ Cōſensu. vē q̄ ñ tm̄ ꝑſiliū religioſoz. ſz etiā ꝑſensus ipſoz regrenḍ ē. 7 ita videť q̄ religioſoz ꝑsone faciāt ꝑtē in electione. ar. eē de elec. cū in veteri. nā 7 seq̄ces sūt alioz in electione: ut. lxxiij. di. c. i. 7 c. ſi qs pecunia. 7. xxiij. di. c. i. 7 satis pōt dici: q̄ nisi cōſilū ipſoz fuerit regſtū: q̄ nulla sit electio: si tñ fuit habitū ꝓcilū 7 nō ꝑſenſ⁹ tenet: ut eē de arbi. cū olim. 7 ē si. ff. de admi. tu. quidā decedēs. §. pap. 7 eē ō regul. ſz. C. de iure emp. li. vlti. 7 exponе ꝑſensū regſi

stitutionib⁹ 7 pacto lodouici imperatoꝝ deꝑhēdūtur imperatores illis renūciasse ꝓuilegijs q̄ de electōe sūmi pōtificꝫ hadrian⁹ papa carolo imperatori 7 ad imitationez ei⁹ leo papa ottoni ꝓmo regi theutonicoz fecerat. Cū ergo ꝑmissis aūctib⁹ cūctis liqat electōez cleri coz tm̄mō eē: q̄rit quoz sit ipa electō an clericoz maioꝝ ecclesie tm̄ an ēt alioz religioso rū q̄ i eade ciuitate fuerit: sed sicut in brenatione canonum fulgentii chartagineñ. eccleſie diaconi inuenit: in. vij. niceno cōcilio 7 i gāgrēſi statutū ē: ut ad eligēdū ēpm̄ ſufficiat ecclesie matricis arbitrum

¶ Nūc aūt sicut electio summi pōtificis nō a cardinalib⁹ tantū verū etiā ab aliis religioſis clericis auctoritate nicolai pape ē faciēda. ita 7 epoz electio nō a canonicis tm̄ sed etiā ab aliis religioſiſſimis clericis: sicut i generali ſynodo i nocētij pape rome habita cōſtitutum est. Fit enim.

Absq̄ religioſoz virorū cōſilio canonici maioris eccleſie ēpm̄ nō eligant.

OBeñtib⁹ sane epis q̄m̄ vltra tres mēses vacare ecclesiā sactoz patrū ꝓhibēt sanctiones: sub anathemate vicino ꝺterdicim⁹: ne canonici ō se de epali ab electōe epoz ex-

aliud eni fuať. 7 religioſi hic vocāt clici ciuitatis vl ꝓlati epatus. ar. lxxii. di. figs pecunia.

k ¶ Religioſos. i. ꝓlatos aliarū eccleſiarum.

l ¶ Excluſis. q̄ multe nupte 7c. xxxi. q. ij. §. i.

m ¶ Cōſensu. vē q̄ ñ tm̄ ꝑſiliū religioſoz. ſz etiā ꝑſensus ipſoz regrenḍ ē. 7 ita videť q̄ religioſoz ꝑsone faciāt ꝑtē in electione. ar. eē de elec. cū in veteri. nā 7 seq̄ces sūt alioz in electione: ut. lxxiii. di. c. i. 7 c. ſi qs pecunia. 7. xxiij. di. c. i. 7 satis pōt dici: q̄ nisi cōſilū ipſoz fuerit regſtū: q̄ nulla sit electio: si tñ fuit habitū ꝓcilū 7 nō ꝑſenſ⁹ tenet: ut eē de arbi. cū olim. 7 ē si. ff. de admi. tu. quidā decedēs. §. pap. 7 eē ō regul. ſz. C. de iure emp. li. vlti. 7 exponе ꝑſensū regſi

to: ꝫ nō habito. n ¶ Eoꝝ.ar. q nō sufficit religio soꝝ pñtia nisi habeat ꝓfessiū. ar. j. x. q. ij. cassellas. ar. xij. q. ij. fine exceptiōe. §. i. o ¶ Et ꝓuētia. ar. qō aliquoꝝ ꝓsensu fieri dz: eoꝝ dissensu ipedit faciēdū ⁊ dissoluit factū: ut. ſ. di. li. q i ali quo. ⁊. xxvi. q. ij. si verum. ſ. di. lxij. nulla rō. i. q. i. o. dinatiōes. x. q. ij. cassellas. xij. q. ij. alienatiōes. ⁊. c. fine. xv. q. vij. epūs null⁹. xxvij. q. v. q deo. ⁊. c. manifestū. xx. q. ij. puella.

cludāt religiosos viros: ⁊ eorū cōsilio hōesta ⁊ idonea ꝓsona i eꝑm eligatur. q si exclusis religiosis electio fuerit facta qō absq eoꝝ ꝓsensu ⁊ cōiunctia factū fuerit: irritū habeat ⁊ vacuū. ¶ ūcergo q̄rit: si vota eligētiū i duas se diuiserint ptes: qs eoꝝ alti sit ꝑferēdus Ve his ita scribit leo epūs.

Cū vota eligētiu i duas se diuiserit ptes: qs sit ꝑferēd⁹ alti

p ¶ Vnc g⁹ q̄rit. sup isto. §. posuit. .h. dis. q cū eligētes dissentiūt tria ꝓsideranda sūt auctas: nūer⁹: et bon⁹ zel⁹. auctas ꝓsideraī i dignitatib⁹. zel⁹ ꝓsistit in aio: ut si ñ carnali amōe eligāt ſz ꝑm meritū ꝓsone. de nūero pz: ⁊ dicit q vbicūq duo er istis ꝓcurrūt. ꝓponderāt tertio. vñ si ex vna pte ē auctas ⁊ bonus zel⁹: ex altera nūer⁹. p ꝓze iudicaī: ut. xxiij. dis. c. i. ⁊. xcij. di. mirat⁹. vij. q. i. demq. Itē si ex vna pte ē nūer⁹ ⁊ auctas ⁊ ex altera ē bon⁹ zel⁹. p pmo iudicaī. ar. xxviij. dis. de syracusane. ibi enī bono zelo ꝺdicebāt q significabāt pape electū hāe vrozē ⁊ filios. ſz tñ q: plures erāt ex alia pte ⁊ maioris auctatis: ꝓsensit papa illi. Itē si nūer⁹ ⁊ bon⁹ zelus ē ex vna pte: ⁊ ex altera pte auctas: stat pmo. lxv. di. c. i. ⁊. ij. bāc di. nō appzobo: q: ſz ex vna pte fit auctas ⁊ melioꝝ zelus: ex altera numer⁹: stat. p nūero: ut ex de elec. dudū. ⁊ ex de ap. ꝓstitutus. nisi numer⁹ esset in paruo maioꝝ auctoritas alioꝝ longe ꝓcellēs: ⁊ posset eo casu fieri ꝓpensatio: ut ex de testib⁹ in nostra. Nā vbi ē par debitū ⁊ dispar numer⁹ creditoꝝ semper numer⁹ ꝓferr: ut. C. g bo. ce. pos. l. vlt. §. i. tūc. n. decurreī ad dignitatē cū par numer⁹ ē hic inde. ff. de pac. maioꝝ. filr dico ad zelū decurrēdū: cū par vr fere par numer⁹ ē hinc inde. Sz qd si par ē zelus numer⁹ ⁊ auctoritas hic inde: tūc recurraī ad meritū ꝓsone: ut. j. c. pri. ſz si oīa sūt ēqlia: tūc casset vir usq electio ⁊ nouus eligaī: ut. lxxix. di. si duo. vl iubet cogat eos ad cōcordiā: ut instī. de satisda. tu. §. finaūt. vl res sorte dirimaī: ut in matthia: ut. xix. di. cleros. C. cōia de le. l. vlti. in pn. ⁊. ff. de iudi. ſz cū ambo. vl metropolitan⁹ gratificet cui velit: ⁊ ex de parochi. c. i. ⁊. ff. ad fill. l. ij. §. si cū oēs. ⁊. ff. de relig. l. vlti. vel ꝓferaī ille qui pz⁹ ordinat⁹ est: ut. lxxv. di. c. l. vlti. vl ille q pz⁹ nō fuit⁹ ē: ut in auc. de monachis. §. plꝰ. vl ꝓferaī ille q qūq deliquit illi q semp bonus fuit. ut. l. di. fideliorē. vl ꝓferaī ille qui diutius militauit i ecclesia: ut. lxi. di. quid, pderit. si autē vtraq electio ē viciosa

b vtraq cassaī: ut ex de elec. considerauimus.

Si forte se diuiserit. q: natura hominis ꝓna est ad dissentiendū. ff. de arbi. si vnus. §. vlti. ar. xx. q. iij.

Dicitur.

pcliuus. ⁊ ꝓesumit hic canō: q licet discordia sit in electiōe. q vtraq pars bono zelo mouetur: ut. viij. q. i. nec nouum. ſz contra. ſ. e. nos se. idem frequenter⁹: hoc autē raro. xij. q. i. omis

Ab oībus ꝓuincialib⁹ epī ordinētur.

Episcopi ab oīb⁹ q sūt in ꝓuincia sua debēt ordinari Si vero hoc difficile fuerit vl vrgēte necessitate vel itinere lōgitudine: tres episcopi debēt in vnum cōgregari: ita vt ceteroꝝ qui absentes sunt: cōsensum in litteris teneant.

r ¶ Judicio. sed quid si metropolitanus nō vult ipsum consecrare: videtur q tunc a suffraganeis petenda sit consecratio: ut. lxxix. di. volumus. sed melius ē q a superioꝝ petatur: ut ix. q. iij. nūc vo. ⁊. viij. q iij. ar taldus.

s ¶ Qui maioribus. eligentiū. quia magis appetitur iste q̄ ille. t ¶ Tamen ut nullus. quasi dicat si timetur scandalū: tunc vtriusq electio cassabit: ut. lxxix. di. si duo. tunc enī est aliquid detrahendū seueritati: ut. l. dis. ut constitueretur.

b Jnc considerandū est. hic depigitur. lxiij. distinctio in ꝓcedenti di. docuit ad quos ptineat episcoporuꝫ electio: in hac ordiē tractatum suū usq ad. lxxxi. dis. ostendendo a quibus sacri ordines sūt distribuendi ⁊ quo tempoze in quibus locis. A quibus hoc facit in hac di. A quo tempoze: hoc facit in. lxxv. Jn quib⁹ locis. hoc facit i. lxxx. pmo dicit de consecratione episcoporuꝫ. Nota ergo q electus in episcopum confirmatus debet consecrari a metropol. cum suis suffraganeis. vbi aūt metropolitanus adesse nō potest vl etiā nō vult: ꝓestabit auctoritatem hoc faciēdi tribus ad minus: aliis omnibus p litteras suas consensum ꝓbentibus. Itez metropolitanus ab omnibus suis suffraganeis debet consecrari aut saltem a tribus.

b Episcopi. tres epī ablq metropol. ex de tempo. oz. c. nec episcopi. vel dic q duo sufficiūt cum metropolitano. ⁊ sm hoc dic q hec dictio ꝓeter ibi ponitur inclusiue: sic. xv. q. vij. felix. ar. ad hoc. j. e. c. iij. io. ſz certe ibi non est ꝓeter: nec littera contradicit. b.

c ¶ Litteris. ar. q in quocūq contractu vel causa consensus aliquoꝝ desideraī: nil refert an ꝓsentes consensū ex primant an absentes p litteras consentiāt: ut. c. di. optatū. ⁊ est ar. de consensu absentiū: ut di. lxiij. quanto. ⁊ di. xviij. placuit. ⁊ est ar. matrimonū cōtrahi inter absentes: ut. j. xxx. q. v. c. nec illud. ⁊ extra de conuer. cōiu. ex parte. ff. de spon. l. vltima. Nam in consensu nō exigitur verboꝝ solennitas. ff. de acti. ⁊. o. consensu. ſz licet ita fit in consecratione: secus est in electione nisi p ꝓcuratoꝛem fieret electio: ut extra de elec. quia ꝓpter in fi. io.

d ¶ Potestas. quo ad ꝓfirmandū. nā ꝓsecrare nō pōt epm ꝓtempto minimo epo q in puincia fit: nec ille recipet executionē: nec dico eū plus ir. q. iij. c. i. & ij. ꝓfirmare tus est electus etiā sim plici vbo & in camera: ex de app. qua fronte. sufficit enī si est not⁹ ut dicat eligatis magis idoneū. ar. xviij. di. pri/uilegia. xxxix. di. pet⁹. vbi est ignotus eramier eū In ꝓsecratione vo sēp eramine: ut. xviij. di. q epi scopus.

a ¶ Ordinationes. au/ctoritate gnāli ut hui⁹. c. & similiū.

b ¶ Assensū. ꝙ quo ꝓsta bunt assensū. cū eis fo/te notus nō sit q eligit: nec eū viderūt vn ꝙ vel audierūt aliqd de eo: ꝙ dic q sufficit si nō ꝓtradicāt. l. dic q quē indig nū esse ñ nouit: dignū dz estimare & ei testimo niū ferre: ut ex de scruti. in ordi. fa. ex parte.

c ¶ Omprouinciales. iussu. ꝙ si eccl̄ia ar chiepo vacat: cui⁹ au/ctoritate hoc facient & pueniēt. ꝙ. aplici vl capitulū matricis eccl̄ie: ex de hereti. ad abolendā. & ex de elec. q⁹ diligentia. nā & penes vnū stat ius vniuersitatis. xij. q. ij. nō liceat alicui. ff. qō cuiusq; vniuer. sicut & lxv. di. si forte.

d ¶ Xtra ꝓscientiam plurimo⁹. nā dicit lex q ꝙ ꝑplexos bo/mines ꝓfecta veritas reuelaſ. C. de fideicō. l. volti. & est si. ex de offi. ō le. prudentiā. i. ꝙ. in fi.

e ¶ Ne furtiuū. ō dicit furtiuū: q; nō ad omēs ſpectat isti surripiūt: nul lū vn⁹ ꝓfert. lxvi. di. c. ij. potius ergo hoc dicēdo reſperit filitudinem facti q; rei essentiā. L.

Potestas sane vel cōfirmatio ptinebit p singulas puincias ad metropolitanū epm. ¶ tē anacletus.

De eodem.

Ordinatōes epo⁹ ante apostolica ab omnibus q in eadē puincia sūt epis celebrande sunt. q; si omnes simul minime cōuenire poterint: aſ/sensum tñ prebeant suis apicibus: vt ab ipa ordinatōne animo nō desint. ex con. aurafico. c. xx.

Dales

De obiectione & ambitiōe ei⁹ quem duo ꝑsūpserunt ordinare epi in vestris puinciis: placuit de ꝑsūptionib⁹ vt sic vbi icontigerit duos epos tertiū ordinare: & epi & actores damnabūtur: quo cautius ea que sūt antiqt⁹ statuta: ſeruentur. ¶ tē anniti⁹ papa.

Ceteris assentientibus cū tribus cōprouincialib⁹ ordinetur episcopus.

Comprouinciales episcopi: si necesse fuerit: ceteris cōsentiētibus a tribus epis iussu archiepi cōsecrari pñt.

¶ tem innocenti⁹ papa.

Non ordinet ep⁹ extra cōscientiā metropolitani.

Extra cōsciētia metropolitani nullus audeat ordiare epm. integrū eni ē indiciuz qō plurimo⁹ sentētiis confirmatur. nec vnum epūs ꝑsumat ordinare epm: ne furtiuū būficiū prestitū videaſ. hoc eniz & synodus nicena cōstituit atq; custodiendo diffiniuit. ¶ tez gelasius vniuersis epis p dardaniam constitutis.

Episcop⁹ a suo metropolitano & iñe ab eisdē cōsecretur.

Via p ambitiones illicitas nō pudet quosdam ecclesiarū iura turbare: ac primi legia que metropolitanis vel puincialib⁹ episcopis decreuit antiqtas: temeraria ꝑsumptione pernadere: ꝓpter qō etiā cōmunionis apostolice ō/fiderāt dissidiū tenere: q; scilicet ab eius auctē diuisi: vl q; impune ꝓprias vsurpationes exerceāt nō respiciētes quia eterno iudici rationē tā de catholice syncerit̄is iniuria q; de traditionū ꝑiudicijs pna/rum nō sine ꝓpetue sint dānationis interitu redditurī. si in hac obstinatione permanſerint: charitatē vestrā duxim⁹ instruendā: vt vos omnes i cō munione fratres siue p dardaniam siue p vnāquanq; contiguam prouinciā cōstituti: vos qui sub metropolitanis vris esse memīnistis: & ab eisdē sub stitui decernētes: sicut vetus cōsuetudo deposcit: vnanimiter statuatis antistites: & vicis sim si metropolitanus humāe conditionis sorte decesserit. a comprouincialibus episcopis sicut forma transmisit: sacrari modis omnibus cēseatis. neq; sibi quenq; quod vobis antiqua dispositione concessum ē patiamini vendicare: quatenus & iter ipsas aduersantiuz voluntatū ꝓcellas veterū regulas nullaten⁹ custodire cessetis: sicut ꝑsecutionū tpe diuersarū patres nostros cōstā ter fecisse nō dubiū est.

¶ tem ex cōci. martini pape.

f Alia p ambitiones. i. dissensiones.

g ¶ Illicitas. dimitte. & incipe ibi: nō pudet:

h ¶ Metropolitanis. in ꝓsecrandis epis.

i ¶ Episcopis. in metropolitanis ꝓsecrandis.

k ¶ Antiqtas. nō q piuetudo ꝑuilegiū inducit. ix. q. iij. cō/questus. & ꝑstationes q̄ fiūt a rusticis tpe acquirunt C. de agricol. lib⁹. ar. ō. x. q. iij. q. & seruitium. l ¶ Vel impune. i. saltē de facto. lau.

m ¶ Syncerit̄is. q⁹ catholicā syncerit̄ate nō obseruant.

n ¶ Durimus. h resume q⁹: q̄si dicat q⁹ hic & hic ē: & ō durim⁹ eam & cetera.

o ¶ Meminīstis. & ō debitū honorem eis exhibere debetis.

p ¶ Et. i. etiam.

q ¶ Decernētes in cōmune. cōez vulitatē ꝓfiderā/tes: & ad scrutiniū veniētes vos oēs inquā vnanimiter.

r ¶ Statuatis. et hoc fieri. ſ.

s ¶ Antistites. sub stitui sicut vetus & c̄.

t ¶ Et vicissim. oi b⁹ modis censeatis.

u ¶ Metropolitanus. subaudi ſa crari a cōprouincialibus epis: si metropo. de hac vita & c̄. hic est verus intellectus huius litere: nec habet cōtrarius alij intelligūt sic q; mortuo metropolitano: suffraganei pñt interiz aliquez electū cōsecrare. fm b⁹ hec dictō sacrari ponitur passiue: & ñ subaudit ibi metropol. ut. lxv. di. si forte. sed ō. c. diſt. qñ ibi vl q; vacante sede metropol. nō debēt epi ordinari. nec enim eccl̄a sustiner semper vices defuncti: ut. xij. q. ij. siqua. et extra de ꝓscript⁹ib⁹ c. i. sed illud potest intelligi: quando ille fuit in mora petendi pallium. io.

t ¶ Patiamini. et ita resistere pōt gs ꝓ iure suo. ar. C. vñ ui. l. i. ff. ad. l. aquil. sciētiaz. ꝯ. penul. Argue: q

licitū fit tibi fic tua iura tueri.qđ qz refisto ẽ ñ potes inde q̃ri.xviij.q.vlti.igit cū sepe.ff.de peti.bere.ad
a Lud.z.lxi.di.nullus.
b Piscopū.oz.i.ꝓgruū z opportunū é.lau.
Difficile.s. di.lxi. catinẽsis: ibi ut ꝑ possibile ẽ.lau. ita sumit b difficile. ut ibi impossibile.
c Lud. figs. j.di. pri.c. iij.z.i.q.i.ordinationes.z.q.vlti. qm̃ gcgd.§.i.
d Omprouīcialiū. hic intitulatur lxv.di.in q̃ quoz articuli ponunt. ꝑm9 é qd iuris sit in ordinatiõe epi si alig epi dissentiũt.secũd9 qm metropolitan9 ñ oz ꝓsecrare epm ꝓ

Di.lxv.

ter ꝓsciam p̃matis vbi ꝑmas est. terti9 qm epꝰ non ꝓsecrat9 in p̃tia archiepi oz eũ in fra spaciũ triũ mẽsiũ visitare.q̃rtus est:qm si vnum tm̃ epm ꝓtingit ĩ ꝓuincia ꝰsse:inuitare oz vicinꝰ ꝓuincie epos:z cũ eis cõsecrare comprouinciales epos. aut si ipse negligit: epi cõuenẽt eo ꝺicẽte z consecrabũt epos. in ꝓmo g° articulo obtinebit sꝑia plurioꝝ.
e Sine.aiosita te. ꝓ hoc pz cos malo zelo duci: qz cũcta mala mꝰstrat impetꝰ ꝺ pe.di.iij. inf bec bircũ. al's sec9.i. si nõ aiositate:ut.xxvi.di.nicena.

De eodem.

Piscopũ oz maxime gdez ab omni cõsilio cõstitui. qm si hoc aut ꝓ necessitate aut ꝓ lõgingitate itineris difficile fuerit: ex oĩb9 tres eligãtur. vt oĩm ꝓsentiũ vl̃ absentiũ subscriptiões teneãtur: z sic p9 ea oꝺiatio fiat. Hui9 aũt rei testas ĩ oi ꝓuicia ad metropolitanũ gtinet epm. Itẽ ex cõcilio niceno.

Nõ erit epꝰ:q̃ꝑter ꝓmetropolitani ꝓsciam fuerit ordinatus

Lud generaliter ẽ clarꝰ qm figs ꝓter sniam vel cõscientiã metropolitani fuerit factus epus:hũc magna sꝑnod9 diffiniuit epm esse nõ oporteꝛ.

Omprouincialiũ epi scoporũ vniuersalit desideraꝛ consensus in ordiatione epi. qm si aliq animositate ducti cõtra dicere voluerint: obtineat sententia plurimoꝝ. Unde ĩ niceno concilio.

Si cereris cõsentiẽtib9 ordiationi epoꝝ duo vel tres cõtradicãt: obtineat sꝑia plurimoꝝ

Sine si cõmuni oĩm cõsensu rationabiliter ꝓbato secũdũ ecclesiasticã regulã duo vel tres aiositate ducti ꝓ pte cõtradicãt: obtineat plurimoꝝ sꝑia sacerdotũ. Itez ex cõcilio martini pape.

De eodem.

Non debet ordinari epus absq̃ ꝓsilio z p̃tia metropolitani epi. adesse aũt oz oẽs q̃ fũt in ꝓuincia sacerdotes: quos per suã epistolã oz metropolitan9 cõuocare. z ligdẽ oẽs cõcurrãt bñ est. si aũt hoc diffꝛcile fuerit: plures oz concurrere. q aũt nõ cõuenũt ꝓsentiã sui q epꝰ suas faciant z sic omniũ facto cõsensu ordinationẽ epi fieri oportet. si aut ẽ aliter ꝓterq̃ a nobis terminatũ est fuerit factũ: talem ordinatõez nihil valere decernim9. Si aũt secũdũ canones ordinatio episcopi fuerit facta: z aliqs cum sua malicia in aliquo cõtradixerit: plurimorũ consensus obtineat. Itẽ ex cõcilio antiocheno.

De eodẽ.

Piscopus nõ est ordinãd9 sine cõsilio z ꝓsentia metropolitani episcopi. cui meli9 erit:si ex omni ꝓuincia cõgregẽtur episcopi. qõ si fieri non potest: bi q adesse nõ possunt ꝓpriis litteris cõsensum suum deligneñt. z tũc demũ post plurimoꝝ epoꝝ siue ꝑ p̃tiaz siue per litteras cõsensum sꝑia cõsona ordinetur. qõ si aliter q̃ statutũ ẽ fiat:nihil valere huiusmodi ordinationẽ sciat. Si vero etiã secũdũ diffinitas regulas ordiatio celebretur: cõtradicãt aũt aliq ꝓpter ꝓpꝛias z domesticas simultates: bis cõtẽptis sꝑia de eo obtineat plurimoꝝ. Si aũt ꝓuincia ꝑmatem habere constiterit:nec etiam metropolitano absq̃ conscientia eius episcopum consecrare licebit. Ufileo papa anastasio episcopo.

Duoꝝ ꝑmaꝛ cosensu metropolitan9 epum nõ ordiner.

De persõa aũt consecrandi episcopi z de cleri plebis aũt epm. ex quo g° ꝑmatẽ bz archiepꝰ:sꝙ ꝓsulat eum sup ꝓsecratiõe epi. z si ꝑmas forte ñ vult ꝓsentire: dicit. b. cũ supioze eẽ agendũ. ar. viij. q. iij. artald9. vl forte ex tunc archiepꝰ potest ꝓsecrare. Jn ꝑmatiõe aũt faciẽda ñ dico ꝑmatẽ ꝓsulendũ: qz nõ inuenio exꝑssũ. nec ꝑmas ꝓsulat papã sup ꝓsecratiõe sui suffraganei:ut. ar. lxiij. di. cũ longe

ctionis,ꝓ ꝓsentiẽte bꝝ. ar. ff. so. ma. dotem. ex de his q̃ fi. ma. p. ca. cũ i cũctis. ff. de le. i. filiusfa. §. diu9. ex de iurepa. pastoral. z vn9 oĩb9 resistet si cãm assignauerit. xxvi. di. nicena. imo si nõ audiret deponeret: z ordinatoz z ordinat9. lxxvi. tãtis. z in auc. de sãctis. epis: §. ij. vel dic qꝰ peteꝛ ꝓsecratio a supiore: ut dist. lxiij. c. vlti.

§ Non oz. oportet. occurrẽ duos ad min9. lxvi. di. pozzo.
b Pñam. exhibet g° qs ꝓ suas ĩras tm̃ pñtiã luã: z eronerat, pcurator a latisda. ac si pñs esseꝛ cũ ĩris de rato. ff. de. pcu. si. pcuratoꝛẽ. ar. ꝓ. de pe. di. i. quẽ pemtet in fi. instit. ꝺ auct. tu. §. i. z. ff. de auct. tu. obligari. §. pupill9. fil'r ꝑ legatuz repñtat supioris auctas. xciij. di. c. i. z ex de ap. cũ parati. lau.
a Piscop9. ꝓpriis ĩris. si ẽt oẽs ꝙdiceret: z vn9 ꝓsentiret. ñ pot reuocare ꝓsensum suũ. ff. quoꝝ le. l. i. §. fi al ter. ꝓriũ nõ. s. leui. dif. quarto.
b Cõtẽptis. i. omissis ff. de mio. si iudex. xi. q. iij. q resistit. nã neminẽ debemus cõtemnere.
c Plurimoꝝ. regulare ẽ qꝰ iudicet ꝓsensus maioris ꝑtis ut dic dꝰ: nisi i casu: ut exꝰ dꝰ resciꝑtis pastoral. z i cã patronoꝝ: ut exꝰ dꝰ iurepaq̃m̃. z cũ eramiat cã criminalis epi: ut. vi. q. iij. c. i. z. ij. z i re cõi: ut. ff. cõiudi. sabin9. z i iudicibus del'a ꝓncipe: ut. C. de ap. in offerẽdis. z in cã liberali: ut. C. de cõi fuo. ma. l. i. §. ij. z dũ qs plus iuris ꝺz i re: ut. C. de dona. sancim9. §. ne aũt. Itẽ dũ qs facit hoc qꝺ religio regrit vl̃ nãre: ut instit. de rer ꝺiu. §. religiosum.
d Si aũt epm. ex quo g° ꝑmatẽ bz archiepꝰ: sꝙ ꝓsulat eum sup ꝓsecratiõe epi. z si ꝑmas forte ñ vult ꝓsentire: dicit. b. cũ supioze eẽ agendũ. ar. viij. q. iij. artald9. vl forte ex tunc archiepꝰ potest ꝓsecrare. Jn ꝑmatiõe aũt faciẽda ñ dico ꝑmatẽ ꝓsulendũ: qz nõ inuenio exꝑssũ. nec ꝑmas ꝓsulat papã sup ꝓsecratiõe sui suffraganei:ut. ar. lxiij. di. cũ longe

als nulla vt modica esset auctas pmatis. quid iuris pmas
babet: diri. ſ. xviij. di. c. i. ⁊ cetera.

e ¶ Oſ plona. fratrinitatē tuā. anastasij patriarche pfirmet.
j. xvi. q. vij. nullus oino. f ¶ Doze. fic. ij. q. i. fic. et
deſen. ⁊ re iu. iurgā
tiū: imo ⁊ vbi pena ē im
ponēda: nulla moza dz
interuenire: de pe. dis.
i. adā. ar. ℑ. xi. q. iij. cū
apud. negocia g. cū ce
leritate expediēda sūt.

g ¶ Lacet. i quocūq; dū tū honesto. nā
dicit ler: q; cū dicit gdā
sūt alijs pferēdi: intelli
gendā ē si sūt honesti. ff
de mu. ⁊ be. ut gradati
ff. de recept. si cū dies.
§. si arbiter.

h ¶ Si aūt necessitas. i.
si archieps ñ ē i. puicia.

i ¶ Oos. antiqu⁹. ar.
p ꝓsuetudine ser
uanda: ut. ix. q. iij. con
questus.

k ¶ Vel pētapolim. re
gio est.

l ¶ Parilis. i. filis in q;
busdā: q; vtq; deponit
epos. vt dic romano. i.
constantinopol. sic po
nit. xviij. q. ij. sane pfer
tur. hec eni subest pape
sicut alie: ut. ix. q. iij. cū
cta. ⁊. xviij. q. i. quonēs

m ¶ Ecclie. j. di. xcix. ec
ce.

n ¶ Qoniaz. ut belie
vocata est ciuitas
hierosol. ab bello que
store q situm ciuitatis
mutauit cū pmo dicta
fuit salez: postea iebus
postea salomonia a sa
lomone. inde dicta est
hieruſalē a hieron qđ ē
sacra: ⁊ salomon quasi
sacra ciuitas salomōis.

o ¶ Manente. ut nō mi
nuaī ab eo. electio eniz
epoz ad solum metro
politanū est referenda
sed consecratio nō de
bet fieri fine noticia p
matis.

p ¶ Sgs. nō fuerit. vbi eni vult metropolitanus: ibi ordi
nandus est epus: ut. li. di. qui in aliquo.

q ¶ Impletis. sic ergo epus consecratus pter pscientiam
metropolitani ei⁹ pspectui dz pñtari infra tres menses: ut
ſ. di. lxiij. cū longe. ſz ordinati a papa debent se pñtare cō
spectui eius singulis ānis. xcvij. di. iurta sanctorum.

bisqz consensu metropolitan⁹
epi ad fraternitatē tuā refe
rat. qđqz in puincia bñ placu
it sc re te faciat: ut ordinē rite
celebrādū tua quoqz cōfir met
auctoritas: q; rectis dispositio
nibus nihil moze aut difficulta
tis debebit afferre: ne gregi
bus domini diu desit cura pa
storꝫ. ¶ tē ex cō. char. iiij.

De eodem.

P Lacuit oibus: vt incōsulto
primate cuiuslibet puicie
tā facile nemo psumat licet cū
multis in quocunqz loco sine
eius vt dictū ē pcepto epm or
dinare: si aūt necessitas fuēr
tres epi in quocūqz loco sint:
cū primatis pcepto debēt ordi
nare epm. ¶ tem ex concilio
niceno.

Vnicuiqz ecclesie pprij⁹ ho
noz obseruetur.

O Os antiqu⁹ pduret i egy
pto vel libya ⁊ pētapolim
vt alexādrin⁹ epus hoc oim ha
beat prātem. qm gdē ⁊ roma
no epo parilis est mos: similit
aūt ⁊ apud antiochiā ⁊ cetas
puincias honoz suus vnicui
qz seruetur ecclesie. ¶ tē ex
eodem.

De eodem.

Qoniāmos antiquus ob
tinuit ⁊ vetusta traditō: vt
belie. i. hierosolymoꝫ epo ho
noz deferatur: habeat pse quē
ter honorē manēte tamen me
tropolitane ciuitatis honore
pprio. Qui vero a pprouin
cialib⁹ suis cū metropolitani
licētia fuerit ordinatus: infra
constituta tēpora ei⁹ se repre
sentet pspectibus. Unde in
terraconensi con. legitur.

r ¶ Duobus. ſ. di. lxiij. cū longe. ℑ. ſz potius ꝓsonat
qz ibi ⁊ hic infra tertiū mensem hoc facit:

s ¶ Et si infirmitate. ſi. ſ. di. xviij. epus ad synodum.
v. q. iij. c. i. vbi de hoc tractaui: ⁊. ff. de le. i. si grege.
§. fi. ℑdē ē i aliis impedimentis: ⁊ hoc ponit gra
tia exempli.

t ¶ Sz forte. hoc
c. semper ad
hoc ꝓsueuit indu
ci: q; vniuersitas
stet i vno. ⁊. ff. qđ
cuiusqz vniuer. l.
sicut. imo potius
in ℑnū pō indu
ci: cū iste solus si
possit id qđ vni
uersitas potuit.
vnde dico q; vni
uersitas periit cū
redigit ad vnum
caput. ar. ff. ꝺ le.
i. si grege. vñ sa
tis dici pōt: q; si
oēs delinquēt in
el gēdo pter vnū
q; ille sol⁹ nō pōt
eligē cū nō psistit
in eo ius vniuer
sitatis. io. qđ cre
do falsū: ut. ff. qđ
cuiusqz vniuer. si
cut municipiū in
fi. ⁊ ex ꝺ elec. bo
ne mēorie. vñ di
co q; si oēs pec
cent pter vnū: q;
ille solus pōt eli
gere p iura supe
rius posita. b. ſz
qs dabit istis epi
scopis expensas
eccla q; vacat. ar.
iiij. q. iij. vēturis.
⁊. x. q. iij. cauen
dū. ⁊. xij. q. ij. cha
ritatē. si ē tenuis
comedāt de suc:
⁊ ex de vi. ⁊ ho.
cle. cū ab oi.

u ¶ Cōuocet. sed
nūqd tenent illi
pcuenire ad cōuo

cationē illi⁹? tenenť qdē: ⁊ nisi venirēt peccarēt. ar.
xi. q. i. sicut eni. ar. dis. rc. ꝓcipim⁹. ⁊ debēt tūc cogi
ab ipsoꝫ plato vt papa. ℳ. dicit q; ab isto compelli
pñt auctate bu⁹ canonis. nā qñqz par in pare habz
imperiū: ut. ij. q. vi. placuit. ⁊. vi. q. iij. c. ij.

v ¶ Cōuocet. ar. q; vacante eccla cīci pñt vicinos

epos ꝓuocare:ut. viij.q.i.pontifices. y ¶Negle rerit.ar.q̄ si subditi negligūt facē q̄ debēt:ea debe ant suppleri a maiori vl ꝑ se vl ꝑ aliū:z ecōuerso.ar. ri.q.iij.cū simus.ar.lxxxix.di. volum⁹.viij.q.iij. ar taldus.

b ¶Populi. large sumit hic po pul⁹:q2 cā cōis ē z ita nō ē ꝑ.ix.q. iij.cū simus.

z ¶Tacuerit.hic tacēs.p ꝓtumace habet:alibi.p fu giēte:ut.xlvij. di. sit rector.alibi.p ꝺicente:ut.ff.ō ꝓcura.filij⁹.§.in uitus.lxxxvi.diſ. tanta.alibi.p cō

Di.lxvi.

sensu.liij.di.si ſ. tus.ff. de iniro. acti. de etate.§. q tacuit: alibi. p neutro.ff. de re. iur.q tacet.

a Kchiepus. Dic depin gitur.lxvi. di.in q̄ oñdit ma gister duo.ſ. qui debēt intereſſe in conſecratione metropolitani: q2 oēs ſuffraga nei.z q̄ null⁹ de beat ꝓsecrari in epm a pauciori bus q̄ a trib⁹. di cit ergo.h. b re ferre mī ꝓsecra tionē epi z archiepi:q2 in ꝓsecratione archiepi oēs epi intererūt:niſi eſſet vrgentiſſima neceſſitas. i cō ſecratione epi etiā ſi nō ſit grauis dū tñ aliq̄ ſit ne ceſſitas:ſufficit ꝑ ſras ꝓsentire.

b Kchiepus.ar.q̄ ſi eligit abbas alicui⁹ mona ſteriū qui peſt alijs monaſterijs omnes abba tes illoꝝ monaſteriorum debent conſentire z ele ctioni intereſſe.

c ¶Ab omnib⁹.ar.q̄ omnes tangit ab omnib⁹ de bet approbari:ut.viij.q.i.ſ.z.C. de auct. ꝓſtan.l.vl timā.z.liij.di.c.i.

d ¶Irrita.quo ad officij exercutionem.

e ¶Epis.q̄ trib⁹.ſ̄ q̄re tres epi debēt intereſſe: q2 in trib⁹ eſt fidei fundamentū: quā puris z ſimpli cibus verbis ꝓfiteri tenent.xxiij.di.q eps.z.xxiij.di.

f quando.

Ordo.archiepus.ſ̄.xxi.di.cleros. ſ̄ matribi as fuit ꝓ2 ordinat⁹ i clericū:aſte ꝓmus i archiepm

g ¶Nuncupatus:q2 filius fuit sororis mē is dñi:vel q2 fuit ei ſimilis,ꝓtus in ꝓsona:vl q2 mater fuit filia fratris ioſeph qui putabatur pater domini.

b ¶Ordinatus.i.ad certi loci adminiſtrationē electus.Si non oēs apli erant epi:videt q̄ ſic:quia petro ꝓmo fuit datus pontifica⁹:z oēs alij fuerūt pares ptāte ꝑdūti:ut.xxi di.in nouo. Itē epi ſuc ceſſerūt in loco apl̄oꝝ: ut.lxviij.di.quoꝝ.ergo apli fuerūt epi. Itē legi tur de iuda: q̄ epatum ei⁹ accipiat alter. Ad h⁹ dicūt quidam q̄ oēs apli erāt ſimplices ſacerdo tes:z tñ ꝓsecrare pote rāt. nā moyses ſimplex ſacerdos erat:z tñ ꝓſe crauit aaron:ut.xxi.di. .§.i.nec tūc differentia erat inter epm z ſacer

Di.lxvij.

dotē:ut.xcvi.di.olim.vl dic q̄ tñ viſibili vnctio ne ꝓsecrauerūt eū: ſed p⁹ erat inuiſibiliē vn ctus a dño. vel dic q̄ ñ ordinauerūt eum ſ̄ tñ formam ordinādi alijs oſtenderūt.vel dic q̄ ñ k epm ſ̄ in a: chiepm eū ordinauerūt.vel dic or dinaueruntr.i.intronizauerūt eū ad adminiſtra tionē certi loci. p⁹enī erat epus ſine titulo.

i Kelbyteri. Dic depingit̄.lxvij. di. oñſo q̄ epus non p̄ot ordinari niſi a plurib⁹: oñdit dic q̄ re liqui ſacerdotes z cleri ci ordinari p̄nt ab vno ſolo epo. in ordinatiōe

Ordo z hieroſolymitanus ꝑim⁹ archiep⁹ beatus ia cobus q̄ iuſt⁹ dicebat: z ſecū dū carnē frater domini nuncu patus ē:a petro iacobo z ioan ne apoſtolis ē ordinat⁹:ſucceſ ſorib⁹ aūt ſuis formā dantib⁹ videlicet:ut minus q̄ a tribus epis religioſq̄ oibus aſſenſū ꝑbētibus nullaten⁹ epus ordine tur:z cōmuni voto ordinatio celebrerur.

Kelbyteri vo z coꝝ epi ab vno epo ordia ri poſſunt. Unde anacletus.

Sacerdotes ab vno epo p̄nt ordinari.

Elig sacerdotes a ꝓpo o rdient epo: ita vt ciues z alij ſacerdotes aſſenſū ꝑbeāt: z ieiunāt eſ ordiatōez celebrēt ſiſr z diacōi ordient. Ceteroꝝ aūt graduū diſtributōi triū ve raciū teſtioniū cū epi approbatōe ſuff.cē p̄ot. Itē i hiſpa nēſi cōcilio legitur. De eodē

Piſcopus ſacerdotib⁹ ac miniſtris ſolus honore da re poteſt: ſolus auferre non poteſt.

tñ ſacerdotū z diaconoꝝ alij ſacerdotes z ciues aſſenſum debēt ꝓſtare:ſi reliquoꝝ ordinatiōe ſufficit teſtimoniū triū

k Elig.relig ut ciues q̄b⁹ debēt eſſe. l ¶Sacerdo tes q̄b⁹ aſſociari:vel ō quoꝝ collegio ē.vl de clericis maioris eccliē dicit: ſine quoꝝ conſenſu epus clicos ordiare nō ꝺz:ut ꝺicit.xxiij.di.epis. m ¶Jeiunātes. tā ordinan tes q̄ ordinati:ut.j.de ꝓ.di.v.ut epi.j.di.lxxv.q̄ a patrib⁹

n ¶Diaconi.nā eccliē ꝑcipue ꝓmittunt ꝓsbyteris z diaco nibus.xii.q.ij.diaconi.

o ¶Uel trib⁹.j.i.q.i.placuit ut de ordinatiōe.v. multoꝝ. ſ̄ ibi multi ꝑnt dici tres:inſtit.de iure ꝓsonaꝝ.§.vlti.ſ̄.di. xxiij.epus.ſ̄.ſ̄.di.xxiij.lector.ſ̄.ſ̄ hoc de noris intelligit: illud de ignotis.vl dic cū occulte ordinat z ſine ſolēnitate illud cū publice ꝛc.

p Piſcopus ꝛc.ſolus i.ſine aliſs epis p̄ot ordinare ali quos:ſ̄ ſine aliſs epis nō p̄ot deponere:ut.xv.q.vij felix.nō aūt excludunt clerici: q2 nec ſine illis p̄ot bñficia conferre:niſi habeat ex conſuetudine:ut ex de bis q̄ ſi.a ma. par.ca.ea noſcitur.

q ¶Auferre.j.xi.q.iij.epus.z.q.vij.c.vlti.

r Verū. Hic depingit. lxviij. di. in q̄ mḡr oñdit qd iuris sit de clicis q ordināt ab eis quos ñ ꝓstat eē epos & q̄ dria sit inť epos & corepos: & q̄re corepi recesserūt ab aulis. q̄rto oñdit q̄ successerūt in loco apl̄orum.

Di. lxviij

l S Icut. hoc. c. nō facit ad ꝓpositum. §. grāni. q̄ hoc. c. logť de illis q fūt ordinati a talibus quos ꝓstat esse episcopos. & illud ℨ: q̄ ſ̄ legitur: fili male inducit: q̄ nullo mō ē ℨrū: & ita sup̄ficialis ē argumētatio magistri.

t ¶ Cōsecrat⁹. xiq. i. figs confugerit. ℨ. & i. q. vii. dabertū. ℨ ibi dī q ordinat⁹ male vł baptizatus iterū ordinať. ſ̄ illō verū ē cū extra formaz eccl̄ie ē ordinat⁹ vł baptizat⁹: al's sec⁹ de p. dis. iiij. oñdit. ℣. fi. & c. qūo.

u ¶ Cū leui culpa. dicūt qdā veniali. ar. xxv. di. §. crimis. alij leui. i. mortali pręūte tñ nō pmanēte. nā pecauit ſ̄ penituit: ſ̄ q̄ post talē culpā se pmisit ꝓmoneri: aliaſ culpā ꝓtraxit: cū q̄ ꝓmotus est: de q̄ hic logť. tu dic q ꝓmoneri potest cū culpa existēte & manente mortali. dū tñ leui. de h⁹i culpis collige exēpla. v. q. iij. in loco. xxi. q. iiij. c. olti. xxviij. di. c. vlti. de ꝓse. di. ij. relatum. Sz hic nō q oēs ꝓcordātie iste de ꝓmotis loquūť. ſ̄ si enorme peccatū tacuiſ̄: secus esset: ut. l. di. er penitēti bus. iuſi esset occultum peccatū: ut eī de tēpo. or. q̄ritū. nisi in homicidio: ut ibi.

r P Resbyteri. g ordinanť. vera lra ē ordinat. ad hoc facit. iij. q. iiij. oēs quos. y ¶ Et ꝓsereť. hic i dubio ponit⁹ ꝑsumit nō ordinat⁹ q̄ ordinat⁹: ſ̄ir in dubio ꝑsumit ponit⁹ nō baptizat⁹ q̄ baptizat⁹: ut de ꝓse. di. iij. puulos. in dubio ponit⁹ ꝑsumit ecclia nō ꝓsecrata: ut de cō. di. i. solēnitates. Sz cū ita ꝑsumit i his sacris: q̄re in sacro mrimonij ponit⁹ ꝑsumit. p ipso q̄ ℨ: ut. xxxiij. q. i. fiquis accepit. ℟. sine oi piculo ē si sacra illa iterenť: ſ̄ piculū esset si iudicaret nō esse matrimoniū vbi ē. Itē q̄re non credit hic ℣bo illi⁹ q se dicit ordinatū: sicut credit ei q se dicit baptizatū: ut de p. di. iiij. placuit. & c. ō infantib⁹. ℟. q̄ sola fides ꝓfert alicui sacr̄m baptismi: ut eī de cle. nō bap. mi. c. ij. ſ̄ sola fides ñ dat ordinē. ad hoc facit. i. q. i. §. ecce apparet. §. q̄ ergo. Itē ſ̄ i vno plumať aliqs ponit⁹ ñ baptizat⁹: tñ in mortuo ponit⁹ ꝑsumit baptizat⁹: ut de ꝓse. di. iiij. si eos. supple ut suffragia eccl̄ie ei. pficiāt. xiij. q. ij. nō

estimem⁹. & c. aſe

rit: iſte ex olei effusione nil cō 3 ¶ Nō iterať. hec secratōis accepit. & q̄ i ipo ordine ꝓsecrat⁹ nō erat: nūc q̄ ſ̄ pmū ad cōsecratōem veniens ab epo sacerdotalē bñdictionē & ꝓsecratōem ꝓsegtur. Si aūt ius ꝓsecrandi habuerit in pma vnctōe ꝓsecut⁹ ē ꝓsecratione. In secūda ℣o nō reiterať ꝓsecratio: ſ̄ sola vnctio: sicut de quo dubiū ē an sit baptizat⁹ vel nō debeat baptizari. Q̄ó si pus baptizat⁹ nō fuerat: cōsegtur gr̄am baptismi. si aūt baptizat⁹ erat: nihil accipit i secūda vnctione. nec ptinet hoc ad reiterationē baptismi: ſ̄ ad cautelā salutť. hoc ēt de ecclesijs cōsecrādis similit obtinādū ē. U ñ i niceno cōcilio legitur.

Nō debet iterū cōsecrari ecclesia semel cōsecrata.

E Cclesijs semel cōsecratis deo nō iteř dz ꝓsecratio adhiberi: nisi aut ab igne extitit aut sāguis effusione aut e⁹ cuiq̄ semie fuerint pollute: q̄ ficut ifās a q̄libcūq̄ sacerdote i noie p̄ris & fi. & s. f. semel baptizat⁹ nō dz iteř baptizari: ita nec loc⁹ deo dedicat⁹ ē iterū cōsecrād⁹: nisi ꝓpter eas cās q̄s supi⁹ notauim⁹: si tñ fidem sācte trinitať tenuerūt q eam cōsecrauerūt. I nter epos & corepos aūt ē hec dria: q epi nō nisi in ciuitatib⁹ corepi & in

ut. C. ō māu. vi dic. l. ij. sic i sacro oltia opio ē verio:

a E Cclesijs. qd inris sit de hac mā nōn de p. di. i. ecclesijs. b ¶ Semie. fornicario. nā dicit. g. q etiā i eccl̄ia vir vxor tenet debitū reddē ſ̄ male. ar. ff. de sol. q̄ dicim⁹. c ¶ Propter eas. adde aliū casū de p. di. i. si motū. d ¶ Inter epos. tres ponit drias inť epos & corepos. iſti aūt corepi aliqd hēbāt supra ꝑsbros: ſ̄ nō bñ determinat quid.

e ¶ Formatas. Formare siue dimissorie dicūť lre q bus qs erimit a iurisdictiōe sui epi: q̄ oli cū solēnita te magna fiebāt: ut. lxxiij. di. c. i. Cōmēdaticie siue pacifice dicūť q dant viatori: gb⁹ ꝓmendat ut paci

fice posit ereq officiū suū. ꝛ lꝫ. g. dicit q̄ corepi tales dare poterāt illud nō credo lꝫ sol⁹ epūs: ut de p. di. v. nō oportet. lxxi. di. extraneo. q̄ archidiacon⁹ eas dare nō posit; habes ex de offi. archidi. significasti.

f ¶ Cōmendaticias. ar. p̄. lxxi. extraneo.

g ¶ Leuitică. nec subdiaconalē. nisi tm̄ lectoratuz: ut. j. pr. di. c. i. i fi. lꝫ. g. fuit deceptus ex. c. se. vbi nō dr̄ nisi de duob⁹ ordinib⁹ tm̄.

b Q Uānis. plurima. quo ad minores ordines pferēdos q.° ad p̄dicationē q.° ad pfectionē: ita tm̄ q̄ nō posit cōferre nisi lectoratum ꝛ inferiores ostiariatū ꝛ psalmistatū.

i ¶ Erigere. in ecclesia cōsecrata. nā añ psecratiōnē lꝫ pōtus cōstituere altaria sed p⁹ nō nisi de pfensu epi. qđ si fecēt deponāt. ar. j. ō. pse di. i. null⁹ p̄sbyter. hec exposition ē illius verbi pstitutio altaris.

k ¶ Fidelib⁹. baptizatis. h. intelligit litterā sic baptizatis. s. extra ecclesiā ꝛ redeuntibus ad eā: ut de p. di. iiij. ab'autiq̄ qđ postea sequit de hereticis itel ligu in eccl̄ia baptizatos: vel dic q̄ idē repetit in sequēti lr̄a. alij intelligūt de baptizatis ; necessitate a pr̄e vl̄ a mr̄e xxx. q. i. ad limina

vicis ordinari pñt. epi formatas tribuūt lr̄a: corepi nō nisi p̄mēdaticias ꝛ pacificas dare valēt. epi ius cōsecrādi habēt: corepi tm̄ miores ordines tribuūt: leuitică añt ꝛ sacerdotalē b̄dictionē nō valēt pstare. De his ita scribit leo epūs oibus epis.

In q⁹ corepi ab epis differāt

Q Uānis corepis ꝛ presbyteris plurima cū epis ministerio⁹ cōis sit dispēsatō: quedā tm̄ sibi pbibita nouerit: sic̄ est presbyterorꝫ diaconorum ꝛ virginū cōsecratio: cōstitutio altaris ac b̄dictio vel vnctio sigđ nec erigere altaria nec ecclesias cōsecrare eis licituz est: nec p impositionē manuz fidelib⁹ baptizatis vel cōuersis hereticis paraclytū spūm .s. tradere: nec chrisma confi cere nec chrismate baptizatorū frōtes signare: nec publice qđ in missa quenq̄ penitētez recōciliare nec formatas cuilibet epistolas mittere. Hec oia illicita sunt corepis: q ad exemplā ꝛ formam. lxxii. discipulorꝫ esse nosc̄untur vel presbyteris q eandē gestant figurā. qm̄ q̄q̄ cōsecrationē hñt: pontificatus tm̄ apicē nō hñt. Si vero ꝓpter insolentiā suā qua officia eporꝫ sibi vsurpant ab ecclesia pbibiti sunt. Unde damasus papa ait.

Quōd corepor a sacra sede reprobatur:

Q Orepiscopi tam ab hac sacra sede q̄q̄ ab epis totius orbis pbibiti sunt. numis enīz eorꝫ institutio improba ē ꝛ pra

ut. xxvi. q. vi. c. olim. ꝛ. c. i.

n ¶ Unde damasus. lꝫ tm̄ bunc nicolaus ē secut⁹. ꝛ sic ē p̄ di. l. studeat. lꝫ tā tpe nicolai abolenerat pstitutio damasi. vl̄ fuerūt pbibiti nō qui essent. lꝫ ne essent ut prius.

ua: quia etsi de sūmo sacerdotij misterio aligd psumāt: omni tm̄ aucte carēt. nā nō amplius q̄z duos ordines inter discipulos domini esse cognouim⁹. i. duodecim apostolorꝫ ꝛ. lxxii. discipulorꝫ: vnde iste tertij⁹ p cesserit: ignoram⁹: ꝛ qđ ratiōe careat: extirpare necesse est.

Quod aūt epi nō sint: qui minus q̄z a tribus sunt ordinati episcopis: oibus patet. pbibitum ē enim a sanctis patribus vt q ab vno vel a duobus sūt ordinati episcopis: non nominentur episcopi. si enim nomē non habent: qualiter officium habebūt. Item vbanus.

Apl'orꝫ in ecclesia locum epi scopi tenent.

Q Uorum vices in ecclesia habeant episcopi: ꝛ quis eis hanc dignitatem dare debeat: sanctus augustinus oste dit inquiens: p patribus tuis nati sunt tibi filii. patres missi sunt apostoli: p apostolis filii nati sunt ꝛ constituti episcopi hodie enim episcopi qui sunt per vniuersum mundum vndenati sunt: ipsa ecclesia patres illos appellat: ipsa illos genuit: ꝛ ipsa illos constituit in sedibus patrum. Non ergo te putes desertam: quia non vides paulum: non vides petrum: q̄ non vides illos per quos nata es de prole tua. creuit tibi paternitas. p patrib⁹ tuis nati tibi sunt filii. constitues eos p patribus suis super omnem terram. filios genuit ecclesia. constitue eos p patribus suis principes sup omnem terram.

o Q Orepi. vñ. i. er q̄ cā pcesserit: quo ad talē plūptionem.

p ¶ Ignoram⁹. lꝫ nōne p totū orbē fuerūt corepi: g.° psumendū est: q fuerūt ab aplis vl̄ pciliis instituti: ut. xij. di. illa. lꝫ hic nō negat illos ab aplis institutos: sed cām istitutiōis ignorat ꝛ ē b ar. q a quocūq̄ au ctore aligd sit institutū ꝛ q̄tūcūq̄ diu obtentū si ñ subest cā. vl̄ si onerosū ē: extirpādū ē: ut. xij. di. oia. j. de p. di. i. placuit. x. q. i. banc. ꝛ. lxiij. di. §. verū. ꝛ ō cē. pueit.

q ¶ Et qđ rōne. institutionis. ꝛ ē ar. p̄o rōne reddēda: ut ex de cen. puenit. ꝛ. C. de codicill. l. pēn. ff. so. ma. dotē.

r Q Uod aūt si nō hñt: q̄r officiū habebūt. ar. si re pueris nec nomen hr̄e mereris. xxxij. q. iij. dicat : si. C. ō feri. a nullo. ar. lxxxvi. dis. fratrē. xvi. q. i. si cupis.

s Q Uorū vices. j. xij. q. i. videtes. §. dis. xxi. in nouo.

t ¶ Eccl'a. g.° ē eccl'a m.° r filia: Item eccl'a q̄q̄ dr̄ vxor. vij. q. i. sic. q̄q̄ mr̄. xij. q. ij. q abstulerit q̄q̄ dr̄ filia: ut ō p. di. i. eccl'a. naz catholico⁹ collectio q̄ ē eccl'a per epos ꝓdicationē generat. ut. xxij. q. iij. recurrat. Item etiā dr̄ loc⁹ vbi deū timētes pcōꝫ vemā postulant: in auc̄. ut licē. ma. ꝛ auie. §. q. Vo coll'. viij.

u ¶ Patres. q. eā pte gūt ꝛ defendūt.

x ¶ Benuit. p baptismū ꝛ ita eccl'e filij⁹ dat ei curato. qđ etiā lex dicit. ff. de tu. ꝛ cu. da. ab his is q patres. dic ut nō. xij. q. i. c. olim. y ¶ Illos. i hoc ꝓpat pr̄i epus ꝛ eccl'a filio: q̄ sicut filij⁹ nō pōt sine auc̄re pr̄is litigare: ut. C. de bo. q̄ libe. l. vlti. sic eccl'a sine auc̄re plati: ut ex de iudi. cām. ꝛ. xvi. q. i. monachi. Item sicut filij⁹ nō puenit lꝫ pr̄ noie

l ¶ Hereticis. j. de pse. di. iiij. q̄uis.

m ¶ Nec publice. qđ sol⁹ epūs pōt nisi in necessitate:

filiis:ut.C.de bo.ma.l.i.⁊.C.de ãna.er.l.i.sic ipse plat⁹ é cõ uenie[n]d⁹ nõ eccl'ia. nisi negocia eccl'ie distincta sint a negociis plati:ut ex de rescrip.edoceri. ℨ Per quos.p eos pullulauit ⁊ creuit:cũ nulla esset tũc tpis.

¶ Nata é.i.augmẽtata

Dist.lxii.

a Onsura ℣o. In t bac.lxix.dis. tractat de collatiõe minoꝝ ordinũ vsq; ad lectoratũ. ⁊ noie tonsure accipe hic tres miores ordines psalmistatũ ostiariatũ ⁊ lectoratum.⁊ hoc ꝫ abbati tñ in suo monasterio:eoꝝ cistam tñ facere vl' accolitũ nõ ꝫ.j.e.c.olti.

b Uoniã vidimus. tonsurã.i.coronã nã aliã tonsuram posset femina dare.

e ¶ Lectoris. vl' etiam ostiarii:nõ aũt eroꝝcistevl'accoliti faciendi ius ꝫ:ꝫ sit ar.ℨ. ex de or. ab eo q resi. ca.ꝑmo.ꝫ ⁊ si abbas ex ꝑuilegio habeat:ut oẽs minores ꝓferat: bene põt. Sed nũ gd hodie abbas põt conferre istos ordines credo q sic:si tñ ei manus é impositi: ut ex ỏ eta.⁊ qua.or. cũ cõtingat.10.ego nõ credo q possint ꝓferre tales ordines abbates: nisi lectoratũ:ut videt dicere hoc.c.⁊ decre.cũ ꝓtingat. si aũt eẽt sacerdos abbas posꝫ etiã ꝓferre psalmistatũ:ut.xxiij.di.psalmista.q psalmistatũ dat simpler sacerdos:ut.xxiij.di.psalmista.

d ¶ Aũt man⁹.ℨ.xxiii.di.subdiacon⁹.ℨ. é ¶ Monasterio.ꝫ ⁊ monachos alteri⁹ monasterij põt ordinare si iuitatus fuit.ix.q.ij.lugdunensis. f ¶ Impositio.q̃ nõ é nisi bñdictio:ut.i.q.i.man⁹. g ¶ Scõm morẽ.de quo bẽs. xij.q.ij.alienatões.nec hoc postulabit a supiore,nã sufficit semel a iure ꝓcedi.ff.de ꝓdi.insti.l.q̃ sub ꝓditiõe.§.fi.

i ¶ Preceptione.generali.ar.xv.q.i.cunctis.

On ỏportet.eroꝝcizare.i.legere eroꝝcismos.

k ¶ Promoti.ad ordinẽ eroꝝciste. l ¶ In domib⁹.i.ecclesijs nõ ꝓsecratis.supfluunt duo negõcio:

m Bepis. Nic depingit lxx.di.q; diserat pbros ⁊ reliquos clicos ab epo debẽ ordiari.inde sũpta occasione cõdit q nullꝰ ordinand⁹ é sine titulo.i. sine ecclesia vl' ecclastico bñficio.⁊ si fuerit ordiat⁹ ỻ depoñ tã i iniuriã ordinãtis q̃ ordinati:q; ꝑmisit se fic,ꝑmoueri.xvi q.vij.decernim⁹.xxi.q.ij.c.i.ꝫ qm epi hãc penã nullã reputabãt:hodie,pullũ é ut remaneat ꝑmoti.⁊ epus vl' etiã ei⁹ successoꝝ eis,putideat:ex de ꝓben.epõs.ex.e.ti.cũ scõm.

n ¶ Alteri⁹.hoc exequit in di.se. o ¶ A ꝓpio.hoc exeq

Onsura ℣o clici ỏ mãu abbatꝫ suscipi põt:si eiỏ abbati man⁹ ipositio ab epo fcã noscat. ℣ñ i.vij.synodo legit. Abbates gb⁹ ab epis man⁹ ponit: aliq⁹ tõsu.

Uoniã videm⁹ ⁊ rare ꝑñ mltos sine man⁹ ipositõe a puula etate tõsurã clici accipiẽtes:nõdũq; ab epo man⁹ ipositõe ꝓcepta sup ãbone irregularit' icollecta legẽtel:ꝑcipim⁹ ãmodo id mime fiẽi.id ipm q° q; obsũãdũ é ẽt inf mõachos lectorꝫ ãt man⁹ ipositõe lnia ẽ vnicuiq; abbati i ꝑpo mõasterio solũmõ faciẽdi: si dũtaxat abbati man⁹ ipositõ fcã noscat ab epo ỻm morẽ ꝑficiẽdoꝝ abbatũ dũ ꝓstet illũ eẽ ꝑsbr̃z. Simili mõ ỻm antiquã cõsuetudinẽ coꝝepm ꝓceptõe oz epi ꝓ mouẽ lectoꝝes. Itẽ ex con. laudicẽsi. Nõ exõcizẽt:q ab epo puecti nõ sunt.

On oz eroꝝcizãe eos:qui necdũ ab epis suis sunt ꝓmoti neq; i ecclijs neq; i domibus.

a tur in ista di.xc.

eminẽ.etiã in mioꝝib⁹ ordinib⁹ ñ ỻz ordinari. ar.xij.q.i.videtes.xxxij.di.figs ℣o. cũ eni bẽat officiũ i ecclia:g.⁊ bñficiũ ỻz bñe:ex ỏ simo. dilect⁹. ex de fi.ꝑ.ꝓposuit

Dist.xxx

ne dicaf.medicat in plateis infelix clic⁹: ut.xciij.di. diaconi.

b ¶ Absolute.i.sine titulo.

c ¶ Ciuitatis .b⁹. iõ dixi:q; pot⁹ ẽ põ and⁹ clicus q est de ciuitate q; extraneus: ut.j. di.,pri.hõtamur C.de epis ⁊ cleri cis in ecclesijs.

d ¶ Sine possessionis.i.si ordinatur ad titulũ patrimonij sui:ut ex de pbẽ.c.tuis.vl' hoc iõ dicit:quia pot⁹ sũt illi clici instituẽdi ỏ quorũ bonis é fũdata ecclia: ut ex ỏ rescrip. cũ adeo

e ¶ In martyrio vbi sunt reliquie martyrũ. vl' logi ỏ regulari ecclia colligit etiaꝫ hic ex eo q; dicit sine possessiõis: ar. q; figs ỻz ꝑmomũ

Nctoꝝ canonũ statut⁹ cõ Sona sactiõe ỏcernim⁹: vt si ne titulo fcã ỏdinatio irrita habeat.⁊ q̃ eccl'ia glibz ititulat⁹ é:i ea ꝑpetuo ꝑseueret. oio ãt i duab⁹ aliq; titulãi ñ licet:ꝫ vn⁹ gsq; i q̃ titulat⁹ é:i ea

Irrita fit ỏdinatỏ sine titulo fcõ

sufficiẽs ordinari ỏt sine titulo:ex de pben.epus.

f ¶ Uacuã.quo ad executionẽ. etiã suũ delictũ:q; se fic ꝑmisit,ꝑmoueri.als alteri⁹ odio nõ ỻz ali⁹ ꝑgrauari.ff.de moffi.te.figs in suo: ex de bis q̃ fi.a ma.p.ca.gsiuit in fi.

g ¶ Ad iniuriã.⁊

b Anctoꝝ.in ea ꝑpetuo.i.dũ viuit.ff.,p so.l.i.filius eni nõ ỻz esse tpalis nec heres.ff.ỏ adop. q̃stũ.⁊ insti.de here insti.§.heres. i ¶ In duab⁹ q eni titulũ ỻz in ena eccl'ia:si recipit secũdã eccliaꝫ vl' ꝑbendã,ꝑ titulo ꝓdit ꝑmã:ut ex de ꝓcs.ꝑben.nõ vacã.lras.ꝫ si recipit ipsã q̃si bñficiũ ⁊ q̃si cõmẽdatã siue stipẽdiũ tũc sec⁹.⁊ tũc ñ é canonic⁹ secũde ꝓbẽde nec cũ eis ꝑt eligẽ.si q̃as q̃re canõ iste ꝑmittut epo dispẽsare in ecclesijs ⁊ nõ i ꝑbẽdis. dico q eq̃ pot dispẽsare i ꝑbẽdis sicut i ecclesijs:dũmõ sint de eodẽ ẽpatu. ẽg⁹ hec ỻtas q; de iure cõi nõ pot gs bñe duas ecclias vl' ꝑbẽdas in eodẽ ẽpatu vl' in diuersis: nisi in casib⁹ notatis. xxi.q.i. in sũma. Sz nũ gd hodie bñficiũ b⁹ canõis ẽ sublatũ epis p illã nouã ỏstitõẽ de multa i ti.de ꝑben,ex eo q; dr ibi p se.ap. poterit dispẽsari: dico q nõ:ꝫ tñ vaga ⁊ indiscreta dispẽsatio ẽ ablata ab eis ñ,ꝑbabilis. sicut

p reuocationē ap.ñ remouet necessaria ap.vt pbabilis eē de ap.pastoral.sic cū dñs,phibuit iurare:ñ phibuit iuramentū necessariū ꝫ temerariū: ut.xxii q.i.c.ira. sic cū dñs,phibant vxorē separari a viro intelligendū ē tm de illa sepatione q̄ fit tm̄ fine rōne ut.xxviij.q.ij.q.s deus.si obijcias q̄ punit eps qui pmittit ipsū hre p̄ stipēdiū ut ibi dē dr: ut eē de p̄ben.q̄ intantū ō cle.ñ resi.q̄ nō nulli.g. dispēsare ñ pōt:nō segr: q̄ eps punit q ordinat clicū pcubinariū:ut.li.di.q.i aliq.:z tm̄ cū ipo dispēsare pōt. ꝫ iō punit q̄ indiscrete dispēsat.si obijcis q̄ dr ibi

Di.lxxi.

p se.ap.g.ñ pōt p aliū:ñ segr:q̄ eo dē mō decretus dicit: q̄ ordinationes eop̄ faciende sūt auctē ap.lxviij.di.ordinatiōes.z tm̄ p.pria auctē fieri pnt.sic etiā alibi dr:q̄ quilibet pōt pōt z dz baptizare vl celebrare ō lnia ebiur.xvi.q.i.cūctis.z tm̄ suo iure pōt baptizare.ꝫ iō dic b°.q̄ ei⁹ auctē salte gnāli debeat fieri dispēsatio.vl dic q̄ tūc sol⁹ papa dispēsat cū gs diuersa bñficia i diuersis ep̄atib⁹ vult hre ppt repugnātiā q̄ ex b°.pueniret:q̄ nēo duob⁹ dñis pōt fuire:ut.xxi. q.i.ci.io.hec gl.mihil vr: q̄ papa tm̄ dispēsat circa ples eccl̄ias bñtes curā aiaꝝ z ples dignitates:ut expresse dic de multa. ꝫ circa pla bñficia simplicia ñ re ciuili gs i duob⁹ collegijs pōt pnūerari.ff.ō col. li.§.i.nec duas milicias hre.C. q̄ mili.ñ pos.l.v.§.i posterū.nec duos honores.ff.ad munici.libert⁹.§. pscripto. l ¶ Diuersis ñ puētualib⁹.cū ens nec canonic⁹ in diuersis puentualib⁹ eē possit:g. multo magis nec plat⁹ ita q̄ sit in eis canonic⁹. m ¶ Cura rij.q.ij.bone rei.l. n ¶ Preposito.i.epo q̄ ē ordinatoz i cūctis:ut i prio ff signato.xxv.di.c.i.vel dic pposito.i.archidiacono:eē de v.sig.q̄uis.z sic nec illō eēt prīū. o ¶ Tā ō,possessiōib⁹.ar.p capell: ut decie debite maiori eccl̄ie cōicent ill. ar.p.xvi.q.i. videtes.i.q.i.c.i. p ¶ Prouideat.ut denī vni vl plū vnianf:ut.x.qui.j.vnio.de p.di.i.c.ij.

q ¶ Nomen.de pse.di.i.inuenimus.

a ¶ Clicis vo.In hac di.lxvi.oñdit.g.q̄ clic⁹ oni⁹ ebr̄ñ ē ab alio ordinand⁹ epo:vl aliq̄ eccl̄ia instituēd⁹,sine lr̄is sui epi.q̄ si factū fuerit irritabīr:misi hostilitatis cā clic⁹ exularet.j. e.clericos.

b ¶ Aud.ptentiōib⁹ nā cōitas mr̄ discordie ē.ff.de le.ij. cuz pater.§.dulcissimis.

c ¶ Et fine volūtate.ar. exp̄ssū ad id q̄ dixi. vij.q.i.placuit.

d ¶ Ordiatio. nisi p⁹ earū br̄et su⁹ eps: ut.lxv iij.di.salonitate.

e ¶ Aliena.erbozius. ꝫ nūqd sufficeret ut dissimularet:ñ ut.lxxvi.florētinū.z lxi ij.di.lr̄as. ut nōui.j.vij. q.i.placuit.

f ¶ Aqs ausus. psensū g.cū psensu ei⁹ poterat.C. ō sacrosan. ec. g sub ptextu:z exp̄sso psensu ñ tacito.ff.de,p cura.fil⁹.§.inuitus.

g ¶ Clericos.ꝫ gescāt nisi vocent z eligāt ur ad alias eccl̄as.tūc enī auctē maioris pōt trāsire ad alias:ut.vij.q .i.cēus de loco.

b ¶ Et necessitate, sed pone q̄ pbyter amisit eccl̄iā suā:eps ciuitatē suā: ñ retinet in aliqua pte sui ep̄at⁹:nūqd cleric⁹ recedet q̄ voluerit fine,lr̄is epi:dicūt qdā q̄ nō.nā adhuc plat⁹ remanet amisse eccl̄ie alij dicūt prīū:ut dixi.vij.q.i.pastoral.ꝫ verior ē rō por:q̄ eps adhuc nō definit esse su⁹ plat⁹: q̄ nō tm̄ rone bñficij ꝫ etiā rone ordinis ē plat⁹ suus.alij dicūt i pendēti eē vtr fit plat⁹.nā si postea liberaf eccl̄ia:remanet eccl̄ie plat⁹: alꝫ nō.ar.ad hoc eē de cle.nō resi.fraternitatis:Itē pone q̄ eps dat lniam transeūdi ad aliū ep̄atū sub ea ꝺditione:ut si redierit por eccl̄ia ad libertatē redeat ad eā:nūqd eps interī ē plat⁹ ei⁹:ficnō tm̄ pōt eū ercōicare:misi forte eccl̄ia liberata nō velit redē.ꝫ enī interī sit ei⁹ plat⁹ :ligatā tm̄ bz executionē.Itē si ad aliā eccl̄iā vellet eū revocare nō posset:misi ad suā:er q̄.ei lniam dedit:misi ei sub hac ꝺditione lniam dedisset:ut posset eū qñcūq̄ vellet revocare.Itē si tot⁹ ep̄at⁹ occupat⁹ est a sarracenis:nūqd remanent clici isti⁹ epi:cū oēs sint i ep̄atu alteri⁹:dico q̄ remanēt:ꝫ ñ habēt iurisdictionē liberā in eos. Item nūqd pōt eos vicini episcopi recipere sine litteris eius:ficipse tm̄ si ep̄atus ei⁹ esset liberatus:posset eos revocare etiā si eis licentiā dedisset:misi forte licentiando eos absolueret: vl dic q̄ prior definit esse plat⁹ ipso⁹:ut notaf.vij.q.i.pastoralis.

i ¶ Tandiu.j.xxi.q.iiij.epi.ar.j.vij.q.ij.c.ij.cc.

k Raternitatē habituurus.absolute ponit sine ꝓbo.lxiij di.agatho. ¶ Licentiā.ſ nūqd capitulū dū eccle sia vacat posset ipsū licētiare:nō:q: q̄dā alienatio ē q̄ ñ pōt fieri vacante ecclia. xij. q.ij.fiq. de hac mā habes.xxiiij.dis.c.ij.ſ qd ſi ecclia bz vsitatorem: videt q̄ iste possit alienare:ut insti.de cura.§. vlti.nā auctate metropolitani dz ꝓstitui visitatoꝛ. sed vr̄ ꝙ qđ dicit ler:q: ad ea:q̄ solēnitatem iuris desiderāt: tuto ze opus ē.ff. de consensu ⁊ auc.ꝓstan.l. curatoꝛē. vñ nō credo hoc fieri p visitatoꝛē.io.

m Primat⁹.sine lr̄is .j.pr.di.c.ij.⁊.iij ⁊.j.lxxvi.di.c. vlti.⁊.§. c.pri.⁊.§.lxi.di.ofius. ⁊.lxxxv.di. florentinū i fi.§.lxiij.di.lr̄as.

n ¶ Sine litteris.credere tū ⁊ testes sufficere C.de fide instru.in exercendis:⁊ eī de cle.pere gri.tue.lau.

o ¶ Obtineat.ſ nonne extraneus epūs pōt ordinare laicū de alterius epatu:cuz laicus possit transferre domicilium quo voluerit:dico q̄ sic ſz domicilio nō translato nō pōt eū ordinare: sicut nec alia sacramenta ab extraneo recipere posset: ut de pe. dis.vi. placuit:de pse. di.ij.tribus.nec pegrinari pōt laicus sine lr̄a epi:ut ō pse.di.v.nō oportet.

p ¶ Eius epi.sic. C. de offi.ma.mi.milites.vbi dr̄ q̄ sine lr̄a imperatoris cc.

q ¶ A collega suo.ſz pone q̄ eū pcedat: vbi dicit iste bñe domicilium dic q̄ si utrūq; beneficium retinet utrobiq;. ff.ad municipal.l.labeo ⁊.l.assumptio.§.a uiris prudentibus.

r ¶ Extraneo clerico. cōmendaticijs:j. de pse.di.ij.trib⁹.eī de post diffinitionē istā ad alium epūm ptinentē clericum suscepit:placuit sancte synodo:⁊ hūc q̄ suscepit:⁊ eū qui susceptus est:tādiu excōicatos manere:q̄diu ipe clericus reuertatur ad ꝓpriā ecclesiā. ¶ tē grego.fortunato epō neapolitano.

A postolica permissione vni⁹ ecclesie clericꝰ in altera valet ordinari.

Raternitatē tuā a nobis petisse recolim⁹:vt gratia nū ecclesie benefrane diaconē tue cōcederemus ecclesie ordinādū: ⁊ qm̄ nec epūm cui obsecūdare debeat: ppria ecclesia habeat hoste.ſ. phibente quo suum debeat misteriuz exhibere: petitōez tuā nō preuidim⁹ differendā. iccirco tibi scriptis pntibus eum necessario duximus cōcedēdū: habituras licētiā illū diaconū nr̄a interueniente auctē ecclesie tue deo ꝓpicio pstituere cardinalem. ¶ tem ex concilio charta.i.

Sine litteris epi sui in aliq̄ ecclesia clericꝰ nō suscipiatur.

Primatus epūs begeselitanus dixit: Suggero sanctitati vestre:ut statuatis non licere clericum alienū ab aliquo episcopo suscipi sine litteris epi sui neq; apud se retinere:nec laicū vsurpare sibi de plebe aliena vt eum obtineat sine cōsciētia eius epi de plebe cuius est. Stratus epūs dixit:hec obseruātia pacem custodit. Nā ⁊ memini in sanctissimo concilio sardicensi similiter statutū:vt nemo alteri⁹ plebis hominē vsurpet:sed si forte erit necessarius petat a collega suo:⁊ per consensum sui epi habeat. ¶ tē ex concilio chalcedonēsi. cle.pe.c.tue.⁊.xx.q.vlti.c.vlti.⁊.xix.q.ij.due.⁊.C. de epis ⁊ cle.fiqua.

s Hortamur.venies.hoc verū est.cū ille qui clericū pñtat laicus ē:q: ēqdiu idoneꝰ ē in suo epūs copatu:nō pñtabit extraneū.epūs enī vndecūq; posset pñtare:ut.j. xvi.q.ij.figs episcopoꝛum.

a Illū absq;

b Zmissorias hic dep̄gitur.lxxij di.diceratis.§.magister clericū sine cōmēdaticijs litteris sui epi nō esse recipiendū: nūc oñdit:q episcopus nō dz eas dare nisi instanter rogatus.

c Piscopus. nisi ab ipo. .ſ.q eū bñe desiderat:⁊ postulat: sicut cū gs trāsit in familiam alteri⁹:ut.ff.ō adopt. l.ij.sic §.lxx.di.c. ij.

Di.lxxii.

d ¶ Postulatus. ū teneī q̄dā q̄ nō pceduñ nisi cum instātia:ut pallū c.di.pisca.⁊ apli. ij.q.vi.p⁹ appellationē.bñ accedit ad hoc:q: q̄ preest parcissime debet cōmeatuz dare.ff.de re mili.officiū.

e Clericū epiſcopo.sic.C de emanci.iubemus.

f ¶ Clericoꝛ aūt §.di.xxi. cleros. ergo ⁊ geos ꝓbet rat incidit in canonē.lau.

Extraneo clerico cōmendaticijs litteris ꝓpri epi nusq̄ penitus liceat ministrare. ¶ tem ex sermone sancti augustini ad populum.

De eodem.

Hortamur christianitatem vestrā iuxta sanctoꝛ canonū instituta: ut i ecclesijs a vobis fundatis aliūde veniens presbyter non suscipiat: nisi a vestre fuerit ecclesie cōsecratus epō:aut ab eo ꝙ cōmēdaticias litteras suscipiatur. ¶ tē ex con. antioc beno.

Absq; formata clerici peregrini nō suscipiatur.

Ullū absq; formata quaz greci epistolā dicūt peregrinoꝛ clericoꝛ suscipi oz.

Imissorias vero litteras epūs nisi rogatus nō tribuat: sicut statutū est in synodo habita rome. Unde leo papa ait.

Nisi eodē pereāte nulli dimissorie littere p̄stentur.

Piscopus subiecto sibi sacerdoti vel alij clerico nisi ab ipo postulatus dimissorias nō faciat:ne ouis quasi perdita aut errās inueniat. ¶ tē ex con. char. iiij. **De eodē**

Clericū alienū nisi cōcedente ei⁹ epō nemo audeat vr̄ retinere vel ꝓmouere in ecclesia sibi credita. Clericoꝛ aūt nomē etiā lectoꝛes ⁊ psalmiste ⁊ ostiarii retinēt. ¶ tez ex con. mileuitano.

In vna ecclesia ordinatus in alia nō suscipiatur.

Placuit vt qcūq; in vna ecclesia semel eligit:ab alia ecclesia ad clericatum non te

Di. lxxiii.

g Placuit. eligitur. ar. ex electione ius acquiri. qdaz tamē dicūt contrariuz exponūt semel. i. pfecte: ita q̄ confirmatus sit. ar. ex de offi. deleg. in litteris. ⁊ etiā si nōdū ē translatus: ut est ar. ff. d̄ dona. qui sarum.

h Ualiter. Hic depigit. lxxiii. di. q̄ in scholis n̄ legit. qr que i ea ꝯtinent: in dissuetudinez abierūt. s. de formatis q̄ liter ⁊ quibus litteris concipiende sunt: ut quid ergo mēbranas occupat: ut. xix. di. si romanorū.

neatur.

Ualiter vero cōmēdaticia vl̄ dimissoria seu formata epistola faciēda sit: videnduz est. debēt nanq̄ littere grece interponi in ea epistola ⁊ non sine cā. greca enī elemēta litterarū numeros etiā exprimere nullus q vel tenuerit gceci sermonis noticiā ignorat. Ne igitur in faciēdis epistolis canonicis quas mos latin⁹ formatas vocat: aliq̄ fraus falsitatis temere presumeret: hoc a patrib⁹. cccxviij. nicene cōgregatis saluberrime inuētū est ⁊ cōstitutū: ut formate epistole hāc calculatōnis seu supputationis habeāt rationē. i. vt assumantur i supputatione prima greca elemēta patris ⁊ fi. ⁊. s. s. hoc est. t. y. a. que elemēta octogenariū quadragesimū ⁊ p̄mū significāt numeros petri quoq̄ apostoli p̄ma littera. i. n. q numeros octoginta significat ei⁹ q scribit epi p̄ma littera. cui scribit secūda: accipiētis tertia littera. ciuitatz quoq̄ de qua scribit q̄rta: ⁊ indictōis quecūq̄ ē id tēporis. id est q fuerit numer⁹ assumatur. atq̄ his oībus litteris grecis que ut diximꝰ numeros exprimūt: in vnū ductis vnā quecūq̄ collecta fuēit summā epistola teneat. hāc q suscipit cuz oī cautela regrat expressā. addat p̄terea separatim in epistola etiā nonagenariū ⁊ nonum numerū q secūdū greca elemēta significat amen.

Exēplar formate epl̄e: que in nicena synodo a. cccxviij. patrib⁹ facta est.

In noie patris. n. ⁊ filij. y. ⁊ spūs sancti. a. vualterio spirēsis ecclesie episcopo ego broccard⁹ sancte vuarmaciensis ecclesie deuot⁹ gregis christi famulus in deo sūme felicitatis beatitudinē. Cū sācta catholica ecclesia ꝓmpta sit sequi documenta euangelica que dicūt: qui recipit ꝓphetā in noie ꝓphete mercedē prophete accipiet: ⁊ q recipit iustū i noie iusti ⁊c: ⁊ apostol⁹ iubeat hospitalitatem sectari: ⁊ necessitatib⁹ viroꝝ sanctoruz cōmunicare: tamē ꝓpter eos q cauteriatam habēt suā conscientiā dicētes se esse simplices cū sint astutia diaboli repleti: ⁊ ꝓ opere pietatz debēt se de loco ad locū trāsire: cuz sint fugitiui sua malicia faciēte ⁊ dicūt se eē ministerio sacro insertos cū nō sint: statutū est a patrib⁹ sanctis neminem clericū alienum ⁊ ignotum recipi ab aliquo episcopo ⁊ inthronizari in sua ecclesia: nisi habeat a ꝓprio ep̄o epistolam q̄ in canonibus nominatur formata. Ideo notum facimus paternitati vestre: q̄ presens frater noster haꝝ litterarum portator nomine hermannus non pro sua nequicia expulsꝰ est a nobis: sed postulantibus fratribus eo q̄ ex familia nr̄a fuit ⁊ noster baptizatus: fecimus ei libertatē receptam in cornu altaris canonice ⁊ ordinauimus eum ad gradum presbyterii. cui etiam has dimissorias siue cōmendaticias litteras facimus: ⁊ eum ad vestram dilectam fraternitatē dirigimus: ut i vestra parochia sub vestro sacro regimine ⁊ d̄fensione cōsistere valeat: ego inq̄ broccardus humilis ep̄s in nomine patris. n. ⁊ filii. y. ⁊ .s. s. a. ⁊ in vnitate sancte ecclesie: in qua petro datum est ius ligandi atq̄ soluendi: absoluo hermannū presbyterū d̄ ciuitate vuarmaciensi indictōne. x. ⁊ licentiam do vobis inthronizandi eum in quacunq̄ ecclesia vultis vestre pochie hāc ergo epistolam grecz litteris hinc inde munire decreuimus ⁊ ānulo nr̄e eccl̄e firmare censuimus. fraternitatē ve

a Uerit. Hic depingit. lxxiiij. di. in q̃rit an gs inuit⁹ sit ordinand⁹. ⁊ p̃cisse ꝓtinet in gbusdã. c. q nõ: in gbusdã q fic: ut. s. õ nolentib⁹ fiãt volẽtes. cũ g⁹. nec alig vult, pmoueri: nec necessitas vl utilitas eccle exigat ñ ẽ cogend⁹: ut. j. e. c. i. ⁊ j si aũt necessitas ecclie hoc exigit: cogit: iurta illud qõ hẽs. j. e. c. iij. ⁊ iiij. ⁊ xxiij. q. iiij. displicet. si autem exigat utilitas ecclie: tũc dz cogi iurta id qõ hẽs. j. e. c. vlt. hec tñ distinctio videt reprobari. j. e. epoz. ⁊ eẽ de eta. ⁊ quali. oz. bñ. q̃ris. ⁊ iõ dici põt: omia hec referẽda ad arbitriũ iudicis: puta q̃n dices q utilitas sit ⁊ ñ necessitas. tũc dico eẽ utilitatẽ tñ: cũ eccl̃ia indiget, pmotione aliquoz q nolunt, pmoueri: ⁊ tñ alig sũt in eadẽ ecclesia q, pmoueri põt: ut. j. e. c. vlti. tũc aũt dico necessitatẽ esse q̃n eccl̃ia indiget, pmotiõe aliq⁹. rũ: nec alij sũt in eccl̃ia q digne possint, pmoueri: ut. j. e. c. iiij. si vis distinguere fm distinctionẽ. b. s. gs fit, pmouẽd⁹ dic q, pmouend⁹ ad dignitatẽ cogit p attractationẽ etiã corpis ad ordines: ut. j. i. q. vi. c. vlt. viij. q. i. in scripturis. ⁊ iij. q. iiij. displicet. si tñ sit semp suitus nõ cogit. xx. q. iij. pñs. j. e. c. vbi iuitis enĩ nõ sunt dandi honores. ff. de decur. l. iij. §. vlti. sz, pmouend⁹ ad ordines suadẽte utilitate tñ cogit: fm qõ hẽs. j. e. c. vlt. s. q maiores sũt plurib⁹ bñficijs honorãdi: ut tibi dicet: necessitate cogẽte cogitur suspensione ab officio. j. e. fig. ⁊ c. placuit. in quo intelligo ⁊ pniuationẽ bñficij. regularit enĩ vno subtracto ⁊ reliquũ ẽ subtractũ: ut. lxxxi. di. figs ãmodo. credo tñ q debeat ꝑcedere suspensio ab officio q̃si qdã ercõicatio. quã si otinit: sequit bñficij subtractio: ut. lx. di. inouam⁹. xxiij. q iij. forte. si vo nec utilitas exigit: nõ ẽ cogend⁹. ⁊ si epõs eũ cogat videt cã odij ⁊ ingratitudinis eũ cogere. j. e. epõs. ⁊ c. gesta. qdã tñ volũt remouẽ distinctionẽ de necessitate ⁊ utilitate. ar. j. e. epoz. ⁊ dicũt q diuersi canones diuersas penas imponũt nolentib⁹, pmoueri: ⁊ ẽ i arbitrio epi quã imponat. aliũ tñ soluit hec ꝓtas eẽ de eta. ⁊ qua. q̃ris. b. io. quicqd dicat io. decre. illa q̃ris dicit q cogi pñt: si utilitas vl necessitas exigat p subtractionẽ officij ⁊ bñficij ⁊ tũc dico utilitatem esse eccl̃e: cũ ille qui, pmoueri petit utilior ẽ in officio q̃ ter b iã est, pmotus: ⁊ vtile ẽ plures eẽ in eccl̃ia in eodẽ officio. necessitas ẽ cũ iã, pmot⁹ nõ sufficit. vl nõ ẽ alig s pmotus. b.

Incipit epla formata a. ccc. xviij. epis ⁊ abbatib⁹ pstãtino politane vbis epo edita.

S Anctissimo in christo fratri sũma dulcedine charitatis aplectẽdo. a. illi⁹ ciuitatꝫ epo i. illius ecclesie presul p petue beatitudis optat in christo salutẽ. y. c. y. c. p. c. l. v. De cetero nouerit sãcta fraternitas vra: q iste cleric⁹ ber. nomine nra in pochia istruct⁹ ac detõsus pnitatẽ nostrã rogauit: quatenꝰ illi cõmẽdaticias lr̃as scriberem⁹: gbus vre celsitatis dini cõmẽdatus sub tuitione vestri regiminis degere posset. cuius volũtati cõsentientes secũdũ canonicã auctatẽ lr̃as ei dimissorias dedim⁹ per quas ⁊ ipsi cõcedimus: vt sub vestro magisterio diuine seruituti insistẽs sue deserviat utilitati. ⁊ vobis licẽtiã tribuimus vt si dignũ eũ iudicaueritis: ad sacros ordines pmoueatis. cõmẽdatũ ergo eũ cure vestre suscipite: ⁊ nris ex partibus absolutũ in vra⁹ ouium numero custodite. Quas litteras vt vigore veritatis firmare indubitãter a vobis suscipiantur litteris grecis: vt canonica docet auctas cõfirmare satagim⁹. Sancta trinitas vestrã beatitudinẽ ad regimen sãcte sue ecclesie ꝑpetualiter bñ valere cõcedat. amen. xcv iiij. vel sic q eãdẽ sũmã expressit. Secretario. aliũ sumit. xviij. di. ñ 03.

mũt. indictione. x. cõtinet hec formata epistola sũmã numeri ȣ. ccc. xv. y. grecã in nomine illius primã ponim⁹: q greci eam in gbusdã locis. p. v. consonãte ponunt: sicut est. a. n. y. s. id.

Ueritur de his clericis: g ab epis suis pmoueri cõtemnunt an inuiti sint sublimãdi an nõ de his ita statutũ est in concilio aure.

Annue suspensioni subiaceat epõs: g inuitũ ordinare psumit.

O Piscopus g inuitũ aut reclamantẽ ordinare presumpserit: annali penitẽtie subditus missas facere non presumat. Ite grego. in registro

Nullus pmoueat inuitus.

Esta que nobis cõcilii vri cõfecta secretario direxistis: in quibus archidiaconus bonorat⁹ adducitur plena eẽ cognonim⁹ semine iurgiorum cũ vno eodemq; tẽpore vna p sona nolens ad sacerdotii ordinẽ ꝓmebitur: que tanꝫ immerita a diaconatus officio remoueatur: ⁊ sicut iustum ẽ vt nemo crescere cõpellatur inuitus: ita censendum puto ne quisq̃ insons ab ordis sui ministerio deiiciatur iniuste.

Contra inuenitur in concilio chartaginensi.

Qui ab episcopi suis pmoneri contemnit: a loco suo deiciatur.

S Iqui clerici ab episcopis suis pmoueri contempserint: nec illic maneant: vnde

b Piscopus g iuitũ. aliquo iudicio alio

Di. lxxiij.

q̃ voce volũtatẽ ostendentẽ.

c Aut reclamãtẽ. voce vl signo. l. di. figs diaconus. q̃uis. n. eẽt iuit⁹ si nec voce nec aliquo indicio reclamaret: ꝑsumere volutari⁹. liiij. di. si ꝑuus. aut reclamãtẽ figno saltẽ. nã ⁊ p signa ita appareret volũtas fieꝛ vocẽ. xxvii. q. v. nec solo. xvi. q. iij. c. i. ⁊. ij. ⁊ sic nota dziam int iuitũ ⁊ reclamãtẽ: ut. ff. de ꝛ. v. ꝑ. iuitũ.

d Nõ ꝑsumat. nihilomin⁹ deponeꝛ. j. e. vbi.

e Esta. hoc. c. ⁊. c. honorat⁹ loquit̃ õ eadẽ mãi: ⁊ idẽ ẽ casus vtriusq;.

f Persona. ar. ñ debẽ, pmoueri ad maiora g mioꝛib⁹ indignus iudicat. ar. xviij. q. i. miramur. ⁊ di. xlviij. nulli liceat. ff. de sena. g indign⁹. ⁊ cui imidicit pomerit̃ ⁊ c. ff. de fuis expoꝛ. cui pacto. ff. de in dic. ⁊ ref. re legatoꝛ. §. vlti. b Que tanꝫ. i. ⁊ illa. ar. q̃ria

allegãs nõ é audiend⁹. xiij. q. ij. ⁊ ꝓ posterũ. de cõ. di. ij. reuera. xxiij. q. vij. c. iij. ex de ap. solicitudinẽ.

i Trescere. ar. ꝙ monachis vl canonicis iuuis districtior vita nõ possit ponι. ar. xv. q. i. nõ é. ⁊. xx. q. iij. pñs. io. xxiij. q i. integritas.

k Sig clici. recedere. nõ ꝙ amittat gs ordines inferiores si ꝓmouet ad maiores: sz dz recedere quo ad executionẽ solẽnẽ: qz nõ ita solẽnit exequit gs iferiores ordines vl recedit quo ad appellationẽ. ꝙ eni recedãt a prioze ẽ ar. xxxvij. di. q de mẽsa. xcij. di. si sãcta. sz ut ꝓdicti: recedit q. ad onus nõ quo ad honorem. ar. op. ff. ad municipa. municipes. sz gd si se dicit criminosũ: ẽ ei credendũ: videl ꝙ nõ: qz mota iã sibi ꝓtrouersia hoc dicit. ar. ex q ma. ac. posc̃ in tua. ⁊. c. p. uenit. sed dic ei credendũ ex de eta. ⁊ quali. q̃ris a nobis. sil̃r si se dicit insufficiẽtẽ audiend⁹ ẽ. ar. j. e. eꝓz. als si nõ audit ei⁹ ercusatio ꝓt appellare. C. de ap. ciues. ⁊ l. bi q ad ciuilia.

l Lacuit.

m Piscoporũ. sic cõstruc. null⁹ eꝓz ꝓponat posterio rẽ ꝓoz: q̃uis posterioz sit de numero eoꝝ ⁊c. ⁊ nõ fm opi. h. q. prioz dz semp eligi. ⁊ de prioze ut dicit sufficit ne mal⁹ eligat: sz posterioz melioz sit: ut. j. lxxv. di. c. vlti. alij dicũt semp melioꝛ rẽ ꝓferendũ etiã si posterioz sit. ar. xxi. di. vi. synod⁹ ꝓmouẽdo ⁊ etiã totũ. c. ⁊ ita assignanꝫ duo casus i gbus posterioz ꝓferr̃ prioꝛi. s. cũ rẽnuit poꝛ ꝓmouere noluerunt. Item.

De eodem.

Lacuit vt quicunq; cleri vel diaconi ꝓ necessitatibus ecclesiasticarum rerũ nõ obtemperauerit episcopis suis volentibus eos ad honoꝛes ampliozem in ecclesia sua ꝓmoueri: nec illi ministrẽt i suo gradu: vnde noluerunt recedere. Item ex cõ. agathensi.

Posteriores prioribus epi nõ prepongant.

Episcoporum etiam quoꝝ vita non reprehendit posterioꝛẽ prioꝛi nullus preponat: nisi forte superbia elatus quod ꝓ necessitate ecclesie episcopus insserit implere cõtenat. Sane si officium archidiaconatus ꝓpter simpliciorem naturam implere aut expedire nequiuerit: ille loci sui nomen teneat ⁊ ordinationes ecclesie: quem elegerit epus ꝓponendus. Item gregoꝛ⁹ ioanni episcopo syracusano.

In loco quo quisq; ordinat⁹ est: inuitus teneri nõ debet.

Dozundam ad nos relatione peruenit: cosmam q ex monacho monasterii sãcte lucie a decessoꝛe tuo venerãde memorie maximiano in ecclesia syracusane subdiacon⁹ est factus: atq; ate postea in possessione que iuliana vocatur presbyter dicitur ordinat⁹ ita animi tristitia ⁊ loci qualitate vehementer afflictum: vt vitam sibi penam existimet: ⁊ contritionis sue fuge querat auxilium: ⁊ ideo quia tales errori dl cũ est simpliciori q̃ esse debeat in officio ad qõ eligitur ⁊ tũc lege ille. s. posterioꝛ tenebit nomẽ loci sui. i. debiti sibi prioꝛis vl debiti rõne prioritatis.

o Propter simpliciorẽ. vij. q. i. qz. ⁊. c. petisti. ℞. ℞. di. xxxix. petrus. ⁊ di. xlvij. ℞ petro.

p Et ordinationem. i. administrationes. ⁊ dic archi. s. dandi. ⁊ ita simplicitas ipedit. ꝓmouẽdũ sz nõ deiicit. si vis intelligẽ de iam ꝓmotoꝛ: dic ille. s. simpler tenebit. i. debit honorẽ ⁊ dignitatẽ: qz nõ remouebitur sz dabit ei coadiutoꝛ. ⁊ hoc est qõ dicit ⁊ ordinationẽ. i. administrationes teneat ille quẽ elegerit epus.

a Mozũdã. syracusana. q̃ monachoꝝ ẽ sicut ⁊ cãtuarien sis. ⁊ ita ñ ẽ ar. ℞ ꝙ monach⁹ possit esse secularis canonic⁹. sz. n. possit eẽ ꝓlatus: tñ nõ põt ꝓbẽdabẽ ẽ q̃puate ẽ vtilitatis. ℞. ꝓsentit: ut dixi. lviij. di. c. ij. ⁊. xvi. q. vij. in nona.

b Qualitate. ar. ꝙ si gs trãslat⁹ ẽ de vna ecclesia i aliã ecclias ⁊ decept⁹ ẽ q̃litate loci restituẽd⁹ ẽ ⁊ ita erroꝛ q̃litatis dissoluit mr̃imoniũ spũale: ⁊ adde qõ dixi. xxiij. di. cõis.

c Et nõ qz. ut i auc. ut cũ ℞ ap. co. §. pfiderate

d Ubi ista. honorẽ. b pz ꝙ sz gs coact⁹ ordinat: tñ recipit ordinẽ. ar. i. q. i. ꝙ gdã. ⁊. xlv. di. de iudeis. sz si absoluta esset coactio: tunc nullũ reciper ordinẽ: ut ex ℞ baptismo maioꝛes Sz nũ gd ille q cõditionali coactiõe ordinat⁹ est tenet ꝓtinẽ: videl ꝙ sicut. xlv. di. de iudeis Itẽ qz coacta volũtas

é volũtas: ut. xv. q. i. merito. marie fm illos q dicũt ꝙ ordini sit votũ ãnerũ: ut. xxvij. di. diacon⁹. lxxxiij. di. cũ i ꝓterito. dicũt gdã ꝙ tal teneat ꝓtinẽ: ⁊ sz nõ debeat gs cogi ad recipiendũ ordinẽ: tñ receptũ cogit seruare. sz hoc nõ credo vbi metus talis ẽ q cadit in ꝓstantẽ virũ: ut ex qõ met⁹ ca. platũ. ⁊. c. cũ dilect⁹. qz integritas est res voti ⁊ nõ ꝓcepti. xxxiij. q. i. integritas. ⁊ ꝓtinẽtia nõ dz esse nisi volũtaria

ut.xvi.di.añ trienniũ.z.xx.q.iij.pñs. nec dico talẽ in aliq̃ habere p̃uilegiũ clerici:si tñ vult vti eo pót.sz tũc ꝓtinere tenet. Secus añ in baptiſmo:qz illud ẽ sacramẽtũ salutis z neceſſitatis iõ illud cogitur remittere.

e ¶ Inuitũ.j.xxiij.q.iij displicet tibi. ℈.j.i.q.vi. sicut is. ℈.z.viij.q.i. scias.C.de epis z cle.si quã. ℈ sz dico q̃ semp ab initio dz esse inuitus ut diri.j.viij.q.i.scripturis.io.

f ¶ Honorat⁹. salonitane.j.xciij.di.mirabatus.

g ¶ Sz cã ingratitudis q̃ aliũ ꝓpter odium vel ingratitudinẽ noiat ad dignitatem:teneꝫ ei ad oẽ damnũ qõ ei inde accidit.C. si ꝓpter inimicicias creatio facta fit. l.i.li.x.

h ¶ Honorem.nã dicit lex: q̃ er quo qs ꝓmouet ad maiorẽ dignitatẽ:amittit porẽ.C. de p̃micerio.l.i.l.xij.z.ar.ff. ad munici.l.municipes

i ¶ Cõscius.ar.q̃ q̃ vocat⁹ non venit hoc ipso vr̃ diffidere de cã.xi.q.i.christianis.iij.q.ir.de creuimus.

k ¶ Tot scriptis.ar.dic q̃ nẽo puniend⁹ ẽ ꝑ p̃ma ꝓtumacia.xcij.di.c. vlti.z.lxxviij.di.c.i.sed fieri dz ꝓut canon dicit xvii.q.iij.forte. qõ nõ ẽ verũ:ut diri.viij.q.v. q̃s.in hoc p̃uenit.z. iaco.q̃ puniri dz i expensis citat⁹: si in p̃ma citatiõe nõ veniat:licet ius ei ꝓcedat trina citationẽ:ut.xviij.q.iij. de illicita.z.C.qũo z q̃.in auc. q̃semel. nec dicit antea cõtumax q̃tũ ad excõicationẽ vl̃ missionẽ in pos.puniri tñ dz i expẽsis si p̃ma citatiõe nõ venit.ff.figs ius dicenti nõ ob.l.vna.z ita in publico cõuentu. ℞: ita.i.z.h.z est ar. ℈.b.sniam' quã nõ.viij.q.i.in sũma. Nam si p⁹ ꝓtumaciã infamis esset:nõ retinẽt dignitatẽ.C. de dig. l.ij.li.xij. exẽ de excel.prela.inter.

l ¶ Cõtradices.attende archiepm a subdito excõicari posse:eiusdẽ censure simlitudine posse ꝏponi illi⁹ auctoritate neq̃.n. talia potuisset fieri sanitate cõsilij. nolum⁹ exaggerare q̃ gestũ est: ne cogamur iudicare qõ dignũ ẽ. Nã puilegiũ dignitatis meret amittẽ: g pmissa sibi abutit ptãte. denunciam⁹ aũt q̃ si p⁹ hoc tale aligd p̃sumpseris. z aliquẽ talẽ seu epm vel p̃sbyterꝫ vel diaconũ iuitũ facẽ posse credideris: ordiationes tibi rauẽnat⁹ ecclesie vel emiliẽsis noueris auferẽdas. ¶ tẽ grego. antonio subdiacono. De eodem

H Onorat⁹ archidiacon⁹ salonitane ecclesie a sancte memorie decessore meo missa supplicatõe poposcerat: ut ab antistite suo ꝓuehi inuit⁹ ad fortiorꝭ grad⁹ ordiem ℈ morẽ nullo mõ cogereꝫ.hoc.n.sibi fieri nõ cã ꝓuehẽdi sed ingratitudinis ꝓhibeat. ꝑ q̃ re tũc etiã sacte mẽorie pdecessor noster scriptis suis natali fratri z epõ nr̃o interdixerat: ne pdictũ honoratũ archidiaconẽ inuitũ ꝓueheret:neue dolorẽ cõcepte ingratitudinis i corde r̃ineret. cũq̃ etiã a me hec sũmope fuerãt iterdicta: nõ solũ mãdata dei negligens sed etiã scripturã meã cõtemnẽs pfatũ archidiaconẽ quasi ad fortiorẽ honorẽ ꝓuehens conat⁹ẽ callide degradãe .vñ actũ ẽ:ut eodẽ archidiaconat⁹ submoto loco aliũ ascisceꝫ: g ei⁹ obtẽperãe morib⁹ posset quẽ honoratũ archidiaconez arbitramur antistiti suo aliũde displicẽ nõ posse:nisi q̃ eũ sacra vasa suis pentib⁹ dare ꝓhibebat. quã cãm subtili v olu

a quo fuit destinat⁹:ut.ij.q.vi.si epus.b.

m ¶ Adhuc.ar.q̃ crescente ꝓtumacia dz crescere z pena.ff.de inter.z rel'.relegato ꝓ.z iste ordo est seruandus cũ aliqs punir̃,p ꝓtumacia ut post admonitionẽ suspendat: secũdo excõmunicet: tertio deponat:quarto curie tradat:ut.xxiij.q.iiij. forte in fi.z.xxviij.di.q° rundã,sz si p crimine quis punit tũc pmo deponitur:postea excõicat:ut.lxxxi.dist. dictũ:exẽ de iudi. cũ nõ ab hoie.

n ¶ Priuabis.i. priuatũ esse ostẽdes. Nã eo ipso q̃ cõtumax erat: ꝑuatus erat. vel priuabis quo ad hoc ut possit vitari ab aliis in sacramentis.

a ONsulait.i. dicere.b. vbuz tempat.h. ita q̃ sonat in vtilitatẽ nõ necessitatẽ.dr̃.n.gs indigere eo qõ bonũ z vtile est sibi br̃e.si ẽ necessitas esset:ꝓpellereꝫ p subtractionẽ bñficii vl̃ officii.s.e.c.iij. z.v. lz sit ar. ℈.s.e.epi scopoꝫ.exẽ ō etaz q̃li.gr̃is:sz quã potest solue canones istos. illa tñ logt ō bis q̃ hñt plura beneficia, ꝓut ipsa lra dic. z q̃ ibi dicit ꝑuabis. dic pretẽpe dioꝫ ñ oĩuz.io.qd dicat: illi decre.gr̃is stab.b.

b ¶ Cõmoda.nã exhortatione p

mioꝫ z c.ff.de instit.z iur.l.i.z.xviij.q.iiij.c.vltimo

c ¶ Propensius.sed quomodo hoc procedet vbi p bende omnes equales sunt:potest dici q̃ decurtẽtur p̃bende eoꝫ.vel dic consequanter spe nõ re.

d ¶ Propensi⁹.é hic ar.ꝺ iure cõi pl⁹ ꝓsbros ꝙ diaconos de oblationib⁹ z decimis debẽ hre. ar.xxvij di. ꝓter hoc:qꝺ verũ é:ſ de spalitate qñq; aliter fit i.q.ij.c.vlti. e ¶ Hac.ꝓsecutuũ é.i.q.i.gſgs.ſi.n. esset causatiuũ fi mona ꝓmitteret q ꝓpter questum deo fuiret: deo eni ꝓpter deum fuiendũ é ꝓncipalit: ut.viij.q.i. sũt in ecclia: z.i. q.i.nõ é.z ſi esset causatiuũ videre tur eos inuitare ad iuidẽdũ aliꝭ Ite ar. bñficiũ ſi cut ꝓllegiũ qñ. ꝙ concedi alicui odio alterius.

vt ex nolẽtibus fiant volẽtes ordinatio illa põt ꝓficere: ſi quos habes i accolitis vl sub diaconib⁹ maturiores etate: z quoꝝ ſit vita ꝓbabilis: hos in ꝓsbratũ studeas ꝓmouere: vt q i suis ordinib⁹ ꝓficẽ nolue rint. reddãtur suis inferioꝛib⁹ p⁹ mioꝛes. ipa cõmoda ꝓsbri ꝓpẽsius ꝙ diaconi ꝓsequntur: vt hac salte rõe ꝓstricti ad ho norẽ quẽ fugerãt: appetere nt tantur z quẽsum.

Di.lxxv.

f ¶ Rõne. graue eni videt ꝙ plus det sotio ꝙ sibi etiã fratri. C. de bo.q li.cũ oporꝛ i.fi. nec de eadẽ societate ꝺz vn⁹ plus ꝙ alt⁹.ꝓseq. ff.ꝓ socio verũ. § ſicut tres. nec est alicui ꝓferendũ. vñ alij scrupulo ſo corde moueãt ut.xvi.q.vij.c.i.

g ¶ Nitant. ar.ꝙ fit qñq; secũda rio qꝺ ꝓncipalit fieri nõ põt: ut h t.ff.de postul.l.i. §.vlti.

Emp⁹ aũt ꝓsecratõis sicut i ordie rõano habet ad epi bñdictionẽ nõ eligitur oi.n. tpe bñdicũtur. dũmo ieiu ni z hora tertia bñdictionẽ ac cipiãt. ¶ ñ anaclet⁹ papa scri bit oibus episcopis.

Ordinationes epoꝝ q̃ hora fier. debeant.

ORdinatões epoꝝ aucte apostolica ab oib⁹ q i eaꝺẽ ꝓuicia fuerit epis sũt cele brãde: q simul ꝓueniẽtis scru tiniũ cũ ꝓcib⁹ celebrẽt: manus cũ sanctis euãgelijs ꝓponentes vnica die hora tertia orãtes: sacraq; vnctõe ꝓphe

b

tarũ exẽplo regũ capita perũ gentiũ eos more apostoloꝝ z moyſi vngẽtes: qz ois sãctificatio cõstat eẽ in spũ sancto: cui⁹ xtus inuisibilis sãcto est chrisinate pmixta. z hoc ritu solẽne celebrẽt ordinationem ¶ Ep⁹ aũt ꝓsecrationis trium mẽsiũ spacio claudit: vltra qõ nisi necessitate cogẽte epoꝝ ꝓsecratões p⁹ electionẽ differ ri nõ licet. ¶ ñ in chalcedo nensi cõcilio legitur.

Vltra tres mẽses nõ differat epoꝝ ordinatio.

QVoniã gdã metropolita noꝝ: sicut ad nos platũ é: negligũt sibi greges creditos z differũt ordiatões facẽ epo rũ: placuit sancte synodo ut a tres mẽses fieri ordinationes epoꝝ: nisi forte inexcusabilis necessitas coegerit ordinatio nis tẽpus ãplius ꝓtelari. Si aũt gs epoꝝ hoc non obserua uerit: ipum debere ecclesiastĩ ce ꝓdenationi subiacere: red ditus vero eiusdẽ vidnate ec clesie integros reseruari apud iconomũ eiusdẽ ecclesie cẽse mus. Oretoꝝ vero clericoũ

c ¶ Ex emplo. quia samuel inunxit dauid et saulez elizeus iehu regẽ israel.

d ¶ More apostolorum qui inunxerũt iacobum ꝺ.lxvi.di.pozzo.

e ¶ Et moysi. qui inũxit aaron z filios eius.xxi. di.§.i.

f ¶ Sanctificatio.i.ois vnctio sanctificãs z effi car est a spiritu. z sic pa tet ꝙ in collatiõe sacramenti conferꝛ gratia: z illa gratia inuisibiliter operat: ut.i.q.i. multi. z si sacramẽtũ aliquod conferꝛ digno: tunc corroboraꝛ virtutẽ ꝓiorẽ: ut de cõse. di.v. nouissime. z augetur in eo gratia: de pse. di.iij. nõ ex quo. sed si sacramentũ conferꝛ indigno: solum sacramentũ recipit: z illud recipit ad iui malũ: sed nõ recipit rez sacra menti. hec materia optime tractatur eẽ de sacra vnc. cum veniſſent.

Empus aũt. hic deplngit. lxxv. di. in q̃ agit mgr ꝺ ꝓsecratõe epoꝝ z de tpib⁹ ordinatio nũ. subiũgit etiã de ordinatõe alioꝝ clicoꝝ ꝺz aũt ordinatio epoꝝ fieri hora tertia die dñico. j. e.c.i.z.c.ꝙ die. cererꝝ ꝺo ser tpib⁹ anni. l.i. qtuoꝛ tpib⁹ z in sabbato medie hebdomade q̃dragesime z in sabbato sancto. j.e.c.vlt. eẽ de tẽp.oꝛ.c.iij.z.lx iij.di.lxas.

h ¶ Nõ eligit.i.nõ é electũ vel deter minatũ i canone.

k ¶ Omni eni tpe.i.oi mẽse vl septimana. filit restrigit de ꝓ.di.iiij.oi tpe: ubi expo nitur.i.omni anno.

l OKdinatiões. calus. oñdit a gb⁹: q̃lit: q̃ hora: q̃ ꝺie eps debeat ordinari.

m ¶ Aucte. generali. eẽ de elec.cũ in cũctis.

n ¶ Scrutiniũ.i.eramia tione: ꝺe q̃ hẽs di.xxiij. q eps.

o ¶ Man⁹. duo ponẽt sup caput ꝓsecrãti codicẽ euãgelioꝝ: tertio füder bñdictione: alij oẽs ponũt man⁹ sup caput ei⁹ ut.xxiij.di.eps.

p ¶ Tertia. multiplex é rõ ꝺ ho ra tertia: qz tũc ꝺz missa publice celebrari: ut de ꝓ. di.i.nocte. hinc q̃ missa gs nõ põt ꝓsecrari: qz nec ec clesia sine missa ꝓsecrat de ꝓ.di.i.oẽs: ſ gdam dicãt ꝺ q.ſ. nõ sit de substãtia. gb⁹ ego assentio: qz nõ é vnctio ipsa: de q̃ magis videt eẽ de substãtia: imo si omissa é suppleꝛ: eẽ ꝺ sacra vnc.c.vno. alij tñ dicũt oia ista esse de substantia. ar. xxiij. di. quozundã ꝓter tps vl hozã: qz quocun q tpe ordinat recipit ordines. ar. j. lxxvij. dis. subdiacon⁹. eẽ de tẽp. oꝛ. sane. nã qñq; citius quandoq; tardius missa celebratur. Item iõ est facienda consecra tio hora tertia: qz spiri tus sanctus i igneis lin guis hora tertia rẽ. de pse. di.i. nocte. quozum loco succedũt episcopi xxi. di. in nouo. z quia hora illa domin⁹ est cru cifixus: ut ibidẽ dicit: z tali hora apostoli conse cranerũt paulũ z bar nabam rẽ. j.e.ꝙ die.

q ¶ Exemplo. quia sa muel inunxit dauid et saulez elizeus iehu regẽ israel.

r ¶ More apostolorum qui inunxerũt iacobum ꝺ.lxvi. di.pozzo.

s ¶ Et moysi. qui inũxit aaron z filios eius.xxi. di.§.i.

t ¶ Sanctificatio.i.ois vnctio sanctificãs z effi car est a spiritu. z sic pa tet ꝙ in collatiõe sacramenti conferꝛ gratia: z illa gratia inuisibiliter operat: ut.i.q.i. multi. z si sacramẽtũ aliquod conferꝛ digno: tunc corroboraꝛ virtutẽ ꝓiorẽ: ut de cõse. di.v. nouissime. z augetur in eo gratia: de pse. di.iij. nõ ex quo. sed si sacramentũ conferꝛ indigno: solum sacramentũ recipit: z illud recipit ad iui malũ: sed nõ recipit rez sacra menti. hec materia optime tractatur eẽ de sacra vnc. cum veniſſent.

u ¶ Chrismati. z ita chrisma est sacramentum. qꝺ concedo ſic z aqua. i.q.i. detrahe.

x QVoniã quidam. tres. vsq; ad tres menses fit electio: ut.l.di. postq; z vsq; ad alios tres menses consecra tio: ut hic dicit. z di.c. quoniam.

y ¶ Necessitas. ꝓpt quã qñq; posſ; differri p totã diã elec ti marie ꝓfirmati: ut ſi uicieꝛ in corpe. ar. eẽ de elec. cum in cãctis. ſ fit ar. ꝺ eẽ de era. z qua. c.i. vl ſi nõ repꝛeꝛit idonei in eccliã: mſ in mionib⁹ ordinib⁹: ut. j. viij. q.i. ꝓstitutũ. ẽ. di.lxi. osius. xxviij. di. de syracusane.

z ¶ Epoꝝ. vl me tropolitanoꝝ vl electoꝝ: g epi sũt destinatione. ꝺ vtroſq; eni pena é statuta. c. di. qñ. z

¶ Apud iconomũ. de hac

a O materia dicti.j.xiij.q.ij.illud.
Rdinatiões.leuitarũ.hoc idẽ ẽ i subdiacono: nisi in papa tñ: eẽ de tẽpo.or.c.i.lx fm hec decreta nõdũ subdiaconatus erat sacer ordo: ar.j.e.c.plr. b Tẽpore.z in maiori ecclesia: ut ar.ꝫ. di.lxvij.reliqui.z ar.xx iiij.di.c.olti. miores ãt ordines vbi z qñ libuerit põt epus ꝓferre: ut eẽ.e.c.iij.z oẽs simul si ꝓsuetudo habeat hoc i ꝓuincia: eẽ de eo'q fur. reci.or.c.cũ.b.lator.

c O Uod a patribus. sabbati. q dã intelligũt hoc.c. de sabbato paschali: ut figs tũc velit ꝓferre ordines: debeat eos ꝓferre in occasu solis: q: missa tunc nõ est cantãda nisi die illa finita: ut.j.de ꝓse.dis.iij. sabbato. qõ pz er eo qõ dicit tũc: deus q hanc sacratissimã noctẽ.b. dicit q oẽs ordies sint cõferendi die dñico: z dicit vespa ꝑcedentis noctis trahit ad diẽ sequẽtẽ: ut siue de vespe i sabbato siue de mane i dominico ꝓferant: semp in die dñico vident ꝓferri ꝫ certe fm hoc nõ esset necessaria ꝓtinuatio ieunij. ꝓterea omia iura dicũt: q tñ in sabbato ꝓferendi sint ordines: ut eẽ.e.c.iij. Alij dicunt q oẽs ordines sabbato ꝓferunt. z dicũt q mane dñice diei ꝑtrahit ad vespam ꝑcedentẽ qz vespera ad mane. z ita siue ꝓferat vespe i sabbato siue i mane sequẽti: semp fictione canonica ꝓferent sabbato z fm hoc de iure debz ꝓtinuari ieiunũ. innocenti⁹ aũt nõ determiat an mane trahat ad vesperã ꝑcedentẽ: an vespe ad mane: de tẽp. or. litteras. ꝓsuetudo tñ hz q tñ circa bozã nonam sabbati fiũt ordinationes. fm. b. exponit: post diẽ sabbati. i. p⁹ finitum diẽ sabbati. Alij exponũt p⁹ diẽ sabbati. i. p⁹ inceptũ diem sabbati. io. z certe. h. opi. vera videt z male reꝓhendit de ꝓtinuatione ieunij: q: ia incepta ẽ dies dñica z io ẽ necessariũ ieiunũ: ꝫ nõ seruet de cõsuetudine: nisi velis dicẽ q hec. c. fint abrogata p decre. eẽ. e. ti. c. iij. b. In ꝓsecratiõe aũt epi nõ ẽ necessaria ꝓtinuatio ieunij: cuz tñ die dñico ꝓsecret: z i mane gliber intelligat ieiun⁹. ut eẽ. e. ix as. ꝫ licz qs possit ordinare aliquẽ in sacerdotẽ in sabbato z i mane in epm: tñ aliũ ordinẽ nõ possit eidẽ ꝓferre in manu cui vnũ ꝓtulerat in sabbato eẽ. e. ix as. ꝫ nũqd dñico die in mane põt qs ordinari in sacerdotẽ: z eadem die bora tertia in epm. b. dicit q fic: q: hoc nũqz inuenit ꝓhibitũ.

ordinationes non nisi temporibus certis z dieb⁹ maxime sacerdotũ z leuitarum fieri debent: vespera videlicet sabbati vel mane diei dominice continuato ieiunio. Uñ zepherinus papa scribit omnibus episcopis:

Ordinatiões ꝓsbyteroꝝ q̃ hora fieri debeant.

O Rdinationes ꝓsbyterorũ leuitarũqz tempore cõgruo multis coram astantib⁹ solenniter agite. z ꝓbabiles ac doctos viros ad hoc opus promouete: ut de eorum societate z adiumento plurimum gaudeatis. Item leo episcopus dioscoro alexandrino episcopo.

Ꝓsbyteri z leuite qua hora ordinandi sunt.

Q Uod a patribus nostris ꝓpensiori cura nouimus esse seruatum: a nobis quoqz volumus custodiri: ut non passim diebus omnibus sacerdotalis vel leuitica ordinatio celebretur. Sed post diẽ sabbati eiusqz noctis que lucescit in prima sabbati exordia cõsecrãdi eligantur. in qbus his q cõsecrãdi sunt ieiunis z a ieiunãtibus sacra bñdictio conferatur. qõ eiusdẽ obseruãtie erit si mane ipo die dominico continuato ieiunio sabbati ordiatio celebretur: a quo tẽpore p cedentis noctis initia nõ recedunt. qõ ad diem resurrectõis ficut in pasca dñi declaratur: pertinere nõ dubiũ est. Idẽ

Quare die dñico sacerdotũ ordiationes celebrẽtur.

Q Uod die dominico ordiationes sacerdotũ celebrẽtur: non tantum ex consuetudine: sed etiam ex apostolica nouim⁹ venire doctrina. Scriptura manifestãte: q cũ apostoli paulũ z barnabã ex spũs sancti precepto ad euangeliũ gentibus mitterent predicandũ: ieiunantes z orantes ipos uerũt eis manus: ut intelligamus quãta z dantiũ z accipiẽtiũ deuotione curandũ sit: ne tante benedictionis sacramẽtum negligenter videatur impletum. z ideo pie z laudabiliter apostolicis morem gesserũt institutis: si hãc ordinandorũ sacerdotũ formã per ecclesias quibus dñs preesse te voluit: etiã ipe seruaueris: vt his q consecrandi sunt: nunqz benedictio nisi in die dominice resurrectionis tribuatur: cui a vespere sabbati initium constat ascribi. que tantis diuinarum dispensationum mysterijs cõsecrata est: ut quicquid a dño est insigne constitutum: in huius diei dignitate sit gestũ in hac die mundus sumpsit ex ordium: in hac per resurrectõ

d C In prima. i. mane die, dñico
e C Eligant. xi. electi cõsecrent. hi pallage: xviij. q. ij. diffinimus.
f C Quod eiusdẽ. i. ꝓferant ordies
g C Continuato. ab ordinatorib⁹ z ordinãdis. lau:
h C Ieiunio. qd ꝓsbr ꝓferat ordinẽ: nũqd ꝓferr ordo: b. dicit q fic: z idẽ dicit in aliis sacramẽtis ꝓfectis in eucharistia. z forte idẽ posset dici in eucharistia. ar. de o. di. ij. ligdo. qõ ꝑcedo q ꝓbr⁹ bñ põt ꝓficẽ: ꝫ nõ debeat. ar. illius c. ligdo.
i C Declarat. legitur eni in quadã omelia Bede: q legitur nocte illa sup euãgelio illo vespe aũt sabbati: vbi dicit beda q in die illa noctes incipiũt põcedere dies: ito forte ut tres dies z noctes bñ posset fint: in qbus dñs fuit i vẽtre terre. qõ nec sic haberẽt nisi synodechice.
k C Uel declarat q: missa nõ decãtat i sabbato: ꝫ i ꝑncipio sequẽtis noctis. z dr: deq bãc sacratissimã noctẽ ꝛc. z ita ẽ de die dñica nostra.
l Ulla. lau.

Q Uod die. h. ponit fundamẽtũ sue opinionis i c. isto. q. s. in die dñico põt ordines ꝓferri: qõ pz p hoc q dicit ordinatiões sacerdotũ: z p id imitũ ꝛc. Nos q ꝓtiũ dicim⁹ exponim⁹: ordinatiões sacerdotũ. i. epoꝝ ꝓsecratiões: ꝑ quo itellectu bñ facit qõ infra subijcit ex aplica ꝛc. nã paul⁹ z barnabas epi fuerũt. vñ p eoꝝ exemplũ nil ꝑ batur: nisi de epis. z q dicit eni imitiũ ꝛc. dic nil facere ad rẽ: ꝫ dicit incidenter: timo ascribit ei fictiõe canonis: nõ in ꝓrate

sacerdotū.i.epoz.z sic nō erit p.b.

m Ut qcqd.xvi.q.i.c.vlti.z de pse.di.iiij.qris.

n ORdinatiōes.quarti.i.ieiunij.hoc semp in omi septimana penthecostes occurrit.z logī fz an

riquā c oputatio nem latinoz:qui incipiebāt annū a martio.

o Et septimi.i. septēbris.

p Decimi.i.de cembris.

q Quadragesi malis.in pma se prima quadra gesime.

r Mediane.in qua cantaī sitien res:q̄ pcedit do minicā de passio ne.

s Seu pbyterū de hoc dixi. s.lx riiij.di.epoz.viij q.i.licet ergo.

t Preferre.ec ce.b hēs q pr9 ordinati pferun tur aliis in habē dis honoribꝰ z in aliis:ut.xvij.di. §.hic.z ex ō ma. Di.lxxvi.

z obe.ci.z.lxriiij di.epoz. etiā lz posteriozes sint meliozes.nō ob. xriij.q.iiij.ficut. viij.q.i.lz.ut ibi nō.licz fit ar.ō.s. di.xvi.sc̄ā.io.bo die sufficit:si elec tus a maiozi pte capituli fit bonꝰ ut ex de elec.cū nobis.b.

nem z moꝛs interituꝛ z vita ac cepit pncipiū. Et x ordine romano. De eodem

QVando z vbi libitū fuēit vsq̄ ad subdiaconatꝰ offi cium ordinantur clerici.diaco ni vero z pbyteri nūq̄ nisi in publica ordinatione. I tē gelasius omnibus epīs.

De temporibꝰ ordinationis.

ORdinationes pbyterorū z diaconoꝝ nisi certis temporibꝰ z diebus exerceri non debent.i. quarti mensis ie iunio z septimi z decimi:fz etiam quadragesimalis initij ac mediane hebdomade etiam sabbati ieiunio circa vesp̄as ipsas ordinationes noueritis celebrandas:nec cuiuslibet vtilitatis causa seu pbyterꝝ seu diaconem his pferre au deant:qui ante ipsos fuerint ordinati.

Vibus temporibus ieiunia celebranda sint: calixtꝰ papa de terminat scribens be nedicto epo.

Quibus tepoꝛibꝰ ieiunia celebrentur.

IEiunium quod ter in āno apud noꝛ celebrare didi cisti:conuenientius nunc per quattuoꝛ tempoꝛa fieri decer nimus:ut sicut annus per qua tuoꝛ volūtur tempoꝛa:sic et nos quaternum solenne aga mus ieiuniuꝫ per quattuoꝛ an ni tempoꝛa. I tem ex concilio magocensi. De eodem

ODnstituimus vt quattuoꝛ tempoꝛa anni ab omnibus hominibus communi ieiunio obseruentur: id est in martio hebdomada prima:in iunio se cūda:in septēbꝛ tertia:in de cembꝛi quarta. I tē ex concilio saleguſta habito.

De eodem

u Uibꝰ tepoꝛibꝰ.In hac di.lxxvi.agit magister de tē poꝛibꝰ ieiuniorū.ostēdit etiā diuersas oꝛigines eo rū.postea ponit differētiā iter nos z hebꝛeos ī ꝓpu tatōe mēsiū.ostēdit etiā q nō fit ieiunādū a pasca dñi vsq̄ ad pēthecosten nec esse flectenda genua.

x IEiunū voluit.lex tū in estate z hyeme ānū distinguit .ff.ō aqua quo.z es.l.i.§.hoc interdictū.

y OPstituimus.

a OEieiunio.martii. nō semp:imo pria septimana q̄dragesime

b Junii.nec hoc sem per:imo si septimana penthecostes.

c Et hoc sciēdū ē.heb domada.qō ab hinc dꝛ manet imutatū.supioꝛa p sequētē canonē mutā tur.s.statuim9.z ita vti le nō viciat p inutile ꝛ. ixr.di.si ad sacras.lau.

d Celebꝛari.cedit er go in ieiunio mīn9 di gnū dīgmoꝛ:ar.ff.ō mi no.verū.§.vlti.ex ō cō. ec.vel al.c.qō in dubiis z ē ar.q fi festū alic9 apli die lune euenerit:sab bato vigilia ieiunāda ē qꝛ ieiunū z dominica fi mul ocurrere ñ pñt. ex de ob.ie.c.i.ar. ō ex de ver.fig.quesiuit .lau.

e Jeiunium.i.de pse. di.iij.quoniam.

f In decēbꝛi.Prima quadragene seruate ie iunia veris.Pneumatis hebdomada secūda ser uare iuberis.Tertia sep tēbꝛis cultū fert mer curialē.Sabbata ieiu nēt vigilē precūtia chꝛi stum.lau.

g STatuimus.i septē bꝛi.fm di.c.supe riꝛis in fine.

OEieiunio antem quattuoꝛ tempoꝛum hanc certitu dinem statuimus: vt si calēde martij in quarta feria siue an tea euenerint:eadem hebdo mada ieiuniuꝫ celebꝛetur. Si autem calende martij in quin ta feria aut in sexta feria aut in sabbatum distendantur: in sequenti hebdomada ieiuniū differatur.simili quoq̄ modo si calende iunij in quarta feria aut ante euenerint: in subse quenti hebdomada ieiunium celebꝛetur.z si in quinta aut in sexta feria aut in sabbato con tigerit:ieiunium in tertia heb domada reseruetur. Et hoc sciendum est: q̄ siquando ieiu niū mensis iunii in vigilia pen thecostes fm predictā regulā euenerit:non ibi celebꝛandū erit: sed in ipsa hebdomada solenni penthecostes:quia vi gilia simul z ieiunium ,celebꝛa ri non debet.z tunc ,ppter so lennitatē sancti spīritus diaco nes dalmaticis induātur:z al leluia decantetur:,z flectam9 genua non dicatur .eodeꝫ mo do de septimi mensis ieiunio constitutum est: vt si calende septēbꝛis in quarta feria eue nerint aut antea:in tertia heb domada ieiunium celebꝛetur. et si in quinta aut sexta aut in sabbato contigerit:in quarta hebdomada ieiunandum erit Jn decembꝛi vero illud obser uanduꝫ erit:vt in proximo sab bato ante vigiliam natalis do mini celebꝛetur ieiuniuum:q̄ si vigilia in sabbato euenerit: simul vigiliam z ieiunium cele bꝛari non conuenit. Contra vꝛbanus.

De eodem.

STatuimus etiam vt ieiu nia quattuoꝛ tempoꝛum:

h ¶ Situr.

i ℞ Uius obseruantie.

k ℙ Kimũ. accipe in superiori di.c.vlti.

l ¶ Eiuniuz. subaudiť mẽsis. ꝛ ar. sumi pter hoc. c. q etiã ea que mozalia sunt ũmutanť p eccleſiã hodie. nã alijs tpib⁹ celebzanť oli hec ieiunia: alijs nũc.

m ¶ Loco. ℣ba hiero.

n ¶ Direrũt. oñendo cãs ꝓstõis tal ieiunij.

o ¶ De fonte. collige i dubijs ad rei oziginem recurrẽdũ pl⁹ mgr̃o q̃ discipulis credendũ: ut dixi di.ir. ut veteruz. ꝛ di.xx. de quib⁹. xxiij. q. i. logi. ſ. di.xij. ꝓceptis ar. ℙ. nũc̃ ad rei oziginẽ recurrendũ. ff. ꝺ le. ꝛ se. cõ. ꝛ iõ. nã dicit lex q si de oib⁹ q̃ cõstituta sũt. q̃reret nc̃. ff. e. ti. nõ omniũ.

p ¶ De riuuł. ar. nõ valẽ iũptũ fine oziginali. C. ꝺ edẽ. auc̃. ubi posita. ar. ℙ. er ꝺ fideiuſ. puenit. Dixit alberic⁹ q si ẽ trãſcriptũ p manũ tabellioꝛs valet. ar. ff. de admi. tu. cyrographis. az. dicit nõ valere nisi p iudicez fiat trãſlatio: ut in auc̃. ut fratrũ filij. ſ. istꝺ. col. ir. C. de testa. publicatio. hec q̃ determinať hodie p decre. quã habes eť de fi. istru. c. vlr. vbi dř q erẽplata istꝛa aliq̃ iuſta cã auc̃te iudicis eandẽ vi hñt cũ auctẽticis ꝛ originalib⁹. b.

q ¶ Quere. ſ. di. ir. ut veterum.

r ¶ Quarti mẽsis. ſ. fm hebꝛaicã ꝓstitutionẽ.

ſ ¶ Abiecit. cũ iuenisset iudeos ꝓflasse vitulos: ut. xlv. di. disciplina.

t ¶ Ciuitatis. a nabucho donoſoꝛ q cũ chaldeis cepit ciuitatẽ hieruſalẽ xviij. q. v. ſ. hinc in fi.

u ¶ Omnes. q diffidere ceperũt: ſ cũ moyses ſi hoc ordine celebꝛentur. pꝛimũ in initio q̃dragesime secũdũ i hebdomoda pẽthecostes tertiũ vero in septẽbꝛ: q̃rtũ in decẽbꝛi mozesolito fiat. ¶ Hẽ ex sermone leonis pape.

De eodem.

¶ Situr p⁹ sancte letitie dies quos i honozem dñi a mozt̃is reſurgẽtis ac deinde celũ aſcẽdẽtis exegim⁹: p⁹ q̃ acceptũ ſancti ſpũs donũ saluꝛbiter ꝛ necessarie cõsuetudo ẽ ozdinata ieiunij: ut sigd foꝛte inter ipa festiuꝛtat̃ gaudia negligẽs libertas ꝛ licẽtia im moderata plũpserit: hoc religiose abstinentie cẽsura castiget. ¶ Item.

De eodem

℣ Ius obſ. ruãtie vtilitas ffres dilectissimi i ecclesia flicis ꝓcipue ẽ cõstituta ieiunijs: q̃ ex doctrina ſancti ſpũs ita p totũ⁹ ãni circulũ distributa lũt: ut lex abstinẽtie oib⁹ fit ascripta tẽpoꝛib⁹. Sigdẽ ieiunij ℵnũ i q̃dragesima: estiuũ in pẽthecoste: autũnale in mẽse septimo: hyemale in hoc q ẽ decim⁹ celebꝛem⁹: intelligẽtes diuinis eẽ nihil vacuũ pꝛeceptis: ꝛ ℣bo dei ad eruditionẽ nostrã oia elemẽta seruire: dũ p ipius mũdi cardines qua fi p quattuoꝛ euãgelia icessabili tuba discim⁹: q̃ ꝛ ꝑdicamus ꝛ agim⁹. ℙ rimũ ℵo mense q̃rtũ septimũ ꝛ decimũ: nõ hebꝛeoꝝ rõne: sed nr̃a debemus accipe. ꝑm⁹. n. mẽsis apõ illos ẽ aprilis: q̃rt⁹ iuli⁹: septimus october: decim⁹ ianuaꝛius: in q̃b⁹ etiã ieiunabũt. pꝛeterea in q̃nto mẽse q est augustus. que fuerit ei⁹ cã ieiunij hieronym⁹ sup zachariã exponit dicens.

Quare in supscripti tẽpoꝛib⁹ ieiunia lex imperauit.

diffideret ꝛ esset maioꝛ. xx. ãnis: q̃re nõ intrauit terrã pmissionis: rõnẽ dẽs. xxiij. q. iij. ſ. bis oib⁹. ꝛ dicoẽs q a. xx. ãnis ꝛ supꝛa exiuerunt de egypto.

x ¶ Multa. ſ q̃re inducit ho. de tito ꝛ vespasiano: cũ añ p multa tẽpoꝛa fuit illud ieiuniũ ꝓstitutũ. et dicim⁹ q istud ñ facit ad ꝓpositũ: vñ est ar. q q̃nq̃ aliq̃ mserunt decretis. q ñ facit ad ꝓpositũ pncipale. ar. ſ. ꝓria dis. q die. ℣. cui initũ.

y ¶ Hierosolymis legit in psalterio ut qd deus repulſti: q hieruſalez capta ẽ eo ipe q interfecerũt ieſũ chriſtũ. ſ. in pasca possum⁹ dicẽ q tũc fuerit capta ſ illesa ꝓseruata in se vsq̃ ad augustũ q̃ fuit accẽſa ab ũmaele q iudeus erat: et a g busdã alijs.

z ¶ Jgit̃ oẽ. i. hoc signat apud nos Nã apud grecos decim⁹ inuenit october: ut. ſ. di. xviij. ꝓpter.

a ¶ Anagogez. i. supꝛiozem ꝛ spiritualẽ intellectuꝫ naꝫ ana. ſ. goge ducere: inde pedagogus q̃si ductoꝛ. hoc modo exponit hic. ẽ. n. quidã intellect⁹ histoꝛic⁹: allegoricus: mozalis sine tropologicus anagogic⁹: sicut dixim⁹. ſ. di. xxxvij. vnio. sicut hec vox hierl̃ histoꝛice signat ciuitatem illã terrestrẽ

allegorice ecclesiã: moraliť aiam fidelẽ: anagogice celestẽ hierusalẽ. moralis intellect⁹ attendit q̃ iuxta nos sũt: allegoricus q̃ intra nos: anagogic⁹ q̃ supra nos. dic ergo ponit anagogic⁹ ꝓ allegorico.

b ¶ Et fames. j. viij. q. i. audacť:

c ¶ On aũt videtur. impr̃obat. qđ dictũ ẽ. s. de ieiu. nij. s. s. de ieiu. c. ꝓstituimus. ꝛ c. de ieiunio in ꝓn.

d ¶ Jeiunia. j. de ꝓse. di. iij. rogationes. ꝛ. ſo. licꝫ ibi ieiunemus tribus diebus. nubi lomin⁹ tñ ibi ẽ cõtinuata festiuitas nã dicit lex q̃ ꝓ. enius ẽ siue cõtinuus fluus licet qñq̃ erarescat. ff de flu. l. i. i. ℞. v dic ꝓsuetudinem sequendã. tñ. di. ulla.

a ¶ Cire: succedam⁹. quia vnũ genu succedit alud: ꝛ ita factũ notat.

b ¶ Quiq̃gesima si quadragesimã diceret melι⁹ diceret. nã post. xl. ascendit in celuꝫ de ꝓse. di. v. ieiunij. ꝛ sic ponit totũ ꝓpter. sic. xxij q. iij. cum supna. sic econuerso ꝓponit ꝓ toto. xxij q. v. penale.

c ¶ Eoꝛ. ar. ꝓ oĩbus vigilijs apostoloꝝ ieiunãdis vł ꝓ nullis qđ falsum est. eccha tñ romana ꝓsuenit in vigilijs oiuꝫ ieiunare: ut de obser. ie. ꝓfiliũ. nisi ioannis philippi ꝛ iacobi: ut ibi. f.

d ¶ Jn apologia. j. sermone excusatorio de adultere: qđ dauid cõmisit. cũ bersabee. ab apo qđ ere ꝛ bñfaciã isti: ꝛ domui iuda nobis in leticiã ꝛ gaudiũ ꝛ solẽnitates esse vertẽdas. ita dũtaxat si veritatẽ diligatť ꝛ pacẽ iuxta anagogẽ: qz tũc ieiunam⁹ qñ sponsus auferť a nobis ꝛ nõ meremur eius bñe pñtiaz cũ reuersꝰ fuerit ad nos dñs ꝛ cogitauerit vt bñfaciat nobis: ois tristicia vertet in gaudiũ: ꝛ fames pristina sermõis dñi pñtia doctrinarũ ei⁹ ꝛ celestis panis saturitate cõpescabitur. ¶ Nõ aũt videtur ieiunia quarti mensis posse celebrari añ diẽ pẽthecostes. a die eniz dñice resurrectõis vsq̃ in diem pẽthecostes nõ dicũtur obseruãda ieiunia. Uñ ábrosius in eiusdẽ diei ſmone q̃ sic icipit.

S Cire dz sãctitas vra ꝓ hos. l. dies nobis ẽ ingis ꝛ continuata festiuitas: ita ut hꝫ oĩ tpe neq̃ ad obseruãdũ idicam⁹ ieiunia: neq̃ ad exorãdum dñm genib⁹ succedam⁹. ꝛ infra ad instar ergo dñice resurrectionis rota. l. diez curricula celebrãtur: ꝛ oês isti dies velut dñici deputãť. resurrectioni dñica dies ẽ. in dñica. n. resurgẽs saluator reuersus ẽ ad hoies: ꝛ p⁹ resurrectõem tota qnq̃gesima cũ hoĩb⁹ ꝓmorat⁹ ẽ equalis eoꝛ. ergo necessarium ẽ vt sit festiuitas quoꝝ eq̃lis ẽ ꝛ sanctitas: nõ ergo ieiunamus in qnquagesima: qz in his dieb⁹ nobiscũ dñs cõmorat⁹ ẽ. Jtẽ in apologia dauid: hũc numeꝝ qnquagesimũ videlicet leti celebram⁹. p⁹ dñi passi onẽ remisso culpe toti⁹ debito cyrographoq̃ euacuato ab oi nexu liberi sũscipim⁹ aduenientẽ in nos gratiã spũs sancti in die pẽthecostes vacãt ieiunia: laus dicit deo ꝛ oso: ꝛ alleluia cãtať. ¶ Necessario ergo ecclesia cõstituit: ut p⁹ diẽ pẽthecosten ieiunia celebrẽ tur. Sz qđ in illis. l. dieb⁹ ieiunãdũ eẽ negať: ex obseruãtie necessitate intelligit. vñ in ei⁹ dẽ diei sermone q̃ sic incipit.

De eodem

N Osse credo vos ffres non mioze leticia celebram⁹ diem pẽthecostes q̃ diẽ sanctuz pasce celebrare curauim⁹. tũc eni sicut mõ fecimus ieiunauimus sabbato vigilias celebrantes. ofonib⁹ ꝓnoctãter institim⁹. vñ necesse ẽ vt similẽ obseruantiã similis leticia subsequať. Obseruantia ẽ simil quo ad factũ ẽ nõ quo ad necessitatẽ. Jtẽ isidorus.

De eodem.

P Osť pasca aũt vsq̃ ad pẽthecosten licet traditio ecclesiarũ abstinẽtie rigorẽ prandiis relaxauerit. tñ figs monachoꝝ vł clericoꝝ ieiunare cupit: nõ sũt ꝓhibẽdi. qz ꝛ antonius ꝛ paul⁹ ꝛ ceteri pres antiqui etiã his dieb⁹ in heremo legũtur abstinuisse: neq̃ solui sse abstinẽtiã niſi tñ die dominico. Jtem hieronym⁹ ad lucinũ.

De eodem.

U Tinam omni tpe ieiunare possem⁹: qđ in actib⁹ apostoloꝝ diebus pẽthecostes et die dominico apostolũ pauluz ꝛ cũ eo credentes fecisse legimus. nec hoc dico q̃ festiuis diebus ieiunãdũ esse putẽ: et cõtextas qnquaginta diebus ferias ꝛ solẽnitates auferam sed vnaquaq̃ ꝓuincia abunder i suo sensu: ꝛ ꝓcepta maiorum leges apostolicas arbitrentur. Jtem pelagius papa petro epo potẽtino.

Sabbato magno post horam baptismi episcopus valet ordinari.

D Jlectionis tue scripta susc epimus q̃bus significas logos qđ est ſmo quasi responsio, ꝓ aliquo.

e ¶ Cyrograp hoq̃. i. peccato quo tenebamur diaboloob ligati tanq̃ cyrographo f ¶ Euacuato. ut. C. ó plus pe. l. vna. ꝛ est ar. q̃ cancellato instrumẽto: liberať debitoꝛ: qđ verũ est niſi creditoꝛ ꝓbet ꝓtra. ff. de ꝓba. sicy rographum.

g ¶ Cantatur. j. de ꝓse. di. iij. ne quis ꝛ. c. ieiunium.

b ¶ Ecessario: obseruãtie. dic male dicit. ꝛ in se. §. imo vigilia penthecostes necessario ieiunanda est: ut in. c. nosse ꝛ. s. c. de ieiunio nõ obs. c. scire. quia ꝓ vno die nec plus nec minus. sꝫ q̃ ieiunari debeat: hoc habꝫ ecclesie ꝓsuetudo generalis.

i ¶ Osse. pnoctanſ. ꝓ totã nocte fignificat. ff. de v. sig. vrbana. §. pnoctare.

k ¶ Unde necesse est. iz cõuenies est ſm. g. nã ꝓfitium est. nõ eni quicquid consuluit: iuris necessitati subiicit de pe. di. vi. c. i. in fi. ff. de iudi nõ quicquid.

l ¶ Osť pasca. relata. uerit. interdicẽdo ieiunia.

m ¶ Tinã: in actibus s. xxi. dil. si quis tanq̃ ꝛ.

n ¶ Contextas. i. interseras solẽnitates: vel contextas. i. ꝓiunctas. ꝛ ꝓtinuatas. s. e. scire.

o ¶ Auferam. dicendo tunc esse ieiunandũ.

p ¶ Jn suo. ut mozẽ obseruet in ieiunijs: sicut dicit de vigilia bartholomei: et de obser. ie. consilium.

q ¶ Aplicas. ꝓsuetudo eni interꝑtatur legẽ. ff. de v. sig. annuculus.

r ¶ Jlectionis. ut veniret. qz forte sub erat pap e iste epꝰ nullo medio.

s ¶ Ab epo.ar. q clericus alicuius epi in alia puincia non debeat eligi: nec ipse dz consentire: misi habeat litteras dimissorias: quib⁹ absoluat ab obnoxietate sui epi.ar. di.lxxv. florentinū archidia.t. di.lxxi. fraternitatē.ar. ꝓ q.i. nō exigat consensus episcopi inst. de adop. §. si quis nepotis. ꝛ hoc di xi. §. lxi. di. §ꝫ aliud.

t ¶ Ad quarti. §. e. di. c. ordinationes.

u Is temporibus.

b Hic intitulat. lxxvii. di. in qua tractat de interstitiis temporū obseruandis, nota ergo q figs ab infantia fit mancipatus militie clericali: anno septimo pōt ordinari clericꝰ ostiarius lector exorcista. et sic stabit vsq ad

Di. lxxiij.

annū duodecimū. erīn de accolitus vsq ad annum. xx. t postea in. xxi. subdiaconꝰ. in. xxvi. anno diaconus. in. xxvi. ꝓsbyter: erinde pōt esse episcopus: ut. j. e. in singulis. t. c. quicūq. xxv. iij. di. de his. sed si adultus velit ordiari: sic fieri pōt ordinatio: ut per septē annos recipiat ordines omnes: in duobꝰ primis quatuor minores: in reliquis quinq ordineꝫ accolitus subdiaconus diaconus ꝓsbyter t episcopꝰ: si electus fuerit. j. e. quicūq si aūt secus factū fuerit depom debet. j. e. di. subdiaconus. ex generali tamen consuetudine his omnib⁹ capitulis derogatū e st. vbi ꝙ maior necessitas ecclesie incūbit: laicus p annum t dimidiuz: monachꝰ ꝙ p annū pōt recipē oēs ordines: ut. j. e. c. vlti.

x Aliud. primū. §. xxi. di. cleros. ptra. xxxii. di. seriatim. ptra. §. lxii. di. nō oportet. nā ibi colligit ex ꝓsalmista eius sit ordo primus: ſz melius colligit ex de etа. t qualit: cū ptingat. ſz dic q hec dicto primū sequētia respicit: non q sit primus ordo ostiariatus: ſz primus ē respectu sequētiū.

a In singulis. si ab infantia. i. septimo anno. C. de iure delibe. si infanti.

b Nomen. ut scribat in matricula. l. di. ptumaces.

c ¶ Quinquēnio. post septennū. j. e. c. subdiaconus.

d ¶ Erinde. post. xij. annos cum voluerit.

e ¶ Vel subdiaconus. vel p. i. hoc ꝓbat in. c. j. ar. C. de v. si. l. vlti. ar. ex de eo q fur. rece. ex. ij.

f ¶ Xiij. ānis. ꝓputatis a tpe septēnij. g ¶ Xiiij. ānis. hic respicit qđ dicit de infantia. i. a septēnio. t ita i. xxi. anno.

h ¶ Xiiij. ānis. hec determinatio. xiiij. ānoz nō respicit nisi tm subdiaconū: qđ patz ex. c. se. vbi dr q ab accessu adolescētie vsq ad. xx. ānos fiat accolitus t subdiaconus. s. in. xv. āno accolit⁹ in. xxi. subdiaconus.

i ¶ Pontificarū. j. de ꝓ. di. v. de his vo. §. di. xviij. si epꝰ. t di. lix. si officia.

k ¶ Defensores. i. aduocati castal di. i. q. iij. saluator

l ¶ Ex laicis. j. di. lxxix. indicatū. ꝰ ſz hic isti laici erāt de foro eccle: ibi nō. t ꝓstitui debēt isti quo ad tē poralia ñ quo ad spūalia. xvi. q. vij in nona.

m ¶ In ordine. ꝰ none isti sūt grādeui cū eis committat admistratio: ergo p. vij. annos tm pñt ascēdere ad oēs ordines. quare ergo hic dicit sup ꝓdicta obseruatiōe: ut gradati oēs ordines recipiāt t nullū ptermittant: nec tm p tanta interstitia. vel hoc cōtingit. ic.

n ¶ Quicūq. pubertatis. i. añ annū. xiij. ſm quosdam. ſm. b. ante xii. inst. g. mo. tu. fi. in pn. ex de de spon. ipu. ipube res. xx. q. i. illud. vbi incipit ab adolescentia t sufficiat t erulat pubertas. l. io. qđ dicit. b. de. xij. ānis nō ē verū in masculo ſz in puella: ut inst. g. mo. fi. tu. in ꝓma colūna. b. o ¶ Baptizari. ſz quare dicit q tūc dz baptizari: cū sit dubiū t piculosū in tantū differri baptisma: ut de ꝓse. di. xiij. qñ gs. io dicit cū baptisma sit tanua oiuz sacramentoz: ut. xxxij. dis. §. verus nō posset ordinari si nō esset baptizat⁹: ex de ꝓsbytero nō bap. c. iij. nō q debeat differri: ſz si casu dilatū est baptizari dz. p ¶ Accolitus. t ita videt q de iure nō debeāt miores ordines sil ꝓferri: qđ credo nisi dispensatiue vl nisi sit ꝓsuetudo: ut ex de eo g fur. re. ex. cū. b. lator. q ¶ Ad diaconū ꝓmentia peunte. io hoc nō dixit de subdiaconatu: q nōdum erat sacer ordo tpe syricij: q antiqssim⁹ fuit. xxxij. di. erubescant. hodie vo est sacer ordo. r ¶ Erinde j. e. di. eps ꝰ. ſz referas hoc ad. xx. annū ꝙ quo fmo pcessit: nō ad quinquennū. primū. t sic eris in. xxx. āno: ut ibi dr. t ex de elec. cū in cūctis. vel dicas ee

tm subdiaconū: qđ patz ex. c. se. vbi dr q ab accessu adolescētie vsq ad. xx. ānos fiat accolitus t subdiaconus. s. in. xv. āno accolit⁹ in. xxi. subdiaconus.

i ¶ Pontificarū. j. de ꝓ. di. v. de his vo. §. di. xviij. si epꝰ. t di. lix. si officia.

k ¶ Defensores. i. aduocati castal di. i. q. iij. saluator

l ¶ Ex laicis. j. di. lxxix. indicatū. ꝰ ſz hic isti laici erāt de foro eccle: ibi nō. t ꝓstitui debēt isti quo ad tē poralia ñ quo ad spūalia. xvi. q. vij in nona.

m ¶ In ordine. ꝰ none isti sūt grādeui cū eis committat admistratio: ergo p. vij. annos tm pñt ascēdere ad oēs ordines. quare ergo hic dicit sup ꝓdicta obseruatiōe: ut gradati oēs ordines recipiāt t nullū ptermittant: nec tm p tanta interstitia. vel hoc cōtingit. ic.

n ¶ Quicūq. pubertatis. i. añ annū. xiij. ſm quosdam. ſm. b. ante xii. inst. g. mo. tu. fi. in pn. ex de de spon. ipu. ipube res. xx. q. i. illud. vbi incipit ab adolescentia t sufficiat t erulat pubertas. l. io. qđ dicit. b. de. xij. ānis nō ē verū in masculo ſz in puella: ut inst. g. mo. fi. tu. in ꝓma colūna. b. o ¶ Baptizari. ſz quare dicit q tūc dz baptizari: cū sit dubiū t piculosū in tantū differri baptisma: ut de ꝓse. di. xiij. qñ gs. io dicit cū baptisma sit tanua oiuz sacramentoz: ut. xxxij. dis. §. verus nō posset ordinari si nō esset baptizat⁹: ex de ꝓsbytero nō bap. c. iij. nō q debeat differri: ſz si casu dilatū est baptizari dz. p ¶ Accolitus. t ita videt q de iure nō debeāt miores ordines sil ꝓferri: qđ credo nisi dispensatiue vl nisi sit ꝓsuetudo: ut ex de eo g fur. re. ex. cū. b. lator. q ¶ Ad diaconū ꝓmentia peunte. io hoc nō dixit de subdiaconatu: q nōdum erat sacer ordo tpe syricij: q antiqssim⁹ fuit. xxxij. di. erubescant. hodie vo est sacer ordo. r ¶ Erinde j. e. di. eps ꝰ. ſz referas hoc ad. xx. annū ꝙ quo fmo pcessit: nō ad quinquennū. primū. t sic eris in. xxx. āno: ut ibi dr. t ex de elec. cū in cūctis. vel dicas ee

latinū ecclesie grumētine diaconē ad ēpatū marcellianēsis eccle sue clusitane ab oībus fuisse electū. qđ iā añ hoc tempus retulisti: t iussim⁹ vt veniret credētes eos de ꝓsona eiusdē ab epo suo dimissorias accepisse. qđ si mō fecerūt: facite eū velociter ad vbem romā occurrere: ut si de⁹ iusserit i sabbato magno p⁹ horam baptismi ordiet. q si añ memoratū diē nō occurrerit: cogetur vsq ad quarti mensis ieiunia subsistere.

Is tpib⁹ secūdū anacletū t zepherinū gelasiū t pelaginm epi pbri diacōes sūt ordinandi. metropolitan⁹ aūt iuxt leonem papaz ex pbris eiusdē eccle vel ex diacomb⁹ optimis ordineꝫ. ex mōachis aūt vel laicis nullꝰ nisi p grad⁹ eccle dz ad sūmū sacerdotiū puenire.

Vnde gelasius papa.

Nō nisi p distinctos grad⁹ gsq ad sacerdotiū aspiret.

Illud nos statuētes t vob oīb⁹ fuare mādam⁹: ut omnes ad ecclīasticos ordies sic accedāt. i ecclīa g ordiari me

Ordinatio.

Ordinatio.

Ordinatio.

ſtitutionū varietatem.h.

f ¶ Brandeuus.ſ.xxxiij.anno ꝛ: vel.xxx.q; hec ē viri lis ętas.j.e.c.epiſcopus. etas enī multum facit ad eruditionē.xxvi.q.vij.hoc ſit.ꝛ ſi ſit.xxiij.anno ꝛ ita recipit omēs o

dines infra.xxx. annū ſicut quilibet alꝰ qui a puericia deſeruiuit eccleſie.vl grandeuus.ſ.xviij.annozum.ar.xxviij. di. de bis.xxiij. di.lectozes.

t ¶ Statim.ſ.di. xlviij.§.i.c.i.contra ſed non dicit ſtatim.i.in continenti:ſed ſtatim. id eſt paulopoſt: ſimile ſtatim habes.ff. de procurato. qui procuratozem. vel ibi nō.phibetur niſi de epiſcopatu et ꝓbyteratu.

u ¶ Uel habere. ita tamen q; dudum iam.pmiſerit continentiam pteire debꝫ continētia:ut.xxviij.di.c.primꝫ: preterea de iſto grandeuo nō ex primū in canone xxvi.di. qui ſine. diſtingue tamen inter ordinem et odinem. ꝛ ita arbitrio boni viri relinquitur:ex de offi.dele.de cauſis.ff.de iure deliberan.l.i.

x ¶ Aliud.a biennio ſi eſſet in.xx.anno.nec refertur ad antecedens quinquennū:q; nō preceſſit aliud: ſic.C.qūo ꝛ qñ iudex.auc. qui ſemel.

a ¶ Ubdiaconus.nō minoz.xx.annozum ita ut cōpleuerit.xx.annum.hoc enī requiritur i bono ſecus ſit in honozibus ciuilibus: vbi ſufficit attigiſſe.xxv.annum:ut.ff.de munc.ad rem. licet ſit ar.cōtra.j.di.pri.c.preſbyter. In uſucapionibus ſufficit attigiſſe vltimū diē:ut.ff.de diuer.ꝛ tēp.ꝓſcrip.in uſucapione.ſimiliter quantū ad factionem teſtamēti ſufficit attigiſſe vltimū diem.xiiij.anni:ut.ff.de teſta.qua etate.ſed quantum ad excuſationē ciuilium munerū requiritur q; annus ſit completus:ut.ff.de iure immu.maiozes. Sed quantum ad beneficium reſtitutionis ſit computatio de momento ad momentum:ut.ff.de mino.l.iij.§.minozem.ſed in tem

pozalibus actionib⁹ oportet ut vltimus dies ſit completus:ut.ff.de acti.ꝛ obli.in omnibus tempozalibus.io.

b ¶ Placuit.j.xx.q.i.placuit.

c ¶ Salutent.ſolebant forte lecturi in pulpito aliquam ſalutationem nobis ignotam premittere.vel dicebant dominus vobiſcuz: ut modo dicunt iube domine benedicere.xxi.di.denicꝫ

d ¶ Piſcopus. iuuenes. idem eſt de aliis regulariter. ar.xxxiij.q.v.p totum. ſi ſunt ſenes bene poteſt alter conuerti ꝛ alter in ſeculo remanere:ex de conuer.piu.cum ſis.

ſexta ſynodo. De eodem.

Ubdiacon⁹ ñ minoz.xx.ānorū ōdiet. Sigs ꝟo i aliquo ſacro ōdie ſacerdotali ꝑ ſtituta tpa ōdiat⁹ fuēit: ꝺpōatur Ite ex cō.char. De eodem.

Placuit vt añ xxv.ānos etatꝫ nec diacōi ordient. nec ꝟgies conſecrēt: ꝛ ut lectōes populū ñ ſalutēt. Ite ex cō. agathēſi. Bigamb⁹. xxv. ānis leuitica nō ꝑſtet bñdictio.

Qūs bñdictōez diacōatus minoꝛib⁹ ꝙ.xxv.ānoꝝ ꝑtin⁹ ñ ꝓmittat. Sane ſi ꝓiugati iuuenes ſe ꝓfeſſerit ōdiari: et vx oꝝ volūtas ita regrēda ē: vt ſe ꝙſtratio māſiōis cubiclo fligione ꝓmiſſa p⁹ ea ꝙ pit querſi fuerit ōdient. ꝑſōm ꝟo vl epz añ.xxx.ānos. i. añꝙ ad pfecti viri etatē pueniāt: null⁹ metropolitano ꝝ ōdiare ꝑſūat: ne p etatē qō aliq⁹ tiēs euēit: aliq⁹ erroꝛe culpētur. Ite ex.cō. toletano.iij.

De eodem.

In veteri lege ab āno.xxv leuite tabernaculo fuire tubētur. cui⁹ auctātē i canonib⁹ ꝛ ſancti patres ſecuti ſunt. nos ꝛ dinie legis ꝛ ꝓceptoꝛuz

c ¶ Sequeſtrato.j.lxxvi di. volumus contra. ly bic de ſuſpectis vel dic q; thalamus tantū debet ſequeſtrari:nō autē manſio ꝛ hoc obtinet i vroꝛe,pmouendi:ſecus eſt in vroꝛe illius q; vult conuerti: quia tūc vroꝛ intrabit religionē:vel ſi eſt ſener promittet con

tinentiā:ut ex de puer.piu.cū ſit.ꝛ de illa materia notaui. xxviij.di.q; ſūt culpe. Quid ſi vroꝛatum,pmouet epūs ad maiozes ordines:dz ne ab eo exigere ptinentiā cū fine titulo eū nō debeat,pmouere:ꝛ beneficiū ſimul cum vroꝛe habere ñ poſſit:ſic:ſi tñ,pmouet:nec exegerit: habebit beneficiū:ar.xxvij.di.fig.ab eo aūt qui vroꝛē nō habet:non ē exigēda ptinentia.xv.q.iij.§.cū aūt. f ¶ Religione.i.caſtitate:q; q̄ter,pmitti debeat dicti.xxvij. di.ſeriati.nec enī iſta dz religionē intrare:q; nec vir ei⁹ intrat:ſecus ē i vroꝛe monachi vl epūs:ex de puer.piu.ſane.

g ¶ Anteꝙ.nō q; canon aliū interp̄tat virilē etatē: alii interp̄tant ler.ff.de mino.l.i.C.de bis q; ve.eta.impe.l.vlt.ſed diuerſificant:q; diuerſos habent reſpect⁹.p̄toꝛ nō habuit reſpectū niſi ad rerū ſuarū adminiſtrationem.

h ¶ Ne p etatē.ar.rōne etatis ꝓſumi,p aliquo vl ꝓtra:ut.ſ. xxiij.di.quozū dam.xxviij.q.j.anti qui.

i In veteri lege.leuite in veteri lege a.xxv.anno leuite deſeruiebant tabernaculo ꝛ cuſtodiebant vaſa tabernaculi aurea:antea nō.

k ¶ Tabernaculo. qđ sit tabernaculū hēs. ff. de ✠. ſi. taber-
naculo. l ¶ Nos. ꝓmiscet se aliis ut citi⁹ repḧendat.
m ¶ Pueros. puer qñq; ꝯ suū qñq; puellā significat. ff. đ ✠.
sig. pueri. qñq; dicit puer. xviij. anno ꝛ. ff. de ali. ꝛ cib. l. l.
mela.
n ¶ Leuite. oēs q in tē-
plo seruiebāt: dicebā
tur leuite: q; de tribu
leui assumebant. Sz nū
qđ ꝓferebāt eis chara-
cter: ſic ar. de ꝓſe. dis. i.
c. i. ſz nō idē q bodie. ar.
eī de sacra. vnc. cuz ve-
niſſet in ſi. xxi. di. c. i. qđ
ē ꝺ opi. b. quā diui. s. lx
xv. di. c. i. q. ſ. ſine miſſa
ꝓferat character: ſ; bo-
die imutata eſt forma p
chriſtū. vñ nec aaron ſi-
ne miſſa ꝓferret bodie
characterem.
n ¶ Iquis.
b ¶ Onachus. boc. c.
loquit fm caſum
illū. s. di. lv. ꝓſcis. ſ. diſ-
penſatione. ꝓcedente ō
iure ꝓmuni.
c ¶ Nouitius. q; de no-
uitio maio; dubietas vi
debatur eſſe:
d ¶ Uel notari⁹. a notiſ
s. l. ſris legendis. pedi⁹
tñ ſcripſit lras nō eē no
tas. ff. de bo. poſ. ſz cuz
pfono. §. notis. note ät
qñq; dicūt cicatrices.
vñ lex dicit q ꝛ note et
noia fugitiuoꝝ ad ma-
giſtrat⁹ lūt referenda.
ff. de ſer. fu. l. ij. iuxta il-
lud. foliſq; notas ꝛ no-
mina manda.
e ¶ Defenſo;. i. ero;ci-
ſta. nā pi⁹ fit oſtiari⁹ p⁹
ero;ciſta. s. e. c. i. ꝛ dici
tur ero;ciſta defenſo;
q; defendit co;p⁹ a de-
monibus.
f ¶ Deuotio. ſicut ꝛ in-
genū ſupplet tēpus in
bñ ſtudēte: ſic ꝛ bonitas
etatē: ꝛ ita ꝓpenſat. pbi
tas cū tpe. ſic ergo bo-
nitas ſupplet etatē ſine
tpūs: ut. C. de ꝓpo. ſacro ſcri. l. i. ſic ꝛ malicia dī etatē ſup-
plere. C. ſi mio;. ma. ſe dir. l. uj. eī ō de ſpō. ipu. de illis. ita
ꝓbitas ꝛ honeſtas ſupplet tpūs. C. de his q ve. eta. l. oēs.
ꝛ. ff. de decre. ab o;. faci. l. i. ſic aliqd qđ ē min⁹ egperatur
alij qđ ē maius facta ꝓpenſatione huiuſmodi. ſi. q. i. quero. ꝛ
xix. di. in canonicis. Iſtud idē ꝓſideraī in teſtib⁹: q; fit cō-
canonum imemo;es ꝛ ifantes
ꝛ pueros leuitas facim⁹ ante
legitimam etatē ante experiē
tiam vite. ideoq; ne ulteri⁹ fi
at a nobis ꝛ diuina lege ꝛ cano
nica admonemur ſententijs:
vt a. xxv. anno ſue etatis leui
te cōſecrētur: ꝛ a. xxx. preſby
teri ordinentur.

Item gelaſius papa.

Per que interualla tempoꝝ ordinetur qui de monachis i clericatū eligitur.

Iquis de religioſo ꝓp oſi
to ꝛ de monaſterialib⁹ di-
ſciplinis eruditus ad clerica-
le mun⁹ accedit: in primis ei⁹
vita acta tempo;ibus requira
tur: ſi nullo graui facino;e ꝓ-
batur infectus: ſi ſecundā fo;
te non habuerit vxo;em: neq;
a marito relictam ſo;tit⁹ eſtē-
ditur. Idem. De eodem.

Onachus vero nouitius
mo;um honeſtate fulcitus
continuo lecto; vel notarius
aut certe defenſo; effectus p⁹
tres menſes exiſtat accolitus
maxime ſi huic etas ſuffragaī
ſexto menſe ſubdiaconi nomē
accipiat. at ſi modeſte conuer
ſationis honeſteq; voluntatis
exiſtat: nono menſe diaconus
complet;q; anno ſit preſbyter
cui tamen quot annoꝝ fue-
rant interſtitia collatura ſan-
cti ꝓpoſiti ſponte ſuſcepta
doceatur preſtitiſſe deuotio.
Si vero laicus quiſpiam ec-
cleſiaſticis eſt aggregandus
offic̄ijs: tanto ſolicitius in ſin-
gulis que ſuperius comprehē
ſa ſunt: huiuſmodi decet exa-
minare perſonam: quantum in
ter mundanas religioſamq; vi
tam conſtat eſſe diſcriminis:
quia vtiq; conuenientia eccle
ſie miniſteria ſunt deputanda
non inconuenientibus meritꝫ
ingerenda. tantoq; magis qđ
ſacris aptum poſſit eſſe ſerui
tiis in eoꝝ querendum eſt
inſtitutis: quantum de tempo-
re quo fuerint hec aſſequen-
da decerpitur: ut mo;um hoc
doceatur habere ꝓbitas qđ
ꝓlixio; conſuetudo non cō-
tulit: ne per occaſionem ſup-
plende penurie clericatus vi
cia potius diuinis cultibus in
tuliſſe nō legitime familie do-
mini computemur procuraſſe
compendia. quo;um promotō
nibus ſuper anni metas nihi-
lominus ſex menſes ſubro;ga-
mus: quoniam ſicut dictum eſt
diſtare debet inter perſonam
diuino cultui dedicatā ꝛ de la
ico;um conuerſatione venien
tem. que tamen eatenus indul
genda credimus: vt eccleſiis
ab hac occaſione ceſſantibus
canonū ꝓno;um vet⁹ forma
ſeruetur.

Va ỽo etate ſacer-
dotes ordinari debe
ant: bonifaci⁹ papa
diffiniuit dicens.

Ante annos. xxx. preſbyter nō ordinetur.

Iquis. xxx. etatis ſue an-
num non impleuerit: nullo
modo preſbyter ordinet: etiā
ſi valde ſit dignus. Item in
nouell.

De eodem. Dales.

Emo preſbyter conſecret
qui mino;. xxx. annis ſit.
minus baptizat⁹ eſt ꝛ ꝓdicare cepit ꝛ quidā alij ꝓ-
phete. ſz q; ꝛ ante hoc tēpus ꝓphete ad ꝓdicandus
miſſi ſūt: ꝓñt neceſſitate imminente a. xxv. anno ordi-
nari. j. e. di. c. vlti. ff. ad tre. filium. §. i.
Iquis. nō impleuerit. extra ō elec. cū i cūctis
r ¶ Sit dignus. ar. nō debere derogari iuri

g ¶ Examinare. ar. q; ſi laic⁹ inducit in teſte: diligen
tius ē examinandus q; clericus.
b ¶ Cōuenientia. i. conuenientib⁹ miniſtris.
i ¶ Uicia. i. vicioſos clericos.
k ¶ Cōpendia. i. vtilitates vt vti-
les miniſtros.
l ¶ Quo;. ar. po
teſt colligi er b⁹
c. q; tantū valeat
teſtimonium. iiij.
cleri ico; cū tū ſer
laico; ꝯ. nam ſer q
in altera. ꝓpo;tio
ne videt ſe bñt ſi-
cut ſe bñt q; tuo;
q; tantū pōt cle-
ricus facere per
annū cū tū laicus
p ānū ꝛ dimidiū
xlvi. di. c. pīt.
m ¶ Metas. ſ. di-
e. quicūq; ꝺ. ſed
ibi de neophito.
hic de renato ab
infantia loquitur
vt illud regulariē
ex rigo;e: dic ſpe
cialiter er diſpē
ſatione. vñ ſubij-
cit que tñ ꝛc.
n ¶ Diſtare. j. eiij
q. i. nec ſufficere.
o ¶ Ceſſantibus.
ceſſante cauſa cō
ceſſionis: ceſſare
dz paritꝛ ꝓceſſū
ut. i. q. vij. qđ ꝓ-

Di. iij

remedio. ꝛ. c. eti
gūt. ſ. di. lv. pal-
cis. lvi. di. iſmael
ꝺ. C. famul. here.
l. ij. l.
p Ua vero.
Dic intitu
lat. lxxvii. di. i q
oñdit magiſter in
debere ordinari
ſacerdotes de iu
re cōi ante. xxx.
ānos cōpletos:
q; i tali etate do
q ¶ Iquis. nō impleuerit. extra ō elec. cū i cūctis

cōi ꝓpter ꝑsonā. s. di. l. ex penitentib⁹. di. lvi. mirā/
mur. ſ ꝫ ꝓpter neceſſitatē vl̄ vtilitatē derogaſ iuri: ſ ꝫ
s nō ꝓpter dignitatē tm̄: ut. i. q. vij. c. tali ⁊c.

Nemo ꝓſbyter.

t ¶ Vid ē. hoc eſt i epla ad rhymotheū: manus cito nemini impoſueris: neq; cōices peccatis alienis.

u ¶ Cōicare. cōicat peccatis alienis: q illis cōſentit: ut ar. di. lxxv. culpā. ⁊. lxxiij c. qd eni.

Nemo diaconus vel ſubdiaconus fiat: qui minor viginti q; annis ſit. nemo lectorib⁹ connumeretur: q minor. xviij. annis fuerit. nemo inter diaconiſſas cōſecret ſacroſancte eccleſie: q minor ſit. xl. ānis: vl̄ ad ſecūdū matrimoniū puenerit. Item leo papa.

Nō ē ordinandus ſacerdos: niſi lōgo ſit ꝓbat⁹ examine.

x ¶ Reſbyt̄ añ. xxx. pōt tñ ei cōcedi in. xxv. anno regimē parochialis eccliē: ex de elec. cum i cūctis. ſ ꝫ cui incūbet ꝓbatio de etate ſi dubitaſ de etate: dico q ei q agit. ſ. q petit ordinē. vñ ſi minor est actor ipſe ꝓbabit ſe maiorē ſiue minorem: ut. C. de ꝓba. cuz re. C. de in integ. reſti. ſi minor ē. ff ō mīo. mior aſpectu. ſ ꝫ ſi mior eſt reus: tūc aduerſari⁹ ꝓbabit: ut C. q ⁊ aduerſus quos. l. i. ff. ō mino. de etate.

Quid ē. hoc eſt i epla ad rhymotheū: manus cito nemini impoſueris: neq; cōices peccatis alienis.

Cōicare. cōicat peccatis alienis: q illis cōſentit: ut ar. di. lxxv. culpā. ⁊. lxxiij c. qd eni.

Reſbyt̄ añ. xxx. pōt tñ ei cōcedi in. xxv. anno regimē parochialis eccliē: ex de elec. cum i cūctis. ſ ꝫ cui incūbet ꝓbatio de etate ſi dubitaſ de etate: dico q ei q agit. ſ. q petit ordinē. vñ ſi minor est actor ipſe ꝓbabit ſe maiorē ſiue minorem: ut. C. de ꝓba. cuz re. C. de in integ. reſti. ſi minor ē. ff ō mīo. mior aſpectu. ſ ꝫ ſi mior eſt reus: tūc aduerſari⁹ ꝓbabit: ut C. q ⁊ aduerſus quos. l. i. ff. ō mino. de etate.

y ¶ Predicauit: ſ ꝫ acerdotis officiū ē ꝑdicare: ut xvi. q. i. adiſcim⁹ vñ est ar. hic ℈ id qō dicū⁹ q debeat iplere. xxx. annum. dicit io. chriſoſtomus. q de. xxx. anno nō dū attigerat ieſ⁹ niſi. xxx. dies ſic in euangelio cōtinet: erat ieſus quaſi annoꝝ. xxx. ſed ē ar. ſupficiale ſ ꝫ ꝓbaſ ꝓ hoc q añ. xxx. annū nō poſſit. ꝓmoueri.

z ¶ De regularit. ꝑdicaſſe. añ hoc tempus.

a ¶ Ex. xxx. annoꝝ. neceſſitas. vl̄ vtilitas: cū illa etiā re cōi ut videt. cū eni in. xxv. anno ad regimē eccleſie poſſit aſſumi: ut ex de elec: cū in cūctis. ⁊ gl̄ibet ſlat⁹ debeat eſſe ꝑfōr. xxi. q. ij. ſicut. cū etiā talis debeat eligi q ꝓbreue tpus poſſit. ꝓmoueri: ut ex de eta. ⁊ qua. ordi. ꝓterea. ⁊ breue tpus ē ut nō vacet eccliā niſi ꝑ tres mēſes ad pl⁹: ſut l. di. poſtq̄. ergo ꝑdicta .c. videnſ correcta. Io. qō non credo: ut ex de elec. dudū. ⁊ ex de ꝑbē. cū iā dudū in fi.

Ante. xxx. annoꝝ etatē preſbyter nō ordinetur.

Reſbyter añ. xxx. annoꝝ etatē nō ordiet q̄uis ſit ꝓbabilis vite: ſed obſeruet vſq; ad plūs tēp⁹. dñs. n. xxx. anno baptizat⁹ ē: ⁊ tūc ꝑdicauit.

Hoc regl̄ariter. vñ ⁊ chriſt⁹ ⁊ ioānes baptiſta ⁊ ezechiel ⁊ nōnulli ꝓphetaꝝ nō legūtur añ hoc tpus ꝑdicaſſe ⁊ ꝓphetaſſe. vez q; hieremias ⁊ daniel añ inuenilē etatē ſpirituz ꝓphetie accepiſſe legūtur: dauid quoq; ⁊ ſalomon i adoleſcentia vncti inueniūtur: ⁊ ioannes euāgeliſta cū adhuc eſſet adoleſcēs a dño i aplm electus ⁊ cū aliis ad ꝑdicandum miſſus inuenitur: paul⁹ quoq; apoſtolus i adoleſcētia a dño eſt electus ⁊ ad ꝑdicādū miſſus

Nemo diaconus vel ſubdiaconus fiat: qui minor viginti q; annis ſit. nemo lectorib⁹ connumeretur: q minor. xviij. annis fuerit. nemo inter diaconiſſas cōſecret ſacroſancte eccleſie: q minor ſit. xl. ānis: vl̄ ad ſecūdū matrimoniū puenerit. Item leo papa.

Nō ē ordinandus ſacerdos: niſi lōgo ſit ꝓbat⁹ examine.

Quid ē man⁹ cito impone re: niſi añ etatis maturitatē añ tēpus examis añ meritū obediētie añ expientiā diſcipline ſacerdotalē honorē tribuere nō ꝓbatis: ⁊ qd ē cōicare peccato alieno: niſi talē effici ordinātē: qualis ille ē q ſi merait ordiari. Item ex concilio neocesariēſi.

Ante. xxx. annoꝝ etatē preſbyter nō ordinetur.

Preſbyter añ. xxx. annoꝝ etatē nō ordiet q̄uis ſit ꝓbabilis vite: ſed obſeruet vſq; ad plūs tēp⁹. dñs. n. xxx. anno baptizat⁹ ē: ⁊ tūc ꝑdicauit.

Hoc regl̄ariter. vñ ⁊ chriſt⁹ ⁊ ioānes baptiſta ⁊ ezechiel ⁊ nōnulli ꝓphetaꝝ nō legūtur añ hoc tpus ꝑdicaſſe ⁊ ꝓphetaſſe. vez q; hieremias ⁊ daniel añ inuenilē etatē ſpirituz ꝓphetie accepiſſe legūtur: dauid quoq; ⁊ ſalomon i adoleſcentia vncti inueniūtur: ⁊ ioannes euāgeliſta cū adhuc eſſet adoleſcēs a dño i aplm electus ⁊ cū aliis ad ꝑdicandum miſſus inuenitur: paul⁹ quoq; apoſtolus i adoleſcētia a dño eſt electus ⁊ ad ꝑdicādū miſſus aſſerit: eccleſia ſimiliter neceſſitate exigēte ſinullos añ. xxx annos ordiare cōſuenit. Unde zacharias papa bonifacio epiſcopo.

Neceſſitate exigēte. xxv. annoꝝ preſbyteri ordinētur.

Triginta annoꝝ nō reperiūtur: ⁊ neceſſitas expoſcit: a vigintiq; annis ſacerdotes ordinentur.

Poſtolicus añt non niſi a cardinalibus ⁊ religioſis clericis ē inthronizādus. Unde nicolaus papa ait.

De eo: q ſine cōcordi cardinaliū electione inthronizatur.

Quis apoſtolice ſedi ſine cōcordi ⁊ canonica electōne cardinaliū eius eccleſie ac deinde ſequentiū clericoꝝ ac religioſoꝝ inthronizantur: nō papa vel apoſtolicus ſed apoſtaticus habeatur. Item ſymmachus papa.

Papa ſuperſtite eo incōſulto de electōe futuri pōtificis nemo audeat loqui.

Quis papa ſuperſtite ꝓ romano pontificatu cuiq; quolibet modo fauorem preſtare conuincitur: loci ſui honore ꝑiuetur. ⁊ infra: Si quis preſbyter aut diacon⁹ aut clericus papa incolumi ⁊ eo inconſulto aut ſubſcriptionē ꝓ romano pontificatu accōmodare: aut pitatia ꝓmittē aut ſacramentum ꝓbere tentauerit aut aliquod certe ſuffragium polliceri: vel de hac cauſa ꝓpinatis conuenticulis faſ religioſos viros ꝑduces nō reſpectu cardinaliuz ſ ꝫ reſpectu laicoꝝ.

b ¶ Ex. xxx. annoꝝ. neceſſitas. vl̄ vtilitas: cū illa etiā re cōi ut videt. cū eni in. xxv. anno ad regimē eccleſie poſſit aſſumi: ut ex de elec: cū in cūctis. ⁊ gl̄ibet ſlat⁹ debeat eſſe ꝑfōr. xxi. q. ij. ſicut. cū etiā talis debeat eligi q ꝓbreue tpus poſſit. ꝓmoueri: ut ex de eta. ⁊ qua. ordi. ꝓterea. ⁊ breue tpus ē ut nō vacet eccliā niſi ꝑ tres mēſes ad pl⁹: ſut l. di. poſtq̄. ergo ꝑdicta .c. videnſ correcta. Io. qō non credo: ut ex de elec. dudū. ⁊ ex de ꝑbē. cū iā dudū in fi.

a ¶ Plicus añt. Nec depigīt. lxxv. di. in qua ſpāliter agit de electione ſūmi pontificis a q⁹ debeat eligi. ⁊ dicit q ꝓ a cardinalibus. ⁊ qñ: q; dic p⁹ depoſitio cūcti: ut. j. e. null⁹. ſubdit et

Di. lxxv.

qd iuris ſit cū duo maſo zelo eligunt: ut. j. e. ſi duo. vl̄ cū ſim oiace alīs eligīt. j. e. ſigs pecunia. ⁊ dicit q ꝓ a ſolo deo pōt deiici. de ordinatione ei⁹ nō tractaſ hic: q; de ea dictū eſt. ꝛ. xxiij. di. in nomine.

b ¶ Igs. et canonica. Quā electionē vocas canonicā: nūqd dices idē eſſe qō in alioꝝ electionib⁹ ſaltē quo ad hoc ut debeat eſſe ō eadem eccliā. vl̄ ut. melior eligi debeat: vl̄ etiā poꝝ vl̄ ut nō ſit aliquo. mō irregularis. ſ ꝫ breuit dico q ꝓ ſi ē electus a duab⁹ ptib⁹ animodo nulla admittit ꝫ ipſū exceptio: nec dī vicio eligentiū vl̄ electi: q; non eſſet coram quo iudice exceptiones ille ꝓponerent. vñ ſi tertia ps vellet ꝓbare electionē cē ſinuoniacā: nō audiret: ut ex de elec. ſ ꝫ q tñ ſic eligūt peccant.

c ¶ Sequentiū. hi ꝑſentire debēt: ſi tñ vocādi ſūt de neceſſitate.

d ¶ Religioſoꝝ. ꝛ. di. xxiij. c. i. ℈. ſed ibi dicit

c ¶ Igs. ꝓ romano. marie. ar. j. e. nullus pontifice.

f ¶ Aut ſubſcriptionē. al⁹ ſubſcriptiōis. ¶ Pitatia. pitatia hic dī ſcriptura obligatoria. xxx. q. iij. pitatū. ⁊ ſm hoc dī pitatū a pingēdo: vl̄ dicū munera q̄dā: ⁊ ſm hoc

dicit̃ a petendo. b ¶ Districtionis.i.districte ꝯstitutionis sn̄ia. i ¶ Pertulerit.ar.in simonia aliquē de se confessū audiri ꝯ socios eiusdē crimis.sꝫ ē ar. ꝯ.xv.q.iij.nemini.sꝫ subintelligendū ē ibi vl̃ cū simonia. ⁊ ita p hoc.c.determinat̃ ⁊ supplet̃ illd̃. vñ colligit̃: ꝙ crimē simonie ⁊ crimē lese maiestatis equalēt ⁊ equis passib⁹ ambulāt: ut.xv.q.iij.sane.⁊ quidē q̄cūq; psone recipiunt̃ ī accusatiōe ī crīe lese maiestatis: recipiunt̃ ī crimine simonie. ⁊ cuꝫ ibi recipiant̃ socij inite factiōis ꝯ se filr̃ ⁊ hic. Itē hic br̃ ꝙ aliqs illū cum quo simoniā ꝯmisit: pōt accusare: ⁊ ille puniet̃ ⁊ iste nō. qd̃.h. intelligit vbi res ñ ꝓcessit ad actū.s.ad donationē vl̃ receptionē pecunie: tunc enī vterq; debꝫ deponi io.qd̃ ego nō credo: cū crimē istud ꝓcedat ad instar crimis lese maiestatis: ut.xv.q.iij.sane. in quo socius crimis si ꝓbat crimē remunerat̃ ut.vi.q.i.§.veruꝫ.b.ar. ex̃ de testi.veniens.dicūt tñ quidā ꝙ nūq̄ in simonia socius sociū accusat.xv.q.iij.nemini. nisi qñ simul ꝯmittit̃: ut hic. Et ad.c.sane ℞° ꝙ quo ad quedā non quo ad oīa simonia eqs passibus ambulat cū crimine lese maiestatis. Sed vr̃ ꝙ ille q accusat illum quē dicit fuisse sociū in crimīe nō esset audiendus: tū iō qꝛ stati puniēdus esset ex quo sponte ꝯfessus ē crimē suū: ut.ij.q.i. nos in quenq̄: tū qꝛ turpitudinē suā allegans nō audit̃: ut ex̃ de dona.int̃.sꝫ dic hoc spāle esse ī hoc crīe: ut allegans suā turpitudinem audiat̃: ⁊ ut ꝯfessio ei⁹ ñ puniat̃: tū qꝛ ē directa ꝯfessio qñ qs ꝯfitet̃ ut accuset.sꝫ lꝫ ꝯfessio accusatoris ñ puniat̃ ī simonia: tñ ꝯfessio testis punit̃: ut ex̃ de elec. p ingsitionē. Sꝫ qd si ꝯfessus nō pōt ꝓbare crimē: videt̃ ꝙ tūc puniend⁹ sit: qꝛ tacē debuit crimē qd̃ ꝓbare ñ potuit: ut.ij.q.vij.pleriq;.vi.q.ij si tm̃.qd̃ ꝯcedo. k ¶ Remuneratiōe. nō ipso facto: sꝫ a iudice eā ipetret: ut.C.ex q.ca.fui.ꝓ premio li.ac.l.i.⁊ ita iuitat̃ aliqs p ꝑmiū ad accusandū ut.vi.q.i.§.verū.⁊.l.siqs cū.

O Portebat.planum est.

ctis deliberare aliqd atq; decernere p̄sūpserit: loci sui dignitate vel cōione priuet̃: ⁊ infra: ꝓpter occultas fraudes ⁊ cōiurationū secretas insidias q̄s sn̄ia huius districtōis ꝑsequtur: siqs ad ecclesiasticā ꝑtulerit noticiā vel cōsilia eoꝝ q cōtra hāc synodū de pōtificali egerit ambitu ⁊ rōnabili ꝓbatiōe cōuincitur: ꝑticeps hmōi actionis nō solū purgatus ab omni culpa sit: sꝫ etiam remuneratōe q̄ nō indigna sit: subleuet̃. Item ex cōci.stephani pape.

In apostolat⁹ culmē null⁹ nisi ex cardinalibus ꝓmoueatur.

O Portebat vt hec sacra sācta dn̄a nr̄a romana ecclesia iux̃ qd̃ a beato petro ⁊ ei⁹ successorib⁹ institutū ē: rite ordinaret̃: ⁊ in apostolat⁹ culmē vnus de cardinalib⁹ presbr̄is aut diaconib⁹ cōsecraretur.

Item ex eodem.

De eodem.

Nullus vnq̄ laicoꝝ neq; ex alio ordine presumat: nisi p distinctos grad⁹ ascēdēs diacon⁹ aut presbyter factus fuerit cardinalis: ad sacꝝ pōtificatus ordinē ꝓmoueri.

Item ex eodem.

Anathematizet̃ ep̄s mōachus vel laic⁹ romanā ecclesiā inuadens ⁊ in gradū filioꝝ eius ꝓrumpens:

Siqs ex ep̄is vel mōachis vel laicis contra canonum ⁊ sanctoꝝ patrū instituta ꝓrūpēs in gradū filioꝝ sancte romane ecclesie.i. presbyteroꝝ cardinaliū ⁊ diaconoꝝ ire p̄sumpserit: ⁊ hāc apostolicam sedē inuadere glibet ex sup̄dictis tētauerit ⁊ ad summum pōtificalē honorem ascēdere voluerit: ipsi ⁊ sibi fauētibus fiat ꝑpetuū anathema. ⁊ infra siqs resistere p̄sūpserit sacerdotibus atq; p̄matib⁹ ecclesie vel cūcto clero ad eligendum sibi romanū pōtificē: secūdnꝫ canonicā traditionē anathema sit. Itē ex cō.leonis pape quarti.

Anathema sit q canonice electioni romani pōtificis cōtradicere presūpserit.

Siqs ex sacerdotib⁹ seu p̄matib⁹ nobilibus seu cuncto clero huius sancte romane ecclesie electioni romani pontificis cōtradicere presūpserit: sicut in cōcilio beatissimi pape bonifacii ⁊ stephani legitur statutū: anathema sit. Itē ex cō.bonifacij.iij.

Nulli⁹ ep̄i fiat electio nisi post diē tertiū depositōis alterius

Nullus pōtifice romano viuēte aut ep̄o ciuitatis sue p̄sumat loqui aut partē sibi facere: nisi tertio die depositionis eius adūato clero ⁊ filiis ecclesie. ⁊ tunc electio fiat.

Sed queritur: si duo cōcertātiū temeritate electi fuerit: qs eoꝝ alteri p̄ferēdus sit. De his ita scribit honorius aug⁹. ab bonifaciū papam.

Si temeritate concertantium duo fuerint ordinati.

Si duo forte cōtra fas temeritate cōcertātiū fuerit ordinati: nullū ex eis futurum sacerdotē ꝑmittim⁹: sed illum

m Nullus.

n Siqs p̄sbroꝝ ar.cardinales p̄sbros maiores esse diaconibus.⁊ ex ill̃ p̄mo dꝫ eligi ⁊ postea ex diaconib⁹ si in illis nō inueniat̃ idone⁹.ar.s̄.di.xxiij.ī noīe.ar.ꝯ.s̄.c.pri.qꝛ ibi p̄⁹ dicit diacon⁹ ⁊c. sꝫ ordini lr̄e nō ē standū.ff.de sol. nec enim.

o ¶ Perpetuum donec peniteat. x.q.i.qꝛ sacerdotes.si. ex̃ de ꝯsti. ex lr̄is.⁊ insti.locati.§.adeo. alit̃ sumit̃.ff.ꝓ so.l.i. ⁊.x.q.ij.ꝑpetua. ex̃ de iureiuran. veritatis.

p Siqs.seu p̄matib⁹. primates nobiles appellat quosdā forte nobiles qui intersūt ut ꝓplm arceāt: q si iuste mouerent̃ exaudirent̃.

q Nullus.viuēte.idem dr̃ ex̃ de elec.bone.sꝫ nūqd mortuo papa eccl̃ia erit monstrū sine capite: vl̃ nunqd vniuersitas cardinaliū eīt caput si hoc dicas: cardinales tūc tp̄is p̄nt deponē ep̄m eadē rōne canonici mortuo ep̄o p̄nt deponē clericū aliquē. dic ergo ⁊ eccl̃iaꝫ tūc viuē: ⁊ tñ carē capite.ar.tñ ē ꝙ cardinales suppleāt defectū mortui pape.ī.e.siqs.io.meli⁹ ex̃ de maio.⁊ obe.his q̄.⁊.c. cū olim.b.

r Sed q̄rit̃. de his.honori⁹.sꝫ qd spectat ad īpatorē statuere aliqd de electionib⁹ ꝯ id.xcvi.di.bñ.sꝫ istō

fecit rogatu eccl'ie. ⁊ ē ar. ad qōnē illā: q laic⁹ de rebus eccl'iasticis v'l spūalib⁹ possit iudicare: ar. ℈ dicit. deniq; ſ ibi intelligit ꝺter auctē eccl'iastici plati. de boc dicit ex de arbi. contingit.

f ℨ duo. forte ℈ fas: ⁊ ideo neut obtinet: ut ex de elec. ꝓsiderauim⁹. nec ꝓuāt cardinales b⁹ casu prāte eligendi ℈ id ex ō elec. cū i cūctis. Sz quis erit iudex de boc an electio sit ⁊tra fas: ñ ipſi cardiales: q; sic essent iudices in ꝓpria facto. nā null⁹ ꝑt lupior⁹ inueniri: ut ex de elec. ſ in ſi. dicit ſtud. c. locuz br̄e q̄n neut ē electus a duab⁹ ptibus: v'l dic q cōcilū vocabit.

t ¶ Nullū. ſ. diſtriū. forte ℈ ſ qō bec dr̄: fit cū vtraq; ps ducit malo zelo: ubi cū vtraq; ps bono zelo ducit. ⁊ boc ꝓz per bec ꝟba ℈ fas.

u Hoc aūt.

a ℨ as pecunia. ſi aplic⁹ v'l p ꝓncipiū iſtius. c. q papa possit de ſimonia accusari: q; ñ ē aplic⁹ ſi apoſtatic⁹. ⁊ q; ſimoiā berefis ē. ſ. q. i. eos q. ⁊ c. ferē. c. cū liqat. ⁊ p ꝓmū. c. b⁹ di. q nō credo. ⁊ logit dic de eo q p ſimoniā electꝰ ē ab ill' q ñ bēbat ptātē eligēdi ñ a cardinalib⁹. ſimoiā aūt large dr̄ bereſis: ñ ſim q papa v'l ali⁹ de bereſi pōt accuſari: cū. ſ. errat aliq⁹ in articulis fidei ſ añq; eligat papa exceptione cuiuſlibet crimis repelli poterit. Sz pone q aliq⁹ accuſat cardinales: q ſimoniace elegerint papā: boc. n. licite pōt fieri: ut. ſ. c. ꝓi. nū qd ſi. pbata fuerit ſimonia papa deponet: nō. ar. ii. q. v. interrogatū. ff. de adulteriis denunciaſſe. Sz qd ſi dū vtor tua credit in ſede apoſtolica ꝓmanſurus cenſemus: quē ex numero clericoꝝ noua ordinatione diuinū iudiciū ⁊ vniuerſitatis conſenſus elegerit. Hoc aūt capitulū non de eo intelligēdus eſt: qui vno p apoſtaſiā ordiato a cardinalib⁹ ⁊ religioſis clericis apoſtolice ſedis inthronizatur: etiā ſi ille apoſtaticus ita cathedrā beati petri violenter tenuerit: vt canonica ⁊ catholica eccleſie electio intra vbē fieri nō valeat Unde nicolaus papa ſtatuit dicens.

De eo q per pecuniā vel popularī tumultu non canonica electione ordinatur.

ℨ Iquis pecunia vel gratia humana aut populari ſeu militari tumultu ſine concordi ⁊ canonica electione cardinaliū ⁊ ſequentiuz religioſoꝝ clericoꝝ fuerit apoſtolice ſedi inthronizat⁹: nō apoſtolicus ſed apoſtatic⁹ habeat. liceatq; cardinalib⁹ ⁊ aliis clericis deū timēnib⁹ ⁊ laicis inuaſorē illū anathematizare: ⁊ humano auxilio a ſede apoſtolica pellere. q ſi hoc intra vbē ꝓgregati i loco quo eis placuerit electionē faciāt conceſſa electo auctē regēdi ⁊ diſponēdi res in vtilitatem romane eccleſie iuxta q̄litatē tp̄is q̄ſi inthroniz⁹ ſit. Electio vo rōni pōtificis etiā cū deliberatiōe p decceſſoris fieri dz. Unſ ſymmachus papa ait.

Si papa de electione ſui ſuccēſſoris decernere non potuerit.

ℨ I tranſitus pape inopinatus euenerit: vt de ſui electione ſucceſſoris ante diſcernere non poſſit ut ſupra placuit: ſiquidem totius in vnum cōuenerit eccleſiaſtici ordinis electio: conſecretur electus epiſcopus. Si vero ut fieri ſolet ſtudia ceperint eſſe diuerſa: eorum de quibus certamē emerſerit conuincat ſententia plurimorū: ſic tamen vt ſacerdotio careat qui captus ꝑmiſſione non recto iudicio de electione decreuerit. Sicut ſup monſtratum eſt: electio ſummorum ſacerdotum a cardinalibus religioſis clericis debet fieri electio vero eorum iudicio diuino reſeruata eſt. Unde anaclet⁹ papa.

Summorum pontificum ſibi dominus electionem reſeruauit.

Electionem vero ſummoꝝ pontificum vel ſacerdotū ſibi dominus reſeruauit: licet electionem eorum bonis ſacerdotibus ⁊ ſpiritualibus populis conceſſiſſet.

Oca vero in quibus primate⁊ patriarche archiepi⁊ epiſcopi ꝺ ſhyeri ſint ordinādi hec ſunt ſecundum lucinuz papam ⁊ clementem atq; anacletum. Ait enim lucinus papa

In quibus locis primates vl patriarche debeant ordinari

ſpectat iſtitutio ⁊ deſtitutio. xvi. q. ii. diſis. q būdicere ꝑt ⁊ maledicē: q liqā e ⁊ abſoluē ꝑt: ut. xxi. di. iſeriores. ⁊ c. deniq;

b l Oca. Dic iritulak. lxxx. di. ſ. mgr oſidit a gbus ⁊ qñ ſint ordinādi clici. nūc ſubdit i gb⁹ locis ordinādi debeāt ordiari. ⁊ qdē primates ꝓſtituūt vbi oli ponebāt ꝓthoflamies gētiliū: archiepi vbi archiflamies: epi vbi eoꝝ flamies. ⁊ b⁹. ex maria pte fcm̄ ē ex iſtone bti pe. ut. ſ. c. i. ⁊. ii.

Si papa de electione ſui ſuccēſſoris decernere non potuerit.

ℨ I tranſitus pape inopinatus euenerit: vt de ſui electione ſucceſſoris ante diſcernere non poſſit ut ſupra placuit: ſiquidem totius in vnum cōuenerit eccleſiaſtici ordinis electio: conſecretur electus epiſcopus. Si vero ut fieri ſolet ſtudia ceperint eſſe diuerſa: eorum de quibus certamē emerſerit conuincat ſententia plurimorū: ſic tamen vt ſacerdotio careat qui captus ꝑmiſſione non recto iudicio de electione decreuerit. Sicut ſup monſtratum eſt: electio ſummorum ſacerdotum a cardinalibus religioſis clericis debet fieri electio vero eorum iudicio diuino reſeruata eſt. Unde anaclet⁹ papa.

Summorum pontificum ſibi dominus electionem reſeruauit.

Electionem vero ſummoꝝ pontificum vel ſacerdotū ſibi dominus reſeruauit: licet electionem eorum bonis ſacerdotibus ⁊ ſpiritualibus populis conceſſiſſet.

Oca vero in quibus primate⊼ patriarche archiepi⁊ epiſcopi ꝺ ſhyeri ſint ordinādi hec ſunt ſecundum lucinuz papam ⁊ clementem atq; anacletum. Ait enim lucinus papa

In quibus locis primates vl patriarche debeant ordinari

ſpectat iſtitutio ⁊ deſtitutio. xvi. q. ii. diſis. q būdicere ꝑt ⁊ maledicē: q liqā e ⁊ abſoluē ꝑt: ut. xxi. di. iſeriores. ⁊ c. deniq;

b l Oca. Dic iritulak. lxxx. di. ſ. mgr oſidit a gbus ⁊ qñ ſint ordinādi clici. nūc ſubdit i gb⁹ locis ordinādi debeāt ordiari. ⁊ qdē primates ꝓſtituūt vbi oli ponebāt ꝓthoflamies gētiliū: archiepi vbi archiflamies: epi vbi eoꝝ flamies. ⁊ b⁹. ex maria pte fcm̄ ē ex iſtone bti pe. ut. ſ. c. i. ⁊. ii.

ſi aūt certū ē: tenet ei reddere debitū: niſi mulier induci poſſit ad ꝓtinentiā obſeruandā: v'l abrenūciabit papatui ⁊ ſatiſfaciet vxori ⁊c.

b ¶ Laicis. ſ. di. xcvi. c. i. ℨ. ſz illud generaliſ. ꝓbibet in malis: boc ſpecialiter ℈ inuaſorē aplice ſedis ꝓmittit. v'l ſingulis referenda ſūt ſingula: ſz clicis anathematizare ⁊ laicis humano auxilio a ſede aplica pellē ⁊ ſic aliquis punit pena canonica ⁊ ciuili ℈ id ex ut lite nō ꝓſeq. qñ in fi.

c ¶ Intbronizatus. ſi. x. xiii. di. in noie.

d ℨ I tranſitus. ñ. poſſit. ſ. viii. q. i. epo. nō. ℈. ſo. aliud ē de ſui ſucceſſoris electiōe cū fratrib⁹ ōliberare: qō poſſet fieri ut bic ꝓmittit: ⁊ aliud ē ex teſtamēto. q̄ſi dignitatis ſue beredez ſubſcribere. q ibi penitus ꝓbibetur: quia nec papa ez: q; nec morſes potuit: viii. q. i. moyſes nec ē trabendū ad ꝓſequentiā factū petri clementē ſubſtituētis ſibi viii. q. i. c. i. q; ⁊ ad eius

Di. lxxx.

ꝟba curabant infirmi. de boc dici ꝓſueuit. i. q. i. petrus.

e ¶ Suia. ſ. duaꝝ ptium ex de elec. licet.

f ¶ Careat. accuſabit g⁹ iſte de ſimonia: nec ꝓiudicabit pape. ar. ii. q. v. interrogatū eſt.

ℨ Iectionē. ⁊ ita falſlit regula ad quē

i ¶ Urbes. statute. a gentilib⁹. ⁊ ita ē ar. q̄ diuisiones gē-
tiliū sint autētice. ar. xcix. di. c. i. nec ē ꝯ. xiij. q. i. c. i. nā
illud de parochijs: hoc de ciuitatib⁹. k ¶ Appellabant
ergo bñ dr̄ appello papā: appello sedē apl̄icā. ⁊ apl̄us di-
cit cesarē appello.

l ¶ Pr̄iarchas. repeti-
tio est eiusdē: q̄ idē est
p̄mas ⁊ pr̄iarcha: xcix.
dis. c. i. sicut ⁊ dicit lex
differētia tm̄ nois ē int̄
pign⁹ ⁊ hypothecā. ff. d̄
pig. res hypothece. §.
inter pignus.

m ¶ Inillis. petr⁹. ar.
a tpe petri eē li-
mitatas ꝓuincias.

n ¶ In fide. i. fidelit̄. i.
xxiiij. q. i. quotiens. ꝯ. j.
xvi. q. i. frater nr̄. ꝯ ibi
dr̄: q̄ tm̄ ad petrū ē re-
ferēda qō fidei. ſz expo
ne hic in fide. i. fidelit̄.
vl̄ pñt agitare cās fidei
ſz nō ꝓcedē ad sniaz. vl̄
distingue q̄ sint q̄ dubi-
tant. nā si laici: videt̄ q̄
ep̄i possint determiare
ex̄ de here. ad abolen-
dā: si cl̄ici papa ex̄. e. ti.
cum christus.

o ¶ Tenebāt. i. reputa-
bant.

p ¶ Singulos. ar. i vna
ciuitate ñ pl̄es eē debē
ep̄os. de augustio ⁊ va
lerio fuit spāle: ut. j. vij.
q. i. nō aūt. ſz q̄d d̄ ve-
netis q̄ pr̄iarchā bñt et
ep̄m: ſz dic q̄ nō est pa-
triarcha venetoꝝ ſz grā
densis: q̄ locus differt
multū a venetijs.

q ¶ Vocabula. nā olim
⁊c. xcv. di. olim.

r ¶ Par. s̄. di. xxi. i no-
uo. ꝯ. xxiiij. q. i. loq̄t. ꝯ.
ſz par fuit quo ad cōse-
crationē nō quo ad ad-
ministrationē.

s ¶ Episcopi nō in ca-
stellis. q̄nq̄ tamen
ep̄us est in castro. xvi. q
i. ⁊ temporis. vbi dicit̄
cumāi castri sacerdos.

t ¶ In modicis. similit̄
leges in maiorib⁹ ciui-
tatibus ⁊ regalib⁹ tm̄
sūt docende: ut in pro-
emio. ff.

Urbes ⁊ loca in quib⁹ pri-
mates presidere debent:
non a modernis sed multꝫ an-
te aduentū christi statute sunt
temporibus: quarū primates
gentiles etiā ꝑ maioribus ne-
gociis appellabāt. in ipsis ve-
ro vrbibus post aduentū chri-
sti apostoli ⁊ eoꝝ successores
patriarchas ⁊ primates posue
runt: ad quos episcopoꝝ ne-
gocia salua tamen in omnibus
apostolica auctoritate ⁊ maio
res cause post apostolicā se-
dem sunt referende. Item
clemens papa. De eodem.

Inillis vero ciuitatib⁹ in
quibus olim apud ethni-
cos primi flamines eorum atq̄
primilegis doctores erāt: ep̄o
rū primates vel patriarchas
beatus petrus poni precepit:
qui reliquoꝝ causas episco-
porum ⁊ maiora negocia in fi-
de agitarent. in illis autem in
quibus dudū apud predictos
ethnicos erant eoꝝ archifla-
mines: quos tamē minores eē
tenebāt q̄ memoratos prima-
tes: archiep̄os institui prece-
pit. in singulis vero reliqs ci-
uitatibus singulos ⁊ non plu-
res episcopos constitui prece
pit: qui episcopoꝝ tantū voca
bula sortirentur: quoniam ne-
q̄ inter ipsos apostolos par
fuit institutio: sed vnus prefu
it omnibus. Itē anacletus.
De eodem.

Episcopi non i castellis ne
q̄ in modicis ciuitatib⁹ de
bent cōstitui: sed presbyteri ꝑ
castella ⁊ modicas ciuitates
atq̄ villas debent ab episco-
pis ordinari ⁊ poni: singuli tm̄
per singulos titulos suos. epi
scopus non ab vno sed a plu-
ribus episcopis debet ordina
ri. ⁊ ut dictum est non ad mo-
dicam ciuitatē: ne vilescat no
men episcopi: sed ad honora-
bilem titulandus est ⁊ deno-
minādus. presbyter vero ad q̄
lēcunq̄ locum in eo constitute
ecclesie preficiendus est.
Item leo papa.
De eodem.

Illud sane quod ad sacer
dotalem pertinet dignita-
tem inter omnia volumus ca-
nonum statuta seruari: vt non
in quibuslibet locis neq̄ qui-
buscūq̄ castellis: ⁊ vbi añ nō
fuerunt episcopi consecrētur
cñ vbi minores sint plebes mi-
noresq̄ cōuentus: presbytero-
rū cura sufficiat. ep̄alia aūt gu
bernacula nō nisi in maiorib⁹
populis ⁊ frequentiorib⁹ ciui
tatib⁹ oporteat presidere: ne
q̄d sanctoꝝ diuinitus patꝝ in-
spirata decreta vetuerunt: vt
viculis ⁊ possessionib⁹ vl̄ ob
scuris ⁊ solitariis municipiis
tribuatur sacerdotale fastigi
um. Item ex concilio laodi
censi. De eodem.

Non debere in vicis ⁊ i ca
stellis ep̄os ordiari: ſz visi
tatores. i. q̄ circūeant cōstitui
hos aūt q̄ ante ad hoc ordina
ti sunt: nihil agere cēsemus si
ne conscientia episcopi ciuita
tis. similiter autem presbyteri
nihil sine precepto ⁊ consilio
episcopi agant. Sedes autē
episcoporum non longo inter-
uallo debēt disiungi: vt ad cō-
secrationem sui comprouincia
lis sine difficultate possint oc-
currere. Unde gregori⁹ au
gustino angloꝝ ep̄o.

Episcopales sedes non lon-
go interuallo a se debent dis-
iungi.

Fraternitatem tuā ita vo-
lumus ordinare ep̄os: vt
sibi ipsi longo interuallo mini
me disiungantur. quaten⁹ nul-
la sit necessitas: ut i ordinatōe

u ¶ Singuli. ar. nullū debere in duab⁹ ecclesijs inti
tulari. x ¶ Vilescat. q̄tū ad vulgi opinionē: nam
ꝓpter hoc nō ē vilior ep̄s: ut. xciij. di. legim⁹. siliter
sponsa nō ē statim tradēda: ne vilescat desideranti:
ut. xxvij. q. ij. insti
tutū ē. sil̄e ē in fi-
de suscepta ꝑ vi:
ut. xlv. dis. de iu-
deis. sic ep̄us nō
erit solus ne vile
scat ꝑ hoc: ut. xc-
iij. di. diaconi q.
Idē ē in pnia nō
iteranda: de pe.
di. iij. q̄uis.

y ¶ Illud sane.
⁊ ubi. ut ⁊. j.
xvi. q. i. felix ep̄s
⁊. c. mltis ꝯsilijs.
⁊. xvi. q. i. plures

z ¶ Consecrent.
nisi mltitudo ex-
creuerit: vl̄ gens
de nouo sit ꝯuer
sa ad fidem: ut. j.
xvi. q. i. p̄cipim⁹.
ar. dis. xcix. nulli
archiep̄i: ex̄ de
ec. edi. ad audiē
tiam.

a ¶ Non debē.
ſz visitato-
res. i. archidia-
conos vel archi-
presbyteros.

b ¶ Siliter autē
p̄sbyteri. j. xij. q.
ij. abbatibus.

c ¶ Sine p̄cepto
si volunt res ec-
clesie alienare.
vl̄ intellige de p̄-
cepto generali:
ut. xvi. q. i. cūctis

d Katernitatē.longo.dicūt quidā longo:ut.xx. miliariū.ar.ff.de v̄.sig.l.iij.meli⁹ hoc requirit̄ arbitrio boni viri.i iudicis.ar.ff.de iure deli.l.i.ex̄ de offi.iudi.dele.de causis. vñ si multū distant ciuitates ille inter se in locis intermedijs dz poni eps cōuenienti ergo interuallo dz distingui habita cō

Di.lxxxi.

sideratione situs ⁊ qualitatis regionis ipsius ⁊ difficultatis viarū: sic.xvi.q.i. ⁊ tpis

e ¶ Trib⁹. ad minus.s̄.di.li.c.vlt. s̄.di.lxiiij.epm.

f Ec de ordinandis.A xxv.di. vsq̄.l.tractauit magister.xiij.c.aplice regle.⁊ ab hac lxxxi. dis. vsq̄ ad xciij.di.ix.c.apostolice regule repetit: nō ordine illo quo illa executus ē. ⁊ in hac exequit̄ illud: oz epm esse sine crimine. addit etiā de incōtinentib⁹ i quo includitur secundū.c. aplice regule. ⁊ q̄ q̄ p̄uat̄ officio debet p̄uari bñficio ⁊ q̄ archidiaconus solus nō dz accedere sub pretextu hūilitatis ad tabernacula matronaꝝ.

g ¶ Sub epilogo i.breui repetitione superiorū.

h Apostolus. qñ elegit.i. eligi p̄cepit.vi.q.i.sacerdos. i ¶ Ad p̄posituraz .i.ad q̄dcūq̄ ecclesiasticū officiū.⁊ ita pz: q̄ criminosus etiā a minimo ordine ꝓhibet̄: ut hic ⁊.xxxiij. di.c.i.⁊.ij.xxxiiij.di.cognoscam⁹.xxiiij.di.c.vlti.hodie terminat̄ ex̄ de tēpo.or.c.vltimo.

k ¶ Reprobaret̄.j.de pe.di.ij.septies.§.niniuite.

l ¶ Ordinaret̄.sile de pe.di.iij.c.pe.⁊ di.ij.si enim.

m ¶ Fraus.hoc verū est cū fraudi dolus inest. nam ois dolus ē fraus: sz nō ꝯuertit̄.ff. de pac.iur.gen. §.dolo.⁊ sic sumit̄ ex̄ de rescript.ceterū. qñq̄ large sumit̄ fraus.ff.de re.iur.fraudis.

n ¶ Et dānatione.solet q̄ri.ꝓpter q̄ crimina q̄s deponi dz. nō eni ꝓ quolibet deponit̄.v.q.iiij.in loco. ⁊ ē sup hoc duplex opinio.q̄dā dicūt q̄ ꝓ quolibet crimine deponit̄: nisi expressū sit in ꝯriū: q̄ ꝓ eo deponi nō dz.alij dicūt q̄ nūq̄ deponi dz ꝓ aliquo nisi expressū sit ꝓ quo. Ego dico q̄ pro quolibet crimine i quo q̄s ē incorrigibilis deponi dz. sz statim tñ nō deponit̄ aliq̄s ꝓ prima ꝯtumacia:ut.xlv.di.licz ⁊ dixi.lxxiiij.di.honoratus.illud aūt nō ē crimē v.q.iiij.in loco. nec illa quoꝝ exempla posui.lx viij.di.c.i.⁊ multa exēpla de hoc posui. xv.q. viij.in sūma.

o Nemo recte.monitoris.i.p̄dicatoꝝ

p ¶ Errata.i.maiora.lx viij.di.c.i.al's ꝯdiceret ꝓposito gra.sic.xxv.di. c.vlt.⁊.iij.q.vij.iudicz.

q Tautis.litteris.et ita res iā erat litigiosa:ex̄ d̄ offi.iudi.de le.gratum.

r ¶ Obrepsit. ex quo āt se ꝓmoueri fecit lite pēdente deponend⁹ est: etiā si innocens inuenitur:ex̄ de accu.deus oī potens.ff.de li.cā q̄ de libertate.io. q̄d falsum credo ꝓut notaui i q̄onib⁹.b.d̄ hoc nōui.viij. q.iiij.nōne.io.si aūt accusator ꝑ annū tacuerit postea pōt ꝓmoueri elect⁹:ut.ff.d̄ mu.⁊ ho. reus. sz i ep̄atu tm̄ tres mēses dant̄:ut in auc.d̄ sanctis.ep̄is.§.iiij.nisi iudex breui⁹ tp̄us fuit moderatus:ut.iiij.q.v. q̄s q̄s.ar.ex̄. d̄ fide instru. accepim⁹.ex̄ de ap.ꝑsonas in fi.

s ¶ Cōuicto de crimine.vl' q̄ p⁹ accusationem fuerit ordinat⁹.

t ¶ Sociabit̄.sic ergo sn̄ia lata ꝯ ordinatū p̄iudicat ordinatori:sicut ꝯfessio ordinati p̄iudicat ordinatori:ut hic ⁊.lix.di.ordinatos.⁊ hic videt̄ ꝓpter cause cōnexionē:ut dixi.iij.q.vi.hoc quippe.vel dic q̄ tunc p̄iudicat ordinatori sententia lata contra ordinatū: qñ p̄sens est ⁊ scit causā agi ordinati.cuz eni quasi sua cā agi videat ⁊ tacet nec defendit causaz: sibi p̄iudicat: ut ex̄ de sen.⁊ re iudi.q̄uis.⁊.ff.de re iu.sepe.

episcopi cōuenire nō possint. nā ep̄oꝝ ordinatio sine aggregatis tribus aut quattuor episcopis fieri nullaten⁹ debet.

Ec de ordinandis ⁊ ordinationib⁹ atq̄ d̄ singuloꝝ graduū distinctionib⁹ ⁊ officijs dixisse nō sufficiat. verū quia aliquantulū diffusius i his immorati sumus: p̄cedentib⁹ coherētia quedā sub epilogo ad memoriā subijciam⁹. Debet ordinādus in ep̄m vt apostol⁹ scribit esse sine crimine .i. sine peccato mortali. q̄d nō solum de ep̄o sed etiam de quolibet electo ad aliquā prepositurā ecclesie oportet intelligi.

Unde augustinus scribit super ioannem.

Sine crimie ⁊ graui peccato dz eē q̄ ordinatur ep̄us.

Apostolus paulus quando elegit ordinandos vel presbyteros vel diacones: ⁊ q̄cūq̄ ordinādus est ad p̄posituram ecclesie non ait: siq̄s sine peccato ē. hoc enim si diceret oīs homo reprobaretur: ⁊ nullus ordinaret̄. Sed ait: siq̄s sine crimine ē sicuti est homicidiū adulterium aliqua immūdicia fornicatōis furtū fraus sacrilegiū ⁊ cetera hmōi. crimē aūt ē graue pctm̄ accusatiōe ⁊ damnatione dignissimū. Quolibet itaq̄ horū implicat⁹ ordinari nō debet: vel si iam ordinatus añ tēpus vel p⁹ tēpus sue ordinationis aliquod eoꝝ admisisse ꝯuincitur: suscepti gradus ab officio priuabit̄. Unde symmachus papa ait.

Monitoris p̄sonā nō recte suscipit: qui verbis non operibus docet.

Nemo recte monitoris personā suscipit: nisi q̄ actib⁹ suis errata condēnat: ⁊ amorem innocentie conuersatiōe demonstrat. Item celestin⁹ papa.

Careat ordine quem prestat qui indignum sublimare non metuit.

Tantis daniel grauat⁹ testimonijs facinoꝝ tāta accusatione pulsatus sacraꝝ vt dicitur virginū pollutus incestu ep̄us asseritur ordinatus: ⁊ vt in nostri libellis scrinij cōtinetur: quoꝝ ad vos quoq̄ exemplaria direximus: in pontificij dignitatē hoc tēpore quo ad cām dicendā missis a nobis litteris vocabat̄ obrepsit: sacro nomini absit iniuria. facili⁹ est enim vt hanc dignitatem tali dando amiserit ordinator: q̄ eam obtineat ordinat⁹: cui cōuicto sociabitur qui eum sibi credidit largiendo pontificium sociandum. qualis enim sit ip̄e quiq̄s tales ordinauerit: ostendit. Item ex concilio niceno.

Nō recipit ordo ecclesiastic⁹ q̄ sine examinatiōe vel postea cōfessus ordinatur.

u Si qui sine examinatione. sz qd de epo q sine examinatione tales ordinat: dicit lex ⁊ canon eū deponenduz in auc. qūo opor. epos. §. oportet. ⁊. i. q. i. sig epi. ⁊. s. di. xxiiii. §. vlti. s. di. l. de his ꝟo. ⁊. c. ex penitentib⁹. Itē qd si dicat epus se dispensasse cū eis: nō ē ei credendū nisi ꝓbet se cū eis dispēsasse: vel nisi bonas lr̄as sibi dederit. nā hec res cōmissa ē epo querēda non negligenda. ff. de transact. cū hi. §. si ptor dz ergo ꝓbari dispensatio: ut est expressū ex de scisma. c. ij. maxime cuz epus dispensare nō debeat sine ꝯsensu capituli vel maioris ptis: al's post errores suos semp mentiret epus se cū eis dispensasse. quod verū credo etiā circa notuz. hoc tñ nō nego qn circa notā psonā solo facto dispensat epus: ut dixi di. li. c. vlti. puuit tñ episcopus si indiscrete dispensat.

x ¶ Examiati. cū ad maiora ꝓmouent. s. ad episcopatum.

y ¶ Contra regulā. que interdicit tales ordinari.

a Quicūqz. p ignorātiā ordinantiū.

b ¶ Uel ꝯtemptu. i. eis scientibus.

c ¶ Nō ꝓiudicat. factum eni ptoris iuri publico nō derogat. ff. de feri. l. i.

d ¶ Cōpertū. ar. q' qñcunqz de ꝟitate ꝯstat sequenda ē. viij. di. q contēpta. nam diuturnitas tpis ⁊c. ex de simo. non satis. inducit tñ dispensationē. xxxv. q. viij. de gradib⁹. ⁊ ex q ma. ac. ñ pos. p tuas

e Maximianus. j. iij. q. ij. qr ea. f ¶ Querelā. exaudi criminalē. nā cleric⁹ erat iste. nō eni laic⁹ posset istos accusare nisi forte patron⁹ ꝑlatū de dilapidatione: qr tunc sua intest. ar. xvi. q. vij. filijs. al's laic⁹ nō audit de hoc crīe: ut. xxviij. di. ꝯsulendū. g ¶ Libelli. p hoc q dicit libelli. ⁊ postea ꝑsbris argumētat: q qs in eodē libello pl'es accusare possit. Jo. qd iuris sit de hoc nō. plene. ij. q. i. ꝓhibent in glo. q incipit questus. b.

h ¶ Libelli. i. charta quā papa misit. xxx. q. iij. pitatiū. b.

i ¶ Prospecto. videt ergo q sufficiat si autētice ipsū exhiberet: sz ut etiā teneat exhibere libellū: quē porrexerat pape: ut. vij. q. i. ꝑñtiū. ⁊. lv. di. ꝑcepta: maxime vbi ꝓcurator impetrauerat lr̄as: ⁊ dubitat an ille de hoc hūit speciale mandatū: ut ex de rescriptis nōnulli. vl' an fuerit excōicatus: ut ex de ꝓba. c. post cessionem.

k ¶ Remoueant. g. ꝑsbr ꝓpter simplicē fornicationē deponit: ut. xxvij. q. i. ut lex ꝯ. ⁊. j. lxxxij. di. ꝑsbr. ⁊. xxxiiij. di. fraternitatis. Jo. coiter aūt dr: q ꝓ simplici fornicatiōe qz deponi nō dz: cū pauci sine illo vicio inueniāt: ut. l. di. qz tua.

l ¶ Polluerūt. q̄tū ad se. xlix. di. c. vltimo.

m Sacerdos. si in eo. ergo ꝓ oī cā nō deponit. h.

n ¶ Prouiso loco. i. monasterio: ut c. se.

o Dictū ē. negligentiā: nō q aliqs eq̄ deponit ꝓpter negligentiā: sicut ꝓpter dolū. ⁊. lxxxvi. di. c. i. ⁊. xi. q. iij. placuit. ⁊. c. di. qm̄. ⁊ ex d̄ stamo. cū ad monasteriū. ⁊. C. de of. ꝑfec. ori. si quos. ⁊. ff. de custo. ⁊ exhi. re. l. carceri. ⁊ l. milites. qd intelligo cū crassa ē negligētia: ut. i. q. i. qcqd. ⁊. ff. d̄ ꝟ. sig. magna.

p ¶ Gradu. ar. ꝓ illis: q dicūt exauctoratū ꝑuari sacramēto. vñ colligit talē posse ꝟberari sine sacrilegio. ar. ē ad hoc. l. di. accedēs. q ¶ Secularit. h pz q deposit⁹ sm regulā eccl'iasticā tenet viuē. ar. ad hoc. xxxij. di. sig ꝟo. xx. q. iij. eos. vñ ꝟberās eos incidit in canonē: ⁊ eccl'ia eos tueri dz: nisi sint incorrigibiles: ut ex d̄ iudi. cū ñ ab hoīe. io. qd falsū credo cū sit exauctorat⁹ ⁊ nudat⁹ oī ꝑuilegio. b. Sz nūqd q hoc mō detrudit ī monasteriū ibi cogit ee ꝑpetuo: qd vr̄ di. l. c. i. j. e. sigs cl'ic⁹. sz dic hoc eē ī arbitrio iudicis: ⁊ sm q̄litatē delicti. nā qñqz ad tps detrudit: ut. ij. q. i. ī ꝑmis. qñqz iubet ꝑegrinari p orbē: ut de pe. dis. vi. sacerdos. qñqz tradit curie: ut. xi. q. i. statuim⁹. al's nunqz cogit qs inuit⁹ ingredi monasteriū: nisi ꝓpt delictū

Si qui sine examinatiōe ꝓmoti presbyteri sunt: ⁊ p⁹ ea examinati sunt cōfessi peccata sua: ⁊ cū cōfessi fuissent veniētes homines cōtra regulā ei⁹ manus imposuerūt: hos ecclesiasticus ordo non recepit. in omnibus enim qd irreprehensibile est sancta defēdit ecclesia. Itē eiusdē cōcilii.

Lapsi per ignorantiam aut cōtemptu ordinantium cōsurati deijciātur.

Quicunqne ex his qui lapsi sunt per ignorantiam iam ordinati sunt uel contemptu eoruz qui eos ordinauerunt: hoc non preiudicat regule ecclesiastice. cū enim cōpertū fuerit deponētur. Itē innocētius.

Alienus fiat a misterio: q illd viuēdo illicite polluit.

Maximianus filius nr̄ qualem detulerit querelam libelli eius series annexa d̄clarat: qui zelo fidei atqz discipline duct⁹ nō patitur ecclesiam pollui ab indignis presbyterz quos in presbyterio filios asserit ꝓcreasse. ⁊ ideo fratres libelli huius: q subiectus ē tenore ꝓspecto eos q talia ꝑpetrasse dicūtur: debetis in medio collocare: discussisqz obiectionibus que ipsis presbyteris impingūtur: si conuinci potuerint: a sacerdotali remoueantur officio: qr q sancti nō sūt sancta tractare nō possunt: atqz alieni efficiantur a misterio qd viuēdo illicite polluerunt Itē eugenius papa.

Cuilibet deponēdo epi ꝓuidētia locus pnie deputetur.

Sacerdos aut quiuis alius in ordine ecclesiastico prouectus: si in eo scelere inuenitur quo abiiciēdus cōprobet depositus ꝓuidētia epi bene ꝓuiso loco cōstituat: vbi peccata lugeat: ⁊ vlterius nō cōmittat. Item ex concilio magociensi.

Retrudūtur ī monasteriū presbyteri: qui penitētiam agere contemnunt.

Dictum ē nobis presbyteros ꝓpter suā negligētiaz canonice degradatos ⁊ seculariter gradu amisso viuere ⁊ penitētie agende bonū negligere: vnde statuim⁹: vt gradu amisso agende penitētie gratia in monasteriū aut in canonicā regularē mittātur. Si ꝟo hoc fieri causa quelibet ꝓhibuerit: vbicūqz sint penitētiā agere nō desistāt. si aūt amisso gradu seculariter viuere voluerint ⁊ penitentiā agere neglexerint: ab ecclesie cōmunione separent. Item isidorus

Mutatio loci aliquādo valet cōuersis ad pniam.

r Ut.xx.q.i.sicut.⁊.lv.di.si euangelica.
Alet.gr̃a coopante. s ¶ Interdũ.interdum
nocet:ut.s̃.di.lxxiiij.quorũ dã.⁊.C.qũo ⁊ qñ iudet
l.v.s̃ valet si fiat ex charitate. t ¶ Mutat̃ loc⁹.j.
xxxv.q.vi.ab isto
die.j.dis.lxxxvi.
fratrum.

u ¶ In aspectu.
memoria delicto
rũ.q̃ ē ꝯcupiscẽtia
detestabilis ē.xv
q.i.mulier.q̃ aũt
ē ad ꝯpunctionẽ
illa bona ē.nulluꝫ
eni tale delictoꝝ
remediũ est sicut
eoꝝ ꝯtinua ē me
moria de pe.di.
iii.iudas.de pe.
di.i.nõ tibi dico.
⁊.c.se.sub.§.his
aũctibus.⁊ qñq̃
bona ē mẽoria rei
ad terrorẽ: ut:vij
q.i.deniq̃ in fi.

x Siquis.

y Roman⁹.ro
mana.sed q̃
rõne detrudit̃ cũ
aliũ de eẽt: q̃ ibi
forte ꝯmiserat:ut
in auc̃.ut nulli iu
dicũ.§.si v̄o.

a Presbyt̃.aut
furto.s̃ q̃lit̃
laici ꝓbabũt istd̃
esse:cũ nõ possint
testari ꝯ clericũ.

b ¶ Capt⁹ ē.⁊ cõ
uict⁹ ex̃ de iudic.
cũ nõ ab hoĩe.d̃
hoc dixi.l.di.de
his.⁊.c.sigs dia
conũ.vñ cũ capi
tur.detineri dz ꝑ
xx.horas diurnas
⁊ nocturnas ut vi
deat̃:ut.ff.de ad
ulte.capite.s̃ nec
testib⁹ admissis
credit̃:nisi a p̃nci
pio clericũ ĩ adul
terio viderit.nec
laicis credet̃ de
hoc:q̃ laici oppi
do nobis infesti
sũt.ij.q.vij.laici.
vl̃ dic capt⁹ ꝑ sen
tentiã vl̃ ꝑ ꝯfessio

Valet interdum conuersis
ꝓ salute sue anime muta
tio loci.plerunq̃ enim dũ mu
tatur loc⁹ mutatur mentis af
fectus.congruum est ergo et
inde etiam corporaliter euelli
vbi quisq̃ illecebris deserui
uit. Nam loc⁹ vbi quisq̃ pra
ue vixerit in aspectu mentis
apponit quod sepe ibi quisq̃
cogitauit vel gessit. Itez ex
.v.synodo aurelianensi.

Clericus adulterasse conui
ctus vel cõfessus in monaste
rio retrudatur.

Siquis clericus adulteras
se aut confessus aut conui
ctus fuerit:depositus ab offi
cio communione concessa in
monasterio toto vite sue tem
pore detrudatur. Itẽ pela
gius cõstãtino defensori.

De eodem.

Romanus ecclesie thianẽ
sis clericus: ꝓ crimine a
dulterii:quod admisisse perhi
betur:a clericatus ordine de
positus in monasterio hic i vr
be romana ad agendam peni
tentiam ex nostra iussione de
trusus est. Item ex canone
apostoloꝝ.

In crimine captus presbyter
vel diacon⁹ deponat̃: sed non
cõmunione priuetur.

Presbyter aut diaconus q
in fornicatione aut periu
rio aut furto aut homicidio ca
ptus est:deponatur:nõ tamen
cõmunione priuetur:si parue
rit sentetie dicit enim scriptu
ra non iudicat deus bis in id
ipsum. Item. De eodem

Siquis episcopus aut pre
sbyter aut diacon⁹ p⁹ dia
conii gradũ acceptum fuerit
fornicatus aut mechatus de
ponatur: ⁊ ab ecclesia proie
ctus inter laicos agat peniten
tiam. Item ex concilio au
relianensi.

De eodem.

Si diaconus aut presbyter
crimen capitale commise
rit:simul ⁊ ab officio ⁊ a com
munione pellatur. si vero pro
reatu suo se ab altaris commu
nione sub penitentis professio
ne submouerit: his quoq̃ si
alii defuerint ⁊ causa certe ne
cessitatis exoritur poscentem
baptisma liceat baptizare.

Unde gregorius omnibus
per regnum italicum ⁊ theu
tonicorum.

Non ingrediantur ecclesiam
presbyteri diaconi subdiaco
ni:qui in fornicationis crimi
ne iacent.

Siqui presbyteri sunt dia
coni vel subdiaconi:qui in
crimine fornicationis iaceãt:
interdicimus eis ex parte dei
patris omnipotentis ⁊ sancti
petri aũcte ecclesie introitũ
vsq̃dum peniteant ⁊ emendẽt
siqui vero in peccato suo per
seuerare maluerint:nullus ve
strum eorum presumat audire
officium:quia benedictio eo
rum vertetur in maledictionẽ
⁊ oratio in peccatum:testante
domino per prophetam:male
dicam inquit benedictionibus
vestris.qui vero huic saluber
rimo precepto obedire nolue
rint:idolatrie peccatum incur
rent:samuele testante ⁊ beato
gregorio instrũẽte: peccatum
ariolandi est non obedire et
scelus idolatrie non acquie
scere.peccatum igitur pagani
tatis incurrit quisquis dũ chri
stianuz se esse asserit:sedi apo
stolice obedire contemnit.

Itẽ alex.ij.eps regi dalma
ticoꝝ. Officio ⁊ bñficio p̃
uetur eps p̃sbr̃ vel diacon⁹ vx
orem suscipiẽs vel susceptam
retinens.

c ¶ Scriptura.ex̃ de iudi.at si d̃ pe.di.iij.§.aũctas.ff.nau.
e Scau.l3.§.vlti. d ¶ Bis.i.pfecte.
Iqs eps int̃ laicos.hoc intellige qñ crimẽ venit in no
ticiã populi: ut.s̃.di.xx
viij.p̃sbyter.

f Si diacon⁹.cõione
corpis christi vl̃ ad
tp̃us: ⁊ sic soluit̃ ꝯ illud
c.p̃sbyter.vl̃ expone.i.
bñficio.⁊ sic soluit̃ ꝯ.s̃.
e.c.p̃sbyter.

g ¶ Necessitat̃.ar.alicui
licẽ cã necessitatis bap
tismũ ꝯferre:cui nõ licz
aliud sacramentũ ꝯfer
re.j.de ꝯse.di.iiij.ꝯstat
i.q.i.sicut christ⁹.s̃.dis.
.l.c.q sub gradu.

h ¶ Liceat.cũ solẽnita
te.al̃s etiã laic⁹ hoc pos
set.

i ¶ Baptizare.dic ut.l.
di.q sub gradu.

a Siq.dũ peniteant.
ex hoc determinã
tur ꝯria.s̃.di.lxi.mira
mur.

b ¶ Emendẽt.ex hoc vi
det̃ q̃ sicut tales ipso fa
cto suspendunt̃: sic ipso
facto ꝑ ꝯriũ r̃stituit̃ eis
officiũ:ut dixi.xxxij.di.
nullus.ar.ad hoc.xv.q
vi.nos sanctoꝝ.⁊.xvi.q
vij.sigs deinceps.

c ¶ Audire.s̃.xxxij.dis
p̃ter hoc.s̃.j.xv.q.viij.
sciscitantib⁹.ꝯ.s̃ ibi sol
ui.

d ¶ Maledictionẽ.i.re
probabo:vel reputabo
maledictionẽ cũ bene
dixerint vobis.

e ¶ Paganitatis.i.infi
delitatis.

f ¶ Contẽnit.q̃liter sit h⁹
intelligenduz: dixi.xxij.
di.oẽs.xix.di.in memo
riã.io.

g Sjquis.hec tria.c.de eadē materia loquunt: ꝛ idē est casus. b Diacon⁹.vl subdiaconus: ut in.e.se.

i Decidat.quo ad executionē: put ꝓ in sequenti littera. sz nec statim dz suspendi: sz expectari dz p.xl.dies. ex ō co habi: cl'u sicut ad extirpandā. sz illud dispensatio est. ius enī erit q̄ statim deponat. s.e.c.i.

k Sjquis sacerdotū. officiū. er bis duobus caplis habes: q̄ cui interdicit officiū ꝛ bñficium. qñq; tñ ꝑmittit bñficiū ꝛ nō officiuz: ut .l.dis. studeat. ꝛ.xxviij. di. ꝓbm. qñq; ecōuerso: ut.i.q.v.c.i. qñq; ēt punit in ꝑsona ꝛ non in rebus: ut. xvi.q.vi. cognouim⁹. ꝛ.c.illud.

l Cogatur. ergo p electionē vnius vl ꝑ renūciationem intelligit alij abrenunciatum. s. viij. di. quo iure. C. de fur. l. .i. ff. de tribu. q̄ in heredem. §. eligere. ff. de re. iur. nemo. §. quotiens. ar. ℈. ff. quoꝛ le. l.i. §. iij. ꝛ ar. pl'a de hoc inueni es. xiij. q.i. i fi. io. so. vbi sūt aliqua repugnantia eligendo vnū renūciat alteri: al's sec⁹. b. ō pe. di.i. §. item si anteq̄.

m Os. beneficio. ℈. xvi. q. vi. illud. ar. ℈. ff. de pecu. l.i. ꝛ. C. de usufruc. l. vlti.

n Jnistri. ꝑpe vroris. maxime quia idem est in aliena. ꝛ nō. q̄ dicit inuadere: q̄ ia nō é vroꝛ quo ad debitū reddendū. s. lxxvij. di. episcopus. cum qua votum emisit. ꝛ si eā cognoscat incestū cōmittit: ꝛ filij erūt illegitimi ꝛ serui. xv. q. vlt. cū multe. é tñ vroꝛ quo ad administrationē. xxxi. dis. ler. ꝛ plus peccat cum ista q̄z cum soluta. b:

o Sacrarij. i. sacroꝝ vasoꝝ.

p Ab offerentib⁹. i. sacerdotibus. qui offerūt. i. officiunt. vel expones nec ad oblationē alijs porrigendam: quasi dicat nec ipsi sumant corpus christi nec alijs porrigant. vel melius hoc vult dicere: diaconi nec exerceant officiū diaconale nec ꝑsbyteri ꝑsbyterale. vel expone nec ab offerentibus. i. suo diaconib⁹ qui offerre solent diacono patenam cum eucharistia.

q Holocausti. i. eucharistie. ꝛ dic intransitiue.

r Nec accedāt ꝑsbyteri. i. nō conficiant.

Jqs āmodo eps ꝓsbyter aut diaconus feminā acceperit vel acceptā retinuerit: a ꝓprio gradu decidat vsq; duz ad satisfactionē veniat. nec in choro psallentiuz maneat nec aliquā portiōem de reb⁹ ecclesiasticis habeat. Item clero mediolanensi. De eodem.

Jqs sacerdotū vel diaconoꝛ vel subdiaconoꝛ officiū cōtumaciter deserēs feminā sibi potius eligit: ficut spōte ob fornicationē dimittit officiū: ita ob ꝓuaricationem dimittere cogatur etiā inuit⁹ bñficiū. Item tē populo mediolanensi. De eodem.

Os etiā q̄ut fornicari eis liceat diuinū officiū derelinquunt: a deo recedētes diabolo ꝛ operib⁹ eius seruiunt: ficut se instissime ab officio alienos faciūt: ita beneficio ecclesiarū ꝓuatos esse iudicamus. Item lucius papa.

De eodem.

Jnistri altaris ꝓsbyteri siue diaconi ad dominica tales eligātur officia: q̄ cōtinētiā seruēt. Si ẽo p⁹ ordiatōez suā mistros cōtigerit, ꝓprie vxoris inuadere cubile: sacrarij non intrēt limina neq; sacrarii portitores fiāt: neq; altare cōtingāt: neq; ab offerētibus holocausti oblationē suscipiant: neq; ad dominici corꝑis portionē accedāt neq; ꝓpinēt: neq; sine maioris natu auctē minoꝛa gerāt officia: vxeū sane ad altare vel calicē nō suggerant. Item dem.

Clerici⁹ matronarū domicilia frequētās deponatur.

Clericus solus ad femine tabernaculū non accedat neq; ꝓperet sine maioris natu sacerdotij iussione: nec sol⁹ ꝓsbyter cū sola femina fabulas misceat: nec archidiacon⁹ sub ꝓtextu hūilitatis aut officij frequēter intret domicilia matronarum: aut forte p clericos aut domesticos matrone mādet aligd secrete. si agnituz fuerit: ꝛ ille deponat: ꝛ illa a liminib⁹ ecclesie arceatur.

De eodem Palea.

Ed si forte aliq̄ intercessio fuerit: ep̄o suggerat. ꝛ si talis est ad quā ire debeat: ipse per interuentū pergat. sinaūt de latere suo dirigat cū duob⁹ aut tribus testibus. nemo tamē cū extranea habitet femina: nisi soroꝛ aut ꝓxima fuerit: et cū magna solicitudine fiat: nō enim ignoro malitias sathane ex decreto eugenij pape.

De eodē. Palea.

Jquispiam sacerdotuz id est ꝓsbyter vel diaconus vel subdiaconus de quacunq; femina crimine fornicationis suspicatus post primam secundam ꝛ tertiam admonitionem inueniatur fabulari cum ea ꝛ aliquo modo conuersari: excommunicetur. femina canonice iudicetur. Item tē grego.

Simul cū mulierib⁹ sacerdotes habitare nō licet.

Oportet sacerdotes quib⁹ domini populus commissus est: cū magna cōstantia vigilare super dominicas oues: ne lupinis morsibus. i. diaboli

a Oportet. nefarium. i. horribile. nam si nefarius esset dicere malefaceret gregoꝛ⁹ dicendo.

b Stimuli. naz ex cohabitatione ꝓsumit accessus xviij. q. ij. diffinimus.

c Ne fallamus. publicū enī testimoniū ꝛ opinio ñ est fallenda. C. de iati. li. tol. l.i. §. ij ꝛ qui scim⁹. ꝛ ar.

f Minoza. i. minorum ordinum sine licentia superioris: ꝛ planum est caplm.

t Clericus. femina. ar. et solitudine vel societate ꝓsumi ꝑ aliquo vel ℈. i. e. in oibus. ꝛ. c. clerici. ar. xviij. q. ij. in decia. ꝛ. c. diffinimus.

u Humilitatis ꝓtextu ne pietatis nō ē cōmittenda impietas. ff. depositi si hominē. ꝛ. xxx. q. i. nos se. et. xiij. dis. q̄ ait.

r Frequenter. ratione frequentie ꝑ aliquo vl ℈ ꝓsumit. similiter longa moza. ar. xxxiij. di. q. rundam. xix. dis. anastasius.

y Secrete. magis enim peccat occulte peccans q̄z manifeste: ut xix. di. anastasi⁹. Sz contra. ff. de ritu nup. l. vlti. ff. de auc. tu. pupillus. §. vlt. qui enī male agit odit lucem. xviij. q. ij. p. niciosa. ex de offiudi. dele. consuluit. ꝛ ex ut eccl'. bene. ut nostruz. So. vbi quis magis contēnit: ibi magis peccat: si ue secrete siue palam. ō hoc. xl. di. homo xpianus.

rtbis.di.q interrogasti. d ¶ Qui fallitis. dicunt eni fallere er quo bñt voluntatē fallendi: nec min⁹ peccāt de pe.di.i.si cui.alīs aūt nō fallūt.xxiij.q.iij. deus.mētiri eni deo ⁊c.de cō.di.ij.panem.

e ¶ Polluros. q̄ tū ad sacerdotes tlūr.di.c.vlti.

f Olum⁹. qō dicit in istis .c. videt corrigi ex de coha.cle.⁊ mu.c.i. vel intelige illud qñ pso ne sūt suspecte vt secum bñt suspectas. sed vsq ad quē gradū ls clericis cū psanguineis bitare: dicit pōt q vsq ad secūdū i linea trāsuersali. j.e. cū obus. ls in ascendēti vsq ad.vij. vel hodie vsq ad gradum: q cū bis nihil seui criminis ⁊c.⁊ ex de coha. cle.a nobis.⁊.C. de epis ⁊ cle. eū qui. etiā si ille psone iuuenes sint vltra secundū ho distingue: an suspecte sūt: q iuuenes sūt: an nō quia sūt senes: ⁊ tūc pōtin primo casu nō.sic etiam distingue i ancillis.⁊ sic intellige j.e.feminas. ls p nōne clerici debēt fimt dormire xii.q.i.necessaria ls hoc de alijs q simul nō viuunt. Io.⁊ nota q illi decretali a nobis ē standū: q vltia ē de illa materia ⁊ corrigit decre. pmā illi⁹ tituli.b.

g ¶ Uel vroze.s. dis.lxxvij.epus.ar.p. ls hoc de senib⁹: illud de suspectis. vl loquit hic sm antiqua rēpora. vl solue ut ibi dixi.⁊ q dicit caste: q castitas ⁊c.xxxi.di.nicena.

b Egit.ar.q etiā a licitis debemus abstinere: si eox occasione puenit ad illicita. ar.di.lxiij.§. uerū.xi.q.iij.pulegium.⁊.xxi.di.denicz.

i ¶ Dea.⁊ hoc intellige cū tales sint consanguinee: stimulis lanietur. Necz enim hoc silere debeo quod cū grauī animi tristitia ⁊ amaritudie dico: sacerdotes cum feminis habitare cōspicio. qō nefariū est dicere vel audire ⁊ contra sanctoz canonum sanctia. vbi eni talis fuerit cōmoratiū habitatio antiq hostis stimuli nō desunt. ideoq admonēdi sunt vt nō antiq hostis decipiātur fraude: qtenꝰ iuxt apostoli vocē nō vituperet misteriū nostruz cauere eni oz nos fratres ab illicitis: vt mūdas valeamus manꝰ ad dñm leuare. scriptuz est.n. sancti estote qm sanctus ego sū. siqs xo presūpserit aliqē: sacerdotij sui honore priuetur. vnde omnimō cauēduz ē fratres: ne fallamꝰ populum ⁊ illud ꝓphete dictū impleat in nobis: Sacerdotes mei cōtamināt sācta ⁊ reprobāt legē quos ⁊ alius ꝓpheta increpauit dicēs: O vos sacerdotes q fallitis nomē meū: ⁊ dixistis in q̄re fallumꝰ nomē tuū? qbus responsū ē: offerēte⁹ ad altare meū panes pollutos .nō ē mihi voluntas in vobis dicit dñs: ⁊ sacrificiū nō accipiā de manibus vestris q polluti estis.

Idem symmacho.

De eodem.

Olumus vt sacerdotes p hiberi debeāt ne cū mulieribus conuersentur: excepta dūtaxat matre vel sozore vel vxore que casta regenda est.

Idem in registro.

De eodem.

k ¶ Sozozis mee. q: socius socij mei socius meus non est. ff.p so. nam socij: nec vasallus mei vasalli: ficut nec libertꝰ mei liberti libertꝰ meꝰ est.ff.de ẋ. fig. modestinus. nec frater fratris mei.ff. de ritu nup. generalis.§.ml pugnos.

l Ñ omnibꝰ. ut certus. alle ad cuius spectat officiū. xviij.q.ij.in decima.

m ¶ Loco. in hoc.c. habes ps sumi ꝑ aliquē: ⁊ p aliquo rōne numeri loci tpis: rōne etiā psone ⁊ cause. xxiij.q.viij. occidit. ⁊.xxix.di sciendū. ⁊ xviij.q.ij. diffinimus.

n ¶ Duo. ar. q melius ē esse duos q̄z vnū: ut.ij.q.i. illud. ⁊.xij.q.ij. dobis ar.ꝑ.ff. de admini.tu. l. iij.§. qui in tutozibꝰ. ff. ō exerci. ne in plures. et adam dū solus fuit nō peccauit: ut de pe.di.ij ité ambrosius. ar.ꝑ.xxi q.ij. sicut. viij. q.ij. sicut. vij.q.i.in apibꝰ. so. boz brocardozū ē ut referas te ad id de quo agitur: ls eni binariꝰ reprobetur. xxxij.q.i. nuptie. nō tñ quo ad omnem significationem.

De eodem.

Ym omnibus omnino clericis extranee femine non cohabitent: sed sole matres auie ⁊ matertere amite sozores filie fratrum aut sozorum ⁊ quecunq ex familia domestica necessitate etiam anteq̄z ordinarentur: iam cum eis habitabant: vel si filij eozum iam ordinatis parentibus vxores acceperunt: aut si seruis non habentibus in domo quas ducant alunde ducere necessitas fuerit. Item ex concilio laodicensi.

De eodem.

On oportet ministros altaris vel clericos quosli-

o Ūm omnibus. et familia. quis eni ferret coniuges a viris vel patres a filijs separari. C. cōia vriuscz iudi. possessionū. ar. ad hꝰ. xi.q.iij. quoniam multos. dura enim esset talis sepatio. ff. de fundo instruc. q̄situm.§. salinarium.

p ¶ Etiā anteq̄z ordinarent. idem si post: ls ideo dicit: q: forte nō haberet necesse tot psonas recipe iā ordinatus: ut filius ducēt vroxē in domū patris clerici. sed si prꝰ ante ordinationē patris iā eā habebat in domo: nō debet eā eiicere: nā turpiꝰ eiicit q̄z nō admittit hospes: ex de iureiuran. quēadmodū.

q Non oportet. ⁊ oīno. vnde si vir accedit ad balneum extranee mulieris: puatur donatione ꝓpter nuptias:

r mulier dote si cū viro alio habuit balneū.C.de repu.l.vlti.imo etiā infamis ē q tenet mulieres custodientes balnea

r Hoc vestes:ut.ff.de bis q no.infa.atbletas.

Rchidiaconū.q nisi:ut.xxxiij.q.iij.de illicita.

s Priuatū.p⁹ trinā cōmonitionē:ut ex.e.ti.si quispiam.

t Uidā clici.mulierū.i.ancillarum.

u Et venū dent.7 hoc si filios habuerint. si āt filios nō habuerit:claudunt monasterio:ut di.xxxiij.fraternitatis.ne filij peant ꝓpter eoꝝ absentiā. Itē hoc etaudi qñ ꝓtrahūt cū eis tanq̄ cū vxorib⁹: als nō ꝓcedo:q venū dari debeāt vl in seruitutē redigi ꝓpter simplicē fornicationē.ar.xv q.vlti.c.viti.7 ut notaui.xxxij.di.eos.7.xxxiij.di.fraternitatis.

x Eminas.pmisit.q ē.s.e.in omnib⁹.

y Clerici.ptinētes. ut sūt querisi 7 devoti.

z Aliqui.hoc nō pōt intelligi nisi de laicis.ꝓpt litteram ꝓcedentem.

Sz qd si duo clerici dicunt me pmisisse fornicationē cum aliqua tali die:duo laici dicūt me fuisse secum tota die in alio loco? dico ꝓponendos laicos:qz stant pro reo.7 ita pz hic: q clic⁹ pōt se purgare qñq̄ cū laicis:ut.xvij.q.ij.in decima.ut ibi dixi.

a Dreatū.vite. cōgunt eni qñq̄ sanctimoniales ꝓpter defectū rex opas aliquas facere clicis vl alijs:7 p talē familiaritatē 7 rex defectū cogunt aliqua turpia facē.ꝓcipit ergo hic q si aliq̄ sint pauperes q eps ꝓuideat: et hoc facit de quarta pauperū.si obiscias.j.ō ose.di.v.nūq̄ vbi nūq̄ pmittit:imo iubet ne sint ociose: s facīāt calatos vl filia.sz illud intellige:q eccīe pōt facē opas ñ extraneo

b Uliij.di.si seruus in fi. Idue.j.xxxvij.di.c.i.

c Eneralit.dic.depingit.lxxij.di.in qua tractat adhuc mgr de ptinētia mistroꝝ.7 addit:figs ministrorū fornicationē ꝓmittat 7 agat pniam et dispensatione potest remanere in ordinibus:ut.c.vlt.7 referunt hec duo que dicuntur in hac di.ad id:oportet eṕm esse sine crimine:7 ad id:oportet episcopū esse monogamum:nō

bet aut se cōtinētes 7 omnino christianū cū mulieribus lauacra habere ꝓmunia.hec ē.n. apud gentiles patria reprehēsio. Itē gregorius ianuario epō carolitano.

De eodem.

Rchidiaconū tuum vt audio habitare cū mulierib⁹ ꝓhibuisti: 7 nūc vsq̄ in ea ꝓhibitōe despiceris: qui nisi iussioni tue paruerit: eū sacro ordine volum⁹ esse ꝓuatum.] Itē ex cōci.toletano.

Denūdētur ab epō: q̄ appetunt ꝓsortia clericoꝝ illicita.

Uidā clerici legitimū nō habētes cōiugiū extrane arū mulierū vel ancillarū sua rū que interdicta sunt ꝓsortia appetūt.ideo quecūq̄ clerici talis cōiūcte sunt:ab epō auferantur 7 denūdētur: illis ꝓ tē pore religatis ad pniam:quos sua libidine infecerunt. U ñ sꝓcius papa imerio episcopo.c.xij.

Nō habitēt mulieres cū clicis nisi ḡs necessitudo excusat.

Eminas nō alias in domo clericoꝝ esse patimur:nisi eas tātū quas ꝓpter solas necessitudinū cās habitare cum eis synodus nicena pmisit.

Item ex concilio aphrica no quarto.

Nisi maioꝝ iussione ad feminarū domicilia clerici non accedant:

Clerici cōtinentes ad vidu as vel virgines nisi ex iussu vel permissu epoꝝ aut ꝓsbyteroꝝ nō accedāt. 7 hoc nō soli faciāt:sed cum clericis vel cum quibus epus aut presbyter iusserit.nec episcopi ipsi aut presbyteri soli habeāt accessum ad huiusmodi feminas sed vbi aut clerici presentes sūt aut graues aliqui christiani. Itē ex concilio chartaginensi.iiij.

Episcopi ꝓuideāt:ne occasione rēpoꝝaliū clericoꝝ familiaritatibus virgines socientur

Dreatum episcopi pertinent vel presbyteri qui parochie preesse:si sustētāde vite presentis causa adolescentiores vidue vel sanctimoniales clericoꝝ familiaritatibus subijciātur. Itē ex eodem.

Idue que stipēdio ecclesie sustentantur: tam assidue in dei opere esse debent. vt meritis 7 orationibus suis ecclesiam adiuuent.

Eneraliter etiā pauperibus 7 his qui suis manibus laborare non possunt. episcopus necessaria ꝓuideat. U ñ i aurelian. cō. legit. De eod.

Piscopus pauperibus vl infirmis qui debilitate faciente suis manibus laborare non possunt: victum 7 vestitū inquantum sibi possibile fuerit: largiatur. Item innocentius exuperio toletano epo.

Qui voluptatē officio ꝓpositurit:modis omnibus submouetur.

Roposuisti quid ō his obseruari debeat: quos i diaconij ministerio aut in officio

d Qui suis.pauper eni q laborare pōt: si se imiscet elemosyne imperatoris redigitur in seruitutem si.C.de medi.pa.l.i.li.vi.

e Non pñt.ei q pōt laborare nō debet eccīa ꝓuidere: ut.v.q.v.ñ omis: 7 dicit gl. sup matthēū: iustius feceris si iuste petentē coreris ḡ si ei dederis 7c.

Di.lxxiij.

f Piscopus. pauperib⁹. j.dis.lxxxvi.c.i. 7 iij.

g Innocenti⁹: qui fuit tertius a syricio.

b Roposuisti diaconij.iō nō dicit de subdiacomis: quia ñ erat facer ordo: nō tamē poterat

contrabere.xxxij.di.siquis.

i Filij.filius eni est ar.ambulans sup terrā de incontinentia patris testificat.xxxij.di.ꝓiuscq̄.

k Ō sola.i.a solis continentibus:ut.lxxxiij.dis. cum in ꝓterito.

l Jam inde.i.de hoc articulo:

m ¶ Qđ in templo. sufficit ergo scholari ad hoc ut stipendiū cōsequat: ut sua vice seruiat ecclesie. s. cū ibi est. n ¶ Vicis. i. septimane. als est dies pro o ¶ Cum vroze. multo ergo fortius si cum alia. p ¶ Scriptū est. sufficit ergo ita scriptum esse: licz fit dux. ar. xix. di. in memoriam. ff. qui. a qui li. ma. l. pperit.

presbyterij positos incōtinentes esse aut fuisse generati filii, pdiderūt. de his etiā manifesta est diuinarū legū disciplina. a beate recordationis syricij epi monita euidētia cōmearunt: vt incōtinentes in officijs positi talibus omni honore ecclesiastico priuarētur: nec admittātur ad tale ministeriū qđ sola continētia oportet impleri. est enim vetus admodū sacre legis auctoritas iam inde ab initio custodita: qp in templo anno vicis sue habitare pcepti sunt sacerdotes: ut seruientes sacris oblationibus puros a ab omni labe purgatos sibi vendicēt diuina misteria. neq eos ad sacra officia fas sit admitti: qui exercēt ēt cū vxore carnale consortium: quia scriptū est. Sancti estote qm̄ ego sanctus sum dicit dñs deꝰ vester. qbus vtiq ꝑpter sobolis successionē vsus prohibitus fuerit relaxatus: qz ex alia tribu ad sacerdotiū nullus fuerat ausus accedē: quo magis ipsi sacerdotes vel leuite pudicitiā ex die ordinationis sue seruare debēt: quibus

q ¶ Estote. ar. xxxi. di. nicena. nā castitas est cum ꝓpria coniuge. r ¶ Quo magis. id est quanto magis. s ¶ Nec pretherit. preter sabbatum magnum a in die precedentem: ut de sacra. di. iij. sabbato. vel dic sacrificijs. i. officijs diuinis. t ¶ Vel baptisma tis. cum necessitas eriget. als baptismus qui fit cum cerei benedictione. a. ix. lectionibus bis in anno tm̄ fit de cōse. di. iiij. propzie. u ¶ Precepit. i. psuasit: ut. xxxiij. q. iiij. christiano. vt ꝑcepit vroribus volentib⁹ continere. vl dic ꝑceptū esse cum vir accipit corpus christi: ut. s. nō erigat: sz reddere tenetur omni tempore. x ¶ Uroris. i. ñ dicit eū e virū vroris vni⁹: ut ea vta tur tempore syricij in sacerdotio. y ¶ Ut pmaneat. ar. voces affirmatiuas resoluēdas in negatiuas. ar. s. di. xxvi. vna tm̄. a. c. vnius. z ¶ Sz. ꝑpter incontinentiā. i. ut ea mortua cōtineat a secundā nō ducat. a fic negatiue legitur. i. nō plurium. ar. ertra de testi. licet. ꝯ ¶ Futuram. i. quam timebat. ꝯ ¶ In carne. carnaliter viuentes. ꝯ ¶ Sz ea plane. hic respondet ꝓsultationi: a reuertitur ad ꝓstitutionem syricij: ō qua dixerat. dicit aūt .b. a alij qp syricius bis emisit ꝓstitutionē. ꝓmo illam q̄ erat data ab aplis. s. ut in sacris ordinib⁹ nullus ꝓtrahēt: a si ꝓtraheret deponeret: ut. lxxviij. di. cuz in ꝓterito. hec fuit ꝓmo ab aplis statuta. sz qz aboleuerat: renouata é a syricio, pcedente tpe referebat qđ de talib⁹ de quib⁹ Inno.

hic loquitur. sed tamen quia quidaz ꝓtendebāt ignorantiā prime ꝓstitutionis syricii. a inde sāpta occasione aliā edidit humaniozē mitigando rigozē pme. s. ut ignorātes excusent: ut. j. e. plurimos. a banc formam scribit. s. secūde innocētius exuplo. a qp scripsit bis syricius patet er b°. c. a sequen. vbi dr qp q dam excusant ignorantia cōstitutionis syricij sed qualiter hoc dicet in prima constitutione quidā dicunt qp nō dedit de hoc facto nisi semel constitutionem renouando constitutionē apostolozū a mitigādo eam cum sua distinctione. a fm hoc eadem est causa decisionis innocētij: nisi qp innocenti⁹ vtitur distinctione circa cōstitutionē syricij: a syricius ꝯ ꝓstitutionem apostoloz. ter tij dicunt qp syricius duas emisit ꝓstitutiones: sed in nulla renouauit apl'oz constitutionē: qz apli nihil ꝓstituerūt de incōtinentia. ar. xxxi. di. qm̄. a dicit. g. qp quedā ꝓstituit ecclesia q̄ nō fuerūt statuta ab aplis: ut de continentia ministroz. xxxv. q. i. §. hac itaq in fi. qđ aūt dicit. j. lxxviij. di. cuz in ꝓterito. qp. s. apli docuerūt: verū é exemplo. xxxii. di. oīno. nō ꝓstitutione. sz de hoc dixi. xxviii. di. diaconi. prima ergo ꝓstitutio syricii fuit de ꝓtinentia: ut qcūq vellet ꝓmoueri ad sacros ordines faceret hoc nō tm̄, ꝓmissa sz etiā ꝑeunte ꝓtinētia. hoc innui videt. lxxvii. di. quicūq. sed quia illa nō seruabatur a quibusdā ꝓtendentib⁹ ignorantiā: ideo alia fecit cū distinctione. j. e. plurimos, nec fecit prima nisi de ꝓmouendis. ꝓmotos enim nō posset astringere sine suo velle. sicut nec posset papa ꝓstituere de accolitis ia, ꝓmotis ne ꝓtraherēt ar. xxxii. q. i. integritas. qđ falsū est: cū habeat plenitudinē potestatis. ii. q. vi. decreto. nec legib⁹ astringit: ut. ff. de le. a cō. ꝓnceps. a. C. e. digna vox. bar. nec i ꝓmo vl in secūdo c. habes. qp syricius aliquā ꝓstitutionē fecerit: sz inuenitur in secūdo. c. ꝯ incōtinētes: de qb⁹ ꝓsuli⁹ fuerat distinguēdo ꝓmo poti⁹ dispensādo. qđ pz ex vbo monita in ꝓn. c. a p verbū admonitionē in fi. a dic cōmeauit nō constituēdo sed ignoscendo a dispensando: ut. j. e. presbyter.

a ¶ Et diuersa.i. diuisa ꝛ bimembris. nã recepit diuisionẽ.i. distinctionẽ: ꝛ hic de secunda.

b ¶ Prouincias ꝓ maiori parte.

c ¶ Nõ ꝓbaꝝ. ex hoc videꝫ ꝙ ꝙ dicit citationẽ ad se nõ pertinere: ꝙ hoc nõ teneꝫ ꝓbare: ista ꝓ pone. Sed ꝓ pone⁹ aduersarius teneꝫ ꝓbare: ꝙ pertinet ad eũ: cũ talis negatiua nõ possit ꝓbari: ut ex de elec. bone. sed nõ est verũ: q⁹ credendũ est ẏbo nũcij donec ꝓtrariũ ꝓbeꝫ: ut nõ. iiij. q. iij. §. itẽ in criminali. ẏ. itẽ testes quos. sic ergo expone: nõ ꝓbaꝝ pertinere.i. ꝓbaꝝ nõ pertinere. cũ enĩ ꝓstitutio fit publice ꝓmulgata: quilibet eã teneꝫ scire: ut xvi. dis. ꝙ dicitis. ꝛ fin leges teneꝫ eã quilibet scire vsq; ad duos menses: ut ĩ auc. ut facte noue ꝓstões. §. i. fin canones vsq; ad. vi. menses: ut. xviij. di. decernimus. q⁹ ergo ꝓsumebaꝝ pertinere ad istos: tenebant ipsi ꝓbare ignorantiã. ex hoc ẽ generale: ꝙ ꝓpter ꝓsumptionẽ cogit ꝓbare aliquis ignorantiã: ut hic ꝛ ex ẽ elec. innotuit. ꝛ. i. q. i. si qui a simoniacis. ꝛ C. õ pi. tu. l. pl̃t. als qui dicit aliquẽ sciuisse hoc tenetur ꝓbare: ut. iij. q. ix. in dicas. ꝛ ff. de admi. tu. hoc aũt. qd enĩ peccat: q ꝓtis legis ĩscius ꝑ ſtinã sequit obseruantiã ut. C. de testa. iubemus in fi. Sz qualit ꝓbat alig se ignorasse? dico suo sacramẽto: ut. xxviij. q. ij. in lectũ. ex de sen. ex. si ẏo. ut nõ. iiij. q. v. gsgs in fi. io. vl etiã alio mõ si põt se ꝓbare fuisse in alio loco. ꝛ forte si ꝓsũptio ẽ ꝑ eũ: nõ credẽdũ iuramẽto suo. b. Iz qd si collegiũ vl aliqs quentus dicit se ignorasse: nũqd tũc oẽs iurabũt? dico ꝙ sufficit si eꝑs cũ maioꝛib⁹ de capᷣo iurat: ut. ff. de ꝛdi. ꝛ de. municipib⁹. alij dicũt ꝙ eo ipso ꝓbaꝝ ignorãtia ꝙ nõ ꝓbaꝝ scia: ut. C. q mili. ĩ pos. sup fuis li. xij.

aliquos forma ecclesiastice vite pariter ꝛ disciplineq; ab eꝑo syricio ad oẽs ꝓuincias cõmeauit non ꝓbaꝝ pueniſſe his ignorantib⁹ venia nõ negabitur: ita vt de cetero penitus incipiant abstinere: ꝛ ita gradus suos in qb⁹ fuerint inuẽti retentẽt vt eis nõ liceat ad potiora cõscendere: qbus in bñficio esse dz: ꝙ hũc ipm locũ quẽ retinẽt nõ amittũt. Si quĩ aũt scisse formam viuendi missam a syricio detegũtur: ne q; statim cupiditatẽ libidinis abiecisse: illi sũt modis omnibus submouẽdi: q post admonitionẽ cognitã ꝓponẽdã arbitrati sũt voluptatẽ. ¶ tem syricius papa.

De eodem

PLurimos sacerdotes christi atq; leuitas post longa cõsecrationis sue tpa tã de cõiugiis ꝓprijs q̃ etiã de turpi coitu sobolẽ didicim⁹ ꝓcreasse ꝛ crimẽ suũ hac prescriptõe defẽdere: q⁹ in veteri testamẽto sacerdotib⁹ ac mistris generandi facultas legit attributa dicat nũc q̃s mihi ille est sacrator libidinũ ꝓceptor vitiorum. si estimat ꝙ in lege moysi passim sacris ordinibus a deo nostro relaxata sũt frena luxurie: cur eos qbus cõmittebantur sancta sanctoq; ꝓmonet dicens: sancti estote quia ego sanctus sum dñs deus vester? cur etiam ꝓcul a suis domib⁹ anno vicis sue in templo habitare iussi sunt sacerdotes: hac videlicet ratione: ne vel cum vxoribus suis possint carnale exercere cõmercium: ut conſſ. loca. l. si ignorãs. e ¶ Negabit. ar. neminẽ ligari añ̃ ꝓstitutio ad eũ pueniat. ar. di. xxxi. añ ieiunũ. xxxv. q. vlti. si aũt. xij. q. v. sic vbi. ꝛ. xlvij. di. qm̃. xviij. q. iiij. figs ali. liiij. di. et antigs. f ¶ Detegunt. eo ipso ꝙ nõ ꝓbant ignorantiã: cum ad oẽs ꝓmeauerit.

a PLurimos. sol⁹ successionis cã ꝓcipue. nã ꝛ cã incõtinẽtie. xxxij. q. ij. §. his itaq;.

b QVia aliquã ti. ut tua ꝛ cũ ergo hic scribat vni: ꝛ in ꝑcedenti. c. dicaꝫ: ꝙ constitutio syricij pape ad oẽs pucias cõmeauit: ꝑs ꝙ duas emisit syricius ꝓstões ꝛ etiã q⁹ hic dicit ignorantia respectu primi: lapsoꝝ respectu. ſ. secũde ꝓstõis.

c ¶ Mirico⁹ diã q⁹ illa ignorãtia iuris nõ eos excusat a toto: Iz q⁹ facilius cum eis dispensaꝫ. alij dicũt ꝙ vnã tantũ emisit: ꝛ dicunt ignorantia applice ꝓstitutionis.

d ¶ Deiecti. l. lapſi.

De eodem.

QVia aliquãti de qbus logmur vt tua sanctitas retulit ignorantia lapsos se esse deflent: his hac cõditione misericordiã dicim⁹ nõ negãdam vt sine vllo honoris augmẽto in loco quo deiecti sũt quãdiu vixerit officio ꝑseuerẽt: si tam post hoc cõtinẽtes se studuerint exhibere. hi vero q illiciti ꝓuilegij excusatõe vtũtur ꝛ sibi asserũt veteri hoc lege cõcessũ: nouerint se ab omni ecclesiastico honore quo indigne vsi sunt apostolice sedis auctẽ deiectos: nec vnq̃ posse venerãda tractãe mysteria a qb⁹ seipi dũ obscenis cupiditatib⁹ inhiãt ꝓuauerũt. ꝛ quia exẽpla ꝑtia cauere nos ꝓmonẽt i futurũ: si qlibet eꝑs ꝑsbr aut diacon⁹: qõ nõ optam⁹ fuerit talis inuẽt⁹: iã nũc sibi omnẽ ꝓnos idulgẽtie aditũ intelligat obseratũ: quia ferro necesse est: ut abscindantur vulnera que fomẽto ꝙ non sentiũt medicinam. Qui autem propter peccata iubentur deponi post condignam penitentiam in sue ordine poterunt reparari. ¶ nde in gangrẽsi cõcilio legitur.

Que pnia sit ipõnda sacerdoti: q õ fornicatõe ꝓuict⁹ fuẽrit

e ¶ Priuilegij. ar. q̃ eos q ꝓtendũt se ñ debẽ dare decimas: q⁹ ꝓdecessores sui ñ dederũt. ꝛ sic vti volunt ꝓuilegiis suo ꝙ antiquozũ: ex de deci. cap. ſ. ꝛ c. q̃uis. Itez arctra illos q ꝙ sui iuris tuitione cõsuetudines antiquas allegar: ut xxxij. q. iiij. i. c. nemo. ꝛ. i. q. iiij. c. vlti.

f ¶ Cauere. ar. ex ꝑtibus futura ꝓsumi. ar. di. l. si quis diaconus. ꝛ di. li. preterea.

g ¶ Ut abscindant. sic. xvi. q. i. in canonibus.

b ¶ Resbyter.boc.c.intelligūt quidā de dispensatione.alij de iure:q; eps p⁹ pactā pniam tenet dispensare.ar.l.di. dño sancto.vñ dicūt hodie pro fornicatiōe neminē deponēdū:nisi i ea pduret.q; hodie fragilio ra sūt corpa nr̄a ꝙ olim erāt.xxxiij.di.fraternitatis.ꝫ eadē rōne debes dicere de quolibet crimie ut.j.e.c.v.eadez quoqꝫ.q; nō.s.p rima di.c. matrimianus.

i ¶ Apl̄oz.hic cōciliū dispensat ꝓ apl̄m in penis:ut ſ.di.pri.pſbz.ſic ſ.xxxiij.di.cognoſcamus.q.c.lector.

k ¶ Auctoritatē. hanc nō habem⁹ in corpe canonū beati filuestri.

l ¶ Decez annis. alibi dr̄ q; sacerdoti.p fornicatio ne imponit pena xij.annox.q; ebo xv.xxx.q.i. ſi sacerdos.q.c. non dz.alibi.vſ. ut.q; xviij.q.ij.b⁹ ipsū Sz varietas delicti iducit varietatē pene.ſ.cum fornicatio ē simpler vl incestuosa poterit sacerdos mitigare penā.p q̄litate criminis.

m ¶ In vesperā. nā ea hora ōbēt comedere ieiunātes de pse.di. .i.solent.

n ¶ Et sanguine.ar. q; licz comedē de sanguine illis dieb⁹ quib⁹ oua q; caseū ls comedē.xij.di.deniq;.

o ¶ Penitere.s.di.pri.figs eps.ꝓ.q.xxvuj. di. pſbyter.ꝓ.ꝫ expone publice.i.solenniter.

p ¶ In choro ut misſret. q ¶ Vocē.quā nō habemus in hoc corpe. r ¶ Legitimas.ferias.ſ.ij.et xviij.q.vi.feriā:ut.j.e.unuſ.q; de pse.di.iij.ieiunia.q; pacta pte pnie q; si tota simta nō fit:ut.xij.q.ij.de viro.ex de fur.ex lris in fi. t ¶ Denariū.q; ita pōt ꝓmittit:q; cū deo itelligit ꝓdere. sicut nec lex iulia

¶ Resbyter si fornicationez fecerit q̄cq; sm canones a postolox debeat dēponi: tam iuxta auctem beati filuestri si in vicio non pduraverit si sua sponte cōfessus adiecit vt resurgat.x.annis in hūc moduz peniteat.tribus qdē mensib⁹ a ceteris remot⁹ pane q; aqua a vespere in vesperā vtaſ. tm aūt diebus dominicis q; pcipuis festis modico vino q; piſciculis atqꝫ leguminibus recreetur: sine carne q; sanguie ouis q; caseo sacco indut⁹ humi adhereat: die ac nocte miam dei oipotētis iplozet. finitis trib⁹ mensibus cōtinuis exeat: tū in publicū nō ꝓcedat: ne grex fidelis in eo scādalū patiat: nec enim dz sacerdos publice penitere sicut laicus. postea aliq̄tisp viribus resūptis vnum annū q; dimidiū i pane q; aqua expleat: exceptꝫ dominicꝫ diebus q; precipuis festiuitatib⁹ in quibus vino q; sanguie ouis q; caseo iuxta canonicā mēsurā vti poterit. finito primo anno q; dimidio cozporis q; sanguis domini ne indurescat parti ceps fiat: q; ad pacē vēiat: psalmos cū fratrib⁹ in choro vltimus canat: ad cornū altaris ñ accedat: iuxta beati clementꝫ vocē minoza gerat officia. deinde vero vsqꝫ ad expletionē septimi anni omni qdē tēpoze exceptis paſcalibus diebus tres legitimas ferias in vnaq̄ q; hebdomada i pane q; aqua ieiunet. expleto septimo anni circulo si fratres apud quos penituerit eius congruā penitentiam laudauerint: eps i pristinū honoꝛē iuxta beati calixti pape auctem euz reuocare poterit. Sane sciendū q; secūdam feriā vnū psalteriū canēdo aut vnū denariū pauperibus dādo: si opus est redimere poterit. finitis aūt septē annis: deinde vsqꝫ ad finē decimi anni sextam feriā nulla intueniēte redēptione obseruet in pane q; aqua. eadem quoqꝫ penitēcia erit sacerdoti de omnib⁹ aliis peccatis q; criminib⁹ que in depositionē eū inducūt neq; hoc cuilibet onerosū videatur: si sacerdos post lapsū digne vt supra dictū est: penitens ad pristinos redeat honores.

Rouidenduz quoqꝫ est: ne is q; ad ordinādum eligitur: etsi a,p prio vicio videatur alien⁹: psentiēdo alienis coīgnetur: vt symmachus papa ait Non est grandis differentia an letum inferas vel admittas mortem enim languētibus pbatur infligere: qui hanc cum possit non excludit. ¶ Nic grego. vii. ait. Suspendatur eps

de ambitu locū hz in romana ciuitate: imo spūale dat hic tm̄.s. elemosyna pro spūali. bene facit ad hoc: q; ficut ere peccato: iste se vēdidit: ut.xv.q.i.nō ē q; cuiq̄. ita q; pecunia sua se redimat de pe.d.i.medicina. q; ē ar. p cōmutatione pene. xxxvi.q.i.ō raptoꝛib⁹. ¶ Nūquid aūt pōt hic ieiunare p aliū? qō videt: quia denariū pōt dare ut se redimat a ieiunio. ergo mlto fortius p alteri⁹ ieiunū pōt liberari. Itē q; ieiunū viui liberat mortuū: ut xiij.di.aīe. de pe.di.vi. c.i. qō cōcedo. q; hz iste denarius esse talis q; ñ eumcaī ab eo: alſ⁹ ñ cōtingeret liberationē. C. de sen. q; inter. libera. ff. de le.iij. q; pcubinā. §. ſi heres. q; non intelligit datū: qō euinci pōt: ut ibi dr̄. ar. xiij. q. v. imolans. Sz nūqd penitēs sua auctē pōt hanc cōmutationē facē? dicunt q; fic: qō nō ꝓcedo i penitētia ipōsita ab hoīe: ut ex de vo. q; vo. re. ex mīta i fi. ſo. ſ. certe qō h dr̄ de denario auctē huius canōis facē p pōt penitens. nec decre. illa i aliquo ꝓdicit. b.

Di.lxxxiij.

u ¶ Redimere. ar. q; ea q̄ facē tenemur alia equalentia faciendo posse recōpensare q; ita mutationē penaz posse fieri ar. xxxvi.q.i. de raptoribus di. rl. nō coganf. ꝓ.i.q.i. nullus epūs.

x ¶ Sertā feriā. g⁹ quartā posse redimē. qō eni de vna negaī de alia cōcedere videt. xxv. di. q̄lis.

y ¶ Eadē. nō tm̄ eadē dispensatio in oibus: q; in aliquibus. pbibetur.

a Rouidendū. In duab⁹ supioꝛib⁹ di. tractauit magister: q; ordinand⁹ dz esse sine crimie. pprio. in hac di. oīdit q; nō dz alienis criminib⁹ psentire.

b ¶ In feras. fil'e ē. j. lxxxvi. di. pasce. q; ēt de sen. er. quāte. q; pz hic: q; medicus gratis teneī curare pauperē infirmū: q; plus dz valere apud eū vita illius q; ppria pecunia: ut lxxxvi. di. nō satis. Sz qd si infirm⁹ dimes ē q; nihil vult dare medico: nūqd gratis teneī ipsū iuuare: cum nemo de suo cogaī facere beneficiū: ut.x.q.ij. pcarie. cū etiā medicus licite pōt recipe mercedē: ut.xiij.q.v. nō sane. dico q; teneī eū curare suis ipensis: q; si pualuerit repetat expensas

q2 vtilit̃ gessit negociũ: ei⁹ rut. ff. ō nego. ges. pōponi⁹. etiã si mo ziak eger pōt petere ipensas: q2 sufficit si vtilit̃ cepit gerere: ꝛ euent⁹ ñ sit secut⁹: ut. ff. e. ti. ſz an vltro. nec pōt ei obiici q cã pietatis fecerit sũ pt⁹ illos: nec esset ꝓpinqu⁹ infirmo: ut. C. e. alimẽta.

Sz gd si infirm⁹ phibet ne aliq̃ medicine fiãt ei tũc dicũt qdã q medicus nullã hz actionẽ: ut C. de nego. ges. l. vlti. ſz dico q eũ iuitũ possum curare: sicu: iuitũ possũ extrabere ꝺ domo ruitura. xriij. q. iiij. ipsa. iuito ei pt ꝓferri bñficiũ: ut. rlꝰ. di. 7 q emendat. imo ꝑsumo ipsum fuisse furiosũ: cũ illa ꝝba dixit in egritudie: ut. ff. ō ꝺi. instī quidã. 7 eī de succes. ab intesta. c. fi. Sz od dices siquis vult me inficere: nisi dem ei pecuniã: nunqd teneoꝝ ei dare ut me liberẽ a morte: ita videt̃ q hoc qō hꝺ ꝺr: 7. lxxvi. di. nō satis in ꝑn. dicunt tñ qdã solos ꝓlatos ad hoc tenere: ut. xii. q. ii. glia. 7. xvi q. i. c. vlti. alii dicũt q q libet teneꝝ redimẽ vitã alteri⁹. utrũ aũt ghꝺz teneaꝝ defendere aliũ: di xi. xriij. q. iii. ñ i ferẽda.

c Sqs ebs. ꝓcio. de hac mã inueniesꝝ: xvi. q. vij. decimas. 7. i. q. i. c. vlti. 7. c. null⁹ ebs. j. xriij. q. iiij. c. fi is q. 7 c. fi illic.

d Suspendaꝝ. i. deponaꝝ. i. q. iij. sigs ebs. alꝰ esset ꝺ. xi. q. iij. teugaldum.

e Nemo. redarguere. ñ ꝺi. xl. si papa. vi q. i. oues. q2 vult magis placere filẽdo: q ꝺispli cere redarguẽdo.

f Extendit. delicta. n. maiorũ trabunt ab aliis in exemplũ: ut. xi. q. iij. ꝓcipue.

g Nō corrigit. cum est clamoꝝ de talib⁹: eī de simo. licet beli.

h Kror. cũ possis et officio. hoc eni intelligit qdã de plato. ar. xriij. q. iij. ita plane. ſz. h. de quolibꝫ. xriij. q iij. tã sacerdotes.

ab officio clericorum suorum fornicationi cõsentiens.

Siquis episcopus fornicationi⁹ presbyteroꝝ. diaconoruz vel crimẽ incestus i sua parochia precio vel precibus intercedente consenserit: vel commissum auctoritate officij sui non impugnauerit: ab officio suspendatur. Item augustinus.

Maxime ecclesiam ledit: qui sub nomine sanctitatis delinquit.

Nemo quippe nocet in ecclesia dei amplius q̃ qui peruerse agens nomen vel ordinem sanctitatis 7 sacerdotis habet. delinquentem nãq̃ hunc redarguere nullus presumit: 7 in exemplũz culpa vehementer extenditur: quãdo ꝓ reuerẽtia ordinis peccator honoratur. episcopus itaq̃ qui talium crimina non corrigit: magis dicendus est canis impudicus q̃ episcopus. Item innocentius.

Qui non resistit erroribus: cõsentit.

Error cui non resistitur approbatur: 7 veritas cũ minime defensatur opprimitur. negligere quippe cum possis perturbare peruersos nihil ẽ aliud q̃ fouẽ. neq̃ caret scrupulo societatis occulte: q manifesto facinori desinit obuiare. Item pius papa.

Non prodest sino errore non pollui: qui alieno consentit.

Quid enim prodest illi sino errore non pollui: qui cõsensum prestat erranti. Item so. nec ꝑtermittendum.

k Quid eni nõ pollui. directe. nã occasione alteri⁹ bñ pollunt: si ei ꝓsenserit. l Qui. j. xriij q. v. sigs. m Consensũ. de triplici ꝓsensu distin xi. ij. q. i. notũ i fi

gregorius.

Qui non occurrit cõsentit erranti.

Onsentire videtur erranti: qui ad resecanda q̃ corrigi debent non occurrit. Sicut autem quis aliorum vicia palpare non debet: ita nec malorum laudibus delectari.

Unde anacletus papa cunctis fidelibus.

Miserrimus est episcopus: q malox laudibus gloriatur.

Nihil illo pastore miserius qui gloriatur lupoꝝ laudibus. quibus si placere voluerit atq̃ ab his amari elegerit hinc omnibus magna pernicies. nullus igitur pastor placere lupis 7 gregibus ouiũ potest. perdit enim memoriaz labiorum mens terrenis obligata carceribus. sicut autem artium in suo quoq̃ opere inuenitur mater instantia: ita nouerca eruditionis est negligẽtia. Quanq̃ sacerdotem tam a suis q̃ ab alienis crimin⁹ oporteat esse immunem: tamẽ si aliox sum sese habuerit: non ideo verba sue predicationis debent contenni. sicut enim ait hieronymus: vt lixiuium pcinerem humidum fluens lauat 7 non lauatur: ita bona doctrina per malum doctoꝛẽ animas credentium lauat a sordibus peccatorum.

Olicitum quoq̃ 7 vigilantem oportet eẽ episcopum circa defensionem pauperuz relenationem oppressoruz tuitionem monasteriorum. quod

n Onsentire, videt̃ cogi. j. xi. q. iij. q cõsentit. j. xriij. q. iij oñdit. 7. xriij. q. iij. qui alioꝝ:

o Nõ occurrit. fil̃e. ff. de iurepa adigẽ. ff. de nor. si fuus in fi. ff. de his qui no. infa: gd ergo. §. i.

p Sicut autem aliorum 7c.

q Nbil. qui lupoꝝ. i. lasciuoꝝ: q qñq̃ dicũtur oues: ut. xi. q. vij. oues.

r Placere. sic: xxi. q. i. c. i. fil̃e ẽ de cle. pñu. c. diuersis. fil̃e. ff. de ope. libe. duoꝝ.

s Labioꝝ. i. ꝺoctrinandi vel etiã redarguendi.

t Obligata. fi. j. viii. q. ij. c. vlti. 7. c. dilectissimi.

u Negligẽtia. ẽ xxxviii. dis. ignorantia:

x Olicitum. Tria. c. a postolice regule hic breuiter tãgit: q debz esse prudens: cõtinens: monogamus.

Di. lxxxiiii.

a Peruẽit. pauperes. quorũ curã nõ p se ſz p archipbũm vel archidiaconũ gerere dꝝ: ut. j. lxxx viii. dis. ebus gubernationẽ.

b Cõsilia. vñ augustin⁹ dicit: q a puero nõdũ anniculo parat⁹ ẽ docerī: ut. xxiii. q. iij. si habeſ. stult⁹ alꝰ esse ꝓuincit: ut. xxj. di. de cõstantinopolitane. q enim bono ꝓfilio nõ acqescit: amittere dꝝ dignitatẽ: ere pio roboã: q senioꝛib⁹ nõ credidit. vij. q. i. deniq̃. vt

i Societat s. impꝛopꝛie sumit hoc nomẽ societatis: q2 inbonestaꝝ rerũ societas nulla est. ff. p

ad instar vrozis loth: q̄ puersa ē in statuā sal. ⁊ dicit ler: q̄ ea firmitate nituntur q̄ filio gerunt. C. Ꝺ repu. l. iij. cū etiā filio clerico⁊ debeat eis disponere ꝺ reb⁹ eccle'ie: ex de bis q̄ fi. a pla. fine cō. ca. nouit. Et iste ñ excusat q̄ potuit scire ꝺ no luit. xxxiij. di. q. ea. nec iudici licz deuiare a respon sis prudentū. in stit. de iure na. §. responsa. ⁊ dicit ler q̄ nō prodest alicui ignorantia q̄ potuit scire p se vl̄ p alīū. ff. de bono⁊ pos. in bo no⁊. ff. de iuris ⁊ fac. igno. regla.

c ¶ Sapientiū. i. q. i. estote.

d ¶ Ab altero. ā. di. xxxviij. c. olti.

e ¶ Possit. nā oē artificiū ꝛc. ff. de le. iij. seruis lega tis. §. ornatricib⁹

f ¶ Distulisti. hoc ꝺ q̄ iste erat le gatus isti⁹ puin cie.

g ¶ Sacerdotib⁹ .i. cp̄is.

b ¶ Discere. j. re q. v. c. i.

a Nunciatū ē vigilantes nā vigilātib⁹ ius ciuile scriptū est ff. ꝺ his q̄ i frau. cre. pupillus.

b ¶ Aliqua ercu satione. ar. i hoc casu nō licere ap pellare. ar. j. xxv ij. q. i. si custos. et c. si homo. ar. ex de. ap. cum sit ro mana. ⁊ c. arreꝓ. hensibilis. dic in sufficienti: ne sit ꝓ ex de offi. dele. c. ex parte.

c ¶ In se. ut si stul tus sit in culpa sa piens sit in pena ut. xxxviij. di. qui ea. ⁊. xxvij. q. i. si custos. ⁊. c. si ho mo.

si facere neglexerit: aspere ē corrigendus. Unde gregori us antemio subdiacono cam panie.

Conqueratur episcopus: q circa officium suum negligēs extiterit.

Peruenit ad nos fratrem ⁊ coepiscopum nostrum pa scasium ita desidem ⁊ negligē tem in cunctis existere: vt in nullo quia est episcopus co gnoscatur: adeo ut neq̄ eccle sia ipsius neq̄ monasteria siue filii ecclesie vel oppressi vel pauperes eius erga se dilecti onis studium sentiant: nec ali quam supplicantibus sibi in q bus iustum est opem defensio nis accommodet. ⁊ quod est grauius dici: consilia sapien tium ⁊ recta suadentium nul la ratione patiatur suscipere: vt quod per se nequit atten dere: ab altero saltem possit adiscere. quod si ita est non si ne tua culpa esse cognoscas: qui eum obiurgare atq̄ coer cere vt dignum est distulisti. volumus itaq̄ ut eum coram aliis sacerdotibus ⁊ quibus dam de filiis suis nobilib⁹ cō testari ꝓ hac re debeas ⁊ hor tari. si vero quod non credi mus post hanc adhortationē vestram solito adhuc more ne gligēs esse tentauerit: ad nos est omnibus modis transmit tendus: ut hic positus discere possit quid vel qualiter secū dum dei timorem agere conue niat sacerdotem. Idez ad eundem.

De eodem.

Nunciatum est nobis cam panie episcopos ita negli gentes existere ⁊ immemores honoris sui: vt neq̄ erga eccle

d ¶ Quod aūt de immundicia castitatis.

e ¶ Cum in hterito. s. in pmo cilio chartaginēsi. hoc. c. ⁊ sequēs intelligit. h. de matrimonio ꝓhendo: q. s. non ly ꝓsbyteris vel diaconibus.

sias neq̄ filios paterne vigilā tie curam exhibeant vel mo nasteriorum solicitudinem ge rant: seu in oppressorum siue pauperum se tuitionem impen dant. ideoq̄ hac tibi auctori tate precipimus: ut eis ad re cognoscatis ex nostro illos mā dato districte commoneas q̄ tenus ita in his que eos iuste secundum deum agere conue nit vigilantes existant: ut nul lum nos ꝺ his denuo murmur exasperet. si quem vero eorum post hec negligentem esse co gnoueris: ad nos eum sine ali qua excusatione transmitte: vt ꝙ sit graue nolle ab his q̄ reprehēsibilia ⁊ valde vitupe randa sunt corrigi: regularem in se valeat districtionem sen tire. Quod autem de mundi cia castitatis sacerdotibus im peratur: hoc etiam de quibus libet altari deseruientibus in telligendum est. Unde in cō cilio. ij. aurelius episcopus di xisse legitur.

Qui sacramentis diuinis inseruiunt: continentiam in omnibus seruent.

Cum in preterito concilio de continentie ⁊ castitatis moderamine tractaretur: isti tres gradus conscriptione q̄ dam castitati per consecratio nem annexi sunt: episcopos in q̄ ꝓsbyteros ⁊ diacones ita placuit vt condecet sanctos antistites ac dei sacerdotes necnon ⁊ leuitas vel qui sacra mentis diuinis inseruiunt con tinētes esse in omnibus: quo possint simpliciter quod a do mino postulant impetrare: vt quod apostoli docuerunt ex emplo: ⁊ ipsa seruauit antiq tas: nos quoq̄ custodiamus

f ¶ Qui sacramētis diui nis inseruiūt. i. diaconi ⁊ qꝺ dicit. j. e. ab vrozi bus abstinendū: dicas de ducendis. ⁊ sm hoc supplet hic qꝺ dicit i. c. se. in quo nō fit mentio de subdiaconib⁹ p illud qꝺ habemus. xxxij. dis. placuit. in quo sūt fere eadem vba: ⁊ est similiꝫ chartagi. cōcil. ⁊ hic di cit. h. q̄ apli nō instituerūt de nō vtendo iā cō tracto: q̄ si apli hoc in stituissent: orientales hꝰ admisissent. Alij intelli gunt ea de contracto. ⁊ qꝺ dicit. j. etiam ab vro ribus: dicunt aut legiti me sibi copulatis aut ꝺ facto. nā dicunt q̄ ista capla facta fuerūt ante tempus gregorii: q̄ in trodurit continentiam ministris. xxxi. dis. ante triennium. i. subdiaconi bus. ꝓsbyteris vo ⁊ dia conis syricius introdu xit: imo dicunt q̄ olim sacerdotes poterāt cō trahere ante syricium. vnde ⁊ moyses contra xit. exponūt ergo: apo stoli docuerūt exemplo ⁊ opere ⁊ admonitione sm. h. nō ꝓstitutione: vl̄ ꝓstitutione sm alios.

g ¶ Antigras. a tēpore syricij hic vocat antiquitatē.

b QUm de quorūdā ordinatione. cū referet de incontinētia quorūdā clericor placuit tc.

i ¶ Uxores. cū quib⁹ pfecti erant ꝓtinentiam seruare.

k ¶ Et diaconos. ꝛ subdiaconos. xxxij. di. placuit. vbi. sūt eade ꝛba.

l ¶ Remoueant. s. di. lxxxi. ministri.

m ¶ Cōsuetudinē. xxxij. di. placuit. ꝛ. c. cū in quibusdam.

n QUisquis clicus. i minorib⁹ ordinib⁹ / bus ꝓstitutus: quia de aliis nō posset intelligi.

o ¶ Uiduā. s. di. xxxiij lector ꝛ.

p ¶ Duxerit. ꝛ ita nō incidit in canonē q eū ꝛberauit. hoc verū erat tpe syricij: q̄ fecit innocentium q edidit illud. xvij. q. iij. figs suadēte. sed qd hodie ꝛb. dicit q incidit: q̄ iste corōnam teneꝫ portare eꝫ de vi. ꝛ ho. cle. cleric⁹. tu dic q vbi ꝓtraxerit cū corrupta vl̄ vidua: statī priuat⁹ oī ꝓuilegio: ꝓut b⁹ c. dicit. si vo cū virgine tūc ē in eius optiōe an velit retinere ꝓuilegiū an nō. si vult retinē potabit corōnā ꝛ viuet ut clicalit. si non: eruit omni dignitate ꝛ honore clericali: licz quidā ꝓtradicant. io. hoc hodie corrigitur p decre. eꝫ ō cli. xiu. io. b. Itē patz hic q ꝓuilegiū pdit p actuz ꝓriū: ut eꝫ d. ꝓsti. cum accessissent. ꝛ. c. cū. m.

q ¶ Quā. s. ꝓmunionem

r ¶ Possidere. ar. incor ꝓoralia possideri. de b⁹ dicti. ij. q. vij. null⁹. ꝛ scīē tia possidet: ut. xvi. q. i. reuertimini. imo ler dicit plane q ius possidetur. ff. cōia pdi. l. ij. eꝫ ō cā pos. cum eccl̄ia. ꝛ ita facit ad hoc q restitutio cōmunionis possit peti ut aliarū rerum.

s ¶ Resbyteror. maturitatē. sapientia scia ꝛ moribus. i. q. i. vilissimus.

t ¶ Ono. sapientiā. ꝛ. xxxv. q. vi. c. i. fic. xx. di. de gb⁹. ff. de iure imu. semp. ff. de fide instru. l. ij. ꝛ. l. vlti. ar. ꝛ. ff. de edil. edic. ꝓcipiūt ediles. si. bēs eꝫ de elec. olim.

u ¶ Alius ante abrahā. melchisedech enī fuit sacerdos contemporaneus abrahe.

a ARchidiaconū florentinū. ꝓpriū nomen. vel q̄ inde fuit.

b ¶ Senio. eccę q senectus ipe dixit ꝓmouendū: sz nō deiscit ꝓmoturꝫ: ut. vij. q. i. petisti. eꝫ de rem̄. litteras.

c ¶ Ita tenacem non auaricia ipe dixit ꝓmouendā: ut. xlij. di. §. i. nazdom⁹ clerici erit oibus cōmunis xvi. q. i. qm̄.

d ¶ Qui ab omnibus id ē a maiori pte. c. vl̄ dic q plures simul fuerunt electi: ut si quis reꝓbaretur: alter assumeretur: ut. lxi. dis. studij.

Di. lxxv.

c ¶ Singulor. Itē dicęz q ꝓmo eraminat electi

de ꝓpria eccl̄ia q̄ de extranea. ꝛ satis pz h. c. q̄ sz extranę elect⁹ fit a maiori pte: q tñ ꝓferit ille qui ē de gremio eccl̄e: ut dixi. lxi di. null⁹ militis. ꝛ. c. qd ꝓderit. Itē hic ꝓ eraminat archidiacon⁹ tanq̄ maior q̄ diacon⁹. q̄ maiores ꝛsen. ores semp ꝓferunt in electionib⁹: vl̄ in electione minoribus: ut. lxxxij. di. episcoporū. ꝛ. lxxv. di. c. vltimo.

Di.

ab vniuersis episcopis ē dictū oibus placet vt epi presbyteri ꝛ diaconi ꝛ q sacramēta contractāt: pudicitie custodes ēt ab vxorib⁹ abstineāt. ab oib⁹ dictū ē: placet ut in omnib⁹ et ab omnib⁹ pudicitia custodiatur: q altario deseruiūt. ¶ tē ex cō. char. vj.

De eodem.

QUm de quorūndā clericorū q̄nis erga vxores ꝓpriās incontinentia referat: placuit epos presbyteros ꝛ diaconos secūdū priora statuta etiā ab vxorib⁹ cōtinere. qō nisi fecerint: ab ecclesiastico remoueantur officio. ceteros antē clericos ad hoc nō cogi sz secūdū vniuscuiusq̄ ecclesie cōsuetudinē obseruari debere. Cōtra martinus papa. Si lector viduā duxerit vt supra legitur. sed illud vbi necessitas hic vbi nulla necessitas vrget. ¶ similiter q monogamus epūs esse iubetur: etiā ad reliquos ordines ecclesiasticos deriuari oz. ¶ ñ syriciusꝑa. scribit imperio terraconēsi epō.

Laica sit tñ cōione cōtēt⁹ clericus vidnā ducēs aut secūdā vxorem.

QUisq̄ clericus aut viduam vel secūdā duxerit vxorē omni ecclesiastice dignitatis ꝓuilegio mox denudetur laica sibi tantū cōmunione concessa: quā ita demum poterit possidere: si nihil postea ꝓpter qō hac carere debeat admittat. ¶ presbyteroꝝ vo nomē q̄q̄ a senectute sit sumptum: magis tñ maturitatē indicat sapientie q̄q̄ canitiē corporis.

Unde Anacletus.

Presbyteri seniores dicūtur ñ tā etate q̄q̄ sapiētia.

QUo moysi pcipitur vt congregat presbyteros. i. seniores vnde ꝛ in puerbiis dicit: gloria senū est canicies: hec vero canicies sapiētiā designat: de qua scriptū ē: canicies hominū prudētia ē. cuiq̄ nōgēris et amplius annis ab adā vsq̄ ad abraham vixisse homines legamus: nullus ali⁹ primus appellatus ē presbyter. i. senior: nisi abraham: q multo paucioribus vixisse annis cōuincitur nō ergo ꝓpter decreptā etatē vel senectutē: sed ꝓpter sapientiā ps̄bi nominātur.

Hospitalitas vero vt q̄adeo epis ē necessaria: ut si ab ea inuitentur alieni: iure ꝓhibeātur ordinari. ¶ ñ gregor⁹ scribit iōāni epō.

Hospitalitatem nesciēs nō sit epūs.

ARchidiaconū florentinuꝫ ecclesie anchonitane q ad epatū fuerat electus scripture quidē sacre sciam' hr̄e sz ita etatis senio iam confectū accepimus: ut ad regimnis officium non possit assurgere: adijciētes etiā illā ita tenacē exīstere: vt in domo eius amicus nūq̄ ad charitatem introeat. Rusticus autem diacon⁹ eiusdem ecclesie: q similiter electus fuerat vigilās quidem homo

f ¶ Sacrosanctis. videt ergo q̄ ꝓpter tale iuramentū aliqs repellit ab ep̄atu. q̄re enim iubereť de hoc ingrī: si ꝓpter hoc nō repellereť. b. distinguit: si iurans hoc intellerit q̄ nollet recipe ep̄atū quecunq̄ necessitas instaret iuramentū tale nullū fuit: nec tenet illud ꝙuare ut. vij. q. i. scias. viij. q. i. in scripturis. sed si alio mō intellerit venialit peccauit: q̄ temē iurauit: ut. xxij. q. iij. §. illicitū. semper aūt intelligit iuramētū esse temerariū: cū non ſubeſt neceſſitas ut eť de iureiur. & ſi christ⁹. ſi autē ignorat an generaliť intellerit vl nō: tūc ꝑſumo q̄ tñ de licitis iurauerit: ut eť de iureiurā. ad noſtrā. Sz nūqd tale iuramentū excludet electū: nō videť: ut eť de renunc. cū int in ſi. eť de iureiurā. ſicut nr̄is. nec temerariū iuramētū repellit a bñficio eť de reſtitu: ſpol. ſolicite. nec a teſtimonio: ut eť ō teſti. intimauit eť ō teſti. co. puenit. cū pnīa vm⁹

Di. lxxvi.

ānī ſponat ꝑ temerario iuramēto: ut. xxij. q. iij. g ſacr̄o. ex̄ videtur q̄ nō poſſit eligi ut hic pat⁹. ſicut eligē pōt: q illud iurauit: ut eť q̄ me. cā ad aures. Jtē ꝛ q: ſi eſſet illicitū tñ ꝓꝑa auctē ñ ꝑt venire ꝛ illud: ut. xxij. q. iij. innocēs eť ō elec. venerabilē. Jtē q̄ler dicit q̄ gra ei faciēda ē qui hoc iurauit: ut. ff. ad municipal. imp̄atores. nō ergo ē ius cōe. ſo. creꝺo q̄ poſſit eligi dūmodo penituī de tali delicto: q̄ temerariū iuramētū nō irrogat ꝓpetuā infamiā iudicio meo: ſz tñ ſolēne. io. ego credo io. bñdicē. b. di. oēs. ꝛ. xxij. di. q eps. eť de elec. cū nobis olim.

b ¶ Apud ep̄m. nota q̄ aliqs añ pōt eligi q̄ poſtulari a ſuo epo. lxxvi. di. dilectionis. ꝛ. lxiij. diſt. lras. eť

dicit: ſz q̄tū aſſerit pſalmos igꝺnorat. florētinū xo diaconum eccleſie rauēnatis: q ab oīb⁹ electo⁹ memorat: ſolicitū eē nouim⁹: ſed q̄lis ſit interi⁹ oīo ne ſcim⁹. iōq̄ fraternitas tua vna cū ffe nr̄o armenio ſup̄ſcripte eccleſie anconitane viſitatore illuc feſtines accedē: ꝛ diligēter de vita ac moꝛib⁹ ſinguloꝝ regrere: ſi nullo crimie ſint cō ſcij qō eos ad hoc officiū veret accedere. pariter etiā reg rendū ē: ſi hoc qō de p̄fato archidiacono dictuz ē: q̄ nunq̄ amic⁹ ei⁹ domū ingreſſus ē: ſi ita ſe veritas habeat ꝛ vtꝝ ex neceſſitate aut ex tenacitate talis ſit: aut ſi ita eſt ſenex: vt ad regēdū nō poſſit aſſurgere vel ſi tactis ſanctis enāgeliis ſicut nobis nūciatū ē iuſtiurādū ꝓbuerit: nunq̄ ad ep̄atū ſe accedere ſz enā de ruſtico diacono q̄toſ pſalmos min⁹ tenet ſcrutādū ē. florētino aūt diacono rauēnati ſi nullū ſicut dixim⁹ crimē eſt qō obſiſtat. apud ep̄m ei⁹ neceſſe ē agere: vt ei debeat ceſſionē cōcedere. nō tñ ex nr̄o mādato vel edicto: ne cōtra ſuā volūtatē eū concedere videatur.

Octoē aūt ep̄um oꝛ eē: ne inferioꝝ culpe in eū refūdātur: q docēdi officiū accepit: qō exequi neſcit vel negligit: ¶ ſi leo eps ſcribit aquilegiēſi epo.

Negligētie rectoꝝ imputant culpe inferioꝝ.

¶ Nferioꝝ culpe ordinū ad nullos magis referēde ſūt q̄z ad deſides negligēteſq̄z rectoꝛeſ: q multā ſepe nutriūt peſtilentiā: dū auſteriorē diſſimulāt adhibere medicinā. ¶ rē leo eps ruſtico narbonēſi epo

Homies ſūt diligēdi: peccata odio habēda.

O Dio habeātur peccata ñ hoies: coꝛripiātur tumidi tolerētur infirmi: ꝛ qō ſeueri⁹ caſtigāe neceſſe ē: nō leuiētis plectať aio ſz medētis. ¶ tez ioannes. viij.

Qui negligit emēdare qō valet: faciētis culpā habet.

O Vlpā ꝑculdubio faciētiſ hz: q qō pōt coꝛrigere negligit emēdare. ſcriptū q̄ppe ē nō ſolū q faciūt ſed etiā q conſentiūt faciētib⁹ participes iudicātur: ꝛ libat dño ꝓſpera: q ab afflictz pellit aduerſa: ꝛ negligere cū poſſit ꝑturbare perſonos: nihil eſt aliud q̄z foueꝛe: nec caret ſcrupulo cōſenſionis occulte q̄ manifeſto facinoꝛi deſinit obuiare: ꝛ probat odiſſe ſe vicia qui cōdēnat errantes: neq̄z reliquit ſibi locū deuiādi qui nō ꝓpercit errāti: ꝛ ꝑm⁹ innocētie grad⁹ ē odiſſe neſāda: ꝛ latū pādit ōliquē de renūc. p⁹ tranſlationē. i ¶ Voluntatem. ar. nō ep̄m debē cogi ut ꝓcedat clericū ſuū ſine volūtate ſua. ar. di. lxiij. lras. di. lxxvi. dilectiōis. nā nemo cogit aliquē a ſua poteſtate liberare. C. de eman. nec anus. nec cogit qs inuit⁹ mutare familiam. C. de adopt. l. plt. §. i. ſil⁹ nec abbas cōpellend⁹ ē monachū ſuū ꝓcedere. i. q. iij. ¶ pio. lviij. di. c. i. ꝛ. uita nec epus in auc. de ſanctiſ. epis. §. nullū aūt ep̄m. Jtē ar. q̄ mādatū pape ſic ē intꝛetandū: ut nulli faciat ꝓiudiciū: ut. ir. q. iij. nūc vo. eť ō offi. del. ſup eo. rcit. di. ecce. C. ō emā. nec au⁹.

a Octoꝛ. in aūt. In hac di. lxxvi. ſpetit illud. c. aplice regle: oꝛ ep̄m eē doctoꝛē. hec aūt doctrina dz ꝓfiſtere i diſciplina correctiōis ꝛ i ſmone ꝓdicatiōis: i diſciplia ut coꝛrigat exhortatione ꝛ cū lenitate ñ er odio: nec modū excedat i correctione: ſz ſi exceſſerit venia nō cogitur a ſubditis poſtulare. Jn ſmone ꝓdicationis. ſ. ut ꝓdicet ſciam ſacre ſcripture nō būane. i. e. cū multa. replicat etiā in hac di. c. oꝛ ep̄m eſſe boſpitalē: ſz vbis alis s. ſ. oꝛ ep̄m eē liberalē. l.

b ¶ Nferioꝝ culpe. nō q̄ p culpā ſubditoꝝ ꝑbat negligētia ꝓlati: ut. xviij. di. ꝓpter ꝛ. c. ꝓuenit.

c ¶ Negligētes. ꝓpter negligentiā g⁹ bñ punit aliqs de ꝑſe. di. i. nemo ff. ad. l. acgl. fu⁹. §. ſi foꝛmicari⁹. lxxvi. di. dictū.

d O Dio ñ hoies. xviij. q. iij. duo iſta. j. de pe. di. i. ꝙbꝛē ſ. xlv. ſūt nāq̄. e ¶ Nō ſeuiētis. q: hoc ſolū bñ agit ꝛc. j. de pe. di. iij. ꝓportuna. ꝛ. c. q: diuinatis. xxiij. q. iij. cū ſancti. f ¶ Sz medentis. ut. xxij. q. v. ꝑdeſt. ē etiā opinio ſimilis in auc. de man. ꝑn. §. nō ꝑmittas. coll. iij. lau.

g Vlpam. facientis. hic io. ligat arenas ſine cemento: ꝛ idem decies dicit. bar.

b ¶ Emendare. culpā haber facientis: g negligit. hoc eraudi poſt admonitionē. ar. xxvij. q. i. ſi cuſtos. nā alſ eſſet eadem pena negligētie ꝛ cooꝑationis: qō falſū eſt. i. q. i. quicquid.

i ¶ Et ꝑim⁹. nā tres ſūt innocentie gradus. xxiij. q. iiij. ita

plane.ꝑm⁹ ē malū nō facē.secūd⁹ ē facientib⁹ nō ꝓsentire.
tertiꝰ peccātes si pōt corrigē.xlv.di.c.tria.7.c.due.

k ¶ Alieno.j.vi.q.i.g crimē in fi.xxxviij.di.legāt.s.de ꝓsensu alieni peccati.nā de alieno peccato null⁹ punit̄ saltē i alio seculo.i.q.iij.nā itaq; 7.c.crimen.7.lxxxiij.di. gd.pdest.vij.q.i.§.cum aūt.io.

l Quando. dura mi-nū.7 tūc peccat ꝓlatus venialit̄. xxiij.q. iiij.g peccat.sic7 g pau perē exaspat ipoītune pētentē.xxv.di.§.crimi nis.j.ii.q.vii. nos sine. ℈.Sz illud ex būilitatis lenitate:hic ex aūcte ꝓlature. vbi aūt ꝓlat⁹ ex odio modū excessit:te neē venā postulare: q; tenet iniuria7.ff. ad.l. aq̄l.§.mgr̄atus.iō aūt magis parcit ꝓlatis in hoc casu q; alijs: q; vir pōt gs in cura rei familiaris peccatū euitare. xxv.di.qualis.vl hoc ex audi vbi modū ignozā ter excessit:quo casu nō tenet.ff.vi.bo. rap.l.ij. §.si publican⁹.officiatis eni facilꝰ parcit q; alijs ut exē de sen.ex.si vo.

m ¶ Ne apud eos.ij. q. vij.nos si incōpetent̄. ℈.

n ¶ Frangat auctoritas augere ex ingenio debz dignitatē.nimia eni familiaritas ꝓtemptū ge nerat.ff.de offi.ꝓfi. ob seruandū.ff. de offi.p. cōsu.nec quicq;.§.circa qō verū ē int̄ fatuos.ita exponebat azo:ut ab eo audiui.illa ergo auctas vade pri⁹ recōciliari fra tri tuo ātq; offeras ad altare ō ꝓlatis nō intel ligit̄.

o ¶ Diligatis.i.diligere debeatis.

p ¶ In doctrina.

q ¶ Nec laudes. iuꝑpit̄ ex alto piuria rid; amā tum.

a Quum multa.ut ne gare.ar.q; si sub ditus honest⁹ est:ꝓlatus ei⁹ iustas ꝑces ei⁹ debz exaudire j.xij.q.ij.religiosā.7.xxxv.q.ix.veniam.

b ¶ Grāmaticā.i.q̄o iste exponebat grāmaticā populo! q; forte dicebat: cuz ego dico bō:intelligatis tā de mare tibus aditū qui iungit cuz ꝓxa uitate ꝓsensum: 7 nihil ꝓdest alicui nō punir̄ ꝓpio q; puni endus est de alieno peccato Si aūt in corripiēdo qsquis modū excesserit:non a subdi tis sed a dño veniā petat..

Unde aug⁹. de vita clicoꝝ.

Veniā a subdit̄ nō petat: qui in corripiēdo modū excesserit

Dādo necessitas discipli ne in moꝛib⁹ coercēdis di cere vos dura verba cōpellit: si etiā ipsi modū vos excessis se sentitis:non a vobis exigit tu vos a subditis veniā postu letis:ne apud eos:quos opoꝛ tet esse subiectos: dū nimium seruatur humilitas regēdi frā gatur auctoritas. 7 tamē petē da ē venia ab omniū dño qui nouit eos quos plus iusto fo rte corripitis: quāta beniuolen tia diligatis. In doctrina ve ro sacre scripture auctoritatē debēt epi ꝓferre nō secularē litterarū peritiā ostentare. nō enim est epalis officii grāmati cam exponere: nec laudes io uis personēt in oꝛe pontificis Unde gregoꝛi⁹ scribit desi derio episcopo.

Sacrā scripturā nō grāmatica debet epus exponere.

Dum multa nobis de vestr studijs fuissēt nūciata :ita nostro coꝛdi est innata leticia vt negare ea que sibi vra fra ternitas cōcedenda deposcit minime valerem⁹. sed post h⁹ peruenit ad nos q; fine vere cūdia memoꝛare nō possumus fraternitatē vestrā grāmaticā quibusdā exponere. quā rē ita moleste suscepim⁹ ac sum⁹ ve q; de femina:q; cōis generis est.ff.de vbo.si. bois appellatione.j; meli⁹ dic:q; grāmaticā hic appellat sciam auctoꝛū.recitabat eni in e cclia fabulationes iouis:7 eas moꝛalit exponebat i ꝑdicatione sua.

hementer aspnati:ut ea q; pri⁹ dicta fuerāt in gemitū 7 tristi tiam verterem⁹: q; in vno oꝛe se cū laudib⁹ iouis christi lau des nō caput̄:7 q; grate nefā dumq; sit epis canere q; neq; religioso cōueniat confidera Liberalē quoq; necessitatē patientibus sacerdotē esse oꝛ alias aūt vacuū poꝛtabit nom̄ episcopi. Unde gregoꝛi⁹ scri bit ꝙ suo dei inter cetera.

Sine liberalitate inane poꝛta tur nomē epi.

Patrē nostrum marianum epum verbis gbus vales excita:q; eū obdoꝛmisse suspi coꝛ. dic ergo illi vt cū loco et mentē mutet: nec sibi credat solā lectionē 7 oratiōnē suffi cere:ut remotus nihil studeat de manu fructificare:sed lar gam manū habeat: necessita tē patientib⁹ cōcurrat: alienā inopiā suā credat. q; si hoc nō habet: vacuū nomē epi tenet. In ipsa aūt liberalitate mo dus adhibendus est rez 7 p sonarū. rerū vt non omnia vni sed singulis quedā ꝓstentur vt pluribus ꝓdesse possimus iuxta illud ꝓphete: disperſit dedit pauperibus. personarū vt primū iustis deinde pecca toꝛib⁹: quibus tamē dare pro hibemur: nō q; homines sunt sed q; peccatoꝛes. Unde au gustinus sup ioannē pte.ij.

Immane peccatū est res suas donare histrionibus.

Donare res suas histrioni bus viciū est immane non virtus. 7 scitis de talibus q; sit frequēs fama cū laude: quia laudatur peccatoꝛ in desideri

c ¶ Uerterem⁹. i. debem⁹ vertē.

d ¶ Laudib⁹. ō. di.xxxvij.c.i.7.ij. c.legim⁹.7.§.cur ergo.

e ¶ Nō capiūt. ñ bñ quemūt: nec in vna sede moꝛā tur maiestas et amoꝛ.

f ¶ Canere. laudes iouis agmia christi.

g ¶ Liberalē.hic .§.respicit illū.§. ꝓri.ō.di.bospita litas.

b Patrē nr̄m iste de mo nacho factus fuit epus: 7 tota die volebat legē ut i monasterio facie bat.

i ¶ Dutet.ō. di. lxxvi.valz.j.di.c. rationis.

k ¶ Ut remot⁹.j. di.lxxxviij.eps.? 7.c. eps nulla ?. sz aliud ē nulla ne cessitate faciēte curā rei familia ris suscipe: et le ctionū atq; oratio nū studio tepidū inberē:q; ibi in terdicit. aliud in necessitate alijs subuenire:7 ꝓpt ꝓmos ꝓpla tionis studiū tē perare:q; hic ꝓ cipitur.

l ¶ Patientibus. magis tū religio sis succurrat. xvi q.i.c.vlti.

m ¶ Uacuū. quo ad etymologiam q; nō est supinten dens.viij.q.i.qui

epatū. n ¶ Nomē.imo 7 noie 7 re ꝓuand⁹ est.xxxviij.di.q; ipsis.lxviij.di.cozcpi.

p ¶ Prohibem⁹.aliꝰ debemus.

o Donare.histriomb⁹.isti histriones ꝓhibentur

a pmotiõe. xxxiij. di. maritũ. ⁊ a corpe chriſti de cõ. di. ij. p dilectiõe. ⁊ infames ſũt. iiij. q. i. ca. i. ⁊. ff. ỏ bis q no. infa. l. i. §. ait ꝓtor. q ¶ Talib⁹. dare cã vane glie, p exercitio ſui vicij imane peccatũ ẽ: ſz in neceſ ſitate nõ. Zdẽ de venatoꝛib⁹ ⁊ me retricib⁹. i talib⁹ enĩ nõ vicĩũ ẽ fo uendũ: ſz nã ſuſtẽ tanda ẽ. ſz qd de cithariſtis ⁊ aliis q varijs vtunt in ſtrumẽtis nũqd ẽ licitum audire ea vl tangẽ vl talib⁹ ꝑſonis aliqd da re: ⁊ quidez ſi ad voluptatẽ vl luxu riã nõ: q⁹ deũ ma nib⁹ ſtimulat: qui populũ vocibus delectat: ut. xcij. di. in ſancta. ſz ad laudẽ dei bñ: vel ob aliã iuſtã: pu ta recreationis: q⁹ debĩ ẽ vl ifirmus de. p. di. iij. quenit. v. ſi.

r ¶ Peccatoꝛ. j. ⁊ xiij. q. iij. duo.

s Ui venatoꝛibus. nõ q venatio q̃dã op preſſiua eſt: ⁊ hec illicita ẽ: ut. ſ. di. vi. §. vlti. q̃dã are naria: q̃dã ſaltuoſa. arenaria ẽ cuꝫ qs pugnat in are na cũ beſtia dẽta ta ⁊ ad hoc locat opas ſuas. bãc q exercet peccat moꝛtaliter. ⁊ qui eam aſpicit ⁊ qui eam exercet in famis eſt: niſi gꝛa virtũ ſuaꝫ exprimat. ff. de poſtu. l. i. §. ite ſenat⁹. ỏ bac loqr hoc. c. ⁊ duo ſe. ⁊. iii. q. viij. §. tria. ſaltuoſa ẽ q̃ fit in ſiluis ⁊ ſaltib⁹. hec licita ẽ: nõ ẽ illicita ex ꝛpe: ut in q̃drageſima ⁊ die⁹ ieiunioꝛ: xxiij. q. viij. ſi nul la. j. e. di. an putatis. Zté ex ꝑſona: q⁹ clico nõ ẽ licꝫ q⁹ põt alĩ victũ q̃rere. xci. di. clic⁹. nã facit ciſtas ⁊ ca latos ⁊ retia: de. p. di. v. nũq̃. laico licita ẽ ob neceſ ſitatẽ, p pellib⁹ ⁊ carnib⁹ nõ ob voluptatẽ. ⁊ hoc de ea q̃ cũ clamoꝛe fit. ponẽ ãt laqueũ vl rete ſine ſtre pitu ⁊ clamoꝛe ⁊ camb⁹ ꝫ etiã clicis: cũ monacho ẽt licꝫ ẽt terẽ ĩnũ, p capiẽdis piſcib⁹: de. p. di. v. nũq̃. De ſaltuoſa loquit. j. e. eſau. ⁊ duo ſe. capla.

t ¶ Meretricib⁹. mẽtrix tñ ĩ turpit accipit: ſz turpit is anime ſue: ⁊ qui iniqua geꝛit benedicetur. Ydẽ i pſalmo. cij.

Brauiter delinquũt: q venatoꝛi aliquid dongant.

Qui venatoꝛibus donãt: q̃ re donant dicãt mihi. qua re dãt venatoꝛib⁹. hoc in illo amant in quo nequiſſimus eſt: hoc in illo paſcunt: hoc in illo veſtiunt ipſam nequitiã publi cant ſpectaculis hominũ: qui dant hiſtrionibus. q donãt me retricibus q̃re donãt nũquid nõ ⁊ ipſa hominibus donãtur nõ tãtũ naturaꝫ ibi attendunt operis dei: ſed nequitiã ope ris humani. Ytem:

De eodem.

Qui venatoꝛibus donãt: ñ hominib⁹ donãt: ſed arti neqiſſime. Nam ſi homo tan tum eſſet: ⁊ venatoꝛ non eſſet nõ ei donaꝛes: honoꝛas in eo vicium non naturam. Ydem in pſalmo. clxiij.

De eodem.

Uident homines venatoꝛes ⁊ delectantur: ve miſe ris ſi ſe non coꝛexerint. q eni venatoꝛem vident ⁊ delectan tur: videbunt ſaluatoꝛem ⁊ tri ſtabuntur. Ytem hieroym⁹ in pſalmo. lxxxij:

De eodem.

Sau venatoꝛ erat quoniã peccatoꝛ erat: ⁊ penitus ñ meretriciũ faciat. ff. de ꝓdi. ob tur. ca. l. iiij. §. ſz qõ meretri ci. ſz nõne cã affectiõis meretricib⁹ dare poſſum⁹. ff. ỏ do. affectiõis? dicũt qdã q fic pactiõe nõ ꝓcedẽte. ſz cã remu neradi bñ. poſſum⁹ p⁹ factũ. qõ nõ credo: q⁹ ſppctiñ ẽ dare ar. xvi. q. i. legi. ff. ỏ do. inſ vi. ⁊ vr. l. iij. §. i. rẽ ãt quã dedi mẽtrici repe tere ñ poſſũ: ſz pign⁹ nõ pignoꝛaticia ſz rei ven. poſſũ. ut. C. de cõdi. ob tur. ca. l. iij. ñ i ter. ſz i gl: .h. q⁹ quenĩt tũc tãꝫ q libet alĩ⁹ poſſeſſoꝛ. ff. ad erbi. de eo. §. heres.

u Sau. venatoꝛem. dũ venatoꝛ pmanet: ne obiciat ỏ euſta chio. l. di. ferrum.

x ¶ Piſcatoꝛes. ſz quare ꝓhibẽ venari ⁊ nõ piſ cari: q⁹ forte piſcatio ſit ſine clamoꝛe: venatio ñ. vl q⁹ maioꝛ ẽ, delectatio in venatione. dũ enĩ qs ẽ in venatione nihil põt de diuinis cogitare.

y Uid ꝓdeſt ieiuna re. efficacit ad ſa lutem.

z An putatis. Iuuilos ñ tñ fui debẽt obe dire ei. xi. q. iij. nõ ſemp erculanſ tñ quo ad gd ut xxij. q. v. q ꝓpulſus. C de ſepul. vio. l. ij. C. de bis q ſibi in te. aſc. l. vlt. ñõ i totũ: q⁹ i atrocib⁹ ñ debẽt obedire. ff. de re iu. ad ea. ff. de acr. ⁊ ob. ſu⁹. ⁊ dñs tenet, p oĩb⁹ pctis eoꝝ ex de teſti. ſic ⁊. xxij. q. v. q ꝓpulſus.

a An ſatis. velle, cũ facultas adeſt: et neceſſitas inſtat. alis ſuf ficit bona voluntas cũ charitate. tlv. dis. due.

b ¶ Er bona. alis ñ ẽ bonũ. ar. ff. mã. l. i. §. u. ⁊. l. ſi. pcu. xxxii. q. v. fic.

c ¶ Er bo na informata. ſ. charitate. l.

d ¶ Liberalitas. nõ i libera litate cẽ attẽdendã fidẽ cãz locũ tps modũ neceſſ tudines eratẽ debilitatẽ ꝓditionẽ. q diligẽt ⁊ ordie tractanſ. c. pñti vſq ibi ꝓlchra ẽt liberalitas: vbi tractat ꝓcipue de mõ vſ q ibi. itẽ ſup lucã. eriñ oñdit ꝓceptũ de mĩa ipendẽda eẽ coẽ ⁊ gnãle oĩb⁹.

e ¶ Domeſticos. miſi eũne⁹ indigẽt ad moꝛtẽ ⁊ domeſtici ñ: tũc. n. p⁹ eũneo ſubuenirẽ. Sz qd ſi pũ me⁹ ẽ infidelis ⁊ eq̃r indiget cuz fidelizcum teneoꝛ magis pe. mãducatoꝛ nõ. bãc queſtionẽ tenebꝛoſa aquã i nubib⁹ aeris. poſſz tñ dici q magis fideli: q⁹ dicit bic fideꝛ. ⁊. j. e. cãz ꝓſtat nã: ñ gꝛa. h. ꝓfert patrẽ infidelẽ: ut diri. xxx. di. c. i

f ¶ Suoꝝ. q⁹ gs magꝫ timet in filiis q̃ in ſe. ff. q⁹ me. cã. titi quidẽ. §. vlt.

g ¶ Et ppter debitū.hic loquit̃ fm ea tempora quando si debito: nō erat soluendo dabat creditoribus ad puniendū ipsum.hodie aūt si aliquis conuenit̃ maleficio ⁊ non est soluendo puniri pōt.xuij.q.vi.si res.ff. de pe.l.i.§.i. et hoc casu non est subueniendū:nec redimenda est pena eius:q; ei⁹ pena p̄cio remitti ꝓhibet̃ i.q.i.iubemus.si aūt cōuenitur ex cōtractu nō est cruciādus:ꝫ ſufficit q; cedat bonis.C.q bo. ce.poſ.l.i. ⁊ inanis ē actio ⁊c. ff. de do.ma.l. nam is. tenet̃ tñ si postea ꝓueniat ad pinguiorem fortunā.ff. de ceſ.bo. is qui.

b ¶ Ercrucietur. de facto nō de iure: extra ō pig c.ij.C. de ob:ob es t̃ anē. ut nulli in.§. quia vo. coll.ir.l.

i ¶ Ad mortez. qualiter hoc intelligi debeat inuenies.xuij.q.v.reos.

a Θ St ꝓbanda.natura.nam omnes fideles ꝓmi sunt nostri: ut de pe.di.iij.c.ꝓios ⁊.c. charitas.

b ¶ Uelint. nam tanq̃ pauperib⁹ debes dare als nō.xij.q.ij.quisquis

c ¶ Nō gratia. vñ supple ⁊ affectio.

d ¶ Putant. parentes tui: qui volunt te dare bona eccleſie illis.

e O Nſideranda eſt. hic de ætate.

f ¶ Ingenuos.hic ō cōditione.

g ¶ In egestatē.dic̃ boetius. Inter omnes aduersitates fortune infelicissimū genus infortunij est fuisse felicem.

b ¶ Et maxime.i.tantū. nam aliter nō teneor ei subuenire:ut.ff. depo.l. bona fides.⁊.v.q.v. nō omnis.sed verum est q; redimere nō teneor:ꝫ dare elemosynā bene.

i P Ulchra.hic iterū repetit de modo.

k ¶ Dato. quanto enī minora sunt que sparguntur tanto plures recipientes erunt in aūt. de conſuli.§.ſi aūt coll.iij. vnde pauperibus nō sunt facienda sumptuosa cōuiuia:ut. xxv.di.§.alias.

l ¶ Neceſſarias.C. de cur.fur.l.volti.§.i.lau.

vt primū opetur circa domeſticos fidei. grandis culpa eſt ſi sciēte te fidelis egeat. ſi scias eū ſine sūptu esse: ⁊ famē tolerare: erumnā ꝑpeti qui preſertim egere erubeſcit. Si in causa ceciderit aut captiuitatis sue vel suox filiox aut calumnie: ⁊ nō adiuuas. ſi sit in carcere positus: ⁊ penis ⁊ ſuppliciis ꝓpter debitū aliqō iuſtus aliqs excrucietur. Nam et ſi omnibus debetur miſericordia iuſto amplius. Si tēpore afflictionis sue a te nihil impetret. Si tēpore periculi quo rapitur ad mortē plus apud te pecunia tua valeat: q̃ vita moriturī: non eſt lene peccatum.

Item. De eodez

O Mnibus nō vult simūl effūdi opes ſed diſpenſari. n; ſi forte vt elizeus qui boues suos occidit: ⁊ pauit pauperes ex eo qō habuit: ut nulla cura teneretur domeſtica: ſed relictis omnib⁹ in diſciplinā ſe ꝓpheciā daret. Item.

De eodem.

Θ St ꝓbāda ⁊ alia liberalitas: vt ꝓximos seminis tui ne deſpicias ſi egere cognoſcas. meli⁹ eſt. n. vt ipſe subueniās tuis quibus pudor eſt ab aliis sumptū depoſcere aut alicui poſtulare ſubſidiū neceſſitatis: nō tñ vt illi ditiores fieri velint: ex eo qō tu potes conferre inopibus. cām enim natura preſtat nō gratia. neq;.n. ꝓpterea te deo dedicaſti: vt illos diuites facias: ſed vt tibi vitā perpetuaz fructu boni operis acquiras ⁊ precio miſerationis peccata tua redimas putant ſe partū poſcere: p̄muz querūt tuū: vite tue adimere contendūt fructū: ⁊ accuſant q; eos diuites nō feceris cum te velint illi parētes eterne vite fraudare mercede. Item

De eodem.

O Nſideranda eſt in largiēdo etas atq; debilitas: nō nunq̃ ⁊ verecūdia que ingenuos ꝓdit natales: vt senibus plus largiaris qui sibi iam nequiunt victū querere. ſimiliter ⁊ debilitas corporis ꝓmptus eſt adiuuāda. tum figs ex diuitiis cecidit in egeſtatē ⁊ maxime ſi ſine suo vicio: ſed aut latrociniis aut preſcriptione aut calūnijs que habebat amiſit. Item.

P Ulchra etiam liberalitas eſt in ipſo quoq; pauperis dato menſurā tenere: vt abundes plurib⁹: nec cōciliandi fauoris gratia vltra modū fluere. quicqd enim ex affectu puro ac ſyncero ꝓmittit: hoc eſt decoz: nō ſuperfluas edificationes aggredi: nec p̄termittere neceſſarias. ⁊ maxime ſacerdotibus hoc cōuenit: ornare dei tēplū honore cōgruo etiaz vt cultu aula dei reſplendeat: impēſas miſericordie frequentare quantum oporteat: largiri peregrinis non ſuperfluas ſed cōpetentes. Item cōpatiamur itaq; alienis calamitatibus: neceſſitates alioz q̃tū poſſumus iuuemus: ⁊ plus interdum q̃ poſſumus. meli⁹ eſt enim cauſas preſtare pro miſericordia ⁊ inuidiaz perpetī: q̃ tenemur ex precepto.

m ¶ Honore.j. de conſe.di.i.c.i.j.xij.q.ij.gloria. cōtra. ſed ibi notant̃ illi qui hoc ita faciunt: q; sup dei pauperes nō intendunt hoc nō ita fieri ꝓcipit ut cura pauperum relinquatur.

n ¶ Superfluas. ar.j.xxij.q.viij.c. ij.l.

o ¶ Poſſum⁹. qō fit cum nobis neceſſaria subtrahimus: ad quod nō tenemur: ut.xlij. di.§.i.ſi tñ hoc facimus cōmendādi ſumus: ut.xli. di. parſimoniam. Nam dicit lex: q; tunc tenet̃ liberius patronū alere: quando ſuperest ſibi ⁊ deeſt alij ut.ff. de li.ag. ſi quis.§. de alimē tis.C. de ope.li. l i. ⁊ dicit canon q; in tantū debet dare quantū ſibi poſſibile eſt. lxxx ij.di.c.i. dicit ergo hic quantum poſſumus.i. quātum debemus ⁊

p ¶ Cauſas.fic.ē.di.l.ponderet i fi.⁊.xi.q.iij.nemo ⁊.xxvi.q.vij.alligant. ar. contra. ff. depoſiti. ſi hominem: vbi punit pietas. ꝫ ibi miſericordia dolo ꝓxima fuit: ⁊ eſt quandoq; iniuſta miſericordia. xxiij.q.iij. eſt iniuſta.

q Qđ ꝓfregerimus. j. xij. q. ij. aurum.

r In singulis. vnū. j. xxiij. q. i. militare.

s Omnib⁹. de misericordia ispendēda.

t Crassef. i. ipinguat rapiēdo ⁊ spoliādo boues. l.

u Pauper. ar. ꝙ pauper de elemosynis ꝙs colligit dz elemosynā facere. j. xij. q. i. habebat.

x Ut ꝓferāt. gc gd enī habes vltra id qđ tibi sufficit alioꝛ ēmut. xl vij. di. sicut hi.

y Nō hñti. q⁹ habēti dare ml aliđ est ꝙs pdere: ut. i. q. ij. pastoꝛ.

z Eterū. quo loco. i. qua auctoꝛitate.

b Insolentē. q erat: quia ipsi filij sua oīa dabāt ecclesijs vl sacerdotib⁹ ⁊ nolebāt pascere parētes: ut xxx. di. c. i. Nā et si ipi⁹ pr̄ fit: tñ pascēd⁹ est: ut i auc. de incest. nup. §. si vo ꝓtingit. col. ij.

c Pasce. tpe enī necessitatis cibaria cōia sunt ff. ad. l. rho. đ iac. l. ij. §. idē etiā.

d Occidisti. occidit ꝙs aliū per subtractionē panis coꝛpalis: ut h ⁊ xliij. q. v. imo ians. ⁊ spūalis ut di. xlij. ephesijs. detractiōe occidit ꝙs odio accusatione: ut. j. de pe. di. i. homicidioꝛ. ut đ pe. di. i. oīs negligētia. j. di. pri. c. vlti. ⁊ ly. di. figs abscinderit. ⁊ ē sīle. ff. đ li. agno. necare. j. xvi. q. i. decime. ff. de re mili. oē. §. ꝓponit. xxi. q. iij. nō solū. xij. q. ij. aurū. ē. dis. l. sepe ꝓtingit. j. xxij. q. v. nullū aūt. ē. di. xlvij. sicut. xv. q. vj lau.

e Qui clementiā. ꝙis. i. ꝙis faciāt opa spūalia

f Igd. qualit̄ hoc. c. debeas intelligere: habes ex de si. lz beli.

g Nō credas. j. xxij. q. iij. innocēs. ē. ibi đ incredulitate q̄ inter socios hīda, ē loquit: lz hic đ illa que ad iudicē ptinet. vl refert vtrū bona vel mala de aliquo dicant. đ hac materia notaui. xxij. q. iij. ꝙ magnum.

b Eccle. cū hoc. c. de cā ingfitiōis loquat: ut ex de accu. qualit. ij. g. in cā ingfitionis nō bz necesse ebs alios puocare: nisi canonicos tm̄ nā noīe ecclie tue maioꝛ ecclesia intelligitur ar. ex de v. sig. cū clerici. ar. ē. xviij. q. ij. siquis abbas. et ertendit hoc nomen ecclesie, tue ad omnes eccl'as diocesis ex de vsu pal'. c. i. Item est ar. dic ꝙ ebs nō vocatis alijs ebis possit ēt sacerdotē cōdemnare. lz dic ꝙ seniores hic vocat ebos: cū iste coꝛinthioꝛ esset archiepūs. vl logt tm̄ de cā pecuniaria: quā pōt tractare ebs tm̄ cū suis clicis vl ē derogatū huic per alios canones. vl canonica districtio dicat pena suspensiōis: quā ebs cū suis clicis pōt inferre. vl loquit de clericis infra sacros ordines cōstitutis: quoꝛ causas ēt crīminales pōt ebus cū suis clericis tractare ⁊ decidere. ar. xv. q. vi. si aūt. quid de hoc iuris sit. inuenies. xv. q. vij. in sūma. io.

i Anta. j. i. q. vij. tanta.

k Fira. i. certa. sed cū iste absens esset quomodo papa ferret i eū sententiā? dic ꝙ hic loquit de sīa cōminaroꝛ. s. cōminando ei. vl citat⁹ fuit ⁊ noluit venire ⁊ dom̄in⁹ papa recepit testes eo absente. de quo babes hic. de duob⁹ habes. xi. q. i. fratris. alij dicūt sīam fuisse latā sub ꝓditione fi. s. ꝓstaret de his q̄ dicta fuerūt de ipso.

l Etiā terminos. in hoc peccant grauiter ⁊ fm leges punit pena. l. aureoꝛ ⁊ relegatiōe: ut. ff. de termino. l. ij. ⁊. iij. cū distinctiōe vtr̄ fit iuuenis an senex: ut tibi dr. fm legē aūt diuinā maledict⁹ reputat. xij. q. j. in legib⁹

pretendere inclementiā. ⁊ nos in inuidiā incidimus: ꝙ cōfregerimus vasa mystica: vt captiuos redimeremus.

Dez super lucam. De eodem.

In singulis quoq; generibus hominum conueniens tribuit sanctus ioannes baptista respōsum vnū omnibus ita: publicanis ne vltra pscriptum exigant: militibus ne calūnias faciant ne prędam reqrant: docens iccirco stipēdia cōstituta militie ne dū sūptus queritur prędo crassetur. sed hec ⁊ alia officiorum pcepta ꝓpria sunt singulorū: misericordie est communis vsus. iō cōmune ꝓceptuz est omnibus etatibus omnibus officijs necessaria ⁊ ab omnibus deferēda. non publicanus non miles excipitur non agricola vel vrbanus diues ⁊ pauper. oēs in cōmune admonētur: ut conferant non habenti: misericordia enim plenitudo virtutum est. ⁊ ideo oibus ꝓposita perfecte forma virtutis ne vestimentis alimētisq; suis parcāt misericordie tamē ipsius pro possibilitate cōditionis humane mensura seruetur: ut non sibi vnusq;q; totū eripiat: lz qđ habet cū paupere partiatur.

Idem. De eodem

Eterū dei traditio est: vt prius pascas parētes. nā si in ꝛa diuinū oraculū contumelia parentis morte luitur: quanto magis fames que multo grauioꝛ est. quo loco insolentem dominus infrenat iactantiam.

Idem in libro de officiis.

Pasce fame morientē. qsq; enim pascēdo hominē seruare poteris: si non pueris: fame occidisti.

Item hieronymus. De eodem.

Qui clementiā nō habet nec indutus est viscera miseri cordie ⁊ lachrymaꝛ: ꝙis spiritualis sit non adimplet legē christi.

Similiter etiaz oz episcopum nō esse pcussoꝛem idest ad vindictā facilē.

Un de gregoꝛ⁹ scribit ioanni episcopo coꝛinthioꝛum.

Ad vindictam facilis episcopus esse non debet.

Igd vero ad aures tuas de quocūq; clerico peruenerit: ꝙ te iuste possit offendere: facile non credas. nec ad vindictam te res accendat incognita: sed presentib⁹ ecclesie tue seniozibus diligenter ē veritas perscrutanda: ⁊ tunc si qualitas rei poposcerit canonica districtio culpam ferīat delinquētis.

Idem ianuario episcopo.

De quodam episcopo: qui ante ꝙ missarū solennia celebraret: die dominico ad exarandam messem cuiusdam profectus est.

Anta nequitia ad aures nostras de senectute tua p uenit: ut eā nisi humanitas pēsaremus: fixa iam maledictione feriremus. dictum quippe est mihi: ꝙ dominico die prius ꝙs solennia celebrares: ad exarandam messem latoris presentium perrexisti: ⁊ post exarationem eius missarum solen

m ¶ Sz filiꝰ.ar.q̄ credit dicto vniꝰ:ut.j.viij.q.iij.talia.ꝛ.xxi.q.i.c.i.i forma iudicij ꝯtū ad verā ꝓbationē vni testi nō credit:ut eī de testi.lz i fi.ꝛ.e.ti.veniēs. ſz ꝯtū ad ꝓſūptionē:ut.C.de re.cre.in bone.niſi caſꝰ aliqs ſpāls ſuenīat:ut eī de in inte.testi. ex literis.ꝛ de.ꝓcūra.et inſinuatione.ꝛ eī qō me.cā.c.vlti.io.filꝛ vbi ñ fit ꝓnūciū aliꝰ:credit vni testi:ut de.ꝓ.di.iiij.cum itaq;.b.

n ¶ Quia ſimplicitatē. nō q̄ poſit ſenectuti:ut xxxiiij.di.fraternitatis xxvi.q.vii.ipa. Itē poſit ſimplicitati de.ꝓ. diſ.ij. c.ij.ꝛ eī de re.ꝓnu. cuꝫ vniuerſorum.

o ¶ Tacem⁹.nō ergo ſp̄ tacet ꝓſētit:nec ſemꝑ idē eſt tacē qō voce cōſentire.ar.de ꝓſe.di.iiij cū ꝑ puulis.ꝛ.lxv.di.c. ſi forte.

p ¶ Eos.ff.de re.iu.cō ciliij.lau.

q ¶ Excōicatos.ar.q̄ qñq; magis puniūt ꝓfiliarij q̄ faciētes. di.xcvi.duo.ri q.iij.g ꝓſentit ꝛ.xxxij.q.iij. g alioꝛ. ſz hoc ī factū ē: qꝛ i iſtis nō ꝓueniebāt ea ꝓpter q̄ fieret diſpēſatio circa eos.ſz ſz iſte debuit puniri:tū indultū ē ei rōne etatis ꝛ ſimplicitatis.

r ¶ Non liceat. qō tñ pōt p aliū:ꝛ ſi non p ſe:ut.v.q.v.illi q:ꝛ.xiiij.q.vi.c.i.lxxviij.diſ. epūs gubernationē.ita tñ q̄ ſit clicꝰ.ſi.n.ꝰ laicū pcuſſit incidit i. canonē eī de ſen.ex.vniuerſitatis.ſz qd ſi clericū nō hz tūc ꝙberet p ſe:ut dicit. xle.di.in ſūma.

s ¶ Mamb⁹.C. de epis ꝙ cle.aut.ſz neq; ꝓpriis ꝓmanibus ꝛ cetera.

t ¶ Peruenit. ꝓductiones. Ꝑ eī de decimis.c.dilecti.nā ibi nō reprobant monachi: q̄ hūt terras ad firmā. ſz dic q̄ illud ē cum ſua eis nō ſufficiūt: vel cū ipſimet excolunt:nō ut inde plus lucrent:ſz ut de fructib⁹ viuant. adeo aut hoc ꝓhibet clericis.q̄ ſi ꝓpter hoc capiunt in fraudē: nō ſubuenit eis:eī ne cle.vel mo.c.ſacerdotib⁹.

u ¶ Cauſas.de hoc notaui.xv.q.i.in ſūma.

t ¶ Auaritie.nā ꝓpter neceſſitatē hñ poſſent.xci.di.c.ij. y ¶ Ad tutelas.ꝑ.di.lxxviij.c.vlt.Ꝑ.xxi.q.iij cyprianus.Ꝑ.ſz illud cypriani de teſtāmētaria tutela ſiue datiua:hic aut de legitia tutela intelligitur.

Qui connumerantur in clero turpibus lucris non inſerviāt

Peruenit ad ſanctam ſynodum quia de his qui in clero connumerantur:quidā ꝓpter turpis lucri gratiam aliorum poſſeſſionum conductiones ꝛ cauſas ſecularium ſuſcipiunt:ꝛ a ſacris officiis ſe perdeſidiam ſeparant. ad domos aut ē ſecularīū concurrunt: et ſubſtantiarū eorum gubernationeſq; auaritie cauſa ſuſcipiunt. decreuit igitur ſancta vniuerſalis vel magna ſynod⁹ neminem hoꝝ deinceps hoc eſt epiſcopum ſiue clericū aut monachum conducere poſſeſſiones aut miſceri ſecularib⁹ poſſeſſionibus poſſe:niſi forte q̄ legibus ad minorum etatis tutelas ſiue curationes inexcuſabiles attrahūtur: aut cui ipſius ciuitatis epiſcopus eccleſiaſticarum rerum commiſerit gubernacula:ꝛ orphanoꝝ atq; viduarum que in defēſe ſūt aut earum perſonarū que maxime eccleſiaſtico indigēt amminiculo propter dei timorem ſiquis vero ,tranſgreſſus fuerit hec precepta eccleſiaſtice correctioni ſubiaceat.

Jduis aut̄ ꝛ orphanis eccleſie prefidiū implorantib⁹ epiſcopi debent adeſſe: et contra improborum violentias protectionis patrocinium eis negare non debent. Ungelaſius geruntio ꝛ petro epiſcopis.

Implorantib⁹ patrocinia eſi debent adeſſe.

Jtē.xvi.q.i.generaliter.Ꝑ. ad b⁹. dic q̄ clerici non coguñt recipe aliquā tutelā.pñt,ſi legitimaz recipe tutelā ſi volūt: ut hic dicit.ꝛ eſt h⁹. ꝓuilegiū clericorū:q̄ licz ipſi poſſint ſuccedē alicui ab inteſtato: nō tñ tenenť recipere tutelā:ſz alꝰ illud obtineat:ut inſti.de legitima pa.tu.ſz epus vel monach⁹ etiam volens non poſſz recipe legitimaz tutelā: ut in auc. de ſanctiſ.epiſ.ſ deo amabiles. ſ dic q̄ illi auc. ꝓiu dicaſ p canonem iſtū:ut epꝰ ꝛ monachus ſi velint poſſint recipe legitimā tutelā: ſz nō datiuā vel teſtamentariā. ſed ad tutelā miſerabiliū ꝓſonaꝝ oēs clerici ſiue monachi tenenť:ut dic ꝛ.lxxviii.di.c.i.ꝛ .c.epꝰ gubernationem.

Di.lxxvii.

5 ¶ Correctioni.i. ſuſpenſioni.lau.

a Jduis.Jnti.lxxvii. oñdit mgr q̄ viduis ꝛ pupillis libertis ꝛ oppreſſis tenet̄ plus patrocinium impendē: ꝛ etiaz manumiſſos defendere. ad viri-

mū ſubiūgit de expoſitis.j.exc. dlti.cc.

b ¶ Jcet.j.xi.q.i.rhianis. c ¶ Plus tñ.nō q̄ ét cauſe pauperū ꝛ oꝑſſoꝝ ꝛ pegrinoꝝ ſpectāt ad eccleſiā:ut.xxiiij.q.iij.figs de potēt⁹.ꝛ.cſe.et ſ.c.pri.ꝛ eī de v.ſi.ſup gbuſdā i fi.ſpectāt etiaz ad

iudiciū regis:ut.xxiij.q.v.regū.⁊.c.administratores. Sīr viduis ⁊ pupillis ꝓcessit impato⁹ magnū pulegiū.s.q aliqs nō possit illos trahē ad iudiciū extra ꝓuinciā:ipā tñ pñt alios trahē.C.qñ ip. int pupil.⁊ vidu.l.vna.vidua

a ¶ Ēt maritū nō hūt.ff.ō ꝙ.si.malū.§.viduā.pupillus ē g infra pubertatē desit esse i pris ptate.ff.e. pupill⁹.§.i.

d ¶ Efensiōis. pupill. pupillo tu eris adiutor.

e ¶ Executionis: i.defensionis.

f ¶ Commenta.i. fraudes.

g ¶ Uisqs. remedia. ar. q debeat qs de hoc de q⁹ certi⁹ ē vl̄ securi⁹ pulegiū ro.se.ipetrare:ut ħ elicit:cū oēs teneamur defendē talē.spāli⁹ ar. ex de test.lz vniuers. ar.di.xxiij.q̄q̄.l.

h ¶ Nos. ut tñ ꝑmo cozā suo iudice deferat q̄rela: ut eā de fo.cōpe. er trāsmissa.

i ¶ Aiositate.i bona significatione sumit: als i mala lxv.di.sane.

k ¶ Uine retributiōis. q nullū bonuz irremuneratū de pe. di.iij.plū est.nec aliqd malū ipunitū de pe.di.i.nullus.⁊ ē si.lxxvi.di c.plt.

l ¶ Kreligiosū. nō oi fide.p h⁹.c.⁊.s.pri.di. puenit.colligit q clic⁹ bñ pōt legitima tutelā suscipē ħ etiā extraneaꝝ psonaꝝ si vult.l. m ¶ Nō oi fide ⁊ ita vī q tutor teneat etiā de leuissima culpa.C.de picu.tu.⁊ cu.tutozib⁹.ar. ꝺ q.s. nō teneat nisi ō leuiora q plena fide clientulos ñ ōfendūt.ar.ii.q.iij.§. notandū. n ¶ Paruulos.nō q si mior ledat i cō tractu b; actionē aduersꝰ dantē ⁊ accipientē.C.si tu. vl̄ cuiter.si vo ledat in iudicio:hz actionē aduersus tutorē tm C.de iudi.ꝓperandū in fi.§ ꝺ.ff.de mi.l.etiā.§.i. §z illa lex ꝓperandū intelligit qñ tm circa instantiā iudicii lesus est.

Tuetur ecclesia quos in sui ō fensione suscipit.

T Kreligiosum prorsus ⁊ execrabile iudicamus:si gs̄ clericus vel extraneos in sua tuitione susceptos non omni fide ⁊ tota animi sui edificatione tractauerit sanctitate. Hic cum olympius diaconus dilectionis tue felicis atq olympii suggerat nunculus: eosq paruulos tutele vice susceperit nutriendos:vltro latrocinium esse iudicamus:q eos bonuscuiusq parentum sicut asserunt reliquit exorzes alia retinendo alia contra leges ⁊ iura vendendo. T tem ex concilio aurasico.

Confugientes ad ecclesiam extrahere non licet.

Q Os qui ad ecclesiam confugiunt tradi non oportet sed loci sancti reuerentia ⁊ intercessione defendi. Siquis autem mancipia clericorum ꝓ suis mancipiis ad ecclesiam confugientiꝫ crediderit occupanda:per omnes ecclesias districtissima damnatione feriatur. In ecclesia quoq manumissos ⁊ per testamentum ecclesie commendatos: siquis in seruitutem vel obsequium vel ad colonariam conditionem reuocare tentauerit.animaduersione ecclesiastica coerceatur.

T tem ex concilio agathensi

In libertate ecclesia tueatur libertos.

Illa lex etiā in ꝓncipali cā loquit cū restituat in iudicijs mino:ut.ff.de mio.etiā.§.et cā.⁊.C.si aduersus rē iudi.ꝓ totū Jo.imo etiā restituitur mio: ⁊ si ꝓtumar fuerit ut.ff.de mio.etiā.b.

o ¶ Contra leges.C.de ꝓdi.mio.ꝓ totū.

p Q Os q ad eccl'as.j. totū.q.iij.reum.

q ¶ Mancipiis.de istis manumissis ab eccla dicit.h.vl̄ de cōmendatis eccl'ie:q si postea ipetāt sup libertate:ipsi coram ecclīastico iudice debēt rñdē.vñ figs eos detinēs nollet rñdē nisi sub seculari iudice: posset statī eccla ipsū ercōicare.si vo ñ ē manumissus i eccla: tūc ꝓmo dz ꝓueniri g eos molestat sub seculari iudice.⁊ si ñ vult satisfacē ꝑ eū: tunc eccla eū ꝓpellet ercōicando vel alio mō. laudicit q vbicunq manumittāt:nisi manumittāt i eccla ut clici fierēt:ut ex ō f.nō oz.c.i.q semp ꝓmo ꝓueniend⁹ ē q eis lite facit sub iudice suo seculari. Sz qro ad qd ergo recipit eccla libertos sub ꝓtectiōe sua:cū illud ius sit i aliꝰ oib⁹? q si aliqs ñ pōt hre iusticiā cozā iudice seculari accedit ad iudicē ecclīasticū: ut ex ō fo.ꝓpe. er trāsmissa.videt ergo q liberti spectēt ad iudiciū ecclīe:ut.xi.q.i. xpianis.vel dic q hz iste plone ⁊ alie de quib⁹ ħ agit recipiāt sub ꝓtectione ecclīe: ñ tñ erimūt a iudicio seculari:ut ex de puīl.recepim⁹.⁊ ē exp̄ssū ex de fo.ꝓpe.er tenore.

r ¶ Per oēs.i vna ercōicet:i aliꝰ denūciet.si dicis q nēo pōt pluries ercōicari:dic ut nō.iij.q iiij.c.vlti.

s ¶ Et per testamentū.ex de ser.nō oz.c.i.

t ¶ Coerceat.nisi admonitus satisfaciat.⁊ ē ar.hic q oē crimen ē ecclīasticū.xxv.q.vi.eps i synodo.

a ¶ Ibertos.

t ¶ Iberti.peculio.ſz nũqd liber bõ bz peculiũ:nõ: q; ſic ſuus nõ bz bona:ita pr̃familias nõ bz peculiũ. ff.õ v. ſi.pr̃fa.ſz logr̃ hic ꝑm tẽpus quo fu⁹erat. vl̃ peculiũ ſumi hic ip̃o:prie ar.C.de inof.te.l.vlt.ff. ad tre.cogi ꝙ.i.de peculio aũt fui q mãumittit:hoc in ſũma notabis q ſi manumittit int̃ vios:dñs videt ei ꝓcedẽ peculiũ: niſi adimat er preſſe. Si aũt i teſtamẽto libertas ei relict̃ peculiũ apõ bẽdẽ remanz t niſi erbſſe ei ꝓcedat. C.õ peculi.ei⁹ g li.l.vna.

a ¶ Jerpoſit⁹. expoſit aligs a pr̃e vel dño vl̃ ab extraneo. ſi a pr̃e vl̃ dño:aut neceſſitate vl̃ ſponte. ſi ſponte nũ q̃ põt recolligẽ eum poſtea. nec eni ſuũ dicẽ poterit: quẽ peunte cõtẽpſit. C. de infan. expo. l.i.t.ii. ſi neceſſitate: repetit q̃cũq; q; fuit⁹ vl̃ expoſuiſſe. C. de infan. expo. l.i.t i his caſib⁹ locũ ñ bz ꝓteſtatio. qõ tñ diri de neceſſitate: vl̃ maledictũ. nã dicit ler: q; ſi ipſe nõ põt eũ alẽ: bz eũ i renodocbiũ mittere. C. de lati. lib. tol. l. vna. §. ſz ſcim⁹. ſz qõ dixi intelligas cũ nullũ ta

Di.lxxviii.

lẽ locũ iuenit. t intelligas marie hoc de filijs nã de ſeruo videt q; potius debeat eũ vendẽ: q̃ exponere. t ẽ iſte caſ⁹ in quo fu⁹ habit⁹. ꝑ derelict̃:ſtati in libertatẽ eripit̃:ut. C. õ lati. li. tol. l. vna. in auc̃. de nup. §. hoc ampli⁹. t. §. multo magis vel occupãti ꝓcedit̃. ſi aũt ab extraneo t ſciẽte dño vl̃ pr̃e:tũc locũ bz qõ hic dr̃. ſi vo ignorante:ſp põt repetẽ q̃cũq; venerit. C. de iſan. expo. l.i.h. dicit q; tm̃ vſq; ad. x. dies audit pr̃ i hoc caſu. qõ veri⁹ credo: q; õ bis q̃ publice fiũt nõ põt ꝓtendi ignorãtia: ut. xvi. di. q; dicitis. Jdẽ põt qñ pr̃. ꝓpria volũtate erposuit. io. hoc teneas breuit̃ q; ſi a pr̃e infans erponit̃ vl̃ ab alio eo ſciẽte vl̃ ratũ hñte ſtati liberat̃ a pr̃ia ptãte. t ſi dñs idẽ facit fu⁹ ſtati eripit̃ i libertatẽ: t libert⁹ in ĝenuitatẽ. Jdẽ ẽ ſi aliméta fuerit iſtis languentib⁹ denegata. aut ſi iſti lãgu ẽtes erpoſiti fuerit cuiuſ cũq; fuerit etatis. t q eos ſuſcipiũt: ñ hñt aliqõ ius in ipſis: ut eẽ de infan. vl̃ langui. erpo. c. i. b.

b ¶ Jntra decẽ dies. õ bis. x. dieb⁹ dic q; currũt a tpe ſcie t ſũt ꝓtinui. t ſi i tali loco ẽ q; venire nõ põt

Di. Ibertos legitime a dominis ſuis factos eccleſia ſi neceſſitas exegerit tueatur. q; ſigs añ audientiã aut puadere aut expoliare ꝑſũpſerit: ab eccleſia repellat̃. ¶ tẽ ex concilio toletano quarto.

Di. ſacerdotib⁹ defẽdantur liberti: qui i ſeruitutib⁹ reuocãt

¶ Jberti q a quibuſcũq; manumiſſi ſunt: atq; eccleſie patrocinio cõmendati exiſtũt ſicut regule antiquor patruz cõſtituerũt: ſacerdotali defẽſione a cuiuſlibet inſolentia ꝓtegãtur ſiue in ſtatu libertatis eor̃ ſeu in peculio quod hr̃e noſcũtur. ¶ tem ex concilio toletano.

Expoſitos defẽdat eccleſia: ſigs eor̃ calũniat⁹ exiterit.

¶ Jexpoſitus ante eccleſiã cuiuſcunq; ſit miſeratione collectus: cõteſtatiõis ponat epiſtola: vt ſi is q collect⁹ eſt intra. x. dies queſitus agnituſq; nõ fuerit: ſecurus habeat q collegit. Sane qui poſt prędictũ tẽpus calũniator exiterit vt homicida eccleſiaſtica diſtrictione dãnabitur: ſicut patrum ſanxit auctoritas.

Robibẽtur ergo clerici cupiditatis negocia ſuſcipere: non pietatis caram viduis t orphanis impendere.

Unde melchiades papa.

De eodem.

Decreuit ſancta ſynodus nullũ deinceps clericũ aut poſſeſſiones conducere aut negocijs ſecularibus ſe immiſcere: niſi ꝓpter curã aut pupillor̃ aut orphanor̃ aut viduarum: aut ſi forte eꝑus ciuitatis eccleſiaſticarũ rerũ ſolicitudinem eũ habere precipiat. vbi patet quia alia ſunt negocia ſecularia t alia eccleſiaſtica. ¶ Nonne moyſes in ſeculo erat cũ crebro intraret tabernaculũ t exiret: qui intus contemplatione rapiebatur: foris infirmantiũ negocio vrgebatur: ſed t iacob aſcendẽtes t deſcendentes angelos vidit quia rectores eccleſiarũ non ſolum contemplãdo aſcendũt ſed deorſum quoq; ad mẽbra illius miſerando deſcendunt. t dum ſacerdotes eorũz facta imitantur: t ſe cuſtodiũt: t ſubditorum onera portant. ¶ tẽ gelaſius.

De eodem.

Onſequens eſt: vt illa quoq; que de picenis partib⁹ nuper ad nos miſſa relatio nũciauit: non prętereunda putaremus. i. plurimos clericorum negociationibus inhoneſtis t turpibus lucris inhiare: nullo pudore cenſentes euangelicam lectionem: qua ipſe dominus negociatores ex templo verberatos aſſeritur expuliſſe: nec apoſtolica verba recolentes quibus ait: nemo militans deo implicat ſe negocijs ſecularibus. pſalmiſtam quoq; danid ſurda diſſimulantes aure cantantem: quoniam nõ

c ¶ Habeat. nõ i ſuũ. C. de infan. erpo. l. vltia. t iõ dr̃ iſte eũ hr̃e: q; ali⁹ tã nõ põt pertere puerũ. puer tñ bñ recedit ab eo cũ voluerit. t ꝓtinebit epiã: q; ſ. ereat t ꝑbet cẽ ſuũ alſ nõ credereť ei. ar. Jex qui filij ſint le. tranſmiſſe. vbi credit patri t mr̃i dicẽtib⁹ aliqué nõ eẽ filiũ ſuũ: q; non ẽ ꝓſumẽdũ aliques denegare filium ſuũ.

d ¶ Robibent ꝓpoſitiõe de viduis t libertis t erpoſitis reuertit̃ in hac di. lxxviii. ad. ꝓpoſitũ ſuũ. ſ. ad illud. c. ñ cupidũ t oñdit clicos cã turpitudis t cupiditatis nõ debẽ opa erercere. tandẽ ſubijcit q; null⁹ pſbr̃ i teſtamẽto dz noiare tutorẽ tc.

e ¶ Decreuit. oducere. ſ. cã cupiditatis: ut nouj. lxxvi. di. c. vlti. t ſp intelligo cã cupiditatis hoc fieri: niſi neceſſitas. ꝑbet. ar. xii. q. i. c. i.

f ¶ Ubi ꝑs. i. ꝓpter qõ ꝑs.

g ¶ Angelos. ꝑ angelos intelligũt ꝓdicatores q ꝑ ingenio audito r debẽt ſe aptare: ut

xiij.q.i.c.o3.z di.xlviij.fit rector.§.vlti.vñ nō ppt ia/
b cob ſz ppter angelos inducit hec auctas.
Onſequēs.q3 ſacerdotes erant iſti:ut.ij.q.vij.
accuſatio.l. i ¶ Cantātē.i.metrice deſcribentē.
k ¶ Negociatōes
i.falſā traditionē
iudeoꝝ q3.ſ. cre/
debāt ſe iuſtifica
ri er opib⁹ legis
figuras legis ſe/
ctātes a gr̄a refi
lientes.
l ¶ Uel negocia/
tiones.i. ut vili⁹
emāt:z cari⁹ ven
dant.
m ¶ Ingenio:ar.
ꝑ nec ſub q̄libet
fraude ercogita/
ta pñt exerceri
negociatiōes.g⁹
nec cā neceſſita/
tis: ut q̄dā aſſert
nec cā lucri cap/
tandi paupez.i:
q.iij. figs obiece
rit.ar.ℨ ex ne clī.
ut mo.c.i.tci.di.
cleric⁹.lau.
n ¶ Ceſſandū. vī
ergo ꝙ i eī⁹ op/
tione fit:aut velit
abſtinere a q̄ſtu:
aut ab officio. ff.
de iure do.plerū
q.§.vlti.qō falſū
ē.ſz b aut ꝛtinua
tiuū ē.xi.q.i.pla/
cuit.

o Piſcopus
cura.ſ.xxi
q.iij.c.i.ii.z.iij.z
xi.q.i.te quidē.
p Erlatū.z ſ⁹
torijs.i. lo/
cis iudicij tractā
di.qd fit ꝓtorium
habem⁹.ff. de iu
ſti.z iure.l.plr.
q ¶ Preceptū.i.
xxiij.q.iij iuſtū.i.
xxiij.q.iij.clic⁹.
r ¶ Quinq̄ dieb⁹
ar.morā poſſe
purgari. Itē nō
inducias z expe/
ctatiōes.v.dies
z hoc a tpe q̄ ſu/
ſcepit ſras:ex de
ap.ſup eo.iiij.q.

cognoui negociationes intro
ibo in potentias domini. pro/
inde huiuſmodi aut ab indi/
gnis poſthac queſtibus noue
rint abſtinēdum z ab omni cu
iuſlibet negociationis igenio
cupiditateq̄ ceſſandum: aut
in quocunq̄ gradu ſint poſiti
mox a clericalibus officiis co
gantur abſtinere: quoniam do
mus dei domus oꝛationis et
eſſe z dici debet: ne per offi/
cia negociationiſ potius ſit la
tronum ſpelunca. Item ex
canone apoſtolorum.

**In ſacris ordinibus conſtitu
tus ſeculares curas aſſumere
non debet.**

Piſcop⁹ aut ſacerdos aut
diaconus nequaq̄ ſeculi
curas aſſumant. ſin aliter deij
ciantur. Item gregoꝛius ro
mano defenſori.

**Epiſcopus ſecularib⁹ cauſis
occupari non debet.**

Erlatum eſt ad nos reue/
rendiſſimum fratrem nr̄m
baſilium epiſcopum velut vnū
de laicis in cauſis ſecularibus
occupari z pretoꝛiis inutiliter
deſeruire. que res quoniam
ipſum vilem reddit z reueren
tiam ſacerdotalem annihilat:
ſtatim ut experientia tua hoc
preceptum ſuſceperit: ad re/
uertendum eum diſtricta exe/
cutione compellat: quatenus
ei illicite inſiſtenti. v. diebus
ſub qualibet excuſatione im/
moꝛari nō liceat: ne ſi quolibz
modo eum ibidem ampli⁹ mo/
ram habere permiſeris: cum
ipſo apud nos grauiter incipi
as eſſe culpabilis. Item ex
concilio chartaginenſi.iij.

**Teſtamentoꝝ tuitionem e
curam rei familiaris epiſcop⁹
non ſuſcipiat.**

Piſcopus tuitionem teſta
mentoꝝ non ſuſcipiat.

s iiij.c.i.z.q.v.c.i.q̄q̄ duoꝝ.v.q.ij.c.pñti.
Piſcop⁹.teſtamētoꝝ.i.aptionē:ut.ſ.coꝛā eo nō apiant
ſz coꝛā mḡro cenſ⁹.C.ō teſta.ꝓſulta.vl dic tuitionē.i. ꝙ fit
aduocat⁹.als ꝙ eū dz adipleri qō ī teſtamētis relictū ē:ex
ō teſta.ſi heredes.z.ff.
de pe. here. hereditas
t Oīn fi.io.
Piſcop⁹.ad ſe re/
uocet p̄ncipaliť vl ꝙ ſe.
z,tūc nō ē ℨ.lxxxvi. diſ.
u Ofratrē:
Piſcop⁹. guber/
nationē ſz p archipſbyꝛ
terum. nā z ptīri debēt
onera ſua:ex de offi. ar
chi.c.vlti.ar.ꝙ alios no
bis licere q̄ nobiſ ꝙ nos
nō ly.ar.v.q.iij.c.vlt.ar.
xij.q.i.ꝓcipim⁹. z valet
ad qōnē:ꝙ eccl̄ia poſſit
a icui ꝓcedere gladiū:
ly ei nō liceat eo vti ꝙ ſe
xxiij.q.vlt.c.ſepe.ſili⁹ in
uenit qō ly nobis ꝙ alioſ
z nos:ut di.xcv. illud
ſuperfluū. z ecōuerſo qō
nō ly nobis ꝙ nos nec ꝙ
alios.xlvi.di.ſicut.xxiij
q.vlti.bis a ḡbus. z ꝙſe
quit ḡs ꝙ aliū:qō ñ pōt
ꝙ ſe.ff. de ſta. ho. impa/
toꝛ.z id ꝙſe qō nō ꝙ aliū
C. de bis q ve. eta.l.ij.
ff. de adop. p⁹ morte.§.
nec.xxiij. diſ. quoꝝun/
dā. z q̄q̄ pl⁹ ꝙ ſe valet
de ꝙ.di.iiij.illō.io. So.
generale ē ꝙ qs pōt ꝙ
ſe qō pōt ꝙ aliū z econ/
tra:ſz in caſib⁹ ſpālibus
fallit q̄q̄ rōne ꝙſone:q̄
ꝓhibet ꝙ ſe facere: ut ī
hoc.c.ſz ꝙ aliū ñ,ꝓhibet
vl rōne rei:q: ī cā crimi
nali aliqs agit ꝙ ſe z nō
ꝙ aliū:ut.v.q.vij.in cri/
minalibus.b.
x Nulle.
y Negociatoꝛē.ſz nū/
qd ly clico bñe ta/
bernā:vl ꝙ fic.C.ō epi.
z cle.l.ij. Sz dicim⁹ ꝙ ly
ler ꝓcedat:canon tñ nō
pmittit.vl dic ꝙ pōt ha
bere tabernā ꝓp̄t neceſ
ſariā z honeſtā negocia
a tionem.
Omicari.ſp nō ly.
xi.nūq̄.xxxij.q.iij.nēo.
ar.ℨ.xxxi.q.i.hac rōne.

De eodem

Piſcopus nullam rei fami
liaris curam ad ſe reuocet
ſed lectioni z oꝛatōni z verbo
predicationis tantūmodo va/
cet. Item ex eodem.

De eodem.

Piſcopus gubernationem
viduarum z pupillorum ac
peregrinoꝝ non per ſeipm
ſed per archipꝛeſbyteruz aut
archidiaconū agat. Item gre
goꝛius quartano prefecto.

**Rationicinoꝝ cauſas cleri/
cas ſuſcipere non debet.**

Nutile z valde laboꝛioſū
eſt hominem litteratuz ra
tiocinioꝝ cauſas aſſumere
z in eis quod non expedit ſe
obligare. Item hieronym⁹.

**Fugiendus eſt clericus ne/
gociatoꝛ.**

Negociatoꝛem clericum et
ex inope divitem z ex ig/
nobili glorioſum quaſi quan/
dam peſtem fuge. Item au/
guſtinus in libꝛo queſtionum
veteris z noui teſtameuti.

Clerico negociari non licet.

Omicari hominibus ſem
per nō licet: negociari ve/
ro aliquando licet. anteq̄ eniz
eccleſiaſticus quis ſit: licet ei
negociari: facto iam non licet
Item ioannes chriſoſtomus
ſuper matthеum.

De eodem. Palea

Iiciens dominus venden
tes z ementes de templo
ſignificauit: quia mercatoꝛ
nunq̄ poteſt deo placere: et
ideo nullus chriſtianus debet
eſſe mercatoꝛ: aut ſi voluerit
eſſe: proiiciatur de eccleſia di
cente ꝓpheta: quia non ꝓgno
ui negociatoꝛes introibo i po
tentias domini. quemadmodū
enim qui ambulat inter duos
inimicos volēs ambobus pla
cere ſine alloquio mali eſſe nō

sed li et aliqñ licentia pene: sed licentia culpe nō: qꝛ nō euadit culpaꝫ b ¶ Nō licet. ar. ꝙ ꝓpt̄ mutationē status: quod ipsi erat licitū fit illicitū ⁊ ecōtra. ar. di. xxxi. let ar. contra. xij. q. i. nō dicatis.

potest: necesse est vt isti male loquatur de illo: ⁊ illi male de isto: sic mercator sine mendacio ⁊ periurio esse non potest Sed substantia talium stabilis esse non potest: neqꝫ ad bonum ꝓficit quod de malo congregatur. Quemadmodū enī si triticū aut aliud tale cernas in cribro: dum huc ⁊ illuc iactatur omnia grana paulatim deorsum cadunt: ⁊ tandem in cribro nil remanet nisi stercus sic de substantia negociatorū nouissime nil remanet nisi solum peccatum. sed omnes videntur esse mercatores. ostendant ergo quis non est negociator: ut qui talis non fuerit eū intelligas esse negociatorem. Quicūqꝫ rem compat non vt ita integram ⁊ immutatam vēdat: sed ut materia sibi sit inde aliquid operandi: ille non est negociator. qui vero rem comparat vt integram ⁊ immutatā vendendo lucretur: ille ē mercator: qui de templo dei deijcitur. vnde super omnes mercatores maledictus plus est vsurarius. ipse nanqꝫ rem datam a deo vendit: non compatam vt mercator. post fenus rē suā repetit: tollens aliena cum suis. mercator autem non repetit rem venditam. Dicit aliqs qui agrum locat vt agrariam accipiat: aut domum vt pensionem recipiat: nonne est similis ei qui pecuniam dat ad vsuram? absit. Primo quidem qm̄ pecunia non est disposita nisi ad emendum. Secundo: qm̄ agrum habens arando accipit ex eo fructum. habens domum: vsum mansionis capit ex ea. ⁊ ideo qui locat domū vel agrum suum: vsum dare videt̄ ⁊ quodammodo videtur mutare cum lucro lucrum. ex pecunia reposita nullum vsuꝫ capis. Tertio ager vel domꝰ veterascitur. pecunia spiritualiter intelliguntur homines: qꝛ sicut nūmmus habet caragma cesaris: ita homo caragma dei ⁊ sicut nummus qui non habet caragma cesaris reprobus est ita homo qui non ostēdit imaginem dei. vnde isaias ait ad hierusalem: caupones tui miscent vinum cum aqua. Ideo ergo mensas nummulariorum euertit: significans quia in tēplo dei non debent esse nūmi nisi spirituales. i. qui dei imaginem non diaboli portāt: aut certe mensas nummulariorum idest sacerdotum dicit scripturas. nouo enim testamēto succedente priori euerse sunt scripture illorum. Item augustinus.

Palea.

Quoniam non cognoui litteraturam. aliqui codices habent negociationes. in quo diuersitas interpretum sensuꝫ ostendit: non errorem inducit quia non cognoui negociationes non negocientur christiani. Sed ait ipse negociator: affero ex longinquo merces: mercedem laboris mei vnde viuam peto. dignus est enim mercenariꝰ mercede sua. De mendacio ⁊ de periurio agit̄ non de negocio. Ego. n. mentior non negociū. Nā possum dicere tanto emi: sed tanto vēdam. si placet: eme. qūo ergo reuocas mea negociatione? omnes artifices mentiuntur: sutores: agricole. Vis vt optem carum tempus: ut possum vendere annonā quam seruaui. sed hoc nō faciūt boni agricole inquit. neqꝫ illa boni negociatores, est peccatum hr̄e filios: quia quando eis dolet caput: matres infideles querunt eis ligaturas sacrilegas incantationes. omnia ista sūt peccata hominum non rerum quare ergo ipse dicit mihi negociator quomodo psalmistā intelligas. ⁊ noli me ꝓhibere a negociatione. negociatio. n. non me facit malum: sed iniq-

a Neq. hec pars est illi⁹. xxi. q. iij. cyprianus.
b Dei. z nõne accusat iste p⁹ morte p̃ id. xxiij. di. quorũ dã. C. si reus vl accusa. mor. fu. l. i. z ij So. dicũt qd̃ q accusari põt qs p⁹ morte p instrumentũ sicut hic: q⁹ apparebat p instrumentũ .i. p testamentũ eum decidisse i mortali peccato. sed. b. dicit: q ist nõ accusat: q⁹ notoriũ erat eũ impenitẽtẽ decessisse: als nõ posset accusari p⁹ morte nisi õ hereti. xxiij. q. ij. sane. z in illo casu C. ad. l. iul. ma. l. vlti. Sz nõne oz ꝑsumi. p isto: quia etiã in vltimo instanti potuit penituerunt. xxvi. q. vi. qui recedunt. z. c. cognouim⁹. ar. p̃ de pe. di. i. agite. dicit ergo .b. q cũ mortaliter peccauerit nec penituerit nõ oz .p eo orari. xiij. q. vlti. c. vlti. z puniꝛ hic in quo deliquit. xi. q. ij. de viro. vl hoc intel ligas quo ad sepultura tm: ex de tornea. c. i. io. credo hoc ad terrorem institutũ: nec mõ locũ hr̃e. qõ vltio dr̃ seruat õ facto. bar.

tas mea z mendacium meum. queramus ergo negociatores qui presumunt gloriari ex suis operibus. si sunt contra illam gratiam quam hic spiritus cõmendat: vt nemo de suis operibus glorietur. z sicut contra medicos superbe pollicitãtes salutem vigilat hoc quod dictum est tota die salutare tuum sic contra negociatores operibus suis gloriantes vigilat hoc quod dictum est: os meum annunciabit laudem tuam. vnde z dominus eiecit eos de tẽplo volentes suam iusticiã statuere: z ignorantes iusticiam dei. merito dictum est negocium: quia negat ociũ quod malum est: neq; querit veram qui etem: qui est deus. Ytez cassiodorus in eodem psalmo.

De eodem. Palea.

Quid est aliud negociuꝫ nisi que possint vilius cõparari: carius velle distrahere: negociatores vero illi abominabiles existimantur: qui iusticiam dei minime considerantes per immoderatum pecunie ambitum polluuntur: merces suas plus periurijs onerando q̃ precijs. tales eiecit dominus de templo dicẽs: nolite facere domum patris mei domum negociationis. Ytẽ cyprianus.

c
d Omni. hoc .c. tractat mgr̃ .s. xlv ij. di. §. nr̃cesse. sz aliꝫ hic z aliꝫ ibi. ibi eni exposuit domui. i. familie sue. hic aliter domui sue. i. ecclie sue. z illud est q̃si ꝑparatorium ad istud: ut in hoc. §. innuit. oñdit ergo in hac di. lxxxix qualiter prelatus ecclesiastica bñficia debeat dispẽsare: quia plura nõ debet cõmittere vni. z q nõ oz

Domini quoq; sue oz episcopũ esse bñ pre positũ: ut q̃dam inde quodãmõ future dispensationis argumenta sumantur. in dispensatione vero ecclesie hãc regulam obseruandam nouerit: vt nulli quantumlibet exercitate persone duo simul officia committat: neq; seculari b⁹ viris res ecclesiasticas gubernandas committat. Ji ñ gregorius scribit omnib⁹ episcopis.

Vni persone duo non cõmittantur officia.

Singula ecclesiastici iuris officia singulis q̃busq; personis singulatiz cõmitti iubemus. Sicut enim in vno corpore multa mẽbra habemus: omnia aũt mẽbra nõ eundem actum habent: ita in ecclesie corpore multa membra sunt secundum veridicam pauli sententiam. in vno eodẽq; spiritu ali corpore conferendum est: hoc officiũ vni: alii ꝓmittẽdum ẽ illud. neq; n. quãtũlibet exercitate vni psone vno tpe duarũ rerũ officia ꝓmittẽda sunt q̃ si totũ corp⁹ ẽ ocul⁹: vbi audimus. sicut. n. varietas mẽbrorum p̃ diuersa officia z robur corpis seruat: z pulchritudinẽ repũtat: ita varietas psonarũ

laicos iconomos constituere in ecclesia vel vicedominos z q ecclesiastica officia, ppinquis nõ concedat. lau.

d Singula. Nota difficile est ut vnus vicẽ duoꝝ obtineat. ff. de pac. si plures. C. de assess. nemo. C. de testa. cõsulta. vbi dicit q absurdum est: si, pmiscuis actibus rerum turbent̃ officia. ff. q cuiusq; vniuersitat. §. vlti. similiter lex dicit: q nõ, potest quis p plures ciuitates plures habere potestarias. ff. ad municipal. libertus. §. pscriptio. So. regulare est q vna psona nõ suppleat vicẽ pluriũ

Di. lxxix.

nisi in causa necessitatis ut idẽ sit carnalis z spiritualis pater. xxi. q. i. ad limina. vel ꝓbatus in diuersis ecclesijs. x. q. iij. vnio. vel idem sit eligens z confirmans: ex de elec. cũ inter. vel ut ipsemet tradat sibi possessionem. ff. de contra hen emp. fistulas. §. fundum. vel nisi causa vtilitatis: ut cum due ecclesie vni cõmittant̃. xvi. q. i. z temporis: vel ut idẽ seruus vicẽ pluriũ dominoꝝ sustineat. ff. de sti. §. l. i. §. cõis. seruus. vel ut apud semetipsũ aliquis emãcipet̃ vl adoptetur. ff. de adop. si consul. lau.

e Ecclesiastici. nõ ordinum sz dignitatũ. vnus eni bene habet omnes ordines licet ab vno tãtum denominetur.

f Singulis. i. xxi. q. i. c. vltimo ꝑ. sed illud ex speciali priuilegio: hoc er generali iure. xi. q. i. huic. lau.

g Cõmittendum est. alius habebit archidiaconatũ. alius archipsbyteratũ: z sic de alijs. ar. i. xiij. q. i. c. i. lau.

b Quantũlibet. ar. nõ esse derogandũ iuri generali, ppẽ psone progatiuam. s. di. lxi. miramur. s. di. lxxviij. figs. l.

i ¶ Oculꝰ.i.si oē officiū attribuit ei q dr̄ in eccl̄ia oculꝰ: vbi erit audit⁹.i.auris.i.officiū qđ ei attribuit q dr̄ in eccl̄ia auris.p oculū intelligunt maiores i eccl̄ia: q sibi ⁊ aliis p uidēt.p aurē in eccl̄ia discreti intelligūt ⁊ sciētes. vt refe ras hoc ad illud qđ dixit: q diuersitas officio rū sit in eccl̄ia. alꝰ si obstaret: q si tot ⁊c. quia si homies in eccl̄ia essent vniꝰ officij: qđo ipleret coꝛpꝰ ecclesie cū diuer sis opus est.

k ¶ Et pulchritudinē. sin gula queq locū teneāt sortita decenter. l.

l Olumꝰ. ⁊ vicedo minū. exponit. d. i. iconomū rerū ep̄alū et hospitaliū: q rebꝰ ep̄alibus ⁊ hospitibꝰ supue nientibꝰ, puideat.

m ¶ Et maiorē. i. iconomū rerū canonicoꝝ. et isse intellectꝰ habet ex rubrica q̄dā. vt maiora ē q̄dā dignitas q̄ ē in g busdā eccl̄esijs: ut v̄cel leñ. in eccl̄ia scē marie.

n ¶ Uel hospitibꝰ. quia ep̄s nō pōt i ꝑpria ꝑsona tractare talia negocia. v. q. iij. q. ep̄s ⁊ re feras qđ dicit de hospi tibus ad vicedñm.

o ¶ Clerꝰ. ar. q si ꝓlatꝰ nō vult vt negligit face re ea q̄ d⁹ ea debēt sup pleri p subditos: ⁊ econ uerso. ar. j. it. q. iij. cum sim⁹. ⁊ videt q i talib⁹ ñ sit necessaria admōitio ut eī de sup. neg. p̄b. lꝛ. eī de ꝓcess. p. ⁊ ec. ñ va. q. in fi.

p Diaconū. vicedo minum. ex hoc. c. pꝛ q vicedñs ē: q hꝛ po testatē sup res ipsiꝰ ep̄a tus. iconomus q super res canōicoꝝ: cui. s. res ecclesiastica guberna da mādat. C. ō sacrosan ctis ec. iubemꝰ in ꝑn. ⁊ sicut ep̄s dispensat res ep̄ales sub testimonio vicedomini sic canonici res eccl̄iasticas sub testimonio iconomi: ⁊ eō uerso: ut. xvi. q. vij. qm̄. ⁊. xij. q. i. manifesta. ⁊ iste iconomus in q busdam ecclesijs appellatur prepositus.

q Quia in q busdā. epos. vt etiā alios ꝓlatos. q libet epi ꝓlatꝰ dꝛ iconomū ꝓstituere. C. de epis ⁊ cle. oēs. §. b. nihilominꝰ. ar. it. q. iij. cū simus. eī de of. or. cū vos. de of ficio iconomi sindici actoris notat. xvi. q. vij. qm̄. ar. epm p diuersa nihilominꝰ distributa officia ⁊ fortitudinē ⁊ venu state sancte ecclesie dei mani festat. ⁊ sicut in decoꝝ ē in coꝛ pore humano vt alterꝝ mēbꝝ alterius fungatur officio: ita nimirū noxiū simlq turpissi mū est: si singula rerū ministe ria personis totidē nō fuerint distributa. Tē gregoriꝰ an tenno subdiacono.

Quilibet epūs vicedominū et iconomum habeat.

Olumus vt frater noster pascasius ⁊ vicedñm sibi ⁊ maiorē ordinet dom⁹. quatenꝰ possit vel hospitibꝰ superueni entib⁹ vel causis que eueniūt idoneus ⁊ paratus existere. si vero negligentē eū ꝓspicis vt ea que dicimus implere differ rentē: ois clerus eiꝰ adhiberi debet vt cōmuni consilio epi eligātur: quoꝝ persone ad ea que prediximꝰ valeāt ordinari. Hinc colligi pōt archidia coni electionē a cuncto clero si epūs negligens vel differens fuerit canonice fieri posse.

Officiū vicedomini ē epatuꝫ disponere.

Unde gregoriuꝰ clemētine patricie post alia.

Quid sit officiū vicedomini.

Diaconū vero anatholiuꝫ quē ad vos dirigere popo scistis: hoc nos facere nō pos se: cāe magis modus q̄ rigorꝫ auctoritas facit. vicedominū enim eum cōstituimus: cuiꝰ ar bitrio epūm cōmissimus dispo nendum. Item ex con. chal cedonensi.

De eodem.

Quia in quibusdam eccle sijs sicut ad nos peruenit sine iconomo episcopi res ec clesiasticas tractant: placuit omnes ecclesias habētes epi scopos etiam iconomos habe re de ꝓpꝛio clero: qui guber nent res ecclesie cum arbitrio sui epi: ut non sine testimonio sit gubernatio ipsarum rerum ecclesiasticarum. neq ex hoc eueniat res eiusdem ecclesie dispergi: ⁊ sacerdotali dignita ti obtrectatio generetur. si ve ro quis hoc non obseruauerit diuinis subiacebit regulis.

Tꝛes gregorius ioanni caro litano episcopo.

Secularibus viris res eccle siastice non committantur:

Ndicatum est nobis: q la icis quibusdam curam ve stri patrocinii commiseritis: q postmodum in rusticorum ve strorumꝫ depredationibus atq fatigationibus fuerint depre hensi. Quod si ita ē: districte a vobis discuti conuenit: atq inter eos ecclesieq vestre ru sticos causam examinare sub tilius: ⁊ quicquid fraudis in uentum fuerit: cum pena legi bus statuta reddere compel lantur. de cetero vero cauen dum est a fraternitate vestra: ne secularibus viris atq sub regula vestra non degentibus cuiuslibet rei ecclesie commit tantur: sed ꝓbatis de officio vestro clericis in quibus siqd repiri poterit ꝓuitatis: vt in

a Ndicatū ē. quī eos. sed nōne isti erant lai ci: ergo debēt cō ueniri sub secula ri iudice: ut. xi. q. i. expientie. ſz ió cōueniunt coram eccl̄iastico: q ra puerunt bona ec clesie: ut eī de fo ro cōpe. c. cuꝫ sit generale. Et est hoc ꝑ rectores ci uitatū: q compel lunt rusticos ec clesiarū subsere spondere. Alij di cunt suos ⁊ liber tos eccl̄ie seg fo rū dñe. i. eccl̄ie: ut dixi. xi. q. i. c. ii rusticos aūt non ſz secular: nisi ec clesia ab impato re consecuta ess iurisdictionē sup eos. ar. lxiij. dī. ego. eī de app. si duobus. verꝰ dī cit ħ laicos istos conueniri in foro ecclesie ⁊ ratione ꝓdicta: ⁊ quia ad huc erant in ad ministratione. vñ ratione admini strationis rusticos conuenire pote rant sub episcopo. ar. ii. q. vi. §. nulli quoq officialū post depositā administrationē nō nisi forte in brevi vt nisi fugerēt in auc. ut iu. fine quoquo suf. §. figs āt. ⁊. §. necessitatē. Alij dicūt: q iste epūs rephensus fue rat: q iconomū fecerat aliquē de istis laicis: q tan tū clericus esse dꝛ: alꝰ bñ posset eis cōmittere cu ram rusticorum ⁊ aliorum bonorum episcopatus.

r ¶ Testimonio. ipsi eni phibent testimoniū sue ad ministrationis. ſz cubicularij sui phibent testimoniū sue conuersationis ut. ii. q. vij. cū pa storis.

b ¶ Cū pena. isti cōmittebāt crimen ꝓcussionis: cui⁹ pena quadruplū est: ut. xviij. di. qui. ⁊ hoc cū ciuili agit. cū ꝯ crimialit: punit ꝑ arbitrio iudicis: ut. i. q. i. ꝓcussiōis. ⁊ sic eccl'ia suū q̄q̄ ꝓt cū augmēto repetere: ut. xij. q. ij. fraternitas. ⁊. c. in legibus.

c ¶ Ut i subditis videt ergo q̄ ꝺicti laici nō sint ꝺ foro eccl'e: ꝛ iō hꝰ dicit: q̄ facilꝫ coercent clici q̄ laici.

d ¶ Quā accusēt. i. accusabiles. oī dant. ⁊c.

e ¶ Cēter. aut sanguīe. sic. x. q. ij. hoc ius in fi. vt intelligę de his qui male vite sūt: als videt esse ꝓ. s. di. lxxvi. nō satis. q̄s enī carnē suā odio habebit: ꝛ q̄re ꝓhibet hoc ꝺ. ꝓpinquis: iō q̄ magis ꝓni sūt ecclīe ad dandū cōiunctis psonis q̄ alijs: sicut sepius ⁊ fortius. ꝓhibet fornicatio q̄ potꝫ peccat hoc genere peccati. l. di. q̄ rua. Itē ꝛ sicut magis punit q̄ interficit vxorē q̄ matrem quia. ꝓniores sūt boies ad illud faciendū: ut. xxviij. q. ij. admonere. Itē sicut hac ratione subuenitur mulieri cū intercedit: nō cū dat: q̄. ꝓnior est ad intercedendum: q̄ ad dandū. ff. ad vell'. l. iij. Itē ⁊ alia rōne. ꝓhibet dare. ꝓpinquis: q̄ iij. quem. ⁊. x. q. ij. episcopus.

f ¶ In duplū. sic. xij. q. ij. fraternitas. ⁊. c. in legibꝰ.

g H Ꝺ hoc. diuersos. inf' prelatū ⁊ subditum.

h ¶ Et potiores. hoc erit vsq̄ in ꝺiē iudicij tñ. dicit enī aplus. Ꝺū mūdus iste durabit: boies ꝛ ꝺemones ꝺemonibꝰ: angeli angel' cū sūt ꝺeus erit oīa in oībꝰ: cessabit oīs ꝓlatio: non tñ ordo vel maioritas. aliqs enim maior erit alio. nā i ꝺomo patris mei ⁊c. ꝺe pe. di. iij. in ꝺomo. ꝛ nō preerit. ⁊ vide qūo ꝓlatus ⁊ subditus sibi connectunt: ut. xcv. di. esto ⁊ hec diuersitas ordinū ꝓpter maiorē concordiā est. statuta: ut. xlv. di. licet. ij.

Ecclesiastica officia nō cōmittat ep̄us cōiunctis vel fauore ꝓpinquis.

Ꝺ Cēter oībus placet i ꝓsenti tale rescindere factū ⁊ nō esse ꝺe cetero faciendū quicūq̄ igitur pontificū ꝺeinceps aut sanguine ꝓpinquis aut fauore persone q̄buscūq̄ sibi cōiunctis talia lucra commendare tētauerit: ad suū nefande ꝓsūptionis excidium ⁊ qō inssum fuerit ꝺenocetur in irritū: ⁊ qui ordinauerit: annue excōmunicationi subiaceat. que ꝯ ablata forsan fuerint: ab eo qui tulerit reddant in duplū. Ꝺ oro ipsa officia quare sint ita distigūꝺa ⁊ nō vni psone oia committēda ex auc'te gregorii ⁊ bonifacii pape ꝺatur intelligi: q̄ ait.

Gradū ⁊ ordinū distributō ecclesie vnitatē conseruet.

H Ꝺ hoc dispēsationis ꝓnisionis gradus diuersos et ordines constituit esse distinctos: ut ꝺū reuerētiā minores potioribꝰ exhiberēt: ⁊ potiores minoribus ꝺilectionē impenderēt: vera ꝓcordia fieret ⁊ ex diuersitate cōtextio: ⁊ recte officioꝝ gereretur administratio singuloꝝ. neq̄. n. vniuersitas alia poterat ratione subsistere: nisi hmōi magnꝰ eā differētie ordo seruaret. quia vero queq̄ creatura i vna eaꝺēq̄ qlitate gubernari vel viuere nō pōt: celestiū militiarū exēplar nos instruit: q̄ ꝺū sūt angeli sūt archāgeli: liquet q̄ nō sunt eq̄les: sed i prāte ⁊ ordine sicut nostis differūt alter ab altero.

Itigiosus quoq̄ ꝓhibet ordinari: q̄ q̄ sua prāte discordantes ad ꝓcordiā debz attrahere: q̄ oblationes discidentiū ꝓhibet recipere: neq̄ q̄ litigandi facilitate alios ad discidiū debet ꝓuocare. Uñ in concilio char. iiij. legitur.

Clerici discordes deijciāt vel renocētur ad cōcordiam.

Ꝺ Iscordātes clericos episcopus vel ratione vel potestate ad concordiā trahat. inobedientes synodus per audientiam dānet. Item ex eodem.

Dissidentiū fratrū oblationū dona nō recipiātur.

Ꝺ Blationes dissidentium fratrū neq̄ i sacrario neq̄ in gazophilatio recipiantur. similiter dona eorum: qui pauperes opprimunt: a sacerdotibus refutanda sunt. Item cyprianus.

i ¶ Uera. i. ꝓ veram cōcordiam.

k ¶ Contentio. j. rcb. di. esto. io.

l ¶ Uniuersitas. creaturarum.

m ¶ Qualitate. q: natura corꝓrū nō pōt manere in vno statu: ut de cō. di. v. ne tales. ⁊ dicit ler: q̄ circa statum humanū nihil ē stabile: ut. in auc. ō nō alie. aut pmu. §. ut aūt. vl' ꝺic q̄litate. i. eq̄litate: quia nō oēs pñt esse epi.

Di. rc.

n Itigios⁹. In hac l di. rc. tractat hoc c. nō litigiosū qō tractauit. xlv. di. ꝛ dissilibi enī oñdit q̄ eps nō ꝺz eē litigiosus. ꝺic ꝯ q̄ discordātes ꝺz ad cō cordiā reuocare. vltrio addit q̄ epi ꝺebent sibi vicissim pstare auxiliuz ad pacem seruandā.

o Ꝺiscordātes. rōne i. amicabili cōpositione extra iudiciū et de plano. naz iuꝺex ad concordiā laborare ꝺz. v. q. ij. si pmates. ⁊ litigantes recōciliare. ff. de vsufruc. si cui⁹. §. egl simū. ⁊ de offi. pfi. illicitas. §. ne potentiores. si ergo inter se cōpositio nē faciāt remanebūt crimina ipunita ꝙ illud. ff. ad. l. aq̄l. ita vulnerat⁹ ꝛ hoc in crimie iniuriarū obtinet: qō q̄libet pt remittere. ꝛ si crimina liter ageret: esset fallus. ꝛ si delictū tangeret ecclesiā: ubi nō posset subditus cōponere cū ꝓlato: ut. xviij. q. iiij. si is qui. potest tñ renūciare accusationi: ut ex ꝺe accuveniens. p ¶ Uel potestate. l. coertione: ut. ff. de offi. ꝓ. congruit ⁊. j. c. placuit.

q Ꝺ Blationes. cū odium eoꝝ apertū est ⁊ notoriū. hoc intellige ꝺe voluntariis oblationibꝰ: nō ꝺe decimis ⁊ pmitis: ex ꝺe ꝺeci. ꝺe terris. xvi. q. i. decime. l.

r ¶ In gazophilacio. i. arca vel locꝰ vbi reponunt oblationes. a gaza qō est diuitie: ⁊ philare quod est seruare.

s ¶ Dona. ꝺicit. h. hoc gnāliter intelligendū esse ꝺe quolibz

qui ē in mortali peccato: ꝛ gra ecclēsti ēistud positū. tu melius dic: ꝙ cū hec fit pena: nō dz ertēdi nisi ꝗten⁹ repit. nā spālit de gbusdā pſonis iuenit, phibitū: ut hic de isto. Itē de eo g pauperē oppmit. Itē de sacrilego: ut. xij. q. ij. d. vi. ro. Itē de eo g vi extra bit fuū ad ecclesiā fugiētē: ut. xvij. q. iiij. miror. Item de raptore ex de rap. sup eo. Itē de vsurario ex de vsur. c. q; in oib⁹. ſz etiā penitentes qñq; phibent oblationes facere de .p. di. iiij. eos. idē dico de meretrice. Sigs tñ officiat⁹ oppzimit rusticos: quia forte dz hre. x. accipit xij. dona ei⁹ nō sunt respuēda de iure ſm quosdā: q; transfert dñiū in huiusmodi, ꝛ fieri inde pōt elemosyna: nec est vera rapina. ar. xiiij. q. v. nō sane. si tñ, pterea correctus nollet cessare debēt respui. vel dic ꝙ inde pōt fieri elemosyna: nō tñ oblatio. Idez dico i meretrice: ut dixi xiiij. q. v. in pn.

a ¶ Nēq; ecclesiā. extra quā q inueniūt: ex terminabunt. xxiij. q. i. q; ex sola. l.

b ¶ Nō sanguie si impenitēs decedat.

c ¶ Sanguine. hoc ad exaggerationē hui⁹ crimis dr: q; idē ē i quo liber alto crimie.

d ¶ Abluit quo ad pnaz eternā: ſz valz martyriū quo ad minorē penā.

e ¶ Inexpiabilis. verā est post mortem: als de nemie desperandū est: ut ō pe. di. vij. nemo. xxxij. q. ij. ancillā. nā q ipenitēs decedit i martyrio nō saluat de pe. di. i. c. vlti. ſz miti⁹ punit: ut ibi dē dr: ꝛ de pe. di. iij. §. potest.

f ¶ Hien⁹. opus. i. oratio ei⁹ si clic⁹ ē. op⁹ eni ei⁹ ē orare. xxxvi. di. c. vlti. vl si ē laic⁹ op⁹ ei⁹. i. oblatio ei⁹. ſ. e. di. oblatiões. ꝛ. xij. q. ij. dnor. g ¶ Neq; fic. xj. q. vii. §. de his etiā. h ¶ Murmurauerūt. ut in deserto illa pena ē ut citi⁹ moriat. xi. q. iij. epi si sacerdotali.

i ¶ Ab exterminatore. i. ab angelo malo: q exterminauit murmurātes in deserto a terra pmissionis.

Extra ecclesiā ē ꝓbat: q pacē cū proximo nō habet.

Nēq; ad chaim neq; ad manera ei⁹ respexit de⁹. neq; eni hre placatū deū poterat: q cū fratre nō pacē sed zeli discordiā habebat. quā sibi igit pacē ꝓmittūt inimici fratrum: q; sacrificia se celebrare crēdūt emuli sacerdotū: secū esse christū cū collecti fuerint opinātur hi: q extra ecclesiā christi colligūtur. tales etiā si occisi in cōfessione nominis christi fuerit: macula ista nec nō sanguie abluit ie xpiabil⁹. n. ꝛ gratuis culpa discordie neq; passione purgat. ¶ tē ex. viij. synodo.

Murmurātes a fratrū vnitate alieni efficiātur.

Hien⁹ fit a fratrū vnitate: q murmurat. ꝛ op⁹ ei⁹ abiiciatur: q murmurās extiterit: ne pena murmurātiū incurrat de q apostolus scribit: neq; murmuraueritis sicut q̄dā murmurauerūt ꝛ perierūt ab exterminatore. Juxta mēsuram itaq; opis peccator: q̄ō in hac sntia apostoli pleni⁹ declarat: sacerdotis iudicio pereat.

¶ tem ex eodem,

Corripiātur q rixas ꝛ contentiones amant.

Sigs monach⁹ cōtentiōes vel rixas amauerit: vel manifestū conuiciū fratri intulerit: iuxta arbitriū rectoris modūq; peccati diuturna expiet penitētia. Itē qui contentiosus aut murmurans exteriterit ſm arbitriū ꝓpositi tandiu pe-

k Siquis. vl manifestū. i. manifeste.

l ¶ Peccati diuturna. videt ꝙ tanto tpe debeat gs eē in pena: quāto fuit in peccato. iij. q. ij. c. i. Sz dicim⁹ hoc ponendū in arbitrio plati. nā qñq; inuenit ꝙ dz esse tāta de pe. di. i. q̄dōz. qñq; minor de pe. di. vlt. c. vlt. qñq; maior de pe. di. iij. ꝓductio.

m ¶ Prepositis. i. abbatis. abbas enī pōt absolue monachū suū imiscēte man⁹ in monachū suū vl alteri⁹ si nō pōt si ꝓcusserit clicū secularē ut ex de sen. ex. cū illorum ꝛc.

n Offidentes ꝛ cetera.

o Tudendū. ad pacem. hec ꝛ filia intelligo cū ciuilit agit de crie vl in cā. ciuili. sec⁹ vbi criminalit ageret. expedit eni pecca ta necentiuj esse nota. ff. de iniur. eū q. ꝛ ex de col. c. i. vl cū agit actione iniuriaꝝ: ut ſ. dictū ē. c. i.

p ¶ Coerceāt. ar. ꝙ epus⁹ figs cōtra eo accusauerit aliquem ꝛ velit deferre: ꝛ ille velit et remittere non debeat eos cogere, pseq cām illas etiā lite pretestata: ꝛ q illi possint differre: cū eps debeat eos magis hortari ad paces q̄ ad pretentionē. ar. v. q. ij. si pmates. qđ verū credo in crimie iniuriarū vel cū agit

q ciuiliter vel nō: ut ex de col. c. ij.

r Pacuit. arguant. ar. ꝙ admonitio semp dz pcedere vindictā. ar. xii. q. ij. indigne.

s ¶ Excōicatione. vl tñ ꝙ pmo iudex secularis cogz eos ad pcordiā. ꝛ si hoc nō sufficiat: ꝙ tūc excōica-

banſ.xvii.q.iiii.de pſbyterorū ꝛc.

a Ego ſatiſfaciẽte.imo etiã nõ ſatiſfaciẽte rancore tenet dimittere:ut de pe.di.v.c.vlt.q; nõ ẽ licitũ nobis aliquẽ odio hꝫe:ut.xxiii.q.iiii.cũ i lege xi.q.iii.inſ ỹba.ij actionẽ iniuriaꝝ .i.ſatiſfactionem ñ tenemur dimittere. Nã ad remittendã iuriã nullus eſt cogend⁹. xxiii.q.iii.ſi illic. imo bñ facit qui dimiſſo rancore agit iniuriaꝝ.xlv di. ꝛ g emendat. xxiii.q.v.de occidendis.

b Inediis.i.penis ercõicatiõis

c Recipimus p iſta.c.patet q; ad iudiciũ eccle ſpectat facere pacẽ: ut hic ꝛ eẽ de treugis. Treugas. Itez pz hic q; epi puniũt q; ſibi non ſtant mutuũ auxiliũ:ut iii.q.i.nilſi. ꝛ etiã mortuo epõ vel infirmo vicini epi tenent ſupplere defectum epi: ut vii.q.i.pontifices ioannes.

d Perlatũ eſt. diſcrepare

Di.xci.

hoc dicit canon ut ſimplã teneamus baptiſmi formã ꝓpter ſciſma vitandũ: de conſe. di.iiii. ꝓpter vitandũ. vbi tñ cõſuetudo ẽ diuerſa:nihil officit:ut de conſe.di.iiii. de trina.

e Concordare: cũ metropol. eccleſia.xii.diſ.c.vlti. de conſe. di.iii. vlti. ꝛ.c. altaria. ꝛ di.iii.lris.io.

Epi ad pacẽ firmit tenẽdã vicinis ſibi ꝓſiliũ ꝛ auxiliũ petãt

Hec primus.n. vt epi ad ſolũ deũ ꝛ ſalutẽ populi habentes reſpectũ omni tepiditate ſepoſita ad pacẽ firmiter tenẽdã mutuũ ſibi cõſiliũ ꝛ auxiliũ impẽdãt: neq; hoc alicuius amore vel odio ptermittãt q; ſigs in hoc dei ope tepidus inuentus fuerit: dãnũ ꝓprie dignitatis incurrat. Item victor papa.

Expellẽdi ſũt a cõione fideliũ: q ſibi inuicẽ recõciliari noluerint.

Perlatũ eſt ad ſedẽ apoſtolica aliquos veſtrũ nocere fratrib⁹ velle:ꝛ ut cadãt decertare ſimiliter in ſacramẽtis diſcrepare:ꝛ ob id cõtentiones ꝛ emulationes fieri inter vos:a quibus diſſenſionib⁹ vos auertere ꝛ in his oĩb⁹ cõcordare ꝛ opẽ ferre viciſſiz mandamus. Nam ſi hoc agere cito neglexeritis:ꝛ viciſſiz recõciliari nõ ſtudueritis: ab apoſtolice ſe. ꝛ tot⁹ eccleſie cõione vos pelli ñ dubitetis.

Vi autẽ turpi lucro vel inhoneſto negocio victũ ſibi querere ꝓhibeẽ:de oblationibus eccleſie ſtipẽdia cõſequãtur. q; ſi eccleſia ei ſuffice re nõ potuerit: ꝓprio artificio vel agricultura exemplo apoſtoli qui de labore manuũ viuebat ſibi neceſſaria inueniat ita tñ ut occaſione ſui operis eccleſie vigiliis nõ deſit. quod abſq; inequitate ſui corporis nulli ipune cõceditur. Unde pelagius papa.

Corripiãtur clerici: q officiis matutinis vel veſpertinis ſe ſubtrahunt.

Theutberi⁹ frater ꝛ coepſ noſter querit clericos ſuos ſibi contra canones ſuperbire:ꝛ id q; nobis iubẽtibus facta in ſcrinio cautione promiſit:ut quotidianis die⁹ vigilie in eius celebrarentur eccleſia:illis contenentibus implere nõ poſſe.ſed magis vnũ quemq; ſuis poſtpoſito eccleſie ſeruitio vacare negocijs.ꝛ ideo experiẽtia tua eos quos tibi eſſe oſtenderit contumaces:debita obiurgatione compeſce:ꝛ modis omnibus vigiliis vacare compelle. Item ex cõci.ananethenſi.

f Vi aũt.Dictum eſt.ſ.lxxviii.di.clericis non licere

q negociari,vñ oñdit in hac.xci.di. er quo debeãt ſuſtentari qñ de eccleſiaſticis ſtipendiis ali ſufficienẽ nõ poſſunt.vbi aũt clico nõ ſufficit eccleſia ꝓprijs manib⁹ ſibi querere victũ debẽ iuxta apoſtolũ:nõ tñ q; hac occaſiõe ſubtrahat ſe eccleſiaſticis officijs.b.

g Quod abſq; inequalitate.niſi cum inequale eſt corp⁹ eruberãtia vl defectu humorũ. hec ẽ cauſa infirmitatis.

b Leutberi⁹.pmiſit.q.pmittẽda ſũt notaui.xxiii di.quãq;.

i Vigilie.i.mortuoꝝ: exequie vl generaliter eccleſiaſtica officia.lri.di. qñ feſtus.ꝛ ꝓpter cãm hec cautio fuit eracta ab epõ iſto:quia clerici ſui negligẽtes erant circa diuina officia.al⁹ de iure cõi huiuſmodi cautio nõ eſt in ordinatiõe epi exigenda. Sz videt q; leutberi⁹ hoc modo ꝓ ſuis clericis obligari nõ potuit ꝓmittẽdo eorũ factũ:inſti.de inutil. ſtipul.§. ſigs aliũ.ij dic q; bñ potuit cũ ad eius officiũ ſpectaret eos ad hoc cogere:ꝛ ita ſua interfuit. ꝓterea ꝓ illa ỹba videt ꝓmiſiſſe ſe curaturũ ut illi inſtituti:ſicut cũ gs ꝓmittit alium iudicio ſiſti.ar.ff. de ỹ. ob.quotiẽs gs aliũ.ꝛ ẽ ſile.ſ.lxiii.di.tibi dño. Itẽ ẽ ar.hic q; eps põt ĩducere ꝓſuetudinẽ nouam i ſua eccl̃ia quo ad officia celebranda. xii. di.nouit,ꝛ de conſe.di.iii c.i.

a Cleric⁹.agricultura.ar.C.de epis ⁊ cle.l.ij.nā mercari nō pōt.b. b Officij.ergo cleric⁹ non pōt opas suas p totū diē locare:cū nō debeat officio deesse.

c Ligibis.nō tñ vident puniēdi si desint diuinis officijs: cū nō possint pcipē necessaria ab eccl'ia:cū de altario debeāt viuere. secus tñ ē: q; fecerūt sibi pindicitū qñ pmiserūt se.p.mouer ad tā tenuē eccl'iā:ficut est in mri monio carnali.ar.xxxij.q.v. bonend⁹. vñ sicut vir tenet mīstrare necessaria vxori q tñ debituz reddē nō valet:ut.xxxij.q.vij.qō.p posuisti. ita iste tenetur officiare eccl'iā:iz paup sit: ⁊ dicē cū apl'o:licio ⁊ abūdare ⁊ esurire tē.xli.di.q di cit.⁊ mīstrent ei man⁹. xxi.q.i.cleric⁹ in fi. Sed qd si a principio fuit diues eccl'ia cuj ad eā p motus ē:iz p⁹ vergit ad erigunta tē:dices clericū adhuc teneri:fic:eps tñ in hoc casu ⁊ pmisso debz eā vnire eccl'iis aliis.x.q.iij.vnio. de p. di.i.omnes.

Di.xcij⁹

d Stipendio.iz cui applicabit hoc:pōt dici q canonicis mīmul cum epo.hoc verū ē i eo qō de cōi pcipiebat:alʒ videt q tñ canonicis.ar. C.de beredi.decu.⁊ naui.l.j.ij.⁊.iij.nisi cū inuste p̄uar⁹ est.tūc enī oia ipe recupat:q amisit.ff. de remili.l.plt.C.e.l.i. li.xij.lau.sed certe ego credo q suū bñficiū dz assignari alicui q celebret p eo: donec ipse ē ercōicat⁹:ut ē de ap. c puenit.b.

Sine officij ōtrimēto artificiolo sibi cl'ic⁹ necessaria querat.

Cleric⁹ victū ⁊ vestitū sibi artificiolo vel agricultura absq; officij sui dunta xat ōtrimēto p̄pare.t.cleric⁹ enī q absq; corpusculi sui ineq̄litate vigilijs deest:stipēdio priuatus excōicet. dē. De eodem

Cleric⁹ qlibet vbo dei erudit⁹ artificio victū querat Itē oēs clerici q ad opandū validi sūt:⁊ artificiola ⁊ lras discāt.q vbo nō p emēdo aliqd in nūdinis vel foro deābulāt: ab officio suo degradent interēptores aūt ab officio declinātes vel negligēti⁹ agēres ab officio remoneātur. tē ex cō. aurelianēsi. De eodē

Clerici vero q ad op⁹ sancti adesse cōtēpserint:pm arbitriū epi ecclesiasticā suscipiāt disciplinā.

Dm aūt ad eccl'iā venerit:corde magis q voce cātādū meminerint. tē hiero.i epla ad ephesios. Corde nō voce deū laudare debem⁹

Mnātes ⁊ psallētes i cordib⁹ vris dño. audiāt hec adolescētuli. audiāt hi quib⁹ in eccl'ia ē psallēdi officium deo nō voce sed corde cātandū.nec in tragediā modum guttur ⁊ fauces medicamine liniēde sūt:ut in ecclesia theatrales moduli audiātur ⁊ cantica. b officio aūt cantādi ⁊ psallēdi diacones inueniūtur excepti:ne dū vocis modulationi studēt:altar⁹ mīsteria negligāt. tē gregorius.

Cātandi officiū diacones nō vsurpent.

Mncta romana eccl'esia dudū pscuendo ē valde rephēsibilis exorta:ut qdā ad sacri altar⁹ mīsteriū pstituti cantores eligātur:⁊ in diaconat⁹ ordīe pstituti:modulatōi vocē inseruiāt:quos ad pdicatiōis officiū ⁊ elemosynaruz studia vacare ꝓgruebat:vñ fit plerū q ut in sacro mīsterio dū blanda vox q̄rit:ꝓgrua vita negligat:⁊ cātor minister deū mor⁹ stimulat:cū populū vocib⁹ delectat. Qua de re pñti ōcreto pstituo:ut i hac sede sancti altar⁹ mīstri cātare nō debeāt solūq; euāgelice lectōis offīm intra missar⁹ solēnia exoluant psalmos vbo ac reliq̄s lectōes cēseo p subdiaconos vel si necessitas exigit p miores ordines exhiberi:figs aūt ꝑ h⁹ decretū meū venire tētauerit:anathema sit. h gb⁹ ordinandos oporteat eē imunes:breuiter mōstratū ē. ō gb⁹ vbo manibus suos ordīes suscipe debeāt: facile patz.sacerdos .n. ⁊ cūctis infra ipm pstituti ab episcopis debēt ordinari. u nō licium exercere.

Cantantes.hec sūt vba apostoli.

k Audiant.vba hieronymi exponentis.

l Nō voce.nō voce tñ:nā ⁊ voce decantandū est: ut de ipse.di.v.nō mediocrit:⁊ ibi: psallite deo i iubilatione:tñ magis cordis deuotione q̄z vocis iubilatiōe: ut.xxxiij.di.sedulo.

m Liniende.ut populū delectēt nā nec ipsa vitas p̄nūciāda sic est ut qs hoib⁹ placeat.xxij.q.ij.primū. linire aūt ut melo⁹ cantēt ⁊ p nūciēt veluti electuaria: peccatū nō ē: si ad laudes dei ⁊ nō gr̄a laudē psequēdi delectant.ar.xxxij. q.iiij. obiciunt. pcurare enī vt clara voce nō rauca p̄nūcient: ut.xxi. dis. c.i. ut popul⁹ plane intelligēs dicat amen: ut. xxxviij. di.sedulo.

n Theatrales. tragedi fic faciebāt i theatro decantādo tragedias.⁊ dicunt a tragos qđ ē hircus: ⁊ ode qđ ē laus: q; hirco remunerabant ꝓpter feditā materiā.h.

o Ab officio excepti. hoc intellige qñ induti sūt in eccl'ia ad cantandū euangeliū:⁊ sic intelligē sequens.c.

p Nsancta.misterū pstituti. q Predicatio nis.j.xvi.q.i.adiscim⁹.ꝑ.iz illud er cā dictū ē ꝓpter quosdā ip̄probos monachos:alʒ etiā diaconi p̄nt p̄dicare.vl hoc intelligē er delegatiōe:alʒ solū sacerdotis officiū ē pdicare.vl pdicatione appellat lectionē euangelicā. r Stimulat.i.exaspet ꝑ se

f Nsede apo.er hoc dicūt qdā banc p̄hibitionē ē ec.ro.locū hr̄e.alij tñ de cardinalib⁹ intelligūt. h. vbo gnālit intelligit eē p̄hibitū:cū.s.ad legendū euāgelū sūt induti.qō p̄z et illo vbo qō.j.dicit inf mi sarū:⁊ cā huius pstitutionis fuit honestas.

t ¶ Solūq̄ ar. q̄ dia con⁹ nō nisi cā, necessitatis de/beat legere epl̄am. xxv. di. c. i. ⁊ cetera.

u ¶ Non liceat. psallere. ar. ꝓ laicis q̄ nō cantāt in pulpito ſ̄ alibi i ecclesia. x ¶ Qui ab epo. vſ abbate. lxii. di.

in con. martini' pape legitur.

c. i. vſ etiā a sacer/dote: ut. xxiij. di. psalmista.

Qui nō ſūt ordiati ab epo: in pulpito nō psallāt neq̄ legant

a ¶ Iquis. hec tria. c. loquū/tur de eadē/materia. ſ. cū gs est or/dinatus epūs ad aliquā eccleſiam ſ̄ nō audet ire il/luc, ꝓpter ſcanda/lū vl̄ ꝓpter hosti/litatē: vl̄ q⁹ nō re/cipit ibi aliqua ō/cā: ſine culpa tñ ſua iste nō ꝺz ali/quid ꝓſumere de reb⁹ eccl̄e ad quā diuertit: ⁊ erpe/ctabit quousq̄ ꝑ/uideat ei ſynod⁹ alibi. viſ. q. i. pa/ſtoralis.

Non liceat in pulpito psal/lere aut legē: niſi q ab epo ſūt ordiati lectores. De epi/ſcopis aūt a q̄bus vel i q̄b⁹ lo/cis ordiari debeāt: ſuꝑ diffini/tū est. Nūc aūt querit ō his q̄ ordiati a pochia ſua, nō recipi/unt: vl̄ ꝓ aliq̄ cā eas adire no/luerint: an in alterius pochia epale possint officiū celebrare De his in con. mar. pape sic statutum est.

Sacerdos officiū gerat epūs quē ſuꝰ parochia nō recipit.

b ¶ Pro tentiōe ar. ℨ. xvi. q. vlti. ſi plures.

¶ Iqs ordinat⁹ epūs ad pa/rochiā cuius ē elect⁹ ꝑ cō/tentione populi aut ꝑ aliq̄ ra/tione nō ꝑ ſua culpa i pochia que ei fuerit data nō ierit: hūc honorem ꝺz sacerdotij tm̄mō cōtingere: ita ut de reb⁹ eccle/ſie in quā venit nihil ꝓſūat. ſu/ſtineat aūt q̄d de eo ſanctū cō/ciliū iudicare voluerit. Item ex concilio antiocheno.

c ¶ Aut ꝑ aliquā/ſ. de iure: q⁹ di/cūt ſe nō elegiſſe eū: vl̄ dicūt q̄ re/nūciauit epatui.

De epo ordinato quē ſua pa/rochia nō recipit.

d ¶ Cōtingere. i. nō epalia: niſi iu/tatus fit. ar. eē ō/ eo q̄ refig. c. i. j. vij. q. i. c. epi.

¶ Iqs epūs ordinat⁹ ad pa/rochiā cuius ē elect⁹ mini/me acceſſerit non ſuo vicio: ſ̄ q̄ eū aut popul⁹ vetet aut ꝓ/pter aliā cām nō tñ ei⁹ vicio ꝑ/petratā: hic ⁊ honoris ſit ⁊ mi/niſterij ꝓticipes: dūmodo re/b⁹ eccleſie vbi miſtrare ꝓgno/ſcitur: in nullo moleſt⁹ existat. quē etiā obſeruare conuenit q̄cq̄d ſynod⁹ ꝓfecte ꝓuincie iudicādo decreuerit. Item

e ¶ Iudicare. nā aliā eccleſiā ſi va/cat debēt ei ꝓfer/re. vii. q. i. pasto/ralis: ſ̄ ⁊ ꝓhus ē ercōicand⁹: q̄ eū nō recepit cū iu/ſtā, cām nō ꝓten/dit: niſi ſcandalū tūm eat. ſicut ⁊ ipe ercōicat: cum ad eccleſiā illā ire ñ vult. j. e. c. iij.

f ¶ Iqs. cuius est. i. ad quam.

g ¶ Aliā. quā forte allegat.

b ¶ Et honoris. videt ℨ. ſ. pri. c. ſ̄ dic honoris. i. ho/norabilis miſterij: q⁹ in veſtib⁹ epalib⁹ exercebit ſa/cerdotale officiū nō epale: niſi imitat⁹ fit: ut diri. c. ꝓri. ⁊ maio⁹ reuerētia ei exhibebit q̄ alij ꝓſbytero ſimplici.

i ¶ Prouincie. q̄. ſ. hȝ. x. vſ. xi. epos ⁊ me/tropol. vi. q. iij. ſcitote. lau.

k ¶ Iq. i. ſiqui clerici ordinati ſūt ebi/

l ¶ Ubi p⁹. i. in quo loco vl̄ in quo ordine. Sȝ nū/q̄d p⁹ eccl̄a teneť eos recipe: videť q̄ ñ. lxiij. di. placuit ar. xxi. q. ij. figs tā/ translatus. Ad hoc dic: q̄ ſi habuit cor/porale poſſeſ/ſionē ꝑ ſe vel ꝑ aliū eius eccl̄ie ad quā mō nō re/cipit: nō teneť p⁹ eccleſia eū recipe: ſ̄ nō dū ei⁹ beneficiū fit collatū ſi nō habuit poſſeſſionē teneť ſ̄ iam alijs ꝓceſſa fuerint ei⁹ beneficia: ut eē de elec. cū in cūctis. vii. q. i. eos. C. de repu. here. l. vlti. ꝑ aliuȝ diri: q⁹ idē ē ac ſi ꝑ ſe eē de/ꝓben. accedēs. ar. iij. q. i. §. i. hec glo. nō adapta/tur ad tertū. Sȝ nūquid ē clicus hui⁹ epi: diſtin/gue: q⁹ ſi nō vult renun/ciare epatui ad quē ele/ctus est: nō erit clic⁹ ei⁹ remanebit tñ ei p⁹ bñ/ficiū qō ius ꝓſeruauit ei Si vo renūciauit: eius cleric⁹ erit ⁊ ab eo iudi/cabit: eē de renunc. ad ſupplicationē: niſi in cri/minali cā tñ nō. pōt eaȝ deponere in memoriaȝ ꝓſtine dignitatis. ff. de decur. l. vlti. qō ergo di/cit auferat bonor: dic q̄ ꝑ papā. ar. C. vbi ſe. vel cla. l. vlti. circa me/diū. rōne aūt delicti poterit eū ercōicare ſi exceſſe/rit in ſua dioceſi: ſ̄ non abrenūciet, epatui: q⁹ ⁊ poſſet quelibȝ archiepi/ſcopū nō ſuū. ar. vi. q. iij placuit. ff. de offi. ꝓſi. ꝓ/ſes. hoc tñ tene: ꝙ ſine liſa pape nō abrenūcia/bit: eē de transla. epi inē corporalia. l.

m ¶ Nō abiſciant. ar. q̄ nō ꝺz el⁹ ci⁹ in alia ꝓuin/cia ꝓuari bñficio ꝓpri/

Santeq̄ tranſferat ad aliam.

n ¶ Iquis. impoſitionē. i. ordinē epalem:

o ¶ Nec acquieuerit. infra tres mēſes. j. c. di. qm̄. ſponſa tñ infra duos mēſes ⁊c. eē de ꝓuer. ꝓiu. er publico.

a ¶ Igs epūs. vacans. i. vacans epatu vl̄ epatū nō hñs: ſic ꝺz mulier. vacans q̄ virū nō habet. ff. ad. l. iul. de vi publica qui cetu. §. qui vacante. io.

b ¶ Irruerit.ſz gd ſi iſte intruſus aliq̄ ꝓtulerit ipſi eccl̄ie:te neꝛ ei eccl̄ia reſtituere ſicut de ſimoniaco eſt de ſi.veniēs. ⁊ q: nihil deperit eccl̄ie.liij.di.general.ſz ſi bñ.ꝓmot⁹ eſſet eccl̄ia nō teneꝛ ei reſtituere.io.ſz ꝑ eſt de ſi.de hoc.So.i ſi moniaco dicunt gdā q̄ nil dz ei reſtitui:⁊ qō dicit illa decre.veniēs di ſpensatio fuit.alij dicūt q̄ ꝓpt delictū abbatis ⁊ monachoꝝ hoc ꝓtigit T.dicit q̄ clico i ſeculo remanēti nil reſtituit:ſecus ſi ad religionē tranſitut.xxvii.q.i. ſigs rapuerit. de clico aūt ſeculari q̄ remouet ab eccleſia gd iuris ſit ſi aliq̄ ꝓtulit:nō eſt de cle. ꝓiu. q̄ a te.b.

c ¶ Deſideret.ar.q̄ que malo ſūt inchoata p̄ncipio ñ ꝓualeſcunt: q̄uis ad eū caſū deueniant a q̄. recte p̄ſt icipi:ut.vij q.i.eṕm.eſt de elec.auditis.ar.ꝑ eſt ō iurepa. cura paſtoꝛal.eſt de cōuer.ꝓiu.placet.Io.dic q̄ ipſo iure nullū ēẽt cōualeſcit:alſ ſec⁹.b. Irē ar.q̄ ñ dz electio ꝓcoꝛs niſi canonica ſit. xviij.q ij.ſigs abbaſ.lxiij.di.c.i

Di.xciij.

d ¶ Et p̄fectū ,⁊ nō q̄ cō ciliū dī p̄fectū ſz ñ adſit p̄mas:ut.xviij.di.c.i.

e Sigs.deputatus.p̄ hāc lr̄az dicūt gdā illā teneri ad hoc tm̄: q̄ alicui eccl̄ie intitulat⁹ ē alſ nō etiā ſi oꝛdinat⁹ ſit ad titulos ſue poſſeſſionis:eſt de p̄ben.eṕs. tu dic eū ⁊ q̄libz clicū teneri ad hoc. ſz ñ teneat ſpāl̄r ad hāc vl̄ illā eccleſiā:ſic eraudi eſt ō regl̄. ſup eo. f ¶ Maturis.matutia dicūt̄ officia q̄ celebꝛant̄ a mane vſq̄ ad nonā:veſpꝛina a nona vſq̄ ad noctē.xi.q.iij ſigs eṕs i ꝓcſſo. g ¶ Caſtigat⁹. nō q̄,p ꝓma offenſa ñ ē gs puniend⁹:ut.lxviii.di.honoꝛatus.

b Bedientiā. Dic intitulat.xciij.di.in q̄ oñdit mgr̄ ba-
o cten⁹ q̄ſtr ⁊ a gb⁹ ⁊ in gb⁹ locis clici ⁊ plati debēt oꝛdinari.ſz q: dignitas ꝓlatoꝝ ſine obediētia ꝓēptibil̄ eſt:nō oñdit dic de obīa quā debēt inferioꝛes ſupioꝛib⁹. Et ꝓmo de obediētia q̄ debeꝛ pape. ſcō de obīa quā debēt miꝛes oꝛdines maioꝛib⁹ ꝛōne oꝛdinis. p⁹ ea de obīa quā debēt ſubditi clici ſuis epīs.oñdit etiā dꝛiam inf p̄ſb:os ⁊ diaconos q̄ſq̄ loquēs ꝑ iſtos q̄ſq̄ loquēs ꝑ illos.ad vltimū oñdit p̄ſb:os maioꝛes eē diacomb⁹. nō aūt q̄ obīa cō clesia esse oportet. Integruz autē ⁊ perfectū conciliū dicimus illud: cui metropolitanus epus interfuit. Quod autez supza clerici se vigiliis subtrahentes excōmunicari inbētur de his intelligendū est: qui ab epo frequēter admoniti negligentiā suā corrigere contemnunt. Unde in concilio martini pape legitur.

Excōmunicetur cleric⁹: qui ab epiſcopo commonit⁹ matutinis vel veſpertinis horis ad eſſe negl̄exerit.

Sigs p̄sbyter aut diaconus vel glibet clericus ecclesie deputatus: ſi in quolibz loco fuerit in quō eccleſia eſt ⁊ ad quotidianū psallēdi officiū matutinis ⁊ veſpꝛinis hoꝛis ad eccleſiā non cōuenerit deponatur a clero: ſi tamē castigatus veniā ab epo per ſatiſfactionē noluerit ꝓmoueꝛi.

Bedientiā aūt inferioꝛes ex oꝛdine ſuperioꝛibus debent.

ſummo enim pōtifici ea debetur ab omnibus obedientia: vt nulli liceat ei cōmunicare cui ꝓ actibus ſuis inimic⁹ ipſe extiterit. Nec i eccleſia esse poterit: q̄ ei⁹ cathedrā deſerit. Unde beatus petrus p̄nceps apoſtoloꝝ in oꝛdinatione clementis populuz ſiſtit ⁊ trib⁹:ñ reuerētia exhibēda: ī mādato ſuſcipiēdo:in iudicio ſubeūdo. Reuerētiā dz miꝛ: ut aſſurgat maioꝛi ⁊ cedat ei p̄mū locū ī ſedēdo ⁊ eūdo:niſi miꝛi maioꝛ admiſtratio ꝓmiſſa ſit. vñ archip̄ſb⁹ vel p̄ſb⁹ archidiacono dz reuerētiā: ſz oꝛdie maioꝛ ſit ꝛōne maioꝛis admiſtratiōis. xxv. di.c.i. hac ꝓfideratiōe q̄ſq̄ p̄ſb⁹ teneꝛ obedīr diacono ꝓlato. In mādato aūt ⁊ iudicio nēo teneꝛ obedire:niſi ei qui hz admiſtrationē vl̄ iuriſdictionē ſup eū:niſi ab eo abſoluat ꝓ appellationē vl̄ recuſationē:l̄ſi ei ꝓtrouerſiā moueat:vl̄ſi ꝓ lat⁹ deponat.viij q.iiij.i ſūma.⁊ ñ ne.l.

i ¶ Apl̄oꝝ. clemētis.i p̄ſb:m.nā petro viuēte nō fuit clemēs papa. viij q.i.ſi petrus.

k Si inimic⁹ ē. inimic⁹ dī ꝺ quo ad opinionē exc̄icati:ſicut iudex dī crudel⁹ latro.xxiij.q.v. ñ ē crudel⁹ al⁹ papa neminē debz hr̄e odio: ⁊ mo paces cū oīb⁹ hēbit.xi. q.iij. inf ẏba. vel inimic⁹ ē actib⁹: ut lxxxvi.di.odio

l ¶ Nolite.ſic.viij. q.i.ſcire. xi.q.iij. ī gb⁹ epi.ar.ꝑ.vi. q.ij.ſi tm̄.ſz ibi ſolutū ē. m ¶ Expectare.g⁹ denūciatio ñ ē expectāda:eſt de ſen.ex.cū ñ ab hoīe.tm̄ ſola fama ſp̄ ñ ſufficit ad hoc ut gs vitand⁹ fit:ut eſt de excel.p̄l̄.inf.ſz ſit ar.ꝑ eſt de elec.venerabilē.Sz gd ſi papa cōicat excōicato.ñ incidit ipſe ō in canonē:q: papa ñ ligat a canone:ut eſt de elec.innotuit.ff.ꝺ recep.l.p̄l̄.nec eo ipſo eū abſoluit.ar. eſt de ſen.ex. cū deſideres. ſi tm̄ ei cōicaret intēdēdo eū abſoluē facto:etiā ſi ñ ẏbo bñd⁹ē,p abſoluto:cū p̄nceps ſola volūtate liberta-
tē ꝓcedat.ff.de manu.l.apud.⁊ facit ad hoc eſt ꝺ ſē. ex.ſi aliq̄ñ. eſt de p̄uil.cū oli.C. de fideicō. liber.l.ſi volūtate. n ¶ Dicat.ñ eni dz certioꝛari q̄ ñ ignoꝛauit.ff.de act.emp.l.i. o ¶ Nolite.nā eo ipſo gs

suspect⁹ ē: q̄ inimicoꝝ ē amic⁹. ar. iij. q. v. c. ij. ¶ ob b⁹ filij⁹ matrē exheredat. C. de iof. test. liberi. ¶ ē fi. ex ō accu. cū oſ.

p ¶ Nō logī. hoc uerū ē i hoc casu fig. ſ. excōicati sūt. sec⁹ ſi. ppt̄ puatū odiū alicui nō loq̄retur.

q ¶ Qui extermia re. ¶. xxiij. q. i. q⁹ nia vetus.

r ¶ Hostis. vñ boetius: nulla pestis efficatioꝝ ē ad nocendū q̄ familiaris inimic⁹. ar. C. de do. iata. nō ē ōterioꝝ hostis q̄ fictus amic⁹: nō odiū grauiꝰ q̄ simulat⁹ amoꝝ. vñ illud etiā: mus in pera ¶c. ar. xiij. q. i. §. itē p̄cepit. fi. ē xij. q. ij. certe. ioa

M Irat⁹. clero. ¶ ita q̄libet epūs suffragane⁹ ē de clero metropolitani. ar. eī de postul. p̄l. bone. ar. lxxxvi. di. si q̄d vo. forte iste fuerat canonic⁹ ¶ adhuc retinebat ibi prebendā.

b ¶ Vir. qō g⁹ vir fit tñ fit. ff. de iudi. vir. xiij. di. i me moriā. ar. ℈. ff. ad vell. turoꝝ. q̄ ibi dī vir fieri ut gs p̄ se apud eundē inīcedat. i. nūciꝫ: fic. ij. q. vi. §. biduū. x. fi aduerſ⁹

c ¶ Ordinib⁹. ar. p̄ eis q̄ multitudinē ñ sequūt: ut viij. q. i. denicq⁹. et q̄ multitudo ñ ex cusat a delicto vl pena. ar. ij. q. i. mlt. ti. §. di. xxiij. i nomine. ar. ℈. §. di. xix. in canonicis.

d ¶ Filij. g g⁹. puati sūt a sacris filij sūt eccl̄ie. q̄ sūt epi. ſ. filij: cū certū ē q̄ g non ē cū eo: extra eccl̄iā ē. ar. viij. q. i. scire. vl dic q̄ tā erant absoluti vl q̄ cā būilitatis hec dixit. ij. q. vij. nos ſi incōperenter.

e T Vrta. hoc. c. loquit de eis q̄ subsunt dño pape nullo medio.

beant facultatē. T tē grego. A nullo debet suscipi: quem romana depellit eccl̄esia.

M Iratus valde sum: quia i tanto salonitane eccl̄esie clero ¶ populo vir duo in sacris ordinibus inuenti fuerūt frater. ſ. ¶ coēpus meus paulinus ¶ dilectissim⁹ filiꝰ me⁹ honoratus archidiaconus eiusdem eccl̄esie: q̄ communicare maxime sacerdotiū rapiēti minime cōsentirent: ¶ se christianos eē cognoscerēt. debuistis enim filii charissimi pēsare oꝛdines vestros: ¶ quē sedes apostolica repellebat: repulsuꝫ cognoscere: vt prius ſi posset ab illatis crimīnibus mūdare tur: ¶ tūc ei vestra dilectio cōmunicaret: ne ꝓticeps obligationis existeret. T tem cyprianus.

Non est in eccl̄esia: q̄ cathedram petri non sequitur.

Q Vi cathedraꝫ petri supra quā fundata est eccl̄esia ō ſerit: in eccl̄esia se esse nō confidat. ℣ piscopi vero q̄ apostolice ordinationi subiacent etiā hāc reuerentiā debēt: vt in singulis annis apostolorum liminibus sese repr̄esentent. Unde anaclet⁹ ¶ zacharias papa.

Singulis annis apostoloꝝ limina visitent epi: q̄ ordinatōnibus apostolicis subiacent.

T Vxta sanctoꝝ patrum et canonū istituta omnes epi scopi qui huius apostolice sedis ordinationi subiacent: et qui ꝓpinqui sunt annue circa idus maij sanctorum pontificum petri ¶ pauli liminibus p̄ sententur omni occasione seposita. qui vero ō longinquo sunt iuxta cyrographum suum impleant. qui autem huiusmodi constitutionis contemptoꝝ exiterit: preterq̄ ſi egritudine fuerit detentus: sciat se canonicis subiacere sententiis.

R eliqui vero in eccl̄esia minores semper debent maioribus subesse: sicut i synodo sancti siluestri legitur.

Minores maioribus obediētiam exhibeant.

A Subdiacono vsq̄ ad lectores omnes subditi sint diacono cardinali viro reuerendissimo in eccl̄esia repr̄esentātes ei honorem. Porro pontifici presbyter: presbytero diaconus: diacono subdiaconus subdiacono accolitus: accolito exorcista: exorciste lector: lectori ostiarius: ostiario abbas: abbati monachus i omni loco repr̄esentēt obsequiū sine in publico sine i gremio eccl̄esie. T tem ex epistola clementis pape.

Quid sit officiū diaconorum.

D Iaconi eccl̄esie sint tāq̄ oculi epiſcopi oberrātes ¶ circūlustrātes cū verecūdia actus totius eccl̄esie pscrutātes diligentius: ſi quē videāt fieri vicinū precipitio ¶ pximū esse peccato: vt referant hoc ad epūm. ¶ ita epo suggerere que ad cultum eccl̄esie ¶ disciplinam ei⁹ pertinent: diaconibus cura sit. T tem in eodem.

De eodem.

p uincia sūt illos vocat let pītes. C. de pscrip. x. an. l. vlti.

g ¶ Pītent. p se vl p alios: ex de iureiuran. ego. h.

b ¶ De longinquo. ar. rōne loci pmitti: q̄ als nō pmittit. ar. xxiij. q. i. pudēda. §. di. xxij. cū longe. §. di. xxix. c. i. ¶. ij §. di. iiij. erit. §. di. xxiij: c. i. ¶ dic de longinquo. ut ſi vltra italiā pstituti ut ex de elec. nihil ē q̄ ecclie. vl remotos vocat vltra duas dietas: ut ex ō rescrip. nonulli.

i ¶ Jurta. ar. q̄ expediri p alios sufficit: q̄ iuste impedit⁹ p se facē nō pōt. xviij. di. eps.

k ¶ Cyrographū ex de elec. significasti. §. ltv. di. figs. v. q. iiij. ſi egrotans.

l ¶ Canonicis. §. di. xviij ſiquis epoꝝ.

m A Subdiacono. ad lectores. hoc nōie lectorū oēs inferiores ordines comprehendit.

n ¶ Honorē. ratione ordinis. hec ē enī iusticia ut minor seruiat maiori xxxij. q. vlti. est ordo: ni ſi minor i administratione maior fit. xcv. di. c. i. vl nisi obtineat locū superioris. ℣. e. c. vlti.

o ¶ Abbas. logī ſm ea tpa cū monachi ñ erāt clici: ut. ℣. xvi. q. i. generalit. vl forte ghibet clericus dignioꝝ ē quolibt monacho. ar. xvi. q. i. alia ē cā: ¶. c. legi. bodie maior honoꝝ debēt abbatib⁹ q̄ alijs clicis. ar. ex de eta. ¶ qli. c. i. xxx. di. c. i.

p ¶ Siue in gremio. ar. ℈. xcv. di. eps. nā ibi dī q̄ i domo collega debꝫ esse nō in eccl̄esia.

q D Iaconi: oculi. et nō q̄ loco diaconoꝝ succesſerūt archidiaconi. q̄ dicunt oculi epi q̄ plustrāt. alia cā dī ℣. e. diaconi.

r ¶ Oberrātes. sūt ¶ alij oculi circūlustrātes synodales testes. xxxv. q. vi. eps i synodo. vl ibi loquit de excessib⁹ laicoꝝ: dic clericoꝝ. b.

s ¶ Precipitio. ergo non tñ tenetur gs denunciare iā cōmissum crimē ſz etiā pmittendū: q̄ verū ē. xxij. q. v. hoc ꝛ. ſed. ar. ex de cog. spūal. de ℣. di. ij. cū oē crimē.

r S Acerdotes.sal terre.in oib⁹ enī opib⁹ nr̄is sal offerre debem⁹:de p.di.xiij.sal.ꝛ p sal sapia intelligit̄.xliij.di. fit rector. u ¶ Maledixerit.nō q̄ er maledictiōe bñdictionē gs ꝓsequat:sz ex patia quā sustinet.xi.q.iij.g̃iust⁹.l.

r Ulla.j.xviij.q.ij.

abbatibus.

y ¶ Acephalos.p̄uilegiati tñ g pape subsūt: non sūt acephali:quia papa eps eox ē.ar.eī ō p̄uil. recipim⁹. tales sicut et cōicatos dz glibz ercludere de ecclesia sua: eī de parocb.ꝛ alie.paroc.ij.ꝛ ē bic ar. p̄ latis ꝛ q̄ etiā beremite subsūt epo i cui⁹ territorio sūt:ut.xvi.q.i.q vere.

a ¶ Lle.pcul.scandalizat.i.scandalizat deū.viij.q.i.q vos.io.

b D Jaconi. hoc.c.loquit ō epali eccle fia: vbi debēt eē septez diaconi:ut de ꝓse.di.i. eps deo:ꝛ vbi facultates suppetūt:ut.vij.q.i. illud.

c ¶ Ne ipse eps. quoquo mō infestet aut ledat ab istis insidiatorib⁹.i.bereticis:vel ita ne quoq⁹ mō offendat ab illis aut ledat a suis clicis p oppressionē: et ió debēt ei astare ꝛ ab eo auertere buiusmodi oppressiones.

d ¶ Aut ẏba. hec ē secūda cā bui⁹ ꝓstitutionis.

e ¶ Detrahēdo.timore bereticox.ſ.subticēdo.

f ¶ Kedoleat.i. ereat in publicū er frequēti ardore.

g ¶ Cū volūtate.j.de p. di.ij.reuera.io.

h D Jaconi. actuum. vbi agit de septez diaconib⁹ ordinatis ab aplis.io.

i ¶ Ex p̄missis.ab isto loco incipit mgr̄ altrication̄ suam inf̄ p̄bros ꝛ diaconos. ꝛ p̄mo allegat.p p̄bris:q̄ diaconi debent eis subesse vsq̄ ad illud.c. diaconi.post in illo.c.diaconi allegat.p diaconib⁹.vltimo in.c.legim⁹.dabit sniam ꝓ diaconos.b.

k D Jacones.deputatū.fic.xviij.q.ij.hoc tm̄.

l ¶ Primis.i.maioribus epalis.ſ.ꝛ p̄sbyterali.ꝛ ita epatus ē ordo:ut.lxxviij.di.cū i pterito.xxi.di.cleros: ad

S Acerdotes vero dicebat beat⁹ petr⁹ sal terre ꝛ mundi lumē docēs eos in splēdore bonox operuz glorificare deū patrē. de gb⁹ ait dñs: beati estis cū maledixerint vobis homines ꝛ reliqua. ꝛ ite ox vos estis sal terre. Ite ex concilio parisiensi.

Mi nō sūt habēdi clici: q epa h̄ p̄uidētia nō gubernantur.

Ulla rōne clerici aut sacerdotes bñdi sunt:q sub nulli⁹ epi disciplina ꝛ puidentia gubernantur. tales.n. acephalos.i. sine capite p̄sisca cō suetudo nūcupauit. Item

De eodem.

Qui suis epis nō obediūt: indubitāter reprobi ꝛ rei existūt. porro ipi a deo donum sūmi mūeris ꝓsequūtur:q suis doctoribꝫ g recti epi intelligūtur libēter obediūt.

Item anacletus.

Jlli in deū scādalizāt̄:q suo nō obediūt epo.

Lle peuldubio scādalizatur in deū:q recte nō docz ꝛ q ei⁹ scādalizat epum vel sacerdotē. Ite euaristus omnibus episcopis.

Septē debent eē diacones in vnaquaq̄ ciuitate.

Diaconi q q̄si oculi vident eē epi:in vnaq̄q ciuitate septem debēt eē:q custodiant epm p̄dicātē:ne ipe eps ab infidiatoribꝫ quoquo mō ifestet: aut ledat a suis: aut ẏba diuina detrahēdo aut insidiando pollūāt vel despiciātur:sz veritas spūali redoleat feruore: idem.xxij.di.c.i.

m ¶ Absq̄ episcopo.i.absente epo vel p̄sbytero:q̄bus solū baptizandi misteriū p̄missum est:ut de p.di.iij.cōstat.ꝛ dic q̄ absq̄ epo.i. ꝑter auctoritatē ei⁹.

n ¶ Necessitas.nō q̄ vbi necessitas etigit:ꝛ p̄sb: ē absens pōt diacon⁹ etiā iure uo baptizare et corp⁹ christi erogare infirmis si ꝓsecratū est.si in ecclesia in p̄tia p̄sbri nō pōt:etiā si necessitas etigat: nisi iussus a p̄sbytero:puta cū multi sūt q indigent baptismo:ꝛ p̄sbyter ñ pōt oībus sufficere.silr si mlti sūt q volūt accipē corp⁹ rōi nec p̄sbyter suffi cit omnibus.

o ¶ Lbristianis.ꝛ etiā hereticis:ut j.i.q.i.q̄ gdā ꝛc.

p Eruenit. p̄sbyteris id est eucharistiā cōfectā.sanguinem aūt bñ porrigūt. i.e.diaconi sūt.ꝛ hec ē ratio quare sacerdos corpus christi p se sumat. calicē aūt de altari p̄sbyteris sumere nō lz:sz diaconus eis porrigit q: sūptio corporis futurā resurrectionē fignificat:quam deus sua virtute facit fine oī misterio. sz sūptio sanguis significat redemptionē peccatox q̄fit intercessionibus alioꝝ.s.di.l. p̄sbyteros g̃tra ibi. In penaz dī de diacon⁹ ne panē offerant:quare de iure licitū esse videt. Jo. sz illud itelligit q̄n in p̄n.secretozū diaconus accipies patenā cū pane offert sacerdoti. Imponit g̃ diaconis ad penā:ne panē offerant altario ministrando: hic aūt,phibet:ne post sacramēta p̄fecta corp⁹ christi porrigant sacerdoti:ut sumat.b.

idem.xxij.di.c.i.

Di:

panē offerant:quare de iure licitū esse videt. Jo. sz illud itelligit q̄n in p̄n.secretozū diaconus accipies patenā cū pane offert sacerdoti. Imponit g̃ diaconis ad penā:ne panē offerant altario ministrando: hic aūt,phibet:ne post sacramēta p̄fecta corp⁹ christi porrigant sacerdoti:ut sumat.b.

q ¶ Etiã ante.i.anteq̃ episcopi sumant.

r ¶ In medio.f.in consuetudinem diuersoꝝ locoꝝ hec variantur. In quibusdam enim locis hec obseruantur:in quibusdam nõ.

f ¶ Non oportz. sed iussione hoc obseruatur ſm consuetudinẽ quarũdam eccle siarum: cuz redit a lectione euangelij.lau.

t ¶ Non oportz panẽ.i.corpus domini. vel dic dare.i. conficere: quod ad solum presbyterum ptinet.i.q.i.c.dictum.

u ¶ Iaconi.ita se.in missa. nam alibi magis sũt ministri episcopi.

t ¶ Resẽte.ergo get.iussꝰ vel non iussus longe positis episcopo vel presbytero.s. .e.diacones.

a ¶ Iaconus. loco.i.in aliquo de omni tamen honesto. ff. de arbi. si cũ dies.§.si arbiter.et de mune.z do.ut gradatim.§.i.

b ¶ Diaconus.in conuentu.vbi cõueniunt ad synodum.

c ¶ Loqtur.id est predicat. nam officium predicandi presbyteroꝝ est.xvi.q.i.adjicimus.b.

d ¶ Alba.i. dalmatica. ar. ri.q. iij.episcopus presbyter.

e ¶ Et lectionis. euangelij.

a ¶ Nonulli.atq̃ in primo.i.primo ordine: ut sit paulius.

b ¶ Ut sublimiores.sic construe: ergo tam illi q̃ isti consistant in vtroq̃ ita.s.ut diacoꝝ agnosca.z presbyteros sublimiores se.s.diaconibus.z stabunt ſm tempꝰ sue ordinationis.z vij.di.§.vlti.in fi.

c ¶ Compagis.i.sandalibus.z dicuntur compagi sandalia vel calige episcopales:z est.mal.ge.io.

d ¶ Nec mappulis id ẽ ornamentis equoꝝ: que constantinus concessit cardinalibus.i.rei di.constantinus.naz mappa ornamentum ẽ equi similiter in auc.de consuli.§.quantacũq̃.z sunt quedã alba linthiamina quibus cooperiũtur equi cardinaliũ:cuz ꝓcessionez faciunt. alii dicunt q̃ mappule sunt mitre episcopales.

Iaciuitatibus presbyteris sacramenta diaconi porrigant. hoc neq̃ regula neq̃ consuetudo tradidit: vt hi qui offerendi sacrificii nõ habent potestatem his qui offerũt corpus christi porrigãt. sed illud innotuit qõdam diacones etiã ante episcopos sacramẽta sumũt. hec ergo omnia amputentur z excidãtur:z in sua diaconi mensura permaneãt scientes q̃ qz epõ z ministri sunt: inferiores a presbyteris habẽtur. per ordinẽ ergo post presbyteros sacre gratiã cõmunionis accipiant aut epõ aut ꝓsbytero porrigẽte eis. sed nec sedere i medio presbteroꝝ diacono licear: qz si fiat hoc ꝓter regulã ꝓbatur existere. Sigs autem post has diffinitiones obedire noluerit: a ministerio cessare debebit. Item ex cõcilio laodicensi.

Diaconus honorem exhibeat presbytero: z ipse ab inferioribus honoretur.

Non oz diaconũ coram presbytero sedere: sed iussione presbyteri sedeat. similiter autem diaconꝰ honorẽ habeat a sequẽtibus.i. a subdiaconibus z ab oibus clericis. Item ex eodem.

Calicẽ bñdicere z panẽ dare diacono non licet.

Non oz diaconos panẽ dare nec calicẽ bñdicere. Item ex cõ. charta. iiij. cui papa zosimus interfuit per vicarios.

Sicut epis ita z presbyteris diaconi ministrent.

Diaconi ita se presbyteri sicut epi ministros eẽ ꝓgnoscant. Item ex eodem.

De eodem.

Presente presbytero diaconus eucharistiam cozporꝝ christi populo si necessitas cogit iussus eroget. Item ex eodem.

De eodem.

Diaconus sedeat iubente presbytero in quolibet loco. Item diaconus in cõuentu presbteroꝝ interrogatus loquatur. alba vero tantũ tẽpore oblationis z lectionis vtatur. Item ex cõcilio toletano quarto.

Diacones presbyteris se superiores nõ ꝓgnoscant.

Nonnulli diacones in tantã ꝓrumpunt superbiã: vt sese presbyteris aponãt: atq̃ in ꝓmo choro z ipsi ꝓres stare ꝓsumãt. presbyteris i secũdo choro cõstitutis. ergo ut sublimiores se presbteros agnoscãt: taz illi q̃ hi in vtroq̃ ꝓsistãt. Cõpagis vero calciari absq̃ apostolica licẽtia diaconibꝰ nõ ꝓmittitur. sicut nec mappul' vti absq̃ eius auctẽte quibuslibet clericis cõcedit. Vñ grego. ioanni epo syracusano.

Absq̃ aplica licẽtia diacões ꝓpagis vti nõ ꝓesumant.

Peruenit ad nos: q̃ diaconus ecclesie cathedrẽsis calciatus cõpagis ꝓcedere ꝓsumpsisset. qõ qz hactenus nulli per totã siciliã licuit: nisi tãtũmõ diaconibus messanẽsis ecclesie gbus olim a ꝓdecessoribus nris nõ dubitatur esse cõcessum: bene recolitis. qz ergo

e ¶ Peruenit. alicuius ar.er hoc z se.c.habes: q̃ illud videt ꝓhibitum quod nõ ostenditur esse concessũ. ar. di. .c.ꝓtra morẽ. ar.xxv.q. .ij.amputato. ar.x. q.i. banc. ar.ij.q. v. consuluisti.z est hoc verum in bis q̃ sũt de iure speciali.al's qõ nõ est ꝓhibitũ intelligitur esse concessum.xxvij.q ij. ler diuine.z.xxx.q.iij.illud.

f ¶ Aucrontate.nã si mationis aucrontate hoc fecisset hoc esset utcunq̃ excusabile. ar. dis.xxiij. salonitane.z di.xxviij.diaconus.

g ¶ Iam.C.de indic.vidu.l.ij.in fi.C. vnde vi.meminerit j.xxi.q.i.c.ij.j.xxiij.q.iij.est iniusta.i.q.vij.exigunt.ꝓtra.j. xxxv.q.ix.loci nostri.

b ¶ Lud aũt. ꝓsumptũ. ar. antiquitatem vel longã consuetudinem nõ dare ꝓilegiũ: ut. c. di. contra morez. ar. lviii. di. quia. ix. q. iij. conquestus. ⁊ est ratio: quia hoc possideri nõ poterat de iure cõmuni. ar. eẽ de ꝑscrip. causam. Naz ⁊ lũt alia sura que nõ ꝓscribuntur: ut subiectio vel procuratio: extra de ꝑscript. cum ex officij. vl̃ via publica. ff. de via pub. viã. ar. C. de aque ductu. diligenter. li. vi. ⁊ est simile. C. de fundis rei ꝓua. ⁊ sal. diuine dom⁹ vsus aque. li. vi.

rante temeritatis ausus leuitã nõ est attẽdẽdus: cũ omni hoc fraternitas vra ꝓ subtilitate pgrat: vt an per se vel alicuius hoc aucte ꝓsũpserit: nobis subtiliter innotescat. Nã si negligẽter ea que male vsurpantur obmittim⁹: excessus viam aliis aperimus. ¶ Tẽ ioanni ranẽnati epo.

Nappulis clericis sine apostolica licẽtia vti nõ licet.

¶ Lud aũt qõ ꝑ vtendis a clero vestro mappulis scripsistis: a nris clericis fortiter est obuiatũ dicẽtib⁹ nulli hoc vnq̃ alii cuilibet concessũ fuisse ecclesie: nec ranẽnates clericos vel illic vel in romana ciuitate tale aliqd cũ sua cõsciẽtia ꝓsũpsisse: nec si tentatum eẽt ex furtiua vsurpatiõe sibi ꝓiudiciũ generari. sed etiã si i aliqua ecclesia hoc ꝓsuptum fuerit: asserũt emẽdandũ. qõ nõ cõcessione romani ꝓtificũ sed sola vsurpatione vel subreptione ꝓsumitur. ¶ Tẽ hieronym⁹ ad rusticũ episcopum narbonẽsem.

Sicut in ministerio ita i dispẽsatiõe sine diacono episcopus non vtuat.

¶ Diaconi sũt quos i apocalipsi legim⁹ septẽ angeli ecclesiarũ: hi sũt septem cãdelabra aurea: hi sunt voces tonitruoꝝ virtutũ opatione ꝓclari hũilitate ꝓditi qeti humiles euãgelizãtes pacis annũciantes bona dissensiones ⁊ rixas ⁊ scãdala resecãtes docentes soli deo colloquẽtes in tẽplo nihil penit⁹ de mũdo cogitantes: dicẽtes patri ⁊ matri non noui vos: ⁊ filios suos nõ agnoscentes. sine his sacerdos nomẽ habet nõ officiũ. hic minister dei dicit: qz scriptũ est: maior ẽ q mistrat: q̃ cui mistratur. ⁊ ficut ẽ in sacerdote ministratio: ita in ministro ꝺispẽsatio sacramẽti. sacerdotib⁹ etiã ꝓpter ꝓsũptionẽ nõ licet de mẽsa dñi calicẽ tollere: nisi ei tradit⁹ fuerit a diaconib⁹. ita eni dñs nr̃ oipotens vniuersa disposuit: vt q maiorẽ se crediderit minorẽ eẽt: ⁊ q minor videretur maior existeret. deniq̃ quo hoc verũ sit: tu ipe ꝓpende. leuite cõponũt mẽsam dñi. ⁊ leuite sacerdotib⁹ cũ sacramenta benedicũt: assistũt. leuite ante sacerdotes ozãt. Et si distinctio locoꝝ credat in mũdo: tñ in altari dei videãt sibi epi q supbi sunt diacones anteponi: si humiliatẽ diligunt. ⁊ diaconi maiorẽ se esse in eo q̃ sũt humiles recognoscant. tũc demũ vt anres habeamus ad deũ: diaconus clamat: ipse predicat: ipse hortatur: ipe ẽt cõmonet astãtibus sacerdotibus. nec leuiter hãc vocẽ que loquitur: ⁊ pacẽ annũciat: audiant aut negligenter aspiciant. Sufficit huic ordini tãtus fuisse per deũ cõcessũ: vt non solum sacerdos in templo dei totum agere ⁊ implere videat ⁊ infra. Nũc aũt ex qno in ecclesiis sicut in romano imperio creuit auaricia: periit lex de sacerdote ⁊ visio de ꝓpheta. Singuli quoq̃ ꝑ potẽtiam coepalis nominis quã sibiipsi bene nõ intelligunt: quia nõ in omnib⁹ ecclesiis hec officia habet diaconus.

a ¶ Jaconi. angeli. id est prelati.
b ¶ Candelabra. q̃ erãt in templo domini.
c ¶ Voces. audite a ioanne in apocali ꝑsi.
d ¶ Docentes. pop̃lũ quo ad vitam actuam.
e ¶ Soli deo. quia sol⁹ deus nouit eorum conscientiam. et nanq̃ eoz omne patet ⁊ omnis loquitur voluntas: ut. xxiij. q. iij. deus.
f ¶ Colloquentes. quo ad contemplationem. vel hoc duz sunt in ozatione: de consecra. di. i. quando.
g ¶ Patri. id ẽ diabolo hoc potest intelligi bistonice quando moyses in vltiõe idolatrie vitulũ conflati precepit leuitis: ut nemini ꝑcerẽt nec etiam patri. similiũ diacoi nõ deberent eos cognoscere. i. amoꝛi dei amoꝛẽ eoꝝ ꝓponere. vel potest intelligi mystice de diabolo et concupiscentia carnis ⁊ eius motibus: ut in glo. hic depictis. h ¶ Et matri. i. carnali concupiscentie.
¶ Nõ noui. i. nolo preponere vestrũ amoꝛẽ amoꝛi dei.
k ¶ Et filios. i. illicitos motus.
l ¶ Nõ agnoscentes. i. nõ noscentes: sed ad petram illidentes.
m ¶ Dabet. quia sine diacono epus missam celebrare nõ poterit: nisi necessitate instãte tunc enim ⁊ sine nõ possit habẽ diaconum absq̃ eo missam celebrare poterit.
n ¶ Minister. hic cõmendat eos a ministerio.
o ¶ Ministratio. id est cõsecratio eucharistie.
p ¶ Sacramenti scilicz pñtibus sacerdotibus cozã eis: ut. ꝯ. di. e. diaconi.
q ¶ Maiorem. i. humiliorem. vel hoc cuz bene ad ministrat.
r ¶ Orant. i. predicãt: ut dist. xxv. vnum. ⁊ xi. q. i. sicut eni. vnde exponendo subdit tũc demũ. quod autem dicitur in altari anteponi: respicit quod de calice ꝓmiserat: Calicẽ nõ tollere nisi eis traditus fuerit ⁊ diaconibus. vel dic ozãt id est ad ozandu⁹ inuitant: cum dicunt flectam⁹ genua.
s ¶ Tunc demũ. scilicz circa finez misse: cum diaconus clamãdo dicit populo: humiliate vos ad benedictionem.
t ¶ Predicat. j. xi. q. i. sicut enim. i. legendo euangelium.
u ¶ Sacerdotib⁹ quedam hic referunt que ex toto
t ¶ Huic. cõmendat eos ab institutione. i. e. dominꝰ contra. ꝯ. e. di. xxi. §. i. contra. sed intelligas tñ per deum ꝓncipaliter: quia eius auctoꝛitate hoc in ve-

teri testamento fuit institutū. ar. ettra de sen. etcō. mulieres. ¶ Ler. de sacerdotibus. verba ysaie id est multi sacerdotes nō adimplent legem.

¶ Et viso. i. gratia ꝓbetizandi ꝓpter auariciā: q omnes virtutes patiuntur detrimentū ab vno vicio tc. de pe. di. v. c. j.

¶ Per potentiā. inuehitur in episcopos.

¶ Absq; ecclesia scilicet tali modo ut aliena vsurpēt aliter videt contra. j. e. c. pr. xcv di. olim.

¶ Qui. s. di. lxx vi. nō satis.

b ¶ Desolatus. i. suis meritis.

c ¶ Utik. i. nō vlt partiri onera ad ministratiōis cū fratribus: et de offi. archiēpiscopi. c. vlti. de ꝑsump. mandata. vel dic id est rebus ecclesiasticis.

d ¶ Alienas. cum qđ suum non est: scire dz ad alios ptinere. C. vñ vi. cum querebatur

e ¶ Occidit. hoc referī ad laicos: quibus occasionē mortis prestat lxxvi. di. pasce.

b ¶ Accusant. nā ep̄s oia etiā ea que de nouo eueniūt. insimul cuz aliis debēt diuidere. ar. xii. q. ij. cognouim⁹. Itē nec ea distribuē debet sine ꝑsensu canonicoꝝ: ex de bis q fi. a pla. nouit. lz sit ꝑdinator: in cunctis. xxv. dis. plectis. nisi hoc sibi vendicaret ep̄s et ꝑsuetudine: ex de his q fi. a pla. ea nescīt. ¶ est ar. q semp ꝑsumit q accusatio episcopoꝝ fiat ex odio: ut nō. ij. q. vij. siquis ep̄s ar. contra. vi. q. i. si omnia. ¶ Possidere. hoc ad laicos referī. vñ caute dixit in hoc mūdo: in alio secus: ut. j. xij. q. i. c. duo sunt.

illicite absq; ecclesia vendicauerūt: totū qđ leuitarū ē in suos vsus redigūt. nec hoc solū qđ sibi ascriptū est vēdicāt: sz cūctis auferūt vniuersa. ¶ Bē dicat infelix in plateis clericꝰ ¶ seruili operi mācipatꝰ publicā a quo licet possit elemosynam. q ex eo magis despicīt a cūctis: quo miser ¶ desolatus iuste putatur ad hāc ignominiam deuenisse. solus ep̄s incūbit bonis: solus vtik misterio: solus ep̄s vniuersa vendicat: solus ptes inuadit alienas: solus occidit vniuersos. hinc ꝓpter auariciam sacerdotum se pe odia ꝓsurgūt: hic ep̄i accusāt a clericꝭ: hic ꝓncpū litꝭ hic detractōnis causa: hinc oꝛigo fit criminis. Etenim si vnusq; qz ita in hoc mundo visibili aliquid possidere iubet: vt sua tantum possessione fit contentus: ac res non inuadat alienas: non agrum pauperis tollat: non vineam: non ſubuectorium aliquod: non famulos non fructum: quanto magis q ecclesie dei ꝓeest dz ita seruare in omnibus iusticiam. vt solum sibi vendicet quod sui iuris esse cognoscat: aliena nō rapiat: aliena non tangat. eq̄lem se ceteris faciat: ¶ sicut si ne his in ministerio non vinit: ita in dispensatione non vsurpat Certe vt ipse nosti qui visibiliter in hoc mūdo ius inuadit alienū: accusatur a paupere: damnatur a iudice: ita in ecclesia dei dum quisq; stipendia pdit: clamat ad dominum: ¶ exaudītur a christo. nec differtur vltionis sentētia: si nō reddantur vniuersa. ¶ Moderatō enim dei ac pietas solum nostrum reditum querit: ac nos cupit longe bonitate sua salvari: Si non conuertimur: si duri colli sumus: si in peccatis vsq; ad mortem illicite perdurāmus: assidue peccantium non miseretur deus. ¶ Hoc capitulo sacerdotum auaricia reprehenditur: diaconorum dignitas siue officium commendatur. Sed quia vt supra dictuz est diaconi insolescentes etiam presbyteris se preferēdos arbitrati sunt: contra eorum superciliū scribit hieronymus ad euandum vel eugeniuz episcopum.

Diaconi presbyteris debent subesse.

¶ Egīmus in ysaia fatuūs fatua loquitur. audio quendam in tantam erupisse vecordiam: ut diaconos presbyteris idest episcopis anteferant Nam cum apostolus perspicue doceat eosdem esse episcopos quos presbyteros: qd patitur mensarum ¶ viduarum minister: ut super eos tumidus se efferat: ad quorum preces christi corpus ¶ sanguis conficitur. queris auctoritatem? audi testimoniū. paulus et tymotheus serui christi ihesu omnibus sanctis qui sunt philippis cuz episcopis ¶ diaconibꝰ vis ¶ aliud exemplū in actibꝰ

d ¶ Sibi. ar. ꝓ distributione portionū inter clericos.

e ¶ Equalē. fi. xcv. di. episcopus. ¶ est iste vnꝰ gradus humilitatis: ut. s. di. xvii. de constantinopol.

f ¶ Ita in dispensatione. i. distributione ꝓbendarū:

g ¶ Ultiōis. ex toto. q: nō dicitur differri: quia totū tempus huiꝰ vite breuissimū reputat: de pe. di. v. ꝓsideret. Nam q qđ pena differatur est expressū. j. xviii. q. iiii quia christus. xlv. di. licz ¶ est ratio quare quandoq; differatur: ut de pe. di. iij. quid ergo. de pe. di. i. ꝓditerat.

b ¶ Assidue. i. iterato nō miseretur de facili. nā vulnus iteratū tardius sanatur: ut. j. de pe. dis. iij. inanis.

i ¶ Hoc capitulo. insolescentes: quia sepe ex laudis preconio innascitur ſupbie inflatio: ut vi. q. i. sūt plurimi. supbiebant forte ex eo: q ꝑ. c. pri. cōmendati sūt

a ¶ Egīmus. in ysaia. fatua. nō ar. q. qui fatua loquit fatuus est. ¶ xxiii. q. viii. cōuenior. ¶ ff. de ꝓdi. instī. gdā. j. de pe. di. i. §. pōt. ¶ i. q. i. ita fit.

b ¶ Mensaꝝ. quam iniuriā patitur.

c ¶ Audi. iō dicit testimoniū: quia duo sunt ꝓ quos probat.

d ¶ Philippis. nomen est ciuitatis in macedonia.

e ¶ Cū epis. cum in vna ciuitate plures epi non debeāt ee. ar. di. lxxx. in illis. ¶ c. epi. ¶ xxi. q. i. c. i. ¶ iō hoc ipso ꝓbyteri intelligunt.

f ¶ Epos. i. ꝓbros: cum in vna eccla epi plures esse nō debeant.

g ¶ Cōtēntose. q: singulārū eccliarū singuli epi: ut. viij. q. j. in apibus.

b ¶ Reliqui. ꝟba apli ad titū: post sequit ad thymotheū.

¶ Luxurie. i. de luxuria accusabiles. i. nō subditos: q: ꝓpr̄ peccata filioꝝ citꝰ rapit gs morte. xlvii. di. §. necesse. cū. s. ipse est negligens. k ¶ Prophetiā. i. ꝓ electionem.

l ¶ Presbyterij. s. mei. presbyterij: ¶ sic loquit de seipso cū ipse paulus esset epus cū eū ordinauerat. in 4.

m ¶ Cōpresbyter. ecce petrus se vocat ꝓsbyterū: cū tñ esset epūs ꝛ sūmus. ē. di. lxv. q. die dñica. in v. sacerdotū.

n ¶ On er necessitate. i. ex gratia turpis lucri. ar. j. di. xcv. esto. ꝛ ita est ar. q. ꝓsbyter nō dz locare operas suas. ar. xxi q. ij. precipimus.

o ¶ Significantius. ſ. q. epūs dicit presbyter: q̄si dicat vbi ꝑ epō dr presbyter figuificanti⁹ dicere. ſic epistolis: q; magis accedet ad significationē vocabuli epūs q̄z hoc nomen ꝓsbyter.

p ¶ Filius. i. ioannes: qui alius intonuit. ꝛ q; cū iacob assumptus se/ozū audierūt vocē nubis: hic est filius meus dilectus.

q ¶ Presbyter. ecce ioannes vocat se ꝓsbyterꝫ cum tamen esset epūs.

r ¶ Electe. ꝑ q̄ nomē

s ¶ Gaio. mitto salutē.

t ¶ Postea. hic respondet tacite obiectioni: quare hoc imutarū est: ad hoc rñdet. Sz queritur i quo facta fuit hec plato. si dicaſ q̄ in officio: ꝛtra de p. di. v. manus. q; erercere epalia nō licuit: nisi bis q̄ successerūt in locū apl̄oꝝ. lxviij. dis. quorū vices. xxi. di. in nouo. ꝛ ita hec prelatio ab initio facta fuit. si aūt dicaſ q̄ i nomine obstat. lxxx. di. in illis. q; ibi dicit q̄ quidam positi sūt q̄ tñ episcoporuꝫ vocabulo ꝛc. ad hoc dicūt quidā q̄ i ꝑmatiua eccl̄a cōe erat officiū epōrū ꝛ sacerdotum: ꝛ noia erant cōia ꝛ officiū erat cōe. sed in secūda ꝑmatiua ceperunt distingui ꝛ noia et officia. b. dicit q̄ tñ in noie fuit facta plato. ꝑmo enī omnes dicebā/tur sacerdotes: licꝫ quidam aliis prelati essent quantū ad officiū. ꝛ qō dicaſ. lxxx. di. in illis. qui tñ epōrꝫ vocabulo potirent: expone. i. nō archiepōrꝫ nec ꝑmatū. ꝛ ita eteludiſ superi⁹ nō inferius. tertij dicūt q̄ plato hec facta fuit quo ad nomen ꝛ quo ad administrationē ꝛ quo ad quedā misteria q̄ spectāt tñ ad officiū epale. ꝛ fuit hec plato facta a tpe petri. ꝛ b⁹ innuit hec lr̄a ibi. Nā ꝛ a marco euangelista vsq; ad esdrā ꝛ apostolorꝫ: ad vnius ecclesie sacerdotes ita paulus loqtur attendite vobis ꝛ cūcto gregi: in quo vos fratres spūs sanctus posuit epōs: ut regatꝫ ecclesiā dei: quā acqsiuit sanguine suo. ac ne quis cōtentiose in vna ecclesia plures epōs fuisse cōtendat: audiat aliud testimoniū: in quo mānifestissime declaratur vel cōprobaſ enndē esse epūm atq; presbyterū. ꝓpter hoc reliqui te crete: ut que deerāt corrigeres: ꝛ constitueres epōs per civitates: sicut tibi mandani: figs est fine crimine vnius vxoris vir filios habēs fideles nō in accusatione luxurie aut nō subditos. oportet epūm enim sine crimine esse quasi dei dispensatorem. Et ad tymotheū: noli negligere gratiam que tibi data est per ꝓphetā ꝛ per impositionē manuū presbyterij. Sed et petrus in prima epl̄a presbyteros qui in vobis sunt precor ego cōpresbyter ꝛ testꝫ passionū christi: ꝛ future que revelāda est glorie passionuꝫ particeps: regite gregē christi: ꝛ inspicite nō ex necessitate sed volūtarie iuxta deū. q̄ gdē grece figuificantius dicit epithius: vnde ꝛ nomē epi tractum est. parua tibi videntur tantorꝫ virorꝫ testimonia? clangat tuba euāgelica filius tonitrui quem iesus plurimū amauit: qui de pectore salvatoris doctrinarū fluenta potauit ꝓsbyter electe domine: ꝛ filius eius q̄s ego in veritate diligo. ꝛ alia epistola presbyter dionysium. ꝛ dic q̄ marc⁹ fuit ꝓtemporanē⁹ petro ꝛ clemēti. ar. xviij. q. i. cū beatissim⁹. esdras aūt ꝛ dionysius fuerūt ꝓtēporanei ipsi hieronym o. ꝛ ita ē illud sedatū. lxxx. di. in illis. ꝛ illud de cō. di. v. manus

gaio charissimo: quē ego i veritate diligo. Quod aut postea vnus electus est q̄ ceteris preponeretur: in scismatis remedium factum est: ne vnusquisq; ad se trahens ecclesiaꝫ christi rumperet. Nam ꝛ alexandrie a marco euangelista vsq; ad esdram ꝛ dionysiū epiſcopos presbyteri semper vnū ex se eligebant: ꝛ in excelsiori gradu collocabant: quē episcopum nominabant: quomodo si exercitus sibi imperatorem faciat. diaconi autem eligant de se quem industrem nouerint: ꝛ archidiaconum nuncupent. quid enim facit exceptā ordinatione episcopi⁹: q̄ presbyter non facit: nec altera romane vrbis ecclesia: altera totiꝰ orbis estimāda est ꝛ gallie ꝛ britānie. nam ꝛ aphrica ꝛ persis ꝛ oriens ꝛ india ꝛ oēs barbare nationes vnum christum adorant: vnam observāt regulā veritatis. Si aūt auctoritas quereretur: orbis maior ē vrbe. vbicūq; fuerit episcopus sive rome sive eugubij sive constantinopoli sive rhegij sive alexādrie sive thebis sive guarmacie: eiusdē meriti est et eiusdē sacerdotij.

¶ Potentia diuitiaruꝫ ꝛ paupertatis humilitas vel sublimiorem vel inferiorem episcopum nō facit: ceterum omnes apostolorꝫ successores sunt. Sz dices quomodo rome adtestimoniū diaconi presbyter ordinatur? quid enim profers vnius vrbis consuetudinē: qd pancietatem de qua ortum est

Añ plationē ergo ista noia ꝓsbyter epūs erāt. ꝓsus synonyma. ꝛ etiam administratio cōis erat: q; cōi ꝓfilio sacerdotū regebanꝫ eccl̄ie. xcv. dis. ecce olim. in scismatis ergo remedū ut hic dr facta ē plato: ut vn⁹ esset ꝛ quo ad nomen ꝛ quo ad administrationē ꝛ quo ad q̄dā sacramēta: q̄ modo approbanꝫ ebis.

u ¶ Imperatore. et sola eni electiōe pncipū dico eum verū impatorem añq; a papa ꝓfirmet. ar. hic: lz nō ita appelleturut dicit. lxiij. di. q̄to ꝛriū ē verū ē de elec. venerabilē. xxiij. di. in noie.

x ¶ Diaconi. supple ꝛ quo modo diaconi eligunt ꝛ cetera.

y ¶ Eligant. ecce q̄ episcopi nō est archidiaconum: eligere ꝛc. ar. ꝛ. lxviij. di. epōrꝫ. lz varie sunt cōsuetudines. xxi. dis. §. i. ē de elec. ecclesia vulterana.

z ¶ Ordinatione. in ordinatione cetera intelliguntꝰ que nō fiunt nisi ab episcopis. hec continent ē. dis. lxviij. q̄uis corepiscopis.

¶ Nec altera. &c. est ad tacitā questionē. nōne diaconi cardinales romani ꝓponunt omnib⁹ presbyteris exceptis presbyteris cardinalibus: quib⁹ ꝛ videtur parificari? &c. q̄ consuetudo romane ecclesie nō est attrahenda ad consequentiā: vel &c. est hic in ꝑn. c. ibi audio quendā ꝛc. dicebant enī quidam: q̄ sicut

rome honorabiles erant diaconi: ita debebant esse vbiq; locorum.

a ¶ Maior ē. z iō magis sequē pauciet atem de qua ozum est supercilium in leges ecclesie vendicas: omne quod rarū est plus amplectit. pulegiū apud indos pipere preciosius est. diacones paucitas honorabiles: presbyteros turba cōtemptibiles facit. ceterū in ecclesia etiā rome presbyteri sedēt: z stant diaconi: licet paulatim crebrescētibus vicijs iter presbyteros. absente epo diaconos sedere videam⁹: z domesticis conuiuijs benedictionē cozā presbyteris dare. discant qui hoc faciūt: non se recte facere. audiāt apostolos: nō est dignū: ut nos relinquētes verbum dei ministremus mensis. sciant diaconi quare cōstituti sunt. legant acta apostolozum z recozdētur cōditionis sue. presbyter z epūs aliud etatis aliud dignitatis est nomē. vnde ad titum z timotheū de ordine episcopi z diaconi dicit. de presbytero omnino reticet quia in episcopo etiā presbyter continetur. qui ꝓuehitur a minozi ad maius ꝓuehitur. aut igitur ex presbytero ordinetur diacon⁹: vt presbytero maioz cōprobetur in quē conscit ex quo: aut si ex diacono ordietur presbyter. nouerit se laicis maiozē sacerdotib⁹ esse minozem. Item cypzianus.

De eodem.

Omin⁹ noster iesus christus rex z index z de⁹ noster vsq; ad passionis diē seruauit honorē pōtificibus z sacerdotibus: quis illi nec timo

b ¶ Totius. imo fideles sūt vna ecclesia. z hoc ē qđ sequit z gallie zti
da est cōsuetudo generalis: ut. s. di. xij. nouit. s. di. xl. nos q. z. c. non loca. z est hic ar: q̄ statuta cōcilij diudicant statuto pape si ꝓtradicāt ut dist. ix. q. iij. nemo.

b ¶ Eiusdē meriti e st quantus ad sapientes z periros z discretos. Nā idiote z vulgares episcopuz pue ciuitatis cōtemnere solēt. ar. di. lxxv. epi.

c ¶ Et paupratis. nā paupras ciuitatis non minuit ꝓzogatiuā regni: j. xcvi. dis. sic nec mulier ꝓpter pauptatē dicitur humilis vel abiecta. C. de incest. nup. humilē. ar. p̄ in auc̄. de defen. ciui. §. nos igitur coll. iij.

d ¶ Diaconi. hoc non solū rome fit sz etiā aliaz eccle fiarum ꝓsuetudo obseruat. sz forte ꝓpe hieronymi ñ fiebat: hodie fit eē de scru. in oza. c. i.

e ¶ Vrbis. s. dis. xi. gs nesciat. p̄. z c. nolite. p̄. sz ibi ō ea consuetudine agit: quā ecclesia romana seruat et aliis mandat seruandā. hic ꝓ de ea quā sola fuat nec vult ab aliis seruari. vñ ibi dr quā romanā ecclesiā viderint seq z docē de conse. di. i. basilicas.

f ¶ Consuetudinē. quasi dicat: nō qd fiat: sz qd fieri debeat ꝓsiderandū ēt ut eē de elec. c. venerabilē. xij. q. v. gloria in fi. ff. de offi. ꝓ. sed licet.

g ¶ Paucitatē. q. pauci erant tales diaconi: z iō subiebant. quicqd enī raro accidit miraculū est in auc̄. de cōsu. §. itaq; cons. iiij.

b ¶ Preciosius. sicut z hēia rerū i qbusdā locis varianť. ff. de eo qđ certo lo. l. ideo.

i ¶ Mensis. viduaz z pauperū: sz tm̄ instemus ꝓdicationi.

rē dei nec agnitionem christi seruassent. Nā cū leprosū mūdasset dixit illi: vade z ostēde te sacerdotibus z offer donuz hūilitatē nos christ⁹ hūilis docuit: sacerdotē adhuc appellās quē sciebat esse sacrilegū Item subditus passioni: cum alapā accepisset: z ei diceret sic respōdes pontifici? nihil ille cōtumeliose locutus ē in p̄sonam pontificis: sed sic magz innocētiā suā tutatus ē dicēs: si male locutus sum exprobra de malo. si autē bene: quid me cedis? que omnia ab eo ideo facta sunt humiliter atq; patiēter: ut nos humilitatis ac patientie haberemus exemplum: docuit enī sacerdotes veros legitime z plene honorari: dū circa falsos sacerdotes ipe talis extitit. meminisse autem diaconi debent: quoniā apostolos id est episcopos z presbyteros dominus elegit. diacones autem post ascensum dominī in celum apostoli sibi cōstituerunt episcopatus sui et ecclesie ministros. q̄ si nos aliquid audere contra deuz possumus qui episcopos facit: possūt z contra nos audere diacones a quibus fiunt.

Hoc autem quod de diaconozum minozitate dicitur: vbiq; seruandum est: nisi cum locum diaconus habuerit: aut ꝓ p̄cij patriarche aut metropolite sui. Vnde in sexto synodo legitur.

Diaconus sacerdotibus non preferatur: nisi locum interoꝛ

k ¶ Dignitatis. j. viij. q. i. g epatū. p̄. sz ibi iuxta etymologiā hui⁹ nomis designat. hic q̄ ex vsu loquendi ex noie ꝓcipit. vel dicendū q: nō ē nomen honoris tm̄: sz etiā opis. viij. q. i. illud inferendum.

l ¶ Continet. nā in toto ꝓtinet z pars: ut. xiij. q. v. penale. z. ff. de re. iu. in toto. z est fi. e. ff. quod me. cā. l. i.

m ¶ A minori. hoc bene dr. ff. ō mu. z bo. ut gratum.

n ¶ Sacerdotib⁹. j. de pe. di. i. §. et his itaq;.

a Omin⁹ noster. sacrilegum. ar. q̄ si dñs papa aliquē suis p̄uilegijs p̄maté appellat ex ipsa noiatione ius ei acquirit. xxxij. q. iij. dicat in fi. xvi. q. vlti. ꝓtra sanctoz. ar. ꝓtra. iij. q. vi hoc quippe: eē ō p̄sūp. illud. C. de iur. z fac. ig. nō iccirco. etiā ē ar. hic q̄ tam bon⁹ q̄ malus sacerdos gaudet p̄uil. clericali. xi. q. i. sacerdotibus.

b ¶ Ut nos. sz debēt eē fortes. i. debēt p̄stare exemplū facti boni et ꝛo. i. et dilectiōe z non velint dñari:

c ¶ Elegit. nō q̄ quāto a maiori qs ordinat: tāto ē maioris dignitatis ut. i. q. i. filiū. et de maper tuas.

d ¶ Constituerūt. hoc i nouo te. nā i veteri vter q̄ a dño. s. e. c. diaconi. p̄. sed illud in veteri te. hoc in nouo. vel ꝓ dñm sit qđ ab aplis statuitur ut. xx viij. q. i. fic enī. tamen auctozitate eius de p̄se. di. iij. quando.

e ¶ A quibus fiūt. ar. q̄ nemo debet se opponere illi a quo recipit beneficiū: ut. xxii. q. v. de forma. z ex de postulando c. ulti. ff. de mosti. testa. si pars in fi. §. hoc autem. viij. q. iij. illud.

f Recipim⁹.añ p̃sbyterũ sedeat in p̃cilio.xvii.di. in fi.

g Tũc.ar. aliquẽ tãdiu bñe ꝓuilegiũ ꝙdiu tenet ei⁹ locum.xvi.q.i.generalit. C. de tel.mi.l.vlti.ꝛ hec dictio tũc ertremitatẽ.i.finẽ iurisdictiõis ꝓplectit.ar.ff. de cõ.ꝛ de.l.iiij.§.fi ita.ar.ꝙ gs ꝓsegt er alteri⁹ ꝓsona qõ nõ bz er sua.ff.q̃ res pi. ob.pos.l.aristo. ꝛ dicit ler:ꝙ si nõ potes,phibẽ me euntẽ p̃ funduz:nec aliquẽ noie meo.ff. de ỽ.ob. si stipulat⁹. tñ ea tñ bz iste q̃ iurisdictiõis sũt:nõ q̃ ordinis. ar. ad ꝓmũ er de offi. del. sane.

b Ultim⁹. nõ ꝙ g delingt in aliquo ordine i

Di. xciij.

hoc punit ꝙ postponit aliis suũ ordis: ut.l.dis. accedẽs.ꝛ xix.q.iij.mãdam⁹.xxv.q.ij.sic decet xxxij.di.§.i.ꝛ.i.q.vij.c.i.

a Ubdiacono. Dic s intitulat.ꝛ cxiij.di. in q̃ mgr idẽ dicit ỏ subdiacono qỏ dictũ erat in superiori.c. de diacono: ꝙ.s.etiam legat⁹ pape põt esse. Et pomt tres.§.ꝛ in.§.finalis mutat mã. In primo dr qỏ dixi. In scõdo ꝙ figs ipedit legatũ dñi pape ercõicand⁹ é. In tertio ꝙ archidiacon⁹ vltra suũ statutũ erigere nõ dz.ioannes.

a Ulde oĩa.ã.di.xxx. singula.ptra,ꝛ dic oĩa quo ad cognitionẽ causax:nõ quo ad dignitates vl̃ officia ecclesiastica:ut ibi.

b Põtes.ar. ꝙ põtia nõ exhibeẽ p alũ.ar.ꝛ. xxv.di.c.ij.

c Precipimus. ar. ꝙ papa etiã laico cãm spũalẽ ꝓmittẽ possit.xxxij.di.§.verũ.

d Põtet.nã idẽ ipse vr cognoscẽ q dedit iudicẽ: ut eẽ de offi. del. sane. C. vbi ꝛ apud quẽ restitutio.peti dz.l.iij.C. de iudi.l.vlti. e Auctas.nõ ꝙ delegat⁹ nõ bz pl⁹ iuris q̃ delegãs siue par fit aĩs delegat⁹. ar. ff. de dã. ifec. g bona. §.vlti. siue sit maior. ff. de offi. ei⁹ cui mã. é iurisd. ꝛ fi ꝓtor. q̃ q̃ tñ bz min⁹ qs si er delegatiõe cognoscat q̃ si er iure suo eẽ de offi. del. sup qõnũ. §. si vo. ar. C. de pcu. marinus.

f Dubitare. ar. ꝙ si papa ex certa sciã dat iudicẽ: ꝙ ille ñ põt recusari. ff. de offi. ꝓtor. l. vnica. sic. j. xvij. q. iij. §. qui aũt. eẽ de rerũ ꝑmu. oli. ꝛ eẽ de ap. nouit. lz ꝑ eẽ d ap. cum spãli. ꝛ c. postremo. io. So. nider poterit sp recusari iusta

politani sui obtineat.

Precipim⁹ ne diacon⁹ q̃ uis etiã dignitate hoc é in officio quolibz ecclĩastico sit: an p̃sbyter ꝙ sedeat:nisi cũ loco habuerit ꝓpũ ꝑriarche aut metropolite sui ꝙ aliq⁹ capitlo. tũc. n. fiẽ illi⁹ locũ tenẽs honorabit. Sigs ỽo plũpsit h⁹ tyrãnice facẽ: a ꝓpo gradu repulsus vltim⁹ omniũ fiat in ordine suo.

Ubdiacono etiã sũm⁹ ꝑriarcha vices suas ꝓmittere valet.

ñ symma. pa. ait.

Etiã subdiaconib⁹ vices suas apostolica cõmittit ecclesia.

Alde necessariũ ꝓsperim⁹ eẽ: ut sicut ꝑdecessoũ nr̃oꝝ fuit iudiciũ: ita vni eidẽ q̃ psone oĩa ꝓmittamus: ꝛ vbi nos põtes eẽ nõ possum⁹: nr̃a ꝙ eũ cui p̃cipim⁹ repũteẽ auctoritas. quãobrẽ petro subdiacono sedis nostre intra ꝓuinciam ficiliã vicesq̃ nr̃as auxiliãte deo cõmissim⁹. nec eni de ei⁹ actib⁹ dubitare possum⁹: cui deo auxiliãte totũ nr̃e ecclesie nosci mur patrimoniũ ꝓmisisse.

e gatũ ỽo aplice sedis gcũq̃ impedierit vsq̃ ad satisfactionez excõmuniceẽ.

ñ alexãder.

Excõicet: g legatũ sedis apostolice impedire tẽtauerũ.

Jgs aũt legationẽ ipedit: nõ vni⁹ sed multoꝝ ꝓfectũ cã inuenientes etiã si esset legat⁹ pape:ut eẽ de offi. del.li:cũ legitie exceptiões cuilibz refuent:ut eẽ ỏ offi. del. exprte. b. g Patrimoniũ. g⁹ficilia é de ꝑrimonio beati pe. ut. ar. x. q iij. relatũ. xi. q. i. puẽt auertir. ꝛ sicut multe nocet. ita a multis arguẽdus é ꝛ bono ꝝ societate puãd⁹. ꝛ qz dei cãm i pedit ꝛ statũ ꝓturbat ecclesie iõ ab ei⁹ limib⁹ arceaẽ. ab omnib⁹ itaq̃ talis é cauẽd⁹: ꝛ nõ in cõsionẽ fidelĩũ vsq̃ ad satisfactionẽ recipiẽd⁹.

Archidiacon⁹ quoq̃ q̃nis ex officio suo clericoꝝ vitã diligẽti examinatiõe debeat ingrere: ꝛ q̃ corrigẽda inuenit epo nũciare: tñ dñationẽ sup eos exercere ꝛ cẽsum ab eis exigere ꝙ hibeẽ. ñ in cabilionẽsi cõcilio legit̃.

Archidiaconi sup p̃esbteros iurisdictiõem nõ exerceãt.

Jctũ é ꝙ in plerisq̃ locis archidiaconi sup p̃sbteros pochianos quãdã exercẽt dñationẽ: ꝛ ab eis cẽsũ exigũt qỏ magr ad tyrãnidẽ q̃ ad rectitudinis ptinz formã. Si eni in rta apl̃ sniam epr nõ debẽt eẽ dominãtes in clero sed forma facti gregis ex aĩo: multo min⁹ facẽ hoc isti debẽt. sint itaq̃ cõrẽti regularib⁹ disciplinis: ꝛ teneãt ꝓpriã mẽsurã. et qỏ ab epis eis iniũgit: hoc ꝙ parochias suas exercere studeãt nihil ꝙ cupiditatẽ ꝛ auariciã psumẽtes.

Wod autez sacerdotes sup inbẽtur epis tanq̃ subditi obedire:nõ ita intelligẽdũ

b Sgs aũt legationẽ. immo g legatũ. bostiũ ipedit:tradẽdus é bostib⁹:ut. ff. de legationib⁹ .l.vltima.

i Sz mlti ꝝ. ar. ꝙ g peccat i multos grauius peccat:eẽ de testi. ficrrnj.q.v.g ꝓpulsus. sicut g circa eandẽ psonã multis modis peccat grauiꝰ peccat.xxxiij.q.v.relegẽtes. Sz nũqd g eũ capit põt ab eo absolui: ñc eẽ ỏ sentẽr. ad emmentiã ꝛ nõ ꝙ legat⁹ h⁹i nõ põt epm deponere nec mutare de loco ad locũ. nec i ei⁹ manibus posset epus refignare:nisi ad h⁹ dñet ispãle mandatũ:eẽ ỏ offi. le. c. ꝙ translationẽ. ar. de offi. ei⁹ cui mã. é iurisd. l. i. bãz legebat h⁹. c. nisi fãdo. figs ipedit legatũ: ñ auerit ꝓfectũ vsq̃ ñ⁹. s. cardinal: sz mlto

Di. xc.

rũ. i. familie sue ꝛ parentũ. ꝛ sic multis nocz ille. s. cardinal: ita a multis ẽ redarguẽd⁹: et ita vsq̃ in finẽ.

k Nocet. g⁹ gcũq̃ aliqd nocumẽti sẽti admittit ad agendũ vl̃ accusandũ: ar. xxj. q. ij. ñ liceat. l Impedit. nec legat⁹ delegatũ ipedire dz: eẽ de offi. le. studuisti. m Limib⁹. ar. i q⁹. gs deligt i eo debere pũiri. xxj. q. ij. q ꝛ bũanis. xxiij. q. viij. ff ꝛ coepis

a Jctũ é. rectitudis. sz nũqd ỏ pluetudie pscripta põt archidiaconi mulctare: vr̃ q̃ nõ: eẽ ỏ penis lz. sz dic ꝙ bñ põt er q⁹. iudicare põt ỏ pluetudie pscripta. ar. ff. ỏ iudi. l. ij. §. vlti. ꝛ eẽ de of. del. et li⁹ Jllud g⁹ eraudi: cũ pecuniaria pena ñ timeẽ. als si alla magis timeẽ iponẽda é. xxxij. q. v. pdest. dũ ñ pena, ꝙ eodẽ pctõ ñ infligat: sufficit in anno. C. de no.

mulc.eos? b ¶ Apli.i.petri.hz alibi dicat q̄ noīe apli paul⁹ designat.xpi.q.i.ꝺ dicat⁹.z.q.iii.q? cog⁹ uim⁹. c ¶ Inū gik.vī g⁹.q̄ archidiacon⁹ nō beat nisi demandandā iurisdictionē.ō hoc nōui.xxv. dis. electis?

d Uod autē q Dic intitulat.xcv.di. i q̄ ponit gra.quā dā ꝓtestatē z eas soluit.postea ponit duas q̄nes z eas soluit aūcte gelasio.repetit p⁹ ea ō dignitate ꝑsbyteroꝝ oñdens multa licē ꝑsbyteris in eoꝝ pñtia.

e ¶ Chrismate .i. de cō.di.v.man⁹ z.t.c. nouissime: z ō.di.xxi.clericos .hoc ad rōs.p se dando scandalo fuit occesū: nunc vo antiq̄tū. vl in pmitiua eccla ꝑsbyteri chrismabāt nūc vo minime: eē ō pluc.q̄to.io.

f Eruenit: debēt ꝓcedimus. Hoc erpeditū ē: q ꝑsbyter chrismādo si sua aūcte hoc facit nihil agit:nec puero aliq̄d recipiūt eē de pluc. q̄to. Sz nūqd papa ei demādare b⁹ pōt qđ dicūt q fic: z q oīa sacra que recipit ꝑsbr er delegatiōe pape cō ferre pōt.Ar.hic.oñ diacon⁹ pōt ꝓferre dia conatū z cōfirmare i fronte:sz nō pōt papa ei demādare: ut ꝓferat ordinē quē nō hz:vī etiā q ꝓficiat cor⁹ rbi: q? sol ꝑsbris dictū ē:hoc facite i mea cōmemoratione.ar.i.q.i.dictū. hoc dicit.h. alii dicūt q ñ pōt papa delegare ꝑsbr:ut chrismet i fronte.oñ ista ꝓfere eis dare lniam peccādi:dicūt q iuit⁹ pmisit ob nā mū scandalū:nec dabat eis occasionē mali:q? iuit⁹ hoc ꝓcedebat.xxv.q.iii.q scripsi.z.xxviii.q. ii. si q vert⁹.alii dicūt q hoc.c.logt ſm antiq̄tpa.hz hoc nihil ē:q? ista bui⁹.c.ꝺicit:ubi hz veterē vsū. z q? hz h⁹ greg⁹ nihil hic ꝓcederet. Sz nūqd papa posset eis ꝓcedē ut chrisma ꝓficerēt? b.dicit q ñ. Itē q̄rit nū

est q̄si nō liceat eis ꝑsbyteris pñtib⁹ epis sacramēta celebrare.sicut epali supcilio qđā ab his volebāt ꝑsbyteros ꝓhibere:sz q? ꝑsbyteri pōtificibus tāq̄ filii parētib⁹ debent obedire: z baptizatos ēt chrismate eis tāgere ꝓcedit. U ñ grego.scribit ianuario episco po carolitano.

Ubi epi desūt:baptizatos ꝑsbyteri i frōte chrismate tāgāt

Eruenit ad nos quōdam scā dalizatos fuisse: q ꝑsbyteros tāgere chrismate eos qui baptizati sunt ꝓhibuimus z nos quidem ſm veterē vsuz ecclesie nre fecim⁹.sed si omnino de hac re aliqui contristantur: vbi epi desunt: vt ꝑsbyteri etiam in frontib⁹ baptizatos chrismate tāgere debeant cōcedimus. Supra leo epus cōtra q̄nis corepiscopis

Item gelasius papa.

Ultra suū modum ꝑsbyteri cōtendere nō ꝑsumāt.

Resbyteros ultra moduz cōtendere ꝓhibemus.nec epali fastigio debita sibimet andacter assumere nō conficiendi chrismatis non consignationis pontificalis adhibēde sibimet arripere facultatem. Sed istud gregorii ꝓ scandalo sedando semel concessum legitur. Illud autem leonis pape z gelasii vsu approbāte prenaluit. nisi forte vbi aliquorum consuetudo hoc admisit: vt in absentia episcopi extrema necessitate cogente z ex concessione gregorii ꝑsbyteri baptizatos in frontibus liniant. C Prohibitio vero leonis z gelasii in eo casu intelligatur: cum episcopi ꝑsentes sunt: vel cuz non cogit vltia necessitas. oleo vero sanctificato permittitur eis vngere infirmos. vnde iacobus ait:infirmatur quis in vobis: inducat ꝑsbyteros ecclesie qui orent super eum vngentes eum oleo in nomine domini: z oratio fidei saluabit infirmum. Sed queritur: an episcopis liceat eodem oleo vngere infirmos: vel si impenitentibus huiusmodi vnctio fit concedenda. De his vero ita scribit innocentius papa.

Oleo sanctificato nō ꝓhibet epus infirmos tangere.

Illud supfluū videm⁹ esse adiectū: vt de epo ambigatur quod ꝑsbyteris licere non dubium est. nam iccirco de ꝑsbyteris dictū est: q? pōt demādare nisi epo eē de cō.ec.aq̄. Ea vo que iurisdictionis sūt pōt etiā ꝑsbr ꝓficere cōciliare.xxvi.q.vi. ꝑsbr aureli⁹.sz etiā inē ea q̄ iurisdictiōis sūt:q̄dā nō pūt demandari nisi eis q aminiculo ordis illa exercē pūt: ut deponē ꝛberare clicū.alia sūt q etiam laicis demādari pūt: sicut iudicare in cā ciuili. Itē dico q epus nihil hz hodie:qđ fit meri imperij qđ demādari nō possit:de quo logt ff.de offi.eius cui mā. est iurisd.l.i.q? oīa alii epo demādare pōt: nisi vsū pallij: eē ō vsu pallij ad

g ¶ hoc.

Kelbyteros.

h Ed istud.hoc allegādo dicit al⁹ solebat nō iuuare i hoc:eē de cōsue.quanto.

i ¶ Sanctificato.quo deficiēte: admisceā aliud: eē de cō.ec.vl alta.c. q in dubijs.z ē duplex cā quare infirmi inungūt: q? venialia deleāt: z ꝓficiat augmentū virtutib⁹, ar.de ꝺ.di.v.c.i.z.ij.et eē de sacra.vnc.c.i.z q? citi⁹ liberat ab infirmitate corpali. ar.h. Sz q̄d figs ñ hz oleū z inungit chrismate tz unctio:vī q fic:q? ppe eadē vsia est. q? chrisma nō ē nisi oleū balsamo admixtū: eē ō sacra vnc.c.i.fic z tz emptio cū acetū vendit.p vino:q? ē.p eadē vsia.ff. de ꝺbē. ep.i vēditiōib⁹ sz forte sec⁹: q? ñ ē forte ppe eadē vsia. Itē nūqd ꝓfert h⁹ sacrm figs inungit oleo nō ꝓsecto:vī q fic:q? z baptism⁹ ꝓfert i aq̄ ñ ꝓsecrata.alii dicūt ꝺ.nec ē sile:q? vis baptizādi tota ē i vbis.hic aūt vis ē in re ipsa.s.in oleo. Sz ista rō calūniā hz eē de bap.c.plt. Sz nūqd pōt hoc sacrm iterari? dicūt qđā q nō.i.q.i.q qđā.de ꝺ.di.iiij.oñdit.si obiiciat de mimonio nō valet:q? virtute inspecta mimoniū ñ iterat.p⁹ enim vnū deleā q̄s scōm ꝺbat.alii dicūt q pōt iterari:q? cū quis scōo infirmat:defuit in eo esse illud sacrm:qđ p⁹ accepit

Illud.ut de epo.ar. q hz mīoꝛi er officio multo fortiꝛ maiori licē.ar.xxviii.q.ii.hist̄oia.xxv.q.vi.si duo.ar. ꝺ.lxxviii.di.epus gubernationē.ar.fi. p ꝺriū. viii.q.i.si g.

¶ Dictum a iacobo:vbi dicit : i firmatur quis ꝛc. q̄nis in hoc nomine ꝑsbyteri possunt intelligi epi scopi. ar.s. di.l.placuit.v.ut manus imponatur.

c ¶ Chrismate.i. oleo.vel ut dicūt quidam epus chrismate ꝑsbyter oleo inungit.h.

d ¶ Nō penitētib⁹. ita ꝯtinua: ve ei quē ep̄s dignū duxerit ad visitādū: ⁊ ita in originali hr̄: nō penitētib⁹. qd̄ intelligit̄ de solennit̄ penitentib⁹. e ¶ Nō pōt. sic. l. di. c. vlti.

f ¶ Negant̄. ar. ꝙ ercōicatus vl̄ anathematizat⁹ n̄ possit cōtrahē matrimoniū. qd̄ nō ē verū: ex d̄ eo q du. in ma. quā pol. significasti in fi. h.

g ¶ Negant̄. ar. oīa eiusdem generis eodē iure censeri. ar. di. iiij. deniq; ar. s̄. di. v. ad ei⁹. de cō. di. ij. comperim⁹. ar. ꝯ. di. l. studeat. ar. di. lxxxi si quis sacerdotum.

h Presbyteri. q. j. de cō. di. iiij. p̄sbyteri

i ¶ Ep̄is. peccant ergo abbates q volunt poti⁹ hoc accipere ab alijs q̄ a suis: nisi forte priuilegiati sint: ut possint petere a qbuscūq; velint.

k ¶ Anno. hoc exponit̄ de cō. di. iiij. oī tēpore:

l ¶ Per sacrariū. i. p dia conē. xxiij. di. nō oportz nō ꝙ ex quo res datur certo nūcio: eius est iaz piculo cuius est nūcius si nūcio rem dari voluit secus si misit nunciū: ut eū admoneret ꝙ res ei mitteret̄: ut hec colligūtur. ff. cōmo. eū q rem: §. si rē ⁊ legib⁹ duabus seq̄ntib⁹. ⁊ ē ar. ff. de so. siquis. ⁊. l. si solutur⁹.

m Olim. pauli. i. baptizatus baptismo pauli.

n ¶ Tollerent̄. ⁊ dicit lex ꝙ cōmodius est singulas res singulis noīb⁹ distingui insti. qui. mo. te. infir. §. sz qr. distictio nominū differentiā rex declarat: ut. xxi. di. cleros. sic. C. de codicillis nō codicillum.

o ¶ Consuetudine. nihilominus ex institutione ut. s̄. di. xciij. legimus. ⁊ ita exaudi qd̄ sequit̄ ⁊ magis ex consuetudine ꝯtrarium. ar. extra de his que fi. a prela. nouit.

p. Ecce ego. sz quia. ita ꝯtinua: dico ꝙ presentibus ep̄is possint conficere: qr nō solū hoc sz alia possint facere Ex vi littere ⁊ etiā ꝓbationis videt̄ ꝙ ep̄i nō ꝓhibent presbyteros missas cantare: sz benedicere ⁊ p̄dicare ⁊ cetera q̄ sequunt̄. q ¶ Duplici. a clericis. s. ⁊ laicis vel q°. ad obedientiā in spiritualibus ⁊ subministratione in temporalib⁹ vel duplici. i. officio predicādi ⁊ sumendi tympanū. i. temporalia: iuxta illud: sumite psalmū ⁊c̄.

r ¶ Benedicere. cū episcopus abest. sz hec so. nō valet: qr hic loquit̄ cū p̄ns est episcopus. vl̄ intelligas illud quando benedicit p̄uatim sine solēnitate. al's ꝯtra. xxi. di. deniq;. Itē ꝯtra. xxvi. q. vi. ministrare. sed ⁊ si illud similiter intelligit̄ de solēni benedictione. vl̄ dic ꝙ quando cantat missam p̄nte episcopo ut ipse benedicat. sz si vult episcopus benedicere non benedicet presbyter. ar. de consedi. i. cuz ad celebrandas. al's p̄sbyter suo iure potest benedicere. nam eo ipso ꝙ ei dat potestatē benedicendi: supponit̄ ei tanq̄ mior: ⁊ potest ab eo benedici. ar. ff. de iurisdic. om. iudi. illud receptū. ⁊ ad trebell'. ille a quo. §. tempestiuū. h. vel dic ꝙ eo ipso ꝙ p̄mittit ei missam celebrare: p consequēs oīa q̄ sine missa esse nō possunt: ut extra de offi. del'. preterea.

s ¶ Confirmare. i. fide. xi. q. iij. ꝙ p̄decessor. vel iungere oleo infirmoꝝ vel chrismate in vertice.

t ¶ Oīa. q̄. ad eos ptinent. ar. vocabulū generaliter ꝓlatum nō oīa pticularia comp̄hendere. ar. contra xxviij. di. de syracusane.

u ¶ Benedicere. i. absoluere vel priuatim reconciliare nō solenniter: ut. xxvi. q. vi. c. i.

x ¶ Nō debet. ar. cui licet plus licet ⁊ minus: ut. xvi. q. ij. c. i. sed magis triplicit̄ dicit̄ efficatia ut baptismus: ut. xxxij. di. §. verū. s. qr mortalia tollit ⁊ venialia ꝓpter rē subiectā ⁊ sanctitatē: ut corpus christi

ep̄i preoccupatōnibus alijs ipediti ad omnes lāguidos ire non possunt. ceteꝝ si ep̄us aut potest aut dignū ducit aliquez a se visitandū: ⁊ benedicere ⁊ tangere chrismate sine cunctatione pōt: cuius est ipsuz chrisma cōficere. nā nō penitentibus istud fundi nō potest: qr genus est sacramenti. nā qbus reliqua sacramēta negantur: quō vnū genus putatur posse cōcedi: his igitur frater charissime omnibus que tua dilectio voluit a nobis exponi: ꝓ ut potuimus respōdere curauimus. Chrisma vero a suis episcopis ad baptismi sanctificationē presbyteri petant.

Unde in con. char. iiij.

De eodem

Presbyteri qui per dioceses ecclesias regūt: nō a q buslibet ep̄is sed a suis nec p minorē clericū sed omni anno aut per seipsos aut per illū q sacrarium tenet: ⁊ ante pasce solennitatē chrisma petat.

Item hieronymus super epistolā ad titum.

Presbyter idem est qui episcopus: ac sola consuetudine presunt ep̄i presbyteris.

Olim idem presbyter q episcopus ⁊ anteq̄ diaboli instinctu studia vel scismata i religione fierent: ⁊ diceretur in populis: ego sum pauli ego sū apollo ego autē cephecomuz presbyteroꝝ consilio ecclesie gubernabantur. postq̄ autem vnusq̄sq; eoꝝ quos baptizauerat suos esse putabat nō christi: in toto orbe decretū est vt vnus de presbyteris superponeretur: ⁊ scismatū semina tolerentur. ⁊ paulo p⁹. Sicut ergo presbyteri sciūt se ex ecclesie cōsuetudine ei qui sibi prepositus fuerit esse subiectos: ita ep̄i nouerint se magis consuetudine q̄ dispēsationis dominice veritate presbyterꝫ eē maiores: ⁊ in cōmuni debē ecclesiā regere. Idē ad rusticū narbonensem ep̄um.

Coram episcopis presbyteris docere non licet.

Ecce ego dico presentib⁹ ep̄is suis atq; astantib⁹ in altario presbyteros posse sacramenta conficere. sed quia scriptum est presbyteri duplici honore honorentur: maxie q laborāt in verbo dei: predicare eos decet. vtile enim est bn̄dicere: cōgruum est confirmare: conuenit reddere cōmunionem: necesse est visitare infirmos orare ꝓ inualidis: atq; omnia dei sacramenta cōplere. nemo hinc ep̄orum inuidia diabolice tentationis inflatus irascatur: si plebem interdum presbyteri exhortantur: si i ecclesijs predicēt: si plebi ut dictum est benedicant. etenī abnuentibus mihi ista sic dicam. qui non vult presbytero facere que iubētur a deo: dicat qd maius est christo: aut quid poterit corpori ⁊ sanguini ei⁹ an-

ut dic. auctoritate miníſtrantiuz ut q̄ ad epiſcopos ſolos ptinent: ut. j. de conſe. di. v. manus. ⁊ quarto modo ꝓpter ſignificationē: ut matrimoniū quod ſignificat chriſti ⁊ eccleſie cōiunctionē: ex de biga. debitū. quinto ꝓ pter multitudinē conuerſoꝝ. i. q. i. interrogo.

y ¶ Nomen ar. C. de cura. fur. cum alijs in fi.

z ¶ Inferatis. i. reinoueatis preſbyteros a conſecratione ⁊ predicatione: ſicut ille qui gibbum habet: ut. ꝫ. di. xlix. binc etenim. vel damnū gibbi: qz nō predicantib⁹ preſbyteris ſ curuatur populus ī delictis: ⁊ quaſi gibboſus efficit.

a ¶ Patrimonij. id eſt rerū eccleſie. j. xxi. di. in nouo.

b ¶ Negociozum .i. cauſarū: ut. xi. q. i. relatum. ⁊. xj. q. v. ſiquis.

c ¶ Sacerdotuz. ergo ⁊ oēs intererunt concilio metropolitani: ut. xviij. di. c. pe nulti. ⁊ vltimo.

a ¶ Erroꝛ. hic colige: ꝙ ea que p errozem ſtatuta ſunt: ex diurturna vtentiū ꝓbatione ius faciunt Jo. quod falſum eſt: cum conſuetudo debeat eſſe rationabilis ⁊ preſcripta: ut extra de cōſuetu. c. vlti. necſta littera contra dicit. b. et ratione multitudinis excuſantur a pena nō a culpa ut. ꝫ. di. iiij. denicꝫ. quod enim factum eſt: infectum eſſe non poteſt: in auc. de equal. do. §. i. ff. de cap. in bello. §. facti.

b ¶ Vel ad preſens. i. ammodo.

c ¶ Quod rome. ſ. vbi mínozes exercent ſua officia teponi: ſi preſbyter chriſtū cō ſecrat cum in altario dei ſacramenta benedicit: benedicere populum non debet: q chriſtū conſecrare non metuit? circa laicos ac mulieres inbentib⁹ vobis o iniuſtiſſimi ſacerdotes preſbyter dei benedictionem perdit: officia amittit: lingue opus non habet cōfidēti am predicandi: ⁊ truncatus ē omni parte virtutū. ſolum preſbyterij habet nomen: plenitudinem ac perfectionez que cō ſecrationi eius competit: non retentat. quis igitur hoc rogo ſacerdotes honoꝛ veſte r eſt? vt damnum gibbi inferatis: q° niam cum paſtoꝛibus per potentiaz auferꝛ deo digna diligentia: contagiū quoddā: ⁊ calamitas creſcit in gregibus ac dominici patrimonii dāna conquiritis: dum ſoli vultis in eccleſijs potentari. preſbyteri vero ab inīnō iudices negociozum eſſe mādati ſunt. preſbyteri ſacerdotū intereſſe debēt conciliis: qñ ⁊ ipſi preſbyteri vt legimus epi nominātur: ſm quod dictū eſt ad epum: noli negligere gratiam que data ē tibi per impoſitionē manuum preſbyteri. ⁊ alibi ad maiozes natu: qui vos poſuit epos regere eccleſiam ſuā. Sed oderunt hoc ſuperbi ſacerdotes ī preſbyteriī nomine qui nolunt hoc eſſe quod chriſtus: qui diſcipulozum pedes lauit: q baptizatus a ioanne eſt: licet baptizandum a domino ſe eſſe p clamaret. quod ꝓpterea ſcribo vobis: vt ſi preteriti tpis erroꝛ iam nō pōt reuocari: vl ad pñs in eccleſijs faciāt qō rome fit: quod in aphrica: qō in oriente: qō in hiſpania: qō in gallia: qō in britānia: qō in omnibus locis: vbi humilitas p ſeuerat. quod etiam in celis fit quod maius eſt: vbi ſedes angelozꝝ legitur diſpoſita.

Idem ad nepotianum. Epiſcopi ⁊ clerici innicez ſibi honoꝛē exhibeāt.

Sto ſubiect⁹ pōtifici tuo ⁊ quaſi parentē anime ama ſed epi ſacerdotes ſciant ſe eē non dominos. honozent clericos quaſi clericos: vt ipſis epiſ quaſi epis honoꝛ deferat. ſcitū eſt illud oratoꝛis domicij: cur ego inquit te habeā vt pncipem: cū tu me nō habeas ut ſenatoꝛē? ꝙ aūt aaron ⁊ filios eius hoc eſſe epm ⁊ preſbyteros nouerimus: vnus domin⁹ vn⁹ baptiſmus vnū cēplū vnū ſit miſteriū. recoꝛdemur ſemp ꝙ apoſtolus petrus precepit ſacerdotibus: paſcite eum q ī vobis eſt gregem domini ꝓuidētes non coacte ſed ſponta nee ſm domini preceptū: neqꝫ turpis lucri cauſa ſed voluntarie: neqꝫ vt dominātes in clero ſꝫ forma facti gregis ex animo: vt cum apparuerit pncepſ paſtoꝝ pcipiatis īmarceſcibilem gloꝛie coꝛonam. Peſſime conſuetudinis eſt in ḡbuſdam eccleſiis tacere preſbyteros: ⁊ preſentibus epiſcopis non loqui: quaſi eis inuideant aut eos dedignentur audire. ſed ſi aliud inquit apoſtol⁹ fuerit reuelatū ſedenti priozta-

a ¶ Sto. quaſi clericos. hoc eſt ꝫ ſuperciliū epiſcoporū: qui ſubditos appellant filios: cum debeant eos appellare fratres: ut. viij. q. i. quid autem. vel ſocios: ut. x. q. iij. cauendum. caueant tamen clerici ne cū ſcribunt epiſcopo vocent eum fratrem: ꝓout dicit domin⁹ imperatoꝛ: ꝙ iudices ſuperioꝛib⁹ honoꝛem debent facere in ſalutatione. C. de offi. diuer. iudi. l. iij. ar. C. de offi. pre. v. l i. vbi hoc idem dicitur.

b ¶ Deferatur. ſed pone ꝙ epiſcopus aliter ſe habeat contra iſtum ꝫ debeat: nū quid poteſt iſte ſuo iure ei obedientiā negare? videtur ꝙ ſic. ar. xlv. di. cuz beatus. xxij. q. v. de forma. ⁊ fides nō eſt ſeruanda nō ſeruanti: ex de iureiuran. peruenit. Secus tamen eſt. conſulo ergo ei ut agat per ſuperioꝛē ar. xi. q. iij. ſi epus. ix. q. iij. nunc vo.

c ¶ Scitū eſt. i. ſapienꝫ dictum: ⁊ ideo ſciri dignum.

d ¶ Ut principē. factuz reſpicit. Nā de iure tolerandus eſt prelatus vſq ad ſententiam. viij. q. iiij. nōne.

e ¶ Me. ar. ꝙ fruſtra petit debitum: qui quod debet nō impendit: ut xxviij. q. i. ſi infidelis. ⁊ xxij. q. vi. ſi ducturi. ꝫ. di. ix. neqꝫ ī fi. x. q. i. placuit. xxii. q. xlvi. de forma. xviij. q. ij. abbatib⁹ ar. contra. xi. q. iij. interverba. xciij. di. domin⁹. xxiij. q. v. ꝙ deo. b.

f ¶ Inuideant. ar. contra epiſcopos: qui malūt habere illitteratos ꝫ litteratos circa ſe.

g ¶ Reuelatū. ꝫ. di. viij. fruſtra. C. de offi. rec. potentiozes.

h ¶ Sedenti. in loco inferiori.

i ¶ Taceat. cū nō debeant interrūpere verbū eius.

k On oportet. ꝛpe solēnitū officio ꝓ: ꝙ cū redeūt a ꝓcessione ad dnm.

l Et sedere. ꝓiungas ingredi ⁊ sedere: als falsū esset.

m In tribunalib⁹. C. de bereu. ⁊ manicheis cūcti.

n In tribunalib⁹. i. in sede iudiciaria: ut nō iudicent sine eo.

o In pegrinatiōis. ꝺ hīa supiozis. ī. de ꝺ. di. v. nō oꝝ. ⁊ de ꝑsensu ipſ⁹ ecclesie: eē de vo. ⁊ vo. re. c. magne. ⁊ etiā dñi pape.

p Piscopus. nō patiat. ita ꝙ nō liceat ei sedere: nisi hīz assumeret sibi offīm stādi. C. de postul. quisqs. §. vltimo:

q Piscop⁹. collegā tā nō ꝙ nō ꝓtēnat ff. de offi. ꝑſi. obseruandum. io.

a Presbyter. ñ signet in vrice. qz ī fronte nō pōt etiā aucte epi ut de cō. di. iiii. ꝓsbyti.

b Aliud aūt. hic de pingff. r cvi. dis. mgr posuit ꝓstitutionē honozij augusti latā sup ele. ro. po. lrrir di. si duo: ſz ne viderent laici hīe potestatē ꝓstituendi vl disponēdi de rebus eccle: ió reducit hic illā ꝓstitutionem ad memoriam: ut oñdat ꝙ laicus nō hz potestatez suo iure ꝓstituēdi aliqd de rebus eccle: bene tñ possūt laici rogati cōciliis interesse ⁊ de reb⁹ eccliasticis ꝓstituere: ñ tñ ut valeat eoꝝ ꝓstitutio: qz ipſi ꝓstituūt: ſz qz ratuz habet ecclesia: ut dic gra. ī. di. ꝓri. §. i. tc.

Di. cvi.

c Bene. symmachus papa laborabat in extremis: ⁊ timuit ne in electione sui successoris ꝓpter strepitus bereticoꝝ scisma sreueniret rogauit patriciū basilū qui gerebat vices odoacris regis: ꝙ ipse interesset in electiōe sui successoris. basilius statim symmacho viuēte fecit quandā cōstitutionē. s. ꝙ sine ei⁹ ꝓsultatione nō fieret electio sūmi pontificis. ꝓterea ꝙ nō liceret alicui ꝺdiū ipsius ecclesie alienare. quod ceat. Gloria ꝑris ē fili⁹ sapiens. Gaudeat epūs in iudicio suo: cū tales elegerit sacerdotes. ⁊ tē ex cō. laodicēsi.

Presbyteri epōs nō ꝓcedāt: ſz comitētur vel subsequātur.

Non oz presbyteros añ ingressū epi ingredi ⁊ sedeī in tribunalib⁹ ſz cū epo ingredi: nisi forte aut egrotet epus aut in pegrinatiōis ꝓmodo eū eē cōstiterit. ⁊ tē ex concilio char. quarto.

Epus nō dñm sed collegaz se presbyteroꝝ cognoscat.

Piscopus ī quolibet loco sedēs stare presbyterū nō patiatur. ⁊ tem ex eodem.

De eodem.

Piscopus in ecclesia in cō sessu presbyteroꝝ sublimi oz sedeat: intra domū ꝺo collegā presbyteroꝝ se esse ꝓgnoscat. ⁊ tē ex cō. martini pape

Sine ꝑcepto epi presbyter nō signet infantes.

Presbyter pñte epo non signet infātes: nisi ab epo fuerit illi preceptū. ⁊ tē ex' cōcilio genitensi. c. iij.

De eodem. Dalea.

Presbyteri in ecclesia ciuitatis epo pñte vel presbyteris ipius vbis offerre ñ pñt nec panē sacrificatū dare caliceq; porrigē. si ꝺo absētes hi fuerit: ⁊ ad dādā oronē vocētur: soli dare debent.

Aliud aūt honozij augusti qō de electiōe sūmi pōtificis supra cōstituisse legit: nullas eē momēti ꝓbat: cū nō solū de ordinib⁹ sed nec etiā ꝺ rebus ecclesiasticis laicis legat constitutio retractat dic: tū quia ibi quedā constituta sūt q̄ a laico nō pñt cōstitui: tū quia res esset mali exempli. leiii. di. §. verum.

d Plenitudo. ī. vi. q. i. ad omnia. aliqnādo attributa disponēdi facultas. vnde quecūq; a pncipib⁹ in ordib⁹ vel in ecclesiasticis reb⁹ decreta inueniunt auctis nullius eē mōstrantur.

Unde symmachus simplicius epūs catholice ecclesie vbis rome in synodo residēs dixit.

De reb⁹ ecclesiasticis disponēdis laicis nulla facultas attribuitur.

Bene qdē fraternitas vra ecclesiasticis legib⁹ assueta sub diuini timoze iudicij que erāt statuenda diffininit: ⁊ ad insticie cumulū puenit: cū sufficiēter oia amplectit: nec adiectione indiget plēitudo: maxime de clericis quos amoz dominatiōis iuasit ⁊ iugū discipline ecclesiastice fecit respuere quoꝝ excessus enarrare difficile est. vnū tñ qō occurrit venerādo ordini vro intiare non differo: inf alia scriptura quādā illustris mēozie basilū q̄si p ecclesiastice amoze substātie cōscripsisse refero: in q̄ nullus romane ecclesie interfuit vel subscripsit antistes: per quē potuisset firmitatē legitimā sortiri. ne ergo inde disputē. vñ pōt vrm iudicare ꝓsiliū regratur ⁊ referat i mediū: vt ex lectōe cognoscat; cuiusmodi possit hīe substātiā. ⁊ Sācta synodus respōdit: deferat in mediū: ut cuiusmodi sit possit agnosci. hoc cū diceret: hoz missa diacon⁹ recitauit. cū in māsoleo qō ē apō beatū paulū apostolū resideret sublimis ⁊ eminētissim⁹ vir pfectus pretorio atq; patriciꝰ agens etiā vices precellētissimi regis odo

e Maxime. bñ diffiniuit supple.

f Memozie. s. iā decesserat basilius tpe bui⁹ symodi.

g Uel subscripsit. ar. in ptractibus rerū ecclesiasticarū nō sufficē ꝓsensus clericoꝝ nec ꝙ alienationibus: nisi specialit subscribāt. ar. r. q. ii. casellas. xiii. q. ii. abbatib⁹. et xii. q. ii. fine exceptione.

b Unde disputē nō est disputandū de eo de quo statim ꝓstare pōt. si ergo vro: petat sibi virū restitui: ⁊ vir parat⁹ ē in cōtinenti ꝓbare de ꝓsanguinitate nō ē audiēda. ff. ut ī pos. le. ꝺs a q̄ ar. ꝺ eē de restit spoſ. lras.

i Synod⁹. vba notarii.

k In māsoleo. verba scriptoris; mansoleū ꝓprie ē sepulchrū: ⁊ dr a māsoleo rege: cui vro: ostruxit sepulchrum mire pulchritudis. vñ ⁊ alia sepulchra sic sūt appellata.

l Electione. nō tñ ut aliqd inde cōstitueres: ⁊ ita excessisti fine mādati basilii

m Ac ne ꝓfusionis ꝓsecutio legi ⁊ ꝓtinuant verba sic: nō celebretur de electione pape tc. ac ne.

n Nihil debuisset. hoc dicit ꝓpter quosdā qui viuente ꝓdecessore symmacho tentauerūt aliū eligere: ut di. lrrir. siquis papa. ⁊ c. nullus. io.

o ¶ Preferentes.i.primo statuentes.

p ¶ Rusticū.qd sit rusticū ꝺ dīū ⁊ qd sit vsbanū prediū habem⁹.ff.de ſ.rusti.ꝺdi.⁊ de fuitu.vsba.ꝺ.

q ¶ Titulis.siue donatiōis siue emptionis.

r ¶ Marim⁹.sic ⁊ iuris periti dicāt qd sentiant.ff.de bis q̄ in test.delē. l.prime.

s ¶ Laico.non licuit laico iure suo ſi er delegatione pape bñ.ar.xxxiij di.§.verū.⁊.q.iij c.vlt.Sz vtrū epi scopus laico possit hoc cōmittere tā dicemus.i.e. c.q̄ nō.m. tñ dicit ℣.quia mucro ꝺiti⁹mo nec presbyter hoc potest

t ¶ Dumtū.nam fiq̄s emit rem ecclesie vl aliā rē in casu illicito: non pōt ꝓscribere.nā dicit lex q̄ nō est dubiū eū male fidei possessorez: q̄ extra legū interdicta mercat̄.C.de ag.q̄ēa.imodū, nā nec iuris ignorantia pōt eū excusare.ff. de iur. ⁊ fac.ignoto.l.iure. ⁊ hoc benigne sta tueret.Sec⁹ tñ ē de iure: q̄ bene ꝓscribit laicus rē ecclesie:cum fructib⁹ etiā pcipiēdis: si sit male fidei possessor: de test.spol.grauis

u ¶ Derlegat̄.ff. ꝺele ⁊ cō.i ciuile

v ¶ Heredes.turpia.n.lacra ab heredib⁹ sūt exto. quēda: ex ꝺ osur. tua.ff.de calū.in hered̄.Ij ⁊ alienato⁹ posset con uenire: ut nō.xu. q.ij.monemus.

acris basilius dixit: q̄q̄ studij vrī ⁊ religionis interfit: vt in epat⁹ electōe ꝓcordia ꝓncipaliter fuerit ecclesie: ne tñ per electionis occasionē stat⁹ ciuitatis reuocet in dubiū: admonitiōe btissimi viri pape nostri symmachi simplicii: quaꝫ ante oculos semp hre ꝺeberemus: hoc nobis sub obtestatiōe ministis fuisse mādatū: ut ꝓpter illū strepitū ⁊ venerabilis ecclesie detrimētū si eū ꝺ hac luce trāsire cōtigerit: nō sine nostra cōsultatiōe cuiuslibz celebret electio: hec cū legerētur cresconi⁹ tudertine eccle eps surgēs de pulpīto dixit: hoc ꝓpēdat sācta synod⁹: vtꝫ permissis religiosis psonis: ꝗbus maxie cura ē de tāto pōtifice: laici electōnē ei⁹ i suā possint redigere ptātē.qꝺ cōtra canones esse manifestissimū ē. Jtē hormisda diacon⁹ legit dixisse ac ne cōfusionis atq̄ dispēdii aliqd venerabilis ecclesia sustineret: miramur pretermissis nobis qcq̄ de reb⁹ ecclesie fuisse tēptatū: cū sacerdote aſo suꝑstite nihil debuisset assumi. q̄re si āplitudini vre . sācti placet icolumia oia q ad futuri antistitis electionē respiciūt. religiosa veneratiōe seruem⁹ hāc legē ſpāliter ꝓferentes: quaꝫ nobis heredibusq̄ nris christiane mētis ꝺeuotōe sancim⁹: ne vnq̄ pdiū siue rusticū siue vsbanū vel ornamenta aut misteria ecclesiaꝝ q̄ nūc sūt vel que ex qbuslibet titul ad ecclesiaꝝ intra puenerit: ab eo q nūc antistes sub electiōe cōi fuerit ordinād⁹ ⁊ illis q futuris seculis sequūtur: quocūq̄ titulo atq̄ cōmēto alienari liceat. ⁊ qcūq̄ hoc facē volue rit: inefficaꝫ atq̄ in irritū reuocetur. fitq̄ faciēti ⁊ cōsentiēti

w ¶ Reliquerit.in morte relinquēdo.nā vbum illud ꝛc̄ ff.ꝺ tabu.exig.l.ij.§.vlti.

ȝ ¶ Uendantur.ar.C.de admini.tu.ler.

ꝛ ¶ Proficiat.hic terminatur lex ipsa.

dāti accipiētiq̄ anathema.

¶ Jarim⁹ epūs blerane ecclesie dixit: mō sācta synodus digneť edicere: si licuerit laico homini anathema i ordinē ecclesiasticū dicrare: aut si potuit laicus sacerdoti anathema dicē: ⁊ cōtra canones qꝺ ei nō cōpetebat cōstituere. dicite qd vobis videť de me: licuit laico legē dare? Sācta synodus dixit: non licuit. ⁊ adiecit: lege sequētia. hormisda diacon⁹ legit: etiā is q̄ pdiū seu rusticū vel vsbanū iuris ecclesiastici fuerit ꝓsecut⁹: nō erit se nulla lege vel ꝓscriptōe munitū. sed siue is q̄ alienauerit: siue q̄ eū sequēs volūtate cōtraria prediū huiusmodi alienatū retinere voluerit: id cum fructibus restituat: quos illic cōsecutus fuerat: hec cū legeret: stephan⁹ venusine ecclesie epūs surgēs ex consessu dixit: perlegat̄. hormisda diaconus legit. q̄ pena placuit accipiētis etiā heredes afficere: i q̄ re cuilibet clerico nulla cōtradicendi libera sit facultas Jmiquū est.n. ⁊ sacrilegij instar: ut que ꝓ salute ⁊ requie aiaꝝ suarū vnusq̄sq̄ venerabilis ecclesie pauperū cā cōtulerit aut certe reliquerit: ab his quos maxie seruare cōuenerat in alterū trāsferatur. plane quecūq̄ in gēmis vel auro atq̄ in argēto necnō ⁊ vestibus min⁹ apta vsib⁹ vl ornatui videbūt ecclē q̄ suari ac diu manē ñ pñt: ſb iusta extiatōe vēdāť: ⁊ erogato religioni ꝓficiat cū q̄ lecta eēt: laurēti⁹ eps mediolan. eccle dixit: ista scriptura nullū romane ciuitatis potuit obligare pōtificē: qr nō licuit laicis statuēdi i eccla ꝑter romanū pōtificē h re aliquā ptā tē q⁹ sobsequēdi manz necitas

p ¶ Mediolañ.ar. mediolañ.progatiuā sedis habere añ rauēnatē: cū ante eū rñderit: sicut in alia synodo añ eū scripsisse legitur.ȝ.di.xvij.§. hinc.⁊.§.illud igit̄.tñ aliter hoc soluit di. xvij.§. illud.

x ¶ Preter romanus.i. pape auctoritatē ⁊ ꝓsensum ei⁹.Ij ℣.xvi.q.vlti.i nona actione.Ij ibi non ꝓhibet q̄ eps laico nō possit cōmittere officiū ad temp⁹: Ij ne iurisdictionē largiat̄ ei in ppetuū.⁊ é ar. papā quālibet causā ecclesiasticaꝫ posse cōmittere laico. ar.xxxij.di.mulier.⁊.xcviij.di. valde.v. q.ij.q̄ epūs.lxxv.di.ñ duo.j.e.demiq̄.℣.intelligēdū é nō sua auctoritate.Sz nūquid auctoritate epi pōt laicus aliqd constituere in ecclesia? videť q̄ pdicare pōt inuitat⁹ a ꝺicis.xxxij.di. mulier ar.eē ꝺ so.cō.null⁹ iudi. dic cum.b.q̄ nō pōt er delegatione epi causas spāles tractare nec ecclesiā cōcare.vñ nihil facit q̄ pueros excōicant ⁊ p seruiētes.causā autez ciuilē laicis epis cōmittere pōt. ⁊ ita intelligē ꝓ.decre.⁊ qꝺ dicit de pdicatione spāle é. Quid ergo ꝺices ꝺ tēplarijs nōne ipsi possunt excōicare fratrē suū: ꝺici pōt q̄ sic: q̄ ipsi nō sūt laici ar.xij.q.i.duo.

f ¶ Imperandi.ĩ.xvi.q.vlti.nõ placuit.

f ¶ Legal.verũ est q̃ nõ legit̃ assensus metropol'.ſm canones.i.legitim⁹.bene tamen legit̃ ꝓsensus epi̇scopoꝝ.ar. ĩ.e.c.i. Illa ergo determinatio q̃ ꝓcedit ſm canões soluit contra.

a ¶ Nec canonibus cõuũcta.accipere hec duo nõ diuisa vel iuris conceptio.

b ¶ Religiosis.ĩ.xvi.q.vlti.laicis.

c ¶ Debere.ĩ.xviij.q.iij c.ij.

d ¶ Qui merito.ſ.xl.di nõ nos.

e ¶ Primatus.ĩ.ix.q.iij. nemo.ꝛ.c.antiquis.

f ¶ Tribuere.ſ.di.xvij. c.i.ꝛ.ij.

g ¶ Carere.ſ.di.xxi.in tantũ.

h ¶ Vel stephani.iste tñ stephanus nõ dixit nisi plegatur:ꝛ fic ꝑ tale verbum intelligit aliqs cõsentire:ut nõ.ſ.lxiij.di. in synodo.

i ¶ Ratione.ar.rõne auctoritatis aliqua repelli:ꝝ sint bona.ar.xvi.di. c.i.ĩ.q.i.ꝓncipatus.ff.ꝺ re mili.l.iij.§. in bello. ar.ꝫ.i.q.i. dñs declarauit.ar.ꝫ.i.q.i.nõne.ꝛ.c. sodomite.

k ¶ Actione. dicit ſma actio:quia fiebat ꝑ prima die in synodo.xvi.q vij.in nona.

nõ auctas impandi:maxie cũ neq; papa roman⁹ subscripsit: nec alicuius ſm canones metropolitani legat assẽsus:petrus eps rauẽnatis ecclesie dixit.scripturã q̃ in nr̃a congregatione vulgata est:nullas vires hr̃e manifestũ est:q; nec canonibus conuenit:ꝛ a laicali persona ꝓcepta videtur:maxime q; in ea null⁹ apostolice sedis ꝑsul interfuisse vel ꝓpria subscriptõe eã firmasse mõstratur eulalius eps syracusane ecclesie dixit.scripturã q̃ i sacerdotali ꝓcilio recitata ẽ:euidẽtissimis documẽtis ꝓstat eẽ inualidã. ꝑmũ q; cõtra patrũ regulas a laicis q̃uis religiosis q; bus nulla de ecclesiasticis facultatib⁹ aliqd disponẽdi legit vnq; attributa facultas facta videt.deinde q; null⁹ ꝑsulis apostolice se. subscriptiõe firmata doceat. q; si cuiuslibet ꝓuincie sacerdotes intra suos terminos ꝓcilio habito qcqd sine metropolitani sui auctẽ tractauerint irritũ eẽ debere sancti patres sanxerũt: quãto magis qõ i apostolica sede nũc extante presule qui merito beati petri apostoli per vniuersũ orbẽ primatũ obtinẽs sacerdotij statutis synodalibus cõsuetis tribuere firmitatẽ a laicis: licet consentiẽtibus aliquãtis epis qui tñ pontifici a quo cõsecrati ꝓbãtur ꝓiudiciũ inferre nõ potuerũt: presũptum fuisse ꝓgnoscitur viribus carere nõ dubiũ ẽ:nec posse intra ecclesiastica vllo mõ statuta censeri sancta synodus dixit licet ſm plectionẽ venerabiliũ fratrũ nostroꝝ laurentij petri eulalij cresconij maximi vel stephani neq; apud nos incertus habeat:hãc ipam scripturã nullius esse momẽti. verũtamẽ eti am si aliqua possit ratione subsistere:modis omnib⁹ in synodali conuentu quida beatitudinis vestre sententia enerua ri conueniebat ꝛ in irritus deducir:ne in exemplũ remanerẽt presumendi quibuslibet laicis q̃uis religiosis vel potẽtibus in quacũq; ciuitate quolibet modo aliquid decernere ꝺ ecclesiasticis facultatibus:quarum solis sacerdotibus disponendi indiscusse a deo cura cõmissa docetur. Unde in septima actione chalcedonensi cõcilij martianus imperator dixit inter cetera.

Imperatores ad fidem ꝓfirmandã nõ potẽtiã ostendẽdaꝫ synodo interesse debent.

Nos ad fidem cõfirmãdaꝫ non ad potentiam ostẽdẽdã exemplo religiosissim⁹ pn̄cipis constãtini synodo interesse volumus:vt veritate innẽta non vltra multitudo ꝓuis doctrinis attractata discordet tem ex eadem.

De eodem.

Quedã capitula sunt q̃ ad honorẽ vestre reuerentie vobis obseruanimus: decor esse iudicãtes a vobis hec regulariter potius firmari p synodũ: q̃s nostra lege sanciri.

Item nicolaus papa.

Synodali conuentui imperatores interesse non cõuenit:nisi vbi de fide agitur.

Ubi nã legistis ipatores ãcessores vr̃os synodalib⁹ q̃stib⁹ interfuisse:nisi forte i q̃busdã vbi de fide tractatũ ẽ que vniuersalis ẽ: q̃ omniũ cõmunis:q̃ nõ soluz ad clericos verũ ettã ad laicos ꝛ ad oẽs oio ptinet christianos? Ide

De presulib⁹ diuinarũ rerum q̃ humanis rebus presunt:iudicare nõ possunt.

a ¶ Nos.interesse.similit solebat interesse electiõi pape,ꝓpter hereticor̃ scandalũ.ar.di.lxiij. quia sancta.

b ¶ Inuenta.ꝛ ita videt q; possit de fide catholica disputari.ar.ꝫ.C de ſũ.tri. nemo. xxiij.q.iij.cũ quibus.ſ.dubitando nõ ꝝ disputare ꝺ ea:q; dubi⁹ in fide hereticus est:et ꝺ hereti. dubius. als disputatur.ĩ.e.satis xxiij.q.vi. vides. C. de epis ꝛ cle. quoniam.

c ¶ Ubi nas.bec iiij.c.loquãtur de mã ignatij: de quo dicit. ſ.xxi.di.submittitur.ar. omissuz intelligi qõ scriptũ nõ inuenitur ar.x.q.i. hac consuetudine de cõ. di.iiij.cũ itaq;.et c.se.ff. de v.obl. quicquid.

d ¶ Interfuisse.ñ rogatos.lxiij.di. hadrianus.

e ¶ Ad clericos. dic hic q; nomen clicos stricte accipit:vñ ꝑ finẽ et ad oẽs ꝛc. cõprehẽdit deo deuotos ꝛ tales personas. vel dic,put sonat.ar.qõ oẽs tangit ab oibus debere tractari ꝛ approbari. ar. dis.lxvi.c.i.C. de auc.pl.ut veterũ de hoc:eẽ de his que si.a pl.c.fi.

f ¶ Enicq.ar.q eps in causis ecclīasticis laicū nō
possit pficere.ar.j.s.e.bene quidem.
g ¶ Judicare.j.xvij.q.iiij. dixīnt j in fi. sed ibi dic
pncipis.i. pncipalis psone: vel.i.epi.xxxv.di. eccle
b ¶ Presumant.
ar.q clerici diffi
nitionibus pn
cipū z laicoz nō
debeat supponi:
nisi p recouentio
nem.
i ¶ Um ad ver
bum.hoc.c.
expositum ē.s.r.
di.qñ idē. iō hic
nō labores.
k ¶ Ad verū.i.ad
discussiōnē veri:
vl.i.ad temp9 rpi
l ¶ Usurpauit.ar.
cū iste ptātes sint
diuise: q impatō
nō babz gladiū a
papa:ut.j.e.i scri
pturis. z.c.duo.
z.c.si ipator.z.xc
iij.di. legim9. et
q impium a solo
deo est.xxiij.q.ij.
quesitū.ar.j.l.iij
di.tibi dño. Jtez
q petro sūt date
claues celestis z
terrem imperij.
xxij.di.c.i. Jtē q
deponit impato
rē.i.xv.q.vi.al9.
z.c.iuratos. z.i.
q.iiij.q pslatus
qre.s.de hac mā
r.di.c.qñ.
m ¶ Propriis.i.
imperij z sacer
dotij: vel ppriis
quo ad christum
qdā enī gessit tā
q impator: puta
cū elecit de tem
plo z.ij.q.vij.ac
cusario. z cū coro
nā de spinis por
rauit: qđ est signū
regni.xxj.q.i. duo
n ¶ Discreuit.im
mo videt j. quia
nō discreuit iz pfudit: cū ipse vnus z idē vtrūq; offi
ciū gessit. iz dic q iō ipse vtrūq officiū gessit p se: ut
notaret q per eodē fonte, pcesserūt. xxi.di. dicos. nā
cerdotū z impiū in auē. quo oz eos in pn. coll'.i.
o ¶ Rursus. pmus g supbiā cecidit vñ hoies in infer
nū demergebant: christus aūt nos humilitate sua sursū ere
xit. iz si haberēt oēs oīa officia: superbirēt ita q iterū demer
gerent in infernū. p ¶ Pro eīna. j. de pe. di. i. multipler.
q ¶ Temporaliū. ar. q in causis spūalibus: ut in matrimo
nio ñ fit vtendū legib9
tpalib9. ar. xxxiij. q. iij. in
ter hec. xi. q. i. cōtinua.
ar. de p. di. iij. celebrita
tē. iz in alijs iz eis vti si
nō obuient canonibus
ar. di. x. si in adiutoriuz.
ar. di. liiij. er antigs. b.
r ¶ Tantummodo. hoc
aduerbiuz determinat
tm illud adiectiuū tem
poraliū. nō illud verbū
vererē. z sic est falsum
hic notatū ab. b. ar. q i
causis spūalib9 z̄c. Naz
bñ licet leges allegare
in spūalibus. xxv. q. v.
ad sedem. xv. q. iij. §. cū
aūt. laurentius. vel dic
tantūmodo. i. matime.
sic econtra. xi. q. iij. figs
episcopus.

a ¶ Atis oñdit. in alia
pre capti q hic nō ē
b ¶ Appellatū. legit enī
omnes clericos deo ap
pellasse: ut. xi. q. i. sacer
dotibus. xij. q. i. futurā.
sm hanc rationē nec ab
epo possent iudicari cū
ci iz b. dixit ut oñderet
quanti sint bñdi. fi. eī. ō
iudi. nouit.
c ¶ Epbesine. prime: q
secūda nō est receepta i
auctoritate.
d ¶ Seu pon9. optime,
corrigit se: q qōnes nō
debēt fieri sup fide du
bitando. ar. eī de here.
dubi9. do z ma aūt per
g est doctrina in fide. si
ne g est angul9. vñ illud
sedebat domare dom9
a ¶ In scripturis. xi. q
i. c. sacerdotib9.
b ¶ Et cooperirē. ff. de
iniur. eū q nocentē j. iz
hoc de occulto qđ non
posset p bare: q talia ñ
habent vindictā. z sic solue cōtrariū illud. lxxxiij. di. c. iij. il
lud aūt in manifestis in quib9 etiā non deberet eū pdere:
ut nō. ij. q. i. si peccauerit. c ¶ Lōtegatis. z tm corripia
tis. ij. q. i. si peccauerit. hoc de occultis intelligit. nā ō ma
nifestis coguntur accusare pmissa tm admonitione. ij. q. vij.
quapropter. ar. j. j. v. q. ij. c. vlti. z̄c.

D Enicq bi gbus tm hūanis
rebus nō diuinis preesse
pmissū est: quō de his p que di
uina mīstrātur iudicare presu
mām: penitus ignoram9. I dē
Nec etiā imperatoria iura pōtifi
cis: nec pontifex iura regia
vsurpet.
O Um ad verū ventū est. vi
tra sibi nec ipator iura pō
tificatus arripuit: nec pōtifex
nomē imperatorū vsurpauit.
qm idē mediator dei z homi
nū hō christus iesus actibus
ppriis z dignitatibus dilictis
officia ptātis vtriusq discre
uit: ppria volens medicinali
hūilitate sursū efferri non hu
mana superbia rursus in infer
no demergi: z vt christiani im
peratores p eterna vita pon
tificib9 indigerent: z pontifi
ces p cursu temporalium tm
mō rerū imperialib9 legib9 vte
rentur: q̄tenus spūalis actio
a carnalibus distaret icurfib9
z deo militās minime se nego
cijs secularib9 implicaret. ac
vicissim nō ille rebus diuinis
presidere videretur: q eēt se
cularibus negocijs implicat9
I dem.
A seculari potestate pōtifex
p̄sus nec solui nec ligari valz
S Atis euideter ostēditur: a
seculari ptāte nec solui p
sus nec ligari pōtificē: quē cō
stat a pio pncipe constantino
quē lōge supius memoraim9
deū appellatū: cum nec posse
deū ab hominib9 iudicari ma
nifestū sit. Sed z theodosius
mino: sancte synodo scribens

Quis dubiter si filiꝰ .ficiñ auc. de nup. §. si vo. ibi dicit q̄ erubescit lex filios esse correctores patrū. si ñ pater caderet in furorē: filiꝰ daret tutor: ut eū regeret. ff. de tu. & cu. da. ab his is q. vi. q. i. oues. & c. sacerdotes.

Uo sūt. in auc. qꝰ modo oz ēm in pri. ē. di. i. humanū.

Quibꝰ. ut ab eis. sūt aūt alia duo q̄bus aut p̄ que regit: ut. ē. humanū genus.

Auctoritas. neuter pendet et reliquo. & ita est ar. p̄ imperatore: quia diuinitꝰ p̄secutꝰ est imperiū. & j. c. pri.

In q̄bus. i. p̄ quos. nā dicit lex: q̄ parū est ius in ciuitate esse: misi sint p̄ quos ius reddat. ff. de orīgi. iur. l. ij. §. pꝰ originem.

Rationē. j. xviij. q. ij. cognouimus.

Te pendere. quo ad spū alia. j. de pen. di. i. multipler.

Judicio. zacharias quoq; regē frācoz̄ deposuit: & in locū eius pipinū substituit: ut. j. xv. q. vi. alius.

Consensit. ar. p̄sentiēti maiori pena astrigi q̄ facienti. ar. xviij. q. iij. qui alioz̄. ar. ē. lxxxvi. di. tanta nequitia.

Ercōicauit. nota p̄cipē posse ercōicari & a quouis epo. ē. di. lxij valētinianus. ar. j. ri. q. iij. si aūt vobis. videtur tñ. q̄ hoc fecerit et delegatione synodi: qō immuit et illoz̄. p culpa que ab aliis sacerdotibꝰ &c. sed primū est verum.

Videbat. sed male: quia licz. p minimis cauis nō sit quis ercōicandus: ut. xi. q. iij. epi. tñ quelibet cōtumacia digna est ercōicatione: imo tāto maioz̄ videtur quanto et re minoꝝ cōsurgit. xi. q. vij. nō pōt.

Fulgorē. & quanta ē differentia inter solem & lunā tanta est differētia inter imperiuz & sacerdotiū: et de ma. & obe. c. solite.

Si imperator. filius ē. j. xxiij. q. vlti. cōuenio: qui tñ plati ecclesiarū dicunt: ut dixi. xi. q. iij. p̄cipue.

Nō docere. j. xvi. q. i. adiscimus.

Diuinitus. nō ergo a papa. nec imperium a solo deo est: ut. xxiij. q. iij. quesitum. nā a celesti matesta te habet gladij potestatez. C. de ve. iur. enu. l. i. in p̄in. q̄ cōcedo de vero impatore. sed quis ē verus impator? dicunt quidā q̄ cōstantinopolitan? sz̄ iste alius p̄ncipator est siue defensor ro. ec. ar. ē. p̄se. di. v. in die. & huic romana ec. cōcedit gladij potestatē & coronaz sed ꝺ̄ ex de elec. venerabilē. dicit ibi q̄ romana ec clesia transtulit imperiū in occidentē a grecis: & ita iste romanus est verus.

Quas. ergo debet dici bona potestas est ista.

Jus. ē. di. i. imperiū. & c. certum est. xi. q. i. si tributum.

talem se exhibuit añ talia p̄sus exempla. sed hoc q̄dez dixim⁹ cautos vos reddere cupientes: vt si de domini sacerdotibus: q̄ iure patres aīarū dicuntur aliq̄d cōtigerit vos audire: q̄ō cōfusione pijs mentibus ingerat non infrunitū sz̄ pudoratos filios noe imitantes patriā de reliquo vere cū diā cōtegatis: ut affluenti quē admodum & illi bñdictione repleri moderāte dño mereamini. Ite ex epistola gregorii ad hermānū mutinensem ep̄m.

Regū & principū patres & magistri sacerdotes eē cēsentur.

Quis dubitet sacerdotes christi regū & principū omniūq̄ fideliū patres & magꝰ eē cēseri. nōne miserabil' insanie eē p̄gnoscit: si filiꝰ patrē discipulus mgrum sibi conetur subiugare: & iniqs obligationibꝰ illū sue p̄tati subijcere: a quo credit nō solū in terra: sed etiam in celis se ligari posse & solui. Item gelasius papa anastasio imperatori.

Auctas sacra pōtificū & regalis potestas huius mundi gubernacula regūt.

Duo sūt quippe ip̄ator augustē: qbꝰ p̄cipaliter hic mūdꝰ regitur: auctas sacra pōtificū & regalis ptās. in qbꝰ tāto grauiꝰ ē pōdꝰ sacerdotū: q̄ to etiā p ipis regibꝰ hominum in diuīo sūt reddituri examie rōem. & pꝰ pauca: nosti itaq; inter hec ex illoz̄ te pēdere iudicio nō illos ad tuā posse redigi volūtatē: talibꝰ igitur istitutis talibusq; fulti auctibus plericq; pōtificū alii reges alii impatores excōicauerūt. Nā si spāle aliq̄ō de psonis p̄ncipū regratur exēplū: beatꝰ innocētiꝰ papa archadiū imperatorē: q̄ cōsensit vt sanctꝰ iohannes chrysostomꝰ a sua sede pelleretur excōicauit. beatus etiam ambrosius licet sanctꝰ nō tñ vniuersalis ecclesie eps p culpa que ab aliis sacerdotibꝰ nō adeo grauis videbat: theodosiū magnū imp̄atorem excōicās ab ecclesia exclusit. q etiā in suis scriptis oñdit: q̄ auz̄ nō tā p̄cipuus sit plūbo q̄s regia ptāte sit altioz̄ ordo sacerdotalis. hoc mō circa p̄ncipiū sui pastoralis scribēs: honoz̄ fratres & sublimitas epalis null' poterit cōparationibus adequari. si regū fulgoꝝ compares & p̄ncipū diademati: lōge erit inferiꝰ q̄s si plūbi metallū ad auri fulgorē cōpares q̄ppe cū videas regū colla et p̄ncipū submitti genibꝰ sacerdotum: & osculata eoz̄ dextra oſoniꝰ eoz̄ credāt se cōicari vel muniri. Ite tē ioānes pa.

Imperatores debēt pōtificibꝰ subesse & nō p̄esse.

Si imperator catholicꝰ est q̄ō salua pace ip̄ius dicimꝰ filius est non p̄sul ecclesie. q̄ō ad religionē cōperit: discere ei conuenit non docere. habet p̄uilegia siue p̄tās: que administrandis legibus publicis diuinitus cōsecutꝰ est & eis bñficijs nō ingratꝰ cōtra dispositionē celestē ordinis nil vsurpet. ad sacerdotes enim deus voluit q̄ne ecclesie disponenda sunt pertinere: nō ad seculi potestates quas si fideles sunt ecclesie siue sacerdotibus voluit esse subiectas. non sibi vendicet alienū ius & ministerium quod alteri deputatum est: neq; cōtra eum contendat abrumpi a quo omnia constituta sunt: & contra illius beneficia pugnare videatur: a quo p̄priam consecutus est potestatem. non legibus publicis

t ¶Beneficia.ar/ clericus ſtantem contra eccleſias vnde habz bene/ ficiū: debere illo ꝓuari: niſi forte.p talibus ꝑſonis.p quibus licitū ſit ei contra quēlibz agere: quas ha/ bes.ff.de poſtul. l. bi qui. ⁊.iij.q./ vij.§. tria in fi.ſ.i ꝓpria cauſa vl̄ pa rentū ſuoꝝ vl̄ pu pilloꝝ ſuoꝝ. ſiſe eſt inter vaſallus ⁊ dñm: ut.j.xrij. q.vlti.de forma. ſi.de aduocatis. C.de aduoca.di. iudi.l.ij.C.de re/ uo.do.l.i.⁊.vij.q. i.q⁹ frater.⁊ dixi ō hoc.iij.q.i.nul/ li.hoc tamen er/ audio de eccleſia ad quā intitulat⁹ eſt: ꝓ quo ſtare poteſt ꝓtra quālī bet eccleſiā etiaꝫ in qua habet be/ neficiū: q⁹ ſaluus fuit⁹ius ꝑmet: imo ſi aliqō munus ei intūgit ab eccle/ ſia: nullam excuſa tionem pōt pre/ tendere.C. ō ex/ tu.liberros.xrij. q.i.in ſūma.

non a poteſtatibus ſeculi: ſed a pontificibus ⁊ ſacerdotib⁹ omnipotēs deus chriſtiane re ligionis clericos ⁊ ſacerdotes voluit ordinari: ⁊ diſcuti ⁊ re/ cipi de erroꝛe remanētes. Im peratoꝛes chriſtiani ſubdere debēt executiones ſuas eccle ſiaſticis preſulib⁹ non ꝑferre.

De eodem.

Nullꝯ de pōtificibus niſi eccleſiā iudicare debere: non eē hūanarum legū de ta/ libus ferre ſniam: abſqꝫ eccle ſie ꝑncipaliter cōſtitutis pōti ficibus obſeq ſolere ꝑncipes chriſtianos decretis eccleſie nō ſuā ꝓponere poteſtatē: epi ſcopis caput ſubdere ꝑncipes ſolitū eſt nō de eoꝝ capitibus iudicare.

De eodem. Palea.

Conſtātinus imꝑatoꝛ coꝛo nā ⁊ omnē regiā dignitatē in vrbe romana ⁊ in italia ⁊ in ꝑtibus occidentalibus apo/ ſtolico cōceſſit. Hā in geſtis beati ſilueſtri: q̄ beatus papa gelaſius in cōcilio .lxx. epoꝝ a catholicis legi cōmemoꝛat: ⁊ ꝑ antiquo vſu multas hoc imitari dicit eccleſias: ita legi tur.

De eodem. Palea.

Conſtātinus imꝑatoꝛ ḡrta die ſuī baptiſmi priuilegiū romane eccleſie pōtifici cōtu lit: vt in toto oꝛbe romano pō tifices vel ſacerdotes ita hūc caput habeāt: ſicut iudices re gē. in eo priuilegio ita inter ce tera legitur. Vtile iudicam⁹ vna cū omnib⁹ ſatrapis nr̄is ⁊ vniuerſo ſenatu optimatib⁹ et cūcto populo imperio ro.ec. ſubiacēte: ut ſicut beat⁹ petrus in terris vicari⁹ filij dei videt eſſe conſtitutus: ita ⁊ pontifi/ ces ipſius ꝑncipis apoſtolo/ rū in terris ꝑncipatus pote/ ſtatē amplius q̄ terrene impe rialis noſtre ſerenitatis man/ ſuetudo habere videt: cōceſ/ ſam a nobis noſtroq; imperio obtineāt. eligentes nobis ipm ꝑncipem apoſtoloꝝ vel eius vicarios firmos apud deū eē patronos. et ſicut noſtra ē ter rena ꝑ imperialis potēcia: ita ei⁹ ſanctā romanā eccleſiā decre timus veneranter honoꝛare: et amplius q̄ noſtrū imperiuꝫ terrenūq; thronū ſedē ſacra/ tiſſimā beati petri glorioſe ex altari: tribuentes ei ꝓtātem et gloꝛiā et dignitatē atq; vigoꝛē et honoꝛificētiā imperialē: at q̄ decernētes ſancimus: ut ꝑn cipatū teneat tam ſup quatu/ oꝛ ſedes alexandrinaꝫ anthio/ chenā hieroſolymitanā cōſtā/ tinopolitanā: q̄ etiā ſuper om nes in vniuerſo oꝛbe terraruꝫ eccleſias dei. et pōtifex qui p tēpoꝛa ipſius ſancte romane eccleſie extiterit: celſioꝛ et ꝑn ceps cūctis ſacerdotibus ⁊ to tius mūdi exiſtat. et eius iudi cio que ad cultū dei vel fidez chriſtianoꝝ vel ſtabilitatē ꝓ curāda fuerint: diſponātur. et infra: ¶Eccleſiis beatoꝝ apoſtoloꝝ petri et pauli ꝓ continuatione luminarioꝝ poſſeſſionū predia cōtulimus et reb⁹ diuerſis eas ditauim⁹ et p noſtrā imꝑialē iuſſionē ſa crā tā in oꝛiente q̄ in occiden/ tē vel etiā a ſeptentrionali et meridiana plaga videlicet in iudea grecia aſia thracia aphri ca et italia vel diuerſis inſulis noſtra largitate ei⁹ cōceſſimus ea ꝓ priſus rōe: ut p man⁹ beatiſ ſimi patris noſtri ſilueſtri ſūmi pōtificis ſucceſſoꝝq; ei⁹ om nia diſponātur. et infra: Bto ſilueſtro et omnibus ſucceſſo ribus eidem preſenti tradidi/ mus palatium imperij noſtri la teranenſe: deinde diadema vi delicet coꝛonaꝫ capitis noſtri ſimulq; phꝛygium necnon et su perhumerale videlicet loꝛum quod imperiale circundare aſſolet collum. verum etiam clamidem purpuream atq; tu nicā coccineā et oia impialia indumēta ſeu etiam dignitatē

y ¶Et diſcuti. ergo an/ teq̄ eſſet aliqua cōſtitu tio etiaꝫ clerici nō erāt de iuriſdictione ſecula/ ri: vnde omnes conſti/ tutiones q̄ emanauerunt q⁹ clerici nō ſūt iudican dī niſi ab epiſcopis: nō ſunt niſi iuris declara/ tio.

z ¶Preſulibus. hoc bñ dicit: nam dicit lex: q⁹ ſi iudex ſecularis iudica cauerit clericum eſſe damnandum: primo de bet eruī ꝓuilegio cleri/ cali: ut.xi.q.i.figs.i auc. ut cle.ab.ꝓpios.§. illud plane.colr.vi. ⁊ illō hodie teneatur. ſi. ex ō iudi. at ſi clerici. ⁊c.

a Unq̄.

imperialium presidētiū eqtūz
ꝯferētes ei etiā ipialia sceptra
simulqꝫ cūcta signa atqꝫ bāna
ꝛ diuersa ornamēta impialia ꝛ
oēm ꝓcessionē ipialis culmis
ꝛ glam ptātis nr̄e iuris etiā di
uersi ordis reuerēdissimis cle
ricis sācte rōne eccl̄e seruiēti-
b⁹ illud culmē singularꝫ poten
tie ꝛ p̄cellētie hr̄e sācim⁹: cui⁹
āplissim⁹ nr̄ senat⁹ videt̄ gloria
adornari. i. patricios ꝛ ꝯsules
effici: necnō ꝛ ceterꝫ dignitati
bus impialibus eos ꝓmulga-
mus decorari: ꝛ sicut imperia
libus extat decorata militia:
ita clerū sācte ro. ec. adornari
decreuim⁹. ꝛ quēadmodū im-
perialis potētia diuersis offi-
ciis cubiculariorꝫ nēpe ꝛ ostia
riorꝫ atqꝫ oīm ꝯcubitorꝫ ordīa
tur: ita ꝛ sāctā rōnā ecclesiā ꝺ
corari volum⁹: ꝛ ut āplissime
pōtificale dec⁹ p̄fulgeat decer
nim⁹: ꝛ ut clerici eiusdez rōne
ecclesie mappul' ꝛ litheamib⁹
. i. cādidissimo colore decora
tos equos eqtēt. ꝛ sicut nr̄ se-
nat⁹ calciamētꝫ vtit̄ cū vlonib⁹
. i. cādido litheamie illustrēt:
ꝛ ita celestia sicut terrena ad
laudē dei decorēt. Pre oībus
aūt licētiā tribuim⁹ beato sil-
uestro ꝛ successorib⁹ ei⁹ ex no
stro indicto: ut quē placat⁹ ꝓ
prio ꝯsilio clericari voluerit ꝛ
i religiosorꝫ nūero cl̄icorꝫ ꝯnu
merare: null⁹ ex oīb⁹ p̄sūat agē
Decreuim⁹ itaqꝫ ꝛ hoc: ut ipe
ꝛ successores ei⁹ diademate vi
delicꝫ corōa quā ex capite no
stro illi ꝯcessim⁹: ex auro pu-
rissimo ꝛ gēmis p̄ciosis vti de-
beat ꝓ honōe bti petri. ipe ve
ro btissim⁹ pa. sup corōnā cle
ricat⁹ quē gerit ad glam bea-
tissimi petri ipa ex auro nō est
pass⁹ vti corōa. phrygiū ꝟo cā
dido nitore splēdidū resurre-
ctionē dn̄icā ꝺsignās ei⁹ sacra
tissimo ꝟtici māib⁹ nr̄is iposui
m⁹: ꝛ tenētes frenū eq ipi⁹ ꝓ
reuerētia bti petri strator ꝛ of-
ficiū illi exhibuim⁹: statuētes
eodē phrigio oēs ei⁹ successo-
res singl'arit̄ vti i ꝓcessionib⁹
ad imitationē ipij nr̄i. vn̄ ut pō
tificalis apex n̄ vilescat: sꝫ ma
gis qꝫ terreni ipij dignitas gl'a
ꝛ potētia ꝺcoret̄: ecce tā pala-
tiū nr̄m qꝫ rōnā vrbē ꝛ oēs ita
lie siue occidētaliū regionū ꝓ
uīcias loca ciuitates btissimo
pōtifici ꝛ vniuersali pape silue
stro ꝯcedim⁹ atqꝫ reliqm⁹: ꝛ ab
eo ꝛ a successorib⁹ ei⁹ p̄ prag-
maticū ꝯstitutū ꝺcreuim⁹ dis-
pon̄da: atqꝫ iuri sācte rōne ec
clesie ꝯcedim⁹ ꝑmanēda. vnꝺ
ꝯgruū ꝑspexim⁹ nr̄m ipiū ꝛ re
gni ptātē oriētalib⁹ trāsferri re
giōib⁹: ꝛ i bizātie ꝓuīcie opti
mo loco nomini nr̄o ciuitatē e
dificari: ꝛ nr̄m illic ipiū ꝯstitui
qm̄ vbi p̄ncipat⁹ sacerdotū et
christiane religiōis caput ab
ipatore celesti ꝯstitutū ē: iustū
nō ē vt illic ipator t̄ren⁹ hēat
ptātē hec oīa ꝟo q̄ p hāc ipia
lē sacrā ꝛ ipialia diualia ꝺcre-
ta statuim⁹ ꝛ ꝯfirmauim⁹: vsqꝫ
i finē mūdi illibata ꝛ incōcussa
ꝑmanē ꝺcreuim⁹. vn̄ corā deo
viuo q nos regnare p̄cepit: et
corā terribili ei⁹ iudicio obte-
stamur oēs nr̄os successores
vel cūctos optiates satrapas
etiā āp'issimū senatū ꝛ vniuer
sū populū i toto orbe terrarū
nūc ꝛ in posterꝫ nulli eorꝫ quo
quo modo licere aut cōfringe
re vel in quoqꝫ ꝯuelli sigs au
tem qꝺ nō credimus in hoc te
merator aut cōtemptor extite
rit: eternis condēnationibus
subiaceat innodatus: ꝛ sāctos
dei principes apostolorꝫ petri
ꝛ pauli sibi in presenti ꝛ in fu-
tura vita sentiat cōtrarios: at
qꝫ in inferno inferiori concre
matus cum diabolo ꝛ omnib⁹
deficiat impijs. huius vero im
perialis decreti paginam pro
priis manibus roborantes su
per venerandū corpus beati
petri posuimus. data ratione
tertō cal'. april'. a ꝯstātio augu
sto. iiij.° ꝯsule ꝛ gallicāo. iiij.° cō.

97
98

a Sicut.sensus est.sicut par tis ciuitas nō pōt regnū impugna re:ita nec impius sacerdotiū. vt ficut licz eps sit in pua ciuitate: rex tñ nō pōt iudicare de clericis eius hoc dic dispē sationis religiosi id est epi constitu ti in parua ciuitate.

b ¶ Nō tñ ꝯ religionē. Nā i eo casu posset a quocū q̄ dargui. xl.di. si papa vt etiā si scisma faceret.t xiij.q.v.de liguribus. Et plures casus in q̄bus laici habēt iurisdictionem super clicos dicti.xviij.q.v.principes.

c ¶ Nullaten⁹.lxiij.di. valentinianus.

d Oni. contri tas. ut. xxv. q.i. diuinis ꝛc. Di.xcvij.

e ¶ Restaurare. xcvj.q.iiij. diffinuit.xvi.q.i.staruimus.

f Oc capꝫ. Respicit i hac di.xcvij.illud.c.hñ quidem in.xcvi. dis. t affignat in hoc §.quandā ꝓtrarietatem: t dat postea solutionē.

Item gregorius gelasio.

Impius auctas religiose di spēsatōis mēsurā nō mutat.

Sicut q̄is pua ciuitas ꝓ gatinā pntis regni ñ minuit: sic impialis pntia mēsurā di spēsatōis religiose nō mutat. t infra. Semp ē effectū in sacerdorali cōcilio de sacerdotibus iudicia puenire. Nā q̄ lescūq; pōtifices sint t si erro re humanū accedēte nō tam cōtra religionē vllatenꝰ excedēte nullatenꝰ videtur a secu lari prāte posse pcelli. Item marcellus papa maxētio epo.

Ecclesias restaurāe pritas nō pōtifices pseq boni pncipis est.

Oni pncipis ē ac religiosi ecclesias ꝓritas atq; conscissas restaurāe nouasq; edificare: t dei sacerdotes honorare ac tueri. Vñ sācti apostolos eorūq; successores sub diuīa cōtestatiōe ꝓstitutos pcepisse le gimꝰ nō debē fieri psecutiōes nec iferri fluctuatōnes nec inuidē laborātibus in agro dñico nec expelli eterni regis dispēsatores.

Oc capꝫ patēt ostēditur: q̄ nec ipatori nec cuilibz laico licz ōcernē vel de electōne sūmi pōtifici vel ō reb⁹ ecclesiasticis q̄cūq; aūt ab eis cōstituta fuerit.p ifectū hōda sūt nisi subscriptiōe rōni pōtifici fuerit roborata. vñ illū honorij augusti: ut supꝫ dictū ē vanū eē videt: qō ꝫ auctē sacrorūz canonū ō electiōe sūmi pōtificis ōcernē tentauerit. sz sicut ex eodē capꝫ habet: eccle pcib⁹ impatori pstūptiōes valet decernē. sic.p defectione fidei quōdā decreuisse legūtur: ne hēretici aliqd noie ecclie possiderēt: ab ea aūt nō iuitati ō re b⁹ ecclesiasticī aliqd disponēdi nō hñt facultatē. honorij⁹ vero augusti⁹ nō sina auctē sz beato bonifacio supplicāte ecclesiastice geti cōsulē t cōcertantiū ābitionē punire curauit.

Vñ idē bonifaci⁹ eps supplicatiōis epl̄am honorio augusto destinauit dicens.

Epla bōifacij ad honoriū augustum

Ecclesie mee cui de⁹ nr̄ meum sacerdotiū res vobis hūanas regētib⁹ ōpurauit: nos cura ꝓstrixit: ne cāis ei⁹ q̄uis adhuc corpis icōmoditate detinear: ppt cōuēt⁹ q a sacerdotib⁹ vniuersis t clericis t chr̄istiane plebis pturbatōib⁹ agitātur. apud aures chr̄istianissimi pncipis existimur deesse Si.n.sec⁹ q̄ oz eueniat: ñ vos id facē q cūcta eq̄ moderatiōe ꝓponit: sz nos p nr̄az tacētem desidiā videbimur q̄ ciuitatē gerē t ecclesie pacē puertere valeat admisisse. cū.n. hūanis reb⁹ diuīe cultor religiōis dño fauēte puideas: nr̄a culpa erit si nō id sub vr̄a gl̄ia quā certū ē diuis reb⁹ semp aio ꝓmptiore fauisse: firmo t stabili iure custodiat: q̄ ꝓ tot ānoꝝ seriē sub illis etiā pncipib⁹ obtinuit quos nulla nr̄e religionis cura ꝓstrixit. i. vt licita fuerūt et sub vr̄o ipio clemētie mīme q̄ sūt licita formidētur. Ipa eni eccl̄ia deuotionē tuā chr̄istianissime impator nō meo qdem mōe sz suo qdē venerabili affectu appellat: quā chr̄ist⁹ de⁹ nr̄ vere fidei rector t vr̄i gubernator imperij sibi vni ōspōsatā t intactā virginē seruat: ne i ea aliquos patiamini ifidiātiū p cellarū fluct⁹ illidi: t getā facient tēpestatis insolito tumore turbari gloriosissime t trāgllissime iperator augustē ipa vo q vni despōsata ē: nr̄a tñ eccl̄ia mr̄ ē: pietatē vr̄am legatiōe q̄ suis sacerdotib⁹ ꝓmisit appellat: ꝓterita pntiaq; repetit. vobis ingt religiosissime ipātib⁹ mōtur⁹ ē popul⁹ tā fidelis deo q̄ tibi pncipi chr̄isticola. ecce eni inter mysteria iter pces suas q̄s ecclesia p felicitate ve

g ¶ Honorij.ē. di.lxxiij si duo.

b ¶ Ne hereticī. ē. di. viij. quo iure. t .xxiij. q.iiij.nūmirū.

i ¶ Inuitati.ē. dis.lxiij. hadrian⁹.t.c.in synodo

a ¶ Eccl̄esie.i. c. pri. victor.ꝫ.sz vt ibi dicit iam erat i cōualescētia:adhuc tñ erat debilis:ut hic.

b ¶ Cōuentus.i. cōuenticulas.C.de epis t cl̄i. conuenticulas.

c ¶ Facere.s.videmini.

d ¶ Tacentē.ex ō testa. q̄ ingredientib⁹. t.lxiij. di.c.i.

e ¶ Sub illis.t.xi.q.i.ō sacerdotibus.

f ¶ Formidenť.chr̄istianis.

g ¶ Virginē. t.xxvij.q. i.nuptiaꝝ in fi.⁹

h ¶ Procellaꝝ.i.hereticorum.

i ¶ Faciem.ecclesie.

k ¶ Preterita.s.bñficia

l ¶ Preterita. sic intelligit de ꝑse. di.ij. panis: q.s. p oī munere debemus deo gratias referre pñti.s. t ꝓterito non futuro:q; nec deus futurū peccatū indulget. j. de pe.di.i.j. sane cauēdum.nec valet pactum si fiat q̄ nō agā de futura iuria.ff.ō pac. si vn⁹ § pacta.

m ¶ Repetit.i.recolit t ad memoriā reducit.

n ¶ Tibi. ne fis ingrat⁹.

o ¶ Eunlsa. p affectus i. euellens.

p ¶ Prosequentib⁹.legationē nostram.

q ¶ Postulatis. datini casus.

a VIcto⁹.ſz q̃re p̃miſit hic impator nomẽ ſuũ: forte hec conſuetudo erat olim.C.ō ſũ.tri.unĩ claras. papa tamẽ alios ſibi ꝓponit.xij.q.i. dilectiſſimis. vl forte tũc nouella erat eccl̃ia ⁊ adhuc obtinebat illud: q̃re fremuerũt gẽtes ⁊c. poſtea aũt impator ſubiecit ſe pape: ut.xxxiij q.iuj. diſplicet.

b ¶ Sua ſtudia.i.ſpirationes.io.

c NObiliſſim⁹.ar.q̃ ſine lr̃is nõ eſt ad hibenda fides legatis. ix.q.ij.lugduñ.

d ¶ Signatis. oz ergo q̃ legat⁹ exhibeat lr̃as legationis ſue: ad hoc ut credat ei: ut hic ⁊.xxiij. di.lectis.⁊.C. de man. p̃n.l.vnica. Sz gd ſi pdict lr̃as ⁊ vult ꝓbare amiſſionẽ: dico q̃ pōt: nõ tñ ſufficit ꝓbare tenoꝛẽ lr̃e: niſi ⁊ ꝓbet q̃ illa littera fuerit ſine vicio: ut eſt de p̃uil. cũ olim ſi. ⁊ C. de fi. inſtru. l. vlti. Sz nũ gd ſufficit mandatũ ſine lr̃is? dico q̃ legato nõ ſufficit ꝓbare mãdatũ: ut. C. de man. p̃n. l. i. q̃ legati nõ ſine piculo recipiunt. vñ maioꝛ ẽ in eis facl̃da examinatio ut.xliij. di. geſcam⁹. ſ̃ de legat⁹ pōt ꝓbare mãdatũ ſine lr̃is: ut in auc. de liti. §. omnẽ. coll. viij. ⁊ ar. eſt de offi. del. ꝓnde tiam. ⁊ eſt de reſcrip. expte. io. T. gdã alij dicũt q̃ in iudice delegato ñ ſufficit ꝓbare amiſſionẽ reſcripti: niſi oñdat aut remiciũ: ut eſt ō of. del. cũ in iure. xxv. q. ij. ſancim⁹. ⁊ eſt de fi. inſtru. c. i. ita nõuit. ⁊. ſup illa de cre. cũ olim. io. Sz põe q̃ ptes viderũt ⁊ approbauerũt reſcriptũ: ⁊ poſtea redactũ fuit in publicã formã p tabellionẽ nũ gd amiſſo poſtea reſcripto iuder p̃cedere poterit? ſatis credo q̃ ſic: ut notaui, in q̃nib⁹ meis. b. Sz cũ hic indiſtincte dicat: q̃ lr̃e debeãt eſſe ſignate: vide q̃ a quocũq; ſint ſignate: q̃ ſufficiat ad hoc ut ſcꝛa ipſa dicat autentica: ut eſt de ap ꝓbonas. ⁊ eſt de fide inſt. quemr. Nã ⁊ epus ſigillat ſigillo eccl̃ie ſue: ut.xxxiij. di. i noſe dñi. Zté ⁊ alieno ſtri depẽdit imperii teſte apõ quẽ ⁊ de cui⁹ fide agit ſancto petro ſolicit⁹ p religionis obſeruãtia vocib⁹ clamat cũ ſolicita petitõe miſceꝛ oꝛatio. ne hũanas res ſolito tẽtatoꝛe occulte ſolicitante ſeꝛ eruulſa diſcoꝛdia diſtrahat. egẽt pluribꝰ p̃ceps chriſtianiſſime mater eccleſia: niſi apõte ſuarũz eẽt cura cãz: ⁊ niſi in oppꝛeſſionib⁹ idoloꝛ i hẽtico⁹ coꝛrectionib⁹ fide tue diuino parit cultu cũ iperio nr̃o ſemp floꝛẽte viciſſim. hz refugiũ piũ tue mãſuetudis ãnũ cũ ſue religionis venc̃atõe ꝓtectũ: cũ gcgd huic ꝓficiat eccleſie vos agatis ⁊ ꝓferatz frib⁹ meis ꝓbatiſſimis virꝫ a me ⁊ ab oib⁹ q̃ eccleſiã faciũt legat: gb⁹ ꝓle quẽtib⁹ p̃camur ſacre cã religionis: ut in vbe vr̃e mãſuetudinis hoc aio quo poſtulatz ⁊ ãnuitis i ꝓpetuũ ſtatui vniuerſalis eccleſie conſulatis.

Reſcriptũ bonorij ad bonifacium papam.

VIcto⁹ bonoꝛi⁹ inclyt⁹ triũ ꝓbatoꝛ ſemp auguſt⁹ ſãcto ac venerabili bonifacio pape vrbis rome. ſcꝛipta britudinis tue debita reuerẽtie gratulatione ſuſcepim⁹. gb⁹ recẽſitis egim⁹ oiporẽti ō maxias gratias: q̃ ſãctionia tua p⁹lõgũ icõmodũ optate redditã didicim⁹ ſãitati. ⁊ iõ fuertẽtib⁹ venẽabilib⁹ virꝫ gaudiũ nr̃m ſãctoꝛũ apicũ atteſtatiõe ſignam⁹: ac petim⁹: ut quotidiãis oꝛonib⁹ aplat⁹ tu⁹ ſtudiũ ac votũ ſuum circa ſalutẽ atq̃ ipiũ nr̃m ipẽdere digneꝛ. Illõ aũt pietati nr̃e ſatz placuiſſe ꝓgnoſce: q̃ nulo põt gs ſignare teſtamentũ: ut inſti. de teſta. §. pñt aũt. Zté ⁊ alienũ ſigillũ etiã non iudicis ſui facit fidẽ: ut. j. di. pr. c. i. ⁊. ij. Sz dic q̃ alienũ ſigillũ facit fidẽ ſi nõ habeꝛ ꝓpriũ: al's nõ: ut eſt de ap. ſignificauit ⁊.lxv. di. epõs. ite lr̃e ñ dicũt ſignate ſi legi non pñt cbaracteres: ut eſt de fide inſtru. inſt. ⁊. ff. de teſta. ad teſtiũ. §. ſigna ⁊. §. ſignũ. Zte⁹ ſi ſ.ſ.lũ ruptũ ſit non dicũt ſignate: ut eſt de cri. fal. c. ij. ſi aũt ſilũ eꝛ toto nõ ẽ fractũ: bene dicũt ſignate: ut ff. de bo. poſ. ſm tabu. l. i. §. ſi linũ.

c ¶ Nihilominus ergo ⁊ cardinalis q̃ bene not⁹ eſt in aliq̃ puincia creꝺenduz eſſet ſine lr̃is: maxime cuz nõ ꝓtingat cardinalẽ vnq̃ abeſſe niſi legationis cã ioannes.

f ¶ Credidimus. ar. q̃ interdũ voci ⁊ aſſertioi vn⁹ credendũ ſit: ſi ꝑſona ſit honeſta ⁊ autẽtica. ar. viij. q. iij. c. i. ſic econuerſo ex ꝑſona. p̃ferẽtis inſtrm minus credit inſtro ut. ff. de edẽ. ſigs §. i. ſic ſi mal⁹ aliqd dicat nõ facile ei creditur: ut.xx iiij. q. i. gſgs. ar. ? xix. di. ſecundũ.

Di. xcviij.

a Ne circa: Dic depigit. xcviij. di. in cuius ꝓncipio vtit. g. tranſitu: in quo oñdit quid direxit hactenus: ⁊ quid in hac dicturus ſit. Nã q: clerici ſepe mittunt de puincia ad puinciã: breuiter oñdit q̃ ñ ſũt recipiẽdi in alia puincia ſine lr̃is epoꝛ ſuoꝛ.

b NVllus aliq̃. iſta. c. introducta ſũt ad cautelã: vl legunt de p̃mittiua eccl̃ia: ⁊ ſic ſecus hodie.

c ¶ Nisi qnq; ꝟ. lxxi. di. c. ii. ſꝫ hec. c. loquit qñ ita re moti ſūt: q; figilla eꝑoꝝ z etiã loca ignota ſūt. illud qñ eꝑs ꝓpinquus ẽ z ei⁹ figillū bñ cognoſcit. z hoc colligit ex de cleri. pe. tue. ſꝫ pone q; nõ ꝺꝫ lr̃as: eſt bet ꝑ teſtes: ita ex de cleri. pe. c. vlt. nã magis credendũ ẽ viue voci q; mortue: in auc. de fide inſtru. §. ſi. vo. colſ. vi. b. intelligit hec. c. abrogata. oli enĩ habuit locũ hoc c. ꝓpter multitudinẽ hereticoꝝ. Sꝫ illõ. c. tue euacuat opinionem iſtã. ſꝫ certe nõ videt recipiendus et ſi mille figilla haberet ignota: q; nõ plus fidei preſtãt mille ignota q; vnã ignotũ preterea in teſtamẽto ita inuenis q; cum ſigna ſũt ignota cõnocant oẽs illi quoꝝ dicunt figilla: ut ſciatur an recognoſcant ſua ſigna: ut ff. quemadmodũ te. ape. cũ ab intio. z hoc ꝓcedo: q; niſi aliq; q̃lis q; lis ꝓbeat notricia de figillis z õ illis remotis eccleſijs: q; ſi ſit eis credendũ z ſi mille ſint. ar. ex de fide inſtru. c. q; ſup bis.

d ¶ Ranſmarinos. idẽ intelligo de quoſi- Di. xcix. bet ignoto: q; figilla repꝛeſentat ignota.

e ¶ Cyrographis lr̃is in quib⁹ ꝓtinebit de vita de moꝛib⁹ de oꝛdinib⁹ de irregulari tate ſua.

f ¶ Per ſubꝛeptionẽ. ſi. ex de ꝓcur. c. i. z. iij. q. iij. in

g H ducie. Phꝛos. rõne puincie ꝓſumit ꝓtra aliquem. ar. xliij. di. qñ. ff. de edil. edic. q; ſi nolit. §. q; mãcipia.

ni niſi qnq; vel eo ãpli⁹ ſnoꝛuꝫ eꝑoꝝ fuerint ꝓmendati cyrographis nõ oꝛdinẽtur. Vnde ſiluеſter papa i generali cõ. preſidens dixit.

Niſi. v. eꝑoꝝ lr̃is deſignatum trãſmarinũ hominẽ ad clericatũ nullus ſuſcipiat.

Vllus aliq; rõe tranſmarinũ hominẽ penes vos in cl̃: cat⁹ grad⁹ ſuſcipiat: niſi gnq; aut eo ãpli⁹ eꝑoꝝ deſignat⁹ ſit cyrographis. Tdẽ anaſtaſius vbis rõne epis oĩbus epiſcopis.

De eodẽ.

Trãſmarinos hoĩes i cleri/cat⁹ honorẽ nemo ſuſcipiat niſi gnq; aut eo ãpli⁹ eꝑoꝝ cyrographis fuerit deſignati: q; ꝑ ſubꝛeptionẽ multa ſolẽt euenire. Tdẽ grego. romane eccleſie preſul ſquiliciano epo.

De eodem.

Phꝛos paſſim z ignaros peregrinos ad eccl̃aſticoſ oꝛdies accedẽtes nulla rõe ſuſcipiaſ: q; aphꝛoꝝ alii qdẽ manichei alii rebaptizati ſũt. peregrini vo plurimi i mioꝛib⁹ oꝛdinibus ꝓſtituti foꝛtiores de ſe ꝓtendiſſe honoꝛes ſepe ꝓbati ſũt. Tré ex cõ. elibertano.

Nõ ſũt ꝓmouẽdi ad clerũ: q; peregre fuerit baptizati.

Omnes q; in peregrinatione fuerit baptizati: eo q; eoꝝ minime ſit ꝓgnita vita placuit ad cleꝝ nõ eẽ ꝓmouẽdos in alienis ꝓuinciis.

Ẽ ꝓmatib⁹ aũt quoꝝ ſuꝑ mẽtione fecimus: queriẽ quẽ gradũ in eccleſia obtine

b ¶ Suſcipias. ut officiẽt populũ. al̃ bñ ex de cle. pe. c. pl̃t.

i ¶ Foꝛtiores. hec ẽ vna rõ quare nõ admittunt: alie aſſignãtur. xix. q. ij. due.

k Omnes. hoc. c. loquit de adultis. Sꝫ nõne baptiſmus tollit omnẽ peccati maculaꝫ? vtiq; ſic. j. de pe. di. vlti. c. vlti. ergo hoc ſõ q; forte iſti bigami vel alias irregulares ſunt: q; ante baptiſmũ forte fuerũt bigami.

l Ẽ ꝓmatib⁹. Fecerat. g. ſ. in di. lxx. mentionẽ de ꝓmatibus patriarchis: ſꝫ ne qs crederet, ꝓpter nominũ diuerſitatẽ aliquã eſſe realẽ differentiam: ſõ oñdit in hac di. differentiã tñ eẽ i noie oñdit etiã de reuerẽtia quã debẽt archiepi ſuiſ ꝓmatib⁹. oñdit etiaꝫ q; nec romanus pontifex ꝺꝫ vlis appellari.

Que obedientia ſit exhibenda primatibus et patriarchis

Prouincie multo ante chriſti aduentum tempoꝛe diuiſe maxima ex parte ſunt: et poſtea ab apoſtolis z beato clemente predeceſſoꝛe noſtro ipſa diuiſio eſt renouata. et in capite prouinciarum vbi dudum primates legis erant ſeculi ac prima iudiciaria poteſtas: ad quos qui per reliqs ciuitates commoꝛabãtur quãdo eis neceſſe erat qui ad aulam imperatoꝝ vel regum confugere non poterant vel quibus permiſſum non erat: confugiebant pro oppreſſionibus eoꝝ vel iniuſticijs ſuis: ipſoſq; appellabant quotiens opus erat: ſicut in lege eoꝝ ſcriptum erat. ipſis quoq; in ciuitatibus vel locis noſtros patriarchas vel primates: qui vnam foꝛmam tenent licet diuerſa ſint nomina:

m ¶ Prouincie. añ tpi aduentũ. ergo añ tp̃s gelaſij z dionyſij diſtincte erãt ꝓuincie. vñ repꝛobat ſolutio q̃ ponitur. x. q. iij. nec numer⁹ q; ſ. tũc nõ erãt ꝓuincie limitate. ſꝫ dic q; ꝓuicie fuerũt diuiſe: ut hic: ſed dioceſes non niſi a tpe dionyſij. xii. q. i. c. i. vel ſolue q; illã lr̃am: maria et pte: quaſi dicat non omnes.

n ¶ Quibus ꝑmiſſuꝫ. q; modica erat ſũma. ij. q. vi. anteriox. §. illud.

o ¶ Nõ erat. ut clericis qui in cauſis eccleſiaſticis nõ poſſũt appellare ad principem: ut. j. xi. q. i. placuit.

p ¶ Quotiẽs. i. bis a ſententia vel poſt ſniam. z nota q; dicit quotiens ſm leges: ſꝫ tñ nõ licet ſm leges appellare niſi in caſu añ ſniam: z ita eſt ar. ad expoſitionẽ illi⁹ ij. q. vi. omnis oppreſſus.

q ¶ Ꝫ ipſis. repetit quod dixerat.

r ¶ Formã. ar. C. de codicill. ſi idẽ ꝙ: q; diuerſitas nominũ ꝺꝫ deſignare diuerſitatẽ rerũ: ut. xxi. di. cleros.

s ¶ Comitib⁹.i.comitantib⁹ vl'sequentibus eos.vl'comitatib⁹.i.epis.comitat⁹ eni dr' distrct⁹ alicui⁹ ciuitatis vbi est epūs.vl'hoc vult notare: q archiepūs maiorē hz ptātē i puincia z iurisdictionē q̄z pmas. Nā metropolitan⁹ é inder ordinari⁹ oiuz epoz puincie: pmas tm archiepi. vñ pm hoc maior est patriarchis comitib⁹.i.pter comites z ppi episcopos suffraganeos.

t ¶ Noīe.ar.et noib⁹ spres nominū.i.res significatas p noīa debē attendi.

a Nlli archiepi primates vocent.C. de lib.cā iubem⁹.C. de pba.nec epis.

b ¶ Qui pmas.ficut roman⁹ antiochen⁹ alexādrin⁹.s.xxi di. cleros. qd de veneto? dic ergo q é pmas respectu inferioz: eē depuīt.c.antiq

c ¶ Ad fidē quertat.naz z apēs accrescētes ꝛc. de p.di.v.nūq̄. Et iuxta tus romana excrescens nouā sibi ciuitatē edificauit.ar.C.de sacrosan. ec.iubem⁹. Et bñ dixit quertat.nā als vr posz ptingē: q i aliquo loco tantū excresceret ppls ut pmate indigeret: ut xxiiij.di.fraternitatis.

d ¶ Cōstitui.ar. infra parochiā alicui⁹ ñ debere pstitui ecclesiā: nisi multitudo fideliū excreuerit. Sz nūqd illo.inuito cui⁹ é parochia poterit hoc fieri? vrreqrito: nō: ut.xvi.q.i.multos? filiis xvi.q.i.felix. z.c.se. sz si regit⁹ nollet psentire ñ mun⁹ tñ fieret p maiorē. s.p papā eē de ec.edif. c.iij. ei⁹ tñ pssu. pmo regrito. z nō q b⁹ i regtio faciēda é: cū ille loc⁹ cēt i quo excreuit multitudo fideliū iā deputatus alicui epatui: als ñ.

e Pme.i.patriachalis.

f Nllus.

g Ece i pfatione.subtrahit.ar.q papa p suū mandatuz nō vult derogari iuri alicui⁹.j.xxv.q.ij.q vo dicitis leges diuie z ecclesiastice poni z esse iusserūt: ad quos epi si necesse fuerit: cōfugerēt eos q appellarēt: z ipsi nomine pmatū fruerētur. Reliqne vo metropolitane ciuitates q minozes iudices habebant licet maiozes comitib⁹ eēnt: haberēt metropolitanos suos q dictis iuste obedirēt primatibus: sicut in legib⁹ seculi olim ordinatū erat: q nō primatum hz aut metropolitano nomine fruerētur.

Item anicius.

Nō vocētur primates: nisi q primas sedes tenent.

Nlli archiepi pmates vocētur: nisi illi q pmas sedes tenēt: qrū epos apostoli eorūq̄ successozes regulariter patriarchas vel primates eē cōstituerunt: nisi aliq̄ gens deinceps ad fidē cōuertat: cui necesse sit p multitudine pmatez cōstitui. Reliq metropolitani nominent q alias metropoles tenēt. Item ex cō. aphricano

Princeps sacerdotū vel sum⁹ sacerdos nō appellet nisi prime sedis epus.

Prime sedis epūs nō appellet princeps sacerdotum: vel sūmus sacerdos aut aliqd hmōi: sed tm prime sedis epus

Uniuersalis aūt nec etiā roman⁹ pōtifex appellet. Unō pelagi⁹ omnibus epis.

Nec etiā roman⁹ pōtifex vniuersalis est appellandus.

Nllus patriarcharū vniuersalitatis vocabulo vnq̄ vtatur: q: si sum⁹ patriarcha vniuersalis dicitur: priarcharū nomē ceteris derogat. sed absit hoc a fidelib⁹ hoc sibi velle quempiā arripere. vñ honorē fratrū suoz imminuere ex q̄tulacūq̄ pte videatur q̄propter charitas vestra neminē vnq̄z etiā suis in epistolis vniuersalē nominet: ne sibi debitū subtrahat cū alteri honorem infert indebitū.

Item gregoriꝰ eulogio patriarche alexandrino.

De eodem

Ece in pfatione epistole quā ad meipm q phibui direxistis: superbe appellationis verbū vniuersalē me papam dicens⁹ imprimere curastis. Qō peto mihi dulcissima sanctitas vestra vltra ñ faciat: q: vobis subtrahitur qō alteri plusq̄ rō exigit, prebeā. Ego nō verbis quero prosperari sed moribꝰ: nec honorem eē deputo in quo fratres meos honorē suū perdere cognosco. Bens nāq̄ est honor vniuersalis ecclesie: me⁹ honor ē frat⁹ meoz solid⁹ vigor. Tūc ego honorat⁹ sum: cū singulis qbusq̄ honor debit⁹ non negatur. Si eni me vniuersalē papā, vestra sanctitas dicit: negat se hoc esse, qō me fatetur vniuersum: sed absit hoc. recedāt ỳba q̄ veritatem inflant z charitatem vulnerant.

Piscopos aūt ordiare añ palliū acceptū nec archiepo nec primati nec priarche l:. Qō ex aūcte pelagii pape hz minus euident dar intelligi: j.xx.q.iij.quest⁹.j.xi.q.i.puenit.s.lxiij.dis.q̄to.s. lxxv.di. archidiaconū florētinū in fi.ar.j.viij.q.iij artaldus: sic eē de of.del.sup eo.vbi dr: nō é intentionis nr̄e alicui derogare p rescriptū nr̄m. z ita ar. qō vni attribuit alij subtrahit.ar.xlv. dis.disciplina. ff. de iudi.cū sto: i fi. z eē ō rescripoli in fi.lxxv.archidiaconus. ar. nemī posulēdū cū alteri⁹ iactura: ut j.xi.q.iij. figs vo nō.xxij.q.ij. pmū xxiij.q.v. deniq̄

b ¶ Prebeā. non debēt eni pl⁹ esse subditi q̄z expedit.ij.q.vij.admonēdi. nec plani ita būles ut pteñant

clxxvi. di. qñ. ff. ō of. ꝓ. obseruādā.

i ¶ Nō negat. sic. C. ō cadu. tol. l.i. §. vlti. C. de nup. impiar. in pn. nec eni publice. pdest ꝛc. C. de sen pfec. ō. l.i.

k ¶ Negat se hoc esse. i. esse de vniuersitate: cum tñ romana ec. nō sit vlis hz sit de vniuersitate. io.

a Piscopos dic intitulaī. c. dil. z

e q: fecerat mētio nē de pmatib⁹ z archiepis: z eoz dignitas videtur eē impfecta sine pallio: ut extra ō elec. significasti.

Di. c.

ió specialiter tractat de pallio: oñdens q: nisi habeant palliū non pñt epalia exercere officia: pōit etiā infra qō tpe

debeat peti z dari: q: infra tres mēses. qb⁹ q: bene meritis z fortē postulantib⁹. z quo tpe fit eo vtendum: quia tm in celebratione misse: nisi plus ex pui legio alicui concessū sit. z qualiter fit dandū: q: cuz donatione noui pnulegij vel renouatione veteris z cetera.

b QUoniã fidē.ſ.fidelitatē vel ēt ſymbolū:ut.j.e. optatū. c ¶ Epoꝛ.ſz q̄re differūt ꝓ hoc ꝓſe crationes epoꝛ:cū eccl'a vacāte ꝓuinciales epi ali quē ꝓſecrare i eꝝ poſſint:ut.lxiij.di.q̄.eī ō elec. q̄ diligētia. Itē ꝛ ſi ipſe ñ bēat pal liū:tñ aliis māda re poſſ ꝓſecratio nē:ut eī de elec. ſuffraganeis. ad bm̄ pōt dici:q̄ iſtō c.loq̄t q̄ñ electꝰ ē i moꝛa petēdi pal liū.ſ.pⁱ tres men ſes elapſos.vñ ip ſe aliis ñ ꝓt ꝓmit tere ꝓſecrationē: nec ēt tūc ſuffra ganei ſui pñt ꝓſe crare aliquē:ut p hoc maioꝛ rubo ꝛ icuciaſ electo:cū viderit ſuffraga neū ſuū ꝓſecrari ab aliiſ eīneis:q̄ ñ multū curaret ſi a ſuis ꝓſecrareſ ſz uſq̄ ad tres mē ſes añq̄ ſit i moꝛa petēdi palliū ſa tis vī q̄ ꝓuin ciales epi poſſint epalia iura ſupplē cū ſēp vicini epi ſuppleāt defectū alicuⁱ vacātis ec cleſie:ut. vij.q.i. pōtifices. ꝛ.lxv. di.ſi forte. Sz ipe electꝰ ſz ſit ꝓſecra tus iura epalia ſi pōt erercē añ re ceptū palliū:nec ꝙgines ꝓſecrare nec clicos:nec ſy nodū celebꝛare:ut eī de elec. q̄ ſic i ſi. ꝛ eī.e.ſignifi caſti. Sz nū qd electꝰ i archiepm̄ ꝛ ꝓfirmatꝰ pōt ꝓfir mare eos q̄ iūt electi i epos:dico q̄ ſic eī ō elec.no ꝓfirmare q̄ ſupplet vicē plan:ut eī de ꝓcel.ſ.p. q̄ diuerſitatē. d ¶ Uiduatus.oli.nā p. ꝓfirmatione electi tā ē mīr imōnū unī eū ꝛ eccliaz: eī de ꝓcel.ſ.p. de bm̄ cozpalia.vī dic q̄ vidua ē q̄.ad epalia. e ¶ Tres.accuſat. de bm̄ cozā papa:aſs ñ. f ¶ Cō ſecratiōis.i.ꝓfirmatiōis ſi añ erat epus. g ¶ Pꝰ lecū dā.dicūt qdā facīēdā ipſi metropolitano infra alios duos mēſes añq̄ deponat:ſicut pⁱ legī ō epis ꝛ eimiano pⁱ ſecū dā ꝛc. deīmiat illud ꝙbū careat.ꝛ

.C.

ait enim pelagius papa.

Infra tres meſes fidē ſuā ex ponē ꝛ palliū poſtulāe a rōna eccl'ia q̄ſq̄ metropolitan⁹ ſtu dear.

QUoniã qdā metro politano ꝛ fidē ſuā ſm pri ſcā ꝓſuetudinē ſacte ſedi apo ſtolice exponē ōtractātes vſū palliꝭ neq̄ expetūt neq̄ ꝓcipi unt:ac p bⁿ epoꝛ ꝓſecratio vi duatꝫ eccl'ijs nō ſine piculo ꝓ telat:placuit vt q̄ſq̄ metropo litan⁹ vltra tres mēſes ꝓſecra tōis ſue ad fidē ſuā exponēdā palliūq̄ ſuſcipiēdū ad aplicaz ſedē ñ miſit:ꝓmiſſa ſibi careat dignitate:ſitq̄ metropolitaniſ licētia aliis pⁿ ꝑaz ꝛ ttiā ꝓmo nitōnem viduatꝫ eccl'ijs ꝓſilio ro.pō. ordinādo eꝝ ſubueni re. Si vo ꝓſecrādi epi negli gentia ꝓuenerit:vt vltra tres mēſes eccleſia viduata ꝓſiſtat ꝓmuniōe ꝓueī:q̄ uſq̄ aut loco cedat:aut ſe ꝓſecrādū offerre nō differat. Qō ſi vltra.v.mē ſes ꝓ ſuā negligētiā retinnerit viduatā eccl'iaz: neq̄ ibi neq̄ alibi ꝓſecratōis donū ꝓcipiat īmo metropolitani ſui iudicio cedat. Itē grego papa.

Bonoꝛ palliꝭ ñ det:niſi meritꝫ exigētibⁿ ꝛ fortiter poſtulāti.

PRiſca ꝓſuetudo obtinuit: vt bonoꝛ palliꝭ niſi exigēti bⁿ cāꝫ meritꝫ ꝛ fortiē poſtulan ti dari ñ debeat. Itē ioanni cozinth. epo. De eodē. Palea.

QUait ſāctitas tua q̄ꝛ pus palliū niſi dato ꝓmodo nō dabaī.qō q̄ꝛ icōgruū erat fcm ꝓciliū añ cozpⁿ bti petri apl'oꝛ ꝓncipis tā ō hoc q̄ꝫ ō eoꝛ ordi natiōib⁹ aliq̄d accipe ſb diſtri cta inf dictōe vetuim⁹. oꝛ ergo vt neq̄ ꝑ ꝓmodū neq̄ ꝑ gram aut q̄ꝛūdā ſupplicatōib⁹ aliq̄s ad ſacros ordies ꝓſētiariſ vl' ꝓmittatꝫ adduci. Qꝫ ãꝛ ꝙo merita accipiēda ſūt:vt ꝛ is q̄ poſtulat mereaī accipe: ꝛ fidi ſue ꝓfeſſionē ꝓpoſ iuramto cō firmet:ꝛ aplicꝫ decretꝫ atq̄ ſy nodalib⁹ ſtatutꝫ ſe obediturū nihilomin⁹ caueat. Pallio aūt nō niſi certꝫ dieb⁹ ꝛ itra eccleſiā ad miſſaꝛ ſolēnia cuiq̄ pe ne metropol'. vti liceat. Uñ ioānes epūs giliberto agrippi nēſi epo. Niſi pⁿ ꝓſuetā fidei ꝓfeſſiōem palliū dari nō debꝫ

OPtatū tibi palliū nūc ꝓfer re nequim⁹:qꝛ fidi tue pa ginā miⁿ q̄ꝫ oporteat ꝓtinere repim⁹:cū videlicꝫ nullā in ea ſācta ꝛ vniuerſaliū ſynodoꝛ i q̄bⁿ fidei nr̄e ſymbolū ꝓtineī: nec decretaliū pōtificū ro. cō ſtitutoꝛ ſm moꝛē fecerꝫ mētio nē. Sed nec illā ꝓpa ſubſcri b⁹ cāꝫ meritꝫ ꝛ fortiē poſtulan ti dari ñ debeat. Itē ioanni cozith. epo. De eodē. Palea.

QUait ſāctitas tua q̄ꝛ pus palliū niſi dato ꝓmodo nō dabaī.qō q̄ꝛ icōgruū erat fcm ꝓciliū añ cozpⁿ bti petri apl'oꝛ ꝓncipis tā ō hoc q̄ꝫ ō eoꝛ ordi natiōib⁹ aliq̄d accipe ſb diſtri cta inf dictōe vetuim⁹. oꝛ ergo vt neq̄ ꝑ ꝓmodū neq̄ ꝑ gram aut q̄ꝛūdā ſupplicatōib⁹ aliq̄s ad ſacros ordies ꝓſētiariſ vl' ꝓmittatꝫ adduci. Qꝫ ãꝛ ꝙo merita accipiēda ſūt:vt ꝛ is q̄ poſtulat mereaī accipe: ꝛ fidi ſue ꝓfeſſionē ꝓpoſ iuramto cō firmet:ꝛ aplicꝫ decretꝫ atq̄ ſy nodalib⁹ ſtatutꝫ ſe obediturū nihilomin⁹ caueat. Pallio aūt nō niſi certꝫ dieb⁹ ꝛ itra eccleſiā ad miſſaꝛ ſolēnia cuiq̄ pe ne metropol'. vti liceat. Uñ ioānes epūs giliberto agrippi nēſi epo. Niſi pⁿ ꝓſuetā fidei ꝓfeſſiōem palliū dari nō debꝫ

OPtatū tibi palliū nūc ꝓfer re nequim⁹:qꝛ fidi tue pa ginā miⁿ q̄ꝫ oporteat ꝓtinere repim⁹:cū videlicꝫ nullā in ea ſācta ꝛ vniuerſaliū ſynodoꝛ i q̄bⁿ fidei nr̄e ſymbolū ꝓtineī: nec decretaliū pōtificū ro. cō ſtitutoꝛ ſm moꝛē fecerꝫ mētio nē. Sed nec illā ꝓpa ſubſcri ptiōe.ar. donatione epi imbil valē niſi ei⁹ ſubſcriptione firmeī.ſicut nec ꝓcedit aliquē locū vl' iuriſdictione alicuⁱ loci alicui loco vl' hoſpitali.ar.di.x. vi.bñ.ar.vij.q.ij.ſine er ceptiōe:ꝛ.c.cū redēptoꝛ. d ¶ Aliquē.ar.qué p aliū iura re.ō.di.lxij.tibi dño.j.xvij.q.iiij.metuētes.

bm̄ hoc ē bⁿ ar.q̄ moꝛa pōt purgari. Alij dicūt q̄ hec admo nitio dꝫ fieri tm̄mō a ſuffraganeis metropolitani:ad quos ut dicūt trāſlata ē ptās:cū metropolitan⁹ negligēs eriſtat ſi g.ſuffragānei pⁿ admonitionē neglexerīt ꝓſecrare vl' eligē vicini metropolitāi ꝓſe crabūt ꝓſilio pape. Sz q̄re auferī capⁿo eligen di:q̄ neglexerūt admo nere ſuū electū ad petē dū palliū:aⁱ dico reuer ti ad eoſ ius eligēdi. Sz q̄re deſcēdit ad metro politanū: cū tm̄ ad pa pā ꝺuoluūt epat⁹:ut eī ō ꝓceſ.ꝑbē.ñ va.dilect⁹ ſz hoc ñ ꝓiſe deſcendit ad metropol'.ſz ad papā cū eis.vl' tūc deſcendit ad papā cū aliqs ē neg ligēs i eligēdo.ꝛ ē ſile. lxv.di.ſi forte.io.bodie ſol⁹ papa fac bⁿ decre. illam dilectus.

b ¶ Cū ꝓſilio.dicūt qdā bⁿ.gnāle eē:q̄ vbicūq̄ ꝑ negligētiā vm⁹ träſſerī ptās ad aliū:ille ñ ꝓce der:niſi pⁿ regrat aūctē ſupioris.ſz hoc nego.ꝛ ē bⁿ ſpāle:aⁱ ſec⁹.ar.q.uj cū fim⁹.ar.ff.ō ꝓdi.iſti. q̄ſub ꝓdi.§.vlti.

i ¶ Ultra.ſz q̄re ñ dāī ni ſi tres mēſes archiepo: ut.ſ.e.c.q̄ mai⁹ piculū ē in moꝛa metropolita ni.xlij.di.quieſcam⁹.

k ¶ Ledat.ꝑ.viij.q.i. mu tatiōes.ꝛ iij.q.vi.q̄uis eī de träſla.inī.ſz bⁿ ſpā le eſt ut ꝓfirmatū poſſit metropolitan⁹ deponē ꝛ bⁿm odiū negligēte. Alⁱ ē caſus.xcij.di.ſigs epūs ꝑ man⁹:tertⁱ.xxiij

PRiſca ꝓſuetudo.ꝛ fortiē.ſz ſi fortiē poſtulet nōne ꝓt no tari ābitio:ñ:qꝛ cū gs ſuo iure vrāī.ꝓdeſt iſtātia ō pe. di.i.ꝓportuna.lxxij.di.c.i.ꝛ.ij.q.vi.pⁿ appellationē.

a OPtatū.minⁿ.ar.totū ꝓtractū vel reſcriptū vel inſtⁿm nil valē ꝛ eē irritandū ſi aliq̄ neceſſaria deſint i eo. ar. xxviij.di.q̄ ipſis.iij.q.ir.pura.ꝛ idē fecit plⁿ qō minⁿ:ut.ix di.ſi ad ſacras.ar.ꝑ.q̄ ſuperflua ñ viciāt:ut de ꝓ.di.iij.ſi ñ ſā ctificāt.ff.de re.iu.nō ſolēt. b ¶ Mentionē.de eis ꝓſer uādis.qd aūt iurare ꝺbeat q̄ palliū petit:bēs eī de iureiu. ego.ꝛ de elec.ſignificaſti.ꝛ nō.xxiij.di.c̄q̄q̄. c ¶ Sub

n

e ¶ Jurando.eꝛ de iur.t calũ.inherentes.

f ¶ N ea.qõ transmiſim⁹.ar.pactiones in donatõe ſpiritualiũ poſſe inſuenire t ꝓditiões.ar.ꝯ.i.q.ij.cꝯpio. ſz ibi intelligiť pactio t ꝓditio illicita. ſz hec ẽ licita cũ ad eaz nihilomin⁹ teneret.vel añ electionẽ nulla debz eſſe:ſz p⁹ electionẽ ante ꝓſecrationẽ põt eſſe ſaltim licita:ut de rebus t cõſuetudine eccl̃ie t fidei articul̃ t b⁹i obſeruandis: t hoc a maiozi t nõ a minozi etigi põt ar.xxviij. di. de ſyracuſan e. ut nõ.viij.q.iij. in ſũma.vel dic q hec dictio ſi nõ notat hic ꝓditionẽ:ſz quandã modificationẽ.ar.ff. de tutel. muto.§.ij.ſic ponit eꝛ ỏ ele.ſignificaſti:imo nec dꝛ ꝓditio cũ ſubintelligať.ff.de ꝓdi.t demon. ꝓditiones.ar.ꝯ. q ꝓditio ẽ. Nã ſi dico dato illi ſi iurauerit: hoc ẽ dicẽ ne dato illi ne iurauerit ff. de ꝓdi.t de.gb⁹ diebus.§.i.Jo. ego credo q honeſta t licita cõditio apponi põt in collatione ſpũaliuz: ut eꝛ de elec.ſignificaſti:t eꝛ de huis ſi oꝛ.eo libenti⁹.b.

g ¶ Diſcurrentib⁹.i.cito directis.

b Palliũ tibi.eccleſiã tuã.quancũ cꝫ ſue dioceſis:eꝛ de vſu pall̃i.c.i. Nõ aũt põt vti pallio alteri⁹:ut eꝛ.e.c.ad hec.nec i alteri⁹ dioceſi e.ti.c.ad honorẽ.

i ¶ Miſſarũ.t in ſynodo etiã vti põt. ſz nõ põt ſynodũ ꝓgregare añ ſuſceptionẽ palliſi:ut eꝛ de elec.ſignificaſti.tñ.c.primũ dicere videť:q tñ in eccleſia debeat vti pallio:nec in ꝓceſſione vteť eo:ut eꝛ.e.c.i.

k O Ontra morẽ patientiſſime.ar. q ſz videat iniuſtuz qõ ꝑcipit ꝓlar⁹:patienť tñ ferendũ ẽ.ſ.di.xxvi.añ triẽniũ t di.xix.in memoriã.xxiij.q.i.gd culpať. l ¶ Cõſuetudines.ſz nunqd valet ꝓiuilegiũ ita gnãle:ſic: ut.xix.di.ſi romanoꝛ.t ẽ ſile.ix.q.ij.ep̃i.xxiij.di. ꝓterea.ff.ỏ le.i.l.ſi qñ. tñ cũ hoc ꝓiuilegiũ obſcure logť t faciat mentionẽ alteri⁹ ꝓuilegij vel ꝓſuetudinis:neceſſe ẽ ut illud exhibeať:ut.lxxvi.di.ieiunũ in ꝓn.t eꝛ de ỽ.fi.abbate.ut nõ.ſ.di.ix.ut veterũ.ad hoc dicũt gdã:q ſi in hoc ꝓulegio inſeriť totus tenoꝛ ꝓmi:nõ eſt neceſſe ꝓmũ exhiberi:eꝛ de iura.calũ.inherentes.C.de dona.ſi donatio.ff.de dona. ex hac ſcriptura ff. de admi.tu. cyrographis. ſz certe illud nõ ſufficit. nã ad huc põt eſſe falſitas i bulla vl̃ filo:ut eꝛ de ꝓuil̃.cũ olim i ſi. Alij dicũt q ſi auctẽ iudicis ẽ reſcriptũ:nõ ẽ neceſſe exhiberi.ſec⁹ ſi p tabellionẽ:q: publicatio facta corã iudice fidẽ facit:ſz poſtea ꝓdať.ut.C.de teſta.publicati.t iuder diligẽti⁹ ſingula ꝓſiderat cꝫ tabellio. Sz iſtis ob.eꝛ de ſen.t re. iudi. cũ inť. ad hoc dico q ſufficit ſi coraz iudice ẽ publicatum:ita ut nõ teneať exhiberi p⁹ inſtrm:niſi aduerſari⁹ dicat ſe velle ꝓbare falſum. tũc enim dz illud exhibere:ſz p⁹ius fuerit ei fides impoſita:niſi iuret illud ſe ꝓdidiſſe:ut C. de fi.inſtru.c. vlt.io.boc hodie determinaťeꝛ ỏ fi.inſtru.c.vlti.b.

Eccleſie t ꝓſuetudis tramitẽ geri. q ſola vt bñ noſtis eſt officij ſacerdotal̃ ereptõ. Que ſi ſapiẽtia vr̃a vl̃ māſuete vel cum ep̃ale ſuſcepiſſet ſtudio:ñ ỏ illis accẽdi ỏbuẽat:ſz opõtuẽat hec eadẽ cũ gr̃az actõe corrigẽ. ¶ dẽ ioãni archiepo rauennati. De eodem.

O Ontra morẽ qppe eccl̃iaſticũ ẽ ſi ñ patiẽtiſſime tolerať qõ a nob abſit ẽt iuſta correctõ. t ifra:illõ fr̃ chariſſime ñ putam⁹ tibi ignotũ:q pene ỏ nullo metropol̃.i qbuſlibz mũdi ptib⁹ ſit auditũ eꝛ miſſaz tẽ p⁹oſũ ſibi pallii vẽdicaſſe. t q bñ hãc ꝓſuetudiez gñal̃ eccl̃ie noueriť vr̃is nob mãifeſtiſſimis ſignificaſt eplis:gb⁹ ꝓceptũ ꝓdeceſſoꝛ nr̃i ioãnis papa nob i ſubditꝫ trãſmiſiſſt ãnexũ ꝓtinẽs oẽs ꝓſuetudines ex ꝓuilegio ꝓdeceſſoꝛ nr̃oꝛ ꝓceſſaſ vob vr̃eq eccl̃e debẽ ꝓſuari. ꝓſitemini igit eẽ aliã gñal̃ eccl̃ie ꝓſuetudiez:p⁹ cꝫ ea q ꝯ gerirť vob ex ꝓulegio vẽdicatis nlla g⁹ nob i hac re vt arbitramur poſit rẽanẽ dubietas. aut .n. mos oim metropol̃.ẽt a tua ẽ fr̃nitate fnãd⁹:aut ſi tue eccl̃ie aligd ſpãl̃ dicť eẽ ꝓceſſũ ꝓceptũue a poꝛib⁹ro. vobis põtificib⁹:q hec rauẽnati ec

m ¶ Priuilegio. vide q ſz argumẽtaťeꝛ quo ꝓuilegiũ hoc vendicaťnõ g⁹ de iure cõi hoc põt vẽdicari. q ſi fil nõ põt gs inuti ꝓuil̃. t iure cõi:ut.xvi.q.i. hic ẽ.t.ff.ad municipal̃.l.i.ff.ỏ le.i.ſi qñ.ſz certe qñ cꝫ vult gs t ꝓuil̃. t iure cõi:ut eꝛ ỏ ꝓſue.cũ dilectus nec renũciat gs ꝓulegio militari ſz vtať iure cõi:ut ff.de mili.teſta.l. iij.ſic.ff. de ꝓuil̃. cre.l. añ plť.xxiij.

di. quãcꝫ in ꝓn.ſic t iuri cõi t etiã ꝓſuetudini põt gs inniti:ut eꝛ de cenſi.c.ſopite.t.xcv.di.oli.io. ſz certe quicqd dicať ioannes nõ dicit ꝓulegiũ de eo qõ ꝓpetit de iure cõi cũ ꝓulegiũ ſit ler ꝓuatiua.ſ. di. iij. ꝓulegia. nec illa decre. de ꝓſue.cũ dilect⁹ ꝓtradicit:imo ꝓcordat cũ ꝓfirmatio ad ꝓulegiũ t electio ad ius cõe ptinẽ dicaťeꝛ de elec.cũ inter ad fi.b.

n ¶ Omniũ.vide q ſz argumẽtaťeꝛ quo alie eccl̃ie vtunť tali conſuetudine:ergo t iſta debet vti eadẽ. ar.ſi.eꝛ de cenſi.er pte. ſz huic argumẽto poſſet rñderi:q conſuetudo aliarũ eccl̃iaz nõ derogat cõſuetudini iſtius:ut.ſ.xij.di. illud.t eꝛ de capell̃mona.dilectus circa finẽ. o ¶ Oſtendi.boc ẽ cõtra tres regulas.vnã q teneť poſſeſſoꝛ dicere titulũ ſue poſſeſſionis.boc ẽ contra id.ti.q.v.§.i. aliã.q ab eo qui ius negat nõ requirit̃ ꝓbatio: qõ ẽ contra id.ff.

de.p ba. ab ea. tertiã q accusatore nõ .pbante reus nõ absoluit. vi. q. vlti. acto2. ſz hoc ẽ ideo: q2 pſũptio contra ipſũ facit.

p ¶ Nõ oſtendit. qui enĩ priuil'. allegat debet .pbare

¶ oſtendere: eẽ õ priuil'. paſtoralis. nullus tĩ tenetur edere niſi illũ articulum qui facit ad rẽ: eẽ de fide inſtru. contingit. ſz al's nemo poſſ iudicare de priuilegio ſe. apo. eẽ de iudi. cũ veniſſent tĩ q defendit ſe .p tale priuilegium oz ut illud exhibeat: ut eẽ de inſtru. accepim⁹ ſic ergo canonic⁹ q poſſidet duas .pbẽdas cũ de iure non poſſit eas poſſidẽ ſi otra eũ agat: ipſe teneť .pbare qualiť habeat. ſec⁹ ſi quenĩat ſup .pma tĩ. dicunt tĩ quidã: q canonico indiſtincte incumbit onus .pbandi. ſ. inſtitutionẽ ſuã: eẽ de ap. pſonas. ar. eẽ de .pcur. et infirmatione. ar. ij. q. i. legũ.

q ¶ Te cõprobes nõne ꝓſcriptione poſſet iſte ſe tueri ſi: q2 nullũ ius .pditũ ẽ quo talia a talib⁹ talit poſſideanť. ⁊ qõ de iure cõi nõ poſſidet: nec ꝓſcripti one acquirit: ut h ⁊ xciij. di. illud.

r ¶ Splendidius ſic nihil ẽ ſplendidi⁹ in ſpũcipe q̃ recta fides. C. õ ſũ tri. inter claras.

¶ Er nõ ſcripto. j. xxv. q. ij. inſtitutionis. ſ̃. di. i. .pſuetudo:

t ¶ Tueri. ſ̃. di. xi. catholica. ar. j. ſ̃. So. onus põt gs inducẽ ſibi ex conſuetudine nõ bonozẽ. viij. q. i. in ſcripturis.

a R Ationis ordo. cura. ar. ad quẽ ptinet honor et onus: ut di. lvi. dñs noſter. di. lxxvi. fratrem. di. xiij. nerui. xl. di. ante oĩa. di. xxxv. eccl'ie. nã dicit ler q vtilitas .p dignitatem augmentať. ff. de iudi. ſi longius in fi. ff. de dona. filius. §. i.

b ¶ Subiectoꝝ. ſ̃. lxxxvij. di. §. i. ⁊. c. diuine.

clefie ſũt .pceſſa a vobis opoꝛtet oſtẽdi. qõ ſi hoc non oñdit reſtat p⁹ q̃ talia agẽ neq̃ .pſue tudie generali neq̃ .pnilegio vẽdicas: vſurpare te .pprobeſ qõ feciſti. ⁊ infra: õcozari pallio nolum⁹ forſan mozib⁹ inde cozi: duz nihil in epali cerulce ſplendidi⁹ fulgeat q̃ hũilitas. oz ergo frnitatẽ tuã ſi honoreſ ſuos ſibi gbuſlibz argumẽtis ſtabili ꝓpoſuit mẽte õfẽdẽ: aut gñalitaťq vſũ ex ñ ſcripto ſeg: aut ex ſcripťq .pnilegijs ſe tueri. Qõ ſi poſtremo nihil hozũ ẽ: aliis metropolitãis hmõi te .pbẽ volum⁹ .pſũptiõis exẽpluz

¶ Primilia quoq̃ ſẽp cuz vſu pallii debẽt .pcedi. Uñ idem grego. fiagrio epõ auguſtudiñ.

R Atõis ordo o io De eodẽ nos admonz: vt cũ vſu pallii aliq̃ .pnilegia largiri debeam⁹. Sz qñ cã honoꝛ augmẽto cura quoq̃ ſolicitudis oz excreſcẽ: vt cultui veſtiũ actõis quoq̃ ornamẽta .pueniãt: oz vt enĩ xp⁹ i cũctť ſtudiſſe vr̃a fraternitas exerceat: ⁊ cirea ſub iectoꝛ actꝰ ſit cura vigilans.

¶ dẽ ioãni epõ .pme iuſtiniãe illirice. De pallij .pcedat: ⁊ antiq̃ .pnilegia innouãtur.

P Alliũ vobis exmoze trãſmiſim⁹: ⁊ vices vos apl'ice ſedis agẽ iterata innouatione decreuim⁹. ¶ dẽ epis epiris

S Criptoꝝ vr̃oꝝ De eodẽ infinuatio frẽs chariſſimi

c P Alliũ .vices. q̃ .priuilegiũ fecerat eũ legatuz ſuũ ſicut ſuus .pdeceſſoꝛ fuerat. vl' ideo hoc dicit: q2 oẽs vocantur ab eo in ptẽ ſolicitudinis nõ in plenitudinẽ poteſtatis: ut. ij. q. vi. decreto. vel pr⁹ erat legatus ſz eſſe deſiit factus patefecit andreã nichomedia ne ciuitaťq epm deo .ppicio ſolenit ordiatũ: cui palliũ nos direxiſſe .pgnoſcite atq̃ .pnilegia cũcta .pceſſiſſe q̃ .pdeceſſoꝛes nr̃i ei⁹ .pdeceſſoꝛib⁹ .ptulerũt.

N vna ãt .puicia duo metropolitãi eẽ ñ debẽt: ſicꝫ chalcedoñ. cõ. legit ſtatutũ eẽ.

Duo metropolitãi i vna ⁊ ea dẽ .puicia eẽ non debent.

Eruenit ad nos: q̃ gdã p ter eccleſiaſticas ordiationes affectãtes potẽtiã p pragmaticũ ſacrũ vnã .puiciã i duas diuidãt. ⁊ ex hoc ueniant duo metropolitãi epi i vna ea dẽq̃ .puicia eẽ. Statuit g⁹ ſancta ſynod⁹ deiceps nihil tale attẽtari a quolibz epõ eos x̃o q̃ aliq̃d tale tẽrquerit: cadẽ õ .ppo gradu. Nacten⁹ õ electoẽ eſicoꝛ tractanim⁹. Nunc ad ſimoniacoꝛ ordiatões trãſeam⁹. Et ut facile liq̃at qd ſit per hãc hẽſim ſactoꝛ patꝛ de creuit anctas. cã õducať i medium. eⁿ negociũ ⁊ õ ſciẽter a ſimoniacť ordiatť ⁊ õ ignoranter a ſimoniacť .pſecratť ⁊ õ ordiationib⁹ q̃ .p pecuniã fiunt. continear.

d S Criptoꝝ veſtroꝝ ordinatum. a ſuis epis. nã hoc ẽ regulare ut a ſuis ſuffragãeis cõſecreť archiepus. lxiij. di. quanto. ⁊ põt .ppen-

Di. ci.

di ex hoc. c. ⁊. ſ̃. ei: qñ. ⁊ lxiiij. di. quia q̃ metropol'. etiã ſine lnia ſũmi pontificis põt .pſecrari ⁊ ad papã nõ ſpectat ut videtur niſi datio pallij. alij dicũt iſtud obtinere vbi metropolitanus hz .pmatẽ vl' cũ hoc habz ex .pſuetudie. hodie tamẽ vult papa q̃ petatur ab eo .pfirmatio cũ pallio: ut eẽ de elec. q̃ ficut. ut dicti. li. di. c. vlti.

e ¶ Atq̃ .pnilegia. iſta .pnilegia fuerũt .pſonalia ⁊ tranſierũt cũ .pſona. ff de re. iur. .pnil'. ⁊ eẽ de inſti. cũ veniſſent. ſz licz tranſeant cum .pſona: tĩ debẽt cõcedi ſucceſſoꝛi cũ petierit. ⁊ ſit iniuria ei: niſi .pcedat ſibi. beneficiũ tĩ ẽ ſi ei .pcedit. ff. de aqua quoti. ⁊ eſti. l. i. §. p'r. nã ſi ipetrauit ut ducã aquam de flumĩe publico p .pdiũ meũ: et vendo tibi .pdiũ: .pnilegiũ nõ trãſit ad te: ſz tĩ ipetrabile ẽ a te: ⁊ iniuria fit tibi ſi nõ .pcedať. ſz tĩ multa põt iuder et dz facẽ ad q̃ appelli ñ põt. ff. de iudi. nõ quicqd. C. qũo ⁊ qñ iu. l. ij.

f N vna.

g P Eruenit. ſ̃. di. x. c. i.

b ¶ Per pragmaticũ. i. principis reſcriptũ. pragma enĩ cã dr̃. pragmatica ſanctio dicit cã in .pfatorio .pncipis ventilata cozã .pcerib⁹ ſacri palatij. ⁊ .pſtitutio principis facta ex cognitione cauſe dr̃ pragmatica ſanctio.

¶ Vnã. nã ex quo .pnceps diuidit due ſũt .puincie. ff. de offi. aſſeſ. ſi eadẽ.

k ¶ In vna. qõ fieri nõ dz niſi excreſcat multitudo populi: ut. ſ̃. xcix. di. nulli.

l ¶ Tale. ar. q̃ licz .pnceps legitimet aliquẽ: nõ tĩ erit legitimus quo ad eccleſiam. ⁊ ita erit legitimus quo ad vnũ forũ nõ tamẽ quo ad alĩud.

m Vidã. Quia ꝺ tractaꝫ de simonia: videam⁹ gd sit simonia ⁊ oñ dicaꝫ. gb⁹ modis ꝯbiꝫ. gs ad accusandũ vl restificandũ i tali crie admittaꝫ. q̃ pena iponaꝫ. q̃ dispẽsatio circa tales admittaꝫ. Simonia ẽ studiosa cupiditas vl voluꝫtas emẽdi vl vendẽdi aliqd spũale ut. j. e. q studet. nec oꝝ addi vl annexũ spũali, pter illud. c. i. q. iii. figs obiecerit: videꝫ tñ q ꝺ addi ꝺz ar. eꝫ ꝺ iurepa. de iure. Iz qdã dicãt ius patronat⁹ spũale eẽ et male. de fructib⁹ ꝟo nõ ẽ qõ: q2 etiã dari po: cis ⁊ vendi pñt: ut eꝫ ne pl. vi. su. c. fi. Dꝫ simonia a simone mago: q ꝑmo in nouo testamẽto ꝺ⁹ scelcris auctoꝝ extitit. Sicut enĩ giezi i veteri testamẽto voluit vendẽ sanitatẽ naaman: sic ⁊ iste voluit emere donũ dei. oñ giezitic⁹ est dicend⁹ qꝛ dit gratiã: simoniac⁹ q emit, oñ simoniaci sũt appellandi emptoꝛes. Cõtra hꝫ aũt tribus modis: a manu: ab obsequio: ⁊ a lingua: ut. j. e. sũt nonnulli. ⁊ ꝯbiꝫ qñq; ex pte dãtis. qñq; ex pte accipiẽtis: qñq; ex vtraq; qñq; ex neutra: eꝫ de fi. ⁊ fi qõ uẽ: ut nõ. j. e. q. v. c i Admittit aũt quibet ꝯ simoniacũ: sicut i crimĩe lesema. xv. q. iii. sane. fi tñ cli cus accusaꝫ cũ distinctione admittit laic⁹. f. bone fame. ꝯ eũ tñ fm distinctionẽ: eꝫ ꝺ simo. p tuas ij. q. i. in ꝑmis in fi. Imponiꝫ aũt eis pena quadrupler: qñq; excõicatio: qñq; in monasteriũ retrusio: ut. j. e. repiunt qñq; spoliatio oĩũ bonoꝝ: ut. xxiii. q. v. de ligurib⁹ qñq; depositio: ut ꝺ ⁊ in multis. c. Clici enĩ deponũ ꝫ: ut. j. e. statuimus. ⁊ sũt i fames: ut. j. e. q. iii. c. fi. accepta teneꝫ restituere eꝫ de simo. de ꝺ. j. e. q. iii. figs datoꝝ. dispẽsaꝫ aũt circa tles qñq; ut laicã habeãt cõtinẽ: ut. j. e. q. vii. c. i ⁊ misterãt qñq; in minoꝝ ordinib⁹ ꝓstituti: ut. j. e. q. v. c. i qñq; remanẽt in acceptis. j. e. q. vii. saluberrimũ. Quis aũt valeat dispẽsare habes. j. e. q. v. c. fi. so.

a q Vod aũt spũalia. Spũalia ãt dicũꝫ trib⁹ mõis: vno mõ dicũꝫ gꝛa vtutũ ⁊ dona dei. hec nõ ꝓnt emi vl vẽdi qꝛtũ i eis est. nõ. n. ꝓferunt nisi gratis. j. e. q. iii. saluato2 ⁊ bic c. i. Qñq; ꝺꝫ dignitas ordis ⁊ oẽ sacm ecclĩasticũ ꝑter matrimoniũ. Itẽ ⁊ oĩa iura ecclĩastica spũaliũ rerũ ut admini

Vidam habẽs filiũ obrulit eũ ditissimo cenobio: exactus ab abbate ⁊ a fratribus decez libras soluit: ut filius suscipere ipo tñ bñficio etatis hꝰ ignoꝛãte. creuit puer: ⁊ p incremẽta tempoꝝ ⁊ officioꝝ ad virilem etatem ⁊ sacerdotii gradũ puenit. exinde suffragãtib⁹ meritis i epm eligit: intervenientẽ obsego ⁊ paternis ꝑcib⁹ data q°q; pecũia cuidã ex ꝓfiliarijs archiepi ꝓsecraꝫ iste i ãtistitẽ nesci⁹ paterni obsequij ⁊ oblate pecunie. ꝓcedente ꝟo tpe nõnullos p pecuniã ordinauit: gbusdã ꝟo gratꝫ bñdictõez sacerdotalẽ dedit. tãdẽ apõ metropolitanũ suũ accusaꝫ ⁊ cõnict⁹ sniam i se dãnatiõis accepit. H ic ꝑmũ q̃rit: an sit peccatũ emẽ spũalia. S cõo an p ingressũ ecclie sit exigẽda pecunia. vel si exacta fuẽit an sit psoluẽda. M ertio an ingressum vel ꝑbẽdas ecclesie emẽ sit simoniacũ. O narto an sit iste re⁹ criminis qõ eo ignoꝛãte pater admisit. O nito an liceat ei eẽ in ecclesia vel fugi ea ordinatiõe quã paterna pecunia ẽ assecut⁹. S exto an illi g ab eo iã simoniaco ignoꝛãter ordiati sũt: abiiciẽdi sint an nõ. S eptio si renũciãs sue bestratiões ꝑbẽde ius decimaꝝ cimiteria ordo. bec vẽdita trãsferũt q° ad characterẽ tm̃: ñ quo ad vite meritũ. de facto enĩ nõ de iure ꝓcedit i talib⁹ vẽditio. Qñq; ipse res sacre: ut vasa ⁊ oĩa vtẽsilia. bec bñ reſi sit recipiẽdus in epali dignitate vel non.

Vod aũt spũalia emẽ pctm̃ sit: ꝓbaꝫ multis auctib⁹. H it. n. leo papa/

Simoniaci gram nõ ꝓstant: quã vẽdere querũt.

Katia: si nõ gratꝫ daꝫ vl accipiꝫ gꝛa nõ ẽ. Simoniaci aũt nõ gratis accipiũt. igitur gꝛam q maxie in ecclesiasticis ordinib⁹ opaꝫ: nõ accipiũt. Si aũt nõ accipiũt nõ bñt. si autẽ nõ bñt: nec gratis nec nõ gratꝫ cuiq; dare pñt. qd ergo dant: ꝓfecto qõ bñt. Quid aũt bñt spiritũ vtiq; mẽdacij. qũo hoc ꝓbam⁹? q2 si spũs veritatꝫ testãte ipa veritate de q ꝓcedit gratis accipiꝫ, pculdubio spũs mẽdacij esse ꝓuincit: q non gratis accipitur vel daꝫ. I tem grego: fiagro epo augustudiñ.

Inaniter sacerdos dicit: qcũ q simoniace ordinatur.

O vicũq; studet p̃cij datione sacrũ ordinẽ accipere: sacerdos non est. sed inaniter tm̃ modo dici cõcupiscit.

I tem in regiſtro.

Spolietur honore: q ecclesiã per pecuniã obtinet.

P resbyter si per pecuniam ecclesiã obtinuerit: non solum ecclesia pñetur: sed etiã sacerdotij honore spolietur. q2 altare ⁊ decimas ⁊ spiritum

vẽdũꝫ clicis sꝛlata ⁊ ꝓfracta: ut. x. q. ij. hoc

Qõ. i.

ius. In sũma g. scias q ꝓ spũalibus sic oꝝ: o2 alib⁹ qñq; munꝰ daꝫ ali qñ ꝓ digno. nec ẽ pctm̃ si ẽ munꝰ a lingua. j. e. filiũ iz ⁊ obsegũ tpale dũ tñ sine pactione: eꝫ de cli. ñ re. de cetero. de spirituali obsego gn qñq; dari possit ñ ẽ qõ etiã ex quentione: eꝫ de ꝑbẽ. figmificatus: imo sp õmiũ aliqꝺ ꝺz influenire spũale s. meritũ bois. talis enim simonia spũalis nõ repo2 baꝫ: ficut nec vsura spũalis. ar. xxiii. q. i. aduocauit pecunia aũt ꝓ spiritualib⁹ ꝑ oꝝpalib⁹ nũq; influenire ꝺz: misi i v. casibus. i mr simonio j. e. q. c. d. ⁊. xxiii. q. ij. honozant: in opis etiã qs clicꝰ nõ ꝺz: ut si sacerdos locat opas suas p ãnũ. ar. eꝫ ne pl. vi. su. c. xii. q. ij. charitatẽ Idẽ ẽ ⁊ si fiant debite. dũ tñ ius dicat aliqd dandũ.

b G miterio ⁊ chrismate: ut. j. e. placuit ꝛc.

Katia. i. donũ spũs sancti vl ecclĩastica dignitas. c C Si nõ gratis. i. sine munẽ aliq. si debito.

d C Accipiꝫ. ar. ꝟ. xxiii. q. iiii. ille gladiũ: q: ibi ꝺz gladiũ accipe: q illicite accipit. e C Gratis. i. cũ gꝛa. i. cũ charitate. i. nõ ꝓferꝫ gratia nisi gratis ꝛc.

f ¶ Possūt.ar.quēcūq; nō posse dare qđ nō bz.i. q.vij. dalbertū. ff. de re.iu.nēo. de cō.di.iiij.qūo.j.e.q.g pfectionē.de.p.di.iiij.solet.p. creditor distrahit pi uū.z eī de elect. suffraganeis. io. Sol.gnāle est q nemo de iure da re pōt qđ ñ bz: sz fallit in casib⁹.b. g ¶ Spīū mēdacij.i. effectū diaboli q pr ē mēdacij: qr ifti sūt mendaces cū sint beretici: z ois bere tic⁹ mēdax ē.j.e. figs inquit.

b ¶ Testāre. cum alt gratis accepistis gratis date zc.ar.a pīis.cōtraria enīz pīis opponūt.s.di.ir c.i.z.xxv.q.ii.de cessor.z.xxiiij.q.ii.sane.xxxij.dis. hospitiolū.vi.q.v delatori.z de pe. dis.ij.c.ij. z vide qđ nō. viij.q.i. sciendum.

i Quicūq; studet. hic ergo sola volūtas facit hoīem simoniacū: ut.j.e. repiunt. z.q.iij. nō solū. sicut spes sola facit hoīem vsurariū: ut.xiiij.q.iij.c.i. Itē hic volūtas sine effectu iputat. z dicit baz. q b⁹i peccatū si nō pcesserit ad actū sola volūtate delet: sicut ea sola pmissa é.ar. eī de re.iur. ois. vl intellige cā. p. s. di.li. figs p⁹. p. s. di. xix. anastasius. s. di. l. is vo q. p. vi. q.i. §. verū. l. di. figs cū. io. So. bodie sola pnīa sine resignatiōe qsitor sufficit: cū simonia i alia gerebat vtrīq;: ut eī de simo.c.fi.b.

k ¶ Cōcupiscit.i. er sua pcupiscētia sequit: ut inanit dicatur. sacerdos.

l Quibyt si. sacerdotij. hoc vex é si i modū accusationis é puict⁹. sz si i modū exceptiōis secus: ut eī de accu. sup bis. itē si i modū ingressiōis puincitur tūc puat bñficio z nō ordine: eī de si. dilect⁹ qnq; et sitionē. Item hec vera sūt: q pdit pōza bñficia si eo scīēte fuerit data pecunia. als sine culpa sua puaret nec iplā bñficiū nec ordinē p dei: si i fraudē ipsi⁹ fuerit data pecunia: ut eī de si. ficut. z.c. nobis. i.q.vi. §. vlti. m ¶ Ert spīū sanctū.i. ordinē z alia officia q dona sūt spūs sancti. n ¶ Simoniacā. ar. j. e.q.iij

o Baltare. j.e.q.qcūq; sacros. j.e.q.v.c.i.

Benedictio illi. ad hoc.i. q fic bonor ē accepit de resim incurrit. ē enī psecutiuā ñ causatiuā: ut di.lxxiiij. psuluit. z.iij.q.vij. §. itē. z.vi.q.i. ex merito. z ē si. ler subintrauit ut abū daret delictū. si. C. de obsequiis patro. pstā. si māumissori z bic. z. ff. ad.l. acgl. l. si ex plagis. §. i. fic z. C. ō iudi: pperandū in pn.

Reperiuntur ꝙplurimi negociatione muneris mercari velle gratiam. s. s. dum illi pcīū donāt vt pōtificat ordinis sublimitatē accipiāt: obliti vbor petri q dixit ad simonē: pecūia tua tecū sit i pditiōem: qr existimasti donū dei pecunia possidē. Proide qr z vsitatū ō tm malū z maior extat freqnt mucrōe suecisū: nos q⁹ huic vulnēi cāceroso ignitū qđ sup ē adhuc ūjcim⁹ ferrū: decernētes oio vt gcūq; deīceps p accipiēda diuini dignitate doni qđlibz pmiū otect⁹ fuēit obtulisse: ex eoꝝ tpe se nouēit anathemat opprobrio pdēnatuz: atq; a pticipatiōe cōpis z sanguis christi alienū: ex q⁹ illuz pstat execrable xpo ppetrasse flagitiū. q si aligs ei⁹ accusator extiterit: ille q hūc ordinē mūer fuēit datōe lucrat⁹: z suscepto honor gradu puet: z i mōasterio sub pēni pnia rtru

p Quisqs. neophito rū. qr a neophito s. a simone ortū bāit. vl qr neophiti solebāt dare pecuniā ut cito, pmouerent: qr alit nō poterāt: ut. xlviij. di. c.i.

q ¶ Erarserit. ut. j. e. qui cūq;. z. c. placuit. hoc verū ē si pōt. pbare illud: als nō nocet ei tacitur nitas: ut. ij. q. vij. plerisq; sz si nō pōt. pbare faciat qđ dicit aug⁹. xxij. q. v. hoc videt. Itē z si. pbare pōt z si nimeat scāda lū tūc faciat id qđ legit xxiij. q. iij. tā sacerdotes xxiij. q. iiij. forte.

r ¶ Piaculare. io dicit, piaculare: qr sm leges cōparat ei q morte erpiat. xv. q. iij. sane. v. q: vi. delatori zc.

a Quos. hic vacat ar. a pīio sensu. j. e. q. iij. saluator. v. gsqs ppter sua lucra. ar. j. q. e. figs eps. ar. s. dis. lxi. miramur.

b ¶ Testat. actuū aplor: cū dicit pecunia tua tecū sit in pditionē. j. c. pri. z. c. qui studet. i.

c Repiunt. velle. z ita sola volūtate ē simoniac⁹. hoc itelligo de volūtate ad actū aliquē exteriorē pductā. al nō ē suspensus ab ingressu ecclie. z sic etiā eraudi. j. e. q. studet. z. s. e. gcūq;. xxiiij. di. qñ eps. eī de si. tanta.

d ¶ Quia vsitatū. ar. q mos nō excusat a crīe. j. e. q. iij. c. fi. ar. p. lxiij. di. agathola. z. c. q. s. di. iiij. deniq; j. xxxij. q. iiij. obiciunt. e ¶ Succisum. p canones.

f ¶ Injiscim⁹. hoc dicit qr adiicit penā. vl dic injiscim⁹. i. iectū esse oñdim⁹ zc. g ¶ Anathematis. ar. q ipso iure fit anathematizat⁹ cleric⁹ simoniac⁹. vl dicit anathema separationē a corpe z sanguine. vñ subdit atq;. p. i. zc. nā p⁹ea excōicand⁹ est. j. e. q studet. z. q. iij. ex multis. qđ ē p quo libet mortali peccato. sz ad detestationē ipsi⁹ dr: q generalē intelligit. hoc tñ est spāle in notorio crīe fornicationis z simonie q sulpēi sūt: ut di. xxxij. §. verū. sz ar. tñ ē: q simoniacus ñ fit ipso iure suspens⁹: eī. c. tue. dicas ergo. q ois peccator occult⁹ suspens⁹ ē quo ad seipsū. ut. j. e. sacerdotes. sz simoniac⁹ suspens⁹ est quo ad se z quo ad alios: ut eī de si. tanta. z hoc verū ē de illo q emit ordinē: talis enī penitere nō pōt. cū rē furtiuā habeat: ut. xiiij. q. vi. si res.

b ¶ Condēnatū. a statutis patrū ipso iure ex genere delicti iij. q. vij. §. porro.

i ¶ Er quo. qđ si dicat er eo tpe sit excōicatus: vel sciat se pdēnatū: er quo tpe pstat vobis zc. q. d. er eo tpe fit excōicat⁹: vl sciat se pdēnatū er q⁹ tpe ppetra-

uit crimẽ.ꝛ ẽ sile in crie lese ma.ar.C. ad.l.iul.ma.gsgs.v. donatiões ꝛc. Et ita illud vbũ ex quo determiat vbũ ppe trasse.ꝛ ꝑm hũc intellectũ etiã occult⁹ suspens⁹ ẽ. vl determinat hoc vbũ ꝓstat:tũc ẽ sens⁹:ex quo ꝓstat eũ simoniacũ tũc demũ erit suspens⁹.

h⁹ vltimũ dicebat martinus hispanus.

k ¶ Extiterit. hoc verũ ẽ si pot ꝓbare illud als nõ nocet ei taciturnitas ut.ij.q.vii.plericꝫ.ſz si nõ pot ꝓbare faciat qđ dicit aug⁹.xxij.q.v.hoc videt. Itẽ ꝛ si ꝓbare pot ꝛ timeat scandalũ faciat id qđ legit.xxiiij.q.iij tã sacerdotes.et.xxiij.q iiij.forte.

l ¶ Perpetuo.ſ.quousqꝫ emẽdet.si.ex de ꝓsti. extris.xxvij.q.i.de viduis ar.ij.q.v.ḡto.vl ꝑpetuo i.ꝑpetua sepatiõe a corpore xpi.i. vsqꝫ ad finez vite etiã si añ peniteat. ꝛ hoc ẽ i cris detestatione.ar.ff.ꝓ socio.l.i.vl ꝑ petuo.i.ꝓtinuo. ar.ff.ꝺ f.vi.ꝓ.foramen.

a ¶ Quis epꝰ.bucusqꝫ itrodurit capla de simonia q̃ fit ab accipiente. nũc introducit usqꝫ ad.§.qr ergo.capla tã de accipiẽte q̃ de dãte ordinẽ vel aliud spirituale p pecuniã.

b ¶ Redegerit. ḡtũ in eo est.xlir.di.c.vlti.ff.ꝺ recep.l.cellus.de ꝓ.di. iiij.c.queris.

c ¶ Dispensatorẽ.i.iconomũ vl quẽlibet eccle siasticaꝝ rerũ admistratorẽ: ut ꝓpositũ iconomũ ꝛ vicedñm:ut.ã.e.quos ꝓstiterit:ĩ.e.q.iij.saluator.h.

d ¶ Defensorẽ.i.aduocatũ vl iudicẽ vl castaldũ. ꝺ colligẽ: q castaldiã emẽ ẽ peccatũ.nã dispensationẽ religiose domus emẽ ẽ pctũ. e ¶ Vel quẽlibz.i. archipbr archidiaconũ monachũ vl quẽlibz officio ecclĩastico mãcipatũ: ut dicẽt.ĩ.e.q.iij.saluator.hoc eraudi p id qđ legit.xviij.q. ij.gdã.in auc.de san.epi.§.ſz negq. f ¶ Sz fit.i.a platura

g ¶ Vel solicitudie.i.admistratiõe: b ¶ Mediator.itez nõ infamie isti pcellunt:ut.i.q.iij.c.vlti.bi oẽs simõiaci sũt nec recipiũt ad testimoniũ:ut ex de testi.veniens.In alijs aũt ꝓtractib⁹ñ recipit infuctor ĩ testionũ nisi de volũtate ptũ in auc.de testi.§.qm̃ vo.Nõ ergo q ĩ crĩb⁹ñ exceptis gcũ q̃ admittit ad accusandũ ꝛ ad testificãdũ:ut.iiij.q.iij. c.i.ar.a ꝓrio sensu.nã tm̃ integre fame admittit ĩ ill⁹ ut ꝓpriã iuriã ñ ꝓsequat.iiij.q.vi.oib⁹.i quo casu ñ admittent ad testionũ:ut ex de testi.de cetero.ꝛ ꝑm.h.eadẽ tuat regula ĩ exceptis:qr nec ad accusãdũ nec ad testificandũ admittit testes:nisi sint integre fame:nisi accusat⁹ ante male extiterit opinionis.ar.ij.q.i.ĩ ꝑmis.ſz.h.secus ĩ exceptis dicit.nã admittit ifamẽ ad accusationẽ ꝓ quẽlibz clicũ q ꝓtaue opinionis ẽ. ar. ex de fi.c. tãta.ſz nõ ad testificãdũ aliq̃ peũte ꝓsũptione.ar.ex ꝺ fi.ſz.v.ꝓserti cum alia ꝛc.nã testes ĩ his crib⁹ tor quẽdi sũt.iiij.q.iij.itẽ ĩ criali.v.itẽ si reu etegerit.v.q.v.illi q.in auc.ꝺ testi. §.si vo ignoti.ſz tormẽta fine ꝓsũptione ñ sũt infligẽda ex de re.iu.cũ ĩ ꝓtẽplatione.ff.de qõnib⁹.l.i.C.e.iij milites.§.ors.ꝛ tñ nõ: q vbi etiã ꝑeũte ꝓsũptione admittit crisostus testis ĩ exceptis:nõ tñ glbz:qr ñ iimicus ñ ꝓspirator: ex ꝺ fi.ſz.ſz ibi agẽt ñ crialit ſz denũciatiue. ibi ẽt exaudi tales ñ fuisse admissos de rigore iuris:ſz ſz ꝑtiã eqtatis. ꝑcea ibi accãt⁹ ercipiebat de mioribus crib⁹ ꝓ eos q̃ de q.ipsi testificabãt marie cũ de crieiã eẽnt emẽdati: ex de fi.p tuas.et de hoc dicti.ij.q. i.ĩ ꝑmis ĩ fi.xv.q. iij.sane.io.

i ¶ Ni p pecuniã.a sacerdotio.cui⁹ noie qlibz ordo ecclĩastic⁹ intelligit:ꝓserti sacer:at.ꝺ di.lxxvi.sigspiã.xxiij.q.iiij. guilisari⁹.vl expone a sacerdotio.i.ab admistratiõe

k ¶ temporaliũ.

¶ Vi studet.casus:ꝺr q simoniac⁹ñ possit ĩ ordine remanẽ:ſz talꝛ cõione remouẽd⁹ ẽ. ꝛ q graue sit pcm̃,pbat exẽplo giezi ꝛ iude simõis:ꝛ exẽplo dñi: q vendẽtes eiecit de tẽplo. l ¶ Studet.cũ effectu.vba.n.sũt recipiẽda cũ effectu.ff.qđ q̃cꝫ iuris. li.i.ex de cle.ñ resi.relatũ.vl sufficit q dat operã.

m ¶ Ordie.bñ dicit ordie:qr sigs emit ordinẽ ñ pot dispẽsari circa ipsũ:ut.ĩ.e.erga.ꝛ ex ꝺ fi.nobis ĩ fi. nisi a pre suo ee ignorãte eet ept⁹ ordo: tũc dispẽsari posset.ĩ.q.v.c.vlti.ſz sec⁹ ẽ ĩ bñficio ꝛ retentiõe.cũ eni renũciat q̃s bñficio ẽpto pot ĩ illo ꝛ ĩ alio tolerari: ut.ĩ.e.q.v.c.i.ꝛ ĩ decre.ꝺ fi.et ĩsinuatiõe: Illa tñ decre.logt cũ a pre ipso ignorãte ẽ ꝑmissa simonia.

n ¶ Permanẽ. ī.e. figs. nisi ex dispẽsatione .ī.e.q.v. pntiũ. o ¶ A cõione. nũ qd. p sola volũtate ẽ ercõi cand⁹ gs cũ fit simoniac⁹: certe ñ: qz ī volũtate ñ scã dalizaẽ ecclia nisi. pcesserit ī actũ .ar.xxiiij.q.iij.de⁹. z.di.xxvij. erubes cãt. z itelle a cõio ne. ſ. fideliũ ab a lia ipso iure sepa tus ẽ ẽt occult⁹: qõ tenẽdũ ẽ: eẽ ō fi.c.tãta. io. quod forte bodie corre ctũ ẽ eẽ de temp. or.c.fi.b.

p ¶ Capitale. id ẽ mortale vl dignũ depositiõe.

q ¶ Sanitatis. nũ qd g⁹ licitũ ẽ medicos recipe pecuniã. p pferẽda sanitate: sic: qz illud dr̃ pot⁹ bonoz cꝫ pciũ: ut. xiiij. q.v.ñ. sane. vñ nõ r̃cipit pecuniã. p dãda samtate: cũ illõ sit grã: ſz. p laboze suo. sic mgr̃ ñ recipit pecuniã p scia quã dat: ſz p laboze vl bono re: sic. ppba recipit ut. ī ex. iudices. sic dñs recipit decias. p bonoze nõ pcio: ut. xvi. q.i. decime.

r ¶ Judas. ſz nũqd iudas cõmisit simoniã: z qdem plagiũ ꝓmisit ī eo q libeꝛ hoſez vẽdidit. ff. ad. l. fauí. de plag. l.i. simoniã ẽt ꝓmisit ī eo q rẽ sacrã vẽdidit dicit. h. q dñs ñ pt vẽdẽ puũ iã ordinarũ. cõmutare .h. iiij. di. gnãl. s ¶ Vẽdidit. nõ q dic vẽdidit: z ita ẽ ar. ℨ eos g ñ exigũt añ collonẽ bñficij ſz p⁹. ar. ī e. eos. z. q.iij. figs obiecerit. ff. de calũ. l.i. §. g aũ. tñ qõ mibi ñ plz. t ¶ Pecunia tua. b⁹ ī detestatione cris dictũ ẽ. i.q.iiij. §. eℨ. ar. ℨ. u ¶ Dimisit. ar. ex tus ab itroitu ecclie. ar. de pe. di. i. g scũs sacerdos ꝑssũ ℨ baz. dicentẽ q glibz p pcrñ mortale erat pua rxviij. q.iiij. vir cũ. ppa. nã dñs solos simoniacos de coꝛpe ecclie eiecit relictis alijs pctoꝛib⁹. intelle tñ b⁹ de ill⁹ g simoniã ꝓmittũt ī ordie acceptoꝛ: ſz auctas gnãl⁹ loq videaſ. vñ dic cũ ba. z. m. q nec tal simoniac⁹ nec ꝓ ublic⁹ fornicatoꝛ dz eccliaz añ. pniaz ītrate. de bac mã nõui. xxxiij. q.iiij. vir cũ. ppa. Jo. T. tñ fit in pditionẽ: qz donũ dei existimasti pecunia possidere. domin⁹ etiã vt vẽdẽtes z emẽtes huius gre expertes ostẽderz cũctos alios peccatoꝛes per gram in tẽplo dimisit: singulariter vẽdẽtes z emẽtes increpãs z flagellãs ō tẽplo eiecit in quo vẽditoꝛes z emptoꝛes suos grã spũs sancti pstat destitutos esse z vacuos. quos enī christ⁹ eiecit de tẽplo: nũqꝫ spiritus christi sibi faciet tẽplũ. T tẽ gregoꝛius.

Simoniaci sacerdotes eẽ ñ pñt

O Vicũqꝫ sacros ordies vẽdũt aut emũt sacerdotes esse nõ pñt. vñ scriptũ ẽ: anathema dãt: anathema accipiẽti: hoc ẽ simoniaca heresis. q⁹mõ ergo si anathema sũt z sancti nõ sũt: sacrificare alios pñt z cũ ī christi coꝛpe ñ sint: qũo christi coꝛp⁹ tradere vel accipere pñt: q maledict⁹ est: bñdicere quõ põt. **De eodẽ**

O Vm liqueat hãc heresim añ oia radicẽ pestifera surrepsisse: atqꝫ in ipa ozigie sua apostolica esse detestatõe dãnatã: cur nõ cauet: cur nõ perpẽdit: qz bñdictio illi i maledictionẽ cõuertit: g ad hoc vt fi

a dic qõ ẽt mibi sepe rñdit: ꝙ pctoꝛ glibz z ẽt excõicat⁹ põt trare eccleſiã cã oꝛãdi: dũmõ nõ interfit diuis officijs: cuz

a Q nõ inueniaſ, phibitũ: eẽ de sen. er. nup. b. Uicũqꝫ. sacdotes. qz si ꝑ pniaz recõcilienť: qõ tñ ꝑ pe

cuniã acqsierũt retinẽ ñ pñt: vl quantũ ad imbcationũ effectũ.

b ¶ Uñ scriptũ est. q ofert alijs vel accipit ab alijs ut ordinet ercõicatus ẽ hic. z. ī. e. platũ.

c ¶ Hoc ẽ simoniaca. i. sic dare vl accipe simoniaca heresis est.

d ¶ Tradẽ. i. digne exercere officiũ sacerdotis.

e O Um liqat. añ oia. ℨ ō 2. di. il. ꝓma. ſz h⁹ vez ẽ p⁹ resurrectionẽ. vl añ. i. ꝑ oib⁹ alijs.

f ¶ Ozigie. h⁹ vez ẽ q⁹ ad nouũ testm̃. nã iudas añ ꝓmisit, l dic satis fuisse ī ozigine: qz cꝫcito h⁹ feꝛ fuit dãnat⁹ stati. ī. e. cito

g O Um ordinareť. le pza. i. pcti vulnere se infectũ reddidit.

b Katiã. ñ meruisti ar. xxi. q. iij. c. vlti.

i O Jto turpẽ. ierpiabil ẽ. q⁹ ad ordinis

erectionẽ. l dic ꝙ ī detestatione cris dr̃. z fiẽ culpa dis. or die: q forte nec pas. iõe purgaſ: ut. s di. rc. neꝛ ad caim: l qz penitet vsqꝫ ad moꝛtez: ut. ī. e. siquis.

k ¶ Deniqꝫ moabite. isti moabite z amonite ido

latre erãt z cũ redirẽt filij isrl ō captiuitate egyptiaca: z scirẽt isti ꝙ fitim patiebãt: obuiauerũt eis cũ pane fine potu ducẽtes balaã secũ ariolũ ut eis maledicẽt: ꝓp qõ pcrñ ꝓcepit dñs: ne eos factos, pselitos recipent ī eccliã dei vsqꝫ ī septimã gnationẽ: ſz fm aliã trãslationẽ dicaſ vsqꝫ i. r. ſz ñ ℨdicũt fibi, nã descẽdẽtes ꝑ serũ masculinũ ñ recipiũt vsqꝫ ī septimã: ꝑ feiuz vsqꝫ i. r. ſz hebꝛe⁹ dirit: ꝙ mibi aliõ erat recipe eos ad eccliaz dei: nisi dare eis nuptui filias suas. hiſtoriã ō ill⁹ moabitis bẽs. xxxv. di. c. sexto die. l ¶ Usqꝫ ī tiã. ſ. nisi bẽant fidẽ ẽnitatis z q̃tuoꝛ gnãtiũ vl q̃tuoꝛ euãgelioꝛ.

m ¶ Multiplicis. ar. culpã vl dolũ purgari ꝑcessu tpis: ut. ii. q. i. ī pmiſ. xxxv. q. ir. ō gradib⁹. ff. ō bẽ. fac. vẽ. l. vẽditoꝛ. ff. de act. z ob. is q. eẽ ō fil. pſ. ꝑ totũ. eẽ q ma. ac. poſ. ilup. ar. ℨ. ī. e. vẽtũ. ff. depo. l. i. §. fi rẽ. ff. de ꝛdi. furti l. q furtũ. z. l. vlt. ſz rei vitas ẽ: ꝙ licz ñ possit purgari, pcessu tpis q. ad pñtẽ casũ: purgaſ ꝑ eccle disp̃sationẽ: ut. xxiij. q iiij. ipsa pietas. vñ vl⁹. Lopositio late ferẽti qso cibate. Qui putas exclusũ crimẽ ꝑ tpis vsũ.

n ¶ Et q̃tã. nõ, pseqtur ab hoc⁹. nñ az initiationẽ: ſz. lxx. inītõtũ. l dic ꝙ refert se ħ ad mysticũ itellectũ. i. dõec bẽat fidẽ ẽnitatis z. iiij. euãgelioꝛ

q ¶ Durior. ꝛ qꝫ dubitat sceleratꝰ esse cõmissũ qđ durius est vindicatũ: ut. j. xxiij. q. i. nõ afferam⁹ in fi. qđ ppetuũ ẽ. licet ꝛ ppʒie vrozis interfector grauius puniat: ut. j. xxiij. q. ij. admonere. ꝗ matricida. xxiij. q. ij. latorẽ. qđ tñ spale est ꝛ ob frequentẽ causam factum ꝛ ob. pnã in vrozes suas malicĩã refrenandã. talia quia sũt specialia ad consequentiã trahi nõ debent. io. ut. xxvij. q. i. nuptiarũ. ꝛ di. xxvij. si vir.

p ¶ Presertim. respicit id quod diterat durior vel incipit ibi versus et respicit ad litterã sequẽtem. s. cur ergo.

q ¶ Per lauachri. fine quo nemo habet vitam eternã: nisi ꝑ christi nomine quis fuerit baptizatus sanguine: ut. xv. q. i. §. ut itaqꝫ. de cõse. dis. iiij. c. firmissime.

r ¶ Ut viciorũ. sophistice argumentat. nã idez est in idolatria sed i ꝑdictis nõ cõsiderat nisi litterale intellectum.

s ¶ Ni pfectionẽ. plenitudinẽ. i. executionẽ ordinis. hic inter serit magister de ordinibus hereticorũ. Sz qꝫ quid io. fauen. ꝛ alij de hac materia diterint: istud est tenendũ: ꝙ qui libet episcopus siue catholicus siue hereticꝰ siue i ecclesia siue extra conferat ordinẽ: dũ tñ conferat ſm formã ecclesie ꝛ recipit ordinatus ordinẽ: licet nõ recipiat executionẽ ordinis similiꝫ si taliter ordinati alios ordinent idẽ est ꝛ sic in infinitũ: ut. j. e. ꝙ quidã. ir. q. i: ordinationes: 3 dẽ dico de confessiõe corpoze xpi. j. e. dominus declarauit. ꝛ c. nõ nocet. j. de ꝓse. di. iiij. nõ in vobis. loquit ergo ꝑncipium capti õ bis qui in forma ecclie receperũt ordinẽ. Secũda pars õ illis qui extra formã. illi nihil recipiũt nec aliquid ꝓferunt quia nemo dare pot ꝛc. ut. ẽ. c. i. ꝛ. j. q. vii. daiberttũ.

a ¶ Entũ est. tres nanqꝫ macedones episcopi: quibꝰ hec scripsit innocentius: inter alia fecerant' questiones: Prima erat vtrũ quis ducẽs viduã i vrozẽ possit. pmoueri vel factus clericus ꝓpter hoc debeat deponi. cui⁹ determinationẽ ponit. ẽ. di. xxxiij. siquis viduã. Secunda erat vtrũ dicend⁹ esset bigam⁹ qui ante baptismũ vnã post baptismũ habuit alteram. cui⁹ determinationẽ ponit ẽ. di. xxvi. deide. Tertia qstio erat an remaneat clerici. i. an characterem reciperet ab hereticis ordinati. vel an deberent ad vlteriora ꝑmoueri. ꝛ dicit ꝙ nunqꝫ. ꝛ hanc i hoc. c. explicat.

b ¶ Pro sui difficultate. quia fuit quesitũ: si ordinati ab hereticis ac cepissent honorẽ ꝛ si ad ecclesiam reuersi recipiantur in honorẽ clericatus.

c ¶ Vulneratũ. i. capitalẽ ꝛ sacramentalẽ dignitatẽ cũ vulnere. i. cuz damnatione suscepta tenere.

d ¶ Caput. i. animã. nam ꝛ anima ponit ꝑ homine de ꝓse. di. v. ue tales.

e ¶ Vulnus. vbi enĩ malũ continuit ꝛc. ij. q. i. si pec cauerit.

f ¶ Medicina. b. videtur sic etponendũ. i. iterandum est in bis sacramentũ. j. e. q. vlti. ꝑ illicitã. hoc enim videtur intelligenduz cum obmissa fuit forma. ar. i. q. vltia. daibertũ. vbi hꝰ inducitur.

g ¶ Licatricẽ esse quia ꝛ si penitẽtiam: ut. xxv. di. primũ. ꝛ. i. di. illud. ꝛ. i. q. vii. si quis omnem.

b ¶ Habere. j. xxiij. q. iiij. ipsa pietas. ꝛ. ibi de ordinatis a catholicis ꝛ ꝑ in heresim labentibꝰ. hic de bis quibus hereticꝰ manus imposuerũt. vel hoc de sto vero de tẽplo eijciuntur.

Quid aliud simoniacus simoniaco i sua ordinatione põt cõferre: nisi qđ innocẽtius de ceteris hereticis testat dicens.

Qui spũs perfectionẽ nõ habẽt: ſpam dare nõ possunt.

Qui perfectionẽ spũs sancti quã acceperãt ꝑdiderunt: non dare eius plenitudinẽ possunt: que maxime operatur in ordinationibus quaz per suã perfidiã perdiderunt Et iterũ: qui honorẽ non habuit: honorem dare non potuit. nec aliquid ille accepit: qz nihil erat in dante. sed dãnatõnem quã habuit: per prauã manus impositionẽ dedit.

De Simoniacus per prauam manus impositiõem nõ bñdictionẽ ſz dãnatiõem prestat.

Entũ ẽ ad tertiã qstionem ꝑ sui difficultate longiorẽ exigit disputationẽ. cuz nos dicimus ab hereticis ordinatos vulneratũ per manus impositionem habere caput vbi vulnus infixũ est: medicina est adhibẽda qua possit recipere sanitatem. que sanitas post vulnus secuta fine cicatrice esse non poterit. Atqꝫ vbi penitẽtie remediũ necessariũ est illic ordinationis honorem locum habere non posse decernimus. Nam sicut legit: qui tetigerit immũdum immũdus erit: quomodo ei tribuetur quod mundicia ꝛ puritas consuenit accipere: sed ecclesia asserit eũ qui honorem amisit: honorem dare non posse: ant: tamen irregularitas manet que nõ abolet ꝑ penitentiam: ut. xxv. di. primũ. ꝛ. i. di. illud. ꝛ. i. q. vii. si

rigore: illud de mīa. l ¶ Quo ei tribuetur. ar. q. 7. rrrij. q. vij. oēs. 7. q. v. figs vroꝛe. vide hoc cui est standū: eī de priu. le. c. i. 7. ij. k ¶ Accepisse. alīs accipere. 7 supple: ſō ñ dz ei nocere gn ordinari posſit. quasi dicat id qđ nihil est nō dz obstare ſpedimen tū: ut eī de iure pa. qđ aūt in fi. ſz hoc fallit extra ō ſponſal. c. ad audientiā.

l ¶ Dānationē. i. sacm qđ dānabilit būr: dānabilit dedit: 7 ita factus ē ꝑticeps dānationis. j. e. q. vij figs j. e. q. iiij. §. cū ergo. j. de cō. di. iiij. ab antiq.

m ¶ Nō possū. de mero iure. nā ex dispēsatiōe possū i. q. vlti. quemlibet tibus.

n ¶ Dicit. i. obiicitur. 7 hec erat ſe cūda obiectio: q̄ fiebat innocēcio. ꝓma fuit ibi: ſz ꝑ.

o ¶ Bñdictione. q̄ ē cū hereticꝰ redieris recōciliat ecclē. vl q̄ erat fz alios ꝑ quos hic agit innocēciꝰ: qñ reuertētes ad ecclēsiā iterū ordinabāt: vl qñcūq; aligs ordinat. b.

p ¶ Sz nr̄e. s. occidental. hec est tertia ratio.

q ¶ Ter. i. ꝓsuetudo. C. de emāci. l. i. alibi ponit ꝓ regula. j. e. q. vij. c. ij. alibi ponit ꝓ rōne. i. di. ꝓsuetudo. §. di. xxxi. in cena.

r ¶ Per manꝰ ipositionē. q. d. nō solū q ab hereticis ordinati sūt: ſz etiā q apud eos baptizati sūt tm: ita q nō ordinant: ut. j. e. q. vij. q in quahber.

ſ ¶ Vel exiguū. iecus ē in ordēnali eccīa q̄ illos ꝓ vna. j. e. q. iiij. placuit. ꝑ. ſz ibi de infantibus: hic de nec illū aliqd accepisse: qr nihil in dāte erat qđ ille posset accipe: acquiescim⁹ 7 vex est certe. qr qđ nō habuit dare nō potuit. dānationē vtiq; quam habuit ꝓ prauā manus impositionem dedit. 7 qui particeps factus sit dānationis: quo honorē debeat accipe: inuenire nō possū. sed dicit vera 7 iusta sacerdotis bñdictio auferre pōt oē vitiū qđ a vitioso fuerat iniectū. ergo si ita ē applicentur ad ordiationē sacrilegi atq; omniū criminū rei: qr bñdictione ordiationis crimina vel vicia putentur auferri nullus penitentie locus sit: qr potest id prestare ordinatio: qđ lōga satisfactio prestare cō sueuit. sed nostre lex ecclesie venientibus ab hereticis q tūc illic baptizati sunt ꝓ manꝰ ipositionē laicā tātūmodo tribuere cōmunionem cōsueuit: nec ex his aliquē in clericatꝰ ordinē vel exiguū honorē subrogare. Sed obiicitur: alii hereticī a fide exorbitant: simoniaci autem 7 si gratiam spiritus sancti velamē putāt: tamē a fide alienī nō sūt. atq; ideo qđ ab inocētio de ceteris hereticis decernitur: nō valet de illis cōsequēter intelligi. His ita respōdetur: simoniaci 7 si fidē tenere videātur: ifideliuat; tamē ꝓditiōi subiiciūtur. Unde beatꝰ ambrosius i primo libro de penitentia ad nouatianum scribēs dixit.

Simoniaci fidei integritatē nō habēt.

Petrus: cū simō magice artis cōsuetudie deprauatus adultis 7 discretis. t ¶ His ita dictis a se. nā sibi ipsi opponit. ꝓpter ꝓparationē inī. simoniacos 7 hereticos i. §. qr a in fi. 7 ita sub alternatiōe veniet vsq; ad. §. ostat gꝰ. Petrus. deprauatꝰ. silr dicit. c. de saule: qđ deprauatꝰ cā peccati ad se trāstulit qđ ꝓdānauerat. xxvi q. v. nec mirū.

b ¶ Per ipositionē. s. ut qcūq; iponēt manū accipet spm̄ sanctū: 7 ei infūderet spūs sanctus.

c ¶ In hac fide. s. nr̄a catholica. ſz in actibꝰ apsorū br̄ in ꝑmone isto: ut j. e. eos q. vñ pōt dici in hac fide tua. i. in eo qđ credis obtinē. s. ut pecunia infū dat spūs sanctus. In hoc facit ad ꝓpositū gr̄am: qr dicit nō ē tibi ps i hac fide: 7 ita infidel. ergo hereticꝰ. 7 sic eraudi. c. sequēs 7c.

d ¶ Qđ pur̄ā. q etiā ad acta. pgressa ē ō pe. di. i. c. sicut etiā si nō ꝓfigat

e ¶ Fidei. 7 in hoc facit ad ꝓpositū.

f ¶ Um oīs. auaricia. ſō dr auaricia ſpecialit ꝑtiꝰ idolorum: qr tanq; deo erbiꝫ auarꝰ nūmo reuerentiā. j. ri. q. iij. pauper.

g ¶ Idoloꝝ. ar. vi. q. i. quero.

h ¶ Predicatiōi. 7 ita ē hereticꝰ ꝑm propositus gratiani.

i ¶ Subiicit. potꝰ enim vocat q̄ fit. j. xxiij. q. ij. sane. 7. j. xxij. q. v. caueте. viij. q. i. sciendū. j. xxiij. q. iiij. forte. 10.

k ¶ Os. diuinꝰ. i bona significatiōe a deitate sumit: nō a diuinitate vl diuinatiōe: ut j. e. nunq̄.

l ¶ Et eoꝝ. i. seq̄ciū ei⁹.

m ¶ Effectū. s. q̄rū i se est: sicut emē 7 vendē dicunt. j. q. iij. saluatoꝝ. b.

n ¶ Si vult. nihil enī tā cōsonū 7c. inſti. de rerū diuisi. §. ite ꝑcū.

o ¶ Pecunie. nā ꝑcū in pecunia numerata ꝓfitit: inſti. de emp. 7 ven. §. ite ꝑcū.

ar.eē de rerū pmu.ad q̄stiones.nā obi aliud ꝑ alio datur i specie pmutatio ē.ff.de ℣hen.emp.l.i.ſz tñ hec emptio lar
ge ⁊ pecunia ſilr large accipiť:ut.i.q.iij.p totū.

p ¶ Detrahūt.ſicut enī iudei miracloꝝ opatione tribue/
bāt diabolo q̄ ꝑ ſpīm̄ san
ctū fiebat:ita iſti ordies
q̄ ſunt dona ſpūs ſancti
ꝑ diabolū ſibi acgrūt.

q ¶ Cū ergo.meli⁹ dice
ret cū enī ⁊c. ſm q̄ꝰ pꝰ
ſequiť in littera.

r ¶ Sanctoꝝ. q̄ ſic ſe hz
ſigs eps ꝓſbyt aut dia
conus obtinuerit ꝑ pe
cuniā dignitatē:⁊ ipſe
⁊ ordinatoꝝ eiꝰ modis
s oībus a cōione abſcidā
tur: ſicut ſimon magus
a petro.

ſ ¶ Et tertius vbi dr̄ de
bieroboā:q gcūq; vole
bat implebat manū ſuā
⁊ fiebat ſacerdos ercel
ſoꝝ: ⁊ ꝓpter hāc cauſā
peccabat domꝰ bieroboā ⁊ verſa ē ⁊ deleta ꝺ
ſupficie terre.

t ¶ Accipe.ar.in electio
nibꝰ ⁊ in alienationibꝰ
ut firme ſint fieri er cō
ſenſu pⁱ ſequēre ſicut er
ꝓpoſi.j.xxii.q.i.§.his ita
j.xvi.q.i.c.vlt. ⁊.q. vij.
decimas ⁊c. ⁊.c.eccl'as
eē ꝺ iurepa.cura paſto
ralis.ar.℣. xxiiij. di.c.
vlti.℣.de hoc.

u ¶ Accipe.ſilr ſpendē ē
q̄ncūq; ſpendē:ut.j.e.q
uij.ſaluator.⁊.j.e. ſigs p
bendas.⁊.c. ſigs obie
cerit.⁊ ē ſile.ff. de calū.
l.i.§.qꝺ aūt. Eſt ergo ſi
moniac⁹ q rōne ordinis
vel bñficij collati aliq̄ꝺ
mun⁹ dat:ut dixi de gie
zi.ſ.e.q ſtudet.io.

a ¶ Dacuit.aliquanti.
ar. ꝓpī indignos
hāc ꝓhibitionē inſtitu
tā fuiſſe: ꝓnigit tñ ad
oēs. j.e.q.iij. quemt. j.
xii.q.ij. due

b ¶ Oportet.ſ. di.lxxv
c.i.So.hic appellantur
multi duo vel tres.vel
hoc intellige cū clerici ſunt ignoti.

c ¶ Per multoꝝ.ſ. di.lxvij.relig.℣.ſ.xxiiij. di. lectoꝝ.℣.
xx.q.ij. oꝝ. d ¶ Itē opponiť ei.ſ.q ꝓpoſitū ē ꝓcipaliť:
q.ſ. vendē ſpū alia ſit peccatū:vel q ordo vendiⁱ nō hab
gratiā ſpūs ſancti. e ¶ Aiuda.huiuſmodi obiectionis

detrahūt ſpiritui ſancto equa
liter peccātes his q blaſphe
mauerūt:dicētes chriſtū i bel
zebuch ejicere demonia. at
q; vt veriⁱ dicamⁱ iude cōpanť
ꝓditori. q iudeis occiſoribus
chriſtū vēdidit. cū ergo ſpūs
ſanctⁱ ꝓſubſtātialis ſit chriſto
ejuſdē ipi portōis erūt. ⁊ pro
culdubio in eis nō ē gra ſpūs
ſācti.i. ſacerdotii ſāctitas. naz
qꝺ nō accepunt nō hñt. ait. n.
petrⁱ ſimoni: nō ē tibi ps neq;
ſors in ſermone iſto: q; exiſtia
ſti donū dei pecunia poſſide
ri. nā ⁊ vigeſimuſnonus canon
ſāctoꝝ apl'oꝝ ⁊ actⁱ eozūdē et
tertiⁱ ⁊ q̄rtus liber regū alie
nū oio a ſacerdotio ꝓnūciant
eū: q aliq̄n dederit vel accepit
pecuniā i aliquo tpe ſiue ante
manus ipoſitōem ſiue pⁱ. acci
pere. n. ē q̄ncūq; accipe. Itē
ex con.bracarenſi.ij.

Et q dat ⁊ q accipit: vt ordi
nes ſacri ꝓſtent: anathema ſit.

Placuit vt de ordiatiōe cle
ricoꝝ epi munera nulla ſu
ſcipiāt:ſz ſicut ſcriptū ē qꝺ gra
tis donāte deo accipiūt: gratꝫ
dent. nō aliquo ꝓcto dei gra ⁊
ipoſitio manuū venūdet: quia
antiq̄ diffinitio patrū ita de ec
cleſiaſticis ordiatōnibⁱ ſtatuit
dicēs. anathēa ſit dāti ⁊ accipi
enti: ꝓterea q multi ſceleri
bⁱ aliq̄ti obruti ſācto altario i
digne miſtrātes hoc nō teſtio
nio bonoꝝ operū ſz ꝓfuſione
muneꝝ obtinēt. oz nō ꝑ gr̄am
muneꝝ ſz ꝑ diligētē ꝓpoſitoꝝ diſcuſ
ſionē deinde ꝓmultoꝝ teſtimo
niū clericos ordiare. Ex illa
auctē beati ābroſii ⁊ gregorij

ſolutionē ponit.j.§.cū ergo ꝓme.i.c. iudices ⁊c.

f ¶ Iudices.alⁱs incipit duces. ℣ba michee ꝓphe
te.⁊ eſt talis caſus. Quidā cū reprehenderent
de ſimonia:excuſabāt ſe exēplo quorundā in veteri
teſtamēto:qꝺ bie
ronymⁱ ponit in
hoc.c. Primo g.
ꝓpōit ℣ba michee
ꝓphete ⁊ expo
nit ea oñdens ꝓ
pter huiuſmōi ſi
moniacos hieru
ſalē fuiſſe deſtru
ctā. Secūdo ibi
poterat petrus:
ponit ℣ba petri
cū oblata pecu
nia ſimonē ꝓdem
nātis. Tertio ex
cuſat ſamuelē de
quarta ꝑte ſicli a
ſaule oblata. Quā
to ex cuſat acbiā
de pamⁱ fibi ab
vxore bieroboaz
oblatis. Quinto
heliſeū de pecu
nia quā azael nū
cius benadab ſi
bi obtulit:qꝺ non
eſt veriſile q̄ acce
perit.

g ¶ Eius populi. iudaici.io:

b ¶ Regeſcebant
ille dr̄ regeſcere
ſup dñm q obten
tu ſacerdotij vel
ꝓphetie nō vnit
luxurioſe. ⁊ expo
ne regeſcebāt.i.
gr̄az eiⁱ habebāt
ſecū ſm opīonē
ſuam.

i ¶ Nō veniēt. q̄ſi
ꝑpunitate ſibi. ꝓ
mittebant.

k ¶ Mala. q̄ mi
nauť nobis, ꝓphe
te.

l ¶ Arabiť. boſtili
aratro.i. deſola
biť ⁊ eſſe deſinet
ar.ff. quibus mo.
vſufruc. amit. ⁊ ſi
vſufru. ⁊ hoc ſa
ctum eſt a romanis. m ¶ Pomerij erit. cuſtodia
eni pomerij collectis pomis deferiť:⁊ ió hoc dicit.

n ¶ Sz fac.i. pone. ⁊ ita ſm canones pōt qs ponere
falſū de cō. di. iiij. ſanctū. o ¶ Quinq; ſūt obeli
ar.in delicto quantitate rei attendi. j. xvij. q. vlti. c.

vlti.j. xvij.q. iiij. quicũ ḡ.j. xvij.q. vlti.qu esti sũt.

p ¶ Qui vtinã. et hoc negatiue legas .i. vtinã non pl⁹ acciperet. sile vtinã hẽs. xviij.q iiij.si ea. ⁊ xxvi.q v.ebi. ⁊ iõ hoc fore dicit: q; si plus nõ debeat accipere: nullus esset q vellet simoniaz cõmittere. vel iõ forte q; quãto qs min⁹ accipet tãto min⁹ peccaret ꝑz qđ dr de abigeo min⁹ eni punit ꝑ porco vel oue ḡ ꝑ boue. ff. de abigeis. l.i.i. ꝑ. vel posset intelligi ꝑz illã decre. eẽ de fi. ⁊ si gões. ar. .j. xiiij.q. vlti.c. vlti xvij.q.iiij.q. cunḡ. eẽ de fi. ext.

q ¶ Ad hoiem .s. achiã: q ei ꝓdirit morẽ filij abie: ⁊ q peccata sua et ꝓbraret ⁊ suam vltionẽ ꝓdiceret ut .j. e. siqs ingt.

r ¶ In sũptũ. ad sumptꝰ eni ⁊ sustẽtationẽ accipe ꝑz: eẽ de simo. cũ sit ff. de offi. ꝓcõsul solet ff. de offi. ꝓfi. plebiscito. Et ita ꝓbyter si pauper ẽ accipe põt ꝓ celebratiõe misse: eẽ de ꝺbẽ. significatũ. nisi sit ꝓpꝰ sacerdos de cõ. di.i. sufficit.

regũ libro legimꝰ saulẽ volẽtẽ ire ad samuelẽ dixisse puero suo ad eũ se ire nõ posse: q; ꝑ ciũ nõ ẽi in manu mea. Et adiecit: ḡrta ps ficli ẽi in manu mea hãc dabo viro dei: ⁊ ãnũciabit nobis viã nr̃am. nõ. n. scriptuz ẽ q; samuel accepit aut q; illi obtulerit: gn potius pascũtur a ꝓpheta. Sed fac eũ accepisse. stipes magis sũt extimãde tabernaculi ꝗ̃ munera ꝓphete. Siclus. n. viginti obolos hz. ḡrta ergo pars ficli gn ꝗ̃ sũt oboli. nr̃i ergo sacerdotes si volũt vendere ꝓphetiã ⁊ colũbã in cathedris suis ꝓponere: quas dñs flagello subuertit gnꝗ̃ tñ obolo ꝙ sint mercede contẽti. q vtinã nõ ꝑciuz villa ꝙ ꝑz gnꝗ̃ obolos accipẽt hoc ipm sonat in tertio regum libro de vxore hieroboam ad hominẽ dei pgentẽ: que nõ ni si decẽ panes obtulit ⁊ crustulã ⁊ vas mellis. hec magis i sũptũ ꝓphete ꝗ̃ muneri ꝓphetie reputãda sũt: ꝛz potuerunt hi q ad alios ire ꝓsueuerant: ex mala eo ꝙ cõsuetudie id ipsum existimasse de ꝓphetis: ⁊ voluisse sanctꝰ virꝰ offerre: qđ diuinis offerre ꝓsueuerãt. vñ i ḡrto libro regũ legit: q; helyseus venit ad damascũ: ⁊ benadab rex syrie egrotabat. annũciauerũtq; ei dicẽtes: vẽit vir dei huc. ait rex ad azaelẽ. tolle tecũ mũera: ⁊ vade i occursum viri dei: ⁊ cõsule dñm ꝑ eũ dicẽs: si euadere de infirmitate hac potero. Ivit igit azael in occursum eiꝰ hñs secũ mũera ⁊ oia bona damasci: onera xl. camelo ꝙ. sed nõ est credẽdum accepisse: sicut de eodez helyseo legit: q; naaman mundatus a lepra obtulit ei munera dicens: obsecro te vt accipias benedictiõnẽ a seruo tuo at ille rndit: viuit dñs anḡ sto q; nõ accipiã. cũḡ vim faceẽt. penitus non acquieuit. ¶ dẽ in eodem.

Vnḡ diuinatio in bonam partẽ accipitur. videbãtur quidẽ sibi eẽ ꝓphete: sed quia pecuniã accipiebãt ꝓphetia eo ꝙ facta ẽ diuinatio. Oũ ergo ꝑm hiero. boni ꝓphete nõ munera ꝓphetie accipiebant sed stipes tabernaculi: mali ãt q; accipiebant ꝓphetiã q̃ dei erat donũ in diuinationẽ q̃ diabolica ẽ ꝙuertebant: qđ aliud colligit: nisi q; i simoniacis qđ superiꝰ dictũ est: nulla spiritualis grã coopat: Cũ eni i sacrificijs neḡ q plãtat neḡ q rigat sit aliquid. sed qui incrementum dat deus quis operatur in eis si dñs q̃ incrementũ dat in eis nõ lucet ꝑz est ociosus: Itẽ qđ dicit de christo: q; sicut christꝰ vẽdit auriculã restituit malcho ⁊ fecit miracula: sic ⁊ spũs sanctꝰ possit vendi ⁊ i ipa vẽdito ne suã grãm opari: nõ valz hec similitudo. nõ eni opat. s. spiritualiter i ꝓfidis mercimonijs auaricie. qđ christus gessit cozpozalit certi misterii cã ad exẽplũ patiẽtie. si eni omnis fariã ẽ similitudo: cũ credat posse vẽdi sicut christꝰ credat etiã spiritus sanctꝰ posse crucifigi: qđ impossibile est. põt ẽ intelligi vt a similitudine nõ recedamꝰ q; sicut christus venditus non venditoz vel ementi: sed eis q nescientes aderant dona suę gratie contulit: ꝓ quibꝰ etiã in cruce supplicauit: sic ⁊ spũs sanctus non vẽdenti vel emẽti: sed his qui de manibus eorum ignozantia ducti sacramẽta dominica ꝙ accipiũt: sue gratie effectum largiri probatur: Item obiicitur: q; etsi malum sit ecclesiastica emere: tamen sepe sinistra principia ad felices perueniunt exitus: vt iacob per supplantationem peruenit ad benedictionem: vt seges que lepzosa manu seritur munda tamen metitur: vt ex adulterino cõcubitu pulchra soboles nascit. sic ⁊ pecũia q

s ¶ Libro regũ: q misit lignũ in aquã: ⁊ natauit ferrũ. .j. de cõ. di.ij. reuera.

t ¶ Ad azaelẽ. suaz rerũ dispensatozẽ.

u ¶ Bona. i. aliqua ꝺ oibus bonis. i. de oi genere bonozũ. ff. de reg. iu. aliud. §. refertur.

x ¶ Obtulit. ar. in eodẽ facto ꝑm diuersitatẽ intentionis alterũ peccare ⁊ alterũ nõ: ut. xxxij. q.v. ꝓposito.

y ¶ Vivit. hec iuratio erat i veteri testamẽto xxij.q.i. ⁊ iurabũt. ar. ꝑ cathbalanos.

a Vnḡ. i. raro. ꝓ maiozi eni pre dictum est: aliꝫ falsũ ẽ: ut. s. eos qui.

b ¶ Diuinatio. hoc eni ꝓpossibile ẽ q; diuinatio fit ꝓphetia. ergo ꝓne ergo sic facta ẽ diuinatio .i. diuinatio eo ꝙ q̃ credebat esse ꝓphetia. eorũ eni ꝓphetia declarata est nõ esse ꝓphetia.

c QUm ergo. si. n. ⁊ ita docet nos magister resistere. ar. a sili. xxxij.q. i. nuptiarũ. ff. de ꝓdi. in debi. si reꝰ. xxxij.q. vii. apls. ꝓterea rñderi ꝓt ꝓid qđ nõ. s. e. eos.

d ¶ Itẽ obiicit. in defensione simoniacozũ vsq; ad. §. ꝛz nihil. ⁊ ibi statim incipit impugnare eos

e ¶ Per supplantationem. tñ instinctu factaz domini.

f ¶ Libro regũ: q misit lignũ in aquã: ⁊ natauit ferrũ. .j. de cõ. di.ij. reuera.

t ¶ Ad azaelẽ. suaz rerũ dispensatozẽ.

u ¶ Bona. i. aliqua ꝺ oibus bonis. i. de oi genere bonozũ. ff. de reg. iu. aliud. §. refertur.

x ¶ Obtulit. ar. in eodẽ facto ꝑm diuersitatẽ intentionis alterũ peccare ⁊ alterũ nõ: ut. xxxij. q.v. ꝓposito.

y ¶ Vivit. hec iuratio erat i veteri testamẽto xxij.q.i. ⁊ iurabũt. ar. ꝑ cathbalanos.

a Vnḡ. i. raro. ꝓ maiozi eni pre dictum est: aliꝫ falsũ ẽ: ut. s. eos qui.

b ¶ Diuinatio. hoc eni ꝓpossibile ẽ q; diuinatio fit ꝓphetia. ergo ꝓne ergo sic facta ẽ diuinatio .i. diuinatio eo ꝙ q̃ credebat esse ꝓphetia. eorũ eni ꝓphetia declarata est nõ esse ꝓphetia.

c QUm ergo. si. n. ⁊ ita docet nos magister resistere. ar. a sili. xxxij.q. i. nuptiarũ. ff. de ꝓdi. in debi. si reꝰ. xxxij.q. vii. apls. ꝓterea rñderi ꝓt ꝓid qđ nõ. s. e. eos.

d ¶ Itẽ obiicit. in defensione simoniacozũ vsq; ad. §. ꝛz nihil. ⁊ ibi statim incipit impugnare eos

e ¶ Per supplantationem. tñ instinctu factaz domini.

f Principat⁹ ñ offēdit. sic. xliij. q. v. necꝫ exēplo. fir̄itudo exēpli ⁊ rō exēpli nōnulla figdē in canonibus opant. Multa tñ reprobant ne sint pniciosa exēplo: q̄ possent tolerari: ut. xi. q. iij. ꝓcipue. ē. l. di. ō bis vo. ē. di. lxxij. plīmos ē. di. xcvi. bñ. ar. ⁊ xxi. q. ij. figs iā. ar. xxx. q. i. q̄ fi. xxvij. q. ij. instituū ē

g ¶ Et difficile. i. nū q̄ ī c. figs necꝫ. qñꝫ ponit p vir. xlvij. di. quātūlibꝫ

b ¶ Bono. ar. ꝑ. ex g fir̄. sint le. tāta. ⁊ de mīmonio ꝓtracto post votuꝫ de futuro.

i ¶ Principio. ar. initiū spectādū: ⁊ q̄tū valeat bona fides a principio collige ex his. ar. x. q. iij placuit. xx. q. ij. ꝓpositū lxi. di. miramur. xcij. di. figs eps. ex ō ele. audiit ex ō cē. puenit. ff. de reī vē. si i aliena. ⁊ de publicana de ꝓcio. ff. de bis g no. ifa. gd g⁹. ⁊ ō orig. iu. l. i. ar. ꝑ. ff. de leg. nō oiuꝫ. xvi. q. iij. §. pōt. ē. di. xvij. regula. j. xiiij. q. v. neq̄. j. xvi. q. i. c. vlt. ⁊ q. iij. si sacerdotes. ex ō iurepa. cura pastoralis 10. figs semp hꝫ malā fidē: nū q̄ hēbit exitū bonū. secus in ꝑijs. b.

a Vm paul⁹ dicat fūdamentū. ar. ꝑ. de bile ꝓncipiū melior fortuna seq̄t. ⁊ ar. nō baptizatū nō suscipe ordinē. xxiij. q. i. vbi sana. j. e. q figs p. ex de pl. ñ bap. veniens. ⁊ c. si quis.

b Non ē. Las⁹ i ꝑma pte. ꝓbat triplici ratiōe: q̄ de illicite acq̄sitis ñ ē elemosyna faciēda. Prima ratio est illa hostie impioꝝ ⁊c. Scōa honora deū. Tertia q offert sacrifi. ⁊c. In q̄rta pte dr: q̄ si aliqs ad honorē dꝫ accedē p⁹ vires suas cōsideret. ⁊ etiā si se sufficiēte videat: cuꝫ timore accedat: alr nullo mō accedat.

c ¶ Et illicitis rebus. h dr q̄ de male acq̄sitis ñ dꝫ fieri elemosyna: verū est cū dñiuꝫ nō ē trāslatū: vl si repetitio ꝓperit: ut dixi i ſūma. xiiij. q. v. ſ. vbi nō ꝓpetit repetino bñ. vñ ⁊ meretrix pōt facere elemosynā ſ nō latro. ar. ff. de ꝓdi. ob tur. ca. idē. §. q. tiens. Sꝫ gd si de pecunia simoniaca fūdata ē eccl'ia? dico nō demoliet. xiiij. q. vi. ꝓpum⁹. ⁊. xij. q. ij. aurū. Sꝫ gd ō iure pr̄onat⁹? dic q̄ dat eccl'e cui facta ē ignominia: ex ō si. ⁊ b⁹ per simoniā acquiritur felicez habet exitum cū pauperibus ꝓfutura erogatur. ſꝫ nihil horum simoniacis patrocinatur

Ait. n. leo eps ad mauros

Que malo inchoantur principio: nō peragūtur bono exitu

Principat⁹ quē aut seditio aut ābitus occupauit: etiā si morīb⁹ aut actib⁹ nō offēdit: ipius tamē initij sui est pnicio sus exēplo. ⁊ difficile ē vt bono pagātur exitu: q̄ malo sunt inchoata principio. Tē gre go. antiocheno epo.

Nō supedificatur bonū opus vbi fundamētū nō est.

Cum paulus dicat fūdamētū aliud nemo pōt ponē ꝑter id q̄ positū est christ⁹ ies⁹ ꝙsequēter ꝓbatur: q̄ vbi christus nō est: fūdamentū nullius boni operis est super edificiū

Tdē fiagrio episcopo.

Nō pōt fieri elemosyna ex pecunia simoniace acqsita.

Non est putāda elemosyna si pauperibus dispensetur quod ex illicitis reb⁹ acquirit: q̄ g hac intētione male accipit vt bñ dispēset: grauat etiaꝫ pot⁹ q̄ iuuetur. Vñ etiā certū est: q̄ ⁊ si monasteria vl xenodochia vel aliqd aliud ex pecunia que p sacris ordib⁹ datur cōstruātur: non ꝓficiat mercedi. Ne ergo sub obtentu elemosyne cum peccato aliqd studeam⁹ accipere: ꝓhibet scriptura dicēs: hostie impiorum abominabiles sunt domino que offeruntur ex scelere. Quicquid enim in dei sacrificio ex scelere offertur: omnipotentis dei non placat iracundiam sed irritat. Hinc rursus scriptuꝫ est: honora deum de tuis iustis laboribus. Qui ergo male tollit ut quasi bene ꝓbeat: constat quia fine dubio dominum non honorat. Hinc quoq̄ per salomonem dicitur: qui offert sacrificium de substantia ꝓuperis: ac si victimet filium in conspectu patris. Quantus autē dolor sit patris perpendamus si in eius conspectu filius victimetur: ⁊ hinc facile cognoscitur quantus apud deuꝫ dolor exasperatur: quando ei sacrificium ex rapina tribuitur. nimis ergo declinandum est subobtentu elemosyne peccata simoniace hereseos perpetrare. Naꝫ aliud est ꝓpter peccata elemosynas facere: aliud ꝓpter elemosynas peccata perpetrare. Et post pauca: Quisquis ergo sacerdotium non ad elationis pompam sed ad vtilitatem adipisci desiderat: prius vires suas cum eo quod est subiturus onere metiatur: ut si ē impar abstineat: ⁊ ad id cum metu etiam cui se sufficere existimat accedat.

Item theodozico ⁊ theodeberto regibus francoꝝ.

Pastor simoniacus nullā ouibus ꝓbet medicinam.

Hertur simoniaca hereſis que ꝑma cōtra dei eccl'iā diabolica supplantatione surrepſit: ⁊ in ipso ortu suo zelo apostolice vnctōis pcussa atq̄ eā de vsu. cū ru in fi. ff. ō le. ii. sparo ſ. vlti. ⁊. l. se. ⁊. ē. xciij. di. c. i. ar. ꝑ ff. de furtis g vas

d ¶ Facē. ſꝫ oppnīt: fac tibi amicos de māmona inīgratis. ſꝫ sic ponit de diuntijs solicitudib⁹ ⁊ la borib⁹ acqsitis. qb⁹ abstulisti restituas vel eoꝝ pentib⁹: l illi mortuis sacerdotib⁹ offeras. ⁊ isti oēs facti tibi aici ora bāt ꝓ te ad dñm: ſꝫ dictū sit q̄ i ma lū acqsisti i bonū. erpēde: ñ tñ id ꝓcinabit. h. male acqrē ꝓpt elemosynā: ⁊ id i bonū erpēdē: ē filiū in cōspectu pris macta re. alr aūt acqsitū ut amore filioꝝ ⁊ i bonū et penū: id tibi pfociabit ad ꝑmū. h

c ¶ Pr⁹ vires suas. Sumite māsuetudinis qui scribitis equā Umbus: ⁊ ꝙsate diu gd ferre recusēt. Quid valeāt hūeri. ar. ff. ō erecu. tu. pauptas. Idē dicit in multōe. ff. ad. l. acqr. idē iuris. §. i ⁊. l. q̄ actiōe. §. v.

f ¶ Abstineat. h ꝓ sumit ꝑ idignū ꝓ latū stari q̄ male sit electꝰ. ar. a ꝑ rio sensu. lxi. dis.

a Miramur. ỽ. nec putandus est bonoꝝ.

Ert. simoniaca. Notat ergo ꝑmo de negligentia regesistos frācie: eo q̄ dñat simōia in regno eoꝝ. Scōo dic: q̄ ipsoꝝ placet ⁊ culpa i eoꝝ regnē retorqat. Tertio tñ dū cē ō bis g tales apō deū infecti fores hñt: g ad se. p. uocāt ira dei: quā placare ōbēt.

b ¶ Et i ipso ortu. q⁹ ad nouū testm. ⁊ intelige p⁹ reſurrectiōe: ⁊ sic ñ ē ꝑ. ō ꝑ. di. ij. ꝑma.

c ¶ Fides. ꝓfessiōis. ſ.

d ¶ Ogib⁹. exteriozib⁹.

e ¶ Mortua ē.si tps dat vel loc⁹: de pe. di. iij. c. vlti.

f ¶ Uerū etiā excellētie. ecce q crimē alicui⁹ nocet innocēti. ar. di. lxi. miramur. x. ficut enī. ar. e. q. dñs. ꝯ. ī. q. iiij. c. i. ar. viij. q. iiij. c. i. ꝯ. di. lxxxi. fig ꝑ ſ̄bz. ar. di. xxxvij. §. ut ita q. ar. de ꝯ. di. i. ī ſancta. ar. ꝯ. xxxij q. i. nō turbat. ar. vi. q. i. ex merito. ar. xlix. di. §. i. ar. ij. q. vij. c. i. §. figs ar. ī. e. q. multi. ꝛ ē ar. q res inter alios acta alijs nō ꝓiudicat. ī. ō pe. di. vi. c. i. ff. de re iudi. ſepe. io. boc breuit tene: q reſ int alios acta alijs nō nocet generalit: nec crimen alteri⁹ alij nocet. In caſib⁹ tñ ſpālibus fallit: g in iure erōſi inueniū tur: ex de re iudi. q̄uis. ꝛ. vi. q. i. §. verū. ꝛ alijs ſilib⁹ caſibus.

g ¶ Suffragatur nā dicit lex q̄liter quiſq; mereat nō q̄tū dare ſufficiat ertimet. C. de epis ꝛ cle. ſi quē. q̄. Sz ꝗre ſcribit papa regi: cū nō habeat ptātē ſup biſ. ix. q. vij. ſacerdotib⁹. ī. ō q̄ pticeps erat: vt quia erant incorrigibiles: ut. ī. e. q. vlti. c. vlti.

b ¶ Ultoris. i. ꝑlati q vicia alioꝝ ꝺz vlciſci.

i ¶ Ulciſcend⁹. i. ꝓpter peccata puniendus.

k ¶ Ulnerato. ꝓ uocāt. in ſe nō in illos. ꝓ quib⁹ ſup plicāt. ꝛ ita etiaz eraudi. iiij. q. vij. i grauibus.

l ¶ Icut eunuchos. putifar qui ꝓmo babu it uxo rem filiā pharaonis: cū poſtea fuit ordinat⁹ ſa. t cerdos elipoſ fuit erectus. vel ut quidā dicunt: ſic cauit dominus genitalia eius: quia ad turpes vſus emerat ioſeph.

m ¶ Semen. ſ. boni operis

n ¶ Antiocho. iſte antiochus grecus fuit ꝛ multū iudeos oppreſſit. vendidit ſacerdotiū templi. ꝛ ē ar. hic q in veteri teſtamēto ſimonia erat ordinē emere.

dānata ē: in regni vri finib⁹ domiari. cū ī ſacerdotib⁹ fides ſit eligēda cū vita: ſi. n. vita deeſt fides meritū nō hz: btō iacobo atteſtante: g ait: fides ſine opib⁹ mortua ē. Que. n opera eē valeāt ſacerdotū q honorē tāti ſacrī ꝓuicīt obtiere ꝑ ōmium. ꝛ p⁹ pauca: Dic igit nō ſolū i ordiatorū ꝛ ordiati aiam letale vuln⁹ infligit: vex etiā excellentie vre regimen vroꝝ epoꝝ culpa quoꝝ magī increſcſionib⁹ inuāi ōbnēat ꝑgranat Si. n. dign⁹ is ſacerdotio credit: cui nō actōis merita ſz ōmiorū copia ſuffragat: reſtat vt nihil ſibi i eccleſiaſtico honori b⁹ grauitas nihil ſibi ōfēdat iduſtria: ſz totū auri ꝓphanus honor obtieat. ꝛ dū vicia honore mūerat: i locū vltoris is fortaſſe q fuerat vlciſcēd⁹ ad ducit. atq; hic ſacerdotes nō ꝓficē: ſz pire poti⁹ indicātur.

Ulnerato nāq; paſtore gs curādis ouib⁹ adhibet medici nā: aut quō ppl'z oſois clypeo tueat: g iacul' hoſtiū ſeſe feriē dū expōit: aut q̄lē fructū de ſe ꝓducturꝰ ē: c⁹ graui peſte radix infecta ē: Maior ergo metuēda ē locis illis calamitas: vbi tales interceſſores ad locū regiminis adducunt: g dei magī i ſe iracūdiā ꝓuocāt: q̄ ꝑ ſemetipos placare ōbuerāt Ou ergo ſm leonē ſimonia ñ bono pagat exitu: ſm grego. nulli boni opis ſeq̄t edificiuz nec ē putāda elemoſyna q̄ ex ꝑcio ſimonie erogat paupibus vulnerato paſtore medicina ñ adhibetur curādis ouib⁹: de infecta radice fructus nō producitur. maior etiā calamitas in futuro metuitur. ergo de tā ſiniſtro ꝓncipio: gs felix exit⁹ ſperat. Hinc etiā aug⁹. ait.

Simoniaco⁹ ſacramēta effectu gratie carent.

Ic eunuch⁹ fuit g ioſeph cōparauit: ita g gratiā mercat viuū ſemē nō hz ſiccis genitalib⁹: ſic quoq; ignis ſacrificij: g ꝑ ſeptuaginta annos babylonice captiuitat⁹ ſub aqua vixerat extinct⁹ eſt antiocho iaſoni vendere ſacerdotiū. qō ſignificauit ſpūs ſācti ignē nō lucē i ſimoniact ſacris. Quid i his filiitudinib⁹ beat⁹ aug⁹. notare voluit: niſi q̄ ſacra ſimoniacoꝝ fic ꝛ ceteroꝝ hēticoꝝ: licet ſint ꝛa q̄tū ad formā: iania tñ ꝛ falſa ſūt q̄tū ad effectū: cū nō poſſint i cordib⁹ hoim gignē vel accēdē celeſtē gram. Sz obijcit illud auguſtini circa hereticos.

Sine bon⁹ ſine mal⁹ ſit miſter: p vtrūq; effect⁹ gr̄e ꝓfertur.

Si iuſt⁹ fuerit miſter: cōputo eū cū paulo g gloriā ſnā nō q̄rit dicēs: Ego plātaui: apollo riganit: de⁹ aūt incremētū dedit. g ꝛo ſupb⁹ fuerit miniſter: cū zabulo ꝓputabit. ſed nō ꝓtamiat donū chriſti: q̄ ꝑ il lū pur⁹ fluui⁹ trāſit ꝛ venit ad fertilē terraz. ſcio q̄ lapis ex aq̄ fructū ferre ñ pōt: ſz ꝑ lapideos canales trāſit aq̄ ad areolas. i canali lapideo nihil generat: ſz hort⁹ plurimū ꝑfructū affert. Spiritualis. n. virt⁹ ſa-

m ¶ Antiocho. iſte antiochus grecus fuit ꝛ multū iudeos oppreſſit. vendidit ſacerdotiū templi. ꝛ ē ar. hic q in veteri teſtamēto ſimonia erat ordinē emere.

o ¶ Nō licere. ignis miſſus a hieremia ī puteo: qui tñ poſt nunq̄ fuit inuentus. ſz aqua piguis lapidi ſuppoſita illū cōburebat. ō iſto igne habes de pe. diſ. iij. inter hec hircū. ꝛ pute⁹ erat in vale ioſaphat: vbi rex perſarū fecit fieri templū: ꝛ appellatū ē a hieremia neptā: q̄ interpretat purificatio. io. l.

p ¶ Ed obiicit. in defenſione ſimoniacoꝝ. ꝑ hanc do q̄ bñt effectū ſacramēta ab eis collata. io.

q ¶ Si iuſtus fuerit. ab iſto. c. vſq; ad illud etiā corde oſidit magiſter: q̄ ſacramenta hereticoꝝ vera ſūt ꝛ vere ab eis ꝓferunt: ſi in forma eccl'ie conferant: ñ tñ quo ad virtutē cū diſtinctione tñ: q̄ ſacramenta neceſſitatis ſi in neceſſitate quis ſumat ab heretico: vel etiam ſi ignoranter ſumat: ꝛ virtutē ꝛ veritatē gdem accipit ſacramēti. ſi vo nō neceſſitate vel ſcient accipit: veritatē quidē accipit ſacramēti nō virtutem. ſi tñ agat pniaz habebit vtrūq; de cō. diſ. iiij. tūc valere. ꝛ in. §. ſz notandū. ī. e. In ſacramento vo dignitatis: ut i ordine diſtingue ꝛz illā diſtinctionē. ix. q. i. ordinatiōes. ꝛ in ſūma ibi poſita. In ſacramēto euchariſtie dicimus. q̄ de manu hereticī ſumendū nō eſt. xxiij. q. i. c. vlti. ꝛ xxxij. di. §. verū. ſi tñ accipiat verū ē corpus ſi in forma eccleſie ꝓfectū ē: nō. put quidaz dicūt q̄ ipſi nō ꝓficiūt. xxiij. q. i. ſciſma.

¶ Plantaui. ꝑdicando. ſ ¶ Rigauit. baptizando.

¶ Tranſit. ī. e. ſic popul⁹. ꝯ ſo. hic de ſacris neceſſitatis q̄ ſemp bñt effectū: niſi culpa ſuſcipiētis impediat. ī. de ſacris dignitatis. vel hic de ficte ordinatis: ibi de his quos eccleſia tolerat. vel dic q̄ ſūt polluta quantū ad illos: ut. xlix.

a di.c.vltimo.

Ac catholica. Jn hoc ꝛ duob⁹.c.se. dicit: ꝙ vera sūt sacramēta hereticoꝝ: q̄ i forma ecclie celebrant.

b Oia.i. oiuz sacꝛoꝝ vitas ꝛ forma.

c Habebāt.ar. J.j.e. eē catholicā. ſz ibi exponē.i. eē formā catholice ecclie.

d Jc aūt de⁹. deus dī adesse talib⁹ sacmētis: ut vitas subsistat ꝛ ut vtus pfect ei q̄ accipit ignorant.j.e. si iust⁹.

e Et vbis suis. ꝛ ita vba necessaria sūt.ar.j.e detrabe.

f Ec foris.

g Sacramēta. mutastis.i. nō eē formā ecclie traditistis.

b Jniuriā. ar.ꝙ ppt alterū ñ dz alit iniuria fieri: de cō.di.iiij.oñdit.ff. de re.iu.nō dz.io.

c Jcut ficti. ſz nūqd ē dandū baptismū ei q̄ ficte accedit: dic ſz p⁹ppeilend⁹ ē fidē obseruare.ar.xlv.di.de iudeis. vtrū aūt baptizet ignorās vl inuit⁹ vl dormiēs: bēs eē de bap. et ei⁹ effectu.c. maiores.

d Nō emēdam⁹.j.ō. di.iiij.oñdit.ꝛ.c.ſolz q̄ri j.e. ñqs ingt. Sz J.j.e. q. ficut vrgeri. ſz boc de fictiōe accipiētis q̄ ñ impedit: ibi de fictiōe dātis: vl q̄n nō i forma ecclesie.xxiij.di.§.verū.

e Ex. i hoc malo. i. tolerato vl i necessitate: ꝛ sic nō ē J.ē. di.xxiij.null⁹.ꝛ.c. pter hec.b.

f Onne. vult pbare aug⁹. i hoc.c. ꝙ apud bēticos sūt vera sacramēta: ꝛ q̄ erāt apud iudeos q̄ peiores erant sodomitis. vñ ꝛ alia rōne: q̄ si gētiles aligd boni bñrūt: boc sancti viri ñ reprobauerūt. ꝙ āt apud iudeos eēnt vera sacra: pbat ex hoc ꝛ zacharie. zacharias tñ bonus fuit. vñ rōne psone nulla ē pbatio. ſz iste eodē mō sanctificabat. quo ꝛ alij.

g Peiores. j.xxiij.q.i. nō afferam⁹: q̄ illi tñ naturalē legē trāsgressi sūt: iudei etiā scripturā. illi pdicatores nō habuerūt: isti etiā ielū christū. apud illos nulla miracula facta sūt: apud istos multa facta sūt. ꝛ pterea christū crucifixerūt.

b Justa.i. min⁹ mala. ar.viij.q.i. vereor. vnde dicit ꝓparatiōe melioris vite nō potestate iudicij.

i Talia.i. tale sacrificiū: q̄lis sacrificās. j.e. dns declarauit.

u Que dns. s. ut circūcisionē ꝛ q̄ cū hostijs i templo fuit pñtat⁹: de cō. di.iiij. ppter i fi:

l Et ea zacharie ecce p bonos oīa dit sacrificiū fuisse apud iudeos.

m Et rectū. ar. ꝓpter psone detestationē nō reprobari dicta illius. s. xxxvij. di. figd veri. ꝛc. turbat. j. xxiij. q. iiij. gd ergo. j. e. q. i. dns declarauit. s. xix. di. secundū j. xxvj. q. ij. si ō area. J. ix. di. si ad sacras. J. di. xvi canones. dic ut i decre. si ad sacras vl dic ꝙ vnle vitiaſ p inutile. cuz alteri sit ꝓiudiciū xvi. di. c. i.

a Ulte autē opationes i. multa sūt dona q̄ spūs sanct⁹ operatur.

b Jn quodā. i. in epla ꝓma ad corinthios: iij.c.

c Ut in saul. ꝛ i caypha: expedit ut vnus moziatur ꝛc. j.e. q. ꝓbeta uit.

d Boni. s. p gratia inhabitante. j xxiiij. q. iij. de q.

e Remissiones peccatoꝝ quas indigni sūt dare. j. de cō. di. iiij. quo. vel intellige de ꝓcipuis: q̄ nō dant i veritate nisi sacramentū in necessitate ꝛ ei⁹ etiā virtute.

f Auari. idolatrie. i. quilibet malus.

g Que p oratiōnē. q̄ facili⁹ ꝓcibus iust oꝝ q̄ sūt in ecclia obtinet remissio: ut. j. xxiij. q. iiij. obtinere. vl

malo. Ide in li. ō baptismo.

Hominū malicia sacra ñ prohibet.

Nonne sodomite ph̄ nar. ethnici erāt. i. gētiles: peiores ergo iudei: gb⁹ dns dicit tolerabili⁹ erit sodomis in die iudicij q̄z vobis ꝛ gb⁹ ꝓpheta dixit: iustificatis sodomā. i. cō patiōe vra iusta fcā ē. Nūqd tñ iō sacra diuina q̄ apud iudeos talia erāt q̄les ꝛ ipi erāt: q̄ dominus quoq; ipe suscepit ꝛ ad ea celebrāda leprosos q̄s mūdaneat misit: ꝛ ea zacharie ministrāti angel⁹ astitit: eūq; i templo sacrificātē exandītū eē nūciauit. hec eadē sacra ꝛ i hōis hōib⁹ illi⁹ ipis erāt ꝛ i mal' peioꝝb⁹ q̄z sint ethnici: q̄ndē in malicia plati sūt sodomite: ꝛ tñ illa sacra erāt i vtriſq; integra ꝛ diuina. Nā ꝛ ipi gētiles figd dininū ꝛ rectū i doctrina suis hre potuerūt: nō iprobauerūt sācti viri. q̄uis illi p suas suppstitiōes ꝛ idolatria supbiāq; ꝛ ceteros pditos moꝝ detestā di eēnt: ꝛ nisi corrigerētur diuino iudicio puniēdi. Idem

Sacra mali hre pñt: ſz virtutes spūs sācti hre nō possint.

Ulte aūt opatōes sūt. s. q̄s cū aplus i quodā loco ꝓmemozasset ita pclusit: oia āt hec opat vn⁹ ꝛ idez spūs diuidēs singul' prout vult. Cuq; g⁹ aliō sit sacr̄z qō hre ēt simō magus potuit ꝛ aliud ꝓphetia q̄ i malis hoib⁹ etiā fieri ſolz: ut in saul: aliud opatō eiusdē spirit⁹ sācti quā nisi bōi hre non pñt. i. charitas. qōlibz hoꝝ hēticī ꝛ scismatici accipiāt: charitas q̄ opit multitudinē pctoꝝ

p vinculū charitatis ecclie dimittunt peccata,ī. de cō.di.iiij. ecclie charitas.

h ¶ Foris.si intelligas.c. de toleratis: dic foris.i. extra ecclesiā q̄ pplectit tñ grana. si de pcisis: dic foris.i. extra ecclesiā q̄ pplectit grana cum paleis.

i ¶ Apte. cum sit christian⁹ ecclesiā ꝓpugnās manifeste. siue pturbat ecclesiā occulte, xxiij.q.iiij. recurrat.v.fi

k ¶ Si ergo sacramenta. respicit illud.c. si iust⁹ fuerit.ō.e.

l ¶ Et inania.vel ē hoc i sacramento necessitatis. r xiiij. q.i. si quem forte.

m ¶ Sed notandū .ſ. ꝑ simoniacos. Ñdet enī p distinctionē sequentē sue cōclusioni.sacramentū enī male acceptū dupliciter caret effectu: aut q̄ī eo ꝓstituti pcipit gr̄az: ſz ar guit malicia.r h⁹ oibus sacramentis ē cōe.vt q̄ negat executio qō ſpāle ē i sacramentis dignitatis.

n ¶ Necessitatis. necessitatis gr̄a sūt sacramēta: baptismus ꝓfirmatio pnia vltīa vnctio cor̄p⁹ christi. In baptismo hoc tñ est ſpāle: q̄ in sūma necessitate accipi pōt a quocūq; .xxvij.di.§.vel ꝟ.fi.r idem circa pniam.nā ꝓfiteri possū cuicūq; in necessitate ō pe. di.i. quēpeniter. Circa alia sacramenta necessitatis vel circa ista dno cū nō īstat necessitas hoc ē attendēdū: q̄ cū peccat quis accipiēdo acta penitentia: rata intelligunt quo ad effectū. Jn sacramētis ꝟo dignitatis hoc ē de iure q̄ nō baptizat si tñ ad ei⁹ pacē illi q̄ tinēt qb⁹ dat. nō. n. raptoribus r feneratoribꝫ dic dñs: sicut dimiseritis peccata dimittūtur illi sicut tenueritis tenebūtur. fortē quidem nec ligari aligs pōt nec soluī: ubi nō sit q̄ alium ligare possit aut absoluere. ſz soluit q̄ cū colūba fecit pacē: r ligat q̄ cū colūba non hz pacē: siue apte foris sit: siue int⁹ eē videatur. Si ergo sacra i modū lucis ab īmūdis coignari non pūt: si in modū puri fluuij p lapideos canales ad fertiles areolas pueniunt: patet q̄ simoniaci sacramētū vnctiōis sibi q̄dē inutiliter r pniciose habēt: aliis vtiliter r salubriter eādē vnctionē admistrēt. sicut ergo sunt vera sacramēta heretico rum quātum ad formā: ita sunt vera r non inania quātū ad effectū. Sed notandū est q̄ sacramentoꝝ alia sunt necessitatis: alia dignitatis. q̄.n. necessitas non habet legem: sed ipsa sibi facit legē: illa sacramenta que saluti sunt necessaria: quia iterari non possunt: cum sint vera auferri vel amitti non debent: sed cum penitētia rata esse permittūtur. Illa vero sacramenta que sunt dignitatis: nisi digne fuerint administrata: ita ut digni digne a dignis ꝓmoueantur: dignitates esse definunt: non vt minuatur veritas sacramēti: sed vt cesset officium administrandi vel loco vel tempore vel ꝑ ꝓmotione. Loco vt ait leo.

De his qui a pseudo episcopis ordinantur.

Jqui a pseudo episcopis ordinati fuerint: potest rata haberi talis ordinatio: ita vt in ipsis ecclesiis perseuerent: aliter vana habenda est talis ordinatio. Ecce aligs a pseudo episcopis ordinatus si locum sue ordinationis mutauerit: vana est: r sine administratione erit talis ordinatio.

Tempore: ut ait innocentius de ordinatis a bonoso heretico.

Que pro necessitate conceduntur. eadem cessante cessabunt.

Quod ꝓ necessitate tēporis statutum est: cessāte necessitate debet cessare pariter quod vigebat: quia aliud est ordo legitimus: aliud vsurpatio. Ergo si aliquis aliotē pore ab eo qui bonoso similis sit ordinatus cessabit ab administratione. que ꝓ necessitate illius temporis fuit permissa. Item ꝓmotione: vt ait leo.

Qui ab hereticis redeunt: sine spe ꝓmotionis in suis ordinib⁹ recipi possunt.

Jgs hēresē ꝓmūnionis cō tagione se maculauerit h: i magno bñficio habeat si adepta sibi omni spe ꝓmotōis: in quo iuenit ordine permaneat.

a ¶ Jqui a pseudo. i. ñ canōice electis toleratis tñ: sic. xxij. di. c. i. ar. ꝟ. xij. q. ij. alienationes: ubi ius cōe: hic misericordia.

b ¶ Ecclesiis. ī. e. q. v. c. i. ꝟ. So. ibi ꝓpter scandalū in ecclesia quam p manifestā adeptus est simoniā non pmittit ministrare: hic ecōtra. ſ. ꝓpter scandalū: cū occultū sit delictū in ecclesia cui titulatus est r nō in alia suscipit. vl hoc cum emit illū ordinem: illud cū dignitatē r bñficiū. ī. e. erga.

c ¶ Quod ꝓ necessitate tēpis &c. cessāte necessitate r dispensatio cessare debet.

d ¶ Mō. i. q̄ dispensatio vigēt. vl q̄ō est accusati ut casus. i. q̄ō necessitas vigebat. i. inducebat. ar. ꝟ. ī. xij. q. ij. due. ibi ꝓpter criminosos.

e ¶ Jgs. hoc. c. nō logꝫ tur de mero iure.

f ¶ Promotionis. ō. xxxiij. ī. di. ꝓcipimus. C. de positi ſi depositi. de hoc enī gratificare debet ut ibi.

g ¶ Jnuenit. nisi in casibus notatis. ir. q. i. in sūma.

b ¶ Ecce. oñdit magister in hoc. §. differētiā inter sacramēta dignitatis: r alia r causam differentie.

¶ Jnfamia. q̄ etiā fine culpa ꝓtrahit. vi. q. i. §. verū.

k ¶ Mūdicie. ut in illo qui cōtrahit cū ancilla. xxxiij. dis. si quis viduā. l. ¶ Istud solū .s. ordinem.

m Siqui episcopi. talē. ex de tēp. or. litteras.

n ¶ Qualē. ex de ꝓben. graue.

o ¶ Aliquo mō. dispensatiue.

p ¶ Increpatione. ut. xlv. di. cū beat⁹. Item scie recognitione. xvi. q. i. reuertimi in fi. Itē in potestate ligandi vel soluendi. xxiiij. q. iij. de illicita. Itē in ꝓuilegio. xi. q. iij. ꝓuilegiū. Item in ordinis collatiōe: ut in. c. ꝑñi. sig epi. Itē in honoris ablatiōe: ut di xi. xcit. di. null⁹. Itē in armoꝝ retentione: ut. i. q. vii. c. i. h.

q ¶ Ordinatiōis. s. di. l. ex penitentibus. ꝯ. s. di. xxxvi. g ecclesiasticis s. ꝯ. d. lv. nullus. s. dis. li. c. i. So. ibi de bis qui ex ptinacia cōtra canones ordinant tales. hic de illis q ex sola negligentia hoc faciūt intelligit. ar. ii. q. i. in ꝓmissis. nec ē ꝯ. ex de tēp. or. lras. q. ibi nō indigū ꝙ indigne ordinauit: als semp est hec veritas: q ꝙ ꝓmouet indignū depositionē mereꝝ ut. l. di. ex penitentib⁹. ꝛ ar. hic ibi euaserint: ita tñ si scienter hoc facit: cū ꝛ ille sit in notorio crimine. alr nō posset eū repellere ab ordine susciꝑiēdo: ex de temp. or. ex tenore. vel dic q varie sunt pene. hodie mitⁱ⁹ agit: ut ex de ꝑbē. graue.

r ¶ Illi. bazi. dicit q illū eundē ordinē nō pōt cōferre: ꝙ minoꝝ vel maioꝝ bene. ar. ex de tēp. or. lras. q. hec pena est ꝛ iō nō debet ampli⁹ extendi ꝙ inueniat delictū. h. ꝓtradicit q bec dictio illi. facit simplicē relationē.

Ecce si clericꝰ vel ordinatione vel quolibꝫ sacro hereticis cōicat cessās a ꝓmotiōe vix in suo ordie pseuerat. Nō est. n. ꝺ sacramēto hoc vt de ceteris Cetera. n. vel ad culpas ablatas dant: ut baptisⁱⁿ⁹ ꝛ pnia vel ꝓ culpis nō in eternū ꝙ ad hoꝛa negant: ut eucharistia q in articulo mortis penitenti ēt de nefarijs peccatis ꝓceditur hoc nō solū ꝓ culpa sed etiaꝫ ꝓ infamia. interdicit etiā pro mūdicie sue ūminuta vel extrinsice vel intrinsice pfectōis prōgatiua: ut bigamis vel vidue maritis vel illitteratis vel coꝛ pozis q̄libet pte viciatis denegat: qbus tñ baptisⁱⁿ⁹ vel eucharistia nō negat. pōt etiā talis cetera sacra administrare: q istud solū nō valet cōferre.

Unde leo ait.

De epis q talē cōsecrāt: qualē cōsecrare nō licet.

Si q epi talē cōsecrauerint sacerdotē qualē non liceat esse: etiā si aliquo mō dānū ꝓ prij honoris eua serint: ordinationis tñ ius vlteriⁿ⁹ non habebūt: nec illi vnq̄ sacro intererunt qō immerito ꝓsiluerunt.

Ecce cū honoris periculum euadāt: vt cetera sacra sacerdotaliter administrare permittantur: ab hoc solo non modo ꝓ hereſi vel ꝓ qualibet maiori culpa: sed etiā ꝓ negligētia remouentur. In quib⁹ omnibus solicite notandū est: q sacramentū sacerdotalis ꝓmotionis pre ceteris omnib⁹ magis accurate ꝛ digne dandum vel accipiendum est: quia nisi ita collatū fuerit: eo ōsinet eē ratū quo nō fuerit rite perfectū. Cetera enim sacramenta vnicuiq̄ ꝓpter se dātur: ꝛ vnicuiq̄ talia fūt quali corda vl conscientia accipiūtur. Istud solū nō ꝓpter se solū sed ꝓpt alios dat. ꝛ ideo necesse ē vt vero corde mūdaq̄ pscia q̄tū ad se sumat. q̄tū ad alios ꝯo nō solū sine omni culpa ꝙ etiā sine omni infamia ꝓpt scādalū fratrū: ad quoꝝ vtilitatez ñ solū ut prefint ꝙ etiā ut ꝓfint sacerdotiū dat. Uñ hiero. in michea.

Sīmoniaci rei sūt infidelitatis eoꝝ q se scandalizant.

Si quoscūq̄ de asseclis suis ordinātes ꝛ vitā eoꝝ in scādalū populi exponētes rei sūt infidelitatis eoꝝ q scādalizantur. Reuera. n. q ad hoc eligūtur vt ceteris prefint: sic ordinātur dignitate: sic ꝑeminere debēt sanctitate: alioquin cur ceteri ꝓferūtur: qui nulla meritoꝝ gra a ceteris assumūt Hinc etiā symmach⁹ laurentio mediolanēsi epo.

Sicut honore ita ꝛ scia quisq̄ ꝓcellere debet.

Uir lissim⁹ ꝓputandus ē nisi ꝓcellat scia ꝛ sanctitate: q ē honore prestātioꝛ. Patet ergo illud augustini. sacramēta videlicet christi ꝓ hereticos ministrata suo nō carere effectu: nō de oibus intelligi generaliter sed ꝺ sacro baptismi Uñ idē augustinus ait.

Baptismus siue per bonū siue per malum ministretur: reiterari non debet.

t ¶ Unq̄. ar. in eo puniendū esse aliquē: in quo deliquit. ꝯ. xii. q. ii. de viro. ꝛ. c. qui ꝛ hñanis. ꝯ. e. q. v. c. i. s. di. lxxxi. valet. xvii. q. iiii. frater. ꝛ vii. q. i. figs de ordine. et. xxxiii. q. ii. admonere. ꝯ. xxvii. q. ii. qui dormierit.

u ¶ Ecce. adhuc ꝓseuerat assignando differen tiā et

a causam differentie.

x Si quoscūq̄. i. aliquos. collige qō er illo verbo

asseclis ab obse quoꝝ obseq̄ris: Uñ illud: assecla coꝛuus. aliter si essent digni plus eis tenerent. ar. xii. q. ii. hoc ius. lxxxvi. di. ñ satis.

b ¶ In scandalū. g ergo occasionē damni dat dānū ꝛ. ex de iniuri. ꝛ dam. si egressus. ꝯ. e. placuit. ar. ꝯ. xviii. q. v. de occidendis.

c Iustissimus. s. dis. xv. ꝯ. nūc aūt.

d ¶ Nisi ꝑcellat. i. nisi habeat illam discretionē q i ꝑ lato exigit: ꝛ si nō eminentē: tñ sufficientē: ex ꝺ elec. cū nobis olim. sufficit eni q sit bonus. lxv. di. c. vlt. quid ergo si oēs sint valde pri: nō iō erit iste vilissimus: quia nō est ut salomon: ꝺ b. viii. q. i. licet.

e ¶ Ergo. relpicit illud. c. et catholica. ꝛ. c. si iustus. ioannes.

f Edit. dicit: q baptisⁱⁿ⁹ collatus a ioāne erat quoddaꝫ sacramentale quo abluebat coꝛpus exterius tñ: ꝛ valebat ad assuefactionem.

g ¶ Dedit. in nomine christi. vel in nomine patris ꝛ filii ꝛ spūs sancti. ꝛ ideo nō fuit ꝛē. de conse. di. iiij. aliud.

h ¶ Dedit. in noīe venturi ꝛē. ꝛ iō fuit ioannis.

i ¶ Et baptizatū ē. ꝯ. de ꝓ. di. iiii. nō regenerabant.

k ¶ Christi ē. in ḡrō libro sniax legit. Nic ꝓsideranḋ ē: si baptizati sūt baptismo christi a ioanne baptizati: qua forma ꝙbox fit vsus ioannes. Illi q baptizati sūt a ioanne nescientes spm̄ sanctū esse: ac ꝓponētes in illius baptismo: postea baptizati sūt baptismo christi. baptismꝰ aūt ioānis tm̄ dabat in noe venturi. vñ hieronym̄ sup iob: qui dicit se i xp̄m credere: nō credit in spm̄ sanctū: nō dū ꝫ claros oculos. vñ baptizati a ioāne i noe vēturi: qz direruṫ: nec ꝙ si eos scūs ē audiuim̄ iterū baptizati sūt in nomine xp̄i explicire. Illi ꝙ spez in baptismo ioannis hēbāt: patrē z filiū z spīritum sanctū credebāt nō fuerūt postea baptizati: ꝫ ipsi ione manuū ab apl̄is sup eos facta spm̄ sanctū receperūt. Alii ꝙ nō ita credebāt: baptizati sūt baptismo xp̄i: ut dicū ē. vñ hieroꝰ. q spm̄ sanctū nesciebāt cū baptismū a ioāne accepērūt: iterū baptizati sūt: ne quis ex iudeis vl̄ gētilibꝰ putaret aquā sine spū sācto sufficere ad salutē. necṫatū ē in eis sacm̄ ꝫ inouatū. Sz q̄re cū in baptismo ioānis nō ꝓferret remissio pctōz: ut ꝙ. di. iiij. nō regenerabant: nec ad vitatē baptismi valeat fides alicuiꝰ vl̄ infidelitas officiat: curreiteraṫ baptismus i q̄busdā a ioanne baptizatis: marie cū p circūcisionē originale fuisset deletū. Nā si dicas baptizatis a ioāne necessariū eē ēt circūcisis: ꝓcludit̄ g: ꝙ in ue male: si aūt dicas ñ eē necessariū: q̄re g: baptizati sūt baptismo xp̄i iā a ioāne baptizati: cū iidē eēnt circūcisi. pōt dici forte: ꝙ añ passionē xp̄i nulli erat baptismꝰ necessariꝰ: ꝫ tm̄ baptizati sūt ab apl̄is: ne putarēt alīq baptismū sine spū scō sufficē ad salutē: qđ credo. vl̄ forte a baptismo xp̄i. i. postq̄ xp̄s baptizatꝰ fuit oībꝰ baptismus fuit necessariꝰ siue io. siue xp̄i. ꝫ baptismꝰ xp̄i tanq̄ a seipso ratꝰ ñ indiget fidei adminiculo: secꝰ in io. baptismo. vñ baptizati sūt qbꝰ recta fides ñ affuit: qđ loc cū būit in baptismo ioannis. vide qđ nōt de ꝙ. di. iiij. ex quo.

l ¶ Ebꝛi⁹. ita tm̄ ꝙ sētiat qđ faciat: qz itēro baptizātis erigit: ut ꝫ. ꝙ. di. iiij. solet. qz nēo dicit qđ ñ sentit. ff. de suppell. leg. l. labeo. z ita ñ est ꝫ ꝫ. e. §. ecce.

a Sicut. dimittit. s. .e. remissionē.

b ¶ Sic gl⁹. ar. sufficē ñ denti dare instātiā: alibi sufficit assignare rōnē rviii. q. i. sic enī: z dicit aristoteles. viii. thopicoꝝ: optimi instantiax ē dicere q̄re ñ sic. sic oꝛdinabis. ar. hereticꝰ iuste baptizat: gl⁹. dimittit peccatū: quod ego nego z insto. anarꝰ baptizat iuste: ergo dimittit pctm̄: qđ nō ꝓcederent ipsi. ꝫ dic instantiā non valere: qz ꝫ suā opinionē ꝓcludit: fic. rrvij. q. i. nuptiarum.

c ¶ Unice. que ꝓplectit tm̄ grana. rrrii. q. iiij. recurrat.

d Tiā. ab isto loco inducit mgr̄. c. gbus erubt. ꝓbare: ꝙ hereticī z si sacm̄ ꝓferre possint nō tm̄ effectū sacr̄i: qñq; tm̄ inducit ꝙ possint effectū ꝓferre. z sub ista alternatione venit vsq; in finē qōnis fracto freno.

e ¶ Sz qz. sicut aliud est elementū aliud ꝓsecratio: ut de ꝙ. di. iiij. p aquā. z ꝫ nō⁹ fuit cyprianꝰ qz ñ fecit istā diam. ꝫ. e. si eos in gl̄.

f ¶ Hereticos. sacm̄ g̃ fe dat deꝰ et p malos: ipsā xo gr̄az ñ niſi p seipsū: ut. ꝫ. ꝙ. di iiij. quo.

g Ꝟpalia. qz misterio corpoꝛ ꝓferūt. vl̄ qz q̄dā sūt corpoꝛea ut christma: vl̄ forme corpoꝛ sūt: vl̄ qz sub corpalibꝰ specieb⁹ ꝓferūt. Sz nū qd cū corpe peunt: ar. ꝙ nō. ꝫ. e. q. q̄dā. rrrii. q. vii. tantū valet.

b ¶ Pietatis. i. vitatis. Sz ꝫ dicit: qz tūc ē ibi pietas cū z vitas z̄c.

i Non sanat baptismꝰ. dat⁹ extra formā ecclie: ut ꝫ. e. §. ꝫ notandū.

k ¶ Qui in diluuio aquax. i. multiplici tate diuersarū sniax vl̄ sectarū: vl̄ in diluuio tm̄: qz scl⁹ bap

ferre peccatoꝝ. Sz idē aug⁹. ecōtra testaṫ in li. ō baptismo dicēs. **Baptisma christi etsi nulla puersitate violet: apud hēticos tm̄ caret effectu.**

Tiā corde tardiores intelligūt baptismū christi nulla puersitate dantt vl̄ accipiētis posse violari. Sz qz alind ē sacramētū ab effectu sacr̄i: cum eos q i ipa vnitate ecclie pdite viuūt: ꝓfter remissionē peccatoꝝ nec dare nec hre ꝓsse qz ñ malignis ꝫ bonis filijs dicū ē: ficut dimiserit peccata dimittūt: cui retenerit tenebūtur. ps g⁹ hēticos tm̄ dare vel accipe sacm̄ baptismi: z ñ dare remissionē pctoꝝ.

t ¶ tē in xbis dñi ō blasphemia spūs.

Ꝟpalia sacra q̄ portāt et celebrāt etiā segregatī ab vnitate corpis christi formam hre pietatis pñt. virtꝰ xo inuisibilis z spūalis ita in eis eē ñ pōt: qđ admodū sensus nō segtur membrū qñ amputaṫ a corpore. ¶ tē ambro. in li. de iniciādis ruditb⁹. **De eodem.**

Non sanat baptismus pfidoꝝ nō mūdat ꝫ polluit. q in diluuio aquax ad dñm ñ approximabūt. qz vt p aplum dr̄ gcqd nō ē ex fide peccatū est z ex ipis q faciūt z qbꝰ faciant nō solū nō ꝓdest ꝫ ad iudiciū est. ¶ tē leo ad nicetē epum. **Per manꝰ impositiōez ꝓfitent̄ q ab hēticis baptisma accipiūt.**

rīsimus nō sufficit nisi ꝛ gr̄a det.

l ¶ Et fide.i. cū fide opante p dilectionem.

m H Ji qui.baptizati. Nā tūc nihil acceperūt ab eis.lxv. nii.di.§.hi xo.

n ¶ Unus. incōmutabilis.

o ¶ Una.i. ab vno veniens.

p ¶ Unū.i. cuā habens efficatiā in oib⁹ puulis: nisi malicia suscipiētis impediat. vl̄ vnū qz nō iterandū.

q ¶ Ut q.s. sanctitatis virtutē gratiā remissionem peccatorū.eraudi tñ ut dicit gratianus.j. e.§.nemo. Nā aliter cōstitutus i necessitate accipit.xxxij.di.§.verū.

r § Ed notandū ē.quoꝛ ut arriani: g dicūt filiū ñ coeternū patri.xxxiij. q.iij.c.quidā.ℵ.arriani

s ¶ Personaꝛ. ut sabelliani g dicūt eandē psonam esse patris ꝛ filij ꝛ spūs sancti: ut.xxxij.q. iij.quidā.ℵ.sabelliani.

t ¶ Ecclie. q̄ necessaria ē.xxxij.di.§.verū.

u § Jgs.paulianistis. g dicebāt christuꝫ nō fuisse semp ꝫ a maria assūpsisse initiū: ut.j. xxiij.q.iij.quidā.§. pauliniste. Cathafrige dicūt spm̄ sanctū puulum hominē ⁊c. ut in pce.c. quidā.ℵ.cathafrige.

x ¶ Et cathafrigis.i. qui nō baptizant i forma ecclesie ꝛ sic soluūt ꝯ.xxiij. de cō.di.iiij.gbꝫ bic fuit facta iniuria sacr̄ oꝛ: cū nullū p̄esserit ibi ℑ. vl̄ hoc intelligendū ē p illud. Nā ibi dr̄ nisi necessitas ⁊c. Jtē ℑ.j.e.figs p ignoꝛantiā. ꝫ hoc de dispensatione: illud de rigoꝛe. vl̄ h loquit de iure: qz cū hoc nullū fuit p̄us baptismū nec oꝛdo vñ nō fit iniuria hic alicui sacr̄ o: ꝫ tm̄ baptizant ꝛ oꝛdinant nec tangit illud.c. hoc: qz ibi alius casus.s. qz ibi sūt due q̄stiones fm̄ vnū casū. y ¶ Debere.ar. nō baptizat⁹ nullū recipit oꝛdinē: eē de p̄bꝛo ñ bap.c. figs p̄byt.j.e.ti. figs p ignoꝛantiā.j.e.cū paulus. z ¶ Deponi. de facto. vel fic

a P deponi.i. nō admitti.

b Aulianiste ꝛ cetera.

c A Jij. hic.§. respicit.§.ē. postū ꝫ notandū.

d ¶ In patria. qz nemo ē acceptus ꝓpheta in patria sua.

e ¶ Nō poterat.i. nolebat: qz potēcie sue nō ꝓgruebat. ar. xxxij.q.v.ſi paulus. qz ipſi erāt incredeuli. ꝫ nōne potat facere ne essent incredeuli ꝛ ita facē miracula? nā dicit regula iuris: q̄ g pōt facere ut possit dr̄ posse. ff. de re. iur. g pōt. ꝫ let illa intelligit de eo g tenet ex necessitate ꝛ astrictus ē ad aliquid faciendū.

e D Etrahe.i. ſi aliqs imergat aliquē ꝛ ñ ꝓferat ℵba ñ baptizat. qz nec solū elementū nec sola ℵba ad h⁹ sufficiūt vl̄ alr̄ gdā baptizāt tm̄ i noie p̄ris ꝛ spūs sci. ꝛ tunc exponе detrahe ℵbū.i. filiū: gd ē aq̄ nisi aq̄.q.d. ñ ē ibi baptism⁹: ō 2.di.iiij.i synodo vl̄ alr̄ detrahe ℵbū aq̄.i. formā. ꝛ ñ erit sacr̄m baptismi. Et nō q̄ gā dulpbus dirit: q̄ ipsa aq̄ fit sacr̄m s. ipsū elementū ar. ō 2.di.ii.c. sacrificiū. vñ ſi aſinus bibat aquaꝫ illā: bibit sacr̄m: fic ꝛ de mure dirim⁹: de 2.di.ii.g bñ nō custodiūt. alii dicūt q̄ ipos sibile ē: q̄ afin⁹ bibat sacr̄m. nā dicūt q̄ aq̄ illa i eo dē instāti icipit ꝛ desinit eē sacr̄m. s. i vltia. platiōe ipſi⁹ forme: baptizo te i noie p̄ris ⁊c. ut nōui de cō. di.iiij.c.i. ꝫ p alias oꝛones q̄ ꝓximo fū dunt sup ipsam aquā nō fit aq̄ sacramētū. ꝛ bene verū ē fm̄ eos: q̄ ſi eo instāti q̄ foꝛma finit ꝛ aq̄ fit sacr̄m puer ñ eēt in aq̄ pura añq̄ diſſet ꝛ spūs sancti leuasset eū de aq̄ ñ esset baptizat⁹ nec ē mirū ſi icipiat ꝛ desinat eē i eodē instāti: cū sit idē etiā i aliis casib⁹ fm̄ legē. Nā figd mihi debebat sub ꝓditiōe ꝛ illud acceptoꝛuli añ exīstentiā ꝓditionis: ſi p⁹ exīstat ꝓditio: i eodē icipit ꝛ desinit eē debitū. ff. de acceptilat. l. añpl̄t. ꝛ l. q̄ i die. meli⁹ pōt poni exemplū i suo dato vroꝛi a viro ut eū mā umittat nā in eodē instāti icipit ꝛ desinit hr̄e dñiuꝫ. ff. ō donatē vl̄. ꝛ vro. q̄ añ. §. olti. ar. h in fi. ℑ. qz aliꝫ ē son⁹ ⁊c. ꝫ qō dicit q̄ virt⁹ ꝑmanet ñ itellige i aq̄ ꝫ in puero. Jtē ar. ℑ. ff. de vsufru. titio cū moriet. Jtē aliud exēplū pōt poni vbi gs fil̄ incipit ꝛ desinit eē ōbitoꝛ: ut ff. ad vell. debitrix. gdā aūt intelligūt aliē iliā lram.

f ¶ Uerbū. nā ℵba necessaria sūt. ar. i.l.i. ff. de ℵ. ob.

g ¶ Et fit sacramētū. i. sacr̄m fit ibi ex forma ꝛ aq̄ qō ē baptism⁹. ꝫ q̄rit ſi in littoꝛe maris baptizet gs: an

tota aqua ꝓsecret an nō? dicendū est ꝙ illa tm̄ q̄ pue
rū tangit. ar. ff. de reli. l. ij. §. celsus. nā ibi dicit ꝙ so
la terra q̄ tangit corpus bois ē religiosa. vl pōt dici
ꝙ z illa que istā tangit: ut ff. de rei ven. que religio
sis. ſz etaudi p ca
nonē. xi. q. iij. qm̄
multos. quia ex
cōmunicatio nō
transit in tertiam
ꝑsonā: sic nec re
ligio.

b ¶ Faciente. xi. i
forma euangelij
in nōie patris et
filij z spūs sancti

i ¶ Creditur ſ. e.
ficut. videtur er
go ꝙ mutus pos
sit baptizare: q;
matrimoniū po
test ꝓtrahere ma
rime si tres ꝑso
nas pōt exprimē
qō concedo si est
mutaster: aliter si
loqui nō potest ñ
baptizabit. z qō
dicitur ſm ꝙ cre
ditur hoc ad sus
cipientē refertur
quia nō etigitur
fides conferēs
sed susciptientis:
de conse. dist. iiij.
tūc valere. ab ibo
eni dante sola in
tentio requiritur
ut dixi. ſ. e. ficut.

k ¶ Sonus. est so
nus vocalis z est
sonus mentalis.

l ¶ Aliud. i. effi ca
cia a deo sibi col
lata. i. de conse.
di. iiij. solet q̄uis
z. c. ecclesia para
diso.

m ¶ Irmissime
cumſari ad
cumulū sup̄plicij
xxvij. q. vlti. vsq; adeo.

n ¶ Teneamus. ꝙbat baptismū posse conferri a ma
lis. z ipsi possūt miracula facere. i. e. ꝓbetauit.

o ¶ Nihil est. quo ad vitam eternam.

p ¶ Magi. manes z mābres. isti magi scilicz manes
z mambres tria fecerūt miracula. virgas in serpen
tes conuerterūt z aquā in sanguinē: z fecerūt aquā
ranas ebullire: ſz cuiꝰphes nō potuerūt educere ut
moyses: vnde dicerūr. digitus dei est hic. z ita defe
cerūt in q̄rto miraculo. ſ. i tertia plaga: q; primus ñ
fuit plaga. z iō q̄nq; dicūt defeciſſe i tꝛio miraculo.

Irmissime tene z nullate
nꝰ dubites eꝝ ecclīaz bap
tizatos si ad ecclesiā ñ redierit
baptismo cumulari pniclē.

¶ Tm̄. n. valz ecclīastice socie
tatꝭ cōio ad salutē: ut baptis
mo ñ saluet: cū ibi ñ dat ubi oz
vt detur. ¶ dem.

**Inutilia sūt dona: q̄ ꝑter vni
tatē ecclesie habentur.**

Eneam ꝰ fres mei vnitatez
pt̄ vnitatē z q̄ fac miraculū
nihil ē. In vnitate erat ppus
israel z ñ faciebat miracla pt̄
vnitatē erāt magi pharaōis: z
faciebāt filia moysi. ppls isra
el ut dixi ñ faciebat miracla: q
erāt saluādi apō deū: q faciebāt miracula: an q ñ faciebāt:
Petꝰ apls resuscitauit mortuz. Simō magꝰ fec mlta. Erāt
qdaz christiani: q ñ poterāt facere qō faciebat petꝰ: nec qō
faciebat simō: ſz inō gau debāt
q; noia eoꝝ scripta erāt i cel.
¶ tē leo ad nicetē epum.

Baptisma semel traditū ap̄lis nō est reiterandum.

Anē regla ꝓuādā i oibꝰ
ecclesijs pdicam ꝰ: vt laua
crū sel' iterū nlla ītatōe violet
dicēte apl̄o: vnꝰ deꝰ: vna fides
vnū baptisma. cꝰ ablutō nulla
reiteratiōe violāda ē: ſz sola spi
ritꝰ sacrificatō inuocāda: vt qō
ab hēticꝭ nēo accepit: a catho
licꝭ sacerdotibꝰ ꝓseqūt. Nemo
i hēsi vsciſmate ꝓstitꝰ itelligēdꝰ é. Cete z si cū fidi integri

quia in tertia plaga. xxvi. q. v. c. nec mirū.

q Anc. boc. c. ē pars illiꝰ. ſ. c. bi igit. z exponit finē illiꝰ
r ¶ Nemo. ar. ad questi onē de inuasore vtrū p eū
possit pnāri clericus in eccl̄ia z p hereticū sntia iusta dei
tate z aī puritate ō māu hēti
coꝝ i foꝝ eccl̄e aliqs baptisma
accepit: tē ipleꝰ illō augustini:
p lapideū canalē aq̄ trāsit ad a
reolas: z itez spūal' vtꝰ sacri
tē. ¶ tē i li. ō blasphēia. ſ. ſ.

Etiā p malos boni colligūtur

Spūs sāctꝰ i sācta ecclīa ēt
i isto tpe qꝰ velut granū at
terit cū palea sic opat: vt nulli
us verā ꝓfessiōez aspneꝰ: nulli
us simlatōne fallatur: atq; ita
re ꝓbos fugiat: ut ēt p illoꝝ mi
nisteriū ꝓbos colligat. Ecce
qñ ab hēticꝭ baptisma cū sua
vtute accipit: cꝰ tā nccl̄a admi
nistrato ē: vt nec ēt a paganis
datū possit reiterāi. vñ i eccle
siastica histōia legit: ꝙ alexā.
epꝰ alexādrie: cū petri martyrꝭ solēnia celebrarz: pꝰ expleta
missa z sacra vidit sr ozā marie
puerꝝ ludū imitātiū vt fiēi so
let epum: z gerentiū ea q i ec
clesia geri mos est. Ꝺoꝝ eos
ad se pduci iubet: z qd egisset
pcōctat. Illi rei ordiez pādūt
baptizatos a se eē quosdā ca
thecumios ꝓfitēt p anathasiū
puerꝝ: q illis fuerat epꝰ simla
tꝰ. vbi exrñis eoꝝ vidit ſz re
ligiōis nkeritū cūcta ꝓstāe: sta
tuit illis gbꝰ integrꝭ interrogatōi
bꝰ z rñsionibꝰ aq̄ fuēat infusa:
iterari baptismū nō debē ſz ad
implere ea que sacerdotibus
mos est. Hinc ēt isidoꝝ ait.

**De his q̄ ignorātiā ordinā
tur: anteq̄ baptizentur.**

de cōse. di. ii. z dixit dns
io. quozū vtrū q̄ falsum
est: q; inuasoꝝ nō tolera
tur: z hereticꝰ z excōica
tus. b.

s ¶ Forma. ſ. in necessita
te vel ignozanter.

t ¶ Per lapideū. ſ. e. si
iustus.

a Spiritꝰ. in sācta ec
clesia fallaꝭ. nā mē
tiri deo possumꝰ: ſz ipsū
fallē ñ possumꝰ: de ꝓ. di.
ij. panē. oia. n. certa sūt
et. ff. ō iudi. ſz z restitua
tur. §. vlti. ar. ꝑ. lxxvi. di.
oz. xvi. q. i. reuertimini.

b ¶ Repzobos. ar. nō ō
iudicare alicui in sua cā
religionē alteriꝰ. nō. n.
meliꝰ oz alicui credi q;
signa z miracula facit:
cum etiā bonis z malis
sint cōia. ſ. e. c. multe.

c ¶ Probos. q; illud sa
cramētū puro corde su
mūt. i. e. nō nocet.

d Ecce. pagāis. si i foz
ma ecclie dei: de ꝓ. di.
iiij. a quodā.

e ¶ Pueroꝝ. doli capa
ciū: alit nihil ageret. nā
tales furiosis ꝓparanť.
ff. de acq. pos. l. i. §. i. xv
q. i. illud. gs aūt sit doli
capax ler dicit g. ſ. é. pri
mus pubertati. ff. ō re.
iur. pupillū. ignozās tm̄
bñ acgrit aliqd. ff. quē
ad. ff. amit. si ptē. §. ij.

f ¶ Per anathasiū. pro
pr̄iū nomen est.

g ¶ Interrogationibꝰ.
p hoc ꝙ dicit integris
pz nō iocose factū fuisse
z ita nō solui ꝫ illa qō
aug. de cō. di. iiij. solet q̄ri: ſz quidā dicāt eā bic solui. ſz dico
etiā ꝙ sz formā ludēdo accipiat dum tm̄ baptizare intēdat
baptizat. si aūt oia iocose fiāt nō erit baptismus. ar. xxij. q.
ii. §. ꝙ aūr. ff. de act. z ob. obligationū substantia. §. vlti. ex
de sen. er. si vo. b ¶ Baptismū. ar. nō iterari sacramen
tū: ſz nō sit ꝙfectū. i ¶ Nō debere. ar. simulationē alicui
iudicare. ſ. di. xxij. q; interrogasti. j. xxij. q. v. ecce. j. de
ꝙse. di. iiij. solet queri. ꝑ. j. xxij. q. v. ꝙ ait. ff. de act. z ob. ob
ligationū. k ¶ Sz adimplere. ar. xxiij. di. quozū daz. vli
q. i. nihil. ea que. ſ. ut in vertice z pectore z in spatulis vn
ganť: ex de sacra. nō iteran. c. i. z fi. cc. 10.

a Sigs.q dã ponũt ita casũ istũ. Due qõnes fiũt b isidoro. ꝓma vtrũ baptizati ab ordinato ante baptisma sint rebaptizãdi. secũda vtrũ ipse debeat ordiari. Ad ꝓmã qõnẽ rñdet ab illo loco: ꝙ roman⁹. secũde qõni nõ rñdet ꝙ ꝓt decidi p.c.ũ.e. figs ꝓfu gerit. ⁊ ꝙm hoc legĩ totũ sub interrogatione vsq; ad illud: ꝙ roman⁹. ꝙ supplebis ꝙm hoc milla: vlteri⁹ nõ ordinet: ꝙ id est q; ⁊c. ⁊ ita rñdet vni qõni nõ alij. ar. ex õ ꝓsũ p. nõne. isti. de iurisk. ꝓpul. §. quotiẽs. C. de diuer. rescrip. l. i. ⁊ hoc versũ ẽ cum sũt cõnere. alij legũt. c. plane. ⁊ dicunt q; baptizati ab eo debẽt baptizari: ꝙ male dicũt. vñ illud: ꝙ romanus ẽ correctiuũ.

b ¶ Ordinat. ⁊ hoc corrigit. ũ.e. figs ꝓfugerit. vel hic loquit de rigore ꝙm isidorũ secundũ casũ quẽ ponit isidor⁹ ꝙm falsã quorũdã opinionẽ q.s. tales debẽt rebaptizari. vñ corrigit se statim ibi: ꝙ romanus. q.d. ita alij dicũt: ꝙ roman⁹ ⁊c.

c ¶ Nõ ordinet. de rigore. alꝫ secus de cle. non ord. mi. c. i.

d ¶ Paganus. ũ. di. xxxiij. §. verũ. j. de p. di. iiij quos a paganis ꝛ. sed ibi ꝓter formã ecclie fuerũt baptizati. hic aũt õ eo baptismo agit: qõ in forma ecclie tradit.

e Quod aũt. nõ ponit. cum effectu gratie.

f Sic populꝰ. fic ꝓsecutiuũ est. ⁊ hec sequẽtia. c. loquit qñ forma ꝓtermittit vl scienter ꝓter necessitatẽ sacramenta recipiunt.

g ¶ Vel vota. generale est ⁊ postea subdiuidit p partes. b ¶ Vel. ꝙ salute. ꝓ salute ⁊ ꝓ pcõ dicit: qñ sint noĩa sacrificiorũ: quorũ vnũ ad salutẽ ꝓseruandã alterũ ad peccata purgãda offerebat. gdã codices hñt ꝙm. h. vl sacrificiũ qõ offerebat ꝓ pace adepta vel adipiscẽda. i ¶ Vel holocaustũ. bolocrotũ cauma incendiũ. l. di. ponderet. ỹ. fi. k ¶ In ꝓspectu meo. ecclesiastica eni dignitas nõ facit eũ christianũ: ut. j. ij. q. vij. nõ omnes episcopi.

Dit. ⁊ claudit. bũana loquit filij tudie: ut. xxiiij. q. i. odi

m Ali. vere. i. er charitate ⁊ fide: de pe. di. iiij. c. plt.

n ¶ Truncato. i. fide q ẽ fundamentũ oĩũz bonorũ

Sigs ꝓ ignorãtiã ordiat añ qz̃ baptizet: debẽt ab eo baptizati itez baptizãri: ⁊ ipe vlteri⁹ ñ ordiet. Sz ro. põ. ñ hõi nẽ iudicat q; baptizat: ꝙ tm̃ spiritũ õi subministrãe grãz credit baptismi: ꝙ pagan⁹ sit q; baptizat. Dalea. Si ꝓsor õdiat⁹ de phẽderit se ñ eẽ baptizatũ: baptizet ⁊ ödiet itez: ⁊ oẽs quos ꝓ⁹ baptizauit. O õ ãt certa sacramta ab hẽtic; misſrãi ñ possint testaĩ hiero. i aggeo. ꝓpba

Nõ placẽt õr: q ab hẽtic; offe

Sic ppls iste hẽtico rũtur rũ oim ẽ i ꝓspectu meo dic dñs. oẽ qõ fecerũt qõ mihi obtulerũt vl vota vl ꝓ salute vel pacifica vl ꝓ pcõ vl holocausta vl elemosynas siue ieiunia vl corpis castitatẽ: ꝓtaminata erũt i ꝓspectu meo. Quãuis. n. sacta videãt spe sui q; offerũt: tñ q; tractata sũt ab illo q; polluẽt ẽ i aia: polluũt oĩa. I tẽ i amos ꝓpheta. De eodem.

Dit de sacrificia hẽticoꝝ ⁊ a se pijcit. ⁊ q; tiẽscũq; congregati sũt i noie ei⁹ detestaĩ ferozẽ eoꝝ. ⁊ claudit nares suas. I tẽ i osee. De eodem

Li offerũt sacrilegũ panẽ ⁊ dãt elemosynas ⁊ sectãi vidẽt bũilitatẽ. q; ego si ẽ fiãt holocausta in ꝓtor: cũ ãt sciaz dei dereliq̃rit: frustra truncato capite fidei certa mẽbra hr̃e se iactãt. I dẽ i epla ad gala.

Sine fide ⁊ charitate nec enã geliũ hẽt: nec ꝓsũt aliq; bona.

o s.e. cum paulus.

Archion. iste marchiõ dixit duo esse ꝓncipia: vnũ supiorũ aliud inferioꝝ. xxiiij. q. iij. q dã. ỹ. ⁊ marcbionite. p ¶ Basilides. iste negauit xp̃m fuisse passũ: ut. c. gdam xxiiij. q. iij.

Archion ⁊ basilides ⁊ certere hẽticoꝝ pestes ñ hñt dei euãgeliũ: q; nõ hñt spiritũ sãctũ sine quo bũanũ euãgeliũ nõ docet. Nec putem⁹ i ỹbis scriptaꝝ eẽ euãgeliũ ꝙ i sensu ñ i superficie ꝙ i medulla: ñ i fmonũ folijs: ꝙ i radice rõis. I dẽ

Ide q̃tũ bonũ ẽ charitas Si ita martyriũ fecerim⁹ vt nr̃as velim⁹ ab oĩb⁹ religas honorari: ⁊ si opionẽ vulgi sectates ũrepidi sãguinẽ fuderim⁹ ⁊ sbam nr̃az vsq; ad mẽdicitatẽ ꝓpriã dederim⁹: huic opi nõ tã pmiũ q̃ pẽa debẽt: ⁊ pfidie magt; tormẽta sũt q̃ corõa victorie. I tẽ ex cõ. laodicẽ.

Hẽticoꝝ bñdictõ maledictõ ẽ

On oz hẽticoꝝ bñdictões accipe: qñ magt; sũt maledictões q̃ bñdictões. I tẽ ex cõ. martini pape. Cũ hẽtici nec cũ scismatici orare.

On liceat cl'c vl laici ab hẽtic; eulogias. i. bñdictiones accipe: q; maledictões sũt magt; q̃ bñdictões. neq; liceat aut cũ hẽtic; aut scismatic; orare. I tẽ leo ad anatholiũ cõstãtinopolitanũ epm. Extra eccl'iam nõ sũt vera sacrificia.

In eccl'ia dei q̃ corꝓ⁹ christi ẽ: aliter nec rata sũt sacerdotia nec vera sacrificia: nisi i ꝓprietate sue nature veras nes põtifex reconciliet. I tẽ leoni augusto.

Impioꝝ manibus diuina sacramenta se subducunt.

subeũt: hic de illꝰ q arroganter: ut hic inuit. io.

c On oz. bñdictões. i. l. cta vl dogmata. vl hoc dicit ironice: bñdictiones. i. dignitates ⁊ ꝓdicationes q̃ idiotis videnẽ bñdictões vl benedictiones.

d num abusiones.

On liceat. scismaticis. j. de cõ. di. i. eps nullũ. ꝙ. so. illõ antigi⁹ austõ õ ꝓsuetudie ecclie roborat⁹. h

e In eccla. dei. nec ỹba q̃tũ ad hñdã rẽ iacẽt ⁊ litigãt exercitionẽ. f ¶ In ꝓprietate. i. in vera fide icarnatiõis. i. ut ñ credam⁹ rpianel deo recõciliari nascẽdo moriẽdo ⁊ rsurgẽdo ⁊c. xxiij. di. g eps.

S Manifestum est p̄ crudelissimā ſ. arrianā extra
ctum: ut. xxiij. q. iij. resecande.
b ¶ Intercepta. i. p̄ior⁹ quo ad effectū cōsūpta.
& ita dicit ouidius maior in fabula ranarū. Et inter
ceptaq̄ colla gerebant.

1 S Jgs. Casus.
Intēdit cy-
prianus p̄bare:
q̄ nō debem⁹ vti
sacramētis here
ticoꝝ. Primo au
ctoritate apl̄i qui
cibū corpalē, phi
bet cū eis sumi.
Secūdo auctori
tate dñi qui, pbi
buit abdon p̄o-
phetā cuz eis ci-
bū sumere. Ter-
tio quia heretici
more simie ima-
ginē tm̄ hñt sacra
mentoꝝ. ſz ñ hñt
vera sacramēta.
Quarto q̄ si mali
q̄ sūt in eccl̄ia p̄
trinam monitio
nē p̄parant ethni
cis & publicanis
ut cū eis non su-
mam⁹ cibū: mul-
to fort⁹ ipſi here
tici p̄cūl. Quinto
q̄ nō tm̄ ipſi pu-
nim̄ ſz etiaz eis
fauētes & eoꝝ
sacramētis vten-
tes. Sexto auctē
osee. p̄bete di-
centis: sacrificia
eoꝝ esse panem
luctus.
k ¶ Exierit. i. ege
rit, p̄ter qđ me-
rē exire & dāna-
ri: ar. xxiij. q. iij.
figs nō recto.
¶ Alsemetipſo. i.
ad suū effectū fi-
ue factū cadēdo
in herefim iā dā-
natā: ut. j. iiij. q. v
c. i. j. xxiij. q. i. c.
i. ij. & iij.
m ¶ Damnat⁹ ē. i. ipse iniecit se in exōicationē. vii.
q. i. denicq̄.

Manifestū est p̄ crudelissi-
mā & insanissimā vesaniaz
in alexādrina sede oē celestiū
sacramētoꝝ lumē extictū. inf-
cepta é sacrificij oblatio: & fe
cit christmatis sāctificatio: et
paricidialib⁹ māib⁹ ipſoꝝ oia
sese subtraxē misteria. Ite
beat⁹ martyr cyprian⁹ i epla p̄
hereticos. Sacramēta ex-
tra ecclesiā mīstrārj p̄nt: salu-
tē vero cōferre non possunt.

S Jgs inquit de ecclesia he
retica p̄sūptōe exierit: a se
metipo dānat⁹ ē: cū hmōi fm
aplm nec cibū qdē sumere de
bem⁹. declarat hoc i libro re-
gū: vbi cū hō dei ad hieroboa-
am missus eēt q̄ peccata sua
exp̄obraret atq̄ vltionē suā
futurā p̄diceret: panē apud il
lū edere & aquā bibē p̄hibit⁹
ē. qđ cū nō custodisset: diuina
snia ide redīēs mors̄a leonis i
itinere iterijt. An dz q̄sq̄ di-
cere sacramētū salutare & gra
tiā celestē cōem cū hereticis
eē posse: cū qb⁹ nec terrestris
cib⁹ nec secularis pot⁹ dz esse
cōis: cōstat aūt oleū vnde ba-
ptizati fingūtur sāctificari et
eucharistiā fieri apō illos oio
nō posse vbi spes nulla ē & fi-
des falsa vbi oia p̄ mēdacium
gerūtur. Nā heretic⁹ more si
miaꝝ q̄ cū hoies nō sint formā
hūanā imitātur: vultū ecclesie
catholice & auctēm sibi & verita
tē vēdicat: cū ipe i ecclesia nō
sit. bñdicit: cū a deo sit maledi
ctus. vitā pollicet: cū sit mor-
tu⁹: deū inuocat: cū sit blasphe
m⁹. sacerdotiū āmīstrat, p̄pha
nus. mun⁹ p̄sit añ altare sa
q. c. p isaiā. s. di. xix. secundū.
p errauit cypian⁹, put dicit aug⁹. & eū corrigit. xxiij. di. §. ve
rū. j. de pse. di. iij. quō. qdam tm̄ volunt eū sic excusare: q̄
intellexit hoc de hereticis q̄ formā eccl̄ie nō tenēt. vl̄ hoc
vbū vbi oia p̄ mēdaciū
¶. eū excusat. ar. de p.
di. iiij. solet queri. vel h⁹
dixit, p̄ hereticos, quos
semp̄ insequebat: sic ut
& pelagi⁹. xxiij. q. i. scis-
ma. & fuit ibi exces⁹ ve-
ritatis: ar. de pse. di. ij.
ego berengarius. magis
tm̄ credo aug⁹. qui dicit
eū errasse.

q ¶ Nō statim. ar. q̄ nō
oī doctrine vbo credē
dum est. j. xxiij. q. i. ad-
uocauit. s. di. xix. scom.
ar. p̄. s. l. di. figs p̄poste
ra. j. xxiij. q. iij. ille. & q.
v. miles. & q. i. qđ cul-
pat. viij. q. i. sciendū. ar.
xi. q. iij. figs eps. & c. nō
semp̄. & c. si dñs. Ar. h.
hic ē ar. p̄ figilla q̄ ñ sta-
tim debēt recipi. ar. eē
de. pba. iij. nā lre appro
bande lūt. ff. de. pcura.
fi. p̄curatoꝝ ē. ff. qō cuius
q̄s vniuer. ité eoꝝ. §. q̄ si
actoꝝ. nō tm̄ figillum re-
p̄obat: si nomē actoris
nō hz: eē de eo q̄ mit. in
pos. cū ficut i pte decla
r ¶ Seperauerit. hic ē
ar. q̄ marit⁹ sciēs se vro
ri in, p̄pinquo gradu cō
sanguineū: ſz in, p̄bādo
p̄sanguinitatē defece-
rit: dz abstinē ab ei⁹ to-
ro etiā iubente ep̄o ne
abstineat: ar. di. l. figs
p̄postera. qđ g⁹ si ep̄us
eū excōicat: patient fe
rat: nec curet cū nō li-
ceat apud deū: ut. xi. q.
iij. quō qđ. obest. j. e. ut
euidenter. h.
s ¶ Sic etiā. p̄ osee.
t ¶ Peccato. i. consensu
peccati eoꝝ. viij. q. i. §.
cū aūt. & xxiij. q. iij. ita
plane. & c. siquis a ca-
tholica.

a Extra ecclesiam. i. extra formā ecclesie ratione effe-
ctus.
b Supueniēte. noctis. q̄tor sūt p̄tes noctis: p̄ticinium:
intempesta: gallicinū: antelucanū.
c ¶ Accipet. q̄re in necessitate p̄nt ab hereticho baptismum
accipe & nō eucharistiā: dixi rationē. xxiij. q. i. siquem.

d ¶ Arrianos.sacerdotes indignos christi honoribus.

e ¶ Sub imagine. imagine pnie appellat publicā reconciliationē: q̄ fit p̄ manꝰ impositionē.

f ¶ Qm̄. hec rō nō videtur sufficiēs. ſz facias vim in hoc q̄ dicit auctores eoꝝ. nā tūc sunt auctores eoꝝ: cū isti & illi sūt extra eccleſiā. vl̄ dic q̄ sufficiēs est quo ad hoc q̄ nō p̄nt p̄ferre de merito vite. xl. di. multi.

g ¶ Baptiſmate. qō fecerūt vl̄ acceperūt. ſ. e. q. ſiquis contra.

h ¶ Nō arbitramur. ſubaudi dici. nō enī videntur clerici &c. q̄ eoꝝ laicos &c. q̄ſi cū hoc alīs ſit de laicis: merito ſic dz eſſe de clicis: nō .n. clerici filī forma recipient & iō pz q̄ ſunt digni eccleſiaſticis honorib⁹. & ꝓtinuat hoc. c. cuꝝ fine illi⁹. ſ. e. ventū. vel dic q̄ eoꝝ. i. q̄uis. q. d. q̄uis laicos eoꝝ ita ſuſcipimus: nō tū clerici ita ſuſcipiēdi ſūt i honore.

i ¶ Perfectionē. i. ſanctitatē & officij executionem.

k ¶ Ut eoꝝ. i. q̄ eoꝝ ut ſit relatiuū cū cauſa: et ita p̄ hoc p̄cedēs lectio approbata nō videt. i. ideo nō videt q̄ &c.

l ¶ Impfectos. quia nō receperūt gratiā p illō baptiſma.

m ¶ Qui tetigerit. tactu mētis ex de ſen. ex. nuper.

n ¶ Dānati. dānationis vl̄ auctoris iā dānati &c.

o ¶ Ex eo. ñ ē ratio hec: q̄ ſūt q̄dam ſacramēta q̄ iterantur: q̄dam nō: ut vnctio infirmoꝝ & dedicatio eccleſiaꝝ.

p ¶ Impoſitio. recōciliatoria. & intelligas de p̄uata: q̄ ſolēnis nō reiteratur.

q ¶ Precipit. quotienſcūq; reuertūt ab hereſi per oſee ꝓpheta ſpūs ſanctꝰ teſtat̄ dicēs: ſacrificia eoꝝ tāq̄ panis luctꝰ: oēs q̄ mādūcāt ea ꝓtaminabūtur: docēs .ſ. et oſtēdēs & oēs oīo cū auctoribꝰ & fautoribꝰ ſuppliciō plūgi q̄ fuerit peccato eoꝝ ꝓtamiati. Item̄ augſtinus.

Vera ſacramenta non niſi in fide eccleſie celebrantur.

Extra catholicā eccleſiam nō ē locꝰ veri ſacrificij. Item̄ grego. in. iij. li. dialogorū ait de ermigildo rege leouigildi filio.

De manu hereticoꝝ communio non eſt recipienda.

Dū ꝓueniēte paſcalis feſtiuitatis die, intēpeſte noctis ſilentio ad eū p̄fidꝰ pater arriani epm̄ miſit: ut ex eiꝰ p̄fidis mānib⁹ ſacrilege cōſecratiōis cōionē acciperet: atq̄ p̄ hoc ad p̄ris gratiā redire mereretur. Sz vir deo dedit⁹ arriano epiſcopo venīcti exprobrauit vt debuit: eiuſq̄ a ſe p̄fidiam dignis increpatōibus repulit.

Item̄ innocentius cap. vij.

Sacerdotes hereticoꝝ epi honoribus nō habētur digni.

Arrianos ꝑterea ceteraſq̄ eiuſmodi peſtes: q̄ eoꝝ laicos cōuerſos ad deū ſub imagine pnie ac ſpūs ſācti ſanctificatōe p̄ impoſitōem manꝰ ſuſcipim⁹: nō videtur clerici eorū cū ſacerdotij aut cuiuſpiā miſterij ſuſcipiendi dignitate eſſe: qm̄ gbꝰ ſolū baptiſma ratū eē permittimus: qō vtiq̄ in noīe patris & filij & ſpūs ſācti ꝓcipitur: nec ſpiritū ſāctū eos habere ex illo baptiſmate illiſq̄ miſterijs arbitramur: q̄m cū a catholica fide eoꝝ auctores diſcederēt: etiā p̄fectionē ſpūs quā acceperāt amiſerūt. nec dare eius plenitudiez p̄nt: q̄ maxime in ordinatōibꝰ operat̄ q̄ per impietatis ſue p fidiā fidē domini pdiderunt. ꝓpter qō fieri nō p̄t: vt eoꝝ ꝓphanos ſacerdotes dignos chriſti honoribus arbitremur quoꝝ laicos imperfectos vt dixi ad ſpiritus ſancti p̄cipiēdam gratiā cū penitentie imagine recipimus. Item̄ legitur qui tetigerit immundū: immūdus erit. Quō ergo ei tribuetur qui immūdicias & ſpurcitias cōſueuit accipere? & infra: q̄ particeps factꝰ ē dānati: quō honorē ōbeat accipere: inuenire non poſſumus. Ex eo autē q̄ manus impoſitio iterari p̄cipitur: ſacramētū nō eē oñditur. Unde augꝰ. de baptiſmo libro quarto.

Manus impoſitio non eſt ſacramenti iteratio.

Manus impoſitio nō ſicut baptiſmus repeti nō p̄t. quid enim eſt aliud niſi oratio ſuper hominē? Cum ergo innocentius ſolum baptiſma hereticis ratū eſſe permittat: cū grego. ſacrilegam vocet conſecrationem arrianorum: cum cypꝛianus quecūq; ab hereticis fiunt carnalia & inania et falſa iudicet: cum hieronymꝰ omnia que ab eis offeruntur contaminata in conſpectu dei aſſerat: cum leo extra eccleſiam nec rata ſacerdotia nec vera ſacrificia eſſe teſtetur: pz q̄ ſacramenta eccleſiaſtica p̄ter baptiſma: vt ſupra dictum eſt ab hereticis miniſtrari non poſſunt. Item̄ obijcitur illud hieronymi ad lucifer ianum.

Qui in baptiſmo ſanctus eſt: ad altare peccatoꝝ non accedat

Sicut chriſtus eſt qui baptizat: ita ipſe eſt qui ſanctificat. vnde oꝛo te vt aut ſacrificandi licentiam ei tribuas cuius baptiſma approbas aut reprobes eius baptiſma quem non putas eſſe ſacerdotem: neq̄ enim poteſt fieri: vt qui in baptiſmo ſanctus eſt: ſit ad altare peccatoꝛ. Sed hoc de peccatoꝛe tm̄ catholi .ſ. e. hi q̄ baptiſma &c.

r ¶ Manus. ſenſus ē: manus ipoſitio p̄t repeti: ut. i. di. iij. quō baptiſmus. lxviij. di. ficur.

s ¶ Impoſitio. cōſecratoria: ſz confirmatoria nō. Item̄ nec ordinatoria: ſz curatoria bene iterat̄: de qua dicitur: ſup egros manus imponēt &c. recōciliatoria filī: ut dic. ſupoīt reconciliatoria manꝰ hereticis reuerſis: ut. ſ. e. arrianos. & p. di. iiij. quō. Et ex cōicatis: ut. r. q. iij. cū aliquis et penitentib⁹: ut. l. di. in capite. & in hereticis vel excōicatis nō ē ſacramentū: & ideo repetit. in penitentibus ſi ē publica ē ſacramentū: et iō nō iterat̄. & cōuenit tm̄ epis: ut xxvi. q. vi. c. i. & l. di. in capite. ſi eſt p̄uata nō ē ſacramentū: reiterat̄ & conuenit etiā preſbyteris: ut. xxvi. q. vi. c. preſbi. ſ. ecce.

t ¶ Nō ſicut. i. ſz.

u ¶ Repeti. ſ. e. q. q̄ q̄dā ſ. So. ſed ibi manꝰ ipoſitio nē conſecrationem noiat. hic vō manus extenſionem ſup penitentē oratione inuocato ſancto ſpū paclyto. vl̄ ubi. phibz reiteratione manꝰ impoſitionis fieri i publico: hic autē pmittit fieri i occulto.

a Sicut christus ē q baptizat inferi⁹: d̄ ꝯse. di. iiij. nemo. vel cū effectu.

b Unde oro te. putabat iste cū q homicida vl' adulter fuerat mūdari in baptismo: nō ita tñ ut dign⁹ esset sacerdotio. Gr̄an⁹ tñ hoc intelligit d̄ occulto peccatore: nā dicebāt qdā de tali ⁊ male: q̄ lz possz baptisma dare: ñ tñ ꝯficere. ⁊ h̄ tales rep̄hendūt: ⁊ s̄m hoc ē ar. ꝯ. l. di. q sub gradu. sz ibi d̄ deposito cū quo dispensat̄ ut baptizet: hic d̄ tolerato.

c Sacerdotē. i. posse sacramēta ꝯficere.

d Pōt fieri. ar. q̄ vno de duob⁹ q̄ sūt eiusdē iuris ꝯcesso: alterū cōcedit̄. ex quo enī aliqd alicui ꝯcedit̄: ei⁹ coherens ei ꝯcedit̄: ut. j. iij. q. vi. hoc qppe. ⁊ xvi. q. i. si monachus. ⁊ q. ij. c. i. s̄ viij. di. q°. iure. h.

e Cooperante. istd̄ cooꝑante falsum ē q̄tū ad dātem vl' facientē: ñ q̄tū ad recipientē. j. e. dñs.

f Maledicam. aliā expositionē h⁹ ꝟbi hēs. j. e. multi secularium.

g Intra. ab isto loco vsq̄ ad. c. sacerdotes loquūt̄ oīa. c. d̄ malis sacerdotib⁹ toleratis ab ecclesia.

h Creant̄. quo ad sustentationē corꝑis: ⁊ p⁹ aīe.

i Omnia sacr̄a ⁊ ꝟbū. i. p̄dicatio: q̄ si fiat ab indigno alijs ꝓdere: sz sibi nocet ar. di. lxxxiij. §. q̄ co non de heretico intelligendum est: qui quicquid cum fide catholica ꝓ officio suo facit: licet indignus tamen diuina gratia cooperāte ratū esse creditur. alioquin si de hereticis dictum intelligitur: ipse sibi contrarius esset cum dicat in osee: sacrificia eorum ⁊ cetera. ⁊ alibi in ꝑsona domini.

Benedictionibus hereticorum deus maledicit.

Maledicam benedictionibus vestris. hoc est quicquid a vobis benedicitur: ꝑ me erit maledictuz. oc ergo intelligendum ē de heretico. Illud autem ad luciferia anū: de ecclesiastico peccatore de quo aug⁹. ait in libro de corpore domini.

Boni ⁊ mali sacerdotes eque corpus christi conficiunt.

Intra catholicaz ecclesiā in mysterio corporis ⁊ sanguis domini nihil a bono maius nil a malo minus perficit̄ sacerdote: qz non immerito consecrantis sed in verbo ꝑficitur creatoris ⁊ virtute spūs sancti. Si enim in merito eēt sacerdotis: nequaq̄ ad christum pertineret. Nunc autez sicut qui baptizat ipse christ⁹ est. ita ipse est qui per spiritū sanctum hanc suam efficit carnem ⁊ transfundit in sanguinē. Credendum est enim q̄ i verbis christi sacramenta conficiantur: cuius prius creantur ī perio: eius vtiq̄ verbo recreantur ad melius. Item in libro secūdo contra epistolam parmeniani.

De eodem.

Omnia sacramenta obsūt indigne tractātibus: ꝓsūt tamen per eos digne sumentibus. sicut ⁊ verbum dei vnde dictum est: que dicunt facite: que autem faciunt facere nolite. Item in tractatu epistole ioannis.

De his qui sanctis male vtuntur.

Prophetauit saul rex malus cum etiam sanctum dauid persequeretur. non ergo se iactent qui forte sine charitate habent sanctum munus dei: sed videant: qualem rōez sint habituri cum deo qui sanctis non sancte vtuntur. Ex his erunt qui dicturi sunt ī iudicio: ⁊ in nomine tuo ꝓphetauimus. Quibus non dicet̄ mentimimi: sed non noui vos ⁊ cetera. Spūm ergo ꝓphetie dicendi sūt habuisse sed ñ meritū. Item hieronymus ī aggeo. ij. c.

Quisq̄ nō tā sāctificat̄ ex hostijs: q̄ ꝓ peccato polluitur.

Propheta qui altari tm̄ extructo ⁊ domo mea diruta hostias mihi offers in altari ⁊ victimis eius sanctificari te putas: Scito qm̄ sanctū qdem ē qd̄ offertur in altari: sz non tā sanctificaris ex hostijs q̄ ex mortuis operib⁹ polluеris. Itē augustinus in li. de verbo domini.

Cotrā ipum verbū dicit̄: cum ex dispersione nūq̄ reditur.

Ita fit verbū contra spiritum sanctum: cuz ex dispēsione ad congregationem nūq̄ venitur: que ad remittenda peccata accipit spūm sanctuz ad quā congregationem etsi ꝑ malum clericum sed tamen catholicum ministrum reprobuz ⁊ fictum si aliquis accesserit corde non ficto in ipo spiritus sanctus operatur remissionē peccatorum: qui in sancta ecclesia ita operatur vt reprobos fugiat: ⁊ tamen per eorū ministerium probos colligat.

q̄. ar. xv. q. vlti. c. vlti.

k Dictū ē. tales instruūt deū qualit̄ eos punire debeat.

l xl. di. multi.

Prophetauit. hic ꝓbat q̄ mal⁹ sacerdos pōt ꝯficere: qz saul mal⁹ erat ⁊ ꝓphetauit: imo mali hñt omīa dona spūs sancti p̄ter charitatē. s̄. e. multe. historia aūt erat h̄ ꝓ casu.

m Nō noui. i. ñ approbaui. ita dicūt aliq scholares q noti sūt aliqbus in schol: cū vidēt eos ī terra sua dicūt: nō noui vos. vl' qñ sunt diuites dicūt pauꝑib⁹: nō noui vos. vl' qd̄ pei⁹ est: nolunt loqui cū eis.

n Propheta. ad lr̄az intelligit̄ de babylonica captiuitate. naz cyro dante lniam reuertēdi de babylonica captiuitate: ppls isrl' edificauit altare: ⁊ deiecerūt fundamentū tēpli. sed ꝑ lr̄as cābise ducis militie ipsi⁹ cyri ꝓhibit⁹ ē in edificatiōe ꝓcedē vsq̄ ad scd̄m annū darij in quo egress⁹ ē edificare templū ceptū ab aggeo ꝓpheta ad hoc exhortante populū. loqt̄ ergo hieronym⁹ de medio tpe: in quo īmolabāt in altari. sz domum dei. s. tēplū reedificare negligebāt: cū domos ꝓprias reedificarēt: qd̄ in ipso aggeo plam⁹ pz.

o Diruta. i. edificatione virtutū. diruit̄ enim remotis virtutib⁹ aīa. xv. q. i. ex merito.

p Ita fit verbum. in blasphemia. j. de pe. di. i. §. plt. ⁊ di. iij. §. sine. h.

q Congregationē. i. vnitatem ecclesie.

r Nūq̄. ⁊ ita peccatū in spiritum sanctū est finalis impenitētia: de q̄ dicit augustinus d̄ pe. di. vij. c. i. ⁊ fi. ⁊ notaui. xxv. di. qualis.

s ¶ Et tñ. b°. dicit: q2 ab isto possũ accipe etiã sine necessitate
t ¶ Et euidenter. quodã. ita ⁊ aduocatus pōt allegare: ut dicit quedã lex. xlv. di. cũ beatus.
u ¶ Et continuo. ar. ꝟboꝝ ordinẽ spectandũ esse: ut. xxiij. q. .i. §. i. ar. ex serie ꝟboꝝ aliqd ꝑpendi. j. xxiiij. q. .i. alienus.
x ¶ Dimiseritis. bñ dixit dimiseritis: non cui putaueritis dimitti:
¶ Hoc. ẽ. s. s. j. xi. q. iij. illud. ⁊. c. nemo ꝓdẽnat j. e. q. dictũ ẽ. j. de ꝯse. di. iiij. nemo. h.
z ¶ Ostiarius. i. christus idẽ est ⁊ ostiũ: ut. j. e. q. ordinationes.
⁊ ¶ Preiudicio. i. prauo iudicio. j. xxiiij. q. iij. si quis. ⁊. xi. q. iij. si ep̄us forte. s̄. e. q. remissionẽ j. ij. q. iij. qd obest. h.
a ¶ Cum scriptura. hic intendit ambrosi⁹ ꝓbare: q ꝑ spũs sanctus opatur hoc tpe inuisibilit̄ in sacramẽtis eccl̄ie. qd̄ ex eo ꝓbat: q2 olim visibiliter operabat̄ in legalibus sacramentis
b ¶ Scriptura. quã nõ habem⁹ sz ẽ in scriptura lxx. interpretum.
c ¶ Hieroboã. hieroboam q fuit malus ꝑm falsũ intellectũ gratiani. als hieroboã quasi sacra baal destruẽs. hierobo. n. hinc enĩ dictus est gedeon: sz hoc ñ faceret ad ꝓpositũ gratiani. io.
d ¶ Multi. hoc. c. intelligit̄ de malis toleratis: q2 generaliter loquit̄ de oĩb⁹ sacramẽtis. Casus. In p̄ma pte rep̄hendunt̄ quidã laici q vitã sacerdotũ rep̄hendendo diuina sacramẽta ab eis collata ꝯtẽnebãt: gerẽtes trabem in oculis suis: ⁊ festucã volentes mouere de oculis alioꝝ. In secũda pte dr̄ q quantũcũq; sit sacerdos malus sacramenta tñ ei⁹ vera sũt: nec magis sanctificant̄ a bono. In tertia qd sit mysteriũ ⁊ qd sit sacrificiũ. Ultimo ponunt̄ ꝟba osee ꝓphe.
e ¶ Lederet. ar. alteri⁹ crimen nõ noere in n j. e. q. iiij. c. i. s̄. e. q. fert̄. ꝯ. h.
f ¶ Spernũt. ex his ꝯuincit̄ q missa maloꝝ sacerdotũ audiri possit: ⁊ si ꝓhibitũ sit in casu: ut. j. xv. q. vlti. c. vlti. j. viij. q. .iij. c. vlti. s̄. xix. di. c. fi. ꝯ. s̄. di. xxxij. nullus. di. lxxxi. siq presbyteri sz illud de publico vel de damnato: sz hic de tolerato. h.
g ¶ Minus. i. nõ.
h ¶ Incomp̄hensibiliter. nõ enĩ a nobis comp̄hendi pōt qualit̄ trãs substantiatio sub specie panis ⁊ vini corpus christi ⁊ sanguis fiat.
i ¶ Itaq;. ⁊ q2 occulte ⁊ inuisibilit̄
k ¶ Dispensationem. i. virtutem ⁊ gratiam a deo dispensatã ⁊ collatam..
l ¶ Quia prece. sacrificia veteris testamenti nõ faciebant qd̄ figurabant: ar. de ꝯ. di. ij. sacrificium. ⁊ quod dicit p̄ce mystica ꝯsecret̄: hoc referas ad speciem facti ꝑm .h. quia nec corpus christi consecratur: q2 ⁊ prius corpus sacratissimũ erat: nec panis: q2 ibi definit esse statim.

Idẽ in sermone de remissione peccatoꝝ.

Nõ meritis hominũ: sed ꝟtute spũs sancti pctã remittũt.

Et euidẽter oñderet dñs a spũ sãcto quẽ donauit fidelibus suis dimitti peccata nõ meritis hominũ: quodã loco sic ait: accipite spiritũ sanctũ. ⁊ ꝯtinuo subiecit: sicui dimiseritis peccata remittũtur ei: hoc ẽ spũs sanct⁹ dimittit nõ vos. Proĩde sicut is quem sacerdos tolerat i ecclesia est tñ extra ecclesiã ⁊ extra corpus ei⁹ cuius caput ẽ christus si ei ostiarius ñ aperuerit: ita nõ iõ extra ecclesiã ẽ: ⁊ nõ est de corpore sigs pastoris p̄iudicio cõpellit̄ foris esse. Itez ambrosius de sacramentis.

De⁹ nõ merita ꝑsonaꝝ: sz sacerdotũ officia cõsiderat.

Cum scriptura testet̄: q ad p̄ces hieroboam ignis descẽdit de celo: ⁊ rursus p̄cãte helia ignis missus ẽ q sacrificia cõsumeret: dat̄ intelligi q de⁹ nõ merita ꝑsonaꝝ ꝯsidẽat sz officia sacerdotũ. Ignis ille visibilis mittebat̄ vt crederẽt: nobis inuisibilis operatur qd̄ credim⁹. Crede ergo adesse dñm iesum ĩuocatũ p̄cib⁹ sacerdotũ: q ait: vbi fuerint duo vel tres ꝯgregati in noĩe meo: ibi sum in medio eorum. Item gregorius.

Nõ merita sacerdotũ sz ꝟtus diuina sacramẽta sanctificat.

Multi seculariũ hominum cũ plus sacerdotis vitam q̄ suã discutiũt: in magnũ contẽptionis diuinoꝝ sacramẽtorũ crimẽ incurrũt. magna eniz trabe vulneratos hñtes oculos eãq; negligẽtes festucam tenuẽ i alioꝝ cõspiciunt oculi: quã dũ incaute festinãt auellẽ erroris in foueã dilabuntur: minus qdem cõsiderantes q nõ eos sacerdotũ vita lederz si ip̄i humiliter bonis sacerdotũ admonitionibus aurẽ accomodarẽt. Sed dũ hypocritarũ more plus illoꝝ famã q̄ ꝓpriã vitã vel vite negligentiaz diiudicãt: spernũt sancta monita ⁊ spũalia dona. vñ fit vt ñ solũ ab eis dicta respuãt: sed qd̄ est deteri⁹ diuina etiã mysteria ꝯtẽnãt: ut nec corporis cõionẽ nec sanguinis dñi nostri iesu christi eoꝝ ministerio cõfectã assumãt: putãtes hãc minus esse sanctificatã: si illorũ fiat officio: quoꝝ vita eoꝝ oculis videt̄ ignobilis. Neu in q̄ magnũ laqueũ incidunt: vt diuina ⁊ occulta mysteria plus ab alijs sanctificata posse fieri credãt: cũ vnus idẽq; spũs sanctus in ecclesia diffusa ꝑ totũ orbẽ terraꝝ incõprehensibiliter ea mysteria ⁊ occulta atq; inuisibiliter ⁊ operãdo sanctificet ⁊ bñdicendo beuedicat. Mysterium itaq; fratres ob hoc dicit̄: q secretã ⁊ reconditã hz dispẽsatõem Sacrificiũ aũt quasi sacꝝ factũ: q2 prece mystica cõsecrat̄ ꝓ nobis i memoriã dominice passionis. Sacramẽtũ ꝟo est in aliqua celebratione cũ res gesta ita fit: vt aliqd sanctificate accipiamus qd̄ sancte accipiendũ est. Sũt autẽ sacramenta baptisma chrisma corpus ⁊ sanguis christi: que ob id sacramẽta dicũtur: q2 sub tegimẽto corporaliũ reꝝ diuina virtus secreti⁹ salutẽ eorũdẽ sacramentoꝝ opatur effectũ. vnde a secretis virtutib⁹ vel sacris sacramenta dicũtur que ideo fructuose penes ecclesiã fiunt: q2 sanctus i ea manẽs spũs eorũdem sacramẽtorum latenter operatur effectũ

m Quid meli⁹ corpe? certe aīa christi. ꝛ hoc dicū intelligas dū tarat amplificationis gra. si. j. xxiij. q. vi. nihil. et q. vij. qd in oībus vt sic q̄ nulla sacramēta ecclesiastica quo ad sanctitatē reuerentiātur. j. ō pse. di. ij. nihil. ꝛ. c. q mā ducat. ꝛ. xcv. di. ecce. vt inter res eiusdē generis. s. inter corpalia. vt intellige de corpore qō ē rps.

n Qui rigat. j. e. q. interrogo. ꝛ. s. di. lxrrij. siqui pbyteri. ꝛ ibi ex pone vbū. i. filiū ꝛ sic nō é ꝛ ō pe. di. i. verbum.

o Vel quia. ista duo l rspiciūt tm primū membrū cuius duo inuenium erpositiones p sequentia.

p Significastis nō cōgruenter. ꝛ ō vitabāt eozum sacramenta.

q Docuerunt. ergo nec nos pesumere vt innemre debemus: ut s. dis. xxxvij. qui de mensa. j. ij. q. v. consuluisti. j. xxi. q. i. q ſi. s. di. ly. ſi euangelica. s. di. xlv. ſi epm. vij. q. i. c. i.

a Non quales nec enī illos nota modum arguendi de malis ad bonos: de cō. di. i. c. i. j. xi. q. i. ſi sacerdotibus. s. di. xxi. submittit. cuius panis ꝛ calicis sacramē tū grece eucharistia dicit: latine bona gratia interptat. Et qd meli⁹ corpore ꝛ sanguine christi: siue ergo p bonos siue p malos mistros intra ecclesiam dispēsetur: sacr tñ ē q̄ spiritus sanct⁹ mystice illud viuificat: q quondā apostolico in tpe visibilib⁹ apparebat operibus. nec bonor meritis dispēsator ampliat: nec malor attenuatur: qz neq; q plātat ē aliqd neq; q rigat: sed q incremētū dat deus. hoc de corpore ꝛ sanguine domini nr̄i iesu christi. hoc etiā de baptismate ꝛ chrismate sentiēdū ē ꝛ tenēdū: q: virt⁹ diuina secreti⁹ operatur in eis. ꝛ diuina solūmō hec est virtus siue ptās: nō hūane efficacie. polluim⁹ ita q; panē .i. corp⁹ christi q̄ indigne accedimus ad altare: ꝛ sordidi mundum sanguinē bibim⁹. ꝛ infra: maledicā inquit benedictionibus vestris: hoc est ijs q̄ nūc meis benedictionib⁹ posſidet: seu quicqd a vobis benedicitur maledicā. vel qñ ñ benedicūt sanctis ex vo corde: vel q: qui inique agūt benedicūtur ab eis: adulāturq; peccatorib⁹ dūmodo diuites sint. Item fabian⁹ papa episcop⁹ orientalibus.

Non sacerdotū merita: sed q̄ docent ꝛ ministrant considerare debemus.

Significastis insuper plerosq; attendere multos in ipsis honoribus ecclesiasticis non cōgruenter viuere sermonibus ꝛ sacramentis que per eos populis ministrantur. O miseros homines qui hos intuendo christū obliuiscūtur: q ꝛ multo ante prędixit vt legi dei potius obtemperetur: q̄ imitandi videantur illi q ea q̄ debent nō faciūt. ꝛ traditorē sui tolerās vsq; in finē: etiam eū euāgelizare cū ceteris misit. nā talē cōsuetudinē nō habuerūt nec habendā docuerunt. Item nicolaus papa michaeli impatori. **De eodē**

Quāles sacerdotes domini sunt: sed qd de domino loquātur est vobis magno pere puidendū. Nec in vicarijs beati petri apostoli vobis est attendēdū qd sint: sed qd p correctione ecclesiar: quid p salute vestra satagant. nec enim illos inferiores dicetis scribis ꝛ pharisēis sedētibus super cathedrā moysi: de quibus dñs pcepit dicēs: quecūq; dixerit vob facite: sm opera eor nolite facē. Ergo imperator cōsidera: si illos dixit audiendos q̄ super cathedrā moysi sedebāt. q̄to potius q̄ sup cathedrā petri residēt eē existimas obaudiēdos. Item augustinus cōtra petilianum.

Sacerdotum immundicia sacramentum non polluit.

Dominus declarauit i vno cetu hominū eadē sacramenta sumentiū nō obesse mūdis aliquor immūdiciā. petilianus dixit: at si quisq; carnia sacerdotis memoriter teneat nūquid inde sacerdos est: q ore sacrilego carmē publicat sacerdotis: augustinus respōdit: ita istud dicis quasi modo queramus quid sit ver⁹ sacerdos: ꝛ non quid sit verum baptisma. vt enim quisq; sit ver⁹ sacerdos: oportet vt non solū sacramento sacerdos est: sicut scriptū est: sacerdotes tui induantur iustitia. qui autem solo sacramento sacerdos est: sicut fuit pontifex caiphas persecutor vni⁹ ꝛ verissimi sacerdotis: q̄ius ipse verax non est: quod dat tamen verum est: si non det suum sed dei. Item: Cretenses male bestie pigri ventre.

Ergo apostolus nescio cuius alienigene testimoniū q: verum comperit etiam ipe attestat⁹ est: cur nos apud quē

b Dominus declarauit. nota q̄ augustinus in hoc. c. improbat duas opiniões petiliani: qui petilianus dicebat immundiciam malorum mūdis obesse dicebat etiam: q̄ mali sacerdotes nō conferebant vera sacramenta. Dicit ergo in prima pte. q̄ immundicia malorum bonis ꝛ mūdis nō obest. In secūda ponit quandam obiectionez petiliani que nō tangit ꝓpositum ꝛ eam soluit. In tertia ostendit: q̄ sacramenta si in forma ecclesie cōferantur a quocunq;: vera sunt. et hoc ostendit triplici exemplo caiphe apostoli et dauid. In quarta ostēdit: q̄ quales sūt qui sacramenta accipiūt: talia sūt eis sacramenta. In quinta infert duplicem cōclusionē ptra duplicem opinionem petiliani gr̄as agens deo q̄ acquieuit petilianus suis rationibus.

c Declarauit. ſm parabolis de zizania separāda a trinco. xi. q. iij. nolite de edis. ut. xxxij. q. vij. c. i. vel declarauit sustinendo in dam. ij. q. i. vnus ex vobis.

d Cetu. i. collectione apostolorum vel ecclesie: vbi sūt boni ꝛ mali. xxxij. q. iiij. recurrat.

e Petilianus. obiciēdo. dicebat enī malum sacerdotem non posse conficere: quia non est verus sacerdos: sicut nec laicus potest.

f ¶ Baptisma.q̃si hoc q̃rim⁹ ⁊ nō illud.j. ⁊ iō ñ vz ōbiectio ⁊c.

g ¶ Sacramēto.ordine ⁊ officio sine iustitia:ar.p̃.rl.di.sicut viri.hz ibi agit̃ de essentia sacerdotis:hic de q̃litate.

h ¶ Suū.i.si nō sua hz dei forma.s.ecclesie.

i ¶ Jtē.vba sūt epīme/nidis illi⁹ibebant sacerdotis g mal⁹ fuit:⁊ apostolus sumit eadē vba in testimoniū in epistola ad titum.

k ¶ J ergo.⁊ verū ē.sup ple ⁊ iō approbem⁹.

l ¶ Habet.ar.p testimonio alicui⁹ g nō est bon⁹ ⁊ ut credaz testimonio in quo verū dicit ⁊ si in alijs mentiaz.ſ. di.xxxvij.turbat.⁊.c.figd.sed p̃.iij.q.ir.pura.

m ¶ Uerū.q.d.nō.⁊ ita nō quicunq; verū dicit verax ē.xij.q.ij.hoīes.

n ¶ Violatis.i.violādo esse creditis.

o ¶ Sacrilegiū: q̃si cō/probare scisma vestruz videamur: er eo q̃ sacramēta vestra nō re/probamus.

p ¶ J non habebat saul quē dñs elegerat ⁊ fecerat regē.i.fieri iusserat.ut.j.viij.q.i.audaci.

q ¶ Panniculū.añ p̃cidit clamidem vestimēti sui:ut.ij.q.vij.§.de his ⁊.§.item opponitur.

r ¶ Os dicim⁹.oia mūda iurta illud.Qui manibus sordes: operum pr⁹ ablue sordes. Jntus te mūda:q; mūdis oīa munda.

s ¶ Oprati.ꝑrium nomen est:⁊ erat mal⁹ catholicus vl̃ hereticus hz occultus.

t ¶ Sacrificio.hic p̃s:q; p̃cessus p̃ficit:ut.j.e.nō nocet.⁊.c. dicunt.⁊ de p̃se.di.iiij. nō in vobis. ꝓterea q̃ esset rō q̃re dānatus a deo posset p̃ficere: q̃diu tolerat ab eccl̃ia:hz damnatus ab hoīe nō. dicas ergo q̃ hereticꝰ ex cōicatus pōt hoc sacramentū ⁊ reliqua sacramenta ministrare p capitula q̃ dixi.q.dam tñ ꝓtrariū dicūt p id quod ē.xxiij.q.i.scisma.vbi dicit pelagius:si veritate duce regimur:nō est christi corpus q̃ hereticus conficit.

Jtē quia hoc sacramentū est sacramentum vnitatis:ut de cunq; innenímus q̃ christi ē: ⁊ verū est:etiā si ille apō quē innenim⁹ perversus ⁊ fallax est:nō discernim⁹ ꝓpter vicium quod hō habet:veritatē quā nō suā sed christi habet:⁊ dicimus sacramētū hoc verū est: sicut ille ait: testimonium hoc verū ē:sed nūq̃d ideo dicim⁹ etiā ipe hō verax ē:q; dicim⁹ sacramētū hoc verax est:vobis aūt necesse ē vt semper erretz q̃diu ꝓpter hominū vicia dei sacramēta violatis: aut nos p̃pter dei sacramenta q̃ i vobis violare nolum⁹:etiā vestri scismatis sacrilegiū assūmere putatis. Jtē. Baptismi ergo puritas ab īmpuritate vel immundícia cōscientie siue dantis siue accipientis oīo distincta est. Jtem. Omento sacramentis dei nihil obesse mozes maloz hominū: quo illa vel non sint vel minus sancta sint. Jtem. Si nō habebat saul sacramenti sanctitatem: quid in eo dauid venerabatur: Si autem habebat in nocentiam: quare innocentem p̃sequebatur: nam eum p̃pter sacramenti vnctionem ⁊ honorauit viuū :⁊ vindicauit occisum. Et q; vel panniculū ex eius veste abscidit:p̃cusso corde trepidauit. Ecce saul nō habebat innocētiā: ⁊ tamē habebat sanctitatē nō vite sue sed vnctionis. Nā hec sine innocentia haberi nō potest:hz sacramentū dei q̃ ⁊ in malis hominibus est. sanctum est.

Jtem. Os dicimus tale cuiq; sacrificium fieri:'qualis conse.di.ij.quia passus. Jtem quia extra vnitatem ecclesie confici nō potest:ut.ſ.e.extra ecclesiam.j.e.sacerdotes.

u ¶ Polluti.ar.nō imputari socio peccatū alterius si ei displiceat: dūmodo eū admoneat ut resipiscat: ut.j.e.q. iiij. c.i. incipit nullū crimen. ar. xxiij.q.iiij. recedite. vi ij.q.i.g autem j.xi.q.nj.q̃ p̃decessō. j.xxiij.q.iij si habes.j. de 2. di.i. in sancta. p̃. j.e.q.v.c.i. p̃.h.

a ¶ Oristus qd fecit. qui signa patiētie ostēdit nobis.

b ¶ Primā.i. primo confectā eucharistiaz,dedit. nā vna sola est:et iō nō est prima vl̃ vltima.vl̃ sic:prima.i. vnicā ⁊ nō plures.

c ¶ Ore. cū dirit hoc ē corp⁹ meū j.de p̃se.di.ij.accipite.

d ¶ Ceteris. j.xxiij.q.iij. tu bon⁹ ⁊.c. q̃magnuz.j. de p̃se.di.ij.cum enim. p̃.so.hz ibi d buccella panis quā soli iude tradidit: postea hic de corpore christi q̃ primo tradidit sibi: postea omnibus dedit.

e ¶ Neminauit. ꝟ. nescio. sed credo q̃ ibi:g inmingit mecū manuz t̃c.ar.insti. de ere here.libe.§.sed si feminini.

f ¶ Loculis. ar. p̃ infideles seruiētes.io.q̃ sint diaboli:de pe.di.i.§.hoc idem.

g ¶ On nocet.ad ecclesie.j. de cōse.di.i.ecclesijs nostra hz illud q̃ forma seruata nō est.

h ¶ Consecrationē.dum tamen cesset omnis pactio vel aliqua turpis p̃missio:aliogn exercata potuit q̃

secrata dici dꝛ.j.e.q.iiij.eccl'ia.ſꝫ hoc in odium ſecrantis.nam reuera conſecrata eſt.

i S Ed obiicit.reſpicit.§.hoc ergo.ſ.prime poſitus nã inducit iſta.vi.c.q̃dam directe: q̃dã a ſenſu ꝓrio ad ꝓbãdũ:q̃ malus ſacerdos nõ poſſit ꝓficere ſacramẽta.ſed fibi rñdet in ſequẽti §.cum vita.

k S Acerdotes. ĩmꝓcantis. id é inuocantis ꝓ ꝓcces.

l ¶ Nõ vitã.q̃tuꝫ ad rẽ ſacramenti.ſunt indigne ꝓficiant.alꝫ vita nõ exigit ut ꝓficiãt.

m ¶ Mackã.mortalis peccati: ar. de ꝓſe.di.ii. quotidie. vl' venialis ⁊ tũc eſt ꝓfilium. ar.di.vi. teſtamẽtum.h. tñ hec auctoꝛitas intelligitur ꝺ macula coꝛporali:ut.xlix.di. hinc etiã.⁊ ita ſophiſtice inducit. §.nõ accedat.dũ eni ęſtuauerit in pectoꝛe ꝓcantis ignis alienus: q̃ eruit ⁊ nõ ſatiat nõ põt digne accedere ad altare de pe.di.iij.interhec hircũ. vñ nõ hic: q̃ quilibet ſacerdos ꝓ macula moꝛtalis peccati ſuſpenſus ẽ quo ad ſe:quo ad accipiẽtes ẋo ñ: niſi ut nota.xxxij. di.§.verum.⁊.c. nullus.

n ¶ Dſi ſacerdotes. comedũt.i. oblata ꝓ peccatis.vl' dicũtur comedere peccata populi: qꝛ delẽt.⁊ ſic comedunt peccata populi oꝛationibus ſuis.vl' forte qꝛ exemplo bone opationis ⁊ ẋbo teris diſcipulis ad predicandum regnum celoꝛum miſit: ut monſtraret dona dei peruenire ad eos: qui cum fide accipiunt: etiam ſi taliſſit per quẽ accipiunt: qualis iudas fuit:

Item gregoꝛius.

Sacramentis epiſcopi malicia nõ nocet.

NOn nocet malicia epiſcopi neq̃ ad baptiſmum infãtis neq̃ ad eccleſie conſecrationem: quia baptiſma a deo datur non ab homine venit. ſic ⁊ euchariſtia ⁊ omnia que cunq̃ in altari ponuntur: non ab homine ſed a deo ſanctificationem accipiunt. Sed obijcitur illud hieronymi in ſophonia.

Non verba ſed merita ſacerdotum euchariſtiã faciunt.

SAcerdotes:q̃ euchariſtie deſeruiũt ⁊ ſanguinẽ domi in populis eius diuidunt. impie agunt in lege chriſti: putãtes euchariſtiam imꝓcantis facere verba non vitã: ⁊ neceſſariã eſſe tantũ ſolennem oꝛationem et non ſacerdotũ merita. De q̃bus dicitur: ſacerdos in quacunq̃ fuerit macula:non accedat offerre oblatões dño. Item alexãder.

Tãto facilius ſacerdotes exaudiũtur:q̃to apud deũ ſunt digniores.

DPſi ſacerdotes ꝓ populo interpellãt:⁊ peccata populi comedunt:quia ſuis ꝓcibus ea delent atq̃ cõſumũt q̃ quãto digniores fuerint: tãto facilius in neceſſitatib⁹ ꝓ q̃bus clamant exaudiuntur.

Item gelaſi⁹ elpidio epõ.

Nõ adeat ſacramẽtis ſpũs ſanctus:que per criminoſos miniſtrantur.

SAcroſancta religio que catholicã cõtinet diſciplinaꝫ ꝓdicationis corrigũt hoies:⁊ ita q̃tũ in ſe eſt delẽt. ſolus eni deus deler peccatũ.i.peccati reatũ.ſacerdos penã infligendã ꝓ peccato oꝛationib⁹ minuit:ꝓpter qõ peccatuꝫ delere dr.h. vl'illi dicunt comedẽ peccata ppli: q̃ de ſuis poſſent ſuſtentari: ⁊ tñ ꝓcipiũt de eccl'iaſticis xij.q.ij.illud.cũ hñti dare ⁊c.j.q.ij.paſtoꝛ.

tantam ſibi reuerentiã vendicat: vt ad eam q̃libet niſi pura conſcientia non audeat pꝛenire. Nam quomodo ad diuini myſterij conſecrationẽ celeſtis ſpiritus inuocatus aduenier: ſi ſacerdos ⁊ qui eum adeſſe deꝓecatur: criminoſis plenus actionibus repꝛobet?

Item gregoꝛius in regiſtro

Ianus imunda tacta inquinat non mundat.

NEceſſe eſt ut munda ſit manuſ: que diluere ſoꝛdes curat: ne tacta queq̃ deteriꝰ inquinet: ſi ſoꝛdida ſequens lutum tener. Scriptum nãq̃ eſt: mundamini qui fertis vaſa domini: domini etenim vaſa ferunt que ꝓmoꝛum animaſ ad interioꝛa perducendas in conuerſationis ſue exemplo ſuſcipiunt. Item auguſtinus.

Eque ſeruandum eſt verbus chriſti et coꝛpus chriſti.

INterrogo vos fratres vl' ſoꝛoꝛes: dicite mihi quid plꝰ videt vobis coꝛpꝰ chriſti an verbum chriſti? Si vultis vere reſpondere: hoc dicere debetis: q̃ non ſit minus verbum dei q̃ chriſti coꝛpus. et ideo quãta ſolicitudine obſeruamus: quando nobis coꝛpus chriſti miniſtratur: ut nihil ex ipſo de manibus noſtris in terram cadat: tanta ſolicitudine obſeruemus: ne verbum domini: quod nobis eroꝛgatur: dum aliud aut cogitamus aut loquimur: de coꝛde puro pereat: quia non minus erit reus qui verbum dei negligenter audierit: q̃ ille qui coꝛpus chriſti ſua negligentia in terrã cadere permiſit

Item.

De eodem

o S Acroſancta. i. religioſa, ſacramẽtoꝛ reuerẽtia. vl'. i. euchariſtia vl' q̃libet aliud ſacramentũ. ſ.e.ventũ.

p ¶ Conſecratiõe. quã diuinũ myſterũ facit ñ miniſtri adminiſtratio: ut.j.de ꝓſe.di.iij.nõ eſt aqua.

q ¶ Aduenier. aduenier quidẽ magis ad ꝓficiẽtis detrimentũ q̃ ad ſalutẽ: de ꝓſe.di.ij.ut ſcrã

r NEceſſe eſt. vaſa.i. ſubditoꝛ aias: q̃ dñs in eis ſedet: ut.xxiij.q.iij.nabucbodonoſoꝛ.xxxij.q.v.ſi paulus. quoꝛ ſanguis reqrit̃ de manib⁹ noſtris.xlvj di.ephefijs.

ſ ¶ Ad interioꝛa.i.ſpiritualia ⁊ celeſtia. vl' dic .i.ad ęcl'ia.⁊ tunc dic ꝓducendas vapulaturaſ a primo mãcipio iehẽne.xl.di.ſi papa.

t INterrogo. ẋbum .i. ꝓdicatio q̃ plures cõuertit ⁊ plus facit cõpungi hominẽ: tanta ut oĩa peccata ꝓ eã tollanť. ſed ꝓ coꝛpus chriſti tñ venialia tollunť: ut de ꝓſe.di.ij.iteratur ⁊.c. quotidie. ⁊ ſic non obſtat.ſ.e.multi.

u ¶ Negligẽter.i. id q̃ ẋbo ſignificať: vel per verbũ concipit.

x ¶ Cadere. de cõſe.di. ij.qui bene.

a Nēq; nota q; tria dicūt hic: q; sacramenta dñi nō rite vl' recte ꝓferūt nisi a dignis ꝓferāt; a dignis sumātur; in forma eccl'ie. ꝑmū notat ibi: nisi ꝑ sacerdotē. scēm ibi: nec nisi. tertiū ibi: atq; id cē. gdam dividunt. e in duas ptes. In ꝑma fit mētio de sacrificio qō ab eo accipit ꝑ quo offert. et hoc vsq; ad illū locū atq; id. In secūda fit mētio de sacramēto qō nō accipit ab eo ꝑ quo offert. et dicit sine vicio. i. sine peccato.

b Rite. quo ad offerētem et accipientē.

c Pro quibus offert. supple nec pōt rite offerri nisi ab eis.

d Sine vicio. i. non sit citra formā eccl'ie: sz in ipsa forma eccl'ie.

e Ut ꝑ viciosis. expone ut recte possit offerri ꝑ viciosis. i. venialia hūtib⁹. Sz intellige generaliter: q; offert etiā ꝑ habentib⁹ mortalia.

f Mūdandis. i. venialis peccati maculā habentibus.

g Num vita. respicit hoc. c. sacerdotes et bñ soluit. et ad ꝓfirmandā suā solutionē inducit capitulum sequens.

a Dictū est. ꝓbat augustin⁹. q' bñdictiē nō tm̄ meritū sz etiā ordinē regit. In ꝑma ergo pre ponit auctoritatē dñi vsq; ibi quanta. In secūda. ꝓbat intentionē suā et auctoritate et exēplo caiphe.

b Vos ponite. i. inuocate.

c Prodesse. hic colligit: q; sz volūtas sacerdotis nō sit ut ꝓfit: ꝓdest tñ. i. de ꝑse. di. iiij. nō illud te. Sz qd si cantet missā ut deus ꝑdat aliquos? ꝓficiet reuera sz ds puniri. ar. xxvi. q. v quinq;.

d Sed vo. dictū est ꝑ. in. §. si ergo. q; sacramēta dignitatis ab hereticis collata effectuz nō hūt. Ꝑ qd allegat augustinū ad anastasij: quaz ostendit friuolā esse auctoritate gelasij et felicis.

e In tractatu. ꝑ hoc ꝓbat⁹ q; gratian⁹ nō diuisit ꝑ distinctiones hoc op⁹. ar. xi. q. iij. §. euidenter.

f Itē obijcit ei. s. qō dictū ē. ꝑ. e. §. cū ergo innocentius.

Nēq; pōt rite offerri nisi ꝑ sacerdotē iustum et sanctū nec nisi ab eis accipiat qō offertur ꝑ gb⁹ offert. atq; id fine vicio sit: vt ꝑ viciosis mūdādis offerre possit hoc certe oēs cupiūt: q; ꝑ se offerre sacrificiū deo volūt. Cūq; ita sacerdotū eucharistie necessaria esse dicitur: nō cōsecrationi sed effectui intelligēdū est. Non enim effectū salutis ꝓfert ei quē merita faciūt indignū. potiꝰ cōpletur in eo illud apostoli: q mādūcat corpus domini et sanguinē bibit indigne: iudiciū sibi mādūcat et bibit. ergo contra eos qui crebra oblatione sacrificij se putāt posse mūdari nō cessantes ímpie agere in lege dei intelligitur illud esse dictū hieronymi. Qō vero sacerdos ét si malus sit: tñ ꝑ officio sue dignitatis gratiā trāsfūdat hominibus: testatur augustinus in li. questionū ve. te.

Sacerdotes nomē dñi vocāt dominus aūt bñdictiōez ꝑstat

Dictū est a domino in numeris ad aaron: vos ponite nomen meū sup filios israel. ego dominus benedicā eis vt gratiā traditā per ministerium ordinati trāsfundat hominibus: nec volūtas sacerdotis obesse aut ꝓdesse possit: sed meritū benedictionem poscentis. quanta autē dignitas sit sacerdotalis ordinis vel officij: hinc aduertam⁹. Dictū est autem de nequissimo caipha interfectore saluatoris inter cetera. hoc autem a semet ipso non dixit: sed cū esset princeps et pontifex sacerdotū anni illi⁹: ꝓphetauit. per quod ostenditur spiritū sanctū dato rem gratiaꝝ nō personam seq; digni aut indigni sed ordinē traditionis: vt q̄uis aligs boni meriti sit: nō tamē possit bñdicere nisi fuerit ordiatus: vt officij misteriū exhibeat: dei autē est effectū tribuere benedictionis. Qō vero per hereticos sacrāmēta dignitatis ministrata dicuntur carere effectu: improbat auctē anastasij pape: q ordiatōem achacij q̄uis heretici ita ratam approbat: ut etiam eis quos post dānationē baptizauit vel ordinauit: in nullo reā ꝑsonā nocuisse asserat: Sed hoc eū illicite et nō canonice: immo cōtra decreta suoꝝ predecessoꝝ fecisse et successoꝝ ꝓbat felix et gelasius: qui achacium ante anastasium excōmunicauerunt: et homisda qui ab ipso anastasio tertius eundē achaciū dānauit. Vnde etiā ab ecclesia romana repudiat et a deo fuisse percussus legit etiam in gestis romanoꝝ pontificum hoc modo. Anastasius secūdus natione romanus et cetera. require retro in tractatu decretalium epistolarum. Item obijcitur illud augustini ad parmenianum de hereticis et damnatis.

Qui recedit ab ecclesia: nec baptisma nec ius dādi amittit

Quod quidam dicunt baptisma quod accipit nō amittit: qui recedit ab ecclesia ius tamen dandi quod accepit amittit: multis modis apparet frustra et inaniter dici. ꝑmo quia nulla ostenditur causa: cur ille qui ipsum baptismū amittere non potest: ius dandi possit amittere. vtrūq; enim sacramentum est: et quadā cōsecratione vtrunq; homini data tur: illud cum baptizatur: istō cum ordinatur. Ideo non licet a catholico vtrūq; iterari

a Quod gdaz Casus: opinio ē quoꝝdā q sacerdos vl' eps recedēs de ecclesia ad hereticos sacramentū baptismi nō amittit: sz sacramentum ordinis amittit. Istud improbat augustinus multipliciter. Primo sic: q; cū vtrunq; sit sacramentū: ñ pōt assignari rō quare potius ꝑ datur vnū ꝑ alterū. Secūdo sic: quia cōsuetudo ecclie est. q; cū tales recedunt nō solent re odinari: si eos ecclesia vult tolerare. Tertio dicit q; ficut recedens ab ecclesia vtrūq; retinet: et sic videtur q; vtrunq; potest conferre alijs extra ecclesiā: licet male cōferant. et cum qs recepit sacramentum extra ecclesiam et reuertitur ad ecclesiam: nō est sacramentum iterandū in eo. et hoc ꝓbatur tripliciter: ꝑ baptismū datum a laico qō non iteratur licet illud iniuste detur: ꝑ signū publice monete impressum ab eo q nō debuit imprimere: et ꝑ characterem militie q nō repetit.

b Dandi. s. ordinem.

c ¶ Amittit. characterem enī nō p̄ōt amittere: licet videatur aliter dici. xi. q. iij. episcopus.

d ¶ Amittere. nam vbi eadem ratio ⁊ idez ius. ff. ad l. acquil. illud. an tamen hoc fit verū notaſ. xxviij. q. i. ſic enī. xxij. q. vij. apoſtolus. ſ. e. q. §. cum ergo.

e ¶ Jus dandi. i. ordinem: de ꝓſe. di. iiij. oſtenditur vel poteſtatē cōferendi baptiſma j. xxij. q. vij. licite.

f ¶ Utrūq; ſ. baptiſmus ⁊ ordo.

g ¶ Nomini. hoc de baptiſmo ſacerdotis in quo poteſtas baptizandi eſt ſacramētum: in laico eſt quedam licentia nō ſacramentum ar. q̄ ſententia beretici valeat ⁊ ligatio et ſolutio: cum ius ligandi iudicādi atq; ſoluendi a tempore conſecratiōis accepit. ſ. di. xlviij c. i.

h ¶ Parte. collectio enim hereticorum rectiſſime pars appellatur a peciendo. i. diuidendo: nō i ſacramentis fuit vicium

i ¶ Sunt. quia a quocūq; dentur iterari nō debēt ⁊ iō ipſa ſūt. i. firma ⁊ vera ſunt et bona.

k ¶ Manus. ſ. e. q. c. manus impoſitio. ꝛ. ſed hic de conſecratoria.

l ¶ Dandi ē. i. cōſecrandi: vel dandi ipſam ordinationem.

Mā ſi ex ipſa pte veniētes ēt ꝓpoſiti q̄ ꝓ bono pacis concto ſciſmatico⁹ errore ſuſcepti ſūt: etſi viſū ē op⁹ eē ut ea dē officia gererēt q̄ agebant: nō tñ rurſus ordinādi. ſed ſic baptiſm⁹ in eis ita ordiatō mā ſit integra: q̄ in preciſione fuerat vicium qō vnitate pacis ē connectū: nō i ſacramētis que vbicūq; ſūt ipa va ſūt ⁊ cū ipi expedire videt eccl̄e ut ꝓpoſiti ea⁹ veniētes ad catholicā ſocietatē honores ſuos ibi ñ ad miniſtrēt: nō eis tñ ipa ordinationis ſacramēta detrahūtur ſed ibi remanēt etiā ſup eos. Ideoq; nō eis impoſitio man⁹ impoſit: ne nō hoi ſz ipi ſacramēto fiat iniuria. ⁊ infra: ſicut aūt ē in baptiſmo qō p eos dari poſſit: ſic in ordiatione ius dādi ē. vtrūq; qdē ad pniciem ſuā q̄diu charitatē nō hūt vnitatis. Sz tñ aliud ē ꝓpſus nō habere: aliud pnicioſe habere: aliud ſalubriter hr̄e. qcqd nō habetur: dādū ē cū opus ē dari. qō vo pniciose habeſ p conceptionē depulſa pernicie agendū ē: ut ſalubriter habeatur. Qō etſi laic⁹ alicui pereunti neceſſitate cōpulſus baptiſma dederit: qō cū ipe acceperit quō dādū eēt addidicit: neſcio an qſq̄ dixerit pie eſſe repetēdū. nulla enī cogēte neceſſitate ſi fiat ei: alieni muneris vſurpatio ē. Si aūt neceſſitas vrgeat: aut nullum aut veniale delictum ē. Sed ſi nulla neceſſitate vſurpetur: ⁊ a quolibet cuilibet deſ: qō datū fuerit nō p̄ōt dici nō datū: q̄uis recte dici poſſit illicite datū. Illicitā ergo vſurpationē corrigit remiſcētis ⁊ penitētis affectus. qō ſi non correxerit: māebit ad penā vſurpationis qō datū ē: vel eius qui illicite dedit: vel eius q̄ illicite accepit: non tñ ꝓ non dato habebit. Si enim aliqui furtim ⁊ extraordinarie non in monetis publicis au⁹ vl̄ argentū pcutiēdo ſignauerint: cū fuerit deprehēſum: nōne illis punitis vel indulgētia liberatis cognituz regale ſignum theſauris regalibus cōgregetur. Et paulo poſt: ſi forte militie characterē in corpe ſuo nō militās paui⁹ exhorruit: ⁊ ad clemētiā imperatoris cō fugerit: ⁊ impetrata venia militare iā ceperit: nunqd homine liberato atq; correcto character ille repetitur: an nō potius agnitus approbab̄: an forte minus haberēt ſacramēta chriſtiana q̄ corporal̄ hec nota: cū videam⁹ nec apoſtotas carere baptiſmate: quibus vti q̄ per penitētiā redeūtib⁹ nō reſtituitur: ⁊ ideo amitti non poſſe iudicatur. De his q̄ ab eccleſie catholice vnitate ſeparati ſunt: nulla iā queſtio ē: quin habeant ⁊ dare poſſint ſacramēta. ſed pernicioſe habent pernicioſeq; tradunt: q̄ extra vinculū pacis ſunt. neutri ſacramento iniuria facienda eſt. ⁊ infra: ſicut non recte habet: qui ab vnitate recedit ſed tantum habet ⁊ ideo rede

m ¶ Aliud. ar. contra illud generale quod eſt extra de tranſla. inter. ⁊. vij. q. i. factus. ff. ſiquis caut. quotiens. ar. xxij. di. ſalomitane. xlv. di. iudeis. vij. q. i. epiſcopus.

n ¶ Neceſſitate. hic apte colligit: q̄ laici nō habent ius baptizandi: niſi large dicatur ius vel poteſtas id eſt pmiſſio: ut j. de ꝓe. di. iiij. conſtat. ⁊. c. a quodam. ⁊. xxx. q. i. ad limina.

o ¶ Neſcio. i. nō approbo. ſiquis dixerit repetendū.

p ¶ Delictū eſt. hic philoſophicū temperamentū eſt. nam in veritate nullū eſt. ⁊ eſt ſimile. xxij. q. ij. in quibus.

q ¶ Habebit. ar. contra extra de iurepa. q̄ autē in fine.

r ¶ In monetis. i. ſignis vl̄ figillis nūmiſmatib⁹ vel inſtrumentis monetam cudendi.

ſ ¶ Punitis. iſti variis penis puniuntur. C. de fal. mo. p totum. parcit tñ illi q̄ formauit: ſi añ q̄ ſignum imprimat peniter. ff. ad l. cornel. de fal. qui falſum ⁊c.

t ¶ Exhorruit. qui forte fugit de bello publico: ⁊ ita infamis effect⁹ eſt. vi. q. i. ifames. ⁊ hoc intelligit de militib⁹ illis q̄ iurauerūt ſe morte ſi euitaturos ꝓ republica ⁊ iſti habebāt ſtigmata vel alia ſigna de aliquo colore. de quib⁹ dictuz eſt: milites noſtros arma ſcire volumus nō leges. C. de iure delibe. ſancim⁹. vl̄ ſenſus ē hr̄e: q̄ ſi aliquis ꝓter auctoritatē principis adeptus ē militie cingulū ⁊ p⁹ recōciliat̄ ipſi principi: erit ne iterandus character? q. d. nō.

a ¶ De his. repetit que iā dicta ſunt. dubitat h̄ forte. §. ſed nō eſt dubitandū: quia nō eſt.

b ¶ De his. infert ex p̄cedenti. c. q̄ ſacramēta vera ſūt apud hēticos indiſtincte vſq; ad. §. opponit. ⁊ ibi obiicit aug. ꝓput ipſe intelligit aug. dicere vſq; ad. §. ſed ne ibi: ponit vnā ſolutionē vſq; ad. §. ¶uis. vbi ponit aliā bonā ⁊ catholicā: ad quā ꝓbādā inducit quatuor exēpla: que

c ¶ Perimāt illa. i. eo⁹ abuſio. ab iſto loco dicit io. fa. q̄ vba ſūt auguſtini vſq; ad. §. opponitur. b. ꝛ. §. imo gratianus ut in notula hic apparet. j. e.

d ¶ Craſſus. iſte dictator fuit contemporaneus iulio ceſari ⁊ pompeio: ⁊ a paribis auro ferueni interfectus eſt.

e ¶ Utrum. cuius ope vel conſilio furtū cōmittit: teneſ. ff. de con. fur. pinde. Eſt aūt differentia inter furē ⁊ cōmuni-

catorem: quia cōmunicator manifeſtus eſſe non poteſt. ff. de fur. is qui opem.

f ¶ Furti. videt ergo: q̄ tenet̄ quis ſe purgare de ſcientia ar. inſti. de obliga. que ex delict. §. ſed he actiones. C. de fur. ciuile. ar. j. q. iij. q̄ plat⁹ cum ſuis cōcor. & ita ē ar. q̄ gs pōt & tenetur indicare furtum. ar. ex de furtis g cū fure cū concor. ibi poſitis ar. j. ff. de cōdi. ob tur. cau. ite ſi nō ob ſtupr⁹. §. vlti. & ff. de ſcri. ſ. ſoler. Nam in vtraq̄ dicit̄ q̄ licite poſſū accipere pecuniā a dño: ut ſuus iudicem fugitiuum. io. So. in caſu iſto videtur poſſe dici: q̄ ſm canones nō eſt licitum accipere: ſecus ſz leges. b.

g ¶ Perhibet. hic appa ret potius hec eſſe verba gratiani q̄z auguſtini

b O Pponit. hoc mō. p cedit in hoc. §. pmo ponit obiectionē ſuā ꝓtra auguſtinum: quā tangit vſq̄ ad. §. ſed ne. ibi ponit quandā ſolutionem ſuā: q̄. ptendit vſq̄ ad. §. q̄uis &c. ibi autē ponit aliam q̄ magis ꝓmunis eſt. ad quam ꝓbandam inducit quadruplex et emplu. pmum ibi ipſa eni: ſecundū ibi: itē dñs in patri. &c. tertiū ibi. ut plane. quartū de. x. virgimibus: q̄ incipit ibi: ſic & omnes &c. vltimo concludit ab illo loco ſciendū ẏo. & ad ꝓbandā concluſionē ſuam inducit. c. p iſaiam.

unti nō redditur. ſic etiā nō recte dat q̄ ab vnitate diſcedit: ſed tñ dat q̄ accepit. & iō q̄ accepit ab eo veniēti ad vnitatē nō iteratur. & infra: ſic̄ redeūti nō datur q̄ & foris habebat: ſic venienti repetendū nō eſt q̄ foris acceperat. vnō cōſequēter intelligitur puerſitatē hominū eſſe cognēdaz ſanctitatē aūt ſacramentorum in nullo peruerſo eſſe violandam. Conſtat enim eā in puerſis hominib⁹ & ſceleratis ſiue in eis qui intus ſunt: ſiue in eis qui foris ſunt impollutam atq̄ inuiolabilem pmanere'. & q̄ dicūtur eā mali polluere quātum in ipſis ē dicūtur: cum illa impolluta pmaneat: ſed in bonis permanet ad premium in malis permanet ad iudiciū & infra: Quō catholici nō clarificant dominū: qui ſacramēta eius tam debita veneratione ꝓſequūtur: ut etiā ſi ab indignis tractata fuerint vl̄ ſua peruerſitate dānantis: illa intemerata ſanctitate permanē demōſtrātur. ¶ x his verbis auguſtini cōſtat in omnib⁹ rā apoſtatis q̄z hereticis vel dānatis permanere chriſti ſacramēta vera quātū ad ſe & ſancta. & niſi penitētia vel indulgētia ſubuētū fuerit: ad damnationē vſurpatoris perueniēt vel habentis vel dātis vl̄ accipiētis. Quid ergo ꝓdeſt q̄ vera & ſancta ſunt: cū vſurpatores ſuos eque perimant: ac ſi eſſēt mala & noxia? Eraſ ſus auruz fitiuit: aurū bibit. eque periſt vero auro ſicut vero veneno. ¶ tem. ¶ urum eque verum eſt in arca furis ſicut in theſauris regis: ſed a fure quia illicite habetur: illicite datur vel accipitur. a rege autem licite habetur: licite datur & accipit. Ideo ipſe fur & communicator furti: niſi forte de cōſciētia furti ſe purgauerit: perhibet gelaſius ad anaſtaſiū imperatorem vterq̄ iuſte & digne dānabitur. Opponitur autem huic ſententie auguſtini: poteſtas dandi baptiſmū & ius cōſecrandi dominicū corpus & largiēdi ſacros ordines plurimū inter ſe differunt. ſuſpenſo enim vel depoſito ſacerdote nulla ei relinquitur poteſtas ſacrificandi. Sacramentū tamen baptiſmi nō ſolū a ſacerdote depoſito vel laico catholico: verūetiaz ab heretico vel pagano ſi miniſtratum fuerit: nulla reiteratō ne violabitur. nulla autē rō ſinit: vt inter ſacerdotes habeantur: qui de manib⁹ laici vel pagani oleum ſacre immo execrande vnctionis aſſumant. Non ergo cōſequenter colligitur: vt ſi recedētibus a fide ius baptizādi relinquitur: poteſtas etiam diſtribuendi ſacros ordines eis relinquatur q̄uis vtrūq̄ a conſecratione pueniat. ¶ Degradatus. n. epiſcopus poteſtatem largiendi ſacros ordines non habet: facultatem tamen baptizandi non amiſit. Sed ne auguſtinum in hac ſententia penitus reprobemus: intelligamus aliud eſſe poteſtatem diſtribuēd ordines ſacros: aliud eſſe executionem illius poteſtatis qui intra vnitatem catholice eccleſie conſtituti ſacerdotalem vel epiſcopalem vnctionē accipiunt: officium & executionem ſui officij ex conſecratione adipiſcuntur. Recedentes vero ab integritate fidei ptātē acceptā ſacro ten⁹ retinēt: effectu ſue ptāt⁹ pēit⁹ puuanē. ſicut cōiugati abinuicez

i ¶ Snie. c. ꝓcedentis. vbi dicit q̄ vtrūq̄ añ ꝓfirmationē dat. & ita videt̄ parificare ordinē & baptiſmū.

k ¶ Conſequenter. noli reprehendere hic magiſtrum nā opponendo dicit hoc: ut patet

quentibus martime & ſecunda.

l ¶ Poteſtas id ē executio poteſtatis: & ſic verū dicit al⁹ mentiē. nā poteſtas ſacerdotalis. i. ordo ſacerdotalis in eo remanet. ſ. e. q. ſi quis p ignorantiam. ſ. c. §. ecce qñ. j. de cōſe. di. iiij. quos apo. j. de conſecra. di. iij. a quodam.

m ¶ Poteſtatem nō bene argumētatur: q̄ ſi uocet poteſtas ſacerdotalis ordinem vl̄ ſacramentū: nec hic nec ibi amiſit poteſtatē: ſz executionem & hic & ibi amiſit.

n ¶ Largiendi. ſz cū hereticus pōtius poſſet ꝓferre tam baptiſma q̄z ordinem q̄ ſpecialitas erit in baptiſmo: dico q̄ in caſu neceſſitatis nō peccat baptizans: q̄ nūq̄z ē i collatiōe ordinū

o Sed ne. hoc dicit gratianus ac ſi aug⁹. intellexiſſet ius dandi habent. i. executionem: & ita ſoluit.

p ¶ Unitatem. hic tangit gratianus opinionem ioa. dicentis: q̄ qui recipit vltimam manus impositionem in ecclesia ꝛc̄. hec opinio videt̄ erpresse confirmari: ex̄ de scisma. c.i. ꝯ erpresse reprobatur. ix. q.i. ordinatiões.

q ¶ Sacramento tenus. id ē q̄ ſi ordinant conferunt ordines: licet non debeant ꝛ hoc est quod ſequitur ſine effectu ꝛc̄.

r ¶ Diſſoluunt. xxxiij. q. vij. c. ij.

s ¶ Chalcedonen. ſ. ē. q. c. ſigs epiſcopus.

t ¶ Etiam innocēcio. ſ. ē. ventum.

u ¶ Uauis. So. vera est quā ꝛ ſupra retigit: ꝛ que recitatur. j. xx. q. i. in pan.

x ¶ Bis. quantuꝫ ad primā vl̄ quātum ad ſecundā. put videbat duobus diſcipul̄ i castellū emaus euntibus. ſed quare dicit in carne: cū etiā modo ſit dominus in carne?

diſcedentes coniugium ſemel initum non diſſoluunt: ab opere tamen coniugali inueniuntur alieni. ¶ De his ergo q̄ accepta ſacerdotali poteſtate ab vnitate catholice eccleſie recedunt: loquitur auguſtinus: non de illis qui in ſciſmate vel in hereſi poſiti ſacerdotalem vnctionem accipiūt. alioquin eſſet contrarius chalcedonenſi concilio: in quo ordinati a ſimoniacis in nullo p̄ficere iudicantur: etiam innocentior: qui ordinatos a ceteris hereticis per prauam manus impoſitionem ſolam dānationem ꝛ capitis vulnus aſſecutos teſtatur. Quāuis poſſint generaliter dici ſacramēta q̄ apud hereticos non aliter q̄ in eccleſia dei celebrantur: vera ꝛ rata eſſe quantum ad ſe: falſa vero ꝛ inania quātum ad effectum ꝛ in his a quibus male tractantur ꝛ in illis a quibus male ſuſcipiūntur. Nec mirum: ipa enim ſal⁹ noſtra buccellam iude dedit. ſtatim cum buccella non bon⁹ ꝫ malignus ſpiritus intrauit. q̄re: non quia bonus non daret bonum: ſed quia malus male accepit bonū. Sic q̄ bonū effectum bonum non habuit: q̄ vbi illud faceret non inuenit.

Item. Dominus in patria ſua preſens ꝛ verus affuit nō per malum miniſtrum ſed per ſeipſum. nihil potuit: quia fidem non inuenit. p̄ perfidia aliorum non caruit ſua veritate: ſed effectus boni virtute. Quod vt plane in omnib⁹ ſacramentis oſtenderet: bis eſt tranſfiguratus cum eſſet i carne. In vna trāſfiguratōne ſol apparuit mirabilis: vt fides credentium angeretur ad cōtemplandam celeſtem gloriaꝫ

ſed dicunt quidam in carne. ſ. mortali: ꝫ male. nam in carne mortali ſemel tantū tranſfiguratus eſt. poſt paſſionem.

2 Vo etiam ſemel. ꝛ ꝯ poteſt dici cū eſſet i carne. i. inter carnales: vbi carnem aſſumpſit. vl̄ poteſt intelligi in carne. ſ. mortali. ꝛ ſic fiet ibi pctus. bis tranſfiguratꝰ eſt: cum eſſet in carne. i. vna tranſfiguratione. ſ. in monte thabor. in altera poſt reſurrectionē in ſpecie. ſ. peregrinus apparens.

ſuper ſe eleuatam. In altera vt peregrinus incognoſcibilis de ſe dubitantibus ire longius ſe finxit: ꝛ ne agnoſceretur oculos eorum tenuit. ad quid aliud, niſi vt quia per fidem non erat in cordibus eorum: longius ſe ab eis recedere oſtenderet: ꝛ quia ipſū nō credebant eſſe quod erat: viderent eum alium quā erat? Eccē vtraq̄ viſione ſua erat preſentia ꝛ veritas: ſed i vna exercebatur fides: vt magis crederent q̄ credebant: in altera tenebatur incredulitas: ne etiam agnoſcerēt quod videbant. Sacramentum ergo corporis ꝛ ſanguinis ſui alijs eſt ad ſalutem: alijs eſt ad iudicium. fides etiam q̄nis ſit vera: tamen ſine operib⁹ mortua eſt. Sic ꝛ omnes decem virgines: ſed ex his quinq̄ erant fatue⁹ ꝛ quinq̄ prudentes. equa erat virginitatis veritas: ſed p̄ eiuſdem virginitatis intentione non omnibus equa meriti identitas. Sic etiam eſt ees ſonans aut cymbalum tinniens martyrium vl̄ elemoſyna quā neſcit charitaſ Si ꝯ cec⁹ ceco lucerne miniſtret veritatē: neut̄ in ꝯ magꝫ ſuā illumiat cecitatē. ſic ꝛ malus miſtrat malo vera ſacramēta: ſed nō ꝯ dona ſpūalia: q̄ maliſ eoq̄ meritis ſpūs ſanct⁹ impediꝫ: ne i eis q̄ ſuū ē operetur. inde innocētius cū hereticoq̄ baptiſma cōcedat eē ratum: nō tñ ex illo baptiſmate concedit haberi ſpiritū ſanctū. Et leo hos qui formā baptiſmatis acceperūt: non ſinit rebaptizari: ſed iubet ſpiritū ſanctū quem ab hereticis nemo accipit: p̄ eiꝰ inuocationē ꝛ manus impoſitionem a catholicis ſacerdotibus cōſeq.

y ¶ Sol. ſ. chriſtus. ꝛ h⁹ eſt primū exemplum.

5 ¶ Apparuit mirabilis coram iacobo ꝛ ioanne in monte thabor.

ꝛ ¶ Aliū. i. alterius mūdi.

ꝓ ¶ Sonans. quia ſeipſum conſtringit: ꝛ alij ſonum preſtans.

ꝫ ¶ Charitas. ſ. ē. q. vi dē.

a ¶ Ceco. Si cec⁹ ceco ꝯ duceret ceū. In foueam ductor primus cadit: inde ſecutor.

b ¶ Ne in eis. eriſtendo in hereſi. vel quo ad effectum: niſi in cauſa neceſſitatis. vel ignorant ſ. ē. q. ſupueniente.

c ¶ Innocentius. ſ. ē. q. qui pfectionem. j. e. q. vij. item innocētius q̄ p̄ remedio.

d Sacrificia.ut dicit.ꝯ.e.q.§.ſz hoc.ꝯ.e.illi nos dicim⁹. ⁊.c.ſiquis inquit.

e Nō quantū.ꝯ.di.xlix.ſacerdotes.j.e.q.iij.ſaluator.

a Per iſaiam.Caſus. Primo ponit ꝓba ꝓphete. Secūdo dicit aug⁹. q vbicūq; malus ſacrificiū ſibi pniciē irrogat ñ digne ſumenti. Tertio dicit q ſpūs ſanctus diſcipline effugiet fictum nā p eum nō opatur remiſſionē peccatoꝝ ſed p officiū opatur. ⁊ ō malis toleratis intelligit quod hic dicit.

b Vitulū.talis ē. ⁊ ita aug⁹. quaſi ⁊c.

c Coquit.alꝫ colit.i.i cultu quaſi colendo in ſacrificio offert. ⁊ eſt ſimilago flos farine de quo fiebat panis ꝓpoſitionis.

d Mereat.q dicit ꝓphera.

e Audire.ſ. ſibi dictū eſſe.

f Nō illis bonis.accipientib⁹ ab eis ſacra.

g Nō alijs.ar.q ō vno ⁊c.ut di.xlv.diſciplina: ibi me⁹ nō ē.ar.ꝯ.j.xxiij q.iiij.fo.re.

h Conſtat. ſupius introduxit mgr multa.c. p q̄ oſtdit de hereticis ⁊ ſimoniacis idē eſſe. ex qbus infert cluſionem ſuā in iſto.§. Sz ſue cluſioni obiecit ſtati du plicit ibi: ſz obiecit: ⁊ ibi imo.

i Sz obiecit. ad h⁹. qō dixit ō ſimoniacis locū hꝫe qō ō alijſ hēticis dr

k Hoc ſolū. qō nō eſt i ordinatiōe hereticoꝝ

l Reputet. verū ē q̄tum ad characterē.

m Baptizādis. ꝓfiguā dis.i. chriſmādis idē ē i qolibz ſacr⁹oꝝ eē ō ſimo. cum in eccleſie.

n Prefigant. ſic.j.r.q vlti. nec numer⁹. ſm q ibi ē in lra nūm⁹ eſt fiſe. alꝫ ſi ē numer⁹ nō ē fiſe.

o Renaſcētes.i. renaſci volē tes volūtate ſua vel parentum.

p Erigere. aliquid iñ Sciēdū vero ē: q ſacramēta hereticoꝝ dicūtur irrita vel damnanda falſa ⁊ inania: non quantum ad ſe cum ſint ſancta ⁊ vera etiā ab heretico celebrata: ſed q̄ cū illicite dantibus pfidis ſint ad iudiciū: illicite ab eis accipiētib⁹ nō cōferūt ſpiritū ſanctū. Irrita ⁊ nō vera dicūtur: q̄ qō ꝓmittūt ⁊ cōferre credūtur: nō tribuūt. ⁊ ideo dānāda vt ea dari vel recipi ab hereticis non approbētur ſed interdicātur. nō enim q̄tū ad ſe polluta ſūt q̄uis ab hereticis polluī dicātur. vnde gregorius coionem arrij vocat execrationē: ⁊ inocētius vocat bonoſij ordinationē dānationē: nō q ita i ſe ſint: ſed q̄ male dantibus vel accipiētib⁹ id efficiūt. Sic ēt hieronym⁹ in oſee ſacrificia eoꝝ panē luct⁹ vocat nō q̄tū ad ſe: ſed q̄tū ad effectū. qō ipſemet oſtēdit ſubiūgēs. qcū qz comederit ex eo cōtamina bitur: q̄ ſibi ad iudiciū ſumet Hinc etiam auguſtinus li.ij. cōtra epiſtolā parmeniani.

Sacramēta q̄uis obſint indigne tractantibus: ꝓſunt tamē digne ſumētibus.

Per iſaiam dñs dicit: facinoroſus qui ſacrificat mihi vitulū quaſi canē occidat. ⁊ qui coquit ſimilaginē quaſi ſanguinē porcinum. ⁊ q offert thus in memoriā q̄ſi blaſphemus. Quilibet vbilibet offert ſacrificiū tali corde vel factis vt hinc mereatur audire: perniciē ſibi infert: nō illis bonis q accipiūt ab eis ſacramenta eadē. q ſcōm ꝓphetā ezechielē ab eis gemūt ⁊ merent peccata ⁊ iniquitates que ſunt in medio eoꝝ: q̄uis inde ſe non corporaliter ſeperent. ⁊ infra Sacrificia impioꝝ eis obſponte oblatū recipi pōt: ut.ꝯ.di.xviij. de eulogijs

q Doluanſ. ſz quid ſi ſacerdos nullo mō vult baptizare niſi ei det pecuniā? dicūt quidā q ſi baptizandus eſt adult⁹ nihil ei dz dare: q̄ ſola fides ei ſufficit ō ꝑſe. di.iij. baptiſmi. vel ipſemet baptizet ſe. ar. ff. de adopt. ſi ꝓſul. ar. ꝯ. ex de baptiſmo ⁊ ei⁹ effectu debitū. Jo. Sed certe ſi i neceſſitate tali aliꝫs ſe ipſū baptizet ñ ē tñ baptizatus: ſz ad patriā ſi decederet cōuolaret: ut dicit decreta. illa debitū. b. Si eſt puer baptizet eū offerens vl pr̄. ſz ſi illi etiā ita debiles ſunt: vl neſciūt formā baptiſmi: vl nullus eſt alius qui baptizet in neceſſitate: nō ſtim danda eſt pecunia et ꝓmittenda ſimonia: potius ꝓmittat mox ſine baptiſmo: ar. hic ⁊.j. e. placuit. ego iñ certe ponā⁹ dare pecuniam q̄ eus ſic dimitterē mori ⁊ bene: licz nō deberem facere ar. b.j.e. placuit.

runt qui offerūt impie. nā vnū atq; idē ē ſacrificiū ꝓpter nomē domini qō ibi inuocatur: ⁊ ſemp eſt ſanctū. ⁊ tale cuicq; fit quali corde ad accipiendum acceſſerit. q enim māducat ⁊ bibit indigne: iudiciū ſibi māducat ⁊ bibit: nō alijs ſed ſibi ⁊ infra: Hoc pene in oīb⁹ talibus queſtionibus intelligendū eſſe admonemus: q̄ ſimul oia ſacramēta cū obſint indigne tractātibus: ꝓſūt tamē p eos digne ſumētibus. ⁊ infra. Spūs ſanctus in eccleſie preposito vel miſtro ſic ineſt: vt ſi fictus nō ē: operetur p enm ⁊ eius mercedē in ſalutē ſempiternā: ⁊ eoꝝ etiā regenerationē vel edificationē q p euz ſiue cōſecrātur ſiue euāgelizātur. Si aūt fictus ē: qñ veriſſime ſcriptū ē: ſpūs ſanctus diſcipline effugiet fictū: deſit q dē ſaluti eius: ⁊ aufert ſe a cogitationibus eius q̄ ſūt ſine intellectu. myſterū tamē ei⁹ non deſerit qō per eū ſalutē operatur alioꝝ. Q ōſtat ergo vt innocētius ait de ceteris hēticis ordinatos a ſimoniacis p prauā manus ſimoniace impoſitionē vulneratū habere caput. Sed obijcit: q in ordinatione ſimoniacoꝝ hoc ſolū reprehenſibile inueniat: q gratia ſpūs ſancti ſub ꝓcio redigi putetur. alioꝝ aūt in oībus integra forma ſacramētoꝝ ſeruetur. Cū ergo illicita ſacramenti vſurpatio p penitētiam correcta fuerit: ut gra ſpirit⁹ ſancti gratuita ⁊ non venalis exiſtimet: integer debet adeſſe vnctionis effectus. immo ēt ſi nō ſequat penitētia licet ſimoniace: tñ reuera cōſecrat⁹ reputetur. ſicut illi q quondā nō niſi ꝓcio dato ad ſacri baptiſmi regenerationez nec ad

r ¶ Conterierint.relinquēdo honorē ꝛ ꝑpetuo penitendo:ut.j.e.q.siquis necꝫ.10.

a Nullus epꝰ.aut diaconꝰ.j.de ꝑse.di.ij.puenit ꝯ.ibi dꝛ q ꝓsbr dare dꝛ eucharistiā:sꝫ hoc sine cessitate.xcuj.di.

diacones.ꝛ.c.ꝺ semē.b.

b ¶ Exegerit.cuꝫ effectu.sed etiā ipe conatꝰ puniendꝰ est i detestationē cris.s.e.q.studet ar.vi.q.i.s.verū. ar.xlv.ij.di.qm̄.b.

c Quicqd.nō ꝓiugiū non esse de bis sacris q ꝓlationē celestis gre tribuūt: ꝛ ió in ipso posse ꝓcū ꝛ intervenire xxxj.q.ij.honorā tur.cetera ita sacre rei tenēt fignificationē:ut ꝛ ei pariter habeant virtutē. Istud sola significationē. cetera verbo:sꝫ istud ex consensu ꝓficit:cetera a iure canonū inutiuꝫ habuerūt. hoc a iure naturali inītū habuit:ex debiga.debitū. Illa aūt nō est ratio sufficiēs q pecunia interueniat: qn̄ in eo nō ꝓferat gratia: q nec in sepultura nec in funeratione gratia ꝓferatur:est tm̄ simonia.xiij.q.ij. questa.imo dicit lex:matrimonia nō debēt esse venalia.ff.ꝺ dona. inter virū ꝛ vro. l.ij.ꝛ dic q �sꝫ que ratur i matrimonio quantuꝫ deꝫ ꝑ dote:hoc nō ē simonia:ar.ꝺ cōsecra.di.i.nemo. Nā episcopus ñ consecrat ecclesiam:nisi dos fuerit ei assignata:ut sancte cōmunionis participationē admittebantur: licet simoniace: tamen non ideo minus baptizati uel sacre cōmunionis ꝓcipes reputati sunt. sed hoc tm̄ sacris canonibꝰ cōstitutū est:ne de cetero sacramenta christi simoniace distribuātur. Unde gelasius.

Ad baptizandis uel consignandis ꝓcia non exigantur.

Baptizandis consignandisq fidelibus sacerdotes ꝓcia nulla prefigant:nec illationibus quibuslibet ipositis exagitare cupiant renascentes. qm̄ qꝺ gratis accepimus gratis dare mandamur.ꝛ ió nihil a predictis ꝓsus exigere moliantur:quo uel pauꝑtate cogente deterriti uel indignatōne renocati redēptionis sue causas iure despiciant:certū habētes:q qui ꝓhibita deꝫbenſi fuerint admisisse uel cōmissa nō potius sua spōte correxerint:periculū subeant ꝓ ꝓij honoris. Item de sexta synodo.

Ad percipiente, grām communionis:ꝓciū exigi nō debet.

Nullus epꝰ aut ꝓsbyter aut diaconus:qui sacram dispensat cōmunionem:a pcipiēte grām cōmunionis aliqꝺ ꝓcium exigat.necꝫ enim vēditur gra:necꝫ ꝑ ꝓcio gratiam spiritus sancti damus:sꝫ dignis muneribus sine ꝺfraudatione ꝓcipare ꝓcedimus Si quis ꝺo eoꝝ qui cōnumerātur in clero ab eo qui sacrā coīonem dispensat:aliqꝺ ꝓciū exegerit:deponatur ficut imitatoꝛ simoniace fraudis. Item ex concilio toletano.xi

Munera visibilis gratie que stibus non sunt prestanda.

Dicqd inuisibilis grē cōsolatione tribuitur:nunqꝫ ibi dicit:ꝛ tm̄ illud nō est simonia.j.e.q.ij.placuit.

d ¶ Inuisibilis.i. sacramentū in quo gratia inuisibilis ꝓtinetur ꝑ significationem.

e ¶ Questibus.a quero queris: nō a queroꝛ quereris.

f ¶ Excōicationi.i.suspēsioni.xxxij.di.eos.nota epīm suspendendū esse q nō corrigit subditus

g ¶ Credidit.i. ad hoc ut occultet illud crimē

b ¶ Si ꝓsbyter. hanc leuē penā antiquꝰ sustinuit. ex posteriorib⁹ autem decretis ꝓ huiusmodi surbonis periculo subsūt: ꝛ nota in fame precellunt:ut.s. e.q.baptizandis.ꝛ.i.q iij.c.vlti.

i ¶ Excōmunicatione. hic grauius punitur sacerdos q̄ episcopus. ar.contra.xl.di. homo sed hic ꝓsbyter i duobus deliquit: ꝛ quia cōtemnit:ꝛ quia simoniā cōmittit.episcopus tm̄ in negligentia. ꝛ qꝺ dicit quatuoꝛ mensiū excōmunicatione:hec pena nō excludit depositionem. Alij intelligunt hoc.c.tm̄ de negligente nō de cōmittente, sꝫ huic intellectui obuiat illud accipiendū: ꝛ illō cupiditatibus. sꝫ eraudi hoc per illud ex de simo.nemo.cū.s.quis celat crimen alterius ꝓ pecūia:ar.s.e.c. ibi cōtererit. sꝫ dic q maioꝛ pena ē ep̄o cessare per duos menses:q̄ ꝓsbytero ꝑ quatuoꝛ.

k ¶ Clericus. ꝛ sm̄ hoc clericus in minoribus ordinibus potest esse ꝑlatus.

l ¶ Competenti.depositionis.j.e.q.uj.c.vlti.

m Pacuit.ut balsamo.i.chrismatis nā ꝑ ꝓsecrationē chrisma ē. chrisma ergo vēdi nō pōt:nec etiā in necessitate: cū sit sacramētum.i.q.i. multi.ꝛ.i.q. üj.figs ꝓbendas.

Non est aliquid exigendū ab his:qui infantes suos ad baptizandum adducunt.

Pacuit ut nullus episcopoꝝ ꝓ modico balsamo: quod benedictum ꝓ baptismi sacramento per ecclesias datur:quia singuli tremisse ꝑ ipso exigere solent:aliquid ulterius exigant:ne forte quod ꝑ salute animarum per innocationem spiritus sancti consecratur:sicut simō magus donum dei pecunia voluit emere:ita nos venundantes damnabiliter venūdemur Item ex eodem.

¶ Tremissem, tertia ps solidi est tremissis. de hoc tremisse habes. C. de veste mili. fortissimis. & inde dicit tremissim fidorū quasi ter missus solidū ꝓstituat.

Pacuit. eoꝛ. ar. ꝙ in eadē fit ꝓditione: & q dāni causā vl occasionē dat: dānus dedisse videt. j. xxiij. q. v. de occidēdis. & c. cū homo. ℈. xxvi. q. vi. si pl byter. j. xxvij. q. ij. si tu abstines. ℈. di. lv. siquis abscideꝛit. j. xvij. q. iij. diffiniuit. ℈. l. di. studeat. j. xv. q. i. decime. io. So. hoc intelligendū ē de cā, prima: marie cuj malo zelo cām vl occasionē ꝓstant. b.

b ¶ Perditio. nihil eni interest an occidat ge: an causā mortis ꝓbeat. ff. ad. l. cor. ō fica. nihil vñ si ꝓstito ipunitatis sacrameto suos fugientes ad ecclesiā sacerdos ñ reddiderit: & postea fugerit: fuga eoꝛ a sacerdote queréda ē: ut. j. xvij. q. iij. diffiniuit. ꝙ eni occasionē dāni ꝛc. ff. ad l. acgl. q occidit. §. vl. io.

c ¶ Requirat. nō, ꝓ loco & tpibus illicita reddūt q simpliciť licita sūt: ut xxvij. q. i. neq; viduas.

d Mendari. nō mitt at. plumit. n. simonia. fit ꝓsumptio ē ex tpe vel loco. j. xxxi. q. i. relatū. ℈. di. lxxxi. i oib⁹ j. viij. q. iij. c. i. & ij. ℈. di. lvij. figs in egritudine. j xviij. q. vlt. eleutheri⁹. ℈. eť de simo. cū sit id. j. e. q. ij. placuit. So. exaudi hoc de nūmis exactis. nā spōte oblatos accipe possū. ar. j. c. pr. Alij dicūt hoc vitandū ꝓpter spēm mali: ar. eť de transac. ꝓstitutus. ff. ad. l. iul. de ambitu. l. i. vbi dť ꝙ accusat⁹ nō dz intrare domū iudicis. hic argue, op⁹ p se laudabile rōne tpis ꝛꝓbari: & ne malignādi occasionē inducat. lz enim nūmos in conchā mittere opus pietatis sit: tpe tñ suscipiēdi baptismi simonie suspicionē inducit: ar. est. ff. ad. l. iul. de ambitu. l. vna'm fi. adeo ut si etiā sub alio ꝓtextu tēpoꝛe, phibito defunctio simonie nō euanescat: ar. lvij. di. figs in egritudine. viij. q. ij. c. i.

Pacuit vt vnusqsq; episcopus per ecclesias suas hoc faciat: vt hi qui infantes suos ad baptismum offerunt: siquid voluntarie ꝓ suo voto offerunt: ab eis suscipiatur. Si vero ꝑ necessitatem pauperta tis aliquid nō habeant quod offerant: nullum eis pign⁹ violēter tollatur a clericis. Nā multi pauperes hoc timentes filios suos a baptismo retrahunt. Quidam forte dum differuntur si sine gratia baptismi de hac vita recesserint: necesse est vt ab illis eoꝝ peditio regratur: quoꝛ spolia p timescentes a baptismi gratia se subtraxerunt. ¶ tez ex cō cilio elibert.

Qui baptizat nullos nūmos i cōcham mittere cogatur.

Mendari placuit: vt q baptizantur vt fieri solebat: nūmos in conchā non mittant ne sacerdos quod gratis accepit precio distrahere videatur: neq; eni pedes eoꝛ lauādi sunt a sacerdotibus vel clericis, ¶ tem ex cō. tri buriēsi

ꝓ perceptōne baptismi vel chrismatis aliquid exigi non debet.

Dictū est solere in quibusdam locis ꝓ perceptōne chrismatis nummos dari: similiter ꝓ baptismo & ꝛmunione hoc simoniace hereſis esse detestata ē sancta synod⁹: & anathematizauit. & ut de cetero nec ꝓ ordinatione nec ꝓ chrismate vel baptismo vel ꝓ balsamo nec ꝓ sepultura vl communione quicq; exigatur statuit. Sed gratis dona christi gratuita dispensatione donentur. ¶ tem ex concilio carthaginensi.

Nec ꝓ dedicandis basilicis vel ꝓ sacramētis ecclesie cōferendis aliquid exigi debet

Statuimus: vt sicut ꝓ dedicandis basilicis & dandis ordinibus nihil accipiendū ē ita etiam ꝓ balsamo vel ꝓ luminaribus emendis nihil prepositi chrisma accepturi dent. Episcopi itaq; de facultatib⁹ ecclesie balsamū emāt & luminaria singuli in ecclesijs suis. Sicut ergo hec sacramenta licet simoniace ministrentur: tñ effectum bñdictionis cōferunt accipienti: sic & sacerdotalis vncto licz simoniace ministretur: suo tamen non debz carere effectu. sed sicut supra dictum est: illa sacramenta sūt necessitatis: hec dignitatis: et ideo p̄uilegia illoꝝ non pñt generare communem legem istorum. habent ergo simoniaci vulneratum caput per simoniace manus prauam impositionem. hoc autem de illis intelligit: quos nec excusat ignorantia nec attractionis violētia: qui ab illis ordinantur: quos indubitanter sciunt esse simoniacos siue simoniace siue non simoniace ordinentur ab eis. vt enim distinguit nicolaus papa: alij simoniace ordināt a simōiacis: alij simōiace ordinātur a nō simoniacis: alij non simoniace a simoniacis. Hanc distinctionem innuit nicolaus papa. c. ij. dicens.

De multiplici gñe simoniacoꝝ

Statuimus decretum de simoniacis simoniace ordinatoribus vel ordinatis: & de simoniacis simoniace a non simoniacis: & de simoniacis nō simoniace a simoniacis. Simoniaci simoniace ordinati vl ordinatores scōm ecclesiasticos canones a ꝓprio gradu decidant. Simoniaci quoq; simoniace a non simoniacis

e ¶ Ne sacerdos. ar. nō solū abstinendū ē a mali: lz etiā ab oi specie mali: ar. ℈. lxiij di. generalis.

f ¶ Lauandi sūt. q⁹ mediolanēses primo aqua ꝓsecrata pueroꝛ pedes lauāt: & p⁹ea baptizant: & non peccāt: q; auctoritate ābrosij h⁹ faciūt: q; ē mūdus totus: nō indiget nisi ut pedes lauet. tñ i illa auctoritate intelligunť pedes. i. affectus. ſ. ut habeant coꝛ purū. furta illud: q; speciosi pedes euangelizantium pacem & ꝛc.

g Dictum est.

h Statuimus. luminarib⁹ etiā in conficiendo chrisma necessarijs fraudē remouet. nō ꝓ tpe etiā luminū ꝓcū interdici: extra alex. iij. de bis sane. b. saris dť ex de simo. nō satis & c. cū in eccle.

i Dicut. accipit hic finē altercatio grāni: q q̄dā simoniacos compat hereticis: q̄ q; nō: ut. ℈. c. ℈. q. ergo. & ℈. se.

k ¶ Nec sacramēta. i. baptisma et chrisma.

l Statuimus. idē dicit hic q̄d in. §. nisi. quia subiūgit q̄d furis fit: cū sic vel sic coꝛdinantur.

m ¶ Simoniacos aũt nõ illi sola voce ñ reatu simoniaci dicunt: cẽ de simo. de simoniace. s. ꝓpter ordinationem a simoniacis factam: sicut vsurarius qñq; dicitur q vsuras dat. ff. de vsuris debitor.

n ¶ Misericorditer.

Et ita dicit hic q; nõ receperũt executionem.

o ¶ Permanere. in executione.

p ¶ Sz hoc. respicit vltimã partẽ. c. ꝑcedentis.

a Sz qui. h. intelligit hoc .c. de ꝑcisis. q tñ nesciebant ꝑcisi esse ab ordinatis nã opinio eius ẽ: q; si occultũ ẽ eũ ordinatorẽ esse simoniacũ: g tolerat̃ ordinatus suscipit executionẽ: ut. xv. q. vi. c. vlti. nisi fit notorius: ut. xxxij. di. §. verũ. vel nisi testibus hoc ꝓbari possit: ut. s. e. qs. Et iõ ut locum habeat fm eum qõ misericorditer. ꝛc. necesse habet legere de ꝑcisis. nos vo q aliter sentimus. ar. j. e. qui busdã. Et. s. e. reperiũtur. legim⁹ hoc. c. ỗ occultis nã ẽtũ cunq; occulti sint Et etiam ignorẽt iste: nõ ꝓsequit̃ executionẽ Et hoc in simoniaco in ordine. Et sz sine culpa isti⁹ ordinati ꝓtingat: indiget tñ dispensatione. Et hoc i detestationẽ crimis. Et iõ dicit misericorditer. Et sz hoc nã ille de iure admittend⁹ est ad executionẽ. Et ea est rõ: q; magis ꝓstat nobis de volũtate coacti q; ignorãtis. nec intelligas illõ. c. de absolute coacto: q; ñ recipiet characterẽ: cẽ de bap. matores. §. si aũt.

b ¶ Sig dem. ꝓbare. ꝓ sacramentum: cẽ de sen. er. si vo. Vel. ꝓbat̃. eo ipso q nõ. ꝓbat̃ ỹ. C. g multi. ñ posſup fuis. sz pone ꝓlatũ meũ esse simoniacum: Et vult me ordinare: si. ꝓbare possũ nõ debeo ab eo ordies recipe fm plurimos doctores. et requiri tñ nõ possũ ordines sine dispensatione pape: fm alios cuiuscũq; iuriõis. Ista tñ dispensatio dz fieri in occulto: ne infamet̃ ille ꝓlatus: cui⁹ crimẽ occultũ ẽ. huic tñ scio simoniacũ esse aliquẽ sz occultũ: nõ debeo recipere ordines ab eo: ut in ꝓe. decre. ꝓ tuas. Et. j. e. ỗ ordiati similiter ab officio male accepto remouẽtur. Simoniacos autem non simoniace a simoniacis ordinatos miseri corditer per manus impositionem ꝓ temporis necessitate in officio concedimus permanere. Sed hoc intelligendum est de his que ordinantur a simoniacis quos ignorabãt esse simoniacos. hos facit simoniacos: non reatus criminis: sed ordinatio simoniaci. De quibus vbanus papa ait.

De his qui non simoniace a simoniacis ordinantur.

Siqui a simoniacis non simoniace ordinati sũt: siquidem probare potuerint: se cũ ordinarentur nescisse eos simoniacos esse: Et q; tunc ꝓ catholicis habebantur in ecclesia: talium ordinationes misericorditer sustinemus: si tamen eos laudabilis vita commendat. qui vero scienter se a simoniacis cõsecrari immo execrari permiserint: eorum consecrationem omnino irritã eẽ decernimus. Item nicola⁹ iunior. Hoc idem alexãder. ij

De eo q ordiat ab illo: quez scit simoniacũ esse.

Cẽ cetero statuim⁹: ut siqs i posterũ ab eo quẽ simoniacũ eẽ nõ dubitat: se cõsecrari posse pmiserit: Et ꝓsecrator et ꝓsecrat⁹ ñ disparẽ dãnatiõis sniaz subeãt: sz vterq; depositꝰ pniaz agat: Et puat⁹ ꝓpria dignitate ꝓsistat. ¶ Idem.

Siontiaci i dignitate suanda nulla ẽimpẽdẽda mia.

Orga simoniacos nullam miam i dignitate seruãda babẽdã eẽ decreuim⁹: sz iuxta canonũ sãctionẽ Et sanctorũ patrũ decreta eos oio dãnamus ac deponẽdos auctẽ aplica sãcim⁹. Subaudiẽdũ ẽ: nisi violẽt attracti fuerit. De his. n. Et a quibuslibet hẽticis violenter ordinatis ait innocentius.

De his q iuti ad hẽticoꝝ ordinatiõez tbũt.

Onstat m⁹ tos vi passos atq; iuitos attractos repugnãtesq; ab hẽticis ordinatos. sz hmõi aligs si p⁹ ordiationẽ talẽ nõ interfuit cũ illi ꝓficerẽt sacrãmta: si cõmunioni eoꝝ ꝑticipat⁹ nõ ẽ: si statim discedẽtib⁹ ill⁹ pessimo cetero. Et si vellet me cogere: potiꝰ debeo pati ercõicationem: ut cẽ de sen. er. ingstitiõi. bar.

c ¶ Vel. ꝓbare. hic argue q q ignorãtiã allegat: eã ꝓbare dz. Et cũ ꝓbatio triplicit̃ fiat: tũc. s. directe. tũ ꝓbato eo ex quo id qõ intendit necessario aut verisimili sequit̃ ignorãtia: Et tñ verisimilis ꝓbatio sufficit: qõ ꝑz ex eo qõ dr: tũc ꝑ catholicis habebãtur. ex his quoq; vbis sequentib⁹: si tñ eos laudabilis ioꝛ vita ꝓmẽdat: argui põt ꝓcedẽtia merita ad delicti p⁹ ꝓmissi veniaz impetrandã. ꝓdesse. ar. ff. de re mili. nõ ois. io. ar. allegantẽ ignorãtiã debere eã ꝓbare: ut. j. ir. q. i. ordinatiões. j. Et xviij. q. vlti. in lectũ. cẽ de elec. innotuit. §. dis. lxxij. ꝓpositi. j. j. iij. q. ir. indicas ꝓtra. b.

d ¶ Et q tũc. xv. q. vlti. c. vlti. ar. j. ir. q. i. c. iij. ỹ. ibi nãq; dr: q fig ab hereticis nõ statim ercõ municatis fuerint ordinati ignorãtes illos eẽ dãnatos: eoꝝ ordinationes rate habebunt̃ hic aũt dicit tũc ratas esse: si ordinatores, ꝑ catholicis habebant̃. vñ colligit: q si tũc non catholici sz dãnati habebant̃: talis ordinatio ñ tolerat̃. sz sciendũ est q nõ semp ꝓtrarius sensus auctoris ꝓ to lege Et certa ratione suscipiendus ẽ: sicut i nõnullis decretoꝝ locis diligẽtia lectoris inuenit. vl dicat̃ strictꝰ se dr e in simoniacis, ꝓpter odiũ ipsi⁹ hoꝛẽdi crimis: Et mitigantius in alijs puerilis ordinationib⁹ qõ illo. c. demõstrat̃. xi. q. i. ab ercõicatis. vel qõ hic dr catholicis: nõ ad ordinãtes sz ad ordinatos referẽd. melius intellige fm q diri in glo. hoc teneas.

e Cẽ cetero. dubitat. q; ẽ notoriũ: vl ꝑ sniaz. h. sz ỹ dicit ifra. f ¶ Sniam subeãt. tu intellige de eo quẽ ꝓbare potuit simoniacũ g est ordinand⁹. melius intellige fm qđ

g diri in glo. hoc teneas.

Orga. nullã. j. e. figs neq; ỹ. e. q. vij. regritis. j. e. q. v. c. i. ꝓtra. Solutio hic simonia ẽ in. pmoto Et pmouente.

b ¶ In dignitate. i. in ordine: cẽ de simo. tanta. Et nõ. j. c. q. v. c. i. cũ eni furtiu⁹ sit character. j. e. ordinationes nõ põt dispensari. Vel. secus dixit cẽ de simo. ex insinuatione.

i Oc. stat. si statim. ar. q siqua alicui tradita inuita: Et ꝓ viribꝰ renuẽs si statim ꝓst traditionem fugerit: nõ sz illud matrimoniũ. quod sumit ex verbo si statim: maxime si nunq; consensit. b. Et ita ꝑ ꝓsequentia depẽdunt̃ ꝓcedẽtia. xxij. q. ij. q ait: de pe. di. iij. iudas.

k Redijt. eo aio ut iterū nō redeāt ad eos. sicut dicit lex q is q fugit ab hostib⁹ eo aio ut iterū ad eos redeat: nō h; postliminiū. ff. de cap. & postli. re. l. nihil interest. C. e. l. plr. nec enī satis est domū quē rediisse si mente alien⁹ est: ut. ff. de offi. pñi. l. diuus. & iij q. ſt. indicas.

l Excusatiōis. ar. q co actio excusat in ordinibus: sic. l. di. pb̄ros. tv. q. v. c. i. xx. q. iij. pñs. ar. ℨ. xv. q. i. merito. & ℨ. ō pse. di. iiij. eos quos.

m Post mensē. ar. q si aliqua alicui iuita tradita fuerit: & aliquanto tpe cū eo in domo māserit: & cū potuerit non effugerit: si postea virū dimiserit poterit reuocari ab eo: q; ex tacito tpis ꝓsensu ratū fuit matrimoniū: ar. xxi. q. ij. de neptis. lxiij. di. quāto. l. di. pb̄ros g. & dis. xlv. de iudeis. & eē de spon. ad id qō.

n Amplius. ar. ad ꝓbandū cōsensū infuisse mīmonio si nō stati diuertit. xvi. q. i. reuertimī

o Tales. s. q ꝓsenserūt hereticis vel statim recesserunt: vel nō statim idē intelligo etiā p⁹ momentū si iā ꝓsensissent: & idē p⁹ centū annos si nō ꝓsensissent. Nā semp excusarent. ff. ō re mili. nō ois. §. capt⁹. factum g. tangit hoc dicēdo. iō tñ dicit q p⁹ mensē: q; & si infra mensē redierint semp fuisse iuiti ꝓsumūtur: nisi ℨ riū ꝓbaret. ſz p⁹ mensē ꝓsumerēt ꝓsensisse: nisi ℨ riū ꝓbaret. & ē sile. C. ad vell. l. si mulier ꝓfecte.

p Autēticā. i. fructuosam: nisi excusationi rei adepte renūciauerit: ut e. q. figs nec̄.

q Usurpatū. i. ℨ rigoze factū ē. ar. C. de iure do. vbi.

r Nouatianis. j. e. q. vij. martimū donatum.

s Modozb⁹. ñ. n. cū maiozib⁹ hēticis dispēsat: ut. i. q. vij. c. i

t Ita etiā. cū simoniacis ē dispensandū: ut iā habebit

u Alioz. q. d. & hoc facit ad dispensationem.

x Cognoscant. ar. q si instrm fit fallsz in aliq ꝑte & in aliq verū: vbi verū ē debem⁹ illud recipe. C. de transac. si ex falsis. ar. ℨ. it. di. si ad sacras.

y Omnis. bēat. si tñ iterata vnctione nō fuerit maculat⁹ ecclesiam redierit cum legitima satisfactione & erroris sui dānatione: hoc in magno beneficio habeat: si adempta spe omnis ꝓmotionis in quo inuenitur ordine permaneat.

De his autem qui ordinantur simoniace a non simoniacis: utpote illi qui data pecunia archidiacono vel concilijs episcopi episcopo ignorāte hoc efficiunt: vt de manu eo⁹ sacros ordines accipiant: ita scribit gregorius quartus.

Ordinationes que simoniace fiunt false iudicantur.

Ordinationes que interueniente precio vel precib⁹ vel obsego alicui psone ea intētione impēso vel g non cōi cōsensu cleri & populi sm canonicas sactiones fiūt: & ab his ad quos ꝓsecratio ptinet nō cōprobātur: falsas esse diiudicam⁹. quoniā g taliter ordinātur: ñ ꝓ hostiū id ē ꝓ christū intrant: sed ut ipa veritas testat fures sūt & latrones.

Quia ergo simonia tripliciter in hoc capitulo notatur: vidēdum est quot modis precium in hac hereſi detur. Hoc beatus gregorius in euāgelio ꝓ tractatu exponit dicens.

De eodem.

Sunt nonnulli g gdē nūmorū pmā nō accipiūt: & tamē sacros ordies ꝓ hūana gratia vel laude largiūtur: atq; ō ipa largitate laudis solūmō rerū butōem querūt. Qui nimiꝝ qō babes: q; pces inducūt simoniā: & j. e. sunt nōnulli. viij. q. i. moyses. & hoc verū ē: si aliqs ꝓ seipso petat tal se āt ingerit. qō ñ lz: ut. viij. q. i. i scripturis. & eē de urepatro. p nostras. Alij dicūt q aliqs ꝓ se si est dign⁹ pōt petē. Nā petrus dixit: qd ergo fiet nobis qui secuti sumus te: ſz ita ꝓ seipso petūt. sed si pces ꝓmiguntur ab alio: distinguitur: ut. viij. q. ij. in fūma. & q. i. c. moyses.

conciliabulo eorūm abrenuntiauerit: si ad ecclesiam redijt talis potest habere colorē alicuem excusationis. Ceterum q post mensem aut amplius redierunt cū se cōfideret ab hereticis ordinatos: quāuis nihil ab eis acceperūt: rei sunt vsurpate dignitatis.

Tales plerūq; ex intuitu pietatis reformat catholice manus impositio cū satisfactione & medicina penitentie. Sed damnationē simoniacoꝝ & eoꝝ qui eis consenserunt legimus: medicinā vero autenticā ex hac hereſi nominatim nō legimus nisi q sicut vsurpatū est in novatianis vel donatistis minoribus vtiq; hereticis nō canonice sed ex intuitu pietatis: ita etiā ex his posse fieri colligimus. Ideo etiam quia aliorum per omnia orthodoxā habent fidem: nisi q spiritum sanctum credunt esse venalem. Et ut ait beatus augustinus: heretici cū redierint qua parte se absciderint ab ecclesia curentur: qua vero parte adheserint cognoscantur.

Hinc & leo scribit ianuario episcopo.

Qui ab hereſi ad ecclesiā redeūt: in q̄ inueniūtur ordie: ex beneficio perseuerent.

Omnis cuiuslibet ordinis clericus qui catholicā deserens vnitatem hereticē vel scismatice coniunctionis contagione se maculauerit: si ad ecclesiam redierit cum legitima satisfactione & erroris sui dānatione: hoc in magno beneficio habeat: si adempta spe omnis ꝓmotionis in quo inuenitur ordine permaneat.

De his autem qui ordinantur simoniace a non simoniacis: utpote illi qui data pecunia archidiacono vel concilijs episcopi episcopo ignorāte hoc efficiunt: vt de manu eo⁹ sacros ordines accipiant: ita scribit gregorius quartus.

Ordinationes que simoniace fiunt false iudicantur.

Ordinationes que interueniente precio vel precib⁹ vel obsego alicui psone ea intētione impēso vel g non cōi cōsensu cleri & populi sm canonicas sactiones fiūt: & ab his ad quos ꝓsecratio ptinet nō cōprobātur: falsas esse diiudicam⁹. quoniā g taliter ordinātur: ñ ꝓ hostiū id ē ꝓ christū intrant: sed ut ipa veritas testat fures sūt & latrones.

Quia ergo simonia tripliciter in hoc capitulo notatur: vidēdum est quot modis precium in hac hereſi detur. Hoc beatus gregorius in euāgelio ꝓ tractatu exponit dicens.

De eodem.

Sunt nonnulli g gdē nūmorū pmā nō accipiūt: & tamē sacros ordies ꝓ hūana gratia vel laude largiūtur: atq; ō ipa largitate laudis solūmō rerū butōem querūt. Qui nimiꝝ qō babes: q; pces inducūt simoniā: & j. e. sunt nōnulli. viij. q. i. moyses. & hoc verū ē: si aliqs ꝓ seipso petat tal se āt ingerit. qō ñ lz: ut. viij. q. i. i scripturis. & eē de urepatro. p nostras. Alij dicūt q aliqs ꝓ se si est dign⁹ pōt petē. Nā petrus dixit: qd ergo fiet nobis qui secuti sumus te: ſz ita ꝓ seipso petūt. sed si pces ꝓmiguntur ab alio: distinguitur: ut. viij. q. ij. in fūma. & q. i. c. moyses.

z Inuenit. si tñ illos ordines simoniace nō recepit. Et cū qbus dispensetur cū qbus non: dicūt isti versus. Si bis ordo dat: sen baptismus repetatur. Ut euertatur fidei status ordo petatur. Uel si ꝑsteꝝ q vtrunq; simon opetur. Ut dispenset: spes irrita ꝓzimus habet. ſ. e. figs.

a Ordinationes. precio dato vl retēto vl ꝓmisso. C. de trāsact. trāsactio. Nā remittere dare ē eē ō testi. veniēs. ff. ō his q i fraudē. si pign⁹. Itē nūqd est simonia abrenūciare bñficio ut alij det: nō nisi deducat i pactū: ut eē de pbē. dilecto: spēt tñ in de habere nō est simonia. eē ō pac. cū pdem. Itē qliter regnū dei pecunia possit emi: cū nihil sit spūali? ō pe. di. i. medicīa. & nō ordo sl honor ecclesiastic⁹? & ē ratio: q; cū vēdente regnū cedat nō pōt eē malicia: hic secus. ſz fallū ē regnū dei emi: ſz ex mīa merītusq; pcedentibus acquirit. viij. q. ij. aie. de pe. di. i. medicīa.

b Uel pcibus. hoc de pcibus ꝓ indigno & carnali amore ipensis vel a se ꝓnectis al's nō: ut. j. e. latorem.

c Uel pcib⁹. hic babes: q; pces inducūt simoniā: & j. e. sunt nōnulli. viij. q. i. moyses. & hoc verū ē: si aliqs ꝓ seipso petat tal se āt ingerit. qō ñ lz: ut. viij. q. i. i scripturis. & eē de urepatro. p nostras. Alij dicūt q aliqs ꝓ se si est dign⁹ pōt petē. Nā petrus dixit: qd ergo fiet nobis qui secuti sumus te: ſz ita ꝓ seipso petūt. sed si pces ꝓmiguntur ab alio: distinguitur: ut. viij. q. ij. in fūma. & q. i. c. moyses.

d Intentiõe.g°. sine ea intentiõe nõ ẽ simonia alʒ secus:ut nõ.ex de simo.nemo.h.

e Fures.videt g°.cũ simoniac⁹ furi ꝓpareť: q cũ si monaco nemo possit dispẽsare: nisi renũciet ordini male suscepto accipiũt gratis:gratis nõ tribuũt:quia de impẽso officio sanctitatis, nũmũ expetũt fauoris.vnde cũ virũ iustũ prophetа describeret ait: Beat⁹ q excutit manus suas ab omni munere. nõ dixit solũ a munere ſʒ ab omni munere: q: aliud est munus ab obsequio aliud a manu aliũ a ligua. Munus ab obsequio ẽ seruit⁹ indebite ipẽsa. Mun⁹ a manu pecũia ẽ. Mun⁹a ligua fauor q g° sacros ordies tribuit:tũc ab oi munẽ man⁹ excutit: qñ i diuinis reb⁹ nõ solũ pecuniã nullã sed nec etiã hũanã gr̃az regrit. I dẽ in registro.

Eternã dãnatiõem inuciet: q quolibʒ munẽ ad sacros ordines accedit

Iqs neqʒ sã ctis pollẽs moꝛib⁹ vl̃ neqʒ a clero populoqʒ vocatus vel pulsatione coact⁹ impudẽter chr̃isti sacer dotiũ iã quolibet facinoꝛe pollut⁹ iusto cordis a mõe vel sordidis pcib⁹ oꝛis siue comitatu siue manuali seruitio siue fraudulẽto munusculo epal̃e seu sacerdotale ñ lucro aiaꝝ ſʒ ianis gl̃e anaricia fult⁹ dignitatẽ accepit: ꝛ i vita sua nõ spõte reliqrit: eũqʒ ilperata moꝛs penitẽtẽ nõ inuenerit: pculdubio i eternũ pibit. Hinc idẽ grego. ioanni cõmitbioꝝ epo. Pro ordinationib⁹ nihil dio accipiatur.

De ordiatõib⁹ accipe aliqã sub districta inꝺictiõe decretum⁹. oꝛ g° ut neqʒ p donũ neqʒ p gr̃az neqʒ p quozũdam supplicatõez aliq⁹s ad sacros ordies pmittas aduci. I dẽ vniuersis epis p eccl̃ã puinciã pstituť. Nec pro nec gra nec supplicatiõe aliq ád sacros ordies accedãt

Quibusdã narrãtib⁹ agnoui: q i illis ptib⁹ null⁹ ad sacrũ ordinẽ sine ꝓmodi datione pueniat. qõ si ita ẽ flẽs dico gemẽsqʒ denucio: q: cũ sacerdotalis ordo it⁹ oꝛt⁹ occidit: foris quoqʒ diu stare nõ poterit scim⁹ qppe ex euãgelio qõrẽdẽptoꝛ nr̃ p seipm fecerat: q: ingress⁹ tẽplũ cathedras vendẽtiũ colũbas euertit. Colũbas.n. vẽdere ẽ despũ sancto quẽ de⁹ oipotẽs pstãtialẽ sibi pipositoem manuũ hoib⁹ tribuit ꝓmodũ tpale pcipere exquo vt pdixi malo iã euenit

f Unt nonnulli,accipiũt,extra de simo.ꝛ si qones psalmo:iudica me dñe.ibi in quozũ manibus.

g Describeret. nõ ẽ in ysaia id qõ sequit:ſʒ i

h Ab obsequio.ꝛ sic videť q nõ possim fuire,p beneficio:ut hic ꝛ.s.c.,pri.ar.,ptra.xij.q.ij. gcũqʒ sufragio.ꝛ.c.charitatẽ.ꝛ de clericis ñ resi.decetero. licite etiã põt qs sperare vel appetẽ dignitates:ut xxxij.di.,si,ulut.lxi.di.qd,pdeꝛit:ꝛ exẽ de pac.cũ pdem.So.b. dicit si directe habeat animum ad hoc cũ fuit ẽ simoniac⁹:ut.viij.q.i.sũt qdam.ſʒ tu dic q si dign⁹ est:ꝛ dignũ exhibet fuittũ nõ ẽ simoniac⁹: ut hic ꝛ exẽ de cle.nõ resi. de cetero. alʒ si indign⁹ ẽ vl̃ dign⁹ ꝛ indigne fuit simoniac⁹ ẽ.ꝛ hoc notauit cũ dixit fuittus indebite ꝛc.ꝛ ſʒ dign⁹ fuire possit:nõ tñ hoc põt duci in pactionẽ.nã illud simoniacũ ẽ: exẽ ó t pac.pactiones,Nullũ ergo mun⁹ dabit:nisi illud qõ alʒ fuisset datur⁹,ꝓpter aliqs necessitates:ut exẽ.ꝛ si que stiones.vl̃ nisi det exemplũ aliqõ:ut.ff.ó offi.pcoſu.l.soleť. §.vlti.vl̃ nisi recipiat illud ad stipes tẽpl̃:ut.s.e.iudices.

i Ab oi.ut oia ꝑticularia ꝛ singularia ꝓhenderet.s.xix. di.si romanoꝝ.ſi.j.xuij. q.iij.putãt.j.e.q.iij.saluatoꝛ.ptra.xxvi.q.i.q si doꝛmierit. Nota q dicit indebite.nã si debite ipendat:finita fit:ut.j.e. .q.iij.saluatoꝛ.ꝛ expoit basian⁹. indebite cũ indebite dign⁹ vl̃ debite indign⁹ fuit ꝓ bñficio. alʒ nõ ar.insti. de societate.§.de illa.

k Gloꝛa.s. xxiij.diſ. quando.

l Iqs vocatus.ꝛ ẽt ſʒ valde dign⁹ fit: ñ isi effrenata temeritate ſʒ trepida deliberatiõe on⁹ sacdotij ꝺʒ subire:ut s.e.ñ ẽ putãda.ꝛ di.xuij nerui.lxi.di. miramur.

m Amoꝛe.ex hoc colligẽ oẽm esse simoniacũ q ducť amoꝛe alicui indigno bñficiũ ꝓfert.ar. ex de simo.nemo.nã ex quo fauoꝛ tertij nũmũ fauoris inducit:multo magis ipsi⁹ q ordinat. vl̃ expone hoc uta:q cesset iste intellect⁹ iniusto cordis amoꝛe.i.in cupiditate ꝛ ambitione.

n Comitatu.i.seruitio

o Fraudulẽto.fraudulentu est mun⁹:cũ dicit se alʒ voluisse hoc ei dare:ut exẽ.e.ꝛ si qones.vl̃ qñ altera ꝑs dicit se expensas fecisse ꝛ illas petit ut cedat bñficio:ut exẽ de pac.cũ pdem.

p Nõ sponte. hoc idẽ de quolibʒ crie.ſʒ hoc dr̃ ad terroꝛẽ.ꝛ nõ q dicit spõte:q: si cogereť iuris ordinẽ dimittere nõ sponte: nõ valẽt ei ad salutẽ.

q Moꝛs.ꝛ hoc ut dixi i quolibʒ crie nõ ꝺʒ pnia ad salutẽ nisi pseueret aio vsqʒ in finẽ:de pe.di.i.§.his aũt xl̃.ire illud.io.ꝛ ſʒ de oib⁹ alijs crimmib⁹ possit qs penitere ordie retento:ut.lxxvij.di.pſbʒ.l.di. de his. hic nõ nisi renũciet ordini.vñ nõ videť q hic locũ habeat ãmonitio:ar. ptra.i.q.vlti.patet.

r De ordinatiomb⁹.supplicatiõẽ.j.e. latoꝛẽ.ꝑ. vbi papa ad supplicatiõẽ quozũ dam oꝛdinat quedam. ſʒ distingue:aut aliquis petit ,p se aut alius pro ipso: ut.s.e. oꝛdinationes.

s Quibusdã casus.ꝑmo dicit greg⁹.se dolere:q in illis ptib⁹ nemo,pmouet ad sacrũ ordinẽ sine cõmodi datione.secũdo,pbat auctoꝛe dñi simoniacos ipso iure esse suspensos.tertio,phibet hoc de cetero fieri:ꝛ statuit penam in cõmittentes.

t ¶ Stare. quo ad id ī quo nūq̄ stetit. ſ. quo ad execūtionē ar. ff. de p̄sti. pe. id q̄. ar. ℞. xxxij. q. ij. moyses.

u ¶ Eoꝛ. ⁊ ita simoniaca etiā occulta ipso iure tūr ſuſpēſa: nō tñ vitandi ſūt: cū ꝓbari nō p̄ot eis simonia. vi. q. ij. ſi tñ. sic eraudi eā de simo. tāta. ⁊. ſ. c. repiunt.

r ¶ Paratioꝛ. q̄ nouā teſta capit iueterata ſapit. quo ſemel ē imbuta recens ſeruabit odoꝛē teſta diu. ⁊ eſt ſimile in auc. ut iudices ſine quo quo ſuffrag. §. i. colr. iij. vbi dicit. dato enī vno illicito p̄ncipio neceſſe eſt eū q̄ datione facit plures man⁹ circuire:

y ¶ Et actionis. hic argue carnales p̄ces p̄o digno poꝛrectas ñ tacē simoniā: ſecꝰ in pecunia vl obſequio q̄ loco p̄cij inſcedere ſolēt. q̄ p̄ces nō faciūt: ut. j. e. q. v. c. vlti. ⁊ ly p indigno ponecte facerēt simoniā: tñ ꝓpter merita digni ab hac accuſant: ut j. xxxij. q. ij. quicqd. io: ly quare min⁹ ꝓmittit simonia in p̄cib⁹ oblatis p indigno q̄ i pecunia ſ⁹. io q̄ in p̄cibus nihil dat de ſuo: ⁊ io ibi nullū intelligit eē ꝓmerciū nā ꝑdere ỹba leue ē: et ita nihil puenit ad accipientē: ar. C. de dona. inī vi. ⁊ vxo. marit⁹. ff. ō do. ariſto. ly in alio caſu dat. ly ⁊ p indigno magis deteſtat eccl'ia munerū dationē q̄ p̄ceꝛ effuſionē. vel dic q̄ hec dictio niſi non excipit a ſupplicatiōe ſed a ỹbo ꝓmouēte: ſic ponit. ñ. xxxviij. di. ſedulo.

a ¶ Vllus. culpetur. ⁊ puniat pena centū aureoꝝ ⁊ irrogat infamia q̄ petierit aliquā dignitatē. ⁊. ff. ad. l. iul. de ambi. l. j. ⁊. j. q. vij: ſācim⁹. ar. ℞. ff. de offi. p̄tis barbarius. ſed ſolueꝛ. j. q. vi. ſicut is.

b ¶ Religioſis. i. clericis. ⁊ p hoc expone illud. c. xx. q. iij: p̄ñs in fi. ar. gradū altioꝛē grauius facere ꝓmiſſū: ut. j. ri. q. iij. p̄cipue. ar. j. xxv. q. i. nulli. ⁊ viij q. ij. illud quidē.

c ¶ Stote ergo ⁊c. graues. ñ. xxiiij. di. quando re creditur. q. q in tēplo dei colūbas vēdere p̄ſūpſerunt: eoꝝ iudice deo cathedre ceciderūt. q videlicet erroꝛ in ſubditis ꝓpagaꝛ cū augmēto nā eo ipo q̄ q̄ſq̄ ad ſacrū ordinē vel honoꝛē p̄ducitur: iaꝝ in ipa puectus ſui radice vicī atus patioꝛ ē alijs venūdare q̄ emit. ⁊ vbi ē q̄ ſcriptū eſt gratis accepiſtis gratis date ⁊ cū primo cōtra ſanctā eccleſiā ſimoniaca hereſis ſit exoꝛta: cur nō perpēdit? cur nō vidētur: q̄ eū quē cū p̄cio q̄s ordiaꝛ ꝓuehēdo agit vt hereticus fiat? Ideoq̄ hoꝛtamur vt veſtꝝ nullus hoc denuo fieri patiaꝛ: ſed neq̄ gratia alicuius neq̄ ſupplicatione aliquos ad ſacros ordines audeat ꝓmouere: niſi eū quē vite meritū ⁊ actionis q̄litas ad hoc dignū eē mōſtrauerit. nā ſi aliter factū ſenſerim⁹: denuo ſtricta ⁊ canonica illud nouerītis vltione cōpeſci.

¶ Idem ſymmachus.

Ad epālē honoꝛē nullus per ambitum accedat.

Nullus itaq̄ ꝑ ambitū ad epālē honoꝛē ꝓmittat accedere: nā cū hic exceſſus in laicali cōuerſatōe culpet: q̄s dubitat quin religioſis ⁊ deo ſeruientib⁹ iniſciat vel incuti at oppꝛobꝛiū.

¶ Idem grego.

De eodem.

Stote ergo in ordiatione p̄cipue ſoliciti ⁊ ad ſacroſ ordines: niſi puectioꝛes etate ⁊ mūdos opere nullatenus admittatis. Eoꝝ. n. q̄ ſi ſacro ſunt ordine collocādi: p̄⁹ vitam moꝛeſq̄ diſcutite: ⁊ ut dignos huic officio adhibē poſſitis: nō vobis potēta aut ſupplicatio quārūlibet ſubꝛepat p̄ſonaꝝ. Quādo igitur ō his tractari neceſſe ē: graues expertoſq̄ viros p̄ſilij veſtri adhibere p̄ticipes: ⁊ cū eis cōi hoc deliberatione penſate.

¶ Idem columbo epiſcopo.

Neq̄ fauoꝛe neq̄ venalitate ad ſacros ordines q̄ſq̄ ꝓmoueatur.

Pueri ad ſacros ordines nullatenus admittātur: neq̄ tāto piculoſius cadāt: quanto citius cōſcendere ad altioꝛa feſtinār. Nulla ſit in ordiatione venalitas. potētia vel ſupplicatio p̄ſonaꝝ nihil aduerſ⁹ hec: que p̄hibemus obtineat. Nā ꝓculdubio de⁹ offendit ſi ad ſacros ordines q̄ſq̄ non ex merito ſed ex fauoꝛe quod abſit aut venalitate ꝓuehitur. Oītra idē gregoꝛi⁹ gbuſdaꝫ ſupplicātibus vnū accolitū et alterū diaconū legitur ordinaſſe: ſicīpe ſcribit petro epo coꝛſice inter cetera.

Epo intercedente papa quē dam accolitū ordinauit.

Atoꝛē p̄ſtitū p̄ interceſſionē veſtre ſanctitatis accolitū fecim⁹: quē ad obſequia veſtra retrāſmiſimus: vt ſi i lucrādis aīabus amplius ſeruierit: p̄ſicere amplius poſſit.

¶ Idez helie p̄bro ⁊ abbati.

Quis ī romana eccl'ia ſacrū ordiem accepit: ab ea vlterius egredi nō poterit.

Illiū vꝛ epiphaniū mādaſtis: vt ad ſacrū ordinē ꝓ

d ¶ Ueri. pueri diſcūt. j. xliij. annū: eī de etate et q̄li. indecoꝛ. vl pueri. i. neophiti. xlviij. di. fiē neophitus. e ¶ Sacros. Nā moꝛes añ. xxij. anbñ p̄ñt accipe ly nō oēs. ⁊ ita intelligat. lxxvij. di. c. iij. q. ij nō accolita tū. lxxvij. di. in ſingulis. tñ ſi puer ordinet in ſacris ordinib⁹: bñ recipit characterem cuz poſſit recipē moꝛes ordines ut i dicto. c. i ſingulis. ly nūq̄d reneꝛ ꝓmē: ſic ſi eſt doli capar als ñ. Nā ⁊ voto ⁊ ſacramēto ſe obligare p̄ot doli capar: eī de delic. pu. c. i. ly religiōi nō ut nō. xxvij. q. ij. §. cū g⁹. xx. q. ij. c. ij.

f ¶ Ad ſacros. ſi tñ ordinet: ordines ſuſcipiūt ſacros ēt ſeptēnes

g ¶ Quāto citius ñ. di. xlviij. ſicut nā caſuz appetit ⁊c. gerendoꝛ enī honoꝛ nō ꝓmiſcua facultas ē. nō enī p⁹ gerē dz maioꝛē honoꝛem q̄ minoꝛē. ff. de mu. ⁊ ho. honoꝛ. §. gerendoꝛ.

b ¶ Atoꝛē. p intercessionē ſepe papa ad interceſſionē laicoꝛ ordinat vl dispēſat vl tolerat: ut. xxviij. di. ō ſy raculane. l. di. cī co. lxvij. ſalomitāe

i ¶ Proficē. ex ō ma. ⁊ obe. p tuas eī de tēpo. ordi. cū i diſtribuēdis

k ¶ Illum man daſtis. ⁊ ita mādat mio: ma ioꝛi: ſic. xi. q. iij. rogo.

l ¶ Nō habet. ſine lnia ep⁹. lxvij. di. li as. ⁊ quo ad h⁹ nihil ē ſpāle i eccl'ia romana: ut. xxi. q. ij. c. i. lxx. di. ſanctoꝝ. ſz ordinari a papa ly inē alios digni honōe ſint: ſubſūt tñ epis: eī de maio. per tuas. ff. de albo ſcri. l. vlti. ⁊ pferenī eis tñ: q ſūt eiuſdē ordinis: ff. e.

l.i.⁊ ab eo pōt deponi: ordinatus a papa.

m ¶ Nō itaq; ordinandi.⁊ ita aliqs pōt p ſe dignas pces offerre: qō.b.ñ pcedit. in quo enī nō credo eū bñdicere: q; multos pdemnat. io.

Per principa/
lē hoc.c.ha/
bes.ir.q.iij.c.vl.
Ptātē.hoc idem
pōt eps. ij.q.vij.
cū paſtoris. eī ō/
cle. nō reſi. de/ce/
tero.

o ¶ Quolibz. tra/
ctauit mgr̄ que/
ſtionē iſtam affir/
matiue: nūc autē
vult tractare eaꝫ
negatiue. ſ. vtrū
ſit ſimonia dare
pecuniā: ut ñ or/
dinet qs. ſed qm̄
nō habuit. c. in/
durit leges q̄ in
hoc faciūt ad .p/
poſitū: vbi in eis
aliqd dr̄ negatie
q; aūt h⁹ ſit ſimo/
niacū: habeī de
ſimo. nemo.

p ¶ Redimendi.
eī de ſimo. q̄relā
⁊.c.ſi nullus.

q Nullus. ſer/
vule ſeruitū
vocat angariā vl
pangariā. qō et/
vocat foꝛe ſoꝛdi
dū mun⁹. xvi.q.
i.§. nouarum.

r ¶ Er vſu. i. nō aſ/
ſueſcat. vl̄ er vſu
pteritꝫ pꝛeter id
qō bacten⁹ ē pſti
tutū q̄ſi rōne pꝛe
ſcriptionis ut an
gariasꝫ ſacerdoti
bus ñ iponat. cū
enī de aliq̄ rerū
pſcriptione agit̄
inſpiciendum eſt
vtruꝫ cōi iure ta
lia a talib⁹ poſſi
deri valeant nec
ne. ꝑmo caſu ſola
longe vſurpatiōis detētiōe currit pſcriptio: ut. xvi.
q.iij.⁊.iiij. ꝑ totū ſaluo eo qō de immūnib⁹ dr̄. c.⁊.q.e.
ij.⁊.c. inſ mēoꝛatos. pſcriptio enī ius aduocat crea
tū: nouū aūt nō creat: ut. xxviij.q.v.q. deo.⁊ di.c.ꝫ
moꝛē.⁊ di.xciij. illud aūt.⁊.xvi.q.i.c.vlti.⁊.q.iij.§.
pōt etiā.⁊.q.vij. decimas.⁊.i.q.iij.q̄ſitū. in his oīb⁹
⁊ in aliis infinitis caſib⁹ pſcriptio euaneſcit: q; nō ē
pditū ius cōe ſcriptū vl̄ nō ſcriptū: quo tales talia vale.⁊
poſſidere. io. ſa. Hec regula fallit: eī de cā poſ. cū eccleſia
⁊ eī de pſcrip. audiris. io. Sz certe ñ fallit: q; iura incoꝛpa
lia quaſi poſſidenī ⁊ iterdicta ꝑ eis poſſeſſoꝛia ꝓſtituta ſūt
ff. de fuitu. quotiēs. b.

¶ Er vſu. nā tꝑus nō ē
modus. cē. x.q.iij. q; co
gnouim⁹. ff. de ac.⁊ ob.
obligationū fere. §. pla
cet. niſi forte cui⁹ non
extat meoꝛia. ar. ff. de
aq̄ quoti.⁊ eſti. hoc iure
⁊ eī de v. ſig. c. abbate
t. ¶ Eccleſiaſticaꝫ. nā u
ſta de cā bñ pōt ab eis
auriliū petī: eī de cen.
cū aplūs.⁊ ſic nō eſt ꝯ.
xviij.q.vlti. fuitiū. quia
illud intelligīt ō licitis
u ¶ Reſtituat, nec abſol
uere pōt ꝑ pcio niſi ſit
cōſuetudo: eī de ſimo.
nemo. Itē nec reconci
liare: eī de ſimo. c. nēo.
Sz nūqd ipſi clerico lz
redimere cum iuſte ſu
ſpenſus ē? videī q; non
ē. §. .pri. i fi. eī de ſimo.
matthe⁹. ar. ꝯ. ſ. q; poſ
ſit redimere ius ſuū et
vetationē ſuā. i. q.iij. q̄ſi
tū. eī de vſur. c. i.⁊ eī ō
ſimo. dilect⁹. ſimo⁊ ſiqd
dederit repetē poterit
C. de ꝑdi. ob tur. cāz; qō
euitādi. qdā dicūt q; ñ
pōt in aliq̄ caſu redimē
alij ꝯ. ſ. cū iuſte ſuſpen
ditur hoc nō. xvi. q. vij.
decimas.

x ¶ Mi aūt. infames. et
ſimoniaci large. ar. eī ō
ſi. nēo. ar. ꝯ. C. de inoffi.
te. ſiq̄ñ. lz alij ꝯ. ꝓpter
ōſcriptionē ſimonie: lz
moꝛtaliū peccāt. ī. e. q.
iij. vendētes. lz certe ſi
moniaci ſūt ut dicit illa
decre. nemo. io.

a Unt. ſacrilegos. i.
ſimoniacos. aſs ñ
facit ad .ppoſitū. ō.⁊ q;
ſit ſacrilegiū: ſic. pbaī. ſi
enī ille g frāgit ītmunita
tē eccl'ie vl̄ q; inde aliqd eripit ſacrileg⁹ iudicat: multo foꝛ
tius q; facit ne eccl'ie ordinenī vl̄ ne ordies tribuant: vl̄ im
b pediaī aliqn⁹ electio vel ꝓmotio.

Ubem⁹. ad hoc introducit has leges: ut oñdat pari
pena mulctādos q; pcio iducti ꝓdiūt fieri: ⁊ faciūt qō
de iure fieri ñ debēt. c ¶ Hortamur. ſe tēpat: ne accuſa
re iubere quē videaī inuitū. C. ut nemo inuitus cē.

Mōnere debeꝛemus vobiſq; tranſmittere: ſed ī vno vos au diuimus: in altero minime po tuimus audire. diaconus qui dem factus eſt. Sed quiſq; ſemel in hac eccleſia ſacrū oꝛ dinem acceperit: egrediendi ex ea vlterius licentiam noꝛ habet. Si vero videre vos ñ poſſi: ex hac reconſolationē habeo: q; in filio veſtro requi eſco. Non itaq; quoꝛūlibet pꝛecibus oꝛdinationes facte falſe diiudicantur: ſed he de/mum que pꝛecibus oꝛdinandi vel eius amici nō ſpirituali ſz carnali affectu poꝛrectis fiūt cum alias future non eſſent: quas non charitas interueni/ens ſed ambitio ſupplicās ex toꝛquet. nō ſolum autem cle/ricos cuiuſlibet epiſcopi ſum/mus pōtifex in eccleſia roma na valet oꝛdiare: veꝝ etiā op portunitate exigēte mōachoſ ⁊ quoſcūq; clericos cōuoca/re poteſt ⁊ inuitare. Uñ nico laus papa.

De eodem

Er principalē beatoꝝ pe tri ⁊ pauli ptātē ius habe/mus nō ſolū in monachos ym etiā in quoſlibet clericos de quacūq; dioceſi cū neceſſe fu erit ad nos cōuocare atq; ec cleſiaſticis exigēnib⁹ opꝑtu nitatibus inuitare. Quolibz ergo munere interueniēte fal ſa diiudicatur oꝛdinatio. Si/cut autem pꝛecio interuenien te ſacri oꝛdines non ſunt tri/buendi: ita nec reſtituēdi: ut ait. n. beatus ambꝛo. ſacri oꝛ/dines nec ꝑcio ſūt emēdi nec re/dimendi. Hinc etiam gregoꝛ/rius. vij. ait.

Pꝛecio interueniente ſacer/dotale officium nō reſtituatur

Ullus epiſcopus graua/men ſeu ſeruile ſeruitium ex vſu contra eccleſiaſticam noꝛmam abbatibus ſeu cleri/cis ſuis ímponat: vel interdi/ctum ſacerdotale officium pꝛe cio interueniēte reſtituat. qō ſi fecerit: officij ſui periculum ſubeat. Qui aūtem pecuniaꝫ accipiunt: ut oꝛdinandis ſacrꝫ oꝛdines non tribuant: vel vt canonice electioni aſſenſū nō pꝛebeant: aut eccleſijs edifi/candis vel conſecrandis lapi dem bñdictū vel cōſecratōez ſubtrahāt: multis argumēt⁹ accepte pecunie rei ⁊ ifames eē ꝓbātur. Ait. n. paſcal'. ij.

Sacrilegi ſūt iudicādi qui ec cleſiā dei nō permittunt regu/lariter oꝛdinari.

Unt qdā q; vel violētia vl̄ fauoꝛe nō ꝓmittunt eccle/ſias regulariter oꝛdinari: hos e. iā decreuim⁹ ut ſacrilegos iudicandos. Codice li/bro. ix. ad. l. iul. repetūdarū.

Ubem⁹ ⁊ hoꝛtamur: ut fi/gs foꝛte honoratoꝝ decu rionū poſſeſſoꝝ poſtremo eti am colonoꝝ aut cuiuſliber oꝛ dinis a iudice fuerit aliq̄ rōe cōcuſſus: ſiga ſcit de iure ve/nalē fuiſſe ſuam: ſiga penā vl̄ pꝛecio remiſſam vel vicio cu/piditatis ingeſtam: ſiquis po/ſtremo q̄cunq; cā ꝓbū iudi cē poꝛuerit approbare: is vel

d ¶ Administrante.si is talis sit quē in ius vocari liceat.sed ℈.ij.q.i. phibent. So. illud de maiorib⁹ magistratib⁹ hic ō minoribꝰ.ar.ff.de imur.nec magistratibꝰ.ꝛ.ff.de ius vo. l.ij. vl hoc de ppetuo iudice ar.ff.de reb⁹ credi.pfidis.ꝛ.l. pcedenti.in auc. ut dif ferētes iudices.§.si ñ. coll.iv.ꝛ hoc ne crimen eius inultū remaneat: illud de rpali. vl hic cuꝫ peccauit in ipsa admi nistratione: ibi de eo q extra administrationeꝫ cōmisit .ff. de iudi.l.ij. §.legatis. in auc. ut iu dices sine quo. suffra. §.siquis aūt.coll.ij.

e ¶ Reportatur⁹.repor tabit eni quadruplū.j. l.pri.xij.q.ij. deuotissi mam.

f ¶ Ñ eū.annū vtilem a pncipio p⁹ conti nuū.ff. de calū.annus.

g ¶ In q̄druplū.in quo cōtineꝫ rei psecutio: ut tñ triplū sit pena.ꝛ hꝫ ē verū cū ipse idē dat. nā si alius daret ꝓ eo: tūc quadruplū ē pena: q: ille qui dedit repetit pecuniā quā dedit. ff. e.l. de calū. figs ab alio bꝰ aūt q̄druplū medie tas dabit fisco medie tas spoliato.

h ¶ Cōpetit.nō ei q de dit cū turpit dederit: sꝫ ei ad cuꝰ lesionē data ē ut. ff. de calū. l. generaliter. §. illud erit.

i ¶ Oncussiōis. pcussi onis crimē ē: cū qs minaꝫ alicui nisi ita vel ita faciat. j. xxiij. q.i. militare. ff. ō pcū. l.i.ꝛ.ij.

k ¶ Publicū.i. ordinariū ꝛ hoc sp. vl nō ē publicū nisi cū qs pecuniā extorserit. ꝛ hoc ē qō se gr. sꝫ si iō publicū est ad cuꝰ accusationē qlibꝫ ō pplo admittit: miñ infamis fit: ut inst. de pub. iudi. circa pncipiū.

l ¶ Cōsulis. volusiano ꝛ liboniano. ff. ad. l. cor. de fal. l.i. ff. ad. l. iul. de vi. pu. ex senatusc̄onsulto

m ¶ Cornelie. cuꝰ pena i libero ē deportatio: in seruo vltimū supplicium. ff. ad. l. cor. ō fal. l.i. §. vlti. admistrāte eo vel post administrationē depositā in publicū ꝓdeat: crimen deferat: delatū approbet: cū pbauerit vi ctoriā reportaturꝰ ꝛ gloziam.

Vlpianus li.x. De eodem

Neum q ut calūnie causa negociū faceret vel nō faceret: pecuniaꝫ deregit acceꝑisse: intra vtilē annū in q̄druplū eius pecunie quā accepisse dicitur: post annum in simplum in factum actio cōpetit.

Ibidem libro.xlvj.titulo de concussione iudicis.

Oncussionis iudicium publicū nō est. sed si ideo pecuniā qs accepit: q crimē minatus sit: pōt iudiciū publicū esse ex senatusc̄onsultis: quibꝰ pena legis cornelie teneri intentur: q in accusatōe innocētū coierint: quiue ob accusandū vel nō accusandū denūciādū testimoniū pecuniam acciꝑiunt.

Ibidem libro.xlviij.titulo de lege iulia repetundarum.

Dicūq aliquā ptātez habet: pecuniā ob iudicandum vel non iudicandum decernēdiue acceperit: vel que magis aut minus quid ex officio suo faceret.

Idem.

Adez lege teneꝫ: q ob denunciandū vel non denunciandum testimoniū pecuniaꝫ acceperint. Lege iul. repetūdarum cauetur: ne qs ob militem legendū obmittendumue eis accipiat: neue quis ob sententiam in senatu ꝓfiliue publico dicendā pecuniā accipiat vel ob accusandū vel nō accusandū. Marcellus. Lex iul. repetūdarū ꝓcepit: ne qs ob iudicē arbitrumue dandu mutandum iubendumue: neue ob nō dandum vel non mutandum vel non iubēdum: neue

n ¶ Innocentū. sec⁹ si nocentū. xvi. q. vij. sane.

o Adē lege teneꝫ. q: reddit q̄druplū ꝛ infamis efficit. ff. e. eadē. §. i. hoc crimē ēt ex ordinarie punit. ff. e. l. §. fi.

p ¶ Lege iul. legendu .i. eligēdū ut eligaꝫ q nō oꝫ vel ptrariū.

q ¶ Ob mittēdū: ut mittat ꝑ legationē q nō ē mittēdus: vl nō mittat q mittendus est.

r ¶ Dandū. puta ñ ad ꝓbādos fideiussores: vl loco iudicis ꝑcusati

s ¶ Estimandā. ne

Qō.ij.

.s. estimet lite minoris vl maioris ꝓ pecūia: qō qñ qꝫ facē vl. ff. ad. l. acgl. pinde. §. no tandum.

a Egi. Nec qō nō hꝫ qōnē: ex ō simo. c. eccle: meliꝰ ē .e. veniēs. meliꝰ ex. e. qñ simonia ca. vñ nec añ nec pꝰ pōt peti aliqd ut. ē. q.i. eos q.ꝛ j. e. q.iij. figs pbē das. nisi forte monasteriū ita esset tenue: q ñ posset ꝓuidere ei. tunc eni bñ posset dici ei nec essꝫ simonia: bñ recipiēte si haberemus possessiōes vnde posses sustētari. ar. j. e. figs ꝓpter hoc. hoc tñ vl re ꝓbare illa ꝓstitutio qñ simoniaca q ꝓtertu paupta tis possit peti pecunia. io. quicqd dicat. io. si sic dicaꝫ simonia ē: ut videt expsse dicē decre. qñ simoniaca. b.

b ¶ Multitudis. xij. q.i. c. ij.

Quadruplū medietas cui detur

Cōcussio qd sit

Pena legis

c ¶ Aliter. hoc nō est verū: ſz allegādo dicit hoc.
d ¶ Sponte. qō licet. xix. q. iij. ſiqua mulier.
e ¶ Ex pte. ar. q nō debeat qs cōicata reuocare. j. de pe. di. iij. ſūt plures. xvij. q. iiij. ſūt qui opes.
a ¶ Lacuit. ex debito. ar. j. q. i. placuit. j. e. q. iiij. eccliā. ſ. e. q. i. ſtatuim⁹. j. xviij. q. ij. eleutherius ꝓ. ſo. ubi.
b ¶ Aliqō. aliud a quinto vl ꝓcuratione in auc. de man. ꝑn. ſ. illud. ⁊ in auc. ut nulli iudi. ſ. nullu. ſz bñ illā exigit: ex de simo. cū fit. alia ñ dz exigere: ſz ſpōte oblata recipe pōt. vel pōt dici: q ⁊ illa q ꝓſueuit recipere ꝓpter ꝓ curationē exigē pōt qñ ꝓ labore. ar. xii. q. ij. charitatē. vbi hoc diu obtinuit.
c ¶ Dotem. imo nec ꝑmarū lapidē ponē debuit: ut. j. de ꝓſe. diſ. i. nemo. in auc. ut ōtermi. ſit numerus cle. ſ. inueſtigātes igit. col. i. j. xvi. q. vlt. pie. ⁊ c. frigenū⁹ ſz hic omiſſū fuit ⁊ iō ē reſtaurandū. vel ia dederat ꝑus: ſz hic dz facere instrumentū. Uñ ſi dotē nō dediſſet pa⁹: nūc ē cōpellend⁹: q: ibi fecit ponī ꝑmarū lapidē ſicut in eo q ꝑmiſit reipublice pecuniā dare ff. de poll. l. i.
d ¶ Eoꝝ. plurib⁹ ergo ſufficere dz eccleſia: ut. vij. q. i. illud. ⁊ de ꝓſe. di. i. hoc quoq.
e ¶ Ibidē. ar. ꝓ clericos q alibi q̄ in eccliā ſua morant. ſ. di. xxxvij. de qbuſdā. ꝓ. j. xvi. q. j. generaliter. j. xij. q. ij. conceſſo.
f ¶ Uampio. qdā petebant ab aliis: ut darent eis abbatē ipioꝝ. ſz hoc illi nolebāt gratis cū eſſet eis vtilis. ⁊ hec eſt conſultatio.

Ananias quoq nō iō dānat⁹ eſt: q ſua nollet offerre: ſed q ſpiritui ſancto mētit⁹ ꝑcia eoꝝ que apoſtolis obtulerat ex pte fraudabat. nō ergo hiſ auctib⁹ ꝑmittit rectoꝝ ab ingreſſuris aliqd exigere: ſz ſpōte oblata ſuſcipere: q illō dānabile eſt hoc vero minime.

Unde in bracarēſi cōci. legit

Pro dedicādis eccleſijs nihil exigatur.

Lacuit ut quotiēs ab aliquo fideliū ad cōſecrādas eccleſias epi inuitātur: nō qua ſi ex debito munus aliqō a fūdatore regrāt: ſed ipe fundator figdē aliqd ex ſuo voto obtulerit nō reſpuatur. Si vero aut pauptas illū aut neceſſitas retiet: nihil exigāt ab illo. Hoc tñ vnuſqſq epoꝝ memineritut nō ꝓtus ꝓdicet eccleſiā: niſi antea dotē baſilice ⁊ obſequiū ipius ꝓ donatōem chartule cōfirmatū accipiat. Uā nō leuis culpa ē iſta temeritas: ut ſine luminarijs vel ſine ſubſtātiali ſuſtētatōne eoꝝ q ibidē ſeruituri ſūt: tāq domus ꝓuata cōſecret eccliā.

Idē bonifacius vbis ꝓme eps ſcribit oīb⁹ carolitane ecclēſie cenobijs.

Ab his q ad cōuerſatōem accedunt: nihil ē exigēdū: nec ꝓcio aliqs ad conuerſationem eſt inuitandus.

Uāpio mētis affectu fratres chariſſimi veſtre deſtit utioni romana cōpatiatur eccleſia: vobis fortaſſis ē icognitū: ſed cognitoꝝ oīm nō in cognitū habetur. Dubitationi autē veſtre qō idoneū ē demus reſpōſum: deū teſtificoꝝ: ipſa quoq me dubitatio reddit anxiū ⁊ ineptū. nunq enim legimus domini diſcipulos vl eoꝝ miniſterio cōuerſos quēpiā ad dei cultum aliquo muneris interuentu ꝓuocaſſe: niſi forte de paupe alimēto qs in cōmune ꝓponat: quoꝝ nulli cuiuſcunq ꝓfeſſionis eſſet victualia negabātur. Scimuſ qdem qō omne datum optimū ⁊ omne donū perfectum ō ſurſum eſt: deſcendens a patre luminū apud quē ⁊ a quo bone voluntatis donū accipit: q ſācto deliberationis arbitrio gratis deo ſeruire diſponit. Reſtat ergo ut qui ꝓ aliqua eccleſie ſuſceptione mun⁹ accipit: donū dei qō a patre luminū deſcēdere debuit vēdat munus aūt largiēs ipoꝝ tunus emat. qd aūt ō diuini doni vēditoꝝibus vel emptoꝝib⁹ cōſequatur: cōcluſi neceſſe nō eſt. Cauete g̃ fratres q̄ ſit ambigū qō petiſtis: cōſiliū qō qđē ſcōm noſtre volūtatis ꝓpoſitū nulla in enim⁹ rōe ꝓfirmatū verūtñ ſi vre neceſſitati adeo ē opportun⁹ quē reperiſtis: dū tñ ois abſit pactō ois ceſſet cōuētio nullaq veſtre eccleſie fiat diſtractio: accedat gratz deo ſeruire incipiat: ſuiq regiminis deuote geſtet obſequium: ⁊ poſtmodū vos quaſi ſubſidij gratia aliqua ſue eccleſie munera largiri fratꝝ ſolatio romana ꝓmittit eccleſia.

g ¶ Reſponſū. nō dubitauit papa ne: ſz ironice hoc dicit.
h ¶ Anxiū. q: dubitatis vrū ad dei cultū quiſpiā interuentu muneris ꝓuocand⁹ ſit: ſz dubitandū nō eſt: ex de ſimo. ⁊ ſi queſtiones.
i ¶ Interuētu. j. xviij. q. iij. d⁹. ſ. xlv. di. g ſincera. ꝓ. ſz non vſ ꝓhiberi niſi pactio. Nā ⁊ dando ⁊ honorādo ⁊ loquēdo poſſum⁹ blanduri infidelibus ut quertañ.
h. Sz tu dic ſimoniacū ſi pagano vl heretico detur ut chriſtian⁹ fiat: ex de ſimo. q̄relā. ſz videt ꝓ. q cū me poſſim pecunia redimere: nō de pe. di. i. medicina. videt q ⁊ alīū poſſim. ⁊ ſilueſter ꝓmiſit oībus munera q vellent baptizari.
k ¶ Alīmēto. qō dabant apli pauptibus ꝙerſis.
l ¶ In cōe. q: nō compert oppoſitio.
m ¶ Quoꝝ. i. q: eoꝝ.
n ¶ Negabantur. ar. q anathematizato debet dari elemoſyna. ē. diſ. xlij. b eſcamus. xi. q. iij. qñ. xxiij. q. iij. d⁹. ꝓ. ſed illud de iam catholico. xvi. q. i. ſi cupis. ſz ꝓ. v. q. v. c. ij.
o ¶ Pactio. nō remouetur niſi pactio inhoneſta. nā honeſta nō remouet. xxiii. di. quanq. ſ. diſ. c. in ea ſynodo. ar. xviij. q. ij. eleutherius. ex de ꝓben. ſignificatum. xvij. q. vi. p laicos. ē. di. lix. hoc ad nos. vij. q. i. mutatiōes. hoc nō. viij. q. iij. in ſūma.
p ¶ Conuentio. nomen conuentionis generale ē ff. de pac. l. i. §. ij.
q ¶ Poſtmodū. ar. q ſz p⁹ qō nō ſz añ: ut. j. vij. q. iij. talia. ⁊ c. artald⁹. ar. qō nō ſz añ nec p⁹: ut ſ. e. q. i. eos. ⁊ qō ſz añ qō nō p⁹: ut. ſ. di. iij. in iſtis. ij. q. vj. quotiēs epi. ⁊. viij. q. ij. dilectiſſimi. ſ. e. q. i. eos ꝓ. So. ubi ex pactiōe datū fuit qcqd datum fuit: hic vo ex mera liberalitate vl gra ſubſidij concedit. io.
r ¶ Subſidij vl honoris: ut. j. e. q. iij. ex multis. ⁊ ff. man. ſi remunerādi. ⁊ certe hoc caſu idē eſſet añ ⁊ p⁹. ſz hoc fit ꝓpter pſūptionē vitandā ⁊ hoc ſoluit ꝓnū. ſ. e. q. i. eos. ſz ex quo ābitio ꝓceſſit: ⁊ petitio pecunie nocē certe debuit

Elemoſyna cum datur pō

etiã p⁹. vl̃ gr̃a subsidij debuerũt ꝓcipere: ar. j. e. sicut eꝑm in fi. a contrario sensu.

f Sicut mĩster. i. archidiacon⁹ cũ examĩat vocando ordi nãdos. xxiij. di. qñ. eꝛ de simo. c. i. ꝛ ar. i supiori palea. §. regulã ꝛc.

u Calamũ. i. scripturã quã ordinat⁹ recipit ab ordinatore ne dubiteꝛ de ei⁹ ordinatõe: ut. j. ij. q. i. legũ. hoc olim. h. vl hoc intelligit: cũ hz salariũ de publico al's deputatũ. hoc tñ dico q in collatõe ordinis nõ ẽ distinguendum an habeat salariũ vl nõ. nã dicit q in collatõe ordinis nec ꝓ laboꝛe nec ꝓ charta dz aliqd recipere: sz ep̃us ꝓcuret ita ut sine muneris alicui⁹ acceptione scribat: nec tenet ler i auc. ō sanctiss. epis. §. iiij.

x Ex ambitis. obi. n. cã nõ adest viciũ nõ imputatur.

y Auctoritate. quẽrsionem. i. fidẽ ꝛ cultũ dei. lxi. di. §. his. oibus.

z Opponiꝛ. ad id qõ dixit nihil exigendũ ab ingressuris. q. d. indifferenter oẽs debẽt suscipi: ut pascani de rebus eccl'ie: exceptis talib⁹ de ꝙbus loquiꝛ in. c. sequentibus.

a Iduas honoza. q̃ debẽt cũ ꝓtib⁹ ecclesie sustẽtari. ꝛ vidua qñq̃ dicit q̃ virũ nõdũ habuit. ff. de v. sig. malũ. §. viduam.

b Vidue. i. q̃ sicut a viris ita ꝛ a reb⁹ ꝛ amoze mũdi sũt destitute: non recipiant ut sustententur cũ ꝓtib⁹ eccl'ie: nisi sua dent eccl'ie. xij. q. i. illi. s di. xlij. §. i. s. di. x. viij. ficut.

c Sufficiat. ar. q non teneant canonici suscipere aliqué vltra q̃ facultates eccl'ie sufficiũt ꝛ de ꝓse. di. i. ois. ꝛ eꝛ ō instl. c. i. xvi. q. i. quomã quicquid.

d Clericos. accipiũt. ꝛ in alios vsus ꝙuertũt. et sic intellige sequẽtia. c. cũ. s. male dispensant. j. xij. q. i. illi q. e Sacrilegiũ. ar. q stipẽdia eccl'ie nõ lũt danda his: ꝙbus ꝓpria sufficiũt: ut. xij. q. i. illi q. eꝛ de simo. cuz sit ratio nec vlla eccl'iastica: ar. j. xij. q. ij. charitate ff. de reg. iur. fm naturã. So. qõ b dicit exhoꝛtatio est nõ ꝓceptum. vel de his loquit q occasiõe patrimonij ampliandi qõ bũt se a diuis subtrahũt obsequijs: ꝙbus se absentãt⁹ dandũ non est. vl hic de quarta pauꝑibus debita q̃ dari ꝓ bibenꝫ abundantibus. panis eniz egentiũ ꝛc. ut. j. xlvij. q. v. c. ij. i fi. ma. fi abundãtes de bonis eccl'ie suscipiũt siue absentes siue ꝓsentes: sz nõ debz eis denegari poztio qz nemo cogitur suis stipẽdijs militare: moztaliter tñ peccãt ꝓsertiz si ex cupiditate sua reseruant. j. e. §. verũ cũ. c. se:

f Astoz eccl'ie paup. panis egentiũ vita pauperis est: q fraudat illũ. homo lãguinis ẽ ut. j. xii. q. v. c. ij. iij. q. i. nulli.

g Erũ. suscipi. i. suscepti alimentari. nõ eni tñ de suscipiẽdis logr.

h Nde vbanus papa.

De eodem Palea.

Nllus abbas p̃ciũ sumere vel exigere ab eis: qui ad cõuersionẽ veniũt: aliq̃ pacti obseruatione vel occasione ꝓesumat. regulã antiquaz sequẽs nulli vnq̃ de ordiationibus aliqd oio accipiendum eꝛ ꝓstitu o: neq̃ ex datõe palij neq̃ ex donatione chartarũ neq̃ ex ea quã noua ꝑ ambitionẽ simulatio inuenit appellatione pastelli. qz eni i ordinãdo epo pontifex manũ iponit: euãgelicã lectionẽ minister legit: cõfirmationis aũt eius epl'am notari⁹ scribit.

I tem gregoriꝰ in regil'ro.

Ab ordinãdo nõ debet aliqd exigi: sed nec voluntarie oblata respui oportet.

Sicut eꝑm nõ decet manuz quã imponit vẽdẽ: ita minister vel notarius nõ debet i ordinatõe eius vocẽ suã vl'calamũ venũdare. Is aũt q ordinatus fuerit: finõ ex pacto neq̃ exact⁹ ac petitus p⁹ acceptas chartas ꝛ palliũ offerre aliqd cuilibet ex clero gratie tãtũmõ cã voluerit: hoc accipi nullo mõ ꝓhibem⁹: qz ei⁹ oblatio nullã culpe maculam ingerit: que nõ ex ambitẽ petitione ꝓcessit. Auctoritate bonifacij patenter ostenditur: q ꝙ sicut null⁹ ꝓcio ẽ innitãdus ad ꝙuersionẽ: ita nulli pecunie intuẽtu ecclesie largiri ozingressũ. Auctẽ ẋo gregozij dat̃ itelligi q ꝑ igressũ ecclesie nõ licet pecuniã exigere: sz spõtanee oblatã licet suscipe. I tẽ opponitur illõ apostoli ad thymotheum.

De eodem.

Iduas honoza que vere vidue sũt. que aũt nõ sunt vere vidue. i. que suis vel parentũ opib⁹ sustẽtari possũt: nõ recipiãtur: ut eccl'esia sufficiat his: que vere vidue sunt. I tẽ hiero. ad damasũ papã

Qui sũptibus ꝓpriis sustẽtari põt: ab ecclesia stipẽdia nõ ac cipiat

Clericos aũt illos ꝙuẽit ecclesie stipẽdijs sustẽtari: ꝙb⁹ pentũ ꝛ ꝓpriquoꝝ nlla suffragãt bona. Qui aũt bonis pentũ ꝛ opib⁹ suis sustẽtari pũt: si qõ paupeꝝ ẽ accipiũt: sacrilegiũ ꝑfecto ꝓmittũt: ꝛ ꝑ abusionẽ taliũ iudiciũ sibi mãducãt ꝛ bibũt. I tem ꝓsper in li. de ꝓẽplativa vita. c.

Quib⁹ sua sufficiũt: ecclesie alimẽtis nõ sustenteꝛtur.

Pastoz eccl'e his ꝙbus sua sufficiũt: nõ dz aliqd erogare. quãdoqdem nihil aliud sit habẽtib⁹ dare q̃s ꝑdere. nec illi q sua possidẽtes dare sibi a liqd volũt sine grãdi peccato suo vnde paup victur⁹ erat accipiũt. de clericis qdẽ dicit. s. s. peccata populi mei cõmedũt. sz fic nihil habẽtes ꝓpriũ nõ peccata sz alimẽta ꝙbus indigere videtur accipiunt: ita possessoꝛes nõ alimẽta ꝙbus abũdãt sz aliena peccata suscipiũt. Ex his auctib⁹ ꝓhibẽtur ab ecclesia suscipi nõ illi q quõdã fuerũt diuites sed postea oia reliqueꝛt: vt petr⁹ ꝛ matthe⁹ ꝛ paul⁹: aut paupe ribus distribuerũt vt zache⁹: aut ecclesie reb⁹ adiũxerunt sicut illi ꝑdia sua vẽdẽtes ponebãt ꝑcia ante pedes apl'oꝝ vt eẽnt illis oia cõia: sed illi q in domib⁹ parẽtũ residẽtes vl' sua relinquere nolẽtes ecclesiasticis facultatibus pasci ꝏsiderant. De ꝙbus in eodẽ libꝛo ꝓsperi subinfertur.

Qui sua relinqꝛe nõ vult: no dz de sũptib⁹ eccl'e sustentari.

b ¶ Petrus. non videt ꝓpterē exēplū de petro qui fuit paup piscatō ⁊ ita reliqt paup ratē tm̄ ꝓpt amorem dei. ⁊ sic facīt multi tēplarij ⁊ hospitalarij bodie ⁊ quasi oēs religiosi: ꝙ petr⁹ semetipsū abnegauit.

i ¶ Ags. ut quid .xij.q.i. erpedit. xxiij.q.vij. q aūt. xij. q.i. illi autem. §.i.

k ¶ Alienis. i. oblatis ꝓ peccatis aliorum.

l ¶ Uel ꝓ ipsa expensa sua. ar. aliquem posse dare ecclesie de ꝓprijs ꝓ sua sustentatione. b. hoc non est verū nisi illud fiat fine pacto: ut exē de fimo. tua. nec excusat paup tas: ut exē. qm̄ simoniaca.

m ¶ Jactātia. nā nocet iactantia. vi.q.i. imitare.

n ¶ Quia pfectior .i. expeditior ad seruiendū deo ēt

o ¶ Expediat. nā tūc dicit i eo manere spūs sanct⁹ cū voluntariā dilīgit pauptatē: de pe. di. ij. q. rendū. diuites tm̄ cū bonis ⁊c. xxx. di. b⁹ scripsimus.

p ¶ Sacerdos dispensatōis ij. xij. q.i.c. erpedit

q ¶ Accipit. i. accipere debet.

r ¶ Dispensat. i. dispēsare ꝺ3 tam sibi ꝙ alijs ⁊c:

s ¶ Pauperibus. qō ei ls. xij. q.iij. c.i. ⁊ iij.

¶ Jquis ꝓpter hoc sua relinquere non vult: vt habeat vnde viuat: ut qd accipit vnde rationem reddat: vt qd peccatis alienis sua multiplicat: Idem. Non est meum dicere quale peccatum est q cibos pauperum presumendo suscipiunt: qui ecclesiam quā iuuare de ꝓprijs facultatib⁹ debuerant: suis expēsis insuper grauant: ꝓpter hoc fortassis in congregatione viuētes ne aliquos pauperes pascant: ne aduenientes accipiant: aut ne suum censum quotidianis expensis minuant. ꝙ si aliquid de fructibus suis ecclesie vel ꝓ ipsa expensa sua contulerint: non se preferant inani iactantia illis: quos nihil habētes pascit ⁊ vestit ecclesia: qz ꝓfecto perfectioz ē illi q se mūdi rebus expoliat: aut q cum nihil habuerit nec habere desiderat: q̄ ille q ex multis que possidet ecclesie aliquid prestiterit: ac se de eo qō prestiterit forsitan iactat. Ecce q ꝓhibentur ab ecclesia suscipi. Illi vero q oia sua relinquūt vel pauperib⁹ distribuūt vel ecclesie rebus adiungūt: laudabiliter ecclesiastica dispensant.

¶ Sacerdos cui dispensatōis cura cōmissa ē: non solū sine cupiditate sed etiā cū laude pietatis accipit a populo dispensanda: ⁊ fideliter dispensat accepta: quia omnia sua aut parentib⁹ reliquit aut pauperibus distribuit aut ecclesie reb⁹ adiūxit: ⁊ se in numero pauperum paupertatis amore constituit: vt vnde pauperibus subministrat: inde et ipse tanq̄ pauper voluntari⁹ viuat. Clerici quoq̄ quos pauperes natiuitas fecit cuz perfectione virtutis: vite necessaria siue in domibus suis siue in congregatione viuentes accipiant: quia ad ea accipienda non eos cupiditas ducit: sed viuendi necessitas cogit de talibus dicere videtur apostolus: qui in sacrario operantur: que de sacrario sunt edāt ⁊ qui altario deseruiunt de altario participent. Quod nisi hoc de contemptoribus suarum facultatum vellet intelligi: nunq̄ secutus adiungeret Ita ⁊ deus ordinauit his qui euangelium annūciant: de euangelio viuere. De euangelio viuunt: qui nihil habere proprium volunt: qui nec habent nec habere aliquid concupiscunt non suorum sed cōmunium possessores. Quid est aliud de euangelio viuere nisi laborantem inde vbi laborat necessaria vite percipere apostolus tamen sic predicauit euangelium: ut necessaria sibi suis manibus ministraret de se confidenter loquitur: Ego autem nullo horuz vsus sum. ⁊ quare dixerit: secutus aperuit dicēs: Expedit mihi magis mori: q̄ ut gloriam meam quis euacuet. Euacuari dicit gloriam suam: si ab eis q bus predicabat: voluisset accipere vite temporalis expensam. nolebat quippe in presenti laboris sui fructu: sed in futuro recipere. Item ex concilio agathensi.

Juxta meritum laboris ecclesiastici stipendia sacerdotes distribuant.

¶ Clerici omnes qui ecclesie fideliter vigilanterq̄ deseruiunt: stipendia sanctis laboribus debita scām seruitij sui meritum per ordinationez canonum a sacerdotibus consequātur. Item ex concilio vrbani pape habito aluernie.

t ¶ In domib⁹. j. de ꝓ. di. v. in oīb⁹. ℣. j. xij. q .i. necessaria. ℣. j. xij. q. ij. vobis. So. hic loquit de clericis indigentib⁹ qbus teneť puidere ficut alijs paupibus. isti tales accipiūt ab ecclesia nō q clici ꝛ q pauperes: ar. canonicis licere bñficia diuidere: ut priuatim pcipiāt qō in cōi soliti erant habē ut di. xxxij. fig vo.

u ¶ Sacrario. j. xiij. q. ij. §. q2 ergo. j. xvi. q.i.c. peultimo.

x ¶ Percipe. xij. q.iij. cbaritatem.

y ¶ Manib⁹. j. x. q. iij. cauendū. j. xxi. q.i. clicus.

z ¶ Ulus sum. ne ea occasione pseudo apli acciperēt ⁊ sic in ꝓdicatione pfisterent. Nā er quo videbāt eū ñ accipere: verecūdabant ⁊ ipsi accipere.

a ¶ Clerici. seruitij. ēt infirmi seruiūt: exē de cle. egro. c.i. ff. ō sta. libe. l. cū heres. §. stich⁹

b ¶ Meritū. j. xvi. q. vij. c.i. ℣. ꝙ ibi soluť. vl̄ meritū. i. ut pl̄byteri plus ꝙ alij pcipiant: ut di. ℣. lxxiij. ꝓsulūt. qō nō ē in alia societate. ff. ꝓ so. verū. §. sed cū tres.

c Multorum.

d Ed adhuc hic depigit. iij. qō. an. s. ingressu vt pbē das emere sit simoniacū. pmū mēbrū expeditū est s. e. pri. q. scōm expedit hic. Nō q pbēda dr qnqz ius qōdā spirituale pcipiēdi eccliaz vl ipsā pbendā. hoc mō emē simoniacū ē. qnqz dcūt ipsi fructꝰ pbēde quos emē nō ē simonia

Qō. iij.

cū: ut ex ne pla. vi. suas c. vlti: niſi qs emeret forte fructꝰ ab initio sue ordinationis i ipsa eccliа ut habeat dum virerit. ar. j. e. figs obiecerit. c. saluator. tūc enim ita sūt annexa ut q pua officio pueꝫ illis: ut. lxxi. di. figs sacerdotū.

e Annexa. ar. q idē iuris sit i vno coherentiū z pneroz qō in altero. vñ q pua officio z bñficio: ut. s. di. xxviij. decernimꝰ. s. di. lxxxi. figs sacerdotū. c. eos. s. di. l. studeat. ꝛ. ibi de gratia hic de rigore.

f Ostia. i. q gerit officiū ostiarij. vñ vr q emē huiusmōi officiū ostiarij vl pulsandi cāpanas sit simoniacū cum illud spectet ad officiū pmi cerij. xv. di. plectis. simoniacū est qō pcedo. sed emere quācūqz administrationē rerū eccl'ie puta q det panē i refectorio vl vinū vl cuiuscūqz alterius ret dicit h. simoniacū esse: ar. s. e. q i. figs epūs ppe finē. z. j. e. q. saluator. z dicit q licite pōt dari pecunia alicui ut suscipiat tale officiū, ſz tñ ille nō possz dare pecuniā ut ei daret. z sic aliqd vēdi pōt licite: qō ñ pōt emi. Alij dcūt q tūc ē simoniacū emere aliquā administrationē eccliasticā: cū aliqō spūale bz annexū. vl talis ē q p clericū tñ pſueuit exerceri z ratione officij qō magis credo.

Multorum auctoritatibus luce clarius constat: q abiecturis monasteriū nō licet pecuniā exigere: ne z ille qui exigit z ille qui soluit simonie crimē incurrat.

Ed adhuc objcitur q ingressuri mōasteriū si pecunias tribuunt: nō ppositū religionis sed participatōes stipēdioz ecclesie emunt. Tēporalia ergo non spiritualia ementes nequaqz simoniaci habendi sunt. His itaqz respondeť non solum qui spiritualia sed etiam qui tēporalia eis annexa precio accipiunt vel tribuunt: simoniaci videantur. vnde malachias loquens ex pſona domini ait: Quis est inquit in vobis qui claudat ostia et accendat ad altare meum gratuito. non est mihi volūtas in vobis dicit dominus exercituum z munus non suscipiam de manu vestra. O stia claudere nō est sacri muneris officiū ſz tñ sibi adiunctū. Item tē gregoriꝰ scribit vniuersis episcopis.

De his q sacros ordines munerū acceptione dispensant.

Audiuimus dilectissimi qō nos audire oportuit: ſz audisse pfecto non libuit: quosdā scilicet eē sacroz ordinum pfessores: q sub munez datō ne vel acceptione dei ecclesias vel eaz tibi bñficia vsurpāt. qō qdē scelus vos iā non dudū acriter conexisse vehementer admiramur. Juste. n. vterqz corripiēdus est z a sancte liminibus ecclesie submouendus: z qui p ecclesie ambitu munera largiuntur: z qui vt ecclesiam adeant quicqz accipere presumunt. Jste quippe donum dei emere: hic aūt

g Audiuimꝰ. sacrilegio. z crie lese ma. xv. q. iij. sane. ij. q. i. ī pmis. h Causaſ. i. in cām ducit vl p cā. s. p acceptiōe vl datione pecunie fit: vl causaſ. i. facit vnde causari. i. accusari debeat.

presumit vēdere. a sacrilegio quoqz hoc facinus non dispar dixerim: cum id quod sponte z sacro liberationis arbitrio gratis fieri debuit: sub pecunie pactione causatur. Quare fratres charissimi que taliter facta sunt curiosē refellite infecta phibete: vestrisqz iussionibus resistentes digno anathematis vinculo percutere non dubitate. Item tē rothomagensi episcopo z gallicis omnibus epīs.

De his qui ecclesiā vel ecclesiastica beneficia vendunt.

Si quis datoz vel acceptoz dei ecclesias vel ecclesiastica beneficia que quidam p̄ bendas vocant sub pecunie interuentu susceperit: siue dando emerit siue accipiendo vēdiderit: a simonis non excluditur perditione. Sed si perseuerans fuerit perpetua multetur damnatiōe. nā qui sub religionis obtentu deo famulari voluerit: fiquid accipit et meritum perdit z beneficio accepto frustatur. Rationis ergo vigore cogitur qō iniuste reperitur restituere: z quicquid turpis lucri gratia receperat non tenere. Item tē gregorius. vij. papa.

Ab officio iuspendatur epūs beneficia vel ecclesiastica officia vendens.

Si qs epūs pbēdas archidiaconatꝰ pposituras vel aliq officia ecclesiastica vēdiderit vel aliter qz statuta sanctoz patrū pcipiūt ordinauerit: ab officio suspēdatur. signū est. n. vt sicut gratis episcopatū accepit: ita mēbra eiusdē epatus gratꝫ distribuat. Item ex pci. vbani pape habito aluernie

Nec altaria nec pbēdaz epi scopis vendere licet.

i Si qs datoz restituere. ſz cui dices restituē dā pecuniā: vl q ei in cuiꝰ ignominiā data ē. xv. ij. q. iij. si quis in atrio. xv. q. vlti. a. cū multe. xxvij. q. i. figs rapuerit: ex de simo. de hꝰ in auc. de sanctiſ. epis. §. sed necq. colſ. ix. z ex de simo. audiuimꝰ. eō videť q illi q dedit eā: ut ex. e. veniēs Item videť q illa pecunia nō dz remanē penes ecclesiā: cū petrus dixerit pecunia tua tē. Item q filio pponit pecuniā eoz q̄ licebat ꝓgsita lūt. ff. de iure fiſ. lucꝰ. ff. de do. inſ vi. z vr. cū hic status. §. fi.

k Si qs epūs suspendat. id est deponatur lxxviij. di. c. i. vel dic ut. s. e. q. i. qc quid.

l Debra. j. iij. q ij. pura. ar. j. xxj. q. ij. cognouimꝰ. s. di. lxij. in lyno do. ar. est hic. q idē iuris ē i toto qō z in pte z minori z maiori. xxij q. v. de forma. ex de pben. maioribus. xcvi. di. esto ff. p derelicto. l. iij.

m Quesitū est.fm.b. casus talis ē.quidā epi cō-
tulerant ecclias quasdā cū oi iure suo qbus-
dā locis religiosis.mortuis psonis illaq ecclesiarū
collataq epi volebant in ecclesijs cōstitue clericos
p̄ sua voluntate:
nisi abbates da-
rent eis pecuniā
dicēt q talis da-
tio pecunie simo
niaca ē: ar.ad hoc
xvi.q.ij. c.ij. Alij
casus iutiles p̄sue
uerūt hic notari
quos omitto.

n ¶ Data. a p̄de-
cessorib⁹ suis pro
redēptione anime
suarū.

o ¶ Arr. ppē qō
credebant aliqō
ius acq itū epo-
q: p.xxx. āos et
vltra recepit bu-
iusmōi redēptio
nē a monasteriis
ſ̄ ē ita q: furtiue
recepit: et iō non
p̄scripsit.itē licet
monachi finguli
āms emerēt tus
instituendi:nō tñ
epis ex hoc fuit ius
q̄situ instituēdi.et
hoc dicit fuerit simo-
nia ex pte epoq:
nō tñ ex pte mo-
nachoq: q illi qō
eoq fuit redime
bant. qō licite fa
cere poterant:ut
dixi.s.e.q.i.null⁹.et sic simonia eē pōt ex vna pte et nō
ex altera.sic fuit in giezi: ficut etiā sponsalia p̄nt eē
ex vna pte et nō ex altera:eē de spon.de illis.et plura
notant.xxxij.q.v.ppositō.et ſ̄ epus peccet reci-
piendo pecuniā:tñ monachi nō peccabāt dādo:ut
xxiij.q i.qd culpat.ꝟ.tñ hinc signat.j.xvi.q.iiij. pos-
sessiones.ſ̄ nō ē ꝟ.q: monachi licite q̄erāt ista alta
ria:vñ nō habuerūt ea iure p̄scriptiōis sed ex iusta
donatiōe. p ¶ Et supza.hec dictio supza ad mo-
ar.ff.de v.fi.hec adiectio.ſ̄ nūqd ē licitū redimere
ius suū:hoc nō.ſ̄.q.i.null⁹ epūs grauamen.et.xvi.q.
vlti.decunas.dici enī pōt q vbicūq gs scit aduer-
sariū suū nō credēse ius bē:redimat veratiōnē suā
et ſ̄nia dz dictari p̄m formā petitiōis:eē de accu.cū
qñ. q ¶ Uticq.nō enī pleno iure oīno videt.do
nasse ecclias epūs:nec pōt donare sine p̄sensu capi-
tuli:ex.ra de dona.pastoralis.

a Aq.vl.pmissa.tertiū calū habes.s.vl retēta.ut
ex de transac.sup eo. Nā remittē ē dare:eē de
testi.veniēs.ff.de calū.l.ij.et ita ī spūalib⁹ nō pōt inuenire
trāsactio cū his trib⁹ modis tñ fiat trāsactio.C. de transac.
l.transactio.ff.e.l.i.ſ̄ nec pmutatio pōt fieri sup bēficio
habito vl habēdo:al bene ad hoc eē d rex pmu. quesitū
nec etiā transac.ut eē d trāsac. sup eo. ar.cōtra
eē.ff.d offi.iudi.del.fi-
quādo. ſ̄ ibi fuit facta
trāsactio nō sup benefi
cio ſ̄ sup p̄prietate et sic
intellige eē d decimis
ex multiplici.itez sup re
spuali tanq̄ p̄prietate
pōt fieri pmutatio:eē d
rerū pmu. ad q̄stiones.
nō tñ ut deē tpale p spi
rituali: eē de rex pmu.
c.vlti. Illud aūt dubiuz
nō ē:qn amicabilis cō-
positio inuenire possit
eē de trāsact.c.ij. item
et auctē iudicis pōt inu-
enire pecunia eē d p̄-
ben.nisi in fi. et de trāsa-
act. statuim⁹.ff. de his
q no.infa.furti.

Mensa.

Qvestū ē d epis q altaria
monasteriis data frequen
ter redimi p̄pellebāt pecunia
q: q̄dam simoniace prauitatis
vsus in gallia q ptib⁹ iā diuti⁹
inoleuit: vt ecclesie vl decime
q̄ vulgari vocabulo apd eos
altaria nūcupāt: monasteriis
date sepi⁹ ab epis sub palliata
auaricia vēdūtur: mortuis ni-
mirū seu muratq clericq quos p
sonas vocāt. nos aūt auctore
deo venalitatē oēz tā ex reb⁹
q̄z ex mist⁹ eriis ecclīasticq p̄pel
lētes h⁹ vlti⁹ fieri auctē aplica
p̄hibemus: sicē et p̄bēdas oēs
venūdāte⁹ intdicim⁹. Porro q
cūq altaria vl decias ab ānis
xxx. et sup hmōi redēptōe pos
sedisse mōasteria noscūt: gete
deiceps et sine molestia q̄libz
eis possidēda firmam⁹. Sal-
uo vtiq epoq cēsu ānuo: quē
ab eisdē altarib⁹ bē solitū sūt

Tē grego. Quicqd data vel p̄missa pecunia in sacr̄ ordinib⁹ acq̄rit irritū habeatur

Aq̄ sacris p̄fib⁹ de simo
niacq statuta sūt: nos quo
q et iudicio et aplica auctē fir
mam⁹. Quicqd ergo in sacris
ordinib⁹ vel in ecclesiasticq re
b⁹ vel data vel p̄missa pecūia
acquisitū ē: nos irritū eē et nul
las vtiq vires hē cēsemus.

Tē augustinus de doctrina
christiana.

Quicqd possidetur nomine pecunie intelligitur.

Totū qcqd hoies habēt in
terra: oia quoq dñi sūt: pe
cunia vocat. seruus vas ager
arbor pec⁹: qcqd hoq ē: pecu
nia dicit. iō aūt pecunia voca
ta ē: q: antiq habebāt ī pecori
b⁹ qō habebāt. Tē paschalis
papa.

Qui ecclīastica bñficia emerit: ecclesias quoq emē p̄hat

SIgs obiecerit:nō cōsecra
tiones emi sed res que ex
consecratione p̄veniūt: peni-
tus desipere p̄batur. nam cuz
corporalis ecclesia aut episco
pus aut abbas aut tale aliqd
sine rebus corporalib⁹ in nul
lo p̄ficiat: sicut nec anima si-
ne corpore corporaliter viuit:
quisqs hoq alteq vendit sine
quo nec alterū p̄venit:neutq

b ¶ Otū. p̄hat p hoc.
c.q ficur ī pecūia
simonia p̄mittit: ita et in
alia,re.

c ¶ Pecunia.stricti⁹ ac
cipit tñ p pecunia nu-
merata.j.xviij.q.iij.c.i.
ij.et.iij.

d ¶ Pecunia.nomē eni
pecunie etiā iura conti
net qñq.ff.de v.sig.pe-
cunie.itē qñq etiā spe-
cié et rē quālibet:ut hic
et.ff.de lega.iij. quisqs.

Item qñq ea tñ q p̄sistūt ī pondē numero vl mēsura.ff.d le.
.i.l.talis scriptura.p̄cū aūt nō p̄sistit nisi in numero tñ. ff.
de emp.et ven.§.item p̄cium.

c SIgs.ſ̄ res.nō de reb⁹ corporalib⁹: ſ̄ de iure spūali cui
coberet officiū intelligit.vl intellige.de iure p̄cipiēdi
res vl de reb⁹ ipsi officio adherentib⁹ vl de reb⁹ p̄secratis
ut in syndone.ar.xvij.q.iij.si forte.ar.j.iij.q.vi.hoc ḡppe.
j.xvi.q.ij.c.i.§.vlti. vl intelligas de rex admistratiōe. et sic
in hoc.c.de duob⁹ mētio.l.de p̄secratiōe et admistratione
ex ordine,pueniēte. et facit ad hoc.j.q.vi.§.i. vl de iure quo
res ipse p̄cipiūt. vl hoc intellige de reb⁹ ipsis fm.b. et tunc
qñ gs p̄mouēd⁹ ē ad ecclesiā vl ordinē fruct⁹ pueniūt iure
ordinis et iō nō licite emit. tūc eni p̄sumit emere ecclesiam
vel ordinē.alio aūt tpe emere nō est peccatū.ſ̄.ne p. vi.sū.
c.iij.xij.q.ij.alienationes.

f ¶ Uel epūs.i.dignitas epalis.

g ¶ Aut abbas.i.dignitas abbatialis.

h ¶ Nullo.bñ accedit ad id qō legit in auc.ut iudi.fine quo
suffra.§.cogitatio. Nā ibi dicit q fiscus abundare dicit si
vtak subiectis locupletib⁹: ut.ſ̄.e.q.ij.c.ij. ꝟ.ſ̄.e.q.i.eos. ꝟ
sed hoc cum ex pacto p̄cedenti.

i ¶ Nec aīa .i. ipz collegiū vl' ad lr̄az. sens⁹ corporeos. alīs fallū ē: cū añ̄ḡ fit i corpe viuat. sic exaudi. xxxij. q. ij. moyses. vnō ꝓneroꝝ qō i reliquo. ar. s. di. viij. quo iure. iij. q. vi. h⁹ qppe. x. xvi. q. i. c. i. x. ff. dō iurem. cū q. §. fi libruſ.

m ¶ Paſtū. ar. ꝑ i auc. de ſanctiſ. epīs. ꝓ plurimis.

n ¶ Nec poſtea. ar. ff. de pac. iuſ. gen. §. dolo. ut ne qd fiat qō añ̄ primiſit

o ¶ Soluat. nō etiā ſub obtētu ꝓſuetudis. j. e. q. c. vlt. ꝑ. dicit ibi.

p ¶ Aluator. caſus. In ꝓma pte oñdit auctoritate euāgelij here ſes debē circa finē ſeculi imminere. vñ oz nos eruadiſo ꝓſurgere cū ꝓpheta x cū aplo. ꝓ domo iſrl̄. In ſcōa oñdit. v. auctib⁹ qꝝ vendē eccleſiaſtica bñficia ſit ſimoniacū.

q ¶ Sz tñ portas. i. vicia x ēt hereſes qb⁹ intrat i infernū q̄ ñ ꝓualēt eccleſe x qz ſp aliq bom ſūt i eccleſia. xxxiij. q. i. a recta. x. c. pudenda.

r ¶ Oportet. i. vtile ē ut nos excitent. j. xxxiij. q. vlti. c. vltimo.

s ¶ Eccl'aſticā. i. eccleſiaſticū bñficiū: ut aliquā rē conſecratā in caſu ñ cōceſſo puta calicem ſm quoſdā. nā x nomē rei generale ē. ff. de v. ſig. rei appellatiōe. ſ. e. qſi tū. vl' dic eccleſiaſticam adminiſtrationez x ſic bñ adaptat lr̄a chalcedonenſis ſynodi.

t ¶ Et donū. i. officiū ꝑ qō dar. l. ſ. ptās faciendi miracula.

u ¶ Sed ambitionē. ar. affectū vel conatū ſine effectu punit. ar. xxij. di. c. i.

x ¶ Quiſqs. hic colligē qꝝ corpales res eccleſie emere vl' vendere ſimonia eſt in tali caſu cū qs úntrat eccleſiā: ut. ſ. e. in ꝑn.

y ¶ Propter ſua. hic vacat argumentū a ꝑrio ſenſu: ut. ſ. e. q. i. eos quos. x. c. ſigs epūs. j. xxix. q. ij. platū.

z ¶ Sz ad ꝓpria. i. ꝓcib⁹ qs ꝓ ſe qs offerre ñ pōt ſm. h. ut no tauī. ſ. i. q. i. ſūt nōnulla. iz qd teneas ubi dixi.

a ¶ Chalcedonēſis. ſi illi q emūt vel vendunt res eccleſiaſticas nō ſūt ſimoniaci: cur x.

k ¶ Uiuit. exercēdo

l ¶ Neutrū. ar. idē iuris eſſe in

innēdinū dereligt. nullus igit emat ꝓbēdā vel eccleſiā vl' aliqd eccleſiaſticū nec paſtel lū nec paſtā antea: nec poſtea ꝓ hmōi ſoluat. ¶ Tē vban⁹ epūs ſu⁹ ſuoꝝ dei dilecto filio ꝓpoſito eccleſie ſācti vincētij ſalutē x aplicā bñdictionem.

Quare in euāgelio ꝓhibet in veſtitura eccleſie alaicꝰ fieri

Aluator ꝓdicit i euāgelio circa finem ſeculi pſeudo chriſtos x pſeudo ꝓphetas ſurgere x multos ſeducere: x fideles ſuos in mūdo multas habituros preſſuras. ſz tñ poꝛtas iferi non ꝓualituras. ꝓinde vt ait aplūs: oz hereſes eē vt q ꝓbati ſūt manifeſti fiant. oz nos cum ꝓpheta ex aduerſo conſurgere: x muꝛ opponere ꝓ domo iſrahel: x cuz apoſtolo ꝓ multas tribulatiōes intrare in regnū dei: qm̄ ñ ſūt ꝓdigne paſſiones h⁹ tpis ad futurā gloriā: q̄ reuelabit i nobis. Igit qz innotuiſti nob qō tibi obijcit: vtꝛ vēdere eccleſiaſticā rē ſimoniacū ſit: h⁹ ſimoniacū eſſe patenter colligitur ex hoc qō beat⁹ apls petr⁹ ait ſimoni: pecunia tua tecū ſit i ꝓditōem: qz exiſtimaſti donū dei pecūia poſſideri. donū quoꝛ dei ē ſpūs ſanctus: et donū dei ē res ipi ecclie oblata. x ſi bñ aiaduertis: ſimon mag⁹ q ad fidē ficte acceſſit: nō ſpiritū ſanctū quo ipe erat indignus: qm̄ ut ſcr̄ptū ē: ſpirit⁹ ſanct⁹ diſcipline effugiet fictū: ſed donū eius emere⁹ voluit: vt ex vēditione ſignoꝝ q ꝓ eūdē fierent x multiplicatam pecuniam lucraretur: nec apoſtolus emptōem. s. s. quā bene fieri nō poſſe nouerat: ſed ambitōem queſtus talis x auaricīā que ē idolorꝝ ſeruit⁹ in eodē ſimone exhoꝛruit et eū maledictōis iaculo pcuſſit qſqs igitur res eccleſiaſticas x dei dona que a deo fidelib⁹ x a fidelibus deo donanī que qꝝ ab eodem gratis accipiunt x ideo gratis dare debent: ꝓpter ſua lucra vendit vl' emit. cū eodē ſimone donū dei poſſidē pecunia exiſtimat. Jdeo qui eas nō ad hoc ad qō inſtitute ſūt ſed ad ꝓpria lucra munere lingue vel indebiti obſequij vel pecunie largit vel adipiſcitur: ſimoniac⁹ ē: cū princi palis intentio fuerit ſimonis ſola pecunie cauſa auaricia vi delicet. i. idolatria vt ait apoſtolus paul⁹ alioquin cur ſancta ſynod⁹ chalcedonēſis ſexcentoꝝ. xxx. epoꝝ ꝓcuratoꝛē vel defēſoꝛē eccleſie vel quēḡ regule ſubiectū adeo ꝓ pecuniā ordinari ꝓhibet: vt inuentoꝛes quoḡ tāti ſceleris anathematizet: niſi qꝝ eoſdem ſimoniacos iudicet. Qō ſi ꝑfati milites eccleſie ob huiuſmodi ſcelus taliter ꝓcellūtur: nemo ſapiēs negabit nō militantes eccleſie multo damnabili⁹ ob hanc cauſam. i. emptionis vel venditionis debere ꝓcelli Sed beat⁹ anteceſſoꝛ noſter paſcaſius li. de con. affirmauit qꝝ quiſquis eoꝝ alterum vēdiderit: ſine quo alterum non ꝓuenit: neutrum innenditum derelinquit: ac per eum q res eccleſie vendit vel emit: ſimoniacū eſſe intelligit. In nomine dñō planū ē: qz ille ē q ꝓeſt reb⁹ epi. lxxxix. di. volumus. vicedñs i reb⁹ epi. iconom⁹ i reb⁹ canonicoꝝ. ſepe tñ vnū ponit ꝓ alio. g ¶ Jconomū. iconomus ē cui res eccleſiaſtica gubernāda mandat. C. de ſacroſanc. eccl'. iubem⁹. b ¶ Aduocatū. ſ. q ꝓeſt tm̄ cauſis tractādis: q alīs dicit ſindicus.

b ¶ Milites. cīci. ſ. q tales milites ſunt quoꝝ arma lachrymę ſūt. xxiij. q. vlti. quemoꝛ. vl' oſones: ut. xxiij. q. viij. c. reꝑhēſib. le. vl' ercōicatio. xvi. q. ij. c. i. et

castra eoꝝ ſūt ecclēſie. luij. diſt. c. nullus.

c ¶ Nō militātes ꝑ. ſ. di. xix. nulli fas. j. viij. q. i. illō x. xxiij. q. v. q vi derit. ſ. di. xl. hō j. xi. q. iij. ꝓcipue j. xxv. q. i. nilī fas. i. e. q. puenit. ꝑ. ſol. pōt dici q ꝓ iō dr̄ laic⁹ peccare magis: qz peccat i duob⁹: x qz rem ecclie emit: x qz ſuo officio ñ debitā. ar. ff. de re. iu. culpa. clericꝰ aūt i vno qz emit tm̄:

d ¶ Dānabili⁹. i. dānabilit. ar. xxxij. q. ij. ꝓuges. vl' bic appellat ñ mitrates eccliē nō laicos iz clicos q eccliē ñ fuūt illi magis peccant qm̄ i plurib⁹ q̄ q emūt x fuūt. x hz hoc ñ ſunt ꝓria q hic ſignant.

e ¶ Procuratoꝛi gnālit ſumit hic nomē procuratoꝛi ar. ff. de ꝓcu. l. i.

f ¶ Prepoſitū. iz quā driam facit inſta noia: pōt dici q nomē ꝓpoſiti gnāle ē: x ꝓtinet alia ſub ſe. ar. eꝛ de v. ſig. ḡus vl' dic q ꝓpoſit⁹ et iconom⁹ noīa diuerſa ſūt iz idē ſignificāt: ſicut ꝓmas x ꝓtiarcha. xcix. di. c. i. vl' bñ pñt eē i eadē eccleſia ꝓpoſitus x iconom⁹. de vice mus ē cui res eccleſiaſtica gubernāda mandat. C. de ſacroſanc. eccl'. iubem⁹.

i ¶ Castaldū.s.q ḃz curā exterioꝝ rex:q ḋr al'maioꝝ dom⁹. k ¶ Et iudicē.sicut ī eccl'a bon.sz nōne isti tres pñt eē laici:sic sine dubio. ql'r g° ī istis officijs q̄ nihil spūalitatis bñt annexū sim oniā ꝓmittūt: dic .b.q in oī admi/nistratōe rei ecclesie cōmittūt simonia si emāt:sicut notaui. ē.e.ī pn. ¶ hoc ē simoniacū q: ꝓhibet nō tō ꝓhibitū q: fuit añ simoniacū sz aliꝫ ñ ita late extendunt simoniā inberētes ꝓsuetudini gnāli. dicūt eni q tūc tñ ē simonia ī ēpta administratiōe si tales ē q habeat ali qō spūale ānexū sibi:als nō:

¶ In subiecto .o. nōne. ēt iconom⁹ clic⁹ ḋz eē: vtiq. xvi. q. vij. in nona. dic ergo q istud .o. pot⁹ aduersat offō q̄ ordini.nā circa alia ꝓsistit officiū ic nomi:¶ circa alia archiꝑb̄r ¶ aliorū hic sequentiū, qdā ät intelligūt hoc totū ō clicis ī qb⁹ dicūt simoniacū eē h⁹ī officia emē.¶ qō dic ī subiecto .o. ¶c. iō dicit q: illi magis sunt subiecti regule eccl'ie q̄ isti:sz oēs sint clici.nā dū illi vsantur circa exterio ra negocia ¶ administrationes isti circa diuina officia:¶ iō dicit mācipat officio ¶ ñ dirit ordini:vl iō dicit in subiecto ¶c.ut notet q isti bñt curā aiaꝝ cō nerā.¶ qō dicit ō canonico vl' monacho ñ referas ad administrationē sz ad emptionē ꝑ ne vero ꝓcuratoris intelligit ꝓfata synod⁹ quēlibet ecclesiasticaꝝ rex administratorē: vt verbi gratia: ꝓpositū iconomū vicedominū: defensoris nomine aduocatū siue castaldum ¶ iudicē. In subiecto .o regule archipresbyteꝝ archidiacone diaconū canonicum monachū vel quēlibet ecclesiastico mācipatū officio. Qō .o. .s. q̄tū in se ē vēdat vel emat q ꝓpositurā vl' aliqd huiusmodi vendit vel emit: audi augustinum sup̄ ioannē: Quot ꝓposituras secernūt vl' sequuntur. aliū ꝓpositū habet chartagineñ principatus alterū in mauritania rogatus: alteꝝ habet in numidia ille vel ille q's iā nec nomiare sufficim⁹. Circuit ergo aliqs emere colūbā vnusqsq̄ laudat ꝓpositū suum q vendit ¶c. Ecce venerabilis augustin⁹ de ꝓpositure distractione agēs in nomine colūbe.s.s. vēdītē em vel emptionem accipit: sicut ¶ oēs huius euangelici capituli tractatores. Densandū vero est: q̄ pena mulctent qui iam deo ¶ ecclesie sue oblata vendunt vel emūt. si cū flagellis a dei templo eiecti sūt qui que deo erāt offerēda vēdebāt vel emebāt si de offerēdoꝝ vēditorib⁹ vl' emptorib⁹ dictū ē: vos fecistis domū p̄ris mei: domū negotiationis ¶ spelūcā latronū: qd dicet de ecclesie iā oblatoꝝ vēditorib⁹ vel emptorib⁹? Et ne qs insanus iā obijciat: merito hoc dñm tā acerbe vindicasse: qz tūc illa i dei templo vēdebātur: ecclesiastice .o res mō extra templū distrahāt̄: at tē de superi⁹ augustinū nō terminātē locū vēditōis vel emptionis ꝓpositoꝝ: sz tūc indefinite dicentē: circuit aliqs emere colūbā vnusqsq̄ ꝓpositū suum laudat q vēdit: nō adijciens i templū vel extra templum. Hec circa vēditores vel emptores rex sacraꝝ suff.ciant.

I tē alexāder epus su⁹ fuoꝝ dei lucēsis ecclesie clero et populo salutē ppetuā. ¶ Ministri ¶ fuitores ecclie absq̄ vlla venalitate ab epis ordinēt̄ur.

Q Ꝛ multi⁹ tpib⁹ hoc detestabile malū ī vra ecclia inoleuisse ꝓgnouim⁹: ut nulli vnq̄ clerico q̄uis religioso q̄uis scia ¶ morib⁹ ꝓdito ecclīastici bñficiū ꝓcederet: nisi ei q ꝓ phano pecunie munere illud emere studuisset: fiebatq̄ ecclesia ¶ res eius ita venalis: velut quedam terrena ¶ vilis merx a negociatorib⁹ ad vendēdū exposita: qō malū q̄ detestabile q̄tū deo sanctisq̄ sit ꝓuīū: ¶ sacri canones docēt et fere oib⁹ manifestum existit. Ista siq̄a inuenit i. ij. ca⁹ chalcedonēsis ꝓcilij. Chalcedonēse nāq̄ ꝓcilij vnū ex ꝓncipalib⁹ sili pēa ꝓdennat eos: q ecclie bñficiū iteruētu pecūie acq̄rt ¶ eos q sacrā man⁹ ipositōez p quā.s.s. ꝓfert mercari dinoscūtur vtroq̄.n. auctē iexpugnabili illos a bñficio istos a sacro ordie iubz expelli. vñ bñz nīgñis redēptor oēs ementes ¶ vēdētes ō templo ejiciens cathedras vēdētiū colūbas euertit: nūmulāioꝝ effudit es: pcepti sui auctē dñicias ¶ dicēs. Nolite facē domū p̄ris mei domū negociatōis. Illiō q̄ q̄ in eos fco solicite ꝓfidēte: qō p totū textū sci euāgelij nusq̄ ñ pit dñz tāta seueritate tādistricta cēsura iusticie peccātes coripuisse: cū nō solū elogo icrepās .m et fco flagello ō fūicul' .vberās omnes eiimauit de tē plo: aperte dmōstrās q tales bende vl' ingress⁹ monasterij. vl' iō dicit i subiecto regle q: eos ligat ista ꝓstitutio nemo militās deo ¶c. supio: aūt fit admistratio circa tpalia: ¶ eos ñ ligat ista cōstitutio nemo militās deo. m ¶ Archidiaconē. hoc totū intellige de dignitatib⁹ ipsis.

n ¶ Qō vēdit. i eo q laudat nō ꝓmittit simoniā sz i eo qō vendit: q qō ꝓmēdādi cā dr ꝑ nō dicto br̄.ff. de dolo. q vēditor. sz hoc verū est dū ꝓmendatio ꝓfitit ī gnēnā vbi descēdit ad ꝑcialia tenēt ex eo qō. cō mēdando pl⁹ vēdidit nisi qō ꝓmēdādo dicit fit in euidenti. ff. de ꝓben. emp. ea que.

o ¶ Indefinite .nō. er indefinita colligi vsemur. ē.q.i. eos qui. ff. de aleato. l.i. §. q aūt. er q: eni a canone nil excipit nec nos excipe debem⁹: ut. xxxi. q. i. q si doctor ierit. i. ij. q. v. ꝓsuluisti ē. di. xix. si romāoꝝ. ar. ē. di. lv. si euāgelica. ē. e. q. i. sūt nonulli. ar. ꝑ. j xxxij. q. i. idolatria.

p ¶ Hec circa. hec ꝑticula de. c. nō ē ¶c.

q Q M multis. casus: i. ꝓma ꝑte rep̄hendit alexāder oēs simoniacos ¶ spāles lucēses inducēdo auctē chalcedonēsis ꝓcilij ¶ dñi q vēdentes ¶ emētes eiecit de tēplo. In scōa ꝓstituit q null⁹ cōmittat simoniā. In ttia ꝓstituit penā depositiōis ꝑ trāsgressores bui⁹ ꝓstōnis.

r ¶ Nisi ei sit. he bēs. xxxij di. ānterdixit.

¶ Chalcedonēsis. ē.e. q. i. si qs epus.

t ¶ Ex ꝓncipalib⁹. papatū b̄ pōt dispēsare: si ñ sit i articul' fidei. xv. di. sic sancti vl' de vū statu eccl'e: ut no. xxv. q. i. c. si qdam. ē. di. xvi. sancta.

u ¶ Inexpugnabili. q̄tū ad ordies retinēdos

x ¶ Illos. s.s. emēres ecclesiasticū beneficiū.

y ¶ Istos. s.s. emētes sacrā man⁹ impositionē.

a ¶ Corripiēdi.ar.simoniacos sine p̄cedēti admonitiōe eē puniēdos.qō.h.nō p̄cedit:q; p̄m eū etiā in accusatiōe necessaria ē admonitio ꝓpter euangelū.Itē ut volēs accusare si defecerit:subeat penā:quā ꝓuici⁹ aduersari⁹ subibit.

Itē ut aduersari⁹ ñ graueť i expēſis:ꝛ ut disciplina eccl̄ie nō deserať. xxiij.q.v.excōicatorum ar.p̄.h.eť de simo.licet io.gl.qd dicat.h.illi de cre.ħ stabit.b.

b ¶ Sancta eccl̄ia.i.cōsortio fideliū p anathema.nā ipsi fideles sunt domus dei:ut.j.de pe. di.xiij.i domo.nam alꝫ ipso iure sūt suspensi:ut nō.ē.e.q.i.reperiunť.

c ¶ Sāguis.i. vīdicta vl̄ p̄dictio vl̄ peccatū.j. ix.q.iij.episcopo.

d ¶ De manu.nō.platū ex negligētia sua teneri lxxi.di.dictū.

e ¶ Cōferre.alii nolebāt facere fraudē legi:quia nec etiā tali ptextu dꝫ qs accipe vl̄ dare: eť ō vlūris.c.sup eo.ꝛ hoc ē fraudulentū munus:ut ē.e.q.i.figs neqꝫ ar.p̄. ē.e.q.i.iudices.

f ¶ Scriptura.ē.e.q.i. nō ē putāda.xiij.q.v. forte.

g ¶ In chalcedonēsi.ē. e.q.i.figs epūs.

h ¶ Possit.ar.cū simoniaco ñ posse dispēsari in ordīe vl̄ bñficio simoniace acq̄sito: ar.j.e.q. vij.regnūs.ē.e.q.i.figl neqꝫ.io.tū cū eo q scienter p̄mittit simoniā: solus papa dispensat.ſz si eo ignorāte simonia cōmissa fit vel si tū in aīo eps dispēsat:ut eť de simo.de regu.ꝛ.c.ex insinuatione.ꝛ.c.fi.imo cū solo aīo p̄mittit simonia sola pna sufficit: eť de simo.c.fi.ꝛ ita dixit.T. sup decre.de simo.nobis.io.vl̄ sic: in platiōe ñ pōt epūs dispensare nec in ordine p simoniā acq̄sito ſz i bñficio sic:ut innuit illa decre.nobis.b.

i ¶ In templo.opetit.ar.q in trāsactiōe illicite pecunia interuenit:cū remittit,alicui qō de iure erat illi remittendū.

k ¶ Justiciā.ar.q iniꝫa etiā iusta si p pecuniā data fuerit:nulla⁹ mométi sit ꝛ simoniā p̄mittit:ut. xiiij q.v.nō sane.xi.q.iij.g recte.ſz q; p̄misit expositionē de simoniacis:videť q i his duob⁹ modis nō sit simōia.qō verū ē.a.l's tñ graue peccatū p̄mittit:ꝛ sen

negociatores non sicut ceteri peccatores sūt coꝛripiēdi:sed a tēplo dei id ē a sācta eccl̄esia lōgi⁹ sūt p̄icienti. Nā sicut q colūbaꝫ vēditores illi deno tātur:q sācrā man⁹ impositionē vēdere conātur:sic p nūmularios eccl̄esiastici bñficij vēditores designātur: q domum dei teste euāgelio spelūcā latronū efficiūt. Quaꝛopt ego alexāder sācte romane eccl̄esie ꝛ apostolice sedis epūs imo minister indign⁹ tot ꝛ tāta mala i multis eccl̄esijs ꝛ maxime in lucēsi eccl̄esia exiniq̄ p̄cupiscētia fieri cōspicies:ne sanguis iniquoꝫ a districto iudice de manu nr̄a req̄rat:illa extirpare ꝛ penit⁹ eradicare decreuim⁹. cōstituim⁹ itaq; ꝛ presenti decreto firmam⁹: sic olim nostri decessores feciſſe nosc̄ūtur: vt null⁹ deinceps epoꝫ bñficiū eccl̄esie q̄ q̄dā canonicatū vel p̄rebēdā seu etiā ordines vocāt: p aliquo p̄cio vel munere clericis audeat vnq̄ cōferre: ſz oēs mīstros ꝛ fuitores eccl̄esie gratis ꝛ absq; vlla venalitate in sācta eccl̄esia studeat ordiare. nec eligātur in domo dñi q maiores sacculos pecunie cōferāt: ſz eos q moꝛib⁹ ꝛ disciplina atq; scientia dignites p officio suo ipam valeāt sustētare eccl̄esiā. Cōstituim⁹ ꝛ eodē mō firmamus vt nullus cuiuscūq; grad⁹ clericus p eccl̄esie beneficio aliquid audeat conferre: aut fabrice eccl̄esiarū vel donarijs eccl̄esiaꝫ seu etiā quod pauperibus sit tribuendū: q; teste scriptura q aliquid male accipit vt bene dilpēſet: pot⁹ gratiatur q̄ iniuriatur. Qō ſi aligs diuinoꝫ p̄ceptoꝫ ꝛ animaꝫ salutis immemor p̄fatū beneficiū eccl̄esie iniqua cupiditate ductus vēdere vel emere temerario ausu p̄sūpserit: sicut i chalcedonēsi cōcilio diffinitū ē: grad⁹ suī periculo eū subiacere decernim⁹: nec mīstrare possit eccl̄esie quā pecunia vel alē fieri cōcupiuit: ꝛ insuper terribilis anathematis macrone p̄fossus nisi resipuerit ab eccl̄esia dei quā lesit modis oībus abscidatur. Itē grego rius omel.xiij.

Qui dona dei vendūt vel emūt: pariter a deo damnantur.

Vendētes ꝛ emētes de tēplo eliminauit christus: q; vel eos q p munere impositiōnē manuū tribuunt: vel eos q donū dei emere nitūtur dānat

Item. De eodem.

In templo vendentes sūt qui hoc quod iure cōpetit gbusdā ad premiū largiuntur iusticiā enim vendere est: hāc p premij acceptione seruare. Ementes vero in tēplo sunt: qui dum hoc quod iustum est: p̄mo persoluere nolūt: dum q; rem iure debitam facē contēnūt: dato patronis p̄cio emitur peccatū. Item beda.

Qui gratiā quā a deo accipiunt non gratis exercent: vendentes columbarum sunt.

Non solum venditores sūt colūbarum ꝛ domuꝫ dei faciunt domū negociationis: q sacros ordines largiendo preciū pecunie vel laudis vel etiam honoris inquirūt: verū hi quoq; qui gradū vel gratiam in eccl̄esia spūalē quā domino

tētia ñ valer.ii.q. vi.§.diffinitia.vt venales.C.ō pe iudi.q ma.iudi.l. i. dicūt tñ qdam q si cā ē eccl̄iastica q g insticiam emit simoniā cōmittit: nisi i mīmonio.ē.e.q.i. gcgd iusibilis.

l ¶ Debitā. vl̄ g. q theologi ꝛ decretiste ñ pñt alia qd p̄cipere ex eo qō docēt. nā ad hoc tenēť:ut.xiiij di.ephesijs.xvi. q.i.fuerunt.ar. ꝑ.xxviij.q.i. iam nūc.xij.q.ij.charitatē. ſz dic acci pi posse licite.Sz pone,p̄missōe facta qñ tenēť fibi solue̅ ? dico q; in pn.āni.ar.C.ō.professo.l.medicos. li.r. itē a duocat⁹ in pn. dꝫ salariuꝫ accipe.ff. locati. q opas.ar.ꝑ.C.ō suffrag.l vna salarū aūt ñ dꝫ ercē dere sūmā centū aureoꝝ.ff.ō va. ꝛ eoꝛ.cog.li.§.si cui cautū est.

m ¶ Debitam.i. quā iure tenēť ſoluē.ſ.cū qs advocato dat pecuniā:ut ipsū defendat.sic vacat illa gl̄o. videť ergo.

n ¶ Ou solū.vl̄ gratiā alicui⁹ scie vl̄ alterius doni.cū enī sint litterati ꝛ alus doms p̄diti nolūt nisi iuuiu bumane retributio

nis hec exercē i eccl̄ia:ut.ē.q.ij.ēpio.ꝛ eť ō mḡris c.i.ij.ꝛ.iij.nā dicit etiā lex q ciuilis iuris etiā sapia neqꝫ p̄cio nūmario tē.ff.de va.ꝛ eoꝝ.cog.li.§.i. dicit tñ lex q tutoꝝ p̄o facultate pupilli dꝫ magistro

dare.ff.de admi.tu.cū plures.§.si tutor.

n ¶ Largiēte.j.xvi.q.i.reuertimi. o ¶ Dei.i.deo attribuit ñ sibi. p ¶ Qui mīstrat.i.log; mīstrāe dz

q REs eccle.aliquē.; ita videt q simoniacus sit violent⁹ detētor.sicut alʒ dicit ꝓmittere sacri legiū q res eccle ꝓmissas ñ donat ar.xvii.q.iiij.c.ij.

r ¶ Urbanus hic vn⁹ vrban⁹ facit mentionē d alio: ; ita fuerūt duo. lxxxi.di.sig sūt.

s QEruenit.j. xvi. q.vij. p uenit.

t ¶ Sinistra.nota de epis q omnia agunt sinistre:ut xxxv.di. eccīe.

u ¶ Oblationes.x. q.i.q; sacerd otes

r ¶ Laicalibus. qd fieri nō dz: ut eē de deci. ꝓbibem⁹.vñ nota q fructꝰ bñ pñt dari laico er cā:sed ius decimale ne quaq;.nā aliud ē ius aliud est ipsa res:sicut dicit ui spitus q cū dicim⁹ vitulū esse fructū vacce: nō ius ʒ corpus demonstram⁹.ff.de euict.vacce. pñt ergo dari decie. .i.res ipse in feudū.ʒ tñ nō transibit ad hēdes: eē de deci. ad hec. vñ forte ʒ q feudū ꝓprie accipit non pñt dari in feudū:eē ō deci. ¶ Quis.de hꝰ diui. xvi.q.i.c.vlti. Et nota q si dāt decime laicis ; aliq̄ crescāt noualia: nō accrescūt eis decime noualiū: ʒ ecclesijs:eē de deci.c.tua.; dicit Inno. q in his restrigēda ē ptās ñ ꝓrogāda:eē de deci.tua nobis.

y ¶ Grauius.nota q mn⁹ peccatū ꝓpr̄ adiūctū gra uius punit.mn⁹ eni peccatū ē dare ꝓsanguineo q; largiente perceperunt: nō simplici intentione sed cuiuslibet humane cāe retributionis exercent: cōtra illō petri apostoli: q loquitur quasi sermones dei: qui ministrat tanq; ex virtute quā administrat deus: vt in omnibus honorificetur deus. Quicūq; ergo tales sunt: si nolunt venīre domino ō ecclesia auferri: auferāt ista de actibus suis: ne faciāt domum dei domum negociationis.

¶ tē ex epla vrbani pape.

Que ex consecratione ꝓueniant in suū ius vi vel munere nemo conuertat.

REs ecclesie que ex consecratione ꝓueniūt in suum ius vel vi vel aliquo munē alique cōuertere nō debere docēs sact⁹ vrban⁹ ait: q; gs res ecclesiasticas q̄ dona dei sunt qm̄ a deo fidelib⁹ ; a fidelib⁹ deo donātur: q̄ ab eodē gratis accipiūtur ; iō gratis dare debēt: ꝓpter sua lucra vēdit vel emit: cū eodē simone donum dei pecunia possidere exīstiat

¶ tem gregorius. vij.

Simoniacus ē: q decimas et oblationes laicis non clericis distribuit.

QEruenit ad nos fama sinistra: q; qdā epor nō sacerdotib⁹ ꝓprie diocesis decias atq; christianor oblatões cōferāt: ʒ potius laicalib⁹ ꝓsonis militū videlicet seruitor: vel qō grauius est cōsanguineis. vnde siquis amodo episcopus inuentus fuerit huius diuini ꝓcepti transgressor: inter maxios hereticos ; antichristos nō mim⁹ habeatur. et sic̄ nicena synodus de simoniacis ettraneo.lxxxvi.di.nō satis.hec ē ordiata charitas.ʒ q; p uidēdo ꝓsanguineis enormiter ledūt ecclīas:iccirco dicit q petius ē dare ꝓsanguineis.i.inde grāuiorē lesionē sennit ecclīa:ſi.j.xxxiij.q.ij.latorē. vl dic grauꝰ.i.cōtus.xxvij.q. .vij. qd in oibꝰ.nā ceciūt epi circa nepotes. viij.q.ij.dilectissimi.vñ tantꝰ impetꝰ in eos oīa fūdendi sunt restringendus ut dicit.l.i alio casu.ff.ad.l.iul.ō adulte. nec in ea.

censuit: vt epus qui dat: ; qui recipiūt ab eo laici siue ꝓcio siue bñficio: eterni incēdij ignibus deputentur. ¶ tē pascalis.ij.

Spiritū sanctū vendit qui decimas ꝓ pecunia tribuit.

a ATtare.s. q̄ altari offerunt: vl in administratiōe altaris vl in ecclesia.

b ¶ Et decimas. si eps ab aliquo multe redimeret decimas:nō ē simoniacū ʒ rei ecclīastice liberatio.ʒ si emēt a laicis cū alit nollēt tribuere:simoniacū esset.

c ¶ Jgs pbēdas. vl bñdictiōes nubētiuꝫ vl sepulturas: eē de si. cū in ecclesie.

d ¶ Sacramentū.i quo ꝓferī gra. alit sumi pōt pecuma. xxxiij.q.ij. honorant.AD. tū ꝓtū dic ar.eē de offi.del. causā eē de spō.du.duob⁹.

e ¶ Et ꝓsecratiões.ʒ nū qd ꝓsecratio altaris est sacrm:sic large sūptum cū sit sacre rei signū:de simo.cū sit romana.ar. xxiij.q.i.§.ʒ istud.

f ¶ Jnuenīre. militiā secularē bñ pōt qs emē ff.de act.ēp.creditor.§ int vēditorē.; § ʒ q; an

g ¶ Percellant.s.i ppetuū. ē.e. q.iij. figs.; c. saluator.ē.e.q.i.siquis episcopus.

b ¶ Cōsuetudis.ar.consuetudinē longā ñ facē

ad lniaz vl ad excusatiōnē simonie:eē de fi.cū i eccīe:ar.ꝯ. i auc.ō sanctiſ.epis.§. ꝓsuetudinib⁹.ix.q.iij.ꝓquestꝰ.ē. di.c.nouerit.ē.e.q.i.reperiunt.ē.di.iiij.deni; q.ar.ꝯ.i.xxxvij.q.iiij.obiciūt.ꝯ.ē. di.viii.si cōsuetudinē.i. xiij.q.ij.q̄sta ē.io.hodie ꝓtertu ꝓsuetudis nihil peti ꝓt nec añ nec pꝰ:de fi.iacobꝰ.b. i. ¶ Diminutiōe.mſi cū er cā detinet fructꝰ epōs:ut eē ut ecclīastica bñfi.siū diminutiōe.

ut nostrū. Et ita si dignitas ōferat alicui diminuta: i solidū
pōt eā petē. ar. extra. de institu. cum uenissent.
k Ē quarta. Ad itelligētiā hui⁹ q̄onis nō q̄ tripler ē pena: eterna corporal⁹ ⁊ spiritual⁹. Eterna pena nūq̄ pu-
nit un⁹ alio: ut. j. e. c. i ⁊. c. iā itaq̄. Corporalis pena dupler ē: que dā circa corp⁹ ipm ⁊ illa se pe punit un⁹ alio. j. e. §. itē peccato. que az circa statū rei: ut ē seruit⁹ ul' ifamia: ⁊ illa etiam punit filj⁹ p pē: ut. vi. q. i. §. uez. xv. q. vltia cū multe. Spiritual' q̄dru pler ē. nā q̄dā ē ercōica nōis: ⁊ illa nunq̄ punit un⁹ p re alio: ut. xviij. q. i. j. si babes. aliud iterdictū: ⁊ illa punit vn⁹ p alio: ut ei de spō. nō est vobis alia ē remotio ab oblatiōe: ⁊ illa filj⁹ punit un⁹ p alio. xvij. q. iij. mizor. alia ē ordis: ⁊ illa filj⁹ punit un⁹ p alio. nā ppt delictū vroris uir remouet a ꝓmotiōe: ut. xxxiij. di. ficuius. itē si pater nesciēte filio eme rit ei eccliā: ille p peccato nō remouet a ꝓmotiōe: ꝛ tñ pdit eccliā ut. j. q. v. c. i. io.

l Ulli⁹. scilz alteri⁹. nā suū q̄q̄ cōmaculat: ut ō pe. di. ij. sciendum. xxxij. q. vij. quēadmoduz ⁊ ita ñ ꝓbēdit psona de q̄ tit sermo.

m ¶ Maculat. j. xv. q. i. mulier ⁊. q. vlt. cū multe. j. xvij. q. iiij. mizor. xxxiij. di. ficui⁹ ⁊. vi. q. i. §. uerum. xviij. q. i. non turbatur. io.

n Pacuit. ꝓmouēt. ff. e. q. i. uentū ē cōtra. j. e. q. vij. g i quolibz. ℣. solutio. sed illō er nimio zgōe hic ex dispēsatiōe. vl' ibi de his q postmodū i adulta etate bereti cōfitētur: vl' g adulti ab hereticis baptizāt: hic de istis g nō accesserūt vl' g pueri baptizātur ab hereticis.

o Ui apud. paruuli. i. doli capaces de. pse. di. iiij. paruuli.

p ¶ Ordine: id est secundum antiquam regulam ecclesie.

q Ua pōlat⁹ ablata. ⁊ ideo erat et restituēda liz hoc ex presse nō dicat' sufficit eiz ē ōqueri ō spēliatiōe: licz et presse ñ petat restitutio: ut. ij. q. i. notū est ō cā p se. cū ecclesiā. hic tamē nō rñdet ad hoc. sed rñdēdo eū ineccētē: ergo restituēdū. ar. C. ō diuersis rescrip. l. i. et ō piu. lepro. c. vltimo.

r ¶ Uolūtate. ar. q̄ nudā uolūtatē teneat quis purgare si sus-
pect⁹ babet. ⁊ alibi nuda uolūtas legit grauit plectēda: ut. j. ō pe. di. i. si qs cū. ⁊. c. si qs pullas ⁊. xxij. q. v. q uidēt. ar. ℣. ō pe. di. i. cogitatiōis. Dicas igit ⁊ p. i. ul' dic de volūtate i actū ꝓducta: al' nō tenetur
scij fuerint.

Uia presulatus nostri qō bene nostis magisterium non solum de sacerdotum verum etiam secularium vtilitatibus debet esse solicitum: p pterea fraternitatem vestraz scire volum⁹ hūc pñtē pbyterum ad sedem apostolicā venisse: nobilēq̄ violentiam ⁊ excōmunicationem suam per ordinem retulisse: q̄ etiam sine iusto legis tramite illi sua eēt ablata ecclesia similiter indicauit: quā alius dato munere sacerdos zelo ductus inuidie vsurpare presūpsit. Jnde parentes eius magno dolere cōpulsi presbyterum illum q̄ suā tenebat ecclesiam: mox comprehenderunt: ⁊ eius oculos eruerunt: tamen ipse sepedict⁹ sacerdos dic: q̄ absq̄ sua voluntate ⁊ fine eius consilio h⁹ sit peractum. quod si ita ē: vt ipe nob⁹ suo ore testat⁹ est vobis magnopere prouidenduz est: vt si canonice ipse excommunicatus non est: canonica super eum fiat remissio.

Digestis titulo de penis.

Rimen vel pena paterna nullam maculam filio infligere potest. nanq̄ vnusq̄sq̄ ex suo admisso sorti subjicitur nec alieni criminis successor
leḡ. ⁊ hoc est uez in penis: sed in usucapiōib⁹: quia vicīū transit ad heredem. ff. de acquiren. pos. pōp. item quod hic dicitur regulare ē: ut. xvi. di. vñcūq̄ et. c. nasci et. c. satis. in casu tamen, q̄nq̄ aliter inuenitur de temporali pena: ut. vi. q. i. §. uerum ⁊. c. ex merito. xv. q. vltia. cum multe ⁊. xiij. q. iij. §. his ita. ℣. q. i. fertur. viij. q. i. audacter. ⁊. di. xlviij. §. ecce cū multis alijs capitulis.

a Udei fideles. §z nihil speciale constituitur hic circa iudeos. idem enim fit in filijs aliorū damnatorum. C. de bo. dam. auc. bona. nisi in damnatis crimine le. ma. vt. vi. q. i. §. uerum. preterea si cō uertantur filij ad ecclesiam non possunt eos parentes exheredare: extra de iudeis iudei. quid iuris sit ō filijs hereticoz: viri. xxiij. q. viij. in pncipio. io.

Ait enim augustinus.

Alienum crimen nescientem non maculat.

Ullius crimē maculat nesciētē. ⁊tē. De eodem

Uis locus innocentie reclinquitur: si alienū crimē maculat nescientē: ⁊tem in aphricano concilio legitur.

De infantibus qui ab hereticis baptizantur.

Placuit vt de infantib⁹ q̄ ab hereticis baptizātur: ne q̄s suo hoc fecerūt iudicio: cū ad ecclesiā dei salubri ꝓposito fuerint reuersi: ne parentū illos error impediat: quo minus ꝓmoueant ad sacri altaris ministeriū. ⁊tē eodem.

De eodem.

Ui apud donatistas puli baptizati sunt nōdū scire valentes erroris sui interiuz: si postq̄ ad etatē rationis capacē pueniunt: agnita veritate falsitatē eoz abhorrentes ab ecclesia ordine antiq⁹ per manus impositōem recepti sunt: tales ad suscipiendū munus clericat⁹: non debz impedire nomē erroris. ⁊tem leo ārt⁹ ebdunio ⁊ adelfrido episcopis.

Cōsanguineoz maleficia in nullo clericis obsunt: nisi con

b Am alter.siue de natiuitate in vtero siue ō natiuitate ex vtero.

c Consensione.sed nec tunc dicitur teneri peccato alterius sed suo scilicet cū cōsensit ad peccatū alterius.ē.di.lvj.vnō cūq.j.xv.q. viij. c.iij.ꝑ.j.xxiij.q.ij. ij.ita.ꝛ.c.siquis a catholica.

d Reatum .i. causam reatus.s. originale pctm. ex hoc.c.colligit q̄ aliud ē i vna/liud i iuuo .nā nō pōt qs peccaꝛ ꝓ alīū :hoc possit saluari ꝓ alīū :ut de pe.di.i. tres .ꝛ ō cō.di.iij.q̄ris .ꝛ bonū simile ē i lege.nā dicit lex q̄ figs bz filiū :ꝛ postea creaꝛ ōcurio iste nō dicet filiꝰ decurionis :ꝛ illi tm̄ q̄ postea geniti sūt.C.ō decuri. l.vl.ff.e.l.ij.§.i filijs.

e Unꝰ.ptꝰ.n. ps viscer ē:vt de cō.di.iij.si q̄d ff.ō vētre.inspi.l. i.§.i.

f Admissū .i. receptum.

g Aia.sic dns ꝓ ezechielē ait:ut.j xxiij.q.ij.si dēs.

h Cōsecrādꝰ .i. baptizandꝰ .io.

i Omni. verba tob sūt vs̄ ibi būana. ibi verba gregorij ȳ ba tob exponētis

k Nocz exēplo.

l Ea que.sicut illi sūt ex gbꝰ exēpla ñ sumuntꝰ :ut venustas corpis egritudo.

m Cōtra .visito .i.postea visitādo ad pēnitētiā expecto vs̄q̄ ad sēnū.s.quousq̄ videat tertia .ꝛ q̄rta generatio .q̄ ē dicere vs̄q̄ ad constituitur. Idq̄ etiam diui fratres hierosolitanis respōderunt. Tē ex cō.toletano

Perfidia parentum filijs obesse non debet.

Dei baptizati si postea preuaricantes in christum qualibet pena damnati extiterint: a rebus eorum fideles filios excludi non oportebit: quia scriptum est: filius non portabit iniquitatem patris: ꝛ pater non portabit iniquitatem filij. Item augustinꝰ ad bonifacium.

Non imputantur peccata parentum his: qui ab his ꝓsonaliter diuisi ꝓbantur.

Amitaq̄ cum homo in se ipso ab eo qui genuit eum alter est effectus: peccato alterius sine sua cōsensione nō tenetur obnoxius. Traxit ergo reatum quia vnus erat cū illo ꝛ in illo a quo traxit: quādo quod contraxit admissum est: non autem trahit alter ab altero: quando sua vnoquoq̄ propria vita viuente iam ē vt vere dicatur: anima que peccauerit ipsa morietur. vt autē regenerari possit per officium voluntatis aliene cum offert consecrandus: facit vnꝰ hoc spiritus ex quo regeneratur oblatus. Hinc etiam gregorius in libro. xxvj. moralium.

Ei qui imitatur: impietas alterius nocet.

Omini qui similis tui est: nocebit impietas sua. ꝛ filium hominis adiuuabit iusticia tua. humana impietas ei nocet: quem peruertendo coinquinat. ꝛ rursus eum adiuuat nostra iusticia: quē a prauis actionibus immutat: nocere.n. vt ꝛ adiuuare nesciunt ea: q̄ vel a bono corrūpere vt finem. sic augustinus exponit. vñ sic licet mihi exponere

n In filios. istud pōt intelligi ad litteram. ꝛ hoc ro dicit q: boies nō ꝓsueuerūt vltra viuere. Vel pōt intelligi mystice. nā prima generatio dicit primi mortꝰ ꝛ isti nō puniūt a malo permutare non possūt

o contra dominus ad moysen: ego sum deus zelotes qui visito peccata patrum in filios vs̄q̄ in tertiam ꝛ quartam generationem: licet non inequalitate iudicij sed magnitudine clementie. Augustinus asserit hoc dictum ita dicens: In tertia ꝛ quarta generatione peccatum patrum se dominus comminatur in lege filijs redditurum non inequalitate iudicij: vt alij peccent ꝛ alij puniantur: sed magnitudine clementie: dum semper expectat ad penitentiam: ꝛ quod in prima generatione delinquitur: non prius corripit ꝛ emendat: nisi ꝛ tertia et quarta generatio euenerit.

Cum ergo de baptizatis ab hereticis innocentius scribat lex est ecclesie de his qui ab hereticis baptizati sunt: per manus impositionem laicam tantum communionem prebere: nec ex his aliquem in clericatꝰ honore vel exiguo subrogare: patet q̄ infantes qui ab hereticis baptizati sunt sola excusat ignorantia: vt iuxta illud aphricani concilij ad suscipiendum clericatus officium non eos impediat nomē erroris. Item sicut augustinus scribit ad auxilium episcopum.

De eodem.

Non imputantur filijs peccata parentum: que post eorum natiuitatem a parentibus committuntur. nec ꝓ peccatis parentum spiritualis pena filij sunt plectendi. officio autem vel beneficio ecclesie priuari spiritualis pena est: non igitur hanc ex peccato patris promeretur filius.

p Inequalitate .ut alij peccant et alij puniant .put legitur: ꝛ est vna dictio inequalitate ꝛ hec vba licet nō inequalitate: sūt vba augustini. ꝛ auctoritas ista facit ad ꝓpositū. S. expositio vero contra eum.

q Deuenerit .i. nisi cū vitam finierint .io.

r Cum ergo .hic ostendit q̄ ignorantia excusat infātes ab hereticis ordinatos: ꝛ a simili videtur excusandꝰ cui pater ignoranti ecclesiam adeptus est.

s Ignorantia. sed nō semper: de pe.di.ij. sciēdum.j.c.pri.§.notādū.

t Non imputātur filijs. ē.c.q.i. plaeuit.

u Pena.s. excommunicationis.j.xxiij.q.iij si habes .sed alia bene: extra ō fi. pres.c.i.j. q.v.c.i.ꝛ ideo sophisticē ꝓcedit de vna ad aliam.ar.ꝑ.lvj.di.c.i.item si excusatur. ē.c.q.i. figa simoniacis.

x ¶ Excusand⁹. excusant a reatu crimis ſz nō q̄ p̄uenīt būficio. j. e. q. v. c. i. z. c. p̄tium.

y ¶ Eccleſia. pactiōe. j. xviij. q. ij. eleuther⁹. ꝯ ſo. aliud eſt p̄n⁹ ñ conſecrare niſi aliq̄d ex pacto deſ vl̄ p̄mittat q̄ ꝺ̄ p̄mit⁹ reꝓbat: aliꝺ̄ ē p⁹ dedicatione pacisci de annuo redditu ex oblationib⁹ eccl̄ie ſuggerēte epo z ei⁹ eccl̄ie p̄byteris. q̄ꝺ̄ ibi fieri p̄mittit. hugo. ꝯ. vij. q. i. eps. s. e. q. i. nō nocet ſz dic q̄ hic nō fuit conſecrata i forma eccl̄ie: et iō ꝺz cōſecrari de conſe. di. i. eccl̄ias. vel dic in odiū conſecrātis h̄. dici: ſi. xxiij. q. i. pudēda. et iō ita intꝛetat. s. j. §. bis ita. v. i deteſtatiōe. q̄ reuera ē conſecrata.

z ¶ Tē peccato. b. ꝓbat q̄ vn⁹ puniꝛ p alio tpaliꝫ: p̄mo p hiſtoꝛiā ꝺ̄ achoꝛ ſcꝺ̄o p hiſtoꝛiā ꝺ̄ amalechitis: tertio p plagas egyptioꝝ: quarto p arce captionē: quto p. p̄phetas. p̄ter peccata plebis captos.

a ¶ Conqueſita. idē ē inꝟura: eſt de vſuris cum tu. z ē ratio q̄ in vicīū ſuccedūt parentū. ff. ꝺ̄ diuer. z tēp. p̄ſcrip. cuꝫ heres. nā turpia lucra ſūt ab heredib⁹ extoꝛquēda. ff. de calū. l. i heredē. ar. ꝯ. C. ne er delict. defūc. l. vnica. ſz de canonica ēgtate ſemp teneī: etiā ſi nihil ad eū puenit ex maleficio: ut ꝺ̄ixit. xvi. q. vi. ſi epm.

a ¶ Achoꝛ. z nōne iā ꝺ̄ixit de peccato achoꝛ: ſic ſz nō de plebe.

b ¶ Manum. iō repetit ut addat de ꝓpſo de q̄. nihil ꝺ̄ixerat.

Item ſi excuſatur qui ignoranter a ſimoniaco oꝛdinatur vt ſupꝛa in. c. vꝛbani legitur: z iſte excuſandus eſt q̄ ꝓ ignorantiā ſimoniace oꝛdinat. ℞ obijcitur illud gregoꝛij.

De eccleſia: que pactione cō ſecratur.

¶ Eccleſia que pactione cō ſecrata fuerit: potius exꝛecrata q̄ cōſecrata ꝺ̄icī debet

Item peccato ciuiū theſauri hierico anathematizati legūtur. vnde achoꝛ qui regulam aureā z quedā alia p̄cioſa furatus ē: de anathemate ꝺ̄icitur tuliſſe.

Item peccato amalechitaꝝ alia eoꝝ inſſa ſunt interfici: quibus q̄ ſaul pepercit: audiuit a ſamuele: ℞leſcis q̄ peccatū ariolandi eſt repugnare: z quaſi ſcelus idolatrie nolle acquieſcere.

Item peccato egyptioꝝ poſſeſſiones eoꝝ grādum tradite iumēta z p̄mogenita moꝛte cōſūpta ſūt.

Item peccato iſrahelitaꝝ arca domini philiſteis tradita eſt. Si ergo que ſenſu carent: ut eccleſia altare arca domini lapides hierico vel exꝛecrantur: vel peccatoꝛibus tradūtur: z el anathematizantur vel grādine deuaſtantur: ſi ea que vim intelligēdi nō habent: vt animalia egyptioꝝ z amalechitaꝝ peccatī hominū perdūtur moꝛte: paꝛz q̄ nullū excuſat ignoꝛātia criminis: maxime cum ex eo vtilitas deferatur ignoꝛanti: veluti ſi quiſpiā de latrocinio z rapina filio ſuo ignoꝛanti diuitias congreget: nō excuſat filium ignoꝛantia: quin poſt moꝛtē patris cogatur reddē male conqueſita.

Item peccato achoꝛ plebs iſrahelitica in manibus hoſtiū tradita eſt.

Item peccato filioꝝ hely populus in manu philiſtinoꝝ cozuit. Peccato quoq; plebis electi eoꝝ ſepe ſūt impediti: z tandem cū eis ꝓphete ducti ſunt in captiuitatem.

c ¶ Dis ita rñdetur. ſacramenti. i. figure.

d ¶ Vel flagello. aliter enumerat hic iſtos modos z aliter exequitur in littera.

e ¶ Ad examinandā. i. ut examinenī cupidi a nō cupidis. Alia ſra ē ad exterminādā.

f ¶ Animalia. hic de flagello delinquentiū. ſic. xvi. q. i. euertimini.

§ ¶ In deteſtatione. hec ē deteſtatio criminis.

h ¶ Ecclias. ꝺ̄. ꝺ̄i. i. arrianoꝝ. et .c. eccleſias. iſta duo. c. male iducit gratianus: q̄ arrianoꝝ eccl̄ie nō conſecranī a catholicis in deteſtatione criminiſ ſz q̄ ñ fuerī conſecrate i forma eccleſie: ergo melius potuiſſet inducere. s. e. q. eccleſia q̄ pactiōe.

i ¶ Sanctificationem. s. e. q. i. c. q̄ ſtudet.

k ¶ Carebant. i. extra formā conſecrabant. alſ falſum eſſet.

l ¶ Item populꝰ. hic addit quartum.

m ¶ Pro meritis j. vi. q. i. et merito. j. ij. q. vij. §. i.

n ¶ Portantes. .i. tolerātes.

o ¶ Illata. hoc ſolui ſtatum.

p ¶ In diminutione. ar. q̄ i eo putatur quis i quo deliquit. j. xvij. q. iiij. frater. j. xvi. q. i. reuertimini. j. xij. q. ij. de viro. z c. qui z humanis s. ꝺ̄i. lxxxi. valet.

p ¶ Parulos. bistoriā habes. xlij. di. §. i.

q ¶ Pariter. habetur alia rñsio.

r ¶ Flagellari. licz etiā in eis crimē paternū nō timeretur.

s ¶ Chanaam filius ideo maledicit chanaam z non cham: q; dñs benedixit ei, z iō nō fuit ausus ei male dicere. vl' ratio in lege est: ut. ff. qō me. ca. isti qdē

t ¶ Et reliquie eorū. i. isti addicti sunt pene ꝓpter mortē christi.

u ¶ Addicte. j. de pe. di. iij. §. ecce.

x ¶ Posteri eius euangelista eni transitum facit a iorā vsq; ad ozias qui fuit quartus post eum: q; dicrum erat p heliam ꝓbetam in domo regni tui quēcq; nō esse sessurum de domo achab: nisi in q̄rta generatōe: ñ illi tres qui omnes fuerūt bñ sederūt in throno: iz dicunt nō sedisse ex merito vite.

y ¶ Esau. qui alio noie dicitur hedom. unde dicunt hydumei q̄si hedomei.

z ¶ Exēplis. j. postremis de cham giezi achab esau io.

vero peccati pecunia simonis dānata est: cui dictū est: pecunia tua tecū sit in perditionez q; existimasti donū dei pecunia possideri. in detestatione quoq; eiusdē criminis altare z ecclesia que p simoniā cōsecrātur: non tā cōsecrari q̄z execrari dicūtur: quia q iuteruētu pecunie oleū ꝓsecrationis fundit: nō cōsecrare sed execrare credēdus ē. Hinc ē q̄ beat⁹ gregoriꝰ ecclesias ab arrianis cōsecratas itez consecrare ꝑcepit: q; sanctificatiōnē cōsecrationis: que nō nisi i fide trinitatis perficit: prestare nō poterant qui fide carebāt. arca vero z ꝓphete peccato suo⁹ ciuiū hostib⁹ tradita sūt. electi quoq; q murmure eoz impediti sūt: nō in penaz criminis sed i exprimētū z exēplū patiētie hec passi sūt. Itē populus q peccato achoz filioz help in manib⁹ hostiū tradit⁹ ē: significat subditos corporaliter flagellari: ut inf ipa flagella peccata prelatoz feriātur: sicut achoz sorte deprehēsus lapidibus obrut⁹ ē. sic z nauicula ione periclitat: vt fugitiuus sorte deprehēsus fluctibus immergeret. aliq̄n pro meritis ꝑlatoz deprauat z dānatur vita subditoz: ut prelatis suis subditi fauētes ad malū cū eis simul corruāt: sicut filij israhel diu portātes peccata sacerdotū tandē cū eis ceciderūt in manib⁹ hostiū. Itē dauid populū numerauit: quo peccato gladius dei descendit i populū. sed in lata gente gloria regis est: in diminutōe plebis cōtritio principis: q ergo de numerositate sue gēis superbiuit: iure in eius diminutōne punit⁹ est. Itē parulos sodomitaz nō excusauit ignoratia: quin paterno scelere celesti igne cōsumerent. sed igne hoc pena illis diminuta est: quibus successio patet: in sceleris est adepta. pariter etiā demōstratū ē peccatis parentū parulos aliquādo corporaliter flagellari. Illud idem etiā intelligendū ē de parulis: qui peccato dathan z abiron viui descēderūt ad inferos. Item cham peccāte chanaam filius eius maledicit. Siezi delinquēte lepra transmittit ad posteros. Judeis enim clamātibus: sanguis eius sup nos et super filios nostros etiā reliquie eoz pene mortis christi addicte sunt. Achab quoq; peccāte posteri eius regni solio amisērūt: z qui de ei⁹ semine in regno inde nati sūt: vsq; ad purgatā labē idolatrie illius familie a genealogia domini sūt excluſi. Odium quoq; esau vt malachias testat: trāsiuit ad hydūeos. Quibus omnibus colligitur: q; ignoratia peccati nō excusat aliquem.

Sed his exemplis non ꝓbat teneri peccato aliorū nisi imitatores nequitie eorum: quicunq; enim de semine esau et ceterorum ad deum conuersi paternam maliciam detestati sunt: non odium sed dei clementiam experti sunt. ¶ tez ambrosius ait.

Turbatur nauicula petri in qua erat iudas: quia: qui suis meritis erat firmus: turbatus est alienis. Ignorabat autem petrus peccatum iude. Non ergo ignoratia excusauit illuz: sed turbatio: hec non est peccati coinquinatio: sed corporalis persecutio intelligitur: quia meritis malorum nonnunq̄ adeo premūtur boni: vt eorum turbetur infirmitas. Non itaq; his auctoritatibus simoniaci probantur pro quibus ignorantibus pecunia data est. non ergo potest probari iste reus criminis cuius non habuit conscientiā

Notandum quoq; est: q; nō omnis ignorantia aliquem ex

a ¶ Urbat. j. xviij. q; i. nō turbatur. j. vij q. i. aduerfiras. j. de ꝓ. di. i. in sancta.

b Notandū. ignoratia Est ignorantia facti, et ignorantia iuris. Ignorantia facti semp excusat: siue ignoret de alieno facto siue de ꝓprio: dū tñ ꝓbabil' sit. Ignorantia ꝓprij facti excusat: ut. xxviij. q. ij. i lectū z. i. q. i. siqua simoniacis. magis tñ excusat error in alieno facto q̄z in ꝓprio: q; ꝓbabilis est ignorantia in alieno facto: ut. ff. ꝑ so. l. vlti. sed nō est verisile q̄ qs dubitet siue erret d̄ ꝓprio facto vl' de ꝓpria re: ut C. de rescin. ven. quisqs Licet aūt sit ignoratia de alieno facto dū tamen nō sit ꝓbabilis nō excusat: ut. xij. q. ij. qui z humanis. xvi. dis. qd dicitis. ad hoc autez ut quis ꝓbabiliter dicat errare nō requirit q̄si sit nimis scrupulosus z diligens z curiosus in inquirendo: nec q̄ sit nimis negligens z dissolutus in īgrendo: ut. ff de iuris z facti ignoro. nec supina. Ignorantia iuris: alia est iuris naturalis alia iuris canonici siue ciuilis. ignorantia iuris naturalis neminem excusat: q; ibi nihil interest in vicio decipere vel decipi: ut. xvi. q. i. si cupis. z. C. d̄ in ius vocā. lij. z de hac dicit ignorans ignorabit. xxxvij. di. §. vlti. xxviij. di. g ea. Ignorantia iuris canonici siue ciuilis neminē excusat: ut. xxxviij. di. si in laicis. z. c. q̄ ipsis. et hoc intellige cū ius tale est q̄d aliquis de facili ꝑ seipsum scire potuit vl' etiā ꝑ alios dū tamē habuerit copiam iurisperitoz: ut. ff. de iuris z fa. igno. regula. et. ff. de bo. pos. in bonorum.

vbi enī de bona fide agit: nō ē de iuris apicib⁹ diſputandū: ut. ff. man. ſi fideiuſſor. §. q̄dam. ⁊ hec vera ſunt niſi ſint milites ruſtici minores ⁊ mulieres. iſtos enī excuſat iuris ignorātia. Itē iuris ignorātia ſi ē de dāno vitādo excuſat: ſi ē de lucro captādo nō: ut. ff. e. iuris. Si queraſ ergo q̄ ſit differētia inī has. iiij. ꝑſonas ⁊ inter alias q̄tū ad ignorātiā iuris: cū nulli noceat in dāno vitādo ut in dicta l. iuris. dic q̄ ꝯ oībus alijs noceat ī lucro: nō tñ iſtis. alīt nō eſſet aliq̄d ſpāle in iſtis. Sz tñ nota dr̄iam inī iſtas q̄tuor: q: nō ocedo q̄ mulierib⁹ ⁊ ruſticis noceat in lucro niſi vbi exp̄ſſe inuenīt q̄ nō. nā nocet q̄nq̄: ut. C. e. ſi ēmācipata: ⁊ alias vbi exp̄ſſe inuenīt. ſz vbi nō inuenīt exp̄ſſū nō ſubuenīt eis. Subuenīt enī eis ī vel leiano ⁊ in alijs caſibus notatis. C. e. l. vlti. ſz militib⁹ ⁊ mīoribꝰ vbiq̄ ſubuenīt: niſi vbi erꝓſſū inuenīt: q̄ nō ſit ſubueniendū. Itē ignorantia iuris ciuilis ſiue canonici nocet oībus in dāno vitando in tēporalib⁹ ꝓſcrip. q: ꝓſcriptio introducta eſt ad rigorē iuris ꝓſeruandū. Idē ē in oſtitutione ſigs in tantā. C. vnde vi. b.

cuſat. Eſt enim ignorantia alia facti alia iuris. ſ⁹ facti alia eſt eꝰ facti q̄ oportuit eū ſcire: alia q̄ non oportuit eum ſcire. Quod nō oportuit eum ſcire: ſicut apoſtolus ait: ſigs infidelium vocauerit vos ad cenā: quicḡd vobis appoſitū fuerit: comedite nihil interrogantes. ſiquis vobis dixerit hoc idolis immolatū eſt: nolite comedere. Ecce q̄ vocatum ad cenā non oportuit ſcire carnes ſibi appoſitas idol⁹ fuiſſe immolatas. Q̄ oportuit eū ſcire: ſicut ignorantia iudeoꝝ ⁊ reliquoꝝ infidelīū q̄ ea que a ꝓphetis de chriſto fuerāt ꝓnūciata: adhuc ignorant eſſe completa: vnde a iudeis adhuc expectatur vēturus. hec neminē excuſat. Itē ignorantia iuris: alia naturalī alia ciuilis. Naturalis omnibus adultis damnabilis eſt. Jus vero ciuile alijs ꝓmittit ignorare alijs non. Juris ciuilis ignorantia nemini obeſt in dāno vitādo: ſi negociū inde contigerit: ut ſi minor pe-

m ¶ Jſ ſucceſſionē. ſine iudice ſecus ſi ꝓ iudicē. ff. faber. cū putarē. ⁊ hoc cū fidē ⁊ ꝓfeſſionē eiꝰ iuder ſecutus ē. nā alīs repetē poſſet. C. de iuris. ⁊ fa. ignō. ſi ꝓ⁹.

n ¶ Naturali. cū qs ſoluit indebitū: aut indebitū ē iure ciuili tñ: q̄le ē illud q̄ pōt ꝓ falci. retinē C. ad le. fal. error hic. ſi ꝓ ignorantiā facti ſoluit: repetit. C. de iur. et fac. ignō. cū qs. C. ad. l. fal. error: ſi ꝓ ignorantiā iuris ſoluit nō repetit: ut in legibus ꝑdictis niſi a minore vl a muliere vl alia ꝑſona ꝓuilegiata ſoluat. ff. de. pba. cū de indebito. §. ſui aūt. ⁊ ff. de ꝓdi. inde. interdū. alīs inde bitū aut eſt ꝯ iure naturali tñ: q̄le ē illud ad q̄ ꝓ chirographū ob ligamur ut ſpe future nūerationis: aut ī debitū vtro q̄ iure. ī his duobus caſib⁹ quacū q̄ ignorantia ſoluat repetit. ff. de ꝓdi. inde. indebitum. ⁊ de. pba. cū de indebito. aut ꝓ exceptionē tm ⁊ tūc ſi tpalis eſt exceptio dū tñ ſit certū debitū nō repetit. ff. de ꝓdi. inde. ſub ꝓditīe. ⁊. l. nā ſi marī⁹. Si aūt ē ꝑpetua ⁊ fauorabilis: hic quacū q̄ occaſione ſoluit repetit. C. ad vell. q̄uis. ff. de cōdi. inde. q exceptionē. Si eſt odioſa: vl ſciēs ſoluit vl ignorans ſi ignorās aut ius aut factū: his duob⁹ caſib⁹ nō repetit. ff. de ꝓdi. inde. q exceptionē. al's ſi rigore iuris ꝓſeruandi gratia ē exceptio introducta: hic ſciēs ſi ſoluit nō repetit. ff. de ꝓdi. inde. iulianus. ſi ignorās repetit ſm pyleū cum illa exceptio ſit ꝑpetua ⁊ non odioſa. alij vō ꝛ. nā ⁊ poſt ſniam remanet debitum naturale: q: ſnia de iure ciuili eſt: ⁊ ideo ea q̄ iuris naturalis ſūt: tollere nō pōt: quare ſi ſoluat nō repetit: ar. ff. de ꝓdi. inde. inlianus. ſi aūt dubitaī an tenet naturalis an ꝑpetua: hic repetit. ff. de ꝓdi. indebi. ſufficiat.

o ¶ Repetis. hoc tamen intra biennū: ⁊ hoc cū ꝓmittit ſpe future numerationis.

p ¶ Poterat. ⁊ ita dupliciter eū excuſat.

q Quod vō. huiꝰ queſtionis duo ſunt articuli. Primus an liceat iſti eſſe in eccleſia quā paterna pecunia eſt aſſecutus. Secūdus eſt ſi

c ¶ Dicerit. ar. q̄ ad dictū vnī⁹ ſtati aliḡs teneaī ⁊ poſſit credere: ut. xxij. q. iij. innocens. de hoc nota. xxiij. q. iij. ḡ magnū. ⁊. ri. q. ij. nō ſolū in ꝓncipio.

d ¶ Comedere. erꝓſſa ergo nocent nō tacita: ar. ff. de ꝓdi. ⁊ demon. nōnū ḡ. ⁊ de euict. ſi fui venditor. diuerſa ē enī ꝓ cauſa volūtatis erꝓſſe ⁊ eiꝰ q̄ ineſt. ff. de ỽ. ob. eū q certa ꝛ

e ¶ Optuit. hec ſi excuſat cū ſit iuris nālis. xxxviij. di. q̄uis

f ¶ Judeoꝝ. hec ignorantia iuris etiā dici pōt: eo q̄ ignorabant ꝓphetas: q: ſi eos intelligerēt nō ignorarent facta eoꝝ.

g ¶ Dānabilis. velut de patronis abſq̄ venia impetrata in ius nō vocādis ab eoꝝ libertis. nec enī in ea re parcendū eſt ruſticitati cū naturali ratione buiuſmōi ꝓsonis honor debeatur: ut. C. de in ius vo. l. ij.

h ¶ Alijs. nō in lucro captando: q: in damno vitādo oībus ff. de iuris ⁊ fac. igno. l. iuris ignorantia.

i ¶ Negociū. i. ſi errat ī ꝓtractu. nā alīt eſt ī maleficio ī quo nec etiā minor excuſat. C. ſi aduerſus delic. l. i. ⁊. ij.

k ¶ Filio maiori. nā tūc pōt repetē. ff. de mino. verū in ſi. Si aūt filiuſfa. minor eſſet: nō repeteret ſi ꝓſūpta eſſet vel dep̄dita. ff. e. ri. ſi minor.

l ¶ Quaſi delictū ē. ff. ad mace. l. ij. ⁊ bene dicit: q̄ſi delictū nā ſi vere eſſet delictū: nec minori ſubueniret.

Q. 5.20

pater ei emit ecclesiã aut ordinẽ: an liceat ei illo ordine fungi. De pma qõne dicas: q postq̃ ecclesiaz dimisit: ex gratia põt ibidẽ manẽ: ut. j. c. i. ⁊ ex õ si. de regularib⁹. In secũda dico: q si p patris pecunã adeptus ẽ nnm adeptus ẽ ordinẽ: ita tñ q si monia nõ fuit in ordinante: postq̃ ordini renunciat põt eodẽ ordine ex mĩa fũgi: ut. j. e. c. vlti. si aũt ipe dedit vl simonie

Qõ. v.

pscius fuerit: tũc distinguit: aut accepit ordinẽ vel dignitatẽ aliquã vl aliqõ bñficiuz eccliasticũ. si ordinẽ vel plationẽ depõit: nec dz secũ dispẽsari: ut. s̃ q. i. erga. ⁊ c. figs neq̃. ⁊ j. q. vii. si qs oẽm. ⁊ c. regritis. si vo ecclias vl põbendã, vl sile bñficiuz: de iure põnit: ut. s̃. e. q. i. pbr. ſz ex dispẽsatione p⁹ renũciationẽ põt i eo dẽ bñficio manẽ ut. j. c. pri. io.

a Quicunq̃ p uulti. b plumit p etate. s̃. q. iij. placuit.

b Partes. i. pbẽdas. ⁊ sic ñ ẽ ꝛxri. q. ij. sic. ex de pben. maioꝛib⁹.

c Pro magna. ⁊ de iure. cuz. n. ñ ecclauerit isti: ñ uit puãdi ordib⁹ suis: ar. j. §. ex hac

d Locedim⁹: ut pmũ locũ ibi obtinẽ possint. ⁊ istõ ibidẽ respicit misi qõ segt in fi. c. fm vnũ intellectũ.

e Si i alijs. b plumit ꝛ etate: ut. j. e. q. vii. q ql̃ibz s. di. lxxvi. valet. ꝛ. s̃. e. q. i. figs a pleudo. ſz ibi illã ecclesiã licite fuerat adept⁹.

oportuit eũ scire. a reatu ergo criminis simonie eũ ignoãtia excusat paterni dilecti: qõ etsi oportuisset eũ scire: infirmitate tñ etatis deprehendere non poterat.

Vod vo primo loco qrit: an liceat ei eẽ in ecclesia vel fũgi ordinatõe: quã paterna pecunia ẽ assecutus: aucte vbani diffinit: q scribẽs de simoniac⁹ ac inter cetera.

De paruulis q cupiditate parentũ ecclesias emunt.

Dicũnq̃ sane cupiditate parẽtũ cũ adhuc paruuli eẽnt: ecclesias vel ecclesiarũ ptes p pecuniã adepti sũt: p⁹q̃ eas oio dimiserũt: si canonice i eis viuere voluerit: p magna mĩa ibidẽ eos esse cõcedimus. neq̃ p facto a sacris ordinibus illos remouem⁹: si alias digni iueniãtur. Illi vero q per seipsos cũ maioris etatis eẽnt: nefãda cupiditate ducti eas emerũt: si in alijs ecclesijs canonice voluerint viuere: seruatis ꝓprijs ordinib⁹ p magna mĩa ibi eos mĩstrare pmittim⁹: q si ad alias forte tassis trãsferri nõ poterũt: ⁊ i eis canonice viuere pmiserit minoꝛib⁹ ordinib⁹ cõtenti ad sacros ordines nõ ascẽdãt salua tñ in omnib⁹ apostolice sedis auctẽ Siqui tñ añ emptõnẽ catholice ordinati sũt: cum ea que emerũt dimiserint ⁊ vitã canonicã egerint: i suis gradibus permittãtur: nisi forte hmõi ecclesia sit vbi primũ locorũ ordinũ: quos tñ p⁹emptionẽ eccle receperãt. ⁊ ita guaꝛ eoꝛ pena i ecclias emptõe.

i Añ emptionẽ. ar. supueniẽs delictũ vl nouã cãz ñ viciare legitie factũ. xxx. q. i. nosse. ⁊ c. dictũ. ⁊. s̃. di. lv. pcepta xxxij. q. vij. hi qui. j. e. q. vij. figs omnẽ. ꝛ.

k Permittant. i eadẽ eccla. hec ẽ dria inter istũ casũ ⁊ secundũ.

l Nisi. istõ nisi respicit duos articulos vltios. nã i pmo casu põt er dispẽsatõe singlarẽ locũ obtinẽ. ſz male dicit qui h⁹ dicit. nã cũ vltio magis dispẽsat q⁹ ad erecutionẽ ordis q̃ cũ medio vñ istud nisi inserẽ ad pmũ mẽbrũ. Ego cũ hugo. dico q istud nisi respicit oẽs tres casus pdictos. nã i nullo ipsoꝛ pmũ vl singlarẽ locuz i empta eccla poterit obtinẽ: ut in fi. c. dr̃ manifeste. phi. addito est.

m Pmũ. ar. ex de fi. er insinuatiõe. ⁊ intelligũt gdã hoc tñ de plationẽ. h. intelligit de q̃libet dignitate. q⁹ nec archipb⁹ nec decan⁹.

n In emptis. sile. xij. di. nos pluetudinẽ.

o Os qui. absq̃ tñ. s̃. di. lv. plcis. q̃si nõ de iure cõ ſz ex dispensatione.

p Dimiserint. hoc idẽ habes ex de simo. de regularibus.

q Reportare. nam ex alieno dolo alius lucrũ reportare nõ dz. ff. de eo p quẽ fac. est. l. vltia. g⁹. i. ⁊ hoc verũ ẽ misi in casu ex de simo. nobis. s. p fraud ẽ alterius.

r Relentum. tria, p isto faciũt. coactio accipiẽdi illũ ordinẽ. s. sacrũ spontanea confessio: renũciatio. Duo faciũt ꝛ. detestatio criminis ⁊ disciplina ecclesiastica.

s Incuria. i. negligẽtia vl stultitia vel ignorantia iuris.

t Cuidam. idem si epo. s̃. e. q. i. statuimus.

u Et inuitum. i. coactũ a parentib⁹: vl inuitũ postq̃ sciuit

x Culpam. nota sermonis impꝛopꝛietatẽ. nã exponit culpam. i. defectũ. s̃. di. lvi. c. vltimo.

y ¶ Istam. hic collige rationē cū gs obiect aligd eē culpā
nō ꝙ culpa fit sz ꝙ solet esse. sic. xv. q. i. c. mulier.
z ¶ Supplicauit. vñ mitt⁹ cū eo agendū fuit. j. xv. q. i. ñ di-
catis. s. di. l. q⁊ te. C. ne tut⁊ vel cu. vec. ꝓducat. l. vna. sed
nōne male rogabat cū
depositū sequaī ifamia
ff. de bis g no. infa. l. ij.
§. ignominie: nec etiam
gs deponi debeat nisi
ꝓ mario crimie. lxxvi.
di. apls. dic ergo roga
uit ut deponeret. i. ab
executiōe suspēderet.

t ¶ Fratrūq; t sic epus
i tali casu dispēsare non
pōt sine ꝓsensu t aucto
ritate fratrū. xv. q. vij.
epis null⁹. nā in oī dis-
pensatiōe ꝓsensus capti
regend⁹ est. ꝓterea ꝑ
.c. istud nota dispensari
circa simoniā ꝓmissā in
ordine. nā si ipse ordina
tus dedit pecuniaz vel
alt⁹ dū tñ det epis: ñ po
terit epus hoc casu dis-
pensare. t hoc notauit
cū dixit: non epo. q. di.
secus si epo eēt data. vñ
strictior erit epi ptās,
dispēsandi i simonia cō
missa i ordine q̄ in bñfi
Qō. vi.
cio. s. e. q. c. i. Iz hoc nō
admitto. vñ dico ꝙ siue
simonia fuerit ꝓmissa in
ordīe siue bñficio: dum
tñ epo fuerit data pecu
nia: ꝙ epis nō possit dis
pensare. Iz in hoc dico
eē dīaz: ꝙ si epo fuerit
data pecunia ꝓ bñficio
t tūc nō epis sz glibz su
perior possit dispēsare
siue i illo bñficio siue in
alio sm eū modū g tra
dit. s. e. c. i. sed si fuerit
epo data pecunia, p or-
dine: tūc nō possit secū
dispēsari: nisi a solo pa-
pa: ut. s. q. h. erga. t. c. si
quis neq. t. i. q. vij. figs
oēm. t. c. regritis. illud
aūt expeditū ē: ꝙ epus
vl caplm pōt dispēsare cū eo q ignorans ē adept⁹ bñficiū
etiā simoniace: ut ex de simo. ex insinuatiōe. io. gd aūt iu-
ris fuerꝫ ꝓ decre. dixi. s. q. iij. er multis in vltīa glo. bar.

a Quid vo de his. hoc. c. determinatū ē p. c. qō. s. indu
cit. b ¶ Tūc aūt. hic ponit icidentē qōnē: que du
bia nō est. c. ¶ Kerū. s. i. q. iij. siquis obiecerit. q

d ¶ Per electionē. s. di. xl. sicut viri.
e ¶ Electione. si. j. xv. q. iij. sane.
a Sgs. suffragatrices. s. e. q. i. estote. j. xvi. q. vij.
figs epos. s. di. lv. nullus.

Presentiū portatorē quem
parētū in curia ꝙ pecuniā
nō epo sed cuidā principū ei⁹
dārā t inuitū sacerdotij digni
tatē obtinuisse significasti: li-
cet sācti canones ,deponēduz
esse testētur: tñ q⁊ culpā istam
nesciēs t coact⁹ cōmisit: t q⁊
ab eodē ordine vt deponeret
supplicauit vltron⁹: ex cōsi-
deratione discretōis q̄ mater
ē omniū virtutū: magis q̄z ex
rigore canonum misericordie
viscera adhibēdo ipm in eoz
ordine eē fraternitati tue cō-
sulim⁹: ita tñ ut si ecclesia illa
cui deseruit: sacerdotū penu-
riā nō patit: suspēsus a sacer-
dotali officio pmaneat. ꝙ si
fortasse ecclesie vtilitas exe-
gerit: ut curā regiminis assu-
mat: liceat ei ex ꝓcessione sui
epi fratrūq; obediētia sacer-
dotali officio fungi.

Vid vero de his fie
ri debeat: q ignoran
ter a simoniacis ordi
nati sūt: qō sexto lo-
co quesitū ē: supra in. c. videli
cet vrbani, qō sic incipit: Sig
a simoniacis nō simoniace or-
dinati sūt: regratur. Nūc aūt
de illis queritꝫ q nō ꝓ ordina
tione pecunias offerūt: sed ꝓ
electione vel ut decretū ele-
ctionis fiat vel ut subscriptio
ne firmetur vel ut electioni ñ
resistatur: aligb⁹ premia largi
untur: an eoz electio viciosa
sit iudicāda. Nō eni videtur
spūs sancti donū emere: q nō
ꝓ cōsecratione sed ꝓ electio
ne munera largiūtur: cū nulli
us spūalis gratie aliquos fa-
ciat electō pticipes: sed sicut
ecclesiasticaꝫ rex emptores
simoniaci indicātur: q⁊ eccle-
siasticis officijs ita adiuncte
sūt: ut alterū sine altero alicui
nō pueniat: ita q⁊ ꝓ electōem
puenītur ad cōsecratōnē: pin
de simoniac⁹ habetur: q ꝓ e-
lectione pmia largit: ac si pro
ꝓsecratōe munera dedisset.
Uñ symmach⁹ scribit cesa-
reo epo. De his q ꝓ mune
ribus ordinatōem faciunt.
Sgs aūt epatū desiderat
data pecunia potētes pso-
nas minime suffragatrices si-
bi adhibeat: nec ad decretuz
sibi faciēdū clericos vel ciues
ad scribēdū adhibito cuiusli-
bet generis timore ꝓpellat: vl
pmijs gbuslibet exhortetur.
¶ tē grego. saloniſ ꝓsistētib⁹
Simoniac⁹ ē: q ut eligat pre-
mia largit.
Bo aūt vestre dilectioni
ꝓuidens t me anime om
nipotēt⁹ dei iudiciū ptimescēs
eiusdē maximi cās subtilit ex
gri desiderio: si nullis crimib⁹
ꝓssus q̄ sacro ordini ꝓdicūt: si
nō p simoniacā hereſiz. i. pmia
qbusdā se eligētib⁹ pbēdo ad
sacerdotale ptigere conaī of
ficiū. Tūc. n. liber ꝓ vobis a
pud dñm inf cessor erit: si ñ ob
ligat⁹ de suis ad locū infcessi
onis venerit. ¶ tē grego. sia
gro epo augustudinensi.
Sicut ordiatio fic electō sine
cōsēsus sine venalitate dz ꝓ.
Sicut is q inuitat⁹ rē ferri
nuit qsitus refugit: sacrt al
tarib⁹ est admouēdus: sic qui

b ¶ Pecunia. j. x-
viij. q. ij. c. i.
c ¶ Ad subscribē
dū. s. cū patroni
sūt. vl boc cū spe
cialit vocanī lai-
ci ad electionem
.lxiij. di. hadria-
nus. vl dic ꝙ fa-
ctū, phibet nō ió
dic ꝙ de iure sub
scribere debeāt
ciues. ar. extra d
elec. c. i. Subscri
bere debēt ciues
nō ut eligētes sz
ut ꝓsentiētes: ut.
j. vij. q. i. epus de
loco
d ¶ Timore. sz nū
qd timor inducit
simoniā? dico ꝙ
ñ: peccat tñ mor-
taliī q ꝓ timore
obtinet bñficius
ar. ff. s. q. iij. res
ecclesie. t est hic
ar. ꝙ nō tñ timor
mortis vl crucia
tus corpis sz etiā
timor vbor vi. i.
at electionē: ar.
xxiij. q. viij. pue-
nior. io.
e Bo aūt. ma
rimi. d isto
agit. ij. q v. ꝗro.
lxiij. di. salomita-
ne.
f Ergri. tūc re-
net ꝓlatus ingrē
cuz ad eū puenit
clamosa grelatio
eī de simo. sz heli
g ¶ Intercessio-
nis. iij. q. vij. i gra
uibus.
h Sicut is qui
inuitatus re-
nuit. dū tñ nō eēt
pseuerās: q⁊ si semp esset inuolūtar⁹: nō esset cogē-
dus: ut. lxxiij. di. vbi ista. sz faciendū est ut de nolē
te fiat volens: t sic licite ordinaī: ut. xxiij. q. iij. ij.
plicet. xl. di. añ oīa. vij. q i. i scripturis. t. xvi. q. i. vos
aūt. Sz mirū ē ꝙ hoc dicit: ꝙ fugere dz cū alibi di-
cat: q epatū tē: ut. viij. q. i. q epatū tē. nā si illud ge-

rit in aīo ⁊ aliud exteri⁹ indicat peccat.nā ita mentitur.qs simulatis op1b⁹ ficut oze.xrij.q.v. cauete.et q̄ peccet pz.xrij.q.ij.cū būilitatis.dicūt qdā q̄ ist⁹ mendaciū nō ē mortale ꝫ nō fit benignitatis vl iocositatis:q; caret dolo:⁊ ió nō est mortale. dico q̄ iste dz esse nolēs ⁊ dz fugere.i. timere ne forte nō fit sufficiēs: ut.rl. di.añ oīa.vñ metiri debet vires suas.ē.q.i.nō est putāda. vl dic q̄ intelligit fugere q dign⁹ est: si se ñ ingerit. q q̄rit et nō querit.

i ¶ Vel importunū. nā eo ipso q̄ se ingerit ē suspectus.ff.de pcur. q̄ oīa. idē in tutore.ff.de testa.tu. er sūia.ar.q̄ q̄ p̄t petere qs bonorē.ff. de decur.l. eos ⁊ pecuniā p eo dare.ff.de of. p̄si. barbar⁹.ar. viij.q.i. q epatū.

Qō.vij.

ff.de mune.⁊ honeus. Ad has leges rñdent qdā q̄ publice peti p̄t nō i occulto. Alij ut py.dicūt q̄ meritis p̄t qs petē als nō q; lex iust. de ambitu nō ꝫ locū rome. ff. ad l.iul. de ambitu l.i. vl dic q̄ quōdā a pplo potuerūt peti mō vero ab imperatore. vel aliud in dignitatibus secularib⁹ vñ ⁊ milicia secularis emi p̄t .ff. ō act. emp.l.creditor.§. int vēditore.multū ꝓtradicit solutioni huic: ex de simo.nobis.vbi semp nocet datio pecunie:nisi cū data ē ab aduersario.ꝫ ió hic excusat:q; nihilomin⁹ erant eū electuri:sic ex.e.⁊ si qōnes.⁊ hoc tenet.h.

k Vnc aūt recipiend⁹.nō de iure ꝫ de dispēsatione.sic.xxij.q.iij.ipsa pietas. Sūt tñ q̄dam casus in q̄bus eccl̄ia nō p̄sueuit dispensare:quos nō. j.ir.q.i.in sūma.⁊ determiat hec qō.j.e.§.ex hac auc̄te.io.

l Sīqui p̄sbyteri.ordinatione.j.xxiij.q.iiij.ipsa pietas.p̄ ꝫ aliud ex pietate matris eccl̄ie:istud de rigore paterne discipline. ⁊ ad hoc facit.l.di.ut p̄stitueret.

bac cōditione suscipi cōuenit cū reuertūtur vt cōcēt laicis ⁊ satis habeāt q̄ admittuntur ad pacē q̄ hostes pacis exterūt: nec debere eos reuertentes ea apud nos ordinationis ⁊ honoris arma retinere: q̄b⁹ cōtra nos rebellauerūt. Ite ex. vij. synodo.

De his q̄ p̄ muneribus ordinatiōe faciūt: ⁊ q̄ redeuntes ab hereſi i suis ordīb⁹ recipiāt

Sīqs oēm traditōem ecclesiasticā scriptā vel nō scriptā violat: anathema sit. oīs eps aut p̄sbyter aut diaconus cōiunctus q̄ p̄ muneribus ordinatiōē dederit vel acceperit: a sacerdotio cadat. sed dicūt quidā q; penitētiā agimus p̄ peccato: ⁊ deus indulget illud: ita ⁊ ego dico quia omnem penitentiaz recipit deus: ⁊ indulget per penitentiaz peccata que iam facta sunt. Noui enīz q̄ dauid fornicatorem ⁊ homicidā p̄ penitentiaz recepit deus ⁊ q̄ dixerit ō eo Inueni virū sm cor meū. Noui rursus eūdē audiētē a deo: Non edificabis mihi domum q; vir sanguinū es. Scio manasse per cōfessionē dimissā impietatē suā. Scio meretrices ⁊ theolonarios p̄ penitētiā receptos: nullum tamē eorum qui ante baptisinum peccauit sacerdotibus cōnumeratum. Scio quosdam duz eēnt in mundo in multa fornicatione manifestē: monachos vero factos quasi luminaria mūdi resplenduisse nullū tamen ad sacerdotium ascendisse. Qō

m ¶ Quib⁹.nota punitaliquē in eo in quo deliquit.ar.xij.q.ij.q̄ ⁊ humanis.

n ¶ Contra nos.ar.q̄ si cleric⁹ beneficiat⁹ est,in duabus ecclesijs ñ p̄t p̄stare patrocinium vni cōtra aliā.ar.xcvi. di.si impator.iij.q.i. nulli. si tñ habet administratiōnē in vna poterit cōtra aliā stare.ar.ff. de iudi. vo. quesitū.⁊.iij.q.vij. si contra. in fi.io.

o Siquis.Casus. intendit.vij.synodus p̄bare:q̄ licet p̄ pniam subueniat cuilibet peccatori: tñ post pniam ñ p̄t de iure p̄moueri. imo si post peccatū p̄o motus ē vel p⁹ p̄motio nē peccauit deponēd⁹ est.⁊ dicit hoc regulare fuisse tam añ institutiōnē baptismi q̄ post. Et hoc p̄bat exemplis taz ve.te.q̄ no.⁊ hoc sonat littera illa:nullū tñ eorū qui ante baptismū ⁊c. nā illi q̄ ante baptismū peccant: p̄moueri p̄nt ut expressū est. xxvi. di. deinde.

p ¶ Oēm.i.aliquā de oībus.ff.xv.q.i.mulier.

q ¶ Asacerdotio. ar. q̄ legitime factū supueniente delicto irritat.j. xxvij.q.ij: q̄ dormierit. j.xxx.q.i. de eo.⁊.c. ad limina.p̄.ē.e.q.i.c.i.p̄. j.xxxij.q.vij.c.bi q.⁊.c. neq̄.p̄.ē.di.xciij.fiquis j.xxv.q.ij. fiq epi.j.xvij. q.iiij.frater.j.xij.q.ij.q ⁊ humanis.

r ¶ A sacerdotio.i.ecclesiastica dignitate:ut.ē.e.q.i.qui p̄ pecuniā. s ¶ Indulget.de pe.di.i.c.verbum.

t ¶ Penitentiā.⁊ adeo hoc verū est: q̄ si quis etiā pueniat ad sūmū malox: subueniat ei p̄ pniam:ut de pe.di.iij.talis nā in quacūq̄ hora ⁊c.nec tibi dico septies.⁊c. de pe.di. iij.adhuc instant.

u Et diterit,ꝛ it⁹ synodus inducit hanc auctoritatē ac si ꝑmo peccasset dauid:ꝛ postea dñs diuisset eiminuendo tē.qđ in secus fuit:ꝫ synodus nō curauit de ordine:ꝫ ō veritate qꝫ dñs sic ei dixit ꝛ alle penituit: nec tñ post ꝑniam ꝑmiss⁹ est edificare:ꝛ in hoc facit ad ꝓpositū.vl retulit se synodus ad diuinam p̄scientiaꝫ vbi iā ꝑs erat futurū peccatum dauid.

x Scio manassen.ezechie filiū:g acta pnia restitutus ē ad regnū: ar. de pe.di.ü.si enī ingr.

y Peccauit.ecce p baptismū nō aboleri infamiā: cuꝫ etiā p⁹ baptismū ipediat,ꝑmouendū qđ nō ē verū: qꝛ oia crimina ꝛ etiā seqla peccati dimittunt i baptismo ut.xxv.di.ꝑmū.xxvi.di. deinde.ꝛ sic nō est obiectio de paulo:g añ baptismū peccauit.ꝛ qđ hic dicit refert se ad id qđ tūc accidit:qꝛ tūc ñ fuit iustū:ꝙ aliqs talū,ꝑmoueret añ baptismuꝫ: sic vacat hic ar.notatū ab .h. nō aboleri infamiā ꝑ baptismum.

a Qđ.ſ.ꝙ fuerūt,ꝑmotī.

b Karo.fič i matthęo fuit theologus⁹.ꝛ tñ post fuit euāgelista.

c Nulla. ar.ꝙ ꝫ aliqđ tñ eccl̄ia accidat: nō tñ lex efficit.ſ. dis. lxxvij. monach⁹.ſ.di.lv.ꝑcis ſ.di.lvi.cenomanenſē. ſ.di.lvij.multos.

d Ler.i.regula vl ius cōe alibi dr̄ ꝓsuetudo: ut.ſ.e.q.i.ventū est.filr dr̄ regla.xxi.di.mcena

e Traditiōi. adiuuēticia machinatio: qꝛ ꝑ simoniā sacerdotiū obtinuit a romanis.

f Et si in fornicatiōe. hoc intelligit.ſ.ꝛ.M. cū ipso iure infamis ē: puta dēphensus ē i adulterio ꝛ i alijs q̄ infamant.vi.q.i.§.porro.ar.xxv.di.ꝑmū. ꝛ hoc ō rigore iuris.ꝫ de mīa sec⁹.xxxiij.di.fraternitatis ut ibi notaſ.dicit tñ.h, hoc esse verū qđ dr̄ hic:ꝫ durū sit. xxv.di.c.vlti. g Epm.penitēti.C.de sūma trī.pz igit.

b Sacerdotio.i.clericatui:ar.et de coha.cle. si quisq̄.

Religiosaꝛ.ꝛ ita i hospitali ꝑmittit simonia.

etsi raro contigit nulla tamen lex ecclesie fuit. Nouim⁹ peccatri.cē ꝓius mariam: p⁹ puerlionē q̄uis sancta ꝛ casta tam inter diaconissas nō ē cōputata. sed qđ hoc dico:sequēs sanctos apostolos ꝛ venerabiles fratres cū omni fiducia clamo Qui ꝑ simoniā ordinat⁹ est si ue epūs siue p̄lbyter siue diaconus:alien⁹ ē a sacerdotio. neq̄.n. venalis ē gratia spūs sancti. Capphe traditio ꝛ adinuētio simonis a sācto sacerdotio ē aliena. Et si in fornicatione lapsus ē aliqs p⁹ baptismū: in sacerdotiū nō recipitur. canones.n. hoc ꝓhibēt Sigs x̄o cū hoc peccato ad sacerdotiū ꝓuect⁹ est: cognitus degradet. tē. q ꝑpm q per pecuniā ordinat⁹ ē:cōfiteor qꝛ ꝑ penitētiā recipit de⁹ bon⁹ ē in oibus ꝛ apta viscera sūt eius oi homini penitēti sed qñ iuxta apostolū oꝛ epm irreprehensibilē eē: qcunq̄ ꝑ pecuniam vel ordinauerit aliquē vel ordinat⁹ est: ab oi sacerdotio alien⁹ sit. Tharasius p̄fiarcha dixit: Quicūq̄ ꝑ pecuniā vel ordinat vel ordinare rūt vel ordinati sūt epi vel ꝓsbyteri vel diaconi vel qlibet de numero sacerdotali: repellātur oio a sacerdotali honore sicut simon magus a petro. qcūq̄ ꝑ pecuniā dispēsationē vel curā sortiti sūt monasterio rū vel ecclesiaꝛ vel religiosa rū domoꝛ hieroconioꝛ seno dochioꝛ orphanotrophioꝛumꝫ cū depositōe expellantur a dispensatione illa ꝛ cura. Qui

k Orphanotrophioꝛ.ar. simoniā eē dare pecūiaꝫ ꝑ administratione pauperū ꝛ hospitaſ.j.xviij.q.viij. §.q̄uis i auc̄.de sanctis.epis.§.ꝫ neq̄.

l Timeri.ſ.xlv.di.qđ aūt.

post baptismū cadens in fornicatione ordinatus est: si postmodū confessus fuerit: cesset ab administratione. Si x̄o cōiunctus ab aliquo: deponatur omnino. Similiter percussor epūs aut p̄sbyter aut diaconus per se vel ꝑ aliquē alium quasi ꝑ hoc timeri volēs deponat. Itē qui ꝑ seculares potestates ordinatus fuerit aut ecclesiam obtinuerit:deponaſ. si vero religiosam domū: expelatur. Idem ex cōcilio meldensi

De eodem.

Quendū est ꝛ sūmopere studendū ac ꝑ virtutē christi sanguinis interdicēdū epis ꝛ regibus ꝛ omnibus sublimioꝛibus potestatibus atq̄ cunctis fautoꝛibus ꝛ electoꝛibus quoūcunq̄ consensoꝛib⁹ seu ordinatoꝛibus in gradū ecclesiastico: vt nemo per simoniacā heresim obtineat locū qua cūq̄ fūctione calliditate promissione seu cōmoditate aut datione per se aut submissam p̄sonā. tē in eadē synodo.

Qui redeuntes ab hereticis recipi possint vel non.

Onuenientib⁹ apud niceā bithynie ꝛ ꝙsedētib⁹ petro archiepo ꝛ petro p̄sbytero ꝛ abbate monasterij sancte sabine locū tenētib⁹ hadriani pape ꝛ tharasio archiepo cōstātinopolitano ꝛ ioanne et thoma apocrisarijs apostolicarū sediū orientaliū ꝛ ceteroꝝ epis epi sicilie dixerunt: Dignū ē ut de futuris inquiram⁹ Itē basilius eps anchire dixit: Constitutio ecclesiastica

m Qui ꝑ seculares j.xvi.q.vij.siquis deinceps.

n Onuenięti/bus. Calis. Cōuenerūt fācti patres i septima synodo:ut tractarent q̄liter epi ab hereticis venientes recipi ꝺbeāt. In ꝓma ꝑte ponunt ꝟba notarij in secunda dr̄ sic eos eē recipiendos:sicut.vi.vles synodi receperūt postea auctoritatibus sanctoꝝ patrū,ꝓbaſ:ꝙ recipiēdi sūt nisi vbi ad fidei subuersionē sūt ab hereticis ordinati.

o Conuenienti bus. ꝟba notarij gbus credendus est:ar.ff.qđ met⁹ cau. metū.ſ. sed ꝙ ꝓtoꝛ. nā ibi inter illos ius facit.

p Et ioanne:.g dixit esse melius iurantē deierare q̄ sacramenturū in fractione sacraꝝ imaginū seruare ut.xxij.q.iij.actione.

q Apocrisariis apos nuncius et crisis aurū:quasi deaurati nuncij. tales bodie non sūt pape sed aplumbarij.

r Orientalium. alexandrie ꝛ antiochie ꝛ hierosolymis.

s Itē basilius. nō videt ꝙ iste basilius debebat loqui:qꝛ erat hereticus.ut.j.ꝑ.xij.lineas:ibi ꝛ iusti sūt tē.ꝫ dic ꝙ loquebaſ ut excusaret se.

t Uniuersalib⁹. vniuersales synodi dicunt quib⁹ interest romanus pontifex:vl ei⁹ legatus. locales q̄s

congregāt ꝑmates ꝙ metropoli tani absq; pñtia domini pape ꝙ eius legati. hic, ergo colligit ista distinctio: synodorum. alia vniuersalis alia localis. z est ar. q; autentice sūt locales sicut vniuersales.

u ¶ Scripto. hic colligitur q illi q ab heresi reuertunt ad fidem catholicam: scripto debent negare heresim suā: ut. j. e. q. quotiens. et c. siquis. j. de pse. di. ii. ego berengarius. j. xxviij. q vi. is qui rēpoze.

x ¶ Monachi. et ita monachi int esse debent synodo. qō verū ē in abbatibus: ut. x. viij. di. epūs non deber.

y ¶ Basilius. isti tres reuertebantur ab heresi.

z ¶ Oportet. iz ad quid rñdet iste. sic reprehendit tharasiū qui dixerat videt vobis zc. z iō statim rñdet iste tharasius repbendendo constantinum.

a ¶ Sz aliozū. ut s. e. q. i. vltimus z ē ar. ꝓtra malos doctozes. Naz q alios docere debent zc. ff. ō ede. siquis ex argentarijs. §. pretoz.

b ¶ Si aliq; alia. que impediat di spensationem.

c ¶ Rome exulatus est. i. p ercōi cationem exilio cōdemnatus. s. di. xvi. serta.

habet canonice tradita ab antique a sanctis apostolis z successozib⁹ eoz sanctis pribus nostris z magistris z sanctis vniuersalibus vi. synodus et localib⁹ synodis orthodoxis: vt q ab aliqua heresi reuertūtur ad orthodoxā fidē z traditōez catholice ecclesie scripte negare debeāt heresim suam z confiteri catholicā fidez Item Tharasius patriarcha dixit: videtur vobis ut sedes suas recipiāt: q ab heresi reuertūtur. Religiosissimi monachi dixerūt: Sicut receperūt vniuersales. vi. synodi ab heresi reuertētes: ita z nos recipimus. Sancta synodus dixit: placet omnibus nobis. et iussi sunt basilius epūs anchire z theodozus epūs mireē ciuitatis z theodosius epūs sedere in gradib⁹ z in sedibus suis. Itē cōstantin⁹ epūs cypri dixit. Nō oportet nos qui epi sumus indigere doctrina sed alioz esse doctozes. Itē tharasius epūs dixit: Malozum doctoz mala est doctrina: ecclesia de malis doctozibus sacerdotes non recipit. Itē ioannes apocrisarius ozientaliū sedū dixit: heresis sepat omnē hominē ab ecclesia. Item tharasius epūs dixit: ecce milri canonici libri z synodi z patrum lecti sūt: z ab heresi reuertētes docuerūt nos recipe: si aliqua alia cā nō ē i eis. Itē petr⁹ apocrisari⁹ pape dixit: Rome exulatus ē machariꝰ hereticus a sancta sexta synodo: z quadraginta diez indutias dedit illi pater noster benedict⁹ papa: z quotidie mittebat ad eū bonifaciū cōsiliariū suū: z instruebat eū cōmonitoꝛijs verbis ex diuina scriptura: z nullaten⁹ voluit emēdari. hoc aūt faciebat: ut euz reciperet in ordine suo. Itez tharasius patriarcha dixit: Quid dicitis ō anatholio: nō ne etiam in quarta synodo factus est priceps: z ecce a b impio dioscoro ordinatus est: z nos igitur ita recipiam⁹ eos qui ab hereticis ordinati sūt: sicut z anatholius receptus ē Item vere vox dei est: Et quoniam non moziuntur filij pro patribus: sed vnusquisq; in peccato suo moꝛietur: quoniam ex deo est ordinatio. Item tharasius patriarcha dixit: Audiuim⁹ paterna mandata. Quid igitur: oportet recipere ab hereticis ordinatos: Sancta synodus dixit: Audiuimus domine: z oportet nos recipere. Tharasius patriarcha dixit. Plures eorum qui in sexta synodo conuenerunt a sergio pyrrho paulo petro ordinati sunt: qui fuerunt z priceps hereseos monozelitarum: quoniam illi continuatim in constantinopolitana sede sederunt: z ab vltimo eozum petro scilicet z vsq; ad sextam synodum non fuerunt plures q; duodecim anni. Thomas vero z ioannes z constātinus ab hereticis illis archiepi facti sūt: z tamē ꝓpt hoc nō sūt reprobati. Sancta synod⁹ dixit: Hoc manifestuz ē. Cōstātin⁹ epūs cypri dixit: Sufficiēter ostēsū ē: q; ab hereticis veniētes recipiēdi sūt Si vo qs spōte ad hereticuz vadit z accipit ordinationem nō recipiat. Itē tharasius patriarcha dixit. Et ego refuto eos: q ab hmōi cām ad fidei subuersionē ordiati sūt: z maxime cū pītes eēnt orthodoxi epi a qb⁹ poterāt ordiari: sic ē prīn⁹ itellect⁹. Si vo synodal psonātia fuerit z hūanitas ecclesiaz: ō orthodoxis q pīum pferit ab imūdis hēticis ordinari depositioni subiaceat. Sancta synodus dixit: hoc ē iustū iudiciū. Ex hac auctozitate datur intelligi: q; qui ab vnitate catholice fidei in he-

a ¶ Machārius. ꝓnunciatus.

b ¶ Quotidie. j. xxiij. q. iij. dixit apostolus.

c ¶ Mittebat. s. di. xix. anastasius.

d ¶ Princeps. i. ꝓmulgato⁹ vl actoꝛ canonū: ut di. xvi. serta. v. quarta. io.

e ¶ Itē vere. quasi diceret iz parentes. s. epi heretici fuerunt: nō tñ filij in heresi suscepti et ordinati cum ad ecclesiam redierint minus recipiendi sunt in ordinibus: ut. s. di. xix. anastasius.

f ¶ Moꝛietur. quasi dicat diu mentē ḡdiu penitentiā nō agit: z sic facit ad ꝓpositū.

g ¶ Ordinatio. facta p hereticos: z ideo nō est reiteranda: ut. s. e. q. iij. iudei. j. xxiij. q. iij. bis ita.

h ¶ Ordinatos. ar. ꝓ opinione dicentium: q ille qui recipit vltimaz manus impositionē ex ecclesiam ordines confert. quod est ꝓpria Jo. fa. ut dixi. ix. q. i. in summa. nā recipiunt hic in ordinibus ordinati ab illis qui receperunt in heresi eādem vnctionē ut a sergio petro paulo pyrrho.

i ¶ Nō recipiat. in casu sequenti vl de iure.

k ¶ Ex hac auctoritate cypriani. s. e. siqui presbyteri.

l ¶ Sigs.s̄.e.q.sigs. m ¶ Et innocētij.s̄.e.q.iij.c.vlti.s̄.e.q.i.arrianos. n ¶ Et alioꝝ.s̄.e.q.i.sigs ꝯfugerit.c.q

o Rstudet.ꝛ.c.sigs ꝑ pecuniam.

Equiritis.vendere.i.emere.nā veteres indifferenť vtebanť his v̄bis.ff.de acť.emp.veteres.nā d̄ vēditore nō dubiū qui remanē possit.vñ loquitur de emptorib⁹: quia agē pnīaz ñ pñt ī ordine empto:nisi purgeť viciū rei furtiue.i.nisi dimisso qd̄ simoniace acqsierūt sz vendētes pñt si occultū est. vl' indifferenť de emptorib⁹ ꝛ venditoribus intelligať: ꝙ ñ pñt agē pniam remanēdo ī ordinib⁹ suis:nisi ex dispensatiōe si crimē simonie sit notū.logť enī de ꝯuictis ꝛ quoꝝ crimīa sūt publica. de talibus qdē interrogat⁹ ē papa ꝛ de talib⁹ rñdet.

p ¶ Utrū possint.i. vtꝝ possint retinere ordīes p⁹ pniam.ꝛ hoc notat sequēs lr̄a:an tantūmō ꝛc̄.ꝛ exaudi de ꝯuictis ut.j.sequiť.nā cū spōte ꝯfesso miti⁹ ē agendū.

q ¶ In ordine.h̄ collige subditū posse accusare p̄latū d̄ simonia ñ p̄missa p̄uata amonitiōe.ar. ꝯ.j.e.q.vlti.pz.ꝛ hec ē rō qꝛ de alijs crimībus pōt qs penitē ꝛ esse in ordib⁹:ut dixi.lxxxij.di p̄sbyť.de simonia v̄o penitere ñ pōt nisi admittat ordines:ut.s̄.e.q.i.sigs neqꝫ.

r ¶ Subuenire.nisi gradib⁹ suis vl' dignitatib⁹ taliť adeptis pri⁹ amissis:ut.s̄.e.q.i.sigs oēm ꝛ.xi.q.i.sigs neqꝫ.j.xxv ij.q.q̄ xp̄o.ꝛ.c.nec aliq̄.j.xxxij.q.vij.fidelis.

reticoꝝ societatē trāsierit: ut de manibus eoꝝ ecclesiastice dignitatis sacramēta percipiat.ut q contēptis orthodoxis ab hereticis ordinari desiderauerit:ꝛ postea sue abrenunciās heresi ad ecclesiā redierit: officio tamen accepto fungi nō poterit. Auctoritate vero cypriani prohibētur ab administratione ecclesiastica q intra catholicā ecclesiā ordīati ad fidei impugnatōem dilabuntur. Porro simoniaci nec ab hereticis ordinātur ad fidei subuersionē:nec intra ecclesiā catholicā ordīati aduersus fidem armātur. Quanuis enim nōnullos per pecuniam ordinēt:non tamen fidē impugnant:nec gratiā spūs sancti venalem predicant. vnde veraci penitētia cū heresim suā detestati fuerint: p̄missis auc̄tib⁹ nō ꝓhibētur recipi ī suis gradibus. verūtñ capitulo illo nicene synodi:sigs ꝑ pecuniā ꝛc̄. ꝛ illo.vij.synodi:sigs omnē traditōem:ꝛ innocētij ꝛ alioꝝ multoꝝ auc̄tib⁹ irreparabiliť dānari iubētur. Hinc etiā leo.iiij.ep̄is britānie.

In ordīe male accepto simoniaci penitētiā agē nō possūt.

Reqritis de his q turpissime lucre colūbas in tēplo dñi vēdere ñ ꝑtimescūt: ꝛ sua acta improba temeritate simonis heresi ꝯiūgūt: vtꝝ possint in ordīe penitētiā agere: an tā

e.ꝛ si illa.ꝛ dicūt qdā indistincte:ꝙ ꝯ q̄tuor ꝯcilia ñ possit dispēsari:ut.s̄.xv.di.sicut.nec ꝯ euāgeliū vl' p̄ceptū apl'i.ut.xxvij.q.ij.sūt q dicūt:ut ibi nōui. De dispēsatiōe ep̄oꝝ dico:ꝙ vbicūqꝫ ñ ē eis ꝓhibita dispēsatio:pñt dispensare: ut ex̄ de cle.pug.ī duel.c.i.ꝛ de sen.ex.nup In qbusdā tñ casibus inuenio eis ꝑmissā dispensationē in qbusdaz ꝓhibitā.qūqꝫ.n. dispēsant cū sacrilego: ut.l.di. si quis p̄sbyter

tūmodo extra ordinē ꝛ sacerdotalē fieri gradū. Quibus nos qdē conuictis ꝛ his q tā detestabile nefas quod iam multis damnatū consilijs peregisse noscuntur: nulla possumus penitentia subuēire ꝛ tot spūalibus patribus obuiare: sed in illoꝝ patꝝ me sentētia cōuenire oībus certū sit. Nisi rigor discipline quādoqꝫ relaxaret ex dispēsatōe mīe.multoꝝ.n.crimina sūt dānabilia: q̄ tñ ecclesia tolerat ꝓ tpe ꝓ ꝑsōa ītuitu pietatꝫ vl' necītis siue vtilitatꝫ ꝛ ꝓ euētu rei. pro tpe:sic gelasi⁹ q cū necītate tēporis videret italicā eccl'iam ꝓpť belli famisqꝫ īcursionē fere oīm clericoꝝ offō destitutā adeo ut plerisqꝫ popul' subsidia regēdaꝝ deessēt aīaꝝ cōcessit d̄ monachis vl' d̄ laicꝫ clericos assumi: ita dicens.

Pro tēpoꝝ necessitate apl'ice sedis decreta tēperantur.

Necessaria reꝝ dispositōe ꝯstrīgimur ꝛ apl'ice sedis moderamīe ꝯuēimur sic canonū paternoꝝ decreta librare vt ea q̄ pñtiū necessitas tēporū ī restaurādis ecclesijs relaxāda d̄poscit: diligēti ꝯsideratōne q̄ntū pōt fieri tēperem⁹. Itē: prisc⁹ igit. Reqre supra ī tractatu ordinādoꝝ. Item īnocētiꝰ papa cū ꝓ necītate tēporꝫ ne nimiū scādalū eēt ī ecclesia: ordīatos a bonoso heretico susciperet ait ī d̄cretꝫ suis

Itē cū heretico l.di.p̄sbyteros q Itē cū adultero ut ex̄ de iudi.at si clerici. Itē cū simoniaco dispensant qñqꝫ in bñficio qñqꝫ ī ordine ut.s̄.e.q.v.c.i.et .c.ultio. Itē cum scismatico: vt.l. di. ut ꝯstitueret. In maiorib⁹ aūt criminib⁹ etiam dispensant: si sint occulta:ut.l.di.d̄ his v̄o. Item cū homicida dispēsant in beneficio ut ex̄ de cle.pug. in due.henric⁹.l. di.studeat.sz nō ī officio:ut.l.di.miror. Itē qñqꝫ cuz aliquo dispēsant ī matrimonio cōtrahendo: ut.xxxiij.q.ij.antiqui. Item in ordinibus ꝛ dignitatibus nisi tm̄ ī ep̄atu:ut ex̄ de elec. innotuit. Itē dispensāt cū excōicato ministrāte:ut.ij.q.v.quāto. lz sit ꝯriū.xi.q.iij. sigs ep̄s. Fit aūt dispēsatio cū hoc reqrit necessitas vl' utilitas.j.e.tali. Itē fit qñqꝫ dispēsatio qꝛ timeť maius malū sicut cū anglicis fuit dispensatū:ut.xxv.q.iij.ꝙ scripsi.ꝛ.c.q̄dam lex. Itē qñqꝫ ꝓpter futurū bonū ut qñ dispensať cū hereticis:ut ꝛ alij facilius reuertanť ad ecclesiā:ut.xxiij.q.iiij.ipsa pietas. Itē qñqꝫ ꝓpter multitudinē ꝛ ꝓpť scandalū vitandū.l.di.ut ꝯstitueret. y ¶ De monachis.ut.

s ¶ Obuiare.j.xxv.q.i.sť qdā.ꝛ.c.ꝯ statuta. t ¶ Sz ī illoꝝ ut.i.de iure deponanť:ut.s̄.e.sigs oēm. u ¶ Nisi rigor. vtilitatis sicut etiā ius ciuile q̄dā admittit ꝓpť vtilitatē.ff. de pig.sz an vie. x ¶ Ut plerisqꝫ.hic incipit tractare de dispēsatione.vñ videndū ē qd sit dispēsatio:qd dispēsare: ꝛ qd̄ ius dispēsabile:ꝛ qs possit dispēsare. Dispēsatio ē iuris cōis relaxio facta cū cē cognitiōe ab eo q ius hz dispēsādi.ar.xi.q.i.§.ex his. Dispēsare ē diuersa pēsare. Nā oīa dec de qb⁹ fit mētio ī h⁹.§.pēsare dz:q dispēsare vult. Scias ergo ꝙ vbicūqꝫ decolorať stat⁹ eccl'ie:ñ pōt dispēsari:ut.j

a Necessaria.

s̄.lv.di.c.i.

b Quod p remedio. cessare. ar. cā sublata tolli cō stitutionē ex cā ortā. cessante enī necessitate cessare dz id qō vigebat: ut. s. di. xxviii. de syracusa ne. ut. s. di. lxi. §. bis oīb⁹. c. neophitus. s. q. i. qō p necessitate. s. di. xlviij. qñ multi. j ir. q. i. ordinatio nes. z. lxiij. di. vex

c Necessitate. futura ſ ñ iā fcā.

d Qō vrgebat. ar. ff. de adopti. i oī fere. ar. ff. de statu ho. hō liber

e Usurpatio. i. dispēsatio vel iuris derogatio i pellit ut pmoueantur.

f Sīr ordinent .i. ut pmoueāt vl ordinent fi añ nō fuerit ordiat: vl forte extra formā ecclesie.

g Sīq voluerit .s. e. q. i. figs pfugerit.

h Catholicā. s. e. q. i. figs epōs. s .e. q. figs oēm. z c. quemētib⁹. p.

i Ut fateant. j. xxiij. q. vlti. pessimam.

k Cōsensu. aliō ē ergo iurare stare mādatis eccle sie: aliud epi. z ex hoc soluī pīetas illoz. c. ex de ap. qōni. z. c. pte rea tio.

l Quotiēs. cor dis cautela ar. p cū abūdan tiā cautela faciendū ē in quo timet regressus. s. di. xxvij. ō bis j. xx. q. ij. c. vlti. z q. iij. c. i. s. di. xxiij. quāq̄.

m Sub ordinis sīr obligat aliqs sub pena b̄ficij sui. ut ex de elec. cū dilect⁹ in fi. er ex de cri. fal. c. fi.

n Et anathema tis. impcatio ē. ñ

Cessante necessitate debet cessare quod vigebat.

Quod p remedio ac necessitate tēporis statutū est: constat primitus non fuisse. Quod ergo necessitas p remedio reperit: cessante vtiq̄ necessitate dz cessare pariter qō vigebat: qz aliud est ordo legitim⁹: aliud vsurpatio: qō ad presens fieri tēpus impellit. Similiter ex dispensatione etiā in niceno cōcilio de novatianis statutum est: vt ad ecclesiā redeūtes ordinentur

Itez ordinetur q ex novatianis ad ecclesiā redierint.

Si qui voluerint ad ecclesiam venire catholicā ex novatianis: placet sancto concilio vt ordinētur: z sic maneat in clero. ante oia autē hāc ab eis confessionē p scripturam exigi oportet: vt fateant se cōmuni cōsensu catholice ecclesie statuta obseruaturos.

Item gregorius in registro. Iuramentum a scismate redeuntium.

Quotiēs cordis oculus nube erroris obductus supne illustrationis lumine fit serenus: magna cautela nitēdū ē: ne latenter ad cor⁹ scismatis irruat: z ab vnitat⁹ radice eos q ad eā reuersi fuerant: telo itez erroris abscidat. Et iō polliq̄ ego. N. ciuitatis illius epūs comperto diuisionis laqueo: quo tēebar: diutina mecū deliberatione ptractās p na z spontanea voluntate ad vnitatē sedis apostolice diuina gratia duce reuersus sum: ne nō pura mēte sed simulate reuerſ⁹ existimer: spōdeo sub ordinis mei casu z anathematis obligatione atq̄ pmitto tibi. N. z p te sācto petro apostoloz principi atq̄ eius vicario. N. beatissimo z successoribus eius: me nūq̄ quozūlibet suasionibus vel quocūq̄ alio modo ad scisma: de quo redemptoris nostri gratia liberāte ereptus sum reuersurū: sed semp me in vnitate sancte ecclesie catholice z cōmunione romane pontificis p omnia permansurū. vnde iuratus dico per deū omnipotentez: z per hec sancta quatuoz euangelia que in manibus meis teneo z saluto dominoz nrozum N. z N. rempu. gubernātiuz me in vnitate sicut dixi ecclesie ad quā deo ppitio sum reuersus z in cōmunione romani pontificis semper z sine dubio permanere. Qō si quod absit ab hac me vnitate aliq̄ excusatione vel argumēto discesero: periurij reatum incurrens eterne pene obligat⁹ inueniar: z cū auctoze scismatis habeā in futuro seculo portionem. Hanc aūt pfessionis p missionisq̄ mee chartulā tibi N. notario meo cū consensu presbyterozum z diaconozum z clericozuz qui me in hac vnitate obligātes se in suprascriptis omnibus prona similiter voluntate secuti atq̄ ppriis manib⁹ subscripturi sunt: scribēdam dictani z ppria manu subscribēs tibi tradidi. Acta in loco tali die tali z consulibus suprascriptis. Ego. n. episcopus ciuitatis. n. huic confessioni pmissioniq̄ mee prestito de cōseruandis suprascriptis omnibus sacramēto subscripsi. Ceteruz ex canonum rigoze contrascribit felix papa omnibus episcopis.

Qui extra ecclesiam baptizati fuerit vel rebaptizati ad ecclesiasticā militiā non admittantur.

o Et p te. ar. ꝯ insti. ō nemo pōt: nisi fit fu⁹ ei⁹ ut tibi. vl. procurato⁹ pñtis ff. de v. ob. si procuratori pñtis. dic ergo iō hoc fieri: qz papa suus est beati petri. vñ dicit se i epīs suis fu⁹ fuoz dei. vñ vsus. Serui erāt tibi roma prius dñi dñoz. Seruoz fui nūc tibi sūt dñi. vl hoc fit fauoze religionis. sz credo iure canonico me teneri si ego. pmitto tibi me daturū titio. x. ar. xxij. q. v. iuramēti. marie si interuenerit sacrm. ar. ff. de pacti. pecu. l. i. z. l. eū q

p Euangelia. j. xi. q. i. impator. ar. ꝯ. j. xxij. q. i fic. j. cā. pria. q. v. qua ō cā. j. xxij. q. i. clericū. et c. mouet. ꝯ. dic ut. xxij. q. i. si aliqua.

q Salutē. i. p eū cui⁹ iudicio sal⁹ dñoz meoz pfitit. sic enī iurādo p has creaturas respectū hēbat ad creatorē: z iō nō peccabat. ff. de iureiurā. q p salutē. z q dicit i manib⁹ cē. ē ar. q epūs cū iurat: tangē dz euāgelia. z sic ē ꝯ. xi. q. i. nec honoze. io. z est erpīū hodie q epūs cū iurat nō dz tangē librū in decre. de iura. calū. c. vlti. b.

r Dñoz. j. xxij. q. i. clericū. z. c. mouet. ꝯ.

s Cōsulib⁹. hoc nō hz hodie locū. nam sufficit apponere nomē pape z imperatoris: ut nō. ij. q. v. sacramentū.

t Sacramēto. hec sex pbyterū faciūt iurare coactū ut sit recta fides ut obediat: ut bona fama: ne verū pereat: ne res sacra: vl data dāna xxviij. di. ō syracusane.

u Subscripsi. f. b⁹ qō statutū ē i cōcilio niceno s. e. q. fig voluerint.

r QUi in qualibet. diſcreta. ⁊ ſic ſoluitur contrarium. ſ. e. q. iiij. qui apud. ⁊ c. placuit.

y ¶ Baptizati. hic ⁊ diſpenſari conſueuit. ſed non in caſu ſequenti cum. ſ. rebaptizantur. vt de conſe. di. iuj. qui bis. ⁊ nota. ix. q. i. in princi.

z ¶ Aut rebaptizati. ſ. e. q. i. ventū eſt. ⁊. ſ. di. l. cōfirmandū. ſupra. e. q. iiij. placuit cōtra: ſoluto ibi. j. de cō. di. iiij. q bis ſupra di. li. c. vltimo.

⁊ ¶ Et eius cetu. vel ſi i adulta eoꝝ etate cōſenſerint: vel fidem impugnauerint. uel de adultis in adulta etate baptizatis loquitur.

a Pro perſona. ar. ℈. lri di. miramur. ſed vez ē qō ibi dicitur. q ꝓpter amorem ⁊c.

b ¶ Pro perſona. i. propter ſimplicitatē ꝑſone

c ¶ Anta nequicia. ſ. di. lxxxvj. ranta.

d ¶ Tacemus. ar. qui tacet non cōſentit. ff. cōi di. ſabinus. ℣. ſicut. phi bere ⁊c. ff. de ꝓcur. filiuſſa. §. immū. j. de cōſe. di. iiij. cū ꝓ parvulis.

e Pietatis. dicit aūt pietas quādoq; reſpectu nature: ut q; noſtra natura bodie fragilis ē: et ercenda ē pietas: ut. lxxiij. di. fraternitatis. Jté alias ꝓpter fragilitatē vel pietatis intuitu diſpenſatur. xxxiij. q. ij. antiq. Jté adhibet pietas ꝓpter innocētiā: ſic puer baptizat⁹ ab hereticō admittitur. ad ſacros ordines ꝓpter pietatē inerētie: vt ſ. c. q. iiij. placuit.

f Hj qui vel ꝓpa. tales. Pro quib⁹ ſup poſit. iſtud tales nō pōt habere. ex. c. miſi et. §. p cedēti. ſed credēdū eſt gratiano q̄ dit ongia leꝝ ē ſimile. j. c. tali. ⁊ xiij. q. v. c. ij.

g ¶ Neceſſitati. ⁊. l. di. de. eo

h ¶ Metropolitani. ſ. di. lxv. c. ij. ⁊. iij.

i Quoniā. quicquid ab alterutra. i. ab altera. ſed tñ aliter intellerit. ℣. vt pater ꝓ precedētē. §. vñ pōt dici ab alterutra ꝓpter quia iam forte metropolitanus aliquid fecerat vnde ſcandalum eſſet ortum.

QVi in qualibet etate alibi q̄ in eccleſia catholica aut baptizati aut rebaptizati ſūt: ad eccleſiaſticā miliciam prorſus nō permittant accedere. Quibus ſatis debz eſſe q̄ in catholicoꝝ numero ſunt recepti: q̄n ō ſuo ordine ⁊ cōmunione videbit ferre iudicium q̄ſq; hoc violauerit inſtitutū: vel qui nō remouerit eū quē ex eius cetu ad miniſterium clericale obrepſiſſe cognouerit. Pro ꝑſona: ſicut beatus gregoriꝰ ſcribens ianuario epiſcopo ait.

Rigor canonum pro perſona aliquando diſpenſatur.

TAnta nequitia iaūres meas de tua ſenectute pernint: ut eā niſi adhuc humanitꝰ pēſarem⁹: fixa iā maledictōe ferirem⁹: ⁊ quidē pene fuerat in te ſententia iaculāda. Sed q̄n ſimplicitatē tuā cū ſenectu te cognouim⁹: interim tacem⁹ Pietatis intuitu: ſicut de illiteratis ⁊ corpore viciatis gelaſius ait.

Canonum decreta pietatis intuitu nonnunq; relaxentur.

HJqui vel ꝓpria temeritate vel in curia preſidētium talē ſuſcepti ſūt: nihil vltra ꝓmotionis accipiant: ſatiſq; habeant hoc ſibi ꝓ nimia miſeratione cōceſſū. Neceſſitatis intuitu: ſicut hilarꝰ papa: qui cū de quodā epō ꝓter noticiā vel conſenſū metropolitani ordinato loqueretur: ne i vtroq; grauē ſcandalū fieret Ait enim in epiſtola ſua.

Neceſſitatis cauſa quedam in eccleſia tolerantur.

QVoniā quicqd ab altera tra ꝑte eſt iudicatū: omni videmus peruerſitate confuſum: tempoꝝ neceſſitate ꝑſpecta hac ratione decernimus ad veniā pertinere quod geſtum eſt: vt deinceps nullus ꝑter noticiam vel conſenſū metropolitani ordinetur antiſtites. Jtē innocēti⁹. De eod

QVoties a populis aut a turba peccatur: quia i omnes ꝓpter multitudinē vindicari non poteſt: inultum ſolet tranſire ꝑiora ergo dimittenda dico dei iudicio: ⁊ de reliquo maxima ſolicitudine precauenda. Jtem in epiſtola cyrilli miſſa maximo diacono antiocheno.

Ex diſpēſatione q̄dā tolerant: q canonū rigor ꝓmēdat.

OJdici a diligendo mihi paulo monacho: quia recuſat pietas tua vſq; hodie cōmunionē reuerēdiſſimi epiſcopi ioannis amplecti. ꝓ eo q̄ quidā in antiochena eccleſia male adhuc cum neſtorio vel ſentiant: vel iā ſenſerint q dē: ſed fortiran reſipuerūt. ꝑbet igitur tua modeſtia: vtrū aliquādo colligi nude ac irreuerenter cū neſtorio ſentiant ⁊ inuicem colloquātur: licet aliquando cauteriatam habuerint conſcientiam. colligant aūt nunc acta penitentia ſuper his in quibus ſurrepti ſūt quāuis confiteri fortaſſis renereantur exceſſum. vt autez non eſtimemur amare contentionem: amplectamur epiſco-

k ¶ Vel cōſenſū. ſ. lxxiij. di. c. vlti. ſ. lxv. di. c. j. ⁊ iij

l Quotiens a populis aut a turba. extra de clerco. latores.

¶ Propter multitudinez. ar. q ꝓcendū eſt militudini: ut. xlvij. di. comeſſationes. l. di. ut conſtituere tur. xxiij. q. iiij. ipſa pietas. ⁊ c. nō poteſt. ix. q. i. ordinationes. ℣. q̄ dicentur multi: dic ēctum ad hoc q multi dicūtur quo ad reſpectu nam alias. xl. dicuntur multi: extra de cle. ex. latores. alias. xxiij. milia dicū pauci xlv. di. diſciplina ꝓterea. ar. ℈. extra de reg. iuris qui ſcandalizaue rit: de pe. di. vi. c. j. in fi. xxv. q. ij. ita nos. ubi nō ꝓcitur multitudini So. videtur haberi per id quod legitur. xxiij. q. ij. ij. cum quilibz vel per finem illi⁹: de pe. di. vi. c. i. vt rē eſt non parcetur cum ex auctoritate illud volent tē fendere ⁊. t. lxxxij di. plurimos. ⁊. l. di. domino ſacro

n ¶ Et de reliquo ideſt de cetero. xcvi. di. in ſcripturis. ff. de legibus cū ler.

o OJdici. cauteriatas. i. vulneratam. vel aduſtā ignito erroris cauterio.

p ¶ Colligantur. ar. ex collocutione preſumj cōſenſuz. xxxij. q. i. nec aliqua.

q ¶ Surrepti. i. ſurreperunt. ⁊ eſt antiqua grāmatica. vel. i. corrupti. ff. de ſeruo coꝛ. l. ſiquis ſeruum.

r ¶ Confiteri publice. ſ. ⁊ in hoc eſt diſpenſatio. nā de iure publice debet confiteri. ſ. c. quotiens: ō cōſe. di. iſ. ego berengarius.

s ¶ Diſtrictius. cum vult aliquid exaggerare ⁊c.

lxxiiij.di.vbi.

t Multū.i.magnū: t Et archimandritā .archos princeps mandros onis.vnde archimādrita princeps ouiū.

u Dispensatō nes.a debito.i.a iure cōi qō oībus equaliter debet.7 ita dispēsatio nō ē ius: ut xxvi.q.i.hac rōe. qñq; t dispēsatō debet: ut.l.di. ut ꝓstituere.

r Eronerāt. j. xxv.j.q.iiij. nō solū.j.viij.q. vl.aiens.figs cau.l.iuj.ff ad.l.rhodiā qui leuande.

y Dispcūm⁹.i. omittūt nō qz eas dē res nō dūt ꝓ derelicto.vñ male faciūt fures hispanie.q naues fractas occupāt.nā dic lex q fusc⁹ nō dz dite cē calamitatib⁹ miseroz.C ō naufragio.l.i.ff xi.omittit ēt furtū figs mō qd accipit cū d.fictōe tū.ff. de furt. falsus.§. vlti.

5 Dispēdia. Esse solēt magno mio ra dāno bono.

z Utilitatis.

a Alii ꝑugio. Is nōne iter raptā 7 raptorez tz mīm onū: ut. xxxvi.q.j. tra.q re g⁹ filij cū legitimi sint repellūt a ꝓmotōne? ꝛgo hoc nō tz.vel dic q hic logr de mo malib⁹ raptis: cū qb⁹ matrimoniū nō tenet.7 dic cō ꝑugio.i.ꝑuctōe. vel ꝑugio ō facto: ar legitumi ecēt nisi forte quo ad ēpatū ex ō electi.inotuit.§ certe illa ōcretalis logr tū in pcubina

b Huic.l.ut necessitat: vl utilitate ꝓmoueāt tales

c Petr⁹ aut rē.qr apud deū nō ē ꝑsonax acceptio

d Rigūt cāe.cū ergo hic fit rigor: 7 ibi mīa: potius dz iudex segmī am q rigorē: ut ex ō sorti pi reuerendissimi ioannis cōmunionē: 7 indulgentes ei et causa dispensationis eius negociū nō subtilius vel districtius siue vehementius ergasse recognoscat agitari. dispēsationis enim gratia sicut dixi eget negociū inultu. Idem ad ianuarium 7 archimandritam presbyterum. De eodem

Dispensatōes rex nonnūq; cogunt parū quidem a debito rigore quosdam exire foras: vt maius aliquid lucri faciant. sicut enim bi qui mare nauigant: tempestate vrgēte nauiq; periclitante anxiati quedam exonerant: vt cetera salua permaneant: ita et nos cum non habemus saluā dorum omnium negociorum penitus certitudinem: despicimus ex his quedam ne cunctorum patiamur dispendia.

Utilitatis iuuitu: sicut i meldensi concilio perhibetur de filijs virginum per vim raptarum 7 sic ad coniugium raptoruz applicatarz. Utilitat in tui qdā in ecclesia ꝑperātur.

Alli coniugio generati ecclesiasticis ordinibus non applicētur: nisi forte eos aut maxima ecclesie vtilitas vel necessitas postulet: vel euidens meritorum prerogatiua commender. Huic petrus concordās ait: in veritate cōperi: quia non est acceptor ꝑsonarum deus 7 cetera.

Eo euentu etiam rei quedam in ecclesia tolerantur. Sicut leo ait in decretis suis de laicis subito contra decreta canonum ordinatis episcopis.

Laicis qui contra decreta canonum ad episcopatum promouentur: ex misericordia susceptum officium relinquitur

Dicunt cause: vt non solum in tales presules sed etiam inordinatores eorum cōpetēs vltio proferatur. Sed circumstant nos hinc mansuetudo misericordie hinc censura iusticie: vt credamus quedam delicta vtcunq; toleranda quedam vero penitus amputanda. Illos ergo quorum prouectio hoc tantum reprehēsionis incurrit: q ex laicis ad episcopale officium electi sunt: locū suū tenere permittimus nō preiudicātes apostolice sedis statutis nec beatorz patrz regulas soluentes: quia remissio peccati non dat licētiam delinquēdi. nec qō potuit aliqua ratione concedi: fas erit amplius impune cōmitti: ne qō ad tēpus pia lenitate concessum⁹: iusta postmodū vltōe plectamus. dem ad mauros episcopos.

Donatiste 7 nonatiani q̄uis reprehēsibilit ordiati: nō ordiati ex necessitate tolerantur.

Maximū quoq; ex laico licet reprehēsibilit ordinatū: nō ꝙ donatista tā non ē a spū scismatice prauitatis alienus ē: ab epali quā quo mō adept⁹ ē: nō repellēd⁹ dignitate: ita ut ipse libello ad nos directo catholicū se esse mānifestet. dē. De eodem

d Dignitate. quid si patronus labitur in hereſim an reuertens recuperet ius qō habebat: ar. q sic ex de elec. quia diligēta. ff. de in ius vo. l. sed si. ff. de bo. liber. l. iij. §. si de portat⁹. io. nō si lata fuisset sīa ꝑ eū ō annss. one iuris patronat⁹ aph⁹ nō recuperat: ex ō diuo. ō illa. ex ō ꝑ. ꝑug. c. vl. b.

e Libello. i. nō legr io. fic illic: qō genus q cū q io.

leg. c. ij. 7. C. ō iudi. placuit. 7 sic tā videt q dispēsatio fit de bita: q; preceptū mīe oib⁹ ē cōcur. lxxxvi. di. nō satis. 7 sē tētia q mīam vetat fugiēda ē: ut. l. di. ꝓderet in fi. qō ꝓcedo q q̄q⁹ fit debita: 7 iudex peccaret si nō dispēsaret: nō tñ ē ꝑpetuū ius ꝙ qō petat dispēsatio: fic ad elimosynā tenemur pauperē pauꝑtē eā nullo iur petit: nō ad petēdā dispēsatōem pōt iplorare officiū iudicis. 7 si nollet epūs dispensare: petat hoc a supiore. 7 ē si. ex ō iurepa. nullus.

e Qō ex laicis. ō. lxxvij. di. monach⁹. ō. lxx. si officia. ꝓ. ō. di. lxi. qd ꝓderit. ō. di. lxi. c. i. 7. ij. ꝓ solo. ibi ius cōcor: hic dispensatio.

f Quia remissio. j. xxiij q.iij. ē inuista i fi. ꝓ. ō. di. xcuj. quemt. 7. xxxv. q. ix. loci. j. xxi. q. ij. placuit. so. ibi fēñ respicit hic ius 7 exꝓe qō legr

g Nō dat. i. nō dz dare nā leges q̄ punita puniunt 7c. C. ō dicta vidu. l. ij. ar. C. vñ vi memuerunt. j. de cōse. di. iuj. q. xis. ar. de pe. di. iij. §. sz vba 7 c. sane. sed alid ē impunitatis occasione ā plius peccādi cōsiderātiā sumere: qō ibi dicit aliud ꝓ vno cōcesso reliqua similia vsqueq; cōcedere qō hic negat vel dic nō dat. i. nō dare debet.

a Maximū. ex laico. Stefu erat factus epūs nō seruatis interstitijs tēpoz i mīoꝛib⁹ 7 ideo dicit ter. laico. ar. superficiale ꝓ illiteratis. ō. lx. di. c. i. ij. 7. iij cōtra. io.

b Episcopali. j. xvi. q. vi. mirētum.

c Repellimus. vii. q. i §. ecce qualiter. ō. e. q. c siqui voluerint.

f DOnatum aūt.cāz collige ex hoc intelligentiā eiꝰ qđ dici ſolet in lris:ſalua apl̄ica auctoritate.

g ¶ Antigs.i.ſm antiqs regulas.z ita niſi exp̄imeret hoc:videret cōſtitutio ꝑpetua.ar.C. ō penis fuꝰ. Sz ñ qđ iuris ſit ſup hoc nota.lri. di.§.ex his oībus.

b ¶ Aluberrimū.ꝑfeſſio.C. ō nō nu.pe. generalit.j.ij.q.i.legū. j.xxvij.q.i.oēs femine: ex de ap.ꝑſonas.

i ¶ Maculati. idem ē ſi fuerūt rebaptizati. ar. de ꝑſe.di.iiij.q bis.z.c. eos quos. vl̄ ſi ad ſubuerſionē fidei adheſerēt hereticis.ſ.e.q.ꝓuenientibus.

k ¶ Jgs epūs.cōcilio hodie ſufficit ſolꝰ epūs ex ō hereticis ad abolendā.§.qz vo.

l ¶ Cōcilio.ſ.l.di.ō eo.

m ¶ Libello. ſ.e. ſiqui voluerint.

n ¶ Purgationē. idem etiā ſi de ſimonia ſuſpectus ſit:ex de purg.canonicus.

o ¶ Opinionē.ſ.di.xxx. .c.vltimo.

p ¶ Diſtinguit.z ꝓtinꝰ agit de illis q̄ diſpēſari ſolent.

q ¶ Et ſi illa. ut diſpēſabilia.

r ¶ Sniēda ſūt.i.diſpēſanda:z ita ceteroz ūm ꝓpoſumit.ar.ff.ō mino.pr̄i.xxvi.di.deinde

ſ ¶ Que ſi ceteroz.i. q̄ diſpenſari poſſunt.

t ¶ Illa. hoc de illis q̄ diſpēſare nō p̄ſt.

u ¶ Decolorationē.puta ſi eēt ebriоſus: ut ex de reg.iuris.eſtote.

x ¶ Et ſi ipſa. ſic forma ꝑſtructionē: ſi illa nulla tenꝰ ſūt mutilāda: que nullo detrimēto ⁊c.q̄to magis nec illa ſūt mutilāda:z ē ſenſꝰ ſi cū diſpenſabilibꝰ ñ oz iudex diſpēſare niſi ex magna

DOnatum autem ſeiacenſem ex nouatiano vt comperimus cum ſua plebe conuerſum ita domnico gregi volumus preſidere: vt libellū fidei ſue meminerit ad nos diri genduz: quo z nouatiani dogmatis damnet errorem: z pleniſſime confiteatur catholicā veritatem. Que autem nunc certa remiſimus conſideratione cauſarum: antiquis deinceps cuſtodienda ſunt regule: ne quod ad tempus pia lenitate conceſſimus. poſtbac iuſta vltione plectamus. ¶ Dē ianuario epiſcopo aquilegēſi

Redeūtes ab hereſi poſſ publicam ꝓfeſſionem in ſuis ordinibus recipi poſſunt.

SAluberrimum enim z ſpiritualis medicine vtilitate pleniſſimum eſt: vt ſiue preſbyteri ſiue diaconi aut cuiuslibz ordinis clerici: qui ſe correctos videri voluntꝫ atq; ad catholicam fidem quaz pridem amiſerant rurſum reuerti ambiunt: p̄ius errores ſuos et ipſos auctores erroris a ſe dānatos ſine ambiguitate fateātur: z ſenſibus p̄auis z iam pemptis nulla deſperandi ſupſit occaſio: nec vllum membz talium poſſit ſocietate violari: cum per omnia illis ꝓfeſſio ꝓpria ceperit obuiare. circa quos etiam illam canonū cōſtitutionem p̄cipimus cuſtodiri: vt in magno habeant beneficio: ſi adempta ſibi omni ſpe promotionis: in quo inueniuntur ordine ſtabilitate maneant perpetua. ſi tamen iterata vnctione non fuerint maculati. ¶ Item ex cōcilio martini pape.

Ab hereſū redeuntes hereſis eius auctores detestentur.

SJquis epiſcopus ſiue alicuius epiſcopi preſbyter aut diaconus in alicuius hereſis opione offenderit: z ob hanc cauſam fuerit excommunicatus: nullus epiſcopus in communionem eum recipiat: niſi p̄ius in communi cōcilio correcto ſue fidei libello ſatisfaciat omnibus: z ita liberam teneat ſuam purgationez hoc idem z de fidelibus laicis ſit decretum: ſi in aliquam hereſis opinionem fuerint nominati. ¶ Ecce quibus de cauſis quedam in eccleſia tolerātur: que eiſdem ceſſantibus pia ſeueritate vindicantur. quando autem toleranda ſint quando reſicanda gelaſius papa diſtinguit dicens.

Quomodo in eccleſia aliqua ſint toleranda.

¶ Et ſi illa nonnūq̄ ſinenda ſunt que ſi ceterorum cōſtat integritas: nocere ſola nō valeant: illa tamen magnopere precauenda ſunt: que recipi ſine manifeſta decoloratione non poſſunt. Et ſi ea ipſa que nullo detrimento aliquotiens indulgenda creduntur vel rerum vel temporum que cogit intuitus vel accelerate ꝓuiſionis excuſat reſpectus quanto magis illa nullatenus ſunt mutilanda: que nec vlla neceſſitas nec eccleſiaſtica ꝓfus exigquet vtilitas? Jlliquando enim pro neceſſitate vel vtilitate eccleſie mutilant z laxantur p̄cepta canonica. Breuiter oſtendimus q reuertentes ab hereſi in ſuis ordininibus valeant recipi vl qui non. Nunc queritur de his qui ab hereticis ordinati ſunt: ſi ad vnitatem catholice eccleſie matris redierint: vt in eodem ordine iterum valeant ordinari. Semel enim conſecratus: vt ait beatus gregorius iterum conſecrari non debet. Item. Sacramenta que ab hereticis in forma eccleſie miniſtrantur: ſicut auguſtinꝰ teſtatur: reiterari nō debent: ne non homini ſed ſacramento videat iniuria fieri

cā:q̄to magis in his q̄ ſūt diſpenſabilia nullo mō oz iudex diſpenſare.

a ¶ Vel tpm vel ꝑſonaz. nā ꝑſonitate ꝑſonaz z ac no formaz z ꝓdē natio moderat. ff.de neg.g.ꝑponꝰ i negociis ꝓpter qs ē diſpēſandū.ſ.cā vtilitatis z neceſſitatis ſz nūqd er cā ꝓbabili: videt ar. lvij.di.c.i.qđ ꝓcedit alanꝰ. ego ꝑ. nec obſtat. lvij. di.c.i. q: ſi pꝰ fides eiꝰ appareat ꝓbabilis:abolet irregularitas ibi ꝑſupta:z ꝓmouetur de iure cōi.

b ¶ Vel accelerate.nam q̄ ō nouo emergūt ⁊c.ff.de intro.ac.ē etate.

c ¶ Mutilanda. diſpēſationes q̄s ertoz q̄t neceſſitas ceſſante neceſſitate mutilande ſūt q̄ vo regulariter fiūt nō:ut.j.ti.q. .i.ab ercōicatis. ſ.di.l. placuit.j. vij.q.i.mutatiōes

d ¶ Precepta.q̄dam ñ oīa.

e ¶ Breuiter. oīdinibus.ſ.illi qui coacti ſūt vl igno rantes ab hereticis oīdinati ſūt.

f ¶ Utrū in eo ordine. ꝛ dic ꝙ nō fi i forma eccl̄ie ordinati sūt: ex̄ de apostā. ex litteris. nec dū solui hic gratianus.

g ¶ Ut ait beatus gregor⁹. s. di. lxviij. c. i.

b ¶ Augustin⁹. s. e. q. i. qō qdam.

i ¶ Reiterari. ut s. e. q. i. ventū.

a ¶ Albertū. ꝙ hoc. c. probat Io. opinionē suā. i. ꝙ baptizat⁹ ab eo. q. recepit vltimā man⁹ impositionē extra ecclesiā: nihil recipit. Nos q dicimus ꝫriū: hoc intelligam⁹ cū non ordiabat i forma ecclesie.

b ¶ Et beati. ꝛ ita cū faciat hic mētionē de illo. c. s. q. i. ventū. est intelligendū illud sicut ꝛ istud de nō ordinatis in forma ecclesie.

e ¶ Quia nil. s. e. q. i. gratia. ī. de cōse. di. iiij. quō. ar. s. e. q. i. ꝙ pfectionē.

d ¶ Dare. ar. qui nihil hz nihil dare pōt. ar. ꝫ. ex̄ ō ele. suffraganeis ītē ar. ꝙ nō dato hr̄ qō dat ab eo: q de iure dare nō pōt: ut ex̄ de iure patro. ꝙ aūt i fi.

e ¶ Reiterari. q.° ad speciē facti ñ rei essentiā. Nam sepe qō male fit vl̄ minꝰ plene ex integro ē agēdū sicut in satisdatione. ff. qui satisda. co. de die. §. fi ꝫ uus. ff. de iureiu. q ꝙ salutē. ꝛ in libelli pfectione. ij q. vlti. c. vltio. ar. ff. q satisda. co. si ab arbitrio. §. qō ꝛ fi. Nā in his oībus nō ē aliquid iterandū. sed qō

Sed illud gregorij de his intelligitur: q cōsecrationem sacerdotalē vl̄ epalē acceperūt qui aut per man⁹ impositionē cū ad ecclesiā redeūt: effectū sue vnctionis accipiūt: aut ab eius administratione ppetuo cessare iubentur. Similiter illud augustini de eadē mystica vnctōne ꝛ de sacramēto baptismatis intelligit. Sūt aūt i ecclesia alij ordines: q sine sacramentali vnctione sola epi bñdictione cū quadā vasoꝝ vel indumentoꝝ distributione pstantur: vt sūt leuite ꝛ ceteri i fra eos constituti. hi q̄uis ab hereticis ordinentur: cū ad ecclesiā redeūtes i eodē si alias digni fuerint ab ecclesia ordinentur: nec fiet in eis reiteratio muneris: cū ab hereticis nihil doceat eis fuisse collatū

Unde vbanus secund⁹ scribit petro pistoriensi epo ꝛ rustico abbati vall. vmbrose.

Redeuntes ab hereticis sunt reordinandi.

Albertū a nezelone licz simoniaco nō simoniace, eidem cōfessione reperim⁹ i diaconū ordinatū: ꝛ beati innocentij pape sentētia cōstat declaratū: ꝙ nezelon hereticus quem cōstat ab hereticis ordinatum quia nihil habuit: nihil dare potuit ei cui manus ipposuit. Nos igitur tanti pontificis auctoritate firmati ꝛ dama si pape testimonio roborati: q aūt reiterari oportet quod male actū ē: albertū ab hereticis corpore ꝛ spiritu digressū atq; vnitati ecclesie p viriḃ⁹ iniudātē ex integro ecclesie necessitate vigente diaconem constituimus. qō nō reiteratō nē existimari cēsem⁹ sztm inter grā diaconij dationē: qm̄ vt p dixim⁹: q nihil habuit: nihil omissū est restaurandū: ex̄ de sacra. ñ ite. c. vno. male dicit io. hic cū quo ad rei essentiā fit ite ꝙ ordinatio sacrēda: q̄ prima ordinatio nō erat forma ecclesie. b.

f ¶ Er integro: s. e. q. i. siqs pfugerit. j. de p. di. iiij. si nulla. ex̄ de censi. sciētes.

dare potuit. Item damasus papa.

De eodem.

Er illicitā manus impositionē vulneratū caput illi q videbātur aligd accepisse habebāt: ꝛ vbi vuln⁹ infixū ē: necesse ē medicinā adhiberi: q̄ i fixa sanetur macula. i. reiterari necesse ē: qō legitie actum aut collatū minime ꝓbat Nā quō possit honorē retinere: q ab illo acceperit: qui potestatem dare non habuit: legitime inuenire nō possū. Idē li. ix. cod. ti. ad. l. iul. repetundaꝝ Impator the. ꝛ valer⁹

Ancim⁹ huiusmodi viros ad ꝓuincias regendas accedere: q ad honoris insignia nō ābitione vel precio: sed ꝓbare vite ꝛ amplitudinis tue solēt testimonio ꝓmoueri. ita sane vt hi quibus honores p sedis tue vel nostram fuerint electionē cōmissi: iurati intergesta depromāt se p administrationib⁹ sorciendis neq; de disse quippiam: neq; daturos vnq̄ postmodū forte siue p se siue p interpositā psonā in fraudem legis sacramēti q̄ aut donationis venditionisue titulo aut velamēto cuiusq; cōtract⁹ ꝛ ob hoc exceptis salarijs nihil penitus tā in administratōne positos q̄ post depositū officiū ꝓ aliquo prestito beneficio tempore administrationis quā gratuito, meruerūt accepturos: ꝛ licet neminē diuinitimoris contēnēdo iureiurando arbitremur immemorē: vt saluti ꝓprie vllū cōmodū anteponat: tamē vt ad salutis timorē ex necessitate periculi subiugetur: siquis ausus fuerit prebita sacramenta negligere non tantūmodo aduersū accipientē sed etiam aduersus dantem accusandi cunctis

g ¶ In diaconē. iste albertus extra formā ecclesie fuerat ordinat⁹ vl̄ extra formā ecclesie ordinat⁹ fuit a nezelone.

b Er illicitā. i. nō iustam.

i ¶ Vulneratū ꝫcaput. i. mentē macula culpe in fectam.

k ¶ Reiterari. nota hāc expositionē rē. ꝛ hec expositio ē sub: intelligēda s. e. q. i. ventum. vbi eadem sūt verba.

l ¶ Medicinā adhiberi. i. reiterari: ut ita ꝛ illō intelligat de nō ordinatis i forma ecclesie.

m ¶ Legitime. ar. er h.° loco ꝙ si potestas translata, ē in aliquem ut eligat epm: ꝛ ipse min⁹ bonū eligit: iterū possit eligere. ar. vij. q. i. factus. viij. di. q̄ ꝫ. nā reproba pecunia ñ liberat debitorē. ff. de pig. act. elegāter, §. g reprobos ꝛ ē ar. ad hoc ex̄ de elec. in causis in fi. ar. ꝫ. ex̄ de of. del. i lris. nā funct⁹ ē officio suo. nā etiā ipsi canonici male eligēdo ꝓuanī potestate eligēdi ex̄ de elec. cū in cūctis. ꝛ nota. lri. di. studij. gegd iuris sit. nō in questionibus bar.

n ¶ Quō. s. rit. di. secūdū. ꝓtra ſz illud cum auctoritate sua generalē est. ꝓhibitū: istud in ecclesia catholica ꝓfirmatū. nā. p nō dato: ꝛ extra de iurepa. ꝙ aūt. ꝛ. ff. si ḡs cau. l. quotiens. ar. ꝫ. ex̄ de iurepatro. consultationibus.

o Sanctimus. let ē canonizata nō ambitione. s. e. q. i. null⁹ itaq;

p Uel vite.log' ꝓfecto. viij.q.iij.artaldus.⁊.c.talia.

q Jurati.ſ.xxiij.di.quãꝯ.j.

r Sortiendis.dignitas eni ñ dz venalis eẽ ſicut nec mia.ff.ꝺ dona.inſ vi.⁊ vx.l.ij.

s Poſtmodũ.ſ.i.q.i.eos q.ſ.di.xlvi.ſicut nõ ſuo.

t Per ſe.eſt de pecul. cle.ingrẽdũ: eſt de ſen. exꝯ.mulieres.

u Cuiuſꝯ.ſz vſ ꝑ.ff.ꝺ poſſ.l.i.ſz aliud ẽ publice ꝓmittẽ aliqd reipublice:aliud occulte alicui ut ei⁹ ſuffragio ꝓmoueatur.

x Salariis.j.xxiij.q.i. militare.ſ.di.lxxxvi.nõ ſatis.io.

y Arbitremur.ar.ꝓ.o reſte ꝓſumendũ.ꝙ nolle deierare: eſt ꝺ teſticũ tu fili.⁊ dicit canon: quos ſcim⁹ nolle ꝑiurare ꝛc.ij.q.v. ſi mala fama. Sz ꝫ ꝓſumak: eſt tñ nota dignũ.ꝙ ler ñ ſtat huic ꝓſũptiõi imo ſubijcit penã in deieratiõe j.e.abi q̃rupli ꝛc.

z Publicũ.j.vi.q.i.ſ. vltimo.

a Cõuictus.nã p⁹ depoſitã adminſtrationẽ dz eſſe pñs p.l. dies.C. ut oẽs iudi.tã ciui.ꝯ mil. .l.i.⁊ ꝓuenient ſub eꝓ loci in auc.ut iudices ſine quo.ſuffra.§. neceſſitate.ꝫ exꝑtu ñ põt iuder ꝓuenire p⁹ depoſitã adminſtrationẽ ſi ꝑctum aliquẽ fecit noie ciuitatis:ut.ff. de admĩ.rerũ ad ci.pti. ꝓcuratores. §.i cũ.⁊.ff.de euic.illõ. §.i.ſz ꝓcurator negociorũ bñ ꝓuenit p⁹ depoſitũ officiũ:ut.ff.de.ꝓcu: ꝓcurator.bar.

b Patet.ab exteris.i. laicis q eſt eccliaz bñt hãc ptãtẽ:ut.ſ.di. xvij.nec licuit.j.xxiij.q. v.ꝓncipes.io.

c Prio nihilo. hoc in deteſtatiõe hui⁹ ſceleris dr.ſ.di.rc.neq.⁊.ſ.e.q.i.cito.j.xxvij.q.viij.qd ſ oib⁹. ꝛ.c.ñ ſolũ.⁊ eſt de ſimo.tãta.

tanꝯ publicum crimen concedimus facultatem: quadrupli pena eum qui convictus fuerit modis omnibus feriendo.

Item paſcalis papa.

De eodem.

Patet ſimoniacos veluti ꝓfanos ⁊ precipuos hereticos ab omnibus fidelibus reſpuẽdos:⁊ ſi commoniti nõ reſipuerint: ab exteris etiam poteſtatibus oppzimendos. omnia etiam crimina ad comparationẽ ſimoniace hereſis: quaſi ꝓ nihilo reputãtur. His breuiter premiſſis ad ea veniamus que eccleſia ſeueritate diſcipline parata ẽ vlciſci: oſtẽdentes qbus accuſantibus vel teſtificãtibus qlibet ſint cõuicẽdi. quo iudice qſꝯ debeat dãnari vl abſolui. ſi cã vitiata fuerit: quo remedio poſſit ſubleuari. ſi accuſatores defecerit: an reus ſit cogẽdus ad purgationẽ. Et ut facili⁹ pateat qõ dicturi ſumus: exẽplum ponaꝫ ſub oculis: in quo auctoritates hinc inde ꝓtenerãtes diſtinguantur:⁊ quid ſanctorum patrum ſentiat auctoritas: liquido intimetur.

q Jurati.ſ.xxiij.di.quãꝯ.j. aſpere peniteat.ſ.e.q.i. ſiquis neq.Jo. Uod aũt. Tu dicas q ſ manifeſtis regrit ꝺr do iuris:ut.xi.q.iij.eoꝛ.ſz ñ notoꝛijs:ut di cã.j.e.mãifeſta.⁊ hẽs exꝺ iureiu. ad ꝓbaz. Et notãdũ

Vidã epus de lapſu carnis a laico impetitur Duo monachi vnus ſubdiaconos ⁊ duo leuite aduerſ⁹ ipm teſtimoniũ ferũt. A metropolitano ſuo ſentit ſe ꝓgrauari. In ipſa ventilatione cãe tres ex teſtibus deficiũt ſiue ꝓmiſſione decepti ſiue canonica examiatiõe reꝓbati. Expoliat tñ eps qz crimẽ ei⁹ notoꝛiũ erat. Hic primũ q̃rit: an i mãifeſtis iudiciarius ꝛꝺo ſit regrẽꝺ⁹. Secũdo an expoliat⁹ ab aliq⁹ ſit iudicãꝺ⁹. Tertio:q̃ pẽa ſint feriẽdi q i accuſatõe vel teſtificatõe defecerit. Quarto: an duoꝝ teſtimonio qs ſit dãnãꝺ⁹. Quinto: ſi deficiẽtibus accuſatoꝛib⁹ qs ſit cogẽꝺ⁹ ad purgatõem. Sexto ſi remediũm ſit dãdũ ei: q cã delationis vocẽ appellatõis adhibuerit. Septimo:ſi laici vel monachi vel qlibet iferioꝝ ꝛꝺinũ i accuſatõe maioꝝ ſũt audiendi. Octauo: quõ dẽat fieri accuſatõ: an i ſcriptꝭ an ſine ſcriptꝭ

Uod aũt nullus ſine iudiciario ꝛꝺine dãnari valeat: auctũb⁹ multis ꝓbaꝫ. De eo ait auguſtinus.

Dannari nõ valet niſi aut cõnict⁹ aut ſpõte cõfeſſus.

Nos iqueꝯ ſniam ferre ñ poſſum⁹: niſi aut i cõuictus aut ſpõte ꝓfeſſus. Item cõſtantin⁹ imperator.

De eodem.

Vidã epus de lapſu carnis a laico impetitur Duo monachi vnus ſubdiaconos ⁊ duo leuite aduerſ⁹ ipm teſtimoniũ ferũt. A metropolitano ſuo ſentit ſe ꝓgrauari. In ipſa ventilatione cãe tres ex teſtibus deficiũt ſiue ꝓmiſſione decepti ſiue canonica examiatiõe reꝓbati. Expoliat tñ eps qz crimẽ ei⁹ notoꝛiũ erat. Hic primũ q̃rit: an i mãifeſtis iudiciarius ꝛꝺo ſit regrẽꝺ⁹. Secũdo an expoliat⁹ ab aliq⁹ ſit iudicãꝺ⁹. Tertio:q̃ pẽa ſint feriẽdi q i accuſatõe vel teſtificatõe defecerit. Quarto: an duoꝝ teſtimonio qs ſit dãnãꝺ⁹. Quinto: ſi deficiẽtibus accuſatoꝛib⁹ qs ſit cogẽꝺ⁹ ad purgatõem. Sexto ſi remediũm ſit dãdũ ei: q cã delationis vocẽ appellatõis adhibuerit. Septimo:ſi laici vel monachi vel qlibet iferioꝝ ꝛꝺinũ i accuſatõe maioꝝ ſũt audiendi. Octauo: quõ dẽat fieri accuſatõ: an i ſcriptꝭ an ſine ſcriptꝭ

Uod aũt nullus ſine iudiciario ꝛꝺie dãnari valeat: auctũb⁹ multis ꝓbaꝫ. De eo ait auguſtinus.

Dannari nõ valet niſi aut cõnict⁹ aut ſpõte cõfeſſus.

Nos iqueꝯ ſniam ferre ñ poſſum⁹: niſi aut i cõuictus aut ſpõte ꝓfeſſus. Item cõſtantin⁹ imperator.

De eodem.

ꝙ ꝺã ſnia ẽ diffinitiua: ꝺã interlocutoꝛia:ꝺã ꝺcepti.qliberſtaꝝ regrit ꝛꝺine iuris.⁊ ſi diffinitiua ſnia fuẽit lata ob miſſo ꝛꝺie iuris ipſo iure nulla ẽ ut.j.e.q.vi.§. diffinitiua. hoc tñ ſcias: ꝙ duplex eſt ꝛꝺo iuris. vn⁹ ẽ qui de nã ſiue de ſubſtãtia iudicioꝝ.ſ.ut qs p⁹cita tionẽ bẽat iuducias:⁊ ut fiat litis ꝓteſtatio:⁊ teſtes recipiãt.ſi ꝫ hũc ꝛꝺinẽ ferat ſnia ñ tz.d.§. diffiniti ua. Eſt alꝰ ꝛꝺo q nõ ẽ de ſubſtantia iudicioꝝ.ſ.ut ſnia nõ ferat ſub ꝓditiõe:⁊ ñ ꝑs ꝓnũcieꝫ ꝺ poſſeſſione ꝯ de ꝓprietate. ſi tñ hoc nõ fuaꝫ mbilomin⁹ tz ſnia.j.e.q.vi.§ biduũ.⁊.C.ꝺ ap. l.i.Jtẽ ſnia mille curioꝛia ſiue ſit ex cõcatiõis vl ſuſ-

Qõ.i.

ſpenſiõis vl miſſionis ſ poſſeſſionẽ regrit ꝛꝺinẽ iuris.De ꝛꝺie excõicationis ſnie hẽs.j.e.nemo.⁊ xxiij.q.iij.ꝺ illicita. mel⁹ eſt de ſen.er.ſacro. De ꝛꝺie ſuſpenſiõis hẽs.j.e. nomen. Si tñ iſte ꝛꝺo ñ fuerit fuaꝫ:tenꝫ excõicatio vl ſuſpẽſio:ut.xi.q.iij.ſi epꝰ. Item i ſnia miſſiõis i poſſeſſionẽ regrit ſemiplena cẽ cognitio: ut eſt ut lite ñ ꝓ.qm frequẽ i ſi. Et ſiue talꝭ ꝛꝺo fuerit fuaꝫ ſiue nõ:ſi ablẽs põt ꝓbare ſe nõ fuiſſe ꝓtumacẽ:ſnia talis retractat:ut eſt de ſen.⁊ re iudi. cuz bertold⁹.⁊.ff.gb⁹ er ca.i poſ.e.fulcim⁹.§.gd ſit latitare.⁊.ff.de ꝓuiſ.cre.ipatores. Snia ꝓcepti ẽ; cum

iuder fine eē cognitiõe p̃cipit alicui ut ſoluat alij de cem q̃ petit. ſi ille ſoluat z pecunia illa debita ē: iz iu der p̃cepit iuſte: tñ ñ pōt r̃peti pecūia: ut. ff. qō me. cā. l. vlt. A p̃dicta regula pleriq; doctores excipiūt infamatos: circa quos ñ regrit oz do iuris: ut. j. e. q v. p̃l 62. z eē de fi. quoties. qō ñ ad mitto ut dicem⁹ in illo. c. p̃l 62. z in illa decre. quoti ens bita fuit cau ſe cognitio. Itez excipiūt dilapi datores: ut. iij. q. ij. q. ea. qō nō eſt verū q̃ hodie p̃ pter ſolā ſuſpicio nē ñ remouet q̃s ab adminiſtratiõe: ut eē de ſimo. liez bely. ioannes.

b NOs ī quēq; p̃uictū. q̃tu oz ſūt modi puin cēdi. Aut iure. l. i. ſtrumētis vl̃ teſti bus. aut facti eui dentia: ut eē ō co ba. l. tua. z. j. e. q q̃ lotharⁱ⁹. aut iu ris int̃pretatiõe: ut ſepⁱ⁹ citatū eē reū: ut. iij. q. ix. ō cernum⁹. aut vio lēta ſuſpitiõe ſeu p̃ſūptiõe. rrrij. q i. dicit. z. C: ō ad ulf. auē. ſigs.

c ℭ Cõfeſſus. bēs g⁹. dic q̃ ſnia ferē da ē in p̃feſſū. b⁹ v rū ē ēt ſi aduo cat⁹ alicui⁹ p̃fitea tur nec reuocat cõfeſſionē ſuā: ut eē de cen. oli. z ē ferēda ſnia ī p̃ſeſſū ī cā ciuili: ut. ff. de p̃feſ. l. iulian⁹. z ēt ī crīali: ut. ff. de cuſto. z erbi. reo. ſi p̃feſ⁹. niſi aliqs metu to⁹mẽ toz aliqd p̃fiteat dū ē ī carcē. tali. n. p̃feſſiõi ñ ſtat: ut. ff. de q̃ſti. l. i. §. diu⁹. z. §. ſigs vltro. niſi p⁹ to⁹mẽta ī p̃feſſiõe p̃ſeueret: ut. ff. de q̃ſti. l. i. §. q̃ni. mētiꝰ g⁹ ler q̃ dic q̃ nulle ſ̃t p̃teſ iudicis ī p̃ſitẽtē: ut. ff. ad. l. ac gl'. pinde. §. vltⁱ. iz dic q̃ nulle ſūt q̃tū ad eramiatio nē ceſſūt tñ aliq̃ q̃tū ad plationē ſnie. vl̃ dic q̃ p⁹ re feret ſniam. §. ſine oi poſſectiõe libelli ſi er abrupto p̃fiteaꝰ: tūc ñ ē ferēda ſnia: iz iuder ſim plicit̃ p̃cipiat et ut ſoluat. ff. de iudi. ſi debitor. Que aūt p̃feſſio p̃ iudicat bis ꝯſtit⁹ collige. Maior: ſponte: ſciēs p̃ ſe: vbi ius ſit: z hoſtis. Nec nā neget: fauor: z lis: iuſue repu gnet. Maior. ff. de p̃feſſis certū ī fi. Spōte. rrri. q. ij. lotha rius. Sciēs. C. ō iuris z fa. igno. error. Cōtra ſe. ff. ō mīro. ac. de etate. Ubi ius ſit: er de iudi. at ſi. Hoſtis. ff. ō mīro. ac. l. vltⁱ. Nec nā neget. ff. ō mīro. ac. p̃feſſioⁱb⁹. Fauor. C. de li. cā mīro gatā. Et lis. ff. ad. l. acq. inde neraci⁹. §. vltⁱ. Iuſ ue repugnet. ff. de pac. ſi vn⁹. §. pacta. z meli⁹. ff. ō mīro. ac. l. ſi is cui⁹ rrrij. q. ij. ſolet queri.

d IUder. criminoſū i. cām criminalē.

e ℭ Per innocentes. i. bonos.

f § IJcut ſine iudicio. q̃ auſte. i. ſz ordiné iu ris. ſz. n. ſciat. eā execu tor: iuſtā ꝯtū ad ius li tigatoris: tñ eā exeq̃t ut eē de of. del. paſtoralis niſi ſit lata p falſa inſtrā C. ſi ex fal. inſtru. vl̃ teſti. iudicati.

g ℭ Excuſatiõe. niſi ic̃õ tīnēti. obijciaꝰ exceptio ut eē de teſti. veniēs. eē ō re. ſpo. l. ſi as. dic ut no tauit. ri. q. iij. cū apud.

i PRimates. i. epi. v. q. ij. ſi p̃mates.

k ℭ Sniaz excōicatiōis quā ferre p̃n̄ ie p̃m: ſz ñ dānare: ut. ō. di. xij. ō hiſ ī fi. j. xi. q. iij. ſigs eps j. xij. q. vi. q̃uis. z. c. ſe. niſi ſit ſynod⁹ congregata auc̃te pape: ut. v. q. iij. c. i.

l ℭ Retractādā. q̃ir re tractaꝰ ſnia q̃ nulla ē ipo iure: nā nec ī ſnia excōi catiōis ncēia ē abſolutio ſi ſnia nulla ē: ut eē ō of. del. c. cū ꝓtigat. z eē de ſe. er. p tuas. z id qō nullū ē rūpi ñ pōt. ff. de iuſt. z rup. te. nā z ſub p̃ditiõe. z vbi nulla ē obligatō. ibi nul la ē liberatio. ff. de v. ob. decē ſtipulat⁹. ſz b retractaꝰ ō fa cto: ſic aliqs abſoluꝰ ō facto: eē de ap. ad p̃tiā. ſicut ꝺpo

m IUs ex vob. ar. qō ō vno dr̃ ō aliꝰ negaꝰ: ut. xlv. di. diſciplia. ſic. ff. ō iud. cū pro⁷. ō. xxv. di. q̃ſti. C. ō. pcu. mariti⁹

n ℭ Suſtinere. ēt ī publica cōione: ut eē ō of. o⁷. ſi ſacerdos

o IN p̃mis. ar. q̃ p̃mū ē cā paupis tractāda q̃ diuitis: ut rvi. q. vi. ō. lapſ. z. C. ō epi. z cle. ſigs ad declinādā. iz dic q̃ ꝺ vltro nūeī r̃ctari cā epi: ut eo meli⁹ mēorie p̃mēdeꝰ ut. j. ō⁷. di. ij. ligdo. Sz q̃re iubz ī gri. ſ. an ordo iuris fuēit ſuat⁹: cū ipſi ꝺpoſiti eēnt a ñ ſuo iudice: vñ ſtatī ꝺberēt r̃ſti tui: dic q̃ h⁹ fuit. ꝑpt ſcādalū com tioli. z ē ſi. iij. q. vi. h⁹. q̃ppe

p Presbyteri dilectissimi transitiue ponit.

q Aliqua mota.siue,pbata.siue,p ꝛ.ꝛ tūc planū ē. nō enī eo solo ꝙ gs ē accusat⁹ re⁹ē:ut.xv.q.vi.c.vlti.vel dic mota ita ꝙ sit infamat⁹ ꝛ ī purgatiōe deficiat: hoc enī solū sufficit ad depositionem:ut ex de simo.de hoc.ꝛ.c. insinuatū.hoc verꝫ ē qñ crimē ī quo deficit iducit depositionem.

r Presente ꝛ intelligēte.a liqñ dicēt pñs.ff de v.sig.corā.io.

s Et gen⁹ cē.i.an sit ciuilis an crialis: qr alij testes admittūt ī vna ꝙ malia: ut.xiij.q.ij. sup pudētia. vl dic genus cē.i.an tale sit crimē qđ iducat ꝺpositionē.l ñ: qr ñ oē crimē iducit depositionē.di.lxxi.aplꝭ ꝛ.v.q.iij. ī loco.

t Modus,pbationis. ñ intelligas: ut ingrat: an ciuilit an crialit agatur.nā ꝓpter crimē ciuilit ,pbatū remouetur gs a bñficio:ut ex ꝺ ofcusto.c.i. ex de fideiul. quemit.de iureiur. grelā.ꝛ dic mod⁹ ,pbationis.i. an excipiēdo vel denūciando vl alio mō ,pbatū sit crimē. qr si excipiēdo vl denūciando ñ ē remouend⁹: ut ex ꝺ accu.sup his.si aūt dicte agat de crie ꝛ ciuilr bñ remouet ab admiñstratiōe ꝛ ñ a dignitate ut ex de fi.p tuas in fi.

u Perueꝛse.qd iuris de hoc sit hēs.iij.q.ir.in sūma.

x Repellat.nūi feciſſ ig⁹rāt:ut.j.vij.q.i.pñtiū.ꝛ.j.c.eū.g

a Ab ipso.ñ ab ipso ut iudicet:ut.j.vij.q.v.qr suspecti.

b Ser mensib⁹.p⁹ hoc tps forte ipso iure restituūt.ff.ar. de postulādo inpatores.ſ.di.l.fi ille.ꝑ.ꝛ ibi erāt detrusi ī monasterio ut ibi ꝓpetuo eēnt.

c Metu.mei⁹ꝫ atteruat pcīm:ut ex qđ me.cā sacris.qñq penit⁹ excusat:ut.l. di.pl̄bros.qñq ī nullo excusat:ut.j.de ꝓ.di.iiij.eos.ꝛ.xi. q.ij.quisqs.

d Sua sponte.ar.ꝙ inin⁹ agit cū spōte cōfesso ꝙ cū quicto:ut.l.di.c.iij.ar.ex de elec.innotuit.

e Quia lenonis.cū enī sit singularis successor:mala fides defuncti nō nocet successori:sec⁹ si ex vlis successore:ut.C.ꝺ acq.pos.vicia.ꝛ.ff.de diuerſ.ꝛ tē.ꝑ.l.an vicū.ꝛ.l. cū bēs. purgat g⁹.hic vicū p successorē:sic ex de fil.pbyter trāsmissa.vñ dicit ler ꝙ nō video:r vj possidere:si recipiā possessionem ab eo q possidet ꝛ ille vicioſe possidet: ut.ff. vti pos. si duo.ꝛ si ex de restī.spol.cū ad sedem in fi.io.bodie tñ spoliatus potest quemre quēlibet possessorē conditione ex canone:ut ex de restī.spol.sepe ꝓtingit.bartholomeus.

f Reuerſurus.ar.ꝙ dignitas non qualescit in mala fore si electus moꝛit:ar.j.xxi.q.i.relatio.

nro tradēdus ē: ut aut ab ipo in custodia habeat:aut certe ab eo ad nos ,trāsmittat. Epi ẋo g eū ordiauerūt vel ordiationi ei⁹ psentiētes intfuerūt. vj mēb⁹ dñici corpis cōtione puati agere penitētiā i monasterio ꝺcernātur. ꝛ supscript⁹ ianuari⁹ loco ꝛ ordini suo modis oīb⁹ refomet. Si ẋo cōtone puatis mortꝫ ꝓtigerit imminere piculū: bñdictō eis viatici nō negeī. Si aūt epi ī piudiciū dānatōis vel depositionis memorati epi se metu iudicis cōsensisse ac talia fecisse non sua sponte ꝓfessi fuerit:ꝛ tēpus eis abbreuiādū ē ꝛ mod⁹ penitētie tpand⁹ ē. Si ẋo ille qui locū ei⁹ iuasit:de hac forsasse luce migrauerit ꝛ alt ē ordiat⁹ qz leuitas culpe videt: cū nō ḡsi isti supstiti:ſz successisse de facto videat:epar⁹ illi officiuz ab ea tm̄mo eccl̄ia intdicat:ut in alia eccl̄ia que sacerdote vacuerit:si elect⁹ fuerit possit esse epūs:ad malachitanā tam eccl̄iā nūqꝫ aliquo mō reuer surus. Beatulus autem compensis ꝓsueuit notari ex de penis calūniā:imo melius ex de do.ꝛ cōtu.cū dilecti. Sz hic aliq adjicia. dico ergo ꝙ oēs expēse soluūt q facte sūt in eūdo ꝛ redeūdo:ex de elec.ut pterite.r retiā circa aduocatū.C.de iudi.lancimus.ꝛ hoc obtinet cū vict⁹ succūbit victori. Secus ē sigs condēnatur ꝑ ꝓtumaciam:tūc tm̄ solum expēsas factas a tpe ꝓtumacie:ut ex de dolo ꝛ cō. cū dilecti. Illas tamen expensas dico deducēdas quas domi consueuerit facere: ut.ff.ad exhibendum sed ꝛ fi.ſ. i. ꝛ.ff.de pet.he.ꝛ fi.ſ.ꝙ aūt. ꝛ.ff.ꝺ rei ven.si res.nec illas petit que in casu foruno facte sūt:ut.ff. mā. inter causas.ſ. si omma. Item iste expense erūt me diocres ꝛ nō delicate: ut.ff. de pig.act.si seruos in fi.ꝛ.ff. ꝺ dam. infec.inter quos ſ.ij.ꝛ.l.sequenti. solas enim illas prestabit que ꝓpter ipsam causā facte sūt: ut ex ꝺ sequestra.pos.ꝛ fructu. ad hoc in fi.ꝛ solas necessarias nō vtiles prestabit:ut extra ꝺ eo qui mit. ī pos. cum venissent in fi. Illud aūt nō obstat ei ꝙ minores facere potuisset:ut.ff.man.siquis.ſ. impendia. Item inder ꝓtius tarabit expensas:ꝙ pro eis iure tur:ut.iij.q.iij.ſ.spacium.ꝛ est illud ſpāle qđ ,pbatur aliqđ ,ppio iuramēto:ꝛ hoc ideo est qr res talis aliter nequit ,pbari:sic p sacramentū suū ,pbat se aliqs ꝑdidisse instrumentū suū:ut.C. de fide instru.l. vltia eodē modo ꝓbat sibi res aliqs mobiles esse ablatas.C. vnde vi.aliquādo.extra qđ me.cau.c.vltio.

Hoc tamen teneas pro certo:ꝙ nullus in principali causa condemnat in expensis postꝙ iurauit ꝺ calūnia cū postea presumat bona fide litigare: ut.ff.ꝺ le.ij.qui solidū.ꝛ in hac opinione fuit io. cremenēſis ꝛ alij doctores legū.vnde dixit bulgar⁹: excepti ꝛ facit ꝓtumacia absentis actoris ꝛ iusta ignoratia. Io.ꝛ ita seruat de facto in hac ciuitate bononiensi.sed,in causa appel.indistincte quilibet condemnat:ut.ij.q.vi.omnimodo.bartholomeus.

g Expēdisse.de ex-

b ¶ Dato sacramento. si aliter. nequit ꝓbare. C. vñ vi. siquando. ioannes.

i ¶ Accusatores. i. accusatores. nō enī plures accusatores admittunt: quia posset esse ꝙ vnus ꝓbaret et alter deficeret ī ꝓbatione. sed si plures sūt: iudex eligat magis dignum: ut. ff. ō accusa. si plures s. tñ in tantū ꝓiudicabit eis ꝙ q semel apparuit inf accusatores: nō potest postea in illa causa testificari: ut eī de accusa. cum. p.

querendū est: cuius conditionis sint cuiusue opinionis: ⁊ ne inopes patrimonij sint: ne forte aliquas contra ꝓfatū pastorem inimicicias habuissent. vt ꝛ testimoniū ex auditu dixerint: aut certe si specialiter se scire testati sunt: si scriptis iudicatū ē: ⁊ ꝓbus ꝓsentibus sententia recitata fit. ꝙ si forte hec solenniter acta non sūt: ne ꝙ cā ꝓbata est: que exilio vel depositione digna sit: oīb⁹ modis in ecclesiā suā renocetur.

k ¶ Si eo ꝓsente: testes iurare debent ꝓsente vtraq; ꝓte vl altera ꝑ ꝓsumaciā absente eī ō testi. in noīe dñi. ꝛ testimoniū nō debēt dicere cora ꝓbus erēplo danielis qui solus secrete q̄rebat a testib⁹. j. q. vij. §. bis ita. v. itē daniel. ego credo ꝙ q̄cūq; pars velit interesse interrogationibus ꝙ pōt: quia ptes meh⁹ nouerūt q̄rere oēs circūstātias. ⁊ hoc ꝓbat. ff. de adult. si postulauerit. §. questioni. sed hoc sciant ptes: ꝙ quecunq; pars semel interfuit: ānodo nō pōt alios testes ꝓducere sup illo articulo: ut eī de testi: fraternitatis. in auc. e. §. q̄ vo. io. Sz certe sicut testimoniū dic ti. a secreto: ita a interrogationes fiūt in secreto. ⁊ dant in scriptis ⁊ ita seruāt de facto. bar.

l ¶ Querendū. sed nō videt hoc modo esse querendum: cū exceptio que testi ē obijcienda: ante publicationē debeat opponi: ut eī de testi. pñtū. ⁊ quia nō refert cui⁹ opinionis testis sit: dūmodo eo tempore quo tulit testimoniū nihil fuit obiectū testi: ut C. de testi. l. i. &c. bene obiecit ꝙ testes tales nō eēnt admittendi: Sz inter spetis istis exceptionibus admisit eos. vñ in hoc casu p⁹ sniam debet inquiri de opiniosie testiū: ut extra de testib⁹ ex parte ade. vel de reo absente fuerunt ibi testes inducti ⁊ cum iudex de suo officio deberet inquirere de opinione testiū nō quesuit.

m ¶ Inimicicias. capitales: ut eī de simo. ꝓ tuas. ⁊ in auc. de testi. §. si vo quis odiosus. inst. de excu. tu. §. inimicicie. j. iij. q. v. c. ij.

n ¶ Ex auditu. j. iij. q. iv. testes. tñ de auditu ⁊ de credulitate q̄rit a teste: extra de. testi. cum causam.

o ¶ Specialit. i. assignata cā sciētie: ut notaui. iiij. q. iiij. sola cōione ꝓuati. vj. mēsib⁹ ad agēdā pniam i mōasterio deputēt. ⁊ vt sup de cā ianuarij epi et infra de eodē. Q̄ō si forte aliq̄ de obiect̄ ꝯ memoratū stephanū epm ꝓbata sūt: aliq̄ vo doceri minie potuerūt: cauta oīo ꝓsideratōe pēsādū ē: vt ꝛ leuiora capla. an certe ſ grauiora sūt ꝓbata: vt ex eis q̄lit diffinitōez tuā formare debeas: possis scire. glosio⁹ vo comitiol⁹ si sup script⁹ eps inocēs eē claruerit q̄cqd ō reb⁹ ei⁹ vl eccle ipi⁹ tulit: ei sine aliq̄ dilatōe restituat ⁊ⁿ: vt sup i cā ianuarij epi. Si aūt epm talē culpā q̄ abſit ⁊ infra: ut i cā monacho ꝛ. de ꝓsona ꝓbrīe ⁊ infra in cā. clic⁹ ad uers⁹ clericū: ⁊ infra: De ꝓsona ianuarij epi sciēdū ē grauit et oīo: ⁊ ꝯ leges eē actū: vt violēt ō eccla trahēt: dū si quālibz iniuriā a quocūq; eps passꝰ fuerit i eccla: iniuriatē lex capitali pena punit: ⁊ sic maiestatis reū oīb⁹ det eū accusādi licētiā: ut h⁹ legz series logt codice. l. i. ti. ō epis ⁊ clericī ꝓstōe. i. Si qs i h⁹ gen⁹ sacrilegij irruperit vt i eccla catholica irruēs sa. §. q aūt. ūmo si laic⁹ extrahat ō ecclesia: tale crimē ꝓpatur crimini lese ma. ut. C. de his q ad ecclesiā cōfu. l. ij.

p ¶ Scriptis. j. it. q. i. si quis cū clerico ꝯ. Sz illud in cā ciuili: istud in criminali. vel illud spāle in episcopo.

q ¶ Leuiora. an grauiora. j. iij. q. v. placuit. ꝯ. Sz hic non dicit: ꝙ scdo sint admittēdi ad accusandum.

r ¶ Dū si quāl. bet. ergo ꝓ modica ut ꝓ magna iniuria pōt qs talit puniri. ar. xiiij. q. vi. c. viti. tū ꝓ modica iniuria nō excōicat qs. xi. q. iij. nullus. eī de sntia ex. peruenit. ⁊ male dicit. Jo. q̄ excōicatus est. Sz nō dimitti ad sedē ap. nisi velit epus: ut dicit illa de cre. quenit. b.

s ¶ Capitali. hec est lex cornelia. sed ꝯ. C. ō epis ⁊ cle. auc. Sz nouo. ibi. n. dicit: ꝙ talis ꝙ berat ⁊ in monasteriū mittitur. io. so. pōt dici ꝙ nouo iuri stabit vl stabit huic legi cū sit canonizata.

t ¶ Sz qs i b. j. xvij. q. iij. §. q aūt de ecclesia.

u ¶ Ex ministris. nota diligenter ꝙ in hoc casu crimen sacrilegij ꝓpat crimini lese maiestatis: ut xvij. q. iij. figs suadēte.

x ¶ Ad iudicū. alienū. hic ps ꝓ ꝙba sequētia. s. ab epis alienis ⁊c. ꝙ ¶ Judicari. ergo cōprouinciales epi sūt iudices episcopi: ut. iij. q. vi. c. ij.

z ¶ A iudice. j. xi. q. i. c. plt. C. si a nō ꝓpetēti iudice. l. vlti.

⁊ ¶ Crimie. nota ꝙ etiā i istis exceptis crimib⁹ nō oēs admittunt ad accusationē vel testimoniū: nisi male fame fuerit accusat⁹: ut hic. ⁊. j. e. q. vij. accusatio. ⁊ eī ō testi vemēs Si vo male fame fuerit accusat⁹: oēs admittunt: ut eī de simo. tāta. ⁊ eī de testi. qm̄. nisi odio venerit ad accusationē: ut eī de simo. Sz bely. ⁊. c. ꝙ tuas. Alij dicūt spāle esse in epo. decretalis tñ videt dicere ꝙ ꝯ eū etiā q fuit male fame nō admittunt crimiosi i exceptis crimib⁹ cū criminalit agit: Sz vbi ciuilit agit tūc admittunt crimiosi ꝯ regulares platos Sz nō ꝯ seculares. Sz si sūt emendati de crimine: tunc admittunt ꝯ eos de egritate nō de rigore: ut eī de simo. ꝓ tuas. io. ꝓ ¶ Nō extitit. eī de offi. iudi. c. i. eī de ꝓcur. mandata. ⁊. e. ti. cū in iuuēture. ff. de susꝑec. tu. l. iij. ff. ad. l iul. ma. famosi. xxviij. di. q̄ sūt culpe. ff. de re mili. l. ñ ois.

¶ Corporali.j.v. q.v. illi. qui.

a ¶ Statutis.ut sñia.p banc.l.nō pōt gregorius ꝓbare q̄ in criminalibus causis debeat interuenire scriptura: q̄ lex illa tñ de ciuilibus causis loquit̄.nam epūs inter suos subditos sine scriptura iudicat:ut.xi.q.i.siquis cuz clerico.z.C. de sen.ex. piculo reci. auc̄. nisi similiter secularis iudex in modicis causis ut ibi dicit̄.z in auc̄.de man. pn.§.sit tibi z q̄ partes illud mutuo ꝓsensu pñt remittere:ut.C.de epis z cle.auc̄. generaliter.i fi.z.C. de pūl. eoz qui in sacro palatio ꝓfitunt .l.quotiens in fi.l. rij. dicas cū gregorio: q̄ i criminalibꝰ causis req̄ritur scriptura nisi in cā dilapidationis:nt i auc̄ ut iudices sine quo quo suffra.§.necessitate.col̄. .ij.Jo.

b ¶ Statutis.requirat. tñ si appellauerit: videtur q̄ debeat ꝓsequi appellationē: ut ex de sē. z re iudic.sententia.q̄ appellatio ꝓfirmat sententiam:ut.ff. rē ra.ba. l.iij.§.falsus.

c ¶ Egū ecclesiastica rum.fontem.j.de consecra.di.iij. baptizandi.

d ¶ Prouehit̄.s.di.lxi. epūs dum fuerit.

cerdotibꝰ z mīstris vel episcopi cultui locoq̄ aliqd ipoz tet iniurie z̄c z infra. De.persona episcopi stephani hoc attendendū ē: q̄z nec innitus ad iudiciū trahi nec ab epīs alieni cōcilij debuit iudicari. si cōtra hoc dictū fuerit: q̄z nec metropolitanū habuerūt nec patriarchā: dicēdū ē q̄z a sede apostolica que oīm ecclesiaruz caput ē: hec cā audiēda fuēat ac dirimēda sicut z predictus epūs petijsse dinoscitur .q̄z ergo episcopꝰ alieni cōcilij indices habuit oio suspectos: sententia nō a suo iudice dicta nihil firmitatis obtineat. qō aūt dicitur a seruis suis accusat̄ sciendū est: q̄z audiri minime debuerūt .si vero de crimine maiestatis dicit̄ accusat̄: nec ipīs de eo credendū fuit: si vita vel opinio eius talis añ nō extitit. qō aūt dicit idē epūs: q̄z se absente aliqui vilissimi sint testes exhibiti: hoc si ver est nullius ē momēti. Testes aūt quales vel cuiꝰ opinionis ad testimoniuz admittendi sunt: plurime leges ostendūt: q̄ pene nulli habentur incognite: q̄ etiā illud sanciūt: vt vilissimis testibꝰ sine cozporali discussione credi non debeat. Qō aūt dicitur: q̄z nihil in scriptis iudicatū est: legēdū ē codice ti. xliij. li. vij. cōstitutione vltia: quia scriptis debuit iudicari. nā ibi inter alia ꝓcipitur: vt sñia que sine scripto dicta fuerit: nec nomē sententie habere mereatur. Jtē codice li. vij ti. de sentētijs ex periculo recitandis Jmperatoz val̄. et gratianꝰ z cetera. Vltima sentētia debz ōscripto ꝓferri

S Tatutis generalibus iussimus: vt vniuersi iudices quibus reddendi iuris in quincts ꝑmissimus facultatē: cognitis causis vltimas diffinitones descripti recitatiene ꝓferāt. huic adijcimꝰ sanctioni. vt sententia que dicta fuerit: cū scripta nō esset: nec nomē quidez sententie habere mereat: nec ad rescissionē ꝓcrā decretorū appellationis solēnitas requiratur. Jtem ex concilio apud sanctum medardū. viij. .c. himarus remoz archieps dixit. De eodem.

L Egum ecclesiasticarū auctoritas talis est: vt in causis gestoz semp scriptura req̄ratur: adeo ut qui ad sacrum fontem accedit: suum dare nomen ꝓcipiatur. qui ad sūmū sacerdotiū prouehitur: decreto manibus omnium roboza-to eligatur. Ordinatus autez a suis ordinatoribus litteras accipere iubetur: qui etiā ab ecclesiastica societate quolibet excessu discinditur libellari descriptione aut recipitur aut deijcitur. sed qui accusatur aut excōmunicatur seu reconciliatur: per scripturā accusari vel reconciliari iubeb. z sic in certis huiusmodi in tā tum scriptura deposcitur: vt sicut beatus gregorius in commonitorio ad ioannem defensorem ex romanis legibus sumens scribit: sententia que sine scriptis ꝓfertur: nec nomē sententie habere mereb. Jtez nicolaus papa girardo turonensi archiepiscopo.

Restituendus est quem neq̄ conuictūneq̄ cōfessum constat esse electum.

N Otuz sit tue fraterne charitati: q̄ cuz iste ꝓsbyter pauper nomine christophoꝝ sua angustia ad' nostrā clementiaz lachrymabiliter sit cōquestus: dicens falsis se criminibus impetitum: z ab ecclesia sua non conuictum neq̄ cōfessum irrationabiliter fuisse electum. nam vt ipse refert: a tua diligentia per tres vices inquisitione facta nulla in se neq̄ de fornicationis crimine neq̄ de homicidij cōsensione

e ¶ Societate.ut hereticus: ut.ē. i.q.vij.quotiēs.

f ¶ Excōicatur.xi q.iij. debent.z.c. cure.

a Otū fit.per tres. nota sepius posse ingri de eodē crie.

b ¶ Nisi.istud nisi nō ponit hic exceptiue.

c ¶ Admonemus.p hoc vbū nō ꝓcipit: ut.j.xxviij.q.i. ficenuz.z.ff.de le.iij. fi de icōmissa.§.hec vba.z.xi.q.iij.rogo. z.iij.q.ir.re vba z.ij.q.vij.sicut inquit in glo.ij.

d ¶ Tue. remittitur hec causa ad euz: a quo appellatū est:nō ut ipse iudicet ij ut ipsū restituat: z sic nō obstat: ex de apaccepta.

e ¶ Restituendo: cā prius cognita ne obstet. vij.q.i. pñtium.

f ¶ Et cōsentiēte hoc ideo dicit: q̄z ipse cū nō ꝓbauerat ij alij de cōsensu suo. z hoc ē notabile q̄ pōt pueniri nō solum q̄ deiecit vt manduit vel ratū habuit:ij etiā q̄ consensit ex de resti. spol. cū ad sedez fi. Cōsentire dicēs tribus modis.i.ut q̄ ad hoc coopatur: ut i simonia.i.q.i.figs epūs. z in incestu iij.q.iiij. consanguineoz. Jtem z in raptu virginis xxvi.q.ij.ō puellis.i rapina.xvij. q.iiij.oēs eccle-

Itē in iuſta ſnīa:ut.ſ.c.in primis. Scō modo dicit ꝓſentire:cū nō cōtigit quos tenet er officio cōrigē:ut.lxxxiij.di.c.i.z.ij.z.lxxxvi.di.iferiox.Tertō modo dr ꝓſentire:cū deſedit peccantē.vl qñ ſua auctoritate deliberatione.xi.q.iij.q consentit.xxxij.q.iij. q alioz.z talia magis ē puniendus q ipſe faciens:ut ibi dicit.io.

de quibus impetebatur reperiri potuit culpa:niſi quia ſue paupertatis cauſa que petebantur aut conſentire noluit: aut adimplere non potuit. qō ſuus tamen emulus vltroneuſ egit:qui iniuſte illius eccleſiā ꝑripuit: icciro magnopere monemus reuerentiam tuam ut que te forte ignorante gieraca cupiditate peracta eſſe videntur:tue fraternitatis cē ſura celeri emendatione cōrigantur.ſ.reſtituendo eccleſie ꝓprie iam dictū ſacerdotē at q ei reddendo tua pietate ꝓſtinum quem perdidit honorē z nullateuus canonica inſtituta alicuius temeritate contēni permittas:q faciētē z conſentientē par pena ꝓſtringit.

¶ Item de libro cōſtitutionuz

Antequā cā examinetur: aliqs excōicari non licet.

Nemo epūs nemo preſbyter excōicet aliquē antequā cā ꝓbetur:ꝓpter quā eccleſiaſtici canones hoc fieri iubent Siqs aūt aduerſus eā cōſtitutionem excommunicauerit aliqnem: ille qui excommunicatus eſt:maioris ſacerdotis autoritate ad gratiam ſancte cōmunionis redeat. ille autem qui non legitime eum excommunicauit:in tantum abſtineat tempus quātum maiori ſacerdoti viſum fuerit: vt quod iniuſte fecit eum excommunicando ipſe iuſte patiatur.

¶ Item auguſtinus in epiſtola ad clerum z ad vniuerſalē plebem byponienſem.

Incerta z dubia iudicari nō poſſunt.

Nomē preſbyteri ꝓpterea non auſus ſum de numero collegarum eius vel ſuppꝛime re vel delere:ne diuine pietatis poteſtati:ſub cuius examine cauſa adhuc pendet: facere videret iniuriam:ſi illius iudicium meo vellem iudicio p̄uenire. quod nec in negocijs ſecularibus iudices faciunt: quando ad maiorem poteſtatem dubitatio refertur:vt pendente relatione aliquid audeant commutare.in epiſcoporum quoqꝫ concilio conſtitutum eſt nullum clericum: qui nondum conuictus eſt:ſuſpēdi a communione debere: niſi ad cauſam ſuam examinandā ſe non ꝓſentauerit. ¶ Item melchiades papa.

Nec ſuſpicionis arbitrio nec ante verū z iuſtum iudicium aliquis condemnetur.

Primo ſemper omnia diligenter inquirite:vt cum iuſticia z charitate diffiniatis: neminem condēnetis ante verum z iuſtum iudicium: nullus iudicetis ſuſpicionis arbitrio ſed primum ꝓbate:z poſtea charitatiuam ſententiam proferte.z quod vultis nō vobis fieri:alteri facere nolite.

¶ Item li.xlix.ti.de accuſatōnibus z inſcriptionibns.

Qui ab accuſatione ꝓhibentur.z qui recipiantur.

Prohibentur alij accuſare ꝓpter ſexum vel etatem vt mulier z pupillus. Alii hic oquīt de eo q añ admiſtrationē deliquit. vl ibi de maioribus iudicib9:ō de maiorbus:ut.ff.de miuſ. nec magiſtratib9.tñ etiā maiores iudices ꝓſtabūt cautionē ſtādi iuri poſt depoſitā admiſtrationē:ut.ff.de adulē.ſi adulterium.§.vlti. q ¶ Sine fraude.i.ſine pena.

Item in iuſta ſnīa:ut.ſ.c.in primis. Scō modo dicit ꝓſentire:cū nō cōtigit quos tenet er officio cōrigē:ut.lxxxiij.di.c.i.z.ij.z.lxxxvi.di.iferiox.Tertō modo dr ꝓſentire:cū deſedit peccantē.vl qñ ſua auctoritate deliq/ tur.xi.q.iij.q con ſentit.xxxij.q.iij. q alioz.z talia magis ē puniendus q ipſe faciens:ut ibi dicit.io.

Nemo preſbyter excō mūicet.ar.q ſim plex ſacerdos hz poteſtatē excōicandi:ut eī ō of. o2.cū ab eccleſia rū:z ō ap.reꝑbē/ ſibilis.z eī de eo q fur.o2di.re.c.i. Nā glibet ſacerdos habz claues ligādi z abſoluendi:ut.j.e.q.vij.§. itē cū dauid.z.xi q.iij.quō itē.q:ō cauſis pñt cognoſcere:ut de iudi. c.ij. z eī de īmu. ec.nō min9.z etiā de matrimonialibus cauſis.eī de ſen. z re iudi. teno2 in pn. in pte deciſa. Cū g.e excōicatio fit pon9 iuriſdictionis q ordinis: ut eī de elec.tranſmiſſā.z tales minores p lati hñt iuriſdictionē ut dictū eſt: ergo pñt excōicare. Sz ō excōicatio ē mucro ēpalis.xvi.q.ij.vñis. Itē excōicatio dicit maria pena: ut.xxiij.q.iij.coripiant.ꝓterea archidiacon mo dicā hñt iuriſdictionem:ut eī de offi. archidiaco. .c.i.z vlti.ergo multo fortius ſimplices ſacerdotes

Solutio vbi conſuetudo eſt ibi hñ pñt excōicare.conſuetudo enī dat iuriſdictionē: ut.ir.q.iij. queſt9 in fi.de hac materia inuenies.xi.q.i.de ꝑſona.3o.p. babiliter ꝓt dici q eccleſia z ꝓlati de iure cōi pñt excōicare:ut eī de offi.o2.cū ab eccleſia z.lz epi iam ꝓſcripſerint contra multos prelatos.bartholomeus.

b ¶ Cauſa,pbetur:j.xi.q.iij.nemo.

i ¶ Maiori aucte.cū diſtinctione.xj.q.iij. ſi epūs.forte ibi notatū inuenies:z eī ō ſen.er.ſacro.

k Nomen ꝓſbyteri.vl ſuppmere.nomia excōicatoz tpe excōicationis ſuppmebanť in matricula:lz noſa depoſitoz radebanť:ſic.l.di. contumaces.

¶ Relatione.ſi le eī de offi. dele.lz. er eo ēt q iuder dicit ſe velle referri:nō pōt ampli9 cognoſcē.C.de ap.ex illo. z eī de off .del'.cū ſup. qō ſtelligo ſi relatio fuerit a ꝓtibus approbata ut.C.de rela.l.ij.

m ¶ Suſpēdi.niſi ſit infamar9.j.e.q.v.ꝓſbyt.

n Primo.ſuſpicionis triplex ē ſuſpicio: Temeraria.de q hic dicit:q nec expurgatione inducit. Probabilis q expurgatione inducit: ut.j.q.v.ꝓſbyter. Violēta:q ad ꝓdēnationē ſufficit:ut.xxxij.q.i. dicit dñs.tñ qñqꝫ violēta ſuſpicio vl ꝓſūptio ſi ſufficit ad ꝓdēnationē:ut eī de teſti.cog.ħterea.eī de ꝓſūp.ſras in fi.tē.

o Prohibent.alij.ꝓpter ſacm. quod ꝓſtant.ſ.ſe ñ euitaturoſ morte ꝓpter ſalutē rei publice:milites enī noſtros magis volumus ſcire arma q leges: ut C.de iure deliberā.ſancimus.C.locati milites

p ¶ Magiſtratū.lz ō.ē. i.q.i.in illa.l.iubemus. lz illud cū delinquit iuder in admiſtratiōe ſua ut tūc poſſit puenīri: ut ſ auc. ut.iudices ſine q° quo ſuffrag.§.illud.vel

¶ Queſtū.i.queſt⁹ ſuſpicionē. q enī duos cepit accuſare: ſi vlt tertiū accuſare: ꝓſumit ꝙ hoc cā queſt⁹ faciat. ſz huic ē ℈.ff.de accu.l.hos accuſare. §.l.iulia. vbi dr ꝙ nemo pōt duos ſil accuſare niſi ſuā vel ſuoꝝ iniuriā ꝓſequat. ſz dic ꝙ i diuerſ libell pñt duo accuſari ſz tertiꝰ nō pōt niſi ſuā vl ſuoꝝ iniuriaꝫ ꝓſequat: ut hic dr.t.C. q ac.nō poſ.l.cū rōnib⁹ ſz in vno libello nō pōt duos accuſare: niſi ſuā vel ſuoꝝ iniuriā. ꝓſequat ut i illa.l.hos accuſare. niſi cū crimē cōe eſt: ut ff.de adult. g pupillā. §. i. ſz in crimīe adulterij nō pñt duo fil accuſari. C.de adulterijs reos.

§ ¶ Nūmoſue.accuſatorī ſz nobis dare pecuniā in cauſa ſanguinis. ſz g dat pecuniā t nō in cā ſanguis.ꝓ quicto dr ut.j.q.iij.§. notandū in fi.v.in oib⁹ cāis.ſz nō ſz accuſanti recipe: ut.ē. i.q.i.ocuſſionis.tñ poſt finitā accuſationē qñq remūerat accuſato:: ut ē.lxxir.di.figs papa.et j.iij.q.v.accuſatores.vi q.i.§.verū.

¶ Qui teſtimoniū falſū.iſti repellūt ſz nō ſint infames.ut ex de ordi. cog.cū dilect⁹ in fi.

¶ Pauptatē.ꝓpter hō repellūt teſtes:ut.iiij.q iij.teſtiū. dū tñ ratione pauptatis ſit ſuſpectus ut inſtit.de ſuſpec.tu.§. vlti.paupertas enī nō ē de numero maloꝝ.xv q.i.illa in fi.

¶ A poſſeſſione.tñ nō ab eis pñt repetere poſſeſſionē per inſ dictū vñ vi.ſz enī nullū inſ dictū infamet tñ diminuit t figillat opinionē ei⁹ ℈ quē ꝓponit:ut.ff.ō ob ſequijs.l.ij.nec ēt in integꝝ reſtitutio petit ℈ parētes vel patronos:ut.C.q t aduerſ⁹ quos in integꝝ reſti l.vlti.

¶ Nō ut crimē.niſi atrocē iniuriā feciſſent:vel niſi nomīe alieno ꝙeniant:ut ff.de in ius vo.ſz t ſi.§.plt.t vlti.t.iij.q ij.g manumittit. Alit nō pōt agē ꝓ iuria ℈ tales perſonas ut.ff.de iniurijs nō ſolū.§.quāḡ. ¶ Nō pōt:ſiue enim gs ſit ꝓdēnat⁹ ſiue abſolut⁹ tñ ſuper eodē crīe ſepi⁹ agi nō pōt:ut ex de accu.de bis. ¶ Abolitione.publica.

Triplicit fit abolitio.aut publice ob dīē inſignē vl ob rem ꝓſpere geſtā:aut ꝑuati accuſatore petēte: aut ex lege qñ accuſator deſiſtit vl mortu⁹ ē. Jn publica abolitiōe pōt accuſator repetē rē finitis feriis infra.xxx.dies:ut.ff.ad turpill.figs.t.l.ſeḡn.ſed in alijs duab⁹ nō admittit ille q deſiſtit:ut.ff.ad turpill.g deſiſtit.ſz ali⁹ bñ admittit infra.xxx. dies.ij.e.q.vlti.t.l.vlti.i fi.

¶ Ad annonā.cū h⁹ crimē ꝓpter ſacrm: vt g diſpēdū mereñ. Alij ꝓpt ſmgratū t ptātē i ḡ agētes ſine fraude i ius vocari ñ pñt. Alij ꝓpt ōlictū ꝓ ꝑiū:ut ifames. Alil ꝓpt turpē queſtū:ut q duo iudicia aduerſus duos reos ſubſcripta hñt: nūmoſue ob accuſādū vel ñ accuſādū acceperīt. alij ꝓpt ōdi tōem ſuā:ut libertini ℈ patronos alij ꝓpter ſuſpicionē calūnie: vt illi q falſū teſtimoniū ſubornati dixerūt. nōnulli ꝓpt pauptatē:ut ſūt q min⁹ ḡ gnōginta aureos hñt. Mi tñ oēs: ſi ſuā i iuriā exequāt mortēue ꝓpiq⁹ ꝓ ōfēdāt: ab accuſatōe nō excludūtur. Liberi libertiq ñ ſūt ꝓ hibēdi ſuaꝝ defēdēdaꝝ rerū gra ō facto parētū ꝑnoxiū ne q̄rī: velut ſi dicāt ſevi a poſſione ab his expulſos. ſ. ne vt crimē i eis itēdāt: ſz ut poſſionez recipiāt. Nā t filij nō qdē, phibit⁹ ē de facto matri ꝙqueri: ſi dicat ſuppoſitū ab ea ptū: quo magꝭ cohēdē hēat: ſz eā rea le ge cornelia facē ei pmiſſū ñ eſt

b alio delatū alij ōferre ñ pōt. ſz eū q abolitōne publica vel ꝑuata inſueniēte aut ēſiſte accuſatōe ō reis exēpt⁹ eſt alij deferre nō ꝓhibet. ¶ Juli ſ.fraudate ānone ponaſ inī excepta cria:t iſtud crimē egpaſ crimini dilapidatiōis: vī q ibi ghbet admittat. Nā t femia cui⁹ ñ inteſt: ſi pietate ducit: admittit ad crimē ſuſpecti tutoris: inſti. de ſuſpe. tu. §. ꝓſequēs. nec i hō crie teneſ gs inſcribē: ut in qđ. ut iudi. ſine quo quo ſuffra. §. neceſſitatem.

a ¶ Amiſſa: De notorio loq̄mur: t qd ſit notoriū igno ram⁹. Scias g⁹ q aliud ē fama. aliud manifeſtū: aliud notoriū. Fama qñq ex ſuſpicione ꝓcedit: qñq ex certo qñq ex incerto auctore: ut de ℈.di.iiij. ſcim in fi. Manifeſtū ē q ſp ex ſcia t ex certo auctore ꝓcedit: t qđ pōt ꝓbari: ut.ff. ō teſtibēdes pal.ādes ēt qñq occultum dr qđ pōt ꝓbari. C.de ap.cos.§.ſi t occultū dr qđ qñq ſciūt: ut de pe.di.i.§. hec aūt ſecreta. Jtē notoriū dr manifeſtū qđ ꝑz ꝓfeſſione vel ꝓbatione vel p euidētā rei: ut ex de ℣.fi.cū olim. Notoriū triplex ē enī notoriū facti: notoriū iuris: t notoriū pſūptionis. Notoriū facti ē: qđ exhibet t offert ſe oculoīus. i. qđ ita hz facti euidentiā qđ ñ pōt negari: ſupple ꝓbabilit: ut ex de coha. ch. tua. t ex.e.ti. ex.a. i tali ñ audit appellās: ex de ap. cū ſit romana. t.c. ꝓterea t.c.ꝙenit. t credit ſimplici aſſertiōe officialis: ut.j.e. q.iij.§. aliq̄n. Nec regrit h ſcia oīuz ſz pluriū: ut.j.e. de mānifeſta. Eſt aūt qđā factū ꝓtinuū ſiue ꝓmanēs qđā inſpellatū: qđā ſtati trāſiēs. Jn notorio facti ꝓtinui null⁹ ordo iuris erigit: ut i decre. tua. Jn notorio facti inſpellati ſemiplena ꝓbatio regrit: ut ex de vſur. cū i dioceſi. Notoriū actu ñ pmanēs: ꝓbari pōt negari: ut ex de ſortil. ex tua. Notoriū iuris pōt negari: ut ex de ſortil. ex tua. Notoriū qđ ē de q. aliqs ē ꝓdēnat⁹ vl ꝓfeſſ⁹. tñ i hoc notorio qñq ℈ negātē regrit ꝓbatio: ut ex de ſen. t re iu. ſicut. Jtē qñq ñ ſufficit q gs ſit ꝓfeſſ⁹ niſi ſit ꝓfeſſ⁹ t ꝑuicut. j.e.q.vi.§. ſūt etiā quoꝝ. ℣. i occultis. Notoriū pſūptū ē: ut ſi aliqs publice habit⁹ ē ꝑ filio alicuius:

ibi nō regrīt aliqs ordo iuris: ut eī de fi. pl. michael
7 c. qm̄. hoc enī q aliqs sit alter⁹ filius ñ pōt vere, pba
b Quit. ff. de ꝓdic. 7 de. lucius.
Ue lorbanus. Manifesta. l. ri. q. iij. eoꝛ. ℨ. sed
ibi nō erat notorīū ſz manifestū. 7 sic nō obstat. iij. q. v. qꝛ susꝑecti. etiā si sit notorium tñ nihilominꝰ hec citatio forte ē facienda. ℨ. e. §. qñ. xrviij. q. iij. de illicita. 7 ℨ. e. deus oīpotens. 7 sñia feréda ēt eī de ap. cū sit romana i fi. ſz nec ꝓbatio neq; purgatio est requirēda: ut ℨ. e deus oīpotens. ut eī de pur. ca. cū dilectus. sit tñ ꝓbatio qñq; erabūdanti: eī de elec. bone. 7. ff. ō manu. cām in pn. 7. xrviij. q. i. pudēda in fi. nil enī tā indubitatū ē: qn solicitā dubitatiōné admittat: ut ut auc. de tabell. i medio coll. iij.

Ē manifesta. pl'mis. g⁹. nō regrīt oīus scia: forte sufficiunt. x. ut. x. q. iij. vnō. iudici tñ dz esse notū. xrviij. q. iij. cū quisqs. vñ pōt cōtingere q aliqd ē notoriū apud delegatū: qđ nō est notoriū apud delegantē. Et si cā audiretur coꝛam delegāte ille, ꝓcederet ſm ordinē iuris: sed delegaꝰ nō: ut eī de pur. ca. cū dilectus. Idē ē i quitiōe. pōt enīz esse q delegaꝰ pōt ingrē de crimīe alicuī: si apud eū ē infamatꝰ: ſz delegaꝰ nō: eī de accu. cū oporteт ne accusatoꝛe. Nota q nemo ē ꝓdemnandꝰ si cusatorē. Sz fallit i charta suspecta: cui fides nō fit.

culpa delinquentiū sentētiam effugeret iusti examinis. Ui stephanus papa leoni episcopo tbianensi.

Ordinē iudiciariū manifesta non desiderat causa

Ē manifesta 7 nota p'uriis cā nō sūt querendi testes: ut sanctꝰ ambroſius i epīstola ad corinthios dicit ō fornicatoꝛe sñiam exponēs apostoli. Iudicis inq; nō ē fine accusatoꝛe dānare: qꝛ dñs iudaz cū fuisset fur: q; nō est accusatus: minime eiecit. cognito autem opere ísto pellendū illum apostolus de cetu fraternitatis censuit. oēs enī crimē eius sciēbāt: 7 nō arguebāt. publice enim nouercā suā loco vxoris habebat. in q̄ re neq; testibus opus erat: neq; tergiuersatione aliq; poterat tegi crimen. Et paulo post: absēnſ facie ꝓsens aūt auctē ſpūs sācti q nusq; absens ē: iam iudicauit ut. pñs eū q hoc admisit tradi sathane in interitū carnis 7 infra. Sed sciendū est: q eoꝛ que manifesta sūt: alia sūt nota iudici 7 incognita aliis. Alia sūt manifesta alijs et occulta iudici. Quedaz vero sūt nota iudici 7 alijs. Que iudici tñ nota sūt: sine examinatione ferīri nō pñt: qꝛ dū accusatoꝛis ꝓsona assūmit: iudicia ria ptās amittit. In vna eadē q; cā nullꝰ sit pōt eē accusatoꝛ 7 iudex. Uñ aug⁹ in omel. de penitētia.

Qñ alig sūt corrigendi quādo tolerandi.

Ulti corrigūtur: ut petrus multi tolerātur: ut iudas.

C. de ꝓba. iubem⁹. 7 cū testis fraudulenť 7 ꝓcacit ñdet. C. ō. test. null⁹. 7 i tutō e suspe. ff. ō suspe. tu. l. iij. §. i. 7. iij. q. ij. qꝛ ea. 7 qñ marit⁹ excipiēdo ꝓdēnat de lenocinio. ff. ō adulť. l. ij. §. si publico. 7 qñ calūniator pun̄t. C. de calum. l. i. addit .vi. calus qñ crimē, pbatur p ingfitionem: eī de accu. qualit̄ 7 qñ. vij. cū deficit reus in purgatione: eī de simo. ō bis viij. in notoriis ut hic.

e Oēs. s. corinthij.

f Sciebāt. eo q publice i domo sua videbant eā. Et sic eī de cohabi.

cle. 7 mu. tua.

g Tergiuersatione. i. dissimulatione.

b Absens iudicari. g⁹. absens excōicat: ut eī de ap. cū sit romana. et eī de simo. accusatū. sz nūqd absens absoluit: ar. q; fic. ℨ. e. q. v. quāto. ar. ℨ. de sen. er. a nobis i fi. vbi certa forma absolutionis exp̄imit. g⁹. fic nō est absoluend⁹. si tñ alit absoluit: tz absolutio: ut eī de re. iuris oīs res. xrr. q. v. §. obijcitur.

a Ulti corrigunť. ñ possum⁹ noiatim ſz in genere: ut. v. q. i. q; dam.

b Quāuis. interpositio est.

c Mortalis. añ ꝓemptū. xrviij. q. iij. notandū.

d Medicinalis. ut ſpiritus ei⁹ salu⁹ fiat: ut. xi. q. iij. audi. nisi sit incorrigibilis: ut. xi. q. iij. nēo epoꝛ. 7. ℨ. xrviij. q. iij. corripiant: 7 notandū i fi.

e Secularis. i. de reb⁹ secularib⁹. vl logī ō laico. 7 sic nō ē ℨ. eī de iudi. at si cleri. ar. hut⁹. c. videt q; clericꝰ de crie ciuiliter ꝓuici⁹ infamet p sñiam latā in ipsum a laico p recouētionē: ut vi. q. i. beat⁹ petr⁹. 7. c. infames. ar. eī de testi. de cetero. 7. iij. q. v. de accusatoribꝰ. xrrv. q. iij. quictiones ímo si cōā quecūq; i modū erceptioīs, pbaī crimē: cogeť ad pnām. nā vndecūq; clarēt cria 7c. xrviij. q. iij. ecce. nā 7 iudiciū bereticoꝛ certificat eccleſiā: ut. ℨ. xrviij. q. i. subdia con⁹. 7 i auc. de sāct. epis. §. si vo crimē. 7 sñia i vno iudicio

lata fidē facit in alio.ff.de iureiur.si duo.C.de libe.cā.iubemus.hoc ē vex int eaſdē ꝑſonas q̄ res int alios acta rē ex de re iudi.q̄ms cū ſilib⁹.ſiliter fit fides ſeculari iudici p iudiciū eccleſiaſticū:ut.xi.q.i.ſtatuimus.⁊ hoc ſatis pōt admitti.Iudex tñ eccleſiaſticus nō pōt clericū rōne illi⁹ inſe punire q̄ſi puictū:ſi tñ infamia crebreſcit: et tali ſnīa pōt eos ipſū cogē ad purgationē: in q̄ ſi deficēt puniat:ut ex de fimo. ō hoc. nec teſtes purgationis ſūt q̄nq̄ p̄ſonab⁹ teſtib⁹: q̄ iſti iurant de credulitate ⁊ alij.ō ſcientia. ⁊ bñ pōt eſſe: q̄ iſti credāt eū innocentē:et illi ſciāt eū nocentē.nec obeſt ei illa ſnīa quo ad bñficiū vl quo ad ordinē:ex de excep.demq̄. de ordi.cog.cū dilecti⁹ .iij. Sz forte pōt ipſum cogē ad pniam.nā etiā in cā correctiōis tenuiſ ꝓbatio ⁊ ſcia ſufficit:ō ſpon. ꝓterea. xxij.q.v. hoc videt. imo ſufficit vnus teſtis quo ad ſententiā medicinalē: ut ō teſti.cog.puenit.de cō ſe.di.iiij.cū itaq̄.ex de iudicare:nonne de his que intus ſunt vos iudicatis:de his autē qui foris ſunt: iudicabit de⁹. auferte malū a vobis ipſ quib⁹ verbis ſatis oſtēdit: nō temere aut quōlibet ſed p̄ iudiciū auferendos eſſe malos ab eccleſie cōione: ut ſi per iudiciū auferri nō poſſunt: tolerentur potius:ne puerſe malos euitādo ab eccleſia ipſe diſcedēs: eos quos fugere videtur: vel vincat ad gehennā q̄ ad hoc nobis i ſcriptur̄ ſūt exēpla ꝓpoſita: velut i meſſe vt palea ſufferat vſq̄ ad vltimū vētilab⁹: vel itra illa retia vbi piſces boni cū malis vſq̄ ad ſepatōem: que futura eſt in littore.i. in fine ſeculi equo animo tolerētur. Nō. n. p̄ītū ē illud huic loco: q̄ dicit aplus Tu qs es q iudicas alienū ſeruū: ſuo dño ſtat aut cadit. Noluit enī hominē ab hoie iudicari ex arbitrio ſuſpiciōis vel etiā extraordinario vſurpato iudicio: ſed potiꝰ ex lege dei ſecūdū ordinē eccleſie ſiue vltro cōfeſſū ſiue accuſatū atq̄ cōuictū. alioquin illud cur dixit: ſigs frat nominat aut fornicator aut idolis ſeruiēs ⁊c: niſi q̄ eā nominatōem volunt i telligi: que fit in quēq̄ cū ſnīa ordine iudiciario atq̄ cū integritate ꝓferr̄: Nā ſi nominatō ſufficit: multi dānādi ſūt innocētes: q̄ ſepe falſo i quoq̄ crimina nominātur. non ergo illi quos monem⁹ agere penitētiā q̄rāt ſibi comites ad ſupplicia nec gaudeāt q̄ plures inueniant ſibi ſimiles. Nā ꝓpterea nō min⁹ ardebūt: q̄ cū multis ardebūt. Idē in eodem.

Peccatū q̄ō tñ iudici notū ē: ab eo dānari non valet.

Si peccauerit in te frat tu⁹ corripe eū inter te ⁊ ipm ſoluz

.vi.q.ij.ſi tñ. ſed huic opinioi ꝑdicit.xlv.di. iz illud ⁊ ex de iudi. nouit.xi.q.iij.preciſue.vbi habeſ q̄ etiā i manif. ſtis logī hec auctas. Et alij intelligūt totā de māifeſto iz eis ꝑdicit aug⁹ ibi ſol⁹ noſti. Tertij dicūt q̄ ꝓncipiū de occulto ⁊ ſequēs de manifeſto. iz eis ꝑdicit q̄ dicit: diſtingue tpa ⁊ ꝓcorda bis ſcripturas. Io. intelligit de tali occlto quod ſcit ab aligbus ⁊ pōt ꝓbari:ut vocant teſtes ut ꝓbetur admonitio facta: q̄ niſi ō eſſet admonitio, accuſare ñ poſſet ut. ī.e.q.vij.accuſatio.⁊.c.figs erga.nā ſi ad admonitionē eccliē nolet penitēt̄ iſti pñt eſſe teſtes admonitiōis facte.⁊ h⁹ inuit vbi dicit forte q̄ō tñ ſcis ⁊ ego ſcio:ar.ē ad hāc ſol̄onē:ex de iudi.nouit. Sz iſti opponūt: q̄re g⁹ dicit aug⁹. tu ſolus noſti: ſz⁹ hīc ſol⁹ nō excludit paucos iz multitudinē. ſile di.viij.ſi ſol⁹.⁊ ibi quō ſedet ſola ciuitas.i. cū paucis.ſic.xv.q.vij.§. ſol⁹. ī.e.q.vij.§. de his. Nūc q̄rit vtrū hoc ſit p̄ceptū oīb⁹? videt q̄ iſtud extendat ad oēs. i.e.q.vij. q̄ꝓpoſ.xi. q.iij. p̄cipue. xxiij.q.iij.tā ſacerdotes.xlv.di.iz illud q̄ō.b.p̄cedit iz dura eſt hec opinio ⁊ ſtituit oēs trāgreſſores. iz .M. dicit q̄ō ē mandatū ad oēs g ſūt in magiſtratu poſiti ſiue clici vl laici.ar.xxij. q.iij. duo iſta.xvij.q iij. de p̄ſbyteroꝝ.ad alios ē p̄ſilū ⁊ hoc eſt verū de pctō tā facto: iz de pctō adhuc faciēdo oīb⁹ eſt p̄ceptū.xxij.q.v. hoc videt.xc.di.diaconi.ex de cognaſpi.tua. Et intellige p̄mā ptē q̄ñ plat⁹ ſcit peccatū ſecundā q̄ñ ei ab alio denūciat. qcūq̄ ergo hz familiā teneť corrigē eā.xxiij.q.iij. duo iſta.q.v. nō pures.⁊ q̄ teneat p̄ceptiue quo ad ꝓlatos: quo ad ſubditos ꝓſultiue.ē ar.xxiij.q.viij.c.i. Ite dubitat an infames ꝑſone admittant ad denūciationē ⁊ criminoſe.⁊ vī q̄ ſic: q̄ oēs er p̄cepto ad hoc tenent̄. Nā ⁊ hereticī admittit.xxiiij.q.i.q̄ſqs.⁊ alie ne ꝑſone viles: ut ex ō ſpon. ꝓterea. ij. ⁊ vbi agit ad correctionē nō regrit tant⁹ rigor: ut.xxij.q.v. hoc videt. de bona fide ēt agit: vñ nō ꝓuenit de apicib⁹ iuris diſputare. ff. mādati. ſi fideiuſſor. §. q̄dā. Ex̄ videt: q̄ tñ honeſtiores

f Accuſator ⁊ iudex. q̄ō fieret ſi occultos tales accuſaremus.

g Silia. ar. q̄ iz aligd ſpāliter de vno dicat: tñ extendit ad oīa ſilia: ut.j.e. deus oīpotens.xxxij.q.vij. aplus. xvi.q iij. iz di lei. miramur. ut. s. di. v. ad ei⁹. ff. de fūdo inſtruc. q̄ſitū. §. vlti. ff. de admē. leg. l. legata. ff. ō ali. ⁊ ciba. lega. l. ẏba. ff. de ſuppel. leg⁹ legata. xvi. q.i. hunc ē etiā ar. ē. c. ō ꝓcu. marti⁹.

h Cū fornicarijs. iudeis vel gentilibus.

i Fornicarijs. ſ. occultis. niſi in caſib⁹. q. di. nō eſt aliq̄ ps mudi in q̄ nō ſint tales mali.

k Sigs aūt. q d. quare b nō dicas de alijs q̄ de fratrib⁹. Kñ.

l Notatur. p ſnīam.

m Qui foris. i.g nō nr̄i iuris. xxij.q. iij. ſtituit. s. di. xlv. g ſincera. ē. dic ut notaui. xxxij. q.i. ſepe.

n Judicare. q̄tū ad excōicationē: iz corpalit pñt puniri: ut. xvij. q. iij. ſtituit. ar. q excōicat⁹ nō pōt ire rū excōicari: de hoc inuenies. iij. q. iij. engeltrudam.

o Suſpitionis. ſubaudi temerarie: ſi vic ente ſec⁹. xxxij. q.i. dixit.

p Extraordinario. agendo ē eū denūciatiue vl ingſitie g mod⁹ nou⁹ ē.⁊ extraordinari⁹ ꝑm quos dā. Sz dic ex. i. ꝓter hoc vl ē ordinē iuris. ſ. q: nō eſt de foro ſuo cū ſit occult⁹. vñ ſequit.

q Nā ſi notorio. i. infamatio. i. xxv. q. vlti. c. vlti. xxxv. q.vi. ſi duo. Ar. q p famā nō ꝓbat aligd ex de coha. cle. ⁊ mu. tua. ex ō eo q cog. ꝓſang. vro. ſue. ſupeo. iz fama cū alijs admīcul⁹ ꝓbat. iij. q.iij. ſepe. ex de ꝓſump. illud. de appel. c.i.

r Si peccauerit. in te. ſ. deſū vl te teſte. q̄dā totā hāc auctoritatē intelligūt de occulto peccato: ⁊ exponūt adhibē vnū vel duos teſtes: q̄ ſint teſtes facte admonitiōis. ⁊ q̄ō

psone admittunt. xxxv. q. vi. eps i fi. z nō ifames ut de testi. c. cog. ptrea. nā etiā ad pplares actiōes nō admittunt nisi psone integri stat⁹: ut. ff. de populari bus ac. pplaris. ego credo quēlibet admitti: dū tñ bono zelo denū-

ciet: eī ō re iudi-
cū. i. z. a. sz hz infa-
mes admittant z
irregulares: ñ tñ
crimiosi. cū. n. ta-
les ñ cozzerit
ua cria: creden
dū est: q malo ze
lo denūciēt cria
alioz. io. silr ē in
teste q i ciuili cā
ñ admittit nisi p⁹
pniaz: eī de testi.
testimoniū. bar.

a ¶ Sz pdicoz. sz
nōne dñs, pdidit
crimē iude cū di
cit: q untingit ma
nū mecū i para-
pside. ḡ. e. vnus z
paul⁹ crimen in-
deoz tribuno: ut
xxiij. q. iij. mari-
mianus: ḡ⁹. illi po
terāt tñ pdesse.
xxij. q. v. hoc vī.
ite ō. ff. de iniur.
eū q. hz illud ite-
ligit qñ qs dire-
cte vult aliquem
accusare.

b ¶ Suspicat⁹. j.
xxxij. q. i. dixit do
minus.

c ¶ Nō nouerat.
vñ conceperat

d ¶ Occulte. i. nō
accedē ad eā: nō
tñ voluit eā a se
repellē. xxvij. q. ij
pusca. occulte. i.
fine pbatiōe qō
hodie nō hz. xxxv.
q. vi. multoz.

e ¶ Scripta. euā
gelica cum ap̄lo
dicēte: peccantē
cozā oib⁹ argue.

f ¶ Et sic agendū
vi. q. ij. fi tantū.

g ¶ Quādo i nos
. i. vno vl altero
sciente: sz etiam
qñ null⁹. cit dū tñ
plūptio sit ō eū q
peccat.

Quare: qz i te peccauit. Quid est in te peccauit? Tu scis qz peccauit. qz. n. secretū fuit qñ in te peccauit: secretū q̄re cū corrigis qō peccauit i te. Nā si sol⁹ nosti qz peccauit in te: z eū vis cozā oib⁹ arguere: non eris correctoz errozis sz pdi-
toz. Attēde quēadmoduz iu-
stus ioseph tāto flagitio: quod de vroze fuerat suspicat⁹ tan
ta benignitate pepercit: añq̄ sciret vnde illa cōcepat: quaz grauidā senserat: z se ad illam nō accessisse nouerat. Resta-
bat igit certa adulterij suspi-
cio: z tñ ipe: qz nō nouerat: qd dicit euāgelū: ioseph añt cuz eēt iust⁹: z nollet eā diuulga re vel traducere: voluit occul te dimittere eā: Ergo corripiē da ipa sūt cozā oib⁹: q peccā tur cozā oib⁹. ipa vero corri pienda sūt secretius q̄ peccan tur secreti⁹. distribuite tpa et cōcordabit scriptura. sic aga-
mus z sic agēdū est: nō solū qñ in nos peccatur: sed etiā quā-
do peccatur ab alicno: vt ab altero nesciat: Nescio quē ho micidā nouerit eps z nemo a-
lius illū nouit. Ego nolo eum publice corripere: z tu queris inscribere. prius. Nec prodo nec tñ negligo: corripio tamē in secreto. pono añ oculos ei⁹ dei iudiciū: terreo cruentā cō scientiam: persuadeo peniten tiam. Hac auctoritate prediti esse debent. Unde aliquan-
do homines reprehēdunt nos qui quasi non reprehendam⁹ aut putant nos scire quod ne-
scimus: aut putant nos tace-
re quod scimus forte quod scis z ego scio: non tamen co-
ram te corripio: quia curare volo non accusare. Sunt ho-
mines adulteri in domibus su is in secreto peccantes. ali-

h ¶ Nouerit eps. de se log⁹ aug⁹. i. euāgelica. k ¶ Zelantib⁹. ar. malo zelo denūciantem crimē fratris audiendum. hoc ē vez si, psequat suā iniuriam ut. j. q. vij. figs erga. l ¶ Nō, pdim⁹. ad q̄relā eaz.

quando nobis ab vxoribus su is plerunq̄ zelantibus: aliquā do maritoz̄ salutem querē-
tibus produntur. nos non pro dimus: sed in secreto arguim⁹ vt vbi contigerit malum: ibi moriatur. non tamen vulnus il lud negligamus: ante omnia ostendētes homini in tali pec cato constituto sauciataq̄z gerenti conscientiaz illud vul nus esse moriferum. Quan-
do vero crimen est notum ali is z non iudici: nec tūc sine ex aminatione feriendum est: q̄ in crimen sibi occultum iudex sententiam ferre non debet.

Unde euaristus papa ait.

Sententia non precipitanter ferenda est.

Deus omnipotens: vt nos a precipitande sententie, p latione cōpesceret: cuz omnia nuda z aperta sint oculis eius mala tamen sodome noluit an dita iudicare: priusq̄ manife ste cognosceret que dicebant. vnde ipse ait: descendam z videbo: vtrum clamozem q venit ad me opere complene rint: an non est ita vt sciam. Deus omnipotens cui nihil ē absconditum: sed ei omnia ma nifesta sunt: anteq̄ fiant. non ideo: hec z alia multa que ob plixitatem capitulo nō inser-
uimus per se inquirere digna tus est: non q̄ ea ignozaret: sz ut nobis exemplū daret: z ne precipites in discutiendis z iu dicandis negocijs essemus: z ne mala proximoz̄ prius q̄s q̄s presumat credere q̄ proba re. cuius exemplo monemur: ne ad proferendam sententi-
am vnq̄ precipites simus: aut temere indiligenterq̄ inpro-
bata indiscussa quoquo mō iu-
dicem⁹ dicēte veritatis voce.

m ¶ Hac auctoritate mālo zelo denūciantem mittēdo ut psequit.

n ¶ Sciā. tanq̄ iuder. si bēs sciā tūc transpone lram sic: ut sciā an ñ est ita. i. an nō hoc sit ita. z tūc incipit vsus ibi de⁹ oīpotēs. si bēs sciat: tūc incipies vsū an non est ita ut sciat. z leges inf̄-
rogatiue vsq̄ ad locum illū: nō io hoc z̄c.

o ¶ Prius q̄sq̄. psumen dū ē eni quēlibz eē bo-
nū: ut. xl. q. iij. absit. eī de psump. dudum.

p ¶ Quā, pbare. i. exa-
minare.

q ¶ Quoquo mō. i: dissi nitiue vl inclocutoie.

r ¶ Audita. ō. di. lxxvi. figd vo. j. xi. q. iij. in cū-
ctis. z eī de psūp. dudū

s ¶ Inquirat: cū istud. c. locū habeat tñ i cā ingfitionis: ut eī de accu. qualit. ij. videt q tñ ho nesti testes sint ibi ad-
mittēdi in cā ingfitiōis i eo qō dicit i fi. fidelibus. z eadē decretalis dic ō, puidis z honestis z decretal' dic vbi ō si-
monia agit, ppter ima-
nitatē federis admittū tur crimiosi: z log⁹ ibi i cā ingfitiōis: z sic videt q i miozib⁹ crimib⁹ nō sint admittēdi crimiosi ut eī ō si. p tuas. sz ē ar. ō. eī de re iu. cuz. i. z. a. Satis pōt dici q si ex-
tranei testes inducunt i cā ingfitiōis: requit q ñ sint criosi. sz i illis qui sunt testes ō ipsa eccla sufficit qualescunq̄ sint dūmodo nō sint inimici vel corrupti. Io. gcqd io. dicat ego ñ credo: q testes crimiosi admittā tur i cā ingfitionis: nisi eēnt de crie emendati: eī de testi. testionium. i exceptis tñ crimib⁹ bñ

admittunt criminosi: nisi sint ꝓspiratores vel capitales inimici: ex de sim. ꝑ tuas. qd̄ intelligūt qdam: si ille ꝙ qué fuit ingressus fuerat male fame aliogn criminosi nō admitterēt: ut innuit illa decre. ꝑ tuas. ⁊. ā. e. i ꝓmis. ⁊. de ꝓlona stephan. ibi qd̄ aūt ⁊c. bar.

t ¶ Quando iudicis. nō sedentis ꝑ tribunali. si enī ꝑ tribunali sederet ⁊ ꝓtingeret te aliqd ibi facere: posset te statim punire ac si. pbaret per testes cōā eo. meli⁹. n. pbāt aliquid ꝑ ipsū factū q̄ ꝑ testes. ff. de feriis. l. iij. in fi. ⁊ ex d̄o ap. dilecti. ⁊. ff. de mio. minor. ⁊. xxvii. q. ij. nec aliqua. sz pone q reus neget aliqd esse notoriū nū quid sufficiūt duo testes ad pbandū aliqd eē notoriū: sic: sicut duo pñt pbare famā: ut ex de testi. tam litteris. ⁊ p duos testes pbatur q vij. interfuerūt. C. d̄o bo. pos. bonor. ⁊ p duos ꝑ batur subscriptio trium ut. C. de fide instru. cōparationes.

Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini. in quo enī iudicio iudicaueritis: iudicabimini ⁊ reliq̄ Mala vo audita nullum moneāt: nec passis dicta absq̄ certa ꝓbatione qsq̄ vnq̄ credat sz añ audita diligēter ingrat: nec pcipitāter qcq̄ agat aliqs Si. n. de⁹ cognitor oium sodomor mala: quor clamor ad celū vsq̄ puenerat: oia sciēs prius nec credere nec iudicare voluit: q̄ ipe ea cū fidelib⁹ testib⁹ diligēter inuestigās: q̄ audierat ope ꝓbaret: nos q sum⁹ hoies ⁊ peccatores: quibus incognita sūt occulta iudicia dei: hoc pcauētes nullū añ verā iustāq̄ ꝓbatōem iudicare aut dānare debem⁹. manifeste paulo apl̄o dicēte: tu q es q iudicas alienū seruum suo. n. dño aut stat: aut cadit.

u ¶ Correctionē. ar. ad monitionē debere pcedere in notoriis: ut. j. q. iij. c. ex multis. xij. q. ij. indigne. io.

a Celus. si tñ. xxi. di. cleros.

b ¶ In duab⁹. s. tebergam repellendo: gualdradam sociando sibi.

c ¶ Referebat. bi epi ñ fuerāt depositi ꝓpter publicā: famā: sz q̄ erāt ꝓfessi crimen suū: ut. xi. q. iij. teugualdum. sola enī fama non sufficit ad depositionē ut ex d̄o cōba. cleri. tua. nec ꝓpter famā dicit aliqd manifestū: ut ex de cōsan. et affi. sup eo. ⁊ in fama requirit ordo iuris: ut. ā. e. deus. §. qd̄ aūt

Oñ aūt crimē notū ē iudici ⁊ aliis: aliqñ rē⁹ inficiat factum veluti figs negaret se interfecisse eū: quē sub oculis iudicis cōspectu multor interfecit. hic q̄ se reū negat: sine examinatione feriri nō pōt. ¶ Aliqñ eui dētia ipa opis reū eē testatur: q̄ñ ope publico crimē suū ꝓfiteť. tūc p⁹ ſcdam ⁊ tertiam correctionē sine examiatione dānādus ē vel puniēd⁹: si ico rigibilis extiterit. ¶ In hoc itaq̄ vltio cāu itelligēda ē auctoritas illa ambrosii ⁊ nicolai Manifesta accusatōe nō indigēt. fornicator. n. ille in quē sine examinatōe sīnia aplica ꝓcesserat: publice cōā oibus

¶ Restituat. tñ si in modū exceptionis ꝓbāt spoliatio: nō ió sit restitutio: ut ex de ordi. cog. cū dilectus dico tñ decretalē illā hic nō hr̄e locū: q̄ vbi excipitur de spoliatione ꝙ illū qui crimen intendit: bene nouercā suā ꝑ vxore habebat

¶ Lotharius quoq̄ rex ꝺ quo nicolaus scribit: filr publice vxorē suā dimiserat: ⁊ aliā superduxerat. ū idē nicolaus papa scribit archiepis ⁊ epis p gallias italias ⁊ germanias ꝓstitutis. Sine accusatore manifesta ferienda sunt.

Celus qd̄ lotharius rex: si tñ rex veraciť dici possit: q nullo salubri regimine corpis appetit: refrenat: sz lubrica enervatōe magis illicitis ei⁹ motib⁹ cedit: in duab⁹ feis tebergā. s. ⁊ gualdrada ꝓmisit: oib⁹ manifestū ē. sz dudū epos teugaldū ⁊ gūtariū i tali facto eū habuisse tutores atq̄ fautores pene tot⁹ orbis vndiq̄ ad limina seu sedē ꝓfluēs apostolicā referebat. igit decernēte nobiscū sācta synodo in pntia depositi ⁊ ab officio sacerdotali excōicati atq̄ a regimie epat⁹ alienati indubitāter existūt.

Quod aūt expoliat⁹ añ iudicē stare non possit: multis aūctōibus ꝓbať.

Ait enim ioannes papa.

Ante litē contestatā possessori cūcta sunt restituenda.

Antiquitus decretum ē: vt omnes possessiones ⁊ omnia sibi sublata atq̄ cunctos fructus ante litem contestatā perceptos episcopus vel primas possessori restituat. Ite nicolaus. De eodem.

Omnes leges tam ecclesiastice q̄ vulgares ⁊ publice p̄cipiunt: ut omnia sibi ab

§ Omnes leges.

d Quod aūt hec ē dria int̄ q̄nē istā ⁊ illā: q̄ est. j. iij. q. i. q: hic petit restitutio i modū exceptiōis: ibi ipo modum actionis.

e Antiquitus. fructus ꝓceptos ⁊ pcipiēdos: ut ex de restituendo. grauis. ⁊ restituēdus ē ad oēm cām i qua eēt si nō fuisset spoliatus. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. nō solum.

f Nullus eor̄ ingenio. qui ergo dolo alteri⁹ renūciat iuri suo: restituend⁹ ē: sicut si esset violentā passus: q̄ in hoc casu vim ⁊ fraudē sibi ꝙparat canon. xv. q. vi. c. i. ⁊. j. pri. q. i. reintegrāda ⁊c.

i In scripturis vestris nec in aliquo. a spoliato: ex d̄o restituendo. spo-

in litteris.ꝛ.c.itē cū quis.nisi suā ꝓsequat̄ iniuriam vl̄ nisi sit tale ad qd̄ quilibet admittat̄.ar.ij.q.i.ī pri mis.sed ab alio pōt accusari de alijs criminib⁹ sed nō de illo ꝓ quo est spoliatus.ar.v.q.ij.si p̄mates a contrario sensu: ex̄ de ap.ad hoc ꝛ.c.ꝓposuit.alio quin delictū ei⁹ maneret impunitū si de nullo crimine posset accusari ab aliquo.io. Ego nō credo ꝙ in aliquo spoliator admittat̄ contra spoliatuz nisi prius facta restitutione: ut ex̄ de ordi.cog.cū dilectus.ꝛ ut dicit̄ in hac qōne ꝑ totū. ꝛ.iij.q.i.c.i.ij ꝛ. iij. vbi generalit̄ videt̄ dici: ꝙ nullum crimē posset spoliato obijci.b.

k Nullus pōt. omīa iura. etiā incorporalia ut ex̄ ut lite pendēte a memoria. ꝛ est ratio qꝛ inermes nō p̄nt resistere inimicis:ut j.iij.q.ij.c.iij.ꝛ.c. sigs ep̄us.ꝛ etiā cōmunio hoīuz ē restituenda si est iniuste excōicat⁹ vl̄ suspensus. ar. j.q.v.sup cā in fi. qꝛ verbū restituēdi plenā ꝛ ꝑfectā habet significationē.ar.j.c. ꝓrimo.ꝛ ar.ex̄ ut lit̄. nō ꝯt̄. accedens in fine.

l Preceptum. ecclesias.ex̄ de ap.qua frōte. j.xxiij.q.viij.conuenior.de ī munitate eccl̄iaꝝ.c.i.

lata restituāt̄ ei:q suis est reb⁹ expoliatus. Itē stephanus papa.

Nullus debet accusari: dū suis rebus fuerit spoliatus.

Nullus ep̄oꝝ dū suis fuerit rebus expoliatus debz accusari: priusq̄ oīa ei quecūq̄ ablata sūt quocūq̄ ingenio legibus reitegrētur: ita vt oēs possessiones atq̄ oēs fructus ante acceptā accusationē primates ꝛ synodus ep̄o de quo agitur fūdit⁹ restituāt. Itē eusebius fratrib⁹ cōstitutis ꝑ alexādriā ꝛ egyptum.

Nec cōuocari ad synodū nec in aliquo dz iudicari spoliat⁹.

In scripturis vestris reperim⁹ quosdā ep̄os vestris in partibus a ꝓprijs ouib⁹ accusatos: aliquos videlicet ex suspicione ꝛ aliquos ex certa ratione. Et iccirco quosdam suis eē reb⁹ expoliatos: quosdā v̄o a ꝓpria sede depulsos: quos sciatis nec ad synodū cōprouincialē nec ad generalez posse cōuocari: nec in aliquo iudicari: anteq̄ cūcta que eis ablata sūt: legibus potestati eoꝝ reintegrētur. Itez iuli⁹ papa.

De eodem.

Nullus potest conuocari: aut iudicari: anteq̄ omnia sibi ablata ꝛ oīa iura ei in integrū restituātur: qꝛ nō habet p̄uilegiū: quo possit exui iā nudatus. Item zepherinus.

De eodem.

Preceptū ergo est in antiquis statutis eiectos atq̄ suis rebus expoliatos ecclesias ꝓprias recipere: ꝛ primo sua oīa eis reddi: ꝛ demū siqs eos iuste accusare voluerit: equo periculo facere. Iudices esse decernētes ep̄os recta sapiētes ꝛ in ecclesia conueniētes. vbi testes essent singuloꝝ: q oppressi videbantur nec prius eos respondere: q̄ omnia sua eis ꝛ ecclesijs eorū legibus integerrime restituāt.

Ua aūt pena feriendi sūt q in accusatione deficiūt: canonū censura diffinit. penā enim illati criminis cū dispendio estimationis excipient.

Unde gaius papa. De his q nō ꝓbanda obijciunt.

Siquis circa huiusmodi ꝑsonas non ꝓbanda detulerit: auctoritate huius sanctionis intelligat se iacturam infamie sustinere: ut damno pudoris ꝛ estimationis dispendio discat sibi aliene verecundie impune insidiari saltem de cetero non licere. Item damasus papa.

Si accusator in accusatione defecerit: talionem recipiat.

Calumniator si in accusatōne defecerit: talionem recipiat. Item ex decreto hadriani pape.

Qui non probauerit quod obiecerit: penam quaz ip̄e intulerit: patiatur. Itē damasus papa.

De his qui falsis criminibus aliquem impetunt.

Siquis episcopum aut presbyterum aut diaconē falsis criminibus impetierit vel accusauerit: ꝛ ꝓbare non po-

his casibus si desistit impetrata abolitione quacunq̄ non punit̄ nec infamis est.itez si nō impetrauit abolitionē ꝑcit̄ ei:ut.j.e.§.notandū. Secus si nō est calūniator vel p̄uaricator vel tergiuersator. Calūniator punit̄ ad penā taliōis: ut.j.e.c.ij.et.iij. Preuaricator postea neminez pōt accusare ꝛ ex̄ ordinem punit̄:ut.j.e.§.notandū in fi. Preuaricator vl̄ tergiuersator punitur in.v.libris auri:ut ff.de p̄uari.l.iiij.in fine testes etiam calumniator penā talionis sustinet.iij.q.ix.nihilomin⁹ xxxiij.q.vi.hec imago.

Qō.iii.

Si aūt tulerit al̄s falsū testimoniū: punitur extra ordinem.vi.q.i.quicūq̄.d̄ teste posuit gratianus in themate: sed hic obmisit.

o Siquis. sustinere. nō tñ ipso iure sed ꝑ sniam:ut.ff.ex quibus cau.irro.infa. athletas §.calūniator.ꝛ.j.e.§.notandum.

p Calūniator. fallit ī .vi.casibus. ut.xxxiij.q.v.hec imago.ꝛ.j. v.q.vi.c.iij.tñ satis punit̄ qui amittit sacerdotium qd̄ receptur⁹ erat xxiij.q.iiij.guilisarius. Itē fallit ex̄ de accusa. sup his in priuatis criminibus.ff. ad turpill̄. l.i.ꝛ.l.ꝛ in p̄uatis ꝛ forte in denunciatione:ex̄ de accu.cū dilectus.sz in inqsitione nō est pena ordinaria statuta: et iō ī arbitrio iudicis relinquit̄:ex̄ de offi.iudi. delega.de causis.

q Talionē.ꝛ aliā penā similē:ut.j.e.c.ꝓxi. ff.de iu.deli.l.i.extra d̄ transac.c.fi. dic ꝙ pena que a lege statuitur: retractari nō pōt: q̄ ab hoīe bñ pōt.ff. de ver. sig.l.pl̄t.

m Testes.ar.vbi causā tractandā: vbi testes possunt haberi.iij.q.ix.hortamur.ut ex̄ d̄ appel. ex pte ꝛ ex̄ de offi.iudi.ordi.significauit.ꝛ.xxxiij.q.ij.siue

n Ua aūt.accusator in quinq̄ peccare potest aut errore decipit̄:aut temeritate seu calore iracūdie ad ꝓuocandū venit.sed in oīb⁹

r Qui nō probauerit.

a Siquis episcopum.ff.de re mili.l.omne.§.i.

b Cōmunionē.nisi resipiscat:ut.s̄.di.l.penitētes.ꝯ.ꝛ.iij. q.x.eos.xxvij.q.i.c.virgines.

e ¶ Si qs irat⁹. ira rescindit ꝯtractū. ff. d̄ publica. licitatio in p̄ncipio. ⁊ minuit delictū: ut. C. de adult̄. gracch⁹.

d ¶ Spacio. i. deliberādi. ⁊ p hoc ē ar. ꝙ ibi non errat̄: vbi ex deliberatiōe aliqd fit. itē etiā est ar. ꝙ etiam accusatori dande sūt inducie: ar. ꝯ. iij. q. iij. §. spacium.

e ¶ Iratus. qd̄ ꝓbabit. C. de iniurijs si nō ꝯuicij aīo. si. ex d̄ p̄sūp. c. i.

f ¶ Pro accusatione. sz ꝓ iniuria. ff. de iniurijs itē apud. §. i. ⁊ p totū. j. xi. q. i. si qs sacerdotum ꝯ vbi deponit̄ et curie tradit̄ q dicit ep̄o ꝯuicium. Sz ibi loquit̄ d̄ eo q ex deliberatione ⁊ sepe loquit̄ conuicia.

g ¶ Iterare. hoc ideo dicit: qz si iterauerit cōuiciū: nō videt̄ ex iracūdia sz ex deliberatione dixisse: sic. C. ad vell̄. si mulier.

h ¶ Paulū. ꝓmissione. nō ꝓmissione pecunie. talis eni ñ posset petere abolitionē. nam solus ille petit q errore vl̄ temeritate vl̄ calore iracūdie ad accusandū venit: vel q suā iniuriaz ꝓsequit̄: vel suos ꝯsanguineos accusauit. C. d̄ abol̄. l. ij. ideo dic ꝓmissione. s. testiū: q ei ꝓmiserant ferre testimoniū ꝯ illū: sz tūc sequens. c. nō facit ad ꝓpositū magistri.

i ¶ Culpā. sz nō infamiā j. c. ꝓri. v. indulgentia.

k ¶ Euphemiū. ꝓ deserenda. q ex pacto desistit: fortius incidit in turpill̄. q̄z alter: qz etiā femina in hoc casu incidit: q̄ al's nō incideret: ut. C. ad turpill̄. si femina. ff. ad turpill̄. mulier.

l ¶ Hinc colligit̄. infamiā nō facti sz iuris. sed videt̄ ꝙ pōt: ut. j. vi. q. i. illi qui. ꝯ de fi. ex diligēti. j. xv. q. vi. auctoritatem. s̄. i. q. i. ventū. ꝯ. vl̄ supple nō possum⁹: nisi post pn̄iam: ut. j. ꝓri. q. iiij. ꝯsanguineoꝝ. vl̄ nō terit: nec in fine dandam ei cōmunionē censemus. Aliud est accusatione non implere: ⁊ aliud est conuitiū non ꝓbare. Illud enim nulli sine abolitione: hoc oībus licet. Uñ fabianus papa.

Conuiciū nō ō ꝓ accusatiōe habendum.

Si quis iratus crimen cuilibet temere obiecerit: conuitiū non ē ꝓ accusatione habendum: sed permisso tractandi spacio si id quod iratus dixit per scripturā sese ꝓbatuꝝ fateatur: vt si forte resipiscēs que per iracūdiā dixerit: iterare aut inscribere noluerit: nō vt reus criminis teneatur.

ed aliud est crimen illatum non posse ꝓbare: aliud aliq̄ ꝓmissione accusatōnē deserere huic eni q ꝓmissione decept⁹ accusatōem deserit: venia dat̄ illi vero qui crimen illatū probare non valuerit: infamia irrogatur. Unde beatus gregori⁹ scribit ioanni episcopo corinthiorum.

De eo q ꝓmissione illectus ab accusatione destiterit.

Paulū itaqz diaconū q̄uis culpa sua vehementer cōfūdat: ꝙ deceptus ꝓmissione ab accusatione sui ep̄i destiterit: tñ hāc ei culpā ignoscim⁹.

Omnis igitur q crimē obijcit: scribat se ꝓbatuꝝ. reuera ibi semp cā agat̄: vbi crimen admittit̄. ⁊ q nō ꝓbauerit qd̄ obiecerit: penā quā intulerit ipse patiatur. Idem.

De his q accusationem deserūt vt eccl̄iasticos ordines accipiant.

Euphemiū atqz thomaz q ꝓ deserenda accusatione ep̄i sui sacros ordines acceperunt: eisdem ordinibus priuatos esse atqz ita sicuti depositi sunt: volumus permanere.

inc colligitur clericorū infamiam p romanū pontificem aboleri posse: cōt a illud gelasij: q̄uis animas per penitētiam saluare possumus: infamiam tamen abolere nō possumus. contra illud stephani: cū causas enumerasset ex quib⁹ infamia irrogatur: hos omnes inquit: sub nota perpetue infamie ad penitentiā suscipimus vel non fiunt infames lege canonū omnes: quos leges seculi infames ꝓnunciant: cū paulus diaconus qui nō impetrata abolitione ab accusatione destiterit: hac auctoritate dignitatē officij sui recuperauit: quē senatus cōsultū turpillianum infamē ꝓnūciauit. quod etiam de ea fateri cogimur: q̄ intra tēpus luctus nubit: cum matrimonia hodie regant̄ iure poli non iure fori. ⁊ iure poli mortuo viro mulier soluta ē a lege viri: nubat cui vult. sed idem stephanus econtra scribit dicens: infames dicimus quoscūqz leges seculi infames ꝓnūciant. Sed illud gelasij ⁊ ⁊ stephani: q̄q̄z animas ⁊ cetera: sub nota perpetue infamie ⁊ cetera: de illis intelligit̄: quibus per iudicē ciuilem infamia irrogatur: quoruz sicut examinatio ⁊ castigatio: ita ⁊ in integrū restitutio nō nisi ad ciuilē iudicē spectat. De ea vero que infra tēpus luctus nubit: nō ē cōtrariū ei qd̄ stephanus ait: infames dicim⁹ ⁊ cetera. cum eni leges seculi precipue in matrimonijs sacros canones sequi nō dedignentur: nō videntur ꝓnūciare infamē q̄ apostolica ⁊ canonica auc̄te nō illicite nubit. Notandum ē quoqz: ꝙ aliud est cū aliquē penituerit criminaliter accu-

possemus p pn̄iam sz p in inte. resti. vñ bene dico ꝙ ep̄us possit tollere infamiā in oī crimīe in quo pōt dispensare. nā ⁊ senatus tollit infamiā: ut. ff. de postula. l. i. §. de qua. ⁊ eccl̄ia compatur senatui: ut. j. xvi. q. i. ecclesia.

m ¶ Infamē. i. infamandū p sn̄iaz nō ip̄o iure: ut. ff. ex qbus ca. irro. infa. athletas. lz. M. hic notauit: hic fateor planete mentitū gratiane. q eni citra abolitionē desistit: nō infamat̄ sz punit̄ in. v. libris auri: ut. ff. de p̄uari. l. iij. ⁊. iiij. sz tñ p sn̄iam infamatur ut. C. ad turpill̄. l. ij.

n ¶ Sz illud. sue solutioni obijcit qd̄ est. vi. q. i. infames.

o ¶ Quoꝝ. ex̄ qui fi. sūt legīti. p venerabilē. ꝯtra.

p ¶ Nō. nisi ad ciuilē: nisi velis dicere: ꝙ reges iurisdictionē habeant a papa.

q ¶ Sequi. i auc̄. ut clerici apud ꝓprios ep̄os. §. penulti. coll̄. vi.

r ¶ Notandum. si ab innocente et volūtate iudicis ut. C. de abolit̄. l. iij. ⁊ vltima.

Siquē penituerit.dū tñ nō accusauerit fallacit: ut.C.de aboli.l.fallaciter.

t Et inscriptionē.nā ante inscriptionē pōt desistē. ff.e.quesitū.z eē de accu.ꝛ in fi.

u Conuenerit. īmo etiā eo inuito ifra.xxx.dies postest:misi reus iam fit passus aliquaꝫ iniuriā: ut.C. de abol.l.vlti.z.l.fallaciter.

x Legib⁹.penā xl.solidoꝝ: ut est in lombarda.naꝫ fm legē lombardam:q desistit ab accusatione criminis ꝺdemnaī xl.sol.ꝛ fm legeꝫ romanā q desistit ab accusatiōe publici crimis punit in.v.libris auri. ff. de ꝓuari.l. iij.z hanc penam nemo prestat:nisi q desistit a publico crimine.ff.ad turpill.l.figs.§.fi stellionatus.ꝛ q desistit ab accusatione ꝓuari crimis infamis ē: et extra ordinē arbitrio iudicis punit: ut.ff. ad turpill.z in ꝓuatis.z C.e.l.ij. Sz si accusator absens ē z citatus noluerit ꝓcedere i accusatiōe:tūc grauius punit q̄ pena.v.libra. auri: ut.ff.ō penis absentē.§.ij.

y Notandū.calūniari.īmo sic videt q calūnietur.ff.e.q.gnō ꝓ. bauerit.ꝛ intelligē i his quos excusat necessitas pietatis officiū z crimīis enormitas iustus dolor: ut.C. de adult.q̄us.C.qui accu.nō pos.l.ij.z.C.de fal.mo.l.i.z.C.de cal.l.ij.

s Crimina.i.probationes.

a Absoluto.i.absoluendo:ne sit ꝺ.C.de calū niatoribus.l.i.vel dic absoluto quo ad animū: ut.ff.ō.v. sig.fugitiuus.vel dic si iudex ex officio suo vult punire calūniantē:hoc faciat añ sniam absolutiōis:ut.C.de calū.l.i. ꝛ aliquo accusante ipsū de calū. qcūq̄ pōt vel idē iudex vl alius.C.de aduo.diuer.iudi.l.i.z.ff.ad turpill.l.i.i ꝓn.

bis ꝓnūciationis manifestaī nam siqdem ita ꝓnūciauerit: nō ꝓbasti:pepercit ei. sin aūt ꝓnūciauerit: calumniatus es condemnauit eum: z q̄uis nihil de pena subiecerit: tamen legis potestas aduersus eum exercebitur. nam facti quidē questio in arbitrio est iudicantis.pene vero persecutio non eius voluntati mandatur:sed legis auctoritati reseruatur. Si autem interloquendo dixerit ticius temere accusasse videtur:non calumniatorem ꝓnuncianit. Temeritas enim facilitatis veniam continet:z inconsultus calor calūnie vicio caret.z ob hoc nulla pena bic irrogari oportet. supꝝ.l. xlvij ti. de ꝓuaricatoꝝ⁹. Prevaricator ē q̄si varicator: qui diuersam ptē adiuuat ꝓdita cā sua.qō nomē labeo a varia cō certatione tractū ait. Nam q prevaricatur ex vtraq̄ parte consistit. qui immo ex altera. Is autē prevaricator ꝓprie dicitur:q publico iudicio accusauerit. Ceterum aduocatus non ꝓprie prevaricator dicitur. Quid igitur de eo fiet: siue ꝓuato iudicio siue publico ꝓuaricatus fit:hoc ē,ꝓdiderit causam suam? hic extra ordinem solet puniri. Sciendū est q hodie bis qui prevaricati sūt:pena inūgit extraordinaria:z infra. Accusator de ꝓuaricatione conuictus postea ñ accuset ex lege:z ifra. In omnibus causis ꝓterq̄ in sanguine q delatoꝛē cozrūpit: ex maledic.innotuit. f Prevaricator.quīmo.correctiue ponit:sic.ff.de he.instī.si ita fuerit scriptū.als vl ꝓprie.C. de sacrosanc.ec.iubem⁹.§.iconomos.ñ.ꝓpe ꝛ abusiue.

g Prodiderit causā.vel q revelat secreta cause aduersario:ut.ff.de re mili.omne.§.exhortatores.

h Sciendū.lex secta.

b Qua mēte.i.quo aīo venit ad accusandū.

c Legis.forte fm distinctionē q̄ ē.ff.ō penis absentē in fi.

d Volūtati:ut.j.iij.q vij.iudicet.C.de penis si opis.ff.ad.l.iul.de vi. pu.fuos i fi.Sz ꝺ.C.de infamib⁹.z si seuerior. xlv.di.oīs q.ꝺ.z.j.xxiij q.v.c.i.ꝺ.de pe.di.i.§. pene.Jn oīb⁹ istis ꝺrius dicit q̄ iudex pōt moderare penā.Quidā dicūt istud log de ordinariis penis:illud de extraordinarijs.ꝛ hoc mbil ē q̄ i illo.c.circūcelliōes xxiij.q.v.c.i. log de ordinario crie.s.homicidio. Sz dic q er cā ꝑsona z etate z rōne scādali pōt iudex artare,vl ampliare penā. Ex causa ut.l.di.ut pstituerē. z.ff.de penis aut facta §.vlti. Er ꝑsona.xxxiij.q i.g ꝺ.z.ff.de penis capitalū.§.vlti.vbi dī maiores puniri maiori supplicio:z seuerī⁹ suos q̄ liberos famosos q̄ integri stat⁹. Etate.lxxvi di.tanta negtia. Kōne scādali:ut.§.q.i.i pmis Vel dic ñ pōt fine cē cognitiōe:ꝛ cū cē cognitione pōt.vl dic ñ pōt p⁹ sniaz: ꝛ añ pōt i sniā.C. de penis.l.penā.vbi dī sua dicta ꝑdi reuocare ñ ꝛ.ff.de re iudi.cōquerebatur.

e Et in cōsulti⁹.ar.ñ eē iputandū qō fit cū ipe tu mētis:ut.§.e.figs.iratus.C.figs ipatoꝛ male dix.l.vna.ꝺ.j.xvij.q.iiij sūt q opes. z eē de cle.

Reuaricator.quīmo.correctiue ponit:sic.ff.de he.instī.si ita fuerit scriptū.als vl ꝓprie.C. de sacrosanc.ec.iubem⁹.§.iconomos.ñ.ꝓpe ꝛ abusiue.

i Accusator.hec ē lex nota.

k ¶ In oibus. scias q in oi crimine capitali qđ irrogat pena sanguinis lz transigi ptergz i crie adulterij: lz i alijs capitalib9 q̄ nō irrogāt pena sanguinis nō lz transigi: misi i crie falsi: ut. C. de transact. l. transigē. lz in ꝑuatis crimib9 nō inuenio, ꝓhibitū qn possit trāsigi. lz vr q fm canones nō possit trāsigi sup aliquo crie: q2 fm canones nullū crimē irrogat pena sanguis. xxiij. q. viij. bis a gb9. & ita sup publico crie nō lz trāsigi. itē nec sup ꝑuato q2 fm canōes oē crimē publicū ē. In cā ciuili licz qñcūq; ab accusatione desistere etiā fine iudicis auctē fiue pecunia accepta fiue gratis: misi fit actio famosa vbi req̄rit iudicis auctoritas. ff. de his q no. infa. furti. §. pactus. & §. q̄ iussu. In cā crīali añ inscriptionē semp pōt recedere dū tñ gratis fiat. ff. ad turpill. mulier. & l. q̄sitū & eē de accu. lz. lz postea nō lz misi iudicis auctē & rei ꝓsensu: si reus fuerit aliq̄ tormēta passus. lz si non fuerit aliqd passus tūc vsq; ad. xxx. dies pōt accusator eo iuito desererе accusationē. C. de abolit. l. ij. & vlti. fm canones forte ñ lz recedere ab accusatione ꝓ pecunia nec transigi: q2 omē crimē videt fm canones esse publicū: ut hic & eē de collu. c. i. & ij. ar. tñ est q possit auctē iudicis. v. q. ij. si pmates in eē de offi. archidi. ea q̄. ℈. s̄. xc. di. dissidētes. ar. ℈. ij. q. viij. qua, ꝓpter. eē de simo. nemo. lz in cā spūali nullo mō lz pecunia accepta desistere: q2 in ea nō lz trāsigi ꝓ pecunia: eē ō, re. p. c. fi. l ¶ Delator. i. accusator. ē. punit. n. talis in. v. libris auri. ff. ad turpill. l. & in ꝑuatis. ff. de ꝓua. l. iij. ff. ad turpill. l. i. §. abolitio. ff. de re. iuris. omnia que.

m ¶ Singulor. fic eē de sen. er. officij. & ff. de ap. cū i vna. ff. de op. no. nūc. de pupillo. §. fi. pluribus.

n ¶ Animū. ꝑsumit depositisse: q2 tpe statuto nō ꝓcedit ad accusationē: ut eē q ma. accu. pos. cū in tua. & C. q ac. ñ pos. si ea. misi cū ē prestatus: vel cū biennū est elapsus: ut. C. ut. infra certū tps crialis qō. l. vlti. o ¶ Abolitio. Dic fuit deceptus gratian9 ex eo q legē istā reperit inserta i ti. illo quā nō alia de cā iurispitus ibi inseruit: misi ꝓpter filitudinē: q2 sicut abolitio infamiā tollit: sic indulgētia penam.

p ¶ Notat. s̄. i. q. i. ventū. & s̄. e. §. hinc colligitur.

q ¶ Et oibus ceteris. ar. q rescriptū ꝑncipis ē latissime interꝓtandū: ut. xij. q. ij. g manumittit. & eē de do. cū dilect9 Fallit hoc. nā lz mulier restituat fame q̄ nubit infra tps luctus. tñ semissem bonoꝝ tenet dare filijs ꝓtis mrimonij. C. ad turpill. siq̄ mulier. Sz forte hoc fallū ē fm ius canonicū: cū mulier q̄ nubit infra tps luct9. nō notet aliq̄ infamia & in hoc leges nō ō dignant sacros canōes imitari ō secū senatusc̄ōsulto turpilliano ꝓ cōuicto habet. & ifra. li. xlviij. ti. de abolitionib9 criminum.

Zeuaricatorem esse eū ostēdim9: q colludit cū reo: eo q ꝓpias qđē ꝓbatōes dissimularet: falsas ꝙo excusationes admitteret. Sigs aūt ab accusatōe citra abolitōem desistit: punitur. Abolitio ꝓuatim a ꝓsidib9 postulari acipetrari solet. Item ꝓ tribunali nō de plano. nec ꝑses hanc cognitionē alteri demandare pōt. Si plura crimina idē eidē intulerit: singulor. dz abolitionē petere: alioquin ꝓut qd obmiserit: eius nomie senatus cōsulti penā patiet. & ti. eodē

¶ Destitisse eū accepim9: q in totū animū agendi deposuit. Non q distulerit accusationē: sed q permissu imperator. ab accusatōne destitit: impunitus est. Abolitio enī penam remittit: infamiā nō tollit. Vñ imperatores valētinus & valerius. ix. li. codicis. e. t. de generali abolitione dixisse legūtur. ¶ Indulgentia patres cōscripti quos liberat a pena notat. nec infamiā criminis tollit: sed pene gratiā facit. Si aūt restituo te in integrū ꝓn ceps dixerit: infamiā tollit. vñ in eodē. li. ti. legit de sniaz passis & restitutis cuidā deportato in insulā iperator antonius dixisse legit. ¶ Restituo te in integꝝ ꝓuincie tue. & adeicit: Vt aūt scias: qd sit in integrū restituere. honorib9 & ordini tuo & oibus ceteris tere stitui.

Efficientib9 ꝙo accusatorib9 res nō videt eē cogēd9 ad purgatōem. Sic̄. n. possessor deficiēte actore titulū sue possessiōis ꝓbare nō cogit: ita q impetit

nup. c. pe. & fi. nec canon aliquā penā ꝓponit sic nubenti. io. & fic ñ punieť aliq̄ pena ex eo q nubit intra

r Efficientib9. Primo, ꝓbat q ꝑtes luct9. b. nō sit cogend9 clicus ad purgationē: q2 clici nō debēt iurare. Sz nota q vulgaris expurgatio, ꝓhibeť: q2 fabricāte diabolo est inuenta: ut. j. e. mēnā. Et ℈ria. c. sūt abrogata: cū sint ℈ ꝓceptū dñi. nō tētabis dñm deū tuū. Canōica purgatio inducit: cū deficiēte accusatore reus laborat infamia. als nō: Fama aūt orta a detractorib9 vel malis nō inducit purgationem: ut xi. q. iij. in cūctis:

Qō. iiij.

Item nec orta ab inimicis eē ō purca. c. pr. sz sola illa q̄ er ꝓbabili ꝓsūptione ē orta. q dam tñ dicūt vñ cūq; fit orta induc it purgationem ar. eē de accu. c. accedēs. Segī videē quota manu fit expurgatio. epi. xij. sacerdos. vij. diacon9 tertia sub ordis: ut. j. e. si legitimi. & c. pr̄byter. & c. oib9. Subdiacon9 vl inferior pōt sola manu. nā a solo epo indicari pōt in crie. xv. q. viij. felix. hodie sunt arbitrarie expurgatiōes: ut. j. e. oib9. Expurgatio fiet publice coā oib9: si ē publice infamat9. j. e. pr̄byter si a plebe

s ¶ Nō cogit. ut. j. vi. q. v. c. i. & vlti. misi in casib9. v. s. cū qs possidet ꝓbē de vl ꝓ possessore: ut. C. ō pe. be. l. cogi. Et etiā fū data intētione actoris: ut. C. ō ꝓba. fiue. Et cū aliqd possidet ℈ ius cōmūe. c. di. ℈ morē Et cū ē plūs ptio ℈ eū. C. de furt. ciuile. Et cū pōt ꝓbari: q qñq; alieno noie possederit: eē de pscrip. si diligēti. C. de pscrip. xxx. an. male. Itē & i. vi. casu cū ordinat9 mīstrat: ut. vi. q. i. legū. & eē de ap. ꝑsonas. l'sp obtinz qđ ō dr. & C. ō rei vē. l. vlt. ff. vti pos. iusta

a Sacramentum. s. incautum.

b ¶ Pacten9. C. de epis & cle. cū clicis. & xxij q. v. c. vlti. Sz forte hoc obtinet in sacro calūme: qđ clici p se ꝓbibent pstare: lz p aliū pōt: ut eē de iuracalū. c. i. & ij. lz. c. i ptractādis ℈. iurāt tñ ꝓ recta fide ꝓ obedietia & ꝓ pace & ꝓ indēnitate eccle: eē ō elec. significasti vltra medū. xxviij. di. de syracusane & cū gs absoluit ab excōicatiōe: ut eē de sen. ex.

c Nuper.

Os sanctorum.

d Nos sacramentum.

c Sigs ōs byter. ꝓcipiēte. Sz ꝙre h actor ñ sequit fozū rei ℨ id. xi. q. i. expliēte. ⁊. C. de iurisdic. o. iudi. l. iuris ordinē. sed dic ꝙ logr ſm ea tpa: qñ oēs cē determiabant ab eccl'ia: ut. xi. q. ij. relatū. ⁊. q. iij. cū apud. vel logr ſm ꝓsuetudinem quozūdā: eē ō fo. ꝓpe. ꝙ clicis.

f ¶ Cōsecrationē ſmo sufficit siue ꝑ salutē siue ꝑ aliqd aliud iureī. xxij. q. v. c. ij. ⁊. ff. ō iure/ inrā. ñ erit ratū. Sic gr. aligs pōt se obligare sub pena ordis sui: ut i. q. viij. quoties. ⁊ etiā sub pēa anathematis ut ibi dr. Sz nūqd ille q obligat se sub pena ordis vl' bñficij ē puand⁹ ordine vl' bñficio: si nō fit vex illō ad qō se obligat: sic eē de elec. cū dilectus in fi.

g ¶ Resbyter vl' qlibet. iusiurandū. j. vi. q. vl. c. vlt. ℨ iz h qñ infamat: ibi qñ ñ infamat.

b ¶ In medio. j. xv. q. v. c. i. ℨ. sed illud vex ē cū nō ē publice infamatue: sic. xxij. di. illud.

i Habet h⁹ ꝑ pzū. ex abū danti. Et abū dāti fiūt aliq ad iurandū boiuz malicia: ut. C. de iudi. auc. iubemus ri. q. iij. inſ ꝟba. eē de elec. bone. eē de dolo ⁊ ꝓtu cū olim. Et q abū dant ñ solēt vicia re ꝓtractū. ff. de re. iuris. l. ñ solēt ad innocētiā suā purgādā cogēd⁹ eē nō credit. Allegte quo qz pape cornelij ⁊ triburiensis cōcilij sacerdotes iurare ꝓhibētur: nisi ꝙ recta fide. Hit eni cornelij⁹. Juramētū a sacerdotib⁹ nō ē exigēdum.

Sacramētū hacten⁹ a sūmis sacerdotib⁹ vel religs exigi nisi ꝙ recta ſide minime cognouim⁹: nec ſpōte eos iurasse reperim⁹. Itē De eodē

Hos scōz sequētes apl'oz eozqz successoz iura firmam⁹: ⁊ sacramēta incauta fieri ꝓhibem⁹. Item.

Hos sacrm ab epīs nescim⁹ oblatū: nec vnqz fieri dz.

Item ex cōcilio triburiēsi. Sigs presbyter cōtra laicū et laicus cōtra clericū querimoniā habeat.

Sigs presbyt ℨ laicū vl' laic⁹ ℨ presbyterū aliquā hz q rimonie cōtrouersiā: epo ꝓcipiēte sine ꝓsonaz acceptōe finiat. laic⁹ ꝙ iuramētū si necēe sit se expurget: presbyt xo vice iuramēti ꝙ sactā ꝓsecratōz interrogeť: qz sacerdotes exleui cā iurare nō debēt. Jan⁹ xo ꝙ quā corp⁹ ⁊ sāguis xpi ꝓficit: iuramēto polluet: absit cū dñs i euāgelio discipul' suis: quoz vicē nos indigni in sācta gerim⁹ ecclesia: dicat: nolite oio iurāe: sit aūt ſmo vester ē est: ⁊ nō nō. qđ aūt his abundāti⁹ ē: ex malo ē. Quex his auctib⁹ nō oimoda iuramēta ꝓhibētur fieri a sacerdotib⁹ iz rm incauta ⁊ ea q ꝙ qlibet cā tpali iudicio offerūtur. cuz aūt populari infamia sacerdotes oppzmūtur: tūc ad innocētie sue assertionē iuramēta debēt offerri. Un gregozi⁹ papa ait. Sacerdos si a popl'o fuerit accusat⁹: iuramēto innocētiam suā affirmet.

ff. de ꝟ. ob. q extrinsec⁹. Sz ꝙre dicit ex abundāti' dicūt q/ dam ꝙ ita exilis. i. leuis vl' modica fuit infamia: ꝙ nec erat necessaria expurgatio. Certe ſm hoc ñ debuisset facta fuisse ingſitio: qz ingſitio nō ē facieda nisi ita publica sit ifamia q. vlter⁹ sine scandalo nō possit tolerari: ut ex de accu. qlif. Adeli⁹ dicas ꝙ iste ñ tenebať expurgare se. Nā cū ingſitio ꝓcedit expurgatiōnē: si testes ꝙ quos fit ingſitio dicūt ipsū reuocatī punif nec audit expurgatio sua. iz si semiplene, pbaf: tūc inducit expurgatio de pur. ca. cū inter. Sed si ꝙ dicta testiū nulla ē ſuspicio ℨ ipsū: tūc nō ē onerand⁹ expurgatiōe: ut hic. Sz qd si infamatus vult expurgare se: iuder autez vult ingrere ō fama eī⁹ videť ꝙ iuder potī⁹ ingrere possit: ut hic ⁊ eē. e. inter. Sz ℨ illud ē ordinariū ꝙ infamatus se expurget: ergo bñficiū illud ñ ē ei auferendū. ō. e. q. i. multi circa fi. iz dic ꝙ eps si vult pōt ingrere: qz crimē qñq ꝙ ingſitionē reuelat: qđ ꝙ purgationē occultatur So. si infamia orta ē ℨ eū: iuder ingrere pōt: eē de accu. qualif.

Presbyter vel qlibet sacerdos si a populo accusatus fuerit: ⁊ certi testes inuēti nō fuerint q crimis illati veritatē dicāt: iusiurādū in medio faciat: ⁊ illū testē ꝓferat de innocentie sue puritate: cui nuda ⁊ apta sūt oīa. Ytē ex registro gregozij ad iustinū imperatorē c. vij.

De leone epo qđ bñs gregozius purgatōnē ꝓbere fecit

Habet hoc ꝓpzū antig hostis inuidia: vt quos ipzoboz actuū ꝓpetratione deo sibi resistēte deijcere nō valet: opinionē eoz falsa ad plens simulādo dilaceret. qm igitur quedā ℨ sacerdotale ꝓpositū de leone fratre ⁊ coepo nro si nister rumor aſſerat: vtz vera essent districta diutius fecimus ingſitione pquiri: ⁊ nullaz in eo de his que fuerant dicta culpā inuenim⁹. Sed nequid viderit omissū qđ nostro potuisset cordi manere ambiguum ad beati petri sacratissimū corpus distracta eū ex abundanti fecimus sacramenta ꝓbere quibus prestitis magna sumꝰ exultatōne gauisi: ꝙ huiusmodi innocentia eius euidenter enituit. ꝙ qua regula vestra predictū virum cū omni charitate suscipiat: ⁊ reuerentiā ei qualē sacerdotē decet exhibeat: nec aliqua cordibus remaneat de his que iā sūt purgata dubietas. Et ita suꝑscripto vos epo deuotissime opoꝛtet in omnib⁹ adherere: vt cōgrue decenterqz deū in ei⁹ ꝑsona videamini cuius est minister honorare. Ytem ex eodem ad brunigildam reginam francoz cap. ccxxxij.

Qđ bñs gregoꝛ⁹ mēnā purgare eē ꝑm iuramēto fecit.

k ¶ Dubietas. ergo p⁹ expurgationē ñ pōt accusari ab aliquo sup illo crīe: ut eē de accusa. de his crimib⁹. ⁊. xxiij. q. iiij. fi illic. nec eni sepi⁹ q̄rendū ē de delicto ei⁹dem bois: ut. ff. nau. ca. stabu. iz. Ar. ℨ. xxxiij. q. ij. admonere. xxv. di. ꝓmū. eē de accu. veniēs. vbi etiā p⁹ absolutionē cogīt ad expurgationē Tu dicas ꝙ illū q semel ē absolut⁹: ꝙplius null⁹ pōt accusare super illo crīne: nisi i duob⁹ casibus. s. si ſuā iniuriā ꝓsequat: ⁊ ꝓbet se ignoraſse accusationē fuisse ab alio institutā: ut. ff. ō accusa. si cui. §. i. ⁊ cū vult ꝓbare de ꝙaricatiōe

priozis accusatozis:ut.ff.de puarij.l.iij.io.

Ennā.ce'sauerit.Si dicas q verbū hoc cessauerit fit pteriti temporis:nō,pcedit obiectio.vt'fm.h.cū qs expurgat nō pcedēte accusatione: tūc post purgationem admittit accusator:secus si pcessit accusatio. Uel dic q si accusatore absente ⁊ nō citato audita est expurgatio:dē accusato? pōt eum denuo accusare:ut.C. de accusa.l.iiij.secus si eo pñte.vel loquit cū suaz iniurtā vult,psequi: vel ignozabat accusationē ab alio institutam.ff.de puar.l.iij.⁊.ff.de accu. si cui.

m Arbitrio. delegat hic laico spūale negociū:sic.ē.xxxij.di.§.vex. Fuit tñ hic nimū papa liter dispensatū: q cōs expurgatus cozā papa cogit adhuc cozā mulierula se purgare: cuz tñ plenissimas debeat habere vires qō auctoritate pape fit:iz p se sit inualidū:ex ō transact. c.i.in fi.C. de testa.omnū. Itē cū iusurandū sit maioris auctozitatis q̄z res iudicata.ff.de iureiuran.l.ij.⁊ illud obstat ei:nibus accusare volentib⁹ etiā in publicis criminib⁹.ff. de iureiuran.eū q.§.in pplaribus.multo fozti⁹ res iudicata obstabit oib⁹, quare ergo postea admittit accusator:potest dici q fuit absolut⁹ sub ꝓditione:nisi accusator appareat. Uel fuit absolut⁹ ab instantia iudicij: nec iō lis perit.ff. de iudi.te post edictum.

a Uanto a nobis. marim⁹ salonitanus archiepus sine licētia pape fuit ꝓsecratus ꝓpter qō a papa fuit excōicat⁹:⁊ postea missam celebrauit.fili⁹ ē imponebat ei simonia et fornicatio.

b Responderit,ertilis enī hec fuit infamia:⁊ iō vn⁹ iuramentū admittit: c Pnīam.sz q̄ro an ei soli sit credendū:de hoc videt q fic:q? in nullo⁹ vertit⁹ iudiciū: fic.j. de conse.di.iij.placuit. d Epistolā.ergo qs pōt absolui p lras ⁊ excōicari:ut ex de simo.accusatū.⁊.§.q.i. de ma-

Ennam vero reu crendissimum fratrē ⁊ coepm nostrum postq̄ ea que de eo dicta sunt requirētes in nullo inuenimus esse culpabilē: qui insuper ad sacratissimū cozpus beati petri apostoli sub iureiurando satisfaciēs ab his que obiecta fuerāt eius opinioni se demōstrauit alienū:reuerti illum purgatum absolutūq̄ p missimus:quia sicut dignū erat vt si in aliquo reus existeret: culpā in eo canonice puniremus:ita dignum non fuit vt eū adiuuāte innocētia diutius retinere vel affligere in aliquo deberem⁹. Purgationē tñ ante duob⁹ sibi sacerdotib⁹ iunctis:vbi accusator cessauerit eūdem ex se ꝓbere tuo cōmisimus arbitrio. Ulgarē deniq̄ ac nulla canonica sanctiōe fulcitā legē ferventis.ſ. aque siue frigide ignitiq̄ ferri contractum aut cuiuslibet populāris inuentionis:quia fabricāte hec sūt omnino facta inuidia nec ipsum exhibere nec aliquo modo te volumus ,postulare:immo apostolica auctozitate ꝓhibemus firmissime Itē castozio notario rauēne

De maximo salonitano epo q sacramento semetipsum expurgauit.

Uanto a nobis creditūr ⁊ necessarias vides cās iungi:tanto strenuū debezes te ⁊ solicitū exhibere ,pinde si maximus salonitanus prestito sacramento firmauerit se simoniaca hereſi non teneri: at q̄ de alijs ante cozpus sancti apollinaris tantūmodo requisitus innoxiū se esse respōderit:⁊ de inobedientia sua sicut deputauimus,egerit penitentiam: volumus vt ad consolandum illum epistolam quam ad eum scripsimus: qua ei ⁊ gratiam nostram ⁊ communionez reddidisse signaum⁹:experientia tua dare debeat:quia sicut in contumacia ꝓsistentib⁹ seueros nos esse conuenit:sic humiliatis ⁊ penitentibus locum venie negare nō debem⁹

Item martiano episcopo rauenne.

De eodem.

De de causa maximi sūt agenda:ex epistolis quas ad vos transmisimus agnouistis.sed quia qualis de hac re fraternitatis vestre voluntas sit:magis a presentium latore castozio chartulario nostro renunciante cognouimus: ideo si idem maximus cozaz vobis ⁊ predicto chartulario nostro de simoniaca hereſi se sacramento purgauerit: atq̄ de alis ante cozpus sancti apollinaris ut scripsimus tantūmodo requisitus liberum se esse responderit: causam ipsius vre fraternitatis iudicio de eo q excommunicatus missaruz solennia agere presumpserit cōmittimus: qua debeat penitētia talis culpa purgari. Et iō quicquid vobis fm deum placet securi disponite:nec aliq̄ō de nobis dubium habeatis. Nā quicquid a vobis de hac causa fuerit ordinatum:nos ⁊ grataner suscipimus ⁊ liben-ter admittimus. Item sixt⁹ ex de ap.sup eo i fi.⁊.§. di.iij. legesſ.Ar.ꝰ.ff.si certū pe.eius qui in ꝓuincia.ibi stat⁹ sui ignarus.Sed distingue:ut.ff.ō acq.pos.q absenti.vbi dicitur q si quis manumittit absentem:refert an velit eū esse liberum qñ scribit lras manumissionis vel qñ littere ad eū puenerint. Probabil⁹ ē dici q excōicatio ñ ligat nisi tempore scie:sic nec lex ut di.iiij.leges.⁊ lxxvij.di.ꝓpositi. nec sinia:ut.j. e.q.vi.§.biduum Io.Sz certe figs absens excōicat: statum ē excōicatus anteq̄ sciat: q? sinia excōicationis statim trahit secū suā executionē: ex ō apostolis,dūmodo sit pura ⁊ non ꝓditionalis.verū tñ nō punit cum ingerit se cōmunioni hominum anteq̄ sciat: ex ō cle.excō.mini. illud. Error? enim facti nemini nocet:ut.ff.de iuris ⁊ fac.ig.l.error.

e Epl'am.ō gratiōbus expurgat se inramento:de minoriū⁹ nuda ꝓmissione.

f Penitentib⁹, site ex de postul. pla.ad hec circa fi.

g Nō debemus.g tñ de rigore esset deponend⁹.§.dū.l. accedens.ꝰ.xi.q.iij. siquis episcopus.⁊.c.penultimo.

h Ue de causa.de eodē marimo loquit caplm.

i Quicqd.ar.papā seruaturū qō legatus statuit:⁊ idē bono? ei exhibend⁹ est:sicut papa ⁊ cuij

di.c.vlti,ꝛ.ff.ō offi.p.p̄to.l.vnica in fi. ibi: credidit eni p̄nceps eos q ob singulare industriā explorata eoꝝ fide ꝛ gratia ad hui⁹ officij magnitudinem ꝛc. Itē ē hic ar.q generali mādato dispensatio delegatur. Ar. ꝫ eī ō of. delē.qō translationē.cū eni disp ē satio habeat instar restitutionis in integ.ꝛ restitutio in integ.nō de legaī p generale mandatū:ut.ff.ō minoꝝ⁹ illud.ergo nec dispensatio.io. Ego dico q legat⁹ dñi pape generalis oīa p̄ōt:nisi ea sola q̄ romano pontifici sūt reseruata: eī de sen.ex.nup de offi.le.q̄ trāslationē.b.

k Andastis. Mandat hūmoꝝ maioꝝ.nā p̄carū verbū est mādo:ut.C.cōia dele.l.i.in pn. ſſe l.q.i.filium.

l Auctoritate. xcvi.di.vbi nam

m Potuissem. q: papa a nullo pōt iudicari:ut.ix q.iij.alioꝝ.nec ēt ab vniuersali cōcilio:ut. xvij.dis. §.hinc etiā.ff. de legi.p̄ncips. pī. ꝫ in bereſi.xl.di. ſi papa.

n Formā. xiiij. q.v.dixit.io.

o Super causa Forte hic ñ intendebaī possessoriū.alʒ ñ obstat crimē peremti restitutionem:ut eī de resti.spol. in lris. Nā alij di cūt:q ſi spoliato⁹ obijcit exceptionē quā vult stati pbare: p̄us ē audiend⁹ ꝫ ille restituaī:ar.xxxi.q.ij.lothar ius in auc̄.de testi.§.ſi vo quis.ꝛ ar.eī de testi.veniēs.ij.ꝫ hoc non p̄cedo:ut eī de resti.spo.litteras in fi.

papa omnibus episcopis.

Qualiter fixtus semetipsum purgauit.

Mandastis vt scriberez vobis qualiter instans iurgium contra me susc̄itatum sit: vel a quo: vt vestro amminiculo pelleretur ꝛ causa mea firmaretur. Scitote me criminarī a quodam basso: ꝛ iniuste me persequi. Quod audiens valentinianus augustus: nostra auctoritate synodum congregari iussit: ꝛ facto concilio cum magna examinatione satisfaciens omnibus licz eadere aliter satis potuissem: suspicionem tamen fugiens coram omnibus me purgari scilicet a suspicione ꝛ emulatione me liberans: sed non alijs qui noluerint aut sponte hoc non elegerint faciendi formaz dans. Item alexander secūdus rimaldo cumano episcopo.

De causa gillandi presbyteri.

Super causa gillandi presbyteri tui⁹ de morte episcopi sui predecessoris tui infamati in medium consuluimus. Itaq̄ circumstantium fratrū vnanimi assensu tue dilectioni referimus p̄fatum gillandum p̄sbyterum ante te representandum: vbi si certi accusatores defuerint: tunc dicante iustitia sine omni controuersia p̄sbyter quicunq̄ ob hoc iniuste amiserit ac sacerdotium accipiat ꝛ integra beneficia. Item ex cōcilio agathensi.

De purgatione clericorum si conuinci non potuerint.

p Beneficia, iste beneficio ꝛ officio fuit p̄uatus: q: graui ter erat infamatus: eī de pur.ca.inī. Et fructus medij tēporis recupat.ff.de re mili.l.p̄t. Si vo iuste esset depositus: nō recipiet fructꝰ medij tēporis restitutus: nisi hoc ex p̄mereī in sñia: ut.C.ō re mili.cū allegatis. li. xij.io.

q Si legitimi. nō potuerint.C.de rebꝰ cre.l.in bonefidei.

r Si valet. q: fi nō valet deponit: eī de simo. de hoc.vel forte sūt inimici sui. eī de pur. ca. cū in iuuētute. imo cuz femina pōt se expurgare. xvij. q.ij. in decima.io.

Si legitimi nō possunt accusatores crimina sacerdotis p̄bare non potuerint: et ipse negauerit: cum septem socijs sui ordinis si valet a crimine semetipsum expurget. Diaconus vero si eodem crimine accusatus fuerit: cum tribus semetipsuz excuset. Item ex concilio illerdensi.

De eodem

Presbyter si a plebe sibi cō missa mala opinione infamatus fuerit: ꝛ episcopus legitimis testib⁹ approbare nō potuerit: suspendatur vsq̄ ad dignam satisfactionem: ne populus fidelium in eo scandalum patiatur. Digna vero satisfactio est: sicut a maioribus constitutum esse docetur: quādo sine secundum canones si ue ad arbitrium episcopi septem sibi collegas adiungat: ꝛ iuret in sacrosancto euangelio coram posito: q̄ crimen sibi illatum non perpetrauit: ꝛ hac satisfactione purgatus secure deinceps suuz exequatur officium. Item siluester papa.

De eodē. Palea.

Accusatum simoniacum nec esse habuimus summopere per scripturam p̄hibere: ne missarum solennia celebrare debuisset: donec quid esset verius potuissemus cognoscere. Item ex concilio triburiensi.

Palea.

Nobilis homo vel ingenuus si in synodo accusatur ꝛ negauerit: si eum constiterit fidelē esse cū .xij. ingenuis se

i. misi forte ꝓpter scandalum.ſ.e. magna labore at infamia: ut extra de pur.ca.inter.

t Suspendaī. forte ꝫ distinctionē eī de pur. ca.c.ij.ſ.rrriij.di.c.vlt. ꝫ.dic q̄ ibi fuit exilis in famia.

u Suspendaī. hoc verū est ſm distinctionem si fuerit notoriū vl manifestū vl famosū: eī de coha. cle. vestra. ꝛ.c.fi. ꝛ tūc refert si fuerit famosū sine scandalo vel cū scādalo. eī de coha. cle.tua. ꝫ.xxviij.di.consulendū. ſo. ibi nō imminebat scandalū: hic ficputa: ex eī⁹ celebratiōe eī de coha.cle.tua.j.xxviij.q.i.iā nūc. ꝛ.ij.q.ij.anditiuim⁹. alīt obtinz ſ.e.q.i.c.ij. Sz nūqd a bñficio suspēdit: ꝛ vī q̄ ñ: q: pene sūt emolīēde ꝛ q: creſcēte ꝓtumacia creſcē dz ꝛ pena: ut di. lxxiij. honorat⁹. Sz ꝫ. videī q: hec duo sūt cōnera. lxxxi.di.figs sacerdotū.ꝛ.xxxij.di.p̄ter hꝫ dic q̄ nō est p̄uand⁹ beneficio nisi ſm ordinem iuris: eī de iudi.c:

r Suspendat. hic colligit q infamat⁹ statim dz suspendi vsq; ad dignā satisfactionē: ar. j. iij. q. ij. q² ea. eī de pur. ca. inī. ⁊ eī. e. ex tua ⁊. Sz ō. ē. e. q. i. nomē. eī de accusa. q̄liter ⁊ q̄n. eī de pur. ca. c. ij. ⁊ vlti. In his habes q prius mgrē-dū est de crimīe q̄z pue-tur officio ille q ē infa-matus. ⁊ ar. iij. q. ij. au-diuim⁹. Notandū g⁹. q cū clīcus aliqs coā iu-dice suo ē infamat⁹: pfi-get eps certū tps volē-tibus accusare: extra ō clāde. despon. c. vlti. ⁊ si accusatōes apparuerīt canonice audienī. j. e. oīb⁹ vobis. xv. q. v. c. i. eī de pur. ca. c. ex tua ⁊ Si vo accusator si appa-ret: ⁊ mala fama crebre-scit tūc eps vocatis ec-clie seniorib⁹ pcedat ad iq̄sitionē: eī ō accu. q̄li-ter. lxxvi. di. siq vo. et ipsemet. eps inducet ō eū testes si ali⁹ ñ appa-ret. xi. q. iij. pcipue i fi. eī de accu. cū oporteat. ē. e. pbȳt. sz hī. ⁊t. hoc facē pōt: ut eī ut hī. nō ⁊t. qm̄ frequenī. ⁊ si fue-rit q̄uict⁹ canonice pu-niat. Si aūt ñ q̄uincī ⁊ adhuc mala fama pdu-rat. admonear ipsū pri-mo seorsū postea coraz testib⁹ ut se corrigat. qō si nō fecerit: tūc demū iusp̄dat euz vsq; ad di-gnā satisfactionē: eī de pur. ca. c. ij. i quo casu i telligo qō hic dicit. nun q̄z eni a pncipio suspen-dat eum nisi enormitas delicti vl scandali hoc exposcat: eī. e. inī. ⁊ hec est digna satisfactio ut purget se adiuncto sibi legitimo numero vl ad arbitrium sui epi: ut h. ⁊. j. e. oīb⁹. eī. e. ex tua-rum. ⁊ eodē deficiēte i purgatiōe puniat ⁊ pu-niat eum tanq̄ q̄uictuz vl confessum: eī de accu. cum petr⁹ eī de simo. insinuatuz. ⁊ de pur. ca. cū. p. ⁊ ibi de hoc.

v Arbitriuz. hic nota cōpurgatores arbitrio epi sumendos.

expurget. Si autē deprehensus fuerit i furto aut piurio aut flō testimonio: ad iuramentū non admittatur: sed ficut q ingenu-us nō ē: feruēti aqua vel can-denti ferro se expurgat. Ite-mar⁹ remoz eps. De eodē

G Si mala fama de presbyte-ro exierit: ⁊ accusatores ac testes legales defuerit: ne cōtra aplm infirmoz cozda ō mala fama presbyteri pcutian-tur: ⁊ ne vilipetur ministeriuz nostr̄: neue securiores presby-teri existentes licēti⁹ in pec-catū ꝓlabātur: sm̄ ōcreta ma-ioz cū denominatis sibi vici-nis presbyteris quos scim⁹ se nolle peierare sacramēto fa-mā suā purget. Item innocē-tius aglegensi pīarche ⁊ mā-tuano epo. De eodem.

Q Votiēs frater noster tri-dētin⁹ epus in nostra ⁊ ve-stra pīna de simonia sit impe-titus: prudētiā vestrā latere ñ credim⁹. cuius cā tandē in no-stra presentia vētilata ꝓducti sūt aduersus eū accusatores vna voce in scripto asserētes q ecclesiā sancti petri de pa-do presbytero paulo dederit: p q̄tuoz modios frumēti: quos ab eiusdē ecclesie laicis acce-perit: vez qm̄ accusatōes nec testes sm̄ formā canonū ⁊ san-ctoz patz statuta in cā ipsa ꝓ cedere non potuerūt: cōmuni fratz nostroz cōcilio iudica-mus: ut tertia manu sui ordinis ⁊ q̄tuoz abbatū ⁊ religiosoruz sacerdotū de supradicta simo-nia in vestra ꝑsentia se debeat expurgare. Tenoz expurgatō-nis tenor erit hmōi: Ide ego eps supra sancta euāgelia primū iu-rabit: q ꝓ ecclesia sancti pe-tri de pado presbytero paulo donanda neq; ipse per se vel per submissaz ꝑsonā neq; alius ꝓ

a Si mala fama. nolle. bone opinionis ⁊ q vitam ei⁹ nouerint ⁊ moresm: nt eī. e. c. cū dilect⁹ ij nō fiet rigide eraminatio testū: ex. e. c. ostituit⁹. immo frater pōt purgare fratrē eī de pīūp. c. lras. io.

b In pmissis. se purgare fallū dicit allega-do.

c Sixti pape. ē. e. mādatis. io.

d Et leonis. b. ē in se. c. io.

e Aditū est. iussi. nec cō-cilium dedi: nec defensionē pstiti nec scienter me fa-ctū ē: ut eī ō pur. ca. quoties. l. di. figs vlguam. ad-dūt quidam: nec volui: ut. ē. i. q. i. iij. q² pīulat⁹. qō valde durū vī. Sz nūqd hoc iu-rabo: q² cū sciui prohibere potui ⁊ nō ꝓhibui: ⁊ h. q nō habeā ratū qō factū est cum-ētiā in maleficul rati habitio man-dato equipet. ff. de vi ⁊ vi ar. l. iij. §. cum ꝓcurator et extra de testi. spo. cum ad sedē in. fi. ē. e. q. i. no-tum in fine.

f Cogantur. q² ab emul⁹ hec infa-mia ꝓcesserat. ul dic ceteris apo-stolis.

g Cce. necessi-tate. extra ō elec. innotuit.

b ¶ Datur. allegando dicit.

i ¶ In decreto. leonis. j.c. pri. z se. lo.

k OMnib⁹ vobis auditu. aliqd ergo scitur auditu. xxij. q. v. hoc videtur.

l ¶ In canonib⁹. j.e.q. vij. testes: z.c. ipsi:

m ¶ Aut ꝓ z non ens sufficit q̄ soli episcopo fit suspectus. ar. j. ex de offi. iudi. ord. ex pte. z. xxx. dist. c. vlti. z sic nō obstat. vi. q. ij. placuit. Credo tñ q̄ si est accusat⁹ et epō ē suspectus: q̄ pōt eū cogere ad purgationem secus si nō est accusatus sm leges

Ecce q̄liter sūmus pontifex semetipm purgat: nec ceteris necessitatē purgādi pscripsit. vnde dat intelligi. q̄ satisfactō purgatōis i volūtate ꝓsistit accusati nō i arbitrio iudicis: Sz cū i illerdēsi ꝓcilio presbyter iubeat suspēdi vsq̄ ad cōdignā satisfactionē: cū etiā in decreto leonis in arbitrio ponit epi: quota manu sacerdos purgāe se dēat: pz q̄ ad purgationē cogēd⁹ ē: nec i sua volūtate sz in arbitrio iudicis cōsistit. ¶ tē leo papa scribens ad carolū regē ait. Qualiter sacerdotes se purgāe debeāt

OMnib⁹ vobis visu aut auditu notū eē nō dubitam⁹ q̄ sepissime suadēte hoste antiquo sacerdotib⁹ crimina diuersa obijciūtur. Sz q̄liter ex his ab his rōnabilit examinatio z satisfactio fiat: licet bone memorie tēpore dñi genitoris vestri pipini siue pisis tē poribꝰ a sanctis patrib⁹ z reliqs bone fidei z deuotōis hominib⁹ sepissime vētilatū fuerit: nos tñ plenit inde aliqd diffinitū repire minime quim⁹ nostris qppe tpibus id ipm a sanctis epis z religs sacerdotibus ac ceteris ecclesiastice dignitatis mistris vestris in regnis seu in alijs deo degētib⁹ nobisq̄ vna cū eis agentibus sepissime ꝓpt multas z nimias reclamatōnes: que ex hoc ad nos de diuersis ptibus venerūt: ventilatū ē. Sz q̄liter cōsultu dñi z pris nostri leonis a postolici ceterorūq̄ ecclesie romane epoꝝ z reliquoꝝ sacerdotū siue oriētaliū z grecorū priarchaꝝ z multoꝝ sanctorū epoꝝ z sacerdotū necnō et nostroꝝ epoꝝ romanoꝝ sacerdotū oiumq̄ ac leviteꝝ auctē z cōsensu atq̄ reliquoꝝ fideliū z cūctoꝝ cōsiliarioꝝ nroꝝ cōsultu diffinitum ē: vos oēs vtriusq̄ ordinis ministros scire volumus. Statutū ē nanq̄ ratione z necessitate auctē ꝓdicta cōsultu oium: vt quotiēs cūq̄ cuiq̄ sacerdoti crimē imponitur: si ipse accusator talis fuerit: vt recipi debeat: quia q̄les ad accusationē sacerdotum admitti debeāt: in canonibus pleniter expressū est. Si autem vt dictū est ille accusator qui canonice est recipiēd⁹ eum cuz legitimo viroꝝ numero z bonorum testiū approbare in conspectu episcoporum poterit: tunc canonice diiudicetur. z si culpabilis inuentus fuerit: canonice damnetur. Si vero eum suprascripto ꝓtextu approbare ipse accusator minime poterit: z hoc canonice diiudicetur. ¶ Ipse ergo sacerdos si suspicios⁹ aut incredibilis suo episcopo aut reliquis suis consacerdotibus siue bonis z iustis ꝺ suo populo vel sua plebe hominibus fuerit: ne in crimine aut i predicta suspicione remaneat cū tribus aut cū quinq̄ vel septem bonis ac vicinis sacerdotibus exemplo leonis pape qui. xij. episcopos in sua purgatione habuit: vel eo amplius si suo episcopo visum fuerit: aut necesse esse ꝓpter tumultum populi ꝓspexerit: z cum alijs bonis z iustis hominibus se sacramento coram populo super quatuor euangelia dato purgatuz ecclesie reddat. Si quis autem scire desiderat: q̄les testes ad accusationem sacerdotum recipi debeant: et quid de accusatore faciendū sit: plenius in canonibus reperiri poterit. Juramento cādentis ferri vel feruētis aque purgatio vero data non est addenda. Unde stephanus. v. huberto episcopo magūtino.

Candentis ferri z ferventis aque iudicium in ecclesia prohibetur.

ONsuluisti de infantib⁹ q̄ in vno lecto dormiētes cū ꝓ illud. vi. q. ij. placuit: immo inuenio q̄ ꝓpter calūniosam accusationem cogit quis se purgare: ut ex de accu. veniens. z ff. ne quis eum qui in ius vocatus ē. l. penultima. §. ¶

n ¶ Consacerdotib⁹. vt etiā abbatibus. ex. e. cū in iuuentute.

o ¶ Bonis. xi. q. iij. cum in cunctis. hic patet. q. modo intelligatur illō verbū a plebe. ō. e. pbyter. q̄ erant boni et iusti. imo nō admittunt licet sint boni: si tamen leues fuerint. Nā leues sunt qui ex facili crēdūt que ꝓbari nō pōt. xi. q. iij. in cunctis. z est expressum: ex. e. cū in iuuentute. als solus qui esset bonus sufficeret: ex de adult. c. significasti. Jo.

Q Onsuluisti. bemi/ cidij. Qui hoiez oc cidit: si animū occidēdi ñ hūit. nō tenet̄. l. cor. de fica. ut. ff. ad. l. cor. de fica. §. diu⁹. tenet̄ tñ. l. agl. et̄ ly nocē noluēit dū tñ fuerit i culpa ly le uissima. ff. ad. l. agl. ly et si gcūq. §. ij. t. l. in lege. Culpa aūt ē q̄ a diligē te potuerit, puideri t ñ ē, pusū. ff. e. si putator. tenet̄ etiā q̄tū ad deū: vt h. t. l. di. clico. t. xxv/ iij. q. ij. i lectū. ñ tñ pu/ nit̄ rōne homicidij ſz ra tione negligētie: ut. xv. q. i. febriauer̄t. mior et̄ imūgit̄ pena ab eccl̄ia p negligentia. ut. l. di. eos. t. c. figs volūtate. t. xv. q. i. figs nō iratus.

¶ Superstitiosa. vtli. n. t necessaria ly: ut. xxxvj q. ij. quos deus. de cō. di. ij. ligdo. xxvni. q. i. fi eni in pn. t. t ē ar. aligd inhibitū eo q̄ nō ē p̄cessū. xl. di. si papa. t. ff. de coll. l. ij. §. i. ar. eī ō vo. t vo. redēp. ex multa. ꝯ eī de sen. exc. nup. j. e. monomachiā: t vbi ca/ non ñ excipit nec uos: ut. ō. di. xij. oia. lv. di. si euangelica. t. xxvj. q. i. qō si dormierit. C. ō he/ re. vel ac. ven. l. vltn. ff. ō publi. vl̄ de p̄cio. ff. de aleato. l. i. §. aut. ff. ō ritu nup. palā in fi. eī de de cimis ad audiētiā. xxij. q. v. hoc videt. Ar. ꝯ. xx vij. q. ij. ler diuse. io. So. oia p̄cessa intelligū tur ō iure cōi: nisi. phibi ta i cetis casib⁹ iuemāt: ut unuit. c. ler dix. t de sen. ex. nup. b.

¶ Qui p. abortū. t hoc si puerperiū ē formatū ut. xxxij. q. ij. moyses. et c. q̄ vo. Sz tñ ly fm le/ gē mosayca nō fit homi cidiū: tñ punit̄. l. cornel. ff. ad. l. cor. de fica. si mu lier ē. t etiā. l. agl. ff. ad l. agl. si fu⁹. §. si mulier tñ q oppīmūt infantes. puniūt pna trū ānox/ parētib⁹ m oxni repiūtur: vtp ferro cādere aut aqua fenere seu alio quolibet examine parētes se purificare debeāt eos nō oppressisse. Jenēdi sūt nāq; t p̄testādi parentes: ne tā tenellos secū in vno lec/ to collocēt: ne negligētia q̄li bet p̄uenīre suffocētur vl̄ op primātur: vñ ipi homicidij rei inuenīātur. Nā ferri cādētis vel aque feruētis examinatio ne p̄fessionē exoꝛqueri a q̄/ libet sacri nō cessent canones t q̄ sanctoꝛ patꝛ documēto sancitū nō ē: superstitiosa adin/ uentōe nō ē p̄sumēdū. Spōta nea enim cōfessione vel testiū approbatōne publica delicta habito p̄ oculis dei timoꝛe cō missa sūt regimini nostro iudi care. occulta vero t incogni ta illi sūt relinquēda q̄ sol⁹ no uit coꝛda filioꝛ hominum. hi sūt q̄ pbātur vel cōfitent̄ ta/ lis reatus se noxios tua eos castiget moderatio. q̄ si ille q cōceptū in vtero per aboꝛsuꝫ deleuerit homicida est: q̄to magis qui vnius salt̄ diei pue rulum peremerit: homicidam se eē excusare negbit. ¶ Nec autē vtꝛ ad oia genera pūrga tionis an ad hec duo tantum que hic p̄hibita esse vident̄ p tineat: nō immerito dubitatur ꝓpter sacrificiū zelotypie. Et illō gregoꝛij. Si vir q̄ frigide nature esse dicit: p vexꝛ indici um p̄bare potuerit vxoꝛē suā nunq; se cognouisse: sepat ab ea. Palea. ¶ In libꝛo nā q; numeri legit̄ dñs p̄cepis/ se mopsi: vt loqueretur filijs israhel: t diceret eis: Vir cꝰ vxoꝛ errauerit mariꝰq; con temnēs dormierit cū alio viro t id maritꝰ deprehēdere neg nerit: sed latet adulteriū t re/ stib⁹ argui nō pōt: q̄ nō ē inē/ ta in stupꝛo: si spūs zelotypie cōcitauerit vtꝛ cōtra vxoꝛem suā q̄ vel polluta est vel falsa suspicione appetit: adducet eā ad sacerdotē: t offeret ob lationē ꝓ illa decimā p̄tē sac/ ci farine hoꝛdeacee. nō fūdet sup eā oleū nec iponet thus: q̄ sacrificiū zelotypie ē t ob/ latio iuestigās adulteriū. offe ret igit̄ eā sacerdos t statuet coꝛa dño: assumetq; aquā san ctā i vase fictili: t pauxillum terre ō pauimēto tabernacul mittet i eā. cūq; steterit muli er i cōspectu dñi: discooperiet caput eiꝰ: t ponet sup manus eius sacrificiū recoꝛdationis t oblationē zelotypie. ipe aūt tenebit aquas amarissimas in quibꝰ cū execratione maledi cta cōgessit: adiurabitq; eam t dicet: si nō dormierit vir alie nus tecū t si nō polluta es de sērto mariti toꝛo nō tenebunt te aque iste amarissime: i quas maledicta cōgessi. Si aūt de/ clinasti a viro tuo atq; polluta es t cōcubuisti cū alio viro: his maledictionibus subiace/ bis: Det te dominus in male dictionē t exemplū cūctoꝛum in populo suo: putrescere faci at femur tuū: t tumēs vterus tuus dirūpatur. ingrediantur aque maledicte in ventreꝫ tu um: t vtero tumescente putre scat femur tuū. t respondebit mulier: amen amen. Scribet/ q; sacerdos ista maledicta in libello: t delebit ea ags ama rissimis in quas maledicta cōge sserit: t dabit ei bibere: quas cum exhauserit: tollet sacer/ dos de manu eius sacrificium zelotypie: t elevabit illud co/ ram domino: imponetq; super altare ita dūtaxat: vt prius pu gil ū sacrificij tollat de eo q̄ offertur t incēdat super altare. t sic potum det mulieri aq̄s amarissimas: quas cū biberit si polluta ē: t contempto viro adulterij rea est: pertransibūt eam aque maledictionis: t in flato ventre computrescet fe mur: eritq; mulier in maledi ctionē t in exēplum omni po/ eī de his q̄ fi. oc/ de infantib⁹. Jtē q. procurat venena sterilitatis vt̄ ho micida: ut eī de homicidio si ali/ gs: vbi de hoc.

¶ Hoc aūt. hic. § nō legit.

¶ Si vir. xxxiij. q. i. §. q̄ autem.

a Nomo/ chiā. Jstos et̄ lex romana cō demnat: ut. C. de gladiatoꝛibus. l. vna. li. x. Eucharistia g⁹ nō ē dāda talib⁹: cū peccāt mortaliē: de p̄se. di. ij. §. sz si nō. Di cūt gdā q̄ defen dēs pōt sumere: q̄ cuilibz licitū ē defendere se. Sz nōne dauid pec/ cauit: nō: q̄ instin ctu spūs sancti fe cit: ut samsō et alij. xxiij. q. v. si nō ly. de diuoꝛ. gau/ dem⁹. t ē hic ar. q̄ nō ē arguēdū ab exēplis. xxvi. q. ij. nō statī. t. c. nō exēplo. viij. q. v. dixit. xxij. q. ij. figs p̄uen⁹. j. de p̄se. di. ij. ligdo. eī de elec. ly. C. de sen. t inflo. nēc.

b ¶ Tentare. xxvij. q. viij. si nulla. t. xxij. q. ij. queritur.

c Epe. hui. c. ē deroga/ tū: q̄ suspectis ñ ē dāda eucharistia: ut. j. de p. di. iij. trib⁹. de pur/ ca. dilecti.

d Interroga/ tū ē. incul/ pati. i. infamati. Nō eni p̄t̄ fil⁹ ac cusari duo ō cri/ mine. C. de adulteꝛ. reos. fite. ff. de i/ offi. testa. t fi. §. fi/ lius.

e Profiteť. Notandū q victoria vni⁹ p̄dest alteri ſi p̄dēnatio nō nocet. ff. de adulť. denūciaſſe: ō adulť. ff. ſi fui. ven. loci. §. penult. Itē arg. q p̄fessio vni⁹ non nocet alteri. xv. q. iij. nemi. Ar. p̄. lit. di. ordiatos. ꝛ. lr. tri. tātis. ꝛ ē vez q̄ nō nocet alij q̄tū ad p̄dēnationē: nocet tñ q̄tū ad plūptionē: ut eť de adulť. significaſti ꝛē.

f Tatuit quoq; ut ſi duo. ar. p̄. C. de adulť. reos. Sz dic q ñ agit hic crialit: ſz ad pniam ꝛ tori ſeparationē.

g Alter ille⁹ vel ut ꝓcuratio. leui. di. tibi dño. Sz ſi directe ageretur cū ſit cā crialis: ñ poſſet vni⁹ alterū ꝓſtituere ꝓcuratorem: ut. iij. q. ir abſens. niſi velis dicē q ſi cā crialis vni⁹ ſoci⁹ audiť et ꝓſe ꝛ ꝓ aliis: ut ē ar. iij. q. vi. hoc q̄ppe. ut ē eť de dolo ꝛ ꝓtu. cum dilecti.

b Sacerdos aut p̄sbyter. o. q̄nquēnio. hodie deponť q̄ ſi purgatiōe deficit: ut eť de ſi. de hoc. ō hēs gd fieri debeat cum volens purgare ſe negt.

a Uod vo. duo⁹ ſep duo ſuffi. cūt. iiij. q. iij. §. ītē in criminali. ỽ. vbi numer⁹. niſi i caſibus ſpālib⁹. Sz i caſu vni⁹ ſufficit ut eť de teſti. co. uenit. ꝛ vbi nulli fit piudiciū de conſecra. di. iij. placuit de infantib⁹ ꝛ in cā denūciationis: extra de pulo. mar. itē vero abſq; culpa erit: ꝛ illa recipiet iniquitatē ſuam: q̄ ſi polluta non fuerit: innoxia erit ꝛ faciet liberos.

Sed quelibet huiuſmodi purgatio videtur eē inhibita: cuz in premiſſa auctoritate ſtephani pape dicit ſponanea cōfeſſione ꝛ cetera. Item ex decreto nicolai pape.

In nouo teſtamento monomachia non recipitur.

Monomachiam vero in lege non aſſumimus: quam preceptam fuiſſe non reperimus. quā licet quoſdā inijſſe legamus: ſicut dauid ſanctum ꝛ goliam ſacra ꝓdit hiſtoria: nuſq; tamen vt ꝓ lege tenea tur alicubi diuina ſanxit auctoritas: cum hec ꝛ huiuſcemodi ſectantes deum ſolūmodo tēnere videantur. Contra i cōcilio guarmacienſi.

Si furta in monaſterio fiunt: iudicio monachi ſe expurgēt.

Sepe contingitur: vt in monaſterijs monachorum furta perpetrētur: iccirco ſtatuimus: vt quando ipi fratres ō talibus expurgare ſe debent: miſſa ab abbate celebreť vel ab aliquo ex preſentibus fratribus: ꝛ ſic expleta miſſa oēs communicentur in hec verba corp⁹ domini ſit tibi hodie ad probationem. Item.

Quicuq; de adulterio accuſatur: p̄babili iudicio ſe expurget.

Interrogatum eſt: ſi duo de adulterio inculpati fuerint: ꝛ vnus ꝓfitetur ꝛ alter negat: quid inde agendum ſit decretum eſt in ſancto concilio: vt ille qui negauerit ꝓbabili ſe iudicio expurget: ꝛ qui ꝓfeſſus fuerit dignam penitētiam agat. Item.

Cum plures de adulterio accuſantur: ꝛ vnus ceteros purgare voluerit: oēs rei habeātur: ſi ipſe in iudicio ceciderit

Statuit quoq; ſancta ſynodus: vt ſi duo de adulterio accuſati fuerint: ꝛ ambo negauerint: ꝛ orant ſibi concedi: vt alter illorum vtroſq; iudicio purget diuino: ſi vnus in hoc ceciderit: ambo rei habeātur Item.

Pro ſingulis miſſa celebretur qui de aliquo crimine accuſāt

Si epiſcopo aut p̄sbytero aliquod maleficium imputatum fuerit: pro ſingulis miſſam celebrare debet ꝛ communicare: ꝛ de ſingulis ſibi imputatis innocentem ſe oſtendere. quod ſi non fecerit: quinquennio a liminibus eccleſie extraneus habeatur. Illud vero quod ſixtus ꝛ leo in fine ſue purgationis addiderunt: ex eorum exemplo intelligendum eſt. exemplo enim ſue ſatiſfactionis noluerunt ceteriſ preſcribere legē purgandi.

Quod vo quarto loco q̄rebat: an duorū teſtimonio ſit cōdēnādus: multoz auctorū p̄bat. ſicut. n. i euāgelio iohannis legit: ait chriſt⁹ in iudeos: In lege vra ſcriptū ē: q̄m duoz hoīm teſtimoniū vez ē. Hinc ꝓſequent argumētatur cōtra eos dicēs: Si duoz hominū teſtimoniū vez eſt: quare teſtimoniū meū ꝛ p̄ris mei nō accipitis? Itē paul⁹ in epiſtola ad corinthios: In ore duoz vel trium ſtat omne verbum. Item in epiſtola ad hebreos. Quis preuaricans legem moyſi duobus vel tribus teſtib⁹ cōuict⁹ ſine miſeratōe lapidat. Itē ex cōci. braca renſi. ij. Quot teſtib⁹ q̄ſq; clericoz cōuinci debeat.

teſti. in oi. ꝛ in alio caſu eť de ꝓcu. ex inſinuatiōe. ꝛ vbi agit ur ad im pediendū negociū: eť de ſpon. ꝓrerea: Itē ḡtuz ad ꝓſumptionē faciendā. viij. q. iij. talia. ff. ō dote ple. theopompus. itē plures duob⁹ regrūť. j. e. nullā. ꝛ. c. ꝓſul. Tres requrūť in depoſitiōe pecunie: in auť de fide inſtru. §. ſigs igit. Item v. requrūť dū ḡtuſ ceciderit ubiq; auri i cuſtate. C. ſi certū pe. auť. ſed nouo. Et i codicill⁹ ꝛ donatiōe cā mortis fiēr. vi. ut. C. de dona. ca. mor. l. vlti. q̄ſq; ꝛv. ut. C. de ꝓris ſacro ſcri. vnicuq; li. xij.

b Et patris. p̄ ꝓ eē teſtis i cā filij i teſtō: al's nō. iiij. q. iij. §. mē i crialib⁹ aūt iſti mēuri nō poterāt. vel dic teſtionū meū ꝛ p̄ris mei. i. ō patre meo ꝛ me dictuz. ſ. teſtimoniū. ꝓphetaz.

c Vel triū. ut ꝓbēdat actorē. p vno teſte: eť ō teſti. in oi. Illa tñ logi i cā denūciationis. vel nō dicit triū: q; q̄ſq; ſim canones p̄ſes q̄ duo regrunť ſz nūq; pauciores ut eť de teſti. §. vñ i teſtamētis bñ regrūť. viij. C. q teſta. fa. poſ. hac cōſuluiſſima. niſi i his q̄ eccleſie relinquūť: ut eť ō teſta. cū eſſes. ꝛ. c. relatū.

Qō. v.

tū. qō dicit io. de teſtis ñ credo vez. vñ intelligo decre. illas cū eēs ꝛ relatū i quolibz teſtō lo

d quu. b.

Lacuit. ut figs. vt tria. §. di. xlviij. q̄m miſta

e Excōicationē. i. dā nationē.

f Reſul. i. cardinalis epūs. Sz nūqd ō papā duplicabunť teſtes: nō: ſimo ſufficiūt. ꝛ i hoc eſt deteriors cōditionis: q; ipſe ſine cōparatione alioz creat⁹ eſt maior. ꝛ iō ſine ſpe veme ꝓdemnandus ē: ut diabolus de pe. di. iij. principiū.

g Testes. eē de testi. psonas. ꝛ. c. super eo:

b Nulla damnationē epoꝝ. Sed hoc nō videt posse sta re: qꝛ nullus pōt iudicare clericos romane ecclesie: nisi solus papa. Itē qꝛ epi epm deponere nō pñt: ut. iij. q. vi. ḡuis. ꝑ. qꝛ loquit i eo casu: qñ papa cōmittit alijs causā clericoꝝ suo rū: ne ipse suspectꝰ habeat vl ne fauoꝛe ꝓ eis vel odio ꝯ eos iudicaret. ff. de iurisd. om. iud. l. pōꝛ.

i Damnationē. j. iij. q. vi. accusatus. ꝛ. c. ḡuis.

k Episcopoꝝ. j. q. iij: duodecim.

l Salū. v. capla iurabūt testes. s. ut dicāt ueritatē: ut. iij. q. ix. horta mur. ꝛ qꝛ testent ꝓ utra qꝫ pte ueritatē: ut. xiiij. q. v. nō sane. qꝛ non admisceāt falsitatē ut hic qꝛ nec amoꝛe nec odio nec ꝓmio cōmodo testent: ut eē de testi. quotiens. Itē quinto regit qꝛ dicant quicqd de re ip̄a nouerit siue fuerint int̄rogati siue nō ut eē de accu. cū dilectus.

m Equit. hic iuti tulatur. vi. questio

n Licet. appellatiōis. Appellꝰ ē ꝓuocatio iniuste siue qrelā cōtinēs. ff. de mio. ꝓfecti. tū ꝛ i hūmōi q extra iudiciū aiunt appellat: ut i electione: eē de ap. ꝓstitutus. qꝫ appellet dicet. j. e. nō solet. ꝛ hoc i ciuili cā. In criminali aūt glibet etiā iuitoꝝ reo appellat. ff. de ap. nō tū. ꝛ in cā liberali: ut. ff. de liberali cā. l. i. ꝛ. ij. appellat. aūt a minoꝛi ad maioꝛē ꝛ gradatim: ut. j. e. anteriox. C. de ap. ꝑcipimus. Excepto papa ad quē oib⁹ ptermissis appellat: ut. j. e. c. iij. iiij. ꝛ. v. Et hoc verū ē in iudicib⁹ ordinarijs: In delegatis aūt distinguit: si tota iurisdictio est delegata: appellat ad primū delegantē: eē de offi. del. super qōnū. §. pōꝛo. ff. gs ꝛ a quo appel. l. i. §. fi nō tota cā tūc ad delegantē secū dū: ut. C. g. ꝓ sua iurisdictiōe. l. i. ff. gs ꝛ a q. appel. l. fi. ꝛ eē de offi. del. sup qōnū. Judice sedēte ꝓ tribunali pōt viua voce appellare: §z extra iudiciū i libello tm̄ appellabit: nt. j. e. §. iudicib⁹. v. litigatoꝝ ib⁹. ff. de ap. a ſnia §. vlti. ſm leges appellat tū pꝰ distinctiuā ſniaz: niū i casib⁹ nōtis. j. e. nō ita. eē de ap. sup eo. ij. ſm ca. ꝛ añ lit. ꝓ. ꝛ post ut eē de ap. cū sit romana. j. e. nō ita. §z hoc fit coꝛrectū per ꝯstitutionē nouā: eē. e. ut debit⁹: vbi dꝰ qꝛ cā appellatiōis dz assignari. Itē ſm ca. appellat quotiēs supioꝝ iudex iuenit: ut. j. c. oēs. ſm. l. bis tm̄: ut. j. e. pꝰ secūdā io. Doc, ꝓ certo teneas: qꝛ añ sniam pōt appellare quotiēs ps grauat ꝛ allegat cā: ut eē. e. ut debitus.

Appellio qd fit

Placuit vt sigs aliquē clerī coꝝ macula fornicatōis impetrit: scōm p̄ceptū pauli apli: duo vel tria testimonia regrāt ab illo. qꝛ si ñ poterit datis testimonijs approbare qō dixit: excōicationē accusati a cusatoꝛ accipiat. Ex p̄miss. s. traqꝫ colligit: qꝛ duoꝝ vel triū testimonio eps ꝙici vel dānari pōt. pōꝛo silue ester papa in generali synodo ecōtra dixit.

Quot testib⁹ eps vel p̄bꝛ vel relig clerici sunt conuincēdi.

Resul nō dānat nisi cū. lx xij. testib⁹. p̄bꝛ aūt cardialis nisi cū. lxiiij. testib⁹ nō deponat. diacon⁹ xo cardinalis vbis rome nisi cū. xxvij. testibus nō ꝓdenabit. subdiacon⁹ accolit⁹ exoꝛcista lectoꝛ hostiari⁹ nō nisi. vij. testib⁹ cōdēnabit. Testes aūt ꝛ accusatoꝛes sine aliq̄ sint infamia. Item leo. iiij. Episcopi ñ nih. lxxij. testibus cōdemnādi sunt.

Nulla dānationē epoꝝ vnqꝫ eē cēsem⁹: nisi aut añ legitimū numeꝝ epoꝝ q fit p. xij epos aut certe ꝓbata ſnia p lxxij. testes idoneos: q tales sint q accusare possint. ꝛ pri⁹ ad sacra christi quatuoꝛ euangelia sacramēta p̄stēt: qꝛ nihil falsū oꝛomāt: siē nob btūs sil uester tradidit ꝛ rōna scā vt tenere eccla: ꝛ si iter eos quos dānādos eē dixerit hoies fuerit eps q suā cām i p̄tia rōne sedis epi petierit audiri: nul⁹ sup illū diffinitiuā p̄sūat dar sniam: §z oio eū audiri decernimus. §z hꝰ vl spēali ꝓilegio ō clericꝰ rōne eccle itellꝰ: vel ꝑsonā ip̄obitatē quoꝝdā: q cū nō sint spectate vite ꝛ scie in accusatōe mīstroꝝ dei repēte ꝓsiliūt. Quoꝝ vita xo adeo laudabil ē: ut i oib⁹ imitāda appareat: ō quoꝝ assertione null i dubitatio nasci poterit: eoꝝ testimonio duoꝝ vel triū glibet iure ꝙici ꝛ dānari poterit.

Egtur. vj. q̄stio: q̄ ḡrebat quo remedio cā viciata sōleuet: ꝛ si remediū illō sit dādū ei q cā dilationis vocē appellatōis exhibuerit. cā xo viciata remedio appellatōnis subleuari poterit.

Ū fabian⁹ pa. gir. Cāe viciate remediū appll'ois s'bleuari.

Licet appellatoꝛi viciatā cām remedio appellationis subleuari. Appellātē/ latōis subleuat ñ oꝛ afflictō vlla aut carceꝛ aut ꝛtrētōis iuriā e custodia Itē anacletꝰ pa. De eodē.

Sz pꝰ diffinitiuā sniaz tm̄ bis ut dicūt leges palle. nec añ signat tunc cā. §z dicit appello ab iiq̄ snia. snia tm̄ mīmonij ñ trā fit i rē iudicatā: eē de sen. ꝛ re iulatoꝛ. ꝛ. c. ꝓlaguinei. b. Itē appellat vsq̄ ad. x. dies ꝓtōs: ut. j. e. anteriox. Appellāti dat ān⁹ vl biēnū ut. j. e. figs appellat. tm̄ iudex pōt moderari ip̄s recūs⁹. eē. e. cū sit romana. ꝛ. c. repbē fibilis. Itē appellatiōe pēdēte nihil inouādū ē: ut

De. vi.

j. e. appellone. ni si appellās suspectus fit vl dilapidatoꝛ: ut. j. e. q. liēs. In cā criali reꝰ custodit vl dabit fideiussoꝛē si ē suspect⁹. C. de appeos. vbi. sup his. Judicis offīi est libellos dimissoꝛios dare. j. e. pꝰ appellationē. iudex āt ad quē appellat si appellatur a snia ſm pōtres allegatiōes l' infirmabit vl cōfirmabit sniaz: ut j. e. §. diffinitia i fi. p̄t tū nouas allegatiōes audire. C. de ap. eos. §. i. ff. de ap. q̄stū i fi. eē de fi. instru. cū ioānes. qñ āt ñ ē necesse appellare hēs. j. e. §. diffinitia Inhibet āt appellatoꝛ: qꝛ a p̄ncipe ñ appellat. ix. q. iij. cūcta. nec a p̄fecto p̄toꝛio. C. de offi. p̄fec. p̄to. li. nec a senatu: ut. ff. a qb⁹ ap. ñ §z. l. i. nec ab arbitro. C. de arbi. l. i. nec appellat officiat⁹. j. e. §. diffinitia. v. nulli. Itē. ppt̄ sceleris magnitudinē ñ appellat. C. quorū ap. ñ re. l. iij. ꝛ eē de ap. cū sit romana. Itē i monitanea possessioue: ut. j. e. §. diffinitia. v. ō possessiōe itē i re q̄ ñ capit dilationē. ff. de ap. re. l. vlti. ꝛ eē de rap. i fīs. ar. Ꝯ eē de ap. q̄ fronte in fi. Itē a snia marap. i fīs. ar. Ꝯ eē de ap. q̄ fronte in fi. Itē a snia mandatoꝛis ptis. c. eē de his q̄ fi. a ma. p. c. i.. Itē ꝓtumar ñ appellat: nt. rriiij. q. iij. de illicita. j. e. §ūt quoꝝ. C. ō iudi. ꝓperandū. §. fin aūt. item ab executoꝛe nō appellat. j. e. §. diffinitiua. v. ab executoꝛe.

o OMnis. Pone casum q̃ appellaꝫ a subdito epi ad epm: deinde ad metropolitanum. deinde ad ꝯcilium metropolitani.

p ¶ Libere. i. siue ante fuiam siue post.

q ¶ Sacerdotũ. ergo a seculari iudice ad papã põt appellari. qđ verũ ẽ vacante imperio: ut ex ō fo. ꝑpe. licet. alꝫ nõ ut ex de appel. fi duobus.

r ¶ Ad maiorẽ. ꝫ. xvij. di. multis. ꝫ. i.

s ¶ Coꝛã patriarcha q̃ dignitas ẽ ut. xcix. di. puncie.

t ¶ Secularia. ſ. cũ ambo sint clerici: qꝛ plati non debent tractare secularia iudicia ri. q. i. te quidem. Vel dic q̃ cũ laicus iudex ſi vult facere iusticiã: qꝛ tunc appellaꝫ ad clericũ ut ipsum coꝛrigat. ꝛ si noluerit facere iusticiã põt ipsũ excõicare: ut. xvij. q. v. administratores. Vel dic q̃ cũ iudex secularis suspectus ẽ: põt adiri iudex ecclesiasticꝰ: ut in auc. ut diffe. iudi. ꝫ. fi ꝯ. coll. ix. vel si decesserint ut ibi dr. vel si habeaꝫ q̃rela ꝯ ipsũ: ut in eadẽ coll. ꝫ. vltio. sic ex de fo. ꝑpe. ex transmissa. ꝛ ex. e. licet.

u ¶ In cõmuni. i. publice.

a Ꝫquis. ꝛ aplicam. ex his. c. patet: q̃ ad papam aliis ꝑtermissis appellaꝫ: ꝫ in aliis secus. est: ut j. e. decreto. ꝛ. q. vij. metropolitanũ. ꝛ. ix. q. iij. conquestus. ꝛ. xvij. di. multis. xvij. di. de consilijs. cum ergo hoc sit ꝓuilegiũ pape: ergo ad legatũ nõ appellaꝫ omisso epo: ut. ix. q. i. puenit. Sz ꝯ ō offi. leg. cũ nõ ignoꝛetis. ꝫ dicas q̃ ille nõ fuit tm̃ legatus ꝫ metropolitanus. Et si ille legatus nõ habuisset illõ ꝓuilegiũ: inutile fuisset officiũ legationis: ꝫ ille qui simpler legatus ẽ: nõ habz illud ꝓuilegiũ nisi ei specialiꝫ fit datũ. io. Quicqd dicat Io. oibus ꝑtermissis curꝛit ad legatum: ut dicit illa decre. ꝛ qõ facit ꝫ. Gessisse. b.

b OMnes epi. quotiens. nõ tm̃ vltra secundã vicẽ ne lites in infinitũ extendant. nõ enim ꝫ tertio quotiens. ff. de le. iij. fideicõmissis. ꝫ. figs. ꝛ. ff. ō edẽ do veluti in fi. Simile quotiẽs habes ex de elec. q̃ relam. Scõm. b. exponꝛ quotiẽs siue añ liꝛ. pi. siue post. Alij dicũt q̃ licet etiã ter appellari ꝑm canones ut. j. xxvi. q. ij. lotharius. ã. e. oĩs. Sz. M. dicit q̃ ly a grauamie q̃ñcũq; appellari: ꝫ bis post sniam tm̃. ꝛ exponit quotiẽs. ſ. in oĩ grauamine. ꝫ nõ nisi bis a snia: ut j. e. figs a quacũq;. ꝛ ex de ap. directe. S. dicit q̃ in illo. c. oĩs tertio fuit relatũ: ꝛ hoc nõ fuit ꝑ appellationẽ ꝫ ꝑ consultationẽ: ut di. xvij. c. i. ꝛ extra. e. sua.

c AD romanã. q voluerint. ergo frustratoꝛia admittiꝛ: ut ex e. cõsuluit. ergo audiendus ẽ q cã dilatiõis appellat: ut ex de ap. cum fit romana. ꝛ. c. ꝓsonas: ꝫ ꝯ ius eũ punit. ut. C. ō appel. a. pcõsulib⁹. ꝛ. C. quoꝛ appel. nõ reci. ab executoꝛe: vbi i. l. libris auri punit frustratoꝛie appellãs. ergo ius non debet eã admittere: ut xvij. q. iij. q. peccat. immo nõ debet ꝑ eã negociũ impediri. ex. e. pastoꝛal. &⁹ dubia frustratoꝛia ẽ admittẽda: sicut occult⁹ peccatoꝛ ō ꝓse. di. ij. nõ. phibeat. hodie aũt ipso iure ẽ inhibita appellatio añ snias: nisi euidẽs cã ꝓponaꝫ: q̃ si ꝓbata esset debeat appellatio legitima reputari: ut ex. e. ut debitus ꝫ cũ hodie ipso iure sit inhibita appellatio: gd. ꝓdest scribẽ remota appellatiõe: &⁹ si appellatio remoueꝫ in lris: tunc intelligiꝫ remota etiã p⁹sniam. alꝫ etiã rões assignaui sup illa ꝓtõne ut debitus: ꝫ si nõ opponiꝫ in lris tm̃ ante snias est remota. io. Ego credo q̃ nihil ꝓdest remotio appellationis nisi ad remouendã frustratoꝛiã appellationẽ: ut dicit decretal. exꝓsse ex de ap. ex pte. b. hoc scias q̃ nisi iudici euidenꝫ pateat appellationẽ tenere nũq; deferat ei. vñ si nõ credit tenere appellationẽ nõ deferat ipsi licz supioꝛ possit retractare qõ factũ est: ut ex. e. pastoꝛalis. Sz pone q̃ iudex dubitat de appel. aut deferet tali appellatiõi aut nõ. Si deferet: mentiꝫ. ergo ꝓstitutio ꝛ decretal. nã ꝓstitutio dicit q̃ nisi talis causa sit. ꝓposita q̃ si foꝛet. ꝓbata legitima esset appellatio nõ est deferendũ appellationi. ite de cre. dicit q̃ in solis illis casibus deferendũ ẽ appellationi: vbi a iure indulgeꝫ exꝓsse q̃ possit appellari. Si dubitatur de appellatione: ergo nõ debet cognoscere de cã cũ dubitet an fit iudex: ut. xi. q. iij. graue. Ad hoc dico: q̃ si iudex dubitat de cã appellationis sũmatim põt ingrere de causa vl seoꝛsũ extra foꝛmã iudicij inquirẽdo de cã: ꝛ si videbitur cã. ꝓbabilis ꝛ ꝓterea talis q̃ ea. ꝓbata legitima iudicaꝛet: deferet ei. vñ nõ sufficit appellanti. ꝓponere talẽ cãm: q̃ si. ꝓbata esset debeat appellatio legitima iudicari: ꝫ etiã regnũ q̃ sit. ꝓbabilis: ꝛ q̃ iudici iusta videatur.

d ¶ Consecrationẽ. si metropolitanus distulerit. viij. q. iij. artaldus. e ¶ Custodia. q appellat nec cogiꝫ dare cautionẽ de. ꝓsequenda appellatione: nec custodiri debet nisi fit causa criminalis ꝛ iuspectus sit: ut. C. de ap. eos.

f ¶ Excõmunicatione. ꝓ aliis tm̃ bñ põt excõicari: ut extra de ap. ad hec. ꝛ. c. ꝓpositum.

g Siquis putauerit. vel primatē. vel ꝓ id est.

h Ad romanā ecclesiam. matrē. nec ꝑsumit̄ esse mater: nisi diligat filiū: ut ex̄ de presump. afferte.

i Placuit. maior. ff. d̄ appel. l. i. §. siquis. j. e. anteriorum.

k Ideo huic. concilijs. ergo patet ꝙ legatus nō pōt facere conciliū: ut dixi. s̄. di. iij §. porro. di. xvij. huic sedi.

l Ac restitutionibus. ar. est hic ꝙ solus papa pōt restituere clericū depositū: de pe. di. vi. qui vult in fi. ⁊. ff. de q̄stionibus. l. i. in fi. ⁊ de pe. l. diui. Ar. ꝯ. xi. q. iij. ep̄us in synodo. ⁊. xlvi. di. clericus maledicus ad hoc dicas ꝙ si est solenniter degradat⁹: solus papa pōt eū restituere: secus si est verbo solo depositus.

m Cū g°. magister magis approbat opinionē que dicit ꝙ frustratoria admittitur. ⁊ ꝓbat hoc equentibus. iiij. c. ⁊ suspendit̄ constructio vsq; ad illum. §. patet ergo. vñ in titulo cuiuslibꝫ c. ponit̄ hec dictio cū.

a Decreto nr̄o. emulorꝫ. Si emuli erāt quomodo admittebantur ad accusationē: cuꝫ hoc sit ꝓhibitū: ut. j. e. q vij. siqui sūt. ⁊. iij. q. v. c. ij. ⁊. iij. R°. omnes accusatores vulgo dicuntur emuli. presumitur enim vel damnatione libere ire cōcedatur. Item victor ep̄us.

Qui a ꝓprio metropolitano se grauari putauerit: maiorez sedem appellet.

Siquis putauerit se a proprio metropolitano grauari: apud patriarchā vel primatē dioceseos aut penes vniuersalis apostolice ecclesie iudicetur sedē. Item zepherin⁹ vrbis rome archiep̄s.

Ad romanā ecclesiā quasi ad matrem appelletur ab oībus.

Ad romanā ecclesiā ab omnibus: maxime tamē ab oppressis est appellandū ⁊ concurrēdū quasi ad matrē: vt e⁹ vberibus nutriātur: auctoritate defendātur: a suis oppressionibus releuentur: qꝛ nō pōt nec debet mater obliuisci filium suum. Item iulius papa.

Quotiēs aliqs appellauerit: audiētia sibi non denegetur.

Placuit vt a quibuscūq; ecclesiasticis iudicibus ad alios iudices ecclesiasticos: vbi est maior auc̄tas: ꝓuocatum fuerit: audiētia non negetur. Idem.

Iniuste damnati restitutionē oppressi auxillū a romana ecclesia debent habere.

Ideo huic sancte sedi prefata priuilegia specialiter sunt cōcessa tā de cōgregādis cōcilijs ⁊ iudicijs ac restitutōnibus ep̄oꝝ q̄ꝫ ⁊ de sūmis ecclesiarū negocijs: ut ab ea omnes oppressi auxiliū ⁊ iniuste dānari restitutionē sumāt. ⁊ talia ab impijs nō presumantur absq; vltione: nec exerceant̄ absq; sua dānatione. Cū ergo zepherinus dicat ab oībus esse appellādū maxime tñ ab oppressis: ⁊ marcellus scribat ep̄i q noluerint vel qb⁹ necesse fuerit: appellare debēt: pꝫ ꝙ accusatio siue grauet̄ siue nō: vox appellatōis nō est denegāda. Quidā tamen ita distinguūt: vt volētes ad consecrādos: necessitatē patiētes: ad oppressos referat̄: ut sit sēsus: oēs q voluerint a romana ecclesia cōsecrationē accipe: ⁊ ab aliqbus ipediunt̄: eā debent appellare. qbuscūq; i suis oppressionib⁹ necesse fuerit ad eā cōfugere: similit̄ vocē appellatōis exhibeant: vt isti tuitionē ⁊ illi cōsecratōem ab ea accipiant. Similiter ⁊ illud zepherini distinguit̄: ab oībus est appellādū ad romanā ecclesiā: intelligendum ē: q ab ea cōsecrationē voluerint accipere: vel qui a prelatis suis aliquā iniuriā passi fuerint maxime tñ ab oppressis. Secundum primā interp̄tatōnem oppressi intelligūtur aliq̄ iniuria affecti: iuxta secundā vero oppressi dicūtur a iudice iniuste condemnati: secundum hanc distinctionem: qui in aliquib⁹ negocijs non ad releuandum sed ad differendum vocem appellationis exhibuerint: appellandi auctoritatem nō habent. Sed cum gregorius scribat omnibus per diuersas ꝓuincias.

De causa appellationis cognoscere non licet: nisi ei ad quem appellatur.

Decreto nostro vestram rogantes charitatem mandamus: ut si aliquis quod non optamus suorum emulorum aldricum cennomanensis ecclesie episcopum accusare damnabiliter tentauerit: liceat illi post auditionem primatum dioceseos si necesse fuerit nos appellare: ⁊ nostra auctoritate aut ante nos aut ante legatos nostros ex latere missos: iuxta patrum decreta suas exercere atq; diffinire actiones nullusq; illum ante hoc iudicet aut iudicare presumat. sed siquid quod absit graue into-

ꝙ fiat semp causa inuidie accusatio vnde canō vocat accusationē illaudabilez intentionem: ut. j. e. q. vij siquis ep̄us. non solum videt̄ esse discordia int̄ accusatorem ⁊ accusatum: sed etiam inter domesticos ⁊ amicos accusatoris ⁊ accusati: ut. ff. de legationibus sciendū. §. ij.

b Auditionem. videt̄ ꝙ nō licet appellari ad apostolicum omisso metropolitano: ⁊ j. q. vij. metropolitanum. ut. s̄. e. si quis putauerit. ⁊ ff. de ap. imperatores. sꝫ nō tenet h° in foro ecclesiastico. s̄. e. siquis.

c Legatos. ad hoc destinatos: vel dic q̄ in legato pape spāle est ſm quosdā: ut de crimine possit diffinire: ut. xvi. q. i. frater. als secus: ut. ff. de offi. pcon. l. solent. & ff. de eo cui man. est iurisdic. l. i. ſmo. nec dico legatum pape hoc posse facē ſine mandato ſpeciali: ut eī de of. legati q̄ translationem.

d Actiones. notanduꝫ actiones ꝓponendas ir. q. i. experientie. et eī de mutu. peti. c. i. eī de iudi. examiata. Ar. ꝯ. eī de iudi. dilecti. Io. Sol. ſm ius canonicū nō tenetur aliquis ꝓponere actionē: ut eī de iudi. dilecti. Sz ſi ꝓponatur & ineptа: cadit a causa ꝓponens: ut eī. e. ti. eraminata. b.

e Submotus. ecce penam illi⁹ qui nō defert appellationi ſm leges punīt in. xxx. pondo auri. C. ō ap. quoniam.

f Vi ſe ſcit & c. iij. q. v. q̄uis & cetera.

g Akguta: cōtinuatim. i. utez & iterū.

h Et carcerali. qō pōt fieri i cā crimiali ſi cōdēnatus appellans est ſuſpect⁹: nec pōt dare fideiuſſozē: ut. C. de ap. eos.

i Honoze. ut ſicut de facto fuit depositus: ſic de facto reſtituatur de ap. ad hec ſi cut. & c. ad pñtiā ē. e. q. pmates.

lerandumq̄ ei obiectum fuerit: nostra erit expectanda cēſura: vt nihil ꝓfus de eo q̄ ad finum ſancte ecclesie romane confugerit & eī implorat auxiliū decernatur: q̄ ab eiuſdem ecclesie auctē fuerit p̄ceptum que vices ſuas ita alijs impertiuit ecclesijs: ut in ꝓtē sint vocate ſolicitudinis nō in plenitudinē poteſtatis. Si autē qō nō arbitramur a quoq̄ ſecus p̄ſūptū fuerit: ab officio clerici ſubmot⁹ auctatis apoſtolice re⁹ ab oībus iudicet: ne lupi q̄ ſub ſp: cie ouiū ſubintrauerit beſtiali ſeuicia quoſdā audeant lacerare: & qō ſibi fieri nolunt: alijs iferre p̄ſumāt. Ite cum iulius papa dicat.

Iudicia appellantium ab eis ſūt audiēdi ad quos appellatur.

Qui ſe ſcit alijs eſſe ꝓpoſitū: nō moleſte ferat aliquē ſibi eē ꝓlatū. ipa nāq̄ ecclesia que prima est: ita relīgs ecclesijs vices ſuas credidit largiēdas: ut in ꝓtem sint vocate ſoliciturdinis nō in plenitudinem poteſtatis. vñ oīm appellantiū apoſtolicā ſedē eꝑ iudicia & cuncta maioꝛ negocia cāꝛ eidem ſedi reſeruata esse liquet: preſertum cū in his omnibus eius semper ſit expectandum cōſilium. cuius tramiti ſiquis obuiare tentauerit: ſacerdotū cauſas nō ſine honoris ſui periculo ſe apud eandem ſedem noueritredditurū Item cum nicolaus papa iremenſem archiepiſcopum inuehebatur: qui rotardū epiſcopum appellantem apoſtolicaz ſedem damnare ausus est ita dicens.

De remenſi archiepiſcopo: q̄ appellantem romanam ſedem iudicare est ausus.

Akguta ſapientia tua vtiq̄ in bono accepto fomite iudicij materiam depoſitionis aduerſus rotardum aſſumpſerit: & ab itinere apoſtolice ſedis remouerit: & continuatim apoſtolicam ſedem appellantem damnauit. & carcerali cuſtodie mancipauit. et infra. Priuilegia tamen apoſtolice ſedis vos oblionī tradē nullo modo debuiſſetis: quibus venerandi canones iudicia totius ecclesie ad hanc deferre iubent. et infra: Hoc quippe nos in rotardo iccirco noueritis operatos: vt priuilegia ſedis apoſtolice: que male a nobis violata esse videbantur: auctoꝛitate apoſtolica & canonica patrum deliberatione priſtino tandem ingenio & ꝓpꝛio decoꝛentur honoꝛe. Item leo.

Quiſquis obedientiam maioribus exhibeat: quam ab inferioribus deſiderat.

Qui ſcit ſe quibuſdam ꝓpoſitum: non moleſte ferat aliquem ſibi eſſe ꝓelatum: ſed obedientiā quā exegerit etiam ipſe dependat. & ſicut non vult grauis oneris ſarcinas ferre: ita non audeat alijs importabile pondus imponere. Diſcipuli enim ſumus humilis & mitis magiſtri dicentis: diſcite a me quia mitis ſum & humilis coꝛde. Patet ergo q̄ nulli appellanti ſunt iuducie denegande. Ceterum ſi cauſa fruſtratoꝛie dilationis appellauerit: a iudice ad quē ꝓuocatū fuerit cōdēnabitur.

k Qui ſcit. Ita facit hoc. c. ad ꝓpoſitum: q̄ ſicut eīs vt alius ꝓlatus ecclesie vult deferre appellationib⁹ ad ipſum factis: ſic & ipſe tenet deferre appellationib⁹ ad ſedem apoſtolicā. Et est ſimile bonū. C. de offi. ꝑ. vr. l. i. vbi dicit q̄ est societas muneris: q̄ magiſtrat⁹ gradum ſuꝑioris agnoſcat

l Exegerit. ſſe. xxvij. q. vi. c. i. & ij. & lxviij. di. quozūdam. & di. ix. neq̄ ſi fi. ff. de adulē. ſi vroz. §. iuder. io.

m Patet. ergo ꝓdēnabitur. ſi appellatio alicuius fuerit ꝓnunciata fruſtratoꝛia: tunc ſi poꝛ iuder a quo est appellatum nō admiſit appellationem in criminali negocio lite ꝓdita notat⁹ abſcedat. C. de appel. a ꝓconſulibus. ſ ſi ꝓtoꝛ iuder admiſit appellationem ꝓ arbitrio iudicis punīt: ut. C. e. l. eos ſed ſi in ciuili negocio p calūniam appellat: punitur. in. l. libris argēti. C. quoꝛ ap. nō reci. ab executoꝛe. ſi ſine calumnia, nō punīt niſi in expenſis: eī de ap. ſepe. eī de eo q̄ ī poſ. mit. cā rei ſeruāde cū venissent item remittit ad eum a quo appellauit: eī. e. cū in ecclesia. Dicūt tñ q̄dam: q̄ niſi euidens ſit aliquē calūmoſe appellaſſe: nō debet puniri in expenſis: ar. optimū. ff. de le. ij. g ſolidū. §. etiā. alioquin quilibet metu expenſarū relinqueret ius ſuū indefenſū: ut. ff. de peti. here. illud. tūc aūt ꝑſumit nō fieri calūnioſe: cū iuratū est ō calūnia: ut. i. q. vij. ſancimus. ſed hoc nō credo imo ſemp in cā appellationis condemno victū: ut. j. e. oimodo. & in conſti. noua Inno. ut debitus. & ff. de ap. negociozum in pn. Io.

a ¶ Notiens epi.putauerint. ꝫ nō grauet ⁊ sufficit q̄ putat hoc: ⁊ sufficit. ir.ꝓbare ꝓbabilē causā appellādi: ut .e. bone inf. ⁊.ff.e. appellanti. nisi sit remota appellano: tūc requirit q̄ sit ꝓbabilis: ⁊ q̄ sit talis qua ꝓbata legitima sit appellatio: ut eī .e.ut debitus, io. Ego credo indistincte q̄ hodie debet esse cā ꝓbabilis ⁊ legitima: ut eī .e.ut debitus. qō itelligo añ sententiam. b.

b ¶ Appellent. Nota q̄ pōt a iudice suspecto recedi p appellationē vel etiā p recusationē: ut b ⁊ eī .e. postremo. ⁊. s. c. pri. ⁊ eī ut lit. nō ꝓtest. accedēs. ⁊ quicqd fit p̄ recusationē eque cassat sicut si fieret p̄ app. ut eī de eo qui mit. in pos. cū sicut in fi. Refert tñ cū dicit recuso iudicez ut suspectū: quo casu loquit decre. eī de ap. secūdo regris. vel sic habeo iudicē suspectū q̄. casu nō cogit cozam arbitro, ꝓbare causā suspicionis: q̄ pōt iudicem declinare p appellationem ut dictū est.

c ¶ Audiri. Nota nihil interesse vtrū dicat qs q̄ velit causā suā audiri a papa vel erp̄esse ad ipsuz appellauerit: sicut nec refert an appellet qs facto vl verbo: eī .e.c. dilecti in decisa.

d ¶ Excōicare. pōt tamen de facto ad cautelā petere absolutionē: ut eī .e. ad pñiam. si vō appellatio non tenet: tunc pōt talis excōicari p̄ appellationē: ar. eī .e. qōni. io.

e ¶ Non ita. sm leges añ diffinitiuā sniam nō appellat: ut C. de iudi. aptissimi. ⁊. j. e. nō solent. tñ clericꝰ añ diffinitiuā sniam appellat: ut. C. de epali audi. l. ij. ⁊ cū actoꝝ vl ꝓnūciationis editio negat. C. ut lit. pen. l. ij. ⁊ cū ab iniria appellat. ut. ff. de mino. ait ꝓtoz. §. pmittit. Idem dico vbi appellat a grauamie manifesto: ut. C. de ap. figs, puocatione. Idē vbicūq; iudex aliqd facit ꝑ. l. negādo dilationē, vl qd sile: ut. j. e. nō solēt. Hodie añ sm ius canonicū nō appellat añ sniam: misi euidēs fuerit cā grauamis: ut in ꝓtit. Inno. ut debit. ⁊ sic videt idē iuris ꝫ leges ⁊ sm canones qō falsū est ut dicūt doctozes legū: ⁊. j. e. nō solent.

f ¶ Nō licet. alia est rō ecclesiasticoꝝ alia secularium: ut de ꝓse. di. iij. celebritatē. r. di. lege. xxxiij. q. ij. admonē. ar. ꝑ. xi. q. i. gcūq; litem. ſ hoc nō tz: ut eī de fo. ope. ꝓposuisti. Quidā tū dicūt q̄ vbicunq; tam sm leges q̄ sm canones pōt fieri appellatio a manifesto grauamie. Alij dicūt q̄ añ sniam sm leges nō appellat nisi in casib⁹ in iure erp̄essis.

g ¶ Dicta causa. i. assignata cā appellationis. ꝫ nō oportet ibi, ꝓbari: ſ cozā iudice ad quē appellat: ut. C. de ap. eos. ⁊. j. e. q. in fi. nisi in casu: ut. C. de ꝑcibus impa. off. auc. que supplicatio. ⁊ eī de his q̄ fiūt a ma. pte cū in cūctis. nec pt̄ est audiend⁹ appellans a iudice ad quē appellauit: q̄ ꝓstet ipsū appellasse ab aliquo grauamine: alit enī remittend⁹ est ad eū a quo appellauit: ut eī de ap. cū i ecclesia. videt q̄ habet tenet assignare cāz appellandi: ut hic ⁊ eī de ap. cōstitutus ⁊. ff. de ap. appellanti. sicut i iulpecto iudice cā est assignanda licet alibi ꝓbāda sit. Sed q̄ nō sit assignanda ꝓbat: quia frustratoria appellatio sc̄ōm hec iura ē admittenda. Item nō videt esse necessarium q̄ allegetur causa: quia potest ab ea recedi. ff. .e. scio quēsitum in fi. Item q̄ nō sit necesse causas assignari ꝓbatur extra ut lit. ſ constā, accedens. Et dicit lex cum cozam iudice appellatur sufficit dicere appello: ut. ff. de appella. Scio. Dicas ergo q̄ semper appellans tenetur assignare causam: ut extra. e. ut debitus. tamen si causam non assignat ⁊ postea cozam iudice appellationis ꝓbat iustam fuisse causam appellādi: bñ cassatur quod factum est: ut extra ut lit. non ꝓtesta. accedens. Et ita ꝓtor iudex bene facit nō deferendo appellationi cum causa appellationis nō sit erp̄essa. Secundus similiter bene excusat quod factum ē cum iusta causa subfuit appellandi. Alij exponunt. dicta causa id est lit. non contesta. quia ante litem contesta. nō est appellandum: ut extra de appel. re prehensibilis: nisi sit apertum. grauamen: ut extra. e. consulunt. ⁊. c. cum sit romana. Io. hodie ante sententiam qui vult iudicem recusare semper proponat causam: ut extra. e. ut debitus. ⁊ offerre debet proponens se eam velle ꝓbare cozam arbitris si iudex petit: alioquin eius appellatio non valet: ut extra de appella. interposita. Si vero nō recuset iudicem sed aliam causam proponet: alleget talē quā ꝓbata sit legitima: ⁊ eam cozam iudice offerat se ꝓbaturum si iudex petit. b.

Tēpus vō appellatōis est añ data vel post datā sniam. q° tiēs. n. qs se grauari senserit: libere pōt appellare. Vñ fixt⁹ papa ait. **Qui grauat a ꝓtio ꝓtio metropolitāo: ꝑmates aut vniuersat eccl̄e sedē appellet.**

Siqs putauerit se a ꝓtio metropolitano grauari: apō primatē dioceseos aut penes vniuersalis aplice ecclesie papam iudicetur: **De eodem**

Quotiens epi se a suis ꝓtio uinicialib⁹ vel a metropolitano putauerit ꝓgrauari: aut eos suspectos habuerint: mox romanā appellēt sedē: atq; eis libere ire liceat. ⁊ dū ꝓdictam romanā ecclesiā appellauerint aut ab ea se audiri popposcerit null⁹ eos aut excōicare aut eoꝝ sedes surripere aut res eoꝝ auferre aut aliquā eis vim iferre ꝑsumat: añq; āboz cāroman pōtifex aucte termineī. Qō si aliter a quoq; ꝑsūptū fuerit: nihil erit: sed viriḃ⁹ carebit. Item iulius papa.

De eodem. Pales

Deo huiꝰ sācte sedi ꝓfata ꝓuilegia spēaliꝫ ꝓcessa] sūt vt ab ea oēs auxiliū oppressi ⁊ iniuste dānati restōnē sumant.

Oppressi ⁊ se ꝓgrauari putātes intelligūtur añ datā sniaz Vñ euncian⁹, vbis rome epūs scribit oib⁹ epis. **Añ exitū cāe p appellatōem recedere licet.**

Non ita i ecclesiasticis agē dū ē negocijs: sicut i secularibus. nam in secularib⁹ p̄, q̄ legibus quisquis vocat⁹ venerit ⁊ in foro decertare cepe rit: non licet ei ante peractam causam recedere. In ecclesiasticis vero dicta causa recedere licet si necesse fuerit: aut si se viderit ꝓgrauari. Qui vero ex contumacia iudicibus obtemperare noluerit: cōmunione punetur. Unde in concilio milenitano.

b Quisqs. istud. c. intelligūt qdā de delegatis iudicib⁹ quoꝝ sniam eps loci tenet mādare executioni: ut eī de offi. del. significastī. Alij intelligūt de iudicib⁹ datis ab ipso epo: q suā sniam ñ pñt mā dare executioni q: tm delegati a pncipe pñt mandare suas snias executioni. ff. de re iudi. a diuo. Sz hoc nō ē verū: qz subdelegati hoc pñt: ut eī ō offi. del. ex lris. z eī de sen. z re iu. cū bertold⁹. io. Fere oēs dicūt q subdelegat⁹ nō pōt sniam mandare executioni p legē ff. de re iudi. a diuo: z si ercōl̄ care possit: ut eī ō offi. del. ex lris: q iubere cauē z ī possessionē mittere magis ē imperij q̄ iurisdictionis: ut. ff. de iurisd. o. iudi. iubē. b.

i ¶ Probatū. ergo q dicit aliquē ptumacē: hoc pbabit: sicut q dolū objcit. z ar. ē. q. i. e. i. z. c. nemo eī ō refti. spol. audita, ar. ē. ff. ō re iudi. contumacia z. l. xv. di. c. vltio.

k ¶ Jceat. z in criminalib⁹. simo pot⁹ in criminali: ut. ff. ō appnō. tñ. z. j. e. ñ solet. z. §. ē aūt qñ. ỹ. nullus.

l Sqs. p⁹ datā infra. v. dies olim statuti fuerunt duo dies. theodosi⁹ dedit. v. deinde instituimus dece: ut. j. e. anteriorum.

m ¶ Unde i theodosianis leg. quibus leges allegat fallan⁹ est: ut C. de veteri. iud. enu. l. ij. §. hec oīa

Excōmunicetur q iudicib⁹ sn̄is obtemperare non vult.

Quisquis, pbatus fuerit p contumaciā nolle obtēperare iudicibus: cum hoc pūme sedis epō fuerit, pbatum: det litteras vt nullus ei cōicet epi scopoꝝ: donec obtemperet.

¶ tē. q post datā sniam appellari possit: fabianus papa testatur dicens.

Nō deneget appellatō ei: quē in supplicio sentētia destinauit

¶ Jceat etiam in criminalibus causis appellare: nec vox appellationis denegetur ei: quē in supplicio sentētia destinauerit. Quod ante idō affirmat. Ante datam sententiam liceat alicui appellare.

Sqs iudicē aduersum sibi senserit: vocē appellationis exhibeat. Post datā xo sententiā q appellare voluerit infra quīq dies appellet z infra eosdem a quo puocauit lras dimissorias accipiat: z infra eosdē ad quē appellauit iter arripiat. Unde in theodosianis legibus sic statutū inuenit.

Postlatā sniam infra qō rep⁹ quīq appellare debeat.

Propter supfluā appellatorū licentiā ne in retractandis vel reuocandis sententijs libeꝝ hre arbitriū videantur: z tepora appellationis z pene constitute sūt: vt quicūq apō iudicē qui cām ei⁹ audiuit appellare z ad aliū iudicē puocare voluerit: z infra. v. dies appellet: z in his quīq dieb⁹ ad iudicē ad quē puocauerit sine aliqua dissimulatione perueniat: z ipe dies in quo accepit litteras in his quīq diebus specialiter cōputetur. q si longius iter sit: excepti⁹. v. diebus spaciū dieꝝ quo iter agi possit computetur.

z. C. de nouo. C. confir. in fi.

n Propter supfluā. quo iter. ut semper. xx. miliaria pro die computent: ut. ff. si quis cauti. l. i. z si quid. i supserit hoc etiam pro die computet: ut. ff. de ỹ. sig. l. iij.

Habita dinumeratione. xx miliū diurnoꝝ p singulos dies computetur. Item.

A quo appellat ad quē appellatū fuerit dimissorie littere dirigantur.

Hec a quo appellatū est: ad eū q de appellatōne cognituru est: dimissorie littere dirigantur: q̄ vulgo apostoli appellant. quaꝝ postulatio et acceptio intra. v. dies ex officio finiēda est. Ista iam superius sub titulo de cautionibus z penis appellantiū interpretata sūt. qui intra statuta tēpora dimissorias nō postulauerint vel acceperint vel reddiderint: prescriptione ab agendo submoueant: z penā appellationis ferre cogātur. Item dē

De his q ca dilatois appellāt

Vicinq nō cōfidentia iuste cāe sed causa differēde more ne cōtra eū snia pferat appellauerit. vel si ō facto suo cōfessus ne abijciatur appellare voluerit: huiusmodi appellationes nō recipiātur. Item tē.

Cū possessor appellat: dū enē tus cāe dubi⁹ est: possessionis fructus sequestrentur.

Notiēs post auditaz cām iudicē possessor appellat: fructus possessionis de q̄ agit dum sequende audiētie euentus dubius est: merito sequestrantur. Nam si petitor appellauerit: hoc ab eo postulari ñ pōt: quia nō potest sequestrari qđ nō habet. si ꝓpter prędia vbana vel mancipia vel iumēta appellatur: possessiones eorum vel mercedes. vel vectura etiā si de nauis naulo agāt deponi solent. Item.

Iniuste appellās oīo puniēd⁹ est

Omino puniēdus est: quotiens iniusta appellatio p nūciatur. sūptus quos dum se-

o ¶ Infra. v. bodie. xxx ut. j. e. in fi. §. penulti.

p ¶ Beo. intra. v. bodie. xxx. ut. j. e. q. in fi. §. penultimo.

q ¶ Statuta. fic z hoc bodie nō tenet: ut. C. e. quoniam.

a Uicunq. Quod obtinet in ciuili: ut confessus nō audiat appellans: in criminali aliud: ut. j. e. sunt quoꝝ missi alia, pbatio iudicez instruat. ff. de questi. l. i. §. diuus. Jo:

b Notiens. sequestranī. hoc ñ tenz hodie: ut. j. xvi. q. iij. volumus. j. e. appellatiōe pendente. z extra de sequestra. ad bec. vel tenet in casu qui est. ff. de appel. imperatores. l. qñ possessor dilapidat fructus ut ibi dicitur. hoc exprese patet de sequestrati. c. penulti. z si. vel dic q si appellat ab executore: q tūc sequestrātur fructꝰ sz nō res ipsa ut. C. quoꝝ ap. ñ reci. ab executore.

c Omino. sumptus sm canones puntur in expensis: ut hic z extra. c. reprehensibilis sm. l. punit. l. i. libris argenti. C. quoꝝ appel. ñ reci. ab executore. Jn criminali infamis est et litem perdit: ut. C. de ap. a. pconsulibus.

r

d Quadruplos. hodie ſimplos: ut. C. de fructib⁹ ⁊ lit. ex/pen. non ignorat. ⁊ l. terminato. vel forte duplos: ut. iij. q. iij. libellum. dic ut extra de dolo finem.

e Nterioꝝ. i. in auc. de ap. ⁊ intra que tẽpora debẽ: ap. coll. iij. in ꝑn.

f Dierũ. Sed nũ quid ille dies in quo appellaꝫ computabiꝫ inter illos. x. dies: quod videt quia dies illa in qua ꝓmissio aliqua fit: cõputatur cũ illo tempore: niſi excipiatur: ut. ff. ſi quis cauſ. l. i. Similiter dies in quo fit diuortiũ computaꝫ inter. lr. dies qui danꝫ accuſatori a tempore diuortij: ut. ff. de adulꝫ. paſ. §. i. Itẽ licet dicat intra. x. dies ñ decimus dies com/prehendiꝫ intra illud tẽpus: ut. ff. de ſucceſſorio edicto. l. i. §. qõ dicimus. ⁊. ff. de ẏbo. ſig. ſi quis. ſic direrit. immo idem videtur ſi diceret ante. x. dies ꝙ adhuc i decimo die poſſet appellare: ut. ff. de ẏ. ob. eum qui. ⁊. l. cũ quis. §. quirita. ⁊ facit ad hoc. ſ̃. e. ꝑpter. ꝛ̃. ꝙ ſi tantuꝫ ſupeſt de die ꝙ poteſt deliberare condemnatus: tunc illa dies computatur ꝓ vno die. Io. Ego credo ꝙ ſemp cõputetur: ⁊ itaſeruaꝫ de facto. b.

g A recitatione. Nun quid hoc tempus vtile eſt: ſicut fuit tempus bidui? Quod videt. aliter eni videtur diminutuꝫ beneficiũ antiqui iuris maxime cũ lex noua nihil exp̃mat: de hoc g̃. veteri iuri ſtandum eſt. C. de appel. ꝓcipimus in fi. ⁊ qõ nõ mutaꝫ q̃re ſtare. ꝓbiberur: ut. C. de teſti. ſancimus. quare ergo dicit hic a recitatione ſententie cum ſm legẽ antiquaꝫ a tempore ſententie computanꝫ hi. x. dies: ut. j. e. §. biduũ. dic ergo ꝙ quantũ ad ſui mutũ vtile eſt. ſed continuũ quantũ ad ſui. pgreſſũ q̃ temp⁹ hoc computabiꝫ a tempore ſcientie: ut. C. quõ ⁊ qñ iudex ab eodem. ⁊. ff. de edil. edic. cũ lex. ⁊. j. c. biduũ. Cuz eni illa dies queretur aduerſarius impendit: reddere cogatur non ſimplos ſed q̃druplos. p remiſſis auctoritatib⁹ infra. v. dies poſt datã ſniam cuiqz appellare ꝓmittitur. qõ poſtea iuſtinianus in cõſtitutõib⁹ ſuis corrigens infra. x. dies appellationis remediũ cuiqz dãdũ decreuit dicens. Imperatoꝝ iuſtinianus auguſtus.

Infra. x. dies remedium appellationis concedit.

Nterioꝝ legũ acerbitati plurima remedia interponentes ⁊ maxime hec circa appellationes faciẽdas in preſenti ad huiuſmõi bñficiũ puenire duximꝰ eẽ neceſſariũ. Antiqtati eteñ cautũ erat: ut ſiquis p ſe litẽ exercuerit: ⁊ fuerit cõdẽnat⁹: intra duos dies tantũmodo licẽtiã appellationis haberet. Sinautẽ p ꝓcuratorẽ cã vẽtilata fit: in triduũ proximũ eã cãm extẽdi. Ex rex aũt experiẽtia inuenimus hoc ſatis eſſe damnoſũ. plures enim homines ignaros legũ ſubtilitatis ⁊ putantes in triduũ prouocationes eſſe ponigendas in ꝓmptũ periculũ incidiſſe ⁊ biduo trãſacto cãs ꝑdidiſſe vñ neceſſariũ duximꝰ huiuſmodi rei cõpetenter mederi. Et ſancimus oẽs appellatões: ſiue p ſe ſiue p ꝓcuratores ſeu p defenſores vel curatores ⁊ tutores vẽtilẽtur: poſſe intra. x. dierũ ſpaciũ a recitatõe ſnie numerãdoꝝ iudicib⁹ ab his quorũ intereſt offerri ſiue magni ſiue minoris ſint: excepta vide/licet ſublimiſſima' ꝓtoriana ꝑfectura: vt liceat homini intra id ſpaciũ pleniſſime deliberare ſi ue appellãdũ ei ſit ſiue quieſcẽdũ: ne timoꝛe inſtãte op⁹ appellatoriũ frequẽteꝫ. Sz ſit oĩb⁹ inſpectõis copia: q̃ ⁊ indiſcuſſos hoĩm calores põt refrenare. Ad hoc ſancim⁹ ſi qñ lis ſperaꝫ i nr̃m inferri ꝓſtoriũ. ſi forte cõtigerit ipatoꝛis maieſtatẽ occupatam publicis cãis ex mũdanis ꝓuiſionib⁹ nõ poſſe cõuocare patres: q̃tenus cã agiteꝫ: nõ ex hoc litẽ ꝑclitari qõ. n. vitiũ ẽ litigãtiũ: ſi culmen impatoriũ occupeꝫ: vel qs tãte ẽ auctoꝛitatis: ut nolẽtẽ p̃ncipẽ poſſit ad cõuocandu ꝑes ceteroſqz ꝓceres coartare? Sz ſigd tale euenerit: cã intacta pmaneat: donec impatoꝛ ſua ſpõte mot⁹ ⁊ ceteros cõuocari ꝓceres iuſſerit ⁊ litẽ inferri patiaꝫ ⁊ oia ſm morẽ ꝓcedẽ

Illud etiã in tertio capitulo diſponẽdũ ẽ: qõ antigtas bene ſtatuit: nouitas aũt neglexit. Cuz eni venerãda vetuſtatis auctoꝛitas ita magiſtrat⁹ digeſſit: vt alij ꝓmaioꝛes alij medij alij minoꝛes ſint: ⁊ appellationes a minoꝛib⁹ iudicib⁹ nõ ſolũ ad maioꝛes iudices remittãtur ſed ad ſpectabiliũ iudicuz tribunal: quatenus ⁊ ipſi ſacro auditoꝛio adhibito litẽ exerceant: nouitas aũt hoc dereligit: euenit ut ſup minimis cãis maxĩ noſtri iudices ingetẽtur: ⁊ homines ꝓpter minimas cãs magnis fatigentur diſpendijs vt foꝛſitan totus litis extima/

Ꝫ decipientẽ ſz reſtituiꝫ Ꝫ ſniam. ſ̃. hoc fuit q̃ impediens nõ poterat ſoluere qõ petebaꝫ. io. hodie ſm canones nõ peꝛit inſtantia iudicij: ſi. ꝓpter impedimentũ cã infra triennũ terminari non potuit: ut ẽ de iudi. venerabilis. b.

m Illud etiã. cauſis. qõ fieri nõ dz: ut i auc. ut oẽs

.x. denꝰ ad deliberandũ: an velint ſtare ſnie vel nõ: qualiꝫ poſſet ignorans deliberare? Currit ergo hꝰ tẽpus a tẽpore ſcientie ⁊ etiã a tẽpore quo põt agẽ. j. e. §. biduũ. ⁊. §. aduerſus: ex de ap. er rõne. h. tñ dicit hoc tps eẽ ꝓtinuũ: ꝙ poſtea dic reſtituendũ eũ q agẽ nõ potuit.

b AD hoc. lis. ex e. ex ratione.

i Uiciũ eſt. Ar. qõ ꝓ me non ſtat: mihi nõ eſt imputandum. xliij. di. epheſijs. C. de cõdic. inde. l. vlti.

k Sz ſigd. vñ ſic nõ põt terminus ꝓfigi: ut die tali ſit appellans reuerſus: ut eẽ de ap. ex iſinuatiõe.

l Impator. idẽ ſi alius iudex im pediat ad quem appellaꝫ i auc. ut ſpon. lar. §. hoc quoq. coll. ir. et hoc verũ ẽ in cã appellationis. in ꝑncipali eni cauſa ſec⁹ ẽ: q. ubi pitlis trimo. C. de iudicijs. ꝓperandũ. Itẽ qõ dixi ẽ veruz: ſi ipſe appellans impedia/tur ꝓ cãm neceſſariã puta vi fluminis vel ſiſe: ex e. ex rõne. ſi aũt alter ipediret eũ hoc ei nocere: ⁊ poſſet agẽ Ꝫ impediente. ff. ſ̃. de dolo arbitro. §. ſi dolo. Sz ſi ille ñ eſſz ſoluẽdo: tũc ei ius reſtituiꝫ. ff. de eo ꝓ quẽ factũ erit. ex hoc edicto. ar. Ꝫ. eẽ de in integ. reſtit. et lis. ibi eni non vaꝫ actio

obe.iudi.§.⁊ hoc considerantes.coll.v.

n ¶ Ad sūptus.i.ad victualia: q̄ dant̄ iudicib⁹: ut ex̄ de.vi.⁊ ho.cle.cū ab omni.

o ¶ Ad.x.libraꝝ.nota.x.libras auri minimū dici.

p ¶ Auri. hic vocat minimā summā vsq̄ ad.x. libras auri: alibi vsq̄ ad.xx.marcas alibi vsq̄ ad duos aureos. ff. de dolo si oleū: alibi .l.solidi.C.de defen.ciui.l.i.

q ¶ Post sn̄iam. Nota casus in q̄bus hō nō audit̄ appellans.C. de ep̄ali audi.auc̄.si q̄s litigantiū. C. de asser. toll̄.l.i. C. de ap. iubem⁹ ⁊.l.in offerēdis.ī auc̄.de sāctis.ep̄is §.siquis v̄o.

r ¶ Sacri cognito.is.i.p̄ncipis.

a ¶ Illo.q̄ vna.s. p̄fectura illustrissima.

b ¶ Utroq̄.s.p̄toris ⁊ q̄storis. questor enī qui p̄fuit scrinijs imperatoris audiuit causas appellatiōis.

c ¶ Ita tñ. Sensus ē: nō ē appellandū a iudicib⁹ q̄ sūt illustres ad spectabiles q̄ sūt mīores: nec a spectabilibus ad alios spectabiles cū sint pares. sz a p̄sidibus q̄ sūt minores appellandus ē ad spectabiles

d ¶ Priuati. q̄nq̄ delegat̄ eis cā: sz pendēte iudicio fiūt spectabiles: ut.C. de ap.p̄c ipimus in fi.⁊ sic non semp̄ ꝯsiderat̄ p̄ncipiū accepti iudicij: sic.iij.q.vij.§.tria in fi.sic.ff. de pig.act̄.si rē. .§.si ar. ꝯ.extra d̄ ꝓba.c.post cessionē.d̄ elec.dudū.

e ¶ Nō gradatim.C.de appel.p̄cipimus.

f ¶ Sed a p̄sidib⁹.q̄ sūt clarissimi ⁊ minores.

g ¶ Datis.nō tamen delegatis.

tio ad sumptus iudiciales nō sufficeret. Ideoq̄ sancim⁹: si quando ex egyptiaco tractu vel adiuncta ei vtraq̄ libya prouocatio speratur vsq̄ ad decē libraꝝ auri quātitatē nō in hanc regiā vrbē eā euenire sed ad prefectū augustalez: q̄ audiat ⁊ causam dirimat vice sacri cognitoris nulla eis post diffinitiuā sententiā appellatione porrigēda. Similiq̄ modo quotiēs ī asiana diocesi vel pōtica tale aliq̄d emorserit. vsq̄ ad predictā q̄titatē.x. libraꝝ auri appellatōes ad viros spectabiles comites forte vel ꝓconsules vel p̄tores vel moderatores q̄b⁹ spāliter easdē lites peragendas deputauimus remittātur: q̄ten⁹ ⁊ hi ad similitudinē p̄fecti augustalis vice sacri cognitoris intercedāt: et cās sine spe quidē appellationis dei tm ⁊ legū timore p̄ferāt decidēdas. Oriētales autem tractus cās appellatōe suspēsas ⁊ vsq̄ ad.x.libraꝝ auri q̄titatē limitatas ad virū spectabilē comitē oriētꝫ mittere simili modo audientiā ⁊ finem eis impositūꝝ sancim⁹. Illo videlicet obseruato: ut viri spectabiles non ad alios eadem spectabilitate decoratos iudices suas transmittant appellationes in litibus quantecunq̄ sint q̄titatis: cum non oporteat ad compares iudices appellationes referri sed a minori iudicio in maius tribunal ascendere: sed ad illustrissimā

prefecturam illorum appellationes cuiuscunq̄ sint dignitatꝫ vel quantitatis vt dictum ē dirigantur: que vna cum viro excelso ꝓ tempore questore eas dirimat vtroq̄ officio subministrante.i.tam ex sacris scriniis more solito q̄ prefectorio. Ita tamen hoc sancimus: vt nec a ducibus vel ab alijs spectabilibus iudicibus: quibus forte ⁊ si priuati sint ⁊ imperialis maiestas causas iniunxerit appellatio ad memoratos spectabiles iudices currat: ne cā non gradatim ꝓcedere sed p̄peram videatur sed a presidibus quidem ꝓuinciarum ⁊ iudicibus a nobis datis si non sint spectabiles iudices intra memoratam quantitatem referatur. Si autem vel illustres sint dati a nobis iudices q̄bus apices dignitatū super spectabilitatē sūt vl̄ duces q̄ oīmodo spectabilitate sūt decorati: vel hi q̄ a p̄ncipe sūt delegati spectabilē habeāt dignitatē: eoꝝ appellatōes sub q̄cūq̄ q̄titate in hāc regiā vrbē ad cōpetentes antiquo more iudices referātur: oīb⁹ alijs q̄ ī appellationibus statuta sunt vel ab antiqua prosapia vel auctoritate anteriorum constitutionum vl̄ a nostra hnmanitate intactis illibatisq̄ custodiendis. Itē digestorum.ti.quando appellandum sit.

Quando appellandum sit primo vel secdo.

h ¶ Referat̄.appellatio ad iudices spectabiles.

i ¶ Sub quacūq̄. hoc verū ē cū appellat̄ a spectabilib⁹. sz si a clarissimis: tūc ñ appellat̄ ad vrbē nisi sit.s̄.x.libras auri ut.s̄.

k ¶ Ad ꝯpetētes.p̄ hoc nota appellationem ad aliū fieri q̄ ad delegantē.ꝯ id.ff.q̄s ⁊ a quo appel.l.ij.⁊ ex̄ de offi.del. sup̄ q̄onū.sic.ī.e.placuit ut presbyteri.

l ¶ Que ī appellatiōib⁹ .i.ad p̄ncipē: ut.C.d̄ excusa.tu.q̄nquaginta.ff. q̄ñ ap.sit.l.i.§.siquis.

m ¶ Biduū.sub ꝯditione de futuro. tūc suspendit̄ sn̄ia.ff. si certū pe.respiciendū.conditio aūt de p̄nti vl̄ p̄terito nō suspēdit sn̄iam. ff.si certū pe.ad p̄ñs.tñ sn̄ia excōicationis lata sub ꝯditione tz.lxiij.di. salonitane. ex̄ d̄ sen.ex. a nobis.⁊ ex̄ de ad.p̄terea.⁊.ff. de v̄. sig.cedē diem.

n ¶ Nō ē.ꝓhibet̄ q̄d fieri q̄d tñ factū tenet: sic. xlv.di. de iudeis.ff. de interdictis ⁊ releg. relegatoꝝ.§.ad tēpus.

o ¶ Sentētia diffinitiua. sz interlocutoria sic: ut ī.xvij.q.iiij.si q̄s suadēte ⁊ ex̄ de ap.p̄terea.q̄ est huic legi ꝯria.

p ¶ Statim ī alijs p̄scriptionibus nō nisi a tpe ꝯditionis existētis: currit p̄scriptio.ff.q̄ñ act̄.d̄ pecu.ē annalis.l.i.§.annus.⁊.C.de p̄scrip.xxx. an.cū notissimi.§.illud. Sz obijcit̄.hec sn̄ia non cōtinet absolutionē vl̄ ꝯdemnationē: ergo nulla est: ut.C. de sen.⁊ int̄ locu.p̄ses.g.° nec ab ea appellari ē necesse: ut.ī .e.§.diffinitiua.v̄.ē aūt q̄ñ: R̄.° licet mō nulla sit: sperat̄ tñ ⁊ timetur q̄ sit valitura.nam in ꝯditionalibus obligationibus spes ē debitū iri: ut.ff.de v̄b.obcedere diem.vñ licet appellatio non inueniat quid extinguat: tamen conditione existente retro fingitur extitisse: ut.ff.de solutio.sub conditione debitor: ⁊ effectus sententie retro trahitur q̄nq̄: ut.ff.de his qui no.infa.furti.

q Uocat aũt. nõ, pferr. ut in electionibus ꝛ pñtationibus ut ex de ap. constitutis. ꝛ. c. refr benfibilis. ꝛ est hic ar. q a tẽpore electionis vsq; ad. x. dies põt appellari.

r Excusatio. Nota q quinquaginta dies dant ad excusandum se illi qui vocatur ad munus ciuitatis: similiter ad munus tutele. ſꝫ si excusatio nõ fuerit admissa: tũc poterit appellare: ut institu. de excu. tu. §. qui aũt. ff. qñ ap. sit. l. i. C. de excu. tuto. l. quinquagita. Nec tenet tunc appellare cũ noiaꝫ tutor: sed tunc cũ excusatio eius non admittit ut ibidẽ dicitur: ſꝫ cum aliquis eligit ad dignitatẽ aliquaꝫ: stari tenet appellare antecꝫ se excuset: ut. ff. qñ ap. sit. l. i. §. si quis tutor. n si eligat ut sit defensor ciuitatis. ibi nõ habet locuꝫ appellatio: ut ĩ auc. de defen. ciui. §. ꝛ illud

s Ues autẽ. supma. Uidet q iudices vsq; ad supremã horã tenentur expectare ptem aduersã. sicut totus dies quo pecunia debet credit arbitrio soluentis: insti. de ỽ. ob. §. ii. ꝛ dicit lex. audient iudices vespe mane ꝛ meridie: ut in auc. de iudicibus. §. sedebũt. coll. vi. ꝛ qui ante kal. pmisit idẽ est ac si in kalis pmisset: ut. ff. de ỽ. ob. qui ante. Ar. ℈. ff. de orig. iu. l. ij. §. ꝛ q magistratib⁹. vbi dicit q incongruũ ẽ q iudices vespe psideãt. ſꝫ distingue: ut de offi. iudi. dcs. cõsulunt.

t Deũdi. an imputet pter hoc verbũ dicũt qdã q nõ possit appellari nisi in pñtia iudicis qz si eo absente potest appellari: ergo nõ refert siue subtrahat se iudex siue non. ꝛ est ar. p eis ex. e. cũ sit romana. ſꝫ ℈ ex. e. suggestũ. extra de alienat. iudi. mutan. c. i. C. quemõ ꝛ qñ iudex ab eo. C. de iudi. l. vltima.

a Appellauit. i. appellare voluit.

b Daret. ipse iudex. s. dimissorias. vel intellige de libellis appellationis quos appellans vult dare in dici.

Biduũ vel triduũ appellationis ex die sñie late cõputandũ erit. Quid ergo si sentẽtia fuerit sub conditione dicta vt ex die sñie tẽpus cõputamus ad appellandũ: an ỽo ex die quo cõditio sñe extiterit: Sane quidẽ nõ est sub cõditõne sñia dicenda. sed si est dicta qd fiet: ꝛ est vtile statiꝫ tẽpora ad appellãdũ cõputari debeꝫ Qõ aũt in sentẽtijs pceptũ est vt vel altera die vel tertia pronocetur: hoc etiã in certis obseruãdũ est: ex quib⁹ sentẽtia quidẽ nõ pfertur: appellari tñ oportet ꝛ potest: ut cũ quis ad tutelã vel ad alia ciuilia munera nominat. ꝛ eius accusatio ñ admittitur. Ties aũt istos i quibus appellãdũ ẽ: ad aliqd eẽ vtiles oratio diui marci voluit: si forte eius a quo pnocatur copia nõ fuerit vt libelli dẽtur. Ait enim: is dies seruabit quo primo facultas adeundi erit. Quare si forte post sentẽtiã statim dictã copiã sui nõ fecerit is qui pnũciauit: ut fieri assoleat: dicendũ ẽ nihil nocere appellatori. ỽ. ã vbi primũ copiã eius habuerit: poterit pronocare. Ergo si statim se subtraxerit: simliter subueniẽdũ est. Quid ergo si conditio hore efficit: ut se reciperet: si forte sentẽtia dicta sit iam supema hora: vtiꝫ nõ videbitur se subtraxisse. A deũdi aũt facultatẽ semp accipim⁹. si in publico sui copiam fecerit: Ceterum si non fecerit an imputetur alicui: q ad domũ eius nõ venerit: quodꝫ i hortos ñ accessit. ꝛ vlterius q ad villaꝫ subumbanã: magisꝫ ẽ ut nõ debeat imputari. quare si in publico adeundi ei⁹ facultas nõ fuit: melí⁹ dicet facultatẽ non fuisse adeũdi. Sigs ipsius qdet ab eo. C. de iudi. l. vltima.

c Qõ eũ. facto eni sicut voce qs appellat: ut extra de ap. dilecti.

d Alã est cam. potest eui dam. nũ ptinere ad alt quẽ ꝛ fieri ñ suo noie. xij. q. ij. qui manumittit. xiij. q. ij. sup pruden tia.

e Scit. sile ex ỽ ap. sup eo ỽo q i in fi. C. quemõ ꝛ quãdo iudex ab eo.

f Difficile. s. vt nã alibi ponitur hec dictio difficile p vir. xlvij. di. quãtũlibet.

g Audiat. Nota cũ aliquis est absens post lit. ote. aut abest ex iusta causa aut ex iniusta. Ex iusta tripliciter pot abesse: q aut abest ex cã necessaria ꝛ pbabili: aut ex causa necessaria tñ: aut ex causa pbabili tñ. Si aũt abest ex causa necessaria ꝛ pbabili: ut ex cã reipub. tũc si est legitime de fensus restituitur ad appellandum ut. ff. de in integ. resti. l. vlt. si vero nullo mõ ẽ defensus: vel fuit ſꝫ minus legitime: ad rotã causam restituitur: ut. C. ex q bus ca. ma. l. i. C. de. pcura. q. Si abest ex cã pbabili tñ: ut ex cã pegrinationis vl studioꝝ: tũc si est legitime defen⁹

ad nihilū restituit: ⁊ ita loquit hec lex. ff. er qb⁹ cau. ma. l. necnō. si aūt ñ ē legitime defens⁹ tūc si ꝓstituit ꝓcurato⁹ē vel potuit ꝓstituere ad nihilū restituitur nisi ille, ꝓcurator quē reliq̄rat mortu⁹ sit: vl forte soluendo ñ sit: nt. ff. er qb⁹ ca. ma. ſz ⁊ ſi. §. i. decreta ꝓis tñ dicit in dñisticte retractandus qō factū ē: si ꝓbat iusta cā absentie: ut eē de sen. ⁊ re iu. cū bertold⁹. Nec distinguit an potuerit cōstituere ꝓcuratorē an nō vl an abfuerit et ꝓbabili cā an nō ⁊ ē ar. ad hoc. C. quō et qñ iudex ab eo. ibi enī vī q̄ ñ sit op⁹ restitutione ſz q̄ de iure cōi possit appellare. Si abest ex cā necessaria tm: ut cū qs sit ōpor tatus, ꝓpter suus delictū: tūc si potuit ꝓstituere ꝓcuratorē nō subuenit ei: ut. ff. de mīo. paſ. ait. Sz si abest ex iusta cā nūq̄ audit appellans nec subuenit ei: q: ꝓtumat nō audit appellās: ut. xxiij. q. iij. ō illicita. ⁊ j. e. §. sūt quor. nisi vemat iudice adhuc sedente, ꝓ tribunali: ut. ff. de in inte. resti. diu⁹. Sz si ē absens añ lit. ꝓt. tūc vel excōicat vl fit missio in pos. ut distinguit eē ut lit. nō ꝓt. tue. ⁊. c. qñ frequenter.

b Eodem. Deportandū. ꝓeses eni deportare ñ pōt: ut. ff. de lega. iij. l. i. §. deportatus. ff. de iniust. rup. tel. l. figs. §. eius q. §. sequen. ⁊. ff. de interdic. ⁊ rele. relegatorum.

i Annotauerit. i. iudicauerit. Ar. q̄ metropolitan⁹ pōt cognoscē de cā crimiali epi: ⁊ talē ferre sniam: iudico te esse deponendū: sicut hic ꝓses iudicat de portandum.

k Aduersus. ergo q appellat a grauamīe iuste appellat: ſz remota fit appellatio: q: nō aduersus leges ꝓncipis ſz aduersus malicia iudicis appellat. ſi. eē ō offi. audi. dele. c. sane i fi. ff. de custo. reo. l. diu⁹. C. de rela. l. i.

l Illud. impatori. ꝓsulēdo ipsū vl offerēdo. b. ⁊ tūc litigatorib⁹ edi dz ꝓsultatio: ut. C. de rela. l. ij. eē de ap. intimasti.

m Qui tūc. hic manifeste videt: q: figs nō appellat e suspecto iudice: cū recipit lras iudicis: vel figs ñ ꝓtestat caulā suspiciois vl appellatiōis: q: postea. ñ possit appellare vel recusare. ⁊ ar. eē de sen. ⁊ re iu. tis inducijs a iudice pōt ipsū recusare etiā allegata litteris prīdē sibi editis possit Certe nō potest: quia qui tūc non appellauit: vera esse que scripta sūt ꝓsensisse videt: nec ē audiēdus si dicat enētū sacri rescripti se sustinuisse. Item vlpian⁹. li. xlix. de appel.

De appellationibus recipiendis vel non.

Nota solēt audiri appellantes: nisi hi quo ꝓ interest: vl q̄bus mandatū ē: vel qui negociū alienū gerūt: q̄ō mox reus ratū habet. Sed etsi mater ex pietate ꝓuocauerit: dicendū ē ⁊ hāc audiri debere. Et si litem ꝓparādā curare maluerit intercedere nō videt: licet ab initio defēdere nō pōt. Ante sniam appellari pōt: si questio nē in ciuili negocio habendaz iudex interlocut⁹ ē: vel i crimi nali si cōtra leges hoc faciat.

Ius q ió cām agere frustrat cā absentie coā eo: ut eē ut hīt. nō ꝓt. accedens. imo ⁊ post ꝓstitā cautionē stā di iuri pōt appellare: ut eē de q mit. in p ol. cū veniſſet. ⁊. iij. q. iij. offerat. Et nō videt ꝓsensisse i iudicē q postulat sibi edi genus actioīs. ff. de iudi. nō videt ⁊ post receptas lras iudicis q̄s remittit pape possū iudices recusare: ut eē de offi. del. cū oli. Itē ar. eē de resti. spol. er conquestione. dic q̄ semp pōt a grauamine appellari de ap. ut debitus.

a On solēt. interesse fic eē de of. dele. sup eo. ff. ō mossi. testa. si specta. imo etiā si nō interest dūmō q̄lecūq; timet ꝓiudiciū fieri: ut. ff. e. a snīa in pn. ⁊ eē. e. ō snīa ⁊ re iudi. cū sup.

b Mor. i. intra. ⁊. dies q: ratus debeo hīe q̄ō meo nōie factū ē: cū ad huc agē possim: ut. ff. rē ra. ba. l. penulti. vl dicit mor. i. modico tpis spacio q̄ō magis i intellectu q̄s locutione erpimi pōt: nt. ff. de solū. ratū. ff. rē ra. ba. quo eni.

c Ratū. ſz nōne si aliquis appellat, p altero: ille cogit hīe ratā appellationē: cū negociū ei⁹ vtilit fit gē stū: ut. ff. de neg. gel. pomp. Ar. ꝯ q tm̄ in crimīb⁹ appellat inuito ꝓdemnato: ut. ff. de ap. nō tantū.

d Prouocauerit. ꝓ filio ꝓdēnato ⁊ ꝓ sanguineo etiā pōt appellare aliq: ut eē de re. iuris cū i ꝓtestatiōe i pre decessa

e Ite. appellatiōis: q: si ab initio defēderet opteret eā satisdare: q: i aliena re nemo idone⁹ē defenſor sine satisdatione. ff. de ꝓcu. q. ꝓpio. ſz hoc ē virile officiū. C. de ꝓcur. aliena.

f Ab initio. ꝓ filio ñ pōt mater agē vel ipsū defendē: q: hoc ē virile officiū. C. ō ꝓcu. aliena. pōt tm̄ postulare ꝓ parētib⁹ valitudie detentis. ff. de ꝓcur. femias. sed aliena negocia pōt mulier gerē eē iudiciū. ff. de neg. gel. l. iij. §. i. si tm̄ vis recipe mulierē intercedentē ꝓ aliquo: facias eā renū ciare auxilio velleiani: ut. C. qñ mulier tu. off. fūgitur. l. vlti.

g Si qōnē. in crimīb⁹ tm̄ fit qō: ut. v. q. v. illi. ff. de q̄sti. l. i. in pn. ſz i pecuniarijs causis nō facile nisi cum alīs veritas ñ pōt liq̄re. ff. de qōnib⁹ diu⁹ pi⁹. liberi etiā tor quent si facto interfuerint. ff. e. vni⁹. §. testes als ñ. C. de questionib⁹ decuriones.

b In crimiali. i. si vult, torq̄re aliquē nulla ꝓsūptione ꝓcedēte. q̄ō ñ ſz: ut eē de re. iuris cum in contemplatione.

i Ius g. hoc intelligūt oēs cū nūciū misit. ſz aliud ē si p se in ꝓpria ꝓsona ⁊ añ citationē iterarripuit: ut eē. e. memini mus. ⁊. c. suggestū. Sz ꝯ hāc distinctionē ē ar. eē ō of. del. cū cā. vbi differt cā ꝓpter missionē nūcij ⁊ ē hodie erpſſz i decre. de ap. ad hoc. sic non obstat. e. ti. ut debit⁹ honor. Illud eni intelligit qñ hoc tm̄ dicit ⁊ nō, pbat. Et ibi dicit q ꝓmo ꝓuenit g ꝓmo lras dedit iudici. hodie stat decre. ut debitus.

k Poſt appellationē.ſiſr ſi appellationē nō recip:t dabit ſ
lſas appellāti:ut eas det ſupiori in ꝯbus ſignificabit
eī ꝯre appellationē nō recipit:ut.ff.de ap.ñ reci.ſciendū.
l Tēpus.xxx.dieꝝ:ut.j.e.§.vlti.in fi.7 fi.j.id tps ñ pete-
rit:videt renūciare ap
pellatiōi:ut.ſ.e.ab eo.
7.C.e.qñ.nec iuder ad
quē appellaut eū audi
rer. iuder tñ etiā nō pe
renti teneť offerre a po
ſtolis:ut.C.e.eos ī fi.
m Inſtāt.ſ.c.di.ſca
n Per eū ſteterit.g°
ſi p ipſū ſtat: hoc ei no
cebit:ut iuder ſuperior
ipſū nō audiat ſine apo
ſtolis.hoc hodie ī pau
cis locis ſeruať.
o Appelatioue. inter
poſita ita q teneat.
p Medio. dum tñ ſit
recipiēda.
q Nihil.niſi cū appel
lat ab executione:tunc
ſiue ſit mobilis res ſiue
īmobilis fructꝰ ſequeſ
ſtranť.C.quoꝝ ap. non
reci.ab executore. Itē
i alio caſu cū dilapidat
fructꝰ.ff.e.impatores:
eť de ſequeſtra. poſ.c.
vlti.7 cū appellans ē in
notorio crimine:eť.e.c.
cū ſit romana. vl ē iua
ſor ecclie.j.e.§.ſūt etiā
Itē ſi hērcs quiꝰ de le
gato vl fideicōmiſſo p
ſtando appellat:tūc nō
deferet appellatiōi.La
uebit tñ de eo reſtituē
do.ff.ut legatoꝝ vel fi
deicō. noſe caueat.l.pꝰ
q̄.§.i.ita etiā ē i ſuppli
catiōe.C.de pcibꝰ imp.
offi.auć.q ſupplicatio.
Itē pōt nouas ꝓbatio
nes inducē pꝰ publica
tionē teſtū:q̄s pr̄ nō poterat hēre.C.de ipibꝰ ap.p hāc.eť
de fide inſtru.cū ioānes. Itē de reo fit actor 7 tenet ꝓba
re vict appellationē ee iuſtā:ut eť de ap.cū i eccl̄ia. Cū g°
appellatiōi q̄q nō deferat:pz q differt a nūciatione nō ui
opis:q: pꝰ illā ſiue ipſa ſit iuſta ſiue iuſta nihil ē īnouandū:
ut eť de no.op.nūc.c.cū er mūcto. Iuder g°a quo appel
lať ſi nō recipit ſupiori mādabit opīonē ſuā 7 cām q̄re ñ
recipit appel.ut.ff.de ap.re.ſciendū.
r Jgs.banc.l.intelligūt qđ q̄ crimia ſūt onera:ut.ff.ō
mino.etiā ſi.ſz hoc fallū ē q: nō pōt gs ſſ accuſari de crimi
nib⁹ plurib⁹ deſcendēnb⁹ ex eodē facto.C. de accu.q ō cri
mine.ſz intellige q̄ mior pena pīudicat maiori. Vel dic q
ſi maior pena includit ī ſe minorē: ut depoſito ꝓuationez
officii differet etiā pena i mion.nā ſatis ē ſi puniť i maiori
pena.ar.ad hoc.xxiij.q.v.relegentes.

Quedā.ſnia g°.p pte tenet.p pte ñ:ut.ff.de mio.
etiā ſi.§.ex cā.C.de trālacti.ſi ex falſis.eť de p̄bē.di
lect⁹.eť de teſta.raimun⁹ 7 rainald⁹.ſz ſnia arbitri ñ
pōt.p pte tenē 7 p pte ñ.ff.de arbi.dicē.qđ hñt q̄
lē.p lege.§.ſz 7 fi.
ſz ꝑiū inueniat:
eť ō arbi.cū tpe
Hoc tñ ſcias q
rex pluralitas ñ
facit pl̄es ſnias:
ſz ſecus ſit qñ̄ ſ
ſtipulatiōib⁹.ff.ō
ūb.ob.q dī.7.l.
ſcire.7.ff.fa. ber.
i hoc iudicio. ff.
ad erbi.celſus.§.
ité celſus.io.ꝓba
biliter pōt dici q
tot ſūt ſnie quot
ſūt articuli exꝑſſi
ar.l.ff. de ū. ob.
ſcire.b.

Kl. madij. anno incarnationis
dñi milleſimo. cy. ff. iiij. ro
ſe. appello: 7 apoſtolos peto.
Si aūt vnus vel duo p pluri
bus appellare voluerint: ſic ap
pellabūt. Ego. ſ. 7. ſ. findi
ci canonicoꝝ. s. b. e. ſentiētes
nos pregrauari cōtra ſniam et
cetera: romanā ſedē appella
mus: 7 apoſtolos poſtulamus.
Et huiuſmodi appellatōes in
ſcriptis fieri debent. Ad iudi
ciū aūt alterius fidei catholi
co appellare non licet. Unde
in chartaginenſi concilio. iij.
Excōicatur catholicꝰ: q cōmu
nit cām ſuā iudicio alteriꝰ fidei
Catholicꝰ qui cām ſuā ſiue
iuſtā ſiue iniuſtam ad iudi
cium alterius fidei iudicis ꝓ
uocat: excōicetur. Notandu
vero eſt: q quidā iudices ſunt
a quibus appellari nō oportet
Unde in concilio mileuitano
legitur. Ad quibus iudici
bus ꝓuocari non licet.
Judicibus quos cōmunis
conſenſus elegit: non lice
at ꝓuocari. Quod de arbi
tris iſtelligendū eſt. Judicuz
enim alij ſunt arbitrarij: alij oꝛ
dinarij. Ordinarij vero ſunt q
ab apoſtolico vt eccleſiaſtici
vel ab imperatore vtpote ſecu
lares legitimā poteſtatē acci
piunt. Arbitrarij ſunt qui nul
lam poteſtatem habētes cū cō

t Grauioza. qđ
ſi ſūt eq̄lia: ident
credo 7 ſic pz hic
q maiꝰ dignū tra
hit ad ſe minꝰ di
gnū. ſiſſe eť ō ſe.
ec. vl al. qđ ī du
bijs.
u Forma. gnō
dicit. h. q hec eſt
falſa lra: q: ñ ſūt
tot anni q liber
iſte ꝓpoſitꝰ fuit.
fuit enī editꝰ do
cēte iacobo boñ.
in legib⁹. 7 aler.
ī theologia q fuit
pꝰ ea papa aler.
iij. 7 fuit ānō dñi
milleſimo. c.l. ut
ex cronicis pz.
x Si aūt vnus.
Si plures ꝓdem
nati ſūt 7 volunt
appellare: libellꝰ
ꝓdemnat ſi vnū i libello ñ exꝑſſit: alli nō nocebit. ut
ff.e.ſcio q̄ſitū. Iy Sindici. pōt gs eſſe duo ſindici
vl ꝓcuratores ut hic. 7 eť de teſti. inſup. 7 eť ō dolo
7 ꝓtu. cū dilecti. 7 eť de ſen. 7 re iudi: cū. i. 7. a. meli
oꝛ tñ erit ꝓditio occupātis: ut. ff. de ꝓcu. pluribꝰ. ar.
ſ. ff. de admi. tu. decreto ī fi. 7. ff. de ꝓcu. ſigs cū
Tu dicas q bñ pōt eē plures ꝓcuratores: ſz tñ vnꝰ
aget cām: q: ſi ambo ageret: forte qđ vnꝰ ꝓcedēt alt
negaret. imo 7 ſi pl̄es ſūt q agūt. oēs debēt eſtituē
vnū ꝓcuratorēme cā ſpargaī i plures aduerſarios:
ut. ff. fa. ber. ſi familie. ff. de edil. edic. q ſi nolit. §. ſi
pl̄es. Adeꝛ potes diſtinguē: q: ſi plures ſūt rei qui
quemūt. oēs tenent dare vnū ꝓcuratorēme cā ſpar
gaī in plures aduerſarios. ſz ſi plures ſūt illi q que-

niuut aliquē:nō hñt necesse dare vnū,pcuratorē.sic distinguit lex.ff.ō iudi.sol.iā tñ.§.vlti.io.b.tñ dirit q plures,pcuratores pñt simul agere:sicut notauit in distinctiombus suis,b.

3 In scripris.si cōā iudice appl' lat: sufficit si dicat appello.ff.e. .l.ij.ſ si appellat fine iudice: tunc scribet gs ꝛa q° ꝛ ꝯ quē appellet ꝛa qua sntia.ff.e. l.i.in fi.idē videt si a grauamie appellat. imo sufficit si dicat appello.

a Catholicus. fidei iudicio. Infidelibus enī sūt interdicta officia publica.C de iudeis.l.vlti. xvij.q.iij.ꝓstituit

b Excōicet.nisi sit sub rege infideli: ut paulus q appellauit ad cesarē.xxiij.q.i. paratus.x.di.si i ad utroq;. xi.q.iij. iulianus.

c A Judicibus Si ꝓsensisti in iudicē aliquē: ꝓpter iniquitatē ꝓsone: nō potes appellare: ut hic ꝛ ex de offi. del. sup qōnū, sed ab inqua sntia potes appellare:q; licz reprobare dicta, ſ nō ꝓsonā:ut in .q.iij. figs testibus. vñ appellat si vocauerit litigatores ad inhonestū locū.ff.de arbi. si cū dies.§.si arbit. vel ad piculosū locū: ex de ap. ex pte. Dicas ergo q nisi remota sit appellatio bñ cti ut arbitri:ut.ff.de ap.ex ꝓsensu.vel etiā si sūt arbitri tales q electi sūt ex necessitate: q; a talib⁹ appellat:ut.C.de iudi.l.vlti. Itē scias q duo sūt gnā arbitroꝝ.qdā sūt arbitratores q ꝓponūt inf ptes ꝛ a talū arbitriū si ē inquū ē recurrendū ad arbitrium boni viri:ut.ff.p socī.si societatē. ſ arbitriū illoꝝ q eligunt sub pena ſ sit inquū tñ teneat:ſ a supiore ꝓt retractari:ut ex de arbi.nō fine.itē si p dolū sntiaz tulerint:ſ nō retractat p ap.tñ p exceptionē tractat. ff.e.ti.nō distinguemus.§.cū quidam.

d Consen⁹.sec⁹ i cā criali vbi ꝓsen⁹ rei sufficit. sensū litigantium in iudices eligunt:in quos cōpromittitur vt eoꝝ sntie stetur. Hoꝝ alij sunt ordinarij ꝛ arbitrarij: alij arbitrarij tñ. Ordinarij ꝛ arbitrarij sunt:qui legitimā potestatē habētes ab eis eligūt ad arbitrādū: q nō sūt sue iurisdictioni supositi. Ab his ꝛ si ut arbitrij sedeāt ꝛ nō ordinarij:ꝓ uilegio tñ ordinarie dignitatis grauat⁹ aliqs appellare valebit. Unde in char.cōci.iuj. legitur. A iudicibus: q eligunt cōi ꝓsensu ꝓuocare nō ſz.

S Ane si ex cōsensu partium iudices electi fuerint: etiā a paucioꝝ numero q̄ constitutū ē:liceat ꝓuocari. Ctez ex concilio mileuitano.

Qui de eꝓoꝝ iudicijs queruntur: a vicinis episcopis audiātur: vel ab alijs ex cōsensu eorum adhibit

P Lacuit ut presbyteri diaconi vel ceteri inferiores clerici in causis quas habuerint si de iudicijs episcoporum suorum questi fuerint: vicini episcopi eos audiant. ꝛ inter eos quicqd est diffiniant adhibitis ab eis ex cōsensu episcoporum suoꝝ. Ō si ab eis ꝓuocandū putauerint:non ꝓuocent:nisi ad aphricana cōcilia vel ad ꝓmates ꝓuinciaꝝ suaꝝ. Ad trāsmarina aūt q putauerit appellādū: a nullo intra aphricā in cōione suscipiātur: nisi forte romanā sedē appellauerint.

Vis aūt qui appellauerit: ad eum a quo appellauit: remitti non debet. Unde in sardicēsi concilio. De eodem

S Iquis epūs accusatus fuerit: ꝛ oēs iudicauerint congregati episcopi regionis ipsius: ꝛ de gradu suo deiecerint eum:si appellauerit cū deiect⁹ fuerit: ꝛ confugerit ad beatissimū romane ecclesie epūm: ꝛ voluerit se audiri si iustū putauerit:ut se reuocetur vel renouetur examen scribere dignetur epūs epūs ꝓman⁹ his: q in finitima ꝛ ꝓpinqua altera ꝓuincia sūt:ut ipi diligenter oia requirant: ꝛ iuxta fidem veritatis diffiniant. Ō si is qui rogat causam suam iterum audiri: deprecatione sua monuerit episcopum romanum:vt de latere suo presbyteros mittat: erit in potestate eius quid velit et quid estimet. Et si decreuerit mittendos esse qui presentes cū episcopis iudicēt

e Quod de arbitris.ptātē ei⁹ rei de q̄ ē ordinari⁹ iudex pot amicabiliē ꝓponē:ut.xxiij.q.viij. figs mēbroꝝ.in auc. coll'.ix.ut diffe.iudi.§.si vo.v.q.ij. si ꝓmates. ſz ñ pōt in,se recipe arbitriū sm vnā lec.ut.iij.q.vij.§.tria circa fi.

f Ordinarij.sm ca.credo q ꝛ ordinari⁹ ꝛ delegatus possit eē arbiter q possit ordinari⁹.ē ex de arbi.cū tpe. ꝛ ex de elec.cām.q delegatus ē ex de pſūp.lras. ex ō ar.cū olim.ex de ꝓben. nisi.ꝛ ſz nō possit appellari a sntia arbitri: supplicari tñ pōt ex de arnō fine.

g Valebit.hoc falsū ē q; a cōpromissario nunq̄ appellat fiue als sit iuder fiue nō.C. de arbitris.l.i.ꝛ nisi exprimatur q eligit⁹ ut arbiter tenebit ei⁹ sntia ut iudicis.C.de iurisdi.o.iud. .l.i.ꝛ appellat:ut.ff.q sta tusda.co.si arbitrio.io.

h Sane.licat.licet sit remota appell'o: tñ q; terti⁹ deest q possz alios reuocare pōt appellari:ex de eo q mit. in pos.cū sicut i decisa. vel intellige qñ vn⁹ delegauit alijs vices suas tūc enī appellat: ex de offi.del.sup qstionū.

i Placuit.qsti fuerit reculando eos; et infra triduū alios eligendo.iij.q.vij.offerat C.de iudi.l.vltima.

k Vicini.forte nō erat metropolitanus. ꝛ iō ꝓuinciales episcopi supplent defectū metropolitani.

l Er consensu.maxime.vel ideo dicit q; sine licentia eius nō potest clericus renunciare;foro:ut extra de foro cōpe. si diligenti.ꝛ ideo dicit ex ꝓsensu: quia episcopus delegabit ei causā.ꝛ tamen ille nō cogitur eā receipere: quia par in parem nō habet potestatem vl'imperiū.ꝛ ē simile.vi.q. iij.siquis epūs. in Cōcilia.Talus vbi ñ appellat ad de

a legante:q; suspectus.ꝛ est simile.§.e.anteriorꝝ in fi. Jgs epūs.ut reuocet.Alia est ergo cā appellatiōis q̄ ꝓncipalis:ut.vi.q.iij.osius.

b In finitima.nō ergo remittit causa ad eū a quo appellatum est:nisi partes hoc petant:ut ex de ap.accepta.ꝛ.c. interposita.§.ij.ꝛ nisi velit ei deferre a quo appellauit: ut ex de sen.ex.ꝓ tuas.ꝛ ex de matrimo.ꝓtrac.ꝯ inter dictū eccle lre.ꝛ qñ frustratoria ē appell'o:ut ex ō ap.cū i eccla.

c Et ꝓpīq̄. ut nec sit vltra duas dietas: ut eī de rescrip. nonulli. fic. j. iij. q. vi. nemīnē. eī de of. del. pudētiā. §. sexta

d Auctoritatē. ⁊ sic videt q̄ epi vicine ꝓuincie ordinario iure cognoscāt: ar. ē. c. pr. ⁊ sic ordinari⁹ ⁊ delegat⁹ fil' potest cognoscē de cā. qd ergo iuris est: si ifti dissentiāt in sniā: eī de se. ⁊ re iudi. c. fi.

e Arbitrarij. hec ꝙba habes. ff. de arbi. diem. §. stari. nisi ꝺ ius fit. qō ꝓferī. j. e. §. est autem quando.

f Hoc etiā. obsit. nisi quantū ad hoc q̄ in alijs causis possint suspecti recusari: extra de app. ad hoc. ⁊. j. c. ꝓposuit.

g Si conuinci. ar. q̄ ꝺ aliquē er officio suo faciente aligd nō sit malū ꝓsumendū: nisi ꝓuincat. q. iij. absit. ⁊. c. si eps forte. ir. q. ij. lugdunensis. eī de renū. in pītia de sen. ⁊ re iudic. ficut hodie nō ꝓsumit ꝓ solo iudice: nisi hoc legitis ꝓstituerit documētis: ut eī de ꝓba. qm̄. ꝺ.

h Uel. iniquo. Si iuder ꝑ suā imprudentiā iudicauerit male: punitur quantū iudici videt equū. ff. de va. ⁊ extraordi. cog. l. vlti. §. si per imprudentiā assessoris: tūc assessor tm̄ punitur: ut. ff. qō quisq̄ iur. l. ij. §. si iuder p dolum vel p gratiā vel odium vel. p pecunia male iudicauerit: punit in veram litis estimationē ⁊ etiam infamis fit. C. de pena iudi. q male iudi. l. ij. ⁊ instī. de obli. que ex quasi delic. nas. §. i. si aūt iuder nō vult iudicare facit litem suā: ut. xxiij. q. ij. dīs ut ibi dixi.

i Tatutum est. aplico. i. canonico.

k Decisio. i. sententia.

l Clericorum. i. iudicum.

m Displicuerit. ⁊ ideo appellauerit:

n Preses. i. ꝓsidū ferens. i. aduocatus vel assessor. ꝓses eni dicit defensor. xxxij. q. iij. nemo.

o Cognitor. instrumēto tū iudicis credit sup his q̄ acta sūt coram eo: ⁊ etiā dicto suo credit: ut eī de resti. spol. oli in fi. ⁊. c. cū ad sedem. ⁊ eī de sen. ⁊ re iudi. cū sup. ⁊. c. ficut ⁊ eī de eo qui mit. in pos. c. ij. ⁊ de testi. cū a nobis. C. de cō traben. stipu. optimā: C. de fal. siquis decurio. ar. ꝺ. C. de rel. l. i. C. de arbi. ne in arbitris. ff. de custo. reor. diuus. ē c. biduū in fi. eī de conditio. appo. ꝓ tuas. eī de accusa. cū dilectus in fi.

p Uel cognitor. ꝓhibet ergo ne iudex vel aduocatus vl' assessor fiat testis in causa illa. Iudex eni est offensus ⁊ ſuſpectus est appellanti: ut eī. e. ꝓposuit. Itē q: iudex semp vellet tueri suam sniam: ⁊ ita nō esset er vtraq̄ parte. qō est officiū testis: ut. xxiij. q. v. nō sane. Instruere tū pōt eū qui cognoscit de ap. ut. xviij. di. c. licet fit ar. ꝺ. ff. de iudi. eūs qui. Nec etiā assessor pōt esse testis: q: ipse libellis ⁊ sententijs ⁊ cognitionibus ꝑsonaliter ff. de assesso. l. i. licet fit ar. q̄ possit. ff. qō met⁹ ca. metū. §. sed q̄ ꝓtor in fi. Itē aduocatus ⁊ executor negocij nō potest esse testis: ut. ff. ō testi. l. vlti. ⁊. xxij. q. ij. testes quos circa medium: sicut nec iuder pōt eē: nedū aduocatus mis sue mēor. ⁊ C. de assess. nemo Jo. Quidam dixerūt q̄ in principali negocio nō admittunt ꝑsone §. sup his q̄ acta sūt i causa fic. alij ⁊o econtra. b.

q Ad testimoniū regulare ē q̄ i ciuilibus negocijs cogi pōt q̄libet testificari. xi. q. iij. quisq̄ metu. C. de testi. si q̄s. §. clerici nō coguntur ad testimoniū: sic nec ad alia officia publica: ut. xvi. q. i. generaliter. q: clerici nō de facili debēt iurare. ij. q. v. si quis ꝓhybet. §. si aliter veritas nō pōt manifestari: tunc q̄ eīm pōt cogi clerici ad testificandū. xxij. q. ij. quāq̄. ité ⁊ si gratia odio vel timore se subtrahūt: eī de testi. cogen. c. i. ⁊ ij.

r Pulset. i. cogat. s Ab eis.

t Si aūt. pone casū. ē. c. a iudicibus.

u Ut ab ipsis. si. hec dictio ut ponit ꝓsecuti ue ut gratianus vult: tūc intelligas' put dixi. ē. c. a iudicibus. §. si ponit modaliter: nihil ē hoc iur. q: taliter' bñ pōt eligi iudices ut nō liceat. puocari: ut. C. de tēporib⁹ ap. l. vltima.

x Post secundā. eandēq̄. Ar. ꝺ aduocatos q: eadē cā dicit appellationis cū ꝓncipali fic. ē. c. si eps. et xvi. di. habeo. ar. ꝺ. vi. q. iij. officius. So. eadē est cā. i. idē negociū: §. nō est idē iudiciū: q: alij sūt iudices. Jo. ⁊ hi. ꝓnūciāt appel. iustā vel iniustā: ut. j. e. §. vlti. §. in priori cā. ꝓnūciat de ipso ꝓncipali. ⁊ hoc nōtā i questionibus. bar.

y Sigs. eni tertio i eadē. ergo q̄ bis appellauit: ñ

audit tertio appellās,hoc iō q; ꝓsumit ꝙ totiēs nō grauet.vñ idē pōt dici ſm canōes:et de ap.ſua no bis.Sz qd ē ꝙ dicit hic aliqs pōt recuſari ñ tñ appl lari ab eo:cū tñ a ſuſpecto iudice pōt appellari:ut et ut hī.nō ꝙk.ac

cedens.ij.ḡ.e.q.

tiens. Itē ſm de cre.vbicūq; inhi bet appello.⁊ re cuſatio : ut et.e. ſup eo.ij.⁊.c. ꝺſu luit. Sz dic ꝙ inhi bet ſi.nplr⁊ va ga recuſatio vbi cūq; inhibet ap pellatio.tñ exꝑſſe non pōt inhiberi remediū recuſa tiōis:ut.C. de ſē. ⁊ inſlo. om. iu.l. vltia. pōt dici ꝙ tertio appellat ñ a ſnia Sz a ſuſpe cto iudice. Sz q̄ liter pōt hec lex ſtare:q; ſi iſte qui appellauit ímpe trauit iudices : ipſe non pōt eos recuſare:ut diri. ē.a iudicib⁹.ſi aduerſari⁹ eos i petrat: aut ante terminū appella tionis: aut poſt terminū:ſi añ ter minū: tūc lex nō valet:ut et de ap.oblate.⁊.c.ſepe.Sz ſi p⁹ terminum ſtult⁹ ē ipetrās:ſi vtiť lex illis cū ſnia iā teneat:ut.j. e.ei q.Dicas ⁊ intelligas qñ aduerſari⁹ impetrat ut ab hoie:Sz añ terminū appellatiōis nō añ terminū datū facē pōt:ut.j.e.appellatore.vel intellige qñ idem.q appellauit ipetrauit iudicē illū: q; eū pōt recuſare ꝓpter nouā cāz ſupueniente:ut et ꝺ of.ꝺel.iſinuāte ⁊ ¶ Arbitro.i. iudice delegato.vl intellige de arbi tro cozā quo,pbāda eſt cā recuſationis.

ceat in vna eadēq; cā tertio p uocare impator iuſtinian⁹ ſcri bit. ¶ Igḡs i q̄cūq; lite ite; p uocauerit:nō liceat ei tertio i eadē lite ſup hiſdē caplis ꝓuo catōe vti:vel ſnias excellētiſſi mo; ꝑfecto; ꝓtorio rtractare licētia data litigatozib⁹ arbi tro daro ipi⁹ audiētiā q eū de dit añ litis ꝓteſtatōem inuocaſſ ⁊ hmōi petitōe minie ꝓuocati onis vi obtinēte. Qū aūt i cā capitali vel ſtat⁹ inꝑpellatū fu erit:nō p ꝓcuratōes Sz p ſeip ſos appellātes cām ſuā agē oz Uñ badrian⁹ papa ait.

Appellatōem i cā capitali vel ſtat⁹ inꝑpoſita p ꝓcuratorē ex equi non licet.

SJq̄ñ i cā capitali vel cā ſta t⁹ inꝑpellatū fuerit:nō p ex plozatores Sz p ſeipſos ē agēdū ꝑs aūt exequēde appellati onis ān⁹ ē:vel ſi iuſta cā inꝑceſ ſit:biēniū. Uñ i autētica ꝓſtōe xj.colſ.v.legit. De eodem.

Ꝑ Arbitro.i. iudice delegato.vl intellige de arbi tro cozā quo,pbāda eſt cā recuſationis.

¶ Eū q dedit.p hoc pz:q; cū delegat⁹ recuſat ⁊ re cuſatio ſit ꝓbata:ſtati euaneſcūt lre:⁊ mitti negō illud bz i illa ꝓtōne ſpāli:et.e.ad hec.⁊.i.xi.q.i. puenit. ¶ Conteſtationē.q; ē dilatoria excep tio:ut.iij.q.vi.§.erceptio.ſic.iij.q.vi.q; ſuſpecti.de boc dicemus.j.iij.q.iij.§.offerat. Et ſic pz q; i cauſa appellatiōis ē lis ꝓteſtanda:et de teſta.raimaldus ergo ⁊ libell⁹ ē ꝓponendꝰ tñ alit fit de conſuetudine. Zo.Certe imo de conſuetudie ponit libellus talis: peto ſniaz confirmari vel infirmari latā inter me ⁊ talē.b.

a ¶ Innocare.⁊ iſtum recuſare.Zo

Ꝑ qñ.in capitali.j.v.q.iij.in criminalibus.

b ¶ Status.in cā ſtatus nō ꝓſtituit,pcura.niſi ille q ꝓſtituit ſit in poſſeſſiōe libertatis:ut.liiij.di.freques.⁊.C. de aſſer. tol.l.i.i ꝑn. e ¶ Per exploratores.i. ꝓcuratores.Sz i cā ap pellatiōis i his caſib⁹ admittit,p curator: etiā in cā criali ⁊ in cā ſtatus:ut.ff.de ap, nō tñ.⁊.ff.de libe.cā.l. i.vbi filiꝰ,p patre ⁊ ecōuerſo pōt appellare ēt ipſis iuitis: q; inꝑeſt fi lio; parētes hr̄e libe ros.⁊ ecōuerſo ut ibi.

SJ q appellat iptit ān⁹:itra quē ſcōm ſe cōſtue litē exe quat. Aut ſi iuſta inceſſerit cā ali⁹ ann⁹ idulget.q° trāſacto li te nō ꝓplera maneat ſnia rata.

Appll'oze ceſſāte cū vn⁹ mē ſis ſupeſt ex biēnio licet victo ri igredi vt re⁹ q̄rat. quo ſiue iuēto ſiue nō ſuas afferat alle gatōes:ut cōfirmet vel reſcin dat ſuia. oi cāu abſentē i exꝑ ſis ꝓdēnādo. neutro ꝓcurrēte p⁹ ſcōm annū fatalē ꝑmanet ſē tētia. Cōſtitutōe. ij. i colla. iiij.

Sz lis q̄ſperat i ꝓſtoziū ꝑnci pis iferri:abſq; dāno moze ma net iracta: donec ipe faciat eā i troduci:⁊ a ꝓcib⁹ ſcōm mo rē dirimi. Si vo is q appella uit:penitēria duct⁹ ab appella tōe deſiſtere voluerit:nō ꝓhi bet ſicut i.vij.libzo codicis.ti. ꝺ appellatoib⁹ ipatozes arch. ⁊ honoz⁹ ſtatui ſſe legūt. Si; gs libellos appellatōis igeſſe rit:ſciat,ſe hr̄e ſniaz ⁊ arbitriū ex penitētia cōmutādi ⁊ ſuos

dū Sz nō ad agendū:ut.ff.de popularib⁹ ac.q i ꝓpari. Itez ſm quoſdā p nūciū pōt agi i cā crimiali:ut et de reſti.ſpo. lr̄as. Itē cū cā nō ē pure criaſis:ut et de,pcu.tue. Itē p.ſo cū iuris agit in cā criali:ut.iij.q.vi.hoc ꝙppe.⁊ et de dolo

e Et ꝓtu.cum dilecti in ꝑn.⁊.xj.q.v.ſi duo.

Ꝑ q appellat.ali⁹. Ide bñficiū dant antiq̄ decre.ut et de ap.ex rone.⁊.c.cū ſit romana.ſilr nouet:et.e.ꝓſtitut⁹.h. tñ tp̄s iuder pōt artare:et.e.reꝑbēſibilis.⁊.c.cū ſit roma na.Sz ſit ar.ꝑ.ff.de re iudi.l.iiij.§.ſigs.vbi dr̄ ꝙ iuder bñficiū legis ñ pōt diminuere. f ¶ Ann⁹.ſi appellat ad aliū q̄ ad ꝓncipē tūc,videť.vi.meſes dādi. Item ſi appellat a delegato q nō recipit appellationē danť tres meſes.C.e.ſi appellationē.Sz ſi a delegato ꝓncipis tūc nouē meſes.C. ꝺ tp̄ib⁹ ap.l.ij.§.ꝙ ſi.Sz ſi a pedaneis iudicib⁹.tūc duo meſes in añ.colſ.vi.de iudicib⁹.§.audiāt q: g ¶ Daneat.q; fingit nō,puocaſſe:ut.C.de tp̄ib⁹ ap.'.vlt.circa fi.fuit tñ ex tincta ſnia p appellationē:ut.ff.ad turpill.l.i.i fi.Sz añ ſniaz appellās ſi ñ,pſeq̄t appellationē ſtabit iudicio ei⁹ a quo ap pellauit:et.e.pſonas.nec p⁹ audit appellās:ut et.e.repre bēſibilis.⁊ pſulunt ⁊ pſonas.io.niſi ite; grauet: et.e.ut de bitus.⁊.c.directe.b. b ¶ Appellatore. Menſis.b hēs ꝙ victo; pōt ꝑuenire legale terminū appellationis p menſē: ut.C.de tp̄ib⁹ ap.l.vlti.§ i his aūt caſib⁹.Sz victa ps pōt.iij dieb⁹ ꝑuenire: ut.e.l.§.ꝓcedēti. Et nota ꝙ tripler ē tmin⁹

appellatiõis. Qñq̃ statuit termin⁹ ad iter arripiẽdũ: ut eẽ de sen. ⁊ re iu. cũ ex cã. eẽ ꝺ ap. puenit. Qñq̃ statuit ẽmin⁹ ad pñrãdũ se iudici appellatiõis: ut eẽ. e. cũ sit. ⁊. c. significauit. Terti⁹ termin⁹ ẽ q statuit a lege. s. ann⁹ vl biẽnũ. ⁊. j. illũ ꝺz eẽ finita cã appellatiõis: ut h. ⁊. C. de tpib⁹ ap. l. nemo. ⁊ l. vlti. circa mediũ. ⁊ i auc. ꝺ ap. circa mediũ coll'. viij.

Hoc aũt scias q ẽmiq̃ statutũ ab hoie ñ pót altera ps pẽtere: ut eẽ. e. sepe. sz ẽmmũ legalẽ pt pẽmere cũ modicũ supest de tpe: ut h ꝺr. ⁊ eẽ e. oblate. fm. l. antiquã poterat ⁊ debebat elapsa medietate termini legal' victor se erbibere iudici appellationis: ut C. de tpib⁹ ap. nemo. sz tñ ut patz er illa decre. oblate. qñq̃ añ terminũ pót altera ps, plseq̃ cãm appellatiõis: ꝺũ tñ altera ps ñ pueniat diligentiã alteri⁹: ut. xvi. q iij. placuit.

i Inuento. Hic pz q etiã i causã ap. ptes sũt citãde. si tñ altera ps ñ venerit: iuder ea absente pót, pcedẽ ut hic ꝺr. q: puil'. ei⁹ ẽ q de appel'. cognoscit: q possit vna pte absente litẽ audire: ut. C. de tpib⁹ ap. l. vlti. §. plt. Si tñ ablẽs ,pbat iustã cãz absentie: bene retractaẽ qꝺ factũ ẽ: ut eẽ ꝺe sen. ⁊ re iudi. cũ bertoldus.

k Omn⁹ casũ. i. siue vincat siue vincaẽ: ut er de ap. reꝑbẽfibilis. ⁊. c. sepe. ⁊. C. de iudi. ,pperandũ. ⁊. §. fi aũt. ⁊. iij. q. iij. libellũ. l Ꝛ Vois. pnia. ff. de dona. q sarũ. ff. de re pub. si penitus. ff. locati. l. fi i lege. §. plt. ff. ꝺ i ius vo. cuius ff. de, mio. q fi mior. §. sceuola. m Pnia duct⁹. Intelige, si penitet cũ adhuc nihil inest aduersarij. ff. de ꝺi. oca. si pecuniã. pót tñ iterũ appellare: eẽ de ap. directe.

n Ꝛgs libellos. Cõmutãdi. sic eẽ de ap. c. directe. qꝺ tñ ẽ verã re adhuc integra: q: si aduersari⁹ tã recessisset: ñ possz iste mutare pfilũ i iuriã alteri⁹. ff. de reg. iur. nemo.

o Ommatiões. publicũ. ⁊ cleri ⁊ pplⁱ: ut. xviij. di. epus. etiã absentib⁹ ad. xij. dies as vocatis: ut eẽ de elec. cũ inter si fine piculo pñt vocari: ut eẽ de elec. q ficut hodie q ñ pt interesse hꝫ iurabit: ⁊ sic pót omittẽ vices suas alicui ꝺ eccla sua: ut eẽ de elec. q:, ppi. De hac mã nõ. vij. q. i. fact⁹. ⁊ vocabũ q sũt i, puicia: ut eẽ. e. cozã. Itẽ pz h q hz oẽs elegerit aliquẽ seoꝛsũ ñ cõicato pcilio. q electio ñ vz. lxij. di. c. i.

p Appellare. appell'o tñ tueẽ electionẽ, min⁹ bñ factã: ut eẽ de elec. ꝺsideraumus.

q Iffinitia. Diffinitia ſnia ẽ q finẽ iponit negocio. ff. de arbi. qlẽ. xi. q. iij. sũmope. als oĩs ẽ inlocutoꝛia. sufficit tñ pferre vba q hũt vi absolutiõis: ut eẽ de v. fi. fi i his. ⁊. ff. libellos recupãdi: ne iuste penitudis hũanas ãputeẽ. Est ãt qñ appellatõez inꝑõi ñ ẽ neẽe In eodẽnãq̃ libꝛo ⁊. e. t. ijdẽ i patões ꝺcreuerũt. Noiatões Ro libell' vl' edict' feẽ citra pciliũ publicũ ñ valẽt: a gb⁹ nec appellãe neẽe ẽ. Diffinitiua q⁹z ſnia: q̃ ꝺdenatõez vl' absoloem ñ ptiet: p nlla hr̃. Itẽ ſnia ꝺ solitũ oꝛdiez iudicioꝝ a pfide plata auctẽ rei iudicate ñ obtiet. Itẽ si ſnia lata fuerit ꝺ res pi⁹ iudicata: a gb⁹ ,puocatũ ñ ẽ: ſnie auctẽ ñ obtiebit: et ió appellari neẽe nõ ẽ. Itẽ si ſnia ꝺ ius scriptũ fer. ⁊: veluti ꝺũ ofuct⁹ ⁊ mino⁹. xiij. ãnis fuisse ⁊ testñ iure feciſſe ꝺr: nullas vires obtiet: nec ꝺ eã ẽ neẽe cessariũ auxiliũ ,puocatõnis.

Si Ro ꝺ ius litigatoꝛ ſnia, qi cat: veluti ꝺũ mino⁹. xiij. ãnis. xiij. ãnũ ipleuisse: ac p h⁹ testamẽtũ iure feciſſe ,pnũciat: ad ,puocatõis remediũ oz pfugẽ

Itẽ si pses iudices dati sũt: ⁊ vn⁹tm ex eis ,pnũciaſſe ,ppõit ñ vr appellãdi neẽitas fuisse: de arbi. qd tñ. §. fi arbit. Itẽ si ptinet ꝺdenationẽ hꝫ tñ incertã ñ vz: ut si iuꝺer pcipiat solui ꝺebitũ: ut. C. de sen. q̃ fine certa q̃ntate, pferꝛ p totũ. qñq̃ etiã ſnia hz ñ ptineat ꝺdenationẽ vl' a absolutionẽ: ut i ſnia sub ꝺditõe lata: s. e. §. biduũ.

cũ ſnia firmitatẽ iure ñ obtieat

Itẽ cũ certa rõe ⁊ fine certo r Tẽ ſnia ꝺ soliiudices mulctãe pñt: si aliꝰ ꝺ legẽ statutũ modũ mulctãq̃ urro gauerit: qꝺ ꝺ ius gestũ vr': firmitatẽ ñ tz: ⁊ fine appellatõe pt rescidi. Uenales q⁹q̃z ſnias q̃ i mercedẽ a coꝛrupt⁹ iudicib⁹ pferũt. ⁊ citra intposite ,puocatõis auxiliũ ifirmas eẽ ꝺcretũ ẽ. Itẽ si, ppt ifirmitatẽ etatz ad honoꝛẽ ad quẽ nõiatus es: inhabilẽ te eẽ ,pbaueris ꝑ termissa applone in q̃ noiatio remouebit. Sũt ẽt quoꝝ appellatões ñ recipiũt. ñ. n. pt recipi e⁹ appellatõ: q p ptũaciaz ablẽs cũ ad agẽdã cãz negocõ pi⁹sumati pscr utato vocatus eẽt: ꝺnat⁹ ẽ. Null⁹ etiã homicidaꝝ veneficoꝝ malefi,coꝝ adulteroꝝ, itẽq̃ eoꝝ q manifestã violẽtiã ,pmiserũt: argumẽtz ,puict⁹ testib⁹ supar⁹ etiã voce ,ppa viciũ sceluſq̃ pfess⁹ audiaẽ appellãs. ⁊ h⁹ i notoꝛijs In occultz aũt si testib⁹ ,pducti instris, platz alijſq̃ argumẽtis ,pstitz ſnia ꝺ eũ lata sit: ⁊ ipe tionẽ rei iudicate. vl' etiã si ex certa scia omisit: q nõ poterat eã tũc tpis ,pbare. hoc eni nõ ,piudicat: ut. ij. q. vij. pleriq̃. Itẽ fallit. ff. de iureuꝛ. admonẽdi. vbi retractaẽ poꝛ ſnia ,pter piurũ. Jo. Ego intelligo ꝺcre. inẽ. cũ ,pma ſnia nõ valebat: ut ibi ꝺr q poterat eẽ ex multis causis. b.

u Tẽ si ſnia ꝺ ius. Nisi iuder estimet leges illas ñ iuuare causã: ut. ff. de re iudi. cũ, platis. Ad. Sz hoc é fallũ: q: erroꝝ iudicis non ꝺz excusare ſnias: ut. ff. q̃ ſnie fine appellatiõe. l. i. in pñ. ⁊ illa. l. cũ, platis. loquit qñ ꝺ ius litigatoꝝ is ſniatu fuerit. ⁊ sic p⁹ q sententia lata ꝺ ius litigatoꝝ is. quantũ ad litigatoꝛes tranſit i rẽ iudi. ut hic ⁊ eẽ ꝺ sen. ⁊ re iudi. cũ inẽ i fi.

a Tẽ si plures iudices. siue iudices sint oꝛdinarii siue delegati siue arbitri ⁊ oẽs sũt pñtes: gcqd maiꝝ pars statuit: illud tz: ut. lxv. di. c. i. ⁊. ij. vlti. ⁊. l. diẽ. §. fi plures ex trib⁹. ⁊. ff. de arbi. Itẽ si. §. vlti. ⁊. l. diẽ. §. fi plures. ⁊ ff. de re iudi. Sz si ipari nũero ꝺssentiãt: ⁊ tũc si sũt arbitri: neutra ſniaꝝ tz: ut. ff. ꝺ arbi. diẽ. §. fi plures. ⁊ tũc iuder oꝛdinari⁹ coget arbitros aliquã pſonã eligẽ cui⁹ auctoꝛitati steẽt: ut. ff. de. arbi. Itẽ si. §. pncipalit. In delegatis aũt iudicib⁹ tz vtriusq̃ ſnia: hz iuꝺ pendẽti quo

usq; ꝓfirmet a suo supiore: ut. ff. de re iudi. duo iudices. nisi velis dicē aliud eē in del'a pn: ut. C. d' ap. in offerēdis. vbi dī q; si differtūr: eligāt tertiū. Jn or dinarijs vo si differtūr i pari nūero tz sniaꝑ reo lata nisi i cā liberali: ut ex d' pba. ex lit teris. ff. de re iudi. mē pares. silr tz sniaꝑ testō. ff. de inof. test. si ps Tertiꝰ cal'ꝰ ꝑ matrimonio: ut. xxxiij. q. i. siqs acceperit. ex d' pfū. illud. Quartul in dote de re. iudi. c. fi. vñ. v. si sint eq les q. pducuntur vtrunq; stat testiū libertas coniugū vos. Et hec q. s. dixi vera sūt: q̄n oēs iudices sunt pnes. si aūt quis adest. ꝛ ꝑ q. minꝰ cās. sniaꝰ alioꝝ nul la ē: ut. h. ꝛ. ff. de arbi. ite si. §. vlti. ꝛ. l. sequē. ꝛ ex de offi. del'. q̄uis. et c. causā. 10. ꝛ posit bodie decre. to tā hāc distinctiōez d'se. ꝛ re. iu. c. vir.

b Tē cū certa. q. dā enī iudices pñt punire vsq; ad duos aureos: qda plꝰ: ut. C. de mo. mulct. illustres moderare: ut. ff. de offi. pfi. illicitas. ꝛ. xxiij. q. v. c. C. e. eos in fi. §. Sz nūqd vsq; ad modū legitimū v ex de ꝓben. dilectus. ꝛ. c. nisi. ꝛ. xxij. q. ij. siquos.

c Enales. si arbiter iulit iniam ꝑ gratiā tz; si dat doli exceptio. C. de arbi. l. iij. ff. ad trebell. Duo. §. cū pter. si cozrupt' tulerit. nulla ē snia: ut dic. ꝛ. C. ii ex fal'is allt. l. vltima.

d Jnt etiā quoz. q. ꝑ ptumaciā. fic. j. xviij. q. iij. de reg. re. diu. Jté bñ audiet appellō ptumacis: q. pns i. semi plene inqret iudex de negocio cū aduersari' abest. nō enī stari absente aduersario mittat pñtē in gore: ꝛ sic intellī qđ ē ex ut lit. ñ pt. qñ frequēt in fi.

e Veneficoz. Jdē e in alijs: ut ex de spon. ex lris.

f Et hoc i notoꝝ. Jllud de suo pomt. ō. ꝛ male. i notoꝝ enī n ē opꝰ testib'. ō. e. de manifesta. nec i notoꝝ appellari pōt: ut ex. e. cū sit. ꝛ. c. quemt. Si ergo hec duo puncta ꝛ pfessio pcurrūt: in audiē appellās: q. i ola pfessio i criali n nocet: nec ē ut ciuili fz quolda ḡa possit appellāe. ff. ō pfes. cū fideicōmiss iu. iz ꝑ. ō. e. q. cū q.

h Ad officialiū. ut execution i rabellioī qñ dīc; quūt a circa suā admīstrationē: q. ꝓsūīt q. iudicē offēderit: ꝛ q. ñ ꝑ sūīt q. iudex iuste ꝑ eū aliqd faciat. utē q. ñ ꝓt abeē a curia.

k Nones. et fiscal' q̄nes ab aliq̄o. rō admīstratiōis regrit ꝛ selle qñ euidēs ē tbutū alioq̄n sec': ut. C. ō ap. qñ nōnisi. Pz g. q. i tbutis ñ appellat. g. nec i decis: cū de cūe sint tbuta egentiū alia ꝛ: ut. xvi. q. i. decie ꝛ ē expīsū ex ō dci. tua i fi.

l Calculi. i. pputatiōis

m Publici. i. fisci.

n Puati. i. ō ppo patrimoio ipatoris qō respectu fiscaliū puatū dī

o Atq; ꝓ. i.

p Ab executore. ñ pt. distigue tñ: q. aut exeꝰ cutoꝛ hz merā executiōē aut mixtā. si merā: ñ appellat ab eo: nisi mādati fines excedat: ut h dī. et si sus'pect' ē ñ appellat ab eo: ut exꝰ ap: nouit. nisi obijcia i crimē falli coz̄a eo: tūc. n. supsedebit executiōi: ut ex ō crie falsi. sup eo. et C. si ex falsis instrū. iudicat ꝛ ō si executōe log'. l. C. ō executōe rei iudi. si ut. ꝓponis. ꝛ extra de sen. ꝛ re iudi. de cetero quandoq; dī executoꝛ qui habet mixtam exe

uerit. xx. librz argēti mulctent

O e posītione ēt ꝛ eꝰ mōēto si cā dicat: q̄ snia inflocutoria appellat: q̄uis ꝓuocato interposita fuerit: tñ lata snia sortiat effām.

O ñq; vnā ꝛ eādē. plures sūt reporttāt ꝑdēnatōez: nec diuersitas factoꝛ separōez accipit. qꝰ cāu si oēs appellauerint ꝛ vno ex his agēte eoꝛ appellō iusta. ꝓnūciata fuerit: emolumētū victorie ēt ad alios ptinebit

Si aūt vnꝰ tm̄ appellauit: eꝰ q̄ appellatio iusta. ꝓnūciata ē: ei quoq; ꝓdest q. nō appellauit.

Qđ si etatz auxilio vnꝰ ꝑ snias restōem ipetrauit: maioꝝ q. suo iure ñ appellauit: hꝰ rescriptū ñ ꝑdest.

H Iudicib' aūt ñ iolū suscipiēde appellatōis necessitas vī ipōsita: ym ēt. xxx. diez spacia ex die sniaꝛ diffinita sūt: intra q̄ gesta vna cū relatōe litigatoꝝ ad' ꝓuenit ꝓstari.

S imilit arbit' appellatōez suscipere

Pz g. q. i tbutis ñ appellat. g. nec i decis: cū de cūe sint tbuta egentiū alioꝝ: ut. xvi. q. i. decie ꝛ ē expīsū ex ō dci. tua i fi.

l Calculi. i. pputatiōis

m Publici. i. fisci.

n Puati. i. ō ppo patrimoio ipatoris qō respectu fiscaliū puatū dī

o Atq; ꝓ. i.

p Ab executore. ñ pt. distigue tñ: q. aut exeꝰ cutoꝛ hz merā executiōē aut mixtā. si merā: ñ appellat ab eo: nisi mādati fines excedat: ut h dī. et si sus'pect' ē ñ appellat ab eo: ut exꝰ ap: nouit. nisi obijcia i crimē falli coz̄a eo: tūc. n. supsedebit executiōi: ut ex ō crie falsi. sup eo. et C. si ex falsis instrū. iudicat ꝛ ō si executōe log'. l. C. ō executōe rei iudi. si ut. ꝓponis. ꝛ extra de sen. ꝛ re iudi. de cetero quandoq; dī executoꝛ qui habet mixtam exe

curionē. ꝛ tal' pōt recusari. ꝓpter suspitionē: ex ō of. del'. si ꝓ qōnū. §. si vō. ō tali. log'. xxv. q. ij. ꝛ si ñ cognito. ꝛ tal' exe cutoꝛ audet ꝛ admittet exceptiones rōnabiles. q̄tū cūq; absolute ei scribat: ut ex ō of. del'. ex pte. ꝛ ex de era. ꝛ q̄it. eā te. ꝛ ex ō fscrip. cū adeo. Jté iz mixtꝰ sit executoꝛ: tñ pt appellari a grauamīe vī iuris: ut. C. ō ap. siqs. Jté vī q. differeda sit executio si i ꝓmeti volo. ꝓbare inia. iusta: ut ex ō testi. venies. ꝛ. ff. de iu. si ꝓtoꝛ. ō hac mā plene iuemes. xxv. q. ij. ꝛ si ñ cognito. q. Jgnes ēt. defūcti. ar. ꝑ. ex ō ap. q̄ frote. iz ibi debitū erat liqdū. vn ibi valebat appellō: ne coꝛ ꝰ sepeliret añ satisfactionē.

r Possessionē. q. ibi ñ audīt appellās vī aliq̄ exceptio nisi ꝓꝰ fiat missio i pos. ut C. ō edic. diui hadri. ol. l. ij.

s Paruerit. nō dīc patuerit. ex hꝰ ē ar. q. sanis ē. pallo q. ipetrauit possessoriū: q. aliqs plūs ꝓmone. ꝑ se hēat iz n ꝓfecte. ꝓbet.

t Jgnauē. nō iudicē pumri q. recipit frmolas appellones.

u E possessione. nomīo. mometanea possessionē vocat illā: q. restituit ei q. spoliat' ē. ꝛ vocat' mometanea q. apta ē p mometū durare: ꝛ si aduersari' i mometo ꝓbet de. ꝓprietate.

x Effectū. fm canones tñ appellat a mometanea possessionis snia: ut de testi. figmificauerūt: vbi ab inflocutoria. j. x. dies ē appellādū. ꝛ ex ō elec. cū dilect'. ex ō ap. sup eo. et ex de re. spo. ex pqone.

y O ñq. q. casu. ut i duob' reis debēdi.

z Ad alios. ut. ō. e. q. v. statut. ꝛ. c. introgatū

a Etatis. utiq; sint pnera. ff. ō mio. et. ꝛ. l. iuto. ꝛ. ff. q. ead modū fiunt' aīmi. si coēz.

b Judicib'. gesta. i. allegatio nes. C. de rela. l. ij.

c Relatione. i rombus ptium.

d Prestari. ēt nō appetētib'. C. ō ap. eos i fi. §. i.

a ¶ Beo. pnũciare. etiã ex p̃ioꝛib⁹ inſtrumẽtis vel nouis ut. C. de temp. ap. p hanc. C. de ap. eos. §. i. nouas enī cauſas appellatiõis põt audire iudex ut ex de ap. conſtitutus in fi. ff. de appel. ſcio in fi.

b ¶ Pronũciare. ponẽ ergo q̃ aliqui ſit p̃miſſa cã appellationis: iudex ille pnũciat appellationẽ iuſtã: nunquid incipiet de nouo cognoſcẽ de p̃ncipali negocio? hec lex videt velle q̃ nõ. ſz q̃ poſſit. ẽ ar. ex de teſti. raimucius in fi. ⁊ C. de reb⁹ cre. generaliter. §. fin aũt in fi. ⁊ in auc. de ſanctiſſ. epiſc. §. figs p̃tra aliquem. ⁊ ex de ap. ut debitus.

c ¶ Uuod vo. ſm̃ baz. laici ſi ſunt bone fame admittunt ad accuſationẽ clericoꝝ. ar. j. e. clericos aut laicos. ⁊. S. idẽ ſenſit. Alij dicũt q̃ laic⁹ p̃ꝛũ p̃latũ p̃ter delictũ accuſare põt: q̃ ſua intereſt bñ e p̃latũ bonũ ut dixi. xxiij. diſt. illud. cõtꝛa eſt opinio q̃ non poſſit niſi ſuã iniuriã p̃ſequat: ut. iiij. q. vi. oĩb⁹ ex de teſti. de cetero. §. e. q. i. p̃hibent niſi i crimine hereſis. j. e. ſacerdotes. ⁊. c. oues. ⁊ i ſimonia ex de ſimo. tãta. ⁊ in crimie leſe maieſtatis. xv. q. vij. ſane. C. de epiſ ⁊ cle. ſi quẽ. ⁊ in crie ſacrilegij ſm̃ quoſdã. xvij. q. iiij. §. q̃ aũt ⁊ in crimie dilapidationis: ut. xj. q. ij. nõ liceat ut dixi. xvi. q. i. conſtitutum. Jn his oĩbus aũt ita demũ admittunt: ſi bono zelo denuncient crimina. de ſimo. ſz hely. ⁊ ſi accuſatus fuerit vite ſuſpecte. §. e. i p̃miſ: q̃ ſi accuſat⁹ ẽ vite ſuſpecte admittũtur laici, male vite, ſi bone vite tũc tm̃ laici bone vite. ex de ſimo. p tuas. Clerici vo ꝯ clericos admittunt niſi ſint criminoſi vel irregulares: ut. j. e. p̃ſumũt. ⁊ c. lator. ⁊ c. ipſi apſi tales tm̃ qui ſũt irregulares bñ admittunt ad accuſationẽ eoꝝ qui ſũt eiuſdẽ ordinis cũ eis vel inferioris: ut. j. e. ipſi ⁊ relationem dare cõpellitur: ſi delegatus fuerit. ¶ Litigatoribꝰ vero copia ẽ etiã ſine ſcripris libellis illico voce appellare: cũ res iudicata poſcerit tã in ciuilibus q̃ in crimialibꝰ cãis. Ab eo autem qui de appellatione cognoſcit: non põt fieri recurſus ad iudicẽ a quo fuerit p̃uocatus. Qua p̃pter remittendi litigatores ad p̃uincias remotã ſibi occaſionẽ atq; excluſã penitus intelligãt cũ ſuper omni cã interpoſitam p̃uocationem vel ininſtam tãtum liceat pronunciare vltimã.

¶ Hec omma in. viij. li. codicis inuenies a titulo de appellationibus vſq; ad ti. ne liceat in vna eademq; cauſa.

Uod vero laici i accuſatione epoꝝ non ſunt audiendi: euariſt⁹ papa teſtat dicens

Laici in epũcopoꝝ accuſatione non ſunt recipiendi.

On eſt a plebe aut a vulgaribus hominibus arguẽdus vel accuſandus epiſcop⁹ licet ſit inordinatus: quia p̃ meritis ſubditoꝝ diſponitur a deo vita rectoꝝ. Jdeo iſta dico: quia inſidiatoꝝ bona ſepiſſime ſolet conuertere in malum ⁊ in electis ponere maculam. ¶ tem ſilueſter papa.

Laicus clericum non accuſet.

Ullus laicus audeat clerico crimen inferre. ¶ tez marcellus papa.

De eodem

Alico non liceat quemlibꝫ clericum accuſare. ¶ tem iulius papa.

Anathematizatus ſacerdotem

apſi. ⁊. c. teſtes. ſiliter m onachi audiunt. ex de accuſ. ex pte. ⁊. c. olim. Et hec vera ſũt de ſolẽmi accuſatione: ſz in denũciatione crimis: ut dicũt q̃dam omnes admittunt. ar. xxiiij. q. i. quisqs. ⁊ q̃ cuilibet victũ ẽ hoc: ſi peccauerit xxij. q. v. hoc videt. xxiij. q. iij. tam ſacerdotes. ar. j. xxv. q. vi. epiſ in ſynodo. et ex de accu. cum oporteat. ⁊ nota de hoc. §. e. q. i. ſi peccauerit.

d ¶ On ẽ. quia p̃ meritis. j. viij. q. i. audacter. ⁊ vi. q. i. ex merito

e ¶ Ullus clerico inferre. vl̃ monali: ex de accu. memorinimus.

f ¶ Alico.

g ¶ Inſcã. thematizatus. j. iij. q. iiij. nullus. hoc p̃pie eſt vel. i. ſepat⁹ a cõuerſatione clericoꝝ q̃ laic⁹. j. e. laici. ⁊. xxiij. q. iij. certũ. ⁊. vi. q. i. illi q. ⁊. c. cões.

h Sup illos. §. di. x. certum. ⁊. c. ſuſcipitis.

i Jta nec obligari. i. accuſari. x xi. di. inferior.

k Q̃ magnũ. §. di. xcij. legimus

Jo.

l Alicos. Certũ eſt q̃ laicus p̃ queꝝ p̃ p̃ria iniuria admittit ad accuſationẽ clici coram clico iudice: ut ex ō teſti. de cetero Nũq d g. ⁊ ẽ p̃ro clic⁹ admittit ad accuſationẽ laici coã laico iudice ſi, p̃ſeq̃t ſuã iniuriã. dicũt q̃dã q̃ nõ. nã vbi crimẽ irrogat penã ſanguis clic⁹ nteſſe ñ põt: ut. xxiij. q. viij. his a qb⁹. ſz ſi ñ irrogat penã ſanguis bñ põt. Alij dicũt q̃ i nullo crimie clic⁹ põt accuſare laicũ: ar. xi. q. i. null⁹. q: nõ põt ui

crimine testari ꝺ ipsũ xi.q.i. testimoniũ. ⁊ sic fallit regula que ẽ. iiij. q.vi. oibus. agat ergo clericꝰ ciuiliter de crimine.

m ¶ Nõ accusasse eꝓs. In hoc. c. assignant tres rationes: quare laici nõ admittunt ꝺ clericos. quarta assignat. ś. e. q. c. i. quinta est q magnũ est q clerici accusent ab eis. vñ debẽ esse rarũ: ut. ś. e. pri. c. 30.

n ¶ Litigare. eẽ de findi. c. vno.

o ¶ Sacerdotes ⁊ reliqui agant. si plani sũt heretici vel excõicati vel nõ seruent canones vel simoniaci vel notorij fornicatores. tunc põt recedi ab eis añ sniam. xix. di. nulli. xvi. q. vltia. sane. xxxij. di. nullus. in alio crimie añ sniam nõ ẽ recedendũ ab eis. viij. q. iiij. nõne. ⁊ xv. q. vi. c. vlti. 10. hoc cognitũ. ꝓ p te extra de tẽpo. or. c. fi. b.

p Qualis condemnatio. amplior. ar. q i eodẽ genere delicti pius peccamus erga pẽs spũales ꝙ carnales: ut. xxxv. q. vij. pitacium.

q Clericꝰ. hoc nõ tenet. vt loquit de his qui ꝓpter irregularitatẽ nõ pnt ad altiora. promoueri ut bigami ⁊ corpore viciati. alis esset ꝺ omnẽ rationem. ut. i. e. ia domini sacerdotum segregata debet esse conuersatio ab eoꝝ conuersatione: ita ⁊ litigatio: quia seruum dei non oportet litigare sed mitẽ esse ad omnes

Item clemens.

Laici clericos accusare non debent.

Sacerdotes ⁊ reliqui sacre ecclesie ministri oẽsq; plebes eꝓs suos diligere debẽt: ⁊ eorum preceptis obedire: et si ipsi aliter qõ absit agant: nisi in fide errauerint.

Idem

De eodem

Qualis cõdemnatio eis imineat: qui in patres peccant: diuina scriptura ostendit dicens: Si enim cham quia nõ operuit pudenda patris maledictus est: multo amplioꝝ condemnatione digni sunt: qui patribus legatione dei fulgentibus contumeliam inferunt.

Persone inferioꝝ ordinuꝫ in superioꝝ accusatiõẽ recipiẽde non sunt. Unde silvester papa.

Minores non debent accusare maiores.

Clericus aduersus exorcistam: exorcista aduersꝰ acolitũ: accolitus aduersus subdiaconũ: subdiaconꝰ adũersꝰ diaconez: diaconus aduersus presbyterꝰ: presbyter aduersus epm accusationẽ dare aut testimonium ferre non valet.

Item zepherinus papa.

De eodem.

Minoꝝ quispiã minoꝝ accusationibus non impetat

Item anacletus papa.

De eodem.

Sententia chaz filij noe dãnantur qui suoꝝ doctorum vel prepositorum culpam produnt: ceu cham qui verenda patris non operuit: sed irrisa monstrauit.

Item eusebius papa:

Omnes pastorem suum: nisi a fide exorbitauerit: non debent accusare.

Omnes que suo pastori commisse sunt: eum nec reprehendere nisi a fide exorbitauerit: nec ullatenꝰ accusare pñt quia facta pastorum ozis gladio ferienda non sunt: q̃q̃ reprehendenda recte videant. Nis auctoritatibꝰ probatur: q subditi siue sint laici siue clerici prelatos suos accusare nõ possunt. Verum de crimine fisi ⁊ de infamibus hoc intelligendum est qui vitam suoꝝ prelatorum parati sunt reprehendere non imitari. quod ex verbis anacleti datur intelligi: q ait.

Quare laici in accusatiõe episcoporum non audiantur.

Laici in accusatione episcoporum audiendi non sunt: quia oppido eis quidam infesti sunt. ⁊ indignuꝫ est vt ab eis accusentur: qui eorum granitatem nolunt imitari.

Idem

Sacerdotes non nisi a viris idoneis ⁊ probatis accusari possunt.

Accusatio quoq; eorum super qua nos consulere voluisti: non nisi ab idoneis ⁊ probatissimis viris: qui suspicionibus ⁊ sceleribus carent: fieri debet: quia ⁊ dominꝰ sacri corporis sui tractatores a vilibus ac reprobis ⁊ non idoneis psonis infamari noluit nec caluniari: sed ipse proprio flagello peccantes sacerdotes a tẽplo eiecit. vnde liquet q summi sacerdotes id est episcopi a deo sunt indicandi nõ ab humanis aut prave vite hominibus lacerandi: sed potius ab omnibꝰ fidelibus portandi ipso domino exemplum dante: quando per seipsum ⁊ non per alium vẽdentes ⁊ ementes eiecit de tẽplo sacerdotes. nullus eniz vt reoꝝ inuenitur inter illos qui velit seruum suum ab alio q̃ a se iudicari. quod si psũptum fuerit: aut multa indignatione ipe irascitur aut poti⁹ vindictã toꝝ. Et dic clericꝰ. ſ. psalmista ⁊ hostiarius.

r ¶ Alioꝝ. hoc. c. similit nõ tenet.

s ¶ Impetaf. criminose si de clericis intelligas

t ¶ Ententia chaim ⁊ ꝓdunt. tales depo nuntur. xlvi. di. accusatores.

u ¶ Ceu. i. sicut.

a Oues. eũ crimiose si de clericis intelligas: dic hoc cũ platus eoꝝ est bone opinionis.

b ¶ Ozis. i. locutionis.

c ¶ Gladio. i. lingua.

d ¶ Reprehendenda. i. reprehensibilia: ne sit ꝺ. ś. xxi. di. nolite. j. vi. q. i. oues.

e Accusatio. suspicionibus. suspecti ab accusatione ⁊ testimonio repelluntꝰ. j. e. testes tij. q. v. accusatoribus.

f ¶ Aut prave vite. ar. q nec etiã in excepto crimine laicus prave vite est admittendꝰ ꝺ clericum. qõ verum est nisi pauus clericꝰ fuerit male opinionis: ut. ś. e. in primis in fi. ⁊ extra de simo. lz hely. ⁊. c. p tuas ut dictum est. ś. i summa.

g ¶ Seruũ suum. dns ẽ inder in causa seruꝰ: ut hic. ⁊ hoc de consuetudine alias falsum est: ó fo. compe. cũ ꝓtingat.

h ¶ Colũne. fic ⁊ phibet lex colũnas cuiuslibet domus tolli: ut. ff. ó le. i. l. cetera.

i ¶ Sed ſiquis. hec pars vſq; ad finem loquitur de cauſis ciuilibus vel criminalibus ciuiliter, ꝓpoſitis. nam hoc. c. ò laicis loquitur. vnde nō poteſt intelligi de criminalibus cauſis: quia in illis nō auditur laicus contra clericum etiã ſi premoneret eum: hoc ideo dico: quia nō concedo: q; in accuſatione fit premittenda admonitio: ut extra de ſimo. licet. ⁊. c. per tuas. ⁊ de accuſa. qualiter. ſz denunciationem ſemper precedere debet canonica monitio: ut per eam dez iura probatur. nec obſtat extra de accuſa. ſiquis epiſcopus. quia illa i denūciatione legitur: de hoc nota. xij. q. iij. indigne. tamen vbi denunciatur crimen ſimoniæ: nō ē neceſſaria admonitio: quia de illo nō poteſt quis penitere retento ordine: ut. j. q. i. ſiquis neq; ⁊. q. vij. requiritis. licet ar. ꝯ. i. q. vltima patet. ⁊ extra de ſimo. licet. cū hodie ſtatur. vel dicas ſpeciale eſſe in eccleſia ut ſemper primo admoneatur q; ꝓponatur querela contra eam ſiue ciuiliter ſiue alio modo agatur.

k ¶ Prius. j. xxiij. q. v. ad idem.

querit ſuper eum: vnde ⁊ dominus ait per propheram: qui vos tangit me tangit: ⁊ tangit pupillam oculi mei. Et paulo poſt: ſi detractores quorumcū q; grauiter iudicantur: ⁊ in p̄ditionis laqueum cadunt: multomagis laceratores ⁊ detractores atq; accuſatores famulorum dei damnantur: ⁊ in baratrum niſi ſe coꝛrexerint ⁊ p eorum ſatiſfactiõem cõdignaꝫ egerint penitentiã: indubitanter uadūt: ⁊ vidicibus flāmis exurūtur. hec ⁊ alia periculoſa cõſiderãtes apoſtoli cõſtituerũt: ne facile cōmouerentur: aut lacerarẽtur uel accuſarentur colūne ſancte eccleſie dei: que apoſtoli ⁊ ſucceſſores eorum nō imerito dicūtur. Sed ſi aliquis aduerſus eos uel eccleſias eoꝛ commetus fuerit: aut cauſam habuerit: prius ad eos recurrat charitatiſ ſtudio ut familiari collogo ea ſanent p̄moīti: que ſanãda ſunt: ⁊ charitative emẽdẽt que iuſte emẽdanda cognouerint. Si autez aliqui eos priuſq; hoc egerit: lacerare accuſare vel iſeſtare preſumpſe. it: excōmunicẽtur ⁊ minime abſoluantur anteq; per ſatiſfactionem ut ſaz dictū eſt: condignam penitentiã egerint: quoniam iniuria eoꝛz ad chriſtum pertinet: cuius legatione funguntur. I tem alexander.

Communione p̄netur: qui p̄mati aduerſus epiſcopum conqueritur: priuſq; familiariter eam conueniat.

l ¶ Per ſatiſfactionem. quod videtur eſſe ſpeciale in eo qui offendit eccleſiã ut prius ſatiſfaciat q; abſoluatur: ut extra de vbo. ſig. ex parte. alꝭ ſufficit q; iuret: ut extra de ſen. ex. p tuas.

m ¶ Iniuria. vnde nec clericus pōt remittere iniuriã factam eccleſie: ut. xxiij. q. iij. ſi is qui. Io.

n § Iquis actores. actoꝛ ꝓſtituit a nō dño ⁊ auctoritate iudicis ⁊ ad p̄tes lites tamū: inſti. de curat. ſ. vlti. ff. q. ò cuiuſq; vniuer. itez eoꝛ. ſ. actoꝛ. ⁊ hoc ideo q; actoꝛ cū decreto fit ⁊ decretū nō extenditur ad futuꝛa. n. ut. ſur. l. i. ſ. ſed ꝓcuratoꝛ ſemp a vero dño ꝓſtituit ⁊ ab mitto ad vna litē ⁊ ad plures ⁊ ad p̄tes ⁊ ad futuras ff. e. l. iij. ⁊. C. de ꝓcu. neq; ſindicꝰ ab vniuerſitate. ⁊ ad vnã ⁊ ad *plures cās p̄tes ⁊ futuras ⁊ ò. autoꝛitate epi. C. ò epis ⁊ cle. oēs. q. ſ. ⁊ hoc mihi lo. immus. Canon tñ oēs admiſtratoꝛes eccleſie vocat ꝓcuratoꝛes. i. q. iij. ſaluatoꝛ. ſm canones platus ⁊ añ lit. p̄ſe. ⁊ ꝓ. ꝓcuratoꝛem conſtituit: ut ex de iura. calum. c. cū cauſam.

o ¶ Sepiſſime. i. ter. xvi. q. vij. oēs decime.

p ¶ Priuet. Nic videt q; eps poſſit aliquē. p. ꝓpria iniuria exoꝛcare ⁊ punire: ut. xcv. di. ⁊ q; emendat. ⁊. xxiij. q. iij. guillarius. ꝯ eſt. xxiij. q. iij. inſ que relas. ⁊. q. ꝯ. de occidendis. vbi videt q; iudex ꝓ ſua iniuria nō ds reū occidere cui⁹ iudex eſt. Diſtingue: q; ſi iniuria tangit ſpāle platū nō pōt excōicare aliquem pro tali iniuria. ſi tangit eccleſiam: poteſt. nā epiſcopus poteſt eē iudex in cauſa ſue eccleſie: ſicut procurator: ſiſci eſt iudex in cā fiſci: ut C. vbi cauſe fiſcales. l. i. ſic imperator eſt iudex i cā fiſcali. ff. de his q; in teſta. dele. prime. ⁊ tamen res fiſci res impatoris dicit. ff. ne quid in loco pub. l. i. ſ. hoc interdū

q § Iqui ſūt vituparatores. i. puniatores q; depoſiti curie tradent. xi. q. i. ſiqui ſacerdotū. niſi fecerit ex caloꝛe iracūdie. ut. ſ. r. q. iij. ſiquis iratus. ioꝛ hoc hodie fallum ē: niſi eſſet poſt excōicationem con

tumar de iudicijs cũ nõ ab hoĩe. fallit ĩ casu speciali de cri. fal. ad falsarioꝝ. vbi depositus statim traditur curie seculari.

r ¶ Epoꝝ. hec dutis: ⁊ de his q suã iniuriã non ꝓsequuntur.

s ¶ Intentiõe. an faciant aĩo nocẽdi. xiiij. q. v. prodest.

t ¶ Conscia. si sit ꝯscius criminis.

u ¶ Aut cupiditate. pecunie. s̃. e. q i. ꝓhibent̃.

a Querenduꝫ est. Hic dicitur idem quod in precedenti. c. ⁊ dic. querenduꝫ est. s. a iudice etiã si aduersari⁹ non querat. ff. de postula. quos ꝓbet ⁊. xxx. q. v. iudicãtem. ⁊. j. e. alieni. ⁊ ar. C. de questionibus seruos. Et loquitur hoc. c. ⁊ precedẽs de ig°tis vel de notis ⁊ suspectis: q⁊ tales ꝑsone integri status esse debẽt ff. de testi. quesitum. s̃ obijcio tibi. si iudex q̃rat d̃ cõuersatione huius testis: oportꝫ ꝙ querat ab alijs similiter oportet ꝙ querat de cõuersatione illorũ a quibus querit̃ de conuersatiõe istius: ⁊ sic in infinitum ꝓcedet iudex. Si aũt iudex ab ipso teste querat an sit fur vel homicida: stulta esset questio cũ nemo illud fateret̃ Kñ°. si est ignotus bene põt ab eo querere an sit liber vel seruus: ab alijs aũt notis inter quos est cõuersatus queret de fama istius. potest etiã iudex in genere querere sic dicendo. es tu talis ut possis eẽ testis: ut. ff. de questionibus. l. i. §. qui questionem.

b ¶ Accusat̃. In accusationibus ergo nõ presumitur quis dignus nisi hoc probetur: ut. j. e. criminationes. sic in oblatione eucharistie: ut de ꝯsecra. di. ij. tribus gradibus. Et in ordinibus. xxiiij. di. quando ⁊. xlij. di. quiescamus. Item excõmunicatus quis credit̃ propter periculum vitandum potius q̃ non: ut extra de sen. excõ. per tuas. ⁊ cum desideres. §. tertie questioni. sic in ĩpetratione venie etatis tenetur impetrans ꝓbare instituta morũ suorũ ⁊ testimoniũ vite honestioris ⁊ animi probitatem id est se esse idoneũ: ut C. d̃ his qui ve. eta. pe. l. ii. al's circa notos potius presumitur qs dignus q̃ indignus: ut ex̃ de presump. dudum.

c ¶ Nescitur. ꝑ hoc patꝫ ꝙ loquitur de ignotis.

d ¶ Maiores. id est clericos.

e Accusatio episcorum. facile. id est absq̃ inquisitione.

.c. loquunt̃ de suspectis vel ignorũt. ¶ Quod vero premissis auctoritatibus criminosi prohibeantur ab accusatione prelatorum: testatur augustinus in libro soliloquiorum ita dicens

Absq̃ duobus vel tribus testibus non recipiantur episcoporum accusationes.

Accusatio episcoporum nõ est facile recipienda dicente domino: non accipias vocez mendacij. Et apostolus inquit aduersus presbyterum inscriptionem non recipiẽdã absq̃ duobus vel tribus idoneis testibus. Si hec de presbyteris vel ceteris fidelibus sunt precauenda: quanto magis de episcopis? Item ex concilio aurelianensi.

Pro sola conuentione episcopi non submoueatur aliquis a communione.

Siquis ab episcopo vel ab ecclesia vel de proprio iure crediderit aliquid repetendũ si nihil conuicij aut criminationis obiecerit: eum pro sola cõuentione a communione ecclesie non liceat submoueri. Itẽ euaristus papa.

Quare subditi prelatos suos reprehendere non possunt.

Sunt nonnulli qui prepositos suos peruerse reprehẽdunt: si vel parum ipsis molesti extiterint. Ex his omnibus datur intelligi: ꝙ illi ab accusatione remouentur: qui nõ affectione charitatis sed prauitate sue actionis vitam eorum diffamare ⁊ reprehẽdere que

Non omnes subditi sed criminosi tantum prohibeantur accusare prelatos.

Presumunt prelati non debere se reprehendi vel accusari: pro eo ꝙ canones non eos passim constituunt accusãdos. quod tantum negatur solis criminosis: cuꝫ de reprehẽdendo veritas ipsa constituat Si male locutus sum testimonium perhibe de malo: ⁊ cetera. Opponitur huic distinctioni. Ipsi sacri canones distinguũt in quo casu pastores sint accusandi a subditis dicentes Ques pastores suos nõ accusent nec reprehendant: nisi a fide exorbitauerint. ecce ĩ quo casu sunt accusandi a subditis in alijs autem minime. Huic oppositioni respondetur sic: Distinctio illa canonum de criminosis ⁊ infamibus intelligitur. Ques enim criminose et infames pastorem suum accusare vel reprehendere nõ possunt: nisi a fide exorbitauerit. Ceterum si a fide exorbitauerit: tanta est labes illius criminis: ꝙ ad eius accusationem et serui aduersus dominum ⁊ quilibet criminosi ⁊ infames

f Siquis conuicij. nõ tñ ex hoc sequitur ꝙ ꝓpter ꝯuicium ipsuꝫ possit excõmunicare: ut. xxiij. q. iiij. inter querelaꝫ. vel hic nõ fuit. iñ episcopi causa sed ecclesie. vel propter hoc remouẽdus est a cõmunione a metropolitano sed nõ ab episcopo. vel dic si ꝯuiciũ redũdat tantum in persona episcopi: quia dicit tu es filius rustici: tunc nõ potest: sed si dixit eũ simoniacũ: quia hoc redũdat in ecclesia bene potest.

g Sunt nõnulli. nihil notatur.

h In libro soliloquiorũ. id est psalmorũ. i. solius spirit⁹. s. eloquiũ: quia solo instinctu spũs sancti ibi locutus est: de quo habet̃ de pe. di. ij. querendum.

i Presumit.vel accusari.ar. laicos posse accusare clericos. j.e. clericos. ⁊. xxiij. di. illud. ⁊. C. de offi. rec. pui. iustissimos. ſz corrigit taliū opinio: ex de testi. decetero.

k Criminosis. ſ. clericis.

l Testimoniū. cū debebat ereplicare ꝺ accusatione ereplificat ꝺ testimonio. qꝺ nō facit: qz g admittit ad vnum ⁊ ad reliquū. iiij. q. iij. testes. io.

m Opponit. diterat illo. §. bis auctoritatibus. q subditi crimino si siue clerici fuerit siue laici, ñ admittant ad accusationē platoꝝ. vnde colligit a contrario sensu: q alij admittantur. huic distinctioni obiicit ⁊ postea ſm ſuā opinionem soluit que est talis q laici ñ criminosi possint accusare, clericos. qꝺ fallū ē: ut ex de testi. decetero.

n Licet erroris. Ex tribus locis istius .c. argumentat grati anus a contrario sensu. vsu in seqnenti. §.

o Recedētem .i. apostatam.

p Nō obedientem .i. scismaticum: ut. xix. dis. nulli. ⁊. xxv. q. i. violatores.

q Nō possumus. ar. q iuder pōt infamem repellere: licet reus ipsū recipiat. xlv. di. licet. ⁊. xx. q. v. iudicanté. C. de questionibus seruos. i pin. iiij. q. iij. parentes Item ar. q iuder examinabit accusatores sicut ordinandos: ut eos repellat. xxiij. di. quāꝺ ⁊ gregorius ꝑcipit iohanni ut inquirat de ꝑsona accusatoris. ſ. e. q. i. in primis. sic. xxiij. di. illud. ut. j. e. criminatores ⁊ pretor sue dignitatis tuēde gratia indignos a postulatiōe remouet. ff. de postula. l. i. in prin. ⁊ repellit militē: licet aduersarius velit eus admittere. ff. de ꝓcura. filiusfa. §. milites. ⁊ quos pretor ꝓhibet in totū ⁊ omnia ꝓhibet etiā si aduersarius consentiat: ut. ff. de postula. quos ꝓhibet. imo vbi aduersario non competit exceptio: iuder ex officio suo excipiet aduersus quēlibet admittuntur. Unde dionysius papa.

Infames accusare nō possūt hereticos.

Lieni erroris sociū vel a sui volūtarie ꝓpositi tramite recedētē aut sacris patrū regulis ⁊ cōstitutōibus nō obedientē suscipere nō possumus nec debem⁹. Nec impetere recte credētes vel sanctoꝝ patrū sanctionib⁹ obtēperātes ꝓmittim⁹: quia infames oēs esse cē sem⁹ q suā fidē aut christianaz legem preuaricantur: aut apostolicā vel regularem libenter postponunt auctoritatē. Item ex concilio tole. iiij.

Christianos accusare vel eos testificari qui fidem acceptaz deseruerunt non ꝓssunt.

No potest erga homies eē fidelis qui deo extiterit infidelis. Judei ergo q dudum christiani effecti sunt ⁊ in christi fide preuaricati sunt: ad testimoniū dicendū admitti non debent: q̄nis se esse christianos annūcient quia sicut in fide christi suspecti sunt: ita i testimonio hūano dubij habent. Infirmari oportet eoꝝ testimoniū q i fide falsi docent. nec eis ē credendū qui veritatis a se fidem abiecerunt. Item caius papa.

Hereticī in dei vl pagani christianos accusare non possunt.

Pagani vel hereticī sine iudei nō possunt christianos accusare aut vocē infamatōis eis inferre. In hoc. c. decernitur: vt hereticī nō impetant recte credētes. vnde ecōtra itel ligitur: q hereticī ab hereticis impeti possunt. Item a tramite sui ꝓpositi voluntarie recedentes non possunt impetere seruātes limitē sue ꝓfessionis Ex hoc datur intelligi: q recedentes a suo ꝓposito simili ter recedētes crimināri pñt. Item non obediētes sanctionibus sanctoꝝ patrū nō possūt accusare obtemperātes sacris cōstitutionibus. In quo simi liter intelligitur: q inobedientes inobedientib⁹ accusar licz vnde generaliter colligitur: q in accusatione equalitas fidei ⁊ cōuersationis inter accusantem ⁊ accusatum semper cōsideranda est: vt is qui accusat vel par vel superior inueniat. Item nouellarum cōstitutio

Hereticus hereticū accusare ⁊ cōtra eū testificari potest.

Si hereticus cōtra hereticū litiget cuiꝝ eoꝝ hereticū testē adducere licet. Sin autem orthodoxus cōtra hereticū litiget: ꝓ orthodoxo q dē hereticī testimoniū valeat. cōtra orthodoxū autem solius orthodoxi testimoniū valeat. Item orthodoxis aūt litigātibus ad testimoniū nulli hereticō pateat aditus. Sed q̄rit si flagitiosissimus catholicus possit conuenire hereticum de alio crimine q̄ de hereſi: huic questioni ita respondetur. In quo hereticus inferior est: videlicet in regula fidei: in eo a malo catholico accusari pōt. In quo autem superior fuerit videlicz i cōuersatōe vite: i eo a flagitiosissio ꝙueniri nō pōt.

r Non potest. ꝓuaricati. ergo si nō sūt ꝓuaricati: videtur q sint admittendi nō obstante ꝺ cedenti delicto: sicut ⁊ alius q fuerit in mortali: ut. iiij. q. i. diffinim⁹ qꝺ qdam negant cū nec ad ordines admittat q q̄nq; fuit criminosus: ut. xxv. di. pluri mū. ⁊. vi. q. i. qui ⁊. di. fi. ſz. ſ. de facto q ꝓstat iudici tanq; iudici: ex de postula. bone.

s Infirmari. ſ. xix. di. c. fi. vel aliter. ar. q nō valet crimen. ⁊. ff. de ritu nup. palā. vbi dicit turpitudo ꝛ intermittat nō deleꝫ: fic. ff. de fur. q ea mente. qd in ris sit de hoc dr de te. testimoniū. vbi corrigit hoc. dictum testis si postea deteget eius infamia.

t Pagani.nisi suã iuriã.pseqnr:ut.iiij.q.vi.oib⁹.sz hereticis ñ:qz ercõicati sũt:eẽ de here.vergen tis.Sz nũqd isti.s.pagani ⁊ iudei audiũt ĩ exceptis crimĩnib⁹.dico q nõ fm.b.fic.sz q iudei pñt:videẽ eẽ de iudeis iuxi decre.erpzesse ꝓdicit q dicit q testis dz esse fide lis:ut eẽ de testi. sz.⁊ ea rõne quia sũt ĩ peccato moz tali: nõ sũt audiẽ di:eẽ de testi.super eo.

u ¶ Aut vocẽ.oz tñ clericos babẽ testimoniũ bonũ ab his q foris sũt ut.j.viii.q.i.licet de pse.di.i.iubemus

x ¶ Infamatiõis vt se expurgare debeant.

y ¶ Equalitas.falsum dicit.sufficit enĩ q accusatoz fit bone fame:sz accusat⁹ sit meliõris:ut.j.e.latoz. Itẽ in aliis falsũ dicit: qz nec infamis infamẽ nec criminosus criminosũ accusat: ut.vi.q.i.q crimẽ nisi pzius eũ toleraint sciẽs eum talẽ: eẽ de accu. nulli.sed põt dici q hoc esset spãle in eõ ut nõ possit remouere ab accusatione illos quos pz⁹ tolerauit. Item fallit in arenario qui põt accusare arenariũ:ut.C.de inof. testa.in arenam. Item fallit ĩ casibus in qbus socius crimĩs non repellit socium: quos habes notatos.iiij.q.iij. liberi.⁊.C.de re. qñ. als quilibet cuiuscũq ꝓditionis ⁊ quãtũcũq

¶ Item quod dicit pastores ꝓ suis actib⁹ magis sũt tolerãdi q̃ corrigendi: dupliciter intelligitur. vl quia a criminosis tolerandi sunt ⁊ non corrigendi: vnde ibi subinfertur: qz semper ꝓ meritis subditoꝝ depranatur vita rectoꝝ: quorum ergo merito deo pmittente vita rectoꝝ depranatur: ab eis potius sunt tolerandi q̃ corrigendi: vel quia sunt quidã qui semper deseruntur a publicis documentis: ⁊ crimen qõ intendũt ꝓbare non valent. de quibus in omelia de penitẽtia aug⁹. ait. Que publicis documentis ꝓbari non possunt: tolerãda sunt.

¶ Verunq̃ boni viri ꝓpter ea sufferunt alioꝝ peccata ⁊ tacent: quia sepe deseruntur publicis documentis: qb⁹ ea que ipsi sciũt iudicib⁹ ꝓbare non pñt ¶ De his etiã illud anacleti intelligitur: sñia cham filij noe damnant: qui suoꝝ doctoꝝ vel ꝓpositoꝝ culpaz ꝓ dunt: ceu cham qui patris pudenda non operuit: sed ridenda monstrauit. ¶ Hac enim aũcte subditi nõ ꝓhibent ab accusatione sed a ꝓditione. Aliud est enĩ ꝓdere: aliud accusare. Prodit q non ꝓbanda defert. Accusat q reo pñte crimẽ iudici offert ꝓbaturus qõ intendit. Cham solus vidit pudenda pris: ⁊ ideo p eũ intelliguntur q cũ soli sunt cõscij criminũ suoꝝ ꝓtoꝝ atq̃ ideo accusare nõ pñt: vitã tñ eoꝝ infamando alijs ridendã offerunt.

Item obijcit q subditi etiaz religiosi ꝓlatos suos accusare non pñt. Legit.n.in exodo: q maria sozor aaron: que ꝓma post trãsitũ maris rubri sũpro tympano hymnũ cãtãe meruit post ea murmurans in moysen eo q ethyopissam duxerat in vxorẽ:a domino lepza pcussa ẽ Itẽ in libro regũ legit: q cuz dauid fugeret a facie saul: latuit in spelũca:in quã cum saul diuertisset ad purgandũ ventrẽ: dauid p̃cidit ozam ꝯchlamydis eius. qõ se fecisse postea graniter ꝯdoluit: ⁊ vehemẽter penituit. Saul a dño eratre ꝓbatus:⁊ ex inuidia dauid p sequebat:ut eũ mortĩ traderet dauid erat vir humilis ⁊ mitis saulĩ a dño substitut⁹ p samuelem vnct⁹ in regẽ.sed tñ qz p̃cidit ozam chlamydis saulis graviter fleuit: cũ a saule sola administratõe ꝺ vnctionis supareẽ vnde datur intelligi: q subditi q̃uis religiosi sint ꝓlatos suos criminosos accusare nõ possũt Mã per saulẽ q ventrẽ purgabat: ꝓlati intelligũtur: q malicia coꝛde cõceptã in opus producũt. Itẽ legitur in libro regũ: q cũ arca ꝺomini reduceretur de gaba in hierusalem a bobus recalcitrãtib⁹ arca inclinata ẽ: cui dũ oza leuita manũ adhiberet:ut eã erigeret:a dño pcussus interijt. p arcã ꝓlati intelligũtur: p ozam subditi. per inclinationẽ arce casus intelliguntur ꝓlatoꝝ.p illũ q manũ adhibuit intelligũt rephendẽtes vel accusantes vitã doctoꝝ: qui a domino percussi intereunt. ¶ His itaq̃ respondetur: Verum est per arcam significari ꝓlatos ⁊ per ozam subditos. Illud vero falsuz ẽ q per inclinationẽ arce casus significetur ꝓlatoꝝ. Aliud ẽ enim inclinari vel descendere aliud cadere. Legitur enim q saluatoꝛ noster se inclinauerit sicut quando digito scribebat in terra: ⁊ de montibus frequẽter descenderit in quos ascendebat: vt vel pernoctaret ĩ

criminosus viles ab accusatiõe vel testimonio repellit. ꝺñ etiã socius a sua accusatione repellit socios ⁊ criminosoꝛ ff.de accu.hos accusare.§.fi seru⁹.⁊.iii.q.iii.c.penulti.qõ falsũ est in exceptis criminib⁹:ut.§.in pn.qstionis notaui.

a ¶ Hereticus. hec autentica est falsa quia nunq̃ hereticꝰ admittit ad accusandũ:ut .j.iiij.q.i.c.i. forte logt de minoribus hereticis qui nõ peccant ĩpse cipuis articulis fidei:q nõ admittunt ĩ iudicijs id est de his que actu sũt coram iudice.sed in alijs contractibus',ppt inopiã ꝓbationum admittunt:nõ tñ sine toꝛmentis:ut.xiij.q.iij.§.i criminali.v.si ea res.⁊ C.de hereticis.l.vltia. Io.sz certe fm canones nõ admittit hereticus cũ sit ercõicatus:⁊ debeat statim occidi': de here.ercõicamus.⁊.c. penultimo.contra.b:

b ¶ Hereticũ. ar.aliqd admitti.p aliquo qõ ñ admittit contra se.si.rexvij.di.c.sigd veri.ar.ꝯ iiij.q.iij.siquis testibus

c ¶ Sed queritur.hanc soluit vrbanus.xij. q.i. scimus.

d ¶ Pastoꝛes.in ꝓncipio qstionis:q tñ nõ sũt verba illi⁹ qstionis sed sensus eius est.

e Perũq̃.⁊ tacent. dicat tñ ei q põt ꝓdesse ⁊ nõ obesse.xxij q.v.hoc videt.sed ĩ publico nõ debet habere ut.vi.q.i.si oia. hec ergo taciturnitas nõ obstat ei q nõ põt ꝓbare. Itẽ nõ nocet ei q non põt impedire vel etiaz erubescit log:ut.ff. de fur.l.penulti. Item nec nocz ei q scit suũ ius durare.ff.q.mo.pig.vl hypo.sol.sicut.§. nõ videt als semp obstat tacitumitas:ut ertra de his q fiũt a ꝓlatis.c.ij.⁊.liij. di.si seruus.

f ¶ Iudicibus. iudici ergo faciēda est ꝓbatio ñ aduersario: ut. iiij. q. iij. §. itē in criminali. ⁊. C. d̄ cōdi. inde. ob tur. ca. l. i ar. ꝯ. i. q. i. sigs eps.

g ¶ Et his q accusāt. p̄latos de crimine quod ñ possunt probare.

h ¶ Anacleti. s̄. e. sn̄ia.

i ¶ In exodo. meli⁹ in libro numeri. l. di. §. in ecclesia.

k ¶ Percussus. qꝛ ea nocte non se ab vxoris amplexu abstinuerat.

l ¶ Is ita. incipit rñdē his trib⁹ obiectōib⁹: et primo rñdet ultime.

m ¶ Altiora docerꝫ. ar. ꝙ mgr̄ dꝫ docere ī alto

n ¶ Hos etiā. s. spirituales predicatores.

o ¶ Peccatorē. ī hoc tñ nō peccauit: qꝛ adhuc ñ erat ꝓhibitū: nec hodi est si sub hac ꝯditiōe ducitur: ut fiat fidelis. xxxiij. q. i. nō oportet.

p ¶ Item ad hoc. similiter tri; liciter respōdet ⁊ ultimo male.

q ¶ Vel per dauid. secūda solutio.

r ¶ Saul. iij rñsio:

oratōne vel ut discipulos ī mōte altiora doceret p̄cepta: vel ut turbas fugiēs ex altitudie montis eas respicere ⁊ l bere poss t docere. Inclinatio vel descēsio hūilitatē ñgnificat: q̄ spūales nō nūq̄ carnalib⁹ con descēdūt: ut eoꝝ ifirmitati cōpatiātur. iuxta illud apostoli: qs ifirmatur: ⁊ ego ñ infirmor Hos etiā significauerūt angeli quos iacob vidit scalā descēdentes. de his per ꝓphetā dicit: Inclinauit celos ⁊ descendit. per arcā ergo inclinatā intelligunt̄ prelati: qui subditoꝝ culpā misericorditer portāt: et eoꝝ infirmitati hūiliter cōpatiūtur. vnde bñ dicit ꝙ bobus recalcitrātibus arca inclinata est. boues qppe recalcitrātes subditos significāt suis doctoribus nō obediētes: qb⁹ dū p̄lati cōpatiūtur: q̄si bob⁹ recalcitrantib⁹ arca inclinat̄. leuita q manū adhibuit: significat illos: q misericordie cōpassionē in p̄latis suis reprehēdūt: eosq̄ in seueritatis amaritudinez erigere volūt. vnde bñ leuita iste oza dicitur. oza qppe robustus dicit̄. illi eni robusti dicuntur: q cū de sua iusticia p̄sumūt misericordiā peccātib⁹ negan da putāt ⁊ impudētes rep̄hendūt. vnde a dño pcussi intereunt: qꝛ iudiciū sine mīa erit illis: q nolūt facere mīam delinquētibus. cui per salomonē dicitur: Noli esse nimis iustus: quia est nimis iustus qui ꝓerit in iusticia sua. Sic ⁊ illud moysi intelligit̄. per moysen eni p̄lati intelligūtur. ꝑ ethiopissā vxorē peccatores intelliguntur. moyses ethiopissā vxorē ducit cū qlibet p̄dicator peccatorem sibi copulat: vt ex eo sobolem bonoꝝ opeꝝ deo gignere valeat. hāc copulā dum maria. i. subditi reprehēdūt: lepra peccati inficiūtur. vel ꝑ mariā synagoga intelligitur: que ī moyseu. i. ī christū murmurauit: qꝛ ethiopissā. i. ecclesiā de gentibus sibi copulauit: quos lepra perfidie ⁊ erroris sordidos fecit. Non ergo his auctoritatibus subditi ꝓhibentur ab accusatione suoꝝ prelatoꝝ: sed monentur ne reprehēdant misericordē ꝯpassionē eoꝝ. Itē per saulē prelati intelliguntur: per dauid subditi. Saul purgās ventrē eos significat: qui maliciā corde conceptā foras in opus ꝓducūt. Sed in precisione chlamydis non significatur reprehensio peccati. Per chlamydē. n. regni potestas intelligitur. Hanc precidit: qui p̄latū sn̄ia dānationis fert: qd̄ nulli subditoꝝ licet. facta eniz pastoris oris gladio. i. sententia dānationis a subditis feriēda non sunt. Hinc est ꝙ hieronymus ait super marcū de pōtifice qui scidit vestimēta sua. Scissio vestis scissionē significat sacerdotij: qd̄ in proximo erat scindendum ⁊ auferendū iudeis. vel per dauid significātur qui nequitiam suorum prelatorum videntes maiora eoꝝ peccata contēnunt: minima vero ⁊ leuia quasi extremam orā chlamydis precidentes reprehendere ⁊ lacerare satagunt: vel quia saul solus diuertit in speluncam in qua dauid solus latebat. Item super hoc potest intelligi: quod de cham dictum est: qui solus vidit pudēda patris: que non cooperuit sed ridenda monstrauit. Hac itaq̄ auctoritate non inhibetur subditis accusare prelatos si accusabiles fuerint. ¶ Itē probatur ꝙ subditi prelatos suos accusare non possunt: etiam si religiosi fuerint. Infames enim sunt eo ipso ꝙ suorum doctorum vitam reprehēdere conantur. Infames eniz fiunt vt canonuz tradit auctoritas: omnes qui in partes armantur ⁊ qui doctorum suoruz vitam reprehendunt vel accu

t ¶ His ita respondetur. quibus dicitur: ꝙ subditi ñ possunt accusare prelatos.

a Paulus. s. in epistola ad timotheum.

b ¶ Regula. ar. ꝙ possumus interpretari ⁊ artare generalia verba apostoli: ut. xxxiij. q. ij. quos deus cōiunxit. xxij. q. v hoc videt. ⁊. ff. d̄ in ius vo. l. q̄uis. ⁊. ff. de testi. quesitū.

c ¶ Obseruandā exempla enim p̄latorum ⁊ senum facilius corrumpunt: ⁊ ideo magis sūt puniēda: ut. xi. q. iij. p̄cipue ⁊. lxxxvi. di. tāta.

d ¶ Scriptum. s. in isaia.

e ¶ Laqueus. s. malo exemplo.

f ¶ Puer. canon ꝓpter ma i. iā aliquoꝝ fingit esse aliqd qd̄ nō est: ⁊ econuerso. xl. di. mlti sacerdotes.

sant. Nullus autem infamis in accusatione prelatorum est audiendus: nisi forte a fide exorbitauerit: ut supra dictum est. Cū ergo subditi eo ipso ꝙ in accusationem prelatorum prosiliunt infames efficiuntur: infamibus autem copia accusandi denegatur: patet ꝙ subditi prelatos suos accusare non possunt: His ita respondetur: non omnes prelati pro prelatis habentur. nomen enim non facit episcopum sed vita. Unde gregorius ianuario episcopo scribit.

Quem etas non vita seniorez facit. grauiter est increpandus.

Paulus dicit seniorem ne increpaueris. Sed hec eiꝰ regula tunc est obseruanda: cum culpa senioris suo exemplo non trahit ad interitum corda iuniorum. vbi autem senior iuuenibus exemplum ad interitum prebet: ibi districta increpatione feriendus. Nam scriptum est: laqueus iuuenuz omnes vos. ⁊ rursus: maledictus puer centum annorum. Item hieronymus ad eliodorum.

Dignitas non facit episcopuz sed vita.

g Non omnes episcopi. voce sunt epi sed nō re.

h ¶ Nicolaū. qui sint vnus d̄ septē diaconibꝰ: quos apostoli instituerūt: qui fuit reprobus.

i ¶ Cornelius. q primū ex gētibꝰ nomen iesu christi ē secutꝰ. xxvi. di. deinde.

k ¶ Ethnicus. i. gentilis.

Non omnes episcopi sunt episcopi. attende petrum: sed iudam considera. stephanum suscipe: nicolaum respice. Non facit ecclesiastica dignitas christianum. cornelius centurio adhuc ethnicꝰ dono sancti spiritus mundatur. presbyteros daniel puer iudicat. Non est facile stare in loco petri ⁊ pauli scilicet tenere locum iam cum christo regnantium. Infamatum sal ad nihilum prodest: nisi vt proijciatur

l ¶ Presbyteros. q ꝯdēnauerūt susannā. ī. e. §. i. itē cū balaā

m ¶ Infatuatū. i. stulti p̄lati insipidi in p̄dicando fatui ī delinquendo.

n ¶ Foras. i. deponatur.

foras: ⁊ a porcis conculcetur. Unde augustinus omelia septima.

Non episcopi nomen sed vita reuerentiam meretur.

Non omnis qui dicit pax vobis: quasi columba est audiendus. Corui de morte pascuntur. Hoc columba non habet: immo de fructibus terre viuit. innocens est victus eꝰ. Item beda in secunda epistola petri.

Docti ab indoctis clerici a laicis quandoq; merito reprehenduntur.

Secuti sunt viam balaam ex bosor: qui mercedem iniqtatis amauit. Correptionem vero habuit sue vesanie subiugale mutum. quod hominis voce loquens prohibuit prophete insipientiam. plerunq; heretici tam stulta dogmata tam execranda proferunt sacramenta: vt etiam hebetuz sensus paganorum ⁊ qui ratione diuine agnitionis omnimodo carent: illorum detestentur insaniam: ⁊ illorum distorta ⁊ deo cōtraria itinera sanius sapiendo redarguant. Et quod peius est: nonnunq̄ multi catholicorum in tantum mercedem amant iniquitatis: ut etiam docti ab indoctis clericis laicis merito redarguantur. qui vere ⁊ iure comparantur prophete: q verbis asine contra naturam loquentis corripitur: nec tamen a proposito praui itineris retardatur. quibus etiam apertissime nomen congruit ciuitatis: de qua balaam venisse ꝓhibetur. bosor nanq; carneus siue in tribulatione positus interpretatur. ueq; enim alia cā magis luxuriosis existit verbum veritatis amore pecunie

o ¶ Et a porcis. i. demonibus qui dominantur malis p̄latis quasi pecori suo. xxiiij. q. i. §. his auctoritatibus t

p Non omis. corui. coruo equipatur malus presbyter in nigredine victorum ⁊ in raucedie vocis: ⁊ i voracitate. s. mortuoꝝ oblationū ⁊ in fetore spūs ⁊ in garrulitate ⁊ i furto. Jo.

q Secuti sūt. p̄lati et doctores mali.

r ¶ Balaam. supple venientis.

s ¶ Ex bosor. v̄ba sūt petri vsq; ad. v̄. plerūq;. hieroꝰ. exponens v̄ba petri in epistola canonica dicit: ꝙ heretici a gentibus reprehēsi cōparant̄ balaam correpto ab asina. Compant̄ etiā ei mali prelati reprehensi a laicis.

r ¶ Kedarguant.nō dicit accusent.vñ non pōt hic sumi ar. q laici possint accusare clericos:ut.ē.xxi.dis. nolite in fi. ꝛ so.ibi q; tripler ē reprehensio:qō ibi vide.

u ¶ In tribulatione.positus.

x ¶ Fontes.vba petri.

y ¶ Quia.infert er trib⁹ primis.c.q mali cū cri mialit peccāt:pñt a sub ditis accusari.ꝛ ad hō inducit.c.sequentia:

z ¶ Alterent.i.in alterius statuz cōmutent. transit enī ō familia dei ad fa miliā diaboli. xxiij.q. iij.fiquis nō recto.

ꝛ ¶ Ut ita dicā.videtur etiaz q infamis capite minuat.ff.de va.ꝛ exor. cog.cognitionū.§.esti matio.

a Uinec.crimē.ta les enī ad accusa tionē vel ad testimoniū nō admittūt:ut.xxxvij. di.legāt.j.vi.q.i. g crimen.

b ¶ Quib⁹ ergo hiero. .s.in trib⁹ primis.c.

c ¶ Dissimulans.auferт enī alicui nomē ꝓpter suam maliciam:ut.xxx iij.q.ij.admonere.ē.xix di.secundū.ꝛ.i.q.iiij.§. ītē peccato.

a Paulus.ipārē.me ritis nō tñ admini stratione.di.lxxx.i illis.

b ¶ Sciret eī hoc pz q aliqs scit se dīre charita tem.paulus alibi dicit: scio q neq; moꝛs neq; vita neq; gd aliud me poterit supare a charitate dei.alibi tñ dicit nihil mihi pscius sū ꝛc. ē.xl.di.c.vltimo.

c ¶ Oc nō de officio q nō,possit eē impar paulus petro.

d Uam.q. q epūs ē nomē dignita tis. pbyter nomē eta tis.xciij.di.legimus.

e ¶ Augustin⁹.augusti nus forte hoc credebat nō enī licuit ei mētiri ꝓ būilitate.xxij.q.ij.cum būilitatis.ꝛ cū hieronymus fuit pbyter cardi nalis:pz q libet epūs maioꝛ ē pbꝛo cardiali.

vel desiderio ꝓ tpaliū adulte rare:q; qꝛ carnis se cōcupiscē tijs māciparūt. Sed ꝛ nomen ipi⁹balaā q vanus popul⁹ siue pcipitās eos interptat: talib⁹ cōuenit.q enim agnitā veritatis viā sponte deserūt: gd nisi van⁹ popul⁹ sūt :q etiā in pcipitiū suos mergūt auditoꝛes: gb⁹ nō salutaria q̄ corrigāt :sz que illos delectāt erronea pdicāt:de quib⁹ aperte subdit: hi sūt fōtes sine aqua: ꝛ nebu le turbinib⁹ exagitate:gb⁹ ca ligo tenebrarum reseruatur:

Quia ergo nō oēs epi sūt epi presbyteri a daniele p nero in dicantur:sal infatuatū a poꝛet cōculcatur:ꝛ qui dicit pax vo bis plerūq; nō colūba sed coꝛ uus reputat: patet q nō semp ꝓ officio vel auctē psone ab accusatione ē cessandū:immo cōtra pꝛauos ē agendū:cū ois psona criminalit peccās adul teretur vel altereтur: ꝛ vt ita dicā capite minoꝛ legib⁹ cēsea tur.q enim facit peccatū: seꝛ uus ē peccati tā in pena q̄ in culpa. Unde aug⁹. ait.

Qui susceptū offīm nō admini strat nō ē epūs sz canis impudic⁹

Ui nec regimnis i se rōez habuit:nec sua delicta de terſit:nec filioꝛ crimē coꝛre xit: canis impudic⁹ dicendus ē magis q̄ epūs. Quib⁹ ergo,hie ronym⁹ augustin⁹ gregoꝛi⁹ au ferūt nomē colūbe :epi seniꝛ ris nomē ꝛ pauilegiū ē anfe renduz dignitatis: ut possint a subditis reprehēdi. vnde scri ptura dissimulās pauilegiū pꝛa ue senectutis ait: maledictus nō seniꝛ sed puer centū anno rū. apparet ergo :q hi ex ac cusatione prelatoꝛ infames fi unt: qui eoꝛ vitā reprehende re ꝛ lacerare conant: q locum sui regiminis nō nomine tantū

f Uto,eristā.si dicā cypriani in oībus,equalē.

g ¶ Cuilibz.ē.xxi.di.i nouo.j.xxiiij.q.i.logꝛ.

b ¶ Prom oueꝛ.ita ut i hoc videant ipsi esse pares ꝛ etiā statuta eoꝛum.

sed vita ꝛ moꝛibus tenēt. Alij autē potius laudabiles fiunt ex accusatōe prelatoꝛ suoꝛuz q̄ infames. Item⁹ qō dicit ma ioꝛam quispiā minoꝛ accusa tionibus non impetatur: mino res intelligendi sūnt nō digni tate sed vita. Unde hieronymus ait de paulo super epistolam ad galathas.

Maiores ꝛ minores nō digni tate:sz vita intelligi oportet.

Paulus petrū reprehendit q nō auderet:nisi se nō im parem sciret. Hoc non de of ficio ecclesiastice dignitatis: sed de puritate vite ꝛ sanctita te cōuersationis intelligitur. Solus enim petrus inter apo stolos primatū gerebat. Hinc augustinus ait ad hieronymū.

Non episcopi nomen :sed vi ta maioꝛem facit.

Uāq; sm vocabula q̄ vs⁹ obtinuit:epatus sit presbyterio maioꝛ: augustin⁹ tñ hiero nymo minoꝛ ē. Ite li.ij.ō vni co baptismo.

Epi licet pares sint merit: gra du tñ differunt dignitatis.

Pro fine vlla sui contume lia cypꝛianus episcop⁹ pe tro apostolo comparatur: q̄tū attinet ad martyrij coꝛonam. Ceterum magis vereri debeo ne in petrum contumelios⁹ ex istam. Quis enim nescit illum apostolatus principatum cuili bet episcopatui preferendum Sed etsi distat carbe drarum gratia: vna tamen est martyꝛ gloria. ¶ Item cum petrus a paulo posteꝛioꝛe coꝛrigat:ꝛ pa cis atq; vnitatis vinculo custo dito ad martyrium ꝓmouetur q̄to facilius ꝛ foꝛtius quod p vniuerse ecclesie statuta fir matum ē:vel vn⁹ episcopi au ctoꝛitati vel vnius ꝓincie cō silio ꝓferēdū est. Idem.

i ¶ Quāto ꝛc. Et ē dic ar. q pot⁹ stat ei qō a pluri bus q̄ a paucio ribus dicī:ꝛ.xix di.in canonicis.

k Uerū.non eq̄mus.sm canones g.ꝰfilius qrit de pbꝛe tā i ciuili q̄ i crmiali negocio:sz sm le ges ñ pōt i ciuili nisi tñ in cā ca strenſi:ut.ff.ō iu di.l.lis nulla.et. ff.de furtis siquis vxoꝛi.i.&o.tñ nō pōt eū ꝓmere ō furto sz actione i factū:ut.C.ō vo lo fi supstite.Emā cipatus aūt pōt agē ꝓ patꝛē:sz ve ma impetrata:ut C. de in ius vo.l. vlti.sz i criminali cā ñ audit ꝓ pꝛez .ē.q.i. pbibent: nisi iniuriā i ipsū ꝓmiserit:ut.C.de pa.po.l.iij.

l ¶ Nō eq̄mus.sic celsus corrigit di cta pris sui.ff.de ꝺdi.ob cau.da.l. dedi.§.figs qua fi statu liber. Ité ar.q aliqnis pōt esse maioꝛ ꝛ mi noꝛ altero aduer sus respectus.ē. e.quā q̄.xxv.dis. plectus.

m ¶ Preponim⁹ filiū.ar.q veritaꝛ a quocūq; ꝓlata

amplectēda ē.7 est etiā ar. ℣ testimoniū honorabilū psonaꝝ:fiſe.di.ir.ego.

Beati.petr⁹.p virtute.ſ.ut parē virtutē 7 pstantiā ℣ pſecutionē ipassioe būtſe videāt. o ℣ Itē pe nitēs .ſolēnit.ſ. vi.q.i.g crimen.

℣ Pſi apli.oꝝ dūis.ſi cri minali ſz in ciuili pñt oēs ex de testi.tam litteris. q ℣ Nec esse.er bis duob⁹.c.col gitſ:q hec tria:accuſatio:testimoniū:7 ordo pari passu ambulant: ut qcūq; ñ admittit ad vnū nec ad reliquū. Sz obiſ eīt qcūq; ſcīt pec cato mortali fuerit ñ admittit ad ordies:ut.xxv.di. pmū ergo nec ad testionū. Itē ſi crimē ciuile fuēit pbatū:nō admittit ad ordines:ut di.xxiiij.qñ. ex ō accu.ſup his.ergo nec ad testimoniū. ſm b⁹.nullus inueniť testis cū nemo ſine crimine viuat. xxv. di.§.nūc aūt. Tu dicas q regula q̄hic tradit locū hz cū crimialiter agit. ſi ens ciuilit agit aut crimē ē occultū qđ obiſcit testi aut manifeſtū.ſi occultum p̄ſumo eū inde egiſſe pñam: q occultū in melio rē ptē interp̄tor: extra de ſoznit.c. er tuaꝝ .7 ex de re.iur. eſtote.ſi aūt manifeſtū:p babit ſe egiſſe penitentiā p ſacerdotem:qđ facere p̄or:ut ex ō ſimo. nenio.l.di.i capite.ij.q.i.ſi peccauerit in ſi.miſi tale ſit crimē qđ ēt

Nō ſit honore ſed in veritate filius equat vel p̄ponit p̄i.

Queritur pater de malo filio.queritur filiꝰ de duro patre.ſeruamꝰ honorificētiam patri.que debeť a filio. Non equamꝰ filiū patri in honore: ſz p̄ponimꝰ filiū patri in veritate.7 ſic tribuamꝰ honorē debitum:ut nō pdat equitas meritū. Item ambro.ſins.

Equales fuerūt meritis:licet gradu differētes petr⁹ 7 paul⁹

Beati petrus 7 paulus eminēt inter vniuersos apoſtolos 7 ſpāli quadā p̄rogatiua p̄cellūt:verū inter ipos qs cui p̄ponat incertū ē. Puto.n. illos eq̄les esse meritis q equales ſūt passione:7 ſimili eos fi dei deuotione vixiſſe:quos ſi mul videm⁹ ad martyriū gloziā p̄uenisse. Nō eni fine cā factū putam⁹:q; vna die passi ſunt: vno loco:ſub vno pſecutore. Vna die:nt ad chriſtū pariter p̄uenirēt.in vno loco ne alteri roma deesset:ſub vno pſecutore:ut eq̄lis crudelitas vtroſq; cōſtringeret. Dies ergo p̄ meritoꝝ:loc⁹ p̄ gloria: perſecutoꝝ decret⁹ ē p̄ virtute. Et i quo loco ijdē tandē martyriū ptulerūt:in vbe roma que p̄incipatū 7 caput obtinet nationuꝫ .ſ.ut vbi erat caput ſuperſtitiōnis:illic caput geſceret ſancti tatis: vt vbi gentiliū p̄ncipes habitabāt illic eccleſiaꝝ p̄ncipes mozerenť. Vt ē penitētes bigami ſacerdotes accuſare nō p̄ūt. vnde generaliť colligitur:q; qcūq; ſacerdotes nō ſunt vel eē ſacerdotes nō p̄ūt in ſacerdotes accuſatione vel teſtificatione.pferre nō p̄ūt.

Unde fabianus ait.

Qui ſacerdotes esse non possunt:ſacerdotes accuſare non valent.

p⁹ pniam irrogat infamiā:ut cū aliqs ꝓuicꝰ ē de p̄iur io.ut iij.q.vij.§.porro. Si aūt crimialiť agit ſiue ſit occultū ſiue manifeſtū ſiue inde egerit pniam ſiue nō:repello eū:ut.vi.q.i.g crimē.vel diſtingue ſicut notaui ſup illo.c.g crimē.et ex de testi. testimoniū. vbi diffiniť breuiť. Circa hanc materiā ꝓſuetuť q̄ri:ſi qs vinū nō pōt bibere:an poſſit p̄mo ueri cū ipſū miniſtrāte oportet cōicare:de cōſe.di.i.eps deo.7 di.iſi. pacta:dic q. ñ.nec etiā accuſare pōt ille q caſu membꝝ amiſit:tñ iferioré vſ parē pōt accuſare q; pōt remanē i executione illi⁹ ordinis.di.lxxxvi.p̄cepta.nā q ē infra.7 xx.an.pōt accuſare ſacerdotes. Itē clericus bigam⁹ nō pōt accuſare ꝓuigatum q vnicā 7 virginē habuit vxorem q; ꝓuigat⁹ gaudet p̄uilegio clericali.xxxij.di. ſig vo.N.dicit q ſacerdos depoſitus aliū pōt accuſare. Sz hoc ñ placet.nā er quo ē de crimine p̄denatus: ſtatum ē delictū eius notoziuꝫ ex de coha.cle. veſtra. ité nec ille admittit ad accuſationē: cui crimē ē in modū exceptionis pbatū:p qđ ē repulſus a teſtimōio: hz nō fit infamis:ar.ex ō elec.ſup eo.7.ii.q.i. p̄hibentur. grauata ē tñ ei⁹ opinio ſicut illi⁹ q ācillā opp̄reſſit.C. de adult.7 ſi libidine. Nā inhoneſtū eſt tales ad ordies admitti: ut dicit ier de his q ſupponūt fuſtib⁹ ab edilibus hz nō ſint infames ff. de decur. eos. niſi ſit neceſſitas. ff. de muneribus 7 hono. l. ut grada tim. q; opinio ei⁹ i nullo vacillabit; ut.xxxiij. di. laici:7 nota.ſ.e.q.i. in p̄mis 1 fi. Jo.7 pbat hodie tota hec diſtinctio in decre. de testi. c. testimoniū. Quid iuris ſit de ordinādo nota ui.ſ.xxv.di.pmū.b.

℣ Pſi apoſtoli;7 eoꝝ ſucceſſores ſtatuerunt: vt ſacerdotes domini nō accuſent nec in eos teſtificentur: qui ſini ordinis nō ſunt nec eſſe poſſunt.

Item damaſus papa.

Sacerdotes accuſare vel in eos teſtificari non valent: qui ad ſacerdotiū p̄hibēt eligi.

Esto abſq; vlla infamia aut ſuſpicione,vel manifeſta macula 7 vere,fidei pleni tudine inſtructi esse debent: 7 tales quales ad ſacerdotium eligi diuina iubet auctoritas. Quoniaꝫ ut antiquoꝝ tradit auctoritas: ſacerdotes criminari,nō poſſunt:neq; in eos teſtificari: qui ad eundem nō debent nec poſſunt ꝓuehi honorem. Sicut 7 illud filueſtri intelligitur: laic⁹ nō accuſet clericum 7 cetera.i. qui in inferiori gradu conſtituti ad ſuperiorem aſcendere non poſſunt:in ſuperioribus agentes accuſare non debent. C Ecce oſtēſum eſt quid reſpondeatur accuzatoribus 7 argumentis q̄bus ſubdiť ab accuſatioue p̄latoꝝ videbantur repellendi. Nunc demonſtrandum eſt quibus rationibus p̄obentur recipiendi:7 quid cōtra reſpōdeatur a p̄elatis. Chriſtus q erat paſtoꝝ paſtorum: ouibus ſuis:de quibus ait:nō ſum miſſus niſi ad oues que perierūt dom⁹ iſrael 7 cetera:inter opp̄obria 7 verbera que ab eis patiebatur ait: Si male locutus ſum:teſtimonium perhibe de malo 7 cetera. Itē: Quis ex vobis arguet me de malo. Ut quicunq; ad teſtificādū in aliquem vel ad arguendu; admittuntur:ad eundem accuſādum admitti poſſunt. Cum ergo oues vt aduerſus paſtorē ſuum teſtimonium ferant: 7 vt

r Testes. absq; suspicione. repellit testis ꝓpter suspicionem ut. s. e. acccusatio in principio. ar. ꝯ. de ꝯse. di. ij. nō ꝓhibeat.

s Sicut ⁊ illd. s. e. nullus laicus.

i Nec in regē. immo nec regnum eius erat de hoc mundo. xxiij. q. iij. §. i.

ipsum si possunt reprehendāt admittātur. patet: ꝙ subditi possūt accusare prelatos suos. Mis ita respōdetur: Christus q̄uis esset pastor suarum ouiū: quas verbo ⁊ exemplo pascebat: tñ q̄tum ad officioꝝ distributionē: ex qua hodie in ecclesia alij presunt alijs: vñ q dam prelati qdam subditi vocātur: in populo suo pastorale officiū nō gerebat. Mystica eni ⁊ visibili vnctione nec i regez nec in sacerdotē vnctꝰ erat que sole ꝑsone in populo suo ꝑlature nomē sibi vendicabāt. Nō ergo ex hac auc̄te subditi ꝓbātur admittendi in accusatione ꝑlatoꝝ: sed tm̄ ostenditur: ꝙ auditores eos reprehēdere possūt ⁊ in eos testificari qui cum officia ecclesiastica nō habeāt: verbo tñ ⁊ exēplo quoscūq; valent lucrari deo satagunt. Respondet ⁊ alit. Aliud est quod de rigore cogimur seruare discipline: aliud qd̄ admittitur ex perfectionis consideratione. christus iudeos ad se arguendū admisit ꝑfectione humilitatis: non seueritate iuris. Si enim legis rigore essent admissi: hac auctoritate criminosi ⁊ infames i accusatione religiosoꝝ essent recipiendi: cū essent sceleratissimi: qui de nece christi tractantes innocentē dānare volebāt hoc ergo exemplo prelati non cogūtur recipere subditos in accusatione sui: sed permittūtur si velint. Item paulus petrū reprehendit: qui princeps apostoloꝝ erat. vnde datur intelligi: ꝙ subditi possunt reprehendere prelatos suos: si reprehensibiles fuerint. Sed hoc facile refellitur: si vnde sit reprehendēdus aduertatur. Petrus cogebat gentes iudaizare: ⁊ a veritate euangelij recedere cū iudeis gregem faciēs ⁊ a cibis gentiliū latēter se subtrahens. par aūt est in se a fide exorbitare: ⁊ alios exēplo vel verbo a fide deijcere: ergo hꝰ exēplo nō ꝓbātur ꝑlati accusandi a subditis: nisi forte a fide exorbitauerit: vel alios exorbitare coegerint. Itē cum petrꝰ intrasset ad corneliū: cōquesti fratres sunt q erāt in iudea: ⁊ reprehēderūt eū: ꝙ ad gentilē diuertisset. Ecce ꝙ ꝑlati iure possūt reprehēdi a subditis. Sed huic oppositioni beatus gregorius respōdit dicēs

Petrus a fidelibꝰ interrogatꝰ cur ad gentes intrasset: nō potestate respōdit: sed humilitate rationē reddidit.

a Petrus. rñdit dicens. eandē dedit deꝰ gratiaz eis: sicut nobis qui credidimus in iesum.

Petrus potestatē regi acceperat: ⁊ tñ idē apostoloruz primus querimonie cōtra eum a fidelibus facte cur ad gētes intrasset: non ex potestate officij q̄ posset dicere: oues pastorē suū nō accusent nec reprehendāt: sed ex auctoritate diuine virtutis q̄ gentiles acceperāt spiritū sanctū respondit. Qū ergo petrus potuit ex officio repellere querelas: sz noluit: non hoc exemplo prelati coguntur suscipere reprehēsionē subditoꝝ. Ex hac etiā humilitatis dispensatione intelligitur illud leonis quarti lodouico augusto.

Imperiali iudicio apostolicꝰ se emendare ꝑmittit siqd erga subditos iniuste commiserit.

b Nos si incōpetēter. aliena. h papa se subijcit alioꝝ iudicio qd̄ facere pōt: ut ff. de iuris. o. iud. est receptū. Non tñ eū pñt deponere. ix. q. iij. nemo. sm hug. pñt qz ⁊ seipsum pōt deponere: ut. xxi di. nūc autem.

Nos si incōpetēter aliquid egimus: ⁊ in subditis iuste legis tramitē nō cōseruauimꝰ vestro admissoꝝ nostroꝝ cuncta volumꝰ emēdare iudicio. q̄m si nos q aliena debemꝰ corrigere peccata: peiora cōmittimꝰ: certe nō veritatis discipuli: sed quod dolētes dicimꝰ erimus ꝑ ceteris erroris magistri inde magnitudinis vestre magnopere clementiā imploramꝰ vt tales ad hec que diximus ꝑquirenda missos in his partibus dirigatis: qui deū per oīa

c ¶ Examussim .i. reulariter vel indubtanter vl' p̄fecte: q2. amussim ē instrumentum plumbeū cū quo rectificant̄ parietes vel plūbant̄.

d ¶ Item cū balaam. ariolus dicitur q circa aras idolis p̄ces nefarias effundebat: ⁊ fructū sibi ī tristicia affert. xxvi. q. iii. igit̄ genus.

timeāt: ⁊ cūcta quemadmodū si vestra p̄resens fuisset imperialis gloria diligenter exquirāt ⁊ non tm̄ hec sola que superi⁹ diximꝰ querimꝰ: ut examussim exagitēt: sed minora siue maiora etiā illis sint de nobis indicata negocia: ita eoꝝ cuncta legitimo terminentur examine quatenꝰ ī posteꝝ nihil sit qđ ex eis indiscussū vel idiffinitū remaneat. ¶ Itē cū balaā ariolus iret ad maledicēdū populū: āgel⁹ dñi asine cui insidebat in via se opposuit. euaginatoq̄ gladio eā ab itinere cōpescuit. quā dū ille verberib⁹ affligeret: in vocē ꝓrupit: ⁊ prophete vesaniā redarguit. si ergo aīal mutū angelica virtute ꝓphete insipientiā rep̄hēdit: multo magis subditi possūt accusare p̄latos suos. ¶ His ita respōdet̄: verū ē q̄ p asinā subditi significātur ⁊ p balaā prelati: nō tn̄ hoc exēplo ꝓbant̄ p̄lati accusandi a subditis: sed subditis tm̄ forma datur humiliter renitendi p̄latis: si forte eos ad malū cogere voluerint Balaā nanq̄ asinā vrgens vt ad maledicēdū populo dei eū veheret: significat eos q verberib⁹ ⁊ cruciatib⁹ a subditis exigūt: vt eis in malo fautores ⁊ coadiutores existāt. sed q2 angelus videlicet quilibet predicator euaginato gladio ap̄te. s predicatio timore ⁊ horrore future vindicte a consensu aliene malicie illos reuocat: licet eis in vocem cōquestionis ꝓrumpere ⁊ prelatis suis dicere: cur nos verberib⁹ affligit̄: cur nobis iniuste irascimini? nūquid vobis inobedientes aliquādo fuimus: nisi nūc cū ad malum cogimur? videte illum q prohibet ab incepto. Non ergo hinc prelati ꝓbantur accusādi a subditis. ¶ Itē cum dauid adulterium ⁊ homicidium commisisset: missus est a deo nathan ꝓpheta: vt eum redargueret. Ecce q̄ prelati sunt arguendi: ⁊ reprehendendi a subditis. ¶ Sed notandū est: q̄ due sunt persone: q̄bus mundus iste regitur regalis videlicet ⁊ sacerdotalis. Sicut reges presunt in causis seculi: ita sacerdotes in causis dei. Regum est corporalem irrogare penam: sacerdotum spiritualem inferre vindictam. Dauid ergo etsi ex regali vnctione sacerdotibus ⁊ prophetis preerat in causis seculi: tamen suberat eis in causis dei. vnde reges a prophetis ⁊ a sacerdotibus vngebantur: ⁊ eorum oblatione peccata regum expiabantur. Sicut ergo ozias a domino lepra percussus ē quia sacerdotum officia vsurpare voluit: sic sacerdotibus ⁊ prophetis regum vsurpare officia non licuit. ¶ Nathan ergo propheta cum regem redarguit: suum est executus officium: in quo erat rege superior. non vsurpauit regis officium: in quo erat rege inferior monuit eum: vt per penitentiam peccata sua expiaret: non tulit in eum sententiam: qua tāq̄ adulter ⁊ homicida morti addiceretur. Sic ⁊ beatus ambrosius theodosium ⁊ beatus innocentius imperatorem archadium excommunicauit: et ab ecclesie ingressu prohibuit Sicut enim non sine ratione iudex gladium portat: ita non sine causa claues ecclesie sacerdotes accipiunt. Ille portat gladium ad vindictam malefactorum: laudem vero bonorum. Isti habent claues ad exclusionem excommunicandorum ⁊ reconciliationem penitentium. hoc ergo exemplo subditi probantur reprehendendi a prelatis: non prelati a subditis. ¶ Item daniel nulla legitima potestate functus: iudices a populo constitutos de falso testimonio conuicit.

e Trabenda. xxij. q. ij. ligs p testamentū.

f Sanguinis. xxiij. q. vlti. his a quibus. ⁊. c. legi. ⁊. e. occidit. ⁊ ex ne cle. vel mo. sententiam sanguinis.

a Sigs. q; actor forte rei sequi dz: ex de for. ppe. cū sit generale. ⁊. C. de iurisdom. iudi. l. iuris ordinē. vel q; causa fidei ē que in ecclesia est tractāda: ut. xxiij. q. vlti. cōuenior. ⁊. s. e. q. ij. Dceptum. xxiij. q. i. quotiens.

b Confessionez. i. scripturam.

c Ex his omnibus. p̄latos. ⁊ dabunt eis expense ab ep̄o quē accusant si egerent: ut ex de accu. c. ex pte. Nā ⁊ dātur seruo agenti causaz libertatis. C. ō or. cog. l. vlti. similit ei qui egit de inoffi. testa. ⁊ obtinuit: si aduersarius appellet. ff. de inoffi. test: si instituta. §. penulti.

d Paulus.

e Lator. incorporali .s. adulterio vl incestu: ut. xxx. q. i. nō deber. secus si de simplici fornicatione: p quā hodie nō deponit. lxxxij. di. presbyter. ⁊. xxxiij. di. fraternitatis: nisi de rigore factū fuerit. lxxxi. di. siquis epūs. ⁊. c. presbyter aut diacon⁹.

f Nemesion. nō q papa nō vocat eū fratrem licet. ff. ⁊ ebus.

g Excusatione. iusta nō exceptio vel excusatio admittit: ex de offi. dele. ex parte.

⁊ cōuictos damnabit. Cōstat ergo q; nullā potestatē habentes possunt redarguere dignitatibus vel potestatib⁹ sublimatos. Hīs ita respondetur: Miracula ⁊ maxie vete. sunt admirāda: nō in exemplū nostre actōnis trahēda. Multa eni cōcedebantur tūc: q nūc penit⁹ ꝓhibētur. tūc. n. samuel agag pinguissimū regē amalech in frustra diuidēdo concidit. nūc nulli ecclesiasticorum iudiciū sanguinis agitare licet Tūc finees indeū coeuntem cū madianita interfecit: ⁊ reputatū ē ei ad iusticiaz. hodie sacerdotib⁹ in pnicie sui verteretur officij. Exēplo ergo danielis nō solū accusandi vel redarguendi sed etiā iudicandi potestatē subditi sibi in prelatos vendicarēt: si illud in argumentū nostre actōis liceret assumi: q; nulla vnq; auctoritate pmittit. Magis ergo ex hoc facto datur intelligi: q; in nouissimis tēporib⁹ suscitarz deus spiritū pueri iunioris illius videlicet de quo per ꝓphetaz dicitur. Puer natus est nobis Et iterū: Ecce puer me⁹: qui iudices iniquitatis scribas. s. ⁊ phariseos falsis crimibus susannam. i. ecclesiā accusātes ⁊ reā adulterij ꝓnūciātes: eo q; christū sequeretur cōuincere ⁊ cōdēnare. Itē hieronymus refert in libris viro illustriū: q; damasus papa a subditis de adulterio accusat⁹ cum xlij. epis se purgauit. Itē symmachus papa in romana synodo dignitate sua expoliat⁹ prius statui suo reddi decernitur vt tūc veniret ad cām: ⁊ si ita recte videret: accusantiū ꝓpositionibus responderet. digna res visa est maximo numero sacerdotum: atq; mereī effectū ⁊ cū postmodū ordinaret quō esset accusand⁹ prefatus papa vt cām diceret occurrebat: sz ab emulis ē impeditus. Item tē gregorius ait de seipso.

Redarguendi sē licentiam beatus gregorius alijs prestat.

Sigs super his nos redarguere voluerit: vt extra auctoritatē nos facere cōtendit: veniat ad sedē apostolicā: vt ibi ante cōfessionem beati petri mecū iuste decertet: quatenus ibi vnus ex nobis sententiam suscipiat suam. Ex his omnibus colligitur: q; subditi possunt reprehendere ⁊ accusare prelatos suos. sed sicut ō christo dictū est: quādo iudeis dixit. si male locutus sum ⁊ cetera: ita de istis intelligendum est: q; suo exemplo prelatis deerunt facultatem recipiendi subditos in accusationē sui: sz nō coegerūt. Item tē. De eodē

Paulus deacline ciuitatis epūs accusatur a subditis de lapsu carnis: cōuincitur: deponitur: alius loco eius substituitur. hoc an ex dispensatiōe accusari: an ex rigore iuris sit factus: ex registro gregorij ad ioannē episcopū. c. ccxvij: potest perpendi: vbi ait.

Paulus deacline ciuitatis episcopus subdito⁹ accusatione conuictus deponitur.

Lator nemesion ad nos veniens indicauit: q; paulus deacline ciuitatis epūs inter alia mala in corporali crimine lapsus a suis clericis accusat⁹ atq; conuict⁹ episcopali sentētia depositus est. postea cum auxilio secularium veniēs episcopatū more predonis ingressus ablatisq; rebus ecclesie dilectissimuz nemesion latorem presentiū sibi substitutū ab eo epatu ꝓiecit: ⁊ ad sūmā iniuriam ac necē pene pduxit. fraternitas itaq; vra hec oīa curet addiscē: ⁊ quecūq; ecclesie abstulit oī mora vel excusatione cessāte reddere cōpellat. Si vero nihil ecclesie: sz ꝓpriū dixerit abstulisse: q̄uis graue ⁊ ūquū fuerit: ut ñ a nobis vi

b Reddere. de mero iure debet iste in exiliū relegari. c. miliarib⁹ a ciuitate remotus. C. de epis ⁊ cle. quicūq;. Item cadere debuisset a iure suo. C. vñ vi. si qs in tantā. xvi. q. vi. placuit. sed melius est ut sua auferre finat ecclesia q̄ in pniciem ecclesie am pli⁹ incandescat: ut. j. xvij. q. vltia. §. vlti.

i Propriū. h videt q; spoliator posset spoliato referre qōne. ꝓprietatis: ex de causa poss. c. cū ecclia sequē. qō nō ē verum. ut ex de rest. spol. item cuz quis. ⁊. c. in fris. sed dispensatiue cū ipso actū est: ut patet in glo. p̄cedenti.

k Ut non a nobis. loquit ꝓmatit: q; apud metropolitanū prius ē cōuenēd⁹: ut. j. c. pr. ⁊. ix. q. iij. nullus primas. ⁊. c. conquestus.

l ¶ Tulit.ar.Ď.xvi.q.vi.placuit.ꝛ.c.de lapsis.vbi dicit q̄ monasterio traduntur res depositi:ꝫ illud verū est q̄n detrudit in monasterium.

m ¶ Hoc edicto. ẏba sūt gratiani vsq̄ ad illū locum ut si vltra:ꝛ a loco illo vsq̄ ad locū illū:quē ergo: sūt ẏba gregorij erunde sūt verba gratiani.

n ¶ Dispensatiōe .i.volūtate.

o ¶ Etropolitanū.ex cōceptu.al's obmisso eo possūt adire papam:ut.ś.e.q. vi.c.ij.ꝛ.iij. Itez intellige istud q̄n epi inter se litigant.nā si epūs litigat Ď clericum tūc cora arbitris ē litigandū.xi.q. i.si clericꝰ. Ex cōtemptu ergo intelligo fieri:q̄n sine cā declinatur eiꝰ iurisdictio.sic dico q̄ sine cā nō pōt qs declinare iurisdictionē epi etiā p̄ grelā factā pape:ut plene dixi in ꝓsti.ut debitus.ar.nō esse appellandū obmisso medio.ꝫ hic ſ loquit de appellatione.

p ¶ In aliq̄ eporū eni ē iudex or dinarius primo loco metropolitanus ri.q.iij. q̄ cognouerit.xi.q.i. si clericus aduersus.

q ¶ Sicut inquit .plata a subditis.ꝛ sic facit ad ꝓpositū gratiani aliter hoc.c.nihil facit ad ꝓpositū gra. nisi velis dicere eo ipso q̄ dicit alijs īniam indicā dicit:ergo ꝛ accusandi.

r ¶ Hortamur.nō q̄ p. hoc ẏbū hortamur:ꝛ monem metropolitano eius hoc petierit:sed temerario ausu agere presūpserit:verūtamē siqd ꝓpriū tulit:sub fraternitatis vestre debet examine cōstare:si vere est. Sed ꝛ illud diligēter querēdū ē:siqd male de rebus dilapidauit ecclesie:vt ex eo q̄ nūc abstulit illud reformare ac satisfacere modis oībus cōpellatur. ¶ Hoc edicto non in accusatores vel depositores vlciscit:sed in depositū vlteriꝰ psequit:vt si vltra ad epatum aspirare tentauerit:oībus modis repellat:ꝛ ad agendā penitentiā perennē in monasterio detrudat. Quē ergo gregoriꝰ ad epatū aspirātē oībus modis repellit: quē graui penitentie subijcit: patet nō sua dispēsatōe sed canonū cēsura a subditis accusatū ꝛ cōictū Et vt iā nō exēplis sed legibꝰ agam⁹:videdū ē qd gregorius scribat innocētio ꝛ religis epīs sardinie ita dicens. Nō subditi prelatos suos accusare pñt.

Etropolitanū vrm̄ aliq̄ postponere nō ꝓsumatis: excepto si qō nō optam⁹ cōtra eūdē vos aliqd cāe habere cōtingat:ut ob hoc sedis apostolice iudiciū petere debeatis. Itē vnius epīs cōciliꝫ nichacij. Vitā prelatorꝝ subditi nulla simulatione negligant.

Sicut ingt laudabile discretiōꝫ ē reuerētiā ꝛ honorem exhibere priorib⁹:ita rectitudinis ꝛ dei timoris est siqua in eis indigent correptōe: nulla dissimulatione postponere:ne totū qō absit corꝰ morbꝰ inualidat:si languor nō fuerit curatꝰ in capite. Quedā enim de priorate vro clemētio ad nos plata sunt:que q̄n ita grauia sūt. vt trāsire indiscussa nullo mō debeāt:fraternitatē vestram mandat iurisdictio:sic.ś.e.q.i.notū.ff.de offi.pñs.sepe.vide ꝛ tñ q̄ ꝓuinciale ꝯciliū ordinario iure cognoscat de primate siue de metropolitano suo.nā cū ꝯciliū iudicet ō papa in his in qbus ipse pōt iudicari: ergo ꝯciliū metropolitanum pōt iudicare de epo:ad hoc.Ď.e.siquis. Ar.Ď.xvij.di.multis.nā ibi appellat a ꝯcilio ad metropolitanum.ergo cū ꝯciliū sit minꝰ metropolitano:nō pōt ipsum iudicare.xxi.di.iferiores. Sz pōt dici q̄ ēqtū ad sua negocia est minor metropolitanꝰ cōcilio: ēqtū ad alioꝝ negocia ē maior. Sz adhuc obstat.xxi.di.nūc autē.sed pōt dici:q̄ pōt iudicare de ipso ꝯcilio: nō tñ eū dānare pōt:ꝫ q̄ possit iudicari a ꝯcilio:bñ facit.ix.q.iij.saluo.ꝛ.c. si autē.ꝛ.lxiij.salonitane ꝫ ē ar.Ď.ś.c.primo.

a ¶ Ap̄opꝛ. videt bispāle: q̄ glibz possit accusare suū epm.hoc.ꝯtinuat illi.xij.q.ij.q̄tuor.

b ¶ Protinꝰ. nōne necessaria est admonitio: certe ficiō exponit ꝓtinus.i.pꝰ tertiā admonitionē:ut.ś.q.i. si peccauerit.sic eē de simo.ꝫ.

c ¶ Pontificis.vel alterius superioris.

d ¶ Deferre. Hic bēs q̄ aliqs cogit accusare ꝛ.i.q.i.quisqs.ꝛ.v.q.v. c.i.eē q̄ si.sūt leg.c.cāz. ꝛ.xxiij.q.iij.tā sacerdotes.Ar.Ď.eē de accu.ꝫ in si.ꝛ.v.q.ij.si ꝓmates ꝛ.iij.q.iiij.clericꝰ.ꝛ.C. ut nemo inuitus agē.l. vna.Solutio denūciationē qlibet teneē:de q̄ hic logī:nō aut ad accusationē ut in ꝓtrariꝫ.

e ¶ Interdictio.forte spāle ē in dilapidatiōe ut qlibet teneāt denūciare.

f ¶ Sin vo.i.si nō fecerit qō dictū ē de q̄tuor portionibus.

g ¶ Supplēda.Ď.v.q ij.si ꝓmates.Ď illud de crimie inuniaꝝ ō quo

potest eius eo̅ponere inter partes.

b Sed in eccl̃ia. relatione. ex hoc p̃z: q̃ loquit̃ in denũciatione .c̃. sicut. c. superius.

i Clericos aut laicos. accusãtes eos decernim⁹ nõ ee recipiẽdos passim .t. sine ꝓbatione:

k Eos. i. laicos vl̃ clicos ũ fiũt ignoti: ut. s. .e. q̃rendũ. vel eos. s. i. eos q̃ accusãt: q̃ si vita eo̅ antea bona fuit: laici i nullo casu p̃nt eos accusare: ut. s. e. q. i. in p̃mis. .t. s. de testi. veniens. si vo mala. .t laici .t glibet crimiosũ admittunt: nisi inimici .t sp̃iratores: ex de fi. l̃z hely .t de sen. .t re iudi. cũ. i. .t. a. Et ex hoc loco bazfũdauit suã opinionem ut diri i sũma. l̃z intelligas log in illis causis i quibus laici p̃nt accusare clericos.

l Sed q̃s eps. q: alibi. ar. q̃ sol⁹ eps habz merũ imp̃ũ in sua diocesi: ut. xi. q. i. de p̃sona. v. q. vi. delatoꝛi. h⁹ enĩ e merũ imp̃iũ .s. cognoscere de crimib⁹. ff. ꝺ offi. ei⁹ cui mã. e iurisd. l. .i. .t. ff. de offi. p̃fi. illicitas. §. q vniuersas. .t. C. de ꝓba. sciant.

m Illaudabilis. q: cẽ materiã crimiñ⁹ creare noscũt. C. de iudi. ꝓperandũ. Et p̃sumit sp: q̃ iniudicie cã fiat accusatio: ut. vi. q. i. si ofa. .t q: vir sine culpa experiri p̃t: nõ clerici ab ea abstinere debẽt: ut de pe. di. v. q̃ltas. s. e. q. vi. de creto. vel dic illaudabilis quo ad vulgi opinionẽ. Nã p̃sumit alis gs bono zelo accusare: ut ex ꝺ do. .t ptu. vitatis. Ex charitate enĩ ꝺz p̃uenire accusatio: ex ꝺ accusãtis eps. Et q accusat publice salutis custoꝺiã gerit: ut. C. de famosis libellis. l. vna.

n Kiminationes. ꝓ alios. i. ꝓcuratores. j. iij. q. ix. absens.

o Et actus. i. actiõib⁹ debeat: censeamus. .t tẽ ex concilio chalcedonẽsi. c. xxj.

Clerici aut laici sine examinatione ad eꝓ accusatõem nõ admittantur.

Clericos aut laicos passim accusãtes .t sine ꝓbatione eos aut clericos ad accusatõnẽ nõ recipiẽdos decernimus nisi p̃i⁹ discutiatur eo̅ estimationis opinio. .t tẽ ex synodo romana. Quelibet p̃sona eẽm aut alios accusãs mõstrãdo documẽtis inferat.

Sed q̃s eps aut diacon⁹ aut q̃ libet clericus apud eos: q: alibi nõ oꝑtet: a q̃libet p̃sona accusati fuerint: q̃cũq̃ fuerit ille vir siue sublimis honoris siue alterius dignitatis: q̃ hoc gen⁹ illaudabilis intẽtõis arripuerit: nouerit dicẽda ꝓbationibus mõstrãda documẽtis se debere inferre. .t rem damas⁹ papa stephano archiepiscopo.

Sacerdotes non accusent: q̃ ad eundẽ ordinem ꝓuehi non ꝓssunt.

Sacerdotes ut ãtiq̃ tradat auctoritas criminari non ꝓssunt: nec in eos testificari: q̃ ad eundẽ nõ debent nec p̃nt ꝓuehi honorẽ. .t tẽ igni⁹ papa.

Nimmatões maloꝝ natu ꝓ alios nõ fiãt: nisi ꝓ ipos q̃ crimina intẽdũt: si tñ ipsi digni .t irrepr̃hẽsibiles apparuerint: .t actis publicis docuerit omni se suspitione carere .t inimicicia: .t irrepr̃hẽsibilẽ hr̃e fidẽ ac cõuersatõem ducere.

Colligitur itaq̃ ex his omnibus: q̃ subditi in accusatione ꝓlatoꝝ sũt admittẽdi. Nũc videndũ est an monachi in accusatõe eꝓ sint audiẽdi. Adrian⁹ papa videt eos ab accusatione remouere.

vel lr̃is eꝓ suoꝝ: ut. xix. q. ij. due. .t hoc si sũt ignoti: .t ẽ sile j. iij. q. v. canonica. vl̃ tñ valet eis testimoniũ populi q̃tũ examinatio: ut. xxiij. di. c. i. io.

p Iacuit. hoc. c. idẽ adrian⁹ intelligit de infamib⁹: ut. j. iij. q. ii. .i. bi q. .t. j. iij. q. v. canonica. vel intelligit cũ gr̃ano de monachis .s. criosis. Nã certũ ẽ: q̃ monachi accusare p̃nt: ut ex de accu. c. er̃te. .t. j. e. cũ pastoꝛis

q Esse. q̃tũ ad ciuiles actus et etiã ad diuinos: q: nõ p̃nt baptizare sepelire ꝺi care pniaz dare: ut. xvi. q. i.

r Quia funestã quia semꝑ debẽt fiere. xvi. q. i. placuit.

s Nullꝰ monachus nec secularia. i. tutelã .t ꝓcurationem.

t Aut ecclias̃tica. baptizare q̃ olim non licebat eis. ut. xvi. q. i. placuit. Jo̅es.

u Egligẽ cuz possis. vl̃ ꝺ̃latis tñ log.

x Perturbare .i. p̃hibẽ .t remouere a malo. .t hꝰ cuz cõmode p̃t illud facẽ: als nõ peccat q̃ sic nõ ꝓhibet. xxij. q. ij. ꝓmũ. .t. c. faciat. .t sim hoc glbz tenet. p̃hibẽ iniuriã a ꝓximo. xxij. q. iij. nõ in ferẽda. Alii hoc. c. intelligũt de ꝓlatis: ut. xxiij q. iij. duo ista. et c. ita plane. .t. q. vlti. ꝓtera. vl̃ intellige de atrocibus: ut tũc glbz teneat: ut ex de sen. er. q̃te. xxiij. q. iij. c. vlti. .t de pe. di. i. piculose.

vel dic q̄ ḡlibet teneā, phibere, primū a peccato cō
mittēdo. xxij. q. v. hoc videt: secus i ꝓmisso. xciij. di.
diaconi. Io. y

§ Sancta. gppe. i. cū simplicit̄ ⁊ pie viuūt: ⁊ alios
nolūt increpare. ⁊ intelligit̄ de ꝑlatis q̄ er officio teneni resistere in malis: ⁊ quoꝝ taciturnitas ē mortale peccatū: ⁊ magnum dānū in ecclesia opatur: ut. xxxvij. di. nemo. Et est b ar. vitā actuā eē ꝑferendā ꝓ tēplatiue: ut. viij. q. i. scias. ⁊. viij. q. i. in scripturis. ⁊ hōt se ut excedētia ⁊ excessa, ꝓ tēplatiā ḡtū ad ꝑsonā cō tēplantis magis ē secura ⁊ vtilis: actiua ℞o magis laboriosa ⁊ mun⁹ secura ſz magis fructuosa: ut ex ō renū. nisi cū ꝑdē. c

¶ Kusticitas. i. simplicitas.

p ¶ Nocet. intelligē hoc negatiue. i. nō tm̄ prodest efficādo ḡtū ⁊ reficiēdo. ſi. xlvij. di. §. debet. xxij. q. ij. primū. Io.

a Admonēdi. bonuz mediocre q̄ḡ diuturn̄ ꝓpter bonū obediētie: ſz malū nunq̄ fieri debet: ut. xi. q. iij. quid ergo. Io. Iohannes.

b Quām pastoris. generaliter teneas q̄ monachi nō ꝑsumāt accusare ⁊ epos ⁊ alios: dū tm̄ hoc faciāt si sūt abbatis. xij. q. i. nō dicatis. xvi. q. i. monachi non: ut ex̄ de accu. ex parte. tūc nō ē necessarius ꝓsens abbatis. Sz si aliū vult accusare: nō hēbit expēsas a monasterio. si sūt i schol̄ pōt agē de bis tm̄ q̄ pūnēt ad studiū: ut ex̄ de of. del. ꝓterea. ff. de re iudi. quesitū. ⁊. ff. de iudi. si longius.

c ¶ Pueri. i. puēres. sic. xxij. q. ij. §. abrahā quoq; et ff. ō v. sig. pueri. d ¶ Ut q̄dā. duos hēbit sacerdotes ⁊ tres diacones: ut ō ꝑse. di. i. iubem⁹. Sz nū in vr̄ cū h⁹ sit ꝑuilegiū pape: ut. ix. q. vlt. ꝓncipale. ⁊. lviij. di. c. i. ⁊. ij. ar. ℈. xvi. q. i. q vere. io. So. credo q̄ sic: nisi mōsterium sit exēptū: cū maiora possit: ut ex ō exces. pōt. sic vsure. b. Sz nōne möchi nūq̄ tenebūt ō claustro: ut. xvi. q. i. placuit. ℞. q̄ ꝑfecti sūt: fit h⁹ ut exteri⁹ fructificēt: vl̄ q̄ fūt ēpi. ⁊ isti cubicularij p̄nt eē testes ñ solū ō ꝙersatiōe epi: ſz de facto ei⁹: ut. vij. q. i. manifeste.

A Dmonēdi sunt subditi: ne plusq̄ expedit sint subiecti ne cū studēt plusq̄ necesse est hoibus subijci: cōpellantur vitia eoꝝ venerari. I dē generali synodo ꝓsidēs dixit.

Clerici seu electi monachi sint cubicularij episcopi.

Quām pastoris vita i exemplo debeat eē discipul: plerūq̄ clerici q̄lis i secreto sit vita sui pastoris nesciūt: quā tm̄ seculares pueri sciūt. De qua re p̄nti decreto cōstituim⁹: vt q̄dam ex clericis vel etiā ex monachis electi in ministerio cubiculi pōtificalis obsequātur vt is qui in loco regis est: ⁊ tales habeat testes: q verā eius in secreto cōuersationē videant: ⁊ ex sedula visione exemplum ꝓfectus sumant. I tē virgilio episcopo arelatensi.

Prauos in sua societate episcopus habere non debet.

Peruenit ad nos fratrem ⁊ episcopum nostrum serenū massiliensem prauos homines in societate sua habere. ita de nichꝫ vt presbyterum quendam qui post lapsum carnis in suis adhuc dicitur iniquitatibus volutari: familiarem habeat: qō

a vobis subtiliter est requirēdum: ⁊ si ita constiterit. cure vobis, fit nostra eū fic vice corrigere: vt et qui talem recipit non familiaritate fouere sed discat se potius vltione compmere: ⁊ qui receptus est discat lachrimis peccata diluere: non iniquitatem inmunditijs cumulare. I tem pascalis papa.

Viros boni testimonij semper episcopi secum habeant.

Episcopi lectioni ⁊ oratoni vacent. ⁊ semper secum presbyteros ⁊ diacones: aut alios boni testimonij clericos habeant: vt scōum apostolum ⁊ sanctoꝝ patrum instituta possint irreprehensibiles inuenire. I tem iohannes baptista cum duceret heremiticam vitā: scribas ⁊ sacerdotes ⁊ leuitas iudeoꝝ ad se venientes aspera increpatōe redarguit. I tem ex canonib⁹ diffinitur. Illi sacerdotes accusare possunt: qui ad eundē gradū cōscēdere valēt. Cū ergo monachi ad sacerdotij gradū laudabiliter pertingere valeant: patet q̄ etsi sacerdotes libere accusare possunt.

ī. e. libello ꝙ. fallit tm̄ h⁹. i. vi. casib⁹. nō. n. sp cogit̄ qs inscribere ut i leuib⁹ crīb⁹. ff. de accu. leuia. ⁊ i crīmie abigeat⁹ C. de abigeis. l. vna. ⁊ i casu vbi mulier accusat. xv. q. iij. ō crie: ⁊ fm quosdā i crīmie apostatie: ⁊ vbi x̄pian⁹ iudeam duxisse accusat. C. de apostat. ꝙ. C. de iudeis ne qs ⁊ vbi marit⁹ accusat vxorē iure mariti. iiij. q. iij. §. aliqñ. C. de adult. q̄uis. ⁊. l. iure. Io. hoc falsū est fm ius canonicū ut ex̄ de ꝑcura. tue fraternitatis. b. Et cū crimen in modū exceptionis ꝓponit: fm qō distinguit ex̄ de accu. sup bis. Nūc videndū quid iuris sit circa singulos modos agendi Denunciationē ꝓcedet admonitio alt⁹ remouet denuncians a denunciatione: ut extra de accu. sup bis. ⁊. c. siquis episcopus. ⁊. ij. q. vij. accusatio. ⁊. c. siquis erga. Itē crīminosi infames inimici possunt a denunciatiōe repelli: ut iij. q. vij. qui sine peccato. ⁊. c. postulatus. ⁊. xxxv. q. vi. episcopus in synodo. ⁊ extra de testi. cogen. ꝓterea. extra ō accu. cū oporteat. ⁊ dictum est. §. e. q. i. si peccauerit. ⁊ extra. e. qualiter.

e ¶ Testes. ꝓpt̄ h⁹ iudicit. c. q: q p̄nt testari et accusare: nec tales ep̄s ōt ab accusatiōe repellē ex̄ de accu. nulli. ⁊. C. q accu. ñ pos. int quū.

f Peruenit ad nos. i societate, nō q ꝓsumit ꝙ aliquē ex̄ ꝓ aliq⁹ ex societate: ut. xxxvij. q. i. sepe. lxxvi. di. clic⁹. ⁊. xviij. q. ij. diffinim⁹.

§ ¶ Episcopi lectioni. possūt. §. di. xciij. diaconi.

b ¶ Iobes. pbat cū b beremita accusabat: q monachi p̄nt accusare. qō vex ē si hōt spāle mādatū abbatis. xvi. q. i. q vere: nisi forte regni nō possit sine magna difficultate. ar. ff. de iniust. ſz si vni⁹. §. filio. ut nouū xij. q. i. nō dicatis.

i E accusatione. Circa h⁹ notandū: q aliud ē infamatio: aliud denūciatio: aliud accusatio. Infamatio, phibet. §. e. q. ꝓri. Accusatio. v. q. i. c. i. ⁊. ij. Scda. i. denūciatio ꝑcipit. §. e. q. i. si peccauerit. §. q. ꝓri. q̄ ppt̄ ⁊ fit sine inscriptiōe. iiij q. iiij. §. aliqñ. Tertia. ſ. accusatio pmittit̄ ⁊ i, ea inscribit̄ ⁊ subinscribit̄.

Pena ſic ꝓuicti modica ẽ: qz dz penitere de crimĩe: et credo eũ nõ eſſe remouendũ ab ordine vel dignitate: niſi delicti q̃litas aliud regrat: ut in ſimonia: ſeu ſcandalũ inde oriret: ex de no. o. nũc. c. cũ ex iniũcto. ſi aũt in modũ ingſtitionis fiũ inſcriptio nõ eſt

Nõ. viij.

neceſſaria et põt ꝓcedi ſine ipſo q ipetrauit inqſitionẽ ficut et cũ ipſo ſz fama dz ꝓcedẽ ñ ſemel ſz ſepi⁹ et apud bonos z graues: ut ex de accuſat. et. c. cũ oporteat. z de ſimo. lz. citari etiã dz infamatus: ut audiatur ei⁹ exceptio ut eiſdẽ c. et ex de ſen. et re iud. cũ. i. et. a. et in hoc caſu põt teſtes recipi lite ñ ꝓ. ut ex ut lite ñ ꝓ. qm̃ frequenter. §. iij. Pena hui⁹ talis ẽ. ꝓlati ſũt ab adminiſtratione remouẽdi miores ſũt bñficio ꝓuandi ex. e. q̃lt. et de ſimo. dilect⁹. lz ſi i modũ exceptionis objicit crimen: diſtingue: ut ex. e. ſup his. et ex ō or. cog. cũ dilect⁹. et dz eẽ põs ex. e. q̃lt. et in hoc caſu laici bone fame admittunt ad agendũ et teſtificandũ: ex de teſti. taz lris. xxiij. di. illud. Sz cũ crimẽ objicit i modum accuſationis ſemp ẽ neceſſaria inſcriptio: ut. j. e. libelloz. fallit i. vi. cauſibus. §. nõtis et i ſeptimo fm quoſdã cũ officialis accuſat. C. de accu. ea q̃. In hoc caſu pena ẽ ꝓpoſitio: ut. §. pri. q. latoz. et ex de ſi. dilectus.

k Accuſatorũ nec abſente. C. de penis ne diu. ℈. lz illud ſpale ẽ i dilapidatoze. ſic. §. e. q. vi. §. ſũt quoz ut nõui. i. q. iiij. nlli

l Quibuslibet. j. v. q. ii. relatũ. lz ℈. v. q. vlti. epiphanii.

m Sciãt cũcti. indicijs. xxij. q. i. dixit. et. xxxv. q. vi. c. i. lz ℈. iij. q. ir. abſens. libell⁹ tñ i abſentia rei ꝓponit. ff. de adulter. miles. §. ſeraginta. hoc verũ ẽ niſi abſens ſit p cõtumaciã: ut. iij. q. ir. decernimus. C. de accu. l. vltima.

n Quisqs hoc ponit. C. de accu. l. vltima.

p Vinculũ inſcriptionis. i. obliget ſe ad talionẽ.

q Dignitatis. qz pari iure cenſent accuſatoz et accuſat⁹. iij. q. ir. c. vlti. C. de erbi. reis. l. vlti. tñ rõ dignitatis in hoc habet q̃ min⁹ puniꝝ ꝓſtitut⁹ in dignitate q̃ alter. xxiij. q. i. qui contra. et. c. quiſquis.

q Similitudo. niſi i caſib⁹ exceptis. §. e. q. iij. §. nõndũ

r Er ſcripta. abſens. põt eni libell⁹ dari abſente accuſatore: ut. v. q. v. epiphaniũ. C. de erbi. reis. l. ij. et etiã die feriato: ut. ff. de adulte. miles. §. ſeraginta. pr⁹tñ de nũciabit eũ accuſatoz quẽ vult accuſare: alꝰ nõ audiet: ut. ff. de adulter. denũciaſſe. et C. de accu. abſente. deinde det libellũ iudici. iudex tñ non pr⁹ libellũ recipiat. q̃ ſcriptio ſit facta et fideiuſſoze derit. p lite ſequẽda. C. ad turpill. l. i. et. C. q accuſ. ñ poſ. l. iij. poſtmodũ reus vocand⁹ ẽ fm. l. C. ō erbi. reis. l. ij. et nomẽ ei⁹ recipiet inter noia reoz: et hoc fit cũ lis ẽ ꝓteſtata. ff. de adulter. fi mariti⁹. §. ꝓſcriptiones. et. ff. de iure fiſci fiſc⁹. Et pr⁹ hẽbit induciaſ. xx. dieruꝫ ad deliberandũ nõ tñ tñ ut q̃dam dicũt: ut. ff. ō publici. iudi. inſ. hẽbit ẽt iduciaſ. xxx. dieꝝ ad ꝓponẽdos meſtos penates: ut. C. de erbi. reis. l. ij. fm ea. tñ non videt q̃ neceſſaria ſit denũciatio vl talis ſolẽnitas: ut ex de ac. lz i fi.

s Obello. cõſul et dies. inſtitute accuſationis: qz ō die ꝓmiſſi crimis logtur. nã ꝓſul et dies ſũt ꝓponẽdi. hodie ꝓmo ponitur iperatoris nomẽ: poſtea ꝓſulis poſtea indictio: poſtea mẽſis et dies in auc. ut ꝓponatur imperatoris nomen. colla. v.

t Scio. ō nomẽ erponitur: ut ſm q̃litatẽ ꝓſone puniatur magis vl min⁹. Sz qd ſi ignoratur q̃ ſit illa ꝓſona illa: vt q̃ nihilomin⁹ ipſũ accuſare poſſit: ut. v. q. i. c. ij.

u Aũt die ꝓmiſſi crimis: lz nõ ꝓcepti libelli: ut. §. dixim⁹. penũl⁹ ℈rii ẽ i ciuili⁹ actionib⁹. ut. ff. de edẽdo. l. i. §. die. a teſtib⁹ aũt q̃ritur dies: ut

De accuſatione vero q̃liter fieri valeat: in canonibus apte decernitur. Ait enim calixtus papa.

Accuſatio ſemper fiat in ſcriptis.

Accuſatorũ ꝓſonẽ nunq̃z recipiant̃ ſine ſcripto: nec abſẽte eo quẽ accuſare voluerit quibuslibz accuſare pmittitur codice lib. xo. iiij. ti. de ꝓba.

Sciãt cũcti accuſatores eã rẽ ſe debere inferre in publicã notionẽ: q̃ munita ſit teſtibus idoneis: vel inſtructa apti ſſimis documẽtis: vel idicijs ad ꝓbationem idoneis vel in dubitatis z luce clariozib⁹ expedita. Itẽ eutician⁹ papa.

Accuſatõ ſẽp dz fieri i ſcripti.

Quiſqs ille ẽ q crimẽ inten dit: in iudiciũ veniat. nom̃ rei indicet: viculũ inſcriptõis arripiat. cuſtodie ſilitudinem hita tñ dignitat⁹ eſtimatõe patiat. nec ipunitã ſibi noueꝝit licẽtiã mẽtiẽdi: cũ calũniãtes ad vidictã poſcat ſilitudo ſupplicij. Qui xo ad ſortilegos magoſq ꝓcurrũt: nullaten⁹ ad accuſatõem ſũt admittẽdi. Itẽ ſixtus papa.

De eodem.

Qui crimẽ objicit: ſcribat ſe ꝓbaturꝫ. z q nõ ꝓbauerit q̃ obiecerit: penã quã iulerit ipſe patiat. Sed ſtephanus pa. ℈ videt.

De eodem.

Er ſcripta nulli⁹ accuſatio ſuſcipiat: ſed ꝓꝑia voce ſi legitia z cõdigna accuſatoris ꝓſona fuerit ꝓñte videlicz eo quem accuſare deſiderat quia null⁹ abſens accuſare põt nec ab aliquo accuſari. Sed calixt⁹ ꝓcipit vbi accuſator ꝓſente eo quẽ accuſat: i ſcripti iudici accuſatõem offerat: z ꝓꝑia voce lras ſue accuſatõis legat. Stephanus aũt ꝓbiz ne abſens aliquẽ p eplam accuſare audeat. Que vero ſit forma accuſatõis qs mod⁹ cõcipiẽdoꝝ libelloꝝ: paul⁹ in digeſtoꝝ libro de publicis iudicijs z ti. de accuſatõib⁹ z ſcriptõibus oñdit dicẽs. Libelloꝝ inſcriptõis ꝓcepuo talis ẽ Cõſul z dies apud illũ ptoreꝫ vel cõſulẽ lucij⁹ titi⁹ ꝓfeſſus ẽ ſe meuiã. l. iulia de adulterijs reã deferre: q̃ dicat eã cũ gaio ſeio i ciuitate illa i domo illi⁹ i mẽſe illo cõſulib⁹ illis cõmiſiſſe adulteriũ. Vtiqz. n. et loc⁹ deſignãd⁹ ẽ: i quo adulteriũ cõmiſſũ ẽ: z ꝓſona cũ q̃ admiſſũ dicit: z mẽſis. hoc. n. lege iulia publicoꝝ iudicioꝝ cauetur z generalit ꝓcipit oibus: q aliquẽ reũ deferũt: neqz autez diẽ neqz horã iuit⁹ ꝓꝛhẽdet.

Nõ ſi libelli ſcriptionũ legitime ordinati nõ fuerint: rei nomẽ abolet: z ex integro repetẽdi reũ poteſtas fiet. Itẽ

iij.q.ix.nihilomin⁹.⁊.xxxv.q.vi.de parētela.de hoc plene dicem⁹.j.iij.q.iij.in testib⁹.⁊ etiā dicēt ī qua dā crimine alteri⁹;ut.ff.de iniur.l.p̄tor.Jo. tñ dicit q̄ nō aliud teneā dicē testis q̄ ac cusator ꝓponit: q̄ nō aliud iudi candū ē q̄ libel lo ꝓbensū fit.ar. ex de cā pos. cuz sup electiōe.b.

x ¶ Se ꝓfessū .i. se velle,ꝓsequi ac cusationē ⁊ subi turū talionē si nō ꝓbauerit.

y ¶ Aliud.i. eodē mō est,ꝓcedēdus si aliud crimē ob iiciat.

3 ¶ Reo. hoc etiā faciet ipso bien nio:ut.C.ut intra certa tēpo.l.vlt.

z ¶ Videbimus. ff.ad turpill.l.in senat⁹.§. vltimo.

a Vidā epūs. hic p̄mū agit an spo liat⁹ sit restituen dus §.ſ.cā.p̄ria q.ij.agebatur an spoliat⁹ eēt ī ius vocand⁹. Est aūt regulare q̄ spo liatus,ab alio q̄ a iudice:vel etiam si a iudice ē spo liat⁹ sine ordine iuris: semp statiz ē restituend⁹ non obstāte exceptiō ne alicui⁹ crimis vel nō canonice institutiōis:ut ex de resti.spol.i lit teris.⁊.c.ut cum qs.⁊.vi.q.iij.de nigz. Fallit in casi bus hic notatis. Intrusio: ut.j.e. §.pz.hz hoc spāle ē in papa. Dilapi datio:ut.iij.q.ij. quia ea. sed ho die hoc nō tenet q̄ nō ē spoliand⁹ aliqs nisi ꝓbata suspictione: ut ex de fi.hz. Criminis

Vidam episco pus a ꝓpria se de delectus pe tit restitui. post restitutionem in ducitur in cau sam. inducias postulat. tandē ad eius accusationem proce dit. quidam non legitime con iunctus vxori ⁊ duo infames ⁊ tres religiosi accusatores te stes de domo sua ꝓducunt: ⁊ alios sibi inimicos extra suam ꝓuinciam. reus crimino so iu dici offertur ab vno tantum au diendus ⁊ iudicandus. quidā de accusatoribus testibus ab sentes per epistolam illum ac cusare ⁊ in eum testificari cō tendunt. Cum multa capitula ei obijcerentur:in primo accu satores deficiunt. demum ac cusatio in accusatorem verti subscribere debebit is: q̄ dat libellū se ꝓfessū esse: vel ali⁹ ꝓ eo si litteras nesciat. Sed si aliud crimē obijciat: veluti q̄ domū suā ꝓbuit: vt stupr̄m materfa. pateretur: q̄ adulte riū deprehensum dimiserit: q̄ p̄cūꝑ cōperto stupro accepe rit: ⁊ siqō similē:id ipm in libel lo cōprehēdēdū erit. si accusa tor decesserit aliaue cā eū im pedierit: quominus accusare possit: ⁊ sigd simile est: nomen rei aboletur postulante reo.

Idqz ⁊ lege iul. de vi ⁊ sena tusconsulto cautū est: ita vt lice at alij ex integro repetere reū sed intra quod temp⁹ videbi mus: ⁊ vtiqz. xxx. dies vtiles obseruandi sunt.

enormitas:ut.iij.q.v.sup cā. Infamia ⁊ crimis euidētia:ut iij.q.v.ꝓbyter.⁊.q.i.scel⁹.⁊.c.mānifesta. Itē crimē fmonie ex ō simo.accusatū.⁊.c.tāta. Cōtumacia:ut.iij.q.ix.decer nim⁹. Scandalū:ut.iij.q.vi.hoc qppe. Fornicatio.ex ō di uor. significasti. Itē cū reus ē absens.ex de of. iudi.dele.ꝓsultatioib⁹. Cū inportuneti deiecit.ex de restitu.spolia. olim. Itē cū spoliatio ē,pba ta ī modū exceptionis ex de or.cog.cū dilect⁹ Itē fm quosdā cū incō tinenti spoliato: vult,p bare exceptionē:ex de resti.spol.lras.ff. ad ex hibendū.l.iij.§.ibidem Itē a muliere obijcitur seuicia viri:ut de resti. spol.ex trālmissa. Item in casu quē habes ex ō diuor.gaudem⁹ i fi. Itē exceptio rei iud.ij.q.vi §.diffinitiua. Itē excep tio iurisiurādi.vl pacti fm quosdā:ut ex de resti.spol.accepta.,Itez si sub cōditione possedit: ex de resti.spol.oli cām Itē si ex gracia vel p̄e cario possedit.j.r.q.iij. q̄ cognouim⁹.⁊ ex de excel.pla.cū ad quozū dam. Itē,si possedit ut colon⁹.ff. de vi ⁊ vi ar. cū fūdū. Hoc aūt scias q̄ q̄tuor sūt auxilia,ꝓdi

Ordinis.

ta ꝑ q̄ petitur restitutio actio:interdictū.cōdictio ex canone: iudicis officiū. Actione petitur restitutio: ut actiōe qō met⁹ cā dat restitutio ꝛ quēlibet possessores.ff. qō me.cā.l.metū.§.vo lenti. Itē actiōe de do lo petit restitutio ⁊ per illā nō fit restitutio ꝛ il lū q dolū fecit.ff. ō dolo.l.si plures. Itē ꝑ mēdictū restitutio dat ꝛ il lū solū q vim fecit.ut ex de resti. spol.cū ad se dem i fi. Per ꝓdictionē ex canōe dat restitutio ꝛ quēlibet possessorem ut ex de ap.boneme.⁊ ,j.e.reintegranda. Itē ꝑ iudicis officium petit

Enormitas: ut. iij. q. v. sup cā. Infamia ⁊ crimis euidētia: ut iij. q. v. ꝓbyter. ⁊. q. i. scel⁹. ⁊. c. mānifesta. Itē crimē fmonie ex ō simo. accusatū. ⁊. c. tāta. Cōtumacia: ut. iij. q. ix. decernim⁹. Scandalū: ut. iij. q. vi. hoc qppe. Fornicatio. ex ō diuor. significasti. Itē cū reus ē absens. ex de of. iudi. dele. ꝓsultatioib⁹. Cū inportuneti deiecit. ex de restitu. spolia. olim. Itē cū spoliatio ē, pbata ī modū exceptionis ex de or. cog. cū dilect⁹ Itē fm quosdā cū incōtinenti spoliato: vult, pbare exceptionē: ex de resti. spol. lras. ff. ad exhibendū. l. iij. §. ibidem Itē a muliere obijcitur seuicia viri: ut de resti. spol. ex trālmissa. Item in casu quē habes ex ō diuor. gaudem⁹ i fi. Itē exceptio rei iud. ij. q. vi §. diffinitiua. Itē exceptio iurisiurādi. vl pacti fm quosdā: ut ex de resti. spol. accepta. ,Itez si sub cōditione possedit: ex de resti. spol. oli cām Itē si ex gracia vel p̄cario possedit. j. r. q. iij. q̄ cognouim⁹. ⁊ ex de excel. pla. cū ad quozūdam. Itē, si possedit ut colon⁹. ff. de vi ⁊ vi ar. cū fūdū. Hoc aūt scias q̄ q̄tuor sūt auxilia, ꝓdi

Ordinis.

ta ꝑ q̄ petitur restitutio actio: interdictū. cōdictio ex canone: iudicis officiū. Actione petitur restitutio: ut actiōe qō met⁹ cā dat restitutio ꝛ quēlibet possessores. ff. qō me. cā. l. metū. §. volenti. Itē actiōe de dolo petit restitutio ⁊ per illā nō fit restitutio ꝛ illū q dolū fecit. ff. ō dolo. l. si plures. Itē ꝑ mēdictū restitutio dat ꝛ illū solū q vim fecit. ut ex de resti. spol. cū ad sedem i fi. Per ꝓdictionē ex canōe dat restitutio ꝛ quēlibet possessorem ut ex de ap. boneme. ⁊ ,j. e. reintegranda. Itē ꝑ iudicis officium petit

restitutio cũ aliqs ꝓpter absentiã ꝑdit rẽ suã de qua agit. ff. ex q. cau. ma. l. i. ⁊ ꝑ totũ. ⁊ illa põt agi ꝯ quẽlibet possessorẽ: ut. xvi. q. iij. §. porro.

a ¶ Episcopis. oĩa etiã deposita: ut. ff. depositi. l. i. §. q aũt ⁊. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. q autem.

b ¶ Nullũ crimen. a spoliatore vel generalit̃ a nullo: cũ sit inermis: ut j. e. q. ij. oportet.

c ¶ Nullũ crimẽ. ꝓ quo fuerũt spoliati ſm. h. vl̃ nec illud nec aliud põt obijci a spoliatore. ij. q. ij. in scripturis. ⁊. c. nullus. Sz mirũ ẽ si aliquis nõ põt eũ de crimine illo accusare ut. j. q. ij. cũ ecclie. ⁊. c. ꝓxi. cũ res. inter alios acta alijs nõ ꝯiudicet. Itẽ nũqd spoliator põt eũ accusare postq̃ est restitut⁹: ar. q nõ. ex̃ de resti. spolia. itẽ cũ qs. ar: ꝯ. q possit saltẽ ciuilit̃. j. e. q. ij. audiuimus.

d ¶ Episcopi. si tñ spoliat⁹ velit agere ꝯ spoliatorẽ reconueniri põt ab eo: ut ar. ff. d̃ iudi. l. ij. §. itẽ. ſz hoc verũ est cũ nõ agit de spoliatione: ex̃ de or. cog. cuz dilectus.

e ¶ Obijcere. qd si nũq̃ velit petere restitutionẽ: ut sic nõ puniat̃ d̃ crimine, ꝓ quo ẽ spoliatus cũ tñ inde grauiorẽ penã meret̃ dicerẽ q ĩ tali casu bñ possit accusari añ restitutionem: ne fraus sit ei lucrosa. ar. ex̃ de iudi. intellexim⁹. ⁊. xi. q. iij. ꝑuilegiũ. ſz si minorẽ penã de illo crimine meret̃: tũc nõ est accusand⁹ de illo: cũ satis sit punit⁹. ar. ij. q. vi si qs ex pluribus.

f ¶ Sz notandũ. naturalem. nec sufficit dare pignora: ex̃ de sen. ⁊ re iudi. cũ aliqbus. sil̃iter in ꝑtoriũ pign⁹ ẽ qs corporali mittend⁹. ff. de pigno. act. nõ ẽ mirũ. sec⁹ in ꝯuẽtionali. ff. e. l. i.

g ¶ Reintegranda. ⁊ ĩ eo loco. etiã vltra Nuila enim ratio ꝑmittit: duz ad tẽpus eoꝝ bona vel ecclesie atq̃ res ab emulis aut a q̃buscũq̃ detinent̃. vt aliquid illi obijci debeat. nec qcq̃ põt eis qlibet maioꝝ vel minorum obijcere: dum suis ecclesijs vl̃ rebus vel potestatib⁹ carent. Sed notãdũ est: q restitutionis sententia sola non sufficit: nisi presentialiter oĩa iudicis officio restituantur: vt eiectus vel spoliatus etiã naturalẽ possessionem recipiat: siue animo suo ⁊ corpore alieno veluti ꝑ ꝓcuratorẽ: siue animo ⁊ corpore suo. Quncta quoq̃ que sibi ablata sunt vel fuerant quacũq̃ conditione in eodẽ loco: vnde surrepta fuerant: reuocãda sũt. Unde iohãnes vrbis rome episcopus scribit zacharie archiepiscopo. De eodẽ

Reintegrãda sunt oĩa expoliatis vel eiectis ep̃is presentialiter ordinatione pontificũ: ⁊ in eo loco vnde abscesserant funditus reuocanda: quacũq̃ cõditione tẽporis aut captiuitate aut dolo aut violentia maioꝝ ⁊ per quascũq̃ iniustas causas res ecclesie vel ꝓprias. i. suas substantias perdidisse noscuntur. Item eusebius apostolice sedis ep̃s omnibus ep̃is. De eodem

Reintegrãda sunt omnia expoliatis vel eiectis ep̃is et cetera: vsq̃ funditus reuocanda eodẽ modo vt supra. Itẽ alexander papa.

Non est sacerdos: qui fratruz se subtrahit obsequijs.

Nulli dubium est: quia boni a malis semp persequũtur ⁊ tribulantur. ꝓpter quod nos oportet humiliari sub potenti manu dei: vt liberet nos in tempore tribulationis. Nã diabolus non cessat circuire: querens quem deuoret: ⁊ querere quos ex fidelibus perdat ⁊ maxime illos quos ardentiores in seruitio saluatoris eiq̃ familiares inuenerit. familiares dico eos quos sacrari et in ordine apostolatus constitui voluit. ipsi enim pro populo interpellãt: ⁊ populi peccata comedunt: quia suis precibus ⁊ oblationibus ea delent atq̃ consumunt. ⁊ infra: Qui autez ex vestro fuerit collegio ⁊ ab auxilio vestro se subtraxerit: magis scismaticus q̃ sacerdos esse probabitur. Ecce inquit propheta q̃ bonum ⁊ q̃ iocundum habitare fratres in vnum. Illi vero non habitant in vnum: qui fratrum se solatõ subtrahunt: aut quod deteri⁹ est fratribus insidias aut laqueos ponunt. et infra: dominum crucifigunt qui eum in sacerdotibus suis persequuntur quia crux a cruciatu dicitur. magnum vero cruciatum sustinet qui vim patitur. Item fabianus papa.

Excommunicetur: qui opprobrium ⁊ calumniam inferunt sacerdotibus.

Deus ergo fratres ad hoc preordinauit vos ⁊ omnes qui summo sacerdotio funguntur: vt iniusticias remoueatis: ⁊ presumptiones abscindatis ⁊ in sacerdotio laborantibus succurratis: opprobrijs ⁊ calamitatibus eorum locum non prebeatis: sed ei qui calumniam vel opprobrium patitur adiutorium feratis. illum vero q calumniam vel opprobrium facit abscindatis: ⁊ domino ĩ suo sacerdotibus opem feratis. Patet ergo q expoliati prius sunt presentialiter restituendi: anteq̃ ad causum sint vocandi. Sed obijcitur: vbi non mare: ⁊ sũt reuocãda sũptibus spoliatoris. ff. de rei ven. si vo.

h ¶ Captiuitate. j. xvi. q. iii. porro. ⁊. c. ꝑcedenti.

i ¶ Captiuitate. si enĩ ꝑ vĩ aliqd ab eo extortũ ẽ vel ablatũ ĩfra annũ põt agẽ ꝯ detentorẽ in quadruplũ p⁹ annũ ĩ simplũ. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. ſz si ꝑ metũ est extortũ aliqd tũc ꝯ oẽm possessorẽ agit̃ infra annũ in quadruplũ cũ nõ vult restituere. ff. qd̃ me. cã si cũ exceptõe. §. i. ij. ⁊. iij.

k ¶ Aut dolo. et tũc vsq̃ ad bienniũ põt cõueniri q dolũ cõmittit: ut. C. de dolo. l. vlt. ſz ꝑpetuo bõt cõueniri actione in factũ de eo qd̃ ad eũ ꝑuenit: vel si dolo fecit quominꝰ ad eũ ꝑueniret. ut. ff. de dolo in heredẽ. ⁊. l. eaten⁹. ⁊. l. dolo. Cũ aũt canon eq̃ paret dolũ metũ vel violentiã: videt̃ q ꝯdictione ex hoc canone q libz possidẽs possit conueniri. ar. ad hoc ex̃ de iudi. q. ⁊ ex̃ de trãsacti. veniẽs. ⁊ ex̃ de emp. ⁊ vẽ. ꝑuenit. ex̃ ut lit̃. pen. ecclia. ⁊ ex̃ d̃ ap. bone memo. ⁊ ẽ expressũ ex̃ de resti. spol. sepe.

l ¶ Aut dolo. ar. q restituend⁹ sit q dolo suo iuri renũciat: ut. j. xv. q vi. c. i. ⁊. j. xxx. q. i. dictũ. ⁊. C. de inoffi. testa. eũ qui. i. R. ex̃ de his q vi me. ve cã si. cũ dilect⁹. ꝯ. ⁊. xx. q. iij. constituit.

m Nulli auxilio. ebi sibi inuicē debēt pstare mutuū auxiliū: ut. s. di. xc. pcipim⁹. & ideo inducit

n Uestro. ar. q̄ libet tenet pcuniaz pstare. xcvi. di. si impator. & si extra ecclesiā suā staret puand⁹ esset eo: qō hz ab ea. & .q. .vij. c. i. c. locati. militet. & ē exhibū ex ō postu. c. vlti.

o Patet. si quis pecunia. s. di. l. xix. sigs pecunia. hoc tñ ibi nō dicit hz melius posset induci qō ē. xviij. di. in noie ut etiā nulla ei audientia det de il lo inuenies. xviij. q. i. in pncipio.

p Nō ptinuato. i. si nō intponitur 3ri⁹ act⁹. ff. ō testibēdes palā. vl nō ptinuato cū pmū potuēr. ff. ad .tur pill. l. ij. §. ofestim

a Inducijs

Quinq; sūt genera inducia. Restitutionis: oppatorie: citatorie deliberatorie. Et iudicatorie. In cā crimis restituto rie ñ erūt mi⁹ores vi. mēsibus: nec maiores ānō. j. e. electis. vl veri⁹ ē q̄ sūt arbitrarie: ut. j. e. eps. Citatorie erūt vn⁹ vl duo. vel trium mēsiū: ut. xiij. q. v. c. i. & v. q. iij. c. i. alle aūt q̄ habent

Uo. ij.

v. q. ij. c. pūti. sūt paternales adictiones. de q̄bus mentiūt q̄dam q̄ sunt clericoz minoz vel laicoz. tū ar. ē. p eis. xv. q. vij. si āt. alie sūt pbyteroz vel diaconoz: ut dicunt. Preparatorie erūt āni & dimidij: ve vn⁹ anni vel ser mēsiū: ut. j. e. q. iij. ō inducijs. & hc dāt añ lit. pf. & p⁹. v. q. ij. si pma fuit legitima institutio: ibi non potest esse restitutio. Non. n. probatur destitutus: qui prius non fuit institutus: ac per hoc nec restaurationem postulare potest. Illi ergo quorum electio vitiosa est: vel qui a clero non sunt electi: vel a populo expetiti: vel quia per simoniam irrepserunt: non sunt habēdi inter episcopos. & ideo si a sedibus quas tenere videbantur expulsi fuerint: non possūt restitutionē petere anteq̄ vocentur ad causam vnde supra in tractatu ordinandorum: siquis pecunia vel gracia humana seu populari vel militari tumultu et cetera. Sed hoc i eo casu intelligitur: quando apostolica sedes per violentiam occupatur: quo casu iudex nō inuenitur: cuius officio ille apostaticus possit excludi. In alijs autem locum non habet: cum violenta possessio nisi p iudicis sententiā violento detractori detrahi non possit. Si autem verus dominus bello non continuato sed renouato vi illum de possessione eiecerit: iudicis auctoritate prędoni possessionem restituet. si ergo episcopi a sedibus quas quoquo modo tenere videbātur: non per iudicem sed violēter electi fuerint: post electionem restituendi sunt ante regulārē ad synodū vocationē

E inducijs autem post restitutionē prestandis: & quo spatio temporis concedendę sint scribit iohannes papa dicens.

Secundum tempus expoliationis concedūtur inducie restitutionis.

Quanto tempore expoliati vel expulsi esse videbantur. anteq̄ ad synodum conuocentur: sub eodem spacio temporis eis inducie indulgeantur. Item pelagius papa.

Dum possessiones vel res episcopi detinentur: aliquid sibi obijci non potest.

Quum ecclesia alicuius episcopi aut possessiones vel res ab eius emulis vel a quibuscunq; alijs non sua sponte detinentur: aliquid illi non debet aut potest a quoq̄ ante rei integrationem omnium suarum rerum obijci. Sed prius illi legibus reintegranda sunt omnia: & postea tempore a patribus prefinito negocio sunt vētilanda. Item stephanus papa girando laodicenſi.

Ante litem conteitatam violenter ablata restituantur.

Oportet vt primum vos tam de invasis ciuitatibus & monasterijs & mansis: quā de reliquis generaliter rebus reinuestire faciatis. quia nec nudi contendere: nec inermes inimicis nos debemus opponere. Item eu aristus papa.

Dejiciantur a clero & infames fiant: qui loca expulsorum adulterina feditate inuaserunt

Audiuimus quosdam a vobis infamatos & dilaceratos episcopos a ciuitatibus propijs expulsos: quia alibi constituti episcopi non possūt: nisi in ciuitatibus non minimis & alios ipsis viuentibus constitutos. Ideo hoc vobis scribim⁹: ut sciat; hoc fieri nō licē

tes. In ciuili āt cā sūt iudicie deliberatorie. xx. die: ut. j. e. q. iij. offerat. Citatorie. xxx. die: ñ auc. de lit. §. oēm. & p trinū edictū: ut. xviij. q. iij. ō illicita. Judicatorie q̄uor mēsiū q̄ dant iudicatis: ut ex de offi. iudi. dele. querēti. In crimiali vo nō dant deliberatorie: q̄ certū⁹ dz eē reus: vtrū velit crimē pfiteri an negare: cū sciat se eē reū vl ñ. Item nec iudicatorie dant: q̄ ibi pena ñ differt nisi i casib⁹: ut xi. q. iij. cū apud.

b Uāto. i. q̄li. & si lōgo tpe fuit spoliatus: longo tpe ei ut restitut⁹. sic. xc. di. sigs monachus in fi.

c Um eccl'ia. spōte. ar. q̄ spoliat⁹ suo iuri pōt renunciare. ar. ō ex ō resti. spo. solicite

d Portet. nudi. Ecce ró canonis q̄re spoliat⁹ ñ tenet rñdere & éforte ió statutū: q̄ cū ē spoliat⁹ nō pōt sufficē ad sūptus iudiciales: nec inuenit hoies adeo fauorabiles. & hoc vī q̄ ñ etiā spoliatori nec; alij tenet rñdere sup aliquo qō ei objcit. ar. ſ. .e. cū eccle. & ſ. q. pr. c. ij. Item vī q̄ si modicū eēt ei ablatū: q̄ tūc cuilibet & p q̄lib; cā teneat rñdere.

e Audiuim⁹. infamatos. de facto vl ab emulis. al's ñ restituerē tur si essent infames.

f Quia alibi. & ſ. lxxx. di. episcopi.

g Habueritis. Sed quā pūt hre q̄relā? criale nō pūt cū sint ūmici: ex ō resti. spo. itē cū gs. ñ ciuile: q̄ ceciderūt a iur suo. xvi. q. vi. placuit forte loq̄ de his q̄ suā iniuriā psequūt: ut. iij.

h q. vi. omnib⁹.

Jectis. anniuersarie. ad plus. vl. vi. mēsiū ad min⁹.

i Pius ergo.

k Andiu.

Sj eps. detētiōe. si detūes mi sitionē: petit mihi int dictū. ff. ne vis fi. ei. q̄ pos. mut. l. §. fine āt. & xciij. di. sigs. & i pstōe ex ō resti. spo. sepe.

m Cōuocari.ſz nunqd veniet allegare ꝓilegiū: ut eꝛ de ap.cū pati.ꝫ nō:cū ꝓſtet eū eſſe ſpoliatū:ſic.ff.de peculio eo tpe. Scias ergo q̄ vbi euidēs ē citationē nō tenē:reꝰ ñ teneꝛ venire etiā ad allegandū ſuū ꝓilegiū. Scias ergo q̄ qñq̄ citatio nō valet q: intra angusta tpa fit ut.v.q.ij.c.i. qñq̄ nō valet q: nō exꝑmitt cā q̄re fiat citatio: ut.v.q.ij.c. vlti. qñq̄ nō valet quia nimis matura ꝓmptorium: ut eꝛ ō dila. dilecti qñq̄ nō valet citatio ratione tpis: ut ſi fiat tpe feriato: ut.v.q.ij.c.i. et ff.de fer.l.i. qñq̄ nō valet rōne loci: ut ſi citat extra ꝓuinciā vltra duas dietas: ut eꝛ de reſcriptis nōnulli. vel ſi citat ad locū piculoſū vel inhoneſtū: ut eꝛ de ap: ex pte.ff.de arbi.ſi cum dies.§. ſi arbiter. qñq̄ nō tenet rōe iudicis: ut ſi euidēs ē ipſū nō eē iudicē q citat: ut eꝛ ō of. iudi. dele.in lris. et eꝛ de ap. ſi duob⁹. Itē nō valet ſi reſcriptū aplicū nō inſerit: ut eꝛ de dila. ꝓterea. et eꝛ de cſſi.iud. deſ. cū i iure. Itē ſi euidens ē iudicē eē inimicū: ut.iij.q.v.q.i. Itē nō valet ſi ille q citat⁹ eſt: ſpoliat⁹ eſt: ut hic. Itē ñ valet ſi ad q̄relā liberti citat pſonus. iij.q.iij. liberti. Et generaliter vbicūq̄ euidēti exceptione reꝰ ſe tueri pōt. ff. de iudi. ñ videt. Sed ſi dubiū eſt an citatio teneat: tunc teneꝛ venire ad allegandū ſuū ꝓilegiū: ut eꝛ de ap. ſi duobus. et.c.cū pati. ff. ō iudi. ſigs er aliena. Inuenio tñ q̄ citatō qñq̄ nulla ē: et tñ niſi defendatur citat⁹ ꝓcedeꝛ ꝯ ipſū: ut ff. iudi. ſol. ſi reus. Item inuenio q̄ citatio ē iuſta ex pſona agentis: cū agēs agit calūnioſe: et tñ niſi citat⁹ venerit ad iudiciuꝫ pumt: ut eꝛ de accu. ventēs. et ar. ff. ne qs eū q in ius vo. eſt vi erimat. l. penulti. io. Tu ſed ꝓprios reuocari et integerrime reſtitui debere. Illoſ vero qui adulterina feditate ſuas ſponſas: quas vxores eorum ꝓfixo tenore eſſe intelligimus: tenent eijci: et adulteros atq̄ infames fieri, eoſq̄ ab eccleſiaſticis honoꝛib⁹ arceri inbemus. Si autē aduerſus eos aliquam querelam habueritis: his peractis inquirē dum erit: et auctoꝛitate huius ſancte ſedis terminandum.

Item gelaſius papa.

Inducie ſex menſium ejectis vel ſpoliatis preſtentur.

Q Jectis vel expoliatis p⁹ integram reſtitutionem an niuerſarie inducie vel ſex mēſiū indulgende ſunt. Item euſebius.

Poſt reſtitutionem inducie p̄ſtande ſunt.

P Riuſ ergo oportet omnia legibus expoliatis reintegrari: et eccleſias que ſibi ſublate ſunt cum omni ꝓiuilegio ſibi reſtitui. et poſtmodum non ſub anguſto tempoꝛe ſpacium eis indulgeatur: ſed quantum expoliati vel expulſi videbantur: anteq̄ ad ſynodum conuocentur. Item felix papa.

De eodem.

T Andiu in ſede ꝓpꝛia pacifice et poteſtative cuncta acta diſponens reſideat: q̄diu expulſus vel expoliatus ſuis carere viſus eſt rebus. Item dē

Ante reſtitutionez aliquis ad cauſam reuocari non debet.

S J epiſcop⁹ ſuis fuerit aut eccleſie ſibi commiſſe reb⁹ expoliatus. aut quod abſit qō alienum ab omnibus eſſe debet fidelibus: a ſede ꝓpꝛia eiectus: aut etiam detentione aliqua de ſuis ouibus fuerit ſequeſtratus: tunc canonice ante ꝓiſtino ſtatui reſtituatur tius tñ ē q̄ citat⁹ vadat allegatur⁹ ꝓilegiū ſuū: vel appellatur⁹ ſi eū grauauerit: niſi qñ conſtat eū non eſſe ſuū iudicem. b.

n Uel ꝓiudicari. i. ꝓiudicium fieri, cum omni ꝓiuilegio ſui honoris: et ſua omnia que inſidijs inimicoꝝ ſuoꝝ ei ablata fuerant: legibus reintegrantur. Non enim conuocari poterit vel ꝓeiudicari: niſi ipſe pro ſua neceſſitate minime tamen iudicandus aduenire ſponte elegerit. Nullatenus ergo a quoq̄ cogatur: anteq̄ integerrime omnia que per ſuggeſtiones ſuoꝝ inimicoꝝ amiſerat: poteſtatui eius ab honoꝛabili concilio legali oꝛdine reintegrentur. Preſul vero cum omni honoꝛe ſtatui ꝓſtino reddantur: et ipſe diſpoſitis oꝛdinatiſq̄ libere ac ſecure diu ſuis rebus tunc regulariter itra quatuoꝛ vel quinq̄ vel ſex aut ſeptem menſes iuxta q̄ poſſibilitas ei fuerit: et non ante cō uocatus ad tempus in legitimo concilio et canonico conueniat ad cauſam: et ſi ita iuſte r videtur accuſantium propoſitionibus reſpondeat. Quod ſi male viuendo facultates eccleſie diſperſit: epiſcopus ab eius patrimonio quouſq̄ ō dilapidatione rerum eccleſiaſticarum cognoſcatur: ſubmouē dus eſt: exemplo tutoꝝ vel curatoꝝ qui dum fuerint ſuſpecti: a tutela: vel curatione remouentur: donec de ſuſpecto cognoſcatur. Unde pelagius papa petro preſbytero.

Ab adminiſtratione remouentur qui res eccleſie male viuendo diſpergunt.

Q Via ea que de fraudibus maxiliani preſbyteri relatione ſupplicum ad aures noſtras flebili venerunt: non facile ſecundum veritatez agnoſci potuerunt: niſi facultas eccleſie quam in vſus ſuos male conuertendo diſperſit: ab eius poteſtate donec cauſa cogno-

o Sponte. hic aſſignāt qdā aliq̄ poſſe iuri ſuo renūciare. viij.q.i. ꝯ piculoſū. et.c. de epīs et cle. ſigſ in ſcribēdo. cer te ꝯriū innuit et illo ꝙbo minime nec hoc refert ni ſi ad illud ꝙbum vocari.

p Diu. dicit diu qō ē vſq̄ ad quatuoꝛ mēſes: ſic. xl iij. diſt. lectis. ſic hec dictio mor ap̄liat. xx.q.ij.c.i.

q Uel. v. vel. vi. ar. i. ducias eē arbitrarias: eꝛ de ap. cū ſit romana ff. de iudi. nōnun ꝯ. ſz ar. ꝯ. in auc. de nup. §. ſz hoc qdē. xxviij. vi. de his in fi. et. j.c.q. iij.c.i.

r Aut cōuocat⁹ qm̄ poſſibilitas ei ſit.

s Juſte. i. ſi iuſtū crimē ei obijcit.

a Via ea. Jō forte remo uet ſuſpectus ab adminiſtratiōe: q forte timoꝛ eſt ne coꝛrū pat iudicel Et iō nec credito res ei ſoluētes liberant. ff. de ſol. q̄ ſi forte.

b Donec cā. in crimie dilapidationis ſpāle ē: q ſeqſtrat poſſeſſio a poſſeſſoꝛe. añ ſit cōuictus ꝯ id. xvi.q.iij. volum⁹ nā et p⁹. appellati oné ſeqſtrat ab eo poſſeſſio. ff. ō ap. impatoꝛes. et. ij.q vi. quotiēs. Quā cito ergo aliquis accuſat: ſtatim ab

eo remouēda ē ad̄miſtratio: ut hic. ⁊. C. de ſuſpe. tu. l. eū. ⁊ ſine accuſatore pōt remoueri: ſi iudici liq̄at ex apriſſimis argumentis eū ſuſpectū. ff. de ſuſpec. tu. l. iij. §. ꝺ. Suſpectū aūt dicim⁹ illū: q̄ moꝛib⁹ talis ſcatur ſe ponatur: ⁊ iccirco vos eum ⁊ a ſup̄adicte eccleſie patrimonio volumus interim ſub mouere: ⁊ in veſtro diſcuſſionis ipſius tempoꝛa moderamine detineri.

Quō. iij.

q̄ nō ē remouēd⁹ ab admiſtratiōe: niſi. p. ꝺbeā ſuſpicio ut eā de ſimo. licꝫ beli. Itē ad accuſationē q̄libꝫ admittit: ut in auc. de nō alie. aut p. mutan. in fi. ⁊. C. de ſuſpec. tu. l. cū ⁊. l. pretatis. ⁊ ab ſens pōt ꝺdēnari: ut. C. de penis ne diu. nec enim aliquo ꝺꝫ gaudē ꝑuilegio q̄ ſuos ꝓtubernales affliꝛit: ut. C. vbi de patiocinijſ agi oꝛ. l. ij. tū. ꝓbabilius videtur q̄ ſoh illi admittant̄ quoꝝ intereſt: ut. xvi. q. vij. fili⁹. ⁊. §. ij. q. i. quapꝛopter vel ſaltē ſoh cīci ut. xij. q. ij. nō licear. nā i populaꝛibus actionib⁹ nō admittūt infames: ut. ff. de popul. actī. popularis. Itē nec ad accuſationē talū inꝺ ſtatum remouēbit accuſatū ab admiſtratiōe: ꝫ ſūmatim cognoſcet an calūnioſe accuſet an nō: ar. ff. de ꝓto. ſtipu. l. i. §. vlti. Et ſi q̄ ſciuerint ſuſpectū: ⁊ paſſi ſunt eū ꝑ aliq̄ꝫ ſint dicere eū ſuſpectū: ut. ff. de puile. cre. creditoꝛes. ⁊ ar. eā de bis que fi. a mario. par. capi. ex oꝛe. ⁊ ar. eā de accu. nulli. q̄ aūt cruciabāt quicꝫ eſt: remouēt ab oꝛdine. ſi vo cruciāt: tū ab admiſtratione: eā de ſimo. ꝑ tuas in fi. ⁊ regulares p̄lati ex modicis cauſis remouēnt ab admiſtratione: ut in eadē de. cre. ꝑ tuas in fi. Itē ſi iō q̄s remouet: q̄ doloſe admiſtrauit: infamis ē factus. ſed ſi. ꝑpter negligētiam remouēret nō fit infamis: ut. C. de ſuſpec. tu. l. vlt. Hoc aūt licias: q̄ q̄nq̄ admiſtrat q̄s tempoꝛa: q̄nq̄ ſpūalia. ⁊ fm hoc remouetur ab iſtoꝝ ⁊ illoꝝ admiſtratione. kij. q. ij. vulterane. vñ licet q̄s ſit remotus ab admiſtratiōe tēpoꝛaliū ꝓpter ſuſpicionē: adhuc tñ remanet ꝑlatus quo ad obediendū ſibi: ut. viij. q. iij. nō ne. ⁊. xv. q. vltima. c. vltimo.

Uenieri ad iudicium inducie non negantur.

Dum accuſatus ad iudiciū venerit: ſi voluerit inducie ei petenti a patribus cōſtitute ab q̄ impedimento cōcedantur: ⁊ iudices a ſe electi ſibi tribuantur. Item ex epiſtola felicis pape. ij. fratribus egyptioꝝ.

Quot menſiū inducie epiſcopis p̄ſtande ſunt.

De inducijs vero epiſcoporum ſuper quibus conſulta iſtis diuerſas a patribus regulas cōſtituras inuenimus. quida enim ad repellēda imperitoꝝ machinamenta ⁊ ſuas ꝑparandas reſponſiones ⁊ teſtes cōfirmādos ⁊ cōſilia eꝓoꝝ atq̄ amicoꝝ queꝛēda annum ⁊ ſex mēſes mādauerunt concedi. quidam autem annū: in quo plurimi cōcoꝛdant: minus vero q̄ ſex mēſes nō ꝛeꝑeri: quia laicis hec indulta ſūt: q̄to magis domini ſacerdotibus. ⁊ infra: Inducie ẏo non ſub anguſto tēpoꝛe ſed ſub lōgo tēpoꝛis ſpacio cōcedende ſunt: vt accuſati ſe ꝑparare poſſint: vt vniuerſos communi catoꝛes in ꝓuincijs poſitos cōuenire ⁊ teſtes ꝑparare atq̄ contra inſidiatoꝛes ſe pleniter valeāt armare. Itē eleutherius papa.

De inducijs p̄ſtandis.

Inducie nō modice dāde ſunt ad inquirendum: ne a liquid ꝓpere agere a quacū q̄ ꝑte videatur. quia ꝑ ſurreptionem multa ꝓueniunt.

Item damaſus. Pales

Inducie accuſatis in criminalibus cauſis ſex menſium vel eo amplius ſi neceſſe fuerit concedende ſunt. Spatium vero dilationum ſicut in tertio libꝛo codicis ti. de dilationibus inuenitur: hac ratione moderandū eſt: vt ſi ex ea ꝓuincia: vbi lis agitur: vel inſtrumenta vel perſona poſcuntur: non amplius q̄ tres mēſes

c Uod vero. hec qō logī de inducijs ꝓpatoꝛijs.

d Um accuſatus. a ſe electi. ſ. cā. pri. q. vi. a iudicib⁹. ꝯ. ſed iſtud fꝛte obtinet i crimine alit ꝯ. ff. de iudi. obſeruandū. gd iuris ſit de hoc q̄ſt. xi. q. i. c. iij.

e Inducijs ẏo epiſcopoꝝ. eedē ſunt ꝑſbyteroꝝ ⁊ diaconoꝝ ⁊ ſubdiaconoꝝ. xv. q. vij. ſi autem.

f Kſſiones. i. ercepti-ones: quas ꝓbare tenētur. ff. de ꝓba. in ercep tionib⁹.

g Cōfirmandos. i. cō ꝓbādo eos honeſtos qō fꝛte p⁹ publicationē pōt facere: nō q̄ eos debeat inſtruere quid dicāt: q⁹ hoc eſſet ſubornare. vel pōt cōfirmare illoꝝ teſtimoniū qui ſūt ꝓbati crimioſi ⁊ ducendo alios ꝑſūptiones ꝓ dictis illoꝝ: quia ⁊ ſi debilitent dicta talū: nō tñ ex toto euacuant ut eā de. ꝓba. ly. ⁊ eā de ſimo. ly beli. in fi.

b Atq̄ amicoꝝ. nō facile tñ inuenī q̄ ob hoc ſit dāda dilatio: ar. ad id. ff. de vſuf. ſciendum ſic in aduocato. ff. ex q. cau. ma. ait ꝓtoꝛ in fi. et. l. ab hoſtib⁹ in fi. als ꝓtextu abſentie aduocati nō pōt quis ꝑē inducias: eā de dolo. put.

i Annū ⁊ ſex menſes. ꝯ in auc. ut clerici apud ꝓpꝛios. col. vi. §. ſi cum.

k Plurimi. ergo illud ē poti⁹ tenendū: ut. xvi. di. iſidoꝛ⁹. xix. di. in canonicis. Sꝛ obijcit: reo danī trine inducie. ff. ꝺ ferī. l. vlti. ergo ꝓroganī vltra trienniū q̄ eſſe nō ꝺꝫ: ut. C. de iudi. ꝑerandū. So. hic primo dabut annum: ly poſtea minus dabitur.

l Et ſex. in auc. de ſanctiſ. epiſ. §. iij.

m Cōmunicatoꝛes. i. coepiſcopos.

n Inducie. ergo tā actoꝛi q̄ reo dande ſūt inducie. xv. q. vij. ſi aūt. ff. de ferī. l. vltima. niſi i caſu: ut. j. e. §. iudicantes.

o Per ſubꝛeptionē. ſic. xcviij. di. tranſmarinos.

p Pactum. inuenī. in lege. j.

q Ut ſi ex ea. boc eſt principium legis.

r ¶ Persona.i.testis vel aduocatus.
s ¶ Er ꝓtinẽtib⁹.i.q̃ modico freto dist̃at:ut.ff.de v̄.si.si no/tionẽ.§.i. t ¶ Udicãtes.exegerit vsq̃ i finẽ litis.
u ¶ Ampl⁹.i pecuniarijs ñ dat̃ ampli⁹ dilatio q̃ semel:nisi inopinatũ qđ emergat ſz i crialib⁹ d anẽ actori dueꝛeo tres :ut.ff. de feri.l.vlti.,ſz i crie adulterij nulla dat̃ dilatio.ff de adulk.i crie,lz fit ar. ℈.xxxiij.q.ij.fiue.
x ¶ Quã semel. ℞ babeſ q tñ semel dãda ẽ dilatio. ⁊ fic,ẽ ℈ id ℞ testib⁹ ſignificauerũt.C. de iudi.auc.iubem⁹. vbi hẽs q ad testes inducẽdos tres dilatiões ſũt ꝓcedende. So.lz plures ꝓductiões possint dare: tñ sub vna dilatiõe pñt mille fieri ꝓductiones. Alij intelligũt q ℞ iure tres pñt fieri dilatiões ad testes ꝓducẽdos.et dicũt hãc.l. leg ℞ dilationib⁹ q̃ indulgẽt a iudice:ſz auc.⁊ decretales de dilationib⁹ q̃ ꝓcedũtur a iure.h.dñs meus nõuit sup legẽ illã ℞ ferijs.q i pecũiarijs causis vna dilatio dãda est tñ:ſz si impedimentũ inueniat dabit alia cũ cẽ cognitiõe.⁊ ita ꝓpt mlta impedimẽta multe inducie dant.⁊ auc.de testi.§. q? ℣o nõ ẽ ℈ria q? vna dilatiõe multe pñt fieri ꝓductiões .vl si dicas ꝓductionẽ.i. dilationẽ. dic q vltra p̃mã ñ hẽbit finẽ cẽ cognitiõe secũ dã vl tertiã.multi tñ dicũt q auc.cognigit.l.vltimã ℞ feri.Io.Sz certe qđ dicit.h.si seruat ℞ facto:q? plres dilatiões dãt ⁊ plres q̃ tres ꝓductiones fiũt,h. y ¶ Trahendi.i.differendi.
z ℣ J autem.hoc ẽ.C.de dila.si qñ. ⁊ ¶ Denegãda.nisi forte calus inopinat⁹ emergat.ff.de iudi.interdũ.⁊ ℞ feri. orationẽ. p ¶ Denegãda.hic hẽs q si actor petit inducias ad inducẽdos testes:q nõ dabũt ei.qđ hoc volũt intelligere ℞ inducijs deliberatorijs.ſz lra eius ℈dicit:q? logtur de ꝓparatorijs.In hoc aũt onerat actor:q petit rescriptũ ad extraordinariũ iudicẽ. Jtẽ ⁊ i alio:ut.j.e.q fieri.tñ si reus excipiat ⁊ actor replicet bñ dicerẽ tũc actori dãdas inducias:q? in tali replicatiõe ñ potuit eẽ instructꝰ. Jtem tertiũ ſpãle hic ẽ in eo q ſpetrat rescriptũ ad extraordinariũ iudicẽ.q si ille iudex nolleꝛ,pcedẽ:tũc ordinar⁹ uteꝛet sua iurisdictione:ut extra de offi.ordi.significauit.
ꝯ ¶ Deportauerit.hic adiũge illam ꝓstitutionẽ qđ fieri nõ debet.

a QUm ℣o.nõ licebit actori:ſz reo:ut.ẽ.l.ꝓti.
b ¶ Jn iudicijs.i.ſñijs.⁊ hoc intellige cum ꝓmo plene fuit cognitũ de cã coꝛã ſparoꝛe:⁊ nõ reſtabat nisi ferre ſniam,alſ imigratẽ ꝓtinet.l.iſta. nam iudex ap.bñ rene tur dare iducias
c ¶ Judice,pcedente.in via.
d ¶ Trtbuat̃.i.tribui petat̃.
e ¶ Cauſe.i.dãde dilationis.
f ¶ Cõſidente.ar. q ea q̃ cẽ cognitionẽ regrũt: debent iudice ſedẽte ꝓ tribunali fieri:ut.ij.q.iij. puricatoꝛ.⁊.q.vi.biduum.
g ¶ Cõſtitutione: hec ẽ. C. de litis conteſtatione.
b ¶ Jbellum. ibellus ꝓmigendus ẽ iudici ordinario ⁊ delegatoꝛ ut eꝛ ℞ libel. obignar⁹.⁊ eꝛ ut lit. ñ ꝓt.c.i. ⁊ etiã coꝛã arbitro:licz fit ar.℈.C.de epis ⁊ cle.auc. gñãliter in fi. libell⁹ iſte tradend⁹ ẽ iudici:et iudex eũ ꝓmigs reo:ut.C. quo et qñ in.auc.g semel nec tenet reꝰ hũc libellũ recipe:nisi acto? ꝓtestetur duplicé cautionẽ vnã q̃ intra duos mẽſes litẽ ꝓtestabit: vel q restituet reo oẽ dampnũ i duplũ:ut hic dicit. Jtẽ aliã ꝓstabit q ꝓſe vel p legitimũ ꝓcuratoꝛẽ cãm aget vsq̃ in fine:⁊ ſi ꝓnicꝰ fuerit iuste litẽ mouiſſe:ꝓstabit decimã ꝓtẽ rei petite i libello. Si aũt cautionẽ iſtã dare ñ põt ſup hoc ꝓstabit iuratoriã cautionẽ,h⁹ totũ hẽs.C. de epis ⁊ cle. auc. generaliter.io.iſta hodie de ꝓſuetudie ñ fnãt.h.
i ¶ Et executoꝛẽ.i. iudicẽ vl officialẽ.⁊ expone q ꝓ vl ⁊ habes hãc auc. coll. vij. de executoꝛib⁹.§. ſi cãm⁹.
k ¶ Restituturꝯ.i duplũ.ita tñ ut cautio nõ excedat. xxvi. aureos:ut in auc. de executo. in pn.
l ℣ Jferat̃. Sportulis.i. iudicib⁹ delegatis. exp:ei/ſum ẽ de ſportulis.ſ.q habebũt duos aureos i pin. ⁊ duos in fine cẽ in auc. coll. vi. de iudi.§. ne autez. in ordinarijs nõ inuenim⁹ nisi i cũcis q ꝓstãt q̃uoꝛ ſiliq̃s.C. ℞ epis ⁊ cle.auc. lz hodie.℣ aũt vtraq̃ ps ſoluẽ officialib⁹,p laboꝛe.xiij.q.v.nõ ſane.
m ¶ Fideiuſſione.iudicio ſiſti cũ nõ ſit poſſeſſoꝛ rerũ

ĩmobiliũ.ff.g satisda.eo.sciendũ. nõ aũt iudicatum solui.quã cautionẽ nemo pstat ꝙuẽ⁹ suo nõie:insti. de satisda.§.ſ3 hodie. Sz nũ gd sufficit dare pignora:nõ videt:cũ sit ptoria hec satisdatio: ut videt.ff. de pto.stipu.pto rie.ſz nõ ẽ vex.ſz eni nõ teneat da re pignora: pt tñ si vult,imo erpsse dr̃ ibi de sola fideiussione in auc̃. de exhib.reis.§. sancim⁹.cũ tamẽ hec auctẽtica in dstricte dicit da ri debẽ fideiusso rẽ: credo q̃ siue

Qs.xiij.

fit posſor rei mobilis siue ĩmobil̃ q̃ dabit fideiusſorẽ.Jo.Dñs.h. t alij doctores legũ dicũt q̃ auc̃.ñ corrigit.l.sed distinguit.b. Itẽ h habes q̃ ſz gs dicit fid:iussorem standi iur:q̃ adhuc põt recusare iudicẽ sicut appellare põt ſz iurare rit stare iur:ut ex de ap. ad hec.et .J. Sz gd ẽ qõ dicit q̃ vsq̃ ad .xx. dies dz iudex recusar:: cũ exceptio talis sit dilatoria : t sic vsq̃ ad litis cõt.põt opponi:ut ex de sen.et re iudi.inſ:So.qc̃ qd ab illis cãtet̃ pponẽda est hec exceptio vsq̃ ad .xx. dies tm̃. nec dr̃ iõ dilatoria q̃ vsq̃ ad litẽ.cõt.possit objici.ſz iõ q:ſép añ litẽ ptest. est objicienda. si enim posset qñcũq; vsq̃ ad litis cõtestationem q̃re dicer et.ſz si iudex absens est g est recusand⁹ dz reus,ptestari corã aliis q̃ dz iudicem suspectũ:ut.C. de iudi.cũ spãle:vñ dico q̃ figs omittit exceptionẽ de suspecto iudice,pponat alias exceptiones ãmodo nõ põt reuerti ad istã.ar.optimũ.ff.ỗ tentias ꝓ se.qliter posset ipsũ ãmodo recusare: ar. ad hoc ex de;offi.dele.ĩmmãte.j.e.q.vi.§. exceptio excõicatũ:videz appꝛobare iudicẽ: nec decetero potero recusare eũ t ita semel tan.ꝛ.ĩ scholis.b.

Si ergo post tẽpus prestitum infra. x. dies reo presente non occurrat: dimittat̃ re⁹ exacto eo qõ promissũ est t siquid circa litẽ plus impẽdisse eũ taxatione iudicis iurauerit. Exceptio fori dilatoria ẽ: atq; iõ in initio litis dz opponi t ꝓbari.pemptoꝛias aũt exceptiões vt sũt pscriptões lõgi tẽporis: sufficit in initio litis ꝓtestari.

Qod vero infames t nõ legitie cõiuncti ad accusatõnẽ admitti nõ debeãt: t q generaliter ab accusatõne remouendi sũt:multoꝛ aũctib⁹ claret. Fit enim igin⁹ papa.

Infames cos: qui sunt bone fame: accusare non possunt.

Lieni erroꝛis societatẽ sectãtẽ vel a sui ꝓpositi tramite recedẽtẽ aut apostolice sedis iussionib⁹ inobediẽtẽ suscipere nõ possum⁹:nec impetere recte credẽtes vel sãctorũ patꝛũ iussionib⁹ obtẽperantes pmittim⁹:qꝛ inter fideles t infideles magna debet esse discretio. Itẽ anaclet⁹ papa in pma decretali. Qui legem suã spõte trãsgredit: anteq̃ suã reuersionẽ recte agentes accusare non pe

Beat⁹ pdecessoꝛ nr̃ clemẽs vir apostolic⁹ t spũ dei plenus vna cũ relig⁹ sãctis collegis suis statuit dicẽs. Accusãdi vel testificãdi licẽtia denegẽt his:q̃ chr̃istiane religionis t nomis dignitatẽ t sue legis vel sui ꝓpositi normã aut regulariter ꝓhibita neglexerit. Trãsgressoꝛes.n. spõte legis sue eꝰ q̃ violatoꝛes apostate noiant̃ ois.n. apostata r̃futãdus ẽ añ reuersionẽ suã:nec i accusatiõnẽ recte agẽtiũ aut testimoniũ suscipiẽdꝰ ẽ. Itẽ pius papa.

Si suo ꝓposito discedentes sũt

Jgs aXo ꝓposi infames to retroꝛsũ exoꝛbitauerit: t iussa aplice sedis libẽter transgreſſ⁹ fuerit: ifamis efficit. Rebari ergo oz:eoꝛ redargutiones:q̃ in recta fide suspecti sũt. jf ides aũt t cõuersatio pmũ scrutãda ẽ:t deide q̃ irrepẽhẽsibiles apparuerit: sũt recipiẽdi t nõ ꝓꝛ⁹. Item calixt⁹ papa.

Incestuoſi t nõ legitie cõiuncti sacerdotes t legitie cõiuncti accusare non possunt.

petiſt iudicẽ aliqnẽ illũ nõ põt ãmodo recusare:ut hic t ex de offi.del.sup qõnũ.ĩmo si,procuratoꝛ alicui⁹ petiſt iudices dñs nõ poteſt recusare.ut ex de cã pos.cũ olim.tñ appellare põt abeo:ut nota.ꝛ.ij.q.vi.a iudicibus.

q Pro nihilo.q̃stũ ad hoc gn possit adhuc recusari:q̃si lis ñ sit ptestata:ut in auc̃.de exhi.re. .§. illud. coll.v. reuertẽ tñ tenet litis ptest.sic facta:ut ibi ppendit.

r Quod fieri.ſ.ut re⁹ teneat rñdere corã oꝛdinario iudice p rescriptũ ad eũ ipetratũ.

s Exacto.ſ.acto:et q̃z a reo.qõ tñ nũq̃ vidi.h nota duo spãlia:ut certa q̃stitas,pmittat̃:t tñ plus erigat̃. t q̃ expectat acto:ꝰ terminum vsq̃ ad.x.dies.tñ corã oꝛdinario iudice expectaret̃ p ãnũ t tres mẽses ſm quosdam,:ut.C. quõ t qñ iuder.auc̃.qui semel.ſz veri⁹ ẽ q̃ h logt̃ cũ absoluit a iudicio illius iudicis. et logt̃ lex ista cũ gs trahit ex̃ qui cia p rescriptũ pncipis ut in auc̃.coll.v.ỗ erbi: reiſi pn.ſz illa.l.g semel logt̃:cũ penit⁹ absoluit.

t Jurauerit.notandũ quotiẽs petat interesse ex delicto alicui⁹ illud declarat̃ p iuramẽtũ:ut h.t.ij.q.i. ĩ pmis.C. vñ vi figñ.C. de fide istru. l.vlti.ſz si petit̃ interesse ex ꝓtu:illud,phabit̃ debito mõ.ff.ỗ mio.si i emptionẽ.t.ff.ỗ pto.stipu.l.vlti.ff.de eden.l.argẽtarius.§. vlti. insti.de v.

u Oob.§.vlti.

Quod vo.marie.nã etiã p⁹ admittit̃:ut.vi.q.i.g crimẽ

r Jgs infamis.Dic q̃ ifamis ñ admittit̃ ad accusatiõnẽ:nisi suã vel suoꝝ,pseq̃tiuriã:ut.iiij.q.vi. oib⁹.ỗ.ij. q.i.,phibent̃:nisi i crimib⁹ exceptis:ut.vi.q.i.§.verũ.nec i his,put notaui.ỗ.q.i.in primis in fi.t.t.q.vij.in sũma.

a Onsanguineoꝝ.dotali.ſm quosdã dos adeo regrit̃ ũ,matrimonio:ut,fine ea matrimoniũ nõ teneat:ar. ad hoc.xxx.q.v.nullũ.ſz verius ẽ:q̃ teneat.C. de nup.si impialis.§.is aũt.tñ psumit̃ nõ ẽ matrioniũ:ut.xxx.q.v.alit̃.

b Cõsentientes. approbando defendẽdo patrociniũ,pstãdo.quo casu ñ min⁹ peccat q̃s faciẽs.ij.q.i.notũ.ĩmo magis.xxiij.q.iij.g alioꝝ.

c Sub ifamie.j.xxvij.q.i.figs rapuerit.C.ỗ rapto.ỽ.l.fi.j.xxij.q.vii.quicunq;.

d Sub infamie.q̃lr̃ sit hoc intelligendũ:dixi.ꝛ.ij.q.iij.§. hinc colligit.j.iiij.q.i.diffinim⁹. Itẽ pz b q̃ ſm canones ipsũ factũ infamat.j.e.q.v.constituimus.

e Sociari.q̃ ordinarius recusatur.

o Nisi fit.ille.xxxij.q.v.nonnẽd⁹.sile.ff. de neg.gest. pompom⁹.

p Alio recusato.petiſt.figs ergo

e ¶ Onspiratores.xl.q.i.ꝓspirationū.⁊.c.cōiurationum. nec ad denūciationē admittunt: eē de accu.cū opor tet.⁊ de simo.licet.

f ¶ Nullus.credant.ar.p̄.xxxiij.q.viij.ut p̄sidem.

g ¶ Scriptis.i.ꝓscripta nūciant ꝓ uitaudos.⁊ sic aliqs pōt absentem ercōicare p̄ scripturā: ut.s.ij.q.v.quāto.⁊ ar. ff. de testa. seruus.

b ¶ Aut eoꝝ.ſi. de sen. ercō. nuper.

i ¶ Anathematizant. ubi est canon late sñie.

k ¶ Omnes.

l ¶ Clericꝰ. accusauerit. calūnioſe: ne fiat p̄.s.ij.q.vij. quapropꝑ.

m ¶ Curie tradi. nō statim: ſz tūc cū est incorrigibilis: ut eē ō iudi. cuz nō ab hoie. ri. q.i. figs sacerdotum.

n ¶ Si qui. ⁊ ſi a morte. corporali.

o ¶ Et tertio. gᵒ inder ecclesiasticꝰ pōt in tertiuz mittere: ut.l. di. accedens. lxiij. di. in synodo j. pri. q.c.ij. in fi. vl̄ ponitur tertiuz ꝓ carcere monasterij: ut.ij.q.i. in p̄mis.

p ¶ Detractores. j. vi. q.i. deteriores.

q ¶ Inimicoꝝ. i. inimicitiarum.

r ¶ Nulli. humilis. gᵒ videl̄ q̄ ſi infamis vult agere ciuili: q̄ nō audit. ſz intellige vel. ꝓ id é. vel loquit̄ de ercō municato.

ſ ¶ Seruilis. ergo logit̄ de crimiali cā: q̄ serꝰ in cā ciuili se defendere nō pōt: ſz i crimiali pōt ut. ff. de accu. seruos. ⁊. l. eos. §. seruos.

t ¶ Angeltrudā. ſz etiā anathemate. Anathema é maior ercōicatio. ri. q.iij. figs eoꝝ. ⁊ é hic dicta mē maior ē minor ercōicationem ut. v. q.ij. p̄n. xvij. q.iiij quisqs. Est etiā hic ar. q̄ sepi⁹ qs pōt ercōicari. xi. q.iij. c. excellentiſ

Onsanguineorum coniūctiones nec legittie sūt: nec manere possunt: sed sunt repellende. Quisqs ergo non legitime cōiūctus vel absq; dotali titulo ac benedictione sacerdotis constat copulatus sacerdotes vel legitime coniunctos crimiari vel i eos testificari minime potest. q̄n omnis incestꝰ macula pollutus infamis est. ⁊ accusare supradictos non permittitur. Non solū ergo hi repellendi ⁊ infames efficiūtur: sed etiā oēs eis consentientes. Similiter de raptoribꝰ vel eis g seniores impetūt fieri cēsemus. hos eni leges seculi ut erficiūt: sed nos misericordia p̄ eūte sub infamie nota ad penitentiā recipim⁹. ¶ dē.

Qui nō sūt recipiēdi in accusatione.

Onspiratores in nullo ac cusatōne sūt recipiēdi: nec eoꝝ vl̄ anathematizatoꝝ vox vllū nocere aut ledere potest. ¶ tē stephanꝰ papa. **De eodē.**

Nullus anathematizatoꝝ suscipiatur: nec a quoquā credantur que ab eis dicunt: vel ꝓscribūtur. Eos dico anathematizatos esse: quos epi sis scriptis anathematizauerūt aut eoꝝ statuta anathematizant. ¶ tem fabianus papa.

Anathematizari fideles accusare non possunt.

Omnes quos sanctorū patrum statuta tam preteritq; futuris temporibus anathematizant: submonemus: ⁊ ab omnium fidelium alienam⁹ accusatione. ¶ tē stephanꝰ pa.

Clericus: qui episcopum accusauerit: infamis efficitur.

Clericus vero q̄ episcopum suum accusauerit: aut ei insidiatoꝝ extiterit: non est recipiendus: quia infamis effectus est: ⁊ a gradu debet recedere: ac curie tradi seruiturus. ¶ tem alexander papa.

Infames ⁊ exules fiant: qui episcopos p̄sequuntur.

Hi qui episcopos p̄sequūtur ⁊ amouere nituntur iniuste contra apostolicam auctoritatem: ⁊ si a morte prohibentur dicente domino. Nolo mortem peccatoris: sed vt cōuertatur ⁊ viuat: perpetua tamen procul dubio notantur infamia: ⁊ exilio digni iudicātur finitimo. de quibus a temporibus apostolorum ⁊ infra tenemus atq; decreta habemus: eorum accusandi episcopos vel testificandi vocem obstruimus: quos non ab humanis sed diuinis actibus mortuos scimus. ¶ tem zepherinꝰ papa.

Detractores ⁊ inimicoꝝ, auctores epos non accusent.

Detractores qui diuina auctoritate eradicandi sunt: ⁊ auctores inimicorum ab episcopali submouemus accusatione vel testimonio. ¶ tem euticianus papa.

Infamis sacrilegas religiosum cḣristianum accusare non potest.

Nulli vnq̄ infami aut sacrilego de quocūq; negocio liceat aduersus religiosū cḣristianum: q̄nis humilis abiectaq; seruilis persona sit testimonium dicere: nec de qualibet ratōe vel inscriptione cḣristianum impetere. Notandū vero est: q̄ aliud sit excōmunicatio: ⁊ aliud anathematizatio. Unde iohannes. viij. scribit cuidam episcopo.

Aliud est excōmunicatio: aliud anathematizatio.

Angeltrudā vxorem boſonis noueris non solum ex

fumus.c.ōis.xij.q.ij. de viro. lxxxviij. dis. eos qui. eē de postul. pla. ad hec. ⁊ p̄firmat⁹ pōt ampli⁹ p̄firmari. xi. q.iij. q̄ p̄decessoꝝ. ⁊ q̄ in sordib⁹ é sordescat ad huc. xlvi. di. c. vlti. Sz p̄. xxiiij. q.i. c.i. Itez nihil ad nos de his q̄ soris sunt. ij. q.i. multi. ⁊ vltra excōicationē eccl̄a nō pōt q̄d facere eē de iudi. cū nō ab hoie. Itē qui mortuꝰ é: interfici nō pōt. ſz anathema est eterne mortis dānatio. Itē q̄ é eē eccl̄e fiā nō pōt eē magis eē: ut. xi. q.iij oīs. Itē ar. p̄. ff. de vb. ob. q̄ bis. Idē melēdus dixit: q̄ semel é excōicatus nō pōt ampli⁹ ercōicari ſz denūciari pōt ercōicat⁹. ⁊ sic intelligit ōma iura vbi q̄s sepi⁹ videtur ercōicari. sed obijcit ei: q̄ sim hoc ercōicat⁹ erit melioris p̄dittionis q̄ non ercōicatus. instātia in iudeo: q̄ ſz iudeꝰ nō possit ercōicari: nō tñ é melioris p̄dit. oīs. Ego credo q̄ ercōicatio duos hꝫ effectus: vnū eijciendi eē eccl̄iam ⁊ aliū detinēdi eē. ⁊ ſz ercōicatio ñ possit cōsequi p̄mū effectū i ercōicato: tñ p̄sequit̄ secundū. Itē nū qd tot erūt absolutiones quot fuerūt ercōicatiōes ⁊ videt̄ q̄ vna absolutione oēs ercōicationes tollant: ut. ar. ff. de accep. ſi ex plurib⁹. ⁊. l. plumbꝰ. vel q̄ saltim vltima cōfirmet oēs p̄cedentes: ut. ff. cōia p̄. é receptū

u Uod vo. Domestici sūt: libertus: colonus: ascriptici⁹. C. de his q ad ec. pfu. l. vlti. §. sane. ité mercēnarius. ff. de penis respiciēdū. §. furta. Ité oēs q sūt de familia alicui⁹ siue sint liberi siue nō. ff. ō edict. edic. ediles §. familie. large tñ dicūt familiares omēs q habitāt cū aliquo: ut eē de testi. i lris. eē de offi. deleg. insinuāte. vñ cum vro⁹ dicaf de familia: ut. ff. ad fill. l. i. §. si vir. domestica est. ⁊. ar. C. ō

Qō. v.

re mili. qcunq. li. xij. ⁊ vro⁹ dicitur domestica. xlvij. di. §. necesse. ar. ꝯ. C. de qōnibus l. iij. ité domestici sūt qui sunt ut eius dē potestate: ut insti. de testa. §. in testib⁹. Ité⁊ propinqui. C. de emen. seruo. l. i. Hoc etiā notandum. q amic⁹ nō pōt esse testis: ut j. pri. cā. q. iij. §. ité testium fides. nec cui ūgnari pōt rōne patrie vel dñice potestatis ut. iiij. q. iij. §. ité in criīali. Ité inimic⁹ capitalis nū q̄ admittit: ⁊ si ē inimic⁹ alia dē cā admittit: ⁊ tpe disputatiōis dīsgreē an sit ei credēdū i auc. de testi. §. fi vo odiosus. coll. vij. Ité pāguinei oēs fm alanū pīt admitti: si tales appareant: q verutāte gratie. p ponāt. iij. q. iij. §. eos testes. S⁊ hoc nō credo verū cū etiā iudex. ppter hoc possit recusari: eē de ap. postremo. eē de offi. iudi. dele. eausā q. ⁊ ī cā matrimonij admittunt⁹ pāguinei. xxxv. q. vi. c. i. ⁊ ij. ⁊. ar. ff. de pba. etiā matris. eē qui ma. accu. pos. videē qō verū ē: vbi agit de pāgunitate pbāda vel ip⁹ pbā da. als repellerent q̄si suspecti: ut eē de testi. sup eo Jo. S⁊ certe male dicit io. qm̄ parentes bñ admittunt sup federe matrimonij: ut in illa decre. sup eo. ⁊. d. c. videē. ⁊ ita seruatur de facto. b.

communicatione que a fraterna societate separat: sed etiaz anathemate qō ab ipso christi corpore: quod est ecclesia repellit: credo percussam esse.

Unde datur intelligi: q anathematizati intelligendi sunt: non simpliciter a fraterna societate sed a corpore christi qō est ecclesia: oīno separati.

Uod vero testes de domo accusatoꝝ pducēdi non sunt: ⁊ q vox inimicoꝝ non sit audienda: multoꝝ auctoritatibus monstratur. Ait enim calixtus papa.

Consanguinei vel familiares aduersus extraneos testimonium non dicant.

Consanguinei accusatoris aduersus extraneos testimoniū nō dicant: nec familiares vel de domo pdeūtes. S⁊ si voluerint: ⁊ inuicē consenserint: inter se parentes testificētur ⁊ non in alios. Ité anacletes papa.

Quia per inimici accusatores vt testes esse non possunt.

Accusatores ⁊ testes eē nō possunt: qui ante hesternū diem aut nudiustertius inimici fuerūt: ne irati nocere cupiant: ne lesi se pie sci velint. In offensus igitur accusatoꝝ ⁊ testiū affectus querēdus ē: ⁊ nō suspectus. Item symmach⁹ papa.

De eodem

Accusatoribus vero inimicis vel de inimici domo pdeuntib⁹ vel q cū inimicis morantur aut suspecti sunt: nō credunt sup federe matrimonij: ut in illa decre. sup eo. ⁊. d. c. videē. ⁊ ita seruatur de facto. b.

a Consanguinei. nec familiares. de v. sig. pnūciatio. §. a. ⁊. l. se. ⁊. ff. de furtis si libertas. eē de testi. in lris.

b Prodeūtes tēpore iudicij. q⁹ ex hoc suspectus esset iudex. ff. ad. l. iul. de ambi. l. i. in fine fil⁹ q pdīt de domo iudicis nō pōt esse testis alterius: ut. iiij. q. iij. c. vltimo.

c Parētes. j. iij. q. iij. parētes. ꝯ. S⁊ illud intelige de remotis parentib⁹ istud de vicinis: vl illud de collateralibus istud de descēdentib⁹ vel ascendētib⁹. Contra collateralē eni nō cogitur quis testificari vsq ad quartū⁹ gradū: ut. i ij q. iij. l. lege iul. ⁊ hoc intelligūt q ām ī crīmialibus causis: ⁊ in ciuilibus ut dicūt licite admittit frater ꝯ fratrem ⁊ p ipso: q⁹ nulla lege ē pīhibitū: ⁊ edictū ō testib⁹ ē pīhibitoriū: ut. ff. de testi. l. i. Ité q⁹ ī priuatis iudicijs filius pōt hīe patrē iudicē: ut. j. e. q. vij. tria circa fi. ⁊. ff. ō iud. ⁊ ī pīuatis. Jo. Ego hoc nō credo: q⁹ pter pāguinitatē aliquis reculat: ut eē de ap. postremo. potest ñ dici q collaterales admittāt p⁹ tertiū gradū ea rationē: q⁹ vsq ad gradū illū nō cogūt inter se dicere testimoniū. Dñs. h. dicebat: q fili⁹ pōt hīe patrē iudicē nisi reculet: q⁹ recusari pōt: ut. d. c. postremo. b. S⁊ ad si testis ē pāguineus ill⁹ p quo inducit⁊ illius ꝯ quē inducit: satis videē q tūc par suspicionis c ā suspitionē fraudis excludit. ff. de rīm nup. nō solū. §. i. vel videē q in ciuili cā admittūt pāguinei siue. ppinqui siue remoti i testimoniū: ⁊ nō possint eē iudices. imo⁹ eni cā repellit⁊ iudicē q̄ testē: ut dicit. j. e. accusatores. hoc ió q⁹ facili⁹ haberentur mille iudices q̄ vn⁹ testis. ad hoc facit eē de ap. postremo

d Accusatores. hesternū: ar. q repellit accusator ⁊ testis

Neque p̄ pteritas ficnt p̄ pītes inimicias: sic. vi. q. i. qui crīmē. ⁊ hoc in memoriā p̄ioris offense. ut. ff. de decur. l.

Qō. v.

Domestici sūt: libertus: colonus: ascriptici⁹. C. de his q ad ec. pfu. l. vlti. §. sane. ité mercēnarius. ff. de penis respiciēdū. §. furta. Ité oēs q sūt de familia alicui⁹ siue sint liberi siue nō. ff. ō edict. edic. ediles §. familie. large tñ dicūt familiares omēs q habitāt cū aliquo: ut eē de testi. i lris. eē de offi. deleg. insinuāte. vñ cum vro⁹ dicaf de familia: ut. ff. ad fill. l. i. §. si vir. domestica est. ⁊. ar. C. ō

vlti.ff.de qōnib⁹.l.vltⁱ.§.seruꝰ. Et ē hic ar. ex recētia tpis aliqd ꝓsumēdū eē: ut. xxxi.q.i. figs viuēte. l. di. fiq̄ femina. Sz nūqd q̄libet inimicie repellūt: videt q̄ nō crimiales⁹ et capitales: ut eē de simo. p tuas i fi. & inſti. de excu. tu. §. inimicitie. & ff. de ar. lz. Nā nō q̄libet amicꝰ repellit̄ lz solū ille q̄ maria familiaritate ꝓiunctus ē: ut. ff de ✠. fig. late. §. amicos Itē lex dicit q̄ ꝓpter leues inimicicias nō extinguit̄ legatū lz ꝓpt̄ graues: ut. ff. de admē. le. l. iij. in fi. Econtra videt q̄ inimicicie nō solū capitales lz etiā alie ꝛpellāt q̄ ab accusatiōe repellit̄ qs ꝓpter ciuilē ꝛtrouersiā: ex eē de resti. spol. ītē cū qs. Nec etiā tales inimici admittūt ad purgandū: ut eē de pur. ca. cū i iuuētute i fi. Tu dicas q̄ sp inimicꝰ repellit̄ nisi sint leues & modice inimicicie. ar. eē de fi. liczhely. & hoc relinqt̄ inquisitioni iudicis q̄les inimicicie repellāt: ut in auc. de testi. §. fi vo. dicatur coll. vii. t. iij. q. iij. §. ītē in criali i fi. de tali inimico dicit lex q̄ nō sp repellit̄ qs ꝓpter inimicicias: lz iudex ertimabit an ei credi debeat vl' ff. de qōnib⁹. l. i. §. qōnē i fi. et ē si. ff. ō execu. tu. ꝓpter litem.

e ¶ Accusatorib⁹. inimicis. C. de inoffi. testa. liberti. vbi filiꝰ erbe redare pōt matrē si copulauerit amicicias cū inimicis: & eē de accu. cū opteat. eē de ap. ex insinuatione.

f ¶ Pertulerit. admonitione ꝓmissa: si in modū denūciatiōis agit: alꝫ eēt. p dictoꝛ crimis. ij. q. i. fi peccauerit. si aūt in modū accusatiōis nō ē necessaria admōitio: eē de si. lz hely. & habes ō q̄ remuneraī accusatoꝛ: sic lxxir. dī. si quis papa.

g ¶ Uspectos. litigātes. i. litigiosos: q̄ fm ap'm nō ꝓmouentur. xlvi. di. §. i.

h ¶ Accusatorib⁹ clicoꝛ. exteraꝝ. i. romanoꝝ. & q̄re vocat eos exteros cū eccla eos approbat: ut. x. di. p totū: & q⁹ gallicis logt̄ q̄ leges illas nō tenēt: si. xij. q. ij. cū deuotis

¶ Accusatorib⁹ galliarū clericoꝝ super quib⁹ mandastis. scitote a tēpore apostoloꝝ in hac sancta vrbe seruatū esse: accusatores & accusationes quas exteraꝝ cōsuetudinū leges nō ascisc̄ūt: a clericorū accusatione submotas. Ic circo & nos sequentes patruꝫ vestigia ꝓ saluatōe seruoꝝ dei quascūq⁹ ad accusationem psonas leges publice non admittūt: his impugnādi alteꝝ & nos licētā submouem⁹: & nulle accusatōes audiātur a iudicibus ecclesiasticis que a legibus seculi ꝓhibentur. ¶ tem pelagius papa.

Alienigene & quos diuine voces mortuos appellāt: epōs accusare non possunt.

¶ Anonica sanctoꝝ patꝝ statuta sequētes atq̄ roborātes oēs infames cunctosq̄ suspectos vel inimicos & eos q̄ nō sūt eoꝝ gentis vel quoꝝ fides & vita aut libertas nescit & qui nō sunt bone cōuersationis vel quoꝝ vita ē accusabil' ab omni accusatione eoꝝ fūditus submouem⁹. Similiter & oēs quos diuine leges mortuos appellant: submouendos esse ab eadem accusatione et publice penitentie submittendos iudicamus. ¶ tē ex synodo romano habita sub hadriano papa.

Ā clericis repellantur accusationes: quas leges seculi non ascisc̄unt.

¶ Ccusationes & accusatōres atq̄ eorum negocia q̄ seculares non ascisc̄unt leges diuina ac synodica fūditus a clericis repellere auctoritate censemus: quia indignum est superiores pati ab inferioribus: quc inferiores ab eis pati despiciunt. ¶ tem stephanus romane ecclesie episcopꝰ omnibus episcopis.

Nec seruꝰ nec libertꝰ nec infamis epōs accusare ꝓsumat.

¶ Ccusatores & accusatōes q̄s leges seculi nō admittūt & anteceſſores nostri ꝓhibuerūt: & nos submouem⁹. Nullꝰ alienigena aut accusatoꝛ fiat eoꝝ aut iudex. vnde & de loth scriptū ē: Ingressus es ut adueña: nūquid ut iudices? Accusatoꝛ aūt nostroꝝ nullus sit seruus aut libertus nullaq̄ suspecta aut infamis persona.

¶ tem eusebius papa.

Infames & similegos & diuinos cōcurrūt: nec accusatores nec testes esse possunt.

¶ Onstituim⁹ cū omnib⁹ qui nobiscū sūt epīs: vt homicidi de malefici fures sacrilegi raptoꝛes adulteri incesti venefici suspecti criminosi domestici piuri. & qui raptuꝫ fecerūt vel q̄ falsū testimoniū dixerūt seu qui ad sortilegos diuinosq̄ cōcurrūt: simileſq̄ eoꝝ nullaten⁹ ad accusationē vel ad testimoniū sint admittēdi: q̄ infames sūt & iuste repellēdi: quia fune sta est voꝝ eoꝝ. ¶ tē iulius papa.

Suspecti aut grauiter si ad accusationem non admittantur.

¶ Similiter in prefixa synodo est decretū: ne suspecti aūt infames aut criminosi aut gra

k ¶ Publice. i. seculares

¶ Anonica. gētis. de ignotis logt̄ q̄ nō ꝓmouent xxiij. di. q̄. xcvi ij. di. p totū. alias iniquū erit q̄ hic dicit: q̄ theutonic⁹ nō posset testificari ꝛ gallicū.

l ¶ Mortuos. in peccatis: ut. iiij. q. vij. placuit. io.

m ¶ Ccusatiōes negocia. i. testimonia.

n ¶ Fūditus. gnāliter ꝛ clicos nō admittūt laici. ē. ij. q. vij. laicos. et .c. ficut.

o ¶ Supiores. i. clericos.

p ¶ Ccusatores ut iudices. a dictis g. maloꝝ possum⁹ argumētari. xxxvij. dis. fi quid veri.

q ¶ Aut libertꝰ. q nō pōt ordinari: nisi pleno iure fit emācipatꝰ. liij. di. q̄cūq̄. §. nec testari nec accusare.

r ¶ Onstituim⁹ malefici. q. faciūt ne viri pōt sint cognoscē vxores suas. vel qui volūt futura scire. & hoc est crimē publicū. C. de paga. l. ij. & l. vlt.

s ¶ Qui falsū. eē ō oꝛ. cog. cū dilectꝰ ō. lz ibi nō sunt lata sniа ō testē. sed ō reū: si vō ō testē sec⁹ eēt. ō testē. n. pōt ferri: ut. C. ō testi. nullū i fi.

t ¶ Siles. alij. ad dūt. j. vi. q. i. qui

u ¶ Quia infames. hoc nō refert ad oia supradicta: q̄ suspecti & domestici non sūt infames. & ita ē ar. q̄ vbū sequēs i ꝓlegijs nō referī ad oia supradicta: sic de ꝓse. di. ij. cū oē. si. ff. de i rē vso si. p ꝓse. §. eidē. & ff. de. l. i. l. talis scriptura. §. vlti. & l. fuꝰ plurū. §. vlti. ar. ō. eē de dona. cū.

dilecti.

a Silī. aut gratiosi. i. adulatores.

b Aut gratiosi. ut .j. e. accusatores. C. de trāsac. preses.

c Uel affines. .j. e. q. ir. absens. ff. de iurī. l. cognatia in pn. tñ inī se bñ admittent. qz affinis pōt accusare affinē. C. de

d habet. l. vlti. Ullus.

e Accusatores ac dñationis. dñs e. aduersarij ñ pōt eē iudex: eē ō of. def. cām. imo ꝓpter dñm tota familia declinat iurisdictionē alicui⁹. C. si q̄cūq; pdu⁹ po. l. i. Scias tñ q̄ minor cā repellit aliquē a iudicio q̄a testimo. nā iudex recusat: si aduocat⁹ pus aduersē é cōmēsalis iudicis: ut eē de ap. ex nsinuatiōe silī si iudex é suffragane⁹ aduersarij vel de terra aduersarij: ut eē ut lit. nō ꝓt. accedens. Itē si q̄q; appellasti ab eo: ut eē ō ap. ad h̄.

f Timor. vi. q. iij

g Quatuor. Omnes. armant. puniendo vel infamādo: ut .vi. q. i. sacerdotes. Io.

b Quod suspectu. Qō nō sit qs cōdēnand⁹ ab inimicis vl̄ suspectis: probatur duabus rōnib⁹. vna ē in pn. c. altera i fi. Itē duobus exēplis chal

tiosi aut calūniatores vel affines vel scelerati aut facile litigātes suscipiantur accusatores: sed tales qui omni careāt suspitione. Item felix papa.

Qui inimicicijs studet vel facile litigat nec accusator nec testis esse potest.

Nullus seru⁹ null⁹ libertus null⁹ infidel null⁹ crimib⁹ irretitus null⁹ calūniator null⁹ qui inimicicijs studet null⁹ frequēter litigās z ad accusandū vel detrahendū facilis nulla i famis ꝑsona vel oēs quos ad accusandū publica crimina leges publice nō admittūt: permittātur eos accusare. Item calixtus papa.

Familiares suspecti de domo pdeuntes non recipiantur in accusatione.

Accusatōes vel testes suspecti nō recipiātur nec familiares vel de domo ꝓdeuntis nec etiā cōsanguinei accusatoris aduersus extraneos testimoniū dicant. quia ꝓpinquitatis z familiaritatis ac dominationis affectio veritatē impedire solet. amor carnalis et timor atq; auaritia plerūq; sensus hebetāt humanos z puertunt opiniones: ut questu pietatē putent z pecuniā q̄si mercedē prudētie. Item gelasius papa.

Qui inimici vel suspecti sūt: z q odio quoslibet insequūt: ab accusatione remouentur.

Omnes q aduersus patres armātur vt patr̄ innasos: est infames esse censemus. horum ergo vicios auctores vel patratores nō sūt in accusatoem pontificū recipiendi. sed penitus repellendi: q̄m iubēt canonica decreta patr̄. ut accusatō vel testimonium eor̄ qui odio quoslibet ꝓsequūtur vel q inimici aut suspecti habētur: nullo modo recipiantur. Item paschalis papa.

De eodem. Calca

Nulli eor̄ ab accusatione sua repellere liceat quos anteq̄ ab eis impeteret a sua cōmuni familiaritate neglexerit separare. Quod vero inimici ab hac accusatione ꝓhibentur: inde est quia eor̄ calliditate innocentia frequenter oppzimi solet. Sed cū anastasius sue cathedre reddi ꝓcipitur: quia de inimicicia sui patriarche cōquestus ē: patet q̄ z si manifesta crimina alicuius sūt: nō tamen cōdēnandus est accusatione inimici. Unde nicolaus scribit michaeli imperatorī. Qui inimici sunt iudices esse non possunt.

Quod suspecti z inimici iudices esse non debeant: z ipsa ratio dictat z plurimis ꝓbatur exemplis. Nam qd gratius z amabilius dare quis inimico potest: q̄s si ei ad impetēdum cōmiserit quē ledere fore te volverit. quod ꝓinde cōstitinopo. synodus canonū suor̄ sexto diuoscitur ꝓhibere capitulo. Veniamus z ad sanctam chalcedonensem synodū z quid nobis de ipo anastasio prēnor̄ referat ep̄o audiamus Is enīz antistes tertio euocatus: quia nō occurrit: a suo patriarcha canonice condemnatus extiterat. sed solum quia cum vocaretur ad synodum: q̄ inimicus esset eius: ipse qui iudicabat clamauit: a sācta chalcedonensi synodo ad causas illatas sibi examinādas reseruatur. z nisi denuo conuinceret: recipere ꝓpriā iudicatur ecclesiam. Si anastasius a patriarcha suo depositus: quia de inimicicia eius conquestus est iterato ad iudicium reuocandum dirigitur: etsi manifesta sibi officiant crimina: tamē sue ecclesie reddi ꝓcipitur: q̄s o magis ignacius qui non a patriarcha sed potius ipse existens patriarcha minime decedonēsis synodi z Io. chrisostomi z trib⁹ auctoritatib⁹ ꝓstātinopol. synodi z gelasij pape z ꝓstantini impatoris.

i Exēplis. a qbus licet argumētari. xx. di. ō q bus. C. ō edifi. pua. an i totū. z. x. di. si i aduitorium.

k Nā qd. pma ratio.

l Ad impetendū. i. ad puniēdū vel iudicandū

m Qō. pui de. prima auctoritas.

n Dignoscit. hoc nescio vbi sit.

o Uemiam⁹. primum exemplum.

p Canonice. forte iō dicit canonice: qz trib⁹ edictis citatus erat: vñ debuisset misisse rñsale. vl̄ dic q̄ sufficit isti ꝓtestari suspicionē: z qcqd p⁹ illā ꝓtestationē fit ñ tenet: sicut p⁹ appellationē eēt factū: eē ō eo q mit. i pos. cā. cū sicut in fi. imo ꝛ nō ꝓtestet: tñ si postea ꝓbat suspicionē cassat qō fit ꝓ eū eē ut lit. ñ ꝓt. accedēs.

q Sz solū. ergo. cū ordinari⁹ recusat: nō ē necesse. ꝓbare cām recusatiōis: sicut nec cā ap. assignat tūc: ꝛ hoc hodie corrigat: ut extra ō ap. ut debitus.

r Judicabat. ar. ordinarium iudicē recusari pot: ut. .s. .j. q. vi. placuit. z c. ꝓpōr. C. ō iurīs. o. iudi. nēo. z eē de fo. ꝓpe. figs. qō negāt qdā q̄ dicūt associādū epm: ut. .s. q. iij. offerat i auc. col. ir. ut diffe. iudi. §. si ꝛo. C. ō iudi. aptissimi.

s Et si manifesta. ar. q̄ notoriū crimē nō obest petēti restōnē ad idem eē ō resti. spo. ītē cū gs. z q̄ i notorio crīe etiaz iudex recusat. ar. ꝓ. eē de ap. ꝓpōsuit.

t Ueniat. hec est secūda auctoritas.

u Tunc egrotantibus .i. debilibus in fide.

¶ Et testes.p hoc inducit gratianus capitulum.
¶ Qđ si iudicio, verba nicolai.
¶ Hinc iustinianus, tertia auctoritas.
¶ Inchoet.nō tñ semp añ lit.pt. ut diri.ſ.e.q.iij. offerat vſq; ad triduū aūt cogitur alios eligē.C.đ iud. l.vlt. Sz tñ illa lex logt qñ eligunt iudices ad causā pncipalē audiendā: vñ secus vt ſi eligūt ad pbandā cām recusationis. Quid aūt iuris ſit de ſuſpecto iudice: diri in pſtone illa eſt de ap.ut debū.c.cū ſpāli
¶ Nā quodā. alia rō.
¶ Hinc.hoc eſt secūdū exemplū.

¶ Intrare. miſit tñ ex cuſatorē forte. vl iō nō vēit q: citatio ñ tenuit.

a Extra,puincias. Regulerit glibet cozā ſuo iudice ē ouenīēd⁹:ut.j.e. pulſat⁹.7.xi.q.i.expientie. aliogn penā patit. xi.q.i. multa. 7.c.placuit.7.C. de iuriſ.o. iu. l.i.in crimiali. Sz ſallit rone poſſeſſois: eſt de ſo.ope.ſane.7.C. vbi đ pcſ.agi oz.lz vna.et.C. de pđi.minoz ſi pđiuz. Itē rone ꝓcus.ff. đ iudi.heres. Itē rone criſ quenit qs vl vbi delict vel vbi inuenit vel vbi domiciliū hz.C. vbi de cri.agi oz.l.i. vel cū eſt qđ de fide.xxiij.q.i.q⁹ tiens:trahit etiā ꝓpter loci opportunitatē ad

Qđ.vi.

aliā ,puinciā.xxiij.q.ij fine. Itē,ꝓpter appellationē:itē,ꝓpter iuſſionē pape:ut.j.e.q. vnaqq. 7.c.pegrina.ut pz in vſibus hic notatis. Cōtractus:crimē: reus: res: religioq. Vir rō ſimil:vl ,puocat: atq; recuſat. Excellit:iuſ ſ⁹ vl ſi ꝓſtitut vterq;. Cōtract⁹.ff. de iudi.hēs ablēs. Crimē ut hic.7.C.vbi de cri.agi oportet.l.i. Reus:qz actor hz forū rei ſeg:ut.j.e.l.nemīē. Et res.ar. eſt de ſo.ꝓpte.ſane. Religioq:ut cā iuriſpatronat⁹ 7 decimaz:eſt de iudi.quāto.7.c.decernim⁹. Vir:qz vxor: forū viri ſegit.ff. de iuriſ.o. iudi.l.pſr. Ratio ſilis i mutua reconuentione:eſt de mutuis peti.ex lr̄is. Vel,puocat.j.e.pegrina iudicia. Atq; recuſat: buit eccleſia ꝓpria pīnari et inimicis 7 ſuſpectis iudicibus decernentibus expoliari. Veniat 7 facūdiſſimus noſter papa gelaſius hereticoz expugnator fortiſſim⁹: 7 quid de cōſtantinopolitanis epis more ſolito tunc egrotātibus dixit: etiam nūc nobis ediſſerat. Quero inquit iudiciū qđ pretendūt vbi nō poſſit agitari an apud ipſos: vt idez inimici ſint teſtes 7 iudices? Sz tali iudicio nec humana debent cōmitti negocia. Qđ ſi iudicio vbi idē ſunt inimici qui iudices: nec humana cōmitti debēt iudicia: q̄tominus diuina i. eccleſiaſtica q ſapiens eſt intelligat. Et reuera hinc iuſtinianus imperator pius legibus ſuis ꝓmulgaſſe dignoſcitur dicens. Liceat ei q ſuſpectū ſibi iudicem putat: ante q̄s inchoetur eū recuſare: vt ad alium recurratur. Nam quodāmodo naturale ē ſuſpectoz iudicum inſidias declinare 7 inimicoz iudiciū velle refugere. hinc ſanctus iohānes os aureū cōcilij contra ſe cōgregati renuit intrare colle giū. ¶ Patet ergo q etſi manifeſta ſūt crimina alicuius: tñ accuſatioue inimici condemnandus non eſt.

Extra ,puinciā autez re⁹ nullaten⁹ eſt producēdus. Vnde fabianus papa ſcribit hilario epo.

Vbi crimen admittitur:ibi cā ventiletur.

Vbi enim ſemp cā agatur: vbi crimen admittitur. 7 q non ꝓbauerit qđ obiecerit penam quā intulerit ipe patiatur
Item.

Accuſatus non niſi in ſuo foro audiatur.

Jgs epoz ſup certis accuſatur criminibus: ab omnibus audiat q ſunt in ,puincia ſua epis: qz nō oportet accuſatū alibi q̄ in foro ſuo audiri.

¶ Exceptio aūt fori dilatoria eſt: atq; ideo in initio litis debet opponi 7 ꝓbari. peremptoriaſ aūt exceptiones: vt ſūt preſcriptiones longi tēporis ſufficit in initio litis conteſtari
Item. De eodem.

Vlſatus ante ſuū iudicem cām dicat. non ante ſuū iudicē pulſatus ſi voluerit tacere at pulſatis Xo quotiēs appellauerit inducie denē. Hoc aūt tē qđ de loco dictū eſt: tunc intelligēdū ē: cū veritas cāe nō niſi in loco admiſſi criminis deprehēdi pōt: aut niſi altera pars iudiciū maioris pſone iterpellauerit ſiue declinādo iudiciū ſiue relenādo ſniam. Unde ſtephanus ſācte 7 apoſtolice atq; vniu erſal⁹ eccleſie romāe epis ſcribit omnibus epis.

Intra ,puinciā 7 a coprouincialibus tñ cauſa eſt audiēda

Extra prouinciarum terminos acculandi licentia nō p̄grediatur: ſed omnis accuſatio intra ,puinciā audiatur:

eſt de ſo.ope.ſigs ꝑ clicū. Excellit:qz epis ñ deponī niſi a papa.j.e. q̄uis. Juſſus.j.e. vnaqq; ,puicia. Ut ſi ꝓſentit vterq; ff. de iuriſ.o. iudi. ē receptū. 7.ij.q. vij. nos ſi. Itē in feudo:eſt ō iudi. ceteꝝ. Itē ſi ſeculares iudex ē negligēs:eſt de ſo.cō. hz. Itē ſi ſcolaribus:ut i pſtōe fe derici.C.ne fi.p pr̄e.auc. habita.

b Bi.n. vl vbi domiciliū hz vl vbi repit.C. vbi ō cri. agi. oz. l.i. ſz ſi grau⁹ ē crimē ſmittit pūiēdus ad iudicē: vbi delict. ſi ē leuius ibi pōt puniri:ut ī auc. ut nulli iud. §. ſi vo cognoſcat cel. ix. 7. §. hz ſi illud. 7. ff. de re mili. deſtroē in pn. Nec admitto illō q qdam dicūt: q ſ̄p primo cognoſcat iudex ex ,puincia de q re⁹ ē: an crimē omiſerit: 7 p⁹ modū ſmittat eū ad iudicē vbi diligt. q; iudex vbi delict cognoſcet 7 puniet crimē. ff ō accu. l. vlt. pōt tñ ſi vlt trāſmittē eū puniēdū ut terris ſuis ad ſue ,puicie iudicē. qđ tñ nō facit niſi ex cā. ff. de cuſto. et exhi. reoz ñ vubiū. ſić pilat⁹ remiſit xp̄m ad herodem.

c Cā. hz qđ ſi metropolitan⁹ vl alt epis. deligt i alterius dioceſi: nō qđ ab illo pōt pu nirī: ar. q. nō. ix. q

Sz ꝯ. eꝛ de sen. ex. a nobis. Lau. dicit q archiepꝰ ñ fit de foro illꝰ: cū ipse sit iudex ordinariꝰ totiꝰ puincie quilibet epm pōt excōicare. sz aliū credo. h. bñ dicē q. ppt crimē efficit archiepꝰ subiectꝰ epi. ppt rationes supiꝰ allegatas. b.

d Sqs ab oībus ad mínus a. xíj. ut. j. e. q viij. suggero. xv. q. vij. felix.

e Exceptio. Exceptionū alia peremptoria: alia est dilatoria: alia media siue mixta. Dilatoria ꝛ: alia declinatoria iudicij alia dilatoria solutionis. Declinatoria iudicij in ꝑpone litis ē ꝑponenda ꝛ phãda: ut eꝛ de sen. ꝛ re iudi. inꝛ monasteriū. ꝛ C. de excep. l. vlt. Nisi exceptio illa de nouo ad noticiã eiꝰ puenit: ut eꝛ de ꝓcur. inꝛa ꝛ eꝛ de excep. pastoralis. vel nisi ō nouo ꝓpetere ceperit: ut eꝛ ō of. iudi. del. infinuãtem. ꝛ. ff. de arbitris nō distingue mus. §. cū qdam ꝛ de tali logꝝ hic Dilatoria solutionis dz añ lit. cōꝛ. obijci. §. pbari dz postq̃ actoꝛ fundauerit suã intentionē. C. ō exceptiõe eadem. ꝛ. C. de pbati. exceptionē. Perēptoria dr q̃ pōt opponi ꝛ pbari q̃cunq̃. dū ñ añ sniam: ut. C. rescin. non posse peremptorias: ꝛ. C. de excep. ꝑscriptionē. Media dr exceptio q̃ ī hoc ꝛ a comprouincialibus terminetur: nisi tantum ad apostolicã sedem fuerit appellatum.

Item fixtus papa.

A cōprouincialibꝰ accusatus vel iudicatus apostolicam sedem appellet.

Accusatus vel indicatus a cōprouincialibꝰ in aliqua cã epꝰ licenter appellet ꝛ adat sedis apostolice pontificem q aut per se aut p vicarios suos retractare eius negocium ꝓcuret. Et dum iterato iudicio pōtifex cãm suã agit: aliusꝫ in eius loco nō ponatur aut ordinet epꝰ: qm̃ q̃q̃ a cōprouincialibus epis accusati cãm liceat scrutari epi: nō tñ diffinire incōsulto romano pōtifice pmissū est. Item damasus papa stephano archiepo. **Nota.**

Discutere epos ꝛ sumas ecclesiasticoꝝ negocioꝝ metropolitano vna cū omnibꝰ cōprouincialibus suis: ita vt nemo ex eis desit ꝛ oēs singulorū cōcorditer negocijs conueniant: licet. Sed diffinire eorum atq̃ ecclesiaꝝ sumas querelasq̃ vel dānare epos absq̃ hꝰ sedis auctoritate minime licet qm̃ oēs appellare si necesse fuerit ꝛ eius fulciri auxilio oportet. Item eleutherius papa

Cōprouincialeꝫ ꝛ metropolitani epoꝝ cãm audire sed diffinire nō possunt.

Quãuis liceat apud cōprouinciales ꝛ metropolitanos ꝛ primates episcoporum vētilare accusationes vel criminationes: non tamen licet diffinire sine huius sancte sedis auctoritate: sicut ab apostolis eorumq̃ successoribus multorum consensu episcoporum iam diffinitum est: nec in eorum ecclesijs alij aut prepo nantur aut ordinentur: anteqũ habet filitudinē cū pemptoria: q̃ post litis ꝓt. pōt obijci. sz in hoc hz dissilitudinē cū dilatoria: q̃ pōt q̃cunq̃ añ sniaz obijci: ut eꝛ q ma. accu. pos. p tuas. sz in hoc hz filitudinem cū dilatoria: q̃ añ litis ꝓt. pōt obijci: ut eꝛ de excep. exceptionē. Sunt adhuc alie exceptiões anomale q etiã pꝰ sniam obiciunt ut exceptio velleiani et macedoniani ꝛ armate militie: de qbus agitur ff. ad macedo. tñ ꝛ fiñ ꝛ. C. de iur. ꝛ facti ignoꝛ. l. i.

f Vlsatus. nō tñ a cōtrario sensu argumẽteꝰ ut. xi. q. i. placuit ꝛ. j. e. neminē. sz hic legitur de eo q habuit ꝓsensū sui epi: ut. xi. q. i. clericū. ꝛ. c. nullꝰ.

g Taceat. sz hoc forte cū hz cōsensū epi: ut. xi. q. i. clericū: nec ob. j. e. nō liceat eꝛ de fo. ꝓpe. si diligẽti. ꝛ. vi. q. iij. de

b Unicꝫ. Item.

i Accusatꝰ. loco. viij. q. iiij. nōne.

k Nō tñ diffinire. suspendẽ vel excōicare. ꝓt metropolitanꝰ. xij. di. de his. xi. q. iij. figs epꝰ ꝛ. xxviij. di. ꝓpter. Itez absoluere pōt ꝑm plerosq̃ si ē innocēs: ut. C. vbi sena. vel clari. l. iij. Jo. Ego ꝑtū credo: ut hic. ꝛ. v. q. iiij. c. i. ꝛ. c. ij. b. Sed obijcit. vi. q. iij. denicq̃. ꝛ. xxi. q. v. figs a ꝓpio. vbi dr q ꝑmas vr ꝓciliū deponit epm: sz illud fuit de lnia pape vr logr ꝑm ea tpa: qñ cē epoꝝ ñ deferebãt ad se dē aplicã. xix. di. si romanoꝝ.

a Multū infirmitatis hec ē iusta cã absentie: ut eꝛ de ꝓcu. q̃relã. qd de hoc iuris sit: dicã. v. q. iij. c. i.

b Udū. voluerunt. Sic ergo ꝓcilia pmatū dederūt romane ecclesie. qꝰ verū ē secūdariꝰ: sz ipse chriſtꝰ ꝑncipaliter: ut. xxi. di. q̃uis. xvij. di. §. hinc etiaz ꝛ. ix. q. iij. alioꝝ.

c Hec gppe.i.suffraganei.p suffraganeis sūt hñdi:q; ille sunt i possessione:& ita erit vsq; ad sententiā.xvi.q.iij. nolum⁹.& ita nō ē hic ar. inflocutoriā ñ obesse. Uel dic nō obest:q; nō agebat ad hoc: ꝛ de hoc solū an epi essent iuste deiecti.i.an crimē ab ipsis cōmissū eēt deiectione dignū: ad h⁹ ꝛ. e.c.ubi enī nihil q̄ro cē.& q; inflocutoria nō obsit habes. ff. de his q; sui vel alieni iuris sūt.l.penul. & eē ō ordi.co g. cū dilectus. Nō enīz q; qd inducit, pfert ē hñdū .p sniam ut.C.de sen.& inflo.om. iudi.et stipulatiōe.et C. cōminationes vel eplas ñ per inflocutoriaz hñ aliqd determiat& trāsit in rē iudicatā: sicut diffinitiua sniaz ut eē ō elec. cū dilect⁹ in fi.& eē de testi. significaueŕt, & eē de sen.& re iudi. cū inf. & q̄z ius facit: ut. ff. qō me. cā. metū. §. ꝛ q; ptō sic g⁹ s. mp ē ꝓsiderādū ad qd agatur& an iudex incidēter vel tacite vel exꝓsse vt diffinitēdo vel inflocutēdo aliqd dicat eē de plūp. afferte. eē ō testi. veniēs. C. de his q; no. infa. interlocutio. & ij. q. vij. §. notādū. & xxij q. ij. queriť.

d Dis āmotis, ꝛ quā nocet sēteria .p destitutis lata ipsis substitutis cū res inter alios acta alijs nō pīudicet: ut eē de fō istru. inť dilectos& ē ꝛ illō qō ē. ff. ō adulte. denunciasse .& eē de adulť. significasti. ꝛ hoc ē ꝓpter causē obediētiā sic. vij. q. i. pñtiū. & lxxvi di. ratis in fi. nā & si, pnūciatū ē petrus ess: virū mane p cōsequēs, pbatū ē martinū nō esse: eē de sponsa. et pte. videsne q; causē eligentiū & electi sūt cōtrarie: q; lata sniaz ꝛ electores pīudicat electo ꝛ absenti: ut eē de elec. dudū in fi. nisi appellet ab altero illoꝝ: ut eē de offi. iudi. del. sup eo. aliud videť esse inť pñtantē& pñtatū. nā tūc sniaz lata ptra vnū nō nocet alteri absenti: ut eē de elec. q̄rela. hoc ō ē q; illoꝝ causē ita sibi nō coherēt. vel dic sanctā romanā ecclesiā primatū oīm ecclesiaꝝ eē voluerunt Et sicut btūs petr⁹ apl̄us primus fuit oīum apl̄oꝝ: ita & ecclesia suo nomie cōsecrata domino ist̄ituēte ꝑma sit & caput ceteraꝝ: & ad eā q̄si ad matrem atq; apicē oēs maiores ecclesie cāe & iudicia eꝑoꝝ recurrāt: & iuxta ei⁹ sniam terminū sumāt: nec extra romanū quicqd ex his decerni debere pontificē. H Liquādo incōsulto romano pōtifice pleriq; eꝑorum dānati inueniūtur. & alij i eoz̄ loco subrogati. quoꝝ dānatio nē & subrogationē .p bono pacis ex dispēsatōe tolerasse legitur ecclesia. U ñ nicolaus papa salomoni regi britonum.

Quomodo eꝑ ꝓpter depositionem cōtra cōsciam romani pontificis factā .p pace toleranit eccl̄a.

H Ec gppe est ordiatio dei p̄ris tui: & hec ē lex ecclesie matris tue: videlicet ut oēs eꝑos regni tui ad turonensem archiepm mittere non detractes: ipiusq; iudicīū postulare nō dedigneris. ipe. n. ē metropolitan⁹ & oēs epī tui regni suffraganei ei⁹ sūt: sicut conscriptiones pdecessoꝝ meoꝝ eum dēter ostēdūt: q; pdecessores tuos: q; illos ab ipi⁹ cura subtraxerāt: forti inuectōe corripere studuerūt: q̄uis nec nra scriptura sup hac remissa deesse videať. cūq; cōa designato turonice ecclesie pīsule & integro numero colliegarum .l. xij. eꝑoꝝ celebrato cōuentu fuerint electi epī regulariter examinati: apparuerit q; canonice fuerint electi: ipis epīs inq; nūq; sniaz pīudicat alij: nisi pñs fuerit. ar. liij. di. seruus.

e Subrogari, ar. q; si aliqua duo sunt connexa .p dibito vno prohibitum est & reliquum: sic. xxxi. dist. si laicus. xxvi. di. deiū. xxxiij. di. si qs vidua. & viij. di. quo iure. i. q. iij. sigť obiecerit. & eē ō hereticis fraternitatis. sic e⁹ uerso aliqd pmittis rōne cōuentionis: ut. lxxvi. dist. cū oībus.

f Direŕt. supple nec ego dico

g De expulsis, ꝛ qualiter potuerint cā .p. curatorē criminaliť tractari: forte sic placuit pape: vel hic cuiuť agebat ñ erat ad aliū agebat h: nisi adesset sm ordinē iuris ꝓpositi. & ꝛ fuerit ciuiliť necessarij erāt. xxxv. epi. sic. xxiij. di. illud. xxxiij. di. q. rīdaz. q; ꝛ nō fuerit cā criminalis ñ fuit de crimine. vñ necessaria ēt scriptio: ut eē de accusa. sup his. vel dic q; i cā criminali vn⁹ ꝓsocie⁹ .pcurat cām alioꝝ: ut eē de dolo & pcu. cū dilect⁹. & ij. q. v. introgatū. Ji ē hic, hēs q; sniā lata a nō suo iudice rata pōt hī. ō h⁹ nota. ix. q. ij. nl lus.

b Debeāt. arg. ꝓ obsequijs tpe liris nō pstandis ut. ij. q. vi. quotiēs & xi. q. i. q². ar. cōtra. xxxij. q. ij. seculares. xxv. q. vi. multoꝝ. ff. de epis liber. epis. ꝛ hoc ō h fuit: q; epī .p liberis se gerebant: a's illi ō bēt obedire. qui esset i possessione. viij. q. iiij. none. eē ut lit. pen. a memoria. Nec obstat .C. de agricol'

ꝛ cen.litibus.vbi dicit ſi eſt ptentio inter colonū et ꝛ dñm de fructib⁹:ꝙ fruct⁹ ſequeſtrant.ſz illud obtinet cū dñs eſt ſuſpect⁹. dicas erga ꝙ poſſeſſo⁹ ſp ſu: ut eꝫ de iure patro.er ſris.qđ intellige niſi de hoc ipſo qđ fit: an poſſideat vt ñ ut eꝫ de in integ. reſti.cū veniſſent in ſi. ꝛ eꝫ de poſti. cū.M.in ſi.ꝛ.ff. de aqua quot i.ꝛ eſt.l.plt. vñ ſi p⁹ mota ꝓtroverſia canonici eligant nō ꝛō ſtatim caſſatur electio: donec oſtet ō iuſta electioe:ut eꝫ de in integ.reſti.c.ij in fi.ꝛ eꝫ de cauſa poſ.ꝛ.ppie.cū eccliа.idē dicerē de pſono licꝫ nō debeat p⁹ mota ꝓtroverſia pūtare vel eligere.

i ¶ Juncunctanter .i.decetero.ꝛ ſic planū eſt.

a Kritam.facū fine auctoritate romani pontificis.

b Perigria.ab extraneis. ar.iudicē ad quē appellaꝫ nō eſſe ordinariuꝫ.vi.q. iij.ſcirote.ꝛ ſic'ar chieps ē extraneus ut ibi videt.ꝛ eꝫ de offi. iudi. ordi. paſt ordinis. hag.ſz potius eſt hic ar.ꝺ. qꝛ dicit hic ꝙ oportet habere iudices cōpuinciales:ꝛ archieps ē cōprouincialis. illa ergo exceptio niſi ad principiū referꝫ ſ.ad peregrina.ꝛ ſunt intellect⁹ gratiani.ꝙ ſigs recuſaret metropolitanū ad cōprouinciales iudices recurreret:ꝛ nō ad pegrinos:niſi appellareꝫ.ꝛ hoc ē qđ dicit:ꝛ tūc cā extra,puinciā fue rit:ut.i.e.nō liceat. c ¶ Electos.cū ordinarij ſint ſalpe cti.ii.q.vi.placuit.vel loquīt in cā criminali pſbyteri vel diaconi:ut.xv.q.vij.ſi autē.

d Eges.ꝙ moyſen.qꝛ ipſe moyſes loquēs pſpm dñi introduxit i geneſi ſodomiticas ita loquentes.

e On liceat.p̄ iudicio.hoc ꝛō dicit: qꝛ ſpretis oīb⁹ ordinariis ad eū pōt appellari:ar.ꝺ.q.vi.c.ij.ꝛ.iij.nam ipſe ē ordinari⁹ omniū:eꝫ ō elec.cū nobis oſt.

f ¶ Expetere. h pꝛ ꝙ clic⁹ ſine pſenſu ſui epiſcopi nō poteſt pſētire i aliū iudicē. nā ſic poſſet euacuari iuriſdictio epoꝛ ſi oēs pſentirēt i aliū iudicē.ad ꝛō facit.ij.q.vi.placuit.ꝛ i auc.ō ſanctiſ.epis.§.iconomos.ar.ꝺ.ē.e. pulſatus.ſz eꝫ ō fo.ꝛpe.ſi diligenti expeditū ē: ꝙ ñ pōt p pactū renūciare foꝛo.de hac mā nōui.ri q.i.inolita.ꝛo.ꝛ qđ dicit ꝛo.qđ expeditū ē in illa decre.eꝫ de fo.cōpe. ſi diligēti.ñ ē verū: qꝛ illa decre. logꝫ ꝙ clic⁹ ñ pt pſentire i laicū:ſz hodie nec in clicū pōt niſi de cōſenſu ſui epi:ut eꝫ de fo.ꝛpe.ſignificaſti.b.

g Eminē. Eſt aūt h⁹ ꝛō ſtatutū:qꝛ alibi ñ pñt bñ teſtes vl amicos:ut.xxxiij.q.ij. ſiue. ij.q.ij.ꝓceptū.ꝛ i auc.ut oēs obed.iudi.§.iij.ccl. v.Uñ dico ꝙ ſi aliqs impetrat reſcriptū ad iudicē alteri⁹,puincie:ñ iuſficit ꝙ vltra duas dietaſ ñ trahat aduerſariū ut dicit illa pſti.eꝫ ō reſcrip.nonnulli.ſz etiā regrit ꝙ eꝫ ,puincią eū nō trahat niſi i lꝛis fiat mētio ō,puincia. Cū enī de iure eꝫ ,puincią nēo fit trabend⁹ ut hic dī:g.niſi reſcriptū p̄cipis de eo faciat mētionē: ñ pt aūcte reſcripti trahi eꝫ ,puinciā:k min⁹ ſit ſpaciū ad qō trahiꝫ cū due diete.ē tñ ar.ꝺ.eꝫ ō of. iudi.oꝛ.ſignificauit.certe tñ ñ necet ꝺ. illi cōſtitutioi ñnulli ſtaꝫ. Jſta opinio hodie ñ hz locū:imo ꝓtū obtineat romana curia.

h Uod iuder. Hic queritur:an criſimoſi vl infames poſſunt eē iudices. ꝛ qđ ſi non tolleret ab eccla ñ pñt:ſi tolleret bñ pñt:ꝛ tenet coꝛ ſuia: ipſi tñ peccāt iudicādo.vl diſtingue an aliqs ſit infamis p̄ſtiam vl ipſo facto ut tūc ñ poſſit:an alſ ut tūc poſſit. Illud enī certū ē ꝙ ſi in fama obiciꝫ alicui q ē elect⁹ in iudicē:ꝙ,pter h⁹ bñ remoueꝫ:ſz hu cuſq fuerit tolerat⁹:ut eꝫ de reſcrip.ſciſcitat⁹. et eꝫ de erceſ.pla.inter .ꝛ.ff.ad.l.iul.de vi ꝓua.l.i.criminoſi q. pñt iudicare ex officio:ſz ñ ex vite merito.xv.q.vlti.c.ſt.

Infamis. per sententiam. k ¶ Nec ꝓcurator. i. ad-
uocat⁹: ut. j. ꝓr. § uel intellige de ꝓcuratore v̄o: ut i
famis ñ possit esse ꝓcurator s̄m canones: ut. j. v. q. iij. quia
ep̄i. nec obstat isti. de excep. §. ult. q̄ loquit̄ h̄ de ifami per
sniam ibi de tali q est al'
ifamis: si tñ iudex tole-
rat̄ i officio ei⁹: tenz snia
viij. q. iij. nōne. Sed ifa
mis pōt esse arbit̄: ut. j.
e. §. in fine.
l ¶ Ria sūt. hoc ē sūptū
a lege. ff. de iudi. cū p̄-
tor. §. nō aūt oēs.
m ¶ Et q ꝑpetuo. sec⁹ si
ad tēpus: ut ff. d̄ iudic.
cū furiosus.
n ¶ Amot⁹. imo ⁊ si eius
electio fuerit cassata ꝓ
pter ei⁹ viciū: ut ext̄. de
elec. sup.
o ¶ Morib⁹. i. ꝯsuetudi
ne: imo etiā lege. xxxiij.
q. v. mulierē. nec obstat
xv. q. iij. §. i. ut ibi dixi.
p ¶ Iudiciū. i. discreti-
onem.
q ¶ Erūtñ. §. gratiani.
r ¶ Dū putaretur. ecce
quātū cōis opinio opet̄
ut ex̄ d̄ iurepa. ꝯsultatōi
b⁹. ex̄ q fi. sint le. cū iter
⁊. i. q. i. si qui a symonia
cis. C. de testa. l. i. ar. ꝯ
q fi. sint le. ꝑ tuas. et. s̄.
Nō. vij.
xxiiij. di. c. ult. xxix. q. ij.
siquis igenu⁹. ⁊ di. viij.
ueritate. ⁊. ff. de iudi. l.
ij. i p̄n. Sed nūquid idē
si excōicat⁹ ferat sniam
q publice habet̄ ꝓ ñ ex
cōicato. nō ex̄ de sen. ⁊
re iudi. ad ꝓbādū. Et ē
rō q̄re aliud i seruo: qa
seruus i multis casibus
hz ꝑsonā standi i iudicō
ut. xij. q. ij. q manumitti
tur: sz excōicat⁹ i nullo.
Uel dic qd̄ ueri⁹ credo
q nec snia serui teneret
nisi ꝯfirmata esset a p̄n-
cipe.

tatu ad comitatum oportet ni
si ad relationem iudicis: ita
vt actor rei forum sequatur. ⁊
infra: Illa que sunt per vnā-
quāq; ꝓuinciam: ipsius ꝓuin
cie synod⁹ dispēset: sicut in ni-
ceno cōstat eē d̄cretū concilio
vltra ꝓuincie terminos accu-
sandi licentia non ꝓgrediat̄.
Sed omnis accusatio intra ꝓ
uinciā audiat̄: ⁊ a cōprouincia
libus terminet̄: nisi prelat⁹ sit
qui accusatur. Item fixtus.

De eodem.

Siqs cleric⁹ sup qbuslibet
criminibus accusat⁹ fuerit
in ꝓuincia in qua cōsistit ille q
pulsatur: suas exerceat actio-
nes: nec existimet eū accusa-
tor suus alibi aut longius ad
iudiciū ꝓtrahēdū. Item ex
decreto hadriani pape.

Vbi crimē admittit: ibi cā vē
tiletur.

Qui crimē obijcit
sciat se ꝓbatuꝝ. reuera ibi
cā agat̄: vbi crimē admittitur
Vod iudex esse non
possit: quē cū reo par
aut maior macula in-
ficit: multis auctorita
tibus ꝓbatur. Dicit. n. san-
cta romana synodus.

Infa
mes iudices esse non possunt.

Infamis persona nec ꝓcu
rator esse pōt nec cogni-
tor. Tria sunt quibus aliqui
impediūtur: ut iudices non fi-
ant. Natura: ut surdus ⁊ mut⁹
⁊ q perpetuo furiosus est: ⁊ im
pubes quia iudicio caret. Le
ge: qui a senatu amotus est.
Moribus: femine ⁊ serui non
q̄ nō habeāt iudiciū: sed quia
preceptū est vt ciuilibus non
fūgātur officijs. Uerūtamē
si seru⁹ dū putaret̄ liber ex de-
legatione sniaz daret: q̄uis po
stea in seruitutē depulsus sit:
snia ab eo dicta rei iudicate
firmitate tenet. Item in di-
gesto ti. de postulando.

s Infames. postulare. postulare ē ꝓ tribunali pe
tē ⁊ nō alibi. ff. d̄ dā. ifec. dies. §. hoc aūt.
t ¶ Omnino. etiam pro se.
u ¶ Non audit. nullus. n. adeo surdus est qn aliquid
audiat: ut. C. qui
test. face. po. dis
cretis.
x ¶ Uel ꝓpter ca
sum. ff. de iudic.
cecus. j. xv. q. i. §
ultimo.
y ¶ Predonū. tūc
eni iō ē iputādus
ut. ff. de adul. viz
passam. ⁊. xxxij. q
v. ille.
z ¶ In arena. nisi
cā v̄tutis hoc fa-
ciant. ff. e. l. ij. §.
quod si.
⁊ ¶ Alij eni. notā-
dū q oēs q maio
ri infamia sūt no
tati: nō nisi ꝓ se ⁊
ꝓ his quorū sūt
tutores possunt
postulare: ⁊ illi sūt
de secūdo ordie.
sz minori ifamia
notati possūt pro
se ⁊ ꝓ quibusdaz
certis ꝑsonis ad
uocare. ⁊ illi sunt
de tertio ordine
postulantiuz. s. d̄
minori officio ut
tutores ul' cura-
tores.
ꝯ ¶ Infames. mi
nori infamia.
ꝝ ¶ Permittitur
ut sunt illi d̄ secū-
do ordine.

Infames non ꝓñt esse pro
curatores vel patroni cau
sarum. Sunt autem tres ordi-
nes eoꝝ q postulare prohiben
tur. Est autem postulare desi
deriū suum vel amici sui i iure
apud eum qui iurisdictioni p̄-
est exponere: vel alterius desi
derio contradicere. Nam vt
premisimus: non postulantium
tres ordines sunt. Quidam ꝓ
hibentur omnino postulare
vel propter etatem: vt mino-
res decem ⁊ septem annis: vel
propter casum vt surdus qui
prorsus non audit. Alij prohi
bentur ne pro alijs postulent
vel propter sexum vt femine:
vel propter casum vt vtroq; lu
mine orbati: vel propter notaz
infamie turpitudinis vt hi qui
corpore suo muliebria passi sūt
nisi forte vi predonum vel ho-
stium stuprati probentur. Si-
militer qui capitali crimine vl'
calumnie causa publici iudicij
sunt damnati. vel qui operas
suas locauerunt vt cum bestijs
depugnarent in arena pro ali-
is postulare prohibētur. His
personis pro se allegare per-
mittitur: pro alijs postulare ꝓ
hibetur: nisi forte tutelam im-
puberum vel curam adolescē
tium non affectatam sed neces
sariam administrent. pro his
enim quorum curam gerunt
eis postulare conceditur.
Alij enim omnes: qui ut infa-
mes notantur: nisi pro se ⁊ pro
certis personis postulare non
possunt: nisi in integrum resti-
tutionem acceperint. ¶ Per
mittitur autem eis postulare
pro parente pro patrono pro
patrona pro liberis etiam suis
⁊ pro parentibus patroni ⁊ pa
trone pro liberis etiaz suis fra
trib⁹ ⁊ parētib⁹ p̄roni ⁊ p̄rone
sororib⁹ socero socru genero
nuru victrico nouerca p̄uigno

a Affinitates.q̄ quo dā.g.vno ꝓiugū defuncto soluit affinitas.insti.de nup.§.affinitatis.ꝫ ꝯ.xxxv.q.x.c.i. lex.ꝫ quo ad ipedimētū mr̄imonij ñ de-

b Prepositio.ſ. pr̄ib⁹ istoꝝ vl̄ viris istaꝝ: ꝛ dr̄ ꝓ socer.i. pr̄ socer: ꝓgener maritus neptis: nā gener filij mei ē mihi ꝓ gener.

c Accentur.Sz ibi certe de pte litis nō ꝫ pacisci: ut.ff.de pactis sūptus.ꝫ sup certa re ꝫ.ar.C.de sententiā passis si ōbitoꝝ.ꝫ.m.dixerit q ꝫ de aliquo tare pacisci sine grauī detrimēto ptis ut hic: tñ vltra centū aureos nō ꝫ pacisci: ut.ff de va.ꝛ extraoꝝ. cog.l.i.§.in honorarijs.

d Ceterea.cōtractū. ex post facto: ab initio tñ potest.ri.q.iij. ñ ꝫ. ſz si ñ fecit pactū: postea ei dabitur ꝓ mō litis ꝛ facūdia aduocati ꝛ cō suetudie regimis ut.ff. de va.ꝛ extraoꝝ.cog.l.i.§.i honorarijs. vt̄ lo qtur de tali q spōte se vici sustinet in aliq̄ exceptiōe ut fic̄ asserat se ñ posse fouere causā nisi augumēte tur salariū. qō fieri nō dz.ar.medici.ut.ff. de va.et extraoꝝ.cog.medicus.

e Ex industria. qd si fecerit: eum iudex puniet, in duab⁹ libris auri C.de iudi. ꝓperandū.§. illo ꝓ cui dubio.

f Apud vrbem. priuigna pupillo pupilla furioso furiosa fatuo fatuasue dō ꝓdigo ꝛ adolescēte. Tē pro his gb⁹ ꝓpt firmitatē curatores dari solēt: ut q negocijs suis aliquo ꝓpetuo morbo super esse nō pñt. Omnes aūt q nō spōte sed necessario funguntur officio: sine offensa postulare pñt etiā si bi sūt: gb⁹ nō nisi ꝓ se postulare pmittit. Affinitates vo nō eas accipe dēm⁹ q̄ quōdā fuerūt: ſz pñtes. Nurus ꝛ generi appellatōe ꝛ soceri ꝛ socrus etiā vlteriores gb⁹ ꝓpositio ꝓ solet accedere cōtinent. Arcētur etiā a pfessione aduocatoꝝ sicut i secundo libro codicis ti. de postulando inuenit: q sub nomine honorarioꝝ ex ipis negeci s q̄ tuēda suscepert emolumētū sibi certe ptis cū grauī dāno litigatoris ꝛ depredatione poscentes inueniūtur. Tē figs adeo ꝓcax fuerit: vt nō rōe sed ꝓbris vbis puter eē certādū: opinionis sue in minutionem patiet. Preterea non licet aduocato vllum contractum inire vllam pactionem conferre cum eo litigatore quem in ꝓpriam recepit fidem: nec ex industria iurgium protrahere. Apud vrbem romam etiam honorat qui hoc officium putauerint: eligendum: eouſq̄ liceat orare: quouſq̄ maluerint. videlicet vt non ad turpe compendium vel etiam stipendiuz defore me hec arripiatur occasio. naz si lucro pecuniaq̄ capiantur: veluti degeneres inter vilissimos numerabuntur. Si vero in vno auditorio duo tantum vel plures pre ceteris fuerint quorum fama sit hilarior: in iudicantis officio sit: vt par cauſidicorum distributio fiat. etenim equetur ꝓ partibus audi-

b Eligendū. ut sūt aduocati.

de eadē lege est etiā.

g Honoratis. etiā melioribus:

i Maluerint. i. quouſq̄ tale officiū valuerit exercē. vī nō ē hic ar. q aduocati tamdiu audiātur q̄dū volūt allegare: q: iudex pt aduocatos remouē cū voluerit: ut ff. de his q̄ i testa. delē. l. iij. i fi. C. de iudi. auc. iubem⁹.

k Non ad turpe. i. ad modicū et vile. et ē ar. q bona dona dāda sūt doctoribus: ut. ff. de admini. tu. cū plures. ꝛ. ff. de orig. iur. l. ij. §. vlti.

l Pecunia. modica.

m Zvo. C. e. quidēdū

n Ut par. Illud olim obtinuit cū salaria dabātur de publico. hodie vtraq̄ ps sibi dz ꝓuidere: ut. C. de iudi. l. ꝓperandū. §. illo. tñ pueris: et debilib⁹ et pauper. b⁹ ꝓtoꝝ dabit aduocatū: ut. ff. de postu. l. i. §. ait ꝓtoꝝ.

o Foro. ff. ō penis moris. §. i.

p Zgs iniquā. ut eī ō testi. nūmauit. et eī de testi. cogen. puenit.

q Mānis. vba greg.

r Tñ hodie. vba legis

s Causā. nisi suā vel parentū suoꝝ vl̄ pupillorū suoꝝ. ff. e. l. pūt. §. vlti.

t Tē si ꝯ. male ponit litterā q̄ ē. ff. e. l. vlti.

u Tutoꝝ. ar. q rōne officij ꝫ qō alis ñ licēt: ut rcūj. di. ꝓcipim⁹. et. C. de admi. tu. cū qdā. Itē ar. q si iudex succesſit appellāti: q pōt ꝓpriā sniam ipugnare. ff. de iudi. iulian⁹ ait. Itē ar. q si iudex a quo appellat efficit illi⁹ iurisdictionis cui⁹ ē ad quē appellatur: q possit cogere: ut. ri. q. iij. si eps: q: iā vī alia psona. ff. qñ appellatū fit. l. i. §. ꝫ et si pses. ar. ꝯ. ff. de iurisdi. iudi. ꝓtoꝝ. Jo. So. ꝛsue ut dici: q dz cāz alicui delegare: ut. ff. de iurisdom. iudi. ꝓtoꝝ. vñ glosatur ibi pōt. i. dz. aliogn posset recusari. b.

x Cognitores. expo-

nit primū capm̄ huius q̄onis.

y ¶ Nō er arbitrio.ff.de arbi.pedius.

z ¶ Filius.ff.de arbi.quin etiam.

a ¶ Et iudicē.ſz ꝯ.ff de iurisdic.om.iudi. qui iurisdictionem. vbi dicitur q̄ iudex nec ſibi nec liberis ſuis ius dicē p̄t.ſz illud intelligas in crimiali cā: ſec⁹ in ciuili: ſz tñ i crimiali cā p̄t vsq; ad lit. p̄teſ. dicē ius ſuis:ut.ff.ō of. p̄fi.ſenat⁹,tñ delegatus iudex nō,p̄t eſſe filius patris:ut eī de ap.poſtremo.

b ¶ Ergo vo. vba huius legis ſūt.ff.de arbi.ſed ſi.§.fiquis.

c ¶ Iudex.q̄dam ita intelligūt ut hic duo p̄bi beant hoc.ſ. ut ordinarius vel iudex alter nō poſſit eſſe arbiter de ea re de qua iudex fuit.

Itē hoc,p̄hibet: ne ibi beat compromitti in ſe quare aūt ordinar⁹ nō poſſit eſſe arbiter. tripler aſſignat rō. vna q̄ ſm hoc ordinar⁹ ſemp̄ curaret ut eligeret in arbitrū: ne ab ipſo poſſit appellari.alia ratio ē q̄ ordinar⁹ debet cogere arbitrū ut,p̄cedat & debet ſuā ſniam mandare executioni: eī de fo.cōpe.fiquis.ꝯ.ff. de arbi.l.iij. Sed hoc nō poſſet eſſe: cū,idē eſſet ordinar⁹ et arbiter. Tertia ratio ē:q̄ arbitria ſūt ad modū ordinarie iuriſdictionis.& ſic ſequeret̄ q̄ aliq̄d eſſet ſimile ſibi ipſi: ſi cui nō ſimile p̄ſit cōcurrere iura naturalia & iura adoptionis:ut inſti.de adopt.§.iij. Ego tñ credo q̄ ordinar⁹ poſſit eſſe arbiter:ut nota.ij.q.vi.a iudicib⁹.nūq̄ eni poſſe inuenis q̄ ordinarius nō poſſit eſſe arbiter. Sz vbiq; dicitur q̄ nō p̄t cogere ptes ut in ſe cōpromittant:vñ licite compromitti in eū volentibus ptibus:ut.ff.de tu.& cu.l.inf.

d ¶ Ozo ifamia. Fama opinio & eſtimatio idē eſt. Fama eſt illeſe dignitatis ſtatus morib⁹ & legib⁹ cōprobatus.ff. de va.& extraor.cog.l.penulti.§.eſtimatio. Infamia alia iuris alia facti. Infamia facti ē q̄n gs aggrauat vl infamatur apud bonos & graues:de qua agit̄.ff.de obſequijs liber to:ū.l.i.& l.licet.& vi.q.i.ſūt plurimi.ſ.q̄n leſa eſt fama alicuius,ꝑter factū q̄ cōmiſit apud bonos & graues. Utrū aūt hec infamia repellat ordinandū dixi.ij.q.vij.ipi teſtes.& q.vij.in ſūma. Infamia eſt diminutio ſtatus alicuius.hec infamia q̄ dicit infamia iuris q̄nq; irrogat ipſo facto & aliis modis ut hic dicit. Per ſniam infamat quis: cū de crimine publico conuincit quis vel ciuiliter vel criminaliter:ut.ff.de pub. iudi.l.vlti. In ꝑuatis delictis figs criminaliter fit cōuictus & cōdemnat⁹:ſi fit tale crimen q̄ deſcendit ex actione famoſa tūc infamat̄:ut.ff. de his q̄ no.infa.gd ergo.§.vlti. Sz ſi ciuiliter agat:nō.ff.de crimie ſtellio.l.ij. Niſi in caſib⁹.ſ.i actione furti vi bo.rap.iniuriaꝝ & doli mali: ut.ff. ō bis qui no.infa.athletas §.vlti. Itē fallit i crimine expilate hereditatis:ut.C. de bis q̄ no.infa. ſi te expilaſſe:et i crimie ſepulcri violati:ut.ff. de ſepul.viol.l.i. Et q̄n mulier calumniose ſe mitti facit i poſ. tanq̄ gravida:ui.ff.e.l. notaſ. Sz,p actionib⁹ que ex cōtractu deſcēdūt nemo fit infamis:niſi in quatuor caſibus:ut.ff. de his q̄ no.infa.furti.§. mandati.ſ.cū vi recte quenit actione tutele mandati depoſiti & p ſocio ut ibi dicit. p ſniaꝝ arbitri nemo infamat̄.ff.e.l. qd ergo. §. ex cōpromiſſo. Sed punienda ibant & ſua relinquebant.renouentur igitur intus ad conſcientiam. vt p̄ius p̄pria cōrigant: & tunc aliena reprehendant. hinc eſt q̄ cum tribus beniamin in carnis ſcelere fuiſſet obruta: collectus omnis iſrahel vlciſci iniquitatem voluit. Sed tamen ſemel & iterum in belli certamine eſt ipſe ꝑſtratus. conſulto enim domino ſi ad vlciſcendum ire debuiſſet: iuſſum eſt vt iret: q̄ iuxta diuine vocis imperium perrexit: & ſemel & ſecūdo perdidit: & tunc demum peccatrices tribū valde feriēs pene fūditus eā extinxit. Quid hoc ē q̄ in vltione ſceleris infāmat: & tamen p̄ius iſte ꝑſternitur: niſi q̄ p̄ius ipi purgādi ſunt: p quos aliorum culpe feriūtur: vt ipi tā mūdi p vltionē veniant: q̄ alioꝝ vicia cōrigere feſtināt? Itē ambro. ſup: beati immaculati.

Ille de vita alterius iudicet: qui non habet in ſeipſo quod puniat.

Qui ſine peccato eſt vꝝum primus in illam lapidē mittat. ad aliena quippe peccata

e ¶ Et ſi delicti declarati per ſententiam: veluti dum fuſtibus ceſo per preconem dicitur ſicophātis.i. calumniatoꝝ. Aliquādo ipſo genere facti: vt exercentes improbum fenus & illicite exigentes vſuras vſurarum: & mulier que intra tempus quo moris eſt lugere maritum: contrahit matrimonium: & qui ſciens eam vxorē duxerit. Idē teſtatur felix papa & eiſdem verbis. Item in euangelio ille qui trabem geſtat in oculo probatur non poſſe educere feſtucam de oculo fratris ſui.

f ¶ Declarati. q̄nq; etiā ſi nō declarat̄:ut cū mihi detrahū ſignia militie: ſz nō dicat̄ cā:ut.ff.e.l.ij.§.i.

g ¶ Per ſniam.iſtud nō eſt differre.a p̄dictis:niſi q̄ duo mēbra pūganē i vnū: niſi velis dicē q̄ aliquid opanē iſta vba cū dē eſſe:ſicho ꝑhāta.i.cōmedēs hic⁹.

h ¶ Intra tps. hoc tñ nō tenet ſm canonē: ut eī de ſecūdis nup.ſup illa.

i ¶ Itē gregoꝝ⁹.p̄tenat.i.p̄tēptibilis hēat:nō tñ cōtemni dz:ut.i.q.i.ſi fuerint.& c.multi.& vi.q.vltia.

a ¶ c.vltimo.

Ui ſine peccato.vlciſci.ar. q̄ ſi iudex nō erbiber iuſticiā de aliquo ſubdito:ipſe puemend⁹ ſit:ut xxiij.q.ij.dñs nr.& i p̄ſti.federici habuā:vbi dē q̄ ſi

iudex ciuitatis debitā iusticiā nō exhibet: cōueniri pōt. b Pene. q; tñ exercēti remanserūt. ꝛ sic hec dictio pene ad magnā ẽxtitatē refert: sic ponit. xxiij q. v. qualis.

c Fūdus. ar. q; post sniam restituit aligs pōt dignitati. xxvi. q. v. gcunq; ꝛ. l. di. dño sancto. ꝛ. c. q; tua sanctitas. ſ illud intellige quo ad indicandū ꝛ pdicandū ñ ad accusandū vl testificandum: ut vi. q. i. q crimen.

d Iudicet. cōdēnet. i. diiudicet fit pdemnatione.

e Iudicet: odio xi. q. iij. quatuor. Volūtatis. ſ nonne iudex pōt iudicare ſm q fibi iustū videt: ut ff. de arbi. qualē ꝛ ex sīnia sui animi existimabit: qd aut credat aut parū esse. pbatū videat: ut. xiij. q. ij. sepe. ꝛ pon⁹ dz iudex seq suā opinionē q cōsilium alioz: ut ex ō cōsue. ad nostram. Sz dico q tenet seq opinionē suā ſ nō volūtatē. qñ q; tū seq opinionē alioz pon⁹ q; suā: ut ex de ap. cū cessante.

g Audit. ar. q ſm allegata ē p cedendū: ut. ff. ō offi. ōſi. illicitas. ſ. ij. q. i. deus omnipotens. j. xi. q. iij illa. ꝛ. c. sūm ope. ꝛ. vi. q. ij. ſi tñ. et. c. placuit. Sz ꝛ. xxx. q. v. nullī. et c. iudicantē. ꝛ. j. e. postulat. ꝛ. sed ſm. h. delegabit ſi scia nō cōcordat allegatis. sed ſm alios pōt de

Vdicet ille de alterius erroze qui non habet in seipso quod condemnet. iudicet qui non agit eadem que i alio putauerit puniēda: ne cuz de alio iudicat in se ferat sententiam. Judicet ille qui ad pronunciandum nullo odio nulla offensione nulla leuitate ducatur. ꝛ p⁹ pauca: Bon⁹ iudex nihil ex arbitrio suo facit et proposito domestice voluntatis: sed iuxta leges ꝛ iura pronunciat. statutis iuris obtemperat: non indulget propīe voluntati. nihil preparatum ꝛ meditatum de domo defert: sed sicut audit ita iudicat: ꝛ sicut se habet natura decernit. obseq tur legibus: non aduersatur. examinat cause merita: nō mutat. Discite iudices seculi quē in iudicādo tenere debeatis affectum: quā societatem: qnā sobrietatem: quam sīnceritatē ꝛ paulo post: qui iudicat volūtati sue obtemperare non debet: sed tenere quod legum ē. ꝛ post pauca: in medicando cordi magis est custodia, veritatis: q; obedientia voluntatis. Item gregorius.

Statutus criminibus iudica re non valet.

N grauibus peccatis gs positus dum suis premittit alienā nō diluit. Cunctis enim luget: quia cum is displicet: q ad intercedendum mittitur: irati animus proculdubio ad deteriora prouocatur. scriptū quippe est: victime impiorum abominabiles deo sunt: vota iustorum placabilia. Neq; enī in omnipotentis dei iudicio quia: sed a quo datur inspicitur. hinc est q scriptum est: Respexit deus ad abel ꝛ ad munera eius: ad chaim vero ꝛ ad eius munera non respexit. dicturus quippe quia dominus respexit, ad munera: premisit solicite: quia respexit ad abel. ex qua parenter ostēditur: quia non offerens a muneribus: sed munera ab offerente placuerunt. dona quippe iniquorum non probat altissimus. nec respicit in oblationibus eorum: nec in multitudine sacrificiorum eorum propiciabitur peccatis. Item longe est dominus ab impijs: et orationes iustorum exaudiet.

Idem.

Primum nosmetipsos: deinde proximos debemus corrigere.

Postulatus iudicare dominus de peccatrice non statim dedit iudicium: sed prius inclinans se deorsum digito scribebat in terra: ac si demū quod obnixe rogatur iudicat nos, videlicet typice instituēs vt cum quelibet proximorum errata conspicimus non hoc ante reprehendendo iudicemus: q; ad scientiam nostram humiliter reuersi digito eam discretionis soleter exculpemus: ꝛ quid in ea cōditori placeat: qdue displiceat examinatōe diriman⁹. Juxta illud apli fratres si occupatus fuerit homo in aliquo delicto ꝛ cetera. qui, sine peccato est vestrum, idest primo vosipsi iusticiam legis implete: ꝛ sicut innocētes manibus ad lapidandam ream concurrite. Item augustinus ad quendam comitem.

Sacerdos primum sua peccata deinde aliena detergat.

Sacerdos ut sapiens medic⁹ ꝛ pfect⁹ primū sua pctā dolere sciat: ꝛ postea aliēa deter

terminare ſm allegata q; aliud facit aligs in eo q deus ē aliud in eo q homo ē: ut. xxiij. q. iij. ſi ecclesia. ꝛ sic iudicare pōt ſm pscīam quā hz ut iudex nō ut hō. ar. ex. de offi. or. ſi sacerdos. ꝛ ex de offi. dele. pastoralis. §. q; vo. ꝛ ex de elec. qō ficut.

b In grauib⁹. Notā dū q imputat alicui ſi malū nūcium vel stultū, p curatorē misit: ut. ff. cōmo. argentū. ff. de mioribꝰ cū mādato. ar. ff. de publi. cū erbibuisser. ꝛ ex de ap. sepe in pn.

i Prouocatur. ex vite meritō nō pōt malꝰ sacerdos dimittē peccata: ſz ex officio pōt. xv. q vlti. c. vlti. Et est hic ar. orationes maloz bis, pquibus orant nocere. i. q. i. ferē nec esse. ꝛ. c. non ne nocet. lxi. dis. miramur. ſz ꝛ. i. q. i. ꝓpheta ait.

k Quid. q; deꝰ ñ cōsiderat dictū ſz affectū offerentis: ut. xxiij. q. i. odi ꝛ pieci. qñq; tñ pſiderat qd offerat: ut. rlir. di. c. vlti. qñq; pſideraſ, p quo offerat: ut. i. q. i. dictum.

a Postulatꝰ scribebat hoc. ſ. terra terrā accular. vel hoc figs fine peccato tē. Et hic ē ar. q; sufficit ſi sīnia scribatur, in pariete. Nam ꝛ ibi edicta prozis olim scribebant in albo.

b Obnixe. i. instanter.

c Delicto. vos q spiritu. les estis iudicate huiusmodi. ar. ergo q mali nō pñt iudicare.

d Sacerdos. sic. xlij. di. §. i.

e Et postea. ar. presbyterū post pniam pōse restitui. l. di. de his vero.

f

Affectus no dicitur a actu cognoscendi

¶ Et nō publicare. q̄ gs ei in ſecreto dixerit: al's deponit
j. de pe. di. vi. ſacerdos. hodie ponit i artū monaſteriū ad
agendā pniam ppetuā. ⁊ extra de peni. ⁊ re. oīs in fi.
g ¶ Sic ⁊ achab. xij. q. ij. vtilem.
b Uod aūt. Ab oī bus epīs, puīn cie dz audiri cā epī: ut. ē. e. q. vi. ſiquis epō: vel. xij. ad minus quos ipſe metropolita nus eligit vel ipſe reus ſi electos a metropoli tano hz ſuſpectos. j. e. q. i. c. i. ⁊ tales coepi nō ſūt iudices: hz aſſeſſores ſicut nec clerici ſūt iudi ces: q debēt eſſe cuz epīs audit cām clici. xv. q. vij. epīs. Ar. tñ ē q ſūt ordinarij. ar. vi. q. iij. ſci tote. ⁊ ſi papa delegat cām epī: videt q eodē mō inferūt. vij. epi. ē. e. q. vi. hoc qppe. ⁊ xxxvij. di. quozūdam.
i ¶ Accuſatores. nullū magis eſt de iudi. at ſi clerici.
k Uius i agendo. ꝺ ſe iudicē. er hō vi dēt q clic⁹ poſſit recō uenīri coꝝ laicis etiā i ſpūalib⁹: niſi clic⁹ paſſ⁹ ſit violentiā a laico: ut eſt de iurepa. relatū in fi. ⁊. ff. de iudi. l. ij. §. itē. ſi. eſt. nā q aliē nō pōt eē iuder rōne recōuentio nis pōt: ut eſt de mutu. pe. prudentiā. C. de oꝝ iudi. adite. ſi. ff. ō ūr: ſ. om. iudi. ſi idē. i. fi. Sz q nō poſſit recōueniri ē ar. eſt de iudi. decern⁹. ⁊. c. q̄to. nā ⁊ q̄ñ q̄ ceſſat recōuentio: ut C. q legit. ꝑſo. l. vlti. itē ſi crimīb⁹ ceſſat recōuē tio: ut. j. e. q. xi. prius. Itē i poſſeſſione impe trāda: eſt de reſti. ſpol.

Qō. viij.

ex ꝓqueſtiōe. eſt de oꝝ. cog. c. i. ⁊ C. de ꝓpen. l. vlti. qō ꝓcedo ⁊ dico q laic⁹ etiā incidenter nō pōt cognoſcē de cā ſpūali: eſt q ſi. ſūt legit. lato. Itē videt q nō tenet ſnīa lata ſup altera qōne tñ. ff. qñ ap. fit. l. i. in ff. ff. de va. ⁊ extra oꝝ. cog. l. i. nā iuder vna ſnīa vtrāq diri mit: ut extra de oꝝ. cog. cum dilectus.
¶ In eodē. hz nōne alia ē cā recōuentionis q̄ fit p̄ncipale gere ⁊ ſanare ⁊ nō publicare. Itē i euāgelio: ſal ifatuatum ad nihilū vtile eē dicit: niſi vt p̄jciat foras ⁊ ab hoīb⁹ ꝓcul cet. ¶ x gb⁹ oīb⁹ dat intelli gi: q crimioſ⁹ alteri⁹ criminis iudex eē nō pōt: ⁊ ſeipm ꝓdem nat dū in alteri⁹ crimē ſniam p fert. ¶ ed obijcit: ſaul cum a dño eēt reꝓbat⁹: populū dei iudicabat: ⁊ ei⁹ iudiciū vniuer ſus pplus expetebat. Itē da uid cū eēt adulter ⁊ homicida interrogat⁹ a ꝓphēta ſniam in diuitē dedit. q ouē pauꝑis ra puit dicēs: Iudiciū moꝛtis eſt viro huic. Itē ſalomon cū a more mulierculaꝝ deos gētili um coleret: tñ vniuerſa plebs iſrahelitica ad ei⁹ iudicia ꝓflu ebat: ſic ⁊ achab q̄uis coleret baal: tñ. x. trib⁹ iudicabat mul ti etiā alijtā i ve. te. q̄ i nouo i ueniūt: quoꝝ vita cū eēt blaſ phēabil: tñ eoꝝ ſnīa qꝝ ex offi cio ſeruata iudiciarij ordinis integritate ꝓceſſit: iuenit ſua ta. vñ ⁊ dñs ait i euāgelio: ſup cathedrā moyſi ſedebūt ſcri be ⁊ phariſei dicētes ⁊c. Mic ligdo cōſtat: q mali paſtoꝛes dū ſnīa iuſti examis alioꝝ cria ferūt: ſibi ipīs nocēt: duz ſine exēplo ſue emēdatōis aliozum vicia coꝛrigē curāt: ſubdit(ve ro ꝓſūt ſi eoꝝ increpatōe coꝛ recti vel ſnīa coerciti vitā ſuā i meli⁹ ꝓmutare didicerit. Alc p hoc dū ab eccl'a tolerati fue rit: eoꝝ iudiciū ſubterfugē nō

Uod aūt epūs licet. ab vno tñ audiri vel iudicari non debeat: zepherin⁹ papa teſta tur dicēs.

Epiſcopus non niſi a pluribꝫ audiatur ⁊ iudicetur.

¶ Ccuſatores epoꝝ oīo ca reāt ſuſpitōe: qꝝ colūnas ſu as dñs firmit ſtare voluit nō in gbuſlibz agitari. nullū nāq eo rū ſnīa a ſuo iudice nō dicta cō ſtrīgat: qꝝ leges ſeculi idipm fi eri ꝓcipiūt: ut codice li. vij. de ſentētijs ⁊ interlocutōib⁹ oīm

Uius i agēdo qs iudicū. obſeruat arbitriū: eū hē ⁊ contra ſe iudicem in eodem negocio non dedigneꝛ: quia ⁊ leges ſeculi idipſum fieri ꝓ cipiunt. iudices duodecim q libet epiſcopus accuſatus ſi neceſſe fuerit eligat: a qui b⁹ eius cauſa iuſte iudicetur. nec p̄ius audiatur aut excom municetur vel iudicetur: q̄z ipi per ſe eligantur. ⁊ regulariter ad ſuoꝝ p̄mo vocatus con ſentum epiſcoꝓum per eos eius cauſa iudicetur: ⁊ ratio nabiliter diſcernatur. finis ve ro eius cāe ad ſedē apoſtoli cam deferatur: vt ibidē deter minetur: niſi ex cōtumacia ab ſens fuerit. abſēs ẋo nemo iu dicetur: quia diuine leges et humāe hoc ꝓhibēt. ¶ tez fe lix epūs dixit i cō. char. iiij.

Quot epūs audiatur epūs: q in reatum ꝯciderit.

¶ Ggero ſcōm ſtatuta vete rum conciliozum: vt ſiquis epiſcopus quod non optamus in reatum aliquem inciderit: ſi ei nimia neceſſitas fuerit nō poſſe plurimos congregare epiſcopos: ne in crimine mane at a. xij. audiatur epiſcopis nū veniat: bona recupet ſi velit iudicio ſtare: ſi aūt lis ē ot. ⁊ liqt de cā: in maioꝝ⁹ criminib⁹ nūq̄ ꝓce dit ꝙ abſentē: imo audit q̄cū q venerit: ut. ff. de re greꝺ. reis ān⁹. hz i mioꝝ⁹ q pena relegatōis vl' dānū eſtimationis ꝓtinēt: bñ ꝓcedit ꝙ abſentē. ff. ō penis abſentē. fallit. C. de adult. q̄uis. ⁊. j. e. decernimus

papūtan⁹ q hanc legē edidit: intel lerit q ſi tu me uenis actōe mā dati: ego poſſuz te cōuenire ꝓria mādati al's nō. C. de ſen. ⁊ inſlo. cū paꝑ. hz inſtinian⁹ aūt it intellectus ei⁹ p auc. ad oēs cās. C. e. t. auc. et ſequenter.
m ¶ Eligant. i. cō ueniantur.
n ¶ Judicet. hz ꝓ pter ꝓtumacia et cōcat. j. e. q. ix. abſens. ⁊. c. de/ cernimus.
o Ggero, in ciderit. Sz q̄d ſi non ſint tot epī i ꝓuincia: ad uocabit vicinos: ut. lxv. di. ſi fozte. vi. q. iiij. c. i. ⁊. ij. aliogn metropo litan⁹ velleps nō poſſet audire cāz criminalē clici: cū nō ſint tot epī in ꝓuincia.
p ¶ Accuſa toꝛibus. Sedm. ll. de crie. nūq̄ ꝓce dit ꝙ abſentes lite ſi ꝓ. niſi i caſu ꝙ apparitoꝛes: ut. C. de pēis ne diu ꝓ ꝓtumacia aute annotāt bona ei⁹ ⁊ erpectaꝝ p ānū ⁊ ſi infra ānū nō venerit. p ea bo na deuoluunt ad fiſcū. nec ſup bo nis audit: hz bene audit ſup crie: ut C. ō regreꝺ. reis. l. ij. Si aūt infra ān ⁊ ſi aūt

Scõm canonẽ distinguit.h.an liqat de cã an non.si liquet de crimie põr ꝓdenari absens.iiij.q.v.c.i. et rvij.q.iij.de illicita.si nõ liqt est ercõicand⁹:ut.xi. q.iij.rursus.ꝛ.c.qcũqꝫ.In hoc tñ peccat:qr nõ distinguit an lis fit ꝓ. vel nõ.nã sm eus non refert an lis fit ꝓte.vel ñ. Ego tñ dico qꝫ cũ lis ẽ ꝓtes.ꝛ liqt de cã locum hz illud.c. decernimus.Sz si lis nõ ẽ ꝓtes.vt ẽ ꝓtes.sz nõ liqt.õ cã loc⁹ est illis.c. rursus.ꝛ.c.qcũqꝫ nã añ litẽ ꝓtes.nũqꝫ fuit recipiendi testes i crimie:eẽ ut lite nõ ꝓtes.ad hoc de⁹. nisi aliquid spãle dicamus i dilapidatione: vbi publica cõmoda pcli tant:ut.s.e.q.ij. qr ea.ꝛ.C.de penis ne diu. nullo enĩ pulegio gaudere dz:qui male administrãdo suos contuberales,affligit:ut.C.õ ratiociniis.l.ij.

Idẽ ẽ in cã inquisitionis:qr testes recipiunt lite nõ ꝓtes:ut eẽ ut lite nõ ꝓte.qñ frequenꝫ. Itẽ vbi qs infamat⁹ deficit in purgatione punit lite nõ ꝓtes.ut eẽ de pur.ca.cũ pe trus.eẽ de fim.de hoc. Itẽ in hereſi p⁹ monẽt:ut.x rviij.q.ij.sane.pferꝫ. Sz in cã ciuili nõ,pcedit lite nõ ꝓtes.nisi in casib⁹:q sũt eẽ ut lite nõ ꝓte.qñ fre. Itẽ in cã appel.ut.C.de tem.ap.l.vlti.eẽ õ ap.sepe.ꝛ.ij. q.vi.ei q. Itẽ in absẽtia actoris:ut eẽ de do.ꝛ p.cãz. q est bodie cõnecta p decre. qñ fre. ficut credo.C. quõ ꝛ qñ iudex.auc.q semel. Itẽ vbi agit iudicis officio.C.si ut se ab hered. abstin.in auc.ibi posita.ff.de munꝰ.in cause.§.cã. Itẽ in cã surreptionis:eẽ õ sen. ꝛ re iudi.cũ olim. Itẽ sm quosdã in cã libertatis.C. de ingenu.ma.diffamari. Itẽ in petitione legati vl fideicõmissi.ar.C.de vlu.ꝛ fruc.lega.vel fideicõ.l.ij. Item in trebellianica restitutione.C.ad trebel.l.pe nultima.§.cũ aũt.atẽ cum electus nõ cõparet:extra de elec.duũ in fi.als nũqꝫ ferenda ẽ sntia añ litem ꝓtes.sz,pcedit ꝓtra absentẽ,put tradit extra ut lite ñ ꝓtesta.qñ in fi.qõ dicit de offi.iu.bodie certũ ẽ extra de offi.iudi.c.vltimo.

a Accusatori.qui absente.qr merita causaꝫ ꝛc.C. si p vim vel alio modo.l.vlti.nec etiã in causa restitutionis audit quis volens de iure suo docere in absentia alterius partis:ut extra de offi.delega.ꝑsultationibus.

b Aueant.ar.est hic,p opinõe illoꝝ q dicũt qsntia nulla est cum pemptorium nõ venit ad noticiã absentis. C. quomodo et qñ iudex ea q etiã.ff. q sen.fine ap.reseiñ.l.i.§. cum ex edicto.sz ibi nõ quenit qr nec ꝓfituꝫ fuit. vñ sm plerosqꝫ bñ tenet sntia lz pemptorĩ nõ venerit ad noticiam rei.sm hoc exponeꝫ irrita.i.irritanda. vñ satis videt sufficere si absens sufficienter sit reg sit⁹ ad hoc ut possit ferri sntia licet nõ sit inuentus:ut eẽ q fi.sint legit. causã.eẽ de cle.nõ resi. ex tue.ar.ad hoc.vij.q. i.pñtiũ.C.de iudi.,ppe randũ.§.ꝛ siquidẽ.ff.de euic.si ideo.ꝛ.l.dictum.§.si preſẽte.ꝛ.ff.locati. item queritur.§.exercitu ar.ꝺ. eẽ ut lite nõ ꝓtes. qñ.§.si vo.nã ibi dicit qꝫ etiã in causa matrimonij nõ est,pcedendũ ꝺ absentẽ lz nõ inueniatur: qr pot esse qꝫ hẽat iustã cãm absentie.nec enĩ videt ꝓtumar q vocem ꝓcomis nõ audiuit ff.de i integ. resti.l.pr. ꝛ vlti,hoc tñ certũ ẽ qꝫ

Accusatoꝛib⁹ vero vel testib⁹:qꝫ in absẽtẽ vocẽ accusatõnis vel testificatõis exhibẽ ñ valeãt:multoꝝ auctib⁹ liquet. Hit.n. theleſphor⁹ papa. Nisi reo presente accusator non audiatur.

Accusatori oio nõ credi decernimus:q absẽte aduersario cãz suggerit:añ vtriuſqꝫ ptis iustã discussionẽ. Item eleutheri⁹ papa. Absẽte aduersario sntiam ferre nõ licet.

Aueãt iudices eccle:ne absẽte eo cui⁹ cã ventilat sntiam ,ferãt:qꝫ irrita erit.im mo etiã cãm i synodo ,p facto dabũt. ,pditoris vero nec calũnia nec vox audiat. Item calixt⁹ papa. Reo absente accusator nõ audiatur.

Absente eo quẽ accusar voluerit:qcũqꝫ accusatori non credat:qr sine scripto difficile est.p scriptũ aũt nũqꝫ recip at qr p scriptũ nullus accusari pot:sed ,ppria voce ꝛ pñte eo quẽ accusare voluerit:suã qsqꝫ agat accusationẽ. Item

coneli⁹ papa. Que in absentes gerũtur:omnia euacuant.

Omnia q aduers⁹ absẽtes in oi negocio aut loco agũtur aut iudicãtur:oio euacuãtur:qñ absentẽ null⁹ addicit: nec vlla lex dãnat. Itẽ marcellus papa.

Nõ iudicet q pſẽtialiter nõ accusat vel conuincitur.

Non oꝝ quẽlibet iudicari: vel dãnari:pusqꝫ legitimos hz pſentes accusatores:locũqꝫ defẽdẽdi accipiat ad abluẽda crimina. Itẽ damasus.

De eodem

Habeꝫ quoqꝫ in decretis sanctoꝝ patꝝ sancitũ:nõ fore canonicũ quẽqꝫ sacerdotũ iudicare,vel dãnare: añqꝫ accusatores canonice examiatos pſentes hẽat:locũqꝫ defẽdendi accipiat.i. inducias eccleſi asticas ad abluẽda crimina.

Nec extra patriã fiat,puincie pmo discussionis accusatio sine aplica ꝓceptõe:cui i oib⁹ causis reuerentia debetur custodiri:qñ ꝛ antiq pſum regula hoc docet: in q̃ impialia

c Causa.i.pena. d Dabunt.i.sustinebunt.

e Absente.difficile.i.nõ.ut.ij.q.vi.biduũ. Uel difficile: i.vix.qr in casib⁹ fit accusatio sine inscriptionis vinculo:ut notat.ij.q.viij.in principio.

f Omnia.absentes.nõ p ptumaciã ꝛ i casib⁹ exceptis in sũma. g Agunt.nõ etiã qꝫ gesta q fiũt absente alio ñ valẽt:ut.j.e.charte.ꝛ.s.e.caueãt. h Addicit.i.pũit

i Non oportet.locũ.i.inducias:ut.j.c.primo.

k Habeꝫ.examinatos.hoc cũ sũt ignoti vel suspecti:ut.ij.q.viij.querendum.

l Inducias.ar.sntiam non valere nisi pcesserint legitim e inducie:eẽ de dilati.dilecti.v.q.ij.vocatio.

m QVi accusare .p̄missa. īscriptio enī semp p̄cedat accusationē: ut extra de accu. qualiter.

n OIgnū. innocētis. sanctis est enī nocentē impunitū relinq̄re q̄ innocentē cōdēnare: ut. ff. de penis absentē

o OEcreuimus. Quidam ponunt casū sic: q̄ epūs iste fuit infamatus: & papa p̄mittit istis: ut i modū īgsitionis .p̄cedāt & si non venerit ut se purget videt p̄fiteri de crimine. vñ p̄t p̄dēnari: ut ex ō fūmo. de hoc. & .c. īsinuatū. Uel intellige q̄ hic fuit lis p̄tes. sicut in summa intelleri hoc. c. Uel nō logt de diffinitiua sīa sz de īterlocutoria vel excōicatione vl missione i possessionem videt tñ q̄ etiā lite nō p̄tes. fieri possit diffinitiua sīa: sz nō de crimine sz de positionis. p cō tumacia: ut videt colli. Si ex de. do. & ptu } tani. & .Jo.

p Voluerit. matīm⁹ valētine ciuitatis epūs.

q Snīe. ferēde. J. ff. ō penis absentē.

r Mānifestū ē. p̄sūptione: ut. ff. de re iudi. cōtumacia. §. i. sic. xviij. q. iij. de illicita i fi. Sz videt q̄ semp liḡt de ea q̄ aut. pbat actor q̄ō asserebat: & tūc cōdemnādus ē reus. aut ñ. pbat & tūc ē absoluend⁹ reus ut. vi. q. vlti. actor. sz istō obtinet cū vterq̄ ē p̄ns & ppterea q̄ reus absolui non p̄cedit ex eo q̄ de cā liḡt: sz q̄ iura sūt obscura & in dubio fert sīa pro reo: ut īsti. de interdictis. §. cōmodet. ex de fide īstru. inē i fi. nā q̄libz actor pbat intentionē suā: & tñ iudici nō liquet de causa. ff. ō re iudi. l. pompom⁹.

s Purgādi. i. oñdēdi innocentiā suā: vel cām absentie.

t Nō oīa. dū tñ illa q̄ pbata sūt sufficiant ad cōdemnationē; & oīa sit obiecta: ut. xxij. di. il. piter statura p̄cinūt. Criminū ingūt discussio tbi agitāda est: vbi crimē admissū ē. Et i canonib⁹: q̄cūq̄ negocia i suis locis vbi absorta sūt finiēda salua tñ in oībus apostolica auctoritate. ¶ tem.

Q Vi accusar aliū elegerit: p̄ñs p̄ se & nō p aliū accusz īscriptōe vicz p̄missa. neq̄ vl lus vnq̄ iudicet: añq̄ legitios accusatores p̄ntes hēat: locū q̄ defēdēdi accipiat ad abluēda crimia. ¶ tē ex cōcilio toīano. vij.

De eodem

O Ignū ē vt vita inocēt nulla macnlet pnicie accusatoris. Jō figs a quolibz criat nō añ accusat⁹ supplicio detur q̄ accusator p̄tet: atq̄ legū & canonū sīa ex grat. q̄ si indigna ad accusādū psona ueniat ad ei⁹ accusatōez non iudicet tē bonifa. papa ad gallos

Sīa ferat. q̄ cū ille negagit adesse.

O Ecreuimus vestrā debere ītra puiciā eē iudiciū: & cōgregāe synodū añ diē klaz nouēbriū: ut si adesse voluerit: p̄sens si p̄fidit ad obiecta rñdeat. si vo adē neglexerit: dilatōnē sīe ō absētia ñ lucret. Nā mānifestū ē p̄fiteri eū ō crimie q̄ indulto & totiēs delegato iudicio purgādi se occasiōe nō vtitur. nihil. n. interest vtz i p̄ti examie nō oia q̄ dicta sūt p̄bētur. cū ipa quoq̄ p̄fessio ex p̄curata totiēs p̄stat absentia.

Clerici nec accusari nec iudicari possunt.

¶ tem felix papa.

A Bsente aduersario nō audīt accusator: nec absente alia pte sīa a iudice dicta vllā obtinebit firmitatē. ¶ tez nico. papa galioni archiepo

u Rlud. Ar. ptra. j. e. q. x. placuit.

v Euera. monemus. i. mādam⁹. ij. q. i. notū sit. & xviij. q. i. sic ni & notani. §. ij. q. vij. figs inquit.

r Post excōicationē. nō q̄ excōicat⁹ appellat. ar. ex de sen. ex. per tuas.

y HBsens. nisi fuerit. hec vba ponuntur in auc. ut oēs obe. iud. §. fivo. col. v.

z Contumacia. fic ex de testi. in noie dñi.

a Ndical. hermannū. iste in furore occiderat hominē.

b Quia. prima ratio est:

c Fuerint. & ita nō tenebant venire: ut. v. q. ij. si primates.

d Utrū. tertia ratio est.

e Ostenderis. archiepūs tebat: q. oīq̄ fuer & furiosus: sed tñ dixit eū modo esse sanū & in sanitate occidisse hominē. als teneturille potius. pbare qui dicit aliquē i furore peccasse ut ex de s uc. abitel. cū dilect⁹. et C. de codicil. nō codicillos.

f Consuleudū. q. d. satis ipso furore punit: sic. §. di. v. baptizari. ff. de offi. pfi. dn⁹.

Iudex tamen diligentissime īq̄rer: an fuerit furiosus: quia multi fingūt furorez: ut sic euadant. ut. ff. de cura. furio. obseruare. & j. e. hortamur.

Reuera iustus mediator nō ē q̄ vno litigāte & alto absente āboz emergentes lites decidere non formidat: Mis ita p̄missis volumus & apostolica auctoritate monemus: vt si p̄sbyter de quo agitur post excommunicationem suam apostolicam sedem adire voluerit: nullus iter eius impedire p̄sumat. ¶ tem zepherinus.

Vn absentem non est ferenda sententia.

A Bsens vero nemo iudicetur: quia diuine & humane leges hoc p̄hibent. Nisi fuerit absens ex contumacia. p̄ p̄senti nanq̄ eum contumacia haberi facit. ¶ tem nicolaus papa galioni senensi archiepi opo.

De eodem.

I Ndicas hermannum episcopum super quibusdam frequenter fuisse accusatum. pro quibus quia ex parte ip̄i⁹ persona deest: nos vni parti ad discrimen alterius credere proculdubio non possumus: q̄uis nec adhuc qui fuerint illi excessus dixeris: nec vtrum sane mentis erat idem antistites nec ne: cum ipsos excessus ppetrabat: euidēter ostenderis. Satiusq̄ arbitramur q̄libet interim infirmitatem ad penam peccati q̄ ad ipsum pertinere peccatum. cui magis consulendum sit & compatiendum: q̄ puniendus vel etiam aliquo modo feriendum.

Testes non debent esse testimonium: nisi de his que presentialiter & veraciter nouerunt.

¶ rem calixtus papa.

g Testes. scripturam. Nũ quid ergo littere eporꝫ valẽt? nõ: quia testibus nõ testimonijs credendũ est: ut extra de coha. cle. ⁊ mulie. tua. de hoc nõ ui: ut. xi. q. iij. cure. ar. ff. de custo. reo. dinus. al's ex iudiciũ secus est ut. xi. q. iij. cure. lxxi. di. extraneo

Alius cum probatur voluntas obmutescentis: ut. xxvi. q. vi. qui recedũt. ⁊. c. is qui. Alius in matrimonio. ut. xxxv. q vi. de parentela. Alius in probatione periurij: ut. xxij. q. v hoc videtur. Alius in memoria facti operis: ut. ff. de probatio. si arbiter. Alius extra de testi. preterea ⁊ extra. e. ti. cum causã.

Testes per quamcunqꝫ scripturam testimonium nõ ferant. sed presentes de his que nouerunt ⁊ viderunt veraciter testimoninm pferant. Nec dicant de alijs causis vel negocijs testimonium: nisi de his q̃ sub eorum presentia acta esse noscuntur. De his etiã que audierunt si ad hoc vocati sũt in ciuili causa testimonium dicere possunt. vnde in autenticis collatio. vij. ti. de testibus ⁊ codice. e. ti. legitur. Si debitum scriptum sit: ⁊ probatio solutionis proferatur a litigantibus per testes sine scriptura: tunc susceptibilem eam apud iudicem esse volumus: dum ad hoc ipsum testes assumantur: vt perhibeant testimonium pro facienda solutione: aut pro memoria facta alicui iam facte solutionis ⁊ pro confessione eius qui pecunias accepit. hec autem testimonia inania erunt: si ex transitu perhibita sunt: aut ab eo qui propter aliud opus adueniens audiuit aliquo dicente se accepisse ab aliquo aurum aut debere alicui: nulla ratione valere censemus. Simul autem necesse est vt videant. q̃ si alius vno tempore ⁊ alius alio tempore viderit: diuersitas temporum eorum testimonium nõ admittit. Item leo papa.

b Sꝫ p̃ntes. fallit. ff. d̃ iureiurã. ad p̃sonas. ff. de testi. si quis testiũ

i Sꝫ p̃ntes. in causa criminali semp̃ testes erũt p̃ntes sed in ciuili seruet̃ consuetudo regiõis: ut ff. de testi. l. iij.

k Que nouerũt. i. in aliquo sensu corporeo pceperũt. large enĩ sumitur visus: ut ibi. gustate ⁊ videte. ⁊ legitur in exodo: videbant voces. i. audiebant. vñ si auditu aliqui cõscij sunt de aliquoꝝ fornicatione: bñ p̃nt de hoc testari: ex de testi. p̃terea. ⁊ q̃ de auditu recipiat̃ testimoniũ habes extra de testi. cũ causa. nã sufficit qualitercũq̃ aliquid sciat̃. xxij. q. v. hoc videt̃. Si ergo aliquis est mutus dũ tamen audiat ⁊ scribere sciat bñ testatur: ut. C. qui testa. fa. pos. discretis. similiter cecus testificat̃: si voces ꝯtrahentiũ habet notas: nec obstat si dicas q̃ cecus põt in voce decipi: ut. xxvij. q. i. nec aliqua. nam in visu possumus decipi. xxxi. q. i. quomodo ⁊ in tactu. xxxiiij. q. ij. in lectum.

l Nouerunt. ergo de his que pupillus vidit non potest esse testis: quia hec etas ignorat quid videat. C. de fal. mo. l. i.

m Presentia. dum tamen intelligant. Nam aliter nõ dicuntur presentes: ut. ff. de verbo. signi. coram. Nõ intellige presentem prout ponitur. xvi. q. iij. §. potest. sed intellige presentem siue i eadem domo siue alibi sit dum tamen audire possit: ut. ff. ad sill'. l. i. §. eodem tecto.

De his. que audierũt. Plures possunt notari casus vbi fertur testimonium de auditu. Unus hic.

Non admittuntur in testimonium: quos non eodem tempore negocio fuisse constiterit.

Nihilominus quoqꝫ puniendi sunt testes: qui ad calumniam aliquid testificantur nec eorum voces tanq̃ plurium admittuntur: quos temporum quidem diuersitas simul interfuisse prohibuit. Item ambrosius in libro de paradiso dei.

Ad seriem gestorum testis ex suo nihil adijciat.

Sed certe nõ concedo q̃ alicubi fit testimoniũ de auditu: nisi vbi testatur quis q̃ sic audiuit recitari a maioribus: ut dicitur de testibus quotiens. Et hoc tantum contingit in matrimonio ⁊ in memoria facti operis: licet hodie circa matrimoniũ illud ex parte fit ĩmutatum: extra de testi. licet. nisi velit quis dicere ibi iõ esse testimonium de auditu q̃ melius in talib⁹ comprehendimus per auditũ q̃ꝫ p visum. vnde si duo interessent cõtractui: quorum vnus essꝫ surdus ⁊ alter cecus: vnus audiret verba contractus: alter videret numerare pecuniam p illos forte nõ probaret̃ contractus. Sunt tamen hic alia duo specialia. s. q̃ valet confessio extra ius: sicut ⁊ alibi extra de exces. p̃lato. q̃ꝫ sit graue. Et in alio casu quando quis confitetur se debere pecuniam causa adiecta: ut. C. de nõ nume. pecu. generaliter. Et in casu qui habet̃ de secũda cautione quã mulier post bienniũ emisit. C. ad vell'. si mulier. Et generaliter dicunt quidam valere cõfessionem factã extra ius vbi testes intersunt rogati. Itez aliud spãle est hic: q̃ nõ valent testes nisi sint rogati. ⁊ ijdẽ requirunt̃ in testamentis ⁊ in codicillis. C. de testa. auc̃. rogati. ⁊ in matrimonio: ut videt̃. xxx. q. v. nostrates. ⁊ in diuortio. ff. de diuor. l. nullum. al's nõ requiritur q̃ testis sit rogatus: ut. j. p̃ri. q. iiij. ad fidem. Jo. Consueuit generaliter dici. q̃ est verum q̃ confessio extra iudicium nõ preiudicat: nisi causa adijciatur: ut confiteor me tibi debere cẽtum ex causa mutui: ut. C. de nõ nu. pecu. l. generaliter. b. Et scias q̃ omnes isti testes rogati dicunt̃ interesse: quia rogati sunt audire: licet ad aliud venerint: ut. ff. de testa. heredes palam. auc̃. tñ generaliter videt̃ dicere q̃ testes debeant esse rogati: ut. C. de testi. auc̃. rogati. Sꝫ hoc verũ est cum contractus est in scriptis.

n ¶ Debitū. aut p memoria. Tres hic ponit casus: q testes rogati pñt testari vel p solutiõe quã voluit facẽ creditori debitor: vl' p solutiõe ei facta: vl' p pfessiõe creditoris.

o ¶ Confessione. imo magis ẽ p debitore pfessio creditoris: q̃ si sit ei redditum instrumentũ. C. de sol. pecunie.

p ¶ Philominus. puniendi. In' criminali punit testis capitali pena. xxxiij. q. v. hec imago. hoc ſm. ll. veteres. ſm cano. infamis ẽ vi. q. i. q̃ cũ q̃. xxij. q. v. si qs. sed ſm. l. accusat' de crimie falsi. ff. ad. l. cor. de fal. eos q. nõ obstat. ff. de his q no. infa. lucius. ex' de ordi. cog. cũ dilectus. q: ibi non est ſnia lata ꝓtra testem.

q ¶ Quos tempor. Sile. j. iiij. q. iij. in testib⁹. C. de codi. l. vlti. §. vlti. C. de test. si vnus.

r ¶ Simul. Quidã dicũt hoc tenere in bis q̃ nõ nisi semel ꝓmittunt: ut homicidiũ alicui⁹. ſz si sepi⁹ aliqd põt ꝓmittat: ibi nõ nocet tm diuersitas. Sz eis obiicit de susãna: ſz illi rñdent q̃ iõ fuerũt illi testes reprobati q: dixerũt q̃ in eadẽ hora & in diuersis locis cõmissũ eẽt adulteriũ: ſz non poterat cõmitti in eadẽ hora & in diuersis locis. & hoc dicũt ꝓpter expressã fiſirudinẽ nõ ꝓpter idẽtitatẽ. nã reuera aliud est adulteriũ qõ hodie fit aliud qõ cras: ſz ẽ file illi. qõ nõ ꝓcedo cũ finguli sint i suis dictis singulares. si tñ aliquẽ actũ ꝓtinuũ viderũt aliqui: ſz diuersis horis: videt q̃ testimoniũ teneret: ut si successiue in vno foramie viderũt aliquos fornicari: vel si aliq volũt testari q̃ aligs excõicatus celebrauit: & vnus audiuit finẽ misse alter principium: in hoc casu concedo eos bñ testari de vna re ꝓpter continuatianẽ actus: sicut ꝓpter continuationem possessionis vna dicit' ꝓscriptio licet facta sit a diuersis pſonis: ut. xvi. q. iij. §. põt. sicut etiã vnus dicit' ꝓconsulat⁹ licet diuerse pſone ipsum exercuerint: ut. ff. de offi. ꝓconsul. meminisse. Itẽ quid si cõueniant in tẽpore: sed discordent in officijs: vnus dicit de missa alter dicit de vesperis. Eadẽ est qõ: si vis ꝓbare solutionẽ decime: & vnus dicit frumentũ solutum & alter dicit fabã. Et ſz. q̃ nõ valet testimoniũ: q: oẽs sunt i uno testimonio singulares: ut ex' de. elec. cũ dilectus die forte nõ teneẽ testis expr̃mere ſz mensẽ: ut. ſ. ij. q. viij. libello: um.

s ¶ Pura. i. sine dolo. t ¶ Simpler. qualit' hoc intelligat. dixi. iiij. q. iij. in testibus.

u ¶ Aliquid. ar. vtile p inutile viciari: ut. xij. q. ij. siquos de seruis. ſ. di. xxxvij. sigd veri. Sz ꝑ. ff. ō execu. iua q̃ testō. ſ. di. ix. si ad scripturas. So. vtile p iutile viciat vbi in iure inuenit expressũ als nõ. ar. xv. q. iij. §. cum autem.

x ¶ Adiicit. vel subtrahit: ut. v. q. vlti. ꝓsbyteri. ex' ō ẽbo. sig. fo⁹. §. vlti. ar. xi. q. iij. quisqs metu. xxv. q. ij. ꝓscriptiõe. xxij. q. ij. cũ humilitatis. C. de testi. testium.

y ¶ Addendũ. q: nõ ꝓiudicaret hoc alicui. si ō hoc nõ iurassent: ut extra de testi. c. de testibus. vbi de hoc dixi. ſ. ij. q. vi. siquando.

illic ipi⁹ pñs fuisset: valõ erãt Sz q: aduersario absẽte gesta q̃ nob recẽsuit fcã legũt: talia leges nõ recipiũt. ¶ Idem decorato patricio.

Testes cõporaliter ꝓstito iuramento tesli nonium dicañt.

h ¶ Oramur vt sub tiore dñi ꝓsuetã ꝓscie vre syncerita tẽ i h⁹ negocio ꝓseruãtes oẽm pſonis q̃ vitatem cãe illi⁹ scire pñt: faciat' ãputari formidiem & vris pñtari cõspectib⁹ tactis sacrosanct' enãgelijs ꝑbito ẽt legalit' sacro: q̃ i vitate rei⁹ no uerũt: pfessione sue testificatõis apiant: vt patefact' oĩb⁹ q̃ ſm leges & iusticiã cẽsenda sũt cognoscat': & ꝓpetẽtẽ legib⁹ & vitati termiñ detꝫ. ¶ Itẽ nicolaus ismaro remot⁹ archiepõ. Accusator: & accusatus

5 ¶ Absens. nec affinis. ſ. e. q. v. si mulier.

t ¶ Keo. hec rubrica ẽ falsa: q: ñ intelligit' ō libello accusationis. ſz de libello attestationũ.

? ¶ Arthe. absentes. ſ. ij. q. j. in ꝑmis. ex' ō test'. in noie dñi. & c. decetero.

a ¶ Oramur. amputari. vt. q̃ inder ꝓstabit conductum & securitatẽ testibus: extra ut lite nõ ꝓtel. accedẽs & de elect. bone me. ex' de ap. ex parte. xxxiij. q. ij. siue.

b ¶ Presentari. fic. ſ. e. testes. c ¶ Nouerũt. testis eni⁹ p vtrãq̃ pte testabit'. xxij. q. v. nõ sane. & iurabit q̃ nihil falsi tatis dicet. ij. q. iiij. nullam.

d ¶ Cesse. quantãcũq̃. parilitas eni seruanda ẽ in iudicijs. C. de. primis sacro⁹ scri. in sacris ff. de arbi. si cũ dies. §. si arbit. ar. ꝑ. ex' de do. & cõ. er litteris. & ẽ file. i. q. i. teneamus. ſ. di. ix. ego. Iner sniã & in iudicio nulli est deferendũ in sedẽdo & stibus. fic. ij. q. viij. quisquis.

e ¶ Preiudiciũ. fic. xi. q. iij. siquis vo. C. de statuis & ima. l. iiij.

f ¶ Quod vo. Ubi quis simul de pluribus criminibus accusat: si in vno deficiat bñ admittit ad alia: ut. ſ. ij. q. i. in ꝑmis. dũmodo nõ sit calũniator: ut. ij. q. iij. paulũ. nã & condemnat⁹ ꝓsequi crimen de quo inscripserat pendẽte accusatione: ut. j. e. neganda. & ff. de publi. iudi. is q. §. aliud. ſz capla hic posita loquunt vbi gs de calũnia cõstat vult accusare aliquẽ: & deceptus fuit. Secus si ꝓmissione aliqua deceptus fuit: ut. ij. q. iij. paulũ. & alij distinguũt vtrũ defecerit in minori. si i minori admittit ad sequentia als nõ: ut. ij. q. i. i ꝑmis. In ciuilibus aũt causis conuictus de calũnia bene ad sequentia admittit': ut. C. de inoffi. testa. eũ qui. insti. de execu. tuto. §. qui aũt. extra de ap. constitu. Quidã dicũt q̃ siquis accusauit de plurib⁹ criminibus & contestatus ẽ item sup omnib⁹ ſz i vno deficiat bene admittit ad sequentia tanq̃ tã incepta. ſz si tm sup vno est litẽ contestatus: & deficit in illo: nõ admittit' ad sequentia quasi iuspectus. ff. de accu. si cui. vi. q. i. quicũq̃. Tu distingue an sit calũ-

niatus vel nō ut dicit.tñ figs p̄mo egit criminaliter
siue obtinuerit:siue succubuerit:pōt postea agē ci-
g Pulit.C.qñ ciuilis actio criminali p̄iudicet.l.i.
Lacuit.Quidā fic ponūt calū.accuso te super
plurib⁹ crimib⁹
fil' ꝛ eodē libello
ꝛ litē sup his con
testo::ig i vno de
ficiā tñ admitto:
ad sequētia ig iā
fim ifamis. Et b⁹
est iō qr tpe litis
p̄.fui bone fame
ut.ff.de pu.iudi.
is q.ꝛ.ij.q.i.in.p̄.

Qo.r.

mis.ibi aūt gra-
uioza ꝛc. Si aut ē
te primū accuso
de vno crimīe et
deficio:ñ admit-
to:postea ad alia
Jo. Sz certe mi-
rū videt de istis
opinionib⁹. nā si
litē p̄tef.ē accusa
to:sup pluribus
criminib⁹:publi
catis attestatio-
nibus postea nō
admittit ad pbā-
dū aliqd. Si sup
vno tñ litē p̄tef.
ē.ꝛ nō.pbauit:p̄-
sumit calūniari.ꝛ
ita nō admittitur
ad sequentia: ut
hec.c. dicūt q in
hoc casu intelli-
gunt.b.

b Nō admittā-
tur. Sz videt,qꝫ
huiusmōi excep
tio nō possit obij
ci p⁹ litis p̄tef.ut
ff.de adul.si ma-
ritus.§.p̄scriptio
nes.marie cū ex
ceptio.s.cū tu es calūniatus sit dilatoria:quia tñ
declinatoria est iudicij.quod ex hoc patet: nam ab
alio adhuc accusari pōt. Respondēt quidā speciale
esse in adulterio ut etiā pemptoriam ibi aliquis nō
possit obijcere post litis p̄testa.s.hanc.tu p quinquē
nium tacuisti:ut.C.de adult.adulter.sicut ꝛ speciale
est in illa exceptione ex qui,matri.accu.pos. cum in
tua. Alij dicūt qꝫ hec exceptio tu es calūniatus.bñ
potest obiici post litis cōtesta.nisi super eo i quo deficit.vnde
nō fuit lis contesta.nisi super quib⁹ lis nō est con
cum vult,p̄cedere ad alia super quib⁹ lis nō est con
testa.iuste admittitur huiusmodi exceptio contra
illum:Vel dic qꝫ illa exceptio de nouo cepit cōpe-

simul debent adesse.

Necesse ē ꝑm sacraꝝ scrip-
turaꝝ documētū ac ꝑm iu-
sticie tramitē ꝛ accusatū ꝛ ac-
cusatore fil' adeē: ꝛ vnā ptē q̄z-
tacūq̄z p̄dita sit auctē sic p⁹
audiri: vt alteri pti nullū p̄iudi
ciū irrogetur.

Quod vo deficiētes
i p̄mo capło ñ sint ad
mittēdi ad sequentia
ex cōcilio chartagiñ.
vij.cōfirmat:i q° sic statutū le-
gif. Qui i p̄mo capło deficit
ad cetera nō admittatur.

Placuit vt quotiēs clericis
ab accusatoribꝰ multa cri-
mina obijciūtur: ꝛ vnū ex his
de quo p⁹egerint:pbare nō
valuerit: ad cetera iā nō admit-
tant. Probari illud auctē are
latēsis cōcilij tertij:in quo sic
diffinitū ē. Qui falsa fratri-
b⁹ obijciūt:vsq̄z ad exitū ñ cōi
Quos q falsa fratrib⁹ cent.
obiecisse capitula cōuicti
fuerit.placuit vsq̄z ad exitū nō
cōicare:sicut magna synod⁹ añ
cōstituit:nisi digna satisfactiōe
penituerint. Item felix papa
in scōa decretali epis gallie.
Qui qō obijcit ,pbare nō va-
lēt:de cetero ad arguēdū non
admittit:nisi pus ,ppriā cāz ci-
uilē dūtaxat asserere voluerit

Si accusatoꝝ psone in iudi
cio eoꝝ culpabiles appa-
ruerint: ad arguendū eos de
cetero nō admittātur:nisi p⁹-
prias cās asserere nō tñ crimi
nales vel ecclīasticas voluerit
Qū ergo q falsa fratrib⁹ obij
ciūt: vsq̄z ad exitū vite a cōio-
ne ,phibeāt:illi q in eoꝝ in-
dicio culpabiles ineniunt: ad
arguēdū de cetero admitti ꝑ
hibēt: apparet qꝫ i p̄mo capło
deficiētes tāq̄z falsoꝝ obiecto
res ad seq̄ntia p̄cedē nō valēt

Bi accusato vo accu
satōem in accusatorē
verti: mltoꝝ auctē p
hibeť. Sit eni stephan⁹ papa.
Accusari nisi pus se purgaue
rint:alios accusare nō pñt.

Negāda ē accusat' licentia
criminādi: p⁹usq̄z se crimine
quo p̄mūt exuerit. qꝫ nō ē credē
dū ꝙ alios eoꝝ p̄fessioni: q cri
mib⁹ iplicāt: nisi se pus ,pbaue
rit inocētes: qm̄ piculosa ē ꝛ ñ
dz admitti rei aduers⁹ quēcūq̄z
p̄fessio.li.ix. codic'.ti.i. Im-
perator valētin⁹ valeri⁹ ꝛ gra-
tian⁹. Negāda ē accusat': ni
si suas suoꝝq̄z iurias ,psequā
tur: licētia criminādi in pari vl
minoꝝ crimie:p⁹usq̄z se crimine
quo p̄mūtur exuerit: ita tñ vt
ꝛ ipi inscriptōes ꝙ eos etiā pē-
dēte accusatōe oponē possint
Item ex decreto hadriani pa.
Non ē credēdū De eodē
cōtra alios eoꝝ cōfessioni

inscriptionē deponere ꝛ post sententiam eam cōsūmare:
ut.j.e.c.ij.ꝛ.ff.de publi.iudi.is qui. Si aūt suam iniuriam
,psequi:tunc ꝛ ante ꝛ post damnationē potest ipium incri-
pere accusare.ff.de accu.qui iudicio.fi,Vo in modū excep
tionis ,pponitur crimen:semp auditur excipiens:ut.C.de
adult.queuā alexandrū.ꝛ.xxxij.q.vi.nūl iniquius.C.de
li.causa.si filiū.ꝛ extra de ordi.cog.cum dilectus.

o Neganda. Nota in criminibus nō habere locū recō
uentionē:ut hic ꝛ.j.e.p̄ius.ꝛ ut notaui.ꝙ.q.viij.c.i.

p Accusatis.inter reos receptis:ut.ff.de adul.si marit⁹.
§.p̄escriptiones.

q Criminādi.etiā si suā iniuriā ,psequat̄ ꝑm.K. quia non

i Dos.obiecisse.calūnie se.

k Ꝙ accusatorū.culpabiles.i. calumnioſe.

l Non tamen.suā iniuriam nō ,psequendo.vl speciale est in calumniatore episcopi:ne fit contra.xxxij.q.vi. omnibus. ꝛ.§.ij.q.i. phibent.

Qō.xi.

m Ecclesiasticas.hoc ideo dicit: quia causa ecclesiastica nō est agēda nisi p hominē bone opinionis.v.q.viij.q.ꝛ.

n Accusato.si accusatus crimē suū proponit ,contra suum accusatorem pendente accusatione: aut ,ponit in modū accusationis aut in modū exceptionis.si in modū accusationis:aut nomen accusari est receptū inter reos aut nō:hoc est dicere si lis est contestata aut nō. Si nō potest eū accusare de maiori crimīe ꝛ audiet p⁹:ut.j.e.p̄ius.ꝛ.j.c.ij. si non est receptum:nō potest sed pendente accusatione potest contra eū

relatione criminū: ſz innocētia reus purgabit: ut. ff. ō pub. iudi. is qui. ſz hoc nō ē verū: ut. j. c. primo.

r ¶ Rei. i. accusati. ſ ¶ Quēcūq; ergo eo ipso q; qs accuſaſ pdit legitima ſura. ut. ff. de mu. ⁊ ho. reus. lxxvi. di. tantis. eſt de accuſa. deus omnipotens.

t ¶ Neganda, niſi ſuas. ſz tūc nō pmittūt niſi pro nas illū qui accuſat ſil'r pſequi ſuā iniuriā alio quin pcederet posterio ri qō auferī primo. condemnat⁹ aūt nō pōt niſi ſuā iniuriā, pſequaſ ff. de accu. q iudicio. cum iā ſit infamis: ut. ff. de pub. iudi. is q. ⁊ hoc ſi poſt pdemnationē accuſationē inchoat i extraneū nō in ſuū accuſatorē. ſi enī in ſuū pōt ſi nō pdit ex illo crimine ciuitatē vel libertatem ut. ff. de pub. iudi. l. is q ⁊ hoc ideo q; paraſ illi qui puocatus vult ſe vlciſci. ff. de bo. li. qui cū maio. §. ſi libertus. fm canones aūt cū quis ē damnat⁹ de crimine am modo nō pōt accuſare nec ſuū nec extraneum accuſatorē: ut. vi. q. i. q crimen.

u ¶ On eſt credendū

r ¶ Iuli. ſepe fit. nam qnq; aliter fit eī de reſti. ſpol. itē cū quis. C. ō dona. inter virū ⁊ vro. ſi maritus poſſet tñ illō intelligi cum crimen imodum exceptiōis objicitur vel directe fuit ppoſitum. ſed nō accepta pagina inſcriptionis: ut. C. de falſis ſatis

a ¶ Rius. Nota ſi due ſint queſtiōes pncipales: ⁊ ſint ambe ciuiles: q̄ prius pponitur prius eſt determināda licet ſint inequales: dū modo ſe nō contingant: ⁊ directe pponant: ut extra de ocogni. cum dilectus. ff. de iudi. q̄ prio. Si ſint criminales ⁊ inequales ⁊ directe pponūt. maio; prepoñ. ſed ſi altera eſt criminalis ⁊ altera ciuilis: de criminali prius agitur. Si vo nō ſunt ambe principales: ſed vna incidit alteri: de incidenti prius cognoſcit. Incidit aūt qnq; criminalis criminali: qnq; ciuilis ciuili: qnq; criminalis ciuili. qnq; ciuilis criminali. Criminalis incidit criminali: ut ſi accuſanti de adulterio objicio lenocinū: ⁊ pone aliō exemplum in hac lege prius. Ciuilis ciuili: ut ſi petenti hereditatē objicit queſtio ſtatus. Criminalis ciuili: ut ſi agenti p aliquod inſtrumentū objicitur queſtio excipiendo de falſitate. Ciuilis criminali ut ſi accuſāti objicit queſtio ſtatus.

qui criminibus implicātur: niſi ſe prius pbauerint innocētes quia periculoſa eſt ⁊ admitti non debet rei aduerſus quēcūq; pfeſſio. ¶ Hoc aūt intelligendum eſt in pari vel minori crimine. cetex ſi de maiori crimine eum accuſare voluerit: veluti ſi accuſatus de fornicatione de periurio de homicidio vel ſimonia vel quolibet alio crimine huiuſmodi accuſatorem ſuū impetere voluerit his aūctibus non prohibetur. ¶ Aliquando enim criminalis queſtio preiudicat ciuili: aliqñ ciuilis crimiali. vñ in li. tertio codicis ti. de ordine iudicio⁊ legitur. ¶ Iuili queſtione intermiſſa ſepe fit vt prius de crimine iudicetur: qō vtp ote maī minori merito prefertur. ¶ Tē li. viij. codice qui ac. ñ poſ. l. i. ¶ Rius eſt vt tu reſpondeaſ criminibus cedis atq; vulnerum que tibi vt grauiora crimina ab aduerſario tuo objiciuntur: ⁊ tunc ex euentu cauſe iudex extimabit: an tibi permittendum ſit eundē accuſare tam etſi prior inſcriptionē depoſuiſti. ¶ Aliquando ciuilis piudicat ciuili: aliquādo criminali. ſicut. n. in. vij. ti. de ordie cognitionū legitur. ¶ i de hereditate ⁊ libertate cōtroverſia: ē prī debz agi cauſa libertatis. ¶ tem. ¶ i crimen aliquod inferatur ei: qui ingenuus eſſe dicitur libertatis cauſa ſuo ordine ante debet agi cognitionem ſuam preſide prebente: quoniam ſi delictum pbatum fuerat: antea ſcire neceſſe eſt: vtrum vt in liberum ⁊ ingenuum. an vt in ſeruum conſtitui oporteat. ¶ tem Qui confitetur ſe pati controverſiam ſtatus: fruſtra poſtulat ſibi dari poteſtatem accuſandi eum: qui ſe ſuum dominum eſſe fatetur. ¶ Cauſa vero libertatis terminata: ſi ſeruus pronunciatus fuerit: dominum ſuum accuſare non poterit. Codice libro. ix. titu. .i. ¶ Siquis enim ex familiaribus vel ſeruis cuiuſlibet domus cuiuſcunq; criminis delatoꝛ atq; accuſatoꝛ emerſerit: eius extimationez caput ⁊ fortunas petiturus: cuius familiaritati inheſerit vel domino ante exhibitionem teſtium ante examinationem iudicij in ipſa expoſitione criminum et accuſationis exordio vltore gladio feriatur. vocem enim funeſtam interdici oportet potius q̄ audiri. Maieſtatis autem crimen excipimus. ¶ imiliter ⁊ ſi liberti accuſatores manumiſſorum heredū ue eſſe preſumpſerint: eodem quoq; vt ſerui ſupplicio teneb̄untur luituri penas ante prohibite delationis exordium.

le ſeruū illum interfecit anteriori die. ⁊ tūc ex euētu cauſe patebit an poſſit re accuſare vel nō.

c ¶ Tem ſi crimen in ſeruū. aliter enī puniſ ſeruus aliter liber: ut. xxij. q. v. qui compullus.

d ¶ Vi ꝓfitetur. cā. vba ſūt gratiani: ⁊ ſūt ſūpta ex .l. C. e. ſi ſtatus ꝓtroverſiā. ⁊. l. cū ipſe.

e ¶ Iquis. C. qui ac. nō poſ. l. vlti. ⁊. l. iniquū.

b ¶ Cauſe. quia ſi, pſequeris iniuriam tuam bene potes: alias nō. hoc non placet. quare enim diceret ex euentu cauſe. Nā etiā ſi eſſet condemnatus: bene admitteret ad accuſandū volens pſequi iniuriā ſuā ut. ff. de act. qui iudicio. mītoma gis ergo ſi fuerit abſolutus licz nō pſequat iniuriā. Vel aliter ex euētu: ſi condemnatus es: nō pmittit tibi. ſi abſolutus es bene permittitur. Sz fm hoc obſtat. ff. de pub. iudi. is qui. vbi dicit q; inchoatas acculationes bñ pōt poſtea pficere: ut. ſ. c. neganda. ſz dic inchoatas contra alios nō ptra accuſatorē. Vel pone caſum: ſi cepit te aliqs acculare q; ſibi ſeruū ſubripuiſti tali die: ut objicis ei q; il-

f ¶ Ex familiaribꝰ .i. nutriciis. ⁊ sic intellige si accusat dñm de crimine ꝓpter qd infamari vel interfici vel ꝓscribi pōt. ff. de bo. li. in seruitutē. ꝯ. ſz illud intelligit cū de minoribꝰ criminibꝰ accusabat. ⁊ iō nō sic punit. ſz hoc penitus ꝯtrariū est in familiaribꝰ epi: ut ex d accu. nulli. ſz hoc ideo est qꝛ religiosos viros dz eps tm̄ habere in familia: ut. ij. q. vij. cū pastoris.

g ¶ Fortunas. i. bona.

h Similit. hoc ē verbū gratiani ⁊ lex. C.

i ¶ Liberti. accusatores. qd h dicit verū est de ꝑuatoꝝ libertis: secus ē de libertis ecclesie. nā tales reuocant in seruitutē: ut. xij. q. ij eps q mancipiū

k Uidā in excōicatione. De prima qōne nō ē dubiū. s. q excōicatus nō pōt aliquē accusare: sed transfert se ad q̄stionē illā. s. an excōicatus pꝰ absolutionē possit aliquē accusare. ſm .h. excōicatꝰ etiā pꝰ absolutionem nō admittitur ad actus legitimos ar. xlvi. di. accusatores. qꝛ nemo ē excōicandus nisi ꝓpter ꝯtumaciā xi. q. iij. nemo. et c. certum. ꝑterea inobediētia grauissimū crimen ē. viij. q. i. sciendū ē. q semel fuit criminosus repellit. vi. q. i. q crimen. xv. di. c. vlti. itez in veteri testa. puniebat contumacia capite. xi. q. iij. absit. ergo hodie repellitur a ꝓmotione. liiij. di. multos. Item grauissima est pena contumacie. xxiiij. q. iij. corripiant. ergo grauissimū peccatum est. xxiiij. q. i. nō afferamus. imo est crimē idolatrie inobia: ut. viij. q. i. sciendū. xxiiij. q. i. ñ afferamꝰ. ſz hoc nō credo qꝛ absolutio tollit qd induxit excōicatio. ij. q. iij. §. nondū. ex de elec. qꝛ diligētia. Io. fa. distiguit. si est excōicatus ꝓ crīe ⁊ ꝯtumacia: tūc repellit etiā pꝰ absolutionē: secus si ꝓ ꝯtumacia tm̄. Alij āt dicūt aut crimē ꝓ quo ē excōicatus infamat aut nō: ⁊ qd dr̄ q inobediētia morte puniebat: hoc intelligo vbi qs erat ⁊ testis. Quinto: an die constituta non occurrens a communione sit remouendus. Sexto: si in episcoporum iudicio accusatoris persona culpabilis inuenta fuerit: an ad assertionem proprie cause de cetero sit admittenda.

Uidam vir in excommunicatione constitutus episcopum accusare disponit. adolescentem infra decimumquartum etatis sue annum ad assertionem sue cause adducit. prohibitus ab accusatione adolescentem accusatorem ⁊ se testem facit. adolescens personam accusatoris ⁊ testis gerere cupit. die statuta ad iudicium electorum iudicum veniunt. episcopus minime occurrit. a communione suspenditur. tandem renouato iudicio accusator culpabilis in accusatione inuenitur. demum ad assertionem proprie cause procedit. Hic primum queritur an in excommunicatione constitutus alium accusare valeat. Secundo: an infra decimumquartum annum in criminali causa testari quis possit. Tertio: an ab accusatione ꝓhibitus personam testificantis possit assumere. Quarto an idem possit esse accusator priuaricator legis vl cū qs non obediuit iudici in his q̄ spectant ad vindictā malefactorum: ut xxiij. q. v. miles. qs enī diceret q talis contumax morte puniretur: q nollet soluere pecuniā ad mādatū iudicis? cōueniri aūt pōt excōicatus: ex de iudi. intelle-

Qō. i.

E prima q̄estione sic statutum legitur in concilio chartaginensi septimo: cui interfuit faustinus romane ecclesie legatus.

Ad accusationem non admittatur: qui in excommunicatione perseuerat.

Diffinimus eum rite ad accusationem non admitti: qui postq̄ excommnnicatus fuerit: in ipsa adhuc excommunicatione constitutus siue sit clericus siue laicus accusare voluerit. omnes etiam infamie maculis aspersi idest histriones aūt turpitudinibus subiecte persone heretici etiam siue pagani siue iudei ab accusatione prohibentur.

Item nicolaus papa.

Heretici probantur: qui scismate vel excommunicatione ab ecclesia sunt separati.

Quod autē hi qui a prefato fratre ⁊ cōministro nr̄o ignatio depositi vel excōicati

ximus. ⁊ ex de sen ex. si vere. ſz an potest recōuenire aliquē excōicatus? videtur q nō: ut ex de here. vergentis. ex de sen. ex. ꝑ tuas. videtur q possit. qꝛ q al's nō pōt accusare si accusatus fuerit accusat. ff. de bo. li. q̄ cū maior. §. si libertꝰ. Itē q̄ritur an possit excipe. videtur q sic qꝛ ex quo ꝑmittitur ei rn̄dere gꝰ. ⁊ oīa cōsequētia: ut ex de offi. iudi. deleg. ꝑterea. ff. de iuris. o. iudi. l. ij. Ecōtra vr̄ q nō: qꝛ tūc cogeret iurare. ſz nō pōt tangē sacr̄a cū ea nō possit ingredi. si. s̄. di. v. ad eius ꝟo. vel cui ꝓhibentur alia sacr̄a ⁊ illd̄: ut. xcv. dis. illud. Itē q̄ritur an cōpensare possit? vr̄ q sic: qꝛ lz qs ñ possit petere: pōt tn̄ cōpensare ut in naturali debito. ff de ꝯpen. etiā. Sz ꝯ per exceptionez repelleret si ageret: ergo ñ posset cōpensare. ff. de ꝯpen. q̄cūq̄. sed hec questio est soluta extra de excep. cum inter.

a Diffinimus. adhuc. ergo postea restituitur ad accusationē: ut. vi. q. i. illi oēs. xxxij. q. v. ꝑceptū in fi. qd est ꝯ. h. ſz ſm eū hic vacat ar. a contrario sensu.

b ¶ Histriones. j. de ꝯse. di. ij. ne ꝓ dilatione.

c ¶ Pagani. ij. q. vij. pagani.

d Uod aūt. secū de vl's. s. constantinopolitane: ut. s̄. di. xvi. sancta. ⁊. xxiij. q. iiij. ipsa pietas.

e ¶ Si ꝟo ecclesiasticū. ut simonia heresis vsura. xi. q. i. si qs cū clerico. imo oē crimē ē ecclesiasticū: ut ex d iud. nouit.

f Sed ne.verba nicolai.

g Hereticos.verba synodi.

h Ab ecclesia.s.excõicati.Nota q̃ oĩs excõicatus dicitur hereticus:ut.j.xxiij.q.iiij.ipsa pietas.

i Laicali. laici ẏo absoluti p̃nt clericos accusare:ꝫ intellige ꝺ clericis depositis quibus q̃ꝫ laica cõio ꝓcedit: ut.ri.q.iij.teugaldum.

k Ecũ da autem. Nic queriť: an ante.xiiij. annũ aliquis sit admittend⁹ ad testimoniũ. Et gdez in ciuili cã post.xiij.annũ admittit:ut.j.e.c.i.ꝫ in criminali nõ ante xx.an.ut.j.e.i.§. in testimoniũ. Jo. Hoc tamẽ scias q̃ puella post.xij. an.in ciuili cã recipitur ad testimoniũ: q̃ tunc tutela est finita:ut iusti. quibus mo.tu.fi. circa mediũ. ꝓterea tũc nubere p̃t puella: ut ex de despon.impu.c.vlt. tũc etiã p̃t intrare religionẽ:ut.xx.q.ij. puella. Jtẽ post illã etatem testamentũ facere p̃t ut.ff.g testa.fa.pos.qua etate. ꝛ agere cãm matrimoniũ:ut ex de ꝓcura.tue.b. Tertia questio est. An oĩs qui repellit ab accusatione:repellať a testimonio: ꝛ dicẽdum est q̃ sic. Sꝫ nõ in omnib⁹ casibus in quib⁹ quis repellitur ab accusatione: repellit a testimonio. Nã in priuatis delictis nõ p̃t accusare ille cuius non interest:tñ bñ p̃t testificari ibi. Similiter qui admittit ad accusationẽ: ꝛ ad testimoniũ.ꝫ nõ vbicũq̃ quis accusat p̃t testificari:ut extra de testi.de cetero.fallit tñ ꝓdicta regula in muliere. Nam ſm legẽ mulier in paucis casib⁹ admittit ad accusationẽ: sed in multis admittit ad testimoniũ:nõ tñ in testamentis ut.xv.q.ij.de crimine. Jtẽ hec regula qui nõ admittit ad accusationẽ nec ad testimonium:intelligẽda est in testimonio in criminalibus causis:ꝫ in ciuilibus causis bene admittunť testes:sicut illi qui sũt irregulares nõ ratione criminis ut mutilati bigami vel alĩ irregulares in criminalibus nõ testificanť ꝓtra clericos.ꝫ in ciuilibus bene extra de testibus.tam litteris.

l Estes aũt.nec ad accusationẽ.nisi in casu: ut.xv.q.ij. de crimine.

m Ad testimoniũ aũt.infra.xiij.an.iupubes nõ recipit ad testimoniũ:ut hic ꝛ insti.de testib⁹.§.testes.tũ q̃ talis etas plena est ꝓuris:ut ex de delic.pub.c.i.ꝛ quia nec iurare cogit:ut.xxij.q.v.pueri.ꝛ.c.honestũ. Nec obstat.j.e. in testimoniũ.q̃ illud loquit in criminalib⁹ causis. Sꝫ obijcitur.melius elicit veritas a pueris q̃ꝫ a senioꝛib⁹ ſm salomonem. Jtẽ impubes ferula cedit ꝓ veritate dicenda. ff.ad sill.l.i.§.impubes.ꝛ ab impubere sumũ initium questionis sicut a timidoꝛ:ut.ff.de q̃ni.vni⁹ in p̃n.ꝛ imbuꝑes iurat.ff.de li.cã.l.vlti.in fi.§.° ideo nõ iurat q̃ nõ p̃t peierare:ut.ff.de iureiuran.l. q iurasse.et q̃ hec etas nescit quid agat.C.de fal.mo.l.i.ꝛ obtinẽt p̃dicta in ceptis criminib⁹ ꝛ i nece occisi domini:ꝛ in crimine lese maiestatis. ar.vi.q.i.§.verũ.

q̃busdam reꝑhẽsi sũt ꝛ p̃uecti aut excõicati siue ex clero siue ex laicali ordie: nec his licere accusare eꝑm: añq̃ ꝓpo crimie p̃nt⁹ exnãtur. filiꝰ autẽ ꝛ eos q̃ sub accusatõne p̃ioꝛi existũt:nõ añ eos eẽ acceptabiles i accusatõe eꝑi aut alioꝛ clericoꝛ:q̃ innoxios semetipsos illatoꝛ sibi oñderit crimiñ. qd aũt piculi regule h⁹ limeat ꝓpterib⁹:nõ ignoratis.

Ecunda aũt ꝛ tertia questio eodẽ cõcilio vno eodemq̃ caplo terminať. Illud ẏo ẽ hmõi. Qui ab accusatõe repellũtur aut ad ãnũ. xiij. nõdũ puenerit:testes eẽ nõ possunt.

Estes autem.ad testimonium non admittendos esse censemus: qui nec ad accusationem admitti iussi sunt: vel etiam eos quos ipe accusatoꝛ

n In criminali. Hoc ẏbũ nõ est i lege.ff. de testi. ꝓduci. Quidam sic intelligũt legẽ istã:q̃ si aliqs testis induci⁹ est ſ

Nõ.xiij.xiij. mel ꝓtra aliquẽ; ãmodo ille testis nec in illa cã nec i alia p̃t esse testis ꝓtra illũ. videť eni esse iuspectus ꝛ eum odio habere: q toties contra ipsũ vult testari. ꝛ hoc intelligũt in criminali cã: sic ꝛ gratianus intelligit ꝛ est ar.ad hoc ex

de appel.ad hoc. Sed tu dicas q̃ dũ attestationes clauſe sũt etiã in eadez cã ꝛ ijdem alĩq̃ testes de nouo p̃nt induci:ut extra de testi.cũ causã in fi. ꝛ C. de testi.l.vlti. Sed post publicatas attestationes ñ possũt induci vel ijdem vel alij sup eadez causa:nisi id quod ꝓbaui in modũ exceptionis:modo velim ꝓbare directe:ut extra.e.c.veniens. Tũc aũt ante publicationẽ testiũ possum eundẽ testem inducere si forte ꝓmo nõ habuit omnia i memoria:ut i aũt. e.ti.§.quoniã ẏo multi.ff.de questi.repeti. Jtẽ idẽ testis p̃t redire ꝛ errorem suũ corrigere: ut extra de testi.cogen.ꝓterea.ꝛ.xxxv.q.vi. de parẽtela ibi discoꝛdasse. Item si testis aliquid obscure dixit: poteſt ab eo etiam post publicationẽ queri interpretatio:ut.ff.de tes.heredes.§.i.licet sit ar.cõtra eũ ꝓba.in ꝓsentia.sed ibi ex causa forte omisit iudex interrogare testem. Alij exponũt reum testimoniũ .i.malũ testimoniũ ꝛ fallũ.ar.ad hoc extra de elec. sup eo.ꝛ.ij.q.i.ꝓhibentur.de hoc aũt nõ est dubiũ; quin in alia causa idem testis possit induci denuo ? eundem:ut extra de testi.fraternitatis.

o Si testes.eoꝝm. Circa contrarietatem testiũ plene distinguas:ut si vnus testis cõtradicat sibi ꝛ ꝓ esse:testimoniũ eius nõ valet:ut.iij.q.ix.pura.ꝛ.xxiii.q.vij.quod autem.extra de appel.solicitudinẽ.C.de li.causa.cum ꝓcum: nisi hoc fecerit

corrigendo se ꝛ incontinenti: extra de testi. cogen. preterea. Idem videtur si quis testis pro parte inducatur alius q̄ tunc in nullo valet testimonium eius: ut. ꝯ. di. ix. si ad sacras. ſ. e. item qui falsa. Si vero vnus testis contradicit pluribus: talis contrarietas nō obstat: quia testimonium vnius nec iustificat nec condemnat: ut. xxxiij. q. ij. admonere: nisi contradicat pluribus testib⁹ cum quibus ipse scriptus est i aliquo instrumento ff. quēadmodum testa. aperiā. l. i. in fine. Si vō plures testes cōtradicant pluribus. distinguunt quidam: quia aut cō tradicunt testib⁹ ex eadem parte productis: aut ex aduersa. Si ex eadem parte ꝓductis contradicant: nullius testimonium valet: ut iij. q. ix. nihilominus. ꝛ videtur hoc expressum: extra de proba. licet. sicut cum diuerse scripture ex eadem parte ꝓducūtur que sibi contrarie sunt: ex illis nulla valet: ut. C. de fide instrumen. ſcripture. ꝛ extra de fide instrumentis: tunc prevalet testimonium plurium testimonio paucorum: nisi illi pauciores meliores sint vel magis verisimiliter loquantur ut hic dicitur. Hanc distinctionem nō approbo. licet eni testes vnius partis sibi contradicant: nō dico q̄ in hoc casu testimonia omnium succumbant: licet ita sit in instrumentis: quia instrumenta sua potest quis previdere an sibi contradicant: vnde imputet sibi si contraria instrumēta exhibet: sed in testibus nescit quid dictus sit. Dicas ergo q̄ si testes contradicant testib⁹ siue ex eadem siue ex altera productis: primo cōsidabit iudex contrarietatem illaꝝ si potest: ut extra de testi. cum tu fili. ſ. ō pe. di. i. periculose. extra de verbo. signi. nihil obstat. xi. q. iij. antecessor. Idē potest dici de contrarijs instrumentis: ut extra de consuetu. cum dilectus. nisi manifesta sit contrarietas: ut. iij. q. ix. nihilominus. xxxv. q. vi. de parentela. vbi ergo testes contrarij sunt: semp testimonium plurium prevalebit: nisi ex altera parte sit tanta dignitas: ut merito debeat prejudicare numero: ut de domo sua produxerit. Ad testimonium autem infra annū xiiij. etatis sue constituti non admittantur. Item ex concilio maticensi ca°. vj°.

De eodem. Palea

Pactum sancto conuentui: vt testes ad testimonium dicēdum precio non conducantur ꝛ vt quiq̄ optimi ꝛ fideliores in testimonium assumantur: vt is contra quem testimoniū ferre debent: nullam eis possit afferre calūniam: ꝛ ut nullus testimonium dicat: nisi ieiunus.

Item. In criminali causa produci testis non potest: qui autez in eum reum testimoniū dixerit. sicut in. xxij. li. ff. ti. de testibus inuenitur. Item ti. eodem.

Si testes omnes eiusdē honestatis ꝛ estimationis sint ꝛ negocij qualitas ac indicis motus cū his cōcurrit: sequēda sunt omnia testimonia: si vero ex his quidaz eorum aliud dixerint licet in pari numero credēdū est quod nature negocij conueit: ꝛ qō inimicitie aut gratie suspitione caret. confirmabitq̄ iudex motū animi sui ex argumentis ꝛ testimonijs q̄ rei aptiora ꝛ veritati proximiora esse cōpererit. Non enim ad multitudinem respici oportet sed ad synceram testimoniorum fidem ꝛ testimonia: quibus potius lux veritatis assistit. Item. In testibus fides dignitas mores gravitas est moderanda vel examinanda. ꝛ ideo testes qui aduersus fidem sue testationis vacillāt audiendi non sunt. Item. Testium fides diligenter examinanda est. Ideoq̄ in persona eorum exploranda erunt: in primis cōditio cuiusq̄: vt q̄ quis decurio an plebeius sit: extra. e. in nra. vt nisi pauciores verisimiliora loquant ut hic vel nisi per pauciores testes plura probentur q̄ per plures. verbi gratia. plures testes probant me possedisse rez aliquam p quadraginta annos pauciores probant eandē rem te possedisse p quadraginta annos: ꝛ preterea probant titulum possidendi: tunc dicerem prevalere testimonium paucorum: ut extra de probatio. licet. Et hec vera sunt vbi testes de eodem tempore inducti sunt. Si vō testes alterius partis inducunt contra testes alteri⁹ partis: ut si mei testes ꝓbassent me cōtratisse cum aliquo in aliquo loco: ꝛ tu induceres testes ad ꝓbandus q̄ ego nō fuissem tunc temporis in illo loco: hic posset videri q̄ secundis testibus potius esset credendū q̄ primis: ut extra. e. ex tenore. ꝛ. c. series. extra de excep. denicq̄. Sed hoc nō credo. imo credo in tali casu: q̄ si secūdi debent reprobare dicta priorum: q̄ etiam plures debeant esse ꝛ longe melioris fame: ut. C. de contraben. stipula. optimam. hoc ideo quia presumitur magis subornatio post publicatas attestationes q̄ ante. Si autem testes ex omni parte sunt pares ꝛ in numero ꝛ in dignitate: tunc fertur sententia pro reo: ut extra de proba. ex litteris. extra de fide instrumen. inter dilectos in fi. nisi in matrimonio ꝛ in causa liberali ꝛ pro testamento ꝛ in dote: ut extra de sententia. ꝛ re iudi. c. vltimo. Si autem neuter possidet: sed vterq̄ rez ab aliquo extraneo petit: tunc si testes vtriusq̄ partis sint pares: res dividatur si potest: ut extra de presumpt. afferte. si ē res indivisa potest iudex gratificari ꝛ dare cui vult: extra de parochijs. c. i. vel res sorte dividatur: ut. xxvi. q. ij. c. sors. Si vero testes contradicant instrumento: aut cō tradicunt proprio aut extraneo. si proprio ſ. in quo sunt scripti prevalent testes instrumento: extra de probati. tertio. extra de condi. appel. per tuas. ff. quemadmodū testa. aperi. l. i. in auc. de fide instrumen. §. si vero. Si vero contradicant alij instrumento in quo non sunt scripti: dixerunt quidam q̄ semper prejudicat viua vox mortue: ut in auc. de fide instrumen. §. si vero. Alij dicunt q̄ si factum est remotum ab hominū memoria: potius creditur instrumētis q̄ testibus: sed si factum est recens: potius creditur testibus q̄ instrumentis: tum ideo quia memoria hominuz quandoq̄ nō habetur vltra annum: ut. ff. de proba. si arbiter. tum ideo quia testes consueuerūt fidem suaz variare

ēt tractu temporis.ff. de carbonia.edic.l.iij.§. due.ff. de dam.infec.l.qui bona.§.vlti. Ego credo q̄ contra quodlibet instrumentum admittuntur testes quantūcunq; sit publicum:ut extra de prescrip.ad audientiam.C. de proba. cum precibus.nō tamē concedo q̄ testimoniū duorum vel trium prevaleat instrumento. nā cum instrumentum obtineat vicem duorum testium: ⁊ preterea tabellio equipolleat vel maior est vno teste:oportet q̄ ad minus per quatuor testes reprobetur instrumentum: ut extra de fide instrumē. cum iohannes.fallit tamen hoc in duobus casibus:vbi videtur q̄ instrumentum nō admittuntur testes: sicut contra inuentartum publice confectum nō admittuntur testes: ut.C. arbi.tu.l.vltima. Et in cōfessione que fit a muliere in instrumento i quo confitetur se recepisse pecuniam pro intercessione:ut.C.ad vell.anti que. Quedam tamen sunt que melius probā tur per instrumentum cū̄ per testes ut sententia lata ⁊ arbitrium:⁊ t an honeste ⁊ incnlpate vite an vero notatus sit quis ⁊ reprehensibilis: an locuplex an egenus sit: aut lucri causa qd facile admittat: vel an inimicus sit ei aduersus quem testimonium fert: vel amicus eius sit pro quo testimonium dat. nam si careat suspitione testimonium: vel propter personaz a qua profertur q̄ honesta sit ⁊ propter causaz q̄ neq; lucri neq; gratie neq; inimicicie cā sit: admittendus est. Item. Lege iulia de vi cauetur: ne hac lege in rem testimonium dicere liceret qui se ab eo parentene eī liberauerit: quiue ipubes erit: quiue iudicio publico condemnatus erit: quiue in vinculis cūstodiue publica erit: quiue eorum in integrum restitutus non erit: qui ad bestias vt depugnaret se locauerit: quiue palam questum facit fecerituue: quiue ob testimonium dicendum vel nō dicendum pecuniam accepisse iudicatus vel conuict⁹ fuerit. Item. Lege iulia publicorum iudiciorum cauetur: ne inuito denuncietur: vt testimonium dicat aduersus socerum generum vitricum priuignuz priuignam sobrinum sobrinam de sobrino natum: eosue qui in propiori gradu sunt. Item ne liberto ipsius ⁊ liberorum ue eius parentum viri ⁊ vxoris. Item ne patroni patrone aduersus libertos neq; liberti aduersus patronos cogantur testimonium dicere. Cum autem excipitur ne gener aut socer inuitus testimonium dicere cogatur: generi appellatione sponsum quoq; filie continere placet. Item socerī spō se patrem. Item. Idonei non videntur esse testes: quibus imperari potest: vt testes fiant. Item. Serui respōso tunc credendum est: cū alia probatio ad eruendam verita

uialet.ar.xli.di.ñ cogantur.simili ter electio: ut in auc.de defen.ciuita.§.i. ⁊ ar.ex tra de appel.cō stitutus.

cōmissio facta iudicibus.

a ¶ In pari.i.q̄ tot sunt ex vna parte quot ex alia. vel dic impari:ut fit vna pars.

b ¶ Ad multitudinē.ar.p paucitate contra multitudinē: ut.xxvi.di.nicena.xxiij..q.i.odi.ff.de pact.majorem.nam maior pars est que maiori nititur ratione: ut.xl.di. multi in fine.

c ¶ In testibus.dignitas. Uidetur ergo q̄ semper preualeat testimonium eoruz qui sunt in dignitate constituti: ut hic ⁊ xcvij.di. nobilissimus.⁊.xl.di.c.i.⁊.xi.q.iij. absit. et ff.de fide instrumen.l.vltima. Sed contra nō est querendum quis vel qualis dicat:sed quid dicat:ut.xix. di.secūdum.⁊.iij.q.ix.c.vltimo.⁊.i.q.vij.queritur.⁊.vi.q.ij. placuit. Sed.semper presumitur pro multitudine contra dignitatem:nisi ex altera parte tanta fit dignitas:ut merito possit preponderare:ut extra.e.in nostra. Sed in electione etiam preiudicat numerus dignitati.extra de elec. dudum. Sed hoc ideo: quia inter multos presumendum est aliquos esse idoneos:ut.lvi.di.nullus.

d ¶ Examinanda.i.inquirenda.

e ¶ Uacillant.dubitando.talis tenetur crimine falsi.ff.de fal.eos qui.⁊ est simile.iij.q.xv. pura.⁊.ff. de questionibus de minore in fine.⁊.l.ex libro in prin.⁊ extra de accusa.super his.extra ut ec.bene.ut nostrum.

f ¶ Estium.exploranda.a iudice.ut.ij.q.vij.querendum.xxv.q.v.iudicantem.

g ¶ Quis decurio. Ar.q̄ testimonium nobilis pre-

h ¶ Locupler.in salomone legitur:diuitias ⁊ paupertates ne dederis mihi:ne repletus mendax fiam:ne pauper periurem nomen dominī:sic.ij.q.i. probibentur. si tamen alias caret suspicione:bene admittitur: ut infi. de suspec.tu.§. vltimo.

i ¶ Sit.supple talis ut ⁊ cetera.

k ¶ Inimicus.capitalis:ut extra de simo.per tuas. ⁊ de hoc notaui.ē.iij.q.v.c.ii.

l ¶ Lege iul. de vi.ab eo.l.reo.

m ¶ Liberauerit.xij.q.ij.episcopus qui mancipiū.

n ¶ Publico.sm canonem idem est de priuato:extra.e.super eo.

o ¶ In vinculis. proicrimine quod per sententiam infamaret:ut.C. de infa.l.i.⁊ extra de accusa.super his.alias nomine vinculorum priuata vincula intelliguntur.ff.de vbo.signi.vinculorum. Dic paret q̄ secundū leges repellitur criminosus: etiam si non dum in eū sit lata sententia.⁊ in fine idē innuitur:vbi dicit iudicatus ⁊c.

p ¶ Custodiue. donec sit purgatus.

q ¶ Fecerituc.⁊ sufficit si quandoq; fecit:ut.ff. de ritu nup.palam.

r ¶ Lege iul. iud. ciorum publicorū. ne inuito volens

ergo admittitur: ut. s. pri. q v. c. i.

s ¶ Ipsius. accusati.

t ¶ Eius. s. liberto. supple parentū rei. Hoc vult dicere: q libertus alicuius nō potest ferre testimoniū contra ipsum nec libertus filiorum suorum nec libertus parentū suorū nec vxoris sue et repete hanc dictionē libert⁹ cum quolibet genitiuo.

u ¶ Ne patroni. genitiui casus. ⁊ est sensus ne denunciet liberto patroni. s. rei: ut si dicat testimoniū aduersus eū. s. reum. i. vnus libertus aduersus cōlibertum suum eiusdem patroni nō cogit testari. vel melius patronū vel patronam hic vocat eum q est patronus alicui⁹ liberti: ⁊ tamen idem est alterius libertus: ⁊ sic patronus ⁊ libertus.

x ¶ Donei. imperari. fallit hoc in matrimonio: ut extra q ma. accu. pos. videt in fi. Ergo vxor non erit testis p marito: quia ei subiecta est. xxxiij. q. vltima mulierem.

y ¶ Serui. ff. de proba. cum probatio.

z ¶ Cum alia. si. xiiij. q. ij. c. vltimo. C. de hereti. l. vlti. sic ppter defectū admittunt min⁹ boni: ut. lv. di. c. i.

z ¶ Probatio. plena. nam presumptio aliqua debet precedere. nō enim a tormentis est incipiendū: ut extra de reg. iur. cū in contemplatione. ⁊ intelligi cum de suo facto interrogatur seruus: ut. j. e. serui. ⁊ illud dicitur responsū nō testimonium: nec cr di tur ei tunc sine tormentis: ut. v. q. v. illi qui.

a ¶ Nuiti. senes maiores. lxx. annis. ff. de excus. tu. l. ij. in prin. Sed ad domū eorum est mittendum: extra. e. si qui testium.

b ¶ Non licet. propter turpitudinem quibus interdictum est.

c ¶ Publicani. i. theolonearij.

d ¶ Is qui nō. detractandi. i. euitandi: ut ille qui est in aliena prouincia: ut extra de fideius. constitutus. C. de fide instru. iudices. nam ad tales est mittendum. Vel intellige quando iam per. xv. dies fuerunt coram iudice: tunc enim licite recedunt: ut. C. de testi. si quando.

e ¶ Is qui exercitui. conduxerit. vehendam.

f ¶ In testimonium. reus. i. accusatus. sic. lxxxi. di. tantis.

g ¶ Ob carmen famosum. ff. de iniuriis. l. cor. Nec ipse pōt esse testis nec testamētum facere nec alter p ipso est testis in testamento. ff. qui testa. fa. pos. cum lege.

tem non est. ¶ Item. ¶ Inuiti testimonium dicere non cogantur senes valitudinarij vel milites: vel illi qui cum magistratu reipublice causa absunt: vl quibus venire non licet. publicani etiam testimonium non dicunt inuiti. ¶ Item. ¶ Is qui non detractandi causa testimonij aberit. ¶ Item. ¶ Is q exercitui prebendam conduxerit. Sed nec pupillis testimonium denunciari potest. ¶ Item. ¶ In testimonium accusator citare non debet eum qui publico iudicio reus fuerit aut qui minor viginti annis erit. ¶ Item. ¶ Ob carmen famosum damnatus intestabilis erit. ¶ Item. ¶ Si res exigit: non tantum priuati sed etiam magistratus si in presenti sint: testimonium dicāt. pretor quoq testimonium dare debet in iudicio de adulterij causa. ¶ Si aūt ea rei cōditio sit: vbi arenarium testem vel similem personam admittere cogimur sine tormento testimonio eius credendum non est. ¶ Item. ¶ Testes quos accusator de domo propria produxerit: interrogari nō placuit. patroni quoq in causa cui patrociniū prestant: testimonium non dicant quod etiam in executoribus negociorum obseruandum est ¶ Item. ¶ Qui falsa vel varia testimonia dixerint: vel vtriq parti prodiderint a iudicibus competenter puniuntur. ¶ Item ¶ Pater ⁊ filius qui in potestate eius est. ¶ Item duo fratres qui in eiusdem patris potestate sunt testes vtriq in eodem testamento esse vel eodem negocio possunt fieri: quoniam nihil nocet ex vna domo plures testes alieno negocio adhiberi. ¶ Item. ¶ Hermophroditus an ad testimonium adhiberi possit: qualitas sexus incalescēt ⁊ ondit. ¶ Testis idone⁹ pr̄ filio: aut fili⁹ pr̄i non est testis: dixi. s. ij. q. vi. statuendum.

a ¶ Si res. magistratus. qualiter iudex possit eē

b ¶ Conditio scilicet in exceptis criminibus.

c ¶ Arenarium. qui pugnauit in arena: vel in loco tali.

d ¶ Sine tormento. v. q. v. illi qui.

e ¶ Patroni. qui nō possunt esse simul testes iuris ⁊ facti: C. de asses. nemo. possunt tamen testari de transactione facta pro causa sua: extra de transac. ex litteris.

f ¶ Patrociniū. de hoc dixi. ij. q. vi. statuendum.

g ¶ In executoribus. i. procuratoribus ⁊ curatoribus.

h ¶ In executoribus. sed nōne executor iudicis potest eē testis. quare enim destinaretur a iudice si non crederetur dicto suo. Nam ⁊ nuncio creditur: ut extra de appel. cum parati. ff. de rebus eorum qui sub tu. l. magis. §. illud. lxxv. di. c. penulti. in fi. nec de illorum actibus dubitandum est qui ad officium tale admittuntur: ut. xciiij. di. valde. ff. de offi. p. preto. l. i. qualiter enim probaret quis se nō citatū: ut extra de elec. bone. R. creditur eis donec probetur cōtrarium saltem per suum iuramentum. ar. lxxxij. di. proposuisti. ff. de custo. ⁊ exhi. reo. l. diuus.

i ¶ Qui falsa vel varia. simile extra: ut ec. bene. ut nostrum. extra de conces. preben. post electionem.

k ¶ Prodiderint. dicta.

l Ermophroditus.ſ.in teſtamento vbi mulier nō poteſt eſſe teſtis ſm legem:ut inſti.de teſti.§.teſtes.in iudicio ät poteſt.xv.q.iij.de crimine. Sed quid ſi in omnib⁹ eſt pari litas? Itē nūquid talis poteſt ordinari? Itē an contrahet cū viro an cū muliere? ⁊ ſi prius cuꝫ viro contrarit:an poſſit eo mortuo cū muliere contrahere? Jo. Sed certe in oīb⁹ reſpici dz ſerus:q magis ſcalescit.de mōſtro pñt fieri monſtruoſe queſtiones.b.

m Teſtis.filio.ff.de ꝓbati.etiā.ſ.vbi dicit q mater pōt teſtari ꝓ filio. Sed illud intelligeq pōt ꝓ etate vel etiā ꝓ cognatione filij teſtari. Itē pater teſtat ꝓ filio⁹ in cauſa religiōis. xx.q.iij.pñs.

n Filio.ſiue emancipato vel nō. In caſtrenſi aūt peculio ſi filius añ miſſionē teſtamentū fecerit: pater pōt teſtis ei adhiberi:ut.ff.de teſta..qui teſtamento. ſed poſtq̄ miſſus eſt: non: inſti.de teſta.§. in teſtibus.

o Nullus.ſua. Itē nul⁹ i cōmuni:quia quod cōmune eſt vtriuſq̄ eſt: ff.de ritu nup.illud.niſi indirecte:ut i teſta.vbi quilibet legatariorum teſtis eſt: inſti.de teſti. .§.legatarijs.

p Sua.contra.j.xiij.q.ij.ſuper. Sed illa nō eſt ſua:ut.xij .q.ij.qui manumittitur.res enī ſua eſt:cuius commodum vel emolumentū ſpectat ad aliquē ſuo nomine:ut.ij.q.vi. biduum. Sed contra..ff.finū reg.l.penulti. vbi vendito⁹ poteſt eſſe teſtis ꝓ emptore.

q D fidem.niſi in caſibus notatis.ſ.iij.q.ir.ſi debitū.

r Duo.ſimile de ꝓſe.di.i.hoc quoq̄.ſi.ff.de manu.te.libertas:§.vlti.ar.contra.ff.de op.leg.l.i.

s N teſtibus.qui ſimpliciter.i.ſine adiectione cauſe.vel ſimpliciter.i.nō obſcure:ut.iij.q.ir.pura.ſic.ſ.di.iij.erit. xxiij.di.qui epiſcopus.nam obſcurus teſtis eſt ſuſpectus: ut.ff.de iure fiſci nō intelligitur.⁊ obſcure dictum ꝓ nō dicto habetur:ut extra de ꝓba.in preſentia.ff.de interroga.acti.de etate.ar.extra de accuſa.cum dilectus.⁊ obſcure ſcriptum ꝓ nō ſcripto habetur:ut.ff.de bis que ꝓ nō ſcrip.ba.l.ij.

t Ex tempore.ergo videtur q teſtes ſūt interrogandi ō tempore:ut extra.e.t. cum cauſam.iij.q.ir. nihilominus. Sed nō eſt verum:vt.ff.de ꝓba.ſi arbiter.iij.q.vlti.libellorū.niſi teſtes eſſent ſuſpecti. tunc enī poſſet queri de q̄litate temporis ⁊ teſtiū ⁊ quocūq̄ modo poſſet iuder inueſtigare veritatem:ut.C. de edēdo is apud quē.xxx.q.v.iudicantem.vel ex tempore.i.ex mora quia prius cogitabit qualiter reſpondeat: ut.l.di. ponderet. Nam teſtimonium repentinū nō valet ut.v.q.v.§.ſz aliō teſtes ad ꝓbationē ingenuitatis nō ſufficiūt:niſi inſtrumētis ⁊ argumētis adiuuētur. I tē u Reſpondeāt. ſponte. nō enim de bocſūt interrogandi:ut dixi. Jo. Sed certe ō tempore quo reſdicitur facta bene interrogātur ut extra.e.cū cauſam: ſed de qualitate temporis: nō niſi ſint ſuſpecti.b.

I tem. N ullus idoneꝰ teſtis in re ſua intelligit. I tē. A d fidē rei geſte faciēdā etiā non rogatus teſtis intelligit. I tē U bi numerus teſtiū nō adijcitur:etiā duo ſufficiūt. plural' enim locutio duorum numero contenta eſt. I tem. I n teſtibus 'conſiderandū: qui ſimpliciter teſtimoniū dicant:vtꝝ vnū eūdēq̄ meditatū ſermonē afferant:an ad ea que interrogantur ex tempore veriſimilia reſpōdeāt. I tem. S epe ēt ſine publicis documentis cuiꝰ cūq̄ rei veritas deprehēditur alias numerus teſtiuꝫ alias dignitas ⁊ auctoritas alias veluti conſentiens fama confirmat rei de qua queritur fidez. non ergo ad vnā ꝓbationis ſpēm cognitōem ſuam iudex alligare debet:ſed ex ſententia animi ſui eſtimare: quid aut credat: aut parum ſibi ꝓbatū opinetur. I tem. A lia ē auctoritas pñtium teſtium: alia teſtimonioꝝ q recitari ſolēt. I tē codi.li.iij.ti.de teſtibꝰ. S oli teſtes ad ꝓbationē ingenuitatis nō ſufficiūt:niſi inſtrumētis ⁊ argumētis adiuuētur. I tē O tiā ciuili iure 'domeſtici teſtimonij fides improbat'. I tē S olā atteſtationem platam nec aljs legitimis admunicul' cām approbataz nulliꝰ eſſe momenti certū ē. I tē S os teſtes ad veritatē adiuuādā adhibere oportet:q omni gratie ⁊ potentatui fidē religioni iudiciarie debitā pñt ꝓponere. I tem. P arētes ⁊ liberi inuicē aduersus ſe nec volentes etiā ad teſtimoniū admittendi ſūt. I tē. O uī intēdit:ſue intentōi ꝓprias debet afferre ꝓbationes: nō petere aduersariū cogi ad exhibitionem eorum: per que ſibi negocium fiat. I tem. S erui neq̄ ꝓ domino neq̄ aduersus dominum ſed ꝓ facto ſuo interrogari poſſunt. I tem I urisiuran di religione teſtes ꝓiuſq̄ per hibeant teſtimonium coerceā tur: ⁊ honeſtioribus potius fides teſtibꝰ adhibeatur. Omniꝰ

Ex ſponte . nō enim de bocſūt interrogandi:ut dixi. Jo. Sed certe ō tempore quo reſdicitur facta bene interrogātur ut extra.e.cū cauſam: ſed de qualitate temporis: nō niſi ſint ſuſpecti.b.

B Epe.iudici.ij. faciēda eſt fides: ut.ij.q.vij. plerūq̄.⁊.C. de cōdi. ob cau.l.i.

u Fama.ergo ꝓ famā aliquid ꝓbatur:ut.ſ.ij.q.v. ſi mala fama. matrimoniū enī ꝓbatur ꝓ famam: extra de ꝓſump.illud.⁊.xxx.q.iij. dicat.ar.contra. xxxv.q.vi.ſi duo.extra de eo qui cog.conſang.vro. ſue.ſup eo. Verum eſt q fama ꝓ ſe nihil ꝓbat. ſed ſi adeſſet teſtimoniū vnius cum fama:ꝓ illud ꝓbari poteſt ar.extra de ꝓba.ſicut.C. de rebus credit.un bone. Et ſi iudex dubitat de fama:querat a vicinis ff.de magiſtra.cōue.l.i.§. ſi preſes. Et magis valet fama q̄ vnus teſtis: ut extra de conſang. ⁊ affi. ſup eo. Poteſt aūt fama ꝓbari per duos teſtes: ut extra.e.tam litteris.

x Una.ꝓbationis.extra de ſen.⁊re iudi.cauſam.

a Alia.hoc eſt expoſitum.ſ.c.pri.q.ir.c.teſtes.

b Alia.extra de coba.cle.tua.

c Oli teſtes.inſtrumētis. Yba ſūt gratiani: ⁊ male intelligit.hoc vult.l.dicere:q nō tm ꝓ inſtrumenta ſz etiā ꝓ teſtes pōt ꝓbari libertas.

d Tiā domeſtici.fallit.C.de repu.l.conſenſu circa finē.ex de teſti.veniens in fi.ex q ma.accu.poſ.vī.

e Olam.i.ſine deiectione cauſe.

f Solam.aliter ponit.s.di.viij.si solus.

g Attestationē.cā a teste ingrenda est:ut ex.e.cuz causā.si tñ nō fuerit q̄sita ⁊ testis de ea cā nihil dixerit:nō iō min⁹ valet testimoniū:q; dixit oīa que nō uit:ꝛ nō cāz oīuz ar.ad hoc.ff.de no.ope.nū.ō pupillo.§.q op⁹.ar. extra de sen.⁊ re iudi.ficut.

h Os iudicia / rie.i.iudici.nota q; sufficit si iudici fit.pbatū: ut ex ō relcr ip: inter.s. .e.sepe.

i Arentes.nec volētes.ꝛ.s.iij.q v.c.i. Sz hic vocant parētes ascēdētes ⁊ descendētes nō collaterales:put sumit.ff. de in ius vo.l.iiij .§.i.

k Ui intendit. aduersarij actor nō pōt petere:ut reus exhibeat si bi instra sua:ut.vi q.vlti.§.vlti.ex ō .pba.ex epistole. nisi re⁹ sit eis vsurus.ut extra de fide instru.ꝓtingit. itē cū instrumenta sint cōia:ut.C.de eden.ꝓcura.

l Erui.nisi in casu:ut.xij.q.ij.in patronos.

m Sed.p facto suo.qñ p eū dicit aliqd.cōmodatū vel depositū.C.de q̄sti.interrogati.ff.de edil. edic. q̄ro. Et sic paret q; viles psone recipiunt:vbi ō ipso ⁊ re iudi.cū.i.ꝛ.a.

n Urisuran..fic.iij.q.ir.hortamur:nisi remittat a parte:ut extra de testi.tuis.

o Unus.xi.q.i.qcunq; ꝛ. Sed illud nō tenet. Sz fallit hoc ex de testi.co.puenit. Itē vni credit:ut.C. de fal.figs decurio.ff.de dote ꝓ.theopōpus. Et generaliter credit vni.quo ad ꝓsumptionē:sz dicrū vni⁹ nō iustificat neq; ꝺdemnat:ut.xxxiij.q.ij.admonere

p Omnib⁹.in re.ꝓpria.ar.extra.C.de fideicō.l.vlt. sed ibi impropriē ponit iudex.

q Iberi.si socij. Sz fallit.s.ir.xix.di.figs papa. Itē fallit in crimine lese ma.xv.q.iij.nemini.⁊ in crimine fisci.veniens. So.socius crimis ⁊ muneris repellit sed nō criminis tantū.

r Sz fides.i.causa.

s Enturis.de hoc notaui qd iudici vel testi dandū fit.xi.q.iij.nō licet:Uidebat q; vtraq; ps debet.pui secus est ut dicit.

t Ags.p.ducant.testē inductū.p me teneor recipē ꝓtra me:ut hic.similiter illū q fuit iudex.p me teneor recipē ꝛ me:ut.iij.q.viij.cui⁹ in agēdo. Itē allegationē vel rationē.p me iductā recipiā ꝛ me.s.xix.di. si romanor.similr instrumentū.ex de cen.cū olim. Itē iuramentū.C. de re.credi.

derit inimicicias inter se ⁊ illos postea emersas fuisse:ex ḡbus testes repelli leges ꝑcipiūt:nō adimēda.s. eis licētia ex ipis depositōib⁹ testimoniū eor arguē. Sz si ligdis .pbatōib⁹ datōne vel ꝓmissiōe pecuniar eos corruptos eē ostenderit:eā etiā allegatōnē integrā ei seruari oz. Sed obijcit illud beati bacij:q voce pueri xxx.dies ab ortu habēt ꝛ innocēs .pbat⁹ ē. Sz miracula diuina sūt admirāda:nō i exemplus humāe actōis trahenda.

Ō q̄rta vo qōne ⁊ fabian⁹ papa constituit dicēs. Accusator vl testis vel iudex taliquis simul eē nō potest.

Nllus vnq; ꝓsumat accusator simul esse ⁊ iudex vl testis:qm̄ in oi iudicio q̄uor ꝑsonas semp necesse est ee.i. iudi

u Eor. arguere.sz h⁹ nō pōt fieri nisi p alios testes. ergo visis attestationibus pōt induci alij testes. qō ē ꝺ id ex e.fraternitatis. Cōsueuit rnderi:q; directe ñ pōt induci testes ꝺ testes:sz indirecte vel .p. bando corruptionē: ut ex.e.series.ex de .pba. lz.vel.pbādo testes aut psonas esse in alio loco tūc tpis: ut ex.e.ex tenore. Sz ꝺ hec est causa Ō.xiij. quare nō admittāt testes p⁹ publicationē:q; timeāt subornatio:sz subornari pōt sz testes indirecte inducant. Itē si testes aduersarij volūt .pbare de alio tempore:ergo ego inducā testes ad .pbandum de eodē tpe. inquū.enim esset q; aliqd ꝓmitteret impugnāti:ꝛ nō ꝓmitteret defendenti: ut.ff. de reg.iur.nō dz.cū dicta meor testū possim ꝓfirmare:ut dixi.s.iij.q.ij. de inducijs. ad hoc pōt dici q; spāle in cā matrimonij ut inducant testes qñcūq; etiā p⁹ sniam:q; ibi nō trāsit sniā in rē iudicatā. ut ex de sen.⁊ relator.⁊.c. ꝓsanguinei.vel iō mlier fuit admissa i illa decre. ex tenore.q; ignorauit de quo die testes vellēt testari sed figs scit de quo die velit gs .pbare ⁊ añ publicationē nō .p testat q; dicit illo nō fuerat i loco tali p⁹ publicationē eū nō admittere.⁊ qō hic dicit qō pōt obijci dicta:verū ē ostendendo eos esse ꝓtrarios sibi. Itē instrumentū induci pōt p⁹ publicationē:ut ex de fide instru.cū dilect⁹. Si q̄rit q̄re visō instrumēto induci pōt testes.ut.C.de ꝓtraben.stipul. optimā.⁊ nō visis attestationib⁹.g.ꝛ. q; si vnus vult ip̄robare instrumentū p testes:reliquus pōt p testes .instrumēto fidē facere:qō nō est in testibus. Io. Ego credo q; publicatis attestationibus sup nouo capitulo sicut dicit. T. pōt induci testes:licet legiste dicant contrariū. ⁊ hoc nō solū in causa matrimonij sed etiā in alia cā:ut extra de fide instru. cū iohānes.⁊ extra de testi.ex tenore.⁊.c. veniens. In cā appellationis inducunt testes sup nouis articulis pendentibus ex veterib⁹:ex.e.fraternitatis. Legiste sm opinionem Io.inducūt sup nouis ⁊ sup veteribus articulis:ut.C.ō appel.l.eos.

x Inimicicias.vel etiā infamiā postea ꝓtractā: ut ex de testi.cog.ꝓterea.si.s. di.xix.si romanor.ex de accu.nulli.

y Sed obijcitur.

a E quarta. Hic queritꝝ an aliquis simul possit esse testis ⁊ accusator. ⁊ dicendū ꝙ nō: ut. j. e. c. i. ⁊ ij. q. i. multi. nec enim simul debet quis fungi plurib⁹ officijs: ut. xv. q. i. presbyteros. ⁊. lxxxix. di. singula. In matrimonio est spāle: ut idez sit accusator ⁊ testis: ut nota. xxxv. q. vi. c. i. tamen impropꝛie dicit in matrimonio accusatio nā mixta dicit inter ciuilē ⁊ criminalē: ut ex ꝺ ꝓcura. tue. In denunciatione aūt idem ē denunciator ⁊ testis: ut ex de testi. in omni negocio. ⁊ extra de simo. licz sed ex quo semel gs apparuit inter accusatores ámodo nō pōt esse testis: ut ex de accu. cū ꝓmāconella.

b N Ullus. accusator nisi in causa matrimonij: ut. xxxv. q. vi. c. i.

c Quatuor. extra de ver. sig. fo. s. Sed dic ꝙ quatuor sūt psone. i. quatuor genera psonarū. vel dic ꝙ appellat ibi tres testes. i. tria genera, ꝓbationū. s. instrumentoꝝ testium et fame. sed obijcit ꝺ crimine notorio: ut extra de elect. venerabilē. §. nos igit. ⁊ vbi gs ꝓfiteꝛ aliquid: ⁊ vbi inder er officio, pcedit. in his enī nō est accusator. Sed loquit hic cū ordinario iure, pcedit. s. in forma iudicij.

d Equitate. C. de iudi. placuit. xlv. di. omnis qui.

e Ad minuendā. nō tñ ut falso inducat aliquod ius. Sed nūquid teneꝛ aduersario dicere iura ꝙ ꝓ ipso faciunt: nō: tñ in corporali bello licitū est decipere hostem: ut. xxij. q. ij. vtilem.

f N Ullus psonalit. i. cuz acceptione psone: ut. iij. q. ix. c. vlti. qz bonoꝝ vnius psone nō debet obesse alij: ut. C. de dig. l. iij. ri. q. iij. si quis vo. C. de sta. ⁊ imag. l. iij. Iudex tñ magis dignū pōt honorare: ut. ij. q. vij. querit. ⁊ q. viij. qui quis, nō tamen sedebit cum iudice cum agit causa: ut C. de offi. ciuit. iudi. l. i.

g I Nscriptio. ⁊ si nō fuerit facta: nihil valet quod actū ē. ij. q. i. in primis. ibi sed solenniter. Sz an obligabit se accusans ad talionē: ar. ꝙ sic extra de accu. super his. C. de fide instru. l. ij. ar. C. de aduo. diuer. iudi. l. i. dico ꝙ sic: licet quidam legiste secus dicant.

h Semper fiat. nisi in casibus notatis. ij. q. vlti. in sūma.

i Ut codice, istud ut respicit verba sequentia.

k H Liquando ꝓ officiales. hoc exemplū non valet: qz ibi nō fit accusatio. loquit enī in notorio crimie ista lex: ꝙ solū officiant denūciant, si enī denūciat officialis aliꝺ crimē ei nō creditur nisi probet legitime: ut. C. de accusa. ea que. C. de curiosis curiosi. li. xij.

l S I maritus. lx. dies a tempoꝛe diuoꝛtij cōputandos: ut. ff. de adulit. l. is cui. §. pe. sed iure extranei pōt eam accusare ꝓ hos dies et dū tñ nō excesserit quinquēnium ut. ff. e. ti. mariti. Iz ad tori seperationē et ꝓ septenniū pōt: ut. xxxiij. q. ij. admonere. Confixit aūt ius mariti in hoc: ꝙ ex suspicione facit vroꝛē ream: ⁊ ꝙ prefertur aliis accusatoribus: ⁊ ꝙ nō inscribit et ꝙ nō punitur qñ calumniatoꝝ fin quosdā: nisi euidens sit calūnia: ut. C. de adulit. iura mari. ff. e. is cui ius. Iure tñ nouo teneꝛ virscribere: ut in auc. ut lice. mat. ⁊ auie. §. causas. colla. ix ⁊ extra de ꝓcura. tue. fin canones

ꝺ videtur ꝙ sustineat penā talionis: ut. xxiij. q. v. hec imago. Sed hoc est verum cum agit ur ad torī seperationem: secus si agitur ad penaz legalem: ut extra de procura. tue.

m Quam ex suspicione. xxxij. q. i. c. ij.

n H Bacti. i. cum quis gregem abigit vel partem.

o Inscriptionibus. s. cum agitur criminaliter.

p Obseruatione. i. cum ciuiliter.

q S Iquis. C. de accu. si quis se.

r Nō ad stationarios. i. nō pedaneos iudices.

s Aut libellos. cam criminaliter.

t Aut querelas. cum ciuiliter.

u I N alijs. male exemplificat magister verbū vbi nō cogitur quis inscribere. sed vo casus posuit. s. ij. q. iij. §. notandum. ⁊ q. vltima in sūma.

a O Ontra ritum, leges. extra de offi. iudi. deleg. causā. ff. de iurisdic. om. iudi. q iurisdictioni.

b De impalibus. de domo cuiuslibet iudicis. de hoc dixi. iij. q. v. accusatores. Iudex tñ suos, domesticos cogit recipere ꝓtra se: ut. C. de asse. si post.

c E quinta. De iure ter est citandus quilibet ut. xxiij. q. iij. de illicita. si tñ ad primā citationē nō venerit deligit: qz spernit mandatū iudicis ⁊ punit. ff. si quis in ius vo. nō te. l. ij. ⁊ ff. si gis

ius di.nō obtēp.l.vnica.ꝛ pstabit sumptus litis die illo factis:ut.C. de iudi.sancim⁹. Et agit hic de inducijs citatorijs siue expectatorijs q̄ dant ep̄is: et eedē dant pl̄byteris ꝛ diaconib⁹:ut.xv.q.vij:si aūt. s.iij.q.ij.ā sūma.

d QUisqs. Cassus.eps accusat⁹ si infra tēpus vm⁹ mēsis a ipe receptionis lr̄ax non venerit excōicat. si allegat iustū impedimentū dat ei alt⁹ mēsis: ꝛ remanebit excōicat⁹ quo usq; ꝓbabit iustū impedimentū. ꝛ si nō venerit sc̄ūdo mēse:dānabitur. Si vo accusator nō venit die statuto:excōicand⁹

Dō.v.

est.ꝛ si iustā.ꝓbat absentiā absolvetur: ꝛ postmodū aget. Ste ē casus fm.h.ꝛ fm eū ponit:p⁹ mensem i.p⁹ principiū secūdi mēsis. Alt⁹ casus. Aliqs vult accusare epz: vadit ad ꝑmatē. vocat epūs.eli.xit iudices eps. deinde vocat ab eis ut sit tali die cora eis:ꝛ si tūc nō venerit:suspendat. si aūt iustā excusationē:dat ei alt⁹ mēsis:ꝛ si in fine secūdi mēsis nō venerit: tūc excōicat. Et fm hoc exponē p⁹ mensē.i.p⁹ finē secūdi mēsis. ꝛ sic nō obstet.j. c.pri.q.iij.si egrotās. q̄ ibi dat tert⁹ mēsis ad cōuincendā malitiā:ex de dolo ꝛ ꝓtu.cū clim.

e ET ex ea.nota q̄ ꝓpurandū sp tps ē a receptiōe lr̄a rū ut hic.xvi.q.iij.placuit. ex de ap.sup eo.ꝛ.C. de exceptis.tu.l.quinquaginta. nec ꝓpuabit dies in quo recepit lr̄as:ut.ff.figs caut.l.i.

f ALterū. Sz obiicit:aut primⁿ mēsis fuit pemptorius aut nō. Si nō q̄re excōicat ꝯ il.iud.xxiij.q.iij. de illicitis? Si fuerit q̄re dat ei alt⁹ mēsis postea? Itē qualit fuit hic missus pemptorius prima vice ꝯ illud ex de dila. dl.ecce? Si uis tenere casū .h. dic q̄ hic resti.tū ex lr̄is in fi.ꝛ.ff. de iudi.nonnūq;.ꝛ sequens c.i. Sc̄m aliā casū nō ēt primⁿ pemptorius.fm hoc dic q̄ nō punit hic sīa excōicationis ꝛ suspensiōis vt alia.nā bñ punit qs in citatiōe nō pemptoria:ut.v.q.iij.pnti.C. de iudi.sancim⁹.ff.figs in ius vo.nō te.l.ij.

g NŌ cōicet.in sacris. h OCcurrē. Sz pone q̄ iudex ita direxit:si nō veneris die illa sis excōicat⁹: ꝛ ille nō venit:q̄ nō pōt venīr: nunqd erit excōicat⁹? vr.q̄ nō. Nā ꝛ audit b cā absentie ꝛ ꝓbata cā nō absoluit.nec eni extat cōditio:q̄ nō dicet nō venisse: ex quo casu nō venit:ut.ff.ō.di.ꝛ dem ō. .l.ij.nec ꝓpoluit iudex excōicare ipsū i oi casu ꝛ in casu ꝓtumacie tm. ar.ad b⁹.ff. de sol.si fu⁹. t. in fi.ꝛ cū nō fuit ꝓtumax penā cōtumacie nō patiat:si nō venit:ut.ff. de re iudi.cōtumacia. Jo.So. excōicatus est ꝛ absoluit fine ep̄is: q̄ excōicatio tenet nisi in duob⁹ casib⁹:ut ex ō sen.ex.p tuas.b.

i DAnationis.cū lis.ē ptes.vel legit de sentētia excōicationis.

k CŌicet.ar.q̄ q ē suspensus in vna ecclesia ꝛ i altera:quia cū sit tm̄

Dō.vi.

vna ecclia nō pōt eē pti intra ptim ex ecclesiā: ut.xxiij.q.i.logt.ꝛ.vij. q.i.figs p̄dict.ar.ꝯ.lvnj figs de alterius.

l ACcusator. Sed q̄re cogit iste accusare ꝯ illā regulā.C.ut nemo i. uitus agē vel accu.cōpellat. Jtem nōne primo accusatus esset admonend⁹:ut.C.q accu.nō pos.q crimē. Forte hoc ē spāle in epō:sicut aliud.j.c.pri.q.iij.c.iij.ꝛ hoc obtinet cū ex accusatiōe orta ē infamia ꝯ epm:ꝛ tū cogit accusator.pcedere:ut.j.pr.q.i.quidā.ꝛ.q.vltia. epiphanuz. vel hic inscriptū fuit:ꝛ ideo cogebatur.pcedere:ut ex ō accu. ꝛ in fi. Si aūt nec accusator nec accusatus venit: tūc neuter est puniend⁹.ff.figs in ius vo.nō te.l.ij.§.vltī. Jtem babes hic q̄ si accusator nō ꝓbat iustā causā absentie: āmodo nō auditur de illo crimine:ut extra de accusa.luet.C. qui accu.nō pos.l.iij. Idem forte vbi de crimine agit etiā ciuiliter.ff. de iure fisci.l.ij.§. senatus. Itē vbi accusatur instrumentum,falsum:ut extra de fide instru.contingit. Idē vbi accusatur matrimoniū:ut extra qui ma.ac.pos.p tuas Idem vbi.prefigitur terminus ad inducendos testes: ut ex. de proba.licet. Jtem vbi ꝓponitur terminus ad exceptiones ꝓponendas:ex de excep.pasto. Itē vbi impetit status alicuius:ut.C. de ingenu.ꝛ manu.diffamari. Sec⁹ aūt in ciuilibus negocijs:vbi per triennium expectatur: ut.C. de iudi.properandum.

m ¶ Admatur.ut.C.qui accu.ñ pos.si ea.z di.l.q crimen.
n ¶ Probauerit.suū sacramentū sufficit in hoc casu:ut.xx
iij.q.i.c.i.C.de rebus credi.in bone.c.di.optatū.extra de
pcura.ex insinuatione.nō enī requirīt q plene,pbetur cā
absentie:ut eī de sen.z
re iudi.cuz bertoldus.
ar.extra.extra de i inte.
resti.ex litteris.

o ¶ Lud.nō admit/
titur.istud ē expo
situm.s.iij.q.v.si accu/
satorum.z.c.i.z.iij.
p ¶ Nō admittatur.qui
dam dicunt q in nullo
crimine admittitur cō
tra episcopū.

q Omnibus.excipiū
tur ercōmunicati
ut.s.e.q.i.c.i. itē serui
z impuberes:ut.iij.q.
vij.§. tria in prin.z mi
nores:ut.C. de auc.p
stan.l.clarū.z i casu quē
babes eī qui mā.accu.
pos.cū in tua. Itē fallit
in vsurario:ut extra de
vsu. q fruſtra. Itē fal/
lit in libertis z parenti
bus:ut.iij.q.i.pbibenī.
Item in muliere: ut.xx
iij.q.i. §. hoc in mulie
ribus.

a ¶ N infamiā cuius/
dam episcopi. De
prima. Hic querīt qua
pena punitur qui famo
sum libellum vel fallum
composuit occulte: et
pbare nō vult qō scri/
psit. Et distinguitur:aut
certū est quis cōposuit:
aut nō.si certū ē: aut ē
puict⁹:aut spōte cōfes
sus. si cōuictus:scōm
l.decapitat:ut.j.in.l.si
quis.z sit intestabilis.
s.c.pri.q.iij.ob carmē
fm canones vō subijcitur veberibus:ut.j.e.c.i.Si vero
sponte confitetur:cum nō potest pbare mitius cuz eo agi
tur:ut.j.e.c.ij.in fi.Si nō est certum: debet admoneri: ut
prodeat in publicum:z probet quod scripsit.qō si nō fece
rit:primo prīnabitur sacramentis postea excōmu/
nicabitur z hoc est cū innocens aliquis infamatur:
secus si reus fuerit qui accusatur:quia expedit pec
cata nocentiū nota esse.ff.de iniur.eum qui in pū.

b Qui in alte/
rius.publi
ce id ē in publico
loco.
c ¶ Flagelletur.
fm legem capite
punitur.j.e.figs.
Nota penas co/
porales infligi ex
canōes:ut.s.xlvi.
di.cū beatus.

d ¶ Et q.fic.C.de
furt.cūle.
e ¶ Incurrere.
potest tamen p/
bare crimē si vlt
.ff.de iniur.eum
qui.

f Quidam ma
ligni qui nō
erierit. Nōne de
buit admōitio p/
cedere excōmu/
nicationē: ut.xi.
q.iij. indigne. sed
so te hic pcessit:
z quia illud tem/
pus hic nō adij/
citur vsq ad qō
tempus teneatur
exire:statim tene
tur exire:quod si
nō fecerit:exquo
est in mora stati
incidit in excom
municationē.ar.
iij.q.vij. quapro/
pter.i.q.i.cōstat
.ff. de manumis.
re.libertas. ex vi
detur q ꝯdiu po
test exire q non
fit excōicatus.ff. de vbo.ob. ita stipulatus.§.i. De/
trus hispanus dixit expectandum vsq ad.xl. dies
extra de purga.ca.c.vlti. Hec tamen veritas est: q
conditio affirmatiua aliter exponitur:q negatiua.

Ilud vero placuit: vt cum
agere ceperit in episcopo/
rum iudicio si fuerit accusato
ris persona damnabilis: de ce
tero ad arguendum non admit
tatur:nisi propias causas non
tamen ecclesiasticas vel crimi
nales asserere voluerit. Itē
ex cōcilio chartaginensi quar
to.

Propriam causam agere va/ler: cui accusare non licet.

Omnibus quibus accusa/
tio denegatur:in propijs
causis accusandi licentia non
est deneganda. Item felix
papa omnibus epis.

In accusatione episcoporum deficiens ciuiliter tantum ex/periri poterit.

Si accusatorum persone in
iudicio episcoporum culpa
biles apparuerint: ad arguen
dum non admittantur: nisi pro
prias causas asserere :non ta
men criminales vel ecclesia/
sticas voluerint. Item ha
drianus papa.

De eodem.

Quod si accusatorum per/
sone in iudicio episcopo/
rum culpabiles apparuerint:
ad arguendum non admittan/
tur nisi propias causas asse/
rere: vt supra eisdem verbis.

i N infamiam cu
iusdam episco/
pi chartula ac/
cusatōnis occul
te conscribitur.
tandem accusa/
tor procedit in publicuz. Epi
scopus autē semel litteris eno
catus cause sue die statuta ad
esse non valens per procura/
torem iudici se repzesentauit.
absqz synodali audientia dam
natur. demum iudicio per ap/
pellationem renouato de ac/
cusatoris inimicicia episcopus
conqueritur. tandem in ipa ac
cusatōne deficit accusator.
Primo queritur: qua pena sit
feriendus: q famosum libellū
clanculo scribēs pbare negli
git: que lris mādauit. Secō
quotiēs sit vocādus ad cāz: añ
qz sniam damnatōnis excipiat.
Tertio: an p pcuratorē cām
suā agē valeat: q p seipm cāe
sue adeē nō pōt. Quarto: an
absqz synodali audiētia sit dā
nādus. Quinto: an iō aliqs ha
bēd⁹ sit inimic⁹: q crimē alteri
us indicat. Sexto: qua pena
sit plectendus: qui quod intu/
lit probare non valet.
E prima questione
hadrianus papa scri
bit dicens.

Flagelletur qui scri/pturam in alterius famam ne/glexit probare.

Qui in alterius famam pu
blice scripturam aut ver
ba contumelioſa cōfinxerit: z
rept⁹ scripturā non pbauerit:
flagellet: z q eā pri⁹ inuenerit

Cū enī dicit si intraueris capitoliū: exponit sic. i. si cū primū potes intrare intres: ut. ff. de cōdi. ⁊ demonstra. condītio. Sz ꝓdītio negatiua sic exponit: si non intraueris .i. cū primū desinis posse intrare: ut. ff. de ✠. ob. ita stipulatus. §. i. ni fi in casu hic posito ⁊ in casu liber tatis: ut. ff. ō manumiss. test. libertas.

g ¶ Publice. ff. de pe. dis. i. §. his auctoꝛ tatibus. vbi penitenti dicitur nō tibi dico ut te ꝓdas. sed istud est ꝓ detestatione crimis. vel ibi loquitur ō occulto crimine: sz hic ō manifesto licz ꝓfonsit ignota.

b ¶ Ad disciplinā .i. correctionē.

i ¶ Poterit. Sed nōne reus hunc accusatoꝛē possz remouere: qꝛ eū nō ōmonuit. vel quod verius est qꝛ ei suspectus ē vi. q. i. qui crimē Sz forte de innocentia sui cōfidebat. sz certe ly iste fit infamis ipso facto ꝓ sniam: tñ in odium suū ⁊ in fauoꝛē rei admittitur ad accusationē: ut sic clareat de innocentia rei: ⁊ ut accusatoꝛ nō ꝓbās puniat de calūnia. Et sic est hic speciale q aliquis criminosus admittit ad accusationē ly nō ꝓsequit suā vel suoꝛ iniuriam.

k ¶ Errore. ff. di. viij. ꝓsuetudo. ff. ti. q. iij. §. notandum.

l ¶ Jqui.

rūpat: si nō vult auctoꝛis facti cām incurrere. ¶ Item gregoꝛius.

De eodem

QVidā maligni spūs consilio repletꝰ cōtra castoꝛium ac respōsalē nostꝝ nocturno silentio in ciuitatis loco cōstatōem posuit in eiꝰ crimie loquētem mihi: ⁊ etiā asserebat eū de faciēda pace callide cōtradicētē. q si non exierit: neq; publice cōfessus fuerit: q̄s ille sit: q hoc agere ꝓsūpserit. vel cōsensū tāte iniqtatis cōsilio ꝓbuerit: ex dei ⁊ dñi nr̄i ie su christi spū diffinimꝰ: vt sācti eius corꝓis ac sāguinis pticipatiōe priuatus sit. Si ve, o qꝛ latet: ⁊ qm̄ nescit: teneri ad disciplinā nō valet: si tanti mali cōscius ⁊ ꝓhibitꝰ corꝓus ⁊ sanguinē dñi ꝓcipere ꝓsūpserit: anathematis vltione pcutiat: ⁊ ut fallax ac pestifer a sācte ecclesie corꝓe sit diuisus. Sin aūt in eadē ciuitate ingressus publice poterit docere q̄ dixit: vel forte sciēs se nō posse que scripsit oñdere: errorē suū fuerit apte cōfessus: dominici corꝓoris ac sanguinis pticipatōe nō sit priuatꝰ: neq; a sācte ecclē corꝓe alienꝰ existat.

¶ Idem in concilio elibertano

Anathematizent: q famosos libellos in ecclesia ponunt.

SJquis inuenti fuerint famosos libellos in ecclesia ponere: anathematizent. ¶ Item codice libro nono. ti. de famosis libell. ¶ Imperatoꝛ valentinianus ⁊ valerius. Siquis famosū libellū siue domi siue i publico siue in quocūq; loco ignarus reperit: aut coꝛrūpat priusq; alter inueniat: aut nulli confiteatur inuentum. Si vero non statim easdem chartulas vel coꝛruperit vel igne cōbusserit: sed vim earum dolose

m Jquis capitali. si capitale fuit crimen ꝓscriptū als nō
ut. §. pri. q. iij. ob carmen. §. item in criminali.

n QVocatio. Si ter citet qs: ly nō dicat pemptorie: tamē sufficit hoc ut pemptorie fit citatus: ut. C. quō ⁊ qñ iudex ꝓsentaneum. ⁊ l. tres denūciationes. et l. cessante. Illud tñ ꝓponere debet iudex. q pemptorie citet: ⁊ debz cōmuniri pti si nō venerit: q̄ ꝓcedet. ff. ō iudi.

Qō. ij.

in pemptoꝛio. vel i prima vel secūda vl tertia citatione pōt citare pemptorie: ut eī ō i interesti. tum er litteris in fi. ⁊ ff. de iudi. nō nūq;. dūmodo nō maturetur pemptoꝛiū nimis. ut eī de dilati. cum dilecti.

o ¶ Venerit. si aliqs inuenīt rome, ꝓ lua necessitate vel ex cā legationis vel appellationis ñ cogit ibidē rñdere: sed pōt domū reuocare: ut ff. de iudi. l. ij. §. ea quoq; ff. q̄bus er causis in pos. ea. l. ad cognitionē ⁊ in auc. de sanctiss. epīs §. si vo epi. Secꝰ ē si fit ibi er volūtate: ut i auc. e. §. figs epōs aut clericꝰ C. de epis. ⁊ cle. oēs. §. i b. Nā roma cōis est patria: ut. ff. ad munici. roma. Nā cū epi faciūt ꝓcilia: bñ tenet ibi q̄libet rñdere: et de libel. ob. c. i. nā illuc quilibet generali citatione citatur: ut di. xviij. p totum Quare ergo dicit hic: q non tenent rñdere coꝛā synodo? Dic q appellat hic synodum aliquē ꝓuentū eoꝛ: qui ꝓpter necessitatē aliquā fit: nō tñ synodi cā venīt. vel dic q spāle est in accusatione: ut accusatus nō tenet rñdē coꝛā synodo. secus in ciuilibus causis.

manifestauerit: sciat se quasi auctoꝛes huiusmodi delicti capitali sententia subiugandum Huiusmodi autem libellus alterius opinionem non ledat.

QVocatō autem eius q impetitur: non semel sed bis ⁊ tertio p cōgruum spatium rationabilibus scriptis debet fieri

VDā amasꝰ papa scribit dicēs

Vocatio ad synodum eius q impetitur: et in scriptis p spacium fiat congruum.

QVocatio ad synodum iuxta decreta patꝝ canonica eiꝰ qui impetitur: rōabilibus scriptis per spaciuz debet fieri cōgruum atq; canonicum: qꝛ nisi canonice vocatus fuerit suo tempoꝛe ⁊ canonica ordinatione: licet venerit ad conuentuz quacunq; necessitate: nisi spōte voluerit: nullatenus suis respondebit insidiatoꝛibus.

¶ Item silvester papa.

Quibus temporum spacijs reus vocetur ad causam.

PResenti decreto censemꝰ vt in primis pateꝛ aliē vocetur: ⁊ per septem dies expectentur nullius ecclesiastice rei interdicta licentia. huic vero expectationi iterum addantur septem dies interdicta ecclesiam intrandi licentia ⁊ oīa diuina officia audiēdi. post vero addantur duo dies quibus a pace ⁊ a cōione sancte ecclesie fiant suspensi. Deinde vero iterum alijs duobus sub eadē expectatione expectentur: q̄bus vno die superadditō omni expectatiōe veluti iam desperata ventia reus mox anathematis gladio feriatur.

¶ Item damasus papa.

Null⁹ accusatoꝛ ꝓscripta suscipiat

RElatum est ad sedē apostolicā vos accusatōes

q ¶ Reseruti. Vel intelligit hoc.c.de raptoribus rerū ecclesiasticarū vel ppter odiū eorū vel de clericis i eadem ciuitate cōstitutis: quib⁹ minores dant inducie cū remedijs: ut.j.e.q.iij. si egrotans. vel de laicis vel iūt paternales adiectiones: vel p quas quis expectat etiā postq̄ canonice et p tempus legitimū citatus nō venerit. vl nō tenet p illud.j.xxiij.q.iij. de illicita.

b ¶ Addant.fi.C. de iudi. auc. iubem⁹. extra ō dolo cum olim.

c ¶ Cōione. Sed nōne est eadē hec pena cum prima: nam cui interdicitur ecclesia interdicta sunt sacramenta ecclie: ut.xvi.q.ij. de viro. et.xxiij.q.ij. latorem. Itē nō pōt intelligi de cōmunione fideliū. q̄ de illa loquit in fi. Sz dic q̄ loquit de cōione fratrum. i. q̄ non cōicabit alijs fratrib⁹ vel i choro vel in mensa vel in dormitorio.

d ¶ Latū. scripta. sic .s.ij.q.vij. p scripta.

e ¶ Testimonium. iudiciale. nam p litteras pōt aliquis phibere alij testimonium fame sue: ut xxvi. dist. extraneo. et.c. hortamur. et de pse. di. .i. iubemus. sed iudiciale nō.

f ¶ Ira. quia tempore ire nō discernit homo quod iustū est: ut.xi.q.iij. alla.

g ¶ Ipmates. pacificare. pōt ergo iudex cōponere inter p̄tes: ut.xc.di. studendū. et.xxiij.q.vlti. siquis mebroꝝ. et.q.iiij. si illic. ff. de no. ope. nū. l.i. §. pōt et est fi. ff. de vsur. equissimū. Sz hoc verū e in crimie qō ñ inducit depositionē: quia in alijs licet componatur: pōt iudex ex officio suo de crimine ingrere: ut ex ō collu. c.i. et.ij. et.C. de abol. l.ij. Similiter in denūciatiōe nō admittit compositio: ut.s.ij.q.vij. quapropt. vel intelligit cū nō accusatur de iniuria facta ecclesie sed pſone. xxiij.q.iiij. si is qui. et sic nō obstat.ij.q.vij. quapropter. vel melius ibi loquitur in denūciatione ad quā quilibet tenet. ō hoc

fratrē p scripta susscipere absq̄ legitimo accusatore. qō de inceps i oi orbe terrarū fieri apostolica auctē phibemus. et qō nup factū e absq̄ vlla retardatione corrigē curam⁹. Nec vn q̄ pus p scripta eoꝝ q̄ accusātur cās discutiē q̄ p q̄relātium institutōez vocati canonice ad synodū veniāt: et pñs p pītem agnoscat veracit et intelligat ea q̄ ei obijciūt. leges. n. seculi accusatores pītes exigūt et nō p scripta absētes. vñ canonica patꝝ instituta nō semel sz sepissime clamāt: nec accusationes nec testimoniū vllū per scripta posse ꝓferre. nec ō alijs negocijs q̄cūq̄ testimoniū dicāt: nisi de his que sub eoꝝ pñtia acta eē noscūtur. Similiter et q̄ accusare eū elegerit: pñs p se et nō p aliū accuset inscriptiōne videlicet pmissa. Nec q̄ vll⁹ vn q̄ iudicet: añq̄ legitimos accusatores pītes habeat: et locuz defēdēdi accipiat ad abluenda crimia. curādū quoq̄ ē: ne ira cuiq̄ subrepat: faciatq̄ citi⁹ oē qō non licet. ¶ Itē felix papa anastasio et oīb⁹ orientalibus epīis.

Vi aut timore electi aut suis reb⁹ expoliati ad synodū non veniant.

Si pmates accusatores epi scopoꝝ cū eis p pacificā familiariter minie potuerit: tūc tpe legitio eos ad synodū canonice antea cōuocatā nō ifrangusta tpa canonice cōuocēt: et nō pri⁹ q̄ eis p scripta significēt: qd eis opponitur. vt ad

norauit. s.ij.q.iij. §. notandum in ff.

b ¶ Quid eis. sic.iij.q.ix. indicas. extra de dilati. ꝓterea. extra de appel. significantibus.

i q Vod autem. In causa iniuria⁹ datur procurator. Itē in crimine suspecti: ut ff. de ꝓcu. nō solū. §. vlti. Et i minoribus ci⁹ imminbus. ff. an p alius cause ap. l.i. quia in leuibus crimi nibus non fit inscriptio. ff. de accusa. leuia. et ad allegandū causas absentie in ciuli dari pōt ꝓcurator: sz in actione populari nō pōt ꝓcurator dari. ff. de ꝓcura. licet. et in causa stat⁹: ut C. de asser. tol. l. .i. quidā etiā cogunt dare ꝓcuratorem: ut epi. ut .j.e. quia epus. et illustres persone ut. C. de ꝓcura. l. vlti. de hoc plenius inuenies. s. ij.q.vi. siquando.

k ¶ Egrotans legatū. sed nunquid tenetur infirmus vel absens ex iusta causa ex necessitate ꝓcuratorem mittere responsurū nomine absentis nō videt extra ō ꝓcura. querelā. nam si contra absentē ferat sniam: et ipse postmodum ꝓbet iustam causam absentie: retractat sniā licet nō miserit ꝓcuratorem: ut extra ō

Ca. iij.

egrotudo iudicis vel partis. ꝓrogat diem. ff. de re iudi. quesitum. imo etiā si. ꝓbabili causa abstinēdo. ꝓcedit contra eū: ut extra de offi. dele. ꝓsultationib⁹.

regnalis aditiones: vel

rationē p scripta. eoꝝ q̄ accusātur cās discutiē q̄ p q̄relātium institutōez vocati canonice ad synodū veniāt: et pñs p pītem agnoscat veracit et intelligat ea q̄ ei obijciūt. leges. n. seculi accusatores pītes exigūt et nō p scripta absētes. vñ canonica patꝝ instituta nō semel sz sepissime clamāt: nec accusationes nec testimoniū vllū per scripta posse ꝓferre. nec ō alijs negocijs q̄cūq̄ testimoniū dicāt: nisi de his que sub eoꝝ pñtia acta eē noscūtur. Similiter et q̄ accusare eū elegerit: pñs p se et nō p aliū accuset inscriptiōne videlicet pmissa. Nec q̄ vll⁹ vn q̄ iudicet: añq̄ legitimos accusatores pītes habeat: et locuz defēdēdi accipiat ad abluenda crimia. curādū quoq̄ ē: ne ira cuiq̄ subrepat: faciatq̄ citi⁹ oē qō non licet. ¶ Itē felix papa anastasio et oīb⁹ orientalibus epīis.

Vi aut timore electi aut suis reb⁹ expoliati ad synodū non veniant.

Si pmates accusatores epi scopoꝝ cū eis p pacificā familiariter minie potuerit: tūc tpe legitio eos ad synodū canonice antea cōuocatā nō ifrangusta tpa canonice cōuocēt: et nō pri⁹ q̄ eis p scripta significēt: qd eis opponitur. vt ad

his auctoritatibus euidentissime datur itelligi: q̄ nisi qs canonice vocatus fuerit: etiā si aliqua occasione ad synodū veniat. suis nullatenus cogitur respondere insidiatoribus Canonica autem vocatio est: quando seruato dierum interstitio secundum auctoritatem beati siluestri cause sue litteris adesse iubetur. quibus qd ei obijciatur: auctoritate felicis pape significari oportet.

Vod autem per procuratorem causam suam agere valeat: qui impeditus cause adesse non valet: auctoritate romane synodi: que tempore hadriani pape celebrata est: probari videtur: in qua sic statutum legitur,

Pro se legatum ad synodum mittat: quem grauis necessitas premit.

Si egrotans fuerit episcopus. aut aliqua eum grauis necessitas detinuerit: pro se legatum ad synodum mittat. nec a communione suspendatur: cui crimen intenditur: nisi ad causam suam dicendam venire electorum iudicum die statuta litteris euocatus non oc

sen. et re iudi. cū bertoldus. et.vij.q.i. pītium. imo et si sub pena. pmisisset aliquis stare iudicio ad certus diem: si. ꝓbaz iustam causā absentie subuenit ei: ut ff. de arbi. si cū dies. §. siquis et litigatoribus. nam

Item in hoc nō esset melior conditio illius qui abest ex iusta causa q̄ illius q̄ abest ex iniusta causa. q. ut. ff. de. pcura. l. i. Et generaliter traditur p regula quotiēscūq; gs abest ex necess. tate nō ex uolūtate subueniē ei siue habeat pcuratorem siue nō: ut. ff. ex quib⁹ cau. ma. sed ⁊ si. §. vltimo. Itē sufficere debet talis qui alleget causam absentie: ut. xv. di. si quis. Econtra ꝓbatur: q̄ nō sufficit mittere pcuratorem qui alleget causā absentie: nisi allegz cāz cause: ut. xviij. di. epūs. Nam sicut quis potest mittere nunciū: sic ⁊ pcuratorem: ut ex de appel. constatus. Nec excusatur quis per iustam absentiaz quin fiat missio i pos. bonorū suorū si nō sit qui defendat eum: ut extra de eo qui mit. in pos. c. vltio. nec eruli subueniūtur si nō reliquit. pcuratorem: ut. ff. de minō. papinian⁹ nec ei qui appellationis causam ꝓsequitur: ut. ff. eum qui appel. in ꝓuincia debere defendi. l. i. ⁊. ij. nec absenti causa reipublice: ut. C. de in integ. restit. ignorare. Ad hoc dicunt quidam: q̄ actor semp tenetur mittere suū pcuratorem: siue possit siue non ꝓscrip. l. i. reus autem nō tenet. Melius potest dici q̄ siue sit reus siue sit actor: si habet iustam causā absentie: nō tenetur mittere: nisi sub hac forma fit citatus ut veniat vel pcuratorem mittat: ut ꝓbatur extra de dolo ⁊ ꝓtuma. cum dilecti in fi. aliquin suffi ceret talem mittere qui alleget causam absentie. xviij. di. placuit. ⁊ extra de sen. ⁊ re iudi. tenor. tamē si diutino impedimento quis est detentus: si tale sit negocium quod possit expediri p procuratorē: ita ut plene iuder possit instrui p procuratorem ficut p dominū: bene tenet mittere pcuratorem talem. Et ego credo q̄ decre. querelā. tales cās appellat gra currerit: hoc est nisi eum aliena preoccupauerit necessitas infra spacium duorum vel trium mensium: vel eo amplius ꝑ put causa dictauerit: codice libro ix. ti. de accusationibus ⁊ inscriptionibus. Imperator alexander augt. R eos capitalium criminum etiam per procuratores absentes defendi leges publicorum iudiciorum ꝑmittūt. Ecce q̄ epūs si impedit⁹ cāe sue adesse nō valēs legatū ꝓ se iubet ad synodū mittere: sz legat⁹ iste nō ad causaz agēdā sz ad necessitatē ꝓsentiā suā synodo exponēdā mitti tur: q̄ ipedit⁹ epūs synodo presētiā suā exhibē ñ valuit. Cāz aūt maxie criminalē nulli nisi p se agere licet. Unde adrian⁹ papa ait. Criminaliter accusatus vel accusatus p se experiatur

IN criminalib⁹ causis nec accusator nisi p se aliquez accusare potest: nec accusat⁹ per aliam personam se defendere permittitur. Unde anacletus papa.

In omnibus causis preterq̄ in criminalibus episcopi ⁊ sacerdotes nō se aduocatum habeant.

QVia episcopus vniuersiq̄ sacerdotes ad solā laudem dei bonorumq̄ operum actiones constituuntur: debet vnusquisq̄ eorum tam pro ecclesiasticis q̄ etiam pro suis actionibus excepto publico videlicet crimine habere aduocatum non male, fame suspectum sed bone opinionis ⁊ laudabilis artis inuentum: nedum humana lucra attendunt eterna premia perdant.

Quod autem absq̄ synodali audientia dānari non debeat: auctoritate iulij pape ꝓbatur qui ait.

Nisi in legitima synodo episcopus iudicari vel audiri nō debet.

NVllus episcopus nisi in legituma synodo ⁊ suo tempore apostolica auctoritate conuocata super quibusdam criminationibus pulsatis audiatur vel iudicetur vel damnetur. Sin autem aliter a quibusdam presumptum fuerit: inuanum deducatur quod egerit: nec inter statuta ecclesiastica vllo modo reputetur.

ues: que ita intricate sūt ⁊ inuolute: q̄ nō de facili p pcuratorē possūt expediri. Sed tamē nō nego quin semp possit actor mitti in pos. rerū absentis er quacunq; causa reus abest: vbi actio est tempore peritura. Jo.

l Nisi ad causā. i. finō m Aliena. vel quia vocat a rege: ut. xviij. dist. si epūs. tamē canon alia tria excipit: etatē ⁊ egritudinē ⁊ grauiorem necessitatem: ut. xviij. di. placuit. Item si ad testimoniū dicendū vel ad municipales necessitates vocet. ff. siquis cau. l. ij. in prin. Item si occupatio ꝓpnor negociorum eum vrgeat: ut. ff. de re iudi. contumacia.

Qō. xiij.

n R Eos defendi. s. ad excusationes ꝓponendas ⁊ etiā ad exceptiones obiciendas: ut ex de accu. veniēs. ⁊. c. super bis. Melius est enim qualēcunq; pcuratorē admitti; q̄ absentē. ff. ō. pcu. seruū. §. publice. C. de pcu. exigendi. lz. M. dicat p legē istaz q̄ p⁹ litis ꝑ. pōt inuenire, pcurator ad defendū in crimine.

a IN criminalib⁹. nisi in casib⁹ notis. ij. q. vi. fiquando.

b QVia epūs. Sz gd si ita paup ē sacerdos q̄ ñ pōt cōstituere pcuratorem: nunc p se litigabit ficut illustres pauperes: ut in auc. de illust. ⁊ qui sup illustres sūt. coll. v. Jō aūt iubent sacerdotes ꝓstituere, pcuratores: q̄ nō expedit suos dei litigiosos eē: ut ex de iudico. c. vno. ⁊. ij. q. vij. ficut. ⁊ ne cogant recedē a diuis obligis: ut. C. de epis ⁊ cle. oēs. tū etiā q̄ cē materiā crimib⁹ causare nosc̄ūt: ut C. de iudi. pperandū i pn. hēbit ergo q̄libet eccha iconomū: ut. lxxxix. di. q. ⁊. ix. q. iij. cū sim⁹. xvi. q. vij. qñ in, gbusdā ⁊ ille ꝓstituet aucte epi. C. de epis. ⁊ cle. oēs. §. hoc mbi lomin⁹. Sz gd si canonici aliq̄ ꝓ epō volūt agē: tūc a superiore dand⁹ ē curator ad lītē: ficut cū pupill⁹ agit ꝓ tutorē ut. C. de in li. dādo tu. vl cu. l. ij. ⁊ vlti. Sz fm iura nr̄a canonici p se sine epo ꝓstituēt, pcuratorē. Jo. Sz certe, pcuratorē ad agendū ꝓ aliū ab epo nō pōt ꝓstituere sine aucte epi nec eē in iudicio: ut ex de iudi. cām. ⁊ ex de, pcu. c. i. b. Itē habes hic q̄, pcurator nō potest esse infamis: ut dixi. ij. q. vij. c. i. Itē habes hic q̄ epūs ⁊ sacerdos sp debēt litigare p

ꝓcuratores. Et sic ꝑ q̄ añ litis ꝓtestationē ꝯ post ꝑōt cleric⁹ ſm iura nostra ꝓstituere ꝓcuratorē ꝯ ꝑ ipsū iurare de calūnia: ut ex de iura. calū. cū causā. nisi velis exponē ibi ꝓcuratorē .i. iconomū. ex de iura. calū. in ptractādis. ꝯ lex dicit q̄ vbi ꝓuenīt monasteriū vel ecclesiastica ꝑsona: ꝑōt ꝓstituere ꝓcuratorē: ut in auc. de sanctiſ. epis. §. ſi vō epi. Alij vō cōparant prelatos tutoribꝫ: ꝯ dicūt q̄ sicut tutor vel curator nō ꝑōt añ litis ꝓtes. cōstituere ꝓcuratorē: ut. C. de ꝓcur. neq; sic nec ꝓlat⁹: qđ ñ ꝛcedo. Nulla est enī cōparatio int tutores ꝯ ꝓlatos: q; tutor ē tr̄alis: ꝓlat⁹ est ꝑpetu⁹. tutor nō vtit bonis pupilli: sicut ꝓlatus bonis eccīe. tutela est on⁹: ſz ꝓlatura ē bonor ꝓlatus hz liberā ꝯ generalē administrationē in bonis eccīe: ꝯ dare ꝑt bona aliqua ſi hoc hēat ꝓsuetudo eccīe: ſz tutor nō: ex de dona. ceterum.

c ¶ Publico. publicum vocat hic crimen de q.° solenniter ꝯ publice potest qs accusari. Idem enī in ꝓuatis criminibus: ut. C. de iureiurā. l. vlti. q; nec in illis interuenit ꝓcurator: ut. ſ. c. in criminalib⁹.

d ¶ Aduocatū .i. ꝓcuratorem.

e Quod añt. Nec q̄stio tractata ē .ſ. iij. q. viij. Sz hoc solum hic addit: q; romanus pontifex sine ꝯcilio ꝑōt epm dānare ut. j. §. quod vero.

f Nullus. auctorita te. generali. audiri enī ꝑōt cā epi: sed nō ꝑōt terminari sine ſpeciali mandato ap. ſe. ſz absolui possit: ut. iij. q. vi. q̄uis. ꝯ. c. dudum. ſi hoc nō credo: ut dixi. iij. q. viij. accusatores. ꝯ ar. ꝓtra. j. c. ꝓri. in ſi.

g Quodcim. epi. j. tit. q. iij. cūcta. ꝯ c ipſi. ꝯ. c. ſaluo.

Item zepherinus vrbis rome epīs omnibus episcopis. Episcopus accusat⁹ a. xij. audiatur: cāe vero finis ad ſedē apostolicā deferatur.

Quodecim iudices qlibet accusatus epūs ſi necesse fuerit eligat: a quibus eius cā iudicetur. nec ꝓius audiatur aut excōicet vel iudicetur: q̄ ipſi ꝑ ſe eligātur. ꝯ regulariter vocatus ad ſuos ꝓmo cōuentū epos ꝑ eos causa ei⁹ iuste audiat: ꝯ rationabiliter discernat. finis vō cause sue ad apostolicā sedē deferat: ut ibi determinetur. nec antea finiatur q̄ eius auctē fulciat. Qđ vero absq; synodali audientia epīs dānari ꝓhibetur: fine ꝓcedente iudicio romane ſedis oportet intelligi: que sua auctē quoslibet valet dānare vel dānatos absoluere. vñ gelasius. Ipi sunt canones q̄: infra cā. Snia excōicationis notatus. Item hadrianus. Saluo romane eccīe in oīb⁹ ꝓmatu mātestū est: q; illa que sūt ꝑ vnāquāq; ꝓnciā: synod⁹ ipi⁹ ꝓuincie dispēſer: sicut i niceno decretū cōstat eē cōcilio. Qū vō accusatus ad cōciliū venerit: qđ cōsedētiū cōsultationibus agit: aut qđ ab accusatiū ꝓtes ꝓponit: nō cōtētiosis vocib⁹ ſz mitissima ꝛboꝛ relatōe ꝑferatur. vñ in tol. cō. xj. legitur.

In cognitōe cāꝝ contentiosi locū non habeant.

In loco bñdictōis cōsedē tes dñi sacerdotes nullus dz aut indiscreti vocib⁹ ꝓtrepere aut qbuslibet tumultibus perturbare: nullus etiam fabulis vanis vel risib⁹ agi: et qđ est deteri⁹ obstinatis disceptationibus tumultuosas voces effūdere. Siquis enim vt apostolus ait: putat se religio

h ¶ Sicut in niceno. ſ. iij. q. vi. neminē.

i In loco bñdictionis .i. synodi.

k ¶ Mitiſſima. ſic. C. de obſe. patro. ſi manumissoꝛi. ꝯ. ſ. iij. q. vij. ſigs adeo. lex punit talē vltimo ſupplicio: ut. C. ō his q̄ ad ec. cōtu. denūciamus.

l ¶ Tumultu. ſic ꝓſumit de iniusta electione illi⁹ q̄ clamoꝛē ē elect⁹ ex de elec. ofiuus. viij. q. i. ſi ergo. ꝯ ē ſile de ꝓſe. di. iij irreligiosa.

m ¶ Excōicatiōis a ꝓſortio fratrū: ſic. ſ. di. xlv. nemi nem.

a Unc autē. Si bono ze lo qs indicat crimen illi q̄ ꝑōt ꝓdeſſe ꝯ nō obeſſe nō est malus ꝛtij. q. v. hoc vr. ꝯ ſi ꝓmonerit eū quē accusat. ij q. i. ſi peccauerit Uel ſi crimē ꝓpositū vult ꝓbare. ij q. viij. q. crimē. ſ. e. q. i. c. ij. Sed ſi crimē tm ꝓponet

Qđ. v. ꝯ nō. ꝓsequet: puniend⁹ eēt tanq̄ ꝓdito⁹: ut. xlvi. di. acculatores.

b Non vos. b. c. logī ō de nūciatiōe ꝯ ō ſecreta correctiōe. ꝯ ē ar. ꝯ q̄ qlibet ad denūciationē tenetur.

c ¶ Indicatis. illi q̄ ꝑōt ꝓdeſſe.

d ¶ Tacēdo. j. vij. q. i. qđ añt. ſz ꝛ de ſecreta correctione loquit: ibi de manifeſta.

e Non ois. tollit. nō obstat. lxxxvi. di. pasce. quia illud de eo q ad mortē esurit: sic. xi. q. iij. qm̄ syna. de hoc dixi. xlij. di. quiescamus.

f Patriarchas iacob ⁊ filios ei⁹ q fame coacti iuerūt in egyptū.

g Flagello. nō voluntatē pon⁹ spectandā q̄s facti: ut. xxiij. q. i. par⁹. di. v. ad ei⁹ vo. ⁊ qualitas facti ex psona faciēntis pſumit. xi. q. iij. abſit. ⁊ xxiij. q iij. ea vindicta.

h Non escula tur. amarissime amare.

i Vli aut. qui sponte. i. detractores. xlvi. di. accusatores. vel alit. i. fine discretione.

k Et tō replicāda est. i. sepi⁹ q̄rēda ⁊ omēs supra dictos ſm quos dā. qō nō placet ſz ⁊ pfitētes tm̄. q⁹ inimici ⁊ infideles nunq̄ admittuntur.

l Religios⁹. Sz qr̄ exercet flagellus vir cās sāguis illud. i. xxiij. q. viij. his a qbus? Sz dic q ecclesia sticus iudex pōt virga punire: ut. xxiij. q. v. c. i. Et b. nō ē iudiciū sanguinis: ſz hic facit gōnes i cā ciuili. qō fieri ſz in defectū ꝓbationū. ff. de qōnib⁹ dub⁹. ⁊ etiā i ecclesiastica criali. ij. q. i. in pmis in fi. Quidā etiā ex hoc loco dicūt viles ⁊ clericos generaliter admitti ſz cū tormētis: ſz hoc fallū ē q⁹ tm̄ in exceptis crimib⁹ admittunt viles: ut. s. iiij. q. iij. l. ſi aūt ea ꝓstitutio.

m Religiosus. Istud obtinet in exceptis criminibus: ut i crimie lese ma. vbi accusator torquet: ut. vi q. i. §. verū. C. ad. l. iul. ma. nullus i fi. Sz in ciuili cā nunq̄ torquet aliquis nisi in defectū ꝓbationū: ut in auc. de testi. §. sancimus. Vel dic q⁹ prima ps loquit de accusatore: secūda de teste. viles enī testes bñ torquent in exceptis criminib⁹: ut. iiij. q. iij. ſi ea. ⁊ etiā in ciuilib⁹ negocijs in defectū ꝓbationum ut dixi.

n Exigere. nō p se: sed p alios: ut. lxxxvi. di. nō liceat. p clericos aūt nō p laicos: ex̄ de sen. ex. vniuersitatis. habes g. hic q⁹ platus pōt subditos corporaliter punire: ut. xlv. di. cū beatus.

o Ut dū. hoc nō refertur ad oīa ꝓdicta: ſz tm̄ ad illos q sponte ꝓfitentur. inimic⁹ enī nō pōt esse testis in aliquo crimine. ex̄ de fi. ſz bely. ſ. tm̄ dici q⁹ inimic⁹ torqri q̄q̄ pōt: et ertimabit iudex an adhibebit ei fidē vel nō: ut. ff. de q̄stion. l. i. §. questioni in fi. Sz virū clerici debeant subdi verberib⁹ ꝓ testimonio dicēdo dubitat: qō videt ut hic ⁊ j. e. q. v. c. presbyteri. ⁊ xlv. dis. cū beatus. dicūt tm̄ quidā minores clericos posse torqueri ſz nō maiores. Alij dicūt oēs suspectos posse torqueri. nam ⁊ liberi vacillantes torquentur ut extra. de accu. superbis. ff. de questionibus de minore. ⁊ ecclesia virgis pōt corrigere: ut. x xiij. q. v. c. i. hoc certus est q⁹ minores clerici indistincte ꝓ quoūbz crimine verberib⁹ subiūcunt: ut. xxxv. di. ante sed maiores nō nisi ꝓ enormibus: ut di. xlv. ī fūma. tamen licet clerici torqueantur ꝓ delicto: nō tamen ꝓ testimonio dicendo ſm plerosq⁹ qui dicūt nō tenē illā legem. j. e. q. vi. presbyteri. vel dic q⁹ clerici suspecti possunt torqueri nō a laico: sed ab episcopo.

p Vi ambulat.

q Sed aliud est. repentinus. quale ergo erit responsum testis. nam ſi cito rñdet: videt mendax ſi in mora: videtur dubius: ut dixi. l. di. ponderet.

Nec qui parcit est amicus: nec qui verberat est inimicus.

Non ois q parcit amic⁹ est: nec ois q verberat inimic⁹ ē. melioza. n. sunt vulnera amici: q̄s volūtaria oscula inimici meli⁹ ē. n. cū seueritate diligere: q̄s cū lenitate decipere. vtili⁹ esurienti panis tollit: ſi de cibo secur⁹ iusticiā negligat: q̄s esurienti panis frangat: vt iniusticie seduct⁹ acqescat: ⁊ q ſ. eneticū ligat: ⁊ q letargicū excitat: ābob⁹ molestus ambos amat. qs pōt nos āplius amare q̄s de⁹: ⁊ tm̄ nos nō solū docere suauiter: vexare etiā salubriter terrere nō cessat: ſ omentis lenib⁹ qbus de⁹ oēs cōsolatur: sepe etiaz mordacissimum medicamētū tribulatōis adiūgit. Exercet fame p̄triarchas etiā pios ⁊ religiosos: pplm̄ cōtumacē penis grauioribus agitat. non aufert ab apostolo stimulū carnis tertio rogat⁹: vt virtutē in infirmitate pficiat. ⁊ infra: Noueris aliq̄ furem auertēdis pecorib⁹ pabulum spargere: ⁊ pastorē aliq̄ flagello ad gregē pecora errantia reuocare. Et ē ex sermone ambrosij: q fic incipit. ſ ortasse amarior.

Non odio habetur sed diligitur: q castigatur ⁊ corripitur.

Non osculatur semper pat filiū: sed aliq̄ castigat. ergo quando castigat qui diligit tunc circa eū pietas excercet habet enī ⁊ amor plagas suas que dulciores sunt cū amarissime inferuntur. dulcior enim ē religiosa castigatio: q̄s blanda

Ad accusatōem nō admittant̄ lia⁹ crimia sponte cōfitentes

Vli qui aut in fide catholica aut in inimicicia suspecti sunt: ad pulsationem epor nō admittāt̄: nec illi qui aliozuz crimina sponte confitent̄. Et ideo replicāda est solicite veritas: quā sponte prolatam in illis vox habere nō pōt. hanc diuersis cruciatibus e lateribus suis religiosus torquor exigere debet: vt dū penis corpora subijciūtur: que gesta sunt fideliter ⁊ veraciter exquirātur. Et ē in ꝓuerbijs.

Qui ambulat fraudulenter reuelat archana. qui aūt fidelis est celat amici cōmissum. Item infra: Que viderunt oculi tui ne ꝓferas in iurgio cito: ne postea emendare non possis: cū deboneſtaris amicū tuū. Sed aliud ē ex charitate alior crimia deferre: vt quos secreta admonitōe corrigere nō possum⁹ cōuictos in dicis sinia corripiat: atq̄ aliud insidiādo falsa obijcere vel insultādo ꝓna facile exprobrat. Illud vero charitatis: hoc autem impietatis ē officiū. Dñ

a Ui aũt. Hec questio expedita est. ij. q. iij.

b Omis. puniat. sic quicunq; fuerit de calumnia: ut. ij. q. iij. in. §. notandũ.

c Ui calumniam. q̃ cetera.

d Uia iurta. man⁹ ꝓbytero enī & diacono tũ man⁹ ipoīt: ut .xxiij. di. pbyt. & .c. diacon⁹ .x. c. subdiacon⁹. Sed ⁊ .lxix. di. c. i. vbi & clico iubet man⁹ iponi Sz illō de mãu bñdictō nis hoc de mãu ꝓsecratōis. vl dic q; tpe greg. subdiaconat⁹ nō erat sacer ordo. xxvi. di. c. i.

e Sacerdotio. qō habitur⁹ erat: ar. q; gs dr pdē q; nūq; hūit. xx. q. i. puelle. xvij. di. ocilia. xxiij. q. iiij. guilisari⁹. xxvij. q. ij. ⁊ bis.

f Castigari. bicona pena ꝓmutat i aliā penam corpalē: sic. xij. q. ij. liber tus. ⁊. lxxxij. dis. pbyt xiij. q. vi. c. i. ff. ō accusa. hos. §. oibus i fi.

Qō. vi.

g Ueluti. hoc vult dicē: q; subdiaconus ꝓuicitur veluti laicus: ōtū ad hoc. s. q; cā laici ab epo audiri ꝓt: sic cā subdiaconi: ut. xv. q. vij. felix. secus est i diacono. Quidaz hoc referūt ad q̃litatē testiū ut sicut bigami admittūt ꝯ laicū sic ꝯ subdiaconū q; pñt ex dispēsatiōe fieri subdiacon: ut. xxxiij. di. lector. Sz eadem rōne homicida admittit ꝯ sacerdotē cū secū dispensari possit a papa.

h Presbyteri. bone opinionis. sm. h. secus si suspecti sūt: s. e. illi. Sz hoc nō placet. mmores ergo clici pñt coram epo torqueri nō a laico. vel nō credo renē qō dicit.

i Leges. ꝯ laicos infames.

k Qui suo .i. propter sūū honorem.

l Presbyteri. q̃lit statuit hic imperator: alias in eisdē puerbiis dicit: verba impioꝝ insidiātur sanguini iusto ꝛ: dns aũt liberabit eos. et infra: Qui qō nolit loquit: iudex iusticie ē: q; aũt mentit: testis ē frandulēt⁹. Itē: Labiū veritatis firmū erit in ppetuū q; aũt testis ē repētin⁹ cōcinat linguā mēdacij. Itē: Qui custodit os suū: custodit aiam suam. q; aũt icōsiderate loq̃t: sentiet mala. Vbū mendax iustus detestabit: ipius aũt confūdit & cōfūdetur. Itē augustin⁹ in psalmo. xxxiij. Si aliqñ humana infirmitate pedes nr̄i in aliq; peccatū mouent: insurgunt lingue iniquissimoꝝ inimicoꝝ cū fuisset miserendū: irrident impij: vñ dolēt pij.

Ui aũt qō intulit ꝓbare nō valet: puniendus est. Uñ hadrianus papa ait.

Punitur q; alijs falsa intulerit.

Omis q; alijs falsa intulerit puniat: & p falsitate ferat infamiā. Item gregorius

De eodem

Si calūniā illatā nō ꝓbat pena dz incurrere: quā si ꝓbasset re⁹ vti q; sustineret. dē in registro

Qua pena feriatur: qui crimen illatū non probat.

Dia iuxta patꝝ sñias canonicas q; calūniā illatā nō ꝓbat: penā debet incurrere: ac p hoc q; subdiacon⁹ crimē diacono ꝓbare nō potuit: qm̄ impositionē man⁹ qua carere potuissz nō habuit: nō solū sacerdotio sed officio caruit: & tāqz reuera infamis meruit verberibus castigari. Mā cui cū tribus testib⁹ veluti laico crimē quodlibet approbat: nō est mirū qō objicit dū ꝓbare nō sufficit: si corpali infamie quēadmodū laicus ex iuris similitudine subiugatur. qō enīz esse quid de rebus ecclesiasticis cōtra i. d. xcvi. di. bene qdē. misi hoc fecerit auctoritate aplica: ut. xcvij. di. ecclesie & c. victor. Sz hic instruit iudicē ecclesiasti/cū qd facere debeat: sic. j. e. delatori.

diacono graduz amittere hoc fuit subdiacono fame plenitudine caruisse. codice li. i. t. de epis & clericis. Imperator theodosius. Presbyteri citra iniuriā questionū testimoniū dicant: ita tñ vt falsa nō simulent ceteri vero clerici q; eozundez gradū vel ordinē sequūtur: si ad testimoniū dicendū petiti fuerint: put leges precipiunt audiātur: salua tñ sit litigatoribus falsi accusatio. Si forte presbyteri q; suo noie superioris loci testimoniū dicere citra aliquā corporalē iniuriā sūt ꝓcepti: hoc ipo q; nihil metuāt vera suppresserint: multomagis eni pena sūt digni: qbus cum plurimū honoris p nr̄am iussionem delatū ē: occulto inueniūtur in crimine. tē cōstitutō ne in colla. ix. Presbyteri diaconi si falsū testimoniū dixerint: figdē in re pecuniaria diuino misterio dūtaxat per. xij. ane os sepati monasterio tradātur: si in criminali clericat⁹ honoze nudati legitimis penis subijciāt. ceteri clerici sine de lectu cāe legitime coerceant.

Idem ianuario epo.

Ad sancte cōionis misterium non accedat: qui crimen illatū non probat.

Diphaniū presbyteꝝ quōrūdā sacerdotū litteris criminaliter accusatū: cuius nos vt valuimus cās discutientes nihilq; in eo obiectoꝝ reperientes: vt ad locū suū reuerteretur absolutim⁹: crimis ergo auctores volumus te perscrutari: & nisi qui eandē trāsmisit epistolā: parat⁹ fuerit hoc qō obiecit: canonicis atqz districtissimis ꝓbationibus edocere: nullatenus ad sancte communionis ministeriū accedat.

tē ex decreto hadriani pape

m Legatis pe/nis. que sūt. ff. de falsis. l. s. §. vlt. vbi dicit q; ꝓ crimie falsi si est liber deportat & dia eius bona publicāt. si est seruus patit vltimū suppliciū vel intellige de penis canonicis put dr dist. si epi vel dic cū iudex ex officio suo pūit testē: sm suū arbitrium punit eū. C de testi. nullum. sec⁹ si directe accusatur testis: ut l. dist. figs eps. & ff de fal. l. i. §. vlti.

n Diphamū de eodē/git extra de testi. quoniā.

o Litteris. Sz qui ter hoc fecerit cū ñ fit admittenda accusatio ꝓ ista: ut. ii. q. viii. p cripta. & .ix. ab sentē. Sz hic ñ plene eramus ait cāz

p Accusatū .i. famatum.

q Discutiēs. de plano ñ in forma iudicij: extra de accu. olim.

r Absoluimus. ab obseruatiōe i dicij. vñ postea admittit accusatio.

s Paratus. Nō ne potuit accusator pentere & dicē se errasse: ut. s. e. q. i. quidā. & aliis dr. pt desie accusator ut est ō accu. licet in fi. Sz istud est spāle acusatiōe epi. vel cū orta ē infamia: ut dixi. s. iuj q. v. quisqs.

t DElatori.confessō. u TLingua.ꝫ qualiꝫ dat papa iura de pena sanguis ꝓtra illud.xxiij.q. viij.bis a gbus.Sz hic docet qd facere debeat iudex secularis: sic. xxviij. q.i.fiquis rapuerit.

x SIquis falsū

y SIquis secularīū.

a Uod aūt In simonia gliber audiꝫ accusās ꝑ laicū etiā mere trir:ut.lxrir.di.fi gs papa.7 eī de simo.tāta.Et hoc tō qz oīa crimina nulla reputāt respectu istī⁹:ut.i.q vlti.ps.sec⁹ si accusatus sit clic⁹7 bone fame:ut.ij. q.i.i pmis i fi.im mo eadē ē distinctio i laico an ꝑ⁹ fuerit bone fame an nō:ut.ff.ad.l. iul.ma.famosi.ꝫ aūt in exceptis crimib⁹ admittāt crimiosi:nō tñ sine tormēto: ut.xiij.q.iij.si ea. Si q⁹ clic⁹ ē bone fame nullo crimine suspect⁹:nō audiꝫ ꝑ ipsuz: ut eī ꝺ testi.veniēs si ē male: gliber admittāt ad accusandū 7 testificādū:ut eī ꝺ simo. ꝓtuas.Quidā tñ dicunt qꝫ ꝫ viles admittāt ad accusationē:nō tñ ad testimoniū:qz tota vis negocij pēdz ex testimonio ꝫ nī accusatiōe. vel dic ut diri.ij. q.i.i pmis i fi.

b SIsacerdos. precipiāt ab apl'o: ut.xxv. di. pmū. si tale ē crimen qđ ē accusatione 7 dānatiōe digniſſimū:ut.lx xxi.di.aplus.

Qua pena delator sit feriendus.

DElatori autem lingua caputur amputetur.

Palea

DElatores autem sunt qui inuidia ꝓdunt alios. Item ex concilio elibertāo.

De eodem Palea.

DElator siquis extiterit fidelis:7 per delationez eiꝰ aliquis fidelium fuerit proscriptus vel interfectus: placuit non nisi in fine accipere communionem,si leuior causa fuerit :infra quinquennium accipere poterit communionem.si catheczumin⁹ fuerit post quinquennium admittitur ad baptiſm.m. Item ex. viij. synodo.

Qui innocentem falso crimine quem maculauerit: sacerdotis arbitrio penitentia diuturna purgetur.

Palea

SIquis falsum dixerit: vel personam innocentis falso crimine maculauerit: iuxta sacerdotis arbitrium diuturna penitentia expurgetur. Item ex concilio agathensi:

Ab communione coerceatur. vel secularis vel laicus, q ecclesiam vel clericum per calūniam fatigauerit.

SIquis vero secularium p calumniam ecclesiam aut clericum fatigare presumserit:7 conuictus fuerit: ab ecclesie siue luminibus 7 a catholicorum communione: nisi digne penituerit: coerceatur.

c OMnes.leges.Sz 7 alios dicim⁹ infames ꝑm canones q nō sūt infames ꝑm leges:ut bigamos 7 corpe vicia tos.sicut nec oēs dicim⁹ infames ꝑm canones: q ꝑm leges sūt infames:ut mulier q nubit infra tps luct⁹.Jo. Sz certe bigami 7 corpe vicia ti nō sūt infames 7 si sint singulares:cū nō deliq rint.b. Dicūt tñ qdam q infamia q ē irrogata p snīaz vl q ꝑhīt ipso facto:ut cū aliq deꝓhendat i adulterio:vl cū aliqs ꝑhīt binas nuptias ꝺ q agit.ff.de bis q no. infa.qd g⁹ infamia hec nō purgat p quantācunq; pniaz: ut.ij.q.iij.§.hinc colligitur: misi restitut⁹ sit ab illo q pōt restituē ut a pncipe vl senatu:ut .ij.q.iij.§. notandū i fi. ff. de postu.l.i.§. de q. Alia ē infamia facti de q agit.j.e. sūt plurimi.et hec meli⁹ ꝺ infamatō q iducit purgationē 7 illa abolet purgatiōe pēnitā:ut.xv.q.v. de crmie Est et q̄dā infamia canonica q irrogat er quolibet pctō mortali.ut b.7 xxiij.q.v.ꝓceptū in fi.7 hec abolet p pniam:ut .j.e. illi q. nō ut dicunt qdā talis nō admittēt ad accusatōez vl ꝓmotōnē:qz nō sufficit q mō nō sit infamis ꝫ q nūq; fuit infamis .j.e. q crimē. Item infamia ꝓcta ex snīa ercōicatōis tollit p absolutōnē.ut.xiij.q.i.c.i. fi finito tpe relegatōis tollit infamia ortaer snīa ff.ad mūicipales ꝺ ordie d Amio⁹ ⁹.bōestatemor.i.criosis ne sit ꝺ.ij q.vij. pūmūt.7.c. lator e Ali q.ꝑm quosdā pria ps logt ꝺ crmiosis nō ercōicatis:secūda ꝺ ercōicatis.ꝫ alios logtur pma ps de occultis:secūda de manifestis crimnosis.

Ca. Dj.

Vo fornicatores 7 infamia notati quendā religiosum episcopum de simonia accusare nituntur.reus alterius ꝓuincie archiepiscopi iudicium expetit. tandem in probatione deficit accusator.reus cogitur ad sue innocentie assertionem.

Queritur primo: an crimē irretiti vel infamia notati ad huius accusationem sint admittē di. Secundo :si eōs in eos accusatōem vertere voluerit: an simplici assertioni sue fit fides habēda. Tertio: si licet at sibi expetere iudicū archiepiscopi alterius prouincie.

Quarto: cuius iudicium sibi fit expetendum: si circa suam snīam eōs sue ꝓuincie discor dare contigerit Quinto: si in pbatōne deficit accusator. an reus sit cogēdus ad ꝓbationem sue innocentie.

Uod aūt crimine irretiti alios accusare non possint: anaclet⁹ papa testatur dicens

Ab criminosis sacerdos accusari non permittitur.

SIsacerdos sine crimine eligi precipitur: nullatenus a criminosis accusari aut calumniari permittitur: nec ab alijs q̄ ab his qui sine crimine sunt 7 iuxta electionem canonicam sacerdotes ordinari possunt.7 tales per omnia inueniuntur:quales sacerdotes eligi inbentur. Item hadrianus papa.

Infames 7 qui culpis exigentibus ad sacerdotium promoueri non possunt: sacerdotes nō accusent.

f Compellendi.ar. er
istentē in mortali pecca
to cogendū ad pniam.
xxij.q.i.ꝓdicandū.xxii
ij.q.iij.tam sacerdotes
ar.Ꝫ.iij.q.i.multi.

g Nisi eis.ar.tolli infa
miā p satisfactionē ec
clesie:ut.xxxij.q.v.ꝑce
ptū.xxv.q.vi.si duo.ar.
Ꝫ.iij.q.iij.ꝓlanguineo
rū.7.c.hi q.7.Ꝫ.e.qcūq;
7.xxij.q.v. paruuli. Sꝫ
dic q canonica ifamia
p pniam tollit:ꝫ nō illa
q̄ irrogat ipso facto p
sniam.ō occulto crimi
ne tollit p pniaz sed nō
de manifesta:ut ex de
tempo.or.c.vlti.

h Cum huiusmōi.s.er
cōmunicatis.

i Omnes.añ satisfa
ctionē vel iuramē
tū:ex desen.ex.p tuas.

k Beatus.dicēte.cuz
dixit:qui sine pec
cato est.&c.

l Rogabat.i. ꝑcipie
bat:sic.xi.q.iij.rogo.

m Quoniā.p minimo
sic ꝓtinua:qm̄ 7 si boni
sumus.

n Ut a talibus.s.illis
q semp pati sūt repre
hendere.de quib⁹ ait.
xi.q.iij.senti.ꝫ alioz re
prehensiones attendē
de sūt:qui licz i malinō
sint:tñ nō reprehendūt q:
eos malos esse credūt.
xi.q.iij.non sūt.xij.q.i.
nolo.

o Ab humano.i.q tm̄
humana nō diuina que
rūt.viij.q.i.sūt i eccla.

a Qui crimē.Si vis
dicere q q pecca
ti post baptisma ꝑdt
pmoueri si egerit peni
tentiā:tūc dicas illum
hic appellari crimino
sum:q p sniam ꝓiectus
est.vel de enormibus
criminibus intelligas:
que irrogant infami
am ipso iure.Vel de
illo intellige qui pēden
te accusatione qua fuit
accusatus voluit accu

Omnes vero infames esse
dicimus:quos leges secu
li infames appellant. 7 oēs q
culpis exigētibus ad sacerdo
tiū nō ꝑmittit ꝓhibi:indignū est:
vt illi eos accusent:q esse non
ꝑmittit qō ipi sūt: qm̄ sic maiores
a minoribus non iudicant:ita
nec criminari ꝑmittit. T tē fabian⁹
papa. Infames sunt:qui re
gnū dei cōsequi non valent.

Illi q illa peccata ppetrāt
de qbus aplus ait:qm̄ qui
talia agūt regnū dei cōsequen
tur:valde cauēdi sūt:7 ad emē
dationē si volūtarie venire no
luerint:ꝓpellēdi sūt:q ifamie
macula sūt aspersi:7 in barat7
dilabūtur:nisi eis sacerdotali
auctē subuentū fuerit. Simi
liter 7 illi de quibus ipe ait:cū
hmōi nec cibū sumere:q infa
mia sūt notati:anteq̄ sacerdo
tali auctē curētur 7 gremio sā
cte matris ecclesie reite grem
q q ex nos sūt:nobiscū cōcia
re nō ꝑmittit. T tē fabian⁹ papa
An accusatōem excōicati ad
accusationem non admitten
tur.

Omnes illi sūt ab accusati
one repellendi:quos ipo
stolus cōmemorat dicēs cum
his nec cibū sumere:7 añ satis
factionē ecclesie nō sūt recipi
endi. T tē clemēs papa iaco
bo hierosolymitano epō.
Sacerdotes non nisi coequa
libus accusari debent.

Beatus petr⁹ homicidas et
adulteros ac cūctos crimi
nalibus nexibus alligatos et
qui eis coequales non erant
ab epō vexatōe 7 accusatōe
dicēte dño ꝓhibebat:7 nō ni
si a coequalibus aligd sibi in
ferri debere docebat. Infa
mes etiā oēs 7 quos primates
7 leges seculi nō recipiunt:ꝫ
7 laicos ab eoz accusatione 7
vexatione semp repellere de
bere rogabat:7 cūctos subdi
tos esse ꝓcipiebat: cūctoz sa
cerdotū vitā superiorē sancti
orēq; ac discretā a secularib⁹
7 laicis hominibus esse 7 spiri
tuales atq; sacerdotes super
carnales ac laicos semp cōsti
tuere 7 foze docebat debere:
qm̄ ꝓ minimo esse nobis debz
vt a talibus arguamur 7 iudi
cemur vel ab humano die.ma
iores vero a minoribus nec ac
cusari vel iudicari nullatenus
posse dicebat:qm̄ hoc non so
lum diuinas sed etiaz leges se
culi inhibere docebat: T tē
hadrianus papa.
Qui criminosus fuerit:sacer
dotes accusare non potest.

Qui crimen intendit:agno
scēdū est:si ipe añ non fu
erit criminosus:q periculosū
est 7 admitti non debet rei ad
uersus quēcunq; professio.te
stes autem sine aliqua sint in
famia vxores 7 filios haben
tes christum omnino predican
tes. Non solum autem crimi
nosi:sed etiam quilibet alij ab
accusatione episcoporum re
pellūtur. Unde anaclet⁹ pa
pa ait.
Deo non placet:qui seruos su
os accusat.

Si omnia in hoc seculo vin
dicata essent:locum diuina
iudicia non haberent. supua
cuis laborat impendijs q solē
certat facib⁹ adiuuare. Ideo
si aliquis putat se in hoc deo
placere:q seruos suos accu
sat:7 vt meliores fiant dicit se
hoc agere:in vanū laborat:et
plus inuidie stimulis agitatur
q̄ charitatis:qm̄ diuine gr̄e
plenitudo adiectōne humana
nō indiget:nec vlla regrit cō
mendationis augmēta. T tē
teleſphorus papa.
Populus sacerdotes arguere
vel increpare non valet.

Sacerdotes q propio ore
corpus domini conficiunt:
ab omnibus sunt obediendi 7
timendi non dilacerandi aut
detrahēdi:q a qb⁹ se dñi pplꝫ
benedici saluari 7 istrui cupit
sare alīū:qō non
licz.iij.q.vltima.
neganda. Bas.
autē facit vim in
hoc vbo crimi
nis.s. plenus vi
cijs:sicut ille qui
est piurus:ut.j.
e.qcūq;.7 ꝫ quil
bet criminosus
etiaz nō ꝓiectus
repellat:ut ex de
testi. sup eo:tñ si
ꝓbat se egisse pe
nitentiā bene re
cipitur maxime i
ciuili.ar.l.di. fer
rus.7.ff. de edil.
edic.q ita. licet
sit ar.Ꝫ. ex de si
mo.per tuas.vbi
dicit:q in excep
tis crimin.ib⁹ licz
ciuiliter agat:po
tius admittatur
de equitate q̄ d
rigore.Jo.Tu di
cas breuiter:q si
ꝓbat crimē Ꝫ ali
qué semp repelli
tur i causa crimi
nali:ut.ē.ij.q.vij
querendū.7 ex d
testi.testimoniuz
nisi i exceptis cri
minibus ſm di
stinctionem plu
ries dictam supe
rius.b.

b ¶ Si ipse añ. ls de illo nō fit condemnar⁹. ar et⁹ō testi. sup. eo. ⁊ est hic ar. q⁹ post penitentiā accusar quis de crimine xxxiij. q. ij. admonere. i. q. vij. figs oēm. l. di. puenit xlviij. dī. quoniā multa.

c ¶ Kei. i. accusati.

d ¶ Christū. ñ tñ obest eis: si eos instruerint. xlvij di. quātūlibet. et xliij. di. ephesijs. Aliud si neglexerit eos corrigere ut. xxxvij. diſ. legant.

e ¶ Omnia. de occultis loquit: que solu deo reseruanť. xxxj. di. erubescant.

f ¶ Inuidie. hic canon pſumit potius accusationē fieri eā inuidie q̄ charitatis: ut di. xi. ij. q. vij. si quis epūs.

§ Sacerdotes

b ¶ Oues. sic. ij. q. vij. oues

i ¶ Suspicio. sic. ij. q. i. c. i. Suspicioni temerarie nō credit. xi. q. iij in cūctis. ꝓbabilis inducit pſumptionē. ff. qō me. cā. l. vlti. ij. q. v. pſbyter. violenta condemnationē xxxij. q. i. dixit. et C. de adult. q̄uis ls sit. ar. ꝛ. ex de pſump. ſras.

k ¶ Aditare. Lalus. Nemo dz se iactare de bonis: ne cadat ut petr⁹ ⁊ dauid.

l ¶ Tertio. Hic videtur q⁹ totiens puniam facta: quotiens nullatenus eos debet arguere. nec vulgus in eos accusatione suscipi debet. popul⁹. n. ab eis docēdus est ⁊ corripiēdus nō ipsi ab eo: q⁹ nō ē discipulus sup magistrū. dei ergo ordinatōnē accusat: qui eos q ab eo cōstituūtur sacerdotes accusat vl dānare cupit. ¶ dē si qui nō sunt idonei: nō suscipiantur ad accusationē: ls oēs qui aduersus patres. i. sacerdotes armant: infames eē cēsemus. pres. n. oēs. i. sacerdotes venerādi sunt: non resp̄ēdi aut accusandi vel insidiādi aut infamandi. ¶ tē pius papa.

De eodem.

O Mnes pastorē suū nō repr̄hēdant. plebs epm nō accuset: nec vulgus eū arguat: q⁹ nō est discipulus sup magistrū. epi enim a deo sūt iudicā di: qui eos sibi oculos elegit. Nā a subditis aut p̄laue vite hominib⁹ non sūt accusādi aut arguendi aut lacerādi: ⁊ infra Nemo bonū faciēs alteri verbo aut facto nocere vult: q̄to minus in suspitione dz venire fidelis hō: vt dicat aut faciat ea q̄ pati nō vult: quis oīs suspicio potius est repellēda q̄ approbāda vel recipienda.

Ipsa aūt detractio licet ex vicio detrahentiū tñ iusto dei iudicio nonnūq̄ aduersus bonos excitat: vt quos vel dome stica pſūptio vel alior⁹ fauor i altū extulerat: detractio humiliet. ¶ ñ ambrosius. Ne qs de se p̄sumat: lingue malor⁹ ex dei p̄cepto ꝺ eū excitāt

I Mitare petr⁹ tertio dicē tem. dñe tu scis q⁹ amo te. Etenim q⁹ tertio negauerat: tertio cōfitetur. sed negauit in octe: cōfitetur in die. hec āt ideo dicta sūt: vt sciamus neminē q̄ iactare se debere. nam ⁊ si petrus lapsus est q⁹ dixit: et si alij scādalizati fuerint in te: sed non ego: qs alius inre de se p̄sumat: denicq̄ ⁊ dauid: q⁹ dixerat: ego dixi in, abūdātia mea nō mouebor in eternū: eā sibi iactantiā obfuisse cōfiteť dicens: auertisti faciē tuam a me ⁊ fact⁹ sū cōturbat⁹. ¶ tē grego. Vt boni salubrit⁹ humuent: lingue malorum cōtra eos insurgant.

S Unt plurimi qui vitā bonorū fortasse amplus q̄ debent laudant: ⁊ ne qua elatio de laude subr̄epat: permittit oīpotens de⁹ malos in obtrectationē ⁊ obiurgatiōem p̄ū pere: vt sīq̄ culpa ab ore laudātiū in corde nascīť: ab ore vituperātiū suffoceť. Hinc ē q̄ doctor gentiū se in p̄dicatiōe currē testatur inter infamiam ⁊ bonā famā: qui etiā dicit: vt seductores ⁊ veraces. Verū hac auctoritate p̄hibent spiritales a carnalibus accusari non carnales a spūalibus. q̄ ex ꝟbis eiusdē dat intelligi: q⁹ bus in eodē capitulo subiūxit dicēs. Capite lāgueſcēte facilius reliqua corporis mēbra inficiūtur. sicut scriptū ē: Omne caput languidū ⁊ omne cor merens a plāta pedis vsq̄ ad verticē nō est in eo sanitas. Quapropter manifestū est diabolū qui sicut leo rugiens circuit querens quem deuoret cordibus plebium suadere: vt doctoribus atq̄ pastoribus suis detractōes irrogēt vel eos accusent: ut plebes langueſcētes non tenentibus pastor⁹ frena eorum lasciuiant: atq̄ ipsa ruant: vt saltē sic periclitari possint. Multū vero distāt dāna morum a damnis rerum temporaliū: cū ista extra nos sint: illa vero in nobis: ⁊ infra peius malum fore non existimo: q̄ christianos suis inuidere sacerdotibus. Hinc etiā felix secūdus ait. Deo recte famulātes p̄sequi nō licet

Q Uiescite inquit sancta sy nodus nicena: ⁊ nolite p̄sequi eos: qui recte deo famulantiens cōmitto fornicationē etiā cū eadē muliere: ⁊ q⁹ quasi p diuersis delictis sit mihi penitentia indicēda: ut ō pe. di. v. ꝓficeret. ⁊ de pe. di. i. mensurā. Item si post primā fornicationem quis penitet: ipsi gitur ei pnīa. si secūdo accedit ad eandē: secūdo ipsi gitur ei pnīa. talis ergo erit melioris conditionis si nō penitet a principio: q̄ si penitet postea. Item si secūdo accedit ad aliā mulierē: equale peccatum cōmittit: sicut si secundo accederet ad p̄orem. sed p illo secūdo peccato q̄ facit cū altera: nouā pnīa sibi indicit. ergo ⁊ nouā pnīa est indicenda sibi: si ad eandē, denuo accedat: cū par sit peccatū. ⁊ h⁹ cōcedi pōt: ls ſm leges qui sepius rē cōtractat nō cōmittit diuersa furta. ff. de furtis ei qui.

m ¶ Petrus. ar. a maiori. si. xxxij. q. v. si paulus

n ¶ In abūdantia. i. cōfidētia bonitatis mee.

o Sunt. laudant. hoc est veniale peccatum. xxv. di. criminis. ls qui cōmendant mortalia vicia mortaliť peccant. xlvi. di. sūt nōnulli

p ¶ Inter infamiā. i. q⁹dam sapientes dicebāt eos veraces quidā nō. xli. di. q̄ dixit dñs.

q ¶ Erū hac auctoritate. s. oues. hec sūt verba eiusdem pij. ⁊ continuantur. xlvi. c. oues.

r ¶ Sicut scriptum. in ysaia.

a Quiescite.

b Non merito. deprauant. i. praui efficiunt. nō enī ꝓpter alioꝝ merita efficiunt mali: sed mali ꝓpter maloꝝ merita plāti fiunt. viij. q. i. audacter.

c ¶ Cadant. q. cōponit oꝛbis regis ad eremplum. ar. xi. q. iij. ꝓcipue.

d ¶ Audiat. sic. j. xi. q. iij. nō solum.

e ¶ Nunq̄. s. p detractores. ne sit ꝯ. s. v. q. v. nō roꝝ. vel dic p eos. i. p curiosos. vñ iuuenalis Scire volūt secreta domus: atq̄ inde tumeri.

f Sapiens.

g Deteriores. peius est psuadere q̄ facere: ut. ff. de seruo coꝛrup. l. i. §. psuadere. & l. ut tñ. & lxxvi. di. tāta.

h Summa detrahere. s. d. xlvi. accusatores.

i ¶ Et accusare. s. ii. q. vii. figs eps. de pe. di. i. homicidioꝝ.

k Infames. contē nūt. ii. xix. di. nulli.

l ¶ Iures. et hoc. c. patet q omne crimen infamat sm canones. et s. e. oēs. & c. sequēti. Itē et hoc. c. videtur: q oē crimen sit publicum sm canones.

m ¶ De bell. publico. tales sit rei lese maiestatis ut. ff. ad. l. iul. ma. l. iij. & capite puniūt: nisi dñm defendere nō potuerit. ff. de re mili. oē. §. qui i acie.

lant: & syncera volūtate superna dei mādata custodiūt: & nostris legib⁹ subingātur: q̄ non decet vt carnales spūales psequātur. ¶ tē grego. Subditi platos suos accusare nō dēt.

Deterē merito plebis nonnūq̄ epi deprauātur: ītenus p clinī⁹ cadāt q sequūtur. capite languescēte cetera coꝛpis mēbra inficiunt. deteriores sūt q vitā moresq̄ bonoꝝ coꝛrūpūt his: q substātias alioꝝ pdiaq̄ diripiūt. Caueat vnusq̄sq̄: ne aut linguā aut aures hēat purietes. i. ne aut ipe alijs detrahat: aut alios detrahētes audiat. sedēs igt aduersꝰ fratrē tuū loq̄bat⁊ detrahēdo: & aduersus filiū mris tue ponebas scādalū &c. ꝓcant singuli detractioni lingue: custodiātq̄ sīmones suos: & sciāt q̄ cūcta q̄ de alijs loquūtur sua sīa iudicabūtur. nemo inuito auditoꝝ libenē refert. offīm singuloꝝ sit dilectissimi: nō solū oculos castos suare sz & linguā. necgd in cuiusq̄ domo agat: alia dom⁹ vnq̄ p eos nouerit. habeāt oēs simplicitatē colūbe: nec cuiq̄ machinētur dolos: & serpētis astuciā: ne alioꝝ supplātent infidijs. ¶ tē luci⁹ papa

Bonus nocere non capit.

Sapiens nō ē oīs qui nocz ¶ Item anacletus papa.

Raptoꝝ deteriores sūt eoꝝ detractores.

Deteriores sūt: q doctoꝝz vitā moresq̄ coꝛrūpūt: bis q substātias alioꝝ pdiaq̄ diripiūt. ipi. n. ea q̄ ex nos sūt: licz nra sint auferūt. nri quoq̄ detractores & moꝝ coꝛruptores noꝝ siue q aduersus nos armātur: ꝓprie nos pos decipiunt: & iō iuste ifames sūt & merito ab ecclesia exules fiūt ꝓ meritis ergo plebis sepe pastores deprauātur ecclesie: vt ꝓchuius coꝛruant q sequūtur. ¶ tem alexander papa.

De eodem.

Summa inigtas ē ffes detrahere & accusare. vñ scriptū ē: Qis q detrahit frī suo homicida ē: & oīs homicida nō hz ptē in regno dei. Patet g⁹ vt premissū ē: q carnales ꝓhibētur ab accusatōe spūaliuz nec spūales ab accusatōe carnaliū Cū traq̄ crimi & ifames ab accusatōibus ꝓhibētur: videdū ē quos canonū sacra auctoritas ifames appellat. De his stephan⁹ romane ecclesie epūs scribit hilario diecēs.

Que psone infames habeantur.

Infames ē eas psonas dicim⁹: q̄ ꝓ aliq̄ culpa notāt infamia. i. oēs q christiane legis noīa mā abiciūt & statuta ecclesiastica ptēnūt. similiter fures & sacrilegos & oēs capitalib⁹ crimīb⁹ irretitos sepulchroꝝ quoq̄ violatores: & oēs q aduersꝰ pces armātur: q i oī mūdo ifamia notant: filī & icestuosos homicidas piuros raptores maleficos veneficos adulteros de bellis publicis fugiētes: & q idigna sibi petūt tenere: aut facultates ecclesie auferunt iniuste: & qui fratres calūniantur aut accusant & nō ꝓbant: & qui cōtra innocētes principū animū ad iracūdiam ꝓuocant: & oēs anathematizatos vel ꝓ suis scelerib⁹ ab ecclesia repulsos: & omnes quos ecclesiastice leges vel seculi ifames pronūciant. Mi nimirū omnes nec serui ante legitiaz libertatē nec penitentes nec bigami: nec illi q curie deseruiūt: vel non sunt integri coꝛpoꝛe: aut sanā non habēt mentē vel intellectum: aut qui inobediētes sanctoꝝ patrū decretis exīstūt: aut qui furiosi manifestantur. hi oēs inq̄ nec ad sacros gradus debent ꝓmoueri nec isti nec suspecti nec liberi nec rectam fidē vel dignam conuersationem non habentes ¶ Petunt ambitiose: ut. s. i. q. vi. sicut.

o ¶ Ad iracundiam. ertra de homicidio sicut dignum. § alli vo.

p ¶ Prouocant. i. delatoꝝes: ut. v. q. vlti. delatoꝝ

q ¶ Legitimam. i. plenā. aliter eni non ꝓmouentur nec aliquē possūt accusare: ut. j. sequitur.

r ¶ Curie. liij. di. c. i. & ij.

s ¶ Dementē. ut furiosi.

t ¶ Manifestant. s. xxxiij. di. martium.

a Nicunq̄ ꝓ iurauerit. s. iij. q. v. constituimus.

b ¶ Septem. xxij. q. iij. contra. So. ibi.

c ¶ Sine pnia interioꝝ. i. l. di. clerico.

d ¶ Testimoniū. etiā post pniam priuatā: ut. j. xxij. q. v. pinli. Et hoc est verū in testibus. Secus vide tur in accusatore ut. xxij. q. v. siquis conuictus.

e ¶ Recipiat. alibi dicit: q̄ iuramentū solū deus habet vltoꝝes: ut C. de rebus cre. l. ij. nō ergo incurrit infamiā. Itez alibi legit: q̄ plurium continetur

sub crimīe stellionatus: ut. ff. de crimine stell'. l. ij. Sz crimen stellionatus nō infamat: ut. ff. de crimīe stelliona. l. ij. ergo nec periuriū. Sol'. vbi iuramentum nō cedit in preiudiciū alicuius: solum deum habet vltorem. Dicunt aūt quidam: q̄ si iuramentū est d̄ futuro semper infamat: quia ibi frangitur fides deo ⁊ homī. Secus est de p̄senti vel de p̄terito: ut C. d̄ transac. fiqs maior. Alij dicūt q̄ iuramentū qd̄ interuenit in contractibus nō infamat: secus ī iuramento qd̄ fit ī iudicijs. hoc est certum q̄ omne iuramentum infamat canonica infamia. vtrum autē temerariuz iuramentū repellat a legitimis actibus dixi. lxxxv. di. florentinum.

f Nos sequentes.

g Sed lz. infert et p̄dictis.

h ¶ Ab huius. i. simonie.

i ¶ Maiores. ut. ij. q. vij. per totū.

k Quero. nesciens. ille est ignorāter hereticus qui seqtur opinionē quā putat veriorem: ut. xxiiij. q. iij. heresis.

tes summos sacerdotes possunt accusare: nec ad accusationem seu ad testimoniuz nullatenus iuste possunt recipi.

Item fabianus papa.

Infamis efficitur: qui sciens deierare presumit.

Quicunqz sciens se periurauerit. xl. dies in pane et aqua ⁊ septem sequentes annos peniteat: ⁊ nunqz̄ sit sine penitentia: ⁊ nunqz̄ in testimonium recipiatur: communionem tamen post hoc percipiat. Item eusebius papa.

Accusationes ⁊ personas q̄s leges seculi non admittunt: ecclesia quoqz repellit.

Nos sequentes patrum vestigia pro saluatione seruorum dei: quascunqz ad accusationes personas leges publice non admittunt: his impugnandi alterum ⁊ nos licentiam submouemus: ⁊ nulle accusationes a iudicibus audiantur ecclesiasticis: que legibus seculi prohibentur. Sed licet infames ab accusatione episcoporum prohibeantur: non tamen isti ab huiusmodi accusatione prohibendi sunt. hereticos nanqz accusare infamibus non prohibetur: vt supra patuit in eadem causa vbi de accusatione minorum aduersus maiores disputatum ē

Item. De eodem

Cum maiores scīa et moribꝰ a mīoribꝰ accusari ꝓhibeātur: nō equales ab equalibus vel minores a maioribus ab accusatione huiusmodi sūt prohibendi: cum hereticus catholico minor sit. Sed et hoc an generaliter accipiendum est: augustinus non diffinit dicens.

l ¶ Secundum illam. de pe. di. ij. sciendum.

m ¶ Vincit. Vide qualiter argumentat̄. licet enī peccatuz sit maius peccato: quia hic scientia p̄ponitur ignorantie tamen facta compensatione scienter peccans pōt equiparari ignorāter peccāti Similis compensatio. xix. di. ī canonicis. Qd̄ aūt minus sit peccatuz ignorantis q̄z scientis: habes. xxxij. q. vij. quēadmodū. quandoqz videtur plꝰ peccare ignoranter peccans q̄z sciēter: ut. xxiiii. q. i. scisma. quandoqz parificantur ut hic.

Dubium non est: an sciēs auarus an nesciens hereticus grauius peccet.

Quero ergo quis peccet grauius qui nesciens heresim incurrerit: aut qui sciens ab auaricia idest ab idolatria non recesserit? Secundum illam regulam qua peccata scientium peccatis ignorantie preponuntur: auarum conscientia vincit in scelere. Sed si forte hoc faciat in heresi ipsius sceleris magnitudo: qd̄ facit in auaricia scientis admissio. hereticus nesciens auaro scienti coequatur.

Item vtrum catholicum pessimis moribus alicui heretico in cuiꝰ vita preter id quod hereticus est non inueniunt homines quod reprehendant: preponere debeamus: nō audeo precipitare sententiam.

Vex hoc augustini ⁊ illud d̄ infamium accusatione de his intelligendum est: quos constat esse hereticos: non de his qui se negant in heresim lapsꝰ Hic autem in omnibus religiosus apparens: dum se negat heretice communionis aliquando macula infectum: infames atqz alios huiusmodi a sua actione ipse repellit.

Nec licet ratione niti videantur: exemplo tamen lese maiestatis vana intelliguntur: ad cuius accusationem dum socius inite factionis admittitur non queritur an cogitare contra animam principis sit maiestatem ledere: sed an aliquis de nece eius tractauerit.

Unde imperator honorius ⁊ archadius in nono libro codicis. ti. ad. le. iuliam maiestatis scripsisse leguntur.

n ¶ Precipitare. G. tñ in simili questione p̄cipitat sententiam: ut. ij. q. vij. §. sed queritur. et vrbanus eandez videt soluere. xij. q. i. scimus.

o ¶ Verum. G. R. illi. c. quero. ⁊ illi. §. lz licet. in quibus ꝓbauerat infames admittendos contra hereticos ⁊ ita contra simoniacum. ⁊ eius solutio durat vsqz ad. §. hec licet rōne. ⁊ ibi incipit suā solutionē impugnare.

p ¶ Constat. si constat: ergo nō est necessarius accusator. expone ergo constat. i. tale est crimē qd̄ constat esse heresim vel dic q̄ constat ꝑ famam qr sūt male fame.

q ¶ Apparens. hec solutio est canonica: quia concordat cū gregorio ij. q. i. ī primis. ⁊ impugnatio quā ponit in sequenti. §. allegādo ponitur.

r ¶ Tractauerit. sic supple in simonia non est querendū an simonia sit heresis. iste enī epūs negauit simoniā esse here

s sim: z male: ut. i. q. viij. patet. z sic concludit in fi.

¶ Jgs puatis. nota milites nō dici pīuatos: ut. xxiiij. q. i. qui contra.

t ¶ Voluntatem. Nota punit hic sola volūtas: ut. xiv. di. nulli. xxij. di. oēs. q. in maleficijs voluntas spectat nō exit ff. ad. l. cor. de sic. diu. Ar. ℨ. xxxij. dis. erubescant: de pe. di. i. cogitationis. xxxij. q. v. christiana. Sd. regulariter voluntas nō punit: nisi ad aliquē actū pcedat.

u ¶ Fisco. idē est i crimine heresis: ut ex de hereti. vergentis. alś bona damnatoz reseruā/tur filijs: ut. C. de bo. dam. auc. bona.

x ¶ Filij vo. in potestate cōstituti. si enim eos postea emancipasset: ñ valeret: ut. C. e. l. ppenditur. ar. ff. de bo. dā. l. vlti. §. ex liberis. filij tagz emācipati: nō patiunt hanc penā. dicūt tñ quidam q hec pena spectat ad filios postea natos nō ad iā natos. ſ ſ fa eis ꝓtradicit.

y ¶ Detinuntur. Sepe solet filius esse. similis patri. Et sequitur lemt filia matris iter. lvi. di. si gens. vnde qui emit mācipia de genere eoꝝ grit: ut. ff. ō edi. edi. q si nolit. §. q mācipia.

z ¶ Et vita. s. lxxiij. di. quoꝝdam.

a ¶ Interuenire. sic. s. l. di. miroz. Et nota q qñcz ꝓhibet supplicari ꝓ aliquo de pe. di. i. ꝓ direrat. z extra de hereti. ad abolendā. z. C. de transact. figs maioz

b ¶ Ono. Hic ponit assumptionē argumēti sui ꝓmisit enī primo ꝓpositionē suam.

c ¶ Pena. in crimine enī simonie convictus deponit: ut. xv. q. iij. sane. sz hic capite punit. qualiter isti participent: notaui. xv. q. iij. sane. z. l. nemini. Sz nū quid ordinatus simoniace pōt ordinatoz suū cōuenire de hoc: cū accusatores consequant premiū: non credo: licet dicatur hic: q omnes accusatores admittantur.

a Nllus. fidiculaꝝ. i. cordaꝝ que ligātur circa frontē hominis: z stringit caput p eas. z est fidis idem q corda: ut ibi. De fide ꝓspicuus troie munitoz amantur.

b ¶ Militie. C. de questionibus. milites.

c ¶ Uel generis. C. de penis. l. de curionū.

d ¶ Aut dignitatis. C. de questionibus decurionis.

e ¶ Excepta. vbi nullus pōt se excusare aliquo privilegio.

f Quod aūt. nunqz soli episcopo creditur. xiij. q. iij iurisiurandi. nec tenet lex. xi. q. i. quicū qz.

g Piscopus laico. Sed huic. c. est ℨ. xi. q. i. expientie. z. c. siquis cū clerico. Sed quod hic dicitur: intelligas de ecclesiasticis crimibz potest tñ clericus iudicare de omni crimine quantū ad inuagendam pecuniam. s. c. q. i. illi qui. z xxij. q. i. ꝓdicandū. et extra de iudi. nouit. vel loquit̄ sm opa apl̄oz: qñ omnes cause deferebant ad ecclesias ut. xi. q. i. relatū.

h ¶ Synodum. i. conuentū clericoꝝ: q concilium appellatur. xij. q. iij. placuit. z. c. episcopus. qui sine eoz pñtia nō debet causas audire. xv. q. vij. epūs nulli. z hoc intelligo de criminali negocio: sed i ciuili cā eligunt arbitri: ut. xi. q. i. si clericus.

i Sz tñ. hec duo. c. intelligit. D. de occulto pec/

Jgs cū militibz vel pīuatz barbaris etiā sceleste īmerit factionē: aut factionis ipi⁹ suscepit sacramentū vel dederit: etiā de nece viroꝝ illustrium q cōsistorio nostro z consilijs intersunt etiā senatoꝝ: naz z ipi ps corporis nr̄i sūt: vel cūlibet postremo q nobis militat cogitauerit: eadē. n. seuerita/te volūtatē sceleris qua effectū puniri iura voluerunt: ipe qdē vtpote maiestatis re⁹ gladio feriet̄ bonis eius omnibus fisco nostro addictis. si li vero eius quibus vitā imperatoria specialiter lenitate cōcedimus: paterno enim debe/rent perire supplicio: in qbus paterni hoc est hereditarij criminis exēpla metuūtur: a maīna z a successione oīm ꝓximorū habeātur alieni: testamētis extraneoꝝ nihil capiant: sint ꝑpetuo egentes z pauperes. Jnfamia eos semper paterna comitetur: ad nullos vnqz honoꝝs ad nulla penit⁹ sacra puenīāt. sint postremo tales: vt his perpetua egestate sordentib⁹ z sit moꝝs solatium: z vita suppliciū. Deniqz iubem⁹ etiā notabiles esse infamia sine venia: qui ꝓ talibus vnqz apud nos intervenire tentauerint. Sane siquis ex his i exordio inite factionis studio vere laudis accensus ipse ꝓdiderit factionem. z premio a nobis et honoze decoꝝabitur. Js vero qui vsus fuerit factione: si sero tamen incognita adhuc cōciliozum archana patefecerit: absolutione tamen ac venia dignus habebitur. Ꝑoro simo nie accusatio ad instar lese maiestatis ꝓcedere debet: sicut leo imperatoꝝ i primo libro codicis decreuisse legitur. T. de episcopis. l. si quē. qō de accusatione nō de pena intelligi oportet. Unde valerian⁹ z gratianus. li. viij. codicis. ti. ad le. iul. ma.

Nllus omino: cui inconsultis ac nesciētibus nob fidicule ꝗ tormenta offerūtur militie vel generis aut dignitatis defensione vti ꝓhibeatur. Excepta tñ maiestatis causa in qua sola omnibus equa cōditio est, Sed cum omnes illi assumuntur in hac accusatōne simonie: qui possunt accusare de crimine maiestatis: constat q sicut ibi non dubitatur ō crimine maiestatis: sed an re⁹ cōmiserit illud: sic z hic non negatur heresis: sed impetit accusatus an commiserit heresim.

Vod autem queriť si episcopus in accusatorem accusationē vertere voluerit: an sue simplici assertioni fides sit habenda: facile soluitur: si sāctorum patrum auctoritas diligenter inspiciatur. vt enī sancti patres diffiniunt: nullius p sone q̄tūlibet exercitate confessioni fides est adhibēda: nisi competentes ꝓbationes adhibeat. Unde in. iiij. carthaginensi concilio legitur.

Episcopus alicui crimen obijciens: in synodo ꝓbet: quod obijcit.

Piscopus si clerico vel laico crimen ymposuerit: de

catore. ⁊ dicit q̄ si cio aliquē esse ī mortali peccato ꝫ sit occultū: debeo ipsū vitare occulte ꝫ nō publice. nec possū eū de hoc accusare: cū ñ habeā testes Sz illud ē pdurū: ut oēm quē sciā peccatorē debeaz euitare: ⁊ ē illud

Ď. ij. q. i. m̄lti. Sz tu ponas casū sic eps aligs sol⁹ scit aliquē in canonē incidisse: ꝫ eum cogrigē puate. si incorrigibilis. fit puat: vitabit eū nō publice: ne. fit ꝑdito⁹ criminis

ut eī de sen. ex. cū ñ ab hoīe ꝑpn.

k ¶ Dꝛoferat. accusando publice

l ¶ Indemnatus sic ordina ſam: ille tñ indēnatus .i. nō dānatus in cōioue omnium ꝓmanebit.

m ¶ Dis. i. q̄tuz ad eos: qui nihil scīūt de excōicatione illi⁹ vel de crimīe ei⁹: ut eī ōsen. ex. cū illoꝛ

n ¶ Ad tps. i. dū ē in peccato.

o ¶ Jubeat. iubē eni pōt plar⁹ aliquē ut abstineat a sua ꝑuata cōione vel etiā a cōione sacꝛoꝛ: qꝛ in secreto pōt pciꝑere talia hoib⁹ peccantib⁹. xxꝛ. iij. dis. habuisse. tñ p ſniam ñ pōt aligs aliquem secreto sēpare a ꝓticipatiōe sacꝛoꝛ vel etiā sꝰpendē pōt etiā qs cum scīt aliquē crimi nosum suo ꝑlato

Qō. iij.

dicē: ut ipsū coꝛ gat: ut. xxij. q. v. hoc videt. vt exꝑpone iubeatur. i. moneat: fic. xxꝛi. q. i. hac rōne. ꝑm ꝑmissa ꝑz q̄ nō obstat. j. ō. ꝑse. di. ij. nō. ꝑhibeat. xciij. di. si unusquisq⁹. vij. q. i. scire. ⁊ xi. q. iij. qbus epi. vbi dī qbus epi ñ cōicant: nec nos cōicare debem⁹: qꝛ illa. c. de publice excōicatis in-

ducatur ad probationē i ſpno dū. Sed obijcitur: si se soluz alieni sceleris consciū nouerit: ꝑbare illud testibus nō valet: qd ergo tūc sibi faciendū sit: Ex cōcilio varienſi sic diffinitur.

Episcopus non ꝓcedat: quod ꝑbare nō potest.

Si tm eps alieni sceleris se consciū nouerit: q̄diu ꝑbari non potest: nihil ꝓferat: sed cū ipso ad cōpunctionem eius secretis coꝛrectionibus elaboꝛet. q si forte coꝛrectus ꝑtinaciꝰ fuerit: ⁊ se cōioni publice ingesserit: etiā si epm in redarguendo illū quem reū iudicat in ꝓbatione deficiat: iñdēnatus: licet his qui nihil sciuerint secedere ad temp⁹ ꝑ p sone maioris auctoꝛitate iubeantur: ille tamen q̄diu nihil probare potest: in cōione oīm preterq̄ eius q eū reum indicat: permanebit. Tē ex cōcilio aphicano.

De epo qui sibi soli dicit aliquē crimē sūm fuisse cōfessum

Dicit: vt si q̄ epm dic̄ aliquē sibi ꝓꝑiū crimē fuisse cōfessū: atq; ille neget: nō putet ad iniuriā suā eps pertinere qō illi soli non creditur. ⁊ si scrupulo ꝓꝑie conscientie se dicit negāti nolle cōicare: q̄diu excōicato non cōicauerit suus epm: tādiu eidem epo ab alijs non cōicetur epis: vt magis caueat epm: ne dicat ī quē q̄: qō alijs documentis cōuincere non potest.

Judiciū vero archiepi alteriꝰ ꝓuicie alicui expetere nō licet. Ut grego. ait.

telliguntur.

p ¶ Dicit. sibi. soli ñ tanq̄ deo: ne fit ↄ de pe. di. vi. sacerdos. j. xi. q. i. qcūq; ↄ. ꝯ illud non tenet. Sic ergo dicto sol⁹ epi ñ credit: nec etiā scripto: misi adfit ꝯscriptio ut eī de tes. cū a nobis misi hoc hēat ꝓsuetudo: ut eī de fide instru. cuꝫ dilect⁹. Nā ſris suis credit qb⁹ significat se aliquē excōicasse: ut. xi. q. iij. cure.

q ¶ Excōicato. i. quē dicit excōicatum.

r ¶ Caueat. ecce pena illi⁹ q iuste vitat aliquē vl iudicat: fic. ij. q. i. nēo

s ¶ Judiciū. Nulli ꝯ hr̄e iudicē. alteri⁹ ꝓuicie: misi ꝑ appellationē: ut. iij. q. vi. nō liceat.

t ¶ Scriptū ē. mittere. nec ordinare nec aliq̄ sacꝛa dare pōt alteri⁹ epatū. ix. q. ij. c. i. ⁊ ij. Sec⁹ de. ꝓcōsulib⁹ q insignia sua eī ꝓuicīā ferūt: ⁊ volūtariā erercent iurisdictionē. ff. ō offi. ꝓconsul. l. i.

u ¶ Admonendo. ſnō tñ publice eis ꝑdicādo tāq̄ius ī eis hñs. lxxi. di. hortamur. ⁊ ix. q. ij. episcopus. ar. xiij. q. i. c. ij. xvi. q. i. inē dicim⁹. ꝯ sine solēnitate ad bonuz monendo qō glubz pōt facē ⁊ ēt monach⁹. xvi. q. i. c. i. ⁊ c. q̄iurta. ſm alios possū ꝑdicare nō tñ ꝓcādo turbā. xvi. q iij. placuit. q̄ illud. ñ cōfistit m ꝓtemtosa, iurisdictiōe. nec refert qs ꝑdicet: ꝯ qd ꝑdicet. xix. di. secundū.

x ¶ Citote epos. hoc nō est statutū: q̄ cā epi cora. xij. epis ē tractanda. xv. q. vij. siquis timidus.

y ¶ Dēs. ar. archidiacoꝛ nos ñ esse iudices.

z ¶ Sctz ordies. g⁹ medio ꝓtermisso ñ ē ad superiora eundū: ut. ij. q. vi. c. anteriox. ⁊ v. illo ꝓcul dubio. ⁊ c. decreto. ⁊ q. vii. metropolitanū. ⁊ sic ē ar. q̄ omisso archidiacono ñ itur ad epm: ut eī de offi. archidi. c. i. ⁊ xviij. q. ij. cognouimus. ⁊ ar. ↄ. eī. de ꝑben. referente.

¶ Ab extraneis. ergo metropolitanus ē extraneꝰ iudex nō ēgꝰ. iudex, puicie qd iuris sit de bꝰ. qre. ix. q. iij. c. ij. Jo.

Emigz. vel infirmitate. vel malicia plebis vl defecut

¶ Restituatur. sz nōne debuit pdere locū suū: qz spontanee rñdebat coꝝ extraneo iudice. ri. q. i. placuit. z. iij. q. vi nō liceat. sz dic q papa pepcit ei. z ē hic ar. de illicita renunciatione: q nō teneat: si fiat ignorante plato suo: vel si fiat ī manu alteriꝰ. xvij. q. ij. gonsaldus. extra ō renūc. admonet. z. ff. ō offi. p. legatus. sed ℞. qz etiā tacite qs renūciat iuri suo: eī de his q fi. a ma. pte ca. er oze. et vij. q. i. eos. z eī de renūc. q in dubijs. z. xxx. i. q. i. de bñdicto. vij. q. i. ḡpiculosum. dico q ipse non pōt repetē: qz renūciatio tenet quātū ad ipsū: sz ecclesia pōt eū repetē: ut. vij. q. i. nō oportet. z. c. eos. vl dic q renūciare pōt his: q̄ spectant ad onꝰ sz ñ his q̄ spectāt ad honoꝛē. nō cui subditus pōt abdicare a se iurisdictionez sui epi: ut eī de fo. ppe. fi diligenti. Jo.

e ¶ Pacunt. parochianū. Sz nōne epus pōt punire exemptos q delinquūt ī sua dioceſi: videl q fic p. c. iſtud. z. ℈. iij. q. vi. c. i. z eī de hereti. ad abolendā in fi. vbi dicit q nullū pūi legiū uuat: z eī de p̄ uile. er tuaz in fi. Jtem negligentiā talium pōt supplere. ut eī de sup. negl. pla. sicut. eī de p uile. cū z plātare. z excessus eoz punire: ut eī de pūl. patentibus: Jtē qz rōne delicti pdit tur pūilegiū. ri. q. iij. p uilegiū. Jtē qz reatus oēm honoꝛē excludit: ut. C. vbi sena. vl cla. l. i. Jtē q ℈ in pui cia gs delīqt: allic iuri subiaceat; nullo se excusaturus pūilegio. C. vbi de cri. agi oportet. auc. qua ī puicia. nō eni ptertu pūilegij pcessi flagitioz crescet auctoritas: ut. C. de pui leg. scho. l. ij. li. xij. ad idē in auc. de man. pn. §. q si deliquētes inueneris: vbi dicit nō pmittas nocētes aligbꝰ vti pūilegijs. eō. pbaī q nō pōt puniri: ut eī de pui uile. sane. z. c. cū capella. xvi. q. i. frater. z expſſe dr eī de sup. negl. pla. sicut. si enī tales possent puniri cent z alij inutile esset. eoꝝ pūilegiū. Jtē. pconsul non pōt se intromittē de cāis fi

Qō. iiij.

Eniqz suffredꝰ: si tale in se crimē nouerat: quo recte posset epatu pnari: vel infirmitate se sētiebat foꝛtitā pgrauari: q ipeditus nullis posset primis sua platōe pdesse: primatis sui debuerat z nō alioz dioceseos antistitū postulari iudiciū. q si qlibet ābiguitas vel aliq̄ foꝛtasse sup examiatōne vel epatꝰ abrenūtiatōe aborta fuisset cōtentio: ex moze ad apostolicā sedē referri cō uenerat: z nra ī his oibꝰ debuerāt cūcti decreta penitus expectare. qō qz omissū ē hactenus: dolemus. dilectissimi igit gloriā vraz vehemēter efflagito: ut iā dictꝰ suffredꝰ epꝰ ꝓpo restitutur epō: z hic si aliquid reprehensione dignuz gessit: postea vel coꝛrectione vel digna animaduersione diſ finietur. ¶ st tamen casus in quo episcopus alterius parochianum excommunicare valet. Unde in concilio apud compendium.

Quando epūs parochianum alterius excommunicare valet.

Pacuit pro cōi utilitate: vt nullꝰ epoz graviter ferat: si eius pochianū depdationis cā alter epꝰ excōicauerit. Item ex cōcilio meldēsi

De eodē Palea

E illis aūt q ifra parochiam bñficiū aut hereditatē habent: z alteriꝰ epi parochiani sūt: z de loco ad locū iter faciunt: et rapinam z depredationes peragūt: placuit vt ex cōmunicentur: nec ante ex parochia exeāt: q̄ que patrarūt digne emendent. quoꝝ excommunicatio senioꝛi eoꝝ z proprio episcopo significāda est: ne eos recipiat anteq̄ illu credeant: vbi rapinam fecerunt: z ibi omnia pleniter emēdent.

Oro cuius iudiciū sibi expetendum sit: si iudices electi inter se discoꝛdare ceperit in laodicensi concilio sic inuenitur diffinitum.

A quo sit ferenda sententia: i quo pronunciales episcopi discoꝛdant.

Siquis episcopus criminaliter in iudicio epiſcopoz fuerit accusatus: cōtingat autem episcopos prouincie qui conuenerint diuersas habere sententias: z alios quidem innocentem euz pronunciare alios reum: propter huius controuersiam amputandam placuit sancte synodo: metropolitanum episcopum alterius puincie vicine aduocari: z aliquantos cum eo episcopos alios. qui pariter residentes omnicunq̄ fuerint: dirimāt questionem: propter hoc vt sit firmum iudicium: quod ab vniuſ prouincie episcopis fuerit promulgatum. Item ex concilio martini pape.

Quando iudices electi de sententia inter se discordes exiterint: de vicina prouincia archiepiscopus adūocetur.

Siquis episcopus in aliq̄bus iudicatur: z viderit ipſos episcopos qui in prouincia pellā. z dicit q cū delictū eoz publicū est: pōt puniri ab epō. ut. ℈. dictū est: z ut dicit decre. patenubus. z. c. tuaz. eī de p̄uile.

Oro. hec qō expedita ē. ij. q. vi. §. diffiniti. ua. v. item si plures.

Q.4.5.

e ¶ Siquis. istud .c. videf ꝓtinere iniqtatē: tū ex eo q̄ nō stat hic i iudicio maioris ptis: tū ex eo q̄ alien⁹ iudex iudicat nō suū subditū: ꝛ exponē ꝑt hic notaui. f ¶ Prouincie. ꝛ pari numero.

g ¶ Snias. .i. opiniones qbusdā. s. volentib⁹ eū absoluere qbusdaꝫ volentib⁹ reseruare sniam pape

h ¶ Pronūciare. nō sniando ꝛ opinionē suā recitādo: ꝛ nō sic exponē: ne fit ꝺ. ff. de re. iu. duo. ꝛ .l. inter pares. ꝛ .ij. q. .vi. itē si plures. vbi dicit q̄ si diuersi delegati ad delegatē ē recurrendum.

i ¶ Aduocari. per pape rescriptū. i. papa committit metropolitanis ꝛ epis vicine ꝑuincie negociuꝫ illud. sic exponit sm illos q̄ de iudicibus a papa delegatis hoc intelligūt. vel etiā de epis ipsis: q̄ sui iudices sūt: intelligas. Et sm h⁹ ē spāle: q̄ par pari pōt cām delegare. nā q̄nḡ i defectuꝫ iudicis ordinarij par in parē hꝫ imperiū: ut. lxv. di. c. vlti. ff. .ij. q. vi. placuit vel forte hoc fit de cōsensu ptiū. ar. xi. q. .i. iudices. Est etiā hic aliud spāle: q̄ si diuersi dant iudices: nō obtinet sniа pluriū: ꝛ: fic. C. de ap. iubem⁹ in fi. et ē de rescrip. past. ꝛal'. al's sec⁹ lxv. di. sane. vl' forte hoc tenet: cū pares sūt hinc inde indices. sꝫ ꝓtra rū est. xxi. di. c. submittit: vbi dicit q̄ ad maiorē iudicē est eundū. sꝫ hoc fit: ut dixi de ꝓsensu ptiū. vel dic q̄ ofa ista spēcialia sūt in cā epi: vbi oēs debent concordare in sniа: ut. j. e. c. iiij.

cia sua sunt inter se iudicio dicrepare: ita vt alij videantur eum qui iudicatur iustificare: alij condemnare: ꝓ diffinitōne huius dissensionis hoc placuit sancte synodo: vt de prouincia vicina alter metropolitanus vocetur episcopus: vt per eum confirmetur quod secundum rectum placuerit canonem. Nisi eadem prouincia primatē habuerit: ad quē negocia que per metropolitanum terminari non valent: referenda sint. Unde bonifacius papa populis gallie.

Primati deferuntur negocia: que metropolitanus explicare non valet.

Si inter episcopos eiusdez cōsilij dubitatio emerserit de ecclesiastico iure vel de aliis negocijs: primum metropolitanus eorum cum alijs in cōsilio considerans rem diiudicet. ꝛ si non acquiescat vtraq̄ pars iudicantium: tunc primas regionis inter ipsos audiat: ꝛ quod ecclesiasticis canonibus ꝛ legibus vestris consentaneum sit: hoc diffiniat. ꝛ nulla pars calculo eius valeat contradicere. Item alexander papa. De eodem.

Si metropolitanus a quocunq̄ comprouinciali episcopo in causa propria appellatus eum audire distulerit: in proxima synodo negocij sui habeat licentiam exercendi:

k Siquis episcopus.

l Si inter epos. negocijs. Nota ꝑ ciuilib⁹ negocijs posse celebrari synodū: ut. ē. di. xviij. ꝓpter.

m ¶ Tūc primas. ar. q̄ maiora negocia nō licz facē metropolitano sine auctoritate pmatis: sic. lxv. dis. de psona. et recit. di .c. i. ꝛ xvi. q. vi. placuit. sꝫ illud intellige si appellat ad ipsum: ut xviij. di. c. i. ꝛ ix. q. iij. cō questus.

n ¶ Cōtradicē. Ecce casus vbi nō audit s: cundo appellās: ut dixi. ii. q. vi. anteriorum.

o Sigs ab oibus. ꝑ hoc videf: q̄ spāle sit i epo: ut ab oib⁹ debeat absolui vl' ꝺenari a Quod bñ. diffinitū ē a iudice ꝑ sētiā vel etiā a quocūq̄. Et intellige de iuramento qō iuder pti defert: nō qō ps defert pti: q: illud nō pōt retractari: ut. C. de reb⁹ credito. generalit. ꝛ. ff. de iureiurā. admonendi. Ite ar. q̄ q̄ iurat stare vel parere sniе vel mādato alicuī⁹: q̄ pōt appellare. ff. rē ra. ba. l. iij. §. fallsus. ff. iudic. sol. cuꝫ apud: ex de ap. ad hoc preterea. ꝛ. c. questiōi.

b ¶ Maior. extra de iureiuran. venientes.

c Sius. ar. aliā esse causā appellationis a principali. xxi. q. ij. lotharius. ꝛ notaui. ij. q. vi. si epūs. ꝛ. §. si post secundam.

d ¶ Vel ab his. alle enī iuder qui tulit sniam: si nō defert appellationi rescribet ei ad quē appellatur opinionē suā: ꝛ quare nō deferat appellationi: ut. ff. de appel. reci. vel nō. sciendum.

e Quod autem. Reus nō est cogend⁹ ad purgationē nisi laboret infamia: ut. j. e. q̄ aūt. ꝛ. ij. q. v. presbyter. vbi plene de hoc inuenies. Jo.

f Quod aūt. qua. i. ꝑ quā: fic. ē. .iij. q. ij. qui intendit: et extra de ꝑsump. cū in iuuentute.

Siquis episcopus crimina liter accusatus ab omnib⁹ qui sunt intra prouinciam episcopis: exceperit vnam consonamq̄ sententiam: ab alijs vlterius iudicari non poterit: sed manere circa eam oportet tanq̄ conuenientem: que ab omnibus prolata est: firmam ratamq̄ sententiam. Vbi intelligendum vero est: nisi ad iudicem maioris auctoritatis fuerit prouocatum: tunc enim per appellationem soluta sententia firmitatem non obtinet. Unde nicolaus papa ait.

Semel diffinitum retractari non licet: nisi vbi maior auctoritas fuerit.

Quod bene semel diffinitum est ꝛ interpositis iuramentis deliberatum: nulla debet iteratione: nisi fortassis vbi fuerit maior auctoritas: retractari. Item ex concilio sardicensi.

In renouatione iudicij beati petri memoria est habenda.

¶ Accusator. Er hac.l. due hñt regule. Una q̄ nisi actor pbet qđ intēdit: reus absoluit. Secūda ē: q negātis factū nulla ē pbatio. Por regula recipit exceptiones. Nā ratiōe ꝓsūptionis transfert pbatio ad reū: ut ex ut ec. bñ. ut nostrū. ⁊ ex de ꝓcu. ex infinuatiōe i fi. ⁊ ff. de dona. int̄ vir ⁊ uxo. q̄ntus. Jtē cū actor intēti oncīnā fū dauit iure cōi ut. C. de pba. fiue. xxv uij. di. quia sūt. ⁊ c. di. ꝯ more. Jtē cū re⁹ ꝓponte assumit sibi on⁹ pbādi ut. ff. de pba. circa. Jtē in cōib⁹ iudicijs utriusq̄ pbatio audit: ut ex ō pba. ex lris. Jtē cū vtrq̄ ꝓtendit se possidē: ex de pba. lꝫ. Jtē i crimīe falsi utriusq̄ testes audiūt: ut. C. de fal. ℞. filr i crimīe lese maiestatis ⁊ i sacr̄is desertis ⁊i p-

Qō. v.

ditiōe pr̄ie ⁊ i crīe peculat⁹ utriusq̄ testes audiunt: ut. C. de abo. fallacib. Et de scđa regula nōbis: q̄ triplex ē negatiua: facti iuris ⁊ forme siue q̄litatis. Negatiua facti ē: in q̄ negat aliqđ factū ee. hec si ñ hz determiationē loci vl tpis nūq̄ pōt pbari. ut figs dicat se citatū nō ee vl se nō ꝓrisse cū berta: tales ip⁹obari pñt: lꝫ pbari mīme. de tali logī h. Et hoc ió q̄ negationū nō sūt ee. Si ât adijciat tps vl loc⁹ pt pbari: si pbatū fuerit de alio loco tpe ⁊ de aliq°: ut ex de testi. ex tenore. ⁊. C. ō ꝯ ben. stip. opt imā. Jdez dico de hac negatione q̄ caplin nō fuit citatū: qđ cū determiatiōe tē ponis pōt pbari: lꝫ i ꝯriū inuat ex de elec. bone. lꝫ illud nō ē ppt vim negationis: lꝫ pon⁹ singularitatis. Q̄nq̄ tñ negatia pbat sine determiatiōe ipis ut ex de pba. tertio. Sz illa pon⁹ ē ꝓsūptiua, pbatio q̄ violēta. Et sic intelligit qđ ē ex de testi. tā lris i fi. Jtē negatia facti, pbat: cū hz iplicitā affirmatiuā: ut ex ō renū. sup hoc. Jtē negatia iuris bñ, pbat: ut ō, pba. ab ea pte. q: q negat aliqđ iuste factū: dicit ⁊ illud iuste factū: ⁊ ió illud tenet, pbare. Negatia forme siue q̄litatis dr ista. Jste nō ē id one⁹ ō ē legitim⁹: ñ ē ꝺoluēdo: ⁊ talis ē, pbāda: ut ex de ꝓsump.

OSius epūs dixit: q̄ si aliqs epūs aliu dicat⁹ fuerit i aliq̄ cā: ⁊ putat se bonā cām hre alter ꝯ iudiciū renouet. si vobis placet sācti petri memoriā honorem⁹: ut scribat vl ab his q examiauerūt: vel etiā ab alijs epīs q i ꝓuincia ꝓrima morātur: romano epō ⁊ si iudicauerit renouādū ee iudiciū: renouet ⁊ det iudices. si aūt pbauerit talē cām: vt ea nō refricētur que acta sūt: q̄ decernit roman⁹ epūs confirmata erūt. Si hoc ergo placet oīb⁹: statuat. Synodus respondit: placet.

Vod aūt deficiente accusatore nō sit reo cogēd⁹ ad ꝓbatōem aūcte gregorij ꝓbat ⁊ scribēs maximo ait.

Onus ꝓbatōis reo nō incūbit

QVod aūt postulas: vt illuc psonā dirigere debeamus: qua de his que dicūt posit ee ꝓbatio: eēt vbicūq̄ excusabile: si vnq̄ ratio ei q accusat necessitatē ꝓbationis ꝺponerer. at postq̄ nō tibi sed accusatib⁹ hoc onus incūbit: ad nos sicut prefati sum⁹: dilatōe cessāte venire nō desinas.

QVm accusat⁹ nō negatōez sed exceptōem ꝓbare dz: codice. li. iiij. ti. de ꝓbatōib⁹.

¶ Accusator qđ asseuerat ꝓfitēdo se ꝓbare nō posse: reum necessitare mōstrandi cōtrariū non astringit: cū per rem naturā factum negantis probatio nulla sit.

¶ Hoc autē seruādū est: q̄ reū publica fama non veret. tūc enī auctoritate eiusdē gregorij ꝓpter scādalū removendum famam suam reum purgare oportet.

Ca. dy.

Vidam episcopus longa in valitudine granatus aliū sibi substituī rogauit: cuius precibus summus pontifex annuit: ⁊ qđ rogauerat ei cōcessit. Postea vero convaluit idem episcopus: ⁊ quod prius fecerat, cupit rescindi. Adversus eum q sibi accesserat: questionez monet: suamq̄ cathedram tanq̄ sibi debitam reposcit. Hic primum queritur: vtrum viuēte episcopo alius possit in eadem ecclesia ordinari. Secūdo. an iste valeat reposcere cathedram: quam sua intercessione alter accepit.

Vod autem viuente episcopo alius ꝓponi aut superordinari non possit: ex concilio apud alexandriam celebrato diffinitū est: i quo legitur: vt nullus viuēte epo ali⁹ superponatur aut superordinetur episcopus: nisi forsitan in eius locum quem capitalis culpa deiecerit. Item ex registro gregorij pape ad anatholium constantinopolitanuz

¶ Per rem naturā. i. ꝓ suetudinē cāz. Jtē iste intellect⁹ ꝓpēdit ꝓ id qđ legit. ⁊ xxvi. q. v. c. vlt. i fi. sic ex de fide istru. int̄ dilectos. ⁊ sic ex de cā pos. cū ecclia. ⁊ ex de fi. instru. c. ij.

¶ Negantis. sic ex de cā pos. ⁊ ꝓpie. cū ecclia. et ex de pba. qm̄.

k Vidā epūs lōga. ē. ꝓxima cā in illo. c. deniq̄ agebat de renūciatione epi. vñ nacta occasiōe subijcit cām istā de renūciatiōe: q̄ xrīan epō viuēte alius substituend⁹ fit. ⁊ de mutatiōe sedis. Et ut hec et alia ꝓperent⁹ faciat: ꝓponit ibema. ex quo duas elicit ūtiones.

Vod aūt viuēte. Dicendū ē q̄ fi: nisi fit depositꝰ l. di. postq̄. vl nisi renūciauerit de lnia pape: ut. j. e. c. mutatiōes. vel

Qō. i.

nisi ꝓ ambitiōnē se transtulerit ad aliā. quo casu cauebit hīta ⁊ ābita j. e. figs epūs: ad instar iualoris q̄ amittit rē iualas ⁊ aliud tantū dē: ut C. vñ vi. figs i tantā. Jn egrotāte aūt distinguūt qđā: si egritudo ē incurabilis: ut tūc alt subst̄ituat vel ēt finimis senex ē ad instar iudicis. ff. de iud.

fi longi⁹. C. ō offi. pfec. oti. l. siquos. lꝫ h. ñ admitto nisi i lesoloso: q̄ a dignitate removeat ꝓpt scandalū: ex de cle. egro. iua. Hoc aūt icias q epīlenci ⁊ alij diuturno morbo laborātes ñ ꝓmouēt: ut. xxviij. di. cōit. ⁊ ex de elec. cū int̄. lꝫ ꝓmotū mo: b⁹ ñ dejicit: ut bic. ⁊. j. c. ij. lꝫ dat ei coadiutor: ut. c. l. Sz ex dīs pēlatione magna q̄nq̄ viuēti epo alt adiūgit: ut. j. e. nō aūt. ⁊ idē de quelibz clico itelligas. Sz abbates fa-

cti inutiles remouent pen⁹. xviij. q. ij. figs abbas. sicut etiã fit in iudice. C. de offi. pfec. ori. siquos. cuz etiã ex modicis causis remoueant: ex de simo. per tuas. Vbi aũt electus siue pfirmatus añ ordinatio nẽ fit inhabilis: remouend⁹ ẽ: ut videt ex de eta. z quali c. i. vite tñ necessaria recipi et. j. e. cuis.

a ¶ Cripsit. pri me. i. saloni tane: qz ibi iustinianus. primo re sedit. alij dicunt rauẽnam z nõ salonitanã esse primã iustiniani sedem.

b ¶ Et iõ iniustũ esse eum intelligit: qz sit infirmus sicut seruus seruire intelligit: licet sit infirmus. ff. ꝺ sta. liber. cũ hẽs.

c ¶ Dispensator. ff. de tute. solet etiã: vbi dr q tutor: ppter longã egritudinẽ ñ pot adesse: dat et curator: q potius dicit administrator:

d ¶ Omnẽ. i. res ei⁹ administrare. Sz q spectant ad pontificale officiũ dicit epi supplebũt. j. e. pontifices. Et est hic ar. q coadiutor et administrator es vt visitatores de beant bñ liberã z generalẽ administrationẽ: ut. j. e. cuis. z ex de elec. cũ nobis olim. ff. z. xvi. q. i. relato. qz qd fi ste nolit bñ coadiutorem: dico eũ cogendũ p superiorem.

e ¶ Um pcussio. purgatione. i. pbatione. j. e. ad uersitas.

f ¶ Flagellans. sufficienter: qz nõ sufficienter afflictis addi pot: ut. xvi. q. v. figs a. ppio. Et ẽ ar. q p⁹ pniam p violentiã expelli ꝺ ecclesia: nõ hz recursũ ad epm: sicut no hz gs puniri. ff. de iure do. iure. z. ff. de ꝺdi. ob. ca. si pecuniã. §. vlti. sil⁹ pena nõ hz verti in culpã: ut. s. di. v. baptizari. z. c. ad eius vo.

g ¶ Afflictio. s. iij. q. ix. indicas. z ex de iudi. at si clerici. et s. di. v. c. i.

Pro molestia corporis sui honore priuetur.

¶ Cripsit mihi dilectio tua: me reuerẽdissimo fri meo iohanni pme iustiniane sedis epõ: p egritudine capitis quã patitur: epm pcipere succedẽ ne forte asse dũ epi iura eadem ciuitas nõ habeat qꝺ absit ab hoste depereat. z quidẽ nulli canones precipiũt: vt p egritudie epi eps succedat. Et iõ iniustũ est: vt si molestia corporis irruat: honore suo priuet egrotus. Sed suggerendũ ẽ: vt figs in regimine egrotat: di spẽsator illi talis regratur: qui possit eius curã oẽm agere: et locũ illius in regimine ecclie ipo nõ deposito cõseruare: vt neq ꝺ⁹ oipotẽs offendat: ne q ciuitas neglecta eẽ ueniat ꝺ in epla ad candidum.

Flagellans a domino afflictõ addi non debet.

¶ Um pcussio corpalis imineat: vt z p purgatione an p vidicta cõtigat: dei iudiciũ i hoc ignorat. z iõ nõ hz a nob addi flagellat afflictio: ne nos culpe qꝺ absit offẽsa respiciat ꝺ tẽ grego. clemẽtino epo p/mati vizanceno.

Infirmitatis causa loco suo quis priuari non debet.

¶ Resentiũ latoris adeodati querelã: q se presbyteratus sui loco incõgrue dicit expulsũ: licet subdite tibi textus peritionis explaner: tñ paulo iudicauimus apertius retexẽ endam. asserit nanq a quinciano fratre z episcopo nostro b in loco suo quibusdam se suis ordinandis negocijs relaxatum: egritudinisq causa p duorum mensium spacium sue se ecclesie defuisse. cuius rei occasionem captantem predictũ fratrem nostrum aliũ loco ei⁹ illic presbyte p ordiasse. Hortamur itaq fraternitatẽ tuam vt cãm eius sollicite districteq pquiras. z si manifeste egritudinis: sicut dicit: cã ecclesie sue defuisse eũ reperis: nullu ei ex ordinatõe alterius presbyteri pmittas preiudiciũ generari: sed in loco suo fine aliqua euz fac dubietate restitui z infra: ¶ Illud aũt charitatem tuã specialiter admonem⁹ vt si vera fuerit huius suggestio atq in suo ordie fuerit restitutus: de presbytero q in loco eius ordinatus ẽ: subtiliter districteq debeas eẽ solicit⁹. z figdẽ fine datione aliq ad eũ dẽ ordinem puenerit: vt in simoniacã heresim non potuiss incidere: in aliã quãcunq vacãtem ecclesiã eum volumus ordinari. Si autem in euz quippiam: quod auertat dominus tale fuerit repertum: ipso etiã presbyteratus ordine priuet: quem non causa replende necessitatis ecclesie: sed sola cõprobabitur ambitione suscepisse. ¶ Item nicolaus aluino iannensi archiepiscopo.

Pro infirmitate vel egritudine pontifices ñ sunt abijciẽdi nec eoz locũ alij substituẽdi

h ¶ Resentiũ. p duorũ. idẽ forte si per vnũ: ut. j. e. figs in clero ¶ Dic sumit ar. m. q fiebs ideterminate licentiauit clericũ: nõ videt eũ licẽtiasse vtra duos mẽses. qz tñ hoc ẽ referendũ ad arbitriũ boni viri cõsiderato negocio. ar. ff. de v. ob. ptinuus. ad hoc. c. bñ facit. ff. de re mili. q cõmeatu. naz ibi dicit q si aligs abẽ vltra statutũ tps: p desertore habet. si. bonũ ar. xvi. q. ij. placuit. pot tñ p modicũ tps purgare morã. lxxxvij. di. platũ. nõ enim festinabit in der ad sniam vbi gs iusta cã abfuerit: ut. ff. de dam. infec. si finita. §. si forte. etiã qz ad pfixum terminũ re⁹ nõ veniat: qz habebit rõ viaz tpis z egritudinis z alteri⁹ impedimẽti: ut. ff. de vacca. mu. tbus. ff. gbus ex ca. ma. sicut. §. i. pot enim absens iusta bñ excusationẽ: ut ex ut lite non ꝺsit qm̃ frequent. Lex dicit q figs p licentiaz abest: si vsq ad quinquennũ nõ reuertit: punit: ut. C. de aduo. diuer. iudi. l. vltima. Jo.

i ¶ In aliã. Ar. q si concedo alicui ecclesiam q ab eo euincit: teneor ei aliã pcedere: ut extra ꝺ pben. inter cetera. q iuuari nos bñficijs ñ decipi oportet. ff. cõmoda. l. i cõmodato. §. plt. j. e. ois. z. c. pastoral. z ẽ ꝺ id qꝺ dicit ler: q donator nõ tenet ꝺ euictione: ut. ff. de edil. edic. ad res donatas. qz hic nõ dicit epm donare: q hz necesse pcedere ecclesiã: z in necessitatib⁹ nemo liberalis exstit. ff. de admẽ. lega. l. rẽ legatã. tñ de dolo possuz agẽ ꝺ donatorẽ si imbi scient det rẽ alienã: ut. ff. de dona. aristo. §. vlti. Item siquis p violentiã expellit ꝺ ecclesia: nõ hz recursũ ad epm: sicut

nec emptor ad venditorē i hoc casu: ut. C. de acti. ēp. z vē. l. expulsos. Et nota q̄ hoc. c. semp̄ solent ad hoc inducī: q̄ spoliat⁹ a iudice nō possit petē restitutionē: ut. ij. q. i. notū. Iudex enī ñ dicit facē violentiā: ut. xxiij. q. ij. c. i. ff. qō me. cā. l. iij. semp̄. n. p̄ facto suo p̄sumit: nisi possit ō dolo argui: ut. ij. q. vi. hoc etiam. Io.

k ¶ Pontifices. q̄ licita sūt. ut missā canere z p̄dicare: ut. xcv. di. ecclesie.

l ¶ Sacerdotes. i. archidiaconi vel decani: qui vicarij sunt epi: ut. xxv. di. plectis.

m ¶ Nō lz. in his q̄ spectant ad officiū epale: qō ē. lxviij. di. Quis.

n ¶ Vicinor. sic. lxv. di. si fo. te.

o ¶ Usq̄. sic. C. de cur. fur. cū alijs.

p ¶ Cū cautele. s. p̄stabit cautionē de bonis ecclesie nō vsurpādis.

q ¶ Cū cautele. s. p̄stabit cautionē: q̄ ex hoc nullū ius sibi vēdicabit ar. ē q̄ gl̄ p̄ possessore hr̄ eo q̄ fuit in possessione nisi. p̄testatio p̄cesserit ut hic z. ē. xviij. di. p̄sbyteri. z ex de iurepat. ꝓsultationib⁹. ar. ℈. ex ō resti. spo. oli. z. x. qui. io.

r Actus ē. q̄ tūc. Hic videt: q̄ absentes nō sūt vocādi ad electionē: ut. x. q. ij. hoc ius. z ex de sen. z re iudi. cuz olim: maxime si sint remoti: ut ex de elec. cuz inū. imo z si hostis sūt nō videnī vocādi: ut. ij. q. vi. §. bidui. sufficit. n. ad citationem pulsatio campane: ut ex de offi. cui. c. i. z. ij. z ex de ele. in cās. z ex de postul. p. c. plr. z ler dicit illos solos vocādos: q̄ sūt in vrbe: ut. C. de leg. l. vlt. li. x. Q̄d aūt vocādi sint absentes: p̄bat. lxvij. di. quāto. Alioquī pl⁹ nocet ꝓtempt⁹ vm⁹ q̄ ℈dicto plurīū: ut ex ō ele. q̄ sicut. z. c. cum nobis olim. Nā remoti sūt vocādi: vbi tractat publica vtilitas: ut. C. de decur. curiales. li. x. So. sēp vocandi sūt: vbi cōmode vocari p̄nt: ut ex de elec. q̄ sicut. Sz si absentes ñ p̄nt interesse: relig p̄nt eligēre ibidē dū tū si aliqs ñ p̄t interesse: si suo iuramēto fidē de hoc fecerit: p̄mittū ei p̄curatorē eligere q̄ sit de collegio: ut ex ō elec. q̄. ppt. ex p̄uicia tū nō sūt vocādi ut ex ō elec. cuz

s ¶ Quo occupato. i. canonice sūpto.

t ¶ Firmato. ergo electio pape ē firmanda.

u ¶ Ordinatione ar. q̄ q̄ ab intruso fiūt: ñ tenēt: ut. xij. q. ij. alienationes. xv. q. i. ordinationes.

x ¶ Sz null⁹. ar. q̄ null⁹ ē q mal⁹ ē. si. ex ō transla. inī cor. sic. xj. q. v. ij. nō oēs. z. xix. di. fm. ar. ℈. i. q. i.

y Q quidā. Quatinus dimissa. xviij. q. i. loquitur.

z ¶ Initia. Ar. ℈ notīcios imgros q̄ primo feruent z postea deficiunt xviij. q. iiij. displi cet. z. c. nō inuenīt. z. c. si ecclia. imo a mūmis est incipiendū: ut. xl viij. di. sicut.

& ¶ Humanā. i. ñ spūalē.

a ¶ Cire. in ecclesia. vi. q. ij. si tū ℈. sz ibi solutū est. hic dicit ecclia eps. alibi ē idē q̄ ecclīastici viri: ut. ℈. xliij. di. c. i. alibi ponit p maiori pte: ut. ℈. lvi. di. aplica. q̄ ℈ p̄gregatiōe fidelīū. i. de ꝓse. di. i. ecclia. z dic q̄ p̄ exēpla variāt significationes:

Pontifices q̄ aliq̄ occupantur infirmitate vel egritudine: abijciēdi nō sūt: nec alij in loco eor cōsecrādi sūt: nisi ex hac fuerint luce subtracti. q̄ si de misterio sibi p̄cessa cō querūtur: q̄ licita sūt sacerdotes expleāt. In his vō q̄ his p̄esumere nō licet: vicinorum vsq̄ ad recipiendā sanitatem epor auxilia subrogent: z hoc cū cautele studio pagāt: ne p̄ necessitatis occasionē p̄sūptōnis pullulet ambitio. epi vero q̄ dñici gregis susc̄ipiūt curaz atq̄ solicitudinē: ab admīstratione eor discedere nō oz: vt accepti taleti pulchritudo nō deleat: sed certamē eor salubriter augeatur z triplicetur fructꝰ. Item ē ep̄s cypriani epi z martyr. Diuē ē epo alius sibi succedē nō valet.

Actus ē cornelī⁹ epūs dei z christi ei⁹ iudicio z ō clerico r pene oīm testimonio de plebis q̄ tūc affuit suffragio ō sacerdotū ātiquo r bonor viro r p̄sūr: cū nēo añ se factꝰ eēt: cū fabiāi locꝰ. i. cū locus petri z gradꝰ cathedre sacerdoralis vacaret. quo occupato z de dei volūtate atq̄ oīm nr̄or cōsensione firmato q̄sq̄ tā eps fieri voluerit: foris fiat necesse ē. nec hz ecclesiasticā ordinatōem: q̄ ecclesie non tenet vnitatē. q̄sq̄s ille fuerit licet de se multū iactās z plurimū sibi vēdicās: p̄phan⁹ ē: alienꝰ est: foris ē. z cū p⁹ primuz esse nō possit: q̄sq̄s post vnum q̄ solus eē debet: factꝰ est: iam nō scōus ille: sz nullus ē. Item ē ep̄s: q̄ in loco vicentis irrepsit.

Quatianꝰ eps nō ē: q̄ cornelio epo in ecclesia a. xvj coepis facto adulter atq̄ extraneus ep̄s fieri a deserto: bus per ambitū nititur. Et cū sit a christo vna ecclesia p̄ totū mundum in multa mēbra diuisa: itē epatus vnus multor epor z cōcordi numerositate diffusus: ille post dei traditionē post cōnexā z vbiq̄ cōiunctā catholice ecclesie vnitatē humanā conaī ecclesiā facere z per plurimas ciuitates nouos suos aplos mittit: vt q̄daz recētia institutioni sue fundamenta cōstirmat. Cūq̄ iam p̄ dē p oēs p̄uincias z per vrbes singulas ordinati sint epi i eta te antiqui in fine integri in p̄ sura p̄batī in p̄secutiōe p̄scripti: ille sup eos creare alios pseudo epos audet: quasi post sit aut totū orbē noui conatus obstinatōe pagrare: aut ecclesiastici ordinis cōpagē discordie sue semīatione rescidere ne sciēs scismaticos semp̄ in initia feruere: incrementa vero hr̄e nō posse: nec augere q̄ illicite ceperit: sed statim cū p̄na sua emulatōe deficere. z infra: Qui ergo nec vnitatē ips nec cōiunctōez pacis obseruat z se ab ecclesie vinculo z sacerdotum collegio sepat: epi nec ptātem pōt hr̄e nec honorem: q̄ epar⁹ nec vnitatē voluit hr̄e nec pacē. Idem ad papinianū. Nō ē in ecclesia: q̄ cum epo pacem non habet.

Cire debes epm in eccl̄ia esse z ecclesiā in epo: z si gs cū epo nō sit in ecclesia nō eē: z frustra sibi blandiri eos qui pacē sacerdotibus dei non habētes obrepūt: z latenī apud quosdā se cōicare credūt: quā do ecclesia que catholica vna est: scissa nō est neq̄ vinisa.

Idem.

Suo iuri q̄s cedere non dz.

Quam periculosū sit in diuinis rebus: vt q̄s cedat

ut eē de testa. re latū. ⁊ eē de ꝓb. fig. cū clerici. eē de vsucap. c. i.

b Q Uā pericu losū. ar. q̄ q̄ iuri suo renūciat illud repetē non pōt. j. e. eos. xxuj q. iij. fi illic. ff. de suc. edic. l. i. §. q̄ semel. ⁊. C. ō pac. postq̄. j. e. hō. ne quaq̄. ⁊. ff. de e. dict. edic q̄r. §. fi vēdito. vbi dicit q̄ remittenti bus actōes suas nō est dādus re gressus ad eas. xcij. di. fiqs epūs. xviij. q. vlt. dudū ⁊ notaui. vj. q. iij. denicq̄.

c ¶ In diuinis. ꝛpe piculi: ut. j. e. suggestum.

d ¶ Primarꝰ ius ergo primogeni ture ut dicūt est dignitas talis: q̄ primogenitꝰ p̄ alios festis sacrificia offerebāt: ⁊ q̄ se debūt ad dexte rā patris: ⁊ q̄ cibos duplicatos recipiebant. Et dixit gandulfus esau cōmisse fi moniam: q̄ illud ius spūale fuerat q̄ vendidit. sed ē ꝯ eū. i. q. i. qui studet: vbi dicit q̄ giezi fuit pm̄ q̄ simonia simonia. Sz nūqd peccauit iacob emēdo: nō q̄ gratis hoc fuisset datur: vī q̄ redemit id quod sibi diuinitꝰ erat debitū: ex de diuo. Gaudemus.

e Q Enicq̄. domo. s. filio salomonis. ⁊ ē b ar. q̄ filij regum de iure debēt eē iuri suo ⁊ potestati: scriptura sacra declarat: cū esau primatus suos inde perdidit: nec recipere postmodū potuit q̄s se mel cessit. ¶ dem. Peruentū ne sibi acquirūt: q ab epīs recedentes vnitatē ecclesie sciunt.

Q Enicq̄ q̄s sit inseparabile vnitatis sacramentū: ⁊ q̄s sine spe sint ⁊ pditionē sibi maximā de indignatione dei acquirāt: q̄ scisma faciunt: ⁊ relicto epo alium sibi foris pseudo epz cōstituunt: declarat scriptura diuina in libris regum: vbi a tribu iuda ⁊ bēiamin. x. tribꝰ scisse sunt: ⁊ relicto rege suo alterū sibi foris constituerūt. Et i dignatus est inquit dñs omni semini isrl ⁊ ꝺmolinit eos: ⁊ dedit eos in direptionem: donec abijceret eos a facie sua: quia dissipatus est isrl a domo dauid. ⁊ constituerunt sibi regez hieroboam filiuz nabath: Indignatum esse dixit dominum ⁊ eos in perditione dedisse: quia ab vnitate dissipati alterum sibi regem constituissent: ⁊ tanta indignatio domini extitit aduersus illos: qui scisma fecerunt: vt etiam cum homo dei ad hieroboam missus eēt qui ei peccata sua exprobraret atq̄z vltionem futuram predicēt: panem apud illos edere ⁊ aquam bibere vetaretur quod cum non custodisset: et contra preceptum domini prāsisset: statim diuina censura p cussus est: vt inde regrediens impetu ac morsu leonis in itinere necaretur. sed adhuc in euangelio suo dominus maiorem intelligentie sue lucē manifestat: q̄idem qui tunc se a tribu iuda ⁊ beniamin scierant: ⁊ hierosolymis relictis i samariā secesserāt: inter pseudo ꝓphetas ⁊ gentiles cōputarentur. nam cum primum discipulos in ministerium salutis mitteret: mandauit ⁊ dixit In viam gentium non abieritis: ⁊ in ciuitatem samaritanorum ne intraueritis. Et ad iudeos prius mittens gentiles adhuc preterire iubet. Addēdo autem ⁊ ciuitatem samaritanorum debere obmitti: vbi erant scismatici: ostendit scismaticos gentilibus adequari. ⁊ post pauca: Qō vero eūdem quem nos deum patrem eundem filium eundem spiritum sanctum ⁊ nosse dicuntur: nec hoc adiunare tales potest. Nam etiā chore dathan ⁊ abiron cuz sacerdote aaron ⁊ moyse eundem deum nouerant pari lege ⁊ religione viuentes: vnum ⁊ verum deum qui colendus atq̄z inuocandus fuerat inuocabant: tamen quia loci sui ministerium transgressi ⁊ contra aaron sacerdotem qui sacerdotium legitimum dignatione dei atq̄z ordinatione perfecerat: sacrificandi sibi licentiam vendicauerunt: diuinitus percussi penas statim ꝓ illicitis conatibus penderunt: nec potuerūt rata esse ⁊ proficere sacrificia irreligiose ⁊ illicite ⁊ contra ius diuie dispositionis oblata. Thuribula quoq̄z ipsa in quibus incensum illicite fuerat oblatum: ne in vsum de cetero essent sacerdotibus: sed potius indignationis ⁊ vltionis diuine memoriam corrigēdi posteris exhiberent: iussu domini conflata atq̄z in igne purgata in laminas ductiles producuntur ⁊ affiguntur altari: secundum q̄ loquitur scriptura diuina. ¶ Memoriale in quit filijs israel: vt non accedat quisq̄ā alienigena ⁊ qui non est ex semine aaron imponere incensum ante deum: vt non sit sicut chore. Et tamen illi scisma non fecerant: nec foras egressi contra deum sacerdotes impudenter atq̄z reges. ar. ꝓtra. dūj. q. i. moyses. xcij. di. legūꝰ

f ¶ Quod. idē qui. ar. q̄ idem populus est cum eo qui fuit añ mille annos. sic. xvi. di. habeo. ⁊. ff. de iudi. ꝓponebat Sed contra isti fuerūt añ tempus christi vltra caspisios mōtes trāslati. sed dic q̄ adhuc nulti sequebant eos in vicijs suis. vñ illi idem dicebant esse cū eis. i. q. i. cito.

g ¶ Adequari. xxiij. q. i. nō afferamus. Ꝫ. vbi dicit scisma esse grauꝰ peccatū. sz expone grauius. i. piculosius. xxxij q. ij. nemo.

h ¶ Memoriale. hec. q̄ generāt materiā mali: iubent publice exponi ut alijs terroꝛ incutiat: ut hic. ⁊. xi. q. iij. mādamus. qñq̄z iubēt destrui ne refricet facti memoriam. xv. q. i. mulier.

i ¶ Scisma. ita magnū: ut filij nouatiani q nouam fecerūt ecclesiam

a N On furē. i. nō manifestē. furtū enī nō cōmittit in re immobili: ut insti. de vsucap. §. quod aūt.

b S Icut vir. adulterare. i. dimittere.

c ¶ Adulterer. i. dimittat fornicantem

d ¶ Fornicatus. vxor pōt dimittere virū ob fornicationē ficut vir vxorē: q nō ad imparia iudicant. xxxij. q. 1. siquis vxorē. sed nō pōt eū dimittere ut alij adhereat.

e ¶ Adulterata. ergo eccl'ia pōt delinquere ꝛ etiā vniuersitas. ar. ff. de orig. iu. l. ij. §. illud. ꝛ ē p illud. ff. de dolo si ex dolo. vbi dicit q municeps non pōt facere dolū: lupple de facili. Sz nūqd pōt eccl'esia vel ciuitas excōicari: dico q nō: ut. xxiij. q. iij. si habes. sed maiores de eccl'ia pōt excōicari: ut ex ō'simo. veniens. ꝛ. ff. de cōdi'demō. municipibus. ꝛ xlvij. di. comessationes. Dico enī: q si eccl'esia vel ciuitas posset excōicari: sequeret absurditas. Nā obꝫ illis mortuis ꝛ alijs substitutis est eadē eccl'esia: q: adhuc esset excōicata: si pōres canonici nō petissent absolutionē. Ad huc de hoc notaui. xij. q. ij. epūs qui.

f ¶ Ut legatū. eps dicitur legat⁹ dei: ꝛ tñ ē iuder ordinari⁹. vñ patz q legat⁹ pape est iudex ordinari⁹ ut. pconsul.

g ¶ Ecce. sz illud gregorij. ō. e. scripsit.

h ¶ Si vo. hoc habet i originali: vñ hoc extractum est.

i ¶ Petierit. ergo nulli infirmo dand⁹ ē coadiutor: nisi hoc petat. ꝛ. e qualiter. ꝛ. c. q̄nis. ꝛ. c. scripsit. ar. ꝛ. ex de ec. edi. ad audientiā.

k ¶ On aūt. nono. Sz ꝛ. in nulli⁹ psona est obmittendū qō statutis generalib⁹ cōtinet. lxi. di. miramur. sz illud nō fit ꝓpter vtilitatē psone sz eccl'ie.

l ¶ Ut non succederet: sic ergo vterq; insolidū ē eps: si. xxi. q. i. relatio ꝛ vterq; pōt hominē p se soluere ꝛ ligare. ff. ō admini. tu. si plures. ff. de erercitoria. l. i. §. sed si plures. ꝛ. ff. de offi. p hostiliter rebellauerāt: q nūc hi eccl'esiā scindētes ꝛ contra pacē atq; vnitatē christi rebelles cathedrā sibi cōstituere: ꝛ primatū assumere ꝛ baptizandi atq; offerēdi licentiā vendicare conātur. ¶ tem leo. iiij. vernoni duci britanie.

Non est defendendus: q vicentis locum inuadit.

¶ On furē ꝛ latronē: qualē gisslardū esse sentim⁹ in nānetica sede qui viuētis qō nō licuit locū nō timuit vsurpare ꝓ cuiuscūq; muneris donis vltra deberes defēsare. ¶ tem euaristus papa omnib⁹ epīis.

Non licet epo eccl'iam suam dimittere.

¶ Dent vir nō dz adulterare vxorē suā: ita nec epūs eccl'esiā suaz. i. vt illam dimittat: ad quā fuit sacratus: absq; ineni tabili necessitate: aut aplica vel regulari mutatōe: ut alteri se ambitus cā cōiungat. Et sicut vxori nō licet dimittē virū suū: vt alteri se vinente eo mrimonio socier: aut eū adulteret licet fornicatus sit vir es sz iuxta apīm aut viro suo dz recōciliari: aut manere innupta: ita eccl'esie nō licet dimittē episcopū suū aut se ab eo segregare: vt alterꝫ viuēte eo accipiat: sed aut ipm habeat: aut innupta maneat. i. alterum epm suo viuēte non accipiat: ne aut fornicationis aut adulterij crimē incurrat. Si vero adulterata fuerit. i. si se alteri iūxerit: aut sup se alterꝫ epum adduxerit: aut esse fecerit vl' desideraueri: p acerrimā penitentiaz aut suo recōcilietur epo: aut innupta pmaneat.

¶. Epm vo oportet opportune ꝛ importune atq; sine intermissione eccl'esiā suaz docere eāq; prudenter regere ꝛ amare: vt a vitijs se abstineat ꝛ salutē cōsequi possit eternā: et illa cū tāta reuerētia eius doctrinā suscipe debet: eāq; amare ꝛ diligere: vt legatū dei ꝛ p conē veritatis. ¶ cce his autoritatibus patēter oñdit: q epo viuēte alius supordinari nō pōt: nec etiā p ei⁹ egritudine. Sz illud gregorij intelligēdū est: qñ ille q egrotat: alium sibi substitui nō rogat. Cetez qñ aliqs vel senectute vel infirmitate grauat⁹ suscepti officiū mīstrare nō valet: si alium sibi substitui petierit: rōabiliter fieri pōt. Dñi in eodez capitlo sequit. Si vo idē iohānes forte posse ꝓ molestia sua petierit: vt ab epi honore debeat vacare: eo petitionē scripto dāte cōcedendū est. aliter id facere nō valem⁹. ¶ ic ēt beat⁹ aug⁹. epūs suo nōdū defūcto sed senectute gravato cathedrā epalē suscepit. ¶ ñ in epistola paulini ad ro. legit

Aug⁹ nō tā successit: q̄ accessit

¶ On aūt hoc tñ scripsimus gratulādū: q epatum augustin⁹ accepit: sz q̄ hāc cura dei gratia meruerit aphzcana eccl'ia: vt ꝺba celestia augustini ore pciperet: q ad maiorē dñici muneris grām no no more ꝓuectus: ita cōsecratus est: vt nō succederet in cathedra epō: sed accederet. Nam incolumi valerio hyponēsis eccl'esie epo coepūs augustinus est. ¶ oc idē ꝓbatur auctoritate beati gregorij: q ariminēsi epo dolore capitis laborāti alterū subrogauit: ita scribēs in regist̄o suo ca⁹. cc. xxxvij.

Epo grauato infu mitate alius subrogari potest.

¶ Aliter ordinati a nobis sacerdotis corporis quia notū est impediente molestia

consul. l. i. Sz nūqd quē vn⁹ ligat: p ōt alter absolue? ꝛ videt q nō: q: pares sūt. vñ videt q sntia. p reo teneat. ff. de re iudi. int pares. Itē si simul ferāt ꝑsias: cui⁹ sntia tenebit? videt q mutuo se impediāt ff. de vsufruc. quotiens. ꝛ hec forte vera sūt vbi simil admiuistrāt. Sz hic forte valeri⁹ cessat administratione augustino: q facil⁹ expedit administratio p vnū q̄ p plures. ff. de admi. tu. l. iij. §. vlti. vel dic q lz vterq; hēat dñiū ꝛ iurisdictionē insolidū: tñ vn⁹ sine altero ñ pōt iudicare ad instar pluriū iudicū: ut. ij. q. vi. §. diffinitiua. ℣. si plures. ex de offi. de le. q̄uis. ꝛ. c. cām Itē nūqd eodez mō pōt esse duo aplici: ar. q nō. ō. e. faci⁹. Et dñs tñ vnū ꝓstituit. ꝛ xiij. q. i. loquit. ꝛ c. q̄ū q̄ ꝺ. q̄ dispensari nō pōt. ꝛ xv. q. i. sūt q̄dam. Preterea q: vna est eccl'ia catholica: ꝛ vnū caput: ꝛ tñ plures ꝑatores fuisse legimus. xxxi. di. nūc aūt. sed hoc nō ē ita: quia offenderet illa regula vnaz sanctā catholicā cc. xxxiij. di. qui epūs.

Itē nunqd papa pōt renūciare. nā marcell⁹ renūcia uit. xxi. di. nūc aūt ꝛ clemens papa p⁹ lunū ꝛ cletum iterū recepit cathedrā. viij. q. i. si petrus.

m ¶ Accederet. videt tñ: q augustinus i admiistratione fuit minor xl. di. aū oia in si.

Quia ut videt in causa necessitatis erit vn⁹ eps vicarius alter⁹: ne sit ibi monstrū hns duo capita: ex ō offi. iudi. ordina. qñ in plerisq;.

n Qualit. quadriēnio. q. driennū enī dat ut possit abeē cā curationis: hz annus dat ei tñ ad experiendum: si possit celebrare. ē. xxxij. dist. cōiūct. vel. eriā. xxx. dicit. i. q. ij. c. olti. potius debuiss iste eps fugisse romā p sanitate recuperanda sicut cōis filius: ut. xxij. di. cōis. ē hic ar. q. rome ē sanū morari.

o Datis ergo scriptis faciendā ē renūciatio alis nō tenet. ē. e. q. § olti. Jo. qō fallū ē cū etiā solo facto pōt aliqs renūciare: ut extra de ap. solicitudinē. ē ex de his q fi. a ma. p. ca. ex ore. ē etiam solis verbis: ut. C. ō pac. posq;.

p Cōpulsi. absolute ponit ille nominatiu⁹: ē nō hz verbum.

q Eptathici. eptathicū. ab epta dr qō ē. vij. ē theca qō ē repositio vñ eptathicus. i. repositio. vij. libroꝝ. ē. di. xxix. hinc etenī. v. libri moysi ē liber iosue ē liber iudicū ibi ptinent.

r Decreti. in q. bus testē de examinatione ē vita electi. lxi. dist. ariminensis ecclesia pastorali hactenus ac sacerdotali sit regimine destituta: dudū fraternitas vestra cognouit: quē dū habitatoꝝ loci illius p̄cibus moti sepius hortati sum⁹ vt si de eadē capitis q̄ teneb̄ molestia meliozatuz se esse sentiret: ad suā auxiliāte deo reuerteret ecclesiā: q datis indutijs in hoc quadriennio expectatur vel dum cleri vel ciuiū huc venientiū nosq; p̄cibus argnentiū instantius hortaremur: vt si valeret cum eis auxiliāte deo remearet: datis scriptis supplicatione nos petijt: ut qz ad eiusdē ecclesie regimē vel susceptū officiū p eadem qua detinebaꝫ molestia: assurgere nullaten⁹ posset: ecclesie ipi epm ordiare debere m⁹. vñ qz cūctaꝝ ecclesiaꝝ in iūcta cura solicitudīs nos cōstringit: ne diutius gregi fideliū desit pastoralis custodia: illoꝝ p̄cibus ꝫ hꝰ ex sui impossibilitate renūciatione cōpulsi vt vsū ē nobis eidē ariminensi ecclesie deberi epm ordinari: ꝫ datis ex more p̄ceptis clerū plebēq; eiusdē ecclesie nō destitim⁹ āmonere: q̄tenus ad eligendū sibi antistitē concordi ꝓuisione cōcurrāt. Hortamur ergo: vt fraternitas vestra eū quē vno consensu oēs elegerit: sicut ꝫ ipi a nobis postulasse noscūtur: ad se faciat euocari: quē cauta ex oibus examinatōe discutite. ꝫ si i eo q̄ i textu eptathici cōtinēt: minime dño opitulāte fuerit repta: atq; fidelīū psonaꝫ relatione ei⁹ quoq; vita vobꝫ placuerit: ad nos eū cum decreti vr̄i pagina additaq; testificationis epla ōstinate: qtūs e⁹dē a nob eccla dño dispōnēte consecretur antistites. Ite ex eodē. ca⁹. cc. xlij. ad eleutherium epm.

De eodem

Q Uānis sit triste nobis valde qd loqmur: atq; fraternos cōpassio poti⁹ arguat: q̄ aliqd de auditis diff. nire permittat: suscepti tñ solicitudo regiminis coꝛ nr̄m instāti pulsat aculeo magna nos ecclesiis cura ꝓspicere: ne q̄ earum possit vtilitas deperire. Peruenit igitur ad nos qbusdam referētib⁹ quēdā epm ita passionē capitis incurrisse: vt qō mēte alienata agē soleat: gemitus ꝫ flet⁹ audire sit. Ne gr̄e lāgueēte pastore grex qō absit insidiatoris laniād⁹ dentibus exponat: vel eccl'e ipius vtilitates depereāt: cauta nos necesse ē ꝓuisione tractare. ꝫ iō qz vinentē epm ab officio suo necessitas infirmitatis nō crimen abducit: aliū loco ei⁹ nisi recusāte eo nulla finit ratō ordinari. Sed si interualla egritudis hr̄e ē solit⁹: ipa data petitione nō se vlteri⁹ ad hoc ministeriū ꝓinuertēte infirmitate posse fateat assurgere: ꝫ aliuz loco suo expectat ordinādum quo facto oim solēniter electō ne alter q dign⁹ fuerit eps ordinet. sic tñ ut quouisq; eūdem epm in hoc seculo vita tenuerit: suptus ei debiti de eadē ecclesia ministrent. Enimuero si nullo tpe ad sane mentis reditū officiū: psona fidelis ac pbabilis vite ē eligēda: que ad regimē ecclesie idonea possit existere atq; de animaꝫ vtilitate cogitare ingeros sub disciplīe vinculo cōstringere: ecclesiasticaꝫ rex curā gerere: ꝫ matuꝫ atq; efficacē se in omnibus exhibere: q etiā epo q nūc egrotat suptes loco eius debeat consecrari. Ne autez huiusmodi passionibus sacerdotibus subito occupatis ceptum officiū inexpletū remaneat: institutū est: vt sacerdos siue psallens siue sacrificans alios secum habeat: q si huiusmodi casus interueniat: inchoata ministeria perficē valeant

Unde in toletano cō. xj. catinensis.

a Quānis. triste. data petitione tpe infirmitatis nō tpis furoris. nā tūc nō reneret renūciatio. xvij. q. ij. gō saldus.

b Fateaf. iste equitate suadente hz ius desiciat cogi renūciare: cū alijs in hoc ꝓsit ꝫ sibi ñ nocet: ut. ff. de aq̄ pluar. in sūma. §. idē varr⁹. ꝫ. ff. locati figs domū.

c Ministrent. hz ꝓ crīmine remoto nō ministrant sumptus. q: male meriti publica dēbēt egestate laborare: ut. ff. depositi bona fides.

d Eligenda. ar. ꝑ. ē. di. lxxix. siquis papa. ꝫ ex de pac. accepimus. ꝫ ex de ꝓcel. p. ꝫ ec. nō va. nulla. hz oīa illa continent ius cōe. vel dic q ille fuit electꝰ sub tali conditione: nisi suptes cōualuerit: ꝫ tunc eo cōualescente irritat electio eo mortuo. de inde firmat. ar. j. e. pastoralis. lxi. di. studij. ex de elec. cū terra. lxxv. di. florentinū. ꝫ est filc C. de cur. fur. cū alijs. Quidā dicūt: q modo tanq; administrator eligitur: sed eo mortuo in episcopum.

e Aliud. ne aūt alios. j. xxi. q. ij. sicut ꝑ. hz dicas talē esse coadiutorē vel socū non platū. vel loquit de ecclesijs cōuentualibus. vel qñ sufficit facultates. sic. xcvij. di. diaconi ꝫ ō ꝓse. di. i. c. hoc quo q. ꝫ. c. epūs deo.

f Elius ꝓ hoc dicunt qdam loqui ō infirmo quod fallū est: quia infirmus nisi cōualuerit nō celebrabit. j. e. q. ij. i literis.

a Nihil.soluant.i.ne inerpleta remanerant.

b Uel ꝓsbyter.o. ꝓsbyter ergo pōt supplere missā ab epō inchoatā ar.hic.7.xxv.di.c.i.vbi dicit ꝙ archiꝓsbr supplet defectus absentis epi in cantādo.sz Ɔ.j.ō ꝓse.di.ij.c.vlti. sz dic ꝙ nouā missā nō pōt incipere.sz priorē posset cōsumare. Incipiat ergo vn⁹ vbi alt⁹ desitit: nisi fit oratio cepta tūc ea alter reincipiat. Silr vbi deficit in sacramento altaris: alter id in pncipio incipiat. Idē dicit ibaptismo: ut alter de nouo id reincipiat: q bec sūt sacramenta vnitatis. De ordinatione idē credo. xxiij. dis. quorūdaz. siliter iudericipiet: vbi alter terminauit. ff. de iudi. edicta Sz nā quid prāsus pōt supplere: non. Itē vsq ad nonā tm̄ fit hec supplētio. sed matutinis 7 vesperis non erpletis vsq ad qō tpus possit fieri supplētio dubitat sz dico ꝙ oēscūq; erpleri pōt ab alio. De sacerdote qd dices q dū venit ad cōfectionē mēoz est mortalis peccati: dico ꝙ ꝓficere dz sz peccer ꝓficiendo: eō celem. de hoie. Itē ē hic ar. ꝙ duo impfecta faciūt vnū pfectū: sic. iiij. q. iij. itē in criminali. §. sepe. de peni. di. i. tres sūt. C. de dona. sancim⁹ in fi. xvi. q. iij. §. pōt. ar. Ɔ. xviij. di. quorūdā. et C. q nu. tu. l. i.

c Compleāt. ar. nihil credas actū 7c. sile. xxxviij. di. q epis. xxiij. dis. quorūdā. Itē ex eo ꝙ dicit ordine ē. ar. ꝙ ordo turbat⁹ irritat factū ut. lxi. di. miramur. 7 lx viij. di. sicut. qō verū est de ordine q est de substantia rei.

d Missā. pransō nō sz celebrare missā: ut hic 7 de ꝓse. di. ij. liquido nec baptizāe nec signare: de cōse. dis. v. ut iejuni. sz ē forte abrogatū id qō est. j. de cō se. di. i. sacramenta. vbi dicit ꝙ in cena dñi prāsus pōt celebrare. et intelligē si eodē die prandius ē: ut dies a media nocte incipiat. 7 ēt si añ medium nocte cōmederet 7 adhuc sētiret eruptatiōes: q fidē est cibus digest⁹ 7 q̄diu sentiat cibū abstinebit. i. de ꝓse. di. l. trib⁹ medicinis. forte pōt sumē: q illa nō cōnumeratur inī aliméta: ut. ff. de penu jega. l. ñ omne qō. nō credo. sz nec aquam calidā pōt sumē: ut ex ō cele. mis. ex parte.

e Etisti. pōtibus. viij. q. i. c. ij. Ɔ. sz istud ē dispensatio. 7 habes hic ꝙ sz papa det aliq⁹ potestatē eligendi: tñ alioꝝ ꝓsensus est requirendus. fic. xxi. di. i nouo. viij. q. i. sz. 7. ff. de ritu mp. generali.

f Ministret. et ita iste epūs erit vicari⁹ hui⁹ archiepiscopi: ut ex ō offi. iudi. ordina. qm̄ in plerisq;.

g Alia frater simplicita te. §. xxxix. di. petrus Ɔ. sz illud ō ordinādo. tamen

Quisq; sacrificans sacerdotē sibi vicinam habeat: qui cepta sacramenta expleat: si ei aliqua necessitas ingruerit.

Illud diuini oraculi mente singuli precauētes quo scribitur. ve soli qui cum ceciderit non habet sublevantē: summopere nobis verendū est et cauendū: ne horis illius atq; temporibus. in quib⁹ dño psallitur vel sacrificat vnicuiq; diuinis singulariter officijs insistenti pernicios passio vel corporis quelibet infirmitas occurrat: que aut corpus subito obrui faciat: aut mentē alienatione vel terrore confūdat. huiusmodi ergo casibus ꝓcauentes necessariū duximus instituere: vt vbi tēporis 7 loci sine cleri copia suffragat: habeat q̄squis illic canens deo atq; sacrificans post se vicini solaminis adiutorē: vt si aliq⁹ casu ille qui impletur⁹ officia accedit turbatus fuerit vl' ad terrā elisus: a tergo semp habeat qui eius vicē exequatur intrepidus. Sed si hoc sacrificanti frequēter acciderit: tūc omnimode ab oblatione prohibeat. Ite ex cōcilio toletano. viij. Si sacerdos necessitate occupatus fuerit: cepta sacramēta p aliū expliceť

Illud cōtra ordinis statutum temeritatis ausu ꝓsumatur: neq; illa que sūma veneratōe censent vlla presumptione soluant: cū ad hoc tm̄ missa fieri sunt: vt nō interrupta noscant⁹: ne languoris ꝓuentu roboze salutis natura priuetur. nō ergo solū fragilitati cōsulitur humane: sed etiam sacri ministerio ꝙ dei ꝓuidetur solicitudine. censuim⁹ igit cōuenire debere: vt cum a sacerdotibus missaꝝ tēpoze sacra mysteria consecrant⁹: si egritudinis accidat cuiuslibet euentus: quo ceptum nequeat consecrationis explere mysteriuz sit liberuz ep̄o vel presbytero alteri consecrationem exequi cepti officij. non enim aliud ad supplemētū initiatis mysterijs cōuenit. q̄ vt aut incipientis aut subsequentis benedictione sint cōpleta sacerdotis: q nec perfecta videri possint ni si perfectionis ordine cōpleā tur. cum enim simus oēs vnuz in christo: nihil cōtrariū personarū diuersitas formatur: vbi efficacia prosperitatis vnitas fidei representat. qō etiā cōsultum cūcti ordinis clerici individuum sibi esse nō ambigant: sed vt premissū ē precedētib⁹ libenter alij ꝓ cōplemēto succedant. non tamen qō nature languoris causa consulitur: in ꝓsūptōis pniciē cōuertat. nullus p⁹ cibū potuq; quēlibz minimū sūptum missas facere presumat. nullus absq; ꝓuentu patentis molestie minister vel sacerdos cū ceperit: iperfecta officia presumat omnino relinquere. Sigs aūt temerarie hoc presūpserit: excōicationis sententiā sustinebit. Q c ce ꝙ ep̄o petente precibus ēt populi infirmitate granato alius possit subrogari patenter monstratur. senectute aūt granato nō successor sed coadiutor dari debet: q ei decedēti in locū regiminis succedat. Hinc augustin⁹ dicit accessisse: nō successisse hyponensiuz ep̄o. Hinc etiā zacharias papa scribit bonifacio magunti no archiep̄o.

Senectute granato coadiutor est dād⁹: q morienti succedat.

Etisti vt cū nostro consulto ꝓ supernenieńte tibi senectute atq; corporis imbecillitate si poteris inuenire aliuz in eodē sede in qua prees: ꝓ tua persona debeas collocare nos vero adiutore deo consilium prebemus tue sanctitati: ut ꝓ salute animaꝝ rationabiliū

iste affectare nō debuit id in quo sciuit aut scire potuit infirmitatez suā alij damnosā ff. ad l. aquil. idez iuris in fi.

b ¶ Cōstituti. ppzium nomen.

i ¶ Primo. s. di. viij. que ꝛ. vt alij huic obediūt in spūalib⁹: coadiutori in tpalibus. vii. q. i. si petrus.

k ¶ Obedientiā. ar. q fi epūs pcipit alicui p vtilitate ire romā: q illud tenet facere xvi. q. i. vos aūt.

l ¶ Repetendis. ergo q admi/strat res ecclesie pōt agē ꝛ cōuenit eā de rescrip. edoceri.

m ¶ Illud cypria ni. s. e. factus. et c. nouatianus.

n ¶ Eucharisti. s. e. sicut vir.

o ¶ Ambitionis. Adhuc enume/rat gratian⁹ cās ppter quas fiūt mutationes. ꝛ q. re cleric⁹ amittit ecclesiā suā. Sūt aūt quinq cause mutationū. s. cā leuitatis: cupiditatis: necessitatis: vtilitatis et humilitatis. Cuz causa necessitatis transit: necessitate cessante recurrat ecclesiā: ut. j. e. pastoralis. Cū causa cupiditatis transit: otra⁹ carer: ut. j. e. eos. et c. figs epus. ꝛ tñ ecclesia pōt eum repetere: ut. j. e. c. i. ꝛ cogit tunc redire: ut. j. e. fig ꝓ. In cā leuitatis est vis aliquā

fautore christo sedem quā obtines maguntine ecclesie neq relinquas. Sin vo dis/derit iuxta petitionē tuā hoīnē perfectū: q possit solicitudinē habere ꝛ curam pro salute animarum: pro tui persona ordinabis illum episcopū: erit q in euangelio tibi credito ꝛ ministerio dei christi portādo in omni loco requirens ꝛ confortans ecclesiam dei. Jtez si eundem diuina voluerit clementia tui post diem transitus superesse: si eum aptum cognoueris: ꝛ in tua voluntate fuerit diffinitus: ea hora qua te de presenti seculo migraturuz cognoueris: presentibus ceteris tibi successorē designa: vt huc veniat ordinandus. hoc nulli concedi alij patimur: qō tibi charitate cogente largiri censuimus. Jdem: de eo autem quem tibi successorem constituere dixisti: vt te viuente in tuo loco eligatur episcopus: hoc nulla rōe pcedi patimur: quia contra omnem ecclesiasticam regulam vel statuta patrum esse monstraſ. sed volumus vt ministret tibi: ꝛ fiti euāgelio christi adiutor. nimis eni reprehensibile manifestum est vt te viuente tibi alium substituamus. sed hoc commone/m⁹ vt orare non cesses: vt tibi deus illum successorem concedat: qui ei possit esse placabilis: ꝛ populum irreprehensibiliter regere valeat. Jtem pelagius papa clero narniensi.

Non successor sed coadiutor ei⁹ viuenti datur.

Dia frater ꝛ coepiscopus noster iohannes ecclesiastice vtilitatis studio suadente ꝛ nasse sue simplicitate laudabili consideratione tractata: ob hoc q se in gerenda patrocinij. cura gubernandi vel in disciplina ecclesiastica conseruanda minime fatetur idoneum: constituti presbyteri ad hec explenda sibi exposcit adhiberi personam: ut ea que sunt necessaria competenti disponente solicitudine nihil indecens fieri vel inutile permittatur. Jdeoq presenti vobis iussione precipimus: vt seruata primo loco episcopo memorato reuerentia: quam vos conuenit inculpabiliter exhibere: in omnibus que ad diuini cultus obsequium pertinēt vel que ecclesiastice vtilitatis peragere cura suaserit: prebeatis obedientiam constituto competentem: vt in nullo dispositionibus eius spiritu contumaci resultantes: immo competenti vigilantie vestre studio: que pro ecclesiastica vtilitate gerenda: ille constitutus monuerit admplentes: vt bis ita dispositis ꝛ consuetа vobis stipendia ministrentur: ꝛ que cunq in prefate ecclesie patrimonio vel de rebus ad eam pertinentibus repetendis sunt necessaria: compleantur. Illud vero cypriani de hereticis intelligendum est: qui catholicorum ecclesias sibi vsurpare contendunt: ¶ Illud vero eucharisti pape tunc intelligendum est: quando nec ine vitabilis necessitas persecutorum valet: nec apostolica aut regularis mutatio: sed ambitio sola episcopum de ecclesia ad ecclesiam transire cogit Vnde cum in principio sui capituli diceret: episcopus non debet dimittere ecclesiam suam: subsequēter adiunxit: absq inenitabili necessitate aut apostolica vel regulari mutatione: ꝛ alteri se ambitus causa coniungere. Ambitionis enim causa quicunq ecclesie sue mediocritate despecta ad maiorem ecclesiā transire voluerit: debet reuocari ad pria/priam. Qō si redire contempserit: careat aliena ꝛ ppria.

Unde in niceno cō. legitur.

ta. ꝛ. dicit q idē fit in causa leuitatis qō in cā ambitiōis: q. s. sine admonitione pōt pruari si ex cā leuitatis adheserit alij: nisi ecclesia velit eū repetere. si aūt si adheserit: aut ecclesia hz eū. p derelicto aut si si habz puta si cōtrahat matrimoniū vel fit miles: tūc pōt puari. Jtez sm. h. si defuerit p tres septimānas ꝛ duos mēses ꝛ sine iusta cā ꝛ absq lnia plati ē in studio vel in pegrinatiōe. In his oibus sine admonitione pōt pruari: ut dicit: honestū tñ est ut admoneat: ut. j. e. figs pbyter. ꝛ. c. figs in clero ꝛ ex de coba. cle. ꝛ mu. c. fiquisq. verꝰ credo q semp primo admonendus est: ut ex de sp. p uenit. Et ter admonendus est: ut ex de sen. ex. fn. audientia. Jtē ar. ad hoc. j. e. puenit. extra ō cle. ñ resi. ex pte. ꝛ ex. e. ex tue. Nec eni de facili credendū ē aliquē hre ecclaz suā p dēlicto: ex de renūc. sup hoc. nec eni ex sola absentia psumit habere ecclesiā p derelicto: cū pōt qs ex iusta cā abesse: ut ex ut lite nō pres. qñ frequēter. si aūt nō inuenit: fiat put dicit in illa decre. ex tue. De vtilitate pz: q: cā vtilitatis transfire pōt ad aliā ecclesiā auctoritate maioris: ut j. e. mutationes. Jtē si cā humilitatis trāsit ad monasteriū: nō pōt eaz repetē: ut. j. e. hoc neq. alio modo enā psuerūt quidā distinguē ut inuenies in illa glo. cum quis.

p Ambitionis. Cū qs sine lnia p̄lati recedit de ecclesia: siqdem ex cā necessitatis: adhuc eā retinet. ut. s̄. e. pñtiū. si ex cā volūtaria pdit eā. xxi. q. ij. siqs iā translat⁹. Si aūt ex vtili cā recedat: nō pdit eā: sz punit alio modo a iudice: de ꝯse. di. v. nō oportet. et xci. di. clericus. Sz si accedit ad aliā ecclesiā videt renūciare p̄me: ut ex̄ de renūc. ex lr̄is ī fi. ex̄ de p̄ben. de multa. ⁊ de ꝯces. p̄ben. lr̄as ī fi. ppl's tñ eū si vult eū repetere pōt. j. e. ñ oportet. Si aūt p̄lat⁹ ptres septimanas abest: p triennīū suspendit. j. e. si qs in clero. Si p duos menses p̄uat ecclesia. s̄. e. pñtiū. Si p. v. ānos deponit: ex̄ de cle. non resi. c. ij. p̄lat⁹ vo si diebus solēnibus defuerit punit. j. e. siqs in clero: īmo ⁊ cleric⁹ si vna hora defuerit. xcij. dis. c. vlti. vbi deponit.

a Non oportet. hoc c. respicit p̄mā ptē

b Restituat ecclīe. si ecclīa eū repetit. j. e. si qs eps. ⁊ tūc cogit redire: ut. j. e. siq vo.

c Peruēit. epm. Eps ad pl⁹ sm iura canonica p sex menses aberit: ut ex̄ d cle. nō resi. ex tue. autētica tñ dat annū: ut in auc. quomō oporteat epos. §. illud.

d Interminationem. ergo admonend⁹ est.

e Deputare. hic subditus suspēdit suū p̄latū: sic. lxxiiij. di. honoratus. hoc etiā laic⁹ posset. xxxij. di. §. verū ⁊ feminarum. ij. q. v. mēnam. Sz certe in hoc ñ erat subditus: qr faciebat hoc ex delegatiōe domini pape. idem est de alijs.

f Facere. ar. q si papa mandat alicui: ut ex̄ cōicet aliquē: idem nō pōt eū absoluere: ut ar. xxvij. q. i. si homo.

g Placuit. relicta. cleric⁹ incōsulto epo ñ pōt dimittere ecclesiā suā: ex̄ de renūc. admonet. ⁊ si transit de vna ecclīa ad aliā de eodē epatu: ibi sufficit tacitus consensus episcopi: quia tacitus dissensus dissoluit matrimoniū carnale: ut. xxxiij. q. v. q vxorem. Sz si transfert se ad aliā diocesim: tūc qua liberat a patria po. qd nō pōt fieri nisi expresso cōsensu epi. C. de eman. li. l. iij. ⁊ expresse dicit. lxxi. di. c. i. ⁊ xix. q. ij. c. i.

h In diocesi. nisi cā visitandi: ut. x. q. i. placuit. s̄uato qd dicit. j. d ꝯse. di. iij. epus.

i Proprie. Nō q p̄latus non dz p̄ponere suā vtilitatē vtilitati ecclesie: ⁊ si in hoc passa sit ecclesia damnū illud resarciet. xij. q. iij. quicūqz.

k Constitutū ē Curam debet hr̄e visitator in electione. ⁊ iō ꝓhibet eligi: ne possit malignari sicut tutor ꝓhibetur ducere pupillā añ reddita ratiocinia: ne possit malignari. C. de interdic. ma. si tutor: sic nec creditori lz sibi pign⁹ adicere. C. q bo. cedere pos. l. in tantū. Itē visitator nō debet sibi honorē assumere vij. q. in scripturis. ⁊ sic rōne officij aliqd ꝓhibetur: ut. x. q. ij. hoc ius porrectū. et ff. de ꝯhen. emp. si in emptione. §. tutor. ⁊ est ꝯ regulā illā: q nulli dz suū officiū esse dānosū: ex̄ de fideiuss. puenit. ff. de furtis si suus cōis. Iste visitator mortuo epo ꝯstituit: ⁊ iste dz admonere clericos: ut eligāt futurū epm: ut. lxi. di. obitū. ⁊ c. catinensis. ⁊ si plures eligant pōt examiare qs sit melior: ut. lxxv. di. florētinū. Itē custodit redditus ecclesie: ut. lxi. di. quoniam. Quandoqz tamen redditus ecclesie custodiuntur ab iconomis si eos habeat ecclesia: ut. lxxv. distin. quoniam quidam.

Episcopus vel quilibet clericus relicta sua ecclesia nō debet ad aliam transire.

Non oportet epum vel reliquos ordines de ciuitate ad ciuitatē migrare: nō episcopus non presbyter nō diacon⁹ trāseat. Siqs aūt p⁹ diffinitōem sācti ⁊ magni cōcilij tale qd agē tētauerit: ⁊ se hmōi negocio mācipauerit: h⁹ factū ꝓrsus ī irritū ducat: ⁊ ecclesie restituat: c⁹ fuit eps aut p̄sbr̄ aut diacon⁹ ordinat⁹. Item grego: ātenuo subdiacono.

In monasterio deputet epus q i ecclesia sua residē cōtēnit.

Peruenit ad nos pigmeuiū a malficane ciuitat epm in ecclīa residē nō eē cōtētū: sed foris per diuersa loca vagari. Iccirco hac tibi aūcte p̄cipim⁹: q̄tenus hoc d cetero facē nō p̄sumat: sed i ecclīa sua sacerdotali more resideat: quez si forte nō emēdare p⁹ tuā inf̄miatōez ꝯgnouer: i mōasteriū eū deputāe ⁊ nobis modis oī b⁹ curabis indicare: ut qd facere debeas: nr̄a itez p̄ceptōne cognoscas. Itē ex cōcilio chartaginēsi. v.

Epo nulli ꝯcedit p̄ncipalē cathedrā relinqre. ⁊ ad aliā se ecclīaz conferre.

Placuit: ut nemi sit facultas relicta p̄ncipali cathedra ad aliquā ecclīaz in diocesi cōstitutā se cōferre: vl ī re ꝓpria diuti⁹ q̄z oz ꝯstitutū curā vel frequētatiōnē ꝓprie cathedre negligē. Itē ex eodē.

Intercessori cathedram cui datus ē: tenere nō licet.

Constitutū est: vt nulli intercessori sit licitū cathedraz cui intercessor datus est: quibuslibet populorum studijs et seditionibus retinere: sed dare operam: vt intra annum eisdem episcopum preuideat. q si neglexerit: anno expleto intercessor alius tribuatur.

Item ex eodem.

Excommunicentur clerici: q relicta sua ecclesia ad eam redire noluerint.

Siqui vero sine respectu dei agentes: ⁊ timorem dei ante oculos non habentes neqz ecclesiastica statuta custodientes recesserint ab ecclesia sua: siue presbyter siue diaconus vel in quocunqz ecclesiastico ordine positi fuerint: non debent suscipi in ecclesia sed omni necessitate cogantur vt redeant ad ecclesiam suam q si permanserint: excommunicari oportet eos. Itez ex concilio antiocheno.

De eodem

Siquis presbyter vel diaconus vel quilibet cleric⁹ deserta ecclesia sua ad aliam transeundum esse crediderit ⁊ ibi paulatim tentet quo migrauerit perpetuo manere: vlterius ministrare non debet: presertim si ab episcopo suo ad reuertendum fuerit exhortatus. Quod si post euocationem sui epi nō obedierit: sz inobediēs pseuerauerit: oīmō ab officio suo deponi debere

l Ut intra aunū. s. lxiij. di. obeuntibus.

m Jgs eo coganť. ff. ff. de decurio. l. i.

n Ut redeat. si eccl'ia vult eos repetē: ipse tñ ñ pōt: ex de renūc. q̄ i dubijs. xxxij. q. i. de bñdicto. sic. xxxij. q. v mulier. Sz nōne hodie ipso iure pdit pōz ecclias ut ex de pben. de multa. & pdit ꝯ tū ad se: sz nō ꝯ tū ad pōz platū

n Jgs. spem. ergo resti/tui nō pōt cleri/cus depositꝰ ab epo. ꝛ hoc cū p crimie deponť: secus si p ptuma cia. l. di. si ptuma ces.

o Alius eps. si ab vno qs suspē/dit: vbiq; hñdus ē suspensꝰ: ut hic ꝛ. ij. q. v. gsgs. q̄ quātū ad officiū sūia ius facit. Se cus si ē suspensꝰ a bñficio. sz i exco cato idē ē: q̄ cū fit extra ecclesiā nihil pōt possidē nōe ecclesie. xxiij. q. vij. c. ij. ꝛ. iij. ꝛ. viij. di. quo iure. ꝛ. xi. q. iij. figs pprio. s. lxx. dis. sanctor. ꝛ ex de ap. pastoral' i fi.

a Piscopū.

b Kopter.

c Lacuit. dxij q. i. c. i.

d Piscopus in dioceſi. ām otis. j. xvi. q. v. c. i. ix. q. ij. lug/dunensis ptra. sz ibi nomine alte/rius consecrauit ꝛ alle ratū hūit: ꝟ nomine. pprio. ꝛ xiij. q. i. c. i. vbi dns ratam hūit ordinationē.

e Altaris. Si res inaiata fue/rit cōsecrata: do nec aliquando spem restitu/tionis habere decernimꝰ. Si vero ꝓpter hanc culpam de/positum alius episcopus susce perit: ꝛ ipe a cōmuni synodo penā merebitur increpatōnis tanꝯ ecclesiastica iura dissol/uēs. Item ex eodem.

Nō licet epo ecclesiā suaz re/linquere: ꝛ ad aliam transire.

Piscopū de dioce si ad dio cesim nō debere transire: neꝯ si seipm ingesserit: neꝯ si a populis fuerit violenter at/tractus: neꝯ si etiam hoc ei ab epis suadeť. manere autez eū debere i ecclesia dei: quaz ab initio sortitꝰ ē: ꝛ non ab ea alibi demigrare fm regulā su/per hoc olim a pribus cōstitu tā decernimꝰ. Item ē ex cōcilio chalcedonēsi. **De eodem**

Ropter eos epos ꝛ cleri/cos: g de ciuitate ad ciui/tatē transeūt: placuit diffinitō nes datas a sanctꝭ pribꝰ hre ꝓpria firmitatē. Item ē ex con cilio chartaginensi. iij. **Alie/ne plebes ab epo nō vsurpēť.**

Lacuit vt a nullo epo vsur penť plebes aliene: nec ali qs epoz supergrediatur i dio cesi collegā suū. Item tem ana/cletꝰ papa.

Alienos clericos ordinare ꝛ altaria cōsecrare epo nō licet

Piscopus in dioceſi aliena ad alienos clericos ordi/nādos vel cōsecrāda altaria irruere non dz. Qō si fecerit: ammotis bis quos ordinauit: altaris tm cōsecratione manē te. trāsgressoz canonū. anno a missa celebritate cessabit. Item ex cōcilio agathensi. **Dieb⁹ solēnib⁹ cleric⁹ eccle/sie sue deesse non debet.**

Jgs in clero cōstitutus ab ecclesia sua diebus solēni/bꝰ defuerit. i. natiuitate dñi epiphania pasca vel pentecos/sten: dū potius secularib⁹ lu/cris studet ꝯ seruitio dei pa/rere: cōuenit vt triennio a cō/munione suspendat. similit' dia conus vel presbyter si p tres hebdomodas ab ecclesia sua defuerit: huic damnationi suc cūbat. Item hilarius papa.

Remouendus ē eps ab eccle/sia cui irrepserit: ꝛ ad suā co/gendus est redire.

Remoto ab ecclesia barchi nonēsi atꝯ ad suā remisso treno epo sedatis p sacerdo/talē modestiā volūtatibus: q̄ per ignorantiā ecclesiasticaꝝ legum desiderāt qō non licet obtinere: talis ꝓtinus de cle/ro ꝓprio ꝛ barchinonensibus ordinetur epūs: qualem te p/cipue frater asconi oporteat eligere ꝛ deceat cōsecrare: ne si forte aliter factum fit: non si ne obiurgatione maxie in tui nominis redūdat nostra prece ceptio: qō in iniuriam dei a q° specialiter sacerdotalīū ē gra tia dignitatum didicerimꝰ ad/missum. Item leo epūs vbis rome anastasio thessalonicēsi epo. **Qui alienā cathedrā ap/petit: ab ea expulsus etiam p ꝓpria careat.**

Jgs epūs sue ciuitatis me/diocritate despecta admi/nistrationem celebrioris loci ambierit: ꝛ ad maiorem se ple bem quacūq; rōe trāstulerit: a cathedra quidē pellatur ali ena. carebit etiā ꝓpria: vt nec illis presideat quos p auaricia concupiuit: nec illis quos p superbiā sprexit. suis igitur terminis contētus gsq; sit. nec supra mensuras iuris sui affec/tet augeri. Item ex conci. meldēsi. **Vtraq; careat ec/clesia: quo contemptu minoris ad maiorem aspirat.**

f Anno. ix. q. iij. nullū ptra. vbi p tali culpa deponť: sz ist̄ō est, ex dispensatione.

g Jquis i clero. qō laicis nō licet. j. ō plc. di. i. siquis. ꝛ di. iij. c. nulli.

h Solennibus. simo nullo tempore deerit. xci. di. eleutherius. ꝛ. c. clericus. ꝛ. xcij. di. c. vl. Sed quid si plures hz ecclesias vel pbendas? tūc dicas ecclesiā secū dispensasse ut ad istud cogatur.

i Per tres. s. e. pītiū ptra. ibi dicit de duob⁹ mensibus. sed ibi factū narrat: hic ius cōmune

k Emoto ab officio visitatiōis vl etiā ab ipso episcopatu quē occupauerat.

l Jquis epūs. ad ma iorē. multo fortius ad parem: quia facilius dispensatur i maiori ꝯ in pari: extra de trāsla. licet. ad minorem etiaz difficilius ꝯ ad parem ex de transla. cū ex illo. ꝛ hec est ꝓsumptio ca/nonis: q̄ eo ipso q trā sit ad maiorem ꝓsumtū esse ambitio potius ꝯ leuitas: quia nullus trā sit ad maiorē: ex de cle nō resi. c. i

m Jquis de ordie.

n Ancitū. aut aliam bñ dicit ad aliam quia quicquid habent omnes: pecunie nōe cenſeť. i. q. iij. totum.

Mutationes petr⁹ xxiij. di. ſacroſancta:

¶ Parua. i. vercellina regulare eſt ut a minori ꝓmoueat ad maius: ut xcvij. di. legimus in fi. t ff. de mu. t ho. ut gradatim, ſz nō ecouerſo.

¶ Nec tranſferr. plūmūt enī canon locū nō mutari cū animꝰ nō ſit mutatꝰ: ſicut virgo cenſet cū nō ſit animꝰ corꝑus ptus ſz corꝑus ſit corruptū. xxxij. q. v. ita nec ꝓpter animū bonuz iudicat canon etiā inuſtū factū bonū. xxiij. q. viij. occidit. t. q. vij. q nūt. t. xxxij. q. v. ꝓpoſito.

a ¶ Cias. ꝓferenda ē. Nā cū qs vocat ad platurā: ñ ꝓponet ꝓpatū ꝓmodū cōi: ut hic. t viij. q. i. in ſcripturis. et xvi. q. i. vos aūt. Et hoc intelligas: cū ꝓ publicū non impedit ꝓpatū. alſ enī ſuā pōt vtilitatē ꝓferre. ff. de iudi. ſi longius. ff. de arbi. ſz aūt. ff. ad. l. acgl. figs fumo. ff. de ꝓſcrip. ꝙ. l. q ꝙan dam. aliud tñ videt in ꝓlato: ut ille ſemp teneat ꝓponere vtilitatē eccleſie ſue ꝓprie vtilitati: ut. xxi. q. iij. q cūq. Cū ergo detrimentū qs patiat ꝓ publica vtilitate: pōt ſuā ꝓponere vtilitatem xir. q. ij. due. xiij. di. q nit. q. ordinata charitas a ſe incipit. xxiij. q. v. ſi nō ſz. de pe. di. ij. q vult. Vel dic q qñ ꝓpatā vtilitas includit i cōi tūc ꝓponit cōis: ut ē in plātura: ut. ar. ff. de ſocio. l. actione. §. labeo. vel diſtingue an vtilitas in acgrendo ꝓſiſtit aut in damno vitādo: tūc ſecus vel ecouerſo

b ¶ Plurimoꝝ. illuc potius accedet plat⁹: vbi plus lucri pōt facē licz maioꝝ ſit ibi pena ſua: ꝓpria voluntate facit: ſz aut vi a ꝓpria ſede depulſus aut neceſſitate coactus aut vtilitate loci vel populi non ſuperbe ſed humiliter ab alijs tranſlatus ē. Nā ſicut epi habent poteſtatē regulariter ordinare epos t reliquos ſacerdotes: ſic quotiens vtilitas aut neceſſitas coegerit: ſupradicto modo t mutare t intꝛoni zare ptātem habent: nō tamen ſine ſacroſancte ſedis romane auctē t licētia. alia eteni ē cā vtilitatis: alia auaricie t ꝓſūptionis ac ꝓprie voluntatis.

Itē pelagius papa benigno archiepo. ¶ Cā neceſſitatis mutationes epoꝝ fieri ꝓnt.

Cias frater dilectiſſime aliud eſſe cām neceſſitatis t vtilitatis: aliud preſūptōis ac ꝓprie volūtatis. non ergo mutat ſedē qui non mutat mētem. i. qui non auaricie cauſa aut dominationis aut ꝓpe volūtatis vel dilectionis ſue migrat de ciuitate ad ciuitatem: ſed cauſa neceſſitatis t vtilitatis mutatur. Nam plurimorum vtilitas vnius vtilitati vl voluntati preferenda eſt. Illud eſt enim mutare t aliud mutari. Nam aliud eſt ſponte trāſire: aliud coacte aut neceſſitate venire. vnde non iſti mutant ciuitatem ſed mutantur: quia nō ſpōte ſed coacte hoc agūt. Non ergo bene intelligūt eccleſiaſticas regulas: q hoc negāt cā neceſſitatis vel vtilitatis fieri poſſe: quotiēs cōis neceſſitas aut vtilitas ꝓfiteri. Item ad eūdem.

Chriſtum negare conuincitur q neceſſitatē parētibus miam non impendit.

Omnis q gemebat t verabat a ſaul: fugiebat t veniebat ad dauid. Si rex piſſimus atq iuſtiſſimꝰ dauid ſciret: peccatū eſſe fugientes ꝓ ſecutōem t trāſeūtes de loco ad locū t de ciuitate ad ciuitatem. j. e. c. i. t ꝟ apparet nō ḡre epūs non debeat fieri monachꝰ inuito papa: q ibi ꝓfuit ꝓprie vtilitati tm: ut. ij. q. vij. ſācta. ſz hic cōi t ꝓprie. q duo ſūt ꝓferēda. ꝓprie tm: ij. q. vij. ſancta.

c ¶ Bñ. ut. ſ. di. vi. teſtm. t eē qđme. cā ſacris.

d Omnis. ſciret. Ar. q eo ipſo videtur aliqd bonū t iuſtū: q a bono factū ē. xxxvij. di. q de mēſa. t. ix. q. ij. lugdunenſis.

e ¶ Coacte. ꝓcibus ſupioꝝ. ſic. ſ. e. q̄ſt. vī eni q nō poſſit cogi: ut lxxiij. di. vbi. vel dic q pōt qs cogi: ut de nolente fiat volēs: ut. xx. ij. q. iij. diſplicz. t. lxxiij. di. ſi placuit. Papa tñ ab ſolute pōt aliqué cogē: ut. ix. q. iij. ꝓ principalē.

f Minoꝝ. Sz nūqd teneť minoꝝ populꝰ ſinū epm maioꝝ ꝓcedere. cū nemo cogat ō ſuo bñficiū facē. x. q. ij. ꝓcarie: ꝛc. ſic ſi aliū poteſt bñe eq̄ idoneuz. vel logē in eo caſu cuz ibi magis vtilis erit.

g ¶ Doctioꝝ. oīa ꝓgatiua poſitiue hic ponunt.

h ¶ Et vtilioꝝ. ē. ſ. illis.

i Epiſcopus. gradus. qđ verū eſt de his q ſubſūt epīs nullo mediante: ut lxxi. di. clericos.

Charitas ordinata.

ꝛ eē de renū. admonet. sed si alijs subtūt ut abbatibus vel alijs: eoꝝ pſensus regrendus ēt. lviij. di. c. i. ꝛ. ij. ꝛ. ir. q. iij. ꝙuestus. ꝛ. lxiij. di. quāto. Quid si clericus ñ vult transire de minori ad maiozē: dico ꝙ nō pōt cogi ab epō: qz nemo cresce cogit unitus. lxviij. di. gesta. ꝛ. lxiij. di. quāto. hoc aūt papa pōt. Sz si ad aliū epatū vocatus ē epus: necessari⁹ est cōsensus cpi. lxxi. di. p totū. et lxxv. di. florentinū. Jo. Ego credo ꝙ eps pōt cogere clericū ut transeat ad maiozē locū: cū maiora facere possit ut eē de ercel. p la. sicut. ꝛ ad hoc facit eē de eta. ꝛ qualē. qris. b.

a ¶ Piscopi. in gradu id ē hoc nozē inuitent als nō lz. ir. q. ij. nullus. ꝛ. vi. q. iij scriptū.

¶ Scut. iudicari. ff. ō iurisdict. om. iudi. q iurisdictionē. p. vbi dicit ꝙ null⁹ sibi vſuis ius dicere pōt. ꝛ. iudicare pōt marit⁹ vroꝛē cozrigēdo eam. xxiij. q. iij. duo ista. Sz nō ꝓberando: ut. C. ō repu. ꝓsensu: qz illa alienata sunt ab igenuis ut ibi dicit: sz tēpate pōt eā castigare: qz est ō familia sua. xxxiij. q. v. hec

tatē recipe: tales neq; recipere: nec secū teneret: neq; i alijs ciuitatib⁹ eos collocaret Qui. n. pſequuntur dñi epos: eosq; ō ciuitatib⁹ ad ciuitates trāſire cōpellūt: nō eos tm̄ persequūtur: q; tū dñm nr̄m iesum xp̄m: c⁹ legatōe fugūt. Nec ipi i hoc peccant epi: qm̄ non sponte sed coacte hoc aguut sed ipi qui eos pſequuntur. Nec ipis episcopis hoc imputari pōt: sz illis q eos hoc agere cogunt. Qui aūt negāt misericozdiā faciendā fugientibus ꝛ necessitatē patientibus: ipsum xp̄m negāt: q est mia ꝛ veritas. Negāt misericozdiam necessitatē patientib⁹: qui popnlis indigenribus diuinis ministerijs ꝛ nō habentib⁹ ꝓ pzium episcopū q eos instruat causa necessitatis atq; vtilitatis vt ex alia ciuitate licet minoꝛ sit in eā que nō habet episcopum: doctiozem ꝛ vtiliozē melioꝛi consilio non spōte trāseuntem sed maiozum exhoꝛtatione mutare negāt: aut epi scopum detectum ꝛ persecutō nem patientem causa vtilitatis aut necessitatis nolunt inthronizare. ¶ tem ex concilio chartha. iij.

Non ambitione sed synodali auctozitate de ecclesia ad ecclesiā eps trāseat.

¶ Piscop⁹ de loco ignobili ad nobilē p ambitionē nō trā seat: nec q; q; inferioꝛis oꝛdinis clericus. Sane si vtilitas ecclesie poposcerit: decreto ꝓ eo clericoꝝ ꝛ laicoꝝ episcopis poꝛrecto in pñtia synodi trāſferat nihilomin⁹ alio in loco ei⁹ epō subꝛogato. inferioꝛis vero grad⁹ sacerdotes vl alij clerici concessione suoꝛuz epoꝝ pñt ad alias eccl̄as trāſmigrare. ¶ tē ex eodem.

De eodem.

¶ Piscopi vel presbyteri si causa visitādi ad eccl̄iā alterius epi venerint: in gradu suo suscipiantur: ꝛ tam ad ꝛbū faciendū q; ad oblatōem cōsecrādā inuitētur. ¶ tem calixt⁹ papa oib⁹ episcopis.

Eccl̄ia vni⁹ epi ab alio dispomi non debet.

¶ Jcut alteri⁹ vꝛoꝛ nec adulterari ab aliquo vel iudicari aut dispont nisi a ꝓpzio viro eo viuēte pmittit: sic nec vꝛ oꝛ epi ipi⁹ que ei⁹ ecclesia vel parochia indubitanter intelligitur: eo viuente absq; eius cō filio ꝛ volūtate alteri iudicari vel dispont aut ei⁹ cōcubitu. i. oꝛdinatōe frui non cōceditur. vñ ait aplus. Alligata ē vꝛoꝛ legi viri: q; diu vir ei⁹ viuit. eo ꝛo defūcto soluta ē a lege viri. Silr spōsa epi: qz spōsa vꝛoꝛq; ei⁹ dr ecclia: illo viuēte illi alligata ē. eo ō defūcto soluta ē ꝛ cui voluēit nubat tm̄ i dño. i. reglr. Si. n. eo viuente alij nupserit: adultera iudicabit Silr ꝛ ille si aliā spōte duxēit adulē estiabit: ꝛ cōione ꝓhibetur. Si aūt pſecut⁹ fuēit i sua ecclesia. fugiēdū ē illi ad alteraz eccl̄iaz: eiq; ē sociād⁹ dicente dño. Si vos pſecuti fuerit in vna ciuitate: fugite i aliā. Si aūt vtilitat⁹ cā fuēit mutād⁹: nō p se h⁹ agat sz frib⁹ iuitātib⁹ cū auctē h⁹ scē sedis faciat: ñ tñ ābit⁹ cā sz aut vtilitate aut necessitate: vt dcm̄ ē: faciēdū est Hoc ñ solū ō eōis xm̄ ēt ō q busl̄ibz eccle mistr⁹ itelligēne vicz in locū viuēt⁹ alī obꝛepat Dñ btūs gre. scribit salonitano epo ō eo q i archidiacona tū alī⁹ se ꝓmoueri cōsēserat.

Depoāt q locū alteri⁹ inuadē

¶ Vm q; z iusticie ñ trebit. reglaz i archidiaconatum alī⁹ se ꝓhibi pſēsit: ab eiusdē archidiaconat⁹ honoꝛe ōponi m⁹: q si vlt⁹ i loco eodē mistrare pſūpſerit: se ꝓcipatōe sacre cōionis nouerit eē ꝓhibitū. ¶ tē hiero. ad rusticū mōachū.

In vna eccl̄ia duo prelati esse nō debent.

ima. sicut dñs seruum instī. de his q sui vl alieni iuris sūt. §. fi. ꝛ etiaz mercēnariū suū. ff. de penis resipiendū. nō aūt in forma iudicij potest eam iudicare.

m ¶ Regularit. i. bonis sue ꝓfessionis. xxviij. q. i. caue. vel fine suspicione turpitudis. xxij. q. i. siquis vꝛoꝛem.

a ¶ Um qui. archidiaconatū. Sz nō one iste debuit deponi: ut vij. q. ij. audiuimus. ꝛ. ij. q. i. in pmis. sz iste ercusabat auctozitate maioris: qui hoc fecerat. xii ij. q. v. dixit dñs: ꝛ. xxvi ij. di. diaconi.

b ¶ N. apibus. imꝓe ratoꝛ. ar. q omes reges coꝛonabit impeꝛatoꝛ: ut dixi. lxiij. dis. hadrianus. tñ plures fuit reges: ut. vi. q. iij. c. iij.

c ¶ Unus. tñ qñq; fuerūt duo impatoꝛes de facto: ut. xxi. di. nūc aūt Quid ergo dicem⁹ de greculo? videt ꝙ iste fit imperatoꝛ: qz constantinus illuc trāstulit imperiū: ut. xcvi. di. constantinus. ꝛ imperatoꝛ appellat: ut eē de ma. ꝛ obe. solite: sz nō ē ita qz romana ecclesia trāstulit imperium ad alamanos ab oriente: ex ō de elec. venerabilem.

d ¶ Iudex vnus. Sz imo decē sūt iudices, puncie: ut. vi. q iij. scitote. Sz hic appellat iudicē regez. alibi tñ videt q vn⁹ sit iudex, puncie pter regem: ut. xxxij. q. iij. duo ista.

e ¶ Roma. ff. de re. diuisi. l. viti. ℈. ibi dicit: q ideo romul⁹ interfecit remū: q multos transiliit. ℈ nā potuit hoc idem fecisse ex inuidia.

f ¶ Paricidio. large sūpto nōie: ut. ff. ad. l. pō. de paricidiō. l. vna.

g ¶ Archidiaconi .i. in quolibet archidiacona tu erit vn⁹ archidiaconus. nō aūt, phibet qui in vna eccl'a possint eē plures archidiacon: ut xcij. di. diaconi.

h ¶ Ecce. definit. xxi. q. ij. siquis tā translatus.

i ¶ Defūcto. cum eni loco ei⁹ succedit: p mortuo habet. ff. pro socio actione. §. publicatiōe.

Pastoralis. gubernare. Uidet q iste epūs sub ꝓditione vl' ad tps fuerit institut⁹. sed bñficia sub ꝓditione nō dantur. i. q. ij. cōpio. nec ad tps: ut. ē. e. cūis. et lxx. di. sanctoꝝ. nec conuenit moribꝰ nostris tē porales filios hre. ff. ō adop. q̄situ. fic. ff. de reiuris actus. sicut nec libertas ad tps dat. ff. de ma. testa. libertas. nec hereditas. ínsti. de here. ínsti. §. heres. nec matrimoniū. xxxij. q. ij. solet. p ōt dici purā esse institutionē sz sub cōditione resoluī: ut. ff. de in die adiec. l. ij. sile ē de filijs ꝑ. veniēs. t sile ē de pig. illo. vel dic q iure postliminij restituit ei ꝓ epat⁹: sic. xvi. q. iij. q. prima. nō eni pōt dici: q maneat epūs ꝓtis eccl'e sic eni esset epūs vtriusq; ꝓtra illud qō est. xxi. q. i. relatio. t est sile. C. de cur. fur. cū alijs. t tūc dices q ꝓ locus desinit esse religiosus: ut. ff. de reli. cū loca. Sz postea eā repetit iure postliminij: ut. xxxiij. q. i. cū p bellicam. Uel dic q papa sub ꝓditione vel ad certū tps pōt aliquē īstituere plātū: sicut miles sub ꝓditione t ad certū tps institut⁹ heredē. ff. de mili. testō. in fraudem. §. miles.

l ¶ Reuocari. ar. q restituta re in pristinū statū oīa restituunt: ut ē de elec. q diligētia. t. xvi. q. iij. pma. t figs que nerit ad meliorē fortunam: teneī ad pristinā obligationē. xxvi. q. vij. ab infirmis. ff. quēadmodū fuit⁹ amit. si locus. t. C. q bo. cedere pos. l. ij.

m ¶ Reuertaris. cū ergo teneaī redire: nō ergo definit eē epūs prime eccl'ie: t sic epūs é duaꝝ eccl'iaꝝ ℈ illud. xxi. q

Lapibus princeps vn⁹ est t grues vnaz sequūtur ordine l'fato. impator vn⁹ index vn⁹ puncie. roma aūt cōdita duos fres simul reges hre nō potuit. in paricidio dedicatur In rebecche verovtero esau t iacob bella gesserūt. Singuli eccl'iaꝝ epi singuli archiepi singuli archidiaconi t ois ordo eccl'iasticꝰ suis rectoribꝰ nititur. Ecce i gbꝰ cāibus epo viuēti alⁱ⁹ pōt et substituī q̄q̄ secūdū rei veritatē nō viuenti epo tales ꝓbent succedere. Trāslatus. n. ab vna ciuitate ad aliā definit esse epūs illius ciuitat: a q̄ trāsferī. atq; iō q: huic succedit: nō viuenti sed defūcto quodāmō epo. p. bat subsitui. Sz inī eū q hostilitat; necessitate t eū q vtilitatis cā ad aliā trāsferī: hoc inī est: q ille q metu hostilitat; ad aliā trāsit: si ꝓpē cōtigerit aliq̄n ab hostibꝰ liberā fieri: ad eāde illū redire oportet. Uñ grego. papa scribit iohāni epi scopo squillacino. c. xxv.

Qui metu hostilitatis ad aliū locū trāsierit: postea ad suā eccl'iā redire oportet.

Pastoralis officij cura nos admonet ōstitut; eccl'esijs ꝓprios cōstituere sacerdotes q gregē dñicū pastorali solicitudine gubernare debeāt. p. pterea te iohānē ab hostibus captiuatum lesmiane ciuitatis epm i squillitana eccl'ia te cardinalē necesse duxim⁹ statuē sacerdotē: t ut susceptā semel animaꝝ curā iuitu retributionis future ipleas: t licet a tua fis hoste iminēte depuls⁹: aliā q pastore vacat debeas eccl'iā gubernare: ita tñ ut si ciuitatē illā hostibꝰ liberā effici et dño ꝓtegēte ad ꝓriorē statum cōtigerit reuocari: etiā ad eā in q pri⁹ es ordinat⁹ eccl'esiam reuertar. Sin āt p̄dcā ciuitas ꝓtinua captiuitat; calamitate pmit: i haci q ordiat⁹ es cardinal' a nob debeas eccl'ia pmanere. Qui vō vtilitat; cā trāsferī: neq̄q̄ ad priorē redire cogit. Est ēt ali⁹ cas⁹: i q epūs viuēti epo substituit. Cū. n. aliqs relicta ꝓriori cathedra sua auctē ad aliā trāsierit: t alius ei substitut⁹ fuerit: sz ille ꝓtis eccl'e epūs esse nō desierit: substitut⁹ tñ epatū habebit. Uñ damasc⁹ vbis rome epūs scribit oibus epis dicens.

De sacerdotib⁹ q relict; suis eccl'esijs ad alias migrarunt.

.i. relatio. Baz. vō dicit: q est epūs vtriusq;: sicut i matrimonio carnali dicit: q aligs pōt esse marit⁹ duarū: si vxor intrat religionē. Sz ℈ nā ill: loc⁹ desiit eē eccl'ia p captiuitatē: ut. ff. de reli. cū loca. Sz nō ē ita: q: ipsa sacra eccl'esie vera dici⁹ eē apud hostes: ut. i. q. i. qō qdā. Et qō dicit ler: q definit esse sacer loc⁹: intellige q: viduat⁹ est sacris mīstris. Ciuitas aūt definit eē inductione aratri. ff. gbus mōis vsufruc. amit. l. fi vsufructus. t collegiū translatis p̄sonis. ff. de collegiis illicitis. l. ij. Sz pone ecōuersō: q epūs sit capt⁹ t non ciuitas: tunc bñ ꝓstituere al⁹ ut dicūt qdā. q: si tuto: est capt⁹ ab hostibꝰ: alius dādus est. t tñ si capt⁹ dicerit: oia recupat iure postliminij: t ille alⁱ⁹ definit eē tuto: ut insti. d actiōia. tuto: §. ab hostibus. qō ñ procedo q: sic offenderet illa regula. xvi. q vij. inuentū.

Os. est ordinatus. ar. q re integra pōt repeti eccl'ia que habita est. p de relicto. nā t si cessit gs bonis: rebus nō dum distractis potest eas repetere: ut ar. C. de repudi. here. l. vltima. t ar. ff. de ces. bo. is qui. Simile. ff. de decurio. q ad tempus. Sed quero cū iste substituetur: aut vacabat epatus. aut nō. Si nō vacabat: qualiter successit in locū viuentis. ar. ff. de ꝓbo. obli. l. .i. Item nō potest etiam dici: q vacabat: quia non fuit eccl'esia abiudicata maxime cum dicatur: q. ipso recessu perdat quis eccl'esiam. Sed breuiter potest dici: q ille fuit admonitus t per sententiam fuit eccl'esia abiudicata. Uel dic q cum de iure debuit vacare: licet super hoc nō esset lata sententia: potest alij adiudicari: ut extra de concess. ꝓbeb. t ec. nō va. ex translissa. t. c. litteras.

o ¶ Tamdiu vacet. ꝛ sic videt, eo mortuo: ꝙ possit repete ecclesiam ſ̄z nō est verū. sic ergo qō hic dicitur in fauorē ecclesie dictū: qz eū nō vult repete. ut nō qz ecclia post mortē hui⁹ eū potest repete. Sed pone: mortuū substitutus: ecclesia repetit p̄mū: ille nō vult redire: p̄t ne cōpelli: nō videt. videt enī ecclesia renūciasse iuri suo nō repetendo: cū potuit eū repetere ꝛ nolu it: ſ̄z aliū p̄elegit. Immo videt ꝙ ipse repete possit ecclesiā viuo. Et si obijcit ei: ꝙ habuit ecclesiā p derelicto: replicabitur ꝙ illa alij adhesit: ut ex de diuor. significasti qō nō credo: vt xxvij. q. vi. nubil. ꝛ ff. ne qd i lo. pub. l. ij. §. idem ait.

a ¶ Emporis. trāsponere. j. de ose. di. i. tribus. j. xvi. q. vlti. sigs. ꝛ. q. i. ꝛ tem poris. vbi de hoc notaui plene.

b ℍ Oc neq̄q̄. vlterius tñ mōch⁹ q nūq̄ fuit eps: dñ ꝑt ee eps ut. xvi. q. i. nos ātꝛ. viij. q. i. in scripturis. ꝛ. xviij. q. i. c. vnico. Itez si pleban⁹ aliqs fit monach⁹: postea ꝑt fieri pleban⁹ ut. xvi. q. i. siquos clericatu. Dicūt quidā: ꝙ cū quis dimittit ep̄atum vbi plus ꝓficere potuit: p̄sumitur ꝙ ꝓpter ꝓsciam crimi nis hoc fecerit. ſ̄z hoc nō est verū: qz sepe ingreditur qs monasteriū ꝓpter merita augēda: ut xvij. q. ij. sūt qui dicunt Intelligo ergo hoc. c. de eo q ꝓiectus. est de crimine: ꝛ detruditur i monasteriū ꝓpter hoc ut ei de renū. p⁹ translationez. vel intellige de eo q humilitatis causa transiunt ꝛ de licētia pape: ꝛ talis p se non ꝑt redire ad ep̄atū: ſ̄z de licētia supioris. Sz nūqd talis ꝑt esse abbas nō videtur: qz maioꝛib⁹ honoꝛib⁹ functo nō licz inferiozes recipe: ut. C. de his q ad ciuilia munera vocātur maioꝛib⁹ Secus tñ credo: qz etiā ꝑt esse pleban⁹: ut ei de renūci. ad supplicationē. ꝛ. xvi. q. i. siquos. ꝛ. c. in parochia.

c ¶ Uggestū est. deci piat. Ar. ꝙ siquis dolo renūciat: ꝙ tenet renūciatio. qō nō ē verū: ut. vij. q. i. reintegrāda.

d ¶ Liscitaris. pretā. i. rectoꝛē nauis a ꝓra q̄ est anteriοꝛ ps nauis.

e ¶ Non dicimus. i. quo exemplo.

f ¶ Non fugiamus. i. fugere debeamus.

g ¶ Diuinitus. deus ꝓpter peccata hominuz mittit flagella ꝛ ꝓsecutiones. lv. di. si gens. xvi q. i. reuertimini. ꝛ. xxiij. q. iij. siquos. Et sc̄m quosdā ꝓtē nocendi dat deus: qñ permittit quosdā i nocē: eo ipso ꝙ se nō obijcit. Se. undū alios ꝓpie dat ꝓtātē. sed ipse ex se habet potestatē nocēdi. vñ sathane fuit ꝓtās nocēdi data Job. Oīa enī q̄ fiunt i ciuitate: aut iusto dei iudicio aut eo p̄mittēte fiunt: ut. xxvi. q. v. nec mirum.

Q Os sacerdotes: qui ō ecclesijs ad alias ecclesias migrauerunt: tādiu a⁹ cōione habuim⁹ aliēos: q̄diu ad eas redierint ciuitates: in quibus sunt constituti. ꝙ si alius alio transmigrāte in locū viuentis est oꝛdinatus: tādiu vacet a sacerdotij dignitate q suā deseruit ciuitatem: q̄diu succes⁹oꝛ eius quiescat i domino. Q pi scopaliū etiā sediū mutatōnes metu hostilitatis interuenientе nōnūq̄ fieri solent. Unde gregoꝛius scribit iohanni epi scopo belitrano.

Necessitate ep̄oꝛis ep̄alium sedium mutationes fieri p̄n̄t.

T Empoꝛis qualitas nos admonet: ep̄oꝛ sedes antiquitus certis ciuitatibus constitutas ad alia q̄ securioꝛa putamus eiusdem diocesis loca trāsponere: quo ꝛ habitatoꝛes securi valeant degere: et barbaricū posſint periculū facili⁹ declinare ꝓpterea te iohannē fratrem ꝛ coepiscopum nostrum bellitrensis ciuitatis sedēq̄ tuā in loco quodā arenata ad sanctum andreā apostoluz p̄recipim⁹ transmigrari quatenus ab hostilitatis icursu liberioꝛ existere valeas: et illic cōsuetudinē solēnū festine disponas. T tem. Q um aligs cā humilitatis apostolica cōcessione de ep̄ali sede ad monachalē descēderit subiectionē: alius loco eius subꝛogari poterit. ille vero ad, pōtificatū resurgere nequaq̄ vlteri⁹ valebit. vñ in quinta actiōe cōstātinopolitane ciuitatis synodo. ccc. lxxviij. patꝛ sub octauo iohāne papa cui p̄fuit petrus p̄esbyter cardinalis ꝛ paulus anchonitan⁹ eps ꝛ eugeni⁹ ostiēsis eps apocrisarij pape dixerunt. **Eps q cā humilitatis monachus efficit⁹ ad pontificatū redire non valet.**

H Oc neq̄q̄ apud nos habeatur: vt q̄cūq̄ de pōtificali oꝛdine ꝛ habitu ad monachoꝛū descēderit vitā: vlteri⁹ posſit in ep̄atū reuerti. Itē p̄cepit sācta synod⁹: vt q̄cūq̄ ō pōtificali dignitate ad monachoꝛū vitā ꝛ pñie descēdit locum: neq̄q̄ ad pōtificatū resurgat. monachoꝛ enī vita subiectionis hz ꝫbū ꝛ disciplinat⁹: non docēdi vel p̄sidēdi vel pascendi alios. H oc ad pñiam agēdā nō ad q̄tem seruādā quibusdā cōceditur. U ñ liberi⁹ papa scribit oībus epis:

Ꝓo infestationib⁹ maloꝛ nō licet ep̄o gregē relinquere.

S Uggestū ē nobis: ꝙ p p̄teritaſ laboꝛib⁹ ꝛ infestationib⁹ nōnulli vr̄m assignatas sibimet ꝛ a deo cōmissas relinq̄runt plebes ꝛ in futurū plures relinquere velint eas q̄s tueri debent ecclesias: ꝛ p̄ quib⁹ sibi p̄missis laboꝛare negligāt ꝛ monasterioꝛ se geri tradere festinēt: ꝛ vacationē ab ep̄at⁹ laboꝛib⁹ eligē: ꝛ silentio atq̄ ocio vitā ducē magis appetāt q̄ i his q̄ sibi cōmissa sūt p̄manere: dicēte dño: beat⁹ q pseuerauerit vsq̄ in finē. vñ nāq̄ ē beata pseuerātia: nisi de virtute patiētie: qñ ſm apostolicā p̄dicatiōem oēs q volūt in chr̄isto pie viuere: persecutionē patiūtur. Jdeo fratres carissimi nō vos afflictionū amaritudo a pio mētis vr̄e ꝓposito coerceat recedere: cōsiderātes quāta ꝓ absolutōne nr̄i ꝛ liberatione creatoꝛ dñsq̄ et redēptoꝛ nr̄ ꝓtulerit: qbusue se cōtumelijs afficiendū tradiderit: vt nos a vinculis ptātis diabolice liberaret. Attendite itaq̄ vobis ꝛ oi gregi i quo vos spūs sanct⁹ cōstituit epos regē ecclesiaz dei: quā acqsiuit ꝓpio sanguie saluatoꝛ mūdi: vt nō sit q vos decipiat aut seducat subtilitate sermonis: vt plebes vobis cōmissas relinquatis: ꝛ alicui ꝓpter oppꝛobriū maloꝛ hominuz geti vos

b ¶ Prodire. pugnando cum eis, qō in nullo calu pñt clerici: si alias pñt euadere. l. di. ō his clicis. ſz pñt alios hortari ad pugnā iustā et etiā interesse: ut. xxiij. q. viij. igit. ¶. c, ut prīdē

i ¶ Arietes. alibi dicuntur epi canes. ij. q. vij. qui nec regiminis.

a Aduersitas. votis. i. ppositis.

b ¶ Probatio. ſ. e. cuz percussio.

c ¶ Sed tñ nauis. i. constantia fidei.

d ¶ Hoc obseruandum q̄ platus maneat cum subditis suis.

e ¶ Obseruandū. i hoc §. distinguit qd iuris sit in extrinseca siue intrinseca psecutione. Extrinseca enī psecutio consistit i manifestis inimicis ecclie: intrinseca in eis qui adhuc nō sūt pcisi. In extrīa psecutōe distinguit: aut solus platus q̄rit aut totus clerus. Si solus prelatus: aut eo recedēte tuta ē salus ecclie: ¶ tūc fugiet. ¶ hoc pbat exemplo christi ¶ pauli ¶ tribus auctoritatib⁹ augustini dñi ¶ dauid. si nō est tuta: tūc ponat animā suā p ouib⁹ suis. Si totus clerus q̄rit: indistincte se, p eis hostibus opponer: ut. xliij. di. sit rectoz ſz si alis pōt cōsuli ecclesie: totus clerus fugiat cū platō. si non pōt: remaneat cum platō vel oēs vel qdā ex eis. si ē alteratio inter eos de remāsuris: res sorte dirimatur. xxvi. q. ij. sorz. Circa intrinsecā. distinguit sic: aut oēs sūt mali: aut qdam. si boni sūt cōmixti malis: eos nō deseret. xxij. q. iij. tu bonus. Si oēs mali sūt aut spes est de correctione aut nō. si est: non sūt deserēdi. si nō ē spes tūc sūt deserēdi: ut. j, e. ¶dat: ut vos solūmō saluetur: ¶ filios orphāos fligit. ¶ tē nic. hunifrido monien. eccle epō.

Ja psecutōib⁹ epi ecclīaz sua nō dēserat

Sicitat: ¶ itaq̄ q̄ gualdaguariū ſbrīm: vtq̄ cū a normānis de epō depelleris: debeas de cetero i monasterio cōuersari. In quo sciaſ carissime frater: q̄ si pniciosū ē pretā i trāquillitate nauiū deserere: q̄to magis i fluctibus Ubi nō dicim⁹ q̄ psecutoz ñ fugiam⁹ maxime q̄ paganoz i sidias: cū ad tēpus seruīt: et ob multitudinē ōlictoz nr̄oz nocēdi facultatē diuinit⁹ assequūtur: pstitz cū eis pdire vltro nō debeam⁹: ¶ mltos prophetas ¶ apl'os ipm quoq̄ dominū hmōi fugisse insecutores luce clari⁹ cōstet: ſz q̄ pcipue nos q tāq̄ arietes ducatū gregib⁹ pbem⁹: imo q ¶ hoz pastores sum⁹: deo auctore cū eis i piculis p viribus pstere, pceto cōueniat. ¶ cū trāquillitas reddita diuina fuerit pietate sopitaq̄ furentium infestatio: moz gregē pquirē: i vnū colligē: ¶ ei⁹ anios celestis patrie pace ac potissimū securitate p dicata surſū erigere debem⁹. Et tādiu sup eoz cautela oz nos esse solicitos: ut si dei iudicio pñt tpis pmoda fortalsis amittūt: future vite se sperēt gaudia abiq̄ ābiguitate p cipē sēpiterna. Tē gregori.

Nō ē reprobatio sed vtutz p batio bonoz aduersitas.

Aduersitas q̄ bonis votis obijcit: pbatio vtutz ē nō iudiciū reprobatōis. qs. n. ue sciat q̄ psperū fuit: q beat⁹ paul⁹ apls predicatur⁹ ad ita liā veniebat: ¶ tñ veniēs naufragiū ptulit: ſz tñ nauis cordis i maris fluctib⁹ integra stetit. Hoc ēt tūc obseruādū intelligit: q̄ int̄ subditos alig l ueniūtur: qb⁹ platoz vita p ficiat: q̄ nec spāliter platus q̄rit: nec p alios tuta pōt ē ecclesie sal⁹: ne si deserere icipiat: qbus pdesse pōt: dicatur de eo: Mercēnari⁹ aūt ¶ q ñ ē pastoz e⁹ nō sūt oues pprie vidit lupum veniētē ¶ deserit oues ¶ fugit. Cū xo spāliter q̄rit: fugiat exēplo christi q a facie herodis fugit i egyptum fugiat exēplo pauli q a fratrib⁹ p murū submiss⁹ ē i sporta. Dñ augusti. ait: fugiat minister christi: sic christ⁹ i egyptū fugit. fugiat q spāliter q̄rit: dum p alios ē firma sal⁹ ecclie: hic ēt ait discipul⁹: si vos psecuti fuerint in vnā ciuitatē: fugite in aliā. hic etiā idē abscōdit se et exiuit de tēplo: q̄ indei lapides tulerūt: vt iacerēt in eum Hinc etiā aug⁹. ait de eodez in spalmo. liij. Ecce elōgaui fugiēs: illud tāgit q̄ vitabat psequētes: vt occasionē ire demeret. ¶ māebat i deserti. ozās in quo vocebat nos in secreto cōsciētie gescere: cū a malis p mimur. Q ñ xo nō platoz tñ sed totius ecclesie salus queritur: fides impugnat: necesse ē vt ex aduerso accedāt: ¶ i die belli seipsos vt mrq̄ opponāt p domo dñi: ¶ aiaſ suas ponāt p ouib⁹ suis: vt exemplo sue passionis accēdāt: quos sm̄one doctrine diutius cōfirmāe nō valēt: ¶ hoc qdē de māifestis psecutōib⁹. Est ¶ aliud gen⁹ psecutōis: i quo apls laborabat dicēs: qs infirmatur et ego non infirmor: qs scādalizatur: ¶ ego non vror: ¶c. Hic augustinus in psalmo. ci. ossa. i. fortes quoz frixoriā sūt q scādalizāt tñ. n. frigitur bon⁹ q̄ tū amat. Hinc idē in spalmo xxxi. irascit iust⁹ peccatis pallearz: nō tñ odit in quo extinguitur ocul⁹: vt venter p interioīb⁹ que turbāt: q̄ nec corripi pñt impij quibus non clamat: q deficit in dolore vita videns non pficere q̄ predicat. Hinc idē ait in spalmo lxix. vtrūq̄ genus psecutōis c. olt. ¶ nō q̄ logat ō extrinseca psecutione vsq̄ ibi: et ¶ aliud gen⁹. ab inde mirtim de extrinseca ¶ intrinseca vsq̄ ibi: cuz aūt: ¶ abinde tm̄ de intrinseca.

f ¶ In psalmo. Exaudi deus orationem meam.

g ¶ Ut occasionem. ¶ ita peccat qs eo q̄ dat alijs occasionē peccādi: ut. lv. di. si euāgelica. ¶. xxij. q. iiij. inter.

h ¶ Salus. ergo videt q̄ p rebus tpalib⁹ nō dz platus moz i: ut. xxiij q. v. nō ē nostrū.

i ¶ Fides. p here sim aliquā.

k ¶ Persecutionis. i. cōpassiōis.

l Nō vror. com patiendo.

m ¶ In psalmo: dñe exaudi: ibi: q̄ defecerunt fi cut fumus dies mei: ¶ ossa mea i frixoriō confrīta sunt.

n ¶ Frigit. i. ofrigit. i. tm̄ dolet ō maloz interitu: quantum saluarī eoz diligit.

o ¶ Oxxxi. In te dñe sperauī: vsq̄ misere mei deus q̄m tribulor: conturbat⁹ est p ira oculi⁹ meus aia mea ¶ vēter me⁹ q̄m defecit ¶c.

p ¶ Palea. p. id ē maloz q sūt sine fructu.

q ¶ Odit. supple id in quo. i. odio ertingueret oculōms h̄et illud odiū. vel dic nō odit homies sed peccata eoz. lxx xvi, di. odio.

r ¶ Oculus.i.intellectus. s ¶ Uenter.i.platus.q
qñq; ventrosus ẽ. t ¶ Pro interioꝛib⁹.i.subditis.
u ¶ Nõ clamat.alte.sz intus ingemiscendo.
x ¶ Defecit. dicẽs supple q; defecit.quasi dicat oĩ
nõ ꝺturbat⁹ ẽ ocu
lus me⁹:q; defe
cit in doloꝛe vita
mea et magna ii
gtate maloꝝ. Et
qre dicat hoc oc
culte subdit vi/
dẽs ñ posse.pficẽ
a ¶ Xrix.s.de⁹ in
adiutoꝛiũ meum
intende.
b ¶ Cõtribulato/
rũ.i. illa vor de⁹
i adiutoꝛiũ meũ
ẽ.vor martyrũ.in
manifesta pfecu/
tione.t ẽt vor iu/
stoꝝ in occulta.t
intrinseca.
c ¶ Sz ꝺ capite.i.
christo.
d ¶ Presumẽtiũ
.i.pfidentiũ.
e ¶ Cũ illi.i.mar/
tꝛib⁹.t h inuiki
trinseca pfecutio
f ¶ Uel a leõe.i.
diabolo apte se/
uiendo.
g ¶ Dracone.i.
a diabolo occite
pfequendo vel a
falsis fratrib⁹.
b ¶ Oẽs.i.tã illi
q extrinsecã sz in/
trinsecã pfecutio
nẽ patiunt.
i ¶ Cũ aũt.hic.§
logr de intrinse/
ca pfecutione.
k ¶ A vicijs vin/
camus.i.magis
sumus digni ge/
hẽna sz hi quos
fugimus.
l ¶ Abel.i.similis
abel.i patiẽtia ñ
vult eẽ q; non põt
tolerare pfortiũ
maloꝝ.naz qs gs
malos ñ tolerat:
ipse sibi p intole/
rantiã testis ẽ:q
bonus nõ est:ut.
.j.xrvij.q.iiij.hec
aũt.x.c.tu bonus
m ¶ Chaim.i.fris
abel.

distingnẽs:vox cõtribulatoꝝ
christo.i.martyrũ int passiões
piclitãtiũ:sz de capite psumen
tiũ cũ illis vox ois iusti cui ex
charitate abũdãs iniqtas chri
stianoꝝ passio ẽ:vt loth coꝛpo
ralẽ psecutõem a nullo i sodo
mis sustinuit:sed a malis coꝝ
cũ qb⁹ habitabat. Est ergo p
secutio iusti vl a leone i ipetu
vel a dracone i insidijs. vñ oẽs
clamẽt deus i adiutoꝛiũ. Qũ
aũt a vicijs subditoꝝ plat⁹ af/
fligit:aliqñ oĩm ẽ vna t insatia
bilis obstinatio:aliqñ mali iue
niũtur bonis admixti qñ bo/
ni sit cũ malis habitãt:non sũt
deserẽdi boni ꝓpter malos
ne'peruerse malos euitando
vincam⁹ quos fugim⁹ ad gehẽ
nã:sed potiꝰ mali tolerentur
ꝓpter bonos: Uñ gregoꝛ⁹
abel eẽ rennit quẽ chaim ma/
licia nõ exercet. ſ errũ gppe
vſe mẽtz ad acumẽ nõ põt per
uenire vltatis:nisi hoc alteri⁹
eraserit lima ꝑuitatz. ¶ Hic
etiã aug⁹.tu bon⁹ tolerã malũ
zc. Ita de tolerãdis malis in
ꝑma cã hereticoꝝ idẽ ait:ma/
ius malũ in sepatione bonoꝝ
cõmittim⁹:qz i cõiũctione ma/
loꝝ fugim⁹. tali nõ ꝑurat de⁹
sua peccata:qz nõ fecit.nõ ali
ena:qz nõ approbauit. nõ ne/
gligẽtiã:qz nõ tacuit.nõ sup/bi
am:qz i vnitate pmãsit. Hinc
idẽ in psalmo. liiij. qs dabit mi
hi pẽnas sic colũbe:non ait sic
corui. colũba vo a molestijs q
rit auolare:sed ñ dilectoꝝ amit/
tit: semp; gemit. sic bonus
vult se separe coꝛpe nõ amoꝛe
ab his qb⁹ nõ põt ꝓdesse. sed
si aliqñ ligat.nõ visco cupidi/
tatis:sz cura t officio vt dese/
rere nõ possit:tũc dicat cupio
dissolui:t eẽ cũ christo.sz ma/
t sic ẽ meritum ex desiderio.
& cce elõgaui fugiẽs non lor

n ¶ Nõ exercet.i.malos nõ allicit significat ut illos coꝛri/
gat. o ¶ Lima.i.pfecutio. p ¶ In bon⁹.s.xrvij.q.iij.
hec aũt.x.c.tu bon⁹. q ¶ Bonorũ.ar. q fi p aliquẽ non
stat q;mm⁹ faciat:idẽ ẽ ac si fecisset. xliij.distin.ephesijs.
r ¶ Cõtinctiõe. fugim⁹
n.malũ i hoc q ñ ꝓfugi
mur mal':qz si essem⁹ cũ
eis possem⁹ coꝛrũpi cũ
eis.tñ mai⁹ malũ ꝓmitt/
im⁹ er h⁹ q separamur a
bonis:qz separando nos
a bonis ꝓmitti⁹ scũma
qõ facẽ maximũ malũ ẽ
ut.xrvij.q.i.ñ afferam⁹.
s ¶ Nõ possit.i. non de/
beat ꝓpter hos quib⁹
potest ꝓficere.
a ¶ Bi adũati.laboꝛẽ.
Nõ q laboꝛ ñ ꝺz eẽ
fine mercede:ut.xij.q.
.ij.charitatẽ. t i auc.de
iu.§.ne ãt.col.vi.vbi ꝺr
q laboꝛ ñ ꝺz eẽ fine fru
ctu.vñ ysus.Cũ laboꝛ i
ꝺãno ẽ crescit mortalis
egestas.iurta illꝰ zc.
b ¶ Alibi. idẽ Cypꝛian⁹
fecit:ut.xxiij.q.i.aduo
cauit.§.mlt⁹ꝝ.
c Uod aũt figs
ꝺ lnia pape re/
nũciauit: t ad pces ei⁹
alt subst̃itut⁹ ẽ: certũ ẽ
q ille ñ põt repetẽ eã sz
qualescat:ut.s.e.q.i.h⁹
neqq;. Et hoc mgr aliã.q.
tractat.vtz ille q absti/
nuerit a missa,p egritu/
dine:recupata sanitate
possit celebꝛare: t cer/
tum ẽ q põt.s.e.c.i.dũ
mõ certũ sit eũ eẽ sana
tũ. Si aũt fuit ꝺmoniac⁹
vl epilentic⁹:ꝺz ꝑus p
ãnũ eẽ liberat⁹. xxiij.
di.cõit.lv.di.pcepta. t
ar.ff.ꝺ redditoꝛia act.
qõ ita. In egritudie cõ
stituti missas celebꝛare
põt.s.e.q.i.c.illud.nisi
ita ꝺbiles sint:q ceptũ
officiũ neqant adiplere
t nisi habeãt moꝛbũ ca
ducũ.xxiij.di.cõit. tñ
cũ distinctiõe an moꝛ/
bus iste fit cũ spuma et
clamoꝛe:ut tũc ñ possit
vel sine spuma t clamo
re: t tũc possit:ut ibi no
tani. sz qdã indistincte
dicũt: q nõ debẽt cele
bꝛare infirmi.

d ¶ In litteris. frequē ter. Ideo quidaz dicūt q si ratio accidit pōt celebrare dūmodo

Oō.ij.

habeat sociū. ſ.e.q.i. c.illud. ſupple marime vel distingue: ut. xxxiij. di. cōmuniter.

e ¶ Interdicimus. sic ergo ꝓpter infirmitatē nō repellit gs ab officio diuino vel a ꝓcepti one sacramentoꝝ: ut. ſ di. v. ad eius vero.

f ¶ Uper foro. segnis Nota q i magnis rebus diligētioꝝ inquisitio est faciēda: ut. xl. ij. dis. gescamus. ⁊. lxi. di. miramur. Et tō hic actoꝛe non ꝓbante reo iudicii purgatio: ut ex de causa poſ. ⁊ ꝓpone. cū ecclesia in fi.

g ¶ Arr. Ideo. xxxij. di. cō mūiter. Iſ ibi certū fuit eū esse demoniacū: sed hic dubiū. ⁊ oēs cibos iō iubet comedere: ne morbꝰ possit occultari: q; ꝓhibitū est. unde significat. Ideo. j. de ꝓſe. di. v. contraria. Ideo aūt hic dant oēs carnes ſti ꝓter edinas: que ꝓuocant demones.

a ¶ Uidam. in extremis agens.

b Uod aūt. Certū ē: q nō ꝫ miſi cū hoc ſpāliter mittit: ut maguntino. vij. q. i. petiſti. Nec obstat. lxxix. di. ſi transit. vbi innuit q pape licet ſibi instituere ſucceſſorem. Sz dicit ibi: q potest cū fratrib⁹ deliberare de ſucceſſore.

c ¶ Decernere. i. deliberare.

d ¶ Petrus. i. cuius.

e ¶ Aut ligandi. nō itelligē q iſti ꝓmus nō habuerint potestatē ligādi. Sz hoc vult dicere: q iſtis non dedit papa plenā potestatez: ne ſit Ideo. ij. q. i. nemo. ⁊. xxiij. q

¶ Ultoꝝ auctoꝛitatib⁹ apparet qñ viuētib⁹ epīs alij poſſūt ſubſtitui ⁊ qñ non.

Uod aūt iſte valitudine recepta ſuā repetit cathedrā: nulla aūcte ratū habetur. celebratione vero ſacrificioꝝ quā infirmitatis cā dimiſerit: valitudine recuperata exeq nō ꝓhibeꝫ. Una alexāder. ij. ſcribit gebonardo viuarienſi archiepo. De quodā ꝓeſbytero q caduco morbo labo

¶ Ll̄ris tuis cōtinebaꝫ, batꝫ sic: Clericꝰ ordinē hz ꝓſbr̄i: ſz qz caduco morbo laboraꝫ: ⁊ ipi ipſiaꝝ hoc agnouimꝰ: nō ausi fuimꝰ cōcedē sibi: vt offerret vl̄ miſſā celebraret qz vo lāguoꝝ i culpa nō ē: ſup hac re auctis nr̄e decreto cōſulēdo deliberauimꝰ: Cōſulmoꝛitaqꝫ: vt ſi frequēt hꝰ morbo tāgit: ab oblatōe ⁊ miſſaꝝ celebratōe oīb⁹ mōis ꝓhibeaꝫ. indecēs. n. ē ⁊ ꝑiculoſū: vt in cōſecratōe euchariſtie morbo victꝰ epilētico cadat. ſi vo deus mia ꝓualuerit: qñqdē ñ culpa ſz infirmitas ē i cā: eū ſacrificare iā nō interdicimꝰ. Tē gelaſi⁹ rustico ⁊ fortunato epīs.

¶ Si regie ſuſpēdat eccleſie: q in terrā cā frequēter eliditur.

Uper foro ꝓlensis eccle clerici vna cū ſabino epo ⁊ pelagio ⁊ laicis ꝓpa ſuggeſtione reſerarūt: ꝓſulē ſuū graui q dā necitate vexari. cuiꝰ cū diceret incurſiōe frequēter eliſū. qō ne ſcādalū fidelibꝰ viō reꝫ ingerē: ⁊ eccl̄iam dei vbiqꝫ poſitā hac offēsione turbare: ꝑcipue cū eodē ipo volēte hūc ſe ꝓrexiſſe firmarēt: ad dilectionē vr̄am ſcripta direximꝰ: vt eccl̄ie cuiꝰ rector tali caſu teneꝫ aſtrictꝰ: viſitatoꝛez cōgruā reddat. ⁊m qz nūc idē ipe venit huc pōtifex: falſaqꝫ oia de ſe iactata diſſemiat: ſub diuini cōtēplatōe iudicij vr̄eqꝫ ꝓſcie extimatōiſqꝫ reſpectu reꝝ fiō ſollertiſſime pḡſita ſi aliqñ ſcz vel i domo vel i ꝓceſſōe vel i alio quocūqꝫ loco ꝓbaꝫ repēte collapſus: voceſqꝫ dediſſe cōfuſas ⁊ ſpumas oze iactaſſe quāta fieri pōt examinatōne q raꝫ. qō tñ ſiue nō poſſit aliquoꝝ factū teſtificatōe firmari: ſiue ꝙqꝫ cōtigiſſe dicaꝫ: nō putādū ē poſſe ſufficē: ſz certum manifeſtūqꝫ documētū: qz ō tāta re nō ſegnis agēdū ē: faciat rez tua dilectio fr̄i ruſtice ſuis modis ⁊ aptā magno pōtifici: vt eū vel. xxx. dieb⁹ tecū eſſe cōſtituas eūqꝫ carnib⁹ indifferēter neceſſaria ꝓbatione cōpellas vti.

Cadu.

Uidam epiſcopus agēs in extremis ſucceſſorez ſibi ex teſtamento inſtituit. inde ſuoꝝ amicoꝝ patrocinio in eundm epiſcopatū eligitur. poſt electionem ꝓpo indennitate eccleſie canonicis iuramentum ꝓbuit. accuſatur de ſimonia tanqꝫ munus ab obſequio preſtiterit. aū tempus ſententie a clericis ſuis relinquitur. ſine litteris apoſtolicis ad eccleſiam ſuam reuertitur epiſcopus.

Hic ꝓmum queritur: an liceat epiſcopo ſibi ſucceſſorez inſtituere. Secundo: an amicoꝝ patrocinia in electione debeant conualeſcere. Tertio: an ſit habendus ſimoniacus: qui poſt electionem huiuſmodi iuramentum canonicis preſtat. Quarto: an liceat clericis ante ſententie tempus ab epiſcopo ſuo diſcedere. Quinto: an ſine litterꝫ apoſtolicis debeat redire ad ꝓpriam eccleſiam.

i. q. cunctos. vbi dicitur: q oēs ꝓbꝫ teri hanc hñt potestatē: ſz nō tantam. Illi aūt duo tempozalia pauperibus erogabant. ad qō officium apl̄i diaconos elegerāt. xc. .iij. di. legimus. qō hodie habet camerariꝰ pape. ⁊ patet q linus ⁊ cletus nō fuerūt apl̄ici. Et hoc verū: q pr̄ petrum statim nō fuerūt apl̄ici. Iſ clemēs fuit poſt eū apoſtolicus. Uidēs aūt, clemens: q hoc eſſet ꝓnicioſum exemplo: q aliquis ſibi eligeret ſucceſſorem: renūciauit papatui: ⁊ tūc electus fuit linus: eo mortuo electus ē cletus. quo mortuo denuo fuit clemens electus. et ſic clemens ſimꝫ vnā cōputatione fuit ſecundus: et ſim aliā fuit quartus. vnde verſus Diſputat hic mūdus: quartus fuerit ve ſecundus.

f ¶ Tradente. ad hoc inducit capitulum.

Dō.i.

g ¶ Piscopo. successorez verū est q nō potest de iure cōiz ex dispensatione pape. viij. q.i. petisti. nec obstat. x. q. iij. pñs. vbi pater volebat q eo mortuo filius eius fieret monachus. sz ibi nō erat successio iuris.

h ¶ Piscopo. epoz. hoc requirit in ordinatiōe sed ñ in electiōe ut. xviij. di. p totum.

i ¶ Clericz. acclamatū ab vniersis.

k ¶ Que dei. ut ecclesiastice dignitatis: ut. xvi. q.i. in canonib⁹. z. xviij. q. vi j. cōuentor.

l ¶ Oyses. facie. i. familiariter.

m ¶ Locutus est sim quosdā apparuerat p angelū in specie visibili: sicut dicit descēdisse p angelos. ij. q.i. deus. Johannes aūt dicit in canonica epla deū nemo vidit vnqz. ñ ex eo qō dicit moysen vidisse posteriora dei: dicūt quidā eū vidisse in specie visibili.

n ¶ Potuit. q. ad huc nō erat phibitū hoc. si. xxvij. q. iij. objcuunt.

o ¶ De alia tribu moyses enī erat de tribu leui. iesus naue fuit de tribu

Vod aūt epo succedit sozē sibi istituē liceat ex ẋbis zacharie pape cognoscit: qb⁹ archiepo magūtio pmisit adiutorē sibi statuē: q ei ofucto i plenitudlez prāt succedēt. ¶ Tē ex ẋbis symmachi pape dicēt Si trāsit⁹ pape iopinat⁹ euenerit: vt de sui electōe successoris nō possit añ decernē: apparet q epi successores sibi instituere pñt. ¶ Tē exēplo beati petri illud idē pbaī: q beatuz clemētē sibi successozē istituit ¶ Uñ iohannes. iij. scribit epis germanie z gallie. Qō petr⁹ linum z clerum adiutores sibi ascivit.

¶ Petr⁹ pnceps apl̄oz adiutores sibi ascivit linū et cletū: nō tñ prātē pōtificij aut solumēdi aut ligādi nozmam eis tradidit: sz successozi suo clemēti q sedē aplicā p⁹ eū z ptātem pōtificalē tradēte sibi brō petro tenere ,pmeruit. lin⁹ vero z clet⁹ mīstrabāt exteriora. pnceps aūt apl̄oz petr⁹ ẋbo et oroni instabat. Dalea. Uñ ipe clemēs i epla ad iacobū hiero solytanū missa inc ceta scribit: q petr⁹ adhuc viuēs clemētē i epm elegit. ¶ Simon petrus i ipis diebꝰ qb⁹ vite finē fi bi psensit: apphēsa manu mea i auribꝰ totiꝰ ecclie hec ,ptulit ẋba: Clemētē hūc vob ordio epm: cui soli mee p̄dicatiōis z doctine cathedrā trado: quē p̄ ceteri exp⁹ sū deū colētē: homies diligētē: discendi studijs deditū: sobriū benignū instum patiētē: sciētē: nōnullox ferre ēt ex his q ẋbo dei istituūtur iniurias. Sed in āthiocheno cilio hoc oīno fieri ,pbibet: i quo sic statutū legit. Epo succedē sibi ,stituē ñ liceat

¶ Piscopo nō liceat ,p se alterē: sz ad exitū vite pueiat. q si tale aligd factū fuerit: irritū sit h.mōi ,stitutū. ¶ Seruet aūt ius ecclīasticū id cōtinēs nō aliter oportē fieri: nisi cū synodo z iudicio epoz z electōe clicoz: q p⁹ obitū gesctis prātē hz: eū q dignus extiterit eligē z ,mouē. ¶ Tē ex cōcilio martini pape. De eodē

¶ Piscopo non liceat añ finē vite aliū i loco suo cōstituere successozē. figs aūt hoc vsurpare tētauerit: tal' ,stitutio irrita erit. nō aūt aliter fieri oz: nisi cū cōsilio z iudicio epoꝝ: q p⁹ exitū p̄decessorz ptātē hñt dignū eligē. ¶ Tē hilari⁹ papa. De eodem

¶ Clericz sacerdotes i mortz cōfinio ,stituti i locū suuz ferūt alios desīgnatz noibus subrogare: vt. s. nō ltima expectet electō: sz ōfucti gratificatio ,p pplū habeat' assēsū. qō q̄ graue sit: estimate. ¶ Ab vniersis acclamatū ē: hec ,sūptō nū q̄ fiat. q̄ dei sūt: ab hoie dari nō pñt. ¶ Tē hieronymus.

¶ Oyses amic⁹ dei: cui facie ad faciē locut⁹ ē deus potuit vtiqz successores ,ncipat⁹ filios suos facē: z posteris ,ppam reliquē dignitatē. sz ex̄ne⁹ ō alia tribu eligit iesus .i. iosue: vt scīrem⁹ ,ncipatū i pplo nō sāguini ōferēdū eē sz vite: ac nūc cernimus plīmos hāc rē bñficio facē: vt nō que rāt eos i ecclesias colūnas erigere: quos plus cognoscāt ecclesie ,p desse: sed quos vel ipi amāt vel quoz sūt obsequis deliniti vel ,p quib⁹ maioz gsiā rogauerit: z vt deteriora tacēam: q vt clerici fierēt muneribus ipetrāt. ¶ Innocētius papa. ii. De eodem.

¶ Postolica auctoritate ,phibem⁹: ne gs ecclesias z ,bēdas ,posituras capellanias aut aliqua ecclesiastica officia hereditario iure valeat vēdicare: aut ex postulare ,sumat qō figs ,mprobus aut ambitionis reus attentare ,sūpscrit: debita pena mulctabitur: et

effraim. de his tribub⁹ habes. viij. q.i. demigz.

p ¶ Nō sanguini. ar. q reges debēt fieri ,p electionē. xciij. di. legim⁹. z. j. e. si ergo. mīi habeant ex ,pulegio ,stituere successozē sibi: ut. lxxij. di. in synodo. alias etiā de iure oēs seculares potestates nō debent succedere: ut. C. ut oēs tā cuiles q̄ mili. iudi. l. vnica. in ,m. q aūt dauid in vita sua salomonē sibi successorem instituit: instinctu sp̄ūs sancti est factū. ar. tñ ℈. viij. q.i. demigz.

q ¶ Sz vite. ō. xl. di. nos qui.

r ¶ Kogauerit. ergo videt q ,ces inducāt simoniā: u. hic. z.i. q.i. sūt nōnulli. Et dici ,sueuit q si ces fiūt ,p digno: nō inducūt simoniā: ut i. q.i. quibusdā in fi. hoc verū est si nō sint cōsanguinei sūt: ut eē de era. z quali. tuā in fi. Jo. Nō credo q ces consanguineoz inducāt simoniā: si fiant ,p digno: ut .i. q.i. latorē. z maxime cū quis possit ,p se rogare si dign⁹ est: ut eē de simo. tua. nec illa ōcre. tuā contradicit si bene inspiciat. b.

s ¶ Ut deteriora. color est rethoricus qñ dicit qō dicit se velle tacē.

t ¶ Plica. ,bendas. Epo nō lz filios instituere i ,ximis ecclīs: eē de fil. ,sby. ,nūt. nisi p⁹ mediā ,sonā: ut eē .e. ex trāsmissa. ,bendā aūt pōt hē in eadē ecclesia si ē legitim⁹: eē. e. ti. ad hec. sz licet sit legitimus: bñficiū tñ pater nū nō pōt hē sicut hic dicit: sz illegitimus i eadē ecclesia seculari esse nō pōt canonice⁹: ut eē e. ti. ad obediētiā. tñ p illā ,stitutionē videtur etiā q legitim⁹ ñ possit

habere beneficiū cū patre. ⁊ hoc teneas de omnib⁹ descē dentib⁹. ar. eī de iurepatro. ꝓsuluit. eī de instī. ad decorē ⁊. ff. de v. sig. filij. Forte aliud in collateralib⁹ ⁊ ascendentibus. ar. de. pe. di. i. pene. Iꝫ sit ar. ꝯ. eī de instī. ad decorem. Io. Sꝫ certe pōt ꝓbare. Sꝫ nunqd adhuc papa posset facē fibi succesſorem: nō: qr hoc est immutare statutum ecclie: ut xxv. q. i. q. ad ꝓpetuā. et qr statutū facit in id. tēpus in quo nō est futurus iuder. ff. de iurisdi. omn. iudi. eum qui.

a O Lim. sobolem. ī ifti⁹ erat carnalis. filī⁹: ſꝫ erat filī⁹ mortui legalis: ut lvi. di. ifmahel. Matheꝰ ponit carnales ꝓres vbi dicit q̄ genuit. Et lucas ponit legales: cū dicit q fuit. duos hēbat ꝓres. bus⁹ filius carnalē ⁊ legalē.

b ¶ Noſe. i. filiū mortui

c ¶ Utroq; pede. quia ⁊ de ſe curat ⁊ de ꝓximo.

d ¶ Nō figuratū. Iꝫ etiā fignū. hoc ē dicē: factū ifti⁹ fignū ē ⁊ figure ⁊ figurati. ul hoc vult dicē q factū iſtius nō fignificat factū illi⁹. Iꝫ factuꝫ ifti⁹ fignificauit facium ifti⁹. vl iō dicit hoc: q; ī facto iſtī⁹ cōpleī illa figura.

e I N ſcripturis. venisse p electionē: ul forte volebāt recuſare.

f ¶ Fugientib⁹. fic. xl. di. añ oia. C. de epi. ⁊. cle. ſi quēcūq; ⁊. ꝯ. lxxiij. di. epiſc. ꝓpus. ꝯ. Iꝫ illud de postulatis carebit. H is omnibus auctoritatibus ꝓhibentur. eī ſuccēſſores ſibi inſtituere. Sꝫ aliud ē de ſui ſucceſſoris electiōe cū fratrib⁹ deliberaī: aliō ē ex teſtamēto tāq̄ ſue dignitat; heredē ſibi querere. Illud fieri ꝓmittit: hoc autē penit⁹ ꝓhibeī. Illud aūt beati petri apli ab illis valet i argumētū aſſūni: q tales ſibi ſubſtituūt: qlē ſibi ſucceſſorē bēar⁹ petr⁹ qſiuit. vex qr offiū nō vite Iꝫ ſāguini cepit deferri at q; ad ēpatū talē ſ; ſibi ſucceſſores qrere cepit: q vl odi oſi pplis vel a plebe docendi inueniūtur: iccirco ſacr; canonib⁹ cōſtitutū ē: ne ſ; ſibi ſui officij q̄rat ſucceſſorē. Iꝫ populi electōe q̄rat: q eox vtilitati digne deſeruiat: q illox vtilitatē nō ſua lucra q̄rat: q chriſto ſemē velit ſuſcitare: nō ſibi diuitias cōgregare: qō qui facere ꝓtēpſerit: iure ab eccle ſia repudiaī. O ñ auguſtinus in libro ꝓ manicheos:

Qui ſibi ⁊ ecclefie ꝑdeſt vtro q; pede calciatus intelligitur

O Lim iuſſus eſt fr̄ ꝓmortui fratris vxorez ducere: vt nō ſibi Iꝫ illi ſuſcitaret ſoboleꝫ einſq; noie vocaret: qō inde naſcereī. qō ſi recuſaret: diſcalciat⁹ vno pede cōſpui ſolebat i faciē. nūc euangelij q; ſ; ꝑdicatox ita oꝫ i ecclefia laborare: vt defuncto fratri. i. chriſto ſuſcitet ſemē: q ꝓx nobis mortu⁹ ē: ⁊ qō ſuſcitatū fuerit ei⁹ nomē accipiat. At xo qui elect⁹ ab ecclefia miniſteriuꝫ euāgelizādi ⁊ baptizādi renuerit: ab eccl'a ipa digne merito q; cōtēnit. q eni ⁊ ſibi ꝓdeſt ⁊ ecclefie: bñ itelligit vtroq; pede calciat⁹. vñ illud: q; ſpecio ſi pedes euāgelizātiū. bona. q eni lucrādox curā rfugit alio nitus inuito. Iꝫ ab initio aliqs oꝫ cogi ut ꝓſentiat. nā nullus eligend⁹ eſt mſi ab intro diſſentiat. i. q. vi. c. vlti. tepide tñ oꝫ diſſentire ſicut femia. xxxij. q. ij. hoc nouarī. alꝫ ſi diceret nolo cū forte vellet: facēt ꝯ cō ſcientiā: eī de ꝓſump. c. vlti. vel ſi forte dicēt nō ſū dign⁹. Iꝫ. h. direrit q; poſſit ſimulare ſe nō eē ido neū. xxij. q. ij. vtlem.

g ¶ Scriptū eſt ī epla ad hebreos

h ¶ Et rurſus. in ſecunda epiſtola ad corinthios.

i ¶ Admime. g. q ſe dignū credit: ⁊ platurā ſibi oblatā non recipit: mortalit peccat: ut. ſ. e. c. pri. ⁊. j. e. g epatum.

k ¶ Prophetax. ope. ar. diuerſax ꝓſonax ihiax vtrā q; tenere. xxij. q. ij. beat⁹. ⁊ de ꝓſe. di. ij. quotidie. ⁊ xxxv. q. v. ad ſedē Item ar. ꝓ diuerſitate ꝓſuetudinū. xij. di. illud. xxxi. di. alit. ⁊ de ꝓſe. ⁊ ſi. iij. de trina. Item ar. ꝓ diuerſitate teſtiū: eī de v. fi. nihil obeſt. et de pe. di. i. piculoſe. xxiij. q. vij. qcūq; ⁊. di. v. ad eius. ⁊ eī de teſti. cū tu fili.

l ¶ Plene. ecce rñſio illi⁹ qui ad ēpatū petit: ſi dicit erꝑſſe nolo: qr tūc mēttet. xxij. q. ij. cū būilitatis nec oꝫ ſe ſtati ingerere: ſed dicat ut dixit mutinenſis epūs: nolens volo: ⁊ volēs nolo. xxi. q. i. volati tem.

m ¶ Purgatum. ar. p. b. q; ꝓmouēdus oꝫ epo cē

fiteri cymien: z episcopus debet eum purgare. i. se cum dispensare. Isaias eni adhuc imundus obtulit se: z postea fuit purgatus. Item est hic ar. q si aliquis eligit qui adhuc est i mortali peccato: q ideo

ab vtrisq exteri⁹ diuersa vox prodijt: sed non a diuerso fonte dilectionis emanauit. duo quippe sunt precepta charitatis: amor dei z proximi. per actiuam igitur vitam prodesse proximis cupiens Isaias officium predicationis appetijt per contemplatiuam vero hieremias amor conditoris sedule inhererе desiderans: ne mitti ad predicandum debeat cō tradicit. Quod ergo laudabiliter vnus appetijt: hoc laudabiliter alius expauit. iste ne tacite contemplationis lucra loquendo perderet: ille ne dāna studiosi operis tacēdo sentiret. Sed hoc in vtrisq est subtiliter intuendum: quia et is qui recusanit plene non restitit: z is qui mitti voluit ante se per altaris calculum purgatum vidit: ne aut non purgat⁹ adire quisq mysteria sacra audeat: aut quez superna gratia eligit: sub humilitatis specie supne ꝯdicat. ¶ dēi mōalib⁹ Locus delectionis in voto debet esse charitatis semper sit in necitate

Siendum summopere est: q obedientia aliquando si de suo aliquid habuerit: nulla est. aliquando si de suo aliqd non habuerit: minima est. nam cum huius mundi successus ꝓcipitur: cum locus superior imperatur: is qui ad percipienda hec obedit: obedientie fi virtutem enacuat: si ad hec ex ꝓpio anhelat. neq enim se sub obedientia dirigit: qui ad percipienda huius vite ꝓ spera libidini ꝓprie ābitiōis fuit. Rursꝰ cū mūdi despect⁹ ꝑcipit: cū ꝓpria adipisci z cōmelie inbentur: nisi ex semetipo aīm⁹ appetat: obediētie si bi meritū minuit: qz ad ea q in hac vita despecta sūt: inuitus

noleq descēdit. Et paulo ꝓ superius: obedientia victimis ꝓponitur: quia per victimas aliena caro per obedientiam vera propria voluntas mactatur. quod contra ariolādi pec catuz inobediētia esse mōstratur. Ex aduerso ergo melius ostēditur quid de eius laude sentiat. Si enim quasi peccatum ariolandi est repugnare: z quasi scelus idolatrie nolle acquiescere sola ē que fidei meritū possidet obediētia sine q̄ qsq ifidel⁹ ꝓuicit: et si fidel⁹ ē videatur. ¶ tem augusti. Qui ꝓesse z nō prodesse deiderat: ꝑari non debet.

Qui episcopatum desiderat: bonuz opus desiderat exponere voluit quid sit episcopatus quia nomen est operis non honoris. grecum ē. n. atq inde dictum vocabulum: q ille qui ꝓficitur illis quibus ꝓficitur: superintendit curam eorum scilicet gerens. scopos quippe intentio. ergo episcopos si velimus latine superintendentes possumus dicere: vt intelligat non se esse episcopum: qui ꝓesse dilexit non prodesse. Itaq a studio cognoscende veritatis nemo ꝓhibet: qđ ad laudabile ptinz ociū. loc⁹ ꝯo supior sū q° regi ppls ñ ꝓt: z si ita teneat atq minister ut decz: tñ ñ ōcēt appetit. q̄ ꝯobrē ociū sc̄m q̄rit charitas vitat: negociū iustū suscipit necitas charitat. quā sarcinā si null⁹ ipōit: ꝓcipiēde atq ituēde vacādū ē vitati. Si aūt iponit: suscipiēda ē ꝓpter charitat necitatē. ſz nec oīmō vitat dilectatō dserēda ē: ne subtrahat illa suauitas: z oppmat instа necitas. ¶ tē petr⁹ Ꝓo ingenio discentiū doctor moderetur verba doctrine.

equiparat heresi: ut dist. xxxij. q. i. in sūma.

f ¶ Ex aduerso. i. ex eo q̄ vnū contrariū cōmendat: aliud vituperat: ut. j. de pe. di. iij. §. econtrario. Et nota hic q op prima est ꝓbatio que fit p suum contrariū: ut hic. z. i. q. i. c. i. z. viij. q. iij. anime. et ff. de offi. eius cui mandat. est iurisdi. l. i.

t ¶ Sola est. i. necessaria: sic. ē. di. viij. c. si solus.

a Qui episcopatū. i. episcopari. i. ꝓesse ut ꝓsit nō ut ꝓsit: ut. xl. di. multi. ſperare ergo z desiderare possumus episcopatum: ut lxx. di. si officia. z. lxxvij di. in singulis. i. q. i. nō est putanda.

b ¶ Itaq dixit. q quis pōt desiderare episcopatum: modo dicit q̄liter. ſ. ut nō ingerat. ff. ō ꝓcurato. l. que omnia.

c ¶ Appetitur: ar. q aliquis seipsum nō debet eligere si potestas i eū fit translata. ē. e. in scripturis. et. xvi. q. i. vos aūt. quia in conferentē z eum cui conferr̄ erit distantia: ut eē de bap. debitum. si. extra de ꝛepatro. ꝓ nostras. z extra de instī. ad nostram. potest tamen se coeligē ut extra de elec. cum in iure.

d ¶ Suauitas. contemplationis.

e ¶ Et oppmatur. i. ut contemplatio eū penitus nō impediat: q forte nimis vult esse intentus contemplationi.

n Siendum. si de suo. i. ex ambitione. ponitur eni in mala significatione: ut ij. q. ir. pura.

o ¶ Nō habuerit de ꝓpria voluntate.

p ¶ Propie. hic patet ratio quare epīcopo inuito nō potest cleri cus eius vocari ad episcopatum: ut. i. eij. dū. litteras. sed inuito eo fit monachus. x. ir. q. ij. due. quia iste plurimū facere ex ambitione: z facit ad suū cōmodum: ille neq quaq.

q ¶ Inuitus. ar. q remunerari ñ debemus de eo: qđ inuiti facim⁹: ut. xiij. q. ij. ꝯpze posteri. xx. q. i. illud. et. xxxij. q. i. ille.

r ¶ Inobedientia. In hoc patet q inobedientia

f OPoꝛtet.ut ꝓ ingenio.fi'le.xliij.di.fit rectoꝛ.
g ¶ Apprime.i.valde. h ¶ Et docᵗ.q̃ sacerdotes vel epi scire debeāt:habes.xxxviij.di.nulli.ꝛ.c.se.sufficit tñ mediocris sꝛia:ut extra de elec.nobis.
i ¶ Pauidus.i.timens peccare.
k ¶ Foꝛe.i.futurū esse.
l OLemēs.iuua. largus.m.erit.lxxxvi. di.fratrē.
m ¶ Relcua.ar. iudicē potius debere seruare mī am q̃ rigoꝛē:ut.xlv. di.lz.ꝛ.l.di.ponderet i fi.q: stati nō dz punire lz teneāt sepᵗ remittere ut.xlv.di.lz.xxxvi.q.vij alligant.
n QUi vos.
o LIcet.ꝓcepisset. Ar.q̃ oñq̃ lz iudici excedere fines mandati:dū tñ alꝫ sꝛia nihil cōtineat inig.ar.ex de sen:ꝛ re.iudi. causā.nā q̃ dat ad eligendū:pōt postulare:ut ex de elec. i causis.ꝛ de remūci.pᵒ translationē i pn.ꝛ pcurato: datus ad rē vendicandū pōt agē ad exhibendū.ff.de.pcu.ad rē mobilē.sufficit enī q̃ fiat id qđ ē vicinū mandato:lz ipsū nō fit mandatū:ut.ff.iudi.sol.iam tñ.§.vlt.ff.mādati.l.vl. Jté ar.q̃ lz ꝓtradicere rescripto ul' mādato pncipis q̃q̃:ex de of. de leg.ex pte. q: lz mādet soli epo:q̃ det alicui pbendā:tñ nō faciet hoc sine cōsensu canonicoꝝ:ut nō.vij.q.i.petisti. p ¶ Etiā populi.ē.di.lxij.plebs dioꝛensis.et c.nosse.ꝛ vlti.c.ē.i.q.i.ordinationes.
q ¶ Qui pstantioꝛ.h ꝓpatiuā tempat.h.fm eū sufficit:q̃ bonus eligat.ē aūt aliqs bonᵘ eoipso q̃ nō ē malᵘ:ut ex de sup.dudū.ꝛ.ff.de le.ij.cū pr̄. §.rogo.nec.n.maioꝛ bonitas vnᵘ alij dz facē pnūciū:ut.ij.q.ix.necesse.ꝛ.i.q.i.timeamus.ꝛ.C.desta.ꝛ ima.l.vlt. Si aūt aliqs ō alia eccl'ia eligitur:ipse dz optimᵘ esse:sicut si tuto: de eadē ciuitate sumit' sanꝫ est si ē bonᵘ.si de alia:tūc erit optimᵘ.ff.de tu.ꝛ cura. da.diuᵘ. Alij dicūt melioꝛē eē pferēdū.vñ si pauciores volūt eligē optimū:maioꝛ ps mīnᵘ bonū:si mioꝛ ps appellat: tenet appellatio.nā iustā cām assignāt: ut ex de his q̃ fiama.p.c.cū i cūctis. Sz si illa elegerit:cassāda ē eoꝝ electio cū semp optimū debuerūt eligē.ut.lxiij.di. metropolita no.lxi.di.nec emeritis.lxxv.di.c.vlt.lxxiij.di.epoꝝ.ñ obstat.xvi.q.vlti.monasteriū. vbi dicit' sufficit q̃ nō sit malus

O Poꝛett eū q̃ docet ꝛ instruit alias ꝓ rudes esse talē: ꝛ t p ingenio discētiū semetipm possit aptare: ꝛ verbi ordinez p audientis capacitate dirigere.deberet ergo appme eē eruditus ꝛ docᵗ irreprehensibilis maturᵘ pauidᵘ sicut ipli pbastis foze clemētē hunc pᵒ me. ¶ tē eiusdē. Qui ómnibᵘ pest: singulos redemere cōtendat.
O LEmēs si tanq̃ oibᵘ pesse voluerit:singulos put poteris iuua ꝛ singulos redena:q̃ ꝛ singuloꝝ onᵘ ac solicitudinē portas. ¶ tē hieronymᵘ. Contra christū faciūt: q̃ gꝛa nō meritꝫ gradū ecclīasticū obtinūt.
Q Di vos spernit: me spernit. Ex qᵒ maifestū ē:qa q̃ apli lege ꝓcepta ecclīasticum gradū nō meritꝫ voluerit alicᵘ deferre sz gꝛe:ꝛ christū facerē videt:q̃ q̃lis i eccl'ia pbr̄ pfui tēdᵘ fit:p aplm suū i sequēti bᵘ execut ē. ¶ tem hieronymᵘ i li.leuitici. Si d sacerdotiū nō eligāt: nisi q̃ ꝛterꝫ ꝛ sanctioꝛ ꝛ doctioꝛ habeatur.
LIcet gᵒ dñs de pstituēdo pncipe ꝓcepisset ꝛ elegisz tñ cōueocat etiā synagoga. req

q: illud itelligūt cū alᵘ ibi melioꝛ nō ē. i monachis etiā obtinet q̃ sp melioꝛ ē eligendᵘ:in auc.ō monas. §.vlti. Ego magis adhereo opinioi.h.nā cū nō fit oi cū i eligentibᵘ nec i electo:q̃r rīt gᵒ i ordinādo sacerdote ēt pplī pntia :vt sciāt oēs ꝛ certi fiant:q̃ q̃ pstātioꝛ ē ex oi pploꝛ: q doctioꝛ q sanctioꝛ q i oi vtute eminētioꝛ:ille eligī ad sacerdotiū.ꝛ hᵒ attestāte pploꝛ:ne q̃ pᵒ modū tractatō cuiq̃ ne qs scrupulᵘ residēt. hᵒ ē aūt qđ ꝛ apls pcipit i ordiatōe sacerdotis dicēs: oz aūt illū ꝛ testimoniū hr̄e bonū ab his:q̃ foꝛ sūt Ego tñ ꝛ āpli aliqd video in eo qđ dicit: q: puocauit moyses oēm synagogā: vt hᵒ fit colligē ois ai vires:ꝛ i vnū ꝓgregare vtutes:vt cū fmo de sacerdotalibᵘ habeāt sacramētis vigilēt ois ai vtutes ꝛ intente fint:vt nihil sciētie nihil in eis sapiētie nihil desit idustrie :sz adsit ois multitudo sensuū: ad sit ois cōgregatō sācta q̃ cogitationū: vt qđ sit pontifex qđ vnctio qđ idumēta ei ꝓferēs intra sacrariū coꝛdis suī possit aduertē. ¶ tē ex libꝛo numeroꝝ. Popūli gubernatio diuina electione pstetur.
S Jg gᵒ tātᵘ ille ac talis moyses nō pmittit indicio suo de eligēdo pplī pncipe ō cōstituēdo successoꝛe: qs erit q audeat vl' ex plebe q̃ sepe clamo

q: posset melᵘ facē.s.oꝛare. r ¶ Populo.g.q̃ his q̃ publice facta sūt:ñ pōt ꝺdici.lxiij.di.nulli.lxxxvij. di.si exposit.ꝛ.xvi.di.q̃ dicitis.ꝛ cū in pncipio electiois qs ꝓsensit :postea ñ audit ꝺdicēs.ē. di.ij.in ustis.ꝛ.j.e.q.ij. dilectissimi. s ¶ Retractatio.q h. vt q̃ ppls possit retractare electionē q̃ fit ei ꝺ ablē cia cū excipe posset ꝺ electionē:ut.xxiij.di.illud. cū eis iuitis ñ sit dandᵘ eps:ut.lxiij.di.c.vlt.lz bᵒ ñ cōcedo:ut dixi.lxj.di.c.i. t ¶ Pontifex.ul' ei ꝺ ofti ciū.xxxvi.di.figs vult. u ¶ Quid indumēta.xlvij. di.sit rectoꝛ discretus.
x S Jg gᵒ tantᵘ.qs erit.Ar.q̃ ñ lz mioꝛ qđ maioꝛ ñ lz.xxxij.q.v.si paulᵘ. y ¶ Clamoꝛibᵘ.sic ergo electio q̃ fit ad clamoꝛē ppli ñ valet:ut h.ꝛ ex de ele. ꝛ osius.ꝛ ē sile.C. de penis decurionū: sic.xxij.q.iij. vnusq̃q̃. Qui.n.ad clamoꝛē ppli mūmittit aliquē vl' coactᵘ manumittē.C.q manu.ñ pos.l.ij.ꝛ.ff.q̃ ꝛ a

quibus si ꝓuatus. Qñq; ad vocē ꝓpuli aliquid fit. .xxviij. di. de syracusane. l. di. ut ꝓstituēt. ad clamorem ꝓpuli remittit alicui pena. ff. de fic. l. penulti. de hoc notaui. lxi. di. miramur.

3 ¶ Qui se idoneum. ar. q̄ nullus pōt se eligere. ꝯ. e. in scripturis.

4 ¶ Acclamatio. ꝯ. c. pri. ℞. Sz ibi bonū testimoniū ꝓpuli audit: hic vo strepitus negatur: v. q. iij. in loco

a Nec nouū. fi. .ꝯ. lxiij. dist. noscē. q; quot sūt boies: tot sūt sententie: tot opiniones. ℞. de ꝓse. di. iiij. sicut in sacrāmētis. 7. ff. de recep. itē si vnus. § pūcipaliter.

b ¶ Kephensibile. si nō est rephēsibile: quare ergo cassat electio q̄ fit in scismate: ut extra de elec. quia.

c Vdacter. arbitriū. approbantē: ne fit ℞. .xxiij. q. .i. qđ culpat ℞. vbi dicitur q̄ nō est potestas nisi a deo iubente vl̄ finēte. 7 xxi. q. v. nec mirꝫ Sz nō approbat: sz ꝓmittit eos regnare. si. vi. q. i. ex merito.

d ¶ Et nō permittit approbantē. sed tm̄ iubentē. Et ita est ar. q̄ q̄q; aliqđ iubeat ℞. qđ nō approbat ℞. 7 est ar. ℞. ea q̄ ꝓ ipsorū bitate; obtinent q̄ illa dicūt fieri iusto dāte: ut ex de relatis. si q̄. 7. C. de peti. bo. subla. l. i. 7. vij. q. i. scias. vbi hēs q̄ minus aliqđ facribꝰ aut gr̄a aut p̄cio fortasse excitata moueri solz: vl̄ ex ipsis ēt sacerdotibꝰ qs erit: q; ido neū ad hoc se iudicet: nisi hoc fi cui oāti 7 petēti a dño fuerit sic̄ 7 deꝰ dic̄ ad moysen: assume ad temetipz iesū filiū naue homine: q hz spūm dei i semetipo 7 ipones manꝰ tuas sup eū: 7 sta tuesq; eū cota eleazaro sacerdote: 7 p̄cepta ei dato i ꝓspcū totī synagoge: 7 p̄cipe ꝺ ipo cor̄ eis: 7 dabis claritatē tuā sup illū: ut audiāt eū filij israel. Judis euidēt ordiatoez p̄ncipis ꝓpli tā mānifeste ꝺscriptā: ut pene expositōe nō egeat: nulla hic ꝓpli acclamatō nlla: ꝓsanguintat; rō: nlla ꝓpiqtat; habita ꝓplatō ē: ut ꝓpigs agrorū 7 ꝑdioz reliquat; bēditas. gubernatō ꝓpli illi tradat: quē deꝰ elegit hoi. s. tali q hz sicut scriptū audist; spm̄ dei i semetipo: 7 p̄cepta dei i ꝓspcū eꝰ sūt 7 q moysi valde notꝰ 7 familiar; fit. i. i q̄ fit claritas eiꝰ legi 7 sciētia: ut possit eū audire filij israel. Itē gre. ciuibꝰ neapolitanis.

Nō ex fauore sz iudicio debz venire electio.

Nec nouū nec ꝛphēsibile ē i eligēdo epm̄ ꝓpli se vota i duas ptes diuidē: sz graue ē q̄ñ ihꝰ mōi cāis ñ ex iudicio sz ex solo fauōe veit electō. Cū aūt gubnatō ꝓpli ei ꝺi iubet: quē deꝰ elegit: dat itelligi: q; a liq̄ gbusdā tradit: q̄s deꝰ nō elegit. Vñ hiero.

Nō ex arbitrio ꝺi aliq̄n dat ꝓnceps ecclie

Vdact fortasse aliquid dicim⁹: tñ qđ scriptū ē dicim⁹: nō semp ꝓnceps ꝓpīo 7 iudex ecclie p dei arbitriū datur: sz put mēita nra deposcūt si mali sūt actus nri: 7 opamur maligna i ꝓspcū dei: dāt nobis ꝓncipes sm̄ cor nrm: 7 h̄ tibi ꝺ scriptur; ꝓbabo. audi nāq; qđ cit potius ꝺx pati q̄s facere: ut. s. di. v. testamentum.

e ¶ Per consilium. i. p approbationem.

f Sunt in eccl̄ia. ꝓpter hec. ar. in re tpali nō esse seruiendū alicui: nisi secū dario: ut. lxxv. di. c. vlti. 7. lxi. di. qđ ꝓdest. 7. lxviij. di. consulunt.

g ¶ Aliud. meliores. ar. q̄ nō plꝰ ꝺz ꝓ aliqno ꝓsumi: ro qz hz dignitatē. xl. di. ñ loca. 7. c. multi. 7. ij. q. vij. q̄rit ur. 7. dis. ar. ego solis. ar. ℞. xi. q. iij. absit. 7. lxi di. miramur in fi.

b ¶ Prohibent. ꝓpter negligentiā: ut. s. xlvij. di. §. necesse.

i Qualis erit. maior. ē. sic. s. xcvi. dis. qs dubitet. s. di. lxi. statuimus. 7. c. qd. ꝑdest. vñ quidā discipuli i hoc decepti nimis festināt ad cathedrā: 7 dū delectant in loco glie: fiūt aliis auctores ruine: ut xlviij. di. qm̄. cū mgr̄ faciat cathedrā: nō cathedra mgr̄m: ut. xl. di. c. vlti. magistri eni 7 s. ia 7 facū dia debent alios ꝓcedere: ut. C. de ꝓfes. 7 med. magistrol. 7 erit talis magister: cui⁹ cōpatione sui discipuli palee dicant: ut. xxv. di. §. criminis.

k ¶ Meliores .i. clericos esse deteriores q̄s laicos. sufficit eni clico si est bonus.

l Vereor. i. verecundor.

m Judicatura. ñ potestate iudicij: q; illud femie nō būt. iij. q. vij. §. tria. ff. de reg. iuris. l. ij.

n ¶ Condēnabūt melꝰ viuēdo.

o ¶ Eos. s. iudeos.

p ¶ Judicēt. s. di. xxviij. c. vlti. ℞. s. di. xxi. nolite. ℞. vi. q. i. oues. ℞. sz nō dicunt subditi cognere siue iudicare ꝓlatos potestate officij: sz vite cōpatione: ut. i. q. i. nōne.

q Quid aūt. conuincē. ruborez incutere ex hoc: ꝙ laici meliores sūt clericis. nō enī posset ob hoc reprehendi xlvij. di. qđ ad nos. qꝛ nō criminis relatione sꝫ innocentia reus purgat̄. ff. de pub. iudi. is qui.

r ¶ Cū fratres. al's socij dicunt̄. x. q. iij. cauendū

s ¶ Succenseā. i. irascar

t ¶ Neminē. ꝯ. s. v. q. v. nō vos. sꝫ hic loquit̄ qñ crimē nō pōt ꝓbari: ibi qñ pōt. occulta enī crimina non hñt vindictā. vi. q. i. si omīa. xxxij. di. erubescant.

a Nec sufficere. credendi. quantū ad articulos fidei: laicis tñ sufficit pictura ꝓ doctrina: de ꝯse. di. iij. platū.

b Quod aūt. Patrocinia aūt cōsistūt in pecūia vel obseqo: ⁊ tūc fit simonia. aut in p̄cib⁹: et tunc aut sunt carnales aut spiritoale. si spirituales: valent nec ꝑ eas simonia ꝯmittit̄: ut. i. q. i. latorē. carnales etiā ꝓ digno sūt recipiēde: ut. i. q. i. qbusdā in fi. sꝫ p̄ces carnales ꝓ indigno facte inducūt simoniā. i. q. i. de ordinatōib⁹. ⁊ dic ut. s. e. moyses

c Illud quoq. p̄rocinia. nisi dignus sit ille ꝓ quo petit̄: ut. s. i. q. i. null⁹ itaq. ⁊. c. pueri. ⁊. c. qbusdā in fine.

d ¶ Patrocinio. sꝫ nōne suffragiū p̄ris ꝓdest filio. ff. qđ cuiusq; vniuer. l. illud. sꝫ illud quantū ad numerū eligentiū.

e ¶ Cōpellit̄. qꝛ ad antidota tenēt̄: ut. ff. de petitio. here. sꝫ ⁊ si. §. cōsuluit. ⁊. lxxxiij. di. nihil. ⁊ ex̄ de testa. cū i officijs humanū enī est: ut quis exhibeat ei reuerentiā a quo ꝑcepit bñficiuꝫ: ut. xvi. q. ij. visis.

d Dilectissimi. libero. sic. lxxxiij. dis. nihil: sic. xi. q. iij. q̄tuor.

g ¶ Iudicari. ar. ꝙ electum quē semel cōpro

Qualis. n. erit edificatio discipl̄i: si itelligat mgr̄o se eē maiorē: vñ ñ solū ep̄i p̄sbr̄i ⁊ diacones debēt magnope p̄uidē: ut cñctū ppl̄m cui p̄sidēt cōuersatōe ⁊ ꝑmōe p̄eāt: veꝝ ēt iferior grad⁹ exorciste lectōes custodes ediū accolliti ⁊ oēs oīo q domui dei deseruiūt: qꝛ vehemēt̄ eccl̄iaꝫ dei đstruit: meliores laicos eē q̄ꝫ clericos.

Idē. Ppl̄us iudicabit epi scopū sua officia non agentez.

Vereor quō regia austri veniēs a finib⁹ tre audire sapiētiā salomonis iudicatura ē hoīes tp̄is sui: ⁊ viri niniuite acta pñia ad p̄dicationē ione ꝯdēnabūt eos q maiorē ēt iona saluatorē ꝯtēpserūt: sic pl̄imi i ppl̄is ep̄os iudicēt subtrahētes se ab eccl̄iastico gradu ⁊ ea q̄ ep̄o ꝯueniūt nō exercētes. Itē ābrosi⁹ i icrepatiōe ad ppl̄m. Qui clericos suos nō corrigit: ppl̄m corrigē ñ vꝫ.

Quid aūt ego vos arguo: cū possit̄ me vno ꝑmōe cōuicē: ꝯuicor. n. ego: cū i hac ꝑte clicos vob̄ magꝫ video negligētes. quō. n. possū corrigē filios: cū fr̄es emēdare ñ possꝫ: aut q̄ fiducia succēseā laicꝫ cū a cōsortib⁹ pudōis verecūdia cōticescā: Ego aūt fr̄es ñ đ oīb⁹ loquor: sūt certe qdā deuoti: st ⁊ alij negligētes. Ego neminē nomino: ꝯscia sua vnū quēq; ꝯueniat. Itē beda sup matheū. Ep̄o ad salutē nō sufficit nōib⁹ ⁊ vita ppl̄o adequari

Nec sufficē nob̄ ad salutē arbitremur: si turb̄ negligētiū vl' quorūlꝫ idoctoꝝ fide vl' actib⁹ adeq̄mur: qb⁹ sacris lr̄is vnica ē credēdi ꝑiter ⁊ viuēdi regl̄a p̄scripta. Ne ergo ut supra dictū ē: tales sui officij successores aliqs sibi q̄reret: ꝓhibēt̄ ep̄i alteꝝ pro se

bastī: ñ potes postea reprobare: ut. j. xxxij. q. v. horrendus. ar. extra de his q̄ fi. a ma. par. ca. ex ore i fi. s. di. iiij. erit ⁊. c. in istis. s. ⁊. q. ꝓxi. c. lꝫ. si. ff. de decurio. l. penultima. ⁊. ar. ff. de pac. dota. ꝯuenire. ff. de nego. ges. pōponius. ar. ꝯ. c. de libe. cā. nō ic circo. ⁊. l. nō mu-

Qō. ij.

successorē sibi statuē: ac đsignat̄ nōib⁹ i locū suū aliū sibi subrogare.

Quod aūt amicoꝝ patrocinia i aliq°ꝝ electōe cōualescē ñ debeāt: aucte bti gregorij pape probat̄: q in t̄tio libro registri scribit ātonio sub diacono dicēs. In electōne ep̄i nec muneꝝ datio nec aliquoꝝ patrocinia cōualescant

Illud qdē p̄ oīb⁹ cure tibi sit: ut in hac electione nec datio qbuscūq; modis iteruēiat p̄mioꝝ: nec q̄rūlibꝫ ꝑsonaꝝ p̄rocinia ꝯualescāt. nā si quorūdā p̄rocinio qsq̄ꝫ fuerit elect⁹: volūtatib⁹ eoꝝ cū fuēit ordiat⁹: reuerētia exigēte obedire ꝯpellit̄. sicq; fit: ut res illius diminuant̄ eccl̄e: ⁊ ordo ecclesiastic⁹ ñ fuet̄: talē g° te admonēte debēt sibi ꝑsōaꝫ eligē q̄ nulli⁹ icōgrue volūtati đseruiat: sꝫ vita ⁊ morib⁹ decorata tāto ordie digna valeat iueniri. Idē ad cleꝝ mediolanēsē. In electōe antistit̄ cōi vtilitati nō suo lucro qsq̄ꝫ ꝓspiciat.

Dilectissimi filij officij nr̄i cēsura cōmoniti suadem⁹: vt i suscipiēdi antistit̄ cā nullus vr̄m neglecta vtilitate cōi suo lucro ꝓspiciat: ne si qsq̄ꝫ ꝓ p̄a ꝯmoda appetit: friuola estimatōe fallat̄: qꝛ nec libero iudicio p̄ferēdā sibi ꝑsonā examiat mēs: quā cupiditas ligat pēsātes g° q̄ cūctos expediūt ei quē vobis gr̄a diuina p̄tulerit: integerrimā sēp i oīb⁹ obediētiā p̄bere. i. talē eligite cui sēp debeat̄ obedire. Iudicari nāq; a vob̄ vltra nō dꝫ semel p̄lat⁹: sꝫ tāto nūc subtilit̄ iudicād⁹ ē: q̄nto postmodū iudicādus non est.

Quod aūt q̄rit̄: an simoniac⁹ habēd⁹ nō

tat. ⁊. c. de ꝓfes. ⁊ me. l. grāmaticos. extra de ele. cū dilect⁹ ꝯ. vbi patientia nō eq̄ualet electioni ꝯ id qđ est. ff. đ publicia. si ego. §. i. So. elect⁹ semel approbat⁹ nō potest amplius reprobari ab eligētibus: nisi ex causa noua vel đ nouo ad eoꝝ noticiā veniente. tūc enīꝫ bene pōt ab eis reprobari: ut extra de offi. deleg. insinuāte. et extra de excep. pastoralis. ⁊. ff. đ mu. ⁊ ho. ut gradatim. §. reprobari. ⁊ ita intelligit̄ illa decreta. ⁊ illa lex grāmaticos.

b Quod aūt Et ante ⁊ p⁹ electionē licite. sꝫ quosdam petit̄ cautio q̄ habetur ex iure vel cōsuetudine. lxiij. di. qꝛ. i. q. iij. qꝛ quesitū. extra de p̄ben. significatū. a superiore ꝟo q̄libet cautio peti p̄t. xxviij. di. de syracusane. x. q. iij. c. vlti. xviij. q. ij. eleutherius. c. di. ꝯtra morē. Quidā tñ dicunt ꝙ añ electionem nulla cautio pōt peti: ⁊ si p̄statur simonia est: quia

Qō. iij.

videt eã facẽ ut eligat.ꝛ.e.c.i. Idẽ è ſi ꝓmittat ante electionẽ ſe iuraturũ ꝓ electionẽ: ut.i.q.ij. ꝯꝑio. Iꝛ ꝓ electionẽ bñ pót: qꝛ tũc nihil ſperat ab eis. Iꝛ a ſuperiore: ut diri pót peri & ꝓſtari tale iuramentũ ſiue añ electionẽ ſiue ꝓ. c. di. optatũ. xxiij. di. de ſyra cuſãe. xxiij. di. ꝯ ꝯ. id qđ pa⁹ diri: tñ veri⁹ vꝛ: maxime ſi glibet canonicoꝝ ita iurat. Ego iuro q̃ ſi fuero fact⁹ epũs: nihil alienabo đ rebus eccle. quia tutoꝛ eligit ſub tali ꝯditione ſi ſatis dederit: ut. ff. de tute. muto. §. i. eẽ de elec. ſignifica ſti. nec tñ videtur eſſe ꝯditio Iꝛ poteſt admonitio q̃dã ut dicit illa lex muto. tñ exꝑlona ꝓtrahentiũ ꝑſu. mi dꝫ ꝯtũ ſiue ꝓmiſſionem eſſe ſimoniacã vꝛ nõ: ſi cut ꝙſumit ꝓtra vſurarũ ꝯtũ ex ꝑſona ꝓtrahẽtis: ut eẽ de pig. illo in fi.

¶ Alia. impunitatẽ. ut remitteret eis ea q̃ abſtulerãt: illud eni ẽ ſimonia. remittere eni ẽ dare: ut eẽ de teſti. vemens. ff. đ calũ. qn etiam.

k ¶ Uiri. ar. teſtimonio vn⁹ credi ut. ff. đ dote ꝓle. theopõpus. ſ. xcvij. di. nobiliſſimus. ſ. lxxxvi. di. tanta. j. cxij. q. ij. inter ḡrelas. xx q. iij. pñs. ar. ꝯ. xxiij. q. ij. admonere.

l ¶ Iudicij. i. qđ circa eũ fecimus nos mutabimus.

m ¶ Damno. quia retractabimus quod fecimus.

n ¶ Ktaldus. iuramento. ar. q̃ ſolus epũs ſola manu ſe expurgat: ut. ij. q. v. quãto. Iꝛ iſtud obtinz cũ nõ haberet compurgatoꝛes.

o ¶ Ut eligeret. ar. ꝓtra. xxviij. di. de ſyracuſane.

fit: q ꝓ⁹ electõez ꝓ indẽnitate eccleſie iuramẽtũ ꝓſtiterit: facile ꝓbat. ¶ Aliud ẽ. n. añ electionẽ iuramẽtũ facẽ vt ſe paciſci factu⁊ ad hoc ut eligat: aliud ẽ nulla ꝓcedẽti cõuẽtõe ꝓ⁹ electionẽ hꝰmõi iuramẽtũ offeri & illud ab officio tã⁊ manu⁹ impẽſã deijcit: hoc añt ꝓſecrãdo nꝛ lũ ipedimẽtũ generat. ¶ Oe ꝓ ozi cã ſcribit pelagi⁹ clero catinẽſi. Qui i ẽpm eligit: ꝺ rebꝰ eccleſtic⁹ aliquã ſecuritatẽ

¶ Alia qđ iam nulli faciat dudũ ad frem & coẽpin nrm eucarpũ de viſitatõe catinẽſis eccleſie ſcripta direxim⁹: vt i eis iudiciũ nrm potuiſſet agnoſcẽ. verũtñ qz quoſdã ibi ñ ſana itẽtõe Iꝛ ꝓnis ſtudijs diſſenſiones ſuſcitare vꝛa etiã relatõne cognouim⁹: q ſciẽtes ſe ad ẽpatum nec etate nec ſcia nec vite meritꝫ poſſe ꝓduci: ad hoc tm̃o ĩgetare eccl'am voluerãt: ut ſibi ꝺ bis q̃ ex ipa ꝑſũpta ſũt: ipunitatẽ futur⁹ ꝓmittat epũs: & fiat rapine ſecuritas epat⁹ ãbitio. hoc ẽt vos duxim⁹ cõmonẽdos: ut decretũ i elpidiũ diaconũ factũ & ſb ſcriptũ ab oĩb⁹ quos vꝛa relatio ꝺſignauit: ad nos cũ ꝓdicti viſitatoꝛ epla & cũ eodẽ diacono maturet⁊ deo ꝓpiciãte ꝓducẽ. & p⁹ panca: Cũ igit hic filiꝰ nꝛ magnific⁹ leo ꝓtor veniſſet: retulit nobis ꝺ ſingulis q̃ ibi mota ſũt: & quõ vota ꝓpe toti⁹ ciuitat⁊ i elpidio diacono ꝓcordarẽt. vñ qz de memorati viri teſtimonio dubitare oĩno nõ poſſium⁹: iccirco ſiẽ dcm̃ eſt elpidiũ diaconẽ ad nos facite ꝓperare: nec expectet⁊ vltꝛ

p ¶ Nullius. Et hoc vbo dixit. Io. ſa. q̃ infamatus de vno crimine: expurgabit ſe de omnib⁹ alijs. ſed certe hic nõ fuit gnãle iuramẽtũ Iꝛ hoc ſolũ iurauit: q̃ nullius criminis cõſcius erat: & q̃ archiepꝰ ei aliud crimẽ nõ obiecerat. Sz q̃re papa cõſecrauit iſtũ pendente adhuc obiectione archiepi? Iꝛ dic q̃ archiepus in forma iudicij nihil obiecit ei.

¶ De ſciente. ar. bonã ad interꝓetandum negatiua dicta teſtiu⁹ ut cũ teſtis iurat ſe non vidiſſe tale qđ: intelligẽdum eſt q̃ ipſe ſciat: ſic in auc. de here. & fal: §. ſancimus in fi. colr. i.

a Uod añt. Clici añ ſuſpẽſionẽ vꝛ ꝓpoſitionẽ plati ñ negabũt ei obedientiã. xvi. q. iiij. volum⁹. & v. q. vlt. c. vlt. nec ob. & xxv. di. null⁹. lxxxi. di. ſi q. & xvi. q. vltſane. q̃ ibi de ſuſpẽſis a canõe log'. nã i ill' trib⁹ criminib⁹ ẽ ſpale. i. ſimonia. & i hereſi & i notorio fornicatoꝛe. Iꝛ ꝺ ſimõia occulta vꝛ correctũ: ex ꝺ tẽp. oꝛ. c. vlt. Sz nũ qđ ſtati p⁹ ſiniam recedent ab ipo: cũ adhuc poſſit appellare: & appellatio extinguit. pnũciatũ. Itẽ q̃ ſinia ñ ẽ ſtatĩ executioni mãdanda: ut eẽ de ſen. & re iudi. q̃ conſultationẽ. eꝫ vꝛ q̃ ſtatim p ſiniam amittit dignitatẽ. ff. de penis q vltio. & l. qđ ad ſtatũ. Itã qđ ſi pendente appellatione excõicat ſubditum ſuũ: an ẽ ille excõicat⁹? diſtinguẽ ñ ẽ ꝓſecut⁹ appellationẽ ſuã: tũc Iꝛ appella

tio ſit ꝓmulgata iuſta excõicatio Iꝛ quã fecit Iꝛ ſi tpa appellatõis ſũt lapſa. & ñ eſt ꝓſecut⁹ appellationẽ: idẽ ẽ ac ſi ñ appellaſſz. & ſm hoc nõ eſt excõmunicat⁹: ut diañplt. xo. ego credo q̃ pẽdẽte ap. cĩci debeãt ei obedire cũ pẽdẽte ap. nꝛ lite nihil fit ĩnouandũ. ut. ſ. ij. q. vi. appellatiõe ĩterpoſita. & eẽ ut lite pẽ. nihil ĩnouet ꝓ totũ. ff. ad tur pill. l. i. ſi. & excõicatio tenet cũ ſtatim trahat ſecum ſuam executionẽ: ut eẽ de ap. paſtoralis.

b Nonne.sententie. sola ergo accusatio nō constituit aliquē reum vel criminosū:ut xv.q.vlti.c.vlti. vñ reo accusato potest solui id qō ei debef:ut.ff. de solu.reo. sola enim nominatio nō sufficit:ut.ij.q.i.multi. ⁊ lex dicit q̄ si condemnat⁹ appellauit status eius integer est. ff.nihil inno. pen.ap.l. vnica,nec interī fames interim est habendus. ff.de his qui notā.infa. furti. impedit tñ interī ab honoribus:ut.lxxxvi.di.tantus.⁊ extra de accu.deus omnipotēs nec,pcurato:esse pōt. C.de,pcura.reum.

c Prusiꝫ.fic extra ut lite pen.c.ij. sile.xxxuj. q.ij.seculares. ⁊.xxxv. q.vi.multo⁹.⁊.xv.q.vl ma.c.vltimo.

d Sine litteris.

e Vilibet. repñtauerit.Clericꝰ etiā se nō repñtabit pape sine litteris sui epi:ut.C. de epi.⁊ cle.fiqua p calumniaꝫ:⁊ in auc. quomodo oportet epos.§. nō aliter.

f Ambiguitate.simile extra de offi.ordi.⁊ xte. extra de fide instru. q̄ super.

g Eorum.i.apostolorum.

h Entētia excōicatiōis.In supiori cā dictū ē:q epi scopi q̄nq; vsurpāt sibi aliquid de iure suorum clericoꝝ:q̄ sibi constituunt successorem. hic agit qualiter vsurpant q̄nq; de iure vicinorum epoꝝ:⁊ ostendit hic q̄ nemo ordinabit clericos alteri⁹ episcopi eo nō requisito:nec etiaꝫ iudicabit:⁊ q̄ metropolitanus clericos sui suffraganei nō potest iudicare:ut hec ⁊ alia ꝛc.

Nonne dicta sūt vba ꝛc ere ti:figs clicoꝝ ab epo suo añ sñie tps,p dubia suspicōe discesserit:manifestā i eū manē cē surā. lex.n. ecclīastica pōtificē ab alijs accusatū prius q̄ sub luce obiecta pstiterit:exigit ñ relinqui.

Sine lr̄is applicet eps accusat⁹ ⁊ a sācta sede vocatus ad suā nō reuertat ecclesiam:

Vñ sixt⁹ papa ait. A sede apostolica vocat⁹ epus ad suā nō reuertat:nisi purgat⁹ ⁊ apostolice lr̄is instructus.

Q Vilibꝫ frat⁹ pulsat⁹ atq; ab hac sācta sede vocat⁹ cū se nobis repñtauerit: non pus reuertat: q̄ hic litter⁊ apostolice vl'formatꝫ plenit instructus atq; purgat⁹ sit: si fuerit vñ.⁊ postq̄ domū reuers⁹ fuerit:recognoscāt vicini sui:q̄lit suā aliozūq; cām hic finierit:q̄ ten⁹ illā absq; ābignitate vlla nūciare ⁊ pdicare oīb⁹ possit ab hac eni sācta sede a sanctis apl̄is tueri defendi ⁊ liberari epi inssi sūt.⁊ sicut eoꝝ dispositōe ordināte dño pmit⁹ sūt cōstituti:sic huj⁹ sancte sedis cuius dispositiōi eoꝝ cās ⁊ iudicia seruauerūt ptectione:futuris tpib⁹ sint ab oīb⁹ puersitatibus semp liberi. vñ culpāt q̄ cōtra fratres aliter egerint q̄ b⁹ sācte sedis rectoꝝib⁹ placere cognouerunt.

Ca. duj

Ententia excō municatiōis notatus quidā archieps aliquot clericos alteri⁹ metropolitāi ordinauit. quendā capellanū sui suffraganei illo incōsulto ōpo suit:atq; aliū i loco eius ordinauit. Hic primū q̄rit:an ordinatio q̄ ab excōicat⁹ facta est:aliquo mō possit rata hri. Secūdo:an liceat epo archi epo pmati vel pr̄iarche clericos alteri⁹ puincie sine ppis litteris ordinare. Tertio:an archieps clericos suffraganei sui illo incōsulto dānare valeat vel dānatos absoluere.

Quod ordinatio q̄ ab excōicatis celebrat: nullas oīno vires obtineat:nec etiā cōsecratio appellāda sit:testat gregoriꝰ dicēs.

Non potest appellari pfectio q̄ sit ab excōmunicatis.

Os cōsecrationē dicē nullo mō possum⁹:que ab excōicatis hoibus est illicite celebrata. Item.

Paleа

Excōicati illicite man⁹ imponūt:q; ptātem ordinandi nō hñt. vbi aūt illicita ē manus ipositio. vnde infligit. vñ reiterari necesse ē: q̄ minime ppbat eē collatū. Unde ñ damas⁹ papa ait.

Paleа

Er illicitā manus impositiōne vulneratū caput illi q videbātur aligd accepisse habebāt. ⁊ vbi vuln⁹ infixuꝫ est: necesse est medicinā adhiberi:q̄ fixa sanetur macula. Item reiterari necesse est q̄ legitime actū aut collatū minime ꝑbatur. nā quō possit honorem retinere:qui ab illo accepit:q ptātē dare nō habuit:legitime inuenire nō potuit. Sed excō municati hic intelligūtur:q in ipa sua ordiatione penā excōicationis cōtraxerunt:q nunq; in numero catholicoꝝ fuerūt ceteꝝ qui inter catholicos pus deputati sūt:si postea excōmunicationis sñia notati fuerint:ordinatiōes tñ eoꝝ ab ecclesia misericorditer tolerant Unde vrban⁹.ij. scribit dicēs Ordinationes ab excōicatis non simoniace ex misericor-

i Quod ordinatio

Hic q̄rit:an ordinatio facta ab excommunicato sit rata. Excōmunicatus hic dicitur p̄ecīlus ab ecclesia p̄propter here sim vel scisma vl aliquam causas. Dicit Io.sa.⁊ ru

Qō.i.

finus:q̄ qui recepit vltimam manus impositionē id est ordinē episcopalem in ecclesia: ordines confert:sed non executiones ordinis si autem extra:nihil cōfert nec ordinem nec executionem:cuz tales nihil habeant:ar. i.q.vij.ba'bertū rix.di.c.,ppter.i. q.i. siquis confugerit.Sz hec opinio reprobatur. q.vij. conuenientibus.j.e.ordinationes.Dicas ergo q̄ siue quis recipiat vltimā manus impositionē in ecclesia siue extra: dum tamen forma ecclesie seruetur in ordinando semp ordines confert:sed non semper executionem.et hoc siue sciēter siue ignoranter ordinetur ab eo. Sed hoc solo est differentia q̄ ordinati ab episcopo qui recepit vltimā manus impositionē i ecclesia siue ignoranter siue sciēter:si alias digni fuerint:possūt toleran:ut.c.c.ij. nihi i quo:casib⁹

si sūt maculati iterata puntione: ut. i. q. vij. saluberrimū in fi. ut si sūt ordiati simoniace a simoniaco: ut j. e. ab ercōicatis. vel si sūt baptizati: ut de pse. di. iij. eos. vel si ad subuersionē fidei adheserint hereticis: z in ptemptū ecclie voluerunt ordinari ab eis: i. q. vij. quenientibus. Si aūt sunt ordinati ab eōo q extra ecclesiaz recepit manꝰ impositionē: si sciēter nūq̄ tolerantꝰ si ignorantꝰ z hoc ꝓbauerit: tolerātur: ut j. e. ordiationes. Hec ergo sit fides tua: q hereticī z ercōicati z ꝺpositi vera sacramēta cōferūt: z verū corpus christi cōficiunt: ut nō. i. q. i. dñs declarauit. Jo. Qō Jo. dicit de depōsito non credo eē verū. b.

k NOs pfecra tionē. s. i. q vij. quentientibꝰ. c. daibertum.

l Ab ercōicatis .i. hereticis vel scismaticis. tales eni ipso iure sunt ercōicati.

m Celebrata z ꝑter formā eccle vt dic q in odiū eoz hoc dictū ē. q potius dicitur execrata q̄ pse crata: ut. i. q. iij. ecclesia. xxiij. q. i. pudenda.

n Bercōi atis quondā hic habuit Jo. fa. fomentum sui erroris z pse indurit. i. q. i. figs inquit. z. i. q. vij. daibertū. z extra de scismaticis. c. i. z ij. S. hoc ꝛō dicit: q facilius dispensat cū ordinatis a talibus: q vltimā manus impositionē receperūt in eccīa: z capsa q̄ induxit: intelligo cū ñ fuit forma seruata. z ꝓtra eū exīsse est. j. de pse. di. iij. oñdit. z. c. quō. z. i. q. i. q quidā. Videt aūt hic q̄ siue sciēt siue ignoranter ordinet qs ab hereticō ꝑcīso z simoniaco: nō debeat cū eo dispensari: qō verū est. nec obstat. i. q. i. fig a simoniacis. vbi innuit si ignorant a talibus quis ordinat q possit secū dispensari: z illud intelligimus cum gratiano de plato tolerato ab ecclesia: hic de ꝑcīso. vel ibi nō fuit simoniacus z hereticus hic aūt simoniacꝰ z hereticus. Siquis ergo ē ordinatus a simoniaco etiā ignorant: executionem nō recipit: cū simoniacus sit suspēsus ipso iure: ut. i. q. i. reperiūt.

dia tolerantur.

AB ercōicatis quōdā tñ catholicis ēpis ordiatos: si quidē ñ simoniace ordies ipos acceperūt: z si ipos ēpos simoniacos nō fuisse cōstiterit: ad hoc si eoz religiosioz vita et doctrine ꝓgatiua visa fuēit ꝓmereri: pēa indicta quā cōgruā duxeris in ipsis quos acceperūt ordinibus ꝓmanere ꝑmittas. ad supiozes aūt cōscēdere nō cōcedimꝰ: nisi necessitas z vtilitas maxima flagitauerit: z ipoz sancta ꝓuersatio ꝓmeruerit. S. illud. grego. de noiatim ercōicatis intelligitur: quoz ordiatōes sūt irrite: si eoz dānatio nō erat ordinādis incognita. Uñ idē vbanus ait. Qui noiatim ercōicati sūt: qui aliōz sedes inuasūt: alios ordinare nō pñt.

OKdinatōes que ab hereticis archis nominati ercōicatis facte sūt: z ab eis q catholicoz adhuc viuētium epoz sedes inuaserūt: irritas esse iudicamus: nisi ꝓbare voluerit se cū ordinarent: eos nescisse dānatos. q vo ab ēpis quōdā quidē catholice ordinatis sed in scismate a romana ecclesia separatis cōsecrati sūt: eos nimirū cū ad eccīe vnitatē redierint: seruatꝫ ꝓpijs ordinibꝰ misericorditꝫ suscipi iubemꝰ: si vita z scia eos ꝓmēdat. āmodo vo q cūq̄ a predictis scismaticis sancteq̄ romane ecclesie aduersarijs se ordinari ꝑmiserit: nullatenꝰ hac venia dignꝰ habeat: q̄uis aūt misericordie intuitu magnaq̄ necessitate cogēte hanc in sacris ordinibus dispēsationē cōstituerimꝰ: nullum tñ ꝓeiudiciū sacris canonibus fieri volumus: sed obtineāt ꝓpriū robur: z cessante necessitate illud quoq̄ cesset qō factū ē ꝓ necessitate. vbi enim multoz strages iacet subtrahēdū est aliquid seueritati. Electio quoq̄ nisi a catholicis facta fuerit: irrita esse ꝓbatur. Unde grego. scribit mediolanēsibus.

Irrita fit electio: que non a catholicis facta ꝓbatur.

NOs in hominē: q nō a catholicis eligitur: nulla ꝓcebemus ratione cōsensū. nec si alicuius vsurpatiōe factū fuerit in locū vel ī ordinē illū sacerdotis suscipimus.

Quod aūt eps vel qlibet superioz clicos alteriꝰ sine ꝓpijs literis ordiare nō debeat: Calixtꝰ papa scribit dicens. Alterius ecclesie pochianū nullꝰ indicare pñūat.

NUllꝰ alteriꝰ finibus vsurpet nec alteriꝰ parochianū indicare vel ordinare aut excōicare pręsūat: qz talis indicatio vel ordinatio aut excōicatio vel dānatio nec rata erit nec vires vllas habebit: qm̄ nullꝰ alteriꝰ indicī nisi sui ꝓnia tenebit aut dānabit. vñ z dñs in euāgelio loquit dicens nō trāsgrediaris terminos antiquos quos posuerunt pres tui. T dē. De eodē. Dales

NLacuit vt deinceps nulli sacerdotū liceat quīlibet cōmissū alteri sacerdoti recipere ad pñiam sine cōsensu eī cui se priꝰ cōmisit: nisi per ignorantiā illiꝰ cui peccās priꝰ cōfessꝰ ē. q vero cōtra hec statuta facere ꝑsūpserit: gradus sui periculo subiacebit. T tē celestinus papa. In alteri us parochia nisi eo vocāte, eli quid agere non licet.

NUllus primas nullꝰ metropolitanꝰ nullꝰ reliquorū epoz alteriꝰ adeat ciuitatē

Qō. ij.

extra de simo. tāta. S. quid faciendū est huic: si suus episcopꝰ quē scit esse simoniacū vult ipsū ꝓmouere. h. dicit q q ꝓmouet a simoniaco p lato suo adhuc tolerato non peccat: z libere pōt officium suū exeq: z ꝓtrariū legit extra ō simo. p tuas. hoc dixi s. i. q. i. siquis a simoniacis.

a OKdinatiōes. que ab hereticis. i. ꝑcīsis ab ecclesia qui nūq̄ catholici epi fuerūt. de alijs habes. s. c. primo.

b Nisi ꝓbare. Jsti forte erant pueri cum illi erāt ꝑcīsi. vel forte rome a papa fuerūt ꝑcīsi z anteq̄ fama crebesceret fuerūt aliqui ordiati ab eis: als in his que publice fiūt nō pōt qs ignorantiam allegare. xvi. di. q dicitis. Et est hic ar. q q allegat ignorantiā ipsā ꝓbabit. iij. q. iv. indicas. i. q. i. fig a simoniacis. extra ō ele. innotuit. xxxij. di. ꝓposuisti. Et hic mānifeste

reprobaꝛ distinctio Jo. ⁊ ru. hic eni distinguit inter ordinatos ab illis q receperūt vltimā manus impositionē i ecclesia: ⁊ ordinatos ab illis q receperūt vltimā manꝰ impositionē extra ecclesiā. ⁊ tā hi q illi receperūt ordinē. s. charactere sed ñ executionē

c ¶ Necesse. ff. de pbaueriꝰ ptra. sed hic plus mebaꝛ eos scire: sic. lxrtij. di. pposisti in fi.

d ¶ Multorū. simile. ꝯ. lxiij. di. comessationes ⁊. ꝯ. di. l. ut ꝓstituere.

e ¶ Os. fi. lxiij. q. i. aperte. ⁊. c. miramur.

¶ Eligit. Sz qd si maior ps fuerit excōicata au pñt alij eligere sine ca: ar. q nō eꝛ de ꝓcess. ō. ⁊ ec. nō va. q: diuersitatē. Jté qd si vnꝰ est excōicatus: ⁊ eligit cum alijs: an tota electio vicieꝛ: nō: nisi ipsi cōicent ꝓsentiendo: eꝛ de sen. ⁊ re iudi. ad ꝓbandum vbi cassaꝛ sniа iudicis: q: vnus iudicū fuit excōicatus. et ar. ad hoc extra de offi. dele. cum sup. ⁊. ff. ō recep. pediꝰ ar. Ꝯ. ff. q cū falso tu. l. i. §. i. vbi dicit q nō obest si tutoꝛ falsus interponit auctoritatē suam cū tutoꝛe vero. suspensus aūt hodie eligit: ut extra de cle. ex. mini. si celebrat.

aut ad possionē accedat: ⁊ ad eū ñ ptiet q alii⁹ epi pochiā super eius dispositione vel depositione: nisi vocatus ab eo cuius iuris esse cognoscitur: vt quicq̄ ibi disponat vel ordinet aut iudicet: si sui gradus honoꝛe potiri voluerit. sin aliꝰ ꝓsupserit: damnabitur: ⁊ nō solum ille sed cooperatoꝛes ⁊ consentientes eiꝰ: quia sicut ordinatio ita etiam eius iudicatō ⁊ aliarum rerum dispositio ꝓhibetur. nam qui ordinare nō poterit quō iudicabit: nullatenus proculdubio iudicabit: aut iudicare poterit. ¶ tem ex cōcilio meldēsi.

De eodē

M domicis diebus vel festis presbyteri anteq̄ missas celebrent: plebem interrogent: si alterius parochianus in ecclesia sit: qui propꝛio cōtempto presbytero ibi missam velit audire. quem si inuenerint statim ab ecclesia abijciant: ⁊ ad suam parochiam redire compellant. ¶ tez ex cō cilio nauatensi. De eodem

§ Uod aūt. Certū est q nullus epūs debet ordinare vel recipe clericos alterius epi sine lr̄is suis epi: ut lrri. di. p totum. nec sufficiūt ad hoc lr̄e archidiaconi: ut extra de offi. archidi. significasti.

h Nullus. iudicare. misi in casib⁹: ut de pe. di. vi. placuit. ꝯ. vi. q. iij. c. vlti. §. iij. q. vi. peregrina. ⁊. c. j. ⁊. r. q. iij. nec numerus. ij. q. v. ménam. ⁊. q. vij. nos si incōpetenter. ⁊ casibus vbi quis sortiꝰ forum: ⁊ cū quis negligit suū locum cōuertere ad fidē. xvi. q. iij. placuit. ⁊ cum epūs totus est in vna puincia: ut. lxv. di. si forte in fi.

i ¶ Kara. Sz queꝛit: si vnus iudex sniam excōicationis latā ab alio ratam habere possit: ar. q fic. j. e. lugdunē. ⁊. iij. q. vi. hoc quippe. lxiij. di. salonitane. Nā factū falsi. pcuratoris possū ratū habere: extra de offi. dele. cū olim. ff. de iudi. Iz. ⁊ electionē q̄ nulla est: possū ratā habere: eꝛ de elec. q sicut. Jté ad oꝓtio iusta pōt cōfirmari. ff. de adop. adoptio. Jté sniа femine ⁊ serui cōfirmaꝛ Iz nulla sit: ut. iij. q. vij. tria in pn. ⁊. ff. de offi. ꝓcto. barbari⁹. eꝛ de arbi. dilectus. ⁊ est ar. ad hoc insti. de test. milit. §. Iz figs. Nā ⁊ per appellationē pōt ꝓfirmari qō nullū est. ff. rē ra. ha. l. iij. §. falsꝰ Iz Ꝯ eꝛ de ꝓluc. ad nostrā. Jté qō meo noīe gestū nō ē: ratū hr̄e ñ possū: ut. ff. de neg. g. ij pupilli. §. Iz si ego. Jté cuiꝰ pñtia desideraꝛ: eiꝰ ratihabitiōe nō pōt ꝓfirmari: ut insti. de aucto. tu. in fi. Jté si sniа excōicatiōis ꝓfirmareꝛ retro esset qs excōicatꝰ: qō esset absolutꝰ.

Dicas g⁹. q sniа q̄ nulla est: ñ pōt ratihabitiōe cōfirmari: q: sniа pl⁹hz iuris q̄s facti: ⁊ i illa lege. ff. rē ra. ha. fuit sniа lata a suo iudice: Iz Ꝯ ius. ⁊ sufficit q litigato: credat se ꝺdemnatū ad hoc ut teneat iudiciū. ff. fa. ber ciscū. cū putaꝛē. solꝰ tñ pnceps hz sniam q̄ nulla est ꝓfirmare: ut. ij. q i. in pmis. ⁊. iij. q. vi. hoc qppe. q: ⁊ ipse mutat iubstātialia rei. C. ꝺ rei ver. act. in pn. sic i tellige. ij. q. vi. hoc quippe. Alia aūt q̄ plus hñt facti q̄s iuris: ut emptio locatio ⁊ traditio: pōt cōfirmari. ff. de cur. fur. ꝓfilio. §. vltiō donatione facta a laico ⁊ non noīe epi pōt epūs cōfirmare: ut. xvi q. i: c. vlti. ⁊ eꝛ de

Nullus presbyter aut diaconus alterius plebanum nisi in itinere fuerit vel placitum habuerit: ad missā recipe audeat. ¶ tē ex pci. antioch. Ad ordiatōez clericoꝝ vel ecclesiaꝝ alii⁹ epi ab eodē inuitatus non accedat epus.

Nullum episcopuz audere debere ex alia ꝓuincia ad aliā transitum facere: ⁊ ordiare aliquos in ecclesia aut proferre ad sacrum ministerium. nec ab alijs illuc trahaꝛ epūs nisi forte per litteras rogatus i abieriꝰ: non solum a metropolitano sed ab his qui cum eo sunt omnibus ipsius prouincie episcopis. Qō si nullo inuitāte inordinate superueniat episcopꝰ: ⁊ aliquos vel ordinare presumpserit vel quoslibet illi ecclesie cōpetentes qui ad se minime pertinent vsurpare tē tauerit: vacua qdem ⁊ inania erunt oia: q̄ gesserit. ipe vo huius indisciplinati ausus ⁊ irrationabil⁹ cepti⁹ dignas cās expendat: tanq̄ depositus a sancta synodo ⁊ ꝓpter huiusce

iurepa. cura pastoraꝛ. Si aūt aligs ordinat clericos alteriꝰ credēs suū eē ratū hiturū: tūc pōt talis ordinatio ꝓfirmari p ratihabitionē: ut. j. e. lugdunen. sis. sec⁹ si ñ ponēt spē in ratihabitione illi⁹: ut. ff. de sol. figs offereti. Jn sniа aūt dici pōt: q si aligs noīe alteriꝰ tulit sniam: q tūc potest ratificari. Jo. qd iuris sit de hoc ⁊ ō sniа excōicatiōis nōui i cōmib⁹. b.

k Nullus metropolitanꝰ. si metropolitanꝰ ñ pōt intrare dioceſim suffraganei sui: nisi vocatus ut hic dr̄: q̄liter g⁹. visitat dioceſim ⁊ recipit ibi. pcurationes: ut eꝛ de cen. sopite. eꝛ de pcrip. cū ex officij. Sz illud itelligo i eo casu qñ p negligentiā voluit ius ad metropolitanū vl etiā. p appellationē

l ¶ Ordinare. ar. ex quo miꝰ nō Iz nec maꝰ. ar. xlti. ij. di. nulli. xvi. q. ij. visis. ⁊ fm hoc miꝰ est ordinare q̄s iudicare: q: solꝰ pōt ordinare: Iz nō solꝰ iudicare ad depositionē. j. xvi. q. vij. si aūt. ⁊. c. felix. ⁊. c. vlti.

m ¶ Judicabit. sepe tñ iudicat q nō pōt ordiare: ut archidiacon⁹: ut. xxv. di. plectis. et extra de temp. or. cū in distribuendis.

n Nullū. a metropolitano. hoc itelligas i arduis

negocijs: alit sufficit volũtas episcopi: ut. ẽ. c. pri.

o ¶ Uacua. quantũ ad executionẽ altaris: tñ pcera

p to manebit: ut. vij. q. i. epis in dioceſi.

¶ Piscopũ. ordinandũ. ſi tñ ſuũ ſubditũ alibi ex

cõicaret: videtur q tenet. ri. q. iij. ſi epus. ſicut paulus abſens excõicauit cornithiũ. ⁊ facit ad hoc. v. ij. q. i. figs pſbyt. ⁊. c. fig. vo fine re ſpectu: tñ, p tribunalu nõ poteſt ibi ferre ſniaz: ut ar. eſt de offi. le. no. ut. ff. de offi. p. l. iij. ff. de iurisd. om. iudi. l. vlti. ff. de offi. pco. ⁊ le. l. ij. de hoc plenius diri eſt ꝺ oſ. le. nouit.

q ¶ Et teſtimõio. Nãq; hoc teſtimoniũ ſufficit iſti ut nõ iterũ examinet ab illo epo ar. q fic. xxx. q. ij. due. xlvij. diſ. de petro. ⁊ xvi. q. v. ij. ſigs epoz. ſicut tutor: i dato in teſtamento ſufficit teſtimoniũ pris ut inſti. ꝺ iuſtida. tu. §. i. ar. ꝑ. lxxij di. ſanctiſſimo. ſz ibi de collocãdo in eccliaſecunda Itẽ nũq; ſufficiunt ſe archidiacon: nõ: ut eſt de offi. archid. ſignificaſti. ſz hoc vez eſt: vbi nõ ẽ ſſue tudo ꝺſcripta. ix q. iij. conqueſt.

a ¶ Piscopi. ꝺ dioceſim. i. puinciã fiue regionẽ. ſic epi nomen regionis. p dioceſi ponit. ẽ. c. pri. fic q. j. pr. q. p ſingulas. valet hoc conſiderare ad inſtã ⁊ diuiſiones puncia.

b ¶ Non iuitatis modi pſupt̃oẽm iam predamnatus. Item ex eodem.

Ad ordinationem eccleſie: q̃ ſibi commiſſa non fuerit: minime accedat epiſcopus.

¶ Piscopũ non debere i alienã irruere ciuitatẽ: q̃ illi pbat nõ eẽ ſubiecta: neq; i regionẽ q̃ ad eius curaz minime noſcit ptinẽ: ad aligd ordinãdũ neq; preſbyteros aut diaconos cõſtituere ad alios epos ptinẽtes: niſi forte cũ volũtate ⁊ teſtimonio ppꝛie regiõis epi. Qꝺ ſi gſpiã hoꝛ tale gd facẽ voluerit: irrita gdez erit talis ordinatio. ⁊ ſuper his ẽt que male vſurpauerit: a ſynodo arguatur. nam ſi ordinare nõ potuerit: nullatenus ad alios pertinentẽ iudicare preſumat. Item ex ſynodo pſtatio.

Non accedãt epiſcopi ad eccleſias: q̃ ſũt ex eoꝛ dioceſi.

¶ Piscopi qui extra ſuaz dioceſim ſunt ad eccleſias q̃ extra terminos eorum ſunt nõ accedant: neq; confundant et permiſceant eccleſias ſecundum regulas ſtatutas. alexandrie quidem epiſcopi ea que ſunt in egypto tantũmodo gubernent. orientales autem epiſcopi ſolius orientis curã gerant: tamen ſeruatis honoꝛibꝰ primatus eccleſie antiochene qui in regul'nicene ſynodi cõtinentur. ſed ⁊ aſiane dioceſis epiſcopi ⁊ ea que ſunt in aſia ⁊ que ad aſianam tantũmodo dioceſim pertinent: gubernẽt. ponti autem epiſcopi pontine tantũmodo dioceſis habeant curam. thracie vero ipſius tñ mõ thracie. Item de eodẽ

On iuitati epi vltra dioceſim accedẽ nõ debẽt ſuper ordinãdis aliqbꝰ vl̃ gbuſcũq; diſponẽdis eccleſiaſticis cãis: ſuata regula q̃ ſup̃ ſcripta ẽ ꝺ vna q̃q; dioceſi. maifeſtũ nãq;

c Lugdunẽſis. poterit. ar. q ſequẽs rathabitio pfirmat q̃ ꝓmo fuit iutile: ut. lxuj. di. ſalomitãe. ⁊. xvi. q. i. c. vl.

d ¶ Qꝺ ſanctus vir. fic. ẽ. xxxvij. di. q de menſa. vij. q. i. oĩs ſz nõne iſte epus deligt ordinando clericos alteri⁹: quõ g. ſanct⁹ fuit: omiſſis mꝛtis ſolutiõibꝰ ꝺic q excuſa i tõ: q: vtilit geſſit ⁊ q: credebat hꝰ ioꝺi placere: ſic nõ facit furtũ q credit hꝰ placẽ ꝺño: ut i ſti. ꝺ ob. q̃ er ꝺlic. nal. §. i.

e ¶ Moderatio tua. pmittit hic epo diſpẽſatio canõis penal. ſi. ẽ. i. q. v. c. vlti. i fi. ſz ñ pmitteret ſi ſimoniace fuiſſent ordiati. i. q. i. erga de pnialibꝰ nõ ẽ dubiũ q: hꝰ. pt glibz ſacerdos xxvi. q. vij. tpa pnie.

f Uod aũt. Metropolitan⁹ epo inconſulto nõ põt iudicare clicos ſuos: niſi i caſib⁹ ſpãlib⁹. ſ. q̃ cã p appellationez deferẽt ad ipſũ: ut. j. e. ꝙſt⁹. vr niſi cã ſit inẽ epm ⁊ clicũ ut. xi. q. i. ſi clericẽ⁹. Itẽ cũ diſcẽtio ẽ de electõe epi: ut. lxuij. di. c. vlti. hꝰ vero ñ tz hodie: p id qꝺ ẽ eẽ de elec. q: ppẽ. Itẽ cũ ſuffragane⁹ ẽ negligẽs: ut. j. e. cũ ſim⁹. Itẽ oĩa male acta põt punire ⁊ retractare: ut. xxvi q. v. gcũq; ⁊. xij. diſ. de his. Itẽ ſi de pluribus die aligd obtinuit: aut ſi epꝰ deceſſit. ut. j. e. ꝙueſt⁹ Aliꝰ de ſpãlib⁹ negocijs epatuũ ſe ñ põt metropolitan⁹ intromittẽ. Sz cõia negocia: q̃ ñ magiſ

Dõ. iij.

ptinẽt ad vnũ q̃ ad aliũ ſz ad ſtatũ toti⁹ puincie ut ꝓgregare ſynodũ et amiare epm ⁊ ordiare: hoc põt: ñ tñ ſine pſilio alioꝝ epoꝝ: ut. j. e. c. i. ij. ⁊. iiij. ⁊. v.

g Per ſingulas. cogẽ ſcẽ. i. reuerẽi. i. diligẽ: ut ibi ñ noui vos.

h ¶ Algẽ. qõ ad ſtatum cõez ptinz: ut. j. e. archiepõs. fic. ẽ. lxxx. di. ñ tñ

i Per ſingulas. ſi. ij. q vij. metropolitanu

k Toti⁹. Hic videt q archieps ē iudex ordinari⁹ toti⁹ p uincie. nā hz pcurationē ⁊ visitationē toti⁹ diocesis: ut ex ō pscrip. cū ex officij. ⁊ q⁹ vn⁹ ē iudex, puincie: vt. vij. q. i. ī apibus. ex quo. n. archieps ē iudex epi: g⁹ est iudex diocesis sue: ut. ff. de pecul. fuo. si seru⁹ me⁹. Nā ex eo q vicari⁹ est ī peculio ordinarij: g⁹ ⁊ peculiū vicarij: ut ibi dr. Et papa hic dicit: q oēs qui cās hūt: occurrāt ad metropolitanū. ītē q⁹ determinat cās delatas ad ipsū p qrelā: ut. x. q. iij. q⁹ cognoum⁹. Sz hoc posset dici q fit ordinarius: se tñ ñ pōt intromittē de causis subditoꝝ: nisi i casib⁹ exceptis: ut ex de offi. ord. pastoralis ī pn. si tñ ferat sniam aliquā i subditos suffragauei sui: bñ tenz cū sit iudex ipsoꝝ: ar. in auc. de d fē. cui. §. ⁊ iudicare. ⁊. §. sequēn. vbi dr q pses vel maiores iudices ñ pūt ferre sententiā extra sūmā. ccc. aureoꝝ: si tñ tulerit: tz ut ibi innit. h. dicit non tenē talē sniam: quā metropolitan⁹ fert ī subditos suffraganei: q⁹ metropolitan⁹ iudex alienus ē respectu subditorū suffragineoꝝ: ut. vi. q. iij. scitote. ⁊. vij. q. vi. peregrina. ficut absoluē ñ pōt nisi appellet ad eū ex de sen. ex. p tuas. ex de offi. dele. cū ptingat. Itē q⁹ dr qcqd fecerit irritū ē. ut. j. e. nullus. Hoc scias q de causis epi pōt p solā qrelā cognoscē. xi. q. i. si clericꝰ aduersus. Jo. qđ dicit. h. verū ē: ut ex de offi. ord. pastoralis. b.

l Singulis. pōt g⁹. anathematizare aliquē incōsulto metropolitano ymo ⁊ glibet sacerdos inscio suo epo: ut ex de offi. ordi. cū ab eccliaꝝ nec tenet qđ legit. xi. q. iij. nemo⁹ episcoporum.

m Cum sim⁹. iconomos. Jconom⁹ dicit cui res eccl'ie gubernāda mandat: ut. C. ō sacrosā. ec. iubemus.

n Jconomos. q cleric⁹ erit ⁊ de. pp̄ro clero dz ex. lxxxir. di. c. q. ⁊. xvi. q. vij. nona actiōe. de hoc notaui. xvi q. vij. quoniam.

o Epis. ergo sicut supiores inferioꝝ: sic iferiores supioꝝ supplent defectū: ut ex de pces. p. ⁊ ec. non va. nulla. ⁊. lxxxir di. volumus.

p Probat. corinthium. ⁊ i hoc suppleunt negligentiam apellatiōis: ut. j. e. c. vltī.

a Alluo. Debz ius suus ptestari: ne fiat ei p̄iudiciū. sic. ⁊ xviij. di. diaconi. ⁊. vij. q. i. ponnfices. ff. g mo. pig. vt hypo. sol. si debitor. §. si i vendi tione.

b Instantia. i. pñtia.

c Aliquoꝝ id ē episcoporum.

d Laulas. s. criminales: ut. iij. q. viij. suggero. Et nō q cū cā ē int clericū ⁊ epm: q⁹ metropolitan⁹ i synodo pouin. ciali tractabit cās xi. q. i. si clericus nisi velis dicē: q⁹ hodie sol⁹ metropolitan⁹ obtinet vicē synodi quantū ad istud. xviij. dis. c. i. ⁊. x. q. iij. q⁹. de hoc dixi. vi. q. ij. epus.

e Archiepus. hoc. c. expo nit ōmissa.

f Jaū s⁹ inobediēs. Dic habem⁹: q⁹ metropolitan⁹ pōt coercere i suffraganeis: sic. g. e. saluo in fi. sic. lxiij. di. saluo. Et q̄liter subditi pñt eū coercere: ꝛ. reprehendē pñt ex charitate. ij. q. vij. pīsumūt. ⁊. c. secuti. Jste aūt q⁹ defert qrelā ad metropolitanū fine appellatiōe patiatur dispendū litis. ar. in auc. coll. iij. de defē. ciui. circa medīū. §. nō hñte i fi. hoc ī q⁹ traxit aduersa

Per singulas puincias oz epos cognoscē metropolitanū suū: ⁊ ipm pmat⁹ curā suscipere. nihil aūt oz agere relī quos epos pt eū: sm qđ antiq tus a pdec⁹ nr̄is pstitutū ī canone cōtinet. ppter qđ ⁊ metropolitan⁹ nihil pūptiue assūat absq cōsilio ceteroꝝ epoꝝ.

Ītē ex cōc. antiocheno.

Sine metropolitani cōscia ex suā diocesi nihil agat epus.

Per singulas puincias epos, singulos scire oz epm metropolitanū: q pest: curā ⁊ soliciti⁹ dinē toti⁹ puincie suscepisse. ppt qđ ad metropolitanaz ciuitatē ab his q cās habēt cō currāt. qp̄ropter placuit eū ⁊ honore pcellere ⁊ nihil vltra sine ipe reliquos epos agē sm ātiquā pat̄ nostroꝝ canones: nisi hoc tm̄ qđ vnius cuiusq ecclesie p suā diocesiz competit vnūquēq; eni oz epm hre sue diocesis ptātē: vt regat ⁊ gubnet sm cōpetētē singul'r reuerētiā: ⁊ puidētiā gerat oīs regionis: q sub ipi⁹ ē ciuitate: ita et ordiare et pbros ⁊ diaconos pbabili iudicio liceat: ⁊ ō singulis ipi⁹ regiōis cās cū modratōe ⁊ pōdere disceptare. vltra aūt nihil agē pmittat' citra metropolitani epi pscias: nec metropolitan⁹ sine ceteroꝝ aliqđ gerat cōsilio sacerdotū nisi forte ipi iconomos i ecclesia sua ordiare contēpserit.

Vñ in. vij. synodo legitur.

Metropolitan⁹ cōstituat iconomos q⁹ eps hre neglexerit

Cum sim⁹ debitores oēs sacras regl'as custodire: ⁊ eā q̄ d ē i vnaq̄q; ecclia iconomos eē debē: mōis oīb⁹ inuiolabilē cōseruare dēm⁹. Et sigdem vnusq̄q; metropolitan⁹ in sua eccl'ia cōstituerit iconomū: bñ vtiq; ē. sin aūt ex auctē ppria cōstātinopolitaneos epis lnia ē ppōnēdi iconomos i eius ecclesia: filī ⁊ metropolitanis: si epi q sub eis sūt nō sataget int iconomos statuē in suis ecclesijs. idipm aūt fuādū ē etiā in monasterijs. Probatur illud idē ex ēplo apli q fornicatorez cozinthiū ipenitētē sathane tradidit. postea penitētē eccl'ie reconciliauit. hoc. n. scribēs cozinthijs i pma ⁊ sca epla: vt ex cōicato nō cōicarēt: ⁊ recōciliato socia charitate copularē tur. Sz q̄ pbat ancte multoꝝ sit. n. egiuil' papa.

Metropolitan⁹ sine epoꝝ pñsiu vt pūtia alic⁹ eoꝝ ñ audiat cās.

Alluo ī oīb⁹ romane eccl'ie puilegio nullus metropolitan⁹ absq; ceteroꝝ oīm pprouincialiū epoꝝ instātia aliquorū audiat cās: q⁹ irrite erūt alit er acte: q̄z ī cōspcū eoꝝ oīm vētilate. ⁊ ipe si fecerit: coerceat a fr̄ib⁹. Itē anici⁹ papa

Archieps nihil **De eodē** ō epoꝝ cāis aut aljs cōib⁹ iuxta statuta aplōꝝ absq; cūctoꝝ illoꝝ agat cōsilio: nec illi assūmāt: nisi q̄tū ad suas pti net parochias sine suo cōsēsu qm̄ tali cōcordia gaudeat altissim⁹ ⁊ gloriat' i mēbris suis.

Idem. **De eodem.**

Jaūt aligs metropolitanoꝝ inflatus fuerit: ⁊ sine oīum cōprouincialiū pūtia vel cōsilio epoꝝ vel cās eoꝝ aut al's cās: nisi eas tm̄ q ad ppam su

rium suū ad alienū iudicem: ut. xi. q. i. inolita.

S Ullus pmas. aliquē. Licz ñ possit iudicare de ecclia suffraganei: pōt tñ de eo iudicare. xi. q. i. si clericꝰ. Et sic fallit illa regla. Si vico vincente te: mlto fortꝰ vincote. ff. ō diuer: & tēp. p. de accessionibꝰ. §. i. Itez fallit. ff. q po. in pig. ba. clauchꝰ. & libertus liberti mei nō ē meꝰ libertꝰ: ut. ff. de ✠ fig. modestinus. & nō oēs q sūt cū soroze mea: soroz res mee sūt. lxxxi. di. legitur.

b ¶ Aliqdue. g° nec absoluē pōt excōicatū a suffraganeo suo: ex de sen. ex. p tuas epūs tñ absoluere pōt excōicatū ab archidiacono: q archidiaconꝰ est vicariꝰ epi: ut ex de offi. archi. c. i. ⁊ epūs ñ ē archiepiscopi vicarius qd de hoc iuris fit: dixi. xxv. dist. plectis.

i ¶ Irritū. i. irritandum. si dicas q habet iurisdictionē ordinariā pūncie: ⁊ si sset pūncie erit ꝺ archiepūs q metropolitanus nō habet iurisdictionē ordinariā totiꝰ pūncie. qd iuris sit ꝺ hoc notaui. s. c. xi.

k ¶ Onqstꝰ ē archiepus. Hic p3 q archiepiscopi subsūt patriarchis: ut. xxi. di. c. i. ⁊. lxv. di. de pssona. xvij. di. milites.

l ¶ Prouocauerunt. Hic patet q nec archiepiscopus nec pūmas

am ptinēt parochiam agē: aut grauare eos⁹ voluerit: ab oiꝰ districte corrigat: ne talia dei ceps pīsumē audeat. Si ꝺo incorrigibilis eisq; inobediens apparuerit: ad hāc aplicā, se, dē: cui oim epoꝝ iudicia referri pcepta sūt: eius cōtumacia referat: vt vindicta de eo fiat ⁊ ceteri de eo timorē habeāt.

I tē calixtꝰ papa. De eodē

N Ullus pmas nullꝰ metropolitanꝰ diocesani ecclesiam vel parochiā aut aliquē ō eius parochia pīsumat excommunicare vl̄ iudicare aliqdue agē absq; eiꝰ ꝓfilio vel iudicio sed hoc obseruet: qō ab aplis ac patribꝰ ⁊ decessoribꝰ nr̄is ē statutū ⁊ a nobis cōfirmatū. i. figſ metropolitanꝰ epūs: nisi qō ad suā solūmō ꝓpriā ptinet pochiā: sine cōsilio ⁊ volūtate oium ꝓuincialium epoꝝ extra agē aliqd tētauerit: gradꝰ sui periculo qdē subiacebit: ⁊ qō egerit irritū erit ⁊ vacuū. sed qcqd de cōprouincialiū epoꝝ extraneis eozūq; ecclia ⁊ clerico rū atq; secularium necitatibus agere aut disponē necesse fuerit hoc cōi cōsensu cōprouinciali aliū agat pōtificū nō aliq; dña tōnis fastu ſz humili atq; pcoꝛ di admistratōe: sicut dñs ait: ñ veni ministrari ſz ministrare. Et a libi: q maioꝛ ē vr̄m: erit minister vester. filī⁹ ⁊ ipi cōprouinciales epi cūcta eiꝰ cōsilio: nisi q̄tum ad parochias ptinet ꝓpias agāt iuxta sanctoꝝ constituta patꝝ: vt vno aio vno oze concorditer sācta glorificet trinitas in ecclia. I tē nicolaꝰ papa radulpho bituricēsi archiepo Ja iussit aganei poema nihil absq; ei⁹ cōsilio metropolitan⁹ agat

O Onqstꝰ ē apostolatui nr̄o fr̄ nr̄ figedodꝰ archiepūs narbonēsis: q cleri

potest cognoscere de causis subditoꝝ eoꝝ: nisi p appellationē deuoluant. ad ipsū. xi. q. i. puenit. ⁊ extra de offi. le. cū nō ignoꝛes. Idē dico in legato pape: ut dixi. ij. q. iij. c. iij. ꝓter hos casus est alter. xij. di. de his. Itē cū absolutus

cos suos eo iuito ad iudicium tuū venire cōpellas: ⁊ ō reb⁹ ad ecclesiā suā ptinētib⁹ eo⁹ in cōsulto q̄si iure pr̄iarchat⁹ tui disponas: cū hoc nec ātigtas cui sācti pr̄es sāxerūt reuerē tiā: habeat: ⁊ auctas sāctoꝝ canonū penit⁹ interdicat: nisi forte ꝓ cāis q̄ apud se tminari ñ pōt: ad te q̄si ad pr̄iarchā suū ꝓuocauerit p appellationes: vel si epūs suꝰ decesserit: res ecclie sue iudicio tuo dispēsare voluerit. ꝑmates eniz vl̄ pr̄iarchas nihil ꝓuilegij hr̄e p ceteꝛ epis: nisi q̄tū sacri canones cōcedūt ⁊ ꝓsca ꝓsuetudo illis ātigt⁹ cōtulit: diffinim⁹ ita vt ꝑm nicenas regulas sua ꝓuilegia seruent ecclijs ꝑterq; si aplica sedes aliquā ecclīam vel ipi⁹ rectoꝛē quolibz spāli ꝓuilegio decreuerit honoꝛare.

I tē beda sup apocalypsim ⁊ āgelo ecclesie epheſi scribe.

Q Pīscopo scribit De eodē iohānes de cui⁹ manu pec cata subditoꝝ regit: nec sine eius cōsilio subditos iudicāe dēat. Sola. n. romana ecclia sua auctē valet iudicare ō oib⁹. de ea ꝺo nulli iudicare p mittit. V ñ nicolaꝰ papa.

Aplice sedis iudicū a nemie

P Atet ꝓfecto q̄ sedis aplice: cui⁹ auctē maiꝰ nō ē: iudiciū a nemine, foꝛe retractādū: neq; cuiq; ō eiꝰ licea⁊ iudicare iudicio: iuxta qō innocētiꝰ papa ruffo ⁊ ceteris epīs p thessaliā constitutꝝ scribēs ait: nemo vnq; apostolico culmini de cui⁹ iudicio nō licet retractari: manꝰ obnias audacter itulit. nemo i hꝰ rebell exti tit: nisi q ō se voluit iudicari. ⁊ beatꝰ papa gelasiꝰ nec de eiꝰ iudicio. i. romane ecclie canones vnq; ꝓceperunt iudicari: sniamq; illiꝰ cōstituerūt ñ opoꝛ

ab archiepo ñ vult parere epo: ex de offi. oꝛ. ad reprimendā. Itē cū est cā inter epm ⁊ cleri cū. xi. q. i. si clericꝰ. ⁊. s. vi. q. iij. c. ij. et hoc cum eps est reus: ſz si actoꝛ: nō vr̄ q archieps sit iuder reꝛ: ut ex de offi. oꝛ. pastoraꝰ. Itē cū eps nō vult absoluē excōicatū ut ex de ap. qua fronte Itē cū archieps puncia vīsitat: ex ō pscrip. cū ex officij. ſz illud nō dico esse gnāle nisi ut dixi. s. e. q. ij. nullꝰ pr̄mas. Itē cū cuidens ē sniam epi iustā esse: ex de ap. solicitudinē.

m ¶ Tuo. alit eni ñ pōt xxi. q. ij. nō liceat.

n ¶ Canones. sic. xxiij. q. ij. hoc tantū.

o ¶ Cōsuetudo. ergo ratione ꝓsuetudis potest aliqd peti: ut. xviij. q. ij seruitiū. ff. de publi. et vec. licitatio. §. eaꝛ. ff. cōia ꝑdi. vendito. Ar. ꝺ. r. q. iij. q. Itē rōne diuturnitatis ꝓbaf ne gatiua. ff. de ꝓba. si arbiter. Itē diuturnitas ꝑstituit ius. ff. de aqua quo. ⁊ esti. l. hoc iure. § ducī aque. ⁊ ex de his q̄ fi. a pla. sine cō. ca. ea noscit. ⁊ ar. iij. q. vi. hꝰ quippe. Itē ꝓsuetudo datꝰ iurisdictionē: ut. C. de eman. li. l. vlti. ⁊ ex de arbi. dilecti. Itē cō suetudo dat ꝓuilegiū: nt hic. ⁊. lxiij. di. q. ar. ꝺ. xcij. di. illud. c. di. ꝺ moꝛē. hoc ꝓsecutꝰ sum. s. di. viij. frustra.

p ¶ Spāli. ergo papa in totū pōt auferre ꝓuilegiū vni eccle ⁊ alij cōcedere: ut. xvi. q. i. frater noster.

q Et angelo. Hec sūt ꝟba iohānis i apoc. et debēt ee unitū capli.

r ¶ Epiſcopo. Hec ſūt verba bede.

ſ ¶ Paret. Ab hoc loco vſq; in finē agit de excellentia pape: & omia c. quafi idem dicūt.

t ¶ Judicare. nā tal' crimen ſacrilegij incurrit vij. q. iij. §. q aūt.

u ¶ Innocenti⁹. familiaris eſt hec pbatio: q; vnus papa inducit aliū in teſtē. iſ boc ſō q: de ipſoz teſtimonio nō eſt dubitandum: ſicut dñs mala ſodome p āgelos pbauit. ij. q. i. deus.

v ¶ Intulit. q manⁱ⁹ intulit ppoſito vſ q; otumax ē erga ducē vel pfidem capite punit⁹. ff. de re milit. l. oz. §. i. & ij. arreuerens miles ē otumelia parētis capite punit⁹ lxxxvi. di. nō ſatis i fi.

y ¶ Fuit. iniuſto. & iuſte xxv. q. ir. gregorius.

z A Nigs. ut gcqd .i. ut ſi appellat roma: vel a remotis vel a vicinis pnb⁹: nl attēdaret añ ſiniam pape. ſ. di. xvij. multis.

a NEmo. niſi ſe alicuius iudicio ſubmittat: ut. ij. q. vij. nos. ſi. & i cā hereſis. xl. di. ſi papa. & cū ſubmittit ſe pfeſſori ſuo: teneāt ei parere: & ligabit eū ſnīa illius. Ar. ꝺ eſt qđ dicitur de dedicatiōe eccliaz eſt de pe. & remiſ. qđ ātē. Itē cū papa peccat: pt ei⁹ peccatū etiā eccliē denūciari ſm admonitionē euāgelij. ut. ſ. ij. q. i. ſi peccauerit. hoc determinauit. xl. di. ſi papa.

b ¶ Neq; ab omi clero. ar. q; aliū ñ pōt papā iudicare: ut eſt de elec. ſignificaſti. vñ ſi totus mūdus ſiniaret i aliquo negocio ꝺ papā: videt q; ſnie pape ſtandū eēt ut. xxiij. q. i. hec ē fides ar. ꝺ q; orbis maioꝛ eſt vrbe: ut. xcij. di. legimus.

tere diſſoluī: cui⁹ poti⁹ ſequenda decreta mādauerūt. ¶ tē anaſtaſi⁹ pſiarcha pape felic'.

Ab alijs dānatos vel excōicatos apſica ſoluit auctoritas.

A Vit ſēp aplice ſedis vſe licētia iniuſte dānatos vl' excōicatos poteſtatiue ſua auctoꝛitate reſtituē & ſua oia eis reddē: & illos q eos pdēnauerūt aut excōicauerūt: apſico punire puilegio: ſic ēt nr̄is & āteriorib⁹ nouimus factū tpibus ¶ tem.

De eodem:

A Ntigs regūs ſancitū ē: vt qcqd q̄uis i remotz aut i lōginquo poſitz, puincijs ſup eo rū q̄relis aut accuſatoꝛib⁹ ageret: nō pus tractādū vel accipiēdū eēt: q̄z ad noticiaz alme ſedis vſe eēt deductū. naz h⁹ auctē iuſ̄ qō fuiſſet faciēduz pnūciatio infirmareť aut firmareť. ¶ tē innocēti⁹.

Prima ſedes nullū iudicio ſubiacz

NEmo iudicabit pmā ſedez iuſticiā tēperare deſiderā tē. neq;. n. ab augusto neq; ab oi clero neq; a regib⁹ neq; a pplo index iudicať. ¶ tē ſym mach⁹.

De eodem

A Lioꝛ hoim cās de⁹ voluit p hoies termiare: ſz ſedis ſtiⁱ⁹ ſulē ſuo fine qōne refuauit arbitrio. voluit bti petri a poſtoli ſucceſſoꝛes zelo tm̄ ō̄bere inocētiā & ſubtiliſſimi diſcuſſoꝛis idagini iuiolatā hr̄e cōſciētiā. Nolite eſtimaſ eas aias igtitōis nō hr̄e formidiez q̄s de⁹ p ceteꝛz ſuo reſeruauit examini. nō ꝺz apud illū reus de allegatōis nitoꝛe ſubſidiuz q̄ ipoꝛ factoꝛ vtitur eo teſte quo iudice. dicas fozlitan oim aiaz talē erit i illa diſceptatōe cōditio. replicabo vni dictū ē Tu es petr⁹ & ſup hāc petram edificabo eccl'iam meā. & que cūq; ſoluerť ſup terrā: erūt ſoluta & i celo. Et rurſū pz ſacto rū voce pōtificū dignitatē ſedis ei⁹ factā toto orbe venerabilē: dū illi qcqd fideliū eſt vbiq; ſubmittit: dū toti⁹ coꝛporis caput eē deſignaſ. de hac mihi p pphetā dictū videtur. Si hec hūiliaſ: ad cui⁹ fugietis auxiliū: & vbi reliquit, gloriā vr̄am: ¶ tē ātheri⁹ papa.

De eodem.

A Acta ſubditoꝛ iudicāť a nobis: nr̄a vo a dño iudicātur. deteꝛioꝛes ſūt q vitā moreſq; bonoꝛ coꝛrūpunt his: q ſubſtātias alioꝛ pdiaq; diripiunt. ¶ tem gelaſius papa.

¶ Pſi ſūt canones, q appellatōes toti⁹ eccle ſie ad h⁹ ſācte ſedis examen voluerūt deferre. ab ipa vero nuſq; pſus appellare debere ſāxerūt: ac p hoc illā ō tota eccleſia iudicare: ipaz ad nullū cōmeare iudicium. nec ō eius vnq; p̄ceperunt iudicio iudicari. ſniamq; ei⁹ cōſtituerūt nō opoꝛtere diſſoluī: c⁹ poti⁹ ſequēda ōcreta mādauerunt.

De eodē oibus epis.

¶ Uncta p mūduz nouit eccleſia: q; ſacroſācta romana eccl'ia faſ ō oib⁹ hēat iudicādi: neq; cui q̄z de ei⁹ liceat iudicare iudicio. ſigdē ad illam de q̄libet mūdi pte appellādū eſt: ab illa aūt nemo ē appellare pmiſſus. ſz nec illa ptērim⁹: q; apſica ſedes ſine vlla ſynodo p̄cedēte & ſoluēdi quos ſynod⁹ iniq; dānauerat: & dānandi nulla exiſtēte ſynodo quos opōtuit habuit facultatē. & h⁹ nimiꝛ p ſuo pncipatu: quē beat⁹ apl's petr⁹ dñi voce & tenuit ſēp & tenebit. ¶ dē epis p dardaniam conſtitutis.

¶ Uncta p mūdū nouit ecclesia: qm̄ quozūlibz ſnijs ligata pōtificuz ſedes bti petri apl'i⁹ hēat reſoluēdi: ntpoteq; ō oi eccl'ia faſ hēat iudicādi &c. ¶ tē ſixt⁹ papa biſpanoꝛ epis.

De eodem.

A Katres q⁹ timoꝛe treno i iuſte dānaſt⁹: ſcitote a nob iuſte eē reſtitutos: gb⁹ ex apl'ica auctē bti petri oia q̄ eis ab

c A Lioꝛ. formidinē: im mo fine venia ꝺz puniri: ſicut diabolus q marim⁹ cōpatione aliaz creat⁹ eſt: ut. i. ꝺ pe. di. xj. pncipium.

d ¶ Replicabo. boc ē dicē cū ipe ſit maioꝛ oibus grauiuſ punit⁹ ibi ſi peccat. xi. q. iij. pcipue.

e ¶ Sanctoꝛ. i. ſanctis pcliſ cō firmantur.

f Prophetam iſaiam.

g ¶ Si hec hūiliatur. de arca federis log⁹ pphet⁹: quam iudei ferebant ad bella.

b A Acta coꝛrū pāt. vi. q. i. eſt merito deteꝛiores.

i ¶ Pſi ſūt canones. ſicut imperatoꝛ ē ler aia ta in terris: ut in de ꝺ ſulibus in fi. coll. xiij.

k QUncta. de qualibz. §. a legato appellatur: ut eſt de ſent. & re iudi. c. volti. & eſt ō offi. le. iſ. Sz nūqd a laico appellat ad papā? ñ nſi i biſq; ſpectāt ad iuriſdictionē eccle: vt eſt ō ap. ſi vuobus.

l ¶ Appellatū. nemo. a pncipe eni & a ſenatu appellari nō valet: ut. ff. a q̄bus ap. nō licet. l. i.

m A Katres.

n NUlegiū. Ke ſcriptū apl'icū ſic intpꝛetaberis: ut nulli afferat pūdiciū: ut eſt ꝺz cō

sue.cū olim in fi. lrūij.di.cōgro.sic rc ir.di.ecce.C. de eman.nec auus.

PEr pncipa/ lē. hoc.c.ē ē.i.q.i.c. añplt. post pn.

pAd nos. Si/cut papa pnuat aliquem clericō suo:eadem rōne pōt impator aliquē puare seruo suo.C.pō qbus causis fuit p me/rito liber.accipi. l.i. Itē alicui pōt rē suā auferre:ut C. de quadri. pſcr. bū.filiter auferre pōt papa bn̄ i cū.xxi.di. i me/moriā.ex de offi. le. dilect⁹.x ex ō cōcel.p.x.ec. nō va.q.i.x ep̄m de pone. Sz numqd oēs:nō:q? sic vni uersalē eccleſiaz turbaret:qđ esse nō debet.i.q.vij. x ſi illa.

qEd aliud.ne/gligētes. Dagi/ster dicit.q cēci/to negligēs ē pla tus i cōrigendo fine oi admoni/tione auferetur ei iudiciū uel iurīſ/dictio.hic.ē.e.cū ſimus.ſic ex de accu.ſicut olim. Et ex eo q̄ vult iudex pcedē: vī q̄ ſtati expirauit ſua prās:ut ex ō offi.dele.cū ſup. x.C.de ap.ex eo. x.C.de offi.pfec. oīe.ſiquos.x ex ō fo.ppe. ex trāſ/miſſa. ar. p.s.e. nāc vo.x ex ō ſta/mo.in ſingulis.

aQđā laicꝰ De pma q̄/ſtione. Ler dio/ceſana pſiſtit i re lata ſuit:ꝛ egerrime reddi pci/pimꝰ:ſi ñ vultꝫ ꝛ vos ꝛ pncipeſ vrī a collegio nr̄o ꝛa mēbris eiꝰ eccleſie ſeparī. Item ſte phanꝰ epūs gualberto pr̄iarchē. Cuiuſlibet eccleſie clericos papa valet ordinare.

NVnc vo iterato tibi ſcribi inꝰ nolētes alicui eccleſie puilegiū infrigere:lz aplica pre rogatiua poſſumꝰ de qualibet eccl̄a clericū ordiare. deſine iā cuiuſpiā zelo cumēſis eccle antiſtitē ptelare: qz ſi ptelaue rꝫ:ꝛ eū pſecrare iā totiēs mo/nitꝰ nō matur auerīs: pculdu/bio ad nos veniēs pſecratꝰ ab ibit. Item nicolaus papa mi/chaeli ipatori. De eodem.

PEr pncipalē igit̄ aplox pe tri ꝛ pauli dexterā:quā ſu p̄ expoſuimꝰ:ꝛ ptātē ꝛ ius ha/bemꝰ nō ſolū i monachos x̄m ētī i quoſlibz clericos ō q̄cūq; dioceſi cū neceſſe fuēit ad noſ puocāe: atq; eccleſiaſtic⁹ exi/gētibꝰ oppoꝛtunitatibꝰ inirāſ z aliud ē:qđ ex temeritate aſſumīt̄ pſūptiōis: aliud qđ ex necitate geriī charitat̄. cū ſuf fraganei archiepoox ſubditis ſuis ad malū fauēe ceperit:atq; circa eox coꝛrectōes negligē tes extiterit: tc̄ lz metropolita nis p̄t illox voluntatō ꝛ ligādoſ dānāe ꝛ rcōciliādos abſolueꝝ Cū vo epi zelo diuīe charita t̄ acceſi bonos x̄bo ꝛ exēplo edificāt: ꝛ maloꝝ vicia aſpa i crepatōe red arguāt: abſq; ta liū pſilio ñ lz metropolitāis in eox pochia aliqd agē vl diſpo nē. Vñ i fine capli martini pa pe ñ ſimplr̄ dem̄ ē: nihil agat: lz cū dūmatōe nil pſūptiue aſſu/mat abſq; eox pſilio: vt viciū p̄ ſūptōis videat ip̄obatū ñ offi cū charitat̄. Sic ꝛ aplꝰ: qz co rithios vidit negligētes circa coꝛrectōes fornicatoꝛt: ſua au ctoꝛitate illū dānauit. iobel x̄bo qz epz epheſioox vidit patū ad coꝛrigēda vicia ſubditoox: ſiñ eiꝰ auctē illoſ cōrigē noluit: lz illū tm̄ ō eox cōꝛectōe admōuit

Ca. x.

Vidā laicꝰ baſi/licā a ſe factā a dioceſana lege ſegregare q̄rit. Epūs eccl̄iaz cū oī dote ſua ad ſuā diſpoſitōem ptinē cōtēdit. tādē euicit epūs: ꝛ p poch as militibꝰ comitatꝰ crudelit deſe uit. q̄ eccl̄iaꝝ ſūt: tāq; ſibi ōbi ta vſurpare cōtēdit. Modo p mū q̄rit: an baſilica cū oī dote ſua ad epi ordiatōez ptineat. Secūdo: an res eccl̄iaꝝ epūs vſurpāe liceat. Tertio: qd no mie cathedratici a ſacerdoti/bꝰ exigē valeat.

Ep̄ma qōne ſic diffinīt i cōcilio hilerdēſi. Baſilica q̄ cōſecrat: a dioceſana lege nō ſegregetur.

SI ex laicꝰ gſpiā a ſe factā baſilicā cōſecrari deſidēat neq; eā ſub mōaſterij ſpē: vbi cōgregatio nō colligīt: a dioce ſana lege audeat ſegregare. Item ex cōcilio toletano. iij. Eccleſie cū dotib⁹ ſuis in epi poteſtate conſiſtant.

SIc qdā cōtra oēm an̄tem eccleſias q̄s edificauerunt poſtulāt pſecrari: vt dotē quā eidē eccl̄e cōtulerit: cēſeant ad epi ordiatōez nō ptinē. qō factū talit i pterito coꝛrigat: vt ꝛi futuro ne fiat,phibeat: ꝛ oīa fz pſtitutōez ānquā ad epi ordiatōez ꝛ ptātē ptineāt.

Item ex cōcilio. ij. gabilonēſi. Eccleſie ꝛ oīa iura eaꝝ ad ordi

Decretū natōez epi ptinēt ē: vt oēs eccleſie cū dotib⁹ ſuis ꝛ decimis ꝛ oīb⁹ ſuis in epi ptāte cōſiſtāt: atq; ad ordi natōem ſuā ſēp ptineāt. Item leo. iiij. Vnaquaeq; pochia epi pniſione regat.

REgēda eſt vnaquaeq; pa/rochia ſub pniſione ac tu itione epi p ſacerdotes vel ce teros clericos: quos ipe cum dei timoꝛe pſiderit: cui iure p tinere videt̄ ꝛ circuire: vt ſi/cipiēdo vl̄ cathedrati/cū vel tertiā ptem deci marū vel quartā vl̄ hoſ pitiū. Ler iuriſdictiōis pſiſtit in pferendo.pōt enim pferre ſacramen/ta:coercere delicta:de cauſis cognoſcē. Qñq; ler dioceſana pp̄hēdit etiā legez iuriſdictiōis ut ex de pſcrip.auditis Quantū ad legē iuriſdi ctionis ſubſūt epo ꝛ ec cleſie ꝛ monaſterio oīa xvij.q.ij.hoc tm̄ mona naſteria cognoumus. ꝛ.xvi.q.i.interdicimus quantū ad legē dioce/ſanā ſole ſeculares:ut. i.e.ō his.ꝛ.c.antiquos .xij.q.ij.ſtatuimꝰ. ſz re/gulares eccleſie vl̄ mo naſteria nō: ut hic.c.i. ꝛ.xvi.q.ij.cū.p vtilitate ꝛ.xviij.q.ij.cū fit neceſ/ſarium.cathedraticum eni nō ſoluūt.j.e.q. iij. inter cetera. nec partē decimaꝝ.xvi.q.i.cū.p vtilitate.queſti.ꝛ.c.de/cimas.nec ep̄m ad miſ ſas publicas recipiunt xvij.q.ij.dudū lumino ſo. pſtant tm̄ ſeruitum ep̄o vel ex pma inſtitu/tione:ut.xvij.q.ij.eleu therius. vel etiaz rōne viſitationis:ut extra ō pſcrip. cū ex officij. vel qō debeī ex ꝓſuetudi/ne:ut.xvij.q.ij.ſeruitiū Capelle vo monachoꝝ ſubſunt epo quantū ad vtranq; legem.xvi.q.ij ſane.ꝛ extra de pnileg. cum ꝛ plantare.§. in ec cleſijs. niſi pleno iure fuerint monaſterijs col locate. lz de hoc dice/mus.xvi.q.ij.in p̄n.

Q. 1.

C. x

b Ex laicis sub monasterij. i. quasi ibi velit monasterium construere.

c Ubi congregatio. Sz quot hoīes faciūt collegiū monachoꝝ: ꝛ. duo vel tres: ut ex de elec. c. i. fm leges tres. ff. ō v. si. nerati. sz. x. hoīes faciūt populū: ut. x. q. iij. vnio. ff. vi bo. rap. l. ꝓtoꝝ. §. i. ꝛ. x. oues gregē sz qnq; uel gnq; ꝓci gregē faciāt. ff. ō ambigeis oues. sz duo nō faciūt familiā: ut. ff. de v. sig. si detestatio i fi.

d Ic qdā. ñ ptinere hic habes q; cōtract⁹ tenet: sz pactū appositū in ꝑtu ꝑ nāz cōtract⁹ nō tenet: sic ex ō ꝺi. ap. c. i. ꝛ. xvi. q. i. si gs laic⁹. ꝛ extra q cle. uel vo. insinuante. fic. j. de ꝓse. di. i. figs basilicam. Sz obijcit: nōne qlibet in traditiōe rei sue pōt ponē legē quā vult: etiā cū tradiderit rē ecclie ut ex de ꝺi. ap. verū. xviij. q. ij. eleutherius. Itē laic⁹ pōt ꝓdiū dare ecclie: ꝛ i eo censū retinere. ri. q. i. si tributum xvij. q. vlti. tributū. filr pronus pōt petē seruitū qō institutum ē fibi ab epo añ ꝓsecrationē: de iurepa. ꝓterea. Quidā dicūt: q; ꝓmo dedit pure: sed postea voluit adijcē ꝺitionē. qō ñ sz: q; ꝓfecta donatio ñ recipit ꝺitionē: ut. C. de dona. q. sub mō: ꝓfecta ꝛ. xxxij. q. vij. c. vnico in fi. Alij dicūt q; dos eccle spectat ad ius publicū. ut. ff. i. di. ius publicū. sz ius publicū pacto ꝓuato; tolli nō pōt. ff. ō pac. ius publicū. ex de fo. ope. si diligenti. Tu breuiter dicas q; illud pactū est extra naturā illius ꝓtractus ꝛ est extra leges. nā fm iura res oēs ecclesiastice ad ordinationē episcopi spectant: ut. j. e. nouerint. alr si nō obuiat honestati vel iuri: licite pōt pactū qō apprōbatū est ꝑmissis canonibus apponi: ut in ꝑmissis casib⁹. nā quilibet in traditione rei sue pōt apponere legē quā vult. ff. de pac. i traditiōib⁹

e Ad epi. In ecclesijs aūt monachoꝝ abbas ꝓuidebit in tpalib⁹ ꝛepus in spūalib⁹. xvi. q. ij. sane. ꝛ ex de capell. mo.

f In ecclesijs.

Ecretū. cū dotib⁹. nihil tñ de eis disponet citra cōsensū plati: ex de offi. ordi. cū ab eccla ꝛ. ij. q. ij. c. vlti.

h Uecūq; aie. xij. q. i. ꝓcipimus.

i Nouerit. nullā. j. xvij. q. iij. sūt q. xvi. q. vij. decernimus ꝑ. sz. ibi hñt ptātē tm defēdēdi eccl̄as.

k Ex his. tertia. Alibi dicitur q; nihil hēat ꝓter cathedraticum: ut. j. e. q. iij. c. i. alias de medietate: ut. j. c. pri. Nō g⁹ q; tpe ꝑmissio cū paupes eēnt epi: statutū fuit ut epi de epalib⁹ ecclijs ꝛ oib⁹ bonis eccl̄ie sumerēt medietatē: ut in. c. se. sz in oib⁹ pochialib⁹ ecclijs tertiā. xvi. q. i. ꝓstitutū. ꝓcedēte tpe ex paro chialib⁹ tm tertiā oblatiōe ꝛ decimaꝝ hēt: ut. j. e. c. p⁹ modū qrtā. xij. q. ij. nobis. ꝛ c. ꝓcessio. ꝛ c. qtuor. hodie aūt nec ttiā parochialiū hēbūt: nisi ad fabricā repandas ꝛ nec illā hēbūt: nisi velit fabricā repare: ut. j. e. iij. c. iij. ꝛ iij. vl̄ dic q; fm ꝓsuetudinem ista dāt: ut ex de sepul. certificari. hodie aūt cū sint diuites nihil hēbūt ꝓter cathedraticū: vt. j. q. iij. c. i. Io. Sz certe qcqd dicat io. parochiales eccl̄ie tm hz qrtā decimaꝝ ꝛ epus alā ꝓse. aliaſ qrtas duas retinet epus ꝑ fabrica ꝛ pauplb⁹. ut. xij. q. ij. ꝓcesso. ꝛ. c. se. ꝙalijs redditib⁹ nihil habz epus: nisi de ꝓsuetudine gnāli ꝛ ꝓscripta: sz ꝓdicta c. ꝛ. alia videant dicere ꝓtū. ꝛ ita fuit iniatū ꝑ epo bononiensi ꝓtra ecclesiā sci Io. i

oblatiōe fideliū cōferūtur: medietatē sibi epus vēdicet: ꝛ medietatē sibi dispēsādā scōi gradus cler⁹ accipiat tā de ꝓprijs ꝓdijs q; ō oi cōmoditate i epo rū ptāte durātib⁹.

Itē ex cōcilio toletano. De epis q di oceſim suā visitare ꝓtēnant: ꝛ ad redimēdas mālones q; visitatib⁹ debēt clericos cogūt.

Relata ē coz̄a sc̄a synodo q; rimonia plebiū: q; sint qdā epi nolētes ad ꝓdicādū vl̄ ad cōfirmādū suas p ānū pochias circuire: q tñ exigūt ut mālones gb⁹ i ꝓfectōe vti debuerāt: alio ꝓcio redimāt q; parāe debebāt. q; duplex ifamia negligētie ꝛ auaricie sācte synodo magno fuit horrori. statuerūt itaq; ne qs vltra exerceat id cupiditatis ingeniū: ꝛ ut solliciores sint epi de sinis gregi b⁹ visitādis.

Itē ex ꝓcilio terragonēsi. Annuis vicib⁹ ecclesie ab episcopis visitentur.

Ecreuim⁹: ut ātiq; ꝓsuetudinis ordo fuet: ꝛ ānuis vicib⁹ dioceses ab epo visitēt: ꝛ siq; forte basilica fuerit repta ō stituta: ordiatoi e⁹ repari ꝓcipiāt. ab epis āt ītia ex oib⁹ accipiatur sicut antiqua traditione nouimus esse statutum.

pficeto. ꝛ hoc vl̄ erp̄ssū. xij. q. ij. nobis.

l Antiquos. medietatē. fm distinctionem decreta. ꝛ extra de testa. requisiti.

m Relata ē. alio ꝓcio. Si isti pochiales ita solue rūt aliquos ānarios aliquot ānis: nūqd epus ꝑ ea ꝓt ad ꝓcurationē petēdā redire: ar. q; sic ex ō cē. oli. ar. ꝑ. ff. quēadmodū fui. amit. si cōez. vbi dr̄ q; q; vna fuiture vtil. ꝓ alia: ꝙdit ꝓmā. Sz qd si ꝓtē ꝑ alijs recipit aliquot ānis: nūqd ꝑ ꝓte itelligit retinuisse totū: vl̄ q; fic. j. de pe. di. i. vulgaris. ff. quēad modū fui. amit. stillicidiū. §. vlt. ꝛ. l. se. vbi vl̄ q; ꝑ ꝑ tē retinē totū vl̄. ff. de ſ. rusti. ꝙdi. vna ē via. ar. ꝑ. ex de offi. ordi. ō ꝓscrip. audiris. ex ō sta. mo. dilect⁹. Breuit nñ deas: q; i ꝓcuratōe nulla currit ꝓscriptio: ex ō ꝓscripcū ex officij. vñ sine ꝓtē solueri sine nihil: sz ꝓt petē ꝓcurationē: ut nō. i. c. cū ex officij. n Redimāt. tñ redemi ꝓt. ꝓcuratio: ut. j. e. q. iij. relatū. o Pacreuit⁹. ordiatoꝝ. i. sacdoti. rare ul̄ ꝑare. ꝛ hoc vl̄ ē: si ꝓtē fabce recepit. j. q. iij. vnio.

alit nō teneā. Sz
tñ ꝺ erre ꝺz cum
alijs: ut. xvi. q. i
si monachus. eē
de ec. edi. ō bis.

a Q Piscopum.
annos. cuz
necessaria causa
subest: tūc singul
annis pōt visita-
re: ut hic. ⁊ j. e. q
iij. cauendū. imo
tūc q̄ncūq; ⁊ q°.
tienscūq; op°est:
pōt oēs ecclias
visitare: ut eē de
offi. archiꝺ. man
dam°. sz finō é ne
cessitas: de trieu
nio in triēnniū vi
sitabit: ut eē ō of.
archiꝺ. ut archi-
diaconus. uel bo
die bis in āno: ut
eē de cen. cū ve-
nerabilis. Sz q̄li
ter istud mandat
alijs: cū istud fuit
officiū archidia-
coni: ut. xxv. di. p
lectis. sz logē de
ca visitatiōe quā
hz epūs i re sua vt
fim pſuetudinem
loci dicit.

b Q Uacuit igna
ros. ar. ꝯ il
los q statī sūspen
dūt simplices sa
cerdotes: ut. xxx
viij. di. sedulo. et
c. q̄ñ. Itē ar. p:o
illo q pſecut° ē p.
benda: ꝺū finxit
se sciolū. i. simula
tozē scientie.

c ¶ Dies pasce.

d ¶ Purgationē.
nō statim purgā
tur victa: sz sūt si-
gna future pur-
gationis. j. de cō
se. di. iij. ficut.

e ¶ Alia die. j. e.
q. iij. ꝯ. inter cete
ra in fi. vbi dicit
q tñ p vnam diē
mozabit in quali
bet basilica. sz dic
q vno die erit cū

Si aūt epūs inualitudīe impedi
tus dioceses suas per semet
ipm visitare nō poterit: visita-
tionis offiū pmittat alijs. Q
ñ
in cōcilio toletano legitur.

Inualitudine grauat° epūs vi
sitatōis offiū alijs cōmittat.

Piscopus p cūctas dioce
ses parochias q̄z suas p sin
gulos annos ire oz: vt ex grat
q° vnaq̄q; basilica i repatōne
sui indigeat. Qō si ipe aut lan
guoze detēt° aut alijs occupa
tōib° iplicat° adiplere neque
rit: plbros, pbabiles aut diaco
nes mittat: ⁊ q reddit° basilica
rū ⁊ repatiōes ⁊ ministrātiuz
vitā ingrāt. V isitātes āt epi
gd a clericis suis exgrere debe
āt ⁊ qō eos docē: i pcilio bra-
carēsi. ij. sic statutū legitur.

Que visitātes epi a clericis su
is exquirere debent.

Pacuit oīb° epīs: vt p sin
gulas ecclas epi ⁊ p dioce
ses ābulātes pmū discutiāt cle
ricos: quō ordinē baptismi te
neāt vl missax: vl qlit q̄z offi-
cia i ecclia pagāt. ⁊ si recte q-
dē inuenerit: deo grās agant
si āt minie: docē dñi gnaros: ⁊
b° mōis oībus pcipē sic ātiqui
canones iubēt: vt añ. xx. dies
baptismi ad purgatōes exorcis
mi cathecumini currāt. i qbus
xx. diebus oīno cathecumini
symbolū qō ē credo i deū pfez
oīpotētē spālit doceāt. P°q̄z
g° hec suos clicos discusserint
vl docuerit epi: alta die cōuo-
cata plebe ipi° ecclie doceant
illos: ut errozes fugiāt idolo-
rū vel diuersa crimina. i. homi
cidiū adulteriū pinriū falsū te
stimoniū ⁊ reliq̄ peccata morti
fera: ⁊ qō nolūt sibi fieri: alte
ri ne faciāt: ⁊ ut credāt resur-
rectionē oīm ⁊ diē iudicij. i q°
vnusq̄sq; sm opa sua receptu-
rus sit: ⁊ sic postea epūs ō eccle
sia illa pficiscat ad aliā. Itē
hieronym° ad damasū papam.

Oblatiōes ecclesie laici vsur-
pare non licet.

Via sacerdotes p oībus
solēt ozare: quoz elemosy
nas ⁊ oblatōes accipiūt: qua
fróte pſumāt laici oblatōnes:
q̄s christiani p peccat̄ suis of
ferunt: vel ipſi comedere: vel
alijs concedere cum ipſi non
debeāt ex officio suo p popu
lo ozare: ob h° papa glorioſe
mittere oz illos pſūptores in
excōicatiōez ppemā: vt ⁊ ce-
teri metū habeāt: ⁊ āplius hec
in eccla nō fiāt. I tē calixt°
papa. Omnime auferāt a lai
ci oblatōes altarib° vl cruci-
b° facte.

Anctoz patz
canonibus cōsona sanciētes
oblatōes de sacratissimo ⁊ re
uerēdissimo altari beati petri
⁊ saluator̄ ⁊ sācte marie rotū
de aut alijs eccliaz altaribus
siue crucib° a laicis auferri pe-
nitus interdicim°: ⁊ sub distric
tione anathemat̄ phibem°: ⁊
ecclias a laicis incastellari aut
in suitutez redigi auctozitate
aplica, phibem°. I tē dama
sus papa. Ecclesiaz oblatō
nes sub laicoz dñio nō ōtineāt.

Hanc cōsuetudinē q̄ ꝯ san
ctā eccl'am catholicā au-
geri videtur: oīno interdicim°
vt nullo mō vnq̄z vllo tpe obla
tiōes q̄ infra āctā ecclesiam
offerūt: sub dñio laicoz detine
antur: sz tñmō sacerdotib° q
quotidie dño seruire vidētur
illis solis liceat comedē ⁊ bi-
bere: qz in veteri testamēto p
hibuit dūs panes sācros come
dē filijs isr'l: nisi tñmō aaron
⁊ filijs ei° panes: q lōge erant
ab ist̄ panib° q nūc isācta ec-
clesia offerūt: qz illi sub vmbza
leg̃ erāt. q vo mō sub gra sūt
spūs scti toto mūdo euange
lio cōsecāte lucidiozes eē vi
denť: q fronte aut q cōsciētia
oblatōes vultis accipe: q vix
valet̄ p vobis nedū p alijs
deo pces offerre: qz prauū est
⁊ ꝯ dñicū pceptū ⁊ detrimētū
aie sue infert: q illud agē cona
tur: qō ei nulla rōe cōceditur.

sacerdote alio cum po-
pulo.

f Q Uia sacerdotes.
comedere. hic ha
bes decimas appellari
nō solū ipsa iura sz etiā
ipsos, puentus. ⁊ q etiā
puentus nō pñt conce
di laicis: ar. ꝯ. ne prela.
vices suas. c. vlti.

g Sanctoꝝ oblatio-
nes. Laici ergo
possūt cogi ad oblatio-
nes. xvi. q. i. statuimus.
sicut ad decimas ⁊ pri
mitias. xvi. q. i. reuerti
mini.

h ¶ Et sub districtione.
de hoc dic: ut. lxiij. dis.
salonitane.

i ¶ Et in castellari. ut in
de fiant ppugnacula.

k Hanc consuetudi-
nem. comedere.
ar. q clerici concubina
rij nō debent comedē
bona ecclesie. ar. ꝯtra.
xxxij. di. siqui vo. ⁊. xx-
xi. di. omnino.

l ¶ Aaron. Illi vero sa-
cerdotes semp come-
debant panem durum
quia quolibet sabbato
ponebant eis illi. xij. pa
nes: qui fuerunt dicti
panes ppositiodis.
Sed nū quid de illo pa
ne poterant pascere fa
miliā suam vel etiā ca-
nes suos: tantum in ne
cessitatibus poterant:
quia tunc etiā alijs lice
bat comedere eos. vñ
dauid ⁊ abimelech ex-
cusantur: ut. xxv. q. i. §.
si ergo.

m Ed cum. que-
ſ ritur: an lice-
at cpo vsurpa
re res ecclesie. Hec qō
nō habet dubitationē.

n Q Uelles. paupes.
quia quicquid hz
ecclesia: pauperum est
xvi. q. i. quoniam quic-
quid.

a Xcepta.xij.q.ij.ſacrorum.
b Oc ius ius.qđ eſt.C. de ſacroſanctis ec. iubem⁹.logr tantū de conſtantinopol. eccl'ſia.
c Immobilib⁹.ꝛſenſu tñ imꝑatoris ꝑñt alienari.j.e.ꝑca carie.in auč.de aliena. emphi.§.ſanctiſſimas.
d Ab impiali. Ecce ca ſus vnus:in quo ī nullo caſu pōt alienari res ec cleſie. Itē in alio caſu ñ ꝑñt alienari ob aliquaꝫ cāz.ſ. cū ſub ea ꝺditiōe date eſſent eccl'ie: ut ñ alienent:in auč.ō alie. emphi.§.ſanctiſſimas. col.ir.ꝛ eī de cō.appo. c.verū. Sz hoc nō ē ve rū: nō eni valet hoc pa ctū cū fit ꝫ legē deī: ut xij.q.ij.aurum.
e Cōflata.qꝛ ad ꝓpha nos vſus ñ debēt redi gi:ut.j.de.conſe.di.i.in ſancta.ꝛ xij.q.ij. aurū. tñ in neceſſitate pōt ob ligari ad tabernā ꝛ ſub eadē forma:ut eī ō pig.

Nō.ij.

c.i.Dicūt tñ qdā:q nec vendi nec obligari ꝑñt: cum ſint res ſacre.C. q̄ res pig.ob.nō poſ.lāij ꝛ dicūt ibi nō eſſe nerū pignoris:ſz ſolā detenti onē hz: quouſqꝫ red daī ei ſua pecunia.ſicut alis pign⁹ detineri pōt ꝓ ea pecunia: ꝓ qua ñ eſt obligatū:ut.C. eriā ob chyrographariam pec.l.vnica.Itē pōt di ci ꝓ liber.hoīe q obligaī: ut nō. xxiij.q. vlti. ut prīdem.
f Uel cōflata.ettra ō pig.null⁹.j.xij.q.ij.anꝛ
g In ſortem.lr̄e ē ꝓte poſteratio. pa⁹.n.ꝓputat ī vſurā q̄ in ſortē:ut ff.de ſol.i bis.§. vlt.niſi dicas q bic aliē fit i fa uorē eccl'ie.h.
h Abſqꝫ diſpēdio.i.q eccl'ia nil dat tabellioī ſz ſol⁹ emptor: ſicut ē in ꝫctu demētis ꝛ furieſi C.de epiſ.audi.l.pēr.
i Centeſime.vſura dr̄ centeſima q̄ equipatur ſorte in anno.
k Seruientiū.ar.ꝫ.ir

qꝛ oibus ſanctꝫ ꝑīb⁹ nr̄iſqꝫ po rib⁹ placuit hāc ſāctionē fieri. ꝛ nos ſīr i eiſdez ꝑſiſtē volu mus: vt null⁹ audeat irritū fa cere hoc qđ ꝓſtitutū ē: ſi i per petua dānatōe noluerit ꝑſiſtē ſigs xo ꝫ hāc regalā nr̄am et ꝫ ſāctoꝫ.ccc.ꝑm q in niceno cōcilio hoc ꝓſtituerūt temera ri⁹ ꝑſūptor fuerit: ꝛ vlteri⁹ ob latōes ō ſacris eccl'ijs auferr molit⁹ fuerit: ſub anathematiſ vinculo ſit colligat⁹ ꝛ cōdēnat⁹ Ꝛ ideī oēs: fiat fiat. Ꝛ Dre miſſis anč̄tibus eccl'eſie cum oibus reb⁹ ſuis ad epī ordiatō nē ptinē mōſtrāt: ꝛ tā eccl'eſie q̄ oblatōes vel facultates ea rū a laicoꝫ diſpoſitōe ꝓbātur eſſe immunes.

Ed cū i epoꝫ ptāte facultates eccl'ie cō ſtitute eſſe dicāt: po teſtas diſpēſādi irel ligēda ē:nō diſtrahēdi vel di lapidādi. U ñ in agatēſi cōci lio legī. Res eccl'ie aliq' mō epis alienare nō licet.

O Aſſellas vel mācipiola ec cl'eſie epī: ſicut ꝑdēa ſāctoꝫ canonū ꝓcepit auctas: vel va ſa monaſterij q̄ſi cōmēdata fi deli ꝓpoſito integro eccl'ie iu re poſſideāt.i. vt epī neq̄ ven dere neq̄ ꝑ quoſcūq̄ ꝓtract⁹ res vñ pauper viuūt alienare ꝑſumāt: codice de ſacroſanctis eccleſijs.l.i. ipator iuſtinian⁹ ꝓcepta cā viz captiuitatis.
Ꝛ Imperator leo. De eodē
Θ a enī q̄ ad btiſſime eccl'eſie iura ptinēt vel p⁹ hāc ꝓuenerunt: tāq̄ ipam ſacroſāctā ꝛ re ligioſā eccl'iam intacta ꝓueit inuiolabiliť cuſtodiri. Ꝛ Cō ſtitutio noua. N oc'ius po rectū ē ad oēm locū venerabi lē oēq̄ collegiuz: qđ actio pia cōſtituit: ut nec pignoꝛēt: ꝛ ꝑ petuo ſuerit in his reb⁹ immobi

lib⁹:q̄ ab impiali domo ꝓedi ctis locis applicāt. Jn ceteꝛ eaten⁹ excipiť: ſi debitū vrget. ꝓterea ſi hz ſupflua vaſa: nec aliūde ſolue valet:ne qđ imo bile alieneť vl diſtrahaī: ea ge ſtis habitꝛ coꝛā eo c⁹ ē loci oꝛ dinatio alijs ſāctis locꝛ vene rabilib⁹ vel cōflata cuilibz vē dāt̄. q aūt hec accepit citra hāc obſeruatōem: hiſdē peniſ ſubiacear: q̄ in reb⁹ immobili b⁹ ꝑdite ſūt. Si aūt debitum qđ vrget ex mobilib⁹ ſolui nō valet: ꝓmo res imobiles ſpēa li denť pignoꝛi: cui⁹ fruct⁹ cre ditoꝛ ſibi reputet tā in ſorte q̄ ſ in vſuras vſq̄ ad quartā cēte ſime. Qđ ſi nolit: tunc ordina toꝛ dom⁹ apud eū a quo ordia tur habitꝛ abſqꝫ diſpēdio ge ſtis uret maioꝛe pte ibidē ſer niēt̄iū ꝓſentiēte ꝛ debitū vrge re nec ex mobilib⁹ ſolui poſſe qđ ſubſecuto p. xx. dies rem eccl'ie eſſe venalez publice ſit notū: vt pl⁹ offerēti deť pretio modis oīb⁹ ꝑ debito dādo. ali ter eni emptoꝛires nō cōcedit ꝛ hoc inſcribaī: nil eē factū in eadē re ad dānū diuine dom⁹ emptoꝛe vo nō iuēto res eſti mata diſtricte deť creditoꝛi in ſolutū addita ī ꝑcio decima p te vniuerſe eſtimatōis ꝛ acce dēte cōſēſu ordiatoꝛis ꝛ maio ris ptꝫ ibidē ſuientiū. ſit tñ ea res mediocris inter ceteras i ſpecta ipius q̄litate ꝛ q̄ntitate ꝛ onere. ꝛ is creditoꝛ hic intel ligaī: q qđ credidit: ꝑbat i vt litatē religioſe dom⁹ ꝓceſſiſſe S icut aūt alienatio rei eccle ſie interdicit: ita ꝓhibeť ne q̄ ſterilis deť ei poſſeſſio aut alis onerosa velut noie fiſcalium. I tē ꝑdiū ꝓpter on⁹ fiſcaliū inutile alieneť: geſtꝫ vt ſuꝑ cō ficiēdis ꝛ eodē iuramēto ꝓſti to. i. q alia de cā non alieneť

l Ut plus. Quid ſi offerat pl⁹ q̄ va leť:tūc tñ iuſtū ꝓciū recipiet:ſz ler dicat:q ꝫbētes ſe ꝑñt inuicē fallere.ff.de mio.ī cauſe.ſz eccl'ia i ſuis ꝫctibus ñ ꝺs dolū facē:ut eī de dona.ꝓ tuas.
m Diſtricte.l. ut ꝓſideret q̄rum unde poſſet colli gi in.xxv. annis: ꝛ ꝓ tāto vēdaī:ut auč.de ec.ti.col la.ir.§. ſin aūt be res.
n Inſolutū. hic inuito creditoꝛe aliud ꝓ alio ſoluī tur: ꝫ id.ff.ſi cer pe.l.i. Item daī ei res mediocri ſi ſolutū cū optia dari ꝺbeat:ut.C. de ſoln.auč. niſi. Itē q teneť ꝓba re pecuniā verſā eē in utilitatē ec cleſie.ꝛ ſic ſtrib⁹ onaꝺ ꝺ creditoꝛ ꝛ iō ei addiť de cima ps:ꝛ h⁹ aliť alij intelligūt: ut ſi res valebat. x. q ei vendēda ſit ꝓ.xi.
o Addita.hoc ē fauoꝛe eccl'ie fiē alis fauoꝛe liber tatis qs cogiť rē ſuā vendere.l.iij. di.fraternitatē.
p Probat. Sz nūquid creditoꝛ ita curioſus ē: ut ſp teneaī ſcire ad quē vī ꝓuertaī hec pecunia? Sz ſim hoc null⁹ inue niret q cū eccl'ia ꝺberet: ut.ff. de miſoꝛib⁹ verū.§.ſi locupleti. et.l.q ſimiſor. Sz dic q ſufficit ꝑbare: q eccl'ia tūc tpis egebat pecunia: ut.ff.ō exerci.ru ciūs. ne ſi nimia ſubtilitate circa res eccl'ie laboremus: illa ſubti litas eis ī pniciē vertaī: ut.C. ad tre.l.pēn. in pēn.

C. de ꝟ. sig. l. iij. in fi. tñ ar. ℈. ff. de in rem verso: q̄ si
seruus. §. penultimo.

q ¶ Processisse. simile extra de depositō grauis.

r ¶ Sicut aūt. onerosa. q̄ plus hz incōmodi q̄z cōmodi. res enī transferēt cū onere suo ut. xvi. q. i. figs laicus.

s ¶ Tē sibi. recte si p̄diū vnus alij est vicinum: ut in auc. ō ec. ti. §. fin aūt. colla. iv. & ex de rerū pmu. ad questiones.

t ¶ Perpetua. vsq̄z ad. xxx. annos. in sti. de ppe. & tēp. act. Uel ppetuū .i. q̄diu viuit. ff. p̄ socio. l. i. ℈. j. e. pcarie. Uel ppetua. i. q̄diu pēsio soluit: ut ūsti. locati. §. adeo. sicut ercōicatio dicit ppetua. i. quousq̄z penitet: ut. ℈. e. q. i. q. v. & xxvij. q. i. de viduis. vt vsq̄z ad tertiā generationez: ut in auc. de non alie. aut p̄mu. §. ephi. rheosim. et. §. q̄ Uo leonis.

u ¶ In his reb⁹ .i. in reb⁹ nō mutū vtlib⁹

x ¶ Nō imminuēdo .i. si est minuēda nō ē plus minuē da.

y ¶ Sertā nō removet q̄n pl⁹ possit dari.

5 ¶ Nūc pensiōe. .i. quanta pensio nūc possit hꝛi.

a ¶ Substituī. i. ut ꝓsidereī quantū in. xx. annis inde colligatur: ut in anē. de ñ alie. aut pmu. §. quia Uo leonis.

a ¶ Ut rē. p biēnū. Hoc ē tñ p̄ unlegiū eccle: ut statī expellat colonū nō soluentē pensionē: ut ar. eī l de iureiuran. quenit. & c. quezelā. idē ē i colono fisci nisi ut immunitas eiusdē venerande domus seruetur. Sed ℈ pmutare p̄ncipi p̄t. p rema iori vſ eq̄li: si res publica hoc exposcit: pragmatica forma super hoc p̄cedēte. Item fibiin uicē recte permutāt cū vtriusq̄z indēnitate eoꝝ. s. cōsensu q ℈ supra referūtur. Perpetua quoq̄z emphiteosis i his reb⁹ permittitur: si res in eoꝝ geritur p̄ficia: quibus hoc assignatur lege. iurātibus his quoꝝ interest ex eo ꝓtractu nihil adlesionē diuine domus effici solito redditu ipsi⁹ rei q̄ fuit cū dīno iuri dedicaret: nō imminuendo nisi in sextā ptē. Aut si ob cladē diminuta fuerit tūc constāte nūc pensione i emphiteosim deī. Qō si res p̄ciosa q dē ē: paꝝ tñ aut nil p̄stet pēsionis: res subtiliter estimāda ē: ut ex hac iusta pēsio ꝓstituat. Ea tñ sola dētur in emphiteosim: que ad hoc videtur congrua iconomo ℈ alijs gubernatoribꝫ. Qui rē h⁹mōi ꝓdiderit vel i ēphiteosim acceptā receperit deteriorē: aut canonē p biēnia ñ soluerit: repelli p̄t: vt tñ soluat totū tpis pēsionē: ℈ id in quo rē lesit relarciat: nō repetitur? figd ipēderit noie melioratōis. Siquas ꝟo ruinas habēt memorare dom⁹ quas reedificare nō valēt: in ēphiteosiz dent ppetuā. emphiteota vsurre materia depositę habitationis dom⁹ ut pēsio minuat i tertiam partē ab ea que stantibus adhuc habitationib⁹ colligebatur: aut eo p̄ius reedificā te ex additis illic per estimationem pensionibus medietas detur religiose domui. nā p̄iori casu ab initio emphiteosis ff. de pub. & vecti. l. vectigalia. inī p̄uatos regrit triennū C. de iur. emphi. l. ij. i locatiōe biēnū: ut. ff. loca ḡro. §. inf.:

b ¶ Tpis. p̄titi. p̄m alios futuri i odiū ist⁹ & i fauorē eccle.

c ¶ Impendit. sed huic obstat. liij. dist. generalis. & extra de iu. inte. resti. c. i. ꝟ ibi bona fide fecit sup̄t⁹: b mala fide. xij. q. ij. c. vulterane.

d ¶ Q̄s. ex auditis. de nouo. i. medietas q̄ accrescit: dabitur cū anni qua pensione. alij dicūt q̄ medietas antiq̄ & medietas noue dabitur.

e ¶ Medietas ei⁹ que accrescit.

f ¶ Uēdo. nō gratuito. ut empto⁹.

g ¶ Incremento. i. oēs fruct⁹ pceptos medio tpe. xij. q. ij. nō dicat.

h ¶ Uenerabilē. ut. xij. q. ij. diaconi. & c. figs. & c. quicqd. C. de rei vē. si mancipium.

i ¶ Aliud. ℈. xij. q. ij. dicomi. vbi sufficit q̄ tātū dem restituat. ꝟ ibi logtur ō alienatore: hic de eo cui ē alienarum.

k ¶ Sz meli⁹. h⁹ apposuit guarneri⁹ de lege. q̄ ē de sacrosā. ec. sanci⁹ nemini. hz cōgitur i auc. coll. ij. de ñ alie. §. q̄ Uo leōis. & p canonē xij. q. ij. vulterane. vñ si ue bona fide siue mala accepit: hz regressū ad auctorē suū: ut ex ō rē. alie. ñ alie. ad audiētiā. hz fit ar. ℈. C. ō evicē. si fūdā. vbi dr q̄ malefidei possessor ñ alr hz regressū ad suū auctorē: miū fit sibi cautū ō eutrione. Dicūt tñ qdā q̄ si ē mala fide i pos. ille q̄ recipit tūc nec aduers⁹ ecclīaz nec aduers⁹ alienantē hz actionē: ut. xvi. q. iij. vniuersas. si ē bone fidei hz actionē aduers⁹ eū tñ q̄ alienauit: ut. xij q. v. vulterane. meli⁹ est ut dicas siue bona fide siue mala ꝟ. erit sēp hz a ctōz aduers⁹ alienātē.

Sic iconomus. p̄sterit. si. ex de bis q̄ si. a pla. siue p̄scn. ca. cū aplīca. & c. sequenti. ibi pptua firmitatee.

m Q Uibuscūq; cognatis. & sic dānosū ē alicui officiū suū: ut.viij.q.i. constitutum.

n Q Uod si necessitas. duos hodie sufficit solus psens. epi cū canonicis. rij.q.ij. fine. et si res venal' ē i parochia alteri⁹ ille intromit decretū: ut.C. de pdiis et alijs reb⁹ mi.o.l.si pdiū & eē de fo. ppe. sane. qō ñ credo verū cū sufficiat psens epi cū capl'o. rij.q.ij. fine exceptiōe.

o ¶ Uel transactio. i. p̄mutatio.

p ¶ Nō valebit. ar. ñ valere ꝑ ꝯtū nisi adsit subscriptio: eē ō his q̄ fi. a pla. c.i. xcvi. di. bñ gdē. rij.q.ij. fine exceptiōe.

q ¶ Saluo iure. i. ut nō itelligat eē ppetua donatio sz tpal': ut nō. xvi. q.i. possessiōes. sz si eis dare⁹ itelligēt eē ppetua: ut eē q̄ fi. a pl'. si. o. ca. cū aplica i fi. & c. sē.

a Precarie. Precarie b dicunt q̄dā pstationes vlufructū⁹ in recōpensatiōe ei⁹ ppetuatis q̄ dat eccl'ie. pterea p̄caria ē qdā ꝑcus affinis emphiteōsi. sz i hoc differt q⁹ de qnquēnio in qnquēniū renouat': nt i se. & eē de p̄ca. c.i. qñq; ē p̄cariū qō p̄cibus ad utendū alicui dat': & illud reuocari pt qñcūq; ñ obstāte aliq⁹ pacto: ut. ff. de p̄ca. cuz p̄cario. & eē. e. c. vlti.

b ¶ Duplū. Uidet ꝑdicere illi. s. e. si iconom⁹ vbi dr q⁹ tantū dē dari dz. sz ler illa benigniorē canone. vl' canon logt i eo casu cū senex ē vel debilis q recipit rē ecclesie.

c ¶ Logi. sz fallit: ut. viij. q.i. oēs. & vbi aligs alij ꝓdest & sibi ñ nocet: ut ff. de aq̄ plu. ar. i fūma. §. it. vam⁹. & l. xxxvi. di. redditū vsufructū habendi gr̄a pacto intereniēte suscēperit: nō min⁹ q̄ alteri⁹ tante quātitat; quāte acceperat reddit⁹ cū ipo ꝑdio ꝙ dño & reb⁹ imobilib⁹ eo ꝙ colonis & mācipijs ecclie derliquat. nisi eni hac cōdictōne pacta inita fuerit: ea quoq; decernim⁹ nō valē. Nec vs⁹ pstatio locū hz in oi domo religiosa: quo fini to res vtraq; pleno iure pueniat i domū iā dictā: nec tributis qdē grauata sit' maioribus ea res: q̄ dat adiuicē. Quib⁹ cūq; modis alijs pmittit: interdicit tñ certe ꝑsonis rē eiusmōi accipe: vt iconomo eiusq; cognatis. Quod si necitas cōpulerit: ut ꝓ ecclesie necitate aut vtilitate vel i vsufructu vl' in dircā vēditōe aliqd distrahat: apud duos vel tres ꝓpinquiores aut vicinos epos cā q̄ necesse fuerit vēdi pmitt⁹ cō pbet: vt bita discussiōe sacerdotali eoꝝ subscriptōe q̄ fcā fuerit vēditō vl' trāsactō coram bonis. alit fcā vēditō vl' trāsactio nō valebit. Uin⁹ vo vtiles possessiones pegrinis vel clericis saluo iure ecclie ꝑstari pmittim⁹. Tē ex cōcilio me diomatrici. Ecclīasticaꝝ rerū ꝑcarie q̄lit fieri debeāt.

Precarie a nemie ō reb⁹ ecclīasticis fieri ꝑsumant: nisi tñ q̄tū ō q̄litate ꝓueniēti dat ex ꝓpo: duplū accipiāt ex reb⁹ ecclie i suo tm̄ q dederunt noie si res ꝓpas & eccliasticas fructuario vsu tenē voluerit. si aūt res ꝓprias ad pīs dimiserit: ex reb⁹ ecclīasticis triplū vsufructuario vsu suo tm̄ gs noie sumat: q⁹ sic eas quenq; tractare vt rex ecclīasticaruz dispēsatorē cōuenit nō vt ꝓpa rū largitorē. decreuit etiā scā synod⁹ & ipialis auctas denūtiauit: ut a nullo ptāte qs cogat facē p̄cariā de reb⁹ deo & sactis ei⁹ ōdicatis: cū rō & vs⁹ obtineat: neminē cui non vult cōtra vtilitatē & rōem cogi de ꝓprio facere bñficiū. Nec cō mutationes rex vel mācipioꝝ ecclesiasticoꝝ q̄libet ꝑsona sine licētia & regio consensu facere ꝑsumat: Tē ex cōcilio beluacēsi. De eodē Palea

Precarie de quinquēnio i quinquēniū ꝙm antiquā cō suetudinē renouēt. Item ex ꝓcilio char. De eodē. Palea

Epcarijs q̄ a rectorib⁹ ecclesiaꝝ irrōabiliter fiebāt & se suosq; successores pēa gra ui obligabant: ut facta iporuz nequisset dissolnere: precipimus: ut nemo successor in antecessoris sui pena sit obligatus: sed sue ꝓuidētie sit cōcessū: ut si ātecessor ei⁹ res ecclesie irrōabilit distribuit: ab eo ad ius ecclesie eius dē reuocē tur. Tē ex concilio martini pape. In rebus ecclesie dispondi ptātē habeat epūs.

Episcop⁹ hēat ptātē in rebus ecclesie: vt dispenset necitatē hītib⁹ cū oi reuerentia & timore dei. pticipare⁹ eus etiā oz q̄ necessaria sūt. si tamē ipe aut q cū eo sūt fres idiguerit aliq⁹: vt necitatē nll'o mō patiāt ꝙm aplm scm̄ dicētē: victu tm̄ & tegumēto his contēti sum⁹. Si āt res ecclesiasticas epūs in suas ꝓpas voluntates vsurpare voluerit: aut fribus vl' filijs vl' q̄buscūq; ꝓpīquis ō derit ptātē ut ꝓ eos latenter ledāt res ecclīastice: hunc oz obnoxiū eē cōcilio. Sin alit epūs vl' q cū eo sūt p̄bēt aut diacōi accusēt: q⁹ ea q̄ vl' ex redditu vl' ex q̄libz actu eccl'e venerūt: i suos vs⁹ colligūt: & panperib⁹ frandāt: & fame ꝓficiūt hos. n. coꝝripi oz ꝙ ꝙ ordiatī fuerit a sco cōcilio. Si vo ꝑ hāc ꝓhibitōez aliq̄ ō reb⁹ ecclesie epm vēdere contigerit: etiā res ipa eccl'ie restaurāda ē: & ipe gradu suo dei, ciendus decernitur. Unde in eodem concilio martini pape legitur. pasce.

d ¶ Nec ꝓmutationes. hoc intelligas in reb⁹ collatis ecclie ab īperatore: ut. s. e. hoc ius in pīs. vel logt ꝙm sua tpa.

e Episcopus. indiguerit. Nota q̄liter expone hoc vbū indiguerunt: ut arteē tīm ad victū & vestitū. ar. extra de p̄ben. de monachis.

f ¶ Victu. q tāmeliorē vl' peiorē dandus ē ꝙm q̄litatē ꝑsonaꝝ: ut. xli. di. ñ coganf. noie ci barioꝝ ñ intelligunt vestimenta sz noie alimēoꝝ intelligūt vestes & hitatio: ut. ff. ō ali. le. l. vltia. & l. ante penultima.

g ¶ Aut fratrib⁹. ꝑsumitur enim q⁹ hoc carnali amore faciat: ut. lxxx. ix. di. decenē. sic. s. e. hec vsus. sic eē de ap. postremo. sic ecōuerso ꝓsanguinitas q̄ & chdm suspicio nē: ut extra ō cohabi. cle. & mulieres.

a nobis.

b ¶ Presbyteri. eque puniunt illi qui nō resistūt. s. officiati: sicut ipe episcopus: ut. C. de appel. quomā & ij.q.vij. qua ꝓpter.

a Jgs nō est. q; forte mortuꝰ est: q; sede vacāte nō pōt alienari res ecclesiastica: ita. xij. q. ij. siq; de reb⁹. ⁊ mel⁹ eē ne se. va. nouit. tñ. h. dicit q; sede sacerdotali vacāte aut ex ordinatione epi pōt fieri alienatio: ut. l. tri. di. fra termitatē. ⁊. s. c. q. i. decretū. ⁊ est ar. p ipso. C. qui admi. ad bo. pos. bonoꝝ. Sz eccla epali vacāte clerici nihil pñt aliēare. Itē pz hic q; eps nihil pōt aliēare sine ꝯsensu sacerdotis. xij. q. ij. placuit. ⁊. c. abbatibus. Q. iij.

b ¶ Honore. pēa eni aliēatiōis indebite ē depositio. xij. q. ij. vulterane. ⁊. c. abbatibus. ⁊. c. aplicos. xvij. q. iij. null⁹.

c Vid xo. duos solidos a q̄libet ecclia pōt eps petē noie cathedratici ptercq; a monasterio: ut j. e. inter. pōt tñ i necessitate a clericis collectā petere: ex de cen. cū apls. appellaſ etiā siq; synoda ticū: ut ex ō cen. olim. qm̄ frequē i synodo danē. isti aūt denarij erūt sm̄ cōez monetā regionis: ut. ff. ō le. iij. nūmis. et si plures monete sūt: forte meliores dabunt: ex ō iureiurā. quanto in fi. ut. ialtē mediocres: ut ex de cen. ex pte. Itez pter cathedraticū pōt eps petē moderatā. pcuratione: ut. j. e. inf.

d P Lacuit. solidos. ad pl⁹. min⁹. n. qñq; dat: ut ex pellat aure⁹: ut. C. de spo. ut. l. ij. ⁊ insti. de pena temere litigā. in fi.

De episcopo q̄ nulla necitate res ecclesie vendidit.

G Jgs eps nulla ecclesiastice rōis necitate ꝓpulsus in clero suo: aut forte vbi pbr̄ nō ē: de reb⁹ ecclesiastic⁹ pōsperit aliqd vēdere. ⁊ res ipas ecclesie ꝓprie restaurare cogat: et in iudicio epoꝝ deijciat audit⁹ ⁊ cōuict⁹: ⁊ tanq̄ furti aut latro crimij re⁹ suo ꝓnet bonoꝝ

Vid xo noie cathedratici eps exigē de beat: in scōo cōcilio bracarensi legitur.

Pret bonorē cathedratici nihil eps p dioceses exigat.

P Lacuit: ut null⁹ epoꝝ per suas dioceses ꝓter honorem cathedre sue. i. duos solidos alind aliqd p ecclias tollat: neq; tertiā ptē ex quacunq; oblatiōe ppli ecclijs prochialib⁹ facta sibi vsurpet: sed ecclesie reparationi seruet: ⁊ singulis ānis epo rō fiat. nam si tertiā ptē illā eps tollit: lumen ⁊ sartatecta abstulit ecclie. similiter ⁊ parochiales clerici suili more i aliqbus opib⁹ episcopo suire nō cogant. qa scriptū ē neq; vt dñantes in clero

Tertiā ex cōcilio apud merech Banucaꝝ reparoi, pficiat terna: quā eps accipe ꝙueuerat

P Riscis qdē canonib⁹ erat decretū: vt eps de prochianis ecclijs tertiā cōsequeret: cui sua plenissime sufficē non pōt. placuit huic sācto cōcilio vt null⁹ puicie lusitanie eps a q̄libet prochiana ecclia tertiā auferre pūat. Sz q̄ exinde cō seq̄ poterat: reparationi basilicā ꝓficiār. ¶ tē ex cōcilio toletano.

Nō accipiāt epi tertiam nisi dirutas ecclesias reparare voluerint.

U Nio nostre cōgregatōnis decreuit atq; instituit tertias q̄s antiq canones de pochijs suis hr̄e epos cēsuerūt: si eas exigēdas crediderint: ab ipis epis dirute ecclie reparēt. si xo eas maluerit cedere: ab ea ꝓ cultorib⁹ sub cura ⁊ solicitudie suī pōtificī reparatio eisdē ē adhibēda basilicis. q; si oēs ecclie aut icolumes fuerit: aut q̄ dirute erant repate extiterit: scōz ātiquoꝝ canonū istituta: si tertias sibi debitas vn⁹ q̄sq; eps assequi voluerit: facultas illi oīmoda erit. ita videlicz: vt citra ipas tertias null⁹ epoꝝ ꝙpiā p. o regijs īgnitionib⁹ a parochianis ecclijs exigat: nihilq; de pdijs ipaꝝ ecclīaꝝ cuiq̄ cā stipēdij dare pūat: sz ⁊ hoc necessariū instituere duxim⁹: vt plures ecclie vni neq̄q̄ cōmit tant pbr̄o: q; solas p totas ecclesias nec offīm valet pfolueſ nec reb⁹ eaꝝ necessariā curā impēdē ea. s. rōe pcipimus: vt ecclia q̄ vsq; ad. x. habuit mancipia sup se habeat sacerdotē q̄ xo min⁹ alijs cōiugat ecclesiis. figs sane epoꝝ hac nr̄aꝝ cōstitutionē puipēderit: duorum mēsiū spacio se nouerit excōicatiōe mulctari. ¶ tē pelagi⁹ gresonio illustri.

De eodē

I Llud te volum⁹ modis oīb⁹ custodire: ne qui epoꝝ ficilie de parochijs ad se ptinentibus nomine cathedratici

decretū⁹ ō. So. tertiā hz: cū vult hoc on⁹ fabrice subire: ut. j. xij. q. iij. c. vlt. ⁊. j. e. vnio contra.

¶ Episcopo ratio. p archidiaconū de possessionibus ecclesie: ut. xxv. di. perlectis.

g P Riscis. tertia. pt hoc itelligi ō tertia q̄ debet ipi fabrice. alij dicūt de tertia illa q̄ debet ipsi epo ut illā ñ debeat hr̄e ex q̄. abū dat: nisi velit on⁹ fabrice subire.

h U Nio. ut tertias. h. itelligit hoc ō tertia oblationū: ñ de tertia dcīnationū. Sz ō eū ē ex de pscrip. de q̄rta. Alij dicūt q; epus hodie nullā hēbit tertiā: nisi i duob⁹ casib⁹. vn⁹ si vult repare ecclesiā: ⁊ alⁱ⁹ si incūbit on⁹ regale: ut h̄ dr̄. Sz verū ē q; epus ad suū cōmodū hz vnā tertiā. p se: ⁊ aliā quā pōt tenē si vult subire onus fabrice. hēbit ꝓterea ptē oblationū tpe dedicatiōis: ut. j. e. nec numer⁹. ⁊. xviij. q. ij. eleutheri⁹. Sz qd si epus ptē fabrice recipit: deinde cū eguerit ecclia reparatione: voluit ecclie reddere tertiā? dic q; ñ pōt Jo. sicut nec vsufructuarius pōt i talī casu vsufructum cedere: ut. ff. de vsufruc. Iz cū vsufructuari⁹. ⁊. l. se. ff. de aq. plu. ar. is cū quo. Male dicit Jo. qm̄ repare dz epus ecclesiā postq̄z hēt q̄rtā fabrice: q; res trā fit cū onere suo: ut. xvi. q. i. figs laicus. b.

i ¶ Oīmoda. b apparz q; illā tertiā pōt epus in suos vsus ꝙuertē: cū ecclesia ñ egeat reparatione Iz fōte ꝓriū ē. xij. q. ij. nobis. vbi dr̄ q; annuatim refuabit. So. ibi logi ō illa⁹ ptē q̄ ptinet ad reparationē epalis ecclie. hic xo de ītra parochialis

k ecclīe. ¶ P. ro regijs. ar. q; p itinē ad papā vl ad regē ñ pōt epi vltra statutū petē: ut ex de cen. cū apls. xvi. q. i. placuit. ¶ Cōmittant. h ē casus: vbi aliqs pōt hr̄e plures ecclias. aliⁱ casus sūt notati. xxi. q. i. in sūma q̄stionis.

m ¶ Mancipia.cū ergo decē faciūt plebem:pz intellectus illius capituli.s.ij.q.v.presbyter si a plebe.

n ¶ Aliud.s.vires.ne victū lōgi tpis breuis hora ꝓsumat eē dc cen.cū apls. Et sm quosdam pauperib⁹ nihil petet:ut.i.q.ij.placuit. ar.j.e. cauendū. Sz h⁹ non est verū:qz si aligs vltra vires fuerit grauatus:fiet collectio ab alijs:ut eē de cen. cum instantia.ꝛ.c.,pcurationes. nō aūt dabit epō nisi lac ad bibendū: ne ieiunioꝝ doctrinā rubentib⁹ buccis pdicet ut.xxxv.di.sexto.et .c. eccl'ie. nec bibet vltra tertiā vicē: ut.xliij.dis. in illa palea:qñ ꝓsbyter ꝛ comedet lardum vel carnes vaccinas vl' verueciuas cū aceto:ut.C. de erogatione mil.an. .l.i.li.xij.ar.ꝓtra.xli.di. nō cogantur.

o Nec numer⁹.forte ꝓluetudo fuerit: qꝫ sm numerū baptizādoꝝ tantū vel pl⁹ reciebat: qđ erat iniquū ut.i.q.i.baptizandis.et .c.placuit.Johānes.

p ¶ Aut in electa. Ꝑriū est.j.xuij.q.i.c.i. vbi dr qꝫ in parochie sūt distincte: ne aligs iura alterius vsurpet. Ad hoc dicūt qdam qꝫ hoc.c.logtur sm ea tpa:qñ nōdū parochie erant distincte.iz hoc stare nō pōt: qz dionysius q distinxit dioceses diu ꝓcessit gelasium:cui⁹ vltud.c. est. Dicas ergo qꝫ loquitur de iudeis ꝛ pagānis et transeūtib⁹ ꝛ talib⁹ qui nō hūt certū domiciliū qꝫ cui hic de pueris nō loquat:pz ex eo qđ dicitur aut in electa. ipsi.n. nō pōt eligere.

q ¶ Cōsuetudinē.sm qꝫ puenit cū epō ipe dedicationis.xuij.q.ij.eleuiberius.

a ¶ Alia cognouim⁹. qđ veterū. Nihil ergo pōt epus petē ab aliquo nisi oñdat ꝓ canonēs illud sibi debitum:ut.ix.q.iij.conquestus.ꝛ xuij.q.ij.c.i.

b ¶ Presumpta. Nota qꝫ longūqua vsurpatio nō facit ius:ut.xcuij.dis. illud.c.di.contra morem.xuiij.q.i. sclima. extra de sim.o.cum i ecclesia.ꝛ.c. nō satis.i. q.i. nullus episcopus. extra de prescrip.causam. Item ar.nota .q sua auctoritate quis potest detinere de iure nō prestitit: licet illud diu solutum fuit. C. de agri. et censi. litibus. tēpus enim nō inducit obligationē:extra de cens. puenit.ff. de act. ꝛ obliga.obligationū fere.§.placet.preto:enim nō tuetur iniquā possessionem. ff. de publicia.cum sponsus.§. fi res. nō enim sufficit possedisse nisi causam possessionis probet:extra de prescrip.si diligēter.ff. de itinere actuq; prīua.l.vlti. licet enim longissimo tempore aliquid gratis prestitum fuit: in hoc nō currit prescriptio:ut. xvi.q.iij clerici.ꝛ.c.si episcopus.ꝛ.C. de prescrip.xxx. vel.xl. an.male.ar. contra.xviij.q.ij. ser uiciū. nam libertas nō danda de cāmam ꝓscribit: extra de ꝓscrip. de quarta. Item ar.contra.l.q.iij. quesitum.nec cogitur quis causā possessionis probare.ff. si ser. vendiquis diuturno. So.nec in longa nec in longissima

Baptizandis numerus, nō imponatur: nec cathedraticum vltra vetustū morem exigatur

Nec numerus baptizandis iuste creditur imponend⁹ cum q̄ti petierint vel ad regenerationem festinauerint: nō sint ꝓ alterius voluntate repellendi. ꝛ ideo frater huius superfluam constitutionez modis omnib⁹ remouebis: vt vn⁹ quisq; aut in vicina sibi ecclesia aut in electa ꝓ sue mentz baptizetur arbitrio. cathedraticum etiam non ampli⁹ q̄ vetusti moris extiterit: ab eius loci pbro noneris exigenduz ꝛ de his que die dedicationis fuerit offerentiū deuotiōe collata:cōsuetudinem que generaliter omnibus ecclesijs est prescripta seruabis. Cathedraticum qđ his auctoritatib⁹ epis permittit exigere:preter medietatem vel tertiā partem oblationum: que etiā ꝓ varia ecclesiaꝝ cōsuetudine ex premissis auctoritatib⁹ epō debetur: intelligendū est. nec illa pars oblationū oim generaliter intelligēda est:sed vel anniuersarie dedicatōis vel quorundam etiam solēnium dierū ꝓut inter episcopum ꝛ sacerdotem tempore dedicationis conuenerit. De his vero episcopis qui per parochias suas crudeliter deseuiunt: sic ē statutum in tertio concilio toletano.

Vltra morem antiquum a parochianis presbyteri nihil episcopi exigant.

Quia cognouimus episcopos per parochias suas non sacerdotaliter sed crudeliter deseuire:ꝛ dum scriptum sit:forma estote gregi non vt dominantes in clerum: qui exactiones dioceseos sue vel damna infligunt: ideo cēsemus: excepto qđ veterum constitutiones a parochijs habere iubēt episcopos: vt alia q̄ illis hucusq; presumpta sunt: denegentur. hoc est neq; in angarijs presbyteri aut diacones neq; aliquibus fatigentur indictionibus: ne videamur in ecclesia dei exactores potius q̄ pōtifices nominari. hi vero clerici tam locales q̄ dioceseni: q se ab episcopo grauari cognouerint querelas suas ad metropolitanum deferre non differant: ꝛ metropolitanus non moretur huiusmodi presumptiones auertere. Item ex concilio gabilonensi.

A parochianis stipendia nō nisi cum charitate epi exigāt.

Aduendum est sane: ne cū episcopi per parochias suas peragrant: quandam non solum erga subditos sed erga socios tyrannidem exerceant ne quod absit non cum charitate sed cum quadam iactantie temeritate nec cum gratiarum actione sed cum quadam iudiciaria inuentione stipendia ab eis exigant. obseruandum modis omnibus est: vt si quando eis peragrande parochie necessitas incūbit: in cōfirmandis hominibus in ingrendis rebus emēdatione dignis in predicatione verbi dei in lucris animarum potius q̄ depredandis ꝛ spoliandis hominibus ꝛ scandalizandis fratribus operam dent. ꝛ siquando eis ad peragendum mini-

p̄scrip. sufficit allegare diuturnam possessionez: nisi aliquā causaz possidendi alleget. sed allegata causa cum de tempore constet p̄sumitur esse debitum: ar. xij. di. illa. tamen nō tenetur ꝓbare causam siue titulum possidendi quia potest esse q̄ non habet de hoc instrumenta nec testes: nec ē hoc in memoria hominū: ut. iij. q. vi. hoc q̄ppe. T. dicit contra. q̄ sufficit si dicat p̄scripsi nisi p̄sumptio sit ꝯtra eū.

c ¶ Auendum. subditos. s. laicos.

d ¶ Socios. hic clerici dicunt̄ socij epi: alibi frēs: ut. xcv. dis. olim. ⁊. viij. q. i. q̄ aūt.

e ¶ Scandalizēt. exigendo vltra licitum: ut. xi. q. iij nolite.

f ¶ Sumpt⁹. videtur ergo q̄ si habet sumpt⁹ vñ possit expendere non debet alios grauare. nā potius vident̄ hec peti ex gratia q̄ de iure: ut extra de cen. cū apostolus. ⁊ ea que domi consueuit expendere debz expendere cū est in via: ut in aut̄. de man. p̄n. §. illud. colla. iij. ⁊ in auc̄. ut iudi. sine quoquo suffra. §. nulli. colla. ij. sz nō est ita: ut extra de simo. cū sit romana.

g ¶ Inter cetera. monasteriorū. j. xvi. q. ij. c. i. ⁊. ij. ꝯ. j. xvi. q. i. cū ꝓ vtilitate j. xviij. q. ij. q̄ sit. ⁊. c. seruitiū. ꝯ.

h ¶ Solutionis. ipsa enī monasteria a lege diocesana sūt exēpta: ut hic. ⁊. xvi. q. i. cū ꝓ vtilitate. ⁊. xviij. q. ij. quā sit. sed eorū capelle nō: ut extra de capel. mona. c. vlti. ⁊ penulti. ⁊ extra de p̄ben. de monachis.

i ¶ Quīquagenariuz. hodie numerus singuloꝝ in euictionibus est taxatus: ut extra de cen. cū apostolus. nec numerus ibi taxatus recipiēdus est: si ecclesia grauetur: ut ibidem dicit̄ extra de exces. p̄la. cuz ad quorūdam. extra d̄ penis. c. penult. illos g. qui supflui sūt: pōt remouē sacerdos: q̄ si habes s̄uiturē adaquā di certū numeꝝ pecoꝝ: si pl⁹ ducis ad aquā q̄ d̄beas: supflua p̄nt a dño remoueri: ut. ff. de aq̄ quo. ⁊ esti. l. i. §. trebacius. Itē si cā ꝓprij ꝯmodi venit ad ecclesiā: de ꝓprio viuat: ut. C. d̄sta. ⁊ ima. l. vlti. hec allegatio forte hodie ñ tenet: q̄ si aliqs fuerit supra vires grauat⁹: alij vicini sacerdotes tenentur cōferre: ut dixi. s̄. c. illud. ⁊ ex̄ de cen. ꝓcurationes.

sterius suum a subditis aut fratribus aliquid accipiendum ē hoc summopere obseruar̄ debent ne quem scandalizent: aut grauent. tanta ergo discretio in hac re tenenda est: vt verbi dei predicator vbi proprij sumptus desunt a fratrib⁹ accipiat: ⁊ idem fratres illius potentia non grauentur: exēplo apostoli pauli: qui ne quē grauaret: arte ⁊ manibus victum querebat. Item ex cōcilio toletano. viij.

Vltra duos solidos a parochianis ecclesijs episcop⁹ nō presumat accipe.

Inter cetera deniq̄ q̄ cōmuniter nos conferre cōpetenter oportuit: querimonias etiam parochialiuz presbyterorum gallie prouincie solertissime discernere decuit: quas contra pontificum suorum rapacitates necessitas vt comperimus tandem compulit in publicum examen deferri. hi enim pontifices vt eorundem euidens inquisitio patefecit in discreto moderamine parochianas ecclesias pregrauantes dum in exactionibus superfluis frequenter existunt: pene vsq̄ ad exinanitionem extreme virtutis quasdam basilicas perduxisse probantur. ne ergo fiat de cetero quod constat hactenus inordinate presumptum non amplius q̄ duos solidos vnusquisq̄ episcoporum prefate prouincie per singulas dioceses vel basilicas iuxta synodum bracarensem annua illatione sibi expectet inferri: monasteriorum tamen basilicis ab hac solutionis expressione seiunctis. cum vero episcopus diocesim visitat: nulli pre multitudine onerosus existat. nec vnq̄ quinquagenarium numerum euictionis excedat: aut amplius q̄ vna die per vnamquanq̄ basilicam remorandi licentiam habeat. quicunq̄ vero pōtificum eorundem aliter q̄ decreuimus agendum presumpserit: correctioni proculdubio canonum subiacebit tanq̄ constitutionum synodalium transgressor ⁊ priscorum patrum edictorum corruptor.

Item gregorius episcopis sicilie.

Sacerdotes ab episcopis suis vltra modum non grauentur.

Relatum est nobis sancte memorie decessoris mei tēporibus per seruum dei diaconem qui tunc ecclesiastici patrimonij curam gessit: fuisse dispositum vt sacerdotes per diuersas vestras dioceses constituti quotiens ad consignandos infantes egredimini: vltra modum grauari minime debuissent. summa enim prefixa fuerat vobis vt audio consentientibus: que ab eis sacerdotibus pro labore clericorum dari debuisset: atq̄ quod tunc placuit: sicut nunc dicitur: minime custoditur. vnde fraternitatem vestram ammoneo. vt subiectis vestris graues studeatis non existere. Item pelagius cresconio illustri.

Secundum loci mediocritatem episcopis cōuiuia parentur.

k ¶ Relatū est. sūma. s̄. eadē. q. i. relata. ar. q̄ pactio interuenire pōt in sp̄ualibus: ut hic. ⁊. xviij. q. ij. eleutherius. xij. q. ij. c. quicūq̄ ex̄ de deci. ex multiplici. q̄nq̄ enim ꝓhibetur transigi vel pacisci: si tamen fiat auctoritate iudicis tenet: ut extra de preben. nisi. ff. de his q̄ no. infa. furti. §. pactus ff. de transact. cum hi. §. sicut. sed quare. recipitur pecunia pro actu ꝯsecrandi: ut hic dicit̄ ⁊ ex̄ de simo. cū sit romana. ⁊ nō ꝓ actu baptizādi: ideo dico: ne aliqui ꝓpter paupertatem vel auaritiam se subtrahant a baptismo: ut. i. q. i. baptizandis.

l ¶ Pro labore. s̄. i. q. ij. c. vltimo. j. xij. q. ij. charitatem.

m ¶ Clericorum. qui laborant cū episcopo in visitatione.

a Aliud.pene.nota q̄ aliqs sub pena pōt obligari i spi
b ritualib⁹.ut.xxiij.di.cꝫ.xvi.q.i.statuim⁹.i.q.vlti.q°.
ti ns.
Clericus.

c Quod clericus. Causar:alia ec
clesiastica:alia
secularis.Ecclesiastica
alia spūalis alia crimi
nalis alia ciuilis.Spūalis
ē illa vbi agit̄ de decis
vel matrimonijs.Cri
minalis vbi agit̄ de cri
mine ecclīastico.s.bere
sis vel vsurar:cui⁹ exa
minatio spectat ad iudi
cem ecclīasticū:ut.j.e.
figs cū clerico.r.vi.q.
iij.c.i. Alia ē ciuilis siue
pecuniaria:vbi agit̄ de
reb⁹ tpalib⁹. ar.ad hāc
distinctionē.xvi.q.i.fra
ter. Itē secularū alia ē
ciuilis alia crimialis.i
bis oīb⁹ nūcꝫ poterit cle
ricus nisi sub ecclīasti
co iudice:ut.j.e. null⁹
eps.nisi in trib⁹ casib⁹:
ut in cā feudi:ut ex de
iudi. ceterū. nisi fit in
corrigibilis:ut.xvii.di.
nec licuit. Itē r i cā re
cōuentionis.iij.q.viij.c⁹
in agendo.alios casus
posui.j.e.clericū null⁹.
fīliter nec laicus potest
poueniri sub ecclīasti
co iudice nisi in casibus.v.
ut si poueniat ipsum sub
rebus spūalibus:ut ex
de iudi.c.ij.r.iij.vel nisi
rustici ecclesie cōuenā
tur:ut.lxxxv.di.iudica
tum. extra de appel.si
duob⁹.vel nisi aliqs ra
puerit res ecclesie tūc
potius ex cōsuetudine
cꝫ de iure conueniē sub
clerico:extra de fo.cō
petē.cū sit.r.c.si clericꝰ
Itē si laicus iudex ē ne
gligens:extra de fo.cō
petē.ex transmissa.xxiij
.q.v. administratores.
vl si suspectus fuerit iu
dex secularis: vel si ha
beretur querela contra ipsum: potest adiri ecclesiasticus
iudex:ut in auc.ut diffe.iudi.collr.ix.§.i.r.ij r.§.penulti.nō
tamē ꝓpter negligentiā ecclesiastici iudicis clericus pōt
conueniri coram laico:ut extra de iudi.qualiter in fi.

Aliud magnitudinē tu āmi
nime volumus ignorare: q̄
syracusane ciuitatis eps inter
alia q̄ in cautionū suar pagina
spopondit: hoc etiam speciali
ter sub interpositione pene le
gitime ꝓmisisse legitur: nunc
se a quolibet sue diocesis pre
sbytero vltra duos solidos ca
thedratici nomine petiturum
nec per quamlibet aliam occa
sionem quicꝫ in eis dispēdio
esse gesturum qō magnitudo
tua non solum a predicto epi
scopo sed de omnium episco
porum fidelie personis compe
tenti solicitudine custodire nō
desinat: nec ipsa quoq; prādia
enormia fieri sed secundum me
diocritatem vniuscuiusq; loci
episcopo ad confignationem
venienti susceptionis prepara
re conuiuium: quia nec eo pre
textu pauperibus incuti dam
na volumus: aut qualibet rati
one permittimus.

Clericus aduer
sus clericū que
stionem de pre
dijs agitauit quē
ad ciuilem iudi
cem producere
voluit. reus non nisi ante iudi
cem ecclesiasticum stare vole
bat. actor vero potentia ciuil'
iudicis illum a possessione sua
deiecit. quo audito episcopus
eum ab officio suo suspendit.
ille contempta episcopi sentē

d Nemo.

e Clericū. etiam depositū. ut.lxxvi.di. dictum.
Nec etiam contingatum. xxiij.di. siqui vo. nec
obstat extra de
apostata.c.i. q̄ ibi
loquit̄ cū talis nō
vult gaudere pri
uilegio clericali:
q̄ forte fit mari
tus vidue. nā tūc
pdit ꝑuilegiū: ut
ut.lxxviij.di.gsq;
clericus. idē di
co de seruientib⁹
r mancipiis cle
ricor: ut. lxxix.
di. indicarum. et
idē ꝑuilegiū ha

Qō.i
ber familia quod
dōs: ut ex ō iud.
ad liberandū. q̄
libert⁹ for patro
ni segt. ff. ad mu
nici. assū prio. xij.
q.ij. ecclīar suos
Itē vrores clico
rū: q: sorit forū
vro: ex ꝑsona vi
ri: ut. ff. de iurisd.
om. iudi. cū q̄dā.
r eodē gaudet p
uilegio vror r fi
li⁹ quo clericꝰ: ut
C. de epi. r cle. li
r.ij.ꝭ ulla q̄ nō est
legitima vro: nō
sorit forū a plo
na. ff. ad munici.
de iur. §. vlti. Jo.
qō dicit de cōiu
gato falsū ē: ut ex
de cle. ꝑsu. Jo. r
forte idē est i de
posito: cum sit ex
auctoratus. b.

tia officium suum ministrauit.
hoc comperto episcopus fine
spe restitutionis in eum sentē
tiam dedit. Hic primum que
ritur: vtrum clericus ante ciui
lem iudicem sit producendus:
Secundo: si producēdus nō
est: an hec culpa sit digna su
spēsione: Tertio: si digna nō
fuerit: an contemptorem sentē
tie sui episcopi irreparabiliter
oporteat deponi.

Quod clericus apud
seculares iudices ac
cusandus non sit: cui
us papa scribit dicēs

Apud secularem iudicem nul
lus clericus conueniatur.

Nemo vnq̄ episcopum aut
reliquos clericos apō iu
dicem secularem accusare p̄
sumat. Item ex concilio pa
risien. Palea.

Null⁹ iudicū neq; pbr; ne
q; diaconē aut cl'icū vllum
aut miores ecclie sine licētia
pōtificis p se distrigat: aut ꝑdē
nā ꝑsūat. qō si fecerit: ab ec
clesia cui iuriā irrogāe digno
scit: tādiu sit seqstrat⁹: q° usq;
reatū suū agnoscat r emēder.
Itē marcell⁹ pp. De eodē

Clericū cuiuslibz ordis ab
seqz pōtificis sui ꝓmissu null⁹
ꝑsūat ad secularē iudicē attra
here: nec laico quēlibz cl'icus
liceat accusare. Itē ex nice
no ꝯcilio. Ab eis gsq; iudi
cād⁹ ē; q° s sibi iudicē elegēit

Iudices aūt eē nō debēt
nisi q°s ipe q ipetīt elege
rit: aut q°s suo ꝑsēsu hec facta
sedes aut ei⁹ ꝓmates auctate
h⁹ scē sedis ōlegauerit. Itē
valētian⁹ theodosi⁹ r arcadi⁹

f Cabsq; pontifi
cis. hodie nec cū
ꝑsensu epi pōt: ut
extra de fo. ꝓpe.
si diligēt. als ab
officio suspendit
ut. iij. q.vi. nō li

g Iudices. qui impetit. ar. iudices esse vandos
ad arbitrū rei: ut h. r. xv. q. vij. si autē. r. iij. q.
vi. peregrina. r. iij. q.v. quisqs. ff. ꝺ iud. obstā dū.

vbi dicit q̄ ille iudex nō est dandus: quē altera pars noiatim petit. Iz pōt ibi illud altera intelligē de actore nō de reo. uel dic si nō possit accedere actor: tunc reus dabit sibi sm petitionē rei. vel supple in oībus istis istud: et actoris. vt dic q̄ hoc .c. loquit in criminali causa. tūc enim ex pluribus epis pōt eligere reus quos vult: ut .xij. q. viij. accusatores.

g ¶ Primates. i. episcopi qui concilium celebrant auctoritate pape

b Quotiens. ordinarios. i. ad ordinarios vel delegatos ab imperatore.

i ¶ Cum legibus que dicit clericum posse trahi ad ciuilē iudicez: ut .j.e. siquis cui clerico.

k ¶ Quia ad dei solius. i. clericos qui dii appellantur: ut. j. e. sacerdotibus.

a Vltus. vel exhibeatur sed nūquid tenetur venire et allegare forum ut ex de ap. cum pari. nō: q̄ citano nulla est: et vbi quis citari non potest vel ratione ploratione vel temporis vel cause nō tenetur venire: ut notatur. .ij. q. ij. si episcopus. et. q. i. c. ij et .ff. de fer. l. i.

b ¶ Linguli. nota q̄ ecclesiasticus iudex potuit etiā laicum sua dignitate ut. xxiij. q. v precepti in fi.

Ad seculares iudicia nullus clericus est pertrahendus.

Quotiens lege sancimus: vt nullus epoz vel eorum q̄ ecclesie necessitatib⁹ seruiunt ad iudicia siue ordinarioz siue extraordinarioz iudicū ptrahatur. hōt eni illi suos iudices nec q̄q̄ bis publicis est. cōcū legib⁹. ¶ tō cōstantin⁹ imperator: pfidens in sancta synodo q̄ apud nicenā cōgregata est: cū querela quozūdā cōspiceret cozā se deferēdā aīt: vos a nemine diiudicari potestis: quin ad solius dei iudiciū reseruamini: ¶ tē ex cōcilio matinensi. ca°. ix°:

De eodem. Dalea.

Nullus clericus aliū clericū ad iudicē secularē accusare aut ad cām dicendā trahere quocūq̄ mō presumat: sed oē negociū clericoz aut i episcopi sui aut presbteroz cuz archidiaconi pñtia finiat. q̄ si q̄s clericus hoc adimplere distulerit: si minor fuerit: vno min⁹ de. xl. ictib⁹ accipiat: si vo honoratior. xxx. die p̄ cōclusione mulctetur. ¶ tem bonifacius ad ep̄os gallie.

De eodem. Dalea.

Decūq̄ cōtentiones iter christianos oriūtur: ad ecclesiā deferant. et ab ecclesiasticis viris terminent. et si obedire noluerint: quousq̄ obediant: a liminibus ecclesie excludant. ¶ tē marcell⁹ papa

Neq̄ p cā ciuili neq̄ p criali eps apud ciuilē iudicē pertrahatur.

Nullus epūs neq̄ p ciuili neq̄ p criminali cā apud quēuis iudicē siue ciuilē siue militarē pducat vel exhibeat ingratus eni q̄ hoc iubere: ausus fuerit: amissione rei p̄ et canguli cōdēnatione plectetur.

c Testimonium. recipiat. in causa criminali: ut extra de testi. de cetero.

d In publico. s. foro secnlari: ne sit contra dist. xxiij. c. illud. j. xv. q. v. c. i.

Item silvester papa. Quilibet clericus non est in publico examinandus.

Testimoniū clerici aduers⁹ laicū nemo recipiat. nemo clericū quēlibet in publico examinare psumat: nisi in ecclesia. C. h. i. ti. de epis et clericis. Imperator theodosi⁹ nec honore vel legib⁹ epūs ad testimoniū flagitet. ¶ tez epm ad testimoniū dicēdū admitti nō decet. nā et psona honorat et dignitas sacerdotij excepta cōfundit. Nouella cō stitutio: Eps nō flagitet ad testimoniū iureiurādo sed euāgelijs tm cozā positis. Iz indexmittat ad eū ex suis ministris vt ppositis sacrosactis euāgelijs secūdū q̄ decet sacerdotes dicat q̄ nouerit. ¶ tē silvester papa. Clericus ad ciuilē iudicem clericum ꝓdu cens anathema sit.

Iqs clericus accusās clericū in curiā introierit: anathema sit. subandit ēdū ē si publicoz iudicioz cognitionem petierit. epale nāq̄ iudiciū nihil obest ab imperatore postulare. Vñ in char. cōci. viij. legitur. Proprio pinet honore publici iudicij cognitionē ab imperatore postulā.

Lacuit ut quicūq̄ ab imperatore cognitionē publicoz iudicioz petierit: honore ꝓprio pinet. si aūt epale iudicū ab imperatore postulauerit: nihil ei obstat. Sic et sequētes auctoritates intelligende sunt: quibus clericoz cās non nisi clerici cognoscere iubent unde gelasius papa scribit zele comti. Seculari iudice clericz nō est audiendus.

Christianis gratū semp debet esse q̄d ab eoz poscit dignitate prestandū: quia deo

c nec honore. i. iurē p totū.

f ¶ Ad testimoniū. a iudice seculari.

g ¶ Excepta. ab hac necessitate.

h Quella. iureiuran. hec sūt vba. S. nec dic verū. nā epi hā tenent iurare: ut. ij. q. iij. nulla et. iij. q. ix. hortamur. Iz hoc est pnulegiū eius q̄ nō tangit euangeliū Iz tm̄ a longe man⁹ eleuat versus ipsuz. videt tm̄ q̄ sm canones tenetur tangere euangeliū ut. i. q. vij. quotiēs. Io. q. no. debeat tangere hodie determinat et ō iura. calū. c. vlti. b.

¶ Iudex mittat. extra de testi. figs testū. ff. ō iureiurando ad ꝓbationes

k Siquis.

l Lacuit. petierit. Ergo ex sola pōrrectione libelli pdit qs causā. et sic ē ꝓtra. ff. de iudi⁹ vo. si libertus. et. ff. rē ra. ha. l. amplius. vbi habes q̄ nō incidit in peuam si desistat ab agendo. sic ergo videt q̄ q̄q̄ pfugit ad secularē iudicē ꝓpter desidiam ecclīastici iudicis ut. xvi. q. vij filius. s. sicut econuerso recurrit ad ecclīasticū iudicē a seculari: ut. j. xviij. q. vlti a sepe bis. et. c. si vobis. et et de fo. cōpe. Iz. et. c. ex trālmissa. Iz nō ē hoc verū: ut et ō iudi. q̄ri i fi.

m ¶ Epale. in his q̄ spectāt ad iudiciū imperatoris: ut et de fo. cōp. c. verū. vt intellige q̄ imperator rogat epm cognoscere de causa.

n Sic et sequētes. i. sic primisse auctores dicūt: q̄ nō nisi cozā clericis sint querimēda clerici: sic et.

o ¶ Quistianis. celestem. clerici enim milites christi sūt. xxiij q. vltima. reprehensibile

p ¶ Contempserint. si ñ venīūt ad iudicium isti actores in optione rei est an velit ut circū ducatur edictū: vel q admittant̄ pbationes suę ꝫ iudex auditis pbationibus suis nō pnūciabit eū liberum ꝫ seruū illius non esse: nisi euidentissimas pbationes habeat: ut. ff. de libera. causa. diui fratres. vel iudex pōt actorib⁹ imponere ppetuum silentium: ut. C. de inge. manu. l. diffamari.

q ¶ Refugit. fic. lxxiij. di. bonozatus. ⁊. iij. q. ix. decernimus.

r ¶ Sluester. viuente. hoc multū facit p eis: cum pater eos reuocauit: filij nō possunt reuocare: ut. ff. de pbꝰ. peculia.

s ¶ Patris. sm legē antiquam habes: q cum quis nō adimplebat voluntatē defuncti: omni successione priuabat̄. C. de fideicō. l. vlt. hodie aūt hoc tenet in extraneo herede. ꝫ si filius instituts heres nō implet voluntatē defuncti pua successione relicta tñ sibi legitima: ut. C. ō fideicō. autentica amplius. ⁊ forte ler ꝑualet in hoc casu huic canoni Innocen. tñ idem dicit qō hic dicit: ex de vo. ⁊ vo. redemp. ꝫ in fi. vñ potest dici q canon iste corrigat autenticā.

t ¶ In vestro. auctoritate enī epi volūtas defunctoꝝ mandat̄ executiom: ex de testa. si heres.

Ante iudicem cimilē sacerdotes non accusentur.

R Elatū est ad huius sancte ⁊ apostolice sedis apicem cui summa ꝝ dispositiōes cā ꝝ ⁊ omniū negocia ecclesiarum ab ipo dño tradita sunt quasi ad caput ipō dicēte: Tu es petrus ⁊ su. h. p. e. ec. me. qō qui dā emuli christi eiusdēq; sancte ecclesie insidiatores sacerdotes dei ad iudices publicos accusare presumāt: cū magis apostolus christianoꝝ cās ad ecclesias deferri ⁊ ibidem terminari ꝑcipiat: qm̄ taliter ꝑ uaricantes ꝓuaricaueriūt i deum sūū ⁊ non obediūt ꝑceptis eius. ¶ tē pelagius benegesto defensori.

Rector foꝝ rei sequatur.

Q Xperietie tue presenti auctoritate mādamus: vt in causis in quibus quelibet ecclesiastici officij psona loco petitoris exist quenq; laicū pulsatura apud siue ꝓuincie iudicem suas disponere actiones nō deseret. in his vero negocijs in quibus ecclesiastici officij psona pulsatur: toti⁹ submoto pulsatōnis obstaculo ad iudiciū episcopi vel presbyterorum in loco vbi questio vertitur cōstitutoꝝ occurrat indifferenter examen. ¶ tem sergio cancellario.

De eodem.

S I quisq; clericus siue inferioris siue potioris gradus petitor exist̄: ⁊ cōtra laicam personā suas dirigat actiones: iste modis omnibus n.

R Elatū. christianorum. hoc obtinuit sm primitiuū statū seruientibus bñficiū negare non ꝓuenit. siluester atq; faustinianus: q se a cunabulis clericos cōfitent̄: a theodoza se oppzimi p violentiā cōquerunt̄: quia dicūt se ingenuos atq; deo auctore pstine cōditionis nexibus absolutos in sortem deterrime iteꝝ seruitutis addici. ⁊ per auctoritatē regiam cōtra leges publicas cum clericali cingulo olim dū tenerentur astricti per archidiaconū vbis grumētine esse cōuēctos: cū cōstet eū q celestē militē pulsat: nō nisi eius foꝝ debere sectari. ⁊ ideo dilecte depense salutatōnis affatu supzdictos clericos tibi cōmēdo: vt si ad delegatoꝝ iudiciū eorū aduersarij venire cōtēpserit: tue sublimitat̄ tutōne valeant̄: ne qd illis aut subzeptio aut inimica legibus violentia necessitatis imponat: quia qui iudiciuz refugit: apparet eū de iusticia diffisum. ¶ tem crispino ⁊ sabino epis.

Non nisi ad epoꝝ iudiciū clericus vocetur.

S Siluester ⁊ faustinianus ecclesie grumētine clerici clamosa nobis insinuatōe cōquesti sūt: libertatē sibi domini sui benignitate cōcessā heredū eius oppzessione pulsari sibiq; in clericat⁹ officio pene a cunabulis seruientibus etiā manumissore viuēte in eodem actu nihilominus cōstitutis diuinis mysterijs impēdere seruitiū nō licere: cū si petitionē veritas subsequat: cōtra pris ⁊ auctoris sui factū veniētib⁹ vt indignis hereditas legib⁹ auferat̄: nec eis liceat heredi tatē capiētib⁹ cōtra auctoris sui ꝓsilire iudiciū. ⁊ ideo fresknī qm̄ se etiā ab archidiacono dicte ecclesie querūtur oppressos: q per eoꝝ absentiam moderatoris iudiciuꝫ ꝓmisit eos esse securturos calcat̄ oibus ⁊ eodē qui centra leges diuinas ⁊ publicas pulsat̄ forū suū putauit auferri in vro iudicio: q̄s ille ē q clericum lacessit aduersat̄: vt ecclesie iura que vetusti ꝓncipes assidua sanctione firmarūt: impetitis clericis non negentur.

¶ tē alexander oibus ortho doxis per diuersas ꝓuincias christo domino famulantibus

Ante iudicem cimilē sacerdotes non accusentur.

R Elatū est ad huius sancte ⁊ apostolice sedis apicem cui summa ꝝ dispositiōes cā ꝝ ⁊ omniū negocia ecclesiarum ab ipo dño tradita sunt quasi ad caput ipō dicēte: Tu es petrus ⁊ su. h. p. e. ec. me. qō qui dā emuli christi eiusdēq; sancte ecclesie insidiatores sacerdotes dei ad iudices publicos accusare presumāt: cū magis apostolus christianoꝝ cās ad ecclesias deferri ⁊ ibidem terminari ꝑcipiat: qm̄ taliter ꝑ uaricantes ꝓuaricaueriūt i deum sūū ⁊ non obediūt ꝑceptis eius. ¶ tē pelagius benegesto defensori.

Rector foꝝ rei sequatur.

Q Xperietie tue presenti auctoritate mādamus: vt in causis in quibus quelibet ecclesiastici officij psona loco petitoris exist quenq; laicū pulsatura apud siue ꝓuincie iudicem suas disponere actiones nō deseret. in his vero negocijs in quibus ecclesiastici officij psona pulsatur: toti⁹ submoto pulsatōnis obstaculo ad iudiciū episcopi vel presbyterorum in loco vbi questio vertitur cōstitutoꝝ occurrat indifferenter examen. ¶ tem sergio cancellario.

De eodem.

S I quisq; clericus siue inferioris siue potioris gradus petitor exist̄: ⁊ cōtra laicam personā suas dirigat actiones: iste modis omnibus n.

ecclesie: ut. ij. q. v. si quis ꝑsbyter. ⁊ rec. di. ecce. vñ adhuc sm legem si vider secularis est in species: cepit scopus ei adiungi: vel causa trāsfertur ad iudicē ecclesiasticū: ut i auē. ut diffe. iudi. §. si tñ colla. ix. in criminalib⁹ causis tñ. ſ. sanguinis nō sūt clerici iudices. xxiij. q. vltima his a ꝑsbus.

b ¶ Xperietie. ꝑsbyteroꝝ hoc intelligit. h. cū causa his delegatur ab epo: als epus solus in der est ordinari⁹ ut. j. e. de ꝑsona. vel erpone vel ꝓ ⁊ ut. xv. q. vij. epi scopus. vel dic q ꝓlatus gl ꝫ qui er electione habet ꝓlaturā: habet etiam iurisdictionem: ut ex de offi. ordi. cum ab ecclesiarum. ex de elec. c. i. sed qui nō est electus ab vniuersitate vel collegio nō est in der ordinarius. iudicē enim facit aut consensus populi: ut. xxiij. dist. legimus in fi. ⁊ i auē. de defen. civil. §. si vero. aut cōsuetudo ut. ix. q. iij. conquestus C. de eman. l. i.

c Siquis ꝯ regula. q ē. s. iij. q. vi. nemine. C. de iurisdi. omn. iudi. iuris ordinem.

alibi ꝙz apud ꝓuincie iudicez negocium suū dicturus occurrat. siquis autem laicus clericū cuiuscunqz gradus duxerit esse pulsandum: adeposuz iudiciū in eadem ciuitate vel territorio cōstituto ꝙz ꝓponat eas quas se habere existimat actiones quem ordinem legibus per oia conuenientē atqz consentaneum demōstrari illa regula manifestat: que precipit actorem foꝝ semper sequi pulsati. clericis vero pulsatis in episcopali iudicio foꝝ competere ꝓncipaliuz quoqz sanctionum designat auctoritas.

¶ Item in cōcilio agathēsi legitur. Episcopo non ꝓmittente apud secularem iudicez clericus pulsari non debet.

Clericum nullus presumat apud secularem iudicem episcopo non permittente pulsare. sed si pulsatus fuerit non respondeat: vel proponat: nec audeat criminale negocium in iudicio seculari proponere. ¶ Item papa.

Clericus suo inobediens epō depositus curie tradatur.

Siquis sacerdotum vel reliquoꝝ clericoꝝ suo epō inobediens fuerit: aut si ei insidias paraverit: aut contumeliam aut calumniā aut conuicia intulerit: ꝛ conuinci potuerit: mox depositus curie tradatur: ꝛ recipiat quod inquegessit. ¶ Item ex concilio carthaginensi. iij.

Principale cogantur auctoritate: qui plebez inuasam nō valet deserere.

Petimus vt dignemini dare fiduciam: qua necessitate ipsa cogente liberuz nobis sit rectorem ꝓuincie secūdū statuta gloriosissimoꝝ ꝓncipum aduersus illum adire: qui plebem quā inuaserat vsqz hodie commonitus secundum qd statutum fuerat relinquere contemnit: vt qui miti ammonitione

ni sanctitatis vestre acquiescere noluerit ꝛ emendare illicitum: auctoritate iudiciaria ꝓtin⁹ excludatur. Aurelius epi scopus dixit: seruata forma disipline non estimabitur appetitus: si vestra charitate modeste conuentus recedere detractauerit cum fuerit suo contēptu ꝛ contumacia faciente iudiciaria potestate conuentus Honoratus ꝛ vrbanus episcopus dixerunt: hoc ergo omnibus placet: ¶ Item gregorius papa.

Ꝯ ꝓncipibus corrigantur: quos ecclesia corrigere nō valet.

¶ Stud est quod a vobis poposcimus: ꝛtunc iteruz postulamus: vt paulinum aquilegensem pseudo episcopum et illum mediolanensem episcopum ad clementissimum ꝓncipem sub digna custodia dirigatis: vt iste qui episcopus esse nullatenus potest: quia contra omnem canonicam consuetudinem factus alios vltra nō perdat. ꝛ ille qui contra morem antiquum eum ordinare presumpserit: canonum vindicte subiaceat. ¶ Item ex concilio chalcedonensi.

Proprium gradū amittant clerici cōiurātes vel cōspirātes.

Coniurationū ꝛ cōspirationum crimen qō apud grecos dicitur phatrea: publicis etiā legibus certū est inhiberi penit⁹. hoc multo magis in sancta dei ecclesia ne fiat conuenit abdicari. siqui vero clerici seu monachi inuenti fuerit coniuratores aut conspiratores aut phatreas vel factiōes componētes aliquas suis episcopis aut alijs: omnino cadāt de ꝓprio gradu.

Clerici conspirantes proprio gradu amisso retrudantur in carcerem: ceteri excommunicentur.

d Clericis secularē. nisi in casibus exceptis in sūma. Itez excipitur si papa delegat laico cāz spūalem: ut. x. q. iij. illud. Itē foꝛte cum succedit clericus laico: ff. de iudi. heres absens. qō falluz est. Itē fin quosdam cū tenet de euictione sequūtorum emptoris ff. de iudi. vendidiꝛ. sed hoc nō est verum: quia ꝓ hoc nō fit de foro illius licz ꝓtet ei auctoritatē.

e ¶ Vel ꝓponat .i. excipiat.

f Siquis .i. bis tribus. c. ponit q clericus a laico pōt iudicari cum est incorrigibilis.

g ¶ Contumeli si illa nō tm epi scopum sed etiaz eccleſiā eius tangat: alias nō poſſet eum ꝓ sua contumelia ercōica re. xxiij. q. iij. int

h ¶ Mox depositus. si sit de nouo contumax: ut eē de iudi. cum non ab homie. vt dic q iste casus ē ſpecialis vbi aliquis ſtatī traditur curie: ſicut eſt in fal

sario: ut eē de fal. ad falſarioꝝ. vel dic traditur curie. i. ꝓmittitur tradi: ita q eccleſia nō teneē eum defendere. Item in tertio caſu tradit curie. ſ. in crimine hereſis ut in conſtitutione Innocen. ercōicam⁹. qualiter hoc verbū exponatur: habes ſextra de v. ſig. nouimus.

i Etimus. fiduciā. i. auctoritatē.

k ¶ Excludat. ar. q ſigs auctoritate iudicis mittitur in poſſeſſionem: ꝛ aduerſari⁹ eum nō admittat qui nec attēdit ercōicationez: videtur q manu militari ei poſſit auferri res: ut. xxiij. q. v. ꝓncipes. xxiij. q. iij. de illicita. xvij. diſt. nec licuit. ꝛ eſt expreſſū ff. ne vis fiat ei q i poſſ. ſiquis m. ff. ff. de rei ven. qui reſtituere. hodie tamen talis efficit poſſeſſo: poſt annuz: ut extra de dolo ꝛ contu. contingit. ꝛ concordat legi. ff. de bo. aut iudi. poſſeſſuis.

l ¶ Appentus. i. iniuria laceſſitus.

m ¶ Stud eſt. caſum huius. c. habes. xxiij. q. i. pudenda.

a Coniurationum. hec quatuor capitula idem dicūt: q coniuratores deponunt ſi clerici ſūt: ſi laici ercōicantur.

b ¶ Phatrea. a pharos qō é duplio: inde pharisei. ē. xlvi. di. ſeditionarios. ē. xi. q. iij. conſpiratores.

c Conspirationum.

d Si qui clerici.

e Si clerici.

f Si qui clericorum. aut sacramēta. cōiurationes que fiūt sup licita re: licite sūt ad reprobandū malū ⁊ illicitum: ut. xvi. q. vij. sane. i. q. i. concussionis. xxij. q. i. c. i. sz sup re illicita nō tenent ut hic. qdam tñ dicūt: ꝙ oīs ꝯiuratio si est occulta: est illicita. ꝓhibent̄ ergo fraternitates q̄sūt ad malū: sic. C. de monopolis. l. vnica. sz bone fraternitates admittunt̄. xlij. di. si quis despicit.

g Presūptio. i. temeritas. quidā tñ hic scripserūt ꝙ h c ꝑsumptio sit iuris: contra quā nō admittit̄ ꝓbatio: secus si ꝑsumptio sit facti.

h Si que cause. hoc c. loquit̄ de crimine ecclesiastico uel de rebus spūalib⁹ ⁊ d̄ causis generalib⁹ ad totaz ꝓuinciā ꝑtinentibus.

i His ita. clerici. allegando hoc dicit.

a Si tributū. agri. j. xxiij. q. vlti. secundū contra. sz ibi loquit̄ de his ꝑdijs i q̄bus fūdata est ecclesia uel officine eius q̄ debent esse libere: ut extra de cen. sancitum.

b Potestatē: de facto nō de iure. nā si sine auctoritate ꝑncipis vl̄ alteri⁹ quis dimeat res ecclesie sacrilegus est:

Conspirationū crimina vestris in ꝑtibus vigere audiuimus: ⁊ plebes contra ep̄os suos cōspirare nobis mādatū est. Cuius criminis astutia nō solū inter christianos abomiabilis est: sed etiā iter ethnicos ⁊ ab exteris legibus ꝓhibita ⁊ iccirco huius criminis reos non solū ecclesiastice sed etiā seculi dānant leges: ⁊ nō solū ꝯspirātes sed etiā cōsentiētes eis. antecessores ꝟo nostri cū pluria turba ep̄oꝝ: q̄cūq; eoꝝ i sacerdotali honore sūt ꝓositi aut existūt cl̄ici honōe q° vtūtur carere ꝑceperūt. ceteros vero cōmunione priuari: ⁊ ab ecclesia extorres fieri iusserūt oēsq; simul vtriusq; ordīs viros infames esse censuerunt: ⁊ nō solū faciētes: sed eis cōsentientes. Item ex cōcilio chalcedonensi.

Clerici aut monachi cōiurantes ꝓprio ꝑtinentur honore.

Si qui clerici vel monachi reperti fuerint cōiurantes aut cōspirātes aut insidias ponentes ep̄is aut clericis: gradu suo ꝓprio penitus abijciātur. Item ex cōcilio toletano

Si clerici De eodem aut monachi inuenti fuerit cōspiratores aut ꝑ cōiurationē calūniā machinantes ep̄is vel clericis: ꝓpriū amittāt gradū. Item ex cōci io aurelianensi. De eodem.

Si qui clericoꝝ ut nuper in multis locis ꝑ superbiā diabolo instigāte actū fuisse perpatuit: rebelli auctoritate se i vnum cōiuratione intercedente collegerint: aut sacramēta inter se data aut chartulā cōscriptā fuisse patuerit: nullis excusationibus ꝑsūptio labetur: sed res detecta cū in synodū ventū fuerit: in presūptores iuxta ꝑsonaꝝ ⁊ ordinū q̄litatē a pōtificibus qui tunc i vnum collecti fuerint vindicetur: quia sicut charitas ex precept⁹ diuis corde nō chartule ꝯscriptōe vl̄ ꝯiuratōe ē exhibēda: ita q̄ sup̄ sacras admittūtur scripturas: auctoritate et districtione pōtificali sunt reprimenda. Item innocēti⁹ papa. Inter clericos ⁊ laicos cā exorte ab ep̄is audiant.

Si que cāe vel contētiones inter clericos ⁊ laicos tam superioris ordinis q̄z etiā inferioris fuerint exorte: placuit vt secūdū nicenā synodū, congregatis oībus eisdē ꝓuīcie episcopis iudiciū terminetur

Cum ergo his oībus auctoritatibus clerici ante ciuilem iudicē denegent̄ ꝓducēdi: cū nisi prius depositi vel nudati fuerint: curie non sunt rep̄sentādi: patet ꝙ ad secularia iudicia clerici nō sunt ꝓtrahendi. His ita respōdet̄: clerici ex officio ep̄o sunt suppositi ex possessionibus ꝑdioꝝ imperatori sunt obnoxij. ab episcopo vnctionē decimas ⁊ primitias accipiunt: ab imperatore vero predioꝝ possessiones nā sciscūtur. vnde augustinus ait super iohannē: quo iure villas defendis diuino an humano? require in principio vbi differentia signatur inter ius naturale ⁊ ius cōstitutionis. quia ergo ut predia possideant: imperiali lege factum est: patet ꝙ clerici ex predioꝝ possessionibus imperatori sunt obnoxij. Item ambrosius cōtra auxentium. Imperatori tributū ecclesia denegare nō dz

Si tributum petit imperator: non negamus. agri ecclesie soluant tributū. si agros desiderat imperator: pōtestatem habet vendicandoꝝ: tollat eos si libitum est. imperatori non dono: sed non nego. Idem. Potestatibus tributa non sunt denegāda.

Magnum quidē est ⁊ speciale documentuz: quo christiani viri sublimiorib⁹ ꝑtātib⁹ nisi restituat. xij. q. ij. quisqs. xvi. q. i. in canonib⁹. videtur tñ ꝙ si agri ecclesie nō soluāt tributū: ꝙ possit imꝑator vendicare agros illos: ut hic: ⁊. C. de epi. ⁊ cle. de his. nam omnia bona illorum qui tenētur alicui soluere tributū: sūt illi iure pignoris obligata. C. in quib⁹ ca. pi. ta. contra. l. i. sz istud nō est verum: q̄z tñ intelligit̄ de ꝓprijs predijs aliquoꝝ vel clericoꝝ vel laicorum. sz enī predia ecclesie cessent a tributo: nō ideo possunt vēdi: ut. xvi. q. i. §. nouarum.

c Nō nego. corporaliter me opponendo: quia ꝓ temporalib⁹ me morti opponere nō debeo ꝓ altaribus libenter immolabor. xxiij. q. vlti. conuenior.

d Magnū. subiecti. tributū est ꝓbatio subiectionis: extra de cen. c. ij. sz ar.

ptra. extra de p/
uile. recepimus.
vez est q'e signū
subiectiōis: ꝫ nō
plena pbatio.

e ¶ Soluit. nō ex
debito: ꝫ ne scan
dalizaret alios:
ut. xxviij. q. i. iam
nūc.

f ¶ Dis aia. subdi
ta peccato. xp̄us
enim nemini fuit
subiectus

g ¶ Siue regi.
hec ỹba intp̄re/
tat Inno. extra ō
ma. & obe. solute.

h ¶ Epla. i. missa
clementi a petro
ficut dr̄ instrumē
tum meū qō mei
cā factū est. ff. de
edē. p̄tor. §. i. & di
cit etiā epla illi⁹
cui ē missa tñ cuz
distinctiōe. ff. de
fur. eū q. §. vlti.

i ¶ Eqdem. ne
fideiussor. cli
cus regularit nō
dz fideiubere: ut
hic: & ex de fidei.
clericus. nisi ne
cessitas fit. tūc. n.
ex pietate tenet
subuenire alij: ut
xxvi. di. ij. satis.
Itē clici pñt fide
iubere. p eccl̄ijs
suis in auc. de san
ctiss. epis. §. alium
aūt. Itē inf se mu
tuo fideiubēt cuz
ꝫuenūnt: ut. C. ō
epi. l. oēs. §. i hac
Itē nec astrictus
curie pōt fideiu/
bere. C. locati cu
rialis. & si clerici⁹
fideiuberet: pōt
dici q̄ non tenet
fideiussio nisi tali
priuilegio suo re/
nūciet. nam fide
iussor. p. nō dato
habet nisi priuile/
gio suo renūciet
ut. ff. si quis ius
vo. non ie. l. i. vel

docentur debere eē subiecti:
ne quis p̄stitutionē terreni re
gis putet esse solnēdam. si. n.
cēsum f. lius dei soluit: quis tū
tantus es qui non putas esse
solnendum: item apostol⁹: ois
anima sublimioribus potesta/
tibus subdita sit. item petrus
apostolus generaliter omni/
bus fidelib⁹ scribit: estote sub
diti dominis vestris siue regi
quasi p̄cellenti siue ducibus
tanq̄ ab eo missis ad vindictā
malefactorum: laudem vo bo
noꝝ. Item ex epistola cle/
mentis.

De secularibus negocijs eps
cognoscere non debet.

Decet quidem oportet irrepre
hensibiliter viuere & sum/
mo studio niti: vt omnes vite
huius occupationes abijcias
ne fideiussor existas: ne aduo
catus litium fias: neue in vlla
aliqua occupatione p̄fus iue
niaris mundalis offic̄ij occasi
one perplexus. neq̄ enim iu/
dicem neq̄ cognitorem secu/
larium negociorꝝ hodie te or
dinare vult christus: ne p̄uo
catus p̄sentibus hominū cu
ris non possis verbo dei vaca
re. hec vero opera que tibi cō
grue minus videm⁹: exhibeāt
fibi inuicē vacantes laici: & te
nemo occupet ab his studijs
per que salus hominibus dat̄

Item ex eodem.

In his que ad communis vi/
te vsum pertinent: laici sibi in
uicem operari debent.

Sicut enim impietatis cri/
men est tibi o clemens ne/
gelectis verbi dei studijs soli/
citudines seculares suscipere
ita vnicuiq̄ laicorum peccatū
est nisi inuicē sibi etiam in his
que ad communis vsum vite p
tinent: operā fideliter dede/
rint. te vero securum facē ex
bis quibus non debes instare
omnes communiter elaborēt.
q̄ si forte a semetipsis hoc lai
ci non intelligunt: per diaco/

nes edocendi sunt: vt tibi soli
us ecclesie solicitudines relin
quant. Ex bis omnibus da/
tur intelligi: q̄ in ciuili causa
clericus, ante ciuilem iudicez
conueniendus est: sicut enim
ecclesiasticarum legum eccle
siasticus iudex est administra
tor: ita & ciuilium non nisi & ci/
uilis debet esse executor. fic̄
enim ille solus habet ius inter
pretandi canones: qui hz po/
testatem condendi eos: ita il/
le solus ciuilium legum debet
esse interpres: q̄ eis ius & auc
toritatem impartitur: in cri/
minali vero causa nō nisi ante
episcopum est clericus exami
nandus. & hoc est illud quod
legibus & canonibus sup̄ dif/
finitum est: vt in criminali vi/
delicet causa ante ciuilem iu/
dicem nullus clericus p̄ducat̄:
nisi forte cum consensu
episcopi sui veluti quando in
corrigibiles inueniuntur tunc
detracto eis officio curie tra/
dendi sunt. Unde fabian⁹
papa ait.

Qui episcopo insidiatur: se
motus a clero curie tradatur.

Statuimus: vt siquis cleri/
corum suis episcopis infe/
stus aut insidiator extiterit mox
ante examinatum iudiciū sub
motus a clero curie tradatur:
cui vite sue omnibus diebus
seruiat: & ifamis absq̄ vlla spe
restitutionis permaneat:

Quia ergo iste non in crimi/
nali sed in ciuili causa clericū
ante ciuilem iudicem p̄duc/
xit: non est iudicandus trans/
gressor canonum: nec est dicē
dus pertraxisse reum ad iudi/
cem non suum: quia de ciuili
causa non nisi iudex ciuilis co
gnoscere debet. ¶ Contra:
ea que in actoris defensione
dicta sunt: verisimilia quidem
videntur: sed pondere verita
tis carent. sacris enim canoni
bus & forensibus legibus taz
in ciuili q̄z in criminali causa

dic q̄ ꝫ nō debeat fide
iubere: si tñ fideiusserit
tenet obligatio: ut ex ō
fideiuss. c. quemit. & c. cō
stitutus.

k ¶ Ne aduocat⁹. qō. p̄
bibet̄ sacerdotib⁹: ut. j.
xviij. q. v. denicq. xv. q. ij
c. i.

l ¶ Judicē. contra. j. xv/
iij. q. vlti. & c. sepe. & c. q
bus. s. dic q̄ pñt tracta
re de illis rpalib⁹ q̄ spe
ctant ad ecclesiam.

m ¶ Sicut enī. q̄ ad cō
munis vsū. ar. q̄
peccat q ñ recipit arbi
triū & q nō cōponit inē
partes.

n ¶ Ex bis. i. ab bis.

o ¶ Instare. i. interesse.
ff. rc. di. precipimus. ff

p ¶ Per diacones. ar.
q̄ diacon debēt laicis
exponere et instruere
modū viuendi. xxv. di.
audite.

q ¶ Ex bis. sicut enī ille
solus. naz vñ ius. p̄dixit:
ab eo interp̄tatio regri
tur: ut extra de sen. ex.
inter. qñq̄ tñ legat⁹ pa
pe interp̄tat̄ rescriptuz
pape: ex de postu. pla.
ad hoc vltra medū. et
extra de sequestra. ad
hoc. iudex etiā interp̄tat̄
legē. ff. de legi. nam ut
ait. sed non pōt interp/
tari sniam suam nisi fit
p̄ses. puincie. ff. de ap.
ab executore. similiter
cōsuetudo interp̄tatur
legem: ut ex de v. sig.
abbate. Interp̄tatio q̄
dam est. pbabilis & non
necessaria: ut magistri.
ut. C. de p̄fes. g̃ in vrbe
constantino. l. vnica. q̄/
dam est necess. ut ia ꝫ nō
generalis: ut iudicis &
ut. ff. de legib⁹: nam ut
ait. quedā est. pbabilis
necessaria generalis ꝫ
nō ē in scriptis redigē
da ut cōsuetudines: ut. ff.
de legib⁹ si de interpreta
tione. & ex de v. sig. ab/
bate. q̄dā. pbabilis ne/
cessaria & in scriptis re/

digenda:ut principis: ut.C.de legibus.l.i.

r Tatum⁹. mor añ intelligas q̄ hec dicto ante ibi notet ali quod tempus:ꝫ est sen lins ante.i. ante exami/nantē iudicē siue coꝝ examinante. vel loquit cum est notoriū crimē: fic.C.de defen.cui.de fensores.

s Jqui ex fratribus fratres hic vocat clericos vel etiā dñes ehristianos. ⁊ loquitur fm antiqua tempora: ut.ē.e.relatum.

n Vllus.

a Aliud postulantē. penitentes enim sub regula ecclesiastica viuere debent: ut hic. ⁊ j.c.de pl̄ona. ⁊.j.de pe. di.v.contrariū. ⁊.c.fa sas.

b Omnia licent. tunc nō expedit id quod licitum est: q̄n vsus ipsius alij affert impedimentum:ut.xxvnj.q.i.fic.n. ſ.q̄ fidelis discedat ab infidelibus:ꝫ nō expedit ut ibi dicitur. vl̄ alis mihi licet mea repetē: sed nō expedit ad vitā consequendam:q; scandalizantur illi a quibus repetunt.vel fic omnes cibi liciti sunt: sed non expediūt ꝓpter infirmos fratres qui tunc quosdam cibos reprobabant.vel sic licitum ē predicatori sumere sūptus ab illis quibus p̄dicat: sed non expedit ꝓpter commodos qui adari fuerunt.

c Penitens.ſ.solenniter. ⁊ loquitur de actore penitente ⁊ cum est de veritate rei. vel loquit cum ipse penitens conuenitur.

d Ecclesiasticum.supple vel reus:q; de actore minus videbatur.

e Non ait.quamlibet.ē. ⁊...c.nullus episcopus. clericus ad ciuilem iudicez p̄ trahendus ſnegatur. Unde in epistola clementis legitur.

Fratres apud pbros iudicet

Jqui ex fratribus negocia habent inter se: apud cognitores seculi non iudicētur: sed apud pbros ecclesie quic quid illud est diriman. Item filuester papa.

Nullus clericꝰ ꝓpter aliquā causam intret curiam.

Nullus clericus vel diaconus vel p̄sbyter ꝓpī quālibet causam intret in curiam: nec ante ciuilem iudicem suā p̄sumat dicere causaz. Item leo papa.

Ecclesiasticū nō forē se iudiciū pēitēs expectet

Aliud quidem est debita iusta reposcere: aliud ꝓpria perfectionis amore cōtenere sed illicitoꝝ veniā postulantē oportet etiam a multis licitis abstinere. dicēte apostolo: oia mihi licent: sed non omnia expediunt. vnde siquis penitens habet causam quā negligē fortē non debeat: melius est illi vt expectet ecclesiasticū q̄ forē se iudiciū. Non ait ꝓpī criminalem causam tm̄: sed generaliter ꝓpter quamlibet causam tam ciuilem q̄ criminalem intelligens. Unde theodosius imperator:

Cuicūq; licet ad sacrosancte sedis antistitis iudicium eligere.

Quicūq; litez habens siue petitor fuerit vel in immunitis vel decursis tempoꝝ curriculis siue cū negocia perorā tur siue cum iam ceperit ꝓmi sententia: si iudicium elegerit sacrosancte sedis antistitis: illico sine aliqua dubitatōe etiā si alia pars refragatur ad episcopū iudicium cuz sermone litigantium dirigatur. Idez

Omnes itaq; cause que p̄ torio vel ciuili iure tractā tur: episcoporuz sententijs terminate perpetuo stabilitatis iure firmentur. nec vlterius licet retractari negocium qō episcoporum sententia decidi tur. testimonium etiam ab vno licet episcopo perhibitum omnes iudices indubitanter accipiant: nec alius audiatur cū testimonio episcopi a qualibz parte fuerit repromissum. illō enim veritatis auctoritate firmatum: illud incorruptum habeatur: quod a sacrosācto homine secundum conscientiam mentis illibate fuerit prolatū hoc nos edicto firmamus salubri: ⁊ perpetua lege tenendum esse censemus. Nec si quis antiquata contendat: qa in iustiniano codice non inueniuntur ita inserta: per carolum renouata cognoscat: qui in suis capitularibus ait inter cetera.

Volumus atq; precipimus vt omes nostre ditioni subiecti tam romani q̄ franci alamani baiouarij burgundiones saxones toingi frisones galli britones longobardi guascones beneuentani goti hispani ceteriq; omnes subiecti nobis quocunq; legis vinculo videantur astricti vel consuetudinario annexi more: hanc sententiam quaz ex.xvij. theodosij imperatoris libro. c. videlicet. xj. ad interrogata ablauij ducis quaz illis ⁊ omnibus p̄scriptam misimus: ⁊ inter nostra capitula pro lege tenendā consulto omnium fidelium nostrorum posuimus lege cuncti perp̄tua teneant. idest quicū q̄ litem habens siue petitor fuerit vt si p̄a. Item gregorius iohanni defensori cuncti in hispaniam mandando dicit:

Presbyter apud episcopū tantum iudicari debet.

De persona presbyteri hoc attendendum est: siquam causam habuit non ab alio teneri: sed episcopus ipsius adire debuit sicut nouellarum cōstitutio manifestat: que ita lo-

f Quicunq; in hac. l. quinq; notant. primū q̄ a iudice seculari appellat ad episcopū. secundum q̄ ante sententiam appellatur. tertiuz q̄ ab episcoporum sententia nō appellatur. quartuz q̄ vnius episcopi testimonio fides adhibet. quintū q̄ alij nō audiūtur post testimonium episcopi. prima pars tollitur p id extra de appel. ſi duob⁹. secunda p id.ij.q.vi.nō ita. tertia p id.ij.q.vi omnis oppress⁹. quarta p id.vi.q. j. ſi tm̄. ⁊.c.placuit. ⁊ licz hec lex sit abrogata: tamen Innocen. argumentat ex ea: extra de iudi. nouit. nō ut confirmet eaz: ꝫ ut ostēdat quanta affectione imperatores habuerūt ergā sacerdotum.

g Vel decursis.ſ.p̄lute p̄testa.

h Cū sermo.e. id ē allegatiōib⁹

i Ec figs. capitularibus.i. in lombardaz tm̄ inuenitur in ea q̄ sūc est: sed in gallia.

k Volumus.ut ſsuetudinaria: extra de eo q̄ mit.in pos.c.ij.

l De persona. De hac habes.ij.q.j. ꝓmis

m Nō ab alio.i. nō a p̄rario. q̄ cū ab inferiori pōt iudicari. h. tamen huc litte re adhesit qui dixit ſolū epm esse

ordinariū tudicē clerici: ꝛ ꝓ hoc ꝙ dicit: adeat ꝓ̄ꝰ ꝛc. ſ̄z tu dicas ꝙ plati ecclesie collegiate hñt iurisdi ctionē: ut. xv. q. iiij. c. i. eē de imu. ec. nō minꝰ. eē de iudi. c. ij. C. de iur. ſ. om. iudi. l. vltī. eē de offi. or. cum ab ecclia. ꝛ. ſ̄z qđ hic dicitur ꝓ̄ius adeat ꝛc. dicas ꝓ̄ius ꝙ̄ ſeculare .h. tñ dicit ſolum eꝑm habere po testatē ercōicandi: ut. xvi. q. ij. visis in fi. vbi dicit ꝙ ercōicatio fit mucro epalis et ꝙ ſolus epiſcopꝰ debeat de cauſis maiorū omalibꝰ cognoſcere. xxv q. vi. multorū. et melius dicit nona ꝓſtitutio eē ō excess. pla. accedē tibus. cōſuetudo tñ in talibus dat iurisdictionē: ut ir. q. ij. conquestus. C. de eman. l. j.

Siquis aut monachum conuentum nomine monasterij ratione alicuiꝰ ſucceſſionis q̄ obuenit monasterio ꝓ eū. alias nō cōpetit actio contra monachū cum ubi habeat. vel intelligē ꝙ fideiuſſit de mandato ecclesie ſue vel etiā ſine mandato: ſ̄z pecunia eſt conuerſa in vtilitatē ecclesie ut noua ꝓſtitutio dicit: ꝙ quibuſdaz. eē de fideiuſ. ſi aūt monachus ꝓtra aliquez deliquerit. ipſe monachꝰ cōueniendus ē nō ecclesia: ut. xviij. q. ij. hoc tñ. ſicut ſeruus ꝙuentur ꝙ deliquit nō eiꝰ dñs. C. de noxali l. vltī. in fi. primo quitur de ſanctiſſimis ꝛ deo amabilibus atq; reuerendiſſimis epiſcopis ꝛ clericis ac monachis. Imperator iuſtinianus auguſtus petro gloriosiſſimo pape capitulo. liij. Si igs contra aliquem clericum aut monachum aut diaconiſſam: aut monaſtriam aut aſſiſtriam habet aliquam actionem: doceat ꝓ̄ius ſanctiſſimum epiſcopum: cui horuz vnuſquiſq; ſubiaceat. Ille vero cauſam inter eos iudicet: ꝛ ſi gdez vtra q̄ pars his que iudicata ſunt non acquieuerit: iubemus per loci iudicem executionē perfecte mandari. Nec vero obijciatur quia de clerico hoc loquitur non de preſbytero: ſciendum eſt quia ſupernus in cōſtitutione eadem. l. cap̄. i. legitur appellatione clericorum etiam preſbyteros ꝛ diaconeſ contineri. verba autem legis iſta ſunt: preſbyteros autem ꝛ diacones ꝛ lectores ꝛ cantores quos omnes clericos appellamus ꝛ reliqua. Item gregorius ꝛ romano defenſori ſicilie.

Clericas clericum ad publica iudicia non pertrahat.

Peruenit ad nos: ꝙ ſi quis contra quoſlibet clericos cauſam habeat: deſpectis eorum epiſcopis eoſdem clericos tuo facias iudicio exhiberi. ꝙ ſi ita eſt: valde conſtat eē incongruum: ſed hac tibi auctoritate precipimus: ut deinuo hoc facere non preſumaſ ſed ſiquis contra quenlibet clericum habuerit cauſā eꝑm ipſius adeat: vt aut ipe cognoſcat: aut certe ab ipſo iudices deputentur. aut ſi forte ad arbitros eundum eſt: partes ad eligendos iudices ab ipſo ex executio deputata compellat aūt loco caſtigatio monachi ſpectat ad abbatem: ut. xviij. q. iiij. corripiantur. ꝛ extra de offi. or. quanto. extra de appreh̄ensibilis. vbi autem ꝓcedendū eſt ſm ordinem iuris: tunc ſolus epiſcopus eſt iudex ſm. h. ut hic dicitur. alij dicunt ꝙ abbas habet ordinariaz iurisdictionem ſup monachos ſuos: ꝛ excōmunicare eos poteſt: ut extra de ma. ꝛ obe. cum in eccleſijs. Aut aſſiſtriam. i. inclusam q̄ ſemp aſſidue mo: at ibi. Doceat. i. adeat iudicem ſi ipſemet nō poteſt. ꝛ ē ſimile. C. de epiſcopali audi. epali. Nec vero. hec ſunt ꝛba. S.

Siquis vero laicus vel clericus contra epiſcopum cauſaz habuerit: tunc te interponere debes: vt inter eos aut ipe cognoſcas: aut certe te admonē te ſibi iudices eligant. nam ſi ſua vnicuiq; epiſcopo iuriſdictio non ſeruatur: quid aliud agitur niſi vt per nos p̄ quos eccleſiaſticus cuſtodiri ille ordo debuit confundatur?

Item ianuario epiſcopo carolitano.

Laicis iudicibus clerici nō ſunt opprimendi.

Fratres ꝛ coepiſcopi noſtri felicis ꝛ quiriaci abbatis relatione cognouimus: ꝙ in inſula ſardinia ſacerdotes a laicis iudicibus opprimantur: ꝛ fraternitatem tuam miniſtri tui deſpiciant dumq; ſolum a vobis ſimplicitati ſtudetur: quantum videmus diſciplina negligitur. Item gregorius mauricio.

Sacerdotes a regibꝰ ſunt honorandi non inſectandi.

Sacerdotibus autem non ex terrena poteſtate dominus noſter citius indigneturſed excellenti conſideratione ꝓpter eum cuius ſerui ſunt: eis ita dominetur vt etiam debitam reuerentiam impendat nam diuinis eloquijs ſacerdotes aliquando dij aliquando angeli vocantur. naz ꝛ ad moyſen de eo qui ad iuramentum deducendus eſt dicitur: applica illum ad deos videlicet ad ſacerdotes. ꝛ rurſus ſcriptuz eſt: dijs non detrahes ſcilicet ſacerdotibus. ꝛ prophetа ait: labia ſacerdotis cuſtodiunt ſcientiam. id eſt iuſticiam ꝛ legem exquirunt ex ore eiꝰ: ga angelus dñi exercituum eſt:

Peruenit. aut ſi forte. extra de fo. cōpeten. ſiquis contra.

Executio. i. executor ad hoc deputatus. ſ. archidiaconus: ut. xxv. di. plectis. ꝛ extra de fo. cōpe. nullus. cū aūt iuder recuſat: in optione actoris erat an vellz ꝙ recuſatus delegaret cauſam aliis: vel ꝙ partes cogerentur ad eligendos iudices: ut eē de fo. compe. ſigs. hodie aūt ſi recuſatus fuerit ꝛ probata fuerit cauſa recuſationis ad arbitrium recuſatoris: ipſe qui recuſatus fuerit dabit iudices vel trāſmittet negocium ad ſuperiorem: ut in conſti. cū ſpeciali. extra de ap. ſ̄z quero an iudices delegati ab epiſcopo poſſit

partes punire si nō veniret ad iudiciū: nō videt: q; sol⁹ delegatus a principe pōt citare: ut in auc. de litig. §. omnem. colla. viij. nec alij pōt suas sñias mandare executioni q̄z ordinarij vel delegati a principe: ut. C. de bo. auc. iudi. posi. auc. & qui iurat. ff. de re iudi. a diuo. & solus delegatus a principe pōt mittere in possessionē. ff. de iurisdic. om. iudi. iubere. pōt tñ dici q; ꝫ iura nostra subdelegatus hz coercionē: q; potest interdicere ecclesiā: ut extra de offi. dele. ex litteris in fi. & fm legem modicā salti habebūt coercionē subdelegati. C. de spectu. l. ij. & ff. de offi. eⁱ⁹ cui man. est iurisd. l. vlti. in fi.

c ¶ Interponere. hoc verū est in modicis vel minimis causis. nā maiores cause eōrum ad metropolitanū deferūtur: ut. vi. q. iij. si interr. q. ij. conquestus. et lxx. di. c. i.

d ¶ Patris & coepiscopi. simplicitati ꝑ. xxix. di. petrus.

e ¶ Sacerdotibus. sacerdotis custodiunt. i. custodire debent ut. j. e. q. iij. nolite.

f ¶ Appellat. ergo ex sola appellatione nomis alīquis consequit ius: sic. xxxij. q. iij. dicat. C. de iudi. liber. tol. §. plst. extra de ꝓsump. illud. insti. de adop. §. vltimo ar. contra. ij. q. i. multi in fi. ibi dicit q; sola notatio nō sufficit. C. de, pba. nō ex his. & l. fi.

g ¶ Incendit. hic vides q; iudex debet destruere libellum qui nō est legitime cōpositus: ut. ij. q. vlti. c. vlti.

h ¶ Specialiter ꝑ bonis. ꝫ etiā generaliter ꝑ bonis & malis. vel nō tñ ꝑ pñtib⁹ q; nūc accusant & conuincunt: ꝫ etiā ꝑ ommbus alijs. xxiij. q. ij. nō estimemus.

i ¶ Nolita. hoc. c. de actore & sequens de reo loquitur. & nota q; si actor trahit reū ad iudicē nō suū pdit cām ꝫ si reus traxerit actorē ꝑ quicto habet: ut. C. de iurisdic. om. iudi. in criminali. hoc tñ intelligas lite ꝓtestāte. q; si aī lit. ꝓtest. desistit nō incidit in penā: ut. j. e. c. primo. & ff. rez rabha. amplius. & ff. de in ius vo. cuius. licz sit ar. contra. C. de transl. si quis maior. s. e. placuit. q; dicit q; causaz pdit: dicunt quidā ipso iure. verius credo ꝑ sñiam: & hoc innuit h⁹ verbū conuentus.

k ¶ Pontifice. hic manifeste habes q; in causa ecclesiastica neuter pōt adire alīū iudicē siue in ciuili siue in criminali quid igitur mirum si illos vestra pietas dignetur honorare quib⁹ in suo eloquio honorem tribuens eos aut angelos aut deos ipse etiam appellat deus. ecclesiastica quoq; historia testatur: quia cum pie memorie constantino principi scripto oblate accusatōes cōtra episcopos fuissēt: libellos quidem accusationis accepit: & eosdem qui accusati fuerāt episcopos conuocans in eorū conspectu libellos quos acceperat: incendit dicens: Ite & inter vos causas vras dispōnite quia dignum non est: vt nos iudicemus deos. in qua sentētia sibi magⁿ ex humilitate q̄z illis aliquid prestitit ex reuerentia impēsa: ante eum quippe pagani iure publico ꝓncipes fuerunt: qui verū deū nescientes deos ligneos & lapideos colebant: & tamen eorūz sacerdotibus honorem maximum tribuebāt. quid ergo mirū si christianus imperator veri dei sacerdotes honoret dū pagani ut predixim⁹ principes honorem impendere eorz sacerdotibus nouerunt: qui dijs ligneis & lapideis seruiebant. hec ergo nō tantuz specialiter quantū generaliter ꝑ ommbus asserimus sacerdotibus: qm̄ adhuc nescimus quis in terribili iudicio dei qualis futurus sit. etenim paul⁹ egregius ꝓdicator dicit: nolite ante tempus iudicare: quousq; veniat dominus & reliqua. nā sunt multa que de iudicio illi⁹ homines ignorent: quia fortasse qđ vos laudatis ille reprehēdit: & qđ vos reprehēditis ille laudabit. ¶ Item ex cōcilio mileuitano.

Qua pena feriat clericū clericum ad secularia iudicia pertrahens.

¶ Nolita ina udita ꝓsūptio | vsq; adeo illicitis ausibus aditū patefecit: vt clerici clericos suo relicto pōtifice ad iudicia publica pertrahant. ꝑ inde statuimus: vt hoc de cetero non ꝓsumat. figs hoc ꝑ sūpserit facere: conuentus et causaz perdat & a cōmunione efficiatur extraneus. ¶ tez ex concilio char. iij.

Clericus apud ciuilem iudicem iudicari non debet.

¶ Placuit: vt quisq̄is epōr pbr̄ōrū & diaconorum seu requirit⁹ ꝓsensus epi & etiā ꝓpius ꝓsensus: ar. hic. & ix. q. ij. c. i. & ij. c. clericū. & c. nullus. & c. inolita. & vi. q. iij. denicq. & iij q. vi. non liceat: eī de fo. ꝓpc. fig. nificasti. & est triplex ratio q̄re laicus pōt & nō clericus: q; laic⁹ potest iurare sine licentia sui iudicis ꝫ clericus nō: ut eī de iura. ca. inhibērētes. ꝫ nō possz cōtra laicū litigare nisi ibi iuraret ¶ ab alio epō si pōt ex dūes accipere: g; nec iudiciū qđ mag⁹ ē: ut ix. q. ij. nulli. & primas. ¶ nō pōt ab alio q̄z a suo ꝓlato peti iudiciū aīe qđ ē occultū: g⁹ multo fortius nec mānifestū: ut dē. di. vi. placuit ¶ inconueniens iā est: q; vn⁹ epūs iudicaret clico & alteri⁹ epi qđ eē nō dz: ut. ix. q. ij. ꝑ totū. & sic dēs de vno epatu ꝓsent sibi aliū epm eligē in iudicē. nec renūciare pōt clericus huic iuri. eī de fo. ꝓpe. si diligēti. credo tñ ꝫ possint renūciare expresse: q; tñ sponte. i. tacite pñt cōsentire in aliū iudicē. nā arbitrū sponte eligūt & iudicē delegatū: aliōqn eruffla tū erit ꝓulegiū clericoz: q; clericus pōt eligē cōrā quo iudice velit litigare in ꝓsti. Je. habita. Item multa possū facē sponte: ad q̄ nō possū me pacto astringē. nā possū instituē aliquē heredē nō tñ pacto ad hoc me astringē possum ut. C. de pac. l. vlti. Item tacite possū renūciare forozi: ꝫ nō expresse sicut tacite papa renūciat sno ꝓulegio: ut. ij. q. vij. nos si. & q. v. mādastis. sicut tacite possū renūciare exceptioni ꝓcuratorie ꝑ militē: ꝫ nō expresse: ut. ff. de, ꝓcura. filiusfamilias. sīr tacite possū renūciare iuramēto ca. ꝫ nō expresse. C. de iura. ca. l. ij. in fi. & sponte possit rūdere habes. ij. q. vi. pulsatus. iobes. quicqd dicat iobes h⁹ tene: q; i laicū

mallo nō ꝓsentet clericꝰ: ut ex de fo. ope. si diligēti nec ī clericū sine ꝓsensu epi: ut ex ō fo. ope. significasti. b.

l Pacuit. inter ū. ⁊ sic loquit cū lis sit ꝓtestata.

m Purgari. per hoc ꝓ ꝙ logit de reo. sed qō dicit postea eiuicit itel lige id ī quo ē ab solutus.

a Locū. i. deputat.

b Inique. ꝓ tumeliā enim facit iudici: q eo relicto vadit ad alterū: ut. ff. de arbi. litigator. el. siliter siqs reꝰ deducit coꝝ vno iudice: ō ducit postea coram alio: ꝑdit item. C. de asser. tol. l. i. in fi.

c Ē diuersis. nihil nos aī.

d Siqs. dāno ꝓportionaliꝫ ad qs clici nō tenēt: ut in auc. ō sanctiss. epi. §. ꝓportionalē. ergo nec aduersarij ipsoꝝ tenerī debēt. C. de fruc. ⁊ lit. expens. l. vltima.

e Noluerit. illō nō tenet. vel dic noluerit. i. nō potuerit: oꝛ forte talem causā nō pōt audire.

f Sine scriptura. sine scriptura ꝓcedit epus: cū iudicat intersuos clicos. silit in modicis causis non regrit scriptura: ut in auc. de mā. ꝓn. §. fit tibi. non obstat. ē. ij. q. i. in ꝓmis. vbi dicitur clericoꝝ cum in ecclesia ei crimen fuerit intentatum vel ciuilis causa fuerit commota si derelicto ecclesiastico iudicio publicis iudicijs purgari voluerit: etiam si ꝓ ipso lata fuerat sententia: locum suum amittat. ⁊ hoc in criminali actione. in ciuili vero perdat qō eicit si locum suum obtinere maluerit. si quidem ad eligendos iudices inique de ecclesie conꝺitio iudicat: q de vniuersa ecclesia male sentiendo do de iudicio seculari poscit auxilium: cum ꝓuinciarū etiaꝫ causas apostolus ad ecclesiā deferri atqꝫ ibidē ꝺterminari ꝓcipiat.

Item ex eodem.

Clericus nō accusetur nisi ad ecclesiasticum iudicem.

De diuersis ordinibus ecclesie seruientibus siquis i causam criminis incurrerit: et abnuerit iudicium ecclesiasticum: debet periclitari.

Item constitutio. lxxiiij. c. i.

Qui cum clerico litigium habet: episcopum suum adeat.

Siquis cum clerico litigiū habuerit: siquidem de causa pecuniaria: adeat ꝓ̄ius episcopum cuius iudicio clericus ꝺ̄suppositus est. ille autem sine damno ⁊ sine dilatione competentē finem liti impositurus ē. sin autem noluerit episcopus litem ꝺ̄irimere: tunc ad ciuiles iudices ꝺ̄isceptanꝺ̄ causse perueniat. vbi autez ꝺ̄irimere episcopus vult causam: sine scriptura omnia procedant: ⁊ ꝺ̄finitiua sententia ab eo sine scriptura feratur. quod si de criminali causa litigium emerserit: tunc competentes iudices in hac ciuitate vel in ꝓuincis interpellati consentaneum legibus terminum causse impona: ita tamen vt ꝺ̄isceptatio litis duoꝝ mensium spacium non excedat a litis contestatō ne numerandum. item in criminalibus vero causis nunqꝫ fine scriptura ꝓcedere debet. non autem aliter puniatur clericus: nisi obnoxius repertus sacerdotio nudatus fuerit ab episcopo suo vel clericatus honore. Si autem crimen ecclesiasticum est tunc secunduz canones ab episcopo suo cause examinatio ⁊ pena ꝓcedat: nullam communionem aliis iudicibus in huius casibus habentibus.

Item ex concilio chalcedonensi.

Clericus aduersus clericum negocium habēs secularia iudicia non exerceat.

Si clericus aduersus clericum habet negocium: non relinquat suum episcopum et ad secularia iudicia non concurrat: sed ꝓ̄ius negociuz agitetur apud ꝓ̄priuz episcopum. vel certe si fuerit negocium ipsius episcopi: apud arbitros ex vtraqꝫ parte electos audiatur negocium. siquis vero contra hoc fecerit: canonū correctionibus subiaceat. ⁊ si clericus aduersus suū vel alium episcopum habeat causam apud audientiam synodi ꝓuincie conqueratur. si vero cōtra ipsius ꝓuincie metropolitanum episcopum episcopus siue clericus habeat controuersiam: pergant ad ipsius ꝺ̄iocesis ꝓmates aut certe ad cōstantinopolitane regie ciuitatis sedem: vt eorum ibi negocium terminetur.

Item ex cōcilio agathensi.

Dalea

Clericum nullus ꝓesumat apud secularem iudicem epiſcopo non permittente pulsare: sed si pulsatus fuerit: nō respondeat nec ꝓponat nec audeat criminale negociuz in ꝺ̄icio seculari ꝓponere.

Ex his omnibus datur intelligi: q clericꝰ ad publica iudicia nec in ciuili nec in criminali causa est ꝓducendus: nisi forte ciuilem causam epiſcopus decidere noluerit vel in criminali sua nulla q̄ sine scripto ꝓferri. illud enī tm̄ tenz in criminalibꝰ ⁊ maioribus negocijs.

g Duoꝝ. hoc nō tenet ut. xij. q. iij. §. spacium.

b Puniat. nec illud tenet: ut extra de iudi. cū nō ab homine.

i Si clericꝰ. arbitros ⁊ ē hec ratio q: metropol. nō ē iudex clici. vñ sub eo nō ꝺz̄ quemꝝ nec coꝝ epo ꝺz̄ quemꝝ: cū ñ possit esse actoꝝ ⁊ iudex: et de resti. spo. ꝓquerēte. ⁊ ex de ꝓcess. ꝑ. ⁊. ec. nō va. pꝰ electionē in fi. Sed qs coget eū eligere arbitros: ñ ꝺet epus: ꝫ fit ei suspectus: ut ex de ap. secūdo regris. Itez in alio casu cogit ipsū eligere arbitros. s. cum recusat eū vel delegatuz ab eo ut. §. e. puenit.

k Audiat. §. vi. q. ij. c. epus §. ꝫ ibi soluuntur.

l Synodi. ergo si habet ciuilis cā ꝓ epm: solus metropolitanus nō pōt audire: ut hic. ⁊. vi q. iij. si inter. forte hoc nō tenet ī maioribꝰ causis: vel loquit fm̄ antiq̄ tpa q̄n̄ ꝓ singulis causis fiebat ꝓcilū: ut. j. e. q. iij. c. ij.

m Clericus.

a Si clicoꝝ. §. ij. q. j. in ꝓmis in fi. ex ō iudi. at fi.

b Vtia res. nec etiā actionē pōt quis cedē alij: postq̄z res est deducta i litigiū: ut. C. e. l. ij. nec valz ꝓsequtū ipetratū tpe litis: ut ex de testi. causa. xxi. q. vi. placuit. C. vñ vi. auctoritatē. C. de fūdis ⁊ salubꝰ reipublice. li. xi. l. fi q̄. nec res litigiosa pōt dedicari. ff. de uti. l. vlt. q aūt rē litigiosā alienet ⁊ alienatio nulla ē ⁊ ꝓterea punit vendito: ⁊ empto: fiscuit reꝫ liti.

qriosa: ut ex ut lite pē. ecc'a. C. e. l. vlti. in casib⁹ tñ licite alie
natur res litigiosa. s. ex cā dotis vel transactiōis vel dona
tionis. ꝓpter nuptias vl ex cā legati vl diuisionis rerū he
reditariaꝝ ut. C. de litig. l. vlti. Itē licite alienaī res litigio
sa q̄ seruari non pōt. ff.
fa. hercis. alienationes.
& ff. de pe. here. diuus.

c ¶ In litigio. res dr̄ li
tigiosa de cui⁹ dñio vel
q̄si cā vertiī int petito
rē & possessorē vel iudi
ciaria quentiōe vel p̄ci
bus p̄cipi oblatis & p
eū aduersariō cognitis
ut in auc. de liti. i p̄n.

d ¶ Erigere. hoc intelli
gē cū possessor ē suspec
tus. al⁹ possessor semp
vtiī fructib⁹ pen. lit. ut
vi. q. iiij. volum⁹. ex ut
lite pē. a memoria.

e Vod vo. & est
q certū q̄ sic. s. e.
molita.
Ed ponaī q. hic
q̄rit an ille sit di
gnus depositi
one q excōicat⁹ vel sus
pensus celebrat: & cer
te sic: ut. j. c. figs p̄sbr̄. &
ex de cle. ex. mun. fra
ternitati. nisi dispensēt
cū eo: ut. lxij. di. saloni
tane. magister tñ. p̄sequ
tur aliā questionē. s. vtr
sīa teneat siue iusta si
ue iusta. nā⁹ aūt mōis
dicī sīa iusta vel iniu
sta: ut. j. c. §. si ergo. s. ex
animo cū malo zelo sen
tentiat. ex cā. s. cū certa
causa subest. ex ordine
cū seruaī vel ꝑtermittu
tur ordo iur̄. Item sīa
alia est cōdemnationis
alia excōicationis alia
suspensiōis alia p̄cepti
q̄ tñ impropꝛie dicitur
sīa. sīa ꝓdemnatiōis
semp tenet nisi sit iusta
ex ordine: ut. ij. q. vi. dif
finitiua. al⁹ semp tenet
nisi appellet ab ea. Itē
sīa excōicationis ordi
né requīt & eiā cause
cognitionem: ut. ij. q. i.
nemo epūs. ex de ap.
rephensibilis. extra de
sen. ex. sacro. siue rñ sit
iusta vel ex aīo vel ex
o. dine semp tenet: ut. j

causa non sit honoris cingu
lo eū denudauerit. ¶ Illud
autem quod in epistola clemē
tis dictum est: non cognitorez
secularium iudiciorum te vult
deus esse: ex episcopali vncti
one intelligendum est. Non
enim in episcopum vngitur: vt
cognitor secularium iudiciorꝫ
resideat: sed vt ꝓcurator ani
marum & distributor spirituali
um existat. prohibetur ergo
secularibus negocijs occupa
ri: nō ad tempus sequester fie
ri. vel secularia iudicia nō de
rebus secularibus sed seculo
rum virorum intelligenda sūt
iudicia de rebus secularibus
secularia appellantur: iuxta il
lud apostoli: secularia iudicia
si habueritis: contemptibiles
qui sunt i ecclesia constituite
iudicia vero secularium secu
laria appellantur. iuxta illud
apostoli in epistola clementis
quod ex subsequentib⁹ datur
intelligi: cum dicitur: hec ope
ra que tibi minus congruere
diximus: exhibeāt sibimuicez
vacantes laici. prohibeāt er
go clerici a cognitione negō
ciorum secularium virorū nō
secularium causaruꝫ. negocia
quippe clericorum siue crimi
nalia siue ciuilia fuerint non
nisi apud ecclesiasticum iudi
cem ventilanda sunt. ¶ Vnde
hadrianus papa ait.

Non nisi in foro suo audiatur clericus.

O Clericus siue laicus si cri
mine aut lite pulsatus fu
erit: non alibi q̄ in foro suo ꝓ
uocatus audiatur: ¶ Idem.

I Nclerico ꝓ De eodem
causa huius forma seruet
vt nequaq̄ coꝫ sīa a nō suo
iudice dicta cōstringat. ¶ Res
vero in litigio posita ante legi
timū cognitiōis euētū i nulla

debet omnino trāsferri p̄sonā
¶ Vnde gelasius papa quinge
sio ep̄o. In nulla trāsferat personam res in litigio posita ante cognitionis euentum.

Q Via res in litigio posita
in nullam transferri potest
omnino p̄sonā donec legitie
cognitionis euentu cui potius
debeatur iudiciaria discepta
tione possit agnosci ex eadem
re quispiam non sinatur exige
re penfiones: sed in eodez sta
ture eadez posita in quo vide
tur sicut dictum est: añ cōstitu
tā litē q̄sq̄s sibi putat quippiā
posse cōpetere: veridico pul
set examine p̄eiudicijs oibus
inde submotis.

Vod vo culpa illa
suspēsione digna sit:
ex capitulo illo mile
uitani cōcilij liquido
constat. si eni cōione p̄iuādus
est: qui clericā ad ciuilē iudi
cē crediderit ꝓtrahēdū: mul
to magis suspēsione dignus ē
qui sui episcopi iudiciū inter
pellātē ad iudiciū seculare p̄
trahere nō dubitauit.

Ed ponaī q̄ hec cul
pa suspēsione digna
nō fuerit: queriī vtꝫ
sit deponēdus q̄ offi
ciū cōtra ꝓhibitionē epi cele
brare ausus ē. sz q̄ sīa epi si
ue iusta siue iniusta fuerit: ti
menda sit: gregorius testatur di
cens. Timēda ē sīa pastoris

S Entētia pastoris siue iusta
siue iniusta fuerit: timenda
est. ¶ Item ex cōcilio antio
cheno. Si suo epo excōmu
nicatus nō ē ab alio recipiēd⁹

S Igs a ꝓpio epo excōica
tus ē: nec eū p̄⁹ ab alijs
debeī suscipi: nisi aut a suo fu
erit recept⁹ epo: aut cōsilio fa
cto epis occurrat: & rñdeat: &
synodo satisfecerit q̄ flagitarit

.e. si epus. forte nec re' eiuī p appellationē: nisi quo
ad cognitionē: extra de sen. ex. p tuas. sīa aūt mā
dati vel p̄cep i nō ligat nisi id quod p̄cipit: spectet
ad officium p̄cipientis. vij. q. i. quia frater noster.

primo aute p̄o
bat. S. vsq̄ ad. §.
p̄missis. q̄ sentē
tie episcopi etiaz
iniuste sit paren
dum: deinde. p
bat eā nō ligare.

S Ententia. ti
menda est.
nisi in duob⁹ casi
bus. s. cum sentē
tia est post appel
lationē lata & cuz
continet intole
rabilem errorez:
extra de sen. ex.
p tuas. tertiū ca
sum apponit q
dam. cum p inde
bitis exactioni
bus aliquis excō
municatur: ut ex

Dō. ij.

de excel. cum ad
quozūdam.

S Igs ab alijs
similiī q̄ sū
spensus ē ab vno
suspensus ē quā
tum ad omnes:
ut. vij. q. i. siquis
p̄esbyter. & iiij. q
v. quisquis.

Dō. iij.

¶ Concilio. ho
die solus metro
politanus cognos
cit de causa ex
cōmunicationis:
ut extra de sent.
excō. p tuas.

k ¶Quod statuerit.§.Synodus.

l ¶Recipue.pu nunt.j.xxv. q.i.nulli fas.

m ¶Duos. ergo in causa denūciationis idem pōt esse iudex accusator: z testis: extra de simo. licet. itē est dic ar. q̄ euangelica āmonitio nō solū habet locum in occultis: sed etiam in manifestis. ij. q.i. si peccauerit.

n ¶Episcop⁹. iracundus. .i. ut ex animo sit iniusta.

o ¶Cito. .i. nō seruato ordine iuris

p ¶Et aspere. q̄ nō adsit causa.

q ¶Potestatem. auctoritate bui⁹ canonis.

r ¶Interpeller. sm hec iura quilibet excōmunicatus audiebat: qui volebat se .p. bare iniuste excōmunicatū. hodie secus nisi fit post appel. excōmunicatus vel nisi dicat errorē exp̄ssium in sententia. ut extra. e. ti. per tuas. siquis ergo cōquerit metropolitano de iniusta excōicatione: aut appellauit ad eū aut non. si appellauit: primo p̄stabit cautionem absoluendi⁹ q̄ stabit iuri. deinde in optione habet vl̄ velit eū absoluere vel remittere absoluendum ei a quo appellauit: ut extra de sen. ex. p tuas. si non appellauit sub alia eū simia recipi. quod z circa laicos z pbros z diaconos z oēs q̄ in clero sūt cōuenit obseruari. Itē nicolaus ad lotharium regem.

Excōicatiōis meret sniam: q excōicatis communicat.

PRecipue gualdrade pellicis tue z dudū a te repudiate cōiugē declina. excōicata est enī z vsq̄ ad p̄sentiā nostrā ab omni cōtubernio christiano z̄ sequestrata. q̄obrem cauendū ē: ne cū ea pari mucrone ꝓcellaris sniē: ac p vnius mulierc̄ule passione vinct⁹ z obligatus ad phēne trahar. z̄ eritū. deterius ḡppe i populū plati delinquūt: ac p hoc ipsi crudelius q̄ ceteri puniuntur vt ait brūs gregoriꝰ: scire plati debēt: q̄ si peruersa vnq̄ ppe trant: tot mortibus digni sunt: quot ad subditos suos pditionis exempla transmittūt. vnō necesse est. vt tanto se cautius a culpa custodiāt: quanto per prāua q̄ faciunt nō soli morīū tur. z infra: Ceterū p̄caue: ne quādo nobis secūdū dominī p̄ceptū duos aut tres testes adhibeamus: immo vero hoc sancte ecclesie dicam⁹: et quod non optamus de cetero fias cunctis: sicut ethnicus z publicanus. Item ex concilio sardicensi capitulo. xvij.

De eodem

SIepus forte iracund⁹ q̄ō esse non debet cito z aspere cōmonetur aduersus p̄sbyterum siue diaconem: z eū de ecclesia exterminare voluerit: prouidendum est: ne innocens damnetur aut perdat cōmunionem. z ideo habet potestatem is qui est abiectus: vt episcopos finitimos interpellet: z causa eius audiatur accidiligentius pertractetur. Ille vero episcopus: qui iuste vl̄ iniuste eum abiecit: patienter accipiat: vt negocium discutiatur: vel p̄hibetur eius sentētia a plurimis vel emendetur tamen p̄iusq̄ omnia diligenter ac fideliter examinentur: eum qui fuerat communione p̄iuatus ante cognitionē nullus debet p̄sumere: vt communioni societ. Item ex cō cilio carthaginensi.

De eodem.

SIquis p̄sbyter ab episcopo suo correctus fuerit: debet vtiq̄ apud vicinos episcopos conqueri: vt ab ipsis eius causa possit audiri. z per ipos suo episcopo reconciliari. q̄ō si non fecerit: sed superbia q̄ō absit inflatus secernendum se ab episcopi sui communione duxerit: ac separatim cum aliquibus scisma faciens sacrificium deo obtulerit: anathematizetur: z nihilominus locum amittat. at si querimoniam iustam habuerit: aduersus episcopum inquirendū est. Itē ex concilio antiocheno.

De his qui damnati a synodo sacra ministeria contingunt.

SIquis episcopus damnat a synodo vel si p̄sbyter z diaconus a suo episcopo: et ausi fuerint aliquid de ministerio sacro contingere: siue eps iuxta p̄cedentem consuetudinem siue p̄sbyter siue diaconus nullo modo licet ei nec in alia synodo spem restitutionis aut locum satisfactionis habere: sed z communicantes ei omnes abiici de ecclesia oportet: z maxime si postq̄ didicerint aduersus memoratos p̄latam. fuisse sententiam eiusdem communicare tentauerint. Item ex concilio martini pape.

Sine spe sit recōciliatiōis: q excōicatis cōicare p̄sumit.

SIqs eps i cilio excōicat⁹ fuerit: siue pbr aut diacon⁹ a suo epo: z p⁹ excōicatōē p̄sumpserit siue eps ille aut pbr aut diacon⁹ facere oblatōnes vel matutinū vl̄ vesp̄tinū offm ad eum: sm p̄iora iura debet remittere absoluendum. Et si ille noluerit absoluere: tunc metropolitan⁹ poterit absoluere: ut extra de of. ordi. ad reprimendam. si tamen viderit sententiam excōmunicatiōis euidenter iniustam potest pnunciare iniustaꝫ licet nō fit appellatum ad eum: ut extra ō ap. solicitudinē. Item ecō uerso si est appellatum ad eum: z viderit iustā esse causam excōmunicationis: tenetur eū remittere absoluendum: extra de sen. ex. p tuas in fi. hodie aūt licet nō appelletur ad superiorem: si tamen est p̄iculum in mora p̄t eū statim absoluere: ut extra .e. sacro.

f SIquis. conceptus. .i. suspensus vel excōmunicatus mīoꝛi excōmunicatione: ut patz p̄ id quod sequitur: anathematizetur.

a SIquis. nec in alia. ergo episcopi nō possunt dispensare cum talibus: qui post excōicationem celebrant: cū nec concilium hoc possit ar. contra. ij. q.v. que ō causa. fic. vij. q.i. siquis p̄sbyter.

b ¶Maxime. .i. tantum. fic. xij. di. illud. xviij. dist. puenit. xvi. q. iij. p singulas.

c SIquis. videtur q̄ isti clerici qui communicauit excōmunicato i diuinis officijs: pari excōmunicatione liget: ut extra de sen. excō. significauit.

d ¶Per fornicem. .i. manu laicali. simile. .s. xvij. di. licuit.

c Episcopi. si minimis. g°. p minoribus causis nō ē qs excōicand⁹: ut. j. e. nullus qđ verū ē. Sz ꝓnōne p sola ꝓtumacia ē qs excōicand⁹: ut. j. c. certū. ergo siue crimen sit magnū siue puū nūq̄ ē excōicandus aliqs nisi sit ꝓtumax: ad hoc dicunt qdam q̄ ab hoīe nō fit aliqs excōicand⁹ nisi p ꝓtumacia sed a canone bñ: ut. xvij. q. iij. siquis suadente. hoc nō ē verū: q̄ qnq̄ excōicat aliqs p ꝓtumacia qnq̄ p crimine: ut ex de. v. fig. ex parte. iobes. Iz certe illa decre. dici q̄ p offensa fit aliqs excōicand⁹ cū nō vult satisfacere ꝛ ita p ꝓtumacia: q̄re alia distinctio est melior. b.

f Peccatū. ar. q citi⁹ monit qs ꝓpter peccatuz: ut. xij. q. ij. c. i. ꝛ tollit de⁹ malos de medio ne peccatū eoꝝ augeatur. xxij. q. iij. ea vindicta. ꝛ tollit bonos ne malicia malorū imutet intellectū eoꝝ: de pe. di. iij. si erbono.

g P Lacuit. neglectu videtur ergo q̄ p negligētia aliqs excōicat sicut p negligentia aliqs depomit: ut. lxxxi. di. dictum est.

h Eugaldū. iudicauerunt. sic ps q̄ punitur iudex qui male iudicat: ut dixi. ij. q. vi. h°. etiam.

i Utilitates. q̄ nulli. p bibet: ut. iiij. q. vi. omnibus.

k Jaūt. ꝓncipes. g°. imperatores subiūt epis ꝛ ab eis possūt excommunicari. xcvi. di. duo. mtius tñ cum eis agendū est q̄ cum aliis ut. xij. q. ij. de rebus. et si in plurib⁹ epatib⁹ habet imperator domiciliū: quilibet pōt eū excōmūicare. ff. ad muni. quasi i officio suo agere: sicut ꝓius non liceat ei nec in alio concilio spem reconciliatiōis habere nec vltra reconciliari sed etiam eos qui ei cōicauerunt omnes ab ecclesia respui maxime eos qui sciebant euz esse deiectum. si autem permā sit turbans ꝛ concitans ecclesiam per forinsecam potestatē oporet eum sicut seditionarū ab omni plebe expelli. Item ex concilio agathensi.

De episcopis qui innocentes aut minimis causis culpabiles excommunicant.

Episcopi si sacerdotali moderatione postposita innocentes aut minimis causis culpabiles excōicare ꝓsūpserit aut ad gratiam baptismatis festinantes forasse recipere noluerint: a vicinis episcopis eiꝰdem ꝓuincie litteris moneatur ꝛ si parere noluerint: cōmunio illis vsq̄ ad tempus synodi a reliquis episcopis denegetur: ne forte per excōicatōis peccatum excōmunicatu longo tē pore morte ꝓueniantur.

Item ex concilio aphricano

De his qui tempore excōicationis siue cōicare ꝓsumunt.

Placuit vniuerso concilio: vt qui excōmunicatus fuerit. p suo neglectu siue episcopus quilibet siue clericus: et tempore siue excōmunicatiōis ante audientiam communicare ꝓsūpserit: ipse in se damnationis sententiam iudicetur ꝓtulisse. Item nicolaus papa.

Deponantur epi qui excōicatis cōicant.

Eugaldum treuerensez ꝛ primatem belgice prouincie ꝛ guntarium agrippine colonie archiepiscopos nunc coram nobis ꝛ sancta synodo subgestor insinuatione: qualiter causam lotharij regis ꝛ duarum mulierum eius tederge. s. ꝛ gualdrade recognouerint ꝛ iudicauerit. scriptum sup hoc ꝓprijs manibus roborati⁹ offerētes: nihilq̄ plus vel mi⁹ aut aliter egisse ore proprio multis coram positis testibus affirmantes: ꝛ sententiaz quā a sede apostolica in engeltrudam vxorem bonis sanctissimus frater noster mediolanēsis archiepiscopus thado ꝛ ceteri coepiscopi nostri petierunt emittendam ꝛ nos diuino succensi zelo sub anathematis attestatione canonice ꝓtulerāmus: publice se viua voce violasse confitentes: in quib⁹ omnibus inuenimus eos apostolicas atq̄ canonicas sanctiones in pluribus excessisse: ꝛ equitatis normam nequiter temerasse: ab omni iudicamus sacerdotij officio manere penit⁹ alienos. ꝛ ideo sancti spiritus iudicio ꝛ beati petri per nos auctoritate episcopatus exutes regimine cōsistere diffinientes. predictis autem depositis licentiam concedimus ecclesiam ingrediendi ꝛ cōicādi sicut laici ꝛ loquendi suas vtilitates: non autem turbas concitandi vel scandalum solicitandi illis tribuimus facultatem. quantum autem ad episcopale ministerium specialiter pertinet: etiam nulla eis sit licentia contingendi: sicut nos cum sancta synodo decreuisse iam constat. Item clemens

Clerici ꝛ laici qui non obediunt episcopis infames efficiantur.

Si autem vobis episcopis non obedierint: omnes presbyteri ꝛ reliqui clerici oēsq̄ principes tam maioris ordinis q̄ inferioris atq̄ relig⁹ populi non solum infames: sed ēt extorres a regno dei ꝛ consortio fidelium ꝛ a liminibus sancte dei ecclesie alieni erunt.

Item petrus in ordinatione clementis.

Jn christum peccat qui veritatis doctorem contristat.

assumptio.

a Quicuq̄.

b Jquis. cōmendandi. nam alioꝝ bonores alijs non debet eē occasio nocēdi: ut. C. de sta. ꝛ ima. l. vltia. nec aliquis debet illud appetē p qđ bonoꝝ alioꝝ minuaī: ut. xcix. di. nulli⁹. nec tibi debes ꝓsulere cum alterius iniuria. xxij. q. ij. primum nec aliquid facias in domo tua qđ vicino noceat ut. ff. de reg. iur. domū. si tamen facias aliquid eo ꝓposito ut tibi ꝓfit: licet alij noceat: nō peccas. ar. ff. de aqua pluuiar. l. i. §. denicq̄. ff. de dam. infec. fluminū. §. vltio. ꝛ. l. sequen.

c Ad deformationē. C. de sta. ꝛ ima. l. vltima.

d Iterū. i. multotiens.

e Hūc. finistry. hoc ē verū i his q̄ possunt trahi ad bonū ꝛ ad malū: vbi semper in meliorē partē est interpretandū: ut. xlij. di. c. i. ꝛ ex de regu. iuris est. ergo clericus amplectit mulierē interpretabitur q̄ causa benedicendi eaz hoc faciat: ut. xcvi. di. in scripturis. tñ q̄nq̄ canō sola ꝓfabulatione interpretatur i deteriorē partē: ut xxvij. q. i. nec aliqua.

f ¶ Aut gladio.hic habes q olim inobedientia capite puniebat:ergo ⁊ hodie repelleret a pmotione iiij.di.multos.nō tñ quelibet inobedientia capite puniebat:sed sola illa q scismā inducebat:ut.vij.q.i. denicq in fi. ⁊ de hoc notaui.iiij.q.i.in.prin.

g ¶ Demonum. hoc olim fiebat ad litteram:hodie tñ sathane tradit ut citꝰ puertatur ut.j.e.audi.ꝯ pu. ⁊.c.ois rpianus.

h ¶ Inimicus iste. ab hoc loco incipit tractare de duplici excōicatione.et nota q quedam excōicatio ē simpler siue minor q fit a sacramentis ⁊ ab ingressu ecclesie.alia solēnis q.ppie dicit anathema:q seperat etiam a cōione fidelīū. de vtraq ista habes.iij.q.iij.engeltrudā. maior excōicatio imponit vel pro maiori crimie vt p ptumacia.minor ifligit p quo libet mortali:ut. j.e.audi.⁊ imponitur siue penitē ti siue nō penitēti vel a seipso vel a suo sacerdote loco pene.penitēs tñ melius facit si auctoritate sacerdotis abstinet a sacramentis:ut ō pe.di.i.in actiōe.inpenitēti qñq imponitur a deo .s.qñ est in mortali peccato.tūc.n. quantū ad deum priuatus est a sacramentis:ut.j. e.audi. qñq a se ipso ⁊ male.s.cū nō vult penitere ⁊ cessat a sacramē tis:q; hoc sibi putat sufficere ad penā sine penitentia:ut de pe.di.i.sunt qui arbitrant.sed si nō putat sibi sufficere sed abstinet:quia putat se indignū bn facit:ut de consē.di.ij.qui scelerate.quandoq; infligitur a sacerdote loco pene cū vult penitere.quandoq; a canone .s.cum quis cōmunicat excōmunicato.in his duobus casibus est necessaria reconciliatio:ut.j.e.excellentissimus. si ergo quis excōmunicatus semp a suo excōmunicatore est absoluendus.nisi vel sit appellatum ab eo vt ipse sit negligens:ut dicit.ō.e. si episcopus forte.sed si a canone est excōmunicatus potest absolui a suo sacerdote sm distinctionem:ertra de sen. excō.nuper.hec aūt pena est nō seruantis excōmunicationē:si clericus est deponitur:ut.ō .e.siquis presbyt. si laicus tardius absoluitur j.e.qui iubente.

Quicunq; cōtristauerit doctorem veritatis:peccat in christum:⁊ patrem omnium exacerbat deum.propter qō ⁊ vita carebit eterna. ¶ Item ambrosius in libro de officijs.

Simulata virtutum affectione obedientia episcopo no denegetur.

Quis vero non obediat episcopo sese extollere atq; exaltare desiderans: querens etiam obumbrare merita episcopi simulata affectione doctrine aut humilitatis aut misericordie:is a vero deius superbit: quoniam veritatis ea regula est: vt nihil faciās commendandi tui causa: quo minor alius fiat. neq; si quid boni operis habeas id ad deformationem alterius ⁊ vituperationem exerceas.nō defendas improbum:⁊ sancta indigno committenda non arbitreris. neq; iterum arguas ⁊ impugnes cuius crimen non deprehēderis. ¶ Item anthe rius papa.

Episcopo non obediens demonium ore decerpitur.

Absit vt quicq; finistrum de his arbitremur: qui apostolico gradui succedēret christi corpus sacro ore conficiūt per quos nos christiani sum⁹ qui claues regni celorum habentes ante iudicij diem iudicant in veteri quidaz lege habetur: quicunq; sacerdotibus non obtemperasset:aut extra castra positus lapidabatur a pplō:aut gladio cernice subiecta contemptum expiabat cruore.nunc vero inobediēs spirituali animaduersione trūcatus aut eiectus de ecclesia rapido ore demonum decerpitur. ¶ Item petrus in ordinatione clementis.

Quibus papa est inimic⁹:his nec loqui debemus.

Si inimicus est iste clemēs alicui pro actibus suis: vos nolite expectare: vt ipse vobis dicat ⁊ cetera. vt supra in tractatu ordinandorum: vbi agitur de obedientia minorum erga maiores. ¶ Item fabianus episcopus.

Excommunicatus est qui excommunicatis communicat.

Sicut apostoli statuerunt dicentes cum excommunicatis non est communicandū ⁊ siquis cum excommunicato aut errēdo regulas scienter saltem in domo simul locutus fuerit vel orauerit:ille cōmunione priuetur. ¶ Item calixtus papa.

De eodem

Excommunicatos quosq; a sacerdotibus nullus recipiat ante vtriusq; partis examinationem iustam: nec cum eis in oratione aut cibo vl potu aut oscalo cōmunicet: nec aue eis dicat:quia quicunq; in his vel alijs prohibitis sciēter excommunicatis communicauerint iuxta apostolorum institutionem ⁊ ipsi simili excōmunicationi subiacebunt. n ¶ Item Isidorus.

De eodem.

Cum excommunicato neq; orare neq; loqui nisi q ad eandem excommunicationē pertinent nec vesci licet. sigs

i Sicut apostoli.paulus statuit. ij.q.i. multi.⁊ iohannes.xvii. ij.q.i.omnis.

k ¶ Auertendo.i. contemnendo.

l ¶ Saltem.ne dum'alibi.

m ¶ Domo.i.sub eodē tecto:ut.xxxv.q.vi. episcopus in synodo. largius sumitur domus.ff ad syl.l.i.§.eodem.

n ¶ Vel orauit. si ergo excōmunicatus intrat ecclesiam:omnes erūbunt:ut.xvii.q.i. omnis qui.sacerdos tamē si incepit missam nō eribit quia non relinquet officium inerpletu;: ut vi.j.q.iiij.b.l.

o ¶ Communione. maiori.quia iam inciderat in minorem.ō.e.q.sigs presbiter.

p Excōmunicatos.vtriusq;.i. excōmunicantis et excō municati.p hoc.c.dixerunt quidam q ignorante ad uersario nō posset excōmunicatus absolui. quod falsum ē ut extra de appel.qua fronte.nisi.p crimine sit excōicatus

tūc enī oportet: ut primo ei satisfaciat: ut eī ō ỹ. fig. ex pte in fi. vl dic q̄ si iudex ad querelaz alicuius excōicauit aliquē: tūc nō absoluet eū anteq̄ ab aduersario intelligat an sit p manifesto delicto excōicat⁹ vel non: at. j. e. seruet. si aūt iudex nō ad alicuius querelā excōicauit aliquē: tunc supior statim ipsum pōt absoluere: ut. j. in ꝓstitutione Innocētij: extra de ap. cū speciali.

q ¶ Nec aue. xxiij. q. j. omnis qui recedit.

r QUm excōmunicato. statim ergo est canon iste late sntie minoris excōicationis. p̄terea si non corrigit se: excōicat p sniam: ut. j. e. c. primo.

s QUi cōicauerit. excōmunicet. si communicat in crimine et crimino so est pari excōmunicatione cū ipso ligatus: nec pōt absolui nisi ab excōicatore. sed si cōicat ei sed nō in crimine: tūc pōt a solo sacerdote absolui: extra. e. nuper.

t QUre sit. epis. hic habes q̄ lr̄is epi credit. et habes exp̄sse extra de. pba. p⁹ cessionē. et instrumētis aliox p̄ncipū credit si ꝓsuetudo regionis hoc hz: ut eī de fide instru. cū dilectus. hz obiect: cuz vna vox potior sit q̄m mortua quare nō credit verbo cpi in talib⁹: ut. vi. q. ij. si tantū. et. c. placuit. nec papa ei credit q̄ dicit se excōicasse aliū: ut eī de testi. cū tu fili. q̄nq̄ enī eulogia ex mala fide scribunt: ut. ff. de custo. et exhi. re. diu⁹. nec scripture tabellionis creditur: nisi habeat testiū subscriptionē: in auc. ō hoc credi. et fal. §. sancim⁹ enim cum eo aut palam aut absconse locutus fuerit: statim cum eo excōmunicationis cōtrahit penam. Item ex concilio char. De eodem.

QUi communicauerit vel coruerit cum excommunicato: si laicus est excommunicetur. si clericus: deponatur. Item ex decreto honorij pape. Excommunicatorum nomina vicinis omnibus palā et publice annunciētur.

QUre sit omnibus episcopis excommunicato⁹ et omnino nomina tam episcopis vicinis q̄m suis parochianis pariter iudicare ea que in celebri loco posita pre foribus ecclesie cunctis conuenientibus incutere. quatenꝰ in vtraq̄ diligentia excommunicatis vbi q̄ ecclesiasticus aditus excludatur: et excusationis causa omnibus auferatur. Verus hoc de nominatim excommunicatis intelligitur. excommunicationis enim penam dupliciter subimus: et dum reatum incurrimus: et dum sentētia notamur. Vnde hieronymꝰ in libro iudicum.

Duobus modis aliquis sathane traditur.

ADi denicq̄ apostolum dicentem de eo qui peccauerat: tradidi inquit huiusmodi hominem sathane in interitum carnis: vt saluus fiat spiritus vides ergo quia et modo non solum per apostolos suos tradidit deus delinquentes i manus inimicorum: sed etiaz per eos qui ecclesie president: et potestatem habent non solum soluendi: sed etiam ligādi. traduntur autem peccatores in interitum carnis cum p̄o delictis suis a christi corpore sepārantur. et ut mihi videtur dupliciter etiam nunc traduntur homines de ecclesia in potestatez diaboli: hoc modo quo superius diximus: cum delictum eius manifestum fit ecclesie: et de ecclesia per sacerdotē pelitur: vt notatus ab omnibus erubescat: et conuersio eueniat ei illud quod sequitur: vt spiritus salu⁹ fiat in die domini nostri iesu christi. alio vero modo quis traditus est zabulo cū peccatum eius non est manifestum hominibus. deus autem qui videt in abscondito perspiciens eius mentem et animū eius vicijs ac passionibus seruientem et in corde eius nō se diligi sed aut auariciam aut libidinem aut iactantiā vel alia huiusmodi: istum talem dominus tradidit sathane. quomodo tradidit eum sathane. discedit a mente eius: et auertit se et refugit a cogitationibus eius malis et desidertjs eiꝰ indignis: et relinquit domum cordis eius vacuam. Cum ergo per sententiam quis nominatus fuerit: cum eo communicare non debemus. cum autem solo reatu occulte excommunicationis contraxerit penam non est ab eius communione cessandum. vnde dominus in euangelio: tunc demum peccatorem dixit habendum sicut ethnicum et publicanum: cum ecclesiam audire contempserit. apostolus quoq̄ non ait: siquis frater ē fornicator sed si frater nōiat fornicator: sētentie nominationem intelligens. hinc etiam vbanus vili mundo episcopo: sane que superrichardo. require in causa: Quidam episcopus in heresim lapsus. hinc etiam christus in euangelio zizaniam dixit esse tolerandā vsq̄ ad messem. Hinc etiam hieronymꝰ in eodem libro iudicum.

Mali a bonis separari penitus non possunt.

NOlite recedere a domino vsq̄ in hodiernum diem: hoc est donec seculū stat. ostē dat ergo mihi: quomodo ihe nec instrumento ꝓcuratoris: ex ō ꝓcuratorib⁹. c. i. nec instrumēto iudicis: ut ex de testi. cū a nobis. et. h. dicit q̄ semp stat sigillo epi q̄ obtinet vicē publici instrumēti: ut extra de fide instru. scriptura. et de fide ins. quenit. Alij dicūt q̄ credit ei nisi redactū sit in publicam formā: ut in auc. ut nulli iudi. §. si vo. ut. C. de dona. in donatio nib⁹. vel nisi habeat subscriptiones ustiū: et si fit ꝓ peblicā manū factū: q: forte nō sūt ibi publice p sone: ut. xvi. q. iij §. pōt. hodie expeditū ē circa ordinē iudiciorum q̄ nō p̄sumit ꝓ iudice nisi quātū alis ꝓbari pōt: extra de. pba. q̄m. i oībus aliis p̄sumo ꝓ sntia iudicis. s. q̄ sit iusta ex aio et ex causa et quātū ad ius litigatoris: ut in ꝓstitutione cū speciali.

u ¶ Excusationis ar. q̄ contra ea q̄ publice facta sūt nemo postmodū audiend. s est: ut viij. q. i. licet. liij. di. nulli. xvi. di. q̄ dictus. xij. q. ij qui et humanis. ar. contra. lxxxij. di. ꝓpoluisti i fi.

b Audi deniq; sathane. sathane dicit tradi quia diabolus in eo habet potestatem quasi in pecore suo: ut. xxiiij q.i. §. his auctoritatibus in fi.

c Quidam. j. xxiiij. q.ij. c.iij.

d Nolite. ostēdat. supple que hoc ad litteram vult intelligere.

e De zizanijs. i. de occultis peccatoribus.

f Utraq; i. malos esse cū bonis

g Triticum. ar. ad questionē vbi vnus interfectus est ab vno de tribus: si dubitatur a quo: q ratione dubitatiōis oēs debent ꝓmoueri: quia ratione dubitationis viciosa ⁊ superflua tolerant. xiij. q.ij non estimemus. extra de sepul. sacris. simile. xiiij. q.v. deniq; ⁊ sanctius est impunitum ⁊c. ff. de penis absentez. ar. contra de pe. di. .v. siqui vero. ff. ad. l. acql. ita vulneratus. Item ē hic ar. q ratione connexionis permittitur qd alias nō licet: sic. lxxxi. di. tantis. ⁊. c. cū omnibus. ⁊. ff. de minoribus deniq; §. verū. ⁊. l. etiā quid iuris sit de hoc: in questionibus notaui. b.

h Neq; margaritas. s. xliij. di. i mandatis.

buseus donec seculum stat: habitet cum filijs iude in hierusalem: quippe cum nec ipsi quidem filij iuda habitant in hierusalem. ideo ergo nec istud verum esse poterit: q ihebusei cum iudeis habitent in hierusalem: quando nec ipsi quidem habitant in ea. sed nos intelligamus hoc spiritualiter assumentes euangelij parabolam: que dicit de zizanijs: sinite vtraq; crescere ne forte volentes eradicare zizania: eradicetis cum ipsis ⁊ triticum. ⁊ infra: Audi ergo scripturam dicentem: quia non potuerūt filij iuda disperdere ihebuseos: sed habitauerunt cum ipsis vsq; in hodiernum diem in hierusalez. vnde deprecor vos qui fideles estis: vt ita vitam vestram ⁊ conuersationem seruetis: ne in aliquo vel ipsi scādalum patiamini vel alijs scādalum faciatis. sed sit vobis summi studij summeq; cautele ne quis in hanc sanctorum cōgregationem pollutus introeat: ne quis ihebuseus habitet in vobis. Aides enim qa dicit scriptura: q non potuerunt eijcere filij iuda ihebuseos de hierusalem. ihesubeus autem interpretatur conculcatio. esto ergo quia non possumus eijcere istos qui nos conculcant: eos quos saltem possumus quorum peccata manifesta sunt eijciamus: vbi enim peccatum manifestum non est eijcere de ecclesia neminem possumus: ne forte eradicantes zizania eradicemus cum illis ⁊ triticum. mouet tamē me quod dixit: quia non potuerunt eijcere ihebuseos. idest eos qui interpretantur conculcatio. ⁊ ideo videamus qui sunt in ecclesia conculcantes illi sine dubio de quibus dominus dicit in euangelio: nolite mittere sanctum canibus neq; margaritas ante porcos: ne forte conculcent eas pedibus suis: ⁊ conuersi dirūpant vos iste est ergo ihebuseus idest conculcatio. qui indigni audiunt verbum dei: et cum audierint: neq; vt infideles discedunt neq; permanent vt fideles: sed percepta ministerioruz notitia ⁊ fidei nostre secretioribus perscrutatis: conuersi postmodum impugnant nos ⁊ contradictionibus suis corda nostra dirumpunt conculcantes verbi dominici margaritas ⁊ ornamenta fidei maculantes. de istis ergo dicitur: quia non potuerunt filij iude eijcere ihebuseum de hierusalem vsq; in hodiernum diem.

Item super. xij. prophetis.

Porcis ⁊ canibus sancta non sunt committenda.

Quando ergo vir ecclesiasticus ⁊ prudens atq; intelligens multas impietates in ea qne vocatur domus dei eē cognouerit: ⁊ non solum multas sed etiam fortes ⁊ que opprimere possunt iusticiam: et in tantum doctorum rabiem processisse: vt accipiunt precium in iudicio: ⁊ omnia pro muneribus faciant: pauperes deuitent in portis ⁊ audire contemnant: taceat in illo tempore ne det sanctum canibus: et ne mittat margaritas añ porcos: qui conuersi conculcent eas. ⁊ imitetur hieremiam dicentem: solus sedebam: quia amaritudine repletus eram.

Item iohānes chrysostom⁹ in epistola ad hebreos.

Cum pagano comedere sed cū excōicato minime licet.

Ad mensam quippe paganorum si volueris ire sine vlla prohibitione permittim⁹ si enim quis frater nominatur inter vos: fratrem in hoc loco omnem fidelem simpliciter intellige: non monachum tantū quid autē est qd fraternitatez vocat: nisi lauacꝝ regñatōis

a Quando. ar. ex h. c. q nō nocet taciturnitas: quando nō ꝓdest contradictio: ut notaui. xxviij. di. diaconi.

b Accipiāt. s. xliij. di. mandatis.

c Ad mensam. ꝑmittimus ad hoc ut eos lucremur: ut. xxiij. q.iiij. infideles. cum iudeis tamen non possumus comedere: ut. xxviij. q.i. omnes. sed nec hodie cum paganis licitum est comedere: cū ipsi discernant cibos sicut ⁊ iudei. Hec ergo ē causa quare possumus cōmunicare paganis ⁊ nō excōmunicatis: cuz tamen ⁊ illi sint membrum diaboli ut eos lucrifaciamus. tamen iō quia nō multū curarēt licet eos vitaremus. sz excommunicati erubescunt si nō ꝯmunicatur eis: ut. s. e. audi.

d ¶ Uident. vel teste. ergo aliqs ꝑ seipsū fert sniam: ut. xxi. di. nūc ātt. ar. ꝑ. q; nemo sibi impe rare pōt: ut. ff. de arbi. l. penulti. meli⁹ tñ est si hoc faciat auctoritate supiois. j. de pe. di. i. in actione.

e ¶ Questione. i. distinctione. nā tractatus de peni. p distinctiões diuidit̄ur.

f ¶ De pnīa. j. de pe. di. i. §. item sicut.

g ¶ Prefinito. in cena domini.

h ¶ Snīa. sicut iudex secularis pōt aliquē ercō municare. i. a legitimis actib⁹. phibere: ut. ff. ō pe. l. m. ris.

i ¶ Engeltrudā. s. iij. q. iiij. c. vlti. 7. xvij. q. iiij. §§s. s. v. q. ij. c. ij. Jo.

k ¶ Ab ingressu. S. videtur hic sentire: q; q clericū ꝟberat tñ ē sep̄atus a sacris 7 ab ingressu eccl̄ie. nec obstat ille canon figs suadēte. q; anathema ibi ē idez q; sepatio. hoc tñ nō tenet eccl̄ia: 7 ꝑ eū ē ex ō ap. puenit. iohānes fauentinus voluit eū corrigere: 7 dixit talē esse excōicatū: ſz nō vitā dū anteq; denūcieť. ſz exp̄ſse ꝓtra eū est: eť de sen. ex. cū nō ab hoie.

a ¶ Urbani. j. e. quibus episcopi.

b ¶ Ceterū. q. d. bñ distinguo inť excōicatos simplicit̄ 7 anathematizatos: ut. ſ. illi sint vitandi: isti nō.

c ¶ Si tñ. s. vi. q. ij. placuit. c. ij. 7 vltimo.

d ¶ Tē gregorius ꝓtra ꝓtra id qđ dixerat simplicit̄ excōicatos nō eē vitādos: mō ondit oēs excōicatos esse vitandos.

e ¶ Ogo. verbū rogā di hic p̄ceptiue ponit. monem⁹. n. quos habem⁹ caros: ut. xxvi. quod facit posse vocari deuz patrē. siquis inquit nominat⁹ fuerit frat̄ excōicat⁹ aut auar⁹ aut ebriosus: cum huiusmodi nec cibum sumere. cum autē de paganis ageret non ita: ſz siquis vos vocauerit ex infidelibus paganos significans: 7 vultis ire: omne quod apponitur vobis comedite. siquis frater nominatur ebriosus et cetera. o quanta integritas. nos non solū non fugim⁹ ebriosos: sed etiam inuitos ad eos participantes cum eis. ¶ Qui denter itaq; ex premissis, apparet: q; eorum communionez vitare non cogimur: qui sententia notati non sunt. sed ipsius sententie notatio multiplicit̄ intelligitur. aliquando enī arcetur quis a liminibus ecclesie. 7 a communione corporis 7 sanguinis christi vel teste cōscientia iuxta illud apostoli: p bet se homo: 7 sic de pane illo edat 7 de calice bibat: quia q indigne manducat 7 bibit: iudicium sibi manducat 7 bibit. Item illud prosperi: facilius sibi deum placabunt 7 cetera. require infra causa. xxxiij. maleficijs impeditus: questione prima. de penitentia vel sententia ecclesiastica: si ē penitētes quibus tempore p̄finito beneficium reconciliationis impēditur. hec sententia excōmunicatio vocatur: quia a communione corpis 7 sanguinis christi notatū prohibet. sicut adaz ab esu ligni vite excōmunicatus est domino dicente: videte ne forte sumat de ligno vite quia sententia non separatur quis a consortio fideliū. Est 7 alia sententia qne anathema vocatur: qua quisq; separatur a consortio fideliū: de q̄ supra: cuz excommunicatis nolite communicare. ¶ Hanc distinctionez licet cuiq; aduertere ex auctoritate iohannis pape: engeltrudam vxorē bonis 7 cetera: require supra in causa: quidam episcopus a propria sede deiectus. Item ex auctoritate eiusdem siquis domum dei violauerit 7 cetera: require infra in causa. xvij quidam p̄sbyter infirmitate grauatus. Item ex auctoritate siluestri pape p̄senti decreto censemus 7 cetera: require supra in causa: in infamiam cuiusdam episcopi. iuxta igit̄ hanc distinctionem intelligēda est illa auctoritas innocentij: siquis suadente diabolo 7 cetera: vt infra causa: quidam p̄sbyter: vt iuxta etymologiam vocabuli anathemati. i. separationi subiaceat: qui in edictum illud inciderit qui a corpore 7 sanguine christi 7 ab ingressu ecclesie se alienum facit. qui impias manus in clericum injicere ausus fuerit: qui etiam a nullo episcopoꝝ ab solui ideſt more penitentium reconciliari poterit: nisi primum apostolico conspectui se representare curauerit.

¶ Illud autem petri de clemente: si inimicus est iste clemens 7 cetera: de sententia notatis intelligendum est: sicut 7 illud vbani: quibus episcopi non communicant 7 cetera: vt infra in eadem causa. ceterum falsum esset illud varensis cōcilij. ij. si tantum episcopus alieni sceleris se consciū nouit.

¶ Item 7 illud placuit vt si quando episcopus et cetera. require supra causa: duo excommunicatores 7 infamia notati et cetera. Item gregorius clero 7 populo salonitano.

Communicare non licet his: qui excommunicatis communicant.

Rogo 7 moneo: ne cuiquā sacerdoti supascripto maximo communicāti contra animam suam quisq; vestrum communicare p̄sumat. Item ex concilio toletano. i. ij. q. i. sic. n. 7 alibi rogo nō ponitur deprecatiue. ff. de neg. g. si fuit mei rogatu. ſz ponit rogare ꝑ mādare: sic ponit mandare ꝑ rogare. 7 xiij. q. iiij. guillarius.

f ¶ Cōicanti. i sacris fm. h. vt dic q; maxim⁹ fuit excōicatus cū oib⁹ suis actorib⁹. vel isti cōicabāt ei in crimie. als excōicatio ñ defecdēt vsq; ad tertiā p̄sonam. ſ. e. qm̄ multos. nec obstat. 7 ir. di. anastasius. q; ibi cōicabant ei in crimie hēsis

g ¶ Sgs. epi. isti ēni nō potuerant ignorare sētentiam sui epi: ut. xij. q. ij. qui et humanus.

b ¶ Commonitt. ar. q; sufficit si alicui dictum est de excōmunicatione alicuius: ut ipse ſceneatur vitare: ut extra de clec. venerabilem. vltra medium. 7 de postula. plato. ad hoc. ar. cōtra. exō clc. excō. mini. illud. Respōsio. prima sententia vera est: quando excōicatio alicuius peruenit ad aliam p famā publicam: als forte secus esset in cōtrarium.

¶ Sed hoc. vult dicere q̄ maximus fuit excōmunicatus cuz omnibus suis fautorib⁹ ne obstent. j. xviij. q. vj. c. iij. ⁊ j. e. excellentissimus.

¶ Lapsus. j. xviij. q. ij. c. iij.

¶ Excellentissimus. j. e. excellētissimus.

m Q Uib⁹ epi. nō cōicetis. ſſe. vij. q. i. scire debes. xciij di. c. i. nec obstat vi. q. ij. ſi tm. q⁹ loquit cū constat de sententia: sed scit eam esse iniustam.

n ¶ Licet. dū tm erro⁹ nō sit erp̄ſius in sententia: extra. e. p tuas.

o S Iquis.

p Q Ui merito pari. qd q⁹ ſi epūs cōicat ali cui excōicato a simplici sacerdote iaz ligatus est hoc canone. ſz a quo absolueť: de re. dicit q̄ cōicans excōicato a suo p̄lato est absoluēd⁹: ex hoc pe. ⁊ re. q. aūt. ⁊ ita a metropolitano ſz dicas q̄ a simplici sacerdote p̄t absolui: nisi cōicet ei i crimie ut extra. e. nuper videť tm q̄ ſicut i ſuſpēſo a iure p⁹ piniam nō requirit. aliqua absolutio: ſic in excōicato a canone: qđ ſi est verū: ut i. c. nuper in fi. S⁹ quid ſi papa cōicet excōicato: ille nō ē ligatus: q⁹ nō ligat ipſum canon xxv. q. j. §. is ita.

q ¶ Refugiens. i. cōtemnens.

r Q Uicus. intellectū bu ius. c. babes. §.

Nullus clericorum vel laicorum ad domum excommunicati accedat.

S Iquis laicus abstineť: ad domum eius vel clericoꝝ vel religioſoꝝ nullus accedat: similiter ⁊ clericus ſi absli netur: a clericis deuitetur. ſi quis vero cum illo colloq aut conuiuari fuerit deprehenſus etiam ipſe abstineatur. ſz hoc pertinet ad eos clericos: qui eius epiſcopi sunt ⁊ ad oēs qui commoniti fuerint de eo qui abstinetur siue laico quolibet siue clerico. S ed hoc specialiter in his qui excommunicatis nominatim communicant. vnde infra vbanus: sane quod ſuper richardo ⁊ cetera. j. causa: Quidam eṗus in here ſim lapſus. ¶ tem nicolaus papa: excellētiſſimus rex carolus: infra circa finem huius cauſe. ¶ tem vbanus papa. Sniā pastoris timenda est: licet iniuſte liget.

Q Uibus epiſcopi non cōicant non cōmunicetis. et q̄os eiecerint: non recipiatis valde enim est timenda sentētia epi: licet iniuſte liget.

¶ tem ex. viij. synodo. Excōicatoꝝ ꝓhibit penam: qui excōicatis communicat.

S Iquiſ frater aut p̄là aut absconſe cū excōicato fuerit locutus aut iunctus cōmunione: statim cum eo excōmunicationis contrahit penam.

¶ tem ex concilio char. ij.

Q Ui merito De eodem facino⁹ ſuo⁹ ab ecclesia pulſi sunt: ſi ab aliquo epiſcopo vel p̄sbytero vel clerico fuerint in cōmunione ſuſcepti etiam ipe pari cum eis crimie teneatur obnoxius refugiēs ſui epiſcopi regulare iudiciū

¶ tem ex cōcilio char. iiij. .e. q. ſi epiſcopus forte.

S ¶ Emo. ſed christus. er hoc. c. dixit. p. hūpanus haberi caulam quare nō poſſit appellari a ſententia excōmunicationis: cū christus euz ligē a cui⁹ſnia ñ p̄t appellari alia est ratio: quia nemo excōmunicať niſi p contumacia. j. e. nemo ⁊ nō auditur cōtumax appellans: ut. ij. q. vi. §. est aūt quando. ỹ. sunt quoꝝ. Quidaz autem illā assignant rationem quia excōmunicatio ſecum trahit executionē ſuaz: extra de appellat. paſtoral. vnde ſicut ab executore nō appellať ita nec ab hac sentētia ſed hoc non valet quia quandoq̄ appellať ab executore: cum is excedit modū ⁊ sententiam qua quis absoluitur ab alio ſecum trahit executionem cum appellatur ab ea: extra de appella. qua fronte.

t Q Uis. sathane. dū tamen iuſta de cā excōmunicať: ut. xviij. q. iij. ſi quis nō recto.

u ¶ Extra eccleſiam. ar. q̄ qui ſemel est excōmunicatus: amplius excō municari nō poteſt: q⁹ qui extra eccleſiam est: nō poteſt magiſ esse extra eam. ar. contra. iij. q. iij. engeltrudam. de hoc ibi notaui.

x ¶ Ihil. q̄ ſeperari. auſte. al's non obest: ut extra. e. a nobis. j. e. quid est. tamē ſi cōtemniť: statim incipit ligare. xxiij. q. iij. notandum in fi. ſed ideo maxime est timenda: quia maxima est pena: ut. xxiiij. q. iij. cōmipiant.

y ¶ Ꝑsbyteri. hoc. c. habetur. §. ij. q. vi placuit.

Qui ſuiam epi putat esse iniuſtam: recurrat ad synodum.

Q Uicus qui epiſcopi diſtrictionem circa ſe putat i iuſtam: recurrat ad synodum.

tem iohānes chryſoſtom⁹ ad hebreos. Vincula ecclesiastica nō iunt cōtenenda.

N Emo contemnat' eccleſia ſtica vincula. non enim hō est qui ligat: ſed christus qui hanc poteſtatem dedit: ⁊ dominos fecit homines tanti honoris.

¶ tem augustinus de ỹbis apoſtoli ſermone. lxviij. Sathane traditur: qui ab ecclesia excommunicatur.

O Mnis christianus dilectiſſimi qui a ſacerdotibus excōicatur: sathane traditur. quomodo: qa ſcilicet extra eccleſiam diabol⁹ est: ſicut i epiſtola christus. ac per hoc qua ſi diabolo traditur: qui ab eccleſiaſtica cōmunione remouetur. vnde illos quos tunc apoſtolus sathane esse traditos predicat: excōmunicatos a ſe esse demonſtrat.

¶ dē ſuper iohannem. De eodem

N Ihil ſic debet formidare christianus: q̄s ſeparari a corpore christi. ſi enim ſeparatur a corpore christi: non ē mēbrum eius. ſi non est mēbrum eius: nō vegetatur ſpiritu ei⁹ quiſquis autem inquit apoſtolus ſpiritum dei non habz: hic non est eius.

¶ tem hieronymus: quorum dimiſeritis peccata ⁊ cetera. i. deſt quibus eccleſiam interdixeritis: niſi reconciliati per ſatiſfactionem fuerint: ipſis ⁊ ianua regni celeſtis clauſa erit.

¶ tem ex concilio mileuitano. Vicini epiſcopi audiant eos qui de iudicijs epiſcoporum ſuorum queruntur.

Palea.

a ¶ Kritam .iniustam .i. irritandā vel p̄out ſonat.
b ¶ Pretractandam. de facto ſi eſt ipſo iure irrita: ut
c extra de ap. ad preſentiam.
Vrſus .i. poſt alia ſtatuta ſic pone caſum: quidā ac-
cuſatus de crimine: legitime fuit citatus. no-
luit venire. ercōicatur
p̄ contumacia: ſi .j. an-
num venerit: audiť ſup
crimine poſtea non: q̄
habeť p̄ cōuicto vel cō
feſſo iuris iuterpretati-
one. nā qui ercōicatus
eſt p̄ ſuſpicioē herefis:
poſt annum p̄ hereticō
habeť: ut eť de hereti.
ercōicamus circa p̄n. ñ
obſtat. .iij. q. .ir. decreui
mus. q̄ vbi loquiť cum
lis eſt p̄teſ. vel ibi ñ pu
niť de crimine ſz̄ p̄ p̄tu
macia. ſz̄. p. hiſpan⁹. p̄
pter hoc verbū purga
re intellerit hoc .c. de
clerico infamato. q̄ ſi ci
tatur ut ſe purget: ꝛ cō
tumax fuerit iuris int̄
pretatione p̄ conuicto
habeť. xviij. q. .ij. de il
licita. vel dic q̄ tempat
rigorē illoꝝ canonuꝫ q̄
dicebāt: q̄ ſi clericⁱ cō
temnit ercōicationē ſta
tim deponendⁱ eſt. ſ. c.
ſigs pſbyter. ꝛ. c. ſe. ſed
hic p̄pter inſultationez
hereticoꝝ daſ eis annⁱ
ad. p̄bandū innocentiā
ſuā. ꝛ ſi p̄ annū ſteterit
ercōicatus: tūc p̄imo
deponiť. vel dic q̄ ertā
poſt annū poſt audiri ō
crimie quantū ad hoc
ut oñdat innocentiam
ſuā: ſz̄ nō quātū ad hoc
vt recuperet bona ſua:
ut. C. de requirē. reis.
.l. ij. qō tñ hic diciť de
anno videť correctum
eť de cle. nō refi. er tue
ſz̄ dic q̄ nō habeť. p̄ cō
uicto ſpacio miori q̄ an
no: ut hic diciť. ſz̄ tñ in
minori ſpacio poť p̄ua
ri bñficijs ut ibi. ꝛ nota
q̄ ſequens. c. loquiť de
ciuili negocio ꝛ crimi-
nali: hoc aūt in crimi-
li tantū.
d Q Uicūq̄. ſiue pu-
blice. ſiue crialiť.

¶ Pelbyteri diaconi vel ce-
ter inferiores clerici: ſi in
cauſis quas habuerint: de iu-
dicijs ſuorum epiſcopoꝝ ꝛ cō
queſti fuerint: vicini eos epi-
ſcopi audiant: ꝛ inter eos q̄c
quid eſt diffiniāt adhibito co-
ſenſu ab eis ſuorum epiſcopo-
rum. q̄ ſi ab eis ꝓuocandum
putauerint: non ꝓuocent ni
ſi ad aphricana cōcilia vel ad
primates ſuarum prouinciarū
ad transmarina autem qui pu-
tauerint appellandum a nullo
intra aphricam in communione
ſuſcipiantur. ¶ tem ex conci
lio carthaginenſi. iiij.

Iniuſta epiſcopoꝝ damnatio irrita eſſe cenſetur.

¶ Kritam eſſe ꝛ iniuſtaꝫ epi
ſcoporum damnationez cē
ſemus: ꝛ iccirco a ſynodo re-
tractandam. ¶ tem ex conci
lio char. .v.

Qui cauſe ſue adeſſe ꝛ innocentiā ſuam aſſe rere voluerit. intra annum ex cōmunicationis hoc faciat.

R Vrſus conſtitutum eſt: vt
quotiens clericis conui-
ctiſ vel confeſſis in aliquo cri
mine: vel p̄pter eorum quoꝝ
verecundie parcitur: vel pro
pter eccleſie oppꝛobrium aut
inſolentem inſultationem he-
reticoꝝ atq̄ gētiliū: ſi forte cauſe adeſſe voluerint ꝛ in
nocentiam ſuaꝫ aſſerere: intra
annum excōmunicationis hoc
faciant. ſi vero intra annū cau
ſam ſuam purgare contempſe
rint: nulla eoꝝ vox penitus au
diatur. ¶ tem gelaſius.

Audientiam ſuam negat: qui ercōicationis ſue cauſaꝫ age re intra annum differt.

Q. Dicunq̄ intra anni ſpaci-
um ciuiliť ſiue publice cau
ſam ſuam coram ſuis ercōmū
nicatoribus non peregerint:
ipſi ſibi aditum audientie clau-
e ¶ Ercōicatoribus. ercōicandus ē reus cū talis ē
cauſa: q̄ actoꝝ nō poť mitti in poſſ. ut extra vt liť. nō
conteſta. tue. f ¶ Clauiſſe. quantū ad cauſā poſ-
ſeſſōis ſz̄ nō p̄prietatis. vñ mirⁱ agitur in ciuili q̄ in
crimiali cā: ut de
ctū ē. ſ. c. primo
ut eť ut liť. ñ p̄teſ.
q̄m frequent. vel
loquiť de actore
ō quē bñ p̄cediť
lite nō p̄teſ. ut eť
ō dolo ꝛ p̄tu. cāz.
h ¶ Leonis. xviij
q. .ij. ſane. ꝛ. c. de
cōmunione.
b ¶ tez ex p̄cilio
he ſūt palee.
i Q Ui iubēte.
tardiⁱ hoci
laico. clericⁱ enī
deponiť. ſ. c. ſigs
eps ꝛ iuder poť
alicui negare iu-
ſticiā. p̄pter deli-
ctū ſuum: ut. ff. cr
gbus ca. ma. ſz̄ et
ſi. §. actio. imo q̄ñ
q̄ duplicat alicui
pena p̄pter p̄tu-
maciā ſuā: ut. ff. ō
penis aut dānū.
§ quiq̄s. ꝛ eſt ſi-
mile. ſ. xviij. diſ.
fiquis aūt.
k Z eps. ſuc-
ceſſori. huic
eſt ſile. ff. de iudi.
mortuo. eſt ergo
ar. q̄ ſucceſſor poſ
teſt corrigere et
renet cōfirmare
factū anteceſſo-
ris ſui. xxxv. q. ix.
q̄ gs. eť de pca-
rio. c. ij. xvi. q. vi.
illud. xij. q. ij. qui
cunq̄. ꝛ in aūt. ut
nulli iudi. §. et hoc
vero iubem⁹. ſuc
ceſſor aūt dele-
gati non poť ab-
ſoluere vel reſti-
tuere poſſeſſionē
adiudicatāz. niſi
ſuccedat i bono
re ꝛ onere: extra
ō of. or. paſtoral.
l ¶ Premiſſis. ſic
ꝛ vrbanus. ō. c.
quibus epi.

Q Excōicatoꝝ eſſe videantur. q̄ ſi obſtinato
animo ſine cōmunione defun-
cti fuerint: nos eorum cauſam
iuxta beati leonis predeceſſo
ris noſtri ſententiam diuino iu
dicio reſeruantes: quibus vti
nis non communicanim⁹ nec
mortuis cōmunicare debem⁹.

Palea

Q Vi vero excommunicato
ſcienter cōmunicauerit: ꝛ
āmodo ſaltem in domo ſimul
orauerit atq̄ latebras quo mi
nus ad ſatisfactionem perdu-
catur prebuerit: donec. ab epi
ſcopo excommunicatore acci-
piat penitentiam: corporis et
ſanguinis domini communio-
ne priuatum ſe eſſe cognoſcat
¶ tem ex concilio hilerdēſi.

Tardius recipiatur ad veniaz qui ſacerdote iubente eccleſi am exire conténit.

Q Vi iubente ſacerdote p̄
qualicūq̄ culpa ab eccle-
ſia exire contempſerint: pro
noxa contumelie tardius reci
piatur ad veniam. Sed queri
tur: ſi ante damnati abſolutio-
nem epiſcopum mori conti-
gerit: vtrum damnatus poſtea
valeat abſolui. O e his ita
ſtatutum eſt in concilio eupā-
nenſi.

A ſucceſſore ſoluatur: qui p⁹ mortem epiſcopi remanet li̊gatus.

S I epiſcopus ante damna
ti abſolutionem obitu rapi
atur: correctum aut penitentē
ſucceſſori licebit abſoluere.

¶ Premiſſis auctoritatibus
quibus iniuſte ſententie ꝛ ſq̄
ad examinationem vtriuſq̄ p
tis. parere inbemur: ita reſpō
detur: gregorius non dicit ſen
tentiam iniuſte latam eſſe ſer-
uandam: ſed timendam: ſic et
vrbanus. timenda eſt ergo. i.
non ex ſuperbia contemnēda

m Nemo. cō/munione. sacramentoꝝ.

n ¶ Sine cōscia. hoc est verū cum illud, delictū tan git totā ꝓuinciā als non tenet: ut .xi.q. iij.c.ij. ⁊.c. archiepiscopus.

o ¶ Mortis. sed cū sit ꝑpetua dānatio: qualit dici tur medicinalis: ut.ii.q.i. multi: ꝛ. cū ꝓtemnit ē dānatio als non: ut xxiij.q.iij. notan dum in fi. Itē vi det hic ꝙ nemo sit excōicandus: nisi ꝓ ptumacia: ut.xlv.di.ꝫ illud. ⁊.xxiij.q.iij. tam sacerdos. ⁊.c. ec clesie. ꝫ hoc non est verū: ut ex de .v. sig. ex pte. vel dic ꝙ tūc demū gs pōt excōicari ꝓ crimine cū est incorrigibilis: cū aliꝫ nō possit co rrigi. xxiij.q. iij. forte. iohānes.

p Nullus. ⁊ le nibus. fi. ē. e. episcopi. vel in telligē de venia libus: ut. j. de cō se. di. ij. quotidie ⁊.c. panem de al tari.

q ¶ Arceri. i. excōicari. baꝫ. tñ in tellerit: ꝙ quicū ꝙ ē i mortali pec cato: nō ꝺs ingre di ecclesiam ꝓ id qđ ē. xxiij. q. iij. vir cū ꝓpria. sed nō est verū ut ibi dicit. et. j. de pe. di. v. falsas. ⁊. i. q ij. qui studet. iohannes.

r ¶ Certū. tñ ꝺ. i. ꝓ contumacia istoꝝ. idez ē de quolibꝫ alio relique vero auctoritates de excōicatis loquuntur: qui vel vocati ad synodum venire cō tempserunt: vel calliditatibꝰ aduersantium occurrere nescientes iniustam sententiam a iudice reportauerunt: vel qui neglectu sue vite finistram de se opinionem nasci permitten tes sententiaꝫ in se exceperūt Nos siquidem solos excōi cationis sententia ferire licet Unde in meldensi concilio.

Quibus culpis exigentibus aliquis sit communione ꝓhibendus.

Nemo episcopoꝝ quēlibet sine certa ⁊ manifesta pec cati causa communione ꝓhibeat ecclesiastica. sub anathemate aūt sine cōsciētia archiepiscopi aut coepoꝝ nullū ꝓsumat ponere: nisi vnde canonica do cet auctoritas. quia anathe ma eterne est mortis damnatō ⁊ non nisi ꝓ mortali debet im poni crimine: ⁊ illis qui aliter non potuerint coꝛrigi. ¶ Item ex concilio aluernensi.

Ꝓ paruis ⁊ leuibus causis nullus communione ꝓhibetur

Nullus sacerdotum quēꝫ recte fidei hominē ꝓ par uis ⁊ leuibus cāis a cōione sus spendat. ꝓter eas culpas ꝓ quibus antiqui patres arceri ab ecclesia iusserunt commit tentes. ¶ Itē ex cōcilio tribu rien si.

Ꝓ̄ bis tribus crimi nibus quilibet communione ꝓhibetur.

Certū est ꝓ bis tribus jcri minibus aliquē excōicari debere. cū ad synodū canoni ce vocatus venire contemnit: aut si postꝫ illuc venerit: sa cerdotalibus respuit obedire ꝓceptis. aut si ante finitam cause sue examinationem a synodo abire ꝓsumit. De bis inꝫ ⁊ huiusmodi ꝓmisse auctoritates loquuntur: non de iniuste suspensis. Quod autem iniuste sententie paren dum non sit: multis auctoritatibus ꝓbatur. quarum ꝓma est illa hieronymi super matheum.

Sententia pastoris reum vel innocentem non constituit vel facit.

Quomodo sacerdos mundum leprosum non facit: sic episcopus vel ꝓsbyter nō alligat eos qui insontes sunt: nec soluit noxios: sed ꝓ officio suo cum peccatorum varietates audierit: scit qui ligā dus sit: qui soluendus. ¶ Itē augustinus super matheum.

Dalca

Iudiculum est: vt eum dicamus qui vinculis peccatorum suorum ligatus est: ꝓpter hoc solum quod episcopus dicitur habere huiusmodi potestatem: vt soluti ab eo soluti sint i celo: ⁊ ligati in terris ligati sint in celo. sit ergo irreprehensibilis, qui alterum ligat aut soluit: ¶ Item gelasius papa episcopis orientalibus de damnatione dioscori.

Non est petenda solutio: cuꝫ iniqua fertur sententia.

Qui est illata sententia: deponat errorem ⁊ vacua est sed si iniusta est: tanto curare eam non debet: quanto apud deum ⁊ eius ecclesiam neminem potest grauare iniqua sententia. ita ergo ea se non absolui defideret: qua se nullatenus perspicit obligatum.

¶ Item augustinus de summo bono.

Deus non nocet nec nocere patitur aliquem iniuste.

Secundum catholicam fidem: nec dei nature nocere quisqꝫ potest: nec natura dei iniuste nocere cuiqꝫ potest: nec nocere iniuste patitur quenqꝫ. qui enim nocet vt ait apostolus: recipiet hoc quod nocuit. Idem de verbis domini.

crimine.

s ¶ Ante finitā. sic. j. de pse. di. i. missas.

a ¶ De his. i. ꝓtumacibus.

b Quomodo. siquis. n. dicebat leprosus: ducebat ad sacerdotē. ⁊ si ille iudicabat illū leprosū vel mundū ita habebat: ut. j. ꝺ pe. di. i. §. et his itaqꝫ. ⁊ sic ꝓ q̄sñia nō dat nouū ius sed vetus declarat ut. ff. si seruꝰ. ven. sicuti. §. iij. tñ si sententia fuerit lata ꝓ reo: ꝓ hoc nō tollitur obligatio: ut. ff. de condi. indebi. iuꝭ. ꝫ si ꝓ actore ferat: dat ei nouā actionez: ut. C. de re. credi. actori.

c ¶ Nō alligat. quantuꝫ ad deum ꝫ quantū ad ecclesiam: ut. xxiij. q. iij. siquis recte.

d ¶ Nec soluit noxios. talis absolutio ñ ꝓdest quantū ad eum q querit indiscretū sacerdotem ut eū ꝓ impietate absoluat: ut. j. de pe. di. vi. q vult.

e ¶ Scit. i. scire debet. ut iudex. iohannes.

f Qui ē illata. a dioscoro hereticō: cuius sñia nulla fuit. sed quid si aliā tulisset sententiam in alios subditos? dico ꝙ tenet: quia illi qui sūt extra ecclesiam bene habent iurisdictionē: ut. xxiij. q. v. si ꝓpterea. ⁊. iij. q. vij. c. vltimo. Alij contra sentiunt: ut. xxiij. q. i. §. il ꝺ sed illud nō tenet cum excōmunicatus est: ut extra de sen. ⁊ re. iudi. ad ꝓbandum.

g Secunduꝫ. nec dei. i. deo.

h ¶ Nec nocere. quī puniat malefactoꝝ: ut. xxiij. q. iij. nemo.

i OEpisti. vincula dis/rūpit. ut. xv. q. vi. auctoritatem.

k TEmerariū. plerūq; nocet. n. si ꝓtenat.

l TUt noceat. q; si per impitiā iudicat: facit li/tē suā: ut insti. de obli. q̄ ex quasi malefi. §. i. ſ; ſi p dolū incurrit infamiā ⁊ ꝑterea puniť in totaz litis estimationē. C. de pe. iudi. q male iu. l. ij. eodem mō ad interesse puniť q̄ iuste ercōicauit aliquē: nisi errauerit ex causa ꝓbabili: ut extra de sen. er. sacro.

m OVid obest. tabula. ij. q. i. nomen

n SEnti. j. e. nō sūt. ꝯ. xij. q. i. nolo. ō cō se. di. i. iubemus. i illis c. dicit: q̄ nō sufficit cō scientia: ſz requirit bona fama quantū ad alios. ſz illa. c. loquunť q̄ sum⁹ inter tales q̄ parati, sūt imitari ⁊ nō reꝓhendere. vnde ne tales corrūpamus exemplo niti debemus: ut fama nostra luceat coꝝ eis: ſz hic loquit cū sum⁹ int tales q̄ nō curāt imitari: ſz reꝓhendere: tunc sufficit nobis quantum ad eos ꝓscia bona.

o TIn cūctis. lingua. ablatiui casus. ſ. ut ꝓpter nullius lingnā credat se aliqs implicitum ⁊ reum.

p CSine accusatione. interiori.

q CMaledicoꝝ. ar. q̄ i famia orta ab inimicis nō inducit purgationē extra de pur. ca. cū in iuuēture. ⁊. ij. q. v. omnibus. nec etiā a leuibus ꝑsonis nec ab illis q̄ de facili credūt.

r CNisi. ꝓbata. j. xxx. q. v. nullū ante.

s CProlata. al's. ꝓbata.

Iniusta vincula disrumpet iustitia.

OEpisti habere fratrem tuum tanq̄ publicanū. ligas illum in terra: sed ut iuste alliges vide. nam iniusta vincula disrūpit iustitia. quem soluet inquit in terra: solutus erit in celo. TIdem de sermone domini in monte.

Temeritas iudicandi non ei qui iudicatur sed iudici nocet.

TEmerariū iudictū plerūq; nihil nocet ei: de quo temere iudicatur. ei aūt qui temeꝛ iudicat: ipa temeritas necesse est ut noceat. TIdem ad clerum hyponensem.

Nō obest hoi iniusta sniа.

OVid obest homini: q̄ ex illa tabula vult eum delere humana ignorantia: si de libro viuentiū non eum deleat i iqua conscientia. TIdem ad secundū manichеum.

De eodem.

SEnti de augustino quicqd libet: sola me in oculis dei conscientia non accuset.

TIdez gregorius constantino mediolanensi episcopo.

Quos cōscientia iustificat: alioꝝ maledicta non timeant.

TIn cunctis que in hac vita aduersa ꝓueniunt: sola est sicut nostis omnipotētis dei districtio pensanda: atq; ad coꝝ ꝓpriū semper recurrēdum: ut nullius ibi lingua implicet: vbi conscientia nō accuset. quem enim conscientia defendit: liber est inter accusationes. ⁊ liber sine accusatō ne esse non potest: si sola que interius adijcit conscientia accuset. de vestra igitur sanctitate abiit a christianoꝝ iudicio ea que maledicoꝝ hominum rumoꝛ bus conficta credim⁹ in qualicūq; modulo suspicionis adduci: ga ⁊ sacri eloquij testimonium tenemus vt mala maioꝝ cum forsitan dicuntur: nisi ꝓbata credi non debeāt sed citius ꝓbata vlcisci. hoc igitur dixi: vt nimie „leuitatis esse ostenderem siquis mala grauia credere studeat: que ꝓbari non possint. vnde sanctitas vestra debet mentem suam a maledicoꝝ hominum rumoꝛibus' atq; obtrectationibus disiungere: ⁊ sola que eterne vite sunt atq; ad vtilitatem subditoꝝ ꝓficiunt: cogitare. Vnde augustinus in psalmo. xxxvij.

Frustra asperantur ab homine que deus iustificat.

OCui ad tempus damnaris ab homine ⁊ si dixerit sententiam proconsulis in cypriano: aliud est sella terrena: aliud est tribunal celeste. ab inferioꝛi accipit sententiam: a superioꝛe coꝛonam. TIdez in psalmo. xxviij.

OVstodi intus innocentiā tuam: vbi nemo oppꝛimit causam tuam. ꝓeualebit in te falsum testimonium: sed apud homines. nunquid apud deuz valebit: vbi causa tua dicenda est: quando deꝰ erit iudex alius testis q̄ cōscientia tua ñ erit: inter iustum iudicem ⁊ cōscientiam tuam noli timere nisi causam tuam. TItem gregorius papa. **Nō hominū linguas sed conscientias curare debemus.**

TInter verba laudantium siue vituperantium ad mētem semper recurrendum est. ⁊ si non in ea inuenitur bonuz quod de nobis dicitur: magnā tristiciam generare debet. et rursum si non in ea inuenitur malum: quod de nobis homines loquuntur: in magnam debemus leticiam ꝓsilire. quid enim si nō omnes laudāt: ⁊ cōscientia liberos nos demōstret habemus paulum dicentē: gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre. Job quoq; dic: ecce i celo test⁹ meꝰ si q̄ē nob test⁹ i celo test⁹ i coꝛde

t CCitius. vlcisci. i. punīri q̄ citius fieri pōt: ut. xxij. j. q. iij. cū quisq;.

u TSi. icypria nū martyrē

x CSella. i. sedes iudicis.

y CCoꝛonā. si sententiam patient ferat: ut. j. e. qui iustus.

z OVstodi. ga coꝛpoꝛ vis pōt fieri nō aie. xxxij. q. v. §. i. xxi/ij. q. vi. in pn. iohannes.

a TInter ẏba. ne fōre. hoc fuerunt ẏba christi: cū peteret ab eo tributum: vi/xit petr: vade ad mare ⁊ pisce qui tibi ꝓius occurrerit tolle: ⁊ q̄ i ueneris in oꝛe pisces des ꝓ me et ꝓ te: ut. xxviij. q. i. iam nunc. ⁊ est ar. q̄ aliquid omittitur ratiōe scandali. l. dis. de bis vero.

dimittamus stultos foris loq qd volunt. qd enim aliud detrahentes faciūt: nisi q in pulverem sufflant: ⁊ in oculos suos terrā excitant: vt vnde pl⁹ detractionis perflāt: inde magis nihil veritatis videāt: vocandi tamē etiā sūt ipi ⁊ trāqlle admonendi: eisq satisfieri modis omnibus debet: scientes quid de iudeis veritas dicit: ne forte scandalizem⁹ eos si aūt satisfieri sibi ex veritate noluerit habes cōsolationem quā aspicias in euāgelio. cum enim dño dictū fuisset: scis qa audito hoc verbo scādalizati sunt iudei: rñdit: sinite illos: ceci sunt ⁊ duces cecoꝝ. Paulus quoq apostolus admonet dicēs: si fieri pōt: qd ex vobis est: cū oibus hoībus pacē habentes. dicturus cū oībus pacē habeam⁹: hoc difficile esse pspiciēs: premisit si fieri pōt: ⁊ subiūxit q fieri pōt: cum dicit qd ex vobis est: quia si nos in mēte charitatē erga odientē seruare cupim⁹: ⁊ si illi nobiscū pacem nō hñt: nos tamen cū illis sine dubio habemus.

Hoc inter eos obseruanduz est: qui parati sūt suspicari qd non vidēt: parati semp reprehendere: nunq̄ imitari. apud autē alios cōsciētia est necessaria nobis: fama illis. Vnde augustinus. Cōscientia a nobis: ⁊ pximis fama est necessaria.

Non sunt audiēdi siue viri sancti siue femine: qui qñ reprehēdunt in aliq̄ negligentia per quā fit: vt in malā veniant suspicionē: vñ suā vitā lōge abeē sciūt: dicūt corā deo sufficere sibi cōsciam existimationem hoīm: nō solū impudenter verūetiā crudeliter cōtēnētes: cū occidāt animas aliorū: siue blasphemātiū vitā dei quibus fm suā suspicionē quasi turpis que casta est displicz vita sāctoꝝ: vel etiā cū excusatione imitantiū: nō qd vidēt sed qd putāt. pinde qsquis a criminibus flagitioꝝ atq faci noꝝ vitā suā custodit: sibi bñfacit. qsqs aūt etiam famā: et in alijs ē misericors. nobis. n. necessaria est vita nostra: alijs fama nostra. Itē hieronymus sup epistolā pauli ad philomenā. Apud deū maledicatur: qui moribus dissonam pfert sniam.

Siquis dixerit iustū iniustum: ⁊ iniustum iustū abominabilis est vterq apud deū silr qui sāctū dicit nō sāctū: et rursus nō sāctū asserit sāctuz aboiabilis ē apud deum.

Idem: Christū violat: q sāctū ñ sāctū vel ñ sāctū sāctū esse crediderit.

Siqs hominē: qui sanctu non est: sanctum esse crediderit: ⁊ dei eū iūxerit societati: christum violat: cuius mēbra sumus. ⁊ infra: oēs credētes fm apostolū christi corpus efficimur. qui in christi corpore errat ⁊ labit: asserēs mēbꝝ eius esse sanctū cū nō sit: vel ñ esse sanctum cū sit: vide quali crimine obnoxi⁹ fiat. Isaias enim dicit de his: qui dicunt dulce amarū ⁊ amarū dulce: ponentes tenebras lucē ⁊ lucē tenebras. dulce puto eē sāctimoniā: amaꝝ qd sāctimonie cōtrariū est. Itē Isaias.

Eternū veh maledictionis iueniet: q bonos malos ⁊ malos bonos dixit.

Veh qui dicitis bonū malū ⁊ malum bonum ponentes tenebras lucē: ⁊ lucē tenebras ppterea captiuus ductus est populus meus: quia non habuit scientiā: ⁊ nobiles eius interierunt fame: ⁊ multitudo eius siti exaruit. ppterea dilatauit infernus animā suā: ⁊ aperuit os suū absq vllo termino: ⁊ descēderūt fortes eius: ⁊ populus ei⁹ ⁊ sublimes gloriosiq ei⁹ ad eū. ⁊ incuruabit

b ¶ Verbo. non quod intrat i os: sz quod pcedit ex ore coinqnat hominē. tūc dixerūt discipuli: scis: qz pharisei audito hoc verbo scandalizati sūt. phariseoꝝ enim erat religio in cibis discernendis.

c ¶ Scandalizati sunt. i. indignati sunt.

d ¶ Premisit. ar. ex ordine verborum argumentandum. ar. xliij. di. c. i. extra d rescriptis cum dilecta.

e ¶ Cum illis. ar. q fides ē illi seruanda: qui eā nō vult seruare. xxxiij. q. v. q deo. xxij. q. iiij. innocēs p. ar. extra de iureiurā. peruenit in fi. ⁊ ē huic sile ff. de arbi. celsus §. idem.

f Non sunt. i. xij. q. i. nolo

g ¶ Cuz occidāt. exemplo: ut. ij. q. vij. paulus.

h ¶ Viam. i. christianā religionē.

i ¶ Cum excusatione. ut si viderēt aliquos soluere ieiunium iusta d causa: ipsi idē faciunt. cum tamē ignorent causam quare ille faceret: ⁊ sic se excusant p alium.

k Siquis. h reuertit. G. ad ppositū ad ostendendum. s. q sententia iniqua nocet ei qui eam ptulit: nō autē ei contra quē plata est potest etiam hoc intelligi de rebus ipsis. i. si vicia dixerit esse virtutes: vel econuerso.

l ¶ Dixit. iudicando.

m ¶ Iustum. absoluendo.

n ¶ Abomiabiles. quia mortaliter peccat: ⁊ cōsonat ei quod dicit augustinus super primez epistolam ad Corinth. q errare in rebus est mortale pecatum. s. cuz putat quis id opus esse bonū quod est malum vel econuerso. nam quilibet adultus tenet scire hoc est bonum: illud malum. vel dic: dixerit. i. firmiter asseuerauerit: cū nō sit certus.

o Siquis crediderit. i. asseuerauerit.

p ¶ Errat. nō opinādo sed stulte asserendo.

q Veh qui dicitis. dilatauit. loquitur humano more.

r Eius.i.hierusalē.
s Homo.i.minor.
t Homo.superbia.
u Ur.i.maior.
x Ur.i.superbus.
y Exaltabit.i.altꝰ apparebit sanctus esse:ut ibi:sactificet nomē tuū
z Ipse.puat.i.mereꝫ puari:sic. xij. q.ij. sepe fit.ut.ppāe:q; pulegiū nō ꝓcedit ad abusum.
a Vdicare.sua.ut. j.e.quatuor.
b Vnc vera.interni.i.oscie vel dei.
c Judicis.i.dei.ꝫ vlt dicere:q; sacerdos neminē absoluet:nisi prēcesserit absolutio dei.
d Riuilegiū. hec ē pars illius.s. di. xxiij. vbi ista.
e Priuilegiū. ꝑditur priuilegiū ꝓpter abusū ut hic.ꝓpter delictum. xxv.q.ij.ita nos. Jtē ꝑ prer ꝓtrariū factū:ex ꝺ ꝑtule.si de terra.ꝛ ex ꝺ osti.cū accessissent. Jtē ꝓpter negligentiā.ff.ꝺ nū dimis.l.i. Jtē ꝓpter enormē damnū supuenies: ex de dcci.suggestū.ꝫ nū qd ecclia pdit priuilegiū: si delinquant canonici uel monachi:videt q; sic:quia ꝛ ciuitas pdit si deliq̄rint ciues. xxv.q.ij.ita nos. Jtem nauis ecclie publicat ꝓpter delictū C. de sacrosan.ec. iubemus.ꝫ dicas q; nō.ar. ex de ꝑtule. cū ꝛ plantare i fi.ar. extra de ardi.c.cū tempore.
f On debet. penā. si ergo cōstet ubi q; snia iudicis ē iniqua potes iudici viel interresistere: ex de ap.significauerūt.lvi.di.c.nullꝰ iuris.ē gꝰ hic ar.q; figs celebrat pꝰ excōicationē iuste latā: q; non ꝺz sustinere aliqñ penā: q; q ꝑbat snīam excōicationis eē iustā: nō ē cogendꝰ ad aliquā satisfactionez. ex de offi. homo:ꝛ humiliabit vir: ꝛ oculi sublimiū deprimēt: ꝛ exaltabitur dñs in iudicio:ꝛ sactus deus sanctificabit in iustic:a.

Item gregorius in homelia.xxvij. Ligandi soluendi q; potestate se priuat: q; hanc iniuste exercet.

Pse ligandi atq; soluendi ptāte se p:ivat:qui hāc ꝓ suis volūtatibus:ꝛ nō subdito rū moribus exercet. Idem

De eodem.

Vdicare digne de subditis ne.neūt:qui in subdito ꝛ causa sua vel odia vl gratiā sequūtur. dē. Nō ē vera ꝓlidentis absolutio:nisi sequat arbitriū interni iudicꝫ

Vnc vera est absolutio ꝓlidentis:cū interni sequit arbitrū iudicis. qō bene quatriduani mortui reluscitatio illa sig;ificat:que videlicet demōstrat:q; a ꝓtius dñs mortuū suscitauit:ꝛ vivificauit dicens lazare veni foras:ꝛ postmodū is qui vivus fuerat egressus a discipulis est solutus:sicut scriptū est. dē in registro.

Priuilegiō meret exuit: qui eo dem abutitur.

Riuilegiuz oīno meretur ammittere: qui permissa sibi abutitur ptāte. Idem.

Js in quē canonica non ferī snia: penam ñ ꝺz ferre canonicam.

On debet is penā sustinere canonicā: in cuius damnatione nō est canonica prolata snia. ex his datꝫ itelligi: q; iniusta sentētia nullus alligat apud deū. nec apud ecclesiaz eius aliqs graūat iniq; snia: sic ex gelasij.c.habet. nō ergo ab eius cōmunione abstinendum est. nec ei ab officio cessandū in quē cognoscitur iniq; prolata snia. Cur ergo capitsa cartaginēsis ꝛ aphricani atq; aliorū cōciliox ꝓhibēt iniuste dānatū in cōmunione recipi ante iud cij examiationē: cur ꝛ illō in cēcilio magociē statutū ē

Qui dānatur a synodo: quomodo in secūda innocens reparetur.

Piscopꝰ presbyter aut diaconꝰ a gradu suo iniuste dicectus si in secūda synodo i nocēs inueniat: nec pōt eē qō fuerat: nisi gradus amissos recipiat corā altari de manibus epox: si epus est: ozariū ꝛ baculū ꝛ annulū. si presbyter est: ozariū ꝛ planetā. si diaconus ozariū ꝛ albā. si subdiaconus patenā ꝛ calicē. sic ꝛ reliq; gradus in reparatione sua recipiant ea: que cū ordinarent: perceperāt. Si ergo iniuste deiecti nec etiā ꝑ episcopos reparari pñt: nisi de manibus eox recipiant q; amiserāt: quō sua auctozitate cuiq; licet iniuste ligatis cōmunicare: ꝛ eis non petita absolutóne sua celebrare officia: sicut gelasius videtur sentire: Ad hoc respōdē dū est: q; snia aliqñ est iniusta ex animo ꝓferētis: iusta vero ex ordine ꝛ cā. aliqñ iusta ex animo ꝛ cā: sed non ex ordine. aliqñ iusta ex aio ꝛ ordine: ꝫ nō ex cā. Cū aūt ex cā iniusta fuerit aliquā dō: nullū omnino delictū in eo est: qō sit dānatione dignū. aliqñ nō est in eo illud: supra qō ferī: sed ex alio nominādus est. Ex animo est iniusta: cū aliqs seruata integritate iudiciarij ordinis in adulteriuz vel in quemlibet criminosum non amoze iusticie: ꝫ liuoze odij vel precio aut fauoze aduersarioꝝ inductus sē tentiam profert. Vnde beda super epistolam iacobi ait.

Ira enim viri iusticiam dei non operatur. quia q; iratus in aliquem sententiam ꝓfert: etsi ille quantum ad se iustam reputet sententiam: iste tamen qui non amoze iusticie sed liuoze odij in eum sē tentiam dedit: iusticiam dei in quem perturbatio non cadit:

g Nō his. ergo lasij.s.e.cui est.
h Carthaginēsis.s.e.si epus.
i Et aphricani. s.e.placuit.
k Piscopus. in synodo. hodie ꝙcūq; non deponit ēpm sed solꝰ papa. nec cōciliū restituit episcopū: ꝫ solꝰ papa:ut.ij.q.vi.iō. ꝛ hic ē ar. q; epus pōt restituere clericū depositū: qō verū est:cū dicit depositionē nullā: q; ꝑ falsos testes vl ꝑ allegationes ē cōcitus: ꝫ sit ar.ꝺ.ff.de.q̄.l.i.in fi.
l Reliquit. ꝫ ps q; eque deponit aliqs a minoꝛibꝰ ordinibus sicut a maioꝛibꝰ.ꝛ. xviij di.c.vlti.ꝛ.xxv.q.i.figs epus ꝫ sit ar.ꝺ.xxv.di.epus
m Ozariū.i.stolam.
n Et planetā.i. casulam.
o Si qꝰ. et causa.ff.de libe.ꝛ postbum.ꝫ.vlti. ꝛ.l.idē.ff.de ordi. ꝛ de mon.cū tale ꝫ.fallū.ꝛ.ꝫ.se.ꝛ.l. falla.
ordi.ad reprimēdā.ar.ꝫ.e.cui est ꝫ:hoc nō ē verū: ut.ꝫ.e.si epꝰ forte.ꝛ.c.sc.

p TKa.quantū.nota sententiam quo ad vnū tenē
q quo ad aliū nō:ut.xxiij.q.v.mlēs.ꝛ.c. cū mi
QUi recte exercet.ar.qꝛ ꝫ nō incessit pactio
peccat tñ q exe
cat remunerati
onē sic̄ fenerato:
ut.xiiij.q.iij.c.i.
Sz nūqd peccat:
q iudici dat pecu
niā:ut iuste iudi
cet: dicūt qdaz si
dās bō exp̄imit
qꝛ iō det pecuni
am:ut p eo ferat
sniam:turpit̄ fac:
nec tunc repetit
qō dedit:ꝫ si sim
plicit det ei:ut iu
ste iudicet uel ut
iuste testet:ñ pec
cat.ꝛ tūc repetet
qō dedit. xiij.q.
v.ñ sane. plerīq
doctores legū dī
cūt qlicūq dat
ñ repetit: qꝛ vo
luit corrūpere iu
dicē:ut.ff. ō.di.
ob cām.l.ij.ꝛ ve
nales sniē nulle
sūt.ij.q.vi.§.ve
nales.

r Ab omni.§.i.
q.i.sūt nōnulli.

TVla.cōmo
tiōis.iudex
ē.cū offendit: dz
dare iducias: ar.
xxiij.q.v.c.ij.ꝛ.v
q.ij.relatū i fi.et
q.v.q ambulat.

TKa.coercē.
iudex nō dz
plꝰ iusto incandē
scere i eos: quos
malos putat.ff.ō
.p̄fi.obstinādū.

n Vindicātes.
repetitēdo.xxiij
q.i.§.i. als possu
mus vim vi repel
lere.ff.de iusti.et
ꝛ iure:ut vim.

QUm apud
aut ī diem.
xxx. in quibus
cāis.ꝫ si actio est
psonalis: vsq ad
quos mēses mā
dat sniā executio
non imitatur. TItem gregorius.

Sententia iusticie non est ꝓ premio ferenda.

QVi recte iudicat: ꝛ premi
um remunerationis expe
ctat: fraudem in deum perpe
trat: quia iusticiam quam gra
tis impartiri debuit: acceptio
ne pecunie vēdidit. bonis ma
le vtuntur: qui pro tempozali
lucro iuste iudicant. tales qꝑ
pe ad veritatem non iusticie
defensio: sed amoꝛ premij pro
uocat: quibus si spes nummi
subtrahitur: confestim a iu
sticie confessione recedunt.
acceptio nummoꝝ prenarī
catio veritatis est. vnde ꝛ pro
iusto dicitur: qui excutit ma
nus suas ab omni munere: iste
in excelsis habitabit. TDez
mauricio imperatoꝛi.

Ꝑpositoꝝ operibus sibi totum ratio vendicet.

TVla prepositoꝝ solici
tudo vtilis est: illa est cau
tela laudabilis: in qua totum
ratio agit: ꝛ furoꝛ sibi nihil vē
dicat. restringenda sub ratio
ne potestas est: nec quid agē
dum prius q̄ concitata ad trā
quillitatem mens redeat. nam
commotionis tempoze iustum
putat omne quod fecerit.
TItem ambrosius de sancto
ioseph.

Grauiter delinquit: qui ex ira sententiam profert.

TKa sepe etiam innocen
tes ad crimen adducit:
quia dum iusto amplius irasci
mur: ꝛ volumus aliena coerce
re peccata: grauioza commit
timus. ideo apostolus ait: non
vos vindicātes charissimi: sed
date locum ire: hoc est decli
nemus eam: ne nos illa corri
piat. vnde dominus ihesus mit
tens ad euangelizandum di
scipulos: misit eos sine auro si
ne argento sine pecunia sine
virga: vt incentiua litis ꝛ in
strumenta eriperet vltionis.
TItem ex libro eccles̄i astice
histozie.

Ratiō debet corrigere quod furoze promulgatum est.

QVm apud thessalonicā se
diṅo esset exorta: et quī
dam ex militaribus vir impe
tu fuisset populi furentis ex
tinctus: theodosius repenti
ni nunciꝰ atrocitate succensus
ad ludos circenses inuitari
populum eiq̄ ex improuiso cir
cumfundi milites atq̄ obtrun
care passim: prout quisq̄ oc
curriss̄et gladio iuberet: et vin
dictam dare non crimini sed
furoꝛi. ob hoc cum a sacerdo
tibus italie redargueretur:
agnouit delictum: culpamq̄
cum lachrymis profess̄us pu
blicam penitentiam in totius
ecclesie conspectu egit: et in
hoc sibi tempus ascriptum
absq̄ regali fastigio patien
ter impleuit. quibus omnibus
illud quoq̄ mirabiliter adie
cit: leges sanxit in posterum:
vt sententie principum super
animaduersione prolate in di
em trigesimum ab executori
bus differentur. quo locus mi
sericordie: vel si res tulisset:
penitentie non periret.
TItem gregorius.

In dictandis sententijs rectoꝛes nullo furoꝛe ducantur.

QVmmopere precauendus
est: ne rectoꝛes ecclesie: ꝛ
qui publica iudicia exercent
ni: ex de offi. dele. q̄renti. si ē realis: statī mandat executio
ni: ut insti. de offi. iudi. §. i. ꝫ si lis ia fit lata sup crīmine: statī
mandat executioni: ut. ij. q. i. sicut. C. de penis cū reis. nisi
in casib⁹. s. cū pnceps ex iracūdia tulit sniam: ut hic. ꝛ. C. ō
penis si vindicari. Itez
cuz snia lata est contra
mulierē pregnantē dif
fert executio vsq̄ ad tē
pus partus. ff. de penis
pregnātis. Item si est
lata in seruū differt exe
cutio quousq̄ domino
reddiderit rationem. ia.
C. de bo. discrip. l. i. Itē
differt quando insula ē
assignanda a pncipe.
ij. q. vi. biduum. Item
differtur cum quis est
confessus de crīmine: do
nec appareat an velit ī
confessione pseuerare.
C. de custo. re. l. ij.

a SUmmope. qui pu
blica. i. secularia.
b Aut furoꝛe. ij. q. i.
deus omnipotēs. s. xxx
q. v. iudicantē.
c Resoluat. i. aperiat.
d Et tunc scōm. tñ bñ
tenetur iudicare iuxta
sm quod sibi videt: ut ī
auc. iusiuran. qō p̄stat
ur ab his. coll. ij. ff. de
arbi. qualeq. ꝛ est ar. q̄
sm allegatiōes potius
q̄ sm pscientiam sit ꝓ
cedendus: ut. iij. q. vij.
iudicet.

e NOn. iustus. multo
magis siustū. xxiij
q. v. nō sane. ß. dirit q̄
aduocat⁹ ul' iurisp̄it⁹ nō
dz vendē ul' ꝓfiliū ul' pa
trocinū: qꝛ si cā ē iusta

nó dz iudex eã assumẽ: ĩmo semp acceptaz vel assumptã deserere dz. C. de iud. rẽ nõ nouã. si ẽ iusta: gratis teneꝫ ꝓsilere uel patrocinari: et dicit augustinꝰ hic log ſm leges. ſz tu dicas q̃ tales opas bñ põt locare qs. nemo enī de suo cogit facere bñficiũ. x. q. ij. pcarie. tñ dico q̃ si fine laboze põt dare ꝓsiliũ nõ reuoluẽdo libzos nec labozãdo ꝑ legẽdis allegationibꝰ: tũc gratis teneꝫ subuenire. de iudice delegato dicaſ: q̃ nihil põt petere nisi expẽsas: eẽ de vi. & hone. cle. cũ ab oi. modica tñ exenia põt petere vl̃ accipere: dũ tñ talia sũt q̃ iudicãtis aĩm nõ imutẽt: eẽ de simo. si q̃stiones. q. illa nõ ꝓputanꝫ int lucra. ff de offi. pcõsul. l. solent ſ. vlti. nec huiusmõi exenia debẽt excedẽ ĩ anno. c. aureos. ff. ad l. iul. re. eadẽ ĩ fi. testis etiã ſũptus petit: ut. iiij. q. iij. vẽtris. ordinarius aũt iudex nõ põt expẽsas petere cum ei certi sũt redditꝰ statuti. xxiij. q. i. militare.

f Pauꝑ. xxiij. q. iiij. ne amissio.

g Existimat. sile. di. l. l. si lapsis.

h Eruet. ab alijs. ſz etiã ꝑsulegiati sũt aliq: tñ teneẽ vitare excõicatos.

i Eõi. eẽ ꝺ̃ sen. ex. nu'li

k Abstẽti sũt. i. excõicati sũt.

l Epox. q. si ex iusta cãs eps aliq̃ excõicauit: supior ñ dz absoluẽ eũ: ſz dz eũ remittẽ absoluendum ad epm etiã si appellatũ sit ad ipsũ. qꝺ vex ẽ cũ euidẽs est ipsã sniaz eẽ iustã: eẽ de sen. ex. p tuas in fi. alioquin sec⁹ aut eadem decre.

m Ra e ſ. di. xxiij. c. vl. ꝺ̃ nõ ũ ẽ.

in dictandis sentẽtijs nullatenus leuitate aut furoze ducti sint precipites: ſz causis pri⁹ diligenter ventilatis: cũ res q̃ ignozabat: ad noticiã pleniter venerit: tũc diuina & humana est vt resoluat: & tunc scõm q̃ ibi ꝓstitutũ est: remota psonarũ acceptione diffinitiua ꝓferat snia. hinc etiã qꝺ̃ moyses q̃ relas populi semp ad dñm tabernaculũ ingressus referebat: & iuxta qꝺ̃ dñs imperabat iudicia ꝓponebat: nimiꝝ nos instruẽs: vt nõ ex corde nostro sed ex ẽcepto diuino ꝓdẽnationis & iustificatiõis sniam ꝑferamus. Itẽ augustinꝰ ad macedonũ. Iussũ iudicũ vendi non potest.

NOn licet iudici vendere iustum iudiciũ: etsi liceat aduocato vẽdere iustũ patrociniũ: et iuriscõsulto rectũ cõsilium. De eodem.

PAuper dũ nõ dz quid offerat in iudicio: nõ solum audiri cõtẽnit: sed etiã cõtra veritatẽ oppzimit. Cito violatur auro iustitia nullãꝫ reꝰ ꝑ timescit culpã: quã redimere nũmis existimat. Nunc itaq̃ sententie que nõ amoze iusticie sed ex alia q̃libet cã ferẽt i quenq̃: humiliter obediendũ est. Vñ in niceno concilio. Nõ recipiantur ab alijs: q̃ suorum episcopozum contrabũt offensam.

SEruet ista snia: ut hi q̃ ab alijs excõicant: ab alijs ad cõmunionẽ nõ recipiãtur. reqratur sane: ne forte q̃ ex aliq̃ indignatione animi aut cõtemptione aut qualibet tali cõmotione stomachi epi sui abstenti sũt: vt ita demũ hi q̃ ob culpas suas epox suox offensas merito ꝓtraxerũt: digne etiaz a ceteris excõicati fiãt habeãtur: quousq̃ epo suo visũ fuerit humaniozem circa eos ferre sniam. Itẽ snia est iniusta ex ordine: qñ nõ seruato iudiciali oꝛ dine q̃libet ꝑ sua culpa dãnaꝫ. Vñ gregozius scribit cõstãtino mediolanẽsi epo Res dubia nõ diffiniat⁹ certa sententia.

GRaue satis ẽ & indecens: vt re dubia certa detur sẽtentia. Itẽ augustinus in libzo de penitentia. Non credant q̃ certi iudicijs nõ demõstrãtur.

QUãuis vera sint quedaz: tamẽ iudici nõ sũt credenda nisi certis indicijs demonstrentur. Itẽ damasꝰ papa. Anõꝝ examinent⁹ aliq̃ non iudicentur.

QUorum qui accusãtur: cãs discutere nõ licet ꝓinsq̃ canonici vocati ad synodũ veniant: & psens ꝑ psentiam agnoscat veritatẽ & intelligat que ei obijciuntur. qꝺ̃ & per sapientiam salomonis dicit: anteq̃ scruteris⁹ nõ reprehẽdas intellige ꝓius: & tunc increpa anteq̃ audias non reprehendas. & licet apertissima sit ꝛ̃io rum reprehensioꝰ: verũ etiam ab his oportet q̃ dati sunt ad eoꝝ examinationẽ ordinẽ seruari. Itẽ ex. viij. synodo. Qui falsum de alio profert et crimina credit: vterq̃ reus est

NOn solum ille reus est q̃ falsum de alio profert: sed etiam is qui aurem cito criminibus prebet. Quum ergo sententia ex ordine iniusta est: nec tunc ab ea recedendum est: quia etiam anteq̃ sentẽtia daretur in euz ꝓo qualitate sui reatus ligatus apud deum tenebatur. Contingit aliquando: vt adulter sententiam ꝓo sacrilegio reportet: cuius reatum in conscientia non habet hec sentẽtia etsi iniusta fit: ga non est in eo crimen superqꝺ̃ lata est sententia tamen iuste ab eo reportata est: quia ex reatu adulterij iam diu apud deum excommunicatus fuerat: Et in hoc cãu itelligẽda ẽ sed vbi ius dubium est: bene fert sentẽtia certa. tr x. q. iij. c. vlt. q̃q̃ ẽt in dubio facto certũ ius statuat: ut ex ꝺ̃ ꝓ̃. iuueis

n Qꝛ. itelligat. nã nisi itelligat ñ ꝺ̃ fieri eo pñte. ff. de vbo. sig. cozam.

o Intellige. als dicẽt sic p̃aue in tellexisti sic p̃ua ue rñdes: ut de ꝺ̃. di. ij. ꝓ̃ma.

p Aptissima. i. apta & mãifesta: ñ tñ ut iudici noto ria. ul' itelligẽ cũ iudici ẽ mãifesta.

q Contraria ꝛ. aduersant ꝛ.

r POn solũ. ſ. xxxvi. di. si qd. ſ. e. q. c. i cunctis. & c. figd dixerit.

s ũ g°. ꝓ sacrilegio. ſ. male itelligit illud. c. ſ. e. c. i. Innuit. n. hic q̃ ẽt ẽ tũc tuméda snia pastoris: qñ ul' ista ꝓ crimẽ ꝓ q. ẽ excõicat⁹ ul' aliꝺ̃ ẽ i eo. als si nullũ ẽ i eo crimẽ nulla ẽ ut ñ ẽ timenda snia. & fuit decẽptus ex illo vbo: si ue ex alia culpa mereaꝫ. ſz greg⁹. vocat aliã culpã quã de nouo q̃rit ꝓtenẽdo. s. ex excõicatiõnẽ. ul' dicas eũ allegãdo hoc dicere.

t Nõ ꝺ̃. sic. xxiij. q. iij. notanẽ ĩ fi. vbi ꝺ̃ q̃ iniusta excõicatio nocet nisi ꝓtenat sic eẽ de sen. ex. ꝑ tuas. sic nec denũciatio iusta ẽ cõtenenda: eẽ ꝺ̃ no. ope. nũ. c. cũ ex iniuncte.

Q Uatuor. est ꝙ qnq; modꝰ qñ iudex pauꝑibꝰ miserꝫ: ut. xxij. q. iij. ē iusta ꝙ ca. ne amisso. Itē sunt alij duo modi: nimia seueritas ꝙ nimia remissio: ut. xlv. di. disciplina. nō eni ē ꝓstans iudex cū ai motū vultꝰ detegit. ff. ō of. ꝓce. obseruandū. Itē ē ꝙ alꝰ modꝰ qñ ꝑ ip̄rudentiā male iudicat: iusti. ō ob. q̄ ex qñ delic. nasc. §. i.

T Tumore. ꝛ nō qd ꝛ sinia quā iudex p metū tulit: ficiſed elidi pōt p exceptionē. xxv. q. i. cū ff. de fur. uiſdū. §. i. ar. ff. ō acqui. hē. l. vi. §. ylti. sinia aūt q̄ p ꝑmiū lata ē nulla ē: ut. ij. q. vi. venales. sed si odio vl amore lata est ñ tenz: ꝛ irritat ff. ad treb. l. fuo. §. cū prętor.

T Dū amico. de hac amicitia ul̄ inimicitia. nota. iij. q. v. c. i.

Q Uicūq; inimicitijs. vñ q̄ iudex eq̄ possit recusari. ppē ñ capitales sic. ppē capitales inimiciti as: ut. iij. q. vij. iudicer. ex de app. ad hꝰ. vñ patz q̄. p mīoꝛ cā recusat iudex q̄ testis: ut dixi. iij. q. v. accusatores. sed ió qz facilius ñ̄ mille iudices q̄ vnꝰ testis: ex de appel. postremo.

Q Uisq;. occultat. tunc ſ. cū iducit in tentationē. ſ. ſi ſcit. xxiij. q. iij. ſi quis. ſi aūt ſcit. xxiij. q. iij. ſi quis. ſi aūt ſcit. xxiij. q. iij. ſi quis. ſi aūt

Non solū nō ait. ar. hic ⁊ ex p̄cedenti c. q. q. vnū dicit: ⁊ cē id qđ sequit ex illo: ut. ē. dis. xviij. quo iure. cē de dolo ⁊ cōtu. cū dilecti in fi. cē de offi. dele. cū sup. ff. quod me. cā. l. i. ¶ Negare christū sed qđ si alīqs coact⁹ negat christū ore: ꝛ corde nō negat: nō videt peccare. naz ex corde. p̄cedūt vicia. xv. q. vi. c. i. ⁊ de⁹ cor interrogat. xviij. q. v. fiquid. tamē dico q̄ mortaliť peccat: q̄ nulla cōdītione debet ad hoc adduci. xvij. q. ij. p̄mū. Nā ⁊ fīm vult negare christū vult tm̄ istud ꝓp̄ quod negat. ſ. vitam. xv. q. i. merito.

Nolite timē. nō removet naturalez timorē mortis. naturale enī ē quēlibz timere ⁊ horrere mortez: vñ ihesus eam timuit: sicut legit: cepit ihesus pauē et tedere. ⁊ alibi: p̄ſi possibile ē trāseat a me calix iste. ſz dicit ne intentā tm̄ cōmeam⁹ eā: ut p ei⁹ timorē aliquid ꝓtra iusticiam agamus. vel qđ nobis p scripturam uel magistros uel p reuelationē diuinā reuelatuz ē iustineam⁹. vñ iubdit q̄si exponēdo ne forte ⁊ cetera.

q ¶ Proditor. proditor est qui loquitur mendacium: uel nō libere pronunciat veritatē: ut hic qui sibi crimen cognitum malicioſe publicat. ij. q. i. si peccauerit. qui aliū circūuenit ⁊ eū i periculum trahit. xviij. q. iij. transferūt. qui res uel munitiones hostibus tradunt. xxij. q. v. de forma. q secreta sibi cōmissa reuelat: de peni. di. vi. sacerdos.

Christum negat: qui peruersis se socium facit.

Stimāt quidā i eo tm̄ deū negari: si in p̄secutione gs a gentib⁹ ꝓphendens se confiteri nō uerit eē christianuz ecce aplūs oībus q̄ue puersa sunt factis deū asserit negari xp̄s sapia ē iusticia vitas sanctitas fortitudo. negať p insipientiā sapia: per iniquitatez iusticia: p mendaciū veritas: p turpitudinē sanctitas: p imbecillitatē animi fortitudo. quociēscūq; vincimur a vicijs atq; peccatis: totiēs deū negamus. ⁊ ecōtrario quotiēs bene qđ agimus deū cōfitemur: nec arbitrandū ē in die iudicij illos tm̄ a dei filio denegandos: q̄ in martyrio christū negauerūt: sed ⁊ illos oēs quoz ope vel sermone vel cogitatione christus negať negat: vel cōfessus confiteť: de hac puto cōfessione qua discipulis p̄cepit dicēs: eritis mihi testes i hierusalē ⁊ i omni iudea ⁊ samaria ⁊ vsq; ad vltimum terre. ¶ tē augustinus

Qui christianū se negat xp̄m negare conuincitur.

Non solū abnegat xp̄z q̄ dicit eum nō eē christū: ſz ille etiā q̄ cū sit negat se esse xp̄ianū. dns. n. nō ait petro discipulū meū te eē negabis. negauit ergo xp̄m: cū se negauit esse eius discipulū. quid autē aliud isto mō q̄z se. negauit eē xp̄ianum. Idē timēdo mortē carnis tue: mortē dabis anime tue. quāta. n. vita ē confiteri christū: tanta mors ē negare christū. an aplūs petrus siē cuz quidā fauore puerso ercusare nituntur: xp̄m nō negauit: q̄ terrogatus ab ancilla hoiem se nescire respondit. ¶ tem ioannes chrysostomus.

Veritatē p̄dit nō solū qui p veritate mēdacium loquitur: sed etiam qui veritatē non libere predicat.

Nolite timere eos q̄ occidunt corpus: ne forte p̄pter timorē mortis nō libē dicatis qđ audistis: nec fiducialiter p̄dicetis oībus qđ in aure sole audistis. Sicut enī ex his verbis oñditur: nō solum ille prodit⁹ ē veritatis: qui trāsgrediēs veritatē palam p veritate mēdaciū loquit: sed etiā ille qui nō libere veritatē ꝓnunciat: quā libere ꝓnūciare oportet: aut non libere veritatē defendit: quā liberē defendere cōuenit: p̄ditor ē veritatis. Nā sicut sacerdos debitor ē: ut veritatē quā audiuit a deo libere p̄dicet: sic laic⁹ debitor ē: ut veritatem quā audiuit a sacerdote⁹ p batā quidē in scripturis defēdat fiducialiter: qđ si nō fecerit, p̄didit veritatē. corde. n. creditur ad iusticiā: ore autē cōfessio fit ad salutē. Nec sententia potius iudicē ledit q̄z eum in quē temere ferit. Unde augustinus ait.

Iniuste aliquē anathematizans sibi nō alios nocet.

Illud plane nō temē dixerim: q̄ si q̄z fideliū fuerit anathematizat⁹ iniuste: potius ei oberit qui facit: q̄z qui hāc patiť iniuriā. spīrit⁹ enim scūs habitat in sanctis p quē quisq; ligať aut soluit: immeritā nulli ingerit penā. p eū qp pe diffandit charitas in cordibus nr̄is: que nō agit ꝓperaz pax ecclie ⁊ imittit pctā: ⁊ ab ecclesie pace alien⁹ tenz pecata nō fm arbitriū hominū: sed fm arbitriū dei petra tenet: petra dimittit: colūba tenet: colūba dimittit: ¶ tē salomō: sīē auis i cerrū volans ⁊ passer quolibet vadens: sic maledictū frustra, platū veit sup eū: qui misit illum. ¶ tem gregorius in homel. xxv.

Cuius vita nō officio ꝓficit alios ligatus absolut.

r Illud plane iniuriā. pōt ergo agere contra ēdicatoes actione iniuriaz qđ verum est: cū dolo ercōmunicauit: al's nō. ff. ō vi. bo. rap. l. ij. §. si publican⁹. lau. immo ⁊ emp pōt eū conuenire ad interesse: nisi iudex probabiliter errauerit ⁊ eum agere ut al's patimatur: ertra de sen. ercō. sacro. ij q. i. nemo. Et si temerarie ercōmunicat punitur. ſ. c. temerarium.

s ¶ Immeritam. i. sine causa. nam sine culpa sepe aliquis punit tē poraliter. xiv. di. sed illud.

t ¶ Dat. id est spiritus sanctus.

v ¶ Petra. i. christus.

x ¶ Colūba. i. ecclesia.

y ¶ Volans. sup. ple reuertit quā doc.

Pera uicꝫ. ut ipse repetit hic tenorẽ illoꝝ ca. ſ. e. ipse. ꝛ. c. iudicare. ꝛ. c. tũc vera.

ꝛ Per pphetã dicit. ezechielẽ.

a Iniustũ. non valeat. ar. q ſnĩa p metũ lata nulla ẽ ipſo iure: ut hic. ꝛ. xxvi. q. ij. lotharꝰ. xxv. q. i. omne. ſed dic q tenet niſi eligat p exceptionem.

b Parũ eſſe. i. non ſufficit ei q ipſe nõ ſit inimicus uel nõ generet alijs inimicitias: niſi ſtudeat in alijs eas extinguere.

c Vñ iuſtus ẽ omniũ. i hoc q patienter ſuſtinet.

d Equitatẽ. ab hoc loco oſtẽdit: quid iuris ſit de ſententia ꝓcepti. et dicas q ſemp parendũ ẽ iudici in rebus licitis: dum tñ illa ſpectent ad officium ei⁹ ꝓcipere: ut. v. ij. q. i. q². ꝛ. ff. de re. iur. factũ. ꝛ ſi dubiũ eſt: an ſit licitum parendũ ẽ ei. xxvij. q. i. quid culpatur.

e Sigs epꝰ. p hereticis mox tuis. qõ non licet ſpeciali oratione ut. xxij. q. ij. ñ eſtimemus. ſed p vitis hereticis et alijs malis ꝛ ſpeciali oratione licitum eſt orare: ut xxij. q. ij. p obeũtibus. ſed generali oratione pro oibus defunctis licitus eſt orare:

Qrũq; cõtingit ut iudex locũ teneat: cuiꝰ ad locuꝫ vita mũne concordat. ac ſepe agit: ut vel dãnet ũmeritos: vl' abſoluat ſepe ĩ ſoluẽdis ac ligãdis ſubditis ſue volũtatis motꝰ ñ. aũt cauſaruꝫ merita ſeqt. vnde fit: ut ipſe ligandi aut ſoluẽdi ptãte ſe priuet. ꝛ infra: ſepe fit: ut erga quẽlibet pximũ odio vel gꝛa moneat paſtor. iudicare aũt digne de ſubdit⁹ ꝛ cetera vñ recte p ꝓpham dr: mortificabãt alias q̃ nõ moriũt: ꝛ vivificabãt alias q̃ nõ viuunt. ñ moriẽtẽ qppe mortificat q iuſtũ dãnat: ꝛ nõ victurũ vivificare nitit: qui reũ a ſupplicio ſoluere conat. cãe ergo pẽſã de ſũt: ꝛ tũc ligãdi ac ſoluẽdi ptãs exercenda. vñ videnduꝫ eſt: q̃ culpa ꝓceſſit: ꝛ q̃ ſit pnia ſecuta pꝰ culpã: ut quos omniporẽs deꝰ p ꝓpinctõis gratiã viſitat: illos paſtoris ſnĩa abſoluat. tũc. n. Va ẽ abſolutio ꝛ cetera. ꝛ infra: ex q̃ cõſideratõe intuendum ẽ: q illos nos debemus p paſtorale auctoritatẽ ſoluẽ: quos auctoritẽ nr̃m cognoſcim⁹ p ſuſcitãtẽ gr̃am vivificare. ꝛ infra: veiat itaq; foras mortuus. i. culpaꝫ cõfiteat peccator. venientem Xo foras ſoluãt diſcipuli: q paſtores eccleſie ei debẽt penã amouere quã meruit: q nõ erubuit cõfiteri quod fecit.

Hec de ſolutiõis ordie breuiter diximus: ut ſub magno moderamie paſtores eccleſie vel ſoluẽ debeãt vel ligare.

Item calixtus papa.

Viribus caret ĩma iniuſte ꝓlata.

Iniuſtũ iudiciũ ꝛ diffinitõ iniuſta regio metu ꝛ inſſu aut cuiuſcũq; epi aut potẽtis a iudicib⁹ ordinata vel acta non valeat. homini religioſo parũ eẽ dz ĩimicitias aliorum nõ exercẽ aut augẽ male loquẽdo: niſi etiã eas extinguer factis bene loquẽdo ſtuduerit. melior eſt ĩ malis factꝰ humilis cõfeſſio: q̃ in bonis ſuperba gloriatio. Item augſtinꝰ ſupra pſalmũ. c. ij.

Premium meretur: qui iuſte maledicitur.

Qui iuſtus eſt: ꝛ iuſte maledicit: premi. i illi redditꝰ. Sic ꝛſi ut dictũ ẽ nõ teneat ligatus apud deũ: ſnie tamen parere debet: ne ex ſuperbia liget qui prius ex puritate conſcientie abſolutus tenebatur Idez ẽ qñ ꝫ equitatẽ ſnĩa fertur: veluti qñ ſubditi non pñt cogi ad malũ: ſciẽtes obediẽtiam non eſſe ſeruandã ꝓlatis in rebus illicitis Unde euticianus papa ait.

Nõ ẽ obediẽdũ epõ qui prohereticis miſſam canere iubz

Siquis epꝰ aut abbas presbytero aut monacho ſuo iuſſerit miſſas ꝓ hereticis cãtare: nõ licet. nõ. n. expedit obedire eis. Item auguſtinus

Non expedit preceptis obedire multociens.

Non ſempr malũ ẽ non obedire precepto: cũ dñs iubet ea que ſunt cõtraria deo: tũc ei obediẽdũ nõ eſt. Item hieronymus in epla ad ephe ſios.

De eodem.

Si dominus ea iubet que non ſunt aduerſa ſanctis ſcripturis: ſubijciatur domio ſeruus. ſi vero contraria precipit: magis obediat ſpiritus q̃ corporis domino. ꝛ infra: ſi bonum ẽ quod precipit impator: iubentis exequere volũtatem. ſi malum: reſpõde: oportet deo magis obedire q̃ hominib⁹ Mocipſum ꝛ de seruis apud dños ꝛ de vxoribꝰ apud viros ꝛ de filijs apud patres: q ĩ illis tantum debeant dominis ꝛ uiris parentibuſq; eſſe ſubiecti: que contra dei mandata non ſunt.

Item ambroſius.

ut de pe. di. v. fallas. ꝛ xiij. q. iij. coꝛripiant.

f Non ſemp. ꝓcepto nõ ſolũ iniuſto: ſz etiã inhoneſto: ut ſz etiã ſi a iudice ꝓcipitur aliquid qõ ſit inhoneſtum uel incõmodũ: ut. ff. de recep. ſi cũ dies. §. cõpremiſſo. ꝛ. ij. q. ij. ꝓceptum. ꝛ. ff. de iudi. ſi lõgius. ꝛ. iij. q. x. hortamur.

g Sz dominus. ff. ſ re. iur. ad ea q.

h Mocipſũ. de vxoꝛibus. xxxij. q. v. manifeſtum contra. vbi dicit: q licet vir ꝓcipiat vxori q nõ ſeruet votum: licet ipſe peccet ꝓcipiendo: ipſa tamen teneꝰ ei obedire. ſed dic q licet vir ꝓcipiendo peccat: nõ tamen ꝓcipit id quod eſt peccatum: q preceptum domini eſt ut in tali caſu obediat viro: ut. xxxij. q. v. nolui. Item adhuc obijcitur q ſeruus quo ad qd a periurio excuſatur ꝓpter mandatũ dñi. xxij. q. v. qui compulſꝰ. ꝛ. c. ſiquis coactus. ſz excuſatur a pena ꝓ parte ſed nõ a peccato. ſ. di. iij. de mq.

i Julian⁹ obediebāt .j. xv. q. vi. nos sanctoꝝ. ⁊. ca. iuratos. ℘. ibi enī dicit ꝙ si dñs ē notatum ercōicat⁹ vl̄ hereticus: statum vasallus ei⁹ absolut⁹ est a sacr̄o. ℟. iuſ. adhuc tolerabat ab eccl̄ia: ne suscitaret scandalū aduersus christianos. hoc aūt verū ē q̄ ercōicatio nō tollit obligationē qua ē vasallus obligat⁹ dño: ꝫ tñ effectum obligationis. vñ dño absoluto statum tenet ei obedire.

a Q Ui omnipotentē.

b T Ta corpis. ꝓbatur. ꝙ sñia lata cōtra vnuꝫ iudicat alij: sic. iij. q. vi. h⁹ quippe. lxxi. di. tantis. extra ō sen. ⁊ re. iudi. cū super. vbi alter appellans cogit probare: causaꝫ appellationis.

c Q Ui resistit potestati. hec regula vbi ꝙ fallit. nam potius tenemur obedire epō ꝙ metropolitano: ut. ix. q. iij. per totum. Item ⁊ monachus pot⁹ cbedit abbati ꝙ episcopo: ut. lviij. di. c. i. ⁊ ij. ⁊ potius statur ercōmunicationi prelati ꝙ absolutioni episcopi: extra de offi. or. cum ab ecclesiarum. misi intelligas i eo casu loqui: quādo mior habet iurisdictionē a maiore: sm quod loquitur lex. ff. de iudi. iudicū. uel loquitur i eo casu: cum appellatur ad maiorem: tunc potius maiori ꝙ minori parēdum est. Itē adhuc obijcitur de episcopo qui potⁱ⁹ obedit regi ꝙ suo metropolitano. xviij. di. si quis episcopus. ꝫ ibi loquitur cuꝫ puentmandatarum regis. Itē obijcitur de vroze que potius obedit viro ꝙ

Nos sunt audiend i qui pra deum aliquid iubent.

Julianus impator ꝙnis eēt apostata: habuit tñ sub se christianos milites: quibus cuꝫ dicebat: producite aciē ꝓ defēsiōe reipublice obediebāt ei. cū aūt diceret eis: producite arma i xp̄anos: tūc cognoscebant imperatorem celi.

Item fabianus papa.

Non iubet aliquid iniustum. qui deum timere probatur.

Q Ui omnipotentē deū meruit: nec ℘ cnāgeliū nec ℘ aplos nec ℘ pphetas vl̄ sanctoꝝ patrū institutа agē aliquid vllo mō cōsentit. Item nicola⁹ papa lothario regi.

Et q peccat: et q peccāti consentit: uterq; reus est.

T Ta corporis tui cedē motibus ꝓsensisti. et relaxatis voluptatū habenis temet ipsū in lacū miserie et in lutuꝫ fecis ꝓhibituꝫ deiecisti. ut q positus fueras i gubernatōe pplōꝝ: effectus sis ruina multorum. ꝓbat hoc teugaldi et gūtarij dudū epōꝝ legitimus casus: qui ꝓ eo q̄ te minime ꝓpetenter erudierint: gnūmo q̄ ꝓ aricationē tuā tegē argumentis suis et sub quadaꝫ iusticie spē fucatis quibusdā exquisitis adimentiōibus equitatē obruere studuerunt: nr̄a sunt aplica depositi auctoritate: et ab oī epatus regimine regulariter sequestrati.

Item augustinus. **De eodē.**

Q Ui rsistit ptāti: dei ordi nationi resistit. sed quid si illud iubeat q̄ nō debeas facere: hic sane cōtēne ptātem ipsos humanarū legū gradus aduerte. si aliquid iusserit curator: faciendū est. tñ si cōtra ꝓcōsul iubeat: nō vtiq; contemnis ptātem: sed eligis maiori seruire. nec hinc debz minor irasci: si maior prelat⁹ est rursus si ipse consul aliquid iubeat: et aliud iubeat impator: vel si aliud iubeat impator et aliō deus: gd iudicas: maior potestas deus: da veniam o impator. tu carcerē: ille gehennā minat. hic iā tibi assumenda est fides tua tanꝫ scutū: in quo possis oīa ignea iacula inimici extinguē. Idez donatistis.

De eodem.

Q Ipatores si i errore eēnt q̄ abſit: et ꝓ errore suo ℘ xp̄itatē leges darent p q̄s iusti ꝓbarent et coronarent: nō tñ faciendū est q̄ illi iubent: q⁹ deus ꝓhibz: sic̄ iusserat nabuchodonosor: ut aūra statua adoraret: q̄ q facē noluerūt: deo talia ꝓhibenti placuer̄t. q̄ aūt ipatores xp̄itatē tenēt: ꝓ ipsa ℘ errorez iubent: q̄ q̄s q̄ ꝓtemperit: ipse sibi iudicium acrit. nā inter hoīes penas luit: et apud deū frontem nō habebit: q⁹ hoc facē noluit: q̄ ei p cor regis ipa xp̄itas iussit. sic̄ ipe nabuchodonosor post miracula salutis triū puerorū ꝓmotus atq; mutatus ꝓ veritate ℘ errorez edictum ꝓposuit. ut q̄cūq; blasphemarent deū sydrac misaac et abdenago i interitū irent: et domus eoꝝ in dispersionez. non vultis q̄ aliq̄d tale iubeāt ℘ vos ipatores christiani: cū sciant a vobis in illis quos rebaptizatis christū exuſſlari. Itē i psalmis: iulianus extitit infidelis ipator nōne extitit apostata iquus idolatra: milites christiāi fuer̄t ipatori ifideli vbi veniebāt ad cām christi: nō agnoscebāt nisi illū q̄ in celo erat. q̄ volebat ut idola colerent: ut thurificarēt: preponebāt illi deū. q̄ aūt dicebat producite aciem: ite ℘ illā gētē: statim obtēperabant: et distinguebāt dñm eternū a dño temporali. Item gregorius

Per obediētiā bonū deseri malum nunq; facere licet.

deo: ut. xxviij. q. v. manifestum. ꝫ solutum est. ℟. e: si dominus.

d T Proconsule. simile di. viij. que contra mores. et loquitur hic i eo casu: quando in eadē cuitate sūt plures iudices: quorum vn⁹ maior ē alio: vbi maior iudex potest punire minorem ut. C. de offi. rec. pui. potioris. h.

e T Uperatores. exuſſlatori. sicut enim nri sacerdotes exuſſlant in baptismo diabolum: sic sacerdotes hereticorum christum: ut. xxiij. q. iij. q̄.

e Quid ergo. breuitate. breue.n.dicit tē pus vite hō. xxuj. q.iij. ipsa pietas ⁊ de pe.di.v.cō fideret.

§ Intermitti. nota.p obediētia omitti bonū ut h ⁊.xxi.di. denicq. ⁊.ff. de re mili.l. iij.§.i bello.⁊.xvi q.i.monachi. Itē.p obīa bonū ē pati etiā qō iu stū ē.fi.c.di.ptra mozē.⁊ lz iste iu ste facit pcipiēdo iste tñ iuste facit parēdo.xxuj.q.i. qd culpabilis fi.ad iplere tenemur pceptū lz vir to lerabile.xix. di.i memoriā. Sz qd si eps pcipiat alī cui ut eat romā: ⁊ ille se excusat ió q: alij iueniūt me liozes: hec excu satio nō valet: q: i legatiōib⁹ oz do nō est seruād⁹: ut ff. de leg. sciēdū. §. penul. ⁊ ē b ar. q: si clericus vo uerit iter pegri natiōis: q: nō pōt ire iusto epo: de pse. di. v. nō oz.

a Qui ipsentit. p cooperatiōnē ⁊ auctoritatē: ut. ij. q.i. notādū in fi.

b Acrius. j. xxuj. q.iij. q alioz. ⁊ lxxxvi. di. tanta.

c Jis q. etiā si nos. ergo aliqs seipsū usq: bi parē excōica re pōt: ut h. ⁊. xxi. q.ij. nō licet. et xxi. di. nūc aūt. lz ꝑ. par un parē nō hz impiū: ut. xxi. di. inferioz. ex de tranſla. inē corpa

Quid ergo mirū: si peccatoz hō obediētie i pſentis vi te breuitate se subijcit: quan do hāc mediatoz dei ⁊ hoiuz tenuit ⁊ tenēdā pcepit: et cuz obediētes remunerat nō re linquit. sciendū tamē ē: nūq: p obediētiā malū fieri: aliqñ aūt p obediētiā dz bonū qō agit intermitti. neq: enī i pa radiſo arbor mala exitit: quā de⁹ hōi ne ptingeret interdi xit: sed ut melius p obedien tie meritū hō bñ cōditus cre sceret: dignū fuerat: ut etiā a bono ꝑhiberet: quatenꝰ tā to verius hoc qō ageret vir tus eēt: quāto et a bono ces sans auctori suo se subditum et humilē exhiberet. Item isidorus. Apud deū maledi citur qui peccantiꝰ cōsentit

Qui cōsentit peccātibꝰ: et defendit aliū delinquētez maledictus erit apud deū et hoies: et corripiet increpati one seueriſſima: hinc etiā qui dā sanctiſſimus pater ait: si quis peccātē defendit acriuſ q: ille qui peccauit coerceat. hinc et alius pater ait: si quis alteri⁹ errozi cōsentit: sciat se cū illo simili mō et culpabilez iudicandum. Item isidorus Nō est obediendū: quod co tra deum precipitur

Jis qui pest fecerit: aut cuiq: qō a dño ꝑhibitū est facere uiſerit: vel qō pceptū ē pterierit aut pterire man dauerit: sancti pauli apostoli snīa igerēda ē dicentis etiā si nos aut angel⁹ de celo euāge lizauerit vob pterq: qō vobis euāgelizam⁹ anathēa sit. idez figs ꝑhibet vob qō a dño p ceptū ē: vel rursus ipat fieri qō dñs ꝑhibet execrabil' sit oib⁹ q diligut deū. Jdē: is q pest si pter volūtatē vel pter qō in sanctis scripturꝫ euidēt pcipit: vel dicit aliquid vel im par: tāq: fallsus testis dei aut sacrilegus habeat. Cū ergo sub dīti excōicāt iō: q: ad ma li cogi nō pñt: tūc snie nō est obediendū: q: inꝯ illud gela sij: nec apud deū nec apō ec cleſiā eius quēq: gratiaꝫ iniq snīa. Qō autē supa cōicātes excōicatis de eccl'ia abijci in bent: nec de quolibet mō cōi cantibus intelligendum est.

Unde nicolaus papa scribit ignaro remorum archiepo.

De hiſ: q cū excōicat; cōicāt

Excellentiſſim⁹ rex caro lus apostolatū nr̄m consu lnit: quid agēdū sit ō his: qui cōicant cū his: qui cū engel truda sepe dānata cōicant fe mina: qm̄ eā cū cōicatoribus suis et fautoribꝰ pari viculo anathematis pstat esse astri ctā. qua ꝓpter nūc beatitudi ni tue iniungim⁹: ut sup hoc nr̄a auctoritate fret⁹ curā de his sumere studeas. et q: do cta diuinitus sanctitas tua val de nouit aliud eē ex necessi tate aliud ex ignozantia atq: aliud qō de studio delinquit: istudq: posterius duobus pri oribus strictius esse puniendum: iccirco solerter inuigi let: et cauta districtione singu lozum modos diiudicet. qua tenus qui ex necessitate aut ignozātia delinquunt: auctori tate nr̄a p te absoluantur. si tamē ipsa eoz ignorantia vel necessitas vera et non simula ta vel nō ex voluntate proces serit: quia ut bene nosti: sunt pleriq: qui possunt quidē: lz nolunt recta noscere. vñ psal mista: de huiusmodi nolueṙt quidem intelligere: ut bene agerent. Illos autem qui stu dio suo obligantur: et cōtem ptu interdicta nostra postpo nunt: non nisi digna satisfacti one preueniemte volumus a te prozsus absolui. Itē gre gorius. vij.

De his qui sine culpa cuz ex cōmunicatis cōmunicant.

lia. nec aliqs i seipsū hz ipsū: ut. ff. ō arbi. l. pl'r. lz dic p hec vba ñ ana thematizat: lz rm̄ dirit e. z eē anathēatizatū. i. sepatū ab eis: ut ei non eēt credendū. vl' oñdit p hoc qd fieri debeat. ⁊ ē file: q: nō sp ē credendum sancto viro. l. di. si quis ꝓposterum.

d Cum ergo. cogi nō pñt. qd si eps dicat: ex cōico te et absoluo te: an pot⁹ sit excōicat⁹ q: absolut⁹? due h snie viden': sic plura sūt pce pta iudicū: ut ex ō do. ⁊ otu. cū dilecti. sic plu res sūt stipulatiōes cū ꝓmittat hoc ⁊ illud. ff. de v. ob. scire debem⁹. ⁊. l. qō dicit. dic q: nulla ē excōicatio ꝓpī sui ꝓximatē. si diuerse aūt snie ex inualio ꝓualet vtraq:. Itē qd di ces si dicat excōico te: vl' absoluo! dic q: si añ ñ erat excōicat⁹: nō ē ex cōicat⁹. lz si añ fuit ex cōicat⁹: nō ē absolut⁹. Jo. ego dico q: talis ꝓ latus plumū fatuū ⁊ ꝓ eodē habeat ac si nō tu lisset snīam: ut ex ō suc. ab inte. cū dilect⁹. b.

Itē pone: mandatū est duobus ut excōicēt ali quē: ⁊ vn⁹ dirit excōico te si ille nō excōicat te! dic q: si ābo illa vba ꝓ ferūt nō ē excōicat⁹. cō trariū credo. Itē si qd indeterminate dico: ex cōico alterꝫ illoꝝ: nūqd ambo sūt vitādi? videt q: sic: qr i genē pōt fieri excōicatio: ex de offi. oꝛ. si sacerdos.

e Excellentiſſim⁹. q cōicāt. ñ itelligal q: hec excōicatio trāsit i tertiā psonā: qr ipa cū suis cōicatoribꝰ oibus fuit excōicata. vnde illi cōicātes itelligūt noīa tim excōicati: ut extra de sen. excō. q: i dubijs

f Absoluāt. i. absoluti

iudicentur. sic. xxiiij. q. i. aud uimus.

g ¶ Uel nõ ex volũtate. sic. ff. qđ me. cã. si mulier.

h Quoniã. quidam sic ponũt casum: aliquis ꝓpter enor me crimen fuit excõicatus: ⁊ ꝓpter enormitatẽ criminis ꝓhibebat̃ tẽpore gregorij: ꝙ nec filiꝰ nec vxor nec aliquis de familia ei cõicaret. ⁊ hoc licite potuit fieri: ut dicũt ꝑ id qđ est. xxiiij. q. iij. si habeo. sꝫ cum gregorius videret eos cõtẽnere talẽ excõicationem: temperauit sentẽtiam circa familiam. et ſm hoc expone ꝑire ꝓpter contemptũ: qꝛ nõ petebant absolutionẽ.

i ¶ Ignorãtia. facti crassa ⁊ supina.

k ¶ Simplicitate iuris.

l ¶ Necessitate: que vitari poterat uel etiam ineuitabili. sꝫ certe Innocen. ponit hanc questionẽ ⁊ eam nõ soluit. s. vtrum ꝓ enormi delicto tota familia sit vitanda: extra de sen. ex. inter in fi. ⁊ ꝑterea hoc statutum no esset generale: sed tm̃ in vno casu Alij sic ponunt casum: apl̃us ait: siqui fratres nominant̃ cum his nec cibum sumere licet: et illa sententia ad oẽs fideles extendebat̃: ut. s̃. e. ad mensam. vñ vsqꝫ ad tempus gregorij tenebatur ꝙ familia excõicatorum vitabatur saltim in sacramentis. hunc nimiũ rigorẽ temperat hic: nec enim quo ad ecclesiam triumphantẽ ligate erant tales persone. nec enim credendũ est ſm apostolũ voluisse vxorem seperandã a viro: ⁊ ſm hoc expone ꝑire. i. puniri ab ecclesia in sacramentis.

m ¶ Anathematis. ĩproprie ponit̃. i. simplicis excõicatiõis

n ¶ Ad tempus. s. futurum. tertius casus melior videt̃: ante tempus gregorij omnes qui in hoc. c. continent̃ ipso iure erant exempti ab excõmunicatione: licet cõmunicarẽt excõmunicatis: sed quidam simplices credebant se excõicatos si cõmunicarent dominis suis uel vxores maritis. nec tamẽ petebant absolutionem: ⁊ sic peccabant mortaliter ꝓpter ꝯscientiã lesam: qꝛ omne qđ fit contra conscientiã edificat ad gehennã. xxvij. q. i. §. ex his. ⁊ melius extra đ ſlmo. c. ꝑ tuas. dat ergo hic gregorius cõstitutionẽ ꝙ tales nõ sũt excõicati hũdi: ⁊ expone ꝑire ꝓpter ꝯsciaꝫ ignorantia facti. i. ignorauerũt eos fuisse excõicatos: ⁊ cũ eis ignoranter cõicauerunt ⁊ credebant se teneri nec petebant absolutionem.

o ¶ Tempamus. i. tempatã esse oñdimus. Est ergo hec v rũ ꝙ nũqꝫ familia excõicanda ẽ ꝓpter delictũ dñi: nisi forte ut dixi ꝓpt̃ enormitatẽ sceleris: ut. xxiii. q. iij. si habes. vbi dic̃ aug. nisi ꝑuissime ꝯmouerer nũqꝫ excõmunicarẽ filiũ ꝓ delicto pr̃is. sed nõne tota familia bonifacij fuit ꝓ eo excõicata: qꝛ oblationes familie sue nõ recipiebant̃: ut. xvij. q. iiij. miror: sed dic ꝙ tm̃ in rubo rem dñi nõ recipiebant̃ oblationes familie: sicut nõ recipiũt̃ oblationes raptorũ ⁊ discordantium ⁊ impenitentiũ: sꝫ nõ sunt excõicati ut. xc. di. oblationes.

p ¶ Uxores. sed nũqd vir excõitatus põt petẽ debitũ ab vxore: dicit. H. ꝙ nõ. quia ipse tenet̃ reddẽ qđ cõcedo. sed si petat vir mulierẽ in iudicio: ⁊ ipsa obijcit ei excõicationem: iudex ex suo officio restituere ei mulierem cũ in hoc casu possit ei cõicare: vñ credo ꝙ tenet̃ ei debitũ reddere. hoc tñ scias: ꝙ si filius ẽ excõicatꝰ ul̃ seruꝰ nõ dꝫ pater ul̃ dñs cõicare ei: ut. xxvij. q. i. đ filia. si filiꝰ sit in ꝑtãte pr̃is tenet̃ filiꝰ cohabitare ei sꝫ si ẽ emancipatꝰ: tunc tenet̃ filiꝰ vitare patrẽ. huic tñ obstat. xxij. q. vlti. de forma. vbi eadẽ fide ẽ superior inferiori astrictꝰ qua ecõtrario. Ea tñ q̃ hic dicunt̃ nõ tenent in clericis: qꝛ semꝑ debẽt vitare suũ epm excõicatũ: ut. xciij. di. miratus: qꝛ non sunt ita astricti episcopo vinculo nature.

q ¶ Scelera. i. si tales sũt q nõ seruiũt ei in crimine ĩ quo nec filiꝰ nec vxor excusat̃: ut ex̃ de sen. ex. int̃.

r ¶ Siue perigrinus: extra. e. si vere.

¶ Dare. dũmõ nõ sit ecclesiasticũ stipendiũ: ut ex̃ de cle. ex. mi. postulasti. ⁊ est sile. xlij. di. c. qescamꝰ: qꝛ elemosyna nulli est denegãda. lxxxvi. di. pasce.

Quoniã multos pctis nr̃is exigentibꝰ ꝓ cã excõicatiõis ꝑire quotidie cernimus ꝑtim ignorãtia ꝑtim nimia simplicitate ꝑti timore ꝑtim etiã ex nccitate deuicti mĩa anathematis sniam ad tẽpꝰ: ꝓut possumus tꝑamus. apl̃ca ita qꝫ auctoritate ab anathematis vinculo hos subtrahimꝰ: videlicet vxores filios ſuos ancillas seu mãcipia necnon rusticos ⁊ seruiẽtes necnõ et oẽs alios: qui nõ adeo curiales sũt: ut eoꝝ ꝯsilio scelera ꝑpetrent̃: ⁊ eos qui ignorant̃ excõicatis cõicãt: siue illos q cõicant cũ illis: qui excõicatis cõicant. qcũqꝫ ãt orator siue ꝑegrinus aut viator ĩ terrã excõicatoꝝ deuenerit: et ibi nõ possit emere vel nõ habeat vnde emat: ab excõicatis accipiẽdi licẽtiã damꝰ. Et siqs excõicatis ĩ sustẽtatiõeꝫ nõ superbie sed humanitatis causa dare aliquid voluerit: nõ ꝓhibemꝰ. Itẽ bonifacius martyr zacharie pape.

De bonifacio q excõicatꝫ a pseudo episcopis se nõ cõicatuꝝ iurauit.

Antecessor ꝑdecessorꝫ nr̃i venerãde memorie gregorius dũ me indignũ ordinauit ⁊ ad ꝑdicãdũ ꝟbũ dei germanicis gẽtibus misit: sacramẽto me astrixit: vt canonicꝫ ⁊ iustꝫ epis ⁊ presbyteris in verbo ⁊ facto ⁊ ĩ ꝯsensu astipulator ⁊ adiutor fierẽ. hoc aũt cũ diuina gratia implere studui. falsos aũt sacerdotes hypocritas ⁊ seductores populoꝝ vl̃ corrigerẽ ad viã salutꝫ: vl̃ declinarẽ ⁊ abstinerem a cõione ipoꝝ. qđ ex ꝑte seruaui: ⁊ ex ꝑte custodire ⁊ ĩplere nõ potui sed ⁊ spũalit̃ ĩpleui sacrm̃: qa in ꝯsensũ ⁊ ĩ ꝯsiliũ eoꝝ nõ venit aĩa mea. corꝑaliter aũt oĩno ab eis abstinẽ nõ potui. dũ eni venissẽ ad ꝑncipẽ frãcorũ cogẽte eccl̃iaꝝ necessitate nõ tales reperi quales volui: sed tñ ĩ sancta coĩone corꝑis xp̃i illis nõ cõicaui. Item zacharias papa bonifacio martyri.

Excõicatis nõ communicat: qui eis animo non consentit.

Quod predecessor beate memorie gregorius huius sedis apl̃ice presul: dũ ad ꝑdicandũ ꝟbũ euãgelij tuã misisset faternitatẽ: ĩ germanie ꝑtibus ⁊ gẽtibꝰ illis paganis ⁊ ꝟbo pollicitatõis illã voluit añ esse munitam ita: vt ortho

a Antecessor. sacō. sacramentū forte iō requisiuit ab eo: q; habuit eū suispectū: aut ad cautelā.

b Stipulator. i. pformator. c Sz ī spūaliter. ar. q; sufficit q; quis nō facit ptra mentē rescripti: z facias ꝛ verba sic

xxij. q. ij. ne quis. z. q. v. humane. ff. de iust. vo. Cz uis. hic enī vbo tenus excessit fines mādati. z habem⁹ hic q; iuramentū ꝑ pte valet. xxij. q. iij. inf. sic donatio. xij. q. ij. si quos.

d Quod. supple scripsi nobis.

e Perfectos. ꝛ habes: q; pfectū ampli⁹ pōt pfici. vñ ꝛ matrimoniū dicat pfici p carnis copulam: nō tō p⁹ fuit iperfectū. Et er hoc est ar. q; excōicatus ampli⁹ pōt excōmunicari.

f Via tua. sufficit ergo mentaliter aliq̄d impleri etiā si nō corporaliter adimplet: ut xxij. q. iij. recedite. Ité ar. q; in obligatione bone fidei plus ē intelligendū q; verbis exprimatur. xxij. q. v. si nō licet. xxvij. q. iij. meretrices. Ité ar. q; si iurauī am modo nō accedē ad ꝓcubinā meā q; per hoc nō excludit mihi hērē matrimoniū cōiugis: ar. xxj. q. vj. illud. nā si liberat iurauit nō nubē de illicitis nupti is intelligit. ff. ō ſ. vlti. repa. adigere.

g Debēt. ſz cū dicit excōico te videt q; de minori fit intelligendū: ar. extra de cen. ex parte. ff. de le. xij. minimis. ꝛ. ff. de re. iur. semper in obscuris. ff. de pen. si pr̄ses. Nam maio: semper specificāda est. ar. xxj. q. iij. engeltrudā. Jo. ſz certe vbis nō ē recedendū: ut. ff. de le. iij. nō a iter.

doxos episcopos presbyteros vel quoscūq; reperire potuisses: in verbo exhortationis perfectos amplius confirmares: ꝛ eis communicares: quod ꝛ factū est. Si quos vero seductores episcopos aut pseudo presbyteros a recto fidei tramite deuiare reperisses: nulla tibi cum eis esset cōmunio: quod te deo solatiante vsq; ad presens spiritualiter seruasse confessus es. vel si omnino per principalē ꝛ humanum fauorem gentis francorum: duz ad eos accessisses corporaliter abstinere nō potuisti cogente ecclesiarū dei necessitate: ꝛ tamen in eorum consilio ꝛ communionis consensu anima tua non est coinquinata. Itaq; propter hoc q; cum eis conversatus es nō consentiens iniquitati eorum nullum tibi est detrimentū coram deo. Excōmunicationis autez forma ꝛ modus atq; reconciliationis hic est.

Quod ꝛ forma excōicatōis.

Debēt. xij. sacerdotes episcopum circūstare: ꝛ lucernas ardentes in manibus tenere: quas in cōclusione anathematis vel excōicatōis ꝓij cere debēt in terrā ꝛ cōculcare pedib⁹. deinde epla p prochias mittat cōtinens excōicatoꝛ nomina ꝛ cām excōmunicationis. Item ex cōcilio aurelico.

De eodem.

Canonica instituta ꝛ sanctoꝛ patꝛ exempla sequēs ecclesiaꝛ dei violatores eni auctoritate dei ꝛ iudicio sancti spūs a gremio sācte matris ecclesie ꝛ a cōsortio totiꝰ christianitatis eliminam⁹: quousq; resipiscant ꝛ ecclesie dei satisfaciāt. Item ex eodem.

Modus reconciliationis excommunicatorum.

Quum aliquis vel excōicat⁹ vel anathematizat⁹ penitentia ductus veniā postulat ꝛ emendationē pmittit: eius qui eū excōicauit añ ianuas ecclesie venire debet: ꝛ. xij. presbyteri cum eo qui eū hinc ꝛ inde circūstare debent. ꝛ si ille terre prostratus venīā postulat: ꝛ de futuris cautelam sponder: tunc eius apprehensa manū eius dextera in ecclesiam illū introducat: ꝛ cōmunioni christiane reddatur: vt vij. psalmos pniales decātent ꝛ cū illis precib⁹ kyrieleison ꝛ pater noster: salvum fac seruum tuum. oratio: presta quesumus dñe huic famulo tuo dignū pñie fructū: vt ecclie tue sancte a cuius integritate deuiauerat peccādo: admissoꝝ venīā pleq̄ndo reddat inocri⁹ p. Presbȳis vbo q; excōicati sacꝛ misteriū ptigē pſumūt: q; pñia sit iponēda. iohānes. viij clero ꝛ ordini salonitano scribēs diffiniuit dicēs Que sit pñia sacerdotū: q; excōicati sacrum ministeriū ptigē pſumāt

De illt pbyterꝛ q̄ tpe sctissimi pdecessorꝛ nr̄i dñi pape nicolai excōicati sacꝛ misteriū ptigē pſūpserūt: ipi i se dānatōis sic canones statuerūt sniaz itulerunt: tñ ga miſatio aplica venīā solz pstare cogentis ob mltitudinez mie illius hāc idulgētiā exhibem⁹: vt sācta cōione saginati studeant trib⁹ ānis ptinuis p hebdomadā oi tpe. ij. ꝛ. iij. ꝛ. vj. feria a vino aut a carne penit⁹ ieiunare: ꝛ vltra lugēda neḡq; cōmittē. Qui āt excōicatꝰ cōicāt p mō pcti pñie modū accipiāt. Uñ vrban⁹. ij. generaliter dō pstātiesi epo. Pro mō peccati pñiat: q; excōicatꝰ cōicāt.

h Cōculcare. nec p⁹ ea sumeī ad aliquē vsū: ſz foras ꝓiciend̄: ut saltē statuatū. ij. q. vij. ñ ois.

i Canonica. violatores. vt ꝛ q; oēs sacrilegi sūt ipso iure excōicati: ut extra de sen. excō. cū. p cā sed hic ꝑ. xvij. q. iij. quis gs. vij. q. ij. indigne. dicas q; violatores ecclia sūt ipso iure excōicati: alij nō: ut eī de sen. er. ꝓquesti. ꝛ. xvij. q. iij. omnes. et hic de illis loquit.

k Quum aliquis. ꝛ. xij. ar. q; in restitutione epi ut clerici tot intererūt epi: quot fuerunt in depositione: de hoc. xxxv. q. ix. veniam.

l Et de futuris. ſi se eī de sen. er. ex tenore.

m Cautelam. similiter ab heretico reuertēte requirit iuramentū: ut. i. q. vij. quotiēs. ꝛ ab incendiario: ut xxij. q. v. iij. pessimā. similiter in quolibet horrendo crimine iurabit penitens se nūq̄ simile pmissarū xij. q. ij. de viro. nō tamen idē credo faciēdū i quolibet mortali peccato: ſz cū hodie ſplāci vbo q; pōt excōicari: ut extra de eo q; fur. ore. c. i. videt ergo q; hodie ſplici vbo pōt absolui q; oīs res per qualcūq; causas ptrahī per eaſdē dissolui: ut eī de reg. iur. omnes.

n Ecce illis. statuerūt. ſ. c. siquis epās. contra. vbi eis negatur spes restitutionis: sed non negatur quin a papa possint restitui.

n ¶ Sagiati.pigue ꝟbū ꝺ pigui ītellectu,pceſſit.xliiij.di.§.fi.
o ¶ Anctis.ignoꝛātia craſſa.q; vere ignoꝛās ñ eēt excoi/
catus.vñ ler dicit:ſciaz ñ ignoꝛātā volum⁹ obligari.
p ¶ Timoꝛe.eꝝ qꝺ me.cā.ſacris. q ¶ Aut negligēter.nō
negligentiā ꝓparari vo
luntati.
r ¶ Loertiōe.ꝯ pone q
aligs laic⁹ iurauit ſe alij
laico ſatiſfacē.p⁹ abſolu
tionē vult eī ſatiſfacere
coꝛā ſeculari iudice:nū
qꝺ iuder eccleſiaſticus
pōt cognoſcē de iſta ſa
tiſfactiōe: cū illa ſit cā
cūiuſ? fic. ar.eꝝ ꝺ dona.
ūnē vi.ꝛ vr.ꝺ p;udētia.
eꝝ de piu.ſ.c.ꝯ.vbi iu/
der eccleſiaſtic⁹ de lib/
tate cognoſcit ꝛ pnūci
at. ꝛ iuder eccleſiaſtic⁹
ꝺ cā natiuitatiſ cognoſcit
eꝝ q fi.ſūt le.c.lato;.
a ¶ Vidā clīci ꝓpa.ē.
pria cā .q.i. i illo
c.ſolūta.ꝛ.c. placuit.ē.
induxit clīcoſ lītigātes
de ꝓpꝛijs reb⁹.ꝯ q; du
bitari poſſet: an poſſēt
clīci hr̄e ꝓpa: iō ponit
hāc cauſā: i q̄ q̄rit:an clī
ci poſſint ꝓpa poſſidē:ꝛ
an poſſint res eccleſie
aliēare:ꝛ an poſſint cō/
dere teſtū ut hec ꝛ alia
b ¶ An vtriq;.i.eccleſie
ꝛ ſacerdoti.
c ¶ Lericos. i hac ꝓ/
ma. q.ſ. an clerici
poſſint ꝓpa hr̄e.ē.alle
gat ꝓ ꝛ ꝺ.deinde ſoluit
i illo.§.cū ergo ꝛ male.
dic ergo q pñt hr̄e ꝓ/
pꝛia niſi renū ciauerint
ꝓpꝛijs.ſ.e.q.ij. ſint ma
nifeſte.ꝯ hoc nō q; i pꝛi
mitiua eccleſia oēs cre
dentes ſiue clerici ſiue
laici nihil ꝓpꝛiū poſſide
bāt:ꝯ cōia erāt oīa ſm
q̄ logī.ſ.e.c.ij.ꝛ ſiq.c.
ꝺ;iū dicāt:loquūt ꝺ cō
cilio uel ſm tp̄s pmitte
ecclie : uel de bis q ta
cite uel expꝛeſſe renun
ciauerunt ꝓpꝛijs.

d ¶ Dnis.ab adoleſ/
cētia.i clīcis expe
ctanꝺ.xvij.anno.ꝛ tūc q̄rāt an velit i ſeculo pſeuerare:ut.ē.
di.xxvij.de bis.i mona/ bis.xxij.ut.ſ.xx.q.i.illud.
e ¶ Probatiſſuno.pupill⁹.n.apud tales educari ꝺz q nō ut

ſidienꝺ eī⁹ pudicitie:ut.ff.ubi pu.edu.deb.l.pūt.vel
dic ſenioꝛi.i.pſbytero.lxxxiij.di.porro.
f ¶ Magiſtrū.nō q; mgr̄ pbibē ꝺz teſtioniuz de vita
diſcipuli ſiliī de eī⁹ doctrina:ut.C. de aduo.diuer.
iudi.l.neminiu.ſic
domeſtica teſti/
mōia q̄ñq; admit
tunt:ſic ꝛ pr̄ phi/
bet teſtimōū de
filio.xx.q.iij.pñs
ſic ꝛ al's.ij.q. vij.
cū paſtoꝛis.ꝛ.i.q
ij.manifeſte.ij.q.
i.de⁹ oīpotens.
g ¶ Pupilli.ꝯ de
laicis logī q ſunt
ōmēdati eccīie.
h ¶ Pupilli.pupil
li oꝛphani vidue
liberti miſerabi/
les pſone ſpectāt
ad iudicū eccle
ſiaſticū:ut.lxxxv
ij.di.c.i.ꝛ.ij.ꝛ.C.
q̄ñ ſpatoꝛ unt pu/
ꝛ vl.l. vnica.§. q
ſi pupilli.ꝛ.vvi.q
i.generaliē.q hic
ꝓ ẽrio ſignaī.Sꝫ
ꝺic tutela.l. pte/
ctiōe:credo q; ſit
de fozo vtriuſq;.
k ¶ Olectiſſimi
ſer ratiōib⁹
ꝓbat oīa eē cōia
ꝛ nō q papa hīe
poſtponit.ſic p⁹,
ponit.ſ.xcvij.di.
victoꝛ.
l ¶ Diuz.vñ tulli⁹
dulciſſima rerū
poſſ:ſtio cōis ē.ꝛ
dicit pbs: genuiſ
me viuerēt hoiēſ
i hoc mūdo: ſi ꝺ
medio ſublata eſ
ſent duo ꝺba.ſ.
meū ꝛ tuū.
m ¶ Sꝫ imqui/
tate.i. conſenu
dinē iuris gentiū
equitati nāli: ꝫ/
riā:ue ſit ꝺ.ē.di.
viij.c.i.vel p iñ/
quitatē.i.ſolici/
tudinem:ut ibi:
facite vobis ami
cos de māmona
iniquitatis.i.ꝺ pecunia q̄ p ſolicitudinē eſt q̄ſita.
n ¶ Et cōiuges.nō quo ad vſum carnis:ſed quo ad
vñ.m obſequij:vel quo ad dilectionē.xxxi.di.oīno.

Sanctis qppe canōib⁹ cau
tū ꝓſtat:ut qui cū excōica
tis cōicauerit excōicet:ipius
tamē pnie atq; abſolutōis mo
dos eo moderamine decreui
mus:ut quicūq; ſeu ignoran
tia ſeu timoꝛe ſeu neceſſitate
cuiuſq; negocij maxīmi et ma
xime neceſſarij eoꝝ ſeu cōui
ctu et ſalutatōe oratiōe oſcu
latione cōtaminauerit:cū mi
noꝛis pnie medicina ſocieta
tis noſtre pticipationē ſoꝛtiāt
eos vero qui aut ſpontanee
aut negligenter inciderit:ſub
ea volumus diſcipline coerci
one ſuſcipi:ut ceteris metus
incutiatur.

Vidaz clerici
p;opria relinq̄
re nolunt. ꝺ cu
ſis et eccle re
bus teſtamēū
conficiūt de rebus eccīe non
nulla largiunt. ¶ odo pīmū
querit: vtrū liceat clericis ꝓ
pꝛium hr̄e: ¶ ecundo:an res
eccleſie q̄ ab eis date ſūt:poſ
ſint cōſtare aliqua firmitate
eis qui eas acceperūt. ¶ er
tio ſi ante tēpus ordinationis
ſue qui nihil habere videban
tur:et poſt ordiationē aliqua
inueniſſe noſcunt:an poſſint
ea relinquere quibus volue
rint an nō: ¶ uarto:ſi de ſu
is et eccleſie rebus aliq̄ acq
liſſe noſcunt:an vtriq; cōiter
an ſingulariter eccleſie vel ſa
cerdoti iure pueniant. ¶ ui
to:ſi teſtamentū liceat eis cō
ficere.

Lericos nihil poſſidē
ꝺebē multis auctoꝛita
tibus iubeī. ait enī toletanuz
concilium.

Impuberes et adoleſcētes
in vno cōclaui manētes ꝓba
tiſſimo ſenioꝛi deputentur.

¶ Onis etas ab adoleſcē
tia i malū ꝓna ē: nihil icer
tius q̄ vita adoleſcentiū. ob
hoc cōſtituē oportuit:ut ſiqui
impuberes aut adoleſcentes
in clero exiſtunt:oēs i vno cō
claui commaneant:ut lubꝛice
tatis ānos non in luxuria ſꝫ
in diſciplinis eccleſiaſticis a/
gant:deputati ꝓbatiſſimo ſe
nioꝛi quē et magiſtrum doctri
ne et teſtē vite habeant. q; ſi
aliqui ex his pupilli exiſtunt
ſacerdotali tutela foueantur
et ut vita eoꝝ a criminibus
intacta ſit:et res eoꝝ ab iiu
ria ipioꝝ. q autē his ꝓceptis
reſultauerit:monaſterio de
putētur:ut vagātes aīe et ſu
perbe ſeuerioꝛi diſtringātur
regl'a. ¶ tē clemēs i epl'a. iiij
Omnibus clericis cōmunis
eſt vita ſeruanda.

¶ Olectiſſimiſ fribus et ꝯdi
ſcipulis hieroſolymis cuz
cariſſimo fr̄e iacobo et coe/
piſcopo habitātibus clemēs
epūs. Cōis vita oībus fr̄es ne
ceſſaria ē:et maxime his qui
deo irrep̄hēſibiliī militare cu
piunt:et vitā ap̄lōꝝ eoꝝmq;
diſcipulozū imitari volūt:cōil
.n. vſus omniū q̄ ſunt in hoc
mundo oībus eē hoibus de/
buit:ſed p inigratē alius hoc
dixit eē ſuum et alius iſtud:
et ſic inter moꝛtales facta eſt
diuiſio. ꝺeniq; ꝺd greccozum
ſapientiſſimus hec cita ſciens
eē cōia debē: ait:amicoꝝ eē
cōia oīa. In oībus autē ſunt
ſine dubio et cōiuges:et ſicut

Et est ar. q̄ vbū generale generalit̄ intelligendum est.xix.di.ſi romanorum.

o ¶ Aer cōis dicit quo ad vſū: ut inſti. de rer. di. §. i. ſz quo ad vſū ul̄ius edificādi cui⁹ē ſ elū: ei⁹ē aer vſq; ad celū: ut. ff. q̄ō vi aut clā. l. vlti. pōt.enī edificare homo q̄ alte velit dū tñ nō ercedat vſitatū modū altitudis: ut. C. ō edi. p̄ua. l. i.

p ¶ Cor vnū z aīa vna. ſ. ut ſint vnī vinculo charitatis.

q ¶ De his q̄ poſſidebāt. ergo alīqs pōt poſſidere rē cui⁹ nō pōt habere. ꝓpetatē: ar. ℈. eē de plcripti. cauſā. ſz dic poſſidebāt. i. detinebāt: ſicut ſeru⁹ poſſidē. ff. ō acq. poſ. q̄ ſeruus.

r ¶ Et ſaphira. ſ. xviij. q. viij. legi. z. c. petrus.

ſ ¶ Propter peccatū. ꝓpter peccatū mortē qs ciuis: ut. xxiij. q. ij. ea vindicta.

t ¶ Nec recordatione. al̄s retractatione.

u ¶ Precipimus. al̄s nonem⁹. ſimile. xxviij. q. i. ſic. nō videtur tñ q̄ hoc fuit p̄ceptū: q̄ p minua eccl̄ia h⁹ potuit p̄cipere ſi cui cōtinentias: ſz ſi hoc hodie p̄ciperet. deformaret ſtatum eccl̄ie vſus. q̄ō nō debz eſſe. i. q. vlti. et ſi illa. ul̄ dic q̄ p̄ceptū erat eiſ q tūc rentū claueruīt. p. p̄ſus nō alīs. xv. ij. q. i. c. i.

a ¶ Neceſſaria. ſ. vtilis z honeſta.

b ¶ Clauſtra. idē dicit de ꝓſe. di. v. inquit: nō pōt dinidi aer neq; ſplēdor ſol: ita nec relīo q̄ cōiter oīb⁹ data ſūt ad hñdū dīuidi nō debere: ſz hñda eē cōmunia. vñ z dñs p ꝓphetā logitur dicēs: Ecce q̄ bonū z q̄ iocūdū tē. iſtius. n. ꝓſuetudinis more retēto etiā apl̄i eoz̄q; diſcipli ut p̄dictū ē vna nobiſcū z vobiſcū cōem vitā duxerūt. vt. n. bñ noſtis erat multitudis eoz̄ cor vnū z aīa vna nec q̄ſq; eoz̄ aut nr̄m de his q̄ poſſidebat: aliqd ſuū eē dicebat: ſz oīa nobis z illis cōia: nec q̄ſq; egēs erat inter eos. oēs vo q domos vl agros poſſidebāt: vēdebāt eos z p̄recia eoz̄ z reliq̄s res qs bābebāt offerebāt ponentes añ pedes apl̄oz̄: ſic nobiſcū qdā noſtrū ꝓgnouerūt z viderūt: z dimidebat fingul̄. put cui q̄ op⁹ erat. Ananias aut vir auſter⁹ z ſaphira vxor ei⁹: qa mēriti ſunt apl̄is de p̄cio agroz̄ ſuoz̄. q̄s vēdiderāt nobis p̄nti⁹ in cōſpectu oīm circūſtātiū a ꝓſpectu apl̄oz̄ ꝓpter peccatū eoz̄ z mēdaciū q̄ō fecerūt mortui delati ſūt ambo. Cetera que de talibus cognoui⁹ z vidimus: nec recordatione nec demōſtratione digna ſūt. quapro pter hec vobis cauēda mandamus z doctrinis z exēplis apl̄oz̄ obedire p̄cipim⁹: qa bi qui eoz̄ mandata poſtpōnūt nō ſolū rei ſz etiam dei extoꝛres fiūt que nō ſolū vobis cauēda ſed oīb⁹ p̄dicāda ſunt vñ cōſiliū dātes veſtrā p̄udētiā hortamur: ut ab apl̄icis regulis nō recedatis: ſz cōez vitā ducētes z ſcripturaſ ſacraſ recte intelligētes que bñ nouiſſe ad iplere ſatagatē. ¶ tē eugeni⁹ papa leo nonus.

Juxtā eccleſiā clerico⁹ clauſtra conſtituantur.

in oībus. ℈. di. xxx i. p̄ter. c vo. ℈. ſ. i. q. ij. ſacerdos. ℈. j. e. q̄ tua. ſed ibi loq̄t de eccl̄ijs collegiatis: ꝑ nō. ul̄ ꝓſuetudo diuersarū eccleſiarum ſolunt contrarium.

Neceſſaria etenim res exiſtit: vt iuxta eccleſiā clauſtra cōſtituātur: in quibus clerici diſciplinis eccleſiaſticis vacent. itaq; omnibus vnū fit refectoriū ac dormitoriū ſeu cetere officine ad vſus clericoꝛ neceſſarie. miniſtri vero poſt eꝝ ſuper eos eligantur: quoꝝ vita atq; doctria illos potius exornet q̄ deheneſtet.

Nec in atrio eccleſie alia edificia niſi clericoꝛ ponātur.

Nec in atrio eccleſie niſi clericoꝛ edificia ponantur.

Nulla edificia in atrio eccleſie ponant niſi tm̄ clericorum. ¶ tē hieronimus ad nepotianum.

Clericus nihil ſe celare poſſideat.

Clericus qui chriſti ſeruit eccleſie interp̄retet primuz vocabulum ſuū z nominis diffinitione plata nitatur. eē q̄ō dicitur. ſi enīz cleros grece latine ſors appellatur: ꝓptereā clerici dicuntur: quia de ſorte dñi ſunt: vel qa ipe dñs ſors. i. pars clericoꝛ eſt: z qa vel ipe pars dñi eſt vel z dñi partem habet: talem ſe exhibere debet: vt ipſe poſſideat dñz z ipe poſſideatur a dño qui dñz poſſidet. z cū ꝓpheta dicit: pars mea dñs: nihil extra dominuz habere poteſt. q̄ ſi ꝓpriā aliud habuerit p̄ter dñm: pars eius nō erit dñs: verbi gratia: ſi aurum ſi argentū ſi poſſeſſiones ſi variam ſupellectilē: cū illis partibus non dignat dñs fieri pars eius. ſi autē ego ps domini ſum z funiculus hereditatis eius: non accipio p̄tes inter ceteras tribus: ſed quaſi lenita z ſacerdos vīuo ō de cimis z altari ſeruiens altariſ oblatione ſuſtentoꝛ: habens victum z veſtitum: his p̄tētus

c ¶ Officine. ℈. di. xxxij. ſiqd d Villa. in atrio. o. t. ſ cimiterio: q̄ō habebit. xl. paſſus ī circuitu eccl̄ie maioꝛis capelle ul̄ miꝛis eccl̄ie. xxx. ut. j. xvij. q. iij. ſicut antigtus. ſic palatiū imperatoꝛis nō ē ꝓuatoꝛum parietib⁹ coartandū. C de op. pu. quicunq;.

e ¶ Clericus. nitatur ar. a nois interp̄tatiōe. xvi. q. i. ſi cupis. nomina enī debēt eſſe conſona rebus: inſti. ō dona. §. eſt z aliud.

f ¶ Si aurum. nō tamē eſt peccatuz habere diuitias ſi adſit bona opera: ut. xxx. di. hoc ſcripſimus. ſed tūc ē peccatum ſi. ꝓpter eas iuſticia deſeritur. j. e. habebat: vel cū homo in eis ſpem ſuam ponit: ut. viij. q. i. ſunt in eccleſia.

g ¶ Et funicul⁹. funiculꝰ hic dicit menſura quedam qua diuidebatur hereditas poſt funus defuncti: ſm illud fanes ceciderūt mihi in p̄claris: z dicit a funere.

h ¶ Nō accipio. monachis tamen ſuccedit in hereditate: ut. xix. q. iij. nō licet. z eccleſia noie eius recipit: ut. xvij. q. i. c. i. vnde Ouidi⁹: Alterius vires ſubtrahit alter amor.

i ¶ Inter ceteras. ſz ſingulariter. z eſt ar. q̄ clerici nō debent partiri hereditatem cum fratribus.

a Qui portis.neceſſitatis .i.ſolicitudinis.
b Officia.i.ſecularia.
c Decerpit.ſic.xxix. di.ecce.
d Abdicatio.quo ad carnalē affectum.
e Uoluūt. videlz cōuerſi.cōuerſi oēs dicūt eccliaſtice pſone ut.xvij.q.iij. quiſqs et verberās talē ineidit i canonē: eſt de ſen.er.ñ dubiū .z habebūt bñ illoz cū qb⁹ uerſant: ut xvi.q.vij.i noua.z licet cōuerſi hīc dicant deo deuoti: nō tñ teuent cōtinere.nā qdā taliū .pfitent: qdam nō ut.xxvij .q.j.ut ler.nam accoliti ſūt eccleſiaſtice pſone: z tñ nō tenent ꝯtinē: qz pñt ꝯtrahē mīmonuz legitimū. Ité lz tēplarij ſint eccleſiaſtice pſone: tñ pñt mouē arma ex p miſſione eccleſie.

Uirtutibus regētes.
f Depoſitio.ſic.ē.xxvij.di.phibete.z capilli q remanēt deſignāt q aliq̄ debem⁹ retinē ad ſuſtentationē.
g Propetatē.rex eccleſiaſticaz.tñ bene cōcedendū ē q clerici⁹ ſit dñs fructuū collectoz lz ꝓprietas fructuum ſua ſit: tñ nō pōt eam in morte ei⁹ alicui largiri rōne teſtamēti lz ſtitutu elemoſyne ſic: ut eē de teſta.ad hoc. ſicut beres lz ſit dñs rez quas tenet p fidei cōmiſſū reſtituere alij: tñ nihil pōt inde alienare.ff.ad tre. deducta.§.vlti.z.l.quidam.§.ſiquis.
h Ad uſū.phibet etiā laicis: ne fuēt pecuniā: ut.xlvij.di.ſicut bi.hoc ō ne qs i auaritiā incidat alīs bñ licz: q: nō dz qs oia bona ſua ſtatim eſtūdere.ut.lxxxvi.di. nō ſatis.z dic nō ad uſū .i. nō abuſū. bñ eni pñt habere ꝓpriū.

ero: z nudū crucē nudus q̄ ſre
Ité ambroſi⁹ de fuga ſeculi.

Nihil ꝓter deum debet curare: qui in eius ſortem eligitur.

Qui portio de⁹ eſt nihil debet curare niſi deū: ne alterius ipediat neceſſitat⁊ munere .qō eni ad alia officia cōferī: hoc religionis cultui arq̄ huic noſtro officio decerpitur.hec.n. vera eſt ſacerdotis fuga: abdicatio domeſticorū z quedā alienatio charitſi moz: ut ſuis ſe abneget q ſeruire deo elegerit. Ité hieronymus ad cuēdā ſuū lenitā de duobus generibus homi. num.

Clerici z deo deuoti nec cās agere nec aliquid ꝓpriū habere licet.

Duo ſunt genera xp̄ianoz eſt añt vnū genus qō mancip. tū diuino officio z deditū cōēplationi z oratiōi ab oi ſtrepitu rpaliū ceſſare cōēit vt ſūt clerici z deo deuoti videlicet cōuerſi. clros.n. grece latine ſoz: inde huiuſmodi hoies vocātur clerici.i. ſorte electi. oēs eni de⁹ in ſuos elegit.hi nāq̄ ſunt reges.i. ſe et alios in virtutibus regentes: z ita in deo regnū habent: et hoc deſignat corona in capite hanc coronā habēt ab inſtitutiōe romane eccleſie in ſigno regni qō in chriſto expectat. ratio vero capitis eſt temporaliū omniū depoſitio. Illi.n. victu z veſtitu cōtenti nullam inter ſe ꝓprietatē habētes debent habere omnia cōmunia. Aliud vero genus eſt xp̄ianorum: ut ſunt laici: laos eni grece eſt populus latine.his licet tēporalia poſſidere: ſed nō niſi ad uſum.nihil enim miſeri⁹ eſt: q̄ ꝓter nūmum deum cōtēnere.his conceſſum eſt vxorem ducere: terram colere: inter virū z virū iudicare: cauſas agere: oblationes ſuper altaria apponē: decimas reddere. z ita ſaluari poterūt: ſi vitia tamen benefaciēdo euitauerint. Ité gregorius augſtino anglox epiſcopo.

Clerici nihil ꝓpriū poſſideant.

Uia tua fraternitas monaſterij regulis erudita ſeorſum nō debet fieri a clericis ſuis: in eccleſia anglox q̄ auctore deo nnper ad fidē pducta eſt: hanc debet inſtituere cōuerſationē que in initio fuit patribus noſtris: in quibus nullus eoz ex his que poſſidebat ꝓpriū habebat: ſed erāt illis omnia cōmunia. Sig vero ſunt clerici extra ſacros ordines conſtituti: qui ſe non pñt cōtinere: ſortiri vxores debent: z ſtipendia ſua accipere exterius: quia z de eiſdē pribus nouimus ſcriptū: q dñi debāt ꝓut cuiq̄ opus erat. ō eoz quoq̄ ſtipendio cogitandū atq̄ ꝓuidēdū eſt: z ſub ec cleſiaſtica regula ſunt tenēdi: vt bonis moribus viuant: z canendis pſalmis inuigilent: et ab oibus coz z linguam illicitꝫ z corpus deo auctore cōſerūēt. Cōiter añt viuentibus iā de faciēdis portionibus vſ ex hibēda hoſpitalitate z ad implenda mīa a nobis quid erit loquendū: cū omne q̄ ſup eſt neceſſ tatibus: in cauſis pijs: ac religioſis erogandū eſt domino magiſtro omnibus dicēte: quod ſupereſt date elemoſynam: z omnia munda ſūt vob⁹. Ité vrbanus papa omnibus catholicis.

Clericis omnia communia eē debent.

Cunctos vos non ignorare q̄ hactenus vita cōis inter oēs chriſtianos viguit z adhuc gratia dei viget: z maxie inter eos qui in ſortem domini ſunt electi.i. clericos ſicut i actibus apoſtolox legit: multitudinis añt credentiuz erat

i Oblatiōes.i. mo ꝓcipit eis oblationes dare: ut xvi.q.i.ſtatuim⁹. .j. de conſe.di.i. oēs chriſtian⁹.
k Uia tua.ſe orſū.g.mo nach⁹ epūs factus nō pōt hē ꝓpriū lz ſi hēditas aliq̄ deuoluāt ad eū: erit eccle:ut.xvij.q.i.c.i.in fi.
l Sig vo.ē. diſ. xxxij.ſigs vo.z.c. placuit. hoc hodie non tenet: eē de cle.oiu.iohānes.z.c.i.
m Uxores.ſiſit clici: nūqd ergo dormiūt cū aliis ut.ē.e.neceſſaria nō: q: cēt inhonestū i vxorato. Ité cantabūt cū clericis.qō videt q nō alīr peperent ſtipēdia.z qō hic dicit: ſpāle ē anglicis: nec eni ſit hēbit qs bñficiū eccliaſticū z vxorē: eē de cle.oiu. diuerſ.z.c.ioel
n Et ſub eccliaſtica. lz pz q ſi aliqs i minoribꝰ ordinib⁹ cōſtitutus ducat vxorē: ñ tñ pōt more laico: z viuē nec pōt ꝓuinciā cōrā ſeculari iudice nec ꝓbenda ri ſine ſacrilegio: ut.xx.q.iij.eos.z lxxvi.di.dictum. qō fallū eſt: eē de cle.oiu.iohānes.
o Pontifib⁹.i. diſcis decimis. mōchi.n.z cōiter viuētes ñ vāt de cimas: ut.j.xvi.q .i. decimas
p Nō ſuperſt.vī ergo.q ſi aliquis ita paup ē: q ei ñ ſufficiāt ſua: eē nō teneāt dare

decimas: q̄ nullo p̄cepto sibi aliqs teneat̄ satisfacere. necessaria: ut. xxxvi. di. ñ sanis i fi. qō nō est verā.

a Simus. pollicitationē. nō q̄ ex nuda pollicitatione quā qs facit deo: pōt̄ q̄uenīri. xxij. q. v. c. iuramēti. sic ex nuda pollicitatione facta reipublice: ut. ff. de polli. l. i.

b Aut fidē. hic vī vrbanus solue qōnez augustīn. vi. q. i. qrō i fi. di cūt ñ qdā magis pumendū ceū illū q semp fuit infidelis: q̄ illū q q̄nq̄ fuit bon⁹. nā ist⁹ opa q̄nq̄ viua fuerunt: tñ hec sca ꝓtradicit eis.

c Nolo. augustin⁹ fecerat tres ꝓstitutiones. prima fuit q̄ elici nō possent hre. p. pa: sz illa male seruabat: et q̄ plurimi erāt trāsgressores. tō reuocauit eā: ut. j. e. certe. tertio de psentatione clericoz suoz ꝓfirmauit prīa ꝓstitutione: ut in hoc. c.

d Necessaria. xiij. q. iij. semi. ꝑ. hoc ibi soluti ē.

e Aurū. xxxvi. di. fratrē. qō logit de illis: q̄ añ renūciauerāt ꝓpis et tñ volunt habē ꝓpium.

f Dixerā. i secūda istitutiōe quā feceram.

g Nō tollerem. i. nō ꝑ luderem eos fieri clicos.

h Claudos. q̄ adhuc q̄libꝫ nō renūciauerant.

i Mortuos. i. q renūciauerāt. ꝓpijs et tñ volunt habere ꝓpium.

coz vnū et aīa vna et nec quisq̄ eoz que possidebat aliqd sui esse dicebat: sed erāt illis oia cōia. et infra: quicūq̄ vestrum cōmunem vitā susceptā habet et nouit se nihil ꝓpium habere: videat: ne pollicitationem suā irritā faciat: sed hoc quod dño ē pollicitus fideliter custodiat: ne dānationē sed premiū sibi acquirat: qñ meli⁹ ē non nonera q̄ votū ꝓut meli⁹ pōt nō perficere. grauius enī puniunt̄ q votū fecerūt aut fidem ꝓceperant et votū nō pfecerūt aut in malis vitā finierūt: q̄ illi qui fine voto aut fide mortui sunt et tñ bona egerūt opera. Item augustin⁹ in sermone de cōi vita clericorum.

De eodem.

Nolo vt aliqs de vobis inueniat male viuēdi occasionē. ꝓuidemus. n. bona ut ait apls nō solū coā deo: sz ēt coram oibus hoīb⁹. ꝓpter nos cōscientia nra nobis necessaria est. ꝓpter vos fama nostra nō polluat sed pollere debet i vobis. due res sūt ꝓscia et fama. cōscientia necessaria ē tibi fama ꝓximo tuo. q̄ fidēs cōscie negligit famā: crudelis ē. et infra: nulli liceat in societate nra hre aliqd ꝓpium: sz si forte aliq hīt nulli licet: et q̄ habuerit faciūt qō non lz: et post pauca: enthecā hre nō lz: nō ē eoz fuare aut et a se reuocare mēdicātis manū. quotidie tā multi petūt: tā multi gemūt tam multi inopes nos inꝑpellāt: vt plures tristes relinquamus: qa qō dare oīb⁹ possum⁹ nō habem⁹: nō habeam⁹ ergo enthecā. et infra: Qui habuerit ꝓpiū vel hre voluerit et ꝓpio vinere et ꝑ ꝓcepta ista facere: pax ē ut dicā non mecum manebit: sed nec clericus erit. dixerā enim et scio me dixisse: vt si nollent susc̄ipere socialem vitam mecum: illis non tollerem clericatum sed seorsum manerent: seorsum viuerent. Malui enim habere ecos vel claudos: q̄ plangere mortuos. qui enim hypocrita est: mortuus est. quō ergo qui cūq̄ voluisset extra manere: et de suo vinere: non tollerem clericatum et rita mō qa placuit eis deo ꝓpicio hec socialis vita. quisq̄s cum hypocrisi vixerit: qsq̄s inuentus fuerit habens ꝓpium: non illi permitto: ut inde faciat testamētum: sed delebo eum de tabulis clericoz. Item qui non vult mecum manere et in communi vinere: habeat libertatem: sed videat vtrum habere possit felicitatis hereditatem Idem. Non licet hre ꝓpium his: qui suis renunciant et communiter vīere spondent.

Non dicatis vos aliqd habere ꝓpium: sed sint vobis omnia communia. et infra quicunq̄ autem in tantum ꝓgressus fuerit malum: vt occulte litteras ab aliquo vel quodlibet munus accipiat: si hoc vltro confitetur: parcatur illi et oretur pro eo. si autem deprehenditur atq̄ conuincitur: scōm arbitrium ꝓsbyteri vel ꝓpositi grauius emendetur. et infra: Cum huius nostre cōgregationis fratres non solum facultatibus: sed voluntatibus ꝓpijs in ipsa ordinis susceptione renūciauerint: et se per promissam obedientiam penitus alioz̄ ptāti et imperijs i xpō et ꝓ xpō subdiderint: certū ē eos nihil hre possidē dare vel accipere

a Non dicatis. extra de accu. ex parte. extra ne cle. vel mona. nō mag. ope.

b Pos. dare. nūq̄d paupi fame moriēti tenēt̄ subuenire sine sua? ita. nec obstat. i. q. i. nō ē putanda: q̄m hoc casu quilibet ei subuenire tenet. n. q̄ nobis supabūdant: pauper. i. sūt: et. xlvij. dis. sicut hi. si aūt est in scholis de hīa agere pōt et mutuare sicut si hui⁹ famil⁹. ut. C. ad macedo. l. viti. ff. de iudi. si longius. §. si hui⁹ famil⁹ ar. extra ō offi. iudi. de lega. ꝓterea. ff. de iurisdi. om. iudi. l. ij. §. nunqd vestis ē sua quā habet: vel nūquid dicit possidere res tēporales uel vestem? nō videt: quia vestis qua semp vtitur seruus de peculio dñi est. ff. de peculio id vestimentū. sed seruus si possidet ea que sūt i peculio: ut. ff. de acq. pos. q̄ sera⁹. ite qui ab alio possidet: ipse nihil possidet: ut. ff. de adulte. sic euenīet. sed dicas q̄ ex pmissione ꝓlati sui pñt possidere: ut extra de sta. mona. c. monachi. et nō q̄ monach⁹ rōne cōtractus nec agere pōt nec q̄uenīri: sicut ille q cessit bonis: ut. ff. de arbi. ite si vnus in pn. sed hoc notaui. n. q. i. de ꝑsona. Item cū monach⁹ dicatur seruus: ut. luij. di. multos. ergo nō habet liberū arbitriuz: ut xxij. q. ij. c. vnico. nec enim velle videt̄ qui ex necessitate obtēperat. ff. de reg. iuris. l. velle. Ite agere nō pōt de iniuria sibi illata. sed tamen eius ꝓlatus potest agere nisi ꝓlatus absit: nec reliquerit ꝓcuratorem ad instar filijfamil et. ff. de iniuri. sed si vi⁹. §. aut ꝓtor.

a Sine superioris. ex de offi. ordina. quanto. habet tñ ius eligẽdi et ius accusandi suũ prelatum siue abbatẽ: z illud potest facere sine licẽtia abbatis: q hoc a iure eis conceditur: ex de accusa. ex parte.

d Xemplũ adhuc oñdit q ecclesia possit habere ppetuum.

e Fures. occultos peccatores. fil'e. xviij. q. iij tu bonus. ex de tempo. or. c. vlti.

f Xpedit. sz cões. q̃rit quis sit dñs rerũ ecclesiasticarum. nũ quid paupes dicunt esse dñi: ar. q sic. xvi. q. i. qñ quicqd. pot dici q ecclesia sit dña: ut. xvi. q. iij. inter memoratos. sic hereditas ẽ domina: ut. ff. de acquirẽ. rer̃ do. hereditas. alij dicũt q ipse deus: ut. i e. q. ij. qui christi. z. c. q abstulit. vel dic dominũ esse apud clericos sicut dominũ rex vniuersitatis apud ciues: insti. de rer̃ diui. §. vniuersitatis. dicũt etiam pauperes dñi: q inde sustentant.

g Cum ꝓpositus. z cõfirmatus. nã ante non pot administrare nisi remotus sit: ut ex̃ d elec. q sicut. z. c. nihil.

h Si scirent. fil'e. vij. q. i. ois q. ar. bonũ. p illis qui suis renũciauerunt: q semp ꝓsumitur illos iustã causam z hitẽ fouere. z est bonus fil'e ex̃ de no. ope. nũ. c. ij.

sine superioris licẽtia debere q si ꝓpinquus vel amicus vl̃ qlibet fratrũ cuiqz aliquid offerre voluerit: primo quidẽ priori insinuet: z sic suscipiatur si ipe mãdauerit de quo tñ nihil fiat aliud: nisi qõ priori placuerit. I dem. De eodez

Xemplũ domini accipite cõuersantis in terra. quare habuit loculos cui angeli ministrabant: nisi quia ecclia ipius loculos habitura erat: quare furẽ admisit: nisi vt ei? ecclesia fures cuz patitur: tolleret. I rem prosper.

Ecclesiaꝝ ꝓpositi rex dispensatores efficiũtur earum.

Xpedit facultates ecclesie possideri z ꝓprias perfectiones amore cõtẽni. non eni ꝓprie sunt sed cõmunes ecclesie facultates. z ideo qsqs oĩbus que habuit dimissis aut vẽditis fit rei sue contemptor: oĩ ꝓpositus fact? fuerit ecclesie: oĩm que hz ecclia: efficitur dispensator. deniqz sanctus paulinus: ut ipi meli? nostis: ingentia predia q fuerunt sua vẽdita pauperib? erogauit. sed cũ factus eẽt eps non contẽpsit ecclie facultates: sz fidelissime dispẽsauit. quo facto satis oñdit z ꝓpria debere ꝓpter pfectiõem contẽni: z sine ipedimẽto pfectõis posse ecclesie facultates: q sũt p fecto cões possidere. qd sanctus hilarius: nõne ipe omnia sua aut parẽtibus relict: aut vẽdita pauperibus erogauit. is tñ cũ merito sue pfectionis fieret ecclesie arelatẽ. ejus que i'la tũc habebat eccl. fia nõ solũ possidebat: sed ẽt acceptis fideiũ numerosis hereditatibus ãpliauit. itaqz hõmines tã secularium qz diuinaꝝ lr̃aꝝ sine ambiguitate doctissimi si scirẽt res ecclesie debere cõtẽni: nũqz eas debuerãt suscipere qui cia reliquerant.

I tẽ gregorius felici epo de acrepeli.

Diaconi vel quelibet religiose ꝑsone regulare vitam ducere cogantur.

Qoniã velina virentina z blãdina ecclesie tibi i vicino sunt cõstitute: ꝓpter ea fraternitati tue eaꝝ solẽnit opa visitationis iniũgim?: illud oĩbus cõmonẽtes: ut vbicũqz ꝓfataꝝ ecclesiaꝝ siue diocesiũ: vl̃ diaconi vel religiose ꝑsone innẽte fuerit: districte ac canonice viuãt. I tem melchiades papa. Quare i ꝓmitiua ecclia predia vẽdebantur.

Uturã eccliam apli i gẽti b? ꝓuidebãt. iccirco ꝑdia in iudea minime sũt adepti: sz ꝑcia tãtũmõ ad fouẽdos egẽtes. cũ xo inter turbines z aduersia mũdi succresceret eccle sie: ad hoc ysqz puenit: vt non solũ gẽtes sz etiã romani ꝓncipes: q toti? orbis monarchiaz tenebãt: ad fidẽ xpi z baptismi sacramẽta ꝓcurrerẽt. e q bus vir religiosissim? cõstantinus ꝓm? fidẽ veritatis patẽter adeptus dedit licẽtiã per vniuersũ orbẽ suo degẽtibus imperio nõ solũ fieri christianos: sz etiã fabricãdi ecclias z ꝑdia ꝓstituit tribuẽda. deniqz idẽ ꝓfat? ꝓnceps donaria ime sa ꝓtulit: z fabricã tẽpli ꝓme sedis beti petri illustrauit: adeo ut sedẽ iperialẽ fl̃qret: z beato petro successoribusqz suis ꝓ futurã ꝓcederet. Idẽ xo ꝓsidẽs sacte synodo q apud nicenã ꝓgregata ẽ: cũ qrelã quoꝝdã clericoꝝ ꝑspiceret cozã se deferẽdã: ait: vos a nemie diiudicari potestis: qa soli? dei iudicio reseruamini. dij ereni vocati estis: z iccirco nõ potestis ab hoĩbus iudicari. ab illo etenim rpe z deinceps viri religiosi nõ solũ possessiones z ꝑdia q possidebãt: sz etiã semetipos dño ꝓsecrarũt: edificãtes basilicas i suis fũdis in honore sãctoꝝ martyrum per

i Qoniã velina. nota plurũ ecclesiaꝝ visitatione vni cõmittit: z ẽ ar. q ratione ꝓpinquitatis aliqd statuẽ ꝓtratius. sic ex̃ de postu. ad hoc. z. lr. iij. di. cũ longe.

k Cõstitute. vij. q. i. constitutũ. s. lri. di. ebitum.

l Melchiades. fallus est titulus. quia melchiades fuit primus ante siluestrum: z ei? tpe ẽ constantin? conuersus. xcvi. di. i palea constãtinus.

m Uturã. romani. ergo imparo: ẽ dominus totius mũdi ã. v. j. q. i. in apibus.

n Prime. videt ergo q ecclesia petri sit ꝓpe ecclesia beati iohãnis apostoli laterauen. x. q. i. sancto. num. sz ergo ne. prime petri. i. apli. uel prime. i. aplice.

o Concederet. ergo imperiuz ẽ apud ecclesiam romanã: ut. xcvi. di. in illa palea constantinus.

p Synodo. nã ante eum nõ fuerunt generales synodi cõgregate: ut. xv. di. c. i.

q Basilicas. de cõse. di. i. nemo

Udētes. matricibus. vñ ergo q̄ tñ matrices eccl̄ie oli̇m habuerūt p̄dia ⁊ possessiões. vñ videt q̄ illa solēnitas q̄ i alienatione rez eccl̄ie seruari ꝓcipit. x. q. ij. calellas. al's h. ius tñ de maioribꝰ eccl̄esijs itel ligat. cū. n. olim eccl̄ie erāt tenuestiatoꝛ erat in ḡsitio adhibēda i alienatione. sed cū hodie augmētate sūt possessiones eccl̄ie: sufficit ossensus capl̄i eccl̄ie. sufficit. n. ossensus capl̄i ad alienationē faciēdā: ut. j. q. ij. sine.

¶ Apl̄oꝛ. epi tenent locū apl̄oꝛ ut h̄. s. quo ad dignitatē: monachi quo ad renūciationem. ꝓpꝛioꝛ ⁊ cōem vitā. xvi. q. i. er auctē. oēs sacerdotes q̄. ad sacꝛoꝛ dispensationē. xi. q. iij. ab sit. xxi. di. i nouo. lxvij. di. quoꝛuꝰ vices.

¶ Ab epo. ex de ꝓben. c. epus.

a ¶ Abebat. indigentibꝰ. ar. ꝺ elemosynis fieri elemosynā. xvi. q. i. decime tributa.

b ¶ Cogitandū. s. i. q. vij. queri nbꝰ ꝓtra. vbi dicitur q̄ de futuris ingramꝰ ⁊ futuris casibꝰ debemus occurrē: ut. xxiij. di. j. noie. Solutio: cautela ñ. ꝓhibet: ſ ſolicitudo nimia. xlvij. di. c. oēs hꝰ. ⁊. c. fic hi. ciuitates ac monasteria innumera: in quibus ſcemus dño ſeruieatiū cōueniret. ¶ tē vbanus papa.

Quare ꝓdia fidelium hodie ab ecclesia non alienentur.

Udētes aūt sūmi sacerdotes ⁊ alij atq̄ leuite ⁊ relig fideles plus vtilitatē posse cōferre: si hēditates ⁊ agros q̄s vēdebāt eccl̄esijs q̄bus ꝓsidebāt eꝑi tradereī: eo q̄ ex sumptibꝰ eoꝝ tā ꝓn̄ibus q̄ futuris tꝑibus plura ⁊ elegatioꝛa possent ministrare fidelibꝰ cōmunē vitā deducētibus q̄ ex precio ipoꝛ: ceperūt ꝓdia ⁊ agros quos vēdere solebant matricibus eccl̄ijs tradē: ⁊ ex sūptibus eaꝝ viuere. ipe xores in ditioe singulaꝝ prochiarū eꝑoꝝ q locū tenēt apl̄ozum erāt ⁊ sūt vsq̄ adhuc ⁊ futuꝛ semp debēt eē tꝑibus. e q̄bus eꝑi ⁊ fideles dispēsatoꝛes eorū oībus cōi vita degere volētibus mistrare cūcta necessaria debēt: ꝓut melius poterit. ut nemo in eis egēs iueniatur ipe. n. res fidelū oblatōes sappellāt: q̄ a fidelibꝰ dño offerūtur. memoratis ergo augmētationibꝰ intātū eccl̄ie: in q̄bus eꝑi p̄sidēt: dño āminiculāte creuerūt: ⁊ itātis maxima ps earū abundat rebus: vt nullus sit in eis cōez vitā gerēs indigēs sed oīa necessaria ab epo suiſq̄ ministris pcipiat. ideo si aliq̄s extitit modernis aut futuris tꝑibꝰ: q̄ hec auellere nitat iā dicta dānatiōe feriaī. ¶ tē augustinus.

De eodem.

Habebat dñs loculos a fidelibus oblata cōseruans ⁊ suoꝛ necessitatibus ⁊ alijs indigentibus tribuebat. tunc ꝓmum ecclesiastice pecunie forma est instituta: ut intelligeremus q̄ ꝓcepit non eē cogitandum de crastino: non ad hoc fuisse preceptum: vt nihil pecunie seruetur a sanctis sed ne deo ꝓpter ista seruiatur ⁊ ꝓpter inopie timoꝛez iust ci ⁊ deseratur. ¶ his omnibus auctoꝛitatibus claret: q̄ clericis nullo modo licet hēre q̄d ꝓpꝛiū. q̄ si habuerint: nō clerici erūt: nō tamē clericaꝰ eis tollendus est. ¶ nde augustinus ait in eodē sermone.

Clericaꝰ nō tollat eis: q̄ volūt hēre aliq̄d ꝓpꝛium.

Certe ego sum qui statueram nullum ordinare clericum: nisi qui mecum vellet manere: aut si vellet a ꝓposito discedere: recte illi tollerez clericatum. ecce in cōspectu dei ⁊ vestro muto consilium. q volunt habere aliq̄d ꝓpꝛium: q̄ bus non sufficit deus ⁊ ecclesia eius: maneant vbi volunt: ⁊ vbi possunt. non eis aufero clericatum: nolo habere hypocritas. malum enim esse q̄s nesciat: malum est cadere a ꝓposito: sed peius est simulare ꝓpositum. ⁊ post pauca si non seruat sanctitatem fortis dimidius cecidit. si vero intus habuerit simulationem: totus cecidit. nolo ut habeat necessitatem simulandi. scio quomodo homines amant clericatuꝫ nemini eum tollo nolenti mecuꝫ cōmuniter viuere. ¶ Cōtra sunt alie auctoꝛitates: quibus conceditur ꝓpꝛia habere non solum alijs sed etiā epiſcopis. ¶ nde in cōcilio agathensi legitur.

De rebus ꝓpꝛijs vel acquisitis epiſcopi hered⁹ suis derelinquant

Epiſcopi de rebus ꝓpꝛijs vel acquisitis vel quicquid de ꝓpꝛio habent: heredibus suis si voluerint derelinquant. quicquid vero de ꝓuisione sue ecclesie fuerit: siue de agris siue de fructibus siue de oblationibꝰ: omnia in iure ecclesie seruare censuimus. ¶ tem ex concilio martini pape.

De eodem.

c Certe. discedē. i. si assumē. ꝓpositum renunciā dr: ut ibi: Cadent a latere tuo.

d ¶ Tollerē. i. si admitterem.

e ¶ Ecce. ar. aliquē venire ꝓtra sacrū suū. xvij q. ij. gonsald⁹. xxxv. q. ix. q̄ qs. xxij. q. iij. si malū. ⁊. c. iurauit. lv. di. penitētes. ff. de his q̄bus ut indig. tutoꝛē. ꝺ. xxxij q. v. horrend⁹. ar. ꝺ. xij. q. i. q̄ picu olū. viij. q. ij. dilectissimi. xvij. q. ij. sūt q opes. C. de trāsact. si ex cā. C. de cap. ⁊ postli. re. nec nos. C. ꝺ remiss. pig. debitū. ff. ꝺ acq. here. q̄ supstitis. ff. de adop. pⁿ mortē. ꝺ. ff. de sui. ruſ. ꝓe. ꝓ fundū. 30. q. liber pōt venire contra sacrū suū vbi ē expressum in iure: alʒ nō. b.

f ¶ Malū. i. occasio mali: q: rei familiaris cura sine peccato vir pōt exerceri. xxv. di. quals. ul' intelligē. ꝓpie. peꝰ eni ē ꝓ hypocrisim peccare q̄ manifeste: ut ex de here. cū ex iuſto. ff. de ritu nup. palam. ⁊ plus est veneno occidere q̄ gladio. C. ꝺ male. l. vnica. ⁊ plus ē persuadere q̄ cōpellere. ff. de ser. corrup. l. i. §. vlt. ⁊ sic nō obstat. xxxij. q. iij. nemo.

g ¶ Malū. hoc. ſ.

h ¶ Cadere. i. nō sumē.

i ¶ Sanctitatē. i. minꝰ piculū ē esse manifestū q̄ occultū. ⁊ sic nō ē ꝺ. xxxij. q. iij. nemo. vbi dicit q̄ tolerabilioꝛ est culpa si lateat.

k Epiſcopi. ul' acqſitis. de ꝓpꝛio. vel dic acqſitis nō occasione ecclesie: ut ex de testa. q: nos.

l ¶ Habent. de hoc dicemus. j. e. q. iij. c. i.

t De ꝓfitiene. clerici de reb⁹ mob lib⁹ nihil in vltima volũtate pñt dare: niſi talis ſit eccliꝫ ꝓfuerit de teſtu. ad hoc. 7. c. relatũ. §. licet.

u Fructib⁹ nõdũ ꝓcepti. ar. ff. quẽadmodũ vſufru. amit. ſi vſufructuari⁹ in fin. imo etiaꝫ de ꝓcepto ſi pñt condere teſtamentuꝫ: eẽ de teſta. q⁹ nos admonet.

• Manifeſta. facit g⁹ muẽtariũ: ut. xvij. di. de ſyracuſane.

p Qui circa. i. vicedominus: ut. lxxxix. di. nolum⁹. 7. c. ſe. q erit teſtis adminiſtratiõis ſue. alt erũt teſtes vite ſue. §. ij. q. vij. cũ paſtoris.

q Int manifeſte. i. diſtincte.

r Dñice. i. ecclefie.

ſ Probat. ex hoc. c. et in auct. de eccleſiaſti. ti. §. interdicim⁹. ff. de dona. inť vi. 7 vro. quꝫ tus mutuus. C. e. ti. etiã videť q ſemp res acqſite ꝓſumunť eſſe de bonis eccleſie: niſi pbetur ꝛriũ: ar. ꝛ. C. arbi. tute. ſi defũctus. ibi eni vicitur q tutor q nihil ante hẽbat: poſtea per induſtriam ſuã multa potuit fuiſſe lucrat⁹. vñ puꝑil lus cogitur ꝓbare illas ſuas eſſe. Tu dicas: q ſi eꝑs uſ ali⁹ ꝓlat⁹ ꝓmittit vnť reb⁹ ſuis et eccl'ie: cũ nõ ſit facta diſtinctio: cogent heredes eꝑi ꝓbare illas res nõ eẽ eccleſie: ſicut vtor cogit ꝓbare res aliꝫs nõ eẽ maritiꝫ: q⁹ ꝓmiſcue vnť reb⁹ mariti ut ſuis. vel aliť diſtinguas: ſi certũ ẽ: q eꝑs añ epatũ habuit, ꝓpriũ: tũc incũbit eccl'ie onꝰ ꝓbandi res acqſitas eſſe: tñ de rebus eccleſie: ar. i. q. iij. c. i. 7. ij. vel dic q ſi p⁹mo⁹ tem eꝑi eccliꝫ inuenit i poſſeſſione rerũ: tũc berechibus incũbit, pbatio ſz ſi heredes ſũt i poſſeſſione: tũc eccliꝫ pbabit ut. j. e. q. v. c. i. in fi.

r Aut filios. §. xxviij. di. de ſyracuſane. ꝓ. ſz

MAnifeſta autem debẽt eẽ que ad eccleſiam pertinẽt bis qui circa epiſcopos ſunt preſbyteri 7 diaconis: vt ſi epiſcopo contigerit inopinatus trãſitus: res eccleſie nullo mõ poſſint minui 7 pire. neqꝫ res propꝛie epiſcopi importunitatem patiantur pro rebus eccleſie: ut nec eccleſia dãnuꝫ incurrat: nec epiſcopus in ſuis rebus pro rebus eccleſie proſcribatur. Idem ſtatutum eſt in canonibus apoſtoloꝝ vbi legiť. De eodem.

SInt manifeſte res ꝓprie epiſcopi: ſi tamẽ habẽt res proprias: 7 manifeſte domini/ce: ut poteſtatẽ habeat de ꝓ/priis rebus eꝑs moriens ſicut voluerit 7 quibus voluerit de relinquere: ne ſub occaſione eccleſiaſticaꝝ rerꝫ ea que eꝑi eſſe ꝓbantur interdicanť. fortaſſis enim aut vxoreꝫ habet aut filios aut ꝓpinquos aut ſeruos. 7 iuſtũ eſt hoc apõ deum 7 homines: ut nec eccleſia patiať detrimentũ ignorantia rerꝫ põtificis: nec eꝑs vel eiꝰ ꝓpinqui ſub obtenta eccle ꝓſcribant: 7 in cauſis incidãt qui ad eũ pertinent: monitiſqꝫ eius iniurijs infamenť. Item in eiſdẽ canonibus. Exrebus eccleſie eꝑs ſi indiget: ſibi 7 ſuis neceſſaria ſumat.

SEt bis aũt quibus eꝑs indiget: ſi tñ indiget in ſuas neceſſitates 7 peregrinorum fratrũ vſus 7 ipe percipiat: vt nihil ei oino poſſit deeſſe. lex eni dei ꝓcipit: vt qui altario deſeruiũt: paſcanť de ipo.

Item ex ꝓcilio antiocheno capꝰ. xxxv. Res eccleſiaſticas eꝑs diſpenſet.

SDiſcopus eccleſiaſticaruꝫ rerꝫ habet poteſtatẽ ad diſpenſandũ erga oẽs qui indi/gent cũ ſumma reuerentia et timore dei. ꝓticipet aũtẽ 7 ipe quibus indiget: ſi tñ indiget: tã i ſuis qꝫ infratrũ qui ab eo recipiunť neceſſarijs vſibus ꝓfuturis: ita ut nulla qualibꝫ occaſione fraudenť iuſta ſanctũ apoſtolũ ſic dicentẽ: habẽtes victũ 7 veſtitũ his contẽti ſimus. q ſi cõtentus bis minime fuerit: cõuertat aũt res eccleſie in ſuos domeſticos vſꝰ 7 eius cõmoda vel agroꝝ fructus non cũ preſbyteroꝝ diaconoꝝũqꝫ conſcientia ꝓtractet ſed hoꝝ poteſtatẽ domeſtici ant ꝓpinquis aut fratrib⁹ filijſqꝫ ſuis cõmittat: vt per huiuſmodi ꝓſonas occulte res ledanť eccleſie: ſynodo ꝓuincie penas iſte ꝓſoluat. Si aũt 7 aliter accuſať eꝑs: aut preſbyteri qui cũ ipſo ſunt: q⁹ ea que pertinent ad eccleſiã vel ex agris vel ex alia qualibet eccleſiaſtica facultate ſibimet vſurpent: ita ut ex hoc pauperes affligãt: criminationibus vero 7 blaſphemijs tã ſermo ꝓdicationis qꝫ hi qui diſpenſãt taliter exponanť: 7 hoc oporet corrigi: ſacta ſynodo id qõ condecet eõprobante. Item in canonibus apoſtoloꝝ. Res eccleſie ſũt in epi ptate.

PRecipimus ut in poteſtate ſua res eccleſie eꝑs habeat. ſi enim anime hominum precioſiores illi credite ſunt: multo magis oportet eũ curã de pecunijs agere: ita ut poteſtate eius indigentibus oĩa diſpenſentur per preſbyteros 7 diaconos: 7 cũ timore 7 oĩ ſolicitudine miniſtrẽtur. ex his autem quibus indiget tẽ. vt ſupra. Cum ergo in concilio agathen. 7 martini pape 7 canonibus apoſtoloꝝ dicat: ſint manifeſte res ꝓprie epiſcopi hoc ꝓmittebať tempore apoꝝ qui ortũ canon iſte ẽ.

u Aut ſeruos. quos põt facere hẽdes 7 liberos.

r In cauſis. i. litigare coganť.

a Abis. indiget. q⁹ reb⁹ eccle nõ ſz qs paſci. ſi habz ꝓpria: ut. i. q. ij. clericos. et. c. paſtor.

b Diſcopus. hoc. c. hẽs r. q. ij. epus.

c Uſib⁹. b oĩdiť: qua neceſſitate clerici debent eẽ otenti. ſ. ut habeãt victũ 7 veſtitũ: 7 ita referť hic neceſſitas ad nature neceſſitatẽ: 7 eſt ar. ꝓ illos q dicunt ſe ꝓpter neceſſitatez habẽ plures eccliás.

d Fruct⁹. ergo res mobiles põt dare ſine ſciẽtia cleri ſui: ꝛ ꝺ dona. c. ij.

e Lonicia. j. e. q. ij. ſine. 7. c. alie nationes.

f Propinquis. §. lxxxix. di. decẽter.

g Recipim⁹. ꝓcioſiores ſic. j. xvi. q. ij. c. i.

h Multo magis. ſilẽ eſt quod oĩdit ius: ergo mulier credit ſe viro de corpore: dignũ eſt ut credat ei de dote reſtituenda. vñ nõ tenet vir dare ſi/de iuſſore de dote reſtituẽda: niſi vir laboret in ſacultatibus: ut eſt de dona. inť vi. 7 vro. ꝓ veſtras. et C. ne fideiuſ. do. dẽ. l. i.

i Preſbyteros. §. lxxxix. di. c. volumus.

k ¶ Cum ergo .in concil. concludit q̄ clerici p̄ñ habere ꝓpria.

l ¶ Quomodo g° modo queri de contrarietate illozum .c.ō.e. no lo.7.ō.e. expedit

m ¶ Sz notandū est. male solui: sz dic ut dixi .ō.e. i p̄n. questionis.

n ¶ Li aūt .infirmi. s. animo.

o ¶ Dispensatozi .s. suo. vel dispensatozi. i. epo.

p ¶ Nil habenti bus. i. pauperib⁹ xvi. q. i. c. fi.

q ¶ Sine pecca to. hic patet q̄ si clerico sufficiant ꝓpria: nō habebit ecclesiastica: ut. xvi. q. i. qñ qc quid. i. q. ij. cleri cos. 7. c. pastoz. 7 .j.e. si p̄uatū. x. q. iij. cauendum. sz ꝓtra nemo suis stipendiis cogit militare: eē de fimo. cū sit roma na. 7 q altario de seruit. 7c. ut. ō.e. er his. Sol. hoc c. de ocilio loqui tur ut de oblatio nibus q̄ illis non sūt cōicande: uel possūt hr̄e bona ecclesiastica non ut sibi reseruent: sz ut distribuant pauperib⁹. xvi. q i. c. finali.

r Es eccle. ꝓpria. si ergo de reb⁹ eccle sie emisti equum vel aliud: illud ñ est tuū. sed dicas q̄ illud solū cleri cozū est qđ. pbabili rone ostendūt ut. ō.e. expedit. 7 .j.e. si p̄uatū. 7.j cum in eisdē canonibus 7 i cō cil. ātiocheno p̄cipiat: ut eius participet res ecclie: si tñ indiget: nōne patenter ostenditur q̄ epl̄ habeat libere ꝓpria: dicendo. n. si indiget rebus ecclesie: notat eū habere ꝓpria que forte suis necessitatibus nō sufficiūt. quō ergo clericꝰ si ꝓpriū habere voluerit: clericus nō erit: 7 eius hñs propria nō solū nō desinit eē eps: vez etiā cūctas ecclesiasticas facultates in sua iubeť habere potestate. Sed notandū ē epos orientales vxozes habere 7 filios: quosdā aūt ex nr̄is partibus cū in laicatu sine in minoribus ordinibus cōstituti habeant vxozes 7 filios: siue morte vxozis interueniente siue continentia pari voto seruata ad sacros ordines accedere. his oībus cōcedit habere ꝓpria ad suos 7 suoz vsus qui autem ab infātia sacre militie traditi sunt: nullo modo eis permittitur habere ꝓpria quia nulla est eis excusatō p pietatis: nisi forte retinendo sua a sūptibus ecclesie abstineant: qō fieri posse prosperitatur dicens.

De his qui tam infirmi sunt: vt suis rebus renūciare nō possint.

t ¶ Li autem qui tam infirmi sunt ut possessionibus suis renūciare nō possit: si ea q̄ accepturi erāt dispensatozi relinquūt. nihil habētibus cōferenda: sine peccato possident sua: qz ipi quodāmō sua reliquūt qñ. ꝓpis cōtenti reb⁹ nihil eoz: q̄ labozi vel ordini suo deberi arbitrant: accipiunt.

u ¶ De reb⁹ vero ecclie queritur an liceat eas p p̄bendas diuidi: ut annos q̄sq; redditus sibi specialiter vēdicet. hoc nō posse fieri argumēto 7 auctoritate ꝓbatur: Clerici successozes eoz sūt. de quibus dicitur: multitudinis enim credentium erat coz vnum 7 alia vna. necesse est ergo: vt eozum sequātur vitā: quoz in ecclia gradū administrant: non ergo aliquid sibi ꝓpriū vēdicabūt sed erunt eis oia cōia. ¶ tez vbanus papa ait.

Res ecclesie quasi cōes episcopus dispenser.

R Es ecclesie nō quasi ꝓpe sed ut cōes 7 dño oblate cū sūmo timoze nō in alios q̄s in prefatos vsus sunt fideliter dispēsande. ¶ tē ex synodo habita rome ableugenio papa

Nō licet epo res ecclie aḡ i ꝓprios vsus conuertere.

N Ulli epoz liceat res mobiles aut imobiles de substrictis plebib⁹ alijsq; pijs locis in ꝓpo vsu hr̄e: ne maiozes enozmiť locupletēť 7 miozes tūfcō paupes inueniāt. ¶ agēs canonica auctē coartat⁹ existat q̄ i g° res ecclie nō q̄t ꝓpe sz q̄t cōes hñde sūt: cū de cōi nullus dicat hoc meū est: nec ó rebus ecclesie hec mea est pōt aliquis dicere: ne videatur ñ imitari charitatem illoz: in q̄ nulli aliquid erat ꝓpriū: sed erant illis omnia communia.

¶ His ita respōdetur: sicut pfectione charitatis manēte sm discretionem ecclesiarū distributio fit ecclesiasticaruz facultatū: dū alij possessiones huius ecclesie ad dispēsandū cōmittunt: ex q̄bus licet res ecclesie oībus debeāt esse cōmunes: pmū tñ sibi 7 sue ecclesie deseruiētibus necessaria eps sū bmistret: 7 reliqua que supersunt fideliū vsibus ministraturus. Ita 7 p̄bēde ecclesiaz eadez charitate manēte pie 7 religiose pōt ōstribui nec tūc rebus ecclesie vt prozpijs sz vt cōibus vtilitatibus deseruitur⁹: ut ex his q̄ sibi assignata sūt: primū sibi necessaria pcipiat. siqua ꝺo suis necessitatibus supsunt: in cōmunes vs⁹ ecclie expēdat. ¶ ñ aug⁹. ad bonifaciū.

De eodē

q. ij. sine exceptione. q̄ quid eni habes sup illud qō sufficit tibi illud violenter detines: ut .ō. di. xlvij. sicut.

b Nulli. enozmiter. ar. q̄ eps de iure vnius ecclesie pōt detrabere 7 alij cōferre: dummodo alij ecclesie grauia damna nō infligat: ut. j. ea. q. ij. bone. quid iuris sit dicemus ib. 7. xvij. q. iij. §. quod aūt.

c ¶ Z ergo. hoc meū ē. falsū dicit. naz res que cōis est aliquib⁹ omniū illoz ē: ut. ff. ō ritu nup. illud. vñ hoc verbū suū ambiguū ē. p toto et p parte: 7 qui iurat suum nō esse: iurabit etiā sibi cōem nō esse. ff. de ✠. fig. pupill⁹. §. vlti. 7 cuz qs legat seruos suos tā illi qui ex toto sui sunt q̄s qui. p parte intelligūtur legati: ut. ff. de le. iij. figs seruos. si autem est aliquid vniuersitatis vl̄ ciuitatis: illud nō est cuiuslibet. j. e. q. ij. q manumittit.

d ¶ Expendat. mirū est quare gratianus nō inducit. c. q̄ poss. siones ecclesie possunt diuidi que longe melius faciunt ap. ꝓpositum: ut. j. q. ij. quisquis. 7. c. sepe fit. x. q. ij. casellas. 7. x. vi. q. possessiones. 7. q. iij. clerici. ar. ꝓtra. j. q. iij. vobis. x. q. iij. vnio. 7 ō. e. quia tua. 7. c. necessaria.

e S J. ꝓuatū. uel pōt intelligi: ſi. i. q̄uis. f ¶ Ꝓuatus. i. ſeparatus aliq̄d poſſidem⁹: nō tñ illud ẽ noſtrū quoꝝ ꝓcuratiōnē. i. q̄ tñ illi⁹ ꝓcuratio eſt nobis cōmiſſa. uel dic ꝓuatū. i. ꝓpriū. g ¶ Nō illa noſtra ſūt. i. a nobis recipienda.

b ¶ Procurationez. g⁹ plani dicūt. ꝓcuratores rerū eccleſiaſticarū: ut hic. z. xiij. q. i. §. i. q̄q̄ dñi dicunt: ut. xvi. q. i. z tpis. q̄q̄ defenſores. xvi. q. i. i canonib⁹. q̄q̄ pres: ut. lxviij. di. q⁹. rū vices. nō tñ hñt libe

Q. ij.

ram z generalē admīſtrationē: ſicut z ꝓcurator celaris: ut. ff. ō offi. ꝓcura. ceſ. l. i. modicuz tñ donare pñt: extra ō dona. ceterum. tñ loco dñi hñt cū bñ adminiſtrant. loco p̄donis cuz male: ut. ff. ꝓ empt. qui fundū. §. ſi tutor.

i Unc q̄rit. Alienatio ẽ ois contractus p quez dñiū tranſfert: ut. C. de fūdo do. l. i. ſed hic largius ſumit alienatio: q⁹ nec obligari pñt res eccleſie. qd aūt ſubſe contineat hoc nomē alienatio: dicit ēē de re. eccl. nō alie. c. nulli. in auc. ō nō alie. uel pmu. coll. iij. §. nos igit. phibent res eccleſie alienari: ut. j. e. fine. z. q. ij. hoc ius. et res ceſaris. ff. de leg. i. apud iul. §. vlti. ſz excipiunt q̄tuor: caſus. cauſa neceſſitatis: ut ſi debitū vrget: ut in illa. l. hoc ius. cā pietatis ꝓ redemptione captiuoꝝ ul' alimonia pauperū: ut. j. e. aurū. cā vtilitatis: ut. j. e. fine exceptiōe. cā incōmoditatis ul' mīnoris vtilitatis: ut. j. e. terrulas. alie cauſe pñt aſſignari: ſz ad has pñt oēs canones reduci. res tñ eccleſie que ſeruādo ſeruari nō pñt citra aliquā ſolēnitatē alienari: ut. C. de admi. tu. l. ſer q. §. vlti. C. q̄ decre. nō opus. l. vlti. z. xcvi. diſ. bñ. ſz alie res eccleſie cū ſolēnitate alienāde ſūt. z olim quidē duo de vicinis epīs intererāt: z de cā alienationis cognoſcebant z ſubſcribebāt: ut. x. q. ij. caſellas in fi. j. e. quecūq̄ ſuffragio. z. xvij. q. iij. nullus. ſz hodie ſufficit conſenſus capli et epi: ut. j. e. c. fine. Et ſi res ſit modica z neceſſitas magna nō eſt neceſſarius ꝓſenſus capli: ut. j. terrulas. Jn reb⁹ monaſteriorū alienandis requirit ꝓſenſus abbatis z capli z epi. j. e. abbatib⁹. xvij. q. iij. in venditionib⁹. idē in eccleſijs parochialib⁹ vbi etiā ꝓſen⁹ ſacerdotis requirit. j. e. placuit. x. q. j. ſigs epūs. facta alienatio ꝑ dictā formā ẽ nulla ſz fit

S J ꝓuatū poſſidem⁹ qō nobis ſufficiat: nō illa nr̄a ſūt quoꝝ ꝓcuratiōem quodāmō gerim⁹: nō ꝓpetatē nob⁹ vſurpatiōe dānabili vēdicem⁹.

Oſtēſū ẽ quō liceat clericis hr̄e ꝓpriū z quō nō. Jtē quō res eccle p p̄bēdas diuidi pñt

Unc q̄rit ſi ſacerdotes alij q̄s de reb⁹ eccle de diſſe noſcūtur: an bis q eas acceperūt aliq̄ firmitate cōſtabūt: cū res eccl'ie nullo mō diſtrahi poſſit: z diſtracte poſſidēti multi auctib⁹ phibētur. A it. n. ſtephan⁹ papa.

Eccl'ie pecunia auferēs vel ut homicida dānatur

Q Vi xpi pecunias z eccl'ie aufert frandat z rapit: vt homicida i ſpectu iudicis deputabit. Jtē pelagius hoſtilio epo. Quicqd ō ſacrat' vaſis vl' miniſterijs a quōlz clico vſurpatū fuerit eccl'ie reſtituat

A Vguſtino nr̄e ſedis notario ſuggerēte didicim⁹: q⁹ ei dilectio tua direct' apicib⁹ indicaſſet quoſdā ō clero tuo z maxie prochianoꝝ ad te ptinētiū nō pauca ſacrata vaſa vel miſteria diſtraxiſſe: z aliq̄ h⁹mōi ꝓpetraſſe q̄ a religioſo alienā ſūt ꝓpoſito. charitatē v̄ō tuā: ut hoc ꝓpētī ſolicitudie debeat inſeq vl' vlciſci nr̄e ꝓceptiōis auctē volum⁹ ꝓmuniri. q̄ de re pñtib⁹ mādam⁹ affatib⁹: ut ꝓpētī vinacitatis inſtātia q̄cqd ō ſacrat' vaſis vel miſterijs a quolibz clericoꝝ vſurpatū vl' diſtractū fuiſſe cō pereris: ſine cuiuſq̄ moze inquietū exigere nō dimittas: z ecclēſiaſticis vſib⁹ reformare.

Jtē bonifaci⁹ papa.

Quicqd domino conſecratur ad ius ptinet ſacerdotis.

N Vlli liceat ignorare oīe qō dño conſecrat': ſiue fuerit hō ſiue aial ſiue ager. vl' q̄cqd ſemel fuerit conſecratū: ſanctuz ſanctoꝝ erit dño z ad ius ptinet ſacerdotū: ꝓpter qō inexcuſabilis erit ois q q̄ a dño'et eccl'ia cui ꝓpetunt auferet: vaſtat z inuadit vel eripit: z vſq̄ ad emēdationem eccleſie perfectiſſimam ut ſacrilegus iudicet. z ſi emēdare nolnerit excōicet. Jtē gregoriꝰ. vij.

Excōicationi ſubiaceat: q ecclēſiaſtica p̄dia inuadit.

Q Vicūq̄ militū vl' cuiuſcūq̄ ordis vl' pfeſſionis p⁹ſona p̄dia eccleſiaſtica a q⁹cunq̄ rege ſeu ſeculari p⁹ncipe vel ab epiſcopis inuitis:

a Q Ui xp̄i. pecunias largit ſumit: ut. j. q. iij. rotum.

b ¶ Fraudat. occulte.

c ¶ Et rapit. vi.

d ¶ Homicida. et eſt ſacrileg⁹. ut. j. c. primo.

e A Vguſtino tario. ꝓmuniri. cū tñ illud ō iure cōi poſſet facē: z ſic eſt ꝓ id qō dic'ler: ſuppluū ē poſtulat' qō ler iduiſit. C. ō thela. l. i. ſz fit iō q⁹ pl⁹ timet qō ſing'larit poſſiceē q̄ qō ge nerali ſpōſiōe fit ut. xxiij. di. quēq̄

f Ulli. qō ſet ē conſecratus deo: et ſz fit alienū poſtea nō fiet. ꝓpriū: ut. j. xv. iij. q. iiij. q̄ſti. ff. de re. diui. intantū. ar. ff. ſ. di. liij. ex ānīs. z. c. freqns

g ¶ Conſecrat. i. datur.

h ¶ Siue aial. aliud ab hoie: alr ſe q̄ret q⁹ hō ñ eſſet animal.

i ¶ Sanctū ſctoꝝ

k ¶ Jnuadit. i. ad vſū ſanctoꝝ ſacerdotū ptinet. ergo g ſeruū eccleſie inuadit: ſacrileg⁹ eſt. ſz fortaſſe ſi ē ſz reputat'. ſi. q. c. i.

¶ Excōicet'. ergo ois ſacrilegus nō ipſo iure ē excōicatus: ut. j. c. pri. de hoc dixi. xi. q. iij. canonica.

a Q Uicūq̄. a quocūq̄. alle ergo cōuenendus eſt q rem eccleſie qualēcūq̄ detinet: licet erubeat auctoꝛē ſuum: ut. j. xvi. q. i. iiir canonibus. ſz diſtingue an rē mobilē deineat ul' imobilē: ut. C. vbi i rez act'. l. ij. extra ut lite nō ꝓpel. qm̄. z hoc ſtelligas ſi quis ſuo nomine aliq̄d poſſidet: tūc ſemp poſſeſſor ſit quiemend⁹: z tūc nō ē neceſſe vocare illū cuius auctoꝛitate poſſidet: ſecus ſi alieno noie: vt extra ut lite non conteſta. quoniam. Jtem hoc ſcias q licet conuentus rei vendicatione poſſit dominum nominare: non tamen conuentus poſſeſſorio iudicio: ut hic.

in inte. c. i.

b ¶ Seu abbatib⁹ .iuuitis. c ¶ Rectorib⁹ .iuitis.
d ¶ Consensu. ꝓsensus .n. ꝑlati nō obstat cīcis repentib⁹ res ecclie: ut .j. e. nō liceat. ſz q̄re nō est ille rutus q ab ipatore possidet. C. ō quadri. ꝑ. bñ. cū iuste possidet qui auctoē ꝓore possidet: ut .ff. ō acq. pos. iuste. ſz dicas ustud obtinē i rebus ꝑuatorū: q nec eccl̄ia tuta ē si rē recipit ab ipatore nisi eā ꝓscripserit: ut .xvi. q. iij. placuit.

a ¶ Redia. se/cretoꝝ. eccl̄esie.

b ¶ Uerenť. iniuste. nā ad tributa ꝛ seruitia tenenť xi. q. i. si tributuz uel expone ut ibi dixi.

c ¶ Sacrilegus. pena sacrilegij ē fm .l. ff. ad. l. iul. pecul. sacrilegij: alia ē fm canones xvij. q. iiij. ꝑ totū

d ¶ Si abstulerit pr̄i aut mr̄i aliquid dicetq̄ hoc peccatū nō eē: homicide particeps ē. pr̄ nr̄ fine dubio deus est: q nos creauit. mater ☧o nr̄a ecclesia est q̄ nos in baptismo regenerauit. ergo qui chr̄isti pecunias ꝛ ecclie rapit aufert vel fraudat: homicida est.

¶ Item ioannes papa. iij. Quadruplū restituat: q res ecclesie inuadit.

¶ Si antiquis ꝛ ecclesie statutis decretū ē: ut q aliena inuadit nō exeat ipunitus sed cū multiplicatōe oia restituat. vñ i euāgelio scriptū est q̄ si aliquid defraudauit reddo quadruplū. ꝛ in legib⁹ seculi cautū habeť: qui rē surripit alienā ꝛ cetera: ut infra in auctoritate eusebij. ¶ Item gregorius ad cōstantiā reginam gallie. ꝓro tenore secularium legum puniant iniuriosos rerum ecclesiasticarum seu abbatibus aut aliq̄b⁹ ecclesiaꝝ rectoribus suscepit vl̄ inuaserit: vel eoꝝ ꝓsensū tenuerit: nisi eadē ꝑdia ecclesiis restituerit: excōicatōi subiaceat. ¶ Item pius papa.

Sacrilegij crimē incurrit: q ꝑdia ecclesiastica vexat.

¶ Redia diuinis vsib⁹ tradita quidā humanis vsibus applicāt: ꝛ deo nr̄o cui tradita sūt ea subtrahūt: ut sibi in seruiāt. q̄propter ab oib⁹ illi⁹ vsurpationis ꝓtumelia depellēda ē: ne ꝑdia vsib⁹ secretorū celestiū dedicata a quibusdā irruētib⁹ vexent. qō figs ꝑsumpserit: ut sacrilegus iudicet. ¶ tē anacletus.

De eodem.

Qui abstulerit pr̄i aut mr̄i aliquid dicetq̄ hoc peccatū nō eē: homicide particeps ē. pr̄ nr̄ fine dubio deus est: q nos creauit. mater ☧o nr̄a ecclesia est q̄ nos in baptismo regenerauit. ergo qui chr̄isti peculias ꝛ ecclie rapit aufert vel fraudat: homicida est.

¶ Item ioannes papa. iij. Quadruplū restituat: q res ecclesie inuadit.

¶ Si antiquis ꝛ ecclesie statutis decretū ē: ut q aliena inuadit nō exeat ipunitus sed cū multiplicatōe oia restituat. vñ i euāgelio scriptū est q̄ si aliquid defraudauit reddo quadruplū. ꝛ in legib⁹ seculi cautū habeť: qui rē surripit alienā ꝛ cetera: ut infra in auctoritate eusebij. ¶ Item gregorius ad cōstantiā reginam gallie. ꝓro tenore secularium legum puniant iniuriosos rerum ecclesiasticarum quo gaudet ecclia: aut ī ābitu suo ſ fiat pugna ul̄ insultꝰ ul̄ rapina p. xl. ul̄. xxx. passus: ut .xvij. q. iij. sicut antiqt⁹. q̄ aūt pena ꝓ emūitate ecclie lesa sit soluēda: hēs. xvij. q. iij. figs ꝓtumar. l ¶ Leges. l. lombarde.

Omn̄ deuotissimā dominaz sciam de celesti vita atq̄ remedio aie sue sedulo cogitare: culpā me cōmittere vehemēter existimo: si ea q̄ ꝓtimore dei oipotētis sunt suggerenda: siluero: ꝛ te sanctissimā de ecclesiastica pace sedulo nō cōmonuero. nimis me iuliani fratris et coep̄i nr̄i ꝓclamatio nup ꝓtristauit: maxime cū ville sue. i. eccl̄e a nequissimis predonib⁹ sunt depdate atq̄ nocturnis incēdijs more furū cōbuste: et dū idē magni iur̄ nr̄i predecessoꝛ bonifacij ō̄creta ꝓ violata emunitate illud emendare noluerint: dū et seculi leges hec ea dē ita se hr̄e voluerunt: lege vulgari teste in qua sic scribitur: siquis manu armata vsq̄ ad quatuoꝛ hoies ī vicū alterius ad malefaciendū venerit: ille qui ꝓioꝛ ē ꝓ illicita p̄sumptōe cōponat solidos nōgētos: seq̄ces ☧o eius vnusq̄sq̄ solidos. lxxx. si ☧o incendiū fecerit: sibi nonies tantū cōponāt. si ☧o predā: in q̄druplū restituant. ¶ Item.

Si seculi leges talē iustici am hr̄e voluerūt: lex dīna cur inferioꝛ eē debebit: cū sibi in ip̄ius ☧itatis p̄tia a zacheo collaudatū sit: si aliquid defraudaret ī quadruplū restitueret: ꝛ q̄ sūmū in rebus bonū est iusticiā colerē: ac sua cuiq̄ iura seruare: ꝛ in subiectos nō sincere q̄ ptātis ē fieri: sed q̄ equū ē fieri et custodiri. q̄ et vos diligere et oio pfidimus studere. q̄propt ex cellētie vr̄e mēse nouēb⁹ ꝓ sentis āni scēa indictōe petx rxiij. q. iij. siquos. xv. q. iij. §. i. ar. rem. C. de arbi. l. vlti. sed dic vbi consuetudo ē: bene p̄t iudicare: extra de ar. dilecti.

k ¶ Ulgari. l. lombarda. xxiij. q. viij. figs mēbroꝛ. ꝛ. c. pessimam.

l ¶ Qui ꝓo ē. nā tot sūt iurie quot sūt iuriantes: ut .ff. de iniurijs si pses. ꝛ ió pena vni⁹ nō liberat alios. ff. ad. l. aq̄l. itē mella. §. ſz si pses.

m ¶ Cōponat. insti. de de act. §. oēs. ☩. vbi dī q̄ nulla pena ☧z excedere q̄druplū. So. quidā dicūt q̄ pena legal⁹ nō p̄t excedē q̄druplū: ſz q̄ētionalis p̄t. meljus dicas q̄ legalis ꝛ q̄ētionalis ī infinitus p̄t extendi fm q̄litatē negocij uel delicti. ſz si hr̄ respec⁹ pure ad rē ipsā tūc sufficit pena q̄drupli. ar. C. ō ser. fugi. gcūq̄. ꝛ. l. figs seruū. ꝛ ſz hec lex nō teneat: tñ ex ea argumentať. hic gregoriꝰ sic eē iudicauit.

n ¶ Si ☧o incendiū. incendari⁹ ē ipso iure excōicat⁹. nec pa⁹ absolui p̄t: q̄ satisfaciat ꝛ iuret se id ām̄o nō facturū. xxiij. q. viij. figs mēbroꝛ. ꝛ. c. pessimaz. ꝛ si fuerit excōicat⁹ ām̄odo nō p̄t absolui nisi a papa: ut eē de sen. excō. tua. fm .l. capite puni. ff. ō. capitaliū. §. nonū q̄. vbi dī q̄ figs intra oppidū uel ꝓpter inimicitias ul̄ predaz aliq̄d eruserit: igne cremať. sed si villā ꝓbuerit: leui⁹ punit. ff. ō incenda. q edes. Jo. nō inuenio q̄ incendiari⁹ sit ipso iure excōicatus nisi incendiari⁹ ecclesie ut eē ō rap. c. er lr̄is. b.

o ¶ Justiciā colere. isti. de iu. ꝛ iure. §. ꝑcepta iuris.

p ¶ Regia. ergo femia p̄t esse iudex: ut hic ꝛ extra. xxxiij. q. vlti. mulier.

a In legib⁹ seculi. in obarda ⁊ gotica ⁊ salica nō in romana.

b Terminos. fin. l. pumi talis pena. l. aureox ut. ff. de termino amoto. l. i. ⁊ ij.

c Quadruplū. ut i illo quadruplo rei psecutio cōputet: ut instit. vi. bo. rap. in pn. sz in furto est rei persecutio pter penā furti: ut instit. de obli. q̄ er de ic. in fi. ⁊ ē si. lxxxv. di. decenter.

a Heternitas. er in opia. in delictis nō excusat inopia ut hic. ⁊ xxxij. q. iij. sicut satius. ff. de ritu nup. palam. xxxj. q. v. ita ne. xxij. q. ij. faciat. ar. contra. de couse. di. v. discipulos. ⁊ di. i. sicut. contra. eū, ō furt. siquis p necessitatē. quidā dicūt q̄ potⁱ debz homo mori: q̄z furari. humanius est dicē q̄ sūma necessitas excusat: extra ō re. iuris. qō nō est. vnde hic nō fuit tanta necessitas q̄ possz excusare.

b Uerberib⁹. hoc generale est ut ꝑ uberibus castigent: q sūt inopes: ut. ff. de iurisdic. om. iudi. siquis id. §. in seruos ⁊. ff. de in ius vo. l. vlti. j. e. q. §. libertus. xiij. q vi. si res aliena. alio etiā modo puniunt nobiles q̄z ignobiles: ut. xxiij. q. i. qui contra.

c Cum augmento. s. in naturali et illegitimo: ne sit extra. s. di. xxxix. decenter. xvij. q. iij. qs. gs. j. e. q. v. c. penulti. ⁊ s. e. q. in antiquis. ad hoc rndent quidā si vult libere fur uel predo restituere rē ante q̄z quematur penā euitat. hoc falluz ē: q: nō suff cit raptor restituere rē ad cui⁹ ādam penā: ut. ff. vi. bo. rap. l. nec ꝑ dest. vl' dic q̄ ecclesia nō petet penā: sz ut der er officio fratrem et coepm nostrum a gremio sancte romane ecclie trāsmittem⁹: ut fratrib⁹ eiusdem pincie in vnū congregatis eiusmitas violata et psumptio ⁊ sacrilegiū canonica auctoritate ⁊ vra regia dignitate talē terminū accipiāt: ne p hac mēbra diaboli filij neq̄z in sācta eccl'ia te etiā ibi regnante talia psumāt. Item tē eusebi⁹ papa. Ecclesie res surripiens in decuplum restituat qō subtulit.

In legib⁹ seculi cautū habeť: q rē surripit alienā: illi cui res direpta ē: i decuplū q̄ sublata sūt restituat. ⁊ i lege diuina legit: maledict⁹ ois q trāsfert terminos primi sui. talia ergo nō ꝑsumāt absq̄z vltione: nō hec exerceant absq̄z dānatione. pinde sigs ecclīasticas oblatiōes ⁊ qō deo cōsecratū ē rapuerit vl' cōsenserit facientib⁹: vt sacrileg⁹ diiudiceť: ⁊ dānū i quadruplū restituat: ⁊ canonice peniteat.

Ootra gregori⁹ scribit augustino anglorū epo de his qui furtim auferūt al' qd de eccle Sine augmento sibi ablata ecclesia recipere oportet

Ai Saternitas tua ex psona furis pēsare pōt: qualiter valeat corrigi. s. it. n. qdā qui hītes subsidia furtū ppetrāt ⁊ sūt alij q hac in re ex inopia delinquūt. vñ necesse ē: vt q. dā dānis qdā vo verberib⁹ corrigant: ⁊ cū paulo districtius agit ex charitate agēdū ē: nō ex furore: ga ipi hoc pstat qui corrigit: ne gehēne ignib⁹ tradat. addis etiā quo augmēto ea q̄ furto de ecclīs abstulerť reddē debeāt. sed absit vt ecclesia cū augmento recipiat. qō de terrenis rebus videtur amittē: ⁊ lucra dānis q̄rere.

Uerū illud cusebij de leguz seueritate: illud gregori ō ecclesiastica māsuetudie dictuz itelligiť. Item tē deusdedit epi scopo mediolanēsi. Nō sūt alienanda ī epatu acquisita.

Res i epatu acqsit⁹ a sacerdotib⁹ nulla ē alienādi licētia. Item tē ex. vj. synodo vniuersali. Vasa sacra nisi p redeptioe captiuox non sunt alienanda:

Aplicos ⁊ pīnos canones renouās: hec sancta ⁊ vniuersal' synod⁹ diffiniuit neminē pos⁹ epm vēdē vl' vtcunq̄z alienāe ciminilia ⁊ vasa sacra ta: excepta cā oli ab ātigs canonib⁹ ordiata videlicet p redeptiōe captiuox: sz nō tradē salaria eccl'iax ī emphiteotica pacta: nec alias rusticas possessiōes venūdari: ac per hoc ecclīastícos reddit⁹ ledē quos ad ppam vtilitatē ⁊ obescā paupex ⁊ pegrinox sustētatiōem eē decernim⁹. ⁊ paulo p⁹: Quisqs āt p⁹ hāc diffinitionē nr̄am ꝑtiū qd huic sācte sedi ac vniuersali synodo agētētauerit: deponat vt ꝑuaricator diuiax rex ⁊ ꝑceptox: casata videlicet oino q̄ facta est in scriptᵗ ab epo vēditiōe vel emphiteotica traditione vel alia q̄libz alienatiōe ciminiliorū ⁊ salariox locox. q vo ceperit aut emerit aliqd ex pdict⁹ ciminilijs vel salarijs: ⁊ nō restituerit eccl'ie itex q̄ eccl'ie sūt: vel nō reddiderit ad icid ēdū chartā vēditionis vel ēphiteoseos: si anathema vsq̄z dū fecerit: qō ab hac sācta ⁊ vniuersali synodo ꝑfirmatū ē. si aūt epus quic⁹ fuerit ꝑstruxisse monasteriū de ecclīasticis redditib⁹: tradat eidē eccl'esie ipm monasteriū. Item gregori⁹ donno epo messano. Pro redeptioe captiuox sacra vasa nō ꝓhibēť alienari.

Ut sacrox canonū ⁊ legiha statuta pmittūt: ministeria eccl'ie ꝑ captiuox eē redē pcione vēdēda. Item tē demetrio ⁊ valeriano clericis furmanis.

suo eā infliget: et dabit eccl'esie cui sanctitas ignoscē di gloriā dereliquit. C. de epi. et cleri. figs. ⁊ ē ad hoc bonū ar. xxiij. q. iij. §. i. fi. uel dic q̄ pōt petere nāle augmētū. i. interesse: sz innaturale nō potest vel dic q̄ nō pōt petē interesse qō ē extra rem. uel fi forte occasiōe rei sublate familia ul' pecora mortua ul' illud nō pōt petē ficut nec alter: ut ff. de acti. emp. ⁊ ven. si sterilis. §. cū p venditorez. Uel ponas casū: quesitū fuit si aliquis cōfessus fuit se furtū fecisse sacerdoti suo: an in pnia debeat ei inūgi: ut ilā rē restituat cuz pena? Kūdeo q̄ nō: ⁊ sic ꝓtraria ñ tangūt casum.

d Kes acqsitas occasione eccl'ie: ut. j. q. v. §. fixum

e Apostolicos ⁊ p. i.

f Uasa. §. r. q. ij hoc ius. contra.

g Captiuox. et alia causis.

h Deponat. hec ē pena male alienātis res eccl'ie: ut. j. e. quisqs. et c. ñ liceat. ⁊ c. statuim⁹. sz contra. eū ō re. ec. ñ alie. figs pbyterorū. eū de elec. q̄ sic i fi. ff. de al. mu. cā. l. er hoc edicto. §. figs alienauerit. Er ḡbus oib⁹ hēs: q̄ sufficit: si statuti fūdat eccle.

siam indemne.ar.ꝯ.ff.vi rap.bo. nō ꝓdest.vbi hēs q nō sufficit ꝓdoni ad pena euitandā rē restituere. Itē sufficit semel dolum omnisse:ut.ff.depo.l.i.§. si rem depositā. Jo. ego sto illi decre.figs plbꝰ oꝛ.b.

i Cōstrux.esse. le dendo ecclesiam poꝛe.pōt tñ ostru ere dū tñ ñ ledat ecclesiā.j.e.si epl̄s ⁊.c.bone rei.tra deꝛ g̃.eccle ut ba beat i ipla ius pa tronat⁹ qō bñ er edificatiōe ul̄ fi/ datiōe.xvi.q.vij. qcū cḡ.⁊.c.decer nimus.⁊.c.filijs. eꝛ ō ec.edi.ad au dientiā. ul̄ aliqō honestū seruitū: eꝛ de iurepa.ꝑte rea.ul̄ ob alia tpa lia: eꝛ de capell̄. mona.in eccl̄jis. xvi.q.ij. sane.⁊ ē ar.q acq̄sita ō re bus eccl̄ie pōt ec clesia vendicare: ut.j.ea.q.iiij. sa cerdotes.⁊.q.vl ti.simū. Sed qd si clericꝰ de pecūia eccl̄ie in ꝓpo so lo edificet:tūc vi deꝛ edificiū solo cedē.ff.de re.di. intantū. lz dicas i fauoꝛē eccl̄ie so lū edificio cedē. ⁊ hoc ē ꝑale ī ec clesia:q si res cō pat̄ de bonis ec clesie:statī est fa cta eccl̄ie: ut hic ⁊ eꝛ de pecu.cle. c.i.⁊.c.figs.idē ē de milite. C. de rei vē. si ut ꝓpo nis ⁊ i pupillo. C. arbi. tu.l.iij. ⁊ m proꝛe.ff.ō dona. uiꝛ vix ⁊ vꝛ.vroꝛ

k Tradat.a.sub iciat.j.xvi.q.vi. compin⁹.xvij.q. iiij. q̄sti ꝓtra. vbi hēs q res ꝓsecra ta ñ dꝫ restitui. lz supple laicil⁹ ⁊ ad ꝓphanos vsus.⁊ lz lz dicak:q dꝫ subijci poꝛi eccl̄ie: nihilomin⁹ tñ epꝰ pōt vnā eccl̄iā alij subijcere cui

Res ecclesie licite impendan tur pro redemptione captiuoꝝ.

Sacroꝝ canonum statuta ⁊ legalis permittit auc toꝛitas licite res eccl̄iasticas in redemptione captiuoꝝ impendi. ⁊ ideo cum edocti a vobis simus ante annos scili cet. xviij. fanium episcopum eccl̄ie firmiane.xj. libꝛas ar genti de eadem eccl̄ia pro redemptione vestra ac patris vestri passiui fratris ⁊ coepi scopi nostri:tunc vero clerici necnon matris vestre hostib⁹ impendisse: atq ex hoc quan dam formidinem vos habere ne hoc quod datum est a vo bis quolibet tempoꝛe repeta tur. Huius precepti auctoꝛi tate suspicionem vestram pꝛe uidimus auferendam: consti tuentes nullam vos exide he redesq vestros quolibet tem poꝛe repetitionis molestiā su stinere:nec a quoq vobis ali quā obijci questionez. Idē

Res ecclesie desolate non p̄ ponuntur captiuis.

Sicut omnino gꝛaue ē fru stra eccl̄iastica misteria venūdare:sic iterum culpa ē imminēte huiusmodi necessi tate res maxime desolate ec clesie captiuis suis pꝛeponeꝛ ⁊ in eoꝝ redemptione cessare Que vo penitētia huiusmōi inuasoꝛib⁹ atq ꝑdonibus: q vasa sacra ⁊ reliq̄ diuino cul tui dedicata pollutis manib⁹ arripuerint: ⁊ quasi ꝓphana contractāt. sit indicēda: nico laus papa diffinit scribēs foꝛ cario archiepo burdegalēsi.

Jnuasoꝛibus rex eccl̄iarū que p̄nia sit imponēda.

l Vult:ar.extra de excel.pla.sicut vnire.
Tsacroꝝ.
m Acroꝝ.repetitiones.q qō er cā pietatis impēdit:ñ repeñ.C.de neg.gel.alimenta.nisi forte fuerit.pte

De viro nefando burgan/ do nomine: qui rabie insa na cōmotus diabolicis se irre tire laq̄s non dubitauit:atq gentilium moꝛe per abꝛupta itinera ⁊ compita infidians vo bis i vestre eccl̄esie villa vna cum clericis vestris manētib⁹ ⁊ populum salubꝛibus instrue ere dogmatum monitis decer tantib⁹ panecq spiritualis ver bi vacua hominum coꝛda re ficientibus atq laudabile p pꝛie salutis desiderium habē tibus sancta apostoloꝝ pe tri ⁊ pauli limina visitare: col lectis militie sequacibus ⁊ in iquitatis complicibus nefari as inuasiones ⁊ depꝛedatio nes violentas inferre demo niaco ausu pꝛesumpserit. ⁊ vt epistole vestre textus eloqui tur:sacrum altare sacraq̄ do minici coꝛporis ⁊ sanguinis va sa insuper ⁊ sanctum crisma pollutis arripere manibus: quasi vilia ⁊ ad vsum commu nem apta pꝛesumpserit. dile ctio nos vestra consuluit: si ipse vel qui cum eo in tam im pio ⁊ iniquo scelere fuerunt ad penitentiam quādoq̄ gra tia tacti diuina venire volue rint:quo eos penitentie vin culo constringatis: nostre in stitutionis censuram expos ce re curastis. de quibus si ta men ita est: iubemus cum ad penitentiam quandoq̄ reuer ti acceleraueꝛint: vno anno extra eccl̄esiam dei consiste re: cuius sacratissima vasa ex tra ritum fidei chꝛistiane diri piende auferre non dubita uerant. sc̄o vero anno ante foꝛes eccl̄esie sine cōione ma neāt. tertio vo āno eccl̄iaz dei

pꝛimo anno stet extra cimiterium amno intra foꝛes eccl̄esie.

qō violauit: ⁊ secundo

a De viro. ⁊ cōpita. cōpitū ē locꝰ vbi plures vie occurrūt. xlv iij.di.ficut.
b Cōsuluit. q̄ sit pena ralis q iferūt iuriā clīcis dū ifistūt diuis offi cijs ⁊ obsequijs:hēs.xvij q.iiij.§.q aūt.C.ō epi.⁊ cle. figs i hoc genus.
c Ante foꝛes. sed nō ne in pꝛimo anno est ex ra eccl̄esiā: sed dic q in

d ¶ Audiētes.nō cōicabit:ut.xxxiij.q.ij.latorem.
e ¶ Spondentes. sacrilegos argue ꝓmittere cogēdos se nunq̄ file facturos:fic.xxiij.q.viij.pessūā.ꝛ.c.siquis mē brorū:ut dixi.xi.q.iij.cum aliquis.

e ¶ Onemus. rē titu li.i. spectantē ad eccleſiā ſuā nō auferet alij ꝓpria auctoritate. nā ꝛ tutor ꝛ curator pu mi: qui aufert alij rem pupilli ſui:ut.C.vnde vi meminerint in fi.

g ¶ Reddere.ipe ergo q alienauit:pōt quenīri ut hic.ꝛ.j.e.ſtatuimus ꝛ duob⁹.c.ſequentib⁹. Jté ꝛ poſſeſſor pōt cō uenīri:ut.ſ.e.auguſti no.ꝛ nō.ſ.e.quicūq̄.ꝛ ſ.e.aplicos.cū enī ec cleſia habet in optione quē velit cōuenire:ſi p̄ mo cepit vnū cōuenire ꝛ poſtea velit alīū cōue nire: nō fit ei p̄iudiciuz aliquod ꝓ electionē:ut C.ſi tu.uel cura.l.vlti. Sz quid ſi eccleſia ē cō ſecuta ius ſuū a poſſeſ ſore:nū quid adhuc pōt cōuenire ipſū q alienauit:nō videt:q̄ bona fi des nō patit:ut bis idē exigat.ff.de re.iur.bo na fides. q aūt poſſet ipſū cōuenire: adhuc ē ar.j.e.vulterane. ꝛ.ca. ſtatuim⁹.ꝛ.c.q cunq̄.ꝛ .ff.de peti.here.nec vl lam.§.vlti. Kñdeo:aut eccl'ia agit ad penā aut ad intereſſe. ſi ad penā pōt agere adhuc ꝑ alie nantē:q̄ pena vni⁹ nō hberat alīū: ut.ſ.e.de uotiſſimā.ſi agit ad in tereſſe nō pōt. Jté que rit ſi eccleſia eō ſecuta ē ſuū a poſſeſſore: an te neat cedere actionem quā hz contra alienan tem! Kñdeo q nō. quia qua fronte pōt petere ceſſionē q ex contuma cia ſua ꝓdemnat:ut.ff. de admi.tu.ſi pl'es.ꝛ.ff.de tu.ꝛ ra.diſ.l.i.§. nūc tractem⁹.

b ¶ Litigandū.ar.eſt hic q ille qui male alienauit rē eccle ſie nō pōt eā repetere.

i ¶ Vulquis.cognatis.miſi victū ꝛ veſtitū:ut.lxxxvi.di. ñ ſatis.ꝛ.xvi.q.i.ſi cupis in fine.

k ¶ A colono.lz enī colonus tradat alīj poſſeſſionem: nō ꝺ pdit ec cl'ia poſſeſſioue.C.de acqui. poſ.l. vlti.

ingrediāt: et iter audiētes a ſtēt ſine oblatōe nō māducan tes carnē neq̄ bibētes vinū ꝑter natiuitatis et reſurrecti onis dñice dies. q̄rto ꝑterea āno: ſi his p̄ozib⁹ trib⁹ ānis eoz fructuoſus fuerit pnie la boz: cōioni fideliū reſtituat: totaq̄ mētis itentōe ſpōden tes talia ſe vlterius nūq̄ fa cturos: coz⁹ et ſanguinē dñi ſuſcipe mereant et vſq̄ ad vij an. trib⁹ i hebdomada dieb⁹ ſine eſu carniū et vini potiōe maneāt penitētes. Item in concil'. leonis. iiij.

Rēs eccleſie epus vſurpare vel alienare non p̄ſumat

Onem⁹ et irrefragabilit affirmam⁹:ut nullus epō rū vel ſacerdotū rē tituli ſui vſurpare p̄ſumat: ſed neq̄ ſa larīū a chriſtianis ſanctis lo cis oblatū cā amicitie vl timo ris aut muneris ptētet auferre:ne eccl'ia dei ad nihilū redigat.qō qui facere p̄ſūpſerit eps vel ſacerdos canonicā ſine dubio ſubeat vltionē: et qō eccl'ie iniuſte ablatū eſt reddere cōpellat:ita ut dein ceps nullas vires ꝓ his ad li tigandū vel poſſidendū hre poſſit. Jtē ex hiſtoria euſe bij epi ceſarien.c.xij. Epus nō abbati res eccl'ie alīēare ñ lz

Oviſqs eps vl abbas ꝺ ſa larijs epi vel monaſterij trāſferre q̄q̄ i p̄incipū ma nus vel etiā alij p̄ſone ꝓferre voluerit irritū ſit: qō datū eē ꝓſtiterit ſm canonē ſanctorū apl'orū: qui dicit: omniū eccle

a Non liceat pape. hic ſymmach⁹ papa ſucceſſo ri ſuo legez impoſuit:ut impator ſuo.j. xvi.q.i. q̄ iurta.ſz q̄lit h⁹ potuit: cū nullus mortaliū papam poſſit iudicare: eē ꝺ elec.inotuit xl.di.ſi papa.nec inferio⁹ ſupioze. xxi.di.inferior.ſz certe lz ſit ſolut⁹ legib⁹: tñ ſm le ges viuere ꝺz.ff. de legi. ꝓnceps.

b ¶ Quibuſlibet. vī g⁹. q ad hanc accuſationē qlibz admittatur: eē ꝺ re.ec.ſi alie.ſigs. ꝛ in auc.ꝺ ñ alie. aut pmutā. in fi. ꝛ nō.xvi.q.vij.fili is.ꝛ.q.i.ꝓſtitutū

c ¶ Cū fructib⁹. h aduerte q fruct⁹ pīt peti.ſciendū é:q ſi agit ꝓ int dictū aliq̄ ad pe tendū rē cū fru tib⁹ tūc reſtituēt fruct⁹ oēs pcepti a tpe eo quo ē ꝓ poſitū inſdictus: niſi i inſdicto vñ vi: in quo venīt oēs fruct⁹ pcepti a tpe deiectiōis: ut.ff.de inſdic.l. inſdictis.ff.de vi ꝛ vi arma.l.i.§.ex die.ſi aūt agit rei ven.aut poſſeſſor fuerit bone fidei aut male. ſi bone reſtituet oēs fru ct⁹ pceptos a tpe litis ꝓte.vl q cul pa ſua ñ ſūt pcep ti:ſz añ lit.ꝓte.p ceptos nō tenet reſtituē:lz tñ ex tantes: ut.C. de rei ven.certū eſt inſti.de offi.iudi. §.p⁹ iuchoatā.ſi fueritpoſſeſſor:male fidei tā pceptos q̄ quos pcipē potuit tenet reſtituēut eē ꝺ reſti.ſpol.gravis.ꝛ.ff.ꝺ rei vē.ſi nauis.ꝛ.C. de rei vē.certū é.ſi vo malefidei poſſeſſor ti:tulū būt:tē excuſat a pcipiēdis.ꝓpt titu lū:ut.C.ꝺ rei vē.fūdū.niſi ita ſit q̄ il e ti.bēat.p ñ ti. ut cū qs emit ꝑ ſi dicta legi:ſ:ut.C.ꝺ agri.ꝛ cē.q̄ead modū.ꝛ alios caſ⁹ hēs nōtos.ff.qō me.cā.hꝫ ꝛ ꝓtus.

d Indigne. ad altaꝛ. q; nec oblatio e⁹ recipitur: ut. ğ. e. de viro. ⁊ etiã a sacris ecclie suspensus est: ut. xxvij. q. ij. ij. quisquis.

e Admonitio. aꝛ. q; admonitio semp p̃cedet vindictã: ut hic. ⁊. ij. q. vij. accusatio. ⁊ c. se. xi. q. i. petimus. ſz uerũ ẽ cũ agit ad penã excõicationis: quia nemo excõicandus ẽ: nisi p̃cedat admonitio trina ut. xvi. q. vij. oẽs decime. ⁊. xvij. q. iij. de sybyteroꝝ. ⁊ eꝛ de sen. excõ. sacro. itẽ ⁊ in illis crimĩibꝫ p̃cedet admõitio vbi ad brachiũ seculare ẽ decurrendũ: ut i. q. vij. pz. itẽ vbi cunq; nõ agit ad õpositionẽ: ⁊ generaliꝫ vbi agit ad denũciationẽ ut eꝛ de simo. licz heli. sed vbicũq; agit ad õpositionẽ nõ p̃cedet admõitio: eꝛ ğ actꝰ. qliꝫ. ad qd. n. admoneꝛi eꝛ tũc cuz sufficit ad depositionẽz q; hõ semel deliq̃rit. xxv di. ꝑmũ. ñ obstat eꝛ de acc̃. figs. q; loquit ibi ī denũciatione. itẽ non ob. ij. q. vij. si quis erga. q; loquitur ibi de aliis causis q; nõ inducũt depositionem. v. q. iij. in loco.

f Adaurata. i. mature. plata. j. xvi. q. ij. in canonibus.

g Et instituere. i. ꝺstinate a talib⁹.

Qui res ecclesiasticas vẽdit ad altare ñ audeat accedere

Indigne ad altare dñi ꝓperare p̃mittit: qui res ecclesiasticas audet ũadẽ aut iniuste possidere aut iniq; vel iniusta defensiõe i eis pdurare: de quibus tãta dz eẽ puisio. ut vindictã ãmonitio p̃cedat: ⁊ res vsurpatas iuste q abstulit aut iniuste ablatas q ꝛtinz ẽgtate p̃ocinãte legib⁹ restituat. q; si neglexeꝛit: ⁊ ne c. stitas cõpulerit: demũ p̃ꝺonẽ sacerdotalis districtio maturata percellat. valde. n. iniquũ et ingens sacrilegiũ ẽ ut q̃cunq; vel ꝓ remedio peccatoꝝ vel pro salute ac rege aiarũ suarũ vnusq̃sq; venerabili ecclesie cõtulerit aut certe reliquerit: ab his quibus maxime seruare p̃uenit. i. chriſtianis et deũ timẽtibus hoĩbus in aliud trãsferri vel conuerti p̃mittit. ꝓpterea q hec nõ ꝓuiderit et aliter q̃ scriptũ ẽ pdita eccl'ie tradita peterit vel accepit aut possederit: nisi se cito correxerit: quo iratus deus aias pcutit: anathemate feriaꝫ: sitq; accipienti vel donãti vel possidenti anathema et instítute pene cõtuberniũ assidnũ: nec aliquo se añ tribunal chriſti obstaculo muniat qui religiosis aiabus ad substãtiã pauperũ derelicta cõtra fas fine aliqua pietatis p̃sideratiõe diſpgit.

Item nicolaus papa adonienſi archiepiſcopo.

Excõicentur qui p̃cipũ auctoꝛitate res inadũt ecclesie.

De rebus q̃ semel deo ꝓtributę atq; dicate sũt: et postea sub occasione p̃cessionis p̃cipũ a quibusdã inuadũt atq; diripiunt: sancim⁹ ut p̃us p̃sulatis p̃cipẽ ad resecãdã tã p̃sũptiuã factionẽ et cognoscẽdũ vtrũ illius sit cõcessio an inuasoris p̃sumptio. q; si p̃cipis iordinata fuerit largitio: ⁊ ipse p̃ceps sit ꝓ emendatiõe redarguẽdus si aũt inuasoris declaraꝫ p̃sumptio: usq; ad emẽdatiõez excõicationis sit vindicta coercendus. Item gelasius iustiniano archidiacono ⁊ fausto defensoꝛi.

De rebus ecclesie non ẽ aliquid alienandum.

Obis. n. ⁊ fame vre cõsulendũ duximus: ut pontificis vestri loco vobiscũ ab eodem aliquis subꝛogeꝫ: q eius noie pariter vniuersa dispona: quatenus oia p̃dia ad vestrũ reuocetis studiũ: nec cuiq; clerico ꝓ portione sua aliq̃ solũ ecclesie puteris eẽ deputandũ: ne p incuriã ⁊ negligentiã minuaꝫ: sed omnem pensionis sũmã ex oibus p̃diis rusticis vrbanisq; collectã ad antistitẽ deferatis. ex qua tamẽ collectione habeatur rõ quid ad causas vel expensas accedentiũ necessitatum opus eẽ perspiciꝫ: ut de medio sequestretur: ⁊ quatuoꝛ portiones videlicet vel de fidelium oblationeꝝ ⁊ de hac fiant modis omnibus pensione: ita ut vnã sibi tollat antistes: aliã clericis ꝓ suo iudicio ⁊ electiõe diſptiat: tertiã pauperibus sub dĩ cõscia faciat erogari. fabricis vo ğrtã que cõpetit ad ordinatõez põtificis erogarõe vra ꝺcernimus eẽ pensandã. sigd forte sub annua remanebit expẽsa: electo idoneo ab vtraq; pte custode tradatur enthecis vt si maioꝛ emerserit fabrica: sit subsidio quod diuersi temporis diligentia potuerit custodiri: aut certe ematur possessio que vtilitates respiciat cõmunes. Idem maioꝛico sereno ⁊ ioanni episcopis.

Diuini muneris participatione p̃iuetur: qui ecclesiastica p̃iuilegia calcat.

b De reb⁹. ut p̃. ẽ hic aꝛ. q; auctoꝛitas maioris excusat. ⁊. xviij. di. diaconi. ⁊. lxiij di. saloniane. ſz nõ est hoc uerũ: ut. ğ. e. gcũq; ⁊ ls hic dicaꝫ q; p̃ceps sit redarguend⁹: bñ tñ põt excõicari. xi. q. iij. si aũt nobis. Sz qualit agi põt ꝺ illũ q recipit possessionẽ uł a p̃cipe uel ab alio: cũ scriptuz sit in lege: nõ video: vi possidere si recipio possessionẽ ab alio quẽ scio esse ī possessione. ff. vti pos. si duo. §. nõ video: ⁊ aꝛ. eẽ de resti. spol. cũ adsedẽ. ſz hec qõ hodie erufflata ẽ p id qõ ẽ hodie eẽ de resti. spol. sepe contingit.

i Obis. eps iste remot⁹ fuit ab administratione tpaliũ ſz nõ spiritaliũ.

k Ab eodẽ. isto. n. remoto ab administratiõe reseruaꝫ: ut ipsi⁹ auctẽ administratoꝛes eligant.

l Quid ad causas. ſ. ut expẽse p̃us deducant q̃ facte sũt ī colligẽdis fructib⁹. qõ ius deductionis null⁹ casus põt ipedire. ff. fa. her. fũdus. ff de peti. hẽ. si a dño. §. fruct⁹. in decimis sec⁹: ut eꝛ de deci. cũ hoies ſz cũ distinctione quam habes eꝛ de deci. pastoꝛalis.

m Portiões. aꝛ. q; põdia eccl'iaꝝ ñ debẽt diuidi p p̃bẽdas: ut nõ. §. q. pria. c. vł. hoc ñ ẽ peru. b aũt ñ. phibent diuidi iõ q; clerici fuerũt suspecti: ſz vbi ñ sũt suspecti. bñ diuideꝛ ut melioꝛent p eos possessiones: ut. j. c. sepe fit. Nã diligẽti⁹ tractant res p̃cie q̃ cões: ut. xlvij. di. §. necesse ẽ. ⁊. C. qñ ⁊ a qbus q̃rta pars pe. l. vltl. li. x.

n Ut si maioꝛ. optimũ aꝛ. p platos eccl'iaꝝ: ut ñ possint allegare ſcien-

ltatē tpis ul' incursū bo
stū si pcedēt⁹ ām⁹ fu
erīt vberes ānī: sīc nec
colon⁹. si. ff. loca. et cō
ducto. §. si vno. huic ꝯ
riū signat. x. q. iij. vnic.
sed ibi soluī.

o Uī t būanis. i ci
uili. i. ipia.

p ℭ Ignorare. sic. s. xvi
di. q dicitis. s. i. q. i. si
qs a simōiacis. t. xxxvi.
q. ij. null⁹. s. di. xx. si de
creta. s. lxxxvij. di. c. vl.
t. xvij. q. ij. c. vlti. audi
reī tñ iste si vellet, pba
re se ignorasse. s. lxxij.
di. ꝓpositi i fi. t. i. q. i
sīgs a simōiacis. t er ō
elec. inotuit i fi. Sz q̄r
, pbabit se ignorasse: ꝛ⁹
, pbabit q fuit i alia, pui
cia: ut er ō testi. er teno
re. t. C. ō ꝯ. sti. optimā.
vl er, ꝓpō iuramēto: ut
xxxiij. q. ij. in lecrū.

a Alterane. reuo
cent. C. si tu. ul' cu.
inter. l. vlt'.

b ℭ Emptoribꝰ. s. x. q.
ij. hoc ius ponectū i fi.
§. q vero res. Sz ꝯ. xvi.
. q. iij. vniuersas. C. de
euict. si fū dus. So. hoc
c. loquit ō possessore bo
ne fidei. ꝓria de posses
sore male fidi. sz ad hoc
obiciť. male fidei dicit
q ꝯlegū int dicta mer
cat. C. de agri. t cē. quē
admodū. ꝛ⁹. q̄tū ad hoc
est male fidei possessor:
qz nō vsurpabit. sz q̄tū
ad hoc ē bone fidei pos
sessor q hz recursū ꝓtra
suū venditorē.

c ℭ Locū. ar. q fm po
rē locū t mai⁹ meritum
oferēde sūt dignitates
ut. j. c. ꝓrio. t. s. dis. i.
ubi militare. t. i. q. ij. cle
rici. t. lxxv. di. c. vlti. ut
ille grad⁹ ceteros añce
dat: quē stipēdia lōgio
ra t labor ꝓfitior fece
rūt anteire: ut. C. ō offi.
ma. offi. l. nemo. lri. di.
c. i. t. c. miramur. t sti
pendior rō hīda ē: ut
ti. de re mili. l. nō oēs i
fi. ar. ꝯ. xvi. q. vii. oēs
uj t humanis legib⁹ i ciui
li dānatione calcat: t re
uerentie religiōis abiecta vl
ecclesiastica priuilegia calca
re cōtēdūt t vbilibet in pau
perꝫ ꝓ silire dispēdiū: nec hu
ius saltē cōmoniti conuictiq
nequiciā sopire cōsentiūt at
q illata sacris reb⁹ detrimen
ta rsarcire: merito diuini mu
neris pticipatōe sūt priuādi
t huius simōi pceptione careāt
qō sacrilegis aūsib⁹ habuere
despectui. celestin⁹ vero pre
sbyter frīs t coepi nr̄i sereni
qui ꝯ pontificale iudiciū ꝓq
apl'ce sedis mādatū ꝓrūpēs
supradictis cōionē sacrā mi
nistrare ꝓsumpsit: cū nō potu
erit ignorare suiam propriā sa
cerdotis: ab officio ꝓtin⁹ ec
clesiastico repellat: ut nullus
eccl'ie ministroꝝ ꝯ pontifica
lia instituta venire cōtendat.

dē eisdē. De eodem

Ulterane eccl'ie act⁹ vel
p̄monīū qō hacten⁹ com
perim⁹ destitutū t p⁹ dānati
onē eucharisti quo fuerat de
prauāte dispsum: cure vr̄e de
creuim⁹ eē delegandū: ut di
ligentia q vos ꝓ vtilitatibus
eccl'ie estimamus eē v' gilan
tes: pdia culture restituat: an
tiquet: t reuocetis siq̄ sūt ven
dita aut donata mācipia. pol
sessiones etiā qs ab eumācio
t opilione epīs vel ceteris q⁹
uis iure videritis teneri: qz
ꝯ cōstituta synodi ab epīs p
dia alienari nullo potuerunt
cōmēto: nihilomin⁹ reuocēt.
sit emptorib⁹ ad eū recursus
qui ꝓsūpsit aliqd de eccl'ie re
bus de illicita venditōe di
strahere: ita ut pēsiones ānu
as ad pōtificē deferatis cui
priuilegia sua integra puenit
oi rōe seruari: ut eius dispen
satiōe portiones ꝓueniāt cō
suete: ita ut portionē quartā
que ad eos ptinet: sua ponti
fex ordinatōne distribuat: ꝓ
int cuiusq locū meritūq co
gnoscit. pariter etiā ex fide
liū oblatiōe faciēdū ē: ut cle
ricis quartā ptē eroget ꝓ cō
sideratōe sue electiōis anti
stes. fabricaꝝ etiā portio epūs
sciēte et dispōnēte vr̄a eroga
tiōe pēdat: q̄ten⁹ nihil penit⁹
in detrimētū alicuiꝰ rei patia
mini generari. Idem clero
t ordini et plebi bū dusij.

Redditū t oblationū due portiones clericis ꝓmittantur.

Concesso vob quē petistis
antistite fra. re iā t coepo
meo iuliano: necessariuz fuit
eodē ad eccl'iam suā mox re
misso ad vos nr̄a scripta pari
ter destinari: quib⁹ agnosce
ritis eidē fuisse ꝓceptum: ne
vnq̄ ordinatiōes ꝓfirmat illi
citas. t infra: redditus t ob
latiōes fideliū in q̄tuor ptes
dividat. quaꝝ vnā epūs sibi ꝓ
retineat: alterā clericis pro
officioꝝ suoꝝ sedulitate di
stribuat: fabricis tertiā: q̄rtā
paupib⁹ et pegrinis hēat fi
deliter erogandā: quaꝝ rōez
divino ē redditur⁹ examini.

Idem. De oblatiōib⁹ fidelium quot portiones fiāt: et que cuiq; ꝓueniat.

Uatuor ait tā de redditu q̄s
de oblatione fideliū: put
cuiusl'ibz eccl'e facultas ad
mittit: sīc dndū rōabilit̄ ē de
cretū: ꝓuenit fieri portiones. q̄
rū vna sit pōtific⁹: altera cle
ricoꝝ: tertia paupeꝝ: q̄rta ē
fabricis applicāda. de quib⁹
sīc sacerdotis itererit ītegrā
ministris eccl'ie memoratam di
spēdē quātitatē: sic cleric⁹ vl
tra delegatā sibi sūmā nihil in
solerter nouerit experētū. ea
ꝛo q̄ eccl'iasticis restaurādis
edificijs attributa sunt: huic
opi veracit̄ ꝓrogata locorum
doceat istauratio sc̄oꝝ mani
festa: quia nefas ē si sacris e
dib⁹ destitut⁹, i lucꝝ suū ꝓsul
ipendia his sacris edib⁹ de
putata ꝓuertat: ipam nihilo
min⁹ ascriptā pauꝑib⁹ portio
decime. et eī de
psti. ū oēs.

d Concesso. se
dulitate. ar.
ꝓtra clericos eri
stentes in scholis
ut nō debeāt pci
pere ecclesiastica
stipendia: ut. xvi.
q. i. generalit̄. t. j
e. charitatē. ar. ꝯ
xxxij. di. siq vero.

e Statuor. do
ceat. ar. ꝙ
vnū factū, ꝙbari
aliud t caulam, ꝙ
bari ꝙ effectū: q:
ꝙ reparationem
abnicaruz, ꝙbat
q bene sit erpē
sa quarta fabrice
t sic. xviij. di. pue
nit. sic. C. de ad
mi. tu. l. ler. que i
fi. Itez er oībus
bis. c. collige lai
cos nō esse ꝓpel
lendos ad repa
rationē fabrice:
sz rantū clericos:
ut. x. q. i. decerni
mus.

f ℭ Testificatiōe.
ar. q res semper
sūt gerende in il
lozū pūtia quoz
interest: ut. viij.
q. i. licet.

§ O Ē redditi⁹ bus⁹ triēnio ꝯ iste epūs p triēnū possederit res eccl̃ie mobiles: nō tñ vlꝰcapiebat eas: qz furtuꝫ cōmisit in eis: ut. x. q. ij. ca. vlti.

b O Gnouimus. obuenere. ar. ꝯ. ff. de iure do. cū in fūdo. §. si fūdus. ff. de pac. do. utꝫ socerū. §. ij. si. C. de allu. l. ij.

¶ .Duplici. nota dupli. ita tñ ē a canone reꝑobari. xvi. q. vij. in noua xvij. q. ij. in nullo fic. ff. de vlucapi. eū qui ędes. Itē ar. q̄ idem iuris est in veteribꝰ qđ in nouis: extra ō de cen. olim. x. c. cū i eccl̃esijs. ar. extra de decī. tua nā licet v. teres decime sint concesse laico: nō iō noue: ut ibi dicit qñq tñ eadē res duplici iure censeat: cē de reli. do. q. x. ff. ō pecul. hic queritur. §. i. vbi habes q̄ peculiū qñq duplici iure censeat: sed ista sunt casus speciales.

k O Os est.

l § Ancimus. dona. §z distinctionē: extra de testa. reg̃isti.

m ¶ Titulorꝫ. ecclesiarū ad quas intitulati sūt.

n § Tatuimus indēne. de hoc dixi. §. e. monemus.

a § Iqs. documenta. idē nē q̄q̄ diuinis rōibꝰ se dispē sasse mōstraturꝰ eē videat. tñ iuꝝ hoc qđ scriptū ē. ut videant opa vr̃a bona ⁊ glorificēt pr̃em vr̃m q in celis ē: oz etiā p̄senti testificatōe p̄dicari cō mēdari ⁊ bone fame p̄conijs nō taceri. ꝺp̄opter nec clericoꝝ qspiā rē. I tē simplicꝰ papa florentino ⁊ egrio epis. De redditibꝰ oblationum et redditꝰ eccl̃ie. iiij. portiones p̄sbytero dispēsande credāt.

O Ē redditibꝰ eccl̃ie vl̃ oblatiōe fideliū sola epis ex his vna portio remittat. due eccl̃iasticis fabricis ⁊ erogationi pauperū p̄future a p̄sbytero sub p̄culo sui ordis mīstrent. vltia clericis p singuloꝝ meritis diuidat. ⁊ infra cui. i. gādētino epo spēaliter hoc p̄cipim⁹: ut tres illas portiones qs triēnio sibi tñ dicitur vendicasse: restituat. I tem gregorius maximiano epo syracusano. De redditibus eccl̃ie etiam nouiter q̄stis quarta pars clericis eroget

O Gnouim⁹ de redditibus eccl̃ie nouit acq̃ri: ad canonicā dispōem q̄rtarū minie p̄uenire: sz epos locoꝝ distribuē tñmō q̄rtā antiquo⁹ redituū: nūc vo q̄sita suis vsibꝰ retinē: quā rē p̄rauā subintroductāq̄ p̄suetudinē fraternitas tua vinacit emēdare festinet: ut siue de p̄teritꝰ redditibus siue de his q̄ obuenē vel obuenientibꝰ q̄rte sm distributionē canonicā dispensent icōgruū nāq̄ ē vnā eādēq̄ ecclesie subst̄atiā duplici quodāmō iure censeri. I dē augustino epo anglorum. De stipendio eccl̃ie. iiij. de bent fieri portiones.

M Os ē aplice sedis ordinato epo p̄cepta tradē: ut ō oi stipēdio qđ accidit. iiij. debeāt fieri portiones: vna videlicet epo ⁊ familie eiꝰ ꝓpter hospitalitatē atq̄ susceptōez alia clero: tertia vo pauꝑibꝰ: q̄rta eccl̃esijs repandis. I tē ex p̄cil̃ toletano. De eode

§ Ancimꝰ oibꝰ epis curam laicoꝝ eis ist̄are: ut siquos in fide christi ūtenerit: nimio affectu diligāt. ⁊ insup cōfirmam⁹: ut si aliq̄ ab epis accipiāt dōa: stati i. iiij. diuidāt p̄tes ita ut p̄ria ps sm apl̃oꝝ p̄cepta titulorū necn̄ cimiterioꝝ restauratiōibꝰ diligent̄ attribuant: scōa clericis: tertia cunctis pauꝑibꝰ: q̄rta vo adueniss. I tē ex p̄cil̃ agathēsi Oēs p̄sbri p iussionē ep̄i res eccl̃esie dispensare studeant.

§ Tatuim⁹: qđ epi oēs iubēt ut ciuitatēses siue diocesani p̄sbri vel clerici salmo iure eccl̃ie rē eccl̃e sic permiserit epi teneāt. vēdē ār aut donare penit⁹ nō p̄sumāt. qđ si fecerit ⁊ fcā vēditio nō valebit: ⁊ de facultatibꝰ suis hāt p̄prias idemnē eccl̃iam reddār. ⁊ communiōe p̄uenī. I tē ex eodē cōcil̃. De clericis: qui documenta eccl̃esie supp̄rimūt: aut aduersarijs impendunt.

§ I qs de clericis documēta qbꝰ eccl̃ie possessio firmat: aut supp̄rimē aut negare aut aduersarijs fortasse tradere dānāda ⁊ puniēda obstinatōe p̄sūpserit: gcqd p absētiā documētoꝝ dāni eccl̃ie illatū ē: de p̄prijs facultatibus reddat ⁊ cōione p̄uen̄. hi ār q̄ i dāno eccl̃ie impie solicitati a traditoribꝰ aliquid susceperit: sapioꝝ sentētia teneāt. I tem ex eodē. Epus heredem non habens nō alium q̄ eccl̃esiam heredē instituat

Θ Piscopꝰ q filios aut nepotes ñ habuēr̃t: alium q̄ eccl̃esiā ñ relinq̄t hēdē. sicd de eccl̃ia nō i eccl̃ie cā aut necessitate p̄sumpserit: qđ distraxit aut donauit irritum habeat. q vo filios hz: de bōis q̄ religt: ab hēdibꝰ eiꝰ idēnitatibꝰ eccl̃esie cōsulat. I tē ex eodē. esset si testes aliquos impediret dicere veritatē: ut ex de testi. co. pueri.

b Supp̄rimere. quia verīmē falsi incurrūt. ff. de fal. l. i. §. is q dꝰposita

c Quicqd. ar. q̄ eccl̃esia pōt petere interesse qđ est extra rē: sz illud nō ē extra: qz instrꝰmenta tradita possessionis ⁊ possessio tradi videt: ut. C. de dona. l. i.

d Piscopus. aliū. i. p̄silū: qz vroꝛ ex suū posset instituere heredē: ut. §. e. sunt manifeste.

e Ab heredibus. h ē duo p̄ria dici videnf. s. q̄ eccl̃esia debeat esse heres defūcti: ⁊ q̄ eccl̃esia possit p̄uenire filium defuncti de eo qđ male alienauit defūcti nā si eccl̃ia ē heres defūcti: etiā si defūctꝰ aliqd idebite alienauit: illud nō pōt reuocare eccl̃ia ut. C. de re. eccl̃. ñ alie. l. iij. ⁊. C. de libe. cā. l. fi ab eo. C. de rei vē. cū a mr̃e. tenet. n. seq voluntatē defūcti: ut. xi. q. i. filiester. iō sic exponas eccl̃esiā sibi relinquat heredē: sz si eccl̃ia ñ istituit heredē: supple tūc sicd de eccl̃ia rē. generalit. n. ois. heres tenetur ad oīa onera defuncti nisi fecerit ĩuētariū ut. C. de iure deli. sancimus. hoc tñ teneas q̄ sm canones i ⁊ tractibꝰ ⁊ i delictis siue aliqd p uenerit ad heredē siue non: siue lis sit ⁊tastata cū defūcto siue nō: heres semp tenet̄ insolidū ut. xvi. q. vi. si episcopū extra de rap. i litteris.

f O Iacomi. fecerint. estimatione seruoꝝ reddita de. ꝓpo alioquī reuocarent: ut j. e. ⁊ si illi. nisi sint bene

meritū:ut.j.e.siquos de seruis.⁊ est in hoc dura ꝓditio libertoꝛ ecclesie q̄ ꝓpter operas nō ꝑstitas reuocant̄ i seruitutem.aliud i liberto ꝓuatū:ut.C.de li.cā sclo obsequij Item aliud ſpeciale q̄ filij ſtoꝝ libertoꝛum sūt obnoxij ecclesie.j.eo.de libertis.

Qui in clero constituti sunt: ꝺ rebus ecclesie nihil alienare ꝓesumant.

OIaconi uel ꝓsbyteri i parochia cōſtituti de reb⁹ ecclesie sibi creditis nihil audeāt cōmutare nēdere uel donare.quia res ecclesie sacrate deo esse nosc̄unt. similiter et sacerdotes nihil de rebus ecclesie sibi commisse ut supius cōꝓhensum est. alienare ꝓesumāt.qō si fecerint convicti in cōcilio et honore depositi de suo ꝓꝓio aliud tantū restituāt quantū uisi fuerint ꝓesumpsisse. libertos etiā quos sacerdotes ul' diacones de ecclesia xp̄i sibi cōmissa facere nolunt: act⁹ ecclesie ꝓsequi iubemus. qō si facere cōtempserint: placuit eos ad ꝓꝓiū reuerti posciū

Item ex eodem.

De possessione ecclesiastici iuris qnicqnid a ꝓsbytero distrahitur: inane habeatur et nacuū.

QUicquid parochiarū ꝓsbyter de ecclesiastici iuris possessione distraxerit. inane habeatur et nacuū vēdicatione cōparantis et actiōe vendētis. Urbanꝰ papa.

Alienationes facte ab intrusis et ordinationes sine ꝓsensu clericoꝝ irrite sunt.

Alienationes omniū derintrusionem seu canonice ectorum sub epi noie aut abbatis qui secundū eccl'ie sue vsum consecrandus est: alienationes dico quocūq; mō factas necnō et ordinatiōes ꝓsonarū ab eisdē sine cōi ꝓsensu clericoꝝ ecclesie siue per simoniam itidē factas irritas iudicamus. Illud etiā p oia interdicimus: ut nullus clericus prebendaz suā seu beneficium aliqꝺ ecclesiasticū alicui mō alienare ꝓsumat. qō si ꝓsumptū olim fuerit uel aliqñ fuerit: irritū erit et vltioni canonice subiacebit.

Item ex cōcil'. hilerdensi.

Episcopo defuncto uel adhuc in supremo agente de rebus ecclesie nihil ē usurpādū

Hec huius placiti cōstitutio ni inter nos censura placuit custodiri: ut defuncto antistite uel etiam adhuc in supmis agente nullus clericoꝝ cuiuslibet ordinis officij gradusue sit: quicq; de domo ei⁹ ꝓsumat uel de utilitate que instrumentis domus eē nosc'it .i. mobilis et imobilis rei ecclesiastice conet' inuadere: nihil furto nihil dolo suppmens auferens atq; abscondens: sz is cui domus cōmissa est: sub iunctis sibi vno vel duob⁹ fidelissimis oia vsq; ad temp⁹ substituendi pontificis debet cōseruare: et his qui in domo inueniuntur clericis consuetam alimoniaz ministrare. subst'itutus ante antistes suscepte sedis cōmoda ordinabit: vel ut deus imperabit ut eis vti cum his debeat: quos cognouerit discipline et charitati ꝑdecessoris sui fideliter puisse. q̄ si qsq; p⁹ hec cuiusli bz ordis: ut supi⁹ dictū ē: clerico⁹ q̄cūq; occasiōe uel de oi facultate q̄ꝓiā ꝓbar⁹ fuerit abstulisse: ul' fozsitā dolo aliquo suppssisse: re⁹ sacrilegij plixioꝝ anathemate ꝑdēnet. et vix ei pegrina coio ꝓcedat q̄z duꝝ ē: ut hi quos ꝓstat in fuitio dñi cū ꝑme sedis antistite desudasse: ab his q̄ suaruꝝ rerū icubatōes ul' utilitatib⁹ fuietes atq; nacātes fuisse noscūt: ōspecti aligten⁹ cruciēt

tē ex cōcil'. toletano. iiij.

Prebendā.fructus pōt: eē ne pla.vices suas.c. vlti.ad instar fructuarij.ff.ō usufru.arboꝝ⁹.sic fructus decimaꝝ ⁊ oblationū pñt vendi: sz h⁹.ñ fit bonestū: q̄z ꝓhibitū ñ iuemt: sz h⁹.tm cū ꝓsensu epi: et de re.ec.ñ alie.nulli ⁊ ad modicū tps ar.eē ō cēſi. ꝓea ⁊ eē ō trālac.ō cetero. Sz qd si ob ligauit ad quēqñ nīū nunqd stabit successoꝛ: ꝛctus ita: si noie eccle ꝛrit ⁊ cū epi auc toritate: eē ō solu.c.i.sec⁹ fin noie suo.ff.ō pig.l.lex vectigal'.ff.q.mo dis pig.sol.fi res distracta.ff.loca figs domū.§.hic subiūgi solz.io.sz certe q̄cq̄d dicit Io.ego credo q̄ fiē clicus pōt vēdere fruct⁹ ꝓpen de sue fine ꝓsensu epi: ita ⁊ obligat̄ marie ad modicū tpus: fiē tuto: vendit fruct⁹ sine auctē iudicis: ut C.ō a dmi.tu.lex q̄ nec aliq̄ decre. ꝺdiderit.l.bar.

Ec hui⁹. hic ꝺstrue: hec cēſura placuit cō stodiri placiti cō stitutiōe.⁊ fm h⁹. ꝓbū placuit ē ꝓsonale verbum.

Placiti.i.decreti.

Cōſuare. ar. successoꝛi oia ser nāda a morte ꝓ decessoris: eē de of.⁊ po. iudi.oꝛ. cū vos plmq⁹.et eē ō testa. relatū ité ar.q̄ mobilia ꝓdecessoris pti nēt ad successoꝛē ut.j.e. de laicis.

Et vir. qō vir fit tñ fit.s.vir.vi i mēoꝛā.ar.ꝛ.ff. ad vel. tuto: i pu

Quia.h⁹ refert ad id qō.ō. dixit.

Alioꝺ.i. ipsā rē ſtitu et.⁊ aliud tm̄ de suo.sic .lxxvij. di. decēt.⁊.x.q. ij.hoc ius.ō.q ꝺres.

Actus.i.negocia.

Vicqd. vendicatione.in emptoꝛē .n.nō trālferī dñū. vñ nō pōt rem vendicare. bz tñ ꝓtra venditoꝛem actionē ex empto: ut.ō e.vulterrane: in auc.de nō alie.aut pmu.§.quia ꝺ lecnis.sz nonne venditoꝛ pōt petere ꝓciuz re nōdū euicta: q: venditoꝛ nō ad aliud teneī nisi ut faciat emptoꝛem hꝛe rem.nō.n.teneī rē eius facere: ut.ff.ō act. emp.seru⁹ quē.§.si sciēſ sz hic ꝓtractus ē null⁹.

Alienationes.hoc ad canonice electos referas.q: intrusi uel scismatici nec etiaz cū ꝓsensu capli pñt aliquid alienare.j.e.ꝓcarie.eī de scisma. q̄ a ꝓdecessoꝛe.vij.q.i. fact⁹ xxv.q.i.oē.ff.ō hꝛeoꝝ q̄ sub tu. ul' cu.l.q̄cūq;. ar.ꝺ.j.de con. dis.ij.⁊ dixi.i.q.i.figs a simōia cis.iij.q.vij. tria i ꝓi.

Cōsiderand⁹.i.bñdicend⁹.abbas.n.nō ꝓsecraī: misi cū ordinaī i sacerdotē: sz tñ dicī q̄ ei man⁹ iponī ab epo.lxxx. dī.qñ videm⁹.oñ abbas sine bñdictiōe pōt monachos bñdicē: eē ō sup.neg.pla.statuim⁹.

Ordinatiōes.h⁹ nō pōt facē sine ꝓsensu capituli sūt: ut.xxiij.di.c. vlti.

a Q Tſi illi. diſtribuūt. neceſſitatiſ articulo. ō hoc nō. xlvij. di. ſicut hi.

b ¶ Quanto. minuit hic q magis ſit auferre ḡ non dare: cū tñ qñq; eqparenť. ⁊ ſic eſt ꝯ. xlvij. di. ſicut.

c ¶ Non cōtulerit ⁊ ſic uſ: q ſi res ſuas contulerit ecclie: q tūc alie nare poſſit. ar. j. eo. ſiquis q̄libet eſt de re. ec. non alie. epi. ad hoc dicūt quidam q nullo caſu pōt a lienare: niſi cum cōi ꝓſenſu cano nicoꝝ. ſed hoc ni hil eſt: quia ſi ha bet cōſenſum ca pituli quare reſti tuet tm ō ſuo: cū nec alienare poſ ſet lz adeſſz oīus ꝓſenſus: niſi cēt cōis utilitas ec cleſie: ut. j. e. ſine ſed intellige cuz ille manumiſſus nō erat beneme rit⁹. ⁊ ſic erat ma lefidei poſſeſſor. als poſſet ꝓſcri bere libertatez: ut. C. de ꝓſcript. lō. tē. l. i.

d ¶ Succeſſor. ut ipſemet. xxxv. q. vi. q. quil. ⁊ ar. q ſucceſſo⁹ fuo cat malefactū ſui añ ceſſoris: ut. xvi. q. iij. ſi ſacerdo tes. extra de ꝓbe ca. c. ij.

e ¶ Reuocabit. niſi p. r. an. ſtete rint in libertate ff. q ⁊ a qui. ma. ſicut. §. ariſto. ſic ergo reſtituit cō tra libertatez ec cleſia. quod non eſt i mīoze: niſi ex magna cā ut. ff. de mīno. ſi ex cā in ſi.

f Z Iquis.

Epi q nihil ecclie ꝓferť famu los ei⁹ libertati nō donent.

Q Tſi illi q nulla ex reb⁹ ſu is pauperib⁹ xpi diſtribu unt: eterni iudicis uoce cōdē nabūť in futuro: quāto magis hi q auferūt pauperib⁹ quod nō dederunt: quapꝛopť epi q nihil ex ſuo ꝓpꝛio ecclie xpi ꝓeſauerūt: hāc diuinā ſñiam metuant: ⁊ liberos ex familia ecclie ad ꝓdēnatōez ſuā facē nō ꝓſumāt. impiū. n. eſt ut qui res ſuas ecclie xpi nō cōtule rit: dānū iferat ⁊ ius eccleſie alienare ꝓdat: tales igit li beros ſucceſſoꝝ epꝰ abſq; ul la oppoſitōe ad ius eccl'e re uocabit: qa eos ñ equitas ſz etiaz impꝛobitas abſoluerit.

I tem ex cōcilio aurelianēſi.

De clericis qui documenta eccleſie ſuppꝛimūt: aut negāt aut aliſ dānabiliter tradūt.

S Iqs de clericis documen ta: qbus eccleſie poſſeſſio firma teneť: aut ſuppꝛimere aut negare aut auertere aut fortaſſe tradē dānabili ⁊ pu niēda obſtiatōe ꝓſūpſerit qc qd ꝓ abſentia documētoꝝ dā ni ecclie illatū ē: ō ꝓpꝛijs facť tatib⁹ reddat. I tē ex eodē.

Miniſtris eccleſie de rebus eiuſdez eccle abſq; epiſcopi ꝓuiſſu nihil alienare licet.

A Bbatib⁹ ꝓſbyteris aliſq; miniſtris de reb⁹ eccliaſti cis uł ſacro miſterio deditis alienare ⁊ obligare abſq; pez miſſu ⁊ ſubſcriptōe epi nihil li ceat. qō ſi ꝓſūpſerīt degradē tur cōione cōceſſa: ⁊ qō teme re ordinatum ē ordiatōe epiſ copi fuocetur. I tē ex ſyno do anchiritana.

Ne ꝓbati ſine cōſenſu epi aliquid alienent.

S Ine cōſenſu epi. lz abbas nō poſſit rvij. q. iij. i uēditoib⁹. ⁊ ex ō re. ec. nō alie. null⁹. tñ ſi ꝓſuetudo loci hz bñ pōt dare modicū. ex ō dona. c. ij. ⁊. iij. ⁊ ifeudare pōt. ex de re. ec. nō alie. ad nr̄am. ⁊ hoc pōt epꝰ uł abbas ſine cōſenſu capli. j. e. c. ſrulas. quod falſū ē niſi i quis reb⁹.

Ecclie q̄ abñte epo diſtrahūť. ad ius eccliaſticū reuocēť.

S Iq̄ de reb⁹ ecclie: cū epꝰ nō adeſt ꝓſbyteri uēdide rit: placuit reſciſſo cōtractu ad ius eccliaſticū reuocari. i iudicio aūt erit epi cōſtitutuz ſi ꝓciū debeat recipi nec ne. ꝓpter qō ſepe cōtingit diſtra ctarū rex reddit⁹ ampliozez ſūmā ꝓ accepto ꝓcio reddi.

I tē ex cōcilio chalcedonēſi.

Poſt mortem epi res ad eū p tinētes clerici nō rapiant.

N On liceat clicis p⁹ mōtez epi ſui rapeť reſ ptinētes ad eū: ſicuti ꝓcedētib⁹ regul' ꝓſtitutū habeť. ſi vo hec fece rint: periclitari ſe nouerit a ꝓ prio gradu. I tem ex cōcil. mediomatricis ricarie.

Reſcindāť ꝓcarie ⁊ cōmutationes ab innaſoꝛib⁹ facte.

P Recarie ⁊ cōmutatōes tē poze uidnatax eccliax fa cte ab his: q loca epox occu pauerāt: reſcidāť: ⁊ cū auctoꝛitate eccliaſtica uł ciuili ſi fa ciēde ſūt fiāt. I tē gregoꝛi⁹ maximiano ſyracuſano epo.

Ꝓ labore inētarij nihil acci piāt iconomi de reb⁹ ecclie.

O Maritatē tuā cōmonē cu rauim⁹: ut ſi gſpiā epox ō hac luce migrauerit: ul' qō ab ſit ꝓ ſuis fuerit remot⁹ exceſ ſib⁹: cōueniēcib⁹ iconomis cū ctiſq; clericis ꝓcib⁹ atq; i ſui pñtia inētariū ecclie rex faci entib⁹ oia q̄ repꝛa fuerīt: ſub tilit ꝺſcribāť: nec ſicut antea fieri dicebať: ſpēs quedā aut aliō quodlibet de reb⁹ ecclie q̄ſi ꝓ faciēdi inuētarij labore tollať: niſi tatoꝛeſ eccliax cle riciq; eox q cū ipſis nō ꝓ ſue

b S Iqua. preſbyteri. i. canonici.

i ¶ Quo reſciſſo. ō patz q ſede uacante clici ni hil diſponē pñt ō reb⁹ ecclie: ut. x. q. ij. ſiquis epi. ſ. ⁊. lxxv. di. qm̄. imo poti⁹ ſede uacāte non pñt imutare ſtatū eius eť ne ſe. ua. c. nouit. tñ ſi ē magna neceſſitas. clici pñt aliqua alienaŕ ꝛz. h. ut dixi. lxvi. di. fra ternitatē. ⁊ ar. j. e. ꝓcarie. tñ de auctoꝛitate ſu perioꝛ. nā ⁊ iudex pꝛe ſtat auctoꝛitatē fcō mi noꝛis eo tpe cū non hz curatoꝛē: ut. C. qui ad mit. ad bo. poſ. bonoꝝ itē i mīoꝛib⁹ ecclīs pōt epꝰ aliq̄ alienare moꝛ tuo ſacerdote tpe ne ceſſitatis: ut. x. q. ij. ſi quis epꝰ. ⁊ nō. q cōtra ct⁹ ipſo iure tz quē faci unt clerici moꝛtuo epo ſz ſtituiť eccliā ſi ꝓbat ſe leſā. ſic ē i contractu mīoꝛis qui ñ hz curatoꝛē: ut. C. ō īm ite. re. ſi curatoꝛez: ⁊ iō bñ dicit hz reſciſſo cōtractu. ſ. ꝓ īm inte. reſtitutōem.

k ¶ Recipi. ab ēptoꝛe.

l ¶ Ꝓpť qō. i. q ſepe ptīgit ąpliozē ſūmā ꝛd dit⁹ diſtractax rex red di. ſ. ēptoꝛi. ꝓ accepto p cio: hoc ē dicē q ēptoꝛ ąpli⁹ ſepe ꝓcepit ō red datib⁹ q̄ ſit ꝓciū qō de dit: uł q̄ eccliā ſueniat ꝓ ꝓcio qō accepit: ⁊ iō magis expedit epo re petere fruct⁹ ꝓceptos q̄ retinere ꝓciū.

m en liceat.

n P Recarie. g⁹ clici pñt alienare ec cleſia uacāte: q capīn ſupplet defectū epi. eť de here. ad abolendaz quod falſū eſt: ut extra ne ſe. ua. c. i.

o ¶ Uł ciuili. ſ. xcvi. di. bñ i ſi. uł dic ciuili. i. pricipis. cuꝰ auctoꝛitas requirit i reb⁹ ab ipſo collatis. x. q. ij. ꝓcarie.

a Paritatē. p faciē di. hoc ītelligē cū hz salariū ō publico: ut xxiij. q. i. militare in fi. z. i. q. ij. sigs eps. als. sec⁹. x. q. ij. pcarie.

b Stipendiū. ar. q ad quē on⁹ spectat z emolumētum. j. e. quicūq. vij. q. i. pontifices. xvi. q. vi. de lapsis. ītē est h ar. q iudices licite pñt petere sumptus a partibus: ut dicī. xi. q. iij. nō licet. z est simile qđ dicīt alibi: q labor non debz esse sine fructu: ut xvij. q. i. ibi.

c Ē laicis. cognitōez nō: nō ligat pstitutio nisi a tēpore sciētie. lxxxij. di. ppositi ī fi. ff. de decre. ab or. fa. l. ultima.

d Res ppias. s. q: ō rebus ecclesie non pñt testari: ut eī ō testa. q:. sed moriētes possunt aliqua dare si hoc hz ecclesie cōsuetudo. extra de testa. ad hec.

e Per archipresbteros. si defunctus nihil de his dispositi: tunc si hz heredē: ei tradet. si nō hz ecclesia succedit sicut collegiū succedit in hereditate decurionis. C. de hered. decur. l. ult. j. e. q. v. c. ult. z. ē. e. eps qui.

f Iudicium. pōt etiaz moriēs suā uolūtatē cōmittere iudicio alteri⁹ ut eī de testa. cū tibi.

g Illud qđ. successoris. hoc teneas q moriente epo l' sacerdote successori eius reseruanē bona ei⁹: ut hic dicīt. z. ē. e. hec huius. Sed moriēte canonico nil reseruat successori: sed dimidiū iter canonicos: ut eī ō testa. flatū.

b Iconomi. si ecclesia hz iconomū ī ei⁹ pōtate erūt res ecclesie decedētium epoz: ut h z lxxv. di. qm quidē. si nō hz: erāt ī pōtate maioz ciuitatis parochias fatigant aliqd laboris sui capiāt te disponēte subsidij: iustū nāq est ut illi cōsequāt stipēdiū: qui p tpe suū cōmodare reperiunt obsequiū. Ītē ex cōcilio urbani pape aluernie celebrato

Excōicentur laici: qui moriētium clericorum audent bona diripere.

De laicis qō facta ē: q moriētib⁹ epīs siue alijs clericis res defūctorum inuasas ecclesie pauperibusq surripiūt ꝓ quos cōe toti⁹ cōcilij anathema platū ē ipso papa huiusmodi sniaz ꝓmulgāte: sigs post interdicti pñtis cognitionē epoz seu pbyteroz aut alioz clericoz res inuaserit: usq ad satisfactōem excōicetur. epoz uero deficiētiū res p archipresbyteroz seu archidiaconoz man⁹ aut ꝑ mortuoz iudiciū p ipoz salute i elemosynas dispensent: aut successori q futurus ē reseruent id ipsū de pbyteroz seu clericoz alioz reb⁹ p epm uel suppositas psonas aut cui deficiētes cōmiserit fiat. si quis autem aduersus ista presumpserit: anathema sit. Ītē inno centius papa secūdus.

De eodem.

Illō qō ī sacro chalcedonēsi cōcilio institutū ē irrefragabiliter obseruari ꝑcipim⁹ ut uidelicet decedētiuz bona epoz a nullo omnino hominū diripiāt: sed ad opus ecclesie z successoris sui in libera iconomi z clicoz pmaneāt pōtate sigs aūt āmodo hoc attētare psumpserit: excōicatōi subiaceat. Qui uero moriētiū epoz rū pbyteroz uel clericoz bona rapuerit simili snie subiacebant. Hoc non solū de laicis: uez etiā de metropolitanis z quibuslibet alijs clericis ītel ligēdū ē sicī i. vi. synodo legit.

Res episcopi moriētis metropolitano nō lz innadere.

Non liceat alicui metropolitano moriēte epo qui sub eo ē: aut res suas aut ecclesie sue auferre: sed sint sub custodia clicoz ecclie defuncti epī: usqdū ali⁹ ordinet epūs si ꝟo clici i ecclia ñ fuerit: tē metropolitan⁹ illibata oia epo q ibi ordinabit rēddat. Sicut aūt res ecclie nulli usurpare lz: ita ecclie aliena inuadē ñ p mittit. Unde gregorius.

Aliena ecclie ñ lz innadere.

Sicūt ecclia ꝓpas res amittē ñ oz: ita eā rapacitatis ardore alienas inuadē nō oz. Nis oib⁹ auctoritatib⁹ p spicue mōstrat: q nulli sacerdotū res ecclesiasticas alicui tradē lz: z ille q ō manu sacerdotis facultates ecclie acceperit: nullo iure eas uēdicare potit: poti⁹ cogeť restituē ēt qō licite accepit. Sed notādū ē: q qbusdā causis exigētib⁹ res ecclesie distrahi pñt. cā. n. necessitatis cum cōcilio clericoz uel ut meliora ꝓspiciant res ecclesie a sacerdotibus distrahi pñt. Unde in aphricano cōcilio legitur.

Nisi cā necessitatis nec epo lz rē ecclesie sue usurpare.

Non hīti necessitatez nec epo liceat matricis ecclie rē sui tituli rapē uel usurpare Ītē ex cōcilio carthaginēsi.

Nec presbyteri ignorantibus epīs nec epi ignorāte concilio rem ecclie uendant.

Placuit: ut pbyteri nō uē dāt rē eccl'e ubi sūt ꝓstituti: nescientibus epīs suis: quō nec epīs liceat uendē pdia ecclesie icōsulto cōcilio l'cūcto presbyterio sine ulla necessitate. Ītē ex epla leonis pape uniuersis epīs p ficiliā cōstituti.

Nisi ut melora ꝓspiciat: rem ecclesie nō licet distrahere episcopo.

Sine exceptōe decem⁹ negs epūs de reb⁹ ecclesie sue quicq donare l' cōmutare de ecclia. ut. s. c. prio. si illi nō sūt idonei tē erūt in pōtate alioz cli coz: ut. j. c. prio Oib⁹ deficiētib⁹ erūt in potestate metropolitā: ut j. e. nō liceat. nisi ibi uisitato: sit: tūc ille custodiet eas. lxi. di. obitū

i Non liceat.

k Sicut. alicui rē alienā sp. reneť restituē: ni si illa tā fit pscripta: ut. xvij. q. iiij. qsti. q: nihil tē. liij. di. generali. z. xiiij. q. ult. cōperimus.

l Sed notādū nūc incipit ostēdē qñ als pñt. posse alienari res ecclesie.

m Non hīti. rē sui tituli. i. ecclie l' sui titu. i. ad suū cōmodu⁹ ut. s. e. monem⁹

m Ulsurpare. i. alienare. z pomi ī mala significati one: cū nō subsit necessitas.

o Placuit icō sulto. s. cli coz: ut s. c. prio.

p Presbyterio. h hēs q eps reg ret pōtū sacerdo tū ī alienatōe: ut. r. q. i. sigs eps.

q Necessitate. g⁹ in necessitate pñt eis icōsulti: ut j. eodē terrulas.

a Sine exceptō ne. z tū pñt a lig casus excipi. z sic ē ar. q lz papa ꝓpiciat nullas audiēdā exceptōes tñ ē admittenda: ut eī de offi. delega. expte. z eī ō rescrip. si qñ z. c. cum adeo.

c Quicq̃ donaꝝ. niſi modicuz: erꝛ ꝺ dona. ceteruz.
e Uẽdere uł obligare: ut erꝛ ꝺ re. ec. nõ alie. nulli.
d Totius. lxv. ꝺi. ſane.
e Tractatu. quis debeat eſſe tractatus bẽs. x. q. ij. hoc ius.
f Profutuꝝ. ſz nõne ſufficꝫ ꝙ utiliter ceptuz ẽ: lz ñ ſit ide ſecurꝰ eſſe crꝰ: ut. ff. de neg. geſt. ſed an ultro Ñdeo ꝙ nõ: cum eccleſiaz cõpare mꝰ ꝓpupillo ñ ſufficit utilit ceptuz. niſi eccleſia ſit facta locupletioꝛ: ut. ff. de neg. ge. ſi pupilli. in pñn. niſi ita ſit ꝙ res illa naturaliꝫ uel terre motu perierit: ut. ff. ꝺ mino. uerꝝ. §. ſi locupleti. Sz qꝺ ſi eccleſia ex illo contractu nõ ẽ locupleta nec dãnifica ta! tũc dicam cõtractũ tenere: qꝛ ſufficit ꝙ nihil ad leſionẽ ꝺiuine do mꝰ ſit factũ: ut. x. q. ij. hoc ius. naz eoipſo ꝙ non eſt pauperioꝛ facta itelligit locupletioꝛ. ff. ꝺ ſol. i pupillo. hoc ſciaſ ꝙ lz oñs clerici cõſentiant: ſi tñ non obſeruaꝫ forma alienatiõis: alienatio nulla eſt: ut C. de ſacroſanc. ecc. iubemꝰ in fi. ꝛ hic idẽ ꝺicitur. Item ſi fiat aliena tio in caſu nõ cõceſſo ꝺũmodo ſ. ueł forma aliena tõis tener aliena tio: ut erꝛ ꝺe bis q̃ fi. a ꝑla. cuz uos. ꝛ erꝛ ꝺe ẽpt. ꝛ uen. cuz ꝺilecti. ꝛ. c. cũ cã. ſz ꝑſtituiꝛ eccla ſi ꝓbat ſe leſã.

g Cõuenta. ſufficit tñ eoꝝ taciturnitas. extra ꝺe his que fi. a ꝓela. cõtineaꝫ. et ẽ ꝳ ar. ꝙ nulla eſt alienatio: niſi adſit ſubſcriptio: ut. xcvi. ꝺi. bñ qꝺẽ.

h Errulas. exiguas. forte exiguas uocat nõ ualentes ultra. xx. ſolidos: ut. j. eo. ſiquos. Ualem redigãt: cũ canonica auctoꝛitas ſeruos fugitiuos tñ mõ ꝺiſtrahi ꝑmittat. ꝛ iõ oñs rectoꝛes eccliaꝝ ſummopere caueãt: ne uniꝰ elemoſyna alteriꝰ peccatũ fiat. ꝛ ẽ abſurꝺũ ut ab eccleſiaſtica ꝺignitate ſeruus ꝺecedens humane ob noxiꝰ ſit fuituri. Item ſi recto res eccleſie ꝺe rebꝰ ꝓpꝛijs tãtũꝺẽ eccliẽ reſtituẽ nolnerint eccleſiaſticas facultates libẽ ꝺare ꝑñt: ꝛ cõſtabũt his quiꝺꝰ ꝺate fuerit ꝓpetua firmitate.

Unde i agathẽſi ꝓcilio legiꝫ

Alienatio de rebꝰ eccliẽ quo rata eſſe poterit.

S Iqs q̃libet cõꝺitõe ꝺe rebus eccleſie aliquid alienari ꝑlũpſerit: ſi ꝺe ſuo ꝓpꝛio tñ eccliẽ cõtulerit q̃tũ uiſus ẽ abſtuliſſe: tũc ꝺemũ illuꝺ ſtare licebit. Item ſi ſeruos eccliẽ libertati eꝑs ꝺonauerit: ea q̃ i manu miſſione ꝺata illis fuerãt: ꝓpetua firmitate tenebũt ſi tñ q̃titatẽ canonib⁹ ꝑfixam ꝺata ñ exceſſerit. Unde i eoꝺẽ cõcilio legiꝫ. **De eoꝺe.**

S Iquos ꝺe ſeruis eccliẽ benemeritos ſibi eꝑs libtati ꝺonauerit: collatã libertatẽ a ſucceſſoꝛibꝰ placuit cuſtoꝺiri cũ hoc qꝺ manumiſſoꝛ eis i libertatẽ cõtulerat. qꝺ tamẽ iubemꝰ. xx. ſolidoꝝ numeꝝ ꝛ modũ i terrula uel uineola uel hoſpitiolo tenẽ. ꝙ ſi amplius datũ fuerit: poſt manumiſſoꝛis moꝛtẽ eccleſie reuocet. Sed notandum eſt: ꝙ ſerui eccleſiarum manumitti non poſſunt nõ retẽto eccleſiaſtico ꝓcinio niſi forte manumiſſoꝛ ꝺuoſ rijs. n. modis ꝺicitur aliquid eſſe modicũ: ut ꝺixi. ij. q. vi anteriozũ. ubi ꝺicit ꝙ ſine ꝺecereto nõ ꝑñt aliẽari res exigue: ut. ff. ꝺ reb⁹ eoꝝ q ſub tu. l. ult. i ꝑn. ꝛ xvij. q. iij. qcũ qz ꝛ. ff. ꝺ tranſac. cũ hi. §. ſi cũ i annos ſingulos. ar. ℣. extra ꝺ

i Dona. ceteꝝ.

Ugitiui. ſed q̃diu ẽ i fuga uẽꝺi nõ pot. C. ad. l. fal. ꝺ pla. in fuga. Item pot fugitiuꝰ uendi ſub ea cõꝺitõe ſi apprehẽꝺaꝫ. ff. e. l. ij. Ideo ãt ꝓhibeꝫ uẽꝺi fuꝰ fugitiuus: qꝛ fuga ẽ q̃ꝺaz ſpecies libtatis. ff. ꝺe eꝺil. eꝺic. qꝺ ſit fugitiuus §. iꝺẽ recte.

k Meruerit in alio.

l S Iquis ꝛtulerit. ergo ſi ꝺe ſuo tantuz eccliẽ ꝺedit: euaꝺit penã ꝺepoſitiõis. ꝛ ſic eſt ℣. ſ. e. monem⁹. ꝛ. c. ſtatuimus. ꝛ. c. ꝺiaconi. ubi ñ euaꝺit penã ꝺepoſitõis: lz tãtũ ꝺ ſuo ꝺet. ſz ꝳ logt in eo caſu qñ puſ habitꝰ eſt tractatꝰ cũ cꝫcis ꝙ ꝺe ſuo tãtũ uellz ꝺare: ut poſſet rez illam alienaꝫ ꝛ cꝫci hoc ꝑmiſerũt. uł ꝺic ꝙ ſi eꝑs aliqꝺ ꝺedit eccliẽ: ſed poſtea tãtũꝺẽ aliẽat ab eccliã: hoc itelligiꝫ feciſſe ex uoluntate eccliẽ. ar. ff. ſo. ma. ꝺotẽ.

m S Iquos. meritos ſz q ꝺicũꝫ bñmeriti: ſũt tales: q aliqꝺ inſigne ſeruiciũ fecerũt eccleſie. ꝛ põas exemplũ lrrir. ꝺi. figs papa. naz ꝙ ꝑmio remunerãꝺꝰ ẽ ſuus libertate: ut. j. e. §. i criminali. ꝛ. C. ꝺ ſer. q ꝙ ꝓe. li. ac. p totum. large tñ benemeritꝰ ꝺr qcũ qz nõ ꝺemeruerit: ut. ff. ꝺe ma. te. fuꝰ. ſic glꝺet ꝺr ꝺignꝰ q nõ ẽ i ꝺignꝰ: ut erꝛ ꝺ preſump. ꝺudũ.

n Uibtatez. ſ. e. q. ꝛ ſi illi. ℣. ar. ff. ſigꝺ i fran. pa. unus.

o Amplꝰ. ꝛ ita ꝺonatio ꝙ pte ualet ꝛ ꝙ pte ñ. Item ẽ ꝳ ar. ꝙ utile nõ uitiaꝫ ꝙ iutile. ſi. C. ꝺ ꝺona. lacim⁹. j. ꝺe ꝛſe. ꝺiſt. iuj. ſi nõ ſcificaꝫ. j. xvij. q. iiij. gſti. ꝛ. j. e. q. v. qma. io.

p Poſt manumiſſoꝛis. ꝛ ante poſſz: ſz poſtea magis ꝓmo ꝺe reuocare poſſet.

q Sed notandum. ꝛ cetera.

a Episcopus q. procimio. tali. s. qđ cōsistat i faciēdo. s. i seruiēdo. Iz pcimiū qđ cōsistit i nō faciēdo. s. q eū nō uocet i ius: nō pōt remittē: ut ptz p id qđ sequit. Utrū aūt pronus ex toto possit remittē iuspatronatus notaui. liij. di. quicūq; Sz q̄rit q̄re p uno suo dāt duo iur: t ñ p una re ecclesie dāt due res ut. ē. e. siquis: Ridco q si seruus ē bon⁹ dili gēter gerit re ecclesie t negocia: t nō pmittit fieri fraudez si ē mal⁹ p eū pōt ex tor q̄ri ōitas. hāc rōez assignat ler. C de admi. tu. ler q i pri.

b Diffinitō. i. uolūtas

c Propō. i. seruus ipe pprij iuris ē factus.

d Accusandi. ergo uidet q alī possit accusaī eccliā: ut si accusatur q simoniace el⁹ g. t ali quē: ut eī de simo. ueniēs. uel q metū titulit alicui: ut. ff. qđ me. ca. metū. §. ij. Sz ō unuersitas nō pōt dolū cmittere: ut. ff. de dolo: si er dolī. sic nec dī aliquid possidē. ff. de acq. pos. l. i. §. ulti. Nec ciuitas pōt ercōicari: ut. xvij. q. ij. si habes. Itē unuersitas p actorē uel p curatorē suū dz se defēdere. sed i crimine nō i teruēit pcuratorē: ergo uniuersitas nō pōt de crimine cōuenīri qđ uerū ē. Dicas ergo ḃ pōt uerbū accusandi p uerbo agēdi. uel intellige cū eps accusaī ō crimine qđ cōmisit de ꝓsilio uniuersitatis: ut. xv. q. vi. placuit. Itē p modū inq̄sitōis pōt agi ō uniuersitatē put legit eī ō simo. ueniēs. ul dic q ñ pcedit ō uniuersitatē: Iz potī⁹ ō singulos. io. Ego credo q uniuersitas nisi sint ifātes t fatues psone accusari pōt: q dolū cmittere pōt. nec obstat ler illa. ff. ō dolo. si er dolo: q qđ ibi dī nō pōt cōmittē dolū: iupple de facili. t uidemus q se pe capitulum accusatur t ercōicaī t ꝓciū citatis. b.

e Ut stante. ergo pena soluta ī manet ꝓtractus i sua firmitate. xxv. q. ij. quecūq;. quod als nō ē uez nisi hoc sit dcm: nt. ff. de trāsac. q fidē nā iquū ē q simul hēatur pena t res. ff. ō do. excep. apud. §. labeo. eī de pe. suā.

f Ibertus. sine uenia. i. licētia agēdi.

g Laureos. nisi peniteat ante lit. contest. ut. ff. de in ius uocan. quāuis.

h Si iopia. pauper. n. semp pūiunt uerberib⁹. ē. e. fraternitas.

i Inofficiosus. i. impius.

k Ut māumitt. singulos. sed cōis lib⁹ duoz neutz pōt in ius uocare. ff. de in ius uo. cōl liber⁹. quia res cōis oīuz ē. ff. de ritu nup. illud.

l Actorē. glosa uit ät quidā hec ſ, ppa cā ñ i cā uniuersitatis. hec glo. falla ē: q bñ pōt q̄uenīri pcurator⁹ pronī lz nō tpe pron⁹: ut. ff. d obse. l. lz. ff. de ius uo. lz ñ. §. ult. lz ipe pronus sine suo siue alie no nōie agat: nō pōt q̄uenīri a lib tore: ut p eādē. l. p baī. lz ecōuerso ē i liberto: q lz li bert⁹ suo nōie ñ possit conuenire pronū: tñ nōie al terius pōt: ut. ff. e. quelitū.

m Ingenuum. restituēdo eū na talib⁹. ut. ff. ō na tal. resti. l. ij.

u Sz q̄ua capita li. hodie adulte ra vberat t bīru dit i monasteriū ut. C. d adl. auc. Iz hodie. Ut dic q auc. intelligit q̄ ñ adulterat cū ꝓpō seruo. Sed nūq̄d seru⁹ pōt accusare dñaz iu am si cū aliēo seruo adulterat? ñ: q logt ḃ ō ꝓpō tm seruo. silr nec dña uiz suū pōt accusare si cū alia sua iacet uel cū aliena: cū hoc cautū nō iuento cilla sua iacet uel cū aliena: cū hoc cautū nō iuento hoc iō q detestabilē ē hō crimē i mulīe q̄ uiro. io. Male dicit. io. q accusari pōt mlr t uir si cū ācilla sua fornicet: aut femīa si adulterīū ꝓmittat: ut ēī ō

o Uerberatōe. i. vberādo.

p Uestionez census. reipub. uel etiam ecclie. q

Diuo. ex lris. b

eccl'a ꝓpaꝛ reipub. C. de sac. sac. ecc. l. ut inꝰ diuinꝰ.

p ¶ Si alijs. dicũt quidam q̃ nec in exceptis crimi-
bꝰ seruus ꝯ dñm admittit: nisi aliqua plũptio ꝑce-
dat. nã fuit ꝛ uiles semꝑ qõnibus subdũt: ut. iij. q.
iij. si aũt ea rei ꝯ
ditio sit. sed a qõ
nibus nũq̃ est in
cipiendum: nisi ꝑ
cedãt iudicia: ut
errꝛa de re. iuris
cum in cõtẽplati
one. ꝛ littera ista
hoc nõ patitur.
dico ergo ꝙ spe-
ciale: ut initiũ su
matur a tormen
tis. Similiter cũ
maritus dicitur
uxoꝛem occidisse
C. ad. l. coꝛ. ꝙ sic.
l. ulti. ꝛ cũ agit ꝙ
occiso dño. ff. ad
syllã. ꝛ si ꝑcurꝯ
certꝰ. §. i.

q ¶ Preiectiõis
exceptõi talis. s.
iste ẽ seruꝰ meꝰ.
ꝛ tõ nõ audiet cõ
tra me.

r ¶ Interrogari.
nisi cum de facto
suo interrogat: ut
iiij. q. iij. utẽ fui.

s ¶ Solutum. ma
trem. naꝫ mater
qũq̃ gerit tutelã
filioꝝ: ut. C. qñ
mu. tu. off. fũgi. l.
ij. et finita tutela
põt agi ꝯ istos q
nõ bñt loco dño-
rũ cũ pupillũ ꝑpo
lãt. ff. ꝙ uluc. ꝑto
ẽptoꝛe qui fũdũ.
§. si tutoꝛ.

t ¶ Liberti. redi
re. ꝛ q̃re co
gũt isti redire cũ
nulle ope sint eis
ꝑposite. libꝰ. n. ñ
tenet ꝑstaꝛ opas
nisi sint eis ꝑposite
C. de op. lib. l. i. ꝛ
honoꝛẽ eis exhibere teneãt. ꝛ ẽt alere ipꝯ: ut. C. de
op. li. l. f. ꝛ. l. mr. sed dicas aliꝙ esse libertis eccle-
sie: ut. s. e. diaconi. tñ ꝛ liberti ecclie teneãt ei ꝑsta
re opas: ñ tñ tales q̃les serui. aliqua enim dicit esse
dria: ut. ff. de op. li. i liberti.

q ¶ Ingrati actiõe. i factũ q̃ daꝫ ꝓp ingratitudinẽ. ñ
n. ẽ hoc. ꝓpũ nomẽ actõis. sic dr actio oneris aduer
si: q̃ daꝫ ꝓpter onus aduersum: ut. ff. locati in naue
debeant: tamen si alijs quoq̃ ꝓbatõibus fides ueritatis
inuestiget: ꝑscriptõi s inuidia
euanescit. In pecuniarijs ue
ro causis ex inopia ꝓbatio-
nũ seruos ꝯ dñm posse iterro
gari manifestũ ẽ. ¶ dẽ. ¶ In-
solitũ est ꝛ graue exẽplo: au-
diri seruos aduersus tutoꝛes
uel matrẽ dñoꝝ suoꝝ: nisi ubi
tutele agaꝫ. ¶ Si uero liber-
tus sua auctoꝛitate a patroci
nio ecclie recesserit: si admo
nitus redire ꝓtẽpserit: in ser-
uitutẽ reuocabit. Unde in
eodẽ ꝯcilio legitur:

De libertis ecclie qui ab eius patrocinio discedunt.

¶ Liberti ecclesie q̃ ab eius
patrocinio discedẽtes q̃-
buscũq̃ ꝑsonis adheserint: si
admoniti redire cõtẽpserint:
manumissio eoꝝ irrita sit: qui
per inobediẽtie cõtẽptũ ĩgra
ti actõe tenẽtur. ¶ tem ex cõ
cilio hispalensi.

Reuocẽtur i seruitutẽ eccle-siarũ liberti: qui ꝯ eius liber-tatem superbiunt.

¶ Ctaua discussio agitata ẽ
de quodã elisęph ex fami
lia agabienẽsis ecclesie: q̃ ab
epo suo traditus libertati de
libertate ꝑfessi ad cõtumacie
mozbũ trãsilijt. ficq̃ ꝓ superbi
am nõ solũ eiusdem epi malis
uel insidiosis artibus salutez
ledere uoluit: sed etiã patro-
nam ecclesiã libertatis imme-
moꝛ ꝑdãnauit: aduersus quez
ingrati actio canonũ ꝛ lẽgum
auctoꝛitate iuste dirigitur. s.

c ¶ Ctaua discussio. i. questio.

d ¶ Predamnauit. i. ualde dãnificauit.

e ¶ Reuocẽt. hic hẽs q̃ ꝓpt ingratitudinẽ reuocãt libertꝰ ĩ
seruitutẽ. ꝛ itelligas ingratitudinẽ gñẽ offẽlã: q̃ ñ nisi ꝓ gra
ui offẽla reuocãt libtus ĩ
seruitutẽ ꝓpt calẽ cãs
ꝓpt q̃s reuocãt donatõ
in auc. ut liberti ꝺ cete-
ro coll'. vi. §. illꝺ. sm le-
ges ueteres sufficẽ leuis
offẽla. C. ꝺ li. ꝛ eoꝝ li. l.
ij. Itẽ hic hẽs q̃ sine cõ
mittat libertꝰ ecclie in
gratitudinẽ ꝯ ecclias siue
ꝯ ẽpm reuocãt ĩ seruitutẽ
secꝰ si ꝯ aliꝰ ꝺ ecclia. s.
e. q manumittitur.

f ¶ Proditi. i. ꝺ iobedi-
entia conicti.

g ¶ E libertis. ab eis
ꝓgeniti. ergo filij
libtoꝝ debẽt obediẽtiã
ꝑstaꝛ ecclie siue liẽ ꝛ pa
tres eoꝝ ut hic. ꝛ. C. de
li. ꝛ eoꝝ li. libertine. Sz
ꝯ. qꝺ ex libera nasciꝫ in
genuũ ẽ: ut. C. de op. li.
qꝺ ex liberta. So. qdaz
itelligũt. l. illã libtine. ꝺ
filijs mãumissis cũ pre
ꝛ añ mãumissiõez natis
leges ꝺrias itelligũt ꝺ
natis pꝰ manumissiõez
sz hoc stare nõ põt: q: ꝺ
dicit tã ab ipsi q̃ ab eis
ꝓgeniti. Itẽ ex sequẽti
capꝰ. ſ. e. liberti. pz q
itelligit ꝺ filijs natis pꝰ
manumissiõez: ubi dicit
ꝺ futura. ple q̃ ab eccle
ꝑocinio se nõ põt sub-
trahẽ. io. tõ qdã direct
istꝺ speciale eẽ ĩ libertis
ecclie: ut filij nati pꝰ ma
numissiõez patrũ suoꝝ
sint liberti ecclie. Tu di
cas q̃ filij nati post ma
numissionẽ: sunt ingenui
ſt tñ obnoxij ecclie quo
ad q̃sdã opas q̃ cõsistũt
ĩ honoꝛe ĩ assurgẽdo ꝛ ĩ
salutãdo. itẽ q̃ nõ uoca
bũt eam in ius: als re-
uocantur in seruitutẽ: ut in. c. se:

h ¶ Nõ recedãt. h hz locũ distinctio decre. ſt de ꝛ. nõ oꝝ-
eo libentius. est tamẽ hoc speciale i libertis ecclesie: q̃ ẽt
lz facti sint sacerdotes: q̃ ꝓp ingratitudinẽ reuocãt in ser-
uitutem: ut. iiij. di. qui ex famulis.

i ¶ Ongi tate. quia si ꝑ. x. ãnos steterit i libertate: am-
mõ liber habẽt: ut eꝝ ꝺ ꝓiu. ser. lz. ff. q ꝛ a qui. ma. li.
si cũ. §. aristo. ul' si maꝫ alicui⁹ tpe mortis eius se ꝑ libera

gesserit: ⁊ filius eiꝰ per quiquēniū vixerit ut liber: ammodo liber erit ut. C. ne de sta. defunc. l. ij. ⁊. iij. sed ꝯ seruus fugitiuus se, ꝓ libero gesserit: nō ió est in possessione libertatis: ut. C. de agri. ⁊ cēsi. cū simus. in fi. li. xi. ⁊. ff. de acq. pos. l. p eū in fi.

i ¶ In anteriori. nō determiat ꝺ ꝺ quo dicat:

k ¶. Infra annū. similiꝫ si vasallus infra annum nō petit inuestituraꝫ: cadit a iure feudi: ut ī consti. frederici. nec obstat qꝺ legit ex de. iureiur. veritatis. vbi dicitur q ñ iuraſ successori pape. pōt. n. dici specialē esse ibi indulgentiam. ī emphiteota secꝰ est: qꝫ licꝫ nō soluat canonē infra annū tñ nō expellitur: x. q. ij. hoc ius. Nota q ercursus anni priuat aliquē libertate sicut excursus āni, ꝓbat crimē ri. q. iij. rursus. sic. xx. q. ij. puella. sic ex de offi. ord. pastoralis. sic. liij. di. si seruus.

l Liberti. moritur. Ecclesia nō potest esse nulla: ut. xviij. q. i. pudenda.

m ¶ Progeniti. ꝓpter hoc direruṫ quidam q speciale esset in ecclia q filij libertoꝝ ecclesie fiunt liberti ecclesie: qꝺ ñ est verū. sed tñ quo ad quid sunt astricti ecclesie: ut ei assurgāt: ut eā nō accusent. ſ. e. eps q cū. §. sequenti.

n Pro remuneratiōe.

a Quicūqꝫ. prelati.

b ¶ Suffragio. i. qꝫ suffragium prestitit ecclie ꝓsilio vel auxilio.

c ¶ Prouiderit. alicui.

d ¶ Promiserit videt q aliquis obligetur nudis uerbis licet non interuenerit stipulatō: ut extra de testa. iudicāte. xvij. esse ⁊ eius obsequiū nūcꝫ relicturos. vnde his quoꝫ nos adijcimus: ut quotiēs cursuꝫ uite sacerdos ipleuerit: ⁊ de hac vita migrauerit: mox cuꝫ successoꝝ eius aduenerit: oēs liberti eccliē uel ab eis ꝓgeniti chartulas suas ī ꝓspectu oīm debent ipsi q substituitur pontifici publicare ⁊ pfessionē in ꝓspectu ecclie renouare: q̄tenus status sui nigoꝛē ⁊ illi obtineāt: ⁊ obediētia eoꝝ eccl'ia non careat. si aūt scripturas libertatis sue infra annuꝫ ordinationis noui sui pōtificis mātestare ꝓtēpserit aūt pfessiones renouare noluerint: uacue ⁊ inanes chartule ipe remaneāt ⁊ illi oīgini sue redditi sint perpetuo serui.

X Item ex eodem.

Nec liberti nec eoꝝ posteri a patrocinio discedāt ecclie.

Liberti ecclesie: qꝫ nūcꝫ eoꝝ moritur patrona: a patrocinio ecclie nūcꝫ discedāt nec posteritas quidem eoꝝ sicut priores cāones decreuerūt. ac ne forte libertas eoruꝫ in futura ꝓle ñ pateat: ipsaqꝫ posteritas sese ab ecclie pōcinio nō subtrahat: necesse ē ut tam idē liberti qꝫ ab eis geniti, pfessionē ēpo faciāt: per quā ex familia ecclie libertos effectos se eē fateant: eiusqꝫ pōcinium ñ relinquāt: ſz iuꝫ ꝫ virtutem suā obsequiuꝫ ei uel obedientiā ꝓbeant. Pro remuneratione ipensi obsequij res eccl'iastice utilitatis pñt donari. Unde ī toletano cō cilio. iiij. legitur. **Que de rebus ecclie in remuneratiōnē obsequij pstant: rata pmaneant.**

Quicūqꝫ suffragio cuiusli bet aliquid eccl'astice utilitatis ꝓuiderint: ⁊ ꝓ eo qꝺcunqꝫ cōmodū in remuneratōne ꝓmiserint: ꝓmissi solutionē eos absoluē oportebit: ita ut ad ꝓciliū cōꝛoninciale de ferat: ut eoꝝ ꝓuenientia ꝓfūmetur: qꝫ sicut paulus ait: Dignus est mercēnarius merce de sua. X Item gregorius.

Serui ecclesiaꝝ in eoruꝫ dominiū trāsferri pñt: qui ecclesiasticis utilitatiꝫ deseruiūt.

Ecclesiasticis utilitatibus desudātes eccl'iastica dignū ē remuneratione gaudē: ut qui se uolūtarijs obsequiozū necessitatiꝫ spōte subijciūt: digne nostris ꝓuisionibus ꝓsolētur. qꝫ igit theodorū uirum eloquentissimū cōsiliariū nr̄m mācipioꝝ cognouimus ministerio destitutū: iꝺo pueꝝ nomine acosimuꝫ natione siculū iuri dñioqꝫ suo dari tradiqꝫ ꝑcipimus. quē qñ ex nr̄a auctoꝛitate iaꝫ possidet: huiꝰ necesse fuit scripti ꝓ futuri tpis testimonio ac robore largitatis ⁊ auctoꝛitate fulciri: quatenus dño ꝓtegente secure eū semper sine ullius retractionis suspicione: ut dominus ualeat possidere. Miserationis quoqꝫ intuitu, serui eccl'iarum libertati donari pñt. Unde gregoriꝰ mōtane ⁊ thome. **Miserationis ⁊ pietatis intuitu serui ecclesiarū possunt manumitti.**

Cum redemptoꝛ noster totius conditoꝛ creature ad hoc ꝓpiciatus humanam uoluit carnem assumere: ut diuinitatis sue gr̄a dirupto quo tenebamur captiui uiculo seruitutis: pristine nos restituēt libertati: salubriter agitur: si homines quos ab initio natura liberos ꝓtulit ⁊ ius gētiū iugo substituit seruitutis: in ea qua nati fuerant manumittentis beneficio libertati reddantur. atqꝫ ideo pietatis intuitu ⁊ huius rei ꝓsideratiōe ꝓmoti nos mōtanam ⁊ thomā famꝰos scē romane eccl'e cui deo auctoꝛe deseruimus: libertos ex hac die cuesqꝫ romanos efficimus: oīesqꝫ uīm q. v. iuramenti. ⁊ j. e. q. v. quia iorum est. ⁊ pōt dici q competit actio ex nuda ꝓmissione. ſ. condictio ex canone illo. j. xvij. q. v. iuramenti.

e Ecclesiasticis. voluntarijs. voluntarium vocat ⁊ tamē dicit inesse necessitatem: quia ab initio est voluntariuꝫ: sed postqꝫ illud incepit: tenetur illud consummare: ut. C. de acti. ⁊ obli. sicut. ⁊ habes hic: q ecclesia tenetur ad ātidota: ut extra de testa. cum ī officijs.

f ¶ Testimonio. i. instrumento suo quod fuit ei testimonium ꝓsuturum.

g Cum redemptoꝛ. ꝺ habetur forma sub qua fiunt manumissiones: et plenum est.

o ¶ Jus gentium alibi dicitur q ꝺ iure diuino est inducta seruitus. ſz ꝺ hoc dixi. ſ. di. i. ius gentium.

i ¶ Kelaramus ꝫ nonne eo ipso ꝙ aliquis iter vi uos manumittit videtur ei peculi uꝫ datum: nisi ex expresse admaꝰ C. de pecu. eius qui li. meruit. l. v nica: sed dicas: ꝙ aliud est in liber tis ecclesie. nam eis in manumissi one non licet da ri ultra summam xx. sol. ut. s. co. si quos.

k ¶ Cum tribꝰ. ergo nō requiritur consensus omni um: vbi libertas datur. ꝛ hoc fa uoreꝫ libertatis fit: vt. C. de ꝓmu ni seruo ma. l. i. ar. cōtra. liiij. di. c. i. s. e. epus qui Itez videtur hic ꝙ sigillum pape non facit chartā aurenticam: nisi adsit subscriptio.

l ¶ Ecclesiarū. clericorū. ar. ꝙ eodem pa uilegio gaudent serui clericorum quo eccle. j. xvi. q. i. filii. si. lxxxvij. disti. cos qui. ꝛ lxxxix. di. iudica tum. clerici enim ꝛ eorum mācipia sunt exempta ab omnibus mune ribus ciuitatum: nisi subsit magna necessitas: extra de imu. ec. non minus. C. de epi. ꝛ cle. l. ij.

a ¶ Rum. assy rij. i. baby lonij qui cum na buchodonosoꝛ ce perunt hierusalē ꝛ abstulerunt va sa de templo do mini. j. de consecra. di. i. estimēta.

relaxamus seruitutis peculiū hanc aūt manumissionis pagi nam patrio notario scribēdā dictauimus: ꝛ ꝓpria mā una cū tribus ꝓsbyteris ꝓziozibus ꝛ tribus diaconibus ꝓ plenis sima firmitate subscripsimus: uobisq; tradidimus: actum in urbe romana. ¶ Itez serui ec clesiaꝝ publicis angarijs nō debēt fatigari. Unde in cō cilio toletano. iij. legitur.

Serui ecclesiaꝝ ꝓblicis an garijs non fatigentur.

Ecclesiaꝝ seruos ꝛ eꝑozū uel ꝓsbyteroꝝ uel omniū clericoꝝ a iudicibus uel ex actoribus publicis i diuersis angarijs fatigari dolemus. ꝓ pter quod omne ꝯcilium a pie tate glozioſſimi dñi nr̄i po scit: ut tales usus ꝯinceps inhibeat. sed serui supascri prozū officioꝝ in eorū usibus uel ecclesie laborent. Siquis ꝝo iudicum uel actoꝝ clericū aut seruum clerici uel eccl'ie in publicis ac ꝓuatis nego cijs occupare uoluerit: a cō munione ecclesiastica cui im pedimētum facit: efficiat' ex traneus. Item ꝓ alimonia paupeꝝ: ꝓ redēptione capti uoꝝ res sacras distrahi licet Unde ambrosius ait in libro de officijs. Res sacre qb⁹ ex causis alienari debeant.

Rum ecclesia habet nō ut seruet: sed ut eroget ꝛ subueniat in necessitatibus. quid est opus custodire qō ni hil adiuuat: an ignoramus ꝙ tum auri atq; argenti de tem plo domini assyrij sustulerūt: nōne melius conflat sacerdos ꝓ alimonia paupeꝝ: si aliqua subsidia desunt: ꝙ si sacrileg⁹ cōtaminat ꝛ asportat hostis: nōne dicturꝰ est dñs: cur pas sus es tot inopes fame mori: certe habebas aurū unde mi nistrasses alimoniam. cur tot captiui in captiuitatem ducti nec redempti ab hoste occisi

sūt: melius fuerat: ut uasa ui uentium seruares ꝙ metallo rum. his non potes respōsum referre. quid enim dices: ti mui ne templo dei ornatus de esset. respondet: aurū sacra menta nō querunt: neq; auro placent: que auro nō emunt. ornatus sacroꝝ redēptio ca ptiuoꝝ est. ꝛ uere illa sunt ua sa pretiosa: que redimūt ani mas a morte. ille uerꝰ thesau rus est domini: qui operatur quod sanguis eius opatus é. Et post pauca: nemo potest dicere: cur pauper uiuit. ne mo pōt queri: quia captiui re dempti sunt. nemo pōt accu sare: quia templū dei est edi ficatum. nemo pōt indignari: quia humādis fidelium reli quijs spacia laxata sūt. nemo potest dolere: quia in sepul cris xp̄ianoꝝ requies defun ctoꝝ est. Jn his tribus gene ribus uasa eccl'ie etiā intia ta confringere ꝓflare uendē licet. opus est: ut de ecclesia mystici poculi forma nō exeat nec aduersus nefarios sacri calicis ministeriū transferat. ideo primum intra ecclesiam quesita sunt uasa que initiata nō essēt. deniq; cōminuta po stremo ꝓflata ꝓ minutas ero gationes dispēsata egentibus captiuoꝝ ꝙ precijs ꝓfecerūt. ꝙ si desūt: noua ꝛ que nequa q̄ initiata uideātur. ꝛ in hu iusmodi quos supra dixi usus oia arbitroꝝ pie posse ꝓuerti.

Item hieronymus.

Non parietes ornare ꝫ pau peribus ꝓuidere gloria epi scopi est.

Gloria episcopi est paupe rum opibus ꝓuidere. ignominia sacerdotis est ꝓ ꝓijs studere diuitijs. natus in paupere domo et in tugurio rusticano qui nix milio ꝛ ci bario pane rugientem uen trem saturare poteram: nunc similam et mella fastidio.

b ¶ Ministrasses. i. mi nistrare debuisses.

c ¶ Occisi sunt. tunc de mum cum timeꝫ moꝛs redimi debent captiui ut nō. s. e. ficut oīno.

d ¶ Timui. si forte se ex cusabit.

e ¶ Quid. i. simile illi.

f ¶ Spacia. ampliata.

g ¶ In his tribus. in a limonia pauperum: in redemptione captiuo rum: in edificatōe tem pli: uel augmentatione cimiterij.

b ¶ Mystici. i. forma ca licis in quo mysticum poculum sanguinis xp̄i conficitur. ꝛ quod dicit de ecclesia: intelligunt quidam de ecclesia in qua est: quia cuꝫ fit res sacra non potest uendi etiaꝫ alij ecclesie: ō hoc notaui. x. q. ij. hoc ius.

a Lozia. cibario. s. familie.

b ¶ Rugientem. i. fame licum.

c Adulti parietes.i.imperitos.sic.xlvi.di.sunt.nōnulli.
d Et colūnas.i.peritos.
e Subtrahunt.i.nō recipiūt.
f Opponat.ar.ab exēplis nō esse argumētandum.
g Hec ꝓbabāt. ſz nō ne hec hodie ꝓbātur a dño:ut.j. de cō. di.i.ꝛ calix:ita:ſz nō i ſupabū dātiam:ut nō habeat delectꝰ ꝑſonaꝝ.lxxxvi. di.nō ſatis.xlvij.di.ſic.
h Peccatoꝝ uenialiū quia cerimonialia tollebant tātū uenialia peccata:ſicut hodie aqua bñdicta ut.j.ō cō.di.iij.aqua.
i Crucem. ſuſtinēdo contumelias.
k Amico.uel cautuz. cū ideo quia expectat maioꝛ neceſſitas.
l Timidū.ſz iō faċ: qꝛ timet ne ſibi deficiat.
m Crates.diuitias:nā ve philoſophātes ꝓtēnūt pecuniā.ff.ō uacamu.l.i honorib⁹.§.ult.
n Aliēa.i.res eccl̄ie.
o Plenus uenter.plat⁹ plenus diuitijs.
p Nō hieroſolymis.i. ñ tm̄ eſſe ꝓlatū: ſz opa ꝓlati facē laudabile eſt
a .xxij.q.v. cauete. Epe fit.obſiſtat.ō facto non de iure.ſ.e. longinquitate.
b Cuiuſcūqꝫ epi.j.xvi q.iij.ſi epꝰ.ꝛ.c.clerici.
c Largitate. ſz qū ē largitas ſi dō ꝓcaria:cū de ꝓcaria certa penſio ſtatuat .x.q.ij. ꝓcarie Rūdeo:nō ē ꝓcaria ſz donatio gtuita quo ad uſufructū.ꝛ nō dicit.qꝛ i teruenit ſcriptura: ne poſſit allegaꝛ ꝑſcriptō nē.nā ꝑ quātūcūqꝫ tēpus poſſidēt nūqꝫ ꝑſcriberet:ut.xvi.q.iij:clerici. fructuar⁹.n. ñ pōt ꝑſcribē: inſti. p qs ꝑſonas no.ac.§.fructuar⁹ nec ille qui alieno noīe poſſidet:ut eꝛ de ꝑſcripti. ſi diligēti.C. de ꝑſcript.xxx.an.male.
d Sub ꝓcarie.i. ſiċ ſolet fieri i ꝓcaria.nō eni

Item eiuſdem Adulti edificāt parietes:et colūnas ecclefie ſubtrahūt:marmora nitēt:auro laqaria ſplēdent:gēmis altare diſtinguīt: et miſtrorū chriſti nulla ē electio.neqꝫ vo mihi aliqs oppōat diues i iudea tēplū mēſam lucernas turibula patellas cyphos mōtariola et ceꝛa ex auro fabricata. tūc hec ꝓbabant a dño qñ ſacerdotes hoſtias imolabāt:et ſāguis pecudū erat remiſſio peccatoꝝ.q̄q̄ hec oia ꝓceſſerint i figurā.ſcriptū eſt aut ꝓꝑ nos i quos fines ſeculoꝝ deuenerūt. nūc vo cuz pauptatē dom⁹ ſue paup dīs dedicauit:poꝛtem⁹ crucē et ō licias ſuas lutū putem⁹. Ite ē eiuſdē. Amico rapere quippiam furtū ē:eccleſiā fraudare ſacrileḡiū ē.accepiſſe pauperibus erogādū et eſurientibuſ plurimis illud reſeruare:uel cantū uel timidū ē:aut qō aptiſſimi ſceleris exīde aliquid ſubtrahē: omniū ꝑdonū crudelitatē ſupat. Itē eiuſdez Crates ille theban⁹ hō quō dā ditiſſim⁹:cū ad philoſophādū athēas ꝓgeret: magnū auri pōd⁹ abiecit. neqꝫ putauit ſe poſſe ꝛ uirtutes ꝛ diuitias ſimul poſſidere.nos ſuffarcinati auro chriſtū paupez ſegmur ꝛ ſub ꝓtextu elemoſyne priſtinis opibus incubātes quomō poſſum⁹ aliena fideliter diſtribuere: qui noſtra timide ſeruamus:plenus uēter facile ō ieiunijs diſputat. ñ hieroſolymis fuiſſe ſz hieroſolymis bñ vixiſſe laudādū ē. Item largitate etiā epi ſtipendiū ō rebus eccleſie clericis dare ſz cuius ꝓfeſſio ſub ꝓcarie nomie fieri debet. Unde i. vij. cōcilio tol. legitur.

eſt ḃ contractus ꝓcarie: ſed denatio uſufructus
epiſcopi.xvi.q.iij.ſi epꝰ.ꝛ.c.clerici.
e Laborare.i.colere.
f Priuare.ar.clericū poſſe remoueri ab eccleſia: ſi negligit agros uł alias utilitatē eccleſie:ſic.ff.de peti.he.ei q ꝓtex §.cū ꝑdia.ꝛ.c.locati .l.iij. naz ꝓp negligētia aliqs depon⁹:ut.lxxvi di.dictum.

Qui beneficiū ab eccl̄ia accepit eius ꝓfeſſionez nomine ꝓcarie faciat.

Epe fit:ut ꝓpꝛietati originis obſiſtat longinquitas tēporis. quapꝛopter pꝛo uidēdū decernimus:ut ſiquiſ clericoꝝ ſtipēdium de rebus eccleſie cuiuſcūqꝫ epi ꝓcepit largitate ſub ꝓcarie nomie ꝑſonē ſcribere: ne ꝑ retētionem diuturnā pꝛeiudiciū afferat eccl̄ie. et que cūqꝫ in vſu percepit debz vtilitez laborare:ut nec reſ diuini iuris videāt aliqua occaſione negligi:et ſubſidiū ab eccleſia cui deſeruiūt ꝓcipere poſſint clerici. qō ſiquis eoꝝ cōtēpſerit facere:ipſe ſe ſtipēdio ſuo videbitur priuare.

Religionis quoqꝫ intuitu ea i quibus eccleſia detrimentū nō patitur:monaſterijs tradi poſſunt. Unde in toletano ꝓcilio legitur.

Licet religionis intuitu res eccleſie alienare.

Si epiſcopus unā de parochianis eccleſijs ſuis monaſteriū dedicare uoluerit:ut i ea monachoꝝ regulariter cōgregatio viuat:hoc de cōſenſu concilij ſui habeat licentiam faciēdi. qui etiā ſi ō rebus eccleſie ꝓ eoꝝ ſubſtātia aliquod detrimentum eccleſie non exhibeat:eidem loco dōauerit:ſit ſtabile rei enim bene ſtatuende ſanctuz concilium dat cōſenſum.

Item ex eodem.

Nō ultra quinquageſimā partem rerum eccleſie mōaſterio quod cōſtituit epiſcopo licet conferre.

f Pꝛiuare.ar.clericū poſſe remoueri ab eccleſia: ſi negligit agros uł alias utilitatē eccleſie:ſic.ff.de peti.he.ei q ꝓtex §.cū ꝑdia.ꝛ.c.locati .l.iij. naz ꝓp negligētia aliqs depon⁹:ut.lxxvi di.dictum.

g Sbes q deſe cularī eccleſia poteſt fieri ab epo monaſteriū:ut eꝛ de eccl.edifi. ad audiētiā.ſed cō uerſo nō pōt:ut xix.q.iij. q ſeꝛ.eꝛ de reli.do. inter quattuoꝛ. niſi ſit at auctoꝛitate pape:ut eꝛ de cen. cū uenerabilis.ꝛ eꝛ ne cle. uł mo. c.relatū. uel ubi aliō nō poſſit locꝰ reformari: niſi p canonicoſ ſecularez:ut eꝛ i eadez decretali iter qt tuoꝛ.

h Detrimētuz. gue.ſi.n. lederet eccl̄iaz gut poſſ reuocari:ut.ſ.e. aplicos i fi.ꝛ.j. c.proximo.

i Cōſenſuz. ꝗro de quoꝝ clericoꝝ cōſenſu hoc intelligas:an ō clericī epalis eccleſie:an de clericis parochie illius:? Rūdeo de clericis ecclie cathedralis.nā cōſenſus clericoꝝ eccleſie cathedral requirit circa oꝛdinatiōem ꝛ diſpoſitōez clericoꝝ:ut.xxxij. diſt. eps.lxvij.vi.relq.ſ.e.aliēatiōes lau.tñ ꝛ.h.intelligūt et regrēdū

cōsensum clericorum parochialis ecclesie. nam isti sine culpa nō debent priuari suis stipendijs. xvi. q. vij. inuentū. videtur tñ sufficere si epūs eis prouidet necessaria vel ibi vel alibi: vt extra de ecc. edif. ad audientiam. & sic videtur q̄ eis inuitis possit hoc facere. ar. extra de excess. prela. sicut vnire.

k BOne rei. qui quagesimā. ſz nūquid episcopus pōt dare cēsimā vel quinquagesimā sine p̄ sensu canonicoꝝ videt q̄ sic: extra de his que fi. a p̄la. sine cōsensu capi. pastoralis. etiam nō obstāte iuramēto de nō alienandis rebꝰ ecclesie: & extra de ec. edifi. tua. nemo enim pōt accusare epm q̄ templum dei edificauit: vt. s̄. e. auruz. Itez quia sufficit a iure semel p̄cessum. vnde nō est necesse ꝑ̄ quirere nouū cōsensum. ff. de cōdi. insti. que sub ꝓditione. §. vlt. sed ꝓtra. ex de dona. pastoralis. extra de bis que fi. a p̄la. cūvos. Tu dicas q̄ licet a iure p̄mittatur ei talis donatio: tñ facit eā dem de cōsensu clericoꝝ: vt. s̄. e. c. ꝓximo. s̄. e. aplicos. vehemēter tñ obuiat illa decre. pastoralis nisi fiat vis litteꝛ Sed quid si eps plures donationes fec: ita q̄ oēs simul excedāt quagesimā an dices vltimā reuocari vel omnes? videt q̄ tñ vltia quia sola illa fuit vitiosa: vt. s̄. e. siquos. & xvij. q. iiij. questi. Ecōtra videt q̄ de qualibet donatōe ē detrahēdū: vt. C. de inof. do. si cōtas. ff. ad. l. fal. penales. §. annua. hec qō solui. ex ō dona. aplice. io. quid iuris sit de hoc in qōnibus notaui. b.

BOne rei dare ꝓsilium & p̄sentis habetur uite subsidiū & eterne remunerationis expectare, cernit premiū. qs̄quis itaq; epoꝝ in parochia sua monasteriū cōstruere forte noluerit: & hoc ex rebus ecclesie cui p̄sidet ditare decreuerit: non amplius ibidem q̄s̄ quinquagesimā ptem dare debebit: ut hac tēperamēti equitate seruata: & cui tributit cōpetens subsidium conferat: & cui tollit dāna grauia nō infligat. Ad ecclam uero que monasticis nō informabit regulis aut quā p̄ suis magnificare noluerit sepulturis: nō amplius q̄s̄ centesimā partē census ecclesie cui p̄sidet ibidem conferre licebit. ea tñ cautela seruata: ut unam tñmodo que placuerit ex his duabus remunerationem assumat.

Item gregorius.

Dare pietatis res ecclie monasteriorum edificijs tradere licet.

REligiosam uitam eligentibus congrua nos oportet consideratione ꝓspicere: ne cuiusq; necessitatis occasio aut defides faciat: aut robur quod absit ꝓuersatiōis infringat. iccirco tibi auctoritate p̄senti p̄cipimus: quatenus domum positam in hac urbe regione quarta iuxta locuz qui appellatur gallinas albas ul' hortū iuris sancte romane ecclesie cui auctore deo p̄sidemus: in qua campana quōdaz patricij manssse dignoscitur simul & hortum atq; hospitia que intra eandem domum iacent cōclusa: eidem debes tradere ꝓpietatis iure ꝓcul dubio possidendam. in qua domo monasterium ubi cuz congregatione sua habitare possit xpo adiuuante cōstruere. & tam ipsa q̄s̄ que in eius loco honoreq; successerit ꝓdictaz domum & hortū cum oībus ad se ptinētibus sicut diximꝰ quieto & incōcusso iure a nobis pietatis ꝓsideratione cōcessam valeat possidē. Ece ostēsum est: quō res ecclesie sine culpa dari possint: et ꝓstare his q̄bus date fuerint

Vnc queritur: si ante tempus sue ordinationis nihil habere videbantur: quid de his fieri debeat: que post ordinationem suam inuenisse noscūtur. De his statutum est in cōcilio carthag. iij.

De his qui primum nihil habentes tempore sue administrationis aliqua acquirunt.

PLacuit vt epi p̄sbyteri diaconi uel quicunq; clerici qui nihil habentes ordinantur: & tēpore episcopatus ul' clericatus sui agros & que cunq; p̄dia nomine suo cōparant: tanq; rerum dominicarum inuasionis crimine teneātur: nisi admoniti ecclesie eadem contulerint. si aūt ipis ꝓprie aliquid liberalitate alicuius vel successiōe cognationis euenerit: faciant inde quod eozum ꝓposito congruerit. q̄ si a suo ꝓposito retroꝛsuz exorbitauerint: honore ecclesiastico indigni tanq; reprobi iudicētur. Item ex concilio toletano. xi.

De ministris qui nulla ecclesie occasione sed sui utilitate aliqua acquirunt.

QUicunq; de sacerdotib⁹ uel ministris ꝓ sua utili

l CCensus. ꝓpter hoc vbum census dicit lau. & h. q̄ ō. cēsu posset eps dare parte: sed non de possessionibus ecclesie alias reuocaret vt eo viuo vel post mortē suaz: vt. xvi. q. iij. si sacerdotes. sed hoc falsum ē: qz decre. dicit etiā de possessionibus extra de dona. apostolice.

m REligiosam. ergo q̄ dat domū vl' aliā rē non videt. dedisse ea q̄ sunt annexa ei: nisi

exꝓssa fuerit: ſic. lxiij. di. ego Iodocꝰ. ar. cōtra. ff. si ser. vē. testatrix ff. de act. empt. creditoꝛ in fi.

n UNc queri. habeas ꝓsūma qō nis qō dicit i. c. i.

o PLacuit. habētes. ergo ꝓpter paupertatez nec ipedit nec excusat etiā qs̄ a ꝓlatura secus ē in rutoꝛe: vt isti. de ercu. tu. §. sed & ꝓpt pauperratem.

p CSuo. hoc speciale ē in ecclesia: q̄ licet sacerdos aliq̄d suo emat nomine de pecunia ecclie q̄ res illa statim facta ē ecclesie: aliud est i rebꝰ ꝓuatoꝝ: vt. C. de rei vē. si vt ꝓponis. & de hoc notaui. s̄. e. q. ij. apostolicos. idē qō hic dicitur habes extra de pe. cli. c. i. & c. inquirēdū. & c. siquis. vtrū. aūt ꝓsumat de rebꝰ ecclesie vel de rebꝰ suis cōparasse: dī s̄. e. q. i. sint manifeste.

q CLognatōis. usq; ad quartum graduz. C. de epis. & cle. auc. licētiam ar. ꝑ. xxxv. q. ij. c. i.

r UIcūq; . vendicabit. i. descendet: q̄ ecclia inuenit i possessione: sed si heredes essēt ipossessiōe oportēt

ecclesiam ꝓbare de iu re suo: vt. j. e. q. v. c. i. in fi. sicut nō. s. e. q. i. sint manifeste. vel intellige quod hic dicit: cū nō hz sacerdos bēdē: in auc. de eccle. ti. §. figs autē eps. col. vlti. t. j. q. v. c. vlti.

s Pontifices. idem i aliis.

t Ab extraneis. si aliquid dat tm̄ epo: illud nō tenet diuidere cū ecclesia: sed lz aliquid det tm̄ ecclesie: illud diuidēdum est cū epo. t distinguе an propinquo; vel extraneo sit relictū epo vt habes distinctum extra de testa. requisisti. si autē simplici canonico aliquid ē relictuz: illud nō tenet diuidere cum ecclesia. semp. n. ꝓsumit: ꝙ id qō datū est ꝓlato sit intuitu ecclesie datū. t ē simile. ff. ō. an. le. annua. ff. de reb. du. cumb⁹. Hoc tm̄ scias ꝙ aliud est dicere reliquo hoc canonicis istis: t aliud relinquo hoc ecclesie isti. In ꝓiori casu relictū intelligo eis t nō ecclesie. in secūdo casu ecclesie t ad vsū eorum lz sit ar. cōtra. ff. de re. du. cumbus.

u Habet. quo ad vsuz.

x Dēat. ad ꝓpietatē

y nō poterit. tm̄ si ē heres istituta t rogata restituere alteri hereditē illam: pōt detrahere quartā: vt insti. de fidei cō. here. §. sed q. sed si ecclesie legaret aliqd vt illud ecclesie restituatur: de hoc dubitare ꝓ sueuit: an tūc possit ptē de tali legato retinere: vt. C. cōia de le. l. i. §. i.

z Piscop⁹. irreuocabile. cū de cōsensu canonicoz hoc facit: als successo: illō pōtest reuocare: vt. xvi. q. i. possessiones. t est hic ar. ꝙ si eps simplr ōdit aliqd eccle itelligit illud tate atq; amicitia quocunq; modo aut per scripture seriē aliquid meruit ab aliquo percipere: in rebus ecclesie non poterit numerari. lz quod exinde voluerint facere: ipsoz voluntatis arbitrio subiacebit. ꝙ si hoc post eorum mortem inordinatū fortasse remāserit: ecclesia cui ꝑfuit uel' ministrat extitit: hoc sibi in perpetuum vendicabit. Occe; ꝙ illa que nō ex officio ecclesiastico sed ex aliqua prestatiōe sue vtilitatis lucratus ē: potest dare quibus voluerit. Sed queritur de his que sibi cōmuniter cum ecclesia uel' sequestratim ꝓ remedio anime offerunt: vel de tertia ptē quam de rebus parochialiuz ecclesiarum sibi debitam accipit: si ea poterit dimittē quibus voluerit? De his ita diffinitur in concilio agathensi.

De pontificibus quibus ab extraneis: vel cuz ecclia aut sequestratim aliquid dimittit

Pontifices quibus in summo sacerdotio constitutis ab extraneis aliquid aut cuz ecclesia aut sequestratim dimittitur aut donatur: qa hoc ille qui donat ꝓ redemptione anime sue non ꝓ commodo sacerdotis probatur offerre: non quasi suum ꝓpzium sed quasi dimissum ecclesie inter facultates ecclesie computabunt. quia iustum est: vt sicut sacerdos habz quod ecclesie dimissum est: ita t ecclesia habeat quod relinquit sacerdoti. Sane quicquid per fideicōmissum aut sacerdoti aut ecclie fortasse dimittitur cuicunq; alij postmodum ꝓfuturū: inter facultates suas ecclesia computare aut retinere nō poterit. Item ex cōcilio toletano.

Episcopus tertiam partez si bi debitam ecclesie relinque re poterit.

Episcopus si tertiam partem quam de rebus parochialium ecclesiarum sibi debitam nouit: ecclesie cui⁹ res esse patebit. aut alteri ecclesie conferre decreuerit: licitū maneat t irreuocabile robur eius sententia ferat.

Quod autem queritur: si de suis t ecclesie rebus aliqua acquisisse noscuntur cui prouenient: ita diffinitur in eodem concilio.

De his qui de suis t ecclesie rebus aliq̄ acquisisse noscuntur.

Sacerdotes uel quilibet: quibus ecclesiasticarū rerum cura commissa est: quecunq; administrationis sue tēpore emerint: si de rebus ꝓpzijs vel vile vel carum habuerint: ad ecclesie nomen cui presunt chartarum conficere instrumēta procurent. non. n. iustum est: ut ecclesia que suscepit extraneum efficiat; in alieno diuitem: et in suo retineat fraudatorem. hi uero q suarum rerum noscuntur habere compēdium: ex omni re quam post ordinationis sue diez visi sunt conquisisse: siue nulla sine aliqua sint instrumēta confecta: compensatione tam sui iuris q̄ ecclesiasticarum rerum habita si se vtriusq; rei quātitas exequauerit: inter ecclesiam t decedentis heredes equo iure conquisitio; pertinebit. Siquis vero pro compendio suarum reruz ecclesie rebus detrimentum intulerit: vel si occasione rex ecclesiasticarum in rebus ꝓpzijs detrimentum passus fuerit: vicissim qui lucrum senti unt: detrimentum patiētibus

ppetuo dedisse: vi. xvi. q. i. qm̄ quid. ar. contra. xvi. q. i. possessiones. t dicit. r. q. i. hoc ius i fi.

Quod aūt q Si ō vtri ilsq; ꝓcio ēpta ē res ꝓpria ꝓcij diuidēda est inī ecclesiā t hēdes ꝓlati: vt j. e. c. i. v. hi vero.

Q. iiij.

a Sacerdotes. ꝓcurent. vt sciāt quātū hīt ō reb⁹ eccle; q̄tū ō ꝓpzijs reb⁹.

b Alieno. i. i re b⁹ ꝓpzijs ipsius sacerdotis: q̄ sūt aliene ecclie vel ꝓpzie intelligas bomi.

c Et in suo. i. re b⁹ ecclesie.

d Lōpēlatōe. i. ꝓputatōe vl' ꝓpatōe vel collatōe: hoc vult dicē: q ꝓputabit quātuz ō suus reb⁹ ecclie dedit ꝓ re ēpta: vt sm̄ hoc diuidatur iter ecclīam t hēdes defūcti. Sz pōe ꝙ postq̄ adept⁹ ē ecclesiā nullos sumptos voluit facē ō ꝓpri monio ꝓpzio: sed q̄d emit: emit ō ꝓmonio ꝓpio tm̄: t solū reddit b⁹ eccle fuit vtus videt ꝙ ꝓputādi sūt illi ꝓpr⁹ quol facē cōueuit vel quos factus⁹ fuisset. hoc ꝓpio ꝓpri monio ac sic nō haberet ecclesiā: vt ff. de pe. hē. lz t §. adeo autē i fi. adeo autē i fi. t sic ꝓpzie ponit hoc ꝓbū ꝓpositione. ite nō debuit negligē lucruz eccle ꝓp lucrum

suū: vt. j. c. prio. vel itellige quod hic dicit: qñ dubiū est: an de rebus ecclesie an ō suo. pīmonio emerit. nā tūc dicidi debēt sm ḡ titatē sūi pīmonij ⁊ rerū ecclie.

e ¶ Cōgstitio. i. cōquisitū: sic. C. cōdiui. ad officium ff. de usufruc. sed ⁊ figs. §. iterdū.

f Qūcūq; neglectu. i. qz negligit res ecclesie agēdo ꝙ as

g ¶ Laborare. i. periclitari vel colere:

h ¶ Propꝛie. i. in rebus ꝓpꝛijs locupletat⁹ est.

i ¶ Aut neglectū. habes q̄ si ōlat⁹ aliquid negligit acquirere ecclie sue cum posset: ⁊ malut sibi acquirere: q̄ hoc iputatur ei: ⁊ de hoc tenet ad instar tutoꝛis: vt. C. arbi. tu. quicquid. nec enim pꝛeponere debet vtilitatem suam vtilitati ecclesie: sic nec tutoꝛ vtilitatem suaz vtilitati pupilli. ff. de admi. tutoꝛ. §. i. ff. ꝙmodati sivt certo. §. ꝙmodatū in fi. et vti. q. i. pītiū. et

Q. v. c. placuit.

k ¶ Pro. cuⁱ⁹. sic extra de procucū pro cā.

l P. Resbyter.

m Estamēta. Nec aliqd dare: nec testamentum cōdere licet de reb⁹ ecclesie si tamen cōsuetu resarcient. Unde in concibracharensi legitur.

Resarciantur detrimenta sacerdotiū vel ecclesie: que alterius occasione alter senserit.

Quicunq; sub hoc neglectu res diuinas laborare distulerit: speciali placito distringendus est: ut si de rebus seu augmentis ecclesie questum laboꝛibus suis pꝛopꝛie auxit: ⁊ ex hoc ecclesiasticis rebus aut neglectum laboꝛi exhibuit aut minoꝛationez uel perditionem induxit: quicqd in rebus eccl'ie minuit ille restituat: ex cuius rebus atq; suffragijs suos conuictus fuerit ap̄liasse laboꝛes. q̄ si aliquid pro vtilitatibus ecclesie aut substantie expendit: aut dispendij uel perditiōis quippiam pertulerit si hoc cōpꝛobare potuerit: totum illi a rebus ecclesie eiusdem reformabitur: pro cuius ꝓutilitate id expendisse pꝛobatur. Si vero de rebus ecclesie tantū modo aliqua acquisisse noscūtur: ⁊ ad nomē ecclesie instrumenta debēt componere: nec aliquibus poterunt illa donare. Unde in agathensi concilio legitur.

De his que sacerdotes emūt ad ecclesie nomen scripturaz faciant.

Presbyter cum diocesim tenet: de his que emerit ad ecclesie nomen scripturaz faciat: aut ab eius quam tenet eccl'e oꝛdiatiōe discedat

Estamenta vero non licet eis conficere nisi ō pꝛopꝛijs rebus. Unō Gregoꝛius scribit lucido epō

Quomodo de rebus ecclesie liceat testari sacerdotibus.

Nulli dubium est: q̄ sicut sacerdotibus res in episcopatu acquisitas nulla est alienandi licentia: ita de his quas antea habuerunt: quicquid iudicare voluerint non vereantur. itaq; fraternitatē tuā tempoꝛe quo ad nos fuit conquestam esse recolimus: q̄ quedam mobilia que constantius decessoꝛ vester luminose ancille dei et fratribus suis testamenti serie legati titulo dereliquit: iam episcop⁹ acquisisset: decreuisseq; nos vt si hoc cōstat nullum ex his ecclesia vestra pꝛeiudiciū pateretur: quod et vos oporet recolere: ⁊ molestiam aliquā pꝛedicte ancille dei non facere: nec ei sine cognitiōe ō his que possidet quicq; auferre.

I dem. **De eodem.**

Obitum theodoꝛi epi dilectionem tuam credimus cognouisse. sed q̄ testamētū dicitur ꝓdidisse: subtiliter te: ne quid de rebus ecclesie sue ꝓsumpsisset: oportet inquirē. ⁊ siquidez eū exinde aliquid incongrue minuisse didiceris ita age vt res ab eo cuius interest modis oībus reparent

I tem gregoꝛius maximiano epi'scopo rauennati.

Que monasterijs ab epō ꝓferuntur: reuocari non debent

Via ioannes quondā p̄decessoꝛ tuus sepius a nobis expetijt: ut ea q̄ in monasterio illo ꝓtulerat: quod iuxē ecclesiam sancti ꝓappollinaris ipse ꝓstruxerat: nr̄a auctoꝛitate debuissem⁹ firmare: ⁊ hec facturos nos esse pmisimus: fraternitatē vr̄am ne cessario pmidimus adhoꝛtandā: vt nihil de his que illic ꝓtulit atq; ꝓstituit: aliquo mō patiat imminui: sed oia firma studeat stabilitate seruare. Huius igit mōsterij ⁊ collectaz illicez q̄ in testamento qō condidit fecisse noscit mentionē: sciendū vobis est: nō nos iō ea cōfirmasse: q̄n ei⁹ sup̄mam seq̄mur voluntatē: sz q̄ hoc ei sic dixi⁹ viuēti pmisim⁹. hec itaq; oia sic solicite fr̄nitas ur̄a ipl̄e festinet: q̄ten⁹ ⁊ q̄ in sup̄scripto do habet potest mobilia aliqua dare: vt extra de testa. ad hoc. ⁊. c. q̄.

n Nulli dubiū. vt si hoc. ideo epō incumbit pꝛobatōis on⁹ quia illa erat in possessione vt dixi. s. c. q. i. sint manifeste.

o Obitum interest. s. vt heres vniuersa restituat: ut. xvi. q. vi. si episcopum. ⁊. s. e. q. ij. epus.

a Via ioannes. qñ sup̄mam. Nota q̄ licet sit magnus fauoꝛ vltime volūtatis: tamē potius sequitur hic uoluntatem viuētis q̄ morientis. item ar. q̄ licet aliqua uoluntas non valeat tanq; testamentuz: ualet tamen tanq; simpler donatio. quod est contra. l. ff. de iure. codici. l. i. Sed videtur q̄ post moꝛtē episcopi nō possit rata haberi donatio facta ab ipso: q̄ oporet. s. q̄ eo tempoꝛe rata habeatur: quo; pōt donatio fieri. ut. ff. de acqui. hered. siquis alicui. ff. de bon. pos. l. iij. §. acquirere. ⁊. l. ult. sed secus est: quia nec moꝛi nec furoꝛ nec petentis penitentia impedit ratihabitionem: ut. ff. rez ra. ha. bonoꝛ.

b ¶ Monasterio. sz non ne canon permittit ei legitimam portionez dare monasterio ad ꝯstruendum monasteriū: sic sed non ad dandum: vt fuit hoc vltra legitimaz portionem datum. s̄. e. q. ij. bone.

c Aixum. i episcopatu. contra in auc. de ecc. ti. §. iterdicim⁹ col. vlt. vbi dicit quocūqz modo res aliquas acquisiuit post episcopatum: nisi iure cognatōis ad eū peruenerint non pōt eas relinquere alij q̄z ecclesie: sed illud non tenet.

d Si episcopus. legauerit. licet eniz heres teneatur redimere rem legatam a defūcto vel dare eius estimationem: vt insti. de le. §. nō solum. secus tamen est cum legatur res ecclesie: vt extra de testamē. filius.

e ¶ Nisi tantundem: vt s̄. e. q. ij. siquis q̄libet.

f Sicubi.

monasterio constituit ⁊ a nobis sunt confirmata seruent̄: et illa que in damno dari vel fieri per testamentum sue decreuerit ecclesie: nulla prohibente lege obtineant firmitatem. Item ex concilio hispalensi.

Que ante suam ordinationē vel post hereditaria successione acquisiuit episcopus: cui vult derelinquat.

Aixum ab hic ⁊ perpetuo mansurum esse decreuim⁹ vt episcopus res sui iuris q̄s ante episcopatum aut certe i episcopatu hereditaria successione acquisiuit ꝑm auctoritatem canonicam cui vult conferat: et quicquid de eis vult faciat. postq̄z autem episcopus factus est quascunqz res de facultatibus ecclesie aut suo aut alieno nomie cōpauerit: decernimus vt nō in propinquorum suorum sed ecclesie cui preest iura deueniant. De rebus uero ecclesiasticis testari licet episcopo: si tantundem de proprijs restituat. Unde in agathensi concilio statutum est.

Quomodo possunt esse rata que d̄ ecclesie proprietate testamento legantur.

Si episcopus, condito testamento aliquid de ecclesiastici iuris proprietate legauerit: aliter non valebit: nisi tantūdem de proprij iuris facultate suppleuerit. Sed si episcopus vel quilibz ex gradu ecclesiastico intestat⁹ defunctus fuerit: nec aliqui inuenti fuerint qui iure cognationis ei succedant: ecclesia ei suceedat in integrum: nec licebit alicui aliqua ex rebus ei⁹ presumere. Unde in terragonensi ꝯcilio statutū est.

Episcopo intestato ecclesia succedit ex integro.

Sicubi defunctus fuerit episcopus intestatus: post hanc diffinitōnem a presbyteris eius ⁊ diaconibus de rebus ipsius breuis conscriptō fiat a mīmo usqz ad maximuz id est de vtensilibus et omni suppellectili: ita tamē vt siqs exinde ul' presumpsisse aliqd vel occulte tulisse fuerit conuictus: ꝑm furti tenorem restituat vniuersa. Item ex concilio triburiensi.

Quicunqz ex gradu ecclesiastico sine testamento ⁊ sine cognatione d̄cesserit: hereditas eius ad ecclesiā ubi deseruiuit deuoluatur: similiter de sanctimonialibus assignatur.

Ca. xiij

Diocesani cui⁹ dam baptismalis ecclesie cladibus bellorū p̄ssi: hostili metu compulsi domicilia sua trāstulerūt in aliā diocesim: predia tamen antiqua non desierunt colere. ceperunt ꝑsoluere decimas illi ecclesie: i cuius diocesim trāsierunt: ⁊ apud eam sibi elegerunt sepulturas. transactis xl. annis clerici quibus quondam persoluerāt decimas: ceperunt mouere questionez in eos qui ab istis accipiunt primitias ⁊ decimas. Veniunt ad causam. Modo primum queritur: si illi quoꝝ domicilia sūt in diocesi huius baptismalis ecclesie an debeāt persoluere decimas illi ecclesie et celebrare suas exequias

g Quicūqz. deuoluat̄. ecclesia enim est ei proximus heres vt extra de pen. presbyteri. Contrarium tamen ē huic. extra d̄ suc. ab intesta. c. ij. sz illud fuit locale. vel illud itelligit̄ ꝑm istud.

¶ De sanctimonialibus. ar. est hic pro sanctimonialib⁹ theutonie q̄ possūt habere ꝓpria: quia vestez religiosaz potest quis habere i domo ꝓpria. xxvij. q. i. quia de viduis. ad id fac. xxvii. q. i. siquis rapuerit. tamen taliū monialium vita condemnat̄. xviij q. ij. perniciosaz. ioannes.

i QVod p̃oi ecclesie. Dic ponit p̃mã q̃onem an decime sint dande illi ecclesie a qua se trãs ferunt vel ad quã se transtulerunt. Distingue ergo: aut decime sũt p̃diales aut personales. si p̃diales semp dande sunt illi ecclesie vbi p̃ dia sunt sita: vt. xvi. q.i. siquis laice. si personales sũt que puenũt ex artificio: vt ne gociatõe: tũc sũt dande illi ecclie vbi recipiunt sacramenta. vt. xvi. q.i. questi. sicut illi ciuitati ẽ tributũ soluendum: vbi agri sunt: vt. ff. ỏ cẽ. forma. & hec distinctio p̃bat extra de deci. ad apostolice. tamẽ p̃diales decie dantur fm cõsuetudinẽ loci. ex de deci. cum sint homines. & hec vera sunt circa vetares decimas. et dicendũ est circa nouas: vt semper dande sint illi ecclesie in cuius paro chia sua sunt p̃dia. sed si parochia nõ est limitata: in arbitrio est epi cui dẽtur no ualiũ decime: vt ex. e. qñ. item in dubio ecclijs matricibus potñ q̃ capellis dabunt decime: vt ex. e. nũcios in parte remota. & in dubio ibi potñ dabũt: vbi audiunt frequẽtius diuina: vt extra. e. ad apostolice.

k QEcclesias. diuisim. iste dionysius diuisit vel distinxit terminos ecclesiaz sed nõ terminos patum: qui in gẽtilitate fuerũt distincti: vt. lxx. di. c. i. similiter termini, puinciaz sunt distincti ante tempus christi: vt. cxix. di. c. i.

l Terminos p̃pter hoc inducit capitulum.

m Nis ita. & p̃mitias. p̃mitie ergo debite sunt sicut & decime. xvi. q. i. fuerunt mini quãtitas p̃mitiaz nõ ẽ determinata: sed q̃ pl⁹ dabat: quadragesimaz dabat partẽ: qui minus sexagesimã: & sic licitũ z erat dare inter. xl. & lx. q̃tuz q̃cz volebat. hoc erat ĩ aridis & liquidis sed qui dabat p̃mitias aĩaliũ dabat vnũ de duocẽtis: vt ait hieronym⁹ super ezechielẽ. & ex de decimis. c. i.

n Manuũ vr̃arũ. ar. q̃ nõ excusant monachi q̃ p̃p̃ijs mamb⁹ colunt agros q̃s teneant dare decimas cũ illud sit p̃ceptũ dñi. sed illi legislatoꝛi nemo pot cõtradicere: vt. xxvij. q. ij. sũt q̃ dicũt: nec lz dispensare p̃ceptũ dñi vl apl̃i: vt xv. q. i. sũt qdã. ỏ hoc dicem⁹. xvi. q. i. decias

o Seru⁹. videt h̃ q̃ la ci cũ clericis debeant vti decimis. & sic est cõ xvi. q. vij. c. i. sed p̃out hieronym⁹ testat ĩ veteri testõ: q̃tuoꝛ modis dabãt decime. p̃mo de oĩb⁹ bonis q̃ habebat popul⁹: decimã dabat leuitis. secũdo ỏ residuis. ix. portionib⁹ sumebant decimã: & de hac ter ĩ anno cũ alcẽdebãt ĩ tẽplũ pascebãt se et leuitas: de illa hic loquit. Itẽ de residuis portionibus sumebãt decimã & reseruabant ad vsus pauperũ & pupilloꝛuz. Itẽ decimabãt residuas partes & ipsam defe rebãt ĩ templo: de qua hic dicit. Adhuc dabat quarta decima. naz de illa decima quã popul⁹ offerebat leuitis sumebãt leuite ptez & offerebãt eã summo sacerdoti: & inde fiebant panes p̃positionis. hodie nec vna bene datur: & ideo

apud eam ecclesiam: in qua quondam hec fiebant a parẽtibus eoꝝ & de sepultura plenarie. Secundo: an p̃scriptione temporis ius percipiendi decimas & funerãdi tollatur.

Quod p̃oi eccl̃ie hec omnia iure persoluenda sint: actores his argumentis probare cõtendũt. Constat vnamquãq̃z baptismalem ecclesiam habere diocesim sibi legitime assignatã: sicut & parochiales ecclesie habent parochias sibi distributas. Unde dionysius epi scopus seuero episcopo.

Singuli sacerdotes p̃p̃rias debent habere ecclesias.

QEcclesias singulas singulis p̃sbyteris dedimus: parochias & cimiteria eis diuisimus: & vnicuiq̃z ius p̃p̃rium habere statuimus: ita videlicet ut nullus alterius parochie termios aut ius inuadat sit vnusquisq̃z termiis suis cõtentus: & taliter ecclesiam et plebem sibi cõmissam custodiat: vt ante tribunal eterni iudicis ex omnibus sibi cõmissis rationem reddat & non iudicium sz gloriã pro suis actibus percipiat. I Ndioceſi autem designata quecunq̃z p̃dia colantur, puentus decimationum baptismali ecclie designatus debet solui. quia ergo p̃dia hec intra terminos nostre diocesis continentur: & puentus decimationuz nobis legitime assignatus nostre ecclesie persoluendus ẽ. Nis ita respondetur: Decia deo constitute sũt per moysen: ut persoluerẽtur a populo filijs leui pro ministerio in quo deseruiebãt ei in tabernaculo. non accipiebant filij leui decimas: nisi ab eis p q̃bus offerebant preces et sacrificia. quia ergo nos seruimus domno in tabernaculo offerendo p̃ istis preces & sacrificia: & ipsi debent nobis p̃ soluere decimas & p̃mitias. Item cum decime darentur filijs leui: non electione offerentis p̃soluebantur: ut contempto leuita qui secuz erat: ipse eligeret cui vellet decimas dare. nam dictum est: leuita qui tecum moꝛatur & intra muros tuos hitat comedet eas. ideo etiam ex singulis tribubus, ciuitates ad habitandum acceperunt: ut vna queq̃z tribus illis persolueret decimas qui secum erant. naz moyses precepit filijs israel sicut legitur in deutronomio in loco quem elegit dominus deus vester: ut sit nomẽ eius in eo: illic oĩa que p̃cipio offeretis hostias & holocausta & decimas ac p̃mitias manuum vestrarum: & quicquid p̃cipuum est in muneribus iustis que uouistis domio: ibi epulabimini coꝝ deo vestro vos & filij & filie famuli et famule vestre atq̃z leuite qui in vrbibus vestris cõmoꝛantur neq̃z enim habet aliam partẽ atq̃z possessionem inter uos & infra. Decimam fruméti vini & olei & p̃mogenita armẽtoꝛum et pecoꝛum & omnia q̃ uoueris & sponte offerre volueris & p̃mitias manuũ tuarum coꝝam deo tuo comedes ea in loco quem elegerit dominus deus tuus tu et filius tuus filia tua & seruus & ancilla tua atq̃z leuite que manẽt in vrbibus tuis: Quia ergo nos intra muros vrbis istoꝝ

fame ⁊ penuria ⁊ alijs penis maledicti sumus vt. xvi. q. i. reuertimini.

p ¶ Quia ergo. producens fenum. i. tpalia.

q ¶ Seruituti. i. p̃dicatoribus seruientibus alijs.

r ¶ Item apostolus. ad galathas.

s ¶ Qui cathecizatur. i. instruitur.

t ¶ Metamus. quasi dicat nō. i. q. i. nosti.

u ¶ Potestatis. ſz si ita potestatiue vtuntur nostris: vel tam potenter vtuntur bonis in potestate nostra cōstitutis: sicut nosipsi intēdimus saluti vestre.

x ¶ Nec vltimum. quandoq; tamen dicitur primus respectu vltimi: vt extra de verbo. signifi. ioseph.

y ¶ Pascit. ar. bo. q ibi dande sunt decime de grege: vbi grex pastus est ⁊ vbi concepit. non vbi moratur. nam ⁊ boues dicuntur esse de illo fundo vbi laborant ſ vbi morantur: vt. ff. de fun. instruc. l. cū quidaz nam seruitus pascendi pecora est predialis. seruitus tamen vsus tātuz predij consistit in pastu pecoris: vt. ff. de seruit. rusti. predi. pecoris. et q̄ sit de foro illius: vbi grex pascitur ꝓbatur quia ibi potest constituere tugurium vel officinam: vt. ff. de ser. rusti. predi. veluti. sed ratiōe tuguri vel officine fit quis de foro alterius: vt. ff. de iudi. heres. §.

sedemus: ⁊ eis habitatione iuncti sumus: rite ab eis decimas accipimus. Item ait prophe ta: producens fenum iumentis ⁊ herbam seruituti hominum. fenum ⁊ herba ex terra producitur: sed quibus iumētis rigantibus eam hominib9 colētibus eam ⁊ in hoc seruiētibus ipsi. Item apostolus: cōmunicet autē is qui cathecizatur verbo ei qui se cathecizat: hoc galathis. corinthijs autem probat specialiter sibi deberi sumptus: qui eis spiritualia ministrauit dicens: si seminamus vobis spiritualia: ſ magnum est si tempozalia metamus. Item: si alij participes vestre potestatis facti ſ: cur non magis ⁊ nos? Item: quis plantat vineam ⁊ de fructu eius non edet? Item precepit dominus per mopsen: vt nemo mittat falcem in alienaz messem. hec messis nostra est ⁊ vos vultis falcem in eā mittere. Item: non alligabis os bouis triturantis. nos sumus boues triturantes. vos vultis alligare os nostrum: ⁊ de nostra tritura victum vobis queritis. Item apostolus: qui altario seruiunt de altario viuant. sed nunquid ō eo cui non seruiūt? Item: qui in sacrario operantur: cum sacrario participāt: sed nunqd cum illo in quo non operantur? nos seruimus altario. vos ei participare vultis: nos vero vacuos et inanes dimittere queritis. nos sumus agricole: vos primum vultis percipere de fructibus nostris: immo non primuz: quia nec ultimum nobis relinquere vultis. a principibus enim incipientibus paulatim serpitis et totum usurpare contenditis: ut pro vobis videatur dictum: frustati lupus comedit agnū Item: quis ynq̄ militat stipēdijs suis? quis pascit gregem ⁊ de lacte eius non edit? nos

militamus: et vos stipēdia nostre milicie vobis queritis. nos gregem pascimus: et vos lac eius et lanam accipere vobis vultis. sapere est de alieno labore victum querere: ſ sapere est uelle quod non possis. Item dominus dixit discipulis suis: In quācunq; domum intraueritis in, eadem manete edentes ⁊ bibētes que apud illos sūt. cum autem intraueritis: primum dicite: pax huic domui. Nos domum hanc ingressi sumus ⁊ ei pacem obtulimus. vos autem ociosi alieno cibo pasci gaudetis. videte ne in vobis vertatur illud: vide quid faciat ocium ⁊ alienus cibus. Item prophetia: sumite psalmuz ⁊ date tympanum. isti a nobis sumunt psalmū: ⁊ vos ab eis queritis tympanum. Item leo. iij. De decimis non tm̄ nobis: ſz etiā maioribus nostris iusto ordine visum est plebibus tantuz: vbi sacrosancta baptismata dantur debere dari. Quibus autem plebibus debentur: illis a quibus baptisma accipiunt: an alijs? nos eos baptizamus: ⁊ vos ab eis decimas sumitis. hōesta ista interpretatio est: utinam inueniatis qui sic p nobis interpretētur. q̄ ergo nos rigamus populum hunc imbrem doctrine ei ministrantes: qui colimus eū vomere predicationis corda eius ad fidem aperientes ſ non vultis sinere uel patiamini nobis eum fructificare: ⁊ qualia nobis fieri non vultis nobis inferre cauere: ne ſ pergitis dicere que vultis: audiatis que nō vultis. Ad hec callida ⁊ multiplici argumentatōne nostra iura auferre contenditis: ita ut ſ fides uerbis adhiberetur: non uerba pro uerbis sed res pro uerbis reportaretis. sed deo p̄picio ſ uerba dedistis: uerba recipietis. Arguitis nos q̄

ij. hoc dicto segē incōuenens: qa eadem rōne debuntur decime: vbi grex parturit parturit ⁊ vbi fetus pascitur. preterea coloni non dāt decimas vbi laborant domini suis: sed vbi recipiunt sacramenta: vt. xvi. q. i. questi.

z ¶ Sapere. ironice loquitur q̄ſi dicat magna sapientia est uelle illud quod non potes. ſ. de alieno viuere.

a ¶ Psalmum. i. spiritualia.

b ¶ Tympanus. i. tēpozalia.

c ¶ De decimis. l. xvi. q. i. ēsti.

d ¶ Sinere. ſpone te. vel. i. saltē.

e ¶ Patiamini. i. coacte.

f ¶ Audiatis. verbum est terentij: Qui dicit qd vult: audiet quod non vult.

g ¶ Ad hec. verba Kes daſ. p reb9 pro vbis verba solemus.

h ¶ Sapienti. ironice loquit.

a ¶ Recōpēsare. hoc est vicere videtene ita ꝓtestemini de illa amissione: q̄ ꝓpt̄ hoc deteriora cōmittatis. s. suspēdatis vos sicut fecit iudas qui ita tristabat de effusione vnguēti de quo ꝓposuerat decimā partē fu rari sicut de alijs reb⁹ ꝓsueuerat. vñ vt recōpensaret illud dānū: vēdidit dñz ꝑ. xxx. que sunt decima pars tricēcoruz: tantū .n. potuissz vēdi vnguentuz. Et ad similitudinez iude camera rij semp furantur decimam ꝓtez illoꝝ que dātur dñis suis.

b ¶ Pastinatōes. pastinare idem est q̄ colē. sic ponitur. ff. qō vi aut clam semp. §. i.

c ¶ Recepta. i. si deberetis recipe aliquid: debere tis tñ mercedez recipere: vñ non ꝓiterentur q̄ aliquid recipere ō berent: extra de testi. ex tenore.

d ¶ In sinu. hec habes extra ō iudeis. vsq; iudeos.

e ¶ Uobis. sic. xv q. ú. sic decet. si. xi. q. iij. ꝓuilegium. ⁊ extra de simo. q̄ in si.

f ¶ Laicus: vt xvi. q. i. siquis laicus.

g ¶ Hec. vt. ass. Dic de vna exceptōe trāsit ad aliam. si quis .n. succubuerit i vna exceptione trāsire ad alia ea que uobis debentur: surripere querimus: quia nostra ꝓsequimur. Sapienti quidem ⁊ philosophico ore ꝓlata sentētia: suum persequi est aliena rapere: unde ad nos hec sententia manauerit: nisi quia tāto ardore nostra concupiscitis: ut vestra putetis vobis auferri: cum nos nostra consequimur: vnde cum causā nostra debituz finem sortita fuerit: exclamabis: ab miser crucior tantum bolum esse ereptum ex faucibus meis. sz videte ne dānum effusi unguenti uobis recōpensare queratis. constituistis uos plantatores uinearuz: fossores agrorum: trituratores arearum: rigatores campoꝝ: ⁊ multa alia huiusmodi officia uobis assūpsistis: ⁊ debita uobis obsequia a nobis subtrahi ꝓquesti estis. sed non negamus qō uestrum est. boui triturāti palee ⁊ integumenta seruantur sint hec uobis: ⁊ grana nobis relinquite. pastinatores uinearum fossores agrorum: rigatores campoꝝ diurna mercede accepta ꝓuenientes fructus dominis relinquunt. uos ergo r̄cepta mercede uestri operis in quotidianis oblationibus et alijs obsequijs que ꝓspiritualibus que a uobis accipiunt quotidie deferuntur: ꝓuenientes fructus decimationumꝫ ⁊ primitiarum nobis relinquite. Item ꝓcepit dominus discipulis suis ut comederent et biberēt ea q̄ apud auditores suos erant sed non iussit eis ut dominos de domibus suis ejcerent: et rebus suis expoliarent. nō facile inuenies qui tales hospites libenter suscipiat. Uus in pera: ignis in sinu: serpens in gremio male suos remunerant hospites. unde in ꝓuerbijs dicitur: qui serpentem in sinu suo nutrit: percutiet ab eo. tales ineniatis uobis hospites: quales nobis esse nultis. non sufficit uobis edere et bibere que in domo nostra sunt: dum quotidianos fructꝰ oblationum percipitis: ex q̄bus uictum ⁊ uestitum habeatis: quibus cum apostolo debetis esse contenti. sed non uultis⁹: quia eius imitatores non estis: sed potius nos de domo nostra expellere et de rebus nostris nos penit⁹ expoliare contenditis⁹: dum nec etiam eoruz decimationes nobis relinquere uultis. ut autem uniuersaliter omnia colligantur: cuncta que ꝓ uobis inducta sunt: siue de laborante agricola siue ō eo qui suis stipendijs non militat: ad hūc articulum deferimus: ut fructum uestri operis quē a deo recipere contemnitis⁹: in oblationibus ⁊ quotidianis obsequijs istoꝝ recipiatis. decimationes uero eoꝝ: que nobis debentur: intactas nobis relinquite: ne dum queritis usurpare quod uestrum n̄ est: iusta animaduersiōe etiaz illō cogamini amittere quod uobis aliquo modo uidebatur competere. Quod autez he deciamtiones nullo iure uobis debeantur: facile probabimus. dicitur enim in quodam concilio: Siquis laicus uel clericus siue utriusq; sexus persona proprietatis sue loca et cetera: sicut in eodez capitulo in causa monachorum notata inueniuntur. Si ergo laicus uel clericus uel quelibet persona loca siue ꝓprietatis uendēs aut donans prouentum decimationum ab ecclesia cui legitime assignatus ē: nullo modo poterit abstrahere: nec illi de diocesi ad diocesim transeuntes decimas suorum predioꝝ: que inter terminos nostre parochie cōtinentur: noam pōt. ⁊ etiā ad ꝛ̄iam trāsire pōt: vteꝝ de ꝓscript. auditis. ff. de except. nemo. silr de vna actōe pōt trāsire ad cōtrariam q̄ in vna succubuit: vt eē de iudi. eramiata. ⁊ .C. de inoffi. testa. ꝛ̄ maiores. ff. de euic. minoꝝ. Sed qd si iurauit: q̄ omnes exceptiones ꝓponeret infra certū terminū? nō videtur q̄ possit vnā p⁹ aliā ꝓponē: vt eē de excep. pastoꝝ: alis. nā. ēt q̄ vnaz excusatōem posuit: si p⁹ modū cū i illa succubuit: vult aliā ꝓponē: debz hoc facē infra terminuz firū: vt isti. de excu. tu. §. q aūt. Ad hoc dico q̄ si alicui cōpeterēt plēs exceptōes q̄ nō sunt cōtrarie i eo casu: si infra ꝑ firū terminr nō ꝓpōit oēs exceptōes: si i vna succubuit ñ audit i altera. ⁊ sic intelligit isti. de excu. tu. §. q aūt ⁊ de except. pastoꝝ alis. si autez sūt ꝛ̄ie: vt si ꝑmo dixit se exemptū: tūc lz succubuerit nihilomin⁹ ꝓpost tps pfirū pōt aliā ꝓponere: vt. C. de ioffi. test. l. ꝛ̄ maiores. Sed i actionib⁹ ita ē dicendū: q̄ si alicui cōpetebat plēs actōes: ⁊ poterat eligē qua ꝓvellet agere: eligēdo vnā si in illa succubuerit. nō poterit transire ad aliā: vt. ff. ꝛ̄ tribu. q̄ i herede. §. eligere. itez q negat se aliqd debē si vīcat pōt adhuc alia exceptōe uti. nisi i casib⁹ a iure exp̄essis: vt. ff. de reg. iu. nemo ex his. nā siquis neget numeratā pecuniā sibi: si postmodū cōuict⁹ est ⁊ velit dicere se soluisse ñ audiet vt. C. ō nū nu. pe. i auc. ꝛ̄ q. ⁊ ita ñ ē icōueniēs si denua exceptōe transit ad ꝓtrariā: sic. xxiij. q. i. quisqs. eē de testi. ex tenore. sic eē de excepti. cū venerabilis.

h ¶ Tricēnalis. hic tacite annectit. ij. qōnem. s. an ius decimarum vel ius funerandi possit prescribi. ⁊ est expeditum ꝙ ius. i. libertas non dandi decimas a clerico nomine ecclesie sue potest prescribi: vt contra epm: vt extra de prescript. de quarta. Item vna ecclesia potest prescribere decimas infra parochias alterius ecclesie: vt extra de p̄script. ad aures. similiꝫ ius funerandi prescribitur ſm. l. vt. C. de reli. monumentorū. similiter alia sacramēta ecclesiasti

.Q.ij.

ca prescribuntur: vt extra de religi. do. constitutus. Si queras qualiter prescribuntur decime: cuꝫ non cōtinue dētur: ⁊ seruitutes prescribi non possunt. cum nō continue possideant: vt ff. de serui. seruitutes? Respondeo: licet perceptio decimarum nō sit continua: tamen ius p̄cipiendi est cōtinuum. Vel aliter licet perceptio nō sit continua: tamen causa percipiendi s. preceptuꝫ domini qđ perpetuum est: perpetua ē ⁊ naturalis. ⁊ hoc sufficit ad prescriptōem ꝙ causa sit, perpetua et naturalis: vt. ff. de ser. vr. pre. foramen. ibi. n. dicitur si causam a celo habet: continuū dicit.

i Facultates. sic construe: facultates ecclesie que ab aliquibus episcopis possidentur: supple ipsi episcopi iure sibi vendicent id est defendant.

k ¶ Quod. i. quia. tricēnalis lex conclusit. i. acquisiuit illas possessiones eis. vel pone casuꝫ ꝙ ille episcopus qui p̄scripserat res alterius cecidit a possessione illarum reruꝫ tunc enim licite potest eas vendicare a possessore: vt. xvi. .q. iij. §. potest.

l ¶ Xxx. cum ecclesia prescribit contra priuatum. sed si ecclesia prescribit cōtra ecclesiam ⁊ priuatus contra ecclesiam requiruntur quadraginta anni: vt. xvi. q. iij. §. potest in fine.

m ¶ Appellare. i. interpellare.

bis auferre possunt. quantuꝫ enim ad ius percipiendaruꝫ decimarum attinet: idem est possessorem de diocesi ad diocesim transire: quod possessionem de diocesano ad diocesanum transferre.

D hec: decimationes iste ⁊ si iure uobis debentur: ut asseritis: tñ tricennalis obiectio vobis silentium imponit. omnis enim possessio tricennaria prescriptione tollitur uel quadragenaria: sicut possessiones religiosarum domorum: vel centenaria sicut predia sācte romane ecclesie. Unde gelasius papa ait.

Que. xxx. annis ab episcopis possidentur: iure ab eis vendicantur.

Facultates ecclesie necnon ⁊ dioceses que ab aliquibus possidētur episcopis: iure sibi vendicent: quod tricennalis lex conclusit: quia ⁊ filiorum nostrorum principuꝫ ita emanauerit auctoritas: ut vltra. xxx. ānos nulli liceat, p eo appellare quod legum tēpus exclusit. Et illi ecōtra Cuius auctoritate nobis silētium imponitis: eiusdem auctoritate uestra ora claudimus. ait enim ille gelasius: nulla prescriptione statū parochiarum et cetera. Si ergo temporalis obiectio diocesim semel constitutam diuellere non potest: patet ꝙ nec vobis patrocinabitur: ut statum parochie nostre mutantes decimationes nobis quōdam legitime assignatas vindicabili usurpatione vobis vendicetis. Quomodo autem distinguende sunt he auctoritates i causa mōachorum inuenitur. Nunc queritur de iure funerādi: que harum ecclesiarum habeat ius tumulandi istos. Sicut hieronymus scribit: coniugati in vno sepulcro vident esse ponendi. Ait enim.

In sepulchro patrum suorū filij sunt collocandi.

Ebron dicitur esse ciuitas trium uirorum: quia in ea sepulti sunt tres patriarche in spelunca duplici cum trib⁹ vxoribus suis. i. abraham et sara: isaac ⁊ rebecca: iacob ⁊ lia: preter ipsum adam ⁊ euā vxorem suam. Thobias dicit ad filium suum: cum acceperit deus animam meam: corpus meum sepelies: ⁊ honorem habebis matri tue omnibus diebus: ⁊ cum ip̄a cōpleuerit tempus suum: sepelies eaꝫ iuxta me i vno sepulchro Idem: Quos coniunxit vnum coniugium: coniungat vnuꝫ sepulchruꝫ: quia una caro sunt: ⁊ quos deus cōiunxit homo nō separet. Item augustinus.

n Nunc. hic explicat alter articul⁹ p̄me questionis s. vbi sunt isti sepeliendi. De hac materia loquūtur varie iura.. H. dicit ꝙ quilibet pōt sepeliri in sua ecclesia: vbi audiuit diuinū officiuꝫ: vt extra de sepul. in nostra. nisi tribus casibus: si velit transire ad episcopaleꝫ ecclesiam: vt. j. e. vbicūq. vl' si eligit sepulturam in loco magis religioso: vt extra de sepl'. fraternitatem. vl' si velit sepeliri in sepulchris parētum suorum: vt. j. e. placuit. Ego credo ꝙ libē potest quis eligere sepulturam vbicūq voluerit: vt extra. e. cum sit liberaꝫ. dum tamē legitimam portionem relinquat priori ecclesie: vt ex̄. e. t. nos istituta. etiā apud locum minus religiosum: vt extra e. in nostra. ⁊ oīa cōtraria intelligas qñ est illect⁹ vel qñ ex ꝯtēptu vel temeritate d̄serit suā ecclesiaꝫ vel qñ legitimaꝫ portōem nō vult relinquere ecclesie priori: parentes tamē nō p̄nt filijs infra annos discretōis eligē sepl'turā: nisi hoc hēat ꝯsuetudo: vt ex̄ d̄ sepul. d̄ vxore. ⁊ ex̄. eo. ti. in nostra i fi. sigs āt i casu nō ꝯcesso r̄cepit corp⁹ alienū ēt sepultū red dē coget cū oīb⁹ q̄ occasione ip̄ius receperat: vt ex̄. e. fraternitatē i fi. ⁊ ex̄. e. c. i. ⁊ ij.

o Ebron. duplici. q: duo receptacula habuit: i vno recipiebant masculi: i alio femine.

p ¶ Preter. hec dictio p̄ter h̄ pōit iclusiue: sic. xxxv. q. iij. porro. ff. de pig. act. l. i. in fi.

q ¶ Quos cōiunxit. largius hic interpretatur hieronymus auctoritatem dñi q̄ in euangelio intelligat. ⁊ est simile. xxviij. q. i. idolatria.

a Uaqz sequat. nūqd ergo teneꝫ sequi uirꝫ vagāt: uideꝫ qñ: ur. xxxiij. q. ij. siquis. sic nec liber tus teneꝫ sequi patronū uagantez: ut. ff. de op. li. qꝫ nisi. ar. ff. de ꝓcu. sed ⁊ he. §. nō solū. ff. de ānu. leg. l. meuia. §. i.

Sed cōtra: quia etiaz teneꝫ sequi lepꝛosum: ex de ꝓiu. lepꝛo. c. ij. et iij. Credo qꝫ si sciret eū esse histrionem teneꝫ euz sequi: alias non. h. tñ dicit: qꝫ semp debet ipsuz sequi ⁊ dicit qꝫ illō. c. si quis est abrogatum. similiter dicit qꝫ debet ipm sequi etiā si mittat in carcerē: uel si cogat ire in exercitū. sed eadez rōe debet ipsum sequi quotiēs domus petit a uiro: qui est seruus ut seruiat sibi. lex tñ dicit qꝫ postqz liberta nupsit uolūtate patroni: qꝫ ammodo non debet seruire patrono ꝓpt suspicionē: sed patrone sue pōt bone ste seruire: nt. ff. de op. li. sicut.

b ¶ In mōte. hoc est cōcilū: ut ex e. ti. ō uroze. q̄rit h. pone qꝫ mulier plures uiros habuit: quē illoꝝ dz sequi in sepultura sibi eligēda: ꝑm io. non est qō qꝫ pōt eligere sepultrā ubi uoluerit. h. dicit qꝫ teneꝫ ultimū sequi sicut ultia eccl̄ia succedit clerico xviij. q. i. c. uno fiē ultimū uirū seqr̄ i domicilio ⁊ honoze. ff. ad munici. filij. §. i.

c ¶ Itē ioseph. uisitatōis. i. cū de⁹ eos uisitaret ⁊ educēt eos ō terra egypti. ⁊ hoc petijt qz ignominio suoꝝ ut stati sequr̄. uel qz ut ī spū uiderat quia dñs resurgere deberet ibi: ⁊ ꝓuiderat multos resurrecturos ibi cū illo: ⁊ ipse forte erat unus ex illis.

d ¶ Prophete. abdo. s. Dāc historiam habes. i. q. i. siquis inquit.

e ¶ In nouo. i. tēpoze noui testamēti nō fuit iste philippus apostolus: sed unus de septem diacombus.

f ¶ Contra. respōsio de sensorum.

g ¶ Arbee. i. ebron.

h ¶ De cethura. q̄ etiaz agar dicitur.

i ¶ Rachel uroz iacob.

k ¶ Arbitriū. sic ex ō offi. dele. de caulis.

l Ultima. ultia uolūtas defuncti ꝓ lege seruāda ē: ut ī auc. de nup. §. disponat. ⁊ siquis eaz non seruat: hoc ipsum quod ei est relictuz: ab eo aufertur: ut. xi. q. i. siluester. ⁊ hoc itelligas cum uoluntas est rationabilis. nam si moriēs exheredare uult filium sine causa: hec uolūtas non est seruanda: ut. j. e. siquis. similiter siqs ꝓcipiat coꝛpus suum tractari in mari: ut. ff. de condi. ist. quidam. sed ipse moriens bene potest mutare uoluntatez suam. nam ambulatoria est uoluntas defuncti: ut. ff. de adimē. le. l. ij.

Sed pone qꝫ quis iurauit qꝫ non ueniret contra uoluntatem suam: nunquid potest uenire contra? uidetur qꝫ non quia hoc iuramentum non uergit in interitum salutis eterne: ergo est seruandum: ut extra de iureiuran. si uero. Sed contra. nemo potest sibi indicere legez ut nō liceat sibi recedere a ꝓpoꝛi uoluntate: ut. ff. de le. iij. siquis in princi. ⁊ sic libertatem supremi iudicij nemo potest constringere ut. ff. ꝓ so. cum duobus. §. papinianus in fi. ar. cōtra ex ō iureiu. cū ꝓtingat. hoc plene notaui ī cōmbus.

a Uaqueqz mulier sequat virū suū siue in vita siue i morte. Item gregoꝛius. Sanctoꝛ beati benedicti sepulta ē in sepulchꝛo quod ipse sibi ꝑ parauerat: ut quoꝝ mens una fuit semp in dño eoꝝ quoqz coꝛpoꝛa sepultura non separaret. Item ioseph moriens in egypto rogauit fratres suos ut tempoze uisitationis sue ossa sua secum deferrent et i sepulchꝛo patrum suoꝝ ea collocarent. Item dictum est ꝑ phete dñi: qui contra preceptū domini comederat in bethel: nō inferetur cadauer tuum in sepulchꝛo patrum tuoꝝ Item de nonnullis legitur i libꝛo regum: obijt et appositꝰ est ad patres suos: hoc est in sepulchꝛo patrum suoꝝ. Itē in nouo testamento beatꝰ philippus legit edificasse sibi sepulchꝛū: in quo ipe et filij eiꝰ quieuerūt. Itez beatus seuerus ranēnatuz archiepiscopꝰ tumulū fieri iussit: i quo se et vxoꝛem et filiam collocauit.

His omnibus exemplis colligitur qꝫ in sepultura parentū coꝛpoꝛa filioꝝ collocāda sūt Quia ergo parentes istoꝝ apud pꝛioꝛes ecclesias sepulti sunt: et hi apud easdem debent tumulari. Ocōtra: Aldā ut asseritis in ciuitate arbee tumulatus est. ſz nūquid oēs filij eius sepulti sunt ibi: tāta multitudo humani generis tā bꝛeui tumulo non tam facile posset icludi. Itez abꝛahā ibi sepultus est. sed nūquid ilma hel et madai et alij quos de cethura genuit ibi sepulti sūt Itē ysaac ibi sepultus est. sed nunquid esau cū eo tumulatus est? Itē iacob ibi collocatus est. sed nūquid aliquis filioꝝ eius pꝛeter ioseph ibi sepultus est? Rachel quoqz non i ebꝛon: sed iuxta bethlem tumulata legitur. Exemplo igitur istoꝝ liquet: qꝫ liberum est filijs sepeliri in sepulcris patrum suoꝝ: et liberū est eis alibi pꝛo locoꝝ et tēpoꝝ opportunitate coꝛpoꝛi suo hospicium uenire. non ergo hoc exemplo isti cogūt sepeliri in sepulcris patꝝ suoꝝ. Itē que legibus diffinita sunt: mutari non licet. que autem legibus expꝛessa nō sunt arbitrium sequūt humane voluntatis. Ut legibus diffinitū est quibus decime sint persolue nde. et ideo danti mutare ñ licet. vbi autem quisqz tumulandus sit: legibꝰ expꝛessū nō est. et ideo in voluntate tumulandi consistū. Unde beatus gregoꝛius ait.

Ultima volūtas defuncti seruari debet.

Ultia volūtas defūcti modis oibꝰ seruari dz. Qō de libero et non de seruo intelligendum est. seruus. n. testamenti paginam cōdere nō pōt. Unde gelasiꝰ papa scribit honoꝛio episcopo.

Seruus testamentum facere non potest.

Illud etiā synceritatē tnā volumꝰ nō latere: ad nos nec seruus aliqd dz nec aliqd ei debet: sed potiꝰ ꝑ talia ꝓba respicit factū qz ius: ut. ff. de pecu. nec seruus.

b ¶ Obstrictum. non intellige obstrictum. i. obligatum: quia cum peculium quod seruus habet sit domini: domino non potest res suas obligare: vt. ff. de reg. iur. ñeq3.

c ¶ Contradi. non tã3 heredibus: quia seruus nõ potest habere heredez: vt. C. cõia de lega. seruus. sed consuetudo est plurium locorum: q3 filijs relinquatur peculiũ quod pater habuit.

d Vbicũq3. sed nõne quilibet sepelien dus est: vbi recepit sacramenta ecclesiastica vt. j. c. proximo. ⁊ extra e. t. in nostra: ad qd ergo diuisa essent cimiteria. ℞. c. c. i. Respõdeo ueruz est. c. istud instruit: q3 si quis vult eligere aliã sepulturam: q3 hũc seruabit ordinem in eligendo. potius enim eligit episcopalem ecclesiam q3 alteram. si tamẽ alio modo eligit: standum est voluntati suez dum tñ habeat iustam causam eligendi. episcopo autem non p3efigit talis doctrina. nam potest eligere sepulturam i minoꝛ ecclesia: vt. xij. q. ij. bone. Et intelligo q3 semper ex temeritate vel contemptu vl' ex illectiõe mutatur sepultura: nisi appareat certa causa mutatiõis: vel si seruet hunc ordinem qui hic statuitur eligendo sepulturam.

e Quia ergo decimã. p sonalẽ liber factus. hoc est verum: quãdo plene se transtulit: vt. xxi. q. ij. si quis iam trãllatus: secus si transferret se ad secundũ locum. tunc. n. retinet p3imũ locum et secũdum: vt. ff. ad municip. si quis instructus ⁊ quod hic dicitur: itelligẽ q3 quis põt se trãsferre de vno foꝛo ad aliũ fuisse platũ: q3 ampliatus cõductoꝛ: quẽ non solũ seruũ cõstat esse ecclie: ꝛ ita eius rõnibus a multis tpibus implicatũ: vt etiã si esset igenuus: donec rõcinia cũcta deduceret: modis oĩbus obnoxius haberet: ausu temerario molit9 fuerit cõdere paginã testamẽti: cuius omne peculiũ eccl'iastico iuri legibus nõ dubiteꝛ obstrictũ. quap3opter his p̃sumptionibus nice nr̃a tua fraternitas p3adicat: nec fieri p3sus aliq3 subz3eptione pmittat. ac si eidẽ quic3q3 bũanitus foꝛte p3tigerit: q3 grãdeuus esse cõmemoꝛat: moꝛ eius sine dilatione substantiã p3cipiat humanitas tua: filijs eius dũtaxat quibus p̃monitũ ꝓbatur esse cõmissũ: sub fideli descriptione p3adi donec uniuers tpibus quibus hoc p̃monitũ gubernasse cognoscit: partes dominicas reddere cogãtur indẽes. Quia ergo fm gregoꝛiũ ultima uolũtas defuncti p3seruãda est: p istoꝛ uolũtate coꝛpoꝛa eoꝛ sũt tumulãda nõ p arbitrio ur̃e dispositionis. Item in triburiensi concilio legit.

Vbiquisq3 decimas psoluẽs ibi sepulturam eligere debet

Vbicunq3 tpm uel locoꝛum facultas tulerit: apud maiozem eccl'iam ubi sedes ẽ epi sepulture celebr̃etur. si autez p3pter tpis uel loci asperitatem hoc difficile fuerit uisu: apud eccl'esiã quo religiosoꝛ canonicoꝛ uel monachoꝛ ul' sanctimonialiũ religiosa congregatio cõiter degerit sepeliat. si aũt hoc ⁊ ineptũ uisum fuerit: ubi quis decimas p̃solebat uiuus: ibi sepeliatur ⁊ moꝛtuus. Quia ergo decimã nob p̃soluebat uiuus: ⁊ apud nos sepeliẽdus est moꝛtuus.

Item sigs de p3uincia ad p3uinciam transiret: ⁊ ibi domicilium sibi collocaret: liber factus a ditione p3iozis iudicis iurisdictioni illius iudicis subijceret in cuius p3uincia sedẽ sibi eligẽt. Quia ergo isti a uŕa dioceſi in nr̃am transierunt: liberi a uestra ditione nostro uri subijciũtur. nr̃m est ergo ius funerandi eos. Sed obijcitur illud melchiadis pape.

Propria temeritate sepulturam parentũ relinq3re nõ licz.

Placuit per omnia magno pcilio: ut nullus p3sbiter arbitrij temeritate aliã eccl'esiã nisi cui usus antiquoꝛ parẽtũ canonica institutione subiacẽ phibetur: sepulture causa adire p3curet: nisi ifirmitatis cã p̃pedius in aliã fuerit regionem quolibet negocio p3gressus. Adhuc siquis p3latus cõtra hoc agẽ satagerit: eccl'iastico uinculo se subdi cognoscat. Sed aliud est ex temeritatis supbia usum antiquoꝛum parentuz non sequi: atq3 aliud rõnabili occasione nouam sibi sepulturã eligẽ. Cõtra melchiadis pape auctoritatẽ nitit: qui supbia uel odio ductus siue nauis p̃suasionibus aut uarijs munusculis illectus sepulturam suoꝛ parentum sequi p3temnit. fm gregoꝛium aũt liberam habeat uolũtatem: qui certe rõnis causa nouum suo coꝛpoꝛi queritꝛ hospitiũ. uel ut quidam distinguunt libera est ultima uolũtas cuiusq3: non in sepultura sibi eligenda sed in testamento conficiendo. unde ⁊ testamẽtuz appellat: quia eo quisq3 libere testatur quod post suum decessum de p3pijs rebus fieri uoluit. sed non uidetur libera testatoꝛis uoluntas: cum fm augustinum p3 nud re integra. nã si quis in vno loco est comment9: licet transeat ad aliud foꝛum: tamẽ in p3iozi foꝛo respondebit: ut. ff. de iure om. iu. l. penult. Item ⁊ h scias q3 sola habitatio nõ facit aliquem esse de iurisdictõe alicuius nisi per. x. annos steterit ibi: ut. C. de incol. l. ij. nisi q.° ad hoc: q3 ibi rñdebit: vt. ff. de iudi. heres.

f Placuit. temeritate. i. stud verbum solum contraria. nã alias põt quis sibi eligere sepultura: ut extra. e. noluimus. ⁊. c. cũ sit liberum. et. c. in nostra.

g ¶ Nisi infirmitatis. hoc est contra. N. qui dicit q3 in tribus casibus põt mutari sepultura: ut dixi in summa. hic habet locum distinctio decre. extra e. ti. de his.

h Sed aliud. S. h ponit duas solutiones.

i ¶ Sed non videtur. Nunc obijcit solutionem sue.

k ¶ Veluti. secunda solutio.

l ¶ Dedicetatez. qñq3 tertiam fm cõsuetudines diuersas: vt extra e. ti. cetificari.

m Siquis iraſcit. hodie enim non poteſt quiſ exheredare filiū ſuum niſi habeat iuſtam cauſam exheredationis: ⁊ illa debet ſcribi in teſtamēto: vt. C. de libe. ris ꝓte. auc. nō licet. tamen ex ira cū dia oīa ſua dare pōt eccleſie: dum tamen relinquat legitimā filijs: vt. xvij. q. iiij ſunt q opes. Itē ſiquis. ſi quit bona ſua eccleſie ꝓpter defectum filiorū: honeſtuz ē ꝙ eccleſia reſtituat ei bona ſi cepe rit habere filios vt. xvij. q. iiij. c. vltima.

n Appeto. ſic. xij. q. ij. nō enī.

o Hac nimiruz. ꝓhibetur. falſum dicit: quia etiam totū dare pōt eccleſie: vt. xix. q. iij. platī: dum tamē legitimam relinquat filijs: vt C. de inoffi. teſt. auc. nouiſſima.

a Qui oblati ones. ſi itel ligas hoc ō oblationibus volūtarijs: ſed de illis que relicta ſūt eccleſijs: qui enim debitas oblationes tenet vel decimas vel primitias: excōicat: vt xxvij. diſt. ꝓeter hoc. ⁊ xvij. q. i. ſtatuimus.

b Negant eccleſijs. Si autem cōfitentur ꝙ debeant. ſed exceptionem aliquā ꝓponunt: quare dare

mero filiorum debeat fieri teſtamentaria diſtributio facultatum: ueluti ſiquis hz vnum filium chriſtum putet alterū. ſi uero duos: chriſtum faciat: tertium: ⁊ ſic per ordinem. et ſm leonem quiſq; medietatē eoꝝ que chriſto teſtatur: eccleſie iubetur relinquē apud quā fidei ſacramēta ſuſcepit Sed illud auguſtini non eſt iubentis: ſed dehortantis: ne quis iratuſ filium ſuum exheredaret: atq; totum xpō reliqueret. ait enim in ſermone ſecundo de uita clericorum.

Pro numero filiorū pars hereditatis deo offeratur.

Siquis iraſcitur filio ſuo: ⁊ moriens exheredat euz: ſi uiueret nonne eū placaremus: nōne ei filium recōciliare debēmus? quomodo ergo cum filio ſuo uolo ut habeat pacē: cuius appeto hereditatem: hz plane ſic faciat quod ſepe hortatus ſum: qui unum filium habet: putet chriſtum alterum. ſi duos habet: putet xpm tertium. decem habz: undecimum chriſtum faciat: ⁊ ſuſcipio. Hac nimirum auctoritate menſura teſtatoꝝ ꝓfigitur: nō quā cogatur exoluere ſed quam ꝓhibet tranſcendere. Oblationes ergo defuncto ꝙ qui reddere noluerit excōmunicetur. Unde in carthaginenſi concilio. iiij.

Excōmunicentur qui defunctorum oblationes eccleſijs negant.

Qui oblationes defūctorum aut negant eccleſijs: aut difficulter reddunt: tanq; egentium necatores excōmunicentur. Item ex concilio uarenſi. Ut infideles ejiciantur ab eccleſijs: qui de

funcrorum oblationes retinent.

Qui oblationes defunctorum retinent ⁊ eccleſijs tradere demorantur: ut infideles ab eccleſia ſūt abſciendi: quia uſq; ad exinanitionem fidei peruenire certum eſt hanc pietatis diuine exacerbationem: quia et fideles de corpore recedētes uotorum plenitudine: et pauperes conſolatu alimonie et neceſſaria ſuſtentatione fraudantur. Qui ergo tales quaſi egentium necatores nec credentes iudicium dei habendi ſunt. unde ⁊ quidam patrū hoc ſcriptis ſuis inſeruit congruente ſententia. qua ait: amico quippiam rapere furtū eſt. eccleſiam uero fraudare ſacrilegium eſt. Item ex cōcilio agathenſi.

Qui oblata eccleſijs aut teſtamēto relicta retinere preſumpſerint: excommunicentur.

Clerici uel ſeculares qui oblationes parentuz aut donatas aut teſtamento relictas retinere perſtiterint: aut id quod ipſi donauerint eccleſijs uel monaſterijs crediderint auferēdum: ſicut ſācta ſynodus conſtituit: uelut necatores pauperum quouſq; reddāt ab eccleſijs excludantur. ſiquis autem clericuſ furtum eccleſie fecerit. peregrina ei cōmunio tribuatur. Item queritur: an pro ſepultura mortuoꝝ aliquid ſit exigendum. De his ita ſcribit gregorius in regiſtro ianuario epiſcopo ſardinie.

Pro ſepultura nihil muneris exigendum eſt.

nō debent: audiēdi ſūt vt. ff. de le. i. ſi domus. §. cōfiteꝛ. extra de offi. dele. ꝓterea.

c Egentū. vt. lxxvi. diſtin. paſce. ⁊ xvi. q. i: decime.

d Qui oblatões. vnde ⁊ quidā. ſ. hieronym⁹: vt. xij. q. ij. gloria. alibi dicit talis homicida: vt. xij. q. ij. qui abſtulerit.

e Clerici vel ſeculares. i. laici.

f Excludātur. ar. ꝙ ſacrilegi nō ſuut ipo iure excōicati.

g Peregrina. i. ꝓmorabit it laicos. vel peregrina. i. cum recedet vel peregrinatur ō hoc mundo.

h Item queritur. hic ponit incidētem qōnez an ſepultura poſſit vēdi Hu. ponit quattuoꝛ ſignificatões huiuſ nois ſepultura. Q̄nq; dicitur ſepultura locus: vbi qs ſepelitur. talis locus licite vēdit ſed nō eſt ſacer vel religioſus. i. qui nō ſit ī cimiterio aliquo q̄ licite vēdit ad eccleſiam edificādā vel ad cimiteriū ampliandū: vt xij. q. i. aurū. Secūdo mō dicit ſepultura ipſa ſepultura iam facta. et hec vēdi non pōt ſpāliter ſi locus eſt ſacer. Tertō mō dicit ius inferendi in ſepulchrū: nec ꝓ hoc aliquid recipi poteſt. Quarto dicit ipe actus vel officiū ſepeliēdi: ⁊ illud non poſſūt vendere clerici qui ex officio ſuo ad hoc tenentur: vt. j. e. ꝓcipiendum. ⁊. i. q. i dictum. ⁊ extra de ſimo. nō ſatis.

h Questa. seor. seor fuit pater effron: ab eo nominati sūt descendentes ab eo ꝓpt̄ famam ipsius.

i ¶ Renuit. primo. n. cōmendatur ī hoc capitulo: p⁹ ea tñ conuictus precibus sumpsit quadringētos ciclos argenti: ⁊ inde uituperatur ī sequenti capl̄o.

k Postq̄. cogēte. per preces populi. ⁊ licet contractus factus ad clamorez populi teneat: non tamē electio ut extra de elect. osius et. lxi. dist. miramur in principio.

l ¶ Pro o. o est ultima littera hebreorum: ⁊ a prima. ⁊ o designat cōsūmationem ⁊ perfectionem. a initiū ⁊ imperfectionem. ipsi ponunt vau pro o. ⁊ uidetur h̄ hieronymus uelle ꝙ effron peccauit. Sz nuuquid abraham peccauit: qui coegit ipsuz uēdere locum talem: maxime quia locus ille iaz deputatus erat sepulture. erant enim ibi sepulti adam ⁊ eua. dicit tamen. p. manducator ꝙ neuter peccauit. sed quare reprehenditur. hic a hieronymo? Rñdeo non propter suum factum: sed propter futuros: uolens ostendere ꝙ illi peccarent qui tali modo uenderent.

m ¶ Effron. i. perfectus

n ¶ Effran. idest imperfectus.

o In eccl̄iastico. id ē eccl̄iastes. ⁊ ille liber est salomonis ⁊ incipit Uanitas. est alter qui dicitur ecclesiasticus: qui īcipit Omnis sapientia a domīo. ⁊ ille liber ē iesu filij syrach.

p ¶ Si terram. sacram uel religiosam. ⁊ dico ꝙ terra sit sacra uel religiosa auctoritate pontificis non ex eo ꝙ mortuus infertur ad locum ut extra de reli. do. ad hoc. Sed ꝑm legem secus est: nam si transfertur corpus ad alium locum desinit locus esse religiosus: uel etiam si capitur ab hostibus: ut. ff. de reli. cum in diuersis. ⁊ l. cum loca. Et nota ꝙ quicquid est sacrum est religiosum: sed non cōuertitur. ubi enim mortuus infertur: locus fit religiosus sed non sacer: ut. ff. de rerū diuisi. in tantum. §. sacra. Item dicitur locus religiosus: ubi corpus eo proposito ponitur: ut ibi perpetuo remaneat alias remaneret prophan⁹: ut. ff. de religi. siquis eo animo. ⁊ r̄mo ueri potest quandocunq̄ placuerit: ut. C. eo. tit. si necdum. et licet partes hominis in diuersis sepulchris sepeliātur non ideo omnia loca fiunt religiosa: sed tantum ubi caput est sepultuz: ut. ff. eo. cum in diuersis. Item nec totus locus deputatus sepulture fit religiosus: sed ille in quo corpus est humatum: ut. ff. eo. l. ij. §. sepulchrum.

Questia ē nobs nereida femina clarissima: ꝙ ab ea solidos ꝓ filie sue sepultura fraternitas vr̄a uelit exigē. hoc āt uiciū ⁊ nos postq̄ deo auctore ad ep̄atus honorem accessim⁹: de ecclia nr̄a oīno vetuim⁹: ⁊ ꝑ prauā denuo cōsuetudinē neq̄q̄ usurpari ꝑmisim⁹: memores qr dū abrahaz a filijs effron hoc ē filius seor sepulchrū p̄cio ad humādū corp⁹ cōiugis postularet: p̄miū accipē renuit: ne cōmodū de cadauē uidēt̄ cōsecut⁹ Si g° tāte ꝯsideratōis paga n⁹ uir fuit: q̄to magz nos q sacerdotes dicimur: hoc facē ñ debem⁹. vñ h° auaricie uiciuz ne hic ī alienis denuo tētari p̄sumat̄ ammoneo. sz siqñ aliquē ī ecclia vr̄a sepeliri cōceditis: siqdē parētes ipsi⁹ ꝓximi uel hēdes ꝓ luminaribus spōte qd offerre uoluerīt: accipē nō uetam⁹. peti v̄o aut aliqd exigi oīno ꝓhibemus: ne qd̄ ualde irreligiosū ē: aut uenalis quod absit dicat̄ ecclia aut uos de hūanis uideamini mortib⁹ gratulari: si ex eoruz cadaueribꝰ studetis querere quolibet mō cōpēdiū: Item hieronym⁹ sup genesim.

Etiam coacti de sepultura p̄mium nō debem⁹ accipe.

Postq̄ p̄cio uict⁹ ē effron: ut sepulchrū uēderet ⁊ acciperet argētū: lz cogēte abraham uau littera q̄ apud illos ꝓ o legit̄: ablata de eius noīe ē ⁊ effron appellatus ē effran significāte scriptura nō eū fuisse cōfirmatū ꝑfecte v̄tutis q potuerit uendē memoriam mortuorū. sciant igitur qui sepulchra uendunt uolūtarie: nec cogūtur ut accipiant preciū: sed a nolētibus quicq̄ extorquēt: mutari nomē suum ⁊ perire quiddā d̄ merito eoꝝ cū etiā ille reprehēdatur. occulte: q inuit⁹ accepit Itez ex ꝯcilio triburiēsi. De eodē

In ecclesiastico nanq̄ libro scriptum est: mortuo nō prohibeas gratiam: sciēs quoniam omnes moriemur. ⁊ itez: omnia que de terra orta sunt: in terram cōuertentur. quid terra terram uēdis? memēto ꝙ terra es: ⁊ in terrā reuerteris: ⁊ quoniaz mors tibi futura ē ⁊ appropinquat: etsi tardat. recordare quia nō hominis est terra: sed ut psalmista cōmemorat: Domini ē terra ⁊ plenitudo ei⁹. Si terraz uendis: inuasione rei reus teneberis. gratis accepisti a d̄o gratis da pro eo. quare interdictum sit oībus omnino christianis terram mortuis uendere ⁊ debitā sepulturam denegare: nisi forte proximi ⁊ amici defuncti propter nomen et redemptōem anime uiri gratis aliquid dare uelint. Itē ex cōcilio uarensi De eodē

Recipiendū est ꝑm canonū auctoritatē: ut d̄ sepulchris ⁊ hōib⁹ sepeliendis nihil muneris exigāt: nisi forte q sepelit̄ uiuēs iusserit ecclesie ī cui⁹ atrio sepelieť aliqd d̄ suis reb⁹ tribuere: aut etiā post mortē ipsi⁹ illi qb⁹ ꝯmissū ē ei⁹ elemosynā facē: aliquid spōte dare uoluerīt: de reb⁹ tamē illius nihil exigatur siue ab illis q locis ⁊ uillis presūt Prohibendum est etiā ꝑz maiorum instituta: ut in ecclesia nullatenus sepeliātur: sed in atrio aut ī porticu aut in exedris eccl̄e. Infra eccl̄ias uero aut prope altare ubi corp⁹ ⁊ sanguis domini conficitur nullatenus sepeliant̄. Itez augustinus

a Recipiendum. in exedris. exedre dicūt̄ quedaz uolte que exterius adherēt parietib⁹. Exe

b ¶ Sepeliantur si sint modice ꝑsone: ut. j. eo. nullus. ⁊ ideo prohibetur fieri sepultura in ecclesia: quia locus specialiter deo dedicatus ē: cui mors ultra non dominabitur.

c QUibus. sacris. i. ab oratiombꝰ que i eis fiũt. uel ad litteraꝫ itelliges quia locus non sancti
d ficat hominem: ut. xl. di. non loca.
UAm grauia. sepeliãtur. Ecce ratio vna quare homies po
tius sunt sepeliẽ di apd ecclesias ꝙ alibi. Secũ da rõ: qꝛ specialiter ꝓmẽdaꝫ patroci nijs sanctoꝝ in quoꝝ nomine dedica ta est ecclesia illa ut. j. e. nõ estime mus in fi. Tertia ratio est: quia mi nus ibi uexantur a spiritibus īmũ dis. vnde in cimi terijs dicitur eẽ requies defũcto rum: ut. xij. q. ij. aurum. lex tamẽ alia considerati one precepit ne corpora in ciuita te sepelirentur: ne ciuitas corrũ pereꝫ fetore: ut C. de religi. mo numentoꝝ. et est hic arg. ꝙ ibi potius sepeliẽdi sũt homines: ubi ẽ maiꝛ cõcurꝰ populoꝝ: ut in cathedralibꝰ ec clesijs: ut. j. eo. ubicunꝙ.
e NUllus. fide les. uocanꝫ laici hic fideles a fide uirtute ita ut faciãt miracu la. alij intelligunt a fide baptismi. ſm hoc itelligas l. C. de sacrosan. eccle. l. ij. uel dic ꝙ oĩs christianꝰ põt sepeliri in ec clesia sed nõ gẽti lis: ut. j. de con. di. i. ecclia. ꝛ hoc itelligas: nisi als i mortali decesse rit nõ penitẽs: ut nisi ecclesia inter dicta sit: uel nisi sint in tꝛemeamẽ

A sacris locis non iunantur post mortem: quibus peccata non sunt dimissa.

QVibꝰ peccata dimissa nõ fiũt: a sacris locis post mõ tem adiuuari nõ pñt: qꝫ quos peccata grauioꝛa deprimũt: si in sacris locis se sepelire faci unt: restat ut de sua ꝓsumptõe iudicentur: quatenꝰ eos sacra loca nõ liberant: sed de culpa temeritatis accusant. ¶ Item gregoꝛius. **Quibus ꝓsit in ecclesia sepultura.**

QVꝫ grauia peccata nõ deprimũt: tũc prodest mortu is si in ecclesia sepeliant: quia eoꝝ proximi quotiens ad eaꝫ sacra loca ueniũt: suoꝝq; sepulturam aspiciũt recordãtur: ꝛ pro eis dño preces fundũt. Nam quos peccata grauia deprimũt ad maiorem cumulum dãnatis potius ꝙ ad solutõem eoꝝ corpora i eccle sijs ponuntur. ¶ Item ex cõcilio magocensi. **Qui sepeliãt in ecclesia.**

NVllus mortuꝰ infra eccle sias sepeliat nisi epi aut abbates aut digni presbyteri uel fideles laici. qd uero mor tuis prosit iuxta ecclias sepe liri: qdue ad eos puenĩat: au gustinꝰ i libꝛo de agẽda. p mor tuis ostendit dicens. **Qui mortui iuxta ecclesiam sepeliantur.**

NOn estimem⁹ ad mortuos pro qbꝰ curaꝫ gerimꝰ pue nire: nisi qꝫ pro eis siue altarꝫ siue orationũ siue elemosynarũ sacrificijs solẽniter supplicamꝰ. qbus enim nõ pro quibꝰ fiũt oĩbus prosint: sed his tan tũ pro qbus dũ uiuũt cooperãtur ut prosint: sed quia nõ dis cernimꝰ q sint: oportet ea pro regeneratis oĩbꝰ facẽ: ut nul lus eoꝝ ptermittaꝫ ad quos tis qbus ꝓpter terrorẽ interdicit ecclesiastica sepultura

f NExtra de tꝛemeamẽ. c. i. ꝛ extra de rap. super eo.
g ¶ Quia nõ discernimꝰ. ar. ꝙ rõe dubitatõis meli⁹ ẽ totũ ꝛ supfluũ faceꝛ ꝙ nil fa cẽ etiã uel aliqd omittẽ sic. xlij. di. quiescamus rxiij. q. iij. conqrimur. Itẽ rõe dubitatõis fiũt q als esset illicita: ut exꝰ sepul. sacris. eꝛ de u suꝛ. cũ in ciuitate. xi. q. iij. nolite. ꝛ rõe dubitatõis possũ nẽdicaꝛ icertã ptẽ ulꝛ rẽ. ff. de rei uẽ. q; de tota. ꝛ nũmos me os ñ possũ uendicare si sint mixti alijs. ff. õ sꝛ. si alieni.

¶ Oĩbꝰ. j. e. p obeũtibꝰ ¶. So. ecclia. p oĩbꝰ uiuis siue bonis siue malꝫ põt oꝛare generali siue spãli oꝛõe: ꝛ p iudeis ꝛ paganis ut puertãt: qꝛ de nemie ẽ disperãdũ i uita ista: ut. j. de pe. di. vij. nemo. ſꝫ p paganis ulꝫ iudeis mortuis nõ ẽ oꝛãdum nec p cathecu minis. sed p baptizatis mortuis oꝛãduꝫ ẽ gene rali oꝛõne ut õ dicit. ꝛ rxiij. q. iij. fic. ꝛ hoc siue dãnati siue nõ: dũ tñ hoc ñ ꝓtet. ſꝫ spãli oꝛõe nõ ẽ oꝛãdũ. p eis quos ꝓstat eẽ dãnatos. sic lo quit illud. c. p obeunti bꝰ. sed p illis q nõ sunt dãnati oꝛõne spãli ꝛ ge nerali oꝛamꝰ licite: misi sint ualõ bõi: ut. j. e. tꝑs
i ¶ Cum ille. s. spus.
k ¶ Ut resurrecturo. misi n. quis resurrecturos speraret ꝛc. Est ergo fi gmũ ꝙ credamꝰ futuꝛã resurrectõez: ut. j. e. ſꝫ
l Θ. conſ. ¶ id qõ dixit ꝙ possumꝰ oꝛare. p mõtuꝰ
a ¶ In pñti. nec iob. i. cõiugati.
b ¶ Daniel. i. uirgies ulꝫ continentes.
c ¶ Noe. i. rcõsc ecclesiarũ ꝛ hoc itellige si de cesserunt in mortali. sic rxv. di. qualis.
d ¶ Nec. ſꝫ laboꝛabit. i. puniet eternaliter.

e PRo obeūtib⁹ .p impīs.sed nūqd eccl'a orabit,p illis quos pstat decessisse i mortali:uideť q sic: qr eis uiuū cōicauit ergo ꝛ mōtuū:ut.xxiij.q.ij.sane.ar.ꝓ.xxi.q.ij. cyprian⁹. Rñdeo: si enidēs ē aliquē decessisse i mortali: ut cū qs sup̄pēdit se ul' pcipitat:aut alio modo se i terficit: ꝓ illo nō ē orādū:ut.xxiij.q.v. placuit ꝛ.q.vij. qcūq; clericus. vū si aligs occīsus est i ebrietate nō orať ꝓ illo ut eī de reliqui. audiui m⁹.ꝛ.xxiij. q.v. placuit

f ANime. hoc.c. ē q̄si pars ullius nō estimemus.

g CEranimis.ſ. mortuis.ꝛ ē b ar.q magū'me reť hō ipendēdo aligd viuis q̄ mortuis. vnde ꝑz q sicut ieiuniū alic⁹ liberat mortuū : multo pot⁹ alter⁹ ieiuniū ꝓ dest uiuo. qō ꝓcedo si il le ꝓīctus uicine illi: ut dixi. lxxxij. dist. p̄sbyter.

h TEmpus. aias nō sūme bonas. nam tales credo statī ad celos uolare:iuť illō: Gaudēt i celis aie sc̄orum.

i CAbditis. i. locis nob occultis. Ex his verbis videť q augustin⁹ dubitat qūo aie defunctorū recedāt cum ifernus sit sub tra ꝛ celuz sit supra ut. xxiij. q. iij. hec autē.

b CPro baptizatis. tātū pſūt orationes cuilibz fiant generaliť ꝓ omnibus sicut si fierēt speciāliter pro quolibet : ut j. de consē. di. v. nō mediocriter.

m CPropiciatōes. i. ut deus propicius sit eis.

n CPro ualde. b augustinus distiguit quattuor genera hominum. ſ. ualde bonos ꝛ ualde malos : mediocriť bonos ꝛ mediocriter malos. Pro ualde bonis nō est orādū: qr iniuriaz facit martyri qui orat ꝓ martyre:ut extra de celeb. miſ. cum marthe. §. ult. Item nec ualde malis prosunt: sed mediocriť bonis prosunt: ut citi⁹ liberentur ab igne purgatorij. Mediocriť malis pſūt ad hoc ut minus puniantur: nūq; tamen liberabuntur. ꝛ ſm hoc etiam patet oratione speciali q oramus pro illis qui decesserunt in mortali : dūmodo nō sint summe mali: licz ar. sit ꝛ tra. ī. eo. pro orbeūtibus. Sed pone q aliquis dat elemosynam ꝓ eo qui decessit peccato mortali qui est mediocriter malus elemosyne ut orationes pſūt talibus ad mitiorez penam: ut hic dicit: ergo aliquantulum ō pena sublatum ē Ponam⁹ q cēteſima pars pene sit sublata per unaz elemosynaz: si ergo dētur cētum elemosyne : tota pena erit remissa ergo iste liberabitur: quod ḃ negať. Ad hoc dico q si ꝑma elemosyna tollit cēteſimam partē pene secunda elemosyna etiaz tollit tā pēnā sed nō tātām quātitate ſz tātam i ꝓportōe ꝛ sic ſēper aliqd remanet ō pena. ꝛ sic ſoluo illō qō objcitur de idulgētijs q̄ ꝑp oblatōes ym⁹ pena rij. tollit quarta pars peccatorū mortalium ul'ue nialium: per oblationem secūdi denarij tollit tantum i ꝓportōe non tantuz i quātitate: ꝛ sic semp aliquid remanet licet oē argētum effunderet.

§ QUia. lectio scilicet genesis.

PRo obeuntibus quippe consuluisse cognosceris: si liceat ꝓ eis oblatōes offerri. sc̄ā sic tz ecclesia: ut qsq; p mortuis uere xp̄ianis offerat oblatōes atq; pſbyt eoz faciat memoriā. ꝛ q̄nis peccatis oēs subiaceam⁹: cōgruit ut sacerdos ꝓ mortuis catholicis memoriā faciat ꝛ intercedat : ñ tamen pro impijs quāuis christiani fuerint tale quid agere licebit. IDem.

Anime mortuorum quattuor modis soluuntur.

AMie defūctoꝝ q̄ttuor modis soluūť: aut oblatōibus sacerdotū: aut p̄cib⁹ sc̄oꝝ: aut caroꝝ elemosynis: aut ieiunio cognatoꝝ. curatio ℞o funeꝛ conditio sepulture pōpa obsequioꝝ uel exequia ꝛ magis si uiuoꝝ : solatia q̄ subsidia mortuoꝝ. si aligd ꝓdest ꝑpio sepultura preciosa: oberit pio uilis aut nulla. nō ío tamē ꝓtēnēda aut abijciēda sūt corpora defūctoꝝ maximeq; iustoꝝ: ubi illud etiā dicit salubriť: quāta possit esse remuneratio ꝓ elemosynis q̄s uiuētib⁹ ꝛ sentiētibus exhibemus: si neq; hoc apud deū perit quod exanimis hominum mēbris officij diligētia pſoluit. ITē augustinus i enchiridion.

Ante diē iudcīi sacrificijs et elemosynis mortui iuuātur.

TEmpus qō iter hois mōtē ꝛ ultimā resurrectōez iter positū ē: aias abditis recepta culis ꝓtinet: sicut queq; digna ē uel requie uel erūna: ꝓ eo qō sortita ē i carne dū uiueꝛz. neq; negādū ē defūctoꝝ animas pietate suoꝝ uiuētiū releuari: cū ꝓ ill' sacrificiū mediatoris offert ul' elyne fuit i eccl'a. Sz hec eis pſūt q cū uiuerēt: hec sibi ut p⁹ ea possēt ꝓdesse meruerūt. ē eteni qdā uiuēdi mod⁹: nec tā bon⁹ ut ñ regrat ista p⁹ mortē: nec tā mal⁹ ut ei ista p⁹ mortē nō ꝓsint. ē ℞o this i bono ut hec nō regrat. ꝛ est rursus this i malo: ut nec his ualeat cū hec uita trāsierit adiuuari. quocirca oīe hic meritū cōparať quo possit p⁹ uita releuari q̄spiā ul' grauari. ꝛ post pauca: cū sacrificia altarꝝ siue q̄rūcūq; elemosynaꝝ ꝓ baptizatis oīb⁹ offerūť: ꝓ ualde bonis grāaꝝ actōes sūt : ꝓ nō ualde malis ꝓpitiatōes sūt. ꝓ ualde malis tñ nulla sūt adiumēta mortuoꝝ: tñ uinoꝝ cōsolationes sūt. gb⁹ aūt pſūt: aut ad hoc prosūt: ut sit plena remissio: aut certe ut tolerabiliorꝛ fiat ipa dānatio. De obſuatōe aūt tertij septimi tricesimi uel q̄drageſimi diei q̄rit vnde exordiū sūpserit. AMbrosi⁹ in libro de obitu theodosij ꝑatoris dicit.

Quare certi dies i mortuoꝝ ꝯmemoratōez seruētur.

QUia alij tertiū diē alij tricesimū alij septimū alij q̄drageſimū obſuať ꝓseuerūt i officijs mortuoꝝ: qd doceat lectio cōsiderem⁹. defūcto igt iacob p̄cepit ioseph pueri sui⁹ sepultoꝛib⁹ ut sepelirēt eum ꝛ sepelierunt sepultores israel: ꝛ repleti sunt q̄dragīta dies. sic. n. dinumerabāť dies sepulture: ꝛ luxit eū. vij. dieb⁹. hec ergo sequēda solēnitas ē quā pscribit lectio. sic ēt i deutronomio scriptū ē: ga plauerunt filij israhel moysē. xxx. dies: ꝛ ꝓtumati sūt dies luct⁹. ut q̄ ergo obseruatōe hz auctoritatē: qua necessariū pietatis impletur officium. IUgere autem et triſtari tam pro nostra q̄ pro aliorum morte cypr̄ianus prohibet dicens.

p QUã p̃pos/ſterũ. poſtu lemus. cum dici mus fiat uolun/tas tua. ⁊ eſt ar. q̃ opere id com plere debemus quod uoce ꝓte/ſtamur. di. xxxij. pſalmiſta.

q TInuiti. ſic. xxxij. q. v. ad fidẽ ⁊ ſic eſt ar. q̃ nõ debemus conſe qui cõmoduz ex eo quod ĩuiti fa cim⁹ ut. ff. ad tre bellia. ſi patroni §. ii. ſic. xvij. q. iiij ſunt q opes. viij. q. i. ſciendum.

r UBicũq; Li/bera fortũa moꝛs eſt: capit omnia tell⁹ Que genuit celo tegi tur qui non habꝫ urnam. ar. cõtra Mollius oſſa cu bant mamb⁹ tu/mulata ſuoꝝ.

s HAbẽt. neſci unt. ideſt nõ credunt. io.

Nec ꝓ noſtra nec ꝓ moꝛte aliorum triſtari debemus.

QVaꝫ p̃poſteꝝ ẽ q̃ſq; puer ſum: ut cũ dei uolũtatẽ fi eri poſtulem⁹: qñ uocat nos ⁊ accerſit nos de hoc mundo: nõ ſtati uolũtatis eius ĩperio paream⁹: obnitimur ⁊ rluctamaſ: ⁊ puicaciũ moꝛe ſeruoꝝ ad cõſpectũ dñicũ cũ triſticia ⁊ meroꝛe pducimur: exeũtes iſtinc neceſſitatis uinculo nõ uolũtatis obſego: ⁊ uolumuſ ab eo p̃miſs celeſtib⁹ honoꝛa ri: ad quẽ uenim⁹ ĩuiti. I dẽ Nobiſ quoq; ipis minimis et extremis quotiés reuelatũ ẽ q̃ frequẽt atq; mãifeſte ỏ dei dignatõe p̃ceptũ ẽ: ut cõteſta rer aſſidue ut publice p̃dica/rẽ fratres nõ eſſe lugẽdos ac cerſione dñica de ſeculo libe ratos: cũ ſciam⁹ nõ amitti ſz p̃mitti recedẽtes p̃cedẽ: ut p ficiſcẽtes ⁊ nauigãtes ſolẽt. I tẽ ioannes chryſoſtomus ĩ epiſtola ad hebꝛeos.

Ex puſillanimitate moꝛtuos lugere contingit.

UBicũq; ſepeliamur: dñi ẽ terra ⁊ plenitudo eius. ſm q̃ oꝑtet fieri: efficiaꝫ. lugẽ autez ⁊ deploꝛare ⁊ lamẽtari eos q ab hac ũita deceſſũt: ex puſillanimitate ꝓtigit. Hoc aũt ex deſperatõe future re/ſurrectõis ĩtelligit. Vñ ⁊ a poſtolus nõ ſimplr ait: nolu⁹ uos ignoꝛare de dormiẽti bus: ut ñ cõtriſtemini: ſed ad/didit ſicut. ⁊ ceteri q ſpem ñ hñt. Pietatis nãq; affectu hu manitatis ĩtuitu moꝛtuos lu/gere nõ pḣibemur: ſicut non nullos ſanctoꝝ alioꝝ exeqis pias lachrymas ĩpẽdiſſe legi mus. Hic ẽt anaſtaſius papa.

Qui ſpem future reſurrecti onis habẽt: de moꝛtuis triſta/ri non debent.

HAbẽt forſitan illi iuſtã lõ gi doloꝛis excuſatõem: q uitã alterã neſciunt: q de hoc ſeculo ad meli⁹ eſſe trãſitum nõ cõfidũt: Nos aũt qui hoc credim⁹ ⁊ docem⁹ triſtari nimi um de obeũtibus nõ debem⁹ ne qõ apud alios pietatis tz ſpeciẽ: hoc magis nob in cul pa ſit. Nã diffidẽtie quodam modo genus ẽ: ỏ hoc qõ q̃ſq; p̃dicat: querẽ iuſticiã amans dicẽte apoſtolo: nolum⁹ uos ignoꝛare de dormientibus: ut nõ cõtriſtemini: ſicut ⁊ ceteri q ſpez nõ habent. I tẽ ex cõ cilio toletano. iij.

De eodem.

QVi diuina uocatione ab hac ũita receduũt cũ pſal/mis tm̃õ ⁊ pſallẽtiũ uocibuſ debẽt ad ſepulchrũ deferri. ſufficiat aũt q̃ ĩ ſpe reſurre/ctõis chriſtiano⁹ coꝛpoꝛibus famulatus diuino⁹ ĩpẽdit cã/tico⁹. phibet ⁊ nos apoſtol⁹ ſcũs lugẽ defunctos dicens: De dormiẽtib⁹ aũt nolo uos cõtriſtari: ſicut ⁊ ceteri q ſpez nõ hñt. ⁊ dñs nõ fleuit lazarũ moꝛtuũ: ſed ad huius uite e/rũnas ploꝛauit reſuſcitãduz. Si autez põt hoc ep̃us oĩbus chriſtianis ꝓhibere nõ moꝛet agẽ. religioſis autẽ oĩno alit fieri nõ debẽ cẽſemus. ſic. n. chriſtiano⁹ p mundũ humari oꝑtet coꝛpoꝛa defũctoꝝum.

De moꝛtuis aũt queriť: ut⁹ ſciãt ea que a uiuis gerũtur. Iſaias ex ꝑſona populi affli cti ait: abꝛahã paꝛ noſter ne/ſciuit. Aug⁹. quoq; ĩ libꝛo ỏ agenda cura ꝓ moꝛtuis il/lud idẽ teſtaꝫ dicens.

Moꝛtui ex ſe neſciunt quid hic geratur.

ATendũ ẽ neſcire quidẽ moꝛtuos qd ḣ agatur: duz hic agiť. poſtea ỏ audire ab eis q hic ad eos moꝛiendo p gũt: ñ qdẽ oĩa ſz q̃ ſinũt ẽt iſti meminiſſe: ⁊ q̃ illos qb⁹ hec i dicãt oꝛ audire. Pñt ⁊ ab an gelis: q reb⁹ q̃ ḣ agũt p̃ſto ſt audire aliqd moꝛtui. qõ nunc quẽq; illoꝝ audire debẽ iudi cat cui cũcta ſubiecta ſunt.

r QVi diuina. ⁊ eligio ſis. illi enim magis tenentur abſtinere ab huiuſmõi luctu q̃ laici.

e TDe moꝛtuis. ſciant. Mali neſciũt: niſi q̃ eis ſcire permittitur. ſimi/liter nec bõi qui adhuc ſunt ĩ igne purgatoꝛio quia adhuc non fruunť uiſione dei: ut. j. e. fatẽ dum. Sed bom qui fru untur uiſione dei: ſciũt quid agatur: ũrta illud gregoꝛii: Quid eſt qõ neſciant qui uidentem omnia uident. Et alij di cunť q̃ bom dicunť ſci/re omnia que ſunt eis neceſſaria.

f TNeſciuit. quia nõdũ erat hoſtia oblata per quam aperta fuit ianua paradiſi.

g ATẽduz eſt. credũt ⁊ male. ſũt fantaſ/mata: ut. xxvi. q. v. epi.

h QUeſitū ē. i patibulis. licite ergo ſepelīūr ſuſpēſi ⁊ cō cremati dūmodo hoc fiat de auctoritate p̄cipis: ut ff. de cadaue. l. iij. ⁊ nō eſt ꝺ. xxiij. q. v. placuit. Queri conſueuit: q̄re liberet ille qui fugit ad eccleſiā ⁊ nō ille qui recipit corpus chriſti: cū chriſti corp⁹ maius ſit oībus: ut de cōſe. di. ij. nihil. Rñdeo: q̄ corp⁹ chriſti ē cib⁹ aīe ⁊ non corporis: ergo aīam liberat ⁊ nō corpus. uel dic q̄ p̄uilegiū eccleſie eſt ⁊ nō debet trahi ad cōſequētiā: ut. j. xvij. q. iij. ſicut. Nec aliquod p̄uilegiū trahēduz ē ad cōſequētiaz: ut. vij. q. i. petiſti. ⁊. xvij. q. i. hinc.

i c Anonici cuiuſdaz eccle. ⁊ qō ſua. oēs clerici q̄ hñt, p̄uz uel hr̄e p̄nt p̄nt repetē ſua. ſi nō hñt p̄p̄riū: nō poſſunt. ſed bona eccleſie ſue repetere p̄nt. ſi ſunt p̄lati uel ſi p̄lati non ſunt: de mādato ſuperioris p̄nt ea repetere: ut. xvi. q. i. monachi. Itē oēs clerici p̄nt agē, p miſerabili b⁹ p̄ſonis de mandato ſupioris: ut. lxxxvi. diſt. peruenit.

k QUod ſua p̄fectuſ. i. ſine mortali peccato ⁊ ſine ueniali. nam eurā, primoz nō poſſumus hr̄e ſine peccato: ut. xv. di. qualis.

l ¶ Poſſideri. ſi. ē. iij. q. i. §. patet. vñ hētic⁹ nō pōt petē reſtitutōem a liquoz q̄ nihil, p̄p̄riuz pōt poſſ. dē: ut. ē. di. viij quo iure. ⁊. xxiij. q. vij. c. i. ⁊. ij. Nec laicus pōt repetē decimas: q̄ eas nō pōt poſſidē: ut ex de p̄ſcript. cāz. Ad hoc. n. ut quis poſſit aliqd repetere: requirit: ut fuerit in poſſeſſione iurīs uel facti: ut extra de reſtitu. ſpoliat. ex parte. vñ ñ ſufficit, pbare ſpoliatōes: niſi, pbauerit q̄ poſſederit: ut ex ꝺ offi. del. ga. ꝓſultatoib⁹. vñ p̄z q̄ qlibet ſpoliat⁹ hz

Illi quoq; ad uiuos aliquos ex mortuis uenire credūt: ſic ecōtrario paulū ex uiuis i paradiſū raptū eē dīnia ſcriptura teſtat. De his āt q̄ i patibul' ſuſpēdūt: q̄rit an iur' eccl̄ias ſint ſepeliēdi. De qb⁹ ēt i magūtienſi cōcil. ita ſtatutū eſt.

Non ē denegāda cōio his: q̄ in patibulis ſuſpendūtur.

QUeſitū ē ab aliquib⁹ fratrib⁹: de his q̄ i patibulis ſuſpēdūtur, p ſuis ſceleribus poſt cōfeſſionē deo pactam: utrū cadauera eoz ad eccleſias deferēda ſint ⁊ oblatōes p̄o eis offerēde ⁊ miſſe celebrāde an nō. q̄bus rñdemus: ſi de oibus peccatis ſuis purā cōfeſſionē agētibus et digne penitētib⁹ cōio in fine ſz p̄cepta canonū danda ē: cur canones cōionē uel ſepulturā eis interdicūt: q̄ p peccatz ſuis penā extremā p̄ſoluunt: ⁊ cōfitēt' ul' cōfiteri deſiderāt Scriptū ē. n. Nō iudicat deus bis in idipſum. **Dalca.**

FUres ⁊ latrones ſi i furādo aut dep⁹edādo occidātur: niſi ē q̄ p eis nō ē oādū ſed ſi cōpheſi aut uulnerati p̄lbytero aut diacono cōfeſſi fuerit: cōfeſſionē eis non negamus. **De eodem.**

SI fur aut latro capt⁹ fuerit: ⁊ abſq; occiſione poteſt cōp⁹ehēdi ⁊ tū interficit qa ad imaginē dei creati ⁊ baptizati ſunt: noie ei⁹ interfectoz eoz ōdragīta diebus penitētie ſubiaceāt. intrēt in eccl̄iaz ueſte iduti. ab eſcis ⁊ potib⁹ iterdicti ſunt. a toro ⁊ gladio ⁊ eqtatu abſtineāt. in tertia ⁊ quīta feria ⁊ ſabbato aliquo genē leguminū ⁊ oleꝛ pomis ⁊ paruis piſciculis cuz mediocri ceruiſia uiciſſiz utātur ⁊ tēperate. Si aūt a ueridicis cōp⁹obātur: q̄ ſine odij meditatōe ſe ſuaq; liberādo diaboli mēbra interfecerit: ⁊ pariter peniteāt: pniaz, p homicidio eis nō iniūgimus: niſi ipſi noluerit aliquid humanitatis facē. at ſi p̄lbyt' ē nō deponat: cūctis tamē dieb⁹ uite ſue penitētiam agat.

c Anonici cuiuſdā eccleſie qō nē monēt de p̄dijs. teſtes ex fratribus ſuis p̄ducūt. negociatorib⁹ pecuniā crediderūt ut ex eoꝛ mercib⁹ emolumēta acciperent. Hic p̄mū q̄rit̄ur: an liceat eis ſua repetere. Secūdo: an illi teſtes ſint audiēdi. Tertio: an illud ſit uſuras exigē. Quarto: an liceat clericis uel laicis a quolibet uſuras expetē. Quinto: an elemoſyne de uſuris fieri poſſint. Sexto: an uſura rij pniaz agē ualeant: niſi qō male acceperūt: reſtituant.

QUod ſua repetē nō poſſint facile uideꝛ p̄bari. Sit. n. dñs i euāgelio: fi nis p̄fect⁹ eſſe: uade ⁊ uēde oia q̄ habes: ⁊ da pauperib⁹. q̄ ergo iſti iter p̄fectōis arripiūt: nō lz eis ſua hr̄e. multo ergo min⁹ lz eis repetē: q̄ nō dz repeti qō poſſideri nō lz. Item ſigs noluerit tibi tunicā tollere: et i iudicio tecū p̄tendeꝛ dimitte ei ⁊ palliū. Itē ap̄ls i ep̄la ad corinthios. Secularia igit̄ iudicia ſi habueritis: oīno peccatū ēi uobis. Itez gregoꝛ⁹ exponēs: Dia mihi ſpo. lr̄as. Item ſuus petit reſtitutōem rex dñi abſētis: q̄s ō iur nō pōt poſſidē: ut. C. ſi p uim uel alio. l. i. Similiter uxoꝛ pōt petere res a uiro ſibi data: ſi ſpoliata ē quarum rerū dominium non poteſt hr̄e. ff. de uſucap. l. i. §. deſinit. Itē hñs plura ſtipēdia petit reſtitutōez alicui cū tñ de iure nō poſſit illud poſſidē cū alijs: ut ex de p̄bē. referēte io. Ego credo ſaluo meliori ꝺiſtinctione q̄ laic⁹ ſpoliatus de decimis pōt petē reſtitutōez cū latro reſtituit ut extra de reſti. ſpoli. in litteris: cum laici quotidie poſſideāt decimas ex tolerātia p̄latorum: ſecus in hereticō cuz ſit excommunicatus: ut ex de here. excōica m⁹. ⁊ decretali' illa cauſam dicit deninē ⁊ nō poſſidere. b.

Nō. i.

m ¶ Item apoſtolus. habueritis. iniurioſe ita ut ſcādalizemim, p pter hoc.

n ¶ Item gregoꝛius. ſub nullius ideſt ſub rei tempoꝛalis poteſtate nolo redigi. in tantuz ut aliquez offendam iurta illō: Et mihi res non me reb⁹ ſubmittere couoꝛ.

a Piscopus. ꝓuocatus. i. in iudiciū uocatus. dz. n. ꝓ aliq litigare: ut nō. v. q. iij. c. ult. ⁊ si mala ē cā ecclesie ñ dz eā fouere sic nec tutor pupilli: ut. ff. de admi. tu. l. quotiēs. §. si cut autē.

b Quia ergo require. §. i. q. ij. sacerdos.

c Sanctoꝝ. s. xij. q. i. expedit.

d Quod debetur. ex aliquo maleficio vt itellige ex quolibet debito.

e Ultra. videt ergo: q ñ possit licite peti pena dupli ⁊ q̄drupli a fure: ut nō. xij. q. ij. i antiquis qđ cōcedit. ꝟ. sed nō est ita: q̄ hoc habet ex canone: q̄ peti possit. xij. q. ij. in legibus.

f Talionis. ꝟ. ꝺ deliquētem. s. ut tanta satisfactio petat ab eo: q̄ta iniuria ꝓcessit: ut xxiij. q. iij. ser differentie. uel logē de pena talionis insligēda actori q iniuste litigat: calūniose agens puniē i simptib⁹ litis: ut extra de pe. calūniam.

g Nullū. s. quo ipse teneat alijs uel aliter. i. nulli. vult soluē penaz ꝓ peccato ꝺbitā

h Debitū. i. pena debitam ex peccato.

i Sic ⁊ hic ē. §.

k Lex. i. ꝙ oia sūt cōcilij. sic illō q̄ ꝓcusserit te i vna maxilla ⁊c.

licent: sed ego sub nullius regimine ꝓtestate: inquit: cum mens ꝓcepta desideria sequitur: seruire rebus ꝓuincitur: quaꝝ amoꝛ separatur. Tē ex ꝓcilio carthaginensi. iiij.

Pro rebus tranſitoꝛijs epūs ꝓuocatus non litiget.

Episcopus nec ꝓuocatus ꝓ rebus tranſitoꝛijs litiget. Quia gͦ generaliter ꝓfectis ꝓhibetur in iudicio cōtendere: patet q̄ istis nō licz stare cozā iudice. Dis ita ñdetur, ꝓhibetur perfecto in iudicio stare captando lucrū sed nō euitando damnū. Vel aliter: Aliud est sua possidere: aliud est cōiunx ꝓcuratoꝛem esse. canonici nō possident sua: qz res deo oblate nō sunt alicuius. ut̄ enim res ecclesie non ut ſuis: sed tanq̄ ad dispensandū sibi creditis. unde ꝓsper in libꝛo de uita ꝓtemplatiua: Sacerdos cui dispensationis cura commissa est ⁊c. require in causa eius a quo ꝓ ingressu monasterij pecunia exigebaꝫ. Sic ergo isti nō sua possident: ita nec sua repetunt: sed res ecclesie quaꝝ ꝓcurationem gerunt: Similiter qui in iudicio ꝓhibētur ꝓtendere: sic intelligendū est: videlicet ut nō sibi stent cozā iudice sed alijs. Aliis aut̄ coram iudice astitisse et ꝓ eis iudicē interpellasse nōnullos sanctoꝝ leginus Di aut̄ non sibi stant: sed pauperibus: quoꝝ necessitatiꝫ ꝓfutura repetunt: ⁊ ita nō ꝓhibētur stare cozā iudice. Illud uero euangelij: si quis abstulerit tibi tunicā ⁊c. non est ꝓcipientis sed exhoꝛtantis.

Unde augustinus ait.

Peccat qui ultra debitū exigit: ñ qui sibi debita reposcit.

Quod debeꝫ: ⁊ si benigne remittit. non tñ inique repetitur. peccat aut̄ qui exigit ultra debitū: iꝺoꝝ lex modū figens penā talionis instituit: sed tu eo longe es a peccato iniusti exactoꝛis: q omnino ñ exigis debitū. Ideoꝝ ꝺn̄s magister ait: qui te percutit i unam maxillā ꝓbe ei ⁊ alteraz: ꝑsertim ne cogamur ⁊ ipi reddere debitum ab eo q̄ nullum habet debitū. Sic et cetera accipies. Idem de sermone ꝺn̄i in monte. **De eodē**

Quisquis ꝓceptis non obtemperat: reus est et est debitoꝛ pene. ⁊ paulo post: ꝓcepto ꝺn̄i non obedire peccatum ē. ⁊ ꝓfilio si uti nolueris: minus boni adipiscēris: non mali aliqd ꝓpetrabis. Item gregoꝛius in epla ad iouinianuz. Quod ꝓcipitur imperatur. qđ imperatur necesse est fieri. si non fiat penaz habet. ubi ꝓfilium datur: offerentis arbitrium est. ubi ꝓceptum necessitas ē seruiētis: ut obediat: uel imperantis ut ei obediatur.

Ē eo autem quod queritur: an de fratrib⁹ testes ꝓducere possint multis auctoꝛitatibus uidetur esse ꝓhibitum. leges enī tam sacroꝝ canonū q̄z secularium principum ꝓhibēt ad uersus aliquē testē de sua domo ꝓduci. ꝓtra se enim quisq̄ testari potest: ꝓ se uero minime. Quia ergo isti ꝓducūtur: ut pro seipsis testimoniuz ferant: nō enim utilitatis sue ecclesie se penitus immemesarbitrātur futuros: patet q̄ eorum uoꝛ in talibus nō est audienda. Sed distinctio hec ⁊ testiū examinatio in criminalibus causis seruanda est: in ciuilibus aut̄ non usqz quaq̄. In criminali enim cā non licet testem de ꝓpria domo ꝓduci: in ciuili aut̄ ꝓlatis ecclesie lz. Unde pascalis. ij. guidoni archiepiscopo uiennensi apostolice sedis legato scribit dicens.

l Uisquis ꝓceptis:

m Quod ꝓcipit ſpaſ. ꝺ gregoꝛ⁹ inuit dñz int̄ ꝓcipē ⁊ ꝓperare. nā als aug. dic̄: qđ celar ꝓcipit faciēdū ē. qđ ꝓperat tolerādum ē: ut. xxiij. q. i. militare. Itē iter mādatū ⁊ ꝓceptuz uidet esse dñia: qz fuit mādatum morte mādatoꝛis: ut eī de offi. dele. relatū: sed ꝓceptū nō: i auc̄. ut nulli iudi. §. ⁊ hoc ꝺo iubem⁹. Itē q̄z ea q̄ sūt ꝓcepti ꝓsulūt: ut. xxviij. q. i. sic. n. q̄z ēt q̄ sūt mādati ꝓcipim⁹: ut sic equiperēt ꝓceptū ⁊ mādatū ut. C. de act. ⁊ ob. sigdē itē q̄z ꝺbuz rogādi ꝓ uerbo ꝓcipiendi ponit: ut. xi. q. iij. rogo.

Ē eo aut̄. an ꝺ ſuis. In cā criminali nūq̄ admittit̄ domestici: ut. iij. q. v. c. i. nisi i duobus casib⁹. s. cū canonici accusant ꝓ

latum ſuū: ut. ij. q. vij. latoꝛ. ⁊ cū accusat matrimoniū ꝓp ꝓsanguinitatē. ut. xxxv. q. vi. c. i. filiaſter. i cā ciuili nō admittit̄ domestic⁹: ut. iiij. q. iij. etiā i re ꝓpria: nisi in cā ecclesie ſue: ut. j. e. c. i. ⁊ eī de testi. inſup. filiꝛ ad ꝓbādā ꝓsanguinitatē admittit̄ domesticus: ut xxxv. q. v. c. i. siue agatur ad ꝺiuēdū siue ad ꝺirimēdū matrimoniū: ut eī q ma. accu. poſ. uidetur. lz ꝙ alio ipe ꝺimēto matrimoniꝫ domestici nō admittūt̄ si uelit ꝓbare affinitatē: ut eī de testi. i lr̄is. Sed ꝺ uidet ꝺicē decretal eī de te. ſuper eo. ⁊ sic de facto seruat ⁊ illa decretali in lr̄is ſuſpicio erat ꝺ cū: quia steterat cū uxoꝛe ꝓ. vij. annos. ⁊ etiā ibi ſup. affinitatē iducebāt domestici. Preterea: ut notauit ibi Tan. familiares ſunt uel domestici ꝙb⁹

ipari pt rõe dñice l'pñie ptãtis: aĩ. dõestici bñ admittũt. io
m ¶ Up prudẽtia. stephani. vñ canome. põt iducẽ i testi
monũ suũ ocanonicũ ꝯ eius dẽ eccle canonicos: q ñ
ẽ magis dõestic vni ꝯ alij: ꝛ par affectõis cã sulpitõez ex
cludit: ut. ff. õ rn. nup. ñ
sclũ. §. i. sicut ꝛ põt ipm
iducẽ ꝯ suũ platũ: ut. ij
q. vij. lato. Sed nunqd
pot eũ iducẽ ꝯ canoni
cũ alteri eccle: V. dic
q ñ. Tu potes dicẽ q sic
q ñ ẽ dõestic ist ꝫ ec
clie tñ. silr plat iste põt
iduci i testez ꝓ eccleſia
sua: dũ tñ alius ꝓstituat
q noie eccle agat: uteꝛ
õ testi. sup: nec dñr isti
ferre testimoniũ i. pña
cã: q cã eccle ñ ẽ cã sin
gulo: ut. xij. q. ij. q ma
numittit. sic legatarius
fert testimoniũ i cã testi
i quo aliqd ei relictũ ẽ:
ut ist. õ resta. §. legata
rijs. ꝫ nõne talib impat
ab eccla: ergo ñ põt ee
testes ꝓ illa: ut. iiij. q.
iij. idonei. ꝫ istud ẽ i fa
no ẽ fligiõis: nã ꝯ rõez
ꝓ religiõe iudicat: ut. ff
de re. ꝛ sup pt. sr plone. ꝫ
ꝫ dicã q un canonic
põt esse testis i cã cõca
nonici sui nõ tñ dico q
possit eẽ iuder su ꝯ eiꝛ
neũ: q mio cã repellit
aliqñ e a iudicio ꝙ a te
stimonio. ut eꝛ de offi. de le. cum. K.

Clerici pro sua ecclesia testimonium ferre possunt.

S Uper prudẽtia tua pluri
mã admiramur: q i negocõ
beati stephani clericoꝛ ipoꝛ
acceptare nolueris testioniũ
Diuerse nãq sũt ꝑs cãruz:
nec in oibus cãis crimia agi
tant. Jn crimibus ligdẽ accu
satoꝛ ꝛ testiũ illa distictõ ob
seruãda ẽ q in cãonib ptine
tur: ne q ad ꝓbationẽ dome
stici assumant. cetꝛ i tosse ſ
sionũ ul huiusmõi negocijs hi
potissimũ assumdi sũt: q eadẽ
negocia tractauerũt: de quo
rũ auditu ꝛ visu hesitatio eẽ
ñ õbeat. Si g ijdẽ clerici ido
nei sũt ad assertionẽ cãe illi
nullaten remoueant: ꝫ sicut
alijs lris deliberatũ ẽ inter sã
cti iohãnis ꝛ sci stephãi cano
nicos lis illa pleni decidat.
põt etiã itelligi alit: domestici
ad ꝓbationẽ ñ admittant: ut
ꝓ bis vz quoꝛ sũt domestici
testimoniũ ferãt. Mi ãt sicut
sup de actoribus dictũ ẽ: non ꝓ
domesticis sed ꝓ eccl'ia q mr
est paupeꝛ testimoniũ dicãr.
Jn ꝓficiẽdis aut instrumẽtis
secl'arij negocioꝛ plbyteri ñ
uocent ad testimoniũ: ꝫ si ca
su ꝓtractui eos interfuisse cõ
tigerit: mbente epo testimo
niũ dicant. Uñ i syuodo bita
rome ab eugenio statutũ ẽ.

In pficiẽdis instrs sacerdo tes ad testimoniũ nõ vocent.

Q Uanq sacerdotũ testio
niũ credib. le hẽatur: tñ i
ipis secularib negocijs ꝓ cõ
ficiẽdis instrs ad testimoniũ
ñ rogẽtur: q eos talib rebus
iteresse ñ puenit. Si aũt euẽ
tu aliquo cause interfuerit: ꝛ
aliqd viderint vel audierint:
uel nulle idonee secularij in
ueniant plone: ne veritas oc
culteꝛ ꝛ mal vt bon estimeꝛ
in ꝓuidẽtia propij epi sit: ut
aut coã se ꝛ cõpetẽtibus iu
dicibus: aut aliter honorifice
veritatem testificentur.

Uod ãt ꝓter sũmã ele
mosynã sectari sit usu
ris: uel do ut fa
cias. oẽs isti cõ
tract licitũ sũt laicis ẽt cã negociatõis: ut. xxxvij.
di. fornicari. clerici tñ iquãtũ põt debẽt abstinẽ ab
emptõe ꝛ uẽditõe: q illud nõ facile fit sine peccato
ut. j. de pe. di. v. q̃litas: tñ i casu necessitatis pmissũ
ẽ clericis negociari: ut eꝛ ne cleri. ul'mo. c. i. licitus
tñ ẽ clericis emere aliquã rudẽ materiã: ꝛ ide aliqd
artificiũ facẽ: si eis sua nõ sufficiũt: ut. xci. di. clericꝰ
uictũ: ꝛ. xxi. q. i. c. i. de cõ. di. v. nũq. ꝛ tũc nõ acqui
rit lucrũ ex negociatõe ꝫ ex artificio. talia. n. lucra
licita erãt aplis: ut. xxi. q. i. c. i.

S J fenerauerit. plusq supple qđ ꝓsistit i põdere
numero ꝛ mẽsura. sed i equo ꝛ domo aliud est:
q: ibi licitũ ẽ recipẽ sortẽ ꝛ lucrũ. ꝛ ẽ ea rõ: q i ꝓ
dictis q ꝓsistit i põdẽ numero ꝛ mẽsura trãsfertur
dñium: cũ illud fit mutuũ. vñ res illa stat ẽ periculo
illi q recipit. vñ icõueniẽs esset: ut noie illi rei ma
gis grauaret: sed dom ꝛ equ nõ sũt periculo sui.
vñ nõ ẽ incõueniẽs si alias grauet. ꝓ re tali dãdo ali
qd. ad hoc fac. ff. õ iureiurã. eũ q. Sz ꝯ hoc obiicit
põe q aliqs vẽdat vsũ pecunie: ꝛ recipiat ilse piculũ
pecunie: tal sort ñ ẽ vitiosus: q: cũ vsus sit illi q vẽ
didit: licite põt eũ vẽdẽ: ꝛ sic hẽs q aliqs ꝓ pecũia
põt recipe pecuniã ꝛ aliqd i h cãu: als ñ. ꝛ h ío q:
pecũia ñ detioraꝛ. ꝫ alie res detioraꝛ. vẽdito ꝛ teneꝛ et ad
dito ꝛ alicui ꝛ tãsmutuat pecuniã. vẽdito ꝛ teneꝛ et ad
ãtidota: ut eꝛ de testa. cũ i officijs ꝛ. ff. de pe. hẽ. ꝫ si

n ¶ Tractauerũt. q: ea q i capitulo gesta sũt: meli põt pro
bari ꝓ canonicos ꝙ ꝓ alios: ut eꝛ de testi. uemẽs in fi. licet
le dicat aliꝰ iter domesticos facile qd ꝓfingi posse. pnego
cij q̃litate: ut. C. de do. lata.

a Uanq nõ rogentur an possit clericus cogi: notaui.
iij. q. vi. statnẽdũ.

b ¶ Euẽtu. ẽ. iiij. q. iij. ad fidem.

c ¶ Uel audierũt. ꝛ hoc est in illis casibus: ubi testimoniũ
ual et de auditu: ut. iij. q. ix. si debitũ.

d ¶ O culteꝛ. istud ẽ regulare: q in defectũ ꝓbationũ qui
libet possit cogi: ut eꝛ õ testi. cogẽ. puenit: imo talis admit
tit q alias nõ ẽ idone: ut. iiij. q. ij. seruũ rsio. simil. lv. di.
pusis. ꝛ de cõ. di. iiij. i necessitate. ꝛ. C. de here. l. ult.

e ¶ Coã se ꝫ q̃lt testar cleric coã epo: cũ cã uersar coã
laico iudice cũ ꝓtinẽtia cause diuidi nõ dz: ut eꝛ de sequel.
ad hec. Kñdeo: hoc ẽ pul egũ clericoꝛ q nõ cogũt coaz
quolibet iudice testari: sicut egregie plone nõ cogũt coã
quolibet iudice testari: ut. ff. de iureiurã. ad plonas.

f ¶ Lopetẽtib iudicib. l. eccl'iasticis. g ¶ Aut aliꝰ. i. cũ
ꝓmittat epus aliqb q recipiant testimonia ipsoꝛũ.

Uod ãt. Dic q̃rẽ: an usura sit ul sortẽ aliqd recipe
ꝛ certe sic: misi i. v. casib. Primo i calu fauoꝛe eccle
eꝛ de usu. c. i. ꝛ. c. q̃st. Et cũ fideiussoꝛ soluit sortem
ꝛ usuras: põt usuras petẽ: vt õ fideiuss. ꝓstituꝰ. Tertõ et cũ
pena penit põt sortẽ: ut. xij. q. ij. i legib. Quarto ꝛ cũ penit v
sura tãq̃ iesse: ut dicã. j. e. q. iiij. q̃m multi. Quito ꝛ cũ fci

.2.3.4.

§. ꝯsuluit. ⁊ nāliꝫ ē ei obligatus ad illā: q̄re ergo illā nālē obligationē ñ pōt deducē i cīlē. ſ. ut pactū fiat ꝓ illa danda ad q̄ꝫ tñ teneāt: cū ēt illa pacta ītuemāt i ſpīalib⁹ ad q̄ als qs tēr ex ō pbē. ſignificatū. ⁊ ex ō

k ¶ Expectes. ex pacto ſz quoſdā vl ēt ſiñ pacto q̄ ſola ſpes facē vſurariū: ut b. ſz qd ſi mutuet eo pacto: ut ſibi ēt rmutuet: cū op⁹ habuerit: ñ credo q̄ il lud poſſiz ōducē i pactū: ⁊ ita hec nāl obligatō ñ pōt ōduci i pactū.

Celec. ſignificaſti.

ras exigē: auguſti. auctoꝛita te pꝛobat: q in pſalmo: xxxvi. ſcribit ſic dicēs: Qui pluſq̄ dedēit accipit: uſuraſ expetit.

§ I feneraueris hoiem. i. ſi mutuo dederis pecuniam tuā: a quo pluſq̄ ōdiſti expectes: ñ pecuniā ſolā: ſz aliqd pluſq̄ dediſti: ſiue illud tritici fit ſiue vinū ſiue oleum ſi ḥe qōlibet aliud: ſi pluſq̄ dediſti expectes accipe: feneratoꝛes: ⁊ in hoc ipꝛobādus nō laudādus. ¶ tez hieronym⁹ ſup ezechielē li. vi. Quicqd ſupꝛa datū exigitur: uſura eſt

l Dtant quidā vſuras tantū eſſe in pecunia. q̄ ꝓhibēs diuina ſcriptura omis rei aufert ſup abūdantiā. ut pluſ ñ recipias q̄ dediſti. Itē alij ꝓ pecunia funerata ſolēt mutuſcula diuerſi generis accipere: ⁊ ñ intelligūt ſcripturā uſurā appellare ⁊ ſupabūdātiā qnicqd illud ē: ſi ab eo q̄ dederint plus reacceperint.

¶ tem ambroſius ō naburthe. Quicqd ſōti accedit: uſura ē

l Lericꝫ refugiētes pcepta legis cū dederit pecuniā negociatoribꝰ: ñ i pecūia uſuras exigūt: ſz de mercibꝰ eoꝝ tāq̄ uſuraꝝ emoluīta pcipiūt. iō audiāt qd lex dicat neq̄ inḡt uſurā eſcaꝝ accipies ne q̄ oīm rex. Itē eſca uſura ē: ⁊ teſtis uſura ē: ⁊ q̄cūq̄ acceſſit ſorti uſura ē. ⁊ q̄ uelis nomē ei ꝑonas: uſura ē. Itē ſi qs inſtaurādū pumiū putz: ad negociatoꝛē mittit: ut abſynthiaci cupellā ōferat ſibi gratis: ad canponē dirigat: ut pi cenū vinū aut tyriacū regrat ad laniū ut billā ſibi ꝓcuret: ad aliū ut ſibi poma adꝰmet.

¶ tem ex cōcilio agathenſi. Quādo aupluꝰ q̄ deꝺeꝰ exigitur: uſura accipitur

lio mō: ut cū mſr ñ poſſit fideiubere: cōſtituit ſe ꝓncipalē ō bitōrē: ut. ff. ad vell. c̄ꝫuſ. xxxiij. q. v. mlierē. c ¶ Legis. i. canōis legitie. i. agētis. ſ. q pecūiā ſuaz ñ dedit ad vſurā.

d ¶ Negociatoribꝰ. vī q̄ figs pecūiā ſuā ōdit negociatoꝛi ut ſiñ emat ñces ⁊ det ſibi ptē lucri: q̄ illō ſit licitū. qō ñpcedo ſi pīculū ſpectet ad rcipiētē ut ſit ītēr eos ꝯcꝰ mutui ſz ſi p il lāvba ſocietatē ꝯbūt ⁊ tē pīculū ſpectat ad vtrū q̄ ⁊ tē bñ licitū ē q̄ vnꝰ ſocius det pecūiā ⁊ alt ſuppleat laboꝛē q̄ deē i pecunia: ut. ff. ꝓ ſo. l. v.

Q. tm.

q ¶ Lermoſaica.

e ¶ Accedit. ex pacto.

g ¶ Ad negociatoꝛē. cui credidit pecuniā.

h ¶ Poma. vī ergo ꝓ vſura differat i hoc a crimine q̄ ēmē ſimonie ñ ꝓmittit i modico: ut exō ſimo. ⁊ ſi qōes: ſz ñ ē ita ⁊. c. illō ⁊ ſi qōnes itelligas: q̄ ñ plūmt i modico ꝓmitti ſimonia rōne

i perſone.

Sura.

k Uod ꝯo. nulli licituz ē uſuras ſumē nec ēt iudeo: ut exō vſ. pꝰ miſerabilē: vī tñ q̄ i caſu licitū ſit ēt xpiano ſumē vſurā: ut. ī. e. c. ul. tñ licitū ē aliq̄ñ ulr ſoꝛtē aliquid recipere ut nō ui i. prima qōne.

l Lerici idignis. Ui citas. n. negociati oneſ pñt clici facē: ut exne cli. vel mo. c. i. ⁊ hoc cū eis ſua nō ſufficiunt: ut rci. di. clericus.

m ¶ Si ceſſare. nō ergo ſtati deponēd⁹ ē clericꝰ pp vſuras. xlvij. di. c. i. ar ℈. xlvij. di. c. ij. Sotati deponēd⁹ ē. ⁊ q̄ō b dī rferī ad facultatem diſpēſandi.

n Inſtri. datam. ℈ xlvi. di. nō licet.

o Anonū. ⁊ vēdēdi i eadē foꝛa ſz i rudimā pōt emē coīum et chartas ⁊ ſiñ facē ſotulares ⁊ libꝛos: ut. xxi. q. i. c. i. ⁊. xci. di. clicꝰ nec ē negociatō ſz arfificiū.

b Siquis. ex quolibz. xxi. q. iij. placuit.

c Siquis clericꝰ. soliduz. s. pecuniã mũ eratam.

d Hoc. i. tantũ.

e Quod. i. quantũ.

f Mercandi. si deberent vendi.

g Statuto. i. solutõis tempore.

h Decretum. a iudice vl̃ ab alio. s. hoc vult dicere: q̃ credito: frumẽtũ ꝓ tãta pecunia debz recipere quantũ valuit tpe solutõis ⁊ tanta ꝓd erandũ ẽ tẽpus solutõis sed finõ ẽ ꝓfirũ: tunc estimaꝫ quãtũ valet tpe quo res petitur: vt. ff. si cer. pe. l. vinũ.

i Nullus clericoꝝ.

k Nec hoc prætereundum.

l Quoniã. ad questũ. Quidẽ h q̃ ꝓhibeamur sumẽ usurã cã lucri captãdi: nõ autẽ uitãdi dãni. ar. ad hoc. ẽ. e. si qs oblitus. ubi dicit incrementa suscepit: maxime si sit bone fidei cõtractꝰ: ubi ex sola mora ueniunt usure: ut. ff. de usu. mora. §. i bone. Si quis ergo est i mora solueñdi: ab eo possunt repeti usure nõ tãq̃ usuꝫ: sed tãq̃ interesse: ut. ff. ꝓ socio socꝰ. q. ⁊ tũc petũ usure iudicis officio nõ iure actõis. licite. n. põt qs agere ad hoc: ut reddat idẽnis: ut ex de fideiuss. quemt. ⁊ xij. q. ij. siquis de clericis. ubi agit ad interesse.

m Quicũq̃. modiuz. si aliquis uendat merces q̃ mõ ualent q̃t tuo: ⁊ facit pactũ: ut ei deꝫ quicq̃ ad terminũ pfirũ: illud nõ est usura. si dubiũ ẽ quãtũ ualere põt merces ille ad terminũ pfirũ: ut ex d̃o ualeris i ciuitate. sed si uendet lõge carioꝝ fozo q̃ mõ ualeant tũc essꝫ usura: ut ex. e. ti. cõsuluit.

ꝓo pecunia quam clericus mutuo dedit: iusto precio species acapere poꝛest.

Siquis clericus in necessitate solidũ pstiterit: hoc ẽ uino uel frumẽto accipiat: quod mercandi cã tpe statuto decretũ fuerit uenundari. cere q̃ si spẽm non habuit necessariaz: ipsum qd dedit sine ullo augmẽto recipiat. Ité ex concilio agathensi. iij.

Clericus non accipiat plus q̃ commodauit.

Nullus clericoꝝ amplius accipiat: q̃ cõmodauit. si pecuniã: pecuniaz accipiat. si spẽm: eandem spẽm quam dedit accipiat. quicqd aliud tãtum quãtum dedit accipiat.

Item leo papa. Etiam laicis usura damnabilis est

Nec hoc prætereũdũ quoq̃ duximus: esse quosdaz lucri turpis cupiditate captos qui usurariã exercere pecuniã ⁊ fenoze uolũt ditescere. qd̃ nos ut nõ dicamus nõ eos qui sũt in clericali ordine cõstituti: sz etiã in laicos cadẽ qui x̃pianos se dici cupiũt cõdolemus. qd̃ uindicari acriꝰ in eos qui fuerunt confutati decernimus: ut ois peccandi opportũitas adimat. Item ex niceno concilio. De eodẽ

Quoniã multi clerici auaricie cã turpia lucra sectãtes obliti sũt diuini ꝓcepti quo dictũ ẽ: qui pecuniã suaz nõ dedit ad usurã: statuit hoc sanctum ꝓcilium: ut siquis inuentus fuerit post hanc diffinitionẽ usuras accipere: uel ex quolibet tali negocio turpia lucra sectari uel etiã species frumento ꝝ ad sextuplũ dare. ois qui tale aliquid conatus fuerit ad questũ: deijciaꝫ a clero: ⁊ alienus hẽatur ab eccl̃iastico gradu. Item iulius papa. Turpe lucrum sequitur: qui minus emit: ut plus uendat.

Quicunq̃ tẽpe messis uel vindemie non necessitate sed ꝓpter cupiditatẽ compat annonã uel vinũ: verbi gr̃a ꝺ duobꝰ nũmis compat modiũ vnũ: ⁊ seruat usq̃dũ vendaꝫ denarijs q̃tuoꝝ aut amplius: hoc turpe lucrum dicimus.

Item ãbrosius in libro de bono mortis. Rapinam facit qui usuram accipit:

Siquis usurã accipit: rapinam facit: vita non viuit.

Item augustinus ad macedonium. Non minus crudelis ẽ: qui pauperem trucidat fenore: q̃ qui diuiti aliqua rapit.

Qd dicã de usuris quaſ etiã ipse leges ⁊ iudices reddi iubẽt: an crudelioꝝ est q̃ subtrahit aliquid vel eripit diuiti: q̃ qui trucidat pauperẽ fenore. hec vtiq̃ atq̃ huiꝰ modi male utiq̃ possidentꝫ et vellẽ vt restituerẽtur: sed nõ est quo iudice repetãtur. iam vero p̃uideter intueamur qd̃ scriptũ est: ꝑ fideli homini totus mũdus diuitie sũt: infideli aũt nec obolus. nõne oẽs qui sibi videñ gaudere conquesitis eisq̃ uti nesciũt: alienũ possidere ꝓuincimus? hoc enim certe alienũ non est qd̃ iure possidetur. hoc aũt iure qd̃ iuste: ⁊ hoc iuste qd̃ bene. Omne igit̃ quod male possidetur: alienũ est. male autem possidet q̃ male vtitur. Porro a quo usure exigende sũt: ambrosius testatur dicens.

Ab illo exigere usurã possumus: cui iure nocemus.

A B illo exige usurã cui merito nocere desideras. cui iure inferũtur arma: huic le-

io. ⁊ qd̃ dr̃ d̃ vẽditõe merciũ itelligit̃ si tpe otractꝰ ñ fuerat vẽditus: align eẽt usura: vt ex. e. ti. c. vlt. b.

n Siquis. rapinã. sic ergo usurari⁹ ẽ rapto: ergo i eũ nõ trãsferꝫ dñiũ: sicut nec i simoniacũ. põt tñ ꝓcedi q̃ transferꝫ dñiũ i eum. Itẽ cũ usurarius nõ auctoꝛat: misi restituat usuras q̃s ab aliquo ꝛcepit ergo nec raptor vt videt: qd̃ ñ admittoꝛ: ⁊ rapia largesumit̃ ꝑ q̃libz iniusta usurpatõe vt. xxvij. q. iij. meretrices.

a Quid dicaz. Addi. i. dari q̃ ꝓbũ reddẽdi põit ꝓ verbo dãdi. ff. de ver. sig. verbũ reddendi põt tñ dici q̃ ꝑmitt. nõ sũt dãde usure: tñ q̃ sacre leges nõ dedigñantur imitari sacros canones: vt. ij. q. iij. §. notãdũ. tuq̃ imꝑatoꝛ iubet suari ea q̃ statuta sũt i niceno cõcilio: vt i auc. d̃ ec. ti. i ꝓ. coll. ix. ꝺ niceni ꝓcilij ꝓ hibet usuras: ut xlvij. di. q̃m. ⁊. §. e. q̃m. Cũ ergo iperatoꝝ ꝓstitutio ne sua ꝓfirmauit statuta niceni cõcilij: ꝑ q̃ voluit derogare oibus legib⁹ q̃ loquũt de usuris. vel dic vt diri. r. di. legere

b Scriptũ ẽ. i. ꝓ logo bibliotece.

c Totꝰ. i. q̃libet pua ꝑs mũdi: ut hec dictio totꝰ h põat distributiue.

d Nec obulus. supple totꝰ mũdꝰ

e Alienũ. canõ fingit rẽ aliena ullã: q̃ qs male vtit̃ vt h. ⁊ xlvij. di. sic hi. ⁊ ex de ver. si. c. ius dicit.

f ABillo.cui.fic nulli nocē debes:fic a nullo debes petere vſuras:vt.c.intelligaſ negatiue:ꝛ fic planū ē.alij dicūt q ab hoſtib⁹ licituz ē petere vſuras: ꝛ oia eoꝝ licite poſſum⁹ auferre:ut.xxiij..q.vij. c.i.ꝛ.ij.ꝛ quibuſcūq; inſidijs poſſumus nocere:vt xxiij.q.ij.dñs.

g CUbi ius.iuſtū belluz ē qđ geriť er edicto ꝓncipiſ vt.xxiij.q.ij.iuſtum.io.

D.v.

q QUod vero. Quidaz generaliť dicūt: q ꝺ nullo illicite ac quiſito pōt fieri e lemoſyna nec de meretricō nec ꝺ vſura nec de alia nec de hiſtriona tu nec ꝺ ſimonia ſcriptū ē.n.honorabis dñm deuz tuū ex iuſtis tuis laboꝝib⁹.i.q.i.ñ ē putāda.ꝛ i deutro.dicit:nō accipies mercedē ꝓ ſtibuli.ꝛ c arg.ad hoc.j.e. elemoſyna.ꝛ xxiij.q iij. ſic nō ſūt.nā illicite acquiſita ñ ſūt i bonis nr̄is nec noſtra:vt.ff.ꝓ ſocio cū duob⁹.§. ulti. Alij dicūt q ſi de illicite acq̄ſitis nō trāſfertur dñium:vel etiam trāſferť ſz ꝓperit repetitio:nō pōt inde fieri elemoſyna vt i vſura:ar. eť de iureiurā. ꝺ bitores.ꝛ i ſimonia:ut eť ꝺ ſimoniés.ſz ſi ñ dať repetitio ꝛ tranſferť dñium bñ fit inde elemoſyna:vt ſi aliquid dať meretrici:illud nō pōt repeti:vt.ff.de con.ob.tur.cau.idē ꝛ ſi.§.quoties ē qđ dať hiſtrioni ꝛ ꝺ eo qđ ertoz queť rōe officij alicuius:vt.j.e.nō ſane.q aūt dī q ſacerdos ñ pōt ꝓcipere mercedē ꝓ ſtibuli:pōt dici q non ꝺz recipi oblatio meretricis ſz elemoſyna poſſit ſde fieri.hec eſt rō vt ꝓpter rubo:ē citi⁹ ꝓuertaſ:ut.xc.di.oblati gitime auferunť uſure.quem bello vincē nō potes. ab hoc uſurā exige: quē nō ſit crimē occidē. ſine ferro dimicat: q uſuraſ flagitat.ſine gladio ſe de hoſte ulciſcit:q fuerit uſurari⁹ exactoꝛ inimici. Ergo ubi ius belli:ibi ius uſure.

Vod ꝺo elemoſyne ñ ſunt faciēde ex fenore uel uſuris nec quolibz male acquiſito: auguſtinus teſtať in libro de verbis dñi tractatu.xxxv. **De uſuris elemoſyne fieri non poſſunt.**

NOlite velle elemoſynas facere de fenore ꝛ uſuris Item auguſtinus. **Oblatio de rapina repꝛobatur.**

IImolās ex iniquo oblatio ē maculata dona iniq̄rū nō ꝓbat altiſſimus: nec reſpicit in oblatōibus iniquoꝝ nec i multitudine ſacrificioꝝ eoꝝ ꝓpiciabiť peccatiſ. Qui offert ſacrificiū de ſubſtantia paupis: q̄ſi q uictimat filiū in ꝓſpectu pr̄is ſui. panis egentū uita paupis ē. qui defraudat illum: homo ſanguis eſt. q effūdit ſanguinē ꝛ q fraudē facit: neceſſario fratres ſunt Item auguſtinus i homelia. **Non eſt aliquid rapiendum diuitibus: ut detur egenis.**

FOrte aligs cogitat ꝛ dic̄: multi ſunt xp̄iani diuites auari cupidi: nō hēbo peccatū ſi ſuū illis abſtulero: ꝛ pauperibus dedero. vñ eni illi nil boni agūt: mercedē hr̄e potero. ſz huiuſmōi cogitatio a diaboli calliditate ſuggeriť. nā ſi totū tribuat paupib⁹ qđ abſtulerat: addit poti⁹ peccatum q̄ minuat. Item hieronymus. **De eodē. Dalea**

NEmo q rapit mozi⁹: ſi hz vñ reddat ſaluať. ſi eos quoꝝ fuit inuenire nō potēit eccl'ie vel paupibus tribuat. Itē ābꝛoſi⁹. **De eoꝺ. Dalea**

RApinā emere ñ licet: niſi intēt̄ione: ut cui ē ablata reſtituať. Itē aug⁹. **Furtū ꝓmittit:q inuenta nō reddit.**

SIgd inueniſti ꝛ ñ reddidiſti: rapuiſti. q̄tū potuiſt ifeciſti: q plus nō inueniſti qui alienū negat: ſi poſſet et tolleret: deus coꝛ interrogat nō manū. Itē gregoꝛius. **Qui de reb⁹ ꝓceſſis ꝛ dñ q̄ſitis elemoſynā ipēdit:illa placet deo.**

ELemoſyna fr̄ēptoꝛis nr̄i oculis illa placet: que nō ex illicitis ꝛ iniqtate cōgerit: ſz que de reb⁹ ꝓceſſis ꝛ dñ acq̄ſitis ipēdit. Item hieronym⁹ in libro leuitici. **Nec cat qui rem inuentā ñ reddit**

MUlti ſine peccato putant eē: ſi alienū quod inuenerint teneāt. ꝛ dicunt: deꝰ mihi ꝺdit: cui habeo reddē: diſcāt hoc peccatū hīe eſſe rapine: ſiquis inuēta ñ reddat. Itē auguſtinus. **Bonus uſus ñ iuſtificat iniuſte queſita**

NEq̄ eni ſi agris ſiq̄ ac ꝓperā inuaſi⁹ita quiſq̄ utatur: ut ex eoꝝ fructib⁹ largas elemoſynas faciat: iō raꝛ furtiua:ut.ff. de furqui vas.§.ult.qđ nōſcredo:ut eť ꝺ uſu.cū tu.i fi.

i NOlite. uſuris. ꝺ inculcatio ꝺoꝝ ē. ꝛ fen⁹ ꝺī uſura uſurariuz. vñ lucan⁹: Dinc uſura vorat adūcq; ītpe fen⁹.

k VOlans. iiquoꝝ .ſ.i.q.i.nullus. et nō eſt putanda.

l CNec in multitudine. ſed i meritis:ut.xxiij.q i.odi.

m CSanguis.ſ.lxxxvi. di.paſce.

n CFr̄es.i.pares ſiue ſimiles i peccato .j.e.c. multi.

o NOte. nō habeo. nec.n. ꝓpter bonū ē faciēdū malum:ut xxx.q.i.noſſe.xxiij.q.iij ſic nō ſunt. ñ videť tñ q talis furtū ꝓmittat: qa furtū nō fit niſi adſit animꝰ lucrādi:ut.ff.ꝺ furt.l.i.ſed nō eſt ita:q; ſpēs lucri ē ex alieno largiri: ur.ff. de fur. pignore. §.i.

p SIgd inueniſti. Hic notabis:q ſi inueni rē aliquā habitā ꝓ derelicto:ſz itēdā eā furari:nō tñ ꝓmitto furtū Itē ſi nō habeť ꝓ derelicto ſimiliť nō ꝓmitto furtū. ſi aūt nō habeť ꝓ derelicto nec credaſ q hēaſ: ſi eo aīo accepiſti: ut dño reſtituas ſi ꝓmittis furtū: hoc tñ i libello debes ꝓteſtari. hoc totuz habes.ff. de fur. falſus §. qui alienū. Itez ꝛ hoc ſcias q ſigs inuenit theſauꝝ i loco ꝓpꝛio: ſtatiz iuētoꝛis ē. ſi aūt i loco alieno ꝛ caſu foꝛtuito eū inuenerit: ꝺimidiꝰ fit iuētoꝛis ꝛ ꝺimidiꝰ dñi loci. ſi vo ſtudioſe q̄ſiuit ꝛ inuenit eū i loco alteriꝰ tot⁹ erit dñi loci. ſi vo i ſaci o vl religioſo loco caſu foꝛtuito inuenit theſauꝝ: toꝛ⁹ eſt inuētoꝛis: ut inſti. de re. di. §. theſaur⁹. ꝛ. C. de theſau. l. nemo. io.

q ELemoſyna.

r MUlti dicūt. iſti male dicūt: q oīs ſcire debēt qđ ſuū nō eſt ad alios ꝓtinē: ut .C. vñ vi ꝓquerebať.

s Nec iuſtificat. ar. q bonū nō ꝓbat' pp malū cc herēs nec malū app:obat' pp bonū cc herēs: ut. lv. di. vnde cū. g. xviij. q. v. relegētes an. ℑ. xvij. q. ij. ſi quelibet.

t Laudabilis. i. lz iuſte electꝰ bñ vtat' dignitate: ꝓ hoc nō cōualeſcit dignitas: ut. i. q. i. principatus. hoc tamen ſal/ltat: ut extra de renū. miſi

u Inuſta. i. inuſte acq̄ſita. cis. n. ptās a deo é. ar. xviij. q. i. qd culpat'

a Omnes. xi. q. iij. nolite cū ſuis ꝓcordā tijs. g. xiij. q. ij. ñ eſtimemus

b Neutrū. ar. q nulli ſubuenēdū é cū iuria alteri⁹: ut. xvij. q. ij. primū Et cauēduz é: ne ꝓtertu nocētis innocēs puniat' C. de his q latro. occi. l. ij. in fi. q. ſancti⁹ é. xc. ff. ō pe. abſenté. g pena ſuos tenebit auctores. C. ō pe. ſancim⁹. g eī ō his q̄ ſi. a ma. p. c. q̄ſiuit. nec dz alteri p alterꝫ iniqua cōditio auferri: ut. ff. ō re. iuris. nō debet.

c Sacerdotale. ar. q ſacerdotes nō pñt ad/uocare i cauſis: ut hic. g lxxxviij. di. platū. ar. cōſt xv. q. ij. obſuādū. So. cōza ſeculari iudice nō pñt allegare niſi ꝓ certis pſōis: ut eī ō poſtu. c. i. ſed cōza eccl'iaſtico bñ. io. hodie ſacerdoſ ñ pōt poſtulare niſi ꝓ ſe g eccl'ia ſua vl ꝓ piūctis g miſerabilib⁹ pſōis: ut eī. e. c. ult. b.

d Scriptū. hoc. c. ex/poſitum é. ſ. xij. q. viij. in gnū⁹. §. ecce.

e Orit. ſumēdū. ar. ab exēplis nō eſſe argumētādum. xij. q. ij. gla. ar. ℑ. xxxvij. di. qui de menſa.

f Furtū. ar. q hoſtes poſſum⁹ dīge g eis ſua auferre: ut. xlvij. diſt. in mandatis. xvij. q. viij. c. i. g. ij. ſ. di. viij. quo iure g. C. ō mer. g merca. l. vnica. hic tñ iō excuſant q: maioris auctoritate hoc fecerūt. g ita é ar. q auctoritas maioris ex/cuſat in illicitis: ut. lxij. di. ſalomone. et de cō. di. v. diſcipulos. xvij. q. i. qd culpat': ſic abrahā g pīnā iuſtificat: neq̄ ſi ali⁹ rū/ri pīno vel iuſte quēſito aua rus incūbat: iō culpāda eſt in ris cuilis ꝛoß ula q̄ poſſeſſoꝛ legitim⁹ factus é. nec tyrāni de factionis puerſitaſ lauda bilis erit: ſi regia clemētia ty rannus ſubditos tractet. nec vitupeꝛ oꝛdo regie ptātis: ſi rex cuꝛialitate tyrānica ſeuiat aliud é nāq̄ iuſta ptāte iuſte velle vti: g aliud é iuſta ptāte iuſte uelle uti. L. tē ambro. in libꝛo de officijs. **Cum alterius detrimēto alteri ſubuenire non licet.**

Oniq̄ ſi ñ pōt ſubueniri alteri niſi ali' ledat': cōmo di⁹ é neutꝫ iuuari: q̄ grauari alterꝫ. Jōq̄ in cauſis pecūia rijs intuenire ñ é ſacerdota/le: in qbus ñ pōt fieri qn fre/q̄nter ledat' alter q uicit': qm̄ inf cceſſoris bñficio ſe victū ar bitrat'. S acerdotis é igit' nul li nocē: pdeſſe velle oībus: poſſe aūt ſolius é dei. L. tez gregoꝛius in regiſtro. **Elemoſyne g ſacrificiū nō placēt deo: que offerunt ex ſcelere.**

Scriptū é: victime impioꝝ abominabiles ſūt deo: uota iuſtorū placabilia. Neq̄. n. i oīpotētis dei iudicio qd ſz a quo deū inſpicit. Hinc eſt. n. q̄ ſcriptū é: Reſpexit de⁹ ad abel g ad mūera ei⁹: ad chai aūt g ad mūera ei⁹ ñ reſpexit Dicturus qppe q̄ dñs reſpe xit ad mūera: ꝑmiſit ſolicite: q: reſpexit ad abel. ex q̄ re pa tēter oñdit: q: ñ offerēs a mu neribꝰ: ſz mūera ab offerente placuerūt. dona qppe iniquo rū ñ ꝓbat altiſſim⁹: nec reſpi cit in oblationib⁹ eoꝝ: nec in multitudine ſacrificioꝝ ꝓpi/ciabit' peccatis eoꝝ. I dem Lōge é dñs ab impijs: g oō nes ipioꝝ ñ exaudiet. Con/tra in exodo legit': q filij iſrl ſanſon g alij mīti fuerūt excuſati auctoritate dñi: ut xij. q. v. ſi ñ lz. ℑ. xvi. q. i. i cā oīb⁹. g. xij. q. ij. q̄z

g Penale. i. dignū pena. b .n. deligt raptoꝛ q̄ fur ut inſti. vi bo. rap. i pn.

t Kapinā. ar. q aliquo ꝓhibito: exitūri de egypto a vicis ſuis accepeūt mutuo vaſa aurea g argētea: ex qb⁹ poſtea edi/ficaueꝛt tabnaculū dñi. Mis rñdet aug⁹ in li. qōnū exodi.

Nō licet aliena rape exēplo iſraelitaꝝ ſpoliāti ñ egyptios

Oꝛit dñs ad moyſen: pe/tat vir a ꝓxio g mulier a ꝓxia vaſa argētea g aurea g veſtē: ñ hinc q̄ſq̄ ſumēdū ex emplū putare dz ad expoliā/dū iſto mō ꝓximū. boc. n. dñs iuſſit q nouerat qd q̄ēq̄ pa ti oporteat. nec iſraelite fur/tū fecerūt: ſz deo inbēti mini ſteriū ꝑbuerūt. Jtez obijcit: Aliena rape nō eſt ꝺ ꝑceptū nullo ſiquidē dei mādato ra/pina uideꝛ ꝓhibita. Sz noie furti oīs illicita uſurpatio rei aliene intelligit'. Unde au/guſtinus in eodē libꝛo **Bonis pñe é violēter aliquid eripere: q̄ furari.**

Penale é occulte auferre: multo maioris pene é viſi bile eripe. auferre ergo no/lēti ſiue occulte ſiue palaz bz ꝑceptū ſnū. furti eni noie bñ intelligit' oīs illicita vſurpatō rei aliene. ñ enim rapinā pmi ſit: q furtū ꝓhibuit: ſed vtiq̄ furti noie in lege veteris te/ſtamēti g rapinā intelligi vo/luit. a pte. n. totum ſignifica/uit: q cquid illicite reꝝ ꝓximi auferꝛ. His auctibus ꝓbat': q neq̄ ex reb⁹ inuentis neq̄ ex male ꝓquiſitis elemoſyna quiſq̄ facē pōt. ſz auguſtinus contra teſtatur dicens. **De male acq̄ſitis bonū fieri pōt.**

Qi habetis aliq̄d de ma lo: facite inde bonū. q nō habetis de malo: nolite acq/rē de malo. eſto tu bon⁹ q bo nū facis de malo: g cū cepis aliq̄d boni facē de malo: noli remanē tu mal⁹. nūmi tui con uertunt' in bonū: g tu remāes

Maioris. magis ꝓhibita ſiunt ꝓ filia: ut eī ō coſti. translato. g. ſ. di. iiij. deniq̄ i fi. g q̄ ſequūt ex illo eī de poſt. nam con cupiſcētiā.

k A parte. n. ſi. xxxij. q. iiij. mere trices. Eſt autez furtū pars rapie eodē mō quo ge n⁹ é pars ſpeci rapina. n. ſ ſpeci es furti. nam oīs rapto: é fur: ut in ſti. vi bo. ra. i pn.

l Qi habetis de malo. S trib⁹ mōis expo mit illud ꝓbū faci te de malo bonū g bene xc.

m Sed hoc multi plicit'. reddit: ut i furto g rapina et i talib⁹ oīb⁹ ubi nō trāſfert' dñiuz vl' daꝛ repetitio.

n De māmona. māmō dr' demō q̄ eſt diuitijs.

a Non ſane. au ferꝛ ꝓ iudicē

b Nec medico. bimittit. n. h me/dicos q̄ſi dignio res: cū tñ medici non ſint maioꝛes ualoris q̄ obſte/trices: ut. C. cōia de le. ſi duobus i. rñſo.

c Patrocinū. hoc é ℑ San. qui dixit mhil pōt re cipi ꝓ iuſto pſo/cinio: ut nō. xi. q. iij. nō licet.

d Ille. arg. ℑ illos q dicūt: ſi de di tibi pecūiā ut ꝓ me iudicares iuſta cā: q ñ poſ ſū rpetē pecuniā datā: ut. ff. ō di. ob turp. cau. l. ij. ubi dr' q talis litē

Q. 6.

ꝓdit: q vꝰ uelle iudicē cōmūpe. Ego credo q̄ possit tal' repetē pecuniā: si ñ eo aīo dat ut iudicē cōmum pat. nā si dat eo aīo ut ius ꝛ getē sibi ꝓseruet tūc ꝑt repetē: ut ꝓbat' eꝛ de simo. dilect⁹. Sed ibi dꝰ q̄ re petit: si nō fuat' pactū.

f ¶ Amouet'. distī guē vult ĩ ꝓpetu os ꝛ tpales offici ales. tpalē uocat eū q̄ amouet': per petuū uocat eū: cui admouet'. i. ꝯ dūt tale officiū.

g ¶ Repeti. ō fcō

b ¶ Magis. hoc vult dicē q̄ offici ati reꝑbēdūt nō ex eo q̄ aliq̄ ertō quēt. ſz q̄ ea imo derate exgrūt. vñ talia ñ ꝑ petūt ab eis nisi certuz sit eis salariū ꝓstitu tū. tūc. n. si aliqd vlt hoc petierit: crimīe ꝓcussionis tenet': ut .xvij. q. i. militat'. ꝛ soluat q̄druplū: ut. xvij di. q̄ñ.

i ¶ Necessarie p/ sone. ad off. cium tale.

k ¶ Tāq̄ sua. ar. q̄ de reb⁹ illicite acqsitis dū tñ trās ferꝛ dñium ĩ acci piētē: fit elemosy na: ut. s. e. q bētis

l ¶ Quā donāda pauperib⁹.

m ¶ Publicani. q dixit: siquē frau dauī reddo q̄d:u plū: ꝛ sic pz q̄ lici te q̄druplū vl' du plum petī'pōt: ut xij. q. ij. cum de uotissimā.

a Nod uero. siue sint ra/ proꝛes siue ures uerā pnīaz nō pñt agē. i. fru crū ve pnīe ñ pse quūt: ut ĵ. e. c. i. tñ admitti debēt ad pnīaz: ut eꝛ d pe. ꝛ re. q̄ qdā. ꝛ. ĵ. ō pe. di. iij. §. ult. et di. v. fallas.

malꝰ. Sed hoc multiplicitez itelligīt. ʃ acit. n. de malo bo nū: q reddit qō illicite abstu lit. nōie ēt malꝰ cura ꝛ sollici tudo mortaliū exp̄mīt. de ma lo g⁹ bonū facit: q paupibus dispēsat qō cū labore ꝛ solici tudie acq̄siuit. ĩꝛ illud euā geliꝫ: ʃ acite vob amicos de māmona iniqtat'. Vel ex ma lo acqrīt qō ex turpi cā possi dēt: veluti cū mathēatic⁹ ex arte quā docꝛ ul' ex futuris q̄ ꝑnūciat: nōnulla lucrat'. q̄ vo de malo fic acqrunt: in bonū ꝑñt ꝓuerti. de pctō etiaz aliq̄ nōnūq̄ acqrunt: q̄ paupib⁹ in ste erogant. Uñ augustinus ad macedoniū. Que male ac grunt: aliq̄n bñ ꝑñt expendi

NOn sane qcqd ab iuito sumīt iurioſe auferꝛ. naz plēiq̄ nec medico volūt red dē bonorē suū nec opario mē cedē. nec tñ hec q̄ ab inuito accipiūt: p iniuriā accipiūt: q̄ potⁱ⁹ p iniuriā ñ darent. ſz nō iō dz iudex vēdē iustū iudiciū aut testiſ testioniū vex: qꝛ nē dit aduocat⁹ iustū ꝓcoiniū: iurispitus vex ꝓsiliū. Illi. n. int vtrāq̄ prē ad exam̄ adhi bent: isti ex vna pte consistūt Cū aūt iudicia ꝛ testiona: q̄ nec iusta nec vera vendenda sūt: iniq̄ ꝛ falsa vēdīt: multo sceleratⁱ⁹ utiq̄ pecūia sumīt: qꝛ scelerate ēt q̄nis a volēti bus daī. Ille tñ solz male fi bi ablatā pecuniā ꝛpetē: q iu stū iudiciū emit. quoniā vena le esse ñ debuit q vo p iniq° iudicio dedit: uellet qdē re petē nisi timēt l'pudēt emisse Sūt alie psone iferiozis loci q̄ ab vtraq̄ pte ñ insoleter ac cipiūt: sic officiales ꝛ q amouet ꝛ cui admouet officiū. ab his extorta p ĩmoderatā ipzobi

b Sz res. nisi ꝛstituat'. vꝰ q̄ q̄tocūq̄ tpe qs aliena rē pos sederit: q̄ nō currit ĩ ea ꝓscriptō: ut. xxviij. q. ij. si vgo nā diuturnitas tpis nō minuit: ſz auget peccatū ꝛ aggꝫat ut. xviij. q. i. ſcisma. vñ ĩ ꝓscriptōe ẽ q̄rīt bōua fides a ꝓncipio ꝛ ĩ medio ꝛ ĩ fine ꝛ ex oi pte ꝓscriptōis: ut eꝛ ō ꝓscript. tatē repeti solēt: magisq̄ rep̄ hendim⁹ q talia iusticate repe tierūt: q̄z q ea de more sūpse rūt: qm̄ multe necessarie ꝓso ne reb⁹ hūanis ul' iuitanꝰ h⁹/ mōi cōmodis ul' tenenꝰ. Ille si viā vite mutauerint: aut ex cellētiozes ꝓscēderint sāctꝫ tatis gradū: facilⁱ⁹ ea q̄ hoc mō acqsierūt tāq̄z sua paupi b⁹ largiunt'. q̄z eis a gb⁹ acce pta sūt tanq̄z aliena restituāt Qui vo ꝓ iusticia societat' hūane furtis rapis calūnijs oppssiōi b⁹ iuasiōib⁹ aliq̄ absteulēnt: ꝛd dē da potⁱ⁹ q̄z donāda cēsem⁹

zachei publicāi exēplo

Dod vo pñia agi ñ pos sit: nisi res aliēa reddat testat' aug⁹ ĩ epla ad macedōiū

Penitentia non agitur: si alie na res non restituatur.

SJ res aliena ꝓpter quaz peccatū ē: reddi possit et ñ reddit: pñia ñ agit ſz simula tur. si aūt veraciter agit: non remittit peccatū: nisi restitua tur ablatum: si ut dixi restitui pōt. plerūq̄z. n. q aufert amit tit: siue patiendo malos siue ipe male viuēdo: nec aliud hz vñ restituat. huic certe ñ pos sum⁹ dicē: redde qō abstulisti nisi cū hāc credim⁹ ꝛ negare: vex quidē si aliquos sustinet cruciat⁹ repēte dū existimat hāc qō reddat: ñ ē inicta: qꝛ nō ē vñ reddat ablatā pecu niā: tñ dū eaz p molestias cor porales reddere cōpellitur: peccati quo male ablata ē pe nas luit. ſz nō inhūanū e etiā ꝓ talib⁹ intercedē: si ad hoc ut mīme restituāt aliena: ſz ne frustra hō in hoiem seniat. et paulo post: Illud vo fidētis sime dixeri: eū q̄ ꝓ homie ad hoc ĩuēit: ne male ablata rsti tuat: ꝛ q̄ ad se ꝓfugiētē q̄tuz

c ¶ Patiēdo .i. pmitten do q̄ alij male auferāt.

d ¶ Redde. hoc itellige q̄n fur vl' raptoꝛ nō est soluēdo: ſz si esset soluen do ſz res q̄z abstulerit si ne culpa sua periisset tñ tenet' reddere estimati onē ipsiꝰ: ut. C. de furtis subtracto.

e ¶ Cruciat⁹. ar. q̄ q pau peres sūt ꝛ nō sūt solue do: semp ꝓberādi sūt. ꝓ debito: ut. xij. q. ij. frat/ nitas. ꝛ i lege libert⁹. et hoc uex ē ubi cōueniūt' ex maleficio. sed si cōue nunt' rōne cōtract⁹ ali cuius: tūc sufficit cedē bonis: ut. C. qui bo. ce. po. l. ult.

f ¶ Peccati. ergo ad huc non est libertatus ab debito sed tantū a pe na. vnde si postea pue nerit ad pinguiorē foꝛ tunā: eque potest cōue nīri sicut ille qui ex ali quo contractu est obli gatus. institu. de act. §. ultimo.

h ¶ Inſcedē. vt .xxiiij.q.v. reos.⁊.xxij.q.iij. reū. ⁊ b ē ar. q̄ clic⁹ i foro ſeculari ꝑt aliquē defēdē i cā ſāguis: ut.xxiij. q.v.c.i.ij.⁊.iij. i ¶ Subtrahim⁹.ar.ſ.v.q.v. nō omnis

k ¶ Adiuuat.ar.q̄ non debem⁹ dños nr̄os iuuare i illicitis ut.xi.q.iij.ſi dñs.⁊.c. ñ ſemper.

l ¶ Exigē.i.penas cōpales infligē. ſz nōne clici pñt vl' eccl'ia pōt penas corpales infligē. ut.v.q v.illi q.⁊.xxiij.q.v. circū celliones? ℞ñdeo pōt: ſed nō tātas quātas ſecularis iuder. nō.n. poteſt punire q̄tū ad mēbri mutilatōem: ut eē d̄ rap. in archiepatu.

m ¶ Tradē ſi ergo clic⁹ cepit furē in domo: nō det ip̄m iudici. ſed ſi iuder furē captū ei abſtulerit vi: nō imputāt clerico: alioq̄n licite auferēt clicis ſua: ut.xxiij.q. v.vnū ſolū. Itē nec clericū depoſitū ꝺdet eps iudici. eē d̄ iudi. at ſi clerici. Uel dic q̄ clici ſles maleficos pñt tradē curie: ut nō puniāt ad ſanguinis effuſionē ſz alio mō: ut eē d̄ iude. ita quo rādam. ⁊. xi.q.i. figs lacerdotum.

n ¶ Claz. ſi ē occultū. ij. q.i. ſi peccauerit.

o ¶ Palā. ſi ē manifeſtū vi.q.i. oīa.

p ¶ Diuerſitas. ar. q̄ ꝛz diuerſitatē ꝑſonaꝝ diō ſe pene ſtatuūt: ut.xij.q ij. fraternitas .xxiiij.q. iiij. cognoſcāt.

a Omperim⁹. eis. i. laſcis: q: res ſeꝛ ꝓſecrata ñ ꝺz āmō ad ꝓphanos vſus redigi: ut xij.q.ij. auꝝ.⁊.j. de cō. di.i. ligna. Si aūt res illa fuiſſet alicui⁹ eccl'ie: illi bñ eſz reſtituēda: ut xij.q.ij. aplicos. ⁊.xvij. q.iiij. q̄ſti. aliud tñ ē i reālata: nā ſi ꝑ⁹ alicuius fuit ꝓſecrat⁹: bñ reſtituitur dño ſuo: ut. liiij. di. er ārigs. ſed hoc ſ̄ eſt: q: cū ꝑ⁹ ſit res alata: ꝺ ligt ꝓmittēdo ſe ordinaſſe res inalata ī nullo deligt: ut vides i ſili honeſte pōt: ad reddēduz nō ꝓpellit: ſociū eſſe fraudis et crimis. Nā miſericordi⁹ opē nr̄am talibus ſubtrahimus q̄z ipendim⁹. Nō. n. opem fert: q ad peccandū adiuuat: ſed obuiat ſubnertēdo atq̄ opp̄mēdo. ſz nūqd nos iō aut exigere aut exigendū tradē uel poſſumus uel debem⁹? agim⁹ q̄tuz ep̄alis facꝛtas dat: ⁊ humanū q̄ vidē nōnunq̄z ſz maxime ac ſemp diuinū in diciū cōminātes. nolētes aut ē reddē quos nonimus ⁊ male abſtuliſſe: ⁊ vñ reddant hr̄e: arguimus increpamus obteſtamur q̄ſdā clā q̄ſdā palā ſic̄ diuerſi taſ ꝑſonaꝝ diuerſā videt poſſe uel nelle accipe medicinā. Si vero rē alienā qs ꝓſecrauerit: ñ eandē ſz eſtimationē eius reſtituē ꝺz. Uñ grego. **Qui rem alienaz conſecrat: eius eſtimationē reſtituat.**

Omperim⁹ nullā extitiſſe cām: p⁹q̄ res eoꝝ potuiſſēt rōnabilit̄ a te occupari: atq̄ eas incōſulte ac temere ꝓſecrari. Iccirco expientie tue ꝑcipimus: ut q: qō ſemel ꝓſecratū ē: eis nō valz vltra ſtituī: ſtudij tui ſit ut ip̄e eps debeat ꝑciū dare. Pro malis aūt apō p̄ncipes eccl'a ꝺz incedē: nō eos temerario auſu defendē. Unde gregorius romano defenſori. **Eccleſia pro malis intercedat: nō eos temerario auſu defendat.**

Iqui i furtis publicis implicati ſūt a nob nō videāt ūuſte defēdi: ne opinionē male agēciū ex idiſcrete defēſionis auſu i nos nullo mō trāſferam⁹. ſz q̄tum decet eccleſiā admonēdo ⁊ ꝝbū interceſſionis adhibēdo qbus valeꝛ ſuccurrite: ut alijs opē ferat is: ⁊ opinionē ſācte eccleſie vij.q.i. eps. Eandē rōem aſſignat lex: q̄ ſi neſcio vbi ſit ꝑ⁹ me⁹: nō iō poſſeſſionē ip̄ſi⁹ p̄dicti: ſz aliud eſt i his q̄ aia carēt: ut. ff. de acq. poſ. ſi rē mobilē. ⁊. l. pō pon⁹ in p̄ncipio.

nō ingnetis. Furtū aūt nō tā i quātitate rei q̄z i affectu furātis ꝓſideraī. Unde hieronymus in epiſtola ad titū.

Nō ſolum in maioribus furtā ꝓmittit: ſed etiā in minoꝛib⁹

Ur aūt nō ſolū in maiori b⁹ ſz in minoꝛib⁹ etiā iudicatur. nō. n. qō furto oblatū ē: ſz mēs furātis attēdit. Quō i fornicatiōe nō iccirco diuerſa ſit fornicatio: ſi mulier ſit pulchra aut deformis ācilla aut ingenua pauper'a aut opulēta: ſz q̄liſcūq̄z illa fuēit: una ē fornicatio: ita q̄tumcūq̄z qſq̄z abſtulerit: furti crimen incurrit.

Vidā ſacerdos crimine carnis lapſ⁹ eē p̄hibeē: anteq̄z ſacerdotalem bñ dictōnē ꝓſequereē. poſtq̄z vo ſacerdotiū adept⁹ ē: in furoꝛē xp̄us q̄ dā inrerfecit. recupata vo ſanitate apud eūm accuſaī ab ea: cū q̄ lapſus eē d̄. eps aūt die dominico cām examinat. ſacerdos inficiaī crimen ſibi illatū. quozūdam clicoꝝ ſibi p̄ocinia q̄rit. illi vo non ſine ꝑcio ſibi p̄ocinanī. tādē eps ꝓfeſſionē q̄onibus extoꝛquet demū abſq̄z ſynodali audientia ſolus illum ſentētia ferit.

Queriī aūt: an ea q̄ fiunt mēte alienata: ſint iputāda: Secūdo an p ipenſis p̄ocinijs liceat clicis munera exigere Tertio: an ex mulieris ꝓfeſſione iſte ſit ꝓdēnā d⁹. Quāto

b Hi q̄ iuſte. i. minis iuſte. ꝓbe ⁊ ip̄oꝛtune: ⁊ hoc veꝛ ē cū ſcit aut credit eos iuſte cōdēnatos. ſi aūt fugerit ad eccleſiā: tūc oibus mōis qb⁹ pōt te neī eos defēdē niſi ſit public⁹ latro vl' nocturnus depopulator: aggroꝛ: ut. xvij. q. iiij. reū. ⁊. c. ſic. et eē de imu. ec. iuī alia. ſi aūt fuerit iniuſte ꝓdēnat⁹: tūc eccl'ia teneī eū mōis oib⁹ iuuare. vñ iſtud eſt ꝑceptū: eripe eū q̄ ducīt ad mortē ut. xxiij. q. iij. non in ferenda.

c Ar. q̄ō. furto. huic obuiat q̄ō d̄. ff. de abige. l.i. ubi peꝛ penditī q̄ magis puniī gs ꝓ boue q̄ ꝓ oue: q: ꝓo boue dat. v. boues: ꝓ oue q̄ttuoꝛ. ſz dicas q̄ ibi vī q̄ dabit q̄ttuoꝛ oues intellige p̄ illā quā abſtulit. Itē ꝺ eē d̄ ſimo. ⁊ſi q̄ōes. vbi nō ꝓmittit ſimonia i modico fiī magno. ſed ītelligē q̄ ita nō p̄ſumit ꝓmitti in modico fiī magno. q̄ſz tñ ꝓ modico nec magū nec min⁹: ut de ꝺ. di. ij. reuera ī p̄ncipio. vbi dicīt q̄ oēs i ōſto mōtui ſt: ⁊ tñ duo ex eis nō fuerūt mortui ſ. caleph ⁊ ioſue. lxxi. di. ieiunuz fic ergo ꝓ minis

re pōt agi ꝺ furto: ut h. ⁊ insti. de rer di. §. gallinar.
lz actio ꝺ dolo nō det ꝓ nimia re: ut. ff. de dolo idē.
d ¶ Fornicatōe. Hugo dixit magis peccari cuz pulchra q̄ cū deformi: qꝛ magis voluptuose cognoscit pulchrā: sed in deformi q̄citiꝰ pōt absoluit se. Ba. dixit magis peccari cū deformi: qꝛ plura sūt q̄ suadēt ꝯmisceri pulchre q̄ deformi. s. pulchritudo eius et libido.

e Uidā ⁊c. ꝙ aūt. Nota ꝙ siqs ē ita alienatꝰ mēte ꝙ nescit qd fac̄ nec discernit: nō īputat̄ ei qꝺ facit. j. e. aliquos. ⁊. c. illa. ⁊ xvij. q. ij. gonsaldꝰ. ⁊. iij. q. ij. indicas. Quidā tñ distiguunt: ꝙ si sua culpa īcidit qs in alienatōez mētis imputat̄ ei. si sine culpa nō: ut. j. e. siqs īsaniēs. quā distinctōem ñ admitto. G. allegat ꝓ ⁊ ꝯ. Et ad ītelligētiā eiꝰ qꝺ dixi nō ꝙ īfirmitas alia ē aīe: alia ē carnis. Infirmitas aīe duplex ē. vna dr̄ ira vl̄ odiū vel delectatio: ⁊ hec ē peccatū. ⁊ q̄ ex tali infirmitate fiunt īputāt̄. Alia ē pena: ut obliuio ignorātia. ⁊ q̄ ex hac fiūt qñq̄ īputāt̄ qñq̄ nō. Silr̄ infirmitas carnis duplex. vna ē fomes peccati. s. originale peccatū ⁊ q̄ ex hac cā fiūt imputāt̄. Alia ē pena peccati vt febris ⁊ furor: ⁊ que ex hac cā fiunt non imputātur: si non decernit quid agat.

Qo. i.

an die dñico eius cā sit vētilāda. Quinto: an sibi neganti purgatio sit ꝺferēda. Sexto an eius cōfessio cruciatibꝰ sit extorq̄nda. Septimo: an absq̄ synodali audiētia ep̄us valeat sacerdotē dānare. Octauo: si spōte cōfessus aut ab alijs ꝯuictꝰ fuerit: ꝙ añ ordinatōnē peccauēit: an suscepti ordis officiū exeq sibi liceat.

Quod āt que alienata mente fiūt: ñ sint imputāda facile videt̄ posse ꝓbari. peccata nāq̄ alia penes volūtatē animi: alia circa nature infirmitatē vident̄ ꝯsistē. Est āt volūtas vt aug. ait ī li. i. retracta. aīmi motꝰ ad aliqd imitādū vl̄ nō imitandū: ul̄ adipiscēdū. qꝺ ꝓpterea dictū ē: ut hac diffinitione volens a nolēte discerneret̄. Ex volūtate itaq̄ peccata ꝓcedūt q̄ libero mētis arbitrio ⁊ delinquēdi ꝓposito cōmittunt̄. Porro infirmitas alia ē animi: alia carnis. īfirmitas animi ē ignorātia. carnis īfirmitas est eiꝰ ꝯcupiscētia. Ex vtraq̄ āt infirmitate q̄ ꝓcedūt: īputant̄ ad penā. vñ ꝺ qbusdā ignorātibꝰ dictū ē: Siqs ignorat igorabit̄. tales illi erāt de quibꝰ xp̄s ait apl̄is: Extra synagogā faciēt vos: qꝛ arbitrabunt̄ obsequium se p̄stare deo. De eisdē etiā apl̄s scribit in epl̄a ad romāos: testimoniū illis ꝑhibeo: qꝛ zelū dei habēt: sz nō ꝑm sciam. nullū tñ eorū in ꝑfidia sua ꝑseuerantē hec ignorātia excusat. Ex carnis infirmitate ꝓcedūt: q̄ nature languore fiūt: q̄ nisi īputarent̄ ad penā: nequaq̄ apl̄s lege carnis grauatꝰ diceret: Infelix ego hō: qs me lib̄abit ꝺ corpe mortis huiꝰ: ⁊c. Siue gꝰ penes volūtatē siue penes īfirmitatē peccata ꝯsistāt: semp imputant̄ ad penaz. Cui sñie illud augustini de uera religiōe cōtrariuz videt̄: vsq̄ adeo pctm̄ volūtariū malū ē: vt nisi sit volūtariū: nullo mō peccatū sit. ⁊ hoc quidē adeo māifestū ē: vt nulla huic doctorū paucitas: nulla īdoctoꝝ turba dissētiat. q̄re aut negādū est pctm̄ cōmitti aut fatendū ē cū volūtate cōmitti. Sz hoc ñ gñalit̄ de oībus peccatis ītelligēdū esse: idē augꝰ. in pꝰ li. r̄tracta tōnuz oñdit dicēs: Vsq̄ adeo peccatū volūtariū malū ē: vt nullo mō peccatuz sit si nō sit volūtarium. Pōt videri falsa hec diffinitio: sz si diligēter excutiat̄ īuenitur uerissima. peccatū illud quippe cogitādū ē qꝺ tm̄modo peccatum ē: ñ qꝺ ē etiā pena peccati: q̄uis ⁊ illa q̄ nō īmerito non volūtaria peccata dicunt̄: qꝛ ul̄ a nesciētibꝰ vel a coactis ꝑpetrātur: ñ om̄imodo possint nō volūtaria dici. Itē in eodē. Diffinitio peccati quaz diximus: peccatū ē volūtas retinendi uel ꝯseq̄ndi qꝺ iusticia vetat: vñ liberꝝ est abstinē: ꝓpterea uera ē: qꝛ id diffinitum est qꝺ tm̄modo peccatū est: non qꝺ faciendū dr̄ quis volēs: ⁊ volūtate ad aliqd nō faciēdū dr̄ qs nolēs: ⁊ sic oīs nolēs dr̄ volēs ⁊ eaꝺ q̄litas dici pōt volūtas ⁊ nolūtas: nā nolle facē idē ē qꝺ ñ velle facē. vñ lapis ñ dicit̄ nolēs: cū nō hz volūtatē nō faciēdi. nā ꝑm regulam iuris: eius ē nolle cuius ē velle: vt. ff. de re. iuris. l. eius. Hinc patet ꝙ augustinꝰ vult: ꝙ eadē vis aīe sit vis concupiscibilis ⁊ vis irascibilis. naz ꝑ vim ꝯcupiscibilē appetimꝰ aliqd. ⁊ ꝑ viz irascibilē detestamur aliqd.

k Ex voluntate.

l ¶ Concupiscentia. i. fomes originalis peccati

m ¶ Ad penā. sed ñ sēp puniūt̄ peccata q̄ ꝓueniūt ex ignorātia. xxxiiij q. ij. in lectū.

n ¶ Ignorat. i. q appetit ignorare q ꝯtēnit scire vl̄ negligit scire cū possit querer̄ a peritioribꝰ vñ quedā ignorātia est ex simplicitate: ut illorū q ad lr̄am aliqd intelligunt: quedā ex culpa: q̄dā ex negligentia. ⁊ ꝑm hoc magis vel minꝰ punit̄. xi. q. iij. excellentissimꝰ. c. qm̄. ⁊. c. fi.

o ¶ Zelum. qdā ex iudeis bono zelo mouebant̄ ꝯ discipulos dñi ⁊ ipsuz dñm: ⁊ ipse dñs ī cruce ꝓ illis orauit: cum dixit dñe remitte illis: quia nesciūt qd faciūt. isti hēbāt zelū sed ñ ꝑm ꝯsciaz i. ꝑm fidē: qꝛ erroneam habuerūt ꝯsciaz. alij aūt sciēt̄ deliquerūt. xxiii. q. i. paratus.

p ¶ De corpe. i. de dñio carnis ī q̄ mors ē. s. di. v. sz pēsādū. palea est.

q ¶ Sēp. allegādo dic̄.

r ¶ Cui. h allegat inꝯriū ꝙ ea q̄ mēte aliēata fiūt ñ īputāt̄. vñ h ponebāt ātiq notulā: defēsor.

s ¶ Sz hoc. ē notula īpugnator.

t ¶ Modo. q̄dā dicūt̄ simpl̄r peccatū ⁊ ñ pēa ⁊ q̄dā pena peccati. ⁊ ñ peccatū. pēa peccati: sic ignorātia īfirmitas ⁊ obliuio. Illud āt dr̄ simpl̄r peccatū: qꝺ ex libera volūtate ꝓcedit. qdā tñ dicūt ꝙ oē pccm̄ p̄t̄ peccatū p̄mi parētis sit peccatū ⁊ pēa peccati. peccata. n. q̄ quotidie facimꝰ sūt originalis peccati. Sz q̄lit̄ hoc stare pōt cū oīs pēa a deo sit: ergo nullū peccatū ē pēa. Itē oīs pena ē passio: et oē peccatū actio: cū ergo actio nō sit passio. nō ē dicendū

f ¶ Nō sint. meliꝰ essz sine nō: qꝛ p̄mo ꝓbat ꝙ īputat̄.

g ¶ Nō īmitādꝺ. i. ñ faciēdꝺ. h ¶ Ul̄ adipiscēdꝺ. i. faciēdꝺ

i ¶ Propterea. i. ī diffinitōe volūtatis: iō ponit̄ affirmatio ⁊ negatio: vt ostēdat̄ q̄ volūtate qs dicat̄ volēs: ⁊ q̄ volūtate dicat̄ nolēs. nā volnutate ad aliqd

q̄ pctiñ sit pēa. Si ār alicubi iuenies q̄ pctiñ ē pēa: erp̄ōe. i. p̄ q°libz pctō ōbeť pēa. vl' dř pēa: q: ē pena ⁊ passio aie.

a ¶ Erito ꝓpellit. ffert q̄lis sit coactio: an absoluta vl' ꝓdi tionalis: ut eť qō me. cā sacris. b ¶ Vult. ar. q̄ co acta volūtas ē volūtas ut h: ⁊. xxiij. q. iij. displi cet. ⁊. q. vi. vides. ⁊. lxx mij. di. consuluit. ⁊. ff. qō me. cā. ſz mlr. §. ult. Est ergo i ist̄is casib⁹ ar. q̄ ⁊ nr̄ūnomū ſz coactio mīuenet: ut. xxij. q. iij. mīt cetera. ⁊. ff. de ritu. nup. si patre. Sed hoc nō ē vez: ut eť ō ſpō. ue nies. ⁊. c. cū locū. ⁊. xxvi q. ij. c. i. ⁊. ij. Itez ſīc coacta volūtas ē uolūtas sic decepta uolūtas dř uolūtas: ut. xx. q. iij. cō stituit. ⁊ eť qō me. ca. cū dilect⁹. ⁊ eť ō puer. con iu. ex pte. ar. ℈. ff. de h. bo. exhi. l. iij. §. sigs uo lentem: tamen coacta li cētia: non est licentia: ut ar. xxxiij. q. v. notificasti

c ¶ Vult. certe hec argu mētatio nō valet: velo hoc: ergo uolo oē qō se q̄ er illo. ut iste vult fo mican: ergo vult dānā ri: nisi itelligas idirecte ⁊ p̄ p̄naz. di. viii. q° iure

d ¶ Nemo. vñ seneca: Et ſscirē deos ignoscitu ros: hoies aūt noscitu ros: adhuc dedignarer peccare.

e ¶ Nesciētiū. sic nesciēs si peccat. ⁊ sic ē ℈. xxxij. q. vij. quēadmodū. So. varijs móis dř qs nesci re. dř. n. nesciř q nō scit id qō faċ eē pctiñ: vl' nō scit tm̄ eē pctiñ q̄ tū est ⁊ his nesciēs punit̄ ſz ñ adeo q̄nit̄: ut. viij. di. cō suetudo. ⁊ pone exēplū ō tali. xiij. q. v. forte. itē dř nescire q̄ scit fcm̄ ſz nescit q̄litatez facti: ut his qñq̄ punit̄ si errat i iure sic ignorabat paul⁹ ꝓcu piscētiā eē pctiñ. eť de ꝓsti. nā ꝓcupiscētiā. qñz ñ punit̄. ſ. cū errat circa factū ip̄m: ut. xxxiij. q. iij. i lectū. itez dř nescire pp̄ casū sequētē: ut si ali qs uolēs iterficē leonē dū vult defendē hoiez ca

etiā pena peccati. ¶ Idem in libz̄o questionuz. **Non sunt peccata nolētiū: giū nesciētiū**

Erito querit q̄ sūt pecca ta nolētiū: vt ꝙ q̄ a nesciē tibus ꝓmittūtur: an etiā recte possit dici peccatū esse nolen tis q̄s facē cōpellit. nā ⁊ hoc ℈ uolūtatez dici solet: ſz utiq̄z vult id ꝓpter q̄ facit tanq̄z si p̄murare nolit: ⁊ facit cuz vult eū uiuere: si quis q̄z nisi feceřit mox̄ mineť. vult ergo facere q: vult uiuere: ⁊ iō nō p seipm appetit ut fallū iuret: ſz ut fal sū iurādo viuat. q̄s si ita ē: ne scio utrū possint ita dici pec cata nolentiū: q̄liter hic dicū tur peccata expiāda. nā si di ligent ispiciat: forte ip̄m pec care nemo velit: ſz ꝓpter aliō q̄ vult peccat. Oēs quippe hoies q sciētes faciūt: q̄ nō ſz: uellēt licē facē: usq̄adeo ip̄m peccare nemo appetit ꝓpter hoc ip̄m: ſz ꝓpter illud q̄ ex eo ꝓsequit̄. hec si ita se habēt nō sūt peccata nolētiū nisi ne sciētiū q̄ discernit̄ a peccatis nolētiū. Digestis. ti. ō iurijs.

Illud relatū pereque ē: eos q iurā pati p̄t ⁊ fa cē posse. Sane sūt q̄dā q facē ñ p̄t: ut puta furiosus et ipu bes q doli capax nō ē. nāq̄ hi pati iuriā solēt nō facē. Cuz eni iniuria ex affectu faciētis ꝓsistat: ꝓsequēs erit dicē hos siue pulsēt siue puiciū dicant: iuriā fecisse ñ uideri. Itaq̄z pati qs iuriā ēt si ñ sētiat. p̄t facē ℣o nemo: nisi q scit se iu riā facē ēt si nesciat cui faci at. Quare sigs p iocū peuti ar: aut dū certat: iuria ⁊ ñ te neť. sigs libe⁊ hoiem cecidit dū putat seruū suū: in ea cā ē: ne iuria⁊ teneat. Itaq̄z ex p̄missis apparet siue nolūtate siue ex infirmitate pctā ꝓce dāt: palā ē illa iputari. Sz ca su ignē hoiez: ut. l. di. sepe. itē dř nescire q̄ aio nescit ut puer ebn⁹ furios⁹. tal. n. ñ peccat: ut. j. c. aliquos.

f ¶ Laud furios⁹. nō q̄ furiosus faċ: nec ē actꝰ cāu accidit: ſ: ut. ff. de admi. tu. l. ult. in fi.

nis ifirmitas dupl̄ itelligit. Est. n. lāguoꝝ natura: q̄ carnis ꝓcupiscētia appellat: q̄ neri⁹ aie ifirmitas dici p̄t. ſz iō cā nis ifirmitas dř: q: accidit aie ex p̄iūcte carnis corruptione ꝓ. Dnde alia ē infirmitas q̄ ꝓ prie carnis dř: q̄ eleūtoꝝ seu humoꝝ ꝓcordia turbata ipsa caro afficit ⁊ tandē dissoluit. Silr animi ifirmitas duplex ē una q̄ uitiū appl̄at q̄ aia a ꝺo sepat: ut ē ira odiū ⁊ alia h⁹i. alia infirmitas aīmi: q̄ cū ipsa ñ sit peccatū: est tū pena ⁊ cā peccati: ut ē obliuio ⁊ ignoratia. furoꝝ aūt cū ñ sit peccatū ē tū pena peccati: ut febres et cetere passiones: q̄s ꝓprie carnis dicim⁹ eē. quaꝝ motus i. ea q̄ illis pturbātibus fiūt: nulli iputant̄ ad penā. Sz ob ijcit ō lamech q cū cecus eēt chaim int̄fecit: nec eū excusa uit cecitatis ifirmitas. vñ dicū ē: septuplū ultio dabit̄ de chaim: ō lamech ℣o septuage sies septies. Sz cecitas ignorātie filis ē. Ex ut⁊aq̄z. n. q̄dā fiūt q̄ iputāt. q̄dā ℣o q̄ mīme. cecus nāq̄z si debitū sue uxori credēs reddē alienā pollu it: nō ē re⁹ adulterij. si aut̄ ex ludo uel exercitatōne uiriuz uel uenatōne iaculū mittens aliquē perimat: q: ab eo p̄it⁹ hoc dz esse alienū: homicidij re⁹ habeť: mēs ℣o aliēata fu roꝛe cū sui cōpos ñ sit: eoꝝ q̄ admittit reatū nō ꝓhit: q: fa cultatē deliberādi ñ hūit. vñ pupillo ⁊ furioso in maleficijs subuenit̄: ut nō eis iputēť ad penā: q̄ ex mētis deliberatōe nō. pcesserūt. Digestis ti. de iurijs: Illud relatū. regre. ē qō nō solū hūanis ſz ēt diuis legib⁹ noscit approbatū. Alit eni aug. ō puul' ad petꝝ diac.

Irmissime tene ⁊ nullate nus dubites: exceptis illis

§ ¶ Qui doli capax. ff. n. est doli capax: bñ punit: ut eť ō delic. pu. c. i. ⁊ de cō. dist. iuj. eos. sed i pubere minoꝝ distī guit: an deliquat er aio an ex cul pa: ut. C. si aduer sus delic. l. i. ⁊. ij.

b ¶ Per iocū. dū tm̄ iocꝰ ille nō fit norius: ut eť ꝓsumpt. c. i. nam lud⁹ norius ē in culpa: ut. ff. ad. l. acquil. nā lud⁹.

i ¶ Seruū suum: sec⁹ si alienū ser uuz vl' etiā aliquē liberū hominem uoluit percutere ⁊ pcussit alū: tū c teneť acrōe iniu riaꝝ illi q̄ pcutiť: ut. ff. de iniurijs eū q. §. si iniuria. ⁊ hoc ideo: quia oībus modis in tēdit nocē. ⁊ si nō illi cui nocet. sed sec⁹ i casu p̄ioꝝ ⁊ est ar. q̄ si aliqs credat solutā co gnoscē ⁊ cognoscat vroꝛatā: vi deť q̄ punit̄ qua si adulter.

k ¶ Itaq̄z exp̄missis. nō ē reus: ut xxxiij. q. ij. i lectū

l ¶ Penit⁹. cū. n. instituit qs operi il licito: tūc n on ex cusat casus: sec⁹ i licito: q: tunc ex cusat: ut. l. disti. sepe.

a Firmissime. pro nomie christi. duz tamē adsit charitas: aliter non sufficit alicui ad salutem pati martyrium: ut .xx. di. neqꝫ.

b Per baptismum. debet addere tertiū membruz. s. baptismū contritionis. Est enim triplex baptism⁹ flum[illegible] flamini[illegible] nis[illegible]

qui ꝓ noie xp̄i suo sanguine babtizātur: nullū hominē acceptuꝝ uitā eternā: qui ñ hic a malis fuerit per pñiam fidē qꝫ ꝯuersus ⁊ ꝑ sacramentū fidei ⁊ pñie: id est ꝑ baptismuz liberatus. ⁊ maioribus quidē necessariū eē ⁊ pñiam de[illegible] lis suis agē et fi[illegible] ſm regulā [illegible] sacra[illegible]

duz ē iussa interfici: quia tali i[illegible] flagitio ꝯtaminata indign[illegible] refricant facti memo[illegible] furiosis aūt eui[illegible] bit augus[illegible] onū [illegible]

penia.i. mino
ex cer/

SAne diximus uitādā ebri
etatē: ꝑ quaꝫ crimia cauē
ñ possum⁹. nā q̄ sobrij cauem⁹
brietatē ignorātes cōmitti
iūt qd loquātur qui
lgēt: iacēt se
nū deli/
di/

cussor aūt q nō ex dispositiōe
sꝫ ꝑter uolūtatē fecerit homi
cidiū: diuie mister ē ultionis.
Illud quoqꝫ specta: qꝛ cum
interficit ipius: xp̄s infundit:
ꝛ ubi abominatio abolet: san/
ctificatō ꝯsecrat: qꝛ dixit dn̄s
in ea die: q̄ intfecero oē p̄mo
genitū egypti: sāctificabo mi
genitū isrl: qd̄ non
tionis refert
um
ie

a NEc is q iui
t⁹. hoc vult
dicē ꝙ cū aliqs
casualiter occidit
hominē: nō pec/
cat: ut. xxiij. q. v.
si homicidiū.
b ¶ Eius. s. occi/
dentis.
c ¶ Leuita. i. sa/
cerdos.
d ¶ Remissionis.
peccatoꝝ.
e ¶ Christ⁹. i. gr̄a
christi infūdatur
alij. n. ꝑ hoc
nia

magistro: ut. ff. ad. l. aq̄l. sed ⁊ si. §. ult.

o ¶ Quātū ad mosaicā q̄ ꝑmittebat: q̄ sīqs casu occidisset hominē: dūmodo nō inueniret̄ infra ciuitates refugij: poterāt parētes occisi interficē occisorē ſm quosdā. similiter ſm. l. canonū impedit̄ a ꝓmotōe ſm quosdā. qđ ñ ꝯcedo: ut dixi. l. di. de his. uel intellige qđ h̄ dicit qñ excessit modū i corrigendo.

p ¶ Lege canonica. q̄ nō pōt̄ ... ṽgines ... ut ...

q̄tum ad gr̄am inocēs est: sic iste sacerdos: q furore homicidiū fecit: q̄tū ad culpā inocēs ē: q̄tū ad suscepti ... executōnē reꝰ ... rñdet̄: Nō ... pedi...

cis sustētēt̄. ⁊ si ñ hn̄t bn̄ficiū: tūc si sūt i mi... pn̄t: at ex̄ de postu. clici. epi aūt ⁊ sa... ferēt̄ aduocare: ne vilescāt dig... patū. ⁊. xiiij. q. v. deniq̄. ...

ex decretis ... sacerd...

...us. d ¶ Generaliter.excipit.
... de re.iu.femine.s.iij.q.vij.§.tria.
... ¶ Mulieres.femina de iure nō
... mulierē.7.iij.q.vij.§.tria.et

... i.si suā suorū
... antiqui

sum:si testamētū ad se uel ad suos pertineat.
n ¶ Paterni. q; filij pr̄onoꝝ 7 etiā hi q ex trāsuerso
ueniunt usq; ad quītū gradū uocant ad successionē
liberti:ut isti.de suc.si aūt sine libertis.

est lege testamentaria. nā de
patris quidem testamēto pu-
pillis agere diuus vespasian⁹
...ifit sed 7 si nō exhibeātur
...interdictū possunt
... accusare
...ugu

l ¶ Pupill⁹.regu
lare ē q mīor an
nis sine tutore vl
curatore nec agē
pōt nec ꝯueniri
ut.C. de auct. p.
claꝝ. alioqn sn̄ia
lata ꝯ ipm nulla
ē:si tñ lata fuerit
p ipso tz:ut.C. d
...ra.nō eo mi
... tñ agit
...tu

rO nec cũ q̃ hoc non facit ad ꝓpositũ. sed hoc ponit: ut inducat sequens. c.

Sane. hec lex ẽ pars illi⁹. C. ō epi. ⁊ cle. si quẽ q̃ a b ¶ Ad instar. non tamen ẽ ibi omnino oda similitudo ſter crimẽ simoniacũ ⁊ crimẽ lose maiestatis: q̃ ꝑ crimine simonie ipomitur ꝑna depositōis: sed ꝑ crimine lese maiestatis pena mortis: ut vi. q. i. §. vez. sed quo ad acculationez ⁊ testimoniũ patificari videnť ut quicunq; admittať accusator vel testis in vno ⁊ i reliquo: ut eť de simo. lz heli in fi. ⁊. c. tãta. lxxir. di. figs papa. Zẽ simonia ẽ maius crimẽ q̃ hẽsis: ut i. q. i. eos. imo ẽ maius crimẽ q̃ a liq̃ aliud crimẽ: ut. i. q. ult. ptz. lz i hereſi qlibet admittť: ergo multo fortiꝰ i simonia als tñ ꝺ ẽ eť ō testi. ueniens. ubi dicitur: ꝙ i simonia socij criminis nō admittũť: sed i crimine lese maiestatis audiunť: ut. vi. q. i. §. uerũ ⁊. §. porro. lz dic ꝙ n ꝺ admittunť socij criminis cũ accusať ẽ bone fame: als q̃libz audiť. vl dic ut dixi ij. q. i. i ꝑncipio i fi. vl dic ꝙ admittit qlibet od accusãdũ i his criminib⁹ lz n ad testificãdũ: q̃ tota vis ꝓsistit i testimonio lz n i accusatõe. c ¶ Quos. nõ iteelige ꝙ eandẽ penã patiať quictus de simonia: quaz quicꝰ de lesa maiestate. lz hꝰ vult dicẽ: ꝙ eãdẽ pena patiť tã dãs q̃ accipiẽs pecuniã: vl dic eadẽ pena id ẽ ꝓsiliũ. nã pena depositōis filis ẽ deportatōi siue decapitatōi: ut. v. q. vi. delatoꝛi. d ¶ Cũ aũt. l. gibꝰ. §. r. di. lege ipatoꝛ. e ¶ Smiti. §. di. r. c. i. f ¶ Snãliť. sic ergo arguitať: cũ nullꝰ q̃ iudiciať ꝓhibitũ ñ ꝺz ꝓhibẽtur. xxvi. q. i. q. ij. lex dicẽ. si. xxvi. q. i. ꝙ si dormierit. ⁊. ly. di. si euãgelica. S Emini. maiestatis. ⁊ ꝓcꝰ ō crimie simonie: ut Nxxiir. di. figs papa. ⁊. §. c. sane. lz sit ar. ꝑ. eť ō

ꝓpetue quoq; infamie dãnari decernimus: ut facinus quos par coinquat: equa ⁊ vtrosq; similis pena comitet. Cũ aũt sacris canonibus accusatões oĩno submoueãť: quas leges seculi nõ ascisciť. ediuerso vidẽtur admittẽde q̃ legibus seculi ñ ꝓhibẽtur. Vez hoc ñ inferť. quicũq; n. clericorũ sacris canõib⁹ nuptias ꝓtrahere ꝓhibenť: etiã legib⁹ imperatorũ: non aũt ꝓsequẽter omniũ copulam leges admittũť: quoꝝ ꝓiunctionẽ sacri canones non ꝓhibẽt. legib⁹. n. soli cãtores ⁊ lectores: canonibus aũt etiam accoliti vxores ducere possũt. q̃uis igiť sacris canonibus submoueãtur accusationes: quas leges seculi nõ ascisciť: neciõ ꝓsequẽter recipiũtur quascunq; ꝓncipũ leges admittũt. Sz sicut circa huius opis ultimũ ꝓmissũ ẽ: totiens legib⁹ imꝑatorũ in ecclĩasticis negocijs utendũ est: quotiẽs sacris canonibus obuiare nõ ueniuńť Vnde aut spãliter sacris canonibus mulier ab accusatione lese maiestať ⁊ simonie oñ datur ꝓhibita: aut premissis rõnibus ad huiusc̃emodi accusationẽ admittẽda ꝓbatur Nec quisq; distinguere q̃rat ad alioꝝ non ad sacerdotum accusationẽ in hoc casu simo

testi. veniẽs. c
tur soci⁹ e
pa. rñde
non f

nie
C
l

acc
⁊ qꝛ
⁊ quia
alienũ cr

Vnde iulius
cẽs. Rei pl
quẽlibet admitti

NEmini ꝓterq̃ d
ne lese maiestatis ō le
fesso sup alienũ crimen credi
oportet: qm̃ eius atq; ois rei
ꝓfessio piculosa ẽ: ⁊ admitti
aduersus quẽlibz ñ ꝺz. Quia
ergo ista de se ꝓfiteť: sup alie
nũ crimẽ ei credi ñ põt: sed ꝺ
eã sua ꝓfessio interꝑtanda ẽ.

Wod vo die dñico nec
epo nec ꝑsbytero cau
sam aliquam ventilare
liceat: in terrogonensi concilio ꝓhibetur: in quo sic statutum ẽ. Ministri ecclie die dñico cãs ventilare ñ debẽt.

NVllus epoꝝ aut ꝑsbyteroꝝ vel clicoꝝ die dñi
co ꝓpositũ cuiuscunq; cãe
gociũ audat vẽtilare: nisi

raginta. io. quod tamẽ dic
litigare diebus feriatis: ho
fiũ vel vindemiaꝝ. aliogn cõ
gẽt aliq⁹ solẽnissimo die: ut eť
mmunales põt tractari di
lium adulterij uel incest⁹. simil
prelati ꝓpter periculũ moꝛe
ultra tres meles: ut. l. di. postq̃
specialia: ut eť ut lite non cõt
i
NVll⁹. criminali. s. cum a
tũc clerici nõ possunt
a gb⁹. delegari tñ põt cler
iuret de ipunitate rei: ut. xx

…geſima: ut. rr
…ua curia. io.
… tertia
… dies

…ia p
…ie

…s
…le
…i ca
…fieri
…ā ſācta
… nulla i u
…tiā habeat
…os ad placitū
…dictis dieb⁹. i. vij
…ī natale dñi vſq; ad
…as epiphāie ⁊ a qnqua
…ſima vſq; ad octauaſ paſce
⁊. vij. dieb⁹ añ natiuitatē ſācti
ioānis baptiſte: q̄tenus adeū
di eccl'am oſonibuſq; vacādi
liberius hēat facultas. ℣ tē
hadrianus papa. De eodē.

Nullus epūs vel infra poſi
tus die dñico cauſas iu
dicare preſumat.

Vrgationē ℣o negāti
eē pſtandā ſtephanus
ſcribit leoni epo thianē
ſi. Diaconus ſi de crimīe co
uinci nō poterit: apud epm ſe
ipm ſecreto purificet.

De crimīe ſibi illato diaco
nus tu⁹ veriſſime fatebat
mmunē: verūtn ſi ſuſpicio
tur: ⁊ accuſatores ido
perius: ⁊ teſtes quales
canones ſanciūt: accito
certo epo ꝓ numero ue
nt accuſatores: nocetur ⁊
aldericus diaconus: et ſi
gauerit vēt̄ileturcauſa ca
onice. ⁊ ſi vel ſpōte ꝓfeſſus

…q. vij. felix.
…uſato⁹.
…di. illō ℣. ſz ibi logī eūgs
…vl'a clero ē ifamat⁹
…m vocat diaconum: ſic

eſt de coha. cle. ſi quiſpiā. ſ ℣ Cha. ij. q. vij. ſynia.

§ Preſbyter aut diacon⁹. ſacerdo. Dic ꝓſueuit q̄ri: ſi epūs ſcit clicū ifamatū eē reū: an dēat eū purgatōz audīr vl' ēt appellēē eū ad purgatōz. ⁊ vī q̄ ſic: q; vel legitimis teſtibus fuerit approbatus: canonica feriat ſententia. qui ſi nec ſponte ꝓfiteat nec accuſatores: et teſtes legitimi repti fuerint et mala fama crebeſcēit: nō in publico examine ſz cozā te ⁊ aliq̄ntis reuerēdiſſimis p'byteris ⁊ diaconib⁹ tue eccl'e ſecreto iuramēto ſe purificet: ⁊ deinceps boni teſtionij eū ānūcia ⁊ ꝓpeſce: ⁊ cōmone eccl'e tue filios: ne ſacerdotē dei ulteri⁹ infamare p'ſumāt: timētes q̄ cham maledict⁹ ē: q patris verēda deriſit. ℣ tē nicola⁹ ſalomoni pſtātienſi epo. Nō eſt ſpoliandus preſbyter vel diaconus: niſi ſponte ꝓfeſſus vel legitime ꝓuictus fuerit.

Preſbyter aut diaconus: quē aſſeris criminia nolle publice ꝓfiteri: ſz uelle cū ſacrameto defendere ſe: ⁊ ſi tñ notū ſit epo ſcelus ipi⁹ eſſe p petratū: non pōt p aliquā penitentiā ſacerdotali ul' diaconali offic̄io potiri. Sz mirādū ē: ſi ipe ꝓfeſſus ñ fuerit: q̄o notū pōt eſſe epo ſcel⁹ ab ipo ꝑpetratū: niſi accuſatore fore idoneo p teſtes idoneos approbāte: vī ſi examinante epo cām p'ſbyteri vel diaconi niſi fuerit p teſtiū approbatōnem p'ſbyter uel diacon⁹ forte ꝓuict⁹: ñ eſt ſcelus epo legitime manifeſtū: niſi ſua ſponte ipm ꝓfiteat. qō niſi fecerit: iterim ñ videm⁹ ſuo debē p'ſbyterū ul' diaconū officio p'uari. Sola g⁹ ſpōtānea ꝓfeſſio ⁊ canonic⁹ nūerus ul' q̄litas teſtiū decernētibus epis et accuſatore qō obiecerat cōprobāte clericuz p'mat ꝑ p'io gradu.

…cli⁹ ifamat⁹ ō beat ſe purgare/ ij. q. v. p totū. Jt q; ſacēdos teneat ꝫ cedē euchariſtiā ei quā ſcit i mōta li ꝓſtitutū: ut. j. ō ꝫ. di. ii. ñ ꝓhibe/ at. Jt. cū epūs iur ſuo vtat: ſigd ma li ñ accidit: ñ ē ei ꝓputādū: ut. xxiij q. v. ō occidēdis Jt ñ ꝓt dicē ꝓ eū epūs cogat ad pu riū: ſz pōt⁹ canō cogit ipm iurare ut. xxiij. q. ij. q⁹ de⁹. ſz ꝫ illeſq; fi pit alter⁹ iuram tū ⁊ ſcit eū falſū iuratu ꝑ vicit hōi cidā: ut. xxij. q. v. ille. Jt q. ꝓmittit alīū falſū iurare. cū poſſ. ꝓhibere peccat: ut. xxij. q v. hº vī. h. dicit ꝓ epūs ſecreto dz ci ꝓſulē: ut pōt⁹ cōfiteat publice crimē: cū ut fiat ꝑ iur⁹. ſz ſi ad hoc ñ pōt eū iducē: dicz ppl'o: abſit vt q̄cq; ſiniſtri ōb⁹ clico ſuſpicemur: ut. ix q. iij. abſit. alij di cūt ꝓ delegabit purgatōez. Terrij dicūt ꝓ ñ peccat audiēdo purgatōez: q; auctoritate cānonis faē xxiij. q. iiij. q ꝑ/ cat. h ℣ Dniaz q; pnia ñ ſtituit aliquē dignitati ſz gre tm: ut. j. ō pe. di. vi. q vult. ni ſi qñz: ut. l. di. dño ſcō. ⁊. c. q; tua. ſz p ſtitutōem. i ſre/

grum ul' dipenſatōez.

¶ Sz mirādū ē. ar ꝓ ñ ē fm ꝓſciam iudicādū: ut. ij q. vij. iudicet. ⁊ p hoc decretū itelligo illō. xxxij. di. null⁹. Intelligo .n. illud ō ſcia iuris nō facti: ſz alsōbū ſciēdi large ſumaſ: ut. xxij. q. v. hoc videſ.

k

Uod vo. Ab aduersario mq̃ ē extorquēda ꝓfessio cruciatib⁹:ut.j.c.c.i. ⁊.ij. ſz a iudice licite extorq̃t ꝓfessio rozmitis ⁊ qōib⁹.nā a iudice qñz tozqueť teſtis qñq; re⁹ qñz accusator.teſtis

Q.vi.

Uod vo ꝓfessio crucia tib⁹ extorquēda ñ fit: alexander papa teſtať ſcribens oibus oꝛthodoxis.

Miniſtroꝛ confessio non fit extorta ſed ſpontanea.

Si ſacerdotib⁹ ⁊ auctoꝛibus ecclie quedā ſcripture quoq; mō ꝓ metū aut fraudē aut ꝓ vim extorte fuerint: vl'ut ſe liberare poſſint quocunq; ab eis ꝓſcripte aut roborate fuerit ingenio: ad nullū eis ꝓiudiciū u'l'nocumentū ualē cēſem⁹: neq; ullā eos infamiā uel calūniā aut ſuis ſequeſtratione bonis vnq; deo auctore ⁊ ſāctis aplis eoꝝq; ſucceſſoꝛib⁹ ſuſtinē pmittim⁹. ꝓfessio.n.in talib⁹ ñ ꝛpulſa ſz ſpōtanea fieri dz. Dis.n.cōfessio: que fit ex neceſſitate: fides ñ ē. Cōfessio ergo i talib⁹ ñ dz extoꝛqueri: ſz ſponte ꝓfiteri. peſſimū.n.ē de ſuſpicione aut extorta cōfeſſione quēq; iudicare: cuz magis ſit iſpectoꝛ coꝛdis dñs q; opis. ñ pōt ā hūano ꝓdēnari examine: quē dñs ſuo reſeruat iudicō Si oia nāq; in hoc ſeculo vidi dicata eēnt: locū dānia iudicia ñ hērent. Itē ē etiaz hoc platū ad ſanctaz ſedē: qđ pudeo dicē: ⁊ nō tñ ſacerdotali ſz ēt oi xp̃iano nomi ē ūmcū. i. ꝙ nōnulli epos l' ſacerdotes aut metu ꝓpellūt: aut vi extō quēt: aut fraude decipiūt ali q; ꝓfessionis ſue i alterā ptē debeant lr̃as ſcribere: aut ꝓ ſuaꝛ ñ regſitōne cāꝛ: aut qđ ōteri⁹ ē alieni erroꝛis ſecte ſcripturas facē ⁊ ꝓbāndis māibus roborare: ⁊ cozā pplis recitare atq; ꝓfiteri. aliq; dicūt carcēib⁹ ⁊ ergaſtulis retrudi ut ſaltē his territi iſidijs dñi ſacerdotes ſuis faueāt voluptatibus. Itē: ꝓfessio vo in talibus ñ ꝛpulſa ſz ſpōtanea fieri dz: ipo reſtāte q ait: Ex coꝛde procedunt homicidia adulteria ⁊ cetera. que ſunt ad hec ptinentia. Nec tantū attēdēda ſūt q fiāt: quātū q° animo fiāt. Amplius.n.reſpicit de⁹ ad cogitatōnes ⁊ ſpōtaneas volūtates: q̃ ad act⁹ q ꝑ ſimplicitatē aut neceſſitatē fiūt. Item nicola⁹ papa epis gallie.

Apoſtolica auctoritas penit⁹ illicita i irritū deducit iuramenta.

Auctoꝛitatē venerabiliuz ꝓdeceſſoꝛ nſoꝛ ſecuti et noiatim btiſſimi pape ⁊ martyris alexādri a beato petro gnti ab oibus iuramētis ⁊ cui⁹cūq; mōi obligatōibus: qbus illi ſese coacti violētia ipioꝝ obligauerāt abſoluim⁹: ⁊ ne illa ſeruēť: vetuim⁹ tā ꝓfatum archiepm treuerēſem: q̃ eius ꝓpoſitū: ⁊ oēs q tē tpis capti ſe illis quoquo mō obligauerūt: neq; vllā eos ꝓinde infamiā vl' calūniā aut a ſuis bōis ſequeſtratione vnq; auctore deo ⁊ ſāctis aplis ⁊ nris ꝓdeceſſoꝛib⁹ ſuſtinē pmittim⁹: ſic ꝓ ꝓphetā dñs dicēt: diſſolue facta ſūt admittit. pbatio i ꝓiu qō me. cā. platū. qō ē ꝓ regula

q Que fiāt. pon⁹ reſpicieda ē ca

a Auctoꝛitatē. abſoluim⁹. Dic cōſueuit dubitari circa duo. ſ. an iuramētū p vim extōicatū obliget. Itez an iuramētū: vel' b: q⁹ dī b q ñ dz eē vicīn imgtatis. ut. xvij. q. iiij. int. ⁊ eē de iureiurā. vex. ⁊ eē de reſti. ſpo. ſolicite. ⁊ eē

m Preū. piudiciū ei hoc q ille cui tradiť res: dſ ſed quātū ad ei piudiciū: g actio qō met⁹ petēdū ſi tra ceptio ſi nō tr ff.e.metū.§.ſ ⁊.§.ſed er bo tñ p̃mo co ⁊ p⁹ ea ſpō dit: nō erc ut.C.qō q clerici ibi patiē ſi.eē de trimom

n Lſe aliqua ſe

o Requ tur q abi quos etia quo illi ten

p Errozis tenē aliquā nōne pecca q ꝓfiteť? ſz ſi ſat euz aliq̃ co talis coactio p luta: ⁊ coact lis nemīn di. pl'byto di. iiij. e qs pat cōſent ita ne poꝛ tim lū

ercui enuat: ut acris. Et q̃ publice ..oibari⁹. eē ..q.i.licer.

..ipz factū: ut. xxrij

q Uel ſacerdotib⁹ ⁊ auctoꝛib⁹ ꝓ metū. dūmō talis ſit met⁹: q cadit i cōſtātē viruz: ut eē qō me. cā. ad audiētiā. Ē i qris q̃lis met⁹ debeat cadē i ꝓstātē viꝝ: dico q q⁹tinet metū mōtis vl' cruciatū corporis: ut eē q clerici uel uo. inſuāte. C. de trāſac. inter poſitas. ibi meh⁹ dī ſz ſit ar. ꝛ. xrri. q. ij. lothari⁹. et s. di. vii. fuerūt. ff. de acq. here. l. vi. §. ult. ubi dicit

.platū. Itē q̄ incōueniēs esset: q̄ malefactor ex
te sua ꝓsequat actionē: vt .ff. de fur. itaq̄ fullo. ꝑte
facto⁹ petit rē: pōt se reꝰ tueri exceptōe. qđ̄ me.
ceptio ꝑ iurmētū nō fit sublata. ꝑterea nō ob
mēto pōt
tradidit: cū
rauerit: ut ex
rā. debitores
ne. cā. ad audiē
cū pōt rez pe
fortⁱ⁹ pōt se tu
ptōe: q̄ cui da
m multo fortⁱ⁹
im: ut .ff. de su
i. ex de ureiu.
ꝺdū. Et ecōtra
liget: q̄ lz fu
: tñ uolut:
lūtas ē vo
q.i. meri/
pergit i in
terne. est
ū. ut ex
ꝺo. nec. ꝑ
fuit. xxij
s. ꝛ. c. figl
dā dicūt:
t metⁱ⁹ q ca
ix: q̄ iura/
alē metū fa
gat. ꝛ ꝑm eos
c ꝟbū absol
bsolutos oñ
icūt q̄ q̄lcū
ⁱ⁹: teneꝫ ſuare
rū factū de rebⁱ⁹
ullū iuramē/
ōm ꝑ rebⁱ⁹
etēdis: q̄
ꝛ hoc ma
'etur ex
urat et

collīgatiōes ipietat⁹ ꝛc. Qui etiaꝫ ꝑfato frī nr̄o filijsq̄ treuerēſis eccl'ie illiusq̄ ꝺfēſori bus hec in mādatis dam⁹: ut ſpūali ſil' ꝛ materiali gladio tādiu malignos illos eoūq̄ fautores iſeq̄nt: quousq̄ cuꝫ ītegritate possessiōes l'q̄cūq̄ res eccl'iastice hoc facto uel q° cūq̄ pacto distracte seu di repte sūt reuocēt. A fīdlita tis ſ̄t iuramēto romanⁱ⁹ pōtifex nōnullos absoluit: cū aliquos a ſua dignitate depōit. U ñ gelasiⁱ⁹ papa anastasio ipatori

Pōtifex sanctoritas a iuramēto fīdlitat⁹ ñnullos absolvit.

A Lius itē romanⁱ⁹ pōtifex zacharias ſcz regē frācorū ñ tā ꝑ ſuis inigratibⁱ⁹ q̄z ꝑ eo q̄ tāte ptāti erat iutil' a regno deposuit: ꝛ pipinū caroli impatoris p̄em i eiⁱ⁹ locū sub ſtituit: oēſq̄ frācigenas a iuramēto fīdlitatis absoluit. qđ̄ ēt ex auc̄te frequēti agit ſcā eccl'a: cum milites absoluit a uinculo iuramēti: qđ̄ factū ē his epīs q aplica auc̄te a pōtificali gradu deponunt. I tez gregⁱ⁹. vij. romāe ſynodo p̄ſidēs dixit. **Excōicatis nincſo fīdlitatis ñ tenemur obnoxij**

vtq̄ aūt i iuramēto papa possit dissp̄ēsare q̄rī. hoc. c. vbi dicē: q̄ ſic ꝑ ꝺictas decretales: ut er ō vo. ꝛ vo. re. magne. imo i oi iuramēto ē excepta auctoritas maiorⁱs: ut ex de ureiurā. veniētes. ꝛ extra de re

NOs scōq̄ ꝑdecessoꝝ nr̄o rū statuta tenētes: eos q excōicat⁹ fīdlitate aut sacro ꝓstricti sūt: aplica auc̄te a iuramēto absoluim⁹: ꝛ ne tibi fidelitatē obſuēt oibⁱ⁹ mōis ꝓhibem⁹: quousq̄ ipi ad satisfactionē veniant. I tē vrbanⁱ⁹ ij. epo vapicēſi. **Anteq̄ recōcilietur: fidelitatem excōicatis nullus seruare cogitur.**

VRatos milites hugōi comiti ne ipi q̄diu excoicat⁹ ē fuiāt, phibeto. q si sacra ptē dezit: moneāt oportē deo magis ſuire q̄ hoibⁱ⁹. fidelitatē enim quā xp̄iano p̄ncipi iurarūt: deo eiusq̄ sanctis aduersāti ꝛ eoꝝ p̄cepta calcāti nulla cohibent auc̄te ꝑsoluere.

Bsq̄ ſynodali vo audiētia sac̄dotē dānari in hiſpalenſi ꝓcilio: cui ifidoⁱ⁹ int'fuit: sic ꝓhibetur

Sine ꝓcilij examinatōne presbyter vel diaconⁱ⁹ ñ deijciat.

SExta actōe ꝓperimⁱ⁹ ſi agi tamū coꝛdubēſē p̄ſbyterū iuſte oli a pontifice ſuo deiectū ꝛ inocētē exiliꝫ ꝺdēnatū quē rurſ⁹ ordini ſuo restitutū eē id ōnuo aduerſ⁹ ꝑſūptiōes vſ⁹ az ōcrexim⁹ ut in x̄ſcoꝝ pa-

script. ꝓstitutus. Itē ipatoꝛ dispē ſat i eo. ff. ad mu nici. ipatoꝛes. itē videt q̄ nō: q̄ iuramētū ē de iure nāli: ut. xxij. q. iij. ſi ad peccatū. ſed i talib⁹ papa non pōt dispēſare: ut xxv. q. i. sūt qdaz. Itē ar. ad hoc er ō ſta. mo. cum ad monasteriuz. H. dic̄ q̄ i nullo iuramēto licito pt papa dispēſare: ꝛ nisi ad hoc ſolū q̄ nō hēat ifamis q̄ trāgredi illō. ꝛ ſ ñ absoluit lz absoluatur: qm

Q. vij.

itrauerit de rebⁱ⁹ eccl'ie ñ repetendis: ut dicit. tu di cas q̄ i uolūtarijs iuramētis ñ dispēſat: lz i coactis bñ ſi tñ absoluit aliquē tz absolutio. dico. ñ. q̄ ꝛ ius nāle pōt dispēſare tñ nō ꝛ euāgeliū vl' ꝛ articulos fidei: tñ ꝛ aplm dispensat. xxxiij. di. lecto. lxxxij.

di. p̄ loyſi. io. b ¶ Māli. ar. q̄ iuder eccl'iastⁱ⁹ bñ pōt ꝺicē bello ꝛ i bello. inſc̄ q̄ hoſtes: ut. xxiij. q. viij. igit. ꝛ. c. horratu. ꝛ. c. ut pdes. ꝛ. lxxij. dist. hadrianⁱ⁹. it ē ar. q̄ iuder eccl'iastic⁹ pōt p̄cipe iudici ſeclari ut pūiat maleficos: ut xxiij. q. iij. ſiquoⁱ. ꝛ. q. v. flegētes. ꝛ. q. viij. ut pdē: ar. ꝛ. xiij. q. ul. his a qbⁱ⁹ c ¶ Aliⁱ⁹. q̄ ꝺ alio papa p̄cesserat ꝑmo: q̄ idē facēat. d ¶ Inutilis. nō itelligas iutil'. i. ſufficiens. tūc. n. debuisset ei dare coadiutoꝛ: ut. viij. q. i. ꝛ. c. petisti. lz dissolutⁱ⁹ erat cū mulierib⁹ ꝛ effemiat⁹. e ¶ Deposuit. ergo papa deponit ipatoꝛ: ut ex di. duo. ꝛ. c. si ipatoꝛ. nā ꝛ tz alſerre pōt iperiū: ut ex de elect. ꝑ venerabilē. ar. ꝛ. xciij. di. cū ad vex. Sodē depoſuisse q deponēt⁹ ꝓsentit. f ¶ Iuramē

gNOs scōq̄. fidelitate. xi. q. iij. qm̄ mlt⁹ ꝛ. lz ibi ē ſolutū. Itē ꝛ. ar. xi. q. iij. iulian⁹. lz ibi ē ſolutū. ali

h ¶ Cōstricti ſi. Sz qd ꝺices ſi iurauī me ſoluturz ali cui pecuniā vl' ſub pēa. ꝑmiſi: ꝛ ille postea ercōicat: nūqd teneoꝛ eiſoluē: ꝺr q̄ ñ: q̄ q̄lcūq̄ possum⁹ ꝺe bem⁹ uexare malos: ut ceſſet a malo: ut. xxiij. q. vi.

tã vo.⁊ utilꝫ eſurrẽti ⁊c. ut. v. q. v. ñ oĩs. ⁊ excõicatꝰ ſ
i nullo caſu cõicabũ: niſi i his q̃ ſpectant ad corre
ctõez eoꝝ: ut. xi. q. iij. cũ excõicato. itẽ q̃ it. lligo: iu
raſſe ſub ⁊ ac ꝑditõe: ſi res i eodẽ ſtatu ꝑmanet: ut
xvij. q. ij. ne gs i fi. ⁊. ff. ỏ ſol. cũ gs. itẽ ubi nulla é pe
titio: ibi nulla eſt
moza: ut. ff. ỏ ob.
ob. ſi pupilꝰ. itez
quia male meriti
publica egeſtate
laborare debent
ut. ff. depo. bona
fides. ỏ hoc ãt ñ
ẽ dubiũ: qn debi
tũ poſſit peti ab
excõicato: ut exꝰ
ſen. excõ. ſi uere.
So. pecunia illa
nõ reddat ei⁊ ỏ
ponat i edẽ ſacrã
ueriꝫ credo: ꝙ ⁊
ille non hẽat ius
petẽdi tñ ꝺz ei ſol
uẽ: ſic exꝰ ỏ iureiu.
debitores. ⁊ ꝑba
tur hoc exꝰ ỏſen.
er. ſi uere. vñ licz
excõicatio ſtollat
obligatõez q̃ ad
fidelitatez: nõ tñ
quo ad alios ꝑcꝫ
ut vꝫ. io. ꝑbabili
ter dici põt ꝙ ex
cõicato ñ ſit ſoluẽ
dũ: cũ nemo dẽat
ꝓncipare cũ eo:
ut. xi. q. iij. cũ ex
cõicato. niſi cũ ca
ſib⁹: ut. ⁊. xi. q. iij
qñ multos. nec
obſtat illa decre.
ſi ꝑe. q: illud fcñ
fuit de neceſſita/
te. b.

I Uratos.
k a Bĩch. ſi agaĩ
ꝛ chicum. de
crimine ciuiliꝫ
nccaria eſt pñtia
epoꝝ ſm q̃ dñt
j. e. ſigs. ⁊. c. felix
diſtinguũt tñ q: ſi a
gaĩ ỏ crimĩe ad ỏ
poſitõez ordis: tẽ
hz locũ. c. felix. ⁊
c. ſigs. ſi ãt agaĩ
ad depoſitõez bñ
ficij: tẽ ſolꝰ epus
ꝑt cognoſcẽ cũ cli
cis ſuis: ut. xvij.
q. ij. ſigs abbas. ⁊

trũ ſynodalẽ ſñiaz nullꝰ vrim ſi
ne ꝓcilij examĩe quẽlibz ꝓby
tez l'diaconũ deijciẽdũ putz
nã mlti ſũt q idiſcuſſos ptãte
tyrãnica ñ auctẽte canõica dã
nãt. ⁊ ſic nõnullos i gr̃a fauo
ris ſublimãt: ira quoſdã odio
inidiaq̃ bũiliãt: ⁊ leui opinio
nis aura ꝓdẽnãt: quoꝝ crimẽ
ñ approbãt. Eps. n. ſacerdo
tibꝰ ac miſtris ſolꝰ honorẽ da
re põt: ſolꝰ auferre ñ põt. ſi. n.
bi q̃ in hoc ſeculo a dñis ſuis
honorẽ libertatis adepti ſũt:
in fuiturũ nexũ ñ fuoluũt: ni
ſi publice apud ꝓtores ac ꝑſi
des tribũali foro fuerit accu
ſati: q̃to magis hi q̃ dñis al
taribꝰ conſecrati honore eccl'ia
ſtico decorant: q̃ ꝑfecto nec
vno dãnãte nec vno iudicãte
poterũt honoriſ ſui ꝓuilegio
exui. ſz pñti ſynodali iudicio
q̃dano oio ỏ illis ꝓcepit: oz
diffiniri.

Tẽ gre. ioãni epo
panõmitão. **Cãs clicoꝝ epꝰ
ñ niſi cũ ſeniõibꝰ eccl'e audiat**

S Iqd de quocũq̃ clico ad
aures tuas puenẽit: q̃ te
iuſte poſſit offẽdẽ: facile ñ cre
das: ne te p vidictã res accẽ
dat icognita: ſz pñtibꝰ eccl'ie
tue ſenioribꝰ diligẽt ẽ ꝑſcrutã
da veritaſ: ⁊ tẽ ſi q̃litas rei po
poſcẽit canõica diſtrictõ cul/
pã feriat delinq̃ntis

Tẽ ex
ꝓci. agathẽſi. i. **A quot epis
ꝓbyteri uel diaconi ſũt audiẽdi**

S Iqs tumidꝰ uel ꝓtuẽlioſus
extitit: ⁊ i maioꝛẽ natu l'ali
quẽ cãz bũerit: a tribꝰ vicinis
epis ſi diaconꝰ ẽ q̃ arguit: ſi ꝑ
ſbyter a. vi. ſi epus a. xij. ſacer
dotibꝰ audiat. Vnius epi di
xerit: ꝓtuli oz ꝓtuacia: ⁊ ſup
bia i oĩb⁹ frãgi. Cẽvo ꝙ ꝓſoꝛ
ab his ſtatuto nũero audiant.

Tẽ ex ꝓci. char. ii. **De eccl'ẽ**

Elix epus ſeleucitan⁹ dixit
Etiã hec additõ ſm ſtatu
ta vetez ꝓcilioꝝ: ut ſiqs epus
qõ ñ optamꝰ fiẽi reatũ aliquẽ
icurrẽrit: ⁊ ſi fuerit ei nimia ne
ceſſitas: ñ poſſe plũros ꝙgre
gãe epoſ: ne i crie mãeat a. xij
epi ſ audiat: ⁊. vi. ꝓſbris ⁊ a tri
bꝰ diacõibꝰ cũ, ꝓꝓio ſuo epo

Tẽ ex ꝓci. char. iiij. **De e**

S I ãt ꝓſbri l' diacõi ac
ti fuerit: adiũcto ſibi
cis locis, ꝓpꝛ eps legitio
mero collegaꝝ quoſ ab eode
accuſati petierit. i. vna ſecũ i
ꝓſbri noſe. vi. in diaconi. iij. q
ipoꝝ cãs diſcutiãt: eaꝺ dierũ
⁊ dilatõe ⁊ a cõione ẽmotõnũ
⁊ diſcuſſiõe cãꝝ int accuſato
res ⁊ eos q̃ accuſãt fõma ſua
ta. reliquoꝝ vo clicoꝝ cãs ẽt
ſolꝰ eps loci agnoſcat ⁊ finiat
ſolꝰ ãt ad excluſionẽ alioꝝ epo
rũ ñ ſuoꝝ clicoꝝ dr: ſñ quoꝝ
ꝑntia eiꝰ ſñia erit irrita. Vñ
i charta. ꝓci. iiij. **Abſq̃ ꝑntia
clicoꝝ nulliꝰ cãm eps audiat:**

Eps nulliꝰ cãz audiat abſq̃
dñtia ſuoꝝ clicoꝝ aliogn
irrita ẽit ſñia ẽpi: niſi ꝑntia cle
ricoꝝ firmet. Tẽ ex ꝓci. hi
ſpa. ij. **Niſi i ſynodo canõice
vocati ſacdotes dãnari ñ ꝑnt**

Eps ſacerdotibꝰ ac miſtris
ſolꝰ honorẽ dare põt: ſz ſo
lꝰ auferre ñ põt. Si. n. bi q̃ in
hoc ſeclo aſdñis ſuis honorẽ
libtat⁹ adepti ſũt: i fuituꝝ in
gũ ñ ruocãt: niſi publice apũ
ꝓtores ac ꝑſides tribunali foro
fuerit accuſati: q̃to magis hi
q̃ dñis altaribꝰ conſecrati hono
re eccl'aſtico decorãt: ꝙfecto
q̃ nec ab vno dãnari nec vno
iudicãte poterũt honoris ſui
ꝓuilegio exui: ſz pñti ſynoda
li iudicio q̃d canõ ỏ illis ꝓce/
pit: oportet diffiniri.

Eultria vo q̃e ſic ſta
tutũ ẽ i ꝓci. neoceſarie
ſi ꝓeſbyt q̃ añ ordiatõez ꝓfi
teẽ cõpal: lapſũ pea ñ offẽat

xvi. q. vij. iuẽtũ. ⁊ exꝰ iudi. at ſi clici. ⁊. xi. q. iij. ſ
natꝰ. ⁊ exꝰ coba. ch. ⁊ mu. c. ſiĉ. ⁊. c. ỏ lacdoti
crimĩe i modũ exceptõis: ſolꝰ põt cognoſcẽ:
his. lz ſit ar. ꝺ. xxxij. di. illud. tñ quocũq̃ mõ aga
accato: pũit ut calũniato: ut exꝰ ỏ accu. ſup hiſ.

i

Exta. ꝓcilij
epi faciũt
tresepi ex
diaconi:

m

cli

p

ſone ſ

ordinu

q

r

Ab

Eꝛ. gl
ꝓpuꝛ ꝙm
ꝓbyter.

ſ

Z ãt. hoc. c. ẽ par
illꝰ. iiij. q. v. gl̃gs.

t

A cãone. i. eccl'ẽ dila
tões dãt accuſatori q̃ ⁊
reo: ⁊ eq̃ excõicabit ac
cuſatoꝛ ſi nõ uenerit ſic
reꝰ: ut. iiij. q. v. gl̃quis.

u

Solꝰ. i. ſine alijs epi
ſcopis: nõ tñ ſine clicis
ſuis: ut. j. e. c. ꝓrio. io.

x

Pũs. ſuoꝝ ſuffic
tñ maioꝛ ps ſi ablẽ
tes ꝓbeãt aſſenſũ: ut. C.
ỏ ſen. ⁊ inſt. om. iudi. cũ
ſñia. q̃ tñ clicis ꝑ iudicef
ẽ ar. viq. iij. ſcitote

y

Pũs. ſacerdotibꝰ
a d Eultima vo. hic q̃
ritur ſi aliquis ꝑſi/
tetur crimẽ quod
fecit añ ordinatõez ſuã

Q. viij.

vl̃ quincꝫ peccaſſe ante
ordiatõez ſuã: an poſſit
frui officio. Diſtiguas er
go: q̃ aut ẽ tale crimẽ
q̃ ỏducit ỏpoſitõem
aut ñ. ſi nõ ioducit: acta

…uet i ordine suo: ut. lxxiij. di. sicut. Itē si inducit …
…si pfiteat illō i pnīa ñ abstiebit ab officio: ut. l. …
… i fi. filr si pfitet illud ex ius: q talis cōfessio ei …
…ut. ḡ. e. q. v. pī. Iz sit ar. ꝯ ex de excel. pla. cḡ sit …
…fitetur i iure …
…missū añ or… …em suā deponīt …acerdotali: re… …omē plbyte… …ficū: ut. j. …resbyt …ef.

QVi admisit corporale pec/catū: ꝛ hic postea pbyter ordiatus ē: si pfessus fuerit: q añ ordinationē suā peccauerit ñ quidē offerat. māeat aūt in alijs officijs pter eius studij vtilitatē. cetera vo pēa cēsue rūt plurimi ēt ordiatiōe pua… …q si de his ñ fuerit pfessus …ab aliqbus māifeste pōt …nci: huic ipi de se ptās est …inirtēda. Silr ꝛ diacon⁹ si i eodē culpe gne fuēit iuolut⁹ sese a ministerio cohibebit.

Itē ex pci. hilerdēsi. Defuī ētes altario si carnis fragilita te vliqrit epi arbitrio sbiaceāt.

HIg altario dei deseruiūt: si subito i flēda carnis fra gilitate corruerit ꝛ deo resp… ciēte digne pēituerit: ita utsi mortificato corpe cordis ptri sacrificiū deo offerāt: mane āt in ptāte pōtificis vel vera citer afflictos nō diu suspēdē ul' defidiosos plixiori tpe ab eccl'e corpe segregare: ita tñ vt fic officioꝝ suoꝝ loca reci piāt: ne possint ad altiora ulteri⁹ pmoueri. Qō si iterato uelut canes ad vomitū fuer… si fuerit: ñ solū dignitate offi… cij careāt: sz etiā scām cōtionē nisi in exitu ñ pcipiant. Itē ex cōcilio toletano. ix. Ex ministris eccleſie geniti in ser uitutem deuocētur eiusdē m…

…lis ē iste cas⁹: ubi filij⁹ pditōes mris libē nō segr ꝯ id qō ē. xxxij. q. iij. liberti. p

C Cōnubio. g⁹ pz q lo gr de sacer dotibus legitie ducūt vxores. illes emi gūt⁹ punīt: ut. xxij. di. eos. ꝛ. xxviij. di. pbyt. gegd tñ h dicat: cum eccl'ia ñ fit isto iure vsa: pdit ius isto ficut ꝛ illud q possit erigere penam sacrilegij: ut xvij. q. iij. gsqs. q

C Hēditatē. s. paternā. nā mris ēt succedit spuri⁹ filij⁹: ꝛ testiū mris pōt dicē sosti… …ciosū: ut. ff. de ioffic. test. si suspecti. §. i. io. hodie spu… …urij oī bñficio excludūt: ut. C. de natu. li. auē. Iz. b.

SIgs. nomē. si qris qd ei ualeat ſtinē nomē plbyteri. dico q i oib⁹ ſtinet pulegiū plbyteri i loco subscriptōiſ ꝛ alūs pt hoc solū q ñ pt missā celebrāſ

i

HIg. hoc. c. ponīt. §. di. l. hi qui.

k C Corruerit. logr g⁹ō eo: q p⁹ ordinatōez ō ligr. Iz nōne magis deligr ille q vliqr i dignitate cḡ q ex dignitate veligr: ut. xl. di. homo xpian⁹. ꝛ. lxxv. q. i. nulli: gnīdeo fic: Iz iō magis pu… …mīt q: scies se pmi… …fit ordinari. l. di. ex penitētibus.

l C In ptāte. si in… …telligas hoc. c. ō… …clico depositō: tē… …ē h ar. q eps pōt restituere clicū ō… …positū. si āt de sus… …pēsō: tē pz q flin… …quīt arbitrio epi… …an velit suspendo… …reddē officiū suū… Sz cū iste clic⁹ ra… …tione crimis non… …possit pmoueri… …ad sublīmio: ē gza… …dū. quo ergo pōt… …ipz restituē fame… …cū p pnīa: ñ tolla… …tur ifamia: ut. ij. q. i. §. nōndū: pōt… …dici: q er quo pa… …pa dat ptātez dū… …pēsandi: g⁹ p pōis restituēdi fame.

m C Iterato. ar… …grau⁹ puniri ite… …ratuz delictū: ut… …. v. q. ij. ita nos… …ex de coha. cler… …clerol. ꝛ de hēti… …ad abolēdā. io.

n OVz multe. vl' ex ācilla. Iz ārē punīt pōis ancille illius: k⁹ i fauoz eccl'e. vl' iō: q: rōe crimis illa facta ē de suo …ro.

o C Jugenne. spā…

b Siscitãtib⁹. §. di. xcriii. null⁹ ꝓ.io. sed ibi loquit de crimie quod ē notoriū p fiam. qđ falsum ē: ut ex de coha. cle. vña. c. le. ⁊. c. vlt. ubi dr qđ sufficit si ē notoriū rei cuidētia. b. ꝫ nō/ne coꝑso: qđ gs cōꝑehensus ē in adulterio: ifamis est: ꝫ nōdū sit dānatus: ut. ff. de ri tu nup. palā: Kñ deo talis ifamia nō sufficit ad hoc ut abstinendū sit a sacramentis: nisi infametur per sententiam: ut dixi. xxvii. dist. §. uerum. requirit enim qđ sit depnē/lus ⁊ cōuictus: extra de iudi. cū nō ab homine. tñ bene concedo: qđ omnis sacerdos in mortali existēs est suspēsus quo ad se: ut. i. q. i. sa/cerdotes. sed nō quo ad altos: nisi fit precisius ul nisi fit notorius fo/nicator uel simo/niacus: ut. xxvii. di. §. uerum.

c ¶ In fide. i. ꝑ fidem christi.

d ¶ Mundū. i. a/morem ⁊ delecta/tiones mūdanas.

e ¶ Sed accipié/tis. i. recipiẽt sm meritū recipien/tis: ꝫ nō sm me/ritum dantis: de cō. di. ij. uerū.

f ¶ Accusatur. si. viij. q. iiij. nōne. xxxv. q. vi. multo rū. ⁊. xi. q. iij. ꝛo/rum. extra ut lite penden. laudabi/le. io.

g Videaz abbas. qđ mo/nachi. De hac materia canones uarie loquunt Dicaſ ergo qđ si regimē populi cōmittit mona/cho ab epo cū abb/licētia: tūc pōt cele/officiū. lviij. di. doctos mod/c. ex auc/ipso/uel/

Sisciteatis nobis: si a sacerdote qui fuerit comꝑhensus in adulterio: siue de hoc sola fama resꝑsus est: debebatis cōionem recipere necne? Respondemus: nō pōt aliqs ꝙtumcūqs pollutus sit sacramēta diuina polluere: q̄ purgatoria cunctaruꝫ contagionum existunt. qualiscunqs enim sacerdos sit: que sancta sunt coingnari nō pñt. Jccirco ab eo quousqs iudicio epi scopoꝝ reprobet: cōio pcipienda ē: qm̄ mali bona admini strando se tm̄modo ledunt. ⁊ cerea fax accensa sibi quidē detrimentū prestat: alijs uero lumē in tenebris administrat ⁊ vnde alijs cōmodū exhibꝫ: inde sibi dispendium prebet. Sūite ergo ab oi sacerdote intrepidi xpi mysteria: qꝛ oia in fide xpi purgātur. Jfides ē enim q̄ hunc mundū vincit: et quia nō dantis meritū ꝫ accipientis fit: dicente beato hieronymo: ad credenduꝫ omnia ie baptismus est ꝑfectus: ⁊ i omni sacerdote corꝑus xpi ē ꝑfectuꝫ. qui rursus sacre scripture ꝓcordās ait: p̄uisqs audias ne iudicaueris quenqs. atqs añ ꝓbationē accusationis illate neminē a tua cōione suspenda: s quia nō statim qui accusatur reus est: ꝫ qui ꝙincitur criminosus.

Vidam abbas habebat parochiālē ecclesiā. instituit ibi mōchum ut officiū celebraret ppīo. possedit eā p. lx annos sine aliqua interpellatione. tandē querela aduersus abbatez mouet a clericis baptismalis ecclesie: in cuius dioceſi parochiana ecclesia illa cōsistebat. Hic p̄mum querit: vtrū mōchis liceat officia populis celebrare ꝑiam dare ⁊ baptizare. Secūdo: si cōtigerit eos capellas hre epali bñficio: an ab eis sint instituendi an ab epis. Tertio an iura ecclesia ꝙscriptione tollātur. Quarto: si eccles/ aduersus eccl̄am prescrib/ an etiā monasteriū adu/ ecclesiam prescribete p/ Quinto si capellā in suo t/ torio edificatā iure territo/ sibi nēdicare valeat. Sexto si archipb⁹ byter uel eps sua au ctoritate nō iudiciaria sentētia capellā illaz irrepserit: an cadat a canſa: ut ecclesia cui preſidet: nō ultra habeat ius reposcendi: qō suus pastor il licite vsurpauit. Septimo q̄ ritur: si laici capellā tenebāt: ut quibusdā moris ē: ⁊ in manibus abbatis eam refutaue rint ⁊ ordinandā tradiderint an consensu epi ⁊ clericoꝝ abbas possit eam tenere.

Quod monachi officia populis celebrare non possint: multis auctoritatibus ꝓbatur. quaꝝ p̄ma est illa sancte nicene synodi: qua dicitur.

Monachorum conuersatio ab omnibus debet esse discreta.

Placuit omnibus residentibus in sancta nicena synodo: ut monachoꝝ ꝙuersatio ⁊ vita sm etymologiaz nominis ab omnibus discrepet. monachus enim grece: latine singularis dicitur. Vnde monachum per omnia singulariter agere oportꝫ. quāobrem fruiter ⁊ idissolubiliter omnes precipimus: ut aliqs monachus penitentiā nemini tribuat: nisi inuicē ut instum est. mortuum nō sepeliat: nisi monachum in monasterio secum

nachi. De hac materia canones uarie loquunt Dicaſ ergo qđ si regimē populi cōmittit mona/cho ab epo cū abb/licētia: tūc pōt cele/officiū. lviij. di. doctos mod/c. ex auc/ipso/uel/

Q. i.

dubiū qui licite possint ꝑfici ecclesijs: sed i hoc ē dria qđ monachus secū dꝫ habere socios sui ordinis. sed regularis si tenet nisi p̄mode possit: ut ex de sta. mo. qđ dei timorē. io. ⁊ ita de iure cōi pōt ꝑfici monachus ecclesie pochiali: si pōt hr̄e secū sociū sui ordis ut ex de sta. mo. c. ij. b.

b Placuit. hoc. c. loq/tur ꝺ monasterijs nō hñtib⁹ populū.

i ¶ Singularit. i. non se/culariter. nā singularit i. solitarie uiuē nō dz. j. e. si clericaſ⁹ in fi.

k ¶ Sepeliat. dicūt qui dā qđ nullus sacerdos si ue monachus siue alter pōt iniungē penitētias nisi ab epo sit cōmissa ei cura animaruꝫ: ut. j. e.

puenit. ꝛ.c.i cūctis. nisi i casu necessitatis vbi ēt laicus pōt
pniam dare. j. de cō. di. iij. sanctū: ō pe. di. i. quē penitet
vñ qui ab eis recipiūt pnitētiā: nec quātū ad deūnec ḡtū
ad ecclesiā sūt absoluti. Alij dicūt q̄ quilibet sacerdos pōt
hoc facē nā eoipo q̄ ali
is submittit se sue iu
tioni hz ptātē ipsuz
di ꝛ ligādi cū sit
j.e.§.hoc idē
null⁹ suuz
mitter
i.

commorantem: uel si forte tu quenḡ aduenientiū fratrum ibi mori contigerit. ¶ tē gregorius ioanni rauēnati archiepo. ¶ Monasterij districtionē ꝛ ecclesiasticū ministeriū quilibet simul tenere non potest.

Demo pōt ecclīasticis officijs deseruire: ꝛ in monaca regula ordinate persi
e: ut ipse districtionē monasterij teneat: qui quotidie in ministerio ecclīastico cogitur pmanere. ¶ tē innocēti⁹ ¶ Monachi qui ad clericatuz pmouētur: priori ꝓposito discedere non debent.

De monachis qui diu morantes in monasterijs: si postea ad clericatus ordines peruenerint: statuim⁹ non debere eos a priori ꝓposito discedē. ¶ si ergo sicut innocētius diffiniuit: a suo ꝓposito eis discedere nō licet: ꝛ sicut gregorius testaꝫ in monastica regula deuote pīstere ꝛ ecclesiasticis obsequijs simul ō seruire nō possūt: patet q̄ parochianis ecclijs monachi pficī nō possūt. ¶ tem hieronym⁹ ad riparium ꝛ desiderium. ¶ Monachus non habet officium docentis sed plangētis.

Monachus nō docentis sed plāgentis habet officiū: qui uel se uel mundum lugeat: ꝛ dñi pauidus pstoletur aduentū. ¶ tem ad paulinū In populari frequentia monachi esse non debent.

Si cupis eē q̄ diceris monachus: id est solus: quid facis in vrbibus: que vtiq; ñ sunt soloꝝ habitacula sz multoꝝ: ꝛ infra. ¶ Habeto simplicitatem columbe: ne cuiq; machineris dolos ꝛ serpētis astutiam: ne alioꝝ supplanteris insidijs. Non multū distat in vitio vel decipere posse uł decipi xp̄ianum: quem sensēris tibi aut sēper aut crebro de nūmis loquētem: excepta elemosyna que indifferenter oīb⁹ patet: institorē poti⁹ habeto q̄ monachum. preter victum ꝛ vestimētum ꝛ manifestas necessitates nihil cuiq; tribuas: ne filiorum panes canes comedant. ¶ dem ad ad heliodorū. ¶ Monachus pascitur: clerici pascunt.

Alia causa est mōchi: alia clerici. Clerici oues pascunt: ego pascor. Illi de altari viuūt: mihi securis quasi ad radicem infructuose arboris ponitur. Si munus ad altare non defero: mihi ante p̄ sbyteꝝ sedere non licet. Illi si peccauero licz me tradere sathane in interitum carnis: ut spūs sit saluus in die domini. ¶ dem ad rusticum. Non licet aliqd mōchis age

ab obediētia abbatis: vt. j. q. iij. visis. ꝛ.c. sane. et ēt de capell. mo. i ecclesijs. Si vero ecclia illa ex toto ē subiecta abbati quo ad oīa: tūc remanet obediēs abbati: nisi i ieunijs ꝛ alijs: ut dixi. vñ nō dz regere ecclīam illaz sm officiū monacha
le. nā ad quācūq; ecclesiā veneris illi⁹ cōsuetudinē seruabis. xij. di. illa. xli. di. q̄gs. Sed nūqd i cōmestione carnū eximit a regula monachali? non videt: q̄ canō tā tū ifirmitatē cās excipit in monachis: ut. j. de cō. di. v. carnē. tñ sanctis pōt dici q̄ fic: ne alijs fit scāda lū ut. xli. di. q̄gs.

Monachus. ꝛ.c. vij. q. i. hoc pit. ꝛ.c. hⁱ neq; ¶ hz officiū. ñ hīs curā aiaꝝ. ¶ Lugeat. se ut mūdū. i. peccata sua ꝛ alioꝝ: qui i mūdo sūt lugeat a

Si cupis eē q̄ diceris. ar. a nōis ītерpratiōe. nota. n. debēt eē ꝓsona ꝛ hⁱ ista. de donar. ꝛ. ē ꝛ aliud. ꝛ. ff. de ture. l. i. xxi. dist. cleros. ꝛ. xij. q. i. clericus. xxiij. q. i. pudēda. in auē. ō defē. ciui. coll. iij. in pīn. ¶ Soloꝝ. i. solitarioꝝ. ne sit ꝛ. j. e. si clericat⁹. ꝛ ē ar. q̄ monasteria nō sūt ꝛstruēda i urbib⁹: vt. j. de ō. di. v. nūq̄. ¶ Simplicitaté. Duplex ē simplicitas: ꝛta dolositati. ꝛ illa ē bona. q̄dā ꝛta discretiōi: ꝛ hec est mala. xxxvi. di. in principio. ¶ Nō multū. tñ q̄q; minⁱ ē falli q̄ fallere: ut. xxij. q. ij. in ipsaꝝ. ē ergo vitiū falli. i. facile eē ad fallēdū. Intelligūt tñ quidā hoc ō deceptōe fideiꝛ tractū bⁱ aūt decipi nō ē peccatum. xxij. q. ij. innocēs. ¶ Que idifferēt. scriptū ē. n. oi petēti te ibue ēt ei cōicato. xi. q. iij. q̄m multos. i. q. ij. quāpio. xxiij. q. iij. ita plane. xiij. q. ij. nō estimem⁹. Sz ō deliderē elemosyna i manu tua: donec inueries iustū. ꝛ. ē ar. v. q. v. ñ oēs. ō hoc lxxxvi. di. nō satis. j. e. c. ult. ꝛ ar. v. q. v. ñ oēs. ō hoc

nōui.ē.xlij.di.gescā. f Institorē.i.negociatorē
g Nec filiorē.i.paupē
b Lanes histriones meretrices ꝛ lecatores.
i Lia.p alcor.a sacramētis ipsor. k Secu

ris q; succ
cisus ē mundo.ſ.
e.placuit.
l Si munus. Sz
vñ faciet mona
chꝰ elemosynam
vl oblatōem q mi
hil hz.pꝓiuz nec
ei ꝺter necessaria
hz aliqd recipere
ar.hic:ꝛ corpori
suo nō dz subtra
hēnecessaria: de
cō.di.v.ñ medi
ocriter: qdaz di
cūt q nōie mona
sterij offeret. ar.
luij.di.abbati. ꝛ
hoc si hz admini
strationē. vl dic
munꝰ.i.decimā.
in Si peccaue
ro. ergo secula
ris platus potest
ercōicare mona
chū.ꝛ est ar. q si
monasterium ali
quod ē iurta ter
minos alicuius
archidiacōat⁹ q
archidiacon⁹ hz
iurisdictōez i ipm
monasteriuz. ad
idē facit.ſ.c. p
rimo.xciij.dist.a
subdiacono:ꝛ ex
de offi.archidia.
c.vlt. ecclesia.n.
que ē infra terri
torū alicuꝰ sub
illius ē iurisdictōe
vt.ſ.q.vij.omnes
ar.ꝺ xvij.q.ij.p
uenit.ꝛ.c.ꝺudū.
ꝛ ex ꝺ capell.mo
na.dilectus.
n Ecclesia ha
bet.p:ex by
terox.si itelligaſ
de illis psonis q

re sine presbyterox concilio.

Ecclesia habet senatum ce
tum psbyterox: sine quo.
rum cōsilio nihil mōchis agē
licet. Roboam filius salomo
nis ideo pdidit regnū: qꝛ au
dire noluit presbyteros suos
Senatū quoqꝫ romani hēbat
cuius pfilio cuncta agebant.
Et nos hēmus senatum nrm
cetum psbyterox. Item eu
genius papa. Secundū etymologiam nomis solitariā vitam ducat monachus.

Placuit cōmuni nr̄o pfilio
ut nullus monachox p lu
cro terreno de mōsterio exi
re nefandissimo ausu presu
mat: neqꝫ pñiam dare neqꝫ fi
lium de baptismo accipe: ne
qꝫ baptizare neqꝫ infirmū vi
sitare neqꝫ mortuum sepelire
neqꝫ ad ecclesiam secularem
trāsire neqꝫ de qualibuscūqꝫ
negocijs sese implicare. Sit
claustro suo ꝓtentus: qꝛ sicut
piscis sine aqua carz vita: ita
sine monasterio monachus.
Sedeat itaqꝫ solitari⁹ ꝛ tace
at: qꝛ mūdo mortu⁹ ē: deo āt vi
uit. Vnꝺe scat nomē suū. Mo
nos.n. grece: latine est vnus:
achos grece: latine ē tristis.
vñ ꝺr mōch⁹.i. vn⁹ tristis. Se
ꝺat g⁹ tristis ꝛ officō suo uacz
Item pascal.ij. victori bonoñ.
epo. Ne bsqꝫ epox pecia epa
lia iura monachi nō vsurpēt.

Peruēit ad nos: vñ valde
miramur. q qdā mōchi et
abbates in pochia vr̄a ꝫ scō
rū decreta epalia iura ꝛ offi
cia sibi arragāter vēdicāt: vz

pñiā dare: ꝛ rmissionē pctox
recōciliationē penitētiū ꝺeci
mas ꝛ ecclias: cū absqꝫ ppij
epi lria uꝫ aplice sedis auc̄te
hoc nallaten⁹ psumē debeāt:
sic in chalcedonēsi pci. de h⁹
mōi scis pfib⁹ statutū ē: ꝛ sub
anathēatis vinclo mōchis
bus phibitū. Judan⁹ ite
dilectōi tue: vt eos puēie
ne talia deiceps psumāt: c
phibeas. Item calixt⁹ p
pa. De eodem.

Interdicim⁹ ēt abbatib⁹
ꝛ mōchis publicas pñias
dare infirmos visitare ꝛ vnctō
nes facē ꝛ missas publicas cā
tare. Crisma ꝛ oleū psecratō
nesqꝫ altariū ordinatōes clico
rū ab epis accipiāt: in quoꝝ
pochijs manēt. Item alexā. ij

Mōchi inꝫ claustra morātes clicox officia exteri⁹ñ mistrāt

Vxta chalcedonensis te
norem optimi pcilij mona
chis q̄uis religiosis ad nor
mā sācti bñdicti intra claustꝝ
morari pcipimus. Vicos ca
stella ciuitates pagrare phi
bemus: ꝛ a populox pdicatō
ne oīno cessare cēsuimus: nisi
forte qs de sue aie salute so
licitus: vt eox hitū assumat:
eos intra claustꝝ psulē uolue
rit. Item ex pci. chalcedonē
si. Mōchi qui sunt in ciuitatibus: epo debēt eē subiecti.

Vi vere pureqꝫ solitariā
eligūt vitā: digni sūt q̄uēi
ēti honore. Eos vo q p singu
las ciuitates seu possessiones
i mōsterijs sūt: placz nob epo
eē subiectos ꝛ geti opaz dare

cautelā: ne aliqué ibi ñ babtizatū ꝓtigat mori
n Oleum infirmorum vel catbecuminorum.
urta.

Vi vere solitariā.i. hēremitā vitā. b Eos qhz di
gni sunt honore. c Eos vo.i.tñ. Et adꝺsatōe ista
videt: q hēmite ñ subsūt epis qō qdā pcedūt: qꝛ silo uste
q̄ nō bñt regē. Sz nos ꝫ: vt.xcuj.di.nulla rōe.xi.q.uj.si át

Nōui.ē.xlij.di.gescā. f Institorē.i.negociatorē
g Nec filiox.i.paupex
b Lanes histriones meretrices ꝛ lecatores.
i Lia.p alcor.a sacramētis ipsox. k Secu

ris q; succ
cisus ē mundo.ſ.
e.placuit.
l Si munus. Sz
vñ faciet mona
chꝰ elemosynam
vl oblatōem q mi
hil hz.pꝓiuz nec
ei ꝺter necessaria
hz aliqd recipere
ar.hic:ꝛ corpori
suo nō dz subtra
hēnecessaria: de
cō.di.v.ñ medi
ocriter: qdaz di
cūt q nōie mona
sterij offeret. ar.
luij.di.abbati. ꝛ
hoc si hz admini
strationē. vl dic
munꝰ.i.decimā.
in Si peccaue
ro. ergo secula
ris platus potest
ercōicare mona
chū.ꝛ est ar. q si
monasterium ali
quod ē iurta ter
minos alicuius
archidiacōat⁹ q
archidiacon⁹ hz
iurisdictōez i ipm
monasteriuz. ad
idē facit.ſ.c. p
rimo.xciij.dist.a
subdiacono:ꝛ ex
de offi.archidia.
c.vlt. ecclesia.n.
que ē infra terri
torū alicuꝰ sub
illius ē iurisdictōe
vt.ſ.q.vij.omnes
ar.ꝺ xvij.q.ij.p
uenit.ꝛ.c.ꝺudū.
ꝛ ex ꝺ capell.mo
na.dilectus.
n Ecclesia ha
bet.p:es by
terox.si itelligaſ
de illis psonis q

sunt plati monachox planū est. o Senatū
Sz si caplin ꝺr senat⁹ ꝛ senat⁹ ſstituit.hoc nōmine fame
vt.ff. de postulā.l.i.§.de q. ergo ꝛ caplin. nam ꝛca
pitulū qñqꝫ dispēsat: vt ex ꝺe si. er insinuatōe: ꝛ ar.
ex.ꝺ pbē. cū ñ iguorēſ. Sꝫ i hoc ppaſ caplin senatui
nā sic a sniā senat⁹ ñ appellaſ: vt.ff. a q.ap. nō l.i.i.
nec a capitulo: ut ex ꝺe his q fi.a maio. par.c. cū in
cū ctis. vñ ꝺico q caplꝫ eligēdo idignū ꝺispensat cū

ipo. nisi sit talis dispēsatio q̄ phibita sit ei quēadmodū ꝺico
epo.
Placuit. b logr de monachis nō ha
bētib⁹ populum.
b Neqꝫ filiū. ñ ē licitū sibi facē ꝓmatres:ut.xviij.q.ij.puēit
c Negocijs. nisi iube
tur.ſ.e.quere.
d Mortuus. b
q igressus rel
gperaꝛ mōt
iuris ē
vl ꝺ

bēt e
nec ꝺ
b⁹ cog
cesſ.pla.
epalia
vt ex ꝺ pc
f Vel aplic
ꝺe pfir.vti.vl im
recta.hz ꝺic q nō p
firmari quo ad hoc q
possint remoueri cum
opus fuerit.
g In calcedonēsi.ſ.e.
q vere. Et sub ana
themate inligendi.
i Interdicim⁹. publi
cas pñias. hoc eni
ad epos ptinet: vt.l.ꝺi.
in capite.
k Et missas. qs nec alij
debēt i monasterijs pu
blice cantare pplo: nisi
fuerit iuitati: vt.xviij.q
ij.ꝺudū.ꝛ.c.luminoso.
ꝛ c.abbate.
l Ab epis.hz cū h°.c.log
r ꝺe ñ bñtib⁹ pplm: qre
pcipiūt oleū vl chrisma
cū pplm ñ bēant. ꝛ° ad

Dic ẽt nota q̃ heremita põt uocari ad prelaturã: ut ex ō elec. cũ ad monasteriũ. qualẽ autẽ uitaz hr̃e debeãt nõ reperi: tñ pr̃iuilegiũ cleri hñt: uł ꝺ apparet.

queras qũo hẽ ossit eligi ad p̃ magis stri tã uitã r. q

ij. mo bates. s. ene .s.e.

missas. pu as. sed nonne cite ꝓbiuit: ut. s. interdicimus: sed dic q̃ loquit ꝺ de monasterio habẽte populũ.

g ¶ Suspẽdi. i. abstinere. io.

b Dmonẽ. ne pie. secus si sunt iniuste xvij. q. iiij. quicũq;. ff. de reli. siquis. §. hec actio. xij. q. ult. quia. ff. de cõdi. instit. quidã. imo ad eꝑm spectat exequi uolũtates defunctoz: ut ex de testa. si heres.

i Onsideratio.

k Ubicunq;. legit. s. xvij. q. ij. ubi cũq;.

l ¶ Imꝓbitatẽ. immo q̃ nõ hñt populũ.

m Uidã monachi. epo. põt ergo episcopus monacho ꝑcipere ꝛ iniungere ei aliquã legatiõez: ut. s. e. q̃ ve. similiter abbas: ut. j e. monachi.

atq; obseruare ieiunia et oꝛationes in locis qbus semel ꝺeo deuouerint pmanentes: ꝛ neq; cõicare ecclasticas nec q̃ seclares aliquas attractare actiones relinquentes p̃ p̃pria monasteria: nisi forte iubeãtur ꝓpter vrgẽtes necessitates ab ipius ciuitatis epo ꝛ neminẽ seruoz̃ suscipi i monasteriũ: ut sit cum eis monachus: nisi cum ꝺñi p̃pij licentia. Pretereuntem uero hec ecreuimus extra cõionẽ eẽ: nomen ꝺñi blasphemeter. onuenit ergo ciuitatis epũ urã ꝛ solicitudinẽ necssariã monasterijs exhibere. Ysis ita rñdetur: Auctoritas illa nicene synodi ꝓhibet monachos de monasterijs exire: et p̃ capellas sepulturas mortuoꝝ celebrare: ꝓfluere uideli cet more clericoz̃ ad cuiuslibet exequas celebrãdas. Ceterum si apud monasteriũ aliquis semetipm tumulari voluerit: nõ est ꝓhibẽdus. Un gregorius scribit ioanni epo de urbe ueteri. Uisse celebrari mortui sepeliri in monasterio non ꝓhibentur.

A Bapitus abbas monasterij sancti gregorij infinuauit nobis plurima se a vestra sanctitate grauamina sustinere: q̃ in eodẽ monasterio missas ꝓhibeas celebrari: mortuos etiã interdicas sepeliri. a qua inhumanitate vos hortamur suspendi: ꝛ sepeliri ibi dẽ mortuos: missas celebrari nulla ulterius habita ꝓtradictione pmittas. Idem carolitano epo venerio. Nõ sũt cassãde pie volũtates defunctorum.

A Dmonere te volumus: ne pie defunctoz̃ volũtates tua qõ absit remissione cassẽtur. Item gelasius. Testatoris arbitriũ seruari oportz.

O Onsideratio ecclesiastice vtilitatis hoc postulat: ex iusta ꝺispositione testatoris seruandũ arbitriũ esse. Item ex ꝓcilio triburiẽsi. De eodẽ

U Bicunq; facultates rerũ ꝛ oportunitas tp̃m suppetit ꝛc. sicut in eodem. c. supra legitur in causa eoz̃ q̃ de diocesi ad diocesim transierunt.

Ecce his auctoritatibus patet: q̃ siquis apũd monasteriũ sepulturã sibi eligere voluerit: libere a monachis põt sepeliri. Un liquido colligitur ꝓhibitionẽ illam nicene synodi ꝓpter imꝓbitatez̃ circuagãtiũ esse factam. Unde in chalcedonensi ꝓcilio legit. Monachi q̃ sine licẽtia episcopi vagãtur: ad ꝓpria loca redire cogantur.

Q Uidaz monachi nihil habentes sibi iniunctũ a p̃prio epo: interdum vero etiã illi qui ab eo fuerãt excõicati: veniũt ad ciuitatẽ ꝓstantinopolitanã: ꝛ in ea pturbationes tranquillitati ecclĩastice inferunt: ꝛ diuersoꝝ domos corrumpũt. Statuit igitur sancta synodus hos primũ commoneri: vt exeant a regia ciuitate: demũ eos iuxtos deiici ac inde p̃ defensoꝛẽ cõpelli: ut ad sua loca perueniant. Item pelagi⁹ papa paulino solitario. Uõchi circũuagãtes p̃ defẽsores sunt cõpellendi.

P Robinum samarie ꝛ milianum atq; ꝓbinianum uel alios pseudo monachos ioãni defensori p̃cipimus: ut eos debeat detinere: quatenus si quã desiderant sue cõtentionis rõnez̃ cognoscere: ad nos ut informẽtur debeãt exhiberi. Certe si sola abstinatione ab ecclesiastico corpe sũt scissi in reatina ficut periti insula ut exulent: p̃dicto defensori duximus iniungendũ. Item tez̃ leo papa. Nullꝰ möchꝰ ꝓter ꝺñi sacꝺotes auꝺat p̃ꝺicare

A Ꝺiscimus illud etiam: qõ nobis ꝓpter imꝓbitatẽ

n ¶ Excõicati. ergo monachi põt excõicari ab epo ut. xviij. q. ij. abbates. ¶ ab aliis prelatis: ut. s. e. alia.

o ¶ Inuitos. per brachiũ seculare ẽ obediẽs cõrigẽdus: ut. s. di. xvij. nõ licuit. et ri. q. i. petim⁹.

p ¶ Ut ad loca. sua redeãt. uel ꝺi erium mittant: ut j. c. primo.

q ¶ Ad loca. hoc ẽ regulare: ut sẽp primo cogant̃ redire ad monasteriũ suũ: ut. xxvij. q. i. nec aliqua mi. ꝛ c. ipudicos ꝛ c. puellas. nisi se pius delinquat: uel primũ monasterium sit nimis ꝺissolutus: ut. xx vij. q. i. siqua. ꝛ c. sigs rapuerit.

a Robinũ. de tinere. nec talis detẽtoꝛ ici dit in canone: eẽ de sentẽ. excõ. ut fame.

b ¶ Ad nos. nam cũ de fide ꝺubitaꝛ: romana ecclesia est cõsulenda: ut. xxij. q. v. de liguriõ.

c ¶ Insula. nõ pe nam canonicam esse exiliũ. l. ꝺi. accedens. ꝛ ꝺiui ij. q. iiij. hi q episcopos. io.

d Discim⁹. sacerdotes. uel p̃ licẽtiã sacerꝺotũ. nec obstat xxv. ꝺi. plectis. q. bi ꝺr̃ q̃ ꝺiaconi põt p̃ꝺicare: sic xcij. ꝺi. in sancta. uł ibi p̃ꝺicare potuit p̃ legere. sit laici p̃ꝺicãt ꝛ mulieres ꝺe licentia

sacerdotis: vt .s. di. xxiij. mulier in fi. Sed nunquid subdiaconus pōt predicare? ita: quia prelatōem et ↄ curā aīaꝝ habere pōt: vt eī de eta. ↄ quali. prete/rea. predicat ergo rōne prelatōis: sed non ordinis: q̄ locuꝫ sacerdo/tis obtiet vt. xciij di. precipimus. Templarij aut et hospitalarij ideo predicant: q̄ ha/bent de hoc pri/uilegiū. Sed qd si aliqui sint falsi predicatores ↄ a/liqua lucrentur: nūquid restituēt illi ecclesie? videt ꝙ nō: quia nō re/fert quis vel qua/liter predicet: ſz que predicet. tit. dist. .5m. ↄ aplus dicit in epistola ad philippēses: siue per veritatez siue per falsitatez christus annūcie/tur: i hoc gaudeo ↄ gaudebo. Dic, ꝙ aplus gaude/bat de conuersis non de predican/tibus. Ar. tamen ꝙ ecclesie acqui/ritur. ff. de inoff. testa. l. posthum⁹ §. siquis. vbi dici/tur ꝙ si extraneꝰ expugnauit testa/mentū: hoc ei nō ꝓdest. sed legiti/mis. io.

Nota. Nece. parochia/num. j. de penit. di. vj. placuit.

Nota. Nē pōtium. defensor. i. iudex vel aduoca/tus vel ꝓcurator negociorꝫ secula/riū: sic. i. q. iij. sal/uator. ↄ eī ne cle. vel mo. sed nec. ñ pōt ergo sine su/perioris licentia esse vel iudex vel aduocat⁹ vel ar/biter: sed abbas pōt hoc facē sine licētia alicuius. nā abbas mona/chos hz in ptāte: ut. xij. q. ij. nō dicatis. vñ ipse non est sub ptāte alicuius. ff. de adult. sic eueniet. ↄ ꝙ possit abbas esse ꝓcurator: habes eī de cen. sopite. eī de trālact. cōtigit. se/culares ergo causas etiā iubētur epis nō pñt agē: ut hic. ↄ eī ne cle. vel mo. rclatū misi mirabiliū psonarū: vt. lxxxvi. di. c. vlt. Itez nec syndic⁹ pōt pstitui i ꝓpria ecclesia: vt eī de syn. sicut. nec ꝓcurator: vt i auē. de sanctis. epis §. aliū. si ali⁹ nō sit eque idone⁹: tūc pōt de līa abbatis: vt eī de testi. insuper. ↄ .j. e. monachi iudex tñ cōstituit monachus a superiore: ut eī de pniis. cum olim. Et nota ꝙ siquā causaꝫ mouēt monachi: plumitur semper ꝙ bono zelo eā moueant: vt extra ō no. op. nū. cuꝫ ex iniuncto. io.

Nota. elasius. defensores .s. di. lxxvij. c. vlt. cōtra vile est illud cōtrarium: q̄ ibi defēsor pomitur ꝓ hostiario: ↄ ideo magi/ster illud voluit soluē.

Octos aut ꝓbos monachos pbyteri honore de/dicatos ꝓdicare baptizare pe/nitentiaꝫ dare debita miseris relaxare decimaꝫ primitiarū oblationē viuoꝝ ↄ mortuoꝝ portione iusta pfrui debere moderata dispēsatione cōmē/damus: ut iuxta apostolum: de altario cui seruiūt viuen/tes ꝓ obsequiū dominice, ple/bis panem et vinū imaculata benedictione transformēt in/ corpus ↄ sanguinē dñi nostri iesu xpi. Item innocentius papa. Beneficijs ecclesia/sticis monachus presbyter li/bere perfruatur.

Si monachus ad clericatū ꝓmoueatur: beneficia ꝓ/stētur ei pleniter ↄ annone et decime donētur absq; vlla di/latione ↄ minoratione: ut q̄n/to melius possit iuxta possibi/litatē quando necessitas exti/terit: ad opa ecclesiastica et ipam restaurādam ecclesiam aditoriū faciat. Item gre/gorius. De eodem.

quorundā monachoꝝ religio/nis vestre verbis mandatis p/vicarios vestros hoc spāliter statuētes: ut preter dñi sacer/dotes nullus audeat pdicare/ sine mōachus siue laicus ille/ fit: qui cuiuscūq; sciētie noīe/ glorietur. Nota. cce in hoc. c. et/ vitiū est expressuꝫ: ↄ generali/ pstitutōne euacuatū. Qō ue/ro pniam dare ꝓhibent: inde/ ē ꝙ nulli sacerdotū licet alte/rius parochianū ligare ul' sol/uere. Monachi aut ↄ si in de/dicatione sui pbyteratus: sic/ ↄ ceteri sacerdotes baptizan/di pdicandi pniam dandi pec/cata remittēdi bñficijs eccle/siasticis pfruēdi rite potesta/tē accipiunt: ut ampli⁹ ↄ pfe/ctius agant ea q̄ sacerdotalis/ officij esse sanctoꝝ patrū ꝓsti/tutionibus cōprobant: tamen/ executionē siue ptātis non ha/bēt: nisi a populo fuerint ele/cti ab epo cum cōsensu abba/tis ordinati. Ecclīasticas vo/ atq; seculares actiones attra/ctare ꝓhibentur: ut non pti/mant sibi patrocinia causaruꝫ/ nisi ab epo cōmoniti fuerint./ nec secularibus causis occu/pētur: ut rescindeāt cognitores/ dirimendaꝝ litium. Item pe/legius scribit antonine patri/cie ↄ decie. Monachus de/fensor fieri non debet.

De presentiū portitore: ꝙ/ defēsor factus nō ē: nulla/ vobis animi molestia sit: quia/ satisfualde amarissimū habeo/ de isto ꝓposito ad aliud offi/ciuꝫ homines deduci: in quo/ nullo modo que a monachis/ deo ꝓmissa sunt valeāt adim/pleri. oīmoda enim ē illius ha/bitus ↄ istius officij diuersitaſ/ illic enim quies oratio labor/ manū. at hic cansaꝝ cognitio/ quentiones actus publica li/tigia ↄ quecūq; vel ecclesia/stica instituta uel supplicātiū/ necessitas poscit. faciat autē/ ↄ deus: ut tales sint hi uel qui/ a nobis in isto habitu nutriū/tur uel in manasterijs crescūt/ ut ꝓuecta etate ↄ vita ꝓbata/ nō ad litigioꝝ officia sz ad sa/cerdotiuꝫ valeant ꝓmoueri.

Nota. elasius tñ sicut in tractatu/ de ꝓmotionibus clericoꝝ in/uenitur in capitulo illo: Mo/nachus nouitius ↄ. ꝓmittit/ illos ex dispēsatione fieri de/fensores. Qō vero sacerdo/talīū officioꝝ potestatem ha/beāt: testaī ambrosius dicēs.

Clericorum officia celebra/re monachi presbyteri nō ꝓ/hibentur.

Octos aut ꝓbos mona/chos pbyteri honore de/dicatos ꝓdicare baptizare pe/nitentiaꝫ dare debita miseris/ relaxare decimaꝝ primitiarū/ oblationē viuoꝝ ↄ mortuoꝝ/ portione iusta pfrui debere/ moderata dispēsatione cōmē/damus: ut iuxta apostolum:/ de altario cui seruiūt viuen/tes ꝓ obsequiū dominice, ple/bis panem et vinū imaculata/ benedictione transformēt in/ corpus ↄ sanguinē dñi nostri/ iesu xpi. Item innocentius/ papa. Beneficijs ecclesia/sticis monachus presbyter li/bere perfruatur.

Si monachus ad clericatū/ ꝓmoueatur: beneficia ꝓ/stētur ei pleniter ↄ annone et/ decime donētur absq; vlla di/latione ↄ minoratione: ut q̄n/to melius possit iuxta possibi/litatē quando necessitas exti/terit: ad opa ecclesiastica et/ ipam restaurādam ecclesiam/ aditoriū faciat. Item gre/gorius. De eodem.

Nota. Octos.

Si monach⁹. mino/ratiōe. simile .i. q. iij. c. vlt. ↄ est ar. ex quo/ quis est electus canoni/cus: statim habebit fru/ctus prebende plene/ vt alij: eī de preben. re/latuꝫ. fallit hoc extra ut/ ec. bene. vt nostrum in/ fi. ↄ de insti. cum ve/nisset in fi.

Nota. Restaurandaꝫ. ar. ꝙ/ habēs ecclesiam debet/ reparare eam: vt eī de/ ec. edi. de his. ↄ. c. vlt./ hoc verum, est si habet/ tertiam quam debetur/ fabrice: vt. x. q. i. decre/uimus. ↄ. q. iij. vnio. io.

Moderamine. p̄o
p̄nor. ar. q̄ ō bo
nis eccliaꝝ possum⁹ lub
uenire p̄ sanguineis: ut
lxxvi. di. nō satis. ſz p̄ri
mes ḃ appellat fideles
m ¶ Sibi vēdicēt. cū er
gō eccl̄ia possit uēdicaꝛ
decimas: ptz q̄ dn̄ium
decimaꝝ ē penes eccle
siam: ſz decima nōdū sit
tradita ei. decime. n. ſt
dei: ut. j. e. reuertimini.
vñ ēt quēlibet possesso
rē eccl̄ie q̄uenit sup de
cimis: ut. j. e. decie. hoc
n. ē p̄uilegiū eccl̄e q̄ re
nōdū tradita facta est
dn̄a rei: ut cē de p̄sue. c.
ij. in fi. C. de sa. sanc. ec.
ut int̄ diuinū. qdā tñ di
cūt q̄ eccl̄ia ñ possit uēdicare decimam: nisi se
gregata sit: q; q rē uēdi
cat specificare eā debz
ut ex de ap. significanti
b⁹. ſz hoc mhil ē q; icer
tā ptē possū uēdicaꝛ: ut
ff. de rei vē. q̄ de tota. ꝛ
l. er diuerso. ꝛ. l. ult. sed
adhuc alia rōe videt q̄
eccl̄ia nō pōt decimam
uēdicare: q; nisi decima
sit segregata ab alijs bo
nis nō definit esse p̄rio
ris dn̄i. ff. de postli. l. ij.
§. ult. sed illud ē q̄n̄ deci
ma debeꝫ ex uoto: aliō
q̄n̄ ex iur. dicas ergo q̄
ſz decima nōdum sit se
gregata: q̄ tñ ē eccl̄ie.
uel dicas q̄ totuz illud
frumētū ē cōe: quia cuz
frumētū volūtate dn̄oꝝ
cōmiscet: fit cōe ꝛ qōli
bet granū fit cōe: ut tūc
daꝫ actio cōi diuidūdo
ūt diuidaꝫ. sed si sine vo
lūtate dn̄oꝝ ē p̄mixtū:
tūc nō fit cōe: sed uēdi
care pōt uterq; ptē suā
ff. de reiuē. si frumētuz.
ꝛ inſti. de re. di. §. si duo
rū. ſz nec illud uidetur
posse stare: q; cū semen
nō fuit cōe ergo nec fru
mētū. vl dicaꝫ q̄ decie
petanꝫ p actōem p̄sso
riā: q; ius p̄stādi deci
mā ē seruitꝰ q̄dā. vl ue
riꝰ dicas: q̄ petūt p̄di

Moderamine aplice auctoritatis decernim⁹: ut mo
nachi si p̄e sbyterij honore ō
dicati sunt cū ligandi solven
diq; potestate decimarū p̄
mitiarum oblationū donatio
num: que fiunt p̄o vinis et p̄
defunctis portionē iuxta ca
nonem ad suam p̄ximorum
q; utilitatem merito pfectio
ris iusticie non minus q̄ cete
ri sacerdotes laudabiliter si
bi vendicent. ¶ Idem. Cle
ricorum officia monachi p̄
sbyteri libere administrent.

EX auctoritate huius de
creti quod apostolico mo
deramine ꝛ pietatis officio a
nobis est cōstitutum: sacerdo
tibus monachis apostoloruz
figuram tenentibus licet p̄e
dicare baptizare cōmunionē
dare p̄o peccatoribus orare
penitētiaꝫ imponere atq; pec
cata soluere. ¶ Idē ex decre
to bonifacij pape. Monachi p̄sbyterij honore ōcorati potestatem habent ligandi ꝛ soluendi.

SUnt tamen nonnulli nul
lo dogmate fulti audacissi
me quidem zelo magis amari
tudinis q̄ dilectionis inflam
mati asserentes monachos q̄
mundo mortui sunt et deo vi
uūt: sacerdotalis officij potē
tia indignos neq; penitētiam
neq; xp̄ianitatem largiri neq;
absoluere posse per sacerdo
talis officij diuinitus sibi iniū
ctam potestatem. sed oīno
labūtur. neq; enim beatus be
nedictus monachoꝝ p̄cepto
r almificus huius rei ali
quo modo fuit interdictor: ſz
eos secularium negociorum
edixit expertes foze tantum
modo: quod quidem aposto
licis documentis et omnium
sanctorum patrū institutis ñ
solum monachis sed etiā ca
nonicis magnopere imperaꝫ.
nemo enim militans deo im
plicat se negocijs secularib⁹.
Tantoꝝ igitur patrum institu
ti exemplis: quibus periculo
sissimū est refragari: credin⁹
a sacerdotibus monachis li
gandi solvendiq; officium ꝺo
operante digne administrari:
si eos digne cōtigerit hoc mi
nisterio sublimari. Decertan
tes igitur monastice pfessio
nis p̄sbyteros sacerdotalis
potentie arcere officio omni
modo p̄cipimus: ut ab huius
cemodi ausibus repimantur
in posterum: quia quāto q̄sq;
est celsior: tāto ꝛ illis erit po
tentior. His oīb̄us aucto
ritatibus perspicue monstra
tur: monachos posse peniten
tiam dare baptizare ꝛ cetera
sacerdotalia officia licite ad
ministrare. Qō vero populi
electione episcopoꝝ institu
tione ꝛ abbatis consensu po
testatem suam exequi valeāt
hieronymi gelasij et gregorij
auctoritate probatur. Ait. n.
hieronymus ad rusticum mo
nachum. Digne in monasterio viuens per populi electō
nem ad clericatum poterit p̄
moueri.

SIc viue in monasterio: ut
clericus eē mereaꝛis. mul
to tempoꝛe disce que postmo
dū doceas: ꝛ inter bonos sē
per sectare meliores. Qō si
populus vel episcopus te in
clerum elegerit: age ea que
clerici sūt. Idem ad eundē
In ordine clericatus promoueri monachi possunt.

SI clericatus titillat desi
derium: discas quod pos
sis docere: ꝛ rationabilē deo
offeras hostiam: ne sis miles
p̄uſq; tiro: ne p̄ius magister
sis q̄ discipulus. Non est hu
militatis mee neq; mēsure iu
dicare de ceteris ꝛ de minis
tris ecclesiarum sinistꝝ quip
piā dicere. habeāt illi ordinē
suum ꝛ gradum. quem si tenu
eris: quomodo tibi in eo vi
nendū sit: editus ad nepotia

tōe ex canone vl̄
iudicis officio.

n ¶ Auctori
tate. aplor
i. lxxij. discipulo
rū. xxi. di. i nouo
epi. n. tenēt locuz
ipsoꝝ. lxviii. dist.
quoꝝ uices. vl̄ p̄
p̄ie quo ad p̄p̄a
oꝝ renūciatōez

o SUnt nōnul
li. bñdictus
ar. q̄ oīa q̄ nō. p̄
bibuit bñdictus:
sunt cōcessa mo
nachis. sic. xxviij
q. i. iam nūc. xxx.
q. iij. illud.

a ¶ Canonicis. re
gularib⁹. immo i
otb⁹: ut videtur
ar. lxxxviii. di. c.
i. ꝛ etiā p̄ totum.
xi. q. i. te quidem
xiiij. q. iiij. c. ij. et
xv. q. ij. c. i. xxiij.
q. iij. bis a ḡbus
ex de postulā. cle
rici. ex ne cle. vel
mo. multa.

b SIc viue i mo
nasterio. mi
to. i. usq; ad ōcre
pitam etatem: ut
xxviij. di. nullus.
vl̄ multo. i. q̄ qui
quēniū: ut in pe
nio. ff. de sepul.
i. §. qō dictū. Ut
trienniū. C. ō fidei
cō. l. i. Vel p̄ bie
niū: ut inſti. de lit
teraꝝ ob. Ar. b ꝺ
momentaneos
magistros. lxx. di.
si officia. q; ñ me
diocrit errat: qui
min⁹ bonū pfert
tē. ꝛ. j. de cō. di.
v. nō mediocrit.
ꝛ ar. q̄ potiꝰ sem
per magistri sūt
audiendi: ut. xx.
di. de qb⁹. ar. ꝺ
ff. de edi. edic. p

c SIcipiūt.
SI clericatus
titillat. i. delectat.

d ¶ Humilitatū.
i. p̄uitatis.

e ¶ Cõtuberniũ. eẽ dõsta. mo. monachi. ꝛ. xx. q. ult. c. ulti. f ¶ Cõtubernũ. ar. q plus ualet vita cõis ꝯ vita heremitica: vñ ab heremitica vita licite trãsitur ad monachatũ: ut dicit. s. e. quere. ꝫ a monacha li ad hẽmiticã nõ põt nisi ꝺ abbatis licẽtia fiat rõe debilitatis: ut. xx. q iiij. monachũ.

g ¶ Et absq; doctore. si. xxxvij. di. relatũ.

b Iqs petierit. al's uon possꝫ: ut. lviij. di. c. i. ꝛ. ij. ꝛ. j. e. monachi.

i ¶ Vel ppli. ppli nõ ẽ eligẽ: ꝫ testimoniũ dare electo: ut. xxiij. di. c. ij. sed eps ul'archidiacon⁹ ul'archipresbyter eligit sm ꝯsuetudinez loci: ut eẽ de offi. dele. sup co.

k Monachos. nec saltu. i. ꝑtermissis ordinibus: ut. lij. di. solicitudo. uel. i. nõ seruatis interstitijs: ut. lxxvi. di. in singulis. ꝫ est contra. lxxvij. di. c. ult. ubi dicitur: q monachus omnes ordines infra annũ põt reciꝑere. sed illud est ꝺ dispẽsatõe. qõ hic dicit ẽ ius cõmune.

l ¶ Ad eꝑatus. ut si sit presbyter post x. ãnos põt eps fieri: ut. lxxvij. di. gcũq;.

m ¶ Superius. s̃ lxxvij. di. c. i. ij. et iij. io.

n Os autez. opera. ar. q si clericꝰ scit operas aliquas: illas teneꝫ prestaꝛ ecclesie. extra de postu. c. fi. sed cꝰ expensis ꝑstabit eas: videꝫ q exnum liber te docere poterit. Nũc monachi cunabula mores; discutimus: ꝛ eius monachi qui liberalibus studijs eruditus in adolescẽtia' iugũ xp̃i collo suo imposuit. Primumq; tractanduꝫ est: vtrum solus an cum alijs in monasterio viuere debeat. Vbi placet vt habeas sanctoꝝ cõtubernium: nec ipe te doceas ꝛ absq; decore ingrediaris viã quã nũq; ingressus es. Item gelasius papa. In loco qué abbas iudicauerit: monachꝰ eligatur: ꝛ ab episcopo sacerdos ordinetur.

Quis monachus fuerit: qui uenerabilis vite merito sacerdotio dignus videatur: ꝛ abbas sub cuius imperio regi xp̃o militat: illum fieri presbyterũ petierit: ab episcopo ꝺz eligi: ꝛ in loco quo iudicauerit ordinari: omnia q̃ ad sacerdotij officium pertinent: uel populi uel ep̃i electione, quide ac iuste acturus. Item syricius papa. Ex pore maturitatis ecclesiasticis monachi, promoueant ordinibus

Monachos quoq; : quos morum grauitas et vite ac fidei institutio sancta commẽdat: clericoꝝ officijs aggregari ꝛ optamus ꝛ volumꝰ ita ut qui iuxta, tricesimũ annum etatis sunt digni: in minoribus ꝑ gradus singulos crescentes tempore ꝑmoneantur ordinibus: et sic ad diaconatus vel presbyterij insignia mature etatis consecratione perueniant. nec saltu ad episcopatus culmen ascendant: nisi in his eadem que in singulis dignitatibus superius prefiximus fuerint tempora custodita. Item augustinꝰ ad eudoxiũ. Ecclesiastica officia nec auida electione monachi suscipiant: nec blandiẽte desidia respuant.

Os autem fratres hortamur in domino: ut propositum vestrũ in domino custodiatis: et usq; ad finem vite perseueretis: ac siqua opera vestra mater ecclesia desiderauerit: nec electione auida suscipiatis: nec blandiente desidia respuatis: sed miti corde obtemperetis deo: cũ mansuetudine portantes euz quinos regit: qui dirigit mites in iudicio: qui docet mansuetos vias suas. nec ocium vestruz necessitatibus ecclesie preponatis: cui parturienti si nulli boni ministrare uellent: quomodo nasceremini non inueniretis. Item pelagius papa bono episcopo sauinati.

Selasius quendam ruffinũ monachum iubet sacerdotẽ fieri: ꝛ in quadam basilica ordinari.

In parochia tua, basilica sancti laurẽtij. que in possessione filij et consiliarij nostri viri magnifici theodorij fundata est: officium presbyterij deesse cognouimus. et quia pretaꝰ filius noster nobis retulit se inuenisse ruffinum quendaz monachũ olim sibi in vita ꝛ in omnibus comprobatum: ꝛ hũc postulat ibi presbyterum cõsecrari. quod subito fieri nos prorogata obseruantia non acquieuimus. Id eoq; dilecto tua his acceptis sabbato veniẽte faciat eũ diaconũ: ꝛ si deꝰ voluẽt de postulatõe vel plationе recipiẽda. Item ar. q si alicui de ecclesia iniungit aliqua legatio: te neꝫ eaz recipere: ut. iij. q. i. nulli.

o ¶ Suscipiatis. si. viij. q. i. i scripturis.

p ¶ Necessitatib⁹. s̃. vij. q. i. scias.

q In parochia. i possessione. i. que fuit eiꝰ. si. xviij. q. ij. abbatem. cum. n. fundata est ecclesia nullã bz ptãtez ut. x. q. i. nouerint.

r ¶ Quod subito. tẽpoꝝ egemus ut aliqd maturius agamus. l. di. ponderet.

s ¶ Prorogata. i. dilata

t ¶ Eum diaconũ. ergo subdiaconus erat iste q fuit electus ad regimẽ parochialis eccle. subdiaconus. n. ad hoc licite cligit: ut extra ꝺ eta. ꝛ quali. preterea. immo etiam ad eꝑatum. ut eẽ e. ti. a multis. Item aliud notabile ẽ hic: q si pꝛoꝰ pñtat eꝑo monachũ aliquẽ: q teneꝫ eps eum instituere. ꝛ dicũt qdaz q ꝛ tũc teneꝫ eps eũ recipere: cũ subest necessitas vel utilitas: ut. j. e. cũ ꝑ utilitate. ꝛ. lv. di. presbis. ꝛ id qꝺ legit eẽ de sta. mo. monachi. intelligũt q nõ debẽt ꝑfici parochialib⁹ ecclijs nisi subsit necessitas vel utilitas. io. Sed certe idẽ est de quolibet alio clerico. b.

u ¶ Mediana. cũ cantat sitientes.

x ¶ Mediana. s̃. lxxvij. di. in singulis cõtra.

y ¶ Faciem⁹ .p aliū .quē .n. papa in diaconū ordinat: ām̄o ñ pōt recedere ab ipso: ut .i. q. i. filiū.

a ¶ Iquē in monasticaz .s. vij. q. i. hoc nequaq̄ ꝑ. sed ille ad pñaz descēdit. hic meritū augere ꝓpōsunt. qō vbi nō exp̄mit: ex varietate ꝑsumit admīstratio nū relictaz. ⁊ hoc bene distinguit: eī de renū. post trāslatōem.

b ¶ Onachi. ad officiū nm. officiādo ecclesiā: iz p̄uatiz possūt celebrare.

c ¶ Nec in ciuitatib⁹. nō est dubiū qn a clericatu trāseat ad monachalez vitā: q̄ districtior ē vita monachoꝝ q̄z clericoꝝ sed mirū ē qūo ad cleri calē vitā p̄mittit trāsiri a monachali vita: ut .b. ⁊ ī p̄cedēti. c. ⁊. lviij. di. c. i. ⁊. ij. cum de magis districta vita ad mīꝰ districtā vitā transire non licet: vt. xciij. di. legim⁹ in fi. Kñdeo ad p̄latura iō trāsit ex dispēsatōe: ut p̄ofit: ⁊ tūc votū nō frāgit: q̄ istud ī melius cōmutat. melior ē. n. publica vtilitas q̄z p̄uata .s. e. nosaūt. qui aūt sic trāsit. ut ꝑsit peccat mōtaliṫ. votū .n. frāgit.

d ¶ Cōsensu. hoc est .s. lviij. di. c. i. ⁊. ij.

e ¶ Um ꝓ vtilitate vl ꝓ necessitate. .s. c. primo. ⁊. lv. di. p̄scis sed .s. e. c. i. ī parochia ī distincte loquit.

f ¶ Cū abbatis. videtur ergo q̄ epūs multo ab bate nō possit monachū ꝑficere ecclesie alicui vl facē ipm clericū suū: ut hic. ⁊. s. c. primoꝝ. lviij. di. c. i. ⁊. ij. sed ꝑ. s. e. q vere. ⁊. ij. q. vij. cum pastoris.

g ¶ Diocesana. ī. nec tertiā nec quartaz dabunt epō. sed de hoc notatuz ē. x. q. i. in sūma.

h ¶ Onachi. eccliastic̄i cum .officiādo ecclesiā: sed p̄uatiz possunt celebrare.

i ¶ Utilitas. ergo lz aliqd bonū ⁊ vtile sit: non ⁊ vt rerimus mediana hebdomada p̄sbyterum faciemus: q̄ tenus supueniente pascali festiuitate sacra ministeria ī memorata basilica a psona competēti valeāt adipleri. Item gregorius in registro. Qui ō clerico monachus efficitur ꝓpō episcopo ōdinātē: eps poterit eligi ⁊ consecrari.

Iquem a clericatu in monasticaz contigerit venire ꝓuersationē: si talis vite monachus fuerit: ut eps cui ante militauerat: eū dignum sacerdotio p̄uideat in loco quo iudicauerit: eligi poterit ⁊ ordinari. Item ex p̄cilio agathensi. Sine testimonio abbatis ad clericatus officium monachi nō eligantur.

Onachi ꝙgātes ad officiū clericatus nisi eis testimoniū abbas suus dederit: nec in parochijs nec in ciuitatibus ordinētur. Si. n. necesse fuerit clericū de monachis ordinari: cū ꝓsensu ⁊ voluntate abbatis ꝑsumat eps. Item ex p̄cilio hilerdensi. Cū abbatis volūtate monachi ordinētur: quos ꝓ vtilitate eccl̄e eps ordinare voluerit.

Um ꝓ vtilitate eccl̄e aliquos monachoꝝ in clericatus officio eps ꝓbauerit ꝓmouēdos: cum abbatis volūtate debent ordinari. Ea vo que in iure monasterij de facultatibus offerūtur: in nullo diocesana lege ab epīs cōtingātur. Item ex p̄cilio terraconensi. Sine abbatis imperio ad clericatus officium monachi non eligantur.

Onachi a monasterio foras egrediētes: ne aliqō mīsteriū eccl̄esiasticū p̄esūmāt agere ꝓhibemus nisi forte cū abbatis imperio. similit ñ ē agēdū: nisi eo mō quo fieri dz: ut. xi. q. iij. quid ergo. xij. q. ij. quattuoz. ⁊. j. de cō. di. v. nō oportet. ⁊. ff. de re militari. l. iij. §. in bello.

k ¶ Abbate. pōt ergo monach⁹ eē ꝑcurator ecclesie de licētia sui abbatis ⁊ etiā aliorū .s. e. g vere. ⁊ lxxvi. di. p̄uenit. ⁊ dixi. s. c. p̄sentium. videt ēt q̄ sine mādato: ut. c. de ꝑcu. exigendi. sicut miles ꝑcurat cām sui numeri g alīs ñ pōt eē ꝑcurator: vt. ff. ō ꝑcu. filiusfa. sed hec rō nō hz locū: q: monachus nec cauere pōt ō rato nec p̄stare cautōem iudicatū solui: ad que tenet ꝑcurator. q si ne mādato interuenit: si tñ gessit utiliṫ ⁊ eccl̄ia habet ratū: nō ꝓpt hoc pōt irritari: qō factū ē. c. ō ꝓcu. ñ eo min⁹. ar. ꝑ. xcvi. di. bñ ī fi.

l ¶ Egi. ō terio. res. nam nemo ex dlicto suo facit ꝓditōez suaz meliorem: sic. xij. di. nos ꝓsuetudinē. ff. ō dona. int̄ vi. ⁊ vr. l. iij. §. i. ⁊ ff. qō vi aut clam. seruꝰ. fic eī de simo. sic̄ ī fi. ⁊ eī de sen. ex. fi vere. sic ecōuerso: ex merito nō dz qs ꝓsequi pēnā: eī de fideiuss. puenit. exī de dona. int̄ vi. ⁊ vr. ⁊ fi necesse.

m ¶ Malus chorauta. q icipit cantū ī choro: vl qui choreas ducit.

n ¶ Bonū. ī. pfectī sunt tñ monachi meliores .i. pfectiores clicis: ⁊ sic nō obstat cōr xlij. di. ¶ tūliber.

o ¶ Instructio. sufficit monacho q̄ tñ bon⁹ sit: lz sit illitterat⁹ vel irregularis: q̄ duo nocēt clerico ꝓmouendo. lvi. di. c. i. ⁊. xxxvi. di. illitteratos.

p Nis. aucto. gregorij: ut. .ē. e. c. ij.

q Nē ꝓ cuiuslibet. sacruz i. ep̄atum.

r ¶ Accesserit. bñ dicit accesserit. ñ n. desinit eē ꝓioris ecclie ꝓlatus nisi hēat cozpoz alem possessionez ꝑe: ut. j. xxi. q. ij. si gs iam. ⁊ extra ō elec. cū in cūctis sed de hoc dicit xcij. di. fiq epi.

a Resbyteros abbates. lz quō poterāt clerici seculares eligi i abbates: cuz hoc sit ꝓhibitu: ut eī de elec. cuz cām. ⁊ melius. e. ti. cū in magistrū ⁊. e. ti. cū ad nr̄az ꝓpōdeo: nō eligūtur sed postulāt. fic. lxi. di. ofius. lz forte cū ꝓi⁹ erāt monachi fuerūt assumpti ad paochiales ecclias ⁊ postmodū cū electi essent i abbates uolebāt reciꝑ ecclesias ꝓiozes. ⁊ er hoc videtur esse melioz ꝯditio monachoꝝ q̄ clericoꝝ si monachi licite eligūt ad sec̄lārez ⁊ ꝓmouent ad ꝓlaturas ⁊ clerici ñ possunt eligi ad monachoꝝ ꝓlaturas: ut. .ij. q. vij. sicut. xxvij. q. i. oēs. Sz quero rōnē illi⁹ diuersitatis: lz dicas ioc: q⁹ clericus ñ est peritus i regula monachali: ead̄ rōne nec monachus pōt eligi in episcopuz si non est peritus in regula clericali: ut ꝓ eoz salute retinēt̄ibus.

His oībus auctibus monstrāt: q̄ monachi qui sūt a populo electi: ⁊ ab ipis epis cū ꝓsensu sui abbatis sunt ordinati: legitime ꝓtātem suā exequi valēt. Illud ꝟo gregorij Nemo pōt obsequijs ecclie sticis deseruire ⁊ t̄. de illis intelligēdum ē: qui in numero cardinaliū vel epoz ordinati monasterij sui dispensationē sibi reseruare ꝓtendūt. Uñ idem gregorius scribit martino epo rauennati.

Pro abbatis uel monachi ꝓmotione nullo mō grauētur mōsteria.

Nē ꝓ cuiuslibet monachi aut abbatis ꝓmotiōe ons⁹ fortasse aliq̄ō monasteria sustineāt: studendū est nobis: vt si quispiā mōcho⁹ ex quocunq̄ monasterio ad clericatus officiū uel sacrū ordinem accesserit: nō ibi aliquā ulteri⁹ habeat potestatē. Ydez maximiano syracusano epo.

Qui ecclesijs quoquo modo militāt: abbates monasteriorum esse non possunt.

Resbyteros diaconos ceteroscz cuiuslibet ordis: qui ecclesijs quoquo mō militant: abbates ꝓ monasteria esse nō ꝓmittas: lz aut admissa clericatus militia monasticis nō ꝓmoueātur ordinibus aut si abbatis loco ꝓmanere decreuerint: clericat⁹ nullatenus ꝓmittātur hēre militiā Satis enim incōgruum est: si cū vnum ex his ꝓ sui magnitudine diligēter quis ñ possit explere: ad vtrūq̄ videatur idoneus. Hoc uel generaliter vel speciali ꝓuilegio dictum pōt intelligi: sicut et de quodā mōasterio in regist̄ro gregorij legitur hoc modo.

De quodā xenodochio cuius abbas ad eāpatum eligi ꝓhibetur.

Hinc est etiam q̄ xenodochiū seu monasteriuz q̄ō in eodem francoz regno cōstitutū est: quia per ambitiones ⁊ ꝓtentiones q̄ozundaz nō canonice tractabat̄: a peruersitate maloz liberare cupiens ꝓcepit: ut sine regali ꝓuisione ⁊ monachoz electione nullus ibi abbas aliq̄ vnq̄ subreptione introduceret̄ ꝓcepit etiam vt eiusdē monasterij abbas nunq̄ ad eāpatuz eligeretur: ne forte occasiōe eāpatus abbatia aligd detrimēti pateretur. q̄ō ꝓiuilegiū ita ē illius ecclesie: ut cōem legē regibus uel abbatibus oīno dare nō possit. Non. n. q̄ vni sigillatim ꝓceditur: statim omnibus ꝓuenit. Superioꝝ auctoꝝitate non ꝓhibēt̄ur abbates sacerdotes fieri cum beatus bñdictus iubeat abbatem fr̄ibus egrediēt̄ib⁹ ⁊ regrediēt̄ibus bñdictionez dare. q̄ō non nisi sacerdotū ē Lectōnē quoq̄ euāgelij similiter abbati ad legendum tribuit: quā subsequenti oīone legere fili⁹ sacerdotalis offic̄ij ē. sed tales sacerdotes nl̄ diaconos fieri ꝓhibet: qui in eccl̄iastica militia cogātur iugiter ꝓmanere. Item illud hieronymi ad ripariū m⁊ desideriū. Monachus ñ doctoris sed plangētis habet officiū. Et ad eliodoz: Alia cā ē mōachi: alia clerici. ¶ Et ad rusticū: Sine ꝓcilio ꝓlbteroz mōachos nihil agere licet: nō ita generaliter intelligendū est: ut nulli monachoꝝ liceat docendi officiū assumere: ne beatū gregoriū aut augustinū angloz epm beatū quoq̄ martinū innumeros ēt .ē. sic viue. ⁊. c. sequenti. quod concedo. Sed quid si clericus sit peritus in regula monachali: nūquid tunc pōt eligi in abbatez: cū nō ꝓstitutōis cesset i eo: ut. lxi. di. §. his oībus? dico q̄ nō: quia licet sciat regulā nō tñ ꝓbat⁹ est in ea: ⁊ graue ē ꝓpertos t̄ē. ut. xix. q. iij. monasterijs: quia nec ipse est ꝓbatus i habitu nec ipse ꝓbauit habituz: in quo maxima vis ordinis cōsistit.

b ¶ Admissa. ergo deliquēti dat electio: sic eī de iure. pa. eam. ar. cōtra. ff. de pen. heredi. si rem ⁊ ꝓcciū.

c ¶ Ad utrūq̄. si. lxx. di. sanctoꝝ. ⁊. C. de assess. l. ult. .ē. lxxxix. di. singula.

d Hinc est. nūq̄. sed nōne potius ē op ꝓbandum q̄ ꝓuilegiū q̄ abbas in epm eligi ꝓhibetur. ℟ndeo in hoc est ꝓuilegiū q̄ ecclesia nō cogit̄ dare abbatez: si eligit̄ in epm.

e ¶ Detrimēti. scīet. n. abbates electi in epos dispergere res ecclesie sue cū se recessuros sperant: quia nō parcit populis regnū breue. ar. ff. de exerci. l. i. circa ꝓnci. de peni. di. iij. inter hec circum.

f ¶ Sigillatim. ar. q̄ ꝓiuilegiū ꝓcessum vni nō extēditur ad alios .ē. c. di. Ꝯmodem. vij. q. i. petisti. tñ ius vni ꝓcessum extēditur ad alios. .ē. di. v. ad eius uero. Itē q̄ō ꝓmatibus ꝓcedit̄ videtur ꝓcessū ⁊ q̄ iubsūt eis ut. C. de aduoc. diuer. iu. l. restituēde. Item ꝑsonalia iura nō extēdūt ad alios: tñq̄ ꝓt cōcedi alijs: nā minoz cedit alijs bñficiū restitutōis: ut. ff. e. l. q̄ simioz i ꝓn. lz fit ar. Ꝯ: ut. ff. de admi. tu. l. ex plurib⁹. ⁊ ff. de re. iu. l. oib⁹:

g Superioꝝ auctoꝝitate. ſ. ꝓesbyteros.

h ¶ Abbates. i. sacerdotes non ꝓhibent̄ fieri abbates.

i ¶ Nisi sacerdotum: dt. xxv. di. pe, lectis.
k ¶ Lectoꝛes. hoc mel⁹ intelligũt illi q nouerũt regulã bñdicti.
l ¶ Fieri. supple abbates.
n ¶ Ex eo. sic aliud facit qs i eo q hoꝛ: et aliud i eo q peccatoꝛ
ũt. xxiij. q. iij. duo ista.
o ¶ Monachos. alta solutio.
a ¶ Generaliter. monachos. epis et mouachis interdicit cura et tutela ut. lxxxviij. di. eps. ¶. ē. ō pñtium. ¶. c. monachi a mōasterio: nisi forte miserabiliū pſonarū: ut. lxxxvi. di. c. ulti. Alij vo clici sponte pñt suscipere: ut. lxxxvi. di. puenit. Est ergo ꝓuilegium clerici: q nō tenet recipere tutelã alicuius cuz tñ uelit et possit succedẽ ab intestato qō ẽ ꝛ legẽ illã. insti. de. le. pa. tu. et ¶. lxxxvi. di. puenit. vbi habes de hac mã.
b ¶ Nō deuagãtes. ar. q scholares i scholis ñ debẽt pcipe stipẽdia: ut xij. q. ij. ocesso.
c ¶ Non deuagãtes. ar. cã cessante cessat ꝓuilegiũ. lxxxviij. di. c. quisqs ẽ de cle. nō. re. q non nulli. ẽ de decī. suggestum. C. de resti. multi. l. ult. insti. de ercu. tu. §. itẽ q. reipublice. n. causa absens erculat a tutela: sed si ante fuit tutor silr refutat on⁹ tutele. ff de iudi. l. ij. §. elegãt in fi. ff. p socio actõe. §. itẽ vñ si aliqd ꝓuilegium datũ ẽ religiosis: cessante religione cessat ꝓuilegiũ: ut. xxv. q. ij. c. ult. et ẽ ō v. sig. abbate i fi.
d ¶ Quax collatoib⁹. extraordinariis vel superindictis: ut. j. l. pri. soluant tñ tributũ: ut. C. ō epiſ. et cle. de bis. Iz nouas collatões nō pñt laici ab eis petẽ ꝓpter aliquas necessitates. ut ḃ dicitur. et ẽ de imu. ec. nō min⁹: sed epſ tpe necessitatis cũ charitate a ligd moderate pōt ab eis petere: ut. eẽ de cẽ. cũ apls. Nō ergo ꝛz lex quos ō monachica ꝙuersatione ad sūmũ sacerdotij graduz scriptura testat esse ꝓmotos: cogamur negare officiũ docẽdi hũisse: aut in die ꝓsecrationis sue asseram⁹ eos a pāori ꝓposito discessisse. qō ut inocenti⁹ testat: nulli facẽ lz: noluit ergo hieronym⁹ distiguẽ inr pſonã monachi et clici: oñdẽs qd cuiqz ex ꝓpio officio ꝙueniat. Aliud. n. ꝙuenit cuiqz ex eo q mōach⁹ ẽ: aliud ex eo q cleric⁹ ẽ. Ex eo q mōach⁹ ẽ: sua et alioꝝ pcta deflẽdi hz officiũ. Ex eo q clicus ẽ docẽdi et pascẽdi pplm. Monachos ꝛo nſqz ad tpus eusebij zozinij syricij mōchos simplr ñ clicos fuisse ecclia̅stica historia testat. Idẽ etiã hieronymus refert mōchos scythie ꝙuẽisse in unũ: ut sacerdotez sibi inueniret: qui eis missarum solẽnia celebraret. ¶ tẽ leo august⁹. Oẽs clici uel mōchi tutele imunitatẽ hr̃e debẽt
Generalit sācim⁹ oẽs vizos reuerẽdissimos epos nec nō ꝓsbyteros seu diaconos et subdiaconos et ꝓcipue monachos: lz ñ sint clici: imunitatẽ ipo iure ois hr̃e tutele sine testamentarie sine legitie sine datiue: et ñ solũ tutele eẽ eos expertes: sz etiã cure ñ solũ pupilloꝝ et adultoꝝ: sz et furiosi et muti et surdi et aliaꝝ pſonaꝝ qbus tutores ul curatores a ueteriḃ⁹ legiḃ⁹ dãt. eos tñ clericos et mōchos hui⁹modi habẽ bñficiũ sācim⁹: q ad sacrosãctas eccl'as uel mōsteria ꝓmanẽt: ñ ꝺuagãtes neqz circa misteria diuina desides: cũ ꝓpter hoc ipm bñficiũ eis idulgem⁹ ut alijs oīb⁹ derelictis dei oporẽtis inhereãt misterijs. et hoc ñ solũ in veteri roma uel in hac regia ciuitate: sz in oi tra ubicũqz xp̃ianoꝝ coliꝫ nomẽ obtinẽ sancim⁹. Nouaꝝ etiã collatõũ et soꝛdidoꝝ munerꝝ imunitatẽ acceperit. Vñ pstatin⁹ cũctis scribit clericis iuꝛ sanctionẽ quã ꝺudũ meruisse phibemini: fũdos et mãcipia vr̃a nullus nouis collationibus obligabit: sz vacatione gaꝺebitis. ¶ tẽ impatoꝛ honoꝛi⁹ et theodosi⁹. Ꝓ lacz rõnabilis ꝓcilij tenoze ꝓpso districta moderatõe scribẽ a gbus spãlit necessitatiḃ⁹ eccl'e urbiũ secularũ hẽanꝫ imunel Ꝓma qppe illi⁹ usurpatiõis ptũelia depellẽda ẽ: ne p̃dia usib⁹ celestiũ secretoꝝ dedicata soꝛdidoꝝ mũeꝝ fecerunt. nihil eꝛ ordinariũ abhic supinductiue flagiteꝛ: nulla solicitudo trãslatiõis figneꝛ. postremo nihil ꝑter canonicã illatõz ꝑterqz si aduẽticie necessitat⁹ sarcina repẽtina poposcẽit: ei⁹ fũctoib⁹ ascribaꝛ. Siqs ꝺuenerit: p⁹ debite, ultiõis acrimoniã: q̃ erga sacrilegos iure ꝓmẽda ẽ exilio ꝓpetue deporatonis mulcteꝛ.
Hoc idez daꝛ itelligi de ꝟbis bti filnestri: q obediam mioꝝ erga maiões assignãs ait: Abbas hostiario: mōch⁹ abbati sit subdit⁹ supꝫ in tractatu ōdinādoꝝ. Oñdit g⁹ hiero. q sim plicit mōchis nihil liceat agẽ sine ꝓsilio ꝓsbyteroꝝ. Nec officiũ docẽdi sibi assumẽ liceat sine auctẽ clicoꝝ: nisi forte diuina gr̃a int⁹ ꝓmõti: sic bñs gre. refert in dialogo de btõ bñdicto: q hoies mõtis cassini ad fidẽ adduxit: et aram apollinis q̃ erat ibi erecta subuertit: et de quodaz eqtio cui ãgel⁹ i sõnis appaꝛuit: et eũ ad ꝓdicãdũ misit. q cũ de nitio ligue ꝙrereꝛ: ãgel⁹ fleboꝛbomo liguã ei⁹ retigit: et totũ il ō uitiũ curauit. Qō ꝟo hiero. seipm talibus ꝓnũerat: tale ẽ q̃ dicit: q clerici tenent ad instructiõem munerũ: ut C. de sacrosanc. ec. ad instructiõem.
e ¶ Soꝛdidoꝝ. ut calcis coquẽde: arene fodiẽde. ij. et eoꝝ colonꝫ. ut. lxxxix. di. indicatũ. et eoꝝ familia: ut. xij. q. ij. ecclesiarum.
f ¶ Mancipia uestra. silr uꝛoꝛes: ut. C. de epi. et cle. l. ¶. Novis. x. q. j. omio. et. c. quoꝝ cognoum⁹. et ō cẽ. cũ apls.
i ¶ Placet. celestiũ i. ecclia. vl itelligi ꝓm q̃ est et ō cen. c. i.
k ¶ Extraoꝛdinariũ. i. q repẽtino casu supuenit et ordinariũ et supinductũ: idẽ ẽ. C. ō eracẽ. tribu. l. si diuinũ. li. x.
l ¶ Trãslatõis. i. ñ ẽ trãsferẽda possessio ab eis lz nō soluãt tributũ sẽ fit i alijs. x. q. ij. ¶ qui rem.
m ¶ Nãitatis. nec tũc ꝓ laicos sed ꝓ epm peteẽt collatio a clicis. ut eꝛ ō imu. ec. ñ min⁹
n ¶ Acrimoniã. i. penã q̃ tradit. ff. ad. l. iul. pecul. sacrilegij. et. xvij. q. iij. ꝓ totũ.
o Hoc idẽ daꝛ. q mōachi laici erãt
p ¶ Alit. ¶. di. xciij a subdiacono.
q ¶ Cõuerat. ¶. e. alia. lz ipe esset ꝓsbyt⁹ cardinalis.
r ¶ Alibi. ait. ¶. xij q. ij. gloria.
a Unctis. licẽtia gnãli.
b ¶ Licẽtia. ꝓpij nisi uult⁹ ab alio ꝓsbytero. tũc eni pōt sine lĩia epi: ut. vij. q. i. epi. et ir. q. ij. nullus ꝓmas. ꝓuiatim et pñt celebꝛare: ut eꝛ ō cli. pe. c. iij.
c ¶ Missas. pub li ce.

d De his hic incidenter q̄rit: an monachi debeant dare decimas de agris suis. Pro regula ergo tenendum est quod non teneat dare decimā: misi forte dat se ecclie: aut extra ō deci. a nobis. ⁊ sm hodierna ūra etiā cisterciēses ⁊ alij regulares tenēt dare decimā de oīb⁹ p̄dijs suis q̄ de nouo acq̄rūt siue ea manib⁹ p̄p̄rijs colāt siue nō ut ex de deci. nu per. sed sm vetera ūra ita tenebāt q̄ oībus religiosis concessum erat nō dare decimas de nutrimētis aīaliū suorū. ⁊ de hortis et de noualib⁹ q̄ p̄p̄rijs manibus et sumptib⁹ excolebāt. monachis vō cisterciēsis ordīs ⁊ tēplarijs ⁊ hospitalarijs p̄cessum erat nō dare decimas: nec ēt de alijs p̄dijs q̄ p̄p̄ijs māib⁹ ⁊ sūptib⁹ excolebāt: ut ex. e. per pte. ⁊. c. ad audiētiā. De clicis secularib⁹ dicūt q̄dā q̄ tenēt: siue sint p̄dia ecclesie siue siue p̄p̄ria. Alij fauorabilius dicebāt eos nō teneri dare decias ō p̄dijs ecclie sue sz ō p̄p̄ijs bn̄ tenēt dare: ut. j. e. q̄sti. ⁊. c. decias. ⁊ ex. e. nouū i fine. leprosi āt nō sūt exēpti a ōcis nisi tm̄ mō in hortis ⁊ in aīalib⁹ suis: ut ex ō ec. edi. c. ij.

e S Igs. q̄ clic⁹ clic⁹ g⁹ dat decimā q̄d uex ē de p̄p̄ijs p̄dijs:

f C Īnō abstrahē. res. n. trāsit cum onē suo: ut ex de deci. cū nō sit ihomine: ut. ff. de p̄hē. ēpt. alienatio. ff. ō dona. ad eū §. i. ⁊. ff. ō reg. iū. nemo. ff. de distrac. pig. si credito⁹. q̄ ab ecclia vl̄ alio possessore possit peti decia: ut ex. e. pastoral. ff. ō pac. īt. ⁊ si possessor ptē fructuū ⁊ ille a q⁹ cāz hūit ēt ptē fructuū p̄cepit: uterq; p̄uenīēd⁹ ē: ut ex. e. ti. a nobis. ⁊. c. tua nobis. Sed nūquid pactū istud tenet q̄tum ad p̄trahentes: videl̄ q̄ sic: ut. ff. de pac. epla. §. pactū. sed ō ex de pac. plerīq;.

g C Irrita pactū illō nō obstat: q̄ ab ecclia vl̄ alio possessore possit peti decia: ut ex. e. pastoral. ff. ō pac. īt. ⁊ si possessor ptē fructuū ⁊ ille a q⁹ cāz hūit ēt ptē fructuū p̄cepit: uterq; p̄uenīēd⁹ ē: ut ex. e. ti. a nobis. ⁊. c. tua nobis. Sed nūquid

b Θ Eccl̄ie. ut nouis. q dā hoc itelligūt i eo cāu cū p̄ior ecclia e nomiē ledit al's epūs bn̄ aufert ō iur vm⁹ et dat alij. ut. xij. q. ij. bō⁹ rei: ⁊ c. nulli epōz. ⁊ ex de ex cess. pla. sic vnire. j. ō p. di. i. c. ij. Dn̄s tn̄ scripsit q epūs non pōt auferre vni eccl̄ie ⁊ dare alij iuto sacerdote. nā q̄ō sec̄ē p̄secratū alienari nō pōt xij. q. ij. nulli. ⁊. q. ij. fine exceptōe. Itē q⁹ sacerdos iste nō cogit̄ ō suo facē beneficiū: ut. x. q. ij. precarie. Itē q⁹ p̄iui legiū soli⁹ pape est. vni auferre ⁊ alij dare: ut. ix q. iij. quest⁹. ⁊. c. nunc vō. ⁊. c. p p̄incipale. Itē q⁹ nulli p̄sūmēdū ē cū alteri⁹ iactura. xi. q. iij. figs vō. xiij. q. v. demiq;. ⁊ xij. q. i. pmū. Īt ar. ē. p ipso. j. e. mīstis. sed ō eū ē ex ō ec. edi. ad audiēt̄iam. meli⁹ ex. e. ti. tua. ubi nō obstat ei iuramētū q̄ō fec̄ de reb⁹ eccl̄ie nō alienādis. vñ hec nō vī ee alienatio: ut ibi p̄pēdit̄. Itē auferēdo⁹ vni ⁊ dādo alij eccl̄e sibi subiecte nō vī alienare: sic dādo sc̄ōri nō vī alienar C. de fideicō. uoluntas ⁊ est si. C. de edi. p̄tua. siquis post. ⁊. ff. de le. ij. vnum ex familia. ⁊. l. peto. §. fratre. si. extra de his que fi. a. p̄lela. fine consen. capit. cum apostolica. io.

i Q Uicūq; p̄scīū. j. ō p. di. i. nemo.

k C Ad ātiq̄ores. arg. q ubi ꝓtendit̄ p iur duaz ecclesiaz: semp stand⁹ ē p̄ior antiquior: ut extra de religio. domi. c. i. Item arg. q semp baptismalib⁹ ecclesijs soluēde lūt decie ñ capelle

ut .j.c. pri. t.c. questi. t.c. statuim⁹. t.c. in sacris. t ex.e. ti. nūcios. sm hoc eps ñ dz hr̃e decimas baptismalis plebis t. ruralis eccl'ie: sed tm̃ epalis plebis. de illis. n. loquit. c. t ij. q. ij. nobis. t.c. vulterane. t.c. cōcesso. t.c. q̃ttuor. tm̃ di co q̄ qlibet ruralis ec/clesia ēt dz suas decias i quattuor ꝑtes dimidē: ut vna sit baptismalis ec clesie: alia paupeꝝ: tertia fabrice: quarta capl'i lanoꝝ: lz hodie epi oia occupēt. aliꝫ notatur. s̃ r. q. i. noverit. t j. io. ē exō decis qm̃. b.

l E decimis.

nō i ergo. paschalis. lz quomodo paschalis po tuit dare hoc ꝓmlegi/um monachis: cū sit cō tra ꝓceptū diume legis ut .j.e. decime. t.c. re/uertūnūm. j qó non pōt dispēlari. xxv. q. i. sunt q dam. t. s. di. v. §. i. s. di. viij. q j. lz forte nō ē ab surdū q ꝓmlegiū ꝓce dat q̃uis sit j ius diuinū. lz si j ria ꝓstitōe il lud tolleret: nō posset fi eri. sed nūqd laico posz dare tale ꝓmlegiū? dic q̄ sic. io.

n Uesti sunt. colo/ni. partiarij q ꝓtez fructuū ꝓcipiūt. tses. n. ꝓ ea portōe quā ipsi ꝓ/cipiūt tenenꝫ dare decimas. t dñi eoꝝ ꝓ ea quā ipsi ꝓcipiunt: ut ex.e. a nobis. t.c. tua nobis. i/mo t i pēsionario. colo/no idē iuris ē siue ipe ꝓ pēsiōe ēuat siue domio det certā pēsionē: quia añq̃ alia pēsio det res ē decimāda: ut extra. e. cū boies.

o Ad ecclesias. ꝓpīsſ sumptibus.

p Decimas. si ꝓedia sint i ipsoꝝ parochia. ul logē de decimis ꝑsona libus q dāde sūt ubi sa/cramēta ꝓcipiūt: ut ex e. ad aplice.

a Ecimas. a mona/chis. duplici rōe tū q: nō hñt pplm: tum q: ñ mīstrāt eis spūalia

b Lōit uiuennb⁹. ecce q aliud hñt ꝓmlegiuz epō: ut alie eccl'ie antigoꝝes ꝓpr̃ nouā sinā iustitiā aut deci mā ñ pdāt: lz semp ad antigo/res eccl'as ꝑsoluant. Decias aūt baptismalibus eccl'esijs ꝑ soluendas leo q̄rtus affirmat dicens. Baptismalibus ec/clesijs decime dari debent.

S E decimis iusto ordine ñ tm̃ nobis sz ēt maioꝝib⁹ vi sū ē plebib⁹ tm̃ ubi sacrosācta baptismata dant debere dari i g⁹ nulli licz deciationū ꝓuētū a ꝑoꝛi eccl'a cui assignat⁹ fu erat abstrahē: si ius antigoꝛis eccl'e nouis tribuēdū ñ ē: si ō/cie tm̃mō baptismalib⁹ eccle/sijs dande sūt: ꝑz q̄ mōchi ex ꝓpr̃ijs ꝑdijs decias dare co/gunt. Sz t illa auctoꝛitas ma gociēsis ꝓcilij de vēditoꝛe ul donatoꝛe logt̄: diffiniēs q̄ ille q vēdit aut donat ñ pōt ꝓnen tū deciationū illi eccl'e de tra hē: cui legitie fuēat assignat⁹ mōachi aūt decias t ꝓmitias ñ auctē vēdētis t donātis: sz auctē eiusdē ꝓcilij t pascalis pape detinēt: a qb⁹ diffinitū ē vt monachi de ꝓpr̃ijs ꝑdijs ō cias ñ ꝑsoluāt. sic. n. in mago ciēsi ꝓci. statutū ē. Ho solnāt ó ꝓpr̃ijs abbatel t epi decias

Q Uesti sūt ꝓterea qdā fra tres: q̄ eēnt alīq epi t ab bates q decias ñ sinerēt dare ad eccl'az: ubi illoꝝ colōi mis sā audiūt. ꝓinde ꝛcreuit ille sacer ꝓnēt⁹: ut epi t abbates de agris t vineis q̄ ad suū et frm̃ stipēdiū hñt: ad eccl'as su as deferri faciāt. familie ꝛo eoꝝ ibi dent decias suas: ubi eoꝝ infātes baptizēt: t ubi p totū circulū ānī missas audiūt tē pascal' q̄rt⁹. De ꝓpr̃ijs laboꝛib⁹ monōi t canonici de cimas minime solnē coganť.

D Ecias a ꝑplo sacerdoti/bus acleritis eē redden clerici cōit viuētes q̄ sepatim. t q: idē hñt qō mona chi silr̃ i absolutōe petēda hñt idē ꝓnlegiū cū cano nicis: ut ex de ui. t ho. cle. qm̃ in fi. t ex q cle. uel uo. c. i. t ex de sen. ex. monachi. t. c. ex tenoꝛe in fi. ex de sen. ercō. cuz nō ab homine

d Milites. an militeſ possint ha bere decimas: di ceť. j. q. vij. c. i.

d T ꝑis. t vi cinitas. ar. q ꝓp remotionē vl incōmoditatē multa fiunt licite q̄ alias nō licerēt ut. .e. q. vij. figs vult. lxiij. di. cum lōge. xiij. q. ij. ubi cū q̄ ex ō ec. edi. ad audiētiam. s̃. vij. q. i. tꝑis.

e Unire. sic pa/pa pōt vnire epa tus: sic epūs ꝑes ecclias: ut ex de erceſ. ꝓela. sicut Si queras apud quā istaz eccl'az reſideat dignitaſ epalis: uel an v/treq̄z retineant dignitatē pozem dico q̄ variis mo dis pōt vnri ec/clesie: ul hoc mō ut vna subiiciatur alteri: t ſm hoc dignitas epalis erit i vna tantuz. vl hoc mō posſūt vniri ut ex dua/bus dignitatib⁹ vna fiat dignitaſ t ſz hoc ill̄i qui sunt canonici in/vna: erūt canoni ci in altera: t tam isti q̄ illi canon/ci intererunt ele ctōi epi t alijs cō munib⁹ negocijs Et i tali vnitione distinguēdū cre/do: q̄ aut eccl'e si mul vniūtur: aut vna eaz vnit reli que: q̄ duo sūt pe nit⁹ diuersa. si vna vnit alteri ſz hoc illius naturam t

U ñ greg⁹. papa scribit bñna to epo. c. xxv. Duos epatus i vnū rarge aplica pōt auctas

T ꝑis q̄litas et vicinitas nos locoꝝ inītat: ut cuma nā atq̄ mustanā vnire debea mus eccl'as: qm̃ nec lōge a se itineris interuallo seiūcte sūt nec peccatis faciētib⁹ tanta multitudo ppli ē: vt ſicut olim fuit duos hr̃e ōbeāt sacerdo tes. q: igit̄ cumāi castri sacer dos cursū hui⁹ vite expleuit: utraq̄z nos eccl'as pñtis au/ctoꝛitatis pagina vnisse tibi/q; cōmisisse cognoscas: utra/rūq̄z etiā eccl'iaꝝ scito te esse ꝓpr̃iū pōtificē. Et ió q̄cunq̄z uel de eaꝝ pr̃imonio uel cleri oꝛdinatōne ꝓmotioneue iuꝛ canonū statuta visa fuerit or/dinare atq̄ disponē: hēbis ut ꝓpr̃ius reuera sacerdos li/das diuine legis sāxit auctoꝛ/itas. ceteꝝ a mōchis siue cle/ricis cōit viuētib⁹ nulla rō si/nit: ut milites aut epi aut ꝑso ne qlibz decias ó laboꝛib⁹ seu nutrimētis seu suis ꝓpr̃ijs exꝛ toꝛq̄re debeāt. vñ beat⁹ gre. sic ait: Cōi uita viuētib⁹ iā de faciēdis poꝛtōib⁹ l exhibēda hospitalitate l adipleda mia nob⁹ qd erit loq̄ndū: cū oē qō supest in cāis ꝓjs ac religios eꝛogādū sit: dicēte dño quod supest date elemosynā: t ecce oia mū da sūt vob⁹. V ō ār dr ut antigoꝛes eccl'e ꝓpr̃ nouaſ nec decis nec ulla possessiōe ꝓmuētur: ñ ita itelligēdū ē: ut nullo mō credať licē epo ali/quā ptē possessionū ul deciationū vni⁹ eccl'ie alteri ꝓ tpe tribuē. sic. n. papa duos epat⁹ in unū pōt dirigē: ita t un⁹ ꝑsē tiēte' ꝓpr̃io epo i duos pōt di uidi: uel ēt metropolitano ūi to q̄libet eccl'a ab ei⁹ iurisdi/tione aplica eximi pōt auctē

ꝓsuetudinē ⁊ ꝓulegiū affumit cui vnꝭ ⁊ peribūt ꝺra illi⁹ eccl'ie: ꝙ vnꝭ: vt eꝛ ꝺ ſta. mo. recolētes. circa fi. ſi aūt neutra alteri vnꝭ: ſed ille ſit' vnꝭ. tūc dico ꝙ ꝓsuetudines vel ꝓuilegia q̄ melioꝛa ſūt ⁊ humaniora ꝺetinet illꝺ vnitū. nā cuz malū ⁊ bonū aſſociātur. malū recipit nāz boni. xxxij. q. i. nō ē culpāꝺ⁹: et ar. C. de rei vxo. ac. i ꝓi. ⁊. C. cōia ꝺ. le. iiij. circa fi. tertio mō poſſūt vnīri eccl'ie ꝙ vꝭ ⁊ fm hoc remanēt duo epatꝰ lz idē fit epꝰ vtuſq; eccl'e: ⁊ fm hoc ſi ꝓmo ſuberāt iſte eccl'e diuerſi⁹ metropolitanis ꝓp illā vnionē, neuꝫ metropolitanus ꝓdit iuſ ſuū: ut eꝛ de reli. do. c. ga. ⁊ epꝰ iſte erit ſub ꝺuob⁹ metropolitanis. In primo caſu erit ſub illo: cui pape placuerit: vl' erit ſub metropolitano illi⁹ eccl'ie cui vnita ē altera. illi⁹. n. nāz aſſūpſit: ⁊ ſic ipaꝛ to: qñq; vnit ꝺuas dignitates in vnū: ut i auc. col. ij. ut iudices ſine quoq;. §. illud.

f ¶ Expleuit. ergo ſi eſſz vnꝰ ñ vnire tur: ut. j. e. mkris. ⁊ eꝛ ꝺ ec. edi. ad audiētiā. imo poti⁹ eo mꝛtuo nō ꝺebēt vnīri: ut eꝛ ne ſe. va. c. i.

g ¶ Vtrarūq;. in vtraq; ergo. erit ſedes epalis: ut xxi. q. i. relatō. vl' forte vbi ipe elegerit habitare in vna ⁊ alia erit ei ſubiecta.

h Elix. ut ꝺio ceſes. §. ꝺi. lxxx. epi. ⁊. c. illō.

berā ex nr̄e auctis ꝓſenſu at q; ꝓmiſſiōe lñiam. Vbi ꝝo cō modi⁹ atq; vtili⁹ eē ꝓſpexeris habitato ita ſane: ut alteram eccl'am cui coꝛpaliter pñs ñ es: ſolicita ꝓuidētiq; cura diſpo nas: ꝙten⁹ illic ꝺiuina myſteria ſolēnit ꝺño ꝓſtante ꝓgātur.

¶ ꝺē ioāni epo Duos epatꝰ i vnū redigē aplica vz auctas.

POſtq; hoſtilis ipietas ꝺiuerſaꝝ ciuitatū ita pctis faciētib⁹ ꝺeſolat' eccl'as: ut repandi eas ſpes nullo mō ꝓpiō ꝺeficiēte remāſit: maioꝛi ual de cura ꝓſtrigimur: ne ꝺefunctis eaꝝ ſacerꝺotib⁹ rliquie plebis nullo paſtoꝛis moꝺeramine gubernāte ꝓ inuia fidei hoſtis callidi rapiāt: qꝺ abſit: infidijs. Vn⁹ g⁹ rei ſolicitudine ſepe cōmoniti hoc nr̄o ceꝺit coꝛꝺi ꝓſiliū: vt vicinis eas mādaꝛem⁹ pōtificib⁹ gubernā das. Jōq; frnitati tue curam gubernationēq; trīuerēſiū ecclesie ꝓuiꝺim⁹ ꝓmittēꝺā: quā tue eccl'ie aggregari vnīriq; neceſſe ē: ꝙtenus vtrarūq; ecclesiaruz ſacerꝺos recte xpo aꝺiuuāte poſſis exiſtē. ꝙq; ti bi ꝺe ei⁹ ꝓfionio ul' cl'ici oꝛꝺinatiōe ſeu ꝓmotiōe vigilanti ac canōica cura uiſa fuerit ꝺiſpone. qppe ut pōtifex ꝓp⁹ liberā habeas ex pñti nr̄a p̄miſſione licentiā. ¶ tē ex cō lio cartha. ij. Nō ēpm ꝺioceſes bēant: q̄ munq; habuerūt.

AElix epꝰ ſeleucitan⁹ ꝺixit ēt ſi hoc placziſcritati vr̄e inſinuo vt ꝺioceſes que nūq; epos hūerūt ñ habeāt: ⁊ illa ꝺioceſis q̄ aliq̄n hūit: bēat ꝓ priū. fm hāc ꝓſecutionē ſancti tatis vr̄e ē eſtiari qꝺ fieri ꝺebeat. Ab vniuerſ ꝺictū ē: placet. ¶ tē ex aphricāo ꝓcilio iij. Niſi cū voluntate epi ꝺioceſes: que ab eis retinētur

i ¶ Nō habeāt. niſi in caſu: ut. j. e. p̄cipimus. xcix. ꝺi. nulli

k ¶ Propriū. niſi i ꝺuob⁹ caſib⁹. §. e. ⁊ ipis. xxv. q. ij. ita nos lz ergo ciuitas ꝓ mille ānos ſine epo fuerit. cū tñ epalis limes poſſit ꝓbari. ñ obſtat ꝓſcriptio. j. q. iij. licet.

nō recipiant ꝓprios epos.

MUltis ꝓcilijs hoc ſtatutū eſt a cetu ſacerꝺotali: ut plebes q̄ in ꝺioceſib⁹ ab epis retinēt: q̄ epos nūq; hūerūt: nō niſi cū volūtate ei⁹ epi a q° tenēt: ꝓprios accipiāt rectores. ¶ tē gre. ioāni epo lanſeo Aplica auctas a iuriſdic tōe archiepi epos valz eximē

MAter nr̄ hadrianus the bane ciuitatis epꝰ ad romanā vrbē ueniēs lachryma bilit ē ꝙqueſt⁹ ꝺ qbuſdā ſe capitulis a frnitate tua necnon ioāne p̄me inſtiniane urb anti ſtite ūuſte ꝓdenatū. de negſſimo āt dānādoq; ei⁹ iudicō alſum⁹ inuāte ꝺño tractaturi. hadrianū ꝝo epz repim⁹ ⁊ tuo ꝛ ſacerꝺotales moꝛes odio labo: aſſe: ⁊ nullo iure pecūiarijs in cāis eū frnitatis tue fuiſſe ꝓdenatū ſñia. qꝛigit ⁊ ab ātefato ioāne p̄me inſtiniane urbis epo ꝛ ius canoneſq; ꝺe poſit⁹: honoꝛis ſui gradu caꝛē ñ potuit: i ſua eū reformari eccl'a atq; in ꝓpꝛie dignitatis oꝛꝺie ꝺecreuim⁹ reuocari Et cū opōtuiſſz te ex eo ꝺñi ci coꝛpis ꝓmunione ſuari: q; p⁹ admonitionē ſacte mēorie deceſſoꝛis nr̄i ꝓtēptā: p quaz eū eccl'amq; ei⁹ ꝺ tue iuriſꝺitiōe ptātis exemit: rurſus i eis aliqꝺ tibi iuriſꝺitiōis ſua re ꝑſūpſeris: tñ nos hūanius ꝺcernētes cōmunioniſq; tibi ſacr̄m interꝺi ꝓſeruātes ꝺecreuim⁹: ut frnitas tua ab eo ecclesiaq; ei⁹ omnē antehabite ſue poreſtatē iuriſꝺitōis abſtineat: ⁊ fm ſcripta deceſſoꝛis nr̄i: ſiqua cā ul' fiꝺei ul' crimis uel pecuniaꝛia aꝺuerſus ꝑfatū hadrianū cōſacerꝺotē nr̄m potuēit euenire p eos q nr̄i ſūt uel fuerit i urbe regia reſpōſales: ſi mediocris ē qꝺ

l MUltis. rectoꝛes. i. epos. videl' ergo ꝙ papa nō poſſit multo epo nouū facē epatū in ꝺioceſi ſua: ut. §. e. ⁊ tēporis. N. ꝺicit hūc eſſe tenoꝛē h⁹. c. ꝙ nullus ſacerꝺos pōt inſtitui ſine uolūtate ꝺioceſani epi.

m ¶ Joāni epo. ſupple ⁊ ioanni p̄ſiarche. quia archiepo lauſeo ſcribit ꝓ hadriano.

a AKater. necnō ioanne. ſub q° erat lauſeus metropolitan⁹ de cuius ꝺioceſi fuit hadrian⁹: ſed fuit exemptus.

b ¶ Eius. ſ. ioannis.

c ¶ Depoſit⁹. etiā ꝺe facto: ſic. xxiij. q. i. audiui mus.

d ¶ Aliquid. ar. ex eo q; gs crimiſ: videl' exēpt⁹ vniuerſaliſ etiā cuz ſuis eccleſijs i auc. ut ec. ro. c. an. gau. preſcript. in p̄i. coll. ij. q; bñficia p̄n cipūllarge ſunt interpꝛetāda: ut. ff. ꝺe ſti. p̄ua. bñficiū. eꝛ ꝺe ꝺona. cuz ꝺilect⁹. vij. q. ij. q manumittit. xxiij. q. i. rogā⁹ ⁊ i auc. ut liberti ꝺe cetero. §. figs coll. vi. j. e. q. ij. viſis. ar. Ꝛ eꝛ ꝺ reli. ꝺo. ꝓſtitut⁹ i fi. eꝛ ꝺe ꝺo. paſtoꝛalis. eꝛ ꝺ p̄ua ule. er oꝛe in fi. ⁊. c. cuz capella. ff. ꝺe fū. inſtruc. l. queſitū. §. ult. qꝺ iuris ſit ꝺe hoc in qꝺibus no taui ꝺiligēter.

e ¶ Noſtri ſunt. videl' q; p legatū vel etiā ꝺelegatū qꝺ fiꝺei ſit tractāda: cū tñ ad petrū ſit referēda qꝺ fiꝺei. xxiij. q. i. quotiēs. Sed ꝺic ꝙ me ꝺiocres cās pñt epi tractare: ut eꝛ ꝺe hē. ad abolēꝺaz: ſed magnas nō ut eꝛ ꝺe hēti. cū rps.

f ¶ Si mediocris. videl' ergo ꝙ ꝺelegat⁹ criminales cās poſſit audire ut. ij. q. vi. ꝺecreto. C. ꝺ

off. pcōiu. l. i. ar. ℈. ff. de off. pcō. solēt. eī de offic. legā. q trāslatōes. ſz dic q mediocres cās appellat cū tale ē crimē qđ nō inducit depositōem: i quo pōt iteruenire procurator. ff. an p aliū cāe app. et. posl. l. i. ⁊ vbi ñ ē op⁹ ſcriptōe: ut ff. de accu. leuia. vel dic q cognoſcē pōt legat⁹ de crimine epi ſed ñ de ponē. vl dic q pōt pnūciare aliquē deponēdū ſed eū cōdēnare nō pōt ſic. ij. q. vi. §. biduū. v. ſi quidē i inſulā.

g ¶ Uel buc. h argue legatū nō poſſe oīa q̄ delegans: qđ verū ē: niſi ei ſpāliū aliqđ fuerit pmiſſū: ut. xxv. q. ij. i gallia⁹

b Recipim⁹. ar. q ſi ne auctoritate pape epar⁹ nō fuīt. ar. vij. q. i. mutatōes.

i ¶ Debeas. ut tñ hēaī p ſenſus epī: q̄ gcḡd excreſcat ſpeciat ad epm: ut eī de deci. qm̄. io.

k Lures. i vna. ⁊ infra eoſdē limites.

l ¶ Nō pñt. ita q habeāt eoſdē limiteſ. erquo. n. ſūt baptiſmales: debēt

* hī e limites diſtictos: ut xiij. q. i. c. i. vn⁹. n. tñ dz eē pīceps. vij. q. i. i apibus.

m ¶ Plebs. vtrarunq⁹ ar. q g rēmeh⁹ nouerit ſiue ſint dōeſtici ſiue extranei: poti⁹ debēt eſſe teſtes q̄ alij: lz ſint domeſtici vl cōſanguinei: eī q ma. ac. poſ. videī i fi. ⁊ eī de teſti. veniēs in fi. C. de repu. ꝺ ſenſu.

n ¶ Diſcernāt. vl p arbitriū vel p ꝺpoſitōem ſuperioris tñ auctoritas ē neceſſaria. eī de tranſac. de cetero. ⁊ c. ſtatui m⁹. ⁊ eī de arbi. p tuas al's laic⁹ nō poſſet eē iudex i ſpiritualib⁹: ut eī de iudi. decernimus. et c. ſequenti. ⁊ i ſtitutōe imo. ptigit q̄ ē de arbi. ⁊ ē b ar. q ſpūalis cā laico pōt ꝑmitti. xxxij. di. §. verum.

o ¶ Judicio. i. iuramēto vel ēt ſortib⁹ qb⁹ dei volūtas oſtēdit. xxvi. q. ij. §. i. ⁊. c. ſorz. ij. vl dei iudicio. i. eccl'aſtico. iij. q v. q⁹ ſuſpecti.

cognoſcat: uel huc ad aplicā ſedē ſi ē ardua deducat: ꝗtenꝰ nr̄e audiētie ſnīa decidat. Qđ ſi ℈ hec q̄ ſtatuim⁹ quolibet tpe q̄libet occaſione uel ſurreptiōe venire tētaueris: ſacra ſcias te cōione ꝓuatū. nec eaz te excepto vltio vite tue tpe: niſi cū ꝓceſſa romani pōtificis deceuim⁹ inſtiōe p cipe. res aūt ſiue ſacras ſiue alias mobiles imobileſq̄ ei⁹ eccl'ie q̄s bactren⁹ dicēis retinē: q̄z noticiā nob oblatā pl'ib⁹ ānectim⁹ lr̄is: ſine aliq̄ ei firmitas tua dilatiōe reſtituat. de qb⁹ſiq̄ inter vos q̄o vertīt volum⁹ ut apud rīſalē nr̄m in urbe regia ventileī. Si aūt necdū in dioceſi alic⁹ epī illa loca aſſignata fuerīt: ex vigore aplice ſedis, pprīū epm accipiāt. U ñ greg. iunio⁹ ſcribit bonifacio epo. **Ubi multitudo fidelium excreuit: ibi epī ſunt ordinandi.**

P Recipim⁹: ūt inꝰ canonū ſtatuta ubi multitudo excreuēit fideliū: ex vigore aplice ſedis ōbeas ordiare epos pia tñ ptēplatōe: ut ñ vileſcat dignitas epatus. Sicut duo epar⁹ ſuꝑſcripto mō i vnū pñt redigi⁹ ⁊ vn⁹ in duos valz diui di: ſic epūs ēt ō baptiſmalib⁹ ⁊ parochianis eccl'ijs facē pōt cū pſēſu ſuoꝰ cl'icoꝰ. qđ cum factū fuerit: illa ps ppl' q̄ nouis eccl'ijs ſupponīt: a iure poris eccl'ie abſoluīt. hoc niſi fieri poſſet m⁹titudo eccl'aꝰ ad paucitatē redigēt. plures aūt baptiſmales eccl'as i vna ⁊miatiōe facē ñ pōt U ñ in tol. ꝓci. leg iī. **In vna ⁊miatione plures baptiſmales eccl'ie eē non poſſunt.**

P Lures baptiſmales eccl'e in vna terminatiōe eē ñ pñt lz vna tm̄mō cū capellis ſuis.

a S Tatuim⁹. oblatōes. ar. q ercōicari pñt laici q̄ nō dāt ſacerdotib⁹ oblatōes: ut. j. de cō. di. i. oīs chriſtian⁹. qđ. N. intelligit etiā de ḡruitis oblatōib⁹: ſi clicus nō hz vñ ſuſtēteī. ar. rc. di. clic⁹.

b ¶ Baptiſmalē decime ergo ſoluēde ſūt baptiſmalib⁹ eccleſijs. ar. ſ. e. de decimis ⁊. j. e. i ſacris. qđ vez ē ꝺ ꝑdiall⁹ lz pſonales debētur parochialib⁹ eccl'ijs: ut. ſ. e. q̄ſti. ⁊ dīci. ſ. e. qcū q̄. Jtē pater ℈ q eps pōt auferre decias vni eccl'e ⁊ dare alteri: ut dīci. ſ. e. eccl'ie.

c ¶ Bānū. lr. ſoldoz: ut i lōbarda ꝓmeī. ⁊ ſic ſemp ītelligīt: vbi ñ de termināt. ⁊ ē hic ar. penā pecuniariā ab eccl'ia poſſe ſtigi. xviij. di. qm̄. eī. de rap. in archiepatu. arg. xxiij. q. v. qd ergo ar. ℈. eī de pe. lz Jtē arg. q̄ iudex pōt aliquē ꝓtumacē ercōicare ⁊ aliter punire. qđ nō ē vez. eī ut lite ñ ꝓteſ. qm̄ i fi.

d ¶ N ſacris. in bñficijs. i. feudo. ⁊ ar. ē ius pſonar⁹ cum feudo trāſire: niſi fuerit exceptus: ut eī de iurepa. et litteris. ar. j. e. q vij. nemim.

e ¶ N canonib⁹ marie quē gs teneī defēdē ℈ alios multo fortiꝰ ℈ ſe. ff. ſi ſer. uē. alīt⁹. xix. di. nulli fas. j. e. nulli epoꝝ. eī de na. er. lib. ven. c. vnico.

f ¶ A pncipib⁹. q b⁹ rps eccl'iaz ſuam ꝓmiſit. xxiij. q. v. pncipes.

§ ¶ Cōfiscare.fm leges veteres.bona dānatoꝝ cō-
fiscabant.hodie secꝰ.ut.C.de bo.dā.auc.bona.res
aūt ecclie nō pñt ꝓfiscari:ut.ē.e.placet.ar.ꝑ eē de
rē maiozis i illici
tis non excusare.
rij.q.ij.qcūq.et
c.de'rebus.ri.q.
iij.si dñs.ꝛ.j.e.q
vij.decimas.xxv
q.i.oē qđ.xxxvi.
.q.ij.nullus.ar.ꝑ
lxiij.di.salonita-
ne.xiiij.q.v.dirit
i ¶ Nisi cito. ꝓmo
tñ videt citādus
ꝑceps eꝰ aucte
res ecclīastica te
neē: ut .rij. q.ij.
de reb⁹.sed illud
obscādalū ꝓci-
pis.ſz nō est ita.
k ¶ Chartaꝝ.x.li-
broꝝ:qꝝ eps non
dz semp libris in
sistere: ut.lxxvi.
di.fratrem.
l § Similiꝫ.eccle
qꝝ eps est in
ipsa eccl'a:ut.vij.
q.i.scire. Ex hoc
c.ꝑsueunt dici: q
res clicoꝝ eodē
gaudēt ꝑuilegio
quo res eccle.xij
q.ij.eccliarum.ꝛ
lxxxvij.di.ecc.vñ
uidet q eque cō-
mittat sacrilegiū
i reb⁹ clicoꝝ: sic
i reb⁹ eccle. dic
q sūt res eccleſie
quo ad defectionē
qꝝ eccla dz eas ꝺ
fēdē sic suas .xij.
q.ij. de laicis. et
lxxxvij.di.eos.vñ
dicūt ecclie quo
ad hoc:qꝝ si dāni
ficat eccliaꝫ eps:
eccla hz recursū
ad res suas.xij.q
iiij.qcūq.vñ di-
co:q oēs res cle
rici sunt obligate
sue ecclie: sic res
mariti vroꝝ: ut
eē de pignoꝝ. ex
litteris.ꝛ.C. qui
po.in pig.l. vlti.
ficut ꝛ res tutoꝝ is pupillo.vñ q minoꝝ ē.xxv.an.non
dz eē plaꝰ:cū res ipsi⁹ nō possint obligari ecclie:ut

b ¶ Potētū.nota auctorita
in vsus paupm ꝓferūt:sciptū
hēnt: Sigs oblatiōes eccle
accipe ul' dare voluēit pt epi
ꝓsciam ul' eiꝰ cuiꝰ huiuscemōi
sūt officia cōmissa.nec cū eiusꝫ
voluēit agē ꝓfilio: anathēa sit
ꝛ ite in eodē ꝓcilio gāgrēsi:
Sigs oblata ꝺo dederit ul' ac
cepit pt epm ul' eiꝰ ꝓfiliū q ab
eo istituꝰ ē ad dispēsādā miaz
paupibꝰ:ꝛ q dat et q accipit:
anathēa sit: Valde gꝰ iniquū
ꝛ ingēs sacrilegiū ē: qcūq ul'
p remedio pctoꝝ ul' p salute
aiaꝝ suaꝝ aut rege vnusqsq
venēabil⁹ eccle ꝓtulit aut cer
te reliq̄it: ab his a qbꝰ maxie
fuari ꝓuenit xp̄ianis ꝛ deū ti
mētibꝰ hoibꝰ ꝛ sup oia a ꝓci-
pibꝰ ꝛ primis regionū: i alind
trāsferri l' ꝙuerti. ꝛ.ſ. ¶ Be
neaūt ꝺo qcūq res eccle cō
fiscare aut cōpetē uel quadē
piculosa sua ifestatiōe ꝑsūpse
rit: silr ꝛ hi q res eccle iussu ul'
largitiōe pcipū ul' quoꝝdaz
potētū aut q̄dā iuasiōe aut ty
rānica prātē tenuerit: ꝛ filijs
ul' hēdibꝰ suis: ut a qbusdā iā
factū audiuim⁹: q̄i hēditarias
fligrit: nisi cito res dei admo
niti a pōtifice agnita veritate
ꝺdiderit ꝓpetuo anathēate
feriāt. iniquū.n. eē cēsem⁹: ut
potiꝰ custodes chartaꝝ q̄s de
fēsores reꝝ creditaꝝ: ut ꝑce-
ptuꝝ ē: iudicentur. ꝛ.ſ. ℣ erro
ni absciděda sūt vulnera: q
fomta ñ sentiūt. Silr ꝛ illi ex
tores debēt fieri ab eccl'ia: q
sacer dotali admōitiōe ñ cozri
gūt: dicēte dño: auferte malū
ex uob. Vniuersa synodꝰ sur
gēs acclamauit: ut ita fiat ro
gam⁹. Dictū ē octies: exaudi
xp̄e. symmacho pape vita sit:
dictū ē duodecies. ¶ Idem.

C.de legit.tut.l.ultima.nec obstāt cōtraria hic signata.s.
xij.q.iij.eps.ꝛ.q.ij.sint manifeste.ubi ꝺr q alie sūt res ec-
clesie:alie epi.ꝛ hoc fateoꝝ.ſz dicūt eē ecclie qꝰ ad ea q̄ dixi
m ¶ Simili.quā ꝓmisim⁹ circa res eccleſiasticas.

Eadē plectunt pena q eccle
res ꝛ bona epoꝝ invadunt.

§ Imiliter ꝛ hoc ad oīm ec-
clesiaꝝ notitiā vra ceteroꝝ
rūq exhortatiōe ꝛ iudicio eē
sem⁹ puenire: ꝛ ab oīb⁹ firmit
teneri: q̄ res epoꝝ eē eccle ñ
dubitant: si i eoꝝ facultatibꝰ
silr fuēit crudelitate crassatū
puasores reꝝ mēoratoꝝ ꝓdi-
cta canonū districtiōe feriant
vt q moriꝺ⁹ ꝓpijs ac nulla cō
sciētie castigatiōe coniungūt:
saltē eccl'astice ꝛ canonice vi-
dicte pfodiant aculeis. ¶ Ité
ex libro capituloꝝ caroli ꝛ lo
douici impatoꝝ. Res eccle
principū aūctē distribui ñ pñt

Via iuxta sanctoꝝ patꝝ
traditionē nouim⁹ res ec
clesie vota fidēliū eē ꝑcia pec-
catoꝝ ꝛ pmonia paupm: cui
q ñ solū hīta ꝓuare: verū ēt
deo opitulāte ꝓferre optam⁹
Vt āt ab eccl'iasticis officijs
de diuidēdis reb⁹ eccle suspi
cionē dudū ꝓceptā pēit⁹ amo
ueam⁹: statimus ut neq nris
neq filioꝝ ꝛ deo dispēsante
succesſoꝝ nroꝝ tpib⁹ ullā pe-
nit⁹ diuisionē aut ſactura pati
anť. Cū gꝰ pter ꝓsciam epi uel
eiꝰ cui hꝰmōi officia ꝓmissa sūt
glibꝫ phibeē oblatiōes eccl'e
distribuēre: ligꝺo apparꝫ: q cū
epi ꝑsēu gbuslibz eccl'js pos
sint distribui. Huic interpta-
tōi videt ꝓire aūctas illa to
letani ꝓcilij. Nihil ꝺ iure sue
diocesis epi pñmāt auferre.

Onstitutū ē a pñti ꝓcilio
epos dioceses suas ita re
gē: ut nihil ex eaꝝ iure ꝓesu
māt auferre. ſz iuꝝ poꝝ aūctē
tā de oblatiōib⁹ qꝫ de tributis
ac frugib⁹ tertiā ꝑsegnť. q si
āplius quippiā ab eis ꝑsūptū

a ¶ Uia iurta. diuidē
dis.i. separandi ſ
ab eccl'ia. cōsueunt tñ hꝰ
c.uiduci ad ꝓbandū: q
res eccliaꝝ nō pñt diui
di p ꝓbēdas: ut dicti.
rij.q.i.c.vlt.
b ¶ Negq filioꝝ.ar.aliqz
succesſoꝝ lege posse idi
cere:ut.xij.q.ij.no lice-
at.lxiij.di.ego.ar.ꝑ.ij.
q.v.mādastis.
c ¶ Onstitutum est.au
ferre.nisi i casibus
xij.q.ij.bone rei.ꝛ.x.q.
ij.hoc ius.eē de ec.edi.
ad audientiam.
d ¶ Tertiā.alibi ꝺr q q̄r
tā.xij.q.ij.cōcesſo.alibi
q medietatē.x.q.i. an-
tiquos.sed loci cōsuetu
do ē fuāda: ut dic ꝛ.ſ.
i sequenti.§.ꝛ.x.q.ij.§.
cathedraticū.vel dic di
uersitas tpm solui q̄rū
ij.q.i.si peccauerit.
e ¶ Qđ si āpli⁹.ꝛ si fece
rit q̄si cōcussores sūt in
q̄druplum puniēdi. ar.
xviij.di.qm̄ quidē.xxij.
q.i.militare.C.de assel.
lxij.
f ¶ Cōdictoꝝ.i. pronūſ
qui pñt mala alienata
repetere: ut .j.e.q.vij.
filijs.imo quilibe ꝺ po
populo hic admittitur
xij..q.ij. non liceat. ſz
nū quid patronus laic⁹
potest criminaliter cle-
icum acculare de dila
pidatione cum suam in
iuriam ꝓsequatur:ar
q sic.j.q.vij.filijs.ꝛ ar.
xxiij.di.illud. Nam ipsoꝝ
rū interest ut.j.e.q.vij.
quicūq.similiter videt
q quilibet de populo:
quia publice interest ne
res ecclesie male tractē
tur:ut.ñ.q.i. prohiben
tur in fi.sed tamen sec⁹
est ut notaui.ii.q.vii. in
summa.ꝛ.c. ꝓesumūt.ꝛ est argu-
lendum.

ad hoc.xxviii.dist.consu-

g ¶ Propinquos. Jus.u.patronat⁹ trāſit ad filios:ut.j.e. q.vij.filijs.etiā cuius hēdes nō ſint.ar.ff.de iurepa.filij.ff de reli.q pf.⁊ ad hēdes extraneos:ut.j.q.vij. ſi plures.ff. de op.li.fabriles.⁊ ar.j.ff.e.ſi opa⁊.⁊.C.e.liberti.10.

b Poſſeſſiones.nō p petuo.hoc ꝓbus p petuo ſpectat tm̄ ad cle ricos ſ.n q exponit.S. j.e.§.illud. Sed hec ue ritas ē q monaſtrijs et pijs locis pōt dari aliqd perpetuo:ut.j.q.ij.viſil ⁊.rij.q.i. ſiquos. ſi au tez ſimplr dat aliqd plo ne itelligo pſonalit eſſe datū.ſ.x.q.ij. hoc us ſi eccle dat itelligo do natōem eē ꝑpetuā:ut.j eo.c.ult.ex d inſti.cū ue niſſēt.nā cū res itelliga tur data uſq ad mortez hominis ⁊ eccla nō poſ ſit mori.rij.q.ij. liberti: ſemp intelligit ꝑpetuo eſſe datuz qd eccle dat Sed ſigs dederit eccle tm̄ vſum rei nō ꝓprietā tē:in hoc caſu vnit eccla re illa uſq ad cētū ānos q hec etas lōgeui hōis ē.ff.de vſufruc.an vſu fruct⁹.Sed nūqd eōus ſine canonicis tpalē do natōem facere pōt: dico q ſic.q tm̄ ꝑpetuo ceſſiones ſpectāt ad ale natōem:ut eā de bis q ſi.a p.ſine cō.ca.tua.rij q.ij. bone rei.ſcē ſit in cōceſſione eccleſiaꝝ q̄ lz tpales ſint:tm̄ ſolus non conceder niſi habuerit: ex conſuetudine:ut ex tra de his que fi.a pla. ea noſcit.ar.tm̄ j.rij.q. i.eps.ubi nec fruct⁹ po teſt eps dare ſine pſcia cleri ſui.

i Ulli.ſtatuta. ſi er go eōus aliqd exi git a ſubdito ſuo:negaꝝ pōt ei niſi oſtēdat hoc a canōe ei ꝓceſſiſ:ut.xviij q.ij. hoc tm̄.⁊.ix.q.iij. cōqueſtus.

k ¶ Neceſſitatib⁹.a pau peribꝫ.n.nihil peter:ut i.q.ij.placuit.ſic dic lex q ſi patria tenuis ē po tius ē iuuāda:ut.C.no. uecti.inſti.non poſ.l.i extiterit:p pſiliū reſtauretur. Appellātib⁹ ipis ꝓditiōibus aut certe ꝓpings eoꝝ ſi iā illi a ſeculo deceſſerit. ¶ tē ſym mach⁹ papa. Poſſeſſiōes ec cleſie derelictas nulli ſit alie nandi licentia.

Poſſeſſiones qs vnuſqſq eccle ꝓpio dedit aut reli qt arbitrio:alienare qbuſlibz titulis aut diſtractiōib⁹ l ſub quocūq argumēto ñ patimur niſi forte aut clicis bonorū p meritis aut mōſterijs religio nis intuitu aut certe pegrinis ſi neceſſitas largiri ſuaſerit: ſic tm̄ ut hec ipa ñ ꝑpetuo ſed tpaliter pfruāt. Sz illud tole rani pcilij ita intelligēdū ē: ut epi pter qrtaz vel tertiā: q̄ ſm locoꝝ diuerſitate ſeis debeāt: nihil ꝓtingāt. Uñ in cōcilio leonis pape ſtatutū ē. Si clericis ⁊ pijs locis vltra ſtatuta patꝝ aliqd eps non exigat.

Ulli epoꝝ liceat a ſubiecto ſacerdote uel alio q cūq clerico ⁊ pijs locis datō nes vltra ſtatuta patꝝ exigē: aut ſuppoſita i āgarijs iferre ſz cū optū⁹ ſit pſpectoꝝ ita p ſpiciat: ut vnuerſe ſibi oues cōmiſſe a ſe maxie alant:atq in neceſſitatib⁹ iuuent:ñ illici tis exactiōib⁹ oppzmātur: qz dñs paſcē ⁊ docē nos docuit ⁊ oib⁹ miſtrare:ñ terrenis lu cris ⁊ auaricijs delectari.

Item grego.leoni epo car thagīē. De redditib⁹ eccle qrta ps clicis ē diſtribuenda.

Do hoc locoꝝ grad⁹ rōnis ordo diſtixit ⁊ iudicia eē cōſtituit:ut nec ꝑpoſitis in op pzmēdos ſe fruſtra valeāt oc cupare ſubiectos:nec ſubiectis iteꝝ ꝛ ſuos ꝑpoſitos ef frenata ſit ꝛſultādi lñia. Volumus igit:ut qcqd eccle tue ex redditu uel quolibet alio titulo fortaſſis acceſſerit qrtā exinde portionē ſine dimi nutiōe aliq̄ vbeas ſegregare: atq eā ſm dñi timorē pſbris diaconib⁹ ac clero: ut tibi vi ſū fuerit diſcrete diuidere.

Item ex.vi.ſynodo: Epi tur pis lucri gra nihil a mōachis vel clericis ſuis exigere dz.

Predicator eccle paulus diuin⁹ apls ac ſi canonē ponēs epheſioꝝ pbris immo vo ⁊ oi ſacrate mltitudini ac plenitudini ita fiduciali phi buit:argētum aut auꝝ aut ne ſtē nulli⁹ ꝓcupiui. oia oīdi uo bis:qm̄ ſic laborātes oz ſuſci pere infirmos:beati⁹ exiſtimāſ dare q̄ accipe. ꝑpt qd ⁊ nos docti ab eo diſſiminim⁹ nullate nus epm turpis lucri gra ex cogitare:ad excuſādas excu ſatiōes i peccatis expetē au rū vel argētū aut aliā ſpēm a pbris uel clericis ul mōchis q ſub ipſo ſūt. ait.n. apls: Nō debēt filij theſaurizare parē tib⁹:ſz parētes filijs. Et apls petr⁹: Paſcite q in uob ē gre gē dei:ñ coacte ſed ſpōte ſm deū:ñ turpis lucri gra neq ut dñantes i clero:ſz forma facti gregis.⁊ cū apparuerit prin ceps apl oꝝ ꝓcipietis immar ceſſibilis gle coronā. Illud aūt qd in fine capli ſymmachi pōit:hec ipſa ñ ꝑpetuo ſz tpa liter pfruant:ad pſonales tm̄ poſſeſſiōes clicoꝝ videlicz et paupm ñ ad mōaſteriales re ferēdū ē. Quā vo ſit grane apud deū decias ⁊ oblatiōes ac primitias ſacerdotib⁹ñ ſol uē:aucte hieronymi ⁊ auguſti ni apparet. Fit nāq hieronymus ſup malachiam. Reus apud deū bētur: q ſacerdoti bus decimas nō ſoluerit.

Reuertimini ad me:et ego reuertar ad vos dic dns

l Ad hoc.ſi.C.de iudeis.nullus.

m ¶ Et iudicia.ſ.lxxxiv.di.ad hoc.

n ¶ Uel quelibet.ergo nō ſolū de decimis ⁊ oblati omib⁹ fiēt q̄ttuo:pōtoes:ſz etiā de pēſionib⁹ ⁊ aliis redditibus.rij.q. ij.quattuo.

o ¶ Ulium. ergo eps ꝑ arbitrio ſuo pōt bona eccleſie diuidere.rij.q.ij vultrane.j.e.q. vij.decimas.ꝛ.ſz ibi ſoluit q pōt cōcordat.

a Predicator. at ſexta ſynodus auctori tate petri ⁊ pauli q platus a ſubdi tis nō dz exigere auꝝ ꝑ argētū:ſz poti⁹ eos eruditi naz beatius ē da re q̄ accipe. ex d cele.miſ.cuz mar the.

b ¶ Diuin⁹. q̄ch ponit i mala ſigni ficatōe:ut.i.q.i. nunq̄.

c ¶ Immo vo.ſi iudex dic ꝓdēno te imo abſoluo te ultimo vbo ſtādū ē d pe.di.ij.ñ.n.

d ¶ Multitudini. arg.q vni ꝓcipit ad oēs extēditur lri.di.miramur. xxxviij.di.ignoza tia.⁊.ſ.di.v.ad e ius vero.

e ¶ Auruz. verba pauli:

f ¶ Exiſtimās. verba ſynodi:imo vba fuerunt dñi: ut ex de cele.mi. cū marthe.

g ¶ Ait.n. in ſcā epla ad corinthios

h ¶ Theſaurizare lupficialis eſt iſta argumētatio: qa ⁊ filij theſaurizāt parētib⁹.q parē tes ſuccedūt eis ſigd hñt:ut.ſ.iij. q.iiij. hi qui.⁊.j. xxxv.q. viij. hec ſalubrit.nō ē ſup

ficialis: q; nō succedūt parētes filijs nisi i defectu.
i ¶ Parētū etiā spūalū. z relperit apls nām z vo
tū paretū ,put voto paretū hereditas filijs debet:
sed filioz hereditas sola pietatis cā parētū debet
ut .ff. vnde li. scri
pto hēde. §. ulti.
z .ff. de moff. tel.
nā si. iurta illud
Odine turbato
succedit bulgare
nato. Item dicit
lex: oia q nra sūt
ex uoto filijs pa
ramus. ff. de bo.
li. l. penul. §. i. et
hereditas paren
tuz quasi debita
obuēit nobis: ut
ff. p socio z quia
z filij pene ad p
pria bona veniūt
ff. de succ. e. l. i. §.
penul. z dicit im
perator: cogitaſ
debēt parētes q
z ipſi fuerunt filij
z ea q a suis paré
tibꝰ sperabāt: su
is filijs facere de
bēt: in auc. ut cuz
de ap. cogno. §.
cōsiderare. coll.
viij.

k ¶ Coacte. i. p;o
lucro terrēno.

l ¶ Illud aūt capti
t. possessiones.

a ℟ Euertimini
Calsus. In
pma pte ponit
hieronymꝰ vba p
phete usq; ad illō
vbū effusiōis. In
ſa pte exponit ea
ad litterā usq; ad
illud sīgs doctus
Abinde mystice si
ue moraliter.

b ¶ Reuertemur.
quasi nō discessimꝰ: imo i hoc recessistis: q; pſiriſtis
me hac tñ additōe si hō affligit. i. pōt affligē deū: z iō
dicit. c. q; nature dei nihil nocē pōt. ri. q. iij. fm ca
tholicā. q; ipassibilis est. xxij. q. iiij. icōmutabilis.

c ¶ In decimis. nota deū dici affligi cū eius subditi
affligūt. ſi. ij. q. v. hz hoc ppriū. z. iij. q. i. nulli in fi.

d ¶ In decimis. ſ. non solutis.

e ¶ Tota gēs. i. ex toto gētiliū viuētes vl qlibz ō pplo
ge quātū i vobis ē. xi. q. iij. inſ verba. uel ita defrau
dant subtrahendo ist a pauperibus.

f ¶ Supplātaſtis. ar. ℈. j. de cō. di. ii. panē. sed itelli
dant subtrahendo ist a pauperibus. g ¶ Annus.
expleꝰ nō tñ finis āui spectādꝰ ē: ut tūc decime pstēt
exercitū. z dixiſtis in quo re
uertemur: si affligēt hō deuz:
q; vos cōfligitis me: z dixiſtis
in quo cōfligimꝰte: in decis in
primitijs: z iō i pēuria vos ma
ledicti estis: z me pfligitis to
ta gēs. Nūc seqmur ordinē p
phete: q; mihi nō reddidiſtis
decias z primitias: iccirco in
pēuria z fame maledicti estis
z me vos supplātaſtis siue de
fraudaſtis. Ecce ānꝰ expleꝰ
ē: z nihil in meos thesauros ſz
in vra hozrea portaſtis z p, ō
cimis z primitijs q; pzna erāt
vt a vob darent: ubertatē pos
ſessionuz vraz z oēm frugum
abūdantiā pdidiſtis. Vt aūt
sciatis hoc me iraſcēte perfe
ctū: q; fraudaſtis me pte mea
hozto; vos atq; cōmoneo: ut
iferatis decias i hozrea mea:
hoc ē in thesauros tēpli: z ha
beāt sacerdotes z lenite qui
mihi mīstrant cibos. z ꝓbate
me si nō rātas pluuias effude
ro: ut cataracte celi apte esse
credant z effūdā bñdictionē
meā vob usq; ad abūdātiam
Verbū effusiōis nomē largi
tatis oñdit: ſz fieri potest ut
agros irrigātibꝰ pluuijs fit q;
dē fertilitas: vex aut locusta
vēiet aut bruc⁹ aut erugo aut
eruca: z labozes hoim vaſta
būt: ꝓptereа adiūgit z dicit:
z increpabo ꝓ uobis deuorā
tes locustaſ videlicz z reliq̄ q̄
predixim⁹: z nō corrūpēt fru
ctū terre vre. Siq̄ fames et
pēuria z rex oim, egestas op
primit mūdū: sciamus hoc ex
ira dei descēdē: q se in paupi
bus si ñ accipiāt elemoſynam
se fraudari loquit: z suas po
ſessiōes possum⁹ decias z pri
mitias iterptari. Siqs docꝰ
z eruditꝰ in lege dñi pōt aliosꝰ
erudire: ñ debz sue assignare
prudētie igenioq; qō possidz
ſz gras agat primū dño: q cū
cta largit: deide sacerdotibꝰ
ei⁹ ac mīstris a qbus doctꝰ est
si. n. ñ egerit gras ſz sciam vē
dicauerit sibi in penuria ma
ledicet. q; si intelligēt largito
rē deum z agēs his gras per
quos a deo eruditꝰ ē hūliaꝰ
uēit se: z in hozreū dei intule
rit cibos: hoc ē scripture ali
mēta i eccl̄is pplus mīstraue
rit: stati apient sup eū cataza
cte celi: z effūdet pluuia spiri
tualis z mādabit nubibꝰ suis
ut pluāt sup eū imbrē z abun
dātia rerū oim pfruet. ¶ tē
augustinus. Qō decime sa
cerdotibus sunt tradende

D Ecie tributa sūt egentiū
aīaz. q; si decimā dedēis
ñ solū abūdantiā fructuū re
cipies: ſz etiā sanitatē corpis
pſeq̄ris. ñ igit dñs deꝰ pmium
postulat: ſz honorē. deꝰ. n. nr̄
q dignatꝰ ē totū dare: decimā
a nob dignatꝰ ē recipe ñ sibi ſz
pauperibus. Ideo ſequit. Ego
ſtin. si gens. ℈. xxiij. q. iiij. siquos.

q ¶ Interptari. i. moraliter exponē.

r ¶ Agbꝰ. ar. q; dis
cipuli debēt referre gras mgro ñ tm vbis ſz ēt rebꝰ: ut xcix
di. ecce.

s ¶ Uēdicauerit. i. sibi assū pserit.

t ¶ Catara
cte. i. fenestre.

u ¶ Nubibꝰ. i. pdicatozibꝰ.

x ¶ Im
brē. gr̄e z scie q̄ in eo augebit. de pe. di. ij. si sermo. io.

a D Ecie tributa. i. debita aīabꝰ egētibus diuina gra. vel
meliꝰ dicas q; dāt egētibꝰ clicis tmō tñ iō; mimꝰ dan
de sūt z si diuites sūt. nō. n. ituitu pſonaz dāt ecclesijs. Si
ergo decime sūt tributa. ergo nō pnt pscribi: ut. ℈. q. iij. §.
porro. z. C. de pscrip. xxx. an. opetit. qō fallū ē. ex. ō pscrip.
sed prestā de sūt cū fructꝰ colligūt. ex. de deci. cū boies. im
mo z si ager bis i anno det fructꝰ: totiēs dāde sunt decie
b sigillanit eos q tā tarde dederūt. In pſonalibꝰ tñ decis
posset dici: q; i fine anni dā de sūt pp lucra munina. Inconue
niēs. n. essz q; scriptō
vel aliqs negociatoz sin
gulis diebꝰ deberet de
cimā ptē lucri dare ec
cleſie. ar. ad hoc quale.
quale ex. de pig. ex lris
ibi pp possessionū mutu
tias. z qz talis solutiō i
cōmoditarē hēret: ut. ff
fāilie her. plane. idē di
cēdū ē de caseo z lacte.
io.

b ¶ Perdidiſtis. ar. aliq̄
debere puniri i eo
quo delingt. xij. q. ij. g
z humanis. z q negat qō
oz: negari ei oz qō sibi
debet: ex ō vsuris. quia
frustra. C. ō fideicō. li. i.
figs i suo. xcv. di. esto.

i ¶ In hozrea. ar. q; isti
rustici debēt deferre in
hozrea decimas ad ipas
eccl̄ias. ar. ℈. q. vij. deci
mas. C. de annonis. et
tribu. l. p locis. li. x. nō
ergo a clicis vel eoz um
nūcijs sunt colligēde in
agris.

k ¶ Ad abūdantiaz. ℈. q.
vij. maiozes.

l ¶ Uerbū. hec sūt vba
hieronymi.

m ¶ Oñdit. hic. C. de in
offi. te. l. ij. q̄z etiā no
tat vitiū. xli. di. sepe.

n ¶ Aut erugo. erugo. n.
ē ros q; cadit sup teneras
spicas. z pp hoc sole ue
niēte marcescūt. Eruca
ē vermis q; ibi nascit. ff.
loca. er cōducto.

o ¶ Ex ira dei. hō. n. pp
peccata sua affligit: ut
vij. q. i. scisciteris. lvi. di

p ¶ Et suas. si ergo sue

q ¶ Interptari. i. moraliter exponē.

r ¶ Agbꝰ. ar. q; dis
cipuli debēt referre gras mgro ñ tm vbis ſz ēt rebꝰ: ut xcix
di. ecce.

s ¶ Uēdicauerit. i. sibi assū pserit.

t ¶ Catara
cte. i. fenestre.

u ¶ Nubibꝰ. i. pdicatozibꝰ.

x ¶ Im
brē. gr̄e z scie q̄ in eo augebit. de pe. di. ij. si sermo. io.

a D Ecie tributa. i. debita aīabꝰ egētibus diuina gra. vel
meliꝰ dicas q; dāt egētibꝰ clicis tmō tñ iō; mimꝰ dan
de sūt z si diuites sūt. nō. n. ituitu pſonaz dāt ecclesijs. Si
ergo decime sūt tributa. ergo nō pnt pscribi: ut. ℈. q. iij. §.
porro. z. C. de pscrip. xxx. an. opetit. qō fallū ē. ex. ō pscrip.

ō q̄rta. Jté si ſ̄ tributa: ergo ꝓpēsatio i eis ñ admittit. C. ō ꝓpē. l. iij. pōea si ſ̄ tributa ergo figs appellat: ut eas f̄ rineat ñ audiſ: ut. ij. q. vi. quotiēs. fiſcalis. ⁊ ē exp̄ſſū ex ō deci. tua a ſi. b ¶ Premiū. i. g̃tis vult bñficiū ſuū ꝓcedē ñ ꝓ ꝓcio ſed tñ honorē vult hr̄e. ar. ff. mā. ſi f̄ munerādi ⁊ ē ſimile. i. q. i. iudices. ubi dic̄ q nō ſunt dāda munera ſed ſūpt⁹ ⁊ fac̄ ad hoc qđ dixi. xxij. q. ij. honorant. c ¶ De militia. licita. ergo ⁊ clerici ſi militent. xxij. q. i. militare tenēt dare decimas. p ¶ Negocio dūmō licita ſit negociatio: ut ex. e. ex trāſmiſſa tū vir aliq̄ negociatio ſine pct̄o pt expediri: ut ō pe. di. v. q̄litas. dr̄ tñ licita q° ad lucos i gb⁹ dā reb⁹: ut. lxxviij. di. fornicari. Sz nūqđ ō illicite acq̄ſitis dēat dare decias? nōui. xvij. q. v i pr̄i. Sz nūqđ de furto vl̄ latricinio dāde ſūt de cīme: dicunt qdā q̄ ſic: ne apud eos ita f̄mane ãt. ar. ad hoc. xxj. q. i. ꝓfidera. alij negant ne ecclēſia videat approbaſſ delictū. Iz dico q̄ a ſi. ze ⁊ a raptore bñ pet̄ decīma ñ rōe negociatōis ſue: cū illa ſit reprobata ſed q̄ ſuem̄ i poſſeſſiōe q̄ decia ſeq̄t quēlibet poſſeſſorē ſiue iudex ſiue exc̄icatū: ut ex̄ ō deci. de iris. ex̄ ō vlu. q̄to ex̄ de lē. er. ſi ve. aliogn eſz ꝑdo melioris ꝓditionē q̄ bōefidei poſſeſſor. qđ eē nō dz: ut. ff. de peti. her. ſi a dño. §. ult. Jté nūqđ iudex ꝓdonales decias dabūt: vl̄ q̄ ſic ut ex̄ ō vſuris. q̄to circa fi. qđ ꝓcedo. Jz ex oib⁹ q̄ ex lucra tua cā bñ: dabūt decie: ut de donatōe ⁊ legato: vl̄ ſi exne us iſtituit i teſtō. aliud ē ſi aliqs ab iteſtato ſuccedit: q̄ tali debita ē hēditas iure nāe. vñ pot⁹ debitū ē q̄ lucrū: ut. ff. vñ liberi ſcripto. §. ult. Jdē dico p quaſcūq̄ manū abulauerit: q̄ qlz téat dare decias ō lucro ſuo. Iz nūqđ doctor ō colcā ⁊ aduocat⁹ ō pſonis ⁊ mercenarij⁹ ō eo qđ mēſ dabit ō cimā: ñ vr̄: cū illō ñ ſit lucr⁹ Iz ō bitū: credo tñ q̄ ſic: q̄ ſcptū ē: hōra dñi deū tuū ō tuū iuſtis laborib⁹ ut. i. q. i. ñ ē putāda Jē q̄ b dr̄ q̄ ō oī artificio dāde ſ̄ ōcie ut ex̄. e. ñ eſt ī pāte c ¶ Tu ed decimā. i. ñm decia remanebit tibi. vl̄ dm enib⁹ ſocia beris: q̄ ſi decia ps āgelo⁹. f ¶ Prohibēt. j. ō pe. di. i. fi agam⁹. ſ. lxxvi. di. ieiunīū. g ¶ Ex debito. ergo vr̄ q̄ actio ꝓfonal⁹ ꝓpetat. p decis petēdis. h ¶ Alienas i ergo añ ſepatōz ſ̄ ecclie: ut nō. ſ. e. q. moderamine.

i ¶ Jnuadūt. nō q̄ idē ē iuſte detīnē qđ rape: ut h⁹ ex̄ ō re. ſpo. ſepe. ⁊ idē ē auferre qđ nō dare. xlvij. di. ſic. et. xij. q. ij. ſdigne. k ¶ Homicidio⁹. ſ. xi. q. iij. ꝓcipue. ſ. di. lxxvi. paſce. l ¶ Premiū. j. xxvij. q. ij. ſunt qui.

A Plicis. neceſſarijs. i. ī victu ⁊ veſtitu: ut. x. q. ij. eps. io.

b ¶ Nonā. gc. Qđ. res ecclēſie ſ̄ paupertū ut. xxij. q. vij. q̄ ät filiī res clicoz lūt paupes: ut. xxij. q. viij. ꝓuemor. et dicūt eē paupes q̄ tpe neceſſitatiſ ſt eis cōicāde: ut xlvij. di. ſicut hi.

c ¶ Oib⁹. nō q̄ ecclēſia dicat ſufficiēs ad hoc ut qs debeat eē ꝓtētus vna. i. q̄ poſſit oēſ recipe: ut. xlij. di. geſcam⁹. ⁊ ex̄ de pbē. de mōachis ar. ſ. x. q. ij. epus vbi dr̄ q̄ erit ꝓtē r⁹ victu ⁊ veſtitu.

d ¶ Locedē. cum conſenſu epi. als ſi plar⁹ pt auctem epi ꝓcedēt. p⁹ei⁹ mōtē fuocaret ex̄ ō trālact. de ceſo

e ¶ Nō licē. hoc ē certū: q̄ ius decimax late⁹ poſſidē nō pōt: cū ſit ſpūale. ut ex̄ ō plcri. cāz. ex̄ ō deci. q̄ hibem⁹. Sed nūqđ fruct⁹ decias pñt ꝓcedi laicis: ſic ad ipſus: ut ex̄ ne pla. vicef ſuas q̄relā. ⁊ uſq̄ ad fi.

ſo pape ſcribit dicēt *Libenē mōchis decias clicis ꝓcedē.*

Quoniā qcqd hñt clici pauper ē: ⁊ dom⁹ illoz oibus debēt eē cōes: ſuſceptiōi pegrinoz ⁊ hoſpitū inigilare debēt: maxie curādū ē illis: ut ō decis ⁊ oblatiōib⁹ zenobijs ⁊ xenodochijs q̄lem voluerit ⁊ potuerit ſuſtētatione ip̄ē dāt Libenē. n. mōchis ⁊ ſpūalib⁹ viris deū colētib⁹ ⁊ timētib⁹ ō cias ⁊ oblatōes cūctaq̄s f̄me dia ꝓcedē ⁊ ō iure ſuo i dñiz illoz ⁊ uſū trāſferre: nec tā i paupib⁹ pauptatē q̄z f̄ligionē attendē. q̄ ät brītudo tua q̄ſiuit: ut z uſus decia z oblatō nū ſecularib⁹ ꝓuenire poſſit: nouit uſa ſcitat⁹ oino ñ licē: p teſtātib⁹ hoc diuis auctib⁹ pr̄noz canonū. q̄obrem ſi aliq̄n fuerit ab his male detēta q̄ di uini iuris eē noſcūt: ⁊ in uſuz trāſierit mōchoz ⁊ ſuoz dei epo tñ loci illi⁹ pbēre ꝓſēſum: ꝓſtabūt eis omnia ꝓpetua f̄ mitate ⁊ ſtabilitate ſubnixa. clicos ät illos ꝓuēit eccl̄e ſti pēdijs ſuſtētari: qb⁹ pntū ⁊ amicoz nll⁹ ſuffragāt ſtipēdia Qui ät bōis pntū ⁊ opib⁹ ſuſtētari pñt: ſi qđ pauperz ē acci

vite ſpoz. ar. ex̄ de his q̄ fi. a p. cū aplica i fi. ar. ſ. x. q. i. bāc. f ¶ Diuis. nō gnāle f̄mone nō gnāli m telligēdū. lxxviij. di. fornicari. lxv. di. ſcīe. lxxv. di. lectio. xij. q. ij. ſine. xiij. q. ij. ſup. ō. di. ij. reuera di. rcv. ecce. ar. rir. di. c. i. ſ.

g ¶ Epo. ⁊ ſufficit aucās illi⁹ epi ad talē alienatōem. ut ex̄ de his q̄ fi. a p. cū aplica. ſ. xij. q. ij. ſine. nō. n. vr̄ q̄ ſol⁹ epc⁹ poſſit ꝓcedē ſine capitulo: ſed hoc ſoluit ex̄ de his q̄ fi. a p. cū aplica. b ergo laic⁹ q̄ capar nō ē faē locū capaci. ar. C. de na. li. auc̄. lz. ff. de imuſto rup. tel. j. plt. ⁊ q̄ nullus religioſus debeat recipe eccl̄iam ō manu laici ē exp̄ſſū. ex̄ de pule. cū. ⁊ plātare. ⁊. j. q. vij. figs

h ¶ Cōſenſū. ar. q̄ ratihabitio epi retrotrahit ⁊ ꝓtr dos. k ¶ Parētū. videt log de illis clericis q̄ ecclie nō ſeruiūt. ſ. x. q. iij. cauēdū. ſ. xij. q. i. illi aūt. j. xxxi. q. i. quemcdo.

d Ecapell'. Hec ē scda qō an ī capell' mōachoꝝ ōsbr̄i sint ist̄ituēdi p̄ monachos. qō ut melꝰ pateat videndum qd iuris hñt religiosi i suis capell' Et nō q duobꝰ mōll fiūt capelle religiosoꝝ edificatōe hñt i/ stitutōez tpaliū ꝛ eps spūalū: ut. j. e. sane. ꝛ. c. vl. si ät collatōe: aut collate ſt eis ab epo

Dō. ii.

aut a p̄ono. si ab epo: aut sub certa fora aut cū oi iur simplr. si sub cēta fora ñ hēbunt ibi plꝰ iur q̄ fora ꝛ oti neat. sīvo cū oi iure tē hñt ꝛ tpalē ꝛ spūalē istitutōez. j. e. vi. ꝛ sic itelligēdō: ē pōlio eꝰ ē ꝛ istitutio. ī hoc cāu logr̄ exō cap. mo. ī ecclīis. remāet tñ ius epale ī ordiatōe iudicō altarū ꝓsecratōe ꝛ visitatōe. ar. j. q iii. p singulas. Si ät ꝓcessit eps sim plr̄ qd iuris sit hēt exō do. pastoral. sīvo p̄ onꝰ cōcessit capellā domui r ligiosē: ñ plꝰ iuris hz accepto: q̄ da to. ar. §. e. q. i. si gs laicꝰ exō. de do na. ii vi. ꝛ ut. nup ff. ō re. iu. nēo plꝰ nisi hꝰ fciñ sit de o sēu diocesanā epi qꝰ cāu cedit ī dñi ius religiosoꝝ exō iurepa. q ät. ꝛ exō dona. pastoral. q ät dcā sī itelli/ gas ō mōasteriis ñ exēptis. In exēptis. n. ꝛ eoꝝ capell' qō p̄ncipi plz legis hz uigorē. Et nō q io. fa. di xit: q si eccl̄ia nō dū ē ꝓsecta tātā ī ea hz p̄ onꝰ ptārē nat̄ hz ēt ipsā eccl̄iaz. ar. j. e. q. ult. nemi. hz hec opīo cōmigēda ē cū religiosꝰ locꝰ tā sit marie pp̄ solēnita tes q ibi fiūt ab epo. ō. p. di. i. nēo. Et q religiosus sit hēs exō rel. do. ad hec. vñ tā ī epi ptāte ꝓsistit. cū la pis būdictꝰ ibi tā sit posit̄. j. e. q. vii. oēs. nā nec a la ico p̄t aliqs istitui. j. e. q. ult. si ples. milto miꝰ suppōi sitio vo ppetua. Jt ē ꝯ eū. r. q. i. nouerit. ubi dicit q

a Ufis. ōlegauit. i. sīnuauit. vl dic melꝰ. i. q̄suit

b Pro qete. a curis tpalib⁹: ut. §. e. ō p̄ntū

c Cōstātes. j. ō pe. di. ii. p̄ncipiū. §. si vo. ꝯ. j. xxvii. q. ii. §. er his oīb⁹ ꝯ. sz dic q ñ potuit hēre charitatē p̄seuerā tē. ar. exō v. si. nā ꝛ ego.

d Per pōtas. i. p sēl' cōpoꝛeos gb⁹ mediātib⁹ pctm̄ trāsit ad nos.

e Tradite. plēo iur idē itelligūt qdā ubi eps simplr̄ dolet. n. satis ꝛ erubescit charitatē quā ī celo nequit hēre hoies ꝓstates ex lutea matia tenē ī tra. vñ oz q̄tū fragilitati nr̄e ꝓcedit: ut oēs adu⁹ nocēdi ei⁹ vsurie muniamus: ne moꝛs igrediat p portas nr̄as: ꝓsilio itaq; mltoꝝ fr̄m diligēt exgsito decrenim⁹: ut āmō ec clesie mōchis t̄dite p suos sacerdotes istituāt. Dinie. n. leges hñt ꝛ secl̄ares ut cꝰ ē possessio eiꝰ fiat istitutō. Et si in dādo qō maiꝰ ē: facil' fuit charitas: fit faciliō ī ꝓcedēdo qō minꝰ est sctā largitas. maiꝰ. n. fuit possessionē dare: q̄ sit in uestitur̄ā ꝓcedē. qūo possessoris iura cognoscerēt: ꝛ suarū reꝝ sibi t̄buta redderēt: ubi qō suū ē p alteꝝ dat̄: ꝛ cū voluerit auferī: Mūani moꝛis ē illū verecūdi: cꝰ iudicio ꝛ uolūtate nūc erigit̄ nūc dēmit̄. vñ fit ut i p̄tē epi ad fuiēdū sācdos ꝓcluioꝛ fiat: ꝛ sic eps qō scē ꝛ religiose ōderat q̄dā simulata aūcte ad se t̄hat. sic itaq; p̄ nat̄ mercede quā ꝓsecut⁹ fuerat: tū qz ficta chāitate auferat qō ōdēat: tū qz p̄uoꝝ sacerdotū discordias ꝛ scissuras amātiū: vb nimis fact⁹ credul⁹: et qō p̄fucate moliebat̄ lucrari pꝛecta fraudē cōat q̄dā usurpatiōe ex toto auferre: quoꝝ

f Per suos. j. q. pri. c. iii. j. xviii. q. ii. cellulas. §. di. liii. abbati.

g Posſio. i. res possessa. ar. ff. ō v. si. ītē dū.

h Institutō. i. ordiatō. nā cuiq; ē res sua ꝓmittēda. C ō iudi. nēo.

i Qō mai⁹. ē. ar. cui ꝓcedit mai⁹ ꝛ miꝰ: ut. xii q. ii. p̄cipi⁹ ꝛ exō dec̄i. ex pte. Jt cui p̄hibet mai⁹ ꝛ miꝰ: ut xiii. q. v. péale. ꝛ. xliii. di. illi. ꝛ. §. e. q. i. ꝛ tpis. ꝛ. c. p⁹ q̄. ff de adul. nec ī ea. mai⁹. n. ē dare id ad qō qs ñ tēt q̄ ꝓmittē vti datis ad q̄ glibz tēt.

k Cōcedē. i. ꝓmittē. ꝓcessa uti.

l Moꝛis. ar. er eo q aligd solz fieri: ut. xxviii. di. ō syrucusane.

m Judicio. §. viii. q. ii. c. i. p

n Ad se trahat. §. i. q. iii. q̄stiū. §. xii. q. ii. sacroꝝ. sic. C. ō dona. figs argētū. §. ult. q

o Credulus. ar. q iputat alicui q nimis ē credul⁹ ut. xi. q. iii. ñ solū. lxxvi. di. fīqd vo: ꝛ. xviii. q. iii. q̄magnū ar. ꝯ. xii. q. iiii. inocēs.

p Fraude. imo donatoꝛ caueꝛ dz donatoꝛi ō dolo: ne res donata benigne fraudis ꝓsilio

q Reuoceꝛ. ff. ō edi. edic. l. ad res.

a Ane. absq; epoꝝ. §. e. q. i. puenit.

b Tpalib⁹. si qras: ī quo sacerdos teneat̄ rñdē monacho

de tpalib⁹:dico i h° q̄ si eccl'ie monachoꝝ ñ fit cēsus ip̄ositus:eū p̄ñt monachi ip̄onē:sed si ē ip̄osit⁹ ab ātiquo:ip̄i eū nō p̄ñt augē:ut ex̄ de cē.p̄hibem⁹. Itē nō solū monachis sacerdos respondebit i tempoꝝalib⁹ sz ēt ep̄o si eccl'ia illa ab antiquo p̄stitit cen

sum ep̄o:ut.i.q.iij.puenit.ꝛ.xviij.q.ij.c. ult.et penul.io. sz certe ōcre. dic̄ q̄cēsus nou⁹ ip̄oni ñ pōt etiā auctoꝝitate ep̄i ut ex̄ de cē.significauit. nisi fuerit ab imtio ip̄ositus: ut habes ex̄.e.ti. ecclesijs.xviij.q.ij.eleutheri⁹.ꝛ ex̄ de cē. p̄rete rea.ꝛ ēt postea si nunq̄ fuit ip̄osit⁹ pōt ip̄oni:ut ex̄ de cē.cū uenerabilis ꝛ hoc cū eccl'ia eximit.b

c ¶ Sic cuiq̄.s̄.xij.q.ij. cū deuotissimā.

d § Tatuēdū. regimi. abbates. n. corrigū ab ep̄is:ut.j.xviij. q.ij.abbates.

e ¶ Obsequia.fic.i.q.iij quesituz.ꝛ.xviij.q.ij.c. ult.ꝛ penult.io.

f Ece vrbanus.

g ¶ Sed illud.s̄.e. visis

b ¶ Edificāt.ꝛ ita pīguius ius hñt mōachi i ecclesijs fūdatis i solo suo q̄ laici i ecclesijs fundatis i suo.

i ¶ Tales de ep̄o.s.q edificat eccl'ias i alienis diocesib⁹ ꝛ i.p̄p̄ijs p̄dijs ꝛ q:p̄tinuaꝝ hec mā cuz p̄cedēti:iō tractaꝝ h q̄ quinta. Sed q̄re nō ita fecit magister i thēate':qꝛ forte ñ ita p̄petēt posset pōni thema. Nō ergo q̄ si ep̄s fūdat eccl'iam in suo p̄p̄o loco ꝛ i alteri⁹ diocesi:nō hz ibi ptātez nec q̄ad tpalia nec quo spūalia.si vo i solo eccl'e cui pēst:ꝛ i alteri⁹ diocesi hz ptātē ibi quo ad tē poralia: nō aūt quo ad spūalia: fīc ꝛ monachi: sz q̄dā hoc negēt: dicentes ep̄m vl'clicos ñ hre nisi ius patronat⁹ in ecclesia quā fūdāt i p̄dio p̄p̄rie eccl'ie ꝛ in aliena diocesi. Si ergo legaꝝ hoc capiz ō eccl'ia fūdata i p̄p̄rio p̄dio:vbū illō aduertētes 'calliditates ꝛ hostis vsuti suasiones monachis deiceps oino lñiaz dam⁹ suaꝝ eccl'iaꝝ innouationes fieri:ita tñ ut iudicio synodi si p̄ sacerdotiū agē p̄supserit mulctenť ꝛ felici mucrone ep̄i sacerdotū piacula resecent. Hac autoꝝitate mōchis p̄cedit̄ inuestitura suaꝝ eccl'iaꝝ. sz videť p̄ ire vrban⁹ papa.ij.dicēs. Abbates absq̄ ep̄i p̄silio in parochialibus ecclesijs p̄sbyteros non ordinent.

§ Ne qꝝ mōchoꝝ q̄dā ep̄is ius suū auferre p̄tendūt: statuim⁹:ne in prochialib⁹ ecclesijs q̄s tenent absq̄ ep̄oꝝ p̄silio p̄sbr̄os collocent. sz ep̄i parochie curā cū abbatis cōsensu sacerdoti cōmittāt. ut eiusmōi sacerdotes de ppli q dē cura ep̄is rōnē reddāt. abbati vo p reb⁹ tpalib⁹ ad mō steriū ptinētib⁹ debitā subiectionē exhibeāt:ꝛ sic sua cuiq̄ iura seruent. Idē:In parochialib⁹ ecclesijs p̄sbr̄i p ep̄os istituant:q̄ eis rñdeāt de aiarū cura:ꝛ his que ad ep̄m ptinēt. ¶ tē ex p̄ci. apud fanē tia hīto. Quozcūq̄ mōchorū eccl'e ep̄oꝝ subdāť regimi

§ Tatuēdū nobis ē:q̄ tenus eccl'e quozcūq̄ mōchoꝝ in singulis pochijs site ep̄oꝝ: ut decet: diuinit⁹ subdant regimini: eisq̄ debita obsequia exhibeāt. Ece vrban⁹ papa p̄hibet inuestituraꝝ pochialiū eccl'iaꝝ p mōchos fieri:q̄s ioānes papa eis p̄cessit. Sed illud ioānis pape itelligēduz ē de illis capellis:q̄ cū oī iure suo ab ep̄is mōchis p̄cedunt. Illud aūt vrbani intelligiť ō illis:q̄s abbates in p̄p̄rijs p̄dijs edificāt in uillis vl'in castellis suis. Tales vī us territoriū habeāt: tñ ptātem gubernādi pplm ꝛ spūalia mistrā di ñ hñt. qō etiā de ep̄o intelligēdū ē. Unicolaus papa ait. Ep̄s q in alterius diocesi eccl'esiā edificat: ei⁹ p̄secrationē sibi vēdicare nō valeat.

§ Iqs ep̄oꝝ in aliene ciuitatis territoꝝio p quacunq̄ suoꝝ opportunitate eccl'iam edificare disponit: nō plumat dedicationē facē q̄ illi⁹ est: in cui⁹ territoꝝio eccl'a assurgit edificatoꝝi uero ep̄o hec gr'a refuet: ut quos desiderat clericos in re sua ordiari ip̄os ordinet is cui⁹ territoriū ē: vl'si ordinati iā sunt ip̄os hre acquescat:ꝛ oīs eccl'e ip̄ius gubnatio ad eū in cui⁹ ciuitatis territoꝝio eccl'a surrexit ptinebit.

Item ex p̄cilio toletano.iiij. Basilice nouē p̄dite ad ep̄m ptinēt:cui⁹ p̄nent⁹ eē p̄stiterit

Possessio territoꝝij p̄uētuz ñ adimit. iōq̄ noue basilice q̄ p̄dite fuerint ad eū p̄cul dubio ptinebūt ep̄m: cui⁹ consuetus eē p̄stiterit. ¶ tē gre. Edificatoꝝi ep̄o in diocesi alterius eccl'iam p̄secrare ñ licz

Ato: p̄ntium ioānes fr̄ et coeps nr̄ indicauit nob:q̄ exuperāti⁹ eps ausu temerario in diocesi ipsi⁹ oratoriū cōstruxit:idq̄ sine p̄cepti auctē ꝛ more p̄supserit ōdicare:missasq̄ illic celebrare ñ metuit: quā rē cuz sūma celeritate ac districtione q̄enit emēdare: nec ulteri⁹ tale aliqd attētare pmittē. Nō de iure ordinādi ñ possidēdi itelligēdū ē. Hīs auctib⁹ facile p̄pēdi pōt:q̄ siue abbates siue ep̄i i suis castellis vl'uillis eccl'as edificauerit:nō iō ep̄o in cui⁹ diocesi fuerit p̄uēt⁹ adimit:ꝛ iō sacerdotes iuxt illud urbani ꝛ nico. i eis ñ nisi p ep̄os cū p̄sensu tñ electiōe edificatiū ōdiari p̄ñt

circa finē:ꝛ oīs eccl'ie ipsi⁹ gubernatio. Itelligiť quo ad tpalia ꝛ spūalia.si vo de eccl'ia i fundo eccl'ie ꝛ in alio ep̄atu. dic omnis gubernatio q° ad spūalia tñ nā qua rōe cōcederet hoc monachis i p̄dijs monasterij: ea rōe ꝛ ep̄is ꝛ clericis in p̄dijs eccl'e sue ꝛ hoc nō intelligitur cē de iurepū. significasti.

k § Iqs ep̄oꝝ. In territorio.i. diocesi.quādoq̄ accipiť pro ipsa tra ꝛ possessione. ꝛ p̄p̄rietate ut.s̄. primo.§.i. ꝛ.j.q.iij.sz. Quid aūt sit territoriū hēs.ff.de vb.sig. pupill⁹.§.territoriū. Territoriū n.ē vniuersitas agroꝝ infra fines ciuitatū p̄stēs: ut ibi dicit.

l ¶ Desiderat. et dicit.h.q p̄iuile giū eſt ep̄i: ut vñ cunq̄ velit posſit clericū p̄tare ꝛ illō.lxxi. di.hoc tamur. hoc tñ nō dicit hic.

m ¶ Clericos. arq p̄les pōt p̄tare p̄ on⁹ ad vnaz eccl'iaz. ar.lxiii. di.p̄cipali.

n ¶ Ordiner.i. instituat. si aūt sit ordiari qd iuris sit se quit i ifa.

n ¶ Ordiet. q. suffic̄ testimoniū epi.p sentātis.vij.q.i. ep̄s de loco.ꝛ fic̄ móacho abbatis s̄.e.q.i.móachi. si tñ sit ō suoepatu cui testimoniū fert. io

o Ossessio.i.p dū p̄p̄rietatē ar.ff.de ver.si. interdum.

p ¶ Couētū.i.populū vl'iuris dcōez ꝛ ita pplus facit cōuētū.

q ¶ Pertinebunt j.e.q.vij.oēs.

a Ator pñtiũ. j. ó 9. di. i. precepta. s. vi. q. i. epis i dioceſi. b Dedicare. ſed nũ quid fecit locũ religioſum dedicãdo eccliam ſine pſenſu. ppij epi? videt q nó. ar. inſti. de rerũ di. §. ſacre. de 9. di. 1. nemo. credo tñ priuz: ut. vij. q. i. epis i dioceſi.

c Emẽdare. nó dicit q̃lit. Sz nũ quid deſtrui faci et eccliam: ñ: ar. xvij. q. iij. queſti. xiij. q. vi. operi m⁹. s. vij. q. i. epis i dioceſi. ar. 9 eẽ de no. op. nũ. cuz er iniuncto. dico q̃ ſi denunciatio pceſſerit deſtrui debet illud q̃ó facti eſt: aliter nó.

d Quod ó iure. reſpicit. c. poſſeſſio.

e Quod aũt p ſcriptõe: b depingit. iij. q̃ó: an oĩa iura pſcriptõe tollãt. Ad e uidẽtiam ergo vi dẽdũ eſt p⁹ de vſucapionib⁹: p⁹ de pſcriptõe. Ui dẽdũ ergo q̃d ſit vſucapio: z q̃d un ea erigat: et q̃ reſ

Qo. iij.

poſſint vſucapi. Uſucapio ẽ acq̃ſitio dñij p ptinuã poſſeſſionẽ tẽporis lege diffiniti. ar. ff. de vſucap. l. iij. Erigunt aũtẽ ĩ ea quĩq̃: bona fides ab vtraq̃ pte. ff. 9 empt. l. ij. §. ſi eã. C. de pſcri. xxx. an. auc. hodie. Item iuſtus titulus z ptinua poſſeſſio: z q res ſit mobilis: z q nó ſit vitioſa. z q̃ó dixi ad tractuz medij tẽporis. j. e. §. pót. fm canones tñ erigit bona fides ptinua. Titulus aũt eſt iuſta cauſa poſſidẽdi q̃ ñrm nó eſt: ubi erigit titul⁹: ut. C. ó vſu vſucapio. pcedit ſine titulo iuſto erroze interuenien te. C. de vſucap. 9 do. l. i. ff. 9 empt. q vulgo. ff. pro legato. l. iiij. z ult. Juris tñ erroz nõ. pdeſt ĩ vſucapi ọ̃ib⁹. ff. de iu. z fac. igno. iuris. ff. de vſuca. nunq̃z. i. Erigitur etiã ptinua poſſeſſio. hoc planũ ẽ. z q res ſit mobilis: q: in imobilib⁹ nó hz locũ vſucapio i. z. ij. ff. de acq. re. do. bonefidei. Jtẽ vſucapio nó i terrũ pit lit. 9. ff. de rei uẽ. ſigs poſt acceptũ. z. ff. 9 empt. l. ij. §. ſi rem alienã. ar. 9. C. de ann. excepr. ut pfecti⁹. j. e. §. tollũt. illi tñ quattuor caſus ſunt ſpãles. Seq tur de preſcriptõe quid ſit: z q̃ ad eã erigantur: z q̃ preſcriptio currat ptra eccliam: z qualit interrũpatur: quis ſit ei⁹ effectus. Preſcriptio ẽ exceptio ex tpe ſubſtãtiã capiens: q̃ actõi ꝑſonali vel ĩ rem oppoñ. Eſt aũt q̃dam longiſtpis preſcriptio ó q̃ nihil ad preſens: cum cõtra eccliaz nó currat que ptra preſentes ſpacio. x. annoz. 9 abſẽtes ſpacio. xx. annoz cõpletur. C. de pſcrip. x. vl. xx ann. l. ult. nec currit niſi cũ bona fide. Alia ẽ longiſſimi tẽpois. i. xxx. vl xl. an. in qua fm leges ñ erigitur bona fides vel titulus. C. de an. excep. l. i. fm canones hec non procedit niſi quis bonã fidem habuit. extra de preſcript. vigilanti: et ĩ pſti. anno. quoniã omne z. xxviiij. q. ij. ſi vgo. nec etiã illa que eſt. xxx. an. currit cõtra eccleſiã: ſz tñ. xl. j. e. quas actiões Jtẽ fm canones titulus requiritur in longiſſima preſcriptione: ut extra de preſcrip. ſi diligenti io. quod. T. negat: niſi ratione preſcriptionis. B. q̃nq̃ tamẽ minus iuſtus titulus parit cãm p ſcribendi: ut eẽ ó empt. z ven. quẽit. z eẽ ó iure pa. cura. Interrũpit ãt natural z ciuilit. ſi naturaliter interrũpitur. pdeſt omnibus ius habẽtibus in re. ff. de vſucap. naturaliter. ſi ciuiliter: pdeſt interrũpenti tñ z eius heredi: ut. ff. ó oĩersis. z tẽ. preſc. inter quattuoz. Eſt aũt effect⁹ ei⁹: ut acquirat tñ exceptio fm io. nó dñiuz niſi vtile: ut. j. e. quicũq̃. fm. b. z alios et ã directũ dñium acquirit: ut eſt expreſſum. C. de bo. mater. auc. niſi. z. j. e. inter memoratos. ibi: ſit eternũ dñium.

f Jura. hoc nó eſt verum: q: nec oĩa iura nec a quocunq̃ pſcribi pñt. q nó oĩa habes. j. e. lz. z. C. de pſcrip. xxx. an. opit. q ñ a quocũq̃ eẽ ó pſcrip. cũ ex officij. z. c. cãm. io.

g Er ſingulas. xxx. hodie nó ſtat huic numero: extra de pſcrip. de quarta. j. e. quas actões. h Mari me. i. tñ: ſic. xi. q. iij. ſigs epis. nã violẽt⁹ detẽtoz ñ pſcribit. i Dubitatio. p lit. of. ſic. n. res efficit dubia: ar. eẽ ó offi. dele relatũ. C. quib⁹ ad liber. pcla. l. iij. vel p libellũ oblatũ pncipi ſecuta quentõe: ut. C. de pſcrip. xxx. an. l. iij. vel per ſynodale. pclamatõem. eẽ de pſcrip. ſcoz. nec ſimpler de nũciatio hẽt p lit. ptel. ut eẽ ut lit. ñ ptel. q̃ñ. dico q̃ exquo ſemel facta ẽ lit. ptel. p⁹ fm canones ñ currit pſcriptio: qa preſumit poſſidẽs tam bñ e malã fidẽ z de iure ſuo titubare

Preſcriptio

Rufticane parochie apõ epi ſcopos qui eas poſſidẽt. xxx. annis ſine violẽtia: pmaneãt.

Er ſingulas eccliãs puinciaz pochias ruſticanas pmanere imobiles apud eos q eas tenẽt epos decreuimus z maxie ſi eas ſine violentia p xxx. ãnos gubernaueñt. ſi vo intra. xxx. ãnos facta fuerit ó his dubitatio: liceat eis qui ſe dixerit leſos ꝑpterea mouere apud ſynoduz puincie certamẽ. Item gelaſius.

Eriginta ãnis ab epis poſſeſſe imobiles pmaneãt dioceſes

Reſulũ nr̃oz auctoritas emanauit: ut facultates ecclie epi ad regendũ habeãt ptãtem: ita tñ ut uidua z pupillo z pauper: necnõ et clericoz ſtipẽdia diſtribuere debeãt. hoc eis etiã ſtatuim⁹ dari q̃ó hacten⁹ decretũ ẽ. reliquũ ſibi epi vẽdicẽt: ut ſicut antea diximus pegrinoz atq̃ captiuoz largitores eſſe poſſint. Item gelaſius ſecũdus.

Illud etiã ãnecti placuit: ut ſi q̃ó abſit facultates ecclie necnó dioceſes ab aliqbus poſſidentẽ epis iure ſibi

C. de acq. pos. nemo. vñ nō pscribit ad mille ānos: ut extra de prescrip. qñ. sed leges que non curant de mala fide: di

k Pcunt. xl. annos exigendos. io.

Resulū ad regēdū. ar. ff. p empt. q fūdū. §. si tutor.

l Decretū ē. ab eodē gelasio. xij. q. ij. q̄ttuor.

m Sicut diocesiz. i. ecclesiam.

n Lōuētū. i. ius epale

o Non admit. i. nō iō admit.

a Uicūq; legis naturalis. nā ō iure nāli nō sūt pscriptōes inducte. naz iure nāli iniquū ē aliquē ditari cuz aliena iactura: ut ex de penis suaz. ⁊. ff. de ꝓdi: inde. nā hoc. sed iō inuēta ē pscriptio ne domina rez semp sint incerto. ff. de vsucapi. l. i. vel dic fm ius legis ciuilis ⁊ hoc fm opinionē dicētiū pscriptōe dñium nō acquiri: sed tñ exceptionē. Sz ꝑ eos ē. j. e. q. clerici in fi. C. de bo. mate. auc. nisi. ⁊ res prescripti one tp̄is mutāt dñium ff. de vsucap. eum. §. vniuersitas.

b Prouintiam. i. diocesiz. qñq; n. puintia sumit ꝑ diocesi: ut. l. dist. studeat: qñq; ⁊ ecouerso: ut. ix. q. ij. epi quidaz tñ in loco isto dixerunt: q intra aliam puinciaz nō posset prescribi: licet intra alia diocesim possit. gd aūt prescribi possit in diocesi alteri⁹: varie a variis est notatū. ⁊ celebris fuit hec sñia: q. quicquid est infra terminos alteri⁹ diocesis prescribi pōt: dūmodo non sit in limite vel cōiūctum limiti: ut extra de parochijs sup eo. nō tamē quoad ep̄alem iurisdictōem sed tñ quo ad ꝓprietatem: ut dicunt: ⁊ hoc dum cōstat de limitibus. sed si de limitibus nō constat: tunc quo ad ꝓprietatem ⁊ quo ad episcopalia iura res alterius episcopi prescribitur: ut. j. e. licet. extra de decimis cum sint homines. sed illis vehementer obstat: extra de prescript. ad aures. ⁊. c. auditis. et c. cū ex officij. in q̄bus nō soluz res sed iura episcopalia prescribūtur. similiter hic distingui pōt inter iura parochialia ⁊ iura episcopalia: ut iura parochialia possint prescribi siue dioceses sint limitate siue nō: ut ius decimaz baptismata oblatōes ⁊ ꝑcuratōes dūmodo res ille nō sint cōiuncte limiti sed intra episcopalia nō: ut cōsecratio. imo ulteri⁹ procedi pōt: q similiter iura episcopalia q̄ consistunt in lege iurisdictōis episcopalis: prescribi pōt ab alio epo: q: taliter prescribī exemptio. nō tñ vnus ītrabit terminos alteri⁹: sed infra terminos ꝓprios vtet iure suo nisi in casu: ut. j. e. vendicēt qō tricēnalis lex cōcludit: q: ⁊ filioz nr̄oz puinci pum ita manauit auctoritas.

Tē ex ꝑci. tol. iiij. **Territorij possessio ꝓuētū ñ adimit.**

Sicut diocesim aliena tricēnalis possessio tollit: ita territorij ꝓuētū ñ adimit. Tez ex eoꝺ. **Tricēnalis possessio intra vnā puinciā seruari dz**

Uicūq; eps alterius epi diocesim p. xxx. ānos sine aliq̄ interpellatiōe possedēit: q̄uis fm ius legis ei⁹ ñ videat eē diocesis: admittēda tñ ñ ē ꝺ eū actio reposcēdi. sed hoc intra vnā puinciā: ex ꝺo nullo mō: ne dū diocesis defēdit puinciaz termini ꝓfundant.

Icce his auctibus ꝓbat: q possessiōis ⁊ gubernatōis intra pscriptōne tollunt. Sz idē gelasius ꝓtra testat scribens maximo ⁊ eusebio epis. **Status parochiaz nec ꝓsuptiōe nec tp̄is pscriptōe mutari pōt**

Licet in regulis cōtineat antigs parochias vnicuiq; ecclie pstina dispositiōe deputatas nulla posse rōne cōuelli: ne p ꝓsuetudinem pessima exēpli mali temeritate crescēte vniuersal' ꝓfusio nasceretur: tñ etiā decretis nostris añ non multū tp̄is destinatis oia iussimus: q̄ taliter fuerant inuasa restitui. Sz qz temeritas quadētiū legem sibi posse putat gñari: si sceleri suo ptinaciā retētiōis adiūgat: ea q̄ int̄ frem ⁊ epm nr̄m ꝓstātiū canustane eccl'e sacerdotē ⁊ inter nūcios directos ab ꝓanconita no pōtifice decreuim⁹: p vos impleri cupimus. tūc formam in ceteris cognitōnib⁹ q̄ fit seq̄da pscripsim⁹. Nulla igit̄ ꝓsūptione statū parochiaz: q ꝓpetue etatis firmitate durauit: patimur mutari: qa neq; negligētia pōtificis nec tpalis obiectio: q̄ p incuriā forte generat: neq; ignauia faciēte ꝓsensus adhibit⁹ nec subrepēte supplicatione p̄ceptō dinellē pōt semel diocesim constituta: ex q̄ sēp ad'regenerationē atq; consignationez epi plebs deuota ꝓuenit. Territozium etiā ñ facere diocesim olim nosciī ordinatuz. Hoc multipliciter distinguit. Sūt quedā dioceses: q̄ certis limitibus distincte sūt. he nullo mō pscribi pñt. Alie ꝺo q̄ nō sunt certis limitib⁹ distincte: placuit. Sed tñ dicūt quidā ꝙ quodlibet ius episcopale pōt prescribi dūmodo nō fit vitium limiti. Sed quantū ad ꝓprietatē satis videt: ꝙ siue sit in limite siue alias ꝙ res alterius pscribi possit: ut extra ꝺ ꝓba. ex litteris. Si queras: quare limes nō possit p scribi: dico iō ne ꝓfundātur termini ꝓuinciaz: vel iō qz limes cōis est: ut ꝓbat. ff. de acqui. re. dom. a deo. §. ult. ⁊. l. sequēti. sed si res q̄ mihi est cōis cuz alio: ille possederit: ego p ipsū remeo possessione ut. ff. q̄e admodū serui. amitta. si ꝙ munē. vel iō nō prescribit: q: nō presumit: ꝙ aliquis cōi re vitiose vtatur: ut. ff. p socio merito. ⁊ sic prezsumit ꝙ quātocūq; tp̄e alter possideat: nō tñ nōie suo sed nōie meo possedent. Sed certe hec rō non videt sufficies: q: eadem rōne nec fines prediozum possent prescribi quod falsū ē: ut j. e. q. iiij. uolum⁹ ⁊ extra de pscri. qa. ⁊. C. fi. regū. l. vlt. alij dicūt ꝙ limes bñ pōt prescribi: sed non manens limes. q: q̄cito est prescriptus definit esse limes.

c Extra vero. quātū ad oia episcopalia iura.

d Licet parochias. i. intra limitē vni⁹ diocesis.

e Dispositōe. i. terminatōe. §. xiij. q. i. c. i.

f Exēpli. §. di. xcvi. bñ gdē. §. i. q. i. pricipat⁹.

g Inuasa. nā inuasores nō prescribūt. C. de pscri. xxx. an. figs emptōis. ⁊. xciij. di. illud.

h Putat. nam diuturnitas ⁊c. ex de simo. nō satisfōmā. ar. ꝙ certis pōnis mādatur ad alios extendi. §. ij. q. i. multi. xiij. q. ij. super. xxxij. q. vij. aplis tēdi: ⁊ quod in vno negocio statuī ad oia similia extendi. §. ij. q. i. multi. xiij. q. ij. super. xxxij. q. vij. aplis ar. di. lxi. miramur. di. xxxviij. ignozātia. extra de rescriptis. in causis.

k Lōuenit. Pone ꝙ aliquis epūs possid. at ecclias intra diocesim alteri⁹ epi remota a limite: ⁊ fluuius erat limes: sed fluui⁹ paulati accedit ad illā ecclias ita ꝙ efficit vicina limiti: dic ꝙ iterrū pōt prescriptō

nāliter nec p̄scrib.ī. vel dic q̄ nihilomin⁹ ꝓcedit p̄scriptio: nec termini ep̄ales variant ꝓpter hoc: ut .ff.ō ꝺ̄hē. empt. rutilia polla. Quid dices ō eccl'a fita ī limite: ⁊ in vtraq̄ diocesi hz parochianos: dic q̄ erit cōis quo ad parochialia si cut ⁊ arbor ī p̄fi/nio posita: ista. de rer. di. §. insula. in solidū aūt hēbūt ep̄alia. ī si discor/dāt ī eccl'e dispo/sitōe supiorī erit officiū ī hac pte: ut alibi s ānis di spoat. ff.ō vsufr. quotiēs.

et de quibus certa diffinitio nō olim ꝓcessit: p̄scriptōe tollunt. V ñ innocētius papa. Leui/tis possessio pscribi nō pōt.

I Nter mēoratos frēs nostros fulgētiū astiganū ⁊ honoriū cozdubēsem epos discussio agitata ē ꝓpter paro chiā basilice cuiusdā: quā horū alter celanēsem alter regi nēsē asserebat. ⁊ q̄ int̄ vtraq̄ ptes hacten⁹ limitis actio vētilata ē: cui⁹ q̄uis si uetusta re tētio: nullū tñ iuris p̄iudiciuz affert. Jōq̄ ne ī dubiū ultra inter eos nr̄a deuocare ſnia ꝓlatis canonib⁹ synodalia ō creta plecta sūt: quoz auctoritas ꝑmonet ita oportere ī/biberi cupiditatē: ne gs terminos alienos usurpet. Ob hoc placuit int̄ alternas ptes inspectores viros mittēdos: ita ut diocesis possidētis si tñ basilicā veris signis limes ꝑ uisus mōstrauerit: eccl'e cui⁹ ē ius retētiōis: sit eternū dominiū. Qō si limes legitimus eandē basilicā ñ ꝓcludit: ⁊ tā lōgi tpis ꝓbat obiecta p̄scriptio: appellatio pñtis epi nō nalebit. q̄ illi tricēnalis obiectio silētiū ꝑponit. hoc ēt ⁊ sec'lariū p̄cipū edicta p̄cipiūt ⁊ psulū romanoz decreuit auctoritas. Si vo int̄ metas tricēnalis tpis ex alienos termi nos basilice iusta retētio re/pellitur: repetētis epi iuri sine mora restituet. I tē gelasi⁹ iusto epo. Spacia q̄ diffinita fuerint: tpe pscribi non pñt.

O Blectio tua studeat que/rita, olim fideliter rerū ve ritate: ut si de spacijs: de gb⁹ memoratā orta p̄tētio: diffini/

a O Blectio. ut si de spacijs prediorū nō limituz. j. q. iiij. c. ij. vel intellige de limitibus.

b I Ntemerata. s. vi. q. iiij. q̄ bñ. j. xviij. q. ij. eleutherī⁹.

c Sacramētū .s. testiū ꝓ quos ꝓbat p̄scriptōem sic. xxvi. q. ij. si uerū.

d Offerre. alteri parti. vl' dic q̄ illi parti que probauit p̄scriptōem si tamen potest probare titulum ⁊ bonam fidez: permittendum est ei iu rare q̄ bona fide posse/derit rem illam: ⁊ q̄ iu/sto titulo habuit eam. non tamen dico q̄ cogi tur probare titulum: sed si probat cursum tēpo/ris ⁊ allegat titulum: pre sumo ratione tempo⁹is ipsum habere titulum: ut. xij. di. illa. ff. de usu/ris. cum de ī rem ꝑso nec obstat quod dicit⁹ extra de p̄script. si dili genti. ⁊ ex̄ de proba. lz vbi videt dici: q̄ debe/at ꝓstare de titulo. Jn/telligo. n. tūc q̄ñ est pre sūptio ꝑ eū: ut ibi fuit. ⁊ sic intelligo q̄ō ē ex̄ ō de ci. dudū. sed fatuus est g allegat ti quē ꝓbare ñ pōt: lz dicat p̄scrip si

e P Lacuit. p̄uilegia .j. xxv. q. ij. c. i. ⁊ i

f Priuilegia. i. charitas. ecclesie. xij. q. ij. siqs de clericis.

g Consuetudine. ergo consuetudo dat p̄uile/gium. ix. q. iij. oquest⁹.

h Jmperatorib⁹. hic canō emēdat. q logē de q̄drienij p̄scriptōe ī re/bus donatis ab impera/tore.

i Triginta. ar q̄ p̄scri/ptio decēnij vl' vicēnij ñ hz locū ī eccl'ia: ut ipam rē p̄uati tali p̄scriptōe possit retinē. alij dicunt ꝑ. Sed nōne ꝑnū ē. C. ō q̄dri. p̄scrip. l. bñ a ze none. nā ibi dr: q̄ si ipa tor rē p̄uati ꝓferat alij: tut⁹ ē donatari⁹. ⁊ h dr necessariā eē p̄scriptōez lz vl' dic marie. vl' dic ⁊

p. i. C. de ꝺ̄bo. fig. l. penult. vel dic q̄ sic eccl'a noluit hoc recipere ꝑ se: ut. xij. q. ij. gcūq̄ militū. ita nec ꝑ se. vel ibi lo quit cū dedit impator rē aliēnā tāq̄ aliēnā: hic cū tāq̄ suaz uel hoc q̄ō dicit de. xxv. annis refert ad p̄imū .s. ad alios.

l I Nter. discussio. i. q̄ō di/scientiendi.

m Alī celauēsē. q̄ eccl'ie erat sub/iecta sibi.

n Nullū. ar. q̄ li mitis manifesta/tio rē reuocatam reuocet ar. ī. c. q i. felix.

o Snia. quā snp hoc sentim⁹.

p Mittēdos. v bi. n. agit de fini b⁹ agri: ocul'sunt ipsa loca ꝓsidērā da. ff. fi. regū. l. si irruptōe: ⁊ vtri/usq̄ ꝑtis testes audiūtur: ex̄ ō ꝓ ba. ex l'is.

q Ita ut dioce sis. sic cōstrue .i. ut eternū dñium diocesis .s. de q̄ ē ꝓtrouersia possi/dātis eccl'ie ei⁹ ē ius retentōis.

r Jus retētōis i. q̄ ēi possessiōe.

s Qō si limes. ꝑt esse sensus. i. si li/mes ipsi⁹ possidē tis eū nō ꝓcludit ⁊ tñ ipse habeat eccl'esiā. vl' aliter si diocesis nō est limitata ⁊ eā p̄scribit habeat.

t Appellatio. i. iterpellatio.

u Presentis. i. petentis.

x Extra alienos. i. illi⁹ ꝑ quē ius p̄scribit. io.

ꝛ nō ad ſpatoꝛē: ut eꝛ ō len. ꝛ re iudi. cum inter in fi.

k ¶ Inter cetera. vba ſunt gratiani. l ¶ Conſtituta. xpi .i. eccleſie alicuius. m ¶ Lex. i. preſcriptio a lege introducta. lex. n. proceſſu temporis non poteſt confirmari: qꝛ ſi eſt iuſta ſtatim ualet ꝛ cōfirmatur ſi ē iniuſta nūq̄ ualet. vide ſ tñ q ꝑ lege pōt preſcribi ſpacio. xx. ann. ut ff. de origi. iu. l. ij. §. exactis.

n ¶ Tē ſi de reb⁹. auctoritate. nā iuſte poſſidet q auctoꝛe prętoꝛe poſſidet. xiiij. q. v. dicit. eꝛ q fi. ſint le. cū mī. ff. ō acq. poſ. iuſte. ar. ꝑ ō pe. di. ij. ſigs ſemel.

o ¶ Tricēnalis. imo preſcriptio. x. dieꝝ tūc ſufficeꝛ. nā pl⁹ facīnia lz iuſta q̄q̄ aliq̄ō p̄ulegiū: ut eꝛ de ſen. ꝛ re iudi. cum inter in fi. io. lz nō logē de tali ſnīa. ſed de ꝓcoꝛdia q̄ diffinitio uocaī. b

a ¶ Sacdotes. tripler calus ſolz h̄ pōi. Pri⁹ fic: ecce epūs alie aut res eccliē i caſu illicito: dō h̄ q uiuente epo nulla p̄ſcriptio currit ꝑ eccliaz i rb⁹ illis: ſed eo mortuo icipit currē: ꝛ hz hoc exp̄ōe: diffiniſſe id ē. alienaſſe. ar. xij. q. ij. epūs g mācipia. ꝛ dicſcribēdo decreuerūt. i. decreto ſcripture inꝑpoſito aliēauerūt. Vl⁹ ſm aliū caſū exp̄ōe ſcripto decreuerūt. i. ſcripto trālegerūt ꝛ in fraudē. cū. n. nō poterat dare nepotib⁹ ſuis: fingebat ſe hāre litē cū eis. Tertius caſus ē: epūs tulit diffinitiuā ſnīaz ꝑ aliquā eccliam ſup aliq̄ poſſeſſione eccliē ꝛ ꝑ ims ſcriptū. dō h̄ q ipo viuēte nō currit ꝑ eā p̄ſcriptio. ſed cū iſta ſnīa lata fuerit ꝑ leges ſcriptas ut h̄ immut: ꝛ ita nulla actio vl⁹ exceptio ex ea ꝓpetit: ut ar. ij. q. vi. §. diffinitiua. q̄lit̄ ēt iſte poterit p̄ſcribē p⁹ morte: di co q̄ iſte non: ſed eius ſucceſſoꝛ. ꝛ ſic itelligit eꝛ de iurepa. cura paſtoralis. vel dic q̄ iſte bona fide poſſedit: qꝛ ignoꝛauit illā ſnīaz nō tenere: ꝛ dic ſnīa q̄ nulla ē: dat alicui cāz p̄ſcribēdi: fic titul⁹ q nō ualet dat cām p̄ſcribendi: ut extra ō emp. quemit. ff. ꝑ emp. q̄ vulgo. ff. ꝑ lega. l. ij. ꝛ. iij. nec ꝓtradicit eꝛ. de his q̄ fi. a p̄la. c. ij. qꝛ ibi ſciēte capīo aliena/tio fuit facta poſſeſſionū. vñ ibi poſſeſſoꝛ ſtatim tur⁹ ē: ſed h̄ capīo ꝓtradicēte: videſ tñ q de illicite alienatis non poſſit currere p̄ſcriptio. C. de bo. ma. l. i. ꝛ hoc ē deteriozis ꝛditōis eccliā q̄q̄ mīoꝛ ſiue filiuſſa. qꝛ nō pt⁹ ꝑ eū p̄ſcribit q̄ſue ptātis eſſe ſciat. ut. C. de bo. que li. quecūq̄.

b ¶ Nō er ſ. fi. eꝛ ō trālac. de cetero. eꝛ de cē. p̄terea. ſi. ſ xij. q. iij. ſiquos. fi. ff. de diuer. ꝛ tēp. p̄ſcr. cū hēs i fi.

c ¶ Monēdo. nō qꝛ lz q̄libet poſſit mala alienata reuocare: ut. xij. q. ij. ñ liceat. nō tñ ita defacili admittereſ: cū epūs cō tradiceret ꝛ ei lit̄eras de rato denegaret. ar. C. de anna. excep. l. ij. §. ulti. ꝛ. C. de bo. q̄ li. l. iij. extra de iudi. cām.

d ¶ Supputationis. i. reputatōis e. ¶ Subſtabit .i. ſcipiet nūerari. f ¶ Cōtractuū. i. otract⁹ quē fecē epūs ñ hz iuſtū ūtiū. b⁹ iō dico: qꝛ p̄ſcriptio ñ ē ꝑct⁹

g ¶ Ab origine. ar. mitiū ſpectandū: ut. lxi. diſt. mi ramur. i. q. i. p̄m cipat⁹ eꝛ de ele. dudū. ff. ꝑ emp. q fundū.

h ¶ Clerici i ius ꝓpriū. Hic ꝑz ꝛ. i ſequēti. c. q coloni ꝛ precario poſſidēres nullo tpe p̄ſcribunt: ut x. q. iij. qꝛ cognouim⁹. eꝛ ō poſtu. pla. bōe. Ita nec aliqs q alieno nomine poſſidet: ut eꝛ ō p̄ſcr. ſi uiligē ti. Ité nec uſufructuarius: ut iſti. ꝑ quas p. no. ac. §. fructuar⁹. Ité nec creditoꝛ. ff. ō uſuca. nō ſolū. §. q pignoꝛ. ꝛ h⁹ iō qꝛ oēs iſti alieno noie poſſedēt. vñ illi tñ dicit poſſidere: quoꝛ noie poſſidēt: ut eꝛ de re. ſpo. cū uēſſet. ſi g⁹ uſq̄ ad cētū annos poſſes. ꝓbaſ ūtiū poſſionis. i. q tuo noie poſſeſſū ē: ñ obſtat tibi aliq̄ p̄ſcriptio: ut h̄ patet. ꝛ. C. de pigno. act. nō creditoꝛes. ꝛ. C. de p̄ſcrip. xxx. an. male. ꝛ hoc vꝛ eſt: niſi uelis dicere: q ꝑ lōga oblionē aliqs ꝑdet poſſeſſionē q id q̄ eſt ff. de vſucap. furtū. uel ſi tñ tps efluxit: q ignoꝛat dñs. vbi ſit poſſeſſio illa ſita: ut. ff. ō acq. poſ. ſi id q̄ ō ꝑi. uel niſi illa ꝑſona q̄ poſſedit noie alien o: aliꝑ ſtea tradat poſſeſſionē: ut. ff. de acq. poſ. poſſideri. §. q fi fu⁹. aliꝑ nūq̄ p̄ſcribūt tales niſi foꝛte dño repetēti ñ reddiderit poſſeſſionē: tūc p̄ñt res tales p̄ſcribi: ñ ab ipſo cū mala fidē hēat. ſed a ſuo ſucceſſoꝛe. Nūc habes q̄ ꝑſone nō p̄ñt p̄ſcribē. Sūt ēt q̄dā res ipſcriptibiles: ut ꝑ iura libertatis ñ p̄ſcribī: ut. j. e. pōt. Ità nec i tributis p̄ſcribīt: ut j. e. §. pozo. C. de p̄ſcript. xxx. an. ꝓpit. Ité nec i miſſimo. xxxij. q. v. qđ deo. Ité nec decie a laico: eꝛ de p̄ſcrip. cām. Ité vꝛ q ñ p̄ſcribīt in repetitōe reꝛ peculij: ut. C. ne de ſta. defūcto. l. repetitio. Ité ꝛ i futuꝝ⁹ q̄ ꝛtinuam cām nō hñt: ut. ff. ō fut. fututes. Ité i limit⁹. ē. c. lz. Ité i ꝓcuratōib⁹ rōe viſitatōis. eꝛ ō p̄ſcrip. cū ex officij. Ité ꝛ i obediētia: ut eꝛ. e. cū ñ liceat. i ¶ Nō uocēt. ar. q̄ q̄ ō liberalitate ab aliq⁹ f. ā ſi: ei ꝓdici um ñ facīt. ſ. i. q. i. null⁹ epūs. k ¶ Nō debuiſſe. ſi ñ p̄ſcriberēt clici retardaret epi ad cōfirmāda bene

l ficia: ut. C. de bo q̄ li. l. i.

Z epūs. excolēdas. ſ. c. q. i. poſſeſſiones.

in ¶ Kima actõe.i.ī tractatu pme dicī ipsi⁹ cõcilij ¶.di.i.ius gẽtiũ.⁊.xxxiij.q.i.c.i. n ¶ Postli miinio.postlimuũ é ius amisse rei recuperande ab extraneo ⁊ ī statũ pristinũ r̄stauradę.ff.ō cap.⁊ p⁹li. reuer.l.postlim nũ: datur autem ꝟ leges postlimi num reuerenti/ bus relcisso.i.j. quadriẽnium in/ sti. de act.§. rur/ sus .C. de i inte. resti.l.ult.si tñ nō potuerit agere i hoc quadriẽnio p aliquos dies re stituitur ad eos ff.er qui.ca.ma. sed ⁊si per ꝓcto res.§.si ferie. ꝑm canones: cū non currat i hoc casu ꝓscriptō: ñ datꝝ r̄ sciſſoria. Dic é g⁹ vn⁹ cas⁹.l. postli/ tas in q⁹ ñ currit ꝓscriptio: Alius dū viuit iniquus alienatoꝛ.c.si sa cerdotes. Tert⁹ cū vacat ecclesia eꝛ de ꝓscrip. ō quarta: vel cū q̄si vacat ecclesia ꝓe lato.s.lapso ī he/ resim :extra de ꝓ scrip.c.i. Alⁱ⁹ est i pupillari etate. C.g.er.cau. i ite. resti. nō est ne.l. ult. Alius é cū qs ẽm ptãte patris ut.C. de bo. que libe. quicũq. Alⁱ us é cū mulier é i matrimonio quo ad dotẽ.C.ō ure do.in rebus: q⁹ ñ ꝓscribit ꝫ mulie/ rẽ in dote repetẽ da: nisi soluto ma trimonio: ut ibi dicit. Septimus cū quid debetur ad diẽ: vel sub cõditõe.tũc.n.non currit ꝓscriptio nisi a tpe dicī vel certantis cõditio nis: vt.C. de ꝓscript.xxx.an.cū notissimi.§.illō. Itẽ tẽpoꝛe excõicatois nō currit ꝓscriptio: extra ō cõcel.ꝓben.⁊ ec.nō ua.quia diuersitatẽ. Item et in illo tpe quo quis ipeditus est iusto impedimẽto nō pōt agẽr: ut eꝛ ō elec.ne ꝓ defectu.⁊ eꝛ ō ap. ex rõe ⁊.C. de iof. te. ꝫ maioꝛes.⁊.ff. ex q. cau. ma. l. ꝙ qui

§ Jepiscopus humanitatis intuitu mãcipiola vineolas uel terrulas clericis aut mo/ nachis uel quibuslibet ꝑsite rit excolendas uel tpe tenen das: etiã si longa trãsisse ãno rum ſpacia cõꝛobentur: nul/ lum ecclesia ꝓiudiciũ patiat. nec secularis legis ꝓscriptio que eccl'am aliquã impediat opponatur. Item ex ꝓcilio hispalensi cui interfuit ysido/ rus. Temporis ꝓscriptio nō obijcitur: ubi hostilitas met⁹ interuenerit.

¶ Rima actiõe theodulphi malechitane ecclesie an/ tistitis ad nos oblata ꝓcatio ẽ asserẽtis antiquã einsdez vr/ bis parochiã militaris quon/ dã hostilitatis discrimie fuis/ se decisam ⁊ ex parte aliqua ab ecclesijs astigane ⁊ eliber tane atq; egabiẽsis urbiũ eẽ retentaz: ꝓ qua re placuit: ut oĩs parochia quaz antiqua ditione añ militarẽ hostilita/ tẽ retinuisse eccl'am suã quis/ quis cõꝛobaret: eius ꝓuile gio restitueret. sicut enim per legem mũdialẽ his quos bar barica seueritas captiua ne/ cessitate transuexit postlimi/ nio reuertẽtibus redditur anti/ qua possessio: non aliter ⁊ ec clesia receptura ẽ parochiã: quã añ tenuerit cuz reb⁹ suis siue ab alijs ecclijs possideat siue in cuiuslibet possessionẽ transfusa fuerit. nō. n. erit ob ijciẽda ꝓscriptio tpis: ubi ne/ cessitas intererit hostilitatis.

dam.⁊.l.non emi. o ¶ Reuerentibus.§.iij.q.ij.reintegra nda.§.vij.q.i.pasto ralis.C.de p⁹li.re.l.cũ ab hostib⁹ p ¶ Receptura. Nam ius redit ut ꝑdẽ: cũ stat⁹ reddit idẽ: ut eẽ de elec.q: diligẽtia.ff. si ser. ven.⁊ si forte.§.i.ff. de ser.rust.ꝓ.⁊ attulamus.

Ite iohañes papa paulino epo fungẽti legatiõe in germaniã ⁊ pannoniã. Epis ñ currit pre scriptio: ubi furō hostilitatis incumbit.

¶ Dno si de ãnoꝝ nũero fõ te qs causat: sciat q⁹ inter xp̃ianos ⁊ eos q vni⁹ fidei sũt nũerus cert⁹ affi/ xus ẽ. ceterũ ubi paganoꝝ ⁊ icredulo⁹ fu/ roꝛ in cã est: quãtalibet ꝓtere ant tpa: iuri ñ ꝓdicãt eccl'aꝝ: que coꝛpalia nesciẽtes arma: solũ deũ ⁊ ꝓpugnatoꝛẽ suum qñ ei placuerit: misereri patiẽ ter expectãt. Vñ si annoꝝ ꝓ lixitas in talib⁹ ipediat: deus ipe reꝑhendẽdus ẽ: q post q/ dringẽtos ⁊.xxx. annos filios isrl' de durissima ſuitute pha/ ranis ⁊ fornace ferrea libera uit. ꝫ ipe ꝓ se redẽptoꝛ nr̄ fuit q hũanũ gen⁹ post annoꝝ mi/ lia ō inferni claustris eripuit. Tollũt etiã ꝓscriptõne ille di oceses: qs ꝓꝓrijs epis negli gẽtibus alij ab hereti ad fidẽ itegritatẽ reuocauerũt. Vñ i.ix. aphꝛicão ꝓci. legit. Sig epi dioceses suas lucrari ne gligũt: p⁹ triẽnio eis ꝓstabunt epis: quoꝝ studio fidei sunt reconciliate.

¶ Lacuit: ut quicunq; negli gũt loca ad suã cathedrã ptinẽtia in catholica vnitate lucrari: ꝓueniant a diligẽtib⁹ vicinis epis: ut id agẽ ñ moꝛe tur. qõ si infra sex mẽses a die cõmonitois ñ effecerint: q po tuerit eas lucrari ad ipm ptineãt. ita sane vt si ille ad quez

triẽnio: ut ꝫ in hac rubꝛica.⁊ eẽ de ꝓscrip.c.i. vñ illud tricẽ cẽsimũ ẽ ꝫ intelligẽdũ: sicut ibi intelligẽdi sunt isti ser mẽses q danꝝ ad admonitõem faciẽdã. dicit tñ. ꝟ. q ꝓueniãt sta/ tim: cũ usq; ad triẽnũ pōt epꝰ suꝰ locũ illũ repetẽ: ut eẽ de ꝓscrip.c.i.⁊ ēspeciale fauoꝛe fidei: ut per triẽnũ ꝫ eccliaz ꝓscribaī ius epale ⁊ etiã limes.⁊ erculaī ꝓscribẽs ꝫ auctoꝛ/ ritate canonis: ꝫ bẽat ꝓsciam rei aliene. ar.ff. de nora. et gnãlit.⁊ si rẽ ꝓ derelicto habitã mihi vẽdas: ꝫ sciaz eaz in

¶ Necessitas.ar.q nō ꝓiudicat patrono inue stitura tpe hostilitatis facta. xxxiij.q.i. cũ per bellicã.§.vij.q.i.ponti/ fices.

a ¶ Dno.i cã.secus si mãsueti sunt iudei vl' saraceni. tales, bene ꝓscribẽt: ar.xxiij.q.ulti. dispar.gdã tñ dicãt esse ecclesie ꝓiulegiũ: q ẽt domiti nō pñt ꝓscribẽ cũ nec lege ecclesiastica reganť: ꝫ possint rẽ pri/ uati ꝓscribere: dummo do legibus romanis re gantur.

b ¶ Arma.ar. clericos ñ debẽmouẽ arma etiã ꝫ hostes. ar. xxiij. q. viij qcũq; nã lachryme ⁊ o/ ratões sũt arma clerico rum: ut.xxiij.q.viij.con uenioꝛ.

c ¶ Seruitute. ar. cõtra libertatem nō ꝓscribi. j e.§.pōt.

d ¶ Lacuit. negligũt. ar. q delictũ ꝓsone qõ ẽ i omittẽdo r̄dũ dat in dãnũ eccl'e. Zllõ aũt qõ cõsistit i faciẽdo nō nocet ecclesie: ut. j. q.vi.si epm. ar. ꝫ.§.e. ꝫ §.di.lxxxvij. ecclesie. ſz ibi nocet delictũ i omit tẽdo. ar. ꝫ. C. de acqui. pos. l. ult. ubi. n. nō nocz delictũ etiam quod cõ stit in faciẽdo:

e ¶ Cõuenĩãt. auctoꝛita te hui⁹ canonis: simile. lxv. di. c. ult.

f ¶ Ser mẽses. deputa/ tos ad admonitionem faciendam.

g ¶ Pertineãt. expleto currit ꝓscriptio nisi a tpe dicī vel certantis cõditio nis: vt. C. de ꝓscript. xxx. an. cũ notissimi. §. illō. Itẽ tẽpoꝛe excõicatois nō currit ꝓscriptio: extra ō cõcel. ꝓben. ⁊ ec. nō ua. quia diuersitatẽ. Item et in illo tpe quo quis ipeditus est iusto impedimẽto nō pōt agẽr: ut eẽ ō elec. ne ꝓ defectu. ⁊ eẽ ō ap. ex rõe ⁊. C. de iof. te. ꝫ maioꝛes. ⁊. ff. ex q. cau. ma. l. ꝙ qui

bonis tuis nō fuiſſe: ipſam vſucapio. ff. ꝓ derelicto. l. v. ar. t ff. de fun. dotali. l. i. Sed nūqd eccliā leſa ī hoc caſu pōt petere ín inte. reſti. pōt dici q ſic: niſi fuerit negligētes clerici ꝛ epi's. ar. ff. de mino. vez. §. itē querit. vel ſi vult ipſū negligētem cōueniat. xij. q. ij. monem⁹. ꝛ ꝓſequit ab eo indēnitatē. C. arbi. tu. quicqd. alienauit n. q vſucapere ꝑmiſit. ff de ỽ. ob. alienatōis.

h ¶ Potuerit. j. xxx. annos aſſnia.

i ¶ Diligētiam. ſ. dñi. ff. ad ſe. ꝓſ. itu. l. ij. §. ſi mater. ꝛ ex de app. oblate

k Poteſt. decēniū. C. de ꝓſcrip. x. vel. xx. an. l. vlt. io.

l ¶ Nō pōt. poſt hoc ſtatūm lege illū. §. ſed ſola. cum. c. ſe. nemo. ad hoc poſtea reuerſurus. dicitur. n. q dñs iacob⁹ ī ꝑpoſuit iſtas leges: qō etiā ꝑuincī er eo q̄ ille ꝓcedātie bis ponūt.

m ¶ Pñtis. pñs dr̄ q ī eadē ꝓuincia eſt. abſēs q ī alia. C. de ꝓſcript. x. vel. xx. an. l. vlt. tñ abſēs dr̄ qñq; q ī iure nō apparet. ff. de dam. ifect. l. iij. §. abeſſe. pñs etiaz dr̄ qñq; q ī hortis ē. ff de ꝓcur. pñs.

u ¶ Perpetua. hoc habes. C. de ꝓſcripti. xxx. an. ſigs emptōis.

o ¶ Creditores. hoc ſi fuit alt⁹ a debitore aut ei⁹ herede. vel ſecundo viuente debitore. debitō n. vl ei⁹ hēdes nō pñt ſe defendere ꝯ creditorē niſi. xl. an. vt. C. ſi aduerſus creditorē. l. i. ꝛ. C. ō ꝓſcrip. xxx. an. cū notiſſimi. Vſucapio autem nūq; currit ꝯ creditorē q: cā dñi ſemota eſt a qōe pignoris. C. de pig. vſucapi.

p ¶ Utilit. ar. ꝓ io. ꝛ aliis q dicūt: q ꝑ ꝓſcriptōem acquiritur dñiū. fm. Ad. directe pōt vēdicare: q: fm eū dñiū acq̄rit ꝓſcriptōe. vñ illud aduerbium vtiliter. i. dubitāt vl efficacit

q ¶ Imitio. hoc nō tenet fm canones: q: oportet ex oī pte preſcriptōis bñ e bonā fidē: vt ex de ꝓſcrip. qm.

r ¶ Negligētes. vigilātib⁹. n. ꝛ non dormientib⁹ ſubuenit iura: vt. ff. ex q cā. ma. l. nō. n. ff. de his q ī frau. credi. l. pupill⁹.

f ¶ Cōmodū. q: ab eo rē illam non poterit euocare q mala fide eam poſſedit.

pertinuiſſe videbant: ꝓbare potuerit: magis illius electā negligētiam ab hēticis fuiſſe ut impūe ibi ſint: ꝛ ſuā diligētiam fuiſſe ꝑuentaz: ut eo mō ei⁹ cura ſolicitior vitaret: ex hoc indices epi cognouerint ſue cathedre loca reſtituant

Poteſt etiā aliter intelligi ꝓſcriptio illa lōgi tpis: qua gelaſius negat ſtatū parochiaꝝ poſſe mutari. Longuz. n. tps ſicut ex legibus habet: decēnium ꝛ vicenniū intelligitur. Huius ergo longi tpis ꝓſcriptio auctoritate gelaſij ꝛ ſeculariū legum eccliis obijci nō pōt.

Preſcriptionuz alie ſūt introducte odio petētis ꝛ fauore poſſidētis: alie tm̄ odio petētis. qui. n. bona fide ꝛ iuſto titulo rē pñtis p decēniuz abſētis ỽo p vicenniū tenuerit: ꝓpetua exceptione tutus erit nō ſoluz aduerſus alios: ſz etiā aduerſus creditores: qbus res ipa obligata fuēat: etiā aduerſus dñm vez vtilit rē uēdicare potēit ſi aūt nullo titulo bona tm̄ fide p tricenniū rem alicui⁹ poſſederit: ſili gaudebit ꝓfidio. Bona ỽo fides nō ad tractū medij tpis ſz ad initiū poſſeſſionis refertur. ſufficit enim ī initio cuiq; bōa fide poſſidere cepiſſe: etiam ſi medio tē

¶ Cōmodū. nota q violeto detētori vel male fidei poſſeſſori res violēter auferēda nō eſt: niſi i cōtinenti. ar. iij. q. i. §. vlt. nec ei tūc dicit interrūpi ꝓſcriptō ff. de vi ꝛ vi ar. qui poſſeſſionem.

poze cōſcientiam rei aliene habuerit. We ꝓſcriptones introducte ſunt fauoze poſſidētis ꝛ odio petētis: quia lex fauet his qui bona fide ꝛ iuſto titulo vel bona fide tm̄ poſſidēt: odit aūt ꝛ punit circa rē ſuam negligentes ꝛ defides. Qō ſi mala fide rē alienā qs poſſidere cepit: poſt triginta annos aduerſus omnē petētem exceptiōe tutus erit. Si vero aliquo caſu a poſſeſſione ceciderit: actionē non haber: quia hec ꝓſcriptio nō fauoze male fidei poſſeſſoris: ſed odio tm̄ rem ſuā proſequi negligentis introducta ē. Si aūt res ad creditorē ſuum vl ad dñm peruenerit: detentio nis commodum habebit. Si uero ad aliū: creditor uel dominus aduerſus eū experiri poterit. nec ſibi ꝓderit exceptio medij poſſeſſoris: q: nō ab eo habuit cauſā poſſidendi. Qō ſi violenter poſſeſſio ad eos puenerit: male fidei poſſeſſor indiſtincte poſſeſſionis cōmodū recipiet. Hec ỽ ꝓſcriptōib⁹ decēnij l vicēnij tricēnij intelligēda ſunt: ſi ſine interruptione poſſeſſa ꝓbētur. Qō ſi per naturalē detentōnē poſſeſſio interrupta fuerit: a die recuperate poſſeſſionis noui. xxx. anni in oibus ꝓſcriptionibus numerabuntur. ſi per litis ꝓteſtatio

u ¶ Poſſeſſionis. ar. aliqua er quo cōiungūt valida eſſe: quoz quod libet ꝑ ſe ſepatim validū ē: vt fame teſtimoniū vnius teſtis. ar. ff. xxxiij di. quoz dā.

r ¶ Interrupta. Fit aūt interruptio duplicit. nāliter ꝛ ciuiliter. nāliter fit occupati one aque ꝛ alijs modis: vt. ff. de acqui. poſ. q vniuerſas. §. i. ꝛ. ii. Itē ſi longo tempoze omittit poſſeſſio. ff. de vſucfructū. Itē ꝑ cozpozalem cōpulſionē. ꝛ hoc nocet vel ꝓdeſt oib⁹. ff ỽ vſuca. nāliter. ciuiliter fit libelli oblatōe: ꝛ hoc hz locū in annalib⁹ actoib⁹ tm̄ que interruptōe talis ꝑpetuatiſ. C. qui libellū principi. l. ii. Itē fit per litiſ. que locū hz ī ꝓpetuis actoib⁹ C. de ꝓſcrip. xxx. an. ſicut in rem. ꝛ hoc. ꝓdeſt tm̄ ei qui facit: ꝛ obeſt illi tm̄ ꝯ quem fit vt. ff. de diuer. et tēp. ꝓſcrip. interq̄ituoz. ei tamen tm̄ ꝓdeſt q eo ꝑmmo cōteſtat li

tem: vt ducat cām ad finē. ſeq̄tur impediū ꝓpter fozuitos caſus. alias nō ꝓdeſt a ſenſu ꝓtrario. C. de ꝓſcripti. xxx. an. l. ult. ꝛ i auc. de liti. §. emne circa finē. Itē litis cōteſtatio tūc tm̄ interrūpit: cū fit coram iudice ſuo alias nō: ut. C. ne de ſta. defunc. l. penul. interrūpit etiā ꝓſcriptio ſynodali. ꝓclamatōe: vt ex de ꝓſcrip. ſcōz. Itē cū exponit ſecū da cautio: ut. C. de ꝓſcrip. xxx. an. cū notiſſimi. §. ꝛ figs. Itē cū qs ſoluit ſuras. C. de ꝓſcript. xxx. an. l. penul. Itē alū habes ī. e. q. is aūt cui⁹ res. ꝛ ex de offi. oz. paſtoralis. Itē alū habes ex ut lit. nō ꝓteſ. qm̄ in fi. qñq; aūt nō

interrūpitur ꝓscriptio ꝫ dōmitat vacāte.l.ecclia et i pupillari etate ⁊ i aljs casib⁹ quos dixi.ſ.e.q.i.

y ¶ Trigita.ergo nālis interruptio nō ualet tm̄ ḡtū lit.ꝓteſ.q⁹ litis ꝓteſtatōe ꝑpetuaꝝ actio uſq; ad.xl. an. ut.C.ō ꝓſcri. rrr.an.l.vlt.Sz i naturali interrupti one nō:ut hic. ſimiliť dico ꝙ nec illa cōuentio q̄ fit perecutoꝛē ꝑpetu atur ad.xl.an. cū ḡneraliter dica tur ꝙ oē ius ⁊ oīs actio tollit ſpacio .rrr.annoꝝ. niſi ubi ſpeciale aliq̄d repit:ut.C. de ꝓſcript.rrr.an. cū notiſſimi.

a ¶ Cōtinuare. ꝫ reuera aliquo tē poze intermedio vacet poſſeſſio: ius tñ fingit eam cōiunctim pueni re ad alium locū ut.ff.er q.ca.ma. cū miles. ⁊ eſt ſi. ff. de acqui. ber. placet. ⁊ ſic tēp⁹ ꝓcedēs dicit ꝓti nuari tempoꝛi ſe quēti quo alter i cipit poſſidere.ſz ꝺ ē qđ legit ff. ō acqui.poſ.l.pom poꝛ⁹.§. vlti.ubi dicitur:ꝙ vitioſa poſſeſſio nō cōti nuat nō vitioſe. ſed illud uerū eſt in lōga ꝓſcriptio ne:ſecus in lōgiſ ſima.

b ¶ Cōteſtari .C. de anna.excepť. ut ꝓfectꝰ.

c ¶ Uel .ꝑt. ad uerſarij.hoc bene tradit ex de offi. oꝛ.paſtoꝛalis.

d ¶ Uel quia .ſic .ij.q.i. ꝓhibent .C.de epiſ.audi. i.ultima.

e ¶ Domicilium. domicilium lar ge dicitur qñ habitatio. ff. de dam.īfec.l.iij.§.ꝓ cleri.non reſi.ex tue.

¶ Subſcriptōe.ar.ꝙ iſtꝛo habēti ſubſcriptōez triū nem ab ultimo die litigij.xl. computabuntur.ꝙ ſi ab eo q in cauſa ꝓſcribendi erat poſ ſeſſionē aliquis nāciſcat: tēpus ꝓcedens cum ſue poſſeſſionis tempoze cōtinuare poterit. Is autem cuius res ꝓſcribitur: ſi litē conteſtari nō poterit vel ꝓpter aduerſarij abſentiam uel infātiam uł furoꝛis laboꝛem: cum neminem turoꝛem uel curatoꝛem habeat: uel quia in magna poteſtate conſtitutus eſt: intra conſtituta tempoꝛa preſidem ad eat: libellū ei poꝛrigat: ⁊ hoc in querimoniam deducat. et ſic temporis interruptionē faciat. Si autem preſidem adire non poterit: ſaltem ad epiſcopum locoꝝ vel defenſoꝛē ciuitatis eat: ⁊ ſuam manifeſtare volūtatem in ſcriptis ō ꝓperet. Qō ſi preſes vel epiſcopus uel defenſoꝛ abfuerit: liceat ei publice ꝓponē ubi domicilium habet poſſeſſor: ſed cum tabulariꝝ ſubſcriptione: uel ſi ciuitas tabularios non habet. cum trium teſtium ſubſcriptōne. ⁊ hoc ſufficiat ad omnem tempoꝛalez interruptionem ſiue triennij ſiue longi temporis ſiue. xxx uel .xl. annoꝝ preſcriptio ſit.

Hec de preſcriptionibus int ꝓuinatos. Ceterū aduerſus loca religioſa ñ niſi. xl. āno ꝝ ꝓſcriptō currit. Uñ in auctt. Quas actiones tricennalis preſcriptio precludit: ſi loco religioſo competunt: quadraginta annis claudūtur. et in nouellis: Nec decennij uel vicennij ⁊ cetera. In canonibus uero eccleſia aduerſus eccleſiam .xxx. annis: monaſterium aduerſus eccleſiam non niſi .xl. annis preſcribere permittitur. Quod ſi priuatus ꝓuinitias ⁊ decimas ſine fine titulo ſiue cum titulo poſſederit: nulla temporis ꝓſcriptione tutus eſſe poterit Que enim ab initio de iure ſortiri effectum non poſſunt: tractu temporis non conualeſcunt. Unde ſi liber homo longo tempoze ꝓ ſeruo detineatur: etiam ſi. xl. annorum curricula exceſſerint: ſola tē poris longinquitate libertatis iura minime mutilabūtur. Ad hec: eccleſia: reſpublica: ꝓuinitie: decimationes ciuiliuz fūctionū inſtar obtinet: Qoꝛro publice functiōes preſcribi non poſſunt: Uñ in .vij. li. Codicis ti.ō.xxx. uł .xl. ānorum preſcriptione imperator anaſtaſius. Jubemus eos qui rem alienā per continuū ānoꝝum. ſ. centū ſine aliqua interpellatōne legitima poſſederunt: de poſſeſſione quidē rei uł dominio nequaq̄ rem:onerī. functiones aūt ſeu ciuiles canonē uel aliquā aliam publicam collationem impoſitā eis depēdere ꝓpelli: nec huic ꝓti cōcunq̄ tpis ꝓſcriptionē oppoſitā admitti

Sic etiā ꝑdia ſiue ſint ꝑuati ſiue eccle: pñt ꝓſcribi. ꝙēt⁹ ꝓmitiaꝝ ⁊ oblationū ꝓſcriptō ne tolli nō pōt: ét ſi a romano pōtifice ꝙlibz laic⁹ ſup his reſcriptū ipetrauerit. Reſcripta.n.q̄ ꝺ ius ſcriptū ipetrata fuerit: niſi talia ſint q̄ illis gb⁹ data fuerit, pſint: et nulli obſint: nulli⁹ moꝛi eē cēſent

b ¶ Trigita ānis. hoc hodie ñ tz: ut exꝺ ō ꝓſcrip.ō ānta. i ¶ Permittit. j.e.q.iiij. poſſeſſiones.

m ¶ Etiā ſi.xl.C.ō lō.tē. ꝓſcrip.l.ult.C.ō ꝓſcrip. xxx.vł.xl.an. cōperit.

l ¶ Cōualeſcūt.ſic.i.q. i.principat⁹.ar.ꝺ ex de ma.ꝓtract.ꝺ. int. ec.c. ult.⁊ exꝺ ō ꝓ.ꝓiu.placz.

n ¶ Mutilabūt.nec ꝓfeſſio ei ꝓiudicaret ſi cōfiteret ſe ſeruū: niſi i iſtꝛo hoc fecerit:ut.C.ō agr. ⁊ cē.cū ſcim⁹.

k ¶ Priuat⁹.ut exꝺ ꝓſcrip.cāz. o Poꝛro.fūctōes.i.pēsiones agroꝝ p Jubem⁹. poſſederūt .C. ō preſcrip.xxx.ann. cōperit. a ¶ Parti.C. ō fū.patri.l.v t.ꝺ.ſz ibi ꝑulegiū hūt ab ipatoꝛ ⁊ ꝓtea p.xl.an. ñ ſoluit. ⁊ iñ tur⁹ ē ꝑilla duo.ſ. e.ō.ꝙ ſi a beo.

b Sic ēt. deciationū. vł ꝙ laic⁹ poſſit decias ꝓſcribē.nā ius hz ꝓcipiēdi ⁊ petendi eas exquo ei ꝓcedūt ab epō: pūta i feudū vł bñficiū ad tē p⁹.Ad hoc dicūt qđā: ꝙ laic⁹ nllū ius hz i eiſ nec hr̄e ꝓt.i.q.iij.ꝓuenit. et ſm iſtos planū ē.Alij dicūt:ꝙ cū ſic ꝓcedūt laico ab epō:laicus hz ius poſſidēdi. ꝫ illō ius ñ ē ſpūale:nec rō illi⁹ iuris poſſz ꝓſcribē. qz alieno noīe poſſidet.ſi vo vellz ifuertē poſſeſſionē ā incipere eē malefidei.et ita ñ poſſet ꝓſcribē eas: qz ꝫ laic⁹ ſit:tñ ſup deciis i foꝛo eccl̄ie ꝓueniret.Sz nōne ius ſpūale ꝓcipiēdi hñt lepꝛoſi: ut exꝺ ō ecc. edi.c.ij. ⁊ tem plarij q̄ſt laici?dic ꝙ nō ꝫ tñ a ꝓſtatōe ſūt liberi qō er eo pz:qz ſi ꝓdiū ō quo ipi ñ ꝓſtāt decias: deuoluť ad eccl̄az vł ad ꝓpatū ſtati ecclia vtť iure ſuo:⁊ ſoluet ꝓpat⁹ decimas.

c ¶ Etiā ſi a romano.qz i libꝰ papa nō vult diſpēſare.j.xxv q.i.ſt qđā. d ¶ Jus ſcriptū.xxv.q.ij.reſcripta.

e Item. decie. laicis. j. e. q. vij. decias. ⁊. c. pueuit. nisi forte leprosi ⁊ hꝰ mōi cā pauptatis ⁊ ītuitu elemosyne remittāt.

f Uniuersas. vel templorū. i. ecclesiarum. Longi tēporis. nō dicit lōgissimi. vñ bñ p̄scriberet: q a colonis emeret lōgissimo tpe: lꝫ sit ar. ꝯ. xcvi. di. bñ qdē. nam male fidei possessor ē: ex quo emit rē illā eccl̄ie ꝯ legū īter dicta: vt. C. de agricolis quēadmodū.

g Preciū. s̄. xij. q. ij. qsqs: s̄. xij. q. ij. vulterane. sed h̄ fuit male fidei possessor.

h Quidē. hoc notat̄. s̄ x. q. ij. hoc ius in fi.

i De prescriptōibꝰ. vsucapione. videt̄ q̄ res ecclesie ñ p̄nt vsucapi nec res fisci. insti. de vsuca. §. res fisci. C. de vsuca. l. i. Itē res ecclesie cēsētur iure reipublice. C. d̄ sacrosanc. ec. vt inter. p̄terea cū ecclesia restituatur iure minoris: melius ē intacta iura eiꝰ seruari: q̄ꝫ post cām vulneratā remediū. querere. C. in qui. ca. in inte. re. nō est neces. l. vlt. quidā tñ dicūt ꝯ.

k Quadriēnij. hoc nō approbo: vt patet p cōtraria. s̄. xij. q. ij. qcūq̄ militū. s̄. e. q. i. ī canonibꝰ: vt dixi. s̄. e. placuit.

l Nemo. angustāt̄. in suis priuilegijs p̄iudicatur⁹. s̄. xl. di. c. i.

m Principuꝫ. s̄. xi. q. iij. imperatores.

n Per cētū annos. similit̄ vsufructꝰ ciuitati relictꝰ spacio. c. an. pdit̄ ff. de vsufruc. an vsufructꝰ. Hec p̄scriptio cētū annoꝝ oliꝫ locū hēbat ī qualibet eccl̄ia. C. de sacrosanc. ec. vt īter. sed hodie tm̄ ī romana eccl̄ia appropriata ē in auc̄. hec ꝯstitutio īnouat ꝯstitutōem. ex̄ d̄ p̄scrip. cū nobis. io.

o Stēsū est. Hec qō. iiij. patet p ea q̄ dicta sunt de p̄scriptōe. dictū est. n. q̄ ⁊ monasteriū ꝯ eccl̄iam ⁊ ecclesia ꝯ monasteriū. xxx. an. nō p̄scribit. quo ad hoc enī nō ad īparia iudicāt̄: sed s̄m antiquos canones monasteriū ⁊ eccl̄ia ad īparia iudicāt̄ in p̄scriptōe ꝯ alios vel ab alijs: nā eccl̄ia ꝯ eccl̄iam vel ꝯ laicū. xxx. an. p̄scribebat. et eadē p̄scriptione ab eis patiebat̄: vt. j. e. c. i. innuit̄.

p Possessiones. epoꝝ. res ergo epi gaudēt eodē priuilegio quo ⁊ res eccl̄ie. ar. s̄. e. q. i. fil̄r. qd̄ nō credo. reꝫ n. clerici vel epi p̄scribūt laici: vt ex̄. e. sanctoꝝ. hoc ergo intelligo de rebus ecclesie que epi sunt.

q Abbates. i. eos eē prescriptōe triennij tutos. s. q̄ possederūt rem alicuius ecclesie vel epi. xxx. an. hꝰ. n. expeditū ē. Itē ī ecclesijs locū ñ hꝫ p̄scriptio: nisi. xl. an. ex̄ d̄ p̄script. d̄ q̄rta. io.

Item. Decime deo mandāte sacerdotibꝰ ⁊ leuitis sepate sunt: vt de sorte dñi viuant q in eius sorte ꝯnumerātur. ñ ergo cuiusq̄ p̄uilegio laicis ꝯcedi p̄nt: ne diuinis mādatis auctoritas humana p̄iudiciū inferat. Unde impator valētinianus ⁊ theodosius. Uniuersas terras q̄ a colonis siue emphiteotecarijs dñici iuris reipublice uel temploꝝ in qualibet ꝓuintia uendite uel ullo alio pacto alienate sunt: ab his qui pperam atq̄ cōtra leges eas detinēt: nulla lōgi tpis p̄scriptione officiente iubemus restitui: ita ut nec preciū quidem iniquis cōperatoribus reposcere liceat. De p̄scriptionibus v̄o longi tpis in autēticis inuenit̄ colla. viij ꝯsti. vi. Duas actiōes alias tricēnalis decēnalis vicennal̄ p̄scriptio secludit. Si loco religioso ꝯpetūt. xl. annis claudūtur: vsucapione ⁊ quadriēnij p̄scriptione suū locū habētibus: sꝫ sola p̄scriptione. xxx annoꝝ: ⁊ deinceps. a qua tñ p̄scriptione priuilegia romāe eccl̄e sūt exclusa: que nō nisi centum annoꝝ spacio p̄scribi p̄nt. Uñ ioannes. viij. scribit lodouico regi. Priuilegia romane eccl̄e non nisi centū annoꝝ prescriptione tollūtur.

Nemo de annoꝝ nūero resultādi sumat fomētū: q a sācta romana: cui deo auctore seruimꝰ eccl̄a: priuilegia q̄ in firma petri stabilitatis petra suscepit: nullis tpibus angustant̄: nullis regnoꝝ ptitionibus p̄iudicātur: sꝫ venerande romane leges diuītus per ora principū ꝓmulgate reruꝫ eius prescriptionē non nisi p centum an. admittunt.

Stensū est qñ ecclesia aduersus eccl̄iam prescribere possit. Nūc uidendū ē si monasteriū aduersus eccl̄am p̄scribere ualeat: qd̄ vrbanꝰ. ij. ꝓhibuit dicēs. Tricēnio temporis aliquid p̄scribere monachi nō valent.

Possessiones eccl̄iarum ⁊ epoꝝ tricēnales abbates uel monachos hēre omnimodis ꝓhibemus. Sꝫ si tollitur eis tricēnalis possessio. a beato gregorio ꝯceditur eis quadrigenalis p̄scriprio. Ait. petro subdiacono. Quadraginta annoꝝ p̄scriptio religiosis domibus ꝯcedatur.

Volumus te accedēte ad panormitanā ciuitatē questionē ipsam tali rōne discutē dñio rei apd̄ possessorē sicut hactenꝰ possessū ē videlicꝫ p manēte: ut si mōasteriū p̄fatū sancti theodori fines d̄ qbus

a Volumꝰ. dominio id est possessione. sicut alias possessio ꝓ dñio ponit̄. s̄. e. q. ij. visis. ff. d̄ v̄b. sig. īterdū. io.

b Possessuꝫ. sic patet q̄ ille q est ī possessione vsq̄ ad finē cause manebit in possessione

Qō. iiij.

ne: ut. viij. q. iiij. nonne. s̄. ij. q. vi. quotiēs ꝯ. sed ibi erat psona suspecta. ar. ff. q satisda. co. si fideiussor. §. vlt. vñ tunc fructꝰ sequestrari debēt: vt. ff. de app. īperator. s̄. ij. q. vi. appellatione. al's res ante sniam nō est auferēda possessori: ut xi. q. i. q̄ res.

c Fines. p̄dioꝝ nō parochiarum Illi. n. nō prescribūt̄. s̄. q. iij. īter memoratos. ⁊. s̄ e. q. iij. licet.

d Eccl̄e. s̄. e. q. iij. nēo ꝯ. sꝫ h̄ monachi possederūt tm̄ ius emphiteotecariū ⁊ prescripserant ius quod clericis ꝯpetebat q̄ erāt emphiteote romane ecclesie. vel dic q̄ lꝫ ius romane eccl̄ie ñ possit p se sp̄cribi: p̄scribet̄ tñ cū vniuersitate. ar. ex̄ de iurepa. ex lr̄is. ff. de ꝯtrahē. empt. ī modicis. vel lꝫ ꝯfirmet̄ hec snīa quo ad ipsos litigātes: nō iō p̄iudicabit̄ romane eccl̄ie cū voluerit suū ius ꝓseq ex̄ de capel. mo. dilectꝰ. ar. ex̄ de sen. ⁊ re iudi. cuꝫ sup controuer. ⁊. c. suborta. vñ nō est incōuenīēs: q̄ ꝯ eccl̄ias subiectas soli pape p̄scribat̄ in rebꝰ aliquibus: q̄ hoc nō fit in p̄iudiciū romane eccl̄ie: q̄ eodē iure tenet̄ nūc illa romana eccl̄ia quo prior tenebat̄. ⁊ si vere velimꝰ loq nec romana eccl̄ia aliqd p̄scribit nec aliqs ꝯ eā p̄scribit: q̄ romāa eccl̄ia cū ꝯ aliā p̄scribit: nō plꝰ iuris ꝓpter hoc hꝫ q̄ꝫ priꝰ hūit:

QVi religiosis ꝓhibetur.ne sit nimiuz inuideis:ut.xxviij. di.quozūdã.7.c. fraternitatis.

e QEmõachis nouum. nouũ dicit cuius facies imutaꝝ.ff.de no.op.nũ.l.i.§.opus nouũ.si ergo totũ mõasteriũ ẽ destructũ regrit ꝓsensus epi i ꝓstructõe:sed in reparatõe non requirit ut.xvi.q.ult.figs vult:eẽ de iudeis iudei.7.C.de op. publicis.l.ij.7.iij ar.

f Aut ꝓbante. ex post facto: ga ratihabitione potest ꝑsumare:ut xvi.q.i.c.ult

g QEllulas.aut ꝯgregatiũ. noua collegia nõ pot qs facẽ:nec etiã nouas regulas uel nouã vitã eẽ de reli.do.nemimia.ff.de collegiis illici.l.iij.

b QVllus.ambitiõis.ifirmitatis enim cã pot abbas ꝓmittere monacho facere cellulaz speciale:ut.xxi.q.iij c.ult.

i QIgs abbas. cautꝰ. ergo uideꝭ q aligs potest deponi ꝓpt simplicitatẽ:ut b 7.xxviij.di. eꝑoz sed dicas q b uocat illã mcautũ q negligẽs est. naz ꝓpter negligẽtã deponit aligs:ut xxvi.di.dictũ. vl dic q abbates ꝓ pt modicas cãs ꝓnt remoueri:ut extra ō simo. pertuas.

si uero laici uel monachi fuerint: cõione ꝓuenẽt. Item clerici qui paupeꝝ dispositionj uel monasterioꝝ uel martyrioꝝ ꝑsunt: sub potestate singularum ciuitatũ episcoporum fm canonuz traditionem perdurẽt: neq; per suã temeritatem epi sui moderationez declinent. qui aũt huiusmodi dispositionem quolibz modo subuertere ausi fuerint: 7 episcopo suo ñ obedierint: siquidem clerici fuerint: canonice dãnationi subiaceant: si autez monachi uel laici sunt: a communione suspendãtur. Item ex concilio chartaginẽsi.iiij.

Examinentur ab epo religiosis feminis ꝓponendus.

QVi religiosis feminis ꝓponẽdus est: ab epis comꝓbetur. monasteriuz quoq; absq; episcopi ꝑmissione nulli incipere aut fundare licet. Unde in agathensi ꝓci. legit.

Sine permissione epi nullus monasteriũ ꝑsumat incipere.

QEmonachis monasteriũ nouiũ: nisi episcopo ꝑmittente aut ꝓbante: nullus inciꝑe aut fundare ꝓsumat. Item ex eodem.

QEllulas nouas aut ꝯgregantium ecclesias monachoꝝ absq; episcopi noticia ꝓhibemus institui Item ex concilio aurelianensi.

Absq; episcopi uel abbatis uoluntate nullus monachoꝝ cellulam ꝑstituere ꝑsumat.

NVllus monachus cẽgregatione monasterij derelicta ambitiõis 7 varietatis impulsu cellulam cõstruere sine epi ꝑmissione uel abbatis sui uoluntate ꝓsumat. Item Sunt alij qui ꝓ executõne di uersarũ causaz quoslibet admittunt: qui districtionẽ eoꝝ soluant: 7 quietem religionis ꝑturbent. De quibus in cõcilio triburiensi legitur.

Abbas qui cautus in regimine non fuerit: a ꝓpio episcopo et a vicinis abbatibꝰ a suo arceatur honore.

QIquis abbas cautꝰ in regimine humilis castus misericors discretus sobriusq; ñ fuerit: ac diuina ꝑcepta verbo 7 exemplis nõ ostenderit: ab epo in cuius territorio ꝑsistit 7 a vicinis abbatibus 7 ceteris deum timentibus a suo arceatur honore: etiam si omnis congregatio vitijs suis ꝓsentiens eũ abbatem habere voluerit. Item ex concilio aurelianensi. In eꝑorum potestate abbates consistunt.

HAbbates ꝓ humilitate religionis in eꝑoz potestate cõsistant: 7 siquid extra regulam fecerint: ab epis corrigãtur: qui semel in anno in loco ubi eꝑs elegerit accepta uocatione conueniant. monachi aũt abbatibus omni obedientia 7 deuotõne subiaceant. q siquis ꝑ contumaciã extiterit indeuotus: aut per loca aliq uagari: aut peculiare aliquid habere ꝑsumpserit: oĩa que acquisierit: ab abbatibus auferantur fm regulã monasterio ꝓfutura. Ipsi autem qui fuerãt peruagati: ubi inuenti fuerint cum auxilio epi tanq; fugaces sub custodia episcopi reuocẽtur: 7 reũ se ille abbas futurum esse cognoscat: qui in huiusmodi ꝑsonis nõ regulariter aniaduerterit: ul qui monachũ susceperit alienum. Item ex concilio aurelatensi.

QMonasteria uel monachorum disciplina ad eum ꝑtineant episcopũ: in cuius ſũter ritorio constituta. Item paſcalis papa.

Nullus munitret abbatibus episcopalia: qui alicui eꝑorũ nolunt subesse.

ABbatibus: q neq; sub episcopo neq; sub metropolitano neq; sub ꝓmate neq; sub

k CArceat. hic ꝑz q eps sine numero eꝑoz abbatẽ pot depõere a dignitate abbatie: sed nõ pot ol ab c 2dine deponeꝛ ut.xvi.q.vij.inuentum. ut nõ.xv.q.vij.in sũma. et hoc ió q cã illa nõ ẽ criminalis eꝛ de accu. super his.7 de simo.c.ꝑ tuas.

a HAbbates.eꝑoz. ad epm.n.ꝑtinet ois cura diocesis tã in monasteriis q in aliis eccle sijs:ut.ix.q.iij.c.ij.7.xcviij.di.nulla.io.

b CVocatõe. si necessitas magna fuerit.al ab bates nõ debẽt vocari ad synodũ:ut.xviij.dist. eps.

c CAut peculiaꝛ. nisi ab abbate ei cõcessa fit administratio: ut eꝛ ō stamo.monachi.

d CQue acquisierit. ergo fugitiui 7 uagabũdi acquirunt eccle sue quid acquirũt:ut hic.7 C.de epi.7 cle. deo nobis.§.hoc etiã. sic fuus fugitiuus dño acquirit ff. de acqui. poſ.l.i.§. ꝑ seruũ. Sed ponam: q aliquis sepl delegit: pq qõ monasterium nolunt ipm recipe: quero si id qõ postea acgrit: priori monasterio acgrat uel sequẽti:videt q sequẽti q cũ ꝓ derelicto bitus est:nõ dz priori acgrere sicut nec fuꝰ bitus ꝓ derelicto:ut.ff.de sti.fuo. q si seruꝰ.7 ar.xvi.q.vi. de lapsis.C.de lati.lib. tollẽ.sed 7 scimus.io.sed hãc qõnem plene nota uiter dñicales questiones.b.

e CSuscepit. sine ꝓcesu abbatis:ut.xx.q.iij.monachum.io.

f QMonasteria.

g HAbbatibus.ꝫ.xcvij. di.nulla.ꝛõe.

b Epalia. ꝫ abbas sit eremptus: nñ primo dz petẽ iura epalia ab epo loci: nisi ipi malicioſe ḋ neget ea.

a Dgnouimus: ut omisso. ar. q omisso epo nõ pot appellari ad metropolitanum: ut vi. q. iij. scitote. io.

b Anmab⁹. ar. cui mandatus cõmittit ⁊ mĩ⁹. ut xij. q. i. ꝓcipim⁹.

c Eruent. ꝓmatres. sed nõne p baptiſmum ꝓtrahit ꝓparentes: sic: ut. xxx. q. i. oés. sed monachi pñt baptizare: ut. xvi. q. i. doctos ergo pñt esse ꝓpatres: ẽo. pñt fieri cõpatres baptizãdo: sed nõ leuando: q̃ i illo maior ꝓtrahit familiaritas. io.

d Ffinium⁹. dupler in quo sunt monachi ⁊ monache.

e Cognatis. nã q̃ secundo vult ⁊ reb⁹ renũciare renũciabit ⁊ cognatis. xij. q. i. cui ꝓtio.

f Dõachi. imo nec clerici⁹ nec laicus dz visitare mõasteriũ monialiũ: ut ex de vi. ⁊ ho. cle. monasteria.

patriarcha sũt: nullus ꝓrsus epo⁹ epalia quelibet administret. cũ enim se nulli epo oio subesse ꝓfiteãtur: ꝓsequens ẽ: ut null⁹ epo⁹: que sua sunt eis tanq̃ extraneis largiat.

Pro huiuscemodi ergo statu tũ ẽ: ut cause ⁊ vtilitates monasterio⁹ p epos disponant. Vnde gregorius scribit vitali defensori sardinie.

Vtilitates monasterij a ꝓpo epo debent disponi.

Dgnouimus: q mõsteria seruo⁹ dei nel femina⁹ p suo quisq̃ libitu ⁊ diuersarũ causa⁹ executione pturbet: qõ oino nõ grate suscipimus: tuãq̃ ex hoc expientiã cõmonemus: ut nequaq̃ hoc usurpare denuo accepta nra auctoritate pmittas: ꝫ epo loci illius: sub cui⁹ moderamine degunt: cure sit cãs vtilitates q̃s disponere. valde ẽ enim indecens: ut omisso eo alt⁹ qlibz se illo⁹ cãis admisceat: sed ille eo⁹ vitas cõpetenti regulari q̃ debet moderamine disponere: q̃ p ꝓmissis eo⁹ aiabus cõpellit rõnem reddẽ. Pro huiusmõi etiã ꝓhibet beatus gregori⁹ mulieres passim ad monasteriũ accedere: ⁊ monachos⁹ cõmatres fieri: scribens valentino abbati.

Neq̃ ꝓmatres sibi facẽ neq̃ ad festas accedẽ mõcho licet

Peruenit ad nos q̃ in monasterio tuo passim mulieres ascendãt: ⁊ qõ est grauiꝰ mõachos tuos sibi cõmatres facere: ⁊ ex hoc incautã cum eis cõionez hñe. ne ergo hac occasione hũani generis inimic⁹ sua eos qõ absit callidi tate decipiat: iõ huius te ꝑcepti serie cõmonemus: ut neq̃ mulieres in mõsterio tuo deinceps qualibet occasione pmittas ascẽdẽ: neq̃ mõchos tuos sibi cõmatres facẽ. nã si hoc õnuo ad aures nras quocũq̃ mõ puenerit: sic te seuerissime noueris vltioni subdẽdũ: ut emẽdationis tue q̃lita te ceteri sine dubio corrigant: Non solũ aũt incauta fãiliaritas alia⁹ mulie⁹ eis interdicit: ve⁹ ẽt a sactimonialiũ habitatiõe ꝓhibẽt. Uñ in. viij. synodo legit. Cu scimontalibus mõchis habitare ñ licet.

Dffinim⁹ mĩme duplex mõsteriũ fieri: q̃ scandalũ id ⁊ offendiculũ multis efficit. si vo alig cũ cognatis abrenũciare ⁊ monasticã vitã sectari nolnerit: debẽt quidẽ viro⁹ adire cenobiũ: femie vo mulie⁹ ingredi mõsteriũ. In hoc. n. placat deus. q̃ aũt hacten⁹ fuerũt dupla sm regulã sãcti pfis basilij ⁊ sm ꝓceptionẽ ei⁹ ita fomenť. Nõ bitent in vno mõsterio mõchi ⁊ mõache. adulteriũ. n. itercipit cohabitatõ: si hẽat aditũ mõch⁹ ad mõachã: uel mõcha ad mõchũ secreto singlarit ad collocutionẽ. Nõ cubet mõchus i mulieb⁹i mõsterio: neq̃ singlarit cũ mõcha q̃nẽť. ⁊ qñ necessaria vite a ꝑte virorũ ad regulares deferunt: ex⁹tã hec suscipiat abbatissa in mõsteriũ femia⁹ cũ q̃daz ne tula mõcha. ꝓuso si ꝓtigerit ⁊ aliquã ꝓpinquã suã videẽ voluerit mõch⁹: in pñtia abbatisse huic ꝓfabuleť p modica ⁊ cõpẽdiosa ⁹ba: ⁊ in breui ab ea discedat. Item in registro gregorij. Mochi ⁊ moache in nullo simul cohabitẽt loco.

In nullo loco mõchos et mõchas pmittim⁹ in vnũ monasteriũ hitare: ꝫ nec ea q̃ duplicia vocant. ⁊ sigd tale ẽ: religiosus epus mulieres qdẽ in suo loco manẽ studeat: monachos aũt alĩd mõsterium edificare cogat. si ãt plurima sint talia mõasteria: sepent in alijs mõsteriis mõche ⁊ i alijs monachi. res aũt q̃s hñt cões sm iura eis ꝓpetẽtia distribuant. Item ex pci. agathensi.

g Intercipit. i. itercipe solet: quando cohabitatõe p sumit accessus: ut. xxvij. q. i. nec aliq̃ ⁊. lxxvi. di. clericꝰ. c. i ofb⁹. ⁊. xxxv. q. vi. ab isto. Et ẽ ar. b: q̃ cuz petit restitutio ꝓfiguree: q̃ nõ solũ cõmixtionis: immo nec cohabitatõis facienda est restitutio.

h Et i breui. hic manifeste ꝓdicit q̃ plurimũ varijs mõis ꝫ aliquez ⁊ ꝑ aliquo: ex cohabitatiõe ex loco: ex singularitate: ex societate ex beniuitate tpis. q̃ oia inducer dilcret⁹ cõsiderabit: ut. xxiij. q. viij. occidit. et lxxvi. di. in oibus ī. de pe. di. i. aut facta. ex de testib⁹ cũ cãm.

i In nullo loco. in vnum fere ead ẽ ꝓba potnit i auc. ō sactiss. epi. §. figs aũt ad mõasticã vitã.

k Cura. forte ꝑ numero psonarũ cũ. n. collegiũ sepať: p numero psonaz diuidũtur bona: ut. ff. ō coll. illi. l. i. in fi. vt forte sm q̃ quibet dedit mõasterio. ar. xij. q. ij. c. i.

l In decia. ex eā. i. ꝑter cō sciam abbatisse.

m Du aruī. b ꝓ q si clericꝰ accusetur q ōliquerit cū moniali vel cū alia: pōt se expurgare cū mulieribꝰ. ad quid enim uocarēt iste: si nō possent esse testes cū. n. clericꝰ ꝓpelatur a dignitate obtinēda. ꝓpt te stimoniū mulieꝝ ut ex de testi. taz lis. multo pōꝰ eas expurgare potest se. vñ satis admitti pōt: q si clericꝰ nō pōt haberre alios ꝓpurgatores clicos: q ꝓ bonestos laicos pōt se purgare ut. ij. q. v. c. oibus. i fi. lxxvi. di. clerici: z sic. xij. q i. c. i. z i auc. ō mona. §. cogitādū.

n Ernitiosaz. cōiter. ideo cōiter oia faciūt: ut sibi inuicē sint testes z bonestatis: z castitatis ut i auc. ō mona. §. cogitādū.

A mōsterio möchoꝝ lögiꝰ cō struant mōasteria puellaꝝ.

Monasteria puellaꝝ longius a mōsterio möchoꝝ aut ꝓpter isidias diaboli aut ꝓpt oblocutiōz hoim collocēt

Item ex conci. hispalensi.

Puellaꝝ mōsteria: mōachoꝝ pīdio z ministerio regantur.

In decima actōne ꝓsensu cōi decreuimus: ut mōsteria uirginū in ꝓuincia bethilica möchoꝝ administratione ac pīdio gubernent. tūc. n. saluberia christo dicatis ꝝginibus ꝓbamus: qñ eis pres ſpuales eligimus: quoꝝ ñ solū gubernaculis tueri: ſz etiā doctrinis edificari possint. ea tñ circa möchos cautela ſuata: ut remoti ab eaꝝ fāiliaritate: nec usz ad uestibulū hēant accedēdi familiare ꝓmissū. ſz neq abbatē uel eū q pīcit exeam q pest: loq uirginibꝰ christi aliqd qō ad institutionē uel administrationē eaꝝ ꝓtinet licebit: nec cum ea sola q̄ pest frequēter eos loq oz: ſz sub testimōio duaꝝ uel triū ſoroꝝ: ita ut rara sit accessio: z breuis oīno locutio. Prohibent et ſactimoniales ꝓpria recepta cula hre. Uñ innocentꝰ. iij.

Sanctimonialibꝰ receptacula seu domicilia ꝓuata habere non licet.

Perniciosā z detestabilem ꝓsuetudinē quartūdā mulieꝝ: q̄ ſz neq ſm regulā beati bñdicti neq basilij aut augustini viuant: scimoniales tñ vulgo cēseri desiderāt: abolere decernim⁹. Cū. n. iuxe regulā sācti bñdicti degētes in cenobijs tā in eccl'a q refectorio atq dormitorio cōitez esse debeāt: ꝓpria sibi edificāt receptacla z ꝓuata domicilia in qbus sub hospitalitatis nelamie passim hospites minus religiosos ꝛ sacros et bonos moꝛes ſuscipe nullatenꝰ erubesc. unt: qz g⁹ ois q male agit odit lucē: ac ꝓ hoc ipe abscōdite in iuſtoꝝ tabernaclo se opinant posse latē oculos indicis cūcta ꝓſpiciētis: hoc tā inhonestū detestādumq flagitiū: ne ulteriꝰ fiat: oīmodo ꝓhibemꝰ: z sub pēa anatheatis interdicim⁹. ſili mō, phibemꝰ: ne scimoniales simul cū canonicis z möchis in eccl'a in vno choro ꝓueniāt ad psallēdum.

Item sunt alij quos epi ꝓgranteſ salutē ipaꝝ aiaꝝ negligūt: qbuslibz occasionibꝰ bōa monasteriorꝝ distrahē cupiūt tales erāt quidā clerici rauēnatis eccl'e: q simulata religione mōsterijs cupiebant pficiñ trāseūtes ad monasticū habitū neq renūciātes eccl'astice militie. De qbus gregorius scribit ioāni rauēnati epo.

Monasteria clericoꝝ aut laicoꝝ habitacula fieri ñ debēt

Peruēit ad me: q̄ in ecclesijs frnitatis tue aliq loca undū mōsterijs ꝓsecrata nūc habitacula clericoꝝ aut etiā laicoꝝ facta sūt: dūq hi q sūt in ecclesijs fingūt se religiose viuē: mōsterijs ꝓponi cupiūt: z p eoꝝ vitas mōsteria ꝟstruunt. nēo. n. pōt eccl'asticis officijs ꝛc. z infra: Proinde frnitas tua si hoc qnolibz in loco factū est: emēdare festinet: qz ego nullo mō patiar: ut sacra loca ꝓ clericoꝝ ābitu destruant.

Idem martiniano epo rauēne.

Qui in sacro sūt ordine constituti: in mōasterijs nullā habeant potestatem.

Vdum ad nos multorum relatione puenerat: mōasteria in reuēnatum partibꝰ cōstituta omnino clericoꝝ vꝟoꝝ dñio ꝓgranari ita: ut occasiōe regiminis ea quidē quod dici grane ē velut i ꝓprietate possideant. quibus nō modicum ꝓdolētes p̄decessori vꝟo litteras misimus: ut hoc emēdare debuiſſz. sed qñ vite ē termino citiꝰ occupatꝰ: ne hoc onꝰ

o Item sunt.

p Peruenit. fingunt. tales sunt cogēdi ut uel ueri clerici vel ueri monachi sint: ut ex de regularibꝰ: ut clerici.

q Prepoſi. de talibꝰ habuisti. xvi. q. ult. c. iij.

r Destruātur. i. puertant i aliā formam: ut ji cā. prima. q. iij. §. qrit.

s Udū. fraternitati. sed nōne cū aligd ꝓcipit alicui: inficit q ꝓceptū sit ꝓdecessoꝛi: ad hoc ut successoꝛ teneaꝛ ut in auc. ut nulli iudi. §. z hoc uero iubemꝰ coll. ix. licet aliud sit in mandato: quia illud extīguitur morte: ut ex de offi. dele. gratū: dicūt qdaz q sive sit ꝓceptum sive mād. tum dūmō expꝛessis nominibꝰ scribat: ſper expirat morte: ut extra ō offi. del. qñ abbas. alij dicūt aliud esse in ꝓcepto q̄z in mādato.

t ¶ Hortãdi.i. ꝓdicãdi.
u ¶ Inuitati.ꝫ.e. lumi/
noso.io.
x ¶ Sed ne.xvi.q.i.ne ꝓ
cuiuslibet.
a ¶ Visitandi. quotiẽs
cũ vtilitas vel ne/
cessitas exigit. al's sel'tã
tũ i ãno uemet epus: ut
nõui.r.q.i. decernimus
videt tñ q hodie bis in
anno possit ex officio vi
sitare: ut ex de cen. cum
uenerabilis in fi.
b ¶ Ut grauamẽ.i. ut ñ
exigat enormẽ ⁊ imode
ratã ꝓcuratões: ut.x.q.
iij. illud. sed sm qõ taxa
tur ex de cẽ. cũ aplus. ⁊
hoc intelligas cũ epus
accedit ad ecclam ꝓ
pter vtilitatẽ ecclie. sed
si cã ꝓprij negocij acce
dit: nõ tenet ei monaste
riũ ꝓuidere. r.q.i. pla
cuit. xij.q.ij. charitatez
ex de cẽ. cũ venerabilis'
ibi cũ cã correctõis ⁊c.
c ¶ On semel.
d ¶ Ko talibus .s. epis
cis nõ subsunt monaste
ria quo ad legẽ dioceſa
nam. io.
a ¶ Leutherij. cõue/
nisse. ar. q pactio
põt ĩteruenire in spũ ali
bꝰ: ut. x. q. iij. c. ult. ⁊. c.
nec numer⁹. ⁊. i. q. iij. q
situ: ut nõ. viij. q. iij. i fi
ma. sed hunc. c. obstat. i.
q. ij. c. i. ⁊. q. i. statuim⁹.

monasterijs remaneat: frater
nitati vre nos eadẽ scripsisse
recolim⁹. ⁊ q ut cõperim⁹ in
huius rei hactenus correctõ
ne cessatũ est: hec audientes
ad vos itex ꝓuidimus scripta
dirigẽ. hortamur ergo: ut om
ni mora omniq; excusatione
submota ita mõasteria ipa ab
bn inscemõi studeatis grava/
mine relevare: q̃tenus nullã
deinceps in eis clerici nl' qui
in sacro ordine sunt cõstituti:
ob aliud nisi hortãdi tm̃modo
causa accedẽdi habeant licẽ.
tiam: aut si forte ad pagenda
sacra missarum fuerint inuita
ti mysteria. sed ne ꝓ cuiuslibz
monachi aut abbatis ꝓmotõ
ne ⁊ cetera. ⁊ infra: Nec illic
ulterius habeat potestatẽ ali
quã: ne mõsteria huius occa/
sionis velamĩe ea que ꝓhibe
mus simul cũ canonicis ⁊ mo
nachis in eccla sustinere one
ra ꝓpellanť. Hec itaq; omnia
vigilanti cura emẽdare iã se/
cundo cõmonita sãctitas vra
nõ differat: ne si post hec ne/
gligentes vos esse qõ nõ cre
dimus senserim⁹: aliter mona
sterioꝝ quieti ꝓspicere ꝓpel
lamur. nã notum vobis sit: q
tante necessitati suoꝝ dei cõ
gregationẽ subiacere nõ pa
tiemur. ¶ Idem. Gratia vi
sitandi ⁊ exhortandi monaste
rium eps adire potest.
Visitãdi exhortãdiq; gra
ad monasteriũ quotiens
placuerit ab antistite ciuitat;
accedat: sz sic charitatis offi
ciũ illic impleat eps: ut grava
men aliqꝺ monasterũ non in
currat. ¶ Item ex concilio au
relianensi. Frequenter epi
monasteria visitent: ⁊ que cor
rigenda sunt corrigant.
On semel sz sepius in an/
no epi visitent mõasteria
monachoꝝ: ⁊ si aliqꝺ corrigẽ
dum fuerit: corrigatur. Ꝑo
talibus qui animaꝝ curã non
hãtes bona tm̃ monasteriorũ
in suos usus ꝓuertẽ cupiebãt
statutũ ẽ: ut mõsteria cũ suis
rebus penit⁹ sint libera a ptã
te ⁊ dñio epoꝝ. q autẽ nullis
canonicis iuribus mõasteria
dicuntur esse subiecta: nõ ita
intelligendum est: qn ipsi epi/
scopo aliquid nomine eulo/
gie uel in die dedicatõis uel
in natali sanctorum quorum
nomine ipsum monasteriũ de
dicatum ẽ: debeãtur offerri.
Unde gelasius papa ait.
Non debet eps aliqꝺ a mõa/
sterio exigẽ: ꝓter ꝓditões ãs
dedicationis tpe ꝓstituerit.
Leuteri⁹ frater et coeps
nr̃ queritur: q mr̃ ei⁹ in ca
sa: que castellũ dr̃: oratorium
ꝓstruxerit ac dedicauerit: et
in eodẽ loco monachos ꝓsti/
tuerit: ex qbus vnus ẽ presby
ter. hoc aũt tpe dedicationis
inter epm̃ cardellũ: cuius ipa
dioceſis ẽ: ⁊ matrem suã asse/
rit ꝓuenisse: ut quicqꝺ dedi
cationis uel natalis martyruꝫ
die: quoꝝ in eodẽ monasterio
reliquie sũt: p fidelium oblatio
intrauerit: medietatẽ quidez
habeat ipm̃ mõasteriũ: media
tas aũt epo offeratur. Ꝑ quaz
quentionẽ marriũ ꝓsbyterum
sine sciente sine nesciẽte epo
monachis ipsis uel p̃sbr̃o qui
ex eis ẽ vim dr̃ intulisse: ⁊ fre
quenter molestias generare:
ita ut mẽoratũ p̃sbr̃m ꝓpe ce
ciderit: ⁊ missas eũ facẽ nullo
mõ ꝓmittat dicens: ut q̃si pen
sionis noie aliqꝺ statuere de
beat. Necigit oia diligenter
te examiare iubem⁹: ⁊si apue
te euidenti rõne ꝓstiterit: qa
tpe quo dedicatũ est ipm̃ mo
nasteriũ: ꝺditões supius po
site cõuenerint: fuari eas ex
nr̃a auct̃e ꝓcipimus: nec ali/
qd amplius exinde ab aliquo
exigat. sin ẽo inter eos uil ta
le ꝓstiterit: mediante te quid
ipi epo noie eulogie offerri de
beat: inter ipsos mõchos ⁊ p̃
sbyteꝝ volum⁹ diffiniri: saluo

⁊. q. iiij. eccleſia.
⁊. j. de cõ. di. i. fi/
quis basilicã. sed
dicas q hic non
ue/re dr̃ pactum:
q: ⁊ sine pacto re
neť eccla aliquid
dare epo i signuz
subiectõis: ut hic
dicit i fi. Itẽ ⁊ au
ctoritate epi põt
aliqꝺ ꝓstitui pro/
no: ut ex de iure
pa. ꝓterea.
b ¶ Pẽsionis. ulr̃
id qõ conuenit in
principio.
c ¶ Eulogie. i. in
signuz ꝓditõis
quã fecit tpe ꝓse/
cratõis.
d ¶ Debeat. ꝓsiõ
rata cõsuetudine
alioꝝ monasteri/
oꝝ: ut ex de cen.
sup eo. ⁊. r. q. iij.
nec numer⁹ in fi.
ex hoc. c. patet q
monasteria si sũt
penit⁹ exempta
a lege dioceſana
tenent eniz ei ad
eulogia sicut b di
citur. Itez tenẽt
ad ꝓcuratoꝛes: q
debeť ratõe visi/
tatõis: ut ex de p
scrip. cũ ex officij.
Itẽ si aliqꝺ ex cõ
suetudine debẽt
ut. j. e. c. pri.

e Eruitiũ.ꝛ tamẽ vir fuerunt.xxv. anni a tpe gregorij usq; ad tẽpus vrbani.

f Usq; ad hoc tẽpus.ergo cõsuetudo iducit. annus ꝓstatões.nã ꝛ dat iurisdictõem ꝛ dat ꝓnilegiũ ut nõ.ir.q.iij. cõqueſt⁹ in fi.ꝛ dat ius eligẽdi:ex de ꝓsue.cũ dilect⁹ i fi.Itẽ ꝛ iducit seruitutẽ.ff. ō aqua plu.ar.l.i.§.ult.ꝛ ff. cõia ꝓdiozum uẽdito:.Itẽ ꝛ cõsuetudo obligat sicut ius ſcriptuz ut.xi.di.ecclĩasticarũ.ꝛ q; ex tpe a liquid ꝓsumit debitũ sunt ar.mul ta.ff.de vsur. q se misses.ꝛ.l.cũ quidam.§.i.ꝛ.C. de fideicō.l.i. arg. ꝓ ista ex de cõsu. c.i.ꝛ ex ō cen.scientes.ꝛ.c.ꝓuẽit ꝛ.i.q.i.nullus.et r.q.iij. q; cognouim⁹.ꝛ.ff.de op. li.operis.ꝛ.C.de pactis.l.certis.ꝛ ex de cã pos. cuz ecclĩa.Itez q; ex curſu tpis nulla o riẽ obligatio: cuz nec tollaẽ tpe: ut ff.ō acẽ.ꝛ ob.obligationũ.ſed varij varijs modis direrunt de hac materia.ſz omiſſis illi dico q; nũquã ex cõsuetudi ne ſola licet eſſet ꝓscripta ius aliquod ſit queſituz nisi forte fit tãta: cui⁹ memoria nõ eſſet:ut.ff. de aq̃ quot.hoc iure.§. duct⁹ aque:ſz solũmodo omodũ ꝛ ius poſſeſſionis queſitũ eſt ex cõſuetudine. poſſeſſoz.n. mbil tenẽt ꝓbare de iure ſuo:ſed aduerſari⁹ ꝓbabit eſſe indebitũ. vñ quãdiu eſt gõ: an talis ꝓstatio ſit debita:ſemp erit poſſeſſoz i poſſeſſione:ut.xxv.q.iij.volum⁹.ex ut lit. pen.a memoria.ꝛ.ff.de aqua quot.l.penul.ꝛ hoc eſt uerũ tamen eo ut preſbyter gaudẽtius: qui etiam monachus ẽ: miſſas in monaſterio ſuo ſicut conſueuit facere: a nullo ulterius debeat ꝓhiberi T ẽ urbanus.iij.

Conſuetа ſeruitia epiſcopis monaſteria exhibeant.

S Eruitium quod mõaſteria aut eoz ecclefie a tẽpore gregorij.vii. usq; ad hoc tempus fecerunt: et nos concedimus. Q anonica ergo iura quibus monaſteria ſubiecta non ſunt:ſynodales exactiones intelligũtur. non enim cogendus eſt abbas:ſicut in turonico concilio ſtatuitur: ad ſynodum ire:niſi aliqua ratõnabilis cauſa exiſtat. ſunt enĩ quedam ſeruituris officia aut angarie opeꝛ crebre receptõnes annue exactões mulctationes peccantiũ: a gbus omnibus monaſteria libera ſunt

Do clerici ad mõaſteriũ trãſire nolũt. uter q; licentiam ab eꝓ ſuo petijt. vn⁹ relicta ecclefia ꝓpria eo inuito: alter dimiſſa regulari canonica cenobio ſe contulit. M odo queritur: ſi eꝓs debeat permittere:ut relicta ꝓpria ecclefia clericus monaſterium ingrediatur? S ecundo queritur: ſi eꝓs licẽtiam dare nolerit: an eo inuito poſſit mõaſteriũ cũ allegat aliquã ꝓſuetudinis cãm.ꝛ tũc.n.cã allegata ꝛ ꝓ ſuetudine lõgiſſima ꝓbata debitũ ꝓsumitur adeo ut nõ admittaẽ ꝓbatio in ꝓriũ.ꝛ fm hoc nulla ẽ dña inſ ꝓsuetudiez ꝓscriptã ꝛ ꝓscriptõem.gdã tñ bãc aſſignãt dr̃iam inſ ꝓscriptã ꝓsuetudinẽ ꝛ ꝓscriptõem: q; ꝓ ꝓscriptõez non admittit ꝓbatio:ſz cã ꝓscriptõis appareat iniuſta.ut ex de ꝓscripti omb⁹ de quarta.ſed ꝓ cõsuetudinẽ ꝓscriptam

Nõ.i.

bñ ſz allegeaẽ debitũ pre ceſſiſſe.ut.C.de agri.et cen.lib⁹.tum⁹ credo ꝓ ſcriptõem allegãdaz cũ ꝓsuetudinẽ ꝓscriptã: gaad ꝓbãdã ꝓsuetudinez multa regrũt:ut dixi.ſ. di.viij.fruſtra.ꝛ hec vã ſũt:q; ꝓsuetudo ſemper tuet poſſeſſoꝛẽ donec ꝓbet ꝓriũ: niſi vi vl clam uel precario poſſederit tũc.n.alle q dedũ ſua au

Nõ.ii.

ctoꝛitate pót negare.r. q.iij. q; cognouim⁹.io. Quicqd dicat.ioã. ego credo:q; ex ꝓsuetudine ꝓscripta ſpatio.xl.ãnoꝛ ꝛ bona fide ius ꝛ poſſeſſio acqraẽ:ut eꝛ.ō ꝓsue. c.ult. in fi.ꝛ.ff. ō legib⁹ diuturna.b.

g d Uo clerici .

b Uod eꝓs.dubitatio haꝛ trium q; nõũ ab eodem fõte ꝓcedit.vñ vna ſolutõe terminãt.D. dic̃ q; clerici⁹ ſecularis inuito eꝓ poſſit trãſire ad monaſteriũ: ut.j.e.c.i.ꝛ.j. e.q.ij.due.ſed nec mõachus nec regularis cãonicus pót inuito abbate trãſir ad locũ aliũ: ut.j. e.q.ij.c.i.ꝛ.c. ſtatuim⁹. ſz ei⁹ opinio corrigitur eꝛ de regularib⁹ ꝛ transe.ad re.licet.vbi habeſ q; gubet pót trãſire ad artioꝛẽ religionẽ:petita tñ lnia ſz nõ obtẽta.ſed ad parẽ religionẽ nemo pót transire:ut eꝛ de regulari.ſane.io.

Q Uerici.melioꝛẽ.hec cã ẽ lũficiẽs:q; ꝓ mioꝛi ad mai⁹ tã ſeũdũ ẽ.xciij.di.legi⁹ i fi.ſz ñ ad parẽ:eꝛ ō reg.ſãe.ꝛ tñ dic̃ c.ſic viue i mõaſterio:ut ſic⁹ eẽ mẽarit.xvuj.q.i.ſic viue.io.

a Alienū clericū .ímo nec etiã laicū alienū :ut. lxvi. di. p mar⁹. si ergo clericꝰ huius epat⁹ eligit ad aliquaz dignitatẽ i alio epatu :sine hñia huiꝰ epi nõ põt eã recipere: lxvi. di. c. ult. ⁊ lxvij. dist. litteras. ⁊. lxxv. dist. c. archidiaconus .10.

b Ue sunt. p̃uata. ut charitas de q̃ dicit: habe charitatez: ⁊ fac q̃d vis :ut de pen. di. ij. radicata.

c Sine cõmẽdaticijs. ꝛ quare cr edit p̃mẽdaticijs lr̃is :cum quilibet possit p̃mẽdare rẽ etiaz vniuersam. nam q̃ cõmendandi ius dicunt neminem obligãt :ut. ff. de p̃trahẽ. empt. ea que. sed dicas :q̃ sigs rẽ p̃mendat i genere :nõ obligatur :sed in specie obligatur. ff. de edil. edic. sciẽdum. sed nec in genere licitũ ẽ p̃mẽdare ex certa sciẽtia rẽ vicinalem :ut ex de scru. c. vnico. alio q̃n de dolo teneãt: ut. ff. de dolo. vendi. toz.

d Propter crimiosos ꝛ p̃pter crimnosos fuerit constitutio data :tñ extẽdit ad non crimnosos: q̃ nullus recipit sine p̃mẽdatijs lr̃is. ubi n. aliquid statuit p̃opi ipulsiuã cãm: cã cessãte

No. ij

nõ ideo cessat p̃stitutio. sed ubi aliquid ꝓpter finalem cãm est statutuz: ꝛ ibi cesset cã: nõ cessat cõstitutio. sic distinguit ff. de dona. l. ij. §. ult.

e In suo .ś. vij. q. i. si quis presbyter.

f Siquis horũ. marie. q̃ idẽ ẽ in alijs.

g Et si afflat⁹. ꝛ quali ter põt aliqs clericus multo ꝛ eõ trãsire ad religionẽ: cum ei forte iurat⁹ sit ⁊ obediẽs sit: ⁊ crimẽ idolatrie, sit nolle obedire: ut. viij. q. i. sciẽdũ. ⁊ videõ q̃ peregrinari non põt sine hñia epi: ut de p. di. v. nõ oportet. ⁊ sepe bonũ omittẽdo est pp meritũ obedientie: ut. xi. q. iij. qd ergo. cuz ẽt obediẽdũ sit licet minuste aliqd p̃cipiat: ut. xxiij. q. i. qd culpaꝫ. Itẽ cũ clericꝰ nõ possit alienare res eccl̃ie sue: ergo multo potiꝰ seipsum nõ põt alienare: cũ p̃sone digniozes sint r̃bꝰ ut. xij. q. i. p̃cipimꝰ. ⁊ maioz ẽ alienatio p̃sone q̃s rei: ut. xvij. q. i. c. iij. sed dic q̃ excusaꝫ a delicto istinctu spũs sci fiẽ alij: ut ex de diuoz. gaudemꝰ. xiij. q. v. dixit.

h Dignioz. tñ i trib⁹ casib⁹ p̃udicat p̃uata lex publice. nã mulier ꝛ ducaꝫ lege dei: nõ põt iuuto viro itrare religionẽ: nec ipubes iuuto p̃re nec eps iuuto papa. ñ fallit regla intelligẽtes. io trãsire sine p̃mẽdaticijs lr̃is sui epi. qõ ꝓpt crinosos p̃stitutũ ẽ: ne videlz ifães ab aliq° epo suscipiãt p̃sone. solebãt. n. officia sua: cũ ñ poterãt i suo epatu: i aliẽo celebrare. qõ iure p̃ceptꝫ ⁊ scriptis õtestatũ ẽ. lex ẽo p̃uata ẽ: q̃ isticu. s. s. i corde scribit: sic de q̃busdã dicit apls: q hñt legẽ dei scriptã in coꝛdib⁹ suis. ⁊ alibi: cũ gẽtes legẽ dei scriptã ñ hẽant: si nãlit q̃ legẽ sũt faciũt: ipi sibi sũt lex. Sigs hoꝛ i eccl̃a sua sub epo pplin retiet ⁊ scl̃arit viuit ⁊ si afflat⁹. s. s. in aliq° mõstẽio ul̃ regl̃ari canõica saluare se voluerit: q̃ lege p̃uata ducit: nll̃a rõ exigit: ut lege' publica p̃strigaꝫ. digniõ ẽ. n. lex p̃uata q̃ publica. sps' q̃dẽ õi lex ẽ: ⁊ q spu dei agũt: lege dei ducũt. ⁊ qs ẽ q. s. s. possit r̃sistẽ dignet gsqs igit hoc spu ducit: et epo suo ꝓdicẽte eat liber nr̃a auc̃te. Iusto. n. lex ñ ẽ posita: sed ubi spũs dei ibi libertas: et si spũ õi ducimur: ñ estis sub lege

Monicos ãt regl̃ares ad mõsteriũ trãsire ml̃tis auctibus ꝓhibetur

Uñ in ꝓci. educẽsi ꝓgregato sub gre. vij. legit. ¶ Regl̃ares canonici mõchi fieri ñ ꝺebẽt.

Ull⁹ abbas ul̃ mõch⁹ cãonicos regl̃ares a ꝓposito p̃fessiõis canõice r̃uocare et ad mõsticũ bitũ r̃hẽdo suscipe

i Ullus. regularis. filr cleric⁹ in qua eccl̃ia ẽ semel intitulat⁹ :i ea pseueret: ut. lxx. di. scõũ. ⁊ lxvi. di. clico: ut. n. ait apls: si ea uocatõe i q̃ gs vocat⁹ ẽ i ea pmãeat: ut. xxi. q. i. c. i.

auẽat ut mõchi fiãt q̃dñ oꝛdis sui eccl̃am in ẽre queriꝫ :i q̃ canõice viuẽdo ẽo fuire et aiam suã saluare possint: q̃ si temerario ausu id agẽ tẽtauerit: an athẽatis vicio obligẽt

Item vrban⁹. ij. De eodẽ.

Andam⁹ ⁊ vlr inẽdicim⁹ ne' gs canõic⁹ regularit̃ p fessus: nisi q̃ abstit: publice lapsus fuerit: mõch⁹ efficiaꝫ. q̃ si decreto nr̃o ire p̃sumens agẽ tẽtauerit: ad oꝛdinẽ canõi cũ p̃cipiũ⁹ ut redeat: ⁊ deinceps mẽoꝛialẽ cuculllã õferat ⁊ vltim⁹ i choꝛo mãeat. Sub audiẽdũ ẽo ẽ: nisi cũ p̃ris sui licẽtia religiõis ꝓpositũ idnerit. Uñ vrban⁹. ij. scribit abbati sancti rufini. Pris sui ꝑcessione regulares ſ can omici mõchi fieri possunt.

Statuim⁹ ne pfessiõis cãonice gspiã posth̃ dei vice sup caput sibi hoiez ipositi: alic⁹ leuitat̃ ꝛ isticu l' distrctiõis religiõis obtẽu ex eoꝝ clausula audeat sñ p̃ris ⁊ totiꝰ ꝓgregatõis pmissiõe recedẽ. discedẽ tẽ ẽo null⁹ abbatũ l' epoz: nul l' mõcho: fine cõi l̃raz cautione suscipiat. Queriꝫ: si mõsteria q̃ semel õdicata sũt: possint trãsire in clicoz ul̃ secl̃aria bitacula q̃ i chalce. p̃ci. oibus mõis ꝓhibeꝫ. ca. xxiij. Que semel sũt dedicata: mõsteria semp mõsteria pseuerẽt

k Uel mõach⁹. ut priozes q̃ p̃sit monasteriis: ex ẽ sta. mo. mõachi.

l Sui eccl̃iazi. ex ẽ de vi. ⁊ hon. cleri. de⁹. ex ẽ de reli. do. inter quat/

m tuoz. in fi. Andam⁹

n Lapsus. tunc emi posset: ut. xx. q. i. ficut. 10.

o Monach⁹. hꝰ cõsueuit itelligi: cum cã leuitatis trãsit ad asperiorẽ vitã tñ bñ cogitur ibi stare: ut ex de regula. ls. sed mãifeste ob. ex ẽ sta. mo. cũ nobis hec ẽ remota vñ satis credo: q̃ si nõ petiit licentiã cogit redire. nec obstat. ex. e. sane q̃: ibi diẽ pmittaꝫ ⁊ sic est dispẽsatio

p Memoratalẽ. nõ q̃ sit mõach⁹ sed rõne priozis maleficij: ut. ś. xc iij. di. p̃cipim⁹. ꝛs marit⁹ q̃ trãsiuit ad religionẽ suo cat⁹ ab vroze sua ñ fert cuculllã: ut xxvij. q. v. q̃ deo ⁊ sic q̃ch põt esse dispar habitus i eodem choꝛo.

q Subaudiẽdũ tẽ

r Tatum⁹. vl̃ districtiozis

ſ Uerũ. inciditẽ gõnez ponit mgr: ⁊ illa duplicit põt intelligi. vno mõ sic: an de monasterio possint fieri seculares ecclie. uel sic: an monasteriis possint p̃fici seculares clerici. Dicas ergo: q̃ õ monasterio nũq̃ põt fieri secularis eccl̃ia: ut ꝺ ꝺr. nisi enormit viuat tũc p̃nt monachi remoueri: ⁊ institui seculares cãonici tñ cũ auctoritate pape: ut ex de cle. vel mo. relatũ. ul̃ nisi ita sit: q̃ ñ inuenãt aliq̃ de oꝛdie illo p quos possit loc⁹ oꝛdinari: ut ex de reli. do. mt. uel nisi ita sit q̃ aliꝫ nõ possit reformari loc⁹ ille q̃ p cãonicos: ut ex ẽ sta. mo. cũ nobis q̃ ẽ remota ecõtra vꝫ: q̃ eps licite possit de seculari eccl̃ia facẽ regulare: ut ex ꝺ

ec.edi.ad audiẽtiaz.ut.xvi.q.vij. siqs vult.

t QUe sel'.maneãt.sitr nec hospitale põt cõuerti ad aliũ vsũ:ut eẽ õ reli. do. ad' hoc.sed nec p/ mutari põt mãcipia eccle eẽ de rerũ pmu.mãcipia dari tñ põt priua to:ut.xij.q.ij.ec/ clesiasticis:sic do mꝰ ipatoris ñ õt uerti ad alios v sus.C.de pala.et do.l.i.Sed ꝺ fi monasteriũ õstru itur:nũ od põt lo cꝰ ille usꝰ edificia monasterij ad ali um vsũ uerti:sic põt de lignis bñ õstrũ ẽ dommitoꝛi uz ulꝫ aliũ honestũ locũ:vlꝫ ẽt põt ea i coquina sua cõ burere:de cõ.di. i.ligna:sz ad pua tos vsus nõ põt uerti.locꝰ autez remaner sacer.lz rerum fit edifici um.ff.de ẽhent. empt. ede sacra. ioannes.

u QUoniã.sur ripiũf.i.iua dũf.nã furtũ ñ fit re ĩmobili.ifti.õ psuca.§. abolita

k ¶ Deponi.ꝛhꝰ cũ pena incipit a crie.secꝰ si a ordõa cia:ꝛ tũc põ esꝰ set sulpẽdẽꝺ:ut lxxvi.di.dcm.io.

a ¶ Onasteriis bieniũ. dic ut.ꝛ.xvij.q.ij.qõ saldꝰ.ꝛ.c.siquis incognitus:

b ¶ Aut ñ sit. sic le ri.di.miramur.ĩ fi.ff.nau.cau.fta. l.ultia.§. hoc aũt

c ¶ Miles. forte loꝺ õ militibꝰ a/ pulie:q tota ẽ pri monũ bti petri:ut.xcviij.di.ualde.ꝛ.r.q.iij.relatũ.

d QUia ingrediẽtibꝰ.ꝙuertẽdi.duplr.n.põt aligs vlꝫ cã ꝙuertẽdi.ꝛ.ptestari dz qlibet intret:ut eẽ de re

e ¶ Testãdi.q.n.in ptãte alteriꝰ ẽ:nõ põt testari isti. quibꝰ nõ ẽpmi.fa.re.in pm. donare tñ põt mortis causa de consensu patris.ff. de dona.filiusfa.et eti/

QVe sel'.sũt õdicata mõste ria:pcilio epoꝝ maneant ppetuo mõstẽia.ꝛ res q̃ ad ea ptinent:mõsteriis reſuari oz: nec posse ea vlr fieri scl'aria hitacula.q vo pmiserint hoc fieri: subiaceãt his pdẽnatõi bus:q̃ p canões pstitute sunt. ¶ tẽ in syno.vij.c.xxiij. Qui loca sac̃ coia diuersoꝝ fecẽrit cui⁹ cus õponaꝫ: laicꝰ excõicet

QVoniã a qbusdã uiris q̃ ad venerabiles domꝰ sub ripiũf:tã vz epalia q̃s mõstẽia ꝛ facta sũt cõia diuẽsoꝝ. Si quidẽ vo'uerint bi q hec retiñẽt reddẽ ea:ut ꝑm antigratẽ restaurẽt:bñ ꝛ optie ẽ.aliogn si de sacro catalogo fuerint: hos depõi põcipimꝰ. Si vo lai ci l' mõchi excõicaríꝫ quos ni miꝝ pstat ꝛ pdẽnatos eẽ a pa tre ꝛ filio ꝛ.ſ.ſ.ꝛ deputabunt: ubi vermis eoꝝ non mozieꝫ: ꝛ ignis ñ extigueꝫ: qꝛ õo aduer sant: q dicit: Nolite facẽ do mũ pris mei domũ negociatõ nis Q uerit õ his q ad ꝙuer sionẽ veniũt: quo tpe debeãt tonsozari. De his ita scribit gre.fortũato epo neapolitão Anoꝝ bieniũ i ꝙuersiõe ppie/ nerit: aligs tõsozari nõ deber

MOnasteriis oĩbus fr̃nitas vra districtꝰ inꝺicat: ut eos quos ad ꝙuersationẽ su/ suscepint: põsq̃ bieniũ i ꝙuer siõe ꝓpleneꝝ: nllo mõ auõat tõsozare:sed hoc spacio vita mozesq̃ eoꝝ solicite ꝓpobẽt ne qs eoꝝ aut ñ sit ptẽtus eo qõ voluit: aut ratũ ñ hẽat qõ elegit.nã dũ graue sit ieꝛptos hoĩm obsegis sociari: qs posſ sit dicẽ q̃to sit graui⁹ ad õi ser uitiũ ipzobos applicãe:miles vo si ꝙuẽti voluẽrit:pusq̃ nob renũtiet:nullꝰ eũ sine ꝑsẽsu q̃ libz pſuat rõe suscipẽ Q ne rit:si igressis mõsteriũ vlr reli q̃t lñia õtestãdi.hoc gre.phi bz ita scribẽs ianuario caroli tano epo. Pꝰ mõsterij igressũ nulli relingtur lñia testandi.

QVia ingrediẽtibꝰ mõsteriũ ꝙuertẽdi grã ulreriꝰ nulla sit testãdi licẽtia:lz ut res eo rũ eiusdẽ mõsterij sint:apta le gis diffinitiõe decretũ ẽ. ¶ tẽ greg.papa cypriano diacono Pꝰ mõsterij igressũ eidẽ mõa sterio oĩa sant conferenda.

PErlatũ ẽ ad nos petroníl lã noie de,puincia lucania ꝑgẽitã p exhortationẽ agnel li epi fuisse ꝙuersã:resq̃ suas oẽs q̃s hr̃e potuit:lz sibi iure potuissent ꝓpetẽ:tñ easdẽ mõ sterio i qõ igressa ẽ ẽt spãliter dõatõis titulo ꝓtulisse Θ cõ tra paulꝰ ꝑmꝰ hẽmita in testõ colobiũ suũ athanasio alexã dino epo religt:tunicã vo be ato antonio. Sz aliud ẽ õ his q in mõsteriũ ingressi se ꝛ sua tꝺiderũt: aliud õ his q solita riã vitã ducẽtes se nulli eccle tꝺiderũt.illi semel tꝺita nulli tꝺẽ põt.isti nllũ oblata libẽ re stãi nalẽt. ¶ tẽ in auc̃.ꝑsti.ix

SIq̃ mulier aut vir mõsticã vitã elegẽit ꝛ inꝺuẽit mõste riũ liberꝫ ñ extãtibꝰ: mõsterio qõ igredieꝫ res eiꝰ ꝓpetẽ iu/ b PErlatũ ẽ.p erhoꝛ/ tatõez.ñ tñ illectã ut.xx.q.iij.ꝺstituit.

i ¶ Omnes. distinguit tñ an sana an ifirma det ut eẽ de sepul.de his.

k Θ Cõtra.hẽmita. he/ rẽmite hñt.põa qõ valz ad ea que notaui.xvi.q i.qui uere.

l SIqua mulier. non ertantibꝰ.sed qꝺ si habet ascẽdẽtes:idẽ vr qꝛ eq̃ succedũt ascẽden tes lz ordie tbato.ff.de inoff.te.nã ꝛ si.ꝛ qꝛ ascẽ dẽtẽ ñ põt qs erhẽdare nisi ꝺmisit cãm igratitu dinis:ut in auc̃.ut cũ de app.cog. coll'. viij.§.ij. ad idẽ.C.õ epi.ꝛ c.auc̃. ꝓsbyteros in fi.sed a liud est hic ratione mo nachatus ꝛ fauoꝛe reli gionis.Itẽ adhuc huic obstat in auc̃.coll'.ix. ut nulli iudi.§. penult. vbi pater hz tertiã partem bonoꝝ filie q̃ detrudit i monasteriũ.lz hoc ió ẽ quia ibi illo multo fuit mõacha. Sz qꝺ si ꝑmo fecit testamẽtũ:vr q̃ p i gressum monasterij rũ pit q̃si p posthũ agnatõ nẽ.eccſa.n.opaꝛ posthu mo:ut eẽ de,pba.in pre sentia:i auc̃.de sanctũ. epi'.§.sed hoc ꝑsenti ad dmus sanctioni.ff.de i iusto rup.te.filio. Itẽ p capitis ꝺminutõem rũ pitur testamentum:in sti.quibus mo.rumpit. testamen.§.ij. Itez iste ꝺminuit capite:qꝛ trã sit in alterius potestatẽ ecõr vr q̃ teneat testñ quia p̃o mortuo habe tur.sed i morte cõfirmaꝛ testamẽtũ.Itẽ legatũ nõ pit p ca/ pitis ꝺminutõem:ut.ff.de ca.dimi.l.legatũ.Ad hoc dico q̃ rũ pit testñ:msi pꝛ reliquerit aligd monasterio.si ergo istituit monasterium ante igress in monasterij in vno de/ nario:postea non rumpitur testamẽtũ. M. tamen ꝛ ioãnes ꝑriũ dicũt.Sed nunquid monasterũ ipso igresso adeptuz ẽ possessionẽ rez illius:vr q̃ sic: quẽadmodũ adoptãs adi pisc̃ possionẽ adoptati.ff.õ ꝑca.si adoptauero qõ ꝓcedo

Sz qd ſi ingrediēs monaſteriū hūit vſufructū bonoꝝ nūqd monaſterū pōt uti fructib⁹ illo viuēte? videt q ñ: tū tō q⁹ mōte extinguit vſufruct⁹: tū q⁹ vſufruct⁹ alijs ꝓcedi ñ pōt: niſi diceres q⁹ ius vtendi remaneret apud iſtū ⁊ vtilitas apud monaſterū. ſed ⁊ ſi aliquod eſſet ius penes eū in ipſo ingreſſu factum eſſet monaſterij. dico ergo vſufructū nō remanere apud illū. alij ꝛtra dicūt. ar. C. de vſufruc. l. ult.

m ¶ Diuidere. ſed qualiter teſtat uel diſponit iſta ꝑſona de rebus alienis ⁊ illud inſti. gb⁹ nō eſt ꝓmiſſū facēte. i. ꝓi. ſed dic q hoc ex quadā benignitate ꝓmittitur a iure: ne eccliā videat aliquē uelle circūuenire ꝓpter res ſuas. ꝓterea video q qñq; aliquis diſpoſuit de reb⁹ alienis. ut mater que trāſit ad ſecundas nuptias teſtari pōt de reb⁹ ꝓnoꝝ filiorū ⁊ diſponere iter ipſos ut. C. d. ſecūdis nuptijs femine. §. ult.

n ¶ Legitia. i. tertia vel medietas ſcōm numeꝝ filioꝝ. C. de inoffi. teſta. auc. nouiſſima.

o ¶ Cōpetere. ne ſit onerōſus mōaſterio. xvi. q. vi. de lapſis.

p ¶ Nūc aūt ceſſante. i. ſi ceſſauerit iudicium q⁹ mōte ꝓuēt⁹ eſt: ⁊ ſic nō obſtat. ſ. e. l. prima. q. dam tñ intellexerūt qō hic dr: cū vere facт⁹ eēt monachus. ꝓmā legē intelligūt: cū adhuc eſt i ꝓbatōe. io.

q ¶ Non liceat. ingratitudinis. ecce q ingratitudo abolet per ingreſſum monaſterij. filr irregularitas: ut. lvi. di. c. i. cū. n. al' abbas ſit ꝓfect⁹ nō requirit i eo oī moda fgl'aritas: ut. xvi q. i. legi. monachat⁹. n. oēm maculā abſtergit i auc. d. mona. i ꝓi. ar. tñ ē q ñ tollat irregl'aritas. lo. di. ꝑſcis. i. q. vij. c. ij. io.

r ¶ Uo puericie.

a Uod ītra annos. aut ē adult⁹ q ītrat monaſterium: aut ꝑubes. ſi adult⁹ ⁊ ſpōte ītrat: exire nō poterit bem⁹. ſed ſi ꝑſona liberos hñs añq; de rebus ſuis inter eos diſponat monaſterium intret: liceat ei poſtea inter eos diuidere: legitima portione nulli diminuta triēte uel ſemiſſe. ⁊ quod eis non dederit: mōaſterio competet. ſed ſi omnez ſubſtantiā inter ſ lios diuidere voluerit: ſua perſona filijs ſuis cōnumerata partem ſibi retineat: que monaſterio cōpetere debeat: ſed ſi poſt ingreſſum moriatur: anteq; inter eos diuidāt filij legitimaz portionem percipiāt: reliqua mōſterio cōpetente ſba. ꝑſti. v. in coll'. i. Nunc autem cum monachus factus eſſet: hoc ipſo res ſuas omnes obtuliſſe videatur: ſi ꝓius teſtatus non ſit. exinde iudicio eius ceſſante lege diſponitur: ut ſi liberos haberet in quos aut nihil aut minus legitima portōne quoquo donandi titulo contulerit: eatenus ſubſtantie mōaſterio deſtinate detrahatur: ne quid contingat circa liberos iniquum. Item ex nouella.

Non liceat parentibus liberos uel liberis parentes ab hereditate ſua repellere monachos factos: q̄uis dū laici fuerant in cām ingratitudinis inciderunt. Item non liceat parētibus liberos ſuos ad ſolitariam vitam trāſeuntes abſtrahere de monaſterio.

Uo puericie annos agentes a parentibus monaſterio traditi ſūt vnus inuitus alter ſpontaneus cucullā induit. ad ānos puberratis uenientes: inuitus ad ſeculares militiam redijt: ſpontaneus monaſterium diſtrictius petit. Nunc ꝓimum queritur: ſi in puericie annis traditi cogantur religionis ꝓpoſitum tenere? Secundo: ſi preter volantatem parentum tonſuram uel religionis veſtem qs in puericia accipiat: an poſſit ſibi detrahi: an non? Tertio qui ꝓeter ꝓpriam voluntatem cucullam induerit: an cogatur eam retinere an non? Quarto ſi ab vno monaſterio in aliud diſtrictus liceat alicui tranſire.

Uod intra annos puericie traditi: cum adulti fuerint liberum habeant arbitrium manendi uel diſcedendi: ꝓbatur auctoritate. ix. ſynodi: in qua ſic ſtatutum eſt.

Virginitatis ꝓfeſſio quo tē poze firma eſſe incipit.

Irma autem tunc erit ꝓfeſſio virginitatis: ex quo adulta iam etas eſſe ceperit: ⁊ que ſolet apta nuptijs ꝓputari ac perfecta. Si virginitatis profeſſio tunc incipit eē firma: cum etas ceperit eſſe adulta: ⁊ religionis profeſſio tum demum debet eſſe firma cum ad adultam etatem peruentum fuerit. ſed hic de illa ut. j. e. q. i. puelle. ⁊. q. ij. c. i. ⁊. ij. ſi iuitus ītrat: exire pōt: ut. j. e. q. i. ſicut. niſi ꝓp aliquā culpā iuniꝰ intret: ut. l. di. ſi ille. ⁊. xxi. q. ij. placuit. ſi ꝑubes intrat aut ab alio ꝓmīt in monaſterio: aut ꝑ ſe intrat. ſi ab alio ꝓmīt in monaſterio: ⁊ ipe non conſentit: pōt egredi qñ uoluerit: ut j. e. q. puelle. ⁊. q. ij. pñs. ſi uero conſentit cuz ab alio ꝓmīt in monaſterio: tenet: licet ꝓ ſenſus ille qui fit ante ānos diſcretōis non teneat: tñ exire nō pōt: ꝑ uſq; ueniat ad legitimā etatē ad ī ſtar carnalis matrimonij: ut eē de deſpō. ipu. de illis. ⁊. j. e. q. illud ſed q̄cto peruenerit ad pfectam etatē: pōt egredi ut. j. e. q. ij. pſes. ⁊ eē de regular. cū ſcim⁹. hꝫ q̄dam dixerūt q ī ꝑubere ſufficiat ſola parentis oblatio ad hoc ut monachus ſit. ar. eius qō ē eē de regul. c. ult. ⁊. j. e. c. i. et ij. ſed ⁊ eos eſt ex preſſe eē de regula. cū ſcim⁹. ſi uo ꝑubes ꝓpa auctoritate intrat: pōt extrahi a patre uel matre: ut. j. e. q. ij. puella. hoc tñ ſcias: q hꝫ h. ſi doli capax ē ingreſſus monaſterū ſiue perſe: ſiue ꝑ uolūtatem patris: dūmodo nō fuerit coact⁹: ammodo nō pōt exire: hꝫ nō peruenerit ad ānos pubertatis: q⁹ cum doli capaces ſe] poſſint obligare diabolo: ut eē de delic. pu. pueris multo forti⁹ deo. Itē cū in matrimonio carnali malicia ſuppleat etatē: ut eē de deſpō. ipu. ō illis. ergo in ſpūali. gregoꝰ refert ī dialogo de quodā puero

nouēnij q nutricē
suaz grauidauit
alij dicunt q nēo
obligatur uoto
añ legitimaz eta
tē. nec ē simile de
matrimonio car
nali: qz ibi obliga
tur. tñ hōi: z illō
vinculū disso uit
saltē morte: sz vi
culū spūale saltez
morte nō dissol
uitur. arg. xvij. q.
vij. licite. sz hodie
ualet opinio. h.
ut ex de regula.
postulasti. io. sed
certe pticula que
hoc dicebat est
subtracta. b.

b Irma. cepe
rit. nō intel
ligas cū cepit at
tingē. xiiij. annū
masculꝰ r fēa. xij
annū. sed cuz iaz
est in fi. xiiij. ānoꝝ
rū uel. xij.

c Ddidistis.
hec tria ca
pitula intellas ō
illis q post adul
tam etatē ꝓsensū
accōmodauerit:
sed. h. itelligit de
doli capacib⁹.

d Mater. uide
tur ergo: q mat
posit tē filiū su
uz fligiōi: ut. j. e.
quicūq; qō nō vi
det: cū nō habe
at ipsum in pote
state: ut instit. de
adopt. §. femine
legas ergo ul' p
e Infatie. i. pu
eritie.

f Pubertatis.
s. xvtiij. di. ō bis
p. sed loquitur de
secularibus.

g Deuitamus.
er bis capitulis
sumūr qdam scil
ma erroꝝ sui: et
dicūt sufficere so
lam oblationem
patris ad hoc ut
quis monachus

profession agitur: que in an
nis puericie ꝓpꝛio arbitrio
deo offertur: quam non cōfir
mat parentum cōsensus. Ce
terū que a parentibus deo of
fertur ꝓfessio. inuiolatā ser
uari oportet. Unde gregō
rius scribit ad augustinum an
glorum episcopum.

Non licz de monasterio egre
di: quē pater uel mater intra
annos infātie fecerit ordiare

Ddidistis adhuc: q si pa
ter uel mater filium filiā
ne intra septa mōastenij in in
fantie annis sub regulari tra
diderūt disciplina: utz liceat
eis postq; ad pubertatis ānos
inoleuerit: egredi z matrimo
nio copulari. hoc omnino de
nitamus: quia nefas ē: ut ob
latis a parētibus deo filijs nō
lūtatis frena relaxent. Itē
ex concilio toletano quarto.

Aut ꝓpꝛia ꝓfessio aut pa
terna deuotio monachū facit

Onachū aut paterna de
uotio aut ꝓꝛia ꝓfessio
facit. quicquid horꝝ fuerit al
ligatuz tenebit. ꝓinde his ad
mūdum reuertendi interclu
dimus aditum: z omnes ad se
culū interdicimus regressus.
Item isidorus.

In monasterio ꝑpetuo mane
ant. q a parētibus traditi sūt

Quicunq; a parētibus ꝓ
ꝓꝛijs in monasterio fuerit
delegatus: nouerit se ibi ꝑpe
tuo mansurū. nā anna samuel
pueꝝ suum natū z ablactatuz
deo pietate obtulit: qui et in
ministēio templi quo a matre
fuerat deputatus ꝑmansit: et
ubi cōstitutus est deseruiuit.
Itē ex registro greg.

Via aūt in insulis dura ē
congregatio monachorū
etiā pueros in eisdē monaste
rijs ante. xviij. annoꝝ tempo
ra suiscipi ꝓhibemus: ul' siqui
dem sunt: tua eos ꝓuidentia
auferat: z in vrbem romanaz
transmittat. hec in palinaria

alijsq; ꝓncijs te per omnia
uolumus ꝛcustodire. Item
ex concilio triburiensi.

Qui a ꝓgenitoꝛibus mōaste
rio traditus est: de eo egredi
non licet.

Quem ꝓgenitoꝛes ad mo
nasteriū tradiderūt: et in
ecclesia cepit canere z legere
nec uxoꝛē ducere nec mona
steriū deserere poterit. sed si
discesserit: reducaꝫ. si tonsurā
dimiserit: rursus tondeatur.
uxoꝛē si'sursꝫ pauerit: dimitte
re ꝓpellatur. Item ex peni
tentiali theodori. Palea.

Infans ꝓ infante pōt da
ri in monasterio: q̄uis al
ter uocatus sit: tñ melius ē uo
tū solūere. similiter z pecora
equali precio si necesse ē: sūt
redimēda. Ex his auctibus
colligitur: q paterna ꝓfessio
pueros tenet obligatos. nec
licebit eis a ꝓpꝛio discede
re: qō paterna deuotione in
pueritibus annis susceperūt
Sz obijcit illud leonis pape.
Nō licet puellis nuptias eli
gere: q̄ spontanea voluntate
virginitatis susceperunt ꝓpꝛi
tum.

Pelle que nō parentū cō
sacte imperio sz spontaneo
iudicio virginitatis ꝓpꝛituz
atq; habitū susceperint: si po
stea nuptias elegerint ꝑuari
cantur: etiā si nondū eis ꝓse
cratio accesserit: cuius utiq;
ñ fraudarētur munere: si in ꝓ
pꝛito ꝑmanerent. ambigi ꝛo
non pōt crimen magnū admit
ti: ubi z ꝓpꝛitū deseritur: et
ꝓsecratio violaꝫ. nam si huma
na facta non ꝑnt impune cal
cari: quid de his manebit qui
corꝛumpint federa diuini sacri:
Cum ergo in ꝓncipio huius
capituli dicatur: puelle que ñ
coacte impio parētum: datur
intelligi: q si coacte habitum
virginitatis sumpserint: sine
ꝑuaricatione ipm deserē pñt
sz puella hic nubilis intelligit

fiat ex de regul. significa
tuz. sz eis obuiat. j. e.
illud. z ex. e. cū scim⁹. sz
intelligas ista capitula
qñ i adulta etate cōsen
serūt: z sic iterꝑetatur
ea celestinus ex. e. cum
uirum.

b Onachum. deuo
tio. z filij sponta
nea ꝓfessio supple.

i Professio. per se.

k Uicū q̄. ablacta
tum. sola oblatio
non sufficisset: nisi ipse
postea ratū habuisset. sz
quare i baptismo cogit
seruare factū pentuz et
nō in uoto ? ꝛ. qz ibi re
cipit sacramētū. vñ illō
cogit̄ fuare: ut. xlv. di.
de iudeis. itē qz i bapti
smo pōt puer p aliū ob
ligari: ut de cō. di. iiij.
baptismi vicem

l Uez ꝓgenitoꝛes.
cepit. ar. ꝛ q̄ ꝓeiu
dicaꝫ alicui ꝓ factū ficut
per dictū: z q nō refert
an factis uel dictis de
claret qs uolūtatē suaz
ut extra de app. dilecti
z. xvij. q. v. cauete. sic ex
ō regul. vidua. z. xxvij.
di. qō interrogasti.

m Uelle. adulte sed
fm. h. doli capa
ces. celestinus tñ videt
intelligē hoc. c. ō adul
tis: ex de regul. cū viz

n Calcari. simile. xxvij
q. i. c. ij.

a Sicut offensionis. ꝓpter. n. delictū cogitur quis ītra re monasterium: ut. xvi. q. vi. de lapsis. l. disti. si ille. ⁊ lxxvi. di. dictum. ⁊. c. siquis clericus. ⁊. xxviij. q. ij. admoneꝛ ⁊ si certum tempus ei nō ꝓfigitur: nū quid ꝓpetuo ibi manebit? videtur ꝙ sic: ut lxxvi. di. si quis. clericus ⁊ seruus q sine ꝑmissōe temporis ī umculis pōnt: ꝓpetuo ibi esse videtur: ut. C. de pēnis fu⁹. ar. Ꝯ. ij. q. i. in ꝑmis.

b Illud. xv. videtur ergo ꝙ hēat. xv. annū ꝑ deliberatione an velit manere an recedere. nam ante nō potuit deliberare cū nec aī habuit discretōem. viꝺ tur. n. ecclesia circūuenire homines: si aliquis cogereť manere cuz ea q̄ nunq̄ deliberauit. nā etiam in illicitis datur alia dilatio mensis: ut i. q. i. cōstat. Decretalis tū videť eis dare triduum: ut eť. e. ad nostraz. uel saltem cōmunes inducie deberēt eis dari ad loquēdū amicis ⁊ ꝓponendas sarcinulas: ut. ff. ex quib⁹ cās ma. ab hostib⁹. §. penul. ecō tra videť ꝙ nihil temporis habebit. nā cum canon cōpat ꝓtractū quo quis obligať homini obligatōi diuine: ut. xxvij. q. i. c. ij. sed in cōtractu humano nō licet etiam incōtinenti residere: ut C. de transl. q̄uis. ergo nec in hoc. Ad hoc dīt gdam: ꝙ si ante. xiiij. annos fecit ꝓfessionē: statim cū per vnū diem fuerit post annos. xiii. in monasterio est ei factuz ꝓeiudiciū: secus si non fecit per id quod est eť de regul. ad uſam. meli⁹ credo esse dicendū: ꝙ si ante annos pubertatis habuit discretionem tantam: ut ꝑ se uel ꝑ alios sciuisset ꝙ statim esset obligat⁹: ut tūc statim post annos. xiij. sit obligat⁹ si nō cōtradicat. sed si nec ꝑ se nec ꝑ alios potuit scire aliqd de obligatione ista: tūc in. xv. anno sit ingrēdū ab ipso an velit stare an non ab alijs. n. nō est hoc inquirēdum: misi ab illis qui ꝑ se non ꝑnt hoc scire nec ab alijs hoc didicerūt. Itēnū quid pōt aliquis petere in integrū restitutōem q in. xv. an. intrauit religionem? ar. ꝙ sic: eť de regul. ad nſam. §o. nō quia nō est deceptus q̄ christo se cōiūxit. ꝓterea quia in talib⁹ cēsetur maioꝛ. filꝛ in matrimonio: eť de resti. spo. er pte.

cuius ut in seqnētibus demōstrať: post duodecimū annum libeꝛ ē arbitriū: nec in electione ꝓpositi cogiť seq parētū iperiū. Sz ⁊ illud etiā itelligē dū est qō ē statutū in synodo habita ab eugenio papa.

Cōtra voluntaté ꝓpriam retrusi in monasteriis nō teneant

Sicut qui monasteria elegerūt: a monasterijs egredi nō ꝑmittunť: ita hi q inuiti sine iuste offensionis causa sūt intromissi: nō nisi uolētes teneātur: q̄ qō non petūt nī obseruāt. Ideoq̄ tales ꝓsiderādi sunt magis peccata ꝑmittere q̄ plāgere: sicut in decreto sanctissimi leonis pape manifestissime ꝓtineť. li. vi. marcellus papa.

Dalea

Illud aūt statuendū eť cē semus: ut si in mioꝛi etate filij monasterio oblati fuerint uel sacrā tonsurā uel uelamina susceperint: dignū quidez duximus: ut. xv. anno a ꝓlatis moniti uerbis inquirātur: utꝝ in ipo habitu ꝑmanere cupiāt an nō. Si ꝛo ꝑmanere ꝓfessi fuerint: ulterius penitēdi locū mīme āplecti ꝑnt. Sin ꝛo ad secularē habitū reuerti uoluerint: redeūdi licētia nullo mō deneget: q̄ satis inutile ē ut coacta seruitia dño ꝓstenť

Uelamē aūt non licet imponē virginibus: nisi certis diebus

c Velamen. hic agiť quo ꝛpe ꝺgines sint velāde vel cōsecrāde. Est aūt quadruplex velū. s. uelū ꝓfessionis ꝓsecratōis ordinatōis ꝓlatōis. velū ꝓfessionis ꝓponiť tam virgini q̄ vidue: dū tñ sit. xvij. annoꝛ. ut. j. q. ij. puella. velū ꝓsecratōis est qō tñ ꝺgnib⁹ imponiť in. xxv. annoꝛ. j. e. placuit. ⁊. lxx vij. di. placuit. velum ordinatōis qō solū imponebatur diaconissis in. xl. anno: ut. j. e. sāctimonialis. velū ꝓlatōis ē qō in. lx. anno datur abbatisse: ut. j. e. iuuēculas. et per hāc distinctōem multa sedāt ꝓtraria. io.

d Quotis. epiphamoꝝ. honestū est: ꝙ in talib⁹ solēnitatibus tñ ꝓponať. pōt tñ quolibet die dñico impōi eť de tē. oz. c. i.

e In albis. i. in rota septima pascali.

f Pontificuz. ſz ipsamet ab altari recipiat: ut. xxvij. q. i. vidue q̄. uel recipiat a sacerdote: ut. j. e. vidua. Quidā tñ ex h°. c. dicebāt ꝙ nec epūs nec ꝑbyter pōt ꝓponer ueluz vidue. nec obstat eť qō me. cā. platū. nā ibi nō dī ꝙ velū ꝓponit: ſz ꝙ imponere similaūt. filꝛ non obstat eť q cli. uel vo. ꝓsuluit. nā intelligū t illud ō ve lo. i. de ueste. qō ex hoc apparet qō dī i eadē decretali. ꝙ nō fuerit ꝓfessa: cū tñ ꝑ istud velū intelligať qs ꝑfiteri cū sit uelū ꝓfessionis. io.

g Iuuenculas. seragenariā. apls. n. dicit: vidua nō eligatur minoꝛ. lx. annoꝛ. xxx. q. i. quomodo. pōt tñ hoc itelligi ꝙ sit seragenaria nō etate sed ꝓfectōe cōtinētie. ij. q. vij. paul⁹. ió aūt est ꝙ: q̄ a liter nō posset esse hortatrix uirginitatis: ut. xxvi. di. vna.

h Sanctimoniales. nō ueleť. uelo ordinatōis ut sit diaconissa nō ad ordinē sed ad quoddā misteri-

i Pum euāgelīū ī matutinis lectōib⁹ nūciandi.io. Lacuit.nō salutēt.solēniter dñs uobiscū.io.

k Udua.vł mīstro.ar.q uotū solēne pōt fieri coram pīuata pſona.ſz ad quid facit mulier pro fessionem sacer doti:potuſ enim debet facere abbatiſſe:ſz hoc iō fit q femina nō ſz imponere uelū alicui:ut infra.e.q.ū.ſtatuimus.

l Scriptis.non q ſit neceſſaria ſcriptura:ſed ut ſcriptura ppria obuiet ei q cōtra ueniet:ut.ſ.i.q.vij.ſaluberrimuſz

m Aut ſigno.cū neſcit ſcribere.

n Aut ſubſcribē. ptōe.cuſz ſcit ſcribere.

o Ueſte.ſed uelum accipiet ab altari:ut.xxvij.q i.uiduas.ꝛ.c.uiduecq.

p d Ehis ḡr̄itur. ſi pater uel tutor poſſit reuocare filiū q ingreſſ⁹ eſt religionē.dic ergo:aut pat eſt pñs aūt abſens. ſi pñs poſtea ñ pōt cōtradicere.ar. litij.di ſi ſeru⁹.ſi ē abſēs uſq ad annū ꝛ die euz reuocare pōt.j.e.c.ij.

Qō.ij.

ita tñ ut iſte ann⁹ includat infra legitimā etatē.xij. ſ.xiij.an.nec pecc̄at pater reuocādo filiū nec filius peccat obediēdo magiſ pr̄i q deo qa h⁹ facit auctoritate canonis.

q Si i qualibz religionis.

r Religionis.hoc quārō ad feminā.

ſ Aut vn⁹.cū vnū tū hz.ſed nū qd ſi vn⁹ parētū obtulit alter pōt eū reuocare:ar.q ſic:qa q omnes tā git ꝛc.C.de auc̄.pſt.l.ult.ꝛ.lxvi.di.c.i.dici tñ pōt:q virginalis:ꝛ non ſunt conſecrande:niſi in epiphania et in ſabbato paſce ꝛ in apoſtolo⁹ natalitijs niſi mortis cauſa vr gēte. Quāuis autem uidue uelari ꝓhibeātur:viduitatis tamen ꝓfeſſio in ſcriptis ab eis eſt facienda.ueſtis quoq ꝓfeſſioni conueniens eſt eis tradenda: qua vbiq vtātur.

Unde in toletano ꝓcilio.x.

Profeſſionem viduitatis faciant ꝛ habitū ſumāt religionis que caſtitatem ſeruare ꝓponunt.

Udua que ſancte religionis ꝓpoſitum obtinē uoluerit:ſacerdoti uel miniſtro ad quem aut ipa uenerit: aut quem ad ſe uenire cōtigerit ſcriptis ꝓfeſſionem faciat a ſe aut ſigno aut ſubſcriptōne notatam ꝓtinentem ſe religionis ꝓpoſitum uelle:ꝛ hoc perenniter iniolate ſeruare. tūc accepta a ſacerdote uel miniſtro apta religionis ꝓfeſſionis ueſte:ſeu in lecto quieſcens ſine in quocūq loco cōſiſtens ꝓſtāter utatur.nec diuerſi coloris aut diuerſe partis eadem ſit notabilis ueſtis ſed religioſa ꝛ non ſuſpecta.

Ehis uero qui preter uoluntatem parentum tonſuram uel religioſā ueſtem ſuſceperint:ſic diffinitur in decimo ꝓci.toletano.

Tonſura uel ueſtis religioſa in minori etate ſuſcepta a parentibus irrita fieri poteſt.

Si in qualibz minori etate uel religionis debitam ueſtem uel tonſuram in vtroq ſexu filius aut vnuſ aut ambo parentes dederint:forte aut ſi pater cōſenſit q mater nō pōt eū reuocare:niſi uelis dicē q eē ſit ī ptāte:mītis ut pr̄is ḡtū ad hūc caſū:ut.ſ.q.i.c.i.

t Forte.ſupple ꝛ filij ꝓſenſerūt poſt adultā etatē.

u Aut nolētibus.ſupple aut ſi uolētib⁹.ꝛc.

nolentibus aut neſcientibus ſe ſuſceptam:nō mox viſam in filijs abdicauerint:ſed uel coram ſe uel cozam epo palamq in ꝙuentu eoſdem filios talia habere permiſerint: ad ſecularem reuerti habitū filijs ipſis quandoq penitus nō licebit.ſed conuicti:q tonſurā aut religioſam ueſtem aliquādo habuerint:mox ad religionis cultum habitumq reuocentur:ꝛ ſub ſtrenua diſtrictione huiuſcemodi obſeruātie inſeruire cogantur. parentibus ſane filios ſuos religioni tradere non āplius ḡ uſq ad xiiij.eoz etatis annum licentia poterit eſſe. poſtea vero an cum voluntate parentum an ſi ſue deuotionis ſit ſolitarium uotū:erit filijs licitū religionis aſſumere cultū.quiſquis aūt uel oblatione tōſure uel ſeculāris ueſtis aſſūptione detectus fuerit attigiſſe trāſgreſſionē:ꝛ excōicationis cēſurā accipiat:ꝛ religioni ſē per inhereat. Item ex concilio triburiēſi. Uſq ad annos.xij.pr̄ne nolūtatis puella ſubiaceat arbitrio.

Uella ſi añ.xij.annos etatis ſpōte ſua ſacq ſibi uelamē aſſūpſerit:pñt ſtatim parentes eius uel tutores ei⁹ id factū irritū facē ſi noluerint. ar ſi ānū ꝛ die diſſimulādo cōſenſerint:ulteri⁹ nec ipī nec ipa mutare potuerūt.ſi vō in fortiori etate adoleſcentula uel adoleſcēs fuire deo elegēit: ñ ē ptās parētibus ꝓhibendi uelamē aūt nulli ſcīmonialiū alteri imponere licz. Unde euticianus papa ait.

x Non mor.i. infra annū ꝛ die:ut j.c.pri. ul mor.i.ḡcito pōt. ſic exponit.ff.ad tertull.l.ij. §.cōſecti.ul mor.i.infra mēſē:ut.i.q.i.ſtat.uel dic.i.ḡcito ſcīr.xxvij.q.ij.mulier.C.qū ꝛ qñ uider ab eo.Ité aliquando uſq ad decē dies.ij.q.vi.quotiens.Ité aliqñ ertēdit uſq ad triduum:ut.xxxj.di.c.i.circa pr̄i.ꝛ.lxxix.di.null⁹.Ité qñq pomē.p qñcūq:ut ff.ſi cer.pe.l.i.nec mireris ſi hec dictio mor qñ ḡ ampliat:q hec dictō diu qñq reſtrigit:ut.lxxij.di.lectis.lxv.di.de pſona.

y Ad quartū decimū.ꝛ ſic ſoluit patria ptās poſt.xiiij.annū ḡtū ad religionis ingreſſū.iō.

a Uella.nōdū doli capax ſm.h.

b At ſi annū.niſi ita lōge ſit monaſteriū ut infra hoc tempus nō poſſit inueniri tunc maius ſpaciū habebit.ar.xvij.q.ij.ſiquis incognitus.

D.tñ dicit:q hic factuz narrat:q pōt accidere ꝛ ſicut pater reuocat uotū filie:ſic ꝛ iuramētum reuocat.xxxij.q.ij.mulier.decretalis tñ dat annū:ut extra de reguł.ſi quis.Sed a quo tēpore currit annus iſte? videt q a tempore ſcīētie:ut ij.q.vi.§.bidum.uel a tē pore admonitōis:ut ex de cōceſ.prebē.ꝛ cc.ſi va.quia diuerſitatē.uel nunquid erit cōtinuum ita q cedat ignorāti.ff. de his q nō.ifa.genero credo q incipiat a tempore ſcientie.arg.xvij.q.ij.ſiquis icognitus.

c Nec ipſa.ulq quo puenerit ad legitimā etatez:ut ex de deſpon.impu.De illis.

d In fortiori.i.poſt annos pubertatis.

e Statuimus hac auctoritate predicta. ſ. c. ſi in ꝗlibet.

f Oportet. plurimor. hoc ſ̃ fit: qꝫ ꝗ fiũt publice nõ de facili admittũt ꝓtradictõez postea: ut. viij. q. i. lꝫ. io.

g Maledicti. i. maledicẽdi.

h Quod autez. Certũ ẽ ꝙ ꝙ coactꝰ intrat religionẽ nõ obligat. ſ. c. q. i. c. ſicut. dũmodo illis fit coactio q̃ cadit i cõſtantez virũ: ut ex ꝙ me. cã. cuz dilectus. nec etiã cõdi. tionalis coactõ obligat aliquẽ: ut ex ꝙ me. ca. ꝓlatum. io.

i Propositum. publice vñ ꝙ mõachi et monache ꝓ delictis ſuis publicã faciãt pniam ut. xxvij. q. i. ỹgnib⁹. lꝫ potes itelligẽ de publica q̃ fit in claustro: de q̃ agit. xxx. di. ſiquis ꝓeſbyter. i. xxviij. diſt. ꝓeſbyter.

k Militia. ut. xxiij. q. i. militare.

l Melioꝛ. ſolus ille ergo trãſgredit votũ qui deſerit maius bonũ. ꝓpter minus uel par: ſic xvij. q. i. qui bona. et ex de vo. i vo. re. ꝓ totũ.

Nõ. iij.

m Procliuus. qꝫ oĩs etas ab adoleſcẽtia i. xij. q. i. c. i.

n Semel. ꝓpter hoc vbum ſemel dicit. h. nõ eſſe decre. ex de regul. ad noſtram. vbi uſq; ad triduũ dat licẽtia ꝛeuẽdi. ſed certe illud ideo fuit: qꝫ adhuc erat vicinus ann⁹ puericie: i ga nõ fuerat in ꝓbatõe: et qꝫ ille⁹ erat. i habes B ar. ꝙ ſufficit aliquẽ ſemel ꝓfeniſſe: ut. viij. q. ij. dilectiſſimi. i ex de deſpon. ipu. de illis ex ꝗma. ac. poſ. inſup. ff. ỏ aqua plu. ar. in die.

o Nos ꝗ ſemel. ergo ꝗ recipit ſimplicẽ tonſuram eam nõ deſerit cũ talis dicat cũcus xri. di. cleros. i. liij. di. ex antiqs. nũ quid ergo

Nulla abbatiſſa vel ſcimonialis puellã virginẽ uel viduã velare preſumat.

Statuimus: ut ſi abbatiſſa aut ꝗlibet ſcimonialis poſt hãc diffinitionẽ in tantã andaciã ꝓrupit: ut aut viduaz aut puellã virginẽ uelare ꝑſumat iudicio canõico uſq; ad ſatiſfactionẽ ſubdat. Hac auctẽ ꝓdicta i pñia ꝓfeſſione docetur aſtrigi ꝗlibet in puerilib⁹ annis: i ꝑter voluntatẽ eoꝝ ꝓ poſito ſuſcepto phibeat tenẽi niſi tonſurã uel religioſam ueſtẽ parẽtes moꝝ viſa abdicauerint. pauli vỏ dũ offerunt: ñ niſi ſub multoꝝ teſtimõio ſuſcipiẽdi ſunt. Vñ in. ix. ſynodo legit. Infantes oblati a parentibus ſub plurimoũ teſtimonio ſuſcipiantur.

Oportet infantes cũ volũtate i ꝓſenſu parẽtũ: imo ab ipis parẽtib⁹ oblatos ſub teſtimonio plurimoꝝ ſuſcipi: ut oĩs occaſio maledicti gra excludatur hoĩm peſſimoꝝ.

Quod aũt qui iuitus ꝓpositũ religionis ſuſceperit: ñ ſit cogẽdus ad inuiti ꝓpoſiti obſeruationez: teſtat leo papa dicens.

Non pot deseri ꝓpositũ monachi ſponte ſuſceptum.

Propositũ monachi ꝓpio arbitrio i volũtate ſuſceptũ deſeri ñ pot abſq; peccato. qđ enim ꝗs vouet deo dz reddere. vñ qui relicta ſingularitatis ꝓfeſſione ad militiã uel ad nuptias denolutus ẽ: publice pñie ſatiſfactiõe purgãdus ẽ: qꝫ ſi innocẽs militia ẽ i honeſtũ pot eſſe cõiugiũ: electionẽ tñ melioꝝ obſeruiſſe trãſgreſſio eſt. Itẽ ex cõci. toletão. vij. Qui religioſum habitũ ſpõte ſuſceptũ deſerẽ volnerit: ad ipm redire cogat

clericꝰ vroꝛatꝰ feret tonſurã: ar. ꝙ ſic. xxxij. di. ſigd uero. ex de vi. i ho. cle. clericus. xij. q. i. qꝫ. nã etiaz depoſit⁹ eam feret: ut. lxxvi. di. dictuz. qđ credo verũ eſſe ſi vult vti ꝓuilegio clericali: aliq; quin ſecus ẽ. ſecꝰ tñ vſ fi clericꝰ ſumit viduaz in vroꝛẽ. lxxviij. di. ꝗſquis. hodie clericꝰ vroꝛatꝰ ñ tenet ferre tonſurã: ut ex de cle. cõiu. io.

p Ad militiam. ut. xxiij. q. ulti. q. cũ.

q Seculares. i ꝗbꝰ exerceat iudiciũ ſanguinis: ut. xxiij. q. ult. hiſ a ꝗbꝰ. vel i ꝗbus turpia lucra exerceãt: i qđ ipſe in ꝓpria ꝑſona vult exercere. al' aũt liceat tũ ẽ epis i clicis hĩ ſeculares ꝓncipatꝰ dũ tñ exerceant ꝓ aliũ cãm ſanguinis: ut. xxiij. di. epus gubernatõe. i. v. q. iij. quia. io.

a Pmite. ar. ꝙ ſtatim definit qs eẽ comes ẽcito fuerit factꝰ clicus xxvij. q. ij. ſcripſit. Itẽ habes hic ꝙ miles pot eẽ clicꝰ. nec obſtat. li. di. figs poſt acceptũ. quia logt de illis qui facti ſunt irregulares

b In locuz eiꝰ: i. in adminiſtrati one ut fieret poſtea adminiſtrator loci illi⁹. nec fuit hoc peccatũ ſic cõcipere i aio dũmõ nõ ducat in pactum: ex ut ec. bene. ut nñm in fi. lꝫ ſit ar. ꝓ. i. q. i. figs eps. i. c. q ſtuder. i ex de ſimo. tue. i i. auc. de ſanctiſ. epi §. generaliter. vi

Q.3.4.

logē de succēssio
ne alteri⁹ cuiuscū
q⁹ rei. ⁊ logē hoc
c.icōm quoꝫūdā
ꝓuā ꝓsuetudi/
nē: q monachos
non admittūt ad
succēssionē quod
esse non dz: ut. ē.
cā. ꝓrima. q. vlt.
§. ultimo.

c ¶ Int octanuz.
i. in nono anno q
est medius inter
x. ⁊. viij.

d ¶ Patrē. ar. q
vn⁹ testimoniuz
admittit̄. lxxxvi.
di. tanta. sed for
te. hic aliquē ꝓ/
sumptōes ꝓcesse
rūt. uel dic q iō
audiē ga postea
possit meli⁹ique
re ō veritate. vñ
i fi. dē: si ita est ut
ifti dicūt. ⁊ fm h⁹
est ar. q post ap/
tas attestatiōes
admittunt alij te
stes sup eodē. c.
qñ aliqd diminu
te. ꝓbatum est: ut
ex̄ de ꝓsang. ⁊ af
fi. ex lr̄is. de hoc
dixi. xiij. q. iij. §. i.
⁊ ē fisc. ij. q. v. mē
nā. Itē habes h
q testimoniū pa
tris audiē. ꝓ filio
ad dirimēdū ma
trimoniū spūale:
extra qui ma. ac.
posset. idē. Item
habes h q tumoꝫ
patris impedit ma
trimoniū spiritu
ale: licet secus vi
deatur i mr̄imo
nio carnali: ut. ff.
de ritu nup. si pa
tre cogente. sed
intellige de leui
coactōe.

e ¶ Quia nūq̄. sz
qualit̄ de hac ne
gatiua potuit iu
ramentū ꝓsta/
re: cum negatiua
etiam ꝓbari non
gerens: ut post suū decessum
ꝑsens filius ei⁹ labertus in lo
cū eius succedēt: quem infra
tenerā etatē inter octauum ⁊
decimū annū ꝓstitutū. mēora/
tus pater. ꝑpo arbitrio absq̄
regulari institutiōe ex̄ omnez
illius volūtatē cucullā induit
Igit̄ post quoddā ītius tꝑis
spatiū ut ipe dic̄: salomō epus
cū quibusdaz alijs absq̄ ꝑris
oblatōne uel abbatis ꝓcepta
bñdictione eundē lambertuz
monasticū habitū induē fecit
ut ferūt inuitū: ⁊ sub hac oc/
casione paterna seu materna
hēditate a frībus suis ꝑuatū
esse: atq̄ ꝓtra omnē ut dictū
ē voluntatē suā quasi regula
rē illū monachū ꝑmanē volūt
sup qua re diligēti cura inue/
stigātes etiā sub adiuratione
patrē ipsius: si ne⁊ dicēt iter
rogauim⁹. sz idē pr̄ atto rñdit
se talē habuisse ⁊ hr̄e volun
tatē: ut filiꝰ su⁹ verus mōch⁹
fieret: ⁊ in locū ei succederet
sub testificatiōe aūt iureiurā
do firmauit: q qñ ꝓximitus ei
cucullam induit: idē labertus
ꝑsemper restitit: ⁊ nūq̄ se fieri
monachū ꝓsensit. sz demū ab
insequētibus mōastico habi/
tu violēter ē indutus: assez̄s
q nunq̄ regulā aliqñ ꝑmisit.
neq̄ ego pr̄ eius pallio alta/
ris indutū illuz obtuli: neq̄ a
quocūq̄ sacerdote uel abba
te ut mos poscit bñdictōne ꝑ
cepta: regule unq̄ se mōachū
subiectū futuꝝ ꝑmisit. super
his oibus ꝓtestatus ē ꝑfatus
atto: q⁊ si eo tꝑe tam dure ob
seruantie monasticam intelle
xiss⁊ regulā: nunq̄ eūdē filiū
labertū coegisset portare cu
cullā. quaꝫobꝑ cōsulte psal/
migraphi x̄ba recolētes gb⁹
volūtarie se deo satisfacē ꝑ/
nūciat: ⁊ volūtaria oꝛis sui bñ
placita fieri in ꝓspectu dei ob
secrat: pñtem ut dictū est clerī
cū noīe lambertū mīme debē
existimauim⁹ sub tali violēt̄ia
fieri monachū. qō enim qs nō
eligit nec optat: ꝓfecto ñ dili
git. qō aūt ñ diligit: facile cō/
tēnit. nullū ergo bonū nisi vo/
luntariū. Iccirco dñs ñ ferē
dā in uia virgā ꝑ quā violēt̄ia
ulli inferat ꝓcepit. quaꝫobꝑ
ꝓsultius agit: si pijs suasioni
bus ꝓtemptū mūdi ⁊ amorem
dei ꝑdicādo q̄ violentiā infe
rēdo ad celestē amorē illū ac
cēderitis. vñ oim vr̄m charī/
tati hāc nostri aplatus māda
re decreuimus eplam: monen
tes atq̄ ꝓcipientes: q̄tenus si
ita ve⁊ est ut ifti dicūt: nullus
eps uel abbas seu mōchoruz
reliquoꝫ ꝓuētus monasticis
illū regulis inuitū subiacere
ꝓpellat. neq̄ ullo mō fr̄es ei⁹
ꝑ hanc occasionē licentiā ha
beāt paterna seu materna il/
lū hēditate ꝓuare: sz usq̄dū
diuina inspiratione cōpūctus
ꝓpria uolūtate regule se sub
dat: liceat eū a mūdanis ⁊ lai
calibus remotū negationib⁹
uel negocijs: inter religiosos
⁊ eccl̄asticos viros in canoni
ca degere uita. nō enim puta
mus qō absit canonicos reli/
giosos a sanctoꝫ monachoꝫ
ꝓsortio seiunctos: qꝫ vnusq̄sq̄
fm apl̄m ꝓpriam mercedē ac
cipiet fm laborē suū. Si xo
epi uel abbatis illecti. ꝑmissi
onibus aliqui tonsurā uel re
ligionis vestem susceperint: ipsi
quidē in eo qō ceperūt ꝑma
neāt: res xo eoꝝ heredibus
suis restituāt̄ Unde in ma
gociensi ꝓcilio legit̄.

Restituātur heredibus res
eoꝝ: qui ab epis uł abbatib⁹
decepti comas deposuerunt

Onstituit sane sacer iste
ꝓuentus: ut epi siue abba
tes qui nō in fructū animaruz
sed in auaricīā ⁊ turpe lucrū
inhiantes: quoslibet homies
circūueniēdo tondeāt: ⁊ res
eoꝝ tali ꝑsuasione subripue/
runt: penitentie canonice ut/
pote turpis lucri sectatores
possit: ut extra ō ꝓbat. qñ. ⁊ extra de elec. bo/
ne mem: oie circa finē.
nam anceps est piuriuz
quod fit de alieno facto
ut. ff. de in lit. iurā. vide
amus. xo: sic ꝓbari po
test: q qñcūq̄ uoluit il/
lum fieri monachū: ille
noluit. ⁊ hoc sufficit ad
ꝓbandam negatiuā: ut
extra de ꝓba. tertio.

f ¶ Nullum ergo bonū.
vite eterne remunera/
toꝛiū: ⁊ sic nō est cōtra.
j. xxiij. q. v. ad fidem. et
q. vi. c. i. cōtra. j. xxiij. q.
i. paratus. ꝓ. ē. xlv. di. ⁊
qui cōtra.

g ¶ Religiosos. i. regu/
lares canonicos: ⁊ fm
hoc est cōsilium. vel dic
q exquo semel apparu
it in ueste religionis dz
semper religiose uiuer̄
i. nō penitus secularit̄:
fm qō. itelligitur extra
de regula. cōsulti in fi.
dicuntur enim nō soluz
monachi uel regulares
religiosi: sed etiam cle/
ci: ut. i. q. i. nullus. itaq̄
⁊ etiā laici: ut. xxviij. di.
siqua vidua. io.

b Onstituit. perseue
rare. nō ibi sed in
alio monasterio: ut ex̄ ō
simo. uemens. io.

i ¶ Cogātur. sed quare
hoc est: cum eccl̄esia nō
debeat fraudez facere
in suis cōtractibus: ut
extra de donat. ꝓ tuas.
⁊ cōtractus dolo imit⁹
nullus est ipso iure: ut
xo. q. vi. c. i. ⁊. ff. de do/
lo eleganter. sed dic q
licet hic dolus dederit
causaz cōtractui: ipe ta
men nō est deceptus. q
se christo cōformat. vel dic
q hic potius est imputā
dum fatuitati sue q̄ do
lo illius: ut ex̄ qō me. ⁊
cū dilectus. similiter ꝓ
tractū matrimonij non
rescindit dolus. ⁊ est si/
mile ex̄ de cōuer. cōiu.
er pte. ⁊. c. veniēs in fi.
ubi ꝓpter deceptōez

non retractatur ingressus. ⁊ est mirum q̄ in spiritualibus contractus dolo mitus tenet: sed cōtractus metu mitus non tenet: cum ſm leges penitus cōtrarium ſit. nam ſm leges cōtractus dolo mitus nullus eſt. ſed cōtractus metu i itus tenet licet reſcida tur per actōem q̄ me. ca.

a Uod uero. hec q̄ ō terminatur ſ. xix. q. i. in ſumma.

b Uirgines. logtur ō uirginibus talib⁹ Q. o. iiij.

que habent vitam cano nicorum: de quibus agi tur. xij. q. vlt. c. ult. Sed alie virgines debēt pe tita licentia recedēr ad ſtrictōez religionem ⁊ nō cā leuitatis: ut extra de regularibus. lz. ic.

c Monacho. uouerit. uel etiam ſi fe cit uotū p̄ius q̄z intret monaſteriū. xxviij. q. v. noluit. ⁊ intelligas ō uoto abſtinentie. p q̄ alij ſcandaliſantur.

d Monachū. in mōaſte riū. q̄ ñ ē ſtricti⁹ l ſtricti⁹ ⁊ forte trāſmut cā leuitatis: ut. xix. q. iij ſtatuimus.

e Jté clericis. ſcda. pſ

f Uerberibus. mode rate. tñ. xlv. di. cū beat⁹

g Remittat. ergo ab bas pōt diſpenſare i re mittenda regula: ut hic ⁊ de cō. di. v. carnē. Haz ⁊ diſpēſare pōt circa oz dines: ut extra de eo q fur. oz. ac. cū. h. lato z. et circa canonem late ſen tentie: ut extra de ſent. ex. cum illoz um. io.

h Rchip: reſbyter cuiuſdam eccleſie. ſ duabus

De iure cōi nullus pōt hēre plēs eccl̄as: niſi. in. vi. caſib⁹. ſ. q̄ñ eccleſie tenues ſūt: ut. x. q. iij. vnio ⁊ ſiua pendet ex altera: ut extra de eta. ⁊ qua. eam te. ⁊ ſi habet vnā intitulatā ⁊ aliaz p̄mēdatam: ut. j. e. q plures eſt de elec. dudum. ⁊ ſi eps diſpēſat cuz aliquo: ut. lrr. di. ſcōzum. ⁊ ubi eſt paucitas homi num. ſ. extra ciui tatem: ut. j. e. c. i. in fi. Jté ſi eccl̄ia adheret p̄bende ut eſt de p̄ben: ex arpande.

i Clericus. nō cōmumeret. i. nō intitulet: ga rari iter clericos eiuſdē eccleſie: ni ſi ſit intitulatus. nec habet uoces in electōe cū aliſ licet p̄cipiat fru ctus illius eccle ſie: q̄z bene p̄t epi vl eccleſia p̄cedē alicui beneficiuz alicuius eccleſie nō tñ eſt ibi cano nicus: ut. xvi. q. i. poſſeſſiones. qñ q̄z etiā habet p̄c bendā ⁊ nō eſt ca nonicus: ut eſt de magiſtris: q̄z non nulli. ⁊ lz talem p bēdam teneat cō pōzaliter: tamen dicitur uacare ō ure: ut eſt ō cō ceſ. p̄ben. ⁊ ec. nō ua. cū noſtris. et c. litteras.

subiaceant. Si uero qui illecti comam depoſuerunt: in eo quod acceperunt perſeuerare cogantur. res uero eoz̄ he redibus reddantur.

Uod uero ab vno mo naſterio in aliud diſtrictius trāſire monachis liberum ſit: ex concilio tribu rienſi habetur: in quo ſic ſtatutum eſt.

Non ſunt prohibende virgines ſacre que cauſa religionis aliud monaſterium adire deſiderant.

Uirgines ſacre ſi p̄ lucro anime ſue p̄pter diſtricti oꝛem vitam ad aliud monaſterium pergere diſpoſuerint: ibidemq̄z cōmanere decreuerit: ſynodus concedit. ſi uero fuga diſcipline alium locū queſierit: redire cogant. Quod aūt de virginibus ſacris hoc capitulo ſtatuitur: de monachis etiam conſequēter intelligitur ⁊ de quolibet etiā clerico Sz objcitur illud baſilij:

Vota monachi ſine cōſenſu abbatis ſui irrita ſunt.

Monacho ſi licet uota vouere ſine p̄ſenſu abbatis ſui: ſi autem vouerint: frangē dū erit. Item illud agathēſis concilij.

Monachum nullus ſuſcipiat aut oꝛdinet abſq̄z abbatis ſui permiſſu.

Monachū niſi abbatis ſui p̄miſſu aut uoluntate ad altē monaſterium cōmigran tē nullus abbas ſuſcipere aut retinere p̄ſumat. ſed ubicūq̄z fuerit abbati ſuo auctoꝛitate canonum reuocetur. Item clericis ſine cōmendatitijs lit teris epi ſui licentia ñ pateat euagādi. In monachis quoq̄z preſentis ſententie forma ſeruetur: quos ſi uerboꝛū in

crepatio non emendauerit: ⁊ uerberibus ſtatuimus coerceri. ſeruandū quoq̄z de mōachis ſtatuimus: ne eis ad ſolitariam cellulam liceat a congregatione diſcedere: niſi foꝛte p̄baris poſt emeritos labores aut p̄pter infirmitatis neceſſitatem aſperioꝛ abbatis licentia regula remittat. quod ita demum fiet ut intra eadez monaſterij ſepta manentes: tamen ſub abbatis poteſtate ſepatas habere cellulas permittātur. abbati quoq̄z ſingulas diuerſas cellulas habere aut plura monaſteria non licebit: niſi tm̄ p̄pter incurſum hoſtilitatis intra muros recepta cula collocare. Uerum hoc intelligendū eſt de monachis religioſe uiuentibus quibus uota ſpecialis abſtinentie: uel alicuius diſtrictionis que generalem p̄ſuetudinem ſuoꝛuz fratruz excedat: ſine abbatis p̄ſenſu uouere nō licet: ne ſuper eos fratres ſcandalizent cauſa etiā illoꝛum ſtatutum ē hoc: qui regularem diſciplinam ſubterfugientes peregrinatōnis ſue vota ſibi aſſumūt quod nec mōacho nec alicui clerico licet: ne hac occaſione ad ſecularem conuerſationem redeat.

C. xxi.

k ¶ Dñis. sibi contrarijs aſ. dñ pōt ut. ff. de ope. lib. duorum.

l ¶ Necessitatem. q.d. qd faciet ergo clericꝰ si hēat pauperē eccl'am ꝛo. querat victū artificio honesto ut. xc. di. clericꝰ. Sed nonne si eccl'ia pauꝑ eſt dz vnirī alij: ut. x. q. iijmo? sic: nisi iste sciēs a p̄incipio ſcipit pauperem. vnde imputet sibi: nisi quia forte postea eſt depauperata. Sed q̄ro quā eccl'iaz dicaſ pauperem: nūqd illa que ualet. x. marchas aur: ut ij. q. vi. anteriozū dico illaz pauperem q̄ nō pōt aliquē honeſte ꝛ ſufficienter ꝑcurare

Qō. i.

¶ p̄terea non pōt hoſpites ſupuenientes recipere: ut eī de p̄bē. ō monachis. immo depoſito tm̄ reliquit: qđ ſufficiat ſibi ꝛ ſuiſ: ut. l. di. ſtudeat. ſz cū oēs hoſpites indiſtincte reneamur recipere: ut. xlij. di. g eſcamꝰ: ꝛ domus clericoꝝ oībꝰ dz eē cōis: ut. xvi. q. i. qm̄ gcqđ. ergo requirīt q̄ ſit diuiſſima. nam diuitie bone ſūt dum modo fiat er eis miſericozdia. xxx di. hac ſcripſimꝰ expedit. n. epiſcꝰ bē diuites ſabiencros. nā ip̄erium abūdat ſi habeat ſubditos locupletes in auē. coll'. ij. ut iudi. ſine quoq̄ ſuffragio. §. i. ꝛ

Rchip̄reſbyter cuiuſdam eccleſie p̄poſituram alteriꝰ accepit: nec priozem vult relinquere. ſecularium quoq̄ negociozum procuratoz efficitur. claris ꝛ fulgidis neſtibus ſe exornans: ab epiſcopo ſuo corrigitur. relicto officio ſuo ad ſecularem iudicem habet confugium. ꝓrimum queritur an clericus in duabus eccleſijs poſſit cōſcribi? ſ ecūdo ſi vnam voluerit relinquere: an liceat ei ad aliam tranſire? ¶ tertio an ꝑcurationes ſecularium negociozum clericis liceat ſuſcipere? Q uarto an claris ꝛ fulgidiſ neſtibꝰ eis ornati expediat? Q uinto an ab epiſcopo cozrecti ſuum officium relinquere: ꝛ ad ſecularem iudicem confugere ualeant.

N duabꝰ eccleſijs aliquē connumerari non poſſe ſeptima ſynodus perhibet dicens.

In duabus eccleſijs clericꝰ conſcribi nullo modo debet.

Q Lericus ab inſtāti tempore nō cōnumeretur in duabus eccleſijs. negociationis enim hoc ē ꝛ turpis lucri p̄pium cōmodum ꝛ ab eccleſie conſuetudine penitus alienū ¶ udinimus enim ex ipſa dominica noce: q̄ nemo poteſt duobus dominis ſeruire: aut enim vnuz odio habebit: ꝛ alterum diliget: aut vnum ſuſtinebit et alterum contemnet. vnuſquiſq̄ enim ſm apoſtolicam vocem in quo vocatus ē: in hoc debz manere: ꝛ in vna locari eccleſia. que enim p̄pter turpe lucrum in eccleſia ſticis rebus efficiūtur: aliena conſiſtunt a deo. ad vite ꝛo huius neceſſitatem ſtudia ſūt diuerſa. Ex his ergo qui voluerit acquirat coꝛpi opportuna. ait enī apoſtolus ad ea que mihi opus erant: ꝛ his q mecum ſūt: miniſtrauerūt manus iſte. ꝛ hoc quidem in hac urbe ſeruandum. ceterum in uillis que foris ſunt p̄pter inopiam hominum indulgeatur. ſ ed due eccleſie intelliguntur eccleſie duarum ciuitatum: in quibus nullus debz conſcribi. ¶ nde in chalcedonenſi concilio ſtatutum eſt

De eodem

Q Lericum in duarum eccleſijs ciuitatum conſcribi nō oportet. ſ Sed ecōtra: nōnunq̄ epiſcopꝰ ciuitatis vniꝰ efficitur archiep̄iſcopus alterius ciuitatis: nec tamen p̄ior rem eccleſiam deſerit. ſz p̄ior eccleſia quaſi cōmendata relinquitur: ſecunda quaſi titulata habetur. ¶ ñ leo. iiij. ſcribit.

In vna eccleſia titulatus alteram ſibi cōmēdatam poteſt habere.

Q Vi plures eccleſias retinet: vnam quidem titulatam aliam uero ſub cōmendatione tenere debet. ſic ꝛ illud agathenſis concilij intelligendum eſt.

Duobus monaſterijs vnus abbas p̄eeſſe nō poteſt.

¶ Num abbatem duobus monaſterijs p̄ſidere interdicimus. ꝓteſt etiā vtriq̄ tanq̄ titulato p̄eeſſe ſz iure ſpeciali non cōmuni. ¶ ñ gregozius.

Vnus epiſcopus duabus p̄ficitur eccleſijs.

R Elatio cleri ſimul ꝛ populi terracinenſis gētis nos ualde letificat: ob hoc q̄ de tua fraternitate bona teſtaꝝ. ꝛ quia defuncto pōtifice ſuo petro ſibi cardinalem poſtulāt te p̄ſtitui i ſacerdotē eorū ōſidēia nēria pplēda eē p̄uidimus. tota ergo mentis inten-

poꝝ eligēdi ſūt diuites q̄ pauperes. in auē. de defen. ci. §. qbꝰ. ecōtra videt ſufficē q̄ tm̄ neceſſaria habeat: ꝛ illa neceſſitas artaꝝ ad victū ꝛ veſtitū: ut. xij. q. i. eps. ſed hoc obtinuit ſm illa tpa xlı. di. epus ulē. hodie uero creuit decus eccleſie: ut de cō. diſt. i. vaſa dico hec oīa cōſideranda ſm qualitatē p̄ſone ꝛ ſitū eccl'e. aligd. n. ſufficit vni quod nō ſufficit alij: ut. xli. di. nō coganꝝ ꝛ minus ſufficit manēti eī vias cōes q̄ in vijs. ꝛ conſuetudo p̄incie in hoc ſeruāda é: ut. ſ. di. iiij. erit. ꝛ. xxix. di. ſciendum.

m ¶ In uillis. pōt autē aliquis eī ciuitatē habē plures eccl'ias. ꝛ hoc iō quia extra ciuitatē ſunt pauci clerici. ꝛ ꝓp̄ pauciratē clericoꝝ multa p̄mittūt: ut. lv. di. paſcis Itē ea rōe q̄ qui ſūt eī ciuitatē nō ita cito inueniūt illos q̄bus ſua artificiola uēdant: nec ita q̄ueniēti ꝛo hñt oīa ſic illi q ſūt i ciuitate. io.

n ſ ed due eccleſie ꝛc.

o Q lericū ꝛc.

p Q Ui plures. ſub cō médatōe. ꝛ illius eccl'ie ñ é plat⁹ ſed ponꝰ ꝑcuratoz: ut. lxi. di. obtum. ꝛ. c. catinēſis. et q cōmendauit pōt reuocare q̄n vult. nā p̄mēdare nihil aliud eſt q̄ deponere: ut. ff. depoſiti lucrꝰ. ff. de v. ſig. cōmendare. io.

q ¶ Num abbatē. duobus. ſ. pri. ca. q. ult. c. ult. io.

r Relatio. cardinalem. i. ꝓprium epm.

s ¶ Canonice. nũ quid talis forma erit in lr̃is ꝓcuratorijs: ut sic scribat: ut quicqd canonice uel legitime per eũ fuerit ordinatũ: ratũ habebo: certe nõ. io. talis ꝓcuratio nõ ualet: qꝛ semꝑ diceret dñs illũ nõ esse legitimũ actũ. ⁊ vidi ꝑ dominũ. h. talem ꝓcuratorem in cõcilio reprobari. b.

t ¶ Desinas. s̃. di. lxxxix c. i. cõtra. io. sed illud ẽ ius cõe: hº speciale. vij. q. i. petisti. b.

u ¶ Subtrahamꝰ. nisi illud apponeret statiꝫ q̃cito cõfirmasset eum in scdo epatu uacaret primus. ex̃ de elec. cum in cunctis. j. e. q. ij. siquis iam trãflatus. secus tamẽ i alijs beneficijs est nã ibi in recipiẽdo vnuꝫ nõ videt renũciare alij. ut ex̃ de testa. officij. nã ⁊ si uxor recepit sibi aliquod legatũ a viro: nõ ideo renũciat doti. C. d̃ rei vx. act. l. vnica. §. sciendum. io.

x Qui vero. Hec q̃stio determinat̃ lxxi. di. c. i. ij. ⁊. iij. Sed qd si aliqs eps receperit clericum alienũ: de hoc varie pene statuũtur. qdã canones dicũt vtrũq; esse excõicandũ: quousq; clericus reuertat̃: ut. lxxi. di. clericos. sed dr̃ hic in. i. c. ꝙ uterq; sit deponẽdꝰ. in scdo. c. dr̃ ꝙ est remouẽdus ad tẽpus ab officio vñ cũ diuerse pene sint statute. iudex põt infligere quã magis viderit expedire. extra ut lit̃. nõ ꝯt. qm̃. §. si vo. io.

Qõ. ij.

tione ita lucrum aĩaꝝ dño nr̃o facere festinato: ut digna temerces añ ꝯspectũ eius in die retributionis inueniat. quicquid vo de p̃dicte rebus ecclesie uel eius p̃rimonio seu cleri ordinatione ꝓmotione ue in om̃ibus generaliter ad eum ꝑtinentibus solerter atq; cãonice ordinare facereq; ꝓuideris: liberã habebis quippe: ut sacerdos ꝓprius mõis omnibus facultatem.

Illud quoq; fraternitatem tuã scire necesse est: qm̃ sic te p̃dicte terracinensis ecclesie cardinalẽ eẽ ꝯstituimus sacerdotẽ: ut ⁊ fundẽsis ecclesie pontifex esse ñ desinas: nec curã gubernationẽq; eius p̃tereas: qꝛ ita fraternitati tue sepedicte terracinẽsis eccl̃e curã iniũgimꝰ: ut fũdẽs eccl̃e tibi iura ptãtemue nullo mõ subtrahamꝰ. Nõ. n. põt vtriq; p̃sidẽ tanq̃ titulate sed vni tanq̃ cõmẽdate: alteri vo tanq̃ titulate p̃esse valꝫ

Qui vero relicta sua ecclesia ad aliaꝫ transire voluerit: nequaq̃ sine dimissorijs litteris sui epi suscipiatur. Unde in. vij. synodo legitur.

Sine dimissorijs lr̃is in aliena ecclesia clericus nõ ordinet̃.

Quoniam diuersaꝝ eccl̃arum clerici suas in qbus ordinati sunt ecclesias relinq̃ntes ad alios ꝯcurrũt epos ⁊ ignorante epo ꝓprio in alienis ꝯstituũt ecclesijs: ubi ꝯtingit eos sine sui examinatione ꝑmanere: p̃cipimus ammodo: ut nullus clericoꝝ omnino in quocunq; gradu sit lñiam habeat: sine dimissorijs litteris sui epi in altera cõstitui ecclesia. qui vo hoc ãmodo nõ obseruauerit: ad opprobriũ eiꝰ qui ordinauerit euꝫ deponat̃ tã ipse q̃qui euꝫ sine ratione suscepit. Item ex concilio hispalensi.

Ad aliam ecclesiam transire clerico nõ licet: si ꝓpriis ministris sua fuerit destituta.

Placuit ut siqs clericꝰ ministris eccl̃e ꝓprie destitut̃ ad aliã trãsitũ fecerit: cõpellẽte ad quẽ ꝯfugerit sacerdote: ad eccl̃am quã prius incoluerat reuertat̃. qui vo eũ suscepit nec stati sine vllo iussu exceptiõis ad ꝓpriã eccl̃am remittendũ elegerit: q̃diu eũ restituat cõione se priuatum cognoscat. desertorẽ aũt clericũ cĩgulo honoris atq; ordinis sui exutũ aliquo tpe mõasterio relegari conuenit: sicq; postea in ministerio eccl̃astici ordinis reuocari. Nã ñ poterit i talibꝰ ꝓpagatiõis abolẽi lñia: nisi fuerit in eis ꝑ correctõnẽ disciplie subsecuta correptio. Obijcitur aũt illud chalcedoñ. concilij.

a Quoniam. d imissorijs. patet enim ꝙ non sufficit in tali translatõe tacitus consensus epi: ut. lxxi. di. c. i. sed solemnis actus sic. C. de eman. l. iij. Sed si ad ecclesiam eiusdem epatus transiret sufficeret nudus ⁊ tacitus consensus quia dissoluit matrimonium carnale: ut. xxxiij. q. v. q vxorem. ⁊ est ratio quare a priori erit absolutꝰ: quia nemo potest duobus dominis seruire: ut. s̃. e. q. i. c. i. sed si aliqs haberet prebendas in diuersis epatibus ab utroq; posset iudicari ⁊ ordinari. Et sic vnus epus posset ordinare clericuꝫ alteriꝰ: qd̃ esse non debet: ⁊ ita sequeret̃ ipossibilitas iuris

b ¶ Sui epi. sufficit habere litteras solius epi. ubi episcopꝰ notus est. sed in remotis epis requiruntur quiq; sigilla: ut extra de cleri. pere. c. i.

c ¶ Ad opproprium. eadeꝫ pena statuitur: cum epa instituit aliquem inuitis patronis. xvi. q. vij. decernimus.

d Placuit. exceptõis. i. excusatõis.

e ¶ Restituat. et sic potest peti restitutio clericoꝝ

f ¶ Cingulo. i. executione. nõ eniꝫ deponitur ut sequtur.

g ¶ Reuocari. ipso iure: sicut ille cui ad tempus interdictum est postulare. ff. de postula. imperatores.

h ¶ Propagationis. propagatur enim vicium per malum exẽplum xi. q. iij. p̃cipue.

i ¶ Licentia. id ẽ impunitas.

k Siqs iã trãslatꝰ trãslatũ eũ intelligo cũ est confirmatus ⁊ adeptus possessionem: ut extra de elect. cum in cunctis. sed propter solam confirmationeꝫ nõ perdit ius quod habuerit in priori ecclesia: nisi adeptꝰ sit possessionem: ut xcij. di. siqui episcopi. ⁊ intellige qñ est trãslatꝰ de aũcte epi sui. ⁊ in eo casu põt intelligi ex̃ de ꝯces. p. ⁊ ec. nõ va. lr̃as. ⁊ ex̃ d̃ p̃bẽ. d̃ multa. alioqn si sine licẽtia epi trãsit: ñ ipso iure uacat prior eccl̃a imo ꝑor eps põt eũ repetere: ut. vij. q. i. non oportet. ⁊. c. siqui uero. vel dic ꝙ uacat quantum ad ipsum. ioan. Ego credo ꝙ prior ecclesia eum possit repetere cum eo sit spoliata: ut extra de restitu. spolia. per totum. b. Item si aliquis recipit beneficium simplex in alia ecclesia non ideo perdit priorem ecclesiaꝫ uel prebendã dũmodo non sumat illam pro titulo. possunt enim canonici dare simplex beneficium non canonico: ut extra d̃ magistris quia nonnullis. ⁊. xvi. q. i. possessiones.

Sed nūqd epi pñt dispēsare circa pluralitatē stipēdiorū: cū dicatur i illa pstitutōe de multa. q̄ p sedez aplicā pōt dispēsari: ⁊ pbo q̄ possint: q̄a canone pmittit eis dispēsatio. lxx. di. sanctorū. ⁊ sicut hz papa potestatez circa epatus: sic epi circa ecclesias: ex de ercel. p. sicut vnire. item q̄ legislator sibi ñ seruauit spāliter dispensatiōem cum dirut ro. pontifex possz dispensare: ergo alijs pmisit ut ex de sen. exc. nuper. nō. n. dicitur in pstitutione solū papaz posse dispēsare. ſz aliō ē dicē soluz papā ⁊ aliud papā. ex de testa. registi. Nō. n. credendū ē papam uelle iura aliorum diminuere: ut. xcv. di. ecce. ⁊. c. nullus. et q̄cquid facit itelligēduz est sine p̄ iudicio aliox facere: ut. xx. q. iij. nūc uero. C. de e man. nec au⁹. nec inde nasci debet iniuriarū occasio vñ iura pdierūt. ut ex de accu. q̄liter. ⁊. C. vñ vi: me mínerit. nec dicitur i pstitutiōe q̄ roman⁹ pontifex debet dispēsare: sed q̄ pōt dispensare. Sz per hoc vbū pōt nō imponit necessitas. ff. de offi. p̄. sepe. et l. sequēti. ⁊ lz de romana sede dicat: non tñ excludit de aliis. xx. ij. q. vi. ad romanā. ⁊ nisi exp̄esse cōtraria sit ver⁹ ius: manebit simul cū nouo: ut. C. de ap. pcipiū⁹ in fi. ⁊ quotiēs noua actio vel nouū ius indulget uel⁹ nō tollit: nisi hoc exp̄esse dicat. ff. de acti. ⁊ ob. ⁊ quotiēs. ⁊. xxxv. q. iij. de iēestis in fi. Et adde rōnes quas dixi. lxx. di. sanctox. Ecōtra videt q̄ nō pñt: q̄ etiā iure antiquo p̄uabat eps iure dandi: vel er grā quadā poterat illa habuit plures ecclesias cui hic papa ñ exp̄imat: ergo alij non pñt: ut. xcv. di. illud. nam q̄ de vno dr de alio negat. xxiij. q. vj. forte. xxv. di. qualis. sic argumētat nonocēti⁹ ex de bis q̄ fi. a p. tua. ⁊ q̄ ticio nubere iubet: oib⁹ alijs nubere, phibet. ff. de cō. ⁊ de. cū ita. ad hoc pōt dici q̄

Nihil cōe habeat cum ecclia p̄ioz: qui de vna in aliā translatus est.

§ Jgs iā trāslatus ē ab vna eccla in alā: nihil habeat cōmune cum p̄ioz: siue ab ecclesia constitutis martyribus siue in parochijs siue xenodochijs aut eoz negocijs. eos vero qui ausi fuerint post ordinationē huius magne ⁊ vniuersalis synodi agere que p̄hibita sūt: statuit sancta synodus cadere de ꝓpio gradu.

§ ed aliud est transferri atq; aliud ꝓpria temeritate transire. Illud apostolica auctoritate fieri licet: hoc uero oñibus modis ꝓhibetur. Sicut autem duabus ecclesijs vnus ꝓponi non debet: ita nec vna ecclesia iter plures diuidi valet. Unde in remensi concilio legitur.

Una ecclesia duobus sacerdotibus diuidi non potest.

§ Jcut in vnaquaq; ecclia vnus plbyter debet eē: ita ipsa que sponsa uel uxor eius dicitur: nō potest diuidi inter plures presbyteros: sed vnuz tñmodo habebit sacerdotē: qui eam caste ⁊ syncere regat vnde interdicimus ut nullus presumat ecclesiā inter duos uel plures diuidere: quia ecclesia christi uxor ⁊ spōsa debet esse: non scortum sicut calixtus papa testatur. Conductitijs quoq; plbyteris ecclesia committi non debet.

Conductitijs presbyteris ecclesia non cōmittatur.

Unde innocentius secūdus.

¶ Recipimus etiam ne conductitijs presbyteris ecclesie cōmittantur: ⁊ vnaquaq; ecclesia cui facultas suppetit propriū habeat sacerdotem.

Quod autem clerici secularium negociorum ꝓcuratores esse nō ualeant: auctoritate carthaginēsis concilij primi probatur: in quo nicolaus papa episcopis tulistanis dixisse legit

Palea

¶ Eruenit in sanctam synodum quia de eis: q̄ in clero ꝓnumerātur: quidā ꝓpter turpis lucri gratiam maiorū possessionū conductiones et seculares causas suscipiāt: et seipsos quidem a monasterijs sanctis per desidiam separēt ad domos aūt secularium cōcurrant: ⁊ substantias eoz gubernationes auaricie causa suscipiant. decreuit igitur sācta synod⁹ neminē deinceps iurauit obedire virilibz.

Jté q̄ nemo dz ordinare clericū alteri⁹ diocesis uel recipe sine dimissorijs lr̄is: ꝓ quas sit absolut⁹ a p̄ioꝛ: ⁊ quia nemo pōt duob⁹ dñis seruire. hāc ipossibilitatez iuris sol⁹ papa pōt tpare uel facias vim in eo. qđ dicit maiorib⁹: ut solus papa pōt dispēsare de maiorib⁹: epi aūt de minorib⁹. Jté in eo facium: cū dicit: cū rō postulat. i. si talis ē casus q̄ epus nō pōt dispēsare. Jté nō dico eū statz p̄i

uatū p̄oꝛ eccl'ia: nisi q̄n de licētia epi trāsit. hoc n. nō pōt fieri sine dimissorijs lr̄is. ſ. e. q̄n. Naz si sine lr̄is trāsit pōt reuocari a p̄ioꝛe. vij. q. i. nō oz. ⁊. c. fig uero. uel ad cautelā eps ꝓmēdet ei sēdaz eccl'iaz. uel det ei sub ꝓditiōe si poterit obtinē dispēsatōem. ⁊ adde qđ dixi. lxx. dist. sanctorū.

¶ Siue sub eccl'ia. i. fiue p̄ioꝛ eccl'a fuerit monasteriū siue pochia ⁊c. nil se itromittat ammō ó negocijs p̄oꝛis eccl'e. l. m

§ Jcut. non pōt. ſ. xvi. q. i. ne pro cuiuslibet: ex de filijs pſ. ꝓposuit. ſ. vij. q. i. illud. Sz pluzes pñt eē i eadē eccl'a. sed tñ vn⁹ erit plat⁹.

¶ Diuidē. ita q̄ vna maneat. Sed si ē eccl'a vel ꝓbēda abūdans ó ea bñ pōt eps facē pl'es ꝓbēdas uel eccl'as: dum tñ eccl'e nō sint sub eadē limitatōe: ut. xvi. q. i. pl'es: sicut ó vna ꝓuincia fiūt pluzes: ut. x. di. lege ipatoz. ⁊ ci. di. puenit. et de duab⁹ ecclesijs fit vna: ut ex de ercel. p. sic vnire. ⁊ ecō de vna due: ut ex de ec. edi. ad audiētiam. io.

ó Recipim⁹. ꝺductitios. ꝺductitios appellat eos quib⁹ p certo pcio ꝓmittit cura aiaz. hoc. n. é imiquū: ut ex ne pla. qñ. al'i plat⁹ aliqs alicui⁹ eccl'e habeat secū sacerdotē sub annuo cēsu nō é imiquū: ⁊ p certo pcio iterū aliquē ꝺducit. pōt ergo qs ꝺducē opas sacerdotis alicui⁹ ét usq; ad septēnū. ex ne p. vices suas. querelaz sed nō regimē aiaz. aut ex. e. ti. qñ. vl' dic ꝺductitios p̄sbyteros appellari vicarios: quia p vicarios nō dz qs regere ecclesiam: ut ex de cle. nō re. quia nonulli.

p Uod aũt. hec qõ expedita ē. s. xv. q. ii. in sũma. vñ
q enĩ quis exercere secularia negocia tribus mõis.
vno mõ si aliquid emaſ: ut carẽ uẽdaſ: ⁊ hoc non lz
de hõ tractaſ. lxxxvij. di. ꝑ totũ. qñq; idẽ ē q exercere cãs
seculares ⁊ illud etiã nõ
licet clericis: nisi ꝑ cer
tus ꝓmis: eſ de postu.
c. i. qñq; idẽ est q esse ꝑ
curato: rerũ secularium
siue administrato: nec
illud licz clericis: exſ ne
cle. uel mo. c. ii. ⁊. c. sed
nec. qñq; idẽ est q ꝓduc
cere possessiones a lai
cis: hõ nõ ē interdictuz
eis quia hoc etiã lz mo
nachis: ut eſ de decl. di
lecti.

q Redo. ad actões.
s. causarũ.

r Seu administratões
s. rez secularĩ.

s Domozũ. i. familias
laicoz: ut ꝑcurẽt laico
rũ familiã in victu.

t Aut. nõ intelligas q
eis detur optio: ſz istud
aut ponſ cõminatiue.
sic ponſ. lxxxviij. di. ose
quẽs. ⁊. xlv. di. discipli
na. io.

u Placuit. conducto
res. fisci. s. ut ipsi
ꝓstent tributũ ⁊ vecti
gal. ecclesia. n. nõ debz
recipere possessiones q̃
uatas tributis. ũmmo si
habet deleret eas: ut. x
q. ii. hoc ius. vel appel
lat hos ꝓductoꝛes q ali
quid ꝓducũt ut alijs ca
rius locent: ⁊ est simile
C. locati milites.

x Inhonesto. quia ho
nesto possunt: ut. xvi. di.
clericꝰ victum.

y Cyprianus. tutoꝛẽ.
tutelã testamenta
riam nõ recipiẽt clerici
sed legitimaz possunt si
uolũt: sed nõ cogũt re
cipere eam. de hoc no
tau. xvi. q. i. generali. ſ.
⁊. lxxxvi. di. ꝓuenit.

z Probauit. i. deuo
uit.

a Pro dormitione. i.
morte. nũquid ergo ta
lis est exercoicatꝰ? nõ: sed
iõ fit: qz ipenitẽs dece
dit. dicũt quidã tñ hoc
esse dictũ ad terroꝛẽ: ut eſ de rap. super eo.

b Ollitijs. i. delicijs.

c Hi qui. vnde tunc non põt vocari in ius. ff. de
in ius vo. l. i.

rationem clerici nõ suscipiãt

Cyprianus presbꝛis ⁊ diaconibus plebi furnẽti con
fistẽtibus saluteꝫ. Jam pridẽ
ꝓcilio eꝑoꝛ est statutũ: ne qs
de clericis ⁊ dei ministris tu
toꝛem ac curatoꝛẽ testamẽto
suo nomianerit: qñ singuli di
uino sacerdotio honozati ⁊ in
clericoꝛ ministerio ꝓstituti ñ
nisi altari et sacrificijs deser
uire ⁊ precibus atq; orationi
bus vacare debeant. scriptũ
est enim: nemo militãs deo im
plicat se negocijs secularib⁹:
ut possit placere ei cui se pro
banit. qõ eꝑi ⁊ ãtecessoꝛes no
stri religiose ꝓsiderantes ⁊ sa
lubriter ꝓuidentes cẽsuerũt:
ne quis decedẽs ad tutelam
uel curam clericũ nominaret.
ac siquis hoc fecisset: ñ offer
retur ꝑ eos: nec sacrificiũ pro
dormitione eius celebraret.
neq; enim ante altare dei me
rẽtur nominari in sacerdotuz
prece: qui ab altari sacerdo
tes ⁊ ministros volunt auoca
re. Item ex eodem:

Nõ licet clericis mollitijs secularibus obligari

Mollitijs ⁊ secularibus re
bus laqueisq; obligari nõ
debent: qui diuinis rebus et
spũalibus occupati sunt: nec
ad terrenos ⁊ seculares actꝰ
vacare. Item ex eodem.

Secularibus negocijs clerici non alligentur

Hi qui i ecclesia dñi ad oꝛ
dinationez clericoꝛ ꝓmo
uẽtur: in nullo ab administra
tione diuina auocentur: nec
molestijs ⁊ secularibus negoci
js alligentur: nec ab altarijs
⁊ sacrificijs recedãt: sed die
noctuq; celestibus rebus et
spũalibus seruiant. Item ex
supra.

De eodem.

Clerdotiũ religiose de

c Sed die. horis tñ interpolla
tis: sic sumitur xx
xvi. di. sigs vult:
ff. de odi. ⁊ de. si
gs ita. ubi dr q si
alicui legatũ est:
ut cũ filijs habi
tet: non requirit
q i quolibet mo
mẽto sit cũ eis.

d Acerdotiũ. i. cõstitutio
de sacerdotib⁹.

e Seruet. hec
sũt vba ꝓstitutio
nis usq; ad locuz
obseruari.

f Uod vo
q nota q v
sus vesti
um nõ despicit:
sed abusus. s. ia
ctãtia ⁊ uoluptas
quia in victum ñ
refert qs uel qd
uel quãtũ cõme
dat: dũmodo nõ
gulose sumat: ut
xl. di. quisquis. ⁊
c. delicie. idez di
eo in uestẽ: ut xli
di. parsimoniam
⁊ hic i. c. i. possũt
ergo clerici. ſm
ꝓsuetudiné regi
onis preciosis ve
stibus vti: ut con
formẽt se monib⁹
eoꝛ iter quos vi
uunt: ⁊ ne vilescat dignitas cle
ricalis. ar. lxxxi.
di. epi. sed rubaſ
⁊ viridib⁹ pãnis
nõ utantur. cñs
desup habebunt
clausas uestes eſ
de vi. ⁊ ho. cleri.
clerici. purpuraz
⁊ cẽdatũ possunt
ferre. Naz vestis
dñi purpura fuit
nec tenet illõ qõ
legitur eſ de vi. ⁊
ho. cle. statuim⁹.

q? nō fuit p vsum
ventium appro
batū: sicut nec il
lud grego. vij. ex
de appel. memi
min⁹. greg. tñ di
cit: p si cult⁹ pre
ciosa? uestiū non
esset in culpa: ser
mo dei non tam
manifeste erpime
ret: q? dines idu
t⁹ purpura ꝛ byſ
so descendit ad i
feros.

Dō. iij.

s ¶ Omnis orna
tura. q̄ fit
cā voluptatis. al'
secus: ut. xli. dist.
parsimoniā. ꝛ. c.
delicie.

h ¶ Epithimio. i.
ſuſpensioui vnuſ
septimane: ut. j.
c. pri. vel epithi
miū dr̄ icrepatō
vl'ē gen⁹ pene.

i ¶ Uel vnguen
tis. nō pp egritu
dinem: sed ut me
li⁹ redoleāt. ppt
uoluptatē q̄ nō
ł. xcij. di. cātātes
ꝛ de cō. dist. ij. p
uenit.

k ¶ Imaginarias. i. in quibus imagi
namur ꝛ respici
mus cōditionem
nostrā.

l ¶ Necessitatez. i. cōmoditatez et
honestatē.

m ¶ In sūmitate. i. lūbo.

cretum ꝛ necessarie factū ser
uetur. a nobis simul cū cete
ris fratribus detur exemplū
ne quis sacerdotes ꝛ miſtros
dei altari eius ꝛ ecclesie va
cantes ad seculares molesti
as deuocet. obseruari de ce
tero poterit: ne gs ultra hoc
faciat circa psonam clericoꝝ
si q̄ factum fuerit est vindi
catum.

Uod vero fulgidis et
claris uestibus eis or
nari nō liceat in. vij. sy
nodo iubetur: in qua sic sta
tutum est. Corripiatur cleri
ci qui vnguentis ꝛ claris ue
stib⁹ ꝛ fulgidis laſciuiunt.

O Mnis iactātia ꝛ ornatu
ra corporalis a sacrato or
dine aliena est. eos ergo epi
scopos ul' clericos: qui se ful
gidis ꝛ claris uestibus ornāt:
emēdari oportet. q̄ si in hoc
pmanserint: epithimio pradā
dant: similiter ꝛ eos q̄ vnguē
tis vngūtur. qm̄ uero radice
amaritudinis exorta pramina
tio facta est in ecclesia catho
lica christianos calūniantium
hereticoꝝ: hi q̄ hanc recepe
rūt: nō solū imaginarias scri
pturas abominati sūt: sz etiā
omnē reuerentiam repulerūt
eos q̄ religiose ac pie viuunt
offendētes. acp hoc compleť
in eis quod scriptū est: Abo
minatio est peccatoꝝ deo cul
tus. Igitur si inuenti fuerint
deridentes eos: qui vilibus ꝛ
religiosis uestibus amicti sūt
p epithimiuꝝ conuīgūtur. Pri
scis enim tpibus omnis sacra
tus vir cuꝝ mediocri aut vili
ueste puersabatur. oīe quip
pe q̄ nō ppter necessitatē
suam: sed ppter venustatem
accipitur: elationis habet ca
lūniā: quēadmodum magnus
ait basilius: sz neq̄ ex sericis
texturis vestem quis uaria
tam induebat: neq̄ appone
bant variorū colorum orna
menta in summitate uestimē
torū. audierant. n. q? qui mol
libus uestiūtur in domib⁹ re
gum sunt. Lē ex vij. synodo
Clerici siue in itinere ambu
lates siue alibi degentes con
gruis uestibus ubi utantur.

N Ullus eoꝝ q̄ ꝓnumeranē
in clero uestimentū inde
cēs habeat: siue i ciuitate de
gens siue in itinere ambulās:
ꝛ stolis vtať que ꝓcesse sunt
clericis. Si vō gs tale qd fe
cēit: p vnā hebdomadā suspē
dať. Item zacharias papa.
Nō secularib⁹ uestibus sz or
dini suo pueniētib⁹ cl'ci vtāť.

Episcopi pbyteri diaconi
secularibus indumētis nō
utātur: nisi ut cōdecet tunica
sacerdotali: sz neq̄ dū ambu
lauerit in ciuitate aut in uia
aut in plateis sine opimento
pſumat ābulare: preterq̄ si in
itinere longo tpe ābulauerit:
q? sicut mulier oās in eccl'ſis
nō uelato capite deturpat ca
put suū iuxť aplicam vocē ita
sacerdos sine opimēto detur
pat sacerdotiū suū. q̄ si teme
re pſumpserit contra statuta
agere: cōione priuet: donec
q̄ statuta sunt: adimplere ma
turet. Item leo papa.
Extra domos sine ꝓpio or
natu sacerdotes ñ appareāt.

S Ine ōnatu sacerdotali eť
domos sacerdotes appa
rere nullo mō ꝓuēit: ne ut ali
gs seculariū iniurias patiať.
ꝓrius deniq̄ inuētus: aut de
sinat: aut cāonice sbiaceat di
scipline. Item innocen. ij.

Recipimus ut tam epi q̄
clerici in statu mētis in ha
bitu corpis deo et hoib⁹ pla
cere studeāt: ꝛ nec in superflui
tate scissure aut coloze vestiū
nec tonsura intuentiū quoruꝝ
forma ꝛ exemplū esse debent
offendāt aspectū: sz poti⁹ q̄
eoꝝ deceat sāctitatē. q̄ si mo
niti ab eis emēdare noluerit:
ecclasticis careāt beneficijs.

Dum uero epm relin
quere ꝛ ab officio suo
discedē atq̄ ad secl'az ē

n Ullus. in itinere: nisi fuerit iusta cā timoris eť de vi. ꝛ ho. cle. clerici.

o ¶ Stolis. i. veste talari suppellicio ul' cappa.

p ¶ Per vnam. nota de suspēsione vn⁹ septuma ne: sic de cō. di. ij. siquis p ebrietatē. ꝛ. v. q. ij. p̄ senti.

q Episcopi. sacerdo tali. id ē talari: ut xvij. di. nō liceat.

r ¶ Operimento. i. fine cappa uel pallio.

s Ine ornatu. secu larium. ergo videť q̄ qui uerberat tales: ñ fit excōicatus. extra de sen. ex. i audientia. sed hoc nō est uerum: ut no tau. xvij. q. iij. quisquis ioannes.

t Recipim⁹.

u Uz vero. Nec questio deter minatur. xi. q. i. placuit. ꝛ. c. quicunq̄.

x ¶ Jgs. iperialibus ab iperatore ñ pot peti cognitio publicoꝝ iudiciorꝝ. ſed epale iudiciũ pot peti ab eo. xi. q. vi. placuit. ⁊ c. gcũq.

y ¶ Uenią. idem é in eo q ercõicat⁹ celebrat. xi. q. iij. ſiquis epõs. idez in eo qui trãſit ad aliaz eccleſiam. vij. q. i. ſigs pſbyter.

z ¶ Jquis cuiuſlibet. pena. ar. penaz pecuniariã poſſe inſtigi ab eccleſia. xxiij. diſt. ggq. xviij. di. quoniã quidez. xvi. q. i. ſtatuim⁹. ⁊. q. vi cognouim⁹. xxiij. q. v. ó ligurib⁹.

a ¶ Nec etatẽ. dũmodo ſit capax doli: ut de cõ. di. iiij. eos. extra de delic. pu. c. i. b. 10.

b ¶ J forte. ſuſcepit. ad deſcẽdẽdũ.

c ¶ Jquis epoꝝ palatio. nullus. n. epũs vel p̃ſbyter ſine ꝑſcięntia alioꝝ epoꝝ ibit ad ſpatorẽ. xxiij. q. viij. ſigs epũs.

d ¶ J epoꝝ. ago ego. ñ de facto ipſoꝝ ga ipſi peccãt: ſed ꝓ pena quã ego ſubſtineo ſicut iob egit gratias deo ꝓ ſua pena: non ꝓo perſecutõe maloꝝ cũ ſic dixit: ſit nomen dñi benedictum.

a q Uidã epũs. qõ iuramẽtũ. Ad itelligẽtiã ſequentiũ videndum eſt: quid ſit iurare: ⁊ quid iuramẽtũ: q cã inſtitutõis iuramenti. Jurare eſt aliquid teſte dõ dicere. Juramẽtum eſt uox ipſius iurãtis uel actus ipſe uel ipſum qõ iurat. Cã inſtitutõis: una eſt, ꝓpter infirmitatem hominũ defacili dubitantiũ. cũ. n. nolum⁹ aliquibus ꝑſuadere quod eis vtile eſt: ⁊ nõ credũt ſimplici vbo: ꝑmittitur

indicem confugere nulli licet. Unde in agathenſi concilio legitur. De eodem

¶ Jcit i tu⁹ t clericus ſi relicto officõ, ꝓpter diſtrictiõnẽ ad ſeculare indicẽ fortaſſe ꝓfugerit: ⁊ is ad quẽ recurrit ſolatiũ ei defẽſionis ipenderit: cũ eo de eccle cõione pellat. ¶ tẽ ex ꝓci. antiocheno

Preſbyter uel diacon⁹ ab epo depoſitus imperatorẽ ñ adeat.

¶ Jgs a ꝓprio epo depoſitus ꝑſbyter uel diaconus aut etiã a ſynodo qlibet epuſ fuerit exaucoratus: moleſtiã impialibus auribus inferre ñ ꝑſumat: ſz ad maioꝝ epoꝝ ſynodũ ſeſe cõuertat. ⁊ q̃ ſe putat habere iuſta in eoꝝ ꝓcilio alleget: atq; ab his ó ſe expectet: q̃ fuerit ꝏprompta ſnia. q; ſi deficiens puſillanimitate hoc noluerit facẽ: ſz ipoꝛtun⁹ fuerit impatori: huiuſmõi nulla veniã habet: neq; locũ illis aſſertionis ſue nec ſpem recipiẽdi gradus habeat in futuꝝ ¶ tẽ ex ꝓci. carthagi nenſi. v.

Nõ deferetur ab aliquo: qui epoꝝ iudicio dãnatur.

¶ Jquis cuiuſlibet honoris clericus iudicio epoꝝ ꝓo quocũq; crimine fuerit dãnatus: ñ liceat eũ ſiue ab eccłijs qbus ꝑfuit: ſiue a quolibz homine defẽſari: interpoſita pena dãni pecunie atq; honoris quo nec etatẽ nec ſexũ excuſandum eſſe ꝓcipimus. ¶ tẽ ex concilio arelatenſi. iij.

Cõmunione ꝓmętur: q eccleſiaſtice diſcipline regulã fugi entem defenſare preſumit.

¶ J forte aliquis clericorũ regulã diſcipline eccłiaſtice ſubterfugiẽs fuerit euagatus: quicũq; eũ ſuſcepit: ⁊ illũ pũtifici ſuo ñ recõciliauerit: ſed magis defenſare ꝑſumpſerit: eccleſie cõione ꝓnętur.

¶ tem ex ꝓcilio martini pape

Spe recõciliatõis careat: q ab epis cõdẽnatus imperatorem adierit.

¶ Jgs epus ꝑſbyter aut diacon⁹ excõicatus in ꝓcilio iniuſte ſe querit condemnatũ ad maioꝝ epoꝝ ꝓciliũ reuertatur: ut eoꝝ inquiſitionẽ ⁊ iudiciũ expectãs: ſiqs ſe iuſtas cãs habere putat: illis exponat. ſi aũt ꝓtẽpſerit: ⁊ importans ſe palatio aures ꝓncipũ iquietare voluerit: hic ad nulla veniã poterit pueniꝛe: neq; ſpem future recõciliatiõis hẽbit. ¶ tem gregoꝛius conſtãtino auguſto.

Epoꝝ cauſe coꝝ principibus examinari non debent.

¶ J epoꝝ cauſe mihi commiſſoꝝ apud pijſſimos domios alioꝝ ꝓcinio diſponũtur: ifelix ego in iſta eccleſia gd facio: ſz ut epi mei me deſpiciant ⁊ ꝓtra me refugiũ ad ſeculares iudices habeãt: oipotenti deo gras ago: peccatis meis ꝏputo. hoc tñ ſuggero breuiter: q̃ aliquantulum expecto: ⁊ ſi ad me venire diſtulerint: exercere in eos diſtrictionẽ canonicã nullo modo ceſſabo.

Vidam epiſcopus iurauit falſum: quod putabat ueꝝ. quo cõperto archidiacon⁹ ei⁹ iurauit: ſe nunq; ꝓſtaturum ei obedientiam. Compellit archidiaconus ab epo ad exhibendam ſibi ꝓſuetã reuerentiam. accuſatur epus de dupli ci periurio: ⁊ de eo q̃ falſum iurauit: et quia archidiaconum ad peierandũ compulit.

nobis iurare: ut j. e. non é. ⁊. c. iſta ergo. ⁊. c. ſi peccatũ. alia cauſa é ꝓpter idolatriã. ſicut. n. cõceſſum fuit: ut boſtias dõ imolarẽt: ne eas offerent demonibus: ſic poſt⁹ permiſſũ fuit: ut per deũ iurarent: q̃ creaturas: ne i ciderẽt i crimen idolatrie: ut. j. e. cõſidera. Soꝛma aũt iuramẽti alia fit ſolo ſermone: alia fit interuẽtu alicui⁹ ſacre rei Illa que ſolo ſermone fit: ſm tria tpa tripler fuerit. Aliter. n. iurabãt in ueteri lege: aliter in ꝓmitiua eccleſia: aliter hodie. In uetere lege iurabãt: viuit dñs: viuit anima mea: hoc addat mihi dñs: ut. j. e. ⁊ iurabũt. In ꝓmitiua eccłia iurabãt: teſtis é mihi dñs: teſtis eſt mihi cõſcia: hoc dico coꝝ deo: ut j. e. ſi peccatum. hodie iurãt per deũ: ⁊ ſic me deo adiuuet: ut. xxxv. q. vi. de parẽtela Pena ꝑiurij ẽ: ſic de aliis mortalibus: ut. j. e. q. c. ult. ⁊ ſit inteſtabilis: ut. j. e. q. v. ꝓ nulli. hinc autem q̃m ꝓpoſite bze uis daſ ſolutio: q̃ iuramentũ nõ eſt p̃ſtãdum: niſi i dubijs ⁊ neceſſariis: cũ pigri ſint homines ad credendũ. ut. j. e. ita ⁊. c. ſi peccatũ é.

b ¶ Est est. iō fit geminatio: ut referat ad os ꝛ ad cor: ut ex de iure iurā. ꝛ si christus ꝛ negatio dupler ꝑ nō inducit affirmatiō: cū: licet sit ar. ff. de v. sig. vuob⁹ vbis.

e ¶ A malo. ab incredulitate. s. illius cui iurat: ut ex de elec. significasti.

Qō. i.

d ¶ Item iacob⁹ nolite. sic remouet indiscretū iuramētū. nel vult dicere q nō ꝓ qualibet re sit iurandū: q nō ꝓ vili: ut. ij. q. v. figs

e Omne quod. Ité quattuor ponit hic cāus in quib⁹ pōt iurari. sunt ꝛ alij quos habes. ij. q. v. in pri. ꝛ xxxij. dist. de syraculane. et ex de iura. cal. c. i. ex de elec. significasti.

f ¶ Deficiat. supple ꝛ re⁹ fit infamat⁹. als deficiēte accusatore nō cogit se reus expurgare. nisi fuerit infamatus: ut v. q. ult. q aūt. Iz quidā voluerūt dicere ꝑ. c. ō re. cre. i bone. ꝛ hec sola excludit hic vulgarē. ꝓbatiōnē sed non excludit numerum cō purgatoꝝ.

g ¶ Tarato. i. impositio iudicis. ē n. tarare modꝰ iurandi: ex de purga. cū i iuuentute io.

Primū queritur: an iuramētū sit ꝓstandū uel nō? Secūdo si sit ꝓiurus: q iurat falsum qō putabat veꝝ? Tertō si licuit archidiacono denegare ep̄o ꝓsuetā obediētiā? Quarto si ꝓstiterit esse illicitū qō iurauit archidiacon⁹: an sit standū? Quinto si ꝓstiterit illud seruandū esse: an eps sit reus ꝓiurij qui ꝓtra iuramentū archidiaconū suum ire ꝓpellit?

Quod iuramentū ꝓstandū non sit: aucte canonice scripture, ꝓbatur. ait. n. christus in euāgelio discipulis: sit ꝛmo vester ē ē: ñ ñ qō aūt amplius ē: a malo est.

Item iacobus in ep̄la ait: ante oia frēs mei nolite iurare. neq oīo utraq aucte iuramentū ꝓhibemur ꝓstare. Sz aliud ē ad iuramētū sponte accedē: aliō nel ad asserendā innocentiaz suā nel ad federa pacis ꝓseruāda nel ad ꝓsuadendū audi toribus: qñ pigri sūt credere qō eis utile ē: iuramētū offerre. primā ꝓhibet: secundū cōcedit. nō. n. iurare oīo peccatū est. Unde in toletano cōcilio octauo legitur. Iuramentū ꝑ fidē pacis ē agēdū

Oīne qō in federa pacis uenit: tūc solidus subsistit: cū iuramēti hoc interpositio roborat. Sz ꝛ omne qō amicoꝝ aīos ꝓciliat: tūc fidelius durat: cū eos sacri vincula ligant. oīe. n. qō testibus astipulat: verius ꝓstat: cū id iurationis adiectio affirmat. q ꝛ si testis deficiat: innocētis fidē sola iurisiurādi taxatio manifestat. Item augu. super ep̄lam ad galathas.

Iuratio non est ꝓhibenda nec tanq̄ bonum appetenda

Non est ꝓtra preceptū dei iuratio: q a malo nō iurātis ē sed increduli: a quo iurare cogit. Nā hinc intelligit ita dñm ꝓhibuisse a iure iurādo: ut q̄tum in ipso ē quisq̄ ñ iurēt. qō multi faciunt in ore habētes iuration ē tanq̄ magnū ꝛ suaue aliqd. Naz vtiq̄ apls nouit p̄ceptū dñi: ꝛ tñ iurauit. Nō enim audiēdi sunt q has iurationes esse ñ putāt qd enim faciēt de illa: quotidie moriorꝝ p vestrā gl'am fratres quā habeo i christo iesu dño nr̄o. quā greca exēplaria manifestissimā iurationē esse ostendūt. ꝓhibemur ergo. iurare cupiditate aut dilectiōe iurādi. q̄uis enim iuramentū amplius sit: q̄s ē ē: uel nō nō: ꝛ ideo a malo sit: non tñ a malo tuo: sz infirmitatis aut incredulitatis eoꝝ qui ñ aliter mouētur, ad fidē. Item aug. in epistola ad publicolam.

Peierare peccatū ēñ iurare

In nouo testamēto dictū ē ne oīo iuremus. qō mihi quidē ꝓrerea dictū esse uidet: ñ q iurare peccatū ē: sz q ꝓiurare īmane peccatuz ē. a quo lōge nos esse uoluit: q oīo ne iurem⁹ ꝓmouit. Idē

In necessarijs veruz iurare non est peccatum.

Ut nouerit⁹ veꝝ iurare ñ esse peccatū: inuenim⁹ et ap̄lm paulū iurasse: quotidie moriorꝝ p vram gloriā fratres quā habeo i christo iesu dño nr̄o. p gloriā vram iuratio ē: ñ enim sic ait: p vestram gl'am moriorꝝ: q̄si vestra gl'a me fecit mori: quo si diceret p venenū p gladiū p bestiā p inimicum mortuus ē: intelligeret faciēte inimico faciēte gladio faciēte veneno mortuꝰ ē. Idē de ꝛmone dñi. Nec tanq̄ bonū appetendū nec tanq̄ malū iuramentū est euitandū.

Ita ergo ꝑcepisse dñz itel ligit: ne iurarēt: ne quisq̄ sicut bonū apperat iusiurandū: ꝛ assiduitate iurādi ad p iurīū p ꝓsuetudinē deladatur quapꝛopter q intelligit ñ in bonis sed in necessarijs iurationē habend. m: refrenat se

b Non ē. i ipso ē. j. e. si peccatum. xi. q. iij. anteceſſoꝝ. io.

i ¶ Audiēdi sunt. immo eoipso q nolunt iurare sunt habēdi heretici: ex de hereticis ad abolendam. §. siqs. quidā enim nimis faciles sunt ad iurandū. quidā metu diuinī nimium is usq̄ ad ſupſtitōem puenūt: ut. ff. ō cōdi. insti. que ſub ꝓditione. io.

k ¶ Nouo. sed quia piurare. ar. q q̄ñq̄ ꝓhibēt aliqd nō, pp̄ ſe sed ꝓpter illud quod inde ſequi pōt. xi. q. iij. nolite. xxxxij. di. ideo. insti. vi. bo. rap. §. ſed ne. dum talia. xli. di. q̄ſquis rij. q. i. habebat. ij. q. vij ꝓeſumūt. xxiij. q. iij. deus vbi aliqd ꝓhibēt ꝓp ſuū ꝗriū: ſic hic.

l ¶ Nouerit⁹.

a ¶ Ita ergo. bonum. ar. q bonū ꝓhibetur ꝓp cōſequēs malum ut. xxi. dist. deniq̄ vitia eniz vicina ſūt ꝛ nubus ut. xli. di. ſepe.

b ¶ Cōſuetudinē. aſſiduitas enim facit aliqd ex peccatū: qō als nō eſſet ut. xxv. di. crimīis appellatio.

c Nō dixit. vij ergo ō bemus facere ī vbis: ut viij. di. si ꝓsuetudinez. ff. de vb. ob. figs stipulat⁹

d Uno malū. qō vti liter. ⁊ si, ꝓpter vti litatē alteri⁹ possum iu rare: multo magis ꝓpt meā: ut. xxij. q. v. si non licet.

e Turabūt. sed hic ꝓma rō.

f Profession. iuran do. n. p dñm cōfitemur ipsum.

g Offendicula. i. i do latria p q̄ iurabāt.

h Mortuoꝝ. deo: uz. io.

i Onsidera. sed p ce lū. licz p creaturas nō possum⁹ iurare: iura m⁹ tñ p euāgeliū qō est creatura: q̄ ibi tantum respectus habet ad deū. Ideo aūt ꝓhibetur iurari p eas: ne p ꝓtem ptū earuꝫ deiceret: ut. j. e. §. sed obiicit. ⁊ ne vīō at numē eē in eis.

k Mel⁹ ē. electīe po nit nō ꝓpatiue: sic. xi. q. iij. nemo ꝓpitoꝝ.

l Ericū iurantē. si ne solēnitate. tunc n. depositōem inducit. ar. xxvij. di. §. ult.

m Inter epulas. ō p. di. v. nullus.

n Iquis p ca pilluꝫ. sm leges qui sic iu rat: ultimo supplicio pu nit: ī auē. ut nō luxurīet ī nām circa medū.

o Nō manifestauerit. q̄ aliqs cogit accusare: ij. q. vij. qua, ꝓpt. xxiij. q. iij. tam sacerdos. i. q. i. gsqs. Sed ī nemo in uitus accusare cogit⁹ C. ut nemo inuit⁹ agere uel accu. cōpell. l. i. ⁊ fu rē nemo cogit indicare uel accusare. ff. de ꝓcr. vb. solēt. Sed pōt dici: q̄ iudicis officio cogi pōt sed nō iure actōis. illud tñ credo q̄ denunciare cogit aliqs sm cōez opi monē quā notaui. ij. q. i. si peccauerit.

quantū pōt: ut nō ea vrat: nisi necessitas cogat: videlicz cū videt pigros eē hoies ad cre dēdū: qō eis utile ē credē: nisi iuratiōe firmet. Ad hoc uti q̄ ptinet qō sic dr: Sit āt ser mo vester ē est: nō nō. hoc bo nū ē ⁊ appetendū: qō aūt am plius ē a malo ē. i. si iurare co geris: scias de necītate vēire infirmitatis eoꝝ qbus aliqd suades: q̄ infirmitas vtiq̄ ma lū ē: vñ nos quotidie liberari pcamur: cuꝫ dicimus: Libera nos a malo. Itaq̄ ñ dixit: qō aūt amplius ē: malū ē. tu enim malū non facis: qui bñ vteris iuratione. Item aug. in ser mone dñi in monte. li. i.

Iurare non est peccatum.

Um malū nō facis: q̄ vteris bñ iuratione: q̄ zli ñ bona tñ necessaria ē: ut alteri ꝓsua deas qō utiliter ꝓsuades. sz a malo ē illius cui⁹ infirmitate iurare cogeris Item tez hiero. sup hieremiā. Per deū iura re ꝓmittit: ne v idola iuretur

Turabūt: vivit dñs in ve ritate ⁊ in iudicio ⁊ in iu stīcia: ⁊ bñdicēt eū gētes ipm q̄ laudabūt. quō g⁹ euāgeliū iurare nos ꝓhibet: sz hic iura mentū ꝓ ꝓfessione dr ⁊ ad cō dēnatōnē idoloꝝ p q̄ iurabat israel. deniq̄ offendicula au ferunt: ⁊ iurat p dñm deū. qō q̄ dr: vivit dñs i testamto ue teri iusiurādū ē ad ꝓdēnatio nē mortuoꝝ deoꝝ p quos iu rauit ois idolatra Item tē hie ronymus sup matheū. li. i.

Infirmus iurare conceditur

Onsidera q̄ saluator ñ p deū iurare ꝓhibuit: sz per celū ⁊ terrā ⁊ p bieroſolymaz ⁊ p caput tuū. ⁊ hoc q̄si ꝓnul fuerat lege ꝓcessū: ut quō vi ctimas deo imolabāt: ne eas imolarēt idolis: sic ⁊ iurare p mitteret p deū: ñ q̄ recte hoc facerēt: sz q̄ melius ē deo id exhibē q̄ demonijs. Item tē ex ꝓci. cartha. viij. Excōicetur

clericus p creaturas ꝓtinaci ter iurans.

Lericū p creaturas iurā tē acerrime eē obiurgan dū: si ꝓstiterit in vitio excōicā dū: inter epulas vo cantantē supdicte sñie seueritate coer cēdū decernim⁹ Item tē pi⁹ pa. Sic⁹ deponat laic⁹ anathēa tizet p capillum uel caput dei

Jqs per capillū dei uel caput iuranēit uel alio mō blasphemia ꝓtra deū usus fuerit: si in eccl̄astico or dine ē: deponat. si laic⁹ anathe matizet. ⁊ siqs p creaturas iu rauerit: acerrime castiget: et in ī id qō synodus diiudicaue rit: pēiteat. siqs āt talē hoiem ñ mānifestauerit: ñ ē dubiū: gn diuīa ꝓdēnatiōe coerceat. sz si eps ista emēdare neglexēit acerrime corripiat. Uerit gs magis teneat: an ille qui p deū: an ille q̄ sup sacra euāge lia iurat. hnic qōni ioannes chrysō. rndit dicēs. Nō ē ma ius ꝓ euāgeliū qs p deū iurare

Jaliq̄ causa fuerit: modi cū videt facē q̄ iurat per deū: q̄ aūt p euāgeliū mains aliqd fecisse videt: qbus dicē dū ē: stulti: ꝓpter deū scriptu re sicte sūt: ñ deus ꝓpter scri pturas Item tē hiero. Nō solū in altari uel reliquijs: sz etiaz cōi loquela piurū caueatur.

Habemus in lege dei scri ptū: ñ piurabis in nomine meo: nec pollues nomē dī tui inuanum. Jō admonēdi sunt oēs: ut diligēter caueāt piuri um: nō solū in altari seu scōz reliquijs: sz etiaz in cōi loqla. Item tē isidorus sñiaz li. ij. Nō phibz de⁹ iurare sz peierare.

Non est ꝓtra dei ꝓceptuꝫ iurare: sz dū iurādi usum facimus: piurij crimē incurri mus. Item aug. de verbis apostoli sermone. xxviij.

Juratio non est peccatum.

Jpeccatum esset iuratio: nec in veteri lege dicere⁹:

Jaliq̄. mo dicū. q̄tum ad vulgares.

Maius. j. e. q v. q piurare. ō sed illud de iudicio eccl̄e: istud ō iudi cio dei. uel dic q̄ q iurat p deū ñ so lēnit min⁹ peccat q̄z si solēnit p euā geliū. sz si utrūq̄ iuramētū ē solem ne: magis peccat q iurat p deū.

Propter scri pturas. h pz: q̄ e que obligat q iu rat p deū: hoc q iu rat p euāgeliū. sz si p deū iuraret ñ solēnit: ⁊ p euāge liū solēnit vl ecō uerso: magis est obligat⁹ q̄ ad ec clesiā soleniter iu rās: sz q̄tū ad de uz equalit: eē qui cleri. vl vo. rur⁹.

Sz obiicit quāto sācti⁹ ē p qō iurat tāto magis ē pe nale piurīū: ergo magis obligato riū: ut. j. e. mouz. sz illō ītelligo cuz iurat illicite. ⁊ ha bet respect⁹ ad so lā creaturā. h pz q̄ nō ē licitū iura re p creaturas: ni si i iure exp̄matur q̄ possit fieri p euā geliū p altare per crucē. j. e. hēm⁹. ⁊ q. v. q piurat. ⁊ j. e. si aliq. ⁊ p salu tē ꝓncipis: ut. i. q vii. quoties. sz le geret tū vī q̄ pōs fit iurari p creatu ras: ut. ff. de iure iur. l. ij. §. ult. ⁊ l. g p saluté. sz p mē bza dei ñ ē licitū iurare: ut i auē. ut ñ luxurīet hoies ī nāz. coll. vi. cir ca medū.

Habemus.

t NOn est.

u SZ peccatuz. ꝓcipe.k. qz ñ ē peccatū qđ deꝰ vult fiue legesꝫ ut xxvi.di. deinde. & q peccat legiſ au ctoritate nō peccat: ut. xxiij. q. iiij q peccat.

x CAd me. fiē diē canó: q̄ aliqs dī mutari potuis q̄ mutare .vij.q.i. mutatiões .et.c. ſcias.

a QUāuis reciam⁹. miſi cū ſcim⁹ aliquem falſū iurare. & tūc n. ꝓhibemur reciꝑe iuramētum ut. j.c.q.v. q erigit. vel ſcimus ali quē cito poſſe labi i piurīū: ut erū ꝺ coha. cle. clericos. Et ē b ar. q coipſo ē aliqd hītū qđ ñ ē. ꝓhibi tū: ut .xxvij.q.ij. ler diume. xxvij. q.i. ſū nūc. Et ar. q̄ añcedēs é licitū: nō tñ ꝓñs. ſic xxiij.q.i.qđ culpa iuri ſi.

b QUouet. bis. plꝰ .n. peccat q ſi duobꝰ peccat q̄ q̄ uno. xxiij. di. c.i.

c CSociat. & ita obligat iuramētū qđ fit p falſos deos. & nō obſtat. ff ꝺ iureuꝭ. l. ſi erit §. penul. ubi dī q nō valet iuramētū qđ fit p falſos deos: q̄ ibi loqꝫ de hoīb⁹ euāſdez fidei.

d CNeq; ꝺ ñdet tacite qđi: cū pagani ñ habeāt fidē: qđ o dicis eoſfrāge fidē. Ad hꝰ ñdet: q̄ ꝺ non agit de fide ꝺtrū non ꝓiurabis reddes dño iuramēta tua. ¶Non.n. peccatū nobis ꝓciperet. Itez ñ vobis dicim⁹ nos ñ iurare. ſi enī hoc dicimus: mētimur. q̄tū ad me ptinet ñ iuro: ſed q̄tum mihi videt magna neceſſitate compulſus: cū uideo niſi faciā mihi nō credi: & ei q mihi nō credit: nō expedire qđ nō credit hac ꝓpenſa rōne & ꝓſideratione librata cū magno timore dico coꝝ deo: aut teſtis ē mihi deꝰ aut ſcit chriſtus: q̄ ſic ē in meo aīo. & ideo qđ plus ē id ē qđ amplius ē: q̄ ē eſt: ñ ñ ſed hoc qđ amplius ē: a malo ē nō iurantis ſz nō credentis: ex ꝓmiſſis colligitur: q̄ iurare nō eſt peccatum: ñ tñ tanq̄ bonū ē apprendū: ne ꝓſuetudine iurādi labaſ in piurium. ſed cū dicaſ ꝓcedere a malo nō credētis: videt: q̄ ſi iurare peccatū nō ſit: iuramentuz tñ recipe malū ſit. ſz noie mali nō malicia ſit: ſz peccati pena intelligīt. ex penali enim infirmitate incredulitas illa ꝓceſſit: qua ad iurandū cōpellimur. ipm aūt iurare ſiē peccatū non eſt: ita iuramentum ab aliquo recipe malū nō eſt.

Uñ aug. ſcribit ad publicolā

Jūramēta accipe non ꝓhibemur.

QUanuis dictū ſit: ne iuremus: nuſq̄ me i ſcripturꝭ ſanctis legiſſe memini: ne ab aliquo iurationē recipiamus Sed q̄ritur an ſit intendū fide eiꝰ: q̄ p demonia iurat. De his itaꝫ ſcribit augū. ad publicolam. Licet uti hac eius: q ut ea ſeruet p demōia iurat

QUouet te vtq; eiꝰ fide vtē dū ſit: q ut eā ſnet per demonia iurauerit. ubi te volo ꝓius ꝓſiderare: utꝝ ſi qſpiaz p deos falſos iurauerit ſe fidē ſeruaturꝝ: & eā ñ ſuauerit ñ tibi videt bis peccaſſe: ſi. n. tali iuratione ꝓmiſſā ſuaret fidē: ió tñ peccaſſe iudicaret. quia p deos falſos iurauerit illud aūt nemo reꝓhenderet quia fidez ſeruauit. nūc uero qz & iurauit per quos non debuit & ꝓtra pollicitam fecit fidem: qđ non debuit: bis ntiq̄ peccauit. ac p hoc q vtiq̄ fide illius: quē ꝓſtat iuraſſe p falſos deos: & utitur ñ ad malū ſed ad bonū & licitū: non peccato illius ſe ſociat q per demonia iurauit: ſz bono pacto eius quo fidez ſeruauit. neq; enim hic eā fidē dico ſeruari qua fideles vocātur: q̄ baptizaſ in chriſto. Illa.n. longe alia ē longeq; diſcreta a fide hūanoꝝ placitoꝝ atq; pactorū. verūtñ ſine vlla dubitatione min⁹ malū ē p deos falſos iurare veraciſ: q̄ p deū uerū fallaciter. q̄to enī q̄ qđ iuraſ magis ſanctū eſt: tāto magis ē penale piurium. Alia q̄ſtio ē: vtrum non peccet q per falſos deos ſibi iurari facit: qa ille q ei iurat per falſos deos quos colit: cui cōni ꝓnt illa teſtimōia ſuffragari: q̄ ipe cō memoraſti de laban & abimalech: ſi tñ abimalech p deos ſuos iurauit. ſiē laban p deuz ſocoth. Sicut ēt cū in libro machabeoꝝ romāi leganſ pace firmaſſe cū iudeis: itelligēdi ſūt iuraſſe p falſos deos: ſicut & iudei iurauerūt p deū veꝝ: ſic ēt & ꝺ iuramēto qđ fit p creaturas: intelligēdū ē: q̄ ipm quidem iurare p creaturas malū ē: qz a deo ꝓhibitū ē: ſz fuare qđ iuraſ bonū ē: ut eni teſt pcm̄ mēdacij & dolo ſitatiſ Sz obijcit q̄ ioſeph vir ſcus p creaturas iurauit: dū dixit fratribus ſuis: p ſalutē pharaonis nō exibitis hinc. Sed ſciēdū ē: q̄ ſancti ñ tā p creaturas q̄ p creatorē creaturarū iurabāt: nec in creaturis aliō q̄ creatorem iparum venerabāt. ſicut ioſeph qui p pharaonem iurādo hoc in eo veneratus eſt: quod dei indicō poſitꝰ erat in infimis. vñ apls ait: Omnis ptās a dño deo ē ſz ꝺ alia fide. Multiplex. n. dī fides. qñq; idē ē fides q ſacm baptiſmi ut. xlv. di. de iudeis. Jt dī fides caſtitas tota: ut xxvij. q.ij. iuges. Jt dī fides ſecuritas ſiue pactū: ut. xxiij. q.i. noli. Jt dī fides ꝓſcia ut ibi: oē qđ nō ē ex fide peccatū ē: ut. xxvij. q.i. §.i. Itez dī fides habitꝰ mentis bñ ꝓſtitute. Itez dicit fides credulitas ſm quā credim⁹ illud qđ non videm⁹: ut ibi fides nō hz meritū &c. de pe. di. iiij. §. in domo.

e CVeracit. q̄ eſt ſi falſacit iuret p deos falſos & ita piurū ꝓmittit qui uez iuret p deos falſos

f CMagiſ. hec dictō magis nō ꝓpatiue ponit ſz abnegatiue: q̄ falſi dei nō ſunt ſancti.

g CPenale. i. maiori pena. dignum. q̄to. n. res ē ſanctioꝝ vl melioꝝ: tanto ē maiꝰ peccatū offendē eaz q̄ alia: ut. xvij. q. iiij. ſicut qui. & j. e. q. v. q peruirat.

h CPerinriū. i. temerariū iuramētū & ſic dñs ad aptaſ rō ſequēs.

i CDe laban. ſed nōne ille peccat q p deos falſos iurat: ergo & ille peccat q recipit tale iuramentuz: ut. j. e. q. v. ille ſz dic q̄ lz ille peccet: tñ ꝓmittit tale iuramētuz: cū aliter nō poſſit adhiberi fides dictis ſuis. ꝑterea ſi iuraret p deum uerū facilꝰ obuiaret tali iuramēto: & tñ magis peccaret.

k CPer ſalutē. & i cano ne p ſalutez dñoꝝ iuraſ ut. i. q. vij. quoniēs.

l CIn iſimis. al. mēphiſ q̄ erat caput regni pharaonis.

m CDuplicit. & ita q̄q; duo mala rōe ꝓiūctionis nō equiualēt alteri eoꝝ per ſe: ſic extra de offi. iudi. deſ. ſuper. §. ſi vo.

a Pdicādum. qua
lem. ad numerum
annoꝝ hoc itelligenꝫ
ciū ad aſperitatē pe
nitēte. naz regulariter
p quolibet mortali de
betur ſeptēnis penitē
tia: niſi dignitas delin
quētis uel qualitas deli
cti aliud ſuadeat. xxxiij.
q.ij. hoc ipſuz. ⁊ lxxxij.
di. p tēpbyter. ⁊ xxvij. q.
i. deuotā. vnde lz ſeptē
nis penitentia imponat
p periurio ſicut p hoi
cidio uł adulterio: aſpe
rioꝝ tñ penitētia ipoñ
p adulterio uel homici
dio: q̄z p periurio: ⁊ du
rioꝝ p homicidio q̄z p
adulterio: ut. xxxiij. q.ij
ſi quod. io.

b Repellēdus. ar. ali
quē cōpellēdū ad pñaz
vi. q.i. illi qui.

c Quod aūt. dic q̄ri
turan ſit periurus q
iurat falſuz quod putat
verū. ad qđ notanduz ē
q̄ quattuoꝝ mōis dicit
cōmitti periurū. vno mō
ut ſigs falſum ignorans
iuret: ⁊ illō nullo mō eſt
peccatū: ut. j. e. beatus
ſcō mō dicit periurium
tñ falſum iuramentum
ſciēter factū: ⁊ illud ſēp
eſt peccatuz ⁊ mortale:
ut. j. e. homines. tertio
mō dr periurū ſdſcretuz
iuramētū: ⁊ illud q̄nq̄ ē
peccatū mortale. j. e. q.
iij. q. ſacramento. q̄nq̄
venale: ut. xxv. diſt. §.
alꝫ ea. quarto loco dr p
iuriū trāgreſſio iuramē
ti: ⁊ illud q̄nq̄ nullū pec
catū eſt ut in illicitis: ut
j. e. q. iij. in malis. q̄nq̄
eſt mortale: ut. j. e. q. iij
ſiquid.

Item chriſtus pilato: Nō ha
beres in me poteſtatē: niſi eēt
tibi data deſup. deus aūt per
creaturas iurare ꝓhibuit: ne
uel moze gentiliū aliquod mu
men deitatis creaturis ineſſe
crederet: uł ne creaturas cō
temptibiles iudicādo per eas
ꝓmiſſa. p nihilo duceremus.
Oz quēritur qđ grauius ſit:
an p creaturas an p creatorē
iurare fallaciter: duplicit. n.
reus eſt: qui p creaturas iu
rat mēdaciter: q̄ ⁊ ptra ꝓhi
bitionē iurat: p quod ſibi iura
re nō licet: a quo peccato eſt
imunis: qui nō niſi p creatorē
iurat: ⁊ ꝓximū dolo capit: qđ
facit etiam per creatorē men
daciter iurās. ſed peririū tan
to magis penale ē: quāto ſan
ctius illud p quod iurat: ap
paret. q̄ ⁊ ſi p creaturas men
daciter iurās dupliciter pec
cet: grauioꝝ tñ ſe ſubijcit pe
ne: qui p creatorē iurat men
daciter. Periurij aūt pena
grauiſſima ē. quā ſiquis timeſ
ad ꝓfeſſionē venire noluerit
a fideliū ꝓſortio ē abijciēdꝰ.
Unde eutic̄ianus papa.

Si fideliū ꝓſortio careat: q̄ pe
nitētiā periurij agere noluerit.

Predicandū eſt etiam: ut
periurium fideles caueāt: ⁊
ab hoc ſumope abſtineāt: ſci
entes hoc grāde ſcelus eſſe
⁊ in lege ⁊ in ꝓphetijs et in
euāgelio ꝓhibitū. Audiuimꝰ
aūt quoſdā puipendere hoc
ſcelꝰ: ⁊ leue quodāmō periꝛ
ꝓnie modū imponere. q̄ etiaz
noſſe debent talem de periurio
pñiam imponi debere: ſicut
de adulterio ⁊ de fornicatio
ne ⁊ de homicidio ſpōte com
miſſo ⁊ de ceteris criminali
bus vitijs. Siquis vō ꝓpetra
to periurio aut quolibet crimia
li peccato timens pñiam lon
gam ad ꝓfeſſionē venire nō
luerit: ab eccleſia repellēduſ
eſt ſine a cc̄ione et ꝓſortio fi
deliū: ut nullꝰ cū eo ꝓmedat:
neq̄ h bat: neq̄ in domo ſua
eum recipiat.

Quod aūt periurium ſit
falſū iurare: facile pro
batur. Ait enim aug.
in libro pſalmoꝝ ſup: dñi eſt
terra. Peierat qui aliter fa
cturus eſt q̄ promittit.

Si dolo iurat q aliter fa
cturus ē: q̄z pmittit cū pju
riū ſit nequiter decipere cre
dentē. Item hieronymus ſu
per hieremiam. li. iij.

Quos
debeat hr̄e comites iuriū.

Animaduertēdum ē: q̄ iuſ
iurādū hos hēat comites
veritatē: iudiciū: atq̄ iuſticiā
ſi iſta defuerit: nequaq̄ iura
mentū erit: lz periū. Item
qui falſū iurat mētitur. mētiē
do. aūt iurare nihil aliud ē: q̄
peierare. cū ergo homines q
loquūtur mendaciū: pdendi
ſūt: iuxta illud pſalmiſte: per
des oēs qui loquūtur menda
ciū: multo magis damnabiles
ſunt: q mentiēdo deierare cō
cuncūt: q̄ nomē dei ſui in va
nū aſſumūt. Sed aliud ē fal
ſū iurare: aliud iurare in do
lo. non. n. oīs qui aliter factu
rus ē: q̄z promittit: in dolo iu
rat. Licet enim apl̄s aliter fa
cturus eſſet: q̄z pmitteret co
rinthijs in ꝓma epl̄a: cuz ait
veniā ad vos: non tñ in dolo
iuranit: aut mēdaciter pmiſit
Ille enī in dolo iurat aut mē
daciter. pmittit: in cuius mē
te ē nō ſic ſe factuꝝ: ut pmit
tit. Ille aūt qui pmittit falſū
qđ putat eſſe veꝝ: nec in do
lo iurat nec mēdaciter. pmit
tit. Uñ augu. de verbis apl̄i
ſermone. xxviij. De eo q iu
rat falſū: qđ putat verum.

Omines falſū iurant: uel
cū fallūt uel cū falluntur.
putat hō veꝝ eſſe: qđ falſum
ē: ⁊ temere iurat: aut ſcit uel
putat falſū eſſe: non tñ p ve
ro iurat: ⁊ nihilominus cū ſce
lere iurat. diſtāt aūt iſta pju
ria: que duo cōmemoraui. fac

d Si dolo fa
cturus ē. i.
quia aliter ꝓpo
nit facere.

Deiſ.

e Nequit. ſ. hr̄e
animū decipien
di. ſi. n. nō hēret
animū ſec⁹ eſſet:
ut. j. e. negs.

f Animaduertē
dum. verita
tem. i. ſciam ve
ritatis. j. e. ne qs
ſed veritas rei nō
ſufficit: niſi adſit
ſcia: ut. j. e. ho
mines: ſic ⁊ veri
tas ſcie ſufficit:
ut a furto excuſet
ſ. ſi credo dñm p
miſſurū: ut. inſti.
de obl. que ex de
licto naſcūtur. §.
placuit.

g Judiciū. i. di
ſcretionem.

h Atq̄ iuſticiā.
i. ut iuſtū ſit ⁊ lici
tum q̄ iurat.

i Omines. h
oſtēdit tres
modos periurij.

k Putat. pmū.

l Et temere. i. i
diſcrete.

m Aut ſcit. qđ
iurat. i. quod ve
rū eſt.

n Que duo. id ē
ſub ſecūdo ꝓpre
hēdit ⁊ tertiū.

o Velit. q̄ ipm
peccare nemo p
ſe vult: ut. xv. q. i.
merito.

p ¶ Linguam. ficxv.q.vi.c.i.

q ¶ Sa͂ut. instituta. ex hoc dicto augustini se quis q̃ q mẽtiꝝ nihil dicit: q2 nõ dicit id qõ uor significat: sicut ꝟ dicit. aliud. n. cogitat mẽte q̃ ore pferat. Itẽ id ñ dicqõ cogitat: quia vor illud nõ significat: nec dicẽ illõ qõ uor significat q2 illud nõ itẽdit ergo nihil dicẽ: ut ff. de reb9 du. l. i ambiguis.

r ¶ Institutа. sẽp ergo i ꝓmulgatis uel i rescriptis ꝑtabũt ꝟba ad id ad qõ stituta sũt: ut ꝟ. c. xxxvij di. relatũ. c semp ad cõez intelligẽtiã c. ex de spõ. ex lris. c. ff. ꝟ le. ii. nõ aliter. sed ꝟplerũq̃ dũ ꝓpriꝫ ꝟbor attẽditur ꝑtatis sẽsus amittit ex ꝟ ver. sig. ꝓpter ea. naz pon9 mẽs attẽditur q̃ ꝟba cõsiderãda sũt: ut. j. e. q v. humane. c ꝟ verũ intellectũ sit interꝓretatio: ex de postula. ꝑla. ad hc circa fi. c potius ꝟsideradũ est qd testator sẽserit: q̃ ipa uocis significatio: ut. ff. de fũ. instructo. l. cũ de lamonis. ꝟ. afinaz c hec ꝟa sunt: missi interꝓretatio a iure habeat: ut. xx. q. ij. puella.

s ¶ Furtũ. xiij. q. v. forte.

t ¶ Ad animũ. ar. pl9. ꝟsiderari animũ uel opinionẽ q̃ factũ vel veritatez: ut ex de bi illũ iurare: qui verũ putat eẽ ꝓ quo iurat: nerũ putat esse c tñ falsũ est: nõ ex animo iste ꝑiurat: fallit. hoc ꝓ vero hz: qõ fallũ est: nõ, p re falsa sciẽs iurationẽ interponit. Da aliũ qõ scit falsũ esse c dicit uerũ esse: c iurat tanq̃ vex sit: qõ scit falsuz eẽ. Videtis q̃ ista detestãda sit belua c de reb9 hũanis exterminãda: qs enim fieri uelit oẽs homines detestant talia. fac aliũ: putat esse falsũ: c iurat tã q̃ vex sit. forte uex est: uerbi grã: ut intelligas: ꝓluit in illo loco: interrogas hominẽ: c dicit ꝓluisse c ad negociũ eius cõpetit: ut dicat ꝓluit: hz putat nõ ꝓluisse ꝑiurus est. Interest quẽadmodũ ꝟbũ, pceat ex animo. reã linguã ñ facit: nisi rea mẽs

Quia ergo mẽs huius ñ erat rea: nesciebat enim falsũ esse qõ iurauit eẽ verũ: nec temere uel negligẽter hz cũ magna diligẽtia videbat sibi deꝑhendisse uex: qõ iurauit falsum: ꝑiurij reus nequaq̃ ẽ iudicãdus. ¶ tem q dr q falsuz iurat mentit: nõ vniuersaliter hoc intelligi dz. nõ enim ois q falsũ dicit mentit: sic nec ois qui mẽtitur falsum dicit. ¶ nde augustinus in enchiridion.

Non est mentiri dicere falsum quod putat uerum.

¶ Sa͂ut qui mẽtitur: cõtra id qõ animo sentit loquit uolũtate fallẽdi. et utiq̃ ꝟba ꝓptereа instituta sũt. nõ ut ꝑ ea se inuicẽ hoies fallãt: hz ut eis quisq̃ in alterius noticiaz cogitatiões suas ꝑferat. nerbis ergo uti ad fallaciã nõ ad qõ sunt instituta peccatũ est. nec ideo ullũ mendaciũ putãdũ est nõ esse peccatũ: q2 possumus aliqñ alicui ꝓdesse mẽtiendo: ꝓssumus enim c furãdo. si paup est cui palã datur: sentit cõmodũ: c dines cui clã tollit nõ sentit incõmodũ: nec ideo tale furtum quisq̃ dixit peccatum nõ esse. c infra: nemo mentiẽs iudicãdus ẽ qui dicit falsum qõ putat uex: quãtum in ipo ẽ non fallit ipe hz fallitur. nõ itaq̃ mẽdacij hz aliqñ temeritatis arguendus est: qui falsa incautus credit: ac ꝓ ueris hz. potiꝰ q̃ ecõtrario q̃tum in ipo est: ille mẽtit: qui dicit tanq̃ uex: qõ putat falsũ. q̃tuz enim ad animũ eiꝰ attinet. q2 nõ qõ sentit hoc dicit: non uex dicit: q̃uis veruz iueniat esse qõ dicit. nec ullo mõ liber ẽ a mendacio: q ore nesciens vex loquit: sciẽs ãt volũtate mentit. ñ ꝓsideratis itaq̃ rebus ipis: de qbus aliqd dr: sed sola intẽtione dicẽtis: melioz est qui nesciẽs falsum dicit: qñ id vex putat: q̃ qui mentiẽdi animũ sciens gerit: nesciens vex esse qõ dicit

¶ tẽ gelasius papa. Nõ mẽritur: q animũ fallẽdi non hz.

Beatus paulus apls nõ iõ qõ absit fefellisse credendus ẽ aut sibi extitisse ꝓtrariꝰ qñ cum ad hispanos se ꝓmisisset iturũ: dispositione diuina maioꝛibꝰ occupatꝰ ex causis implere nõ potuit: qõ ꝓmisit. q̃tum enim ipius voluntatz interfuit: hoc ꝓnunciauit qõ reuera uoluisset efficẽ. quantũ enim ad diuini secreta cõsilij: que ut homo oia nõ potuit licet spiritu dei plenus agnoscere: supna ptermisit dispositione ꝑuentus. Nec q2 beatꝰ petrus apls ꝓ affectu diuine reuerẽtie ipsi dño respondit: Non lauabis mihi pedes in eternũ fefellisse qõ absit aut in sua putabit minime ꝓstitisse sẽtia: q2 mox eidẽ diuine nolũtati cesserit: c qõ se dixẽat nõ esse factuꝛ causis astrictꝰ hũane salutis passus ẽ voluntate ꝓna faciẽduz. ¶ lle ergo falsũ iurãdo mentit: q scit falsũ esse: qõ iurat. Est enim mendaciũ ut augu. ait falsa significatio vocis cũ volũtate

gu. nup. iij. q. vij. §. tria i. q. i. fig a simoniacis.

u ¶ Intentõe. sec9 est in furto: q2 licet aliqs credat inuito dño rez eius tractare: tñ nõ cõmittit furtũ si dño placet: ut in sti. de obli. que ex delic. nal. §. placuit.

x ¶ Eat9. diuina: q2 oia vincula hũana frangũt. xix. q. ij. due sunt. c fm quã dispositõem est licitũ qõ al' est illicitum: ut. xiiij. q. v. dixit. c ẽ ar. bic ꝓp in oi uoto vsuacra mẽto itelligũt huusmõi generales ꝓditões: si ꝰ us voluerit: si virero: si potero: ut. j. e. negs. et xxvij. q. ij. §. cum ergo. c ff. q satis. da. co. l. ult. et etiã hec si marito placuerit. xxxiij. q. v. noluit. ar. ꝟ. xxxij. q. ult. c. ulti. ubi de hoc notaui.

y ¶ Maioꝛib9. ñ q fm canones excusãt qs a iuramẽto ꝓpter maioꝛa negocia: ut ex de iureiur. breui. c ex. e. querela. secus fm leges: q2 difficultas ꝓtestatõis ñ reddit stipulatõem inutilẽ: ut. ff. de ꝟ. ob. cõtinuus §. illud.

z ¶ Nõ lauabis. nec petrus fuit sibi ꝓtrariꝰ nec dño. dñs enim voluit ex hũilitate lauare pedes petri: sed petrꝰ ꝓpter reuerẽtiã noluit hoc. hz fuerẽtia c hũilitas sibi ñ ꝓtrariãt. Item sibi non fuit ꝓtrariꝰ: quia ꝓmo ꝓpter reuerẽtiã noluit. scõo ꝓpter obedientiam ꝓmisit lauari: c obedientia non est contraria humilitati uel reuerẽtie. simile superficiale cõtrarietatem. habes. viij. c. i. in scripturis. cuz suis cõcordãtijs.

a ¶ Ale. mẽdacium. stricte sumit ꝟ mẽdaciũ. largiꝰ sumit cũ dr falsitas ẽ veritatis ꝑmutatio: ut in auc. de fide instru. et cau. in ꝓm.

z Fallere. fallē aliquē i ꝯctu alicuius mīn⁹ peccatū ē: q̄ fal li ab aliquo circa articulos fidei i his q̄ spectāt ad fidē ñ mīt
a tū differūt iter se fallere ⁊ falli: ut. xxvi. q. i. si cupis.
IN qb⁹ reb⁹. sicut hoc: an planete moueāt ꝯ firmamē tū ul cū ipo: an hō ⁊ nō hō eāde spēm significāt
b Aliud. nota differētiā onē erroris: ut. xxxviij. di. q̄uis. ⁊. c. sedulo.
c IN ipsa. q̄ dicunt ⁊ nō credūt sicut i cōtractib⁹.
d Ubicūq; .i. qualiter cūq;.
e Fallat. siue p negligē tiam siue nō.
f Scīēcta sūt. q. d. mi n⁹ malū ē fallere i ꝓtractib⁹ q̄ falli i fide: et sic non obstat. xvi. q. i. si cupis.
g Rimū ē. religiōis sicut ieiunium nō esse passū vel nō esse natum de virgine. i. q. iij. §. no tādū.
h Cōditōe pot⁹ eniꝫ dꝫ oīa mala pati q̄ tali malo cōsentire. xxxij. q. v. ita ne aliquē.
i Ut nulli ꝓfit. ut ē mēdaciū detractōis vl fal si testis i cā criminali. sile dicler nō ē ferēdus qui vult obesse ⁊ nō ꝓdesse ff. de rei uē. in fūdo.
k Tertium. ut obsit. ut mēdaciū testis in cā pe cuniaria.
l Immū dicīā. tūc enī magis obesset.
m Dirū ē. quasi dicat miꝫ ē q̄ ita vult aliquis mētiri: vbi nulla vtīt vtilitas. q̄dā tamē dꝫ mereꝫ mendaciū.
n Placēdi. q̄ faciunt adulatōes ad hoc ut placeant: ut. xlvi. di. sūt nō nulli. tñ adulatio q̄q̄ est venīale peccatuꝫ: ut xxv. di. §. alīs.
o Dis oībus. q. d. ꝓcedēta sūt mortalia: sꝫ sequētia sūt venialia.
p Iniuste. sec⁹ si iuste: ut si fieret auctoritate iudicis.
q Septimū. i hoc dr̄t septimū a sexto: q̄ illud ꝓdest ad periculū plōe. sꝫ fallēdi. sꝫ cū fallē semp sit nociuitatis: falli aūt uel infirmitatis ul temeritatis: graui⁹ aūt fit q̄ ex volūtate: q̄ q̄ ex temeritate uel infirmitate ꝓcedit. aliq̄n ꝓtingit falli ul nullū uel minimū eē pctm̄: aliq̄n ex ipa rei uaria ꝓsideratiōe minus eē fallē q̄ falli. Ñ idē ang. in enchiridiō.

Falli in his que ad fidē ñ ptinēt: aut parū aut nullū est peccatū.

VTrum ꝙbus reb⁹ nihil iteresset ad capescēdū regnū dei: utꝫ credant an nō: ⁊ utrū ꝓputent an falsa: in his errare ⁊ aliud ꝙ alio putare: ñ ē arbitrandū eē pctm̄: aut si ē: mīmū eē atq̄ leuissimū. Ydē i eos.

In his q̄ ad fidē ptinēt: grauius ē falli q̄ alios decipere

VTrum ipaꝫ ꝓsideratione reiq̄ dicūt: tātū interest: q̄ siue q⁹ fallat siue mētiat: ubicūq; falli q̄ mētiri min⁹ ē malū q̄ tū ptinet ad hois uolūtatē. tñ lōge tolerabili⁹ ē in his: q̄ a religione seiūcta sūt mētiri: q̄ in his sine quoꝫ fide ul notīcia de⁹ coli ñ pōt falli. Item qō dr̄: pdes oēs q loquūt mēdaciū: ñ de oī mēdacio intelligēdū ē. sūt. n. q̄dā mēdacia: in q̄bus tñ sit aliq̄ culpa: nō tñ dānabilia sūt: imo ñ tanq̄ mēdacia hnda sūt. Sūt ⁊ alia mendacia q̄ sūt graniores culpe: ꝺ q̄bus intelligit: pdes oēs qui lo. men. ut aūt appareat q̄ mēdacia sint vēialia ⁊ q̄ dānabilia: distinguēdū ē: quot sint genera mēdacij. De q̄bus augusti. scribit in li. de mēdacio

Quot sint genera mendacij.

RImū ē capitale mēdaciū lōge fugiēdū: qō fit i doctrina religiōis. ad qō mēdaciū nulla ꝓditiōe quis dꝫ adduci. Secūdū: ut si aliquē ledat iniuste: qō tale est ut nulli ꝓsit ⁊ obsit alicui. Tertiū: qō ꝓdest alteri: ita ut obsit alteri q̄uis ñ ad īmūdiciā obsit corꝓalē. Quartū sola mētiēdi fallēdiq; libidie: qō miꝫ mendaciū ē. Quintū qō fit placēdi cupiditate ꝺ suaui eloquio His oībus penit⁹ enitatis at q̄ reiectis: sequit sextū gen⁹ qō nulli obest ⁊ ꝓdest alicui: uelut si qnispiā pecuniā alic⁹ iniuste tollēdā sciēs: vbi fit ne scire se mentiat. Septimū genus mēdacij ē: qō ⁊ nlli obest: ⁊ ꝓdest alicui: uelut si nolens hoiem ad mortē quesitū ꝓdē: mentiat. Octauū gen⁹ mēdacij ē: qō ⁊ nulli obest ⁊ ad hoc ꝓdest: ut ab īmūdicia coꝛpali aliquē tueat. Nō ē igit mētiēdū in doctrina pietatis: q̄ magnū scel⁹ est ⁊ primū gen⁹ detestabilis mēdacij. Nō ē igit mētiendū secūdo gñe: q̄ nulli facit iniuria. Nō ē mētiēdus tertio gñe: q̄ nulli cū alterius iniuria ē ꝓsulēdū. Nō ē mentiēdū q̄rto gñe ꝓpt mēdacij libidinē: q̄ ꝓ seipsam vitiosa est Nō ē mētiēdum q̄nto gñe: q̄ nec ipa veritas placēdi causa hoībus enūciāda ē: q̄to min⁹ mēdaciū: qō ꝓ seipm q̄ mēdaciū ē: utiq; turpe ē. Nō ē mentiēdū sexto gñe. neq; n. recte testimonij ꝟitas ꝓ cuiuscūq; tpali cōmodo ac salute coꝛpis: ad sempiternā ꝟo salutez null⁹ ducēdus ē opitulāte mēdacio. Neq; septimo gñe mētiendū ē. ñ. n. cuiusq; cōmoditas aut sal⁹ tpalis pficiēde fidei ꝓferēda est: nec se q̄q̄ increcte factis nr̄is tā male mouēri sētiat: ut fiat etiā aio deterioꝛ lōgeq; a pietate remotioꝛ. Nec octauo gñe mētiendū ē: q̄ ⁊ in bōis castitas animi pudicitie corpis ꝓferī: ⁊ in malis qō ipi facim⁹: eo q̄ fieri finim⁹ nobis dānabili⁹ ē. In his aūt octo generibus tāto istud ad euitandū periculū damni.

r Et nulli. Ḃ dr̄ q̄ nulli obest: ⁊ tñ obest ei q mentit ⁊ sic ē ar. q̄ ipa ꝓsona de qua fit sermo usꝫ ad quā fit ſmo: nō ꝛcludit i gnāli ſmone. fiste. ff. cōia. p. quicqd uēditoꝛ. ar. ꝺ. xxvi. dist. deinde. ⁊ ff. ꝺ pig. paulus. §. ulti. ubi dr̄ q̄ si fuus obligauerit oīa bona dñi sui: ipse intelligit ob ligari.

s Ab īmūdicia. ut si nolēs ꝺbere cū solutꝰ: dicā eā esse uiugatā. ⁊ ꝓ dest istud et ad ꝓseruādā pudiciti am. Et nō q̄ hec tria mēdacia ib⁹ ꝙueniūt q̄ ꝓ ea alicui ꝓdest mētiēs ſꝫ nulli obest. Sꝫ differūt i hoc: q̄ vnū. ꝓdest ad ena dēdū dānū reī: aliud ad euitandū piculū vite. ētiuꝫ ad pudicitiā conseruādā.

t Cū alter⁹. sic xiij. q. v. dentiq; ri. q. iij. figs do. pi culosa ē. n. tal cō pēsato. xiij. di: q̄ ait. pōt tñ fibi ali qs ꝙsulē cū alt⁹ ⁊ iuria: dū tñ ñ eo ꝓpositō faciat: ut alū noceat: sed tñ ut sibi. pfit: ut ff. ꝺ aqua plu. ar. l. i. §. dentiq; nec tūc facit iuriam cuꝫ suo iure vtīt: ut ex de elec. cuꝫ ecc̄la. ⁊ ex ꝺ app. bone.

u Placēdi. adulatiōis cā. ⁊ ē fisē xxxij. q. iiij. obiici unt. xcij. di. cantātes.

x Ad sempitnā. Sꝫ q̄lt pōt aliqs ad eternā salutez ducī ꝓ pctm̄: ꝓpo. idurē: ut si mona ch⁹ dicat regulā suā eē dulcē: ⁊ ꝓ tale mēdaciū lu-

creꝺ aliquẽ xp̃m.⁊ ẽ ſiñe.i.q.ij.ꝯpio.rlv.di. de iude/is.⁊ ſic patet ꝙ null⁹ ꝺz mẽtiri :ut ali⁹ periculũ co/poris uel rerũ euitet.xiij.di.ꝙ ait.⁊.j.e.faciat.

y ¶ Perficiẽde.i.ſalutẽ alĩ⁹ nẽo ꝺz p̃ferꝛ ꝓpe fidei.

z ¶ Factis.q.d. lz nos ꝺirim⁹ ꝙ.ne nemo ꝺz mentiri ꝓ uita alteri⁹: no tñ aliqs ita crude lis uel impius ſit ꝙ nõ defẽdat talem facto lz ẽbo nõ poſſit defẽdẽ.

z ¶ Quia ⁊ in bonis.i. int̃ bona.

ɔ ¶ Preferꝛ.ut.xxxij.q.v.tolerabilius.

a ¶ Dãnabilius. electiue ponit.⁊ ẽ ſenſus: malum qꝫ nos facim⁹.ſ. mẽdaciũ ẽ nobis dãnabile. lz qꝫ ſi nim⁹ fieri homicidiũ nobis nõ ẽ dãnabile.

b ¶ Recedit.non videt hoc uex qꝫ min⁹ peccat .vii. genere mẽdacij ꝙ .viij. qꝫ maius malũ uitat ꝓ ſeptimũ mẽdaciũ: ꝙ .viij. ad hoc ꝺico ꝙ receſſus iſte nõ conſideraꝛ ſm oꝛꝺinẽ mẽdacioꝝ quẽ ꝺic enumerat:ſed poti⁹ ꝓſideraꝛ circa ꝯlitatẽ ꝑmi mẽdaci. Nã ꝑmũ mẽdaciũ cõſiſtit i religione qꝫ maximũ eſt.vñ ẽ maximus pctm̃: ſic in hoc mẽtiri.quãto ergo magis recedeꝛ a religione tãto ẽ min⁹ pctm̃.vel ꝺicas ꝙ tria ultima pctã nõ ꝺifferũt int̃ ſe niſi ſm qualitatẽ facti.⁊ ita nõ ꝛ putat iſta tria mendacia ꝓ ꝺiuerſis.io.

c ¶ Um humilitatis.ſed nõne bonarũ mẽtiũ ẽ ibi recognoſcẽ culpã:ubi culpa nõ ẽ:ut.ſ.ꝺi.v.ad ei⁹ ꝛz.in.genere põt qs ꝺicere ſe eſſe peccatoꝛez: qꝫ nemo ſine crimine viuit:ut.xxv.di.§.criminis.et recognoſcẽꝺo i ſe culpã eẽ nõ peccat:ꝺũmõ hꝰ creꝺat ueruz eſſe qꝺ ꝺicit .xl.di.añ ꝺia.⁊.ij.q.vij. ꝯꝫ ſed ſpãlit ꝺicẽꝺo aliqꝺ pctm̃ ꝺe ſe cui⁹ ꝛriũ creꝺit mortalit̃ peccat. Sed obijcit ꝺe ſacerꝺote:q ꝺia criminꝫ ſpãlit ꝺe ſe ꝓfiteꝛ.ſed ꝺic ꝙ illuꝺ faẽ i ꝓſona eccleſie.nullũ.n.vicũ ẽ:qꝺ nõ repiaꝛ in aliquo mẽbro ꝑñt notari.cũ.n.qs peccat mortalit̃:ꝑmittit homiciꝺũ occiꝺẽꝺo aiaz ſuã.ꝑmittit fartũ:q ſe ſubtrahit ꝺeo.aꝺulteriũ:q recedit a ꝺeo ⁊ formicaꝛ cũ ꝺiabolo.furiũ:q fiꝺẽ.ꝑmiſſã i baptiſmo nõ ꝑuat.⁊ quoꝺ ꝺicit i ꝺicꝰ vitijs i qꝫ⁹ miſer hꝰ peccare põt ꝛc. ibi ꝑhẽꝺũt genera ſingloꝝ:⁊ ñ ſingla geneꝝ. tres.m.ſi inõi peccaꝺi.ſ.ꝺilectatõe ꝓſẽſu ope.j.ꝺ pe.ꝺi.ii.fiẽ.

d ¶ Falſitas.q: duo ꝛria nõ p̃ñt eẽ in vno ſubiecto:

e ¶ xxxij.q.i.cũ renũciatur. Incauti.

f ¶ On ita.

quiſqꝫ minus peccat: cũ mẽtiꝛ quãto magis a p̃mo recedit. Quiſqs aũt eẽ aliqꝺ gen⁹ mẽꝺacij qꝺ pctm̃ ñ fit: putauerit ꝺecipiet ſemetip̃m turpiꝛ: cuz honeſtũ ſe ꝺceptoꝛẽ arbitreꝛ alioꝝ ¶ rẽ aug. ꝺe vbis apli

Non licet alicui causa humilitatis mentiri.

Um hũilitatis cã mẽtiris ſi non' eras peccatoꝛ ante/ꝙ mẽtieris: mẽtiẽꝺo efficeris qꝺ euitaras. veritas ãt ipſa in te ñ ẽ:niſi te ita ꝺixeris pecca toꝛẽ:ut etiã eẽ cognoſcas. ueritas aũt ipſa ẽ:ut qꝺ ẽ ꝺicas naz quo ẽ hũilitas ubi regnat falſitas? ¶ tẽ gre. De eoꝺẽ

Ncauti ſũt hũiles: q mendacio ſe illaqueãt. ¶ tẽ aug. ſup ioannẽ. Nõ lz mẽtiri ut arrogantia euitetur.

On ita caueaꝛ arꝛogãtia ut ueritas relinq̃t. ¶ ꝺẽ in enchiriꝺion. Non omne mendacium eque peccatũ ẽ.

Jbi aũt nõ abſurꝺe niꝺetur: omne quiꝺ mẽꝺaciũ eẽ peccatũ. lz multuz intereſt quo aio et ꝺ quibus reb⁹ qſqꝫ mentiaꝛ. Non.n.ita peccat q ꝓſulenꝺi qũo ille qui nocẽꝺi volũtate mentiꝛ:nec tãtũ nocet qui viatoꝛẽ mentiẽꝺo in aꝺuerſuz iter mittit: ꝙtum is qui viã vite mencꝺacio falleꝛe ꝺeꝓuaꝛ. ¶ tem aug. in li. ꝺ ꝓfectu vitioꝝ atqꝫ virtutum. Nõ ẽ aliq̃ mõ qlibz ꝺcipiẽꝺ.

Nec artificioſo mendacio nec ſimplici vbo oz qnẽꝫ ꝺecipe: qꝫ qũlibet mẽtiꝛ qs: occiꝺit aĩam ¶ tẽ aug. in.v. pſalmo. Pro tali vita alicꝰ perfectus mentiri nõ ꝺebet.

Nec quis arbitretur perfectum ⁊ ſpũalem hominem pro iſta temporali vita morte cuius ſua uel alterius nõ occiꝺitur anima ꝺebere mẽtiri.

Jbi reb⁹ magis emz eſt mẽtiri ꝺe ꝺeo ꝙ ꝺe homine.

b ¶ Qui ꝓſulẽꝺi. rõe ꝓfiliꝫ nẽo peccat ul' obligaꝛ ꝺũmõ ñ ſit fraꝺulẽtũ: ut.ff.ꝺe re.iuris ꝓfiliꝫ.⁊ vbi al' ñ erat factur⁹ ille cui ꝓſulit:ut.ff.mãꝺati. ſi remunerandi.§. ſi tibi mãꝺauero.qñꝫ tñ renetur pl⁹ ꝓſulẽs ꝙ faciẽs: ut.lxxxvi. ꝺi.tãta.

Nec artificioſo.ut ſi hoc mõ ꝺicat: iſte equ⁹ neſcit ſcãꝺẽ arboꝛẽ itendẽs ꝙ neſciat ire ſup põtẽ:⁊ ubicũ qꝫ aliqs obſcure ul' ãbigue logit: ut.ff.ꝺe iure fiſci.ita.

k ¶ Mentiꝛ.ut ledat aliquẽ.ſec⁹ ſi iocoſe mẽtiatur:ut.j.c.ꝓri. Quiꝺ ergo ꝺices ꝺ abꝛahã: ñne mẽtiꝛ⁹ ẽ cũ aliuꝺ gerẽt i aio:ut.j.e.§. abꝛahaz? ¶ tẽ qꝺ ꝺe paulo q ꝺixit neſciui q: ꝓnccps eſſet: cũ ſciret:ut.xxiij.q.i.parat⁹. ¶ tẽ qꝺ ꝺ mẽꝺacio iehu:q aliuꝺ i aio gerebat:ut.j.e.utilẽ. Ad hoc ꝺicẽꝺũ ẽ:ꝙ abꝛahã myſtico ītellectu uex ꝺixit oñs patrẽ ⁊ filiũ i fine reuerſuꝝ ad iuꝺeos:cũ oẽs fuerẽt ad ipz. Paul⁹ p illa vba p ꝺixit ꝺeſtructõez regni iuꝺeoꝝ futurã uenĩẽte xp̃o. Item iehu nõ fuit mentitus:ſed ironice locut⁹ eſt.uel ꝺic ꝙ inſpiratõe ꝺiuina hoc ꝺixerũt:ut eẽ ꝺe ꝺiuoꝛ.gauꝺem⁹.

Egs arbitreꝛ.ñ occiꝺiꝛ.uꝛ gᵒ ꝙ pfect⁹ hõ mõtaliꝫ peccat mẽtiẽꝺo ꝓ uita alĩ⁹.⁊ ſic erit ꝺetioꝛis ꝺitoꝛis pfectꝰ ꝙ ipfectꝰ. Ad qꝺ notãꝺũ ꝙ tripliciter ẽ gen⁹ mẽꝺacij. malignitatis qꝺ fit cã ꝺecipiẽꝺi:⁊ illꝺ oiꝺ⁹ ẽ mõtale pctm̃.iocoſitatiſ ubi nẽo leꝺit:⁊ illuꝺ nulli ẽ mortale pctm̃.benignitatis ſiue pietatis qꝺ fit ꝓ ſalute alic⁹:⁊ ꝺe illo ꝺr̃ ꝙ ẽ mortale pfectꝰ ueniale ipfectꝰ. Sz q̃re ñ ẽ mortale pot⁹ illꝺ pctm̃ qꝺ fit ioco:⁊ ꝙ qꝺ nulli ꝓſũt:ꝙ iſtuꝺ ꝙ qꝺ ꝓſũt alicui? ꝛz. ꝙ illuꝺ ñ fit ex aio:lz iſtuꝺ ſic.⁊ ꝓ illꝺ ītẽꝺit ꝺecipe ꝓ iſtuꝺ nõ. Et itel ligas ꝺ pfectm̃ ſolũ illũ ꝙ ex toto renũciauit oiꝺ⁹ põpis ſeculi:ꝙ ſi ꝺeceꝺẽt:ſtati ſaluareꝛ.lz cũ null⁹ ꝺeat peccare venia liꝫ ad hᵒ ut ali⁹ libẽt a moꝛte:ut.ſ.e.ꝑmũ. ꝙlit ergo ñꝺebit ille a qᵒ q̃riꝫ ab hoſte:ẽ taℓi hac ꝺomo? ſi tacet:ꝓſũt eũ eẽ i ꝺomo.ſi ãt fateꝛ:reꝰ erit hoĩciꝺij:ꝛz oꝛtacẽ ꝓꝛ:⁊ lz ali⁹ ꝓſumat malũ ex taciturnitate.hᵒ.n.ei nõ ſputaꝛ.abſit.n. ut ea q̃ bona ⁊ licita facim⁹ ꝛc.ut.xxiij.q.v.ꝺ occiꝺẽꝺis.ul' p equi uocatoꝛez caute ꝺeluꝺat iterrogatẽ:ꝺicẽꝺo nõ ẽ h:id ẽ non cõmeꝺit h:ſicut abꝛahã fecit.j.e.q.q̃riꝫ.hoſtẽ.n.caute poſ ſum⁹ ꝺeluꝺẽ.xliij.ꝺi.i mãꝺatis.nõ.obſtat.xi.q.iij.qſqſme tu.ubi ꝺr̃:ꝙ ueritatẽ occultaꝛ iꝺẽ ẽ ꝙ ꝺicẽ falſũ. lz illꝺ ueꝛ ẽ i teſte. Jt ñ ob.xxv.q.ij.ꝓſcriptõe:q: obtiet ẽca iudicia.

m ¶ Nō nulli .i. q2 fac ut cōsulat primo.
n ¶ Duplex .s. xi. q. iij. antecessor.
o ¶ Furēs. ergo semper subintelligit hec ꝓditio si rex i eode statu māserit: ut .ff. de sol. cū qs impi. eē de iureiu. quēad modū. Et ē h ar. q per nouū casū nouū dar aut xliū: ut eē de offi. del. i simuante. ff. de interro. act. de etate. Itē ar. est h q ỹba gnālia nō extē dūt ad ea de qb9 nō est dictū uel cogitatū: ut .s. e. beat9. xi. q. iij. añcessor. & .ff. de trāsac. cum agliana eē de decī. cum multiplici. & eē ō restit. spo. audita. cē.
p ¶ Aciat hō. qō pōt. ex hoc. capīo dēs q solū illō dicimur posse facē: qō iuste facē possumus. qñq3 hec dictio posse sil denotat potēti am iuris vl facti: ut eē de rescrip. scisciat9. qñ q3 potētiam facti tm: ut viij. q. i. moyses. qñq3 refert ad honestatē ō pe. di. ij. charitas. ff. ō ꝺdi. iusti. fili9. qñq3 ad cōmoditatē. ff. de ỹbo. sig. ne pos ꝓculo.
q ¶ Reliquū .i. solū sibi est relictum.
r O Mne. ut ꝓtestes. i. ut ꝓfis. io.
s Q Uod ait. ut exit9. ar. q p ꝓfitia ꝓbātur ꝓcedētia: ut. xxviij. q. i. c. i. & i. q. i. ꝓstat .ff. ō act. & ob. obligationū
t S Igs p raptū. rapi/nā ꝓmiserūt filij israel. xiij. q. v. dixit. Et ē h ar. q vno ꝓhibito p/hibita sūt oīa filia: ut .s. di. iiij. deniq3 in fi. & eē de ꝓsti. trāslato.
u ¶ Iniurie. tūc licuit p ꝓria auctē ulcisci iurias ut. xxiij. q. iij. i lege. & q v. si audieris. hodie nō l3: ut. xxiij. q. iij. inī. & q v. de occidēdis.
x ¶ Insegē. cuz dīc mihi ō. dictā: & ego retribuā sed qñ aliud eā mētiri: aliud est uerū occultare: siquidem aliud ē falsū dicere: aliud ne rū tacere: ut figs forte ñ uelit ad istā visibilē mortē hominez ꝓdere: parat9 esse debz uerū occultare: ñ falsū dicē: ut neq3 ꝓdat neq3 mentiat: nec occidat aiam suā ꝓ corpe alterius. Duo sūt genera mēdaciorū: in quib9 nō est magna culpa: l3 tñ non sūt sine culpa: cū aut iocamur aut ꝓximo ꝓsulē do mētimur. Illud aūt primū in iocādo iō non ē ꝓnicios̄um: q2 ñ fallit. nouit enī ille cui dī causa iocādi fuisse dictū. secū dū aūt ideo min9 ē: q2 retinet nōnullā benivolentiā. Illud vo qō non habet duplex cor: nec mendaciū quidē dicendū ē: uerbi grā: tāq3 si cui gladi9 cōmendet & ꝓmittat se reddi tuz: cū ille q ꝓmēdauerit poscerit: si forte gladiū suum repetat furēs: manifestū est ñ esse reddendū: ne uel se occidat uel aliū: donec ei sanitas restituat. hic iō nō hz duplex cor: q2 ille cui ꝓmēdat9 ē gladi9: cū ꝓmittebat se redditurū poscenti: ñ cogitabat furē tem posse repetē. manifestuz ē nō esse culpandū: aliqñ vez tacē. falsū aūt dicē: ñ inuenit sanctis ꝓcessū. ¶ dē in libro de mēdacio. Nō ꝓcō alterius saluti ꝓsulē ñ debem9.
A Aciat homo etiaz ꝓ tpali salute hoim qō pōt. cū aūt ad hoc uentū fuerit: ut tali salutī: nisi peccādo ꝓsulē ñ possit: iā se existimet ñ bñe qd faciat: qñ id reliquū esse ꝓspexerit: qō recte faciet. ¶ tem isido. in synonymis. De eodē
O Ne gen9 mēdacij sūmo pere fuge: nec casu nec studio loquaī falsū: nec ut ꝓstes mētiri studeas: nec q3libz fallacia vitā alicuī9 defendas̄ cane mendaciuz in omnibus.
¶ tem augustinus.
S Igs ad te ꝓfugerit: qui ō mēdacio tuo possit a mōte liberari: nō es mētiturus. os enim qō mentit occidit aiam. cū ergo mētiēdo vita eterna amittitur: nūq3 ꝓ cuiusq3 vita tpali mētiendū ē. ¶ tē aug. i li. questionū geneſis. c. xlv.
Nō deputātur mēdacia: cum ea que nō sunt: ioco dicunt.
Q Uod ait frīb9 suis ioseph nesciebatis: q2 ñ est in augurio hō qualis ego. De hoc augurio etiaz mādauit eis dicendū ꝓ hominē qd sibi uelit queri solet aut q2 ñ serio aut ioco dictū ē: ut exit9 docuit: ñ ē habendū mēdaciū. mēdacia enī a mēdacib9 serio agunt: ñ ioco. Cū aūt que ñsūt tanq3 ioco dicūt: ñ deputent mēdacia. S ed in veteri testō multa ꝓmittebant: quoꝝ exēplis hodie uti ñ l3. ¶ ñ grego.
Vetex exemplo mētiri ñ l3.
S Igs ꝓ vetus testamentuz vult suū tueri mēdaciū: q2 min9 illic qbusdā fortasse nocuerit: dicat necesse ē rex alienaꝝ raptū retributionē iniurie: q infirmis illic ꝓcessa sūt: sibi nocē ñ posse. q oia cūctis liquet quanta aniaduersione veritas insequit. q nobis iā significatōis sue umbza postposita in vera carne declarātur ¶ dē. Obstetrices de pietate remunerate de mendacio sunt punite.
S I quelibet culpa sequēti solet pia opatiōe purgari: ūnto magis hec facile abstergit: quā mater boni opis pietas ipa comitat. ñnulli vo obstetricū fallacia con ant asserē hoc mēdacij gen9 ñ esse pctm: maxie q2 ō illis mētiēnb9 scriptuz est: q edificanit eis dñs domū in q magis recōpēsatione cognoscit: qd mēdacij culpa mereat. Nā benignitas eā rū merces q eis in eterna potuit vita ꝛtribui ꝓmissa culpa mēdacij in terrena ē recōpensatione declinata. Abzaham quoq3 loqns ad pueros suos ait: sedete hic cū asino. ego & cū dixit: figs p/cusserit te in vna maxilla: ꝓbe ei ali aim. io.
a S I qlibet. me reat. i. ōme reat.
b ¶ Merces. ar. aliqué ꝓlēq3 penā & ꝓmiū ex eodez facto: sicut miles q mittit cā igno/minie liberat a sa cramēto. & eē cōt id. ff. ō neg. ge. si ue. & .xvi. q. i. legi
c ¶ Eterna. videl ergo: q ſi aliqs ꝓ speritate hz hāc vita: ꝓ hoc anfertur ei spes eine vite: ut de pe. di. iij. gd ergo turbamur. Itez ex isto loco vī: q iste mulieres q mentite fuerūt ꝓ salute alteri9: peccauer & mortali: q2 ꝓ venali peccato nullus ꝓuat eterna salute. aug9. ñ dicit eas venialiter peccasse. l3 ut ptz in glosa gregorij sup exod. vñ sumptū ē illud. c. iste mulieres bis fuerūt mērite. Prio ꝓmiserūt pharaoni q oēs masculos ītericerem. Sz tūc hēbāt ī ꝓpositō: q nō ītericerēt. illud peccatū fuit veniale q2 fuit ꝓ vita illo rū ꝓseruāda. & de illo loquit aug9. Posteaq3 o pueri reseruatis cuz redargueret a pharaone fūt mētite cū dicebāt hebree sciam obstetricādi &. & tūc ñ fuerūt mērite ꝓ vita pueroū ga illi iam seruste rāt: l3 ꝓpria vita

ne interficerent: hoc mẽdaciũ fuit mortale ⁊ ꝓpter hoc dãnate fuerũt. quidaz tamẽ dicũt: q ꝫ ꝓpter ueniale peccatũ nõ dãnet aliquis tñ ipedire põt aliquẽ ne saluetur Sed hoc nõ cr:do cum ueniale peccatũ nõ tollat gratiã. nec eã impediat etiã si omnia uenialia peccata aliquis ꝓmi siſſet.

d Potuit. si habuisset charitatẽ

e ꝓ Kophetiza uit.

f Parabat. do minus.

g Laptiose .i. caute.

b ꝓ On enĩ uolebat. Sed nunqd uolũtas abrahe fuit ꝓtraria uolũtati dei: non: sed ipa nolita fuerũt ꝓtraria. Abrahaz enim. uolebat interficere ⁊ deus hoc ipsum nolui t. interficere. ⁊ sic eadez uolũtas fuit.

a Tilez. ar. q dolus ꝓtra hostẽ omnes est: ut xxiij. q. ij. dñs. et xxiij. di. in mãdatis. ⁊. ff. de cap. ⁊ postli. re. nihil ĩ est. C. de ꝓmer. ⁊ merc. l. ij. ⁊. xiij. q. v. dixit. ⁊ de ꝓ. di. ij. dixit dñs. si cut. econuerso q dam dissimulare

puer illuc usq; pertransibim⁹: ⁊ cum adozauerimus reuertemur ad vos licet aliud se factu⁹ ꝙ deliberaret: tñ excusatur a mẽdacio. vnde ambrosius in libro de patriarchis.

ꝓphetauit qõ ignorabat. ipse solus disponebat redire imolato filio: sed dñs per os eius locutus est: qõ parabat. captiose aũt loquebatur cum seruulis: ne cognito negocio aut impediret eũ aliquis: aut gemitu obstreperet aut fletu.

Quandoq; aliquid inbẽdo significamus uelle fieri: qõ tñ fieri nolumus: sed expimentũ obedientie ꝙrim⁹. sicut abraham a deo tẽtatus legitur: cũ iussus est imolare filiũ: quẽ dominꝰ nolebat ab eo occidi.

Unde in eodem libro idẽ ambrosius. ꝓ on enim volebat deus a pre imolari filium: nec impleri hoc munus volebat: qui onem ꝓ filio imolandam obtulit: sed tẽtabat affectum patris: si dei p̃cepta ꝓferret filio: ⁊ infra. ꝓ on inijcias in quit manum in puꝛ: neq; facias illi quicq̃. affectũ tuũ inquisiui: non factum exegi. tẽtaui mentem tuam: si etiam filio dilectissimo non parceres ꝓpter me. nõ aufero qõ ipse donaui: nec heredez inuideo quem largitus sũ non habẽti.

Item hieronymus.

Simulatio utilis ẽ ⁊ ipa assumenda.

Tilem simulationẽ ⁊ in tẽpore assumẽdã iehu regi⁹ israel nos doceat exemplũ: q cum nõ potuisset interficere sacerdotes baal: nisi finxisset se idolũ velle colere dicens: Congregate mihi oẽs sacerdotes baal: rex achab seruiuit ei in paucis: ego seruiã sibi in multis. ⁊ dauid qñ mutauit faciẽ suã coꝛã abimelech: ⁊ dimisit eum ⁊ abijt. nec miꝛ q̃nis iustos homines: tñ aliq̃ simulare ꝓ tempoꝛe ob suam et aliorum salutem: cum ⁊ ipe dñs noster nõ habens peccatum nec carnẽ peccati: filiationẽ peccatricis carnis assumpsit: ut ꝓdemnãs in carne peccatum: nos in se faceret iusticiam dei. ꝙcee que mendacia sint venialia: ⁊ que damnabilia. ꝙed quetiꝫ quare dicat aug. non esse mentiendum ꝓ tempoꝛali vita alicuius: cũ abrahum descẽdẽs in egyptũ rogauerit sarã ut soꝛoꝛem ei⁹ se esse mentiret dicens. noni quidem q pulchra sis mulier ⁊ q cum viderint te egyptij dicturi sunt: uxoꝛ illius est. ⁊ interficient me: seruabunt q̃ te dic ergo obsecro te: q soꝛoꝛ mea sis: ut bñ sit mihi ꝓpter te. ⁊ uiuet anima mea ob gratiam tui. sed abrahã nõ mendacium dixit: sed verum tacere uoluit. Unde idem aug. ait in questionibus genesis.

Quomodo abrahã excusẽt a mendacio: quia sarã soꝛoꝛẽ suam esse dixit.

Uerĩ cur patriacha mẽtiri uoluit: ut diceret sarã soꝛoꝛẽ suam: ⁊ nõ potius deo cõmisit. qui si uellet eius pudicitiã apud pharaonẽ seruare posset. sed veritatez voluit celari: non mendaciũ dici soꝛoꝛ enim dicitur q⁹ filia fratris erat. ⁊ in hoc offendit: q nemo debet tẽtare deum suũ dũ habet quid rõnabili consilio faciat. fecit qõ potuit: qõ nõ potuit deo cõmisit: in quez sperauit. nec eum fides aut spes fefellit. si aũt interrogatus uxoꝛẽ illam suã indicaret duas res deo ꝓmitteret: ⁊ vitam suã et vxoꝛis pudicitiam.

Item opponitur q iacob mẽtiendo ⁊ sibi ꝓfuit: et alij nocuit: nec tamen rep̃henditur: sed cõmendatur. sed iacob dicendo se esse esau p̃mogenitum nõ est mentitus. non enim dixit se esse p̃mogenitum nascendo: sz ius p̃mogeniture

possum⁹. ff. de noua. do li in fi. ar. ꝛ. xviij. q. i. no li. dol⁹ ꝙ uel simulatio ad fallendũ semp mal⁹ est: ut. xxvij. di. q interrogasti. ⁊. xij. q. i. certe. C. ꝺ lati. li. tol. l. i. §. qui pileati.

b Simulatõem. ut falleret diabolũ. dicit enĩ auctoꝛitas si diabolus eum fi⁹ dei sciuisset: nũquaz eũ a iudeis crucifigi passus fuisset.

c Uerĩ. mentiri. ecce dicit augustin⁹ ipm mẽtitũ: ⁊ tñ postea dicit ipm non mentitũ: ⁊ hoc ẽ notãdũ circa rescripta uel circa iudicia an querẽdo uel narrando uel diffiniẽdo aliqd dicatur: ut. iij. q. vi. hoc quippe. ⁊ sic est hic ar. q interrogãs nõ confitet. ar. ꝛ. xxx. q. i. de co.

d Soꝛoꝛẽ. hic ꝑz q nõ quilibet secũd⁹ gradus fuit in lege ꝓhibit⁹ erat de cõuer. infi. interrogatũ. Itẽ ꝑz hic q licite ꝙ equiuocatõem possumus hostẽ deludere: ut j. e. §. primo.

e Faciat. nõ obstat de cõ. di. i. omnis christianus: ut libi soluit: sic. xxiij. q. ult. si nulla.

f Tẽ opponit. sed ũmitando. ⁊ ita qñq; aliqs sumit pon⁹ appellationẽ ubi accidẽtl; q̃ a natura: ut. ff. de origi. iuris. l. ij. in p̃in. ⁊. i. q. i. circa.

g ¶ Preputiū .i. circūcisus ī ꝓpūtio ꝛ nō in corō. cū tñ dixerit legislator circūcidite uos ꝛ āputate ꝓputia cordis vr̄i.

h ¶ Reputabit .i. gētilis reputabit circūcisus si seruat legē.

i ¶ Nō nocuit. ꝛ sic ūnuria nō fecit: q; iure suo usus ē: ut ex̄ de elec. cuz ecclesia.

k ¶ Nisi rea mēs. ut. s. e. homines.

l ¶ Audito. q; uor p̄cōia paucis innotescit: ut. C. qū ꝛ qñ iudex. auc. qui semel. ꝛ qui tarde venit ad iudiciū ꝑsumit̄ nō audisse uocē ꝑconis. ut .ff. de in ite. rest. diu⁹. ꝛ dictum tñ ligat eos ad quos puenit: ut .lxxvij. di. ꝓpositi ī fi. ff. ō de cre. ab or. faciē. l. ult. tñ hec nō ē excusatio sufficiēs: dūmō edictum sit publice ꝓpositū: ut. xvi di. q; dicitis.

m ¶ Stragē. ꝛ hoc ei nō ꝓficit si sciēt ꝫ edictum fecit: ut. ff. de re milit. ri. l. iij. §. in bello.

n ¶ Laborās. illud eniz potuit excusare: ō ꝓ. di. v. discipulos.

o ¶ Quia q̄tū. sic dr̄ aliqd eē q̄tū ad se nō q̄tū ad alios: ut. xlix. di. c. ulti. ꝛ de cō. di. iiij. q̄ris. ꝛ i. q. i. q; quidā.

a Um ergo. obedientia. Dec qō ō terminat̄. ē. xv. q. ult. c. ult. ē. viij. q. iiij. c. nonne.

b Uod autē illicita. Juramētum ser mōis dr̄ illicitū: ex ꝑsona: ex re: ex fine: ex cā: ex tēpore: ex mō. Ex ꝑsona dupl̄r: ul ex ꝑsona eī⁹ q̄ iurat: uel ex ꝑsona eius cui iurat. nā si ꝑpubes iurat: nō tz iuramētū: ut. j. q. v. paruuli. Jtē si clic⁹ laico iurat. j. q. v. null⁹. Ex re ēt illicitū ē iuramētum duplicit̄: ut si res sit illicita q̄ iurat: ut. j. c. in malis. illo vēdente rite adeundo. sic ꝛ christus ioanne dixit eē heliā: nō ꝑsona ꝫ imitatione virtutis. Erat ergo iacob' esau: ñ nascēdo ut dixim⁹: ꝫ empti one p̄mogenite de ñ p̄mogenito ī p̄mogenitū trāseūdo sicut ꝛ ipe esau p̄mogenita uē dēdo: de p̄mogenito ñ p̄mogenit⁹ fieri meruit. sic ꝛ iudei cū essēt filij abrahe carne: q; nō fuerūt filij ei⁹ imitatiōe: ñ deputant̄ inter filios abrahe: ꝫ dicūt filij diaboli: cui⁹ filij sūt ñ nascēdo ꝫ imitādo: vñ a dño audire meruerūt: si filij abrahe estis opera abrahe facite nūc aūt q̄ritis me interficere hoiem: q veritatē locut⁹ sū no bis. hoc abrahā nō fecit: nos ex p̄re diabolo estis: ꝛ desideria p̄ris vr̄i facē vultis. Ecōtra gētiles cū ex̄ origine carnis ab abrahā essēt alieni: tñ imitatione fidei ꝛ iusticie sue cesserunt in filios abrahe. vñ ab ap̄lo dr̄ eisdē. si aūt christi ergo abrahe semē estis. hinc idē ap̄ls scribēs romanis ait: o tu indee si circūdaris: nec legē ei⁹ obserues: circūcisio tua p̄puciū facta ē. q̄uo ꝛ p̄puciū si iusticias legis custodiet i circūcisionē reputabit. Dze ferr̄ ergo ut ex p̄missis colligi tur. imitatio opis origini carnis. vexacit ergo ñ mēdaciter iacob se dixit esau eē. nec mē tiēdo: ꝫ ye ꝛ dicēdo sibi ꝓfuit alteri ẏo ñ nocuit: q; bñdictō nē sibi debitam accepit: ñ alie naz surripuit. ¶ ps ẏo iste ō quo agitur: zſi falsū iurauit: tñ q; ut supdictū ē: reā linguā ñ facit nisi rea mēs: nequaq; re⁹ piurij habet. ꝓbat hoc ēt exēplo saulis: q cū eēt in castris pugnatur⁹ ꝫ philisteos i rauit se interfectu ꝛ quicūq; aū solis occasū comedēr. ionatas aūt filī⁹ eius nō audito regis iuramēto cū pugnando magnā hostiū stragē dedisset ꝛ salutē fecisset in ısrael fame laborās uidit fauū melr̄: quē ꝛgia virga: quā gestabat i manib⁹ accepit ꝛ comedit. stati q; oculi quos fere fames clauserat: apti sūt: ꝛ facies ei⁹ exhilerata ē. quo ꝓpto saul voluit eū dare neci: ꝫ p̄cibus et pia ꝑpli supplicatiōe placat⁹ mortis reuocauit sñiam: ne interficeret ille p quē sal⁹ data erat i ısrael: ꝛ quo pugnāte ō manib⁹ hostiū ꝑpls ille liberatus fuerat. Ecce saul falsum iurauit: q; q̄ iurādo se factu rū decreuit: p̄cibus ꝑpli ꝓpicat⁹ nō fecit nec tñ piurij re⁹ arguit: q; q̄ntū in ipo fuit: q̄ iurauit ipleuit: dū sñiam mortis in filiū dedit: quā non carnali affectu: sed populi supplicatione reuocauit.

Um ergo: ut rōe ꝛ exēplo monstratū ē: epus reus piurij ñ eēt: ꝑsueta obedientia ab archidiacono sibi denegari non debuit. Cū etiā si crimīosū illū esse ꝑstaret: añ diffinitiuā tñ sñiaz ut supza mōstratū ē: nulli clericoꝛ suoꝛ ab eo licēt discedē. ꝑstat ergo illicitū eē q; archidiacon⁹ iuramēto firmauit vñ merito q̄rit̄ an debeat seruari uel non.

Vod aūt illicita iuramēta seruari ñ debeāt: in toletano ꝑci. viij. legitur in quo sic statutum est.

Jeli⁹ē uota stulte ꝓmissiōis ñ implē: q̄ crimē cō mittere.

Si publicis sacr̄oꝛ gestis q̄ de⁹ auertat a q̄busl̄bet illicita uel ñ bona extitisse cōditio allegata: q̄ aut iugulare aiam p̄ris aut gerere ꝓpellēt stupꝛ sacratissime v̄ginis: nū quid ñ tolerabilius eēt stulte ꝓmissiōis uota reijcē: q̄ per inutiliū ꝓmissoꝛ custodiā exhorrēdā criminū iplē mēsurā:

Item ambro. de officijs. li. i.

Liqñ ñ expedit ꝓmissū solu ere sacramentum.

Set etiā ꝫ officiū nōnunq; si res illa ꝑ quam iurat nō sit sacra ut. s. e. q. i. clicus ꝑ creatas. ꝛ. s. q. i. ꝓsidera. Ex fine illicitū est: ut si iuret ꝑ electū ꝛ añ electoēz: ut. viij. q. iij. sartald⁹. Ex cā: ut si ad clamorē ppli iuret: ut. j. e. vnusquisq;. Ex mō ē illicitū: ut si temē iuret vl̄ idiscrete vl̄ pp necessitatē: ut. s. e. q. ij. ꝛ. c. ij. ꝛ. j. e. c. si a ligd. Jtē iuramētū ex ipe ē illicitū si iuret in. xl. nisi ut ō pace ꝓponēda: ut. j. q. v. de

Nō. iij.

creuit. qđ hꝰ ēt ꝓpēdit. Quis: cui qđ: ꝑ qđ: ad quid cur: quo: q̄n. bre uit ergo teneas i hac qōe q; semp iuramētū ē fuan dū si ē licitus ꝫ ēt illicitus fit ex mō iurādi: ut. j. e. si a ligd. ꝛ ex̄ ō iureturā. debitor es. io.

c ¶ J publicis. nō tolerabi

Nō. iiij.

lius. nec peccat trāsgrediēdo: ut j. e. i malis. ꝛ. c. i ter. Sed tūc peccauit q̄n iurauit. ioannes.

d ¶ Set etiā cōtra officiū.

i. pietatē.

e ¶ Quicqđ. in hꝰ generali iuramēto nō itelligit̄ iurasse nisi qđ licite facē potuit: ut ex̄ de iureiur. quita uallis. ex ō op. li. si cām. ff. ō op. li. si liber. ꝛ. ff. de rit. nup. l. generali. ꝛ. ff. de iure ō. si generalis. io.

f QUod dauid temerariã iuramentũ temerariũ ⁊ incõsulto caloꝛe iracundie factũ nõ est fuandũ. ut hic. ⁊. ij. q. iij. ꝓuaricatoꝛ. ioannes.

S TUrauit. peccatis. i. que videꝛ peccata: cũ alterũ nõ est peccatũ. io.

b IN malis. aliud ẽ i malis. ꝓmissis. ⁊ aliud ẽ i malis ꝓmissis. primũ nõ est seruãdũ: scõm hic: ut j. e. c. pri.

i SI aliqd. peioꝛẽ. fi. erit ꝺ iureiur. si uero.

k Deioꝛẽ. Item aliud ereꝑlũ põt poni q̃ꝫ põat: ut si iurauí me peccatuꝝ venialiter tale iuramẽtũ nõ debeo adiplere q̃ adiícerem peccatũ peccato: ut j. e. diffinitio. ⁊ si temere aliqd iuraí qõ ẽ licitũ ad implẽdũ est. si tñ ꝓpter necessitate nõ possũ adimplere: uenialiter pecco: vt. xxv. di. criminis in fi. ⁊ a licito iuramento ut dicũt gdaz papa nõ põt absoluere: ut notatur xv. q. vi. auctoꝛitatẽ. sed j eos ẽ eꝛ de iureiur. ve niẽtes. io.

l ONsolũ. cõtagio. q̃tuz ad ꝑplerionẽ animi: ut. xiij. di. neruí.

ꝓmissum soluere sacrim: ut herodes q iurauit: q̃ quicquid petitura esset daret filie herodiadis. necem ioãnis ꝓstauit: ne ꝓmissũ negaret. Item in sermone sancti augustini epi de decollatione sancti ioãnis baptiste qui sic incipit: cũ sanctum euangeliũ legeretur.

Pietas fuit q̃ dauid nabal si cut iurauerat: nõ occiderit.

QUod dauid iuramentũ ꝑ sanguinis effusionẽ ñ impleuit: maioꝛ pietas fuit. video dauid piũ boiem ⁊ sãctũ in iurationẽ temerariã incidisse: ⁊ maluisse ñ facere q̃ꝫ iurauerat q̃ꝫ iurationẽ suã hois fusoꝛ sanguine adimplere.

Item: De eodem.

IUrauit dauid temere: sz nõ impleuit iurationẽ maioꝛi pietate ductus. ecce dauid sãctus iuramẽto quidem astrictus ñ fudit sanguinẽ hominis. sz eũ falsũ iuraſſe negare q̃ꝫ poterit: de duobus peccatis minimũ elegit: sz minus fuit illud in compatione prioris. Nã per seipm appensum magnum malũ ẽ falsũ iurare. Item ysido. in synonymis. li. ij.

Turpia vota seruãda ñ sunt.

IN malis ꝓmissis rescide fidem. in turpi uoto muta decretũ. qõ icaute uouisti ne facias. impia ẽ ꝓmissio q̃ scelere adimpleꝛ. Item beda in homelia. xliij.

Nõ est obseruandũ iuramẽtũ: quo malum incaute ꝓmittitur.

SI aliquid forte nos incautius iurare ꝓtigerit: quod obseruatũ in prioꝛem vergat exitũ: libere illud salubꝛioꝛi ꝓsilio mutandũ nouerim9: ac magis instãte necessitate peierandũ nobis: q̃ ꝑ vitãdo periurio ĩ aliud crimẽ grauis9 esse diuertẽdũ. Deniq; iurauit dauid ꝑ deũ occidere nabal virũ stultũ ⁊ impium: atq; oia que ad eũ ꝑtinebant demoliri. sz ad ꝑcẽ intercessionẽ abigail femine ꝓdentis mox remisit minas: reuocauit ensem in vaginã: neq; aliqd culpe se ꝑ tali periurio contraxisse doluit.

Item. De duobus malis minus eligi oꝑtet.

NOn solũ in iurãdo: sed in oĩe qõ agimus: hec ẽ moderatio solicitius obseruanda: ut si in talẽ forte lapsũ uersuti hostis inciderim9 insidijs ex quo sine aliquo peccati cõtagio surgere nõ possumus: illũ potiꝰ euadẽdi aditũ petamus: in quo minus piculi nos ꝓsũros eẽ cernim9. Itez ambꝛosius de officijs.

Tolerabilius est iuramentuz ñ implere: q̃ꝫ qõ turpe ẽ facẽ.

UNusquisq; simplicem sermonem ꝓferat. nas suuz in satisfactõe possideat: nec fratrem circũscriptione induca. nichil ꝓmittat inhonestum. aut si ꝓmiserit: tolerabilius est ꝓmissũ nõ facẽ: q̃ꝫ facere quod turpe sit. sepe pleriq; ꝓstringunt se iurisiurandi sacramento: ⁊ cũ ipsi cognouerint ꝓmittendũ ñ fuisse: sacramẽti tñ ꝓtemplatiõe faciũt: qõ spoponderũt. sicut de herode supꝛa scripsim9: q saltatrici ꝓmũ qõ turpiter ꝓmisit: crudeliter soluit. turpe est q̃ regnũ ꝑ saltatione ꝓmittit crudele ẽ: q̃ moꝛs ꝓphete ꝑ iurisiurãdi religione daꝝ. q̃ro tolerabilꝰ tali fuisset piuriũ sacꝛo: si tñ piuriũ dici posset: qõ ebꝛi9 inter vina iurauerat qõ ⁊ iuraꝝ inter saltãtium chꝛoꝛos ꝓmiserat. inferꝝ discoꝛ ꝓbe caput: ⁊ hoc estiatũ est fidei eẽ qõ amicitie fuit. ⁊ ꝑ pauca de iepte disserẽs: misabilis ingt necessitas: q̃ soluit parricidio. melius est ñ vouere id qõ sibi is cui ꝓmittit nolit exolui. ⁊ ꝑ paululũ: ñ sp igit ꝓmissa soluẽda sũt oia: ꝺniq; ipe dñs sicut scripturaꝛ idicat: frequẽter suã mutat sniam.

Item ex eodẽ ꝑci. tolerano:

m IN quo minꝰ. quotiens. n. aliqd sine captione fieri nõ põt: semper id quod minimũ ẽ sequimur: ut. ff. ꝺ regul. iur. quotiens. io.

a UNusq;q; ꝑ honestũ nõ solũ ergo iuramẽtũ rei illicite nõ ẽ seruandũ: sed et inhoneste imo si recidit ad ihonestatẽ: q̃ꝫ nõ est seruandũ q̃ꝫ possit seruari sine detrimento salutis eterne: ut eꝝ de iureiur. quemadmodum.

b Quod ebꝛi9. ergo ꝑ missio ebꝛij nõ tenet: ut xv. q. i. sane.

c Saltãtium. ar. q̃ id qõ ad clamoꝛẽ populi ꝓmittit: nõ tenet: sic. viij q. i. licet. ut eꝝ de elect. ofius. Itẽ alia rõne debuit tenere hoc iuramẽtũ: q̃ ob ꝛuerẽtiam hospitum videꝛ ꝓmisisse ⁊ ea que ob reuerẽtiã alicui ꝓmittũt: nõ ligant: ut. ff. quarũ rerũ actiõ. ñ daꝝ. l. i. §. que honoꝛande. sic ergo taciturnitas que fit obreuerẽtiam alicuoꝛ non ꝓeiudicat: ut. ff. de furt. l. ult.

d Quod amicitie. vel amentie.

e De iepte. j. ꝓma q. v. si nõ licet. in fi. ⁊ ꝛa ubi dicit q̃ uotuz illud fuit a spiritu sancto: sed dicas q̃ uotũ fuit iustũ sed talis solutio fuit iniusta. hebꝛei tñ quidam repꝛehẽdũt etiã ipsũ iuramẽtũ. ⁊ dicũt quidaz q̃ si equus uel asinus ei obuiasset: nũquid illud obtulisset dño? quasi dicat non.

f Ncõmutabilis .sẽ tẽtiam.i.eõmina/ 1õem.ea que dñs dicit cõmĩãdo uel cõmonẽ/ do bene reuocat: ꝫ ea que asserendo dicit nõ reuocat.vñ macrobius dicit:ꝙ tripliciter ꝓtin/ git deos loqui.

g Logitaui .i. videor cogitasse.

h Agne.reuocare. .i.nõ adimplere. nec dicitur fallar. si ad rei veritatem reuertĩ: ut.xxxij.q.i.apud.

i Si sacramẽto.vno ꝫ.e.q.i.c.ult.ꝫ.vi. q.i. qcũqꝫ.ibi ipomĩ se/ prẽmis penitẽtia ꝙ piu/ rio. Sed ibi loquĩ cum quis trãsgredi licitum iuramentum.hic loquĩ cũ quis temere iurat.ꝫ nõne qui temere iurat rem illicitã: mortaliter peccat:ergo septennis penitentia debet ei ipo ni:ut.xxxiij.q.ij.hº ipm ꝫo.regulariter ipomĩ. vij.annoꝝ penitẽtia.sed er cã diminuĩ uel auge tur illõ tẽpus .xxvi.q.v ij.tẽpo:a.tñ hic notr ne gaĩ quin per.vij. annos debeat penitere. Sed hoc solũ dicit ꝙ a cõio/ ne corporis christi vno anno sepatur.

k Non semper.

l Non est obseruan/ dum.

Incõmutabilis deus quãdo ꝫ sua mutat statuta.

Ncõmutabilis deus idẽ/ ꝫ semp existens deiqꝫ sũ/ ma natura sua sepe i sacris lit teris legitur mutasse ꝓmissa ꝛꝙ misericordia tempasse sen tentiã. vñ licꝫ sit ipassibilis et incõmutabilis: crebro tñ eius ꝛ inuramẽta leguñ ꝛ penitẽtia que sacris extãt mysterijs ad opta. iurare nanqꝫ dei ẽ a se/ ipo ordinata nullatenuꝰ ꝓuel lere.penitere ẽo eadem ordi nata cuꝫ voluerit ĩmutare. sic enim ꝙ hieremiam dicit: repẽ te loquar aduersum gentẽ et aduersus regnũ: ut eradicez ꝛ destruã ꝛ disperdam illud. si penitentiaꝫ egerit gens illa a malo suo: agam et ego ꝓiam a malo qõ cogitaui ut facerẽ eis. Item augustinus.

Sapiẽtis est reuocare quod male loquitur.

Agne sapiẽtie ẽ reuoca/ re hominẽ qõ male locuꝰ est. Item ex ꝓci. hilerdẽsi.

Qua pena feriatur qui illici/ tum iuramentum facit.

Qui sacramẽto se obliga/ uerit ut litigãs cũ quoli/ bet ad pacẽ nullo mõ redeat: ꝙ periuro vno anno a cõione corpis ꝛ sanguinis dñi segre/ gatus reatũ suum elemosynis fletibus ꝛ quãtis potuerit ie iunijs absoluat. Ad charita/ tem vero: que opit multitudi nẽ peccatoꝝ: celeriter venire festinet. Item.

Non oia ꝓmissa soluẽda sũt

Non semp ꝓmissa oia sol/ uẽda sunt. deniqꝫ ipe dñs frequẽter suam mutat sñiam sicut scriptura indicat. Item tẽ isidorus sñiaꝝ li.ij.

De eoꝺ

Non est obseruandũ sacra mentũ quo malũ incaute ꝓmittit.ueluti si quispiã adul tere ꝓpetuam fidem cũ ea ꝙ/ manend ipolliceat. tolerabi/ lius enim est non implere sa cramẽtum qꝫ ꝓmanere in stu/ pri flagitio. Item ex concĩ/ lio tol.capitulo.viij.

Male iurans penitẽtiã agat

Ecesse ẽ ut male iurãs di gnã agat pñiam: eo ꝙ no men dñi cõtra ꝑceptum illius sũpsit in uanũ: qz i exodo scri/ ptũ est: neqꝫ n. insontẽ habe/ bit dñs eũ qui sũpsit nomẽ dñi dei sui frustra. Item in leui tico. Non ꝑiurabis in nomi/ ne meo: nec polluesꝰ nomẽ dei tui ego dñs. malũ tñ qõ factu rus sese sacro denouerat: oio nõ faciat: qz stulta vota fran gẽda sunt. Item ex decre/ to sotheris pape capitulo.iij.

Iuramentũ: quo malũ incau te ꝓmittitur nõ est seruandũ.

Si aliqd forte incautiꝰ nos iurasse ꝓtigerit: qõ obser/ uatum in peiorẽ uergat exitũ illud salubriori ꝓsilio mutan/ dũ nouerimꝰ. ꝛ magis instãte necessitate ꝑiurandũ nobis: qꝫ ꝙ facto iuramẽto in aliud crimen maius esse diuertẽdũ Item ex ꝓci. libertano. c.i.

Temeritas emẽdetur: cũ in/ canta diffinitio soluitur.

Diffinitio incauta lauda/ biliter ẽ soluẽda. nec est ꝓuaricatio: sed temeritatis emẽdatio: Item. Illicita iuramẽtum non est seruandũ.

Ctõne quarta septime sy nodi ioãnes apocrisariuꝰ orientaliũ sedũ dixit. Signi ficat sermo patris nostri so/ phroniꝰ: ꝙ melius sit iurantez ꝑiurare: qꝫ ꝙare sacrm in fra ctiõe sacraꝝ imaginũ. hoc au dicimus: qz sacro quidam se excusant. tharasius ꝓtiarcha dixit: qz pater sophronius no uerat bonitatẽ dei: ꝓpterea trãsgredi voluit iupium iura mentũ. Item tharasius ꝓti archa dixit: herodes seruauit iuramentũ ꝛ perijt. petrus ue ro neganit cũ iuramẽto: ꝛ cõ/ uersus fleuit ꝛ saluatus ẽ. oẽ enim peccatũ bonus deus in dulget: siquis ex toto corde

m Ecesse ẽ ut male. disti/ guĩ tñ an soleni/ ter iuret: an ĩcur su uerborum. tũc uenialiter pecca ret:ut.xxv. di.§. alias.

n Si aliquid.

o Diffinitio.i. affirmatio.

p Soluẽda. est i.frãgẽda est.

q Emẽdatio. ñ enim peccat frã/ gendo tale uotũ sed iu hoc peccat ꝙ temeĩ iurauit: ut.xxxiij.q.v.vna Sed nũ quid tale iuramẽtum qõ te merarium ẽ.i. de re illicita factum inducit depositõ nem ul infamat: ar.ꝙ fic.vi.q.i. q cũqꝫ sciẽs.ꝛ.c. in fames.ꝛ.j.e.q.v siquis cõuictꝰ.et extra de iureur. querelã. Sed ꝓ extra de iureur. sicut. Ego nõ cre do tale iuramen tum infamare ul impedire electio nem factam ul fa ciendam. de hac materia nõ.lxxxv dist.archidiaco/ nũ.io.

r Ctione. piu raꝝ. quo ad similitudinem fa cti.

f Omne.nisi quando peccatur ī spīritum sanctuz: ita q̄ sit ꝑnitens.

t Iquis ꝓueuntus.i.deceptus.

u Ut dffiniat.i.intendat.

x Ribus siquidem.soluēdaſūt .i.irritāda.

y Iurat.sciēt.

z Iurat.ignoꝛā ter.

a Ad pctm̄ uerū tamen Sed q̄ro qualit̄ possit qs fidē frā gere ī maleficijs socio. cuz nec ūn istis possit ꝓtrahi societas: ut.ff.ꝑ soc.q̄ aūt.z in.l. sequēti. nec aliq̄ obligatio ꝓtrahi tur ī turpibus: ut ff.de uer.ob. ge neraliter .immo magis peccat r. dēdo socio ꝓtem q̄ retinēdo sibi: q̄ alij nō possu mus soluē q̄d alij debeā: ut ex d iu reſur.eā te. Sed dicas illud quod hic dr referri ad erroneā alicuius opinionē: ut figs credat se tenere ex tali iuramēto si n̄ satisfaciat er ronee.scie mo2 taliter peccat: ut ex de simo.ꝑ tu as.z ita peius ap pellaſ quantum ad errātis opīni onē.z ita q̄nq̄ ꝓ sulit alicui adim plere tale iuram tū ad quod tñ nō teneā.z hoc ī ut satisfaciat cōscie ipsi⁹:z sic intelli go illud q̄d legit ex de spō.ꝓmissū

b Oqueritur. nō pōt ī iudicio q̄rī:q2 er ip2obitate nēo ꝓsequī act ī onē.ut.ff.de fur.ita q̄ fullo.nec iudictū cōidi.locū hz inter p̄dones:ut.ff.cōidi.l.cōi.diuidūdo.§.inter p̄ dones.nec ꝑ socio.ff.ꝑ so.nec p̄mittēdū.īmo figs penitеat. Sancta ſynodus dixit: sic docet sancta scriptura tē leontius eps focie dixit: scriptū est: iuramētum mēdax ne diligatis: q̄ de cā iuramētū nr̄m mēdax dissoluat: q̄si nullam virtutē hn̄s, T tē isido.

Non obseruētur inramēta: q̄ fiunt ꝓtra diuina mandata.

Iqs puētus fuerit: ut dis finiat agere aliq̄d eoꝛ q̄ n̄ placēt deo: pñiam agat. et q̄d ꝓtra mandatū dn̄i statutū est: in irritū reuoceā. T tē hiero nimus in li. de natura rerum.

Tribus siquidē mōis iuramenta ꝓtracta soluēda sūt. primo cū quis male iurat. secūdo cū qs incaute iurat: ñ putās hoc esse peccatū. tertio si puer ī ul puelle in domo parentū se iuramento ꝓstrinxerint pribus postq̄ audierint ꝺdicētibus.

Ecce q̄ iuramēta illicita laudabiliter soluunt: dānabiliter obseruanť. q̄d tūc intelligēdū est: q̄n̄ iuramentū illicitū deseritur: ut ad bonū redeať. ceterum si ꝓpterea deseriť: ut in aliud malū transeať: illicitum sacr̄m dānabiliter seruať: sed dānabilius cōtēniť, Ū aug. de bono ꝓiugali.

Non ē appellāda fides: que ad peccatum faciendum admittitur.

Il ad peccatū admittēduz fides adhibeat: mirū si fides appelleť. uerūtn̄ q̄liscunq̄ sit: si z ꝓtra ipam fit peius ē nisi cū ꝓpterea deseriť: ut ad fidē veā legitimāq̄ redeať. i. ut peccatū emēdet volātatis p̄auitate coꝛrecta: tanq̄ figs cū hominē solus expoliare n̄ possit: inueniat socīū iniq̄tatis z cū eo paciscatur: ut simul id

rōe illiciti iuramēti aliq̄d petit p̄stabit alteri.x.lib2as auri: in auē.coll.v.scenicas non solū rē.

c Poti⁹.i.q̄ poti⁹ debet fides ī bono seruari.

d In bona.i.in bono.

faciāt spoliūq̄ partianť. quo facinoꝛe cōmisso totū sol⁹ auferat. dolet quidē ille et fuata sibi fidē nō esse ꝓqueritur. ueꝛ in ipa sua querela cogitare dz: potius in bona vita ipsi hūane societati fidē fuisse seruādā: ne ꝓeda iniqua ex homine fieret: si sentit q̄ inique sibi in peccati societate fuata nō fuerit: ille quippe vtrobiq̄ pfid⁹ ac pfecto scleratiō iudicād⁹ ē. T tē. **Si ꝓpter fides nō seruat: ut ad bonū redeat: nō ideo violari dicitur.**

Ulier si fide ꝓiugali uiolata fidē fuet adultero: utiq̄ mala ē. ſz si nec adultēo peior: ponꝛo si eā flagitij pēitеat: z ad castitatē fdēs ꝓingalē: pacta ac placita adulteria rescidat: miroꝛ si eā fidei violatricē u̇ ipe adulter putabit ex his itaq̄ apparz q̄ si gſq̄z ut dixim⁹: illicitū iuramētū nō seruauerit: ut in aliud malū pnicioſū declinet: tāto graui⁹ delingt: q̄to dānabili⁹ accumulatur pcā pctis. si aūt ꝓpterea deseriť: ut ad bonū redeať: nihil culpe ꝓ tali ꝓiurio ꝓtrahiť poti⁹ deflenduz ē: si in aliquo illi⁹ iuramēti occasiōe nos deligsse ꝓtigerit. vñ aug. scribit seuero mileuitano epo ꝓsulēti de quodā bubaldo: q a ꝓsanguineis cuiusdā pellicis coactus fuerat iurare se illā ductuꝝ in ꝓiugē: nec mſi sue uel ffribus ulteri⁹ necessaria ministraturꝝ. reſcribit ergo beat⁹ aug. ut dixim⁹ seuero mileuitāo epo ita dicēs. **De quodā bubaldo q̄ iuranit se n̄ ministra turum nccia mſi z fribus.**

Nter cetera: ut rogaue-

e Si sētit.i.itelligit.

f Quā inique.i.q̄ iniquū nō seruaret fidem in illicitis.

g Nō fuerit. societas uel fides.

h Ulier. si nec adultero.ita q̄ ꝺbat cū adultero ītio. z tunc peccatū accumulat peccato.

i Nter cetera. matrimoniū. vſ er loco isto⁹ q̄ coactio ꝺditōnal nō impediat mr̄imonium: sicut nec impedit alia sacramēta. nec.n. impedit sacr̄m baptiſmi: ut xlv.di. de iudeis. nec sacramētū ordinis: ut.lx xiij.di. ubi ista. Itē alia rōe q̄ hoc sacr̄m seruari pōt sine interitu salutis eterne: ergo est seruāndū: ut ex de iureiur. si vo. sed ꝺ matrimonia debēt esse libera: z ibi a nimus dz gaudē plena libertate: ut ex de spō. regſiuit: z.c.cū locū. ad hoc dicūt q̄dā q̄ talis ē cogēd⁹ ducere mulierē quā coact⁹ despōsauit si tñ nullo mō uoluerit: cessare dz eccl̄ia a coactōe. alij dicūt q̄ oībus modis ē cogēd⁹ z q̄ dicitur ī illa decre. regſiuit. q̄ fit pot⁹ monēda q̄z cogēda: exponūt potius.i.pri⁹: sic exponit. xxij.q.iij.nō inuenitur in ſi. uel intelligūt q̄n̄ tales fuerūt plōe q̄ uehemēter plūmebat: q̄ deberet seq homicidiū. ſz istis obuiat. ex de sponsalibus. io. pbabilit pōt dici si placet: q̄ ī q̄ttuor casib⁹ nō tz iuramentū p coactōem ert oꝛtū ut ī uoto: ut ex q̄ me. cā platuz. i traditōe rei ec clesiastice. xv.q.vi. auctoꝛitatē. z.c. sequēti. ī dote: ut.ff.q̄d me. cō: si mulier. §. si dos. ī mr̄imonio: ut ex d spō. cū locū z.c. regſiuit. q̄d aūt dr hic matrimoniū sit rē. istud sit nō pnit ꝓceptiue sed hortatiue: uel logr̄ in eo casu quando post

coactõem ꝓmíꝛt⁹ est ei carnaliter: ut eẽ de spon. ueniens uel loquẽ qñ lewis fuit coactio. illa. n. nõ ipedit mr̃ũmoniũ ff. de ritu nup. si patre cogente. b.

k ¶ Uinculũ. ar. ꝓ opinione illoꝝ q dicũt q̃ iuramẽtũ p metum ertoꝛtum nõ tenet xxvi. q. j. lotharj⁹. c. xv. q. vi. c. i. sed intelligas hoc ad hunc casum spectare quẽ hic ponit. de hac materia notaui. xv. q. vi. c. ij.

l ¶ Uel matricidij. videtur. n. necaꝛ illũ: cui nõ ꝓstat alimẽta. vij. q. ij. qui abstulerit. c. lxxvi. di. nõ sanꝯ. ff. de liber. ag. necare.

m ¶ Degrandinabit̃. i. grandine eterne pene flagellabit̃.

n ¶ Foueat. arg. q̃ iuramẽtũ ꝓ parte tz ꝓ pte nõ: ut. xi. q. iij. añcessoꝛ. c. xij. q. j. siquos. de seruis. xvij. q. iij. q̃sti.

o ¶ Matrẽ. ad hoc. n. tenet: ut. xxx. di. c. i.

p ¶ Ad oppꝛobꝛiũ. i. ad infamiã. nõ. n. dicit ad peccatũ q: reuera peccauit qñ iurauit: q: potius debuit oĩa mala pati q̃ malo ꝙsentire. xxxij q. v. ita ne. c. sic non obstant ꝯraria. j. de ꝛ. di. iij. eos quos. c. j. e. q. v c. i. c. iij. io.

q ¶ Ed cũ. decepti. multiplex rõ videt suadere: quare nõ debuerũt seruare tale iuramẽtũ. tuz quia erat ibi errꝛ ꝙsone: tum q: dolus dedit cãm iuramẽto: tũ q: nõ poterãt se obligare aliquo iuramẽto ꝓ ꝓceptũ dñi. ad hoc dicũt pleriq̃ q diuinit⁹ fuit eis inspiratũ q deberent eis parcere. Sz tñ iuramẽtũ fuit illicitũ: ut exẽ de elec. venerabilẽ in fi. vl dic q satis impleuerũt ꝓceptuz dñi: q: satis videtur fuisse iterfecti cũ redigerint eos in seruitutẽ. nã seruꝰ morti ꝓparat. ff. de reg. iur. seruitutẽ. nõ obstat dolus illoꝝ: quia iste dolus fuit ꝓ vita cõseruanda. l

ras a patre nr̃o ambꝛosio q̃siuit: quid tibi charissime agendũ sit ỏ hubaldo parochiano tuo:: qui captꝰ ꝛ timoꝛe necis impulsus sue ꝓcubine iuramẽto firmauit ipam in cõiugẽ sit scipere: ꝓpriamq̃ matrẽ cum fratribus de domo expellere nihilq̃ eis alimonie vnq̃ impẽdere. q: vo quam prius habuerat nõ est peccatũ in cõiugem suscipe: matrimoniũ sit in deo firmũ ꝛ stabile. porro iuramentũ non ob hoc fuisse institutũ inuenit: ut esset vinculũ iniqtatis vel matricidij vel fratricidij seu cuiusq̃ crimis. nec credo sacr̃m ad hoc debẽ fieri: ut iniusta iuratio suoꝝ bonoꝝ sit iniuste inrãtiꝫ expoliatio ꝛ accipiẽti eterna dã natio. piurij nãq̃ ꝓcutitur pena ꝛ velut homicida in extremo examine a iusto iudice de grãdinabitur: ꝓ quẽ sacrosãctum euãgeliũ ad iniustũ ꝛ illicitum ꝛ deo minime amabile quasi testimoniũ iuste ꝛ hũane petitionis adducit̃. foueat itaq̃ hubaldus matrẽ ꝛ frẽs ꝛ lugeat si coactõne ꝛ timoꝛe iuramenti aliquid defuit mr̃i. qui vo eum iurare coegerũt qõ non debuit: reatu piurij impliciti teneãtur. iniuria quippe iniuste irrogata eius ẽ infamia qui facit. nec enim ullo mõ ad obꝓbꝛium coacte volũtatis trahitur: qõ illicita cõditio necessitatẽ extoꝛsit. ¶ Sz cũ his omnibus illicita iuramẽta non seruãda ꝓbentur: opponit̃ q iosue gabaonitas ꝓtra ꝓceptum dñi nõ deleuerit: q: seniores israel iuramẽto cũ eis pacem firmauerãt. sed notandũ ẽ q seniores isr̃l ꝛsi scirent a dño esse impatu: ut delerẽt gentes ire ꝓmissionis: ỏceptj tamẽ a gabaonitis

citum est enim reum cõmũpere aliquẽ ꝓ vita cõseruanda: ut. ij. q. iij. ¶. notandũ in fi.

a Innocens. i. simpler ꝛ iustus. salamon tñ sumit hoc verbũ ĩnocẽs ꝓ stulto vñ hoc sumptuz ẽ ꝛ sic ſãctꝰ viri idẽ vbiz retoꝛquent qñq̃ ad ꝯtrarios intellect⁹: sed nõ ne eque reꝰ ẽ ille qui de facili credit: sicut ille q mẽtit: ut. xi. q. iiij. nõ solũ. ꝛ nimia facilitas credendi vituperat. lxxvi. di. si quid vo. sed illud intelligas ỏ iudice q in preiudiciũ ꝑtis alteriꝰ nõ debz de facili credere secũduz vba alteriꝰ ꝑtis:

b ¶ Innocẽtes. i. talem qui nõ nocerat: nec nocere uelit.

c ¶ Ignoꝛare. ꝓ experientiã facti. Nam scriptuz est: sciẽtia maloꝝ bonis obesse nõ debet.

d ¶ Iudicat. dicere aliqs: quo posset esse bonꝰ qui nõ hz discretoẽm ꝛ iudiciũ ex quo decipit̃: cuz apls dicat: spiritualis iudicat oĩa ꝛ ipse a nemine iudicat ideo dic iudicat de oibꝰ etiam de ignotis: in his. ſ. que spectant ad salutẽ: q: figs deciperet in talibꝰ: ibi nõ esset minꝰ periculũ falli: et falleꝛ: ut. xvi. q. i. fi cupis. Tũc enim de ignotis nõ debemus aliqd ꝑiudicare: nec de bonis malũ: nec de malis bonum: ut xlvi. di. sunt nonnulli in fi. vel dic iudicat. i. ꝓcuramit bene ỏ quoli bet.

Cedam licet a deo ꝓhibeãtur: tamẽ iuramento firmata non sunt seruanda.

Innocẽs credit omni verbo. ñ vituperanda facilitas sed laudanda bonitas. hoc ẽ innocentẽ esse ignoꝛare quid noceat. ꝛ si circũscribit̃ ab aliquo: de omnibus tñ iudicat q fidem esse in oĩbus arbitratur. hac igitur mẽtis sue dote inclinatus iesus: ut crederet gabaonitis: testamẽtũ dei posuit: pacẽ dedit: ꝓfirmauit sacietatẽ. sed ubi in terras eoꝝ est ventũ: depẽdẽs a fraude: q cum esset finitimi aduenas se esse simulauerũt: circũscriptũ se populus patꝝ indignari cepit. iesus tñ pacem quã dederat reuocandã nõ censuit: qa firmata erat sacramẽti religione: ne dũ alienam ꝓfidiã redargueret: suam fidem solueret: mulctauit eos meliori tamen obsequio ministerij. clementioꝛ enim sentẽtia sed diuturnior. Illicitũ ergo iura-

e ¶ Qui.i.qz ipe.
f ¶ Fidē.i. vbozū ueritatem.
g ¶ Cōfirmauit. ar.ē hic q̄ q iurat rē illicitā ꝓpa au ctozitate nō pōt uenire ꝯ iuramē tum illud: ut ēt ꝺ elec. uenerabilez in fi. Nam illicitū est renuere curaz pastozalem: et tñ iurās tenet illud seruare: ut. xxxvi. di. archidiaconū sic ēt qō me. ca. ad aures. sic ēt ꝺ iureiur. debito/ res.
b ¶ Clementior. ar. q̄ si iuder faci at aliquid qꝺ nō multum differt a mādato: q̄ nō ꝺ excessisse finē mā dati. Si enī man daꝝ aliquib⁹ ut e ligant pūt postu/ lare: ut ēt ꝺ elec. in causis. & de po stul. prelato. post translationem in pūl. Et de hoc nō plura ar. viij. q. i. licet. Itez habes hic q̄ licite ꝺmu/ tatur vna pena i aliam: ut. ē. v. q. vi. quia iusta. et xxxvi. di. ꝓsbyt & xxxvi. q. i. ꝺ ra/ ptozib⁹. io.
c ¶ Licitū. in p̄i ma parte. §. dicit magister q̄ tunc sacramentum illi mentum quod seruare ꝓhibe tur: intelligendū est qꝺ scitur esse illicitū dum iurat. si autē nescitur illicitū esse: ipa igno rātia excusat: si putet illicituz esse nō ex ignozātia iuris sed facti. Aliud est enīz si alicui⁹ copula creditur esse licita: qz nescitur esse ꝓsanguinea: uel qz credit esse vidua. Aliud si ideo putaꝝ licita: qz cōsangui neaz ꝓiunctio uel relictaruz copula nullo iure cr edaꝝ esse ꝓhibita. hic enim ē ignozātia iuris: que neminē excusat: ni fi cui ꝓmittitur ius ignorare. ibi ℣ō ignozātia facti qua qs nere excusaꝝ. seniozes aūt ſsrael non ignorabant gentes terre ꝓmissiōis ex p̄cepto do mini esse delendas: sed igno rabant gabaonitas esse inco las terre ꝓmissionis. ignora bant siquidē factum: ſz nō igno rabant ius facti. atq; ideo si illicitū esset: qꝺ iurauerūt: tñ licite seruari debuit qꝺ iura/ mento firmauerūt. Qꝺ autē illicitum iuramētum seruari ꝓ hibetur: nō est generaliter in telligendū: iuramentū nanq; ut heronymus testatur super hieremiā debet habere tres comites: veritatē: iudiciū: et iusticiā. ubi aūt ista defuerint nō est iuramētum: sed piuriū.
Q ñ datur intelligi illicitū esse iuramentū: cui aliqꝺ istorum defuerit: nō tñ cuicūq; ꝓtige/ rit aliquod istoz deesse. ꝓhi betur seruari. aliqñ nanq; iu/ ramento deest iusticia: ueluti cū quispiam post votū castita tis ducit vxorē: iuramēto fir/ mās nunq; ab ea discessurum qꝺ q̄uis illicitū sit: qz iusticia sibi ꝓbatur deesse: tñ auctori tate augustini seruari p̄cipitur. hoc aūt sigs ꝓtendat ꝓgati ua ꝓiugij nō ꝓpter religionē iurisiurādi seruari: aniaduer tat gabaonitas ob solā religi nē ꝓra dñi imperiū reserua/ tos. Cum ergo omne dominj ꝓceptum iustum sit: patet ei iusticiā deesse: qꝺ eius ꝓcepto ꝓtrariū inuenit. iudicium quoq; aliqñ iuramēto constat deesse: ueluti cū ꝓpria teme/ritate aliqs ductꝰ iurat se mā ducatuz & bibituz. hoc q̄uis leuitate indiscreta illicitū, p/ betur: non tñ ideo violari iu betur. Juramentū itaq; mul/ tipliciter illicitū intelligit. est enim illicitum aliquādo ex eo quod iuratur aliq̄ndo ex mō iurandi: aliqñ ex cā extra ue nienti. Ex eo qꝺ iuratur: tūc est illicitū iuramētū: qñ id qꝺ iuratur: in sui natura vitiosū ē uel vitā adimens: ut adulte riū: homicidiū & his similia: ul' repari ñ ꝓmittens: ueluti cuz inimico ad pacē nō redire: in/ digēti misericozditer ñ subue nire. ista quia ꝓspicuam in se habent iusticiaz: ꝛ si iuramēto firmētur: tñ seruari ñ debent circa hec vtiq; iuramēta intel ligenda sūt: que de illicitis iu ramētis nō obseruādis supra statuta legūtur. Quisqs ergo se iuramēto firmauerit aliqd factuz: quo uel cozpalis uel spūalis salus adimatur: uel si ne quo vtraq; sal⁹ repari uel confirmari nō possit: fidem ꝓ missam seruare ꝓhibeꝝ. quo/ rum exempla ꝓmisse auctori/ tates subijciūt: dū eum q̄ ho/ micidiuz facere uel alimenta matri & fribus nō subministra re: in adulterio pmanere: uel ad pacē cum aduersario ñ re/ dire iuramentū ꝓstando ꝓmi serit: salubzioꝛi cōsilio illicita uota obseruare nō ꝓmittunt. Est etiā id qꝺ iuratur aliqñ viti osū nō in natura sui: ſz ex cāis extraneiētib⁹: ueluti cū aliq̄s post votuz castitatis iurat alicui se habituz & eā in ꝓiugē ꝓiugē nāq; hr̄e in seipo maluz non est: tñ huic ex noto perni cioſum est. hoc aūt iuramētū etiā si illicitū sit: ñ tamē seruari ꝓhibetur: sed de violatōne voti penitētia sibi iubeꝝ idici. citum non sit seruandus cum iurans tpe quo iu/ rat scit illud esse illicitū. sed si ignozat illud esse illicitum: dūmodo non fit ibi ignozātia iuris: ñ peccat. & hoc durat usq; ad illū locū: quod aūt illicitū. Secundo osten dit q̄ non est hoc gene raliter verū: quia si in a liquo iuramento deest aliquod istoz triū: ul' iu sticia: uel ueritas: uel iu dicū: q̄ illud nō fit ser uandus. Tertio dicit q̄ iuramētū q̄ñq; est illici tum rōne rei de qua qs iurat: q̄ñq; ex cā supue/ niente: q̄ñq; ex modo iu randi. io.
k ¶ Juris. ē. i. q. iiij. in fine.
l ¶ Nisi cui. ut militibus. mulieribꝰ rusticis & mi/ noribus.
m ¶ Seruari. hec nō est ratio sufficiens.
n ¶ Nūq;. nō bene dicit quia si ille qui vouit sim pliciter postq; durit vx oꝛem: iurat q̄ nō dimit tet eam: illud iuramētū licitū est. ſz si pr⁹ uouit q; ducat uxoꝛez: tūc po tius seruabit votū q̄ iu ramētū sequens: ut ēt qui cleri. ul' uo. rursus.
o ¶ Obsolam. nō ē vex hoc. ioannes.

a Q Uod aũt. istud nõ bz dubitatiõne: an piurus sit q aliũ cogit piurare. nã tñ ipse nõ ꝓprie dicat piurus: tñ mortalit pec cat. q: qõ alter mãdato nostro facit: nos reputamur fecisse: ut eẽ de sen. ex. mulieres. vtruz aũt iuder licite possit recipere iuramentũ illius quez scit uelle piurare: dic ut diri. ẽ. xv. q. v. pl byteri.

b Q Ui ꝯpulsus. t miles. in atrocibus n. nõ debet aliqs parere dño: ut. xi. q. iij. nõ sẽ per. t. c. si dñs. t. c. q resistit. t. ff. de reg. iu. ad ea.

c Quia plꝰ dominum. qõ esse nõ debet: ut. xi. q. iij. nolite.

d Si liber é. alibi magis punit seruꝰ ꝙ liber: ut. xviij. q. i. q ꝫ. sed hic excusat ꝓp ꝓceptũ domini. io.

e Quadraginta dies: uel continue uel interpollatim.

f Septẽ annos. nõ tñ in pane t aqua.

g Quadragesimas. vnã añ festũ natalis: aliã añ pasca: tertiã añ festũ sancti ioannis.

h Et legitimas. i. paz t quartã t sertã feriã: ut de con. di. iij. ieiunia. et lxxxij. di. pl byt. io.

No. v.

i Q Ui piurat. ꝓsecrata. qz quãto sãctꝰ est ꝙ qõ iurat: tanto maius est piuriũ: ut. ẽ. c. q. i. mouet. Nũ quid ergo maius sacrilegiũ cõmittũ q uerberat clericuz in maioꝛibꝰ oꝛdinibus ꝓstitutũ ꝙ in minoꝛibꝰ: credo q sic: ut. xvij. q. iij. figs deinceps. et. c. qui subdiaconuz. t. c. q occiderit.

Ex mõ iurandi: tunc est illiciti iuramentũ: qñ incõsiderate icircũspecte aliqd iuratur quo nec coꝛpalis nec spũalis salus adimat: t sine quo vtra qz salus reparí t vita cõseuarí ualet. ueluti dum aliquis a parẽtibus coactus ut clericatus tonsurã uel religionis vestem suscipiat se neutz factũ iuramẽto firmauerit. hoc ꝙuis aliqbus videat repbensibile: qz opus charitatis iuramẽto se non factuz ꝓmisit: nulla tñ auctoꝛitate ꝑuari ꝓhibetur. qz tñ nũqz clericatꝰ tonsurã uel religionis vestem suscipiat: non tñ ideo minꝰ salutẽ ꝓmereri valet: cũ nõnulli in laicali habitu sanctissimi t deo dilecti inueniãtur. quo exẽplo euidẽter dat intelligi quotiẽs aliquis iurat se ñ facturum aliquid: quo expediti or sibi via ꝓparetur ad beatitudinez: dũmõ sine eo valeat salutẽ ĩuenire: qz iuramẽtuz nõ ꝓhibetur seruare. vñ cum nos iuramꝰ nõ daturos aliqd alicui sine quo vtraqz salꝰ eiꝰ põt esse incolumis: tñ aliqua ex eo sibi cõmoditas ꝑstaret: nulla tñ auctoꝛitate iuramentum seruare ꝓhibemur: dum mõ sit nobis alia via necessitatibus eius subueniendi.

Quod aũt quinto loco queritur si licitũ esset: qõ archidiaconus iurauerat: an eꝑs esset reꝰ piurij qui ad peierandũ archidiaconũ cogebat: facile potest discerni. si enim ꝓsentiẽs pari pena cũ faciẽte puniẽdus est multo magis ille q cogit reꝰ admissi crimis ꝓbatur. Unde si pius papa ait. Qui peierare compellit: t qui cõpellit: piurus uterqz ꝓbatur.

Q Ui cõpulsus a dño sciẽs piurat: vtriqz sunt piuri t dñs t miles. dñs: qz ꝓcepit. miles: qz plus dñm qz animaz suã dilexit. si liber. xl. dies in pane t aqua peniteat t septẽ sequetes annos. si seruꝰ eiusdẽ: tres quadragesimas t legitias ferias peniteat.

Pena eius qui i manus epi aut in cruce ꝓsecrata piurat.

Q Ui piurat se in manu epi aut i cruce ꝓsecrata: tres annos peniteat. si ꝙ in cruce incõsecrata: annũ vnum peniteat. qui aũt coactus fuerit: t ignoraꝫ se piurauerit: t postea cognoscit: tres quadragesimas peniteat. Item ex pe ntentiali theodori.

Qua pena sit feriendus: qui necessitate coactus piurat.

S Iquis coactus ꝓ vita redimẽda uel ꝓ qualibet cã uel necessitate piurat: qz plus coꝛpus ꝙ aiam dilexit: tres quadragesimas pẽiteat. Alij ꝙ indicant tres annos: vnũ ex his in pane t aqua. Item gelasius papa.

Qui deierat t alios deierare facit: q pena sit feriẽdus.

S Iquis se piurauerit: t alios sciẽs in piuriũ duxerit xl. dies peniteat in pane t aq t septem sequentes annos: t nunqz sit sine pñia. t alij si cõscij fuerint: similiter peniteat Item augustinus in sermone de decollatione sancti ioanis

Homicidam vincit: qui sciẽs ad piurium compellit.

Q Ui qui hominez ꝓuocat ad iurationez: t scit eum falsum iuratuz eẽ: vincit homicidam. quia homicida coꝛpus occisurus est: ille animã imo duas animas: t eius animam quẽ iurare ꝓuocauit: et suam. scis vez esse qõ dicis t falsũ qõ ille dicit: t iurare cõpellis. ecce iurauit: ecce piurat: tu qd inuenisti: immo t tu peristi: qui de illius morte saciari voluisti. Item in ꝓmone de periurijs.

Non peccat: qui iramẽtum exigit ab eo: quem nescit falsum iurare.

k Et ignorans. esse peccatuz qõ iurauit. nã si fuisset ignoratia facti: nullũ esz peccatũ: misi ignoratia fuisset crassa: que neminem excusat. C. de resci. ven. quisqs.

l S Iquis redimẽda. lz emitimoꝛe mortis iurauerit. tñ peccauit: ut. xxxij. q. vij ita ne. sed, rõne coactõis mitigatur penitentia: ut eẽ qõ me. cã. sacris. nõ é ẽ. xv. q q. vi. c. i. ibi enim nõ absoluit a peccato: lz a iuramẽto. io.

m Alij. ergo illa que é minoꝛ ponẽda: ut. l. dist. c. eos uero.

n S Igs. sine penitentia. ínterioꝛi: ut. vi. q i. qcũqz. io.

o Le. vincit. non ntelligas q plus peccat piurus ꝙ homicida: imo ille plꝰ peccat: ut. xiij di. c. i. Sed oꝑ eũ vincere: q maius danũ facit: q maius danũ est in amissione vnꝰ aie ꝙ mille coꝛpoꝛ: ut. xxiij. q. iij. si habes. io.

p Qui exigit humana.i. de humana infirmitate
r procedit ut .s.e.q.i. non est.
S q ¶ Impressit. multiplicit cogēdo. io.
Jgs. infamia. an iuramētū infamet uel ñ nota.
vi.q.i.qcūq. sed
coacti si iurassent
nō infamarētur:
ut .s.q.pri. inter
est.
s ¶ Item q audit.
falsū; supple: nisi
īdicauerit porta
bit īiquitatē su
am. io.
t Hoc videtur
fuit.i. talem
habuit unde noti
cia q huj⁹ rei po
tuit esse testis. et
quod sequitur ē
expositio.
u ¶ Indicauit. vi
delicet ergo: q vale
at testimoniū de
audītu: ut .h. .t. xv
q.v. presbyter. et
xxvi. q.vi. q rece
dūt. t.ij.q.i. mul
ti. nā t testes itel
ligūt scire q̄ acta
sunt a testatore si
pōres testes eis
hoc direrunt: ut
C. de testi. cū āti
qtas i fi. &.i.ar. j
uj.q.ix. testes. v
q.ij. relatū ē. Ad
hoc dicēs q hic
loquit in cā denū
ciatōis: ubi mo
dica scia aliquaz
fidē facit. ar. eē ō
spō. ꝓterea. imo
t in iudiciis facit
fidē testimonium
de auditu: ut erē
de iuc. ab intest.
cū dilect⁹. eē de
testi. cuz cām. io.
sed testimonium
ō auditu ē ꝓprie
cū aliqs audit ali
qd dici esse factū
sed si audit ꝓben
tes nō ē testimo
nū de auditu. et
hoc īmut eē ō te
sti. lz. tū hoc. c. ñ
loquit de ỹa de
nūciatōe: sed po
⁹ de indicatio

QVi exigit iurationē mul
tū interest: si n escit illū iu
ratu⁹ falsū an scit. si enim ne
scit: t ibo dicit iura mihi ut fi
des ei fit: nō est peccatum. tū
humana tētatio est. si aūt scit
eū fecisse t cogit eum iurare:
homicida ē. Ille enim se suo
ꝓurio interimit: sz ille manuz
interficietis t impressit t pres
sit. ¶ Item ex ꝓci. magociēi.
**Usq ad extremū vite ñ cōi
cet: q alios ad ꝓuria trahit.**
SJqs quietus fuerit alios
ad falsa testimonia uel pu
ria attraxisse ul quacūq cor
ruptōne solicitasse. ipe quidē
usq ad exitū vite non cōicet.
hi ỹo qui ei in ꝓurio ꝓsensis
se ꝓbantur: postea ab oīi te
stimonio sunt remouēdi: t ꝑm
legē infamia notabunt. ¶ Item
qui audit aliquē falsū iurare:
t tacet delingt. vñ aug. ait in
qōnibus leuitici .c.i. aia que
audiēit vocē iurātis falsū &c.
**Cui fit indicādū falsū: quod
ab aliquo iuratur.**
HOc videt dicere peccare
hoiem quo audiēte iurat
aliquis falsū: t scit eū falsum
iurare t tacet. nūc autē scit si
ei⁹ rei de qua iurat: testis fuit
aut vidēs aut ꝓscius fuerit. i.
aliquo mō cognouit aut ocu
lis suis ꝓspexit: aut ille ipse q
iurat illi indicauit. ita eni po
tuit esse ꝓscius. sz inter timo
rē huius peccati t inter timo
rē hui⁹ ꝓditionis hominū nō
parua existit plerūq tētatio.
possum⁹ eni paratū ad ꝓuriū
admonēdo uel ꝓhibēdo a taz
grani peccato reuocare. Sz
finō audierit: t cozā nobis de
re quā nouimus falsū iurare
rit: ut ꝛ ꝓdendus sit: ita ut ꝓ
ditus etiā periculū mortis icur
rat: difficilima questio est. Sz
quia hic nō expressit. cui hoc
ne. s. cū qs indicat alij q aliqs vult peccare. t spectat hoc
ad delicta ꝓmittēda. sed denūciatio spectat ad delicta cō
missa. t ad illa nō tenēt: nisi q hñt magistratū sup aliquos: t
illa denūciatio dr euāgelica: ista dr canonica. t hec ꝓbaf
indicandū sit: utrum illi cui iu
ratur: an sacerdoti cuipiam: q
non solū eum ꝓsequi nō pōt ir
rogando supplicū: sed etiam
orare ꝓ illo pōt: videt mihi q
se ab hoc peccati absolnat vi
culo: si videlicet talibus qui
magis ꝓdesse possunt q̄z ob
esse ꝓuro: siue eū cozrigēdo
siue deū ꝓ eo placādo: si t ipe
ꝓfessionis sibi adhibeat medi
cinā. Si ergo iste ut supradi
ctum ē: qui audit falsū iurare
t tacet: ōlinquit: multo magis
ille reus ē: qui ad delerādum
aliquē cōpellit. Queritur ō
eo qui verboz calliditate se
circūuenire putat illū: cui iu
ramentū defert: an sit reus ꝓ
iurij: nisi seruauerit qō iurasse
creditur. De hoc ita scribit
isido. sententia⁹ libro. ij.
**De eo qui calliditate verbo
rum iurat.**
QVacunq arte verboz qs
iuret: deus tñ qui ꝓscientie
testis ē: ita hoc accipit: sicut
ille cui iurat intelligit. dupli
citer aūt reus fit: q t nomen
dei inuanū assumit: t ꝓximū
dolo capit. ¶ Item ex sermo
ne sancti augustini.
**Perinus est: qui super lapi
dem falsum iurat.**
ECce dico charitati uestre
t qui sup lapidē falsū iu
rat piurus ē. vñ hoc dico: qa
multi etiā in hoc fallūtur: et
putant: q nihil est p qō iurāt
ñ se crimie teneri piurij. prs⁹
piurus es: q p id quod sactū
nō putas falsū iuras. si tu illō
sanctū nō putas: sanctū putat
cui iuras: non enim qñ iuras:
tibi aut lapidi: sz ꝓximo tuo
iuras. homini iuras ante lapi
dē. sed nūquid nō ante deum
ñ te audit lapis loquētē: sz pu
nit de⁹ te fallentē. Sz obiecit
illud grego. in. xxvi. li. moral

indicandū sit: utrum illi cui iu
ratur: an sacerdoti cuipiam: q
non solū eum ꝓsequi nō pōt ir
rogando supplicū: sed etiam
orare ꝓ illo pōt: videt mihi q
se ab hoc peccati absolnat vi
culo: si videlicet talibus qui
magis ꝓdesse possunt q̄z ob
esse ꝓuro: siue eū cozrigēdo
siue deū ꝓ eo placādo: si t ipe
ꝓfessionis sibi adhibeat medi
cinā. Si ergo iste ut supradi
ctum ē: qui audit falsū iurare
t tacet: ōlinquit: multo magis
ille reus ē: qui ad delerādum
aliquē cōpellit. Queritur ō
eo qui verboz calliditate se
circūuenire putat illū: cui iu
ramentū defert: an sit reus ꝓ
iurij: nisi seruauerit qō iurasse
creditur. De hoc ita scribit
isido. sententia⁹ libro. ij.
**De eo qui calliditate verbo
rum iurat.**
QVacunq arte verboz qs
iuret: deus tñ qui ꝓscientie
testis ē: ita hoc accipit: sicut
ille cui iurat intelligit. dupli
citer aūt reus fit: q t nomen
dei inuanū assumit: t ꝓximū
dolo capit. ¶ Item ex sermo
ne sancti augustini.
**Perinus est: qui super lapi
dem falsum iurat.**
ECce dico charitati uestre
t qui sup lapidē falsū iu
rat piurus ē. vñ hoc dico: qa
multi etiā in hoc fallūtur: et
putant: q nihil est p qō iurāt
ñ se crimie teneri piurij. prs⁹
piurus es: q p id quod sactū
nō putas falsū iuras. si tu illō
sanctū nō putas: sanctū putat
cui iuras: non enim qñ iuras:
tibi aut lapidi: sz ꝓximo tuo
iuras. homini iuras ante lapi
dē. sed nūquid nō ante deum
ñ te audit lapis loquētē: sz pu
nit de⁹ te fallentē. Sz obiecit
illud grego. in. xxvi. li. moral

semp: illa vo nō. t sic ptz
q crimina nōdū ꝓmissa
possum⁹ denūciare: ut
hic. t. xciij. di. diaconi.
ibi vicinū ꝓcipitio &c. eē
de desp̄o. ipu. c. pensf.
eē ō cogna. spi. tua. io.
r ¶ Iurauerit .i. iurare
voluerit.
y ¶ Mortis. de facto: q
de iure ꝓpter vnius di
ctū nō posset iudicari:
t ē sile de pe. di. i. c. pe
nult.
z ¶ Prodesse. ut sunt sa
cerdotes: ut. xliij. q. v.
deniq. qui ergo dicit
talib⁹ q ñ ꝓsit ꝓdesse: nō
dr ꝓdē: ut. ij. q.i. si pec
cauerit.
t ¶ Queritur. incidentem
ponit hic qōem qualit
iuramēta sunt intelligē
da. t distinguit aut vter
q hz rectū intellectuz:
aut uterq dolosuz: aut
alt tñ hz rectuz. si ab v
troq interponit dolus
tūc est intelligēdum ꝼm
cōem significatōez ver
boz: ut eē de spō. et lit
teris. si a neutro iteruе
nit dol⁹ tūc interpretā
dū ē ꝼm intellectū vtri
usq: si vba possint vtriq
itellectui adaptari. si ab
altero tm: tūc intelligē
dū est ꝼm euz qui recte
intelligit. sic vide dicti
gui. j. e. §. ex his. i stipu
latōib⁹ t alijs ꝓtractib⁹
ꝑ stipulāte t uēdentem
interpretādū ē: sz i iudi
cijs ꝓ acto: ut. ff. de. v.
ob. inter stipulāte. §. i. ff
de ꝑben. empt. labeo.
ioannes.
a ¶ Uacū q. itelligit.
al. intelligere debz
t ē file. j. de con. di. iiij.
nō illud.
b ECce sup lapidem.
forte cooptuz ab
aduersario: ut credant
esse euāgelia.

a Humane. vbis .q. ille. ꝓtulit ⁊ vult ea aliꝫ interpretari: ꝑ put verba ſonare videnꝫ. qđ ſemp nō eſt faciēdū: cuz ſepe bona verba mala intentōe ꝓferāt ⁊ ecouerſo: ut. v. q v. nō omnis. ⁊. c. nō oſculat: ut. xxiij. q. i. parat⁹.

b Verba. ar. poti⁹ eē cōſiderādū mēte alicuius q̄ ipſa vba: ut. i. q. i. marchion. ⁊ de con. di. iiij. retulerūt. eē de vb. ſig. ꝓterea. ⁊. c. intelligēta. ⁊. xxiij. q. i. patus in prin. ⁊. ff. de ī ius uo. l. quāuis. ſed hoc ueruz eſt cū ꝓſtat de intellectu al'. in dubijs a verbis ñ eſt recedēdū. ff. đ. le. iij. non aliꝫ. ff. de exercitoria. l. i. §. fin s q nauē. exē đ ſpō. ex lr̄is.

c Uramēti. ad h⁹ iurat. i. iurare dz.

d Diſtantiā. quātum ad hoc qum moraliter peccat q ſimplr̄ dicit falſum: ſicut q ſub iuramēto dicit fallū magis tñ peccat deierādo q̄ mēdēdo. ſolidius ſubſiſtit vbi iuramentū interponit: ut. ē. e. q. i. c. i. ſz tñ plus operatur ſacr̄m q̄ ſimpler ꝓmiſſio: ut exē de iureiur. debitores. Zté hic ē ar. q ex nudo pacto oriꝫ actio: ut. xij. q. ij. gcū q̄ ſuffragio. ⁊. q v. quia ioannes. Zo.

e Ui piurare. nō ex operib⁹. de⁹ poti⁹ ꝓfiderat animū q̄ factū: ut. xv. q. vi. c. i. ⁊ de⁹ interrogat cor ⁊ nō manū. xxiij. q. v. ſigd. ſic xxxij. q. v. ꝓpoſito.

f Ārnulf. iurare. nec teſtis eſſe pōt: ut. ī ij. q. iij. c. i. Et hō hoc eſt q̄ iuramento dz adeſſe iudiciū. ſed hec etas neſcit qd agat: ut. C. đ fal. mo. l. i. Zté q̄ ipubes ñ pōt peierare: ut. ff. đ iureiur. l. g iuraſſe. vñ ſacrameta calūnie ꝓſtare nō pōt. poſſet tñ dici q ſi ē doli capax: q̄ tūc calūnioſe petē pōt: ut exē de delic. pue. c. i. ⁊ ſi nouerit ueritatē: q̄ bñ ꝓteſtabit ſacr̄m calūnie. ar. C. de iureiur. ꝓpt̄ calū

Apud dominū uerba mea nō ex ore ſed corde ꝓcedunt.

Humane aures talia ꝟba noſtra iudicāt: qualia foris ſonāt. diuina ꝟo iudicia ta lia foris audiūt: qualia ex intimis ꝓferūtur. certe nouerit ille qui intentionē ⁊ volūtatē alterius varijs explicat verbis: q̄ nō debet aliqs uerba ꝓfiderare: ſz volūtatē ⁊ intentionē: q̄ nō debet intētio uerbis deſeruire: ſz uerba intētioni. ¶ ī ergo diuia iudicia uerba noſtra talia foris audiunt qualia ex intimis ꝓferunt: ſi intētio nō debz deſeruire verbis ſed verba intētioni: pz q̄ deus nō accipit ſic iuramentū ſicut ille cui iurat: ſz potius ſicut q iurat itelligit. cū recipiēti nō ex intimis: ſz ex his que ꝓferūtur foris verba nr̄a ſonent. Item obijciť: q iurat ſup lapidē putās ſe iurare ſuper ſacroſancta euāgelia: pin de tenetur ac ſi ſup euāgelia iuranerit. licet ille cui iurat: ideo ſup lapidē illū iurare fecerit: ne nō ſeruādo qđ ꝓmittit reatu periurij teneať. Item obijcitur de ciuibus qui credūt ſe iurare obedituros cōſulibus ſuis in oīmbus que ſibi impata fuerint ꝓ bonore ſue ciuitatis. ne ꝟo obedientiā recuſantes reatu periurij il laqueent: ſuppomť breue iuraturis: in quo aliud cōtineť q̄ ſe iuraturos arbitrēť: videlicz ne padū in nilū ꝓuertāt: ľ aliqd huiuſmodi faciāt. ſi ergo ꝓtra hoc qđ ſe iuraſſe crediderant: ꝓſulibus ſuis obedientiā denegarēt: nunqd ſm intentionē recipiētis an poti⁹ ſm intentionē iurātis iuramētū deus illud acciperet? Item tez ſi innocēs de adulterio ľ furto impetitus innocentiā ſuam

mā. l. ij. §. i. Sed de veritate dicenda q̄ pōt iurare Nam ab ipuberib⁹ ⁊ timidis ſumť iūtū qōnis: ut. ff. de queſti. vm⁹ in pri. Zté ipubes ferula pcutiť ꝓ ueritate dicēda: ut. ff. ad ſyll. l. i. §. ipubes. ⁊ tz cōfeſſio quā fecit: tz ꝺ eaz poſſet reſtitui: ut ff. de ꝓfeſ. l. certū §. penul. qđ fallū eſt niſi ſit doli capax cū hoc. c. cō tradicat. io. hoc aūt certū ē: ꝙ ſi a ligs ſpōte fecerit iuramētū mino ris bñ ualet. ⁊ tz tale iuramētum: ff. de iureiur. l. q iuraſſe. Zté i caſu ꝓt q̄ ſi quenari rōe iuraméti qđ ꝓhibitū dū eſſz ipubes ut ſi pubes iurauit ſe ꝓſtaturꝫ opas ipſe pubes fact⁹ bene quenť ꝺ h⁹ iuramēto: ut. ff. ꝺ li. ca. l. ult. i fi.

g Cauſa. ſed nō ne ſi agere vult q iurus in ꝓpria cā audiret: q̄ nulli ꝓhibet i ꝓpa cā ut. xiij. q. vi. oīb⁹ ſed agē non pōt: niſi ꝓcurator ſacr̄m Zté nonne iudex vel altera ps pōt ei deferre ſacr̄m ad hoc dicas q hec ler ſupra ē ꝺ lūbarda: fm quā nō iurat de calūnia. patet ergo q logť hic ꝺ alio iuramēto: ⁊ pōt dici q loquť de iuramēto purgatōnis id ē ut nec ſe nec alios poſſit expurgare. Exh⁹ ſequiť: q̄ ſi ſuſpicio aliqua eſt ꝙ iurū: ſtatiz habeť ꝓ cōuicto cum ſe expurgare ñ poſſit. ⁊ imputet ſibi q̄ i talē caſū incidit: q̄ culpa ſua illud ſuſtinet: ut xv. q. i. ſigs iſaiens. ex quo enim.

Inter iuramentū ⁊ locutionem fidelium nulla debz eſſe differentia.

Uramēti huiuſmodi cā ē q̄ oīs qui iurat ad hoc iurat ut qđ ve ē loquať. Et ideo dñs inter iuramentū ⁊ loquelā nr̄am nullā vult eſſe diſtātiā: q̄ ſicut in iuramēto nulla ꝓuenit eſſe ꝓfidia: ita quoq̄ in verbis nr̄is nullū dz eſſe mendaciū: q̄ virtūq̄ ⁊ piuriuz ⁊ mendaciū diuini iudicij pena dānatur: dicēte ſcriptura: os qđ mentiť occidit aiam. ſi quis ergo ue ꝛ loqtur: iurat: quia ſcriptū eſt: teſtis fidelis non mentitur. Idem.

Inteq̄ aliqs iuret: peierat: ſi ꝓtra ꝓſciam iurare parat.

Di piurare paratus eſt: Quanteq̄ piuret iam piurus eſſe videtur: quia deus nō ex opibus iudicat: ſz ex cogitationibuſ ⁊ ex corde. ¶ x his oīmbus colligiť q iuramēta ſm intentionē preſtantis ñ recipiētis a deo iudicātur. qūo ergo ſm iſidoꝛ quacunq̄ arte uerboꝛ qs iuret: deus ſic accipit: ſicut ille cui iurat intelligit: ¶ ed ſicut aliud eſt callida arte verborū iurare: aliud ſimpliciter intentionem ſuam iurando denūciare. ſic aliud ē ſimplici intrētione iuramentū factum recipe: aliud in recipiēdo calliditate uti: qa ſicut quiſq̄ apud deū non valet aliquē ledere: ſic nec ꝓter

semel peieranit ꝑsumit: q̄ semp debeat peierare: ut ij. q. vij. nō pōt. vñ ammodo nō ē sacramēto suo credendū: ut ex de ꝑsump. litteras. ea tñ iuramēta que oneris sūt pon⁹ q̄ honoris bene ꝓstabit: ut iuramē tū calūnie. silr̄ domis suis iurabit i cā feudi ℣. xlvij. di. quātūlibet. ex de re iudi. in cauſis.

b ℣ Acri. puella. idem est i puero: ut. s. c. q iiij. tribus.

i ℣ Statim. filij iuramētū ꝺz patre uocare q̄cito scit ut ꝺ dr̄: ſz votum religionis nō teneat ſtati reuocaꝛ cū scit: ſz usq̄ ad annū z diez pōt: ut. xx. q. ij. puella aliter tñ est. s. di stincū. s. xx. q. ij. in prin.

k ℣ Onestuz. ꝺ⁹ ieiunus. silr̄ testimoniū debz dicē ieiun⁹: ut ex de testi. placuit. q̄ a ieiunis fieri ꝺ beant: nota. ꝺ cō. di. i. sacra. tamē q̄ ꝺ hic dr̄ magis est honestū q̄ iustum. io.

a ℣ Ecreuit. ut a. lxx. i his etiā die⁹ cause exerceri non debent. xv. q. iiij. c. i. z. ij. huic tamen c. z ꝓcedēti obuiat cōsuetudo ꝓscripta. io.

b ℣ Maiorib⁹. ut i festo sancti marci.

eius intentionē valet quis alicui subuenire. deus aūt duplicitatis ē aspernator: simplicē intentionē vtriusq̄ ꝓsiderat: z tam ex parte recipientis: q̄ ex pte ꝓstantis uerboꝝ artez aspernatur z odit ℣ e etate xo iurantiū queritur: q̄ etate quisq̄ ad iurandū debeat cogi. de quo in primo libro capitulariū sic inuenit diffinitum.

Ante rationabiles annos alij qui non cogantur iurare.

℣ Truuli: qui sine etate rationabili sunt nō cogātur iurare: z qui semel piuratus fuerit nec testis fit post hoc: nec ad sacramētum accedat: nec in sua causa nec alterius iuratoꝛ existat. Item ex concilio elibertano. Ante. xiiij. annos nullus iurare cogatur

℣ Ueri ante annos. xiiij. nō cogant iurare. puella quo q̄ si in puerili etate fita in domo patris illo nesciēte iuramē to se ꝓstrinxerit: z pr̄ eius ut audierit: statim cōtradixerit: vota eius z iuramenta irrita erūt: z facilius emendabitur. Item cornelius papa.

De eodem: z ut a ieiunis iuramenta ꝓstentur

℣ Onestuz etiā videtur: ut qui in sanctis audet iurare: hoc ieiunus faciat cū oīi hōestate z timoꝛe dei: ut pueri añ annos. xiiij. nō cogantur iurare. Preterea sunt quedam tpa: quibus iurare ꝓhibemur. Unde in cōci. apud sanctū medardum habito.

Quibus tpibus iurare ꝓhibemur.

℣ Ecreuit sancta synodus: ut a. lxx. usq̄ in octauaz pasce: z ab aduentu dñi usq̄ in octauam epiphanie nec nō z in ieiunijs quatuoꝛ tempoꝝ z i letanijs maioꝛib⁹ z in dieb⁹

c ℣ E forma. honestū. sic ergo honestas z possibilitas sit of iuramēto sūt intelligenda: ut. s. e. q. iiij. vnusq̄sq̄ et ex de iureiur. quēadmodū. illud sacrm ꝓestāt archiepi roma no pōtifici: ut ex de iureiur. ego. z subditi suis epis: ut. xxiij di. q̄q̄. z impato⁹ pape lxiij. di. tibi dño. z lz generaliter iuret uasallus dño. s. q̄ in oīb⁹ causis iuuabit ipm z ℣ quēlibz tñ ℣ ꝓpriā patriam non iuuabit ipm: ut. ff. de reli. minime. nec ℣ papaz: ut ex de iureiur. venientes. sed qd si dñs vult filiū uasalli ꝓetere: nū qd iuuabit ipm ℣ filiū? videtur q̄ nō: q⁹ nec ℣ filiuz excōicatū iuuabit. ri. q. iij. qm̄ multos. z ar. ad hoc. ff. de reli. minime. ꝓtrariū tñ dicit lex feudi. in titulo quemadmodū feu. ami. dr̄. n. ibi: q̄ vasallus obligatus est filio suo tñ vinculo nature: sed dño suo est obligatus vinculo iuramenti. Item nō tenet ipm iuuare si iniuste impetit a liū. nec enim opem fert qui ad peccandū nō adiuuat: ut. xiiij. q. vi. si res. Item nū quid uasall⁹ pōt accusare dñm: nō: ut hic pōt colligi: nisi ꝓ equaꝛ suam iniuriā. alioquin si accusat ꝓdit ius feudi: ffcut patron⁹ qui accusat libertū: ꝓdit bonoꝝ possessionē: ut. ff. ō bo. poss. liber. l. qui cum maioꝛ. nec etiā testimoniū pōt ℣ ipm ferre nec in criminali cā nec etiam ꝓ ipso ut ex de offi. dele. cām que.

d ℣ De secreto. ille q. ꝓ dit secreta alic⁹ capite: pūit: ut. ff. ō re mili. oē. §. tertio. z. C. ō ꝓmer. z mer. l. ij. z sic pōt qs iurare ne ꝓdat secreta alter⁹ ar. tamē est ℣. xiij. di. nerui.

d. 5

d ℣ E forma honestū. sic ergo honestas z possibilitas sit of iuramēto sūt intelligenda: ut. s. e. q. iiij. vnusq̄sq̄ et ex de iureiur. quēadmodū. illud sacrm ꝓestāt archiepi roma no pōtifici: ut ex de iureiur. ego. z subditi suis epis: ut. xxiij di. q̄q̄. z impato⁹ pape lxiij. di. tibi dño. z lz generaliter iuret uasallus dño. s. q̄ in oīb⁹ causis iuuabit ipm z ℣ quēlibz tñ ℣ ꝓpriā patriam non iuuabit ipm: ut. ff. de reli. minime. nec ℣ papaz: ut ex de iureiur. venientes. sed qd si dñs vult filiū uasalli ꝓetere: nū qd iuuabit ipm ℣ filiū? videtur q̄ nō: q⁹ nec ℣ filiuz excōicatū iuuabit. ri. q. iij. qm̄ multos. z ar. ad hoc. ff. de reli. minime. ꝓtrariū tñ dicit lex feudi. in titulo quemadmodū feu. ami. dr̄. n. ibi: q̄ vasallus obligatus est filio suo tñ vinculo nature: sed dño suo est obligatus vinculo iuramenti. Item nō tenet ipm iuuare si iniuste impetit a liū. nec enim opem fert qui ad peccandū nō adiuuat: ut. xiiij. q. vi. si res. Item nū quid uasall⁹ pōt accusare dñm: nō: ut hic pōt colligi: nisi ꝓ equaꝛ suam iniuriā. alioquin si accusat ꝓdit ius feudi: ffcut patron⁹ qui accusat libertū: ꝓdit bonoꝝ possessionē: ut. ff. ō bo. poss. liber. l. qui cum maioꝛ. nec etiā testimoniū pōt ℣ ipm ferre nec in criminali cā nec etiam ꝓ ipso ut ex de offi. dele. cām que.

d ℣ De secreto. ille q. ꝓ dit secreta alic⁹ capite: pūit: ut. ff. ō re mili. oē. §. tertio. z. C. ō ꝓmer. z mer. l. ij. z sic pōt qs iurare ne ꝓdat secreta alter⁹ ar. tamē est ℣. xiij. di. nerui.

c ¶ Munitõib⁹. qui munitões cedit hostib⁹ uel litteras uel nũciũ uł aliquod signũ eis mittit: incidit in crimẽ lesę maiestatis. ff. ad. l. iul. ma. l. i. ij. ¶. iij.

f ¶ Ad honestatẽ. ut nec cũ uxore nec cũ filia cõmisceat: nec aliqd inhonesti faciat in domo dñi ut de pe. di. v. ꝓsideret.

g ¶ Cõsiliũ. vide quõ interpretat hoc iuramentũ: ego iuro q̃ nullũ faciã tibi dãnũ. i. ego iuro: q̃ nec ego faciã: nec ꝓcurabo. sic interpretat lex tale pactũ: ut si aliqs fecit pactũ q̃ siluã nõ cederet uel ureret: etiã custodire teneat ne alĩ⁹ urat uel cedat: ut. ff. locati. in lege. idẽ videt in oĩb⁹ negatiuis ꝓmissionib⁹: ut cũ dr̃ ꝓmitto q̃ nõ faciam: nõ solũ teneor nõ facere: sed etiã curare debeo ne fiat: ut. ff. de. v. sig. facere. et de uerb. ob. in illa stipulatõe.

h ¶ Dign⁹. ergo si clic⁹ ꝓtat patrocinium ꝑ ecclesiã suã uł eꝑm suũ: ꝓt ꝓmuari bñficio suo. xcvi di. si impator. et eĩ ꝺ postu. c. fi. io.

i ¶ Nicẽ. et sic eadẽ fide teneãr gs subdito suo sic subdit⁹ dño: ut. xcv. di. esto subiectus. eĩ de iureiur. puenit. et. xxxij. q. vi. nihil iniqui⁹. et si non fecerit: ꝓuat illo l' dñio qõ hz in uasallo et trãsit feudũ ad superiorẽ: in libris de feudis quẽadmodũ feudũ amit.

Si quis laicus iuramẽtum uiolãdo ꝓphanat: qõ regi et dño suo iurat: et postea perierse et doluse ei⁹ regnũ tractauerit: et in mortẽ ipsius aliquo machinamẽto insidiatur qz sacrilegiũ pagit in christũ dñm manũ mittens⁹ anathema sit: nisi ꝑ dignam ꝓnie satisfactionẽ emẽdauerit: sicut ꝓstitutũ a sancta synodo ẽ. i. secũlũ relinquat: arma deponat: in mõasteriũ eat: et pẽiteat oĩbus diebus vite sue. ueruntñ cõionem in exitu nite cũ eucharistia accipiat. eꝑs presbyter diaconus: si hoc crimẽ cõmiserit: degradet. Et itaq̃ ex ꝓmissis apparet: mẽdaciuz nec in simplici ꝓmone dz ꝓferri: nec iuramẽto firmari. mendaciũ aũt non solũ in verbis: sed etiã in simulatis opib⁹ eẽ ꝓbatur. Vñ abro. in sermone habito in dñica de abrahã **Mẽtitur qui pfessionem suã operibus non ostendit.**

Quaerete frẽs mendaciũ: qz omnes qui amãt mendaciũ filij sũt diaboli. nõ solũ in falsis verbis: sed etiã in simulatis opibus mendaciũ est. mendaciũ nãq̃ est se christianũ dicere: et opera christi nõ facẽ. mendaciũ est eꝑm sacerdotez uel clericũ se ꝓfiteri: et ꝓtraria huic ordini operari. Ite hieronymus. **Quotiens sermo malus ꝓcedat de ore nr̃o ꝓcedat**

Quotiens vero loquimur aut nõ in oportuno tempore aut non in opportuno loco aut non ut conuenit audientibus: totiens sermo malus ꝓcedit de ore nr̃o ad destructionem eorũ qui audiunt. cõsideremus itaq̃ quid loq̃mur quia ꝓ omni ocioso verbo reddituri sumus rationem in die iudicij. Iuramentũ uero clericus laico ꝓstare nõ debet. Unde in remensi concilio legitur. **Cuiq̃ laico clericus nihil iurare ꝓsumat.**

Nullus ex ecclesiastico ordine cuiq̃ laico quicq̃ ꝑ ꝓa sacra euangelia iurare ꝓsumat: sed simpliciter cũ veritate et puritate dicat: est est: nõ non. sed si est aliquid quod sibi obijciatur: aut indicauerint: qui eiusdem ordinis sũt: aut corrigatur aut expurget.

Episcopo similiter clericꝰ iuramentũ ꝓstare nõ debet: nisi forte is cui ecclesie ꝓcurationẽ committit. Un de vrbanus. ij. ait. **Decodẽ**

Nullus episcop⁹ clericos suos: nisi forte quibus ecclesiasticarũ rerum dispensatio commissa fuerit: sibi iurare compellat.

CA xxxij

Videam eꝑi cũ plebe sibi commissa in hereſiz lapsi sunt. circũ adiacentes catholicos minis et cruciatibus ad heresim cõpellere ceperũt. quo compto aplicus catholicis eꝑis circũ adiacẽtiũ regionũ: qui ab imperatore ciuilẽ iurisditionem accepant: impauit: ut catholicos ab hereticis defenderẽt et quibus modis possent eos ad fidei veritatẽ redire compellerẽt. eꝑi hec mãdata aplica recipiẽtes ꝓuocatis militibus apte et per insidias cõtra hereticos pugnare ceperunt tãdem nõnullis eoz neci traditis: alijs rebus suis uel ecclesiasticis expoliatis alijs carcere et ergastulo reclusis ad vnitatem catholice fidei coacti redierunt. Hic primum querit: an militare peccatũ sit

k Quaerete. ope rib⁹. arg. q. cut ꝑbis: et factis metimur si negam⁹ christuz fiẽ ꝑbis. xi. q. iij. estimãt. et factis appellam⁹. eĩ de appel. dilecti. et factis ꝓdicamus xliij. di. fit rector

l Notiẽs. au diẽtib⁹. forre instruit rudes magister: qõ non esse debet. simile viij. q. i. oportet. et. xliij. di. c. i. io.

m Nullus laico. hoc. c. i telligas de iuramẽto expurgationis: qõ clericus nõ dz facere coram laico: sed tñ cozã eꝑo uł eĩ ꝺ legato: nisi hoc fiat auctoritate pape: ut. ij. q. v. mẽnam. si. n. clericꝰ peteret aliqd corã laico: bene teneret ibi ꝓstat iuramẽtũ calumnie. vel dic: quia sine licẽtia eꝑi nr̃i lum debet facer iuramẽtum laico imperatori tñ iurant eꝑi fidelitatem.

a q Videam episcopi.

b

Uod militaſ. Dic q̃ritur: an militaſ ſeu bel
q lare ſit pctm̃: et dicẽdũ q̃ nõ: ut. j. e. militaſ
7 hoc uex ẽ: ſi a p̃cipe indicaſ bellũ: ut. j. e.
q. ij. iuſtũ. ſiſ p̃ro defenſione ſua uꝫ patrie uꝫ legum
paternaꝝ: ut. j. e
q. viij. ſi nulla. cle
rici aũt in ſacris
ordinib⁹ p̃ſtituti
nõ p̃nt mouẽ ar
ma: ut. j. e. q. viij.
clerici. ſiſ uꝫ q̃
nec i minoꝛib⁹ oꝛ
dib⁹ p̃ſtituti p̃nt
mouẽ arma: quia
ſub regula eccle
ſiaſtica debẽt vi
uere: ut. xxxij. di.
ſig. 7. xx. q. ij. eoſ
q̃d p̃ceꝺo ſi volũt
gaudẽ p̃uilegio
eccleſiaſtico. ar.
ad hoc extra de
cleric. comu. io.

c ¶ Propulſãdã.
qui r̃pellere p̃nt
Dõ. j.
iniuriaꝝ: 7 qualit
poſſit r̃pelli: 7 an
tm̃ p̃ſone iniuria
uel ẽt p̃ſone 7 re
ruꝫ poſſit repelli
videndũ ẽ. Et q̃dẽ
vꝫ q̃ nõ ſolũ laici
ſed etiã clici p̃nt
repellere iurias
7 rex 7 p̃ſone: ut
eꝛ de reſtit. ſpo.
oliꝫ. 7 eꝛ õ ſẽ. ex.
fuero. 7. c. ex te
noſ. 7. ſ. di. 1. ius
mãle. 7. ff. de iuſt.
7 iure. ut viꝫ. ecõ
tra vꝫ: q̃ clici nõ
p̃nt: ut eꝛ de bo
mi. ſuſcepimus.
xxvi. di. ſeditiona
rios. Ad hº dicũt
q̃da q̃ nulli licet
vim repellere re
percutiẽdo. Alii
dicũt q̃ ly laicis
repcute: clicis ñ.
ego credo q̃ 7 eli
cis 7 laicis ly rep
cutere. diſtinguẽ
ꝺũ q̃ aut vis iferꝫ
tur p̃ſone: aut re
bº. ſi p̃ſone tũc ẽ
vis repellẽda p̃ci
uſq̃ ſit illata: hoc
q̃daꝫ direrunt q̃

Secundo: q̃ꝺ bellum ſit iu
ſtũ: 7 quomodo filij iſrael iu
ſta bella gerebant? ¶ Tertio:
an iniuria ſocioꝝ armis ſit p̃
pulſanda? Quarto an vindi
cta ſit inferenda? Quinto:
an ſit peccatum iudici uel mi
niſtro reoſ occidere? Sexto
an mali ſint cogẽdi ad bonũ?
Septimo an hereticiſuis 7 ec
cleſie rebus ſint expoliandi.
7 q̃ poſſidet ab hereticis ab
lata: an dicatur poſſidẽ alie
na? Octauo: an epis uel q̃
buſlibꝫ clericis ſua liceat au
cꝛoritate uel aplici ſine impa
toꝛis p̃cepto arma mouere

Uod militare alienuꝫ
videatur ab euãgelica
diſciplia: hinc videtur
poſſe p̃bari: q̃ omnis militia
uel ob iniuriã p̃pulſandã uel
p̃pter vindictã inferendã eſt
inſtituta. iniuria aũt uel a pro
pria p̃ſona uel a ſocio repelli
tur. quod vtrũq; euangelica
lege p̃hibetur. cũ enim dicit
ſiquis te p̃cuſſerit in vnã ma
xillam p̃be ei 7 alterã. Et ite
rum: qui angariauerit te mil
le paſſus: uade cũ eo duo mi
lia. ¶ tẽ cũ apoſtolus dicat
ad romanos: non vos defen
dẽtes chariſſimi: ſed date lo
cũ ire: quia aliud p̃hibemur:
q̃ p̃pria p̃ſone iniuriã repel
lere? ¶ tem cũ petro gladio
magiſtrum defendenti chri
ſtus dixerit: p̃uerte gladium
tuũ in vaginã: an putas quia
nõ poſſum rogare patrẽ meũ
7 exhibebit mihi plus q̃ duo
decim legiones angelorum?
Deniq; ſic de beato andrea
legitur: cuꝫ fieret concurſus
populoꝝ: ut de manibus iniq
iudicis eum eriperent: et ab
iniuria mortis illum defende
rent: ipe econtra ẽt exemplo
7 verbo patientiam docẽs ro

nullus vim repellẽ dz niſi illatã: imo iſtiãtẽ licitũ ẽ occidẽ
7 eũ q̃ vult occidẽ: ut. ff. ad. l. aquil. l. iij. j. 7. v. ſi tñ aliqs vim
factã repellat: poti⁹ p̃ſumi dz q̃ defẽdẽdi q̃ ulciſcẽdi cã fe
cerit id: ut. ff. ad. l. aquil. ſi ex plagis. §. tabernari⁹. 7 hoc ſi
p̃um⁹ pcuſſo: volebat p
curere denuo: alioquin
ſi nolebat denuo pcutẽ
7 alter repercuſſerit: po
tius ẽ vindicta q̃ repul
ſio iniurie. 7 ſic itelligo
q̃ꝺ iniuriã incõtinẽti
poſſe repelli. ſ quiritur
ergo q̃ defendẽdo rep
cutiat nõ ulciſcendo: ut
j. e. quid culpaſ. 7. ff. ad
l. aquil. ſciam. 7 cũ mo
deramine ſe defendat:
ut eꝛ de reſti. ſpo. olim
cãm in fi. figs tñ mode
ramẽ excedit 7 nõ eꝛ p
poſito ñ tenet: ut. ff. ad
l. aquil. ſi ex plagis. §. ta
bernari⁹. ly illa decret.
olim cãm. videaſ q̃dicẽ
Itẽ incõtinẽti debz viz
repellere: ut. ff. de vi et
vi ar. l. iij. §. cũ igit. Si
aũt vis inferẽ reb⁹: 7 il
latã 7 inferẽdã licitũ eſt
repellere: ſed poti⁹ illa
tam q̃ inferẽdã.

Tem cuꝫ paterfamilias
dicat ſeruis volentibus colli
gere zizaniã: ſinite utraq; cre
ſcere uſq; ad meſſem: 7 tũc di
cã meſſoꝛibus colligite ziza
niam: 7 alligate faſciculoſ ad
cõburendum. ¶ tem cũ rex
ille qui nuptias fecerat filio
ſuo: miſſis exercitibus ſuis
angelorum videlicet dicatur
perditurus homicidas pro
phetaruꝫ 7 apoſtolorum: qui
uocati ad nuptias uenire cõ
tẽpſerunt credendo. ¶ tẽ
cum paulus apoſtolus dicat
in epiſtola ad romanos: noli
te iudicare inuicem. ¶ tem
tu qs es qui iudicas alienum
ſeruũ? ſuo domino ſtat aut ca
dit. ſiue ergo uiuim⁹ ſiue mo
rimur: domini ſumus. In hoc
enim chriſtus mortuus eſt et
reſurrexit: ut 7 viuoꝝ 7 mor
tuoꝝ domineꝛ. In his oñi
bus quid aliud p̃cipitur: q̃
ut vindicta delinquentium di
uino reſeruetur examini? Cũ
ergo ut ſupra dictum eſt: mili
tia videatur inſtituta uel ob
iniuriam p̃pulſandam vel p̃
pter vindictam inferendam:
utrũq; autem lege euangeli
ca p̃hibeatur: apparet q̃ mi
litare peccatũ eſt ¶ hinc etiã
gregorius ait.

Bella carnalia bellaꝝ ſpiri
alium figuram gerunt.

gabat eos. ne ſuum martyriũ
impediꝛent. quid aliud mone
mur q̃ ſicut p̃priaſ ita 7 ſo
cioꝝ iniurias patienter tole
rare: nec ad arma cõcurreꝛe:
ſed eoꝝ exemplo ad ſimilia
p̃ferenda animum p̃parare

Tem cum in p̃uerbijs dica
tur: mihi vindicta: ego retri
buam: dicit dominus ¶ tem
cum in euãgelio dicatur: noli
te iudicare 7 nõ iudicabimi
ni. ¶ tem cuꝫ paterfamilias
dicat ſeruis volentibus colli
gere zizaniã: ſinite utraq; cre
ſcere uſq; ad meſſem: 7 tũc di
cã meſſoꝛibus colligite ziza
niam: 7 alligate faſciculoſ ad
cõburendum. ¶ tem cũ rex
ille qui nuptias fecerat filio
ſuo: miſſis exercitibus ſuis
angelorum videlicet dicatur
perditurus homicidas pro
phetaruꝫ 7 apoſtolorum: qui
uocati ad nuptias uenire cõ
tẽpſerunt credendo. ¶ tẽ
cum paulus apoſtolus dicat
in epiſtola ad romanos: noli
te iudicare inuicem. ¶ tem
tu qs es qui iudicas alienum
ſeruũ? ſuo domino ſtat aut ca
dit. ſiue ergo uiuim⁹ ſiue mo
rimur: domini ſumus. In hoc
enim chriſtus mortuus eſt et
reſurrexit: ut 7 viuoꝝ 7 mor
tuoꝝ domineꝛ. In his oñi
bus quid aliud p̃cipitur: q̃
ut vindicta delinquentium di
uino reſeruetur examini? Cũ
ergo ut ſupra dictum eſt: mili
tia videatur inſtituta uel ob
iniuriam p̃pulſandam vel p̃
pter vindictam inferendam:
utrũq; autem lege euangeli
ca p̃hibeatur: apparet q̃ mi
litare peccatũ eſt ¶ hinc etiã
gregorius ait.

Bella carnalia bellaꝝ ſpiri
alium figuram gerunt.

d ¶ Prebe. illud intelli
gaſ de cordis p̃paratio
ne: ut. j. e. parat⁹. vꝫ cuꝫ
agit de fide.

e ¶ Duo milia. ubi eſt q̃
ſtio fidei

f ¶ Defendẽtes. ex odio
uel dic er interuallo.

g ¶ Nõ poſſum. 7 tamen
uoluit rogare: ut p̃rebe
ret exemplum humilita
tis: alibi tamen dicit ſi
fieri poteſt trãſeat a me
calix iſte. xvi. di. habeo.

h ¶ Judicare. iniuſte: vꝫ
loquitur de his qui nõ
habent iuriſdcõem.

i ¶ Et zizaniam. xi. q. iij.
nolite. io.

a Nisi bella. ab aplis ergo nō tñ ex pcepto vl̄ ꝓstitutōe eccle sie legim⁹ libros iudeo rū. sed etiā ex pcepto apli. Sed q̄ro ubi hoc p cepit aplis: dic q̄ loquit plumēdo. qō. n. vniuer salis ecclia tenet: credē dum ē hoc ab aplis esse institutū. xi. di. eccleſia/ sticarum.

b Vindicates. iō enim iudicio⁹ vigor ī medio posit⁹ ē: ne qs sibi ultio nē sumē pſumat. C. ō iu dcis nullus. io.

c Arat⁹. i apto. ar. q̄ ñ semp p exteriora ꝓhēdūt interiora: ut v. q. v. nō ois. t. c. nō os culaſ.

d Prodesse. sic ergo p desse dicimur illi quē ꝑ/ beramus: ut. xlv. di. t g emendat. io.

e Si ꝑba. ar. q̄ nō de bem⁹ iberere ꝑbis: sed poti⁹ mēti: ut dixi. xxij. q. v. hūane. xxvi. q. v. nec mir. ꝑba. n. i rescriptis posita ul̄ i lege ꝓfema re debem⁹ egtati: t hęc ꝑba hoc nō patiaſ. ex ō rescrip. cāz. t ex ō pſue. cū dilect⁹. t. ff. ō in ius uo. l. q̄uis. t. ff. g pe. tu. l. ult. ar. ꝯ. xix. di. in me moriā. t. ff. g t a gb⁹ ma. li. pſperit. ubi dr̄ ſuffiē ita scriptū esse: si illud durū eſt.

f Quia nesciūt. p illis g ex ignorātia hoc fece rūt rogauit: ut. i. q. i. §. cum ergo.

g Secū dū legē. iuder ſm leges iudicabit t ñ ſm motus animi sui: ut ex de pſti. c. i. t. xi. q. iij. ſūm opere. alioqn pumi tur ut fallarius: ut. ff. ad l. cor. de fal. l. i. §. i.

h Et cōtra legem. ler n. dicit: q̄ liber hō non debet ꝑberib⁹ cedi: ut C. de repud. cōsensu ul̄ medū. nisi i casu: ut nō. v. q. v. illi qui. t nota. xv q. vi. in ſūma.

i Destruēdū. dixit cui

Nisi bella ista carnalia figurā ſpūalium belloꝝ gererēt: nūq̄ ut opinor iudaica rum hiſtoriaꝝ libri discipulis chriſti qui uenit pacē docere legēdi in eccleſijs fuiſſent ab aplis tradīti. qūo. n. bellorum eis pficēt iſta deſcriptio: qb⁹ dr̄ ab ieſu: pacē meā do vobis pacē meā relinquo vobis. t q bus p aplm inducēt t dr̄: nō vos metipos vindicates: ſz magis iniuriā pcipite: t magis fraudē patimini. vñ deniq̄ ſciēs aplis iā nobis ultra bella nō eē car naliter pagēda: ſz aie certami na ꝓtra ſpūales aduerſarios deſudāda: uelut magiſter mili tie p̄ceptū dat militib⁹ chriſti dicēs: Induite uos armatu ra dei: ut poſſitis ſtare aduer ſus aſtutias diaboli. His ita rñdet: p̄cepta patiētie ñ tam oſtērationē corpis q̄ preparatio ne cordis ſūt retinēda. Uñ aug. ait in ſmone de puero cē turionis.

Precepta patiētie virtute animi nō oſtentatione corporis ſeruanda ſunt.

Iratus dz esse homo iuſtus t pius patiēter eorū malicia ſuſtinē: quos fieri bo nos querit: ut poti⁹ numerus creſcat bonoꝝ: ñ ut pari mali cia ſe qs numero addat malo rū. Deniq̄ iſta p̄cepta magis ſunt ad preparationē cordis: q̄ ad op⁹ qō in apto ſit: ut tenea tur ī ſecreto animi patiētia cū beniuolētia. In manifeſto āt id fiat qō eis videt̄ ꝓdesse: q bus bñ uelle debem⁹. Hinc li quido oñdit: qō ipe dñs ieſus exemplū ſingulare patie: cū p cuteret in facie: rñdit. ſi male locutus ſū: exprobra me ō ma lo. ſi aūt bñ: qd me cedis: neq̄ q̄ igit̄ p̄ceptū ſuū ſi uerba in tueamur ipleuit. neq̄. n. pbuit pcutiēti alterā ptem: ſz poti⁹ pbibuit ne faceret t iniuriā au geret: t tñ patus aduenerat: nō ſolū pcuti in faciē: uerū et ꝑ his a qbus hoc patiebatur crucifixus occidi. p qbus ait in cruce pendēs: p̄ignoſce illis: qz neſciūt qd faciūt. neq̄ paulus aplis p̄ceptū dñi t magiſtri ſui videt ipleſſe: ubi et pcuſſus in faciē dixit principi ſacerdotū: pcutiat te de⁹ pa/ries dealbate. ſedes me iudi care ſm legē: t ꝯ legez iubes me pcuti. Et cū a circūſtanti bus diceret: iniuriā facis pri cipi ſacerdotum: irridēs eos āmonere voluit qō dixerit: ut qui ſaperēt etiā intelligerent iā deſtruendū eſſe in aduētuz chriſti parietē dealbatū: hoc ē hypocriſim ſacerdotij iudeo rū. ait quippe: neſciui fres: q̄ princeps ē. ſcriptū ē enim: pri cipi populi tui nō maledices: cū pculdubio: q in eodē pplo crenerat: atq̄ in lege fuerat erudit⁹: illū principē ſacerdo tuz neſcire nō poſſet: nec eos qbus ita not⁹ fuerat: ullo mō falleret: qō neſciret. ſūt ergo iſta p̄cepta patie ſemp in cor dis preparatione retinēda. ipſa quoq̄ beniuolētia ne reddat malū p malo ſemp in volūta te cōplenda. agenda ſūt autē multa etiā cū innitis quadam benigna aſperitate plectēdiſ quoꝝ poti⁹ utilitati pſulēdū ē q̄ volūtati. Nā in corripiē do filiū quēlibet aſpere nūq̄ pfecto pīnus amoꝝ amittitur fiat tñ qō nolit: t doleat g etiā initus dolere videt ſanādus. ac p hoc ſi terrena iſta reſpublica chriſtiana p̄cepta cuſto diat: etiā ipſa bella ſine beni uolētia ñ gerent: ſz ut ad pie tatis ſuſticieq̄ ſocietatē victi facili⁹ pſulaſ. Nā cui licentia iniqtatis eripit: utili⁹ vincitur qñ nihil ē infelici⁹ felicitate peccantiū: q̄ penalis nutritur ipunitas: t mala volūtas ue lut interior hoſtis roboraſ. et paulo p⁹: Nā ſi chriſtiana diſciplia oia bella culparet: hoc poti⁹ pſilū ſalutis peretib⁹ in euāgelio diceret: ut abijcerē t nō eſſe p̄cipem q̄ nō erat apud eū duraturꝰ pcipat⁹: ut ex ō. ō. ſig. nā t ego. t. j. de pe. di. i. diuo: tium.

k Neſcire. ar. q̄ non pōr qs ſe ex cuſare. preterru ignorātie de re q̄ facta ē inter vici nos ſuos: ot ex ō pſumpt. quoſdā. t. c. quanto. liij. di. nulli. t. xij. q. ij. qui t humanis ſimilis pſumptio eſt. C. de in inte. reſti. mi. ō tutela

l Quā uolūta/ ti. j. e. q. iiij. diſpli cet. ſ. xlv. di. t g emēdat.

m Qui etiā. vel quin etiā.

n Reſpub ica. i. aliqs gerēs reꝫ publicā. io.

o In euāgelio. ioannis.

p Cōcuſſeritis. pcutē ē aliqd pe/ tere ultra debi tū rōe alicui⁹ offi cij: ut. j. e. qd cul paſ. dr̄ aūt cōcu/ tere q̄ p oppreſſi ones t minas er torquet pecuniā ut. ff. de cōcuſ. l: i. t. ij. io.

a NOli eristia/re. sanctus dauid. si aliqs ex istis sāct⁹ pōt uti armis i bello q̄r phibeī penitenti b⁹ uti armis i bel lo: ut. xxxiij. q. ij. admonē: ꝛ ñdeī iō q; penitentes uiuūt sub regula ecclīastica: ut. xi. q. i. alīō. si iō q; ar ma pñt dāi occa sionem peccādi.

b ¶ Hosti. hosti ergo ē fides ser uāda: ut. b. ꝛ. xxij. q. iij. innocens. ar. ℈. xxij. q. ij. uti lem. qō uerū est: si ipse nobis fuat fidē. al' non tene/mur ei seruare. xcv. di. esto subie ctus. eī ō iureiu. quenit. xxviij. q. i. si infidelis. ff. lo cati quero. §. int C. de trālac. l. cū ꝓponas in fi. ar. ℈. xi. q. iij. inter ỹ ba in fi. ꝛ. xxxiij. q. v. q deo.

c ¶ Jaꝫ dēī. ar. misericordiā esse debitaꝫ. ꝛ ita est ar. q dispensatio pōt peni tāq̄ de/bita: ut. l. di. dño scō in fi. ꝛ. lxxxvi. di. nō satis in fi. Itē habes hic q aliquis teneī pce re hosti suo: ut. ij. q. v. q̄to i fi. duꝫ tñ nō timeat pe/riculū incurrere er hoc: ut. j. e. q. iij. est iusta. io.

d Q. Uid culpa tur. quādo q̄ certe. hec rō ñ est sufficiēs. nam fiquis hominem interficiat etiam mortifere vulne ratū: nihilomin⁹ teneī: ut. ff. ad. l. aquil. ita vulne/rar⁹ in pñn. ꝛ est arma: seq̄ militie oīo subtra/herēt. dictū est aūt eis nemi/nē ꝛcusseritis: estote ꝓtēti sti pēdijs uestris: qbus ꝓpriū sti pendiū sufficē debere p̄cepit militare itaq̄ ñ ꝓhibuit. ¶ tē eiusdē ad bonifaciū. ymbe/cill armis milti ōo placāe pñt

N Oli existiare nemīnē deo placare posse q ām̄is bel licis mistrat. In his erat scūs dauid: cui dñs tā magnū phi buit testimoniū: i his etiā plu rimi illius tpis iusti. i his erat sāctus ille cēturio qui dño di xit: nō sū dignus ut intres sub tectū meū. hoc ergo ꝑmū co/gita qñ armaris ad pugnā: q; ꝛtus tua etiā ipa corꝓalis do nū dei ē. si. n. cogitabis de do no dei: ñ facies ℈ dñm. ℑ ideī eni qñ ꝓmittit etiā hosti semā da ē: ℈ quē bellū gerit: q̄nto magis amico ꝓo quo pugnat: pacē hre volūtatis est: belluꝫ aūt dꝫ esse necessitatis: ut li/beret de⁹a necessitate: ꝛ cō/seruet i pace. Nō pax queritˉ ut bellū exerceat: sꝫ bellū ge/rit: ut pax acgrat. Esto ergo bellādo pacific⁹: ut eos quos expugnas: ad pacis vtilitatē vincēdo ꝓducas. beati. n. pa/cifici ait dñs: qñ filij dei no/cabunt. si aūt pax hūana tam dulcis ē ꝓ tpali salute morta lū: quāto dulcio⁹ ē pax diuia ꝓ eterna salute āgelo⁹. Jta q̄ hostē pugnantē necessitas deꝓmat ñ volūtas. Sic bel/lāti ꝛ resistēti violētia reddit ita vict oris capto misericor/dia iā debeī: maxie in quo pa cis ꝓturbatio ñ timaī. ¶ tez eiusdē ℈ manicheos. Que sūt in bello iure reꝑhendēda

Q Uid culpaī: an q; moriūt q̄q; moriunt: ut dñentur in pace victuri: hoc reꝑhēdi/se timido⁹ ē ñ religioso⁹. no cēdi cupiditas vlciscēdi cru/delitas implacatus atq̄ ipla/cabilis animus feritas rebel lādi libido dñandi ꝛ siq̄ silia: hec sūt que in bellis iure cul pātur. que plerūq; ut etiā in re puniātur: aduersus violen tias resistentiuꝫ siue deo siue alīquo legitimo imperio. iubē te gerēda ipsa bella suscipiū/tur a bonis: cū in eo re⁹ hūa n arum ordine inueniūtur: ubi eos uel iubere aliq̄d tale uel in talibus obedire iuste ipse ordo ꝓstringit. vñ neq̄ ioānes ab armis iubet discedere mi/lites: ꝛ chr̄istus. tributa cesa/ri monet reddi: q; ꝓpter bel/la necessario militi stipendiuꝫ ꝑbetur. ordo aūt ille naturalis mortaliuꝫ paci accōmodatus hoc poscit: ut suscipiēdi belli auctoritas atq̄ ꝓsilium penes ꝓncipes sit. sed si hūana cu/piditate bellū geritur: nō no/cet sanctis: in quos nō habet quisq̄ potestatem nisi desup datam. Nō enim est potestas nisi a deo siue iubēte siue sinē te. ergo vir iustus si forte eēt sub rege homine sacrilego mi/litet: recte potest illo iuben te bellare: si vice pacis ordi/nem seruās: quod sibi iubeī: uel non esse cōtra dei p̄ceptū certū est: uel ut q̄ sit certum ñ est: ita ut fortasse reum faciat regem iniquitas imperandi: innocentem aūt militem ostē dat ordo seruiendi. ¶ tem eiusdem in libro ō verbis dñi tractatu. xviij.

Militare non est peccatum.

M Jlitare non est delictum sꝫ ꝓpter prędam militare peccatū est. nec rempublicaꝫ gerere crimino/sum ē: sed iōo agere rēpublicaꝫ ut diuitias augeas: uidetur esse dānabi/le. ꝓptere⁹a enim quadā pui/dentia militātibus sunt stipē dia ꝓstituta: ne dū sūptus q̄ri tur: ꝑdo crasseī. ¶ tem dñs ipse dixit: reddite q̄ sūt dei ō/ ꝛ q̄ sūt cesarˉ cesari. Jgit qō cesar p̄cipit ferēdū ē: qō ipat tolerādū ē: sꝫ fit intolerabile dū ꝑdā exactores accumulāt

similis rō. j. xviij. q. iij. si habes. ff. ad. l. rho. g leuāde. §. si nauis. ꝛ. ff. q̄ vi aut clam. si alius. § est ꝛ alia.

e ¶ Dñenī. victores.

f ¶ Siue deo. j. e. q. ij. dominus.

g ¶ Ordine. i. ptāte

h ¶ Tributa. ut. j. e. q. viij. tributū.

i ¶ Pricipes. ut. j. e. q. ij. iustū. null⁹ ergo bella re pōt sine auctoritate pricipis: ut hic. ꝛ. C. ut armo. usus. l. i. li. xi. silr pricepś pōt indicē bel/lum: ut. j. e. q. viij. igit. ꝛ c. omni. ꝛ. c. sequēti.

k Sinēte. ut. viij. q. i. au/dacter.

¶ Sacrilego. xi. q. iij. iulianus.

m ¶ Jniquitas. hic hēs q̄ ℈ dñs peccet ꝑcipiē do: tñ subdit⁹ obedien/do nō peccat: ut. c. dis. ℈ morē in pñn. sic. xxxiij q. v. manifestū. eī de u reiur. debitores. Jtem habes hic q in dubijs semp est obediendum. xix. di. in memoriā. ar. ℈. l. di. si quis ꝓpostera xi. q. iij. qd ergo. Jtem est hic ar. q; i dubijs hu manio⁹ ꝛ tutio⁹ via est e ligēda. eī de spon. iuue nis. ꝛ. xviij. di. c. ulr.

n M Jlitare. augeas. iniuste. licituꝫ est eni augē diuitias. xxx. di. ꝛ hoc scripsimus.

o ¶ Precipit. ℈ fit iniu/stum: ut. c. di. cōtra mo rem. in pñn.

p Militie.cum ergo clerici milites dicãtur:ut.lri.di.gd ꝓdeꝛ.t.ꝛ.i.q.iij.saluatoꝛ.ꝛ.q.vij. qui in qualibet. similiter ꝛ patꝛoni causaꝝ dicũtur militare:ut.C.de aduo.diuer. iudi.aduocati.ergo si oẽs isti habẽt stipendia non debẽt recipere salaria .i.q.ij. ficut.

q Cõdemnatur.ſz qualiter punit cõcuſſoꝛ? dic q ſm canonẽ pena quadrupli:ut.xvini. di.qñ. ſm leges uidetur q exit oꝛdinem punitur: cum non ſit publicũ crimen: ff.de ꝑcuſſ.l.ij. ſed certe ꝛ ſm leges pẽa quadrupli punit: ut.i.q.vij. ſan

r cim⁹.

a Pud.

Summa.utilit.arg. q ſi eps ꝓcepit alicui ire romã ꝓ utilitate eccleſie:q tenet obedire: ut.vij.q.i. quia et ſi clericꝰ ſe excuſat ꝛ dicat:mittatis illũ qui diti oꝛ me eſt.rñdet ei epus ſicut ebriſtus reſpondit petro.cum.n. dñs diceret petro: tu me ſequẽ: rñdit petrus:dñe b aũt qd: demõſtrato ioãne. et dixit ei dñs: quid ad te:ſic eũ uolo manere: tu me ſequere.io.

b Uod aũt. bellũ

q dicitur iniuſtũ. v.mꝰdis.uel rõe ꝓſone: ut ſi fuerint ꝓſõe eccleſiaſtice.quibus nõ eſt licitũ fundere ſanguinem:ut.j.e.q.viij. clerici.ꝛ.c. his a quib⁹. rõe rei:ut ſi nõ eſt de repetẽdis rebus.uel ꝓ defenſione patrie:ut.j.e. c.i.ꝛ.j.e.q.viij. ſi nulla. uel ꝓpter cãm:ut ſi ꝓpter uolũtatẽ ꝛ nõ ꝓpter neceſſitatẽ pugnat.ut.ſ e.q.i.noli. Ex aĩo eſt iniuſtũ ut ſi aĩo ulciſcendi fiat: ut.ſ.e.q.i. gd culpat. Itẽ ẽ iniuſtũ ſi ñ ſit auctoꝛe pꝛincipe: ut.j. e.c.i.ꝛ.ſ.e.q.i. gd cul-

Item interrogauerũt ioannem milites dicentes: Quid faciemus ꝛ nos? Ait illis:neminẽ cõcutiatis: neq; calumniam faciatis: ſed eſtote ꝓtẽti ſtipendijs veſtris.ſic autez cognoſcere ſe debet oĩs homo: qui militat.nõ enim ỏ his tm militantibus ſcriptura loquitur: qui armata militia detinẽtur: ſed quiſqs militie ſue cingulo utitur: dignitatis ſue miles aſcribitur. atq; ideo hec ſententia põt dici: uerbi gꝛa. militibus ꝓtectoꝛb⁹ cũctiſq; rectoꝛibus: quicũq; ſibi ſtipẽdia publice decreta ꝓſequit ſi amplius querit: tanq; calũniatoꝛ ꝛ cõcuſſoꝛ ioannis ſñia condẽnatur. Item eiuſdez de diuerſis eccleſie obſeruationibus.

Pacata ſũt bella que geruntur: ut mali cõprimãtur: boniq; ſubleuẽtur.

Aud ueros dei cultores etiã ipſa bella pacata ſũt q̃ ñ cupiditate uꝰ crudelitate ſz pacis ſtudio gerũt: ut mali coerceãtur: et bõi ſubleueñt

Item gꝛegoꝛius vniuerſis militibus neapolitanis.

Sũma laus eſt militie: reipublice utilitatibus obedientiã exhibere.

Summa militie laus inter alia bona merita hec eſt: obediẽtiam reipublice utilitatibus exhibere: quicqd ſibi utiliter imperatũ fuerit obtemperare: ſicut etiã nũc de notionẽ neſtram feciſſe didicimus: qua epiſtolis nꝛis quibus magnificũ virum conſtãtinum tribunũ cuſtodie ciuitatis ỏputauimus preeſſe parui: ꝛ congruam militaris de notionis obedientiã demonſtrauit. vnde ſcriptis nos preſentibus curauimus admonẽdos: uti predicto viro magni patur.que alia adhuc requirant: habes.ſ.q.i.i glo

c illa:qui repellere.ioannes.

Uſtum eſt de rebus ablatis.

Iure.tñ ꝛ ſi aliquid inique determinat iuder iuſtum eſt.i.tãq; iuſtum ſeruari debet:ut.ff.de iuſticia ꝛ iure.l.penꝰ. ꝛ tenẽt ſnie ſue q̃ diu tolerãt: ut.iij q.vij.ſ.ulti.

e Omin⁹ noſter.er inſidijs.ſic ergo per inſidias ꝛ per dolꝰ poſſumus licite vincere hoſtes nꝛos: ut.xxij. q.ñ.utiq̃.em.xlij. di. in mandatis. dum tamẽ fidem nõ rumpam⁹ hoſti:ut.ſ.e.q.i. no

Nõ.ij.

li. Idem dicas ỏ de aduocato: q ſi habet iuſtã causam licite põt deꝛcipere aduerſarium ſuũ:ut arg.iij. q.iij.c.i.

f Ulciſcuntur. i.repellunt. ꝛ ſic non obſtat .xlvi. di.ſeditionarios

Nobile illa:qui repellere.ioannes.

Uſtum eſt de rebus ablatis.

Iure.tñ ꝛ ſi aliquid inique determinat iuder iuſtum eſt.i.tãq; iuſtum ſeruari debet:ut.ff.de iuſticia ꝛ iure.l.penꝰ. ꝛ tenẽt ſnie ſue q̃ diu tolerãt: ut.iij q.vij.ſ.ulti.

e Omin⁹ noſter.er inſidijs.ſic ergo per inſidias ꝛ per dolꝰ poſſumus licite vincere hoſtes nꝛos: ut.xxij. q.ñ.utiq̃.em.xlij. di. in mandatis. dum tamẽ fidem nõ rumpam⁹ hoſti:ut.ſ.e.q.i. no

Nõ.ij.

li. Idem dicas ỏ de aduocato: q ſi habet iuſtã causam licite põt deꝛcipere aduerſarium ſuũ:ut arg.iij. q.iij.c.i.

f Ulciſcuntur. i.repellunt. ꝛ ſic non obſtat .xlvi. di.ſeditionarios

Nobile illa:qui repellere.ioannes.

Uſtum eſt de rebus ablatis.

Iure.tñ ꝛ ſi aliquid inique determinat iuder iuſtum eſt.i.tãq; iuſtum ſeruari debet:ut.ff.de iuſticia ꝛ iure.l.penꝰ. ꝛ tenẽt ſnie ſue q̃ diu tolerãt: ut.iij q.vij.ſ.ulti.

e Omin⁹ noſter.er inſidijs.ſic ergo per inſidias ꝛ per dolꝰ poſſumus licite vincere hoſtes nꝛos: ut.xxij. q.ñ.utiq̃.em.xlij. di. in mandatis. dum tamẽ fidem nõ rumpam⁹ hoſti:ut.ſ.e.q.i. no

Nõ.ij.

li. Idem dicas ỏ de aduocato: q ſi habet iuſtã causam licite põt deꝛcipere aduerſarium ſuũ:ut arg.iij. q.iij.c.i.

f Ulciſcuntur. i.repellunt. ꝛ ſic non obſtat .xlvi. di.ſeditionarios

fico tribuno:ſicut et feciſtis omnem debeatis ꝓ ſereniſſimorum dominorũ utilitate nꝛ conſeruanda ciuitate obedientiam exhibere: quatenꝰ quicqd a nobis hactenus bene geſtum agnoſcitur per preſentem tẽpoꝛis vigilantiã ac ſolicitudinem augmentetis. ỏ x his oñibus colligitur: q militare peccatũ non eſt: ꝛ q ꝓcepta patiẽtie in preparatione coꝛdis non in oſtẽratione coꝛpis ſeruanda ſunt.

Uod autem queritur quod ſit iuſtũ bellum: iſidoꝛus etymologiaꝝ lib2o. xx. inquit.

Quod ſit iuſtum bellum.

Uſtum eſt bellum: quod ex edicto geritur de rebus repetendis aut ꝓpulſandoꝝ hominum cauſa. Judex dictuſ quia ius dictat populo ſiue quod iure diſceptet iure autem diſceptare eſt iuſte iudicare .non enim eſt iudex ſi non eſt in eo iuſticia.

Item aug. in li. queſtionum.

Nihil ad iuſticiam intereſt: ſine aperte ſine ex inſidijs aliquis pugnet.

Dominus noſter iubet ad ieſum naue ut conſtituat ſibi retroꝛſum inſidias. id eſt inſidiantes bellatoꝛes ad inſidiandum hoſtibus. hinc admonemur hoc non iniuſte fieri ab his qui iuſtum bellũ gerunt: ut nihil iuſtus ꝓcipue cogitet in his reb⁹: niſi ut bellum ſuſcipiat: cui bellare fas eſt. non enim fas eſt oñibus. Cum autem iuſtum bellũ ſuſceperit: utrũ aperte pugnet an ex inſidijs: nihil ad iuſticiã intereſt. iuſta aũt bella ſolent diffiniri: que ulciſcũt iniurias

§ Ciuitas. iuxt ergo q ñ fac iusticiã: pot pueniri: ut h. & .iij. q. vij. q fine. & i auc. ut diffe. iudi. §. penul. & ult. coll. ar. & C. de ap. si appellatõe. & j. e. q. v. ad ministratores. ex de offici. def. prudentiam. & ita iudex facit litem suam nõ solũ si p dolũ vel gtiaz vl imicitiã iudicet: etiã si alie sordes interuẽiãt: ut. ff. õ iudi. l. si filiꝰ. ljz sit ar. j. ij. q. vi. hoc et placuit. & p hõ decretũ pilꝰ ob tiuit j nũcios regis anglie: q cũ ipse cõmonitꝰ recusaret de suis iusticiã facẽ fec litẽ

Qõ iij.

suã. vñ nũcij ipsi j denati sunt. est tñ ar. j. C. de acti. & ob. auẽ. & iuno. et C. ne vr. p ma. l. i. & ij. Sed quid si aliquis in bello p securꝰ ẽ totũ suuz interesse: nũ quid adhuc õ hoc ipm i iudicio poterit puenire: vl an ꝓt adhuc bẽ e bellũ j ipm: vñ q sic: q penã sue cõtumacie pstitit. vñ adhuc agere pot ad restitutõez rei ablate: ut. ff. õ ta but. exhi. locũ. §. penult. Jtez restista nõ est ei solutã. p debito: sz in bello ẽ facta sua: ut. j. e. q. v. dicat & q. vij. si de rebꝰ & ff. de acq. rerũ do. nãle. §. ult. Jt q j ptumacẽ i imitũ iurari pot ut. ff. de rei uẽ. q restituẽ. ar. j: ga bona fides nõ pa

sic gens et ciuitas petẽda est: q uel vidicare neglexerit: qõ a suis improbe factũ ẽ: ul red dere qõ p iniurias ablatũ est. sz hoc genus belli sine dubio iustũ ẽ: qõ deꝰ impat: q nouit qõ cuiqz fieri debeat: in quo bello ductor exercitus ul ipe ppls non tã auctor belli qz minister iudicãdus é. Qum gꝰ iustũ bellũ sit: qõ ex edicto gerit: uel quo iniurie vlciscunt: queriť quo a filijs israel iusta bella gerebãtur. De his ita scribit aug. i qõnibus numeri

Innoxius trahitus filijs israel negabatur: atqz ideo iusta bella gerebant

Notãdũ ẽ sane qñ admodũ iusta bella gerebañ a filijs israel j amorreos. Innoxius. n. trãsitus negabatur qui iure humane societatis equissimo patere debebat.

Quod vero iniuria sociorũ armis ꝓpulsãda ñ sit: exẽplis & auctibus ꝓbať. dñs enim cũ ab herode quereť ad interficiendũ: ñ pꝛociniũ, sibi quesiuit armorꝝ cũ occulto insticta possz in eũ quertisse manuſ iudeorꝝ: sz fugiẽs in egyptũ latuit ibi p septenniũ. sic etiã cum a iudeis lapidibus peteret: absconditse & exiuit de tẽplo. Sic etiaz cũ duceretur ad crucẽ: noluit cõmonere aduersus seniores iudeorꝝ turbã: que nup ei obuiã, p cesserat: & cũ palmis et laudibus eũ recepat. sic etiã interrogatꝰ a pilato: an rex eſ set: ait: regnũ meũ nõ ẽ ő hoc mũdo: si enim esset de hoc mũdo ministri utiqz mei decertarẽt: ut ego nõ traderer iudeis: insinuãs illos ad regnuz hui⁹ mundi ptinere: q auxilio humanaꝝ viriũ nõ diuino pfidio ab imminenti iniuria se tueri ꝓtẽdũt. Item cũ discipulis suis ait: si vos psecuti fuerint in vnã ciuitatẽ: fugite in aliã: nõ arma armis: sed fugaz

psequẽtibus docuit opponi. Ité sicut legiť in isaia. Egyptus a nabugodonosoꝛ deuastata ẽ: qz filijs israel j assyrios & chaldeos ꝓtectionis et defẽsionis auxiliuz, pmisit: vñ dictũ ẽ. baculus arũdine⁹ rex egypti. sup quẽ si aliqs iniustus fuerit: ꝓfrigeť: & pforabit manũ initentis. ipi enim iudei captini ducti sũt: qz spem sue liberationis nõ in solo deo: sed in hoi e posuerũt. sic etiam de pmis credẽtibus legiť: q rapinã bonorꝝ suorꝝ cum gladio suscipiebãt: nõ querentes sibi alioꝝ pꝛocinia: sz gaudentes qñ digni inueniebañ ꝓ noie iesu ꝓtumeliã pati. sic et apls in pma epla suadz corinthijs ut iniuriã & fraudẽ patiẽter ferãt potius: qz repetendo fres scãdalizẽt. sic ab idolaticis et a qlibz esca censet abstinẽdũ potius: qz cũ scãdalo fim eda mus. sic & a sumptib⁹ abstinet ne aliqs offẽdiculũ euãgelio christi pstaret. cũ ergo ille qui ab iniuria armis arcet: ñ mi⁹ scãdalizeť: qz ille a quo ablata corã iudice repoſcunť: patz q ad ꝓpulsandã iniuriã ñ sũt petẽda armorꝝ auxilia. Qõ aũt petendũ nõ ẽ: illud iure pstari nõ debet. sz ecõtra: multa rite pstãtur: que tñ iure ñ petunť. bonꝰ enim ñ rite iniurie vindictã petit: qz malum p malo redderet: quã tñ iudex recte infligeret: nec nisi bonũ p malo redderet. Ñ aug. i expositiõe psalmi. c. viij. ait.

Que sint dẽ retributionis.

Ex differẽtie sunt. reddẽ bona p malis: nõ reddere mala p malis. hec bonorꝝ sũt & pꝛiꝰ melius. ñ reddere bona p bõis: & reddere mala p bonis. hec duo malorꝝ sũt: sz posterius deteriꝰ. reddere bõa p bonis & p malis mala. hec duo mediocriũ sunt: prius p pinquũ bonis: qõ christus nõ arguit sz plus opoꝛtere dicit:

tiť q ideꝛ bis erigať: ut. ff. õ reg. iur. bõa fides.

b Notãdũ. trãsitꝰ. lz n. trãsire p alienũ agrũ ius ñ fit: ut. ff. di. i. c. i. tñ qz necessari⁹ erat iste trãsitꝰ: usti, phiberi ñ debuerũt: ut. ff. õ aqua plu. ar. i sũma. §. ité varius. Ité qz via publica erat & nemo phibeť via publica uti: ut. C. õ fui. pꝛe. agrũ. io.

i Quod vo. dicẽ quꝛitur: an iniuria soꝛciorꝝ sit armis repelleda. & dicẽdũ q sic. j. e. fortitudo. & c. nõ inferẽda. S. tñ primũ pꝛobat decẽ auctoritatib⁹ & exẽplis: q iniuria sociorũ nõ sit armis repellẽda: & sic excludit i fi. q si iniuria nõ ẽ repellẽda: armorꝝ auxilia ñ sũt appetẽda: & qõ nõ ẽ petẽduz de iure pstari nõ dz. postea rñdet & dicẽ: q multa iure pꝛestanť: q nõ iuste petũť. sicut iudex iuste vidicat iniuriã quaz tñ bonꝰ vir iuste ñ postulat qõ ꝓbat per sequẽs. c. & duo exẽpla.

k Jugiẽs. gcgd hic dñ allegatio ẽ. Nã bñ licitũ ẽ cuilibet se defẽdere et clico: ut nõ. ã. q. i. i pri. exẽ ő homi. iterfecisti. lz ꝓ reb⁹ defẽdẽdis dñt pliqz q ñ ẽ licitũ clico a liquẽ occidẽ ut exẽ ő homicidiũ suscepim⁹. vñ bñ dicť iulla decre. g sine se & sua: ñ dñ ibi se uel sua.

l Baculus. i. fragilis ő fensio.

m Jn hoie. qõ ñ lz. j. ő cõ. di. i. oĩs xpian⁹.

n Jn hoie. i. i egyptijs ut legiť i actib⁹ aplorꝝ.

o Digni. qz digni erãt q patiẽter poterãt iusti nere oĩa aduersa.

p Persuader. ñ pcipit qz licite pot qs petẽ satisfactoẽm: ut. xiij. q. i. quod debeť.

q Nõ debz. hec regula falsa ẽ: quia multa licite pstanť: q illicite petunť

viij.q.i.g epatū.xviij.di. de eulogiis.ff.ō vari.7 ex̄or.cog.l.i.§.ē qdem.

r Rite. fic ergo iudex officio suo dz punire crimē: lz accusator accusare ñ possit: qz qñq; sācitas ignoscēdi gloriaz derelinqt: ut.C. de epi. 7 cle. figs ī hoc.§.o.i. et est file ex̄ de app. pstitutus in fi.io.

f Ex differētie. retributionum.

t Mediocriū. ḃ mediocres appellat illos q ñ sūt summe boni uel summe mali.io.

u Nō arguit. cū dicit ī euāgelio: si diligitis eos q uos diligūt quā mercedē habebitis: nonne etiā ethnici hoc faciūt.

x Inustoz. qz ultiōis cā sepe aligs petit a iudice: ut aduersariū puniat iuste: iniuste facit licz nō fac̄ ꝛ legē.

y Ad iudicez. q.n. sine iudicis auctoritate violētiā facit. punitur. xvi. q.vi. placuit.

z Justū. i. factum iudicis est iustum.

z Inusto. i. ei q ḃ' inī iuste petit. i. cā ultiōis.

a Arimin⁹. sed negligētia. nā ḡlibz tenet defēdē ius suū: ut lxiij. di.c. añ penul. 7.ff. de peti. here. illud.

b Consiliū. nec in hoc peccasset paul⁹: lz aligs tūc ibi fuisset occisus: ut j.e.q.v. de occidendis. Sed qd si clericꝰ ꝓqrat de aliquo laico: 7 iudex iubeat occidi eū: an teneat clericꝰ ō mortē eiꝰ vī q̄ fic: ut.j.e.q.v. vnū solū. Sed nō ē hoc uez Nā si clicꝰ cimiī agit vī agit ꝓ modico crimine qō nō inducit mortez: si iudex ipm morti tradidit: hoc nō nocet clico: ut.ff. de bo.li. q cuz maioz.§.i. 7 ē exp̄essū ex ō homici. postulasti. Itez nūquid ē iputanda epo mez alicuius: si uocat quia et ethnici hoc faciunt. posterius ꝓpinquū malis: cōuenit tñ etiā bonis. vñ et lex modū vltionis statuit: oculuz ꝓ oculo: que si dici pōt iniustoz iusticia ē: nō qz iniqua ē ultio quā lex statuit: sz qz vitiosa libido vlciscēdi: magisq; ad iudicē ptinet hoc inter homies discernē q̄ bonū hoiem sibi expetere. Hic enī malus ꝓ malo redderet: iudex vero nō: sz delectatione iusticie iustū ꝓ iniusto: qō est bonū ꝓ malo. qō etiā deus iudex facit ez ab aliquo capto iniuste sua exigunt: ꝓ vita tñ redimē da iuste offerūtur. Item vasa sacra ab aliquo barbaro iniuste exigunt: 7 ꝓ redēptōne tñ captiuoz iuste pstantur. sic et iniurie ꝓpulsatio licet iniuste postulet: iure tñ pstatur: q̄q; 7 ipa postulatio nō usq; quaq; iniusta ꝓbet: aliud enim ē iniuriā ꝓpellere: ut sibi liceat uo luptuose viuere: aliud ut aliorū vtilitati libere possit uacare. sicq; aliud ē suffragium ab hoie tanq̄ a ministro iusticie postulare: ut mala voluntas ad uersantiū eius misterio careat effectu: 7 bonoz voluntas eius suffragio sortiat effectū. aliud spem suā a deo in homine transferre: ut aduersa que inferunt a deo ad vite correctionē: hūano pellant auxilio nulla p̄cedēte correctione: sic israelite q per captiuitem sibi imminentē egyptioz suffragio se putabant posse euadē sine pnia pterite vite: nō reuocantes ad memoriā: da nobis auxiliū de tribulatione: qz vana salus hominis 7c. 7 item: hi in curribus 7 in equis: nos aūt in noie dei nr̄i inuocabim⁹. petere ergo uel pstare in tribulatione subsidiū: ut uoluptuose qs in crimine viuat: dānabile ē. petere aūt uel pstare solatiū: ut malis facultas delinq̄ndi adimat̄: ut eccl'ia pace a dispiscatur: ut aligs multoz utilitati seruet: utile ē 7 honestū dissimulare uero ē grauissimū hinc de paulo legit: q cū quidam iudeoz iurassent se ñ comesturos panē: nisi eū interfi cerēt: petijt milites a pretore quoz p̄sidio illesus p̄aretur ab iniuria iudeoz ñ sue uoluptati sed omniū vtilitati victurus. hinc in euāgelio mercēnarius vocat̄: q videt lupū venientē 7 dimittit ones 7 fugit. hinc etiā eccl'a auxiliū ab impatore ad sui defēsionē petere monet. Vñ aug. ad bonifaciū ait.

Ab imperatore eccl'ia auxiliū postulare dz.

Maximianus epūs uagiēsis auxiliū petijt ab ī patore christiano ꝓtra hostes eccl'ie nō tam sui ulciscēdi cā q̄ tuēde eccl'e sibi credite. qō si p̄termisisset: ñ eius fuisset laudāda patiētia: sed negligētia merito culpāda. neq; enī apls paulus uire sue trāsitorie sed eccl'e dei ꝓsuluit: qñ ꝓtra illos q eum occidere ꝓspirauerāt: ꝓsiliū eoz ut tribuno ꝓderet effecit. vñ factum ē: ut eū ad locū quo fuerat pducēdus: deduceret miles armatus: ne illoz paterz insidijs. Item aug. ad emeritum.

Catholici aduersus hereticos a potestatibꝰ ordinatis defensionem possunt postulare

Nostri aduersus illicitas 7 ꝓuatas uestroz violētias: q̄s 7 nos ibi q talia facit; doletis 7 gemitis: a ptātibus ordinatis ultionē petūt: nō q hos psequāt: sz qz se defēdāt. Item eiusdem ꝓ petilianum.

Quātum interest inter pscutionem catholicoz 7 hēricoz

Romēbris christi aduersus nos seniūt 7 uobis resistūt: quicūq; in eccl'a eo aio sunt: quo tūc petrus fuit cum ferrū ꝓ christi noie strinxit. sz ma! tū interest inter vr̄am pscutionē 7 istoz. Vos similes milites ad pugnā! vr̄ q̄ fic: ut.xxq.iij. eos q. Sz ḃ' nō ē vez. j.e.q.v de occidendis.

c Prodereť. nō tñ fuit hec va ꝓditio: cū diceret talibꝰ q poterāt ꝓdesse: ut.xxii.q v. hoc vī.io.

a Ostri. i. catholici.

b Defēdant. immo etiā expugnari p̄t hereticī: ut ex̄ ō hēti. ḡētis. 7.j.q.v. si audieris.io.

c Romēbris. petrus fuit peccauit vtendo gladio: cū hoc ñ fecit auctre superiozis: ut.j.e. il'e 7 clericī pmissū ē tñ seipsos defendere: ut ex̄ bono mici. suscepim⁹ 7 c.ii. sed dic q ad hūc non fuit ḃ' ꝓhibitū clicis.

d Eccl'ia. nō enī é alicui obediendū ꝫ eccl'iaz. xx iiij.q.i. hec est fides.

e Patritudo. patriā. hoc casu nō tenet qui patrem ꝓ pium interficit: ut.ff. ō reli. minime.

f Latrombus. quos licz sine auctoritate iudicis interficere: ut.j. e.q.v. cuz homo 7.C. qñ liceat vni cuiq; se fine iudicī.i.7.xvij.q.iiij. sicut.

g SIgs fortitudinē. eneruat. hoc itelligat de famosis latronib⁹: q licite i furca ſuſpendūt: ut ff. ō pēis. capitalium. §. famoſos. Sed ſi nō ē famoſus latro tm̄ caſtigari iubeāt. nec dz tūc vitā aut membrū pdere: ut. C. de ſer. fug. auc. ſz nouo iure. io.

b NOn inferēda. ſi pōt. i. ſi ei prāte poſit⁹ & ita exponunt q dā. al' nō tenetur ut. j. e. q. iij. fortē in fi. ſi. ij. quilibet tenet aliū defendere. ergo ſi aliquis reciper pecuniā p defenſione alicuius. tenet eam reſtituē. qō nō eſt uerum: ut. ff. qō me. ca. l. metū. §. ſed licet. ff. de donat. ſi pater. §. i. Cuilibet licitū ē defendere aliū ſi vult. ff. qō me. ca. ſed & ptus. Sed iſtis obuiat. j. e. c. ult.

i ¶ Moyſes. hiſtoriā habes de pe. di. ij. §. opponit.

k ¶ Proſterneret ergo aliquis pōt excedere modū in defēdēdo. aret de reſt. ſpo. oliācām in fi.

l ¶ Eripe. p vim ſi iniuſte ducāt: ut j. e. q. v. reos. vel per ſupplicatiōez ſi iuſte ducāt: ut xxiij. q. vi. ſi reſ. ioannes.

m QUi pōt. §. ij. q. vij. negligē. lxxxiij. di. error. io.

eſtis ſeruo ſacerdotis: quia ſeruiētes principibus veſtris aduerſus eccleſiā catholicaz id eſt aduerſus corpus chriſti armamini. Iſti aūt tales ſunt qualis tūc petrus fuit: qui p chriſti corpore. i. pro eccleſia etiam corporaliter pugnauit.

l Item ambroſius li. i. de officijs

Juſticia plenus ē: qui patriā bello ruetur.

FOrtitudo: q̄e bello tuet a barbaris patriā uel domi defendit infirmos uel a latrōibus ſocios: plena iuſticia eſt. l Item hiero. ſup ſophoniam. Prodeſt latroni uel pirate: q mēbra eius debilitat.

SIquis fortitudinē latronis uel pirate enernat & infirmas reddit: pdeſt illis ſua infirmitas: ōbilitata enim mēbra: quibus prius non bñ utebātur: a malo opere ceſſabūt

l Item abro. li. i. de officijs.

Qui ſocij non repellit iniuriā ſimilis eſt ei qui facit.

NOn in fereda ſed depellenda iniuria lex virtutis eſt. qui enim non repellit a ſocio iniuriam ſi poteſt: tam eſt in uitio: q̄ ille qui facit. vnde ſanctus moyſes hinc prius orſus eſt tentamenta imbecillis fortitudinis. Nam cū vidiſſz hebreum ab egyptio iniuriaz accipientem defendit: ita ut egyptium ꝓſterneret: atq; in harena abſconderet. ſalomō quoq; ait: eripe eum qui ducitur ad mortem. l Item anaſtaſius & damaſus.

Balaam impietati fauet: q eis obuiare ceſſat.

QUi poteſt obuiare & perturbare puerſos & nō facit: nihil ē aliud q̄ fauere impietati eoz. nec caret ſcrupulo ſocietatis occulte qui manifeſto facinori deſinit obuiare. l Item calixtus.

Qui diuina mandata cōtemnunt: ſeueris coerceanē vindictis.

VStum eſt: ut qui diuina contemnunt mandata et inobediētes paternis exiſtūt iuſſionibus: ſeueriorib⁹ corrigantur vindictis. quatenus cereri talia cōmittere timeāt & omnes gaudeant fraterna ꝓcordia: & cuncti ſumant ſene ueritatis atq; bonitatis exēplum. Nam ſi quod abſit eccleſiaſticam ſollicitudinem nigoremq; negligimus: pdit diſcidia diſciplinā & animabus fidelīū pfecto nocebit. l Item ex ꝓcilio carthaginenſi. v.

Imperatores cum epiſcoporum, puſione eccleſie defenſionem aduerſus dānitum potentiam debent ſuſcipere.

HIs imperatoribus vniuerſis iuſtum eſt auxilium poſtulandū: ꝓpter afflictionem pauperum: quoz moleſtijs ſine intermiſſione fatigatur eccleſia: ut defenſores eius aduerſus potentias dānitum cū epiſcopoz pronisiōe delegētur. Ecce q nōnunq̄ eſt obuiandum peruerſis: & iniuria ſociorum armis eſt ꝓpulſanda: ut & malis adempta facultas delinquendi, pſit: & bonis optata facultas libere ꝓſulē di eccleſie miſtreſ. hoc qui ñ facit: pſentit. Unde aug. ait in pſalmo. lxxxi.

Non ſunt ūmunes a ſcelere: qui nō liberant eos quos poſſunt a facto liberare.

OStendit prophetа nec illos ūmunes a ſcelere eſſe qui pmiſerunt chriſtum principibus interficere: cum p multitudine timerent: et poſſent illos a facto & ſe a cōſenſu liberare. q definit obuiare cū poteſt: conſentit.

Quod aūt vindicta inferenda non ſit: multis modis, pbat. mali. n. tolerandi ſunt nō abijciendi: increpatione feriendi: ñ corpaliter expellēdi. Unde aug. ait in libro de uerbis domini.

n IUſtū eſt. pdit. i. ō ſtruit. io.

o AB imperatorib⁹. tſe itaq; iudicium pñt epi ab imperatore petere ut. xi. q. i. placuit. & ſi imperatores l' principes nolūt defēdē eccliam: pñt excōicari ab epīs: ut. j. e. q. v. admiſtratores.

p OStēdit pphēta. dauid. cū dirit. eripite egenū & pauperez. h eſt euidēs ar. ꝯ illos q dicūt: q ſoci⁹ nō teneāt iuuare ſociū: niſi hēat aliquā iuriſdcōem. iſti dicūt q populus bñ hz iuriſdcōem: hz dicat lex q trāſtulit ius ſuū i imperatorē. nam ſi ciuitas ul populus nō haberet iuriſdictōem: quare puniretur ꝓpter defectum iudicis: ut. ō. e. q. ij. c. domin⁹. io.

q QUod aūt vindicta. Vidicta q̄ñ q̄ infertur zelo ultōis: q̄ñq; infertur amore correctiōis. prīo mō nō ē inferēda. et ſm hoc loquūt capla q̄ dīt illatōem vindicte, phībēdam. ſcō mō licite iferē. Alij ſic diſtinguunt crimīnū: quedā ſunt occulta: quedā manifeſta. ſuper occultis nō eſt inferēda vindicta: ſed ſup manifeſtis ſic: niſi delīquēs ſociā hēat multitudinē. tūc. n. ꝓpē ſcādalū tolerat: ut. j. e. quidam & c. ſe. & c. nō pōt. item vindicta nō eſt inferenda: niſi a iudice uel eius auctoritate. nec ipſe dz eam infligere: niſi amore correctōis & ut innocens liberetur: ut. j. e. ea vindicta.

r Tolerādi sūt. ē. vij. q. i. suggestuz.

s Pro gradu. i. p dignitate z officio cuiuscūq. alit. n. debēt plati corrigere delinquētes: z alio mō socij. plat⁹ corrigit increpādo uerberando: ut. j. e. q. e. c. forte. soci⁹ vo admonendo z reprobādo factū eius ut. j. e. q. e. ecce. sic. j. e q. e. duo. z. xxiiij. q. iij. tam sacerdotes subdit⁹ ad bonū exhortādo. ij. b. vij. §. cū balaam.

t Ubonus. iudā. ē. ij. q. vij. §. cū autem z ex de tēpo. ord. ad aures. ex ō offi. ord. si sacerdos.

u Quid ergo. z peculat⁹. q? peculatus ꝓmittit i re sacra vel religiosa uel publica: ut. ff. ad. l. iul. pe. l. i.

x De republica. nota rēpublicā appellari. vñ z ius publicū dr̄ ꝓsister in sacris sacerdotibus z magistratib⁹ ut. ē. di. i. ius publicū. tñ ꝓprie dr̄ res romane ciuitatis respublica. sed res aliarū ciuitatuz abusiue: ut ff. de v. sig. bona. z ipsa lex facit differētiā inter diuinū publicū z priuatum: ut. C. de sacrosanc. ec. ut inter. io.

y Ece prophetа. isaias.

z Tolerabim⁹. ut dicit xi. q. iij. nolite.

a Uasa. i. ꝓcones vel ministri. vñ paulus fuit dictus uas. Et ō est ar. q ficut augustin⁹ se cōmēdat: sic z alij ꝓt̄ se ꝓmēdare: ut. ff. de off. ꝓcōsul. l. iiij.

peculat⁹

Quō mali sūt tolerādi: z quō ab eis recedēdum sit.

Olerandi sunt quidē mali ꝓ pace. nec coꝛpaliter ab eis recedatur: sed spūaliter exire ē facere qō pertinet ad conectionē maloꝝ: q̄tum licz ꝓ gradu cuiuscq; salua pace. displicere est nō tāgere. ñ enim ꝓphete q hoc dicebant populū suum dimiserūt: sz inter eos habitabāt quos increpabāt. vnum templū cum eis intrabāt. eadē sacramēta celebrabant. hoc ergo exire: est oꝛe nō parcere. hoc est immundum nō tangere: uolūtati male non consentire. I dem.

Qō mali sint tolerādi a bonis.

Bonus tolera malū. nā z christus iudā cum sciret furem esse tolerauit: z ad predicandū misit: eiq; cū alijs eu charistiā dedit. I dem super ioannem.

Pro pace ecclesie mali sunt tolerandi.

Uid ergo voluit dñs noster iesus christus fratres charissimi admonere ecclesiā suā: qñ vnum pditū inter. xij. habere voluit: nisi ut malos toleremus: nec coꝛpus christi diuidam⁹? Ecce inter sactos ē iudas: ecce fur est iudas: z ne ꝓtendas: fur z sacrilegus: z nō qualiscunq; fur sed locoꝝ dñicoꝝ sed sacroꝝ. sic crimina discernūtur in fure: nec qualiscūq; furti sz z peculat⁹ peculatus. n. furtū dicitur de republica. z non sic iudicatur furtū rei ꝓuate: quo publice: quāto uehemētius ē iudicandus sacrilegus fur. nō vn decūq; tollere: hoc ē sacrilegiū ꝓmittere: sed ō ecclia qui aliqd furat: inde ꝓditoꝝ ꝓparatur. I dem.

De eodem

Ece inquinnt ut dicit prophеta: recedite exite iñ z immundū ne tetigeritis. quo ergo malos ꝓ pace tolerabim⁹ a qbus exire z recedere iubemur: ne tāgamus immundū nos istam recessionē spiritualiter itelligim⁹: illi coꝛpaliter. Nā z ego clamo cū ꝓpheta: equalia sumus uasa. utiq; nob⁹ deus in dispēsatione vra. clamam⁹ nos z dicimus vobis: recedite z exite inde: z immundū non tetigeritis: sz ptactu coꝛdis ñ coꝛpis. qd enim ē tangē immundum: nisi cōsentire peccatis: quid est aūt exire inde: nisi facere qō ptiner ad conectionē maloꝝ: q̄tum ꝓ vniuscuiusq; gradu atq; psona salua pace fieri pōt. z paulopost: g⁹ fratres mei quotquot hētis inter uos: qui adhuc amoꝛe seculi pgrauātur: auaros periuros adulteros inspectatoꝛes nugaꝝ z psultatoꝛes mathematicoꝝ augurū aruspicum ebriosos luxuriosos: qcqd it vos maloꝝ esse nostis: quātū potestis improbate: ut coꝛde recedatis: z redarguite: ut exeatis inde. z nolite psentire: ut immundū ne tāgatis. I dē in secūdo libꝛo ꝓ parmenianū.

Pacific⁹ est q corrigit qō pōt nel excludit a se qō non pōt.

Uisquis uel quod pōt arguēdo corrigit: uel quod corrigere nō pōt: saluo pacis vinclo excludit: uel qō saluo pacis vinculo excludere non pōt: equitate improbat: firmitate supportat: hic ē pacific⁹ z ab isto maledicto immunis. ō quo scriptura dicit: ue his q dicunt q̄ neq; est bonum: z q̄ bonū est neq;: oio liber ꝓfus securus penitus est alienus. qō inquit parmenianus icoꝛruptus poteris pmanere: qui coꝛruptis sociaris? I dem.

Quid sit malis sociari.

Ta plane sociatur malis: si mali aliqd cum eis ꝓmittit: aut cōmittentibus fauet. si aūt neutrū facit: nullo mō sociatur. porro si addat tertiuz: ut nō sit in vindicando piger. sed uel coꝛripiat iustus in misericoꝛdia z arguat: uel etiaz

o Zin dispēsatione. i. pdicatōe.

a Uisqs. non pōt uel ꝓp scādalū uel quia crimē ē occultū.

b Parmenianus. heretic⁹ q̄ dē b logr̄. videt ergo q ꝓ si eps aliquos malos tollerat: cū hoc faciat auctoritate cānonis: q̄ postea possit eos licite expellere uel ab accusatione uel ab honoꝛibus: quos appetūt rōne criminis: nō obstante eo q ꝓ eis cōicauit. tñ secus ē: ut ex de accu. nulli. Sed dic: q si tūc tēpoꝛis potuerit ꝓbare crimē qō eis objcit z tacuit nec subiicit cāz tacēdi. s. cām scismatis vel scādali bñ pūdicat eis taciturnitas: sec⁹ si ñ potuit: ut. ij. q. vij. plerisq. z. j. e. ꝓmo. c. z. j. e. q̄ magnū. io.

c Ta. ꝓsonaz. ar ē hic: q̄ solis plais dictuz ē hoc. Si peccauerit: ut. j. e. c. fō re. z. q. v. de occidendis. ic.

d ¶ Nec approbo ar. q̄ maleficijs ratihabitio mandato cōparat: ut. i. q. iiij. q̄. v. et̄ de reſt. ſpo. cū ad ſedē in fi. v. ff. de vi et vi ar. l. i. §. quotiens.

e SIquis aliena. ſepe tñ aliquis cōmūpitur ex ſocietate mala ut. xxviij. q. i. ſepe et ſepe iuſtꝰ perit ꝓ impio: ut de ꝓ. di. i. in ſancta.

f ¶ Malis. caute ut nō trahant uos ad conſenſum. vel caute ſcilicet ſi pōt fieri ſalua pace.

g REcedite.

b QUāmagnuz eſt. demonſtrari. i. ꝓbari.

ſi eam ꝑſonā gerit et ratio conſeruāde pacis admittit: et corā oībus peccātes aggranat: ut ceteri timeāt. remoueatur etiā uel ab aliquo gradu honoris uel ab ipa cōione ſacrorū. Sz ſi hec oia cū dilectōne corrigēdi ñ cū odio ꝑſequēdi faciat: pleniſſimū officiū non ſolū caſtiſſime innocētie: ſed etiā diligētiſſime ſeueritatis ipleuit. ubi aūt cetera ipediūtur: illa duo ſemp retēta incorruptū caſtumq; cuſtodiūt: ut nec faciat malū nec approbet factū. ¶ Idem in epla contra donatiſtas. **Aliena pcā in eccla alicui non ꝓiudicant.**

SIqs a catholica eccleſia fuerit ſeparatus: q̄ntūlibet laudabiliter ſe viuere exiſtimet hoc ſolo ſcelē q̄ a chriſtianitate ſeiūctus ē: ñ habebit vitā: ſed dei ira manet ſup eū quiſq; aūt in hac ſancta eccla bñ vixerit: nihil ei ꝓiudicant aliena peccata: q̄ in ea vnuſquiſq; ꝓpriū onus portabit: ſicut ait apls. ergo cōio malorū nō maculat aliquē ꝑticipatione ſacrorū: ſed cōſenſio factorū. nā ſi in malis factis non eis quiſq; ꝓſētiat: portat malus cām ſuā. nec ꝓiudicat alteri: quē in ꝓſenſione mali opis ſociū nō hz criminis. ¶ Idem in ſmone de verbis euāgelij. **Nō te maculat malus: ſi ei nō conſentis: ſed ipm redarguis.**

AMalis ſemp corde diſſungimini ad tps caute corpe copulamini. duobus mōis nō te maculat malus: ſi ei ñ conſentias: et ſi redarguas: hoc ē nō cōicare: nō conſentire. cōicatur quippe qñ facto ei⁹ conſortium volūtatis uel approbationis adiūgit. neq; ergo conſentiētes ſitis malis: ut approbetis: neq; negligētes ut nō arguatis neq; ſuperbientes ut inſultātes arguatis. ¶ Idem ex eodem **Immūdum tangere eſt peccatis conſentire.**

REcedite et exite inde et immūdū ne tetigeritis: ſed ꝓtactu cordis ñ corꝑis. qd eſt. n. tangere immundū: niſi conſentire peccatis? qd eſt exire inde: niſi facē qđ ꝓtinet ad correctionē illoꝝ: q̄tuz ꝑ vnuſcuiuſq; gradu atq; ꝑſona ſalua pace fieri pōt: diſplicuit tibi: q̄ qſq; peccauerit: ñ tetigiſti immundū redarguiſti: corripuiſti: monuiſti: adhibuiſti et ſi res exigit cōgruā et que vnitatē ñ violat diſciplinā: exiſti inde. clamauit moyſes iſta: clamauit iſaias: clamauit hieremias: clamauit ezechiel. videamus ſi dimiſerunt ꝓphē dei et ſe ad gentes aliaſ trāſtulerūt. q̄ multa et q̄ uehemēter hieremias increpauit in peccatores et ſceleratos populi. inter eos tñ erat. vnū cū eis templū intrabat: et eadem ſacra celebrabat: et in eadē ſceleratoꝝ hoim cōgregatione vinebat. ſz clamādo exibat inde. hoc ē exire inde hoc ē immundū ñ tangere: et volūtate nō conſentire et ore ñ parcere. ¶ Idē in epla ad vincē. **Nō maculāt innocētes facta nocentiū: q̄ ab eis fieri ñ pñt.**

QUammagnū eſt crimē ab iſtoꝝ innocentiuz cōione ſeparari. nā etiā facta nocentiū que innocētibus demōſtrari uel ab innocētibus credi non pñt: ñ coinquināt quenq;: ſi ꝓpter innocentes etiā cognita ſuſtinent: nō enī ꝓpter malos boni ſūt dſerēdi: ſz ꝓpter bonos mali tolerādi ſūt. ſicut tolerauerūt eos ꝓphete cōtra quos tāta dicebant: nec cōionem ſacrorū illius ꝓpli relinq̄bāt. ſicut ipſe dñs nocentē indam uſq; ad ꝓdignū eius exitū toleravit: et eū ſacrā cenaz cū innocētibus cōicare pmiſit. ſicut toleraverūt apli eos qui ꝑ invidiā q̄ ipſius diaboli eſt vitium: chriſtum annunciabant. ¶ Idem in libro de vnico baptiſmo.

i ¶ Non pñt. i. nō debēt nā bene debem⁹ ō quolibet credere: ut. xvij. q. iij. innocēs. xi. q. iij. in cūctis. et ita eſt hic arg. q̄ nō ſtatim ꝓpter ſimplicē denūciatōem debet habere aliqs leſam ꝓſciam de eo q̄ ſibi denūciatur: ut ex de clic. ex. in. illud. imo iputaē alicui q̄ nimis credul⁹ eſt: ut. xi. q. iij. nō ſolum lxxvi. di. figd. ar. ℈. ff. ō eo ꝓ quē factū erit. l. i. §. i. et. ff. qō cū fal. tu. l. ij. ex de ꝓcu. §. ꝓpoſuit. extra de ſcōis mup. dñs et extra de elec. uenerabilem ultra mediū. ff. ō peti. here. ite uenīūt. §. a quo autem.

k ¶ Mali. ar. malū tolerari rōe cōneri boni: ut lxxvi. di. cū oībus. et. xi. q. iij. nolite. ibi: ſimte v. tracq.

a ℜ Orte uocaſ. ar. ꝙ nominatio ſola nō ſufficit. ij. q. i. multi. C. ō ꝓba. ñ epūs. ar. ℨ. xxxij q. vij. dicat.

b ¶ Pellere. ſine ſcandalo.

c ¶ Aditum. i. ptātem.

d ¶ Nō tibi. ar. quod de uno dī: de alio negaſ: ut. xlv. di. diſciplia. xxv. di. qualis.

e ¶ Accuſaſ. i. denūciaſ. nā ſi accuſat⁹ eſſz ſtatim eſſet deponēd⁹: ut eī ō accu. ſup his.

f ¶ Coercē. admonēdo.

g ¶ Compe. ſuſpēdēdo.

h ¶ Ercōica. ꝓpter ꝓtumaciam.

i ¶ Degrada. pp inobediētiaz. ali⁹ ordo tradiſ eī de iudi. cū nō ab homine. ſed ibi logſ cuz pena incipit a crīe ꝛ cū directe ē quict⁹. ℞ penā infligit pp ꝓtumaciā.

k ¶ Res pſonas. ꝛ itra re. ſm canones hᵒ ipſo ē aliqs fur ꝙ nō intrat p oſtiū: ut hic. ꝛ de pe. di. i. ſi. ꝓpterea. ꝛ. c. ſequēti. ſm. l. nō ē ſtatiz fur: lz clā itrauerit furādi cā: ut. ff. ō fur. vulgaris. §. q furti.

l ¶ Per ianuā. i. canonicam electōem.

m ¶ Latronē. i. tyrānū.

n ¶ Partē. p ſimoniā.

o ¶ Mercēnari⁹. qui cā lucri recipit dignitates ad hoc facit. viij. q. i. ſūt in eccleſia.

p ¶ Cauēdus. arg. ꝙ aliqs nō dz recipe ordinez ab eo quem ſcit ſimoniacū: ut dixi. i. q. i. ſiquis a ſimoniacis.

Mali: quos eccleſia recipit: nec expellit a bonis: ſunt tolerandi non iudicandi.

℟ Orte i pplō dei ſtat iuxta te auarus raptor inhians rebus alienis quē noſti talē ꝛ fidelis ē: ul' potius fidelis nocaſ. nō eū potes de eccla pellere: ñ habes aliquē aditū cauſligādo ꝛ conſpiēdo illū coꝛigē. acceſſur⁹ ē recū ad altare noli timē: vnuſqſq onus ſuuz portabit. ℣ tē quō ings ferrē quē, noui malū: nōne meliuſ ē ut ipm ferres: q̄ te foras eſ ferres? Ecce quō ferres: attēde aplm dicentem: vnuqſq on⁹ ſuū portabit. liberz te iſta ſnīa. ñ. n. cōicares cū illo auaritiā: ſz cōicares chriſti mēſā. ꝛ qd tibi obeſſet: ſi cū illo cōicares chriſti mēſā: aplṡ dicit: q eni māducat ꝛ bibit idigne: iudiciū ſibi māducat ꝛ bibit: ſi biñ tibi. ſane ſi iudex es: ſi in dicādi ptātez accepiſti eccla ſtica regla: ſi apud te accuſaſ. ſi ueris documētis teſtibuſq; puincī: coerce: coꝛipe: excōica: degrada. Eſt ꝛ alia diſtinctio tolerādoꝝ ꝛ cauendoꝝ: quā ex verbis auguſtini licet colligere dicentis.

Paſtor eſt diligēdus: mercēnari⁹ tolerādus: latro canēd⁹

℟ Res pſonas dixit dñs: ꝛ ō bemus illas inueſtigare in euāgelio: paſtoris mercēnariꝝ ꝛ furis. Paſtorē dixit aiaz ſuā ponē ꝓ ouib⁹ ſuis: et itrare p ianuā. Jf urē dixit ꝛ latronez aſcēdere p aliā ptem. Mercēnariū dixit lupū uel ēt furē ſi videat fugē: q̄ ñ ē illi cura de ouib⁹: mercēnari⁹ ē aūt: et ñ paſtor. Jlle intrat p ianuaz q paſtor ē. il'e aſcēdit p aliam ptem: q fur ē. ille vidēs eos q volūt rollere oues: timet ꝛ fugit: qz mercennari⁹ ē: nec illi ē cura de ouib⁹. mercēnari⁹. n. ē. ſi inuenerimus tres iſtas pſonas: inuenit ſāctitas vra quoſ diligatis: quos toleret: quoſ caueatis. diligēd⁹ ē paſtor. tolerādus ē mercēnarius. cauēdus ē latro. Ecce ꝙ mali tolerādi ſūt: nec coꝛpaliter ſz ſpūaliter vidicta ſūt puniēdi. Dñ cū diſcipuli ñ recepti a ſamaritanis ignē celitus ſup eos deducē voluerūt dicētes magiſtro vis dicam⁹: ut deſcēdat ignis de celo: ꝛ ꝓſumat eos: audierūt: neſcitis cuius ſpūs eſtis.

℣ tem, omis q gladū accepit gladio pibit. ℞ inc ēt hieroait. Spūalis vnuq; carnalē perſequitur: ſed eq̄uerſo.

Q Vi ſm carnē natus ē pſequebaſ ſpūalem: nūq; ℣o ſpūalis carnalem pſequit: ſed ignoſcit ei quaſi ruſtico fratri ſcit enim ꝓficere poſſe p tps ꝛ ſiqñ egyptie filiū viderit iracūdē: recordabit vni⁹ pris: qui boues creauit ꝛ culices: ꝛ in magna domo nō ſolū eſſe naſa aurea ꝛ argentea: ſed lignea ꝛ fictilia voluit. ℣ tem aug. in libro de baptiſmo.

Boni a malis vnuq; in hac vita penitus poſſunt ſeparari.

Q Vantus arrogātie timor ē: quanta hūilitatis ꝛ lenitatis obliuio: ꝛ arrogantie quāta iactatio: ut qs ſe poſſe facē credat: qō nec aplṡ conceſſit dñs: ut zizaniā a frumento putet ſe poſſe diſcernere: ℣ tē gre. Dñs aūt eccleſia ſi mal recipit bonos ꝛ malos.

H Ec aūt vita q̄ inter celū ꝛ infernū ſita ē: ſicut in medio ſubſiſtit: ita vtrarū; ptiū ciues cōiter recipit: quos tñ ſācta eccla ꝛ indiſcrete ſuſcipit: ꝛ poſtmodū in egreſſione diſcernet. ſi ergo boni eſtis i hac vita: q̄diu ſubſiſtitis eq̄nimiter tolerate malos. Vlaz quiſq; malos ñ tolerat: ipe ſibi ꝓ intolerantiā teſtis eſt: qa bonus ñ eſt. abel enim eē renuit: quē caim malitia ñ exercet. Ex his oībus colligit ꝙ malox vindicta deo reſeruāda eſt. nec ſunt coꝛpaliter

q Qui ſm carnēz. iſmael nēz. iſmael tāgit id qō legit in epla pauli ad galathas.

r ¶ Spiritualem iſaac.

ſ ¶ Ruſtico. ar. ruſticitati pcēdum: ut. ij. q. vij. cā.

t ¶ Egyptie. ſcilicet agar.

u ¶ Boues. i. bonos.

x ¶ Culices. i. malos.

y ¶ Domo. id eſt eccleſia.

z ¶ Aurea. id ē bonos.

a Q Uāt⁹. dñs. cū dixit ſini te vtraq; creſce: ut. xi. q. iij. nolite

b ¶ Ut zizaniā. i. occultos peccatores. io.

c Ec aūt. q̄ inter celū. hic vī ꝙ ifern⁹ ſit ſub terra ꝛ i eo loco ubi null⁹ ſplēdor ſolis puenire pōt ꝛ padulus in celo ſit: ñ aug⁹ dicit ſe dubitare ubi a nime defūctoꝝ q eſcāt. xuj. q. ij. tē pus. uel nō appellaſ ꝺ mediū rōne loci: lz iō dī medium: q pti ꝓfat ſe celo. l. ex eo ꝙ hz bonos: pti iferno. l. ex eo ꝙ habet malos. ij. q. i. multi.

d ¶ Indiſcrete. i. idiſtincte.

e ¶ Sibi. l. Jſe.

f ¶ Abel. n. hoc ex poſitū ē. ſ. vij. q. i. §. cū aūt.

g ¶ X his. ꝓ oculo. hoc. n. mō ñ lz: niſi auctoritate iudicis: ut. j. e. cū in lege.

b ¶ Diligite. hoc tenemur facē quā tuz est i nobis: ut .xl.q.iij. iter vba.

i ¶ Ziba. dū tamē rōe cibi nō negligat iusticiā: ut .v. q.v. nō ois. Itez si pōt laborare et se immiscere eleemosynis rc digendus est in seruitutem .C. de mēdi. vali .l. vna.

k ¶ In filios. imitatōe nō sanguie uel intelligas de cōsensu de locutione rc opere.

l ¶ In pedagogū. i. in magistrū sicut. n. p mgrm alios coercet: ita ipsi p legē.

puniendi: sed crebra admonitione rc charitatis bñficio ad correctionē inuitādi sunt. Vñ christus in euāgelio ait: audistis qz dictū est in lege: quem modū vltionis lex statuit: oculum p oculo dentē p dente. ego aūt hāc vicissitudinē tollens rc ad māsuetudinē rc charitatis pfectionē vos inuitās dico vobis: nolite resistere in malo: sz diligite inimicos vestros. bñfacite his qui oderūt vos: vt sitis filij pris vestri q solē suū oriri facit sup bonos rc malos: rc pluit sup iustos rc iniustos. Hic paulus ait: si esurierit inimicus tuus: ciba illū si sitit: potū da illi. ois aūt inimicus bonoz ē inimic⁹. ois ām amicus bui⁹ seculi etiā inimicus est dei. inimicus autē dei bonitatis rc iusticie ē inimic⁹. ac p hoc amatorem iusticie rc bonitatis diligere nō pōt. cum ergo inimicos diligē uel illis bñfacere cibū rc potū subministrare iubemur: iniquos psequi rc pūire phibemur. In lege enim veteris testamēti corporalis pena statuta ē. In lege xp̄o euāgelij omni peccāti per pñiam pmittit venia. Vñ illa a terroze incepit: dicens: Ego sū dñs deus zelotes visitans peccata patrū in filios usqz in tertiā rc quartā generationē. Hec xp̄o a lenitate māsuetudinis rc misericordie ita iquiēs: Beati paupes spiritu beati mites beati misericōdes qm ipsi misericordiā pseque ntur. In illa dicebat: q fecerit hoc uel illud morte moriatur i ista dr: gaudeo sup vno peccatore pñiam agēte: qz super nonagintanouē iustis q nō indigent pñia. ¶ tem: nō enim veni vocare iustos: sz peccatores ad pñiam. Et estote misericordes: sicut et pr̄ vester misericors ē. initiū quoqz p̄dicationis saluatoris nr̄i rc p̄conis eiusdem ad pñiam penitentiā fuisse fuit. fic. n. vterqz exorsus ē dicens: pñiam agite: appropinquabit. n. regnū celoz. fic rc in actibus apl̄oz cū iudei cōpuncti de scelē mortis christi dicerēt petro: qd faciemus viri frēs: legit petrus rñdisse: pñiam agite: rc baptizet vnusqz vr̄m. rc vt vniuersaliter dicat: in lege populus ille rudis seruili timore penarū cogebat. vñ rc legē in pedagogū accepit. in euāgelio aūt ppls gratie liber rc adultus filiali amore rc hereditatis certitudine ad cultū diuine seruitutis inuitat. vñ cum quidā legem quasi coercentē p̄dicarent esse tenēdā simul cū gratia: ait apl̄s: non enim accepistis spiritū seruitutis iterū in timore: sz accepistis spiritum adoptionis filioz: in quo clamamus abba pater. ¶ inc ēt gre. ait in expositione euāgelij: Simile factū est regnū celoz homini regi: qui facit nuptias filio suo.

In lege cum⁹ pmittebat odire inimicū rc diligere amicū.

QVm in lege scriptū sit: diliges amicū rc odio habebis inimicū tuum: accepta tūc licētia iustis fuēat ut dei suos qz aduersarios quāta posset virtute cōprimerent eosqz iure gladij ferirent: qō in nouo p̄culdubio testamēto p̄pescit: cū p semetipm veritas p̄dicat dicēs: Diligite inimicos vr̄os bñfacite his q oderunt vos. qd ergo p tauros: nisi veteris testamēti p̄res signant: nā duz ex pmissione legis accepant: q̄tenꝰ aduersarios suos odij retributione puterēt: ut ita dicā qd aliud qz tauri erāt: q inimicos suos corporee vtuntz cornu feriebāt? qd xp̄o p altilia nisi p̄res noui testi figurātur: qui dū gratiā interne pinguedis pcipiūt: eternis desiderijs inhiāt: qui p̄ tēplationis pēna sese ad sōlimia sublenāt

m ¶ Spiritū. i. seruilem timorem.

n ¶ Adoptōis. i. filialez timorez. i. amorē. io. de vtroqz. j. e. q. vi. §. ex his

a QVm i lege. rc odio sed nōne odiū hr̄e est mortale peccatū: ut xxv. di. §. criminis? quare ergo hic dicit q hec permittebat iustis: potes dicere iustis nl. vel dic q quiescebat se fine odio: ñ peccabat. q aūt cū odio uz p̄ legē nō fecerit: tñ peccauit: fiē dando libellū repudij peccauerūt: licet a lege hoc eis pmittebatur. eē de diuoz. gaudem⁹.

b ¶ Per altilia. de qbus in euāgelio fit mēto. h.

e Ris ita .s. auctoritatibus quib⁹ ꝓbauit malos esse tolerādos.

d Nota sūt .ē.xi.q.iij. eoꝝ.ꝛ.xxxi.q.v. nullū.

e Infideles.ꝛ conuiuiuꝫ.ē.xi.q.iij. ad mensam.ar.ꝯ.xxviij.q.i.oīs.ꝛ.c. nullus. Sic loquit de paganis: ibi spāl̄t de iudeis.

f Qui intus sunt. qñq; etiā iudeos punit eccl'a ex ō nsuris post miserabilem.ꝛ.xvij.q.iij. constituit.

g Uidā. nisi dicere ñ ergo sufficit: q̄ prelatus instruat qd sit faciendū: nisi etiā puniat nō facientes: ut.j.e.q.v. nō est innocēte.ꝛ.xl viij.di.q; ad nos. sic non sufficit dño ꝓhibere ne cū seruo cōtrahat quin teneat ipse ō peculio: ut ff. de pecul.l. siquis seruum.ꝛ.ff. de ver.ob. seruus vetante. ar. tamē ꝯ ē.xlvij.di. ephesijs.

Ritis ita nr̄ndetur: sunt que daꝝ q̄ salubr̄i tm̄ admonitiōe sunt corripēda: ñ corpalib⁹ flagellis aiaduertēda: sed eoꝝ vindicta dinio examini tm̄ ē reseruanda: qñ in deliquētes uidelicꝫ disciplinā exercē ñ possumus: uel qz nō sunt nr̄i iuris: uel qz illoꝝ crimina ꝛsi nobis nota sūt: tm̄ mānifestis iudicijs ꝓbari nō pñt. De his que ñ sūt nr̄i iuris: ait apl's in prima epl'a ad corinthios: qd.n. mihi attinet de his qui foris sūt iudicare? de his dñs iudicabit. qō aug. exponens ait.

Infideliū colloquia ꝛ conuiuia non sunt euitanda.

Nfideles ñ possū⁹ christo lucrari: si colloquiū eorū vitamus? ꝛ conuiuiū. vñ ꝛ dño cū publicanis ꝛ peccatorib⁹ manducauit ꝛ bibit. In his ꝙ ītus sūt .i. in fidelibus: putredo resecāda ē. Hinc etiā cū ꝓpheta dicit: facit dñs iudiciū oibus iniuriā patiētib⁹: exponēdo addidit aug. ab his q̄ nō sunt sui iuris in quos negꝛ disciplina exerceri. Item qñ multitudo ē in eccl'e nec salua pace eccl'e mala punīri pñt: tolerādi sūt poti⁹: q̄z violata pace eccl'e puniēdi. Vñ aug. ait.

Quedam mala puniēda sunt: ꝛ quedam tolerāda.

Quidam cū bonoꝝ maloꝝq; pmixtionē in eccl'a demōstratā uel p̄dicatā esse perspexerint: ꝛ patientie p̄cepta didicerint: q̄ nos firmissimos reddūt: ut etiā si nideaī in ecclesia zizania: tm̄ ñ impediatur aut fides aut charitas nr̄a: ꝛ qñ zizania in eccl'a esse cernimus: non iō ipsi de eccl'a recedamus: ōstituēdā putāt eccl'e disciplinā: quādā puerilissimā securitatē ꝓpositis tribuētes ut ad nos nō ptineat: nisi dicē qd canendū sit: quidue faciēdum sit: qōlibet aūt quisq; faciat ñ curare. Nos ꝙ ad sanā doctrinaz ptinere arbitramur vtriscq; testimonijs vitam sententiāq; moderari: ut nec in eccl'esia ꝓpter pacē eccl'esie toleremus: ꝛ canib⁹ sanctū ubi est pax eccl'e tuta non demus. Cū ꝙ p negligentiā ꝓpositoꝝ sine p aliquā excusabilē necessitatē siue p occultas surreptiones iuenimus in eccl'a malos: quos in eccl'asticā disciplina corrigē aut coercē ñ possumus: tūc ne ascēdat in cor nr̄m impia ꝛ pniciosa p̄suptio: q̄ estimem⁹ nos ab his eē separandos: ut peccatis eorū nō coingnemur: atq; ita p⁹ nos trahere conemur: ueluti mūdos sanctosq; discipulos ab vnitatis ꝓpage q̄si a malorū p̄iūctione segregādos: ne niāt in mentē ille de scripturar silitudines ꝛ divia oracula ul' certissima exēpla: quus demōstratū est ꝛ pnūciatū ē: malos in eccl'a bonis pmixtos usq; in finē seculi tēpusq; iudicij futuri tolerādos: nihilq; bonis in vnitate ac ptcipatione sacramentoꝝ q̄ eoꝝ factis non ꝓsenserit obfuturos. cū vero eis p quos eccl'a regit': adest pace salua potestas disciplie aduersus imꝓbos aut nefarios exercēde: tūc rursus neq; secordia neq; segnicia dormiam⁹: sz aculeis ꝓceptorū q̄ ad seueritatē coertionis ptinēt excitādi sumus: ut gressus nr̄os in via dñi ex vtriscq; testimonijs illo duce atq; adiutore dirigētes: nec patiētie nomine torpescam⁹: nec obtētu diligentie seniamus. Item contra epistolam parmeniani

Cenint occulta: seuerius aut puniēda sunt ab ecclesia delicta manifesta.

Ovm quisq; fm̄ ꝛ christiane ꝓfessionis intus in eccl'e societate ꝓstitutoꝝ in aliquo tali peccato fuerit deꝓhēsus: ut anathemate dignus habeat': fiat hoc ubi piculū scismatis nullū est. ꝛ infra: q̄ cuiusq; crimē

b Nō possum⁹. sine scādalo vl' qz est occultū .vi.q.i.si omnia.

c Nec patiētie, qñq; .n. remissio sē mētit pietatē: ur.xli.di.sepe.

a Ubi periculum. cū ergo periculuz scismatis timeat: mali non sunt excōicandi: ut.l.di. ut ꝓstituere.j.e. ipsa pietas.ꝛ.c. nō pōt. Sed ꝓtrariuz est xxiij.q.iij. eccc. ibi cū nō timetur scādalum. Item ex de reg.iu. qui scādalizauerit. sz hic loquit de veritate disciplie que pōt qñq; deseri ꝓ scandalo: ibi de ueritate iudicij que semper ꝓualet scandalo.

c ¶ Sicut nō est ab oratiōe. Multipler est cā ḡre nō debemus cessare ab oratōe maloꝝ uel eoꝝ correctōe. nam q̄ dā sunt ita p̄destinata: ut p̄cibꝰ obtineant: ut. j. c. p ximo. Item q̄ nescit qs sit de numero p̄destinatorū ⁊ qs non. ⁊ de nemine ē desperādū q̄ diu est in hac vita: ut ō pe. di. vij. nemo: ⁊ gaꝺ sepe aliqd p mittit qō postea mutat si uidet bomines negligentes: ut de pe. di. i. p̄dixerat: ⁊ tū quia fin nō p̄sūt illi p quo orāt: tñ p̄sunt orāti iuxta illud: oratio mea in sinu meo conuertetur. io.

d ¶ Negligēda. ō pe. di. vij. nemo.

e ¶ Otineri. post lādo nec iō uoluit dñs iuscitare quartum mortuū: q̄ nō fuit p eo petitum: ut. j. de pe. di. i. §. ex his itaq̄ .vi. christꝰ quoq̄.

f ¶ Abugodonosoꝛ. acceꝑit. ar. q̄ depositꝰ pōt restitui: ut de pe. di. vi. c. i. i fi. ⁊. xxxv. q. ir. sētiā. ⁊. c. gregorius. Item est b ar. ad qōem illaz: q̄ depositꝰ referendꝰ sit substituto: ut. viij. q. est notū: ⁊ oībus execrabile appareꝛet: utꝝuel nullos p̄sus uel nō tales habeat defensores p quos possit scisma p̄tingere: nō doꝛmiat seueritas disciplīne. ¶ Est etiā alia causa qua coꝛrectio nerboꝝ uꝝ neqꝝ uidetur esse. inutilis ꝛ superflua. p̄destinati enim ad uitam sine coꝛrectione mutantur: sicut petrus quē dñs respiciēs nemine coꝛripiēte cōmouit ad lachrymas. Prescīti ad mortē inter flagella deteriores fiūt: sicut pharao. bonis ergo suppflua: dānandis hec inneniunt esse inutilia. His ita rñdetur auctoꝛitate greg. ⁊ augustini

Sicut ab oratione cessandum non est: sic nec a correctione.

¶ Sicut nō est ab oratiōe cessandū p eis quos coꝛrigi uolumus: etiā si nullo bonoꝝ oratē p petro dñs respexit eū: ⁊ fecit eū suum flere peccatum: ita nō ē negligēda coꝛrectio: q̄uis deus quos uolnerit ñ coꝛrectos faciat esse coꝛrectos. tūc aūt ex coꝛrectione p̄ficit homo: cū miseretur deus atq̄ adiunat. q̄ facit quos uolnerit etiam sine coꝛrectione p̄ficere. Idem in dialogo.

Soli p̄destinati salnātur: qui tamen postulando sno labore meruerunt.

¶ Otineri nequaq̄ p̄sūt: q̄ p̄destinata nō fuerint. sed ea que sancti uiri oꝛando efficiūt: ita p̄destinata sūt ut p̄cibus obtineātur. nā ipa quoq̄ pennis regni p̄destinatio ita ē ab oīpotenti deo disposita: ut ad hoc electi ex labore puniāt: quatenus postulādo mereantur accipe: q̄ eis oīpotens deus añ secula disposuit donare. Item augustinus.

Occulto dei iudicio mali obdurant flagellis: boni emēdāt

¶ Abugodonosoꝛ penitentiā meruit fructu osā. non ne post innumeras impietates flagellatus penituit: ⁊ regnū quod perdideraꝛ rursus accepit? Pharao aūt ipsis in flagellis duriꝛ ē effectus: ⁊ periit. Hic mihi rōnem reddat: qui diuinū p̄silīū nimiū alte sapiēti coꝛde diiudicat: cur medicamentū unius medici p̄fectū alij ad interitū alij naluerit ad salutē: nisi q̄ christi bonus odoꝛ alijs ē odoꝛ uite in uitam: alijs est odoꝛ mortis in mortē. q̄tum ad naturā ambo homines erāt. q̄tum ad dignitatē ambo reges. q̄tū ad causam ambo captiuū dei populū possidebant. q̄tum ad penam ambo flagellis clemēter admoniti. qd ergo fines eoꝝ fecit esse diuersos: nisi q̄ unus dei manū sentiēs in recoꝛdatione p̄prie iniq̄tatis ingemuit alter liberoꝛ p̄tra dei misericōdissimā ueritatē pugnauit arbitrio? Idem: Vasis ire nū q̄ deus redderet interitū: si ñ spontaneū inueniret homo habere peccatū: q̄ nec deus peccanti homini iuste iferret irā: si homo ex p̄destinatione dei cecidisset in culpaz. Idem: p̄destinationē dei siue ad bonū siue ad malū in oibus opari ineptissime dr: ut ad utrūq̄ hoies quedā necessitas uideatur ipellere. cū in bonis nolūtas sit intelligēda ñ est sine gra: in malis aūt uoluntas intelligēda est sine gra. Cū ꝝo aliquos a deo aut traditos ō fiderijs suis aut obdurꝝatos legimus aut relictos magis peccatis suis: hoc ipos meruisse p̄sitemur: q̄ talia eoꝝ crimina p̄cesserūt: ut ipi sibi penam debuerūt: qua eis etiā supplicū uerteret in reatū. atq̄ ita nec de iudicio dei querimur: quo deserit meritos deseri: ⁊ m. sez coꝛdie eius gras agim⁹ qua liberat nos meritos liberari. uires itaq̄ obediētie nō ideo cuiq̄ subtraxit: q̄ eū nō p̄destinauit: sed iō eū nō p̄destinauit: q̄ receſſurū ab ipsa

ultia. c. vlt. ar. ℈. vij. q. i. eos qui ꝛ determinata uideꝛ. eē de fi. ex insinuatōe. io. de hoc qd iuris sit: ī qōnib⁹ notaui. b.

g ¶ Kōem. ar. q̄ de singulis nō ē rō reddēda: ut. j. e. q. de tyrijs. ⁊ de pe. di. iiij. fi er bono. ar. ℈. lxviij. di. cozepi. ⁊. xx iij. q. iij. fi habes.

h ¶ O doꝛ bonus. odoꝛ christi est p̄dicatio bonoꝝum.

i ¶ Nō spontaneū. ō hac mā nōui. xv. q. i. §. i. ⁊. ij. ⁊. c. merito.

k ¶ Er p̄destinatiōe. ar. q̄ nō p̄ōt quis arguere factū cuiꝰ auctoꝛ ipe fuit. ut. xxviij. di. diaconi. eē de cleri. cōiu. diuersis. io.

l ¶ Cū uero. sic ergo bona q̄ facit hō p deuꝝ facē mala q̄ facit non facit p deū: q̄ deus nō est auctoꝛ mali. Sz ne crederet aliquis q̄ deꝰ opeꝝ etiā malū: q̄ legitur q̄ deꝰ tradidit romanos ī desideria carnis: ⁊ q̄ obdurauit coꝛ pharaonis: ⁊ q̄ fliquit tyros ⁊ sydonios peccatis suis ⁊ iō ostēdit qualiē hoc ī telligaē.

m ¶ Aliquos. id est romanos.

n ¶ Aut traditos. tradē dr hominē peccato: q̄n permittit ipm peccare: uel q̄ subtrahit ipsi gratiam.

o ¶ Legim⁹. in epistola ad romanos ⁊ ī exodo ⁊ in euāgelio mathei ō tyrijs ⁊ sydonijs.

p ¶ Nos meritos. ex hꝰ ptz q̄ p̄uenā gratiā nemo mereꝛ: ut. j. de cōs. diſt. iiij. gratia. ⁊. c. placuit ut quicūq̄.

q ℂ Fecit.s.bona.
r ℂ Fecit.s.mala.
s ℂ Dicit i epla.io:
t ℂ Ex nobis. q̃tũ ad p̃destinatõem.
u ℂ Stã di.sed nõne iaz dixit:q p̃destinatio nõ ẽ cã:quare hõ faciat bonum sed potius bonum quod facit est cã p̃destinatõis.Sed dicas h p̃destinatõem appellari deũ p̃destinãtẽ. Nã nemo põt venire ad me nisi ei fuerit datuz a patre meo:vel dic q p̃destinatio nõ est cã efficiẽs.sz ẽ cã fine qua nõ fit.Item si uere uolum⁹ loqui nõ est cõcedẽduz q futura bona sint cã p̃destinationis:q3 er hoc sequeretur q cã esset posterioz suo causato.Itẽ qcquid de⁹ p̃destinauit ab eterno p̃destinauit.si ergo p̃destinatio est eterna ergo nõ bñt cãm sue generatõis. nõ ergo futura sunt cã eius. Itẽ siquid esset cã generatõis ei⁹: ergo ei⁹ oppositũ esset cã corruptõis ei⁹.sed ipossibile ẽ eam corrũpi uel desinere esse:quia si corrũperẽt uel desinerz esse.ergo post hoc istãs nõ esset:ergo si nõ nõ ẽ nũq̃ fuit.Nam bñ sequitur si fuit p̃destinatã: ergo p̃destinatũ est z semper erit p̃destinatũ.
x ℂ Falli.hec argumẽtatio nõ valet:de⁹ puidit aliqd z aliter põt euenire:ergo puidẽtia dei est fallibilis.
a ℚ Uãuis.ad hui⁹.§.i telligẽtiã nota:q oẽs tales locutões sunt duplices si de⁹ puidit aliquid necessario illud eueniet obediẽtia esse p̃uidit. Predestinatio quoq̃ dei semp in bono ẽ:q̃ peccatũ sola volũtate hois p̃missũ aut remittenduz nouit cuz laude misericordie aut plectẽdũ cum laude iusticie. Jn malis aũt opibus nostris sola p̃scientia dei intelligẽda ẽ:q3 sicut p̃sciuit z p̃destinauit q̃ ipse fecit:z ut faceremus dedit:ita p̃sciuit tñ nõ etiã p̃destinauit que nec ipse fecit:nec ut faceremꝰ exegit. Mi aũt de quibus dr:ex nob exierũt::sed nõ fuerũt ex nobis.si.n.fuissent ex nobis:mãsissent vtiq̃ nobiscũ. uolũtate exierũt:uolũtate cecidert z q3 p̃sciti sunt casuri: nõ sunt p̃destinati:essent aũt p̃destinati:si essent reuersuri et in sanctitate ac veritate mansuri. Alcp hoc p̃destiatio dei multis est cã standi:nemini est cã labẽdi. ℕ Õ ergo necessitatẽ facẽ coꝛrectiõis uel obduratõnis diuina p̃destiatio seu p̃scientia:cũ boni p gr̃am corrigantur:z libero arbitrio mali pereãt. Neq̃ enim q3 p̃destinatio seu p̃scientia dei falli ñ põt:necessario eueniũt q̃ predestinant uel p̃sciũtur:sic nec necessario p̃destinãtur uel p̃sciũtur que futura sũt:sed q3 bona absq̃ ei⁹ gr̃a mala pr̃eter eius sciam euenire ñ p̃nt.

Q uãuis ergo ꝓueniẽter dicatur:si hec predestiata sunt ul̃ p̃scita:necessario eueniẽt : nõ tñ ideo absolute nec ẽ:necessario eueniẽt q̃ predestinata sũt uel p̃scita : q3 hic necessitas referr̃ ad vez euentũ: ibi ad intuituz diuine p̃scientie. Ũñ aug. due sunt ingt necessitatel̃.simplex vna: neluti necesse ẽ oẽs homines eẽ mortales.altera ꝓditiõis:ut si aliquẽ ambulare qs scit: eũ ambulare necesse ẽ.q3.n.quisq̃ esse nouit:id esse a iter q̃ notũ ẽ nequit. sz hec mũne secũ illã simplicẽ trahit.hanc enim necessitatẽ nõ ꝓpria facit natura:sz ꝓditiõis adiectio.nulla eni necessitaſ cogit incedẽ nolũtate gradientẽ q̃uis euz tũc cũ gradiaſ incedẽ necessariũ sit. Eodẽ igit mõ.sigd puidẽtia pñs videt: id necesse ẽ esse:tã z si nullaz nature bẽat necessitatẽ.at quidẽ ea futura q̃ ex libertate arbitrij,puniũt:p̃scientia ꝓueł.hec igit ad intuitũ relata diuinum necessaria fiũt p dispensationẽ diuine notõnis:p se vo ꝓsidera absolutam nature sue libertatẽ ñ deserũt. fient igit,p culdubio cũcta: q̃ futura de⁹ esse p̃nosc̃it. sz eoz quedã de libero,pficiscũt arbitrio: que q̃uis eueniãt existẽdo:tñ naturã ,ppriã nõ amittũt: q̃ priuſ q̃ fierent etiã nõ euenire potuissẽt. ℕ His oibus mala nostra libero ascribũt arbitrio: cũ alibi diuine ascribant indignationi. Ũñ grego. Cũ superna indignatio sese : ut ita dixerim medullit⁹ mouet: hãc opinio uel oppositio hũana ñ remouet.nec se cuiuslibz utilit depcatio objcit:cuz semel deus aliqd ab intimis iraſcendo disponit. Hinc ẽ enim q moyses q reatũ totius plebis apud dñm suis pcibus terſit: dũq̃ se obicẽ obtulit divine ira cũdie: vi placauit ad petram oꝛeb,ueniẽs: z p̃missionis aq̃ exhibitõne diffidẽs reꝓmissionis terraz ingredi dño iraſcente nõ potuit. Itẽ aug. De tyrijs vo z sydonijs quid aliud,possum⁹ dicere: q3 ñ eẽ eis datũ desup: ut crederẽt: quos creditur⁹ fuisse ipa ueritas docet:si talia q̃lia apud nõ credẽtes facta sũt vi:tutũ signa vidissent. quare ãt hoc eis negatũ fuerit : dicãt si possunt q calũniãtur: z ostendãt cur apõ eos dñs mirabilia q bus,p futura nõ erãt facturi: z apud eos qbus erãt ,p futura non facturi . nos etenim si q3 si hec dictio necessario determinat totalẽ sequẽtiã locutio est va. z tũc talis ẽ sẽ⁹: hec sequentia si de⁹ puidit aliqd illud euenire ẽ necessariũ .si autem hec dictio necessariũ determinat ipm .sequẽs est falsa. Silr hec: ẽ duplex necessarium ésocratẽ ãbulare cũ ambulat: q3 si itelligaſ ꝓposita z de dicto va est:si de re ẽ falla silr hec ẽ duplex necessariuz ẽ hoc euenire qõ deus puidit: ꝺ dicto ẽ uera:de re est falsa.Illud.n.qõ deus puidit: nõ est necesse euenire. Et nota q tlis argumẽtatio nõ valet: si de⁹ puidit aliqd: necessario illud eueniet. ergo si deus puidit aliqd: necessariũ est illud euenire. q3 nõ hec dictio necessariũ nõ potest determinare ipam sequẽtiaz: sed tñ sequẽs:

b ℂ Nequit. va ẽ si intelligaſ de dicto.

c ℕ Js oib⁹.plebis hist⁹ia hẽs. xlv. di. disciplina

d ℂ Oꝛeb. histoꝛias hẽs de pe. di. ij.§. opponi.

e ¶ Jrascẽte. itel ligas tñ q̃ q̃tum ad tpalẽ penã ꝓt ira dei esse ꝓmutabilis :ſz quãtũ ad eternã ñ.xxij. q.iiij. icõmutabilis.

f ¶ De tyrijs. ut crederẽt ꝑñte domino: ſed poſtea crediderũt ad p̃dicatõem apl̃oꝝ

g ¶ Si rõe. eodẽ mõ vr̃ dicẽdũ: q̃ ſi papa aliqd faĉ q̃ videt iniuſtũ: ubi nos rõez nõ poſſum⁹ aſſignar̃ q̃ mhilominus il lud iuſtũ ſit.xvij. q.iiij.§.q aũt.

b ¶ Prophetam. oſee.

i ¶ Vias .i. actiones.

k ¶ Spinis .i. cõpunctoibꝫ.

l ¶ Quadris .i. v̄tutib⁹ q̃ttuoꝝ: ul doctrina q̃ttuoꝝ euãgelioꝝ.

a ¶ Pia pietas teſtimoniũ. in hoc ẽ q̃ ẽ moꝝtuꝰ in vnitate eccleſie. ſed q̃dã hereticꝰ uolebãt eũ poſt mortẽ accuſare de hẽſi: ut.xxiij.q.ij.ſane. .p. ferr. ſed nõ erant recipiẽdi etiam i crimine hereſis: cũ ille bone opinionis fuit: ut.ij. q.i. in primis. hereticꝰ aũt dñi recipeꝝ ſ̃ hereticuz ut.ij.q.vij. hereticus.io.

b ¶ Perdiderũt. ij.q.vij.nõ põt.

ratione facti ꝓfunditatẽ iudicij ei⁹ penetrare ñ poſſum⁹ manifeſtiſſime tñ ſcimus z uerũ eſſe q̃ dixit: z iuſtũ eẽ q̃ fecit. z nõ ſolũ tyrios z ſydonios: ſz etiã corozaz z bethſaida potuiſſe ꝑuerti et fideles ex infidelib⁹ fieri: ſi hoc in eis uoluiſſet dñs opari. neq; enĩ ulli falſum videri põt q̃ veritas ait: Nemo põt uenire ad me: niſi fuerit ei datũ a patre meo: Item qui p̃ ꝓphetam iudaice plebe ꝓmiſit: Ecce ego ſepiã vias tuas ſpinis et muniã eas lapidib⁹ quadris id ẽ adimã tibi facultatẽ peccandi: Idem p̃ pſalmiſtã de dãnandis dixit: ꝓfiant vie illoꝝ tenebre z lubricũ: angel⁹ dñi pſequẽs eos. Sed in his oĩbus vitia nr̃a humane aſcribũtur mẽtis arbitrio. q̃ diuina clemẽtia in electis miſericorditer uertit ad bonũ: in dãnandis iuſte reliquit ad malũ Sic ergo q̃uis certiſſime ſciamus neminẽ ultra terminuz a deo ſibi ꝓfixũ eſſe nictuꝝ: oĩbus tñ languẽtibus ñ incõgrue medemur. ſic q̃uis nẽo ſaluet niſi p̃deſtinatus ad uitã: omni tñ delinquẽti ẽ adhibẽda correctio: nec maloꝝ ẽ negligẽda diſciplia. Unde idem aug. bonifacio ait.

Non ſemper in eos qui peccant vindicta eſt exercenda.

Pſa pietas ueritas charitas nos nõ ꝓmittat cõtra cecilianũ eoꝝ hoĩm accipe teſtimoniũ: quos in eccl̃a non uidem⁹: cui dñs ꝓhibet teſtimoniũ. quos enĩ diuina teſtimonia nõ ſequũtur: põd⁹ hũana teſtimonij p̃diderũt: Item moleſtus ẽ medicus furenti frenetico: z pater indiſciplinato filio. ille ligãdo: ille cedendo: ſz ambo diligẽdo. ſi autez illos negligãt z pire ꝓmittant iſta potius falſa mãſuetudo ẽ crudelitas. Item ſi poteſtatem quã ꝓpter religionem ac fidem regũ tpe quo debuit i uino inunẽ accepit eccl̃ia: hi q̃ inueniũtur in vijs z ſepib⁹. i. in hẽſibus z ſciſmatib⁹ cogũt intrare: nõ q̃ cogunt reprehendant: ſz quo cogunt attendãt Cõuiuiũ dñi ẽ unitas corꝑis chriſti: nõ ſolũ in ſacr̃o alteri⁹ ſed in vinculo pacis. Jn eodem theodoſiuſ imperatoꝝ legẽ gñaliter in oẽs hẽticos ꝓmulgauit: ut quiſq; eorũ eps uel clericus ubiliber eẽt inuẽtus x. libris auri mulctaret. Jtez ſi duo aliqui in una domo ſimſ habitarẽt: quã certiſſime ſciremus ruiturã: nobiſq; id prenũciãtibus nollẽt credẽ atq; in eadẽ manẽ pſiſterẽt: ſi eos inde poſſemus eruere ul innitos q̃bus iminentẽ illã ruinaz p̃demõſtrauimus: ut ulterius redire ſub eius piculũ nõ auderẽt: puto niſi facerem⁹ non immerito crudeles iudicaremur. Porro ſi vnus illoꝝ nob dicẽt: q̃n intraueritis eruere nos: memetipm ꝓtinuo cruciabo: alter aũt nec exire quidẽ inde nec erui nellet: ſed neq; necare ſe auderz: qd eligeremus. utr̃ ambos ruine oppr̃mẽdos relinquere: an uno ſalu tẽ p nr̃am opam liberato alterũ nõ nr̃a culpa ſed ſua potiꝰ interire pmittem⁹. nemo eſt tã infelix q̃ ñ quid fieri in talib⁹ reb⁹ oporteat: facilime iudicet. Jtẽ poſt pauca: q̃ ſi plurimi eẽnt i domo ruitura z iñ un⁹ ſaltẽ liberari poſſet: atq; id cũ facẽ conaremur: alij ſemetipos ꝓcipitio necarẽt: dolerem⁹ de ceteris: uez ỏ uni⁹ ſaltẽ ſalute ꝓſolaremur: nõ tñ ne ſeipos alij pderẽt: pire uniuerſos nullo liberato pmittẽmus. Quid igit̃ de ope mie: q̃ ꝓ uita eterna adipiſcẽda z pena eterna uitanda hoĩb⁹ debemus impendẽ: iudicãdũ eſt: ſi ꝓ ſalute iſta non ſolum temporali ſz etiam breui z ad tẽp⁹ exiguũ liberãda ſic nos

c ¶ Ptãtẽ. quã ñ hẽbat eccl̃ia: cum z nouella ad huc eſſet.

d ¶ Ac fidẽ. eccl̃e cõſeruãdam .ſ. poſtea q̃n cepit dñari p̃cipib⁹: ut. j. e. diſplicet z ñ iuenit.

e ¶ Jntrare .i. redire ad eccl̃iam.

f ¶ Sed quo. q.d. nõ eſt ꝓſiderãdũ qd fiat: ſed q̃ de cã fiat: ut. j. e. q.v. ỏ occidẽdis. z. ff. de furt. vex. filr nõ ẽ ꝓſiderãdũ qd faciat: ſed quo aĩo fiat: ut. xv. q. vi. c. i. in fi. q̃ ſi dicat cogãt ire ad cõmodũ ipſoꝝ.ſ. ad cõiuiũ de quo agit i euãgelio. lvi. di. ſponſus. ſ. e. cũ in lege.

g ¶ Legẽ quã hẽs .C. ỏ hereti. arriani.

h ¶ Si duo. tres .n. ponit caſ⁹. Primo ſic: duo ſunt in domo ruitura et ambos poſſum⁹ liberare. ad hoc tenemur. licz ſint iniuſti. Scõo ſic. duo ſũt i domo una z ſi vnuz liberamus alĩ vult ſe necare. Tertio ſic: multi ſũt i domo una z ñ niſi vn⁹ liberari põt.

i ¶ Porro. ſecũd⁹ caſ⁹.

k ¶ Nõ nr̃a. lz. n. aliqs ſe ipſum interimat ꝓp nos: dũmõ nos iuſte mouebamur nõ tenemur: ut j. e. q.v. cum hõ. z. j. e. q.v. de occidẽdis. xlvij. di. q̃ ad nos.

l ¶ Liberato .i. nõ mín⁹ aliquẽ liberare teneris: lz oẽs alij ſe pderẽt.

m ¶ Cõpellit. ergo videtur q̃ oĩb⁹ ſit ꝓceptum: ut denũtiẽt crimina delinquẽtiũ. ſed hoc mtel ligas tñ de platis ul̃ de canonica denũciatõe.

n ¶ Nō deberet. de iure cōi.

o ¶ Cōpensatōe. i. ut alij facilī ꝓdeāt ad eccl̄iā cū uidēt aliquos fuer sos tolerari in suis ordi nibus.

p ¶ Vulnus. duplicit̄ in serīt ram⁹ arbor: ut de cō. di. v. nūq̄. tūc dicūt duo vulnera ifligi arbo ri. i. eccl̄ie: qñ ille q fuit destitutus restituīt ⁊ alt̄ q subst̄itut⁹ fuit remoue tur. scō modo qñ null⁹ fu it subst̄itutus ⁊ illud dr leue vuln⁹.

q ¶ Detrabēdum. fic. rl iiij. di. cōmessatiōes. et di. l. ut ꝓstitueret.

q ¶ De mēdacij. i. ꝺ mē dacio timoris.

r ¶ Episcopi. ꝫ. dist. xij. nos cōsuetudinē ꝛ.

s ¶ Utiliter. nō itelliga q̄ ang⁹ restituat ħ epos depositos: ſz docet qđ fieri possit.

t ¶ Et fic. i. ꝓp̄ res eor

u ¶ Nō res eor: ut. j. q. vij. c. i. ⁊. ij.

subuenire hominibus rō vera ⁊ benigna cōpellit? Itē si in quiūt donatiste oz ut ⁊ nos ex ecclam ⁊ aduersus eccl̄am fu isse peniteat: ut salui esse pos simꝰ: quo post istā p̄iam apō vos clerici vel etiā epi pmane remus? hoc ñ fieret: qm̄ reue ra qō fatendū est fieri nō de bet: vbi pauci ipsa ꝓpensatio ne sanarētur. sed si hoc dicāt ⁊ multo maxime humiliter do leant: q in tanta morte p̄cisio nis iacēt: ut isto quodā vulne re matris eccl̄ie catholice re uiuiscant. Cū enim p̄cisus ra mus inseritur: fit aliud vulnꝰ in arbore: quo possit recipi ut viuat qui sine vita radicis pi bat. sed cū receptus recipiēti coaluerit ⁊ vigor ꝓsequtur ⁊ fructus. si aūt ñ coaluerit ille quidē arescet: sed vita arbo ris pmanebit. ē enim ⁊ tale in serēdi genus: ut nullo p̄ciso ramo qui intus ē: ille q foris ē inseratur: nō tñ illo sed uel le uissimo vulnere arboris. Ita etiā ⁊ isti cū ad radicē catho licam veniunt: nec eis: postq̄z vix errōis sui penitet: honor clericatus aut ep̄atus auferꝫ: siquidē fit aliqd tanq̄z in cor tice arboris matris ꝓtra integritatē seueritatis. uerūtamē qz neq̄z qui plātat ē aliqd ne q̄z qui rigat: ad dei misericor diam p̄cibus fusis coalescēte suoꝝ pace ramoꝝ charitas co operit multitudinē peccatoꝝ ⁊ paulopost: vex in huiusmōi causis ubi p graues dissensio nū scissuras nō huius aut illi⁹ hominis ē piculum: sed pluri moꝝ strages iacēt: detraben dū est aliqd seueritati: ut ma ioribus malis sanādis sincera charitas subueniat. habeant ergo de p̄terito detestabili er rore: sicut petr⁹ habuit ꝺ mē dacij timore amaꝝ dolorem: ⁊ ueniāt ad eccl̄am christi uerā id est catholicā matrē: sunt in illa clerici: sunt epi vtiliter q

ꝓtra eam fuerunt hostiliter. ñ inuidemus imo amplectimur hortamur: optamus. ⁊ quos i vijs aut in sepibus inuenimus: intrare cogimus: ⁊ sic nōdum quibusdā plūademus: qz non res eoꝝ sed ipos querimus. Idem fausto. Medicinali seueritate mali cogantur ad bonum.

Quid faciet ecclesie medi cina salutez oīm materna charitate ꝓquirēs: tanq̄z inter freneticos ⁊ litargicos estuās nunqd ꝓtēnere: nūqd desiste re uel debet uel pōt: utrisq̄z si necesse ē: ut sit molesta: q neu tris est inimica? Nā ⁊ freneti ci nolunt ligari ⁊ litargici no lūt excitari. ſz pseuerat diligē tia charitatis: freneticū ligare: litargicū stimulare ambos amare. ambo offēdunt: ſz ābo diligūt. ambo molestari q̄dū egri sūt indignant: ſz ambo sa nati gratulantur. In eodem. Catholici esse nō incipiunt: nisi heretici esse destiterint.

Neq̄z enim sacramēta eoꝝ ini mica sūt nobis: que in illis no bis sunt cōia: qz nō būana sūt sed diuina. p̄ius erroꝝ eorū ē auferēdus quē male inierūt: nō iacta que similiter accepe rūt: que ad penā sua portant ⁊ habēt q̄uis indigne: sed tñ habent. Ecce q crimina sūt puniēda qñ salua pace eccle sie feriri possunt. in quo tñ di scretio adhibēda est. Aliquā do enim delinquētium multi tudo diu p patientiā ad peni tentiaz est expectāda. Aliq̄n in paucis ē punienda: ut eorū exemplo ceteri terreant: ⁊ ad penitentiā puocentur. Hinc cū discipuli celesti igne sama ritanos uellent ꝓsumere: ꝓ hibiti sūt: ⁊ samaritani ad pe nitentiā sūt expectati: ut chri sto predicante puerterent ad fidē. Unde ambrosius ait.

Non semper in eos: qui pec cant: vindicta est exercenda.

a Quid faciet. medicis .i. eo⁹rectio.

b ¶ Inter freneti cos. i. ad modu⁹ freneticoꝝ seuē entes.

c ¶ Incipiunt. E/ gressus .n. mali/ cie vtutis opatur ingressum .xxxij. q. i. cuz renūciat hec tñ nō est pce dēda. si aliqs inci pit esse bon⁹ non tñ pfecte desinit esse malus ꝺ pe; dī. lj. forte. ⁊. c. si ferno.

d ¶ Cōia. j. ꝺ pe. dī. xiij. nō i vobis nota .ꝫ. i. q. i. sa/ cramēta.

c Quod christus discipulos suos increpauit: q3 ignem descēdere sup eos gestiebāt: qui ipm nō recepant: ostendit nobis non semp in eos q peccant uindicandū: q3 nōnunq3 amplius ꝓdest clementia tibi ad patientiā: q3 lapso ad correctionē. deniq3 samaritani citius crediderūt: a quibus hoc loco ignis arcet. nec discipuli peccāt: qui legē sequuntur. sciebāt enim ⁊ finee reputatū ad iusticiā: q3 sacrilegos ītermerat: ⁊ ad ꝑces helie ignem descēdisse de celo. Potest i hac ꝓhibitione apl̄oꝝ aliud intelligi. apostoli nō zelo iusticie: sz amaritudinis odio ob iniuriā sue expulsionis vindicandā samaritanos igne voluerūt ꝓsumere. dns autem nolens eos iniuriā ꝓprie psone cū patiētia ⁊ gaudio tolerare: iniuriā xo seruitutis diuine nō inultam relinquere: ait: nescitis cui⁹ spūs estis. Hic etiā petrus qui cū alijs audierat: Beati eritis cū maledixerint nobis homines: ⁊ dixerit oīe malū aduersus vos. gaudete i illa die ⁊ exultate: qm merces uestra copiosa ē in celis. ꝓtumelias sibi illatas cuz gaudio suscipiebat. peccata xo que in deū cōmittebātur: acerrime pūiebat. vñ ananiā ⁊ saphirā spiritui sancto mentientes mortis sentētia pculit sic etiā paulus dū a suo ꝓtemptu pia admonitione ⁊ multimoda cōmendatōne sui corinthios reuocaret: magnū illuz elimam qui creditum zos a fide retrahebat: cecitate pcussit: ut ceteri pterriti ꝑdicationez eius nō impedirēt: sed in christum credētes anime cecitatem effugerēt: ⁊ chorinthium illū fornicatorem: q3 in deum peccauerat: sathane ad vexā dū tradidit. Hinc etiā greg. scribit ianuario epo reprehendens eū: q3 ob iniurias ꝓprie persone quendam excōmunicauerat dicens.

Pro iniuria ꝓpria epo aliquē excōmunicare non licet.

Inter querelas multiplices ifidorus vir clarissim⁹ a frnitate tua frustra se excōicatum anathematizatū q3 conquestus ē. qō q3 obrem factuz fuerit: dū a clerico tuo: q ꝓsens erat: voluissemus addiscere: ꝓ nulla alia causa: nisi ꝓ eo q te iniuriauerat factū innotuit. q3 res nos vehementer afflixit. Qō si ita est: nil te cogitare de celestibus ostentis: sed terrenā te habere cōuersatiōne significas: dum ꝓ vindicta ꝓprie iniurie: quod sacris regulis ꝓhibetur: maledictione anathematis inne xisti. vnde de cetero oio esto circūspectus atq3 solicitus: ⁊ talia cuiq3 ꝓ defensione ꝓprie iniurie inferre denno nō ꝑsumas. nam si tale aliqd fecezis: in te postea scias eē vindicādum Hinc idem in omelijs ait ostendens: q3 peccata que in deū uel ꝓximum ꝓmittūtur: a nobis puniēda sunt: eo vero quibus in nos delinquitur: patienter tolerāda uł potius dissimulanda sunt.

Hinc idem in homelia.

Valde offendit: qui dominica debita impune dimittit.

Si is qui ꝑlatus est debitori dñico culpas impune dimittit: ñ mediocriter ꝓfecto offendit: q debita celestis regis ⁊ dñi sua ꝑsumptōne resoluit. ea nanq3 que in nobis cōmittuntur: facile possum⁹ dimittere. ea uero que in deum cōmissa sunt: cū magna discretione nec tñ sine penitētia posumus relaxare. Semel uero culpa dimissa recidiuo dolore itez ad animū reuocari nō debet. Ut ñ gelasius gerūtio ioāni germano ⁊ petro epis.

Iniuria cui semel remittitur iterum reuocari non debet.

a Si is. debitor. i. ei q3 i deū delīgt. ⁊ ē sile ex de sē. ex. ꝓtīgit.

b Offēdit. ut. j. e. si ea nā culpa ē q3q3 relaxaī vidictā: ut. xxvuj. di. ga sūt culpe.

c Possum⁹. imo iniuriam nob factā tenemur dimittē. C. ō epi. et clesi quēuis ih°. v. vlus fi. Iniuriā. i. rancez ē. sz iniuriā. i. satisfactoez iniurie ñ tenemur remittē: ut xc. di. figs ꝓtristat⁹ imo bñ fac. ꝓg segł iniuriā sibi factā: ut. xlv. di. ⁊ g emēdat. ⁊ j. e. q. v. ō occidēdis. Nā reipublice ītere ē penas nō facile dimittit: ut. C. de penis si operis. ⁊. j. c. ē iniusta. xlv. di. sz illud sic ergo ꝓ pactū possum⁹ remittē in q3tū nr̄m ꝓuatū cōmodū tāgit: z̄ i q3tuz tāgit ꝓmodū alioz nō possum⁹: ut. ff. de pac. iuris gētiū. §. ult. ⁊ ē sile. lxiij. di. salonitane. fic nec filius pōt remittē id q3 debetur patri: nec tutor de bitū pupilli: ut. C. ō pac. pactū. ⁊. l. sē. nec ꝑsel ō bitū citatis. C. de trās. ꝑses. Sz nūqd epūs pōt remittē iniuriā illātā ecclesie: vł q3 sic: q3 iniuriarū actio nō ē i bonis nostris añ litē ꝓtest. ut. ff. de iniurijs iniuriaz. vñ epūs ꝓter ꝓsensū capli pōt eā remittē. ar. ex de his q3 fi. a ꝑla. cuz aplica. cum n. epūs sit pater: ut. xcv. di. esto. ⁊ pater possit remittē iniuriā factā filio ut. ff. de iniur. sed si vn⁹ §. filiosa. ergo epūs pōt. Sed nō credo q3 solus epūs possit illā remittē Nā epūs ꝓcurator dr ec clesiasticaz rez: ut. xij. q. i. c. ult. vñ cū sit ꝓcurator ꝓditōem eccle nō pt facē deteriorē: ut ex de dona. c. ij.

d ¶ Sine penitētia ſterioꝝ.ſ. cordis ꝓtritōe ſine qua nulli dat̄ uenia:ut.xxvij.q.ij.legat̄.¶.j.e.é iuſta.¶.l.di.ſigs dia con⁹.habita ergo cordis ꝓtritōe pōt ſacerdos ptē vl totuꝫ remittē ſm q̄litatē pſone loci tpis:ut.xxvi.q.vij.de his.

e ¶ Illic.ubi hec acta ſunt.ibi.n.é cā agē da:ut.iij.q.vi.ibi.

f ¶ Supplicatōe. bñ dicit ſupplicatōe: q̄ ſi nō p ōces ſed ꝑpt̄ pecuniam remitteret̄ iuria:in famis eſſet:miſi h⁹ fieret actoritate iudicis⁹:ut ff.de his q̄ no.ita.furti.§.pactus.

g ¶ Recidiuo. ar. q̄ ex quo qs eſt abſolu⁹ vel p⁹ cōꝝ penituit:q̄ ampli⁹ de illo crimine accuſari nō pōt:ut ex̄ de accu.ō his crimīb⁹.¶.ij.q.i. phibet̄. ſiſr q̄ iurauit ſe nō accuſatuꝝ aliquē nō poteſt euz accuſare:ut ex̄ de accu.vemēs.licet poſſit denūciare crimē ſuū:ut extra ō iuretur. quēadmodū i fi. immo eo ipo q̄ qs dicit ſe nolle accuſare nō admittit accuſans:ut.ff.ō adult. ſi marit⁹.§.ſi negauerit imo tacite renūciat qs actōi ſue ex̄ de his q̄ fi. a ma.p.c.ex ore im fi. et ex̄ de offi.del̄.gratum. Hoc aūt ſcias: q̄ iuria duob⁹ mōis tollit̄:vl re miſſione ut h vl diſſimulatōe.¶.ſm hoc ſi iuria illata ē p merū anno vtili abolet̄: ut.ff.q̄ me. cā.ſi cū exceptōe.§.i. ſi alio mō inferat:tollitur ꝓtinuo āno inſti.ō iuū: in fi.C.de iniuſ.ſi nō cōuicij. Si aūt nō ꝓuocat̄ ſtatim iniuria ad aiūm: ampli⁹ agi nō pōt.ut.ff de iniuſ.nō ſolū.§.i. et inſti.de iniuſ.§.ult.

h ¶ Nō patit̄.ō hoc agit̄ j.de pe.di.iij.diuina.¶ eſt h ar.q̄ poſt penitentiā nō pōt qs accuſari. ō h⁹ nota.xxvij.q.ij. admonere.

i ¶ Trāſactū.iudicis auctoritate itelligas:q̄ ſi ne ei⁹ auctoritate nō l; trāſigi.p iuria illata:u

Si illic ubi hec acta ſūt p̄ſentibus vtriſq; ꝓſiterit:¶ ſati ſfeciſſe ſtephanū:¶ ſuppli catione ſuſcepta eum q̄ male tractatus ē ignauiſſe: ſemel i abolitione remiſſa punitio recidiuo dolore nō debet iterari diuine ſm imitationē clemētie:que dimiſſa peccata in ultionē redire nō patit̄.ſin vero nihil uel de ſatiſfactione,pbabitur uel de remiſſione tranſactū dilectionis vr̄e ſermone mōſtretur: quaten⁹ ſiue nunc ſaltē poterit competens ſatiſfactio ꝓuenire. Illud poti⁹ exerceat̄: ubi animaz ſanare poſſit afflicti.ſiue irremiſſibilis ſtat acerbitas. nihilominus vidiceꝫ ubi plectibilis orta eſt ꝓſumptio. ¶ed obijciꝫ illud ambroſij: ad p̄ces helie ignis deſcendit de celo:ut ꝓphete vindicaret̄ iniuria. q̄ tūc intelligitur factū: quādo achab rex iſrael poſt ſterilitatem illam triū annoꝝ ¶ ſex mēſium: que facta ē: q̄ p̄cibus helie clauſum ē celū annis tribus ¶ mēſibus ſex:miſit duos quinquagenarios ad heliam qui diceret ei:hō dei rex iſrael nocat te.q̄ ait:ſi homo dei ſū deſcendat ignis de celo:et ꝓſumat uos.¶ ſtatim ignis deſcēdit de celo ¶ ꝓſumpſit eos quo facto ñ cuius meriti apō deū eſſet uoluit oſtēdere:ſed q̄ ille eēt uerus deus quē colebat:nō ille ad cui⁹ culturam ſtupro ꝓprij corpis iezabel nōnullos ꝓuocabat: euidentiſſimis indicijs mōſtrare curauit. Iniuria ergo ꝓphete nō alia q̄ iniuria dñi i pius intelligit̄:que in paucis vidicata ē:ut ceteri terrerēt. ¶ Itē obijcitur illud ſilueſtri.

Apoſtolicus anathēatizauit eos:q̄ cum cepant. uel eꝓ

ff.ō his q̄ no.ita.furti. k ¶ Afflicti.i.iniuriati.

¶ Irremiſſibilis.i.ſi ñ vult remittē iuriā.ñ.n.cogit ad hoc:ut nōui.§.c.pr. m ¶ Perſtat.i.pſiſtat.

n ¶ Sed obijciꝫ illud q̄ null⁹ dz iuriā ſuā ulciſci.

aliquem q̄ deinceps ceperit: excōmunicauit.

Biliſarius patricius noſter mādauit me ad ſe uenire pacifice ꝓ quibuſdā eccleſiaſticis diſpoſitiōib⁹ in palatiū principis:¶ ad primum ¶ ad ſecūdū uelū retinuit oēm cleꝝ ¶ populū q̄ mecū veniebat:¶ nullū pmiſit introire:niſi me ſolū ¶ vigiliū diaconē noſtrū.me ꝙo vi retēto ¶ añ p̄dictū patriciū deducto miſerūt me in exiliū:in quo ſuſtētor mō pane tribulatōnis ¶ aqua anguſtie.ego tñ nō dimiſi nec dimitto ꝓterea officiū meū: ſed cum epis quos ꝓgregare potui eos q̄ talia ezga me egerūt:anathematizaui:¶ vna cū illis aplica auctē ſtatui nullū vnq̄ taliter decipiendū: ſicut ꝺceptus ſū.¶ſi aliqs deiceps ul⁹ vnq̄ eꝓ taliter ꝺcepe rit:anathema maranatha fieret in ꝓſpectu dei ¶ ſanctoꝝ ãgeloꝝ. ¶ Idem vigilio: Habeto itaq̄ cū his qui tibi ꝓſētiunt plene dānationis ſniam ſublatūq̄ tibi nomē ¶ mun⁹ mi niſterij ſacerdotalis agnoſce ſpūs ſancti iudicio ¶ aplica a nobis auctē dānatus. ¶ed ¶ hic nō ſuā ſed eccl̄ie iniuriā ultus ē. Quod aūt peccatū pplī paucis puniēduz ſit:moyſes exēplo docuit:q̄ peccatū idolatrie in paucos cultores vitulī vindicauit:morte paucoꝝ expians peccata multorū in pſens terrēs in poſterū diſciplinā ſanciēs. Sic et ipſe chriſtus peccata totius populi morte paucoꝝ puniuit: dum ꝓ fornicatione totius populi vna die. xxxiij.milia perierūt ſic ¶ ꝓ peccato murmuratiōnis uel tērationis nōnulli puniti ſunt: ut eoꝝ exemplo ceteri ad pēnam cogerētur: ſic ¶

o ¶ Achab.ꝑſundit.h:ſtoriā.ñ.n. p achab miſit illos qnquagenarios: iz rex ozias. nec etiā illud cōtigit tpe achab: iz illō ꝓtigit ſub ozia.

p ¶ Quo fcō.ſoluit obiectōem.

a ¶ Biliſarius. madauit. h mādare pomt ꝓ rogare:ſic alibi pomt rogare ꝓ mādare:ut.xi.q.iij.rogo.

b ¶ Uelū.i.camera uel hoſtiū.

c ¶ Ade vo.vi tēto.q̄ hoc mō iclusdit clericū:iz alio mō nō iuiciat ma n⁹ in eū violētas ē ercōicat⁹:ut ex̄ de ſen.er.cū deſi dēs i pte decla.

d ¶ Anathemati zauit.ē.c.c. iter q̄ relas ꝙ.ſed dicq̄ hec iuria ꝓtigit eccl̄iaz.xxij.di.ſa lonitane. uſ h nō erat ſup⁹ ꝓ inder. pōt tñ inder corporalē inflige pe nam ꝓ offēſa ſua ut.xlv.di.¶ qui e mēdat.

e ¶ Maranatha. ꝺ maranatha ad uēt⁹ dñi: ulq; ad aduētū dñi ſit ex cōicat⁹:ſupple ni ſi peniteat:ſic.xx vij.q.i. ō viduis.

f ¶ Sacerdotal. i.clicalis.ar. q̄ a licu auferꝫ q̄ñ h;: ut.v.q.vi. q̄ iuſta.xxvij.q.ij.ſ. ex his oībus.

g ¶ Sed ¶ hic.

h ¶ Mod aute.di xij.ſ.e.i illo.§.ec ce q̄ cria:q̄ q̄ñ delinq̄tes ſūt

patiẽter expectã di. ⁊ illõ mẽbrum executus ẽ: dirit n. q̃ crimẽ q̃ñ q̃ i pancis ẽ vidican dũ: ut ceteri ter reañ.

i ¶ Tituli. xlv. di. disciplina.

k ¶ Una die. duz finees occidit he breuz coeuntem cum madianita. quã hiſtoriã hẽs ij. q. vij. §. itẽ cum balaam.

l ¶ Murmuratio niſ. q̃ñ iudei murmurabãt i deſerto ꝓpter carnel. uolebãt. n. ſibi ꝓ ſtituere ducẽ ⁊ reuerti i egyptum. xc. di. alienꝫ.

m ¶ Baal. hãc hiſtoriã hẽs .i. q. i. cũ ſcriptura.

n ¶ Dõ uero peccata. aſſẽ ſpectat ad illõ. §. e. §. hiſtoriã ñdeẽ ſũt quedam.

o ¶ Jgs. q. hz. ſi eſt iudex.

p ¶ Immunis ẽ. a peccato ꝓticipatõis nec ipurat ei ſi tacet cũ nõ poſſit illud ꝓbare. ij. q. vij. plericq̃: luce aũt iudex ſciat aliq̃ crimineſuz: nõ tñ ſtati põt eũ a ſe abijcẽ: ut. vi. q. ij. ſi tantũ.

q ¶ Sine accuſatore. ercipiũt cauſus poſſit. ij. q. i. de manifeſta.

a ¶ On põt. §. di. l. ut ꝓſti tueret.

b ¶ Multitudinẽ. ſic ergo rõe multitudinis non exercet vindicta: ut i. q. vij. quotiens. §. e. ipſa pietas ⁊ xx. q. i. ordinationes. dicũt aũt hic multi plures quotidie nõnullos punit deꝰ: ut diuina, pudẽtia ⁊ circa humana vigilare cognoſcat: ⁊ ñ nullos etiã ꝓ longa ꝛpa ad penitentiã expectat: ut patiẽtiã ſue benignitatis nobis oñdat ſic etiã helias culturam baal vidicauit ſacerdotes ⁊ pphetas eius interficiendo morte anctoꝝ expiãs peccata imitãtium ppłoꝝ. Qõ ẋo peccata que publicis iudicijs deſerũt puniẽda nõ ſũt: illo exẽplo ꝓbatur: quo chriſtus q̃ indã ſolus furẽ nonerat: nõ abiecisſe ſed patiẽter toleraſſe aſſerit ñ ambroſi. ſup. primã epłam ad corinthios ait.

Judicis nõ eſt ſine accuſatiõe dãnare

SJgs ptãtem ñ habet quez ſcit reũ abijcere uel ꝓbare ñ ualet: immunis ẽ. ⁊ iudicis nõ eſt ſine accuſatore dãnare ſicut nec chriſtꝰ iudã abiecit.

S imiliter ñ eſt ferẽda ſnia q̃ñ multitudo eſt in cauſa: uel q̃ñ ille peccat: q̃ ſociã habet multitudinẽ. Ũ ñ aug. in li. ij. cõtra epłam pmeniani.

Dõ a multitudine peccãt uel ab eo q̃ multitudinẽ hz ſociã: ab eccleſia nõ punit: ſz deſert

NOn põt eẽ ſalubris a multis correctio: niſi cum ille corripiť: q̃ ñ habet ſociã multitudinẽ. cũ ẋo idem morꝺ plurimos occupauẽrit. nihil aliud bonis reſtat: q̃ doloꝝ ⁊ gemitus: ut ꝓ illud ſignũ q̃ ezechieli ſãcto reuelaťille ſi enadẽ ab eoꝝ uaſtatione mereãtur. ⁊ infra: Reuera cũ ꝓtagio peccandi multitudinẽ inaſerit: diuine diſcipline ſeuera miſericordia neceſſaria ẽ. Mã cõſilia ſepationis ⁊ inania ſũt ⁊ ꝓnicioſa atq̃ ſacrilega: q̃ ipta ⁊ ſupba ſunt: ⁊ plus ꝓturbant infirmos bonos: q̃ corrigant aioſos malos. ⁊ infra: Turba aũt iniquoꝝ cũ facultas ẽ in populis, pmẽdi ſermonẽ q̃ñali obiurgatione feriẽda eſt: ⁊ maxime ſi occaſionẽ atq̃ opportunitatẽ prebuerit: aliq̃ flagellũ deſuper dñi quo eos appareat ꝓ ſuis meritis uapulare. Precepta ẋo euãgelica de dilectiõe inimicoꝝ ⁊ miſericordia impẽdenda, primiſ exhortationes quoq̃ apli de cibãdis uel potãdis inimicis nõ eatenus intelligẽda ſunt: ut peccãdi relaxetur impunitas: ſed ut ỏlinquẽti correcto et nature miniſtreť ſubſidium donec ꝓ ſententiã iudicis adempta ſpe correctiõis malorũ tollaťexercitiũ. Jn hoc ergo iubemur diligere inimicos et miſereri eoꝝ: ut de eoꝝ pditione doleamꝰ eoꝝ ſalutẽ deſideremus ⁊ ꝓ eoꝝ correctõne quotidie laborẽmꝰ ⁊ oremus: penitẽtibꝰ ſolatia impẽdamꝰ: alter alterius onera portantes nõ ut ꝓtinaces et in malo ꝓſiſtentes impunitati donemꝰ Sicut enim erga penitentes non ſeueri ſed miſericordes eẽ monemur: iuxta illud: Noli eſſe nimis iuſtus: qz ẽ nimis iuſtus qui perit in iuſticia ſua ⁊ iterum: Judiciũ ſine miſericordia erit ei: quinõ fecit miſericordiam. ⁊ item illud apoſtoli in ſecunda epła ad corinthios: cui aliq̃d dõaſtis ⁊ ego Nam et ego ſiq̃d donaui: ꝓpter uos donaui: ac ſiipe chriſtus donaret: ut nõ circũueniamur a ſathana. nõ enim ignoramꝰ cogitatiões eiꝰ: q̃ quos nequit ꝓſentiẽdo decipe: facit nimis aſperos. ſiẽ inq̃ penitẽtibus: ut dictum ẽ miſericordes eẽ iubemur: ſic impenitẽtibus et obſtinatis in malo miſericordiã impendẽ ꝓhibemur. Unde ambroſius in li. i. de officijs.

De iuſta ⁊ iniuſta miſericõdia

ΘSt iniuſta mia. deniq̃ in lege ſcriptum eſt de quodam: nõ miſereberis illius. et in libro regum legitur: qz ſaul contraxit offenſam: quia miſeratꝰ ẽ achab hoſtiũ regẽ: quẽ ẽ. xl. ex de cleri. excõ. mi. latores.

c ¶ Signũ. i. thau.

d ¶ Sepatiõis .i. excõicatiõis.

e ¶ Miſericordia. ex ſeueritate ꝓcedens.

f ¶ Jnfirmos. qui facile ſcãdalizantur.

g ¶ Cũ facultas. i. cũ nõ ꝓtẽnitur eius ꝓdicatiõnã ſi nõ, pficit potꝰ tacẽ deber. xi. q. iij. q̃ñ.

h ¶ Generali. viij. q. i. quid aũt.

i ¶ Precepta. poſita in ſuperiori. §. er his oibꝰ

k ¶ Noli eſſe. he auctoritates ſũt expoſite. ij. q. vij. §. his itaq̃ rñdetur.

l ¶ Donaſtis. logtur ibi aplus de corinthio qui ad penitẽtiã rediit ⁊ petiit aplus ut reciperent ipſum ⁊ remiſit ei offenſam. ⁊ eſt ſimile. xxxv. q ir. c. ueniam.

m ΘSt iniuſta. ſic iuſticia q̃q̃ dr eſſe falſa: ut. xlv. di. uera. nã ſepe vitia ỏtutes ſe eſſe mẽtiũtur. xli. di. ſepe.

n ¶ Jn lege. i. in deuteronomio: ubi ſcriptum eſt de illo qui imitat alios ad idolatriam nec acquieſcas ei: nec audias eũ nec miſereris eius: ſed ſtatim occidas eum: ut. j. e. q. v. ſi audieris.

o

o Diuina. ſſle. ff. depoſiti ſi hominē.
p Et lachrymis. iudex enim nō dz moueri ad lachrymas calamitoſorum: ut. ff. de offi. p. obſeruādum.
q Tradet. occaſionalr
r Si gladiū. ſed quaſ hic redarguit eccliā iudices q gladiū repmūt cū al' aug⁹ petat reos ñ occidi: ut. j. q. v. c. i. ⁊. c. de occidēdis. ſed dicas hic loqui de incorrigibilib⁹ .ibi de corrigibilibus. ſic. j. e. q. v. ꝓdeſt.
s Periculo. ꝓp ī hoc vbū quidā b dixerūt q ī criminali cā nō eſſz mittus agēdū cū reo q̄ cū actore. qō nō ꝓcedo: ut xxxv. q. ix. ueniā in fi.
t Cōionis. rex quib⁹ ſuſpēſus ē. nō intelligaſ hoc de ſnīa excōicatōis Nam ibi ꝓpt periculuz ñ ē differēda abſolutō. nam q̄q fit abſolutio a iudice nō ſuo: ut ex de ſen. ex. ſacro. ex de app. qua frōte: niſi uelis ītelligere ī eo caſu: q̄ ꝓpt ꝓtumaciā detinet aligs diutius in excōicatōe. xi. q. iij. g iubente.
u Facilitas. uerū ē q̄ de iure nō dat: ſz de fcō ſepe dat. ⁊ ſic nō obſtat i. q. vij. exigunt.
x N Ē amiſſo iudicio. i. ordine iuris.
y Saccello. i. pauperi. io.
a O Vo iſta. q̄ homo ſic. lxxvi. di. odio
b Officio connectōis.
c Nomis .i. ꝟz q̄ aligs noiaſ uel ꝓlatus uel paſtor oſtēdit ꝑ exempla.
d Epiſcopo. ex hoc. c. ⁊er illo. ſ. e. ita ꝓſueuit dici q̄ illud: ſi peccaue/rit in te fraſ tuus ad ſolos illos ſpectat q̄ ex ptāte aliq̄ pūt punire. ſed certe b nō loquit de denūciatōe ſz tm̄ de correctōe: ad quā etiam aliq̄ tenēt: q enumerātur b. Nā ⁊ vicin⁹ teneſ corrigē vicinū ſuuz: ut. j. e. q. v. ñ putes. Itē glibet tenet aliū occulte corripē: ut. eē de here. cū eē iminucto circa finem.
e Familiā. C. ō emen. ꝓpiquoꝛ l. vna. ⁊. xxxiij. q. ij. placuit.
f Marito .ſ. vij q. i. fiē alteri⁹.
g Quibuſq̄s. ſ. xlij. di. geſcam⁹. ioannes.
h T Le gladiū accipit. iuſte.
i Ptāte. naz poteſtas gladij tm̄ a pncipe habet: ut. ſ. q. i. militare. ⁊. q. ij. c. i.
k Porro. hieronymi .ſ. e. g ſecūdū carnem.
l Jmiuz. non ois .ſ. v. q. v. nō ois.

phibuerat diuina ſnia ſeruari. itaq̄ figs latronē filijs dēpcātibus mot⁹ ⁊ lachrimis piis eiꝰ inflexus ſ abſoluēdū putat: cui adhuc latrocinādi aſpirat affectus: nōne innocentes tradet exitio: qui liberat multoꝛ exitia cogitantē? certe ſi gladiuz repmit vincula diſſoluit: laxat exiliū. cur latrocinandi qua pōt clemētiori via nō eripit facultatē: qui volūtatē extorquere ñ potuit Deinde inter duos hoc ē accuſatorē ⁊ reum pari periculo de capite decertantes: alteꝛ ſi nō ꝓbaſſet: alteꝛ ſi eēt ab accuſatore ꝓuictus: ſi non id qō iuſticie ē iudex exequatur: ſz miſereť alteriꝰ. aut dānabit ꝓbantē: aut dū accuſatori fauet: qō ꝓbari nō poſſit adijciet innoxiū. ñ pōt igitur hec dici iuſta miſericordia: in ipſa eccl'a: ubi maxime qs miſereri debet: tenezi q̄maxime debet forma iuſticie: ne qs a ꝓpoſito cōionis uel criminatōnis abſtractus: breui lachryma atq̄ ad tps parata ul'ēt vberioꝛibus fletibus cōionē: quā plurimis debz poſtulare tpibus: a facilitate ſacerdotis extorqueat. nōne etiā cuz vni indulget indigno: ad ꝓlationis cōtagiū ꝓuocat vniuerſos: facilitas enim venie incētiuū tribuit deliquēdi. T tē auguſtinus in libro pſalmoꝛ.

Non debemus in mala cauſa pauperi miſereri.

N Ē amiſſo iudicio ſis pauperi in mala cā miſericorſ cuius ſi parcis ſaccello pcutis cor: ⁊ tanto ne quioꝛē reddis: quāto iuſtum ſibi fauē videt. T dem.

Homini ē miſerendū: peccatori iraſcendū.

O Vo iſta nōia cū dicimus homo peccatoꝛ: nō vtiq̄s fruſtra dicunť. q̄ peccator ē: corripe: q̄ hō: miſerē: nec oio liberabis hominē: niſi eū pſecutū fueris peccatorē. Hunc officio nois ſnnigilet diſcipli/na: ſicut cuiq̄ regenti apta et accōmodata ē: nō ſolū ēpo regenti plebē ſuā ſed etiā pauperi regenti domū ſuā: diuiti regenti familiā ſuā: marito regenti coniugē ſuā: patri regēti ꝓlem ſuā: iudici regēti pꝛouinciā ſuaz: regi regēti gentē ſuam. Et paulopoſt: ita nulli homini claudēda ē miſericordia: nulli peccatori impunitaſ relaxāda ē. Hinc itaq̄ intelligendū ē: q̄ nō ſit ꝓtenenda elemoſina que quibuſq̄ pauperib⁹ iure hūanitatis impendit: q̄ quidē dñs ſublenauit indigentiaz pauperum: etiam his loculis quos ex opib⁹ ſimplebat alioꝛ. ⁊ paulopoſt: nō ergo ſuſcipiamus peccatoreſ ꝓpter qō ſūt peccatores: ſed tm̄ eos ipos q̄ hoies ſunt: humana ꝓſideratione tractem⁹. pſequamur i eis ꝓpriā iniquitatē: miſereamur cōem naturā. Itē illud euāgelij qō obijciebaſ: q gladio uſus fuerit: gladio cadet: auguſt. exponit in ſecundo libro contra manicheos ita dicens.

Quis dicatur gladiū accipere

T Le gladiū accipit: q nulla ſuꝑiori ac legitima poteſtate uel ꝓcedēte in ſanguinē alicuiꝰ armatur Porro illō hieronymi: quo eccleſia negaſ aliq̄ pſequi: nō ita intelligendū eſt: ut gn̄aliter eccleſia nullū pſequatur: ſed q̄ nullū ininſte pſequatur Nō enim ois pſecutio culpabilis ē: ſed rōnabiliter hereticos pſequimur: ſicut ⁊ chriſtꝰ corꝑaliter pſecutus eſt eos: quos de tēplo expulit. V ñ aug. ait vincētio donatiſte.

Poteſtatis officio utiliter inquieti coniunguntur.

M Jmiū ſunt inquieti: quos ꝓordinatas a deo poteſtates ſeclares cohiberi atq̄ corrigi mihi nō videt inutile. nā de multoꝛ iaz connectione

m ¶ Tollitur. s. e duo ꝓtra.

n ¶ Logi. s. rlv. di. c. ij. ꝓso. ab initio nemo cogendus est ad bonū. sed aliquis cogit ꝑseuerare ieo qꝫ incepit: ut. j. e. q. v. ad fidē. nec obuiat qꝫ dicit de paulo: q ab initio fuit coactus. naz hic arguitur a minori. i. er q⁹ paulus ab initio fuit coact⁹ ergo alij ꝑnt er post facto cogi.

o ¶ Et mali. ut ismahel isaac z saul dauid.

p ¶ Boni malos. ut helias quiquagenarios.

q ¶ i Et ꝓphete. ut moyses egyptiacum: ut. s. e. q. iij. nō inferēda.

r ¶ Nocēdi. cā. q. d. plus cām iacti qꝫ facti cōsidera bimus: ut. j. e. q. viij. occidit.

gandemus. ¶ tem post pauca: Si eniz quisqꝫ inimicū suū piculosis febrib⁹ freneticū facturū currere videt in ꝑcipiciū. nōne tūc potius malū ꝑ malo reddet: si nūc eū ire ꝑmitteret qꝫ si corrigendū curandūqꝫ ligaret: z tā tūc ei molestissim⁹ z aduersissimus uideret: quādo vtilissimus z misericordissimus extitisset: sz plane salute repata tanto ei uberi⁹ gratias agēt: qꝫto minus sibi pepercisse sensisset. Et p⁹ pauca: at quibusdā ista nō ꝑsunt nunqd ideo negligēda ē medicina: q: nōnullo z insanabilis est pestilētia. ¶ tem post aliqua: Nō ois q parcit amicus ē: nec oīs qui verberat inimic⁹. Melioza sūt vulnēra amici: qꝫ blanda oscula inimici. melio⁹ est cū seueritate diligē: qꝫ cū lenitate decipe. utilius esurīēti panis tollit si ō cibo securus iusticiā negligat: qꝫ esurienti panis frāgit: ut in iusticie seductus acquiescat. ¶ tē post pauca: putas neminē debere cogi ad iusticiā: cū legas patrēfāilias dixisse seruis. quoscūqz inueneritis cogite intrare: cū legas z ipsum ꝓno saulū z postea paulū ad ueritatē cognoscendā z tenēdā magna violētia christi cogentis esse cōpulsū. ¶ tem post pauca: z noueritis furez aliqñ auertēdis pecoz⁹ pabulū spargere: z aliqñ pastorē flagello errātia pecora reuocare. ¶ tem: si semp esset culpabile ꝓsecutionē facere: nō scriptū esset in sāctis libris detrahentē ꝓximo sue occulte hūc ꝓsequebar. aliqñ ergo et qui eam patitur: iustus est: sz plane sepe z mali persecuti sūt bonos z bōi malos: illi nocendo ꝓ iniusticiā: isti ꝓsulendo ꝓ disciplinā. illi immaniter isti tēperater. illi seniētes cupiditate: isti charitate. nā qui trucidat ñ considerat qnēadmodū laniet: qui autem curat ꝓsiderat quēadmodū secet. ille ꝓsequit sanitatē: iste putredinē. occiderūt ipij, pphetas: occiderūt impios z pphete. flagellauerūt iudei christum: iudeos flagellauit z christus traditi sūt apli ab hoibus humane ptāti: tradiderunt apostoli hoies ptāti sathane. In his oībus quid attendit: nisi qs eoz ꝑ ueritate: qs ꝑ iniqtate: qs nocēdi causa: qs emēdandi: z paulo post: ꝓstātinus impator ꝓstituit: ut res cōiuncto z unitati pacificaciter resistentiū fisco vēdicarent. z p⁹ pauca. certe nulli⁹ crimen maculat nescientē ¶ tem facta nocentiū q̄ innocētib⁹ demonstrari uel ab innocētib⁹ credi nō pnt: ñ inquināt quēqꝫ: sed ꝑpter innocētiū ꝓsortiū etiā cognita sustinent. nō. n. ꝑpter malos boni sūt deserēdi: sed ꝑpter bonos mali tolerādi. sicut tolerauerunt ꝑphete ꝓ quos tāta dicebant: nec cōionem sacrōz illius ꝑpli relinqbant. ¶ dē donato ꝓsbytero

Heretici etiam ad salutē inuiti sunt trahendi.

O Iusticet tibi qꝫ traheris ad salutē dei: cū tñ mltos nros ad pniciem traxeris. qd enī volum⁹ nisi te cōꝑhendi z pnītari z fruari ne pereas. qꝫ aūt in corpe iesus es ipe tibi fecisti: q iumēto tibi mox admoto uti noluisti: z te ad traz grauit collisisti. Nā utiqꝫ alius q adduct⁹ ē tecuz collega tu⁹ illesus venit: qz talia ipe sibi ñ fecit. sz neqꝫ hoc putas tibi fieri obuisse: q neminē existimas cogendū ad bonū. artēde qd dixerit apls: q epatū ōsiderat: bonū op⁹ desiderat z tñ multi ut epatum suscipiāt tenent: inuiti, ꝺducunt: includunt. patiunt inuiti mala que nolūt donec eis adsit volūtas suscipiēdi opis boni: quanto magis vos ab errore pniciosso

f ¶ Costituit. C. de hēti. arriani. io.

t ¶ Certe. s. e. ḡmagnū

a O Iusticet. ali⁹. aroptimū: qꝫ erquo vinus secure pōt uenire ad iudiciū: ergo z alter sic ē de elec. bone i similiter dicit lex: ex q⁹ tuto: suā pecuniā bene collocauit: ergo z pecuniam pupilli potuit bñ collocasse. ff. de admin. tu. tuto. §. i. similiter ex quo res tuas conserua sti: z res etiā ꝓmodatas ꝓseruare debuisti. ff. cōmo. si ut certo. §. cōmodatū in fi. tñ hoc ar. fallit. nam z lz aduersarius me⁹ etiā qui uenire nō poterat uenit: nō ideo sequit qꝫ ego tenebar uenire: ut. ff. de arbi. l. si cū dies. §. penult.

b ¶ Inuiti. quid ergo ē quod dicit. qꝫ nemo cogit crescere inuitus: ut lxviij. di. gesta. z. c. ubi Sed ibi loquit cū malo zelo qs cogit. tñ hec est ueritas: qꝫ si aliqs semp esset nolens: non deberet cogi. de hoc nota. viij. q. i. in scripturis.

in quo uobis inimici estis: trahendi estis ⁊ ꝓducēdi ad veritatē uel cognoscēdā uel eligendā: ñ solū ut honorē salubriter hēatis: sꝫ etiā ne neqssime pereatis: dicis dñm dedisse libeꝝ arbitriuꝫ: iō ñ deberi hoiez cogi ad bonū. quare g° illi de qbus sup̄ dixim⁹ cogunt̄ ad bonū: attēde ergo ⁊ ꝯsidera q̄ non iō uolūtas bona misericorditer īpendit̄: ut mala uolūtas homīs diligat̄. Nam qs nesciat nec dānari hoiem: nisi merito male voluntatis. nec liberari nisi bonā habuerit volūtatē. nō tñ ideo q diligūtur male sue uolūtati impune ⁊ crudeliter pmittēdi sūt: sꝫ ubi ptās datur ⁊ a malo ꝓhibēdi ⁊ ad bonū sūt cogēdi. Nā si uolūtas mala semp sue pmittēda ē libertati: q̄re israelite recusātes ⁊ murmurātes tā duris flagellis a malo ꝓhibeātur: ⁊ ad terrā ꝓmissiōis cōpellebant̄: si uolūtas mala sue pmittēda ē libertati: q̄re paulus ñ est pmissus uti pessima uolūtate: qua psequebat̄ eccl'am: sꝫ ꝓstratus ē ut cecaret̄: cecat⁹ est ut mutaret̄: mutatus ē ut mitteret̄: missus ē: ut qualia fecerit in errore talia ꝓ ueritate pateret̄: si uolūtas mala semp sue pmittenda ē libertati: quare monet̄ pr̄ in scripturis sanctis filiū duꝝ ñ solū uerbis corripe: sed etiaꝫ latera ei⁹ tūdere: ut ad bonā disciplinā coact⁹ ac domit⁹ dirigat̄. vñ idez salomō dicit: tu pcutis eū virga: aīam aūt ei⁹ liberas a morte. Si aūt mala uolūtas semp sue pmittēda ē libertati: quare corripiuntur negligētes pastores ⁊ dr̄ eis errantē ñ reuocastis: pditū ñ inquisistis: ⁊ vos oues christi estis: characterē dñicum portatis i sacr̄o quod accepistis: sed erratis ⁊ peritis: nō ideo uobis displiceamus: qꝛ reuocamus errantes ⁊ querimus perditos. melius. n. facim⁹ uoluntatem dñi monētis ut vos ad ouile ei⁹ redire cogamus: q̄ꝫ ꝯsentiam⁹ uolūtati errātiū ut pire uos pmittam⁹. noli ergo iā dicere qd̄ te assidue audio dixisse: sic uolo errare: sic uolo perire. melius hoc oīno perire ñ pmittim⁹ quantū possum⁹ modo q̄ te in puteū quo morēis misisti: utiq̄ libera uoluntate fecisti. sꝫ q̄ꝫ crudeles eēnt serui dei: si huic male uolūtati tue te pmitterēt: et ñ te d̄ illa morte liberarēt: qs eos ñ merito culparet: qs impios nō recte iudicaret: ⁊ tñ tu te uolēs in aquā misisti: ut morereris. illi te nolentē leuauerūt de aqua: ne morereris. tu fecisti s̄m volūtatē tuā sed in pniciē tuā: ⁊ illi ꝯtra voluntatē tuā sꝫ ꝯtra mortē tuā. si ergo salus illa corpalis sic custodienda ē: ut etiā in nolentib⁹ ab eis q eos diligūt seruetur: q̄ꝫ to magis illa spūalis in cuius discretione mors eterna metuit̄: q̄ꝫ q̄ꝫ ⁊ in ista morte quaꝫ tibi tu ipe uoluisti inferre: nō solum ad tp̄us sed etiā in eternū moreris: qꝛ ⁊ si nō ad salutē nō ad ecclesie pacē non ad christi corpis vnitatē non ad sanctā ⁊ indiuiduā charitatē sed ad mala aliq̄ cogereris: nec sic tibi ipse mortē inferre debuisti. cōsidera scripturas diuinas: ⁊ discute quantū potes. ⁊ uide vtruꝫ hoc fecerit aliqs iustoꝝ aliqñ atq̄ fidliū cū ab eis tāta mala ppessi sūt q eos ad interitū nō ad vitaꝫ quo ꝯpelleris adigebāt. ⁊ p⁹ pauca: repetis sic audio: qd̄ in euāgelio scriptū ē: recessisse a dño. lxx. discipulos ⁊ arbitrio sue male atq̄ ipie dicessionis fuisse pmissos: ceterisq̄. xij. q remāserāt fuisse responsuꝫ: nunqd ⁊ uos vultis abire: et nō attendis: qꝛ tunc primū ecclesia nouello germine pullulabat: nōdūq̄ ꝯpleta

c ¶ Sed etiam latera. s̄ xlv. di. §. salomon.
d ¶ Negligentes. nt. lxxxvi. di. c. i. ⁊. vlt.

e ¶ Quo morēis. bona illorū qui se ipsos interimūt fisco applicātur: si ꝓpter ꝯsciaꝫ d̄licti hoc faciant: secus si ꝓpter impaciētiā alicuius doloris: ut. ff. de bo. eorū qui āte sen. sibi mor. cōsci. l. penult.
f ¶ Debuisti. j. e. c. si nō licet. ⁊. c. non ē nr̄m. ⁊ de cō. di. ij. prima.
g ¶ In vias. i. heresis ⁊ scismata.

fuerat illa ꝓphetia: ⁊ adorabunt eū oēs reges terre oēs gentes seruiēt ei. qđ vtiqꝫ q̄ꝫto magis impleť: tāto maiore utiť eccl'a potestate: ut ñ soluꝫ inuitet: sed etiā cogat ad bonū. hoc dñs significare volebat: ꝙ q̄ꝫuis haberet magnaꝫ ptātem: prius tñ elegit cōmendare humilitatē. hoc etiaꝫ in illa ꝯuiuij silitudine satis euidenter ostēditur: ubi misit ad inuitatos: ⁊ venire noluerūt. Et ait seruo: exi cito in vias ⁊ plateas ⁊ vicos ciuitatis: ⁊ pauperes ac debiles cecos ⁊ claudos introduc huc. et ait dño seruus: factū est ut imperasti ⁊ adhuc locꝰ ē. ⁊ ait dñs seruo: Exi in vias ⁊ sepes et cōpelle intrare: ut impleatur domus mea. vide nūc quēadmodū de eis qui primo uenerāt: dictum est: introduc eos: nūc dictum ē compelle. ita significata sūt eccl'e primordia adhuc crescētis ut eēnt vires etiā ꝯpellēdi Idē sup ioan.

Heretici vtiliter patiūtur: q̄ catholici vtiliter inferunt.

Quando vult deus cōcitare ptātem aduersus hereticos aduēsus scismaticos aduersus dissipatores eccl'e aduersus exufflatores christi: aduersus blasphēatores christi: blasphemi ñ mirētur: quia deꝰ ꝯcitat ut a sara uerberet agar: cognoscat se agar: supponat ceruicē. que cū humiliata discedēt a dña sua: occurrit ei angelus ⁊ dixit: qd tibi ē agar? ācilla sare cū ꝯquesta esset de dña: quid audiuit ab angelo: reuertē ad dñam tuā ad hoc ergo affligiť: ut reuertať. atqꝫ vtinā reuertať: qꝛ ꝓles eiꝰ sicut ꝓles iacob cū fratribus hereditatē tenebit. mirant aūt qꝛ cōmouent ptātes christiane ꝯ dissipatores ecclesie detestādos. si nō cōmouerētur: qūo redderēt rōneꝫ de imperio suo deo? intendat charitas uestra quid dicā: qꝛ hoc ꝑtinet ad reges scꝫ christianos: ut tꝑibus suis pacatā velint matrē suā eccl'am habere: vñ spūaliter nati sunt. Et paulopost: nabugodonosor rex decreuit dicēs: quicūqꝫ dixerit blasphemiā in deū sidrac misac ⁊ abdenago: i interitu erūt ⁊ domus eoꝝ in dispersione. Ecce qūo rex alienigena seuit: ne blasphemeť deus israel: q potuit tres pueros de igne liberare: ⁊ nolūt ut seuiāt reges christiani: qa christus exufflať? a quo ñ tres pueri: sꝫ totus orbis terraruꝫ cū ipsis regibꝰ a gehennarum igne liberanť ⁊ infra. Quo modo ergo isti reges nō moueātur: qui non tm̄ tres pueros attendūt liberatos de flāma: sed seipos de flamma gehēne qñ vident christū a quo liberati sunt exufflari in christianis? quando audiunt dici christiano: dic te nō esse christianū. talia facē uolūt: sꝫ talia pati nolūt. Nā videte q̄lia faciūt: ⁊ q̄lia patiūt: occidūt animas: affligūtur i corpe. sēpiternas mortes faciunt: ⁊ tꝑales se perpeti ꝯquerūtur. Itez contra petilianum.

Ecclesia ratione etiam persequitur hereticos.

Qui peccat non peccat legis auctoritate: sed contra legis auctoritatem. quia uero integritas que sit ratio persequēdi: vicissim te interrogo: cuius sit uox in psalmo dicentis: detrahentem secreto ꝓximo suo: hunc ꝑsequebar. quere itaqꝫ causam ⁊ modum persecutionis: ⁊ noli tāta imperitia malorū generaliter persecutiones reprehendere. non enim persequimur uos: nisi quemadmoduꝫ ueritas persequitur falsitatem. Item petilianus dixit: Si apostoli persecuti sunt aliqueꝫ aut aliquem tradidit christus

a Quādo vult ut a sara .i. ecclesia.
b ¶ Agar .i. cōuēticula hereticoꝝ
c ¶ Hereditateꝫ. j. xxxij. q. iiij. dicat ꝯ. sed h̄ de celesti: ibi de hēditate terrena.
d ¶ Pacataꝫ. ad hoc enim ꝯstituti sūt principes: ut tueantur eccl'ias ut. j. e. q. v. principes. ⁊ si noluerīt tueri: pñt excōicari: ut. j. e. q. v. admīstratores.
e ¶ Matrē. s. xij. q. ij. q abstulerit. ⁊. xxxij. q. iiij. recurrat.

f ¶ Tēporales. vides ergo: ꝙ heretici sunt occidēdi: primo tñ sunt admonēdi: ut. j. e. nō inuenitur in fi. ⁊. j. q. v. si audieris. qualiter sit cogēdus dixi. xxiiij. q. i. q̄ domus in fi.
a Qui peccat. legis. fi. xiiij. q. v. dixit ar. ꝯ. xxxiij. q. v. noluit.
b ¶ Detrahentem. q. d. manifeste vos possumꝰ ꝑsequi nō latenter.

c ¶ Si apostoli .i. an.
d ¶ Tradidit. nos tradi
m⁹ hereticos pncipib⁹
e ¶ Zelus. zelus hic pōt
ponī in bona uel i mala
significatōe. zelus .i. in
dignatio quā habui er
ga eos ꝓ domo tua: et
quia deboneſtabāt tem
plum tuū .i. q. iij. salua
tor. v. pensandū. ul zel⁹
i. amor quē habui ad tē
plū: comedit me .i. fuit
mihi cā inuidie ꝓpter
quā occiderūt me.
f ¶ Traditore .i. trad en
tem.
g ¶ Exemplis. mlta hēs
exempla: ubi xp̄us fuit
pſecut⁹ aliquos: ut .s.
e. iiimirū. ⁊ .c. diſplicet.
h ¶ Ego aūt. talis ē ſen
ſus huius lre: heretici
obijciebant augustino:
q ecclesia eos pſequ
retur cōtra p̄ceptū dñi
qui dicit nolite reſiſtere
malo: aut ſi fieri pōt ⁊c.
eandē auctoritatē reto
quet aug⁹. in eos: q. ipi
ꝺ hoc faciebāt: cū ipi ce
dib⁹ ⁊ fugib⁹ reſiſtebāt.
ſed ad hoc ipi nō debāt
q hoc faciebāt ſine offē
ſione huius p̄cepti. dic
ergo aug⁹ q multo ma
gis p legitimas ptātes
poſſum⁹ eos repellere
de ſuis ſedib⁹.
i ¶ Dico .i. in uos idem
retoꝛqueo.
k ¶ Malo .i. p malum.
l ¶ Quod audiuim⁹. ut
ipſi dicunt.

auguſtinus rñdit: poſſem qui
dē dicere ipm ſathanā oībus
malis hoibus eſſe peiorē: cui
tñ tradidit apls hoiem in inte
ritū carnis: ut ſpūs ſit ſaluus
in die dñi noſtri ieſu chriſti.
Itē alios ꝺ qbus dicit: quos
tradidit ſathane: ut diſcāt nō
blaſphemare: ⁊ dñs flagella
tos expulit de tēplo ꝓbos
mercatores: ubi etiā ꝓnexum
ē teſtimoniū ſcripture dicētis
zelus dom⁹ tue comedit me.
Ecce inuenimus ap̄lm tradito
rē: criſtuz pſecutorē: quare p
uiolētiſſimas turbas ēt ultro
imꝓobi eſtis eccl̄ijs catholi
cis: ubi poteritis aduertē: q
innumerabilib⁹ exēplis res ipa
indicat. ſz dicitis uos loca ue
ſtra defēdere: ⁊ reſiſtitis fuſti
bus ⁊ cedib⁹ qbuſcūqꝫ poteri
tis. q̄re nō audiſtis ibi vocez
dñi dicētis: ego aūt dico uob̄
ſi reſiſtē malo: aut ſi fieri pōt
ut aliq̄n recte p vim coꝛpalez
reſiſtat uiolentis: nec ideo p̄
ceptū uioletur: qꝺ audiuim⁹
a dño: Ego aūt dico vobis ñ
reſiſtere malo: cur ñ etiā hoc
fieri pōt: ut p ordinatas ⁊ le
gitimas ptātes de ſedibus: q̄
illicite uſurpanť ul ad iniuriā
dei retinēť: pius expellat im
piū ⁊ iuſtus iniuſtū: neq̄ enīz
eo mō pſecutionem paſſi ſunt
pſeudoꝓphete ab helia: quo
ipe helias a rege nequiſſimo
aut ꝙa flagellatus eſt dñs a
pſecutoꝛibus: paſſionib⁹ eius
ꝓpandi ſunt: quos ipe de tem
plo flagellatos eiecit. reſtat
ergo ut nihil aliud requirēdū
eſſe fateamini: niſi utrū iuſte
an impie fecerit⁹. ñ miremini
ſi nō deſunt miſtri deo ꝓ quos
flagellamini: q. pſecutionem
patimini nō a nobis: ſed ſicut
ſcriptū ē ab ipis factis vr̄is.
⁊ infra: De pſecutione vr̄a q̄
rela ſedabit̄: ſi cogitetis pri⁹
⁊ intelligatis ñ oēm pſecutio
nē eſſe culpabilez. aliogn xp̄o
nō laudabiliter diceret: ōtra
hentē ſecreto ꝓximo ſuo hūc
pſequebar. Vꝺ quotidie ui
demus ⁊ filiū de patre tanq̄
de pſecutoꝛe ſuo ꝙqueri: ⁊ cō
iugē de marito ⁊ ſeruū de do
mino ⁊ colonuz de poſſeſſoꝛe
⁊ reū de iudice ⁊ militē uel ꝓ
uinciale de duce uel rege: cū
illi plerūq̄ ordinatiſſima po
teſtate hoies ſibi ſubditos p
terroꝛes leuiū penaꝝ a graui
oꝛibus malis ꝓhibeāt atq̄ cō
peſcant: plerunq̄ aūt a bona
uita ⁊ bonis factis mīnādo ⁊
ſeuiēdo deterreāt. ſz cū a ma
lo ⁊ illicito ꝓhibeant: coꝛre
ctoꝛes ⁊ pſultoꝛes ſūt. cū aūt
a bono ⁊ licito: pſecutoꝛes ⁊
oppreſſoꝛes ſūt. ſed culpanť
etiā qui ꝓhibēt a malo: ſi mo
dū peccari mod⁹ coꝛrectiōis
excedat. ¶ dē i epla ad vin.
A regibus terre ꝓtra inimi
cos ſuos auxiliū petat eccla.
NOn inueniť exemplum in
euāgelicis ⁊ in aplicis lit
teris aliquid petitū a regib⁹
terre ꝓ eccla cōtra inimicos
eccleſie. qs negat nō inueniri
ſz nōdū implebať illa ꝓpheria
⁊ nūc reges intelligite: eruꝺi
mini q indicatis terrā. adhuc
enī implebať illud: qꝺ in eodē
pſalmo paulo ſupius legit⁹.
Quare fremuerť gētes ⁊ pplī
meditati ſūt iania. aſtiteruť re
ges terre ⁊ ꝓncipes ꝙenerť
in vnū. nerūtñ ſi facta p̄terita
in ꝓpheticis libris figure fu
erūt futuroꝝ: in rege illo qui
appellabať nabugodonoſor:
vtrunq̄ tp̄s p̄figuratū ē: ⁊ qꝺ
ſub apl̄is hūit: ⁊ qꝺ nūc hz ec
cleſia. tpib⁹ itaq̄ apl̄oꝝ ⁊ ma
tyꝝ illud ipleba: qꝺ figuratū
ē qñ rex memoratꝰ pios et in
ſtos cogebat adoꝛare ſimula
crū: ⁊ recuſantes mittebat in
ignē. nūc illꝺ ipleť qꝺ paulꝰ
in eodē rege figurata ē: cū co
uerſus ad adoꝛādū deū uerū
decreuit in regno ſuo: ut qui
cunq̄ blaſphemaret deum ſi
drac miſac ⁊ abdenago: penſ

m ¶ Poteſtates.
vult ergo aug⁹
q̄ q auctoritate
iudicis expellit a
liquē a poſſeſſioe
ſua: q̄ iuſte poſſi
deat: ſic. ff. de ac
qui. poſ. iuſte. ff.
qꝺ me. cā. l. iij.
n ¶ Eo mō. q. he
lias iuſte ⁊ illi iu
ſte. ſ. e. ſ. ſed ob
iſcit.
o ¶ A rege. ſcilicz
achab.
p ¶ Sed ſicut ſcri
ptum eſt in lib. o
ſapientie.
q. ¶ Secreto .i. in
abſentia.
r ¶ Conqueri ſm
canones: ergo ſi
li⁹ pōt ꝙqueri de
patre: ut notatur
ſ ij. q. vij. querit.
¶ Modus. ſi eni
prelatus excedit
modū in coꝛrige
do deponi pōt:
ut. xlv. di. cū bea
tus. nō tñ ꝓpt̄
hoc debet peteſ
uenīa a ſubditis
quos coꝛrexit: ut
lxxxvi. di. c. quan
do. io.
t ¶ On inueniť
hec ſūt vba
hereticoꝝ.
u ¶ Pro eccleſia.
paulus tñ in ſua
pſona petiť: ut. s
q. iij. maximian⁹
x ¶ Nabuchodo
noſoꝛ. s. diſt. ix.
c. i.

y ¶ Patiebãtur. tũc tẽporis perse quebãt impij rpi anos: mõ ecouer so fit.

z ¶ Rumoribus. ar. q. ꝑpẽ rumo res nõ sit aliquis cogẽd⁹ ad expur gatõem: ut. xi. q. iij. i cũ cũsẽ. ex ꝺ eo q cogno. ꝓsang. vr. sue. sup eo.

a ¶ Sacrificia. C. de sacri. pagano rũ. l. i.

b ¶ Poti⁹. i. pi⁹: ⁊ sic ponit hec dictio poti⁹. ex de spon. requisiuit ⁊ bñ. n. punit hẽtici si nõ resipiscãt ut. s. e. quando vult. in fine.

c ¶ Si ecclia. di cebãt here/ tici: q ecclia po/ tius deberet pa/ ti psecutõez q̃s fa cere. qõ ip⁹ obiat aug⁹ exẽplo sare q̃ significat eccle siam q̃ psequeba tur ancillã. Itez ꝓbat auctorita/ te illa psequar i micos ⁊ ꝓpzehẽ dã illos ⁊c. scõo dicit quãdaz̃ pse cutõez iusta quã dã inusta.

d ¶ Deh⁹. ꝓpie ꝺf pleg q ad ma lũ psequit: ut. j. e q. v. nõ vos: ⁊ iõ dicit melis. videt tñ er loco: q ꝺñs nõ possit facẽ iu

debitis subiaceret. pi⁹ ergo tps illius regis significabat p̃ ora tpa regum infideliũ: quos patiebãtur christiani p impijs posterius ꝯo tps eiusdẽ regis significabat tpa regũ fideliũ quos patiũtur impij p christianis. sed plane in eis q sub noie christi erãt seducti a p uersis ne forte oues christi sit errantes ad gregẽ alie reuocande sint: ⁊ tẽperata seueritas ⁊ magis ꝓsuetudo seruat ut coercione exilioꝝ atq; dãnoꝝ admoneantur ꝓsiderare qd ⁊ quare patiũtur: ⁊ discãt ꝓponere rumoribus ⁊ calũnijs hoim scripturas quas legunt quis enim vim ñ laudat leges ab imperatoribus datas aduersus sacrificia paganoꝝ: ⁊ certe lõge ibi pena seneriꝰ ꝓstituta ẽ. illius quippe ipietatis capitale suppliciũ ꝓstitutũ ẽ. de nobis aũt corripiẽdis atq; coercẽdis habita ratio ẽ: qua potius admonemini ab errore discedere: q̃s p scelere puniremini. ¶ tem eiusdem ad bonifacium comitem.

Malos ecclesia iuste psequt.

Si eccla vera ẽ: ipsa ẽ que psecutionẽ patit ñ que fecit. quera⁹ ab aplo quã eccle siã significabat sara: qñ psecutionẽ faciebat ancille. liberã quippe matrẽ verã celestẽ hierusalẽ. i. verã dei eccl'am in illã mulierẽ dicit esse figuratã: que affligebat ancillã.. si aũt melius discutiam⁹: magis illa psequebat sarã supbiendo q̃s sara illã coercẽdo. Illa enim dñe faciebat iniuriã: ista ꝓnebat supbe disciplinã. Dein de quero si boni ⁊ sancti viri nemini faciũt psecutionẽ sed tñmodo patiũtur: cui⁹ putant in psalmo vocẽ esse ubi legit: psequar inimicos meos: ⁊ cõprehendã illos: ⁊ nõ quertar donec deficiãt. ergo si vex dicere nel agnoscere volumus ẽ psecutio inusta quã faciũt ecclesie christi impij. Ista nã q̃ beata ẽ que psecutionẽ patit ꝓpter iusticiã. ꝓinde ista psequit diligẽdo: illa seuiẽdo ista ut corrigat: illa ut euertat. ista ut reuocet ab errore: illa ut pcipitet in errorez. q̃ ãt dicunt qui ꝓra suas impietates leges iustas institui nolũt ñ petisse a regibus tre aplos talia: nõ ꝓsiderãt aliud fuisse tunc tpis ⁊ oia suis cõuenire tpibus. qs enim tũc in christũ crediderat impator: qs enim p pietate ꝓra impietatẽ leges ferẽdo seuirer: tunc enim adhuc illud ꝓpheticũ implebat: quare fremuerũt gentes ⁊ populi meditati sunt inania astiterũt reges terre ⁊ pnci pes ꝓuenerũt in vnũ aduersus dñm ⁊ aduersus christuz eius: Nõdũ enim agebat: qõ paulo post in eodẽ psalmo dr Et nũc reges intelligite: eruditmini q indicatis terrã: seruite dño in timore ⁊ exultate ei cuz tremore. qũo ergo reges dño seruiunt in timore: nisi ea q̃ ꝓra dñi iussa fuerint: religiosa seueritate ꝓhibẽdo at q̃ plectẽdo: aliter enim seruit q̃ homo ẽ: aliter etiã q̃ rex ẽ q̃ homo ẽ: fuit vinẽdo fideliter. q̃ rex ẽ: fuat leges iusta pcipientes ⁊ ptraria ꝓhibentes ⁊ ꝓuenienti vigore sanciẽdo. ¶ dẽ. Exemplo christi mali cogendi sunt ad bonum.

Quis nos põt ampliꝰ amare q̃ christus: q aiam suã posuit ꝓ omibus suis: Et cuz petrũ ⁊ alios aplos verbo solo reuocasset: paulũ ecclesie sue postea magnũ edificatorẽ sz horrendũ antea vastatorẽ: nõ solũ uoce cõpescuit: nerũ etiã ptate ꝓstrauit: atq; infidelitatis tenebris seuiẽtẽ ad desiderandũ lumen cordis ut surgẽt prius cecitate corpis pcussit. si pena illa nõ esset: ñ ab ea postmodũ sanaret. ⁊ qñ apus oculis nihil videbat: si

riaz̃ seruo suo. ar. s. e. q peccat in fi. Eque enim punit dñs interficiẽdo seruũ suũ: sicut liberum hominẽ: ut. l. di. siqua femina: ⁊ sic dico ꝺm canones q̃ filꝰ põt agẽ ꝯ patrẽ ⁊ ecõuerso: ut. iij. q. vij. querit. sic põt dici: q̃ seruꝰ põt agẽ ꝯ dñm de iniuria sibi facta: si sine cã seuiat in ipm dñs l' si moderate seuiat lz aliud sit ꝺm leges. C. de emẽ. seruoꝝ. l. vnica. nã ⁊ pat agit ꝯ filũ ꝓtumacẽ: ut. C. de pa. po. l. iij.

e ¶ Faciũt. i. facẽ debẽt

f ¶ Tẽporibus. ꝓcorda tpa ⁊ ꝓcordabis scripturas: ut. ij. q. i. si peccauerit: ⁊ ex tpe loco ⁊ psõa debemꝰ ꝓcordare canones: ut. xxix. di. c. i. ⁊. ij. ⁊. iij. sic. xxxv. q. iij. quod scripsi. ⁊ nõ q̃ aliud facẽ qs in eo q̃ rex ⁊ aliud in eo q̃ homo fit. s. e. duo ista. sic ex de elec. qõ fiẽ in fi. ff. quod q̃sq; iuris. Item. ff. qñ app. sit. l. i. ioannes.

e Quis nos põt. ꝺ pena. quasi dicat si ñ pcessisset pena nõ esset opus liberatõe.

f ¶ Cogentem. istud qđ de paulo dicit: sola diuina volūtate factū fuit. Nā nullus cogit recipe fidem sed receptā cogitur retinere: ut. xlv. di. de iudeis. xxxij. q. i. integritas. h.

g Quid crudele. pro bat exēplo moysi ecclesiam nō esse crudele: si hereticos ad se venire cōpellat.

h ¶ In verbis. ar. ex añcedētib⁹ ꝓbari sequentia: sic. ꝯ. xvnij. di. pueit xxxiij. q. i. cū p bellicaz xlvij. di. sit rector. ff. de l. i. si seruus plurīū in fi. tē.

i Uesitū est. vtrum peccent.

k ¶ Aut tormēta. de talibus aūt an pñt ꝓmoueri habes. li. di. in sūma

l ¶ Exercuerūt. executores.

m ¶ Protulē. i. iudices.

n ¶ Nihil. i. nō h⁹ q⁹ peccent: q⁹ reuera nō peccāt si amore iusticie faciunt: ut. j. e. q. v. si homicidium.

o ¶ Uidices. i. iudices.

p ¶ Auctor. sic. xxvi. di. deinde simile. xlvij. q. v. dixit.

q ¶ Aut disciplinā. qđ faceremus si eos diceremus peccare.

eos saluos haberet: nō ad impositionē man⁹ ananie ut eoz apiret intuit⁹: tanq̄ squamas qbus clausus fuerat: inde ceciderisse scriptura narrat. ubi ē qđ isti clamare ꝓsueuerunt. libeꝛ ē credere uel nō credē cui vim christus intulit: quez coegit. Ecce hñt paulū aplm agnoscāt ꝓius in eo cogētez christū ꝛ postea docentē pr⁹ ferientē ꝛ postea ꝓsolantem. miꝛ ē enim quō ille qui pena coꝛpis ad euāgeliū coactus intrauit: plus illis oībus q solo verbo uocati sūt: in euāgelio laboꝛauit: ꝛ quez maior timoꝛ ꝓpulit ad charitatē eius ꝓfecta charitas foras mittit timorē. cur ergo nō cogēt ecclesia ꝓditos filios ut rdirēt:

Idem contra faustum.

Non crudelitate sed dilectione moyses pplm flagellauit.

Quid crudele moyses mādauit aut fecit: cū cōmissū sibi pplm sancte zelans vno ꝛ vnico vero deo ꝛ subditū cupiēs postea q̄ cognouit ad fabricandū ꝛ colendū idolum defluxisse: mentē q⁹ ipudicam ꝓstituisse demonibus: in paucos eoꝛ vindicās gladio quos deus ipe quē offēderāt alto ꝛ secreto iudicio feriendos voluisset moꝛ feriri: ꝛ in pñti salubꝛiter terruit: ꝛ disciplinā in posteꝛ sāxit. Nā euz nulla crudelitate ſz magna dilectione fecisse qđ fecit: qs ñ in uerbis agnoscat oꝛātis ꝓ peccatis eoꝛ ꝛ dicentis: si dimittis illis petīm dimitte: sin āt dele me ō libꝛo vite. sic plane ꝛ apls ñ crudeliter ſz amicabiliter tradidit hoiem sathane in interitū carnis: ut ſpūs eius saluus sit i die dñi nostri iesu christi. tradidit ꝛ alios ut discerent non blasphemare.

Item innocentius.

Nō imparat fidelibus: q ex officio: aut tormēta exercēt: aut capitalem sniam ferunt.

Quesitū est etiā sup his q post baptismū admistrauerūt: aut tormēta sola exercuerūt: aut etiā capitalē ꝓtulerē sniam. nihil de his legimus a maioꝛib⁹ diffinitū. meminerāt enim a deo ptātes has fuisse ꝓcessas: ꝛ ꝓpter vindictā noxioꝛ gladiū fuisse ꝓmissum ꝛ dei misterio eē datū in huius modi vidices. qūo igit repēderēt factuz: qđ auctoꝛe dño videret eē ꝓcessū: De his g⁹ ut hacten⁹ seruatū ē: sic hēamus: ne aut disciplinā auertē aut ꝑ auctem dñi uēire videamur. ipis aūt in reddēda rō ne gesta sua oia seruabuntur

Idem ad tolosanū epm.

Immunis ē dictatoꝛ a culpa cū legum auctoꝛitas in improbos exercetur.

Illud etiā scisciari volui sti: an ꝑces dictātib⁹ libeꝛ ꝓcedat vtiq̄ post baptismi regenerationē a pncip⁹ poscē mortē alic⁹ uel sanguinē ō reatu. quā rē pncipes nūq̄ sine cognitōne ꝓcedūt: ſz ad iudices cōmissā ipa uel crimia sēper rmittūt: ut cā ipa cognita vindicēt. q cū q̄situri fuerit ō legata: aut absolutio aut dānatio ꝓ negocij q̄litate ꝓferē ꝛ dū legū auctoꝛitas in improbos exerceꝛ: erit dictatoꝛ immunis Item gre. hunichilde regie frācoꝛ.

In coꝛrectōe maloꝛ deus oꝑorem placat

Siquos igitur violētos siquos adulteros siquos fures uel alijs pꝛauis actib⁹ studere cognoscitis: deū deoꝛū coꝛrectione placare festinate ut ꝓ uos flagellū ꝓfidax gentiū: qđ quantū uidem⁹ ad multaz nationū vindictā excitatū ē: ñ inducar: ne si qđ ñ cedim⁹ diuine vltionis iracūdia sceleratoꝛ fuerit actione cōmota: belli pestis iterimat: quos delinquētes ad rectitudinis viā dei ꝓcepta ñ reuocāt. Idez genandio patricio ꝛ exarcho africe.

r Illud etiaz dictātibus. eē ne cle. uel monīam.

s ¶ Dictantib⁹. i. assessoꝛib⁹. quoꝛ officiū ꝓfitetur in libellis dictādis: ut. ff. de offi. assesꝭ. l. i. de hoc enī dubitabat: an assessoꝛ esset reus q daret consilia de morte alicuius vꝛ loquitur de executoꝛib⁹ uel ō notarijs.

t ¶ Poscere. i. ō morte postulata ꝓfiliū dare.

u ¶ Sed ad iudices. hic habes: q gladij prās dele gat. qđ est ꝓbid. ff de offi. pcōlut. solent. fm leges nō pōt inde ꝺlegare cām criminalē nisi nō possit adesse: ut. ff. de offi. eius cui man. est iuſ. l. i. fm canones sec⁹ ut hic. ꝛ ii. q. vij. sicut. pceps tñ possiz potest delegare cāz criminales: ut. ff. ō testi. l. iij. ſ. idē diuus.

x Siquos flagellū. ar. q ꝓpter negligēti am pastoꝛis ut ēt ꝓpter peccata a liquoꝛ mittit de us flagella: ut. vij q. i. scisciaris.

Q. 4

Sicut excellẽtiam. ordie. nec est cõsiderandum quis maior sit in loco uel ordine: sed quis sit iustior: ut. xl. di. ñ loca. ⁊. c. multi in fi. ar. ꝯ. lx. dist. c. ult. ⁊ penult. 10.

3 ¶ Largiora. sile. xvi. q. i. reuertimini. 10.

Ecclastice religionis inimici etiam bellis sunt coercendi.

Sicut excellentiã vr̃am ex hostilib⁹ bellis in hac vita dñs victoriaꝝ fec̃ luce fulgẽ: ita oꝫ etiã inimicis eccl̃e eius oĩ viuacitate mentis ⁊ corpis obuiare: q̃tenus ei⁹ ex vtroq; triũpho magis ac magis enitescat opinio: ⁊ cũ forẽsibus bellis aduersarijs catholice ecclesie ꝓ christiano ppl̃o uehementer obsistitis: ⁊ eccl̃astica p̃lia sicut bellatores dñi fortit̃ dimicatis. Notũ est. n. hẽtice religiõis viros si eis qđ absit suppetit nocẽdi licẽtia: ꝯ catholicã fidẽ vehemẽter insurgẽ: q̃ten⁹ hereseos sue venena ad tabefaciẽda: si valuerit christiani corpis mẽbra transfũdãt. cognouim⁹. n. eos ꝯ catholicã eccl̃am dño eis aduersãte colla subrigẽ: ⁊ fidẽ uelle christiani nois inclinare. sꝫ eminẽtia vr̃a conat⁹ eoꝝ ꝯprimat: ⁊ supbas eoruꝫ ceruices iugo rectitudis p̃mat. ꝯciliuꝫ ꝟo catholicoꝝ ep̃orũ admoneri p̃cipite: ut p̃matẽ ñ ex ordine loci postpositis vite meritis faciat: qm̃ apud deũ ñ gradus elegãtior sꝫ vite melioris actio cõprobat̃. ipse ꝟo p̃mas ñ passim sicut moris ẽ ꝑ villas sꝫ in vna ciuitate iux̃ eoꝝ electionẽ resideat: q̃ten⁹ adepte dignitatis melioris igenio resistẽdi donatistis possibilitas disponat̃. ex cõcilio ꝟo numidie siq desiderãt ad apl̃icam sedẽ uenire p̃mitte: ⁊ si qlibet eoꝝ vie ꝯdicẽ voluerit ul̃ putauerint obuiare. magis igit̃ ꝓfecto excellẽtia vr̃a apud creatorẽ gl̃a ꝓficit: si ꝑ eam dispersaꝝ eccl̃aꝝ potuẽit societas restaurari. cũ eniꝫ largita munera ad nois sui gl̃am ꝯspicit reuocari: tãto largiora tribuit: q̃to ꝑ ea religiõis sue dignitatẽ viderit ampliari. ꝑsolnẽtes p̃terea paterne charitatis affectũ dñm petimus: quo brachium vestrum ad comprimẽdos hostes forte efficiat: ⁊ mentem eius fidei zelo uelut mucrone gladij vibrantis exacuat. Idem ad eundem.

Merito fidei bellorũ paratur victoria.

Si ñ ex fidei merito ⁊ christiane religionis gr̃a tãta excellentie vestre bellicoruꝫ actuũ ꝓsperitas eueniret: nõ miranda fuerat: cum sciamus hec etiã antiquis belloꝝ ducibus fuisse ꝯcessa: sed cũ futuras deo largiẽte victorias nõ carnali ꝓuidẽtia: sꝫ magis oratiõibus p̃uẽitis: fit ut hoc in stuporẽ veniat: q̃ gloria vestra nõ terreno cõsilio sꝫ deo desup̃ largiẽte descẽdat. ubi eniꝫ meritoꝝ uestroꝝ loquax nõ discurrit opinio: que bella uos frequẽter appetere non desiderio fundẽdi sanguinis: sed tantũ dilatande cã reipublice in qua deũ coli cõspicimus loquitur: quatenus christi nomẽ per subditas gẽtes fidei p̃dicatione circũquaq; discurreret. Sicut enim exteriora vos virtutũ opera eminentes in hac vita constituũt ita interna morum ornamẽta ex corde mũdo ꝓcedentia in futuram vitam celestiũ gaudiorum participatiõe glorificãt plurima enim ꝓ pascẽdis ouibus beati petri apl̃oꝝ principis utilitatib⁹ excellẽtiam uestrã prestitisse didicimus: ita ut nõ parua loca p̃rimonij ei⁹ proprijs nudata cultorb⁹ largitis dacoruꝫ habitatoribus restaurasset: quecunq; igitur illic christianissima mẽte confertis: horum retributionẽ ꝑ spem in futuro iudicio sustinetis. Breuiter monstratũ est q̃ bõi laudabiliter persequũtur malos: et dãnabiliter mali persequuntur bonos. Illud autem apostoli: tu autem qs es qui iudicas alienum seruũ de alieni cordis occultis

a Si non ex fidei. nõ miranda. q. d. ĩ h⁹ est mirandum: q̃ victoria solũ oratõibus obtinetis.

b ¶ Largitis. ibi positis.

c ¶ Sustinetis. i. expectatis. 10.

d ¶ Si ea. differim⁹. ſ. e. is q. ſ. xxviij. di. q. ſunt culpe.

e ¶ Nõne achor. ſ. i. q. iiij. Item peccato achor.

f ¶ Filiꝰ. i. nepos.

g ¶ Solus. negatiue exponit. i. utinã non perirent plures. ſi. i. q. i. iudices. ar. tñ ꝯ q: potꝰ debuit ꝓcere nocẽti nire innocẽtẽ ꝓpter nocentẽ: ut. xliij. q. v. deniq;. ꝛ. ff. de penis ꝗbſentem.

h ¶ A vindicta. ſ. donec us. ar. q nullꝰ poteſt eſſe iudex niſi habeat charitatẽ ꝛ mãſuetudine.

i ¶ Lapulat. ſ. v. q. v. ñ omnis.

k ¶ Paucis. quedã enim ignorãtia, ꝑ ꝑte erculat ꝑ parte nõ: ut. xxx. q. i. de his. ſ. di. viij. cõſuetudo.

l ¶ O diſſe. cũ puer ñ poteſt odio haberi nõ põt ut ingratꝰ exheredari: ut. C. de inoff. teſta. figs in ſuo.

m ¶ Paratus. ſ. e. q. i. paratus.

intelligendũ ẽ. Qõ vidicta inferri poſſit monſtratũ ẽ. Nũc reſtat oñdere q debet inferri: ꝛ q magis diligunt illi qui puniũtur: q̃ qui ipuniti relinquũtur. qõ vtrunq; multorum auctẽ ꝓbatur. Hit. n. aug.

Ad iram deus ꝓuocatur: cu mala puniri differuntur

SIea de qbus vehemẽter deus offẽditur: inſeq nel ulciſci differimꝰ: ad iraſcendũ utiq; diuinitatis patiam ꝓuocamus. Nõne achor filiꝰ zare ꝑteriit mãdatũ dñi ꝛ ſuper omnẽ ꝑplm iſrael ira eiꝰ incẽbuit: ꝛ ille erat vnus hõ: atq; vtinã ſolus piſſet in ſcelẽ ſuo Idem aug. õ ſermone dñi in monte li. i. **Vidicta q̃ ad correctionẽ valet: ñ eſt ꝓhibẽda**

QA vindicta que valet ad correctionẽ nõ ꝓhibetur: que etiã ad miſericordiã ptinet. nec ipedit illud ꝓpoſitũ: quo q̃ſq; patuſ ẽ ab eo: quẽ correctũ ee vult plura ꝑferre Sz huic vindicte inferẽde ñ ẽ idoneus: niſi q odiũ quo flagrare ſolẽt: q ſe vindicare deſiderãt: dilectionis mãſuetudine ſupauerint. ñ enim metuendũ ẽ ne odiſſe puulũ filiuz patẽtes videant: cũ ab eis vapulat peccãs ne peccet. ulterius ꝛ certe pfectio dilectionis ipſius dei pris imitãda nobis ꝓponit: cũ inſequẽtibus dr̃ diligite inimicos vr̃os: bñfacite his q odeũt vos: ꝛ orate ꝓ his q vos pſequũtur: et tñ de ipſo dr̃ per ꝓphetã: quẽ eni diligit dñs corripit. flagellat aũt omnẽ filiũ quẽ recipit dicit etiã dñs: ſeruus q neſcit volũtatẽ dñi ſui: ꝛ facit nõ digna: plagis uapulabit paucis ſeruus aũt q ſcit volũtatẽ dñi ſui: ꝛ facit nõ digna: uapulabit plagis multis. ñ ergo niſi ipe vindicet: cui rerũ ordine ptãs data ẽ: ꝛ ea volũtate vidicet: qua pater puulũ filium flagellat: quẽ tñ ꝑ etatem nõ põt odiſſe. Hinc enim aptiſſimũ exemplũ dicitur: quo ſatꝭ apparet poſſe peccatũ amore potiꝰ vindicari q̃ impunitum relinqui: ut illũ quẽ vindicat nõ pena miſerꝭ ſed correctiõe beatũ eſſe nelit. patus tñ fit: ſi opꝰ fiat: equo aĩo plura tolerare ab eo illicita: quẽ vult eſſe correctũ ſine i eũ habeat ptãtem coercẽdi ſiue nõ habeat. magni autẽ ꝛ ſancti viri q̃q̃ optime ſcirẽt mortẽ iſtaz q̃ aiam diſſoluit a corpore formidandã nõ eſſe: ẽm tñ eoruz animũ: q illã timerẽt nõnulla peccata morte punierũt: quo uinẽtibus utilis metꝰ incuteret: ꝛ illis qui morte puniebãtur nõ ipſa mors noceret: ſed peccatũ quod augeri poſſet: ſi uiuerẽt nõ diminueretur. ñ temere illi iudicabant: quibꝰ tale iudiciũ deus donauerat Inde ẽ: q helias morte multos affecit ꝓpria manu ꝛ igne diuinitus impetrato. quod et alij multi ꝛ magni uiri eodem ſpiritu ꝓſulendo rebus humanis nõ temere fecerũt. õ quo helia cũ exemplũ dediſſẽt diſcipuli cõmemorãtes quid ab eo factũ ſit: ut etiam ipſis daret poteſtatẽ petendi de celo ignẽ ad cõſumenduz eos: qui ſibi hoſpiciũ nõ ꝓbuerant: reprehendit dñs in eis nõ exẽplum ꝓphete ſancti: ſz ignorãtiam uindicandi: que adhuc erat in rudibus: aniaduertẽs eos nõ amare correctionez ſz odio deſiderare uindictam. Itaq; poſtea q̃ docuit eos qd eẽt diligẽ ꝓximũ tanq̃ ſe ipm infuſo etiã ſpiritu ſancto quẽ decẽ diebus ꝓpletis poſt aſcenſionẽ ſuã deſup ut ꝓmiſerat miſit: ñ õfuerũt tales uidicte: q̃ uis multo rariꝰ q̃ in ueteri teſtamẽto. Ibi eni ex maiori ꝑte ſeruientes timore pmebãt. Hic aũt maxie dilectõne liberi nutriebãt. Nã xybi apli petri ananias ꝛ uxor eiꝰ

n ¶ Timerent. ergo q̃ pena magis timeꝭ: illa eſt magis infligenda: ſi ue ſit pecuniaria ſiue corporalis: ut. xvi. q. vi. cognouimus. ꝛ. c. de lapſis. ꝛ. j. e. q. v.

o ¶ Diminueꝛet. quoſdã. n. deꝰ rapit de medio: ne malicia mutet intellectũ eoꝝ: ut j. de pe. di. iiij. ſ. uerũ hoc.

p ¶ Sed odio. ſ. e. q. c. q̃ chriſtus cõtra.

q ¶ Poſt aſcẽſionez. illud poſt poꝰ includit diem aſcenſionis: q̃ includit. nã aliter eſſet. x. dies niſi dies aſcẽſionis cõputarẽtur. lxxvi. di. ſcire.

r Quisqs .vba
cresconij.
f Inimic⁹ .s. lx
xxvi. dis. odio. s.
e. q. duo ista.
t Debet. homi
nē. ar. q cū
pecunia possum⁹
alicē aliquos ad
fidē: ut. j. e. q. vij.
q autē. x. s. xlv.
di. q sincera. sub
tali. n. ꝓditōe pos
sum⁹ aliquā du
cere i vxorem ut
fiat christiana:
ut. xxviij. q. i. ca
ue. x possum⁹ eos
grauior⁹ pēsio
nib⁹ onerare ut
querāt. j. e. q. vi
Iaz vero. qō satis
admitti pōt: x sic
in talib⁹ spūalib⁹
licite fit pactio v
bi agit de cōuer
sione alicuius ad
fidē. x sic non ob
stat. i. q. ij. q̄pio.
u ioannes.

Quod aūt
q Nulli licz
occidē m
si habeat ptātez
gladij. nec tūc lz
nisi cū hoc faciat
amore iusticie: ut
s. q. prima ea vi
dicta. x. j. e. milef
Itē si spes est cō
rectōis: nō debz
occidē. sed si non
est spes correcti
onis: pōt occidē
uel reddē eū inu

Qō. v.

tilē ad malefaciē
dū: ut. s. q. pria
est iniusta. j. e. c.
ler dz. Si aūt pa
ratus sit corrigi:
nec occidi debet
nec debilitari in
membris: ut hic.
x. j. e. c. i. ij. x. iij.
Et hec uera sunt
q iuder sol⁹ pōt
occidē: nisi sint a
liqui nocturni de
populatores a
groz: uel sint la
trones in publicis stra
tis: quos qlibet pōt oc
cidē: ut. C. qñ li. vnicuiq
sine iudi. seipsū vindi. l.
i. x. s. q. iij. fortitudo: vl
nisi defendēdo se occidat
aliquē. eē de homi. c. ij.
circa finē. j. e. cū hō. h.

a Ircūcelliones. in
restitutū. ꝓprium
nomē.

b Cōfessos. corā laico
x sic ē ꝑ eē de iudi. at si
clerici i fi. Sed isti ppē
heresim sunt facti de fo
ro ei⁹.

c Solicitudo. q ipse
eos accusauerat: lz ñ ex
noie. vñ timuit q essz re
us mortis ipoz: ut. j. e.
vnū in fi.

d Nō facias. arg. q in
crīmīb⁹ pōt iudex pe
nā tpare. ar. ꝑ. ij. q. iij. §.
notādū.

e Interitu. ar. q iudex
secularis pōt corrigere
clericos icorrigibiles:
ut. j. e. si audierit. eē de
sē. ex ppendum⁹.

f Sed illoz. iudicū.

g Notarijs. i. officiatis
i. q deferūt crimina iu
dicib⁹: ut. iiij. q. iij. §.
aliqñ. sicut testes sylo.
dales deferūt crimina
epis. xxxv. q. vi. cps.

h Seruoz. i. quos pa
tiūt serui dei.

i Et nulla. s. q. pri. est
iusta ꝑ. sed hic de corri
gibilib⁹ ibi nō.

k Dānatio. nota iudi
ces posse remittē penā
fic. xxij. q. iij. innocēs.

l Succēsere. i. irasci.

m Inquisitōe. i. p qui
sitōem criminū

n Et a magistris. ma
gistri nō icidūt i canonē
vberādo clicos cā disci
pline. eē de sen. ex. sup
eo. dū rñ nō nimiū seui
ant in eos: ut. ff. ad. l. a
quil. ꝓceptoris. qb⁹ aūt
liceat alios castigare:
hēs. s. e. q. iij. duo ista
vii. q. i. sicut. datur autē
ista ptās patri i filio cle
rico quouisqs sacrū ordi
nē recepit: lz tñ ordo nō

sicut in actibus apl̄oz lagim⁹
exanimes cecidēt: nec resu
scitati sūt: sed sepulti sunt.

Item august. ꝓtra cresconiū
grāmaticum libz primo.

Que ueritati contraria sunt:
christiani persequi debent.

Quisqs christian⁹ iniquz
psequit christi ē inimicus
vex dicis si nō hoc in illo pse
quit: qō christo ē inimicū. ne
qz enim dns in seruo: pē in fi
lio: maritus in iuge: cuz sint
vtriqz christiani: nō debēt pse
qui vitia christiane ꝛīa veri
tati. an vo si nō psequātur: nō
rei negligētie merito tenebūt

Item aug. ad macedonium.

Quēadmodū homo dz diligē
primum sicut semetipm.

Debet hō diligere primū
suū sicut seipm: ut quem
potuerit hominē bñficētie cō
solatiōe uel informatiōe do
ctrine uel discipline coertiōe
adducat ad colendū deum.

Item aug. ad donatū presby
terum. De eodem

Quali sūt phibēdi a malo x
cogēdi ad bonū x his
oībus colligit: q vindicta est
inferēda: ñ amore ipius vindi
cte: sz zelo iusticie: ñ ut odiuz
exerceat: sz ut pranitas corri
gat. sz cū vindicta aliqñ infe
ratur dānis rex: aliqñ flagel
lis: aliqñ etiā morte: queritur
an sit peccatū iudici uel mini
stro reos morti tradere.

Quod autē nulli liceat
aliquē occidē: illo pce
pto ꝓbatur: quo dns i
legehomicidiū phibuit: dicēs
ñ occides. Itē in euāgelio
ois qui accepit gladium: gla
dio pibit. Item aug. ad mar
cellianū comitē de donatistis
captis. Quali nō sunt inter
ficiēdi: sz flagellis emēdandi.

Ircūcelliones illos et cle
ricos pris donati: quos ꝺ
hipponēsi ciuitate ad iudiciū
ꝑ factis eoz publice disципli
ne cā deduxerat: a tua nobi
litate cōperi aūditos: x plūri
mos eoz de homicidio: qō in
restitutū pbyterq catholicuz
miserūt: x de cede innocētis
alteri⁹ catholici pbyteri: atqz
de oculo ei⁹ effosso x de digi
to pciso fuisse pfessos. Vnō
mihi solicitudo maxia incussa
ē: ne forte sublimitas tua cen
seat eos tāta legū seueritate
eē plectēdos: ut qlia fecerūt
talia patiātur. Ideoqz bis
lris obtestoz fidē tuā quā ha
bes in christo p ipius dñi nr̄i
misericordiā: ut hoc ñ facias
nec oio fieri permittas. quis
enim ab illoz interitu dissimu
lare possem⁹: qz ñ accusatibus
nr̄is sz illoz notarijs ad quos
tuende publice pacis vigilā
tia ptinebat pñtati videātur
examini: nolumus tñ passiōes
seruoz dei qsi in aliene ptis
supplicijs vindicari: nō q sce
lestis hoibus licētiā facinoz
phibeam⁹ auferri: sz hoc ma
gis sufficere uolum⁹: ut vini
x nulsa pre corpis trūcati ul
ab ingerendine insana ad sani
tatis ociū legū coerciōe diri
gant: uel a maligns opibus
alicui vtili opi deputent. vo
cat quidē x ista dānatio. sz qs
nō intelligit magis bñficiū qz
suppliciū nūcupandū: ubi nec
seuiēdi relaxat audacia: nec
penitēdi salutaris medicina
subtrahit. Imple christiane
iudex pis pris officiū. sic succē
sere inimicati memineris: ut ñ
in peccatoz atrocitatib⁹ ex
erceas ulciscēdi libidinē: sed
peccatoz vulneri⁹ curādi ad
hibeas volūtatē. noli pdere
paternā diligentiā: quā in ipa
ingistione seruasti: qñ tanto
rū sceleꝛ pfessionē nō exten
dendo aculeo nō sulcātibus
ungulis ñ urētibus flāmis: sz
virgaꝛ nerberib⁹ eruisti. qui
modus coercionis x a magi
stris artiū liberaliū x ab ipsis
parentibus adhibet: ut sepe i
iudicijs solz ab epis adhiberi

liberet a pria ptate: ut
iuij. di. si seruus. vñ ma
ior ptatez hz magister
in discipulo qz pater in
filio: cum magister ad
huc post ordinē hz eū in
ptate p illam decret. su
per eo.

o ¶ Ab epis. nō tñ manī
bus ppijs hoc facere
pōt: ut. lxxvi. di. nō licet. nec p laicuz pōt hoc
facē: sed p clericū: ut e ẽ
de sen. ex. vniuersitatis.
est ergo hic ar. q iudex
eccleſiasticꝰ virgis pōt
punire: ꝛ q clerici ẏgis
pñt puniri: ut. v. q. v. illi
qui. ꝛ. xlv. di. cum bea
tus. io.

p ¶ Ena. hic dr: q pp
tria pcendum sit
istis: tū qz videt eccliaz
lesam hre pscias: si ad
denūciatōem suā isti oc
cidāt: tū ppter spez cor
rectōis: tuz ppter man
suetudinē eccle.

q ¶ Trāsactis. ar. q exe
cutio inie siue in cā ciui
li uel criminali differen
da est. xi. q. iij. cū apud.
ar. j. ij. q. i. sicut.

r ¶ Ñ solū est. p ope
ram. i. p querelas
nras. ꝛ est hic ar. q si iu
dex sul pēdit aliquez ad
querelam clici: q clicꝰ
nō possit, pmoueri: ut. s
c. pri. ꝛ de pe. di. i. peri
culose. ꝛ ẽ de excel. pl.
ex lris. ar. j. ē. q. iij. ma
ximianꝰ. ꝛ. j. e. nō vos.
ꝛ. ff. de bo. liber. qui cū
maior. §. i. ꝛ ẽ exp̄ssuz
extra de homi. postula
sti. ꝛ. c. tua.

Noli ergo atrocius vindica
re qđ leuius inquirēdi qz pu
niēdi maior necessitas ē. Ad
hoc. n. ꝛ mitissimi homines fa
cinus admissū diligēter atqz
instāter examinare debēt: ut
qbus parcāt inueniāt. ¶ dē
marcellino. Preter suppliciū
mortis rei sunt puniendi.

P Ena illoꝝ qzuis de tātis
sceleribus cōfessoꝝ rogo
te ut p̄ter suppliciū mortis sit
ꝛ ppter pscientiā nr̄am ꝛ p
ter catholicā mānsuetudinez
cōmendandā. ipe. n. fructꝰ ad
vos puenit pfessionis illoꝝ:
qz inuenit catholica ecclesia:
ubi erga atrocissimos inimi
cos seruet: atqz exhibeat leni
tatē. In tanta qppe crudeli
tate: que p̄ter sanguinē vindi
cta pcesserit: magna lenitas
apparebit. q ꝛ si mō qbusdaz
vris illa atrocitate cōmot; vi
detur indignū ꝛ quasi dissolu
tionis ꝛ negligētie fisse: trans
actis tñ motibus aioꝝ q recē
tioribus factis solēt turbulē
tius excitari: egregie luculē
ta bonitas apparebit. ¶ dē
donato. Mali, phibendi sūt
a malo ꝛ cogendi ad bonum:

U Num solū est: qđ in tua in
stitia ptimescim⁹: ne forte
qm̄ quicqd mali ptra christia
nā societatez ab hoibus ipijs
ingratisqz cōmittitur: pfecto
graui⁹ est ꝛ atroci⁹ qz si in alio
s pmittat: tu quoqz p̄ imani
tate facinoꝝ ac nō potius p
sideratiōe lenitatis christia
ne cēseas coercendū: qđ te p
iesum christū ne facias obse
cramus. ꝛ paulo post: Ex oc
casione terribiliū iudicū ꝛ le
gū: ne eterni iudicij penas lu
ant: corrigi eos cupim⁹: nō ne
cari. nec disciplinaz circa eos
negligi volum⁹ nec supplicijs
qbus digni sūt coerceri. sic er
go eorū peccata cōpesce: ut
sint quos peniteat peccasse. ꝛ
paulo post: pinde si occiden
dos in his viros putatis de
terrebitis nos: ne p opam no
strā iudiciū tale quidē pueni
at: quo cōperto in nr̄am pni
ciem licētioꝝ audacia crassa
bunt necessitate nobis impa
cta: ut eis occidi ab eis eliga
mus potiꝰ qz eos occidēdos
vris iudicijs inferam⁹. ¶ dē
Quies ecclesie principum se
neritate iuuat.

P Rodest seueritas vestra:
cuius misterio quies adiu
uat ꝛ nr̄a. pdest incessio nr̄a
cui⁹ misterio seueritas tēpera
tur ꝛ vr̄a. ñ vobis displiceat
q rogamini a bōis: qa nec no
bis displicet: q̄ timemi a mal
nā boim inigtatē ēt apls pau
lus nō tñ iudicio futuro: ue
rū etiā de p̄tibus vris secu
laribus ptātibus terruit: asse
rēs etiā ipa ad dispēsationez
divie, puidētie ptinere: omis
inquit aia ptātibus sublimio
ribus subdita sit. ꝛc. hec ẋba
apli utilitatez vr̄e seueritatis
oñdunt. pinde sicut dilectio
nē iussi sūt terrētibus debere
q timēt: ita dilectōnē iussi sūt
timētibus debē: q terrent. ni
hil cupiditate nocēdi fiat: sz
oia psulēdi charitate. et nihil
fiat īmaniter: nihil inhumani
ter. ita formidet vltio cogni
tionis: ut nec intercessoris re
ligio ptēnat: qz ꝛ plectēdo et
ignoscēdo hoc solum bñ agit:
ut uita hominū corrigat. q si
tāta ē puersitas ꝛ ipietas: ut
corrigēdis reis nec disciplīne
nec venie remedia suffragēt:
ab oi tñ intētione atqz pscien
tia quā deꝰ cernit: siue seueri
tate, siue lenitate ñ nisi officiū
dilectionis impleat. Palea.
Hoc tñ itelligendū ē de illis
quos p̄sentia supplicia in me
lius cōmutant: nō de illis qui
obstinati sunt in malo: q si sē
per viuerēt: semp peccarent:
quoꝝ pena hic incipit: ꝛ ine
ternū durabit. ¶ tem hiero
nymus in nauū.
In p̄sentiaꝝ nōnulli puniūt:

f ¶ Occidi. ar. est
hic pro. h. qui di
cit: q̄ clericꝰ de
beat potiꝰ pmit
tere se occidi: qz
q ipe occidat: ut
dixi. ē. e. q. i. i pri
cipio.

a ¶ Rodest. et
nostra. mu
tuū. n. pestant si
bi auxilium. j. e.
pncipes.

b ¶ Corrigat. q. d
siue per uerba si
ue per pecuniam
siue alio modo ñ
refert: sic. ē. e. q.
iiij. ea vidicta. io.

c Quid ergo, puniret. hꝰ de penitẽtibꝰ tñ ut .j. ō pe. di. iij. § auctoritas. nam quoꝝdã pena in cipit hic ⁊ durat i infinitum: ut .j. de pe. dist. iij. ignis succensus ẽ. sicut econuerso qñq̃ rmũerat aliquos tpalit̃: ut eos puniat eternaliter: ut. xvij. q. ij. si que libet.

d Falsum ẽ. q. d ex quo falsũ dixerũt in vno: dicũt ergo ⁊ i alijs. ⁊ ẽ hic ar. q̃ ĩstrumẽ ẽũ vel testm̃ fi ẽ in vno fallum ergo ⁊ i oĩbꝰ: ut. ō. di. ix. si ad sacras.

e Non pueniri. tũc sñia iudicis p̃ ueniret: figs hic plene punit̃ essz in futuro non puniret.

f Judicis. i. xp̃i

g In peccatore. nõ punitus sufficienter.

h Exercende. i futuro.

i Israelitis .i. deo israelitarũ.

k Deus. ecce. q deũ dicit culpaz maledicẽ deo: cũ magis sit maledicere deo q̃ p̃ncipi: sic. C. figs i. perat. maledix. l. vna.

l Eos .j. q. viij si vobis.

m Defẽdat. omnes fugiẽtes ad eccliam teneꝫ defendẽ: ut. xvij. q. iiij. reũ. ⁊ hoc verũ est: siue rei sint siue nõ: nisi i casibus. ex de imu-

ne in eternam flagellentur.

Quid ergo ait cõtra dñm cogitatis: ipse ẽ qui creauit mundũ: ⁊ pfũmationẽ eiꝰ faciet. q̃ si nobis videt crudelis ⁊ rigidus ⁊ cruẽtus: q̃ in diluuio genus deleuit hũanum: sup sodomã ⁊ gomorraz ignem ⁊ sulphur pluit: egyptios submersit in fluctibꝰ: israelitaq̃ cadaueza pstrauit in eremo. scitote eũ ideo ad p̃sens reddidisse supplicia: ne in eternũ puniret. Certe aut uera sũt que pphete loquũt aut falsa. Si vera sunt: qd de securitate eius uident dicẽ: ipi dixerũt nõ iudicabit deus bis in idipm in tribulatione. Si aũt falsa sũt: ⁊ falsũ ẽ hoc qõ dr: nõ psurget duplex tribulatio: falsa ẽ ergo ⁊ crudelitas que in lege scripta ẽ. qõ si neq̃ est ⁊ negare ñ poterũt dicẽte pphete: non iudicabit deus bis in idipm in tribulatõne: ergo qui puniti sũt: postea nõ puniẽtur. si aũt postea punient: scriptura mentit: quod nefas ẽ dicere. receperũt ergo ⁊ qui in diluuio perierũt ⁊ sodomite ⁊ egyptij ⁊ israelite in solitudine mala sua in vita sua. Querat ergo hic aliquis si fidelis q deprehensus fuerit i adulterio decolleꝫ: qd de eo postea fiat: aut enim puniet: ⁊ falsũ est hoc qõ dicitur: nõ iudicabit deꝰ bis in idipm in tribulatione. aut nõ punietur: ⁊ optandũ est adulteris: ut in p̃sentiaq̃ breui ⁊ cita pena cruciatus frustrẽtur eternos. ad quod rñdebimus: deũ ut oĩm req̃ ita supplicioq̃ quoq̃ scire mensurã ⁊ nõ pueniri sentẽtia iudicis nec illi in peccatorẽ exercẽde debinc pene auferri ptãtem: ⁊ magnũ peccatũ magnis diuturnisq̃ lui cruciatibus. figs aũt punitus sit ut ille in ,lege qui israhelitis maledixerat: ⁊ qui in sabbato ligna collegerat: taleꝫ postea non puniri: quia culpa leuis p̃senti supplicio cõpensata sit. Item gregorius.

Qui rei sunt sanguinis: ab ecclesia defendi debent.

Eos sanguinis defendat ecclesia: ne effusione sanguinis particeps fiat. Hinc apparet: q̃ mali flagellis sunt coercẽdi: nõ membroq̃ trucatione ul' tempali morte plectẽdi. Sed obijcitur illud quod dñs ait ad moysen: maleficos non patieris uiuere. Item. Qui coierit cũ iumento: morte moriat. Al dulterij etiam ul' blasphemie crimie notatꝰ immisericorditer lapidari iubet Item moyses qui legẽ acceperat cultores idoli mõte puniit. Samuel etiã agag pinguissimũ regem in frustra pcidit. Jf inees quoq̃ iudeũ cuz madianita coeuntem gladio transfixit: qõ est ei reputatuz ad iusticiam. similiter nõnulli in ueteri testamẽto inueniunt malos trucidasse: nec tamen trãsgressores legis sed defensores appellant. Prohibetur ergo illo p̃cepto qsq̃ sua auctoritate i necẽ alicuius armari: nõ legis imperio reos mori tradere. q enim publica potestate fiictus ipsius legis imperio malos pimit: nec illius precepti trãsgressor nec a celesti patria alienus habetur. Unde aug. ad publicolam.

Ex officio nõ est peccatũ hominem occidere.

De occidẽdis hominibus ne ab eis quisq̃ occidat: nõ mihi placet pcilium: nisi forte sit miles aut publica fiictione teneat: ut nõ p se hoc faciat: sz p alijs l' p ciuitate ubi etiã ipse ẽ: accepta legitima ptãte si eiꝰ ꝯgruit psone. q Xo repellũtur aliquo terrore: ne mala faciant: etiam ipsis fortasse aliquid p̃stat. hinc aũt dictum est: ne resistamꝰ malo: ne nos victa delectz: q̃ aliẽo ec. inter. Sed illos qui nõ fugerit ad ecclesiaz qñq̃ iuuabit qñq̃ non fi. n. spes ẽ correctiõis: dz eos iuuare: ut. ō. q. pri. ẽ iniusta. Item si in iuste sint cõdẽnati alioĩbꝰ mõis iuuabit eos si aũt iuste: tũc ptate ⁊ ñ ip̃ortune iuuabit eos: sz tñ intercedẽdo p eis: ne ex indiscreta defensione incidat ecclia ĩ malam opinionẽ: ut. xiij. q. ult. hi qui. ⁊. ō. q. iiij. nõ inferẽda. Et lz teneaꝫ aliquos defendẽ: non tñ teneꝫ bellũ p eis mouẽ ut. C. de epis. audi. addictos supplicio. io.

n Ergo illo. non occides.

o De occidẽdis. miles. sub ptãte aliqua pstitutꝰ: ut .j. e. miles. nisi hoc fiat in iusto bello: ut .j. e. si homicidiũ ⁊ ĩ casibus positis ĩ summa.

p Pro se. sic ergo officiatꝰ ñ põt esse aduocatus ĩ ppria cã: ⁊ ita officiũ suũ ẽ ei damnosum. Sic'e. x. q. iij. hoc ius. sicut nec in cã sua põt qs esse iudex: ut. ō. q. iiij. inter. vel dic p se. i. p priuato odio: io. qõ primo dixit falsũ est: cũ nõ iuueniaꝫ hoc, pibitũ nec ultera ista ꝯtradicit. b.

q Persone. hoc dicit ppter eos q habẽt iurisdictõem secularẽ. sed nõ pñt p̃sidere causis sãguinis: ut. xv. q. iiij. c. i. ⁊ .j. e. q. viij. bis a quibꝰ ⁊. c. sepe.

r ¶ Unde q.d. cū qs ex officio ſuo occidit aliquē: nō eſt ei imputādū ſi ex officio tali ſequant homicidia: ita cōtinuāt ſequētia exempla. vl ſic ꝓtinua: ſi aligs repellendo malos occidat aliquē: hoc nō eſt ei imputandum.

s ¶ Reus eſt. niſi equus ille fuerat calcitroſ⁹ vl bos fuerat cornupeta. Nā ſi talis nocuerit: bñ teneť dñs: ut. ff. ſi quadru. pau. fe. l. i. §. i. t. ij. t generaliť ſi habuerit tale animal: quod ꝓſueuit nocē: ut urſū leones ul apꝝ ſiue ligatū ſiue nō. t ſi occiſus fuerit liber hō ꝓſtabit. cc. ſol. ſed ſi aliter nocuerit cōdēnabiť ſm arbitriū iudicis. ſed in ceteris rebus ꝓdēnať pena dupli ut. ff. de edi. e. hi enī. et l. ſequēti.

t ¶ Paulus. ar. q nō imputať clerico: q ad defenſionē ſui iuris uocat militeſ: t aligs ibi occidať. fic. ſ. e. q. ij. marimian⁹

u ¶ Bonū. ar. q ſi aligs dat operaꝫ licite rei: q nō eſt ei imputādū ſi aligd male inde ſequať: ut. l. di. ſepe. t. c. qꝫ te. t di. vi. teſtmō. nā de⁹ eſt inſpector cordis t non operis: ut. xv. q. vi. c. i. Itē eſt hic ar. q nō oīs q occaſionem dāni dat: dānū dediſſe videť. et hoc habes in b. ꝛocardiſ xxvi. q. ij. ō neptis. t di. l. ſepe. ff. ad. l. aqui. qui occiderit. §. penult.

malo animum paſcit: non ut correctionē hominū negligamus. Uñ nec reus eſt mortis alienę: qui cū ſue poſſeſſionis muroꝫ ambitū circūduxit: aliquis exipſoꝫ uſu pcuſſus interiſt. neqꝫ enim reus eſt chriſtianus: ſi bos eius aliquē feriendo uel equus calcē iaciēdo aliquē occidat. aut ideo ñ deberent chriſtianoꝫ boues habere cornua: aut equus ungulas: aut dentes canes: aut vero qm̄ paulus aplūs ſatis egit: ut in tribuni noticiā perferret inſidias ſibi eſſe a quibuſdaꝫ pditis prepatas: t ob hoc ductores accepit armatos: ſi in illo ſceleraţi homīes incidiſſent: paulus in effuſiōe ſanguis eoꝫ ſuū crimē agnoſceret. abſit ut ea que ꝓpter bonū ac licitū facimus aut habemus: ſi aligd p hoc preter noſtrā volūtatē cuiqꝫ mali acciderit: nobis imputeť. aliogn nec ferrameta domeſtica aut agreſtia ſunt habēda. ne quiſ ex eis ul ſe ul alteꝫ intereimat nec arbores plantāde ne qs ex eis ſe inde ſuſpendat. nec feneſtra faciēda: ne p hanc ſe quiſqꝫ ꝑcipitet. t qd plura cōmemorare: cū ea cōmemorando finire nō poſſū: quid eſt in uſu hominū bonū aut licitum vñ nō poſſit pnicies irrogari? ſeipm autē pimere nulla legis auctē alicui pmittiť. Unde aug. libro. i. de ciuitate dei.

Qui deo auctore bella geſſerunt: precepta non occidēdi nequaqm̄ tranſgreſſi ſunt.

SI non licet ꝓprīata ptāte alicui hominē occidere innocentē: cuius occidēdi licētiam lex nulla ꝓcedit: pfecto etiā qui ſeipm occidit: homicida ē: t tāto nocētioꝛ cū ſe occiderit: qꝫto innocētioꝛ in ea cā fuit: qua ſe occidēdū putauit. Naꝫ ſi inde factū merito deteſtamur: eūqꝫ veritas indicat cum laqueo ſe ſuſpendiſſe: ſcelerate illius traditiōis auctoꝛ eſſe potius qꝫ expiaſſe ꝓmiſſū: qm̄ de dei miſericordia deſperādo exiciabiliter penitēs nullū ſibi ſalubꝛis penitentie locū rliquit: qꝫto magis a ſua cede ſe abſtinere dꝫ: qui tali ſupplicio qd in ſe puniat non habet. Judas enim cū ſe occidit ſceleratiſſimū hominem occidit: t tñ non ſolum chriſti neꝫ ſue mortis reꝰ finiuit hāc vitam: qa licet ꝓpter ſcelus alio tñ ſuo ſcelere mortuus ē cur aūt qui nihil mali fecit: ſi bi malefaciat: t ſeipm interficiēdo hominē interficiat innocentē: ne aliū patiatur nocentē: atqꝫ in ſe ꝓpetret peccatū ꝓprīū: ne in eo ꝓpetreť alienum. Item in ſanctis canonicisqꝫ libꝛis nobis nuſqꝫ diuinitus p̄ceptū pmiſſiue repiri pōt: ut nel ipſius adipiſcende imortalitatis nel ipſi⁹ mali cauendi curādiue cauſa nobis metipis necē inferam⁹. Nam t phibitos nos eſſe intelligēdum ē: ubi lex ait nō occides: p̄ſertum qꝫ nō addidit ꝓximū tuū. ſicut falſū teſtimoniū cuꝫ uetaret: falſū inquit teſtimonū non dices aduerſus ꝓximū tuū: nec ideo tñ ſi aduerſus ſeipm quiſqꝫ falſū teſtimoniū dixerit: ab hoc ſe putauerit crimine alienū: qm̄ regulā diligendi ꝓximū a ſemetipſo accepit: qm̄quidem ſcriptū ē: diliges ꝓximū tuū ſicut teipm porro ſi falſi teſtimonij nō minus reus ē: qui de ſeipo falſū fatetur: qꝫ ſi aduerſus ꝓximū hoc faceret: cuꝫ in eo p̄cepto quo falſū teſtimoniū phibeť: aduerſus ꝓximū phibeatur: poſſitqꝫ ñ recte intelligētib⁹ videri nō eſſe ꝓhibitū ut aduerſus ſeipm quiſqꝫ falſus teſtis exiſtat: qꝫto magis intelligendū eſt: nō licere homini ſe ipm occidere: cuꝫ in eo quod ſcriptū eſt: non occides: nihil deinde additō: nec ipſe ytiqꝫ

r ¶ Poſſit. arg. q nō ſemp ꝓhibeť bonū ꝓpter malum qō ſequi poteſt. ar. ꝺ. xxvi. q. i. in nouo ꝺ. xxi. di. denicq̄ cōtra. 10.

a SI ñ licet. tā to .i. magis peccat bon⁹ aliquis ſe occidēdo qꝫ mal⁹: q malus credit ſe mereri per hoc.

b ¶ Cauēdi .i. qa cauere volumus ne aliquis nos ledat.

c ¶ Semetipſo. oī quilibet ꝓmo ſibi faciat elemoſynā: deinde proximo: de pe. di. iij. ſane cauēdū. mō poſſū mihi ꝓſuleſ cū dāno alteri⁹? ut. ff. ad. l. aqui. ſi quis fumo. ar. ꝺ xxvi. q. ij. ꝓmum t xi. q. iij. ſi quis uero.

d ¶ Excepto. ar. q̄ ꝑsona ad quaz loquimur: ñ ītelligitur excepta i generali sermõe ut .ff. de pignor. paulus. §. ult. ar. eo ipso q̄ gd nõ excipitur: intelligitur includi: ut .s. lv. di. si euãgelica. & exĩ de iur. pa. er litteris. Zĩ est ħ ar. q̄ id qõ de vno dicitur: ħ omniꝫ aliꝫ ītelligendum est: ut ii. q. i. multi. & .s. di. iiij. deniq;. et di. v. ad eiꝰ. Zte ar. q̄ uerbũ īdefinite ꝓlatum generaliter intelligẽdũ est: ut. xxvi. q. i. quod si dormierit.

e ¶ Ui dixisti. iste dixit iudam martyrez esse: cũ pnĩa sit vindicta: puniens in se qõ se cõmisisse dolet ut. j. de pe. di. iij penitẽtia. vñ licitũ est cuilibet ꝓ peccatis suis se occidere.

f ¶ Talibus. sunt verba augustini. dic talibus. i. malis.

g ¶ Martyrũ. s. i. q. i. viñ. j. xxviij q. iij. q̄ aũt.

a ¶ On est. abs q̄ eo. dicũt qdã q̄ ubi fides ecclie & castitas corporis ipugnatur: ꝫ alicui se occidere. ut ħ innuit cũ tñ aug⁹ dicat: quod ad qõcũq; malũ qs cogat: ñ põt se occidẽ: ut .s. q. iiij. di. sp. licet melꝰ ꝑt legi hec dictio absq; ĩclusiue. q. d. nec in ĩstis i quibꝰ magĩ videt ꝫ alicui cui ꝓcipitũr intelligatur exceptꝰ ¶ tẽ ñ occides nec te nec alterꝝ. neq;. n. q̄ se occidit aliud q̄ hominẽ occidit. q̄sdã uero exceptiones eadez ipsa diuina facit auctoritas. Sed his exceptis: quos deus occidi iubet: sine data lege ad ꝑsonam ꝓ tpe' exercitia inssiõe sine ipe qui occidit misteriuz debet iubẽti sicut adminiculũ gladiꝰ utenti: & ideo nequaq; ꝓtra hoc ꝓceptum fecerunt: q̄ dictum ẽ: non occides: qui deo auctore bella gesserunt: aut ꝑsonam gerẽtes publice potestatis �means ius legis: hoc ẽ iustissime rõnis imperiũ sceleratos morte punierũt: & abraham non solũ non ẽ culpatus crudelitatis crimĩe: uez etiã laudatus ẽ nomie pietatis: q̄ voluit fi'iũ nequaq; scelerate: sed obediẽter occidere. & merito querit: utrum ꝓ inssu dei habendũ sit: q̄ iepte filiã que occurrit patri occidit: cũ id uouisset, imolatuꝝ: quod ei victoꝛ redeunti de ꝓlio ꝓmitus occurrissz. nec sanson aliter excusatur: q̄ seipm cũ hostibus ruina domus ꝺpressit nisi q̄ spũs latenter hoc inssẽrat: qui ꝓ illum miraculafaciebat. His igĩt exceptis: quos uel lex iusta generaliter uel ipe fons iusticie deus spãliter iubet occidi: quisqs hominez uel seipm uel quẽlibz occiderit: homicidij crimine innectitur. ¶ tem hoc dicimus: hoc asserimus: hoc modis oĩb⁹ approbamus: neminẽ sponta neam mortẽ sibi iferre debẽ: uelut fugiẽdo molestias tpales: ne incidat in ꝑpetuas: ne minem ꝑpter peccata aliena: ne hoc ipso incipiat habere graniorẽ ꝓpriam: neminem ꝑpter sua peccata ꝓterita: q̄ magis in hac vita opus est: ut possint penitẽdo sanari: nemi nem uelut desiderio melioris uite: que post mortẽ speratur quia reum sue mortis melior post mortem vita nõ suscipit. ¶ tem contra petilianum.

Nemini licz sibi manꝰ iniicere

¶ Dixisti: laqueo traditoꝛ perijt: laqueũ talibꝰ dereliquit. hoc ad nos oio ñ ꝑtinz neq; enim ueneramur nomine martyrꝝ eos: qui sibi collum ligauerunt. ¶ tem hieron. in iona ꝓpheta.

De eodẽ

On est nr̃m mortem arripere: sed illatam ab aliꝫ libenter accipe. vnde & in ꝑsecutionibus ñ licet mihi ꝓpria pire manu absq; eo ubi castitas piclitat: sed ꝑcutienti colla submittere. ¶ tem ex ꝓcilio brachar enſi.

Nulla fiat oratio ꝓ his: qui seipsos interficiunt.

Lacuit ut hi qui sibi ipsis nolũtarie: aut ꝑ ferrũ aut per venenũ aut ꝓ precipitiuz aut ꝓ stipendiuz quolibet mõ inferunt mortẽ: nulla ꝓrsus ꝓ illis in oblatione cõmemoratio fiat: neq; cũ ꝑsalmis ad sepulturã eoꝝ cadauera deducãtur. multi enim sibi hoc per ignorãtiam usurpãr. similiter & de his placuit fieri: qui ꝓ suis sceleribus mouunt: impenitẽtes subaudiatur. ¶ dez in eodẽ li. ꝓmo.

Non ẽ reus homicidij miles: qui potestati obediẽs hominem occidit.

Iles cum obediens potestati sub qua legitie cõstitutus est: hominem occidit nulla ciuitatis sue lege reus est homicidij: imo nisi fecerit reus ẽ imperij deserti atq; cõtẽpti. q̄ si sua sponte atq; auctoritate fecisset: in crimẽ effusi humani sanguinis incidisset. Itaq; vñ punitur si fecerit iniussus: inde puniet si nõ fecerit iussus ¶ dem in quẽstionibus exodi.

Homicida est: qui sponte occidit: quos iudex inꝺz occidi

Dm minister iudicis occidit euz quem iudex iussit se occidere. sic ponitur ibi pulchre sũt gene tẽ absq; eo q̄ intrisecꝰ latet. sic ponit hec dictio absq; inclusiue. xxv. q. iij. ꝓgenie. & ff. de pig. act. l. i. viij. q. ij. ebron.

b ¶ Submittẽ. i. non resistere.

c ¶ Lacuit. nolũtarie secꝰ si ꝓ furoꝛẽ: tũc nõ imputaret: ut. xv. q. i. si qs ĩsaniens. & c. alla

d ¶ Cõmemoratio. sed nõne cuz illi cõicauimꝰ viuo: ergo illi mõtuo ꝓmunicabimꝰ: ut. xiij. q. ij. sane. ſz illud ītelligas de cõione sacramẽtoꝝ que, dat in fine. Sz hec solutio nõ est sufficiens Nam siquis mortuꝰ est sine sacramẽtis illis & sine penitẽtia si tñ fuit honesta cã mortis bñ admittit ad oratões ecclesie: si. exĩ de sepul. ex pte

e ¶ Ad sepulturã: vñ ergo: q̄ tales sepeliẽtur ut ħ. & j. e. q. viij. gcũq; sed hoc nõ est uerũ: & intelligas illud de canina sepultura. Naz & ptrito qñq; denegat ecclĩastica sepultura: ut extra ð toꝛ meamẽtis. c. i. & exĩ ð rap. sup eo.

f ¶ Pro sceleribꝰ. sicut fures & latrones: ut exĩ de fur. fures: nisi fuerit ꝓtriti: ut. xiij. q. ij. c. ult.

g ¶ Zles. iperij. ar. q̄ rõe mandati excusat aliqs etiã si ꝫ sciam faciat: ut .s. c. q. i qd culpat in fi. exĩ ð off. iudi. ordi. pastoralis. §. qz vero.

b ¶ Um minister. spõte ar. q̄ nõ excusatur vroꝛ q̄ reddit debitũ illi quẽ scit ꝓsanguineum suũ de mandato ecclesie. Sed distinguitur exĩ de sen. ex. inquisitiõi & de resti. spo. libras.

i ¶ Ex eterna. ſi ſpōtane⁹. ſiſe. xiiij. q. v. dixit ad hoc facit. xxij. q. ij. c. abraham.

k Officia. vidicte. i. vī dicta ex officio.

l ¶ Qūo iuder. i ex ordinarijs ubi nō eſt ſtatuta pena criminis.

m ¶ Ler. i. ubi eſtatuta pena criminis ad vtrūq; ex officio. ⁊ poteſ. iudi. del. de cauſis vſus fi.

n ¶ Onē crimins. ſ. rlv. diſt. ⁊ q emendat.

o ¶ On fruſtra. ſ. di. iiij. facte ſunt.

p ¶ Modos. ad qd fiāt ut. ſ. q. iiij. q peccat.

q ¶ Cauſas. nam ſine cā nemo puniēdus eſt. xvi q. ult. inuētum.

r ¶ Katões. nā ſm leges iudicādū ē. iij. q. vij. iudicet.

ſ ¶ Utilitates. nam hoc ſolum bñ agitur: ut vita hominū cōſeruetur: utſ e. pdeſt. io.

a ¶ Ūm hō. latro. furēnocturnū ſz occidere. ſed diurnū non: niſi telo ſe defendat: ut ex de homi. ſi pfodiens Si aūt fur nocturn⁹ poterat ꝺprehēdi ſine leſione: teneť ille q eū occidit: ut. ff. de ſic. furem. Itē latronē inſidiantez in itinerib⁹ ſz cuilibz occidē: ut. C. qñ li. vni. ſine iudi. vi. l. i. ⁊ ii.

b ¶ Poť⁹. j. pri. q. ult. qui alioꝝ.

c ¶ Poti⁹. fiē magiſ puniť ꝓlules q̄ faciēs: ut. j. pri. q. ult. g alioꝝ. ⁊. lx xxvi. di. tāta. Jugrēdus ē. qs ꝑmo cām mali prebuerit: ut. C. ad. l. iuľ. de ui pu. figs. ⁊. ff. ſi q̄ drupes paupi. fe. diſt. l. i. §. cū arietes.

d ¶ Suppliciū. ſz certe illud nullo iure iueniť: q̄ fideiuſſor poſſit occidi ſi nō exhibet illū ꝑ quo fideiuſſit: ſz fideiuſſit ꝑ reo criminis. Sz ſi fideiuſſor reū criminis ñ occidi: ꝓfecto ſi id ſponte facit homicida ē: etiā ſi eū occidat quē ſcit a iudice debuiſſe occidi. ¶ dem. Sicut iure laudat: obediētia: ita reꝓhenditur g ſibi ñ ꝓceſſa vſurpat.

Ex eterna ita medio quō dā loco poſuit aliq̄: ut in eis uſurpādis merito reꝓhendat audacia: in exequēdis iure laudet obediētia. abrahaz ſi ſpōtaneus in occidēdo filio motus fuiſſz: execrabilis haberet: at iubēti deo obſecundās famulat⁹ ē. ¶ dē in qōnibus ſup matheū. Bono aio officia vidicte poſſūt impleri

Officia vidicte pñt implere boni bono aio: quō iudex ⁊ quō lex. ¶ dem ad macedonium. Non eſt iniquus ſed humanus: g crimen pſequitur: ut hominē liberet.

On eſt inigtatis: ſz potiꝰ hūanitatis ſocietate deūictus: q ꝓpterea criminis ē pſecutor: ut ſit hois liberator ¶ dem. Quare ſint inſtituta regia ptās ⁊ legalia tormēta.

On fruſtra ſunt inſtituta ptātes regis ⁊ cognitoris ius: vngule carnificis: arma militis: diſciplina dñantis: ſeueritas etiā boni pris. habēt oia iſta modos ſuos cās ratōnes utilitates. hec cū timent: ⁊ bōi qeti inť malos viuunt ⁊ mali coerceť. ¶ tē. Quisq; potiꝰ peccat: qui cām mortis ꝑbet: q̄ ille qui occidit.

Ūm homo ab hoie occidit: multū diſtat vtrū fiat nocēdi cupiditate uel iniuſte aliqd anferēdi: ſicut fit ab inimico ſicut a latrone. an ulciſcēdi uel obediēdi ordie: ſicut a iudice ſic a carnifice: uel eūa dēdi uel ſubueniēdi neceſſitate: ſicut interimit latro a viatore hoſtis a milite. ⁊ aliq̄ſ q cā mortis fuit: potius i culpa eſt: q̄ ille qui occidit: uelut ſi quiſpiā decipiat fideiuſſores ſuū: atq; ille ꝑ iſto legitimum ſupplicium luat: nec tñ ois qui cā mortis alienē ē: reus ē: nec ſi ſup ꝑ quiſpiā periť: ſe ſe q̄ſi ñ impetrauerit interimat. qd ſi filiꝰ timēs pris pia uerbera ꝓcipitio pereat: qd ſi alius hoie liberato uel ne alius liberet: ſibi ipi mortē inferat: nunqd ꝓpter iſtas alienarum mortiū cās aut ſceleri ꝓſentiēdū eſt: aut vindicta peccati: que nō fit nocēdi ſz cozrigēdi ſtudio: aut etiā paterna uerbera tollēda: aut opa miſericordie cohibēda ſunt: hec cū accidūt debemus eis hūanum dolorē ⁊ nō ꝓpter illa ne accidāt recte factoꝝ repzimam⁹ volūtatem. ¶ tem iſidorus. Quod ſacerdotes efficē docendo non ualent: diſcipline terroꝛe poteſtas extorqueat

Rincipes ſeculi nōnunq̄ ſ intra eccl'am ptātis adepte culmina tenēt: ut ꝑ eandē potestatē diſciplinā eccl'aſticaz muniāt. Cete ꝛ intra eccl'iam ptātes neceſſarie non eſſent: niſi ut qō ñ ꝓualēt ſacerdotes efficere ꝑ doctrine ſermonez: ptās hoc imperet ꝑ diſcipline terroꝛē. Sepe ꝑ regnū terrenū celeſte regnum ꝓficit: ut q intra eccl'am poſiti ꝓtra fidez ⁊ diſciplinā agunt: rigoꝛe pēcipū ꝓterātur. ipamq̄ diſciplinā quā vtilitas eccl'e exercere nō ꝓualet: ceruicib⁹ ſuporū ptās ꝓncipalis iponat: et ut veneratione mereat' vtutē ptātis ipartiat. Cognoſcant ꝓncipes ſeculi deo ſe debere eē reddituros rōnē ꝓpter ecclēſiā quā chriſto tuendā ſuſcipiūt. Nā ſine augeat' pax ⁊ diſciplina eccl'e ꝑ fideles pēcipes: ſiue ſoluat': ille ab eis rōnē exigit q eoꝝ ptāti ſuam eccl'am tradidit. ¶ tē leo pa. Et regia poteſtas ⁊ ſacerdotalis defēdat auctoꝛitas que ad diuinā ꝓfessionē ꝓtinent.

Es oēs aliter tute eſſe ñ ꝓnt: niſi que ad diuinā cōfessionē ꝓtinent: ⁊ regia ⁊ ſacerdotal' defēdat auctoꝛitas

hibet: pecunialiť puniť. Sz ſi dolo eū nō exhibet puniť arbitrio iudicis: ut. ff. ō exhibereis. l. ſigs reum ⁊. C. ad turpill'. l. ij. poť⁹ ergo reſpicit ſz factū vel ꝓſuetudo alicuⁱ⁹ loci q̄ ius.

e ¶ Nceps. Hec quatuoꝛ capla ad hoc inducūtur: ut principes eccl'ias defendāt ⁊ reos nō ꝑmittāt viuere.

f ¶ Intra eccl'ias laici hñt iuriſdictiōem multiplicitra eccl'aſ. q̄ſq; ſ pſonis ipis: cuſ ſint ſcoꝛrigibiles ut. xxiij. di. eos q. j. e. de liguribꝰ. Itē q̄ſq; ꝓp ꝑtōes alicuⁱ⁹: ut. le xij. di: ſigl' pecūia ſubuertē: ut. diſ. viij. quo iure. ⁊. ſ e. c. i. ⁊. xvij. diſt. nec licuit. Itē cū falſarij⁹ ſ cleric⁹: exē de cri. fal. ad falſarioꝝ. Itez ex cū ſollitia factum clici ⁊ cū ꝓtenunt excōicatoēm: ut j. e. de liguribus Itē ⁊ ubiq̄ eccleſiaſtica ptās ꝺficit: ut hic. Itē ⁊ cū tributū petūt ab eccl'ia: ut. j. e. q. viij. quenior.

g ¶ Nō ꝓualēt. ſ. diſt. xcvi. duo. ſ. di. x. xi. quoniam ſ. q. i. iſtud

h Es oēs. cōfessionē. i. ad eccl'as xp̄m ꝓfitentes.

i Tficestuosi .i pñstinis .s. lxxxij. dist. plurimos. io.

k Reguz. vi. op pressos. hic videt q ad iudicũ seculare spectet defendẽ oppressos z viduas z pupillos: ut .j. e. admistratores z .s. e. q. iij. ab imperatorib⁹. z .C. qñ imparor iter pupill. z. uj. l. vnica. sed ꝯ .j. xxiij. q. ult. figs de potentibus. lxxxvij. di. desolatis. z .c. .i. z .ij. z .xij. q. i. ois etas.

l In loco isto. i ecclesia. io.

m Zapud cõditõi. nõ q̃libet dz facẽ q̃ sue ꝺditõi ꝓuenit: ut. xciij. di. legs⁹. z. vij. q. i. si gs epꝰ. z ẽ b ar. ꝰ clericos gbus displicet cõditio sua q coma uolũt nutrire. ex de vi. z ho. cle. clericus.

n Qui ꝺdictor. s. xvij. q. ult. figs seruũ.

o Qũo. ar. s. ij. q. vij. nõ pot.

Item ex pcilio turonensi. iij.

Sacerdotalis admõitio qnos corrigere non valet: secularis potentia corrigit.

Mcestuosi parricide homicide mĩi apꝰ nos reperiũtur. sed alig ex illis sacerdotũ nolũt admonitionib⁹ aurẽ accõmodare uolẽtes ipsũ nis ꝓdurare crimĩbus: quos oportet p̃ secularis potentie disciplinã a tam praua ꝓsuetudine coerceri: qui p̃ salutifera sacerdotũ monita noluerit reuerti. Item hiero. super hieremiã.

Malos cõprimere z bonos subleuare: regum officium est.

Regum officiũ est ꝓprium facẽ iudiciũ atq; iusticiã: z liberare de manu calũniantium vi oppressos: z pegrinis pupillisq; z vidnis: q facilius oppriműtur a potẽtib⁹: ꝓbere auxiliũ. z ut curã eis pceptorũ dei maiorẽ inijcerent: intulit Nolite ꝓristari: ut ñ solũ eripiatis: sz ne patiamini qnidez ut uŕa cõmũnitia eueniat eos ab alijs ꝓristari: z sanguinez innocentẽ nõ effũdatis in loco isto. homicidas. n. z sacrilegos ꝛc. z post panca: si ingt hoc feceritis: o reges iuda te nebitis pñstinã ptãtem. Ipis aũt principib⁹ z ptãtibus fidẽ z reuerentiã seruari oz: qui az qui ñ exhibuerit: apud deũ pmia inuenire ñ poterit. Uñ idem hiero.

Eterna merede fraudatur: qui fidem z reuerentiã potestatibus seruare contẽnit.

SI apud carnales dños in minimis fideles fuerit: incipiẽt eis apud deũ pmia maiora cõmitti. ornat aũt doctrinã dñi: qui ea q̃ cõditioni sue apta sũt facit: ut e diuerso cõfundit eã: q nõ est subiect⁹ in oĩbus z cui ꝺditio sua displicet: q ꝺdictor atq; fraudator in nullo fidẽ bonã oñdit. qũo enim põt fidelis cẽ in substãtia dei: qui carnali dño fidem exhibere nõ potuit Item am bro. in li. primo de pñarchis.

Militaris disciplina regia omnia seruat.

Dicat aligs cum ipe vicerit: qũo dixit abrahaz ad regez sodomoꝝ: nihil sumam. abs te. cũ preda vticq; in potestate victoris fuerit: decz militarẽ disciplinã: ut regi sernẽtur oĩa. sane his qui secum fuissẽt in adiumentũ fortasse sociati: ptem emolumti tribuendam asserit tanq̃ mercedẽ laboris. Ideoq; qñ sibi mercedẽ ab homine nõ quesiuit: a deo accepit: sic legim⁹ scriptum: quia post hec verba factum est verbũ dñi ad abrahã in visu dicens: noli timẽ abraham ego ꝓtegã te: z merces tua erit magna valde. Preterea sicut principibus z potestatibus fidẽ z reuerẽtiam exhibere cogimur: ita seculariũ dignitatũ administratoribus defendẽdaq; ecclarum necessitas incũbit. quod si facere cõtemperint: a cõmunione sũt repellẽdi. Unde ioannes octauus.

Querimonias ecclesiaq; qui in dignitatibus agũt: attẽtius debent audire.

Administratores plane seculariũ dignitatuz: qui ad ecclesiaq; tuitionẽ pupillorũ ac viduarũ ꝓtectionem rapatiũq; refrenationez constituti esse, p̃ culdubio debẽt: quotiens ab epis z ecclesiasticis viris cõuenti fuerint: eoq; querimonias attẽtius audiant: z sm qđ necessitas expetierit absq; negligẽtia examinent: z diligẽti studio corrigant. q si dei timorẽ pre oculis nõ habentes negligere post secundam z tertiã admonitionẽ inuenti fuerit: omni se nouerint cõione usq; ad condignam satisfactionem priuatos. Ite hieronymus super iobel.

a Dicat sodomoꝝ cũ reuerteret de cede quattuor regũ.

b Oia hec sfa videt fi bi cõtradicere in eo: q dicit: q h regis sũt oĩa z iam dixit: q oĩa sũt victoris. z ẽt i geñ. dr: Nõ excipiã ex oĩb⁹ que tua sunt. Ad hoc dicas q abrahã nõ suberat ⁊ isti regi: nec de regno suo erat. z ideo preda erat in sua potestate. Alioquin si nõ fuisset sua: nõ potuisset inde dedisse decimas melchisedech. Sz si sub aliq⁹ militet: ꝑda tota dñi est: lz ipe teneat equaliter diuidere sm psonaꝝ qualitates: ut .s. di. i. ius militare. sic de cime dantur epis: ut eas diuidat. xij. q. ij. pcesso. qđ ergo dicitur q ꝺ iure gẽtiũ nostra sũt que capiũ⁹ i bello: ut. ff. de aqui. re. do. naturale. § ult. Et uer est q capientis est: sed tñ tenet dño dare: ut diuidat sm merita hominũ. io.

c Administratores. p̃ natos. videt ergo q ipso iure sit excõicat⁹ princeps: qui nõ facit iusticiã clerico.

a Non ſolū miniſtri. ſilr. xv. q. i. nec. io.
b ¶ Fortitudines. i. demones. ⁊ ita ē bonus q̄ demones ſūt: ut. j. e. §. ult. ſic bonū ē q̄ hereti ci ſūt: ut. j. pr. q. ultima c. ult.
c Non ē crudelis.
d Ui malos. vaſa interfectōis. i. poteſtatem.
e ¶ Miniſter. ⁊ tales q̄ mittūt ad puniēdū malos dicūt abeſſe cā reipublice: ut. ff. ex quib⁹ cauſis maio. q̄ mittunt. §. quæſitum.
f Homicidas. b hēs: q̄ homicide ⁊ ſacrilegi ⁊ venefici capite puniunt. de homicidis patet: ut de pe. di. i. ſiquis cū telo. de veneficis ſimilit p̄z. ut. ff. ad. l. cor. de ſic. l. iij. de pena. ſacrilegor hēs. xvij. q. iij p totū. ⁊. ff. ad. l. iul. pe. ſacrilegij.
g S Audieris. hec v̄ba ſumpta ſunt de deutronomio uſq̄ ad ul luz locū c⁹ p̄cepti.
h ¶ Necabis. tu q̄cunq̄ ſis. ⁊ ſic q̄z ille q̄ nō ē iudex p̄t punire malefi cos: ut. j. e. q. ult. legi
i ¶ Omnes q̄. ſi ergo ali qui heretici ſunt in vna ciuitate: tota ciuitas p̄t eruri. ⁊ ſic eccl̄ia uel ciuitas puniri. p delicto p ſonaruz: ut. xxv. q. ij. ita nos. ⁊. C. de ſacroſa. ec. iubem⁹ nullā. ar. S. xvi. q. vi. ſi epm. gd iuris ſit de hoc notat in illo bro cardo. ar. delictū pſōe tē. Item habes hic q̄ heretici occidi p̄nt: ut ſ. q. iiij. q̄.
k ¶ Nūc. i. uſq̄ i futurū: ſic. xi. q. iij. nolite.

Nē ſolū homines: ſz p̄trarie fortitudines ſūt ultrices ire dei

Non ſolū homies miniſtri ſunt ⁊ ultores ire dei bis qui malum opantur: vñ non ſine cauſa gladiū portant: ſed etiam contrarie fortitudines que appellant furor ⁊ ira dei

Idem ſuper iſaiam.

Qui crudeles iugulat: nō eſt talis: qualis patientib⁹ uidet.

Non ē crudelis q̄ crudeles iugulat: ſed crudelis patientibus eſſe videtur. Nam latro ſuſpēſus patibulo crudelem iudicē putat.

Idem ſuper ezechielem li. quarto.

Miniſter ē dei: qui malos p̄cutit in eo q̄ mali ſunt.

Ui malos p̄cutit in eo q̄ mali ſunt: ⁊ habet uaſa interfectionis ut occidat peſſimos: miniſter ē dei

Idē ſuper epiſtam ad galathas li. ij.

Non ſcelus admittit iudex q̄ homines vincit.

Iudex nō eſt auctor ſceleris homines vinciendo

Idem ſuper hieremiam.

Non ſanguinē effundit: q̄ homicidas ⁊ ſacrilegos punit.

Homicidas ſacrilegos et uenenarios punire nō eſt effuſio ſanguinis: ſed legū miniſteriū.

Item cypr̄ianus.

Pr̄ncipes pp̄ls p̄cere ñ debēt

S Audieris in vna ex ciuitatibus quas dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi inhabitare illic dicēres: eamus ⁊ ſeruiam⁹ dijs alienis: quos deos nō nouiſti interficiens necabis oēs: qui uel in ciuitate cede gladij: ⁊ incēdes ciuitatē igni: ⁊ erit ſine habitaculo in eternum nō reedificabit: eriā nūc ut auertatur deus ab indignatiōe ire ſue: ⁊ dabit miſericordiā tibi: ⁊ miſerebitur tui: et multiplicabit te. ſi audieris vocē dñi dei tui ⁊ obſeruaueris p̄cepta eius. cuius p̄cepti ⁊ vigoris memor mathatias interfecit eum: qui ad arā ſacrificaturus acceſſerat. Q̄ō ſi añ aduentū chriſti circa deū colendum ⁊ idola ſpernēda hec p̄cepta ſeruata ſunt: q̄to magis poſt aduētum chriſti ſeruanda ſunt: q̄ñ ille ueniēs nō tm̄ uerbis nos hortatus ſit: ſz etiam factis. Item auguſt. contra petiliānum.

Tribulationū flagellis aliq̄n perfidia caſtigatur.

Ad fidē nullus ē cogēdus: ut dicitis: ſed p̄ ſeueritatem imo ⁊ p̄ miſericordiaz dei tribulationū flagellis ſolet p̄fidia caſtigari. nūquid q̄ mores optimi libertate voluntatis eligūtur: ideo mozes peſſimi non legis integritate puniuntur: ſed tm̄ ultrix male viuē di diſciplina p̄poſtera eſt: niſi cura p̄cedens bñ viuendi doctrinam p̄tendat. ſic igit̄ que aduerſus nos leges p̄ſtitute ſunt: nō eis bñfacere cogimini: ſed malefacere p̄hibemini. Nā benefacere nemo p̄t niſi elegerit: niſi amauerit: q̄ō eſt in libera voluntate. cū ali quid aduerſus nos leges cōſtituūt: admoneri nos credite ut cogitetis quare iſta patiamini. ſi p̄pter iuſticiā reuera illi p̄ſecutores veſtri ſūt: beati añt nos qui p̄ſecutionē paſſi eſtis p̄pter iuſticiā: q̄ poſſi debitis regnum celoz. ſi añt p̄pter iniquitatē ſciſmatis ueſtri illi quidē correctores vñ ſunt: vos autē ſicut ceteri diuerſoz ſceleꝛ rei: qui penas legibus pendēt: p̄fecto infelices ⁊ in hoc et in futuro ſeculo.

Idem.

Iniuria ſacramentoz chriſti a regibus eſt vindicanda.

S Ideo p̄pterea p̄ſecutor ñ fuit nabugodonoſor rex: quia ſcelus in ſanctū danielē commiſſum vindicauit iuſtiſſime: q̄ō vindicandū eſt a regib⁹ q̄ chriſti ſacra exufflant: ſi p̄phete mēbra q̄ in periculum miſſa ſunt: ſic vindicari in eos

¶ Cuius. hec ſūt v̄ba cypriani.
m ¶ Mathatias. ut legitur in libro machabeoꝝ. io.
n Fidez. gendus. ſic xlv. di. de iudeis
o ¶ Integritate. i. ſecuritate.
p ¶ Prepoſtera. i. inordinata.
q ¶ Niſi cura. i. niſi delinquēs primo inſtruatur ad bonū. uel miſi cōripiēs p̄beat p⁹ exemplum bone vite.
r ¶ Cogimini. quin. ex timore bene facit: reputat nō facē: ut eē ō reg. iuſt. q̄ ex timoꝛ ⁊ q̄ cogit̄ mutat̄ ſe cū: non mutat ſe cū: ſed mutat: ut vij. q. i. mutatōes nec p̄mū aliq̄ō bem⁹ p̄ſeq̄ ex h. q̄ facim⁹ inuiti: ut. xiij. q. ij. q̄ p̄ poſterū. Uñ ſi aliqs cogit̄ adire hereditatē quaz ex cā fideicōmi ſi rogat⁹ ē reſtituere: nullū p̄ modū p̄ſeq̄t ex tali aditione. nec p̄t uti bñficio legis falſ. ad tre. cogi. §. metiamus.
s ¶ Niſi elegerit. p̄t. n. aliqs malefacē p̄pter volūtatē coactā: ut xv. q. i. merito. ſz nō p̄t bñfacere p̄pter volūtatez coactā: ut hic dicitur.
t S Ideo p̄pterea.

u SI uos. diffunditur. lz ecclesia sit ubiqz diffusa: tñ eadem insolidus ubiqz ẽ j. prima. q. i. log tur.

x ¶ Uel pecunie. Et ita puniri pñt hẽtici ab eccla in reb⁹ i honore ut erilio: ut. s. q. iiij qñ. 7. c. nõ iuenit j. e. de liguribꝰ 7 in fi. j. q. vij. c. i. sz Ecclia nõ dz indelictis recipere penã pecuniariã ut ex de pe. licet. Kideꝛ: q ecclia pot infligẽ penã pecuniariã: quãdo magis illa timeꝛ. uel dic: q tẽ pot infligere cuz hoc nõ inuenitur expressum.

a NOn putes. eũ nõ cedis q alios pñt corrigere. hẽs. s. q. ii. ij. duo ista. 7. s. e c. i.

b ¶ Vicinũ. ar. ẽ h. p. h. q dicit: q illud preceptum si peccauerit: ad oẽs spectet. Sed tu intelligas istud de illis: q aliquã pñt ptãre sup alios. uel intelligit ꝺ canonica denũciatõe ad quã gli bet tenet: ut diri xij. q. v. hoc vide tur. uel dic ut diri s. e. duo ista. io.

c QUi vitijs. rape. simile xxij. q. ij. ne quis ioannes.

d NOn ẽ inno cẽtie. i. bõi uiri.

e ¶ Nemini. fi le. xxi. q. ult. ꝺ fora.

f ¶ Experimẽto. simile. ij. q. vij. q propter.

meruerũt? ¶ Item. Diligentissimi rectores sunt: q malos ut a malo fugiant: psequũtur

SI uos ptra eccl'am christi altaria erexisse 7 a christi ana vnitate: q toto orbe diffũ dit: sacrilego scismate separatos eẽ a corpe christi: qꝺ ẽ ecclesia: toto orbe diffusa rebaptizãdo 7 blasphemãdo: 7 qꝫtum potestis aduersarios expugnando sancta 7 canonica scriptura puicit: uos ipij atqz sacrilegi estis: illi aũt q uos ꝓtãto sceleꝛe tã leuiter dãnoꝛ admonitionibꝰ uel locoꝛ uel honoꝛ uel pecunie pinatiõe deterrẽdos coercẽdosqz decernũt: ut cogitãtes qre ista patiamini: sacrilegiũ vim cognitam fugiatis: 7 ab eterna dãnatiõe liberemini. diligẽtissimi rectores 7 pissimi ꝓsulto res deputanꝫ. ¶ dẽ sup epistolã ioanis. Nõ amat suus nel filius: cũ non corripitur.

NOn putes te tunc amare seruũ tuũ: qñ eũ nõ cedis aut tũc amare filiũ tuũ: qñ ei ñ das disciplinã: aut tũc amare vicinũ tuũ: qñ eũ nõ corrigis. nõ ẽ ista charitas: sz languoꝛ ferueat charitas ad emẽdandũ 7 ad corrigendũ. si sũt boni moꝛes: delectenꝫ. si aũt sũt mali: emẽdenꝫ. ¶ dẽ ad lotharũ. Nõ ẽ misericors q vitijs nutriẽdis parcit.

QUi vitijs nutriẽdis pcit 7 fauet: ne ꝓtristet peccantiũ volũtatẽ: ñ tã ẽ misericors qꝫ qui nõ vult cultꝝ rape puero: ne audiat ploꝛantẽ: 7 nõ timeꝛ: ne vulneratũ doleat uel extinctũ. ¶ dẽ in li. de ciuitate dei. Innocẽtis officiũ ẽ nulli nocere: 7 peccãtẽ pũire

NOn ẽ innocẽtie parcẽdo finere: ut in malũ grauiusicidaꝛ. pertinz ergo ad innocẽtis officiũ non solũ nemini malũ inferre: neꝝ etiã cohibere a peccato uel pũire peccatũ: ut aut ipe qui ꝓius odio habebatur corrigatur exprimento: aut alij terreanꝫ exemplo ¶ tem aug. sup epl'am ad romanos. Enormia flagitia p seculi iudices corripiãtur.

SUnt quedã enormia flagitia: q potius p mundi iudices qꝫ per antistites 7 rectoꝛes eccl'aꝝ vindicanꝫ. sicut ẽ cũ quis interficit pontificem apostolicũ epm pbyteꝝ siue diaconũ. huiusmõi reos ꝛges 7 pncipes mũdi dãnant. ergo non sine causa gladiũ poꝛtãt: qui talia sceleꝛa diiudicãt. sũt enim maxime cõstituti ꝓpter homicidas raptoꝛes ut etiam illos dãnent: 7 alios suo timoꝛe cõpescant. ¶ tem cypꝛianus in nono genere abusiõis Furta 7 crimina a rege sunt cohibenda.

REx debet furta cohibere adulteria punire: impios de terra pdere: paricidas et piuros ñ finere viuere: filios suos non finere impie agere. ¶ tem aug. ꝺ libero arbitrio li. i. Non peccat qui ex officio nocẽtem interficit.

SI homicidiũ est hominez occidere: pot tñ aliqñ occidẽ sine peccato. Naz 7 miles hostem 7 iudex uel miste eiꝰ nocentẽ: 7 cui forte inuito aut qꝫ ipudenti telũ manu fugerit: ñ mihi videnꝫ peccare: cũ hominẽ occidũt. sed nec etiã homicide isti appellari solẽt. ¶ dẽ in qõnibus leuitici. Cũ homo iuste occidit: lex eũ occidit nõ tu. ¶ tẽ pelagiꝰ pa. Non qui ad bonũ: sed qui ad malum cogit: persequitur.

NOn vos hominũ vanilo quia retardẽt dicẽtiũ: ga psecutionẽ eccl'a faciat: dum uel ea que ꝓmittũtur repmi uel aiaꝝ salutẽ regrit: errant huiusmodi rumoꝛis fabulatoꝛes. ñ psequitur: nisi q ad malum cogit. qui vo malũ uel factũ iam punit: uel ꝓhibet ne fiat: nõ psequit iste: sz diligit.

g SAnt qdã. pontificẽ. penã taliũ hẽs. s. xvij. q. iiij. q subdiaconũ j. xxv. q. ult. c. ult.

b REx qdulteria. ꝺ. j. xxxij. q. ij. int hec.

i ¶ Paricidas. penã paricidarum hẽs. ff. ad. l. põp. de paricid. l. penꝫ.

k ¶ Et piuros. qꝺ hic dr q piur⁹ puniꝫ, pena capitis: intelligas ꝺ teste q fecit falsũ testimoniũ in cã criminali. talis. n. morte meret. ff. de ficc. l. i. §. i. al'. n. si in ꝓtractibus qs piurus est: nota tur infamia. C. ꝺ trãsac. figs maioꝛ. al'solũ deuz hz ultoꝛe: ut. C. ꝺ re. credito. l. ij. uel si piur⁹ est q ꝓcipẽ fustibꝰ castigatur. ff. de iureiur. si duo §. ult. Aliã penaz habes vi. q. i. quicũqz.

l SI homicidiũ. naz 7 miles. tres calꝰ ponit hic. Alij duo sũt cum facit defẽdẽdo se ul' alii subueniendo: ut. s. e. cũ homo.

m ¶ Inuito. fortuitꝰ. n. casus nõ iputat: ut ex ꝺ homi. latoꝛ. dũ tñ nõ ꝓcesserit culpa. l. di. sepe

n ¶ Imprudẽti. nõ vr q imprudẽtia excusat eũ: qꝛ imperitia culpe ãnumerat: ut. ff. ꝺ reg. iuꝛ. imperitia. sed dic ipꝛudenti. i. ignoꝛãti.

o ¶ Lex eũ occidit. sic. 7 xxiij. q. ij. quos deꝰ. io.

p NOn uos. uanilo quia uane uoces populi nõ sunt audiẽde ex de elec. ofius. C. ꝺ pe nis. l. decurionũ.

q ¶ Ad malũ. qñqz pse cutio largius iumit: ut s. e. q. iij. si ecclesia.

r Exteras.ſic.j.c.de liguriḃ⁹.7 diri.ſ.e. pncipes.

ſ In ſciſmate.ergo ſciſma ē nō habere caput romanā eccl̃az:ut.xxiiij q.i.hec ē.7.c.qñ vet⁹. ioannes.

t Secūdo.hic dicit q̄ bis debeat admoneri excōicād⁹ maxime bēti cus.alibi dr̄ q̄ ſcī:ut.j. pr̄.cā.q.i.q̄ dom⁹. alibi q̄ ſepiſſime.i.q.vij.ꝺ uenietiḃ⁹.qñq; dr̄ ō trina admonitiōe:ut.ſ.e. adminiſtratores.j. pr. cā.q.iij.de excōicatōis qd iuris ſit:diri ſuper illo.c.q̄ domus.

u Oratōez.i. ſupplicatōem: q̄ ſine ſpe uenie depoſit:ut ſtati ſubiungit.xxi.di. in tantū. vel ō dicit q̄ ſciſmatico ſiue intrūſo nulla daf̄ audiētia:ut.xxxij.di.i ne ie

x Recipe.xi.q.iij.ſigs eps in pcilio.

y Inuitis.ſ.xlv.di.et q̄ emēdat.

ȝ Nō pſequaf̄.eccleſia nec etiā uos pſequēs q auctoritate ecclie eos coerceris.

z Pricipē.ergo eccleſiaſtica pſona licite pōt petere:ut mali detineā tur 7 ducāf̄ ad iudiciū: ut.ſ.e.vnuꝫ ſolū.7.j.e. relegentes.

Mā ſi ut illi putāt: nemo nec reꝑhēdēd⁹ ē a malo: nec ſtra hēdus a malo ad bonū ē:hūa nas 7 diuinas leges neceſſe ē euacuari: q̄ a malis penā 7 bonis pmia iuſticia ſuadēte pſti tuūt.malū aūt ſciſma eſſe 7 p exteras etiā ptātes huiuſmodi oppⁿmi debere hoies 7 canonice ſcripture auctoritas 7 paterna 7 regula 7 nos x̄itas docet: quiſqs ergo ab apl̄ici⁹ diuiſus ē ſedib⁹:i ſciſmate eū eſſe ñ dubiū ē:7 pra vniuerſalē eccl̃am altare conaf̄ exigē.ſz qd de talibus inſertus i chalcedonēſi ſynodo canō cōſtituat: gl̃a vſa cōſideret:ubi p⁹ alia ſic dicit: q̄ a cōione ſe ipm ſuſpēdit: 7 collectā facit 7 altare pſtituit: 7 noluēit vocanti epō pſentire 7 noluerit eidē acgeſcē neq; obedire et pⁿius 7 ſecūdo vocāti: hunc aīo dānari: nec unq̄ uel oſonē mereri: nec r̄cipe eū poſſe honorē.ſi.n.pmāſerit turbas faciēs 7 ſeditiōes eccl̃e p exterā ptātem tanq̄ ſeditioſuz cōpⁿimi. Et beatus aug.ō talibus dicit: multa etiā cū inuitis benigna quadā aſperitate plectēdis agēda ſūt: quoruz poti⁹ utilitati pſulendū eſt q̄ nolūtati. Mā in corripiēdo filiū q̄uis aſpere nūq̄ patern⁹ amor amittit: fit tñ qō noller ut doleat: q etiaz inuit⁹ uideī dolē ſanādus. Ecce videtis quēadmodū tāti teſtimōio patris nō pſequaf̄ coercēdo talia: ſz diligat emēdando tales ſemp eccl̃a: facite ergo etiam uos: q̄ ſciētes intētionē chriſtianitatis vr̄e frequēter hortamur: 7 date opam ut talia fieri ultra nō liceat: ſz etiā qō vobis facillimū eē ñ dubito: hi q talia p̄ſūpſerūt: ad piſſimū principē ſub digna cuſtodia dirigāt.recolē enim debz celſitudo vr̄a qd p vos deus fecerit tpe illo: quo hiſtriā et venetias tyrāno totila poſſidente: frācis etiā cuncta vaſtātibus: nō añ tñ mediolanēſem ep̄m fieri pmiſiſtis: niſi ad clemētiſſimū principē exinde rettuliſſetis: 7 qd fieri ōbuiſſet: eius ite 7 ſcriptis r̄cognouiſſetis: 7 intra ubiq; feruentes hoſtes rauēnā tñ 7 is qui ordināb̄at 7 is qui ordināt̄us erat: puidētia culminis vr̄i ō ducti ſūt. ¶ dē narſe patricio. Sciſmaticos 7 hēticos ſecularibus poteſtates coerceant.

O Eligur:bus atq; venetiis 7 hiſtrijs epīs: qd dicā quos idonea ē excellētia vr̄a 7 rōne 7 ptāte repⁿimē: et dimittitis eos in ptēptū aplicarū ſediū ō ſua ruſticitate gloriari: cuz ſigd eos de iudicio vniuerſalis ſynodi: qō pſtāti nopolim p primā nup elapſaz indictionē actū eſt: forte monebat ad ſedez aplicam: quō ſemp factū ē: electis aliḃus de ſuis: q dare 7 accipe rōnē pñt: dirigere debuerūt: 7 non clauſis oc̄lis corp⁹ chriſti dei nr̄i: hoc ē ſanctā eccl̃am lacerare. Nolite ergo dubitare huiuſcemōi hoies p̄cipali ul̄ iudiciali auc̄te pⁿimere: qa regule patrū hoc ſp̄āliter cōſtituerūt: ut ſiq eccl̃aſtici offi cij pſona cui ſubiectus ē reſtiterit: uel ſeoꝛſū collegēit: aut aliud altare erexerit: ſeu ſciſma fecerit: iſte excōicet̄ ſatq; dāneť. Qō ſi forte 7 hoc pⁿtēpſerit. 7 pmāſerit diuiſiōes et ciſma faciēdo: p ptātes publicas oppⁿmaf̄. Ecce de quo animus vr̄ forte timid⁹ē: ne p ſequi vīdaris. de pat̄ nobis auc̄te hec breuiter dirigēda curauī: cū mille alia exēpla 7 pſtitutiones ſūt: ḃus euidēter agnoſcit: ut faciētes ſciſſuras in ſancta eccl̃a: ñ ſolū exilijs: ſz ēt pſcriptione re 7 dura cuſtodia p publicas ptāteſ debeāt coerceri. ¶ dem.

Ab eccle vnitate diuiſi ſecularibus ptātibus coerceant.

Ordinabatur j.xxiij.q.i. pudēda.

a O Eligurib⁹ ruſticitate i.ſupbia. alibi potitur p ſimplicitate :ut.xj.q.vj. ſancta. 7 ſic ē ar. q̄ qñq; nō ſit pcē dū ruſticitati.

b Electis.ſz q̄liter potuit hec cā p pcuratoꝛē agi: cū iſti de crimie cōuenirēt̄ur? ſed dic: q̄ ſz fuerit ō crimine,actū: nō tñ criminaliť.vñ potuit, pcuratoꝛ iteruenire: ut ex de accu.uenies 7.c.ſup his.7.iij. q.vi.hoc q̄ppe.

c Per poteſtates.ſ.e.c. pncipes.

d QUali nos: pene. nota ꝙ dicit pene: z ĩ lõge plures erãt q nescirẽt ꝯ qui scirent: dũ tamẽ ad modicã quãtatẽ deberet referri: ut. iij. q. vij. q fine. ff. de. ẽ. fi. hec adiectio.

e Homia. sic. xv q. ult. figs p̃esbyter. io.

f RElegentes. bona. nota ꝙ ex malo ꝓuẽit bonũ: ut. xiij. di. nerui in fi. sicut ẽ facto indeoꝝ qui crucifixerũt deũ. Itez est hic ar. ꝙ malũ puniẽdo ꝙuis crimde ꝓuenerit bonũ: ut figs puerũ castrauerit: lz euz meliorẽ fecerit: tñ punitur. ff. ad. l. acq. fi ser uus seruũ. §. et si puerũ. fili: lz quis ẽ fecerit. phibitã lz bene fecerit: tñ punit. ff. ẽ re mi. l. iij. §. i bello. ar. ꝯ. ff. ad. l. aquil. si seruus seruũ. §. si obliuam.

QVali nos de ecclesie vre studijs iudicio gratulemur. nõ solũ vram sed multorũ ac pene oĩm credimus hre noticiã. Et iccirco nũc ẽ his ꝙ uobis pũitibus ibi fieri stupemus. fiducialit apud gl'am vram dixim⁹ ꝙquirẽdũ. Thracius siquidẽ atq; maximilian⁹ noĩa tm ep̃oꝝ hñtes: z eccl'asticã ibi vnitatẽ ꝓturbare dicunt: z oĩes ecclasticas res suis vsib⁹ applicare: in tantũ ut ꝯ vnũ eoꝝ. i. maximilianũz usq; ad nos p tã longũ iter necessitate cõpellẽte quidã ifatigabiliter veniẽtes p̃ces offerẽt: ob quã cãm petꝝ p̃sbyteꝝ sedis nre: sz etiã ꝓiectuz notariũ ad eadẽ loca duxim⁹ destinãdos: ut ea ꝙ canõicis statutis a pdictis pseudo epis cõperint ꝓmissa uel digna debeãt ibi ultione ꝓpescere: uel eosdẽ ad nos usq; pducere. z iõ salutãtes p̃no affectu gl'az vraz petim⁹: ut p̃fatis: g a nra sede directi sũt: in oibus p̃beatis auxiliũ: nec putetis alicuius eẽ peccati: si huiusmõi hoies cõprimunt. hoc. n. z diuine z hũane leges statuerũt ut ab eccle vnitate diuisi z ei⁹ pacẽ inigssime pturbantes: a secularib⁹ etiã ptãtibus ꝓprimãtur. nec gcq; mai⁹ ẽ: vũ do sacrificiũ possitis offerre: ꝙ si id ordietis: ut hi q in suã z aliorũ pniciẽ debacchant: cõpetẽri debeãt vigore compesci.

Item pelagius papa.

Iniquitas pranoꝝ ꝙuis bonis ꝓficiat: tñ punienda est.

RElegẽtes lras excellẽtie vre de iniuria quidẽ: quã uobis iniquoꝝ hoim p̃sũptio ingessit: ualde doluim⁹. Sed q: scimus occulto dei iudicio aiam vram: zsi p alioꝝ iniqtatẽ ac supbiã a ptamiatiõe scismatis custoditã: egim⁹ oipotẽti deo gras: g ẽ de mal'hominũ actib⁹ bona opari ꝓsueuit nec enim sine illius ꝓuidẽtia factũ esse credẽdũ ẽ: ut insensati z puerilissimi homies usq; ad hoc ꝓsilirẽt: ut sñã diuisionẽ catholicã eẽ credẽtes ecclesiã a sua vos pollutione ꝓhiberẽt. sic enim p misericordiã dei etiã nescientibus illis hoc factũ est: ut a scismatico oꝝ cõmunione eruti catholice: quã diligitis: seruari uos ꝓtigisset eccle. ꝙuis igitur uestra per illoꝝ scelus facta sit vtilitas: nolite tñ impunitam p̃sumptõnem iniquoꝝ hominũ grassari pmittere. si enim hoc qd in uestrã gloriam p̃sumpserũt: ñ fuerit vindicta cõpressum: ꝙ in oibus minoribus nõ ualeãt puniri: ambigi ultra nõ debet exercete igitur in talibus debitã auctoritatẽ: z ne eis amplius talia cõmittẽdi spes crescat: uestris coercionibus reprimãtur. ad hoc siquidez dei nutu etiam cõtra uos talia p̃sumpserũt: ut talia uobis corrigentibus ab eoꝝ scelẽ alios posseris deo ꝓficiante munire. quales aũt sunt qui ecclesiam fugiunt: erfrasij vos scelera que ãplius occulta deus esse noluit: enidẽter informãt qui in homicidio quidem nec hominis necessitudinem nec charitatẽ fratris nec sacerdotij reuerẽtiam cogitauit. incestuoso autem adulterio ipi vidicte abstulit modum: quia si adulterium punias: nõ remanet in quo vindicetur incest⁹. si incestuoso ingeras penam. inultum crimẽ adulterij remanebit. Ecce de quo collegio sunt: qui quãtum ad superbiã suam iniuriã uobis ferre molesti sunt: z quantum ad ꝓuidẽtiam dei impolutos uos ecclesie seruauerũt. auferte tales ab ista ꝓuincia utimini oblata uobis a deo apprimendi perfidos occasiõe: quod tũc plenius fieri poterit: si auctores sceleꝝ ad clemẽtissimũ ꝑncipẽ dirigant: z maxime eccle

g Abstulit. hoc iõ dicẽ q: pena mortis punitur siue ꝓ uno siue ꝓ altero aũt idẽ delictuz põt uarijs penis puniri: ut xvij. q. iij. attendenduz z. xvij. q. i. statuim⁹. hic ꝓsueuit distingui: cũ qs accusat de diuersis crimib⁹: aut illa crimina desceũt ex eodẽ facto aut ex diuersis. Et hec distinctio notat. C. ẽ accusa. q de crimine. si ãt diuersis actoibus uelit qs agere: distinguit: aut ille actões sũt ambe penales: aut ambe rei p̃secutorie: aut una penalis z altera rei p̃secutoria: ut notatur. ff. nau. cau. sta. l. iij.

b Si adulteriũ. ẽ vid̃ tur: ꝙ fm canones z adulteriũ z incest⁹ morte puniat. fm. l. hodie ad. ulteriũ nõ punit morte: ut. C. ẽ adult. auc. lz hodie. io.

i ¶ Omiũ certamine. .j.e.q.viij. emmi.

k ¶ Occoicatoꝝ. intẽtoem .ſ. occidẽtiũ uel ſm intentoem ipoñetis penaz: ut.xxvi.q.viij.tempoza.

l ¶ Diſciplina. nõ ad cautelam ⁊ er abundanti, aliquid fieri: ne diſciplia matris eccleſie deſeraẽ ut.l.di. preſbyteros. xxxiiij.q.ij. in lectũ. ⁊. xv.q.i. ſiquis inſanientes. que enim dubitatõis cã er abũdãti apponũt: uel cõe nõ ledũt: ut. ff. de regu. iuꝛ. que dubitatõis. et l. nõ ſolẽt. Itẽ ẽ hic arg. q in dubijs in deteriorem ptẽ interpretamur ℨ regulã illã. eẽ de reg. iuꝛ. eſtote.

m ¶ Duplicitatis. i. moꝛtalitatis.

n ¶ Flagitio. i. qõ alias eſſet flagitiũ.

o ¶ Vis enĩ noſtrum. Ex hoc .c. dicunt quidã: q qui peccauit clericũ excõicatũ nõ icidit in canonẽ. ⁊ q nõ eſt puniendus ali quis ingreſſu eccleſie p eũ qui ẽ extra eccleſiã. qõ nõ admitto ⁊ loquiꝝ hic de tali peccato: q penit⁹ ĩcorrigibilis ẽ. xi.q.i. petim⁹.

aquilegẽſis inuaſoꝝ: qui et in ſciſmate maledict⁹ nec honorẽ epi poterit retinẽ, nec meritũ ¶ tem nicolaus exercitui francoꝝ. **In certamẽ: quod pro infideles gerit: q ſi qs morit: celeſte regnũ meretur.**

Omniũ vrm noſſe volum⁹ charitatez. qm quiſqs: qõ nõ optãtes dicim⁹: in hoc bello certamie fideliter moꝛtuus fuerit. regna illi celeſtia minime negabũtur. ¶ tem vrbanus ſecũdus gotifredo lucano epõ. **Non ſunt homicide qui aduerſus excõicatoſ zelo matris eccleſie amãtur.**

Excõicatorũ inf fectoꝛib⁹ put in ordine eccle romane didiciſti ſm intentionẽ modũ cõgrue ſatiſfactionis iniũge. nõ. n. eos homicidas arbitramur: quos aduerſus excõmunicatos zelo catholice matris eccleſie ardentes aliquos coꝝ trucidaſſe ptigerit. ne tñ eiuſdez eccleſie mꝛis diſciplina deſeraẽ: eo tenoꝛe ſm quẽ diximus pñiam eis indicito cõgruentẽ: q na diuine ſimplicitatis oculos aduerſus ſe cõplacare valeãt: ſi forte qd duplicitatis p bũana fragilitate in eodẽ flagitio incurrerit ¶ tem aug. ad bonifa. **Pax eccle meſticiã pſolaẽ pdituꝝ**

Vis enim nrm uelit aliquẽ inimicoꝝ ſuoꝝ nõ ſolũ plre: veꝝ etiã aliq d pdere ſz ſi domus dauid alter ñ merit hꝛe pacẽ: niſi abſolõ filius ei⁹ in bello: qõ gerebat ℨ patrẽ: fuiſſet extinctus: q̃nis magna cura mãdauerit ſuis: ut eũ q̃tum poſſent viuũ ſaluũq; ſeruarẽt: ⁊ eſſz cui penitenti paternus affectus ignoſceret: q d ei reſtiterit niſi pdi tũ flere: ⁊ ſui regni pace acq̃ſita ſuã meſticiã cõſolari. ℨ i ergo viri ſancti ⁊ publice poteſtates bella gerẽtes ñ fuer ũt trãſgreſſoꝛes illius mãdati: non occides: q̃nis quoſq; flagitioſos digna moꝛte pime rent: ſi miles ſue ptãti obediens nõ ẽ reus homicidij: ſi eiꝰ impio quẽlibet flagitioſũ inf fecerit: ſi homicidas ⁊ venenarios punire nõ ẽ effuſio ſanguis: ſz legũ miniſteriũ: ſi pax eccle meſticiã ꝓſolaꝛ pditoꝝ: ſi illi q zelo catholice mꝛis ac cenſi excõicatos interficiũt: homicide nõ indicanꝛ: patz q malos nõ ſolũ flagellari: ſz et interfici licet. ℨz querĩ ſi cõtingat aliquos malos puniri ab his qui non hñt legitimam ptãtem: an ſint rei effuſi ſãguinis p quos hi puniunꝛ. De his ita ſcribit ambroſius.

Aliquãdo puniuntur peccata p ppꝛos iuſſu diuio excitatoſ

Emittunꝛ peccata p dei uerbũ: cuius lenites iter pres ⁊ quidẽ executoꝛ eſt: remittunꝛ p officiuz ſacerdotis ſacrũq; miniſteriũ. puniuntur quoq; peccata p homines ſicut p iudices: q ptãte ad tps utũtur. puniunꝛ peccata etiã p populos: ſicut legim⁹ q̃ ſepe ab alienigenis dei iuſſu excitatis ꝓpter diuine maieſtatis offenſã ſubact⁹ eſt ppls iudeoꝝ. Hinc notandũ eſt: q aliqñ puñt deus peccata per neſciẽtes: aliqñ p ſcientes. p neſciẽtes peccata puñt: ſicut p ſenac berib: ⁊ p nabugodonoſoꝛ regẽ ⁊ p antiochũ ⁊ pncipes romanoꝝ: ⁊ p nõnullos reges gẽtiliũ populũ iſraheliticũ delinquentẽ aliqñ afflixit: aliqñ captiuauit. vñ ipſe dñs ait p ꝓphetam: virga furoꝛis aſſur: ipe aũt nõ cognouit. aſſur erat virga furoꝛis dñi: q̃ p eũ innumeras gẽtes diuina iuſticia flagellare diſpoſuit. ipſe vo nõ cognouit q̃ in ſuꝑbiam elatus victoꝛiã quã aſſecutus fuerat: nõ diuine potẽtie: ſz ſuis viribus attribuit. vñ ꝓtra eius ſuꝑbiaz dñs loquiꝝ dicens: nunqd gloriabitur ſerra ꝓtra eũ q ſecat

p ¶ Emittũtur peccata. p uerbũ. i. per orationem uel p pdicatoẽm eccle. ſ. per pdicatoẽz euãgelij ſic. xv.q.i. nec ꝛs. ⁊. ſ. e. nõ ſolum.

q ¶ Inc notãduz eſt. p ſenacherib regẽ aſſiꝛioꝝ qui maxĩmã ptem filioꝝ iſrabel captiuauit: qui cuz uenĩſſet ad obſidendũ hieruſalẽ: ab angelo exterminatoꝛe nocte eſt fugat⁹ occiſus ab eodẽ angelo. ckrxxviij. milib⁹ d exercitu ſuo.

r ¶ Et p nabucho denoſoꝛ. q cepit hieruſalẽ: ⁊ tribũ iudã: ⁊ tribuz beniamin ĩ babylonicã captiuitatez duxit.

s ¶ Et p pncipes. .ſ. uel paſſianũ ⁊ titum: qui. xlij. ãno poſt paſſionẽ dñi hieruſalẽ deſtruxerũt.

t ¶ Assur. senache rib.

u ¶ Nō nisi ꝑtalē. arg. q̄ sufficit ali quē bonū facē ad hoc ut remunerā d⁹ fit: ꝛ si illō ma la intētōe faciat. Nam ꝛ q̄ ꝑdandi aīo gerit negoci a alicui⁹: hz actio nē negocioꝝ ge/ stoꝝ: ut. ff. de ne. ge. si pupilli. §. ſz ꝛ siquis negocia Itez est b ar. q̄ q ignozās adimple uit uolūtatem ali cui⁹: dicit obtē peraſſe ſue uolun tati. ar. ↄ. ff. ō cō di. ꝛ ō. l. ij. ubi dſ nō. n. videt obtē peraſſe qui fatali casu obtēperat. Sed illud obtīet cū ꝺditio apponi tur: q̄ est in ꝓtāte alicui⁹. Secus si nō est in ꝓtāte: ut ibi dicitur. Item est bicar. q̄ er eo dē facto ꝓsequi ť gs pīnū ꝛ penā: ut. xxij. q. ij. si que liber:

in ea: aut nūquid exaltabitur securis ꝓtra eū q̄ cedit in ea: q̄bus similitudinibus satis p/ ſpicue oñditur: q̄ sicut serra ꝛ securis nec secare nec cedē ligna possūt: nisi ab alio regā tur: ac ideo cōtra regentē se ſupbire non debēt: sic illi per quos deus ſpunit absq̄ nutu diuine diſpoſitionis nihil agē ualent: ac ideo ꝓtra regentez se ſupbire eis ñ licet. tales in eo q̄ puniūt: deo ſeruire dicū tur. in eo aūt q̄ ignozantes se esse miſtros ire dei impia vani tate ſupbiunt: mercedem ſue ſeruitutis a deo nō nisi ꝑtalez inueniūt: penā vero ſue ſuper bie nō effugiūt. vñ cum dñs di ceret ad ꝓphetā de nabugo/ donoſoꝛ: q̄d dabo ei ꝓ labo/ re quo ſeruiuit mihi apud ty/ rum: ſtatim ſubiūxit: da: hoc ē datā ſibi ꝓnuncia egyptum ꝛ ethiopiā. Cū aūt i corde ſuo ſupbiēs poſtea diceret: nōne hec est babylon quā ego ꝺdi/ di in roboze regni mei ꝛc. ſta tim mutauit deus rōnabilem mētē eius: ꝛ induit eū ferina beſtialitate: ut ab hominibuſ fugiēs cū beſtijs viueret. per ānbiochū quoq̄ cū idolatriaz iudaice plebis dñs puniret: ꝛ pacē quam ex lege dei abie/ cta ꝛ ex ſacris nationū aſſum ptis querebant: illis in puniciē verteret: quia dei diſpoſitio/ nē ignozās ſue facultati deu a ſtationē illi⁹ plebis attribuit: imꝓecaī in eū ꝓpheta dicēs: Effunde iram tuaz in gentes que te nō nouerūt: ꝛ in regna que nō inuocaueŕt nomē tuū: ne forte dicāt in gentib⁹: u bi est deus eoꝝ. similiter cū per romāos peccatū mortis chri ſti deus punire decreuiſſz: ur bis excidiū ꝛ iudaice plebis miſeram captiuitatē ſuis uiri bus aſcribere ceperūt. vnde contra eos ꝓpheta imꝓecaī dicens: leua manuſ tuas in ſu perbias eoꝝ: qui te oderunt et q̄ multa maligne opati mo/ numēta ſue victozie poſuerūt in medio atrio tuo: ¶ Per ſcien tes peccata puniūt: sicut de⁹ ꝓ filios iſrael uoluit peccata punire amoꝛreoꝝ ꝛ chananeo/ rū ꝛ aliaꝝ gentiū: quaꝝ ter/ rā iſraeliticis poſſidendā de dit: quibus etiā ꝑcepit: ut ne mini eoꝝ parcerēt: ſed oñes morti traderēt. qd ꝓpter pec cata eoꝝ illis ꝓtigiſſz: ex uer bis dñi apparet: q̄ cū diceret ad abꝛahaz: ſemini tuo dabo terrā hanc: ueluti quereret: quare nō modo eā das mihi: audiuit nōdum enim fūt pec/ cata amoꝛreoꝝ ꝓſūmata. que tūc intelligūtur fuiſſe ꝓſūma ta: cū populus ille de egyptia ca ſeruitute liberatus terraz eoꝝ ſicut abꝛahe ꝓmiſſū fue rat: in hēditatē accepit. ¶ Cū ergo ſic diuino iuſſu ad puni/ endū peccata populi excitā/ tur: ſicut ꝓpls ille iudaicus ē excitatus ad occupandā ter/ rā ꝓmiſſionis ꝛ ad delendas gētes peccatrices: ſine culpa noxius ſanguis effandit: et q̄ ab eis male poſſidēt: in ius ꝛ dominiū rite tranſeūt bono rū. ¶ Cum ꝝo occulto iſtinctu aliqui mouent ad ꝓſequendū malos: ſicut ſenacherib: ꝛ ce teri qui ꝓpl⁹ deliquentē ꝓſe/ cuti ſunt: licet occulto inſtin/ ctu opante illoꝝ meritis inci/ tētur ad ꝓſequendū: tñ quia praua intētione nō peccata ō linquentiū punire: ſz illoꝝ bo na rapere vel ſue ditioni ſubij/ cere querūt: nō ſunt īmunes a crimine. ¶ E quibus etiaz notandū ē: q̄ aliq̄ excitātur ad puniendū peccata bonoꝝ ut tādē ꝓ bonos conrectos ipi quoq̄ puniātur: sicut in libꝛo iudicū legit ō iabin rege cha naneoꝝ ꝛ ō madianitis: q̄ ꝓ/ pter idolatriā populi ſuſcita uit eos deus: ut iſrael afflige rent: ꝛ terrā eoꝝ occuparent Cum aūt ꝓpls dei ſub māib⁹

x ¶ Da. i. datam. ꝓnun/ tia. filis expoſitio ē. ff. ō teſta. heredes palam. § siquid.

y ¶ Per antiochū. q̄ tpe machabeoꝝ hieruſalez cepit: ꝛ tēplū polluit.

z ¶ Poſuerūt. q̄ uerilla et ſcuta ꝛ arma ſua poſu crāt in templo i ſignuz victozie.

a ¶ Bonoꝝ. i. in ſignum eoꝝ: qui ſunt futuri bo ni.

a Quod autē. Hic nihil est dubitationis: q2 ad bonū nō susceptū nemo cogēdus ē. s̄. q. v. ad fidē. sed ad bonū qd̄ suscepit cogend⁹ est: ut. xlv. di. disciplina. magister tñ aliter soluit. j. e. §. ult.

b Scismatici. s̄. e. q. iiij. qs nos.

c Seduxerūt. mitius hic agitur cū circūuēto q̄ cū coacto: cū tñ alias subuenitur coacto i uoto: ut ex̄ qd̄ me. cā. platum: sed nō subuenitur ibi circūuēto: ut. xx. q. iij. cōsuluit.

Qō. vi.

eoꝝ diutius afflictus peccatū suū recognoscēt: ⁊ ꝑ pniam sibi deū placaret: dei ꝑcepto ⁊ barach comitat⁹ delborā ꝓphetissā uxorē lapidoth iabin regem chananeoꝝ ⁊ sisarā ducē exercitus sui cōtriuit: ⁊ iedeon zebee ⁊ salmana reges madianitaꝝ ⁊ oreb ⁊ zeb duces eoꝝ morti tradidit. apparet ergo q aliqñ ꝑ legitimam ptātem gerētes aliqñ ꝑ ppl'os diuino iussu excicatos mali ꝓ peccatis suis nō solū flagellātur: sed etiā rite ꝑdūtur. Nec est ꝯtrariū illud augustini: qd̄ ad marcellinū ꝓ circūcellionibus supplicans rogabat: ut uerberib⁹ eos coerceret: non morte ꝑderet. q̄uis. n. supplicando spatiū uite eis reseruari poscit: non tñ legū seueritatē: qua tales morte plectunt: nō obseruandā docuit.

Quod aūt q̄rit: an mali sint cogendi ad bonuz: facile apparet. antiquus nāq̄ populus ille metu penaruz ad obs̄uationē legis cogebat. In euāgelio quoq̄ dñs ait discipulis suis: nolite timē eos q corpus occidūt: aīam aūt ñ possūt occidē: s̄ poti⁹ eū timete. i. ei in timore seruite: q potest aīam ⁊ corpus ꝑdere i gehennā. Paulus quoq̄ cū ecclesiā dei ꝑsequeret: in itinere cecatus ad deū ꝯuerti coactus ē. vñ se abortiuo sil'em testat⁹ ē dicēs: nouissime āt oīm tanq̄ abortiuo uisus est mihi

Hinc aug. scribit ad bonifa.

Eccl'a malos debet cogē ad bonum: sicut christus paulum coegit.

Scismatici dicūt: cui vi christus intulit: quē coegit: ecce hñt pauluz apl'm. agnoscāt in eo prius cogentē christum: postea docentē. prius feriētē postea ꝯsolantē. mirū est autē qūo ille q pēa corpis ad euāgeliū coactus itrauit: plus oībus illis laborauit: q solo uerbo uocati sunt in euāgelio: ⁊ d quē maior timor compulit ad charitatē: eius ꝑfecta charitas mittit foras timorez. Cur ergo nō cogēt eccl'a ꝑditos filios ut redirēt: si ꝑditi filij coegerūt alios ut perirēt: q̄uis ⁊ illos quos nō coegerūt: sed tm̄modo seduxerūt: si ꝑ terribiles et salubres leges i eius gremio reuocent: blādius pia mater āplectit: ⁊ d̄ illis multo āpli⁹ q̄ d̄ ill' quos nūq̄ ꝑdiderat gratulat. an nō hoc ꝑtinet ad diligentiā pastoralē etiam illas oues: q̄ nō violēter erepte: s̄ blande leniterq̄ seducte a grege aberrauerāt: ⁊ ab alienis possideri cepant: inuētas ad ouile dñicum si resistere ei voluerint: flagelloꝝ terroribus ul' etiā doloribꝰ reuocare. Item a christo coactū paulum oñdimus: imitat itaq̄ eccl'a in istis cogēdis dñm suū q prius ut neminez cogēt: expectauit: ut de fide regū atq̄ gentiliū ꝑdictio ꝓphetica cōplētur. etiā hinc absurde ñ intelligit illa apl'ca sentētia ubi beatus paulus dixit: paratus sū ulcisci oēm inobedientiaz: cū cōpleta fuerit prior vestra obediētia. Vñ ⁊ ipse dñs ad magnā cenā suā prius ꝯuiuas adduci iubet: et postea cogi. Nā cū ei serui rñdissent: dñe factū est qd̄ iussisti: et adhuc locus ē: exite inquit in vias ⁊ sepes ⁊ quoscūq̄ inueneritis cogite intrare. In illis ergo: q primo leniter adducti sunt: cōpleta ē prior obedientia. in istis aūt q cogunt: inobedientia coerceť. Itē si ꝑ ptātem quā ꝑ religionē ac fidē reguz tpe quo d̄buit diuīo munē accepit eccl'a: hi q inueniūtur in uijs ⁊ sepib⁹. i. in heresibus ⁊ scismatibus cogunt intrare: ñ q2 cogunt rep̄hendāt: s̄ quo cogunt attendāt. Itē ad donatistas. Varijs modis errātes corripiuntur a deo.

d Prophetica: q2 uōdum erat i pleta ꝓphetia: ⁊ nūc reges terre intelligite ⁊c. ut s̄. q. iiij. nō inuenitur.

e Cōpleta. primo. n. salubriter admonendi sunt bōi: ut sic cetera multitudo frāgatur: ut. xliiij. di. cōmessatiōes. l. di. ut ꝯstitueret. io.

f QUod erra/ uerat. ꝟba sunt ꝓphete allo quẽtis malos: ꝑ q ꝓbat aug⁹ ma los esse cogẽdos
g ¶ Hoc uobis. ꝟba augustini.
h VIdes. bo/ nũ:ut. s. q. v. ad fidẽ.
i ¶ Et volens. fic er uolente fit uo lẽs:ut. lxxiij. dis. ꝓsiluit. ꝛ. s. q. iiij displiceꝛ.
k ¶ Opinio. fic er go iurisperit⁹ dz mutaꝛ opinionẽ suam: si expedit mutariꝫ ut. xxj. q. i. certe. ꝛ. ff. de iu repatro. diui. Ꝫt er hᵒ loco dicũt qdã augustinum qñq fuisse hereticũ: sed potiꝰ ꝓbatur hic contra rium.
l ¶ Credaꝛ. nũq credit fuisse ma lum: qđ factuꝫ est bonũ: ut. l. di. fer ruꝫ. ꝛ. ff. de edi. edic. qđ ita.
m IAm uero. si hoc. c. in telligo de hẽti. ꝓriũ ẽ eꝛ ꝺ hereti cis sicut: ubi ꝓhi beꝫ ne aliqs eos teneat i terris su is uel i domo uel aliquẽ ꝓtractum cũ eis faciat. sed dic q loquiꝫ ꝺ eo q alias ẽ icoꝛrigi bilis: uel loquiꝫ ꝺ iudeis. ꝓut diri. s. q. iiij. c. ult. io.

QUod errauẽat igt dñs ñ reuocastis: ꝛ qđ perierat ñ reqsistis. hoc uobis ipe deꝰ ꝑ nos facit: ipe obsecrãdo ipe minãdo sine cozipiendo sine dãnis siue laboꝛibus: siue per suas occultas admõitiões uꝫ uisitationes siue ꝓ ptãtũ tpaliũ leges. ¶ tẽi epla ad vin. Non est ꝑsiderandũ qđ quisq cogitur: sed qũo cogitur.

VIdes ut opinoꝛ ꝛ ñ eẽ ꝓsiderãdũ qđ quisq cogitur sed quale sit illud quo cogiꝫ: utꝫ bonũ an malũ. ñ q quisq bonus possit esse inuitus: sed timẽdo qđ ñ vult pati: uel relinquit impediẽtẽ animositatẽ uel ignoꝛatã ꝓpellit cognoscẽ ueritatẽ: ut timẽs uel respuat falsũ de quo ꝓtẽdebat: uꝫ quaꝛat ueꝫ qđ nesciebat: ꝛ uolẽs iã teneat: qđ nolebat. ¶ rez mea ꝓmittus snia erat: neminẽ ad christi ueritatẽ esse cogendũ: uerbo etiã agẽdũ: disputatõne repugnandũ rõne vincẽdũ: ne fictos catholicos haberem: quos aptos hereticos nouerã. sed hec opi. mea nõ ꝓtradicentiũ uerbis tñ: sꝫ demõstrantiũ supabaꝛ exemplis. Nã ꝓmo opponebatur mihi ciuitas mea: que cũ tota esset in ptes donati: ad vnitatẽ catholicã legum impialiũ timoꝛe puersa ẽ: quã nũc videmus ita aiositatis ꝟe ꝓniciẽ ꝺtestari: ut in ea nunq fuisse credaꝫ. ¶ tem ꝛ alie multe q̃ mihi noiatim cõmemoꝛabaꝫ ut in ipis rebus agnoscerẽ ẽt in hac cã recte intelligi posse qđ scriptũ est: da sapiẽti occasionẽ: ꝛ sapiẽtioꝛ erit. ¶ tem gregoꝛius maximo epõ.

Onere pensionis rusticus ad dñm querti cogatur.

IAm ꝺo si rusticus tãte ꝑfidie ꝛ obstinationis fueꝛit inuẽtus: ut ad dñm deũ mi nime uenire ꝓsentiat: tãto pẽsionis onere granãdus est: ut ipsa exactiõis sue pena compellatur ad rectitudinẽ festinare. ¶ x his oĩbus colligiꝫ q mali sunt cogẽdi ad bonũ. Sz obijciꝫ illud: q nemo ẽ cogẽdus ad id ad qđ inutiliter cogiꝫ. Ad bonã aũt quisq̃ inutiliter cogiꝫ: cũ deus aspernet coacta ꝓmitia. vnde aplus cũ ad elemosynas cozinthios hoꝛtaꝛet: ait: vnusq̃sq̃ detꝫ ut destinauit in coꝛde suo: nõ ex tristicia aut ex necessitate hilarẽ enim datoꝛẽ diligit deꝰ vñ datur intelligi: q q inuitus dat ꝓpter presẽtẽ pudoꝛez: ꝛ rem ꝛ meritũ ꝓdit. ¶ rẽ cũ redderet cãm quare a sũptibus abstineꝛet: ait: si ex necessitate euangelizauero nõ erit mihi gloꝛia. ¶ tem si inuitus euãgelizauero dispẽsatio mihi credita ẽ. si autẽ volẽs hoc ago: meꝛcedẽ hẽbo apud deũ ¶ tem cũ galathis scribẽt legalia nõ esse tenẽda: ait: si spiritu ducimini ñ estis sub lege Ex quo apparet eum qui sub lege est. i. q timoꝛe pene non amoꝛe iusticie seruit: nõ duci spiritu sancto. si aũt spiritu nõ ducit: deo placere minime valet. ¶ tem nõ accepistis spiritũ seruitutis ireꝫ in timoꝛe: sed accepistis spiritũ adoptõnis filioꝫ in quo clamam⁹ abba pater. ex quibus verbis datur itelligi: q si in ueteri testamento timoꝛe pene homies cogebaꝫ ad bonũ: tñ in nouo testamẽto sola libertate ꝛ delectatione iusticie sunt inuitãdi ad fidem. vnde illi dicũtur serui ꝛ filij ancille pertinẽtes ad ismael. isti dicũtur liberi ꝛ filij libere ꝓtinentes ad ysaac ¶ tem ioannes in epla sua: timoꝛ nõ est in charitate: sed ꝑfecta charitas foꝛas mittit timoꝛem. qui autem cogiꝫ: timoꝛe illo ducitur: q non ẽ in charitate. q manus cõꝑimit non animũ mutat: quo pena timetur: non bonũ diligitur. poꝛro sine dilectione boni nullus

n ¶ Ad his oĩbus. seruitia. s. xv. q. i. nõ est.
o ¶ Inuitus. sed qualiꝫ põt qs inuitus dare: cũ nec ignoꝛãs nec inuitꝰ qs donet: ut. C. ꝺ dona. nec ignoꝛãs: sed facias vim ꝛ differẽtiã iter dare ꝛ donare: ut donum dicaꝫ qđ aliqs exꝫ libertatẽ dat ꝛ ex certa sciẽtia. vñ eps nõ dicit donare ꝓbendas sꝫ dare.
p ¶ Pudoꝛẽ. qñq etiaz si aliquis tacet ꝓpt ueꝛecũdiam: nõ sibi ꝓmu dicat: ut. ff. de furt. l. penult.
q ¶ Ex necessitate. i. ꝑceꝓto: uel loquit de necessitate uite.
r ¶ Dispẽsatio. aliꝫ dispẽso mihi nõ ꝓficio.
s ¶ Consuetudo. fic. n. seta inducit filũ: sic iste timoꝛ iustitiã: ut. j. de pe. di. ij. figs tantam. io.

t n Unc aũt. Nõ ſolum hereticaſed oẽs hoſtes pñt ſpoliari reb⁹ ſuis: dum mõ bellũ ſit iuſtũ ⁊ ille q̃ ré abſtulit iure fact⁹ eſt dñs illi⁹ rei. ſ. e. q. v. dicat. ⁊. ſ. di. i. ius nãle. ⁊ ff. de acq. rer ꝺo. nãle. §. ult. hereticis aũt licitũ é auferri ea q̃ habẽt: ut. ſ. di. viij. quo iure. ⁊ j. e. c. i. ⁊. ſ. e. q. v. reſmeli⁹ tñ è ꝙ auctoritate iudicis fiat: ut. ſ. e. q viij. ſer ſũt. Si ergo ꝓdẽnat⁹ é hereticꝰ de hereſi: ꝓfiſcãt bona ei⁹: ut eã de here. vergẽtis. ſi clericꝰ tũc res ei⁹ ſũt eccle applicãde: ⁊ eã. e. ad ab olẽdã. ⁊ hec uera ſũt ẽt ſi aliqs hẽticꝰ hz filios ſagnatos: ut eã. e. vgẽtiſ in fi. Et ſic corrigit lex q̃ diẽ bona hereticoꝝ ad filios uel ad agnatos ꝺ uolui: ut. C. de hẽ. auc. ꝺ neſtorianis. lz aũt bona ſint ablata hereticis: ſi tñ fuerit reuerſi ad fidẽ ꝓtiora bona eis ex mãꝺa reſtituũtur ⁊ etiã ẽpar⁹ ut. ſ. e. q. viij. ipa pietas ⁊. j. e. c. iij. ſic é melioris ꝓditõis ille q̃ reuertitur ab hereſi: q̃ q̃ reuertit ab hoſtib⁹. nã ſi deſertõ ſpõte ad ſuos: lz indulgeaẽ ei vita: tñ in inſulã deportatur: ut. ff. de remiſſi. nõ omnes. §. qui ꝺ ſerto: em.

u Uicũq; diuino. iure canonico quo eis ſũt oĩa auferẽda: ut. ſ. e. q. v. ſi uos. Non obſtat. ſ. di. viij. quo iure.

Qõ. vij.

deo placere uel i numero bonoꝝ ꝓnumerari poteãt. vñ cũ ꝓpheta diceẽt: aialia tua habitabãt in hereditate: oñdẽs quõ ad ipam habitationẽ pueniant: ſubdit in dulcedine tua quã tu prepaſti paupi⁹ dulcedinẽ uocans ſuanitatez boni operis: qua bonum fit non, timore pene ſz delectatione iuſticie. Cũ ergo ſine hac dulcedine aialia in hereditate ñ habitent: patet q̃ nemo niſi inutiliter ad bonũ cogit. qcũq; enim ad bonũ cogit: ſolo timore ñ amore ducit: nõ ergo ſũt mali cogendi ad bonum.

Hís ita rñdetur: ſi bonum ad qõ mali cogũt: ſemp inuiti tolerarẽt: ⁊ nũnq̃ voluntarij ſeruirent: inutiliter cogerentur ad illud. ſed q̃ humane nature eſt: ⁊ ea que in diſſuetudinẽ ducũtur: abhorrere: ⁊ conſueta uel magna cuſtodia diligere: flagellis tribulationũ mali ſunt cohibẽdi a malo ⁊, p uocandi ad bonũ: ut dũ timore pene malũ in diſſuetudinẽ ducit: abhorreat bonũ ꝙ ex ꝓſuetudine dulceſcat. vñ auguſti. in pſalmo. cxxvij. Cum p timorẽ gehẽne ꝓtinet ſe homo a peccato: fit ꝓſuetudo iuſticie: ⁊ incipit qõ durum erat amari: ⁊ incipit excludi timor a charitate: et ſuccedit timor caſtus de quo hic dr: quo timemus: ne tardet: ne diſcedat: ne eo careamꝰ. Ille utilis: ſed non permanet in eternũ ut iſte.

Vnc aũt querit: an hereticis ſuis ⁊ eccle reb⁹ ſint expoliãdi: ⁊ q̃ poſſident hereticis ablata: an dicãtur poſſidere aliena. Ꝙ e his ita ſcribit aug. ad vincentium.

Res terrena non niſi diuino uel humano iure tenetur.

Dicunq; uos ex occaſione hui⁹ legis impialis ñ dilectione coꝛrigẽdi lz odio inimicandi pſequit: diſplicet nobis: ⁊ q̃ uis res quecũq; terrena ñ recte a quoq; poſſideri poſſit: niſi uel iure diuino quo cũcta iuſtoꝝ ſũt: uel iure hũano qõ in ptate é regũ terre. Jõq; falſo res appellatiſ uras: quas nec iuſte poſſidetis: ⁊ ſm legẽ terrenoꝝ regũ amittere iuſſi eſtis: fruſtraq̃ dicitis nos in eis cõgregãdis laborare: cũ ſcriptũ legatis labores impiorũ iuſti edunt. Sz tñ quiſq; ex occaſione legis hui⁹ quã reges terre chriſto ſeruiẽtes ad emendãdam impietatẽ vraz ꝓmulgauerũt res ꝓpas vras cupide appetit: diſplicz nobiſ. Quilqs denicq; res ipas paupeꝝ uel baſilicas cõgregationũ: qs ſub noie eccle tenebatiſ: que oio nõ debenẽ: niſi ei eccleſie que uera é chriſti eccia nõ p inſtitiã: ſed p anariciã tenz: diſplicet nobis. Quiſqs ꝓ aliquo flagitio uel facinore deiectũ a vobis ita ſuſcipit: ſicut ſuſcipiũtur q̃ excepto erroꝛe quo a nobis ſepamini: ſine crimie apud vos vixerũt: diſplicz nobis. Sz nec facile iſta mõſtratis. nõnullos toleramꝰ: quos coꝛrigere uel punire ñ poſſumus. neq; ꝓpter paleã relinq mus areã dñi: neq; ꝓpter piſces malos rũpimus retia dñi neq; ꝓpter hedos in fine ſegregãdos deſeꝛimus gregem dñi: neq; ꝓpter uaſa facta in ꝓtumeliã migramus de domo dñi. Ꝙ dẽ ꝓtra petilianum.

Catholici ñ iõ aliẽa poſſidẽt q̃ ab hereticis ablata tenẽt.

Si de rebus uel locis eccleſiaſticis q̃ ñ teneris: q̃ rimini: pñt ⁊ in deiectos iuſtos ſe dicere ⁊ iniqtatẽ nobis obijcẽ: q̃ locũ in quo impij regnauerunt: mõ chriſtiani poſſident: Quid ergo indignũ: ſi ea q̃ tenebãt hereticiſm parẽ volũtatem dñi catholici tenẽt: ad oẽs iniquos ⁊ impios illa vox

r Deiectũ. arg. q̃ ſi hereticꝰ tulit ſniam ſup matrimonio: ꝙ ualet: ut. ſ. e. q. i. quiſq; ar. ꝺ. eꝛ. e. frater nitatis.

y Toleramꝰ. ꝺ. xxxiij. q. i. pudẽda.

a Ꝺ de rebus hº nomẽ relhic ſtricte ſumẽ nã ſm uerã ſignificatõem oĩa ꝓpẽdit ⁊ coꝛporalia ⁊ icoꝛporalia ut. ff. de. v. ſi. rei appellatõe. ⁊. l. rei appellatõe. io.

b Et ipios. per hoc dicũt quidã q̃ iudeis ⁊ ſarracenis licite poſſumus ſua auferre ⁊ intelligũt id qõ dicit. ꝺ. q. viij. c. diſpar: de pſonis iudeoꝝ nõ de rebus. Sed ſecus credo: quia iudei ſoluũt tributum: ⁊ de uolũtate noſtra tenẽt ea que habent.

c Imperio. ſic xxiij. q. v. duas.

d Quod autē cōcupiscam⁹.s.e.q.iuj.ipa pietas in fi.

e Calūniādi.nō est calūniandum ius.j.de cō. dist. ij.liquidū.ff. ad erbi.l.penult.

f Cōtraria .ar. q ptraria dicens nō est audiēdus: ut ex de app.soli citudinē.t.lxxiij di.gesta.C.ō mune.patri.pfessio tua.ar.p ex de iudic.exāminata t dixi.xiiij.q.i.in fi.

g Habebāt.nō intelligas iuſ dominij: q habere est idē quod esse dominū rei. quā doq; idē ē: quod possidere:ut.ff.ō v.sig.habere.

h Sed etiā nostra.i.ad cōseruādum nobis data dñi valet: auferet a nobis regnū dei: t dabit gēti facienti iusticiā. Nn frustra scriptū ē: laboꝛes iniustoꝛ pij edent. q̄pter magis mirari debetis: q adhuc tenetis aliqd: q̄ q aliqd amisistis. Item. Si iq̄ iā pcisi possidere cepistis: qa nobis ablata nobis dñs deus dedit: nō io pcupiscim⁹ aliena q illius impio cuius sūt oia: facta sūt nr̄a t iuste nr̄a sunt, vno.n. vtebamini ad pcisionē nos ad vnitatē. Nliogn t primo pplo dei posset illi obijcē aliene rei pcupiscentiā:: q diuina ptāte ab eoꝛ facie: q ea terra male utebāt expulsi sūt t ipi iudei a qbus ablatū ē regnū fm uerba dñi: t datū ē gēti faciēti iusticiam: pñt obijcē aliene rei pcupiam: qr christi eccla possidet: ubi psecutoꝛes christi pius regnabāt. Item. dē Res ecclīastice ab hereticis iniuste possidentur.

Quod aūt nobis obijciūt: q res eoꝛ pcupiscam⁹ et auferamus: utinā catholici fiant: t nō solū ñ dicūt sua: sz ēt nr̄a in pace t charitate nobiscū possideāt. usq; adeo autez calūniandi cupiditate cecant ut nō attendāt: q̄ sint inter se ptraria q̄ loquūtur. Ipsi certe dicunt t inuidiosissime sibi cōqueri videnť: q eos in nr̄a cōtione uiolēto legū impio coartamus. hoc itaq; nullo modo facerem⁹: si res eoꝛ possidere uellem⁹. qs enim auarus querit cōposse ei soꝛē: qs dñandi cupiditate inflāmat⁹ ul' fastu dñationis elatus desiderat hr̄e pssoꝛē: ipsosq; certe attēdant quondā suos mō etiā socios nr̄os t fraterna nobis dilectiōe piūctos: quēadmodū sua teneāt nō solū q̄ habebāt sed etiā nostra, q̄ nō habebāt. que tū si paupeꝛ cōpares sunt: etiā nr̄a sūt t illoꝛ. si āt pīnatim que nobis sufficiant possidemus: non sunt illa nr̄a sed paupeꝛ: quoꝛ pcuratiōnem quodāmō gerimus: non ꝓprietatē nobis usurpatione dānabili nēdicamus. Quicqd igit noie eccliaꝛ ptes donati possidebāt: christiani imperatores legib⁹ religiosis cuz ipsis ecclesijs ad catholicā trālferre inserūt. Cū ergo nobiscū sunt plebes earundē eccliaꝛ: nobiscū sunt paupes: q de eisdem possessiunculis alebant ipi potius foris positi desināt pcupiscere aliena. sz intrent vnitatis societatē: ut piter gubernemus: non illa tantum q̄ dicūt sua: veꝛ etiā que dicunt t nr̄a. scriptū est enī: oia uestra: vos aūt christi. christ⁹ aūt dei. Item i epistola ad vincentium.

Qui a corpore christi precidit tur: spiritum iusticie tenere ñ potest.

Quēadmodum membrū si pcidatur ab homnis viui coꝛpoꝛe. non pōt tenere spiritum vite: sic homo si pciditur de christi iusti coꝛpoꝛe: nullo modo potest tenere spiritus iusticie: etiam si figuram mēbri teneat quā sumpsit in coꝛpoꝛe. Nn huius xo cōpagem coꝛpis veniāt: t laboꝛes suos non dñandi cupiditate: sz bñ viuendi pietate possi deant, nos aūt volūtatē nostram: ut iam dictū est ab hui⁹ cupiditatis soꝛdib⁹ quolibet inimicoꝛum iudicante purgamus: qñ eos ipos quoꝛ laboꝛes dicūtur: ut nobiscū t illis t nr̄is in societate catholica vrantur: q̄ nātum valemus inquirimus sed hoc ē inquiūt: qō nos mouet: si iniusti sum⁹: quare nos quer̄itis: qbus rñdemus: querimus nos iiustos: ne pmaneatis iniusti. querimus pditos: ut de inuētis gaudē possim⁹: dicētes mortuus erat frater t reuixit: perierat t inuentus est. quare ergo me inquit non baptizas: ut me ablnaī a pec-

i Procurat oēm .plat sūt .pcuratoꝛes nō dñi reꝛ eccliasticarū: ut hic t.xij.q.i.c.ulti. qñq; dicūt dñi.xvi.q.i. t tēporis. qñq; defesoꝛes.xvi. q.i.in canonib⁹. tñ licet plat⁹ dicatur .pcuratoꝛ magis hz liberaz ad ministratoēz q̄ simpler .pcuratoꝛ. vñ aliquātuz dare pōt: si hoc hz psuetudo regionis: ut ex de donat.c.ij.ar. p.j.e.q. viij.quemoꝛ.

k Dei.s.patris.

a Quēadmodū. nos aūt.in fi.c.idez repetit. t sic est arg. q ad uocat⁹ idē ius sepi⁹ pōt allegare.ar.p.C. de appel.amplioꝛez. ex eo q dicit inimico est. ar. ad qōem sabbatinā: q si aliquis submisit se arbitrio inimici: licet tulerit duram iniam: q illa tenet dūmodo nō pcipiat aliquid iniustū: ut ex de iureiur. quintaallis. Sz si aliqd durū pcipiat: illud est reducēdū ad arb. trū bonū viri: ut.ff. p socio. si societatē.

b Deserto⁹is.b ꝓperãtur deserto⁹i redeũtes ab hereſi.⁊ tñ cũ deserto⁹e ſtricti⁹ agit q̃ cum hereticꝰ: ut dixi i ſũma dr̃ autẽ deserto⁹ q diu nagat⁹ reducit⁹.ff.de re mil.l.iij.§.ij.

c d Epis uero.clericis. ō hac mãa uarijs tractatũ ẽ uarie: quãdã dicũt q̃ clici ꝑñt uti armis ꝓ defẽsione tantũ uel clypeo lonca: ſed nõ armis ꝛpugnatoris. Alij dicũt: q̃ oĩa arma ꝑñt accipe ad defẽdẽdũ ſe: dum tñ illud ĩcõtinẽti fiat ⁊ ꝓpoſe tñ nõ ꝓ alijs ⁊ in neceſſitate ineuitabili: ut ex̃ de homi.c.ij.j.e.cõuenio⁹. ⁊ dixi.ſ.e.q.i. i ꝓi.ſed ſi alias ꝑñt cuadere nõ ſumẽt arma: ut ex̃ de homi. ſuſcepim⁹. Alij dicũt q̃ auctoritate pape ꝑñt aliter nõ. ſ. dixit q̃ ꝑñt nõ i ꝓpria ꝑſona ſed ꝓ alios hortãdo ad pugnã: ut.j.e. ut ꝓnẽdẽ.⁊ etiã ꝑñt milites aliquos dare ꝓncipi ꝓ fcudo: ut.j.e.§.ecce.gd aũt iuris ſit: ſi clici defẽdẽdo ſe occidãt aliquẽ: habes notatũ .l.di. de his clericis.

d Tacten⁹.ex hoc r̃: q̃ tũc ceſſauerit obſeruãtia legis: q: ꝓ⁹ licuit repellere iniurias nõ ſolũ ꝓ ſe ſed ꝓ ſocio: ut ſ.e.q.iij. nõ inferenda hodie aũt tñ licitũ eſt defendere ⁊ tñ ſeipſuz ut ex̃ de homi.c.ij. ⁊ ex̃ de.cleri. ꝑcuſ.c.penult. io. nõ credo peccare cũ q aliquẽ patientem iniurias defẽdit: etiã ſi homicidium faciat: ut.ſ.e.q.iij. nõ in ferẽda. licz forte irregularis efficiatur. q: non fuit ibi ſcuitabilis neceſſitas: ut di.l.q: te obnoxium.b.

e Jmiũ.r̃.

f Olim a iudeis..phibuit. ex hoc r̃ q̃ nõ ł alicui defendere dñm ſuũ ul ſociũ ſed tñ ſeipſũ: ut ex̃ de homi.c.ij. ſuſcepim⁹. ex̃ de cleri. ꝑcuſ.c. penul. ſed ꝙ hoc eſt ſ.e.q.iij.c.fortitudo. ⁊.c. ꝓ mẽbris. ⁊.c.ult. ⁊ ō vi.q.i. infames. Nam ſeruus poti⁹ iuuabit dñz q̃ ſeipſum: ut.ff.ad ſyll.l.i.§.ſerui.

Q. viij.

catis? rñdeo q: nõ facio iniuriam characteri impatoris: cũ errorẽ corrigo ō ſertoris. quare inquit apud te uel ꝓñam nõ ago: ũmo niſi egeris ſaluus eſſe ñ poteris. q̃o.n. gaudebis te eẽ correctũ: niſi doleas te fuiſſe puerſũ. gd ergo inquit: apud nos cũ ad vos trãſimus: accipim⁹? rñdeo: ñ equidem accipitis baptiſmũ: q vobis extra compagẽ corporis chriſti ineſſe potuit: ꝓeſſe ñ potuit: ſz accipitis vnitatẽ ſpiritus in vinculo pacis: ſine q̃ nemo poterit videre deum: ⁊ charitatẽ: q̃ fit̃ ſcriptũ ẽ: opit multitudinẽ peccatoꝝ. ſi aũt ꝓſideremus gd ſcriptũ ẽ in libro ſapie: iuſti ꝛo tulerũt ſpolia impioꝝ. Item qõ legitur in ꝓuerbijs: thezaurizant autẽ iuſtis diuitie impioꝝ. tũc ni debimus nõ eſſe queredũ qui habeãt res hereticoꝝ: ſz qui ſint in ſocietate iuſtoꝝ. Itẽ poſt aliqua: ſi corp⁹ chriſti tollit ſpolia impioꝝ ⁊i corpi chriſti thezaurizent diuitie impiorũ: nõ debent impij foras remanere ut calũnient: ſz intrare poti⁹ ut iuſtificent. Item poſt aliqua: in chriſti ergo cõpagem corpis veniãt: ⁊ labores ſuos ñ dñandi cupiditate ſed bñ utendi pietate poſſideant. nos aũt voluntatẽ nr̃am: ut iã dictũ eſt: ab hui⁹ cupiditatis ſordibus quolibz inimico iudicante purgauimus: q̃ eos ipos quoꝝ labores dicũtur: ut nobiſcũ ⁊ illis ⁊ nr̃is in ſocietate catho'ica vtantur: quantũ ualem⁹ ingrim⁹ His igit̃ auctibus ligdo monſtrat: q̃ ea q̃ ab hereticis male poſſidẽtur: a catholicis iuſte auferũtur: nec ideo aliena poſſidere dicuntur.

E epis ꝛo uel gbuſlibet clericis: q̃ nec ſua auctoritate romani pontificis arma arripe ualeãt: facile ꝓbatur. cũ enim petrus q ꝑm⁹ apl'oꝝ a dño fuerat electus materialẽ gladium exercerz: ut mgr̃m a iudeoꝝ iniuria defẽſaret: audiuit: puerte gladium tuũ in vaginã. ois.n.q gladiuz accepit: gladio pibit: ac ſi apte ei diceret: hacten⁹ tibi tuiſq̃ ꝓdeceſſoribꝰ inimicos dei gladio corpali licuit pſequi deinceps in exemplũ patiẽtie gladiũ tuũ. i. tibi hacten⁹ conceſſũ in vaginã ꝑuerte: ⁊ ſpirituale tñ gladiũ qõ eſt verbũ dei in mactatione veteris uite exerce: ois enĩ ꝑter illũ uel anẽtem eum: q legitima ptãte vtit: q ut ait apl's: ñ ſine cã gladiũ portat: cui etiã ois aĩa ſubdita eſſe dz: ois enim inq̃ q ꝓter eum anẽtem huiuſmõi gladium acceperit: gladio pibit. Item ambro. arma epi lachr̃me ſunt ⁊ oſones. Itẽ illud apli: nõ vos metipos defẽdentes fratres chariſſimi: q̃uis oibus gñaliter dicat: ſpãliter tñ ꝑatis dictũ intelligit. Vñ ioãnes papa ãgelberge imperatrici excuſãs ioãnem epm remoueri de militia dicit.

De eodem

Jmiũ certe vereꝝ: ⁊ inre formidat ꝓta ꝓfeſſionez ſui ordinis ſeculare militiam exercẽ. terrã defendere de ꝑlijs tractare ō armis: terrene ptãtis eſt. Item innocẽtius papa.

De eodem.

Dm a iudeis ingt dñs caperet ⁊ petrus cuiuſdã inobediẽtis aurẽ abſcinderet: ferire ꝓhibuit. ⁊ forma oĩm ſacerdotũ quoꝝ ꝓioꝛ erat: ẽt ꝑ ſeipo capi arma carnalia ꝓ hibuit. Item ambroſius.

De eodem. Galen:

On pila q̃erũt ferrea ñ arma chriſti milites. coactus repugnare nõ noui: ſz dolor ſlet⁹ oſones lachr̃me fuerũt mihi arma aduerſus milites. talia enim ſũt munimẽta ſacerdotiſ. Aliter nec debeo nec poſſũ reſiſtẽ. fugere autẽ

Q Uicūq; in bello. hoc intelligas si ē ex pte illoꝝ q violēt ferūt: aliogn sec⁹. ex de cleri. pcuſ. c. penul.

b Ludis. sec⁹ si i aliis ludis: ut ex de cleri. pcuſ. c. pe. ex de homic. lator.

c Sepultura. si penituit sed ñ tñ ecclia dz orare p ipso nec tumē ob latões ei⁹: ut hic dicit. z idē ē d ra pzore q i fine pe nit: ut ex d rap. sup eo. ecōtra est in tornēamētis: q illi nō habent sepulturā: z alia sacramēta recipiant ut ex de tornēamētis. c. i. Intelligē qđ d dicit de canina sepultura: ut dixi. ē. q. v. placuit. io.

k Clerici. arma. armoꝝ appellatione intelligūt ēt ligna z lapides. ff. d. v. sig. armorum appellatōe.

l Uolētes. sec⁹ si cā tm ozis faciant. tunc. ii. nec uelle uidēt: ut ex de reg. iuris. qui ex tm ozē.

m Uicūq; ex clero. licet sint i minozibus ordinib⁹ pstituti: ut. xx. q. ij. eos q ar. tñ p. ex d uo. z uo. re. c. ij.

n Militaria. sz qđ si hñt inimicos tuc dz: q possunt arma defensiōis accipe: faciant ergo clerici fic mo ꝛses: ut. xxxvi. di. c. ult.

o Ms ita. horta et relinquere ecclam ñ soleo. seruus christi ñ custodia tpali sed dñi. pnidentia pire pſueuit.

N inc etiā de his qui in bello aut rixa moziunt in pcilio triburiensi sic statutū est. Pro clerico q in bello aut rixa mozit: oro nel oblatio non offeratur.

Q Uicūq; clicus aut in bello aut in rixa aut gētiliū indis mozt⁹ fuerit: neq; in oblatione neq; in ofone p eo postulet: sz in man⁹ incidat indicis. sepultura tñ non pniet.

I tem ex pci. toletano de clericis arma ferētibus. Bra dū amisso tradant in mōsterio clici volūtarie arma sumētes

Q Clerici q in quacūq; factiōne arma volētes sūpserit: repti amisso ordis sui gradu i mōasterio penniter tradant.

I tē ex pci. meldēsi. Propij gradus amissione mulctētur militaria arma clici ferentes.

Q Uicūq; ex clero videtur eē: arma militaria ñ sumāt nec armati incedāt: sz pfessionis vocabulū religiosis moribus z religioso hitu pbeant. qđ si ptēpserint: tanq; sacroꝝ canonū ptēptores z ecclastice auctis pphanatores ppij gradus amissione mulctētur: qz ñ pñt simul deo z seculo militare.

N is ita rñdet: sacerdotes ppria manu arma arripere nō debent: sz alios ad arripiendū ad oppzessoꝝ defēsionē atq; ad inimicoꝝ dei oppugnationē eis licet hortari.

U nō leo. iiij. scribit lodonico augusto. Pro sarracenis papa iubet pplm congregari: et eis ad littus maris occurrē.

I Bitur cū sepe aduersa a sarracenoꝝ ptibus pueniant nuntia: quidā in romanuz portā sarracenos clā furtiue q; uēturos esse dicebāt: p q° nrm congregari pcipim⁹ pplm maritimūq; ad littus descēdē decreuimus: z egressi sumus romam.

I tem. Ultra sui gradus papa debz esse ac pcipuus aduitor.

S Cire uos oz: q nunq; ab aliqbus nr̄os homies sini m⁹ oppzimi: sz si necessitas ulla incurrēit: pñtialiter vindicamus: qz nr̄i gregis in oibus ul tozes esse debem⁹ z pcipui ad intozes.

I tē exercitui franoꝝ. Celeste regnū a deo pſequitur: qui p christianoꝝ defensione mozitur.

O Mni timoze ac terrore depoſito ꝑ inimicos sancte fidei z aduersarios oim religionū agē viriliter studete. nouit. n. oipotens si glibz uroꝝ mozieť: q p ueritate fidei et saluatione patrie ac defēsione christianoꝝ mortu⁹ ē. z iō ab eo pmiū celeste pſequitur

I tem aluinus. Contra lōgobardos pcibus hadriani pape carolus bellū suscepit.

N Oratu z pcibus hadriāi romane urbis epi exhortatus carol⁹ rex bellū ꝑ lōgobardos suscepit. qō prius qui dez z a pre eius pipino papa supplicāte cū magna difficultate suscepta est.

I tē alexāder oibus epis hispanie Judeos ñ debem⁹ pſequi sz sarracenos.

D Ispar nimiꝝ ē indeoꝝ z sarraceno p causa. i illos. n. q christianos pſequunť z ex uribus z ppijs sedib⁹ pellunt iuste pugnať. Mi ubiq; seruire parati sunt.

I tē ioannes viij: demago vaci glorioso. Qui crimina: que pōt emēdare non corrigit: ipse punitur.

P Reterea deuotionis tue studiū exhortamur: ut cōtra marinos latrunculos q sub pretextu tui nominis in christicolas debacchantur: tanto uehemētius accedaris: ḡnto illoꝝ prauitate famā tui nois obfuscaram fuisse cognoscis qm̄ licet credi possit: q te nolēte illis nauigātib⁹ insidient: ri. hec uera sunt: ubi ecclesia sua ipugnať ut patria: ut. ē. q. iij. fortitudo. ff. de reli. mūnere. ioannes.

p I Sit. nr̄m. ergo ciuitas romana est aplici z nō ipatoris. nā ipator cōcessit ei ciuitatē cū ducatu suo: ut. lxiij di. ego. xcvi. di. pstanti nus. sed ipator aduocat⁹ est ibi: ut ex de elect. uenerabilem.

q Et egressi. epi ergo pñt interesse bell. Nam z paulus interfuit: ut. ē. q. iij. marūnian⁹ z moyses. xxxvi. di. c. ult. io.

a S Cire. pñtialiter. si sine moza. nec enī tm debēt epi esse custodes chartarū: sed etiaz defensores ecclarū: ut xvi. q. i. in canonibus. z sic patet hic: q epi etiā uasallos suos tenēt defendere defendēdo nō ulciscēdo iurias: ut. xi vi. di. seditionarios. io.

b Mni timoze. ē. e. q. v. omniū.

c Patrie. ē. e. q. iij. fortitudo.

d N Oratu hadriani. ē. di. lxiij. hadrianus.

e Ispar. pſequūť. vi deť ergo q si sarraceni nō pſequūť rp̄is nos: q nō possum⁹ ipetere eos. Nam etiaz ad mēsam eoꝝ cōmedere possum⁹. xi. q. iij. ad mēsam. z ler dicit q eis qte degētib⁹ nullā debem⁹ facē molestiā: ut. C. d sacrifi. paga. christianis. io.

Reterea. cōp̄imi. hec rō nō uidet sufficē: nisi esset iuder eoꝝ nā si iuder negligit facē iusticiā de suo subdito: ipe met pōt pueniri: ut dixi. ē. e. q. ij. dñs. z ē. e. q. iij. c. ult. z q. v. non est.

g ¶ Cōmittit. simile. s̄. lxxxiij. di. error.

h Legi. siromasten. i. zelum indignationis siue vindictā.

i ¶ Helie. cum petiit ut ignis descēderet de celo: qui duos quīquagenarios exussit.

k ¶ Simonis. q ultus est in duos magos retorquēdo in eos serpētes. quos magicis artibus sup eū miserūt.

l ¶ Seueritatē. xvij. q. i. ananias.

m ¶ Pauli. xlv. di. §. salomon.

n Occidit. homicidium factū notat ñ ius. talis. n. nō dicit homicida: ut. s̄. e. q. v. si homicidium.

o ¶ Et ad cām. oēs eniz circūstantie sunt ingrende: ut ex̄ de testi. cū cāz sic. xv. q. vi. c. i. in fi. qa cā facti potius est inquirenda: q̄z ipsum factum ut ibi dr̄. ⁊. ff. de fur. verū. xxix. di. sciēdū.

p Si nulla in quadragesimali. vñ ⁊ machabei pugnauerunt in sabbato. nō obstat ex̄ d̄ treu. ⁊ pa. c. i. quia h̄ loquitur de defensore ibi de pugnatore.

q ¶ Patrie. s̄. c. omni.

r ¶ Deum. s̄. xxij. q. ij. q̄ritur.

tñ qr a te ꝯprimi posse dicunt: nisi eos ꝯpescueris: innoxius nō habeberis. scriptū quippe ē: qui crimia que poterit emēdare nō corrigit: ipe cōmittit. Item hiero. ad riparium.

Crimen punire ꝓ deo: nō est crudelitas: sed pietas.

Legi siromasten finees auctoritatē helie ⁊ zelū simonis chananei petri seueritatē ananiā ⁊ saphiram trucidantē pauli ꝯstantiā q elimaz magū uijs dñi resistentē eterna seueritate dānauit: nō est crudelitas crimina ꝓ deo punire sed pietas. Vñ in lege etiam dr̄: si frater tuus ⁊ amicus ⁊ vxor que in sinu tuo dormit: deprauare uoluerit veritatē: sit manus tua sup eos: ⁊ effūdes sāguinē impioꝝ. Item io. chrisosti. sup matheū omel. xvij.

Quedā in ueteri testamento licebant: q̄ in nouo ꝓhibent.

Occidit finees hominem ⁊ reputatū est illi ad iusticiam. abrahā vero nō solū homicida: sed etiā paricida: qd̄ certe grauius ē: effectus deo magis placuit. petrus v̄o geminū fecit homicidiū. fuit tñ op⁹ spūale qd̄ factum ē. Nō soluz igitur respiciamus ad opa: sz ad tp̄s ⁊ ad cām ⁊ ad voluntatem. ꝑsonaꝝ quoq; differētiā ⁊ quātacūq; alia ipsis opibus acciderūt: diligētissime inquiramus. Nō enim possum⁹ ad veritatē aliter ꝑuenire. Itē nicolaus ad ꝯsulta bulgaroꝝ

Necessitate instāte in q̄dragesimalibus diebus bellum in ire licet.

Si nulla urget necessitas: nō solū quadragesimali tēpore: sed etiā omni tpe est a p̄lijs abstinendū. si aūt ineuitabilis urget impunitas: ñ quadragesimali tpe ꝓ defēsione tam sua q̄z patrie seu legū paternaꝝ est belloꝝ ꝓculdubio prepationi parcendū: ne videlicet deum videat̄ homo tētare: si habet qd̄ faciat: ⁊ sue ac illoꝝ saluti ꝯsulere non ꝓcurat: ⁊ sancte religionis detrimenta non p̄cauet. Itē gregorius in dialogo.

Petrus ananiam ⁊ saphiram increpando morti tradidit.

Petrus qui tabitā mortuaz orādo suscitauit: ananiaz ⁊ saphiram mentientes morti increpando tradidit. neq;. n. orasse in eoꝝ extinctione legitur: sed solūmodo culpam quam ꝑpetrauerāt: increpasse. constat ergo qr aliquando talia ex potestate exhibētur aliqñ ex postulatione dum et istis vitam increpādo abstulit: ⁊ illi reddidit orādo Itē ueloci magistro.

Beatus gregorius quosdam hortatur: ut milites ꝯgregēt: ⁊ cōtra hostes arma viriliter parent.

Tu pridē glorie nostre notificauimus: qr milites illuc erant parati venire: sz qm̄ inimicos congregatos ⁊ huc discurrere epl̄a vr̄a significauerat: hec eos hic cā retinuit nunc v̄o vtile ē visū: ut aliq̄nti illuc milites transmittātur: quos gloria tua admonere ⁊ hortari: ut parati sint ad laborē studeat: ⁊ occasione inuenta cū gloriosis filijs nr̄is mauricio ⁊ uitali loq̄re: ⁊ quecūq; deo auctore ꝓ vtilitate reipublice ꝑsuaserit: facite. ⁊ si huc uel ad rauēne ꝑces nec dicendū arnulphū cognoueritis excurrē: uos a dorso eius ita sic viros fortes cōdecet laborate: q̄tenus opinio ur̄a ex laboris vr̄i q̄litate ampli⁹ in reipublica deo auxiliante ꝓficiat. Illud tñ p̄ oībus admonem⁹: ut familiā aloin ⁊ adhonaiz atq; lugidifrusim q cū glorioso mgr̄o mauricio militū esse noscūt: sine aliq̄ mora ul' excusatiōe relaxes: q̄ten⁹ ueniētes illuc hoies p̄dicti viri sine aliq̄ ipedimēto cū eis d̄bēt ābulare

s Petr⁹. ananiā xvi. q. i. c. i. ⁊ s̄. e. q. iiij. ea vindicta. ⁊. xvij. q. i. ananias.

a Ut pridez. a dorso. ar. q dolus contra hostem licite pōt fieri: ut. s̄. ea. q. ij. dominus noster ⁊. xxij. q. ij. utilez.

b ¶ Relatas. a ca ptiuitate.

c ¶ Suanenses. p mo .n. iurauerāt reipublice.

d ¶ Denuo. ergo aliqs pōt bis iurare sup eodē negocio: ut ex de testi. quoties. ⁊ ff. de dam. infec. q bōa. §. penul. qō cōcedo si subest cā suspitōis. Sed certe tm̄ semel iurauit: ⁊ qō dic̄ ibi i decre. duplici. i. duos habēs articulos ō auditu ⁊ de credulitate b. Sz figs sēl est periurus: amin̄ō nō ē recipiēdū tē stim̄oniū p̄h̄s: sed alia cautio est ab eo recipiēda: ut ex de pīum p. literas in fi. ex quo n. semel ē periurus ꝑsumit: q̄ semper uelit peierare: ut ij. q. vij. nō pōt. ō hoc notaui. xxij. q. v. puuli. Ite habes hic q̄ pl⁹ cred dit iuratorie cauroni q̄ pignora/ticie. cū tm̄ regula dicat: q̄ pl⁹ est cautōis i re q̄ in psona. ff. de reg. iuris. pl⁹ cautio nis. io.

e ¶ Obsides. ergo liber hō pt eē obses. p pace ser uāda nō. p pecunia: ut ex de iure

Item eisdem mauricio ⁊ vitaliano: Supplic̄iter glorie vre p filiū nr̄m vitalianū cuz quo tractaueratis: ⁊ verbo ⁊ scripto mādauimus. vndecio aūt die mensis iunij arnulph⁹ hāc epl̄az quā nobis dixerim⁹ trās misit. ⁊ ideo relegētes eam videte si in fide suanēses quaz reipublice ꝑmiserūt: pstiterī obsidesq̄ dignos ō q̄bus posſitis ꝑfidere ab eis accipite: insup denuo sacramentis eos astrigite: reddētes eis qō loco pignoris sustulistis sermonibus vr̄is eos sanātes. si aūt manifestissime cognoueritis eos cū arnulpho de sua subiectione locutos esse uel certe obsides ei dedisse: sicut nos arnulphi epl̄a: quā nobis direxerim⁹ dubios reddidit: salubri ꝑfilio ptractantes: ne in aliquo aīa vr̄a uel nr̄a de sacramētis grauet̄: qcquid vtile reipublice iudicaueritis p agite. sz ita faciat gl̄a vr̄a ut neq̄ fit aliqd: vñ possimus ab aduersarijs reprēdi: neq̄ utilitas nr̄e reipublice: qō dn̄s auertat: negligat. Preterea glorioſi filij estote soliciti: q̄ q̄t uz compi hostis multitudi nē habet collectā ⁊ i marchia dr̄ residere: ut si huc cursum deo sibi irato mittē uoluerit: uel loca ipius q̄tum nos dn̄s adiuuerit depdamini: aut certe scultas quos milites solicite requirāt: ne dolēs factum ad nos discurrat. In registro etiā legit: q̄ beatus gregorius ciuibus tuscie: ut ꝑtra longobardos arma pararent mādauit: ⁊ militātibus stipendia decreuit. hoc ergo exemplo ⁊ ꝑmissis auctibus claret q̄ sacerdotes ⁊ ꝑpa mānu arma arripe nō debeant: tm̄ uel bis q̄bus huiusmōi officia cōmissa sunt psuadere uel q̄buslibet ut ea arripiāt sua auctē valeant impare. Sz obijcit illud nico. ad carolū impatorē

Episcopi non debent militaribus occupari negocijs.

Ephensibile ualde ꝓstat eē: qō subintulisti dicēdo maiorē prez oim eꝑ die nocturq̄ cū oibus alijs fidelibus tuis ꝓtra piratas maritimos inuigilare: ⁊ ob id epi impediantur uenire: cū militū christi sit christo seruire: milites xo seculi seruiant seculo: ſm qō scriptū est: nemo militās deo implicet se negocijs secularibus. q̄ si seculi milites militie studēt: qd ad epos ⁊ milites christi: nisi ut vacent oꝝ onib⁹

Item gregorius.

In morte cuiuslibz hominis epi se miscere formident.

Si in morte longobardoꝝ me miscere noluissem: hodie lōgobardoꝝ gens nec regē nec ducē haberet: sz quia deū timeo in mortē cuiuslibz homis me miscere formido.

Ecce q̄ nicolaus papa ꝓhibet eꝑos seculari milicia occupari. nec etiā cōtra maritimos piratas ꝑmittit eos ad pugnā accedē. quō ergo leo papa aduersus sarracēos urbē egredit: ⁊ ut eos ꝑcul a littore arceat pplm̄ vndiq̄ cōuocat: ⁊ suoꝝ iniurias p̄senti aliter vindicat: atq̄ cū gregorio milites ad arma inuitat: Sz notandū est quosdā epos leuitica tm̄ de portione eē cōtentos: q̄ sicut in dei sorte tm̄ numerant̄: sic ipm̄ deū solūmō in hereditatē accipiūt: dicentes dn̄s pars hēditatis mee. his nihil ē ꝑmune cū principibus seculi: qz tpalia penitus abijciūt. ne eoꝝ occasione legibus impatoꝝ obnoxij teneant̄. talibus nulla occasio reliquitur occupatiōis secularis militie: qz cū de decimis ⁊ primitijs viuūt: tanq̄ filij summi regis i oi regno a terrenis exactionib⁹ liberi sūt: ita ut dicere valeāt: venit ꝓnceps h⁹ mūdi ⁊ in nobis nō hz quicq̄.

iur. ex rescripto. arg. ad idē. ff. de testi. obsides. ff. de iur fisci. diuus. qd ergo ē: qō dr̄ liber hō ñ pōt obligari: ut extra ō pig. c. ij. C. que res pig. ob. pñt q filios? ad hoc dico q̄ liber hō nō pōt obligari. nec habet̄ i eo ius pignoris: sz tm̄ ius retentōis. Nā video: q̄ qñq̄ teneī res aliqua, p ea pecunia, p qua nō est obligata: ut. C. ob cyro ḡph. pec. l. vnica. qō āt dr̄ in illa decre. ex rescripto intelligo q̄ ꝓ necessitate eccl̄e ⁊ auctoritate pape factū fuit: aliaſ cleric⁹ non pōt renūciare bñficio canonis illius si qs suadēte: ut ex de sēr. ꝓfigit. ea nāq̄ que i nos cōmittūtur ꝑmittē possum⁹: sed que i deuz uel eccl̄iā minime: ut ē. e. q. vij. fi is qui.

f ¶ Dubios. qa scriptuz hostis iducit suspitōem qō ē ꝑ id. xi. q. iij. i cunctis adeo ut ꝏ cogant̄ isti iurare.

g ¶ De. sacrām̄tis. eoꝝ eō q̄ timo: ē ne labātur i piurijū: ut ex de coha. cleri. ⁊ mu. clericos.

h ¶ Culpas. alias scultas. i. explorātores.

a Ephensibile. oratiomb⁹. S. itellexit hoc. c. de epis q tm̄ leuitica portōe sūt cōtenti: ut. j. pr. §. sed hec ē ueritas: q̄ ió tm̄ redarguunt̄ isti epi: quia citati a papa noluerūt uenire: ⁊ excusabāt se, ꝓpt̄ mādatū regis sit pon⁹ obediendū q̄ metropolitani: ut. ē. xvij. di. si epus tm̄ pape pon⁹ obediant q̄ regi. Alij itelligunt ō epis ñ bñt⁹ regalia.

b ¶ Onuenior. oia. ergo oia sunt ipatoris: ut. ē. di. viij. quo iure. C. de ēpri. pscrip. bñ z zenone. sed hoc intelligas q° ad iuris dictoēz

c ¶ Refragatur. ex humilitate hoc dicit: alias bene posset refragari. uel dic nō refragaturū fic̄ p ipa eccl'ia. Sed q̄liter intelligit istud: mihi videt: q nō possit itelligi de reb⁹ ppriis ipius ambrosij. ppt̄ illud q̄ se quitur pauerū. Item nec de reb⁹ eccl'e quia illas nō posset dare pp hoc q legit circa finē. ſz dic: q de ppriis ābrosij intelligit. q̄ autē dicit pauerū sūt intelige p c. rij. q. i. illi qui. Nam si ppria habeo: z ō rebus eccl'ie sustento: debeo mea pauperib⁹ erogare xvi. q. i. q̄ū. gcquid. xlvij di. sicut hi.

d ¶ Diuina. diuina emz ab homine dari nō pñt viij. q. i. plerīq. xxxiij. q v. vna sola.

e ¶ Pro altarib⁹. vī q p lat⁹ morte ōbeat subire nō solū ubi fides uel sal⁹ eccl'e ipugnat: ſz etiā ubi res eccl'e auferūtur ar. ℞. vij. q. i. §. hoc obs uād. ē. c. q. v. ū ē nīm.

f ¶ Medicat. i. defēdat. ē. xi. q. iij. cū apud.

g ¶ Busto. bustū dī cuz res ē erusta: rog⁹ cum cōburit: pira ē ꝓgeries ligno ad cōburēdū.

h ¶ Mozere. ar. ex eo q p̄ceps p̄cipit aliquē e ligit: q ē iusta cā timoris Nā z timoz ūborū excusat ut dixi. ē. di. vij. fuerunt.

i ¶ Lachryme mee. ē. di. xxxvi. c. ult. ē. xi. q. i. §. porro.

k ¶ Nec debeo. ꝓsulēdo ex nimia pfectōe logtur z ē ar. p opīone. h. ſz ñ ō facto h possz resistē ipatori: nec ō iure debebat. q: timebat maius malū. z hoc ē q̄ ē. ē. tan

Porro alij sūt: q nō ꝓmti de decimis z p̄mitijs p̄dia uillas z castella z ciuitates possidēt. ex q̄bus cesari debēt tributa: nisi impiali benignitate imūitatē ab huiusmōi pmeruerit: q̄bus a dño dr̄: reddite q̄ sūt cesaris cesari: z q̄ sunt dei deo. q̄bus idē aplūs. reddite oibus debita: cui tributū tributum: cui nectigal nectigal

Unde ambro. **Eccl'e imperatozibus non sunt obnoxie.**

Onuenior ipe a comitib⁹: ut p me basilice fieret matura traditio dicētibus impatorē iure suo iussisse tradi debere: utpote i cui⁹ ptāte eēnt oia. rñdi si a me petēt: q̄ meū ē. i. fundū meū argentū meuz z huiusmōi meū: me ñ refragaturū: q̄q̄ oia que mea sūt: sint pauperū: vez ea q̄ diuina sūt impatorie ptāti nō sūt subiecta. si primoniū petit: inuadite si corp⁹: occurrā. vultis in vicula rapē: vultis in mortē: uolūtas ē mihi. nō ego me vallabo circūfusione ppl'oz: nec altaria tenebo vitā obsecrās: ſz p altaribus gratis imolabor horrebā q̄ppe aio cū armatos ad basilicā eccl'e occupandā missos cognoscerē: ne dū populus basilicā vendicat: aliq̄ strages fieret: q̄ in pniciē totius ueniret ciuitatis. orabā ne tāte vrbis uel potiꝰ totius italie busto supuiuerē: z ifra. mandat: trade basilicā: hoc ē dic aliq̄ō uerbū in deū z morere. nec solū dic aduersus deū ſz etiā fac aduersus deū. mandat: trade altaria dei. urgemur igit̄ p̄ceptis regalib⁹: sed ꝓfirmamur scripture mōnibus: q̄ rñdit tanq̄ vna ex insipientibus locuta es. z ifra: qd ergo turbamini: nolēs nunq̄ uos deserā: coact⁹ repugnare nō noui: dolere potero flere potero gemē poſo: aduersus arma milites gothos q̄nq̄ lachryme mee mea arma sūt. talia enim sunt munimēta sacerdotis. aliter nec debeo nec possū resistere. utinā esset̄ securꝰ: q̄ eccl'a hereticis minime traderet. ad palatiuz impatoris irem libēter: si hoc cōgrueret sacerdotis officio: ut in palatio magis characterē q̄q̄ in eccl'esia: ſz in ꝓsistorio ñ solz christus reus eē sed iudex. causā fidei agendā in eccl'a q̄s abnuat: siq̄s ꝓfidit: huc veniat. z infra: allegat impatori licere oia: ipius eē vniuersa. Nñ deo noli grauare te impator ut putes te in ea q̄ diuina sūt impiale aliq̄ō ius hr̄e. noli te extollē: ſz si vis diutius impare: esto deo subiect⁹: scriptuz ē: que dei deo. q̄ cesaris cesari. ad impatores palatia pertinent: ad sacerdotes eccl'esie. publicoꝝ tibi meniū ius ꝓmissi est: nō sacroꝝ. Item dr̄ mihi mādasse impatorē: debeo z ego vnā basilicā habē: Nñ deo nō licet tibi illā habē. qd tibi cū adultera: adultera est enim q̄ nō est legitimo ꝓiugio christi copulata. z infra: nabute sāctū vir⁹ possessorē vinee sue scim⁹ interpellatū petitione regia: ut vineā suā daret: ubi rex successis vitibus olus uile sereret: eūq̄ rñdisse: absit: ut ego patr̄ meoꝝ tradaz hereditatē. regē ꝓtristatū eē q̄ sibi esset alienū ius relatione insta negatū: ſz muliebri cōsilio deceptū morte i agr̄ uenisse. sanctus. n. nabute nitens suas uel ppīo crnoze defendit. si ille vineā ñ tradidit suā: nos trademus eccl'am christi: qd igit̄ a me responsū est ꝓtu maciter: dixi enim quētus: absit a me: ut tradā christi hereditatē. ñ tradidit nabute suā: z ego tradā christi hēditatē. ſz hoc addidi: absit: ut tradā hereditatē dionysij: q̄ i exilio in cā fidei defūctus ē: hēditatē cōstargij ꝓfessoris: hēditatē mrocletis atq̄ hēditatem

gitur ne busto ꝛc.

l ¶ Cōgrueret. ex hoc ñ ſz eē ō app. q̄ fröte. z ph⁹ pz q̄ clic⁹ citatus a laico iudice nō teneť uenire ad allegād i p̄uilegium nisi dubiū sit an sit clericꝰ.

m ¶ In eccl'ia. ij. q. ij. c. ult.

n ¶ Christ⁹. hoc i telligas i casu: in quo logtur l'a se quēs ubi. l. agit cā fidei vt spūal. Nā alias clericus in recōuētōe recōuenitur in foro ciuili.

o ¶ In eccl'a. ē. ij. q. ij. ꝓceptū. z. xxiij. q. i. quoties.

p ¶ Impiale. eccl'esia. n. nō astringit legib⁹ mūdanis: ut. xxxiij. q. ij iter. nec pōt ipator cōdere aliq̄d statutū ō reb⁹ eccl'esiasticis: ut. xvi. di. bñ qdē i fi. nisi eccl'a hoc petat ut. xvij. di. hic et uel nisi aliqd statuatur i p̄uilegium eccl'e: ut. xvij q. i. generaliter.

q ¶ Extollere. ē. e. q. v. regū est.

r ¶ Impatorem. hec vba q̄ seq̄ūt

s ¶ Adultera. ē. xi. q. ij. sicut i vna

t ¶ Hereditatē. z ita dr̄ hereditas uiuētis. ar. ℞. ff. ō heredi. l'act. iuc. l. i. z. ff. de re. iur. l. hereditas.

u ¶ Quid enī ſ. q̄ ſpator ſit ſ. l⁹ ec cleſie: ut. xcvi. di. ſi ſpator.

x ¶ Auxiliuz. mi tuū. n. fibi debēt auxiliū ſpator et eccl'a: ut. ſ. c. q. v principes. ⁊. xcvi di. cū ad uerū.

y ¶ Cuſtodiēdū. ⁊ ita ꝓlat⁹ nihil ꝑt dare: niſi cū quid utile ꝓſpicit. ar. ff. de offi. ꝓcura. ceſaris. l. i. §. i. xv ij. q. iij. quicunq;. ar. ꝑ. ex ō dona. c. iij. ⁊. xij. q. ij. c. terrulas. io.

a ¶ Ributū. de exterioꝛib⁹ i. nō de rebus eccl'e cleſie. Nā ex quo ſemel datū eſt ec cleſie ſancta ſcoꝛ erūt dño: ut. xij. q. ij. nulli. ⁊. ſ. e. c quenioꝛ. Naz q̄ dī de ſarcina re pentina. xvi. q. i. placuit: locū ha bet cū epūs ſpōte uoluerit cū ꝓſilio clericoꝛ: alias ñ ex de imu. ec. nō mīn⁹. ⁊. c. aduer ſus ꝓſules.

b ¶ Eccl'a. ē ergo ar. q̄ epi ſubſunt regi: q: tributū ē ſignū ſubiectōis ex de cē. ois aīa: ſed illud i laicis.

c ¶ Tributū. ſ. ri q: magnum. ⁊. c. ſi tributū.

d ¶ Sz ſtaterē. cs i oze iuenit ſtate rē gerulū: didra gmatis auri.

oīm fideliū retro eꝑoꝛ. Rñ di ego: q̄ ſacerdotis ē: faciā q̄ impatoꝛis ē: faciat impatoꝛ ꝓpius ē ut aīam mihi: q̄ fidem auferat. ⁊ infra: tributū ꝯceſa ris ē: nō negaſ. eccl'a dei ē. ce ſari utiq; nō debeť: q: ius ce ſaris eē nō pōt templū dei. q̄ cū impatoꝛis honoꝛificētia di ctū nemo pōt negare. q̄ eni honoꝛificētius q̄ ut impator eccl'e filius eē dicaſ. q̄. n. dī ſine peccato dī: ⁊ cuz gr'a dī. Impatoꝛ. n. intra eccl'am eſt. bonus eni impatoꝛ q̄rit auxi liū ab eccl'a nō refutat. ⁊ infra ſi de me aliq̄d ꝓpelleret ⁊ poſceret: aut fūdus aut domus aut aux aut argentū: id q̄ in ris mei eſſet: libēter offerrez. tēplo dñi nihil poſſum nec de cerpe nec tradē: cū illud cu ſtodiendū nō tradendū acce peri. deinde ꝓſulere ēt me im peratoꝛis ſaluti oꝛ: q: nec mi bi expediret et tradere nec illi accipe. accipiāt vocē libeꝛi ſa cerdotis: ſi vulſi ſibi eſſe ꝓſul tum: recedat a chriſti iniuria. hec plena būilitatis ſunt: ⁊ ut arbitroꝛ plena affect⁹ ei⁹ quē impatoꝛi ſacerdos dz. ¶ tez vrbanus papa. **De ſuis exte rioꝛibus eccl'e ſolnūt tributa.**

¶ Ributū in oze piſcis piſcā te petro inuētū ē: q: de ex terioꝛibus ſuis: q̄ pala cūctis apparēt eccl'a tributū reddit nō aūt totū piſcē iuſſus dare ē: ſz tm̄ ſtaterē q̄ in oze ei⁹ inuētus ē. q: ñ eccl'a dari impa toꝛi: ñ pōtificalis apex: qui in oze capitis eccl'e ꝓminet: ſub ijci pōt regibus: q̄ in oze pi ſcis inuenit: ꝓ petro ⁊ dño da ri inbeť: q: de exterioꝛib⁹ ec cleſie q̄ ꝓſtitutū antiq;tus ē: ꝓ pace ⁊ gete qua nos tueri ⁊ defēſare deberēt: imperatoꝛi bus ꝓſolnendū eſt. Q. nāuis ēt huiuſmōi ñ videanť impia lib⁹ exactiōibus ſubijciendi. Nā cū tpe famis cūctoꝛ egy ptioꝛ terrā ſibi emēt pharao atq; ſub eadē fame ſue fruitu ti cūctos ſubijceret: ſacerdo tib⁹ ita neceſſaria ſubminiſtra uit: ut nec poſſeſſionibus nec libertate nudarēt: dño ex tūc ꝓnūciante ſacerdotes in oīm gēte liberos eē oportē. Vnō ꝓſtātinus ⁊ ꝓſtās hanc imuni tatē dederūt eccl'e dicentes.

I n q̄libet ciuitate in quolibz oppido vel vico uel caſtello l' municipio: q̄cūq; voto chriſti ane religionis meritū eximie ſingulariſq; xtutis oīmbus in timauerit: ſecuritate ꝓpetua potiaſ. gaudere eū ⁊ gloriari ex fide ſemp volum⁹: ſcientes magis religionib⁹ q̄z officijs ⁊ i laboze coꝛpis ⁊ ſudoze nr'am rēpublicā ꝓtineri. Valētinia nus quoq; ⁊ nales decreuerť dicēte s. Q niuerſos quos cō ſtiterit cuſtodes eccl'aꝝ eē et ſancto ꝛ locoꝛū ac religioſis obſequijs deſeruire: attētati onis nullā moleſtiā ſuſtinē de creuim⁹. Imperatoꝛ iuſtinian⁹ S ancim⁹ res ad uenerabiles eccl'as uel xenones mōaſteria uel pothotrochia uel bepho trophia ꝓtinentes uel oꝛpha notrophia uel hierothoconia ſiquid ad talē aliquod cōſoꝛ tiū deſcēdentes ex qualicun q̄ curiali libertate ſine inter vinos ſine moꝛtis cauſa ſine in vltimis uolūtatibus habita lucratiuoꝛ inſcriptiōibus li beras eſſe ⁊ imūes: lege ſecun li q̄ ſup huiuſmōi inſcriptioni bus poſita ē: in alijs quidē ꝑ ſonis, ſuū robur obtinēte. in gte aūt eccl'aſtica uel aliaꝝ do nū: que his pijs ꝓpoſitis de putate ſūt: ſuū vigoꝛē pietatz intuitu mitigante. Hinc etiā in pariſienſi ꝓcilio legitur. **De agro eccl'aſtico ꝓbyter non cogatur cenſū ꝓſoluere.**

S Ecundū canonicā anctez ⁊ ꝓſtitutionē dñi impatoꝛ lodouici de eccl'aſtico agro ⁊ māſo ⁊ de mācipijs: q̄ ipe ſuis capitulis ꝓſtituit: uel ſi q̄libz

e ¶ De exterioꝛib⁹. q̄s cū onē ad eū puenit. C. ō eracť. tribu. ſi diuina. li. x. ⁊ ex ō dec. cū non ſit in homine.

f ¶ De cēſare. ergo niſi ō fendāt ñ ē eiſdē dandus tributū. ar. xcv. di. eſto.

g ¶ Nāuis etiā. ſemerz ⁊ ita nō ſūt oīa ſpatoꝛis q: nemo pōt rē ſuā emē ut. ff. de ꝑhē empt. ſue rei ⁊ q̄ meū ē amplius nō pōt eſſe meū. ut. ff. ō except. rei iudi. ⁊ an ea dē. §. actōes. ex de fide inſtru. inter.

b ¶ Sente. non dirit ut redderet tributū.

i ¶ Securitate. nūc ibi bet tributū: ſz hoc q̄tū ad onera ꝓſonalia.

k Attētatōis. i. eracti onis.

l ¶ Sancim⁹. C. ō ſacro ſanc. ec. l. peregrini.

m ¶ Xenones. xēnodo chiū ē loc⁹ venerabilis ubi pauperes pegrini recipiūť. pochotrophi um ē loc⁹ ubi pauperes paſcūtur. bephotrophi um ē loc⁹ ubi ſenes ⁊ va litudinarij ⁊ ꝓp ſenectu tē ſolā infirmi homines curāť: oꝛphanotrophiū ē loc⁹ uenerabilis. i q⁹ pueri parētib⁹ oꝛbati paſcūť. hierothoconiū ē loc⁹: i quo ifātes pau perū alūtur.

n ¶ Lucratiuoꝛ. q̄bus quarta pars eoꝛ q̄ a cu rialib⁹ relinquebāť: uē dicabatur a fiſco excē ptis relictis curialibus ⁊ piūctis. h⁹ bēs. C. q̄ñ ⁊ q̄b⁹ quarta ꝑs. l. i. ⁊. ij C. de ip. ſ. luē. inſcrip. l. vna: q: fiebat impoſitio quartuoꝛ filiquaꝝ. C. ſi lib. ali. impiaſ. ſoci⁹ ſine herede defecerit. l. vna li. x. io.

Secũdũ canonicã. mãſo. ſ. xvi. q. i. q; iurta p̃. ſ. di. viij c. i. p̃. ſ. xij. q. ij. eccleſia. & p̃. ſ. xi. q. i. ſi triburũ. p̃. Sz iſtud de p̃dijs: q̃ ſolũ p aĩa & redẽptõe donãt: illud de bis q̃ titulo emptõis uel alio mõ acquirũt eccle. uel iſtud ſpãlit de p̃dijs collatis eccle a p̃cipe: illud generaliter õ alijs. Solutio ỹa colligit ex primo. c. ſequẽti. ager appellat hic ubi ẽ oz⁹ eccleſie. ar. ſ. e. ꝓuenioz. Ne ĩagro nabute rer fuit olus. Dã ſus ỹo appellat: vñ p̃cipit frumẽtũ & vinũ ad euchariſtiã ꝓficiẽdã: ut ex de cen. c. ſãcitũ ẽ. vel mãſũ appellat dotẽ ipi⁹ eccle. Nã dos talis dz eẽ: ut eccl'a poſſit inde ſuſtẽtari de cõ. di. i. nẽo ſed mãſus dr̃ ſm vulgare: vñ vn⁹ ruſtic⁹ cũ ſua familia poſſit ſuſtẽtari ar. q eccl'a de tãto pot ſuſtẽtari de quãto vnus ruſtic⁹, ar, r. q. iij. vnio. pz ergo: q de dote ſua nõ pot eccl'a uel nõ debet tributa dare: q nõ debet dotẽ recipe niſi libera fit. & ſic poſſit itelligi. r. q. ij. hoc ſus: q nõ debet ei dare poſſeſſio onerosa. Itẽ nec de decimis nec de p̃mitijs dabit decimã: q ĩ illis nũq̃ potuit impato: tributũ hr̃e. de alijs ỹo p̃dijs tributarijs cũ onẽ ſuo ad eccl'am devolutis tñ eccleſia dare dz tributũ: & eraudi ĩ eo caſu. xi. q. i. ſi tributũ. hec oĩa ỹa ſũt: marime cuz ipato: hoc idẽ ꝓſtituat. Sed põe q fũdata ẽ eccleſia ĩ p̃dio tributario: nũqd õ illo dabit tributũ: &o. refert an ſit bõe fidei fundato: an male. & ſi bõe fidei de illis locis q̃ ſũt ex atriũ hẽbit ĩpato: tributũ: nõ aũt de loco ubi eſt eccl'a. ſed p hoc fit patron⁹. xvij. q. ult. queſti. Si ỹo fundato: eſſet malefidei: tũc ẽ ad eſtimatõem cõpellẽd⁹. xiij. q. vi. primus. & ubi poſt denũciatõem fũdat eam: mala fide fundat ex de no. o. nũ. cũ ex iũcto. io.

p Hinc dat. i. illis legib⁹ quas ſub. §. eccl'a p̃hebẽdit.

q Annua, nã trãſeũt res cũ onere ſuo. xvi. q. i. ſigs laicus p loco ſepulture aliqd largitus eccle fuerit: õ decimis et oblatõnib⁹ fideliũ null⁹ quẽ q̃ p̃ſbyteroz aliquẽ cenſuz p ſoluẽ cogat. nec q̃ſq̃ cuinſlibet ordinis uel dignitatis exinde q̃q̃ ſubtrahat: aut redditionẽ quãcũq̃ exigat tpalẽ q̃ ſi fecerit cõione uſq̃ ad ſatiſfactionẽ p̃ineĩ: & r̃gia ptãte dare cogat. Item ex cõcilio guarmacien.

Ancitũ ẽ vt vnicuiq̃ eccleſie vn⁹ mãſus iteger abſq̃ ullo ſeruitio tribuat: & p̃ſbyteri in eis p̃ſtituti ñ de decimis neq̃ de oblationib⁹ fidẽliũ ñ de domib⁹ neq̃ de atrijs uel de ortis in eccl'am poſint neq̃ de p̃ſcripto manſo aliq̃ ſuiciũ faciãt p̃ter eccl'aſticũ: & ſi aliq̃ amplj⁹ habuerit inõ maioz ib⁹ ſuis ſeruitijs ipẽdãt

Hinc dat intelligi: q de bis q̃ impiali bñficio uel a gbuſlibz p bñficio ſepulture eccleſia poſſidet: nulli⁹ iuri niſi epi teneat aſtricta. De his ỹo q̃ a gbuſlibet emerit uel vinoruz donatiõib⁹ accepit: p̃cipib⁹ p̃ſueta dz obſequia: ut ãnua eis p̃ſoluat tributa: & ꝓuocato exercitu cũ eis p̃oficiſcat ad caſtra. q̃ tñ hoc ipm ñ ſine p̃ſenſu romani põtificis fieri dz. Vñ gelaſius papa elipidio epo.

Abſq̃ auctoritate romani põtificis ad comitatuz epi p̃ficiſci nõ audeant.

Vo auſu q̃ temeritate reſcribis ad ranẽnã te pare p̃ficiſci: cũ canões euidẽter p̃cipiãt: nullñ oĩno põtificũ niſi nobis añ viſis atq̃ cõſultis ad comitatũ debẽ p̃tẽdẽ. quẽ extra de decimis. cum nõ ſit.

Voluſu nullũ oĩo. hoc õ illis tantũ epis itel ligit q leuitica poꝛtiõe ſunt ꝓtenti. de ceteris nãq̃ regalib⁹ & alijs poſſeſſionib⁹ ſuis ſemonib⁹ ſer uire tenẽt: ut ex de cen. ſancitũ ẽ hec. n. é cõſuetudo q̃ ẽ optima legum int̃ p̃es. io. uel ẽ loquit: cum papa aliquẽ epm ad ſe uocat ſicut dixim⁹. ſ. e. repbẽdũ. cũ. n. uocat ad maius tribunal obedire õ bet. ff. de re iudi. ꝓtumacia. ar. & ex de app. ſi duo b⁹. uel intellige hoc in eo caſu in quo & ſequẽs. c. cũ. ſ. ꝓtepto iudice eccleſiaſtico pgit ad ſecularem xi. q. i. placuit. b.

Siquis epus prererit. niſi cũ lr̃is ſuperiorũ in aũc. quo opoz tet epos. §. ñ alit uel prererit ut ſit cũ eo in expediti one uocat⁹ a papa. ſic. n. inducit magiſter hoc. c. ſed pot⁹ in eo caſu loquit cũ relicto & ꝓtempto eccleſiaſtico iudice pgit ad ipiale. qõ nõ ẽ faciendũ: ut ſ. xvi. di. demiq̃ ſ. xxi. q. v. ſiquis a ꝓdo. & c. ſi epoꝛũ. xi. q. i. ꝓtinua & c. placuit. io.

Sinob. ad comitatũ. hoc õb o ſignificat curia p̃cipis cum oĩb⁹ ſuis officijs ſtructa: ut. C. q̃ ipato: inter pup̃l. vna.

Vocati. nam tũc accuſat eos ipe ipato: ĩ aũc. qũo oz. §. illud autẽ coll. i. & In exiliũ ad tempus.

Vel inſulas. in ppetuũ. ff. de anterdic. & re. l. relegatoꝛ. §. hec dr̃a. qñq̃ tamẽ exiliũ ꝓdifferẽter ſumitur de pe. di. i. ante fine m.

3 ¶ Licet ergo beati grego. ſ. e. q. v. c. i. ⁊ iiij. ⁊ c. reos. ioannes.

a ¶ Epe. ex hoc. c. colli. q. alit dz iudicaſ delegãs ẽ delegat⁹. ſic ex de accu. cum oporteat. ar. ꝓ xxv. q. ij. c. ſuatis

b ¶ Obnoxios. ex hoc dicũt qdam q eps in cã cria li pot ferre ſniaz ſub hac tñ ꝺditione: q impator iuret ⁊c. q ipator dic obnoxios ſupplicijs. ſed tu exaudi hoc cũ ꝺ crimine ciuilit agebatur. ⁊ hoc é q dicit.

c ¶ Jure. i. pſtando ſacramẽtum de calũnia.

d ¶ Coſentiat. ergo non eſt iudex anteq̃ pſentiat. ar. ex de app. ſup eo in fi.

e ¶ Supplicijs. a principe de ipunitate quo ad penã ſanguinis. ar. xv. q. iij. nullus eps. ⁊ appellabit hic ad forum delegatis.

f ¶ Promittitur. etiã q iure. nõ. timebit ſupplicium ex quo iurat ſed pone: q ipator pñat eũ poſt corporaliter: nõ imputat eꝑo. ar. ſ. e. q. v. c. vnum ⁊. ff. de bo. li. qui cũ maior. ſ. dein de. intelligẽ etiã hoc potes: qñ de mãdat cognitõez ſibi reſeruat ſẽtẽtiã: ⁊ tũc crimi nalit dñs tñ iuret ⁊c. ar. ex de offi. deleg. ſuper que ſtioni.

a ¶ Js a quibꝰ mõlz. oliz li cuit. ſ. ij. q. vij. ſ. itẽ cũ balaã. ſ. di. l. de his clericis ⁊. li. di. aliquatos. ſ. e. q. v. vnũ ſolum. b ¶ Erceſ ſibꝰ. i. talit ercedẽtibꝰ: c ¶ Trucatões. nã q vulnerat occidiſſe dr: ut. ff. ad. l. cor. ẽ fic. li. ſ. dim⁹ truncationes quibuſlibet pſonis: aut inferendas ꝓcipiant. q ſi quiſq̃ imemor hoꝝ ꝓceptoꝝ: aut in eccleſie ſue famulis aut in quibuſlibet pſonis tale aliqd fecerit: ꝓceſſi ordinis honore priuet ⁊ loco: ſubppetuo quoq̃ dãnationis teneatur ergaſtulo relegatus. cui tñ cõio exeunti ex hac vita non eſt neganda ꝓpter dñi miſericordiã: qui nõ vult peccatoris morẽ: ſed ut puertaſ ⁊ viuat. Ceteri etiã abſq̃ iudiciali auctoritate membroꝝ truncationes ⁊ domoꝝ incendia facere ꝓhibẽtur. Vnde in decretis euticiani pape.

Membra detruncãs domos incendens abſq̃ iudiciali auctoritate excõmunicetur.

Jquis membroꝝ truncationes domoꝝ incendia fecerit ſiue facere iuſſerit: aut facienti conſenſerit: quouſq̃ de his vnicuiq̃ legaliter ⁊ amicabiliter coꝝ eꝑo ciuitatis aliiſq̃ ciuibus non emendauerit: tanq̃ ethnicus ⁊ publicanus ab omni chriſtianoꝝ collegio ſeparetur. De incendiarijs quoq̃ innocentius ſecundus in vniuerſali concilio generaliter ꝓſtituit dicens.

Domos incendẽs gratia uel odio alicuius excõicetur.

Eſſimam quidẽ ⁊ depopulatricẽ ⁊ vrendã incendiarioꝝ maliciaz auctoritate dei ⁊ beatoꝝ apoſtoloꝝ petri et pauli oio deteſtamur: ⁊ interdicimus. ſigs ergo poſt huiuſ noſtre ꝓhibitionis ꝓmulgationem malo ſtudio ſiue ꝓ odio ſiue ꝓ vindicta ignem appo-

d ¶ Aut iferẽdas. qõ eni ñ poſſũ ꝑ me: nec ꝑ aliũ. rlvi. di. c. ult. ff. ꝺ admi. reꝝ ad ciui. ꝑ. l. iij. fallit tñ i caſib⁹ ſpãlibus.

e ¶ Precipiãt. vgis tñ pñt punire: ut. ſ. e. q. v. c. i. i fi. Et ſta gellus ſed nõ uſq̃ ad ſanguinis effuſionẽ: ut ex de rap. i archiepatu. ſed qd ſi eps hz iuriſdictiõem ꝺ oib⁹? tũc deleget cãm criminalẽ: lz ſm leges nõ poſſet delegare: niſi cũ ꝓtigit ipſũ abeſſe. ff. de off. eius cũ mã. eſt iuſ. l. i. hn. nõ pot adeſſe. vñ licite delegaſ ſm canones ut. ſ. e. q. iiij. illud.

f ¶ Ereũti. ſ. di. l. ex penitentibus.

g ¶ Eteri. ⁊c.

b ¶ Jgs. mẽbroꝝ. iuſſerit. ſic ex de ſen. er. m ulieres.

i ¶ Legaliꝛ. lz quo hoc cũ ſm legẽ libeꝝ corp⁹ extimatoem nõ recipit ut. ff. de effu. l. ul. ff. ſi q. pau. fe. di. ex hac. l. Sz dic: q ad expẽſas medi coꝝ ⁊ ad operas quas amittit: qz inutilis é factꝰ: ñ aũt rõe cicatricũ uel deformitatis: qz liberũ corp⁹ eſt. ff. ꝺ eff. l. ult. uel dic legaliter. i. ſm cautõem ꝺ ſignatã: q penitet ꝑ annũ ⁊ dãna reſtituit. ul legaliter i. ſm. l. ro. de vi publica uel ꝑuata ageꝝ ꝓ eũ. ⁊ tẽ differẽtia qz ꝑuata. ꝑ uaſ tertia ꝑte bonoꝝ: ut. ff. de vi publica. l. penult. publica deportatiõe inducit: ut inſti. de pu. iudi. §. itẽ. vñ vlus: Vis ꝑuata reũ deponit ab ordie reꝝ: Sz deporſi uis armata ꝓbaſ.

k ¶ Uel amicabiliſ. ſic. ſ. v. q. i. pmates. ar. ſ. e. q. iiij. ſi illic.

l ¶ Eſſimã. iterdicim⁹ er hoc vſ q iſte canon ſit ca. la te ſñie vbi ꝓſuetudo hoc. hz ⁊ papa ſcit ⁊ tolerat: ut i ibe utonia. ⁊ ſm hoc pot intelligi. ex de ſent. ex. extua. ſed ñ credo q ſit la te niẽ: niſi ſic alias: q ꝺuaſ ſacris ſic ꝓ quolibz mortali de ꝺ. di. ij. ſi ñ lũt tãta. ⁊ q dic iterdicim⁹. i. ꝓhibem⁹: ⁊ glibet decedẽs i mortali ſi ꝓſtet ꝺ h⁹. ſi ẽt ñ ſit ercõicat⁹ ꝓhibeꝝ ex de rap. ſup. eo in ex. uagã. de damno da. ſiquis domũ.

m ¶ Dāno. cāonica pena īcēdiarioꝝ. ex̄ d̄ dāno da. siqs domū. xij. q. ij. cū deuotissima. ſz alia ē pena legalis: ut ibi nōt̄

n ¶ Ulterius. simile. xi. q. iij. cum aliquis.

o ¶ Archiep̄s. lz clericis exponere legē uel canonē de iterficiēdo: sed nō cōsulere p̄scise: ut. s̄. q. v. relegētes. ⁊. s̄. v. q. vi. delatori: uel ep̄s dabit ꝯsilium de pena canonica incēdiarioꝝ que est extra d̄ dam. da. c. ult.

p ¶ Restituat. s̄. liiij. di. si seruus absente. ⁊ hoc de ꝓprio si hz: alias puniretur extraordinarie. Nam de reb⁹ eccl̄e non debz: ne delictū v̄tatur in damnū ecclesie.

q ¶ Sane regib⁹ si r̄gibus ⁊ p̄ricipib⁹ ñ negat̄ facultas iusticie faciende de incēdiarijs cōsultis archiep̄is: videt̄ q̄ p̄ricipes ꝯsilio eoꝝ possint incendiarios ultio supplicio afficē: cū incēdiarij s̄m legem. sic debēt puniri: ut. ff. de incēdi. l. ult. ⁊. ff. de penis. l. capitaliū. Scd̄m canones est sciendū: q̄ iuxta legis tenorē incēdiari j spontanei uarie plectūtur. uel eniz nouissimo infortunio notant̄: uel d̄ portātur: ul' alio modo forte puniūt̄. uel dic q̄ p̄riceps nō punit incendiarios secūduz. l. rigorem occidēdo. iō archiep̄i ⁊ ep̄i ꝯsulunt̄. hoc secūdū. l. cor. de sic. siquis dolo. Ignobilis supponit̄ bestijs bonis ꝓ scriptis. C. d̄ incē. l. ultima ⁊ hoc qñ dolo fecit incēdiū: alias sufficit dāna restituere: ut. ff. e. ti. l. q edes.

r ¶ Quicūq; ꝑcutit. in eo. s̄. e. q. v. q malos. s̄. e. q. iiij. duo ista.

s ¶ Causaz. s̄. e. q. iiij. ea vindicta.

t ¶ Sacrilegū. ergo sacrilegi s̄m canones ⁊ fures capite puniūt̄: ut. s̄. e. q. v. homicidas.

u ¶ Uelut homicida. ut extra de homi. si aliquis. C. quādo licet vnicuiq;. l. i. ioannes.

x ¶ Si quattuor. quicūq;. hoc est ꝓpter incertitudinē: qa nescit̄ cui⁹ ictu perijt. sic. ff. de eiect. ⁊ effu. l. ij. §. ulti. ⁊. l. se. ⁊. ff. ad. l. aq. ita vulneratus in fi. Sz pone certū esse: q̄ de vulnere meo nō est mortu⁹: nū quid cē sebo: homicida s̄m leges: certū ē q̄ nō. ar. ff. ad. l. aqui. huic scripture. Nam vuln⁹ vniuscuiusq; ꝯtēplādū ē. ff. ad. l. cor. de sic. l. ult. idem videt̄ s̄m canōes ar. ex̄ de cleri. ꝑcus. c. ij. ꝯrium tñ credo. ar. l. di. si qs post. suffic̄. n. q̄ sumpsit arma: licz nō occiderit ipse sed alius: ut ex̄ de cleri. ꝑcus. c. p̄ntiū. ⁊. c. cōtinentia.

y ¶ Impugnabāt nec tñ ꝑcusserūt.

z ¶ Uolētes. naz homicide tales sunt de pe. di. i. periculose. Item pone q̄ me rixante cū aliquo frat̄ meus eū interfecit ꝯtra volūtatē meā: an imputabit̄ mihi: nō. ar. i. q. iiij. q: p̄sulatus ex̄ de cleri. ꝑcus. p̄sentiū.

⁊ ¶ Similiter. ar. de pe. di. i. si cui.

ꝯ ¶ Extra noraz. si ei subuenire nō poterant. s̄. e. q. iij. c. ult.

a q Uidam ep̄us. in heresim lapsꝰ. s̄. xxiij. dis. tractatū est d̄ hereticis. ſz qm̄ hereticorū quidam sunt manifesti q̄dam occulti: ⁊ ecc̄la excōicat qñq; hēticos qñq; catholicos. iō d̄ huiusmōi subdit tractatum.

b q Uod aūt In hac q̄stiōe dicūt q̄dā: q̄ si hētic⁹ excōicat hēticū ualet. j. ca. q̄sqs. Sed qualiter itelligat̄ illud. c. dicit. §. q̄ sequit̄ illud. c. Alij cū gratiano distīguūt: an veterem heresim ⁊ iam dānatā sequit̄: ⁊ tūc nō ualet. an nouam ꝯfingat ⁊ tūc pōt. ar. j. e. acati⁹. ⁊. j. e. §. si aūt in p̄ri. q: adhuc tolerat̄ ab ecclia: sed tu dic idistin-

Si quatuor homines aut quinq; seu etiā plures cōtra hominē vnum rixati fuerit ⁊ ab his vulneratus mortuus fuerit: quicūq; eorū plagam ei imposuit: s̄m statuta canonum: ut homicida iudicetur. reliqui aūt qui eum impugnabāt volentes eū interficere: similiter peniteāt. qui nec eū impugnabāt nec vulnerabāt nec consilio nec auxilio cooperatores fuerunt: sed tantū affuerunt: extra noxam sint:

Ca xxiiij

Uidam ep̄us in heresim lapsus aliquos d̄ sacerdotib⁹ suis officio priuauit ⁊ sententia excōicationis notauit. p⁹mortem accusatus de heresi damnatur: ⁊ sequaces eius cū omni familia sua. Hic primum queritur: an lapsus in heresiz possit aliquos officio priuare uel sententia notare. Secundo: an post mortē aliquis possit excōicari. Tertio: an pro peccato alicuius tota familia sit excōmunicanda.

Uod autem ab heretico aliquis deponi aut excōicari nō possit: facile ꝓbatur. Om̄is enim hereticus aut iam dānatā here-

cte q̄ siue ueteré siue nouã. sequat excõicatus est ꝫ fit occultus: ꝛ iõ aliũ excõicare nõ põt. ex de heret. ad abolendã. Alia tñ que agit tenét duz tolerat. ar. s. iij. q. vij. §. tria. ꝫ ꝛ sñia excõicatõis quã tulit tolerãda é: duz ipse é occult⁹: ꝫ fit nulla ar. p̄d. §. i. ex de iurepa. consulta tõib⁹.

¶ Qui uero. hec distinctio hodie locũ ñ hz: q̄ oĩs hẽsis é dãnata. et oĩs hereticꝰ est excõicat⁹: q̄tum cũ q̄ fit occultus ꝛ iõ nõ põt alios excõicare: vnõ si scire plarũ meuz eé hereticũ: quia nouaz fingit nec tñ p̄dicaret si me excõicaret celebrarem i occulto sed nõ i agro: qa cũ nõ possem p̄bare eũ esse hẽticũ: fic me excõicatũ deponeret Sz q̄d de alia sententia: idẽ q̄ nulla sñia quã tulit: ꝫ tñ tolerabaẽ postea. ar. iij. q. vij. §. tria. ea dẽ dic ꝛ dõ scismatico maxime cũ scisma ñ possit eé sine hẽsi nisi forte in sũmo põtifice: ut si duo crearẽt ꝛ ut ergo crederet eccl̃am apud se eé. vij. q. i. factus.

d ¶ Latius. necessarium. possz tñ ferri. ar. ex dꝑ pu. ad hꝰ

e ¶ In hereſiz. Ꝺ e calus i q°. papa papã põt ligare i quo papa in canonẽ late sñie incidit. nec huic obuiat regula illa: q̄ par parẽ solueẽ uel ligare nõ põt ex de elec. immo tuit: q̄ si papa hereticꝰ est: i eo q̄ hereticꝰ est: est minor quolibet catholico. xxj. q. i. scimus §. ult. ꝛ ẽ b ar. ad qõem de feudo: puta iurauit epus q̄ nõ ifeudaret de nouo: videt q̄ possit dare vel⁹. q̄ procedo in dubio cũ non constat quid intellererit cuz iurauit. extra de feu. c. j.

M Aiores. coacta. i. coadunata iuxta illud Tytire

fim sequitur: aut nouam ꝓfingit. qui uero heresim iam dãnatam sequitur: eius damnationis ptícipem se facit. vnde cũ acatius absq̄ synodali auctozitate ab apostolico se dãnatum quereret: contra eum gelasius scribit dicens.

Qui in iam damnatam heresim labitur: eius dãnatiõis sc participem facit.

A Catius nõ est factus innẽtor nouí erroris sed veteris imitator: atq̄ ideo nõ erat necessariũ: ut aduersus eum noua sententia ꝓdiret: ſz antiqua tñmodo renouaret. factus sum itaq̄ executor veteris ꝓstituti non promulgator noui. quicunq̄ enim in heresim semel dãnatam labitur: eius dãnatiõe seipm inuoluit. ¶ dẽ

Non est retractandus: quod semel synodus statuit contra vnamquãq̄ heresim.

M Aiores nostri diuina inspiratione cernẽtes necessario prẽcauerũt: ut quod contra vnãquãq̄ heresim coacta semel synodus pro fidei cõmunione ꝛ veritate catholica atq̄ apostolica promulgasset: ñ finerent nouis post hec retractionibus mutilari: ne prauis occasio prebereẽ que medicinaliter fuerant statuta pulsandi. sed auctore cuiuslibet insanie ac pariter erroze damnato sufficere iudicauerunt: ut quisquis aliquã

coge pec⁹. ꝛ int agẽdũ occurſaꝝ capio cornu ferit ille caue to. ꝛ lex dic̃ fruct⁹ coactos. ff. so. ma. diuortio. v. si coactis vindemijs. g ¶ Nõ finerẽt. s. vi. q. iij. qõ bene. ꝛ rro. q. ij. cum pie. C. de sũ. tri. nemo.

do huius erroris cõmunicatõ existeret: principali sententia dãnationis eius esset obstrictus. sic sabellij damnauit synodus. nec fuit necesse: ut ei⁹ sectatores postea dãnarẽtur sed ꝓ tenore cõstitutionis antique qui uel prauitatis illius uel cõmunionis extiterint participes: vniuersalis eccl̃a duxit esse refutandos. sic arriũ eunomiũ macedoniũ nestozium synodus semel gesta pdẽnauit ulterius ad noua pcilia uenire non sinit. ¶ tem felix.

Non ultra eũ ꝓcedere oportet: q̄ in hẽsim dãnatã recidit.

A Catius nõ fuit noui vel ꝓprij inuẽtor erroris: ut i eũ noua scita pdirent: sed alieno facinoꝛi suam cõmunionez miscuit. itaq̄ necesse é: ut in illam recideret insita lãce sententiã: quã cũ suis successoribus per conninẽtiam synodalem susceperat auctor erroris. Si ergo eps ille in heresim iam damnatã lapsus é: antiqua excõicatione dãnatus alios dãnare nõ poterit: excõicatus enim alios excõicare nõ valet. ¶ ñ alexãder secũdus scribit valẽiano epo ꝛ martyri.

Excõmunicatus alium excõmunicare non potest.

A Dduimus ꝙ hereticus rauennas dictus archiepiscopus nisus sit te excõicare: uerum quia excõicatus tenetur a iurisdictõe ꝛ nõ ab officio: quia possent ea que essent officij ñ aũt que sũt iurisdictõis. Si aũt ab utroq̄: tũc neutrum ex de cõcess. ꝓben. quoniam.

b ¶ Non potuit. nõ est ꝑ. xi. q. iij. si epus forte. s. xi. q. iij. plexi. q. iij. excellẽtissim⁹. s. xi. q. iij. figs ꝙ fugerit. s. xvi. di. cõcubie. s. xxiij. di. quozũ dã. s. xi. q. iij. si. eps. s. xi. q. iij. c. iij. ꝑ. ij. q. vi. §. item si plures.

c Absoluendo. i. absolutos esse ostẽdendo. i. nõ ligatos. similis exposito. est. C. de leg. here. l. ij.

h ¶ Nauis. s. xi. di. quis uesciat.

i ¶ Sed auctore. sufficit n. dãnare actorẽ. Nam dãnato arnoldo oẽs arnoldiste dãnati sũt. ex õ hẽt. ad abolendã.

k ¶ Qui uel prauitatis. post mortem.

l ¶ Uel cõionis. i vita.

m ¶ Nõ finit. ut temẽ de fide disputẽt. Nã si correcti redire uellent: admitteréẽ. s. pr. q. vi. c. i. sed q̄ ita incidũt. i heresiz iam dãnatã a quo absoluẽt: ab epo ut suo supiori. ar. s. pr. q. iiij. ipsa pietas.

n A Latius. s. xix. di. anastasius.

o ¶ Scita. i. statuta. vnde dicit. c. scitis obtemperat. iij. q. vij. iudicet.

p ¶ Lanee. i. rõe. alias idem appellat stateraz xlv. di. ois.

a A Dduimus. q̄ excõicatus. ꝛ ita excõicatus non potest excõicari. ꝫ suspensus excõicatur. xi. q. iij. §. euidenter. nũ quid excõicare põt: dico referri an sit suspensus ab officio uel iurisdcõe. Naz si ab officio tñ ea non poterit: que officij sunt: puta celebrare ꝛ similia: sed ea poterit que iurisdictõis sunt.: ut dare pbendaz ꝛ excõicare: q̄ hoc iurisdictõis é. extra de elec. trãsmissam. ꝛ õ cli. excõ. mi. si celebrat ecõtra esset si suspẽdere officij ñ aũt que sũt iurisdictõis. Si aũt ab utroq̄: tũc neutrum ex de cõcess. ꝓben. quoniam.

b ¶ Non potuit. nõ est ꝑ. xi. q. iij. si epus forte. s. xi. q. iij. plexi. q. iij. excellẽtissim⁹. s. xi. q. iij. figs ꝙ fugerit. s. xvi. di. cõcubie. s. xxiij. di. quozũ dã. s. xi. q. iij. si. eps. s. xi. q. iij. c. iij. ꝑ. ij. q. vi. §. item si plures.

c Absoluendo. i. absolutos esse ostẽdendo. i. nõ ligatos. similis exposito. est. C. de leg. here. l. ij.

d ¶ In aūt.heresiz.hoc fuit de.c.j.e.ait celestinus.sed hodie nihil est ut.s.§.i.

e ¶ Jam ꝓratus.per heresim.

f ¶ Ueris.i.catholicis. i.koleratis ab eccla siue sint boni siue sint mali. ar.vi.q.iij.iulian⁹.

g ¶ Non falsis.i.iam p sñam dānatis vel malis de vite merito.z sophistice inducit oia in hoc. §.nam oia ferās ad vite meritum sicut.i.q.i. gratia.

h ¶ Postulet.i. postulare faciat.

i ¶ Impetret.i.ipetrare dos faciat.

k ¶ Opus sit.dic verum quo ad deū:sed quo ad eccleſiam nō: cū faciāt hoc etiā mali.iō ñ facit ad rem qđ inducit.

l ¶ Petro.hoc dicit: ut notetur vnitas.

m ¶ Et ꝓe omnib⁹.hoc dicit:ut notetur platio.

n ¶ Claues.quid petro datū fuerit cū his clauib⁹:habem⁹.xx.di.§.i.

o ¶ Execrare.j.e.pudēda.

p ¶ Nō valet.ꝓficit tñ z extra eccleſiā ſi formaz obſeruet: q; hoc ordis est quē retinet recedēs ab vnitate ecclesie.i.q.i.q; quidā.iz nō pōt excōicari q; hoc iurisdictionis ē quaz amittit qui recedit:ut.i.q.i.ſmiſſio

q ¶ Dicere.corde ore oppere de pe.di.i.nō tibi dico.

excōicare non potuit: apostolica auctoritate te tuosq; absoluēdo mādamus exinde nū q̄ curare. § in autem ex corde suo noūā heresim ꝓfixerit ex quo talia p̄dicare cepit: neminē dānare potuit: quia nec pōt deijcere quēq; iam ꝓpria tūſ. ligandi nāq; uel soluendi potestas neris nō falsis sacerdotib⁹a dño tradita ē. ¶ Apostolis enim dicturus quoz remiſeritis peccata ꝛc: premisit accipite ſpiritū ſanctū: ut euidenter cūctis ostenderet eū qui ſpiritū ſanctū non habet: peccata nō posse tenē ul r̄mittere. Porro ſpiritū ſanctū nemo niſi intra eccleſiā accipit: qz z ipam vnitatem p gr̄am facit. Vnde nō niſi cōgregatis in vnū dictum ē: accipite ſpiritum ſanctū: nec niſi sup congregatos in vnū die pēthecostes deſcendit ſpūs ſanctus. ſicut aūt extra eccl̄am nō accipit: ita extra eā nihil opatuz. Cū ergo ſicut apl̄s ait: ſpūs ſcūs postulet: ſpūs ſcūs impetret: extra eccl̄am nec impetrare facit nec postulare. Vñ dñs dicturus: q̄cunq; petieris z cetera: p̄miſit: ſi duo ex nobis ꝓſenſerint sup terrā de omni re ꝛc. z itez ubi duo uel tres cōgregati fuerit in noīe meo ibi ego ſum in medio eoz. nimiz cunctis oñdens ſe nō habitare in cordibus eoz: q ſuperbie ſingularitatē ſecuti a corpis chriſti cōpage ſemetipos abrumpūt. In qbus aūt chriſtus nō habitat: in eis ſpiritus ſanctus mētiū ſciſſuras refugiens locū ñ habet. cum ergo peccata dimittē uel tenere excōicare uel recōciliare opus ſit ſpūs ſancti z Xtus chriſti: apparet: q; hi qui extra eccl̄am ſūt: nec ligare poſſunt nec ſoluere: nec recōciliando eccl̄aſtice cōioni reddē nec excōicando eius societate p̄nare: qua ipſi hereſi uel cuſmate polluti ſine sentētia notati penitus carere ꝓbant vnde cū oibus diſcipulis parem ligandi atq; ſoluēdi potestatem dñs daret: petro ꝓ oibus z pre oīmbus claues regni celoz ſe datuz p̄miſit dicens: tibi dabo claues regni celoz. quicūq; ergo ab vnitate eccl̄e que p petrum intelligitur fuerit alienus: execrare pōt ꝓſecrare nō valet: excōicationis uel recōciliationis potestatē nō habet. vñ apl̄s cū fornicatorē corinthium excōicandum ſcriberet ait: ego quidē absens corpe ꝓſens ātē ſpiritu iā iudicaui: ut p̄ſens eū qui ſic opatus ē in noīe domini nr̄i ieſu chriſti cōgregatis uobis z meo ſpiritu cū virtute dñi noſtri ieſu chriſti: tradere hui⁹ hominē ſathane in interitū carnis. in quo formā excōicationis oñdens docuit nō niſi fidelē z a fideli notandum. In nomīe nāq; dñi atq; eius virtute coopante nō niſi fidelis aliquid opari valz: cū nemo poſſit dicere dñs ieſus niſi in ſpiritu ſancto. ¶ tem cū dñs ꝓhibebat agnū comedi extra catholicaz eccl̄am: q ꝓfeſſione fidei ab ea sūt alieni: ab eius ꝓticipatione quaz ſuo arbitrio reliquerūt: ñ repellūtur: ſed abire p̄mittunt. ſicut illi qui audiētes: niſi mā ducaueritis carnē filij hominis z biberitis eius ſanguinē ꝛc. dixerūt: durus est hic ſermo: z quis pōt eū audire. atq; ita abierūt retrorſū: non repulſi ſed abire p̄miſſi. Hinc etiam apl̄s cū de excōicādis ageret p̄miſit: ſigs frater ꝛc. De infidelibus aūt ita ſuppoſuit dicens: eos qui foris sunt: dñs iudicabit. de his aūt qui intus sūt: nobis iudiciū cōmiſit. Sicut aūt ex eo: q apl̄s ait frater: z ex his q̄ de infidelibus ſuppoſuit: apparuit nō niſi fidelem excōicandū. Itaq; ex

r ¶ Niſi in ſpiritu i. niſi ſit ſer⁹ ei⁹ i. niſi habeat ſpiritū ei⁹. oēs enim ſum⁹ ſerui dei de cō.di.ij.iuitat.

s ¶ Ita ex eo. ſupple apparz a fidelibus iudicandū uel excōicandus z ita persona cui ſermo dirigitur nō intelligit exceptа.ar.xxvi.diſt. deinde.z nō.xxij q.ij.primū ꝓ z contra.

t ¶ Uel potius. alia est ratio quare talis nō possit ſoluē uel ligare.

u ¶ Maior.ſ.di. xxi.inferior.

a Manet.ergo equitate.ar. q̄ sentētia iniuste lata nō tenet.sed ꝺ.xi.q.iij.si eps forte.sed ḣ ꝺ̄ſ de sniā:q̄ qs ligatur quo ad deū nō quo ad eccliam sed & illa qūq nō tenet eī de sen.er.p tuas.

b Uel remissio. qz utrūq; vitiuz ē ff.de penis.l.respiciendū.

c Nisi.i.nisi id qō iuste fuerit.cc.

d Petrus.i.et⁹ auctoritas.cc.

e Quodcūq. erit ligatū. ligari ꝺ̄ſ i celo p approbatōem.i. qñ iuste ferī sniaꝰ de pe. di.i.§. nō sunt & quē penitet.ꝺ. dist.xx.§.i. Ioannes.

f Facit eccla.sz nōne pr⁹ erat ligat⁹ apud deuz: ut.i.q.i.ut euidēter.j.e.q.iij.figs nō rēe. & ita vr̄ q̄ nulla ptās petro collata fit: uel ecclesie p hoc quod cūq. Nā & null⁹ prātus uim exercet de pe.di.i.v̄. bum. Sed tñ oñ dit ligatū esse uel solutū:ut.xv.q.i. nec is.dic q̄ quo ad eccliam trūphātē null⁹ prātis vim exercēt: sed tñ ostendit ligatū esse uel solutū.sed tñ hz aliaz ptātē: qua ligat quo ad eccl'az miltātē.q̄ cū ligat q̄uis iniuste.

g Reconciliat. ar. q̄ sniā totius eccle p̄ferēda est romane si ī aliq⁹ sibi ꝓdicāt.ar.xc iij.di.legim⁹. Sz ꝑriū credo.ar.j. e.hec ē:niſi erraret romana eccla qō nō credo posse fieri:qz deꝰ nō pmitteret.ar.j.e a recta.& c pudēda.

eo: q̄ fidelibūs tñ hoc scribitur:uel potius sicut ille q bñdicit maior est eo q bñdicitur ita q ex officio maledicit: maior ē eo cui maledicit. liquido ꝓstat eū qui ab integritate catholice fidei recedit: maledicendi uel bñdicendi ptātem minime hr̄e catholicū nāq; ut pote se supiorem maledicē ñ ualet in alienū a fide tanq̄ i si bi equalē sententiā dare non pōt. Hec aūt que de hereticis atq; scismaticis uel excōicatis dicta sūt: videlicet q̄ ligandi uel soluendi ptātem ñ habeant: multoꝝ auctoritatibus probatur. Hit enim leo papa. Non soluitur uel ligatur: nisi qō auctoritas beati petri soluerit uel ligauerit.

Manet ergo petri p̄similegiū: ubicūq; ex ipius equitate fertur iudiciū. nec nimia uel seueritas uel remissio ubi nihil erit ligatū uel solutū: ni si qō beatus petrus aut ligauerit aut soluerit. Item augustinus sup ioannem. In ꝑsona petri ligandi & soluēdi ecclesia ptātem accepit.

Quodcūq; ligaueris sup terrā erit ligatū & in celis si hoc petro tñ dictum est: nō hoc facit ecclesia. si aūt in ecclesia fit: utiq; que in terra ligantur: & in celo. & que soluūtur in terra: soluta sūt & in celo: qz cū excōicat ecclā in terra: in celo ligatur excōicatus cū reconciliat eccla: & in celo soluitur recōciliatus. si ergo hoc in eccla fit: petrus qñ claues accepit: ecclam sanctā significauit. si ergo i ꝑsona petri significati sunt in eccla boni: & in iuda ꝑsona significati sunt mali in eccla. Item ambrosius super marcum. Suis meritis firmus nōnūq;

h Petri.a cōtrario sēsu.ar.di.xcvi.si impator.

i In iuda.si quo.n. ꝓtraria iter se quemūt & eoz ꝓria inter se quemūt: ut nota.rxrij. di.hospitiolum.

k On turbaf.petrū fine iuda.i. bonos tñ.i. eccla triumphās ubi nō erit luctus neq; clamō.rxrv.di.ea.

l Que iudā.i.añ passionē ét cū petro.i. malos cū bōis.ō q̄ itelligūt ꝓriū. i.q.iiij.§.ult.v.itē.

m Turbaf.q̄ significat eccl'am militantē.

n Plurimi .s.i.q.iiij. §.itez peccato achor.s. xlv.di.sed illud.j.ō cō. di.i.i scā.ff.ō edi.edic. plerūq;.C.de pe.sanctimus.

o Soli.ar. q̄ qō fidei cc.j.e.quotiés.

p Professione. cū dix it tu es xp̄s filꝰ dei viui

q Nequeāt.gnātōem hāc qs enarrabit.s.pr. cā.q.iiij.ō tyriis.qō oēs na & tpali ꝓgrue itellr.

r Plenitudo.de con. di.ij.tribus.

s Ostaliō.hamuz.p ham ū itellige iurisdictōem: q̄ petr⁹ pfuit alijs:: qz hamo.i. ferro resecāt putride carnes.lxrrij.di.plurimos fi.& iō sol⁹ petr⁹ piscat hō. generī piscādi.ipe.n. hz ptātē ligādi atq; soluēdi p alijs.p rete itellr inquisitio sapiēte.

a Hecta.nouitatib⁹ quero de q̄ eccl'a itelligas qō ḣ ꝺ̄ſ: q̄ nō possit errare.si ō ipo papa q eccl'a ꝺ̄ſ.s.e.gcum q̄.& vii.q.i.scire debes hz certū ē:q̄ papa errar pōt.xix.di.anastasi⁹.xl. di.si papa. Ñ ideo ipsa ꝓgregatio fidelū ḣ ꝺ̄ſ ecclesia: ut de cō.dis.i. eccl'a.& talis eccl'a ñ potest nō esse:ut.j.e.pudēda. Nā ipe ꝺ̄ns ōrat ꝓ eccl'ia.xxi.di.§.i.vl.ego p te: & uolūtate labioꝝ suoꝝ nō fraudabitur.

b Q Emor. pfessio. tu es christus filꝰ dei viui.
c ¶ A dño. dicēte tu es petrus ꝛc.
d Q Uoties f. dei. sic. xvi. q. i. frat̄ noster. xij. di. pceptis. xx
Q uij. q. ult. quemor. s. di. lxxx. c. ij. ꝑ. sed aliud est qđ em
de fide mot̄ terminaꝛ qđ nulli ꝓter ꝙ ro. sedi
pmittit̄ sicut b dr. aliud
ē ipam fine defensione uēt̄ilare: qđ patriarche
pmates facē pñt: ut ibi
ꝓtineꝫ ꝛ ut ibi alī accipiī. ꝛ expone agitare in
fide. i. fidelīt agitare.
e ¶ Nisi. ad petrū. videꝫ
ꝑ eī de here. ad abolendā. §. ad hoc de eṕali.
Nā ibi immit: ꝙ illi sunt
uitādi tā ꝙ hēretici: quos
epi vitādos dixerūt. ꝙ
dic ꝙ illud intelligēduꝫ
est: qñ tale gd dicūt qđ
certū ē esse heresim hic
uero ubi dubiū ē eī. e.
c. cū christus.
f Q Ffici. dissimulaꝛ.
ē dissimulatio pia
ut. xxij. q. ij. vtilem. ff. ꝺ
doli ercep. l. ij. §. ij. ē ꝑ
nitiosa: ut. xxi. q. v. ca
uete. discreta: ut. xxij. q
iiij. gdā cū bonoꝝ: dete
stabil: ut b ꝛ i. c. officij.
g ¶ Tacē. taciturnitas ē
magnū uitiū i papa: ut
xl. di. si papa.
a H Ec est fides. quaꝫ
ꝓfessi sumꝰ nos te
nere: ut in alia ꝑte. c. q
nō est hic.
b ¶ Quā i catholica. ar.
xciij. di. q cathedrā.
c ¶ Emēdari. ꝛ ꝙ ita qs
erret: si tū patus ē corri
gi: nō est hereticꝰ: ut. j.
e. aperte. alias dubius
in fide ꝛc. eī de hereti.
c. i.
d ¶ Cōprobaꝛ. qđ papa
approbat: nō licꝫ alīj re
probare. ar. l. di. si ille.
xxij. di. oīs. xxxv. q. vi. ꝛ. uenīā. ar. xix. di. si roma
norum.
e ¶ Cōprobabit. ar. ꝓ
theologos ꝙ negāt chri
stū aliqđ esse fm ꝙ hō ꝓ
sniam aler. eī de here.
cū christꝰ. Itē ar. ꝙ pp
solum dictū censeꝫ quis
hereticus.
f ¶ Insul: atōe. s. ꝓualēte. alias fallū est: cū quotidie
insultēt. ꝛ ē sīse de cō. di. iiij. c. ij. ꝺ. cū q̄ pugnēt.
g R Ogam⁹. ꝓmit⁹. j. ꝺ cō. di. i. basilical. s. xi. di.
nolite. s. xij. di. nouit. ꝑ. s. xxij. di. sacrosancta
s. xxi. di. ꝙuis. ꝑ
sed ibi dr ꝓma
i. maioꝝ. uel ꝓma
q̄ hodie ꝓma ite
alias numeratur
xxij. di. renouantes.
b ¶ Trāsllata. ut. s
viij. q. i. mutatōes
i ¶ Que oliꝫ. cum
petrus ibi reside
bat.
k ¶ Sedi. ar. ꝙ in
maioꝝ⁹ ꝓcedit
fortⁿ⁹ i minoꝝ⁹
locū hr̄e. xvi. q. ij
c. i. s. di. xxij. i no
mine. Nā si unico
vincēte te: ergo ꝛ
te ꝛc. ff. ꝺ diuer.
ꝛ tēp. ꝑ. l. ulti. ꝛ ē
hic ar. ꝙ si papa
subiīe sibi aliquā
eccl̄am: ꝙ ꝑ cōe
ques oēs capel
las illⁱ⁹ subiicit si
bi. ar. xvi. q. i. fra
ter noster. qđ nō
est uerū: ut extra
de ꝓuil. cū cap
pella. ar. ꝑ. ff. qui
po. in pig. claudi
us felix. ꝛ ē b ar.
cōtra grecos qui
pape nō bñ obe
diūt.
l ¶ Oporter. i fīō
nam alias sic. xij.
di. nouit. io.
Q Um beatiſ
simꝰ. q aler
andrinā. ꝛ est ar.
ꝙ nō debetis an
dire magistrū: ni
si ꝙ bñ sciat cū id
ꝓdicaꝛ debeatis
ꝛ nō ex ꝓpio in
genio aliqua sue
mire. xxxvi. di. re
larū. sic ꝛ cassius
opinionem mgri
sui bñ defēdebat
ut. ff. de arbi. qlē
ꝛ dic alijs. i. ꝛtra
rijs. ꝛ ita nō est ꝑ
xij. di. nouit. Naꝫ

ac fouenda atꝙ fiducialiter
ab omnibus tenēda. hec sancta ꝛ apostolica mater omniū
ecclesiaꝝ christi ecclesia: que
per dei omnipotentis gratiaꝫ
a tramite apostolice traditionis nunꝙ exasse ꝓbatur: nec
hereticis nouitatibus depra
uanda succubuit: sed ut in ex
ordio nozmaꝫ fidei christiane
percepit ab auctoꝛibus suis
apostoloꝝm christi principibus illibata fide tenus manet

Item sixtus papa.

Fides romane ecclesie oēm heresim destruit nullā fouet.

Emor sū me sub illius no
mine ecclesie ꝓsidere:
cuius confessio a domino ie
su christo gloꝛificata est: cuiꝰ
ꝛ fides nullam heresim fouet
vnꝙ: sed quidem oēs here
ses destruit. intelligo autē mi
bi non licere aliter: ꝙ ut om
nes conatus meos ei cause in
qua vniuersalis ecclesie salus
infestatur impendam

Item eusebius papa.

Nullis hēsibus romana succubuit ecclesia.

N sede apostolica extra
maculam semper ē catho
lica seruata religio.

Item innocentius papa.

Ad romanā referatur ecclesiam: quoties ratio fidei vēt
tilatur.

Oties ratio fidei uen
tilatur: arbitroꝛ oēs fra
tres ꝛ coepiscopos nostros ñ
nisi ad petrum id est sui nomi
nis ꝛ honoꝛis auctoꝛitatē re
ferre debere: ueluti nunc re
tulit uestra dilectio: quod ꝓ
totum mūdum possit eccles⁹
omnibus ꝓdesse.

Item iulius papa.

Christiane religionis zelum romana ecclesia ꝑe ceteris habuit.

Officij nostri consideratione non est nobis dissimulare non est tacere libertas:
quibus maioꝝ cunctis christiane religionis zelus incūbit.

Item hieronymus ad damasum.

Alioꝝz oza non timet fides: quam romana cōmēdat ecclesia.

Hec est fides papa beatissime: quam in catholica di
dicimus ecclesia: quāꝙ sem
per tenuimus: in qua si minus
perite aut parum caute forte
aliquid positum est: emenda
ri cupimus a te: qui petri se
dem ꝛ fidem tenes. si aūt hec
nostra confessio apostolatus
tui iudicio ꝓbatur: quicūꝙ
me culpare uoluerit: se im
peritum uel malinolū uel etiā
non catholicum sed hereticū
cōꝓbabitur. Item sācta ro
mana ecclesia: que semper im
maculata permansit: domino
ꝓuidente et beato apostolo
petro opem ferente in futuꝛo
manebit sine ulla hereticoꝝ
insultatione: atꝙ firma ꝛ im
mobilis omni tempoze ꝑsistet

Item marcellus papa vniuersis episcopis per antiochenā constitutis.

Aliud ꝙ romana ecclesia: nem ꝙ consentire neꝙ uelle permittitur.

Dgamus uos fratres dilectissimi ut non aliud doceatis neꝙ sentiatis: ꝙ quod
a beato petro ꝛ reliquis apostolis ꝛ patribus accepistis.
ipse enim est capat totus ecclesie: cui ait dominus: tu es
petrus ꝛ super hanc petram
edificabo ecclesiaꝫ meā. eius
enim sedes ꝓmitus apō vos
fuit: que postea iubente domino romam trāslata est: cui ad
miniculāte gratia diuina bo-

alias consuetudines habere possumus. nisi spāliter .ph; beret ro. ec. de aliqua. ſoannes.

u ¶ Si petr⁹. Ꝯsus: tangit: q petrus ī passione domini abscidit auriculā malchi. ⁊ dñs eā restituit sibi. ꝓ hoc nota tur: q male intelligēti auris spūalit ē per petrū abscindēda. ipse. n. hz potestatē ligādi ⁊ soluēdi. nota tur etiā: q si quer tanꝫ tales: dñs r fūdet eis auditū

o ¶ Volēs. quasi dicat ex ꝓposito nō casu.

p ¶ Nō debēt. qa auris exterior fi gnificat interiorez aurē quā ipsi nō habebāt. ⁊ nō dicē nō habebāt mi nisterio.

q ¶ Et ipsos. qui christū crucifixe rūt.

r ¶ Eo q. s. tit. di. si romanor. ī. de pe. dist. iij. ad huc instant.

s ¶ Cōdēnat. ī. ꝺ pe. di. i. ꝺbum. s. tri. di. inferior. ff de re. iudi. q. ꝺcē nare pōt. hec aūt regula fallit ex ꝺ sen. ex. tua. ⁊ ex ꝺ off. dele. queréti ⁊ qñq; pōt qs ab solui ⁊ nō ligare. C. ubi sena. vl̄ cla. l. quotiēs.

t ¶ Si ad diuinitatē. nō. n. passa ē cū nature dei ne mo nocē possit. ri q. iij. secū dū.

u ¶ Et ercidit. i. ꝺbet ersicidi: ut. i. q. i. §. cū ergo.

x ¶ Prophetā. i. purū hominē.

y ¶ Cōfessione. et hoc cum dixit tu es christus filius dei viui.

dierna presidemus die. si vo vestra antiochena que olim p ma erat romāe cessit sedi: nul la est que eius nō sit subiecta ditioni. nec ab eius dispositio ne uos deuiare oz: ad quam cuncta maiora ecclastica ne gocia diuina disponente grā iussa sunt referri: ut ab ea re gulariter disponantur: a qua sumpsere principia. ¶ tē leo papa dioscoro episcopo alex andrino.

Alexādrine ecclesie a romana dissentire non licet.

QVm beatissimus petrus a postolus a domio accepe rit principatum: ⁊ romana ec clesia in eius pmaneat institu tis: nefas est credere: q sanctus episcopus discipulus il lius marcus: qui alexandrinā primus ecclesiam gubernauit alijs regulis ⁊ traditionibus sua decreta firmauerit: cū fi ne dubio de eodem fōte gra tie vnus spirit⁹ ⁊ discipuli fu erint ⁊ magistri. nec aliud or dinatus tradere potuit: q̄ q̄ ab ordinatore susceperit: ¶ tē gregorius papa.

Professione sue fidei aurem erroris romana abscindit ecclesia.

SI petrus volens percus sit aurem: docuit: q aurez in specie habere nō debent: quam in monasterio non ha bebāt. sed bonus dominus et ipi refundit auditum sm pro phetica dicta demonstrans et ipos si conuertantur posse sa nari: qui in passiōe christi vul nerati sūt: ea q omne peccatum in ministerio fidei abluat tollit ergo petrus aurem. q̄re petrus: quia ipe est qui accepit claues regni celoꝝ. ille enim condemnat qui ⁊ absoluit: quoniam ligandi atq; sol

a ¶ Quitur. ꝓbat ecclam esse vnā: q dñs ut eccle s. gni ficaret vnitatē dirit sup vnū eā edificatuꝝ dicēs: ego dico tibi q tu es petr⁹ ⁊c. fo. ꝓbat illa auctoritate salomo nis ī psena dñi loquētis: vna ē colūba mea. tertio auctori tate pauli dicētis: vnuz est corpus vnus spirit⁹ vna fides ⁊c. postea cō parat eā soli arboꝝ fon ti. ultimo dicit: q siquis nō tenuerit hāc vnitatē fructū ī potēit facē sz arescat sicut ramus ꝑci sus ab arboze.

b ¶ Quia tu es. s. di. l. fi deliꝝ.

c ¶ Petrā. i. sup tue fidei soliditatē.

d ¶ Sup vnū. q; ubi plu ralitas ibi discordia de pe. di. ij. qñ adam.

e ¶ Pari. s. di. xxi. ī no uo. s. ij. q. vij. ꝺ puto ve rū esse: q pares fuerūt ī ordie ⁊ ꝺ dignitate ꝓ secratōis: sec⁹ ī admini stratōis plenitudine: q̄ satis differt ab alijs. qđ liquet ex illo. c. xxv. di. plectis. ⁊ di. lxxx. ī illis.

f ¶ Una est. j. de cō. di. iij. aliud. i. vnica est.

g ¶ Matris sue. s. eccle cuius mater ⁊ genitrix ⁊ pater genitoꝝ ē deus uel dic matris. s. eccle trū phātis.

h ¶ Unū corpus. i. vna eccla cōpositōe mēbro rum.

i ¶ Et vn⁹. i. vniti uolun tate: uel vn⁹. s. sanctus ē ī nobis quoꝝ corp⁹ ef ficitur.

k ¶ Spes ī vna res se pata ad quā sum⁹ uocati

l ¶ Un⁹. i. vna essēia et vn⁹. i. ꝑsōis uel denuo.

m ¶ Unum baptisma. a quocūq; deo uel equa lens. i. q. i. qui banc re gulā: vel vn⁹. i. creato: omniū.

n ¶ Presidem⁹. ⁊ ita in toto sūt ptes ei⁹ ficut di cit. l. ff. de re. iur. ī toto ⁊ pars ꝓtinet.

o ¶ Epatū .i. ordinē epa lem.

p ¶ In solidū .nō q̄ singula iura a quolibet in solidum tenēt: ut .ff. de ō. ob. l. ij. vñ idē ius resi det apud quēlibet cum reuera ḡlibet hz sepatū ⁊ spāle ius: ut .ff. quēad modū serui. ami. aquā.

q ¶ Unitas .j. e. q. scisma

r ¶ Fructꝰ .s. .xxiij. q. vij. quēadmodū.

s ¶ Per totū .s. di .xxi. q̄uis .s. vij. q. j. nouatia nus. io.

a A Lienus. est. Lasꝰ. In pma pte dr q̄ nō pōt deū hre patrē: q ecclē nō hz vnitatem. In 2a pte ꝓbat eccliaz esse vnā auctate dñi di cētis: si duo ex uobis ꝓuenīūt ⁊c.

b ¶ Ubicūq̄ .s. .xx. di. c. ult. s. j. q. j. cū scriptura

c ¶ Nō multitudini .j. ō cō. di. v. nō mediocriꝰ. v. quapꝛopī melioꝛ. ⁊ j. e. q. c. odi. ⁊ pieci. et in auc. de referendō. §. pro eadem.

d ¶ Er uobis .i. cōuenia mꝰ inter nos .i. conuenia mꝰ nobis inuicē: q: tur pis ē ꝑs toti suo nō con gruens. viij. di. q̄ ꝓ. ⁊ ē ar. ab ordie vbozꝛ: quia semp ꝑmo noiato dabi tur: ut .ff. de usufruct. l. quotiēs. ff. de. l. ij. cum pat. §. penult. ar. ꝓ. C. ō testa. ꝓpostea. ff. de sol. nō enim ordo.

e O Mnibꝰ. casus. dic̄ hiero. q̄ qdam di cūt ita eē in eccla: q̄ ēt sūt ipa eccla: q̄ vnica co lūba q̄ sine macula ⁊ ru ga appellat. ō q̄ dictū i telligit: dñe dileri deco rē domꝰ tue ⁊c. quaz ec cliam sigl ꝓtēpserit nec se conuererit fit tibi tā q̄ etnicꝰ ⁊ publicanꝰ.

f ¶ Ut etiā ipi. ⁊. s. dist. xxi. q̄uis idē. dr. j. ō pe. di. xiij. in domo.

g ¶ Supza petrā. petra aūt rps ō ꝓ. di. ij. reuera.

h ¶ Kuga, duplicitatis qui in ecclesia dei ꝑfidemus: ut epatum quoq̄ ipm vnū atq̄ indiuisū ꝓbemus. nemo fra ternitatē fallat: nemo fidei ve ritatē pfida ꝓuaricatione coꝛ rūpat. epatus vnus ē: cuiꝰ sin gularis in solidū ps tenetur. ⁊ eccla vna est: q̄ in multitudi nem latius incremēto fecūdi tatis extendit. quo multi ra dij sunt: sed vnū lumē: ⁊ rami arboꝛis mlti sūt: sz roboꝛ vnū radice tenaci fundatū: ⁊ quo de fonte vno rini plurimi de fluūt: ⁊ vniuersitas licz diffusa videatur exūdātis copie lar gitate: vnitas tn̄ seruat integ ra in oꝛigine. auelle radiū so lis a coꝛpe: diuisionē vnitas ñ capit. ab arboꝛe frangē ramū fructus germinare ñ poterit. a fonte pscinde riuū: ꝓcisus arescit: sic ⁊ eccla dñi luce p fusa p totū oꝛbē radios suos porrigit. vnuz tn̄ est: qō ubiq̄ diffundit. nec vnitas coꝛporis sepatur. ramos suos p vniuer sum oꝛbē copia ubertatis oñ dit. pfluentes largit riuos: ra mos latius expādit. vnum tn̄ caput ē: ⁊ vna oꝛigo ⁊ vna ma ter copiose fecūditatis: adul terari non pōt sponsa christi: incoꝛrupta ē ⁊ pudica. vnā do mū nouit. vnius cubiculi san ctitatē in casto pudoꝛe custo dit. ¶ dem.

Non hz deam pter vniuersa lis eccle relinquens vnitatē.

A Lienus est: ꝓbanus est: hostis est. habere nō pōt deū ptēm: qui vniuersalis ec clesie non tenet vnitatē. Jdē dñs cum discipulis suis ait: ut vnanimitatē suaderet ⁊ pacē. dico inquit uobis: quia si duo ex vobis ꝓuenerint in terra: de omni re quecūq̄ petieritis in noie mēo ꝓtingent uobis a patre meo qui ē in celis. ubi cunq̄ eni fuerint duo aut tres collecti in noie meo. ego cum eis sum. oñdit nōmultitudini sed vnanimitati dēpcantium plurimum tribui. si duo iquit ex nobis cōuenerint in terra ⁊c. vnanimitatē prius posuit: ꝓcordiam pacis ante premisit ut ꝓueniat nobis fideliter et firmiter docuit. quō autē pōt ipe cum aliquo ꝓuenire: q cū coꝛpe ipsius eccle ⁊ cum vni uersa fraternitate nō ꝓuenit: quō autem pñt duo uel tres i noie christi colligi: quos con stat a christo ⁊ eius euāgelio separi. ¶ tem hieronymus.

Ligandi ⁊ soluendi nō habz potestatem: q vnitatem eccle catholice non tenet.

O Mnibus ꝑsideratis pāto me ñ temere dicere alios ita esse in domo dei: ut etiam ipi sint domus eadē dei: q̄ dici tur edificari sup petram que vnica colūba appellatur: que spōsa pulchra sine ruga ⁊ ma cula ⁊ oꝛtus cōclusus fons si gnatus ⁊ puteus aque viue ⁊ padisus cū fructu pomoꝛ. q̄ domus etiā claues accepit ac pātem soluendi ⁊ ligādi. hāc domū siquis coꝛrigentē coꝛri pientēq̄ ꝓtempserit: sit tibi in quit: sicut etnicꝰ ⁊ publicānus de hac domo dr: dñe dilexi de coꝛē domus tue ⁊ locū. h. g. t. ⁊ q habitare facit vnanimes in domo: ⁊ letatus sū in his q̄ d. s. m. in do. d. ibimus: Et be ati q habitāt in domo tua dñe in. s. s. l. te. ¶ tem hiero.

Varia crimina varijs sūt pe nis afficienda.

N On afferamꝰ stateras do osas: ubi appēdamus qō uolumus p arbitrio nostro di cētes: hoc graue ē: hoc leue ē. sed afferamus diuinā state ram de scripturis sacris tan q̄ de thesauris dñicis: ⁊ in il la qd sit grauius appēdamus tpe quo dñs ꝓioza delicta re centibus penaꝝ exēplis ca uenda monstrauit. ⁊ idolū fa bricatum atq̄ adoratū est: et ꝓpheticus liber ira regis cō tēptoꝛis incensus: ⁊ scisma tē

i ¶ Macula. moꝛ talis peccati.

k ¶ Signaꝰ. hoc etiā legit ō bta ⁊ gine: q: spuāl sē/ ꝰ idignus absco/ dit ⁊ secretioza si dei ⁊c. xlvij. di. in mādatis. ió etā dicit signaꝰ: ga hereticꝰ inde nō bibit. nā ē ꝓpꝛꝰ fons cui ñ cōcat alienꝰ ō pe. di. i. cū ergo.

l ¶ Putꝰ. putꝰ dr ꝓpꝛ occulta mysteria: q̄ solis sanctis p reuela tōem spūs sancti apta sunt. io.

m ¶ Etnicꝰ. ar. q̄ ꝓtumar hēicꝰ ē iudicādus.

n N Omꝰ. pōe ca sum p illd. xxxvij. di. relatū. Nā sūt qdā q̄ subtilitate sua ducūtur ⁊ uo lūt alit interpta ri diuias scriptu ras: q̄ debeāt: ⁊ ita errāt ⁊ in scis/ ma incidunt: qō peccatum q̄ gue sit oñdit ex genē pene: q: grauiū fuit punitū: q̄ li bri exustio vt idolo latria

o ¶ Stateras .i. suias si quas. ar. de ep. ⁊ vē. ut mē sure. alias locum hz pena. l. coꝛ. de fal. ff. ō exoꝛ. cog. annonā. ar. ff. de dolo arbitrio. §. de eo q scies.

p ¶ Er scisma. sed vr ꝓ. vij. q. j. ōniq̄ q: ibi dr q̄ scisma ñ fecerūt. ꝛsupple tñ q̄tū alij ō qbꝰ ibi dr. vl fac viz i eo: q dic tētatū. nā alio tētat alio facē fiē dr ō dño ⁊ cū gustassz nolu it bibere.

q ¶ Sceleratꝰ. Nam dicit. l. q maiora delicta maioribus penis minora minoribꝰ sunt puniēda: ⁊ in delicto equali ꝓpinquas esse penas i auc. ut fratrum filij coll. iij. ⁊ videtur fm hoc q maius sit peccatum scisma q̄ hereſis sed ff. j. xxiij. q. v ij. q in omnibus sed dic: q omne scisma hz hereſiz annexā: maxime ex quo pseuerāt vñ nō est differētia: nisi ad principiū: ut ar. j. q. iij. inter scismaꝰ ⁊ ita nō est ff. uel dic: q licz hereſis sit maius crimen in sui natura q̄ scisma: magis tamē peccauerunt scismatici q̄ illi here tici: q idolum adorauerunt. cū illi ꝓmptiores essēt ad hoc: q in egypto pseuerūt vidēre idola adorari ab egyptijs. ſz cōe dathā ⁊ abiron nō peccauerunt ex aliqua imbecillitate uſ cōsuetudine: sed tm ex ꝓtumacia uel scienter. ⁊ hz hūc intellectū scelera tius erit aduerbium. Nam quāto maior est ꝓcēptꝰ tanto maius sceleꝰ ꝓmittit.

r Q Uia ex sola casus. ꝓbat multiplici autoritate: q saluari nō possumꝰ: ni fi teneamꝰ ecclie vnitatē: ut. ē. i. q. i. ex catholicam. ⁊. c. figs inquit. ē xcvi. di. c. ij.

s ¶ Quia dari. j. q e. scisma de pen. di. i. nonnulli. io.

t A Duocauit. heredes. i. aliquos instructos reliquisset in fide.

tatum: ⁊ idolatria gladio punita ē. exustio libri bellica cede ⁊ pegrina captiuitate scisma hiatu terre sepultis auctoribus vinis et ceteris celesti igne consumptis. quis iam dubitauerit hoc esse sceleratiuſ cōmissum: q̄ō est grauius vindicatumꝰ ¶ Item gregorius in moralibus.

Ex sola ecclesia sacrificium dominus accepit.

Q Uia ex sola ecclesia catholica ueritas conspicit apud se esse locum dñs ꝓhibebet ō quo videatur. in petra moyses ponitur: ut dei faciez contēpletur: quia nisi quis fidei soliditatem tenuerit: diuinam p̄sentiam non agnoscit: de qua soliditate dominus dicit super hāc petram edificabo ecclesiam meā. sola quippe est per quam sacrificiū dominus accipit libenter: sola q̄ ꝓ errantibus intercedat fiducialiter. vnde etiā de agni hostia dñs p̄cepit dicens: In vna domo comedetis nec̄ eferetis de carnibus eius extra fores. in vna nanq̄ domo comeditur: quia in vna catholica ecclesia uera hostia redēptionis imolatur: ō cuius carnibus lex foras efferri diuina ꝓhibet: quia sāctum dare canibus uetat. sola est que intra se positos ualida charitatis compage custodit. vnde ⁊ aqua diluuij arcam quidē ad sublimiora sustulit: omnes autem quos extra arcam inuenit extinxit. ¶ Item ambro.

Non exhibet fidem christo: qui corpus eius discerpit.

A Duocauit ad se cypriani epiſcopum satyrum: nec ullam putauit uerā nisi vere fidei gratiā. percunctatusq̄ ex eodem est: utrum nam de catholicis episcopis esset: hoc est si cum romana ecclesia cōueniret: ⁊ forte ad id locoꝝ in scismate regionis illius ecclesia erat. lucifer eni se a nostra cōmunione diuiserat: ⁊ q̄ q̄ ꝓ fide exulasset: ⁊ fidei sue reliquisset heredes: non putauit tamen fidem esse in scismate. Nam si fidem erga deum tenerent: tamen erga dei ecclesiam non tenebant: cuiꝰ patiebantur uelut quosdam artus diuidi ⁊ membra lacerari. etenim cum ꝓpter ecclesiā christus passus sit: et corpus christi sit ecclesia. nō uidetur ab his exhiberi fides christo a quibus enecuatur passio eiusatq̄ distrahit. itaq̄ q̄uis gratie fedus teneret: ⁊ metuerz tanti nominis debitor nauigare: tamē eo transfire maluit ubi tute posset exolnere. iudicabat eni diuine solutionis gratiā in affectu ac fide esse: quā quidem statim ut primum copia ecclesie liberior fuit: implere non distulit dei gratiam ⁊ accepit desideratam et seruauit acceptam. ¶ Item beda super ioannis epiam.

Etiam corpore ab eo recedē dum est: qui fidem christi nō habet.

O Mnis qui recedit et non permanet in doctria christi: hic deum non habet. qui pmanet in doctrina christi hic ⁊ filium ⁊ patrem habet. si uenerit ad nos: ⁊ hanc doctrinam non afferet: nolite eū recipere in domum: nec aue ei dixeritis. Qui enim illi dicit aue: communicat illius operibus malis. hec enim ioannes de scismaticis sine hereticis vitandis que uerbis docuit: ⁊ factis exhibuit. Narrat eni de illo auditor eius sāctissimꝰ

b ¶ Putauit. cyprianus.

c ¶ Tenerent. lucifer ⁊ satyrus. hoc autem non prodest: ut vij. q. i. denicz

d ¶ Artꝰ. artus dicūt ēpi g viriliter sustinēt ecclesiam.

e ¶ Passio. i. ecclesia ꝓ qua ipse passus est.

f ¶ Teneret. iure obligatōis. Nam quilibet prelatus est dñicus debitō xlviij. di. dispēsatio.

g ¶ Solutōis. i. prediccatōis: qua audita conuertebantur: ⁊ sic soluebant a peccatis.

h ¶ In affectu. Nā affectus sine effectu nō soluit dñicū debitorem: lz contrariū fiat: ut hic et de pe. di. i. §. similiter. ⁊ illud. vi. di. c. i. ibi: nam ex desiderio ꝛc. ⁊ idem est in obligatōe qua gs tenetur homini: si paratus est soluere: ⁊ nō iuenit cui: nō imputabitur ei. C. de usuris accepta ff. de arbi. celsus.

i ¶ Dei gratiam. i. libertatem p̄dicandi.

k ¶ Et accepit. idem cyprianus postea.

l O Mnis. ⁊ patrem. ē. di. xlij. quiescamus.

m ¶ Nec aue. xi. q. iij. excōicatos.

n ¶ Cōmunicat. ē. dist. lxiij. cū hadrianus.

o ¶ Ioannes euangelista.

p ¶ Exhibuit. naz cepit iesus facere ⁊ docē. ē. xxxvi. di. §. ecce. ar. ff. de re mili. officium.

q ¶ Ingressus. ⁊ ita etiā religiosi possunt intrare balnea: quod intelligo in necessitate. ar. de cō. di. iij. peruenit. Sed vidē excusari etiaz i hoc casu. xi. q. iij. qm̄ multos ⁊ ita nō debemꝰ lauari cū hominibus alienē secte: sicut ⁊ dicit canon ō muliere. lxxvi. di. nō oz. C. de repu. l. ulti. §. ulti. sed nec orare cum eis. sed nūquid i ecclia interdicta possumꝰ orare? sic tacite tamen.

a ¶ Ingressus. tñi tpe pstātini ispatoris q erat fautor hereti/
cor multi catholici epi missi sunt i exiliū: quoz vn9 fuit luci
fer. Sed mortuo pstātino vocati fuerūt. z cū lucifer roga
ret: ut pgeret alexandriā: ut ibi de statu eccle iudicaret: mi
sit diaconū suū. p se: qui
episcopum quēdam ibi
ordinauit. sed ħ maiez
pti hominū nō placuit:
qđ factū eusebi9 revo/
cauit: z alū q oibus pla/
cuit istituit. lucifer autē
dolēs epm ordinatū a
suo diacono nō esse fce
ptū: recessit cū qbusdaz
epis alijs: nec voluit ali
oz statuta suare. Et cū
cyprian9 de quo ħ agit
i loco cōuersaret: ubi p
lucifer scisma erat semi
na. ū: huc vocauit ad eū
quēdā epm illi9 loci no
mine satyz igrēs ab eo
an esset de catholicis
epis. cū aūt deprehēdisz
eū nō ee catholicū: nec
alios ibi catholicos in/
ueniret: trāstulit se ad a
lias ptes: ut cū oppor/
tunitas a dño dareť. ad
eas dēptes pdicaturus
reverteretur.

a ¶ Quoniā vet9. Las9
hieronym9 dicit
i ecclia oriētali hereses
z scismata pullulare. qō
nō ē i eccha romana c9.
fidē se. pservet tenēz. z licz
loco sit remot9: ñ tñ mē
te. Nā si qs i ea nō inue
niat pbit: sīē illi q sunt i
vētu eť archā diluuij.

b ¶ Oriēs. i. oriētalis ec
clesia faciēs opa veteris
hominis. ul dr diabol9
vet9 oriēs respectu xpi
de quo legitur: vultum
nos oriēs exalto.

c ¶ Judiciariaz. ē. xvi. q.
vij. sicut deinde.

d ¶ Tunicā. i. ecclam ul
tunicaz deiup pterta. s.
charitate q sub vno cor/
tice multa genera. i. fi/
deles pmet: ut. xlvij. di.
fit rector.

e ¶ Cōtritos. i. hēticos
humiliatos eternaliter
pterēdos ul doctrinas
eoz fallas cōtēnedas. i.
cōtemptibiles.

f ¶ Lac9. lac9 dr: q nō
hz aquas itelligēte.

g ¶ Signat9. i eccha dei: ut. ē. e. omnib9.

h ¶ Libū. de q9 cibo z q siti hēm9. ē. viij. q. i. audaci.

i ¶ Estimēta. cū fuit baptizat9. j. de cō. di. iiij. post baptismū uel fuit monachus.

Vir z martyr fortissimus poli/
carpus smyrneorum antistes
quia tempore quodam cum a
pud ephesum baneas lauan
di gratia fuisset ingressus: et
audisset ibi cherinthum exire
continuo discessit non lotus
dicens: fugiamus hinc: ne et
balneae ipe nos corrumpāt: in
quibus cherithus lauatur ini
micus veritatis. Idem etiaz
policarpus martioni cum ali
quando occurrisset dicēti si
bi: agnosce nos: rñdit agno
sco primogenitum sathane.

¶ Item hieronymus.

Prophanus est extra eccle
siam beati petri agnū comede
re tentans.

Quoniam ūetus oriens in
ter se populoz furore col
lisus indiscissam domini tuni
cam z desup textam minutati
per fraustra discerpit: z christi
vineam vulpes exterminăt in
ter lacus contritos: qui nō ha
bent aquam z difficile ubi fōs
signatus z ortus cōclusus sit:
possit intelligi: ideo mihi ca
thedzam petri z fidem aplico
ore laudatam censui pstlen/
dam. Inde nunc mee anime
postulans cibū: vnde oli chri
sti nestimēta susceperi. neqz ve
ro qstitas tanti elementi li
quentis z interiacēs latitudo
terraz me a preciose margā/
rite potuit inquisitione phibere. ubicunqz fuerit corpus
illic congregabūtur z aquile
p flagito a lobole mala patri
monio apud nos solos icorru
pta patz omnino seruatur au
ctoritas. ibi cespite terra fe
cundo dominici seminis puri
tatem centeno fructu refert.
hic obruta sulcis frumenta in
lolium auenasqz degenerant.

Nunc in occidēte sol iustitie
oritur. in orientem aūt lucifer
ille qui ceciderat supra side/
ra posuit thronum suum. uos
estis lux mundi: uos estis sal
terre: nos uasa aurea z argē/
tea. Hic testea nasa ȳga fer
rea z eternum operiuntur in
cendiū. qqz igitur tui me ter/
reat magnitudo: tamē inuitat
humilitas: a sacerdote victi/
ma salutem a pastore pfidium
quis flagito. fatiscat inuidia
romani culminis recedat am/
bitio. Cum successore piscā/
toris z discipło christi loquor:
ego nullum premium nisi chri
stum sequens beatitudini tue
id est cathedre beati petri cō
munionem psocior. super illā
petram fundatam ecclesiam
scio. quicunqz extra hanc do/
mum agnū comederit: pphā
nus est. siquis in arca noe nō
fuerit: peribit regnante dilu/
uio. z quia p facinorib9 meis
ad eam solitudinem cōmigra/
ui: que syriam piuncto barba
rie fine determinat: nō possū
sanctum domini tot interiacē/
tib9 spatijs a sanctimonia tua
semper expetere. Jōqz colle
gas tuos egyptios martyres
z confessores sequor: et sub
onerarijs parua nauicula de/
liteſco. nō noui uitalem. mile
tum respuo: ignoro paulinum
quicunqz non tecum colligit:
spargit. hoc est qui christi nō
est: antichristi est. ¶ Item am
brosius.

Hereticorum consortia a ca
tholicis sunt fugienda.

Quo dignior domus apo/
stolice predicationis in/
gressu: qz sācta romana eccle
sia: aut quis pferēdus magis
omnibus videtur: qz christus
est: qui pedes suis consuevit

k ¶ Margarite. s. sacra ecclē. ro. vl fidei. xi. q. iij. no/
lite.

l ¶ Et agle. i. alie ecclē fideles q̄ al te ublāt eť de re nū. lras. s. pr. q. iiij. cū i lege.

m ¶ Profligato i. dissipato. Silr accipit pfligari. C. ȳ fideiuss. sancti m9. C. de. off. rec. pui. q ordinaria: ubi. p plurimē poſt ut hic.

n ¶ Primonio. i. fide uel patrum doctrina.

o ¶ Secūda. i. do gmata hēticoz.

p ¶ Zoliū. i. hēses.

q ¶ Auenas. i. scū mata.

r ¶ Degenerat. i. degenerādo pro ducūt. ē. dist. lv. nasci ō adulterio

s ¶ Posuit. s. hēti cos prelatos.

t ¶ Optāt. i. coo/ periūtur.

u ¶ Tui. o papa:

x ¶ Victia. i. victi mād9 a te z punie d9 si peccauero.

y ¶ Satiscat. i. cel set ul deficiat.

z ¶ Inuidia. i. ex tollētia: vñ inuidia sepe nascit. vñ cū duo tractarēt de electōe: z vn9 alle garet nobilitatē alteri9: alt9 ex ad uerso rñdit: pisca tori petro fabri filio succedere q̄ ri9: ñ augusto no bilitatis fastū. fa stus litē paratar mat his odiū: ca piūt hec tria mō tis iter.

z ¶ Pro facinori b9. purgandis p misericordiā dñi Ifidet eucharistiā

p ¶ Et sub onerarijs.i.magnis nauib⁹. nã q̃daz sunt onerarie:quedã ephace.i.homines ferẽtes:ut.ff.ꝺ exercui.l.i.§.i.ꝟ fi.ꝛ ab alio mutuatis.ꝛ.§.nauẽ.

q ¶ Antichristi.ꝛ q̃ nõ est mecũ ꝯ me ẽ:ꝛ qcũq̃ a fiõ catholica discrepat ei ꝛ contrarius ẽ C.de iudeis:celi colaꝝ.ar.ff.de fideicõ.li.fi ei.

a Ve dom⁹. Casus:due sunt eccle vna catholica q̃ nõ patitur pollutos hĩtare ĩ se cuꝫ hẽat christũ hĩtatorez quẽ nemo ꝺz deserere:sicut nec petr⁹:imo ibi est pdicãd⁹ꝛ habitaculũ eligẽdum. Alia ẽ hereticoꝝ quera non ẽ.hec semp vitanda est ne ariditate eius polluamur:deserẽd⁹ ergo ẽ hereti⁹ post admonitõem.

b ¶ Ingressu. pp quã uel ad quam fit ingressus aplica pdicatõe.

c ¶ Qui pedes.i. operatões ꝑuas

d ¶ Vestigijs .i. operibus.

e ¶ In reliquuꝫ .i.de cetero ꝛ ita eraudi.i.q.vij.q⁹ tiens.

f ¶ Bene dicit. a petro:ut de cõ. di.ij.forte dicas Cũ.n.xp̃s dixiſſz nisi qs manducauerit carnẽ meã: ꝛ bibẽrit sanguinẽ meũ ꝛc.rñdẽt g dã:d.ar⁹ ẽ ꝟ fm o ꝛ sepauerũt se ab eo:ut de cõ.di.ij. ꝓma quidẽ.pe tro dicente dño:ad quẽ ibim⁹ vba ẽne vite hẽs.

g ¶ Hospitiũ.ar.ꝯ illos ꝙ sepe mutãt hospitiũ.

h ¶ In qua.s.eccl'a si.i.qꝛ legẽdũ.i.eligendum ẽ ibi esse uel in q̃ eccl'a eligendum ibi esse habitaculũ. si xp̃s ibi sit.si affirmatiue intelligitur.i.qꝛ reuera ibi xp̃s habitat.haud dubie.i.nõ ꝛ uere non dubie sit: qꝛ dubius in fide ẽ hereti⁹.eũ de here.c.i.

i ¶ Pedũ.i.de affectib⁹ nr̃is.

lauare hospitibus:ꝛ quoscunqꝫ sua recepit domo pollutis non patiatur habitare uestigijs:sed maculosos si in ea receperit:licz vite prioris: in reliquum tamen mũdare dignatur ꝓcessus.hic est igitur solus quem nemo debet deserẽ nemo mutare.cui benedicit: dñe ad quẽ ibimus:uerba vite eterne habes:ꝛ nos credimus:vidimus executorem celestium preceptorum:qui qñ non mutauit hospicium celestium:cõsortium habitationis emernit.fides ergo in primis ecclesie querenda mandatur in qua si christus habitator sit:haud dubie sit legendum. si uero perfidus populus aut preceptor hẽticus deformet habitaculum ecclesie:vitãda est hereticoꝝ cõmunio:fugiẽda synagoga censetur. excutiendus pedum pulnis:ne fatiscentibus perfidie sterilis sicitatib⁹ tanꝫ humi aride arenoseꝫ mentis tue vestigium polluatur. Nam sicut corporeas infirmitates populi fidelis suscipere in se debet euangelij predicator:ĩxta qõ scriptum ẽ:quis infirmatur ꝛ ego non infirmor:ita fiqua est ecclesia que fidem respuat: nec apostolice predicationis fundamẽta possidat:ne quam labem perfidie possit aspergere deserẽda est:quod apostolus quoqꝫ euidenter asserit dicens: hereticum hominem post primam scz conceptionez

k ¶ Pulnis.i.doctrina hereticoꝝ.

l ¶ Ne fatiscẽtib⁹.i.fissum.faciẽtib⁹.

m ¶ Siccitatib⁹.i.quia heretici facti sũt:ut.i.q.i. sicut cum nuch⁹.

n ¶ Humi.alta puellares tardat arena pedes.

deuita. Item beda sup̃ matheum

Nec peccatis solui nec celeste regnum ingredi ab vnitate diuisus ecclesie potest.

Quicunqꝫ ab vnitate fidei uel societatis petri apostoli qualibꝫ modo semetipos segregauerint:tales nec vinculis peccatoꝝ absolui:nec ianuam possunt regni celestis ingredi. Item hieronymus in amos prophera.

Non suscipiuntur sacrificia eorum quorum fides reprobatur ꝛ vita.

Odi et proieci festiuitates uestras ꝛ nõ capiam odorem cetuũ uestrorum .qꝛ si obtuleritis mihi holocaustomata:ꝛ munera vestra non accipiam ꝛ uota pinguium uestrorum respuam. odit autem deus ꝛ non solum odit: sed proijcit festiuitates eorum:qui nõ celebrant festiuitates dei:sed suas.ꝛ post pauca:odisse autem et non odorari et proijcere humana loquitur similitudine.ut nos affectum dei nostris sermõibus agnoscamus ꝛ si holocausta obtulerint: ut uideantur ieiunare dare elemosinas pudicitiam pollicerique holocausta sunt vera:nõ ea suscipit dominus. Nam nõ sacrificiorum magnitudinem: sed offerentium merita

o ¶ Infirmitates.ꝟ.ij.q vij.§.debis.ꝟ.di.xlv.ꝛ cedite.ꝟ.di.lxxxvi. fi satis.ꝟ.xiiij.q.v.scriptũ.

p ¶ Deuita.ꝛ ita ei nõ pãdas sniam fidei vꝛe. ar.xi.q.iij. nolite.xxiij. q.iiij.qdam nõ autem. quo ad correctõem.ar. i.q.vij.quemẽtibus.ibi quotidie intellige tam post primã q̃ post fam ꝛ hoc de iam dãnatis. qd tñ sup̃ hoc tenenduꝫ fit:notaui.ꝟ. ꝓr.q.v.ñ uos. Si aũt quis errat ĩ fide nõ statim ẽ hereti⁹:dũmodo patus sit corrigi:ut.ꝟ.e. hec ẽ.si aũt nõ vult corrigi usqꝫ ad annũ ammodo ẽ habẽdus,p heretico:ut exde here.ercõicam⁹

q ¶ Vicũq̃. absolui. j.de pe.di.i.uerbum.

r ¶ Ingredi.cũ iste clanes habeat.ꝟ.xx. di.§. i.io.

Odi festiuitates.ones nõ tenẽtes vnitatẽ ecclesie.

t ¶ Respuã bucusq̃ sũt vba ꝓphete.

u ¶ Sz suas.ar.ꝯ.scholares g uadũt ad ecclesiam:ut videãt dñas:gabi potius attendũt cãz suam q̃ dei.

x ¶ Similitudinem. ꝛ ẽ figura antropopatos. Nam attribuit deo qõ est dominis.s.claudere nares.non enim de⁹ hz membra distincta sicut dicunt quidam hereti⁹.j.q.iij.gdaz.ꝟ.antro

pomorfite.ꝛ est ar.hic qꝛ si clericus agit cõtra laicum:debet loqui vulgariter.

y ¶ Holocausta.ꝟ.q.i.illi offerũt:ꝛ

z ¶ Nõ ea.ut remuneret eterno premio.ꝟ.xiiij.q.i.scriptũ j.de pe.di.v.conspiceret.ꝟ.e.q.i.alicuius:j:de cõ.di.v.nõ mediocriter.ꝟ.xiiij.q.ult.c.ult.ꝟ.iij.q. vij.in graubus.

a ¶ Unde ꝛ vidua.de qua habes de pe.di.v.c.i.

c ¶ Duo minuta. Affectū dātis pēsat cēsura tonantis. vñ illud: Juppiter ut centū thaurorum sanguine fuso: Sic capitur minimi thuris amore deus. io.

a Ubi sana. j. xxviij. q. i. §. ex his. s. di. xliij. in mādatis. ꝯ sed dicit ibi deesse fidei nō ꝙ sit fidelis: sed quo ad ꝑfectōem.

b ¶ Just⁹. i. iusticia effic̄ ut sit dign⁹ vita eterna Nā ubi xp̄s nō est fūdamētum ꝛc̄. ut. i. q. i. cum paulus. oēs. n. virtutes patiūt̄ detrimētum ab vno vicio: ut de pe. di. v c. i. in hoc casu. io.

c Heretici. ꝑfectōem i. sanctitatē: ut. i. q i. eos q uel iusticiā. i. q. i. dñs declarauit.

d Dicim⁹. pōe casum ꝑ illa duo. vij q. i. factus ē nouatian⁹ Nā cū cornelī⁹ canonice esset electus in papā nouatian⁹ a scismaticis volebat eligi. ꝯ quē dic̄ cyprian⁹ eū nō posse habere aliquā ī eccl̄ia ptātez: cū sit scismatic⁹: cuz eccl̄ia vna sit: ꝛ apud duos esse nō possit probat postea exēplo chore dathan ꝛ abiron: ꝙ ñ solū tm̄ scismatici sed etiam auctores eoꝝ puniūtur Ultimo dicit eos r̄missionē peccatoꝝ quā ñ habēt dare nō posse.

e ¶ Nil hr̄e. ar. ex̄ d̄ scismaticis. c. i. xij. q. ij. alienatōes. si tñ est occult⁹ tolerat̄ qd̄ fac̄: ut. s̄. nota. in p̄ricipio: qꝛ omnis scismatic⁹ ē heretic⁹: nisi ī sūmo pōtifice: ut ibi dixi.

f ¶ Propter qd̄. ar. ab vniuersali ad singulares. ix. q. iij. cū scimus. qñq; ad infinita. i. q. iij. saluator. qñq; a p̄mo ad ultimū. xxviij. q. i. idolatria.

g ¶ Nō fuit. si. n. iudicat̄ res esse mea: ꝑ ꝯsequēs iudicat̄ nō esse tua: ut. ff de ꝓcu. pōpon⁹. §. ij. ꝛ ff. de excep. rei iudic. si inter. Itē ē h̄ ar. ꝙ duo ep̄i ñ p̄nt esse ī vno ep̄atu in solidum: ut queri causasq; diiudicat. vnde ꝛ vidua que in corbonā duo minuta miserat: oībus a saluatore p̄fertur: quia dñs non ea que afferūtur: sed voluntatem respicit offerentiū. Item aug.

Ubi charitas non est: ibi fides uel iusticia locū non hz.

Ubi sana fides non est: nō pōt esse iusticia: qꝛ iustus ex fide viuit. neq; scismatici aliqd sibi ex ista mercede ꝓmittant: qꝛ similiter ubi charitas non est: non pōt esse iusticia. dilectio enim ꝓximi malū non operatur. quā si heretici haberent: non dilaniarēt corpus christi: qd̄ est ecclesia catholica. Item innocē. papa

A fide recedens spiritus ꝑfectionem ammittit.

Heretici cum a fide catholica destiterint: ꝑfectionē spiritus: quam accepant: amiserunt. Item cyprianus magno filio salutem.

Sacrificij potestate penitus carent heretici.

Dicimus om̄es oīo hereticos ꝛ scismaticos nil habere potestatis ꝛ iuris: ꝓpter qd̄ nouatian⁹ nec debet nec pōt excipi: quo minus ip̄e quoq; extra ecclesiam ꝯsistēs ꝛ ꝯtra pacem ac dilectionem christi faciens inter aduersarios et antichristos cōputet̄. ꝛ paulo post: Ecclesia vna est que vna ꝛ itus esse ꝛ foris eē non pōt. si enim apud nouatianū est: apud corneliū non fuit si ꝟo apud corneliuz fuit: qui fabiano ep̄o legitima ordinatiōe successit: ꝛ quem post sacēdotij honorē martyrio quoq; dñs glorificauit: nouatianus in ecclesia nō est: nec ep̄s computari pōt: ut q euangelica ꝛ ap̄lica traditione ꝯtempta nemini succedens a seip̄o ortus est. habere nāq; aut tenere ecclesiam nullo mō pōt: qui ordinatus in ecclesia non est. ꝛ paulo post: Qd̄ ꝟo eundem quē ꝛ nos deum patrem eundē filium christum: eundē spiritum sanctū nosce dicunt̄: nec adiuuare pōt tales. ꝛ infra: inuenimus in tali facinore non solū duces ꝛ auctores sed etiā participes penis destinari: nisi a cōione maloꝝ se sepauerint: p̄cipiente dño per moysen ꝛ dicente: sepamini a tabernaculis hominū istoruz durissimoꝝ: ꝛ nolite tangere de omnibus que sunt eoꝝ: ne simul pereatis in peccatis eorū. ꝛ quod cōminatus ꝑ moysen dñs fuerat: ipleuit: ut qsq; qui se a chore dathā abirō non sepasset: penas statim ꝓ impia cōione persoluēt. quo exemplo oñditur et ꝓbatur obnoxios omnes culpe ꝛ pene futuros: qui se scismaticis contra p̄positos ꝛ sacerdotes irreligiosa temeritate miscuerint. sicut etiam per osee prophetaz sp̄us sanctus testatur ꝛ dicit: sacrificia eorum tanq̄ panis luctus: ꝛ omnes q manducant ea ꝯtaminabūtur: docens ꝛ ostendens om̄es om̄ino cū auctoribus suis supplicio coniūgi: qui fuerunt eorū peccatis ꝯtaminati. que ergo apud eos merita eē circa deum possunt: quibus supplicia diuinitus irrogātur: ꝛ infra: si aūt foris cūcti scismatici ꝛ heretici non habent spiritū sanctum: ꝛ ideo apud nos eis manus imponitur: ut hic accipit: quod illic non est nec dari potest: manifestum est nec remissionem peccatorū per eos dari posse quos constat spiritū sanctum non habere. Item liberius papa.

solet. vij. q. i. non autem.

h ¶ A seipso ortus. ꝛ ideo in seipsū cadere debet. et ita nemo pōt seipsum eligere: ut. i. q. vi. sicut is. ext̄ de iurepa. per vestras. nec pretor iō dare tutorez potest. ff. de tu. ꝛ cura. pretor. ar. contra. ff. de contrahē. empt. fistulas. §. i.

i ¶ Adiuuare. nā qui totaz. l. custodit: offendit autē in vno: factus est omnium reus: ut j. de pen. di. ij. §. itez opponitur si eniz inquit. s̄. vij. q. i. deniq;.

k ¶ Sepauerint. s̄. i. q. i. siqs inqt.

l ¶ Supplicio equali. quia facto consenserunt: ut i. q. iij. in alioꝝ.

m ¶ Merita. itel lige eterna. Nam ꝛ temporalia possunt. xxij. q. ij. si q̄ libet.

n ¶ Supplicia. nam in pena non potest esse premium. ar. xvi. q. i. legi. ꝛ. ff. d̄ ne. ges. siue hereditaria: ꝛ. ff. ex quib⁹ causis ma. l. sciui. et ff. de interdic. et relega. l. relegatorum.

o ¶ Cuncti. s̄. xi. q. iij. nihil.

a QUi cõtra.C.que res vẽ.nõ pos.l.ult.
b Priuati.hic habes q dicũt priuati illi qnõ sunt prediti aliqua dignitate.
c Nobiles.j.xxvi. s.xij.q.ij. ỗ reb⁹ s.xxij.q.v.c.i. s. xij.q.ij. fraternitas .ff. de in ius uo.l.ult.
d Prescriptionem.s.xxiij.q.v. de ligurib⁹.
e Ignobiles. forte dicũt q vile exercẽt officiũ.C ỗ incest.nup. humilẽ.ỗ penis istis habem⁹.C.ỗ sũ. tri.l.iij.C.de penis capitaliuz.§. ult.de hmõi aũt pena nõ: qr si est pecuniaria ul spiritualis semp maior ponit nobili q̃ ignobili:ut.xl. di.hõ rpanus.et v.q.vi. presbyteri.ar.p.l.q.i. q̃q̃ Nã ibi minor imponit epo q̃ presbytero.sed hoc intellige i diuersis criminib⁹.s.i negligentia epi z si mouia pbyteri. sed corpozal maior iponitur ignobili:ut insti.ỗ pu. iudi.§. ite.l. cor. sed ar.p.ff.ỗ penis gdã:ubi dicit q̃ gdã delicta inferũt penã militi b⁹ q̃ nõ pagano Sed non facias vim in eo:q dicit gdã:qr qõ dr ibi speciale est:alias qõ dr hic regulare ẽ.Quidã tñ dicũt:q semp ignobiles grauiori pena puniẽdi sunt siue spirituali siue corporali siue pecuniaria.ar.ri.q.iij.pcipue.vñ hoc qõ dr:q ignobiles debeãt verberari: intellige qñ nil habent.ff.de in ius uo.l.ult.xiiij.q.vi. si res alie.
f Adẽda.Casus:psuetudo erat iter mediolanẽsem z aquilegenses archiepos ut se cõsecrarẽt ad inuicẽ.Isti c⁹ essent i scismate vn⁹ psecrauit aluz z nõ obseruata cõsuetudine antiqua facta fuit cõsecratio:z dicit qõ cũ in scismate sũt z nõ in eccl'a: postea erecrant q̃ consecrant.

Proprio spolientem honore: q̃ ara pacem ecclesie nituntur

QVi petra ecclesie pacẽ fuit si dignitatẽ aut cingulũ militie hñt:nudẽtur eis. si autez priuati sigdẽ nobiles sũt: suarũ substantia z pscriptionẽ patianť. si aũt ignobiles: nõ solũ in corpe verberẽtur: sz exilio ppetuo castigẽtur. Ite pelagius papa.

Nec cõsecrat nec consecrat in scismate constitutus epus.

PVdenda ut ita dicã rapina in diuisione est nõ psecratus sz execratus eps.si.n. ipm nomẽ psecrationis rõnabili ac viuaci intellectu discutimus:is qui cũ vniuersali detractat psecrari eccl'a: psecratus dici uel esse nulla rõne poterit. psecrare.n.est simul sacrare.sz ab eccle viscerib⁹ diuisus z ab aplicis sedib⁹ sepatus execrat ipe potius z non psecrat. Jure ergo execrat⁹ tñ ñ psecrat⁹ poterit dici: quẽ simul sacrare in vnitate pnunctis mẽbris nõ agnoscit eccl'a Videam⁹ tñ vt z uel ipaz cõsuetudinẽ ptiũ in sua ordinatione pseruauerit.nempe hic mos antiquus fuit:ut qz p lõgingratie uel difficultate itineris ab aplico onerosũ illis fuerat ordinari:ipe se inuicẽ mediolanẽsis z aqlegẽsis ordinare epi debuisset:ita tñ ut in ea ciuitate in qua erat ordinandus eps: alteri⁹ ciuitatis põtifex occurrere debuisset:ut ordinãdi electio a põti ordinatore ex pscisu vniuersalis: cui pficiẽdus erat eccl'e meli⁹ ac facilius potuiss z agnosci: z in sua q ad epatũ ꝓuehẽd⁹ erat nec tñ ordinatori suo subdendus fuerat:ut ordiaret eccl'a eteni cuz ficut diximus eccl'ia vna sit: cui in canticis canticorũ dr: vna ẽ colũba mea nullã aliã pstat. nisi q̃ in aplica radice ẽ fundata: a qbus ipam fidẽ vniuerso orbe ꝓpagatã eẽ non põt dubitari.qõ ut nobis lz notissimũ oio sit: beati tñ augustini testimonio ꝓbabam⁹ audite qd in quodã ope suo p clarissim⁹ doctor dicat eccl'e. ait.n.q̃ si nullo mõ recte dici põt eccl'ia in qua scisma ẽ:restat:ut qm̃ eccl'a nulla esse nõ põt: ea sit quã in sedis aplice p successiones epoz radice pstitutã hoim nullor malorũ malitia etiã si nota excludi nõ possit:sed p tpis rõne tolerãda iudicet nllo mõ ualeat extinguẽ. Idem.

Vnitati ñ cõcat scismaticis psentiens.

SCisma siquidẽ ipm qõ grecũ nomẽ est scissurã sonat. sed in vnitate scissura esse nõ põt: ñ ergo vnitati cõcat qui scismatici cõcat.ptes sibi fecerť z ab eo qõ vnũ ẽ: ut aplifiat relatio.fisc.ỗ.di.xxxiiij.fraternitatis.

g Ut ita dicã.improprietatẽ locutõis notat. z ẽ ibi ephesis.xxij.q.i.nupť. l' dauus ẽ ipsum scelus.
b Execrat⁹.q: nõ ẽ psecrat⁹ ỗm pscuetudinẽ
i Nomen.ỗ.xij.q.i.clericus.
k Cõsecratõis. ar. de pe.di.iij.pñia.
l Detractat.i. ꝺicit uel cõtẽnit.
m Execrat⁹.hec ꝓpositio ex deformitatem signat:sicut z dicit depactus.s.turpiter pactus ff.de calum.l. z gnãliť.
n Videam⁹.interpositio ẽ hic usq ad illud.j. eteniz ꝛc.
o Cõsuetudinẽ.ar.i re b⁹ ꝓperã gestis bonum esse ordinẽ solitũ obseruari:ut.xxxij.q.vij. non solũ.z.c.adulterij.ar.p pticulari psuetudine.
p Difficultate.ỗ.di.lxiij.cũ lõge.ỗ.xcvij.di.iusta.io.
q Aplico.ar.q metropolitani ab aplico sunt ordinãdi.sed ꝺ.li.di. q i aliquo.z.lxvi. di.c.i. ex de tẽpo. ordi. si archiepiscop⁹ ego dico ỗ iure cõi a suis suffraganeis eũ debere psecrari.sz tñ papa ꝺriũ facit.io.
r Mediolañ.ỗ .xi.q.i. istud.io.
s In qua..iad quã.
t Vniuersal.i.vniuersorum.
u Deli⁹.ar.iudicẽ in eo lõco debere iudicaſ ubi rei ꝓtas magis posit ingri .xxxiij.q.ij. siue ar.xxxj.q.iiij.si illic.
x Eremiz.hoc ꝓtinuat cuz lra q̃ precedit illud videam⁹.io.
y In aplica.i. aplorum s.aplis: ut ad intellectuz

z Notissimũ.z ita qõ notissimũ ẽ:apli⁹ ꝓbari põt.nil eniz ita ẽ idubitatũ qñ solicitã recipiat dubitatõem i auc. de tabellio.i medio.z ita ẽ ar. q inutilis ꝓbatio admittẽda sit. ar.ꝺ eẽ ỗ ꝓbat.c.ij.z.iij.C.de ꝓba.ad ꝓbatõem.
a Uel p successiones.ỗ.di.lxiij.qnoz vices.
b Dalmatia.ỗ.di.xix.ita dñs.io.

CIsma.logť pelagi⁹ ꝺ quosdã q dicebãt esse cõcãdũ qbusdã hereticis ea rõe:q malu sũt tolerãdi. qõ re ꝓbat ibi nũ cauť ꝛc.q.d.illõ ỗ occultis itelligiť:ỗ manifestis agiť.fa rõ erat:qr tã diu fuerãt i isto erroze z forte fuerat eis ab eccl'ia cõicatũ:qõ repꝛobat pelagi⁹ ibi.nec eniz

leui. tertia rō ē: qz ignorātia uł ſimplicitate errabāt. qō re
probat: ubi dicit: ſed nec illud. Ad ultimū ponit cōclusionē
ſuā ibi ad ſūmā p quā patet: q alicui logī q i eccl'a nr'a erat
cū dicit nos qō abſit vnū caſū colligēdū credo ex illo verbo
circa finē. noli ergo cē.

b ¶ Eſſe nō pōt. ide ē q
ueſtis dñi q vnitatē sig-
nificabat: ſmāſit idiuiſa
ut. xvi. q. ult. ſic apli.

c ¶ Inde. q loqns de hs
mōi dicit: bi ſūt q segre
gāt ſeipos aīam uł ſpm
nō hñtes: ut. j. e. q. iij. ō
illis q ſūt.

d ¶ Nō pñt. quo ad effe
ctū uł qz nō ꝓficiūt i for
ma eccl'ie: ⁊ ita exaudi:
ut. j. e. in fi.

e ¶ Nō aūt. ℟. ꝑme ob-
iectōi.

f ¶ Sociari. qō nō ē faci
ēdū cū ſint ex eccl'ia.

g ¶ Deteſtāt. ercōicati
nō peccāt vitādo cōio-
nē fideliū: qz peccāt he
retici: ſed nō arguūt: qz
cū ſint ſciſmatici catho
licis ñ cōicāt: ſed qz ab
itio faciētes ſciſma ab
eccl'a ſe ſepauerūt.

h ¶ L euigat. ℟. ꝑe rōi.

i ¶ Auget. ut ex. ō ſimo.
nō ſatis. j. xxxij. q. vij. fla
gitia. ⁊. xvi. q. iij. licet.

k ¶ Diu eccl'e. i. i ſciſma
te pſtitiſſe.

l ¶ Reciperēt. ⁊ ita p cō
ſequēs nec recipeſ ab eis

m ¶ Dū ⁊ illi. i. catholici

n ¶ Multo magis illi he
retici.

o ¶ Laicis. qz laicos et
clericos catholicos vi-
tabāt.

p ¶ Nec illud. ℟. tertie
obiectōi. ordina litterā
ſed q̄dam peſſima opi-
nio delata apud ſe ſibi tñ in-
cognita diuiſit eos me
tuētes ō futuro iudicio
de pena gehēne. ſolent
enī hereticī talia mina-
ri: niſi ſibi credaſ. l'ſpes
uel opinio diuiſit eos metuentes quedaz dicta ab alijs he
reticis ⁊ tamen incognita ſibi.

q ¶ Ignorantia. ignorātia. n. iuris nō excuſat i articulis fi
dei: quos oēs ſcire tenentur. ar. xxxvij. di. c. ult. ſed cleri
ci exactius. viij. q. i. nō ſufficere.

r ¶ Magis ē. ꝑpter qō ſciſma fuit q̄ ei⁹ ꝛrium. Aliī. n. ma
gis videretur hereticī q ex induſtria peccāt: q̄ q er ruſticī-
tate uł ſimplicitate. uł pōt dici. put lr'a ſonat: q magis ſcil-
ſude iā uerbis loquar ſemet-
ipos ſegregātes ſpiritū ñ hñt
qbus oībus illud efficī: ut qz
in vnitate vnū nō ſunt: ut qz in
pte eē voluerūt: ut qz ſpiritus
ñ hñt: corpis chriſti ſacrificiū
hr'e nō pñt. nō aūt nobis nūc
illa queſtio ē: ut ꝛ tolerare ma
los: ſz vt ꝛ debeamus ſciſma-
ticis ſociari. ſz etiā illi licet in
ſenſu ſuo abūdantes inter ma
terna tñ viſcera poſiti quere-
rēt ueritatē a nobis repellen
di nō erāt: donec apud eos ra
tione duce rei veritas clariuſ
ſet. ſz qz ſe ab vniuēſali eccl'a
diuiſerūt: ſicut btūs aug. ait.
ois catholicus ſecur⁹ eā ꝓtez
deteſtāt: cui eccl'am vniuerſa
lē aplicis ſedibus roborata
m cōicare cognoſcit. nec enim
leuigat crīme eoz: magis ꝯo
auger: q eos diu reſtitiſſe di-
riſtis: ne aplicis ſedib⁹ cōican
tes i ſua cōione recipent. In
hoc enī dū ⁊ illi culpādi ſunt:
q cōicare talib⁹ uoluerūt: mul
to magis tñ illi execrādi ſunt
q ñ ſolū in ſacerdotib⁹ cōionē
aplicaꝛ ſediū: veꝛ etiā in ipiſ
laicis ſpreuerūt. ſed nec illud
eis ꝓdeſt: q eos in eiſdē lr'is
uel ignorātia rōnis uel ſimpli
citate intellectus ſui a nr'a ſe
cōione ſuſpēdiſſe phibetis. id
ipm enī magis ē: ꝑpter quod
ſciſmatici ſūt: qz nō eos diuerſa
ſentiēdi iudiciū: ſz quedā apō
ſe delata ſibi ñ incognita me-
tuētes ⁊ ꝯ aplicam ſedē temē
crēdētes peſſima diuiſit opi-
nio qō ſciſma ſpāliter eē bea-
tus denūciat aug⁹ dicēs: De
talib⁹ aduerſus auctem tua-
rū eccl'aꝛ: que ab aplica ſede
epl'as accipe meruerūt: temē
crēdēdo imanissimū ſciſmatis
crīmē a ſe ꝓpulſare nō potue
rint: ad ſūmā: aut illos eccl'am
eē creditis: ⁊ cū due eccl'e eē
ñ pñt: nos qō abſit ſciſmaticos
iudicabitis: aut ſi uerā in apli
cis ſedibus eſſe cōſtat eccl'az
⁊ illos ab vnitate diuiſos co-
gnoſcite ⁊ cōionis queſtionē
eſſe ſublatā: quā neraz niſi in
vnitate pſtat eē ñ poſſe. No-
li ergo quaſi nulla ſciſmatico-
rū arcꝛ eccl'e differētia ſit: uel
le indifferēter vtrozqz ſacri
ficijs ſociari. ñ ē corpus chri-
ſti: qō ſciſmaticus pficit: ſi ue
ritate duce dirigimur. nec. n.
diuiſū eē chriſtū poterit qſqz
ſine apl'i reprobatione ꝓfinge
re. vnā aūt ut ſepe dictū eſt: q
chriſti corpus ē: pſtat eſſe ec-
cleſiā. q in duo uel in plura di
uidi nō pōt. ſimul enim cū ab
ea quiſqz receſſerit: eccl'a eē
deſiſtit. ¶ Item nicolaus pa
pa ſcribit michaeli auguſto.

*Ex quo eps fidem eccl'ie do-
cet: alium excōicare poteſt.*

¶ Jt celeſtinus papa orien-
talibus epis ſcribēs. ſigs
ab epō neſtorio uel ab alijs q
eū ſequūtur: ex quo talia pdi
care ceperūt: uel excōicatus
uel exutus ē: ſeu antiſtitis ſeu
clerici dignitate: in nr'a hunc
cōione duraſſe ⁊ durare ma-
luerūt. B. uero itelligit de iā dānato
ut hoīes q nullo mō excōicari pōt: ut diri. ſ. c. q. i.
§. i. ſed contradicit in fi.

t ¶ Aduerſus. ali
quē. ſ.

t ¶ Epl'as. de cō-
mēdatione fidei
ſue: ut di. xix. i ca
nonicis. ar. q ipi
exēplo ſicut origi
nali ſit fides adhi
bēda. ar. xxv. q.
ij. ſanctim⁹ ꝑ ō
fide iſtru. c. i.

u ¶ Ad ſūmā. ſup
ple ad ultimū. li.
i. dico uł aſſumaz
i. aſſumptōem fa
ciam.

¶ Utrozqz. ca
tholicuz ergo al
logtur: corp⁹ xpi
qre ei non pdeſt
ſed nocet. uł logī
de clerico q ꝓter
formā eccl'e ſacri
ficabat: ut. i. q. i.
ſigs inquit. j. de
cō. di. iij. nō i no
bis. ℈. i. q. i. ſicut
io. fauēt. hoc itel
lexit ad ifam.

¶ Diuiſū. i. qui
reprobetur ab a
poſtolo.

z ¶ Deſiſtit. ipe q
ꝓius tpe erat ex
iſtēdo bon⁹. ſ. c.
oīb⁹ uł eccl'a de-
ſiſtat eē apud eū.

a ¶ Jt celeſti-
nus. ſiquis
ul catholic⁹ pdi
care ex hoc diſti
guit. ſ. ut. ſ. c. ſ.
ſi autē.

¶ Ceperūt. ſup
ple ⁊ ſepauerunt
ſe. ſ. c. pr. ỽ. fiēt
illi ſz. ⁊ illud fo: re
intelligatur ō ill'
q iam p dicaſ ce-
ciſſe.

b ¶ Nec iudicam⁹. ſ. talē q canonice erat depoſit⁹.

d ¶ Remotū. ar. j. c. pr. quod de eode loquitur ⁊ ē
ſimilis expoſitio. xix. di. nulli.

e ¶ Ad clerū. hec nō ſūt ỽba. B. ſed nicolai. hoc. c. et
ſupius totū ē vnū. qō pz p illud. j. e. itellexiſti.

f Aperte. q ita deiecti fuerūt.

g ¶ Titubabat. nō titubātē in fide esse hereticū sicut falsi assertorē dici: ut. s. iij. q. iij. i testib⁹ ex̄ de heret. dubius. nā ⁊ hereticoꝝ uocabulo cōtinet̄ q leui etiā argumēto a fide deuiat. C. de heretic. om̄s in fi: qñq; tñ titubatio excusat ⁊ repetitōez iducit. l. fi. C. d cōdi. inde. io.

h Miramur. ꝯmēdaticijs ⁊ est hic ar. q si aliqs est excōicat⁹ ⁊ si post dic̄ se absolutuz nō esse ei credēdū sine lr̄is ut nō. i. q. vij. didici ex̄ de offi. ordi. ex parte.

i ¶ Etiā cū minimis. s. di. xliij. nobis. s. di. xxi. inferior. ar. l cui ōnz min⁹ nec maius. ff. de suis expor. l. ult. ff. de senat. q indign⁹. Nam si pene cā ꝓhibet̄ a maiori ⁊ a minori. ff. int̄. ⁊ re. relegatoꝝ. §. penult. ⁊ de suis expor: cui pacto.

k His auctoritatib⁹. hoc mō ꝓcedit: in. §. i. ifert ex. c. p̄cedētibus q ex quo qs cepit talia p̄dicare q ñ p̄t quēq̄ excōicare. ꝑo ponit obiectōez quādā ⁊ eā soluit distinguēdo inter ptātē ⁊ ptātis executōem. tertio ponit quādā incidētē qōem. ⁊ eā soluit p distinctōez. ⁊ ad alterā ptem distinctōis inducit capl̄a sequentia:

l ¶ Cū ergo. arg. q sacerdos pōt

nifestū est. nec indicamus eū esse remotū: qꝛ ñ poterat quēq̄ eius remouere snia: q iam se p̄buerat ip̄e remouendum.

Idē ad cleꝝ ꝯstātinopolita.

Non hn̄tur excōicati: qui ab hereticis excōicantur.

Aperte inqt sedis nr̄e sanxit auctoritas nullum siue ep̄m siue clericū siue ꝓfessione aliqua christianū: q a nestorio uel eius sil̄ibus ex quo talia p̄dicare ceperūt: uel cōione uel loco suo deiecti sūt: ul̄ eiectū uel excōicatuz uideri. sz hi oēs in nr̄a cōione hucusq; pdurāt: qꝛ neminē deijcere uel remouere poterat: q p̄dicās talia titubabat. itellexisti impator ex supra mēoratis nō potuisse: ut ñ dicamus p̄latuz suū saltē quēlibet remouē: q fuerāt olim remoti: nec deijcē quenq̄ iam ante prostrati.

Item nico. papa. Ad iudicādum excōicati non recipiant̄.

Miramur qūo excōmunicati ad iudicādū recepti sunt: cū ꝑm apl̄icos canones sine ꝯmēdaticijs lr̄is in cōione sola recipi ꝓhibeant̄. absurdū. n. est: ut cui ñ licet etiā cū minimis in x̄ sacras regl̄as cōicare: liceat etiā ei de suis pene maiorib⁹ iudicare. His auc̄tibus ꝑspicue mōstrat̄: q ex quo aliqs ꝯ fidē cepit aliqd docere: nec deijcē quēq̄ ualet nec dānare. Obijcit̄ tñ illō aug. recedētes a fide nec baptisma nec baptizādi ptātem amittūt. Cū ergo sacerdotalē vnctionē utraq; ptās: videlicet baptizādi ⁊ excōicādi sequat̄ a fide recedentes: aut utrāq; retinebūt: aut utraq; carebūt. sz aliud ē ptās officij aliud executio. plerūq; officij ptās uel accipit̄ ueluti a monachis in sacerdotali vnctiōe: uel accepta sine sui executione retinet̄: ueluti a suspēsis qbus administratio interdicit̄: ptās ñ aufert̄. a fide itaq; christi recedētibus potestas ñ adimitur: sicut redeūtibus nō reddit̄: ne non hōi sz sacr̄o iniuria fieri videat̄. vñ ab hereticis baptizati uel ordinati cū ad vnitatē catholice fidei redierint: si forte intuitu eccl̄iastice pacis in suis recipiētur ordinibus: nō iterabitur sacr̄m qd̄ in forma ecclesie ꝓbabit̄ ministratū: sed p impositionē manus p̄stabit̄ virtus sacr̄i: que extra eccl̄az nulli docet̄ esse collata. cum ergo utraq; ptās in hereticis remaneat: si hēticus catholicū uel aliū hereticū excōicauerit: ut i cōionē sue heresis illū deducat: qꝛ iniqua ē snia pondere caret. q si in catholicū praue viuentē uel in hereticū flagitijs uel facinoribus deditū: ut aīal ad recte viuēdi normā uterq; redeat: sentētiā dederit: an uterq; an hereticus tm̄ eius detineat̄ sententia: merito querēdū videtur. pōt aūt dici catholicū sētentia heretici m nime teneri nō enim pōt oris gladio ferire: quē accusare ul̄ in quē testificare ñ valet. si enim quos diuina testimonia non consequūtur: qꝛ extra eccl̄am sunt: pōdus humani testimonij pdiderunt aduersus eos q in ecclesia eē vidēt̄: nec aduersus eosdē eccl̄astice anc̄tis pōd⁹ hr̄e potuerūt: q ab ei⁹ fide discessisse ꝓbati sūt: atq; iō ab eccl̄a sunt ꝯdēnati. In hereticū aūt ptātem habere videt̄ hereticus: sicut ⁊ diabol⁹ potestatem in malis tanq̄ in suo pecore. Vñ scribit aug. vincentio danatiste ⁊ rogatiste.

excōicare. ij. q. i. nemo. ex̄ de offi. or. cū eccl̄arū: lz. M. diceret ꝯ. xvi. q. i. c. i. xi. q. iij. debent.

m ¶ Utraq; si ergo ꝯiūcta sūt: aut utrūq; retinēduz est aut neutrū. C. de iure delibērādi qdā. ff. de admi. tu. cū q̄rit̄.

n ¶ Potestas. ipse ordo uel habilitas q̄dam quā ex eo: q ē sacerdos hz d̄ ptāte ista. sil̄r distinxi. xvi. q. i. §. ecce.

o ¶ Uel accipit̄. puta sine executōe.

p ¶ Uel accepta puta sine executōe l̄ accepta cū executōe.

q ¶ Manus. reconciliatorie.

r ¶ Si heretic⁹. idē est si catholic⁹: qꝛ cōtinet errorem intolerabilē.

s ¶ Snia. ex̄ de sen. exc. per tuas.

t ¶ Quod. hic ponit icidentem qōem quaz statim soluit.

u ¶ Gladio. sed nūquid hoc est ita simplicit̄ uerū q si possum eū repellere a testimonio cōtra me: q possum ⁊ eum a ferēda snia: ñ videt̄. Nā abijciendo ei crimē in modum exceptōis: repellam eū a testimonio ex̄ de testa. sup eo. nihilomin⁹ tñ remanet prelatus. vñ duz toleratur poterit me iudicare. vi ij. q. iiij. ñne. ⁊ nisi i casu s. cum post cōfirmationem ⁊ ante ꝯsecratōem crimē i modū exceptionis obijcit̄. ex̄ de accu. super his.

x ¶ Testimonia. est ar. ꝯ C. de here. l. qm̄. sz illō nō valet: cuz hodie sint oēs excōicati ex̄ de here. excōicamus.

y ¶ Poterūt. s. ij. q. vij. si hereticus.

z ¶ In hereticū. s. dist. xxxvij. sigd ueri. xxxij. q. vi. c. i. cōtra.

a Quisquis. s. pr. q. vij. c. i. cuius hec est pars.
b Avobis. j. de pe. di. i. vbū ꝛ. sed qualiꝫ ꝓrietas soluatur in sequenti. §. inuenitur.
c Ita suscipit. ar. iniam hereticī fidē facē eccl'e ꝛ vnī⁹ iudicis sinia fidē facē alij. ut. s. ij. q. i. multi. ꝛ. ff. ō crimīe erpl'. hr'. res hereditarias. ar. op. ff. de iureiur. si duo patroni. sed tñ q signauit hoc ar. nō tr̄leuerit. ar. i his casꝰ: qr̄ ñ dr̄ ꝺ ꝙ ercōicatos ab hereticis nos ꝙ ercōicatis habeam⁹ qr̄ ipsi neminez possunt ercōicare eꝫ de heret. vergētis. sed nō recipim⁹ eodē mō malos hereticos sicut bonos hereticos: qr̄ nō ad dignitates ul' ordines forte. ꝛ si sec⁹ fiat: qñq; fit ꝓp scandalū: ut dr̄ i. c. qsqs
d Sbdiacon⁹. recipiat. ad pniaz ñ. n. dicit sub ercōicatiōe ul' depositōe.
e Quo. i. ad quā. sed illud nō ꝓpter sniaz ei⁹ sercōicatōis. Nā i casis cuilib⁹ ꝛ criminalib⁹ sinia eī eccl'am hz firmitatē. ar. xi. q. iij. iulianus. §. i.
f Sed illud augustini. s. e. q. pr. §. his auctoritib⁹ in illo vbo receden tes. s. i. q. i. qō qdam.
g Alia uero. large hic sumitur sacramentū: ut xi. q. iij. c. ult.
h Sacerdote. nisi i necessitate. tūc laic⁹ recōciliare pōt de cō. di. iiij sanctum.
i Habebūt. cū extrēa necessitate cogente sacramētū baptismi a q° cūq; traditū hz ab hereti co: quer̄ qr̄e eucharistie sacrm nō sit ab hereti co accipiēdū: cū in alt̄ utro fides ꝛ cōtritio vicem suppleat sacramēti de cō. di. ij. ut qd paras. ꝛ dist. iiij. baptismi vicē: &o. plenio: fit remissio in baptismo: qz̄ in sola cordis ꝓtritiōe: ita ꝙ nec purgatoriū sentiat qui i fine baptizaꝫ

Deo aliquo facinore ab hereticis excōicatus a catholicis non est recipiendus.

Quisquis ꝓ aliquo flagitō uel facinore ꝓiectū a nobis ita suscipit: sicut suscipiuntur q excepto erroꝛe q° a nobis sepamini: sine crimīe apō nos vixerint: displicet nobis sed nec facile ista mōstratis: zsi nō mōstretis nōnullos toleramus: quos corrigē uel punire nō possumus. neqz ꝓpter paleā relinqmus areā dñi: neqz ꝓpter pisces malos rumpimus retia dñi: neqz ꝓpter hedos in fine sepandos deserimus gregē dñi: neqz ꝓpter uasa facta in ꝓtumeliā migram⁹ de domo dñi. I dē ad eusebium. Quisquis ꝓpter disciplinam ab hēticis excōicatur ñ est a catholicis recipiēdus.

Sbdiaconus quidē hispanien'sis eccl'e noīe primus: cuz ab accessū indisciplinato sanctimonialiū ꝓhibereī: atqz ordinata ꝛ sana ꝓcepta ꝓtēneret: a clicatu remotus ē. ego si placet dño istū modū seruo ut si quisqs apud eos ꝓpter disciplinā degradatus ē: ꝛ ad eccl'am catholicā transire uoluerit: in humiliatione pñie recipiatur: quo ꝛ ipi eū forsitan cogerēt: si apud eos manere noluisset. Sed istud augustini intelligīt dictū: ñ ꝓpter sententiā cuius potestas nulla ē extra eccl'am: sz in detestatione criminū que in hereticis sicut in catholicis eque sūt puniēda. pōt tñ illud augustini de potestate baptizandi intelligi non ligādi aut soluendi ul' cetera sacramenta ministrādi baptisma nāqz siue ab hereticō siue a laico ministratū fuerit: dūmodo in vnitate catholice fidei accipiatur: non cade pe. di. viij. null⁹ expectat: sufficit aūt ꝓtritio eoꝝ uel qr̄ alia est in reliquis sacramētis ꝓsideratio qz̄ in baptismo: ut. xxxij. di. §. uer: qr̄ necessarioꝛ ē ꝛ anua omniū sacramēto ꝝ. uel sufficit fic scriptū esse uel qr̄ rebit effectu. Alia ꝺo sacramēta: ut sacri corꝓis ꝛ sāguinis dñi excōicationis uel reconciliatōnis si ab hēticō uel catholico nō sacerdote ministrētur: uel nullū uel letalem habebūt effectum. vñ ꝛ ab oībus fidelibus nullatenus sūt recipiēda. Hinc aug. scribit in primo li. de vnico baptismo

In extremo positus etiā ab heretico pñiam accipe valet

Sqñ forte coegēit extrema necessitas: ꝛ ubi catholicum ꝓ quem accipiat nō inuenerit: ꝛ in animo pacē catholicam custodiēs ꝓ aliquē extra vnitatem catholicā positū accepeꝛit qō in ipsa erat catholica vnitate ꝓcepturus: si statim etiā de hac vita migraueꝛit: nō eum nisi catholicum deputamus. si aūt fuerit a corꝓali morte liberatus: cū se catholice ꝓgregationi etiam corꝓali ꝓsentia reddiderit: vñ nunqz corde discesserat: nō solum nō improbamus qō fecit: sed etiaz securissime uerissimeqz laudamus. qm̄ pñtem deū credidit corde suo ubi vnitatem seruabat: ꝛ sine sancti baptismatis sacro: qō ubicūq; inuenit non hoīn sz dei eē cognouit: noluit ex hac vita migrare. siquis aūt cū possit in ipsa accipe: aliqua mētis puersita te elegerit in scismate baptizari: etiā si postea venerit ad catholicā eccl'am: certuz ē illi prodesse sacramentum: quod alibi accipi potest. ꝓdesse nō pōt: puersus ꝛ iniquus ē: ꝛ tāto pniciosus qz̄to scientius.

Item iulius papa.

Per annu poeniteat: q de manu heretici nescieps ꝓhibitā cōmunionem accepit.

Squis dederit aūt acceperit cōmunionem de manu he

in eucharistie sacramēto solēt heretici formam ecclesie puertere: ut s. e. c. scisma. i baptismo uero non de cō. di. iiij. sine hēticō. ba. uel iō q: qcūq; accipit baptisma accipit christi corꝓ⁹. sed nō puertit de cō. di. iiij. nulli est ali quatenus.
k Nullaten⁹. j. e. c. ult.
l Sqñ. extrema. ar. eī de reg. iuris. qō nō ē licitū. vñ ꝛ cito dz hoc facere. i. q. i. ꝓstat.
m Presentē. i. fidem dei pñtez cordi suo adhibuit.
n Baptismatis. j. de cō. di. iiij. sanctum qō. s. dist. xxxij. §. uerū esse s. i. q. i. dōs declarauit.
o Peruersitate s. i. q. vij. cōuenientibus.
p Prodesse. j. de cō. di. iiij. tūc ualere.
q Iniquus est. ab initio non ex post facto.
r Squis ded rit. ar. h elicitur: q ignorantia iuris partiz excusat: sed non ex toto releuat qdē penā: sed non absolbet culpā. sile iuenit. xxxij. dist. plurimos. xxviij. di. ꝓbm. xxij. di. ꝓsuetudo. j. dō cō. di. ij. scriptura. ꝛ xx. q. i. de his. s. iij. di. c. i. dō ꝛ. di. iiij. retulerūt.

s Et nescit. q ecclesia cōtradicit uel nescit de facto sed est ignorātia crassa.

t Humanū. hec ergo sūia potior ē ⁊ ceteris ꝓponēda q̄ maiori mitt̄ pierati. ix. di. sana. ff. ō pactis maiorem.

u Sme oblatione. s. xij. q. ij. ō di. ro. ⁊ xxxij. q. ij. latorem.

a Epit. rex. angu. q filius regis rex uocari debeat: lz regnū non habeat ⁊ est ar. ꝓ comitibus theutonie ⁊ italie iam. n. dñs ē ⁊ sola administratio deest. ff. de li. et po. l. i suis.

b Nil fuisse. i. parum.

c Percipere rōnem q̄re liceat in necessitate ab heretico recipe baptisma ⁊ nō cōꝓbatur. hēs. s. c. i nota. cū erūrēa. Itē nō q̄ in necessitate possū socio ꝓfiteri de pe. dist. i. quē penitet. Itē reconciliatōes pertere de cō. di. iuj sanctū. Idē possz dici ō vnctōe olei Sz ō oibus q̄ipe ctāt ad officiū sacerdotis: allud solū licē laicis credo etiā in necessitate: de qbus expressū inuenio.

d Quod aūt sūmā istā ꝓpe qōnis colligē. j. e. c. ult. ex ō sen. ex. a nobis. Sz nō q̄ ꝓ mortē nō pōt qs accusari: nisi i tri. b⁹. ō hereti. j. e. c ult. uel si hēticos istituit hēdes ex ō here. sigs eps. ut si i notorio crimine decesserit. lxxxvij. di. neq̄. s. ꝓr. q. v. placuit. Alij vo volūt plures casus addere: q̄ ubicūq̄ potest agi ō crimine ꝓ bōa alicuius: semp possit accusari: ut i crimie lese maiestatis hereseos repetūdaz ⁊ alijs. C. ad. l. iul. ma. l. ult. C. de heret. mānicheos. ff. ō accus. l. ex iudicio z. C. si reos ꝙ accu. l. ult. C. ō apo. apostataz ar. ex q fi. sint leg. cām. sed dic q̄ leges nō ꝓmittūt aliquē accusari ꝓ mortē: nisi ꝓ bona tm̄: ut q̄ excōicet uel alia pēa afficiat i filijs. vi. q. i. §. uerū. vñ ꝓsiderata. l. intentōe q̄ tm̄ ad bona agit: ptz fm eā q̄ accusari nō pōt: ut excōicet: sed de

Qō. ij.

quocūq̄z crimine ciuiliē agi posse ꝛ defuncti ꝓ bona illata resarcienda ⁊ hoc fm canonicā eqtatē. ar. xvi. q. vi. si epm ex ō rap. c. penul. ex de usu. tua. lz fm leges secꝰ distinguit. ꝓcedit. hoc mō i hac qōe. primo ꝓ bat usq̄ ad. §. his q̄ non pōt excōicari ꝓ morte abinde ꝓtrariū.

e Sup terrā: nisi cum iam ē in aliqua arca mōtuꝰ nō sup terrā. ar. ff. ō reli. diui hoc fallū ē. ex ō sen. ex. a nobis.

f Ecōiōe. supple dicimus.

g Quia iudicio. s. xi. q iij. gcūq̄z i terra. s. xxiij. di. quozūdā.

h Mambꝰ. j. ō pe. di iiij. si ex bono.

i Nō cōicamꝰ nec cōicare debemꝰ. ⁊ sic solutur ꝛ. j. ō pe. di. i. multiplex. v. hi aūt: q̄ dī q̄ si ꝓstat ꝓ indicia q̄ cōuenti uoluit: ozādū ē ꝓ eo i eccla: ut. xxvi. q. vi. bis q̄ ex ō sen. ex. a nobis: qa ex quo ꝓ eū non stabat cōicare ei debemus: et ita ē absoluēdus ꝓ mortem: ex de sen. ex. a nob

k Egat. ex quo. i. incepit esse.

l Exempluz. s. di. xx. ō quib⁹.

m Uenia. ut. s. dist. l. absit ⁊ c. figs ꝓpostera s. di. iuj. deniq̄z ꝛ. Sz h uenia. i. missionē pcti: ibi uenia. i. ipunitatē.

Ecclesia vitantes pōt ligare uel soluere non mortuos.

Egatur ex quo est religio christiana uel certe detur exemplum in eccla dei a quibuslibz pōtificibus aut ab ipis aplis aut ab ipo deniq̄z saluatore uenia: nisi se cōtigētib⁹ fuisse concessam: auditā enīz isto celo nō legitur oio nec dicitur. qō ex eoz uoce deprōmitur. date uenia nobis: dum tū nos in erroze duremus. id eiusq̄z a se ꝓfidiam dignis increpationibus repulit: q̄ etsi exterius iacebat ligatus apō se tū in magno mentis culmine stabat securus. ad se itaq̄z reuerso epo arriano pater infremuit: statimq̄z suos apparitores misit: qui constantissimum cōfessorē dei illic ubi iacebat occiderent.

Quod aūt post mortem nullus excōicari ualeat uel absolui: ex uerbis euangelij mōstratur: quibus dicitur: quodcunq̄z ligaueris sup terrā ⁊c. sup terram ingt nō sub terra ostendēs: q̄ viuētes ꝓ varietate suoz meritorū soluere possumus ⁊ ligare de mortuis aūt sententiam ferre non possumus. Unde leo papa scribens rustico narbonensi episcopo.

Non possunt ab ecclesia solui post mortē: qui in hac vita ab ea noluerunt absolui.

De cōione pnātis ⁊ ita ō functis hoz causa iudicō dei reseruāda est: in cuiꝰ manibus fuit: ut taliū obitus nō usq̄z ad cōionis remediū differretur. nos aūt quibꝰ viuētibus non cōicamus: mortuis cōicare nō possumus Item gelasiꝰ papa fausto magistro fugienti legationis officio apud constātinoz olim.

Ecclesia vinentes pōt ligare uel soluere non mortuos.

n ¶ Nisi se. penitētib⁹ tm̄ delicti venīā idulgem⁹. C. de he/re. manicheos: ut. j. ꝺ pe. di. i. nemīnē. ⁊ ꝺ cō. di. iiij. ois q.

o. ¶ Cōgētib⁹. s. di. ix. ego solus. s. iiij. q. iij. sola.

p ¶ Fuisse. nā nō solū merita: sed ēt cōpa nobis defecerūt xxxiij. di. fraternitatis.

q ¶ Mortuos. ut lazarū ēt. de sen. er. a nobis. uł itellige de mortuis per peccatū de pe. di. i. §. hꝰ idē ꝓbatur.

r ¶ Faciēdi., peccata dimittere mortuū iuscitare de pe. di. i. uerbuz de cō. di. iiij. nēo tollit.

s ¶ Et ī celis. hoc intellige de ꝟa ligatōe. nam nam vere ligat⁹ nō ē qui quo ad deū absolut⁹ ē. ex ꝺ sen. er. a nobis. aliꝫ ēt. Ad. ⁊. h. exponūt hāc auctoritatē: qꝺcunqz ligaueris sup terrā. i. inī viuos q̄tū ad ipm ligā tem. q. d. dū tu es super terrā: ligat potes ⁊ mō tuū tm̄ quo ad eccliam.

t ¶ Absoluēdū. s. di. lv. si euāgelica. argu. ff. de test. questū. ar. ꝯ. ff. de spō. oratio. Sed istius bꝛoccardi. solutōez hēs ī ter. xxiij. q. ij. qꝰ sꝺe⁹

a SAne sic pone casū q̄ iste. ℟. fuerat ex cōicat⁹ cū suis cōplicibus: sed postea absolutus ab urbano i natalicijs beati petri: ꝯ tm̄ ga nō satisfecerat ante mō tē post iniaz absolutōis de bis q forte alijs abstulerat episcopus ipe nolebat: ut. p eo fieret ī ecclia oblatōes. dicē ergo urban⁹: q licz possit ei⁹ intētio merito ꝓmēdari: uex tm̄ nō ē de iurqꝺ fac. nā cū iste nec excōicat⁹ esset nec excōicatis cōicassz l nō pōt ei istud negare: ⁊ fm hoc dicit ⁊ sub q̄ spōsione nos eis. i. riccardo ⁊ suis indulsim⁹ absolutōem excōicatiōis q̄ tenebāt: aliꝫ aūt ponūt sic: q nō fuerat excōicat⁹: sed in aliquib⁹ offēderat: nec satisfecerat. ⁊ fm hoc se fideles referr ad id qꝺ pcedit ⁊ fideles se ipostex pollicēt. tūc dic absolutōem nō sme sed peccatoz. Sed nōne bn̄ faciebat epus q nolebat oblatōem ei⁹ recipe si ī mortali decesserit ꝯ nō sit excōicat⁹ nec excōicatis cōicasset: dico qm̄: msi ubi crimen esset notoriū: alias nūq̄. de hmōi obligatōib⁹ notaui xc. di. obligatōes. b ¶ Pro zelo dei. ⁊ ita ꝯ factū repro n bet: intētio tm̄ ꝓmēdat. ar. de cō. di. iij. platū al nō ꝯ. sola vo o lūtatis forma moueret op⁹: ⁊ quicqꝺ agāt hoies ꝛc.

c ¶ Ex opposito. ex sēsu ꝯrio imo a ꝯrijs. ar. de pe. di. ix. c. i. viij. q. i. sciendū. ar. xxviij. q. v. qui sitit.

d ¶ Scismaticos. de numero quoꝝ est ricardꝰ.

e ¶ Ullo mō. s. e. q. i. scisma.

f ¶ Et ꝓdomb⁹. de qb⁹ qꝺ iuris sit: si aliena nō restituant q̄re ex ꝺe rap. super eo.

g ¶ Partib⁹. s. ij q. i. multi.

h ¶ Notatie. per hoc dixit h mar. figēs hic pedez: q̄ sigs cōicaret ei g incidit ī cano nē anteq̄ veniā tiet: nō erit excōicat⁹ ꝯ ꝓfūdit erē de sen. er. cū de/fideres. nec multuz facit ꝓ eo: q dicē notatiue. Nō n. ffert an ꝓpio nose an alijs iudicijs excōicet q̄s. ff. ficer. pe. certū

i ¶ Exijt. supple nec alijs erat i aliq° peccato publico: ⁊ tūc idem esset: ut. s. e. q. in ꝓncipio.

k ¶ Nobis, dispēsatiue. q̄rit ī quo fuit dispēsatū: cū hoc nō possit ei ꝺ negari: dic q nō dicit hoc qa eēs uie dñi misericō dia ⁊ ueritas. xx xiij. q. ij. admonē ul nō dicit dispēsatiue: q nō ꝓpelebant eos ad satisfactoēm: ⁊ ita nō fuit cōpulsus pñt tm̄ hēdes ei⁹ ꝓpelli: ut extra ꝺ rap. ī fris.

l NEc quisq̄. superstes. ar. q ꝯ heres usurarij satisfaciat de usuris usurario: tm̄ post mortē cōcādum nō erit: si superstes absolutōem ⁊ penitētiaz nō q̄suit. ar. j. xxvi. q. vi. q recedūt. ēt ꝺ sē. er. a nob

m ¶ Inuent. nā in eo loco quis quenitur ī quo repe ritur. iij. q. vi. c. i. de pe. di. i. nū quid chai. C. vbi de curiali uel coartali. l. ult. dñi legū intelligūt si tibi ꝯ forū rōe rei petite: uel rōe ꝓtractus uel criminis. ꝯ p. direrit: q ubicūq̄ reꝰ repitur: possit cōuenīri: ut C. ubi de cri. agi. oportet. l. i. b.

n ¶ Atq̄. supple nil aliud deberis facere.

o ¶ Noīe. i. erroze eiꝰ ꝛc. quo erroze obligati sūt di abolo. Nā nomē accipit ꝓ obligatōe. s. e. aduocauit. uel dic nō debetis ꝓticipare cū aliquo eoꝝ ꝓr-

p Dsus sed refutare nomē ei⁹ ⁊ cōplices.
Damnatōis.relaxare.s̄.xi.q.iij. qui iēqnte.s̄.
q He.legitur:
Hīs auctoritatib⁹.nō mortuos. lz etiā mortui essent. sz videtur q̄ iste post mortē nō possit excōicari: q̄z admonitio semp̄ debet p̄cedere vindictā.xij q.ij.indigne.ita ⁊ absens nō pōt excōicari.iij.q.ix absens.sed dic ī hoc casu speciale eē:uel dic q̄ fuit admonitus a canone.xxiij.q.v. administratores Sz qd si aliquis uoluit eū defēdē admittetur:sic.ff de p̄cur.ſuum.§ publice: ⁊ maxīe cū in cā criminali p̄ inuito qs possit appellare.ff.d̄ app.nō tantū.sz qūo admittetur: cū nō possit cauē de rato sed ratū videtur habē ex quo nō opponit obijcē ⁊ trarie volūtati de cō.dist. iiij.queris ⁊c̄.

a Sane.i.bene ⁊ sapienter Casus:p̄bat quīta synodus hereticos post mortē excōicari posse. Primo:multiplici auctoritate augustini. Secūdo auctoritate multoꝝ epoꝝ: q hoc fecerūt. Tertio: auctoritate rationabili epi. Quarto:auctoritate ecclesie ꝯstantinopol. Quinto: auctoritate theophili. Sexto: r̄petit

munione secludi:in hac eadē persistens damnatione defunctus est:absolutionē quam superstes non quesiuit omnino nec meruit:nec mortuus iam potest impetrare:siquidē ip̄is apostolis christi uoce delegatum est:que ligaueritis super terram ⁊ reliqua. Ceterum d̄ eo qui in diuino iudicio ē constitutus:nobis fas n̄ est aliud decernere:preter id ī quo eū dies supremus iuenit. atq; iō nisi eius nomine refutato ceterisq; consortibus huius erroris cum nullo prorsus eorū participare debetis mense dominice puritatem:quam maiores nostri semper ab heretica magnopere seruauerunt pollutione discretam. Itē leo papa.

Incorrigibili dānatione sententia relaxari non potest.

Damnationis sententiam quicūq; meretur accipere:si in suo sensu voluerit permanere:nullus relaxare poterit His auctoritatibus p̄batur:q̄ viuentes non mortuos soluere possumus uel ligare. verum hoc nō de omni crimine intelligendum est. sunt eni quedam crimina d̄ quibus ēt post mortem accusari possunt quilibz uel damnari uelut heresis. Unde in prima actione quinte synodi legitur.

Heretici etiam post mortem sunt excōmunicandi

Sane profertur a quibusdam:qui dicunt oportere post mortem hereticos anathematizari ⁊ sequi in hoc doctrinam sanctorum patrū:qui nō solum viuentes hereticos condemnauerunt: sed etiam mortuos:sicut eos qui iniuste cōdemnati sunt:reuocauerūt post mortem:et in sacris dicticis scripserunt. quod factum est in ioanne ⁊ in flauiono religiose memorie episcopis constantinopolitanis. Item in actōne.v.augustinus ait: Et si forte isti libri ita designant traditorem suum:sicut dominus d̄signauit iudam:legatur in eis nominatim et expresse: uel cecilianum uel eius ordinatores eorundem librorum fuisse traditores: et nisi eos anathematizauero ipse cum eis iudicer tradidisse. Que n̄ recitata sunt:augustinus sancte memorie consuluit statui et teneri ab initio in ecclesia. impiū enim dogma iam inculpatum est ⁊ condemnatum:et eos qui tali dogmati obnoxij sūt:anathematizari voluit ecclesie traditio:licet etiā mortui essent.ideo sancte memorie augustinus dicit: si modo conuinceretur cecilianus de his:que inferuntur ei: etiam post mortem eius illum anathematizo. Item multi episcopi congregati sunt: ⁊ quedam de diuersis causis ad ecclesiasticum statum pertinentibus disponentes de ip̄is statuerūt defunctis:qui suas facultates hereticis reliquerūt ut etiam post mortem anathemati subijciantur. Sunt autē ⁊ augustini sancte mēorie epistole dicentes: q̄ siqui in uita sua non recte sapuerunt:licet non condemnati fuissent adhuc uiuētes:tamen demōstrato peccato etiam isti post mortem anathemati subijciantur. Item:si uera sunt que ceciliano obiecta sunt: ⁊ nobis aliquando possunt mōstrari ip̄z mortuū anathēatizaremus. Itē dicis mihi licē etiam de mortuis iudicare: q̄:

synod⁹ auctoritatē augustini ⁊ eccl̄e ꝯstātinopolitane.uel dic q̄ in fine loquit̄ de uera ecclesia romana.

b ¶ Sicut illos.s̄.xi.q.iij.qcūq;.s̄.e.q.de cōione.

c ¶ Post mortē.ꝯ.xxiij.di.quorūdā.⁊ ex̄ q fi.sint le. causaz sed speciale est hic ⁊ in casibus quos nota.s̄.i prin.qōnis.⁊ ē ar.q̄ si ī aliquo lapide uel colūna inueniatur scriptura fides est ei adhibenda. ar.iij.q.vij.postulatus. ar.ꝯ.C. de relig. monumētorum.

d ¶ Dicticis.dictice sūt tabule a dico dicis. vn̄ martialis:Clerico dictice lateri ne depresseris unq̄z.

e ¶ Dicticis.dictice sūt colūne:ubi imagies patrū suo cathalago ponūtur.io.

f ¶ Designāt.j.d̄ cō.di: ij.cū oē crimē.

g ¶ Uel cecilianū.s̄.xxiij.q.iiij.ipsa pietas.

h ¶ Eorūdem librorum sed quid si in scrinio alicuius inueniantur rōes uel instrumēta:per que patet eū usurariū fuisse nūquid pōt excōicari? videt̄ q̄ sic:nisi de vsuris satisfecerit: quod tamē nō est uerū ubi occultū fuit.

i ¶ Reliquerūt.ut ex̄ d̄ hereti.siqs ep̄s: nec est ita in alijs illicitis collegijs. Naz licet nō possit ligari illicito collegio: pōt tn̄ cuilibet de collegio.ff.de reb⁹ dubi. cū senatus.

k ¶ Anathemati.arg.q̄ cognito error̄ etiā post mortem excōmunicant̄ heretici.

l ¶ Dem̃ōstrato. sed q̃lit̃ demonstrabit. istud? dicūt qdā: qr denūciatie satis vr hec rō sufficē. tm̃ si denūciatie ꝓbaret ꝯ quē uiuētē aliqd: z nollz cozrigi excōicaret. At iste ē i ꝓtumacia i quā ō uenit ex culpa sua a q̃ nō pōt exire: z iō nō pōt excōicari. qdā tm̃ dicūt cū qb⁹ ē. N. q ñ ē aligs admittēd⁹ denūciatie: immo oportet q inscribat se: z q se obliget ad talionē .xiij. q. iij. c. ij. sed cui pene supponeret? dico q ei cui supponeret iste si uiueret: sed nō cui mō supponit: nec miruz cū gnius sit peccare in mortuū q̃ i uiuū: ut. C. ō sepul. vio. q sepulcra.

m ¶ Itē romanoz. i. cōstātinopol.

n ¶ In fide peccass. tm̃ se in ro. pō. sniam excōicatōis ꝓtulit: ut dixi. x xi. di. i tantū: ul nō peccauit i fide: ut esset iuētoz herefis sed veteris imitatoz: ul articulus fidei non tenebat .s. xv. di. c. i. xl. di. si papa ꝯ. s. b de ꝓstantinopol.

o ¶ Origenē. nō logtur hic de origene de q⁹ habem⁹. j. e. q. iij. v. origenarij. aliū. n. erroz habuit iste: qr dixit omnez hominē esse saluandū p illud. ml odisti eoz que fecisti. z ita dicebat deū adeo misericordē: q nō iustū. ꝓterea dixit xp̃m passū i aere ꝓ diabolis

Lō. iij.

saluādis. sed cū iste dānat⁹ fuerit: nōne z eius scripta: utiq̃ ex de hereti. fraternitatis quid est ergo: q quedā opuscula recipiūt? nō quia ei⁹ sint: sed qr ecclia apprōbauit. oia enīz nostra facim⁹ qb⁹ auctoritatem ipertimur: ut. C. de ue. iure. enu. l. i. §. i.

p Uod aūt. Hic i
q titulal q̃. iij. in qua quesitū fuit an ꝓ delicto dñi fam i iudiciū nō tm̃ de viuis: s̃z etiā mortuis solet fieri. ¶ Itē rablamis sancte memorie eps factus edisserat ciuitatis: q̃ i sacerdotib⁹ resplēduit theodorū mopsothenū post mortem in eccl'a anathematizauit. Itez romanoz ēt eccl'a añ paucos annos dioscoz qui fuit papa einsdē eccl'e: ēt post ei⁹ mortē anathematizauit: cū nec in fide peccass. tm̃: z hoc oēs homines sciūt q degūt h rome z maxie q in dignitatib⁹ existūt: q ēt eidē dioscoro cōicatores pmāserūt usq̃ ad mortē eius. Itē si ad tpa theopholi sancte mēorie ul supius aligs recurrēit: ēt origenē inuēiet p⁹ mortē anathēatizatū. qō etiā in isto fecit z vr̃a sāctitas z in lius religiosissim⁹ papa antiq̃oris rome ¶ Itē sācta synod⁹ dixit: Sufficiūt q̃ dicta sūt et ꝓlata eccl'asticā traditionem demōstrare: q̃ oz hēticos ēt p⁹ mortē anathēatizari. ¶ Itē i actōne quarta sācta synod⁹ dixit: Augustini sācte mēorie q inter eos africanos splenduit: diuerse epl'e sūt r̃citate significatē: qr oz hēticos ēt post mortē anathēatizari. talē aūt eccl'asticā traditōnē z alij africani epi reuerēdissimi ser nauerūt: s̃z z romana sancta eccl'a quosdā eos ēt p⁹ mortē anathēatizauit: lz i vita sua ꝓ fide ñ eēnt accusati z vtrūq̃ apud nos bita gesta significant.

Uod aūt ꝓ peccato alicui⁹ tota familia excōicāda sit: multoz exēplis ꝓbatur. ꝓ peccato nāq̃ sodomitarū punli eoz q bñficio etatis pr̃na flagitia nesciebāt: celesti igne sūt ꝓsūpti ¶ Itē ꝓ peccato amalechitaz ñ solū puli eoz sed ēt bruta aialia usq̃ ad mingentē ad parietē iussa sūt a dño deleri ¶ Itē dathan z abirō auctores scismatis fuerūt ꝯ moysen z aaron: nō tm̃ ipsi soli sed oīs suba eoz cum ipis descēdit ad inferos. In nouo ēt testō nōnūq̃ peccatis exigētibus grauis pestilētia deseuisse legit: q̃ ēt illos inolnit: q peccati ꝓsciam ñ hēbāt si ergo tā seueriss'me ꝓ peccatis parentū iueniunt puli puniti: nulli dubiū ē qn ꝓ peccatis eozundem snia excōicationis pariter ferīri valeant.

Mis ita rñdet: ꝓ peccatis parētū puulos corporaliter flagellari ex uerbis euāgelij apparet: ubi apl's de ceco nato christū interrogasse dicunt: Rabi qs peccauit: hic aut parētes eius: ut cecus nasceret? In qbus etiā illud ꝓplet: qō dñs ait ad moysen: ego lū deus zelotes visitās peccata parētuz in filios usq̃ in tertiā z q̃rtam ꝓgenē. spūaliter aūt peccatis parentū puuli ñ tenent: ex quo p sacr̃m regnatiōis ab originali pctō fuerūt emundati. vñ p ezechielē dñs ait: aia q̃ peccauerit: ipa morietur: filius eni nō portabit inigtatē pr̃is: nec pr̃ inigtatē filij. iustitia iusti sup eū erit: z ipietas impij sup eū rc. quecūq̃ ēt peccata parentes cōmiserūt: filius ex quo psonaliter ab eis sepatus fuerit: ei nō imputant ad penaz. vñ peccato adeo iō oēs posteri teneri dicūtur: qr non dū aligs ex illo materialit fuerat, psemiatus. quia ꝙo apō deū non sentētia sacerdotū: s̃z vita eoz q̃rit: ps q nō ē notā dus snia quē peccati maculā nō inficit. hinc paulus corinthijs scribens ait: figs fraternoiat fornicatoz aut auar⁹ aut idolis seruiēs cū his nec cibuz sumē debetis. Ex qbus ꝙbis dat itelligi: q nisi pmum aligs noiat⁹ fuerit de crimie. i. ul' corā iudice accusat⁹ ul' q̃ctus ul' in iure ipe de se ꝓfessus fuerit: q nec snia ē ferīēd⁹: nec ab ei⁹ cōione abstinēdū. Nō ergo ꝓ alicuius peccato tota familia excōicanda ē Unde aug. scribit ad auxiliū epm. lia esset excōicanda. Et tuipse distinguez: q̃ ē pēa corporalis z ē pena spūalis. pena corporalis sepe punitur vn⁹ pro alio: ut. i. q. i. figs cū multitib⁹. z de cō. di. i. in sancta i. q. iiij. in summa Itez pena spūali duplicit aut iter dicti aut excōicatōis. pena interdicti bene punit vn⁹ ꝓ alio ex de spon. c. nō ē uob fimlr alia pēa spirituali: ut. xc. di. oblatōes. xvij. q. iiij. miroz ex ō fi: ꝓes. p totū. i. q. i qcūq̃. sed pēa excōicatōis nō: misi ut qdā dicūt enō mitas delicti alicui⁹ ad suadeat: ut. j. e. si habes ex de sen. ex. inter i fi. Sed pēa eterna nemo punit pro alio. xi. q. iij. illud S. ꝓ utraq̃ parte allegat.

q ¶ Pro peccato s. i. q. iiij. ite peccato achoz.

r ¶ Ad mingentez. i. usq̃ ad canē uel infirmū q ꝓpter debilitatē adheret parieti z mungit.

s ¶ Non tenent. s̃ di. lvi. undecūq̃ z. c. nūq̃.

a ¶ Jhabes. anathematizetur. alias minozi excõicatõe bñ vn⁹ ꝓ alio punit. ⁊ sic nõ sunt ꝯria rc. di. oblatões. xvij. q. iiij. mioz. eẽ despõ. ñ é uob uenitur. C. ne vxoz ꝓ marito. Nec etiã cuiliter vxoz ꝓ marito ꝓ

b ¶ Aut ꝓ mariti. Nec etiã cuiliter vxoz ꝓ marito ꝓ marito: nisi in casu ubi res vxozis. ꝓ marito intelligũtur obligate. C. ꝺ ꝑmipulo. l. i. ⁊. ij.

c ¶ Dec enim. antipophoza est ꝙ posset dici: quia ī uenio vnũ ꝓ alio punitũ.

d ¶ Pena. certe in hoc grauit excedũt. Nã istud specialiter eis cõcedit alijs etiam interdictis. eẽ ꝺ spõ. nõ est uobis Sed pone ꝙ posfit anathematizari fic familia ꝓ peccato alicuius uel ciuitas tota: nũ qd erũt excõicati q nascũt quã primus sunt baptizati an nõ. ꝓ hꝰ facit: qz eadez familia ẽ. viij. q. i. ꝺ nigs. ff. de iudic. ꝓponebaf. qdaz tñ dicũt: ꝙ q nascũtur nõ sunt excõicati.

e ¶ Ad terrozem ij. q. vij. qꝛopt.

f ¶ Mozalia. ⁊ iõ nõ videf esse magnũ si id faciam: qđ alias factuꝰ esset: ut. ꝺ. ꝓr. q i. qd culpatur. ff. de cõdi. ob. cãm. l. si pecũia. §. ult.

g ¶ Ut aia. ꝺ. i. q i. iudei.

h ¶ Auchistis. alia antipophoza.

i ¶ Nois. ironice

k ¶ Jdonei. ñ sufficit dicẽ: nisi rõ dici assignet. ij. q. vij. criminatiões. ar. ꝯ de pe. di. iiij. si ex bono. ff. de. ſ. nõ omniũ. ⁊. ꝺ. ꝓr. q. iiij. ꝺ tyrijs. ar. testes nõ esse recipiẽdus q dicũt se rẽscisse

Pro peccato patris non est filius anathematizandus.

Jhabes de hac re sententiam certis rationibus ul scripturaꝝ testimonijs explo ratam: nos docere digneris: quomõ recte anathematizeẽ filius ꝓ peccato patris. aut ꝓ mariti peccato vxoz aut ꝓ domino seruus: aut quisq̃ in domo etiam nõdum natus: si eo tempore quo vniuersa domus est anathemate obligata nascatur: nec ei possit per lauacrum regenerationis in mortis periculo subueniri. hec. n. fuit corporalis pena: qua legimus quosdã contemptozes dei cũ suis omnibus qui eiusdem impietatis pticipes fuerunt: pariter interfectos. tũc quippe ad terrozem viuentiũ mozalia corpoza pimebãtur: qñq̃ etiam mozitura. spiritualis autem pena qua fit quod scriptũ est: quecunq̃ ligaueris sup terram erunt ligata et in celo: animaſ obligat de quibus dictum est: ut aia patris ita ⁊ anima filij mea est. aia q̃ peccauerit ipsa mozietur: audistis fortasse aliquos magni nominis sacerdotes cũ domo sua quẽpiam anathematizaſse peccãtium. sed forte si eẽnt interrogati: reperirentur idonei inde reddere rationem. ego aũt siquis a me quesierit utrum id recte fiat: qd ei respondeam non inuenio. nunq̃ hoc ausus sum de quozundaz facere facinozibus vnanimi aduersus ecclẽsiã ꝑpetratis: nisi grauissime cõmouerer. ſz si tibi: ꝙ iuste id fiat dñs reuelauit: nequaq̃ iuuenilem etatem tuam ⁊ honozis ecclasticis nisi q̃litatẽ ⁊ vñ nouerit declarẽt. nisi. n. oĩa ingrãſ: ñ pót peniri ad ueritatẽ: ut. xxiij. q. viij. occidit. ⁊ ar. ſ. xxij. q. iiij miroz. ar. ꝯ eẽ desen. ⁊ re iudi. sicut.

l ¶ Cõmouerer. gen⁹ ẽ loquẽdi: sicut ⁊ illud: nõ facerẽ ergo tale qd: nisi essem extra me ipsum. posset tamẽ ꝓhiberi familie. ne domino cõicarẽt forte ꝓp atrocitatẽ facinozis: ut ar. eẽ ꝺ sen. ex. iter alia in fi. ⁊. xvij. q. iiij. miroz. ⁊ nota. xi. q. iij. qñ multos. Sed nũ qd hoc licebit ⁊ si grauissime ꝓmouereſ? nõ. inquit ergo nõ quid fieri deberet: sed quid fieri posset. solet quippe homines retentionibꝰ factis turbulentus excitari: ut. xxiij q. v. c. ij. b. xi. q. iij. ira.

m ¶ Sener. reprehensibilis est enim eps: qui a perito subdito cõtẽnit edoceri. ſ. xxxvij. dist. c. ult. ſ. di. xxij. de cõstantino. Et nulla etas sera ẽ ad discẽdũ usq̃ ad. lx xviij. annũ. ff. de fideicõ. li. apud iuli. ⁊ sepe ẽ uelatur minozi ꝛc. ut. xc v. di. esto.

n ¶ Exꝑiandam. j. ꝺ cõ. di. iuj. si qcquid.

o ¶ Non pertinere. ſ. i. q. i. dñs declarauit. ſ. i. q. v. c. i.

p ¶ De cõiuge. ſ. xi. q. iij. qñ multos. C. de sacrosanc. ec. sancimus in fine.

q ¶ Jnnocẽtes. ar. magis peccatũ esse interficere paganum q̃ christianum ꝺbonum. argu. xxiij. q. v. si nõ licet. Sz hoc uerum ẽ in illato: ñ in cõmisso. i. maius peccatũ est si vna aia ꝓ peccatũ ifidelitatis pereat q̃ si inumerabiliũ martyꝝ corpa trucidarẽtur ⁊ hoc vt ſra dicẽ si innocẽtes de eccla exhãt: si martyꝝ corpa pereant non est damnum: sed dicitur ꝑm vulgare hominũ dãnũ ibi esse.

Et ergo ex hac auctẽ euidẽtissime mõstraf: illicite excõicatur quis ꝓ peccato alterius neq̃ aliqua rõne nituntur: q ꝓ peccato uniuſ in totã familiam sniam. ferunt excõicationis. Illicita autez excõicatio

r ¶ Mediolanensi. i. de illa ciuitate nato uel suffragaueus mediolanensis archiepiscopi.

s QOmperimus ꝓuauerit.ar. ꝯ.ff.de re iudi.l.iiij.§.cõ demnatus.

t ¶ Laurẽtius. is fuit archiepꝰ mediolañ. di.xvij.§.hic ẽt ꝯ.l.viij.di.ẽcto uel ipe magnꝰ fuit pest laurẽtiꝰ archiepꝰ.

u ¶ Mumꝰ.ar. q̃ ſicut ſolo uerbo excõicaꝝ qs ita ⁊ ſolo uerbo abſoluí põt.ar.v.q.i.gdã.ar.ꝯ j.e.§.notãdũ. eẽ de ſẽ. ex. cuꝰ deſideres.xi.q. iij.cũ aligs. Credo q̃ ſolo uerbo poſſit abſolui: quia oĩs res ꝑ quaſcũq; cauſas ꝯſtit.⁊c. eẽ õ re. iuꝝ.c.i.ul' nõ tenuit hec ſñia: qꝛ laurẽtiꝰ erat hereticꝰ.io.

x QVi negligũt. conſuetudinẽ. inducitur ex cõſuetudine ꝓſũptio: ut di.xliij. multis j.e.deꝰ.ff. de re mi. nõ oĩs.ff.õ uſu.⁊ habi. pleñ.§.ſed ſi.ff. de accuſ. ſicut.

y ¶ Maledicant. qõ fit q̃ nõ credit eſſe ueruz qõ dicũt uel q̃ paꝛ maledixit filio.

z SIgs.mihi ledit.ſ. xi.q.ult.cui eſt illata.⁊.e.q.⁊ ſi ad tẽpus.

a ¶ Qui int⁹.ſ.ij.q.i.nemo.ꝯ.xi.q.iij. illud dic q̃ nõ obeſt q̃tũ ad recipiẽdũ vnitatẽ ſanctoꝝ. ledit aũt quãtũ ad ꝓfectũ põda eccleſiaſtica miniſteria. ſñia aũt paſtoris ſemꝑ timẽda é. nã qꝰ ad deũ nõ põt eccl'a ligare niſi cũ emittit ꝓfluuionẽ aliquã: ut.ſ.e.q.i.c. i.⁊.ij.

a NOn ſ ꝑpetuũ. illuz ſ. iuſtum.

b ¶ Illi.i.ad malũ illiuſ ſ.iniuſti.

c ¶ Sacrilegij. irẽ teneꝰ act. iniuſ. xi.q.iij.c. temerariũ. ⁊ teneꝰ ad oẽ intereſſe ⁊ ad maiozem penã ſi vilũ fuerit expedire. eẽ de ſen.ex.ſacro Itẽ crimẽ ſacrilegij dignũ eſt depoſitõe: ut.lxxxi.di.apls: nec põt ꝓmoueri hiis: ut ibi dr. q̃ re ergo tm̃ pena ſuſpẽſionis.xxx.diez iſtigit ei ui.j.e.c.pr.ſz forte ibi notatum non ledit: ſed excõicantem Vnde grego. ſcribit magno mediolañ. epo.

Illicite ſi aliquis excõicat: ſemetiõm non illum ꝺõnat.

QOmpimus q̃ laurentius quondã frater ⁊ coepus noſter nullis te culpis exigentibus cõione ꝓiuauit. Jõꝺ huius ꝓcepti noſtri auctẽ munitus officiũ tuum ſecurus page ⁊ cõionem ſine aliqua ſume formitudine Item hieronymus in leuitico.

Qui non corde ſꝛ ore maledicunt: labioꝝ imunditiam contrahunt.

QVi negligũt oĩs maledicti cõſuetudinẽ reſecare etiam ſi nõ corde maledicant tñ imũditiam labioꝝ ſm iſaie verbum ⁊ inquinamenta oĩs incurrunt. Item. Vita nõ ſententia quenlibet ligat uel ſoluit.

SIquis ñ recto iudicio eorũ qui ꝓſunt eccleſie depellatur: ⁊ foras mittat: ſi ipe antea ñ exijt: hoc ẽ ſi nõ ita egit: ut mereꝛet exire: nihil leditur in eo: q̃ non recto iudicio abhoibus uideꝛ expulſus. et ita fit: ut interdũ ille q foras mittit intus ſit: ⁊ ille foꝛis qui intus videt retineri. Item rabanus de eccl'aſticis ꝓſuris li.i. De eodem.

NOn in ꝑpetuum dãnamur cũ iniuſte iudicamur dicẽte pſalmiſta: nec dãnabit illuz cum iudicabit illi. multi ſacerdotũ culpã zelo dei ſe pſeq̃ntur: ſed dum ꝓcipites q̃ſi ad emendandũ ruũt: ſed dnz indiſcrete hoc agit: ſacrilegij facinus icurrũt: ipi quoq; multo magis ꝺterius cadũt Item ex concil. pariſienſi tpe lodouici. Qua pena feriatur: q illicite aliquem excõicat.

loquit cum agit ad depoſitõem. uel dic q̃ nõ quod libet ſacrilegiũ iducit depoſitõem.

d ¶ Et dũ ꝓcipites iudices nõ erũt ꝓcipites iudices ad excõicãdũ: ut eẽ de app. repehẽſibilis. in gtas n. oĩa ꝓcipitat: ⁊ aũt lenta é ⁊ oĩ um pẽctatrix. õ pe. di.iij. ſter hec hircum.

e ¶ Illicita. c xxviij. hodie nõ diſtinguit liber iſte p. c. ponitur aũt ler iſta in auc. de ſanc. epi. §. oĩb⁹ coll'. ix. ij. q.i. nemo epi.

f ¶ Maiozis. q̃ ſupioꝝ poſſit abſolue ligatũ ab inferioꝛe nõ. xi.q. iij. ſi epꝰ. q̃ aut pena puniꝝ iuſte excõicãs: hẽs eẽ de ſen. ex. ſacro.

g ¶ Qui legitime ẽt ſi iuſta fuerit cã excõicatõis: ut eẽ õ ſen. ex. ſacro.

h ¶ Vſuz. hodie relig̃ arbitrio iudicis uel epi. ſed tm̃ mẽſis ad hoc ꝓfigit: ut eẽ õ ſẽ. ex. ſacro. vel dic q̃ fin arbitriũ liberioꝛis carebit cõione hominuz ſed tm̃ ipſo iure é ꝓiuat⁹ ingreſſu eccl'ie.

i ¶ Cõioe. hodie tm̃ ab ingreſſu eccl'eſie: ut eẽ õ ſen. ex. ſacro.

k ¶ Manifeſtoꝝ ar. q̃ i manifeſtũ criminũ⁹ ꝓcedet admonitio. ar. ij. q.v. qa ſuſpecti. ar. ꝯ. eẽ de iure. iur. ad noſtrã.

l ¶ Ler. hec ler ñ inuenit: nec ſi relligat de tenet l. que. c. cõ et q̃ ind. colenta. neum.

m ¶ Auctoritati. b⁹. i. citatõib⁹.

v ¶ Peꝛeptorio

dico q̄ glibet iudex pōt pēptorio mittē: ut pbat ex de sen. & re iudi. cū berthold⁹ in pci. ex de offi. iudi. del. ex lris. Iz oēs dicē ꝓsueuerit: q̄ tm̄ ordinari⁹ uł a ꝓncipe delegat⁹ possit illud mittere: ut in auc. de lit. §. oēm in fi. C. de iudi. sancim⁹ i fi. ex de app. sic romana. itē pem ptorio nō ē statiz mittēdū: misi co gat necessitas: ut ex de dila. c. i. ff. de iudi. nōnunq̄ Itē scias: q̄ licet ler dicat: q̄ iudex debeat mittere adhuc vnū edictuz post pemptorio: ut. ff de iudi. & post: illud tñ nō ē uerū misi uelit iudex g̃ tiā facere: ut ex de offi. del. cōsu luit. itē dicūt qui dā: q̄ pemptorio debeat ꝓtinē tm̄ quātū si quodli bet triū edictoꝝ p se ꝓponeretur C. quo & q̄n iudex auc. q semel. Sz uer⁹ credo q̄ illud sit i iudicis ar bitrio: ut ex de ap. cū sit romana Item Iz iudex, trib⁹ edictis & vno per ēptorio debeat citare: si tñ ps nō uenerit ad ꝓmaz citatōez punitur i sūptib⁹ lītis. C. de iudi. sācimus Itē si iudex ter ci tet: & ñ apponat hoc aduerbiū p̄ emptorie tñ itel ligit citat⁹ pem ptorie ut. C. quo & q̄n iudex trel d nūciatōes. Itē si re⁹ ad ꝓmaz ci tatiōem dicat se nolle uenire nō ē demuo citādus: q̄ ió ter citatur ut ꝓsumat eius ꝓtumatia. cū ergo certū sit eum nolle uenire & in certis non interest locus est con

retractari per appellationez negocia pñt: quotiens in ꝓtumacem fuerit iudicatuz. Sed & hanc sententiā de tribus auctoritatibus quentis ex euangelica auctoritate celestinus ad nestoriū dicens: & epheſina synodus de eodem decernens & beatus gregorius ad ioannē scribēs ꝓbauit. de pemptorio scripto africanum ꝓcilium demōstrat de crescōnio: ut si quentus resipiscere detractauerit suo contemptu etiam sua contumacia faciente auctoritate iudiciaria iam ꝓtinus excludatur. Itē beatus gregorius de sententia iudiciaria in ꝓtumacem scribēs ad maximum pēsumptorē salonitanum epm dixit: hortamur ut ad nos venire oīm postposita excusatiōe festines: quatenus seruata iusticia hec q̄ bus accusaris & cognoscē & finire fm canōica instituta christo reuelante possimus. Ita aūt fac: ut ad ueniendum amplius iam moras nō ingeras. nec magis ipsa te absentia obnoxium bis que dicūtur assignet: & nos in te hec res non solum ꝓpter p̄dicta crimina q̄ purgare subterfugis: sz etiaz ꝓpter inobedientie culpā durius. s. ut in ꝓtumacē cogat ex ꝓsilio ferre iudicium. Item origenes sup leuiticum.

Vita non sententia ab eccl'a aliquē eijcit uł ad eā reducit

Vm aliquis exist a veritate a timore di a fide a charitate: exist de castris eccle: etiam si p epi vocē mime abijciatur. sicut econtrario aligs non recto iudicio foras mittitur: sed si ante non exierit. i. si nō egerit: ut mereret exire nihil leditur. Interdū enim q foras mittitur intus est: & qui foris est intus uidet retineri.

Item aug. **Et qui apto sacrilegio & q̄ puersa vita fidelibus non sociant: ad ecclesiā non pertinere ꝓbantur.**

O Ellis q̄ ab eccl'a sunt segregati: nō dicit ea q̄ sunt spūs non pcipiētes: ne ad scientie pceptionē referatur: sz dictū est spiritū ñ hītes. hoc utiq̄ nō diceret: nisi de segregatis ab ecclesia q̄ dicti sunt spiritū ñ hītes. Sed nec ille dicēdus est esse in ecclesia: & ad istam societatē spūs pertinere: qui ouibus christi ficto corde miscetur. sanctus. n. spiritus discipline effugiet fictū neq̄ enim solū ad eccliam nō ptinent: q̄ sepationis apto sacrilegio manifesti sūt sz etiaz illi q̄ in eius vnitate corpaliter mixti p pessimā vitā sepantur

Item ex quinta synodo.

A deo sepamus: quos ipios demonstramus.

O Ertū ē: q̄ impius demōstratus ē: oio separatus est a deo: sicut etiā ille q̄ anathematizatus ē: tanq̄ impius sepatus ē. Nihil. n. aliud significat anathēa: nisi a deo sepationē Illicita ergo excōicatio: ut ex pmissis apparet: nonledit eū q̄ notat: sz illuz a quo notat. ac p hoc q̄ inocētes sūt ex alterius crimine cōdēnari nō pñt: sicut ab ipudētib⁹ familie potentū p pceps dñoꝝ ꝓsueuerūt notari. Sz adhuc obijcit illud: qō ñ solū innocētes: sz nec etiam crimiosi sīa maledictiōis sint ferendi. Vnde christ⁹ in euāgelio: Orate p̄ psequētibus & calūniātibus vos: bñfacite his q̄ uos oderunt. Item apls: bñdicite psequentibus nos: benedicite & nolite maledicere. Itē Maledici regnū dei ñ possidebunt. Item hieronymus in epistola ad titum.

Sed q̄d si iudex ꝓferat sīam p̄ citatū nō pemptorie: videtur q̄ nō teneat sīa: ut. C. quō & q̄n iudex ea q̄. & hoc idē vł ar. p̄. C. quō & q̄n iudex cessāte

O Per appellatōem. Nā & ꝓtumax nō auditur appellans ut. ij. q. vi. itē sūt quorū. sed ē ar. p̄. iij. q. ix. reuera. ex de sen. ex. p. tuas.

p Si euāgelica. nā paterfamilias bis misit fuos suos: tertio filium ad inuitatos. uel loquit de euāgelica denūciatione.

q Iudiciū. pōt intelligi de infamato: q̄ se nolluit expurgare. vñ ꝓpē hoc erat deponendus: ut. xxx. di. c. ult. in fi. uel intelligas istud de sīa ex. & nō de diffinitiua: q̄ ulla nō fertur nisi lītē. qualiter aūt i crimib⁹ ferēda sit. nōui. iij. q. ix. in sūma. io.

r O Ellis. nō dicit iudas apls.

s Ad scie. hoc vult dicere q̄ hereticī & hypocrite ab eccl'a sunt segregati: nec spiritū sanctū habēt licz habeant dona spīrit⁹ sci. i. sciam & fortitudinē.

t In eccl'a. j. de cō. diiij. ē vnitas p̄. Izibi ecclesie nomē largi⁹ sumit ut ꝓhibēdat bonos et malos. ad hoc facit. xi. q. iij. audi & meli⁹. c. nolite.

u Certū ē. anathematizat⁹. s. iuste. Naz quo ad deū eque sepat quis a deo p̄ peccatum sicut p̄ excōicatōem.

x Separatōem. s. iij. q. iiij. engeltrudam.

y In epla vide.

a ¶ Si igit michael. diabolo. cū ꝯtēdebāt de corpore moysi.

b ¶ Blasphemie. cui nō aliud dixit: q̄ hoc imperet tibi deꝰ. Sed vnde hoc habuit apostolus: ignoratur.

c ¶ Populo. illi q̄ seruaret legem dei.

d ¶ Altero. i. gebal.

e ¶ Heliel. in ꝓximo. c. uocat eundem montez gebal.

f ¶ Maledicant non seruantibus.

g ¶ Cum ergo. ꝑpositi. i. varijs modis seruat̄ lex. q̄dam seruāt eam amore iusticie: qui dā timore pene.

h ¶ Ad salutez sicut paulus. s̄. ꝓr. q. iiij. q̄s nos tñ quādiu seruilis timō est in homine nō saluat̄: ut. s̄. ꝓr. q. vi. §. ex his.

i ¶ Maloꝝ. idē dr̄ i deutronomio.

k ¶ Sed q̄ prime. s. frat̄ no odio ul̄ peccato ade ioannes.

Ab oī maledicto fideles immunes esse oportet.

Si igitur michael ñ fuit ausus diabolo ⁊ certe maledictionis dignissimo iudiciuz iferre blasphemie. quāto magis nos ab om̄i maledicto puri esse debemus merebat̄ diabolus maledictū: sed ꝑ os archangeli blasphemia exire ñ d̄buit. Relege veteres libros ⁊ uide ⁊ que tribus in monte garisim cōstitute sūt: ut bñdicerent populo: ⁊ que in mōte altero ut maledicerēt ruben: q̄ maculauerat thorū parētis ⁊ zabulon nouissimus lie filiꝰ ⁊ ancillaꝝ liberi in monte heliel ponūtur: ut maledicāt his qui maledictione sunt digni.

Idem in libro iudicum.

Quos significant illi: qui ad bñdictionem quiue ad maledictionē d̄ filiis isr̄l electi sūt.

Cum ergo in singulis quibusq̄ fideliū talis sit ꝓpositi varietas: hoc mihi d̄signari videt̄ in hoc loco: q̄ dimidij illi q̄ iuxta mōtem garasim incedunt illū qui ad bñdictionē electus ē: istos figuraliter indicent: q̄ non metu pene s̄z bñdictionū ⁊ repromissionū desiderio ueniunt ad salutez. illi v̄o dimidij: q̄ iuxta montē gebal incedūt: in quo maledictiones ꝓlate sunt istos alios indicant: qui maloꝝ metu ⁊ supplicioꝝ timore cōplentes que in lege scripta sunt ꝑueniunt ad salutem. Sed q̄ ꝓ ꝑsecutoribus iussit orare primos parētes: ꝓ transgressione mandati mortis maledicto ꝑcussit Chaim quoq̄: quia prime ꝑuaricationi fratricidiū adiunxit: sententiā maledictōnis a dño reportauit. Abrahe quoq̄ dñs dixit: maledicā maledicentibus tibi: ⁊ benedicā benedicētibus tibi. In euāgelio etiam cum esuriēs veniret ad ficum: non inueniens fructum in ea sua maledictione perpetua sterilitate ipam dānauit. Item noe cum verēda sua a cham derisa cognosceret: filiū eius chanaan maledicens dixit: maledictꝰ chanaan sit seruus fratrum suoꝝ Isaac cū benediceret iacob filio suo ait: qui maledixerit tibi sit ille maledictus: et qui benedixerit tibi benedictiōe repleatur. Item sicut in libro numeroꝝ legitur: moyses ex precepto dei. xij. tribus filioꝝ israel in duas partes diuisit: ⁊ sex tribubus iussit: ut iuxta mōtem gebal incedentes maledictionē transgredientium legem uociferarent. Alijs precepit iuxta aliū mōtē incedentes benedictiones obseruantium exclamarent. In nouo etiam testamēto petrus apostolus legitur simoni maledixisse cum ait: pecunia tua tecū sit in ꝑditione. paulus quoq̄ qui dixerat: bñdicite ⁊ nolite maledicere: fornicatorē corinthium iussit excōmunicari. Item in alia epistola ait: siquis nō fuerit secutus doctrinam dñi nostri iesu christi: sit anathema maranatham. Item galathis: si angelus de celo veniens aliud uobis euangelizauerit: anathema sit. Distinguendum est ergo inter maledictum quod ꝓhibetur: ⁊ maledictū quod a domino et sāctissimis viris rationabiliter ꝓfertur. Maledictum quod prohibetur ē illud quod procedit ex uoto vltionis ⁊ odio persequentis non ex amore iusticie. maledictum vero quod sancti maledicunt: est illud quod procedit ex amore iusticie non ex liuore vindicte. Unde gregorius ait in moralibus libro tertio.

Sancti viri non ex voto ultionis: sed amore iusticie aliqua maledicunt.

l ¶ Chanaā ipi chā non maledixit: s̄z filio eius: ut ostēderet q̄ ꝑmi motus nō essent puniendi: sed ipsi secūdi. uel ideo: q̄a magis terrēt parētes in penā filiorū q̄ ī ꝓpria: ut ff. q̄d me. cau. isti quidē. §. ult.

m ¶ Si angelus. hoc expositū est. s̄. xi. q. iij. si is qui preest.

n ¶ Distinguēdū est. Qui ex ꝑtinacia maledicit: punitur: ut ex d̄ cle. male. c. i. Qui ex temeritate uel leuitate: meret̄ veniam: ut. ij. q. iij. si quis iratus. §. i. ⁊ §. notādum. talis n. venialiter peccat: ut. xxv. dis. §. alias in fi. Qui ex insania: miseratione dignus ē: ut C. si q̄s imp. maledix. l. vnica.

a QUm sancti viri. ultiõis ẽ. xlv. dis. c. vera iusticia. ẽ. lxxxvi. di. odio.

b ¶ Subtile. ar. q subtilitas ẽ in canonib⁹ cõsideranda. ar. ij. q. i. i primis. ar. ꝑ exẽ de app. dilecti. z isti de fideicõ. hẽ di. ℈. lz qz. ubi dr q subtilitas pmiosa est i legibus z simplicitas ẽ a mica vtatis. io.

c ¶ Postolice. exemplo. q tradit cozinthiũ e sathane.

d ¶ Errãtiũ. in fi de. io.

e ¶ Am sacerdotes. fideles i. plati fic nõ est h ar. q istud si peccauerit ꝛc. ꝛpectz ad oẽs.

f ¶ Seperẽt. g⁹ sacerdotes hñt officiũ excõicandi: ut. xij. q. i. nemo eps.

g ¶ Excõicatõis articulo gd⁹: qz sub periculo gd⁹ bonoris sui excõicauerat eũ. ut fm gdũ honoris sui vocauerat ipm. Nã aliter uocãdi sĩ maiozes alit minores. vl qz gdatim uocauerat ipm i ultimo pẽptozio.

h Ecãde sẽt. ouis. xlv. di. sed illud.

i ¶ Tota. totũ. dicit z nõ tm aleran drinã eccl̃a intelleriz: ar. i. q. i. manifestũ. ul dic totam: qz ois pequa ces erãt p totum orbem.

k QUmpiãtur epale. arg. q excõicatio spe

QUm sancti viri maledictionis sniam ꝓferunt: nõ in hanc ex voto ultionis. ℈ ex iusticie examine prumpũt. itus subtile iudiciũ respiciũt: z mala foris surgẽtia qua maledictione ferire debeant cognoscunt: z eo maledicto nõ peccant in quo ab eterno iudice nõ discordãt. Item scriptura sacra duobus modis maledictũ memorat: aliud videlicet qõ approbat: aliud qõ dãnat. Aliter enim maledictũ ꝓfert iudicio iusticie: ut in ipo ꝑmo peccãte ꝓlatũ est: cũ audiuit maledicta terra i ope tuo ꝛc. z sicut abzabe dr: maledicam maledicẽtibus tibi. aliter Xo ꝓfertur maledictũ: qõ nõ iudicio iusticie: ℈ liuore vidicte perimit: a quo uoce ꝑ pauli precãtis cessare admonemur: qui ait: bñdicite nolite maledicere. Item pelagius papa anglio epo.

Errantes z in errore mittentes excõmunicentur.

APostolice anctis exemplo didicimus errantũ z in errorẽ mittẽtiũ spũs tradendos esse sathane: ut blasphemare dediscant. Item anaclet⁹ pa.

Delinquẽtes corrigatur a sacerdotibus: incorrigibiles inuenti excõicentur.

IAm sacerdotes q̃z reliqui fideles oĩes sũmã debẽt habere curã de his q pereũt quatenus eoz redargutione corrigañt a peccatis: aut si in corrigibiles apparuerit: ab ecclesia sepentur. Item gregorius papa.

Secunda uel tertia admonitione interposita excõicationis sniã ꝓcedat.

OEcõicationis articulo q̃ tm interposita ꝓditione gradus iã ut ita dicã secũdo uel tertio: ex necessitate subiũcta ẽ: beatitudo vra imerito querit: cũ paulus apls dicat: in promptu hñtes ulcisci oẽm inobediẽtiã. Item bieto.

Mali ab eccl̃a sũt eliminadi

REsecande sũt putride carnes z scabiosa ouis a cauis repellẽda: ne tota domus massa corp⁹ z pecora ardeãt: corrũpant: putrescãt inter eãt Arrius in alexãdria vna scintilla fuit: sed qm̃ non stati oppressus ẽ: ꝑ totũ orbem eius flãma populata ẽ. Item bẽ aug.

Pro diuersitate culpaꝝ subditi a ꝓpositis corripiantur.

OCorripiant itaq̃ a ꝓpositis suis subditi conceptiombus ꝺ charitate venientibus ꝑ culparũ diuersitate diuersis uel minoribus ul̃ aplioribus: qz et ipsa que dãnato noiatur: quã facit epale iudiciũ: qua pena in eccl̃a nulla maioz est: põt si deus noluerit in conceptionẽ saluberrimã cedere atq̃ pficere. neq̃ enim scimus qd cõtingat sequnti die: aut ante finem vite hui⁹ de aliquo tali ꝺ sperandũ est: aut ꝓtradici ꝺo põt: ne respiciat z det penitẽtiã: z accepto sacrificio spũs ꝓtribulati corde q̃ ꝓriti a reatu q̃uis iuste dãnationis absoluat damnatũ quẽ ipe ñ dãnat: pastoris tñ necessitas hz ne ꝑ plures seperãt dira ꝓtagia: separe ab ouibus sanis morbidã ab illo cui nihil ẽ impossibile ipa foztitan sepatione sanãdã. nesciẽtes enim qs ptineat ad ꝑdestinatoz numerũ qs non ptineat: sic affici debemus charitatis affectu: ut omnes velimus saluos fieri. Item prosper.

Qui corrigi nolũt: excõicationis ferro debent abscindi.

OCce aũt crimina quozũli bet si ipis criminosis cõsiteri nolẽtibus vndecunq̃ claruerint: quecũq̃ ñ fuerũt patientie leui medicamẽto sanata ueluti igne quodã pie increpationis vrenda sunt z curanda. q si nec sic quidẽ equanimiter sustinẽtis ac pie increpãtis medela ꝓcesserit in eis: q din portati z salubriter obiurgati corrigi noluerunt: tanq̃ ctet tm̃ ad officiũ epale Nã mucro epi dr. xvi. q. ij. vltis. de hac mã diri ij. q. i. nemo eps.

l ¶ Adaioz. si excõicatio ẽ maria: ergo np dz illigi ꝑ leuit⁹ criminibus ut. ℈. e. q. i. nõ afferam⁹ in fi. z. vi. q. iij. nec epo rũ. z. c. epi.

m ¶ Desperadũ ẽ. j. xxx ij. q. ij. ancillã. z de pe. di. vij. nemo.

n ¶ Dãnatũ. ab eccl̃a.

o ¶ Nõ dãnat. i. ñ disponat dãnare eternaliter.

p ¶ Separe. qz talis dãnatio medicinalis ẽ nõ mortal: ut. ij. q. i. multi.

q ¶ Cce. nolẽtib⁹. ar. ẽ hi: qz i notoriis ꝺ quirit admonitio: ut ar. ℈. e. de illicita. Item est h ar. q lz qs neget crimẽ tñ dr notoriũ. Item ẽ hic ar. q ẽt si i modũ excẽptois ẽ aliqõ crimẽ ꝓbatũ: q ẽ facta fides. et põt talis puniri: misi corrigat se hoc qõ dic: vñ cũq̃ claruerit. Nã z iudiciũ hẽtico⁹ clarificat eccl̃am: ut. ℈. e. q. i. subdiacon⁹. Ad hoc põt dici: qz in cã denũciatõis loquit: ubi q̃liscũq̃ sniã sufficit: ut dicit. xij. q. v. hoc uideꝝ. z. ij. q. i. milti z lz in cã denũciatõis agat ad pniaz: tñ si noluerit postea penitere ẽt puniri. Aliꝝ itelligũt de crimine notorio.

r ¶ Uñcũq̃. z eodẽmõ dic ler q̃litercũq̃ cõstet tutori q sit tutor si simplicit dictũ sit ei piculũ spectat ad eũ: ut. ff. ꝺ admi. tu. pat. ℈. ult. sic. xxij q. v. hoc uideꝝ.

s ¶ Patiẽte. i. q pp denũtiatõez noluerit corrigi si intelligas ꝑ ut alij intelligũt de notorio crie tũc exponas si non fuit dispensatum cũ eis. Nã bene eps cũ talibus potest dispẽsare. eẽ de iudi. at si clerici.

t ¶ Putredinis. hoc intellige cũ sine scandalo id fieri põt: ut .s. .pr. q. iiij. cũ quisq;.

u An nõ districta: adulteriũ. Sed qualiter dr̃ ꝯmittere adulteriũ cũ vxore legitima Rñdeo qꝛ ꝑ adulteriuz reddit eam sibi illicitaz xxxij. q. i. i cõiugio i si.

x ¶ Post. lxxvij. ꝯ. i. xxxi q. i. qñ o hoc ibi solutuz est ⁊ expositum.

y Itaq;. ⁊ falsos .s. xxij. q. v. siqs cõuictus. s. xxiij. q. v. lex dz

a Siquis pauperem videt̃ ergo ꝙ cause oppꝛessionis pauperꝝ spectãt ad eccl̃iaz: ut. lx xxvij. di. desolatis.

b ¶ Scripta. sic. xi. q. iij cure. ij. q. i. legũ. h̃ videtur ꝙ statim post citationez primã aliqs possit excõicari.

c Siqs romipetas. ⁊ peregrinos. sic ex̃ de treu. ⁊ pa. inouam⁹ Solus. n. princeps põt inducere noua vectigalia: ut ibi dr̃ ⁊. ff. de pu. ⁊ uec. l. uectigalia. ⁊ tal̃ qui inducit noua vectigalia ul̃ deportatur l̃ capite punitur. Nam incidit in. l. iul̃ de vi. pu. ut. ff. ad. l. iul̃. de vi. pu. l. ult. io.

putride corporis ꝑtes debẽt ferro excõicationis abscindi ne sicut caro morbis emortua si abcissa ñ fuerit: salutem relique carnis putredis sue cõtagione corrumpit: ita isti qui emendare despiciũt: ⁊ in suo morbo ꝑsistunt: si moribus depravatis in sanctoꝝ societate ꝑmanserint: eos exẽplo sue ꝑditionis interficiant. Item nicolaus papa lothario regi.

Excõicandus est qui duas simul vxores habere ꝑsumit.

An non districta u̇tione feriendus es: q in duabus uxoribus adulteriũ lamech ⁊ flagitiũ insistatus esse dignosceris: qd̃ dñs non nisi post. lxxvij. generationes suo salutifero aduẽtu deleuit: cũ chaim fratricidium. vij. generatione aquis abolitũ sit cathaclismi. i. diluuij. Item ex cõcilio agathensi.

Falsi testes ⁊ homicide communione priuentur.

Itaq; censuimus homicidas ⁊ falsos testes a cõione ecclastica esse submouendos: nisi pñie satisfatione crimina admissa diluerint Itẽ ex concilio toletano primo.

Excõicetur potens: qui pauperẽ religiosum spoliare presumit.

Siqs de potentibus clericum aut quẽlibet pauperẽ aut religiosũ expoliauerit: et mãdauerit eum ad se venire eps ut audiatur: ⁊ ꝯtẽpserit: inuicẽ mox scripta ꝑcurrant ꝑ omnes epos ꝓuincie ⁊ quoscunq; adire potuerint: ut excõicatus habeat̃ ipse: donec obediat ⁊ reddat aliena. Ex decretis gre. pape De eodẽ

Quisquis ꝑ dolum manuz suã inijcit in christũ. i. epm uel ꝑsbyteꝝ: quia sacrilegiuz graue cõmittit. ⁊ siquis ecclesiam dei uastat aut impugnat aut incendit: qꝛ ⁊ hoc grauissimum est sacrilegiũ. placuit sãcte synodo ut in primis omnia bona eius ꝓscriptione publicentur: deinde in vno loco. i. in monasterio inclusus penitet omnibus diebus vite sue.

Item calixtus papa.

Cõione priuetur. qui romipetas et peregrinos uel mercatores molestare presumit.

Siquis romipetas ⁊ ꝑegrinos ⁊ apostoloruz limina ⁊ alioꝝ sanctoꝝ oratoria visitãtes capere seu rebus q̃s ferunt spoliare ⁊ mercatores nouis theloneoꝝ ⁊ pedaticoꝝ exactionibus molestare tẽtauerit: donec satisfecerit: cõione careat christiana. Item urbanus papa.

Excõicẽtur qui oratores ecclesiaꝝ bona eaꝝ ꝑsonas ubi seruiẽtes infestare ꝑsumant.

Paternaꝝ traditionũ exẽplis cõmoniti pastoralis officij debitum ꝑsoluẽtes ecclesias cũ bonis suis tam ꝑsonis q̃ꝫ possessionibus clericos, videlicet ac monachos eorũq; ꝯuersos uel cõmissos oratores quoq; cũ suis nihilominꝰ rebus quas ferũt tutos ⁊ sine molestia eẽ statuimus. Siqs aũt ꝯtra hoc facere ꝑsumpserit: ⁊ postq̃ꝫ facinus suũ recognouerit: ⁊ infra dieꝝ spatiũ xxx. cõpetenter nõ emẽdauerit: a liminibus ecclesie arceatur: ⁊ anathematis gladio feriatur Item nicolaus papa oibus epis. Qui oratoribus pauperibus nõ arma ferẽtibus i malũ obuiauerit: excõicent̃

Illi qui ꝑegrinos uel oratores cuiuscũq; sãcti siue clericos siue monachos ul̃ feminas aut inermes pauꝑes d̃ predati fuerint: uel bona eorũ rapuerint: uel in malũ eis obuiauerint: anathematis viculo feriãtur: nisi digne emẽdauerit. pax v̄o illa quã treugã dei dicimus fidliter obseruetur: sicut ab archiepis epis vniuscuiusq; ꝓuincie ꝯsti: ut ra

d Paternaruz. xxx. arg. ꝙ sufficit si ꝑemptoriũ sit edictũ. xxx dierum: ut. iiij. q v. c. i.

e ¶ Competẽter. non intelligas, i moderate: sic curiales exponunt sed cõpetẽter. i. iuste. sic ponitur ex̃ de app. reprehensibilis. ff. d̃ iudi. si debitori. io.

f ¶ Feriat̃. ergo ñ duz erat promulgatuz. xvij. q. iiij. siqs suadẽte ⁊c.

a Illi qui. archiepiscopis. ergo illi possunt inducẽ treugaz: ut ex̃ d̃ treu. ⁊ pa. c. i.

Quia vo. heresim. uario mo dr hereticꝰ Uno mo qcuqꝫ ē dubius i fide infidelis est: ut ex ō here. dubius. Secundo dr hereticus ois simoniacus. ut.i.q.i. qsquis. Tertio: ois p̄ecisus ab ecclia fm q ercōicat⁹ dicitur hereticus: ut iiij.q.i.c.ij. Quarto mo: ois q male interpretatur sacram scripturā: ut.j.e. heresi. Quinto mo. q no uam opinionē in uenit: ut.j.e. hereticꝰ. Sexto mo q vult auferre p̄ uilegiū romane ecclē: ut.xxij. di. oēs. Septimo: q trāsgreditur p̄ceptā sedis ap. ut. s. xix. di. nulli. itē qñqꝫ large dr hereticꝰ ois qui nō tenet articulos fidei. z fm hoc iudei z gētiles sunt hētici. Et fm hoc nō ois hereticus est excōicatus. Stricte sumitur hereticꝰ ois q remotus est ab ecclesia: q errat in side. z fm hoc ois hereticꝰ ē excōicatꝰ: ut ex de here. ad abolēdā.

Inter hēsim z scisma. pt dici: q hec sit differētia inter hēresim z scisma: q ē int̄ dispositōem habituz. primo. dr scisma: ig cū post tēpus ptinacit adhesit sue secte. dr heresis s aliter dicas q ois hēticꝰ sit scismaticꝰ. sed nō conuerſi. z sic ē illa

est. qui aūt eā infregerit: excōicationi subdat. Quia vo sermo de hereticis hētur: uidēdū est qd interſit inter scisma z heresim: z q sint hetici z quot sint hereticorū secte. Differentiā aūt inter scisma z heresim hiero. in epla ad galathas assignat dicēs. Scismatici z hētici differre dicunt

Inter hēsim et scisma hoc esse arbitror: q heresis p uersuz dogma habeat. scisma post epalem decessionē ab ecclesia piter sepatur. qō equidē in principio aliqua ex pte intelligi pōt diuersū. Ceterū nullū scisma ē: nisi sibi aliquaz hēsim pfingit: ut recte ab ecclesia recessisse videat. Uñ aūt heresis dicatur: in eadez epla hiero. diffinit dicens.

Unde heresis dicatur:

Heresis grece ab electione dr. q. s. eā sibi vnusqsqꝫ eligat disciplinā quam putat eē meliorē. quicūqꝫ igitur aliter scripturā intelligit qꝫ sē sus spūs sancti flagitat: a quo scripta ē: licet ab eccla nō recesserit: tñ hereticus appellari pōt: z de carnis opibus est eligēs q̄ peiora sūt. Qui vo ꝓprie dicant hētici aug. ostēdens ait.

Qui ꝓprie dicātur hereticꝰ.

Hereticus ē qui alicuius talis cōmodi z maxime vane gloie p̄cipatusqꝫ sui gr̄a falsas ac nouas opiniōes uel gignit uł sequit. Ille aūt qui huiusmōi hoibus credit: imaginatiōe quadā veritatis illusus est. Idem.

Nō sunt hētici q in sua andacia sz aliena seducūt in errore

Dixit apls: hēticū hoiem post primā z secundā correctionē deuita: q subuersus ē huiusmōi z peccat in seipo dānatus. Sed q sniam suā q̄uis falsā atqꝫ puersā nulla ptinacia alostrare defendit: pserim quā ñ andacia sine p̄sumptionis peperint: sz a seductis atqꝫ in errorē lapsis parētibus acceperūt: querūt aūt cauta solicitudie veritatē corrigi pati cū inuenerint: nequaqꝫ sūt inter hēticos deputādi. Item leo.

Magistri errois exsistunt: q veritatis disciplinā p̄tēnunt.

Quid aūt iniqus ē qꝫ impia sape z sapiētioribꝰ doctoribusqꝫ nō credere. sz in hanc insipientiā cadunt: q cunqꝫ ad cognoscendā veritatē aliquo impediūtur obscuro: nō ad p pheticas uoces non aplicas lras nō enāgelicas auctoritates: sed ad semetipos recurrūt. Et iō magistri erroris exi stunt: q veritatis discipuli nō fuerūt. Item augu. contra manicheos.

Heretici sunt: q qō p̄ue sapiunt: cōtumaciter defendūt

Qui in ecclesia christi morbidū aliq d pranūqꝫ gd sapiūt: si correcti ut sanū rectūqꝫ sapiāt resistūt ptumaciter: suaqꝫ pestifera z mortifera dogmata emēdare nolūt sz defēsare persistunt: heretici sunt. Item urbanus papa.

Errante dānabilior est: qui eius defendit errorem.

Qui alioꝝ defendit errorē: multo amplius dānabilior est illis qui errant: quia nō solū ille errat: sz etiā alijs offendicula erroris p̄epat et p̄firmat. vnde q magister erroris est: non tñ hereticus: sz etiam heresiarcha dicendus est. Item hieronymus.

Qui mendacio veritatem immutant: patrū terminos transferre probantur.

Transferunt p̄incipes iuste terminos quos posuerunt patres eorum: qui immutāt mendacio veritatē: z aliud p̄dicant qꝫ ab apostolis acceperūt. Idem ō hereticis manifestus est sensus: q sophismatibus suis z arte dialetica sepe opp̄imāt ecclesiasticos. dra q̄ est iter speciem z genus.

d Heresis. scripturaz s. xxxvij. di. latū.

e Hereticus.

f Dixit aplus. post secūdā ō dicit hereticos post faz admonitionē vitādos: ut. s. pri. q. v. nō uos. alibi sel. s. e. q. i. q̄ dns i fine. ad hoc pōt dici: q hereticum dānatū post vnicā admonitōem vitabim⁹ in secretis fidei nre: ne eū pitiorē reddam⁹ ut xlvij. di. i mādatis. xi. q. iij. nolite. Sed quātum ad monitōem faciēdaz possum⁹ ei cōicare q̄ti escūqꝫ vsū fuerit. sz hereticō ñdū dānato possumus explicare secreta fidei sepi⁹ ipsū corrigēdo.

g Pertinaci. sz ergo teneat aliqs ea q̄ sunt ō fidem: dummō parat⁹ sit corrigi nō est habendus hereticꝰ: ut s. e. scisma in pri. z. c. hec est.

h Quid aūt doctoribꝰ. s. xxxvij. di. relatum.

i Ad semetipsos. qō ē nō dz. ex de ꝓsti. ne imitaris.

k Ui in ecclesia.

l Ui alioꝝ defēdit. talis. n. hereticus dr: ut ex. e. sicut.

m Damnabiliorꝝ. nota q plus puniūtur p̄sules qꝫ faciens: ut. s. pri. q. v. cū homo.

n Preparat. si qui scalam uel ferrū uel aliud aurilū pstāt furi: tenēt furti: ut. ff. de fur. si pignore. §. penult.

o Transferūt. g sacerdotes. nota ō testimoniū sacerdotis: et illud qs vidit digne sacerdoti penitēte: ut ō pe. di. i. mēsurā. alias psumitur pro eis: ut. xi. q. iij. absit.

Idem: veteres scrutãs historias inuenire non possum aliquos alios scidisse eccl'am et de domo dñi populos seduxisse p̃ter eos qui sacerdotes a deo positi fuerãt 7 pphete. i. speculatores. Isti ergo vertũtur in laqueũ tortuosum in oĩbus locis ponẽtes scandalum. Item leo papa.

Abijciantur: qui aduersari orum conueniunt prauitati.

p Illud sane. oculus familiaris alicuius.

Illud sane plurimũ mihi displicere significo: q̃ inrisdictiõis tue clericos quidã esse dicũtur: qui aduersariorum prauitati 7 uesanie vasis misericordie nasa misceãtur. quibus inuestigãdis 7 seueritate cõgrua coercẽdis debet diligẽtia tua vigilãter insistere: ita ut his quibus ꝓdesse nõ poterit correctio: non parcat abscisio. Oportet 7 enim nos euãgelici meminisse mandati: qõ ab ipa ueritate ꝑcipit ut si nos oculus aut pes aut dextera scandalizauerit manus: a compage corpis auferatur: qz melius sit bis in seculo carere mẽbris q̃s cum ipsis in eterna supplicia ire. Nam supfluo extra eccl'am positis resistimus: si ab his qui intus sunt in eis quos decipiũt vulneramur. abijcienda prorsus pestifera hec a sacerdotali vigore patiẽtia est: que sibimet peccatis alioꝝ parcẽdo non parcit. Item ex conci. carthaginensi quarto.

Et sodalitates 7 puinia hereticoꝝ clerici vitare debent.

q Abijciẽda. hoc intelligas, de penitus incorrigibilib⁹: ne, fit ꝯcor. 8. pr. q. v. cũ homo.

r Clericus. orandus est de cõ. di. i. eps nullũ ꝓtra. io.

s Cum ꝙbus. Cassus: acacius constantino. patriarcha excõicauit antiochenũ 7 alerãdrinũ: qz nõ recipiebãt statuta q̃ ipse fecerat. ꝓpter hoc papa excõicauit eum: 7 de hoc ꝓquestus est acatius q̃ sine

Clericos hereticoꝝ aut scismaticoꝝ tam puinia q̃s sodalitates euitet. ẽqliter eoꝝ puenticula nõ eccl'ia'sed cõciliabula appellãda sunt: cuz eis neq̃ orandũ est: neq̃ psallendũ. Item gelasius papa.

Canonũ obseruatores cũ hereticis nullũ dñt inire certamẽ

Cum quibus erat synodus ineũda catholici põtifices fuerant vndiq̃ iam depulsi: soli remanserant socij pfidorũ: cũ quibus nec iam licebat habere ꝓuentũ dicente psal. nõ sedi cum ꝓfilio vanitatis: 7 cũ iniqua gerẽtibus nõ introibo nec eccl'astici moris est: cũ hil qui pollutã habent cõmunionem ꝓmixtamq̃ cũ pfidis miscere ꝓfilium. Recte igitur p chalcedonensis synodi formã huiusmodi ꝑuaricatio repulsa est potius q̃s ad ꝓfilium nocata: q⁹ nec op⁹ erat post primam synodum: nec cũ talibus habere licebat. Idem. Canonũ magistris atq̃ custodibus nullũ nobis fas est inire certamen cũ hominibus communionis aliene. Item ex epla vrbani pape.

Non ꝓtradicat sed potiꝰ obedit euangelio: qui malos excõmunicat

Orandum est: q⁹ quidam dicũt ꝑ euãgelicam parabolam nos facere: ubi de zizanijs non eradicidis dñs ꝑcepit. cuz aliquos excõicatione dignos excõicationi subijcimus, 7 aunt etiã sanctum augustinũ hoc ꝓtradicere in illo loco ubi ait: quia nõ est ꝑcidẽda vnitas: ferẽdi sunt mali ñ abjciendi. Quibus hic ꝓmuz rñdẽdum est: si heretici 7 mali homines excõicandi nõ sũt quare 7 ipe augustinus cũ sãctis legatis romane ecclesie 7 cum sanctis epis suis pelagium 7 celestinũ nouam heresim in sanctã dei ecclesiam introducentes excõicauit 7 ab ecclesia dei sepauit: ẽgre ipos donatistas cõtra quos ista et multa his similia loquũtur tã ipe q̃s omnis eccl'a dei excõicatos habuit: 7 nisi prius penituissent 7 p manus impositionẽ reconciliati essent: eis neq̃q̃ cõicabat: Idẽ ipe dominus: hoc pabolice hic enarrat: a pte alibi excõicationez fieri iubet dicens: frater qui

synodo excõicauit eũ. papa uero dixit: q⁹ synodus cõgregari nõ debuit: tũ qz ñ erat ibi catholici epi cũ quibus posz haberi synodus: rum quia incidit ipse in heresim tã damnatam vnde nõ fuit opus nouo cõsilio.

t Certamen. ergo cuz hereticis ñ est disputãdus: nec cũ aliquo de fide est disputandum eẽ de hereti. c. i. ur. C. de sũma tri. l. nemo sed ad hoc ꝑ dis putari cũ eis: ut cõicet nõ ut ꝑ dictũ reuocẽt fidez uostrã. io.

u Orandũ. ẽ xxiii. q. iiii. credite. 7. c. ecce

corripitur ab ecclesia ⁊ ñ obedit: sit tibi etnicus ⁊ publicanus. vñ apparet liquido aliud esse excõicationẽ ⁊ aliud eradicationẽ. qui enim excõicat̃ ut apl̃s ait: ad hoc excõicat̃: ut spũs eius saluus fiat in die dñi. disciplina enim est excõicatio ⁊ nõ eradicatio: nisi forte ex ꝯtemptu ⁊ supbia excõicati ꝓueniat. Uñ augu. in libro numeri.

x ¶ Disciplia. medicinalis aĩe ẽ excõicatio: ut. ij. q. i. multi.

y Deus ꝑmittit sicut utile ẽ demones esse ꝑp malos: ut. xxiij. q v. qui malos: sic. i q. iij. saluator. in prin. ⁊. xxvi. q. v. nec mirum.

z ¶ Cognoscere. lxxxv. di. archidiaconum.

⁊ ¶ Maledicẽdi. xxvij. q. i. nec aliqua.

Diuina maledictio meritum maledicti designat.

Deus qbus maledicit: meritũ eius designat cui maledicitur: ⁊ sñiam verã ꝓmit: utpote quẽ nõ fallit neqꝫ qualitas peccati neqꝫ peccãtis affectus. homo: qꝛ hoc ñ põt scire: neqꝫ enim ꝓpositũ mẽtẽqꝫ alterius alius videre põt aut cognoscere: iccirco etiã si iudicãtis uel sñiam ꝓmẽtis intuitu ꝓferat maledictũ: non põt esse maledicẽdi cã: ubi ignoratur peccãtis affectus: maxime cũ humanũ iudicium tunc sciat maledicta ꝓferre: cũ forte ꝯuicijs aut iniurijs ꝓuocatur. qd̃ viciũ volens resecare apl̃s: ne maledicta maledictis ⁊ conuicia ꝯuicijs ꝓuocemus mandatũ necessariũ ponit: ut bñdicamus: quo ꝯuiciandi uiciũ resecet̃: nõ quo iudicandi ueritas que hoĩes latet: ⁊ ꝓnunciãdi auctoritas ꝑimatur

Secte vero hẽticoꝝ quot sint ⁊ vñ nomina acceꝑint: isidor⁹ viij. li. etymologiarum. c. v. determinat dicens.

Quot sunt secte hereticoꝝ.

Quidam aũt heretici q de eccl̃a recesserunt ex noĩe suoꝝ auctoꝝ nuncupant̃: quidam ꝟo ex causis q̃s eligẽtes ĩstituerũt. Symoniaci a simone dicti magice discipline perito: cui petrus in actib⁹ apl̃orũ maledixit: ꝓ eo ꝙ ab apl̃is spũs sãcti gr̃am pecunia emẽ uoluisset. hi dicũt creaturã ñ a deo esse: sꝫ a virtute quadã supne creature. Menãdriani a menãdro mago discipulo simonis nũcupati: q mãdum nõ a deo creatũ: sꝫ ab angelis factũ asseruit. Basilidiani a basilide appellat: q inter reliq̃s blasphemias passũ iesũ abnegauit. Nicolaite dicti a nicolao diacono eccl̃e hierosolymoꝝ: q eũ stephano ⁊ ceteris ꝯstitutus est a petro. q ꝓpter pulchritudinẽ reliquẽs uxorẽ dixit. ut q uellet ea uteretur: uersa ẽ in stupꝝ talis ꝯsuetudo: ut inuicẽ ꝯiugia ꝯmutarẽt̃ quos ioãnes in apocalipsi sua improbat dicẽs: sꝫ hoc habes ꝙ odisti facta nicolaitaꝝ que ⁊ ego odi. Gnostici ꝓpter excellentiã scientie se ita appellari voluerũt. aĩam naturã dei esse dicũt: bonũ ⁊ malum deũ suis dogmatibus fingũt. Carpocratiani a carpocrate quodã vocantur: q dixit christũ hoĩem fuisse tm̃: ⁊ de utroqꝫ sexu ꝓgenitũ. Cherintini a cherinto quodã nũcupati. hi inter cetera circũcisionẽ obseruãt. mille annos post resurrectionẽ in uoluptate carnis futuros p̃dicant. vnde et grece ciliaste: latĩe miciliaste sũt appellati. Nazarei dicti qꝛ dũ christũ q a vico nazare⁹ ẽ appellatus filiũ dei lꝫ ꝯfiteant̃: oĩa tñ ueteris legis custodiũt. Ophite a colubro nominati sunt. coluber. n. grece ophi dr̃. colũt. n. serpẽtẽ dicẽtes ip̃m in paradiso induxisse virtutis cognitionẽ. Ualẽtiniani a valentiniano quodam platonico sectatore vocati: q eonas. i. scelera quedã in originẽ dei creatoris ĩduxit: christũ quoqꝫ de ꝟgine nihil corporis assũpsisse: sꝫ ꝑ eã quasi ꝑ fistulam transisse asseruit. Apellite quoꝝ auctõ apelles princeps fuit: q creatorẽ ãgelũ nescio quẽ gloriosũ supioris dei faciẽs deũ legis israel illũ igneũ affirmans: qui dixit

christū non in veritate deū: sz hoiem in fātasia apparuisse. Archōciati a p̄ncipib⁹ appellātur: qr vniuersitatē quā de⁹ ꝯdidit: opa eē archangelorū defēdūt. Adamiani vocant̄: qr ade imitent̄ nuditatē. vñ ⁊ nudi orāt ⁊ nudi int̄ se mares ⁊ femine ꝯueniūt. Maiani ꝓ inde sūt appellati: qm̄ cai adorāt. Sechiani nomē acceperūt a filio ade: q uocatus est sech dicētes eū esse christum. Melchisedechiani uocati ꝓ eo q melchisedech sacerdotē dñi ñ hoiem fuisse sz ꝟtutē dei esse arbitrant̄. Angelici uocati: qr āgelos colūt. Apostolici hoc sibi nomē iō sūpserūt: q nihil possidētes ꝓpriū: nequaq̄ recipiāt illos q aliq° in hoc mūdo utunt̄. Cerdoniani a cerdone nūcupati: qui duo asseruit ꝯria principia. Martioniste a martiōe stoico philosopho appellati: q cerdonis dogma secut⁹ alteꝝ bonū alteꝝ iustū deū asseruit tāq̄ duo p̄ncipia creatiōis ⁊ bonitatis. Artaterite ab oblatione vocati. panē.n. ⁊ caseū offerūt dicētes a primis hoībus oblationē a fructib⁹ terre ⁊ a fructib⁹ ouiū fuisse celebratā. Aquarij appellati: eo q aquā solā offerūt in calice sacr̄i. Seueriani a seuero exorti vinū ñ bibūt. uetus testamētū ⁊ resurrectionē ñ recipiūt. Taciani a taciano uocati: q eucratici dicti: qr carnē abominant̄. Elogij vocātur tāq̄ sine ꝟbo. logos.n. grece latine verbū dr̄. deū.n. verbū ñ credūt: respuētes ioānis euangeliū ⁊ apocalipsim. Cathaphrygijs nom̄ ꝓuīcie phrygia dedit: qr ibi extiterūt. auctores eoꝝ mōtanus prisca ⁊ maximilla fuerūt. hi aduētus spūs sācti ñ i apl̄os sz in se traditū asserūt. Sathoree ꝓ mūdicia ita se noīauerūt. gl̄iantes.n. de suis meritis negant penitētibus veniā p̄ctōꝝ. uiduas si nupserint: tanq̄ aduteras dānant. mūdiores se ceteris p̄dicant. q nomē suum si cognoscē uellēt: mūdanos se poti⁹ q̄ mūdos uocarēt. Paulani a paulo samotano exorti sūt: q dixit ñ semp fuisse christū: sz a maria sūpsisse initium. Hermogeniani ab hermogene quodā uocati: q materiā ñ naturā introducēs deo ñ nat̄e eā compauit: matrēq̄ elem̄torū ideā asseruit: quos apl̄s improbat elem̄tis ꝟuiētes. Manichei a quodā p̄sa extiterūt: q uocatus ē manes. hic duas naturas ⁊ duas sub̄as ītroduxit. i. bonā ⁊ malam ⁊ aias ex deo q̄si ex aliquo fōte manare asseruit. Testm̄ vet⁹ respuunt: nouū ex p̄te r̄cipiūt. Antropomorphite dicti ꝓ eo q simplicitate rustica deuz hr̄e hūana mēbra: q̄ in diuīs libris scripta sūt arbitrant̄. Antropos.n. grece latīe hō īterp̄tat̄ ignorātes vocē dñi q ait: sp̄s ē deus: incorpore⁹ ē enim. nec eni mēbris distinguit̄: nec corporis mole censet̄. Eraclite ab eraclio auctore exorti monachos tm̄ recipiūt: ꝯiugia respuūt: regna celoꝝ paruulos hr̄e ñ credūt. Nouaciani a nouato rome urbis p̄sbr̄o exorti: q aduersus corneliū cathedrā sacerdotalē conat⁹ inuadē hēsim instituit: uoluit apostatas suscipe ⁊ r̄baptizās baptizatos. Mōtani heretici dicti: qa in tp̄e p̄secutionis in mōtibus latuerūt. q̄ occasione se a catholice ecclie corpore diuiserūt. Ebionite ab ebione dicti siue a pauptate. christū enim p ꝓuectū solū virū iustū putāt effectū. vñ cōpetēter ebionite ꝓ pauptate intelligētie appellati sunt. hi enim iudei sūt: ⁊ ita tenēt euāgeliū: ut legē carnalit̄ seruēt. aduersus quos apl̄s ad galathas scribens inuehit̄. Fotiniani a fotiniāo gallogrecie syrinie ep̄o nūcupati: q ebio-

ū tax hereſim ſuſcitans aſſe-
rait chriſtū ex maria p̄ ioſeph
nuptiali coitu fuiſſe p̄ceptū.
Aeriani ab aerio quodā nun
cupati: ſicut hi offerri ſacrifi
ciū p̄ defunctis ſpernūt. Ae
ciāi ab aecio ſūt uocati. Jdē
q̄z eunominiāi ab eunomio q°
daz dialectico aecij diſcipulo
ex cui⁹ noie magis inotuerūt
diſſimilē p̄i aſſerētes filiuz ⁊
filio ſp̄iritū ſanctū. dicūt etiā
nullū imputari peccatū in fiō
manētū. Origeniani ab ori-
gene auctore exorti ſūt dicen
tes: q̄ ñ poſſit videre fili⁹ pa-
trē nec ſpūs ſanctus filiū. alias
quoq̄z in mūdi p̄incipio pec-
caſſe dicūt: ⁊ p̄ diuēſitate pec
catoz e celis uſq̄z ad terram
diuerſa corpa q̄ſi vincula me-
ruiſſe: eaq̄z cā factū ē eſſe mū
dū. Noetiani a quodā noe-
to vocati q dicebāt chriſtū eū
dē eſſe patrē ⁊ ſp̄iritū ſanctū.
ip̄amq̄z trinitatē in officiorum
noibus ñ p̄ſonis accipiūt. Uñ
⁊ p̄ripaſſiani vocant: q patrez
paſſū dicūt. Sabelliāi ab eo
dē noeto pullulaſſe dicūtur.
cuius diſcipulū p̄hibēt fuiſſe
ſabelliū: ex cui⁹ noie maxime
inotuerūt. vñ ſabelliani noca
ti ſut. hi vnā p̄ſonā p̄ris ⁊ filij
⁊ ſp̄ūs ſancti aſtruūt. Arria
ni ab arrio alexandrino ep̄o
exorti ſūt: q coeternū p̄ri filiū
ñ agnoſcēs diuerſas in trini-
tate ſubas aſſeruit: ꝯ illō q̄ō
ait dñs: ego ⁊ p̄ vnū ſumus.
Macedoniāi a macedōio ep̄o
dicti ſūt negātes deū eē ſp̄m
ſanctū. Apollinariſte ab apol
linare uocati ſūt dicētes chri
ſtū corpus tm̄mō ſine aia aſſū
ſiſſe. Antidicomarite appel
lati ſūt: eo q̄ marie v̄ginitati
ꝯdicūt aſſerētes eā p̄ chriſtū
natū viro ſuo fuiſſe cōmixtā.
Cetāgi noiati iō tale nomen
acceperūt: q⁹ gangios grece
vas dr̄. Aſſerūt enim hc eſſe
in p̄re filiū tanq̄z vas minus
infra vas maius. Patriciani
a quodam patricio nūcupati
ſunt: q ſubam hūane carnis a
diabolo p̄ditā dicūt. Collici
ani a quodā collicio noiati: q
dicūt deū ñ facere mala p̄tra
illud q̄ō ſcriptū ē: ego dñs cre
ans mala. Helciani a floria-
no: q ecōtrario dicūt deū cre
aſſe mala ꝯ hoc q̄ō ſcriptū eſt
fecit deus oia bona. Donā
tiſte a donato quodā afro nū
cupati ſūt: q de numidia ueni
ens totā pene africā ſua p̄ſua
ſione decepit aſſerēs minorē
p̄re filiū ⁊ minorē filio ſpiritū
ſanctū ⁊ rebaptizās catholi-
cos. Bonoſiani a bonoſio q°
dam ep̄o exorti, p̄dunt: q chri
ſtū dei filiū adoptiuū ñ, p̄p̄riū
aſſeruit. Circūcelliones di-
cunt: eo q̄ agreſtes ſint: quoſ
ſcotopicos uocāt ſup̄dicte he
reſis hñtes doctrinā. hi amo
re martyrij ſemetipos p̄munt
ut violēter de hac vita diſce-
dētes martyres noient. Ori
ſcillianiſte a p̄ſcilliano voca
ti: q in hiſpania ex erroze gno
ſticoz ⁊ manicheoz p̄mixtuz
dogma p̄poſuit. Luciferia-
ni a lucifero ſimyrne ep̄o orti.
q ep̄os catholicos: q inſtāti p̄
ſecutione p̄fidie arrianoz cō
ſentiētes erāt ⁊ poſtea corre
cti in cathedrā redire elegerī
dānantes q̄ō p̄ius crediderī
ſiue q̄ō credidiſſe diſſimulaue-
rūt. quos eccl'a catholica ma
terno recepit ſinu tāq̄z petruz
p⁹ fletū negatiōis. hāc illi ma
tris charitatē ſup̄be accipiē-
tes: eos recipe nolētes ab ec
cleſie cōione receſſerūt: ⁊ cū
ip̄o lucifero auctōe ſuo: q ma
ne orīebatur: cadere meruc-
runt. Iouinianiſte a iouini-
ano quodam monacho dicti:
qui nullas nuptaz ⁊ virginuz
eſſe diſtantias: nullūq̄z aſſerē
tes inter abſtinentes ⁊ ſimpli
citer epulantes eſſe diſcrimē
Luidiani ab eluidio nūcupa
ti uel noiati: q dicūt poſt chri-
ſtum natum alios mariam fi-
lios de viro ioſeph peperiſ-
ſe. Paterniani itaq̄z a p̄mo

quodã nuncupati: qui inferio
ris corpis ptes a diabolo fa-
ctas opinant. Arabici nũcu
pati: eo q in arabia exorti sũt
dicẽtes aĩam cum corpe mori
atq; in nouissimo ntrũq; resur
gẽ. Tertulianiste dicti a ter
tuliano presbytero africe pro
uincie ciuitatis carthaginen-
sis: q dicunt aĩam ĩmortalẽ eẽ
sz corporeã pdicantes: ⁊ ani-
mas peccatoꝝ hoĩm post mor
tẽ in demones ꝯuerti putãtes
Tesseresedecate dicti: q. xi-
iij. luna pasca cũ iudeis obser
uare ꝯtẽdũt. Nã tessera. iiij.
deca decẽ significat. Picta-
ges a somno nũcupati: q vigi
lias noctis respuant supstitio
nẽ esse dicẽtes iura temerari
diuina: qui noctẽ ad requiem
tribuit. Pelagiani a pelagio
monacho exorti. hi libeꝝ ar-
bitriũ diuine gr̃e añponũt di-
centes sufficere võlũtatez ad
iplenda iussa diuina. Nesto
riani a nestorio ꝯstantinopoli
tano epo nũcupati: q beatam
mariã virginẽ nõ dei sed hois
tm̃ mõ matrẽ asseruit: ut aliam
psonã carnis aliã faceret dei
tatis. nec vnũ christũ in verbo
dei ⁊ carne credidit: sed sepa
tum atq; seiunctũ alteꝝ filiũ
dei alteꝝ filiũ hois pdicauit.
Euticiani dicti ab eutice ꝯstã
tinopolitão abbate: q christuz
post humanã assũptionem ne-
gauit existẽ de duabus natu-
ris: sed soiã in eo diuinã asse-
rũt esse naturã. Acephalite
dicti. i. sine capite. nullus eni
eoꝝ repitur auctor ex quo or
ti sũt. hi triũ chalcedonensiuz
capituloꝝ ĩpugnatores duaꝝ
in christo substãtiaꝝ ꝓprieta-
tem negãt: ⁊ vnã in eius pso-
na naturã pdicãt. Theodosi
ani ⁊ gaionite appellati a the
odosio ⁊ gaiono: q tpibus iu-
stiniani principis in alexãdria
ppli puersi electionez vna die
ordinati sũt epi. hi errores eu
ticij ⁊ dioscori sequẽtes chal-
cedonense cõciliũ respuũt. ex
duabus vnã in christo naturã
asserunt. quã theodosiani cor
ruptã gaionite incorruptã cõ
tendũt. Gnoite ⁊ tritonite a
theodosianis exorti sũt: ex q-
bus gnoite ab ignorãtia dicti:
qr ad puersitatẽ a qua exorti
sunt id adijciũt: q christi diui-
nitas ignoret que sũt scripta
futura d̃ die ⁊ hora nouissima
nec recordãtes christi psonaz
nesciã loqui in isaia dies iudi
cij in corde meo. Tritonite
v̄o uocati: q sicut tres perso
nal in trinitate ita quoq; tres
asserunt deos esse: ꝯtra illud
qd̃ scriptũ est: audi israel dñs
deus tuus vnus ẽ deus. Sũt
⁊ alie hereses sine auctore et
sine noĩbus. Ex qbus alie pu
tant eẽ trinũ deũ. Alie etiam
christi diuinitatẽ passibilẽ esse
dicũt. Alie christi natiuitatis
de patre in tpe initiũ tpis dãt
Alie liberationẽ hoĩm apud
inferos factã christi descẽsio-
ne nõ credunt. Alie animam
imaginẽ dei negãt. Alie aĩas
ꝯuerti in demones ⁊ in quacũ
q; aĩalia existimãt. Alie d̃ mũ
di statu dissentiũt. Alie innu
merabiles mũdos opinãtur.
Alie aquã deo coeternã fa-
ciunt. Alie nudis pedib⁹ am-
bulãt. Alie cũ homibus non
mãducãt. He sũt hereses ad
uersus catholicã fidẽ exorte
⁊ ab aplis ⁊ a sanctis p̃ribus
uel cõcilijs dãnate: q̃ dũ in se
multis erroribus diuise inuicẽ
sibi dissentiũt: cõi tñ noĩe ad-
uersus ecclam dei conspirant
Sz ⁊ quicũq; aliter scripturã
sacrosanctã intelligit: q̃z sen-
sus spũs sancti flagitat: a quo
conscripta est: licet de ecclia
nõ recesserit: tñ hereticus ap
pellari põt. Item aug.

Quare diuina ꝓuidetia mul-
tos errare permittat.

A Deo diuina ꝓuidẽtia mul
tos diuersi erroris hereti-
cos esse pmittit: ut cũ interro
gant nos ea q̃ nescimus: sic di
scutiamus pigritiã et diuinas

scripturas ca:iam⁹. ꝓpterea apl's ait: ut ꝓbati manifesti fiant. Hi aūt a deo ꝓbati sunt qui bene possunt docere.

a Sancta romana ecclesia. oritur. Primo inter epm ⁊ clericos: Secūdo. iter clericos ⁊ mōachos ⁊ hec est differētia istaꝝ qōnum. Ostēdit ergo primo: ꝙ clerici nō possunt se defendere cōtra epm. ꝑ tale priuilegiū. ⁊ ad hoc inducūt omnia ista. c. eo. ꝙ papa nō potuit dare tale priuilegiū. io.

Sancta romana ecclesia quādā baptismalē ecclesiam suis muniuit p̄uilegijs decimationes sue diocesis ex integro sibi attribuēs. Item quoddā monasteriū similiter muniuit priuilegijs ꝓprijs: decernēs ut ex ꝓprijs predijs nulli decimas ꝑsolueret. Accidit itaq; ut intra diocesim p̄munite baptismalis eccl'e p̄fatum monasteriū alia emptione alia donatione p̄dia sibi inueniret. Orit̄ itaq; ꝯtentio inter monachos ⁊ clericos de decimis. Nūc primū queritur: an clerici baptismalis ecclesie auctoritate priuilegij decimas sue diocesis ex integro sibi ualeāt vendicare. Secūdo: an subseqnti priuilegio monachoꝝ derogetur antiqoribus priuilegijs baptismalium ecclesiaꝝ.

Qō.i. Quod vero auctoritate illius priuilegij decimas sibi ex integro clerici vendicare nō valeant: hic ꝓbat̄: q: decime iuxta decreta sanctoꝝ patꝝ quadriptito diuidunt̄. quaꝝ vna pars episcopis: secūda clericis: tertia fabricis restaurandis: quarta vero pauꝑibus est assignata. Decreta v̄o sanctoꝝ canonū neminē magis q̄ apostolicum seruare oportet. Unde gelasius papa ait.

Constitutionē synodi: quam vniuersalis ecclesie ꝓbauit assensus: romanam sedem seruare oportet.

Confidimus ꝙ nullus iam ueraciter christian⁹ ignoret vniuscuiusq; synodi ꝯstitutū: qd̄ vniuersalis eccl'e ꝓbauit assensus: nullā magis exequi sedem p̄ ceteris oportere q̄ primam: que ⁊ vnāquamq; synodū sua auctoritate firmauit: ⁊ ꝯtinuata moderatione custodit. Item leo papa.

Qui negligēter pascit dominicū gregem sibi ꝯmendatum cōuincitur sūmum non amare pastorem.

Diuinis p̄ceptis ⁊ apl'icis monitis incitamur: ut pro omni ecclesiaꝝ statu impigro vigilemus affectu. ac siqd vnq̄ rep̄hensioni inuenit̄ obnoxium: aut ab ignorantie impitia aut a p̄sumptionis usurpatione: reuocemus. Admonēte enim diuine uocis imperio quo beatissimus apl's petrus trina admonitione mysticis sāctōnibus ibuit̄: ut christi oues q christū diligit pascat: ⁊ ip̄ius sedis cui ꝑ abundantiā gr̄e diuine p̄sumus: ꝓ reuerētia coātamur: ut ꝑiculū desidie q̄tuz possumus declinem⁹: ne ꝓfessio sūmi apl'i qua se amatorez dn̄i testatus ē: nō inueniat̄ in nobis: q: quotiēs qs negligēter pascit dn̄icum gregē commendatū: totiens ꝯuincit̄ summum n̄ amare pastorē. Idē anatholio ep̄o.

Non debēt ullo modo variari: que ad ꝑpetuam ordināt̄ quietem.

Que ad ꝑpetuam generaliter ordinata sunt vtilitatē: nulla ꝯmutatione uariētur nec ad priuatū trahātur ꝯmodū: que ad bonū sunt cōe p̄fixa: sz manētib⁹ terminis quos ꝯstituerūt p̄res: nemo iniuste usurpet alienū: sz intra fines ꝓprios atq; legitios ꝓut qsq; ualuerit: i latitudīe se exerceat charitatis. Itē hila. pa.

b Confidim⁹. oportere. hoc v̄bū oportet est verbū honestatis sic ponit̄. xix. q. i. c. i. sic hec dictio debet qn̄q; honestatez designat. ut ex̄ de despō. impu. tua. qn̄q; ē verbū officij: ut xxv. di. vnū. qn̄q; ē v̄bū necessitatis: ut. iij. q. ix. nō oportet. hoc iō dico q: princeps legibus solutus est: ut ex̄ de elect. significasti: tn̄ honestuz est ut s̄m leges viuat: ut ff. de lega. iij. l. ex ip̄fecto. C. de testa. ex ip̄fecto. io.

c Diuinis. trina. terenz ꝯfessus ē christuz: ut ostēdat se corde opere ⁊ ore. christū diligere. io.

d Que ad ꝑpetuā. ex hoc patet: ꝙ papa nō pōt ꝯ generalem eccl'e statum dispēsare. nec ꝯ articulos fidei. nā ⁊ si oēs assentiāt: ei non ualet statutū: sed oēs heretici essent: ut. xv. di. sicut. ⁊ sic pōt intelligi. j. e. c. sūt quidā. ⁊. c. sequēti. sed ꝯ statutū eccl'ie: qd̄ nō est ita generale sicut de ꝯtinētia sacerdotū bn̄ pōt dispēsare.

e Nec ad p̄natū. cōis utilitas, priuate p̄iudicat: ut. vij. q. i. scias. ⁊. viij. q. i. in scripturis.

f Nulli fas. sublimitas. crimē enīz augeꝛ ꝙ dignitateꝫ: ut. xl. di. homō. ⁊. ff. de re milita. omne delictū. §. ii. ioannes.

g Uiolatōes blasphemare. imo eo ipo videt ercōicatꝰ ⁊ hereticꝰ ut. xix. di. nulli. ⁊. j. e. c. generali.

h Unt qdā. apli. hic videtur q papa ñ possit dispēsare ꝫ aplīm nel dñm. q̄lē ergo martinꝰ dispēsauit cū bigamo ꝫ aplīm: ut. xxxiij. di. lectoꝛ. Itē cū canon aplꝰ dicat: presbyter si fornicatꝰ fuerit deponatur. lxxxi. di. presbyt quō ergo gangrense ꝛ cliū dispēsat i tali casu ut di. lxxxij. presbyt. Itē ꝫ dñm dispensauit q dixit vouete ⁊ reddite. et tñ absoluit a iuramento ⁊ a voto. xx. q. vi. iuratos eē de vo. ⁊ vo. red. p totū. Saltꝫ pōt iustificari q papa ꝫ aplīm dispēsat. non tñ in his que pertinēt ad articulos fidei. eodē mō dispēsat i euāgelio interpretādo ipm: eē de testi. lz in fi. Itē nō est vera dispēsatio q̄ fit in voto peregrinatōis: qꝛ non dicit vouēs liberari ab illa obligatōe. sed potiꝰ dicitur in melꝰ ꝓmutari: ut eē de iureiur. puenit. sed circa votū ꝓtinētie fortē nō posset dispensare qꝛ vix inueniret melius in qō posset ꝓmutari: ut eē de sta. re. cū ad monasteriū in fi. io. quicqd dicat. io. qñq̄ dispēsat papa ꝫ generalē statuꝫ eccle. sicut fec̄ in lat. cō. generali in occīū: ut eē de cōiug. ⁊ affi. nō debet. lz ꝫ articulos fidei nō dispenset. b.

Nulli diuinas ꝓstitutiones ⁊ aplice sedis decreta temerare licet.

Nulli fas sit sine status sui periculo uel diuinas ꝓstitutiones uel aplice sedis decreta temerare: qꝛ nos qui potentissimi sacerdotis administrandus officia: talis trāsgressiōm culpa respiciet: si in cautis dei desides fuerimus inuēti: quia meminimus qō timere debemus: qualiter cōminetur deus negligētie sacerdotum. si quidē maiozi reatu delingt q potiozi honoze fruit: ⁊ grauiora facit vitia peccatozum sublimitas peccātium. ¶ tē damasus papa.

In spiritū sanctum blasphemant: qui sacros canones violant.

Uiolatores canonū uolūtarie grauiter a sctis patribus indicātur: ⁊ a sācto spiritu inflictu cuius ac dono dicati sunt dānanī. qui blasphemare spiritū sanctū non incōgrue videtur: qui ꝫ eos dē sacros canones nō necessitate cōpulsi: sed libēter ut ꝓmissuꝫ est aliquid aut ꝓterue agūt: aut loq̄ presumūt: aut facere nolētibus spōte ꝓsentiūt. talis enim ꝓsumptio manifeste vnū genus ē blasphemantiuꝫ spiritū sanctū: qꝛ ut iam ꝓbatum ē ꝓtra eum agit: cuiꝰ nutu ⁊ gra sancti canones edīti sūt. ¶ tem urbanus papa.

In quouis romano pontifici licet nouas condere leges.

Unt quidā dicētes romano pōtifici semper licuisse nouas ꝓdere leges. qō ⁊ nos nō solū nō negamus: sed etiā valde affirmamus. Sciendus vo sūmope est: ⁊ qꝛ inde nouas leges ꝓdere pōt: vñ cū euāgeliste aliqd ⁊ ꝓphete nequaq̄ dixerunt. Ubi vo aperte dñs uel eius aplī ⁊ eos seqntes sācti pres inialiter aliqd diffinīe. um: ibi non nouā l. gē romanus pōtifex dare: lz potius qō predicatum ē usq̄ ad aiam ⁊ sanguinē ꝓfirmare debet. Si enim qō docuerit aplī ⁊ ꝓphete destruere qō absit uideretur: nō sīam dare: sed magis errare cōuinceret. sed hoc ꝓcul sit ab eis: qui semp dñi ecclam ꝓtra lupoꝛ insidias optime custodierunt. ¶ tem zosimus papa.

Apostolice sedis auctoritas contra sanctoꝛ statuta aliqd condere non valet.

Ontra statuta patꝝ cōdere aliquid uel mutare nec huiꝰ quidē sedis pōt auctoritas. apud nos enim in nullis radicibus viuit antigtas: cui decreta patrū sanxere reuerentiā. ¶ tē marcell. s papa

Stare nō valet: qō ꝓtra euangelicā uel aplicam doctrinam seu ꝓstitutionē factū fuerit.

Oīne qō irrepbēsibile ē: catholica defendit ecclia ⁊ infrā: Jniustū indiciū ⁊ diffinitio iniusta regio metu uel iussu a iudicibus ordinata nō ualeat. Nequaq̄ qō ꝫ euangelicā uel ꝓphetica uel aplicam doctrinā cōstitutionē ne eoꝝ siue sanctoꝝ patrū actuꝫ fuerit stabit: ⁊ qō ab infidelibus uel hereticis factū fuēit oio cassabīt. ¶ tē hyanisda papa.

Statutis patrū non derogare ⁊ fidei regulā custodire: prima salus est.

Prima salus est recte fidei regulā custodire. ⁊ a constitutis patrū nullatenus deuiare. ¶ tem pelagius papa childiperto regi.

Promouet pelagius papa thomū sui decessoris ꝓpositū fuare

Attagendū est ut ꝓ cuferendo suspicionis scādalo obsequiū ꝓfessionis nre legibus religionis ministremus: i quibus nos et subditos esse sacre scripture ꝓcipiunt. ueniens etenim ruffinus vir magnificus excellētie vre legatus

i Onē statuta ſ. ut dictum est de articulis fidei. ē. c. pri.

k Potest. simple de facili. ſō iure.

l Dne iniustū. ē. ri. q. iij. c. iniustum.

m Ab infidelibꝰ. ar. q id quod fit ab intruso nō valet: ut. xij. q. ij. aliēnatōes de con. di. i. hic ergo. ar. ꝫ. i. q. i. siquis a pseudo epīs.

n Attagenduꝫ ē. subditos. ar. q papa subest imperatoꝛi. intelligē q. ad hoc: q sua eccla dat tributa forte impatoꝛi: ut eē de cēs. ois aīa. ⁊. ri. q. i. magnum. ⁊. c. iri butū. xxiij. q. viij. tributū. nā alias oēs principes iubsunt epīs: ut eē de maioꝛ. ⁊ obe. oēs principes. io.

cōsiderem a nobis ut decuit postulauit: quatenꝰ nobis aut beate recordationis leonis papę thomū a nobis per oia cōseruari significare ꝺbuissemꝰ aut ꝓprijs uerbis nostre ꝓfessionē fidei destinare z primaz quidē petitionis eius partē qa facilioꝛ fuit: mox ut dixit: implemus. nosqz in oībus ꝓsulis thomū ꝓ catholice fidei assertione ꝓscriptū deo ꝓpitio custodire manus nostre ad vos ꝓfessione significamꝰ ut aūt nullius deiceps: quod absit suspicionis resideret occasio: illam etiā aliā ꝑtem quā memoratus vir illustris admonuit facē maturari. s. ꝓprijs uerbis ꝓfessionē fidei quam tenemus exposui. Item hadrianus papa. **Anathema apud deum fiat: qui censuraz romanoꝝ pontificū violat.**

o Generali decreto. fit .i. fiat. naz hec ꝺba sit z fiat respiciūt qnqꝫ futuꝝ tēpꝰ ut. ff. ne qd in loco pu. l. iij. §. deinde ioannes.

GEnerali decreto cēsemus z ꝓstituimus: ut execrādū anathema sit z uelut ꝑuaricatoꝛ fidei catholice semp apud deū reus existat: quicūqz regum seu ēpoꝝ uel potentum deinceps romanoꝝ pontificū decretoꝝ censuram in quoqz crediderit uel ꝓmiserit violā dam. Item damasus papa stephano archiepo. **Non iz alicui epo ꝓ romanoꝝ pontificū decreta aliquid agere.**

p Mnia. hoc .c. hic attribuit damaso: alias leoni: ut .xix. di. c. i. io.

OMnia decretalia cunctoꝝ ꝑdecessoꝝ nroꝝ ꝓstituta: que de ecclasticis ordinibus z canonū sunt ꝓmulgata discīplis: ita ab oībus epīs ac sacerdotibus generaliter custodiri debere mādamus: ut siqd in illa cōmiserint: uenia sibi honoris deinceps noluerint denegari. Item greg. **Non cōiz sacris altaribus: qui nescit sacris obedire canonibus.**

h Hac consona sanctis patribus diffinitione sancimus: ut qui sacris obedire canonibus nescit: nec sacris ministrare altaribus nec communionem capere sit dignus. Item ex concilio chalcedonensi. **Observāde sunt regule a sctis pribus in synodo statute**

ASanctis patribus in vnaquaqz synodo usqz nunc ꝓlatas regulas tenere statuimus. Item gregoꝛius ad mōtanum z thomam. **Volūtatem z statuta suoꝝm decessoꝝ custodiant: qui suo seruari volunt.**

YUsticie ac rationis ordo suadet: ut qui a successoribus sua mādata seruari desiderant: decessoꝛis sui ꝓcul dubio voluntatem et statuta custodiant. Item leo papa quartus. **Contra statuta sanctorum p agit: qui ea nō seruat intacta**

YDeo permittēte domino pastoꝛes hominuꝫ summus effectus: ut quod patres nostri siue in sctis canonibus siue in mundanis affirere legibus excedere minime debeamus contra eoꝝ quippe saluberrima agimus ista tuta si quod ipi diuino statuerunt consulto: intactum non cōseruamus. Si ergo ꝓmā sedem statuta cōciliorum ꝓe omnibus obseruare oporteꝛ: z si ꝓ statu omnium ecclesiaꝝ necesse est illam impigꝛo vigilare affectu si ea que a romanis pontificibus decreta sunt ab omnibus obseruari conuenit: si illi qui nesciunt sacris obedire canonibus: altaribus ministrare ñ debent: patet qꝫ contra statuta sanctoꝝ canonum qbus status ecclesiaꝝ uel ꝓfundatur uel perturbētur: priuilegia ab apostolico ꝓcedi ñ dēbent. His ita rādetur: Sacrosancta romana eccl'a ius z auctoꝛitatē sacris canōibus imptit: sed nō eis alligat. habet enī ius cōdendi canōes:

q Hac cōsona. nescit .i. ꝓtēnit. uel loquitur de ignoratia iuris: ut .xxxviij. di. si in sanctis ioannes.

r ASanctis.

s YUstitie.

a YDeo ꝓmittēte. hic ꝓdicta soluto magistri occupat primā colūnaz. ita sam. pe ma talis ē: qꝛ dns sicut soluta: gē qua dederat: sic et papa pōt. secūda ē dec qꝫ canones ita itelligūt statuti ut semp auctoritas romane sedis sit excepta.

b Alligatur: ut ex de elec. significasti.

utpote que caput est ⁊ cardo
oim ecclesiaꝝ: a cuius regula
nemini dissētire licet. Ita er-
go canōibus auc̄tem prestat:
ut seip̄am ñ subijciat eis: sꝫ sic̄
christus qui legē dedit: ipsam
legē carnaliter ipleuit: octa-
ua die circūcisus. xl. die in tē-
plo cū hostijs est p̄ñtatus: ut
in seip̄o eā sanctificaret. po-
stea ꝟo ut se dñm legis oñde
ret ꝯ legis lr̄am leprosū tāgē-
do mundauit. apl̄os quoqꝫ ꝯ
lr̄am sabbati ꝑ sata p̄tergradi
entes spicas uellētes ⁊ ꝯfri-
cantes manibus suis ꝓbabili
exēplo dauid ⁊ circūcisionis
⁊ templi excusauit dicēs: non
legistis qd fecerit abimelech
qñ uenit ad eū dauid: ⁊ dedit
ei panes ꝓpositionis de qui-
bus ñ licebat edere nisi solis
sacerdotibus: ⁊ comedit ipse
⁊ pueri eius. Item octaua
die ꝟm legē puer circūcidit: ⁊
uos in sabbato circūcidistis
hoiem. Item cū iuge holo-
caustū ex lege offerat: cū ma-
sculus. xl. femina ꝟo. lxxx. die
ab ortu sue natiuitatis ꝟm le-
gis impium cū hostijs in tem-
plū p̄ñtaretur: vñ sacerdotes
offerētes hostias in tēplo lit-
terā sabbati soluūt, ⁊ sine cri-
mine sunt: tūc filius hois mul
to magis ualet soluē lr̄am le-
gis: q est etiam dñs sabbati.
Hinc etiā dr̄ ꝺ eo: erat iesus
docens im tēplo tanq̄ ptātez
hñs. i. tanq̄ dñs legis: addēs
mortalibus ea que deerāt ad
ꝑfectionē ymbram figuraliuz
in lucē spūalis intelligētie cō
mutās. non tanq̄ scribe eoꝝ:
q lr̄a legis astricti ñ audebāt
aliqd addē uel ꝯmutare: sic ⁊
summe sedis pōtifices cano-
nibꝰ sine a se siue ab alijs sua
auctoritate ꝯditis reuerentiā
exhibēt: ⁊ eis se humiliando
ip̄os custodiūt: ut alijs obser
uandos exhibeāt. ñ nunq̄ ꝟo
seu iubēdo seu diffiniēdo seu
decernendo seu aliter agēdo

¶ Solis. de hoc nota s. xi. q. i. §. ex his.

se decretoꝝ dños ⁊ condito-
res esse oñdūt. In p̄misijs er
go capitulis alijs imponit ne-
cessitas obsequēdi: sūmis ꝟo
pōtificibus oñditur inesse au
ctoritas obꝟuādi: ut a se tra-
dita obseruādo alijs nō ꝯtem
nēda demōstrent exēplo chri-
sti: qui sacr̄a q̄ ecclesie seruā-
da mandauit: primo in seipso
suscepit: ut ea in seip̄o sancti-
ficaret. oꝫ ergo primā sedem
ut diximus obseruare ea que
decernēdo mandauit ñ neces
sitate obsequēdi sꝫ auc̄te imꝑ
tiendi. lꝫ itaqꝫ sibi ꝯtra gene-
ralia decreta spālia priuilegia
indulgere: ⁊ spāli bñficio ꝯce
dere qꝺ generali ꝓhibet de-
creto. q̄q̄ si decretoꝝ inten-
tionē diligēter aduertamꝰ: ne
quaq̄ ꝯtra sanctoꝝ canonum
auc̄tem aliquid ꝯcedere iue
niātur. sacri siquidē canones
ita aliqd ꝯstituūt: ut interp̄ta
tionis auctoritatē sācte roma
ne eccl̄e reseruent. ip̄i nāqꝫ so
li canones ualēt interp̄tari: q
ius ꝯdendi eos hñt. vñ in nō-
nullis capitulis ꝯcilioꝝ cū ali
quid obseruandū decernitur
statim subinfert: nisi auctori-
tas romane eccl̄e aliter impa
uerit. uel saluo tñ in oibus iu
re sancte romane eccl̄e ⁊ sal-
ua tñ in oibus aplica auc̄te. q̄
cunqꝫ ergo de decimis uel q-
bus libet eccl̄asticis negocijs
sacris canonibus diffiniunt: in
telligēda sunt necessaria ser-
uari: nisi auctoritas romāe ec
clesie aliter fieri mandauerit
uel ꝑmiserit. Cū ergo aliqua
priuilegia ab aplico aliqbus
ꝯcedunt: ⁊ si ꝯ generalē legez
aliqd sonare videant: non tñ
ꝯ ip̄am aliqd ꝯcedere intelli
gūtur: cū ipius legis auc̄te p̄-
uilegia singuloꝝ penes mr̄em
oim eccl̄aꝝ r̄seruent. neqꝫ. n.
priuilegia aliqbus ꝯcederēt:
si p̄ter generalē legē nulli ali-
quid spāle indulgeret. Priui
legia nāqꝫ dicūtur q̄si priuata

d ¶ Intelligēda sunt. sic ex̄ de iu-reiur. venientes.

e ¶ Ait.ꝫ.di.c.contra morem.
f ¶ Priuil.ꝫ.di.iij.priuilegium.
g ¶ Ob religionis.xij.q.ij.religiosam.
h ¶ Necessitatis.xxxv.q.ij.quedam lex.
i ¶ Obsequi.i.q.i.sunt nonulli.ꝫ.xxij.di.cōis.io.
k ¶ Uod aūt q Uidēdū qs possit dare priuilegiuz ⁊ qō priuilegiuz diudicet alij. di/cūt plerīq; q; sol⁹ papa pōt dare i diudiciū alteriusꝰ xij.q.ij.bone rei. ⁊.ir.q.iij. qstus de cō.di.iij.priū ciandū.c.di. con tra morē. Cū enim priuilegiū dicat ꝺſil ler priuata: ut ꝫ.di.iij.priuilegiū ⁊ solus princeps canones ⁊ leges ⁊ iura cōdit: ergo solus ille ut dñt dat priuilegium. hoc tñ negari nō pōt: qn epi etiaz dent priuilegia: ut ex de bis q fi/a p. quanto. ex ō sen. ⁊ re iudi. cuz inter vos sed nō pōt in diudiciū a lioꝛ: ut dicūt ga Solus princeps au ferre pōt ius vni us ⁊ dare alteri: ut.ir.q.iij. nūc vo ⁊.c.p principalē. ⁊ ex de cōcess. p̄bē. nō da. q; diuersi/tatem. ⁊.C. de quadri. p. bene a zenone. Sed certe hoc nō est verꝫ. nā eps pōt dare ex baptismalē eccle fiam decimas: ut.xvi.q.i. statuim⁹. Itē eps pōt de/trahere vni eccle ⁊ dare alteri: ut ex de excess. pl. fic vnire ⁊ pōt in totū eximere aliquā eccl̄am: ut ex de cen. cū venerabilis. Itē auferre pōt eccle priuilegi um eligēdi ex de cōsue. cū dilect⁹. pōt eximere ec/clesiam a iure ꝓcuratōis: ut ex de cē. sopite. hoc ät priuilegiū ꝓferet eps cū cōsensu capli sui: ut ex ō do na. pastoralis. Datur aūt priuilegiū qñq; psone: qñ q; rei: ut.ir.q.iij. questus. si priuilegiū dat psone: p sona nō trāsgredit: ut insti. de iur. naturali. gen. ⁊ ci ui. ꝫ. plane. xxvi.q.i.ꝫ. hinc etiā. ⁊.ff. de regu. iuris. priuilegia. vij.q.i. nō aūt. ⁊.c. petisti. ⁊ reale qō loco inu. l.ij. ex de offi. del. qm abbas. In dubio autem semp ꝑsumit priuilegiū pon⁹ psonale q; reale: ut ex de insti. cū venissent: q; res de facili ad suā renertit

legia: eo q; priuatā legem sin gulis generēt. quā distinctio/nē gregorius inuēs ait: si hoc neq; cōsuetudine gñali neq; priuilegio vendicas: restat te usurpare qō feeisti. Itē hie ronymus in expositione ione priuilegia singuloꝝ nō pōt le/gem facere cōem. Valz ergo ut ex pmissis colligit sācta ro mana ecclesia suis priuilegijs quoslibet munire ⁊ ex gñalia decreta quedaz spāli bñficio indulgē: ꝑsiderata tñ ratōnis equitate: ut que mr̄ iusticie ē: in nullo ab ea dissētire videat ut ꝓuilegia videlicet q̄ ob re/ligionis uel necessitatis ul'ex hibiti obsequij gr̄a ꝓcedunt: neminē releuando ita diuinez faciant: ut multoꝝ detrimēta non circūspiciendo in pauptatis miseriā nōnullos deiciāt.

Illud ẏo apostoli ad memo riā reuocātes: qō ad corinthi os scribēs ait: ñ enim uolum⁹ ut alijs sit remissio: uobis aūt tribulatio. cui sacra lex pānci pum ꝓcordās ait: rescripta ꝑ ius edita ab oībus iudicibus precipimus r̄futari: nisi forte aliquid qō non ledat alium ⁊ profit petenti uel crimē suppli cātibus indulgeat. Item cō/stitutio impatoris ad pplum. Nec dānosa fisco nec iuri cō traria postulari oportet. Cle rici ergo hui⁹ baptismalis ec clesie ꝓuilegij auctoritate mu niti sue diocesis decimas sibi ex integro vendicare ualent: nisi forte sūma necessitate epi cogātur ad quartā suam acci piendam: ⁊ illi supabundare monstrentur.

Uod aūt antigoribus priuilegijs subsequenti bus derogari nō possit auctoritate anacleti ꝓbatur qui scribens oībus epis ⁊ re liquis christi sacerdotib⁹ ait.

Ecclesiaꝝ priuilegia cunctis epibus intemerata asserātur.

PRiuilegia ecclesiaꝝ ⁊ sa/cerdotū intemerata ⁊ in/uiolata cunctis decreuimus manere temporibus: et leges ecclesie apostolica auctoritate firmam⁹: ⁊ pegrina submo uemus iudicia. Item leo pa pa martino augusto.

Nec nonitate mutari nec ꝓbitate cōuelli ecclesiaꝝ priuilegia debent.

cap'lo: ut ex ō rescrip. ꝓstitut⁹. Nec valet: nisi faciat mētōez sñciam: ut ex de fide istru. int' ultra mediū ⁊ sic ꝓpter iura alle gata ꝓcedi pōt: q; illud sit i priuilegijs qō in rescriptis: nisi vbi ꝑm faciat mentōem primi qō nō valeat: siue ābo primi legia sint gñalia siue ābo spālia. sz si vnū sit spāle aliud gnā le: spāle semp̄ diudicat: sz nō faciat mētōem generāl'. ut ex de rescrip. c.i. ⁊.c. pastoralis. lz sit ar ꝑ. j. e. i gallia. q; in toto iure derogāt generi p spēm: ut.ff. de reg. iuris i toto. Sed certe aliud ē in rescriptis cū i priuilegijs: q; ꝑm fieri/pt̄ spāle derogat ꝓio generali. nā p gñale rescriptū non dat̄ iurisdictio: ut ꝓz ex illa decre. pastoralis fi. ⁊ ex. e. ad hec ⁊ iō de facili tollit. Sed p priuilegiū cūctū cūq; gñale statim ꝓsequit̄ suū ius plenū. Cūm pōt dici q nūcq ꝑm spāle priuile giū d'rogat primo gñali: nisi faciat ipsi⁹ mentōem. ex de rescrip. nonulli. ⁊ de ꝓscrip. venies. sed i statutis qñq; ātiquū diudicat nouoꝝ: ut.l.di. dño sancto. Itē i dubio potius ꝑsumo nō reuocatū p⁹ cū reuocatū: ut.ff. de manu. rest. si peculiū. ff. de dona. inter vi. ⁊ vx. cūb status. ꝫ. pniam. nec obstat. ff. de priui. credi. priuilegia. vbi dr̄ q; priuilegia nō

natura. ff. de pac. si vn⁹. ꝫ. q; i spē donis. nō. n. dr̄ ob hec ꝑsonale: q; sola iserit ꝑsona: ut. ff. de pac. iuris gentiū. ꝫ. pa cto ꝓ. ⁊. l. tale pactū. Itē hec ē dr̄ia int' priuilegiū ⁊ pfirma tōem: q; i ꝑfirmatōe nihil noui iuris detur: ut ex de cōfir. cū dilecta. sec⁹ est in pri uil'. Itē i cōfirmatōe ni hil ponit ul' affirmat: sed totū ꝓditionaliter intel ligit. ut ex de cōcess. pl. q; diuersitatē: sed i pri uilegijs oia ẏba ponūt ⁊ certuz ibi asseritur: ut ex de. v. fi. abbate. Nūc vidēdū ē qō priuilegiū derogat alij. Dicūt quī dā: q; semp̄ ꝑm derogat primo: etiaz si nō faciat mētōem primi: ut ex de rap. ex pte. Et hᵉ ea rōe

Nō. ij.

videt: q; cū priuilegiuz sit ius: sed vnū ius dero gat alij: lz nō faciat mē tionē primi: ut ex ō cog. spi. c. ij. Sz istis obstat ex de off. iudi. del. ex pte. ubi priuilegiū ꝑm nō derogat primo: cū non faciat mentōem ei⁹. Itē nec trālactio: ut ex ō de ct. ex multiplici. Itē nec priuilegiū diudicat cō/suetudinē: nisi faciat mē tionē ei⁹: ut ex ō ꝓben. relatū. Itē nec valet ꝑ uilegiū: nisi faciat men tōem ꝓstitutōis facte a

ertim ãt er tpe: sed er cã: q; ibi loqtur de ꝓuilegijs. q̃ credi tor vult hꝫ c ⁊ er eo: q; pr⁹ mutuauit p ecuniã.

l ¶ Riuilegia. téporib⁹. Istud pót intelligi de gnãlib⁹ statutis. nã in nulli⁹ ꝑsona obmittẽdũ ẽ ⁊c. lxi. dist. miramur. Itẽ pót intelligi ó ꝓuilegijs datis a ꝓncipe. naz ꝓuilegiũ qđ a deo uel a ꝓncipe dat: decet eẽ mãsuz oĩs maliue ac diminutõis ꝓriũ in auc. col. vi. ꝓstitutio q̃ de dignitatib⁹ in fi. Si vo ꝑsona impetrãs obviat ꝓuilegio ipetrato statim euanescit: ut er̃ de ꝓsti. cũ. m. ferrarien sis. Itẽ si nõ ꝓtestat ꝓuilegiũ suũ expirat spacio. xl. annoz: ut eẽ de ꝓuil. accedẽtib⁹. Sed si ñ ẽ op⁹ ꝓtestatõis: cũ sit ꝓuilegiũ ad excipiendũ ꝑpetuũ est: ut eẽ de doli exc. pure. Si uero est ꝓuilegiũ ad faciendum: uidetur q̃ spacio x. annoz extinguat: ut ff. de nũ dinis. l. i.

m ¶ Et peregrina. i. ferri cãdẽtis uel iudicis ñ sui. io.

n ¶ Riuilegia. ĵ. de ꝓ. di. iij. celebritatẽ.

o ¶ N gallia⁹. plurali ter dic: q; tres sũt gallie braccata togata ⁊ comata.

p ¶ Palliũ. s. vij. q. iij. artaldus ꝓ. ubi dr: q; a relatẽsis sit suffragane⁹ narbonẽsis. Sed forte duo sunt arelatẽses: uel altera litter⁹ est falsa uel corrupta.

q ¶ Episcopo. quẽ cõstituit ibi legatũ. uel supposuit ei oẽs epos britanie.

r ¶ Pretermitti. ergo legat⁹ incõsulto epo loci nõ pót iudicare clericos ipsi⁹: nisi ad ipsum appelletur: ut b. ⁊. ri. q i. puenit. qđ pót admitti. nec obstat eẽ de offi. lega. cũ nõ ignores. nã ille nõ solũ fuit legatus sed etiã metropolitan⁹ ⁊ iõ nihil ꝓfuisset ei ius legatõis si hoc ius non habuisset. ꝓrium credo

¶ Riuilegia eccleſiaz ⁊ monasterioz sanctoz patrũ auctoritate ĩstituta nulla possunt imprebitate conuelli nulla nouitate mutari. i quo opẽ auxiliante chr̃isto fidelit exequendo necesse ẽ huius sancte sedis pontifices pseuerãtem exhibere famulatũ. dispẽsatio enim nobis credita est: ⁊ ad nostrum reatuz tendit: si paternaz regule sanctionum nobis ꝓsentiẽtibus uel negligẽtibus uiolenť. ¶ tem gregorius augustino angloz epo

Priuilegio ne dignitatis aliquis ecclam exnere ñ debet.

¶ N gallia⁹ episcopis nullam tibi auctoritatem tribuimus: q; ab antiquis ꝓdecessorũ nostroz temporibus palliũ arelatensis epus accepit: quẽ nos priuare auctoritate ꝓcepta minime debemus si ergo contingat: ut fraternitas tua ad gallia⁹ ꝓuincias transeat. ⁊ aliquid ex auctoritate agendũ fuerit: cum predicto arelatensi epo agatur: nec ptermitti possit hoc quod antiqua patrũ institutio inuenerit. Britanoz vero omnes epos tue fraternitati cõmittimus: ut indocti doceantur infirmi psuasione roborentur.

¶ dem felici episcopo.

Statuta apostolicoz ꝓdecessoz aplicas destruere ñ debz

¶ Si ea destruerẽ que antecessores nostri statuerunt non ꝓstructoꝛ sz euersoꝛ eẽ iuste cõprobarer: testante ueritatis voce q̃ ait: omne regnuz in seipo diuisum non stabit: et omnis scientia v̈lex aduersũ se diuisa destruetur. ¶ tem leo papa. **Metropolitanus dignitatis sibi tradite antiquitus ius ĩtemeratum obtineat.**

cũ illa decre. cũ ñ ignores indistincte loquať. Itẽ oꝛ hoc ꝓsiceps posterioꝛ legatũ dãdo nõ vr̃ ꝓhibuisse legatũ ꝓiorẽ: sicut ẽ in tutoꝛib⁹: ut. C. de test. tu. l. ij. Silr nõtur. viij. q. i. nõ aũt. sec⁹ in ꝓcuratoꝛib⁹: ut ff. de ꝓcur. si quidam. §. ult.

s ¶ Britanoz. contra. s. iij. q. vi. h. quippe. Sz due sunt britanie. Anglia. n. maioꝛ britania dicitur.

t ¶ Si ea destruerẽ. diuisa. s. testes sibi ꝓriosꝫ ꝓ rescripta oĩa sibimet ꝓria: ut. xxiij. q. vij. qđ aũt. C. de fide instru. scripture. ii ij. q. iij. qui falso eẽ de sen. ⁊ re. iudi. cũ olim:

u ¶ Situr fz. er delegatioe vr̃ ergo q; legat⁹ habeat delegatã ⁊ nõ ordinariam ptãtem: ut b. ⁊. c. do cũ filis sit. pcõsuli. ff. e. meminisse.

x ¶ Eruatis. rescriptũ. sic ẽ iterptãdũ ut nulli faciat ꝓiudiciũ ut. ir. q. iij. nũc vo lxxxv. di. archidiacus in ꝓuilegijs secus vr̃: ut eẽ ꝓ de ci. ad audientiã.

y ¶ Inspectis. cũ eni qs aliqd ex ꝓuilegio sibi uẽdicat: inspiciẽdũ ẽ ꝓuilegiũ ei⁹. c. di. ꝓ more. eẽ de ꝓuil. recepim⁹ ⁊ sm q; teno: ꝓuilegij ꝓtinet iudicãdũ est: ut eẽ de ꝓuil. ꝓnoz.

z ¶ Infinuatõe. intelligas hꝫ ó bis q̃ soli pape ꝛ ꝛ ꝛ

a Institutōis presentia, sic ergo sententia principis facit ius: licet nō redigatur in scriptis: ut ex̄ de trāsact. c. i. C. de testa. omnium. ar. ꝯ. iij. q. vij. postulat⁹. Item hic est ar. ꝙ princeps sine scripto dat priuilegiū: et sine scripto delegat causam: ut in aut̄. de liti. §. oēz sed nō ꝯmittit delegatōez sine scripto. xcvij. di. nobilissimus. C. de manda. princi. l. vna.

b Katōis. ar. ꝯ extra de off. del. si qñ. ⁊. c. ex pte.

c De ecclesiasticis. iura. nec suū honorem debz augē papa ut minuat ius ecclesie alterius: ut xcix. di. eccle.

stituta dissoluere Idem dominico carthaginensi epo.

Priuilegia ecclesiaꝝ apostolicus debet seruare illesa.

De ecclasticis priuilegijs quod vr̄a fraternitas scribit: hoc postposita dubitatione teneat: quia sicut nr̄a defēdim⁹ ita singulis quibusqꝫ ecclesijs sua iura seruamus: nec cuilibet gr̄a fauēte ultra quā meretur imptior: nec ulli hoc quod sui iuris est ambitu stimulāte derogabo. fr̄es meos per om̄ia honorare cupio: sicqꝫ honore singulos subuehi: dūmodo non sit: qđ alteri iure ab altero possit opponi.

Item vigilo arelatensi epo.

Quod rationabiliter diffinitū est: in nullo debet violari.

d Cum pie.

Cum pie desideriū uoluntatis ⁊ laudande diffinitōnis intentio sacerdotibus sit semper studijs adiuuāda: cura est sollicitudinis adhibenda: ut ea que ꝓ quiete religiose ꝯuersationis sunt disposita uel ordinata: nec dissimilatio negligere nec quedam ualeat presumptio perturbare: sed sicut hoc quod ratio exigebat utiliter obtinuit diffiniri: ita quod diffinitum est: nisi forte ubi maior est auctoritas: non dz uiolari. dem

Sibi iniuriam facit: qui fratrum suoꝝ iura perturbat.

e Quod vero. infringam. qui enim debet tueri alios cōtra alios: multo magis cōtra seipsuz ut ex̄ de natis ex. li. uē. c. vnico. ff. si serui. uendi. altius.

Quod vero dicis nostris temporibus debere seruari: que a meis quoqꝫ p̄decessoribus tradita uel custodita sunt: absit hoc a me: ut statuta maiorum cum sacerdotib⁹ meis in qualibet ecclesia infringam: quia mihi iniuriā facio: si fratrum meorum iura ꝑturbo. Item iulius papa.

f Imputato. cōcessa. arg. fines mādati diligenter custodiendos. arg. contra. viij. q. i. licet itē arg. ꝙ ep̄us. nil potest petere: nisi quod permissum est a canone: ut. x. q. iij. q: cognouimus.

g Ecclesiastice. in posterum. s̄. vi. q. iiij. ꝙ bene.

h Imperiali. inutilia. s̄. di. x. vides. Sed cōtra. vij. q. i. ep̄s in diocesi. ⁊. xiiij. q. vi. cōperimus.

Nulla presumptione violentur que ab apostolicis ⁊ eorū successoribus sunt instituta.

Imperator totius usurpationis excessu nullus presumat que sibi non videntur esse concessa. ea que sunt ab apostolis eorumqꝫ successoribus instituta: nulla d̄sidia negligātur: nulla dissensione violentur: nulla cōcertatione turbentur Item gregorius papa.

Que rationabiliter ordinata sunt: nulla debent refragatione turbari.

Ecclesiastice moderationi omnino est conueniens ut que ordinata fuerit uel rationabiliter decisa: nulla ī posterum debeant refragatōne turbari. Idem in registro.

Que contra leges fiunt: pro infectis habentur.

Imperiali constitutum ē sanctiōe aperte: ut ea que contra leges fiunt: non soluz inutilia: sed etiam ꝓ infectis habenda sint codi. li. i. ti. de p̄cibus imperatori offerendis.

Imperator constantinus.

Nec damnosa fisco: nec iuri ꝯtraria postulari oportet. Imperatō theodosius ⁊ valerius.

Rescripta ꝯtra ius elicita ab oībus iudicibus p̄cipim⁹ refutari: nisi forte sit aliqd

i Nec dānoso fisco. ut si aliquis per p̄uilegium velit se excusare ab eo quod est dānosum iuri cōmuni. Nā dicit. lex ꝙ, omnes necessitatibus publicis d̄bent obedire sine dignitatis priuilegio: ut. C. l. xi. de nauibus nō excusandis. l. multi. nec pretextu priuilegij publica debet vacillare vtilitas ut. C. li. xij. de priuilegiis scholariū. l. ij.

a Rescripta. ꝯtra ius nec enim ratione rescripti iudex recedit a iusticia: ut ex̄ de eta. ⁊ quali. preterea. vnde si rescriptū est penitus ꝯ ius: reiciet illud: ut hic dr̄ ⁊ auferendū ē rescriptū tale de manibus retinētis: ut. C. de sacrifi. pagan. sicut. ⁊ mittēda est talis cartha principi ut ibi dicitur. Si autez nō est contra ius ex toto: sed alias iniquū: expectandum est s̄m mandatum principis: ut extra de rescript. si quando. ⁊ in auc̄. ut nulli iudi. §. si uero. Iudex ergo semper sequitur ius cōmune licet rescriptū principis aliud iubeat: ut in auc̄. de iudi. coll. vi. §. omnis aūt iudex. ⁊. j. e. omnes.

b ¶ Quod nō ledat, tale dz esse quodlibet rescriptū ut nemi nē ledat. s. e. de ecclesiasticis. vñ non valet rescriptū de re quā qs violēt detinet: ut. xvi. q. vi. placuit. C. vñ vi. l. aucto ritatē: nec de re liti. ut ex de cōfir. c. i. ꝛ p qō trālactio facta resuscitatur: ut. C. ō trāsact. causas. ex de transact. er lris. ꝛ ō decimis er multiplici. ul' per qō aufertur libera electio aliquib⁹: ut. C. ō duob⁹ reis de. l. ij. hoc tñ non videtur verū p id quod est ex de cōce. p. ꝛ ec. ñ va. q: diuersitatē: vel p quod restituit aliquis ō positus: ut. C. locati. l. ult. vel p quod recta re tractatur sīnia: ut. C. de error aduoc. l. vlt. et p quod prestatur emunitas a tributis: ut. C. de vecti. gcgd. quod autē dr hic: intelligas ō enor mi lesione: q: modicam lesionē bñ pōt prestare rescriptū principis: ut ex ō. v. fig. gd p nouale. ul' etiā si ex post facto inci piat enormiter ledē: statim nō valet: ut ex ō de ci. suggestū. q cito enīz p̄uilegiū r̄cidit ad in quitatē: statim nō valet ut. ff. de vulga. sub. er fa cto. ꝛ. lxiij. di. §. uerum modicā aūt lesionez be ne pōt afferre: ut. xij. q. ij. bone rei. C. de p̄reci. ipa. off. quotiēs. ff. locati habitatores. ff. ne quid in lo. pu. l. ij. §. fiquis a p̄cipe. ff. ne qd i flu. pub. l. i. §. sunt q putant qñcz tñ magnam aufert lesionē: ut. xvi. q. i. statum⁹: ꝛ dixi s. e. in sūma in p̄in. ut. ff. de euict. luctus.

c ¶ Petēti. ut si aliq̄ q̄ nubit p̄sulari viro petit: ut ipa nihilo min⁹ p̄sularis dicat. istud p deest petēti sine lesione alterius ut. ff. de senat. l. ult. uel si aliqua petat: ut infra tēpus luct⁹ possit nubere: ut. ff. de his q no. infa. l. solet.

d Ul' crimē. i talib⁹ facile exaudit aliqs. xxxo. q. ix. venīa

e ¶ Accenti. surreptōe. cum distinctiōe: ut ex de rescrip. super litteris.

f Rescripta. ānotatōes. ānotatio dr scriptura quā ipator p̄p̄rio animi motu fac ō aliq⁹ negocio nemie rogāte.

g ¶ Pragmatica. dr q vētilata est cora p̄cipe ꝛ de hoc fa cta ē scriptura. h ¶ Lōditōe. ex de rescrip. c. ij.

i Rescriptōe. i. exceptōe. k ¶ Opposita. ab aduersario

l ¶ In iuris. p̄suetudinarij: q: dixit aliqd ee p̄suetudinē ec clesie cū nō esset ex de p̄bē. uenerabilis. nō. n. videt: q i u re scripto posset mētiri p̄cipi: cū ipe oīa iura habeat i pe ctore suo: ut. C. de testa. oīum. m ¶ Siue i facto: q: dixit se appellasse uel spoliatū fuisse cū nō esset. io.

n Uniri. vetuerūt. tūc enim appellari pōtz inhibita sit appellatio: ut ex de ap. ex pte.

o Et si legib⁹. cōsentaneū. ut si qs direrit se spolia tū ꝛ p̄ceps uīsit i rescripto ipm ꝛ estitui hoc consto nat legib⁹: ꝛ tñ carebit cōmodo rescripti. Dñi ē. s. e. pscriptōe. ꝛ ex de off. iudi. del. intellerim⁹. Sed omissis multis solutōib⁹ distīgnas ut distīguit ex ō rescriptis sup lit teris. Nec vr locū hr e illa decre er parte ex de re script. q: sm illaz decre. sup lris ñ ē necesse q cōditio illa subintelli gatur.

p ¶ Mētietis. ga p eas diu fatigauit aduersariū suū.

q ¶ Seueritati. punit ut falsarius ut. ff. de fal. figs abraserit.

r ¶ Cognoscatur. nō ab ipo execu tore sed ab eo q delegauit execu tōem. ꝛ sic nō ob stat ex ō sen. ꝛ re iudi de cetero. C ō execu. rei iudi. si ut. pponis. uel hodie pōt distin gui illa p̄rietas p illā decre. sup lit teris ut qñcz cognoscat qñcz re mittat ad superi orē. dicūt tñ gdā: q executor br cognoscē sūmati ō icidētib⁹ qōib⁹: ut. ff. de re iudi. a diuo. §. fisup reb⁹ ꝛ talis cognitio ñ fac p̄iudiciū i p̄cipali iudicio: ut ff. ō liberis agn. l. si qs a liberis. §. fi uel parēs. ꝛ qō dr ō sē. ꝛ re iudi. ō ceto q icidētes qōnes debeāt referri ad supiorē: uel ē ut ibi plenarie examinēt. vl' distīgue an delegēt mera executio an mixta: ut di xīs. ij. q. vi. §. sūt quor. v. ab executore. ꝛ si delegēt mera executio: ut tūc qōes icidēres remittāt ad su periorē. ꝛ si mixta delegat: tūc pōt cognoscē de qōi bus icidēnt⁹. Sed pone q alicui fit māda ta nuda ex ecutio. nudam uoco executōez cū cā p̄ntib⁹. ptib⁹ ē finita: ꝛ māda liqb⁹ ut exequāt sīniam: nūqd si pars aduersa cora illis obiecit exceptōez: audiet exceptō videt q nō: q: tenet executor exequi sīniaz: nz sciat ea iniusta: ut ex ō off. del. pastoral. ex ō ma. ꝛ obe. bēs ex de offi. iudi. del. fiqñ. ff. de iudi. si ptor. ꝛ. xxiij. q. i. gd culpat i fi. ar. ℈. C. si ex falsis īstru. iudicati. ex ō testi. veniēs. Ad hoc dicas: q fi euidēs ē sīniam esse nullā ꝛ p īstrā falla latā: nō exequet ea. al'. iz fit iniu sta exeq̄t ea. ff. ō iudi. l. si ptor. nō obstat. ff. de p̄fess. l. ult. ubi dr q executor pōt absoluere illū qui p̄fessus fuit cora eo dē iudice se debere fideicōmissū: nō in

telligit.l.illa ō ex
ecutore: sed ō iu
dice.

f Q Omnes.aduer
sa. ſz ſi aliqd ꝓ iu
re alligat: de quo
ē euidēs: q nō ꝓ
ſonat iuri: remit
titur illud ad ſu
periorē: ut ex ō ſi
de iſtru. paſtoral
t & Ancim. ⁹ut au
ctētica. Trib⁹ mo
dis dī ſcriptura
auctētica: uel ga
deſt ſigillū epi:
ut ex ō fide iſtru.
puenit. Scō dī
auctētica: q̄ eſt a
pud acta inſinua
ta. C. de teſta. pu
blicati. ⁊. C. de re
iudi. geſta. Tertō
dī auctentica: ſi
hēat ſubſcriptōes
triū teſtiū: ut. C.
ꝙ po. in pig. ſcri
pturas. ⁊ ſine die
uel ſine indictōe
ut ex ō fide iſtru
iter. Dies tō edit
q̄ vir aliꝫ poſſz ꝓ
bari: n. ſi ſciretur
dies: ut ex de te
ſti. ex tenore. C. ō
ꝓbē. ſti. optimam
niſi. n. velit qs ꝓ
bare falſitatē in
ſtrumēti nō ē ex
hibēd⁹ dies vl ꝙ
ſulne deſ mā fa
bricādi ſtatur. ff.
quēadmodū te
ſta. apl. l. ij. §. ult.
⁊. ff. de edē. l. i. §.
editōes. uel tunc
nō ſit edēd⁹ dies
cū vult delibera
re an velit cedere
uel ꝓtēdē: ſz cum
vult agē. hec tñ ē
ueritas: q̄ i cōib⁹
inſtrumētis eden
d⁹ ē dies: cū vult
deliberare: ut ex
ō ꝓbat. q̄ñ ꝫ ex
ō dila. ꝓterea. C.
de edē. is apud
quē. ⁊. ff. de edē.
l. i. §. rōes: ſed in
ꝓpꝛijs nō: ut ex

admonemus: ut nullum reſcri
ptū nullā pragmaticā ſanctio
nē: nullā ſacrā annotationē: q̄
gñali inri uel utilitati publice
aduerſa eē videant: in diſce
ptatione cuiuſlibz litigij patiā
tur ꝓferri: ſed gñales ſacras
ꝓſtitutiones mōis oibus ñ du
bitēt obſeruādas. Codi. ti. ō
diuerſ reſcriptis. impator di
ocletianus ⁊ maximian⁹. & ā
cimus: ut antētica ipa atqz ori
ginalia reſcripta ex nr̄a etiaz
manu ſubſcripta ñ exēpla eo
rū inſinuētur. I mpator ꝓſtā
tinus rñdit. & iqua bñficia ꝓ
ſonalia ſine die ⁊ ꝓſule fuerit
deputēſa: auctē careāt. I m
perator zeno: V niuerſa re
ſcripta ſine in ꝓſonā pcantiū ſi
ue ad quēlibet indicē mana
uerit: q̄ uel annotatio uel pra
gmatica ſāctio noientur: ſub
ea ꝓditione ꝓferri pcipimus
ſi pces ueritate nitūt. nec ali
quē fructū pcator⁹ oraculi pci
piat impetrati: lz in iudicio aſ
ſeueret ueritatē: niſi q̄ſtio fi
dei pcum impiali bñficio mon
ſtret inſerta. Nā ⁊ vir magni
ficus queſtor ⁊ viri ſpectabi
les mgrī ſcrinior⁹: q̄ ſine pfata
adiectione q̄lecūqz diuinū re
ſponſū dicrauerint: ⁊ iudices
q̄ ſuſcepint repbenſionē ſubi
būt: ⁊ q illicite dictata ſcribe
re auſi fuerit: cuiuſcūqz ſcri
nij mēoriales ſeu pragmatica
rij ul' adintores ꝓmicerij amiſ
ſione cinguli ferientur. I tē
leo papa.

Priuilegia eccleſiarum nulla
debent improbitate cōnelli.

P Riuilegia eccleſiar⁹ ſācto
rū canōibus inſtituta ⁊ ue
nerabilis nicene ſynodi fixa
decretis nulla pñt improbita
te ꝙuelli uel nouitate mutari
I tem nicolaus papa vniuer
ſali ſynodo preſidens dixit.

Anathema ſit: q̄i mandata
uel decreta romanorum pon
tificum ſeruare cōtempſerit.

& Q Uis dogmata mandata
ſiue dicta ſanctiones uel
ſecreta ꝓ catholica fide uel
eccleſtica diſciplina ꝓ correc
tione iminentiū uel futuror⁹
maloz a ſedis aplice preſule
ſalubriter ꝓmulgata p̄tēpſe
rint: anathema ſit. I tem ge
laſius creſonio ⁊ ioanni eme
ſalie epiſcopis inter cetera.

Oratus pastorum ſucceſſores
ſanare oportet.

D Eceſſor⁹ ſtatuta ſicut le
gitima ⁊ iuſta ſucceſſores
cuſtodire ꝓuenit: ita debet ēt
malefacta corrigere. R inc
etiā archadi⁹ ⁊ honorius.

Q Uecūqz inquiūt a parēti
bus nr̄is diuerſis ſūt ſta
tuta tribus: manere inuiolata
atqz incorrupta circa ſacroſā
ctas eccl̄as precipimus. nihil
igitur a ꝓuilegijs imutet: ⁊ oi
bus qui eccleſijs defuiūt tuī
tio deferat: q⁹ tribus etiā no
ſtris addi potius reuerentiaz
cupimus: q̄ ex his que olim p̄
ſtita ſunt imutari. J dē: Non
tam nouāligd pñti ſanctōne
pcipimus: q̄ illa que olim vi
dētur indulta firmamus. Pri
uilegia igit̄ q̄ olim reuerētia
ordinis ⁊ religionis obtinuit:
mutilare ſub pene etiā inter
minatiōe, phibemus: ita ut hi
quoqz qui eccl̄e obtēperant:
ipius bñficijs ꝓfruant. I dē
Si eccl̄e venerabilis priuile
gia cuiuſcūqz fuerit vel teme
ritate uiolata uel diſſimulatō
ne neglecta: ꝓmiſſū. xij. libra
rū auri: ſicut etiā prius ꝓſtitu
tum ē: pdēnatione plectatur:
ipaqz priuilegia nihilominus
pleniſſimū ꝓ oia obtineāt ſui
gorē. I tē pelagius armētā
rio mgro militū inter cetera.

Non licet pontifici ab eccle
ſie iure diſcedere. quod doce
mētor⁹ auctoritate firmatur.

P Oſtea q̄ eccleſie iūra do
cemētor⁹ quoqz intercedē
tiū fuerint auctoritate firma
ta: nullatenus ab his diſcedē
di liberā pontifex uel ſi vult
ꝓmittatur habere licētiā. Si
ergo monaſterior⁹ priuilegia
ō fide inſtru. ꝓtigit. ff. ō
edē. l. i. §. die. i accuſatōi
bus enī nō cogit̄ qs die
ꝓmiſſi criminis ponē: ut
ſ. ij. q. ulti. libello⁹. Eſt
tñ ꝓpriꝫ huic. C. de no
co. ꝓfir. in fi. ſed iſtud i
telligit̄ de legib⁹ redac
tis i autēticū volumē.
Jtē i priuatis inſtr̄is nō
regit̄ appoſi dies ⁊ cō
ſul: ut. ff. ō aqua plu. ar.
l. ij. §. añpenſit. ⁊. l. pe. ff.
de pig.

u V Niuerſa. niſi qō. i. in
qſitio veritatis.

x C Precū. i. q̄ illa ꝓdi
ſit appoſita ſi pces tē.
hoc nō tz: ut ex ō ſcrip.
ex parte.

y P Riuilegia. q̄ſūt de
generali eccle ſta
tu: uſ q̄ſūt de articul' fi
dei. uel dic nō pñt. i. nō
debent.

z & Jgs fit. l. fiat. ſ. e.
q. i. generali.

a D Eceſſor⁹. cuſtodit
ut. ſ. xvi. q. ult. c.
ult. ⁊. xij. q. ij. ſiquis. ⁊. c.
ſi illi.

b C Corrigē. ex ō re. ec.
ali. uel nō. epi. extra de
preca. c. ij.

c Q Uecūqz defuiūt:
ſ. xvi. q. i. gñali.

d C Addi. ex ō dona. cū
dilect⁹. ⁊. e. ti. cū. et de
cō. di. i. uaſa.

e C Nouū. nā ſtatutū ñ
dī nouū: lz de nouo ꝓ
piat: dūmō q̄ñqz fuerit
ſtatutū ſic. xxiij. q. i. c. i.
ſic feudū ñ dī nouū: qō
de nouo cōcedit: dūtñ
q̄ñqz fuerit ꝓceſſū: ut ex
ō feudis et pte. nec do
natio dī noua: lz de no
uo adipiſcat̄ qs rei do
nate poſſeſſionē: ut ex ō
dona. per tuas.

f C Xij. librarū. durior
pena ſtatuitur ꝓ illos q̄
violāt ꝓuilegia eccl̄a
xvi. q. i. nouaꝫ i fi. ul' ibi
loquit̄ cū agit̄ criminali
ter: hic cū ciuiliter.

g C Obtineāt. ō hēs: q
pena ſoluta ꝓtract⁹ ſtat
i ſua firmitate. ſic. xij. q.
ij. epōs q̄ mācipiū. ⁊. xiij

di.cq̃q̃ in fi.ff. ō trāsac. q fidē.C. de fideicōmiss. q fideicōmissaria. ar. ꝑ eā de pe.sua. iniquū .n. est: q simul hēatur res ⁊ pena. ff. de excep. do. a pud celsū. §. labeo. So. si ꝓtestatus est se uelle ꝓtractum remanere in sua firmitate: tunc po/test vtrūq; peti alias nō uel distigue an pena ap ponatur loco interesse aut loco ꝓtumacie aut ī fraudē vsurarū. si loco ꝓ tumacie; ⁊ re⁹ nolu ī ol uere debitū cū posset: ⁊ rē ⁊ penaz ꝓestabit: ut ff. de coll. l. ij. §. si cū du/ob⁹. ⁊. ff. de tabu. exhi. locū. §. ꝑdēnatio. si ē ap posita loco itereſſe: tūc pōt agē q̃ti sua ītest: ut ff. de act. empt. ꝑdia. ſz si in fraudē vsurarū tunc ñ pōt: ut eā ō ēp. ⁊ uē ad nostrā ī fi. ff. de ac. emp. et vē. iul. §. ibidē. io.

b POstea. documēto rū supple maxime quia si instrumēta nulla essent sup hoc facta: nō tñ posset rem actari cō/tract⁹. iō enim fit instru mentum nō q̃ vis ꝓtra ctus ꝑficiat per instru/mētū: ſz ut facili⁹ possit ꝓ illud ꝓbari: ut. C. ō ꝓ bat. cū res. Jdē est ī ele ctōe ut. lxiij. di. quanto ⁊ sic est in matrimonio: ut. xxx. q. v. nostrates in fine.

i SJc decet. amittat. ar. q̃ q̃ vsurpat sibi ius alteri⁹ in eligēdo: q̃ etiā ꝓpriū ius electio/nis debeat perdere: ut xciij. di. c. ult. Jtem ar. q̃ pena extendit q̃q̃ vltra delictum: ut eā de plus pe. c. i.

k ENunciamus. in uitum. ſ. lxxiij. di. ubi ista.

uel quarūlibet ecclesiarū au ctoritate leonis gregorij gela sij ⁊ nōnullorum alio⁹ pontifi cū sancte romane ecclesie in/uiolata seruātur: si ea que cō tra leges fuerint ꝓ infectis habenda sunt: si pontifex nō habeat liberam licentiam dis cedendi a documētis quibus iura ecclesie firmātur: patz q̃ posteriora priuilegia antiqui oribus derogare non possūt: nec eorum auctoritate eis ali qua obijcietur exceptio: cum etiaz si contra illa specialiter fierent: ꝓ infectis essent ha/benda. H is ita rñdetur: Sā cta romana eccla sua auctori tate congregata ualet diſiun gere ⁊ diſiuncta congregare rationis tñ equitate conſide rata: vñ uel pietatis uel neces sitatis intuitu semel a se ꝓces sa ualet uel in totū uel in par tem cōmutare. ꝓ necessitate nāq; corrigendo⁹ vitiorū pri/uilegia ecclesia⁹ multa⁹ uel iminuūtur uel penitus ūmutā tur siue ꝓsonaliter siue gene raliter. ꝓsonaliter iuxta illud priuilegium omnino meretur amittere: qui permissa sibi ab utitur potestate. I tem silue rius papa virgilio epō.

Quod habet amittat: qui q̃ non accepit usurpat.

S Jc decet fidem sanctorū patrum in ecclesia seruari catholica: ut q̃ habuit amit/tat: qui improbabili temerita te q̃ nō accepit assumpserit.

I tem supplicius ioāni epō ra uennati post pauca: q̃bus ab illicita eum ordinatione pro/hibuit.

Priuilegium amittit: qui sua auctoritate non legitima utit.

D Enunciamus autem: q̃ si post hoc aliquid tale pre sumpseris: ⁊ aliquem seu epm uel presbyte⁹ seu diaconū in uitum facere forte credideris ordinationes tibi ranennatis uel emilienſis eccle noueris auferendas. I tē leo papa.

Ius ordinandi amittunt: qui imeritum consecrant.

S Jqui epī talem consecra/uerint sacerdotem: qualē esse non licet: etiam si aliquo modo dānum ꝓprij honoris euaserint: ordinationis ius ul terius non habebunt. nec vn q̃ eidem sacramento intere/runt: q̃ neglecto diuino iudi cio immerito ꝑstiterunt. G e neraliter ueluti dum ciuitati episcopalis dignitas ꝑpetuo subtrahitur: que suos episco pos interimere ꝓsueuit. U ñ gelasius papa scribit.

Episcopalis dignitas ciuitā/ti subtrahitur: que suos ꝓsſu les interimit.

T Ta nos ſyllanorū cedeſ geminata pontificū bonē di criminis atrocitate confu/dit: ut diu cōstitutio nostre de liberationis hesitaret: dum ⁊ ingerere quēpiam paricidiali bus exēplis detestaremur an tistitem: ⁊ eccleſiam utcunq; deſtitutam non usq̃adeo iudi caremus relinquendam. qua propter iam uelut ysum ꝓsue tudinemq; sacrilegam decli/nantes: nos eatenus religio/ni duximus consulendum: ut parochie uestre ab extrinſe/cus positis sacerdotibus gu bernentur: que ibidem cōmo rātes ferro didicit necare pa stores inaudito facinore. q̃ etiam in illis prouincijs nusq̃ prorsus legitur accidisse: que bello⁹ cōtinuis diuerſisq; in/curſionibus affligūtur: ut ali qua sit reperta ciuitas: que p̃ sules mistrande sibi fidei chri stiane sine ꝓsecutore prosſter neret. Curandum est igitur: ut funesta pernicies ceſſatio/ne ꝓpriorum sanetur antiſti tum. atq; ita saltem furoris tā ti materia subtrahatur: si in q̃ hec possit acerbitas ꝑpetra/ri conſiſtens ibidem perſona defuerit. eoq; mō uel illa ciui/

l SJqui epiſco pi. hoc est le ctum. ō. i. q. ſi qui epī.

a LTa nos. vsū arg. q̃ due rices in crimi/b⁹ inducūt ꝓsue tudinem: ut hic ⁊ C. de ēpali audi. l. iij. in fi. sed in ci uilibus negocijs nec etiā tres vi/ces ꝓsuetudinez inducūt: ut eā de cā poſ. cū eccliā. Jtē est hic arg. q̃ magis punit fa/ctum iteratū: ut xxvij. q. i. puenit. ⁊. ff. de re mili. l. iij. §. ſi plures. et eā de here. ad ab olendam. §. illos autem.

Q.2

tas dum in quos deseniat nõ habebit: ab huiusmodi temeritate desistat: uel alijs imitandi contagia dira exemplũ non prebeat. egeat ergo episcopalibus subsidijs sibimet aliunde pensandis: que sacram in suo gremio collatam fuso crudeliter maculat sanguine dignitatem. que in utroq; hac ẽ ultione plectenda: siue instinctu domestico seu furijs incitata hoc ꝯmittit exterius. prebeat ergo dilectio ur̃a in hoc statu posite ministerium visitationis ecclesie: ⁊ aut conueniendo pariter aut vicissim: ꝓut qualitas rerum causaq; poposcerit: diuina ministeria representet ingratis: ne cum deuitamus zizaniam: dominica videamur preterire sacramẽta Hostilitatis quoq; uł paupertatis necessitate episcopales sedes permutãtur: uel due in vnam rediguntur: sicut supra in titulo de mutationib⁹ episcoporum beatus gregorius fecisse legitur. non ergo ꝑuilegia ecclesiarum sic inuiolata permanere censentur: ut quibusdam de causis interuenientibus apostolica auctoritate eis derogari non possit. alioquin multitudo ecclesiarum ad paucitatem redigeretur: cum innumere ecclesie in diocesibus aliorum frequenter condite inueniãtur. seruẽtur ergo priuilegia ecclesiaꝝ cunctis in concussa temporibus: ne uidelicet preter eius auctoritatem a quo data sunt cõtra ea liceat ire alicui. Sz obijcitur illud symmachi pape. Possessiones quas vn⁹quisq; ecclesie suo reliquit arbitrio: ⁊ cetera que supra in titulo de alienatione rerum ecclesiasticarum leguntur ascripta. Vnde datur intelligi ꝙ ea que de iure vniuscuiusq; ecclesie uel necessitatis sicut peregrinis: uł pietatis intuitu sicut religiosis domibus conferuntur: non perpetuo sz tẽporaliter ab eis quibus cõferentur sunt possidẽda. q̃q̃ illud symmachi ad necessitatis intuitum non ad pietatis ꝓspectum possit referri: uidelicet ut ea que peregrinis uel captiuis largiri necessitas sua sit: nõ ea que religiosis domibus ob quietem religiose conuersationis concessa sunt: ꝓhibentur perpetuo possideri. uel potius de utrisq; intelligẽdum est: uidelicet ut sicut necessitatem patiẽtes cessante necessitate beneficijs renunciare coguntur: que eis miseratõnis inclusit intuitus: sic religiose viuentes: cum a religione cessauerint: ꝑuilegijs exuuntur: que religiosa conuersatio meruit. Priuilegia ergo q̃ religiosis domibus concedũtur: uel in eo casu accipienda sunt in quo ita eis consulitur ꝙ nulli aliquid derogatur: uidelicet ut ex noualibus: quorum decimationes nulli assignate fuerant: priuilegiorum auctoritate decimas aliquib⁹ persoluere non cogantur. uel si propter instantem temporis necessitatem eis consuli non poterit: nisi alijs derogetur: ita priuilegiorum auctoritas videtur eẽ seruanda: ut eorũ subueniatur inopie: nõ ut suarum diuitiarum augmento et possessionum non modica extẽsione porrecta baptismales seu parochiales ecclesie penitus destruãtur.

Ca. xxdj

b ¶ Ep̃alib⁹. hic delictum ciuium quod ꝯsistit in faciendo redũdat in damnũ eccl̃ie. ⁊ sic est cõt̃. xvi. q vi. si ep̃m: ubi dr̃: ꝙ delictũ prelati nõ redũdat in ecclesie damnuz. sed põt dici: ꝙ h̃ eccl̃a nõ damnificat̃ in reb⁹ lz dãnificetur in honore. de delicto qd̃ ꝯsistit in omittendo: nõ est dubiuz quin redũdet in dãnũ eccl̃e: ut. xvi. q. iij. placuit.

c ¶ In vtroq;. episcopo ĩterfecto.

d ¶ Exteri⁹. i. ad suggestionem extraneorũ.

e ¶ Visitatõis. sic ergo ep̃i vicini. supplẽt defectuz vicinoꝝ ep̃oꝝ: ut vij. q. i. põtifices ⁊ lxv. di. si forte.

f ¶ Hostilitatis. ĩ vnaz: ut. xvi. q. i. tẽporis.

g ¶ Possessiones. xvi. q. i. possessiones.

h ¶ Cessauerint. ar. qd̃ si priuilegiũ aliqd̃ datur ex cã uel rõe religionis uel rõe paupertatis uel alia de cã q̃cito cessat cã cessat ⁊ priuilegiũ: ut ex̃ de ỹ. sig. abbate in fi. ex̃ de deci. suggestũ. xvi q. i. generaliter. ⁊ isti. d̃ aucto. tutorũ. §. ult. ⁊. ff de iudi. l. ij. §. legatis. ⁊ C. de testa. mili. l. ult. et insti. de pu. substi. §. qua rõe.

i ¶ Nulli. hoc nõ est veꝝ qr̃ si illud nouale fuit in alicuius territorio. ad illũ tm̃ spectabit. sed si in nullius parochia fuerit ep̃us põt assignare cui uoluerit: ut ex̃ de deci. quoniam.

k ¶ Penitus. s̃. xij. q. ij. bone rei. io.

a q Uidam sacerdos.

Uidam sacerdos sortilegus esse et diuinus conuincitur apud episcopū. correctus ab episcopo noluit cessare. excommunicatur. tandem agens in extremis recōciliatur a quodam sacerdote episcopo incōsulto. indicitur sibi penitētia sub quantitate temporis a canonibus prefixa Nic primū queritur: qui sint sortilegi Secūdo: an sit peccatum esse sortilegū. Tertio: a quibus genus diuinationis sumpsit exordium. Quarto: quot sint genera diuinationis. Quinto: an sortilegi uel diuini sint excōmunicandi: si cessare noluerint. Sexto: an excommunicatus ab episcopo possit reconciliari a presbytero illo inconsulto. Septimo: si moriētibus est indicenda penitentia sub quantitate temporis.

Qui sint sortilegi: isidorus diffinit etymologiarum libro octauo ita dicens.

Qui sint sortilegi.

Sortilegi sunt: qui sub nomine ficte religionis per quasdam quas sanctorū seu apostolorum vocant sortes: diuinationis scientiam ꝓfitētur: aut quarūcunq; scripturarum inspectione futura ꝓmittunt.

Uod autem sortes exquirere peccatum non sit: ⁊ exemplis ⁊ auctoritatibus probatur. Cū enim achor de anathemate furtim subripuisset: ⁊ ob eius peccatū populus cesus apud hayn hostibus terga dedisset: precepit dominus iosue: ut sortibus exquireret. quo peccante populus in mānibus hostiū cadere meruerat. Iosue preceptum accipiēs misit sortes: primū super tribus: deinde super familias: deinde sup personas. ⁊ ita cecidit sors super achor. Saul quoq; cū pugnasset contra philisteos: ⁊ iurasset se interfectuꝝ quēcunq;: qui ante solis occasum comederet de populo: sorte deprehendit ionatham filium suum mel comedisse: quod sceptro acceperat. quē cum morti tradere uellet: populo supplicāte reuocauit sententiam. Ionas quoq; cū a facie domini fuguret: a nautis sorte deprehensus in mari deiectus et a ceto est absortus. De zacharia etiā legitur: ꝙ sorte exijt: vt incēsum poneret. Matthias vero a beato petro sorte i apostolatum ⁊ iude successorem eligitur. Quod ergo tantorum exemplis ꝓbatur: patz malum non esse. Unde etiā augustinus ait in libro psalmorum.

Quid sit sors.

Soors non est aliquid mali: sed res in humana dubietate diuinam iudicans volūtatem. His ita respondetur Anteq; euangeliū clarescere: multa permittebant: que tempore perfectioris discipline penitus sūt eliminata. Copula nāq; sacerdotalis uel cōsanguineorum nec legali nec euāgelica uel aplica auctoritate ꝓhibetur: ecclastica tñ lege penitus interdicit. Sic ⁊ sortibus nihil mali inesse mōstratur: ꝓhibetur tñ fidelibus ne sub specie diuinationis ad antiquos idolatrie cultus redirent. Unde quibusdā constellationes ⁊ futurorū signa custodientibus apostolus ait Dies obseruatis ⁊ menses ⁊ tpa ⁊ ānos. vñ timeo ne forte unt necessitatis cā ñ sūt illicite: ut si ꝯtētio esset de electōe aliquorū ⁊ esset paritas vtriq; in oib⁹ exēplo matthie pñt fieri sortes: ut. j. e. ñ exēplo. ⁊. q. v nō lz. cū. n. nō sup est humanū auxiliū: tūc possumus recurrē ad diuinū auxiliū: ut: xxij q. ij. q̄rit. ⁊ i dubiis ꝑz leges ad sortes decurrit: ut ff. de iudi. sed cuz ābo. C. cōia del. si duob⁹. ⁊ aug⁹. scripsit qbusdam cū ciuitas essz obsessa: ⁊ dubitaret cler⁹ q deberent fugere q remanē ꝙ sorte illud esset dirimēdum.

d ¶ Achor. historiā hēs. i. q. iiij. §. itē pcto achor.

e ¶ Hayn. ciuitatem.

f ¶ Saul quoq; ⁊ hoc hēs. xxij. q. ij itē opponit.

g Sors. mali. in sui natura nō est mala: tñ ꝓhibet: q: ꝑp aīi duitatē labit ilis in idolatriā: sicut ē in iuramēto: ut xxij. q. i. ⁊ iurabūt ioannes.

Qō. i.

b Sortilegi sunt. ꝓfitētur. q tales cōsulit pñia punit: v. an. ut. j. e. q. v. qui diuinatōes ipi aūt faciētes hm ōi artes tm̄ pnia vni⁹ anni vidēt puniēdi: ut ex̄ de sortil. c. ij. sed istud itellige eē dispēsatōem. ꝑm. l. aūt ipe malefic⁹ punit capite: ut. C. de male. l. nēo ioannes.

c q Uod aūt sortes nō ꝙ sortes quedam sūt licite q̄dam illicite. illicite sūt

Qō. ij.

q̄ fiūt ꝑ magicas incātatōes: uel qui fiūt ad exercēdas vanitates aliquas: uel q̄ fiūt ad ingrēda aliqua occulta: ut. j. e. hi q. ⁊. c. illud. sed q̄ fi

sine causa laborauerim in nobis. Sic ꝛ astronomia seu ꝛ astrologia apud catholicos in dissuetudinē abijt: qꝛ dū propꝛia curiositate his nimis erāt intenti: minus uacabāt que saluti aiaꝝ erant accōmodata. Qō autē sortibus credi non oporteat: hieronymus testaꝛ scribens super ionam.

Exemplo ione uel matthie non est sortibus indifferenter credendum

NOn statim debemus sub exemplo ione sortib⁹ credere: uel illud ō actibus apostolorum huic testimonio copulare: ubi sorte matthias in apostolū eligitur. Item augustinus ad inquisitiones ianuarij.

Ad secularia negocia diuina oracula non sunt querenda.

HI qui de paganis euāgelicis sortes legunt: ꝛ si optandum est: ut id potius faciant: qꝫ ad demonia consulēda ꝓcurrant: tamen ista mihi displicet consuetudo: ad negocia secularia ꝛ ad uite huius uanitatē diuina oracula uelle quertere Item beda super actus apostoloꝝ

Exemplo matthie non est indifferenter sortibus credendum.

NOn exemplo matthie uel qꝛ ionas prophetа sorte ō ꝓhensus sit: indifferēter sortibus est credendum: cum priuilegia singulorum: ut hieronymus ait: communem legem omnino facere nō possint. Si qui tamen necessitate aliqua compulsi deum putant sortibus exemplo apostoloꝝ consulendū esse: videāt hoc ipos apl̄os non nisi collecto fratꝝ cetu ꝛ precibus ad deū fusis egisse. De diuinis vo scribit augustinus ita dicens.

Non sūt obseruande: que a dis uanis ꝓcipūtur ꝗuis ea ꝓnūciant: que ab eis pronūciantur

INtelligi uoluit dīs etiaꝫ illa que a diuinātibus nō ſm deum dicūtur: si acciderit que dicūtur: non sic accipienda sunt: ut fiant que ꝓcipiūtur ab eis aut colātur que coluntur ab eis. Idem in lib. ꝓma de doctrina christiana.

Institutiones hominum que sint superstitiose uel non.

ILlud quod est ſm institutiones hominū: partim superstitiosū est: partim non est superstitiosum. Superstitiosum ē quicquid institutū est ab hominibus ad facienda idola ꝛ colenda pertinens: uel ad colendam sicut deum creaturaꝫ partem ue ullam creature: uel ad ꝓsultationes ꝛ pacta que dam significationū cum demonibus placita atꝫ federata: qualia sunt uolumina magicarum artiū: que quidam cōmemorare potius qꝫ docere solēt poete. ex quo genere sūt sed quasi licentiori uanitate aruspicum ꝛ augurum libri. Ad hoc etiam genus ꝓtinent oēs ligature atꝫ ſmedia: que medicorum quoꝫ disciplina condemnat: siue in precātationibus siue in quibusdam notis quas characteres vocant: siue in quibuscūꝫ rebus suspendendis atꝫ ligandis uel etiā saltandis quodam modo non ad temperationem corporum sed ad qualdā significatōnes aut occultas aut manifestas que eminētiori nomine physicam uocant: ut quasi non superstitionē implicare sed nature prodesse uideantur: sicut sūt inaures in summo singulorum aurium aut de sirutionū ossibus ansule in digitis: aut cuꝫ dicitur tibi singultienti: ut dextra manu pollicem teneas. His adiungūtur milia inanissimarum obseruationū: si mēbrum aliqō salierit seiunctim ambulantib⁹ amicis lapis aut puer medius iteruenerit. hic

d Intelligi.

e Illud. sed quasi licētion. i. nō videt in tm peccare.

f Eminētiori. i. pulchriori uel maiori.

a NOn statim. ione. qꝛ hoc fuit diuina inspiratōe factū: ut. riii. q. v. dicit.

b HI qui potius. qꝛ permittit mus malū ut cuitet maius malū: ut. xxxiii. q ij. si qꝫ uerius. ꝛ xxiij. q. i. ꝓfiderate ꝛ ē similis modꝰ loquēdi: i. q. i. iudices.

c NOn exēplo. cū priuilegia. xvi. q. i. hinc est. §. i. ꝛ. s. di. iij. priuilegia.

sunt etiam illa: limen calcare cū ante domū suā transit: redire ad lectū siquis se dū calciat: sternutauēit: redire ad domū si ꝓcidens offēderit: uel si uestis a soricibus rodit. Neq; ab hoc genere supstitionis ꝑniciose segregādi sunt: q oli genetiliaci, ꝓpt naturaliū cōsiderationes dieꝝ: nunc autē anathematici vocātur. nam ⁊ ipi q̄uis veram stellaꝝ positōnē: cū quisq; nascitur ꝯsequūtur: ⁊ aliqñ peruestigāt: tamē qd inde conatur uel actiones nostras uel actionuꝫ euentus ꝓducere: nimis errāt. hoc autem genus fornicatōnis aīme salubriter diuina auctoritas ñ tacuit. neq; ab ea sic deterruit aīam: ut ꝓpterea talia negaret esse sectāda: q; falsa dicūtur ⁊ a ꝓfessoribus eoꝝ: sed etiā si dixerint uobis inquit: ⁊ ita euenerit: ne credatis eis. nō. n. q; imago samuelis mortui sauli uera ꝓnunciauit: propterea talia sacrilegia quib⁹ illa imago pñtata est: min⁹ execranda sūt: aut q; in actibus apostoloꝝ femīa vētriloqua verum testimoniū ꝑhibuit apostolis dñi: ideo paulus apls pepcit spiritui illi: ac ñ potius feminā illius demonij correctione atq; exclusione mūdauerit. oēs igitur artes huiusmōi uel nugatorie uel noxie supstitionis ex quadā pestifera societate hominū ⁊ demonum: quasi pacta infidelis ⁊ dolose amicitie ꝯstituta: penitus sūt repudiande ⁊ fugiende christiano Idem in libro de ciuitate dei.

g Uentriloqua. q̄ habebat spiritū phitonis in vētre: que multis diebus sequebat̄ paulu; et alios ꝑdicatores: ⁊ clamabat: isti sunt serui dei qui annūciant vba salutis. vñ offensus paulus ad eum cōuersus est: et dixit spiritui: precipio tibi: ut ab ista recedas: ⁊ statim recessit.

Non est uita sed mors inquisitio uel curatio: que a diuinis uel magis expetitur.

h Qui sine saluatore. angeloꝝ. ergo aliqua est scīa a diabolo: ut. j. e. q. v. in pri. arg. ꝯ s. xxxvij. di. §. hic etiam vbi dicitur: q a diuinis scripturis oīs sciētia sū ꝑsit initium.

Qui sine saluatore salutem uult habere: ⁊ sine vā sapientia extimat se prudentez fieri posse: nō sanus sed eger nō prudens sed stultus in egritudine assidua laborabit: ⁊ in cecitate noxia stult⁹ ⁊ demēs ꝑmanebit. ac ꝓinde omnis inquisitio ⁊ omnis curatio: que a diuinis ⁊ magicis artib⁹ uel ab ipis demonijs in idolorum cultura expetitur: mors poti⁹ dicēda est q̄ vita: ⁊ qui ea sectantur si se ñ correxerint: ad eternā ꝑditionē tendunt: psalmista dicente: Omnes dij gētium demonia sunt: qui ꝑ deceptos hoīes alios decipere quotidie gestiūt: ut ꝑditionis sue eos faciāt ꝑticipes. Itaq; hec vanitas magicaꝝ artiū ex traditione maloꝝ angelorum in toto orbe terraꝝ plurimis seculis ualuit per quādā scientiā futuroꝝ ⁊ infernorū: ⁊ per inuētiones eorū inuēta sūt aruspicia ⁊ auguriationes ⁊ ipsa: que dicūtur oracula: ⁊ nigromantia. Idem ꝯfessionum libro quarto.

Christiana ⁊ vera pietas planetarios expellit ⁊ damnat.

Illos planetarios: quos mathematicos vocāt: plane ꝯsulere non desistebant: q; quasi nullū eis sacrificiū ⁊ nulle preces ad aliquē spiritū obdiuinationē dirigentur. quod tñ christiana ⁊ vera pietas cōsequēter expellit ⁊ damnat. Item hieronymus.

Cultura e idolatrie: auguria seruare: ⁊ stellaruꝫ requirere cursus.

i Sed illud. tāgit illd: q; legit in iosue: quia populus circūcisus fuit a tēpore abrahe usq; ad illud tempus: quo popul⁹ exiuit de egypto: sz postea nō fuerūt circūcisi. xl. annis: qbus fuerūt in deserto sed cū trāsiuerūt iordanē denuo ꝑceptū fuit: ut vn⁹ quisq; circūcidēt qd scīm ē: ⁊ dixit dñs iosue: hodie abstuli a te opprobriū egypti. io.

Sed ⁊ illud adde: quoniaꝫ q fornicatur in corpus suū peccat: nō illud corpus solum quod templū dei effectum ē: sed illud quod dr̄: quia oīs ecclesia corp⁹ christi ē: ⁊ ī omnez eccl'am videt̄ delinquere qui corpus suū cōmaculauēit q; per vnum membrū macula in omne corpus diffunditur. Est ⁊ illud obprobriū egypti: quod si neglexeris etiam post iordanis trāsitū ⁊ post baptismi secundā circūcisionem uetuste cōsuetudinis inustione suggeritur: obseruare angu-

Q.3.2.4

ria: requirere stellarum cursus: et euentus ex his futurorum rimari: ceterisque huiusmodi superstitionibus implicari. idolatrie nanque mater est egyptus ex qua certum est obprobria huiusmodi pullulare. que si transito iordane susceperis: et his telaqueis rursus illigaueris: tecum sine dubio obprobria egypti trahis. Hec autem sacrilegia non usque adeo sunt detestanda: ut si aliquid de area uel torculari demonibus fuerit immolatum: quod reliquum est: ideo credatur esse immundum: aut si ipsum quod oblatum fuerit: a nobis ignorantibus sumi contigerit: ideo credamus nos deliquisse. Unde augustinus ad publicolam.

Non ideo reliqua sunt immunda: quia ab area uel torculari aliquid ad demonum sacrificia tollitur.

Si de area uel torculari tollitur aliquid ad sacrificia demoniorum sciente christiano: ideo peccat: quia permittit fieri: ubi prohibendi potestas est. quod si factum non comperit aut prohibendi potestatem non habet: utitur mundis reliquis fructibus: unde illa sublata sunt. Item ambrosius in prima epistola ad corinthios.

Immunis est a reatu qui emit quod nescit idolis immolatum.

Licet aliquid pollutum sit per accidentia. i. oblationem idoli: cum tamen nescit qui emit: nullum patitur scrupulum: et apud deum immunis est.

Qo. iii. et. iiii.

Quibus autem genus diuinationis exordium sumpserit: uel quot sint genera eius: augustinus exponit in libro de natura demonum ita dicens.

De multiplici genere diuinationis.

Igitur genus diuinationis a persis fertur esse allatum. varro autem dixit diuinationum quatuor esse genera: terram: aquam: aerem: et ignem. hinc geomantiam: hydromantiam: pyromantiam: aeromantiam dictam autumant. diuini dicti sunt quasi deo pleni. diuinitate enim se esse plenos simulant: et astutia quadam fraudulenta hominibus futura proiectant. Duo autem genera diuinationis sunt: ars et furor. Incantatores autem dicti sunt: qui arte uerbis peragunt. Arioli vocati sunt propterea quod circa aras idolorum nefarias preces emittunt: et funesta sacrificia offerunt: hisque celebritatibus demonum accipiunt responsa. Aruspices nuncupantur: quasi horarum inspectatores. dies enim et horas in agendis negocijs operibusque custodiunt: et quid per singula tempora obseruare debeat homo: intendunt. Hi etiam exta pecudum inspiciunt: et ex eis futura predicunt. Augures sunt qui uolatus auium et uoces intendunt aliaque signa rerum uel obseruationes improuisas hominibus occurrentes ferunt. Idem sunt et auspices. nam et auspicia sunt que iter facientes obseruant. dicta autem sunt auspicia quasi auium spicia: et auguria quasi auium garia id est auium uoces et lingue. item augurium quasi auigerium: quod aues gerunt. Duo sunt autem genera auspiciorum: unum ad oculos. alterum ad aures pertinens. ad oculos. s. uolatus ad aures vox auium. Phytonisse a phytonio apolline dicte: quod is auctor fuerit diuinandi. Astrologi dicti sunt: eo quod in astris augurantur. Senethaliaci appellati sunt propter nataliciorum considerationes dierum. geneses enim hominum per. xii. celi signa describunt: siderumque cursus nascentium mores actus et euentus predicere conantur. id est quis quali signo fuerit natus: aut quem effectum

hēat vite q nascit: interp̄tātur Mi sunt qui vulgo mathematici vocātur: cuius supstitiōis genus ꝯstellationes latini uocant. i. notationes fideꝝ quō se hēant: cū quisq; nascit. Primū aūt genus. i. stellaꝝ interp̄tes magi nūcupabant: sicut de his legit in euāgelio q natum christū annūciauerūt. postea hoc noīe soli mathematici dicti sūt: cuius artis sciētia usq; ad christū fuit ꝯcessa: ut christo edito nemo exinde natiuitatē alicuius ꝺ celo interp̄tet. Horoscopi dicti: ꝙ horas natiuitatis hoīm speculētur dissili ⁊ diuerso fato. Sortilegi sunt: q sub nomīe ⁊c. ut supra. Salitores uocati sunt: q dum eis mēbroꝝ quecunq; ptes salierint: aliqd sibi exinde ꝓspeꝝ seu triste significari p̄dicunt Queritur aūt de natura demonū: cuius nature sint: an futura p̄scire valeant uel quot modis futura preno scant. de his ita scribit augu. in eodem libro. Quot mōis demones futura p̄noscunt.

1 Sciendū est hanc esse naturā demonū: ut aerij corporis sensu terrenoꝝ corpoꝝ sensū facile p̄cedant. celeritate etiā ꝓpter aerij corpis superiorē mobilitatē: non soluz cursus quarūlibet reꝝ ut hominū uel feraꝝ: veꝝ etiā uolat⁹ auiū incōpab lit vincāt. qbus duabus rebus q̄tuz ad aereū corpus attinet prediti: hoc est acumine sensus ⁊ celeritate motus multo añ cogitata p̄nunciant uel nūciat: que hoīes ꝓ sensus terreni tarditate mirētur. accessit etiā demonibus ꝑ tam longū tēpus quo eoꝝ vita ꝓtenditur: reꝝ longe maior experiētia q̄ potest hoībus ꝓpter breuitatē uite ꝓuēire. ꝑ has efficacias q̄s aerij corporis natura sortita est: non solū multa futura predicunt demones: ueꝝ etiā multa faciunt: que qm̄ hoīes dicer̄ non possūt aut facere: eos dignos q̄dāqb⁹ seruiāt ⁊ quibus honores diuinos defera n arbitrātur: instigante maxime uitio curiositatis ꝓpter amorē felicitatis false atq; terrene ⁊ excellētie tpalis Nūc igitur qm̄ de diuinatiōe demonū questio ē: primū sciēdum ē illos ea plerūq; preuūciare: que ipi facturi sunt. accipiūt enim sepe potestatē et morbos imittere ⁊ ip̄m aerem uitiādo morbidū reddere: et in ꝑuersis atq; amatorib⁹ terrenorū cōmodoꝝ malefacta suadere: de quoꝝ morib⁹ certi sunt: ꝙ sint eis talia suadentibus ꝯsensuri. suadēt enī miris ⁊ inuisibilibus modis per illam subtilitatē corpora hominū non sentientiū penetrādo: ⁊ se cogitationibus eoꝝ ꝑ quedam imaginaria uasa miscēdo siue vigilantiū siue dormientiū. aliqñ autem nō que ipi faciunt: sed q̄ naturalibus signis futura p̄noscunt: que signa in hominū sensus venire nō possunt: ante p̄dicunt. neq; enī q̄ preuidet medicus que p̄uidere nescit hui⁹ artis ignarus: ideo tamē diuinus habēdus ē. quid aūt miꝝ si quēadmodū ille corporis hūani perturbata uel mortificata tēperie seu bonas seu malas futuras p̄uidet ualitudines: sic ꝺmones in aeris affectione sibi notas nobis ignotas futuras p̄uidēt tēpestates. aliqñ etiam hominuz dispositiones non solū uoce ꝓlatas: ueꝝ ēt cogitatione ꝯceptas: cum signa quedā ex animo exprimūtur in corpore tota facilitate ꝑdiscunt: atq; hinc etiam multa futura prenunciant: alijs videlicet mira qui ista disposita non nouerunt. falluut ⁊ studio fallendi ⁊ inuida uoluntate qua hominū errore letāt Sz ne apꝺ cultōes suos pōd⁹

a Sciēdū ē. Hic aug⁹ oñdit: qbus ꝺ causis demones sciūt futura p̄dicē: nō ꝙ ipsi sciāt futura: sed q̄ hñt ꝓbabiles ꝯiecturas. primo illa rōe: q̄ de subtiliori mā sūt creati. vñ subtilius ꝯsiderāt q̄ hoīes. itē q̄ ꝑ antiqtatē mlta sciūt q̄ nos ꝑꝑ breuitatē tpis scire nō possum⁹. itē qa ipsimet ꝯsueuerūt morbos imittē: ⁊ illud ipsi p̄dicunt qꝺ aliqs sit habitur⁹ malū. itē sicut medicus videt aliqd ꝑ signa sibi nota q̄ nos nō videm⁹: sic demones. itē ex signis q̄ ꝓcedūt ex aīo hoīs p̄uident quedā futura. itē q̄ dicta ꝓphetarū audierūt: ex quib⁹ futura p̄dicunt.

b ¶ Cogitatōib⁹. ergo videt ꝙ diabolus nouit cogitatōes hominū. Sed ꝯtra sol⁹ deus scit occulta cōdiū. xxxij. di. erubescāt. sed ipse se ipsum ꝺ hoc corrigit. j. c. primo.

auctoritatis amittāt: id agūt. ut interp̄tibus suis signorūq; suoꝝ ꝯiectorib⁹ culpa tribuatur: qñ ip̄i decepti fuerint uel mētiti. nōnūq̄ ꝟo ipsi maligni spūs ⁊ illusores hoīm atq; salutis eoꝝ inuasores solēt p̄dicere ꝺ̄fectū culture sue ⁊ idoloꝝ ruinā: q̄tenus p̄scij videātur: qd in singulis regnis aut locis vētuꝝ: ⁊ qd aduersi sue factōni ꝯtingere possit: quod etiā illi qui gentiliū historias legūt non ignorāt. qd ergo mirū si iam īminente temploꝝ et simulacroꝝ euersione: quā ꝓphete dei sūmi tanto ante predixerūt: serapis demon alicui cultoꝝ suoꝝ hoc de ꝓximo ꝓdit: ut suā quasi diuinationem recedēs uel fugiēs ꝯmendaret. Quod aūt hoīm dispositiones cogitatōne ꝯceptas ꝑ exteriora signa diabolus dep̄hendat: nō in firma rōne videtur approbatū. Vñ idē aug. ait in li. ij. retractationū.

Quod ex corporeis motibus intimas animi cogitationes diabolus dep̄hendat: res occultissima est.

Quodam loco dixi demones aliqñ hoīm dispositiones non solū uoce ꝓlatas: uerū etiā cogitatione ꝯceptas: cū signa quedā ex aīmo exprimūtur in corpe tota facilitate ꝑ discere: rē dixi occultissimā audaciori assertione q̄ debuinā ꝑuenire ista ad noticiā demonū ꝑ nōnulla etiā experimēta cōpertū est: sed vtꝝ quedā signa dētur ex corpe cogitantiū illis sensibilia nos aūt latētia: an alia vi spūali ista cognoscant: aut difficillie pōt ab hominibus: aut omnino non pōt inueniri.

Lib. v.

Quod aūt sortilegi ⁊ diuini si cessare noluerint excōicandi sunt rōne ⁊ auctoritate ꝓbat. ē. n. quoddā genus culture idolorū ex demonū ꝯsultationibus futura p̄dicere. sicut enim auarus qꝛ cultū deo debitū nūmo impendit: idoloꝝ cultor ab apl̄o noīatur: sic illi q futura: q̄ ex dei oraculo nōnūq̄ reuelata inueniūtur: uel demonū ꝯsultatione uel qbuslibet p̄stigijs īuenire laborāt. diuinitatis iura creaturis attribuūt. futura enim p̄scire solius dei est: q in sui ꝯtēplatione etiā angelos illa p̄scire facit. Vñ isaias ait: priora ⁊ nouissima ānūciate mihi: ⁊ dicā q dij estis. cultores ꝟo idoloꝝ a fideliū cōmunione sepandi sunt: vnd̄ in epl̄a ad corinthios apl̄s ait: si qs frater noīatur fornicator aut auarus aut idolis seruiēs cū eiusmodi nec cibum sume.

Hinc etiam in decreto gregorij iunioris legitur.

Anathema sit qui ariolos uel incantatores obseruat.

Si quis ariolos auruspices uel incātatores obseruauerit: aut filaterijs eoꝝ usus fuerit: anathema sit. Item ex ꝯci. angritano capl̄o. xxxiiij.

Quinquennio peniteat: q diuinationes expetit.

Qui diuinationes expetūt ⁊ morem gētiliū subsequūtur: uel in domos suas huiusmodi hoīes introducūt exquirendi aliquid arte magica aut expiandi causa sub regula qnquēnij iaceant s̄m gradus penitentie diffinitos. Item ex concilio martini pape.

Elementa colē: lune aut stellaꝝ cursus in suis opibus christianis seruare non licet.

Non liceat christianis tenere traditiones gentiliū ⁊ obseruare ⁊ colere elementa: aut lune aut stellarum cursus aut inanem signoꝝ fallaciam ꝓ domo faciēda uel propter segetes uel arbores plātandas uel ꝯiugia socianda. Scriptum ē enim: omnia que facitis. aut in ꝟbo aut in ope omnia in nomine dñi nr̄i iesu

b Si quis. filaterijs. filateria dicuntur hic charte: in quibus ꝯtinentur incantatōes.

c Qui diuinationes: in domos suas. secūdum legem isti cōcremātur. Sed ille ī cuius domo hec fiūt: post publicatōem bonorum in exiliū mittitur: ut. C. de malefi. nullus.

d Non liceat. ꝓpter segetes. nūqd ergo hic reprehenditur astronomia: nūquid ꝑ vētos ⁊ dispositiōes lune licitū est rusticis cōsiderare tēpus seminādi: et medicis tēpora potionū: ⁊ minutionū. certe hec nō reprobātur. Sz illi r̄probātur q credūt inesse necessitatē superioribus. vnde nō ē dicendū: q superiora sint cause rerum licet sint signa rerum.

christi facite: gr̃as agẽtes do nec in collectiõibus herbarũ que medicinales sũt: aliquas obseruationes aut incãtationes liceat attẽdẽ: nisi tãtũ cũ symbolo diuino aut orõne domica: ut tm̃ deus creator oĩm ⁊ dñs honoret̃. Sigs aũt paganoꝝ ꝯsuetudinẽ sequẽs diuinos ⁊ sortilegos in domum suã introduxerit: q̃si ut maluz foras mittãt: aut maleficia inueniãt: uel lustrationes paganoꝝ faciãt: qnq; annis pñiam agant. mulieribus quoq; christianis ñ liceat in suis laneficijs vanitatẽ obſuare: ſz deuz inuocent adiutorẽ: qui eis sapientiam texendi donauerit.

Item ex ꝯci. laudicẽsi. c. xxx

Sacris officijs dediti magi uł incantatores non fiant.

Non oportet sacris officijs deditos uel clericos magos aut incãtatores existere aut facẽ filateria: que aĩarũ suaꝝ vincula ꝓbantur. Nos autem qui talibus reb⁹ utunt̃ ꝓijci ab eccl'a iussimus. Itẽ ex ꝯci. toletano. iiij. c. xxx.

Honore priuet epus uel presbyter qui magos uel auruspices consulunt.

Siqs eps aut p̃sbyter uł diaconus uel qlibet de ordinibus clicoꝝ auruspices aut incantatores aut ariolos aut certe augures uł sortilegos: uel q ꝓfitẽtur artẽ magicam: aut aliquos eoꝝ filia exercentes ꝯsuluisse fuerit dep̃hẽsus ab honore dignitatis sue suspẽsus monasterij curã excipiat: ibiq; pñie ꝑpetue deditus scelus admissũ sacrilegij soluat. Itẽ ex cõci. agathensi c. xxxviij.

De his qui augurijs ⁊ diuinationibus student.

Aliquanti clerici siue laici studẽt augurijs: ⁊ sub nomine ficte religionis per eas quas sanctoꝝ patꝝ sortes uocant diuinationes scientiã ꝓfitent̃: aut quarũq; scripturarũ inspectõne futura ꝓmittũt hic qcũq; clericus aut laicus detectus fuerit uel ꝯsulẽ uel docẽ: ab eccl'a habeatur extraneus. Item leo. iiij. epis britannie.

Sors nihil aliud q̃ diuinatio ⁊ maleficium eẽ decernitur.

Sortes qbus cũcta uos uestis discriminatis ꝓuincijs quas ꝑtes damnauerũt: nihil aliud q̃ diuinationes ⁊ maleficia eẽ decernimus. quãobrẽ uolumus i llas omnino dãnari: ⁊ inter christianos ultra nolumus noĩari: ⁊ ne exerceant̃ anathematis interdicto ꝓhibemus. Item greg. hadriano notario.

Incantatores sortilegos uelut christi inimicos insequi oz

Peruẽit ad nos: ꝙ quosdã incantatores atq; sortilegos fueris insecutus: ⁊ oĩno nobis solicitudinẽ zelũq; tuũ gratũ fuisse cognoscas. studij enim tui sit sollicite querere: ⁊ quoscũq; huiusmõi christi inimicos inueneris: districta ultione corrigere. Item ex cõcilio aurelianensi.

Excõicetur clericus mõachus laicus diuinationes uel auguria uel sortes secutus.

Siquis clericus mõachus uel secularis diuinationes uel auguria crediderit obseruanda: uel sortes quas mentiuntur eẽ sanctoꝝ quibuscũq; putauerint intimãdas: cũ his qui eis crediderint: ab eccl'ie cõmunione pellãtur. Item gregorius.

Contra sacrilegos idolorum cultores custodia pastoralis inuigilet.

Contra idolorum cultores uel auruspices atq; sortilegos fraternitatẽ tuã uehemẽtius pastorali hortamur inuigilare custodia. ꝙ si emẽdare se a talibus nolle reperis: si serui sunt uerberibus uolu-

his qui discendi cã uenerunt: nõ tamen didicerũt Itẽ cõtrariũ est. xxxvij. di. qui de mensa. sed illi discebant nõ ut seq̃rentur ea: sed ut alijs ꝑ ea possent obuiare.

b Sortes. discriminatis. i. iudicatis uel diiudicatis.

i Peruenit.

k Siquis clericus.

e Siquis epus. cõsuluisse. nõ ꝓ solo cõsilio debere puniri: siue faciat artẽ siue nõ: sic ꝓ sola vocatõe punit̃ qui vocat clericũ ad iudicium impatoris: ut. xi. q. i. placuit.

ff Suspẽsus. i. depositus: ut pater ꝑ sequẽtia

g Aliquãti uł docer̃nã similis ẽ culpa ꝓhibita discere ⁊ docẽ ut. C. de male. culpa. et multa sunt que meli⁹ est nescire q̃ scire. xxxviij. di. quãuis. cõtrariũ est C. de hereticis quicũq; ultra mediuz ubi dr̃: ꝙ ille q illicita docz: uł deportatur uel punit̃ ultimo supplicio. discipuli uero puniũtur. x. libris auri. sed ibi loquitur d̃

l Ont̃. idolorũ veterib⁹ Cũ hic scribatur epis: patet h⁹ crimẽ ecclesiasticuz esse. Item patet ꝙ eps ꝑt aliquos verberibus castigare: ut. xxiij. q. v c. i. Itez patet h ꝙ eps pot̃ in carcere mitter̃ reos

Item habes hic q̄ alio mō punit̄ nobilis q̄ ignobilis: ut. xxiiij. q. i. q cōtra. xij. q. ij. fraternitas. io.

m Episcopi eorum. vtinam. i. vtinaz nō plures. similis expositio. est. i. q. i. duces.

mus castigari. si vo liberi inclusione digni districtāq; sunt in penā dirigendi. Item ex ꝯci. carthaginēsi. c. xxxix.

Ab ecclesia sepetur augurijs ⁊ incātationibus deseruiēs.

Augurijs ⁊ incātatiōibus seruiētem similiter ⁊ iudaicis supstitiōibus uel ferijs inherentē a ꝯuentu ecclesie separandū ꝑcipimus. Item ex cōcilio aquirensi capitulo. i.

Sortilegā ⁊ magicaz artē epi oībus mōis eliminare studeāt.

Episcopi eorumq; ministri omībus modis elaborare studeant: ut ꝑniciosam ⁊ a zabulo inuentā sortilegā ⁊ magicam artē ex parochijs suis penitus eradicēt. Etsi aliquē virum aut mulierē huiuscemodi sceleris sectatorē inueniunt: turpiter dehonestatum de parochijs suis deijciāt. ait enim apl's hereticū hoiem post primā ⁊ secūdam correctionē deuita: sciēs q̄ subuersus ē: qui eiusmodi ē. Subuersi sūt et a diabolo captiui tenētur: q relicto creatore suo diaboli suffragia querunt. ⁊ iō a tali peste debet mundari sancta ecclesia. Illud etiā ñ est obmittēdū: q̄ quedā scelerate mulieres: retro post sathanā cōuerse demonū illusionibus et fātasmatibus seducte credūt se ⁊ ꝓfitētur cū diana nocturnis horis dea paganoꝝ ul' cū herodiade uel cum inumera multitudine mulieꝝ equitare sup quasdam bestias ⁊ multarum terraꝝ spatia intempeste noctis silentio ꝑtransire: eiusq; iussionibus obedire uelut dñe: ⁊ certis noctibus ad ei⁹ seruitiuz euocari. Sed vtinā he sole in ꝑfidia sua perissent ⁊ nō multos secū ad infidelitatis iteritū pertraxissēt. Nā ⁊ innumera multitudo hac falsa opiniōe decepta hec uera esse credunt: ⁊ credēdo a recta fide deuiant: ⁊ errore paganorum inuoluūtur: cum aliquid diuinitatis aut numinis extra vnum deum arbitrātur. Quapropter sacerdotes per ecclesias sibi cōmissas populo dei omni instantia ꝑdicare debent: ut nouerint hec omnino falsa esse. Et non a diuino sed a maligno spiritu talia fātasmata mētibus fideliū irrogari arbitramur. siquidē ipse sathanas qui trāsfigurat se in angelum lucis: cū mētē cuiuscunq; mulieris ceperit ⁊ hanc ꝑ infidelitatē sibi subiugauerit: illico trāsformat se i diuersaꝝ species ꝑsonaꝝ atq; similitudines: ⁊ mētem quā captiuatā tenet: in somnis deludēs modo leta modo tristia modo cognitas modo incognitas ꝑsonas ostēdēs ꝑ queq; deuia deducit. ⁊ cū solus spūs hoc patitur: infidelis hoc ñ in animo sed in corpe euenire opiatur quis. n. in sōnis ⁊ nocturnis visionibus ñ extra seip̄m educitur? ⁊ multa videt dormiendo que nunq̄ vigilando viderat? quis vero taz stultus ⁊ hebes sit: qui hec om̄ia que in solo spiritu fiunt: etiā in corpore accidere arbitretur? cuz ⁊ ezechiel propheta visiones domini in spiritu nō in corpore uidit ⁊ audiuit: sicut ipe statim inquit: fui in spiritu. ⁊ paulus non audet dicere se raptū in corpore. Om̄ibus itaq; publice annunciandū est: q̄ qui talia credit ⁊ his similia: fidez perdit. Et qui rectam fidem non habet: hic non est eius: sed illius in quem credit id ē diaboli. nam d̄ domino nostro scriptum est: omnia per ipsum facta sunt ⁊ cetera. Quisqs ergo credit posse fieri aliquā creaturam aut in melius aut in deterius imutari: aut transformari in aliam speciem uel in aliam similitudinem: nisi ab ipso creatore qui omnia fecit: et per quem omnia

n Sed i corpore. i. cōporeo. sensu ꝑcipi ⁊c.

facta sunt: ꝓculdubio infidelis est ⁊ pagano deterior. Nō nulli inueniūtur: q̄ interno liuore ꝑmoti in ꝑniciem suorum inimicoꝝ altaria sacris uestibus exuūt: aut ueste lugubri accingūt: uel ꝯsueta luminarioꝝ obsequia ecclesijs dei subtrahunt: uel missam ꝓ requie defunctoꝝ ꝓmulgatā ꝓ viuis celebrant hoībus: quoꝝ oīm maleficia nequissima toletanum ꝯciliū condēnat dicens:

Abijciatur sacerdos q̄ huiuscemōi maleficijs ouam dedit

Quicunq̄ sacerdotum uel ministroꝝ deinceps causa doloris cuiuslibet permotus: aut altare uestib⁹ sacris exuere presūpserit: aut qualibet alia lugubri ueste accinxerit: seu etiā ꝯsueta luminariorum obsequia de templo dei subtraxerit: ⁊ extingui p̄ceperit: si eum antea uere penitudis coram metropolitano satisfactio nō purgauerit: sui dignitate se nouerit ⁊ honore priuari: illis ꝓculdubio ꝑsonis ab hac ultionū sentētia separatis: que aut ꝯtaminationē sanctoꝝ ordinū uel subuersionez sancte fidei metuētes aut hostilitatem uel obsidionē perferentes seu etiā diuinoꝝ iudicioꝝ sentētiam metuentes fecisse cōtigerit. in quoꝝ facto plus humilitas qua deus placatur: q̄ interni liuoris dolositas declarat̄. pleriq̄ etiā sacerdotum sauciati inimicitie dolo missam ꝓ requie d̄fūctorum ꝓmulgatā: fallaci voto ꝓ viuis student celebrare hominibus: ut his ꝓ quo ip̄m offertur sacrificiū: mortis incurrat periculū. ꝓinde nostre elegit vnanimitatis ꝯuētus: ut siq̄s deinceps talia ꝑpetrasse fuerit detectus: a ꝓprij depenat̄ ordinis gradu: ⁊ tam ip̄e sacerdos q̄ etiam ille qui eum ad talia pagenda incitasse ꝑpenditur: exilij perpetui ergastulo relegentur. Ex p̄missis auctoritatibus colligitur: q̄ arioli aruspices icātatores ⁊ sortilegi atq̄ ceteri huius sectatores ab ecclesia sūt eliminandi: ⁊ nisi resipuerint: ꝑpetuo excōicandi. sed q̄d in vltimo aquiensi capitulo: ea que fiūt ꝑ incantatores nō in corpore sed in spiritu fieri dicūtur: augustinus in li. de ciuitate dei idē videtur asserere ita dicēs

Que magnoꝝ prestigijs fiūt: non uera sed fantastica esse ꝓbantur.

Nec miꝝ de magoꝝ prestigijs quoꝝ in tantū ꝓdiere maleficioꝝ artes: ut etiam moysi in illis signis resistē uertētes v̄gas in dracones aquā in sanguinē dicātur. In gētilium etiā libris legitur: q̄ quedaz maga circe socios ulyxis mutauerit i bestias. Legitur etiā d̄ sacrificio q̄d archades d̄o suo lieo īmolabāt. ex quo quicūq̄ sumerent: in bestiarū formas ꝯuerterētur. sed hec oīa magicis p̄stigijs poti⁹ fingebant̄ q̄ reꝝ veritate cōplerent̄. ut ergo ip̄i errores ignorantibus manifesti fiāt: de eorū ꝓprietate atq̄ inuētoribus iuxta traditionē maioꝝ patrū dicere congruū arbitramur. magi sunt q̄ vulgo malefici ob facinoꝝ magnitudinē nuncupantur. Hi sunt q̄ ꝑmissu dei clemēta concutiūt: turbāt mētes hoīm minus ꝯfidentiū in deo: ac sine ullo veneni haustu violētia tantū carminis interimunt. Vn̄ lucanus: Mēs hausti nulla sanie polluta veneni. Incantata perit. demonibus enim accitis audēt ventilare: ut quoscūq̄ suos perimant malis artibus inimicos. Hi etiā sanguine utūtur: ⁊ uictimis sepe ꝯtingūt mortuoꝝ corpa. Nigromātici sūt: quorum p̄cantationibus videntur resuscitari mortui: diuinare ⁊ ad interrogata respondere.

o Quicūq̄ doloris. nisi forte iō faciat quia ecclesia sua spoliatur: ut illud in signū meroris faciat: sicut quidā ponūt spinas sup altare sicut etiā denudat̄ altar̄ in passione dn̄i in signū tristicie.

p ¶ Satisfactio. ar. q̄ si aliquis satisfecerit d̄ crimine uel inde egerit penitētiā: ampli⁹ n̄ possit accusari: licet sit publicum crimē: ut nō. xxxiij. q. iij. ammonere. io.

q Nec mirū. ac si non attractus: quia ab angelo fuit nūciata natiuitas eius.

nigron enim grece: latie mortuus: mantio diuinatio nuncupatur. ad quos suscitādos cadaueri sanguis adijcit. Nam amare sanguinē demones dicūtur. Ideoq; quotiēscunq; nigromātia fit: cruor aque miscetur: ut colore sanguis facilius ꝓuocētur. Hydromātici ab aqua dicti. est enim hydromātia in aquaꝝ īspectiōe umbras demonū euocare: ⁊ imagineas ludificationes eorum uidē: ibiq; ab eis aliqua audire: ubi adhibito sanguine etiā inferos ꝓhibētur suscitare: ⁊ iufra. Ad hec oīa supradicta ꝑtinent ligature execrabiliuz remedioꝝ: que ars ñ cōmendat medicoꝝ: seu in ꝑcantatōnibus seu in caracteribus suspendendis atq; ligādis. In quibus oībus ars demonū est ex quadā pestifera societate hominū ⁊ angeloꝝ maloꝝ exorta. vñ hec cūcta vitāda sūt christiano ⁊ omni penitus execratione repudiāda atq; dānanda. Auguria aūt sūt auiū hec aūt phryges ꝑmi īuenerūt Prestigiū vero mercurius dr̄ primus inuenisse. dictū est āt ꝑstigiū: ꝙ ꝑstringat aciē oculorum. Aruspicine artem primus hetruscis tradidisse dicitur quidā tages. hic exanimis aruspicinam dictauit ⁊ postea non apparuit. Nā dicitur fabulose. arante quodā rustico subito ex glebis exiluisse et aruspicinam dictasse: qua die mortuꝰ ē. quos libros romani ex hetrusca lingua in ꝓpriam mutauerūt. His ergo portentis ꝑ diaboloꝝ fallaciam illuditur curiositas humana: qñ id imprudēter appetunt scire quod nulla ratione competit eis inuestigare. hec potestas īmundis spiritibus ideo dat̄: ut peruersos sibi aptent: hoc est prauos homines seducant illos. s. qui spernunt veritatē ⁊ credūt mendacio iuxta pauli sententiam: sanā doctrinam nō ferunt: sed ad sua desideria coaceruabunt sibi mgr̄os ꝑurientes auribus: ⁊ a veritate quidem auditū auertēt: ad fabulas aūt ꝯuertētur. onerati peccatis ducentur varijs desiderijs semꝑ discētes: nunq̄ ad scientie veritatē ꝑueniētes. quēadmodū aūt iamnes ⁊ mambres restiterunt moysi: ita ⁊ isti resistunt veritati. homines corrupti mēte reprobi circa fidē: sed vltra ñ ꝓficiēt. insipiētia eoꝝ manifesta erit oīmibus: sicut ⁊ illoꝝ fuit. nec ideo quisq̄ credere dz quoslibet magicis artibus aliqd facere posse sine permissu dei: qui oīa que fiūt: aut iusto iudicio facit: aut ꝑmissu suo ita fieri sinit: ꝙ ꝑdicti magi legūtur similia fecisse moysi: q virgam suā ꝓiecit: ⁊ ꝯuersa ē in draconē. ꝓieceruntq; singuli uirgas suas: ⁊ ꝯuerse sunt in dracones. sz deuorauit virga aaron virgas eoꝝ. nō eni fuerunt creatores draconuz: nec magi nec angeli mali qbus ministris illa oꝑabantur. Insūt enim rebus corporeis ꝑ oīa elemēta quedā occulte seminarie rōnes: qbus cū data fuerit opportunitas tꝑalis atq; causalis ꝓrumpunt in spēs debitas suis modis ⁊ finibus. ⁊ sic non dicūtur angeli qui ista faciūt aīaliū creatores: sicut nec agricole segetū uel quorūcunq; in terra gignentium creatores dicēdi sūt: q̄uis nouerint ꝑrebere quasdā visibiles opportunitates et causas ut illa nascātur. qd̄ aūt isti faciūt uisibiliter: hoc illi inuisibiliter. deus ꝟo solus vnus ē creator: qui causas ipas et seminarias rōnes rebus īseruit ꝑterea quidam querendū putāt: quō scriptura narrat phytonissam samuelē ꝓphetā suscitasse ad colloquiū saul̄ impijssimi regis. si phytonica di-

uinatio errori magice artis ꝺ̄ putanda sit: quibus ita rñderi pōt: indignū omnino facin⁹ esse: si ꝑm verba historie commodetur assensus. Quō eniꝫ poterat fieri: ut arte magica attraheret̄ vir a natiuitate sāctus ⁊ operibus uite iustus: ac si nō attractus ē concessit: qꝺ̄ vtrūq; de iusto credē aduersū est. Nullū enim suffragiū habet iusticia si attractus aut uolūtarius cōsensus ami sit meritū spirituale: qꝺ̄ positus in carne quesierat. quod ualde absurdū est: qꝛ qui hinc iustus recedit ꝑmanet iustus. porro hoc est ꝑstigiū sathane quo ut plurimos fallat: etiam bonos habere in potestate se cōfingit. quod apl̄s inter cetera oñdit dicens: ip̄e sathanas transfigurat se in angelum lucis: ut enim errorē faceret in quo glorificaret̄: in habitu viri iusti ⁊ noie se subornauit: ut nihil ꝓficere spēs quā predicebant dei cultores mētiret̄: qñ hinc exeuntes iustos finxit in sua eē potestate. sꝫ hoc quosdā fallit: ꝙ de morte saulis ⁊ filij eius nō sit mentitus: quasi magnū sit diabolo ante occasū mortem corpis ꝑuidere cū signa quedā soleant apparere morituris quippe a q̄bus dei ꝓtectio amota videt̄ quāto magis a diabolo: queꝫ angelica potestate sublimē ꝓphetica oracula fuisse testantur: ꝺ̄ cuius magnitudie apl̄s ait: An ignoratis altitudineꝫ sathane? quid miꝝ ergo: si iminentem ꝓpe mortē potuit preuidere cū hoc sit vnde fallit: ⁊ se in dei potestate vult adorari. nā tanta hebitudine demens effectus est saul: ut ad phytonissā confugeret. deprauatus enim causa peccati ad hoc se ꝯtulit qꝺ̄ damnauerat sed siquis ꝓpter historiam ea que uerbis expressa sunt: putet non ꝑtermittenda: ne ratō

¶ Permanet. ut. s̄. xxv di. qualis.

historie inanis sit: recte facit quidē: si tñ istud mīme ad ueri rōnem rapiat: sed ad visum ⁊ ad intellectum saulis. neq; enim reprobus factus bonuꝫ intellectū poterat hr̄e. historicus enim mētē saulis ⁊ statū samuelis describit: ⁊ ea q̄ dicta ⁊ visa sunt exprimēs: ꝑtermittens si uera an falsa sint qui ait: audiens in quo habitu eēt excitatus: intellexit inquit hunc samuelē eē. quid intellexēit: rettulit. ⁊ qꝛ ñ bene intellexit: ꝯtra scripturā aliū adorauit q̄ deū: ⁊ putans samuelē adorauit diabolum: ut fructū fallacie sue haberet sathanas. Ad hoc enim nitit̄: ut adoret̄ quasi deus. si enim samuel illi uere apparuisset: nō utiq; vir iustus permisisset se adorari: q ꝑdicauerat dñm solum eē adorādū: ⁊ quō homo dei q cum abraam in refrigerio erat: diceret ad viꝝ pestilentie dignū ardore iehenne cras mecū eris? his duob⁹ titulis subtilitatem fallacie sue ꝓdidit īprouidus sathanas: qꝛ ⁊ adorari se ꝑmisit sub hītu ⁊ noie samuelis ꝯ legē: ⁊ virū peccatis pressū cū magna distantia peccatoꝝ ⁊ iustoꝝ sit: cū samuele iustissimo futuruꝫ mētitus ē. veꝝ pōt dici: veruꝫ pōt videri si ꝺ̄ samuelis noie taceat̄: qꝛ saul cū diabolo futurus erat. ad eū enim trāsmigrauit: quē adorauit. semꝑ ergo diabolus sub uelamine latens ꝓdit se: dū ea cōfingit q̄ hereāt ꝑsonis ꝑ quas fallere nitit̄. Si aūt quilibet oppōit ⁊ dicit: quō uel qñ eueniūt aliqua que illi diuini ꝑdicūt futura: aut quō pñt egris ꝑbere medelā aut sanis īmittē egritudinē: si aliquid ꝓprie virtutis ac ptātis non habeat: hoc a nobis recipiat rñsum: ꝙ iō quisq; ñ debꝫ eis credere: qꝛ aliqñ eueniūt que ꝑdicūt: aut sanare vidētur lāguidos aut

¶ Titulus. i. argumentis. 10.

Q. 6.

ledere sanos: qz hoc permissu dei fit: ut ipsi q hoc audiūt ul' vident, ꝓbentur z appareant quali fide sint uel deuotione erga deū. sicut i deutronomio legit moyses ex uerbo dei populo dei ꝓcepisse ita dicens: si surrexerit i medio tui ꝓpheta aut q somnū dicat se uidisse. z ꝓdixerit signū atqz portēt tum z euenerit qđ locutus ē: z dixerit tibi eam⁹ et seq̄mur deos alienos quos ignoram⁹ z fuiamus eis: ñ audies ẏba ꝓphete aut sōniatoris: qz tentat vos dñs de⁹ uester: ut pla fiat: vtz diligatis eū an nō z in toto corde et in tota aia vestra dñm deum vr̄m seq̄mini ipm timete: mādata eius custodite: z audite vocē illius. ipsi seruietis: z ipsi adhēbitis z̄c. ubi sane intelligi uoluit etiaz illa: q a diuinātibus ñ fm deū dicūtur: si acciderint q dicunt nō sint sic accipiēda: ut fiant que ꝓcipiunt ab eis: aut colātur que colunt ab eis: nec ꝓter suā potestatē deus ostēdit eē q ꝓtingūt ista: sed q̄si quereret cur ea ꝓmittat: causam tēratōnis exposuit ad cognoscendā vtiqz eoz dilectionē: vtz eā habeant erga deū suū cognoscendum ẏo ab ipis potius q̄z ab illo qui scit oīa anteqūz fiant.

Vod aūt ab epo excō municatus eo incōsulto ab alio reconciliari nō possit: nisi forte p eius metropolitanū uel p summū pontificē: ratōne z auctoritate ꝓbatur. ꝓbr̄i nāqz ptātem excō municādi uel recōciliandi ab epis accipiūt: nō epi a ꝓbr̄is. atqz ideo excōicatos a sacerdotibus recōciliare pnt. excōmunicatos vero ab epis sacerdotes recōciliare nō pnt. Recōciliatio nāqz penitētiū epale officiū est: non sacerdotale. Unde in ꝓcilio carthaginen. ij. fortunatus eps dixit

Penitentiū reconciliatio crismatis z puellaꝝ cōsecratio a presbyteris non fiat.

Sic iubet sanctitas vr̄a suggero. Naz nemini ꝓterito ꝓcilio statutū: ut crisma ul' reconciliatio penitentiū necnō z puellaꝝ ꝓsecratio a ꝓbr̄is non fiat. Siquis aūt emerserit hoc faciēs: qd de eo statuendū sit. aurēli⁹ eps dixit: audiuit dignatio vr̄a suggestionem fratris z coepi nostri fortunati: qd ad hoc dicitis. ab vniuersis epis dictū ē: crisma tis ꝓfectio z puellaꝝ ꝓsecratio a presbr̄is non fiat. reconciliare quēq̄ in publica missa presbr̄o non liceat. hoc oībus placet. Puellarum tñ ꝓsecratio epo inconsulto per presbyterum fieri nō ualet. Unde in carthagineñ. ꝓcilio. iij.

Permissione epi virgines cōsecrare presbyter ualet.

Presbyter inconsulto epo virgines non ꝓsecret. crisma vero nunq̄ ꝓficiat. Item ex concilio agathensi.

Nec diaconis ministrare nec penitentem in ecclesia benedicere presbytero licet.

Ministrare diaconūs aūt consecrare altare presbyter non presumat. benedictionem quoqz sup plebem in ecclesia fundere aut penitentē i ecclesia benedicere: presbr̄o punitus non licebit. Ecce q ab epo excōmunicatus p sacerdotem reconciliari nō potest. Sed notandum est q reconciliatio: alia est publica: alia p̄uata. publica reconciliatio est: quando penitentes añ ecclesie ingressum publice repētātur: z p impositionē manus episcopalis ecclesie publice recōciliantur. hec sacerdotibus uidetur esse ꝓhibita vnde circa finē illius capituli non simpliciter ꝓhibentur penitentes reconciliare: sed in publica missa. p̄uata ẏo reconciliare: ut. j. e. pbr̄i z tpe necessitatis glibet pōt aliuz recōciliare ecclesie: ut de cō. di. iiij. lāctum. io.

b Metropolitanū. b⁹ tñ est vex: cū est appellatū ad ipm: ut eē de sē. er. p tuas. Si tñ metropolitan⁹ absoluat: cum nō sit appellatū ad ipm dicūt qdaz q tz absolutioz absoluere nō debeat. sed hoc vir credo cū canon vocat eū peregrinū siue extraneuz iudicē: ut. vi. q. iij. scitote z. iij. q. vi. peregria: nec hz iurisdcōem nisi i certis casib⁹: ut eē de offi. or. pastoralis. io.

c Si iubz. a pbr̄is. vidua tñ ab eis pōt recipere sacrū velamen ut. xx. q. i. vidua.

p Recōciliare. é ergo hic ar. q cū pbr̄ ñ possit aliqué recōciliare eccle q multo forti⁹ nō possit aliquez eijcere publice eē eccliaz. sic vr̄ q ñ possit excōicar. Intelligūt aūt qdā qđ hic dicit: q tūc sacerdos non possit publice: eū eps indixerit pñiam alicui: secus si sacerdos indixerit penitētiā. Itez publice recōciliare pōt: ut dicunt er mādato epi. j. e. aurelius. io.

c Presbyter incōsulto. vacat hic ar. a cōtrario sensu. uel locale fuit uel tpale: sicut ulud. xcv. di. puenit. hodie cui solis epis illud ꝓpetit. lxviij. di q̄uis. io.

f Ministrare. i. ꝓficē corpus xp̄i. i. tradere ñne mādato sacerdotis: ut. i. q. i. i eccla.

b Benedictionem. s. solēnem que fit per talia verba: sit nomen domini benedictum: et sic nō obstat. xcv. di. peruenit. io.

q Vod aūt q ab episco po. certū ē: q ligatuz a maiori nō pōt miōr absoluere: ut. xxi di. iferiōr. z eē ō elec. ꝛnotuit nisi i

Qō. vi.

articulo mortis: eē de sen. ex. nō dubiū. magister tñ largi⁹ ꝓsequit qōez: an pbr̄ possit recōciliare penitētes. dicas ergo: q ē recōciliatio qdā publica: qdā p̄uata. publica sol⁹ eps pōt reconciliare: ut. j. e. c. i. z. l. di. i capite illa ñ fit nisi ut crimine qō totaz urbē cōmouet: ut j. e. c. ult. p̄uata aūt pōt sacerdos

b PResbyteri.iussione. si intelligas.hoc ō excōicato planū est:uel ītellgas de illo cui epūs pniam imū rerit.naz ab sente epō sine mandato ei⁹ pōt recōsiliare si necessitas fuerit:ut.j.e.c. ultimo.

i AUrel⁹. si epūs. illō intelligas cū qs ē excōicat⁹ ab epō:ul cū epūs indirit ei pniam. alias sec⁹ videtur: ut.j.e. cult.⁊ de cō.di.iiij.sā ctū. Et est hic ar.q cum in sacramentis cōferendis absens citaf: q multo potius absentes i ele ctōe sunt vocandi de illa materia notaui.vij.q i factus.io.

k SIqs necessariū.ne cessariū ē ad salutē ſalte qa tollit peccata venialia:ut de cō. di.ij.cū omne.nec alicui negaf etiā si debeat ſuſpēdi in patibulo:ut.xiij.q.ij.qſi tum.

l ¶ In diſperatioue.ſanitatis.

m ¶ Nō accipiat. nō tñ idem ē in illo q est absolutus ab excōicatōe,ille nō recidit in excōicationem. talis enim si fuerit absolutus:teneť adiť ſedem aplicā cū oportunum fuerit: ut eť de sē: exō. de cetero.⁊ sic est hic ar.q re aliqua restituta in pristinū gradum pōt iura ei uel ꝯ ipſū restituūtur: ut.j.e.q. pri.c.i.eť de elec. q diligētia.ar.ꝯ de conſe.di. iiij.queris.

ff ¶ Impleat.qñqz tamē indulgetur cōio corporis dñi añ finitū temp⁹ pniē:ut.lxxxij.di. pbyť xij.q.ij.de viro.io.

o QUi recedunt.sine reconciliatoria ſolemni.ſ.epali:ne fit ꝯ.j. c.pri.

p ¶ Penitētia.priuatā. nā ſolēnē nō faciūt clerici:ut.l. di .confirmādū.lxxxij.di.presbyť.nisi fue/ conciliatio est qñ de occultis peccatis penitētes uel in extremis agētes ad gram reconciliationis accedunt.hec reconciliatio potest fieri p sacerdotem. Uñ euaristus papa ait.

Passione epi de occultis peccatis presbyteri penitētē reconcilient.

PResbyteri ō occultis peccatis inssione epi penitentes reconcilient: ⁊ sicut supra pmisimus infirmantes absolnāt ⁊ cōmunicent. Item ex cōcilio carthaginensi.ij.

Si eps absēs é:p presbrm reconcilieť in periculo ppitus.

AUrelius epūs dixit: si quiſ qz in periculo fuerit cōstitutus:⁊ se recōciliari diuinis altaribus petierit:si epūs absens fuerit: debet pbyter uti qz consulere epm ⁊ sic periclitantem eius pcepto recōciliare.quā rem debemus salubri ꝓsilio roborare.ab oibus episcopis dictū est: placet quod sanctitas vestra nos necessario instruere dignata é Item ex concilio martini pape.

Qui metu mortis reconciliaf: conualescens sine cōmunione penitentie impleat tempus.

SIquis de corpore exiens nouissimū ⁊ necessariū cōmunionis viaticum expetit: si ei denegetur. q si in desperatione positus post acceptā cōmunionē iterꝝ sanus fuerit factus:tantū in oratione particeps sit.sacrm vero nō accipiat donec institutū penitentie impleat tempus.q ergo in extremis mortis sunt ⁊ desiderāt accipere sacrm: cum pfideratione ⁊ pbatione epi accipere debent. Item ex cōci.araulico.

Sine manus impositōne recedentes de corpe reconcilieť.

QUi recedunt de corpe penitentia accepta placuit sine reconciliatoria manus impositione eis cōicare q morientis sufficit reconciliationes fm diffinitiones patrꝝ q huiusmodi cōmunionē viaticū congrue nominauerūt.q si supuixerint:stent in ordine penitētium:ut onſis nccariis penitētie fructibus legitimā cōmunionē cum reconciliatoria manus impositione recipiāt: clericis quoqz desiderātibus penitentiā non ē neganda.similiter subito obmute ¦cens put statutū baptizari: aut penitentiam accipe pōt: si uoluntatis ꝓterite testimoniū alioꝝ uerbis habet: aut pñis in suo nutu.amētibus etiā quecūqz pietatis sunt: sunt reconcilianda uel ꝓferenda.' Item ex concilio carthagineñ.iiij.

Alioꝝ testimonio moriturus fidelis reconcilieť: si obmutuit uel in freneſim ꝓuersus é

SIquis in infirmitate penitentiā petit: si casu duz ad eum innitatus sacerdos uēit oppressus infirmitate obmuterit: uel i freneſim ꝓuersus fuerit: dent testimoniū qui eū audierūt ⁊ accipiat penitētiā ⁊ si ꝓtinuo creditur moriturus reconcilieť p manus impositionē:⁊ infundatur oi ei⁹ eucharistia: si supuixerit admoneatur a supradictis testibus petitioni sue satisfactū:⁊ subdatur statutis penitētie legibus qdiu sacerdos qui penitentiā dederit pbauerit. Item penitentes qui in infirmitate viaticum eucharistie accipiūt non se credāt absolutos sine manus impositione si supuixerint. Item ex niceno cilio

Cura ⁊ probatione episcopi morientes reconcilientur.

DE his vō qui recedūt ex corpore antique legis ꝛegula obseruabitur:⁊ nunc ita ut si forte quis ꝛcedat ex corpore:necessario vite sue non defraudetur viatico. q si desperatus aliqs recepta cōmunione supuixerit:sit inter eos rit depositꝰ:ut ō pe.dist.vi.sacerdos.

r ¶ Penitentia z. i.fructū pnie.

s ¶ Amētib⁹.i.figſ fuerit amēs a natiuitate:talis pōt baptizari:⁊ corꝑ xpiin necessitate recipe.si vō nō fuit amēs a natiuitate:sed credit esse i mortali peccato nō est ei dāduz corꝑ xpi: ut eť de bap.⁊ eius effe.maiores.

t ¶ Sq.audierūt.nū quid credit simplici vbo istoꝝ siue isti sint boue fame si ue uō:Item nunqd ſoli testi i hoc casu crederet cū pluraliť ꝺ loquaf:vť q ples regrātur q tñ vni soli credaf: vť er hoc q istud cedit i pīu diciū alicuius:ut j.de cō.di.iiij.cū itaqz.⁊.c. placuit al.volūtas defūcti nō pōt pbari p tale testimoniū q dic se audiuiſſe a defūcto:licet sup tali negocio aliꝰ verus testis habeaf: eť ō suc. ab intesta.cū dilectus.

u ¶ Pniam.i.absolutōem.forma absolutionis bēs eť de sē.er.a nob

x ¶ Et infū daf. sꝫ qui recipiet eucharistiā q ita infirmaf.si enim ticta in pane daf ei:hoc phibetur ut de cō.di.ij.cū oīe.nec alio mō vť dāda:q⁹ punit infirm⁹ q euomit eucharistiā: ut ō cō.di.ij.figs per ebrietatem.

Debis recedit hō ē: q̄ q̄ absolui ōsiderat fine mora etiam nō obstante aliq̄ appellatōe est absoluēdus: ut eē ō appel. q̄ frōte-

3 Hs q. fide. tales enīz ñ sunt recipiendi ñ ne recōciliatiōe solēm aut inramē tor: ut. i. q. vij. quenientibus.

qui sola oratione cōicant. de oībus enim his qui a corpe recedūt: in tradendo eis cōmunionē cura z probatio sit epi.

Item leo episcopus.

Flō est negāda reconciliatio his: qui tempore necessitatis eam implorant.

Hīs qui tpe necessitatis z in piculi vrgentis instātia pfidium penitētie z modū reconciliationis implorāt: nec satisfactio interdicēda est: nec recōciliatio denegāda: q̄ misericordie dei nec mensuras possumus ponere: nec tpa diffinire: apud quē nullas patit venie moras puersio: dicente dei spiritu p̄ pphetam cū conuersus ingemueris: tūc salu⁹ eris. q̄ si ita aliqua egritudie agranati sunt: ut q̄ paulo añ poscebant: sub pñti significare ñ valeāt testimonio: eis fidelīū z circūstātiū testimoniū pdesse debebit: simul tñ penitētie z recōciliationis bñficiū pſequātur: fnata tñ regula sanctor canonū paternor circa eor personas qui a dñi fide discedendo peccauerūt

Item ex concilio epañ.

Non respuat eius oblatio: q festinans ad penitentiā sacerdotem inuenire nō potuit.

Si aligs fuerit mortuus q sibi sit cōfessus z testimoniū habet bonū z nō poterat venire ad sacerdotem: si poccupauit eum mors in domo aut in via: faciant p eo oblationem ad altare parētes eius: z dēt redēptōnem p captiuis. ecce q̄ epo pcipiente penitētes de occultis peccatis siue in piculo cōstituti p presbīm possūt recōciliari. sed si necessitate mortis peccator urget: z ep̄s ita remotus ē: q̄ presbyter eū consulere ñ possit: negabitur penitentia morienti z bñficiū recōciliationis nō pstabit penitenti: quē puersum deus recipit ad veniā: iuxta illō: In quacunq̄ hora peccator conuersus fuerit ꝛc. z item: conuertimini ad me z ego cōuertar ad vos. eccl'a sibi recōciliare negliget: quē deus intus suscitauit? eccleſia foris absoluere cōtinet? dānabit absentia epi: quem gratia diuine p̄sentie illustrat? per lauacr regenatiōis morituris succurritur etiam a laicis si pbyteri desunt. cur ergo beneficio reconciliatōnis per pbyterū ei subueniri non poterit: si contigerit eē deesse. Si m augustinū: qui agēs in extremis confitetur socio turpitudinez criminis: fit dignus venia ex desiderio sacerdotis: cur non similiter fit dignus recōciliatione ex desiderio epi: q̄ sacerdoti nō negat maculā sui reatus. Item morientibus p̄niam negare pbyteri non debent.

Unde iulius papa ait.

Reus est alar pbyter q̄ penitentiam morientibus abnegat.

Si presbyter p̄niam morienti- b tibus abnegauerit re⁹erit aiarum: quia dñs dicit: quacūq̄ die cōuersus fuerit peccator ad p̄niam: vita viuet: z nō morietur. vera. n. pfessio in ultimo tpe eē potest: q̄ dñs nō solum tpis sed etiā cordis inspector ē: sicut latro vni⁹ momenti p̄nia meruit eē in paradiso in hora vltime pfessionis

Item celestinus papa ait.

Penitentia morientibus non c est deneganda.

Nouimus penitentiam morientibus denegari: nec illor desideriis annuj q̄ obitus sui tempore hoc anime sue cupiūt remedio subueniri. Horremus fateor tante impietatis aliquem inueniri: ut de dei bonitate desperet: quasi non possit ad se quouis tempore concurrenti succurrere: z periclitātem sub onere peccatorum hominē redimere. quo se

Si presbyter. i. ultimo. tñ dicit aug⁹. q̄ sero penitētibus penitētiam dare possum⁹ securitatē nō possum⁹. nō dico q̄ ꝺdēnabit: sz nec dico q̄ liberabitur: ut de pe. di. vij. nemo z §. sequenti. Item raptor nocet sera p̄nia: q̄ negatur ei sepultura: licet admittat ad p̄niam ex de rap. sup eo.

Nouim⁹. mēte ñ enim cōsideranda est mēsura tēporis: sed doloris: ut de pe. di. i. mēsuram.

a Si aliquis. o fessus se uel le accipere penitentiam.

b Oblatiōem. hoc intelligēduz est de tali: q̄ deliquerat z nō satisfecerat. Si enim talis fuerat ercōicatus: sz apparuissent signa penitētie nō tñ ozādū est p eo. z sz infra m⁹ pōt absolui a quolibet sacerdote: nō tñ mortu⁹: ut ex de sen. ex. a nobis in fi. Sz a solo papa si inciderit i canonē. late sen. do.

velle expediri deſiderat: ꝛ liberari. quid hoc rogo aliud ē q̄z morienti morē addere: eiq̄z aiam ſua crudelitate ne absoluta poſſit eē occidere: cuz dñs ad ſubueniēdum paratiſſimus inuitat ad pñiam ſic ꝓmittens peccatori: in quacūq̄z hora cōuertat ꝛ item: Nolo mortez peccatoris: ſed ut magis conuertat ꝛ viuat. Salutez ergo hominū adimit: quiſquis mortis tpe penitētiā ſibi denegat ꝛ deſperet ō miſericordia dei qui eū ad ſubueniēdum poſſe morienti ſufficere uel in momēto non credit. pdidiſſet utiq̄z latro in cruce premium ad dexterā chriſti pendēs: ſi illū vnius hore pñia non iuuiſſet. cū eſſet in pena penituit: et ꝓ vnius cōfeſſione ſermonis habitaculū paradiſi eo ꝓmittente ꝓmeruit. vera ergo ad deū ꝓuerſio in vltimis poſitoꝝ mēte potius eſtimāda eſt q̄z tpe: ꝓpheta hoc taliter aſſerēte: cū ꝓuerſus igemueris tūc ſalvus eris: cū ergo dñs ſit cordis inſpector: quouis tpe nō eſt deneganda pñia poſtulāti cū ille ſe obliget iudici cui occulta omnia nouerit reuelari. Cui aūt penitentia nō negat nec recōciliatio ſibi denegāda ē. Incōſulto ergo epō penitentē ꝓſbyter recōciliari non debet: niſi vltima neceſſitas cogat. Unde in carthag. concilio. iij. legit.r.

Inconſulto epō penitentem ꝓſbyter recōciliare niſi vltima neceſſitas cogat: non debet.

Presbyter inconſulto epō non recōciliet penitentez niſi abſente epō vltima neceſſitas cogat: cuiuſcūq̄z penitētis ꝓblicum ꝛ vulgatiſſimum crimē eſt qō vniuerſam cōmouerit vrbem: ante abſidam. i. atriū eccle manus ei imponat.

E tempore vero ſatiſfactionis: an ſit imponendū morituris: theodorus cātuarienſis archiepūs in penitētiali ſuo ita diffinit.

In periculo committatis pñs quęritas nō eſt imponenda: ſed innoteſcenda.

In infirmis in periclo mortis poſitis pura ē inquirēda confeſſio peccatoꝝ: nō tamen illis imponenda eſt quantitas penitētie ſed innoteſcēda: ꝛ cū amicoꝝ orationibus ꝛ elemoſynaꝝ ſtudijs pōdus penitentie ſubleuandū ſi forte mgrauerint: ne obligati ꝛ cōmunione ꝛ ſortio venie fiant alieni. a quo periculo ſi diuinitus ereptus ꝓualuerit: penitentie modū a ſacerdote ſibi impoſitum diligēter obſerꝝ: ideo ſm auctoꝝtatē canonicam: ne illis ſanna pietatis clauſa videatur: orationibus ꝛ conſolationibus eccleſiaſticis ſacra vnctione olei inuncti ſm ſtatuta ſanctoꝝ patrum cōlone viatici reficiant. Alijs vero ꝓ qualitate peccati ꝛ ꝓſidentium arbitrio tēpora penitentie decernenda ſunt. Unde leo papa.

Preſidentium arbitrio ꝓfigūtur tempora penitudinis.

Tempora penitudinis habita moderatione ꝓſtituēda ſunt tno iudicio: ꝓut conuerſoꝝ animos ꝓſpexeris eē devotos: pariter etiam habētes etatis ſenilis intuitū ꝛ piculoꝝ quoq̄z quozūcunq̄z aut egritudinum reſpicientes neceſſitates. In quibus ſiquis ſic graviter vrgeatur: ut duz adhuc peniret de ſalute eius deſperetur: oportet ei per ſacerdotalem ſolicitudinem cōmunionis gratia ſubueniri.

Item nicolaus papa.

Equalitas criminum ꝛ contritio penitentium in ſatiſfactione imponenda a ſacerdo

Ex his vero qui ꝓ crimini bus penitentiā egerunt: ꝛ ad cingulum militie ꝓuertunt tib⁹ imponenda ꝛ dicēdū q̄ non: ut. j. e. c. i. ſed tū i noteſcēda eſt eis ꝓ hec vba: ꝓpterea q̄ tu cōmiſiſti: q̄ tu feciſti: talitez debes penitere: ſed expectamus quoulq̄ euaſeris ut de pe. di. vi. q. vult. Secundum mēbꝝ. hui⁹ q̄ois eſt: vtrū ſacerdos ꝓ ſuo arbitrio poſſit imūgē penitētias: ꝛ dicendum ꝓ ſic: ut. j. e. tpa. ꝓſiderabit tamē quilibet ſacerdos circūſtātias oēs. ſ. ꝓſone tpis loci ꝛ criminis q̄litatē ꝛ cauſam: ꝓut dī de peni. di. v. au pri. di. i. c aut facta: q̄ p hoc vi⁹ habēt. Unus: quid: vbi: quibus auxilijs: cur: quo quando.

b Infirmis inquirenda diligēter ſacerdos ingrat. circūſtātias. ut de pe. diſt. v. in pri.

c Oratoib⁹. nā p oratōem vnius delet peccatum alteri⁹: ut. xxi. q. ij. p obedīb⁹: et c. anime.

d Tempora. in dicto. Exh⁹ patet: q̄ penitentie ſunt oēs arbitrie. vnd eps pōt diminuere pnias quā ſtatuit papa ut. xxxiij. q. ij. latoꝛe: ſicut ꝓcura toꝛ ex cā pōt mādare ꝓtū illi⁹ q̄ mādauit dñs: ut ff. ma. ſi bouem.

c Senilis. nota q̄ hec rō ſenectutis. ſtatur. xxxvi. di. cū ta. ꝛ innocentius: ut xxxiij. q. ij. in ḡo

d Presbyter. publicū hoc iō fuit: ut nō tm ꝓfit illi ad ſalutē: ſz alijs ſit in exemplū: ut ō pe. di. i. in actione iſi. ꝛ patet hic: q̄ tm ꝓ notorio crimine eſt inūgēda ſolēnis pnia.

e Abſcidam. altera ꝓducta.

a dij

e Tempore. ſ. hac qōe q̄rit an penitētia ſit monen

d

lesc̃tia. ꝛ.l. dist. penitẽtes. itez ei nobilitatis: ut. rladi. nō cogāt. itez pauperatis. erꝝ de sen. ex. c. ulti. itē inimicicia ruz: ut eꝝ. e. c. de cetero. ioannes.

f ¶ E his vero milite. qō ñ habut di. li. si quis post acceptā. et xxxiij. q. ij. admonere.

g ¶ Presens. sic tñ der pōt melius scire quāta fides adhibēda sit testi bꝰ. ut. ff. de testi. l. uij. io

b ¶ Is qui.

i ¶ Enitentibꝰ.

k ¶ Acerdos absq; pſona ꝛ i. si fauoꝛ pſōe. ſz al' pſōe. ꝗtates ꝓsiderabit: ut di. xl. s. e. tpa.

l ¶ Omni autem. i. in omni āno tēpore ieiunij: ut. l. di. in capite.

m ¶ Remissionis i. ieiunij.

n ¶ Sepeliant. ō bent eni penitentes se ollionibus officijs applicaꝛ: ut de pe. di. ij. in prīn.

o ¶ Dominico. ꝛ xxx. di. figs tanq; lxxvi. di. veniaz.

constat eos contra sacras regulas agere. verum quia crimina non equalia sunt: perhibes quoq; alios horū ꝓpter nimiam hebetudinē in desperatōnē cecidisse: alios adhuc paganos fugisse: tibi hoc cōmittimus decernendū: nimiꝝ qui loca ꝛ tempora religionis illius ꝛ modū culpe necnon ꝛ penitentiam ꝛ gemitus hominum ad ꝓfessionem venientiū presens positus inspicere vales. ¶ tem ex concilio laudicensi.

De eodem.

H Is: qui diuersoꝝ peccatoꝝ lapsus currit: ꝛ oratione ꝛ confessione ꝛ penitentia maloꝝ suorum perfectam ꝓuersationem demonstrāt: ꝓ qualitate peccati penitentie tempus attribuendū est: propter misericordiā et bonitatē dei. qui ergo huiusmodi sunt: reuocandi ꝛ ad cōmunionem applicandi sunt ¶ tem ex cōcilio carthaginensi. iij.

Episcopi arbitrio ꝓ qualitate peccati penitentie tempora distribuātur.

P Enitentibus ſm differentiam peccatorum epi arbitrio pñie tēpora decernātur. ¶ tem ex conci. laudicēsi. iiij.

Sine pſonaꝝ acceptione imploranti penitentia detur.

S Acerdos penitentiam imploranti absq; pſonaꝝ acceptione penitentiā ſm legez iniungat. negligentiores vero penitentes tardius reconcilientur. omni autē tempore ieiunij manus penitētibꝰ a sacerdotibus imponātur. Diebus etiam remissionis penitētes genua flectant: ꝛ mortuos in ecclesiam afferant ꝛ sepeliant. die aūt dominico nō ieiunent. nā qui dominico die studiose ieiunat: non creditur eē catholicus. penitentes vero qui leges penitentie attente exequūtur: si casu i itinere ul' in mari fuerint mortui: ubi eis subueniri non potest: memoria eoꝝ ꝛ oblationibus ꝛ orationibus cōmēdetur. ¶ Unde in. viij. synodo legitur.

Tempus penitentie ꝓ qualitate peccati impendatur.

P Ro qualitate delicti: tempus pñie impendaſ. ¶ tē

Tempus ꝛ modus penitendi delinquētibus ꝓfidentiam imponatur iudicio.

H Oc sit positum in iudicio eoꝝ qui presunt: quāto tēpore ul' quali modo penitere debeant: qui delinquūt: quia etas ad eruditionem multam haberi facit differēt iam pene Quo affectu penitentem suscipere ꝛ impenitentem abijcere debeamus: ex eadem ſy nodo euidenter ostēditur cū dicitur.

Intimo charitatis affectu penitentem debemus fouere.

P Enitētem ex corde ita oꝝ suscipi: sicut dominꝰ ostendit cum dicit: quia conuocaui amicos meos ꝛ vicinos dicēs congratulamini mihi: quia inueni ouem meam quaꝝ perdiderā. ¶ tem.

Penitētes legem dei diligāt iniquitatem odio habeant.

A ffectum illum in se recipiat penitens: quem gerebat ille qui dicebat: iniquitatem odio habui ꝛ abominatus ſum: ſm ea'q; scripta sunt in sexto psalmo atq; in cꝓplurimis alijs: uel ea que apostolos dixit ad eos: qui scōm deum contristati sunt: quantum operatus est in uobis solicitudinem sed excusationē sed indignationem sed emulationem sed vindictam: in omnibus exhibuistis uos cautos esse negocio: sed ꝛ ipis in quibus deliquit agens multa cōtraria sicut ꝛ zachens fecit. ¶ tem.

p Penitētes. hic non erit. §. ut patet ꝓsequētia. io.

q ¶ Unde in octaua. hic non erit unde. sed ītē.

r ¶ Ro qualitate.

f ¶ Oc sit quāto. Sed nūquid pōt sacerdos totū tempus ſmittere: nōta. xxiij. q. iij. si is q̄ prelatus.

t ¶ Quia etas. qñ etas nō excusat: ut. xxi. q. v. si quis cuiuslibet. io.

u ¶ Enitentem.

b Affectū hoc vult docere: q tñ debem⁹ habere affectū in cauēdo ꝛ recipiēdo peccatores: sicut apls habuit: cū excōicauit ꝛ postea recepit corinthiū: q publice tenebat nouercaz ſuam.

c ¶ Operatus. i. ipm. ſ. se ꝓtristari ſcōm deum. opatur sol citudinē de furtis peccatis.

d ¶ Multa ꝓtraria. penitens. n. ꝛia debet facere illis ꝓ quibus penitet: q̄ ꝓtraria cōtrarijs curāt nra: ut de pe. di. ij. figs semel. io.

e Orga eum.

Penitētes tāq̄ ethnici hēant

Orga eum qui peccata sua non punit: tales eē debemus sicut dn̄s precepit dicēs: sit tibi sicut ethnic⁹ ⁊ publicanus: ⁊ sicut apl̄s docuit dicēs subtrahite nos ab om̄i fratre ambulante inordinate: ⁊ n̄ ſm traditionē quam tradidimus vobis. Item ioānes chriso.

Melius est errare in misericordia remittenda q̄ in seueritate ulciscendi.

f Aligāt. melius est ar. q̄ iudex potius ſuabit mīaz q̄ rigorē. l. di. pōderet in fi. ⁊ lxxxvi. di. nō satis. xi. q. iij. nemo peritoꝝ ex̄ de sorti. c. ij. q̄nq̄ in̄ poti⁹ ſuat̄ rigor q̄ mīa. s. vbi nō est spes correctōis: ut. xxiij. q. iiij. ē iniusta.

g ¶ Tenax. hec ē rō q̄re iudex pōt augere onus legis: ꝫ illud nō pōt diminuere: ut. ff. de re. iudi. si se nō. silr̄ generalia v̄ba q̄ p̄riceps ponit in suis priuilegijs: tu non debes stricte ⁊ tenacit̄ interpretari: ut ex̄ d̄ deci. ad audiētiā. ⁊. xvi. q. i. frater. ex̄ de dona. cū dilecti.

h Non licz. ab hoc loco usq̄ in finē r̄petit quedā. c. que omiserat in. v. qōe. in quibus oībus reprehēdūt̄ christiani: qui ad instar paganoꝝ dies obseruant ⁊ ānos: ⁊ alias friuolas superstitōes.

i ¶ Domos. cū h⁹ fit iō q̄ creditur aliquid salutis inde recipere.

Aligant aūt onera grauia ⁊ iportabilia ⁊c. tales sūt sacerdotes etiam nūc: q oēm iusticiā populo mandāt: ⁊ ipsi nec modicā seruant: videlicet nō ut faciendo sint: sed ut dicēdo appareāt iusti. tales sūt qui graue pōdus veniētibus ad p̄niam imponūt: q̄ dicūt ⁊ nō faciūt: ⁊ sic dum pena presentis p̄nie fugit̄: cōtemnitur pena peccati futura. sicut enī si fascenti sup̄ humeros adolescentis quē non pōt baiulare posueris: necesse habz: ut aut fascē reijciat: aut sub pōdere cōfringatur: sic ⁊ homo cui graue pondus p̄nie imponis: aut p̄niam reijciet: aut suscipiendis dū sufferre nō pōt: scādalizatus amplius peccat deinde ⁊ si erramus modicaz p̄niam imponētes: nōne meli⁹ est ꝓpter misericordiā rōnez reddere: q̄ ꝓpter crudelitatem: vbi enī pater familias largus est dispēsator famulus nō debet eē tenax. si deus benignus: ut q̄d sacerdos eius austerus vult apparere? Item martinus papa.

Kalendarū obseruationes agē non licet.

Nom licet iniquas obseruationes agere kalendarū ⁊ ocijs vacare: neq̄ lauro aut viriditate arboꝝ cingere domos. Om̄is enī hec obseruatio paganoꝝ est. Cū zacharias papa.

Anathema sit: qui ritū paganoꝝ ⁊ kalendaꝝ obseruat.

Siquis kalendas ianuarij ritu paganoꝝ colē uel aliquid plus noui facere ꝓpter nouū annum aut mēsas cū lāpadibus uel epulis in domo prepare ⁊ p̄ vicos et plateas cātatores ⁊ choros ducere p̄sūpserit: anathema sit. Item augustinus.

Infirmitatibus hominū incātationes nihil remedij prestāt

Admoneant fideles sacerdotes populos suos: ut nouerint magicas artes incātationesq̄ quibuslibet infirmitatib⁹ hominū nil remedij posse conferre: non aīalibus languētibus claudi cātibusue ul̄ etiā moribūdis quicq̄ mederi. sed hec eē laqueos ⁊ insidias antiqui hostis: quib⁹ ille p̄fidus genus humanum decipere nititur. ⁊ siqs hoc exercuerit: clericus degradet̄: aicus anathematizetur. Item augustinus.

Dies egyptiaci ⁊ ianuarij kalende non sunt obseruande.

Non obseruetis dies: qui dicūtur egyptiaci: aut kalendas ianuarij: in quibus cātilene quedā ⁊ cōmessatiōes ⁊ adinuicē dona donātur quasi in principio āni boni fati augurio: aut aliquot mēses aut tempora aut dies ⁊ annos aut lune solisq̄ cursum: quia qui ⁊ has ⁊ quascūq̄ diuinatiōes aut facta aut auguria obseruat aut attēdit aut consentit obseruantibus: inutiliter sine causa magis ad sui dānationē q̄ ad salutem tendit: siue per quosdā numeros litterarū et lune p̄ pythagoricā nigromantiam egrotantiū vitam ul̄ mortem uel ꝓspera uel aduersa futura inquirunt: siue qui attendunt sōnialia scripta ⁊ falsa danielis nomine intitulata: ⁊ sortes que dicunt̄ sanctoruz apostolorum ⁊ auguria auiū: aut aliqua ꝓ domo facienda aut ꝓpter coniugia copulāda

k Siquis. h̄ repetit mgr̄. c. q̄ tradidit obliuioni in. v. qōe.

l Non obseruetis. egyptiaci. egyptij iuenerunt: ut qui aliq̄d opus die tali inchoaret: malum haberet exitum: tn̄ ex antiquitate ecclia signat hos dies in kalendarijs suis vbi r̄probātur: xxxvij. di. legim⁹.

Uidã. vo q tũ castita tis.tractato ꝺne gocijs ⁊ minister ijs ecclesiasticis aditũgit de sacra mẽtis. primo de matrimonio:licz alia sint digniora ⁊ magis necessaria. Et hoc iõ qa cũ mr̃imoniũ magnũ sit in christo ⁊ ecclesia sacrañtum:⁊ tpe antiq⁹ est ⁊ usus cõiugij. Antiqui⁹:qr̃ ante peccatũ institutũ est. Cõiugs. qr̃ cuz sacramẽta omnia sint i ecclesia dei hoc tñ apud gentes oẽs est. sãctitas aũt eius non est nisi in monte sancto ei⁹ .i. ubi ecclesia edificata est. ⁊ qr̃ de matrimonio sepe queritur i iudicio:iõ assignãdo multiplicia eius impedimẽta tractatu⁹ ꝺ eo ꝓtinuat decẽ causas. Ad eius ergo euidẽtiam ꝓlibãdũ est:quid sit matrimonium ⁊ vnde dicatur:⁊ ubi ⁊ qñ ⁊ quib⁹ uerbis fuerit institutum: ⁊ que sint cause mr̃imonij: uel q̃ ⁊ quot sunt ei⁹ bona:que vel quot ei⁹ impedimenta. Quid sit matrimoniũ hẽs j.e.q.ij.§.i.ubi explicabim⁹ singula posita in descriptõe. Dicit autez matrimoniũ q̃si matris muniũ.i. officiũ. Sed q̃re potius ꝺr̃ a mr̃e q̃a patre qui actor generatõis ẽ ut diceret patrimoniũ? ꝛ̃o. quia plura onera mr̃i aut in collectionibus herbaꝝ carmina dicunt: aut pictaciolas ꝓ quauis infirmitate scriptas sup homines ⁊ aialia ponunt: preter symbolũ ⁊ oraciõnẽ dominicã: aut magicis falsitatibus in grandinarijs ⁊ tẽpestatibus credunt. qui autẽ talibus credũt: aut ad eorum domum euntes aut suis domibus introducũt ⁊ interrogãt sciant se fidẽ christianã ⁊ baptismum preuaricasse ⁊ paganum ⁊ apostatam.i.retro abeuntem ⁊ dei inimicũ nam dei grauiter in eternum incurrisse:nisi ecclesiastica penitẽtia emẽdatus deo reconcilietur. Dicit enim apls̃ siue manducatis siue bibitis:siue aliquid aliud facitis:in nomine domini nr̃i iesu christi facite:i quo viuimus mouemur et sumus. De tempoꝝ quoq; obseruationibus scribit augustinus in enchiridion.i.manuali libro.

Quare peccatũ est dies obseruare menses ⁊ annos.

QUis existimaz q̃ magnũ peccatũ sit dies obseruare ⁊ menses ⁊ annos ⁊ tempora: sicut obseruant qui certis diebus siue mensibus siue annis volunt uel nolũt aliquid inchoare: eo q̃ fm̃ vanas doctrinas hominũ fausta uel infausta existimẽt tpa: nisi huiꝰ mali magnitudinez ex timore apostoli pensaremus qui talibus ait: timeo vos ne sine cã laborauerim in uobis. Item super epistolam ad galathas Intelligat lector ad tantum periculũ anime pertinere sup stitiosas tempoꝝ obseruationes:ut dicat apls̃: timeo vos ne forte sine causa laborauerim in uobis: quod quãuis tã ta celebritate atq; auctoritate per orbẽ terrarum in ecclesijs legatur: plena sunt tamen cõuenticula nostra hominibus: qui tpa rerum agenda ꝝ a mathematicis accipiunt. Jã vo ne aliquid inchoetur: aut edificiorum aut huiusmodi quorũlibet operum diebus quos egyptiacos vocant: sepe et nos monere non dubitant.

Item hieronymus.

Sine incantatõne herbas ul̃ petras licet habere.

DEmonium sustinẽtibus licet petras ul̃ herbas habere sine incantatione.

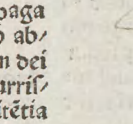

Uidam votuz castitatis hñs desp̃sauit sibi vxorẽ. illa priori cõditioni renuncians transtulit se ad alium et nupsit illi ille cui prius desponsata fuerat repetit eam. Hic primum queritur: an cõiugium possit esse inter vouentes. Secundo an liceat sponse a sponso recedere ⁊ alij mbere.

Quod vouentes matrimonia contrahere non possunt: multis auctoritatibus probatur. In concilio nanq; carthaginensi. iij. c. i ij. statutum inuenitur de viduis que professam continentiam preuaricate sunt.

Excõmunicentur vidue que religioso habitu abiecto nuptias etiam̃ elegerint.

SIcut bonum est castitatis premium: ita maiori observantia ⁊ preceptõe obseruandum est: ut sique vidue q̃uis adhuc in minoribus ãnis pomonij subit ⁊ tolerat mulier. ẽ. n. in ꝓcepm graꝝ uidatm partu doloroſa in lactãdo laboriosa. fuit aũt institutũ i paradiso ⁊ añ peccatũ cã sobolis ꝓcreande: ut repararẽt lapsus angelorum: et fuit institutũ his ꝙbis. hoc nũc os ⁊c̃. Alij ꝺñt q̃ alijs uerbis. s. his crescite ⁊ multiplicamini. sz credo q̃ illis uerbis ul⁹ est ꝺñs tantũ ut ꝓcipet carnalẽ ꝓmixtionẽ. sicut patet ex eo q̃ etiã post diluuiũ eisdẽ uerbis ul⁹ est ꝺñs ad noe ⁊ filios ei⁹ iã prides vxoratos. fuit etiã matrimonium sc̃ũ institutũ post peccatũ ad remediũ: ut vitaretur fornicatio. ut. ⁊ xxij. q. ij. §. his ita. Cause aũt matrimonij q̃das sũt p quas ꝙbit mr̃imoniũ: ut spõsalia ⁊ pensus

Qõ. i.

q̃dam ꝓpter quas. Et er his quedã sunt principales: ut vitatio fornicatiõis: susceptio sobolis. alie secũ darie q̃ sũt multe ut pulchritudo femine diuitie amicoꝝ copia pacis reformatio. bona matrimonij sunt tria. fides ꝓles sacramentuz j.e.q.ij. oẽ. Impedimẽta matrimonij sunt. xv. s̃ voti: ordo: habit⁹: disparilt⁹: error ꝓsone: error ꝓditõis: cognatio: ligatio: publice honestatis iusticia: enormitas delicti: impossibilitas coeũdi tẽpus feriarũ: iter dictũ eccle: coactio: etas: furor. io. Uerũtñ quedaz er his ipediũt ꝙbendũ sed nõ ꝓctũ dirimũt: ut j. dicetur.

Matrimony bona tria sũt

b q uod vouẽtes. Hoc intitulat q̃ ꝓma q̃rit an teneat mr̃imoniũ a vouẽte ꝓcũ ⁊ ꝙ non teneat probat̃ usq; ad. §. his autoritatib⁹ postea allegat i ꝓriũ usq; ad. §. ult.

ꝛ hāc ꝯtrarietatez ſoluit ſatis bñ. ſ. xxvij. di. §. ult. q̄ ꝛ ꝓpria c. intelligūtur de voto ſolēni. alia de ſimplici. ar. eſt q̄ cleri. uel vo. meminim⁹. j. e. c. i. ubi dr ꝛ veſte laicali ſub teſtimonio epi. M. dicit q̄ nō refert an votū ſit ſimpler an ſoleⁿe: q̄ vtrūq; dirimit matrimoniū. Solēnitates. n. ipſe nō ſunt de ſubſtātia voti. ſz hoc refert an ſit votum ſimpler an ſoleⁿe: quia vtrūq; dirimit matrimoniū. Solēnitates enī ipſe nō ſunt de ſubſtātia voti. ſed hoc refert an ſit votū de ꝓfeſſi cū ſolēnitate ſiue ſine illa: ut voueo ꝓtinētiam hoc impedit ꝛ dirimit. ſic intelligūtur hec. c. ꝓma uſq; ad. c. nupti aruz an ſit de futuro q̄ ipſo ꝓprie dr votū. i. quedam ꝓmiſſio de futuro vo to emittendo: ut ſi dico ego ꝓmitto q̄ vouebo ꝓtinētiā poſt annū mo rtua vroze mea: uel ꝓmitto q̄ intrabo religionem uel cōſimile. hoc impedit. ſed nō dirimit ut. c. nuptiaꝝ. ꝛ. c. ſeqn tib⁹. Al j dicūt q̄ nullū votū dirimit: q̄ qua ratione dirimeret votum ſoleⁿe ꝛ ſimpler cūidem ſit in ſubſtātia. Solēnitates. n. nō ſunt de ſubſtātia ſed ipſa ꝓſtitutio eccle dirimit: ſi poſt votū ſolēniſ factū ꝓhaſ. Ego dico q̄ nullū votū é ſoleⁿe niſi cū gs deuouet ſe religioni a licui: uel alijs duob⁹ mōis in ſequēti. c. vñ ſi cozā tota eccla diceret gs hec vba: voueo ptinētia: ſi ꝓberet: teneret mſi monīū. Que é. n. rō q̄re ꝓſtitutio eccle magis debeat ſpectare ad illa vota q̄ ſolēnit fuit q̄z ad ꝑuata dūmō poſſit ecclēſie ꝓſtare ſiue p teſtes ſiue p ꝓfeſſionē ꝓpriā q̄ votum ſe cerit: q̄cito. n. ꝓſtat eccle p ꝓfeſſionē uel per teſtes dr notoriū ꝛ ſic deberet ecclia dirimere mſrimoniū p⁹ illud votuz ꝓtū. io. ru breuit dicas q̄ ꝓfeſſio tacita uel expreſſa alic⁹ religionis ipedit ꝓtū ꝛ ꝓhēdū. eſt de regula. v. dua: ut. xxvij. di. q̄ interrogaſti. ꝛ eſt de regula. conſulti. ꝛ. c. ſtatuim⁹. ꝛ ꝑcedēti. c. q̄. c. expreſſe hoc dicūt: q̄ cū aligs dic deuoueo me huic religioni ibi ꝓfeſſio ꝓtinētie tacita intelligit et religionis expreſſa. Ordo ſilr ipedit ſi eſt ſacer. nā ibi intellr tacita ꝓtinētia facta cū ſolēnitate ꝛ expreſſa ꝓſtitutōe eccle: ꝛ ita ſemp additio tacita uel expreſſa uel ꝓſtitutio eccle ſolēnizat votū ſic mihi bar. bzir. videt dicēdum eſt q̄ cle. uel vo. c. rurſus.

Sc Jc bonū é. ut ſique vidue. ſz de illis ſpecificet de oib⁹ intelligi dz. d In minozib⁹ ānis i. xxv. anno. uel xij. uel xiij. ꝛ dicūt minozes annis multiplr: q̄tū ad diſcretōem uſq; ad. viij. ut. C. de iure deliberandi: ſi infanti. Item quātū ad mſrimoniū uſq; ad. xij. i femina ī viro uſq; ad. xiiij annū. Item q̄tū ad factōez teſti uſq; ad. xiiij. annū. ij. q. vi. §. diffinitiua. Item q̄tū ad reſtitutōem uſq; ad. xxv. annū. ff. de minozib⁹. l. i. b aūt vocat minozes g lūr. j. xxv. an. nā aliter paſſet eos reuocare ſi eſſet. j. xij. uel. xiij. annū: ut. xx. ſite ꝛ i matura etate a viro relicte ſe deuouerint deo: ꝛ ueſte laicali abiecta ſub teſtimonio epi ꝛ eccleſie in religioſo habitu apparuerit: poſtea uero ad ſeculares trāſierint nuptias: ꝑm aplm damnationem habebunt: q̄ fidem caſtitatis quā deo vouerunt irritam facere viſe ſunt. tales ergo ꝑſone a chriſtiano ꝛ cōione uel cōuiuio cum chriſtianis cōicent nā ſi adulterij cōiuges ree ſūt ſi ſuis obnoxie viris non fuerint: quāto magis vidue que dei religioſitatē mutauerunt crimine adulterij notabūtur: ſi deuotionem quā ſponte nō coacte deo obtulerūt: libidinoſa voluntate corruperint: ꝛ ad ſecundas nuptias tranſitū fecerint: que ſi violentia irruente ab aliquo oppreſſe fuerint: ac poſtea delectatione libidinis permanere in coniugio raptozi ul violēto viro cō ſēſerit: dānatiōe ſupius dicta teneāt obnoxie de talibus ſait apls: Cū. n. luxuriate fuerint nubē i chriſto volūt nūbes dānatōnē: q̄ primā fidē irritā fecerūt. ¶ tē ex epla gre. miſſa boniſa. **De viduis ꝛ ỽgib⁹ q̄ a religionis ꝓpoſito diſcedūt**

U Jduas a ꝓpoſito diſcedētes viduitatis: ſup quibus nos cōſulere voluit dilectio tua: frater cariſſime credo te noſce a ſancto paulo ēt ꝛ a multis ſanctis patribus niſi quertātur olim eſſe damnatas: quas nos apoſtolica auctozitate damnandas ꝛ a communione fideliū ꝛ a liminibus eccleſie eſſe arcendas cenſemus: uſquequo obediāt epis ſuis: ꝛ ad bonum q̄ ceperunt iuite aut volūtarie reuertant De ỽginib⁹ aūt ñ velatis ſi ō uianerit a ſcē mēozie ꝑdeceſſore nr̄o papa innocē. talit de q̄ ſolēnizaſ votū i manu abbatiſſe. Jtē ſolēnizaſ: ſi ꝑ ſeipam recipit hītū ꝛ icipiat cū alijs cātare i eccliaj. e. vidua. Et nō. q̄ votū ptinētie ſolēnizaſ trib⁹ modis tñ. Sacri ordis ſuſceptōe. xxviij. di. diacōi. Se cūdo cū accipit veſtē ſacraz a quocūq; dūtū p⁹ ſimptōem icipiat cohabitare cū alijs mōachis ꝛ monialib⁹ in eccla. j. e. vidua. Tertio cū ita dic coza epo ul abbate ul abbatiſſa ul coza teſtib⁹ duob⁹. ego d uoueo me huic religioni. hoc. n. aliud é ꝛ aliud cum dico: ego voueo ptinētiā. deuot⁹. n. religiom. ñ poſſet ꝺbē ita q̄ mſrimoniū teneret: nec mīz cū ēt iam ꝓtū mſrimoniū religio diſſoluit eſt de cō. ꝑiu. er publico: at ſi uoto ſec⁹. nō. n. votū dirimit. vñ ſi cozam tota eccla diceret voueo ptinētiā: p hoc nō ſolēnizatur votū: niſi velis dicē q̄ tale votū nō dirimit. ſed ꝓſtitutio ſup voto. nā ſi votū dirimeret: q̄re potius vnū q̄z aliud: ſi hoc hēret er ſui nā: ꝛ ita dirimeret votū ſimpler. q̄ aug⁹ non vult. j. e. nuptiaꝝ: dic ergo votū nūq̄z ſolēnizari: niſi trib⁹ mōis ꝓdictis: ꝛ ita er audi q̄ b dr io. tu dicas: ut. ſ. dixi i glo. illa h ſtatu latur circa finē. g Habitu. ar. q̄ ita teneāt voto q̄ ita publice i religionis habitu apparuerit: ac ſi publice hītū ſuſcepit eſt de regula. vidua. ꝛ. j. e. vidua.

b Apparuerint. ita q̄ aliq̄diu in eccla inter alias ſteterit. ſ. p triduū. eſt de regul. ꝛ träſe. ad nr̄am. uel diſtigue q̄ tripler eſt hītus. ſ. ꝓfeſſionis q̄ votū hz annexū de quo log. eſt q̄ cle. ul vo. ꝓfeſſionis q̄ votū hz annexū de quo log. eſt q̄ cle. ul vo. ꝓfeſſionis

c Jmmatura. i. nō matura. nam vidue añ annū. xl nō uelātur: ut. xx. q. i. ſcimoniaſ. ul due dictōes ſūt i etate matura to/rozurta illud. Jā matura tozis plenis adoleuēat annis virginitas.

f Sub teſtimonio. nā ita ſoleniz̄aſ votū ut dicūt gdā: cū. ſ. accepit veſtē ab epo ut h uel de manu ꝓſbyteroꝝ ul miniſtri. xx. q. i. vidua q̄ credo dūtamē emittat votū. nā al veſtē tm accipiēdo ñ obligaſ ſolēnit ſz ſimplr: eſt q̄ cle. uel vo. ꝓſſunt: ubi etā hēs

luit eē de regu l. sup eodē. hīt⁹ ꝓbatōis: q nec ipe dit nec dīri mīt mīmonīū de quo loquīt eē ō renū. c. ult. firme ergo teneas q nū q̄ sol⁹ hīt⁹ solēnizat votū. eē de reguł. ꝓnectū. ꝛ eē q cle. uel vo. ꝓsulunt nec obstat. xxvij. di. q̄ interrogasti ꝛ eē de reguł. vidua: q: sol⁹ hītus ut dīri. s. hō facit mōachū. ul nō solēnizat votum.

i ¶ Nō coacte. tē n. sec⁹ eēt. eē qō me. cā platum.

k ¶ Postea. ar. q ñ excusat uis ꝑce dēs si postea seq tur ꝓsensus: ut. xxxiij. q. i. cū p bel licā: ut eē de eoḡ durīt mīmonīum significauit.

l ¶ Uiduas. simu lauerūt. ar. q̄ voti simulatio sic ipa ꝓfessio ob ligat quēq̄: ut. c. ꝓri. neq̄. ꝛ di. xxvij. q̄ interrogasti.

m ¶ De vo. banc ſram itelligit car dinal⁹ ō voto simplici: pp illud nō dū tecte: ꝛ illud ñ dū velate: ꝛ illud ab eo. q. nō ab ecclesia: ꝛ illud aliquāto tpe. i. trib⁹ an. xxvij. di. si vir. sz nos itelligim⁹ ō voto solēni. ga publica pñia de q̄ subdit nō imponit ꝑ fractōe simplicis voti. ar. xxvij. di. si vir. Item inutilit argumēt aret aug⁹ de ti. b⁹ ḡnib⁹ ad viduas solēni voto obligatas. vñ intelligas illud tecte nō de velo ꝓsecratōis: sed de uelo ꝑ festiōis qō veluz ꝓsecratōis ñ dat añ. xxv. an. xx. q. i. placuit.

n ¶ Uelamine. eē de regła. ut clerici.

o ¶ Aliquāto. r. an. j. e. deuota. ió ät dīrit aliq̄to: q arbitrariū ē h⁹ pñe tps: sz ordīarie uireri eē. r. an.

p ¶ Cōtract⁹. hic large sumit hec appellatio: ut etiā ꝓhibēdat ꝙ stricti iuris: q: i nullo dol⁹ interme iure dz. C. de ꝓscrip. xxx. uel. xl. an. si fraude.

q ¶ Quāto magis. j. e. q. c. he vo ꝙ in fi. So. ibi leg. tur ō ḡne illa q̄ uelā ꝓsecratōis accepit: si puanca ta sit pis peccat ḡ vidua. ó logī de ea q̄ nō accepit uelū ꝓsecratōis. vñ vī⁹ mīn⁹ peccare ḡ vidua: ga. a maiori bono cadit.

r ¶ Cōsortio. ar. ō pe. di. v. ꝓsidēt i fi. ubi dī timeat docta erpīmēto qō ignorauit ēgo

s ¶ Use sunt. dicit hieronym⁹: libido in ēgīnib⁹ maiorē pa tīt famē. dū dulci⁹ eē putāt qō nesciunt.

t ¶ Letabit. ñ ō vidicta quā videt: sz q: nō ē in illa ꝛ q: ñ ꝓmīsit ꝓsilia.

u ¶ Dan⁹. s. l. i. s. pec. in pena. i. pp penā ḡ. vidz q:, cuz stult⁹ pūit sapiēs fit astutio: ut. xxiij. q. vi vides. ꝛ cīn⁹ ducit gs ad bñfaciēdū ꝛ viuēduz ō pe. di. aj. cīn⁹. vñ dī: se lit quē faciunt aliēa pe ricula cautum.

a Ecq̄ viduas. ppo sito. nō q uotū sz dīuersos stat⁹ diuersa sortīt uocabula. pīm⁹. n. ē cū qs i ordīe dispōit aliqd bonī facē tē dī de liberatio: ut. xxij. q. i. c q bona. ꝛ hoc ꝓfingē ve niale ē. qñq̄ ꝓcedit ꝛ ꝑponit idē se firmīt fcū ꝛ ꝛ dī. ꝓpositū. xxij. qi. c. i ꝛ. q. ij. nos nouī⁹ h⁹ fra ctio vēiale ē fm quosdā sz ḡue ē. hec mīmonīū ꝙbēduz: sz nō dīrimit iaz ꝙctū ipediūt. Si vo accedat obligatō dī vo tū: cui⁹ fractio mortale pcīm ē. ꝛ ipedit mīmo nīū ꝙbēdū ꝛ dirimit iaz ꝙctum si solēne fuerit.

b ¶ Diuturna. maxime: nā ꝛ idē essz si ꝑ momen tum. ar. j. e. viduas. nec ió mīn⁹ vēditio ꝛc. C. ō ꝙbēda ēp. nō iccirco. ul pōt h⁹ itelligi qñ nō ex ꝑsse se religioni obliga uerūt. quo cāu exigit: ꝑ per aliqō rps fuerit imo nasterio cū alijs. qō rps mīes sint ff. ō uē. ispi. l. i. ar. ꝙ. C. qñ tu. ul cu. eē de si. indecorā. ubi re ꝓbaī. pbatio ꝑ aspectū corporis. ꝛ. xxxij. q. i. q̄ ät. ꝛ. c. sigs ꝙ. ibi. n. i vitate viri: ḃ. pstat ō vitate mulieris. Sz ibi soluit si. n. due ul tres nobiles. pbe mulieres dicerēt ēgīnē ñ essē cognitā a viro bax testimonio staret.

c ¶ Necalīq̄. obstetricū. ar. ꝙ illā. pbatōez: q̄ fit ꝑ obstetrices q nō fit valida. sed ꝙ tñ adulterū. j. e. c. bñ ꝑcipit; ꝛ ar. eē ō ꝓba. ꝓpositi. ꝛ dic lex eā admittēdā dū tū pite mīes sint ff. ō uē. ispi. l. i. ar. ꝙ. C. qñ tu. ul cu. eē de si. indecorā. ubi re ꝓbaī. pbatio ꝑ aspectū corporis. ꝛ. xxxij. q. i. q̄ ät. ꝛ. c. sigs ꝙ. ibi. n. i vitate viri: ḃ. pstat ō vitate mulieris. Sz ibi soluit si. n. due ul tres nobiles. pbe mulieres dicerēt ēgīnē ñ essē cognitā a viro bax testimonio staret.

d ¶ Fallaī. ar. ꝙ testimoniū vī⁹ sepī⁹ tñ nō fallī: ꝛ ió admittit testimoniuz de visu: nā iura adaptāt ꝛc. ff. de legib⁹. nā ad ea.

e ¶ Cōcubit⁹. ḃ. n. ē vn⁹ loc⁹ quo ꝑ exteriora interiora volū tas dnoscī ꝑ ꝓfabulatōem enim ꝛ ampler⁹ ꝛ hmōi depre hēdīt fuisse corrupta si. xxxi. q. ij. c. i. ō. di. l. siquis ꝓpostera xxxiij. q. i. nō satis. di. l. sigs diaco. ꝛ. xxxij. q. v. nec solo-

f Cōfitēr.q. ex eis pūmitur adulteriū .xxxij.q.i. dixit.C. de adulte.quāuis.

g Portat.de facto quia nō lz viro interficere adulterum ff.de adult.marito nisi post denūciatōem.

h Cū altero cernit.pp talē suspicionē poteris eam accusare: ut .xxxij. q.i.dixit dns.

i Quod si penitētiaz. ntey.i.sepe.ff.de e dēdo uelut.§. hec vox iterū.

k Accepta pmissa tñ pnīa.

l Keuerse.ar.reiterati onē pcti aggrauare penaz: z peccata iterata ḡ unus esse puniēda.ar.xv q.uij.bi qui.

m Domo.arg.ex loco sumi ꝑ aliquē.ar.xviij. q.ij. diffinum⁹.

n Tecto.tectū b appellat quēlibet locū pnuatū.xxxv.q.vi.ab isto:

o Facile.nota q si aliquis monach⁹ uel mōacha semel delict nō tō stati dz abijci.sed si secū do peccat difficilius dz recōciliari. si tertio tūc detrudit in altio mōasterio:ut.j.e.pnemt.sed si cleric⁹ aliqs peccauit: statī pma vice pōt expelli:ut.xlviij.di.quoniam multa.

p Plenā.i.pfectaz. ex hoc volūt qdā: q sancti monialis possit agē solēnem pniam:nec ipediri sacratio. qō ē contra illud qō de clerico dcm est.ꝛ.di.l.c.is vero.uel plenā.i.x.annoz.j.e. ꝛ uotam.

q Exameloyson.i.confessione facta sui.i.satisfactōe .s. pnīa. pars.n. hic ponit ꝑ toto:sm synodochen.pfessio.n.est pars pnīe z maxima de pe.di.i. qué penitet.

a Jges eps.depōat ur.xxx.q.i.figs sacerdos. b Excōicet.hoc de māsuetudine canonū: nā sm leges aliter.j.xxxvi.q.ij.figs non dicam.

c Viduis z puellis.i.vginib⁹:alias videt ꝛ.xx.q.i.illud:uel intellige ꝛ doli capacib⁹.sm.h.et añ.xij. an.

d Proprijs pōt ergo aliqua in domo ꝓpria accipere vestem religiosam.ar.xxxiij.q.v. q deo.j.e. mulieres. z.xx. cum altero cernit: qs indignatur ei z irascit? z quas penas in sceleris huiusmodi ꝓiunctionibus ꝓminatur:cuius ut gladium spūalem z venturuz iudicij diem vnusquisq; fratꝛ possit euadere:omni ꝓfilio p uidere z elaborare debemus

Item De eodem

Quod si penitentiā huius illiciti concubitus sui egerint. z a se inuicem recesserint: inspiciantur iterum virgines ab obstetricibus diligenter: z si virgines inuente fuerint accepta cōione ad ecclesiam admittantur: hac tñ interminatione:ut si ad eosdē masculos postmodū reuerse fuerint aut si cū eisdem in vna domo z sub vno eodem tecto simul habitauerint grauiori cēsura eijciātur:nec in ecclesia postmodum facile recipiantur. si autez de his aliqua corrupta fuerit z deprehensa agat penitentiā plenam:que hoc crimē admisit:que non iā mariti sed christi adultera ē: z ideo estimato iusto tpe postea examen loyson sui.i. ꝓfessione uel penitētia facta ad ecclām redeat. q si obstinate perseuerāt: nec ab inuicē se sepant:sciant se cū hac impudica obstinatione sua nunq; nobis cū admitti in ecclesia posse: nec exemplū ceteris ad ruinā delictis suis facere incipiant.nec putent sibi vite aut salutis constare rationē:si epis et sacerdotibus obtemperare noluerit

Item ex.vi.synodo.

Clericus deponat laicus excōmunicetur qui cū sanctimonialibus mechatus fuerit.

Si quis eps pbyter diaconus aut subdiaconus aut lector aut psalmista aut hostiarius cū muliere sanctificata deo mechatus fuerit:depōatur: q sponsā christi corrupit. si vero laicus excōicet Item ex concilio tol.iiij.c.viij.

Vidue z puelle que post religionis habitum mutant a cōmunione suspendantur.

De viduis z puellis q̄ habitū religionis in domib⁹ ꝓprijs tam a parentibus q̄ ꝑ se mutauerūt: si postea cōtra instituta patꝛ uel pcepta canonū ꝓiugia crediderūt copulanda: tādiu vtreq; habeātur a cōione suspēse: quousq; qō illicite ppetrauerūt emendēt q si emendare neglexerint:a cōione oīm christianoꝛ z conuinio ppetuo sint sequestrate. Item ex cōcilio martini pape.

De eodem

Viduas aūt velare pontificū nullus attēter: prout statutū est in decretis gelasij pape. c.xiij. Quod nec auctoritas diuina nec canonum forma pstituit. q si ꝓpria fuerit voluntate ꝓtinentiā, pfessa in eiusdē gen. cap. xxi. legit eius intētio: ꝓ se reddat rationez deo: q sicut sm aplm si se continere ñ poterat nullatenus nubere vetabat: sic secū habita deliberatione ꝓmissam fidez pudicitie deo debet custodire. nos aūt auctoritate patrū

Perpetuo.usquequo emēdauerit: ut ex de pti.

q.i.vidua. z ex q cle.uel vo.insinuante.nec tñ monialis erit cū nulli monasterio se tradat. hoc ergo intelligo de ꝓfessa:uel ut diri ex solo habitu nō ꝓiudicatur ei.ar.ex de cle.uel vo.ꝓsuluit. si aūt habitū susceperit z deuouet se religioni z qua nō lz hꝫ ꝓpriū vt qcq; habet deuolui su: cedentibus ab i-

testato.ar.ꝛ.c.ō epis. siquis pbr dz tñ necessaria a hereditib⁹ suscipere. Alij autem bona talia dicūt esse ꝑtinenti. lz ꝛ quia nihil est secūdum nām ipē denti. ff.de iudi. sed z fi.§. ult. ar. ff.e.nō quēadmodum. Alij dicunt ea esse in potestate epi.ar.C.ō epi scopis nulli. ioā. ego credo q bona talia sunt ꝓpotestate illius qui ē superior i illa religione: cū nō expēdit monasterium. b. Jtē nō sm h. q nūq; erit religiosa ꝓsona quo cūq; mō uestem mutet uel ꝓpriis renūcier ut votū emittat: nisi alicui religioni se det. Sed nūquid talis q votū emittit ꝓpriis abrenūciat manēs in domo sua: uel si uestē mutat facit se verberātes re os ullis edicti. xvii.q.iiij. figs sua dente:nō:nisi ꝑ lē habitū alicui monasterij cū ꝓfessione tacita ut expressa assumat

lz se abbati nō supponat. ut dic q sūt monach: lz nō sint sub aliquo abbate sicut ꝓpri⁹ monach⁹ nō sunt sub aliquo abbate. Proprijs.i.q fuerūt ꝓpe lz enī in sua domo f. cerit profession ē erit solēne vo tū:ut ex ō ꝓp. piu. ex pte. z ex q cle.uel vo.insinuāte.

ex litteris in fine.

g ¶ He uero. recte que nondū sunt cōsecrate.

¶ Hi Aliquanto. s. e. viduas. ꝛ so. utribi: uel melꝰ hoc in hdcō apostoli. dr de viduis q nō erāt velate: sz tm̄ profesſe ptm̄ etiam. quemadmodꝫ peccāt qꝫ virgines uelate ibi Gregoꝝ de vtrꝫq uelatis.

a ¶ Quero ad pmiam. pr xxvi. q. vi. agnouimꝰ: q; peccatō in quacūqꝫ hora tc. sed exponit. b ad pmiaz. i. ad fructū pmie. i. ad eucharistiā: sz eni h penitear nāqꝫ tm̄ viuēte adultero recipiet ad cōiugiū nec ad instar secularis adulteri. ꝛ. xxxij. q. vij. fidel.

b ¶ Nec ei agēde i. recipiēdi fructꝰ pmie. b.

c ¶ Licētia. aut illis viuentibꝰ cāste viuere cepit ꝛ. e. deuotā. et. c. de filia.

d ¶ Nisi vnꝰ. i. legitimꝰ quē reliq̄rat in necessitate mortis. p. c. qd̄ ē xxxij. q. vij. fidel.

e ¶ Defunctꝰ. q. ad lr̄am ꝛ iste intellectꝰ euidēter ostēdit. ꝛ. eodē ō filia. magister aliter exponit. ꝛ. e. q. §. ultimo. sic recessit quo ad eaz q; nō recipietur ad pniam nisi pri us ab eo separet uel aliter. nisi vnus. i. adult. sed fm hāc expositiō nē nulli existenti in aliquo peccato dāda ē pena ō suffulti in hoc sancto concilio sancimus ꝛ libere iudicamus si sponte velamē q̄uis nō consecratum sibi imposuerit ꝛ in ecclesia inter uelatas deo oblationez obtulerit: uelit nolit sanctimonie habituz ulterius habere debet: lz sacramento pfirmare uelit eo tenore et ratione sibi velamē imposuisse: vt itez posset deponē. ¶ tē ex decretis innocē. pa. c. xx.

De his que votum virginitatis habentes nubunt necduz sacro velamine tecte.

H ¶ He uero que nondū sacro uelamine sunt tecte: tamē in pposito virginali semp se pmanere simulauerūt: licet uelate non sūt: si forte nupserint his ad agendā aliquanto tpe pniam sit libex: qz sponsio earū a deo tenebat. ¶ Naz si inter homines solet bone fidei cōtractꝰ nulla rōne dissolui: quāto magis ista pollicitatio quā deo pepigit solui fine vidicta nō debet. ¶ Nam si apls illas q̄ a pposito viduitatis discesserant dixit eas habere pdēnationē qz primam fidē irritā fecerunt: quātomagis virgines que pactōnis sue fidē minime seruauerūt. ¶ tem ex decreto eiusdem capitulo. xix.

Non sunt admittende ad penitentiam virgines sacre: si publice postea nupserint.

Q ¶ Ue christo spūaliter nūbunt: si postea publice nupserint: ñ eas admittēdas eē ad pniam nisi bi qbus se iūxerant: a mundo recesserint. ¶ Si enim de hominibus hec ratio to: tñ bñ ē inūg̃ēda pnia et istētibꝰ in mortali: ꝛ etiam ad huc peccare uolentibꝰ: ut eē de pe. ꝛ re. q quedam. de pe. di. iiij. ¶ Siquis autem. ꝛ di. v. fallsas.

g ¶ Apudicas. filios. qui erūt fu ecclē. xv. q. ult. cū multe. sed qd si monialis ſuscepit sobolē ex clerico ul monacho cui ecclie applicabit? utriq; eni facta est iniuria. videt q; monasterio q; segtur partꝰ matris pditoem. xxxij. q. iiij. liberi. dico q; utriq; fit facta iniuria: maxime si hoc in duplici monasterio ptingeret. xvij q. ij. in nullo.

h ¶ Cetu. i. cōione fratꝝ uel monaliū: que si retruderet in carceres: in suo monasterio tñ dicatur esse. ꝛ sic nō est ꝛ. ꝛ. e. figs rap. uel illud cū. p. pniū monasteriū redarguit de nimia negligentia.

i ¶ Penitudis. i. pene in purgatorio. ꝛ ignis iste excedit omnē penaz hꝰ vite de pe. di. ii. c. ult. i fi. ꝛ sunt duo ignes purgatorii: vnꝰ in futuro: alter in hoc seculo ut penitētia.

k ¶ Misericordie. sz nō ne hꝰ ē de iure cōi: utriq; ar. di. l. pēitētes. qd̄ tñ de iure cōi ꝛ de mia fieri dicit. ar. xxxij. q. ij. admonere.

l ¶ Solꝰ. ꝛ. e. virginibꝰ ꝛ. c. figs ꝛ. s. di. l. penitētel ꝛ. s. xxvi. q. vij. die his ꝛ. Solutio oīs vie dñi mia ꝛ veritas.

m ¶ Irginē pfitentibus. s. l. di. c. iij: s. lxxxij. pbr̄. s. xv. q. ulti figs pbr̄. ꝛ. xxxv. q. viij c. ult. ꝛ. xxxij. q. ult. ꝛ. xxxvi. q. ij. raptores.

n ¶ Auctoritate. ꝛ ita pt eps dispēsare i icestu q maioꝝ ē adulterio. sed ꝛ eē de iudic. at si clerici. Nā tm̄ ibi pmittit dispē sare i adulterio ꝛ i mioꝝ dñt qdā q i tali icestu q̄cidit i adulterio pōt: alias nō. sed contra. ff. de adult. vim passā §. pscripto. ubi dr q si adulteriū ꝛ incestus surgunt ex eodem facto: pscriptio quiquēnij. pōt opponi adulterio ut pꝰ nō possit de eo agi sed de incestu agi pōt etiā post quiquēnū fm nos planū est q dicunꝰ q eps dispensare pōt ubi cū q non prohibetur.

alio: ꝛ ita gratia. est sibi ꝛꝰ. de pe. di. iij. §. ulti. Itē ꝛ eē de pe. ꝛ re. q qdam ex desen. er. cū nō ab hoie §. in articulo: nō ductus fuit ad hoc. p. c. ꝛ. e. deuotā. xv. q. ult. bi qui. uel dic ad pniam fructuosam: qz nō ualet ad vitā eternā pnia de vno peccato cū qs remanet in alio. magister intellexit. hoc. c. de excōica

o HJ ergo. q sciētes q; si ignorārēt filij essent legitimi ꝯ tum ad ignorātē: ut nō. xxxiij. q. ij. c. ij.

p CEt nūꝯ. hoc. n. vnū crimē ē qđ ipedit ⁊ nō dirimit mr̄i monū. s. incest⁹. itē raptus: ut. xxxvi. q. ij. si aūt uxorē cidius xxxiij. q. ij. admonē. Itē figs extraxerit ul̄ leuauerit filiū suū ⁊c. xxx. q. i. de eo: ut sic posset sꝙari ab vxore sua.

q CConiugali. ar. q; ꝺ cetero non pōt nubē q sci monialib⁹ copulāt: ut ꝺ ꝺr̄ i odiuꝫ cris. si ñ contrahunt: tenet.

r CAfficiāt. hoc ſm canones ſm leges ultōe gladij debent ferīi: ut xxxvi. q. ij. figs ñ dicā.

s VIrginib⁹. incesta. nō. q dicit incesta sacrilega. Nā accedens ad monialē iceſtū ꝓmittit: q; ſpōſa dei ē q ē. pr̄ uꝰ. xii. q. ij. q abstulit. ⁊ i cest⁹ ꝓmittit cū affirmt sic cū ꝓsanguinea. xxxv. q. iij. de incestis. ⁊ adulterū ꝓmittit: q; ſpōſaꝫ alteri⁹ cognōpit. Itē sacri legiū q; ē res sacra. Sꝫ q̄ri solet: an iste accedēs ad monialē ꝓmittat tria pcta aut vnū. Ad. dicit q; vnū solū: ꝙ sociat diuersa noia. Nos dicim⁹ nō esse dubiū quin tria pcta ꝓmittat: quo ad accusatōem: nō aūt i ceritate plura sūt quo ad actus accusatōis. arg. xxiij. q. v. releg. sed quo ad pniam vnū tm̄ ſꝫ adulterū hoc maiori pēa purgādū ē q; si nō essꝫ incestuosū: ut. xxxij. q. vij. §. sunt enī. ⁊ ita dicit lex q figs puniri ꝺz ꝓpt̄ adulterū: pl⁹ ꝺz puniri si illō incestuosū sit. ff. ꝺ q̄sti. si qs viduā. hoc ergo ītel lige sicut ē de testi. fiē quia pnia ibi ⁊ ꝓ adulterio ⁊ ꝓ pūrio ipōm̄.

t PEruent. de monasterio, pbat er hoc c. q; ꝫ plures monach⁹ ⁊ monacha erierūt de monasterio: plures abbas ꝓpellēd⁹ ē cū ul̄ eā recipe: ut. ſ. c. nec abq̄. xxvi. q. i. qdā monachi.

Dum viuunt lamentis pñie se afficiant: qui sacrimonialibus scienter copulantur.

HJ ergo qui sanctimonialibus sciētes in matrimonio ad iniuriā christi copulati sūt: iuxta censuram zeli christiani sepentur: ⁊ nunq̄ eis ꝓcedat coniugali vinculo religari: ſꝫ in penitentie lamētis se uehementer dum viuūt afficiant.

Item ex eodem.

Si sacra cōione priuētur: qui sacris virginibus se sociant.

VIrginibus sacris se quos dā temere sociare cognouimus: ⁊ posī dicatum deo ꝓpositum incesta federa sacrilegaq̄ miscere: quos ꝓtinus equū est a sacra cōmunione detrudi: ⁊ nisi p publicā, pbatamq̄ penitentiā omnino nō recipi. sed tantū his viaticuꝫ de seculo transeuntibus si digne penituerint non negetur

Item greg. In monasterio reuocetur ac recludat: qui a fornicatione recedē noluit.

PEruenit ad nos: q; quidā vir nequissimus diabolico instinctu de mōasterio suaserat exire quādā deo sacratā: atq̄ a quodā viro vnde exierat sit reuocata: rursusq̄ eam mulierem vir ille nequissimus iniqua suasione ō monasterio ejciēs apud se retineat impudice. volumus aūt ut ēpatus tui auctē in monasterio reuocetur atq̄ recludat. Itē ex concilio aurelianensi. c. iij.

Non ē viduis fas post suscēptum velamē a sacro ꝓposito discedere.

VIduas: que spōtanea voluntate ab altari puersationis sacre velamē suscipiūt decreuit sācta synodus in eo dem ꝓposito pmanere. Non enim fas eē decernim⁹ postq̄ ⁊. ſ. e. q; cā: ſꝫ clic⁹ stati deponi possit qui deliquit:

u ut. xlviij. di. qñ multa.

VIduas. ab altari. vgo ⁊ non vidua. iō velat ab epo ul̄ sacerdote q; vgo typū gerit ecclē in hac despōsatōe q̄ pura ⁊ vgo vni nupsit viro. i. xpo. ⁊ signū h⁹ rei velat a sacerdote: q; ab eo recipiunt i ꝓiugium: c⁹ psona ductum est annulo suo ſbarrauit me dns. sed vidua ñ gerit in tali casu typū eccle. ſꝫ virgo q̄ fit inteḡ mēte ⁊ corpore. Ideñ nō sic ꝓiugiū xpo ut repetet ꝓiunctōem eccl̄e. ⁊ iō nō velat a sacerdote: q; sacerdos ꝓhibet secundis nuptijs interesse ⁊ sup scōo nubentes fundē benedictōem. nō. n. q; se cūdo nubit bñdicit. ar. de secū dis nup. c. i. ſꝫ vidua q̄ scō nubit: q; ꝑ hōi postea xpo ⁊ iō q̄si celebrāti scōas nuptias ei nō ꝓrogit velū a sacerdote: sed ipa accipit de altare ꝓiū vr̄ velrū. xx. q. i. vidua. ſꝫ ibi de ueste tm̄ logtur. ul̄ ō velo ꝓfessionis nō confessionis ul̄ a pbro pōt velari sed nō ab epo: ut. xx. q. i. deuoris i fi.

r CMelamē. i. ꝓfessionē. nā velus quersionis nihil aliud est q; ipa quersio. b.

r CPermanere. tm̄ sola suscepto uelo nō solēnizat votū nisi sequt̄ ꝓfessio: ut ē ō⁹ ꝓiu. ex pte.

CItez. i. fiē fēe. i lapsu pimi parentis, dicas hoc ad

uerbium respicē prīmā p̄uaricatōem. j. de cō. dist. iiij. queris. ⁊ est sile aduerbium. xcvi. di. cuz ad vex

a ¶ Nam ibi dicit rursus in infernum.

Jgs. xx. legitur. qō nō habemus.

b ¶ Chalcedoñ. j. e. q. c. si q̄ virgo xxxv. q. vi. ab isto ś. e. q. si.

c ¶ Et iuramēto. nunqd erit idē ō oīb⁹ clericis cuz accipiūt de formi catōe uł ō adulte rio pniam. nō. ex de cohabita. cle. clericos aūt. uel b logtur cū pub lice ꝯbunt. b.

d ¶ Custos. te illic vbi hec acta sunt.

e ¶ Epistolā. qa fōte petebat a pa pa ut liceret sibi esse in seculo.

f ¶ Nimia. s. ij. q. viij. sic. xviij. q. ij. abbates.

g ¶ Desidia que ī plato calium idu cit depositōis: ut lxxi. di. dictum.

b ¶ Ad nos. ita di cit lex q̄ ad prīn cipē deferēda est vindicta nō cria ur. C. de offi. pfe cti oz̄ētus. l. iij. in fine.

¶ Excusatōe intelligе frmola.

k ¶ Reuocare. et est sile. ij. q. i. sic ⁊ ex de offi. del. ex pte. nā si uelit di cere: q̄ intrusa fu erit: audiet: ut ex q̄ me. cā. platum restituet. cū mōa sterū. p quo plu mū: si ipa sua au ctoritate egressa ē. sed qd si p̄trare rit: idē dico. ar. ex. de eo q durit in matri. c. figni ficaūt.

l ¶ A sanctissime. ar. ex ō offi. del. super eo.

destinare. sed quia nimia desi dia ac torpore deprimeris: in tuo dedecore res ad p̄sens illicita impune cōmissa ē. Nā sicut p̄fati sumus: si solicitus extitisses: prius ad nos ultio mulieris prauissime cōq̄ culpa debuit pueuire. qr ergo tm̄ he bes tm̄q̄ es negligens: ut ni si canonicā in te fueris coerti onē expertus: in alijs districti onē ⁊ disciplinā nescias custo dire: qualiter debeas esse so licitus: cōgruo tibi si deo pla cuerit tpe demōstrabimus. p̄ sentia igitur scripta suscipiēs enigila ⁊ excitatus saltē exe quere quod p̄ssus usq̄ nūc ignauia distulisti. instantie ergo tue sic p̄dictā mulierē vna cum sergio defensore nostro cōprehendere: ⁊ statim nō solū ad male ꝓtemptū habitum si ne excusatione aliqua reuo care: sed etiā in monasterium ubi oio districte ualeat custo diri: oportet eā detrudē: ⁊ ita omnē circa illam solicitudinē exhibere: ut q̄ sit nefariū qō cōmisit: ex tua possit districtō ne cognoscere. q̄ in re siquis qō non credimus clericoz̄ uł laicoz̄ aliquo tibi ingenio tē tauerit obsistendū: a sanctissi me cōionis ptcipatione eum suspēdere nobisq̄ renūciare festina: ut quantū sit execra bile qō p̄tulerit: postq̄ pli deratione. ppria nō aduerit: emēdatōnis qualitate cogno scat. Jn his aūt omnibus ita cautū studе te vigilātēq̄ ostē dere: ut culpā tuam non gemi nare neglectu: sed aliquātis per ualeas solicitudine minu ere. ¶ tem sergio defēsori.

Qui tricte custodie tradatur: qui a religionis proposito ad secularem habitum redijt.

m ¶ Suspēdere. nā q alioz̄ defendit errorē: dānabil ē ma gis q̄ ille q facit. ar. xxiij. q. iij. q alioz̄. n ¶ Qualitate. hic

o Selice expositōem illi⁹ qō dī. xxxviij. di. qui ea.

Jā hō esses. ar. q hō nō ē q rōe caret: sic legitur de na buchodonosoz̄. xxiij. q. iij. §. hinc vero.

p ¶ Festina. ar. q si pla tus p̄ spiritualē gladiuz nō pōt obtinē p̄ pincipez secularē obtineat. ⁊ illō suppleat p̄ mālem. xxij q. v. p̄incipes.

q ¶ Quousq̄. diligenter ergo attēdēdi sunt fines mādati ⁊ custodiēdi sūt vij. q. i. deniq̄. ff. mā. di ligētur. qd ergo si excōi cauit ex delegatiōe iu dex nunqd pōt absoluē vł q nō q̄ funct⁹ ē offi cio suo tex de offi. del. ul lfis. Distingue q si pa pa delegauit ei sniaz ex cōicatōis: si excōicet si absoluet: nisi expmat ī lfis. si aūt delegatur ei aliq̄ cā etiā si p̄ cōtu maciā excōicet aliquaz p̄tium bñ pōt absoluē nisi cum infra certum tē pus cā p̄missa ē decidē da ⁊ terminus ille ē ela psus. sed qd si in ultimo puncto termini sentētiā tulit pōt eā postea exeq̄ fic ar. ex de ap. dilecti. ⁊ c. pastoralis. ex ō offi. del. q̄rēti: ubi differtur execratio. i. tps in quo si pōt fieri sniā. nihil enim facit: nisi qō factum est declarat. ff. de testa. he redes palā: sed forte cō trarium ē verum.

a Nbēdi. decreue runt. firmiter pro ponēdo ⁊ vouendo: ali as nō ex de vo. ⁊ vo. re: litteraturam.

b ¶ Fornicatio. s. lxxxv iij. di. fornicari. ar. ff. de p̄cubi. l. pe. h.

Sl homo esses: aut aliquā discretiōem habuisses: ita regularis debuisti discipline custos existere: ut ea que illi cite cōmittunt: ante vindicta cōrigerentur: q̄ ad nos eoz̄ nuncius peruenīret. sed dum te facit numia stultitia negli gentem: non solum de illis of fendimur: sz etiam ad ulciscē dam desidiam tuam nihilomi nus ꝓuocamur. omni ergo di latione omniq̄ excusatione postposita filiam glorioſe me morie tuliani magistri militie: que ꝓiectis quas sponte as sumpserat religiosis vestibus indumentis se laicis deturpa uit: vna cum fratre ⁊ coepisco po nostro viraliano festina cō prehēdere: atq̄ ad religiosū rursum habituz reuocare: ac in mōasterium mittere: ubi di stricte omnino valeat custodi ri: nec eius custodiam aliqua tenus reuelari p̄mittas: quo usq̄ denuo nostra scripta su sceperis. Nam si quolibz modo in hac re negligens uel lē tus extiteris: ita in te distri ctissime noueris vindicandum ut quod ex te nescis pēa pos sis resecante cognoscere. qa sicut diximus: si intellectum hominis habuisses: que mo do facere preciperis: ante de bueras etiam cum ultione a te facta cognoscere. ¶ tem augustinus de conflictu vitio rum ⁊ virtutum.

Non tribuitur licentia nubēdi: qui continentiam seruare decreuerunt.

Nbendi licentia quibus dam tribuitur: illis videli cet q̄ virginitatē vel castitatē viduale nequaq̄ ꝓfessi sunt. quibusdā aūt nō tribuit: illis

c ¶ Eliozē ꝓpoſito. hoc. c. intelligū quidā de voto ſolēni. ſed tu intelligas de ſimplici: ꝗ patebit. ī. e. nuptiaꝝ ubi ponīt hoc. c. Sed qūo ergo iſte fūt peiozes adulteris: cū iſtis minoꝝ pnīa ꝑponatur: ut. xxvij. di. ſi vir: ſ̄z. iō q; cadūt a maiozi pmio uel q; ín dominū ſpāli⁹ peccāt. ar. xvij. q. iij. ſic

d ¶ Peiozes. non videt verū qō hic dr. ſ. frāgēt ſimplex votū peiozem eſſe adultero cum adulter ſeptennij pena teneaf: ſed frāgens ſimplex votū trienníj pena puniaf: ut: xvij. di. ſi vir. Quis iam dubitat ſceleratiꝰ eſſe ꝓmiſſū qō gratuitū é vindicatū: ut. ſ. xviij. q. i. nō afferamus So. vez é gnāliť. id eſſe maius peccatū qō ſuiꝰ puniť quo ad eccliaz: et iſte magis peccat cꝫ adulter: ⁊ maius eſt peccatū iſtaꝝ cꝫ illaꝝ. qm̄ iſte ſpūale ꝓiugiū violāt: illе carnale. iſte offēdunt deū. alle homies. ⁊ cꝫto maioꝝ é alle cui infertur iniuria. tanto maiꝰ peccatū ꝓmittūt. ſed iſte ꝑpter bona coheretia minus puniunť ⁊ ꝑpter fauoꝛē mr̄imonij. Vnde qs cū ardet in uroꝛē ꝑpriā uelut adulteram: reatu adulter eſt. nā adulter é ī ꝑpria vroze vehementioꝛ amator ⁊ ardētioꝛ ut. xxxij. q. iij. ozigo: thi ꝑpter bona ꝓiugij miꝰ puniť: ut. xxxij. q. ij. gcqd ⁊. q. vij. adulterij. uel ꝑpter ꝓpitatē vicij cꝫ graui⁹ é: ut mr̄icidiū cꝫ vroricidiū miꝰ puniť: ⁊ eꝫ videlicet qui virgines vel cōtinentes eē decreuerunt. fornicatio aūt nulli impune concedit. ¶ tem in libro de bono coniugij.

Peiozes ſunt adulteris: qui continentie ꝓpoſitum violāt.

Eliozē ꝓpoſito lapſas ſi nupſerint feminaſ a caſtitate ſanctioꝛi que uoueť deo adulteris eē peiozes manifeſtum eſt. ¶ tem ex concilio chalcedonenſi.

Monachus ⁊ virgo q̄ ſe deo dedicant: nuptijs iungi non poſſunt.

Siquā virgo ſe dedicauerit deo ſimiliter mōachus: non licet eis nuptijs iungi. ſi vero inuenti fuerint hoc facientes: maneant excōmunicati. ſtatuimus vero poſſe eis ſi eri humanitatem: ſi ita ꝓbauerit epiſcopus loci. ¶ tem ex eodem.

Diaconiſſa: que poſt ordinationē nubit: anathema ſit.

Diaconiſſam non debere ante ānos. xl. ordinari ſtatuimus. ⁊ hoc cū diligenti ꝓbatione. Si vero ordinationem ſuſceperit: ⁊ quantocunqꝫ tempoze obſeruauerit miniſterium ⁊ poſtea ſe nuptijs tradiderit iniuriā faciēs gratie dei: hoc anathema ſit: ⁊ cū

g ¶ Ante annos. xl. ſ. rr. q. i. iuuenculas. ℨ. ſ. xvij. di. placuit. xxxi. q. i. quomodo. ꝓtra. So. eraudi fm̄ diuerſā ꝓſuetudinem diuerſarum eccleſiarum. C. de epiſ. ⁊ cle. nulla.

b ¶ Ordinari. videť obuiare huic ambro. q ꝑceſſit hoc concilū. ait eni ſup illū locuꝫ apli in ꝓma epiſtola ad timoth. mulieres ſimiliť oportet eſſe pudicas. Occaſione hoꝝ verboꝝ cathafrige dicunt diaconiſſā qō eſt ꝓ auctoritatē. xx. q. iij. ſ. i. in textu. ſ. q mulieres ſi recipiūt caracterē ipe diente ſeru ⁊ ꝓſtitutione eccleſie. vñ nec officiū ordinū exercere poſſ t. xxij. di. ſacratas. nec ordinaťbiť: ſiq; fuit ebat ſup eam forte aliqua benedictio: er q̄ ſ̄eque bat aliqd officiū ſpāle: forte legēdi omeliaſ vel euangelū ad matutinas. qō non licebat aliſs. alij dicūt q ſi monialis ordinei bñ recipit caracterē: q; ordinari facti eſt ⁊ pⁿ baptiſmū g libet pōt ordinari: ſed de ꝑſby. nō hap. c. vlti.

e ¶ Sqō in deum ſpālius cōmittiť. ar. xvij. q. iij. ſicut. Iqua.

f ¶ Iaconiſſam. i. abbatiſſam

i ¶ Quotquot. inter bigamos. ergo nec epiſcopꝰ cum talibus poteſt diſpenſare. extra de biga. nup. ſed ℨ. ſ. e. ſiqua virgo.

k ¶ Debēt. i. repelluntr̄ a ꝓmotio ne ⁊ acculatione. ſicut bigami: nec femine int̄ virgines conſecrabunť. ⁊ eſt ar. ꝑpter filiturdinē ⁊ effectū dici de nūero eoꝝ

l de quoꝝ nūero ipſe nō é. ut. xxvij. di. c. vlti.

Virgines.

m ¶ Filia. ꝑ hoc. c. ⁊ ſequēs. ꝑbat. h. lectura ſuam ſup illo. c. ſ. e. que chriſto. q; dicit qꝫ ſi monialis publice nubit: nū cꝫ pōt accipe coꝛpⁿ dñi: miſi ſi ne vite ſue: vel miſi ꝓiuſ defūcti⁹ fuerit ille cui nupſit ſi vo fornicať: tūc pⁿ ꝓniam pōt accipe coꝛpⁿ dñi. ⁊ hoc idē diuerſū qm magis ꝓtenit ſolēniter ꝓbēdo cꝫ fornicādo. ℨ. vo aſſ rtelligit illud: q̄ xpo: ar. c. ſeqn.

o ¶ Receperit. ex hoc volūt dicere qđā. q̄ nec pat nec mr̄ filio excōicato nec vir vxori excōicate teneāt cōicare. ita de oībus superiorib⁹ psonis respectu i ferior̄ dicēdū vid etur. s̄. xi. q. iij. q̄n multos. ℣. so. vxores viris ⁊ fili pārētib⁹ subdi cti sūt. vñ ab illis coerceri ⁊ fm iur debēt corripi: ne in cās anathema tis incidāt. vñ illoz cōsensus pari pena est plectē dus sec⁹ ecōtra: uel dicatur rece perit. i. adeo dile xit q̄ in errore fo ueat. ⁊ fm hoc n̄ est cōtra quoniā multos.

p Quotā. xpiane. videt ergo p̄ p̄trariū q̄ possit accedē ad p̄uiū nō xpiane mulieris: ⁊ ē arg. q̄ excōicat⁹ pōt excōicato excōicare.

q Siqua mōachax. licentia. i. ipunitate. vñ q̄ sequit ē expositio. nec lz enī peccare. ar. q̄ illi cita appellatur li cētia. s̄. di. iij. ō nicḡ. s̄. xlv. di. qui syncera. s̄. xxiij. q. i. parat⁹. xxi. q ij. placuit.

r ¶ In aliud. s̄. lx xvi. di. vz. ⁊. i. e. q ⁊ qa ℣. s. e. impudicas. ℣. so. sepe ꝓtingit q̄ monasteriū arguit ne gligētie. ⁊ hoc in nuit illud in p̄i. p. antiquiorē ⁊c. Cū aūt monasteriū negligētie. n̄ arguit i suū retrudi debet. in quo casu loquuntur il la. c. cum aūt monasteriū de negligētia. ar. sec⁹ est.

a ¶ Siquis solicitauerit. ar. q̄ vōlūtas peccandi p operis ꝑpetratōe punitur: ut. i. q. i. q̄ studet. ⁊ .vi. q. i. §. uerum.

b Assisteriā. assisteriū apud grecos ē loc⁹ i quo vn⁹ sacerdos. v. acoliti. v. mulieres q̄ assistere dicuntur

receperit: a cōmunione habe antur alieni. pater ℣o in concilio causas se nonerit p̄statuꝝ. mulier ℣o nō ante admittatur ad cōmunionem: nisi marito defuncto egerit penitentiam. si aūt viuente eo secesserit ⁊ penituerit uel petierit cōionem: in vltimo fine vite sue deficiens eam accipiat.

¶ Item ex concilio tol. iiij.

Deuota nisi defierit peccare nō est in ecclesia recipienda.

Deotam peccantem non recipiēdam ee in ecclesia cēsemus: nisi peccare defierit ⁊ si desinēs pniam egerit aptā id est annos. x. peniteat: recipiat cōionem. prius aūtē q̄ in ecclesia recipiatur ad oratiō nē ad nullius p̄uiū christiane mulieris accedat. q̄ si admissa fuerit: ⁊ hec que eā receperit hēatur in absentia. cōruptorē etiā par pena p̄stringat. que aūt maritum accepit nō admittatur ad pniam: nisi aut viuēte marito caste viuere ceperit: aut postq̄ ipse discesserit. ¶ Item gregorius io anni epo carolitano.

De monacha que ad lapsum adulterij deducitur.

Siqua monacharūm uel p antiquatorē licentiam uel p impunitatis prauam ꝓsuetudinem ad lapsum adulterij deducta fuerit: aut i stupri fuēit deducta uoraginē: hanc post competētis seueritatem vindicte in aliud districtius mōasterium virginū in penitentia uolumus redigi: ut illic oratō

manēt. io. ul' dic assisteriā. i. recluſam ab assistendo: q: quotidie assistit oratiōi.

c ¶ Uel monacham. i. in monasterio viuētem.

d ¶ Religiosam. hoc apposuit. s. de suo: ut patet i originali: vñ hoc scriptū ē i auc. de sanctiſ. epis i fi. tñ in nouella est illud vbū.

e ¶ In quo. ar. q̄ illi qui ꝓmittunt enormia delicta i eccla: q̄ bona eoz eccle pp delicta p̄fiscāt ut. xvi. q. iij. siqs deinceps. ⁊. c. siqs. ℣. xxx. q i. siqs sacerdos. fm. l. in bona dānator̄ tradent heredib⁹ ⁊ ut. C. de bonā. auc. bona.

f ¶ Cum suis. olim enim ipso ingressu oīa sua fcā fūt eccle: ut. xix. q. ult. si qua mulier. ul' suis. i. sec̄ cū do monasterio collatis uel post ingressū q̄stis. ul' suis. i. monasterij simile. xvij. q. i. c. i. xix. q. ult. platū. alias falsū dicēt: ⁊ q̄ oīa bona ei⁹ ipso ingressu facta sunt monasterij: ⁊ quicquid postea acquisiuit monasterio acq̄sit: ut. xix. q ult. q̄ perlatum.

g ¶ Cautiori. sic ergo ō lictuz p̄sone redūdat in dānū eccle. ⁊ sic est cōt xvi. q. i. si epm. nā cū rei ei⁹ p̄cedū ℣o monasterio ⁊ auferāt p̄mo. videtur delictū ei⁹ redūdare i dānū eccle: sed n̄ redūdat: q̄ p̄uidebit ei ut prius. fisc ex de cle. cō. q̄ te. nec dicas res dānas ℣o monasterio nisi quantū ad vsū fructū. s. ut inde sustentet̄ ista dū viuerit: ut. xvi. q. vi. ō lapsis post mortē vsufructu redeūt ad p̄mum monasteriū. volūt aūt qđā dicē cum reb⁹ suis postea acq̄sitis. ⁊ facit ꝓ eis in auc. de sanctiſ. epis. §. si monach⁹ i fi.

ti. Ubi dr̄ q̄ res quas ista acq̄sit debēt applicari ℣o monasterio. sz illud nō rz: uel eraudit̄ cū p̄mū monasteriū vidit monachū ita vagātē ⁊ noluit reuocare. nec est huic ℣. C. de epi. ⁊ cle. l. ult. §. hoc etiā in fi. ubi dr̄ q̄ res talū debēt dari p̄mo monasterio. Nā illud locū bz cū ille moniales secularit viuūt. cū aūt ille mōach⁹ trāsit ad aliū mōasteriū

uel ad aliam vite figurā res vēdicat p̄z in monasteriū i auc. de sanctiss. epis. §. si vero relinquāt.

b Legitima. q̄ sit legitima habes. C. de in offi. te. auc. no uissima. z. p̄bāt. ar. huius q̄ etiā corrupta pōt ordinari via comissa ꝫ dici cōsueuit ptrariū. Item olim huiusmodi diaconissa pro patrū habebat. ar. hic: z C. de sacrosanc. eccl. generali.

i Mulieres. obtētu. ar. q̄ hi qui ludo uel fraude habitū religionis gerūt: ad eis ob seruatoēm cogūtur: ut xxvij. di. quod interrogasti. ar. p̄ ex de p̄scr. iuarum.

k Aut in domib⁹. ar. q̄ i. p̄pria domo pōt qs uti uest: b⁹ monachalibus z facē votū: ut. j. xxxvij. q. v. q̄ deo. xx. q. i. uiduas. §. e. q. c. de uiduis tñ. p̄pter hoc non solēnitat votū: ut ex de quer. p̄scr. etc.

l Monacho ozariuz. ozariū ponitur p quolibet ornamēto mulierū: z ponitur pars p toto. est enī p̄propri: z uelum uel peplū: quo mulieres caput uelāt. Innuitur tñ p stola sacerdotis: ut. §. xxv. di. vnū ozariū. z. c. vidue q̄ cc. ioannes.

m Idue.

n Idua. z oblatões ar. p̄sumptões haberi de aliquo facto p frequētatoēm uel ere citiū eoz que adherent z puenūt illi facto. ar. xx. q. i. quē. p genitores z. ff. ad mace. figs p̄ez ar. ꝫ. C. de. p̄bat. ad. p̄batoēm fluuiis.

o Professa. maxime. Nā z si sacramento uelit cōfirmare se tali aio ut liceat recedere non audit: ex de regula. si dua. quid aūt sit. p̄siteri bene colligitur. xx. q. i. c. vlt.

p Idonitatis. i secretario. loc⁹ forte é ozi tradatur. si autem diaconissa fuerit legitimus habēs filios: pars legitia liberis eis p̄stetur. Item ex decreto eugenij pape.

Mulieres caste obseruēt religionis habitum que religionis obtentu uelantur.

Mulieres obtentu religionis uelate aut in monasterio regulariter viuant: aut in domibus suis etiam susceptū habitum caste obseruent.

Item ex concilio aurel.

Monachus uxorē ducēs nō q̄ sacri gradus mereatur cōsortium.

Monacho ozariū in monasterio uel zonas habere nō liceat: z si postea uxori fuerit sociatus: tante p̄uaricationis reus nunq̄ ecclāstici gradus sortiatur officiū. Item augusti. de bono viduitatis.

Ante p̄fessam continentiam nubant vidue quibus volūt.

Idue que se nō p̄tinent: nubāt anteq̄ se p̄fesse cōtinentiā deo vouerint. q̄ nisi reddant iure dānantur. Item nicolaus carolo archiepo et eius suffraganeis.

Non p̄mittūt vidua post p̄fessionem p̄tinentie uotū deserē

Idua quidem que capiti suo uelamen imposuit: si inter ceteras velatas femias in ecclesia ozauerit: z oblationes cū illis obtulerit: si p̄fessa est se in eodem habitu permanere spondēs nunq̄ religionis velamen deponere a religionis obseruantia discedere non p̄sumat. Item ex cōcilio aurelico.

Professio viduitatis coā epi scopo facta post habitum susceptū nulli violare p̄mittitur

Idūitatis seruande p̄fessionem coram epo in secretario habitam impōsita coram epo uestē viduali dicim⁹ non esse violādam: ipam talis p̄fessionis deserticem meritō damnādam eē decreuimus. Item ex concilio toletano.

Modus z solēnitas faciēdē p̄fessiōis hoc ordine fuerit.

Omnes femine venientes ad sacram religionē pallio capita sua contegant: z cōscriptam robozatāq̄ p̄fessionem faciant. post quā scripturam nō finantur relabi ad p̄uaricatōnis audaciā. que vo ex his oībus fuerint reperte animū aut uestem in trāsgressionem dedisse: excōicationis sentētiam ferant: z rursus mutato habitu in mōasteriis donec diem ultimū claudant sub erūnis ardue penitentie permaneant religate. Item ex concilio arelatensi.

Filij perditionis sunt: qui violant corpora femina z consecratarum.

Ciendum est omnibus: q̄ deo consecrata z feminarum corpora per uotū p̄prie sponsionis z verba sacerdotis deo consecrata templa eē scripturarum testimonijs cōprobantur: z ideo violatores earum sacrilegi z iuxta apostolum filij perditionis eē nosc̄untur. Item.

De eodem. Dalea.

Idue si p̄iusq̄ continentiam p̄fitētur: nubere elegerunt: illis nubant quos p̄pria voluntate velint habere maritos. similiter hec conditio z de virginibus habetur: nec extra voluntatem parentum uel suam cogantur accipere maritum. Item grego rius arthemio subdiacono in epistola. xlij.

In monasterio recludantur ubi monache accipiūt habitum.

Omnes. p̄fessionē in qua p̄fiteantur se religiose uiuere velle: z p̄positū religionis assumere velle: z in ea penniter z inuiolabiliter p̄manere: ut s. xx. q. i. vidua.

q Postq̄. ar. q̄ scriptura facit votum solēne.

r Mutato. i. de posito seculari et assumpto religioso.

s Lenduz est p votum p̄prie. ar. q̄ quis p aliū uouere non pōt: sicut nec peniterē tiam accipere ut ō pe. di. i. quē penitet. tenetur tñ p alium pōt. l. t. ij. di. tibi dño: z matrimoniū p̄trahē ut. xxxij. q. ij. honozātur.

t Et vba. i. benedictōem.

u Idue.

x Quia.

y Ter. In h. c. agit ō tribus ipedimētis matrimonij: ordine: voto: z interdicto: ecclesie q̄ nō. ubi ꝫ ecclesiastica regularis.

z Ecclesiasticis ergo oīs qui. j. ponit: sunt ecclesiastice pōne. ergo z couersi q̄ verū est: ut. xij. q. i. duo.

a Regulares. ad differētiaz secularū de quib⁹ habes ex ō deci. fraternitatē.

b Arq̄ cōuersi. ar. q̄ cōuersi qui p̄fessi non fuerit matrimoniuz contrahere non uetantur.

e ¶ Leuersi. pfessi nũ quid oẽs puersi eoipso q̃ sunt puersi intelligũtur uouisse ⁊ fñ̃ ciasse ꝓpriis: dicũt q̃dam q̃ fic.10. Sed ego dico q̃ si trãsit ad eccliam regularem: tũc intelligit uouisse ⁊ fñ̃ ciasse ꝓpriis si ad seculares nõ cũ nec alij clerici intelligantur uouisse: nisi sint. i ma ioꝛib⁹ ordinibus nec renũciasse ꝓpriis in quocũq̃ ordine sint: nisi sic dicat: do me ⁊ mea buic ecclie nã renũciare videt tũc ꝓpriis. b Ité qd si aliquis cõtulit se ⁊ sua alicui seculari ecclesie: nũ qd talꝭ põt ꝫbere uel hr̃e ꝓpriũ? dico q̃ põt ꝫbere: ⁊ filij⁹ postea nat⁹ põt petere legitimã põrionẽ: ut. xxij. q. iij. c. nlr. iꝛ videatur fuus eccle fact⁹: iꝛ nũ qd talis põt trãsire ad strictioꝛẽ vitã? dicũt qdã q̃ nõ: cum secerit fuũ illius ecclie: q̃ liberti nõ possunt recedere de ecclesia sua: ut. xij. q. ij. liberti.

f ¶ Nõ esse. b bẽs q̃ mrimoniũ nõ ualeat: si fiat ꝫ regulã ecclasticaz. ar. j. xxxv. q. iij. ꝫ dicũm⁹, ⁊ ar. j. xxxiij. q. iij. si q̃ opoꝛtz

g ¶ Nuptiarũ. bonũ i. si nouẽtib⁹. mel⁹ ẽ en ꝫ nubere ꝫ vri. b parasiso. ⁊ eẽ. xxvi. di. deinde.

c ¶ Legis. sed aliq̃ fuit legis obsequiũ: q̃ frat debebat iuliciare semẽ fratris: ut. viij. q. i. oli. ⁊ h⁹ ipã liter erat ꝓceptũ. gnãliter. n. ꝓceptũ erat ꝓpagatõ sobolis. vnde maledictus erat qui nõ reliquerat semen sup terrã. xxxij. q. iij. §. his ita. ⁊. q. ij. pudoꝛ.

d ¶ Infirmitas. i. ꝫ infirmitatẽ icoꝛmẽtie ꝓcessũ. ita tñ ⁊ oliz erat: sed nõ erat legis obsequiũ.

e ¶ In gõusdã. vñ i semb⁹ ẽ humanitatis solatiũ. i. ꝫ bit ut eis fuiat i suis necessitatib⁹. Et est ar. hic: er quosenes q̃ taz assargẽ nõ pñt: ꝫbũt: ergo ⁊ ipado ⁊ frigid⁹ põt mrimoniũ ꝫbere. ar. xxxij. q. v. q̃ deo. nã ⁊ posthumũ instituit ipado: ut. ff. de libe. ⁊ posthu. sed ẽ q̃stiũ. sed nõ ẽ vex: q: nõ põt ꝫbi mrimoniũ: nisi ibi sint tria bona mrimonij: uel re uel spe. j. e. q. ij. oẽ. de sene nõ ẽ fle nem o. m. est adeo senex: quin aliq̃ calere possit nã uel artificio. qõ nõ ẽ in frigido ul i puero ul spadone. ⁊ iõ sener habilis ẽ ad ꝫbẽdũ. sufficit. n. q̃ plez nõ euitet. xxxij. q. ij. solꝫ fic. n. gnãre dr̃ ex quo ñ euitat ꝓplẽ ⁊ aptꝰ est ad coeũdũ. ul dic humam solatij ⁊c. i. ꝫbit cã ꝓpis q̃ pris solatium ẽ: ⁊ hoc vult lra sequẽs filioꝝ ⁊c vel dic ut dixi. xxxij. q. v ij. ibi qui.

f ¶ Promiscuuz. i. differẽtẽ ⁊ cõez. s. canino more. canes. n. idifferẽt ⁊ indistincte ꝓmiscẽt.

g ¶ Affectꝰ. s. pñs. p creande ad cultũ dei. xxxij q. i. nõ in sola.

h ¶ Et ipm. s. affectũ.

i ¶ Celestia. nã celeste ẽ in carne viuẽ ⁊ opa carnis ñ facẽ. q: ꝰgunitas r plet padisum: ⁊ ibi neq̃ nubẽt neq̃ nubẽt sup q̃ aucãte dicũt theologi: q̃ vita ãgelica viuẽt.

k ¶ Cogitãs. n. pfert pti nẽtiã bono ꝓugali.

l ¶ Deliberet an sit vouendum.

m ¶ Subtrahat. i vouẽtibus imo filij accedite ad fuitutem dei ⁊ patemini vos ad tẽtatõez de pe. di. ij. si enim ex deliberatione nisi i pñs.

u ¶ Nõ solũ. ꝫ ẽt. b enim emergũt due opiniões D. dicẽ q̃ ꝫbẽ actus. s. ꝫbẽdi ñ ẽ malꝰ. ⁊ hoc eaꝛõe. q: ex eo seq̃t bonũ: ꝓ eo fac j. e. ⁊ si nõ nubẽdo: ⁊ illud ñ susceptio ⁊c. ⁊ illud ñ q̃ ꝓugiũ ꝫ volũtas frãgẽdi votũ tñ ut dicẽ: ẽ pcim: ut pz. j. e. non q̃ ipe nuptie ⁊c. ꝫ hec lra ei ꝫdicit nõ solũ capessere. sed ipe erpoit ñ solũ volũtas frãgẽdi votũ i actũ ꝓducta ẽ dãnabilis: ꝫ ẽt nubẽ velle. i. volũtas frãgẽdi votũ ꝓtẽta suis finib⁹ ẽ dãnabil. ꝫ ex dicto ei⁹ seq̃t: q̃ aliq̃s faciat fil bñ ⁊ male q: ꝫbẽdo bñ fac. ꝫ fcedẽdo a voto male fac. ⁊ intelligit hoc c. ñ ꝺ voto solẽnpñti l nudo q: ꝫ eũ ut q̃ dirimit mrimoniũ: ꝫ ꝺ. ꝓpoito qꝺ qs ꝫ votũ emittẽdi ut dixi⁹. s. i pn. q̃st: nos dicim⁹ q̃ ipz uelle ꝫbẽ ⁊ ꝫbẽ ẽ pcim istis: ⁊ tñ mꝺ seq̃t mrimoniũ qꝺ ẽ bonũ. ⁊ intelli. c. ꝺ voto pñti simpli. nec ẽ miꝫ fi seq̃t ex bõ. s malũ. ar. de cõ. di. ij. fiẽ iudas. ⁊. lxxxi.

monachi ꝺomibus faciãt.

ET quia aliquos monachoꝝ ysq̃ ad tantuz nefas profiluisse cognouim⁹: ut uxores publice sortiantur: precipimus ut sub omni vigilantia requiras et inuentos habita coertione in monasterijs quibus monachi fuerant remitti facias. ¶ tem innocẽtius papa secundus.

Post professam continentiaz quisquis uxoꝛem ꝺuxeꝛit: ab ea seꝑaretur.

UT lex continentie et deo placens munditia in ecclesiasticis personis ⁊ sacris ordinibus dilatetur: precipim⁹: quatenus episcopi presbyteri diaconi subdiaconi regulares canonici monachi atq̃ cõuersi professi qui sacrum trãsgredientes propositum uxores sibi copulare presumpserint: separentur. huiusmodi nanq̃ copulationem quã contra ecclesiasticam regulã constat esse cõtractam: matrimonium non esse censemus. qui etiam ab inuicem separati fũt pro tantis excessibus condigna penitentiam agant. id ipsum quoq̃ de sanctimonialibus feminis si quod absit nubere attentauerint: obseruare decernimus. Quibus omnibus auctoꝛitatibus vouentes prohibentur contrahere matrimonia: et quidam eoruz si contraxerint: separari iubẽtur. Augustinus contra taliũ separationes peccatum eẽ asserit ita dicens.

Coniugia vouentiũ non sunt ꝺissoluenꝺa.

NUptiarum bonum, semper quidem bonum est. quod bonum semper in populo dei fuit: sed aliquando fuit legis obsequium: nunc est infirmitatis remedium: in quibusdam vero humanitatis solatium. filiorum quippe procreationi operam dare: non canino moꝛe per usum promiscuum feminarum sed honesto ordine coniugali. nunc est in homine probãdus affectus ⁊ ipsum tamẽ laudabilius trãscendit ⁊ vincit celestia cogitans animos christianus. Sz quoniam sicut ait dominus: ñ omnes capiunt verbum. hoc qui potest capere: capiat. q̃ se non continet: nubat. que ñ cepit: deliberet. que egressa ẽ: perseueret. nulla aduersario detur occasio: nulla christo subtrahatur oblatio. in cõiugali quippe vinculo si pudicitia non seruatur: dãnatio nõ s. mrimoniũ. nõ. n. vult dicẽ q̃ ex malo seq̃t bonũ: ꝓ eo fac j. e. ⁊ si nõ nubẽdo: ⁊ illud ñ susceptio ⁊c. ⁊ illud ñ q̃ ꝓugiũ ꝫ volũtas frãgẽdi votũ tñ ut dicẽ: ẽ pcim: ut pz. j. e. non q̃ ipe nuptie ⁊c. ꝫ hec lra ei ꝫdicit nõ solũ capessere. sed ipe erpoit ñ solũ volũtas frãgẽdi votũ i actũ ꝓducta ẽ dãnabilis: ꝫ ẽt nubẽ velle. i. volũtas frãgẽdi votũ ꝓtẽta suis finib⁹ ẽ dãnabil. ꝫ ex dicto ei⁹ seq̃t: q̃ aliq̃s faciat fil bñ ⁊ male q: ꝫbẽdo bñ fac. ꝫ fcedẽdo a voto male fac. ⁊ intelligit hoc c. ñ ꝺ voto solẽnpñti l nudo q: ꝫ eũ ut q̃ dirimit mrimoniũ: ꝫ ꝺ. ꝓpoito qꝺ qs ꝫ votũ emittẽdi ut dixi⁹. s. i pn. q̃st: nos dicim⁹ q̃ ipz uelle ꝫbẽ ⁊ ꝫbẽ ẽ pcim istis: ⁊ tñ mꝺ seq̃t mrimoniũ qꝺ ẽ bonũ. ⁊ intelli. c. ꝺ voto pñti simpli. nec ẽ miꝫ fi seq̃t ex bõ. s malũ. ar. de cõ. di. ij. fiẽ iudas. ⁊. lxxxi.

di. si qui sunt pbr̄i. sicut ex bono malū. xi. q. iij. q̄d ergo. sic i passione christi op⁹ operās fuit malū. i. crucifixio iudeoꝝ op⁹ aūt operatū. i. passio fuit bona. actio. n. fuit mala: ⁊ passio bona: ⁊ sic malū pōt hr̄e bonū effectū. ꝯ nos ē illud et si nō nubēdo: sed dic. i. q̄ꝫuis. ipm nuptuꝫ non sit peccatum.

o ¶ Propositi. i. noti.

p ¶ Fraus. i. deceptio.

q ¶ Susceptio. i. susceptū mr̄imonium: sed tñ p̄mā fidē irritā fecerūt Itē nota ꝙ apl̄s hic locut⁹ ē de his q̄ nouerūt p v̄ba de p̄nti: ⁊ aug⁹ h̄ de talib⁹ locut⁹ est: ⁊ h̄ ꝓbat illa lr̄a si viro suo viuo: ⁊ vbi dicit aut viuēte marito nubit. nā si nubit: ergo christo vouet. ⁊ iō intelligim⁹ hoc c. de voto p̄nti. H. ꝯ. et sm eum superficialiter inducit̄ auctoritas illa apl̄i: ꝙ poterāt ꝯ̄here. dicit. b. ꝙ votū i sui natura ꝯsideratū nō impedit circūscripta oī solēnitate sed eccl̄ia poti⁹ uel post iuenit huiusmodi solēnitates ⁊ ꝯstituit ut īpedirent. nū quid ergo monachi anteq̄ꝫ ꝯstituerēt̄ poterāt ꝯ̄here. dic ꝙ tūc monachi non erāt: cū monachus esse nō possit quin aliqua solēnitas obseruet̄. sed posito ꝙ fuerūt poterāt ꝯ̄here. io.

r ¶ Inferiori. i. ꝯiugio.

s ¶ Superiori. s. ꝯtinentia. duo sūt bona vnū superi⁹ ut ꝯtinētia: et bonū inferi⁹ ut mr̄imoniū

t ¶ Proinde. hic ponit aug⁹. q̄d eos īducebat ad dicēdū: ut nubentes post votū simplex erant separandi. ⁊ durat vsq̄ ad id q̄ hoc dicūt: vbi pōit suam primā improbationē. secundā autē ibi: d̄inde. tertiā ibi: fit. āt ⁊c.

u ¶ Cū eniꝫ. salua pace sua aug⁹ nō bene opponit istis. hic nō est simile de carnali mr̄imonio ⁊ spūali. non. n. de spūali mr̄imonio ad carnale ē

timetur. sed in virginali et in viduali continentia excellentia muneris amplioris expetitur: qua expetita et electa et uoto debito oblato: iam non solum capessere nuptias sed etiam si non nubant: nubere uelle damnabile est. Nam ut hoc demonstraret apostolus ait: non cum in delitijs degerint: nubunt in christo: sed nubere uolūt: habentes inquit dānationem: quoniaꝫ primam fidem irritam fecerunt: ⁊ si nō nubendo tamen uolendo: nō quia ipse nuptie uel quia talium damnāde iudicentur: sed damnatur ꝓpositi fraus: damnatur uoti fracti fides: dānatur non solum susceptio a bono inferiori: sed ruina ex bono superiori. postremo dānantur tales: non quia coniugalē fidem posterius inierunt: sed quia continentie fidem primā irritam fecerūt. quod ut breuiter insinuaret apostolus: noluit dicere eas habere dānationem: que post amplioris ꝓpositum sanctitatis nubunt: ñ quia non dānantur: sed ne in eis ipe nuptie damnari putarentur. sed cum dixisset nubere volunt: ꝯtinuo addidit dānationem habentes. et dixit: quare? quoniā priorem fidem irritam fecerunt: ut uoluntas que a ꝓposito cecidit appareat eē damnanda: siue subsequantur nuptie siue desint. ꝓinde qui dicūt talium nuptias non esse nuptias sed potius adulteria: non mihi videntur satis acute ac diligenter considerare q̄d dicāt. fallit quippe eos similitudo veritatis: quia enim christi coniugiū dicuntur eligere: que christiana sanctitate nubunt. hinc argumentantur quidā dicentes si viro suo viuo que alteri nubit adultera est: sicut domin⁹ ipse in euangelio diffiniuit. viuit autem christus cui mors ultra nō dominabitur: que ergo coniugium eius elegit: si homini nubat: adultera est. q̄ hoc dicunt: acute mouentur quidem: sed parum attendūt hanc argumentationem quanta rerum sequatur absurditas cum enim laudabiliter etiam viuente viro ex eius consensu, continētiam femina christo foueat: iam s̄m istorum rationem nulla hoc facere debebat. ne ipe christus quod consentire nefas est: adulterium faciat: cui viuente viro nubit deinde cum prime nuptie melioris sint meriti q̄ꝫ secūde: absit ut sanctarum viduarum sit iste sensus: ut christus eis videatur quasi secundus maritus. ipsum enim habebāt etiā antea: quādo viris suis fideliter subdite seruiebant non carnaliter sꝫ spiritualiter: virum cui ecclesia ipa cuius mēbra sunt cōiunx est: que fidei spei ⁊ charitatis integritate nō solum in virginibus sacris sed etiam in coniugatis fidelibus tota virgo est. vniuerse quippe ecclesie cuius omnia membra illa sūt: apostolus dicit: optaui vos vni viro virginem castam exhiberi christo. nouit autem ille virginem coniugem sine corruptione fetare: quem in ipsa etiam carne potuit mater sine corruptione procreare. fit autem per hanc minus consideratā opinionem. qua putant lapsarum a sancto proposito feminaruꝫ si nupserint non esse coniugia: non paruum malum ut a

regressus. sed bñ de carnali ad spūale ꝓgreditur: ⁊ ita dormitauit hic aug⁹. uel dicebāt forte illi oīmodam esse similitudinē inter hoc ⁊ illud.

x ¶ Melioris sit. i. signū melioris meriti. q̄ꝫ secunde nuptie īdiciū sūt incōtinētie: ut. xxxi. q. i. de his. ⁊. c hac rōe.

y ¶ Uirgo. q̄ꝫ sine macl̄a ⁊ ruga peccati: ut. xxxij. q. iiij recurrat. xxi. di. q̄ꝫuis.

z ¶ Uxores. h̄ habes ꝙ votuꝫ simplex ñ dirimit nisi ex sua nā eadeꝫ rōe: nec solēne cū idē sint: q̄ꝫ solēnitates nō sunt de substātia ⁊ veꝝ ē. sꝫ ꝯstitutio eccl̄ie dirimit mr̄imonium. religio tñ dirimit mr̄imoniū ex de ꝯuer. cōiu. ex publico. Sed nūq̄d simplr̄ vouens q̄ ꝯ̄hit tenetur ꝯtinere mortua vxore? videt̄ ꝙ nō: q̄ꝫ obligatio extincta nō reuiuiscit: ut de ꝯ. di. iiij. queris. ff. de sol. q̄ res. §. aream. Sed ꝯ̄ dicim⁹: q̄ꝫ nō tollit̄ per mr̄imonium nisi voti executio ex de cōuer. ꝯiu. quidā. naꝫ nolunt ille quātū in se fuit: ideo postea cōpellit̄ cōtinet̄ q̄d nō fieret si omnino esset absolut⁹ a voto. si tamē cōtraxerit iꝫ matrimoniū: ut nō. in illa decre. q̄daꝫ.

z ¶ Adulteria .i. adulteros. esse nō iuges: z ē cpha/ gis: sicut illud: dauus est ipsum scelus.

c ¶ Sed plane. ad hīc tractat ō voto solēni sm quos h dā: sed ver⁹ p totum. c. de voto ꝓuato agitur.

x ¶ Grauī⁹. s. xvij q. iij. sicut qui.

a ¶ De viduis. vi deī hoc. c. i telligēdū ō voto solēn. ar. g. s. c. si qs sacro. ubi fit mētio de ꝓstitutō nibus gelasij siue pelagij. z hec est gelasij. secūdum hoc nō facit ad ꝓ positū. S. intelli/ gas ergo ō voto simplici: z ibi fac mentiōem ō aliis ꝓstitutiōib⁹ gela sij: nō de ista.

b ¶ Sub nulla. q: vidua nō ꝓsecrat nec bñdicit. sed tm̄ ꝙgines: ut. xx q. i. de votis. sed accipiūt velū de altari: ut. s. e. vi/ due.

c ¶ Castitatē. i. vi dualē. s. post pri stinū ꝓiugiū assū/ ptā. fides. n. fuā da ē ꝓiori ꝓiugio xxxiij. di. frater/ nitatis. z. c. ō se/ cūdis nup. l. iij.

d ¶ Periculi. i. ꝓ pter periculū ea rū vitandū pote rit deliberare. q̄ si. c.

e ¶ Metabāt. ar. q̄ peccatū timoꝝ maioris lapsus fi eri nō vetat. xxvi ij. q. iij. solet. xxij di. nerui.

f ¶ Laqueū. eos sepando uel eos ꝑcise ꝓhibendo ne ꝓtrahāt. vouēs. n. simplr verbis tm̄ ꝓmonitoꝝ dissuadēdus ē a matrimonio nō p ercōicatōes: ut ex q cleri. uel vo. veniēs. z de spon. requisiuit. ar. ꝯ. xx ij. q. i. ꝓdicādū. sed illud de peccato iā cōmisso. Itē ar. ex hoc. c. q nō est aliquis anteq̄ ꝓmittat: q: p fractiōe huius voti anteq̄ frāgat nō est excōicādus; q: nōdū obligat⁹ nec post ꝓpter bonū matrimonij. tm̄ qñq; indici tur ꝓnia volēti peccare: ut ex despon. de illis.

maritis sepentur vxores qua si adultere sint non uxores: et cum uolunt illas sepatas red dere continentie: faciunt ma ritos earū adulteros ueros: cum suis uxoribus vinis alte ras ducunt: qua ꝓpter nō pos sum dicere quidem a ꝓposito meliori lapsas: si nupserint fe minas adulteria eē non co/ iugia. sed plane nō dubitaue rim dicere lapsus et ruinas a castitate sanctiore que vouē/ tur deo adulterijs eē peiores si enim q̄ nullo modo dubitā dum est: ad offensionem chri/ sti pertinet: cum membrū eius fidem non seruat marito: quā to grauius offenditur ipe de⁹ cum illi ipsi nō seruatur fides in eo q̄ exigit oblatum quod non exegerat offerēdum: cuz enim quisq; non reddat quod non imperio compulsus: sed consilio cōmonitus uonit: tan to magis fraudati uoti auget iniquitatem: quāto minus ha buit vouendi necessitatem.

Item pelagius.

De viduis: que ꝑmam fidē irritam fecerunt.

De viduis sub nulla bene dictione uelandis supius late sufficiēterq; ꝓdiximus que si ꝓpria uoluntate ꝓfes/ sam ꝓistini coniugij castitatē mutabili mente calcauerint: periculi earum intererit: qua li deum debeant satisfactione placare: quia iuxta apostolu z primā fidem irritam fecerūt.

¶ Laqueū. i. simplr uouerūt imo ꝓmittendo sat ꝓtrahere ut maius malū vitet ex qui cleri. uel vo. veniens.

¶ Ut z nr̄a. ar. q̄ ex quo ꝓlat⁹ funct⁹ est officio admonen do increpādo z corripiēdo nō deberet ei ꝑputari si ille non emēdet: ut. xlvij. dist. q̄ ad nos.

i ¶ Dꝛeterūm⁹. z iō aliq̄ ꝓmittū t erpōi: ne er ror incutiat: sic dic beda de pe. di. iiij. reuertar.

a Siquis votū. sz nū qd simplr vouens pōt ꝓtrahere cuz alia q̄ simplr vouit: non videt q̄ teneat matrimoniuz: cū neuter ꝓsit debitū exigere. pone eos uo/ uisse q̄ nūq; exigerent: dico q̄ bñ tenet matri/ moniū: q: vterq; potest reddē. sz quo cū reliqu⁹ ñ exigat: vterq;. n. si sci at alterū sic digē: nec pos seet igē t liq⁹. dz ꝓmisce ri. z vterq; reddē dicet sed qd figs uouit: q nū q; redderet si vroz ꝓti/ geret eū ducē? si post du cit nō tenetur votū tale seruare: q: ꝓceptū est a postolo ō debito reddē do. sed qd si aliqs iura/ uit: q nūq; cognosceret aliquā mulierē? si postea durit vroz: bñ tz matri moniū. nūqd ergo pec cat cognoscēdo cū iura uerat nō cognoscē? di/ cūt qdā q ꝑma vice pec cat: sed postea nō. z idē dicūt q̄ post votū sim/ plex ꝓima vice cogno/ scēs vroz peccat: qa si semp peccaret cogno/ scendo: tale matrimoni um illicitū esset. sed hoc nihil ē. sed dico q ñ pec cat cognoscēdo: sz ꝯ iu/ramentū faciat: sed tūc peccat qñ fidez frangit deo. uel dic q talis per mit tat se cognosci z nō cognoscat: z sic saluabit iuramētū cū pot⁹ videat pati q̄ a gere. Itez q̄ro: cū iuramētū sit ō iure nāli sic z votū: q: sic dns ꝑcepit vouete z ꝑdidit: ita ꝑcepit ꝑddas dño iuramē ta tua: q̄re votū dissoluit mr̄imoniū z nō iuramētū? ad hoc dico q̄ iuramētū nō est ꝓstandum nisi subsit necess. tas: ut xxij. q. i. ita. vnde q̄ tale iuramētū facit temerarie iurat. vñ fort⁹ est vinculū voti q̄z iuramēti: sm nos tm̄ nō ē qō: q: vo tū de sui natura, nō obligat sed ꝓstitutio circa votū emissa.

b ¶ Quod aūt. ostēdit. s. xxvij. di. §. ul. ímo.

c ¶ Illud .s. c. q. c. que christo.

d ¶ Pōt. digne. tūc qs pentet deo: cum penitet de omni peccato de peni. dist. v. fratres. minus digne cum penitet de quibusdam de pe. di. iij. plur.

e ¶ De derelicta. ergo soluit hic secū dam ptez illius. c. q̄ christo: ⁊ male nō enī inuit a contrario sensu q illū posz habere virū cui adultero fidē dedit vīente viro: ex de eo q durit i matrimoniū: cū haberet. solue ergo secū dā ptē, put g. soluit prīmā ptem.

f ¶ In vtroq; casu. s. innocētij.

g ¶ Esset cōtrarius. innocentius.

h ¶ Denoto. .s. c. q. e. ō uotam.

a Equitur. hic de pūgitur secū da qō: an. s. de spōsata vnico dimisso possit alibi nubere cui qō ut facili⁹ explicet: subiungit. g. aliā icidentem. s. vtrū inter sponsū ⁊ spōsaz sit cōiugiū. ⁊ allegat ad utrāq; ptem hui⁹ incidētis: ⁊ eam soluit dupliciter. j. e. §. iurta. s. q inter sponsum ⁊ spōsam est matrimoniū initiatū tm̄ nō cōsumatū: uel inter spōsū ⁊ spōsā dī cē mīmoniū reputātiū: ꝫ spe futuroz. sed his relictis certū est q inter spōsuz ⁊ spōsam nō est mīmoniū. ppie sūptis vocabulis. spōsus enīz a spōsalib⁹ dicitur. sponsalia sunt cōuentio ⁊ repromissio futuraz nuptiaz ff. de spō. l. i. ⁊ hāc qōez tractat. g. usq; ad. §. sed ꝑcedatur ibi de secūda qōe dicitur.

b ¶ Viri. q; ín pari seruīo nō pōt esse mīmoniuz. est enim mīmoniū due cōnelatōes ⁊ ita plura

c ¶ Cōmūctio aiaz. j. e. cū initiatur.

post ꝓpositum sacre religionis non potest deo per penitentiam reconciliari: que ad habitum siue professionis redire neglexerit. tūc enim ille cui se iunxerat ei defunctus erit: cum ab eius illicitis amplexibus hic penitus recesserit: ut iste sit sensus capituli: q̄ christo spīritualiter nubunt: si postea publice nupserint: nō eas admittendas esse ad penitentiam censemus: nisi hi q bus se iunxerant de mūdo recesserint: eis subaudiendum est: nubentibus. tunc enim viri de mundo recedunt tūc defunguntur: cum ab eoz concupiscentia i pe penitus se alienauerint: sicut mūdus eīdicitur mortuus: quem suis illecebris non astringit: ⁊ ille perhibetur mortuus esse mundo: q nihil in mundo ꝓcupiscit. hoc autem sic intelligendum esse ex subsequenti exemplo idē innocentius ostendit dicens: quecunq; viro viuente alteri nupserit: adultera habeatur: nec ei agende penitentie locus concedatur: nisi vnus ex his fuerit defunctus. hoc de derelicta intelligendum est: que si viuente viro suo alteri nubit: adultera est: nec ad penitentiam admittitur: nisi uel primus reuertatur in pulueré de quo sumptus est: uel ecā dus ab eius copula cessando ei moriatur: ut supra dictum ē quia ergo christus cui spiritu aliter nubunt: iam nō morītur mors illi ultra non dominabitur: restat ut ille cui secundo nubunt eis moriatur. in utroq; autem nisi sic intelligeret: eēt contrarius domino dicenti per ꝓphetam: In quacunq; hora peccatoz conuersus fuerit ⁊ cetera. ⁊ cūctis interpretibus diuine legis interueniret esse aduersus. ꝓbatur illud idem auctoritate illius capituli: quo deuota: que marituz acceperit: ꝓhibetur ad penitentiam admitti: nisi uel uterq; continentiam ꝓfessus fuerit: uel ille cui se iunxerat de hoc mundo decesserit.

Equitur secunda qstio: qua querīt an puelle alteri desponsate possint renunciare priori conditioni: ⁊ transferre sua uota ad alium. Hic primum videndum est: an coniugium sit inter eos. secundo: an possint ab inuicem discedere. eos autem coniuges eē ex diffinitione coniugij et auctoritate multoz facile probatur. sunt enim nuptie siue matrimoniū viri mulierisq; coniunctio indiuiduam vite consuetudinē retinens. Inter hos aūt fuit coniunctio: que indiuiduam vite consuetudinem exigebat fuit enim inter eos. cōsensus qui est efficiens causa matrimonij: iuxta illud isidori: consensus facit matrimonium.

Item ioannes chrisost omus super mattheum.

Matrimonium quidem nō facit coitus sed uolūtas ideo nō soluit illud separatio corporis sed volūtatis. iō qui dimittit coniugem suam:

tu. nup. l. i. cūiusdē enim religionis debent esse. C. de iudeis ne qs. xxviij. q. i. caue. Sed obiicitur de matrimonio qđ est apud ifideles: si alter nō vult sine cōtumelia creatoris hitare cū fideli: dissoluit mīmoniū ñ g̃ē idiuiduū. diūcto. ꝫ dic q rēler dissoluit ñ hō ut. xxviij. q. ij. qđ de⁹: q; tūc cōtumelia creatoris soluit ius mīmonij: ut ex ō diuo. gaudem⁹.

f ¶ Efficies. j. xxix q. ij. figs ācillam.

g Matrimonium. coitus misi cū sponsalia ꝓtracta sunt sub ꝓditōe. tūc enī q coitum recedit a

Qō. ij.

ꝓditōe: ut ex de ꝓdi. appo. ō illis

h ¶ Sed volūtas i. voluntari⁹ ꝓsensus uerbis ramē legitimis exp̄ss⁹. requiritur enī q ꝓsensus sit voluntari⁹ ⁊ nō coact⁹ ex de spon. cū locum. uerba enim requirunt quātū ad ecclesiā: ut ex de spō. tue.

i ¶ Sed voluntatis. utriusq; interuenientis quod fit qñ marit⁹ ⁊ uxor se absoluerūt ab execūtōe reddēdi debiti cā cōtinētie. j. e. agatho. ⁊ i aué. ut luce. ma. ⁊ a me. §. si vo ex ꝓsensu.

k ¶ Volūtate. h. vult dicē q ñ sufficit corpoz recessisse: si mēte ñ recesserit: ut. ff. ō acqui. pos. l. iij. §. i amittēda. ⁊. ff ō cap. ⁊ post. re. nihil interest. et

ff. de edil. edic. qđ fit fugitiuus. §. apud labeonem boc autem scias: q ꝫ dñs aliquis nolit esse dominꝰ rei alicuius: nō iō perdit dominiū. sec⁹ est i possessione: ut. ff. de acq. pos. sigs. vi. §. i.

a ¶ Vfficiat. solus. ōba. n. tm̄ necessaria sūt ad ꝓ

batōem eē de spō.tue.ꝛ exponunt qdā ſm leges.i. ſm canones. obi ſunt iſti caſꝰ: imo poꝰ videt ꝓiuꝰ ꝓ canonē.j.xxxij.q.ij.c.ult.ꝛ pe. Sꝫ dic q illi cano. ſunt.xxix.q.ij.ſigs eē de ꝓiu.ſer.c.i.eē de rap. cum cauſa. vel dic ſm leges ꝓut ſonat lr̄a. Iꝫ hec dictio ſolus nō excludit ꝓſenſus ꝑtium. imo tm̄ alias ſolēnitates q̄ fiunt circa mr̄im oniuꝫ q.d.ſolus eoꝝ ꝓſenſus eſt cauſa effectiua mr̄imonij: ꝛ iō nō ſūt cōtrarie.l.ille.C.de nup. nec filiū .ff. de ritu nup. nup tie q̄ dicūt q̄ in mr̄imonio r̄quiritur ꝓſenſus parētuꝝ. ſed dic q regulr̄ ex honeſtate nō neceſſitate.

b ¶ Item ergo. q° mō: Iꝫ hoc interrogaret: nō tm̄ dubitabat de vbis angel. ſed dubitauit quo modo illud poſſet fieri ut ſint due ꝑſone quo ꝛ mō. de mō dubitauit nō de facto.

c ¶ Virgialis. ſic ergo patet: q maria nō uouerat ꝑtinētia: ſed ꝓpoſuerat vouere et virginitatē cōſeruare: niſi deꝰ aliā reuelaret: uel lex ꝓhiberet: uel parētes cogerēt. ꝛ inde ē q licite ꝑt cōtrahere matrimoniū deo reuelante ſi uouerat etiā ſoleniter: qa votū fuit ſub ꝓdicōe. imo quantū cūq̄ abſolutū ſit votuꝫ: ſemper intelligit excepta auctoritas maioris: ut ex de iure iurā. venientes. ſimiliter hoc ſubintelligitur: ſi res ſit et aliam non accipit adhuc ē maritus. Nam ꝛ ſi corpore ſit paratus eſt: tamē adhuc voluntate coniunctus eſt. cū ergo aliam acceperit: tunc eam plene dimittit. Non ergo qui dimittit mechatur: ſed qui alteram ducit. Item nicolaus papa.

Officiat ſolus ſcōm leges conſenſus eorum: de quorum quarunq̄ conſenſu ꝛ cōiunctionibus agitur. qui ſolus ſi defuerit: cetera etiam cum ipſo coitu celebrata fruſtrantur. Cum ergo inter iſtos cōſenſus interceſſerit qui ſolus matrimoniū facit: patet hos coniuges fuiſſe. Sed queritur quis conſenſus facit matrimonium an cōſenſus cohabitationis: an carnalis copule: an utercq̄. ſi cohabitatiōis conſenſus matrimoniū facit: tunc frater cum ſorore matrimonium poteſt contrahere. ſi carnalis copule: inter mariaꝫ ꝛ ioſeph non fuit coniugium. uouerat enim maria ſe virginem perſeueraturam. vnde ait angelo: quo mō fiet iſtud qm̄ virum non cognoſco. i. me nō cognituram ꝓpoſui. Ne q̄ enim qua tunc virum nō cognoſcebat: neceſſe erat inquiri: quomodo poſſet filium habere: ſed quia nunq̄ ſe cognituram ꝓpoſuerat. ſi ergo contra ſuum ꝓpoſitum poſtea cōſenſit in carnalem copulā: rea facta eſt voti virginalis mente ꝛ ſi nō opere violati: quod de ea ſentire nefas eſt. Sed ſicut auguſtinus ait.

Data maria, ꝓpoſuit ſe ſeruaturam votum virginitatis in corde: ſed ipſum virginitatis votum non expreſſit ore ſubiecit ſe diuine diſpoſitioni: dum ꝓpoſuit ſe perſeueraturam virginem: niſi deus aliter ei reuelaret. committens ergo virginitatem ſuam diuine diſpoſitioni: cōſenſit in carnalem copulam non illam appetendo: ſed diuine inſpirationi in utroq̄ obediendo. poſtea uero cum filium genuit: quod corde cōceperat ſimul cum viro labijs expreſſit. ꝛ uterq̄ in virginitate permanſit. conſenſus ergo cohabitādi ꝛ individuam vite conſuetudinem retinendi interueniens eos coniuges facit. Individua ꝫo uite cōſuetudo ē talem ſe in omnibus exhibere viro: qualis ipſa ſibi eſt: et econuerſo. ad individuā vite itaq̄ conſuetudinem pertinz abſq̄ legitimi conſenſu viri ꝛ orationi etiam aliquando nō poſſe uacare: nec continentiam ꝓfiteri. quia ergo iſte cōſenſus fuit iter eos: patz eos coniuges fuiſſe. Joannes chriſoſtomus ſup mattheum.

Omnis res per quaſcūq̄ cauſas naſcitur: per eaſdem diſſoluitur. matrimoniuꝫ enim non facit coitus. ſed uoluntas: ꝛ ideo nō ſoluit illud ſeparatio corporis: ſed uolūtatis. ideo qui dimittit coniugem ſuam ꝛ aliam nō accipit: adhuc maritus eſt. Nam ꝛ ſi corpore iam ſepatus eſt: tamē adhuc voluntate coniunctus eſt. cum ergo qui vnam dimittit aliam accipit: tunc plene eam dimittit. non ergo qui dimittit mechatur: ſed qui alteram ducit. ¶ Item auctoritate probantur coniuges.

it enim ambroſius in libro de virginibus.

d ¶ Ore. expreſſio enim oris in voto multū opat ut ex de vo.ꝛ vo. lr̄aruꝫ ar.j.e. duobus in fi. ar. de pe. di. i. magna i ꝑn. videt. tm̄ q quo ad deū non ſit neceſſaria oris ꝓfeſſio. xxij. q. v. humane ꝛ c. cauete. ꝛ xiiij. q. v. ſiquid. Sed tamē ſecus eſt in voto tacito q̄ expreſſo. nam dicit lex q ſi legauī tibi. x. ſi volueris: tale legatū nō tranſmittes ad heredes: niſi primo expreſſeris te voluiſſe. Secus uero eſt: ſi legauero tibi. x. pure: quia illud trāſmittes. ff de le. i, ſi ita legatum ſit §. illi ſi volet. immo nec votū dicitur cōditionale vbi conditio ſubintelligit̄: ut. ff. de condi. ꝛ dē mō. conditiones que. ioannes.

e ¶ Conſenſit. j. e. priuſq̄

f ¶ Appetendo. ar. q aliquis conſentit in aliqd non tamen vult illud fieri. viij. q. i. audacter. vl dic ſicut in. g. b. ſic ergo patet.

g ¶ Conſenſus. i. maritalis affectus.

a QUm initiaꝝ.i.incipit ꝛ eriſtit. Ex hoc ſumpſit.g. ſuam
di.ſcilicet matrimoniū aliud initiatū aliud ꝓſūmatuꝫ
ſed tu dic:q hoc referꝝ ad actꝰ q ꝓſideraꝝ circa mrimoniū
Nā primo ꝓſentit:poſtea cognoſcit.uel initiaꝝ quo ad ſigni
ficatōem:ut dicemꝰ.j.
e.quapropꝫ: nō quo ad
ſui eſſētiā:cū mrimoniū
ſacratiſſima res ſit: ꝛ q̄
cito eſt pfectū ꝛ ꝓſūma
tū quo ad ſui eſſentiaꝫ:
nec recipit ſepatōem ul
interſtitia tēpoꝝ.

b ¶ Pactio.i.conſensus ꝺ
ꝓſelenti.

c ¶ Nō cū viri.ar.ꝫ eꝛ ꝺ
eo q duxit in mrimoniū
ſignificauit. Nā ibi dici
tur q copula carnalis
facit mrimoniū: ſꝫ illud
referas ad ꝓſumptōem
ff.de dona.inter virū ꝛ
vx.cū hic.§.ſi mulier.ff.
de ritu nup.l.iiij.

d QOniuges verius.
ꝓpatiuꝰ ꝓ poſiti
uo.uel veriꝰ.i. ſanctiꝰ ꝛ
honeſtiꝰ q̄ a coitu:ſicut
int̄ mariā ꝛ ioſeph.ar.
xxiij.q.v.qꝺeo.

e ¶ Pria.dicit.b.q vna
ē fides q̄ vir vroꝝ ꝛ ecō
uerſo ꝺz mutuā fuituꝫ
ꝛ etiā caſtitaꝫ. ſm hoc
expone pria fide.i.prio
a fide deſpōſatōis. Alij
dicūt:q;ꝺue ſunt fides
Prima ē q̄ ei ꝺz caſtita
tez. ar.xxxiij.q.i. caue.
Secū da q̄ mutuā fuitu
tē ei debet. ſed hoc nō
niſi poſt duos menſes:
eꝛ de quer.priu.ex publi
co.ſcōm prioꝛē expoſiti
onē er prima vtrūq ꝺz
ut ꝓdixi.vñ ſm eos pri
mꝰ coitꝰ nō ē q̄tuitꝰ.naz
ſtati poſt conſenſum mutu
um ꝺ pñti teneꝝ reꝺdē
debitū petēti. hz tñ ꝓlē
exceptōez uſq; ad duos
mēles p ꝓdictā decre.
niſi dicatur aliud ſpāle de duobꝰ diebus uel vno.xxx.q.v.
ſponſus.j.e.inſtitutū.hoc tñ eſt certū:q poſt primū coitū

a QOniuges verius appellā
tur a prima deſponſatōnis
fide: q̄uis adhuc ignoꝛeꝝ in
ter eos pingalis concubitus
¶ tem ex concilio africano.

QVod conditio interpoſi
ta non valeat ex concilio
africano probatur. ¶ tem.

De eodem.

QVicunq; ſub cōditionis
noie aliquam deſpōſaue
rit:ꝛ eam poſtea relinquere
uoluerit:dicimus q conditio
frangatur:ꝛ deſponſatio irre
fragabiliter teneaꝝ. ¶ tem
auguſtinus de bono cōiugali.

De eodem

QOniunx vocatur a prima
deſponſationis fide: quaꝫ
concubitu nō agnouerat:nec
fuerat cogniturus:nec perie
rat nec mendax māſerat con
iugis appellatio:ubi nec fue
rat nec futura erat carnalis
ulla cōmixtio. ꝓpter quod fi
dele coniugiū ambo parētes
chriſti vocari meruerunt:non
ſolū illa mater:uerūetiaꝫ ille
pater eius ſicut et pīuꝫ mris
eius utrūq; mente non carne
¶ tem in eodem.

Triplex bonum coniugij fuit
in parentibus chriſti.

QVne itaq; nuptiaꝝ bonū
impletū eſt in ipis paren
tibus chriſti: ples fides ſacra
mētum .prolem cognoſcimus
ipm dñm. fidem: q nullū adul
terium. ſacramētum: q nullū
diuoꝛtium. ſolus ibi nuptialis
ꝓcubitus non fuit: q in carne
peccati fieri non pōt ſine pu
denda ꝓcupiſcentia carnis: q̄
accidit ex peccatoꝝ: ſine quo
uere concipi voluit qui futu
rus erat ſine peccato ¶ tem
i leuitico p̄cepit dñs moyſi di
cens: ſiqs ſponſam alterius in
agꝛo oppreſſerit:morte morie
tur: q uxoꝛem alterius viola
uit. ¶ tem in legibus princi
pum ſponſa iubeꝝ lugere moꝛ
tem ſponſi tanq; uiri ſui ¶ tē
in canonibus inuenitur.

Frater ſponſam fratris poſt
eius moꝛtem ducere non pōt.

SIquis deſponſauerit ſibi
aliquā ꝛ ꝓueniente moꝛtis
articulo eā cognoſcere nō po
tuit:frater eius nō pōt eā du
cere in uxoꝛē. ¶ tem gregoꝛ
rius mauricio imperatoꝛi ob
quendā comitē: qui nepos ſui
moꝛtui deſponſatā duxit uxoꝛ
em. Quī deſponſatā puel
lam ꝓximi ſui acceperit in cō
iugiū: anathema ſit ipe ꝛ oēs
conſentientes ei: q ſm legez dei
moꝛi decernitur. Naz diuine
tia.ar.C.de fis nupt.l.ij. Tertia ē ne q̄ tā maligne
ſuſpitōis poſſeꝝ ꝺo viro.in auē.de teſti.ꝛ ea q̄ pariter
§.ult:coll.iij. Tps aūt luctꝰ ē.xij.meſſium.C.de fis
nup.l.ij. hodie diminutꝰ eſt femmus luctꝰ iſte.nō.n.
cōpellit triſtē habitū deferre.C. de bis q̄ no.infa.
decreto.io.

a SJgs.hoc.c.intelligiꝝ de ſpōſa de pñti: līt non
faceret ad ꝓpoſitū: q ſpōſa de futuro nō ē vx
oꝛ. qꝺ tñ ſequiꝝ qꝺ nō poſſit duci a fratre. obtineꝝ ſēt
in ſpōſa de futuro: ꝺū tamē poſt.xij. annos facta ſit

mutua fuitus quoꝛ vtrūq; ē bonū mrimonij. Sine
his aūt bonis mrimoniū ꝛbi nō pōt. poſtea ꝺo ſine
his eſſe nō pōt.

b ¶ Sacramētō.i. inſepabilitas. ad tēpus enī nō pt
ꝛbi mrius: ut.xxx
ij.q.ij. ſolet: ſicut
nec filiū adoptaꝝ
ad tēpus poſſū. ff
ꝺ adopt. figs.io.

c ¶ Diuoꝛtiū imo
inſepabilis ꝓunc
tio animoꝛ.j.e.§
ecce ꝛbi dr iter
mariam ꝛ ioſeph
fuit diuoꝛtiū: ſed
ibi ipoꝛē fuit di
uoꝛtiū.ſ.coꝛpalis
ſepatio cā bone
ſtatis tm facta. ꝓ
prie aūt diuoꝛtiū
eſt ſepatio: que cā
delicti fit.

d ¶ Nō poterat.
ꝺ colligitur q co
itus nō pōt eē cū
vroꝛe ſine pecca
to.ar.xxxiij.q.iij
vir cum propria
ar.j.xiij.di. ner
ui. ꝺ hoc dicemꝰ
xxxiij.q.iiij.vir cū
ꝓpria.

e ¶ Moꝛiaꝝ.xxx.
iiij.q.ij. nō ſatis.

f ¶ Lugere.i.ꝺē
pus luctꝰ nō ꝛbē
ꝛ inſignia luctus
deferre.ꝛ é multi
plex cā q̄re ꝓhi
beꝝ ꝛbere.j. tps
luctꝰ: ne fiat ptur
batio ſanguinis
pp incertitudinē
q̄ neſciretur cui
ptus illo tpe edi
tus aſcriberetur
ar.ff. de his qui
no.infa. liberoꝝ
ꝛ.C. de repud. cō
ſenſu. Altera eſt
maritalis reuerē
tia.ar.C. de fis nupt.l.ij. Tertia ē ne q̄ tā maligne
ſuſpitōis ꝓſteꝝ ꝺo viro.in auē. de teſti.ꝛ ea q̄ pariter
§.ult:coll.iij. Tps aūt luctꝰ ē.xij.meſſium.C. de fis
nup.l.ij. hodie diminutꝰ eſt femmus luctꝰ iſte.nō.n.
cōpellit triſtē habitū deferre.C. de bis q̄ no.infa.
decreto.io.

a QOniunx vocatur.xxxiij.di.c.ult.

b ¶ Quod fidele.i.ex fide nō tñ vſu carnis ꝓſiſtebat.

c QDne. Bandulfus dixit duo eſſe tñ bona mrimonij.
fidē ꝛ plem ſed ipm ſacm nō eſſe bonū mrimonij.
niſi int̄ fitue ſtelligaꝝ .i.bonū qꝺ eſt mrimoniū: q ſacm
mrimonij ut dicit nihil aliud ē: q̄ ipm mrimoniū. ſed dic q
ſacm mrimonij ꝺr hic inſepabilis ꝓiunctio animoꝛ: uel etiā

desponsatio: alias sec⁹. ex ō desponsu. lras. ⁊ c. accessit. ⁊ hoc casu est impedimētus publice honestatis iustitia: ⁊ affinitatis: q̄ illa nō ē nisi intercedat carnalis copula. xxxvij. q. ij. lex diuine.

b ¶ Jā uxor. erat i. carnalit cognita: ⁊ sunt ūba grece.

c ¶ Dicit. legitimū. hoc. c. ptinuat illi. xxxvi q. ij. tria. ⁊ c. nullus.

d ¶ Uiro. i. nō p̄ sanguineo ꝓximo

a ¶ Jgs uxorē. desponsauerit. ex ergo q̄ alterū p̄ se sufficiat ad hoc: q̄ sit mīmonium: ⁊ ita p̄ arras. ꝑbāt sponsalia. sed dicēdum uel. i. etiā subarrauerit ꝑcedēte desponsatōe. uel dic q̄ alterꝫ sufficit q̄ ⁊ si subarrat: ꝫ nō ꝓsentiat: ꝓtiū mit. p̄ sponsalibus ⁊ mīmonio donec ꝑbāt ꝓximum. xxxvij. di. q. interrogasti. ⁊ xxx q. v. nostrates. et c. femine nec refert an ūbo ul' facto declaret q̄s uolūtatē. xlij. di. c. i. sit aūt hec subarratio p̄missio nē annulī: ꝫ nō ꝓsentiat semp: q̄ ē signū amoris. dī de hoc. xxx. q. v. nostrates.

b ¶ Subarrauerit. ex de p̄scrip. illud ꝓ.

c ¶ Ducē. i. carnaliter cognoscere.

a ¶ Jgs. alis. pura frigidi legis est mos sponsas appellare ꝓiugel. vnde in euāgelio dī: accipe mariā ꝓiugem tuā. ⁊ illud in deutronomio: siquis cuiuslibet hominis desponsatā puellam in agro uel in quolibet loco opp̄esserit uel adduxerit in domū suam: moriat quia uxorem ꝓximi sui violauit: nō q̄ ne iam uxor erat: ꝫ q̄ a parētibus uxor fieri debebat. ⁊ infra: sicut nulli christiano licet de sua ꝓsanguinitate uel quā cognatus suus habuit i matrimoniū assumere: ita et de consanguinitate uxoris sue. ¶ Item hieronymus.

Uxore mortua licꝫ viro aliā ducere: sed non repudiatam uel desponsatam.

Additur aliud quartū ꝓiugū legitimum: dū mortua fuerit uxor cuiuslibet: licꝫ illi accipe aliam: sed nō repudiatam nec desponsatā viro ꝫ liberam: simīliter debet et mulier. vñ ⁊ paulus ait: mulier q̄ sub viro ē: ligata est sub lege viri quādiu viuit vir eius. viro igit̄ uiuente uocatur adultera: si iūcta fuerit alij viro. si aūt mortuꝰ fuerit vir eius: liberata est a lege viri: ita ut nō sit adultera si cōiuncta fuerit cū altero viro. ¶ Item greg.

Post mortem alicuius nullus de eius ꝓsanguinitate sponsā accipiat.

Siquis uxorē desponsauerit uel eā subarrauerit: quā q̄ postmodū ꝓueniente die mortis eius nequiuerit eā ducere in uxorē: tūc nulli de ꝓsanguinitate eius licꝫ accipe eaꝫ in coniugio. q̄ si inuentū fuerit factū: sepetur oīo. ¶ Item iulius papa.

De eodem

Siquis desponsauerit uxorē uel subarrauerit: et sine ꝓueniente die mortis sine īruētibus alijs causis minime eam cognouerit: neq̄ eius superstes frater neq̄ ullus de consanguinitate eius candē sibi rollat in uxorem ullo vnq̄ tpe. ¶ His oībus auctoritatibus ꝓbantur isti eē ꝓiuges Sed aug. testatur ꝑtra dicēs

Non est inter eos mīmoniū quos non copulat commixtio sexus.

Non est dubium illā mulierem non pertinere ad matrimoniuꝫ: cum qua cōmixtio sexus nō doceat fuisse. ¶ Item leo papa.

Illa mulier nō ꝓtinet ad matrimoniū: cūm qua nō celebratur nuptiale ministeriū.

Cum societas nuptiarum ita a principio sit instituta ut ꝓter cōmixtionem sexuū non habeāt in se nuptie ꝓiunctionis christi ⁊ ecclesie sacramētum: non dubiū est illā mulierem non ptinere ad mīmonium: cū qua docetur nō fuisse nuptiale ministeriū. ¶ Benedictus seruus seruorū dei N. salutem ⁊c. **Palea.**

Ex diuine constitutionis apostolicam cathedrā totius posuit orbis terraꝝ magistrā: ut quicquid ubiq̄ locoꝝ dubitatur: ab ea rō eiusdem requiratur. ¶ffatus est aūt nos suis lr̄is eiusdem cathedre assessorē ac ꝓcūctatꝰ est quidam vestras noīe ioannes ꝓ connubio filie sue suppliciter: cuius sororꝫ defūcta cuidam iuueni stephano nomine simplicibus verbis fuerit desponsata: ⁊ anteq̄ ad nuptias ꝓuenerit morte ꝓuenta: vtruꝫ scꝫ cum eodem iuuene possit matrimoniū celebrari suppliciter filie nec ne. nanq̄ testatus est huius rei rationem apud vos haberi ambiguā: quā ꝺo docēte reddimus his verbis certissimā: ꝓthoplanctus ille radix ⁊ origo nostra detractā sibi costam in mulierē videns formatā ꝓphetico spiritu inter alia ꝓtulit: ꝓpter hoc reliquet homo patrem ⁊ matrē ⁊ adherebit uxori sue: ⁊ erūt tate uel'er maleficio. et ita idē iuris est siue desponsatio intercedat de solo facto siue de iure: ⁊ ita figs desponsauit ꝓ sanguineā suā ul' aliquā aliam cū q̄ ipse ꝓbere ñ possit: ⁊ sepeī ab carnalius de cosanguinitate sua eā ducere pōt: ⁊ ita monachꝰ poterit ipedire cōsanguineos suos: ꝫ frigidꝰ natꝰ fit. qō cōcedit. h. ⁊ hoc satis pōt cōcedi. q̄ siue sit monachus siue frigidus siue deuotꝰ siue secꝰ: q̄ sponsalia illiꝰ impediūt matrimoniū. ar. eī de spō. ad audiētiā. Nā ꝓpt̄ de spōsatōem q̄ nulla ē nota t̄ gs infamia. ff. ō his q̄ no. iufa. gd ergo. §. q̄ aūt ꝓtor. eī de biga. nuper. ⁊ vnꝰ tū casus excipit q̄ infra septēnū facta ē desponsatio. eī de desponsu. ipu. accessit. Jtē i alio casu nō impediūt sponsalia de facto sequēs mīmoniū: ut eī de eo q̄ dur. in mīmonium significauit. Sed q̄ est rō q̄re sponsalia q̄ nulla sūt impediūt mīmoniū: et pōt dicere sufficere ita scriptū esse. uel iō q: q̄ñ q̄ ꝑbaret monachus q̄ nō esset in rei veritate: uel frigidus: ⁊ ita esset ibi periculū. nec ē ꝓ eī de spō. inuenies. Naz ibi pꝰ septēnū tētauit ⁊c.

a Non ē dubium. ad mīmoniū: qa hz i se sacm̄ p̄ūctōis xp̄i et ecclie ⁊ aie fidel ad deum p̄ charitatē. j. e. c. sequēti eī de bigamis debitum. gdā intelligunt hoc. c. de arta: ⁊ exponūt nō fuisse. i. esse ñ potuisse ꝓpter artatōez. ioannes.

a Uz societas. sit matrimoniū se hz ad instar societatis: pōt ergo mīmoniū ꝓbi p̄ absentes sicut ⁊ societas. ff. p̄ socio. l. iiij. ar. xxx.

q.v. nec illud: & ad instar societatis se habet ex de spōsal. p terea. & est ar. q mīmemū nō fuit institutū p illa vba hoc nūc tc. sed p illa q societatez designāt. ppter hoc reliquet homo pa. & ma. & adhe. tc. & ita intelligit illud. c. ex de do na. inter vir. & vx. significauit. ubi dī q ea que lucrātur vir & vxor cōit obuenūt eis. & est fi. ff. rex amo. l. i. ubi dicit q vxor dña est & socia rex ipsius viri. sed dña dicitur q nō pōt agi furti iz furtū ꝓmittat.

b ¶ Sacramētum. duo sūt sacramēta vnū dei & aie: aliud christi & eccle dei & aie in spōsis: xpi & eccle inter virū & vxorē ut. j. e. in oi. & ex ō biga. debitum.

c ¶ Nuptiale. i. carnis ꝓ mertium.

d ¶ Tez apls. Palea q hic solet esse ē ꝓria his dirim⁹. ſ. e. figs despōsauerit. iz logtur cū pat ꝓmiserat filiā illi: iz ille nō despōsauerat eam. & quod dī desponsata. i. ꝓmissa simplicib⁹ verbis patris illa nō cōsentiente. & hoc colligitur ex eo q dī circa finē: decreuerat despōsare: ul. j. se ptēniū despōsauerat.

e ¶ Tez apls. ab hoc loco usq ad. §. ecce: allegat q neuter cōiugū sine cōsensu alterius pōt trāsire ad religionē. Ex inde usq ad. §. cuz ergo maria: pbat: q uterq; spōsox pōt. & ex his cōcludit ibi: q inter spōsū et spōsam nō est ꝓiugū

a ¶ Unt qui dicūt. bu. mana i auc. ō nup. §. distrahūtur.

b ¶ Diuina. ſ. di. xci. di uina q tūc demū locuz habet cum carnalis cōiūctio vna caro est. ex de puer. ꝓiu. ex publico.

c ¶ Latori. i. christo cui nullus resistere pōt. xi. q. iij. secū dū. xi. q. ij. due. ioannes.

d ¶ Una. fictōe iuris vir & vxor vna caro sunt uel erūt duo in carne vna. i. in vno carnali ope. uel. i. ad vnā carnē. i. ad vnam ꝓlem ꝓcreandam. Sic & fornicarij dicuntur vna caro. j. xxxij. q. iii. in eo.

e ¶ In pollutōe. ar. q vno intrāte monasteriuz possit alter cōiugū in seculo remanere: dūmodo in castitate. nō enim detur esse cā, phibitōis nisi pollutio: cā ergo cessante cessabit ꝓhibitio. quod est verū si est sener: ut ex de cōuer. ꝓiu. cum sis preditus.

f ¶ Mmoza hec tenet in bonoribus: ut. ſ. xcv. di. ii. lud. ſ. xviij. q. i. miramur.

g ¶ Maioza. non in bonoribus: ut ſ. di. l. q sub gdu & est simile. xvi. q. ij. visis. b.

h ¶ Ante acte. & ſ ne h⁹ casu augēt merita: sic. facūt enim vtrūq; sed in ipso nō delent culpas. Item nōne cōiuges cōmisce do augent merita sibi? sic: sed nō tm nec ita expedite: licet quidaz dicāt: q cū ꝓmittūtur: & cā reddē di debiti uel. plis nō merent ꝓmiū sed mīn⁹ supplicium: sed hoc ipso batur. j. xxxij. q. v. si dicat. io.

a ¶ Ultoz. cō ſ. xxi. di. ate tri ennū in ꝓi. sed ibi loquit post. p hibitōem: & dicit b. q pelagi⁹ fecit tm vnā ꝓstitutionem sub dilūcti one: & ullaz retractauit gregoriuz ut ibi nōui. h. dicē q duas fec. vnaz pure q ibi repro batur: alia quā b tangit nō reprobando.

b ¶ Licite ām sub diaconatum ducētis: quia nec tēpore apstox i sub diaconatu licuit ꝓtrahere. lxxxiij. di. cū in preterito. io.

c ¶ Prohibitū. & male: q nec poterat ꝓcipere q ab stinerēt ab vxorib⁹: quas erāt legitime adepti. nec etiā q abstinerēt ab officio: q sine culpa nō pōt qs ꝓuari officio. & ita fuit retractatū a gregorio. xxxi di. c. i. Dicit tm. h. q bn: q abstinere ab vxorib⁹ fuit eis indictū si possent habere cōsensum vxoz. Item dicit: q alias interdictū fuit eis ex cā ministerū: iz sine culpa. sicut & beneficiū interdictū, cōiugatis sine culpa. sed nō sine cā. ex de cleri. cōiu. c. diuersis.

d ¶ Aut certe. ar. q id quod pse & simpliciter impa-

uite vir sumere nō potest sine consensu uxoris: & econuerso

¶ Unde gregorius scribit tenti cie patricio.

Causa religionis cōiugia soluni non debent.

¶ Unt qui dicūt religionis gratia cōiugia debere dissolui. vez sciendum est: si hoc lex humana ꝓcessit: lex tm diuina ꝓhibuit. p se enī veritas dicit: quos deus ꝓiunxit homo non separet. qui etiam ait non licet dimittere uxorē excepta causa foinicationis. qs ergo hui⁹ latoꝛi legis ꝓtradicat: scimus q scriptū est: erūt duo in carne vna. si ergo vir & uxor vna caro sūt: & religionis causa dimittit vir uxorem: nel mulier vir in hoc mundo remanentē: uel etiā fortasse ad illicita vota migrantē: que est ista querio i qua vna et eadē caro ex pte tranſit ad ꝓtinentiā: & ex pte manet in pollutione: si vo utrīsq; ꝓueniat ꝓtinentē uitam ducē: hoc qs audeat accusare: cū certum ē q omnipotens deus q minoza ꝓcessit: maioza nō ꝓhibuit? Duobus. n. modis sancti viri ēt a licitis abstinē solēt. aliqñ ut merita apud deū oīmpotentē sibi augeāt: aliqñ ut ante acte uite culpas detegāt. Proinde

n nō pōt. sed pſuaderi ut pcinētia. xxxij. q. i. integri tas: ſubalternatiue ⁊ diſiūctiue imperari pōt. xxxij. di. lectores. ar. ꝯ. ff. de pdi. inſti. q̄ ſub pditōe. §. ſigs

e Notarij. ar. ꝯ. xx. q. iij. eos.

f Suſpēdit. tpe phibitōis: et ita nō fuit aſtrict⁹ vo ro ptinētie: uel et preſſe uel iuterp tatiue. vñ eſt ar. eū ⁊ prozē ei⁹ pti nētia ñ vouiſſe.

g Suſpēdit. ſe cus ergo ſi ſe nō ſuſpēdit. vñ muli er plumit vouiſſe qō cōcedo eo ipo q licētiā dat viro pmouēdi. ſz q̄re ſepatur a viro ſo ſz vouiſſz: q⁹ vroz clerici dz ſe con uertere alicui re ligioni: ut. ē. xxv iij. dist. q⁹ ſunt. et ſic plumebat ⁊ di cebat de iſto.

b Nō dz. ē. xxx ſi. di. ſeriatim. ꝯ ſi. ubi dicit q nō pōt alij nubē p⁹ mortē primi. ſed ibi incepta erat iam cōtinentia in ſubdiacano ꝟ nō Nō eni vouit nec expreſſe nec taci te cū ei⁹ maritus nō fuit pmot⁹ ad ordinē diacona lem. ⁊ i ſubdiaco nali ordine bene licebat accipere tpe hui⁹ gregorij uel adherē vroz nō poſtq̄ edidit illā ꝓſtitutōem. ⁊ xxi. di. añ trienū

c Preſertim. i. ſi ſic iūcta eſt cū di acono: q ipa tūc fecerit votum: q poſt mortē ei⁹ cō tineret ꝑpetuo: tūc. n. nō fuit ma trimoniū cuz ſo. hoc. ſm. h. cuius opinionē notaui xxxij. di. ſeriatim ſed ſm opinionē

cū boni pinges aut meritū ag gere deſiderant: aut añ acre vite culpas delē: ut aſtringāt ſe ⁊ meliorē vitam appetant lz ſic enim multos nouimus cum ſuis coniugibus ⁊ prius con tinentem vitā duxiſſe: ⁊ poſt modum ad ſancte eccleſie re gimina migraſſe. Si uero con tinentiam quam vir appetit: mulier non ſequitur: aut quā mulier appetit vir recuſat: di uidi. coniugium nō poteſt. qa ſcriptum eſt: mulier poteſtatē ſui corpozis nō habet: ſed uir ſimiliter ⁊ vir poteſtatem ſui corpozis non habet: ſed mu lier. ⁊ dem leoni epiſcopo carthenenſi.

Abſq̄ uiri conſenſu monaſte rio mulier deputata ad eius conſortium non prohibentur redire.

MOltorum relatione com perimus hanc apud uos olim conſuetudinem fuiſſe: ut ſubdiacones ſuis licite miſce rentur coniugibus. quod ne denuo quiſq̄ ꝓſumeret: a ſer uo dei ſedis noſtre diacone ex auctozitate noſtri deceſſo ris iſto modo eſt prohibitum: ut eodem tempore hi qui iam uxoriб⁹ fuerant copulati vnū e duobus eligerent. i. aut cer te miniſtrare nulla ratione ꝓ ſumerent: aut a ſuis uxoribus abſtinerent. ⁊ quantum dici tur ſpecioſus tunc ſubdiaco nus pro hac re ab adminiſtra tionis ſe ſuſpendit officio: et uſq̄ in obitus ſui tempora no tarij quidem geſſit officium: ⁊ a miniſterio quod ſubdiaco nū oportuerat exhibere: ceſ ſauit. poſt cuius obitum: quia relicta eius honozata eſt ma rito ſociata a tua fraternitate

in monaſterio cognouimus eā deſtinatam. Jdeoq̄ ſi ut fer tur eius ſe maritus ab admi niſtratione ſuſpendit: antedi cte mulieri non debet offici re: q ad ſecunda coniugij no ta migrauit: preſertim ſi nō ta li mente ſubdiacono iuncta ē ut a carnalibus uoluptatibus abſtineret. ſi ergo ita ſe neri tatem quemadmodum edocti ſumus habere cognoſcis: pre dictam te mulierem de mona ſterio per omnia conuenit re laxare: ut ad ſuum maritum ſi ne aliqua poſſit formidine re meare. dem hadriano pa normitano notario.

Ad uxorem redire cogatur: qui ſine eius conſenſu religi onem neſtem ſuſcepit.

ASathoſa latrix preſen tiam queſta eſt virum ſuū contra uolūtatem ſuam in mō ſterio urbici abbatis eē puer ſum. qua propter experientie tue precipimus: ut diligēti in quiſitione diſcutiat: ne forte eius uoluntate conuerſus ſit uel ipſa ſe mutare promiſerit: ⁊ ſi hoc repererit. ⁊ illū in mo naſterio permanere prouide at: et hanc ſicut promiſit mu tare compellat. Si uero nihil horum eſt: nec quondam fo rnicationis crimen propter qō licet dimittere uxorem prędi ctam mulierem commiſiſſe co gnoueris: ne illius conuerſio uxoꝛi relicte i ſeculo fieri poſ ſit perditionis occaſio: uolu mus ut maritum ſuum illi etiā ſi iam tonſuratus eſt reddere debeas oi excuſatiōe ceſſāte q⁹ ſi mūdana lex ꝓcipit puer ſionis gra utrolibz iuuito poſſe

nr̄am quā nota. ſ. e. q. i. c. i. falſū eſſe patet. Nam ſm hoc ēt ſi expreſſe uouiſſet niſi deuoueret ſe religiom nō ſolēnizat ut ibi dixi nec ſepatur a viro ſo. io. ⁊ quocūq̄ mō dedit li cētiā ſiue intrādi religionē ſiue ordinē ſuſcipiēdi ñ ſepabit ſm mr̄imoniū. dic ergo ſm hoc: pſertim. i. maxi me. nā pſumptōem iduceret ꝯ eam: nō tñ q̄ ſuf ficēt ad ſepatōem. b. Utrū aūt dando licētiam intelligat ſolēnit vouē. nō. xxxij. di. ſeriati. ⁊. xx viij. di. ſi ſe cuiq̄.

a Sathoſa cōuerſus fit. lz recipi nō de buerit: niſi ⁊ vroz cōuer tereť. ſ. e. ſūt q dicūt.

b Uel ipa. b hēs q cō ſenſus vroris ſufficit: lz ipa expreſſa nō voueat nec intret religionē: ad hoc ut marit⁹ poſſit in trare religionē: ut. xxxiij q. v. q vrozē. ⁊ expreſſū vr̄ eť de cōuer. ꝓiu. ve niēs. ⁊. c. ꝓſtitut⁹. Nam dādo licētiā vouere in telligit. xxxij. di. ſeriatiz xxviij. di. diaconi. ⁊. c. ſi qua vidua. ſed expreſſe ꝯdicit eť de ꝓuer. ꝓiu. c i. qdā dicūt licētiā vro ris nō ſufficē: niſi ⁊ ipſa intret religionē: ⁊ illud c. xxxij. q. v. q vrozē: in telligūt log de cōcilio. ⁊ q dic̄ nihil hoz: dicūt q hec dictio hoz hic ō mōſtrat hec duo mem bra. ſ. crimē fornicatōis ⁊ hoc q ipa ſe mutať p miſit: ⁊ exponūt hic uel p et. Alij dicūt q ſola li cētia ſufficit. ⁊ dādo licē tiā intelligit vouere: et cogit intrare religionē niſi ſit vetula: ut eť. e. cū ſis pditus. ⁊ intelligunt decre. primā de puer. ꝓiu. de licentia exorta ꝓbabiliť pōt dici: q ſi mulier ignara iuris de dit licētiā nō itelligitur vouiſſe. ſec⁹ ſi ius ſciunt.

ioannes.

c ¶ Promisit. cōpellāda. n. ē: si se promisit futurā mōachā. ar. xij. q. ij. gcūq; suffraga. n; si mai⁹ piculū timeat. eī q cle. uel vo. uenies. ul' dic, promiserit se de uouēdo religiōi.

d ¶ Nor. s. q; necilla mutare se promisit nec cōsensit tē. io.

e ¶ Nec quondā. h petitorio agebat: ⁊ iō erit pit de fornicatōe: alias primo restituere eī de resti. spo. ex ꝓquestiōe.

f ¶ Fornicatōis. publice ut eī de diuo:: significasti. alias sine iudicio eccle dimissa restituere tur: nisi ipsa se erisp oliat set vagādo cū adultero uel veri⁹ dicas: q; h referebat qō quō ipsa nō erat spoliata: q; diceba tur q; eius voluntate intrasset religionem.

g ¶ Tōsurat⁹. fm. h. p⁹ morte uroris teneī redire ad monasterium: nec obstat decre. illa eī de puer. ꝓiu. qdam lz. n. ingressus uel votū nō teneat quātū ad se: tñ monach⁹ est: sicut extincto res spirit⁹ sancti lz enī extinguere nō pīt quo ad se: tñ extinctores iudicantur. i. q. i. iudices. vē tñ illa glo. sed nūq; ꝓria huic. maledixit. h. cū ite ex approbata sit i noua ꝓpilatōe illa decret. quidam. b.

h ¶ Debeas. sed nūqd iste reddit⁹ uroi poterit ab ea erigē debitum uel ei erigēti reddere. dic q; erigēti teneī reddere. qō enī suū erat. s. erigē: uouere poterat: sed nō alienū. s. nō reddere. ut. xxviij. q. v. una sed ab alia erigē nō poterit. ar. eī de puer. ꝓiu. qdā itrauit q; quātum in se fuit se voto astrīxit. Sed nūqd ea mortua poterit abbas istū repetere: uel iste poterit aliā ducē? ⁊ dicēdum: q; abbas istū repetere nō poterit: q; votū nullū fuit ⁊ nō fuit monachus: nō tñ aliā ducere poterit: q; quātuz in se fuit se voto ligauit. si tñ durerit de facto tenet et erit mīmoniū inter eos: ut eī. e. placet. h. tñ ꝓiū dixit. ⁊ dixit q; nō esset decre. q; est eī. e. qdā. si aūt aligs de licentia uroris sue intrauit religionē: satis pōt dici q; mortua uroze q; eū repetijt. cogit̄ fuerti ad monasteriū: ⁊ si ꝓheret non teneret mīmoniū: ut eī. e. ti. eī parte. io.

i ¶ Cōuersionis. añ iudiciū eccle neuter pōt intrare monasterium altero inuito nisi cū publice fornicata ē. tūc vir ea inuita pōt intrare monasteriū sed nō illa. sed facta sepatōe iudicio eccle fm. h. neuter teneī alteri ⁊ uterq; cessit iuri solui coniugium: diuina tamē lex fieri non permittit. nā nisi fornicationis causa virū uxorē dimittere nulla ratione cōcedit. quia postq; copulatione coniugij viri atq; mulieris vnum cozpus efficitur: nō potest ex parte conuerti ⁊ ex parte manere in seculo. ¶ tem ex. viij: synodo.

Sine consensu uxoris religionis ꝓpositum vir sumere nō potest.

§ Iquis ꝓingatus vult conuerti ad monasterium: non est recipiēdus nisi prius a cōiuge castimoniam pfitente fuerit absolutus. Nam si illo viuente illa per incontinētiam alteri nupserit: proculdubio adultera erit: nec recipietur apud deum eius viri conuersio: cuius sequitur coniugalis federis prostitutio. tales igitur coniuges tunc sine culpa sequuntur christum derelicto seculo: si habeant ex pari uoluntate castitatis consensum. ¶ tē ex synodo eugenij pape.

Sine conscientia episcopi viro ⁊ uxori causa religionis diuertere non licet.

§ I vir ⁊ uxor diuertere ꝓ sola religiosa inter se cōtēserint vita: nullatenus sine episcopi ꝓscientia fiat: ut ab eo singulariter prouiso constituatur loco. nam uxore nolente aut altero eozuz etiam pro tali re matrimoniū non soluitur. ¶ tem augusti. de adulterinis coniugijs.

Sine uxoris uolantate viro continere non licet.

§ I tu abstines sine uxoris uoluntate: tribuis ei fornicandi licentiam: et peccatum illius tue imputabitur abstinentie. ¶ tem gregozius urbico abbati.

Vir non est suscipiendus in monasterium: nisi ⁊ uxor conuertatur.

Q Via agatho lato: presentium in monasterium dilectionis tue conuerti desiderat: hortamur ut cum omni eū dulcedine dilectioneq; suscipias. quem tamen ita suscipiendum eē cognosce: si ⁊ uxor illius similiter conuerti nolue rit. Nam dum vnum vtrozum q; cozpus coniugij sit factum copulatione: incongruum est partem conuerti ⁊ partem in seculo remanere ¶ tem nicolaus papa.

Continentie bona non licet suscipere: nisi eandem vitam vir eius elegerit.

§ Criplit nobis theoberga regina: se regia dignitate eo singulariter prouiso constituatur loco. nam uxore nolente aut altero eozuz etiam pro tali re matrimoniū non soluitur. ¶ tem augusti. de adulterinis coniugijs.

a § I vir. ⁊ conscientia. hoc generaliter optinet: ut semp auctozitate eccle fiat sepatio: ut. xxxv. q. vi. multoz. s. xix. q. ij. duo. ꝓbi sec⁹ in clerico. si tñ fine auctozitate epi illud fiat: ut generali interpretatur ꝓsuetudo. uel in eo cāu eraudi⁹ cū volūt ꝓstrue monasteriū: in quo se ꝓuertant sine licētia epi. ar. ō con. di. i. nemo ioannes.

b ¶ Non soluī. nisi postea alter velit ratū habere ingressum alterius. xxviij. q. v. mulierē.

a § I tu abstineas. licētiā. i. occasionē.

b ¶ Imputabit. adeo q; fm ioannē sa. nō potērit dimittere eā ꝓpter talem fornicatōem qm. q occasionē dāni tē. s. di. i. studeat sepe: ⁊ ē ar. ꝓ eo i anē. ut liceat matri ⁊ aue. §. q; uero plurimas in fi coll. viij. qō nō credo. eī de adult. significasti. lz enī.

adulti. auē. sed hodie.

k ¶ Dimitter. ar. q; alter ꝓiugum pōt intrare monasteriū altero ꝓsentiente: etiam postq; fūt vna caro effecti ⁊ sic habes duas causas hic qb⁹ post carnalem copulā vir pōt separari ab vroze quātuz ad reddēdū debitū ⁊ cohabitatōez. fornicatōez tñ p⁹ separōez facta ab ecclesia añ nō: ut j. xxxv. q. vi. multoz. ⁊. xxviij. q. ij. seculares. ⁊ votū ꝓuersionis tunc exigitur ut illa ꝓsentiat ⁊ fiat ꝓueram: ⁊ pfiteatur si est iuuenis. si vetula: saltim pfiteatur ꝓpetuā cōtinētiam eī de cōuer. ꝓiu. cum fis ꝓditus.

a § Igs pfiteatur. i. trāseunte ad religionez: si est iuuenis alis ille nō est recipiēdus eī de puer. ꝓiu. cū si ꝓdit⁹.

b ¶ Viri: eī ō cōuer. ꝓiu. sane. ⁊. c ꝓiugat⁹.

det occasionē ille: ipsa non ꝺz fidē ꝺuare castitatis. ar. ꝯ. e. agathosa. ⁊. xxxiij. q. v. ꝙ deo. nisi eā tradat alij adulterādā. eē de eo ꝙ cogn. ꝓsang. discretōez. ff. so. ma. cū mulier. ꝺic ergo hic tue abstinētie. i. abstinēti tibi ꝰputa/ biē peccatū qđ ꝙ mittit ei debituz denegād ꝺ. io.

c Quia agatho ꝓiugii. ꝯ. di. r. ficut. ꝯ. ꝺ epi. ⁊ cleri. deo nobis C. ꝺ agri. ⁊ cē. cū simus. io.

a Scripsit. dignitate. ar. ꝙ hoc solo ꝙ gs ef ficiē monachꝰ: ꝺ finit esse rer uel ī pato: ul papa vl epus. arg. vij. q. i. ꝺ nequaq; ⁊c. ar. ꝙ ius regni non trāsit ad monaste riū: ꝛz ad successo res sanguinis tm̄ ubi ꝙ successionē hēt: sic de comita tu ⁊ ducatu. arg. sumiē ꝺ sophistice Nā ista nō erat re gina: nisi ꝙ vro: regis fuit: sicut ⁊ vro: ꝓsulis ꝺr cō. sularis. ff. ꝺ sena. femine. ergo eo ipo ꝙ volebat ex ul copula marita li: ergo ⁊ ꝺignita te regia.

b ¶ Posse. sed nō ne vir eiꝰ erat pu blicꝰ adulter cū galdrada: ut. ij. q. i. scelꝰ. quare ergo nō etiā potu/ it ab eo recedere: ut. ꝯ. e. agathosa etiā sine iudicio eccle: ut eē de duoꝝ. significasti? potes ꝺicē ꝙ ad huc nō supdurerat galdradā. uel iō nō potuit ab eo recedere: qz de hoc ipo erat qō. an esset vro: eius uel non. ioannes.

c ¶ Ecce ꝓbauit ꝙ alī ꝓiugū altero inuito ñ pōt trāsire ad religionē. nūc pōit assūptōez. ſ. ꝙ spōsus

d ¶ Solutē inē. ꝺicūt tñ qđā ꝙ vita hēmitica nō sol uit mr̄imoniū: qz heremita nō ē relꝯiosa ꝓsona nisi spāliē se deuouear alicui religioni siue ordini. Nam heremita ꝺz. ꝓpriū ut. xix. q. iij. ꝯ. eꝫ. vñ si ꝙbit mr̄i a ligio ꝺz votū āneru. si tñ r. ꝓpa domo uellet religio lam vitam ducere: talis religio nō ꝺissoluit spōsalia ul maritali copula uelle exui: ⁊ sola uita priuata esse contē tam ꝺesiderare. cui nos scri/ psimus nō aliter hoc fieri pos se: nisi eandem vitam coniūx eius lotharius elegerit. nam licet sit scriptum: quos deus ꝓiunxit homo non separet: de us tamen ⁊ non homo sepat: quando diuini amoris intuitu ex consensu utriusq; cōingis matrimonia ꝺissoluunt: aliter aūt fieri mutuam sepationem uestram, phibemus ⁊ cce ꝙ coniugati sine licentia alteri/ us ꝓtinentiam, pfiteri nō pos/ sunt. sponsi uero etiā incōsul/ tis quas sibi ꝺesponsauerunt exemplis ⁊ auctoritatibus, p/ bantur cōtinentiam posse ser uare. Vt enim refert beatus hieronymus: Zacharius p/ cipuus iter christi heremitas celebrato nuptiaꝝ cōuiuio cū uespere thalamum eēt ingres surus: ex urbe egrediēs trās marina petijt: ⁊ heremi solitu dinem sibi elegit ¶ tem bea tus alexius epiphanij clarissi mi filius similiter ex nuptijs diuina gratia uocatus sponsā ꝺseruit: ⁊ nudus christo famu lari cepit. Horum exēplo pa tet: ꝙ sponsi sponsarum nō ex quisito suarum consensu con tinentiam ualent ꝓfiteri. ꝙ batur illud auctoritate ense/ bij pape ꝺicentis.

Desponsata puella non ꝓhi/ betur monasteriam eligere.

Desponsatam puellam nō licet parentibus alij viro tradere. licet tamen illi mona sterij sibi eligere. ¶ tē gre/ gorius in registro.

Desponsata impune monaste/ riū potest eligere.

Decreta legalia desponsa tam si conuerti noluerit: nullo modo censuerunt dam/ no mulctari. Cum ergo coniugatorum continentia nisi ex amborum consensu deo offer ri non ualeat: cum vir sui cor/ poris potestatem nō habeat sed mulier: sponse autem mo/ nasterium possunt eligere: et sponsi non exquisito consensu spōsarum ꝓpositum melioris uite assumere ualeant: patet ꝙ inter spōsum ⁊ sponsam cō iugū nō est. Item cum secū dum augustinum illa mulier ñ pertinet ad matrimonium: cū qua docetur non fuisse com/ mixtio sexus. ¶ tem secun/ dum leonem: illa non pertinz ad matrimoniū: cum qua do/ cē nō fuisse nuptiale minister rium: apparet ꝙ inter sponsū ⁊ sponsam coniugium non est. ¶ tem nicolaus papa precepit

a Espōsatā. monasteriū. sed obijcit spōsus ītrat religi oné: ⁊ monachi nolūt eū recipe añ legitimā ꝓbatio/ nē cū nō ꝺebeat: eē de regul. ad aplicā: nūqd ergo sponsa tādiu teneē eū erpecta re forte p ānū vel p triē niū sm ꝙ ē notꝰ ul signo tus ⁊ ipa talis ē ꝙ cōti/ nere nō pōt? Ad hoc ꝺi co: ꝙ si fine licētia vro/ ris trāsit ad religionem nō habebit tps ꝓbatio nis nisi ꝺuos menses. si aūt ꝺe eiꝰ volūtate trā sit: teneē ꝓtinē usq; quo sit elapsum tps ꝓbatio nis. ⁊ qđ ꝺicit decre. eē ꝺe puer. cōiu. ex publi/ co ꝙ ꝺuo mēses tm̄ ꝺāt assumēti habitū religio nis: intelligas ꝺe illo q fine volūtate vroris trā sit. silr̄ ꝺistingue in cleri co trāseūte ad religionē ut si ꝺe licētia epi trāse at: ꝙ possit petē tpe ꝓ/ batois ꝓioza stipēdia secꝰ si fine licētia. qđ iu/ ris sit ꝺe hoc ī qōꝺbꝰ nō ler tñ ꝺicē: ꝙ si alter ꝺat licētiā alteri: nō intelli/ ꝺedisse: nisi sm qđ ꝺ iuꝰ ꝺz hre. ſ. usq; ad ꝺuos mēses. Sed qđ si ñ vult eligē monasteriū: sed ī ꝓpria ꝺomo vult hituz sumē uel ꝓtinētiā vouē: ꝺicim ꝰ ꝙ nō pōt: ut ba bes eē ꝺe puer. cōiu. ex pte i fi. nec sponsus pōt ad eccl̄az secularē ꝺuer ti uel ordinē accipe: ut eē ꝺe puer. ꝓiu. c. i. ꝯ. e. si vir. Et ꝺicit. ḃ. ꝙ spon sus cū ꝺat licētiā spōse: ul ecōuerso intrādi mo nasteriū mr̄imoniū nō soluit. sed cōpellēdus ē ⁊ ipe intra re ⁊ si ꝓtrarerit: ꝺuos ḃz viros mulier: uel vir ꝺuas vroꝛes Tu ꝺic ꝙ siue ea uolēte siue inuita trāseat: nō cōpellit intra re monasteriū. Baz. ꝺixit ꝙ nō soluit nec intrare cōpellit: ⁊ si ꝓtrarerit ḃz ꝺuas vroꝛes. tu ꝺic: ꝙ nō ꝓpellit intrare: qz cū ei ꝺat licētiā intelligit ꝺare auctoritate ⁊ iure illi⁹ cano nis ex publico ꝺe puer. ꝓiu. ⁊ ꝺissoluit mr̄imoniū: ut ꝺr ex presse in auc. de sanctiſ. epiſ. §. spōsalibꝰ quoq; ubi ꝺr ꝙ vi culū illud rūpit: ꝛz ad hoc rñderi possit p. c. ꝯ. e. scripsit. nz ibi ꝺicit mr̄imoniū ꝺissolui post carnalē copulā qđ ē ipossi bile: nisi quo ad seruitutē. xxxij. q. vij. tm̄ valet. io.

Decreta. pone ꝙ spōsus ꝺicit sponse intra religionem ⁊ ego ꝓtinebo: nūqd rūpitur mr̄imoniū? qđā ꝺicunt ꝙ si ꝓtinet nō rūpit: sed si ꝙbit rūpit. vñ sm eos nō sola re ligio rūpit: sed religio cū copula. Item qđ fiurauit vterq;

q̄ nō intraret religionē: q̄rit utrū intrare possit? ⁊ videt q̄ ñ. xrii. q. iiij. §. illicitū. ar. ꝯ. xix. q. ij. due. ⁊ cū religio soluit vinculū mīmonij videt q̄ ⁊ vinculū iuramēti: ut ex ō spō. cōmissum. ⁊ de iureiur. peruenit. io:

b Dāno. res enī quas alter alteri dedit: restituenē ei: ut ex de puer. pīu. et publico: lz possit videri q̄ ille p̄ quē stat q̄ mīmonij nō ꝓsumatū debeat puniri: ut. C. de spō. l. ult. sed nō ē ita si tñ oscula interuenit: ñ pōt spōsus nisi dimidiā ptē rex suaz dataz ab ipsa repetere: sed mulier totū repetit quod dedit. C. de do. ante nup. si a spōso. io.

a Quod aūt. de hac mā habebis. xxxi ij. q. i. c. i. io.

b Nubere. i. carnalit̄ ꝓ mīsceri: ut. ꝯ. xxxiij. ualentino:

c Scriptū ē i lombarda. ⁊ ita ē ar. q̄ leges inducī p̄t in causis mīmonialib⁹. nā ⁊ in accusatōe inducūtur. ar. iij. q. ir. dignū.

d Probare. ꝯ. xxxiij. q i. sigs accepit. ꝯ ex ō de spō. i pu. ꝓtinebaī: ex ō claud. despōsa. sigs claz ex de frigidis ⁊ male. c i. In his oīb⁹ dr: q̄ probatōi viri stādū ē ⁊ etiā sacrameto viri: ut i. c. ꝓtinebaī. sed hoc intelligitur cū vir tacet ⁊ probatōes nō hz: imo verior est solutio: q̄ hō locuz hz quotiēs mulier q̄ vir go est se incognitā vult p̄bare p aspectū corporis. hec. pbatio ꝓfert arob⁹ etiā inramēto viri: ex ō. pba. ꝓposuisti. validior? eiz ē ⁊ melⁱ⁹ res iudicī aīo oculata fide q̄ p aures insti. de ḡdib⁹ cog. §. hacten⁹. sed si fuisset mulier. potⁱ⁹ creō retur viro ⁊ sic loquūtur iura ꝓria. §. ecce. io.

e Institutis. xxxiij. di. c. ult.

f Negatur. re uera nō est diuortiū ꝓpter sumpto vocabulo: q̄ diuortiū dicitur inter carnalit̄ ꝓmixtos repudiū inter spōsos. ff. de ver. sig. iter stuprū. §. diuortiū.

g Unde apparet. totū est allegatio.

de his qui ab aduersarijs exececātur ⁊ membris detruncāt: ut ob hanc infirmitatem coniugia talium non soluātur

Q De his autem qui causa frigiditatis uxoribus debitū reddere non possunt: statuit gregorius papa: ut uterq̄ eorum septima manu ꝓpinquorū tactis sacrosanctis reliquijs iureiurando dicat: q̄ nunq̄ per cōmixtionem carnis cōiuncti vna caro effecti fuissent. tunc mulier secundas nuptias poterit contrahere. vir autem q frigide nature est: maneat sine spe coniugij. Unde idem scribit venerio carolitāo epō ita dicens.

Si mulier probauerit: q̄ a viro suo nūq̄ cognita fuerit: separetur.

Q Quod autem interrogasti me ō his qui matrimonio coniuncti sunt et nubere non possunt: si ille aliā uel illa alium possit accipere. de quibus ita scriptum est: Uir ⁊ mulier si se coniunxerint ⁊ postea dixerit mulier de viro: q̄ nō possit coire cum ea: si potest per verum iudicium ꝓbare: q̄ ne rum sit: accipiat alium Ecce impossibilitas coeundi si post carnalem copulam inuēta fuerit in aliquo: non soluit coniugium. Si vero ante carnalem copulam deprehensa fuerit: liberum facit mulieri aliū virum accipere. vnde apparet illos non fuisse coniuges: alioquin si liceret eis ab inuicem discedere excepta causa fornicationis. ⁊ sic discedentes oport. ⁊ manere innuptos aut sibi inuicē reconciliari. Item si sponsa cōiunx esset: mortuo spōso remaneret vidua. si aūt vidua eēt: vir eius ad sacros ordines conscendere nō posset. maritus enim vidue equesicut ⁊ bigamus sacerdos fieri ꝓhibetur. Ex huius autez copula nullus ꝓhibetur a sacris ordinibus. ut enim ait gelasius papa: nihil est quantuz ad hunc articulum attinet: qō ei obniet de canonicis institutis: apparet ergo hos nō fuisse coniuges. Item si coniuges essent: discessio ab inuicem esset diuortium. sed hoz̄ separationem negat ambrosius esse diuortium: dicens de beata maria quaz sibi ioseph desponsauerat ⁊ in suam duxerat: ioseph nunq̄ cognouit eam. nam si vir iustus eam cognouisset: nunq̄ a se discedere passus esset. nec dominus qui uxorem preceperat a viro nō recedere nisi causa fornicationis commendans eam discipulo auctor diuortij fuisset. Ecce cōmendatio marie ioanni ⁊ detractio ioseph negatur fuisse diuortiū: quia ioseph nō cognouerat eā: vnde apparet eos nō fuisse coniuges. si aūt beata maria quaz sibi ioseph desponsauit et in suam duxerat: coniunx negatur fuisse: multo⁹ minus ista q̄ simpliciter sponsa erat: coniunx est appellanda. Item ex concilio aurel.

Q Ui dormierit. quidā dixerūt hoc. c. intelligē duz sm decre. ex de diuor. siqua. ⁊ de spō. requisiuit. sed ille decre. parū faciūt. h. uero ⁊ ba. dicūt potius esse stādū euāgelio. vñ intelligūt hoc. c. q̄ exigere nō pōt sed reddere tenetur. vñ sic intelligūt sequētes. sras non liceat ꝓpter vxoꝛi reddere sibi debitū. i. ipse nō pōt petere debitū ab ea. ⁊ ita intelligūt ꝓdictas decre. nam peccata suos debēt tenere auctores C. de pe. scimus. ⁊ ē hodie expssus ex de eo q̄ cognez: ⁊ marime cū affinitas spūalis maioꝛ sit q̄ carnalis: ut. xxx. q. iij. ita dilige: sed ꝓpter spirituale superuenientem nō separatur. xxx q. i. ad limina. io annes.

b In cōiugio. ꝯ. xxxiij. q. vij. gdam ꝯ. xxxiij. q. ij. sigs ꝯ. sed' ibi neutra fuit vxoꝛ.

a Uidaz. dotauit. i. donatōem ꝓpi nuptias dedit. nam sm leges mulier dat dotem ⁊ vir donatōem. ex de dona. inter virū nuper.

b Sed mechⁱ⁹. si fuit spōla de p̄sēti. qō magis ex eo q̄ dicit nō potuit ei ꝓmiscuit: q̄ ad id spōsus iaz deuenerat ut tēneret: sed ñ potuit aliquo impedimento impedi

tus. ul' si fuit spōsa de futuro cū qua nō ꝓmixtū mechia. i. adulteriū. dic mechus ⁊ mecha. i. fornicarius ⁊ fornicaria: q̄ fornicatio mechia dicī. ar. xxxiij. q. iiij. meretrices: ⁊ hoc est quod sequitur fornicationis ⁊ cetera.

c Licita post mortē spōsi si erat spōsa de p̄sēti. ecce

minus puniūt isti q̄ adulteri i superiori.c.sed hoc ñ
ptingit ꝓpter ꝓiugiū ut itelligit.g.sed qz peccauerunt min⁹ ob publice honestatis iusticiā: q̄ si essz iaz
cognita z affinitas interuenisset.io.

d ¶ Iquis sponsam.i. de futuro.

e ¶ Pater. quare ergo frater ꝑmittitur vro ꝛē habere in cōsimili casu:ut.s.in.c.p̄cedenti.ꝓ.qz pater primior est filio q̄z frater.naz vna ꝑsona itelligitur esse cū eo.vñ magis puniť.io.

f ¶ Illa. apparz allegādo dicit.

g ¶ Cognouerit. s.e.q dormierit.

h ¶ De spōsa. de futuro.nā si sit de ꝑsenti idem est q̄ in cognita.

a ¶ Aptor. noluerit.ō facto supple si itelligat de sponsa ō pūri.nā de iure ꝓpellit eam recipe si ipsa non peccauit nec consensit. sed p vim ē passa ar.xxvii. q.v. fuera.ff.de adulte.si vxor.§.siquis placuerit spontanei velit sponsus religionē intrare.si aūt spōsa ē de futuro: nō ē cōpellēdus: qz libera debent esse mātimonia: ut ex de spō.regsiuit. nā ꝓpter modicā cām pōt dimitti spōsa de futuro. ex ō iureiuť. quē admodū.

Sororē uxoris pollūens nequit habere.

Qui dormierit cum duab⁹ sororibus z vna ex illis ātea uxor fuerat: nec vnam ex ipsis habeat: nec ipsi adultero unq̄ in coniugio copulentur. id est nec ꝓprie uxori sibi licet reddere debitum: quam sibi reddidit illicitam sororez eius cognoscendo: nec etiam post mortē uxoris licz ei adultere uel alicui copulare in cōiugium. de sponsa vero econtra legitur in concilio triburiensi.

De eo qui dormiuit cum spōsa fratris sui.

Quidam desponsauit uxorem z dotauit eam: z cum ea coire non potuit: quā clanculo frater eiꝰ corrupit z gravidam eam reddidit: decretū est ut q̄nis nupta eē non potuit legitimo viro: desponsatā tamen fratri frater habere ñ possit: sed mechus z mecha fornicationis quidē vindictā sustineant. licita vero coniugia eis non negentur. Item ex eodem.

Si quis sponsā filij sui oppresserit: simul cum ea sine spe cōiugij maneat.

Siquis spōsam filij sui oppresserit: z postea filiꝰ eius eam duxerit: pater postmodū non habeat uxorē nec mulier virum. filius qui patris facinus ignorauit: aliam accipiat. Si illa quā vir sororis sue cognouerit: ꝑpetuo copulari ꝓhibetur: hic vero qui sponsaz fratris sui corruperat peracta penitentia matrimonium contrahere permittitur: apparet hanc non fuisse coniugē fratris eius. Item mulier cassa fornicationis a viro suo dimissa aut ei reconciliabilť: aut eo viuente innupta manebit. Desponsa vō econtra inuenit in primo li. capitularij: in quo ita legitur.

Si sponsus raptam recipere noluerit: liceat sibi alij nubē.

Aptor penitentia publica mulctetur. raptam vero si sponsus accipere noluerit: et ipsa eidē crimini ꝑsentiens ñ fuerit: licentia nubendi alij ñ negetur. Item ex concilio tol.

De eodem

Statutum est a sacro conuentu ut siquis sponsam alterius rapuerit: publica penitētia mulctetur z sine spe cōiugij maneat: et si ipsa eidem crimini consentiens non fuerit: licentia nubēdi alij nō negetur. q̄ si post hec coniungere se ꝓsumpserint: uterq̄ usq̄ ad satisfactionem anathematizeť. Apparet ergo hāc non fuisse coniugem: cui vinēte sponso alteri nubendi licētia nō negatur. Quomodo ergo sm ambrosium et reliquos patres spōsi coniuges appellantur: z ex his omnibus argumentis coniuges non esse probantur? Sed sciendum est q̄ coniugium desponsatione initiatur: cōmixtione perficitur. vnde inter sponsū z sponsam coniugium est sed initiatum: inter copulatos est coniugium ratum. Unde ambrosius.

In desponsatione coniugiz initiatur.

Cum initiatur coniugium coniugij nomen assciscit: non cum puella viri admixtione cognoscitur. Icce q̄ in desponsatione cōiugium initiatur: nō ꝓficitur. Item ambrosius in libro primo ō patriarchis.

b ¶ Cōsentiēs.tūc.n.nō posset nubere: nisi timeretur iniꝰ ō timentia eius: ut ex de eo qui cognouit cōsang. ex litteris i fi.xxxvi.q.ij.si aūt. ioannes.

c ¶ Nō fuerit. ante uel post. nō enim refert qñ dolus ꝓmittatur: ar.i.q.i. cos.ff. de calū.l.i.§.qui aūt.

d ¶ Statutū est. rapuerit.i.violēter corruperit.si hoc itelligas ō spōsa de pūti. dic alij i.spōso q est aliꝰ a raptore.si aūt legas de spōsa de futuro: dicas alij.s. a spōso z raptore. Nā cū raptore nō dz ꝑbere in odiū rapine .si tñ ꝑbit tz mātimoniū. ar. ex de rap.accedēs.io.

e ¶ Cōsentiēs.j.xxxvi.q ij.si aūt.ꝑ.sed hoc de rigore iuris.

f ¶ Se ꝓsumpserit.j.xxxiiij.q.ij.nō satis.xxxvi q.ij.tria ꝑ.sed ibi de rapta nōdū alteri desponsata: hic uero de rapta alteri desponsata.

g ¶ Usq̄ ad satisfactiōnē.i.donec puniam agāt de rapina.io.

h ¶ Sed sciēdū ē. ponit distinctiōem suā de mātrimonio initiato: z eaz ꝓbat p.c.q̄ sane itellecta aliud sonant.

i ¶ Um iuriať. quo ad significatiōem .naz quo ad essentiā statī plenū est z pfectum: qz simpler est sicut ē z noē sacramētum.io.

k ¶ In omni.

l QUa ꝓpter. pficiũtur. nõ quo ad sui essentiã: ſz quo ad significatõem. nõ tñ ſequtur q añ nõ fuerit pfectũ: q; pfectũ amplꝰ põt perficiar. xi. q. iij. anteceſſor. pficit aũt mr̃imoniũ percoitũ quo ad sui ſignificatõem: q; tũc vtrangz habet ſignificatõem. ſ. ꝓiũctõez aïe fidelis ad deũ z christi ad eccl'am eſt de biga. c. debitum: Sed quare ſepat̃ matrimoniũ cã religionis pꝰ ꝓiũctõ: z aïe fidelis ad deũ: z nõ poſt ꝓiũctionẽ christi ad eccl'iaz. rõ eſt q; aïa ſeparat̃ a deo p peccatũ. vñ nõ ẽ mixti poſt talẽ ꝓiũctõez matrimoniũ ſeparat̃. ſz illa ꝓiũctio christi ad eccl'e fiam deſignat̃ p vnionẽ q̃ vnita ẽ diuinitas carni humane ĩ vtero vġgin. vñ q; hũana caro nũq̃z a deitate ſepata ẽ: iõ poſt talẽ ꝓiunctõez matrimoniũ nũq̃z diſſoluit vl̃ põt dici q; facilꝰ ẽ q; vna aïa ſepeꝛ a deoq̃to ta eccl'a ĩmo ipoſſibile ẽ q; tota eccl'a ſepeꝛ a deo q; eccl'a nõ põt nulla eẽ xxiij. q. i. pudẽda. io.

m ¶ Ego. tradita. ergo ſi nõ ſit tradita ſibi z traducta z ea vtatur viz facit: ut. C. de rap. vir. l. vna. ſed lex illa nõ tenet: ut. j. e. lex eſt de rap. cũ cãm. io.

a ¶ Inſtitutũ ẽ. nõ ſtatim q; miſi. j. duos meſes eſt de quer. ꝓiu. ex publico. ſili' fideiuſſõ nõ debz ſtati venire cũ ſacco parat. ff. de ſolu. quod dicim.

b ¶ Ne vilẽ. nã ġtior eſt fructꝰ. quẽ ſpes ꝓducti or edit. Et nõ q; pp cauẽdã vilitatẽ mꝛ̃ta omittũt. xvi. q. i. ꝓcipim. ff. de offi. ꝓſi. obſeruandũ xlv. di. de iudeis.

c ¶ Vrta. de initiato. z cõſumato.

d ¶ Nõ ptinere. ex his verbis gra. bonꝰ intelligit: ex fide videlicz prole et ſacramento: que omnia inter chriſti parentes fuiſſe auctoritate auguſtini probãtur. cũcta ergo que de non ſepando coniugio indicta ſunt: de pfecto intelligãtur: quod ſponſali coniunctione eſt initiatũ: et officio corporalis cõmixtionis eſt ꝓſumatum. Illa vero in q bus ſeparabile ꝓiugium oſtẽditur: ſimiliter de initiato intelligũtur. qõ nondum officio ſui perfectum ẽ. Poteſt z aliter diſtingui: ſponſe appellantur coniuges ꝓſuetudine ſcripture ſpe futuroꝝ nõ effectu preſentium. vnde ambroſius cum dixiſſet cum initiatur cõiugium: non addidit: tunc res uel effectus: ſed tunc nomen coniugij aſciſcitur: oſtẽdens tales ꝓiugij nomen habere ñ rem uel effectum. Item auguſtinus cum de parentibus domini loqueretur ait: coniuges fuerunt mẽte non carne ſicut z parẽtes. ex quo datur intelligi: q; ſicut ioſeph pater dñi dictus eſt non effectu generis ſed officio z cura ꝓuidendi: ſic z coniunx mater eiꝰ appellatur non ꝓiugij effectu ſed ſubminiſtratione neceſſariorum z indiuidue mentis affectu. Hinc auguſtinus ait: noli timere accipe mariam cõiugem tuã: coniugem nominauit quia futura erat uxor. hic z beda ſuper leuiticus: ſiquis ſponſam alterius uiolauerit z cetera. ſponſam uxorem dixit non que tunc erat: ſz que futura erat uxor. hinc etiam hieronymus ſuper mattheus in euangelio: cũ eſſet deſponſata z cetera.

Cõiunctoꝝ cõmixtio matrimonium perficit.

IN omni matrimonio coniunctio intelligitur ſpũalis: quam ꝓfirmat z pficit cõiunctoꝝ cõmixtio corporalis Item hieronymus ſup abdiã ꝓpheram.

Matrimoniũ ſpõſali ꝓiũctione initiat: cõmixtione pficit

QUapropter in filiabꝰ neſtris fornicabunt: z ſpõſe neſtre adultere erunt. Notãdum ẽ q; in filiabus dicit fornicationẽ futuram: z in ꝓiugibus adulteria que ſpõſali cõiunctione initiãtur z cõmixtione corporis pficiuntur. Item ambroſius ad paternũ.

Cum deſponſata fuerit tradita z in uſum deducta: rite coniunx appellatur.

QUis deſpõſata ſibi z tradita utatur: rite coniugiũ uocatur. Quare aũt poſt nuptialia pacta nõ ſtatim tradãtur: auguſtinus in lib. iiij. confeſſionũ oſtendit dicens.

Quare ſponſe poſt pactũ nõ ſtatim tradantur.

INſtitutũ eſt: ut ſponſe iã pacte nõ ſtatim tradãtur: ne vilem hẽat maritus datam quã ſuſpirauerit ſpõſus dilatam. Iuxta hanc diſtinctionẽ intelligenda eſt illa auctoritas auguſtini: nõ dubium eſt illam mulierem non pertinere ad matrimoniũ cũ qua doceꝛ non fuiſſe cõmixtio ſexus: ad matrimoniũ perfectũ intelligendum eſt: tale uidelicet qõ habeat in ſe chriſti z eccleſie ſacramẽtum. ita z illud leonis pape intelligendum eſt. Sed obijcitur illõ auguſtini: inter mariã z ioſeph fuit perfectũ coniugium: ſed perfectum intelligitur non ex officio: ſz bis que comitantur officium conciꝰ haberi põt: ſed q; ipe malũ habuit patet ex illo loco cuncta ergo.

e ¶ Spõſe. nec hec ſeluti om̃ltũ valet: q; eadẽ rõe dicẽ põt: q; ꝓmittaꝛ adulteriũ ſpe futuroꝝ ñ re ꝓſentiz q; cũ ſpõſa alicuꝰ fornicaꝛ. qõ ridiculũ eſt dicere.

f ¶ Effectu. i. ppt fidele ꝓiugiũ: ut ſ. e. ꝓiunr.

g ¶ De parẽtibꝰ. ioſeph. n. putatiuus pater dñi dicꝰ eſt: ſicut z parẽtes. naz maria carne fuit eiꝰ parens. vñ ergone parẽtes. i. parẽs plurale ꝓ ſingulari.

h ¶ Quia futura. er hoc loco habuit tã gãdulphus ẽ gratianꝰ cãm ſui erroꝛis dicentes vez cõiugiũ nõ fuiſſe inter mariaz z ioſeph: qõ tñ falſũ eſt: ut. ſ. e. ꝓiũx. z eſt bar. aliquẽ ſumere appellatiõem ab eo qõ erit: ut. xxiij. q i. paratus.

a Genuit.i ꝓma pte ꝓmētaꝝ hieronymꝰ sup illa au
ctoritate genuit ioseph.i secūda ꝓmētaꝝ sup il
la suēta ē ⁊c.i ttia ꝓmētaꝝ ſr illa ioseph filij dauid ⁊c
b Ioseph nerba euāgeliste.
e Nuptiaruꝫ.i. carnalis cōmixtionis:q; carnalem copulā eꝰ nō cognouit.
d Filij dauidq; dā dicebant beatā virginē alios genuisse:eo q; euāgeliū dicat peperit filiū suū primogenitū:et ioseph de alia multi ercula plures habuisse:ut sic christi parētes ifamarent.
e Gressus.ecce.s. xiiij. di.c.i.
f Ad spōsos. tñ appellatōe generi spōsꝰ ꝓtinet:ut iiij.q.ij.itē ne libertus.
g Kinsq; hic ꝓꝰ nō nōt ordinē.ex de v. signi.q.d dſ.ar.xix q.ult.auc. nūc ātvñ nō sequitur q postea q̄nerit. ⁊ etiā obstat huic ar.ler. Nā dic ler q fuꝰ nō fuēit euictꝰ ꝓiusq; moreret uel mortuꝰ esset:nec inde sequitur q post eui cat:q; hoc esset i possibile.ff.de euict.si seruus.
h Seruabat. ñ tñ ubicunq; imo alicubi ītū obtinebat:put statiꝫ subdit de generis loth.
i Haberēt.ff. d ritu.nup.l.mulierē.vñ nisi post puberes annos spōsa iuenīatur i domo spōsi:nō ꝓsumitur uxor:ut.ff. de ritu nup.l.iij. Itē liꝫ post pube

Genuit ioseph virū marie. Cum virū audieris:tibi ñ subeat suspicio nuptiaꝝ:sꝫ recordare ꝓsuetudinis scripturaꝝ:q; sponsi uiri ⁊ sponse nocent uxores ⁊ infra. Non ab alio inuenta est nisi a ioseph q pene licentia maritali future uxoris oia nouerat. ⁊ ifra:ioseph filij dauid ⁊c. Jā ut supꝫ diximus sponsas uxores appellari constat:qđ plenius liber aduersus heluidiū docet I dem super genesim lib.iiij.

De eodem.

Gressus itaq; loth locūtus est ad generos suos qui accepturi erāt filias suas in sequētibus filie loth virgines fuisse dicūtur:⁊ ipe ad sodomitas dixit:ecce due filie mee que non cognouerūt virū ⁊c. nunc aūt dicitur habuisse generos.sed quidā arbitrātur eas que viros habuerunt in sodomis perijsse:⁊ que virgines erāt cum patre exijsse. sed hebraica veritas habet: egressus loth locutus est ad sponsos suos.qđ quidem magis uere esse videt ex hoc qđ sequitur:q accepturi erant filias suas.vnde datur intelligi q scriptura sponsos generos uocat. I tem ioānes os aureum in eodem euāgelio.

Maria ꝓiunx dicit more scripture:cū simplicit spōsa eēt.

Kinsq; q̄nirent:ñ dixit ꝓiusq; in sponsi adduceretur domū. hūc enim morem seruabat antiquitas:ut sponse in sponsoꝝ domibus haberent.ut aūt generi loth apud socer leguntur habitare cuꝫ sponsis nondū sibi copulatis lege coniugij:sic ⁊ maria habitabat cū sponso. ⁊ infra: neq; enim eam uoluit de domo expellere sed dimittē. ⁊ infra

noli timere accipe mariam cōiugem tuā. quo sermone sponsam similiter idicauit: sicut ēt eos q adhuc spōsi sunt:generos appellare scriptura consuenit. qd enim est accipe nisi domi ꝓfecto ſtinē: Jā. n. illā mente dimiserat: ⁊ infra.sicut enim poste a illā commēdauit chꝛistus ipi discipl̄o: sic et nūc angelus copulat sponso nō infedus solēne ꝓnigij sed in cōsortium cōmunis habitaculi. I tem in eodem omelia.ij.

Dñs non ꝓmēdasset matrē discipulo:si eam ioseph cognouisset.

Si enim cognouisset eam ⁊ loco hūisset uxoris:quo illam dñs quasi absq; solatio et nihil penitus habētē discipl̄o cōmendasset. iubens illi ut eā recipet in suaz: I tem origenes in eodem.

Maria uxor ioseph appellat; q; sic ab eo putabat futura.

Nuenta ē habens in utero a beato ioseph: qui licꝫ eā non ꝓtingeret: future tñ ut putabat uxoris oia nouerat. ⁊ infra:si tibi uxor noīatur tñ in desponsatione uxor tibi eē dicitur:non tñ tibi uxor ē:sed dei vnigeniti mater ē eterna. ⁊ infra: dico ꝓnupsi,ꝓpterea ut diabolo virginitatē eius occultrem:ut legis institutꝫ non destruā. In sequentibus demōstrabo:q; nec ista tua ꝓiūx fm cōsuetudinē ꝓnigij hēat: nec iste qui etiā generat tuus filius esse credatur. I tē grego.in expositione euāgelij.

Ad nuptias ioseph non pervenit maria.

Sic quippe discipulū post resurrectionē suā dubitare ꝓmisit.tñ nec in dubitatiōe deseruit sicut ante natiuitatē suam habere mariā sponsum

res annos spōsa inueniat in domo spōsi:tñ nisi ꝓstet ō spō salib⁹ hoc ipso q secū repit:nō ꝓesumit mīmoniū: ut.ff. de spōsa.quesitū. ⁊ ex de resti.spo.er parte.
k Sic ⁊ maria.similitudo ē p ꝓtū:uel in eo qō ⁊ isti ⁊ illi cohabitāt spōsis sine carnali cōmixtione.
l Sed dimittere.i. ad eam nō accedere.
m Retinere.ergo ⁊ accipe ⁊ retinere.ar.xij.q ij.siqua de reb⁹.
n Dimiserat. q; suspicat⁹ de ea fuerat adulteriū.ij.q.i.si peccauēit
o Copulat.i.cōiūgat ñ despōsat.sed qđ dicit q iam mēte dimiserat eaz ⁊ q̄si separati erāt:tñ p⁹ ei fuit ꝓuict⁹ p ꝓsensum. mīmoniales;⁊ ꝓsensit i carnalem copulā.s.e.q .§.i.

a Si enī uxoris.ar.q uiuēte ioseph sepata ē virgo ab eo.ar.s.§. ecce:⁊ hoc ꝓ maducatore:q dixit q ioseph mortuꝰ erat tpe dñice passionis.hic.n. exp;imitur cā q̄re dñs separauit eā a ioseph.
b Nuēta.dico cōiugem.i ꝓsona angeli q̄si logī h origenes.
c Ut legis.q; fm.l. q iam spōsa erat:lapidabat ob fornicatōem.xxxiij.q.ij.nō satis. Sꝫ q nōdū erat spōsa alicuiꝰ ⁊ fornicabat nō puniebat mōte:nisi postea copularet tanq; vgo:⁊ ita lapidaret beata vgo:q; cū iā spōsum haberet ḡuida.apparebat:⁊ ita q stabat uel añ uel post ō spōsatōem eā fornicatā ꝓsumptiue:⁊ ió fuit despōsata:sed fm legē romanā sec⁹ est. nā siqua fuerit fornicata añq; sit spōsa nō pōt accusari ō adulterio.si vero postq; fuerit spōsa pōt.ff.ō adulti.si vro;.§.siquis,vero tamen dicunt qdam q etiā simpler fornicatio morte puniebat in aromitis:q; maior mundicia erigebat i eis: ga de eis auctor mundi.i.

tps erat nasciturus. Et nō q̄ hic occultat aliqd ꝓpter malitiā ei⁹ cui fit occultatio. q̄nq̄ occultatur aliqd ꝓpter rei excellētiā. xlvij. di. i mādatis. q̄nq̄ iō q̄ auditōes capaces nō sūt. viij. q. i. oportet. ⁊ ibi multa habeo nobis dicē q̄ nō potestis portare mō.

d ¶ Sic quippe. discipulum ⁊c.

e ¶ Sic his. fere p totuz istū. §. male dic̄. g. imo p totā hāc q̄em. io.

f ¶ Sicut. h̄ p vnū falsū vult aliud ꝓbare. nam q̄ adultro nō dimittant peccata p fidē ante baptismū nemo catholic⁹ dicit: hoc etiā aug⁹ expresse negat de cō. di. iiij. non dubito: ⁊. c. baptismi. vez ē q̄ ñ dimittūtur oīno añ baptismū quo ad omnē penā: q̄ ñ quo ad tpalē. qđ fit per baptismū de cō. di. iij. sine pnia: nisi sūma esset cōtritio.

g ¶ Syric⁹. j. e. q. de p ingali. ⁊ ita solvit qđ nō obiecerat.

h ¶ A beatitudine. būt qdē beatitudinē sed nō pmanētē vel ꝑfirmataz vñ dr nō habuisse i celo xvi. q. ij. visis de pe. di. ij. pncipiū. xix. di. ꝓpt totus.

i ¶ Sacerdotalē. sz hoc nō misi post ꝓfirmatōem ut ex dō accu. sup his. io.

k ¶ Acceperat. amittit ergo qs qđ nō hz. C. de admi. tu. pupilloz. ar. ff. de regulis iuris. non videt re exclusus q rem nō habuit.

l ¶ Querit vtrū. h⁹ qōis nulla est vis. determinatur enī p id qđ est ex de spō. duoz duob⁹ mōis ⁊. c. sz ꝑter solitū. Sed i hoc dissentūt doctores an spōsa de futuro cogat stare cū sponso suo. qđ videt ut ex de sponsal. ex litteris. ⁊ dō puer. pīu. sane. itēq̄ p quoliz noluit: qui tamen ad eius nūptias non peruenit. Nam ita factus est discipulus dubitās ⁊ palpans testis uere resurrectionis: sicut sponsus fuerat et matris custos integerrime virginitatis ex his oībus auctoritatibus apparet: sponsas coniuges appellari spe futuroz non re presentium. quo modo ergo coniuges a prima fide desponsationis appellantur: si ista que asseritur spōsa: coniunx esse negatur: sz a pzima fide desponsationis pīux dicitur appellari: non q̄ in ipa desponsatione fiat pīunx: sed quia ex fide quam ex despōsatione sibi invicē debent: postea efficiuntur cōiuges: sicut per fidē dicuntur remitti peccata: nō q̄ ante baptisma per fidem remittantur: sz quia fides est causa quare in baptismate a peccatis emūdamur: Illud autem ioannis chrisostomi: matrimonium non facit coitus: sed voluntas: ut ē illud ambrosij: non defloratio virginitatis: sed pactio coniugalis matrimonium facit: ita intelligendum est: coitus sine voluntate ꝓtrahendi matrimonium ⁊ defloratio virginitatis sine pactione coniugali matrimoniū non facit: sed precedens voluntas ꝓtrahendi matrimoniū ⁊ coniugalis pactio facit: ut mulier in ōflozatōe sue virgintatis uel in coitu dicatur nubere viro uel nuptias celebrare. Item syricius papa. Discessionem sponse a spōso nocat pīugalem sepationem: sed talis discessio dicit violatio coniugij non iā existentis sed futuri: ut ex ipsa desponsatōne sepabatur: sic ⁊ diabolus dicit cecidisse a beatitudine non solū quam tunc habebat: sed etiā ad quā habendam creatus erat. sic qui merito sue uite uel scientie in sacerdotem uel epm eligitur: si interim electōnem suam cassari meruerit: dicitur amittē sacerdotalem uel epalem vnctionem non quā iam accepat: sz ad quam accipiendā electus erat. nō ergo illa auctoritate sponsa coniunx potest ꝓbari Sed ꝓcedatur q̄ sponsa nō sit coniunx: tñ queritur utr licet ei renunciare pzioi conditioni. hoc autem ꝓhibetur auctoritate anchiritani pcilij: in quo statutum ita legitur.

Puelle desponsate pzioribus reddende sunt si eis rate fuerint.

De sponsatas puellas ⁊ p⁹ ab alijs raptas placuit erui: ⁊ reddi eis qbus ante fuerant desponsate: etiam si eis raptoribus vis illata constiterit. Item ioannes chrisostomus rostanno archiepo.

Cōmunione pīuetur sponsa nisi raptorē deferere ⁊ ad spōsum suum redire voluerit.

A Tho presentium lator dū in nostro seruitio fideliter excubaret: quendam virū femnam sibi desponsatam conqueritur rapuisse: ⁊ ideo fraternitas tua nostra auctoritate suffulta suffraganeos suos epos presentialiter connocet ⁊ sic vnanimi sententia: si spōsam huic raptor non reddiderit: tam idem q̄ rapta si ad pzstinum suum sponsum remeare noluerit: omni cōmunione pīuentur. Sed aliud est pzioi conditioni renūciare ⁊ de nuptijs cum alio agere: aliud est rapi hoc est illicite constupzari. Unde isidorus etymologiarum libro. v. c. xxiij. ait.

Quid sit raptus.

Raptus est illicitus coitus a cōmūpendo dictus. Unde qui raptu potitur: stupro fruitur. Nec autem non ab alio rapta: sed alij desponsata monstratur. raptā vero talem dici prohibet gelasius papa dicens.

bet mortali pcto possum⁹ cogi ad pniam. xxij. q. i. c ult. sed ꝑ ex dō spō sal. requisiuit. ⁊ ē e. q. i. de viduis. dicunt qđ q̄ cogi debēt a pncipio. si tñ pseuerauerit ꝓtumar: nō est ampl⁹ cogenda. tu dicas sem per esse cogēdas nisi euidētissima subsit cā. Sūt tñ casus. viij. in q⁹ spōsa de futuro licite pōt recedē a spōso. Unus. s. alter vult utrare religionē: ⁊ illud etiā ⁊z in spōsa dō pūti ex de puerpiug. er publico. Secūd⁹ casus si alter recedit ad remotā regionē nec pōt inueniri ex de spōsal. dō illd Tert⁹ casus: si alter incurrit lepzā uel aliquā deformitatē corporis: ex de pīu. lepzo sox lras. ex de iureiur. quēadmodū. Quart⁹: si iuuenit affinitas. uel si fornicē spōsanee uel coactus ex de iureiuran. quēadmodū. ē. e. qdā desponsauit: Quint⁹ sz quosdā: si mutuo se absoluerint ex de spōsal. ꝓterea. Sext⁹ si ꝓtraxit cum alio p verba dō pūti ex de spōsal. duorū. c. i. ⁊. ij. sz i h⁹ casu est peccatū. Septim⁹ si id qđ mio: fecit ñ vult seruare i adulta etate: ut ex de despō. ipu. dō illis.

a Desponsatas erui. i. auferri a raptore.

b ¶ Despōsate.j.xxxiiij.q.ij.nō satis. ꝯ ubi ꝑcipitur nō reddi priori uiro ꝯ.sed ibi ꝯsensit raptori: ⁊ h̄ lo tur despōsa de pñti.itē ꝯ.C.de sponsal.l.i.ibi dr̄ q vni despōsata pōt alij nubere: sed illud ē arrogatū.

c ATho.r̄mea re.si intelligas despōsa de pñti: planū ē. si d̄ despōsa de futuro.dic ut i sūma.

d RAptꝰ.hoc c.induc̄.g. ut ꝓbet illicitū esse coitū ī rapta vñ ꝑ ꝯñs vult ꝓbare: q̄ debeat a ꝑo separi si eaz raperet: cuz illicite ei adiūga: ita tñ q̄ ille qui ꝑo rapuerit nō tractasset primo despōsalibꝰ: ⁊ ad hoc ī ducit.c.sequēs.

e LEx illa.sed vbi sit lex illa.ignoro forte ī codice.theodosi

Ibi raptus admittitur: ubi puella adducitur: de cuiꝰ antenuptijs nihil probatur.

LEx illa preteritorum principum ibi raptum dixit eē cōmissum ubi puella de cuius antenuptijs nihil actum fuerat: uidebat̄ abducta. d̄ autem in fine capituli subiūgitur: etiā si eis a raptoribus vis illata constiterit: ideo ad ditum est: quia raptarum alie se rapiendas exponunt: alie uiolenter abducuntur. quolibet ergo modo rapiantur: priori reddende sunt. hec autez ut supra dictum est: non inter raptas sed inter alias desponsatas cōnumeratur: et ideo ñ est huic auferēda ⁊ priori reddenda. Sequūtur alie auctoritates quibus ista ꝓhibetur nubere secundo: ⁊ iubetur redire ad priora uota. Ait enī cyricius papa himirio episcopo terraconensi.

Puellam alij desponsatam alter accipere non ualet.

DE coniugali violatione requisisti: si puellam alteri desponsatam alter in matrimonium posset accipere. tale ergo connubium anathematizamus et modis omnibus ne fiat ꝓhibemus: quia illa benedictio quā nupture sacerdos imponit: apud fideles cuiusdam sacrilegij instar est: si ulla transgressione violetur.

Sed auctoritate hac syricij illa ꝓhibetur ad secunda uota transire: que in propria domo est ducta ⁊ cum sponso suo est uelata ⁊ benedicta. talium discessiōe violatur benedictio: quam nupture sacerdos imponit. uerum hanc necdū spōsus in suam duxerat: nec cum ea benedictionem acceperat Nō ergo hac auctoritate huiusmodi copula prohibetur. Item illud eusebij pape: despon satam puellam non licet parentibus alij viro tradere similiter ⁊ d̄ huiusmodi despōsata intelligitur: que videlicet cum spōso est uelata ⁊ benedicta. Item obijcitur illud gregorij: que ꝓpter frigiditatem a viro suo separata est: ⁊ alij nupta fuerit: si vir eiꝰ aliā cognouerit: illa est detrahenda secundo: ⁊ reddēda primo Sed eodē modo soluitur: q̄ ista videlicet cum illo benedictionem acceperat. Augustinus de fide pactionis ⁊ consensus.

Siquis alicui consensus fidē fecerit: non licet illi aliam ducere: Palea.

DUobus modis dicitur fides pactionis ⁊ ꝯsensus. Si aliquis alicui mulieri fidē fecerit pactionis: non debet aliam ducere. si aliaz duxerit penitentiam agat de fide mētita: maneat tamen cum illa quam duxit. non enim rescindi debet tantum sacramentū. si autem fecerit fidem cōsensus: non licet aliam ducere. si autem duxerit: dimittet eam: ⁊ adherebit uxori prime. Est autem fides pactionis quando aliquis ꝓmittit fidem alicui q̄ eam ducet: si permiserit ei rem secum habere: uel etiā pro consensu. fides autem cōsensus est: quando ⁊ si non cōstringat manum: corde tamen et ore consentit ducere: ⁊ mutuo se concedunt vnus alij: ⁊ mutuo se suscipiunt.

ano q̄ potius ꝯriū inuenio: ut.C.de rap.virgi.sed illud nō tenet: ut ex̄ de rap.cū causam.

f QUod aūt ꝯstiterit.s̄.e.despōsatas.

g ¶ Hec autem de qua agit̄ in themate.

h DE ꝯiugali.ducta hꝰ male soluit.naz huiusmodi solēnitates nō faciunt ad essentiam matrimonij.xxx.q.v.nostrates.

i ¶ Illud gregorij.xxxiij q.i.c.i.⁊c.

a Uidã infidelis. Superiori cã. v. notãr cẽ q̃ ꝓhibẽt mr̃imoniũ ꝙhẽ: ꝙctũ iubẽt dirimere: uerbi gr̃a: uotũ: ordo: religio: habit⁹: ligatio: ⁊ publice honestatis iustitia. In hac vo cã ponũt q̃ impediunt mr̃imoniũ vbi gr̃a: dispar cult⁹ uel dissimilitudo fidei ut inf̃ fideles ⁊ infideles. Et ꝓtractat: an mr̃imonium sit inter infideles: ⁊ oñdit etiã qd iuris sit, si alt̃ de duob⁹ ꝓiugib⁹ infidelib⁹ ad fidẽ ꝓuertat.

b Uod aũt. infideles, hic intitulatur prima qõzã: s. mr̃imoniũ sit inf̃ ifideles. ⁊ certũ ẽ q̃ sic: ꝫ nõ fit ratũ. j. e. §. ⁊. c. i. g. tñ ad vtrãq; ptẽ allegat et bñ soluit. j. e. §. et his. ꝫ q̃ in hac qõe q̃dã. c. ponũt ptinẽtia ad faz qõez q̃ est: an altero f̃manẽte infidelitate possit contrahi ad fidẽ alij se copulare: de ea videam⁹. Notãdũ ergo: q̃ cũ vn⁹ ꝓiugũ ad fidẽ ꝓuertit: si remanẽs in infidelitate ẽ inde⁹: nullo mõ fidelis dz cohabitare cũ eo: nisi velit ad fidẽ ꝓuerti: et si nõ vult ꝓuerti põt aliam ducẽ. j. e. iudei. ꝫ ꝙ ẽ hodie vez: ut ex̃ de diuo⁹. quãto: si aũt est pagan⁹ ⁊ nõ vult cohabitare: vel vult sed cũ blasphemia xp̃i: uel ut eaz ꝓtrahat ad mortale peccatũ: fidelis põt cũ alio ꝙhere. j. e. si infidelis. ⁊ hos tres casus in quib⁹ ꝫ ei, ꝙhere cũ fa.. bẽs ex̃ de diuo⁹. quãto. ⁊. c. sequẽti. si aũt vult ifidel cohabitaf cũ fideli et i pace: ẽ electõe fidel' est: an velit ei cohabitaf vl nõ. Sed tñ cũ altero nõ põt eo viuẽte ꝙhẽ. j. q. e. iam nũc. ⁊. c. sic enim.

c Et fide. i. quod fit et certa scia ꝙfidẽ ẽ pcm̃ de pen̄. di. iij. §. his auctoritatib⁹.

d Peccatuz. ut. xxvi. di. deinde.

Vidam vir infidelis in cõiugio positus ad fidem conuersus ẽ uxor uero eius fidei odio christiane ab eo discessit Ille quandam fidelẽ in uxorem accepit: qua mortua clericus efficitur: tandem uite et sciẽtie merito in epm̃ eligitur. Hic primum queritur: an coniugiũ sit inter infideles. ⁊ ecũdo queritur: an liceat huic aliam ducere ꝓiore viuente. Tertio an sit reputãdus bigamus: qui ante baptismum habuit vnã ⁊ post baptismũ alteram.

Quod aũt inter infideles ꝓiugium nõ sit: multis auctoritatibus ꝓbatur. Ait enī paulus: omne qõ non est ex fide: peccatum est. ꝓiunctio aũt infidelium non ẽ ex fide: ⁊ ideo peccatũ est. nõ ẽ ergo ꝓiugiũ: q̃ nullũ ꝓiugiũ peccatũ ẽ. Item augustinus non est vera pudicitia homis infidelis cum cõiuge sua: ubi aũt uera pudicitia esse ñ põt: ibi nec verum coniugium est. Item ambrosius: iussit esdras dimitti uxores alienigenas p quas ibant ad deos alienos. Non est enim putandũ matri moniũ quod extra dei decretum est factũ: sed cũ cognoscitur est emendandũ. Item augustinus: non est ratũ ꝓiugiũ: quod sine deo ẽ. ⁊ his omnibus auctoritatibus ꝓbatur coniugium non esse inter infideles. Sed econtra alie inueniuntur auctoritates: quibus

e Nõ est uera. i. ad veritatem ducẽs.

f Jussit. hoc. c. nõ facit ad ꝓpositũ: q̃ nõ erat iter eos mr̃imoniũ: nisi de solo facto. sed qõ dñs ꝓmisit eẽ fidelẽ cũ vxore ifideli intelligit cũ mr̃imoniũ ꝓcesserat inf̃ eos.

g Dimitti. a iudeis.

h Emẽdãdũ. ar. q̃ ñ currit pscptõ in mr̃imonio: qõ uex est hodie: ut eẽ de cõsangu. ⁊ affi. nõ debet.

i Katũ. i. inseparabile.

k Quinq;. i. pater: filij⁹: mater: filia: nurus uel gener.

l Et duo. i. duo seperabunt a tribus: q̃ ꝓuertũt ad fidem.

m In tres. i. contra tres. ꝫ rij enī sũt qñ ꝓuertũtur ad fidem.

n In duos. id est tres ꝓuertunt ad fidẽ: ⁊ sepabunt a duob⁹.

o Qui nõ odit. i. q̃ nõ ꝓstponit amorez patris a matris dei.

p Centuplũ. nõ dic. c. vrozes sed id qõ excedit centuplũ. i. vitã eternam accipiet.

q Cõsenserit. si uero nollet habitare cũ eo posset eã dimittere et alias ducẽ viuẽte illa. j. e. q. ij. si fidelis.

r Nõ dimittat. j. e. iudei. ꝙ. ꝫ de gẽtili: ibi ꝺ⁹ deo circa quẽlpeciale illud obseruaf. hñt. n. iudei legẽ ⁊ ꝓphetas q̃ bus muniti ⁊ parati sũt alias simpliciũ fallere. sed gẽtiles hoc nõ habẽt. hodie tamen hoc idẽ videt de

Bigami reputantur: qui ante baptismum habuerint vnã ⁊ post baptismum alteram.

Vnquid nõ erũt admittendi in hereditatis con-

vtrisq; ex de diuor. quãto.

§ ¶ Sanctificat⁹. frequẽt n. vn⁹ scificat p altez. ⁊ ẽ ar. ad ea q̃. frequẽtiꝰ accidũt iura adaptari. ar. j. e. iã nũc. ⁊. iij. q. v. accusatores uel testes. ⁊. xxviij. di. de syracusane.

t ¶ De theodora: vxor sisum ij: quia ambo erãt infidles. sed postea illa cõuersa est ad fidẽ: ⁊ p eã postea vir ꝯuersus est.

a Nunqd. hoc c. est de verbo ad vbũ. xxvi. di. deinde. ⁊ ibi exponit. io.

b Siqs. dimiserit. ꝑp fornicatõem quam fecit.

c ¶ Post baptismũ. si dicas alteriꝰ tm̃: planũ est: q; fidel' nõ ꝯpellitur in aliquo cãu infidelẽ eã hr̃e: sed nõ cõtrahere cũ alia: nisi in tribꝰ casib⁹ ex d̃ diuor. gaudem⁹. s; si vterq; fuerit factus fidel': dic̃. h. q̃ quocũq; mõ eã dimiserit siue q; dedit libellũ r̃pudij siue alio mõ semp cõpellit, eã recipe post vtriusq; baptismum. Nã dicit oẽ peccatũ deletuz esse in baptismo etiã exceptõez q̃ viro cõpetebat. s; tutius ẽ distinguer cũ innocẽtio: ut si dicat q̃ añ dedit ei libellũ r̃pudij ⁊ mõ vterq; conuersus ẽ: cõpellit eã recipe. nec p̃t ei obijcẽ si cum alio ꝯtraxerit: q̃si obiectu fornicationis repellat. nã lz in veritate fornicata sit: q; tñ illa fornicatio licita ẽ s̃m eos: non

sortium: qui ex ea suscepti sũt que ante baptismuz fuit uxor eruntq; appellandi naturales quia non est matrimoniũ legitimum ut uobis videtur: nisi illud quod post baptismũ assumitur: ipse dñs: cum interrogaretur a iudeis: si liceret dimittere uxorẽ suam: atq; exponeret fieri non debere: addidit: quos deus ꝯiunxit: homo non separet. ac ne de his putetur esse locutus qui post baptismum uxores sortiuntur hoc ⁊ a iudeis interrogatum esse ⁊ iudeis eẽ responsuz meminerint: quero ⁊ solicitus q̃ro: si una ⁊ eadem sit uxor ei⁹ qui antea cathecumin⁹ ⁊ postea fidelis sit: filiosq; ex ea cum eẽt cathecuminus susceperit: ⁊ postea alios filios cũ fidelis esset: utꝝ sint fratres appellandi: an nõ habeãt postea defuncto patre cũ ceteris hereditatis herciscunde ꝯsortium: quibus filiorũ nomẽ regeneratio spiritualis dicitur abstulisse. quod cuz ita iudicare atq; ꝯsentire absurdum est: que ratio est hoc malũ defendi ⁊ uacua magis opinione iactari q̃ aliqua auctoritate roborari: cum nõ possit inter peccata deputari: quod lex precepit ⁊ deus ꝯiunxit.

Itẽ ex decreto euticiani pa.

In fideus potestate ut post baptismum recipere quam ante dimiserat.

Siquis gentilis gentilem uxorem dimiserit ante baptismum: post baptismũ in potestate eius erit eam habere uel non habere. Item.

Fidelis infidelem discedentem sequi non cogitur.

Simili modo si vnus ex cõiugatis baptizatus est: ⁊ alter gentilis est: et qui seqni ñ

pot eũ repellere. Si uero alias fornicata fuisset: ⁊ ꝑpt illã forni. atõem eã dimisisse: non cõpellit eã recipe, hoc totuz habes ex de diuor. gaudem⁹. §. ult. nec est ꝯ de cõ. di. iuj ne pnia: ⁊ de pe. di. ult. null⁹. nõ. n. dico p baptismũ alterius exceptõez sibi ꝯpetẽtẽ auferri posse: ⁊ rõnem isti⁹ plene notaui. xxvi. di. deinde ĩ fi. quia fornicatio nõ tm̃ vxorez sed utrũ maculat. xxxij. q. i. in cõiugio.

d Simili modo.

e Vxor infidelis. h. c. ⁊ sequẽs ĩtelligitur de dispari cõiugio ꝑpter hoc q̃ dicit: si cũ uiro xp̃iano ⁊c. ⁊ ibi qñ ad baptismũ. ⁊ ꝯtinent hic duo casus in quib⁹ licite dimittit vxor infidelis cũ nõ vult cohitare uel vult: sed ea ꝯditione: ut vir cõmittat aliquod mortale peccatũ de pari aũt cõiugio. h. nõ intellexit: q; si utq; ꝯiugũ ẽ fidelis: fidel' fidelem nũq; pot dimittere s̃m. h. nisi ob fornicatõem carnalẽ uel spũalem. s. idolatrãdo tm̃ alias nõ. vñ si vxor ꝑtrahat viꝝ ad mortale peccatũ: verberet eã et castiget si pot ⁊ nõ ꝯsẽtiat ei. Sed alij intelligunt hoc de pari ꝯiugio: qa fidelis fidelẽ bene pot dimitttere: si ꝯpellitur ab eo ad mortale peccatũ: nec forte resistẽ pot sed expresse ꝯdicit ex d̃ diuor: q̃siuit. Sed pone q̃ dimisit: sed post penitet nũqd iteꝝ illa tenet eũ recipere: distigue p decre. ex de diuor. de illa.

f ¶ Societate. i. matrimonio.

g ¶ Coniuncta. olim ĩ infidelitate.

h ¶ Relinquitur. a viro facto xp̃iano: ⁊ tũc licite pot alij copulari vir.

i ¶ Nõ sattẽdit. ali⁹ cas⁹ est ⁊ ponit interrogatiẽ q. d. nõ solũ ĩ p̃misso casu licite dimittit vxor: sed nõ attẽdit. i. nonne attendit ⁊c.

vult: sicut dicit aplus: infidelis si discedit: discedat. Itẽ augustinus de fide in operibus.

Sine culpa relinquitur uxor: quecunq; fideli habitare noluerit.

Vxor legitia societate cõiuncta, sine ulla culpa reliquitur: si cum viro christiano permanere noluerit. nõ attẽditur eo modo eaz rectissime dimitti si viro suo dicat: ñ ero uxor tua: nisi mihi de latrocinio diuitias cõgreges: aut nisi solita lenocinia quibus nostram domum trãsigebas etiã christianus exerceas: aut siqd aliud uel facinorosum uel flagitiosum in viro nouerat: quo delectata uel libidinẽ explebat: uel facilem victum habebat: uel etiam ornatior incedebat. tunc enim ille: cui uxõ hec dixit: si veraciter egerit penitentiam ab operib⁹ mortuis quando ad baptismũ accessit habetq; in fundamento fidem: q̃ per dilectionem operatur: ꝓculdubio plus tenebitur amore diuine gratie q̃ carnis luxuria: ⁊ membrũ qd̃ eum scãdalizabat: fortiter amputabit. Idem in s̃mone domini in monte. l. i.

Licite dimittitur uxõ: que virum suũ cogere querit ad malum.

Idolatria quam sequũtur infideles ⁊ quelibet noxia supstitio fornicatio est. dominus autem permisit causa fornicationis vxorez dimitti: sed quia permisit ⁊ non iussit: dedit apostolo locum monendi: ut qui voluerit non dimittat uxorem infidelem: cũ quo sic fortassis possit fidelis fieri. Item si infidelitas fornicatõ est: ⁊ idolatria infidelitas: et

k Eam.i.infidelem.
l Trāſigebas.i.paſcebas.
m Et membrum.i.vxorē.
n Amputabit.remouēdo a ſe corporaliter.
a Idolatria.b°.c.fin.h.de diſpari ꝓgiuſtio itelligit:ſi ē precedens.
b Itē.ſi auaricia ē ido latria eſt:& ipolatria infi delitas:& ifidelitas eſt fornicatio ergo auaritia ē fornicatio.
c Uniuerſaliez.ar.q indefinite dī gnāliter debere intelligi.ff.ō tute. q hz.§.ult.xxvi.q.i.qō ſi dormierit.
d Utiq;.qz ipa cogit cū fornicari ſpūaliter.
e Sacrificare.idē eſt ſi cogat ad qōcūq; mortale pcīm:& nō q ꝓpt fornicatōez corpaliez ſeꝝ ꝓmiſſam pōt eā dimittē xxvij.q.i.dixit.ſed ꝓpt ſpūaliez nō niſi pſeueret j.c.pri.
f On ſolū.coingnat cū alio a ꝓnge ſuo
g Simulacrū.i.idolū colit.
b Recedē.hoc.c.itelligit.b. de duobus fideli b°:quoz alter labit i hē ſim:nī quos cū ratū fuerit mīmonīū:nec ſeluī altero labēte nec cōtrahere pōt hz ſec° ſit in caſu querē.ſ.cū alī infidelū querīt.tūc i trib° caſib° diſſoluī & ꝓhere pōt:ut hoc totū bēs eī de diuoꝛ. quāto. Item nū qd ē pceptū: qō dic recede ab illa:dic.h.ga er quo pſeuerat pceptū eſt:ſi ē uotoriū. ſed hoc quātū ad reddendū debitū.ſed exigere pōt:et ſic itelligit.xxxij.q.i.c.i. videt tn.h.q in hoc cāu ad mīm° pſitū ſit:q fcedat ab illa.ar.j.e.tā nūc Sed ibi ē ꝓſitū qū alt i fidelū querē eſt:hic vero pceptū:& pōt ee ea rō:qz maioꝛ ē hic ꝓtumelia creatoris:ut eī de diuoꝛ. quāto. & qō ſit pceptū bēs.eī de iureiurā.quēadmodū.
l Sm aūt.i.ſi nō vēuocas eā a ſuo ꝓpoſito.
k Si infidelis.libertatē.nā dico q ipſo iure ſoluī vinculū mīmonīj:nō p ſniam eccle. Sed ipſo iure.ſ. in trib° caſib° i gb° ꝓhere pōt.nā ꝓtumelia creatoris ſoluit iuſ mīmonīj.ſi tn ifidelis vult fidē dare ad fidē pueniēdū cū relīq ꝓtraxit.cogit recipe eā:ut eī de diuoꝛ.gaudem° ifi.
l Trāſigebas.i.paſcebas:
m Et membrum.i.vxorē.
n Amputabit.remouēdo a ſe corporaliter.
a Idolatria.b°.c.fin.h.de diſpari ꝓgiuſtio itelligit:ſi ē precedens.
b Itē.ſi auaricia ē idolatria eſt:& ipolatria infidelitas:& ifidelitas eſt fornicatio ergo auaritia ē fornicatio.
c Uniuerſaliez.ar.q indefinite dī gnāliter debere intelligi.ff.ō tute. q hz.§.ult.xxvi.q.i.qō ſi dormierit.
d Utiq;.qz ipa cogit cū fornicari ſpūaliter.
e Sacrificare.idē eſt ſi cogat ad qōcūq; mortale pcīm:& nō q ꝓpt fornicatōez corpaliez ſeꝝ ꝓmiſſam pōt eā dimittē xxvij.q.i.dixit.ſed ꝓpt ſpūaliez nō niſi pſeueret j.c.pri.
f On ſolū.coingnat cū alio a ꝓnge ſuo
g Simulacrū.i.idolū colit.
b Recedē.hoc.c.itelligit.b. de duobus fideli b°:quoz alter labit i hē ſim:nī quos cū ratū fuerit mīmonīū:nec ſeluī altero labēte nec cōtrahere pōt hz ſec° ſit in caſu querē.ſ.cū alī infidelū querīt.tūc i trib° caſib° diſſoluī & ꝓhere pōt:ut hoc totū bēs eī de diuoꝛ. quāto. Item nū qd ē pceptū: qō dic recede ab illa:dic.h.ga er quo pſeuerat pceptū eſt:ſi ē uotoriū. ſed hoc quātū ad reddendū debitū.ſed exigere pōt:et ſic itelligit.xxxij.q.i.c.i. videt tn.h.q in hoc cāu ad mīm° pſitū ſit:q fcedat ab illa.ar.j.e.tā nūc Sed ibi ē ꝓſitū qū alt i fidelū querē eſt:hic vero pceptū:& pōt ee ea rō:qz maioꝛ ē hic ꝓtumelia creatoris:ut eī de diuoꝛ. quāto. & qō ſit pceptū bēs.eī de iureiurā.quēadmodū.
l Sm aūt.i.ſi nō vēuocas eā a ſuo ꝓpoſito.
k Si infidelis.libertatē.nā dico q ipſo iure ſoluī vinculū mīmonīj:nō p ſniam eccle. Sed ipſo iure.ſ. in trib° caſib° i gb° ꝓhere pōt.nā ꝓtumelia creatoris ſoluit iuſ mīmonīj.ſi tn ifidelis vult fidē dare ad fidē pueniēdū cū relīq ꝓtraxit.cogit recipe eā:ut eī de diuoꝛ.gaudem° ifi.

auaricia idolatria ē:non ē dubitandū:& auaricia fornicatō nē eē. qs ergo tā quālibet illicitā ꝓcupiam pōt recte a fornicatiōis gñe ſeparē:ſi auaricia fornicatio ē? ex quo intelligit:q ꝓpter illicitas ꝓcupiſcētias ñ tm que i ſtupris cuꝝ alienis viris aut femis ꝓmittunt: ſed oīo ꝓpter quaſlibet que aīam corpe male urentez a lege dei aberrare faciūt et pnicioſe turpiterq; corrumpi: poſſit ſine crimie & vir uxoꝛez ſuā dimittē & uxoꝛ viꝛ:qz excepta dñs facit cām fornicatōnis. quā fornicationē ſicut ſupa ꝓſideratū ē:gñalem & vniuerſalē intelligē coginur. cū aūt ait:excepta cā fornicatiōnis:ñ ait:cui° ipſoꝛ viri aut femie. Nō.n. fornicante tātū uxoꝛe dimittē ꝓcedit: ſz qſqs eā quoq; uxoꝛe dimittit: a q ipe cogitur fornicari:cā utiq; fornicationis dimittit:ne lut ſi aliquē cogat uxō:ſacrificare idolis:q talē dimittit cā fornicationis eā dimittit:ñ tm illi° ſed etiā ſue.illius qz fornicat ſue:ne fornicetur. Idem de adulterinis ꝓngijs.l.ij.

Que ſimulacrū facit nec reſipiſcit: dimittatur a viro ſuo.

On ſolū mechatio ē illi° que carnē ſuā coinquinat ſz ēt q ſimulacꝝ facit mechaī q ſi in his factis pſeuerat:et pniam nō agit:recede ab illa & noli vinē cū illa: ſin aūt & tu particeps peccati illius eris.
Item amb. ad hilarium.
Chriſtū.ar.q mod° nō faī ꝓdit oēz.nā dī cū pōtur iſta ꝓditio & p° dicit rōm tē.ſi. eī ō ꝓdi. appo.
c.ij.& eī ut eccle.ben:.ut noſtrū.
Am nūc.ſic ptinua:hactenꝰ tractauimus ō paribꝰ ꝓiugijs fidelū.ſ.de gb° dirit apl's i epla ad corinthios:bis qui mīmonio iuncti ſūt: dico nō ego ſed dñs: vroꝛem a viro nō recedē & vir vroꝛē nō dimittat.nā ceteri diſparib° tē.

Amoꝛe cuiuſlibet non eſt a fide recedendum.

Si infidelis dicit apl's diſcedit: diſcedat.n. ē ſeruituti ſubiectus fr aut ſoꝛoꝛ i hmi.i. ſi infidelis nō uoluerit eē cū ꝓiuge ſua fideli:hic cognoſcat fidelis ſua libertatē:nec ita ſe ſubiectū putet ſuituti:ut ipſā dimittat fidē:ne cōiugē amittat infidelē.hoc & de infidelibus filijs & filiabꝰ & parētibꝰ hoc & de frībus & ſoꝛoribꝰ intelligit,ꝓpter chriſtū eē dimittēdos:cū ponit ꝓditio iſta: ut ꝓpter chriſtū dimittat:ſi enim ſecū hre deſiderat. hoc ergo & de domo & agris & de ceteris rebus: que iure pecuniario poſſidētur:intelligendū ē
Item aug. ad polentium.

Qō etiā infideles ſūt ꝓinges & q fideli lz dimittē infidelē

Am nūc illud uideam° qō ait apl's: ceteris aūt ego dico:ñ dñs ad imparia.ſ.ubi ñ ābo chriſtiāi fuerāt ꝓiugia locutur° qō mihi viſū ē eū monēdo dixiſſe. qz.n. ꝓiūx fidel relinq̄re ꝓiugē licite pōt infidelē:ió hoc fīēi ñ dñs:ſz apl's ꝓhibet.qō.n: dñs ꝓhibet:fieri oīo ñ licet.monꝛ ergo apl's qō;poſſit eē miꝛoꝛ occaſio luxādoꝛ:ut fideles ꝓinges in reliquēdis ifidelib° pmiſſa licentia ñ utant. tibi aūt videt infideles quoq; dimitti a fidelib° ñ licē:qz hoc uetat apl's: cū ego dicā licē: qz hoc ñ uetat dñs:nō tm dico expedire: qz hec ne fiāt monet apl's: qui ꝓ natis q ſmanēt ūnū dī.i.ifideles:qz nō ꝓuertūt.
Sanct.ſunt.i.eſſe poſſunt.
Prouenerāt.i.frequēt accidēbat. uel Prouenerāt.ar.ad ea q frequēti° accidūt iura adaptari
Uinculū tm.ſed ut eos lucrētur.
Officijs.i.operibus. Berēs.i.diriges.
Teſtanī.ar.q p ſequētia determinari pōt pcedētia:hoc generale habes.xliij.di.rectoꝛi in fi.
Cum ſim.i.nullꝰ ꝓbeneficijs obnoxius.

t ¶ Omniū .i. talē me exhibui. ut cōmodū omniū faceret ⁊ hoc feci ut plures ⁊c.

u ¶ Potestatē. sed ne dicerēt cur hō hoc faceret: quia ñ egēt: subditi q̄si dicat egen⁹ ne qō impedimētū ⁊c.

x ¶ SI alij. ipocrite.

y ¶ Potestatis. i. ptātue pticipez reb⁹ nostris.

z ¶ Nōne magis nos. q̄ ampl⁹ diligim⁹ uos quaz res uestras.

a ¶ SEd oia. i. fame. fit ⁊ filia.

b ¶ Dem⁹. nā cū zinthij erāt auari ⁊ se retrahebāt a p̄dicatōe: ul hō q: si ipse acciperet mī ti erāt pseudo apostoli q̄ statiz p̄dicarēt ut acciperēt ⁊ ita ipedirēt euāgeliū. sed cuz iste nō acciperet nec illi auderent accipere: ⁊ ita ñ p̄dicarēt.

a SIc ení. i. pri ma pte pōit usq; ad. §. qm ergo intellect⁹ augustini sup illa auctoritate apli: ergo dico nō dñs q̄ si vir fidelis hz vxorem infidelē nō. dimittat eam ⁊ oñdit rōem q̄re dñs nō. p̄hibuerit. nec iussit. In ba pte usq; ad tu q̄t ponūt tres solutōes augusti ni ad totidē obiectōes pollētij. In tertia pte usq; ad §. intelligitis ponit erpositio ⁊ intellect⁹ pollentij sup auctoritate p̄dicta quā aug⁹. reprobat. Ultio ponit. epilogatō. quā aug⁹ facit ferēs victoriosissimā pclusionē. ⁊ contra fic: fideles viri sic nō. p̄hibēt recedē ab infidelib⁹ vxoribz: ⁊ fideles femie sic ñ. p̄hibēt recedē ab infidelib⁹ maritis ut. i. sic̄ nec̄ iubemur recedē. sm hoc pīnū nec̄ abū dat: ul si vis q̄ nō supabū det: dic nec̄ recedē. i. retinē ⁊c. i. sicut fideles viri ⁊ feie nō. p̄hibēt nō recedē: sic nec iubēt nō recedē. qō nec reddit ēt rōnē: cur fieri ñ expediat q̄nis liceat. quō enim scis inqt mulier: si vir saluum facies: aut vñ scis vir si saluā facies mulierē: cū ⁊ supius dixisset: sctificatus ē vir infidel in muliere fideli: ⁊ mlier infidelis sctificata ē in fre: hoc ē in christiāo. aliogn filij vr̄i immundi eēnt: nūc aūt sācti sūt. sic ad lucrādos pinges ⁊ filios christo exēplis ēt q̄. puenerāt: videt horat⁹. cur ergo ñ expediat ēt infideles pinges dimitti a fidelib⁹: cā euidēter expressa ē. Nō. n. ppter vinculū cū talib⁹ pactū pingale ē fuandū: sz ut q̄rant in christo recedi ab infidelib⁹ pingibus apls uetat. multa. n. sūt faciē da ñ iubēte lege: sz libera charitate: ⁊ ea sūt in nr̄is officijs gratioza: q̄ cū licēt nob etiam ñ ipendē: tñ cā dilectiōis ipē dimas. Vñ ipe dñs poz cū se tributū ñ debē solue demonstrasset: soluit tñ ut ñ scādalizaret eos: qbus ad eternā salutē gerēs morē pslebat. iaz xo apls quēadmodū ista pmē det: ei⁹ ba testant ubi dicit: cū sim liber ex oībus: oīm me seruū feci: ut plures lucri facerē: cū paulo supius dixisset nūqd ñ habuim⁹ licentiā manducādi ⁊ bēdi: nunqd ñ habuim⁹ licentiā sozoē mulierē circūducēdi: sic̄ et ceteri apli ⁊ frater dñi ⁊ cephas: an ego solus ⁊ barnabas ñ habuim⁹ ptātez hoc opandi: qs militat suis stipēdijs: an qs plātat vineā: ⁊ de fructu ei⁹ ñ edit: qs pascit gregē: ⁊ de lacte ei⁹ nō comedit: ⁊ paulo p⁹: si alij inqs ptātis nr̄e iura pticipant: nōne magis ⁊ nos: sz ñ sumus usi hac ptāte: sz oia toleram⁹: ne qō impedimentū dem⁹ euāgelio christi. Item.

Ab infidelibus pingibus licet recedere: sed nō expedit

SIc. n. nec̄ recedē ab uxoribus infidelib⁹ uel a maritis fideles viri uel femie ñ p̄hibent a dño: ut nec̄ iubeant nā si dimittere tales cōiuges iuberent: nullus locus eēt cō filio monētis apli ne hoc fierz nullo enī mō qō dñs iubet: ser uus bonus p̄hibet. Itē cum ergo cepisset gētibus euāgeliū p̄dicare: ⁊ uictos gentiles gētilibus cōperit cōiugibus: ex qbus si nō ambo crederēt sz vnus aut vna: ⁊ infidelis cū fideli p̄sentiret cohabitare: ñ p̄hiberi a dño debuit fidel infidelē dimittere nec iuberi ideo. s. nō. p̄hiberi: qz iusticia pmittit a fornicāte discedere ⁊ infidelis hominis fornicatō maioz ē in corde. nec uera ei⁹ pudicitia cū pinge quidē dici potest: qz omne qō non ē ex fide peccatū est: q̄nis uerā habeat fidelis pudicitiā etiā cū infideli coniuge que nō habz veram. ideo aūt nec iubet deberūt fideles ab infidelib⁹ separi: quia non ptra iussionē domini gētiles fuerunt ambo cōiuncti. Quoniam ergo ab infideli fidelem discedere nō p̄hibet nec iubet dominus ideo ut ñ discedat apostolus illud nec istud fit. hoc ptinuat ad p̄missam ptē. c.

b ¶ Nō. p̄hibēt. nō repit̄ h nō supza posituz q̄ faciat vnam affirmatōem: sed ppter interp̄etatōem supza positā. pōt tñ legi vtrūq; ⁊ erit idem sensus. c ¶ Nā p̄ma rō. q̄re dñs ñ p̄cepit dimitti tales. sut apl̄o esset loc⁹ monēdi: ut nō fieret h⁹. sz ñ dico esse vez: iō dixit: nasi ⁊c.

d ¶ Seru⁹. nā apls nullo mō facēt p̄ dñm: sicut dicit p̄oz q̄ p̄ legē ñ tuebit aliquē. ff. de. publi. cū spōsus. §. si res. ñ revocāt a filio q̄ a p̄re gerūt. C. de resti. mili. que a patre.

e ¶ Itē cū ergo. rō q̄re ñ p̄hibuit tles dimitti. sut nihil. p̄hibēt qō iusticia exigit fieri. iustū. n. é vxorē dimitti ob fōnicatōez p̄sertim spūalem.

f ¶ Ei⁹. i. vtutis. uel ducēs ad veritatē. xxxij. q. i. dixit.

g ¶ Pudicitiā. s. p̄ria q̄. i. nuptiaz. p̄ sz ibi pudicitiā p̄nētiā noīat: hō vtutē castitatē: q̄ ēt in nuptiaz opa ñ amittit.

b ¶ Jō. fa rō q̄re ñ p̄cipit: sz male dic qz pa ñ p̄cessit q̄. ad istū articulū.

i ¶ Jussionē. ar. q̄ si gētilis cū gētili p̄hat ñ fac̄ p̄ceptū dñi cū mī imonū sit ī eos. vñ si uenīt ad fidē ñ debēt separi.

k ¶ Nī ergo. rñsio augustini ad pollētū dicētez q̄ er quo apls p̄soluit: ⁊ nō dñs ei⁹ p̄silū tāq; humanū nō diuinū p̄tenēdū é. Ridit ergo aug⁹. q̄nis. id qō p̄soluit apls ñ p̄ciplat dñs nihilominꝰ p̄silū apli tāq; a spū scō ifusum acceptādū é ⁊ q̄ hēat a spū scō. p̄hat p duo filia. ⁊ nō q̄ obiectōes pollētij ñ ponunt h⁹ sed colligūt ex rñsionib⁹ augustini: sicut dicit ex q̄ si instrumēto cauterio ⁊c.

stipulatōem esse interpositam. ut. C. de cō. stipul. l. i.

l ¶ Dicit. i. monet nō dñs dicit. i. p̄cipit. ita repetit̄ vbiz ista illa significatōe. nā si i eadem fallū esset: qz q̄cqd monet apls monet dñs. put segt: ⁊ expositio uaria h⁹ uerbi dico hō. p̄hat per intellectū illius auctoritatis: d virginib⁹ aūt p̄ceptum dñi nō habeo ⁊c.

m ¶ Diriſſet. ad oñdēdū q̄ hēbat. ſ. ſ. ⁊ eius ꝓfilio ſtandū eſſet.

n ¶ Inſeperabilia. ꝓ maiori pte. nā q̄dā attribuūt patri q̄ nō filio: et ē. h. Sed tu dic opa operātia. operata. n. opera nō ſūt inſepabilia. de cō. di. iij. c. ult.

o ¶ Ita ſane. h̄ rñdz aug⁹. ſe obiectōi pollētij dicētis: q̄re nō pl⁹ dixit ꝓſulēdo: bonū eſt dimittere vroꝛē infidē cū eā manē: ſic alibi ꝓſulēdo dixit: qui dat nuptui bñfecit qui nō⁹ dat melius fac. Et rñ. q̄ q̄dā licita ſūt q̄ rū utrunq; expedit: ut dare nuptui ⁊ alia quoꝛ vnū expedit aliud nō: ut dimittere nō dimittere cū ꝓmiſſis recte ponūt hec adiectiua bonū melius cū ſecūdis nō: q; vtrūq; nō eſt bonū: q; nō meritoꝛiū. Et tō dicit ap̄s q̄ dimittit bñ facit ⁊c.

p ¶ Juſtitiā. i. ꝓp ipm nūc q̄ō eſt iuſtū.

q ¶ Expedit. j. xxxiij. q. v. q̄ ſitit ꝛ. ⁊ expedit q̄dē ⁊ nō expedit expedit cā fōnicatōis vitāde. non expedit: q̄m vroꝛes ti cum ſit diuiſi ⁊ cogitare eos oporteat quō placere poſſint ⁊ ſuore vroꝛibus diuinis obſequijs ⁊ oratōib⁹ intendē adeo expedite nō valēt: ut ex de cle. ꝓiu. q̄ō te. expedit ergo nubere q⁹ ad fornicatōem vitāda: ſed nō expedit voleti tēdē ad regnū celoꝛ. ⁊ ſic ſoluūtur. ꝛ. xxxiij. q. v. tūc ſal.

dicit non dñs: habēs utiq; ſpiritum ſanctū in quo dare poſſet utile ⁊ fidele ꝓfilium. vnō cū dixiſſz ō mulīere cui⁹ vir mōtu⁹ fuerat: beatioꝛ ā erit ſi ſic permanſerit ſm cōſiliū meū: ne quis hoc conſiliū tanq; humanum non diuinum cōtēnendum putaret: adiecit: puto ā ⁊ ego ſpiritū habeam dei. ꝓinde intelligendū ē ētipa q̄ a domino non inbentur: ſed a ſācto eius famulo utiliter ſuadentur: eodem domino inſpirante ſuaderi. abſit enim: ut quiſq; catholicus dixerit qō ſuadet ſpiritus ſanctus nō dominum ſuadere: cū ⁊ ipſe dñs ſit: ⁊ inſepabilia ſunt opa trinitatis. dicit enim apoſtolus: de vīginibus aūt p̄ceptuz dñi non habeo: ꝓfilium autem do: non ut cōſilium hoc alienum exiſtimemus a dño: cum continuo ſequatur ⁊ dicat: tā q̄z miſericoꝛdiam conſecutus a domino ut fidelis eſſem. ſm ergo deum dat ꝓfilium fidele in eodem ſpiritu: de quo ait: puto autem q⁹ ⁊ ſpiritum dei habeam. verūtamen aliud eſt dñi iubentis imperium: aliud ꝺo ſerui ſm miſericoꝛdiā charitatis: que illi a domino ē inſpirata atq; donata: fidele cōfilium. aliud enim ibi facē nō liceret: hic autem licet ita ſane: ut ipm licitum partim quidem expediat: partim vero ſi expediat. expedit enim tunc: quando non ſolum ꝓpter inſticiam que coꝛam deo ē permittitur: ſed etiaz hominibus nullum ex hoc impedimētum ſalutis infertur: uelut cū dat conſilium non nubēdi apoſtolus vīginibus: vnde p̄ceptum domini ſe nō habere teſtatur: licet aliud facere. i. nubere ⁊ minus continentie bonū tenere in nuptijs ipm quoq; licitum etiam expedit: quoniam in uetita ⁊ illicita ruituram carnis infirmitatē ſic excepit honeſtate nubēdi: ut neminem impediat ad ſalutem: quāuis magis expediret: magiſq; honeſtum eſſet: ſi virgo conſilium quo p̄ceptum eaz non compellit arripiet. tūc autem non expedit id quod licitum eſt: quādo permittit quidem: ſed vſus ipſius poteſtatis alijs affert impedimētum ſalutis. ſicut eſt: vnde iam diu loquimur: diſceſſio coniugis fidelis ab infideli: quam nō ꝓhibet dominus p̄cepto legis: quia coram illo iniuſta non eſt: ſed ꝓhibet apoſtolus conſilio charitatis: quia infidelibus affert impedimentuz ſalutis: non ſolum quia pernicioſiſſime ſcandalizātur offenſi: nerūetiam quia cum in alia coningia ceciderint: viuentibus eis a quibus dimittuntur adulterinis nexibus colligati difficile reſoluuntur. Jdeo ꝺ ubi quod licet non expedit: ñ poteſt dici ſi dimiſerit infidelem bene facit: ſi non dimiſerit melius facit: ſicut dictum eſt: qui dat nuptui bene facit ⁊ qui non dat nuptui melius facit: quia illud non ſolum ſed vtrūq; pariter licet. vnde ad nihil horum p̄cepto domini quiſq; compellitur: ſed utrum q⁹ expedit: aliud minus: aliud amplius. vnde ad id quod amplius expedit: cōſilio apoſtoli quicunq; poteſt capere ꝓ nocatur. hic autem ubi de dimittendo uel non dimittendo infidelis cum fideli coniugio queritur: vtrūq; quidem licitum eſt pariter per inſticiam que coram domino eſt. ⁊ ideo nihil horum ꝓhibet dñs⁹ ſed non utrunq; expedit ꝓpter infirmitatem hominum. Et ideo id quod nō expedit apoſtolus ꝓhibet: dante domino locū ſibi liberum ꝓhibēdi: q⁹ neq; id quod monz apoſtolus: ꝓhibet dominus: neq; id quod ꝓhibet aplūs iubet

r ¶ Preceptū. j. xxxij. q. i. integritas.

s ¶ Sed ꝓhibet. i. ſub forma ꝓhibitōis diſſuadet.

t ¶ Adulterinis. ar. q⁹ fidelis q̄ dimittit vroꝛē infidelem cohabitare volēte nō pōt aliam ducere in matrimoniū: nec illa aliū: q; remanet matrimoniuz: ut j. q. ij. §. q⁹ vero. c fiquis.

u ¶ Nō pōt. h̄ eligere ſecū dā obiecti onē pollētij.

x ¶ Parit. alterū q̄dē ꝓpter idolatrie fornicatōem alterū ꝓpter lucrādi actōem.

a ¶ Nisi ita.i. nisi dñs daret apl'o libez locū,phibē di.i. diſſuadendi apl's diſſuadē nō deberet: ſi ꝓiuz dñs ,phibuiſſz vl' ꝓcepiſſet.qō non fecit.

b ¶ Iussionem: ſi dñs phibuiſſet.

c ¶ Proinde. hic incipit assignare ſimilitudines et diſſimilitudines.

d ¶ Cōſiliū .s. xx vil. q.i. nuptiaꝝ.

e ¶ Dimittit.ſic q dat nuptui bene facit:ſed q ñ dat melꝰ facit: quia vtrūq; licitū eſt: ſed nō expediēs.

f ¶ Exponēs.ego ſ.ſuper euāgelio matthei.

g ¶ Ab apl'o.ſ. dictum.

h ¶ Prohibētur.

i ¶ diſſuadētur.

¶ Nō expediāt. .s.xxij.q.i. quod ꝓcipitur.

k ¶ Si aūt.hic ñ det tertie obiecti oni pollētij. dicē tis:cū hoc ꝏbum dico ꝓceptie ponatur in epl'a ad galathaſ:dico vobis q:ſi circūcidamini ꝛc̄. q̄re ñ ſilr ꝓcepturꝰ: cuz dicit ego dico ñ dñs: uel cōceſſo etiā q admonuit ue ponaꝝ ibi ꝏbū dico vobis: q̄a ſi circūcidamini ꝛc̄. nullū inconueniēs inde ſequit. non eni indignū eſt ſi q̄ iubet dñs: monet apl'us.

dñs. quod niſi ita eēt: neq; cōtra ꝓhibitionem dñi apoſtolꝰ aliquid moneret: neq; contra iuſſionem eius aliquid ꝓhiberet. ꝓinde in his duabus cauſis una de nubēdo uel de non nubēdo: altera de infideli cōiuge dimittenda uel nō dimittenda aligd ſimile inuenit in uerbis apli ⁊ aligd diſſimile. ſimile quidez eſt illud: qō tibi dicit: ꝓceptum dñi non habeo ꝓfilium aūt do. ⁊ hic dicit ego dico non dñs. quale ē.n. ꝓceptum dñi non habeo: tale eſt non dicit dñs. ⁊ quale ē: ꝓfiliū aūt do: tale ē ⁊ ego dico. Illud aūt diſſimile ē: q̄ de nubēdo uel de nō nubēdo dici pōt hoc bene fieri pōt: illud aūt melius: qm̄ utrunq; expedit: vnū minus aliud magis. at uero de ꝓiuge infideli dimittenda uel nō dimittēda: qm̄ vnuz hoꝛ non expedit aliud expedit: dici non oporꝛtet: q dimittit bene facit: ⁊ q non dimittit melius facit: ſz dici oporꝛtet ñ dimittat: q̄ ſcilicet ñ expedit ſic ergo poſſumus dicere melius eſſe infidelē ꝓiugem nō dimittere: q̄uis liceat ⁊ dimittere: quēadmodū recte dicimus: melius eē quod licet et expedit: q̄ id qō licet ⁊ nō expedit. Mis de cauſis factū ē: ut ego exponēs dñi ſermonē quē in monte ꝓlixum habuit: ubi uentū eſt ad queſtionē de ꝓiugibus dimittendis uel nō dimittēdis adhibuerim conſiliū ab apoſtolo dictum nō preceptū dñi: ubi ait: ceteris aūt ego dico non dñs: monēs eos qui habent ꝓiuges infideles ut ꝓſentientes habitare ſecū nō dimitterent. qō utiq; ideo monendū nō iubendū fuit: qa non tanto pondere ꝓhibētur homines facē licita: q̄uis nō expediant: quāto pondere ꝓhibenda ſunt illicita. ſi autez alicubi apoſtolus etiam illa q̄ iubēda ſūt monere dignatur: hoc fecit parcendo infirmitati: non ꝓiudicādo iuſſioni. vñ ſic dicit: non ut ꝓfundam uos hec ſcribo: ſz ut cariſſimos filios moneo: qd habet queſtionis: ubi ait ego dico nō dñs item ubi ait ecce ego paulus dico uobis: q̄ non circūcidamini chriſtus uobis nihil ꝓderit: nūquid etiam hic dixit: ecce ego dico non dñs? nō ſunt itaq; ſimilia iſta: q̄ etiam illa que iubet dñs: non ē indignū uel ꝓtrarium ſi eadem monet apl's. monemus.n. eos: quos caros habemus: ut faciāt dñi ꝓcepta ul' iuſſa. cū vero dicit ego dico non dñs: ſatis oſtendit dñm non ꝓhibere qō ipſe ꝓhibebat. ꝓhibuiſſz aūt dñs ſi eſſet illicitum ergo ſcōm ea que ſupꝛa diximus multumq; verſamur licitum erat per iuſticiam: ſed nō licitum erat faciendum ꝓpter liberā beniuolentiam. Tu uero cui placet ita non licere quod nō uetat dominus ſed apoſtolus: quēadmoduz non licet quod uetat dominus cum exponere uoluiſſes: quid ſibi uelit quod ait: ego dico non dominus: cum alloqueretur fideles: quibus eſſent coniuges infideles dixiſti: quia dominus iuſſit: ne cōiugia ſibimet diuerſe religionis copularēt: ⁊ ipſum adhibuiſti teſtimoniū domini dicentis: non accipies uxoꝛem filio tuo de filiabus alienigenarum: ne traducat eum poſt deos ſuos: ut pereat anima eius. addidiſti etiaz uerba apoſtoli: ubi ait: ❡Iulier alligata eſt uiro q̄diu uir eius uiuit. q̄ ſi moꝛtuus fuerit uir eius liberata eſt: et cui vult nubat tm̄ in domio. quod ita expoſuiſti: ut iungeres id eſt chriſtiano. deinde ſecutus es ⁊ addidiſti: hoc ē ergo domini ꝓceptum tam in veteri teſtamento q̄ in nouo: et hoc iubet dñs: hoc docet apl's:

l ¶ Nō ꝓiudicādo. ſicut dicit lex: q uoluntarie tutele munera ꝓiunlegis nō ꝓiudicāt. C. ō excu.tu. uolūtaria.

m ¶ Ubi ait. rō ad ūtiā.

n ¶ Nūqd ar. ff. de vſuf. ſi ſtipulatꝰ. nā ibi dr: q ſi ſtipulatꝰ ſum a te rem mihi dari vacuāq; poſſeſſionē tradi: fructꝰ ve nūt in ſtipulatōe: ſi aūt rem tantū mihi dari: nō uenīūt in ſtipulatōe. ar. ff. ꝓ ſocio: ſed ⁊ ſi adiiciatur. ītē eſt hic ar. q ñ eſt argumētādū de cōſimilib⁹ illis inter q̄ diſſimilitudo attēdit. ff. de rei uēdic. ſi nauis. ⁊. ff. ō ꝓdi. inde. plane: ⁊ ita i tellige. ff. e. ti. ſi reꝰ. ⁊ hꝰ bene dicit. ff. de inuſto. ru. teſta. l. uij.

o ¶ Dixit. ſimile. ff. ō iu. o. iu. ſi familia.

p ¶ Illicitū. ar. oē illicitū eſſe ,phibitū: ſaltē ibi declina a malo ⁊ fac bonū. dicit ibi expoſitor: a malo oī ⁊ eraudi hoc ō moꝛtali. venialia. n. non ſūt ,phibita. ar. xiij. diſt. neruī. xiij. q.i. q ꝓcipitur.

q ¶ Supꝛadixim⁹. ſupple q dñs non ,phibuit id quod apl's ⁊c̄.

r ¶ Beniuolētiā. aug⁹ dicit apl'i intelligit de cōcilio ego dico nō dñs: i tellectū ſuū ⁊ rōnē ſuaz poſuit in ꝓm. q̄re dñs nō debuit ꝓcipere: ut ñ diſcederet vir fideꝰ ab infideli. ¶ Pollētius⁹ qui de ꝓcepto intelligit: aliā rōem ponit dicens q iō ꝓcipit apl's ⁊ non dñs infidelē nō dimitti q̄: dñs videreꝰ ꝛrī⁹ cuz ꝓceperit in ve.te.ne qs alienigenā duceret. cōcludit ergo aug⁹ ex hoc q̄ dicit pollētꝰ apl'm

in precipiendo fuisse etiã ptrarium dño. Ad quod respondit pet.q in diuersis casib⁹ loquũt aplus ⁊ dñs: ⁊ iõ nõ ẽ ptrari⁹ ei. Infert ex hac rõne aug⁹ ergo nec dñs erat ei cõtrarius: si idem ꝑciperet quod aplus; si de iã cõiũcto loquat mr in monio. qd ergo rndes polleti: quat ꝑcipiat aplus ⁊ nõ assignat cãm.

s ¶ Addidisti. ad hoc idẽ ꝓbãdum: ⁊ addidisti cõcludendo.

t ¶ Docet. ſ. ⁊ oñdit cõclusionẽ nõ ꝓuenire: qr in alio ⁊ in alio casu loqtur aplus ⁊ dñs.

u ¶ Hoc esse. ꝺ̃ ꝑiũctis.

x ¶ Talẽ. i. nõ sue religionis.

y ¶ Ambo pone erẽpluz ut meli⁹ appareat quod dicit. C. de trãsac. ut rñ sum.

z ¶ Cur fidelem. iterat qõem: ut pollẽt. ⁹aliter rndeat cũ prima ei⁹ rñsio nulla fuit.

a ¶ Loco. i. locũ nõ hz. nõ est verũ quasi dicẽt nisi velis dicere: qꝺ aplus nõ dixit hoc aũcate. ſ. ſ.

a ¶ Intelligisne. vñ ꝓbilo. sẽtisne ingt hec atq; aio illabũt tuo.

b ¶ Diligẽt⁹. ar. qꝺ aduersari⁹ tenet aperire q̃ dicit suo aduersario: ut ar. v. q. ii. relatũ. xi. q. iij eoꝝ. Sz hoc. c. nihil facq; dicit hoc, in quarto libro topicoꝝ: qꝺ disputatio dialeticoꝝ ẽ ad alterutrũ: cauſidicoꝝ siue rethoꝝ ad tertiũ. vñ in dialetica disputatõe est necesse: qꝺ q̃ obijcit exponat obiectões ipi rñdẽti, in rethorica vo sufficit qꝺ faciat ipsi iudici fidẽ si obijciat, xxx. q. v. iudicãtẽ. Dicim⁹ qꝺ de mãdato iudicis dz ei rñdere si pot: aliter nõ tenet. C. de nõ nu. pe. generalit. ff. de ꝓbat. qui quaginta.

c ¶ Ecce ponit thema ut aptius dicat.

d ¶ Dimittat, hec lra. ſ. nõ ertona ẽ. pot tñ ita intelligi: iubet fideli dñs an nõ iubet ut dimittat ut non nisi eiusdem religionis ⁊ fidei coniugia maneant copulata: quare contra domini iussum contra doctrinam sanctam contra preceptum noui ⁊ ueteris testamenti iubet apostolus: ut diuerse fidei maneant cõiugia copulata: quia paulus inquit predicator gentium ⁊ apostolus: iam in coniugio positos non solum monet: sed etiaz iubet: ut si alter ex coniugibus credidisset alterum non credentem secum habitare tamen consentientẽ non dimitteret. His uerbis tuis aliud eẽ hoc: aliud illud satis quidem euidenter ostẽdis: illud enim de his coniugijs agitur: que non sunt primitus copulata: ne nubat femina nisi sue religionis viro: uel ne vir talem accipiat uxorem. id enim ut dicis iubet dominus: docet apostolus: utrũq; precipit testamentum. hoc autem diuersum quis abnuat Ibi agitur nõ de coniungendis sed de coniunctis: ambo quippe vnius eiusdemq; infidelitatis fuerunt quando cõiuncti sunt: sed euangeliũ cũ uenisset: alter sine altera uel altera sine altero credidit. Si ergo aliud hoc est quod sine scrupulo ullius dubitationis apparet: cur virum fidelem cum infideli coniuge permanere non licet: nonne etiã dominus sicut apostolus iubz nisi forte loco isto uacat illud quod tam fideliter apostolus ait: An vultis experimentum accipere eius qui in me loquitur christus: ⁊ dominus utiq; ẽ christus. itelligisne quid dicã: an in hoc explanando aliquanto diligentius imorabor attẽde ut rem ipsam explanãdam tanq; in cõspectu declarandam planiore sermone ponamus. ecce ꝓinges duo vni⁹ infidelitatis fuerunt quando iuncti sunt: nulla de eis questio est que pertineat ad illaz domini iussionez doctrinamq; apostolicam ⁊ preceptum ueteris ⁊ noui testamẽti: quo ꝓhibetur fidelis cũ infideli cõiuginm copulare. iam sunt cõiuges ⁊ ambo adhuc sunt infideles: adhuc tales sũt quales fuerunt anteq; coniungerentur: qualesq; cõiuncti sũt. uenitq; euangelij predicator: credidit eoꝝ aut vn⁹ aut vna sed ita ut infidelis cum fideli habitare consentiat. iubet fideli dominus ut infidelem dimittat: an non iubet: si dixeris iubet: reclamat apostol⁹: ego dico nõ dominus. si dixeris nõ iubet: causam requiro: neq; illam mihi responsurus es quã tuis litteris indidisti: quia dominus videlicz prohibet fideles infidelibus iungi, hic enĩ nullo modo ẽ ista causa: quia de iam iunctis loquimur: non de cõiungendis. Si ergo tuã causam non inuenisti: cur non uetat dominus: quod ꝓhibet apostolus: Cernis iam ut estimo non esse ipsam causam quam putaueris esse. Contra inuenitur in concilio tol. iiij.

Nisi ad fidem iudeus accesserit: separetur ab uxore fideli.

Dei qui christianas mulieres in coniugio habẽt: admoneantur ab episcopo ciuitatis illius: ut si cum eis ꝑmanere cupiunt: christiani efficiantur. qꝺ si admoniti fuerint ⁊ noluerit: separentur: qr non potest infidelis in eius ꝑmanere coniunctione: que iã in christianam translata est fi-

uel nõ dimittat. assumit aug⁹ tm̃ alterã ptẽ disiũcti uebãc: si dixeris nõ iubet ut nõ dimittat: ei ista ꝓcedit si dixeris iubet ꝛc. Secũdũ aũt qꝺ in lra est ñ ut fidelem nõ dimittat ꝛc. plana ẽ lra: ⁊ bene ꝓgrunt q̃ sequũt. naz si dicat iubet ut ñ dimittat: aplus est. Jrⁱ⁹ dico ego dñs. si autem dicat nõ iubet ut ñ dimittat assignat aliã cãm.

e ¶ Reclãat. nec reclamat aplus Jrium suadẽdo. nec reclamat ꝓz hãc lram: nõ dñs: ⁊ hoc cũ nõ ẽ ibi nõ sed credo lram falsam esse fine ñ AD.

f ¶ Requiro q̃re nõ iubet dñs ut nõ dimittat. io.

a Udei. qõ h dõr. cognitẽ eẽ de diuoꝝ. ẽsto uel qõ dõr hic seꝑarãdos esse: intelligas illis cãtibus q̃ in cõtumeliaz creatoris uult habitare cuz eo: uel ut trahat cũ ad aliqꝺ moꝝtale peccatum. ⁊ sim hoc idẽ iuris ẽ iudeo ⁊ gẽtili. uel logtur ꝺ eo casu q̃ ꝓmo fuerũt xpiani: ⁊ postea alter factus ẽ inde⁹: ut tũc te neat recedẽ ab ipso si noluerit ꝑuerti: ut. ſ. e. nõ solũ, uel dic qꝺ aliud ẽ si vir cõuertitur ad fidẽ ⁊ aliꝺ fi mulier. nã si mulier ꝑuertit ipsa dz recedẽ a viro ne v. r eã reuocet ad ꝓzoẽ erroꝛẽ Sec⁹ ẽ si vir conuertit q̃ facilius ꝓt viri reuocare mulieres ꝙ econuerso. Sed qualiter ꝓt eccla filios illoꝝ quorum

alter est cōuersus cogē ad baptismū. ꝛ. ex quo alter parēs eoꝝ cōuersus est. iam ē factꝰ de foro eccle: ergo ꝛ filij eiꝰ p ꝓñs: ut. xv. q. ult. cū multe. Sed mehꝰ credo ꝙ intelligat qñ iudeꝰ existēs iudeꝰ cōtrarit cū xpiana. b.

b ¶ Christianam. j. xxij. q. iij. libri ℣. b de ꝓditōe religionis: ubi de ꝓditōe fuit utis.

c ¶ Rum. infidelitatis. iudei ꝓ difficiliores sunt ad ꝓuertēdum ꝛ pertiores ad subuertēdū ꝙ gentiles: ꝙ legē hūt ꝛ ꝓphetas. ꝛ ideo hec rō potius hz locū in eis ꝙ ī gētilibus.

d ¶ Ideoꝝ. q. daz. intelligūt hoc. c. ꝙ tu deis auferēdi sūt puli eoꝝ ꝛ baptizandi: sed adulti nequaq̄. sed certe sicut nec adultis ita nec paruuli ad fidē vi trahendi sūt. imo fm hoc in breui nullꝰ essz iudeꝰ: quo ergo religet israhel saluē fieret postea. Ideo intelligo hoc de filijs iam xpianis quos fōte patrēs circūcidere volebāt: de con. di. iiij. plerīq̄. et hec ſra hoc idem innuit. i bi dicit se parari. ꝛ ita ꝙ baptismū soluit ius patrie potestatis nec ī priuabunt isti patria successione. ex de iudeis iudei.

e ¶ Proficiāt. iuxta illud quge no bis fidē ꝺ pe. di. ij. dū sācta. ergo iā isti baptizari erāt cū ꝓficeꝛ debeāt in ꝺdibꝰ dignitatis: ut de pe. di. ij. dū sancta.

dem. filij autem qui ex talibꝰ nati sunt: fidem atq̄ conditionem matris sequantur. similiter illi qui ꝓcreati sunt de infidelibus mulieribus ꝛ fidelibus viris: christianam sequātur religionem: non iudaicam superstitionem ¶ Rum hoc ideo statutum est: ne dū fidelis salutē querit infidelis: potius ipse cum ea infidelitatis perditionem inueniat. ¶ Unde in eodem concilio tam de filijs indeoꝝ ꝙ de ceteris ad fidem nenientibus statutum ē: ut infidelium ꝓsortia euitētur

A parentum sepentur cōsortio fideles: ne in eoꝝ inuolnātur erroribus.

¶ Deoꝝ filios uel filias: ne parētū ultra iuoluātur erroribus: ab eoꝝ cōsortio separari decernimus: deputandos aut monasterijs aut christianis mulieribus ac viris deum timētibus: ut sub eoꝝ conuersatione cultū fidei discāt: atq̄ in melius instituti tam in moribus ꝙ in fide ꝓficiant.

¶ Item.

Judeis ad fidem venientibus cū infideli nulla fit cōmunio.

Epe malox consortia etiā bonos corrumpunt: quāto magis eos qui ad vitia proni sunt. nulla igitur ultra cōmunio sit hebreis ad fidem christianam translatis: cum his q adhuc in neteri ritu consistūt ne forte eorum ꝑticipatione subuertantur. Quicūq̄ ergo ex his qui baptizati sunt: ammodo infideliuz consortia non vitauerint: ꝛ hi christianis donētur: ꝛ illi publicis cedibus deputentur. ¶ Item ex vij synodo.

Cum iudeis nec manducandum nec bibēdum nec ab eis medicamentum accipiendum est.

Nullus eorum qui in sacro sunt ordine aut laicus azima eorum manducet: aut cuz eis habiter: aut aliquem eoꝝ in infirmitatibus suis uocet: aut medicinam ab eis percipiat: aut cum eis in balneo lauet. si uero quisq̄ hoc fecerit si clericus ē deponatur: si laicus excōmunicetur. ¶ Item ex concilio agathensi.

Clerici siue laici vitēt iudeorum conuiuia: nec ad sua conſortia recipiantur.

Omnes deinceps clerici siue laici iudeorum conuiuia vitent: nec eos ad conuiuium quisq̄ accipiat: quia cū apud christianos cōmunibus cibis non utantur: indignum atq̄ sacrilegum est eorum cibos a christianis sumi: cuz ea que apostolo permittente nos sumimus: ab illis iudicentur immunda: ac sic inferiores incipient esse christiani ꝙ iudei si nos que ab illis apponūtur utamur: illi vero a nobis oblata contemnant. ex his ita q̄ euidenter colligitur coniugium esse inter infideles. Illud vero apostoli: oīe quod non est ex fide peccatum est: non ita intelligendum est: ut quicquid ab infidelibus fit: credatur esse peccatum. sed omne quod contra conscientiam fit edificat ad gehennā. vnde ambrosius: peccatum ē quod aliter fit ꝙ probatum ē. ¶ Item augustinus super eundem locum: omne quod aliter fit ꝙ probatum est: peccatum est: non tamen omne quod fit cum fide bonum ē. Ignorantia enim que est ex culpa

f Epe eos. i. neophitos.

g ¶ Hebreis. isti ergo nomē antiquū retinēt pꝰ baptismū. ar. ℣. xxvij. q. ij. scpsit.

h ¶ Publicis. ar. q ecclia iudicat de his q̄ fortis sūt. quod uerū est quātū ad corporales penas. cū. n. peccāt pñt ꝛberari uel alio mō corpaliꝝ mulctari de ꝓcepto epi uel ꝓncipis. ar. xvij. q. iij. ꝓstituit. ꝛ ex de rap. in archiepatu: ꝛ alia ēt pena pñt puniri: ut ex ō vsuris. pꝰ miserabilem: Sed quātuz ad spūalez penā eccla non iudicat de illis: q; non pōt eos excōicare: q; q in ecclia nō est ab eccla separari ñ pōt: ut. xi. q. iij. omnis xpianus.

i Nullꝰ. eoꝝ q. nisi fit missus ad ꝓdicandū eis: ex de iudeis ꝙ sit laudabile.

k ¶ Percipiat. emex tñ pōt ab eis aliq̄s: ꝛ post ꝓparet. ar. C. de iud. nemo.

a Omnes. iudeoꝝ. filij ꝛ gētiliū: cū et ipsi hodie etiā cibos discernāt. hz enī nō ꝓtinēt vobis edictū. xi. q. iij. ad mēsam: ꝓtinēt tñ sīa: ut. ff. de peti. here. ité veniūt. §. ait senatꝰ: ut. ij. q. i. multi. ꝛ ff. si. q̄ drupes pau. fe. di. l. penul. Sed q̄re loquimur cū eis: cū nec comedamꝰ cū eis: sed de hꝰ rdit rō: q; maioꝝ familiaritas ē in cibo sūmendo ꝙ ī colloquio: ꝛ facilius qs decipit iter epulas ut. xxij. q. iij. unusq̄sq̄.

b ¶ Inferiores: ut. ij. q. vij. in sancta.

c ¶ Cōsciam. ꝓcepti uel ꝓhībitōis. nā si plus cōmedā ꝙ debeā: ꝙuis ℣ ꝓsciam nō pecco mortaliter. xxv. di. §. criminis Et dicūt gdā ℣ ꝓsciam nō erroneā. ar. xiij. di. nerui. ar. op. ff. de liberali cā igit. §. i. hz est expressum ex de simo. pertuas.

d ¶ Cū fide. i. ꝓscia.

e Ex fide.i.sicut fides exigit.
f Reputat° q° ad vitã eternã de pe.di.iij.figs ãt ñ bñs.
g Absq; .i.absq; fide que est a deo.
h Uirt°.s.di.xxvi.deinde.p.s.q.i.sicut vir.s.di.xlv. va iustitia. s.xxiiij.q.i. vbi sana.
i Itẽ cũ dr. nõ quãtũ s.i.q.i.qõ qdã de con. di.iiij.Quis.s.di.xxxij. §.verũ.j.xxxij.q.i.cũ renũciat.ar.xxiiij.q.i. ubi sana.j.de pe.di.v.pfide ret.j.de pe.di.vij.oz.j. õ pe.di.ij.§. qõ aũt di. iij.ille rer.
k Uere. nõ videt dicẽ dez.nã ubi deest fides uel charitas: nullaten° est virt°: put theolog° accipit vtutem: q ergo dr hic virtutib°.s. polliticis intellige que sine charitate habent a multis.strenui enĩ act° hõi nũ in eis erãt.ar.xxiij. q.iiij. si ñ fideľ.nã z vt° p fortitudine ponit.ff. de aleatorib° qb°. alie vero virtutes ut pdictũ est nõ erãt in eis:quia si haberẽt vnã: haberent omnes.xxiij.q.i. ubi sana de pe.di.v.c.i.
a Aue:tradere.j. p rimo.c.p. So. ibi de pactiõe in futuro: h dicit q nõ lz accipe z illi se miscere:
b Alienã.hec clausula omnẽ alienã nõ supponit p hereticã uł gẽtili ff.de ver.sig. doli clausula.nã ibi dr: q clausula generalis sequẽs nõ referť ad ea de quibus spãliter ẽ pmissũ. nõ est obiiciẽdũ de moyse qui duxit ethyopissam:quia illud factũ fuit ĩ figura nocet. Hinc etiam apostolus ait:beatus qui non iudicat se metipm in eo quod probat:id est q non facit vãnabilem semetipsum:aliter faciẽdo q; p bet esse faciendum.uel omne quod non est ex fide dicĩ eẽ peccatum: quia quicquid ea fide nõ fit:ut ad eternam valeat salutẽ: inutile reputatur apud dominũ. vnde augustinus ait: omnis vita infidelium peccatũ est:nec valet eẽ bonum quod fit absq; deo. ubi deest enĩ agnitio eterne z incommutabilis veritatis: falsa virtus ẽ etiam in optimis moribus. Item cum dicitur:non est uera pudicitia hominis infidelis cum coniuge sua: negatur pudicitia esse uera quãtum ad effectum z ad premium videlicet eterne salutis.sicut enim apud hereticos sacramenta negantur esse uera:nõ quantum ad formam sed quãtum ad virtutẽ: sic z virtutes negantur esse uere apud infideles:non qn uere in eis sint iuxta illud hieronymi: virtutibus romani pmeruerũt imperium:sed quia affectu carent eterne salutis. Item illud ambrosij Non est putandum matrimonium quod extra dei decretum factum est: sed cuz cognoscitur est emendãdum non ostenditur coniugiũ non esse inter infideles.nullo enĩ domini precepto gentiles p/hibentur coniungi gentilibus nec ergo eorum cõiugium extra id est contra dei decretũ fit.illa itaq; auctoritate iubẽtur separi ab invicem qui contra dei uel ecclesie decretum copulati sunt:utpote infideles cum infidelibus uel consanguinei cum consanguineis uel affines cum affinibus. hi q dñs sibi copularet ecclaz exgẽtib°.ij.q.vij.§. his ita.Sed pone q aliqs hereticus nũq; fuit baptizat° volut baptizari z nõ habuit aquã:ostat ei oia pcta dimissa esse etiã originale:nũ qd pot ẽ here mimonũ cũ christiana dicit.h.q nõ. gaianua oiuz sacramentoz ẽ baptism°.xxxij.di.§: verũ.filr nec ordinẽ possit recipe.forte fi supuirit:z se nõ baptizauit vł ẽtenere:z sic hẽt q; si nõ fuerit christianus.io.
c Prima q est iĩ spõsos z spõsas.
d Gratia ẽ.j.xxx.q.v.femine.
e Si xpiana.i. cathezizata.z ita ẽ ar. q cathecumin° nõ est fideľ de hoc dicã.j.xxx.q.i.in pri.
f Non oportz hẽticis. hẽtic° nõ pot ẽ cũ christiana.dicẽ tñ.h.q fi trahit tenet mimonũ sicut cũ excõicato. de cõditõib° q apponũt in matrimonio nõ.xxxiij.q.j.soler.
g Sqs dato.h nõ ponit exemplũ bonũ.naz in veritate p dati oné libelli:nõ dissoluebat mimonũ:immo vera erat fornicatio:ex de duez.gaudemus.

Fideles infidelibus nõ sunt coniugio copulandi.

Aue christiane gẽtili aut iudeo filiam tuam tradere. caue inquit gentilem uel iudeam atq; alienigenaz: hoc ẽ omnem hereticam et alienã a fide tua accipere tibi uxorẽ prima coniugij fides castitatis gratia est. si christiana fit: non est satis:nisi ambo initiati sitis sacramento baptismi si mul ad oratiõem nocte nobis surgẽdum est z cõiunctis precibus obsecrandus est deus. Item ex concilio agathensi.

Cum hereticis catholici non misceant coniugia.

Non oportet cum hominibus hereticis miscere connubia: uel z filios z filias dare:sed potius accipere: si tamen se profitentur christianos eẽ futuros z catholicos Item ex concilio urbanensi.

Christiana cõmunione careat: qui iudaice pranitati coniugali se vinculo sociat:

Siquis iudaice pranitati coniugali societate iungitur:sine christiana iudeo:sine iudea christião mulier carnali consortio misceatur:quicũq; eorum tantum nefas admissse cognoscitur:a christiano cetu atq; cõunio z a cõione ecclesie ptin° segregeť. Itẽ illud augustini:non est ratum coniugium quod sine deo est non negat coniugium esse inter infideles. Coniugium enĩ aliud est legitimum z non ratum:aliud ratum z non legitimum:aliud legitimum z ratũ. Legitimum coniugium est qõ legali institutiõe uel pincie omnes si sibi invicez copulati fuerint:separãdi sunt. Hinc etiã idem ambrosius in libro de patriarchis.

b ¶ Tradit.j.xxx. q.v.aliter.

i ¶ Non legitimū fuit.n.pbatum fuerit aliquod impedimentum in tali mrimonio filij ñ erūt legitimi: ut ex de clan. dispo. cū inhibitio.

a Quod xo. b intitulatur secunda qō de q.ō. dixm9 i pria qōe.

b Jgs ginez idē esset z si corrupta. sed de facto qsitū est de ginē: forte iō qz videbaf q matrimoniū solueret inter ginē z eum q accedebat ad baptismū: sic cuz alter spōsoz tran

Qō.ij.

sit ad religionez monasterij. sed ñ é ita: qz cū trāsit ad religionē fidei bñ pōt qs vti matrimonio: sec9 cū trāsitur ad mōasterium.

c ¶ Uiuēte. z conuersa cū viro uel nō uersa: secum ñ cohabitare nolēte. sequēs āt. c. intelligit de nolē te cohabitare.

d ¶ Coiugia. pōt ñ ad religionem trāsire etiā iuita ea: cū mrimoniū nō sit ratum.

e Jinfidelis. ppter deuz i ppter fidē dei.

f ¶ Soluit. eccliā ñ dz sentētiare. sed qd si illa vroz nō vult venir ad cāz: cū nō sit ō foro eccle: si pōt cō stare eccle q nō vult cohabitare: sētētiet hāc glo. non approbo: ga moribus contrahitur. hoc inter infideles ratū non est: ga non est firmū: z ideo uiolabile pingium eoz. dato enim libello repudij licz eis recedē ab inuicē z alijs copulari: lege fori nō lege polī: quam nō sequuntur. Inter fideles xo ratum pingiū est: qz pingia semel initiata et completa inter eos ulterius solui nō possunt hoz quedā sunt legitima: ueluti cū uxoza parētibus traditur: a sponso dotatur: z a sacerdote bñdicitur. hec talia pingia legitima z rata appellantur. Illoz xo coniugia q contēptis omnibus illis solēnitatibus solo affectu aliquā sibi in coniugē copulant: huiꝰ cemodi pingium nō legitimū sed ratum tantūmodo eē creditur.

Vod uero uxore uiuē te alteram ducere non possit: qui infidelem dimisit: testatur scriptura dicēs alioquin si discedit ab inuicem z uolētes cohabitare dimittitis: z alijs nos copulaueritis: adulteri eritis: z filij uestri qui postea nascētur: erūt imundi. i. spurij. Item ex cōcilio meldensi. c. i.

Non pōt quis post baptisma alteram ducere uiuente ea: q̄ ante baptisma sibi fuerit virgo copulata.

Jquis habuerit uxorem uirginē ante baptismū: uiuente illa post baptismum alterā habere non pōt. crimina enim in baptismo soluūtur nō coniugia. Gregorius aūt testatur econtra dicens.

Licet fideli aliam ducē uxorez: quā christiane fidei odio infidelis dimittit.

Jnfidelis discedit odio christiane fidei: discedat. non enim est frater aut sozor fidelis subiectus seruituti in huiusmodi. nō est enim dimissio peccatum ppter deum: si alij se copulauerit. Contumelia quippe creatōis soluit ius matrimonij circa eū qui relinquitur. Jnfidelis aūt discedens z in deū peccat z in matrimoniū: nec est ei fides seruanda cōiugij: quia ppterea discedit: ne audiret christum deū esse christianoz cōiugiorum. Hic distinguendum est aliud ee dimittere uolentē cohabitare: atq; aliud discedentem ñ sequi. nolērem enim cohabitare licet quidē dimittere: sed non ea uiuente alia superinducere. descendentē uero sequi nō oportet: z ea uiuente aliam ducere licet. uerum hoc nō nisi de his intelligendum est: q in infidelitate copulati sunt. Ceteꝝ si ad fidē uterq; puersus est: uel si uter q; fidelis matrimonio iūctus est: z p cedente tempoze alter eoz a fide discesserit: z odio fidei christiane cōiugem dereliquerit: derelictus discedentem nō comitabitur: nō tamē illa uiuente alteram ducē poterit: quia ratū pingium fuerat inter eos: quod nullo modo solui potest.

Truz uero bigamus sit reputādus: qui añ baptismum habuerit unā z post baptismū alteram: auctoritate hieron. patet. Ait enim super epistolaz pauli ad thymotheum.

Non est bigamus: qui añ baptismum habuerit unā: z post baptismum alteram.

Oportet episcopum unius esse uxoris uirum: uerum hoc post baptismum. ceteꝝ si ante baptismū habuit unam: z post baptismū habuerit alteram: non est reputādus bigamus: cui prozsus inonato per baptismum omnia uetera sūt dimissa. Augustinus xo cōtra testatur: et innocentius. Ait enim augustinus sup epistolam pauli ad titum.

sine iudicio eccle dissoluitur mrimonium.

g ¶ Jus. i. uinculū. sz tūc demū soluz cū ꝑhit relict9. ar. eē de diuoz. gaudem9 in fi. imo etiā pz9 credo solutū: sed si alter reuertit ad fidē antez alter duxerit uxorē: fsti tuit uinculuz mrimonij qsi nūq postliminiū: ut ibi dē ppēditur.

b ¶ Relinquit. nihilominus z circa relinquētez vñ z reliquēs ꝑhet sine peccato si uersus ꝑhat ñ.n. pōt mrimoniū claudicare cū sint due relatōes. vñ si una é vroz et reliqu9 est uir: iō aūt nō tractauit h de relinquēte: qz eē eccl'am est: z nihil ad nos de ea iudicare. est tñ ar. q claudicet hic. eē de eo g cog. c. i. ar. ff. man. pōt. sed ut dixi quo ad essentiā ñ pōt claudicare: sed quo ad effectū bñ: qz qñz tenetur vn9 alij. sed nō ecōuerso. vel dic quātū ad fidelem solutū: ut hic dī qz adhuc pōt debitū petere ab altero. sed infidelis nō pōt: qz fidelis nō est subiect9 seruituti

Qō.iij.

illi9: z cū alia sit fuit9 q̄ teneē vir vron q̄ illa q̄ vroz viro: bñ pōt una ꝑuit9 esse sublata z ñ alia fic. ff. de ser. ru. p. si domus. z eē de quer. pius quidam.

i ¶ Et i mrimoniū. i. infractione primi matrimonij non dicas in fin matrimoniū: si illud ꝑhat postez puersus cuz alia ptrarit: ut pmisi. ar. tñ q peccet ꝑhēdo fm. eē de testi. sicut.

k Jc distinguēdū est atq; hec distinctio ē canonica z bona. z ꝑhāt eē de diuoz. quanto.

a ¶ Trū. Dic intitulaf qō. iij. in qua quid furis sit ditum9. xxvi. di. vn9 nec valet qō hic dī a hieronymo.

b Luti⁹ uero censuerũt.ĩ.di.lv.nullus.

c Vidã mulieri nobili. Imparia cõiugia trib⁹ mõis dicũtur. Uno mõ qñ ꝯbit fidelis cũ infideli qb⁹ in superiori causa audiuimus. Alio mõ quando vnus liber et alius seruus: de qb⁹ in hac cã videbim⁹. Tertõ mõ qñ vnus maior ꝛ alt minor: de qb⁹ in sequenti tract. hic de erroꝛe psone cõditõis ꝙlitatis ꝛ fortune tract.

d Uod aũt hic õ q pigit prima qõ: an .s. mrimoniũ ꝯhaĩt eos ĩ quos iteruenit erroꝛ psone impediat mrimoniũ ꝯbẽdus ꝛ dirimat iam ꝓctus. g. allegat ꝓ ꝛ ꝯ distinguendo quattuoꝛ erroꝛes foꝛtune: ꝙlitatis: psone: et ꝑditõis. duo ultima dirimũt mrimonium nõ ersunt nã sed ex cõstitutõe eccle. nã sĩr ꝛ papa posset ꝓstituere ꝙ erroꝛ ꝙlitatis impediret. ꝛ quod nullꝰ erroꝛ ĩpedit. ꝛ ꝙ esset mrimoniũ ubi esset erroꝛ psone: sicut ꝛ tenz pigꝰ: lz ibi sit erroꝛ. ff. de pig. act. l. i. vñ ex nã nõ habet erroꝛ psone ꝙ impediat. ar. tñ é ꝯ. j. õ tacob ꝛ lia: qz nõdũ ecclesia ꝓstituerat: ꝛ tunc ĩpediebat. ꝛ est etiã. ar. ꝯ: qz erroꝛ impedit eam ptõem: ut. ff. de ꝯh. ep. qd tamẽ. Et nõ ꝙ fm. b. ꝛ. l. nũq erraturꝫ in persona: nisi prꝰ habita notitia aliꝙ de eo cuiꝰ nomine alius se repũtet. vñ si aligs offert se sub noie regis frãcie alicui puelle: si ipsa unq audiuit de rege frãcie: nec aliquã noticiã habet de eo p famã uel alio mõ ꝛ putat hũc esse regẽ frãcie: nõ errat in persona sed in forma uel ꝙlitate uel noie. sed si aliqua cõsentit ĩ aliquẽ v. sum uel nõ visũ: tñ alio mõ sibi cognitũ. s. nã nec ille erroꝛ vẽditõem impedit: lz erroꝛ sit cum uel alio mõ. Si uero nullo mõ fuerit sibi cognitus: ꝙz unꝫ erroꝛẽ accipiat aliũ: nũq redderẽ primo: qz inter eam ꝛ ꝓmũ nõ fuit mrimoniũ. nã in pemꝰ incognitũ nec amoꝛẽ

Non debet fieri.eps: qui ante baptismum habuerit vnam ꝛ post baptismum alteram.

Cutus vo intelligũ: qui nec eum ordinandũ cẽsuerunt: qui ante baptismum habuerit vnam: ꝛ post baptismũ alterã. Jn baptisinate enim crimina abolentur: non federatio cõiugij dissolnitur. sicut illa que cathecumina uitiata est: inter dei virgines conseciari non potest: sic qui añ baptismum habuit vnã ꝛ post baptismum alteram: nõ nisi bigamus est reputãdus. amisit. n. quiddam non ad vite meritũ: sed ad signaculi sacramentũ. Jtem innocentius rufo ꝛ eusebio epis macedonie multis argumentis ꝓbat talem bigamum reputari. quia ergo iste cuius causa in presẽti agitur: ante baptismum habuit vnam ꝛ post baptismum alteram: bigamus indicatur: ꝛ licet vite merito ꝛ industria sciẽtie polleat tamen in episcopum ordinari non potest.

Vidam mulieri nobili nunciatum est: ꝙ a filio cuiusdã nobilis peteba tur in coniugẽ. ꝓcedit illa assensũ. alius vo quidam ignobilis atq seruilis conditionis nomine illius seipsum obtulit: atq eã in cõiugem accepit. ille qui ꝓius sibi placuerat tandem venit: eamq sibi in ꝯiugẽ petit. illa se delusam conqueritur: ꝛ ad ꝓioris copulã aspirat. Jic primum queritur: an sit coniugium inter eos. Secundo: si ꝓius putabat hunc esse liberum: ꝛ postea deprehendit illum esse seruũ: an liceat ei ĩtim ab illo discedere.

Uod autem coniugiũ sit inter eos: probatur hoc modo. Coniugiuz sine matrimonium ẽ viri ꝛ mlieris coniunctio individuam vite consuetudinez retinens. Jtem consensus utriusq matrimoniũ facit. quia ergo isti coniuncti sunt: ut individuaz uite consuetudinẽ conseruarent: quia uterq consensit in alterum: cõiuges sunt appellandi. Jis ita respondetur Consensus est duoꝝ uel plurium sensus in idem. qui aũt errat non sentit: non ergo cõsentit: id est simul cum alijs sẽtit. hec aũt errauit: non ergo consensit. non itaq coniunx ẽ appellanda: quia non fuit ibi consensus utriusq: sine quo nullum matrimonium esse potest. sicut enim ille qui ordinatur ab eo: quem putat episcopum eẽ: ꝛ adhuc est laicus erat: nec uocatur ordiatus: immo ab episcopo adhuc est ordinandus. sic ista errans nulli est copulata coniugio: immo

ꝙ sit mrimoniuz cũ ista. sed hoc ñ credo cũ ibi sit erroꝛ: ergo ibi non est cõsensus: qz nihil ẽ tã ꝯiũ ꝓsensui ꝙz erroꝛ. ut. ff. de iudic. l. ij.

Jté ꝺẽlius: ut. trij. q. ij. sufficiat intelligi aũt eũ sentire niſi eroꝛẽ diuersiat: ut. ff. ꝺo. ma. l. ij. §. volũtatẽ: ꝛ ex ꝺ his q fi. a ꝑ. c. ij.

Errauit q aliud ꝓ alio putauit. hoc est errare. xxxiij. q. ij. in quib⁹ uel ꝙ uero, falluz putare .xxxviij. di. quãuis.

Cõsensit. nihil est nã ꝯiũ ꝓsensui ꝙz erroꝛ. ut. ff. de ꝯhen. empt. alio quin. §. i. tñ dicit. l. ꝙ ex empto. §. figs utrginem.

Persone. persõa ẽ fm. b. rõnabilis creature individua essentia.

Q.1.

¶ Putaꝝ dicit. R. qꝛ in hac lra nō dꝫ esse ipe: ꝛ hec vor hic nō est ꝓnomē: sed aduerbiū ut sit sensus: er roꝛ ꝓsone est qñ putaꝝ esse virgiliꝰ in hoc loco. ꝛ ibi est plato. nā ipossibile est: ut putes virgiliū esse platonē. de dicto patet. de re filiꝰ patꝫ qꝛ ipossibile ē ꝙ qs putet de virgilio ꝙ sit plato: nec ecouerso. qō verū est ſm opinionē illoꝝ q ꝓcedūt ꝙ istū esse ỹgiliū ē platonē esse virgiliū. aliꝫ vo cōcedūt: ꝙ iste putat illū esse platonez nō tñ putat virgiliū esse platonem ꝛ hoc ꝓ accidens qō innuit ꝓpriū nomē inter quos ē. b. hāc opinionē secutꝰ est hic. g. ſm hoc planū est qō dicit ꝙ pigui intellectu erraꝝ putet de aliquo ꝙ sit aliꝰ hēs. xx vi. q. v. nec miruꝫ ubi dicit augꝰ. ꝙ hūc puto esse bonū minē demōstrato demone. ff. ō excep. rei iudi. ꝛ an eandem. ar. ff. de fur. si is q. §. si tu mihi. ꝛ de iniur. eū q. §. si iniuriaꝫ ubi dicit iurisperitꝰ: ꝙ hūc puto lucifū demōstrato scio. Sꝫ ꝙro circa quā ꝓsonā dicis hūc errorem foꝛe: dico ꝙ circa ꝓnem. qñ. s. ꝺ bit cū ỹno ꝛ credit se ꝺbē cū alio vñ dico ꝙ circa abstrē ꝓsonā nō errat: nā dico ꝙ si ꝓmo ia ille ꝓsentit i ista: ꝛ ista mō ꝓsentit in illū: est inſrimonij. sꝫ qrit si ille ē monogꝰ in quē ꝓsentit: ꝛ alꝰ ꝓtaꝝ sibi: an talis error impediat. ma

adhuc ē copulāda. ¶ Ad hec Non omnis error consensum euacuat. qui. n. accipit in uxorem quaꝫ putat virginem: uel qui accipit meretricem quam putat esse castā: uterqꝫ errat: quia ille corruptā estimat virginem: ꝛ iste meretricē reputat castam: nunquid ergo dicendi sunt non consensisse in eas: aut dabitur utriſqꝫ facultas dimittendi vtrāqꝫ ꝛ ducēdi aliam? Verum est ꝙ nō omnis error consensum excludit Sed error alius est ꝑsone: alius fortune: alius conditionis: alius qualitatis. Error ꝑsone est: quando hic putatur esse virgilius ꝛ ipse est plato. Error fortūe qñ hic putatur esse diues qui pauper est: uel econuerso. Error cōditionis quando putatur eē liber qui seruus est. Error qualitatis ē quando putatur eē bonus q malus ē. Error fortune ꝛ qualitatis coniugij consensum nō excludit. Error vo persone ꝛ conditionis coniugij consensum non admittit. Siquis. n. paciſceretur se vēditurꝫ agꝝ marcello: ꝛ postea venirꝫ paulus dicens se esse marcellum ꝛ emeret agrum ab illo: nunquid cum paulo conuenit iſte de precio: aut dicēdus ē agꝝ sibi vendidisse? Item siquis ꝓmitteret se venditurū mihi agrum: ꝛ ꝙ auro offerret mihi auricalchum: ꝛ ita me deciperet: nunquid dicerer cōsensisse in auricalchū: nunquid uolui emē auricalchū? Nec ergo aliquando in illum consensi: quia consensus non ē ni si voluntatis. Sicut ergo hic error materie excludit cōsensum: sic ꝛ in coniugio error ꝑsone. non enim ꝓsensit in hūc: trimo niū: sic. qꝛ ſz ille ñ sit i rexnā: nō mlnꝰ tñ ē ibi error ꝑsone. Jt si aliqs ꝺz tres filios: ꝛ aliq ꝓsentiat i maiorē filiū postea pñtet mmoꝛ. ñ tz mſrimoniū cū eo.

m ¶ Venditurū. i. vēditū se traditurꝫ.

sed in eum quem hunc putabat eē. Sed obiicitur: iacob non consenserat in liam: sed in rachel. vij. siquidem annis ꝓ rachel seruierat. Cum ergo eo ignorante lia esset sibi iuppoſita: non fuit coniugiuꝫ inter eos: si error persone cōsensum excludit: quia ut dictū est: non in eam consenserat: sed in rachel. His ita, respondetur: Consensus alius est ꝑcedens: alius subsequens. ꝑcedit consensus: quando ante carnalem copulam in individuam uite consuetudinem uterqꝫ consentit. subsequitur quando post concubinalem siue fornicarium coitum cōsentiunt in idem. Jacob ergo et liam non fecit coniuges ꝓcedens consensus: sed subsequens. nec tamē ex primo cōcubitu fornicari iudicantur: cum ille maritali affectu eam cognouerit: ꝛ illa uxorio affectu sibi debitum persoluerit: putans lege primogenitarum ꝛ paternis imperijs se sibi iure copulatam. Quod autem error persone nonnullos excuſet: auctoritate illa probatur: ꝙ sororꝫ uxoris utroqꝫ inscio sororē videlicet ꝛ marito in lectum eius inisset: et a viro sue sororis cognita perhibetur. que cum sine spe coniugij perpetuo manere censeatur: ille tamen qui cognouit eam per ignorantiam excusatur. Aliter etiam hoc probatur: diabolus non nunqꝫ se in angelum lucis transformat: nec est periculosus error si tunc creditur esse bonus: cuꝫ se bonum simulat. si ergo tunc ab aliquo simplici quereret: an sue beatitudinis uellet eē particeps: ꝛ ille responderet

n ¶ Emeret. i. q̄si a se ēptum ꝑ traditōez accipere: ꝛ ō ät sic exponūt doctores: qꝛ si duobꝰ vēderet: ꝛ ꝺo traderet: secūdus esset potioꝛ: ut. C. ō rei uē. quotiēs. ff. de rei uen. ſm ticio. Sed. g. intellexit lram istā sic: qñ s. ꝺo nō esset vēditurꝰ si eū cognosceret. vñ cum erraret i ꝓsona i ꝺo offerebat ꝓciū: ñ ꝺbebat cū ea. ff. de furtis figs. vrori. §. cū ticio. ff. de ꝺbē. empt. cū uuo. nec errās dñium trālfert. ff. ō acqui. re. do. si ꝓcuꝛ. ꝛ sic plana ē lra ꝛ ler si a ticio ꝛ illa let quotiēs intellꝛ cū sciēt cū duobꝰ ꝓtrahit. doctores tñ exponūt ut diri emeret. i. eptuꝫ acciperꝫ: ꝛ hꝰ ꝓp illud qō segt nūqd cū paulo ꝛc.

o ¶ Auricalchū. voluit dicē marcellꝰ: ꝙ essꝫ emptio ꝛ vēditio: qꝛ in coꝛpus ꝓsensum fuit: ſz fuerit erratū in mā. i. i substātialiū q̄litate. ſz vlpianus eū coꝛrexerit dicens nō esse vēditōez. ubi erratū ē i mā. ff. de ꝺbem. empt. i vēditōibꝰ. pignꝰ tñ tz: figs obligat es ꝓ auro: ut. ff. ō pig. ac. l. i.

p ¶ Putabat. figs autē errat i ꝓprio noīe dū tñ certū sit de quo ꝓsētiat hoc ñ sufficit. C. ō testa. si i noīe. secꝰ autē in appellatiuo. ff. ō heredi. i sti. nō iō mmꝰ. ff. de le. i. l. iij.

q ¶ Subsequēs. j. exr. q v. §. sed obiicit.

r ¶ Primogenitaꝝ. consuetudo erat maiorē ꝑmo nuptui tradere.

s ¶ Inscio. j. xxxiij. q. i. ꝛ ibi in lectū.

t ¶ Trālformat. s. xxvi. q. v. epi.

u ge
re dicit se uelle ꝓticipē sue beatitud mis. sec⁹ si ad spe
cialia descēderet. nō tñ ob hoc excusat saul: q adorabat de
monē: quē credebat esse samuelē. xxvi. q. v. nec mir. hoc tō
t. q. iterc̄sit culpa sua
si ibi idolatria adorauit

x Rescindere. ut. C. ō
resc̄in. vend. quisqs nisi
esset decept⁹ vltra dimi
diā iusti p̄cij: ut extra ō
emp. t ven. cū dilecti.
vel nisi hꝫ pestiferas
herbas: ut. C. de edil.
edic. si p̄diū. vl nisi de
disset dolus cām ꝓtra
ctui: ut. ff. de dolo ele
ganter.

a Ecūda. Hic q̄ri
tur: an seruli cō
dītione reperta
libera possit recedē, et
idem sic pōt. si ignora
uit eū esse suū q̄ ꝓtra
xit cū eo: ut. j. e. figs in
genu⁹. t nota ꝑm. h. q
nō ois error ꝓditionis
impedit matrimoniū: sed
tñ error sutilis ꝓditiōis
nec etiā semp talis error
impedit, vñ si libera vult
ꝓtrahē cū suo t ꝓtrahit
cū libero ñ dirimit ma
trimoniū: hꝫ ibi fit error
ꝓditiōis: q nō intelligi
tur talis decepta q̄ cuz
meliori ꝫbit q̄z crede
bat. silr dicit q si suus
credit ꝓtrahē cū libera
t ꝓtrahit cū ancilla: nō
dirimit matrimoniū: q
ꝑsonā i hoīez siue ꝓditi
onis: t q neuter pōt ali
quid alij obijcē: t ita, p
pter errorē sui nūq̄z di
rimit mr̄imoniū. hꝫ cer
te pari rone vr: q si ali
q̄ credit ꝫbere cū vno
t ꝫbit cū alio q ē ditior
t melior: q̄ mr̄imoniū
teneat: q nō vr decep
ta. Alij aūt dicūt: q siue
erret i meliori vl i dete
riori ꝓditione: semp di
rimit mr̄imoniū. Tertij

Qō. ij.

dicūt q si influenīat er
ror i dispari ꝓditiōe di
rimit mr̄imoniū: hꝫ si in
pari nō dirimit. vñ si li
bera vult ꝫbere cū libe
ro t ꝫbit cum suo: vl si
se in eius ꝑsortium uelle trāsi
re: nunquid dicēdus est con
sensisse in consortiuz diaboli
ce dānationis: an non potius
in participationē eterne clari
tatis. Item siquis hereticoz
noie augustini uel ambrosij vl
hieronymi alicui catholicorū
seipm offerret: atq; ad sui fidē
eum imitationem ꝓuocaret: si
ille ꝫberet assensum: in cuius
fidei sententiā diceretur con
sensisse? non in hereticoz sc
tam sed in integritatē catho
licē fidei: quaz ille hereticus
se mētiebatur habere. q; er
go hec ꝑsona decepta erroze
non in hūc sed in eum quē iste
se mētiebatur esse ꝑsensit: pa
tet q eius coniunx nō fuerit.
Error fortune t qualitatis ñ
excludit consensū: veluti sigs
ꝑsentiret in ꝑlaturā alicuius
ecclesie: quā putaret esse di
uitem: t illa esset minus copi
osa: quānis hic deciperet er
roze fortune: non tñ posset re
nunciare ꝑlature accepte. si
militer qui nubit pauperi pu
tans illū eē diuitē: non potest
renūciari ꝓtori conditioni q̄z
uis errauerit. Error qualita
tis nō excludit similiter ꝑsen
sum: utpote sigs emerit agrū
uel vineā quam putabat esse
uberrimam: q̄uis iste erraret
qualitate rei rem minus fer
tilem emēdo: non pōt tñ ven
ditōnem rescindere. similiter
qui ducit in uxorez meretricē
uel coruptam quā putat esse
castam uel virginē: nō pōt eā
dimittere t aliam ducere.

Ecunda questio est ꝑ
posita de conditione:
an liceat mulieri dimit
tere eū quem putabat liberū
si postea illū inuenerit seruū.
Qō vero mulieri nō liceat a
suo discedere: multis ratio
nibus videtur posse ꝓbari.
In christo. n. iesu nec iudeus
nec grecus nec seruus nec li
ber: ergo nec in ꝓiugio chri
stianoz. eadez enim lege in fi
de christi urez regit. indiffe
rēter enim ab apl̄o dicit omni
bus: q uult nubere: nubat in
dño: t iterū mulier nubat cui
vult: in dño tñ: nō ꝓcipitur ut
ingenua nubat ingenuo ancil
la seruo: sed quelibz eaz cui
vult nubat in domino. Item
iulius papa. c. iiij.

Licet seruo mr̄imonia ꝫbere

OMnibus nobis vnus est
pater in celis: t vnusquis
q̄z dines t pauper seruus t li
ber equaliter ꝓ se t ꝓ anima
bus eoz rationem reddituri
sunt. quapropter omnes cuius
cunqz conditionis sint: vnā le
gem q̄tum ptinet ad deū ha
bere nō dubitamus. si autem
oēs vnam legē habent: ergo
sicut ingenuus dimitti nō pōt
sic nec seruus semel coniugio
copulatus ulterius dimitti po
terit. Item zacharias pa.

Ancillam in mr̄imonio susce
ptam viro dimittere nō licet.

SIquis liber ancillā in ma
trimoniū acceperit: nō ha
bet licentiā dimittere eam: si
ꝑsensu amboz cōiuncti sunt:
excepta causa fornicationis.
Sed vna lex deinceps erit ꝓ
omnia viro t femine. Item
iulius papa.

Inter patronū t libertū con
stat esse mr̄imoniū legitimum

SIquis ancillam suam in li
bertatē donauerit: t in ma
trimoniū sociauerit: dubita
batur apud quosdā vtr̄z hui⁹
modi nuptie legitime eē vide
antur: an non. nos itaq; uetu
stam ambiguitatē decidentes
talia connubia legitima eē cen
semus. Si enī ex affectu fiūt
nubis videt. b. vu
bitari aūt cōsue
uit: si libera ꝫbit
ꝓ errorē cū b oīe
ascripticie ꝓditi
onis: an teneat
mr̄imoniū. h. dic
q̄ teneat: lex tñ ꝫ
dicit i auc. ō nup.
§. ascripticio. t. C
ō senatusco. clau.
l. vna.

b Nec seruus ec
sacris eni eccha
sticis nō ē amouē
dus: ut ex ō nu
suo⁹ dignū: vel
ab illis q̄ sūt iurī
naturalī: ut a voto
in auc. de mona
chis. §. h aūt. vbi
iustinian⁹ inducit
hec eadem vba
apl̄i ad ꝓbandū
q̄ suus possit cē
monach⁹: hꝫ q̄tū
ad ius ciuile fu⁹
nō hꝫ ꝓ hoīe: ut
ff. de re. iur. q̄tū
ad ius.

c Omib⁹. red
diturī sunt.
ar. q fu⁹ nō tene
tur obedire dño
in atrocib⁹. xi. q.
iij. nō semp.

d Legē. ñ quo
ad ꝓmotionē. ir
regularis eni ef
ficit q cuz sua ꝫ
bit. xxviij. di. sig
vidua. hꝫ sequunt
vnā legē habito
respectu ad ius
nāle. nā de iure
nāli ghibet cū ḡli
bet posset ꝫbere
ita suus cū libe
ra: nisi obstaret
ꝓstitutio eccle.

e Ingenu⁹. ar.
a toto in q̄tate
ab vlibus ad fin
gularem.

f Jgs in ma
trimonium

p̃or ergo mr̃imoniũ esse inter seruũ ⁊ liberaz quod est cõtra legẽ.C.de incest.nupt.l.ij. sed abrogata ẽ quo ad hoc ubi sciẽter cõtrahitur.

§ Sed vna.quãtũ ad hoc.

b § Jgs. dubitabaf.p.l. illam forte.C. de incest.nup.humilẽ ubi dr̃ q nõ põt esse matrimoniũ inter clarũ virum ⁊ abiectã mulierẽ.⁊ inter senatorẽ ⁊ libertã.

i ℂ Et legibus.et ita si leges cõtra dicerẽt:⁊ illis legibus canõ ñ obuiet:nõ tenet matrimoniũ. Naz q leges habeãt locũ in mr̃imonio h.b. p̃dicat.ẽ ar. xxvo.q.v.ad sedẽ s.xvij.q.ij.q aũt xxvii.q.ij. ler dicunt.vñ dicunt q dam q cũ ler dicat nõ esse matrimoniũ cũ ancilla ut.C. de incesti. nup.l.vij.⁊ canon excipiat nisi cũ scienter ducit q ubi etiam cum libera p̃hibit fuus credẽs se p̃here cũ seruã nõ tenet matrimoniũ.

a § Jgs igenuus.faciat.sz põe q liberignoranter p̃rit cum serua: postea dominus manumittit eam:⁊ ipse cognoscit eam post eius manumissionẽ: post cõperit eaz fuisse ancillã tpe p̃tracti mr̃imonii:q̃rit an possit eaz dimittẽ.et dicimus q sic.q cõsensus ille nullus fuit.sed si dñs eiꝰ tũc tpis sciebat p̃hibẽs mr̃imoniũ:⁊ tacuit tũc tz matrimoniũ: q eoipso intelligit ei dedisse libertatẽ:ut in auẽ.de nup.§. si vo ab initio.⁊ in auẽ.ut liberti.de cetero.§.sigs. Sed pone q libera p̃trahit cũ eo quã credebat liberaz sz postea cõtra p̃ditõe seruitutis nihilominꝰ vult stare secum oĩes nuptie:nihil impiũ ⁊ legibus p̃trariũ in tali copulatione fieri põt:quare p̃dictas nuptias inhibẽdas existimauerimus. His ita rñdet: Nõ negat ingenua posse nubẽ seruo:sz dicit: q si nẽsciẽs eẽ fuilis cõditionis:libẽ põt dimitti:cũ fuitus eius fuẽit deprehensa. Illud autẽ aplũ ⁊ iulij pape intelligendũ est de his: quoz p̃ditio utricz nota ẽ.hꝰ aũt p̃ditio mulieri incognita erat:nõ ergo p̃missis auctoꝫ cogit manere cũ illo:sz liberũ illi se oĩditur:uel manere uel discedere. Vnde in concilio apud vermeriã cui interfuit rex pipinus statutũ est.c.vi.

De eo qui ancillam duxit in uxorẽ quam putat esse liberã

§ Jquis ingenuus hõ uxorẽ ancillã,alterius acceperit:⁊ existimat q ingenua sit: si ipsa femina fuerit postea in seruitute detecta:si eã a seruitute redimere põt:faciat. si ñ põt:si uoluerit aliã accipiat. si aũt ancillã eã scierat ⁊ collaudauerat,put legitimã eaz habeat. similiter ⁊ mulier ingenua de seruo alterius facẽ debet. Item ex eodẽ.c.viii.

Nõ licet mulieri dimittẽ quẽ sciens seruũ accepit in virum

§ Jfemina ingenua acceperit seruũ:sciẽs q seruus esset:habeat eũ:q oẽs vnũ patrẽ habemus in celis: vna lex erit viro ⁊ feie. Item greg.

Seruitutis occasione dimitti non valet: que post prouersam status se in libertate asseuerauerit.

OVius rei causa cũ matre sua huc cõpulsa anno p̃terito p̃sentiũ venẽrit latrix fraternitas tua cautius nouit q.s. maritus suus nester cleri cus ob hoc q ó seruili fuerat p̃ditione pulsata:a suo nosciẽs eam remouisse p̃sortio:uosz hic positos asserunt,p̃misisse: ut si,p̃bare se liberam adimmãte domino nauisset: suo eam uos p̃siugio reformaretis. fraternitas igitur vestra cognoscat: q reuelãte deo libertatis auctore approbata sit libera:nullaq in ea macula seruilis inuenta est. Vos ergo cognitis sine moza aliqua suo eã volumus marito restitui: nec ulterius idem vir eius argumẽta sibi occasionis exquirat quibus eã possit abijcere. naz si a uobis quod nõ credimus minime fuerit adimpletũ: eãz recipe forte distulerit: nos illud cognoscatis cum districta vindicta coꝛigere. Quz dicitur sciens illum seruũ: datur intelligi: q si nesciret illũ seruũ esse non cogitur manere cũ eo.quia hec ergo ⁊ persone ⁊ conditionis dolum passa est:nõ cogitur adherere ei cuius fraude decepta ẽ. si uero liberum acceperit: ⁊ ille ut causam p̃stet discidij se alicuius seruũ fecerit: nec uxorem dimittere:nec illa ob vinculum coniugij in seruitutem redigi poterit. Vnde in triburiensi concilio.

Occasione p̃ditionis dolose mutate vir nõ discedat ab ea quã libertatis tpe acceperit.

§ Jfemina ingenua acceperit seruũ:sciẽs q seruus esset:habeat eũ:q oẽs vnũ patrẽ habemus in celis:vna lex erit viro ⁊ feie. Item greg.

Seruitutis occasione dimitti non valet: que post prouersam status se in libertate asseuerauerit.

OVius rei causa cũ matre sua huc cõpulsa anno p̃terito p̃sentiũ venẽrit latrix fraternitas tua cautius nouit q.s. maritus suus nester clericus ob hoc q ó seruili fuerat p̃ditione pulsata:a suo nosciẽs eam remouisse p̃sortio:uosz hic positos asserunt,p̃misisse: ut si,p̃bare se liberam adimmãte domino nauisset: suo eam uos p̃siugio reformaretis. fraternitas igitur vestra cognoscat: q reuelãte deo libertatis auctore approbata sit libera:nullaq in ea macula seruilis inuenta est. Vos ergo cognitis sine moza aliqua suo eã volumus marito restitui: nec ulterius idem vir eius argumẽta sibi occasionis exquirat quibus eã possit abijcere. naz si a uobis quod nõ credimus minime fuerit adimpletũ: eãz recipe forte distulerit: nos illud cognoscatis cum districta vindicta coꝛigere. Quz dicitur sciens illum seruũ: datur intelligi: q si nesciret illũ seruũ esse non cogitur manere cũ eo.quia hec ergo ⁊ persone ⁊ conditionis dolum passa est:nõ cogitur adherere ei cuius fraude decepta ẽ. si uero liberum acceperit: ⁊ ille ut causam p̃stet discidij se alicuius seruũ fecerit: nec uxorem dimittere:nec illa ob vinculum coniugij in seruitutem redigi poterit. Vnde in triburiensi concilio.

Occasione p̃ditionis dolose mutate vir nõ discedat ab ea quã libertatis tpe acceperit.

OVius rei causa cũ matre sua huc cõpulsa anno p̃terito p̃sentiũ venẽrit latrix fraternitas tua cautius nouit q.s. maritus suus nester clericus ob hoc q ó seruili fuerat p̃ditione pulsata:a suo nosciẽs eam remouisse p̃sortio:uosz hic positos asserunt,p̃misisse: ut si,p̃bare se liberam adimmãte domino nauisset: suo eam uos p̃siugio reformaretis. fraternitas igitur vestra cognoscat: q reuelãte deo libertatis auctore approbata sit libera:nullaq in ea macula seruilis inuenta est. Vos ergo cognitis sine moza aliqua suo eã volumus marito restitui: nec ulterius idem vir eius argumẽta sibi occasionis exquirat quibus eã possit abijcere. naz si a uobis quod nõ credimus minime fuerit adimpletũ: eãz recipe forte distulerit: nos illud cognoscatis cum districta vindicta coꝛigere. Quz dicitur sciens illum seruũ: datur intelligi: q si nesciret illũ seruũ esse non cogitur manere cũ eo.quia hec ergo ⁊ persone ⁊ conditionis dolum passa est:nõ cogitur adherere ei cuius fraude decepta ẽ. si uero liberum acceperit: ⁊ ille ut causam p̃stet discidij se alicuius seruũ fecerit: nec uxorem dimittere:nec illa ob vinculum coniugij in seruitutem redigi poterit. Vnde in triburiensi concilio.

Occasione p̃ditionis dolose mutate vir nõ discedat ab ea quã libertatis tpe acceperit.

ei alimẽta:ut.ff.de agno.liber.si neget.spõte rñ nõ dz ei cõmiscere:ne fiat ei p̃iudiciũ:sz ad mandatũ eccle p̃tur.ff. de ap.cũ cã. b ℂ Probare.sz q̃re,p̃bat ista se liberã cuz actor semp incũbat,p̃bantis:ut.vi.q.viii.actor.maxime cũ ipsa fuerit i possessione libertatis! sz dic q sponte assũpsit hoc vnꝰ.vñ mos ei gerendꝰ erat:ut.ff.de,pba.circa.

ñ er altera: ut eã de eo q durit in mr̃imoniũ.c.i. Sz dico q q̃tũ ad neut⁊ ẽ matrimoniũ.vñ neuter cogit stare cũ altero q̃tũ ad vinculũ mr̃imonij.sz rõne fidei promisse bñ tenet ei. tñ p̃t dici cũ maior p̃hibit cũ minori q q̃tũ ad neutrũ ẽ mr̃imoniũ:⁊ q̃tũ ad vinculum matrimonij eã põt maior recedere a minore: sicut minor a maiore:sz ñ est ita quantũ ad fidẽ p̃missam.

b ℂ Faciat.consiliũ est

c ℂ Nõ põt.i.ñ nõ voluerit:ut sit quasi expositio lr̃a sequens. sz nec dñs cogit eã vẽdere.ar.i.q.i.eos.

d ℂ Scierat.ñ rẽ celaꝰ q sciuit.nec debuit cerciorari q nõ ignorauit: ut.ff. ô act.emp.vel vẽ.li.

e ℂ Habeat. dicit tñ lex q si filia senatoria p̃hat cũ libertO ñ teneꝛ.ff.ô senat. filiã. sz illõ ẽm leges. ⁊ nõ tz q mr̃imonia iure poli reguñt.ij. q.iij.§.hinc.

f § Jfemina.

g Quius.remouisse. nunqd gꝰ sine iudicio ecclesie potest liber dimittẽ ancillam quam credebat liberã:vñ hic q sic.xxvii.q.ij.ancillã. Nã retinẽdo eã sibi facit p̃iudicium:ut eã de p̃iu.suo.,p̃posuit.secus tñ videt:ut.xxvij. q.ij. seculares, nã ⁊ si cã sẽpationis sit manifesta: tñ sine iudicio ecclesie nõ dz dimitti:ut eã ô duoꝛ.ponto. nã pẽdente accusatione alter alteri teneꝛ reddẽ debitũ: ut eã ut lr̃.pen. laudabilẽ ⁊ hoc põt admitti. vñ si petita fuisset hic restitutio:audiri debuisset.et pendẽte cã nõ negabit

M

i ℂ Approbata.i.a iudice pnũciata.ꝛ nõ ꝙ si iudex pnũciaret eã liberã ꝛ ingenuã talis sñia oibus prudicat.ff. de stato.ingenuũ.si aũt pnũciaret nõ esse seruã petẽtis:illi solu nocer.sñia.ff.de libera.cã.l.diui.

k ℂ Mdarito.ar.ꝙ qui in initio litis restituẽdm sñi pmisit:postea petere nõ possit.ẽ.iij.q.vi.§. erceptio.sed hoc verũ ẽ cuz i modũ exceptõis obij cit restitutio:sed si directe in modũ actõis posset usq ad sñiam:ut ext de cã pos.pastoralis.

l Elatũ.diuortij sed vñ haberet iste occasionẽ diuortij: ꝓpter hoc certe ꝙ legem quedicit:ꝙ seruitus supuemens dirimit matrimoniũ.ff.de diuor.l.i. ꝛ in auc.de nup.§.si uero. ꝛ qualit potuit iste se vendere:cũ ex hoc sequat: ꝙ idẽ fit qui vẽdit ꝛ qõ vẽdit:qõ est ꝓ illud.ff.õrez pmu.l.i.maxime cũ gnaz eriganꝫ ut vẽditio liberi hõis teneat.s. ut patiat se venũ dari ad pciũ pticipãdũ:ꝛ ut i veritate pticipet ꝛ ut ñ fit ignar9 sue ꝓditõis:ꝛ ut emptor ignoret ei9 cõditiõem:ꝛ ut sit maior. xx.ãnis.ff.gb9 ad liber. ꝓcla.l.i.ꝛ ii.itez queriꝫ utrũ iste g se vẽdit:possit repeti ab vroze q̃ ius hz in eo:ꝛ in cuius obprobriũ redũdat huius fuit9.ar.ꝙ sic.ff.de liberali cã.l.i.ij.ꝛ iij.qõ cõcedit.h.maxime cũ ipa fuerit absens:nec poterat ꝓclamasse. argu.ff. man.si ꝓcedente.§. lucius.ꝛ hoc cõcedo cũ vir nõ habeat copiã sui corporis:ꝛ mulier.ꝛ ẽ ar. ad hoc.xxxiij.q.v.quod deo.

m ℂ Secũdũ seculares. nõ romanã. nã sm eam ob seruilẽ ꝓditõem viri nõ mutat ꝓditõ vroris:ꝛ sm legẽ lombardã sm quã nõ illa vroz uel filij redigũt in seruitutẽ sed ka cũ filijs:ut in lõbarda de his q se iseruit. alteri9 sub. lege penul.ꝛ ult. Jn his.n.legib9 dr ꝙ vroz quã tũc habebat uel filij nõ redigũtur in seruitutẽ:sed ka cũ filijs.sed si illa defuncta alia ei nubat libera:ꝛ ipsa ꝛ filij ei9 redigunt in seruitutẽ,uel facit hic mentõez de senatusco. claudiano

R Elatum est ad sanctam synodum: ꝙ quidam ingenuus ingennam accepit uxorem:ꝛ post filiorum procreationem occasiõe diuortij cuiusdam seruum se fecit .utrũ necessario mulierem tenere debeat.et si tenuerit:utrum illa quoq sm secularem legẽ seruituti subijci debeat:quesituz est. Judicatum est uxorẽ minime debere dimitti: nõ tamẽ ob christi legem mulierem in seruitutem redigi:dum ille nõ ex consensu coniugis se seruum fecerit:quem libex ipsa maritum acceperat. Q ueritur etiam si seruus vnius alterius ancillam acceperit:an fit coniugiũ inter eos. T e his ita statutum est in concilio gabillonensi.

Legitima seruorum coniugia sua auctoritate domini nõ dirimant.

T Jctum ẽ nobis: ꝙ quidã legitima seruorum coniugia poteſtatiua quadam presumptione dirimant: non attẽdentes illud euangelij: quos deus coniunxit:homo non separet. vnde nobis visum ẽ ut coniugia seruorum non dirimantur:etiam si diuersos dominos habeant:sed in vno cõiugio permanentes dominis seruiant suis.ꝛ hoc in illis obseruandum est:ubi legalis cõiunctio fuit:ꝛ per uoluntatez dominorum.

Vidam populorum frequentiã impeditus filium suum de baptisimate suscepit: dum crederet se alienum suscipere.uxor autem eius duz callide uellet suscipere prozpzium:suscepit alienum quem vir adoptauit sibi in filium.ꝛ ex uxore sibi filia nascit:quaz filio suo adoptiuo spũali uxoris:dũ uterq esset in cunabulis:tradidit.post triẽniũ uxor moritur:ꝛ compater eius relictam cõpatris uxoris sue virclam sibi desponsanit. aliquãtulũ temporis effluxit:ꝛ aliusꝫ publice eam duxit in uxorem Q ueritur primũ: an uxori sue debitum reddere ualeat: qui prozpzium filium de sacro baptisimate suscepit. S ecundo an sponsalia contrahantur inter infantes. T ertio: an spirituales uel adoptiui filij naturalibus copulari ualeant. Q uarto an uxorem cõpatris uxoris sue alicui ducẽ liceat: Q uinto:an clãdestina desponsatio manifeste preiudicet.

Vod autem prozpzium filium in spiritualem fibi transferẽs uxori sue

n ℂ Dimitti.ar.ꝙ hz aliquid deueniat ad id a quo incipere nõ potuit:nõ tñ ꝓpter hoc irritat.ẽ.di.lv.ꝓcepta.i.pri.q.i. ad limina:

o Jctũ ẽ.baptisant.hz qd si dñi sint i diuersis ꝓuinciis:credo alterũ ꝓpellẽdã:ut vẽdat relinquo.uel si nentez emere vult redimat eccla.nõ.ii. debent vroꝛes a viris separi:ut.xxxij.q.ij.quos dñus ꝓiunxit. ꝛ.C. cõia utriũ.in dic. possessionũ.ꝛ ar. .ff.de edil. edic. plericꝫ.nã peccarẽt dñi eos sepando:ꝛ ita saltim indirecte sint ꝓpellẽdi.declarare eos pon9 sequit vroz utrũ ꝙ ecouerso.xxij.q.ij.vnaquaqꝫ.uel distingue: an ancilla nubat uolẽte dño ul nõ ut dixi.xxij.q.ij. vnaquaqꝫ.

p ℂ Legal ꝓuctõ i.legitima.i.cõis cõsensus.

q ℂ Volutatem. maxime q: eiaz eis iuntis põt ẽbi mmumiũ:ut ext c.c.i.io.

a Vidã po q pulor.

a Vod aũt b nic depi gũt pma

Q o.l.

qõ:an.s.qui suscepit ꝓprzium filiũ d sacro fõte. possit postea cõmisceri carnalit sue vroꝛi:cui ꝓ tale factuz ꝓpter fact9 est.ꝛ quidam ꝙ sic:hz canones variantur de eo. Jn primo ꝛ fo.c. dr ꝙ debeat ab ea separi. Jn quicꝫ eni caplis sequẽtib9 dr ꝓtrie tas hec soluit ex de cog.spũ dz ab ea separi sed ꝓtrietas hec soluit ex de cog.spũali si vir uel mulier:ubi dicit aler. ꝙ siue vir siue mulier ex malicia siue ex ignorãtia suscepit filiũ siue de

sacro fōte: ñ iō a viro sepanda est: nisi ad seruandā ꝓmētiā possit induci. idē dr. j. e. de eo. capitula ergo q̄ dicūt q̄ tales sint sepandi: nō tenent: quia sūt euangelio q̄ dicit ob solaz cām fornicatōis fieri sepatōem. uel qō dr in eis q̄ debeat separi: intelligas tā diu quousq; penituerint vl dic q̄ debent separari sub ea cōditōe: si possūt induci ad ꝓmētiaz ut eā de cog. spū ali. c. ij.

b ¶ Permittitur hic male dicit. innuit enī q̄ ñ possit ꝺ̄bere: nisi iuuat ꝓcessū: sed ꝺ̄riū est verū. j. e. q iiij. qui spūale. eā ꝺ̄ spōsat. cū apud

c Eruēit. erla uachro. di cūt qdā q̄ si iusci pio filiū iudei de sacro fonte interme ꝛ ipsū nō ꝺ̄bitur ꝓpaternitas: q̄ nihil ad ꝓstitutōem eccle sit de his q̄ foris sunt. vñ si iudea poste a ꝙuertat ad fidē possū cū ea ꝺ̄bere q̄ non reuniscit q̄ nihil fuit. dñt tamē q̄ si ita esz ꝺm legē mosayca q̄ ꝺ̄berēt inter eos ꝓpaternitas: per circūcisionē ꝺ̄berēt. sicut nūc per baptisma ꝺ̄bitur inter suscepti ū autē ꝛ susciptētē i hiſq̄ ꝓcedūt baptismū ꝺ̄bit vinculū cōpaternitatis: ꝛ hz adhuc nō sit in fide nel in veritate añ baptismū: ut xxviij. q. i. caue. destinatōe tamē q̄dā fidelis reputat. h. tñ ꝛ. K. dicūt q̄ inter me ꝛ ideā c⁹ filiū de sacro fonte suscipio ꝺ̄bit ꝓpaternitas vñ nō possum cū illa ad fidē ꝙuersa ꝓtrahere. ité dic h. q̄ bñ ꝺ̄bitur ꝓpaternitas mī me ꝛ patrē suscepti de sacro fonte hz hereticⁱ si aliq̄ fuit baptizatus.

d ¶ Usū. loquit de ꝓiūctis añ cōpaternitatē. ꝛ nō ō ꝓiūctis post: prout qdā mētiuntur.

e ¶ In archuis. ab archa dictū ē archiū: ubi. s. reponūt libri: ꝛ p tales libros fit fides: ut ex ō ꝓscript. ad audientiam.

f ¶ Memorie hic incipit rñdere

g ¶ Dona. primū. salis collatio: ut. j. ō cō. di. iiij. ex hinc. Scōm: aurū ꝛ narū linitio cū sputo. Tertiz

debitum reddere non valeat ratione ꝛ auctoritate ꝓbatur Nulla enim auctoritate permittitur: ut quis cōmatri sue carnaliter copuletur. hic autem uxorem suam sibi commatrem effecit: non ergo illi ulterius carnaliter copulari poterit. Hinc deus dedit sancte romane ecclesie episcopꝰ scribit gordiano hispalensis ecclesie episcopo ꝛ fratri charissimo.

Sepentur viri ab uxoribus: qui aliquo casu natos ꝓprios coram episcopo tenent.

Peruenit ad nos diaconus sanctitatis uestre epistolam deferens: q̄ quidam viri ꝛ mulieres preterito sabbato pascali die pro magno populorum incursu nescientes pro prios filios suscepissent ex lauacro sācto. Cupis scire ergo pro tali ratione accidenti vtrum debeant viri ac mulieres ad pristinum usum redire an nō. Nos uero mesti in hac re inquisiuimus priorū dicta. Inuenimus in archiuis apostolice sedis iam talia cōtigisse in ecclesijs isaurie ephesiorum simulq̄ hierosolymorum aliarūq̄ ecclesiarum. episcopis etiam earum ciuitatuz ab hac apostolica sede uolentibus scire: utrum viri ac mulieres redirent ad pristinum torum: beate memorie sancti patres iulius innocentius ꝛ celestinus cum episcopoꝝ plurimorum ꝛ sacerdotum consensu in apostolorumq̄ principis ecclesia, phibētes talia perscrutari pserunt ꝛ confirmauerunt: ut nullo modo se in cōiugium reciperēt mulieres ac viri: quicunq̄ aliqua ratione scripserint natos proprios: sed sepe rent se: ne suadente diabolo tale vitium inolescat. Scitis qui a quomodo sunt septē dona spiritus sancti: ita sunt septem dona baptismi: a primo ergo pabulo sacrati salis ꝛ ingressu eccl'e usq̄ ad ꝑfirmatō nē p chrisma: hoc est a primo usq̄ ad septem: nullus christianus suam commatrem in cōiugium suscipere debet. et q̄ presumpserit: tamdiu vinculo anathematis religetur: dōec penitentiam digne egerit.

Item ex cōcilio apud vermeriam. c. iiij.

Ab uxore separetur: qui filiastrum suum coram episcopo tenuit.

Siquis filiastrum uel filiastram suam ante episcopū

virū hz tñ mulierēs. ꝛ sic plana ē. l'dic q̄ hz ꝺ̄bat ꝓpaternitas: ñ tñ tal' ꝓpaternitas sufficiēs ē ad dirimēdū. Alij dñt: q̄ tñ i baptismo ꝛ i ꝑfirmatōe ꝺ̄bit ꝓpaternitas. hz q̄rō q̄ dom ꝺ̄bat p ista que ꝓcedunt baptismū: ut fine spe dānatus sit etiam infans q̄ moritur añ baptismū: ut. j. de cō. di. iiij. firmissime ꝛ. c. nulla. dicūt q̄dā q̄ plus ad minorē penam. sed hoc ñ videtur: q̄ leuissima ē pena puuloꝝ: ut. j. de cō. di. iij. c. re generāte. ergo vl q̄ nō possit esse leuior. Alij dicūt q̄ hec bona ꝓsunt viuētibꝰ sed nō morientibꝰ. fortiores. n. sunt ad resistēdū diabolo: ut de cō. di. iiij. postea. ꝛ. c. er hinc. hz bʾ segl': q̄ oēs puuli equalē penā patiēt q̄ vir est credibile. si q̄ras an hec dona sint sacrm uel nō: dico q̄ non: q̄ oē sacrm ꝓfert salutē: ut. s. ñ. q. i. multi. hz si appelles sacrm. i. si

i gnū futuregr'e: tūc ꝓcedo ē sacrm.

Siquis filiastrum.

k Nosse. ex alia. idem ⁊ si etiã ex illa.

l ¶ Copulari. i. carnaliter cõmisceri. s. dist. xxxi. aliter ar. q nũq̃ ẽ malũ faciẽdũ ꝓpter bonũ qd̃ inde sequit̃. sic. s. i. q. i. nõ est putãda. s. xiiij. q. v. forte. j. xxxij. q. iiij. sic nõ sũt j. xxxiij. q. v. si dicat.

m ¶ Fraudare. i. subtrahere debitũ q inuicem debetis uobis nisi ex ꝯsensu qd̃ forte facietis ut expeditius vacetis orationi.

n ¶ Fraudẽtur. ille tñ q leuat filiũ suuz de sacro fonte ꝑdit ius exigendi sicut ille q fornicat̃ cum altera. sed nũ quid si tal̃ petit debitũ dz vxor ei reddere? dicit. h. q sic lz ille peccet petẽdo. et est ar. ꝓ ipso. xxxiij. q. v. manifestũ. ex̃ de iureiurã. debitores. Idem dicit de illis qui uouerũt ad tẽpus sed si ꝑpetuo vouissẽt secꝰ esset: ut. xxxiii. q. v. q deo. tu dicas q statim ipso acto ꝑditum est ius exigendi. lz ꝑ sniam ecclesie ñ sit ei ablatũ ius: ⁊ cũ nõ habeat alter ius petendi nec reliquus dare tenetur vel soluere: quia ubi nulla est petitio: nulla ẽ mora: ut. ff. de v̄b. ob. si pupillus. sed nõne vr̃ ꝯ riuz. xxxij. q. i. dixit. ubi dr̃ q dñs solam cãz fornicatõis excepit: quare vxor possit negare debitũ viro. uel ecõuerso sed illud sane intelligas q ob solam fornicatõis cãm põt eam expellere de domo sua ⁊ ab omni cura dimitter̃ dũ tamẽ illud intelligas ꝓut nõ xxviij. q. i. idolatria. Sz plẽs sunt cause ꝓpt̃ q̃s nõ cogit̃ reddẽ debitũ uiro. sed in illis casibus nõ põt eã a se abijcere lz possit ei debitũ denegare. itez si vterq̃ leuauit filiũ suũ de sacrofõte: neuter hz ius petẽdi ⁊ lz neutri subueniatur tenuerit ad ꝯfirmationẽ: sepe ret̃ ab uxore sua: ⁊ nunq̃ aliã accipiat: similiter et mulier. Econtra vero scribit nicolaꝰ salamonitano epo dicens.

Non sepetur a viro: qui filiastrum de sacro fonte leuauit.

Nosse desideras: utrũ mulier que viri filium ex alia femina genitũ de sacro fonte leuauerit: postmodũ possit cũ eodez viro copulari. quos iõ cõiungi posse decernimus: qꝛ ſm canones sacros nisi ambo rum ꝯsensu nullius religionis obtentu debet cõiunx dimittere coniugẽ. pertinet aũt ad ingens uxoris exitiũ: que habens odio virũ uel infirmitatem eius nõ ꝯsiderans quasi causa pietatis opatur impietatem: maxime cuz apostolus ꝑcipiat: Nolite inquiẽs fraudare inuicẽ nisi ex ꝯsensu ad tẽpus: ut uacetis oroni: ⁊ iterum reuertimini in idipm: ne tẽtet vos sathanas ꝓpter incontinẽtiam vr̃am. ergo si nõ ex cõsensu utriusq̃ ꝯiugis factum esse ꝓbatur: nõ fraudẽtur inuicẽ: sed reuertantur in idipm: ꝑsertim cũ dicat aplus uxor sui corpis ptãtem nõ habet: sed vir. ⁊ vir. p. s. c. nõ habet: sed mulier Item ex cõcilio gabillonensi. c. iiij.

Non sepetur a viro: sed penitentiã agat: que filium suũ coram epo fraudulẽter tenuit.

Dictũ est nobis quasdam feminas desidiose quasdã uero fraudulenter: ut a viris suis sepentur: ꝓprios filios coram epis ad confirmanduz tenuisse. vnde nos dignũ duximus: ut siqua mulier filium suũ desidia aut fraude aliqua coram epo tenuerit ad confirmandum ꝓpter fallaciam suã aut ꝓpter fraudem: q̃diu vi- uet penitentiam agat: a viro non tamen sepetur Item ex ꝯcilio magociensi. c. x. in claustro sancti albini habito.

Sepentur et graui penitẽtia plectantur: qui filiolam suam uel spũalem matrem ducũt in uxorem.

De eo quod interrogastis si aliquis filiolam suaz in uxorem duxerit: ⁊ de eo q cũ matre spirituali concubuit: et de eo qui filium suuz baptizauit: ⁊ uxor eius eum de fonte susceperit hac causa: ut discidium cõiugii fieret: si postea in tali copulatione possint ꝑmanere. De talibus sic respõdendum est: si filiolam aut cõmatrem suam aliquis in cõiugium duxerit: sepandos esse iudicamus ⁊ graui penitentia plectendos. si autẽ coniuges legitimi vnus aut ambo ex industria fecerint: ut filiũ suum de fonte susciperẽt: si innupti permanere voluerint: bonum ẽ. sin autem grauis penitẽtia insidiatori iniungatur ⁊ simul maneant. ⁊ si preuaricator cõiugij supuixerit: acerrima penitentia mulctetur: ⁊ sine spe coniugij maneat. Item nicolaus papa rodulpho biturien si episcopo.

Non sepentur ab uxoribus qui filiastros suos coram epo tenent.

De his qui filiastros suos ad ꝯfirmationẽ corã epis tenent: id est qui filios uxoris sue de viro priori dũ chrismantur ab episcopis super se sustinent: si inscientia sicut asseris fiat: licet sit peccatum: non tamen usq̃ ad sepationẽ coniugii puniendum est. lugeant tamen ⁊ digna penitentia hoc diluentes domino dicãt: delicta ignorantie nostre ne

petitõis iure: utriq̃ tñ subuenitur iure replicatõis sic ex̃ de diuor. significasti. ⁊ bonum simile. ex̃. de excep. cũ ecclesiastice. sed qd si ꝓmiserũt ꝑpetuaz cõtinẽtiã: ⁊ alter postmodũ fornicat̃. nũ qd poterit tũc reliquus petere debitũ? videt̃ q possit etiã si ãbo fornicati essent: ⁊ etiã si iurauit nõ repeter̃ eam: ut ex̃ de iureiuran. tua. ar. ꝯ. xxxiij. q. v. q deo. Ro. q nõ põt petere sed ecclia coget reliquũ reddere debitũ: ut ex̃ de diuor. ex lr̃is.

a Dictum est fallatiã. ar. q dolus nemini debet patrocinari: ut. xv. q. vi. c. i. ⁊. xx. q. iij. ꝯstituit. ff. de dolo nec ex dolo.

b ¶ Penitentiaz. interiorez ⁊ semper doleat se fecisse hoc sic. l. di. clerico.

c De eo spe. sic xxvij. q. i. hi qui.

d De his q filiastros suos et cetera.

e ¶ Dlimina. i. notauit i. notificauit.

f ¶ Cogente. idē esset absq; necessitate. sed tūc ei pnīa ip̄onenda esset. ⁊ urgētissima necessitas excusat. de cō. di. i. ficut. nō tñ pater filiū i necessita

te ꝓfirmabit. ga illud ep̄ale est..

g ¶ Dicēte. ꝯ. di. xxvi. deinde.

b ¶ Necessitas. fic j. d cō. di. i. sicut. j. xxxiij. q. i. c. i.

i ¶ Uxerit. ñ ergo qđ prius legitime factū ē ꝓpt̄ supueniētem cāz infringi dz. etiaz quāuis res deueneritad eū statū a quo incipe non potuit: ut. ꝯ. dist. ly. precepta.

k ¶ Auctoritates. ꝯ. quos de⁹ ꝓiunxit. bō nō sepet: ⁊ ubi dr̄ uxorē non esse dimittēdam nisi causa fornicatōis.

l ¶ Omnes. hec tria. c. non ī ducit. ꝯ. nisi utforsitān dicatur quot modis dicatur filia spūalis.

memineris. Item ioannes papa anselmo lemosine ecclesie episcopo.

Non separetur ab uxore: qui necessitatis causa filium suum baptizauit.

Dlimina beati petri apostolorum principis hic p̄sens homo nomie stephanus orationis causa veniens nostro p̄sulatui suggerēdo innotuit: q̄ filiū suum in extremo uite sue sipotum necdū baptismatis unda lotum absentia scilicet sacerdotum nimia necessitate cogente baptizauit. eūq; ipse ꝓpriis manibus retinendo suscepit: atq; ꝓ hac rei negocio noticie tue patefacto reuerētia tua quasi recitudinis zelo flagrās p̄fatum hominē a sua cōiuge iudicauit esse sepandum. quod fieri nullatenus debet: dicente scriptura a dño iunctam esse viro uxorem: ⁊ quos deus cō iunxit: homo non sepet. unde ⁊ dñs in euangelio non dimittere posse uxorē suā nisi causa fornicationis aptissime iubet: ⁊ nos tante auctoritatis precipua freti iussione dicim⁹ dimittendū esse ⁊ inculpabile iudicandum quod necessitas intulit. Nam hoc baptizandi opus laicis fidelib⁹ iuxta canonicā auctoritatem si necesse fuerit facere libere ꝓcedit̄. unde si supradictus genitor filium suū corpore morientem aspiciens: ne animam perpetua morte pereuntē dimitteret: sacri unda baptismatis lauit: ut eū ꝺ potestate auctoris mortis ⁊ tenebrarū eriperet: ⁊ in regnum christi iam regnaturū sine dubitatione trās mitteret: benefecisse laudat: ⁊ iccirco sue uxori sibi iam legitime sociate ipune q̄diu uixerit iudicam⁹ manē ꝓiunctū: nec ob hoc contra p̄fatas auctoritates diuinas aliquatenus separe debere. Filia dicitur spiritualis non solum eius qui accipit: sed etiā eius qui trine mersionis uocabulo eam sacro baptismate tingit. dicitur etiā spiritualis filia sacerdotis: que ei peccata sua confiteatur. harum omniū flagitiosa coniunctio est ⁊ eadē pena plectenda. Unde sym machus papa ait.

Par penitentia ei indicitur: q̄ spiritualem filiam ⁊ penitētialem suam uiolare monstratur

Omnes quos in penitētia suscipimus: ita nr̄i sūt spirituales filij: ut ⁊ ipsi quos ut nobis suscipientibus uel subtrine mersiōis uocabulo mergētibus unda sacri baptismatis regīauit. Siluester quoq; docens admonet unūquēq; sacerdotum: ut nullus causa fornicationis ad suam penitentialē accedat: quia scriptum est: omnes quos in penitentia accipimus: ita filij nostri sunt: ut in baptismate suscepti. quapropter hoc sceleq; siquis perpetrauerit: non solum dignitatis honorem amittat: verum etiam usq; ad exitum ingi penitentie se subdat

Item celestinus **De eodem**

Siquis sacerdos cum filia spirituali fornicatus fuerit: sciat se graue adulterium commisisse. Iccirco femina si laica est: omnia derelinquat: ⁊ res suas pauperibus tradat ⁊ cōuersa in monasterio deo usq; ad mortem seruiat. Sacerdos autem qui malum exemplum dedit hominibus: ab omni officio deponatur: ⁊ peregrinando. xii. annis penitet. postea uero ad monasteri-

m ¶ Ut ipsi. nec notat eimodā simultudinē. nisi quo ad ip̄s sacerdotē q̄ suscipit in pnīam filiū enī eius bñ pōt ducere quā pr̄ recepit ad pnīam. nō tñ quā immersit in baptismo. iō enim attēdūt in baptismo: q̄ nō attēdunt in pnīa. si enim te

suscipio ad pnīam. ñ iō parētes tui mihi cōpatres sunt. ⁊ p baptismū plena sit remissio nō autem p pnīam. Si ergo laicus audiat in necessitate peccata alicuius mulieris: nō pōt postea cū ea ꝯhere. ar. ꝺ. si tñ contrahat: forte tenet imō simoniū. vt enī tñ hoc sacerdoti. phiberi. cū ei⁹ tñ sit officiū audir peccata ꝓfitentū. Sz nūqd sacerdos oriētalis audiet peccata vrois sue: ñ q; nec ipsa ei libē ꝓfitēt si cōmisit adulteriū. Sz obicio. tu dicas hic q̄ in baptizādo ꝯh: k ꝓpaternitas. Sz monachi er officio qūq; debēt baptizare: ⁊ tñ nō possūt fieri ꝓpatres: ut. xviij. q. ij. p. uenit. ꝛco. possunt esse ꝓpatres baptizādo ⁊ nō leuando.

n ¶ Penitentie. i. interiori: q; ꝓtinua delictorum memoria multum opatur. de pe. di. iij. iudas.

o ¶ Ags. derelinquat sua. ꝓscribitur qui rebus suis rōe delicti. xxvij. q. i. sigs rapuerit vi. q. i. §. verum. ⁊ ita est preceptum:

p Conuersa. hoc similiter p̄ceptiue: non tñ erit mencha quia illud volūtatis est. sed tenebit ibi rōe delicti. xx. q. i. sicut. Iz quidā ista velint intelligere de cōcilio.

q Peregrinando. & ita sacerdos pōt agere publicaz penitētiam. de pe. di. vi. sacerdos. quod concedo deposito fine spe restitutōis. s. q̄ publicā & solēnez agere possit: ut dicit l. di. p̄sumandū: licz alij dicūt ꝓtra.

r Non debet. i. ꝓscia nō est ergo gs de ponēdus nisi ꝓ publico crimine quod in notitiam populi deuenerit.

s Nij. magis enim peccat sacerdos cognoscēdo filiā spūalem q̄z vroꝛem alteriꝰ: q; ꝓ hac ipōnitur pnia. xij. annoꝝ. ꝑ illa. x. ut. lxxxij. di. p̄sbyter.

a Pōsalia. Nec ē s. fa q̄ō. utrū. s. int infantes ꝓtrahi

Uo. ij.

possint spōsalia. & q̄dez nō. j. e. c. i. cū enim infantia durat usq; ad septenniū. C. de iure deliber. & si infantia: & etas illa nescit quid videat: ut. C. de fal. mo. l. i. & cum infantes adhuc cōsentire nō possunt: spōsalia nō ꝯbūt: que sine ꝓsensu ꝯbi nō pōt. ex ō despō. ipu. accessit. ff. ō spō. i ispōsalib⁹: nisi. primi sint septēnio: ita q̄ sint capaces intelligētie. Ad mīmoniū aūt ꝯbendū tria exiguntur: cōsensus: & q̄ sit pubes: & ad coeundū potēs. ar. xxxiij. q. i. c. i. nā nō pōt videri nupta q̄ virū pati non pōt. ff. q̄ō dies le. cedit. l. ult. si tñ & ante etatē illā coīre p̄t: teneret mīmoniū. ar. p̄dicte. l. & ex̄ de despon. impu. puberes. & c. de illis.

b Bi. hoc. c. & de mīmonio & de spōsalib⁹ intelligi pōt sm q̄ō de spōsalib⁹: dic ꝓtingit. i., pmissio futuri cōiugii. j. e. q. v. nostrates.

c Sibi. Iz pone q̄ parētes iurauerūt: q̄ filios & filias dēt nuptui ad mutuā: nūq̄d potuerint se obligare ad alienū factū cū alienū factum possit nemo ꝓmittere. Itē nūq̄d sunt periuri si filij ñ ꝯbūt: ß. o. i matrimonio spāle est q̄ō alienū factū pōt ꝓmitti: nec sunt rei periurij: Iz filij nō ꝯbant: dūmō parētes dent operam quā p̄t: ut. j. xxxi. q. iij. siquis parentes. uel pōt dici q̄ intelligūt ꝓmisisse q̄ darēt operā ut fieret: ut. ff. de ver. ob. quotiēs. & in. l. illa inter stipulātes. Itē hic est spāle q̄ alteri possum⁹ paciscī: ut ex̄ q cle. uel uo. veniens. Itē si parētes apponūt pēnā ꝓtractu spōsaliū: peti nō pōt pena: q; matrimonia non p̄nt astringi vinculo pene ut. ff. ō ver. ob. ticia. Dubitarī ꝓsuevit. ecce alig ꝓtraxerūt spōsalia de futuro volūt se mutuo cōsensu absoluere: q̄rit an possint. h. dicit q̄ nō. & est ar. xxxi. q. ult. c. vnico. Alij dicunt q̄ etiā si iurauerūt: possunt se absoluere: ut ex̄ ō spō. ꝓtrea. Iz. h. dic. aleradzū ibi mgr̄ alij potiꝰ q̄z papalit rūdisse.

d Cōsentiāt. ar. q̄ sequēs ratihabitio ꝓsumat p̄ factuz

inualidū. ex̄ de iurepa. cura pastoꝝ. xxi. q. i. q̄ñ qd. sed esto q̄ alig añ. vij. annū ꝯbant spōsalia: post septēnū nō ꝯdicūt nec etiā expresse ꝓsentiūt: nūq̄d sunt spōsalia ꝓsumpta: uel pone q̄ alig añ puberes

ānos ꝯrerūt spōsalia & ꝑ puberta tē nō ꝯdicūt: nec etiā expresse ꝓsentiunt: nūq̄d sunt sponsalia ꝓsumpta ꝑ talez tacitumitatem? ver q̄ ad huc inquirēdum fit ab eis: an perdurēt i ꝓpon̄ plū. xx. q. i. illud. et xxviij. di. de his ēz vr̄ sufficē q̄ ñ ꝯdicāt: ut ex̄ ō de spō. impu. ōnis & c. alias. & c. accessit. dico q̄ si filī bitāt: & ñ ꝯdicūt pᵖ etatē legitimā mīmoniū ē ꝓsumatū: ut. ff. ō rit. nup. immoꝛē. lecꝰ si leoꝛiuz habitāt ex̄ ō despō. ipu. attestatōes.

Uo. iij.

a Uod aūt. Ad intelligētiā huiꝰ q̄ōis nō q̄ tripler ē cognatio carnalis. de q̄ agit. j. xxxv. cā. legal' & spūalis. de ḡbus ꝑ agit cognatio spūalis ꝯbit ꝑ dona baptismi sm q̄ō dixi. s. c. q. i. c. i & tal' cognatio diuidit in p̄mitate & filiatōem & fraternitatē & soꝛoritatē. sed nō ꝓcedit ulteriꝰ. s. ad neptes: q; aliqs sit pr̄ & filiꝰ: uel frat̄ uel soꝛoꝛ spūalis Iz nullus sit nepos spūalis. Spūalis itaq; filia ñ pōt copulari filio carnali cū illi sint mīt se spūales fratres ut ꝑ in. c. i. Legalis cognatio est q̄ fit ꝑ arrogatōem ul' ꝑ adoptōem. Dicimur aūt arrogare illū q̄ sui iuris ē. & ꝑ arrogatōem trāsit in nr̄am ptātē. adoptare dicimur illū. q. ē in alteriꝰ ptātē. & nō trāsit in nr̄am ptātē. & fit arrogatio auctōe p̄cipis: adoptatio aūt ꝑ quēlibet mgr̄atū: ut insti. de adopt. §. ij. & iij. Filij aūt nāles nō p̄nt copulari filijs adoptiuis: ut. j. c. i. Iz de filijs spūalib⁹ nō ē ꝓhibitū q̄n possint copulari filijs adoptiuis. sed hoc scias q̄ inter collateraleſ ut mīt fratrē nālem & soꝛoꝛē adoptiuā nō impeditur mīmoniū: nisi q̄diu durat adoptio: ut ex̄ ō cognatione legali. siqua. Iz mīt ascēdētes & descēdētes ꝓpter impedit matrimonium: Iz soluat adoptio: ut. ff. de ritu. nupt. q̄n etiā. idē pōt dici q̄ filiꝰ q̄ adoptat nō dicō arrogatur possit copulari filie nāli: cū adoptat? nō trāseat in ptātē adoptātis: ut insti. de adopt. §. ij. Itē pōt dici: q̄ filiꝰ illegitimꝰ pōt copulari filie adoptiue: q; illegitimꝰ nō est in ptāte p̄ris: ut insti. ō nup. §. ult. Iz illegitimus ñ possit copulari filie spūali. alij dicūt q̄ nec arrogatꝰ nec adoptatus pōt copulari

nālib⁹: q̄ lz adoptatus nō trāseat in ptātez adoptātis: acqrūt tñ ei quedā iura ex adoptōe: q̄ dissoluūt p emācipatōem: ut. C. de adop. l. penul. §. penult.

b Ita. vñ inter eos. hoc ultra filiū nō ꝓtēdit. nepos. n. me⁹ ⁊ frat̄ cū filia me a spūali bñ ꝯhūt ar. insti. de nupt. §. ei⁹ vo mulieris ⁊ q̄ nusq̄ ꝓhibēt

c ¶ Qñqdez. hec nō ē bona rō: q̄a leges nō ꝑmittūt ⁊c. qñq̄z. n. leges ꝓhibēt mr̄imonium nec tñ canones: ut int̄ tutorē ⁊ pupillā. ⁊ inter senatorē ⁊ libertā ff. de spō. tutor. ⁊ leges ꝓhibēt ac colitos nō tamē canones. xv. q. iij §. cū aūt.

d Pitacium. a petendo. et dr̄ charta ꝯtinēs petitōem alicui⁹

c ¶ Sororis. arg. q̄ in ꝑmo uel ī ꝑo gradu dñs papa etiā si uelit ñ possit dispēsare. q̄ a nāli iure habuit ī itium: ⁊ in veteri te. fuit ꝓhibituz ne q̄s sororem in vxorē accipet: q̄ licz de sola sorore dixit: tñ sub appl̄latōe sororis cōtinet neptis. ar. xxij. q. ij. q̄rit̄ cur patriarcha d̄ t̄tio gradu ñ fuit ꝓhibitū: q̄ in eo dispēsauit gregori⁹

possint: Nicola⁹ papa respondens ad consulta bulgarorūz testatur ita dicens.

Qui de sacro fōte suscipitur filius ē eius a quo suscipitur.

Ita diligere debet homo eum qui suscipit ipsum de sacro fonte sicut patrem. Itē est inter fratres ⁊ filios spūales gratuita ⁊ sancta ꝯmunio que dicēda non est ꝯsanguinitas: sed habenda spūalis ꝓximitas. vñ inter eos arbitror ñ posse fieri q̄dlibet legale coniugium: quando quidem nec inter eos qui natura et eos q adoptione filij sunt uenerande romane leges matrimonia contrahi permittunt. Item si inter eos non contrahitur matrimoniū: quos adoptio iungit: quanto potius a carnali oportet inter se contubernio cessare illos quos per celeste sacramētum regeneratio sancti spiritus vincit. lōge inquit ergo congruētius filius p̄ris mei uel frater meus appellat̄ is: quem diuina gratia potius q̄ humana volūtas: ut filius patris mei uel frater meus esset: elegit: prudentiusq̄ ab alterna corporis cōmixtione secernimur. Item zacharias ep̄s seruus seruoꝝ dei reuerēdissimo ⁊ sacratissimo theodoro ep̄o ecclesie ticinensis.

Filia spiritualis carnali filio nullo modo nubere potest.

Pitacium quod nobis tua uenerāda fraternitas obtulit: suscepimus: ꝑ quod nos sciscitari uoluisti: si liceat filio cuius pater alterius filiam ex sacro baptismate suscepit: susceptam. i. spiritualem ei⁹ patris filiam quod dici crudele est in matrimonio suscipe. q̄d apud te enormiter asseruisti contigisse. Sed bene tua sancta fraternitas compertū habet: quod dominus precepit moysi dicens: turpitudinē patris tui uel matris uel sororis non reuelabis. turpitudo enī tua est. cum ergo a propria cōsāguinitate iubemur abstinere: mlto magis a spirituali nostri patris filia omni excusatione aut argumento seposito sub nimia districtione nos cauere conuenit: ne in iram diuine examinationis incidat: siquis tali facinore mixtus minime restrinxerit frena luxurie. vnde etiam omnes cauendi sunt a tali sceleris cōmixtione: ne in perpetuum pereāt sed hūc qui auctor huius perniciose temeritatis anime sue salutē despiciens impio se miscuit matrimonio: per omnia tua fraternitas studeat separare: ⁊ penitentie digne submittere: quatenus ab eterna erutam damnatione animam eius lucreris. Item zacharias ⁊ deusdedit.

Filio suo quam de sacro fonte susceperit nullus tradere audeat.

Non oportet filiā suā quā de sacro fonte susceperit: aliquando filio suo in matrimonium tradere: quia in diuina sententia germani esse inueniuntur. siquis tali facinore commixtus minime restrinxerit frena luxurie: ab ecclesia catholica abominabitur. sed si cōuersus fuerit post separationem. vij. annis penitētiam gerat. consciis simul cuz auctore sit ista conditio id est simul cum cooperatoribus et consentientibus peniteat.

ut. xxxv. q. iij. q̄dam. Alij intelligūt q̄ fuerit ꝓhibitio facta tñ de ꝑmo gradu: q̄ in ꝑo gradu: ut dicūt ꝯiūgunt̄. sed in leuitico expresse inuenit̄ ꝓhibit⁹ secūd⁹ gradus ī ꝯsanguinitate ⁊ affinitate primi generis. ubi dr̄ turpitudinez sororis tui ⁊ filie eius nō reuelabis: filiā filie ei⁹ ñ sumes: q̄ vna caro sūt. turpitudinē filie tue uel neptis ex filia nō reuelabis. sz obuiat: ut ex̄ de diuor. gaudem⁹. ubi dr̄ q̄ si pagani ꝯtraxerūt ī ꝑo gradu post ꝯuersionez nō sunt separandi. sed dic q̄ in leuitico ꝓhibetur secūdus gradus in descēdentib⁹ nō in collateralib⁹. vñ in ꝑo collaterali bene pōt papa dispēsare. vr̄ tñ q̄ sit ꝓhibitū. xxij. q. ij. querit̄. sed ibi est ar. ꝯ: q̄a ipse duxerat eaz. sed adhuc obstat. ex̄ de re. spo. litteras. ubi dr̄ q̄ papa ñ pōt dispēsare ī ꝑo gradu. sed dic q̄ nō pōt ita defacili.

f ¶ Multo magis. i. multo sancti⁹: q̄ religiosiores sūt copule mētiū q̄ cōporꝝ. ar. xxvij. q. ij. ꝯiuges. xxiiij. q. v. q̄ deo. ⁊ ē ar. q̄ pr̄ spūalis ē magis diligēd⁹ q̄ carnalis ij. q. vij. q̄lis sn̄ia. sed superior. c. dr̄ q̄ eque. sz illud nō remouet q̄n pl⁹ cui ergo potior teneor subuenire in necessitate carnali in bñficioꝝ tpaliū exhibitōe. nā de carnali ē dictū: honora patrē. in exhibitōe aūt reuerētie plus deferēdū ē spūali. nō credo. nec. c cōtradicit.

g Non oportet. in diuina. i. ecclīastica ꝯstitutōe. ar. iij. q. v. q̄a.

b Alij. preter istū per quē cōpaternitas est cōtracta vel fraternitas spūalis.

i Unde urban⁹ istum p̄cessit pascalis. ar. i. q. iij. saluator ⁊ ex de spō. duo. licz. preter solutū. quod est uerū de primo sed sequens. c. attribuit pascali. ij. qui secūdum cronicaz successit urbano.

k Uper his quibus femina. j. de cons. di. iiij. mulier. contra. ſz hoc in necessitate intelligitur.

l Ost susceptū. si intelligim⁹. c. hoc p̄ ut alexander innuit ex de cog. spūali. ci. ut. s. derogeſ eip̄ precedēs legas lr̄az ,put iacet: vl si vis potes addē in lr̄a nō possunt cōiungi sup̄ple filus spīritualib⁹: et sic nō est correctū. ⁊ male stellerit alexander b⁹. c. nā dicit. c. urbani esse posterius: ⁊ ita, derogare alij. c. pascalis: cū tñ urbanus pascalem p̄cesserit. sed dici pōt: q lr̄a est mendosa ubi dic̄ pascalis secūdus. nam debet dici ibi pascalis primus. nam prim⁹ pascalis p̄cessit urbanū ſm vñ mihi est in lr̄a supplē dū. ⁊ est hoc abrogatuz ⁊ intelligitur ,put sonat ⁊ huic uri antiquo initi tur illa ꝓsuetudo ex de cog. spūali sup̄ eo.

m Emāciparos. nā filius emāciparus bñ potest copulari filio adoptiuo. ff. de ritu. nuptia. per adop. l. emāciparo ſ. adoptiuus copulari potest.

n Lud. filiam. ſ. cō matris posse ducere in vxorē.

o Diffinimus. imo postea diffinuit: ⁊ ita i re dubia certa fertur sniā ubi de iure dubitat:.

p q Filiā: b vides q pat̄ spūalis pōt. copulari sororī filie spūalis: similiter ⁊ filie pōt: q talis cognatio non ertēditur. similiter dico: q pater pōt sumere filiā spūalem filij carnalis. licet enim cognatio spūalis descendat ꝺ p̄re ad filios: nō tamē de filio ad patrē.

a q Fortuito. idem si er ꝓposito.

r Electā. hec est quarta qō: an gs possit accipe i vxorē relictā cōpatris sue vxoris: ⁊ ſz sub hac forma ꝙ boz qō ꝓponaſ hic dūtarat: tñ vſ b pōt. q. an. ſ. aliqs diuersis tpib⁹ possit ꝯhere cū duab⁹ ꝓmatrib⁹ i trib⁹ ꝓmis caplis ⁊ in ult. dr̄ q nō: i medijs q sic. g. hoc mō soluitur.

H Ilij vero sine filie que ante compaternitatem sue post nati fuerint: licite coniungi possunt U nde vrbanus scribit vitali p̄sbytero baxiensi dicens.

Filij uel filie ante uel post cō paternitatem genite legitime coniungi possunt.

S Uper his quibus consuluit nos tua dilectio: hoc videtur nobis ex sententia respondendum: ut ⁊ baptismus sit si instante necessitate emina puerum in nomine trinitatis baptizauerit: ⁊ quod spiritualium parentum filij uel filie ante uel post compaternitatem genite possūt legitime coniungi: p̄ter illam personam qua compatres sunt effecti P ascalis vero secundus post compaternitatē genitos copulari ꝓhibens scribit rhegino episcopo.

Qui ex compatre uel commatre p⁹ susceptos filios de fonte nati fuerint: coniungi non possunt.

P Ost susceptum vero de fō te filium uel filiam spiritualem qui ex compatre uel cō matre nati fuerint: matrimonio coniungi non possunt: ga leges seculi non emāciparos adoptiuis prohibent copulari. Idem ex libro digestorū titulō de ritu nuptiarum perpenditur: in quo ita legitur.

Palea.

P Er adoptionem q̄sita fraternitas eo⁹ ul⁹q impedit nuptias: donec manet adoptio. Ideoq⁹ e am quam pater meus adoptauit ⁊ emancipauit: potero uxorem ducere: ⁊ si me emancipato illam in potestate retinuerit: poterim⁹ iungi matrimonio. Itaq⁹ nolenti generum adoptare ſuadetur: ut filiam emāciper. Similiter ſuadetur ei: ut qui nelit nurum adoptare: emancipet filium. ¶ Siquis vero aliquo fortuito casu filiā sue commatris uxorem acceperit non cogitur eam dimittere.

U nde in triburiensi concilio legitur.

Non cogitur quis dimittere filiam sue commatris: quam duxit in coniugium.

I Lud etiam nec canonica institutiōe diffinimus: nec interdictione aliqua refutamus: sed p̄opter eos qui diuerse de eo sentiunt hoc loco aliquid commemoramus. Si quis sue spiritualis commatris filiam fortuito et ita contingente rerum casu in coniugium duxerit: consilio maturiori seruato habeat atq⁹ hone ste legitimo coniugio operaz det

Electam vero 'compris uxoris sue nullus in coniugium ducere potest. U nde nicolaus papa scribit constantiensi episcopo salomoni.

Duas cōmatres alicui habere non licet.

S Iscitatur a nobis, sanctitas uestra: si aliquis 'homo duas commatres habere ualeat vnam post alteram. in quo meminisse debet scriptū

tio pōt: q: ſz efficiaſ aliqs ꝓpaſ vxoris mee: ſi tñ est mihi cōpaſ nisi filj⁹ ei⁹ sit ⁊ me⁹ g leuaſ ꝺ sacro fōte vñ breuit teneas: q si cōpaternitas sequaſ carnalē copulā: i nullo casu pōt aliquis h̄re duas cōmatres vel aliqua duos cōpatres: nisi in hoc casu: qñ filius tñ alteri⁹ suscipit de sacro fonte.

Nō. nij.

q: p vnione cānis lequētē ñ ptrāsit ad, vnionē spūs p cedēte: ut. j. c. p⁹ vroris. si aut lequ aut alī ꝓiugū vl uteroꝝ suscepit filū alteri⁹: aut filj⁹ coz cōs suscipit ab alio: aut fil⁹ alteri⁹ coniug tñ suscipit. Sn p mo ⁊ ſo casu non pōt qs h̄re duas cōmatres. in ter

b Liscitat. p nubiū .i. per carnalē copulaz: ut .xxxviij. q. ij. agathosa.

c Si pater. viij. septēnis pnīa indicitur pro quolibet mortali: ut .xxxiij. q. ij. b° ipm: nisi aliud sua deat crimīis enormitas: uel dignitas pſone: ut .xxxiij. q. ij. §. hoc autem.

d Sigs er piugio. i. er cōiugibus.

e ¶ Christianitatis immergendo .i. q. i. q dam. Alij erponūt dederit christianitatis mysteriū. i. tenuerit ad cathecūmū: ut de consi. iij. i cathecismo.

f ¶ Cōpatres. er pesse hic colligitur: cū alter cōiugū suscipit filium alicui⁹: stati ābo piuges efficiunt cōpatres illi⁹. ergo nihil ffert: an post carnalē cōmicerē uel non. Put uoluit dicē §. 7. io. i. e. §. notādum.

g ¶ Caro. ergo p sponsam de pūti nō acquirit ꝓpat nitas: cuz canon hoc ponat. p rōe q sunt vna caro effecti. Itē si hec est cā quare ꝓtrahatur cōpaternitas quia vna caro est effectus cū ea: ergo p coitus fornicariū ꝓtrahitur ꝓpaternitas q qui adhēt meretrici vnū corp⁹ efficitur cum ea: ut .xxxiij. q. iiij. in eo. naz 7 affinitas acquiritur per coitū fornicariū: ut .xxxv. q. iij. de incestis. 7. c. nō eam. ex de eo q cog. cōsang. discretionem. quidam tamē refugiūt dicē: q p fornicariū coitum ꝓtrahatur cōpaternitas. cuz cōpaternitas sit vinculum spirituale.

h Qui spūalem. sic incipe ꝓstructōem: liceat ei q spūalem habet 7c. sed obiicit si uxor mea leua uit filiū alicuius de sacro fonte: mihi acquirit cōpaternitas per eam: ut. §. ꝓxi. c. queritur. si quē habet esse erunt duo in carne vna. Itaq cum constat: quia vir 7 mulier una caro per connubium efficiuntur: restat nimirum virum compatrem constitui illi mulieri: cuius mrīmonio assumpta uxor cōmater esse videbatur. Et iccirco liquet virum illi femine non posse coniungi in copulam: que commater eius erat: cum qua idē fuerat vna caro effectus. Itē ex concilio chalcedonensi.

Octo annis peniteat: q duabus cōmiscetur cōmatribus.

Si pater et filius aut duo fratres cum vna muliere: aut si cum matre 7 filia aut cū duabus sororibus aut cū duabus cōmatribus aliquis concubuerit: fm antiquam 7 humaniorem diffinitionem. viij. annis peniteat. Item innocentius exuperio tol. epo.

Nullus duabus cōmatribus commisceatur.

Si quis vnus ex coniugio filium aut filiam alterius de sacro fōte suscēperit: aut ad chrisma tenuerit: uel christianitatis mysterium dederit ambo 7 vir 7 uxor compatres existunt parentibus infantis quia vir 7 mulier caro vna effecti sunt. ℞ contrario inuenitur in concilio triburiēsi. c. xlviii.

Uxorem cōpatris ducere potest: cum ipsa commater non affuerat.

Qui spiritualem habet cō patrem: cuius filiū de lauacro sacri fōtis accepit: et eius uxor cōmater non ē: liceat ei defūcto compatre suo eius viduam ducere in uxorem: si nullam habet ꝓsanguinitatis ꝓpinquitatem. quid enim: nū quid nō possunt ꝓiungi quos nulla ꝓpinqtatis carnalis uel nulla generatio secernit spūalis: Itē ex epla pascalis pape. ij. ad rheginum episcopū.

De eodem.

Post uxoris obitū cū commatre uxoris viri supstitis cōiugio copulari nulla videt auctoritas uel ratio ꝓhibere neq enim cognationi carnis cognato spūs compatur: neq p vnionē carnis ad vnionē spiritus ptransit. Notandū .ꝟo. est: q aliud ē ꝓmatrē alicuius cognoscē: atq aliud derelictā ab aliquo cōmatrē alicui⁹ fieri: auctoritas illa nicolai pape 7 chalcedonēsis synodi illum ꝓhibet cōmatris sue uxoris mrīmonio copulari: qui uxori sue debitum reddidit: postq illius cōmater extitit. Illa .ꝟo. auctoritas triburiensi ꝓcilij illos ꝓmittit mrīmonio copulari: cuius uxori postq a viro suo derelinquit: illius ꝓmater efficit: nec post cōpaternitatem a viro suo cognoscitur. Queritur autē: an uxor cū marito in baptismate simul debeat suscipe puez. De his ita diuersitatis qua queri quare actōes cōicant 7 nō passiones. dicas ergo: q cuz ego nullomodo sim pater huius pueri nec carnalis nec adoptiuus nec spiritualis: non possum dici cōpat suus: q nō sim pater spiritualis pareī: quia filia mea licite copulatur ei. Itez filius meus et ille puer nō sunt fratres spirituales ergo ego non suz pater spiritualis ipsius. io:

i ¶ Item qui spirituales duo hec. c. in eodem casu loquūtur. sed in ꝓximo cāu dicit: q aliqua pōt habere duos ꝓpatres: quoz secūdus suscipit filiū primi de alia uxor in fo dicitur: q quis potes habere duas cōmatres qñ secūda suscipit prime filiū de alio viro

k Post neq, crederet aliquis: q cognatio spiritualis acquireretur marito per uxorē suā sicut 7 cognatio carnalis: q sicut omnes cōsanguinei uxoris ea mediante efficiuntur viro affines: ita compatres 7 cōmatres uxoris efficerētur marito per eaz cōpatres 7 cōmatres. hoc negat hic.

l ¶ Cognatio. i. spiritualis.

m ¶ Cōparatur. i. assimilatur in hoc q per uxorem acquiritur. 7 h° melio⁹ exprimit statum neq enim 7c.

n ¶ Per vnionē. fm hoc reprobat intellect⁹ gratiani. vtrū qs post cognoscat uel nō: ut. j. §. se.

o ¶ Ad vnionem precedentē matrimonium siue carnalem copulam. aliter bene pertrāfiretur: nisi cum filius alteri⁹ tantum suscipitur.

p Notandū. cōmatrē. uxorē suā iam factā cōmatrē alicui⁹ i. postq ē effecta cōmater alicui⁹ fcie. quo casu nō pōt ducere aliam feminam uxore mortua fm. g.

q ¶ Triburiensis. melius diceret pascalis: tamen id. m est casus.

r Quod aūt reperit .j. de cō. di. iiij. nō plures. ꝯ. tñ leo papa quē ꝓstat ipsi⁹ ꝓdecessorem fuisse: statuit nō debere ad suscipiendū puerū de baptismo plures accedere qū o dicit hic nulla aucte inuenitur ꝓhibitū. sed licet hoc sanctū fuerat: nō dū tñ in man⁹ legētium venerat. uel forte uir & uxor nō reputant plures: cuius una caro ꝓbent.

s Et infamia. de facto crederēt. n. stulti aliquā ꝓmittatē inter eos cōtrahi: si simul suscipient sed etiā superfluū esset ut uterq; susciperet: cuius er susceptoe alterius uterq; cōpater efficit. ō ꝓuenit dūe est tñ in quibusdā locis: q uterq; si mul suscipit.

t Ante hanc. ꝓcedētē urbanū: que ꝓria ē quo ad fidem.

u Uel uxor. meli⁹ dicit fat vel uir cōpater efficiatur nō ex eodem filio cū uxore: sed ex alio sed uariat serū: q; pōt in femio genere eundē casū quē posuit i masculio in. c. q spūalē: ubi eadē pmutāt hīe duos cōpatres.

Qō. v.

a Quod aūt. hic ō pingitur. v. qō & erat ūr thematē ūn quinto loco q̄situs an clandestina despōsatio manifeste ꝓiudicet & quid ꝓiudicaret: si ꝓstaret de ea ex de clā. ō spō. q nobis. sed q; eccliē nō ꝓstat de ea: ei ꝓeiudicat manifesta. ꝓbatio ergo deficit hoc casu nō ius: sed ꝓbatio: q; ecclesia de occultis nō iudicat. xxxii. di. erubescāt. sed hec qō facilis erat: & ió noluit eam ponere: sed ponit aliam. s. utrū clandestina matrimonia debeāt fieri. & quidā q nō: si tñ fiāt tenent. & sunt clandestina q̄ sine pñtia testium & traductoe & aliis solēnitatib⁹ ꝯbātur. sed cū huiusmōi solēnitates nō sunt de substātia matrimonij: sed sufficiat solus ꝓsensus: quare. ꝓhibēt ꝓtrahi: ꝛo. duplici rōe: ne sub specie matrimonij fiat fornicatio: vel ne matrimonialiter cōtracti sepeni. sepe en. mīmonio occulte ꝓtracto alī mutaret. ꝓpositū & dimittēt reliquū. ꝓbatōib⁹ destitutū: ut. j. e. §. his

b Aliter petaī. ne appetentie estimet auctor: si ipsa & xxxij. q. ii. c. honorātur.

c Precib⁹. ex de clan. despon. cū inhibitio.

d Cōtuberna. hic canō pūmit i deteriorē ptē. nā ubi pena lū ynī: in utriorē ptem interpretandū est: ut ex de homicidio ad audiētiā. & ō. di. v. ad cī. q̄q; tñ pūmit canon ꝓ mīmonio: ut. xxxiij. q. i. figs acceperit. Sz nōne i matrimonio suffic ꝓbari: q aligs eā recepit. eo ꝓtextu ut eā ꝓpetuo hēret: lz aliud nō fit dictū: ut. xxxij. q. ii. solet. & in libere mulieris ꝓditoe ꝓ on⁹ ꝓsumitur matrimoniū q̄ cōcubinat⁹: ut. ff. de ritu nup. i liberā cū qs nō ꝓstatur se uelle habere aliquā cōcubinam: dūmodo hōesta sit mulier habebit eā ut legitimā: ut. ff. de cubinis in ꝓcubinatu. So. canon ꝓsiderat periculū aie: & ió peti⁹ iudicat esse fornicatoem q̄ mīmoniū. ler tñ strictiꝰ ꝓsideāt ꝯ mīmonium q̄ canon. nā si aligs iurauit q uellet aliquā perpetuo retinere sē cum: nisi dicat q velit eā retinē in uxorē legitimam nō erit mīmonium: in auc. quib⁹ modis na efficit. §. penul. j. e. figs diuinis. secus ifra canones: ut. xxxij. q. ii. solet. in hoc aūt concordo legēs canonib⁹: q inter impares ꝓsonas nō ꝓsumo esse mīmonium nisi dotalia instrā interuenīat. C. ō nup. imperialis. §. imo. Iteī illud ꝓsidero circa pares & impares: an maritalis affectō ꝓcesserit cōparatis ꝓsonis & vite qualitoe ꝓsideratis ut. ff. de dona. donatoes. Iteī & famā loci ꝓsideret: ut ex de ꝓsump. illō. Iteī q simul receperit sacra: ut xxxij. q. i. caue. Iteī q dos requiratur in oi mīmonio: ut hic dī potes intelligere in sublimioꝛib⁹ ꝓsonis. nam ibi & dos & alie solēnitates requirūt. ijmedi ocrib⁹ aūt ꝓsonis ſm leges nō sufficiunt testes nisi adsit scriptura. in infimis sufficiūt testes: ut in auc. quib⁹ mod. na. ef. le. §. hoc ergo coll. vi.

e Legitima. nō ꝓiudicaret alij mīmonio ꝓ eorū ꝓfessionē. ex de eo q cogno. cōsang. sup eo.

f Nullus. causam huius ꝓhibitōis habes. j. e. §. his ita.

g Ostrates. annulo. annulus significat mutuū amoꝛē & fidē cōiugalē cē seruādā: ut. j. e. feie:

b Inuitatis. ar. q testes in matrimonio erunt rogati sicut in diuoꝛtio: ut. ff. de diuoꝛt. nullum quē d non credo.

Aliter legitimum nō sit cōiugium: nisi ab his qui sup ipsam feminam deminationez habere videntur & a quibus custoditur: uxor petatur: et a parentibus & ꝓpinquioꝛibus spōsetur & legibus dotetur: & suo tēpoꝛe sacerdotaliter ut mos est cū precibus & oblationibus a sacerdote bñdicatur & a paranymphis ut cōsuetudo docet custodita & consociata a ꝓximis congruo tempore petita legibus dotetur: ac soleniter accipiatur: & biduo nel triduo oratiōnibus uacēt & castitatem custodiant. Iteī ita pacta legitima scitote eē connubia: aliter vero ꝓsumpta non ꝓgia: sed adulteria uł ꝓtuberma uł stupra aut fōnications potius q̄ legitima ꝓgia esse nō dubitatur: nisi voluntas ꝓpria suffragauerit & uota succurrerint legitima.

Item ex decreto omis de pape. c. vi.

Nuptias occultas celebrare non licet.

Nullus fidelis cuiuscūq; cōditionis sit: occulte nuptias faciat: sed benedictioe

i ¶ Tpe.s.cũ erat in adulta etate: ⁊ nõ in quadragesima ducet eam.lz in.xl.ꝯhere possit.ex de matri.cõtracto ꝯ int.ec.ex lr̃is in pte decisa.io.

k ¶ Offerre.ꝑm ꝯsuetudinem regionis.

l ¶ Celeste.qa qđ dã celeste uł spũale significauit.j e.femine.

m ¶ Cũcta.i.hec singula.

n ¶ Nõ interueniant.huiusmõi.n. solẽnitates nõ exigũtur necessariõnã si omittant̃ leuia uel modica ñ nocẽt:ut.ff.đ ventre.inspi.l.i.in fi. dos ergo potest omitti:qꝛ licz dos sine matrimonio esse nõ possit:matrimoniũ tñ sine dote esse põt:ut j.e.siqs diuinis. sed ꝯ.iij.q.iiij.cõsanguineoꝝ:sed illud intelligit̃ in eodẽ.casu cũ illo c.aliter.s.đ occulte ꝯhentib⁹.vnđ cũ ꝑsumant̃ adulteri repellunt̃.h. tam̃.dicit peccatũ esse si huiusmodi omittant̃ solẽnitates.si adhiberi possint.

o ¶ Qualis legẽ ꝓmotiõis.

accepta a sacerdote publice nubat in dño. ¶ Item nicola⁹ ad consulta bulgaroꝝ.

Nuptie publice celebrari debent.

Nostrates tã mares q̃ꝫ femine non ligaturã aureaꝫ uel argenteã uel ex quolibet metallo compositã: qñ nuptialia federa ꝯtrahunt: in capitibus deferũt: sed post sponsalia federa que futuraꝝ sũt nuptiarum ꝓmissio: federa quoq̃ consensu eoꝝ qui hoc contrahunt ⁊ hoꝝ in quoꝝ potestate sunt celebrãtur: ⁊ postq̃ꝫ arris sponsã sibi sponsus ꝑ digitum fidei annulo insignitã despõderit: dotẽq̃ utriq̃ placitam spõsus eius scripto pactum hoc ꝯtinente corã inuitatis ab utraq̃ pte tradidẽit: aut mox aut apto tpe ne videlicet ante tempus lege diffinitum tale qd facere ꝑsumant: ambo ad nuptialia federa ꝑducuntur: ⁊ primum in ecclesiam dñi cum oblatõnibus: q̃s offerre debent deo ꝑ sacerdotis manum statuũtur: sicq̃ demum benedictionẽ et uelamẽ celeste suscipiunt. Item sunt preter hec alia: q̃ ad memoriã non occurũt: pacta ꝯiugioruꝫ solẽnia.peccatũ aũt eẽ si hec cũcta in nuptiali federe nõ interueniant: non dicim⁹. ¶ Itẽ leo papa.

In contrahendo ꝯiugia ista sunt obseruanda.

Qualis debeat uxor esse: que habenda est ꝑm legẽ virgo casta ⁊ despõsata in virginitate ⁊ dotata legitime ⁊ a parentibus tradita sponso ⁊ a paranymphis accipiẽda: ⁊ ita ꝑm legem ⁊ euangeliũ publicis nuptijs in cõiugium liquide sumenda et oibus diebus vite sue: nisi ex consensu ⁊ cã vacãdi deo nunq̃ꝫ propter hominem est sepanda: ⁊ si fornicata fuerit dimittenda: sed illa viuente altera non ducenda: quia adulteri regnum dei non possidebũt: ⁊ penitentia illius per scripturã recipienda. ¶ Item ex concilio chartaginensi.iiij.

Quomodo sponsus ⁊ sponsa ad bñdictionem accedant.

Sponsus ⁊ sponsa cum benedicendi sunt a sacerdote: a parentibus uel paranymphis offerantur in ecclesia sacerdoti: qui cũ acceperint benedictionem: eadem nocte ꝓ reuerentia benedictionis in virginitate ꝑmaneant. ¶ Itez ex concilio arelatensi.c.vi.

Sine publicis nuptijs nullus ducat uxorem:

Nullum sine dote fiat coniugium.iuxta possibilitatem fiat dos: nec sine publicis nuptijs quisq̃ꝫ nubere uł uxorem ducere presumat. His omnibus auctoritatibus occulte nuptie prohibentur: atq̃ ideo cum contra auctoritatem fiunt nuptie pro infectis haberi debent. Sed queritur quid sibi uelint ille solennitates uelaminis ⁊ annuli que in coniugijs obseruantur. De his ita scribit isidorus in secũdo libro de officijs.c.xvi.

Quare femine uelantur: dum maritantur.

Femine dũm maritantur: ideo uelantur: ut se nouerint semper maritis suis subditas esse ⁊ humiles. ¶ Item q̃ nubentes post benedictionẽ vitta inuicẽ quasi vno viculo copulant̃: videlicz iõ fit: ne cõpagẽ cõiugalis vnitatis

p ¶ Desponsata. hoc ẽ ꝯtra illos q dicũt: q̃ si alquã fornicariã defloraui: ⁊ eã postmodũ ducã in uxorẽ: ñ repellor a ꝓmotione quasi corruptã duxerim.ar.xxviij.di.qꝛ sũt.xxxiiij.di.curandũ.lxxvii.di.quicũq̃.xxiiij.di.ꝑcipim⁹.ar.ꝯ xxxiiij.dis.valẽtino.sed certe ⁊ hoc casu in virginitate videt̃ ista đspõsata.oĩa.n.que ꝑcesserũt: legitimant̃ ꝑ seq̃ns matrimoniũ.ex q̃ si.sint letanta.

q ¶ Per scripturã.j.de pe.di.i.quẽ penitz ꝯ.sz ibi ꝓhibet̃ absens ꝑ scripturã ꝯfiteri.uel q̃ pẽitentiã accipe debeat.h aũt ꝑmittit̃ mulieri simplici dũ presẽs sit in scripto peccata offerre.

r ¶ Sponsus.ꝓ reuerẽtia.ergo non erit peccatũ si aliter fiat.

s ¶ Nullum.iuxta.i.ꝑm facultatẽ ⁊ viri nobilitatem:ut.ff.de iure do.quero.ff.de reli.siqs sepulchrũ.§.ult.

t ¶ Dos.ex hoc dicunt qdam: q̃ semp aliquid dandum est in dotem: etiã si nimia paupertas cogat: saltẽ dabis vnuz denariũ.quod nõ cõcedo.⁊ hoc ẽ ꝯsiliũ.

a ¶ Femine subditas. j.xxxiij.q.v.cũ caput.⁊.c.mulierem.

b ¶ Annul⁹. dic̃ q̄ p̄ d̄itōem ānuh l̄ dōatōez p̄sumit̄ p̄ mr̄i monio. ar. eī de p̄sumpt. illud. ⁊ hoc etiā videt̄ p̄ oratōes gregorij. q̄ dicūtur in bn̄dict⁹. ubi dicit. benedic dn̄e has arras. ⁊ ar. xxvij. q. ij. figs vroz̄. Alij dicūt spōsalia tm̄ p̄su-
mi: nisi det̄ a sacerdote
ar. s̄. e. nr̄ates: ul nisi fit
de cōsuetudine loci: q̄
annulus detur in matri
monio: ⁊ ē simile qō dic̃
ler i arra: q̄ nō facit em
ptōem. sed est ei⁹ signū
insti. de empti. ⁊ ven. in
p̄in.

c Nec illud. vroz erat
ergo iā vroz ⁊ de
spōsata. ar. xxvij. q. ij. §.
cū ergo. ⁊ est ar. q̄ mr̄i
monū pōt p̄trahi inter
absentes q nūq̄ se vide
rūt. quod ueruz est si fa
ma ul aliquo alio modo
se nouerūt. ⁊ in ignotos
ex toto p̄sentire ñ possu
mus. sed in eos q nō sūt
penit⁹ ignoti possumus
p̄sentire: ut. lxiij. di. c. i.
⁊ ij. di. lxv. c. ij. ⁊ iij. q̄ in
ter absentes mr̄imonū
p̄trahatur. est ar. eī qui
cle. uel vo. veniens. ff. ō
ritu nup. mulierem. ff. ō
sponsalib⁹. sufficit. ⁊ dic̃
ler q̄ ocs̄ p̄tractus qui
cōsensu p̄trahūtur iter
absentes celebrāt̄. ff. de
p̄trahē. empt. l. i. §. ē au
tem. dū tm̄ hoc agatur.
nō enim dico q̄ sol⁹ cō
sensus faciat mr̄imoniū
nisi hoc sit actū inter cō
sentiētes. ar. xxvij. q. ij.
sufficiat. ⁊ dicit ler q̄ in
spiciendū sit qd agatur
ff. de ac. ⁊ ob. obligatio
nū. ar. ℞: eī de spō. duo
duob⁹ ibi co: de ⁊ oze ⁊
si nō stringit ⁊c̃. Sed dic q̄ oze dicētur p̄sentire. cū p̄cura
tores eoz noīe cōsentiūt. Sed qd dices: si aliquis p̄sensuz
suuz exp̄imat alicui femine p l̄ras: ⁊ ante receptas ab illa
iste penitear. h. dicit nō esse matrimonū: licet illa p̄sentiat
q: requirit̄ q̄ duret volūtas p̄rioris. nam requirit̄ ibi mu
tuus p̄sensus. sec⁹ tm̄ ē in aliis mādatis. nam lz reuocet̄ mā
datū altero ignoraīte: tm̄ p̄tract⁹ tenet: ut. ff. mā. si mādatū
ar. tm̄ ē ℞. ff. ō diuo. si penituit. Item secus est in electiōe:
ut eī de elec. cum inter.

d ¶ Sz obijcit̄. i noue! l̄i auc̃. qb⁹ mo. na. effi. le. §. pe. col. vi

e ¶ Habitu x. sed nūqd p hec uerba futuri tpis: iuro q̄ ha
bebo te. p legitima vroz: ℞itur mr̄imonū: nō vī cū hec
verba hic posita futuri tpis sint: ut eī de cōdi. app. c. ult. ⁊
eī de spō. de illis. ler illa tm̄ dicit q̄ sic. ⁊ est uerū quia hoc
verbū habeo respectū bz ad p̄ns tp̄s. aliud esset si diceret
disrumpat. At x̄o q̄ eadē vit
ta candido purpureoq̄ colo
re p̄miscetur: candor quippe ē
ad mundiciā vite: purpura ad
sanguinis posteritatē adhibe
tur: ut hoc signo ⁊ p̄tinētia et
lex continēdi ab utrisq̄ ad tē
pus admoneat̄: ⁊ p⁹ hoc red
dendū debitū nō negeī. Item
q̄ in p̄imis nuptijs ānulus a
sponso sponse dat̄: fit nimiruz
uel p̄pter mutue dilectionis
signuz: uel p̄pter id magis ut
eodē pignore eoz corda iun
gant̄. Vñ ⁊ quarto ānulus di
gito iseriť ideo: q̄ in eo vena
quedā ut fertur sanguinis ad
cor usq̄ pueniat. Item am
brosius in libro de p̄riarchis.

Nuptie dicuntur ab obnubendo: eo q̄ caput suū obnubere soleant.

Nec illud ociosū: quod cū
vēiret rebecca vidit isaac
deambulantē: ⁊ cū interrogas
set qs esset: cognito q̄ ipe es
set cui duceret uxor: descēdit
⁊ caput obnubere suuz cepit:
docens verecūdiā in nuptijs
p̄eire debē. iñ enim ⁊ nuptie
dicte: q̄ pudoris gr̄a se puel
le obnuberēt. Sed obijcitur
p̄missis: multa sūt q̄ p̄hibētur
que fiant ex postfacto p̄ua
lescūt. p̄hibētur uouētes ma
trimonia p̄trahē: que tm̄ si cō
traxerint inuiolata p̄manere
oportet. Sic ⁊ clādestina p̄iu
gia p̄tra leges quidē fiunt: tm̄
p̄tracta dissolui non possūt: q̄
ex legitimo uoto subsequēte
corroborāt̄ur. vñ euaristus cū
dixisset: aliter p̄sūpta non sūt
p̄iugia sed adulteria: addidit
nisi uolūtas p̄pria suffragane
rit: ⁊ nota succurrerint legiti
ma. Hinc etiam in nouellis.

S Iquis diuinis tactis scri
pturis iurauit mulieri legi
timā se eam uxorē habiturum
vel si in oratorio tale sacramē
tum dederit: fit illa legitima
uxor: quāuis nulla dos nulla
scriptura alia interposita fit.

His ita rñdetur: p̄iugia q̄ claz
p̄trahūtur nō negāt̄ur esse cō
iugia: nec inbentur dissolui: si
utriusq̄ p̄fessione p̄bari pote
rūt. verūtm̄ p̄hibētur: q: muta
ta uoluntate alterius eoz: al
terius p̄fessione fides iudici
fieri non pōt. vñ publice cū al
terius nota in alteraz p̄tem se
transtulerint: p p̄rioz p̄iugio
qō iudici icertū est: snia ferri
non poterit. Incerta enim ut
sixtus papa scribit epis p hi
spaniam p̄stitutis: nemo pon
tificū iudicare p̄sumat: ⁊ q̄uis
uera sint: non tm̄ credēda: nisi
que certis iudicijs cōprobān
tur: nisi que manifesto iudicio

f ¶ Uel habiturū. i. habitam me retentur x. b.

g ¶ Cōfessione. ecce apte dicit. g. q̄ p̄fessioni ⁊ sacro
p̄uctoz occulte
debeat credē ec
clesia cū aliter p
bari non pōt eos
cōtrariſſe. quod i
tellige cuz p̄sitēt
p̄o matrimonio
tūc eoz p̄fessioni
stat̄. nisi p̄ducat
primo uel secun
do mr̄imonio: ut
eī de eo q cogn.
p̄sang. sup eo. tūc
nō sep̄atur scōm
mr̄imoniū ob hoc
lz videat̄ ℞ eī de
rap. cū caulaz. nā
ibi dī credēdum
esse p̄fessioni mu
lieris: q̄ erat i mo
nasterio. lz dicas
q̄ illud uel ibi po
nit̄ p et. ⁊ fm b⁹
idē est in mr̄imo
nio carnali ⁊ spūa
li. arg. ℞ eī de re
gul. ⁊ trāl. ad re
vidua. cur. n. infe
rioz erit ler diui
na: ut. xiij. q. ij. cū
deuotissima. uel
dic aliud ee i mr̄i
monio spūali. cū
aūt agit̄ ad mr̄i
monū dissoluen
dū q: dicūt nullū
esse p̄pt̄ p̄sangui
nitatē uel aliud i
pedimētū nō cre
ditur eoz p̄fessio
ni etiā cuz sacro:
nisi aliud admi

culū steruenerit. xxxv. q. vi. si duo. ℣. xxxiij. q. i; reg.
fisti. si aūt agit̄ ad sep̄atōez mutue fuit utis crederet
tūc p̄fessioni alteri⁹. eī de diuo. ex l̄ris. vñ in matri
monio nō semp credit̄ aliquib⁹ p̄tra se. Itē pone q̄
stabā ℞ matrimonū: dicebā me habere aliā vroz
nō p̄bam me hr̄e: nūqd ista defuncta possum statim
℞here? vī q̄ nō: q: fui p̄fessus ℞ me. uel pone q̄ di
cebā aliquā esse vroz̄ meā nō p̄bam: nūqd possum
cū alia ℞here? videt̄ q̄ nō eadē rōe q: cuilibet credi
tur ℞ se. xxij. q. ij. §. i. sed dic q̄ pōt. ar. ff. de acqui.
pos. nāliť. §. ult. eī de cā pos. ⁊ ppe. pastoralis. nam
ibi hēs: q̄ si egi rei ven. possū agere interdicto uti
pos. lz sint p̄ria. nā p primū p̄tēdo nō me possidere:
p fm dico me possidē. bñ. n. pōt quis agēdo ꝑponē
p̄ria uel excipiēdo: ⁊ talis est casus exp̄essus eī de

desp̃ō.ipu.attestatões.ſz non afferēdo:ut nōui .xiij. .q.i.in fi.talibus tamen.q ſic iurāt:ñ debet dari lña cōtrabēdi cū per ſniam ſepantur ſed ſue iūt pſcie re linquendi:ut eī de iureiur.mulieri.b.

b ¶ Cōfessione .x xiij.q.i.figs p̃.ſed ibi de carnali cō mixtione hic de ſponſalib⁹ agit.

i ¶ Credēda.arg. er his auctoritatib⁹ ⁊ ſequētibus c.q̄ iudex nō ſm pſciam:ſed ſm allegata dz iudicare.j.de cō.di.v. c.ult.ſ.xv.q.v.pſbyter.ſ.ij.q.i.de us oipotēs.ſ.iij. q.vij.iudicet .xi. q.iij.eoz.⁊.c.q̄uis.⁊.c.graue.⁊ c.ſūm ope.ar .xi. q.iij.tunc vera.⁊ c.plerūq̄ p̃ ar.⁊ xiij.q.ij.de⁹ q̄ p̃

k ¶ Quouſq̄.i.eī naliter:q̄ſi dicēt nūq̄ iudicemus ⁊ ponit ip̃o prie ſicut ibi donec ponam inimicos ⁊c ibi ſede a dextris meis ⁊c. donec ponam.i.ſede e ternaliter.

a Nulluz.ſ.ij. q.i. de⁹ oipotēſ.ſ.di.lxxvi ſiqd.ſ.xi.q.iij.eorū.⁊.c.in cūctis.

b Udicātem cūcta. videtur ergo q̄ a teſte poſſit inquirere: an talis ſit ut poſſit teſtari:ut.ij.q. vij.q̄rēdū.nō tñ i oīb⁹ erit ita curioſus q̄ q̄dā licet ſciam⁹ diſſimulare debem⁹:ut.ff. de nouat.doli in fi.

quincuntur: niſi que iudiciario ordine publicātur. Hinc etiam victor papa ſcribit theophylo epō. ¶ Incerta charissime nullatenus iudicemus quouſq̄ veniat dominus qui latentia ꝓducat in lucem:⁊ illuminabit abſcōdita tenebrarum:⁊ manifeſtabit ꝓpoſita cordium. q̄uis enim uera ſint:nō tamen credēda ſunt: niſi que manifeſtis iudicijs cōprobantur:niſi que manifeſto iudicō cōuincūtur :niſi que iudiciario ordine publicant. ¶ Item euariſtus papa omnibus epiſcopis.

Ante iuſtam probationē nullus eſt iudicandus aut damnandus.

Nullum ante veram iuſtāq̄ probationem iudicare aut damnare debemus : teſte apoſtolo qui ait: tu quis es q̄ iudicas alienum ſeruum? ſuo domino ſtat aut cadit. mala itaq̄ audita nullum moueant aut paſſim dicta abſq̄ certa p̃batōne quiſq̄ vnq̄ credat: ſz ante audita diligenter inquirat: nec precipitando quicq̄ aliquid agat. ¶ Item eleutherius papa.

Non ſunt aliqua iudicanda priuſq̄ certis demōſtrētur iudicijs.

Udicantem oportet cuncta rimari:⁊ ordinem rerū plena inquiſitione diſcutere: interrogādi reſpōdendi obijciendiq̄ prebita pacientia ab eo:ut ibi actio ambarum partiū illuminata ſit pleniter. nec

tibus p̃ot facere interrogatiões:ut hic:⁊ eī de do.⁊ ptu. .put.⁊..ff.de mī.act.ſi ſine.⁊ eī de pcef.p̃bē.⁊c.nō na.p⁹ electionē.ſimiliter aduocati.p̃ñt iterrogare:ut.ff.ō adulē. ſi poſtulauerit.§.q̄ni.cauſa ꝓ.n.merita ptiū aſſertōne pādū:ut eī de in integ.re. tum ex lris.C. ſi per viz uel alio mō.l.ij.ſz in hoc differt interrogatio iudicis ab interrogatiōe pris:q̄ ſi partes admittēz interrogāt: oz q̄ ps interrogās p̃ius p̃oat aliqd:ne calūnioſe videatur interrogare.ſed a liud ē cū iudex inf̃rogat

litigantibus iudex p̃ius nelit ſua ſententiā obuiare: niſi quando iam pactis omnibus nihil habeāt in queſtione q̄ō proponant:⁊ tandiu actio vētiletur:quouſq̄ ad rei veritatem perueniatur. frequenter interrogari oportet:ne aliqd pretermiſſum forte maneat: quod annecti cōueniat. ¶ ⁊ premiſſis manifeſte colligitur q̄ pro incertis a certis recedendum non eſt:nec in re dubia certa danda eſt ſententia Cum autem fides dubie rei niſi teſtium approbatione uel legitima confeſſione iudici fieri nō valet:teſtes autem autoritate calixti pape de aliis cauſis uel negocijs teſtimonium dicere non ualeant: niſi de his que ſub eorum preſentia facta noſcuntur : apparet clandeſtina coniugia ideo eē prohibita: quia cum alter eorum coniugalem affectum ſe ad alterum habuiſſe negare uoluerit:legitimis probationibus conuinci non poterit. q̄ bus deficientibus iudicis ſententia rite abſolutus reatum adulterij uterq̄ incurrit: duz utroq̄ eorum viuente alijs ſe copulauerint.

f ¶ Illuminata.nam fructus diuin⁹ eſt ſepi⁹ iuſticiā recenſeri:ut. xxxv q.ix.graue.

g ¶ Remaneat. ergo ēt poſt apertas atteſtationes p̃ot fieri interrogatio:q̄ ubicūq̄ equitas mouet iudicē p̃ot interrogare:ut.ff.de iterro. act. ubicunq̄. Sed an oīa p̃termiſſa poſſit iuder ſupplere:dubitari p̃ſueuit.⁊ certū eſt q̄ ō fectum aduocatoꝝ p̃ot iuder ſupplēr circa ius ut.C. que deſūt aduoc. l.vnica.⁊ eī de poſtula. p̃.bone me.ubi dic̄ nos ꝓ ipſo curauim⁹ allegare.ſed vī q̄ etjā de fcō poſſit ſupplere: ut eī ō p̃ſuet.cū dilecti.⁊ ō appellat. p̃ſtitutis in fi.ff. de pet.here.l.ult. nam ſi aduerſarius nō ē p̃ns p̃ot iuder ſupplere eius abſentiā:ut.C. de app. l.ult.⁊.C.de tē.ap.l.ij.§ ult. Et iuder ꝓtra nāz actōis p̃ot ferre ſniaz:ut ff. de rebus.bouē.§. aliquādo.⁊ eī de cōceſ.p. nō va.er parte. Ad hoc dico: q̄ iuder non p̃ot ſupplere de facto:niſi aligd in p̃tia ſui actum eſt:ut q̄ aliquē citauēit uel q̄ inſtrm quoddam

c ¶ Et ordinē.⁊ circūſtantias oēs eī de teſti.cū. cauſam.ē ſimile.C.de iudi.iudices:⁊ auc.ubem⁹.iij.q.i in p̃mis.⁊.xxiij.q.viij.occidit fures.

d ¶ Plena. i pentorio:ſz in poſſeſſorio ſufficit ſūmatim tāgere negociū.ff.ad exhibē.l.iij.§.ſciendū. de re.iudi.a diuo⁊ eī ut lit.nō p̃te.q̄ñ frequēter.in fi.

e ¶ Interrogādi.hic vides q̄ ps a pte ⁊ iuder a par

coram ipſo lectū fit.uī q̄ ipa appellatōis lapſa ſint:ut. C.ō tēpo.ap.l.ij.§.ult.ſiſr dico:q̄m his q̄ ſpectāt ad ſubſtātiā electōis p̃ot iuder ſupplere:ut.xlvij.di.de petro.Si tñ altera pars negaret ſtatur uerbo iudicis:niſi quatenꝰ .p̃bauerit legitimis documētis:ut eī de p̃bat.q̄ñ p̃.b.

b ¶ Omiſſis.a certis tene certū ⁊ dimitte incertū: ut de pe.di.vi.§.ult. Nam in incertis locus ē p̃iecturis:ut eī de

homici. ad audiẽtiã. ⁊ ff. de ver. ob. l. primus. §. i. ff. de ritu nup. l. adoptiuus. §. seruules. io.

a Nota. cõstupr̃auit. in hac cã addit. g. duo alia impedimẽta mr̃imonij. s. enormitatẽ criminis: de q̃ tractat in prima qõe: ⁊ coactõe. z de q̃ tractat in secũda. aduũgit etiã i tertia qõe de fide ꝑsalutis nõ frangẽda: ut aũt hec ⁊c. Et nota q̃ hz enormitas delicti impediat mr̃imoniũ ꝯdẽ: nõ impedit tñ nisi in his casibus s. cũ gs cõmittit incestũ ut. xxxij. q. vij. figs vidua m: ⁊ cum gs interficit vxorẽ. xxxiij. q. ij. admonere. ⁊ in alijs casib⁹ nõtis. xxxij. q. vij. hi g. de alijs ñ repit̃ expressũ q̃ impediãt nisi gs velit dicere de solẽnit̃ penitẽte de quocũq; crimine qõ impediat: ut. xxxij. q. ij. ō his qõ nõ admitto illud tñ ẽ vex q̃ nullum crimẽ dirimit tã ꝯtuz: nisi i duob⁹ casib⁹ sequẽtib⁹ ubi ñ tñ crimẽ ẽgrũ ꝓstitutio eccl̃e dirimit.

b Dulterio. Dic ō pingit̃ ꝑma qō an possit aliqs i vxorẽ ducẽ quã polluit

Qō. i.

p adulteriũz: ⁊ vr̃ q̃ sic: ut. j. e. deniq; nisi in trib⁹ casib⁹: puta si viuẽte marito dederit ei fidez q̃ si marit⁹ ꝑmoreretur ducẽt: ul si alit̃ i mortem mariti cũ effectu machinat⁹ ẽnt. j. e. flatũ. ⁊ ex̃ de eo q̃ dux. i ma. quaz pol. p adul. figmificastis. ⁊ i tmo qñ publice eam duxit: ex̃. eo. cũ hẽret. i nocẽt⁹ tñ tñ duos casꝰ excipit. ex̃. e. ti. veniẽs. ⁊ pot̃ dici q̃ ĩt⁹ ꝑtinet sub ꝑmis: q; g publice ꝯbit cũ alĩq̃ fidẽ dat ei q̃ eã vellet ꝑpetuo hr̃e. mgr̃ tñ allegat ad utrãq; ptẽ: et p⁹ distinguit ⁊ male. j. e. §. hec ultima auctas. Ultimo ponit verã solutõez i. §. h subaudiẽdũ. h vult distinguẽ iter publicũ adulteriũ: ut tũc ñ possit ducẽ eã: ⁊ ꝑuatũ l occultũ ut tẽ possit. hz h⁹ ñ. ꝑbaut. hodie aũt figs vxorẽ viuẽte alij fidẽ dederit. l. cũ ea ꝯcerit ō fcõ: sinec añ nec p⁹ cognouerit eã p⁹ mortẽ vxoris ꝯdẽ pot̃ cũ ea: ut ex̃ ō eo q̃ dux. i mr̃i. c. ult. b

c Ullus hec vba lati⁹ patẽt q̃z eoꝝ sñia. restringũt enim ad duos casus uel ad tres tñ. ar. ff. q̃ petant tu. reddendũ. ff. qō vi aut clam fili⁹. §. notauim⁹. io.

d Oniq; fieri nisi aliquis illoꝝ casuum uiteruemiat quos diri in sũma.

e Placito. i. mortali affectu.

cessit adulterium. Item in libro de bono coniugali.

Posse sane fieri licitas nuptias ex ꝑsonis illicite coniunctis honesto placito subsequẽte manifestum est. Hec ultima auctoritas augustini ō cõcubinis loquitur: perhibens concubinas posse transire ad honestum placitum nuptiarũ prima auctoritas augustini loquitur de repudiata: quã duz viuente viro suo quicũq; ducit in ꝓiugiũ: cõmittit adulteriũ & adulteriũ aliquã hz veniã dum eius copula creditur esse licita. Illud vero leonis pape de illa intelligendum est que a viro suo non erat repudiata: cuius viuebat vir reddens ei coniugale debitum.

Unde in concilio apud alphesam habito ꝓsente conrado rege statutum est. c. vi.

Nullus ducat in ꝓiugiũ: quã polluit per adulterium.

Illud vero cõmuni decreto ꝑm canonum instituta diffinimus ⁊ ꝓeiudicamus: ut siquis cum uxore alterius eo viuẽte fornicatus fuerit: moriente marito synodali iudicõ aditus ei claudatur illicitus: nec ulterius ei ꝓiũgatur matrimonio quam ꝓius polluit adulterio. Nolum⁹ enim nec christiane religioni conuenit: ut ullus ducat in ꝓiugiũ quaz ꝓius polluit adulterio Hic subaudiendũ est: nisi ꝓius ꝑacta penitẽtia: ⁊ si nihil in mor-

ex̃ de eo q̃ dux. figmificauit nob. ⁊ ex̃. e. cũ haberet.

a Elat ũ. violasse qd si nõ violauit. hz dedit fidẽ q̃ remanebit cũ ea: dic. h q̃ re nõ vacãte ñ debuit ꝑmissionẽ recipe l dare. vñ ñ pot̃ cũ ea manere. ar. ii. q. i. i ꝑmis ibi ad malachitanã. Alij dñt ꝯ q̃ canones ñ videt̃ loq; nisi ō adulteriis. opio. b. cõgit̃ ex̃. e. c. ult. b

f Ec ultia. credit̃ ignorãtia iuris ut f. i crassa:

g Licita. ⁊ tũc pot̃ ea retinẽ ꝑmo viro mortuo ⁊ hoc falsũ est.

b Illud. ⁊ ꝓiu dicamus. i. ꝓ alijs iudicam⁹.

i Laudat. ar. q̃ si iurauit ō cetẽo nõ cognoscẽ ꝓcubinã mea: si poste a cũ ea ꝯhabet cognoscã: nõ lũ ꝓiurasse: q; ꝓ iuramẽtũ illicit⁹ aditus tñ mihi claudit: q; nõ itelleri nisi de illicita. ar. xxiij q. v. hũane. ⁊ nõ uetiã plura. ar. xi. q. iij. quod prede cessor.

k Louẽit. in duob⁹ casib⁹ tñ: ut ꝓuenit. i. non est honestũ.

l Dic subaudiẽdũ. i. in hoc loco in. c. i. h⁹ qõis.

m Peracta q̃stum ad ꝑmũ. c. ⁊ ad finẽ. primi ꝓiperiozis. c. ⁊ q̃ dicit pacta supplent uel icepta. ar. ex̃ de eo q̃ cog. consang. veniẽs.

n Pnia h⁹ q̃stiõ ad illd. c. deniq;.

o Uiuẽte. i his duob⁹ casib⁹ ẽt si mortuo viro eam accipit: est ab ea aucte aplica sepadus: q; hec ꝑhibitio ꝓpetua est:

c ¶ Dedisse. multo fortiꝰ si eā duxit viro viuēte sepā di sūt. ex de eo q duxit. c. ex lr̄a. ⁊. c. cū haberet.

d ¶ Et anathematizamꝰ. i. sepamꝰ. sic exponit. ij. q. i pinis. ubi ad malachitanā: ut. xxvij. q. ij. ō pugali.

§ Jqs. i prio factū r̄citat maior tñ ē ꝯ eū ō sūptio ob hoc.

f ¶ Seruabit. j. p rima. q. vij. hi qui ꝯ. ȝ illud ex rigore istud ex miseri cordie dispēsatione. ul' ibi de ꝯcto hic de ꝯbēdo matrimonio: uel hic ō simplici: ibi vō de inceſtuoso ad ulterio.

§ ¶ Regula ꝯben di. l. mr̄imonium ut ꝯbat cū ulla et qđ dicit si expedit: hoc tō dicit ne timeat lapsus iuuenilis incōtinētie: ut. xxxiij. q. ij. in adolescētia.

b ¶ Occidisse. hō ipso ut pīū gereret aliud si casu: quia forte inimici sunt uel ex alia cā: tūc ducē poterut vro rē eiꝰ. eī ō quer. infide. laudabilē §. ad hoc ubi etiā arguit: q fi añ baptiſmū machinatus fit: pꝰ baptiſmū cū vroze defuncti nō ꝯbat. ⁊ ita huiusmōi peccata nō delēt i baptiſmo. ¶ Et nō. q dicit occidisse. vñ nisi machinatꝰ. fuerit cū effectu nō ſpedit: puta si voluerit dare venenū: ⁊ nō dederit. Sed nec ſpedit q mortē viri ratā hz. dū tñ nō ꝑcipit: ȝ alias in maleficijs retrotrahit ratihabitio. ff de pr̄ ⁊ vi ar. idez §. cū. pcur. xxvij. q. i. c. i.

tē viri machinatus fuerit: uel si viuente viro fidem adultere non dedit se sumpturū eam sibi in ꝓiugem: si uiro eius superuiuerer. ¶ Unde in concilio triburiensi legitur.

Post mortem viri non potest adulteram in coniugium ducere.

Relatum est aūribus sanctorum sacerdotum: quēdam alterius uxorē stupro violasse: ⁊ insuper mecche uiuēte viro suo iuramentum dedisse: ut post legitimi mariti mortem: si superuixisset duceret eam in uxorem: quod ⁊ factū est. tale ergo connubium prohibemus ⁊ anathematizamꝰ.

¶ Item in eodem.

Post peractam penitentiam poterit viduam in coniugem ducere: quam viro viuente p adulterium pollut.

Jquis viuente maritō cōiugē illius adulterasse accusatur: ⁊ eo in proximo defuncto eandem sumpsisse dignoscitur: omnimodis publice penitentie subjiciat. de quo etiā post penitentiam prefatam si expedierit seruabitur regula nisi forte idem vir aut mulier virum qui mortuus fuerat occidisse noterur: aut ꝑpinquitas uel alia quelibz actio criminalis impediat. quod si probatum fuerit: sine ulla spe cōiugij maneant perpetuo cum penitentia. ¶ Item ex concilio elibertano apud vermerias.

Palea.

Jqua mulier in mortē mariti sui cum alijs consiliata fit: ⁊ ipse vir aliquem illorum se defendendo occidit: ⁊ si ꝑ bare potest ille vir eam ream esse cōſilij: potest ut nobis uidetur ipsam uxorem dimittere. ipsa autem insidiatrix peni

¶ Perpetuo. nisi sit inuenis: ut. xxxiij. q. ij. i adolescētia. ⁊ c. anng. ⁊ c. interfectores. xxxvi. q. vi. si duo.

a § Jqua. alias ē. §. relpicit. b. §. pcedēte. hic subaudiēdū ubi tria dixit. ⁊ ad ea tria introducit capitula.

b ¶ Post quiquēnj. sed nonne ꝑ adulterio. vij. annis dz penitē: sic. sed sūt arbitrarie pnie.

c § Ed objicitur. dauid hanc histozaz habes. l. di. §. ecclesie.

d ¶ In veteri. plamꝰ dixisset: q ió fuit mr̄imoniū inter dauid ⁊ bersabee: q ecclā nōdū ꝓhibuerat.

e ¶ Permittebat. nota hāc pmissionem cōpatiuaz esse. erat enī vtrūq malū: sed vnū minꝰ. qō pmisit ne maius ꝓmitteret. s. homicidiū. simile. j. xxiij. q. ij. fiqō verius.

f ¶ Valens. xxij. q. i. cōfidera.

g ¶ Jnfirmitatis. q nō fuit peccatū dauid sue improbitatis estus: sed umbza mysterij. de pe di. iij. illud.

b ¶ Significatōe: ut de pe. dist. iij. illud. dauid n. interpretat manu fortis. i. chr̄istꝰ qui fortē debellauit aereas ptātes. vrias: ut mea deꝰ ⁊ significat diaboluz. q trāsfert se in angelū lucis: ⁊ etiā lucidꝰ creatꝰ fuit: quē etiā deꝰ superauit. bersabee interꝑtat puteus. vijꝰ. ⁊ significat ecclesiā gētiliuz q̄ aurit dona septiformis gratie: ⁊ chr̄isto copulata est: ut. xxxij. q. ij. §. bisita. i. cū prꝰ adhereret vrie. i. diabolo per cultū idolatrie.

Perpetuo. nisi sit inuenis: ut. xxxiij. q. ij. i adolescētia. ⁊ c. anng. ⁊ c. interfectores. xxxvi. q. vi. si duo.

a § Jqua, alias ē. §. relpicit. b. §. pcedēte. hic subaudiēdū ubi tria dixit. ⁊ ad ea tria introducit capitula.

b ¶ Post quiquēnj. sed nonne ꝑ adulterio. vij. annis dz penitē: sic. sed sūt arbitrarie pnie.

c § Ed objicitur. dauid hanc histozaz habes. l. di. §. ecclesie.

d ¶ In veteri. plamꝰ dixisset: q ió fuit mr̄imoniū inter dauid ⁊ bersabee: q ecclā nōdū ꝓhibuerat.

e ¶ Permittebat. nota hāc pmissionem cōpatiuaz esse. erat enī vtrūq malū: sed vnū minꝰ. qō pmisit ne maius ꝓmitteret. s. homicidiū. simile. j. xxiij. q. ij. fiqō verius.

f ¶ Valens. xxij. q. i. cōfidera.

g ¶ Jnfirmitatis. q nō fuit peccatū dauid sue improbitatis estus: sed umbza mysterij. de pe di. iij. illud.

b ¶ Significatōe: ut de pe. dist. iij. illud. dauid n. interpretat manu fortis. i. chr̄istꝰ qui fortē debellauit aereas ptātes. vrias: ut mea deꝰ ⁊ significat diaboluz. q trāsfert se in angelū lucis: ⁊ etiā lucidꝰ creatꝰ fuit: quē etiā deꝰ superauit. bersabee interꝑtat puteus. vijꝰ. ⁊ significat ecclesiā gētiliuz q̄ aurit dona septiformis gratie: ⁊ chr̄isto copulata est: ut. xxxij. q. ij. §. bisita. i. cū prꝰ adhereret vrie. i. diabolo per cultū idolatrie.

a ¶ De his.q ducũt.plures simul:hodie.s.vna:cras aliam viuente prima.de talib⁹ fis nuptijs itelligas hoc.c
b ¶ Tempus.s.penitẽtie..
c ¶ Debere.i.debet põi:si prior uxor viuat.xi.q.iij. teugal dus.z etiã intelligas interesse p ꝓsensũ uel etiã ut bene diceret.
d ¶ Ac rõe.i. filr rõne ficut moyses pmisit dare,libellũ repudij ut vitaret homicidium sic apls pmisit secũdas nuptias ut vitaret fornicatio.
e ¶ Fornicatio. cum ea quã pmisit moyses post repudiatã assumi.
f ¶ Licẽter.q; penã tpalem nõ patiebãt.
g ¶ Quia respicit ꝺ aliũ locum matthei. illud.s: quos de⁹ iũxit hõ non sepet.quo audito direrũt pharisei.quid ergo mãdauit moyses dare libellũ repudij z dimittẽ z dixit illis:qm ad duriciam cordis vr̃i pmisit vobis dimittere vxores vr̃as:qsi dicẽt ñ ꝓcepit cũ sit malũ.nõ.n.cum sit malũ sine vitio ẽqõ ignoscit ñ ꝓcipit.xiij.di.neui
h ¶ Precipim⁹.i.pmittimus sic ponit.lv.di.qui ptem.l.di.dño scõ.
a ¶ Uomodo virginibus.casus.Hieronym⁹ in hoc.c.redarguit eos q sil' ples habent vxores. Primo exẽplo samaritane a dño r̃phẽse.Scõ⁹ rõe institutionis ꝓuigij.Tertio:ex templo lamech inde ꝯuiter punit.Quarto:vtendo argumẽto a minori de lamech ñ vero bigamo ad vez bigamũ.In fine reꝑhẽdit quosdã q dicebãt ꝺa mrimoniã ñ eẽ ꝺcessa iudeis nisi in casu.
b ¶ Per se.mrimoniũ.n.pp se ñ appetit:qr ñ ducit ad vitã sed tñ ẽ appetẽdũ cã vitãde fornicatõis z ꝓpter ꝓlẽ.
c ¶ Dicẽs.sm o dixit se nõ hr̃e vxr ĩ euãgelio.ꝯ hieronym⁹ resperit hoc nõ qõ i ore ꝓtulit mulier sed qõ in mẽte hũit hñ.n.gerebat in corde se vxr hr̃e.vñ z dñs sm opinionem ei⁹ dixit:vade voca vir tuũ.q.d.quẽ putas tuũ.z illa qñ ꝺ sẽtiẽdo se sic sẽtire ꝺdixit:video qr̃,ppha es tu.z sic ẽ ar.q q dicẽ aliõ ꝯ vor significat.pon⁹ dicit id qõ itẽdit dicẽ ꝯ id q vor significat qõ ẽ ꝓillud.xxij.q.i.is aũt.ff.ꝺ reb⁹ du.i ãbiguo
d ¶ Uir ei⁹. qr illũ z alios fil' habuit qõ nõ licebat iudeis: ut ex de diuor. gaudem⁹.vbi ẽ ar. q fiq ĩ ples ꝓsentire velit infil' nihil ageret.ut si dicat ꝓsẽtio i ꝺs:nisi forte alĩ esset cõsanguine⁹:tũc forte teneret mrimoniũ cũ reliquo.l dic ubi numer⁹.s.er quo aligs bigam⁹ ẽ:ibi vir q ꝓpe vn⁹ ẽ .i. rps esse desistit: z qr ideo deficit sacrm rpi z eccle
e ¶ Tres. arg. q minor numerus qñq; excludit maiorẽ qñq; minorẽ ut ex ꝺ test. Iz i si.
f ¶ Prim⁹. hec dictio pm⁹ ñ ꝓstruit cũ hac dictõe ĩaguinari⁹: quia lamech ñ fuit pmus hõicida sed chaĩ sed ꝓstruit cũ hac dictione diuisit.
g ¶ Atq; q ꝺ idẽ ẽ.
h ¶ Cathaclismi: s.xxiij.q.iij.am̃ cõtra.sed ꝺ narratur res ꝓut gesta est.ibi mysteriũ.nam peccatũ lamech ꝺsignat peccatũ humani generis:quod ꝺ leuit salutifer aduẽtus rpi.
i ¶ Cathaclismi.i diluuij a catha qõ est circũ z clisma qõ est ps mundi quasi circũquaq; diffusus.
k ¶ De altero.i. ꝺ peccato alterius chaim.
l ¶ Septies.quia vindicta sumpta de eo usq; ad lamech s:primum ab adam sertũ a chaim:uel q; punit⁹ in septies generatõib⁹ que in diluuio pierũt.
m ¶ De altero.q; lamech.lxxvij.a
n ¶ Septuagesies septies.i.pfecti⁹:iuxta illd: o terq; quaterq; bti.i.pfecti.videt ergo q magis peccauit lamech q chaĩ:qr magis punitus est:z q pctm lamech graui⁹ fuit vindicatũ qr pla cõmisit duo.s.homicidiũ z adulteriũ.chaim fratricidiũ tantum.
o ¶ In numero pena ꝓ.i.maioritate.
p ¶ Quam sancta.ironice hoc dicit z loquit de altera bigamia de vera.s. q ¶ Eligaĩ.nõ intelligas q debeat talis eligi in abbatissã.nã illa erit ꝺgo:ut xx.q.i.inu ẽculas:iz ut pascatur ab ecclesia.

Fides z puersatio pñiam bre uiat eox q frequenter ducũt uxorem.

T De his qui frequẽter uxores ducũt: z ꝺ his q sepi⁹ nubũt. tps quidẽ pñie his manifestũ ꝓstitutũ est: sed ꝙuersatio z fides eox tps abbreuiat. Presbyterum ꝺo ꝓnubio secũda ꝙ nuptia ꝙ interesse ñ debere: maxime cũ ꝓcipiaĩ se cũdis nuptijs pñiam tribuere quis erit presbyter: qui ꝓpter cõiuniũ illis ꝓsentiat nuptijs

Item ioannes chrisostomus. Secundũ ueritatis rationez fornicari ꝓuincitur: qui secundam duxit uxorem.

H Ac erat one z apli ꝓcepe/runt secũdas adire nuptias ꝓpter incontinentiã hoim: Nam secundã quidez accipe sm ꝓceptum apli licitũ est: sm aũt veritatis rationẽ vere fornicatio ẽ. sed cũ permittente deo publice z licenter ꝓmittitur: fit honesta fornicatio. ꝓpterea bñ dixit christus i euãgelio: quia moyses hoc pmisit z non ꝓcepit. aliud est enim ꝓcipe,aliud permittere. qõ eni pmittimus nolẽtes ꝓcipimus: quia malas hominũ voluntates ad plenũ ꝓhibere nõ possumus. Item hieronymus de virginibus. Ut vitetur periculũ fornicatõis: secũda matrimonia conceduntur.

Q Uomodo virginibus fornicatõis periculo concedit nuptias z excusabile facit qõ per se nõ appetitur: ita eodez fornicationis ꝑiculo concedit viduis secũda mrimonia contrahere. Melius est enim licet altex z tertiũ vnum virũ nosse ꝙ plurimos id ẽ tolerabilius est vni homini ꝓstitutã esse ꝙ multis. Siquidẽ z illa in euãgelio samaritana sextũ marituꝫ habere se dicẽs arguitur a dño: q ñ sit vir eius. ubi eniz numerus maritox est: ibi vir q ꝓprie vnus ẽ esse desistit vna costa a principio in vnam uxorẽ uersa ẽ: z erũt ĩqt duo in carne vna nõ tres neq; quatuor aliogn ñ duo sed plures primus lamech sanguinarius atq; homicida vnã carnem in duas diuisit uxores. fricidium z bigamiã eadem cathaclismi pena deleuit. ꝺ altero septies ꝺ altero septuagesies septies vindicatũ est. quantum distat in numero tantũ z in crimine. ꝙ sancta sit bigamia: hinc oñ ditur: q bigamus ad clerũ eligi non potest. Et idẽ apostolus ad thymotheum: vidua inquit eligatur nõ minus lx. annox: ꝙ fuerit vnius viri uxor. hinc cõmune preceptũ de his viduis que ecclesie pascũtur elemosynis iccirco etas prescribitur ꝙ ille tantum accipiant pauperum cibos que iam laborare non possunt.

r ¶ Pauper. xxxi. di. c. vidue 7 sequēti.

s ¶ Nō merē accipe. ñ dicit ñ. accipiat: nec dicit ut nō detur: sed nō merē accipe q2 non datur rōe merē di. sed datur miserico2diter rōe obsequij.

t ¶ Quāq3 hoc recipit ꝓcipiū. c. ubi cōceditur viduis ꝙ mīmonia ꝓhē. dicebāt eni qđā q ille vidue tm̄ poterant ꝓbere qs mortuis maritis infidelibꝰ fides iam viduas inueniebat q3. iam facte vidue querebāt.

u ¶ In qbus. s. testimonijs.

x ¶ Erū. mgr. hic. intelligit ō his nuptijs licitis. sed ꝓpterēꝰ irelr de illicitis. aliꝫ erem plū de lamech ñ ꝓgruet. quare tā aspera, ꝓponeret biero. cū auctoritate apli licita sit nō video.

a ¶ Periāt. obtrectatoꝛes q dicūt me damnare mīmonia.

b ¶ Trigamos. bigr. ne qs veniēs ꝓibi dē q tertiā ducē non lz ut in auc. quō oꝛtꝛepos §. si autē: sed illa cōnecta sūt: 7 sic ꝓhāc dictōez nuptie nō tm̄ ꝓmendo sed etiā ulteriores nuptie desiguātur. 7 sic ē ar. ꝓ de. ỹ. si. boues ff. de le. iii. fidei cōmissa. §. figs. 7.

c ¶ Deus. castitate. ergo castitas ē inī ꝓiugatos q3 sācta dē xxx. dist. hoc scripsimus pōt ergo eoꝛ ꝓcubitus dici castitas. ar. ō. xxxi. di. nicena.

d ¶ Permittūtur. si ergo i veteri testō ꝓmittuntur: quō dē apls ꝓmisisse: dic ꝓmisit. i. ꝓmissū esse. oñdit redigēdo in scriptis: ꝓpt quosdā q dicebāt ad vro

e ¶ Quorem nō accedēdū causa mcōtinentie.

¶ Quod si dormierit. vba apli.

Simulq3 considera: q q3 duos habuit viros: etiam si annus ē 7 decrepita 7 egens: ecclesie stipes non meretur accipere. Si aūt panis illi tollitur elemosyne: quanto magis qui de celo descendit: quem qui indigne comedēdit: reus erit violati coꝛporis 7 sāguinis domini: q3q3 hec testimonia que supꝛa posui: in quibus viduis cōceditur: ut si nelint denuo nubant: quidam interꝓetantur super his viduis: quas amissis maritis sic uenerat fides christi. Uerum hoc euz in exhoꝛtatiōne vidualis continentie non in condemnatione secundarum 7 deinceps nuptiarum putamus dixisse: quas multoꝝ auctoꝛitatibus constat licitas esse: ut ex uerbis eiusdem dat intelligi. ait enim ad pamachium.

Nec due nec tres nec deinceps nuptie sunt condemnande.

A Periant qđeso aures obtrectatoꝛes mei: 7 v. deāt me secūdas nuptias 7 tertias in domino concessisse. qui secundas 7 tertias nuptias nō damnauit: primum potui damnare matrimoniuz. Idem: nō damno bigamos imo nec trigamos: et si dici potest octogamos. Idem: ego nunc voce ꝓclamo libera non damnari in ecclesia bigamiam: immo nec trigamiā: 7 ita licere quinto 7 sexto 7 ultra: quomodo et secundo marito nubere.

¶ Item augustinus li. ij. contra aduersariū legū 7 ꝓphetaꝝ.

f ¶ Diffiniēdum. est hic ar. q nō lz alicui diffinire ul determinare uel ercipe. qō canō nō ercipit uel diffinit ul determinat. ar. xix. di. si romano ꝙ. ō. xxvij. q. ij. ler diuine. xxiij. q. v. si ñ lz. 7. xvi. q. i. sunt nōnulli. 7. ij. q. v. ꝓsuluisti. 7. xxvij. q. i. idolatria. 7. lv. dist. si euāgelica. 7 ō. i. q. iij. saluator. 7. ō. xvij. q. v. bꝰ vē. sed ꝑ ar. ff. de testi. l. questiū. j. de cō. di. ij. liquido. 7 intelligo ñ lz iuste 7 male ꝑ rōez. 7 ꝑ canonē. xxiij. q. ij. quos deus.

g ¶ Nō dānauit. cū quereꝛet ab eo: cui deberz cōiungi. 7 est arg. q in rogando aliq u s ponat: ut. ff. de v. ob. l. i. §. figs ita. ō. e. quō ibi dicens 7c. lz ercipiēdo ñ: ut. ff. de excep. ñ videt ar. ꝑ. xxij. q. ij. queriē.

h ¶ In resurrectiōe. saducei negātes resurrectionē futurā ꝑ opinionē pharisēoꝛ q eā credebāt. i. hoīes futuros in eodē statu: dicebant s. q debebāt cōmisceri sicut 7 nūc faciūt: 7 quē libet receptuꝝ vroꝛez quā hic hūerat ut pharisēos ꝓfūderēt: talem eis q̄stionē fecerūt. Ecce aliq̄ habuit hic octo viros: cuiꝰ illoꝝ erit vroꝛ in iudicio. quaz q̄stionē solue nō potuerūt quā cuz postea saducei

Mō. ij.

ꝓponerēt: iesus rñdit: erratis nescientes scripturas: q2 i resurrectiōe neq3 nubēt. neq3 nubēt: lz erūt sicut angeli dei.

i ¶ Er coꝛde meo. i. ꝓter diuine scripture auctoritatē. qlibet eni dz. ꝓbare qđ dicit ñ er suo sensu moueri. xxviij. di. relatum.

a Uod aūt. hic q ritur: an aliq̄ sit cogenda nubē. 7 rñdendū ē q nō: q2 in matrimonio animꝰ dz gaudere plena libertate: eē de sp̄. cū locū. imo etiā lz culpa alicuꝰ ꝓcesserit metū: ñ tlle metus excusat eū a matrimonio: ut eē. e. veniēs. si aūt qs desponsauit aliquā: bñ ē cogendꝰ ut ducat. eā: ut eē de spon. ex lr̄is. in casu tm̄ subalternatiōe cogit. s. ut vl ducat eā vel intret religionē: ut eē de ꝙuer. ꝓiu. ex publico. ñ obstat qđ

legitur ex de spon. requisiuit ubi dicitur potius est monē/da q̄ cogenda: exponē potius. i. prius. de hoc plene nota

b Sut. xxvij. q. ij. §. si cōcedatur.

J verū coactus. hoc nō releuat cū si filia psensisset.

c Infantulā hoc sufficeret ut nihil actū videretur: si illa esset infantula. i. infra septennū. sed hac de cā papa nō pcedit: imo credo q̄ ponat infantula p puella.

d Temperamus. hoc ideo dicit: quia ille raptor erat. et iō de iure eā habere nō poterat. ar. xxxvi. q. ij. placuit. hūc rigorem tēperat hic papa.

e Voluerit. ar. q̄ de iure factū nō est: per se quidem psensum posse legitimari et confirmari. et est ar. q̄ ratihabitio retrotrahit et confirmat q̄ prius illegitime factum erat. ar. xvi. q. i. c. ult.

f Quod impediat. ītē tionē iordanis: ut si p̄to haberet eos postea psensisse patrē. s. et filiā.

g Ab ipso. ar. q̄ testes de domo pdeuntes recipiūtur. sed hoc fit in matrimonio.

h Ab ipso. i. ex pte ei⁹ debet. n. per testes p̄obare exceptōem suaz sup coactōe: nō aūt stare eius sacrameto tm̄: nisi ei esset delatū ab aduersario.

i Jordane. ar. ei q̄ coactōem est passus pbationes cōpetere.

k Predicta. et etiā rationale⁹ licet pfessus fuerit in iure eam suā esse vxorem nec pbare potuit nō. n. solui pōt mr̄imoniū ex vna pte: ut ex de despō. impu. attestationes.

l De neptis. necessitatis. q̄ forte necessariū erat ei multis auxiliū. uel forte mtu. it ei metū

m Perfistit. q̄d p̄clusit nisi gs alleget denuntiata volūtate et pbet. ff. de iure fisci. stat⁹ flor⁹. et. ff. de pbat. cū q.

n Discidij. i. odij

o Redū dare. nō regulā qui occasionem damni dat: damnum dedisse videtur: ut ex de homicidio de cetero. xxvij. q. ij. si tu. xxiij. q. iij. est iniusta.

a Otbarius rex ī cōmonitorio. i. epla uel scriptura qua nos cē monuit de facto suo.

Juramento patris non cogitur puella nubere cui nūq̄ assensum adhibuit.

J verum esse pstiterit q̄d nobis legati iordanis principis rettulerūt. s. q̄ ipse coactus et dolens filiam suam infantulam nolentē et flentem et p̄ utribus retinentē non assētientibus sed valde dolētibus matre et parētela rainaldo, rodelli filio desponsauerit: q̄n canonū et legum auctoritas talia sponsalia: ut infra ostenditur: non approbat: ne ignorantibus leges et canones nimis duz quod dicimus videatur: ita sērentiā temperamus: ut si princeps cū filie matris et parētele assensu id quod ceptum est pficere voluerit: cōcedamus. finaūt legatus noster utraq̄ partes audiat: et si nihil fuerit ex parte suprad̄icti rainaldi amplius quod impediat: ab ipso iordane sacramentum q̄d ita constēt hec ut dicta sūt accipiat: et nos canonum ac legū scita sequentes denceps non p̄hibemus: q̄n alij viro si voluerit p̄dicta filia eius tm̄ nubat i dño. Ite sacratio regis aragonū et cōtra homisda papa scribit eu sebio epo.

Palea.

Ma sanctitas requisiuit a nobis frater uenerāde de filio adulto: quem pater mr̄imoniū contrahere vult: si sine volūtate filij adulti facere p̄t ad quod dicim⁹: si aliquo mō non p̄sentit filius fieri ñ posse potest aūt de filio nōdū adulto voluntas cuius nondū discerni pōt: pater eū cui vult in matrimoniū tradere: et postq̄ filius puenerit ad pfectā etatem: omino obseruare et adimplere debet. hoc ab oibus orthodoxe fidei cultorib⁹ sanctum et a nobis tenendū mandamus. Idem ad eundem.

Quoz vnum futuz ē corpus vnus dz esse et animus: atq̄ iō nulla ē innita copulāda alicui

De neptis tue p̄iugio, quā te cuidā militi datuz necessitatis instāte articulo sub fidei pollicitatione firmasti: hoc, equitate dictante decernimus: ut si illa virū illum, cuius dū retinuit: et in eadem voluntatis auctoritate pfistit: ut viro illi p̄fatus se deneget nupturam: nequaq̄ eam inuitā et renitentem eiusdē viri cogas p̄iugio sociari. quoz enī vnū corp⁹ē vn⁹ dz eē aiūs: ne fōte ẋgo cū fuerit alicui iuita copulata: ꝺ dñi apliq̄ p̄ceptū: aut reatum discidij aut crimē fornicationis incurrat. cuius videlicet peccati malū in eū redūdare constat: qui eā p̄iunxit inuitam. q̄d pari tenore de viro etiam est sciendū. Ite nicolaus radualdo portuensi et ioanni siculensi episcopis.

Nō licet deserere viro quam p̄missis dotibus et publica attestatione duxit uxorem.

Otbarius rex in cōmeni/ nos cē monuit de facto suo.

b Lege. teneē ergo p̄bare etiā solēnitates ꝺ regulam cōem qua dicit: semp p̄sumit oia solēniter acta ut insti. de fideiu. §. ult. et de sen. et re. iudi. sicut sic cuz aliqs dicit se emisse a pupillo p̄babit q̄ tutore auctore emerit: ut. ff. de publici. q̄cūq̄. §. ult. nam et quo allegabat se primo diuisse gualdradaz: quo hoc p̄baret: nisi publice eam duxisset: cū clādestina mr̄imonia nō posset p̄bari. credo q̄ iō grauabatur: q̄ infinite p̄sumptōes erant ꝓtra ipsuz: quod fecisset.

c Perscrutemini. hic in notorio admittit p̄batiō in ꝺriū. ar. et de elec. bone.

d Filia teberga s. q̄ filia erat boso nis et putgna engeltrude: ut. iii. q. iij. c. ult. et. xx. q. iij. teugaldū.

e Reprehēsibilem. ar. q̄ g turpitudinē suā allegat nō est audiend⁹. C. ō reuo. do. cū p̄fitear is. et. C. ō trālac. trāsactione. et ꝺ donatiōer. ite ē hic ar. q̄ p̄pter puritatē p̄sone nō p̄sumit met⁹ illat⁹. sic alias p̄ publicus locum nō p̄sumit gs metū passus i urbe: ut. ff. quod me. cā. nō est.

f Timēdi. q̄ potius oia mala debem⁹ tolerare q̄ mala p̄sentire: ut. xxxiij. q. v. ita ne.

g Cōuictio. et ergo q̄ p̄fessio quā facit gs i instrō p̄iudicet ei: ut ex de plūmpt. illud. et de trālat. epō ar. ꝺ. C. de. pbat. nō eplis. ite ar. q̄ p̄fessio et ims facta p̄iudicet: ut de excel. p̄e. q̄ sit graue, sed dic q̄ pstitit in hac cōfessione.

h Per benedictōem. ar. q̄ sigs publice aliquā duxerit: et dicat se p⁹ duxisse aliā: teneaī p̄bare q̄ cū

oi solēnitate dotis ꝛ bñdictōe eam durerit.

i ¶ Innocēs maxime.nā si ipsa fornicata fuisset.hoc tñ nō posset ei obijcere lotharꝰ cū ꝛ ipse esset notorius adulter.ij.q.i.scelus.ex ō duor.significasti.uel dic cum.h.q hic parcit regis verecūdie:

k ¶ Appellauit.ar.q ter pōt appellari in eodem negotio.sic ex ō appel.directe.ij q.vi.omnis epōs ius.ar.iij.q.vi.si quis in,quacunq.sed pōt dici q pluries appellauit.i.pluries vocem appellatōis emisit:ut ex ō testi.cū tu fili.

l ¶ Innotuit.nō.q p p̄cedētē ꝓtestatōem ꝓbat sequēs metus:ut ex qō me.cā.platum.sed nō p sequente:ut.C.e.l. metū.ꝛ si ñ fuisset ꝓtestata nihilominꝰ admitteret ad pbādū metū xv.q.vi.c.i.

m ¶ Violentiam ar.q cōfessio fcā metu vel vi nulli iudicat.xxij.q.v. ii.inter cetera.s. xv.q.vi.c.i.s. di. l.pbyteros.i.q.i pstat.xx.q.iij.pñs. vij.q.i.oēs qui ar.xi.q.iij.qgs.

n ¶ Renouetis.ar.q idē ē iudicium appellatōis ꝛ cause p̄cipalis ar.ij.q.vi.ois oppressas.ꝛ.ij.q.vi fieps,ar.ꝛ.vi.q. iij.ofis.ꝛ.

a Uod aūt hic mittitur tertia qō:an .f. filij pꝰ spōsiones paternā pñt cum aliis ꝓbē.ꝛ qdez fi spōsalibꝰ ꝓsentes fuissent filij:post sepārū nō ꝓbat alius torio ꝓfitetur: gualdradā se a pre accepisse ꝛ sororē postmodum admisisse huberti.ubi primum diligenti inuestigatione inquirite: zli eundem gloriosum regē predictam gualdradam premissis dotibus coram testibus fm legem ꝛ ritū quo nuptie celebrari solent p oīa inueneritis accepisse:ꝛ publica manifestatione eadē gualdrada in mrimoniū ipsius admissa est:restat ut pscrutemini:cur illa repudiata sit uel filia bosonis admissa est. Sz quia idez gloriosus rex metu tebergā admisisse se dicit:metu huius hominis tantus rex non debuit contra diuinū p ceptum in immane precipitiuz mergi. Jn hoc certe se magis reprehēsibilē ostendit:in quo amorem dei amori mūdi postposuit:cū nec etiam occisores corporis sint timendi ꝓtra iustitiam hominē impellētes. nihil itaq; nobis aliud ꝓcipimus manifestatōe sua eodē rege quieto: nisi ut fm canonicam auctoritatē nostra uice freti causā illius diffiniatis. Si uo minime ꝓbatū fuerit gualdradam fuisse uxorem legitimam neq; nuptijs more celebratis p bñdictionē.s.sacerdotis filio nro lothario extitisse coniunctā:suggerite illi ut nō molestē ferat legitimā sibi:si ipsa innocēs apparuerit:recōciliari uxorē. Preterea uos scire nolo:q; prefata teberga apostolicā se.bis ꝛ ter appellauit ꝛ se a pfato gloso rege questa est iniuste fuisse deiectam ꝛ vi coactā falsum ꝓtra se cōposuisse placitum.nam eo tē pore ad apostolicā sedem libellum appellationis sue misit:in quo quidem non adhuc confessam:sed ut ꝓtra se falsum diceret crimen cogi sese innotuit:insuper subiungens q; si amplius compulsa fuero scitote non veritate sed timore mortis ꝛ euadendi studio: quia aliter non possum: quod uoluerit dicam. vnde vobis p cipimus:ut cum eadem teberga ad condictam synodum sicut statuimus aduenerit:causam eius diligenti examinatione tractetis:zli ei obijcitur: q; illa se crimē aliquod admisisse confessa fuisset: ꝛ ecōtra illa violentiam se ptulisse proclamauerit:uel si inimicos iudices illos sibi fuisse testata fuerit:tūc illud renouetis iudicium fm equitatis normam ut iniusticie mole nō opprimatur. ℞ is auctoritatibus euidenter ostenditur: q; nisi libera uoluntate nulla est copulāda alicui.

Quod autem post parētum sponsionē alijs nubere nō ualeant:auctoritate elibertani concilij monstratur: qua dicitur.

De parentibus qui fidē frangunt sponsaliorum.

Si qui parentes fidem fregerint sponsaliorꝫ:triennij tempore a communione absti neant. Si uero idem sponsus uel sponsa in illo graui crimine non fuerint deprehēsi: excusati erunt parentes. Si uero in eodē fuerint vitio:ꝛ polluerint se ꝓsentiendo: superiorꝫ sententia seruetur. ℞ cce q; non licet parentibus sponsalia filiorum suorum frangere.uerum hoc de illis intelligendum est:que illorum consensu contrahuntur.

nubere.xxvij.q.ij.p totū:si tñ nupserit tz mrimoniū. ex de spō.duoꝝ duoꝝ. Si vero filij nō ꝓsenserit uel tūc infra septēnū:nō hūt necessario sponsalibꝰ stare.nec illa sponsalia teneant.xxx.q.ij.c.vnico.ꝓsulit tñ filijs ut stent illis sponsalibꝰ ex de despō.ipu.tua:nullas nō obligat filiū spōsio paterna.ff.de.v.ob. stipulatiꝰ ista.

b ¶ Jq parētes.q nuptis filiorum fidez pstantes.ꝛ de cōsensu filiorum.

c ¶ Fregerit.nō copulā sicut iurauerūt de pscu filiorum.

d ¶ Nō fuerint.q; copulari uelūt inter se.

e ¶ Deprehēsi.vī hic q; si abo se uellēt absoluer nō posset. qō ꝓcedit.h. sed obstat ex de spō. ꝓterea.h.dicit alexandꝛ ibi nō papalit tz mgr aliter rñdisse.tu potes resoluē plurale in singulare.ille.n.punit p quem stat q; nō ꝓsumat matrimoniū:ut ex de spō.duobus.

f ¶ Excusati.quo ad penā eccle:ñ q; ad reatum ex quo operā dederūt ne filij copularēt: ō pe. di.i.si.cui.ꝛ uere excusati debent esse quo ad penā:ex quo factū cogꝛ alios repūtat: q; si te

neoꝛ aliqd facē ꝛ alit id faciat etiā sine mādato meo hoc mihi ꝓdest:ut ff.de ver.ob.i.cū seruus nā si mihi das pecuniaz ut fuū manumittā:ꝛ alius eū manumittat:hoc sufficit mihi:ut ibi.

g ¶ Cōsentiendo.dicūt aūt qdā q; parētes pñt soluere sponsalia filiorū: sicut pñt etiaz sacrm.j. xxij.q.v.puer.i.qō nego q; etas ꝓfira c.j. quam nō pōt puer iurare.

b ¶ Cce.imo ꝛ si sine eorū ꝓsensu ꝓhunt dare debēt operam parētes ex de despō.ipu.c.i.

a Videam vir. ostensum ē qñ ꝙ quis ducere possit eaz q quā per adulteriū polluit. In hac cā vult ostēdere utrū meretricē gs debeat ducē: ꝙ si ducta fuēit: an sit vxor appellāda. adhūc git etiā de duplici institutōe mīi monij: ꝙ de his q̄ abozsum ꝓcurant: ut autem hec ꝙ alia ꝙ

b ¶ Origin. ¶ .i. fuit: ut patebit in sequentibus tñ originarios nō dico seruos nec ascripticios ioannes.

a Quod aūt. Dic ō q pingit ꝓma qō: an. s. gs ducere possit meretricē: ꝙ ē dicēdū ꝙ sic: si spēs habeā de ei⁹ correctōe: ut. j. c. ult. exī ō eo q dur. i ma. significasti. ¶ imo meret g eam ducit. exī de spō. inter opa. ſz si nō habeā spes de ea: forte nō licite ducīt: ſz tñ mīmoniuz cū ea. j. e. q. figs vxorez. allegat tñ ꝓmo ꝙ duci ñ possit: qr ex quo iam ducta dimittēda ē si fornicet: ut. j. e. c. i. ij. ꝙ iij. ergo a maiozi nō ē de nouo ducenda. hoc ar. habes. exī de iureiu. quēadmodū.

b Sicut. pī on⁹. hoc intelligo cū ipsa non vult agē pniam: ut exī ō adulte. si vir. ité hoc itelligo cū notoziū est adulteriū: nec iam ignozantiā suā obūbrare pōt. C de adulte. sine metu. et ar. ff. de adulī. mariti. j. xxriij. q. ij. ego: palea ē tūc. n. leno pſumīt. ꝙ de lenocinio accusat. j. e. crimē: non tñ tenet hoc casu dimittē eā: ſz denūciare dz ei⁹ crimē ad penitentiā siue occultū sit siue notoziū ei⁹ crimen dum tñ ꝓbare possit. ꝙ nota ꝙ in oībus istis capitulis nō dī ꝙ eaz debeat expellē uel debitū denegare: sed sicut dixi denūciabit ecclesie crimen eius: ꝙ ager ad hoc ut illa peniteat uel agat si vult ad sepatōez tori. Numquid ergo ante sententiam ecclesie tenetur ei reddere debitum. b. dicit ꝙ sic: quia nūq̄ factum ut dicit: sed sententia ꝓbat aliquem iure petendi debitū. ꝙ est ar. ꝓ eo exī. ut lite pē. laudabilem. viij. q. iij. nōn. ¶. xv. q. ult. c. ult. xxxij. q. ij. seculares. xxxv. q. vi. multoziū. ꝙ satis hec ꝓbabile videtur: quia nō debet facere ꝓiudiciuz marito. si requisitus cognoscat talem vxorem ut postea non possit ipsam accusare: quia tūc potius cognoscitur ab vxore q̄ cognoscat vxorem. alij ꝓtrarium dicunt. ego cōsulo ꝙ nō reddat nisi ad māda tum ecclesie: ne videatur appzobare mozes eius

Qō. i.

ut. ff. de adulte. si vxor in fi. hoc autem certuz est ꝙ expellere eaz nō debet. ꝙ ſz: etiam si notoziū sit. eius crimen: ut exī de diuoz. per totum. nisi publice mozaret cum adultero. ul nisi cōuicta: sit ꝙ sententiam uel cōfessa sit crimē: ut j. e. ō benedicto ꝙ exī de adulteri. intellerimus: et extra de diuoz. significasti. quod autem in hoc. ci dicitur. videtur esse correctuz: ut C. de adult. auc. sed hodie. ubi dicitur. ꝙ dānataz de adulterio postumus reſumere ꝙ. j. e. ꝙ autem. ꝙ c. ſz sed illud cuz ſpes est de correctione eius.

Videam vir cū non hēret uxorem: quandam meretricem fibi in coniugio copulauit: que erat ſterilis. Neptis ingenui filia originarij: quam cum pater alij uellet tradē: huic au⁹ eā copulauit causa ſolius incontinentie. deinde hic penitentia ductus ex ancilla ꝓpria filios ſibi querere cepit. postea de adulterio cōuictus ꝙ punitus quendam rogauit: ut vi uxorem oppzimeret ſuā: ut sic eam dimittē posset. quo facto quandam infidelem ſibi copulauit: ea tamen conditione ut ad chriſtianam religionem tranſiret. Hic primum queriſ: an meretrix licite ducāt in uxorem. Secundo: an ea que causa incontinētie ducitur: fit coniunx appellanda Tertio cuius arbitriū aliqua ſequatur: an liberi auī: an originarij patris. Quarto: ſi uiuente uxore liceat alicui filios ex ācilla querere. Quinto: ſi ea que vim patitur: pudicicia amittere comprobetur.

Certo si adulter adulterā poſſit dimittere. Septimo: ſi viuente dimiſſa aliam poſſit accipere. Octauo: ſi infidelē ſub premiſſa conditione licet alicui fidelium in coniugē ducere.

Quod autem meretrix in coniugē duci non debeat: multis auctozitatibus ꝙ rationibus ꝓbatur. Illa enim que adulterii rea conuincitur: niſi poſt peractā penitentiam in coniugii conſortium retineri non debet.

Unde ioannes chriſoſtimus ait ſuper matthēum. c. ix.

Patronus turpitudinis est: q uxorem ſuam adulterā dimittere noluerit.

Sicut crudelis et iniquus est qui caſtam dimittit uxorem: ſic fatuus est et iniuſtus qui retinet meretricem. Patronus enim turpitudinis est qui celat crimē uxoris. ¶ tē hieronymus.

Causa fornicatiōis vir dimittat uxorem: nō tamen adulteram ducat.

Dixit dominus in euangelio: quicūq̄ dimiſerit uxorem: niſi ob fornicationem: et aliam duxerit: mechatur. ꝙ q dimiſſam duxerit: mechatur. Sola fornicatio est que uxoris vincit affectum. immo cuz illa vagam carnem in aliam diuiſerit: ꝙ ſe fornicatōne a marito ſeparauerit: ñ debet teneri ne vix quoq̄ ſub maledicto

c ¶ Qui celat. h⁹ verbum vinū notat. aliud est celare. aliud nō indicare. ff. de furt. g vas.

d Dixit. dimiſerit. quod ſupple nō licet.

¶ Uincit. i. ligat ꝙ impedit affectum: ut vxor etiā si velit ō iure non poſſit exigere debitū a viro. idez est et de viro. uel vincit. i. ſuperat ꝙ remouet affectū q debeā vxori. ꝙ ſum hec ꝓba ſupta ex le ge. C. de repudiis. l. i.

f Suspicio. hic videt excipi due cãe dimittẽdi vxorem. in euãgelio tñi excipit una. sed qñ hic dicit vel suspicio ꝛc. nõ est cã dimittẽdi: sed est mod⁹ ꝓbãdi cãs dimittẽdi: q; ꝓ suspicionẽ ꝓbat fornicatio adeo ꝙ vxor dimittit̃ ꝓ

ptet suspitionez: ut hic. ꝛ ĩ auc. ut liceat matri et a ui. §. ult. vñ ꝓ eo dẽ reputat̃ fornicatio ꝛ fornicati onis suspicio. naz ꝓbata suspitiõe ꝓbata est fornicatio. qd enim si tumeat uenter in cognite a viro: ñ ne certa erit fornicatõis suspicio ij. q. i. si peccauerit. uel si vir aliquot annis pmã sit in expeditiõe ꝛ rediẽs iueniat puez anniculum ff. de his q̃ sũt sui uel ali. iuris. filiũ Sandulfus dirit hieronymũ male excepisse ꝙ duas cãs dimissiõis sed huic. c. obstat ij. q. i. multi. ꝛ. q. ij. in scripturis. ꝛ vi. q. i. oues in quibus dr̃: ꝙ omnis suspicio ponⁿ est repellẽda ꝙ probãda. Sed distinguẽ triplicẽ suspicõem ꝓbabilem temerariã ꝛ violentã: ut dixi. ij. q. i. c. i. hic ergo de violẽta suspiciõe loquit̃. Sed q̃ro si ꝫ mulierẽ ꝓbata sit violẽta suspicio: an ipsa admittatur ꝙ ꝓbat in ꝓiũ. ar. ꝙ sic. xxxv. q. iij. extraordinaria. ubi ꝫ violẽtissimã ꝓbatõem admittit̃ ꝓbatio etiã simpler iuramẽtũ. §. o. ꝙ bene admittit̃ ꝓ batio per testes. sed nõ ꝓ simpler iuramẽtum: ut. s. xxvii. q. i. nec aliqua. ar. xxij. q. v. hoc videt̃.

§ Iubetur. hoc uerbũ iubet nõ respicit quod ꝑce dit: sed quod sequitur.

h Pniugio. licita. donec vir egerit pniam: ꝛ sic patet ꝙ si alter cõiugũ adulterat reliquus ꝓ dit ius exigẽdi. sed ẽm. b. delinquẽs tenet alteri ꝛd dere debitũ. nõ. §. e. c. i. Sed obiicio tibi: mulier q̃ fornicat̃ pdit ius petẽdi debitũ. sic̃ vir nõ ht̃ ius petẽdi debitũ in talĩ muliere. delinquit ergo cognoscẽdo: ut ꝫ dr̃. ꝛ. j. c. ꝓi. si ergo mulier ꝑdat debitũ a viro ꝛ vir excipit ꝑ eã: q; pdit debitũ. ipsa põt replicare ꝙ ꝛ ipse similiter pdit debitũ. vñ vr̃ ꝙ cũ effectu possit mulier petere debitũ. sed nõ est ita q; si mulier triplicauit: vir põt q̃druplicare: ꝛ dicẽ ego ex tua culpa pdidi.

faciat dicente scriptura: q te net adulterã stultus ꝛ impius ẽ. ubicunq; igit̃ fornicatio est uel fornicationis suspicio: libere uxor dimittitur. Et ga poterat accidere ut aliqs calũniam faceret innocẽti: ꝛ ob secundã copulam nuptialẽ ueteri copule crimẽ impingeret sic ꝓiozẽ dimittere iubet uxorem: ut ꝓma viuente secũdã non habeat. Idem in epistola pauli ad corinthios.

Sola viri fornicatio uxorem maculat.

Augio quis positus q̃ cunq; peccata fecerit non ꝓpriã infuscant ꝓiugẽ. ſz fornicatio uxorẽ coingnat: ut iaz nõ sit viro suo licita sed adultera. Item ioannes chrisо.

Qui uxorẽ suã dimittẽ adulteram noluerit: duob⁹ annis pẽitẽat: si ei ꝺbitũ reddidẽit

Sqs uxorẽ suaz inuenerit adulteram: ꝛ postea deinceps placuerit hr̃e eam in matrimonio: duobus annis peniteat: ideo q; cũ adultera mixtus sit: q̃ adhuc crimine suo ñ est purgata: aut abstineat se a mr̃imonio eius: donec expleat satisfactio criminis pñie sue: ideo q; post satisfactionẽ penitẽtie ñ mereẽ uocari adultera. Similiter si virũ suum uxor inuenerit adulter̃: non ad imparia iudicant̃. Subaudit nisi ab adulterio mulier recedere uoluerit. quo casu uxorẽ suã vir recipe ꝑt nullũ piculũ illaturus. Vñ pelagi⁹ papa melleo subdiacono.

Post penitẽtiã adulterij uxorem vir potest accipe.

De benedicto quoq; quez uxorẽ alienam indicasti facinozoso sustulisse spiritu: ꝛ in suũ hactenus ꝑsumere detinere ꝓsortiũ: si hoc rerũ veritas habet: iubemus experientie tue: ut eũ cũ ipsa quoq; adultera districte nõ differas mactare: ꝛ caluatos ab inuicem separe: ꝛ illũ quidem ad luciũ defensozẽ in apulie prouincie patrimoniũ sine dilatione migrare. Illam vero si quidem marit⁹ suus sine dolo aliquo forte accipe uoluerit: tua ozdinatione sub cautela recipiat: nullum ei dũtaxat de cetero simile cõmittenti periculũ illaturus. si vero omnino eam recipere noluerit: in aliũ quẽdam locum in quo ei non liceat male viuere: prouida eam dispẽsatione constitue. Item ex penitentiali theodori.

Qui adultere debitum reddit. iij. annis peniteat.

i Sqs. hoc. c. intelligit. h. cũ adulterius vxoris est notoriũ vel ét publicũ ꝓ sñiam. uel ga in iure ꝓfessa ẽ. ꝛ ita ꝓdẽ nata: nec tñ desistit ad ulterari. ꝛ vir ei ꝓmisceẽ ico: rigibili. rcẽ igit̃ itel ligat̃ cũ crimẽ ita manifestũ est: q; ꝓtextu ignorantie ꝛc. ut dixi. §. c. i.

k Adulterã. nec ab ad ulterio desistentem.

l Abstineat. i sequenti c. ẽ et. sed legas hic aut ꝓ et: ꝛ erit vna pena vl ibi lege et ꝓ aut: ꝛ erũt due pene ſubalternationem: ut aut peniteat duob⁹ ánis: aut nõ erigat debitũ ab eo: donec pegerit penitẽtiam.

m Expleat. uel saltim incboet. naz si voluerit eam sibi reconciliare ét j. tps penitẽtie ab ea ꝑt exigere debitũ: ut ex̃ ꝺ furtis er lr̃is in fi. ex̃ de eo q̃ cogn. cõsang. c. vemens.

n Ad imparia. hº quo ad debitũ nõ exigẽdus donec alter peniteat. si mulĩ nõ ad imparia iudicãtur: quo ad debitũ reddẽdũ: quo ad diuoꝛtũ quo ad accusãtoem j. e. q. v. ꝓcepit. ꝛ. c. christiana.

o Subaudit. respicit hoc ꝙ dicitur in. c. sicut ubi dix it q; retinet.

a De benedicto. mactare. i. punire.

b Et caluatos. pãnis abscisis. i. de honestatos ꝛ tõsoꝛatos sicut mos est in gbusdã locis: q; uestes ꝛ capilli incidũt eis in ignomiã ante ꝛ retro.

c Sub cautela. cũ non dicat̃ hic q̃ cautio ps̃tari debeat a viro: videt ꝙ nuda sufficiat. ꝛ talis cautio firmissima dicat̃ ut. j. de cõ. di. iiij. primũ ad idẽ. §. xvij. q. ij. sigs incognitus nomẽ enim cautois ꝑ se positũ nudã ꝓmissionẽ designat. C. ð ꝺb. fig. sancim⁹. So. si mulier nihil allegat de suspicione viri: dico sufficere nudã ꝓmissionẽ. si aũt dicit eũ suspectũ: oportet ut idonea cautio ei ꝓsteť. i. fideiussores vel pignoꝛa. i. et iuramẽtũ si forte illud magis timet vir: ut. xvij. q. iiij. metuẽtes. Si vo tãta sit securitia viri: ut nulla cautio videat sufficẽ: tũc ñ ẽ reddẽda. ſz aliqui honeste matrone cõmittẽda: ut ex̃ ꝺ re. spoꝛ. ex trãsmissa. ex̃. c. ti. lr̃as i fi. q; sati.

datio maluolū ꝓpoſitū nō mutat ut iſūt ō ſuſpec.tu.§.ult.

d In aliū pena adulterij etiā ſm leges cōmutata eſt in in truſionē monaſterii.C.de adulteriis .auē.ſed hodie.

e Recipere.nō.n.erit cōpellēd⁹ eā recipere cū alij adhe ſerit.eꝛ de duoꝛ.ſignificaſti:ꝛ pōt monaſteꝛiuz ingredi ea viuēte.ut xxvij.q.ij.agathoſa.

f Jgs uxoꝛē tc̄.

a Quod aūt.ſi fides .i.credulitas.ſ.ut credantur peccata per pniam deleri.uel fides i.certitudo ꝛ ſpes coꝛrectōis ꝓtinētie ei⁹.

b Mū dabant.quo ad penaz tpalem.imo ſola venialia dimittebant p cerimoniaſia.de pe.di. vi.c.i.

c Mundatiōe.legali: ſed ſola pnia.

d Fili ā.ſ.michol.

e Prefiguratoꝛ.pꝛe figuꝛauit ꝙ mulieꝛ poſt pniam debeat viꝛo reꝯciliari.

f Penitētis.videt eꝛgō ꝙ nō poſſit mulieꝛ ō adulteꝛio accuſari poſt pniam: quod falſuz é.j. xxviij.q.ij.admonere: ſz poſt baptiſmū nō ut vꝝ qꝛ ibi plenioꝛ fit remiſſio quo ad omnē penaz etiā tpalem ar.de con. di.iiij.ſine pnia.ar.Jeꝛ de duoꝛ.gaudem⁹.ſed dic ꝙ lz excipi poſſit de adulterio p⁹ baptiſmuz nō tñ accuſari: qꝛ exceptio é fauoꝛabil: accuſatio odioſa.

g Um renūciatur.ſi eniz p ianuaz peccati intrat diabol⁹:ſtati chriſtus recedit:de pe. di.ij.ſi.enim inquit ꝛ argue ꝙ infuſionem gratie pꝛecedit remiſſio peccatoꝝ nāli intellectu:ſed tñ tpe ſimul ſunt.ſic ergo pꝛius definit quiſ eſſe vitioſus ꝙ incipiat eſſe vtuoſus .xxiij.q.iij. gd faciet. bon⁹ enim ꝛ mal⁹ ſimul aliqs eſſe non pōt. de pe. di.ij.§.ſi aūt.ar.ff.de here.inſti.quoē.§.figs ita diꝛerit. Jtē nec pōt quis eſſe in medio ſtatu:qꝛ oīs q nō diligit odit: ut de pe. di.ij.gcū ꝙ ab oꝛig.in fi. Sed obiicit:nōne peccatū dimittitur penitēti:qō ſi eſt ita :cū habenti peccatuz dimittatur peccatum:ergo penitēs eſt peccatoꝛ:ꝛ ita videt ꝙ vtus ꝛ vitiū ſiī ſint.uel aliquo tpe intermedio ſit qs ſine alteꝛutro quod ſtare nō pōt. Ian. Ego dico qōes tales duplices:ut infundit gratia:uſti dimittūt peccata. Eſt enim infuſio ꝓpoſita ꝛ ſimpleꝛ:ſicut hec eſt dupleꝛ:lup⁹ egredit ſiluā.ſi eniz

Jquis uxoꝛem ſuā ſcit adulteram:ꝛ nō vult dimittere eam ſed in matrimonio habere:tribus annis peniteat:ꝛ q̄diu penitet:abſtineat ſe ab illa. Jtē auguſtinus ad pollentium libꝛo.ij.

Adulterio purgato p pniam pōt fieri reconciliatio ꝓiugii.

Quod aūt tibi duꝝ videt ut poſt adulteriū reconcilietur coniunx: ſi fides adſit nō erit duꝝ. Cur enim adhuc reputamus adulteros: quos credimus uel baptiſmate ablutos uel penitentia eſſe ſaluatos? Hec crimina in veteri lege nullis ſacrificijs mundabant: que in lege noui te. ſine mūdatione mundātur. Et ió tunc omnino ꝓhibitum eſt ab aliquo ꝓtaminatā accipe uxoꝛem: q̄uis dauid ſaulis filiam quā pater eiuſdē mulieris abeo ſepatam dederat alteri: tā q̄ noui te. pfiguratoꝛ ſine cūctatione recepit. Nunc autē poſtea q̄ chriſtus ait adultere:nec ego te ꝏdēnabo:uade deinceps noli peccare: quis ñ intelligat maritū debere ignoſcere: qō videt ignouiſſe deū amboꝝ:nec iam ſe debē adulteram dicere: cuius penitētis crimen deletū eſt a deo. Jtē de adulterinis ꝓiugijs.

Non erit tur- pis neq̄ difficilis etiā poſt

De eodem

patrata atq̄ purgata adulteria reconciliatio ꝓiugij: ubi p claues regni celoꝝ non dubitatur fieri remiſſio peccatoꝝ non ut poſt viri diuoꝛtiū adultera renoceāt: ſed ut poſt chriſti conſoꝛtiū adultera non uocetur. Jtem ambroſius.

Eū fornicationis vitiū excludit: caſtitatis virtus aſciſcit.

Um renūciatur impꝛobitati: ſtatim aſciſcitur virt⁹ Egreſſus enim malicie virtutis opatur ingreſſū: eodemq̄ ſtudio quo crimē excluditur innocētia copulatur. Jtem gregoꝛius. **Non habet fallax apud deum: qui ad veritatem penitēdo reuertitur.**

Apud miſericoꝛdē nanq̄ iudicē nec ille fallax habebit: q ad ueritatē reuertitur: etiā poſtq̄ mentitur: qꝛ oīpotens deus dū libenter noſtrā penitentiā ſuſcipit:ipe ſuo iudicio hoc qō erranim⁹ abſcōdit. Quod ſi in adulterio p ſeuerare elegerit: patronus turpitudinis et lenocinij reus maritus habebit:niſi eā adulterii reā facere noluerit. vnō in.ix.li.C.ti.de adulterijs et ſtupꝛo: Jmpatoꝛ ſeuer⁹ ꝛ antoninus. Crimē lenocinij cōtrahunt q deꝑhenſā in adulterio uxoꝛē in matrimonio deti nuerūt:non qui ſuſpectā habuerunt adulteram. Hoc in

nocinij.crimē aūt lenocinij plib⁹ mōis ꝓmittī.ꝓmitti .n.lenocinium q ſtuaria mancipia bz: q:nō é h⁹ min⁹ q̄ ꝓꝓio coꝛpoꝛe queſtū facere:ut.ff. de ritu nup.l.palā.§.lenocinio. Jtē é etiā leno:g ſciēt ducit dānatā adulterā.uel q recōciliat ſibi adulteꝝ:ut.C de adult.l.caſtitati.ſ g ſciēt tenet adulteꝝ:ut b:ul g ſcipit pecuniā,p adultio:ut.ff.ꝏ adult.l.i.§.leocimi

k Publico.accuſatōez.ſz nō uſq̄quaq̄ negaī muli eꝛez poſſe viꝝ accuſare.ſz dī nō equo mō cū viro ac cuſatōez de adulterio poſſe.ꝓponē.vñ rē ſubdit ñ idē ꝓulegiū tc̄.vir.n.iure mariti.ſ.ſine inſcriptōe ſi ne metu calūnie.j.lx. dies utiles mulieꝛē de adulterio accuſat:ut.xxj.q.iij.§.aliq̄n qō nō facit mulieꝛ:

intelligaī de cōpoſita egreſſiōe utraq̄ iſtaꝝ ē vera lup⁹ egredit ſiluā.lup⁹ ingredit.ſecꝰ ſi de ſimplici egreſſione. Sūnlē utraq̄ iſtarū eſt vera:uſti infūditur gratia:uſti remittit peccatū.ſili⁹ hic diſtinguēdū eſt hec res ꝓſcribitur.

b Aditur.ſi ergo iuraui me ad diem certum ſoluturꝝ pecuniā: licz poſt ſoluā nō deꝛo q̄ tā ad vitā tē redeo.ſic ſi ſub pēa ꝓmiſi aliqd nec ſoluī:pena ꝓmiſſa é. ſi tñ poſt ſoluo:liberō a pena.ff. de arbit.l. ult.qñ pena ꝓmittaī ul qñ purget mora indiſtincte. dñi mei.h. Jtē é hic ar. ꝙ aliquis pōt mutare pfeſſionē ſuā maxime in cōtinēti: ut exī de teſti.cog. pꝛe rea:uel anteq̄ ſit ſcripta. eꝛ de cēoli. dūmō nō fiat calūnioſe:ut.ff. ō inter.act. de etate.§.ult.ar. Jeꝛ de ꝓcef.p.ꝛ eccle nō va.poſt electi oné.ꝛ eꝛ ut ec.be ne.ut noſtrū.ꝛ.ni ij. q.uj. item qui falſo

i Rimē.vroꝛez ne tñ pena adulterij ſuſtiet g matrimoniū ſuū pēnit ꝛ vroꝛē delinquere patiī.ꝛa minatoem tñ mdignaī:ut.ff. de adulteriis.l.i.§.le

De

alias vir ⁊ mulier ad paria iudicāt: ut .j.q.v. ꝓcepit ⁊.c. christiana. ⁊.ꝫ.e.q.c. figs vroꝛē. ſz poſt. lx. dies nō pōt niſi iure cōi accuſare niſi ablens ſit ꝓpter rē publicā: q: tūc admittit ⁊ reſtituit ad illos. lx. dies ⁊ iſte caſus ſpāl

i quo maiozes reſtituunt ⁊ ñ minores. ff. ex qui. ca. ma. ſi q̄ militi. ff. de adult. miles. §. qdē. ⁊. ff. de mino. auxiliū. ſz qō b dr. nō vr tenet ſm iura nr̄a. nam ſic marit⁹ vrozez ſic vroꝛ maritum licite accuſat ⁊ inſcribit ꝫ eu⁹ ⁊ obligat ſe ad penaz talionis. ⁊ h° qñ coꝛā ſeculari iudice agit. ſed ſi agit coꝛā eccleſiaſtico ſi inſcribit. ut eē de ꝓcura. tue. ⁊ lex idē vr dicē i auc. ut li. ma. ⁊ auie. § ⁊ q; vo. ⁊. §. cās coll'. viij. mioꝛ tñ q̄re ius dicat: q coꝛā ſecl̄ari iudice ſit inſcribendū: cū bodie pēa ſeculariſ ꝫmutata ſit i eccleſiaſticaz pena: ut. C. ō adult. aut. ſed bodie, vñ etiā ſm leges dico q vroꝛ poſſit accuſare virū: cū tñ eccl̄aſtica ſit pēa adulterij. ſed dic q iō ⁊ bodie tenet vir inſcribē. q; ingreſſ⁹ i mōaſteriū moꝛti equipar. vr dic q ſz ꝫmutata ſit pena adulterij q̄ tū ad mulierem: ñ tñ q̄tū ad viz. ſed eſto q vir accuſat mulierem ⁊ ſuccūbat ex q° vir obligauit ſe ad penā talionis ⁊ ñ ꝓbat: ergo vir ꝓdēnabit ſic mulier ꝓdēnarē ſi eſſz ꝓuicta. ſz mulier ꝓuicta detruderē i monaſteriū: ergo ⁊ vir. ⁊ ſic aliqs cogit recedē ab vroꝛe ſua abſq̄ cē fornicatois. ſz hoc q̄tū q̄ vult ſeparī ab vroꝛe: accuſabit eā ut cū ſuccubuerit poſſit recedē. ⁊ ſic alia uia ē ꝓſecut⁹ qō ꝺſideraui. qō ē ꝫ id. xxxiij. q. v. hec imago. eſt ō ꝓcur. tue. ex o. bñ ꝓcedo q eodē mō cō dēnaī vir quo mulier. mulier. n. nō cogit ītrare religionē: niſi viro placuerit. ul' intellige qō dic decre. q ꝺzit ſcribē: vez ē q̄tū ad hoc ut lucret donatōez ꝓ

mulieribus non obtinet. non enim eis permittitur maritos ſuos adulterij reos facē. vnde in li. e. ⁊ ti. e. Idem impator. Publico iudicio nō habent mulieres adulterij accuſationē: q̄uis de mr̄imonio violato queri nelit: lex iulia declarat: que cuz maſculis inre maritī accuſādi facultatē detulliſſet: nō idem feminis p̄tuli legiuz detulit. Si ergo ut ex his colligit auctoꝛitatibus ad ulterā retineri nulli p̄mittitur multo minus in ꝓgiū duci licebit: cuius pudicicie nulla ſpes habetur. debet enim inter coniuges ſeruari fides et ſacramentū. que cum defuerint nō coniuges: ſed adulteri appellantur Unde augu. ſcribit contra iulianum li. i.

Veritas nuptiaꝝ non ꝓfuit in commixtione maris ⁊ feie.

Non enim i ſola ut deliras cōmixtione maris ⁊ femie nuptiaruz veritas ē: q̄uis ſine illa cōmixtione nuptie, filios ꝓcreare nō poſſunt. Sed alia ſunt ad nuptias ꝓprie pti nentia: quibus ab adulterijs nuptie diſcernuntur. ſ. ſicuti ē tori cōiugalis fides ⁊ cura oꝛdinate filios ꝓcreandi: ⁊ que maxima eſt differentia bonus uſus mali: hoc eſt bonus uſus cōcupiſcentie carnis: quo bono adulteri male utuntur.

Hec ſunt bona quibus commendantur nuptie: ⁊ ab illicito uſu diſcernuntur Contra uero ambroſius ꝓbare nuptias videtur dicens.

Nūme uel lecūde nuptie hac auctoꝛitate ꝓbare videnť.

Nuptie terram replēt: virginitas paradiſum. Sed hoc intuendum eſt duntaxat iuxta hebraicaz veritatem: q ſcriptura in primo ⁊. iij. ⁊. iiij. et. v. die ⁊. vi. expletis operibus ſingulozum dierum dixit: et vidit deus q bonum eſſet. In ſecundo die hoc omnino ſubtraxit nobis intelligentiā tribuens: non eſſe bonum duplicem numerum qui ab vnione diuidat: ⁊ ꝓfiguret fedeра nuptiarum. vnde ⁊ in arca noe omnia animalia quecunq̄ bina ingrediuntur immunda ſunt. impar numerus ē mūdus: q̄q̄ in duplici numero intelligatur et aliud ſacramētum: quod nec in beſtijs quidem ⁊ immundis auibus bigamia compꝛobata ſit. bina ⁊ bina enim ingrediuntur immunda: ⁊ ſeptena que munda ſūt: ut haberet noe poſt diluuiuz q̄ impari numero ſtatim deo poſſet offerre. verum hoc ad exhoꝛtatōnem non ad neceſſitatem obſeruande virginitatis refertur. Unde idem amвroſius ait.

Virginitas cōſilio ſuadetur: non ex imperio ꝓcipitur.

l Nō idē. i. iure mariti: uel nō idē. i. nullū ꝓuilegiū apud ſecularē iudicem.

m Ꝓuilegiū. qdā dñi dicūt. q et vroꝛ vir accuſare ꝑt ō adulterio. ſed nō cū ꝓuilegio: q tenebit ad talionē. ⁊ hº inuit h. alij dñt q ñ pōt ut. io. ⁊ itelligunt autēticas illas ꝓ q̄s dñt vetēs leges eſſe abꝛogatas in auc. ut fratꝛ filij. §. ulti. coll'. ix. ⁊ i auc. ut li. ma. ⁊ auie. §. quia vero. ⁊. §. cauſas. coll'. viij. In qb⁹ vr q eq̄ vroꝛ virū fic virꝛ vroꝛē pōt accuſar ꝓ illā l. C. ō repu. l. cōlenſu: ut cū agit ad ſepatōem tori: ut lucret donatiōem ꝓp nuptias nō ut vir in coꝛpe puniatur. ⁊ ad hº tñ agit ſm canones.

a Non enim. mali. i. ꝓurit⁹ ꝓcupiſcentie. Et nō q ſunt q̄ttuor ſpecies uſus. ē bon⁹ vr⁹ boni: ut ītegritas q̄ deo vouet. ē et mal⁹ vſus boni cū qs ꝓtinet ꝓp inanē gloziā. ⁊ bon⁹ vſus mali: cū cōcupiſcētia artat circa mr̄imoniū. ē ⁊ mal⁹ vſus mali: cū qs vagatur ad meretrices.

b Nuptie. virginitaſ non ió hoc dicit: ut ſole virgines habeant ꝫ paradiſum: ſed quia facilius. ar. ꝫ. ꝑti. cauſa q. v. qui ſitit vr quia virginitas ſoꝛoꝛ eſt angelozuz: ubi omnes erūt virgines uel ꝓtinentes neq̄ nubent neq̄ nubēť.

c Unde. ſ. ad oſtendēdum q nō bonam habz ſignificatōem: ſz ſignuz diuiſionis et repꝛobationis.

d Immūda. i. īmunda vocauit moyſes in lege. ſ. que nō ruminabant ut porci. ⁊ q̄ non habebant vngulas fiſſas ut equi: et in natalibus que nō habebant ſquamas. et generaliter que lex comedi ꝓhibuit.

e Mūdⁿ. i. ſub ipari. numero ingrediūť mūda ī arcam.

f Et aliud ſacramētum ab illo. ſ. quod ⁊c̄.

g Cōꝛobata. ſenſus eſt adeo repꝛobať bigamia. q nec etiā in beſtijs immūdis inueniebať. cū quo bigamia cōtrahi poſſet ſi alter cōpaꝛ moꝛeretur.

h Haberet. reddit rōem quare mūda ſunt ingreſſa ſub ī pari numero: ut ex illis poſſet aliqd offerre. vbi. n. paritas eſſet ibi nō poterat diuidere maſculū a femina.

800

i INtegritas. sola ē. hec dictō sola determinat I suaderi. i. solūmō suaderi pōt nisi aliq fecissem iudiciū uel vouendo uel sumēdo sacr ordinē. qñq peratur ꝓtinētia rōe delicti: ut in penitēb⁹ vxorici cestuosis: ut dixi. ꝯ. cā. ꝓxi. q. i. in p̄n.

k ¶ Voti. ar. q monachi uel canonici nō p̄nt fuiti cōpelli ad districtiorem vitā: qr res est magis voti q̄ p̄cepti: ꝛ magis libere volūtatis q̄ coactōis. ar. di. lxviij. c ij. ꝛ. xx. q. iij. ꝓsens.

l ¶ Prim⁹. nō rōe tēporis sed ordinis liber primus pomī inter. xij. ꝓphetas.

m ¶ Nordei. ꝛ. xv. argēteis ꝛ dimidio chori tritici. io.

u NOn est. socieꝰ. societas. n. mī bonuz ꝛ malū ꝓtrahi pōt: ut ex so cietate boni mal⁹ edificeꝰ: sicut emptio venenī ualet si tale sit qō adiectiōe alteri⁹ materie usui esse pōt. ff. de ꝓhē. empt. q̄ sepe. §. uenem.

o ¶ Sectaꝰ. ar. q malū additū bono nō corrūpit sed pon⁹ sumit nām ar. j. e. q. ij. q. d. ꝛ ex ō ꝓse. eccle. qō i dubijs.

a Quod aūt. hicō q pingit secunda qō: an sit illa cō iūr q̄ cā icōtinētie ducitur: ꝛ qđ est nō fm primā institutōem matrimonij factā cā. ꝓlis tanuz ꝛ gratia multiplicādi generis humani. sed fm vaz institutōez factā post peccatū uiā de fornicatōis cā. ꝛ utraq in stitutio facta est i paradiso: primo ante peccatum: secūda post. attribuit tñ ꝑa ap̄lo nō quia ipsam fecit: sed q ipam ee factā oñdit: ꝛ ne i posterū ab hēticis i dubiū

INtegritas corpis tēda a nobis ē: quā ꝓfilio suadeo: non ꝓ in cipio. Sola ē enim virginitas que suaderi pōt: impari ñ pōt res magis uoti q̄ p̄cepti est.

Q Num ergo in meretrice ut dixim⁹ nulla spes fidei nulla sit certitudo pudicicie: patet q ñ est in ꝓiugū ducenda. Sed obiicit: raab hiericontina q̄uis esset meretrix: tñ principi de tribu iuda ē copulata ꝓiugio: ō qua christus postea nasci dignatus est. Osee quoq xii. ꝓpheta ꝑ primus ex p̄cepto dñi chori hordei meretricē emit: quā sibi in ꝓiugio sociauit. Sz aliud est meretricē ducere uel adulterā retinere quā tua ꝓsuetudine castitate ꝛ pudicicia exornes: atq aliud aliquā ea ꝑ habere: quam nullo pacto a luxu carnis sue reuocare ualeas. hoc eni penitus ꝓhibetur: illud laudabiliter factū legit. Q Unde hieronymus super osee li. i.

Non est peccatum meretricē ducere uxorem.

NOn ē culpandus osee ꝓpheta: si meretricē quam duxit ad pudicicia ꝓuertit: ſz potius laudādus q̄ ex mala bonā fecit. nō enim q bonus ꝓmanet polluit: si socieꝰ malo sed qui malus est in bonū cōuertitur si boni exēpla sectetur. ex quo intelligimus non ꝓpheram perdidisse pudiciam fornicarie copulatū: sed fornicariam sumpsisse pudiciam quam ante ñ habebat.

deꝰ ꝓbari posse: q ꝓiugiū ꝓpagationis nō explēde libidinis causa a deo institutū ē. hec nanq fuit bñdictio in ꝓiugijs crescite ꝛ multiplicami. U ñ ambro. sup lucam **Partus femina ꝑ ē eis sola cā nubendi**

PRedo est feminis nuptiarū p̄mia non hre: quibus hec sola causa ē nubendi. Idem: dū coniugij premiū ꝛ gra nuptia ꝑ partus sit femina ꝑ: non mediocris causa ē: ut virginitas marie falleret principem mūdi. q ergo in cā ꝓcreande sobolis: ſz explende libidinis sibi inuicem copulātur: ñ tam coniuges q̄ fornicarij videnī

H inc etiam hieronymus.

Non coninges sed adulteri uocantur: qui non fm p̄cepta christi coniunguntur.

SIcut non omnis cōgregatio hēticoꝝ christi ecclesia dici pōt nec caput eorum christus: sic nō omne mīmonium: quo nō viro suo fm p̄cepta christi uxor iungit: rite ꝓiugiū appellari pōt: sed magis adulteriū. H is ita rñdetur: prima institutio cōiugij in paradiso facta ē: ut esset inculatus totus ꝛ honorabiles nuptie: ex quibus sine ardore ꝓcupiscentie ꝓciperent sine dolore parerent. Secūda ꝓpter illicitū motū eliminādum extra paradisū facta est ut infirmitas ꝓna in ruinā turpitudinis honestate excipeꝰ

ū p̄miū. é. mīsericb⁹ dic. grīē. §. fi mīr.

f ¶ Pricipé mundi. i. mūdanoꝝ. i.

Qō. ij.

maloꝝ nec ꝓ hoc attribuitur ei sup homines aliquis pricipatus. ſz dr priceps coꝝ id é primo peccās vl malo: peccans: uel ad deriſionē dr priceps talū ficut dr rer sacerdocū: uel cardinalis ꝛ rauēnas: ñ tñ simpliciter est rer ul cardinalis q̄az tñ heretici garriūt eū p̄ncipé mundi: q̄ fec oia infra lunares globū. io.

g ¶ Falleret. er hoc aūt fuit decep⁹ diabol⁹. qui cū videret mariā habere filiū. credebat eaz mulierem esse. alia rō redditur. xxvij. q. ij inuenta. ħ patet q̄ multa latēt di abolim ꝛ quotidie discit ꝓ ꝓoꝝ incrementa: ut. x xvi. q. iij. sciēdū.

a SIcut ñ omnis. i. omnis nō. sic est ibi nō erit impossibile apud deū omne ẏbum.

b ¶ Matrim oniū i. ꝓiūctio.

c ¶ Adulteriū. i. fornicaria ꝓiunctio.

d MIs ita facta. solo cōsensu ut ꝛ nūc ꝛ istituit dñs illi q̄ vxo

uocet in scriptis redegit. sicut etiā hieronym⁹ secūdas nuptias ꝓcessit. ꝯ. xxvi. q. i. aperiant.

b ¶ Benedictio. ꝛ fuit facta in paradiso. xxvi. di. deinde. et tunc fuit ꝓceptū: ut ibi dr. eodem mō ꝓceptū fuit cum dicebaī maledict⁹ q nō reliquerit semē sup terrā. hodie tñ ē

c ꝓfilū nisi quo ad reddendū debitum.

VDor. si tñ eas nō staret quo mīn⁹ habeāt nō est cur

mīmoniuz ex eo q̄ mulierē fecit dicens illi q vxor

ade esset futura.

e ¶ Sine ardore. nisi. n. hō peccasset: ita ꝛ sine ardore ꝛ p̄uritu esset genitaliū p̄iūctio. sicut ē aliox mēbroꝝ veluti si applices digitū digito uel manū cuz manu. uel si esset p̄uritus: nō tñ esset peccatū: sic nō esset peccatū manū fcabiosam mittere ad ignē.

f Elimināndum.i.coercendum.
g Facta est.i.ostēsa.facta alias in paradiſo etiā se cūdo facta.ſed q̄ro p q̄ uerba uel q̄.
h Cōiugij.ſed hodie ſacerdos diacon⁹ magis puniſ ſi ꝑbat q̄ ſi foꝛ nicef:ut di.xxxiij ꝓſbyterū.
i Unuſqſq̄.q̄ ꝑ uortū ſibi non ꝓ iudicauit.
k Nolite .s.xxx q.i.noſſe.
l Uſuz.i.carnalem uſum.
m Ueniale.i.dignum uenia.i.ad mortē non ꝑputabile.s.di.xiij.nec uj.j.e.q.iiij.in eo ꝑ.s. di.xxv.§.alias.ar.ꝑ.j.xxxiij.q.iiij.uir.
n Qđ.ſimpler ẽ relatio.
o Triptitum.i. bonū nuptiale ẽ tripler.i.ꝑfūctorū nuptus bonū ẽ tripler.
a Uicqđ.eracteōe.cā icōtinentie nō causa libidinis.
b Ab adulterio j.e.q.iij.origo ꝑ j.e.q.vij.adulterij.ꝑ.j.e.q.iiij.liberoꝝ ꝑ.vt hᵒ.c. ꝛ eꝝ ꝑria melius intelligas:nō q quartuoꝛ de cauſis cōmiſcef quis uroꝛi.cā.plis.itē cā reddēdi debiti.his caſib⁹ non peccat imo mereꝛ tur.xiij.di.nemi ꝛ.xxxiij.q.v.ſi dicat.itē cā incōtinētie:cū.j.eſt ꝓ uētus a uoluptate:tūc eſt ueniale peccatū:ut hic.ꝛ xxviij.q.iij.vir cū ꝓria.qđ tamē dicūt hᵒ caſu nullū eſſe peccatum ꝓpt auctoꝛitatez apli:unuſqſq̄ hēat ſuā.ꝛc. cognoſcf etiam uroꝛ cā ꝓiugij. Uñ aplus ſcribens ad corinthios ait: ꝓpter fornicationē unuſqſq̄ hēat ſuā uxoꝛē ꝛ unaqueq̄ habeat uiꝝ ſuum Et hac itaq̄ cauſa fit: ut ꝓiugati ſe ſibi inuicē debent:nec ſe ſibi negare poſſūt.uñ apls: Nolite fraudare inuicez:niſi forte ex ꝓſenſu ꝛ ad tempus: ut expeditius uacetis oꝛationi:ꝛ iteꝝ reuertimini in id ipm ne forte tēret uos ſathanas. hoc aūt dico ꝓpter incontinētiā vr̄am. Qui ergo ꝓpter incontinentiā in naturalē uſum redire monent: pz q̄ ñ ꝓpter filioꝝ ꝓcreationē tm̄ miſceri iubent:non tm̄ ideo nuptie male iudicanf.qđ enim ꝓeter intentionē generādi fit:non eſt nuptiaꝝ malum:ſz eſt uenial ꝓpter nuptiaꝝ bonū:qđ ẽ tripartitū:fides videlicet,ples ꝛ ſacramētum. Unde augu. ſtinus de bono coniugali.

Immoderatus uſus ꝓiugatorū non ẽ nuptiaꝝ malus:ſed ẽ uenial ꝓpter nuptiaꝝ bonū

Quicquid inter ſe ꝓiugati imodeſtū inerecundū foꝛ diduue gerunt: uitiū eſt hoim nō culpa nuptiaꝝ. Jam in ipa quoq̄ imoderata exactiōe debiti carnalis: qnā eis ñ fm imperiū ꝓcepit:ſed fm uenia cōcedit apls:ut etiā ꝓeter cām ꝓcreandi ſibi miſceantur: ꝛſi eos ꝓaui mores ad talē ꝓcubitū impellūt: nuptie tamē ab adulterio ſeu fornicatione defendunt. neq̄ illud ꝓpter nuptias admittit: ſed ꝓpter nuptias ignoſcit. debēt ergo ſibi ꝓiugati nō ſolū ipius ſexus ſui pmiſcēdi fidē liberoꝝ ꝓcreandoꝝ cauſa:q̄ prima ẽ humani generis in iſta mortalitate ſocietas: vez etiā infirmitatis inuicē excipiēde adillicitos ꝓcubit⁹ euitādos mutuā explende uoluptatis.ſ.cū qs ꝓuenit uoluptatē ul cogitatiōne uel utēdo calidis ut plurimꝝ eaz cogniſcē poſſ.tunc fm.b.peccat moꝛtaliter.ut in ꝑrio.c.ongo.min⁹ tñ puniꝛ ꝓpter bonū matrimonij:ut.j.q.vij.adulterij. alij dicunt q etiam in hoc caſu tm̄ ve male peccatuz eſt. ar.b ꝛ.j.q.vij. adulterij.ꝛ ſic ubi repiꝛ q moꝛtaliter peccet:dic.i. ad modū adulterij agit uel dī: d erhortatōem ꝓtinentie uel intelligiꝛ q̄ñ eaz cōgnoſcit ꝑ nām. tūc fm ōes moꝛtaliꝛ peccat. et grauiꝛ cū uroꝛe q̄ cum alia .j.q.vij. adulterij: ioannes.

c Onnubia. preſentia.adeſt tñ gratia ſpūs ſancti quo ad alia fine gb⁹ gratia.ſ.ſ.bñ ñ pōt: cū etiā qs mereaꝛ q̄cq̄ in tali actu.j.xxxij q.v.ſi dicar.Sed adeſt cū qs cognoſcit uroꝛez quo ad opatōem.ſ.quo ad miracula faciēda ꝛ vim ꝓphetandi.manet enim in bonis gr̄a ſ.ſ. q.ad q̄dā ꝛ recedit quo ad quedā:ut legitur de pe.di.ij.c.querēdū.ꝛ.c pōt diſcurſus.uel dic ñ dare pñtiā ſ.ſ. quo ad oſa:qz eſt ibi gda ſtupoꝛ ꝛ hō totus carneꝰ effīcū:ukī illi paꝛtui nō daī: qz eſt uenial peccatum. dicit tñ.p. manducatoꝛ coitū cōiugalē bene exerceri poſſe ſine peccato.qđ cōcedo q̄cq̄.ioannes.

d Sed ꝛ alia. ut ſunt actᵒ indifferētes uꝛ comedere monē digitū ꝛ huiuſmodi.

e Sola.non excludit deū qn adſit:ſed ꝓutes quantū ad opatōez: quilla hoza totus carneus efficitur.

f Sicut ergo de qua in themate.

g Olet.ſed incōtinētia.i.etiam ꝓpter incōtinētiā uitandā.

h Ea fide.dū tñ hoc agant:ut matrimonium ꝓtrahant.

Olet queri:cuz maſculus ꝛ femina nec ille maritus nec illa uxoꝛ alterius:ſibimet non filioꝝ ꝓcreandoꝝ cauſa ſed incōtinentie ſolius ꝓcubitus cauſa copulātur: ea fide media ut nec ille cū altera id faciat:nec illa cū altero:utrū quodām:odo ſeruitutē:ut etiā ſi alteri eoꝝ ꝓtinētia ꝓpetua placeat:niſi ex alterius ꝓſenſu fieri non poſſit. Non autez daī pñtia ſancti ſpūs tpe quo ꝓiugales actus gerūtur Uñ hieronymus ſup matthеum.

Nō daī pñtia ſancti ſpūs:tpe quo ꝓiugales actᵒ geruntur.

Onnubia legitima carent quidē peccato:non tm̄ tpe illo quo ꝓiugales actus gerūtur:preſentia ſancti ſpūs dabiī etiā ſi ꝓpheta uideatur eſſe: q officio generationis obſeqtur.ſed etiā alia plura ſunt in quibus ſufficit ſibi ſola uis humana:ꝛ neq̄ res indiget neq̄ decet adeſſe pñtiam ſpiritus ſancti. Sicut ergo talis ꝓcubitus non eſt fornicarius:ſed ꝓpter bonū ꝓiugij licitus: ſic etiā ꝓiunctio illa:de qua queritur:nō eſt fornicaria:ſed ꝓpter bonū ꝓiugij licita. Item ſicut auguſtinus ait in libro ꝺ bono coniugali.

Oncubine ad tps adhibite:nec etiā ſi cauſa filioꝝ concubant.iuſtum faciunt cōcubinatum ſuū. Sic econtrario datur intelligi de his: qui ꝓiugali affectu ſibi copulanf: q etiā ſi nō cauſa,ꝓcreandoꝝ ſed explende libidinis cōueniunt:nō ideo fornicariꝰ ſz coniuges appellātur. ꝓbatur hoc idem auctē auguſtini in libro de bono coniugali.

Coniuges ſunt:q cauſa ſolius incontinentie ſibimet inuicez copulantur.

Olet queri:cuz maſculus ꝛ femina nec ille maritus nec illa uxoꝛ alterius:ſibimet non filioꝝ ꝓcreandoꝝ cauſa ſed incōtinentie ſolius ꝓcubitus cauſa copulātur: ea fide media ut nec ille cū altera id faciat:nec illa cū altero:utrū

Si usq; matrimoniū enim nō pōt ad tps ꝑbi: sicut nec lex nouit filiū tpalem: ut .ff. ō adopt. figs. nec heres gs ad tps istituī: insti. de here. insti. §. hēs qd si alig alias ꝛcturi credūt hᵒ facere ut ad tps ꝑbāt: cū ius ignorēt ꝛ ꝑbūt dic. .b. tenere matrimoniū.

Uiuauerit. mōi vitā dī notantur. ff. de viu. ꝛ ba. sed neq; ꝛ si forte.

Nolint .i. velint non nasci. habes ergo hᵒ: q; vitatio, plis uel, ppositū necādi filios ipedit matrimonium. ꝛ in. c. pri. Si aūt alia ꝓditio inhonesta ponerē i mātrimonio: ut ꝓtrahо tecū si tu interfeceris patrē ul' aliqd inīquū feceris: an talis ipediat mātrimonium dubitari consueuit. De hoc notabis: q; ꝓditio quedam est honesta q̄dam inhonesta sine impossibilis. Est aūt honesta dupler: ꝛ est dupler inhonesta. quedā enim ꝓditio est de nā mātrimonij: quedā nō. si ergo cōditio honesta q̄ nō ē de nā mātrimonij apponat mātrimonio: ꝛ mātrimonium uz: ut si ita ꝑbar: ꝓtrahо tecū si dederis mihi cētuz: hec ꝓditio honesta est: ꝛ nō est de nā matrimonij: ꝛ ꝛ mātrimonium cū illa ꝓditōe ꝛ sine ea: ut ex de cōdi. appo. de illis. Est alia honesta cōditio: q̄ adheret nature matrimonij: ut cū ꝓpianus dicit iudex: ꝑbo tecum: si voluerit ꝛ ꝓpiana fieri. talis ꝓditio est de natura matrimonij: ꝛ si illa nō apponeretur nō teneret mātrimoniū: ut. xxviij. q. i. nō oportet. Similiꝫ inhonesta dupler ē. si. n. apponitur inhonesta ꝓditio q̄ ē ꝑ nām matrimonij: matrimoniū nō tenet: ut si hoc mō dicat: ꝑbo tecū usq; ad tres annos: uel si ꝑbo tecū si ꝓcuraueris venena sterilitatis. mātrimonia. n. uel ſpōsalia sic ꝓtracta nō tenent: ut hic. ꝛ. c. sequēti. Est ꝛ alia inhonesta ꝓditio q̄ nō est ꝑ nām matrimonij: ut si hoc mō dꝫ: ꝑbo tecū si furtū ul' homicidiū feceris. hec ꝓditio nō repugnat nature mātrimonij ꝛ ꝓditio talis si apponat frangēda est ꝛ tenet mātrimonium ut ex de ꝓdi. app. c. i. sed ꝑ hāc distinctōem est q̄ legitur. xxxviii. q. i. idolatriā. ibi. n. videt q; oēs turpes cōditōes etiā saluāt mātrimoniū. sed qualiter hoc fit intelligendū: ubi notauim⁹. Itē ꝑ est. x. q. i. c. i. ꝛ ij. ubi tenet ꝓtract⁹ ꝛ ꝛ apponat ꝓditio q̄ est ꝑ nām ꝓtract⁹. filr obstat. xxviii. di. diacōi ubi ꝛ ordinatio. ꝛ dicat se uelle hꝫe vxorē. filr ꝛ puersio si nuptie sint uocande. ꝛ potest quidem fortasse non absurde hoc appellari connubiū: si usq; ad mortem alicuius eoꝝ id inter eos placuerit: ꝛ plis generatione q̄uis non ea causa coniuncti sunt: non tñ uitiauerint: ut uel nolint sibi nasci filios: uel etiā ope aliquo malo agant ne nascātur. ceteruꝫ si uel utrūq; vel vnum horum desit: non inuenio quēadmodū has nuptias appellare possimus. etenim si aliquā sibi ad tēpus adhibuerit: donec aliā dignam honoribus uel suis facultatibus inueniat quā in cōiugium ducat: animo ipso adulter est: nec cum illa quā cupit inuenire: sed cum ista cum qua sic cubat: ut cum ea nō habeat maritale ꝓpoſitū. dē de nuptijs ꝛ concupiscentijs.

Fornicarij sunt, nō cōiuges q̄ sterilitatis venena ꝓcurant.

Liquando eoꝝ usq; pertinuit hec libidinosa crudelitas uel libido crudelis: ut ēt sterilitatis venena ꝓcuret: ꝛ si nihil ualuerit: ꝓceptos fetus intra viscera aliquo modo extinguat aut fundat: nolēdo suā ꝑ plem ꝓius interire q̄ viuere: aut si in utero viuebat occidi ante q̄ nasci. ꝓrozsus si ambo tales sint: coniuges non sunt: ꝛ si ab initio tales fuerunt: non sibi per connubium: sed per stupꝝ potius connenerunt. si autem ambo non sunt tales: audeo dicere: aut illa quodāmodo est mariti meretrix: aut ille adulter uxoris. Q e his qui aborsum ꝓcurāt: queritur: an iudicentur homicide uel non

A ugustinus in libro quesſionum exodi ait.

Non est homicida qui aborsum ꝓcurat: anteq; anima corpori sit infusa.

Quod vero non formatuꝫ puerperiū moyses uel lex noluit ad homicidiū pertinere: ꝑfecto nec hominē deputauit quod tale in utero gerit. Hic de anima solet questio agitari: utrū quicquid formatum non est: nec animatū qui dē possit intelligi: ꝛ ideo homicidium non sit: quia nec ex animatū dici potest: si animaꝫ nō habebat. Item si illud informe puerperium iam quidē fuerat: ſz adhuc quodammodo informiter animatū. Quoniam magna questio ō anima est: non est precipitanda indiscussa temeritate sententiat. iō lex noluit ad homicidiū pertinere: quia nōdum dici potest anima viua in eo corpore qō eo q̄ dut. in ma. c. i. sed hoc falsum est.

f Meretrix. i. digna pena q̄ aliqua mētrix digna ē

g Adulſ. i. dign⁹ pena: q̄ aliqs adulter ē dign⁹.

h Quod. agitāi. ab hēticis pserti. s. utrū q̄cūq; tēq̄ lineamēta corporis habeat nō ifunditur aīa: ut

Nec aiatum. ꝛ hoc q̄dē verū est: q; anꝛ. c. pri. q̄dā tñ hētici dicūt aīam creari ex traduce i. ex placēta mā. i. ex aīa generāns ꝛ nasci cū corpore ficut ꝛ creat corp⁹ ex corpore. Alij mētiūt aias creatas esse in ꝓncipio mūdi i cōparib⁹ stellis ꝛ infūdi corporib⁹: p⁹ reſolutōem vo redire ad ꝓprias stellas: si bñ vixerit. fides nra ē q; quotidie deꝰ nouas creat animas: ꝛ infundit nouis corporib⁹: ꝛ infūdendo creat: ꝛ creando infundit.

k Si aiam. filr nō dꝫ deseri charitas q̄ nūq̄ fuit:

volūtatib⁹ ꝑ nō adiectis habentib⁹ ut. C. de inſtit. et ſubſti. reꝓbendenda de condi. ap. in mātrimonio plene habes ex hō cōdi. ap. c. ult.

l Utrūq; ſ. g volūt usq; ad mōtem cōmanē: q g uolūt nō euitare plem.

m Sed cū ista. ſupple ē adulter

a Liqñ ualet rit ꝓcuratō ſterilitatis.

b Interire. înterit ergo qō nondum est. ar. ff. de uſufru. quēadmodū oēs. §. i.

c Si ambo. i. ſi ab initio legitie ꝛrerūt: ſz ad hoc post deuenerūt.

d Coniuges. i. iura ꝓiugij nō obſeruant.

e Et si ab initio nō q; nō sunt ꝓiuges: q; eo animo cōiuncti sunt: ut ꝓlis generatōes impediant: ꝛ q; i vno opere vnus peccat alter non ꝛ q; mātrimonium aliqñ ex vna pte tñ ꝛz. ar. j. e. q. v. ꝓpoſito. ꝛ ex de

ut.j.de pe.di.ii.in fi.⁊ rei q̄ nō est priuilegiū dari ñ pōt:ut ex̄ de ec.edi.ad audiētiā:⁊ mr̄imoniū ꝙ nō est accusari nō pōt:ut ex̄ de despō.ipu.ad dissoluēdū:⁊ id qd̄ nō est rūpi nō pōt.ff.de iniusto rup.test. nam ⁊si. Sed cōt̄ id qd̄ nō est: pōt desinē esse: ut.ff. usufr.quēadmodum ea.l.ij.§.i.⁊ res q̄ nō est pōt hr̄e priuilegium ex̄ de ꝯsue.cū oli ⁊ mittit̄ in possessionē q̄ non est is q̄ nō est nat⁹: ut ff.de inoffi.testa. posthum⁹.⁊ edificio qd̄ nōduz ē pōt imponi seruit⁹ ut.ff.de ser.ur.p̄. si seruit⁹.§.ult.tu dicas: ꝑ rei que nō est pōt iponi seruit⁹ nō ꝙ stati sit seruit⁹: sz erit re existente i rerū nā.xxvij.q.ij.§. his oib⁹. Idem pōt dici de priuilegio qr tūc vere cōpetit cū res extabit.b.

l Ad homicidiū dic ut.s̄.ij.q.v.ꝯsuluisti.

a Moyses.si qs ꝑ aīa filr dicit lex: ꝙ si aliqs interficit aīatum.capite puniri dz.si uero non aīatum: distīgue qr si est nobilis: ꝑte bonorū amissa r̄ligat̄.si ē ignobilis: damnat̄ in metallū.ff.de penis siqs aliqd̄.§. q abortōis.

b Nascit̄. ut illi dicūt:q dicūt aīaz nasci ex traduce.

c Pereūt.qd̄ ē incōueniēs.

d Natiuitatis.forte vicio matricis.

e Rōe infirmabat̄.i.destituebat̄.vñ nō videbat̄ rōnabile quo ad opinionē hominū.

f In sicco.i.i corpe rudi ⁊ iformi.⁊ ē ar.ꝑ normānis ⁊ anglicis ⁊ polonis ut possint fortit̄ bibē:ne aīa hītet in sicco.

g Habitare.s.ꝙ ex eis vnū efficiat̄ l̄ ꝑ vegetatōez alias tā boni q̄z mali angeli hītāt ī siccis corporib⁹ ⁊ in cadauerib⁹ ⁊ lapidib⁹ ⁊ aiib⁹: in quibus ipsi d̄mones dant respōsum:ut.xxvi.q.v.nec mirū ut dr̄ de saule q adorauit diabolū.

h Sicut.ꝑ hoc.c.dicit bazi. peccata sola voluntate ꝯmissa sola volūtate debere deleri.nā oīs res ⁊c. ex̄ de re.iur.oīs.alij dicūt esse necessariā exteriorē pniaz ex quo uolūtas egressa ē suos fines.

i Ita sensus.i.volūtas.

k Rōe.i.cogitatio vl̄ volūtas bona mēte ꝯcepta cito perit ⁊c. uel intelligitur d̄ mala cogitatōe ꝯcepta in rōe uel intentōe.i.in aīa que perit.

l Ab hoste.id est a suggestione diaboli: quia suggestio ei⁹ nō hz effectū circa hominē: cum nesciat mētez hominis: ut.xxvi.q.iij.sciēdum.

m Cum ergo.respicit finem.c.solet q̄ri ⁊c.

n Illi cū ei nō est carnaliter cōmixt⁹ nec ibi sumatur.ar.ꝯ ex̄ d̄ spō. ad audiētiam.

a Ancillam abijcē.cū ergo canon iubeat abijci illam que non ē vxor: nūqd sua auctē statim pōt ab ea recedere? Rō.nō: ut.xxxv.q.vi.multorū.⁊.xxxiij.q.ij. seculares.

b Uxorē.s.qui dimittit cōcubinam.

c Crebris. ut dimittatur cōcubina.

d Quod necessarie.s. ꝓpter necessitatez carnalis infirmitatis.i. cā incōtinentie:uel qr ꝯtinere forte non poterat uel ne plures alias cognosceret.

e Fideliter.sed cū honestate cōiugij.

f Nemo.de pe.di.vij. nemo.C. de fideicō. libe.deberi.j.e.q.iiij recurrat in fi.s̄.xxiiij.q.iij illud.⁊.c.corripiant̄.

g Etatis.j.ꝑx.q.ij.antiqui.⁊.c.in adolescētia.s̄.l.di. pōderet.de eo.s̄.xxx.q.iij.illud.

h Differtur.sicut penitentia quandoqz differtur ad tempus donec deferuescat cū culpa luxurie.de pe.di.i.sunt q arbitrantur.⁊ dum est in peccato non debet agere penitētiam.de pe.di.iij.in salicibus. Sed illud intelligitur tm̄ d̄ solēni penitentia.alias aperte contradicēt:de pe.di.v.falsas:qr peccator bene agit ꝑ crimine penitentiā:ut notaui xiiij.q.iij.in summa.⁊ ex̄ de pe.⁊ re.ꝙ quidam.j.de pe.di. iij.nihil prodest.

i Non omnis.fili⁹.j.e.q.iiij.dicat ꝯ. Sed h̄ fili⁹ s̄m generalem ibi s̄m spālem significatōem accipit̄.

k ¶ Patris.pſ̄ ē quē nuptie dem̄ ſtrāt. ff. ō ius vo. q; ſēp
l ¶ Ingenuos.ar. q nō ſit legitimū mr̄imoniū inter pube
rem ⁊ ipuberē nec inter ſeruos plenarie.
m ¶ Et mīē coequales. i. mīē adultos. eſt ō deſpō. ipu. ō illis
n ¶ Cōtinētie. in padiſo
cū fecit adam ⁊ euaz u
adulta etate ⁊ eos mr̄i
monialiter cōiunxit. de
penit. di. ij. §. romanos
v. adā. uel oſtituit q nō
omnis filiꝰ ſit heres ibi
eiſe ancillā ⁊c. ſed ꝯ. j.
e. q. iiij. recurrat. ubi dī
q nō oīs obfuit ⁊c. ⁊ ita
filij iacob obtinuerunt
hereditatē cum aliis ge
nitis et ancilla. Dicūt
q dam q poſtea iacob ꝯ
rit cuz ancilla: ⁊ ita legi
timauit filios. ſed ꝯ erī
q fi. ſunt ie. tanta. qa eo
tempore ſuſcepti ſunt:
qñ mater eſſe vroꝝ non
potuit: ſed dic q ſufficit
q credebaī q tūc poſſz
eē vroꝝ: ut. j. e. q. iiij. ob
iciuntur.
o ¶ Legitime. i. cōez ſo
lēnitatem legalē haben
tes: eī de deſpō. impu.
tue.
p ¶ Illō. ſ. xxx. q. v. aliī.
a HOnoꝛatur. ergo
p mr̄imonio ꝯbē
do pōt erigi pecunia:
nec erit ſimonia: lz mr̄i
moniū ſit maximū ſacra
mentū. nam talis datio
potꝰ dī honoꝛ qz ꝓciū
ut hic dī: ſic. xvi. q. i. de
cime. ⁊ eſt ſic. ff. man. ſi
fr̄munerādi. ſi grās q̄re
in hoc ſacramēto. potꝰ
interueniat pecunia q̄z
in aliis: dicūt q dā q pp
onera mr̄imonij. ſz cer
te eadē rōe. p ingreſſu
mōaſterij pōt recipi pe
cunia. ꝓpter onera que
ſuſtinet monaſteriū. ſed
hec eſt rō: qr in hoc ſa
cramēto ñ ꝓferī gratia
ſ. ſ. ſicut fit in aliis: ut. i.
q. i. multi circa mediuz
⁊. c. fiē. ⁊ q̄ q̄d indiuiſi
bilis. tñ multa fuerunt
ꝓhibita in veteri. l. in gbꝰ ñ ꝓferebaī: nec adhuc hodie cō
ferī gratia ſicut emptio ſepulture: ut. xiij. q. ij. poſtq̄z. g. tñ
dicit q. p mr̄imonio nō poſſet dari pecunia.
b ¶ Muneribꝰ. datis a ſeruo abrahe eliezer pr̄i rebecche
q dicebatur batuel.
patris. nuptias q̄ aūt federa in
ter ingenuos legitia ſūt: ⁊ inī
coequales ⁊ multo ꝑius hoc
ipm dño ꝓſtituēte q̄z initiū ro
mani iuris extiterit. itaq; aliō
eſt uxoꝛ ⁊ aliud ꝓcubina: ſicut
aliud ē ancilla ⁊ aliud libera.
ꝓpter qō etiam apls ad mani
feſtandā hāc ꝓſonā q̄ diſcre
tionē teſtimoniū poſuit ex ge
neſi: ubi dī abrahe: eijce ancil
lā ⁊ filiū eius. ñ enim erit hēs
filius ācille cū iſaac filio meo
igit cuiuslibet loci ēctus ſi fi
liā ſuā viro habenti ꝓcubinaz
in mr̄imoniū dederit: ñ ita ac
cipiēdū eſt: quaſi eā ꝓiugato
dederit: niſi forte ⁊ illa mulier
⁊ ingenua facta ⁊ dotata legi
time ⁊ publicis nuptijs hone
ſtata videat. paterno arbitrio
feie viris iuncte carēt culpa:
ſi mulieres q̄ a viris habebāt
in mr̄imonio ñ fuerit: qr aliud
ē uxoꝛ aliud ꝓcubina. Cum
ergo dī paterno arbitrio feie
iūcte viris: daī intelligi: q pa
ternus cōſenſus deſiderāt in
nuptijs: nec ſine eo legitime
nuptie hēantur. Juxta illud
euarīſti pape: aliter ñ fit legi
timum ꝓiugium: niſi a parenti
bus tradatur. Item ambro
ſius in libro de patriarchis.
HOnoꝛatur parētes rebec
che muneribus,: ꝓſulitur
puella ñ de ſpōſalibus. illa. n.
iudiciū expectat parentū. nō
ē enim virginalis pudoris eli
gere maritū. ſed iā deſpōſata
viro de ꝓfectionis die ꝓſulit
nec īmerito dilationē ñ attulit
Jure eteni ꝓperare debuit
ad maritū. vñ illud eurīpidiō
c ¶ Nō de ſpōſalibus. innuit hec lr̄a: q ꝓſenſus puel
le nō eſt requirēdus i ſpōſalibꝰ. qđ tñ ſecꝰ ē: ut. xxx.
q. ij. c. vnico. ff. de ſpō. ſpōſalia. imo. ⁊ de ſpōſalibus
fuit ꝓſulta. ubi dī vis ire cū illo homine. dic ergo ñ
qđ mīrātur pleriq; vñ transla
tū ſit: manifeſtū eſt. ait. n. in p
ſona mlieris: que cū volebat
maritū relinq̄re ⁊ ad alias pe
tebaī nuptias: ſponſaliū meo
rū pater meus curā ſibi ſubijt
hoc. n. non eſt meū. ergo qđ ⁊
ipi philoſophi mirati ſūt: ſua
te virgines: ⁊ nō ſolū v̄gines
ſz etiā ſi qua mulier amiſſo ci
to marito: ⁊ adoleſcētula la
queū infirmitatis ſue timens
incidē: ſi vult nubere nubat tā
tum in dño: ita ut electionem
mariti parētibus deferat: ne
appetētie eſtimet auctō: ſi ipa
de nuptijs ſuis electionē ſibi
vendicet. expetita magis de
bet videri a viro q̄z viz ipa ex
petiſſe. verecundiaz ꝓmittat:
anteq̄z nubat: quo ipm ꝓiugiū
plus cōmendet verecundia.
Item in libro numeroꝝ.
MVlier ſi quippiā voverit
⁊ ſe ꝓſtrinxerit iuramēto
qūe ē i domo prīs ſui ⁊ in eta
te adhuc puellari: ſi cognouerit pater uotū qđ pollicita ē:
⁊ iuramētū quo obligauit aniā ſuā ⁊ tacuerit: ñ rea erit:
ſed quicqđ pollicita ē ⁊ iura
uit ope cōplebit. ſi aūt ſtatim
ut audierit ꝓtradixit pater: ⁊
uotaꝝ ⁊ iuramēta eiꝰ irrita erūt
nec obnoxia tenebīt ſpōſioni
eo q contradixit pater eius
Item auguſtinus.
TErtio hic querī etiam de
noto virgitatis. mulieres
enim etiā virgines in ſcriptu
ra ſolent appellari: ⁊ videtur
etiā apls de patre loqui cum
dixit: ſeruet virginē ſuā ⁊ det
nuptui virginem ſuā Θcōtra
impubes nō doli capar.
i ¶ In domo. idē eſt ſi extra domū: qr ē emācipata:
dū tñ mnoꝝ ſit. ar. de nup. vidue.
k ¶ Obligauit. i. fecit ad modū obligātiū. Aliꝫ dicūt
q ſiue ſit doli capax ſiue nō: dū tñ ſit. j. annū. xiij. vī
d ¶ Pudoris. ar. mr̄imoniū poſſe
ꝯbi inter abſen
tes p ꝓcuratorē
ar. xxx. q. v. nec il
lud.
e ¶ Deſponſata.
ar. q parētibus
puelle daī pōt
pecunia: ut ꝓſen
tiant mr̄imonio
interueniēte pe
cunia: qr ibi ñ cō
ferī gratia:
f ¶ Pater. cultuſ
enim verecūdie
⁊c. C. de nupt. in
copulatōe.
g ¶ Virgines. cō
filiū eſt. ar. eī de
ꝺſpō. ipu. tue.
h ¶ Mlier. i. im
pubes. ali
bi ſumīt q vgie i
euāgelio: mulier
ecce filius tuus.
ff. de ver. ſig. mu
lieres. ⁊ de le. ij.
ſeruus. alibi pro
cōzupta. ff. de ꝯ
hē. empt. aliogn
§. i. ⁊ nō q. h. dic:
q ſi ipubes emit
tit votū vſiacm
⁊ eſt doli capar:
paī nūq̄z pōt re
uocare: qr cū poſ
ſit ſe obligare di
abolo: ⁊ deo. erī
de delic. pu. pue
ris. ⁊ legit ſic. h.
hoc. c. mulier. ſ.

rii.in puella.pater semp reuocat.iuramētū ei⁹:ut h
7.s.xx.q.i.puella.alij tenēt medā viā.nam doli ca-
par añ legitumā etatē obligat in oi vote:nisi i voto
monachatōis.xx.q.i.aliud.7 tñ h3 obligē pater pōt
reuocare er ꝓcēs-
sione hui⁹ cano-
nis.7 ita hoc itel
ligit ō doli capa-
ce7 vere obliga
to.de hac mā nō
ui.xx.q.ii.i fūma
¶ Et ope. ergo
rea erit si ñ ꝓple-
uerit:7 ita ꝫhere
pōt impubes.qō
ꝓcedo.ar.h⁹.c.ꝫ
xx.q.i.c.i.
in¶ Statiz.s.xx.
q.ii.c.ii.ꝫ.b.sol-
uit:q3 iō dar ibi
manus spaciū: ga
p tale iuramētuz
crimiñ a pñs po
testate.dic autez
loquit de alio iu
ramēto siue voto
q3 h3 adimpleat:
adhuc ñ manet
in patris potesta
te.7 iō ibi manus
spaciū dar ꝗ hic

Qō.iii.

hic.n.loquit ō vo
to abstimētie.ler
nāt dicit q cū filij
us est in ptāte nō
obligatur aliquo
voto.ff. de polli
cita.l.ij.sed vero
gatū est ei.
n¶ Pater. soluī
autē patria ꝓās
aduēiente adul
ta etate quo ad
matrimoniū car
nale siue spūale:
7 quo ad iuramē
tū.xx.q.ii.puella
xxij.q.uij.trib⁹.
o H Oc sanctū
pentū fm canones h3 filie pōt volūtatē parētuz
nubere.vñ nec ē necessaria pñs volūtas ꝗtū ad h⁹
qn teneat mīm omū:h3 ñ adsit volūtas ei⁹ al.bñ di
co regrēdū ei⁹ ꝓsensū.marie si ēmior.vñ cognit⁹ il
ladisti.de nup.i pn.nūqd ergo pñ eā detare tenet:
sic ar.ff. de ritu nup.q liberos.7 pomi h uel ꝓ et.
p¶ Parētū. bñdicit.qñ q.n. inuenim⁹ mulieres ꝓ
sua cōmoda laborare.C. de spō.si pñ.hoc tñ ad bo-
nestatē referas eā de despō.impu.tue.
q¶ Vidue.xx.q.ii.c.i.7.ii.ꝫ:h3 ibi ō minozib⁹. xiiij.
aū.agit.7 b ō minozibus.ō b⁹ hēt.xxxi.q.uij.i fūma.

in concilio toletano.iiij.

**Vidue 7 virgines ꝓpria no-
luntate sibi maritos eligant.**

H Oc sanctum confirmat cō
cilium.ut vidue qbus pla
cuerit:teneāt castitatem.q si
ꝓiuscz ꝓfiteantur continenti
am nubere eligerit:illis nubāt
quos ꝓpria voluntate volue
rint habē maritos.similis con
ditio.7 de virginibus habeaī
nec extra voluntatē parentū
uel suam cogātur maritos ac
cipere. Siquis vō ꝓpositum
castitatis vidue uel virginis i
pedierit:a sancta cōmunione
7 a limitibus ecclesie habeat
extraneus. H is auctoritati
bus premissis euidenter asse
ritur:q ꝗuis aliqui non filio
rum ꝓcreandoꝝ sed incontī-
nentie causa ꝓueniant:tamen
coniuges appellantur.

E tertia uero questio
ne pelagius diffinit scri
bens defensori potētio

**Arbitrio liberi aut non origi
narij patris puellā nuptias se
qui oporteat.**

P Atrem puelle ecclesie no
stre famulum: audum vero
eius liberis oztum constat eē
natalibus.et ideo ani magis
electionē de coniunctione ne
pris ꝗ patris eius: cuius nul
lo modo libex potest esse ar
bitrium: decernimus attendi.
O nia ergo electiōe aut huic
ista nupsisse probatur: hāc cō

a E tertia. hic depigit.iij.qō.an.s. puella i mīmomo
d ꝫhēdo dēat seg arbitriū pris seruāt an liberi aut:7
qd dēaut gaſuus nō h3 liberū arbitriū ad ea ꝗ liber
omo facere pōt sed nec aut nisi de honestate.

b P Atrē.magis.spon
sa.n.ē ab illis pe-

Qō.iiij.

tēda q ptātē habēt sup
illā.xxx.q.v.c.i. Sz pat
nō h3 cū ipse sit in ptāte
alteri⁹:ut.ff. de adulte.
sic euenet.
e¶ Nepus. si hec cōcē-
pta est patre in fuitute
manēte: nō est in ptāte
aui. ar.misti. qbus imo.
iul.pa.po.sol.§.vlt. naz
per patrē acquirit auo
ptās i neptib⁹. sed si iste
liber erat qñ eas suscē-
pit:sed post nōdū fact⁹
est seruus.tūc.n. filij re
manēt in ptāte aui iuri
sti. qui.mo.ius.pa.§. ad
monēdi.7 in hoc casu o
portet intelligi qō h dī
uel dic q ubi au⁹ ē liber
siue nepos sit in ei⁹ ptā
te siue nō:requiri dz ei⁹
cōsensus:ubi pater fu⁹
est.7 hoc de honestate
In ptāte aūt aui matīni
nullus ēt inst. de pa.po.
in fi.hic ergo de auo pñs
no dicit. Sz nūquid ori
ginarius filiū habet in
ptāte:nō cum ipse sit in
potestate alterius.C. ō
agricolis 7 cen.ne diu
nus:7 g in ptāte alter⁹
est:aliū in potestate hre
non pōt.ff. de adult.sic
euenet.et sic pores de
originario hic intellige
re ficut.g. posuit in the
mate:uel itellige de ser
d¶ Arbitriū.ar.q nec
seruus suo arbitrio pos
sit ducere uxorē. qualī-
ter enim in se arbitrium
habebit 7 nō in sua sobole:ergo sicut ꝑ illud ex.ō.diu. ser-
ci. hodie liberū habet arbitriū ꝓtrahendi matrimonium
ita liberū baber filiā tradendi. qualiter enim in se habebit
liberū arbitriū:q filia nō erat in ptāte eius:sed liberi aut. uel dic
q nec seruus h3 liberū arbitriū ꝓtrahendi sine voluntate
domini. si tamen contrarient tenet.
e Vod aūt. Dec quarta questio nihil h3 questionis
q qz non licet er quacuncz cā viuēte uxore ex alia fi
lios ꝑcreare.7 qō de abzaham 7 de aliis dī nō ob
uiat:q auēte.s.sarcula tū:ex de diuoz. gaudem⁹:xviij.

q.v. dixit.

f ¶ Filios. ismalē. z alios filios. s. dan z neptalim.

g ¶ Obcurā. q̄ fuit binomia. q̄ alio mō uocabatur agar mr̄ ismaelis. ar. ℣. q; eo tpe quo ille fuit ꝓcept⁹ non potuit esse legitimus: ergo ex post facto nō potuit legitimari. ut ēt g fil. sint legi. tanta. z. ff. de sta. ho. paulus.

h ¶ Ste astipulator. s. adiutor. ri. q. iii. antecessor.

i ¶ Sacramentū. q; ē a viro sancto factū sanctū ꝑsumitur: ut. xx. q. ij. lugdunē. z. viij. q. i. ois.

k ¶ Aduersus. s. tertullianus q ꝺdemnabat has nuptias: q nec. l. nec. ꝑphetas recipiebat. et q̄ fuit ei⁹ hereſis habes. xxiiij. q. iij. c. qdē. v. tertulianiste.

a ¶ Ecurrat. nihil bōi ut hic. alibi. n. bonum significat: ut ibi. ecce ancilla dñi. ⁊c.

b ¶ Quattuor. i. quattuor modi generandi homines in fide. al'. n. duo tm̄ sunt genera hominū xij. q. i. duo. z quo ad ꝓ ditōem. nam aut sūt serui aut liberi. ff. de statu ho. summa.

c ¶ Quattuor. i. istis q̄tuor modis generandi in fide.

d ¶ Tenuerunt. j. c. dicat ℣: sed hic illegitimi in figura successerūt. significat. n. q etiā si ille gitimi parentū vicia nō sequantur ꝑpetuam hereditatem habebūt. lvi di. nasci. ul' legitimi isti erāt: q; fas erat illis filios ex ancillis ſuſcipere j. c. q. vij. tantum ualet: imo poti⁹ dicebātur filie vroris legitime: ut. l vi. di. ismael.

e ¶ Per malos. ar. q ac q̄rit ecclē uel alii religioso loco ꝓ hereticos ar. xvi. q. vi. fi eṗm.

f ¶ Expulsus. non q; ſm carnē nat⁹ ē. sed q; fratrē ꝑsequebat. ut. lvi. dist. ismael. nā q ſm carnem erat: ꝑsequebat eū qui ſm ſpiritū: ut. ē. xxiij. q. iiij. q fm.

g ¶ Seducere. ismael. n. faciebat luteas imagines z cogebat eū eas adorare ℣ illud adorabis deū tē. xxij. q. i. ꝓfidera.

crimē. ꝓfecto q; post mortem sare alterā duxit: ubi si nullū intelligeret rei abdite sacrm: ꝓpter hoc solū id facere debuit abrahā: ne putarēt hereticī aduersus ꝓpīm dei: qbus etiā tertulian⁹ astipulator assistit: post uxoris mortē crimē esse ducere uxorē. ¶ acramētū huius rei ē: q ꝑ bonos mali z boni erant in fide generādi: sic z per malos boni z mali erāt ad fidem accessuri. Vñ augustinus sup ioannem.

Sicut bono⁊ ministerio boni ⁊ mali: ita ministerio malo⁊ boni ⁊ mali in fide generātur.

¶ Ecurrat nunc animus noster ad abrahā isaac z iacob. In istis tribus inuenim⁹ parere liberas parere ācillas Inuenimus ibi ꝓtus liberaꝝ inuenimus etiā ibi ꝓtus ancillaꝝ. ancilla nihil boni significat: eijce ancillā inquit z filiū eius. Inuenimus rem miram in istis generatiōibus ancillarū z liberaꝝ quatuor. s. genera hoīum: in qbus completur figura totius populi christiani: ut nō sit mixꝝ q̄ō in tribus illis dictū est. ego sū deus abrahā deus isaac deus iacob. In oibus enim christiāis fres attēdite: aut ꝑ malos nascunt boni: aut ꝑ bonos nascūtur mali aut ꝑ bonos boni: aut ꝑ malos mali. ampli⁹ istis quatuor generibus non pōt inuenirī. Inuenis ibi bonos filios iacob natos ex ācillis: z bonos natos de liberis. nihil obfuit natiuitas de uteris ancillaꝝ: q̄ in patre cognouerūt semē suū z consequenter regnū cū fratribus tenuerūt. quō ergo in filijs iacob non obfuit illis qui nati sūt de ancilla: quo minus teneret regnum z terram ꝓmissionis quaꝝ cū fratribus acceperunt. z non illis obfuerunt natales ancillaꝝ: ſz ꝓualuit semen paternū. sic quicunq; ꝑ malos baptizātur: tā q̄ ō ancillis nidētur nati. sed quia ex semine uerbi dei nati sunt: q̄ figuratur in iacob: simul hereditarē cuꝝ fratribus possidebūt. Securus ergo sit qui cū semine bono nascit: tamen ne imitetur ancillā. Si ō ancilla nasceris: ancillā malā supbientem ne imiteris. Vnde enim filij iacob de ancillis nati possiderūt terram ꝓmissionis cū fratribus: ismael autem de agar ancilla natus expulsus ē ab hereditate. vnde nisi quia ille supbus erat: illi humiles: erexit ille cerui cē z uoluit seducere fratrē suū in dens cū illo. magnū ibi sacramentū: Indebant simul ismael z isaac. vidit illos sara ludentes. q̄ aūt pepit abel z enoch z noe z abrahām: ipa peperit z moysen z ꝓphetas tempore posteriores ante domini aduētum. z que istos: ipa z apostolos z martyres nostros z oēs bonos christianos. omnes. n. peperit q diuersis tpibus nati apparuerunt: sed societate vnius populi ꝓtinētur: z einsdem ciuitatis cines labores huius pegrinationis experti sunt: z quidam eoꝝ nūc experiūtur: z usq; in finē ceteri experient. Item q̄ pepit chaim z cham z ismael z elam: eadez ipsa peperit z dathan z alios in eodē populo similes. z que istos: eadem ipsa z indā pseudo apostolū z simonē magum z ceteros usq; ad hec tēpora pseudo christianos in affectione animali ptinaciter obduratos: siue sint pmixti in vnitate: siue aꝑta precisione diſsentiāt. sed cum tales a spiri-

h ¶ Sacramētus sacramentū erat illud secūdum q̄ semper carnalis spūalem ꝓsegt. xx iij. q. iiij. q scōm.

i ¶ Pepit. patrem ve. te. peperit ecclesia ꝑ dilectōes nou: ꝑ sacra. s. xij q. ij. q abstulerit.

k ¶ Societate. mr̄ nostra est eccla q̄ nos in baptisma te regenerauit. nā in vna fide ad vnū pīm̄ tendūt sed nunqd eades est eccla q̄ fuit in ve. te. pōt dici q nō. iuxta illō: uocabo plebē meaꝝ nō plebē meam. z alibi: ecce convertimur ad gentes. z ſm hoc dicatur: q illud relatiuū q̄ ꝺ ꝓcedit q̄ peperit tē. simplicē facit relatōez. alij dicūt eandē esse ar. de ꝓ. di. iiij. ficut. vij q. i. denicq; ff. de iudi. ꝓponebatur. z. xvi. di. habeo.

l ¶ Limitatis. hic rusalē celestis.

m ¶ Animali. id est bestiali.

n ¶ Sed cū tales t. mali spirituales z sic ꝑ bonos bōi

o ¶ Uadūt. s. cuz catbetizant z baptizantur.

p ¶ Quia nō pōt sicut pueri.

q ¶ In nouā. j. ō cō. di. iiij. sic hieronymus.

r ¶ Nascuntur. i. charitatē. z fidez habēt.

f ¶ Int⁹. q. d. ma li sunt siue i eccl'a videantur boni siue mali: siue ab eccl'a tolerentur siue ab eccl'a sepa ti sint.

t ¶ Area. area dr̃ p̃is eccl'a: in qua mali p̃mixti sunt bõis. sicut i area palea g̃nis. h.

u ¶ Palea est. ergo siue intus siue extra qõ palea ẽ ꝛc̃. sicut usura nõ desinit esse usura ly in sorte cõuer tat. C. de usur. l. ult.

x ¶ Dacl'a. s̃. di. c xi. g̃uis. s̃ xxvij. q ij. nuptiar. §. i. et dic sine macula. i. sine mõtali ꝑpec cato. xxiij. q. i. oi bus.

y ¶ Desperãdum est. s̃. c. q. ij. ancil lam. s̃. xxiij. q. iij corripiantur.

a ¶ Is ita. pere grinatiõis i qua i. ipse abrahã fuit peregrinat⁹. naz vita hõis super terrã est peregri na in qua ipe do minus apparuit ut peregrin⁹. i. q i. §. oppõit. v. qõ ut plane.

b ¶ In peculiarẽ i. ꝑpriũ. ar. ff. ad trebel. cogi. i. §o ꝛ di. liij. ex anti quis.

c ¶ Maledicta. i. ignominiosa ꝛ ob scure fame apud homines habita est: ꝛ est male di ctũ opꝛobrij: ut hic. ꝛ est culpe: ut ij. q. vij paul⁹. ꝛ ẽ maledictus p. ne võ maledici⁹ hõ q pepẽdit i ligno de pe. di. xj. si võ v. tangꝫ.

tualibus euãgelizantur: ꝛ sa cramentis imbuũtur: tangꝫ p scipam rebeccha eos parit sicut esau. cũ aũt⁹ per illos qui ñ caste ãnunciãt euangeliũ: ta les in eodẽ populo generant non sara quidẽ p scipam parit sed p agar. Item boni spũa les qñ euãgelizantur: ꝛ sacra mẽtis uel baptismatibus car nalibus generãtur. Lia quidem uel rachel iure cõiugali eos. s. p ancillaꝫ uterũ parit. Cum vo per spũales in euan gelio generãtur boni fideles qui nel uadunt in spũalem af fectum pietatis uel eo tendẽ nõ desistunt: uel ideo ñ faciũt qz non possimt. sicut ex utero sare isaac uel rebecche iacob in nouã nitam ꝛ nouũ testamẽ tum nascũtur. itaqꝫ sine intus uersari videãtur: siue apte fo ris sint qõ caro est: caro est. si ue in area sine in sterilitate p seuerent: sine in occasione tẽ tationis tangꝫ nẽo exꝫ tollãt: qõ palea ẽ: palea ẽ. ꝛ semp ab illius eccl'ie q̃ est sine macu la ꝛ nnga vnitate diuisus ẽ: ẽt qui cõgregationi sanctoꝫ in carnali obduratõne miscet. õ nullo tñ desperanduz ẽ: sine q intus est talis appareat: sine qui foris manifestius aduer set. Mis ita ñdetur: p uarie tate tempoꝫ uaria inuenit di spensatio cõditoris. ꝓmissum erat abrahe: qꝫ in semine eins bñdicerẽtur oẽs gentes. ꝓmi serat se quoqꝫ daturuz semini eius terrã pegrinationis sue cum ergo ceteris in idolatria relictis abrahã in filios eius i peculiarẽ populũ sibi dñs ele gisset: rite multaꝫ fecundita te mulieꝫ populi dei multipli catio querebat: qz in successi one sanguinis erat successio fidei. vnde in lege dicebatur maledicta sterilis que nõ reli querit semẽ suum sup terram Hinc etiã sacerdotibus ꝓmi gia decreta sunt: qz in succes sione familie sue successio cõ stabat esse officij. quia vero p incarnationem christi gratia fidei ubiqꝫ dilatata est: nec iã dicitur: dic domui iude ul' dic domui israhel: sed euntes do cete omnes gentes ꝛ in omni gente quicunqꝫ timet deum ꝛ operatur iusticiam hic acce ptus est illi. nec electio mune ris queritur in successione ge neris: sed in perfectione nite ꝛ synceritate scientie: ꝛ virgi nitas fecunditati prefertur: ꝛ sacerdotibus continentie ca stitas imperatur. nec ergo a brahaz aut iacob deliquit: qa preter uxorem filios ex ancil la queſiuit: nec illorum exem plo preter coniugale debituz fecunditatem in aliqua licet alicui querere: cum illoꝝ cõ iugia nostrozum equãtur uel preferantur virginitati: ꝛ im moderatus usus coniugij no stri temporis turpitudinẽ fe re imitetur fornicationis illi us temporis. Unde ambro sius scribit in libro de patriar chis.

Abrahã non est reus adulterij: qui uxore viuente filios ex ancilla suscepit.

Dixit sara ad abrahã: ec ce pclusit me dñs ut ñ pa riam. Intra ergo ad ãcillam meã ut filium facias ex ea: et ita factum est. sed pfidera pri mum: qꝫ abrahã ante legem moysi ꝛ ante euãgeliũ fuit. nõ dum ergo interdictũ adulte riũ uidebat. pena criminis ex tempore legis ẽ: que crimẽ in hibuit. nec ante legẽ ulla ẽ rei dãnatio: sed ex lege: nõ ergo in legem cõmisit abrahã: sz le gem puenit. deus aũt in para diso ꝓiugiũ laudauerat. non adulteriũ dãnauerat. habes primã abrahe defensionẽ. se cunda illa est: qꝫ ñ ardore ali quo nage succensus libidinis nõ petulantis forme capt⁹ de core ãcille ꝓtubernio ꝓiugalẽ

d ¶ Cõstabat. s̃. di. lxxx iij. plurimos. ꝛ. s̃. di. xxxi tenere.

e ¶ Muneris. i. officij sacerdotalis.

f ¶ Queriť. ar. q cessante cã cessabit effectus. lxi. di. bis oib⁹.

g ¶ Imperať. post ordi nem q votũ ꝓtinẽtie hz annerũ. ar. di. xxvij. dia con⁹. s̃. di. lxxxiij. cũ in ꝓterito. alioquin ꝓdicit ambrosius. s̃. e. q. i. inte gritas.

b ¶ Abrahã. ad hoc ídu cit. c. sequens. ꝛ. c. obij ciuntur.

i ¶ Illoꝝ. ad hoc induc c. nemo.

k ¶ Usus. ad hoc induc c. origo.

l ¶ Fere. optime tẽperat: qz nemo imitať.

a ¶ Dixit sara. ante le gem scriptaz: non aũt naturalẽ.

b ¶ Interdictũ. i aliq⁹ precepto uł interdictũ p aliquã. l. sup hoc spãli ter latã. erat tñ quodã modo interdictũ in pa radiso: cũ dñs ait: erũt duo in carne vna: ꝛ i. l. naturali: qz cuicũ qꝫ na turaliter insitum erat: qõ tibi nõ vis ꝛc̃.

a ¶ Interdictū. exp̄esse. sed tacite cū dixit dñs erunt duo in carne vna: ut. xxi. q. i. quomodo.

d ¶ Pena. bñ dixit pena est tp̄e. naz culpa ante legē fuit in Chaim z lamech. z nō q̄ hę oēs excusatōes ill̄ sufficiētes lūt sed illa est sola: ex̄ de diuor. gaudem⁹. z dic pena criminis temerate ē

e ¶ Ex tp̄e legis. scripte al̄. nec lamech nec chaī puniri debuit: cū illi añ legem scriptā. peccauerūt: sed nō erat adhuc pena statuta ꝓ eoz peccatum.

f ¶ In legem. q̄ enīz p̄euenūt ꝓstitutōem: non iunt postea irritāda: ut ē. di. lxxxij. ꝓpositi. j. e. objcūt. z ex d̄ ꝓsti. c. ult. C. de testi. iubemus xxi. di. ante.

g ¶ Landauerat. cū dixit crescite z multiplicamini.

h ¶ Dānauerat exp̄esse z est ar. q̄ hz vnū ꝓioz cōmēdet: nō tō reliquū vituperaī. vij. q. i. sciēdum

i ¶ Posthabuit .i. postposuit.

k ¶ Muneris .i. officij quo publice fuire hūano generi videbāt.

l ¶ Preteruit. i. diminuit z extenuauit nō aut ertinxit: ut di. xxxv. sexto die. z ar. q̄ maluz factum excusatur p̄ bonā intentōez z obstetrices hz peccauerūt mētēdo

m ꝓpter bonā intentōem remunerate sunt. xxij. q. ij. si quelibet. z ita in eodem facto gs mereī et demereī: qđ est ꝓ illud ff. de neg. g. siue. z. xvi. q. i. legi. arg. q̄. excusat malū si bono zelo fit pp bonū: ar. xxx. q. i. ad limina.

m Nemo. de legib⁹. q̄ dicūt: q̄ adulteriū nō cōmittitur cū soluta sed cū nupta. ff. de adult. inter. ol loquitur de legib⁹ q̄ ꝓmittunt cōcubinatū: ut. ff. de cōcu. l. i. uel logtur de legibus q̄ ꝓmittūt fornicari mlitib⁹: ut. C. de dona. inter vi. z vr. l. ij.

n ¶ Stupū. strupū cōmittitur in vgine vidua uel puero: uel etiā i soluta muliere q̄ nō hēt loco vroris l' pcubine: ut ff. de adult. stupū: secus sm canonē: ut. xxxvi. q. i. c. i.

o ¶ Adulteriū. cōiugatoꝝ.

p ¶ Ab vroze. sic. j. q. vi. p totū. z. ff. de adult. si vroz. hic nō

simplicē fornicatōem eē canonicū crimen. i. per canones z nō per leges esse. crimē.

q ¶ Tibi ius. ius dī qđ ex indulgentia uel dispensatōe apli habeī: ut vnusq̄z habeat cc. ut. ē. q. ij. §. hinc ita. sic dī ius ꝓpter qđ er gratia tm̄ habeī: ut. xvi. q. i. sigs eoz. sic etiā er necessitate hz fieri qđ er dispēsatōe fit: ut l. di. dño sancto. z. xxxv. q. iiij. consanguinitas.

r ¶ Tolerabilior. i. maius peccatū est manifeste peccare q̄ occulte: sic ē ꝓ. xij. q. i. certe ego. ē. xi. q. iij. ꝓcipue. Sed dic q̄ occulte peccāt magis dī pecca re. i. periculosius q̄ neminē hz corrigenté. Ité malū est cadē a ꝓposito. sed peius simulare. ꝓpositum manifeste pec cās alio mō dicit magis peccare: q̄ tueri se vult rōnib⁹ z auctoritatib⁹: ut in hoc. c. uolebat. Ité q̄rū ad hoc q̄ plurib⁹ hbet crēplū peccādi: ut. xi. q. iij. ꝓcipue. Itez alia ꝓsideratōe q̄ clas peccat plus peccat: q̄ videt sciēter peccare. sed qui palam peccat minus peccat: q̄ ꝓsumit erraī: ut. ff. de ritu nup. l. ult.

s ¶ Sed oī. qđ cōmittit in nō sua ꝓiuge: adulteriū ē

t ¶ Iste. in geneſi. ubi dī q̄lē abrahā dum esset peregrinatōe rogauit sarā ut diceret se esse. sororē suam. xxij. q. ij. queri.

u ¶ Abimelech. ñ ē huic ꝓ. xxij. q. ij q̄rī. ubi dī ut pudicitiā ei⁹ fuare possz apd pharaonē z ibi dī abimelech: q̄ vīq̄z i ipz peccauit: i ipm vīq̄z timuit ab iitio

x ¶ Quia puro. dolebat. n. eā vroz hē nec intēdebat alicui iuriā facē: z iō excusand⁹ erat.

a O ¶ Celestis. i. ecclesie.

Rigo. s. spes ꝓphs. uel etiā vitatio omicōis

que est nuptiar cā: ut. ē. q. ij. bis ita.

b ¶ Sz magnitudo. s. īmoderata extitio pro nimio ardore libidinis.

c ¶ Honesta. nihil. n. est a deo licitū: vñ nō possit pernicies irrogari. xxiij. q. v. de occidēdis in fi. Item vsus rei nō cōdēnat: sed libido: ut xli. dist. q̄s. s. sic videl' q̄ q̄nq; peccatur in re bona: ut. xxij. di. q̄ ait.

d ¶ Adulter. ē. e. q. ij. q. gd ẽ so. h adulti talis dr nō reatu criminis il' sz capitalis: sed similitudine adulterine libidinis. sicut. n. adulter i adulterā ardet: ita iste i ꝓximam. z q̄ ñ peccet mō taliter: patet i fi. nam ibi dissuadetur ad quod cuitandū non tenet z hoc mō. i. e. q. vij. adulterij. sic ergo. ꝓpter similitudinē dr adulti nec est hoc mirū naz similitudine facti aliqd sepe dr fieri. xi. q. iij. excellētissimꝰ. xij. q. ij. fraternitas.

e ¶ Amatō. vehemens amator dr q̄ tm vxorem diligit: ut apud se disponat: q̄ si ipa esset forte vxor alterius ñ minꝰ carnaliter se cū ea ꝓmisceret.

f ¶ Judicio. cum iudicio z discretione ꝓmisceri vxori debet.

g ¶ Affectu explēde libidinis.

h ¶ Pecudes. pecudes. n. post ꝓceptū nō coeūt: ut i. e. q. vij. nō solū: nec mulier faciat copiā sui coꝛpis a ꝓceptōe usq; ad purgatōem. ut. ē. di. v. ad eius. et xxxiij. q. iiij. si causa.

i ¶ Perdant. perit enī ptus ex frequēti ꝓcussione.

k Vis ignoꝛet. hoc. c. hēs de vbo ad vbū ō pe. di. ij. si enim. vī. memento. z. vī. paulus.

l ¶ Sub altera. i. sub ꝓiugali q̄ ẽ altera a castitate. a lia ſra hz alta. nam ꝓfunda sunt iudicia eius.

Virginalis castitas non prefertur coniugio abrahe.

Quis ignoꝛ sub altera dispensatōne dei: omnes retro sanctos fuisse eiusdē meriti cui⁹nūc sunt christiani. quo modo aūt abraham placuit in ꝓiugio: sicut nūc virgines placēt in castitate. seruiuit ille legi z tpi suo: seruiamus et nos legi z tpi nostro: i quos fines seculoꝛ devenerunt. Unde ambroſius.

Patriarche non concupiscentia explende libidinis. sed cā numerose ꝓlis plures habebant uxores.

Bisciūtur iacob quatuoꝛ uxores. q̄ q̄ñ mos erat crimē ñ erat: sicut patriarche ꝓiugibus excipiētibus semen suū miscebant: nō ꝓcupiscētia pficiende uoluptatis: sz ꝓuidentia ꝓpagāde successionis sic apli auditoꝛibus admirātibus doctrinā suā ꝓelectabātur: ñ auiditate ꝓsequēde laudis sz charitate seminānde veritatis.

¶ Item aug. de bono ꝓiugali. Sanctius ẽ absq; liberis defungi: q̄ ex illicito concubitu stirpem querere.

Sicut satius est fame mori q̄ idolaticis uesci: ita satius est defungi sine liberis: q̄ ex illicito concubitu stirpem querere. vndecūq; aūt nascātur boies: si parentū vicia nō sectentur z deū recte colant honesti z salui erunt. femē. n. hominis ex qualicunq; homine sit dei creatura ē: z eo male utentibus male erit nō ipm aliqñ malum erit.

¶ Item sermo ambroſij de sancto ioanne qui sic incipit: Diximus in superioꝛi domīca.

Ex ancilla filij ñ sūt querēdi.

Dicat aliquis uxoꝛē ñ habeo: z ideo ancillam mihi assōciani. audi quid dicat scriptura ad abrahā: eiice ancillam z filiū eius. non enim erit heres filius ancille cum filio libere. si igit ancille filius heres nō est: cur ergo queritur tale ꝓiugiū: de quo susceptus filius nec successionis possit esse heres nec sanguinis: nec habere potest hereditatis cōsoꝛtium: qui nō habet oꝛiginis ꝓuilegium: cur inq̄ queritur tale ꝓuberniū: de quo nati filij non sunt testes matrimonij: sed adulterij: cur aūt huiusmodi suscipiuntur adulterini qui patri sunt pudoꝛi non honoꝛi: dicit scriptura: adulteroꝛum filij abominatio est deo z cetera. mulier igitur tua si talibus moꝛibus prędita est: ut mereatur cōsoꝛtium: mereatur z nomen uxoris. presta cōcubine tue libertatez z nomē uxoris: ne adulter sis potius verus q̄ maritus.

¶ Item augustinus ad claudium contra iulianum. l. v.

Adulteria non sunt facienda etiā volūtate generādi filios

m ¶ Leginali. uel cōsuetudinarie: ut. i. dispositōi. diuine.

n ¶ Nostro. ar. q̄ si ꝑmo currebat foꝛtioꝛ moneta z mō currit vilioꝛ de mādato ꝓncipis: liberoꝛ ꝙ soluēdo vilioꝛē. ar. ff. de ꝓbē. emp. ipatoꝛes. ar. ꝓ ex de cēſi. oliz in fi. ff. si cer. pecū. gd. ex de iureiuran. quāto.

o ¶ Fines. i. secularīū ō fideioꝛ: uel etas ultia de qua habes. xxxv. q. iiij. c. vno.

a Bisciūt. mos. ſ. diuinus z a deo ispiratꝰ. ex de diuoꝛ. gaudemus. z ponit h q̄ ꝓ qa

b ¶ Crimē. ar. q̄ ꝓsuetudo a crimine excusat aliquē. ar. ē. di. iiij. deniq; z ex de tēp. oꝛ. sane. ar. ꝓ ex de simo. nō satis. i. q. iij. c. ult.

c ¶ Nō auiditate. si eniz auiditate ꝓsequēde laudis. tūc peccarent. xxij. q. ij. primū.

d Sicut fame. sz nōne ꝓpter necessitatez famis licitū ẽ cōmedere idolaticū: cū necessitas nō hz legē: ut. j. de cō. di. i. sicut z ꝓpter necessitatē famis licitū est auferre aliena: ut de con. di. v. discipulos. z etiaz furari. ut ex de furt. sigs z homicidiū ꝓmittē: ut ex de homici. c. ij. z carnes comedere in q̄dragesima. ar. de cō. di. v. carnē: ex de obser. ie. ꝓ filiū. ꝛo. sic dūmō ñ fiat ad veneratiōem idoli: nulla necessitas tñ excusat a fornicatōe: ut. ff. de ritu nup. palā. §. non est ignoscēdum.

e ¶ Undecūq; q. d. z si q̄rāt ex illicito coitu.

f ¶ Et salui. ar. ꝓ ex ō fil. ꝓs. per totum.

g Sicut qs. successiōnis. nisi in vncia C. de natur. libe. auc. licet.

h ¶ Nec sanguinis. i. bonoris. filiꝰ. n. segr ꝓuilegiū ꝓris in tribꝰ: quo ad honoꝛes z dignitates z quo ad curialē ꝓditōem: ut. C. de decur. eos. et exemplo. z. l. nullus. z quo ad oꝛiginē: ut. ff. ad municipa. l. i. mꝛem segr quo ad ꝓditōem: ut. C. de rei vē. partū.

i ¶ Et nomē. ar. ad ꝓsumptōem mꝛimonij clandestini ex appellatōe vroris: q̄ eo ipso q̄ noiaī vroꝛ ẽ habēda ꝓ vroꝛ z ex de ꝓsūpt. illud. C. de nupt. si vicinus. ar. ꝓ. C. de liber. cā. l. penult. ar. §. xciij. di. dñs. xxij. q. i. parat⁹. j. de cō. di. iiij. si eos. ff. de ꝓba. l. ult. §. ult. §. i. q. i. si qui a simoniacis.

xxvij.q.ij.inuēta.ꝛ quod dicit:ꝛ nemē:dic ꝛ pro.i.nam eo ipso q̄ gs pmittit ancillā suā ꝫbere mīmomū rapīt i libertatē.C.de latina lib.auc ad hec.sed ꝛ cōcubina rapīt in libertatē morte dñi:ꝛ filr ꝛ filij ei⁹ si dñs nihil ō eis disposuit.C.cōia de manu.l.penult.

k Sic.adulteria.ſ.c.q.j.§.sicut ergo.

l Pauperes.ſ.xiij.q.v.forte.ſ.xxx.q.i.nesse ſ.xvij.q.ij.his auctoritatib⁹.ſ.i.q.i.non ē putanda.

m Mām̄ona.i. pecunia quā p̄ iniquitatē.i.p solicitudinē acq̄sunt.xiij.q.v.§.ſz hoc multipliſr.

n Inigratis.i. mequalitatis.equū.n.ē tibi necessaria ꝛ tūc:ꝛ supflua paupib⁹ erogare.ꝛ hec ē inigtas si ꝫ fiat.

o Meretrices.cū dic nō mechaberis.ꝛ in deutronomio vbi dicit nō erit meretrix ō filiab⁹ israhel.

p Quare.alibi mētrix ē q̄ multor̄ libidini paret:ut.ſ.di.xxxiij.vidua.hoc etiā lex dic.ff.de ritu nup.palam.

q Locutōis.erp̄sse.

r Prohibuit.ar.q̄ idē iuris ē in pte ꝛ in toto:ut.xiij.q.v.penale.itez ar.q̄ phibito mīori id q̄ maius ē intelligit p̄ phibitū.ar.xliij.di.nulli clerico.filr ꝓcesso maiori ꝓcessū videt ꝛ minus xvi.q.ij.visis.

s A pte.pars:furtū illicita usurpatō rei alienē ē totū.oē nāq furtū est illicita usurpatio rei alienē.ꝛ nō puerū.b.sed bec glo.non valet.sed exponē ut dixi.xiij.q.v penale.

t Omnis.licet nō phibuerit rapinā verbis legis:phibuit tñ ſnia legis q̄ magis attēdēda ē ex de v.sig.ꝓpterea.ſ.i.q.i.marchion.

u Illicit⁹.b vī surgere q̄dā mertricabilis ꝓietas.naz in deutronomio licitū erat hr̄e ꝓcubinā ꝛ dar ei ꝓcū sue pudicicie ꝛ eā dimittē:sed in decalogo fm interpretatōes augustini phibita fuit ois fornicatio:ut hic dicit.b. dicit q̄ nō sunt ꝫria.nā aliud ē pmissio de q̄ i deutronomio:ꝛ aliō ꝓceptū de quo i decalogo.ſz hec solutio nulla vī:qz circa idē nō pōt hr̄e locū pmissio ꝛ ꝓceptū siue phibitio. ⁊ dic

Si cū sunt faciēda adulteria etiā volūtate filios generādi: quēadmodum nec furta faciēda ēt volūtate pascēdi pauper sanctos.qō tñ faciendū ē:ñ ppetrādo furta sed bñ utēdo māmona iniqtatis.

Ecce q̄ nullo mō licet alicui viuēte uxore sua uel ex ācilla uel ex alia q̄libet filios q̄rē: q̄ etiā ſsuscepti filior̄ noīe iudicant indigni.simplex.n.fornicatio in sacra scriptura prohibetur. Unde augustinus in quēstionibus deutronomij

Illicitus ꝓcubitus ꝛ ois non legitimus usus illor̄ membrō rū nomine mecchie intelligit.

Meretrices eē ꝛ ad meretrices accedēdo phibz dñs quar̄ publice venalis turpitudo ē. In decalogo aūt mecchie noīe non videt hoc apte phibuisse:qm̄ mecchia ñ nisi adulteriū intelligi solz Ydē sup exodū Omnis mecchia etiā fornicatio dr̄ in scripturis:ſz utr̄ ois fornicatio mecchia dici possit in eisdē scripturis:non mihi interi occurrit locutionis exemplū.ſz si ois fornicatio ⁊ etiā mecchia dici ñ pōt:ubi sit in decalogo phibita illa fornicatio quā faciūt q̄ uxores ñ habēt cū feminis q̄ viros nō habent: an inueniri possit ignoro.ſz si furti nomie bñ itelligit ois illicita usurpatio rei alienē:nō enim rapinā pmisit qui furtū phibuit: sed utrīq; a parte totū intelligere uoluit quicq̄d illicite rer̄ pr̄i mi auferr̄.ꝓfecto noīe mec-

q̄ illud intelligit de ꝓpria pmissione.simile.j.xxxiij.q.ij.si qō verius.nam in veritate illud semp fuit

a peccatū ex de diuor.gaudem⁹.

In eo.fornicator.meh⁹ est via veritatis non agnoscē tē.de pe.di.iiij.si refugiētes.

b Maiorīs.gradelis in hoc magis peccat:quia mēbra xpi facit mēbra diaboli:ſz infidelis sua ñ xpi mēbra facit membra meretricis.

c Erūt.i.quemunt in vno carnali coꝛpore:ꝛ per hoc dicit.h. affinitatez ꝫbi p̄ illegitimū cōiugiū:ut nō.xxx.q.iiij.figs sed.uel.i.quelo calu.

d Ecōtrario.i.

e Edificet.tñ p fornicatōem magis edificat diabolo tēplū q̄ violetur.

f Nescio.h° nō diffinit:ponit tñ psuasionē suā:cū dicit p̄ vicia tē.uel dic nescio.i.nō diffinio cū sit manifestū q̄ unusquisq; tēplū dei cū ipe ñ sit tēplū dr̄:ſz edificat templū diabolo.

g Opus.ordine.enumerādi.sic.aut apls:manifesta sūt opa carnis:q̄ sūt fornicatio ꝛ immūdicia luxuria tē.de his xxv.di.§.crimis.ꝛ.de gbus.

b Immūdicia.q̄ attēdit fm oēm vsū illicitū membroꝝ.luxuria autē

tēdit in cibo ꝛ potu:cū vnā delicatis ꝛ calidis ut apparatior̄ fit ad immūdiciā.xxxv.di.ecclesie.

i Etiā turpissimū.ꝛ ita quedā omittēda sūt ꝓpter turpitudinē.ut.i.q.iiij.§ iteꝛ peccaro.ꝛ ipator dic ō ea q̄ nubit.j.tps lucr⁹:quom ō ei dicā⁹ erubescim⁹ auc.ō resti.ꝛ ea q̄ parit.§.vnū siquidē coll.iiij.

k Polluerētur.nā dicit imperator:q̄ ꝓpter ista crimina inducū ī fames ꝛ pestilētie ꝛ terremot⁹ i auc.

ut nō luxurietē ꝺ natura. §. si enim. colr. vi.

l ¶ Immūdicia. ar. ogā naptiarū q̄ nō sunt cā libero rū mortalia esse: q̄ luxuria ⁊ imūdicia nōiat: ut. j. c liber oz. sed hoc dr̄ nō quo ad reatū mortalis vitij sed quo ad speciem facti. speciez n. ⁊ similitudinē luxurie ⁊ imūdicie prendūt ⁊ habent designare: ut nō. §. c. ozigo

m Salomō. idolis. idolo. ſ. ascaroch syndonioz. ⁊ idolo cathios moabitaz ⁊ idolo molach a monitaz pⁿ tñ egit pniaz ꝺm quos dā: ō pe. di. ij. fi. n. ỿ. salomon.

n Liberozum dānate. cū vrōe ꝓmisse volu ptates puniende sunt: ⁊ ita ē ar. p b. q dicit vix mozt alit peccare: cū accedit ad uxorē cā libidis. tu dic ꝺ. ⁊ dānate dicit i. puniēde. ꝓpter veniale: ⁊ ē file. i ij. dist. denicq. vi. di. test. amētij.

o Liberi dicī qtu oz sunt gnā filioz nāles tm: ut ꝓcubinaz. nāles et legitimi ut vxozis. Legiti

Do. v. tm: ut ad optiui. Spurii: ut sacraz ỿginū ⁊ ꝓsangui neaz. j. q. vij. tali

p ¶ Deteriozem. ptē sumit. hoc ve rū ē ꝺm legē lōbardoz ⁊ theutonicoz. nā ſz legē romanoz sec⁹. C. de rei ven. partū. ff. de sta. ho. ler na l ture. ⁊ de. ỿ. signi. etiā. ⁊ sufficit si ꝑ momentū fuit in libero vētre. ff. e. ti. ⁊ fuoz. §. ingenui. uel dic verꝰ deteriozē. i. debiliozē: q̄ femineꝰ sexus debilioz est quo ad honozes. tñ ⁊ circa insignia, ꝓles patrē seq tur: ut diri. §. e. dicat. q ¶ Deteriozē. §. xxviij. q. i. iudex ꝺ. §. xv. q. ult. cū mſre ꝺ. ſz habō i ceteris gnālit ſz fallit in illis duob⁹ casibus: ut deoz filijs ⁊ clericoz

r ¶ Matrē. ⁊ ḡtū ad ꝺditōez ⁊ quātū ad originē. ff. ad muni. l. i. ⁊ q̄ impugnāt testamentum matris: ut ff. de inoffi. te. si suspecta. §. i.

a q Vod aūt. Hic intitulaſ. v. q. an. ſ. pudicicia ꝑ violentiam auferatur. ⁊ dic q̄ dupler est pudicicia animi ⁊ corꝑis. Corꝑis pudicicia q̄ integritas dr̄: hāc admittitur ꝑ violētiā. de q̄ dr̄. j. e. ille. ⁊. xxvij. q. i. nuptiaz. Pudicicia aūt animi cū vⁱ⁹ fit nō auferr̄ ꝑ vim: q̄ aſo nō inferr̄ vis: ut j. e. ita ne. ⁊ nō q̄ hec ea dē vⁱ⁹ ē i ỿginib⁹ in ꝓiugatis ⁊ i viduis: ſz i virginibus appellaſ ỿginitas: ⁊ in ꝓiugatis pudicicia. xxvij. q. i. nuptiaz i utinētib⁹ castitas.

b ¶ Inferr̄. absoluta q̄ nō pōt aſo inferri. ſz ꝺditionalis pōt: ut. §. xxiij. q. vi. vides. uel dic nō pōt inferri aſo vis: uerū est nō ꝓsentienti.

c ¶ Duplicaſ. ar. violenter corꝛuptā nō amittē ỿginū ꝓmiū: ſz recipē duplicatū: ñ tñ. quo ad aureolā. ꝓsequē ergo mius ꝓmiū ſz nō tale: q̄ nō coronaſ nec fulgorē virginis habebit.

d ¶ Olerabilius. i. sanctius.

e ¶ Si liceat. i. si pōt.

f Nō bōi. i. corꝑe.

g ¶ Sed deo i mente.

h ¶ Virgo ꝓstitui. corꝑe per vim.

i ¶ Adulterari. q̄ adulteriū tñ dolo cōmitt ut. xxxiij. q. ij. ſ. i lectū. et ff. de adult. l. pe.

k ¶ Nec lupanaria. hō n. sanctificat locū nō locus hominē: ut. xl. di. ñ loca. ⁊. c. multi. tñ ex loco q̄q̄ ꝑsumit ꝺ aliquē ut. xviij. q. ij. diffinim⁹. ⁊ ēt ꝑ aliquo: ut. lvi. di. c. i. ipse ergo locⁿ ꝑse ñ ē infamis: nec ēt dñs lupanaris ē infamis: ut. ff ō pe. he. ancillaz. vitari tñ ꝺz ꝟpis locⁿ: ut. lxxxi

Quena cōrupta caro non cōrumpitur.

Quena non pōt caro ante corꝛumpi: nisi mens fuerit ante corꝛupta. Item augn. de ciuitate dei li. ij.

Quena libido neminē polluit

Ta ne aliquē polluat aliena libido metuit: nō polluet: si aliena erit. si autem polluet: non erit aliena. Sed cuz pudicicia sit virtus animi

Delioze ỿginitas mentis q̄

Olerabilius ē mē carnis tem virginē q̄z carnē hr̄e. utrūq̄ bonū si liceat: saltē nō homini casti: ſz deo simus. virgo enim ꝓstitui pōt: adulterari nō pōt. vbicūq̄ virgo dei ē: templū dei ē. nec lupanaria infamāt castitatē: ſz castitas ēt loci abolet infamiā. Item.

di. i oibⁿ: ⁊ inde x ipm vitare ꝺz: ut. ff. de arbi. si cum dies

l R §. arbi.

m Uera. caro. i. ciⁱ⁹ corꝛuptio ad reatum imputari ñ ꝺz uel ad dānatōem eternā: uel corꝛuptōis ñ ꝺz rea effici ob est tñ q⁹ ad aureolā: ⁊ q̄ ñ ꝓsecrabit int ỿgines: ut. j. e. ille.

m Ta ne polluat. ⁊ polluer ꝑ ꝓsēſū. de pe. di. v. c. fi.

n ¶ Comitē. nā q̄ ꝺz vnā vtutē ꝺz oēs.

o ¶ Cōsētire. simile. xxxi. q. ij. loth arī⁹. nō. n. ꝑtertu paupta tis cc. ff. de ritu nup. palā. §. nō est ignoscēdū.

p ¶ In prāte. nā dic ler q̄ cura ul diligētia ꝓseq possum⁹ ne gs nobis iniuriā uel dānum det: ut. ff. cōmodati ad eos. et ff. de admi. re. ad ci. pti. l. ij. §. si eo. dicit ler q̄ custodia parum pōt aduersus vim. ff. de act. emp. ⁊ ven. si ea res.

q ¶ Putauerit.ar.q̄ non dz dici qs perpetrasse qđ nolens fecit vł passus fuit.nec debēt iputari q̄ p coactōem absolutam fiūt.ar.s̄.di.l.pbr̄os.xv.q.vi.c.i.ar.xxvi.q.ij.lothar⁹

a Ꝓpositō.sanctificari.in futuro cum sua stola induetur.

b ¶ Aufert.z ita dz corpus virtutē.sed ꝯ.i.e.đ pudicicia q̄ uirt⁹ rm̄ in aio est.sed ió dr̄ corpus hr̄e.q̄ futuꝝ est habeř post resurrectōem.

c ¶ Sanctitatez hec tm̄ que mēte corrupta est: post pniam pōt ordinari:q̄ quo ad legē ꝓmotōis ẏgo é.j.e.finge.

d ¶ Pergat.nota q̄ sola itineris arreptio facit aliquam corruptā:sicut itineris arreptio habeř ꝓ appellatōe:eř de appel.meminim⁹.sic qui pergit đ vna milītia ad aliam:iure secū de militie censeř.ff.de bo.pos. ex testamēto militis.l.i

e ¶ Lucretia ꝓpinquo i.auūculo.

f ¶ Adultera.videtur q̄ aug⁹ male induxit erēplū lucretie.nam in ueritate fm canones adulteriū cōmisit:siue directa siue indirecta fuerit volūtas:licet fm leges nō cōmittař: nisi dolo: ut.ff.de adult.l.ult.sed augustinus inducit erēplū hoc quasi a minori. q đ.er quo ea q̄ ꝓditionaliř fuit coacta:excusatur fm.l. ab adulterio: multo magis ea q̄ absolute fm canones .i.q.i. ꝓstat.l.di.pbr̄os.

g ¶ Un⁹ cōmisit. imo z ipsa nisi absolute fuerit coacta.ar.s̄.e.ita ne.sz hoc ideo dicit: q̄ nō teneř hoc casu ad penam legis:q̄ sine dolo adulteriū nō ꝓmittit.ff. de adult.l.penūl. alias potius debuit mori q̄ ꝓsētire.j.e.§.cum ergo vides ergo q̄ adulteriuz pōt esse ex pte vn⁹ tm̄. filr simonia pōt esse ex pte vn⁹ tm̄: z nō alter⁹ sicut in geizi z naaman ut.i.q.i.q̄ studet.z.q.iij. comitēq̄ habeat fortitudinē potius q̄libet mala tolerare decernat q̄ malo ꝓsētire. nullus aūt magnanimus et pudicus in prāte habet qđ de sua carne fiat: sed tm̄ quid ānuat mente nel rēnuat.qs tandem sana.s.mēte putauerit se pdere pudicicią: si forte in apprehensa uel oppressa carne sua exerceař z expleař libido nō sua. Idem. De eodem.

Ꝓpositō animi pmanente: p qđ etiā corpus sanctificari meruit: ipi corpori non aufert sanctitatē violētia libidinis aliene: quā fuat pseuerantia sue ꝓtinētie. An uero si aliq̄ femina mente corrupta violatoq̄ ppositō qđ deo no nerat pgat vicianda ad suum deceptorē: adhuc eaz pgentē sanctā uel corpe dicimus: ea sanctitate animi p quā corp⁹ sanctificař amissa atq̄ destructa:absit hic error.z hinc potius admoneamur: ita amitti corpis sanctitatē etiā intacto corpe. Idem. Lucretiam matronā nobilē neterēq̄ romanā pudicicie magnis effe-runt laudib⁹.huius corpe cū violētus targnij regis filⁱ⁹ libidinose potitus esset:illa sceIns iprobissimi inuēis marito collatino z ꝓpinquo bruto viris clarissimis z fortissimis indicauit:eosq̄ ad vindictā cō strixit. deinde fedi in se ꝓmissi sceleris egra atq̄ īpatiēs sepemit.qđ dicim⁹ adultera hec an casta dicēda est:qs in hac cōtrouersia iudex laborabit: egregie quidē ex hoc z veraciter declamans ait:mirabile dictu duo fuerūt z adulteriū vnus cōmisit.splēdidissime atq̄ uerissime .ituens.n.in duorum corpoz ꝓmixtionē vnius inquinatissimam cupiditatem quesitum.z similiter societas: ut.ff. ꝓ socio.z actione.§.dirim⁹.z spōsalia:eř de despō.ipu. de illis. et matrimoniū:ut eř de eo q̄ dux.in ma. quaz pol. per adult.c.i.z.s̄.q.ij.aliquādo.

vnius castissimā uoluntatē:et non qđ ꝓiunctione corpoz:sz qđ animoz diuersitate agere tur attendēs: duo inquit fuerūt:z vnus adulteriū cōmisit. Idem. Non fidelibus christi tedio sit vra vita:sed iudicio sit hostibus ,castitas vra habens uerā magnāq̄ ꝓsolationē si ꝓtinentiā retinetis nō ꝓsensisse peccatis eoz Idē in li.i.đ duabus aiabus :Nō nisi volūtate peccatur. Idē in li.de libero arbitrio.

De eodem.

De pudicicia quis dubitauit gn ea sit in animo ꝓstituta: q̄ quidē virtus ē: vnde a violēto stupratore nec ipsa eripi pōt Item hiero. super epłam ad rōmanos libro.i.

Non pōt fieri ut nisi quis mec chetur prius in corde: q̄ mechari possit in corpe Idem sup lucam li.ij. Finge siquis in aliq̄ psecutione aliquā virginē,pstitutā cognouēit: apō euangeliū q̄ volūtate ñ peccauit: virgo suscipiť: in lege q̄ si corrupta repudiař Idem in libro hebraicaz questionū Corpus mulieris ñ vis maculat:sz uoluntas. Item aug. in libro de sancta virginitate. Sicut nemo impudice utiť corpore: nisi spiritu prius ꝓcepta negcia: ita nemo pudicicią seruat i corpe :nisi spū prius insita castitate. Idem victoriano. In corpore pudicicia violari non potest: si mens inuiolata seruetur.

Ad deū ingemiscētibus oīno suis aderit q̄ suis adesse ꝓsuenit:z aut nihil in eaz castissimis mēbris libidine hostili ppetrare pmittit:aut si pmittit cū eaz anim⁹ nulla ꝓsensionis turpitudine ꝓmaculař etiā carnē suā defēdūt a cri-

b ¶ Ode pudicicia qs. collige de mo ꝓbatōis oēm vtutes esse in aio.

i ¶ Uirt⁹.est aūt vł habit⁹ mētis bñ ꝓstitute.q̄.ut de pe.dist.iij.illerer tant⁹.ob hoc etiā vtutes vela mēta aie dicūtur de pe.di.iij.c.sapiens.

k ¶ Eripi pōt. qđ si culpa in hāc violētiā incidisset: puta denūciauit ei marit⁹ ut fugeret: ne vi hostiuz oppr̄imereř curfione:illa aūt noluit:z sic oppssa é q̄ dimittť; possit a viro:sic vł quis qcquid ex culpa sua z.xv.q.i.figl insamens.l. dist. studeat. ꝑsumť. n.se rapine obtulisse .xxiij.q.iiij. dispłicet.ff.quod me.cā.si mulier. ar.ꝯ eř de spon. veniēs.xxvij.q.ij despōsatas.ff.đ reg.iuris. nullus crimē.xv.q.vi.c. i.nec iputandū é ei: q̄ credula nō fuit.ff. q̄ cū falso tutore.l.ij.l.di.si qs ꝓpostera.itez z si peccauerit ñ credēdo viro suo nō tñ ḡtū adulteriū mereř. xv.q.i inebriauerūt qđ iuris sit de hoc: i qōib⁹ plene nōui

l Ad deus. permittit.sic nō pmisit abimelech s̄.pri.q.nemo.

m ¶ Defēdit.i. ñ iputať ad crimē corruptio carnis

n Non pōt. nō peccat. nā tūc hō peccat: cū mens ꝑ delectatōem subiugat̄. de pe. di. ij. iter hec sciēdū. ⁊ ē ar. xxij. q. v. sigs coaci⁹ ꝯ. sed ibi de cōditionali coactōe. hic de absoluta.

a Sicut enim. Casus: sola volūtatis forma monetat op⁹. x. q ij. hoc ius.

b ¶ Uolūtate. directa uel indirecta: ne sit cōt̄. s. di. l. sigs volūtate

c ¶ Debilitati. senio uł sectiōe uel nāli frigiditate. hoc dicit lr̄a: qa volūtaria ꝯtinentia ē bona nō necessaria. xxxiij. q. v. q̄ sitit in fine.

d Si paulus ⁊ vas. i. elect⁹ ad ꝓdicādu3. ⁊ dr̄ vas q2 plenior fuit alijs: ut. xxiij. q. vi. c. i.

e ¶ Aculeos. id ē mot⁹ primos de qbus timebat cadere i secūdos: et q surgūt i nob ⁊ sine nob: d̄ pe. di. ij. int̄ hec sciēdū.

f ¶ Aliā. i. sensualitatē siue concupiscētiā q̄ dr̄ lex: q2 ligat ⁊ ꝯhit ad peccatū. vñ dicit alibi: ago quod nolo.

g ¶ In lege. id ē i peccatū quia ligat hominē.

h ¶ In semet. i. ꝓpriā fragilitatē ꝯsiderans.

i ¶ Tu te. ar. qd̄ ñ l3 maiori nec minori: ut. viij. q. i. si ergo. ⁊. xi. q. i. magnū. ⁊ qd̄ negat̄ in maiorib⁹ multo poti⁹ in minoribus. C. de reuo. dona. his sol̄ in fi. ⁊ qd̄ maiorib⁹ dignitatib⁹ nō est ꝯcessum: hoc sibi nō audiāt vēdicare minores: ut. C. de decur̄. l. ult. li. xi.

k ¶ Putas. ar. q paul⁹ fuit v̄go cū sit cōparatio int̄ eum ⁊ eustochiū que virgo fuit.

l ¶ Suscitare. idē dicit lex: q v̄ginitas restitui ñ pōt C. de rap. vir. in p̄n. sed nōne eroculato pōt restituē visū: q̄re ergo nō v̄ginitatē: qdā sic intelligunt. i. q de⁹ nō pōt facē qn fuerit corrupta: q2 factū nō pōt nō esse factū: ut. ff. de cap. in bello. §. facte. sed s̄m hoc idē esset in ceco. ꝟo. qd̄ hic dr̄ nō refert̄ ad carnis corrupte restauratōem: sed v̄ginalis palme retributōem. ⁊ dic nō pōt i. nō ꝯgruit ei⁹ potētie: ut anreola coronet corruptos. hoc enī esset ꝯ iusticiā: ⁊ iō illud nō pōt: ut ar. d̄ pe. di. ij. §. charitas.

mine. ⁊ quicqd in ea nec ꝯmisit nec ꝑmisit libido patientis solius erit culpa faciētis: oīsq3 illa uiolentia ñ ꝓ corruptionis turpitudine: s3 ꝓ passionis vulnere deputabit̄. tm̄ eni valet in mēte integritas castitatis: ut illa inuiolata: nec in corpe possit pudicicia violari cuius mēbra potuerūt supari Itē isido. in synonimis li. ii.

Caro non peccat: si a contagione fuerit munda.

Non pōt corpus corrumpi nisi prius corruptus fuēit animus. mūda nāq3 a ꝯtagione aīa caro nō peccat. Itē augustinus honorato epō.

Nō corrūpitur pudicicia carnis: si mente seruatur.

Magis timeamus ne sensu iteriore corrupto pereat castitas fidei: q̄3 ne femine cōstuprent̄ violēter in carne. qa uiolētia non violat̄ pudicicia si mente seruat̄. qm̄ nec qs in carne uiolat̄: qñ uolūtas patientis turpiter carne nō utit̄: s3 sine ꝯsēsiōe tolerat qd̄ ali⁹ opatur. Item ioannes chrisostimus super mattheum.

Nec peccatū nec iusticia ex opere sine volūtate ꝑficitur.

Sicut eni peccatū opus sine uolūtate nō facit: ita et iusticia ex ope ñ ꝯsūmatur: nisi ⁊ uolūtas affuerit. multi. n. corpe quidē castitati student adulteriū quidē volūtate cōmittūt: cum dñs dicat: q vidit mulierē ad ꝯcupiscendā eam iam mecchatus est eam in corde suo. ergo volūtas sine opere peccat frequenter. illa ergo est gloriosa ꝯtinentia: non quā transgredi nō pōt necessitas debilitati corpis: s3 quā cōplectitur uolūtas sancti ꝓpositi: Item hieronymus in epistola ad eustochium.

Virginitas carnis nō seruatur mente corrupta.

Si paulus apostolus nas electionis ⁊ prepatus in euāgelio christi ob carnis aculeos ⁊ incentiua vicioꝝ reprimit corpus suū: ⁊ seruituti subijcit: ne alijs predicans ipse reprob⁹ inueniat̄: ⁊ tñ vidit aliā legē in suis mēbris repugnantē legi mentis sue ⁊ captiuantem se in lege peccati: si post nuditatē ieiunia fames carceres flagella supplicia i semet reuersus exclamat: infelix ego homo: qs me liberabit de corpe mortis huius: tu te putas secuꝝ esse debere: queso caue: ne qñ dicat de te deus: virgo israhel cecidit: ⁊ non ē q suscitet eam. Audacter dicam cum oīa possit deus suscitare: virginē non pōt post ruinā. ualet quidem liberare de pena: sed non valet coronare corruptam. timeamus illā ꝓphetiā ne in nobis etiam compleatur: ⁊ virgines bone deficient. obserua quid dicat: ⁊ virgines bone: quia sūt ⁊ virgines male. qui viderit iquit mulierem ad ꝯcupiscendā eā

m ¶ Male. ar. ff. de dolo. l. i. §. ij. nā ideo dixit ꝑtor dolus malus: q2 ē bonus.

n ¶ Que oleū. i. pinguedinē bonoꝝ operā: uel i. pietatatez. xlv. di. disciplina.

o ¶ Descēde. v̄ba sūt ista ie predicētis ad litterā futuraz babylonioꝝ captiuitatē ꝑ dariū ⁊ cyrū regem medoꝝ ⁊ ꝑsarū: ⁊ exequit̄ s̄m hoc ꝓpheta ad litterā quasdā miserias quas paupercule mulieres solent sustinere. ⁊ v̄ba impatiua resoluēda sunt in verba futuri tēporis.

p ¶ Descende. i. descendes.

q ¶ Sede. i. sedebis. qd̄ iō dixit ꝓpheta ꝓpter nimiā futuroꝝ certitudinē: ⁊ ē ar: q verbū pñtis tpis ponit̄ ꝓ verbo futuri. sic exponit̄ traditur. i. traditur⁹ est. ff. de pub. l. i. ⁊ ē ar. ff. de. v̄. si uerbis. sicut ecōtrario verbū futuri loco pñtis ut. s. xxi. di. i nouo. l. di. pōderet. ⁊ exponitur a hiero. hec lr̄a moralit̄ circa fidelē aīam que ꝑuaricata ē ꝑ peccatū. et hoc duobus mōis: uel imitādo ad pñiaz: ⁊ tūc ꝓprie tenētur uerba.

r ¶ Descende. i. humiliate per penitentiam.

s ¶ Sede in terra. i. in cinere ⁊ cilicio.

t ¶ Uirgo. i. sterilis. uel virgo pri⁹ filia babylonis. i. filia cōfusionis: q2 mēs tota facta ꝯfusa ē: d̄ pe. di. iij. §. item ait.

u ¶ Chaldeorū. chaldei grece feroces intelligūt̄. valde. n. feroces sūt q ꝓprias uolūtates sequētes ñ mortibus suis parcē sciūt. ⁊ ē chaldea regio: babylonia ciuitas ē i ea sita

x ¶ Thron⁹. i. dignitas regal̄ auferet̄ ei. uł thron⁹. i. remuneratio eterne vite. y ¶ Nō vocaberis mollis ⁊ delicata. i. ammō ñ viues i delictis. quo ad v̄tutes: supple nisi penitueris. z ¶ Mole farinā. uł ꝓ pauꝑtate uł aliter.

a ¶ Accipe molam. timoris per ꝯtritōem.

b ¶ Mole farinā.eramis peccata tua ⁊ malas cogitatões
c ¶ Discooperi.i.reuelari peccata tua.
d ¶ Denuda.p̄fessionē. e ¶ Trāsi flumina.i.desere ca
duca ⁊ fluēdia.supple q̄ nisi hoc feceris reuelabit ⁊c.
f ¶ Opprobria.i die iu
dicii.de pe.di.i.§. ū ita
expōit etiā mystice hec
lra:ita q̄ ip̄opet vitiuz
fidelitatis: ⁊ tūc resolui
tur vba in p̄teritū tp̄s.
g ¶ Descēde.i. descēdi
sti ab altitudine vtutum
ad vitia:
h ¶ Sede in tra.i. sedi
sti terrenis infecta.
i ¶ Virgo.ut p̄ius.
k ¶ Accipe molā.i.acce
pisti mundanaz rerum
circuitum.
l ¶ Mole.i. moluisti,i.
dissipasti cogitatões tu
as eas affectui manci
pando.
m ¶ Discooperi.i.disco
operuisti hypocrasiz tu
am.mō.n.apparet q̄lis
p̄ius extiteris:discoo
peruisti te vt vtuti⁹.nā
virtutes uelamina sunt
aie.ō pe.di.ij.sapiēs.
n ¶ Denuda crura tua.
i.p̄fessionē denudasti
actões tuas.
o ¶ Trāsi flumina.i. trā
sisti p̄ talia eis iherēdo
⁊ iccirco reuelabit ⁊c.
p ¶ Hoc post thalamū.
hec lra vult:q̄ p̄cedens
mozaliter intelligat.⁊ ē
sensus.i.postq̄ recessi
sti a spōso tuo ⁊ fratrue
le.i.xp̄o. Christ⁹ enim et
eccla sūt fratrueles: ga
de iacob christ⁹ ō esau
eccla.i.de gētib⁹.p̄ces
sit.xxvj.q.vi.§. si uero.
⁊ hec sūt vba hieronymi
q ¶ Regina.i.q̄libet scā
ō go ul sancta eccla.
r ¶ Deaurato. charita
te ⁊ castitate.de pe. di.
ij.principiū.
s ¶ Nudabit.veste vtutū
uel bonoz operū.
t ¶ Et posteriora.i.peccata que habuit quasi post dorsū re
licta cum ante se debuerit ea habere.
u ¶ Ponet.i.i futuro seculo. x ¶ Ad aq̄s.i.int̄ bēticos.
y ¶ Et posito.i.depositō. z ¶ Vale.s.cordis.
a ¶ Diuaricabit,i.diuidet ⁊ cōmutet varios suos effect⁹.
b ¶ Trāseunti.i.demonibus:uel.i.eibus opa sua quia ibi
omnia omnibus aperta erunt.

iam mecchatus ē eā in corde
suo.perit ergo etiā mēte vir
ginitatis.iste sūt virgines ma
le. virgines carnē nō spiritu.
virgines stulte que oleū ñ ha
bentes excludūtur a sponso.
si aūt ⁊ ille q̄ virgines sūt: ob
alias tū culpas v̄ginitate coz
poz non soluātur: quid fiet il
lis que,pstituerūt mēbra chri
sti ⁊ mutauerūt templū sancti
spūs in lupanar: Illico audi ⁊
ppheta dicētem: descende se
de in terra virgo babylonis fi
lia sede in terra: non est filie
chaldeoz throⁿus: ñ uocabe
ris ultra mollis ⁊ delicata. ac
cipe molā ⁊ mole farinam. dis
cooperi uelamē tuū: denuda
crura tua: trāsi flumina. reue
labitur ignominia tua: appa
rebunt,opprobria: ⁊ post hoc
thalamum filij dei post oscula
fratruelis ⁊ spōsi. illa de qua
quondā sermo ppheticus cō
cinebat: astitit regina a dex
tris tuis in uestitu deaurato
circūdata uarietate. nudabit
⁊ posteriora dorsi ei⁹ ponētur
in facie ei⁹. sedebit,ad aquas
solitudinis ⁊ posito uase dina
ricabit pedes suos omni trā
seunti: ⁊ usq̄ ad uerticē pollu
etur. rectius enim fuerat ho
minū subisse ptugiū ⁊ abnulas
se p̄ plana: q̄ ad altiora tendē
tem in p̄fundū inferni cadē.
nō fiat obsecro ciuitas mere
trix filia syon: ne post trinita
tis hospitiū ibi demones sal
tent: ⁊ syrenes nidificēt ⁊ eri
cij. Item aug. de christia na

c ¶ Trāseūti.diabolo.trāsies dr diabol⁹: q̄ dicunt
aie ipsi diabolo incurua te ut trāseam⁹ sup te: ⁊ ibi
erināte usq̄ ad fūdamēta i ea:ō pe. di.iij. ij salticib⁹
d ¶ Quā ad altiora.ar.q. meli⁹ est nō incipe q̄ ab in
cepto desistere.
meli⁹ est.n.ñ vo
uere q̄ a voto ca
dere.xlij.q.i.cer
te.xxvij.q.i.nu
p̄riarum.
e ¶ Limitas.i.ois
q̄ agit bñ. de pe.
di.iij. in domo.
f ¶ Demones. id
est p̄aue cogita
tiones.
g ¶ Syrenes.i. ō
lectatões q̄ mer
gebant.
h ¶ Ericij.i. erro
res ul solicitudi
nes mūdane que
pungunt.io.
i ¶ Nec solo.ipu
dicos. hoc
ppendit fisūt va
gi:ut.§.dis.xxiij.
his igit. vñ illud
auerte oculos ⁊c
k ¶ Tacente. ar.
q̄ operib⁹ loqui
mur si cut ⁊ vbis
ut.xliij. di. sit re
cto.⁊.xi.q.iij.er
istimāt.eē ō ap. di
lecti. eē de spō.
cū apud.fic.ff.de
le.iij.nutu.
a ¶ Qui viderit
ad p̄cupis
cēdā.hoc.s.afo:⁊
dat operā quam
potest.
b ¶ Jam mecha
tus est eā.h⁹ vez
ē in p̄iugata. naz
cū soluta nō omit
tit,ſz nūqd impo
nem⁹ isti tantam
pniam ac si factū
interuenisset: sic
sed nō tā graue.
c ¶ Adulteriū. id
est fornicatio.
d ¶ Uel ordine. nō sm varietatē loci ul ordinis ali
quē pl⁹ minusue peccare.ar.di.xl. hō xp̄ian⁹.xxxiij.
q.vij.occidit.§.xxij.q.iiij.quisq̄s.ff.de penis aut fa
cta.§.locus.xxv.q.i.nulli.§.xxxi.q.i.de his qui fre
quēter vrozes.de pe.di.i.aut facta.
e ¶ Studiosa.nō vr hoc vez:q̄ tm̄ peccet clericus
studiosa p̄cupiscētia.q̄tū laic⁹ ipso facto. vr enim q̄

fide.

Corpe intacto castitas non nunq̄ amittitur.

Nec ex solo affectu ⁊ tactu
sed aspectu quoq̄ appeti
tur ⁊ appetit p̄cupia femina
nec dicatis nos animos habe
re pudicos: si hēatis oculos
impudicos: q̄ impudicus ocu
lus impudici cordis ē nūcius
⁊ cū se sibi inuicē etiā tacente
lingua cōspectu mutuo corda
nunciant impudica. ⁊ sm p̄cu
piscentiā carnis alterutro de
lectant ardore etiā in intactis
ab imunda violatione corpi
bus fugit castitas ipsa de mo
ribus. Item gregorius.

**Adulteriū perpetrat: cū in
nupta turpiter p̄cupiscitur.**

Qui viderit mulierē ad cō
cupiscendā eā: iā mecha
tus est eā in corde suo. q̄ eni
greco uocabulo adulter mec
chus dr: cū nō aliena cōiunx:
ſz mulier videri p̄hibet: apte
ueritas oñdit: q̄ etiā solo vi
su cū turpiter uel innupta cō
cupiscit: adulteriū ppetratur
quod tñ plerūq̄ ex loco ul ex
ordine p̄cupiscentiū discerni
tur: q̄ sicut hūc in sacro ordi
ne studiosa p̄cupiscentia: sic
illū adulterij inquinat culpa.
In psonis tñ nō dissimilibus
idē luxurie distinguit reatus
Quānis aūt violēter oppres
se pudicitiā non amiserint: in
contaminatis tñ se non aude
ant exequare virginib⁹ Vñ
leo papa.

Qui opp̄imūtur: incontami

magis peccet clericꝰ studiosa ꝓcupiscẽtia. nã tantũ peccat qlibet studiosa volũtate ꝓmittedi adulteriũ quãtũ ipso facto. j. de pe. di. i. ficut. ⁊ ita uel equaliter peccat clericꝰ vel magis ꝓpter gradũ altioꝛez ℭ laicꝰ. qđ ergo hic dr referas ad eccle opinionem nõ ad ueri essentiã. sic ergo hz canones ꝓmittitur adulteriũ solo animo: silr piuriuz ut. xxij. q. v. g ꝓuare. idẽ in furto ⁊ aliis criminibꝰ ut de pe. di. i. si. ꝓterea. xiij. q. v. figd. sed sm legẽ solo aio ñ ꝓmittitur furtũ: ut. ff. de acq. pol. possidẽ §. si rẽ nec adulteriũ. ff. de adult. l. ult.

f ℭ Distinguit ꝓ ꝛemptum.

g ℭ Ille aũt. in cõtamina/tis. j. mẽte ⁊ coꝛpoze. exẽplũ. xxv ii. q. ij. §. cũ ergo ibi nouerat.

b ℭ Cõpare. ex to ut uelint cõseꝛari inf ỹgines. ar. di. xxvi. acutiꝰ ã. e. q. e. finge. vl ut habeãt aureolam. xxvij. q. i. nuptiarum.

i ℭ Virginibꝰ. C. de nup. ipezialis ỹ. nã ois.

k ℭ Doleãt. qz fõte ꝓp pcm ꝓtece des hoc eis accidit ar. xxij. q. ij. si qliber: alias ãre dolebũt cum nõ peccauerint.

l ℭ Uel coꝛpe. s. ꝓ peccatũ originale qđ ẽ in eis. ꝓpt qđ ꝓtt coꝛrũpi.

m ℭ Um ergo. instinctu: ut cuz appetit ⁊ iſtigat aliquẽ ad coitũ.

n ℭ Ut aliene: ut cũ appetit ⁊ ꝓsentit aliene libidini

natis virginibus se cõparare nõ audeant.

Ille aũt famule dei q̃ integritatem pudoꝛis oppꝛessione barbaꝛica pdiderũt: lan dabiliozes erũt in humilitate ac uerecũdia: si se incõtamiatis nõ audeant cõparare virginibus. q̃nis enim oĩe peccatũ ex uolũtate nascaꝫ: ⁊ potuerit coꝛꝛuptõne carnis mẽs in uita ñ polluí: minus tñ hoc illis oberit: si quod poiuerũt animo nõ amittere sed doleãt uel coꝛpe perdidisse. Cum ergo hec que uiolentiã passa est: pudicicĩã amisisse ꝓbari ñ potest: nullo mõ ꝓuincitur foꝛnicationis uel adulterij crimẽ incurrisse. ut enim ait augustinus in libꝛo de bono ꝓugali: adulteriũ ꝓmittitur: cũ uel ꝓp ꝛie libidinis instictu uel alie ne ꝓsensu cũ altero uel altera ꝓtra pactũ ꝓugale concubitur. atq; ita frangit fides: que in rebus coꝛpoꝛeis ⁊ abiectis magnũ animi bonũ est: ⁊ ideo ei salutẽ quoq; coꝛporalem qua etiam uita ista ꝓtinetur: ⁊ certũ est debere postponi. Item isido. sup exodũ

Decchatur: qui alicui pter matrimonij fedus miscetur.

Non mecchabẽis id ẽ nec quisq; ꝓter matrimonij federa alijs feminis admisceat ad explendaz libidinẽ. Mam adulteriũ facit: qui ꝓter suã ad alterã accedit. Item aug. de adulterinis coniugijs.

Qui uiuẽte uxoꝛe suã alteraz cognoscit: adulteriũ ꝓmittit

Uꝛo christianũ neminem reluctari illum adulterum esse: qui uel diu languẽte uel diu absente uel continẽter uiuere cupiẽte uxoꝛe sua alteri cõmixtus ẽ femine. Cum ergo nihil hoꝛ in ista deꝛehendatur fuisse: quia nec ꝓprie libidinis instinctu nec aliene consensu nec uiꝛo suo languẽte uel absente nel continẽter uiuere cupiẽte adhesit alij: sz uioleter aliena libidie oppressa ỹm pertulit: apparet q; nec adultera nec foꝛnicaꝛia dici potest. vnde nec aliqua occasione ualet dimitti. cum eni in dei quererent a christo: utrũ liceret homini uxoꝛẽ suam dimittere quacũq; ex causa: respondit eis: nunquid legistis q; qui fecit eos ab initio masculũ ⁊ feminam creauit eos. quos ergo deus coniũxit: homo nõ seꝑaret. deinde sermonem suum ita conclusit: ut diceret neminẽ posse dimittere uxoꝛem suam excepta causa foꝛnicatõis. Hinc apostolus ait in epistola ad coꝛinthios: his qui matrimonio coniũcti sunt ꝓcipio non ego sed dominus uxoꝛem a viro non discedere. vnde datur intelligi: q; qualescunq; fuerint vir et uxoꝛ: ex quo cõiugali affectu sibi adheserint: ulterius ab inuicem discedere non ualẽt. Unde ambrosius in exameroñ. diei. iiij. scribit.

Qualiscunq; sit vir: ex quo semel placuit: non est dimittẽdus.

Horrendus et inultus est vir qui semel placuit: nunquid vir alius eligendus est: comparem suum equus diligit: ⁊ si mutetur alius trahere iugum nescit compar alteri: ⁊ se non totum putat. tu coniugalem tuum repudias et sepe putas mutandum: muta: et si vno defecerit die superducꝛivalem: et statim incognita causa: quasi cognitam pudoꝛis exequeris iniuriam. Item augustinus.

de hoc nõ. ã. e. q. ij. quicqd.

o ℭ Fides ꝓugalis quã alter cõiugũ alteri dz seruare. s. ne cũ altero uel cũ altera coeat. xxvij. q. ij. oĕ.

p ℭ Et abiectis. i. in quãtũ cuiq; uilib⁹ ualet fides ꝓugalis.

q ℭ Coꝛpalẽ. ar. ꝓ lepꝛo sis: ut eã ỏ ꝓiu. lepꝛo. qñ q; ꝓni⁹ piculũ coꝛpoꝛis q̃ alie icurrẽdũ ẽ: ⁊ cũ alter euitari ñ pot. ar. xi. q. iij. nõ solũ. xxij. q. v. c i. §. cum ergo.

r Non mechaberis. explẽdã. nec etiaz ob aliam causam.

s ℭ Qui pt suã. ⁊ ita ille tñ ꝓmittit adulteriũ: q hz uꝛoꝛẽ vel q̃ ẽ ꝓiugata q̃q; tñ large sumit adulteriũ. ã. e. q. iij. nemo

t Uto lãguẽte. j. e. q vij. qđ ꝓpouisti ? so. illud a falsarijs dcm istỏ autẽticũ esse vr. vel illud de despõsata tñ: istud de cognita. ul illỏ repꝛobatũ ẽ: hoc diuina auctoꝛitate firmatũ uel ver⁹ dic q; illud de arta loquit.

u ℭ Absente. xxxiij. q. i. cũ ꝓ bellicã ꝓ. hz ibi ỏ illo q̃ nescit uiuẽ. b de illo q̃ certe scit uiuere.

a Ordẽd⁹. semel. ar. q; sufficit semel plẽtire: ut. ã. di. iij. i istis. ⁊ viij. q. ij. dilectissimi. et ar. ff. ỏmu. ⁊ ho. ut gradati. §. i. ar. ꝓ. ã. xij. q. i. certe. ar. C. ỏ repu. bell. ult. C. de nõ nu. pe. generalit. ff. de neg. g. põpom⁹. arg. ã. iij. q. ij. §. spacium. ã. di. lxxij. placuit.

b ℭ Putat. arg. ff. ad. l. aq. ꝓ. inde. ar. ff. ỏ edicẽdo. cũ ei⁹ dẽ. l. plerũq; s

c ℭ Muta. ironia est.

d ℭ Riualẽ. riuales, ꝓpe dicũt: q ꝓ eũdem riuũ a quã ducunt: ut. ff. de aq quo. ⁊ est. l. i. similit bi ergsita similitudine riuales dicũtur: q cuz eadem muliere habẽt cõsuetudinem.

e ℭ Incognitam. an sit iusta uel nõ. i. nõ ꝓbata causa ⁊c.

f SI uxorē horribile.ar.p lepr̄osis q̄ nō debēt dimitti: ut ex de p̄iu.lepr̄o.c.ij.vñ.& h.dicit: q̄ debet maritus seq; mulier.p.h.est ar.xiij.q.ij.vnaq; q̄.& ex.e.q̄ñ. quod aūt dr̄ ex.e.c.i.q̄ nō cogit seq; pōt intelligi in eo casu: q̄ñ reliquus hoc nō petit. nā si peteret bñ teneret seq; ut ex.e.ti.q̄ñ.ul dic q̄ illud nō tenet q̄ ibi dr̄: q; é p̄ceptū dñi. sz pone q̄ vir vult retinere apud se uxorē lepr̄osam nunqd pōt? videt q̄ sic: q; uxor teneat vitę seq; sz nō ecōuerso: ut.xiij.q.ij vnaq; q̄. p̄ videt q̄ vi cini nō teneāt pati illam esse inter eos. q; de iur deberet remoueri ab alijs: ut.s. di.vi. testamē tū.& xxiij.q.ij. hoc ipm & ex d̄ ec.edi.c.ij.& etiaz de p̄suetudine: ut ex.e. q̄ñ. Ego credo q̄ alter reliquū debeat talit seq ut q̄q; veniat ad ipz: et q̄cito solueri debituz recedat.ar.liij.di. si seruus in fi. sed spōsa de futuro etiā ppt alias deformitates nō teneāt seq spōsū ut ex de iureiur. quēadmodū.

a Precepit. redūdat. naz ubi par est rō: par debet esse iudiciuz ff.ad.l. acq. illud. & j.q. pr. nihil.

b Eadē.i. eiusdē generis. naz in veritate due sunt seruitutes: ut ex de p̄uer. p̄iu. gdam.

c Pari.ar. de quibus par rō attēdit. simile dz esse iudiciū. j.q.vij. apostolus.

d Cōditōe. quo ad debitū reddēdū & fidē seruādam nō aūt in alijs: ut pōt ponere p exēplaff. de his q no. infa. vxores. xxxiij.q.v. manifestum. et.c. noluit. et.c. hec imago. xxxiij.q.i. si qs accepit. nā i voto abstinētie vir est maior. si mulī in accusatōe fm leges: sed fm canones ñ ad imparia iudicāt: ut.s.e.q.i. sigs uxorē. & vir pōt stati p̄here p̄ mortē uxoris: sz mulier ñ pōt statim post mortē uirī fm.l.C. de secūdis nup.l.i.

e Receptū dignitatis: ar. q̄ si aliqs p̄tenit ercōicatōez q̄ iudex secularis vel dñs illi? pōt eū priuare feudo suo. Itē ar. q̄ si vnus eps ꝓpter ercōicatōez alicui auferret p̄bendā: silr & alius eps pōt ei auferre id q̄ ab ipso hz: ut.viij.q.i. sigs p̄sbyt. & xi.q.iij. sigs a ꝓprio. Itē ar. q̄ qcquid platus uel alius fecit ipe

Similiter de uxore intelligat

SI uxorē quis habeat sterilez siue corpe deformem siue debilem mēbris uel cecā uel claudā uel surdaz uel sigd alind siue morbis siue laboribus doloribusq; confectam: & quicquid excepta fornicationis causa cogitari pōt vehementer horribile: p̄ societate fideq; sustineat. Item hieronymus ad oceanum de morte fabeole.

Non licet viro uxorem dimittere: nisi causa fornicationis

PRecepit dñs uxorē nō debere dimitti excepta causa fornicatōnis. & si dimissa fuerit: manere inupram. quicqd viris p̄cipitur: hoc p̄sequenter redundat ad feminas. neq; enim adultera uxor dimittēda est: & uir mecchus retinendus est. De eodem.

Item apud nos quod non licet feminis: eque nō licet viris: & eadem seruitus pari cōditione censetur. Item ex cōcilio toletano. xij.

Cōmunione p̄uetur: qui ex causam fornicatōnis uxorem suam dimittit.

PReceptū dñi est: ut excepta cā fornicationis uxor a viro dimitti nō debeat: & iō quicūq; extra culpā criminis supradicti uxorē suā quacūq; occasione reliquerit: q; quos deus p̄iūxit: ille separe dispōsuit: tādiu ab ecclesiastica cōmunione p̄uatus & a cetu oim christianoꝝ maneat alienus: q̄dīu societatē relicte p̄ximi? aplectat synceriter & foueat. itaq; qui iā admoniti a sacerdote semel & bis & ter ut cōiugātur ad sue p̄ximis noluerit redire p̄sortiū: ipi se suis meritis & a palatine dignitatis officio sepabunt: & insup genero se dignitatis testimoniū q̄dīu in culpa fuerint amissuri sunt q; carnem suā discidij iugulo tradiderunt. Item nicola? ad p̄sulta bulgaroꝝ

De eod

QUicquid mulier cōtra te cogitauerit: uel si te accusauerit: non est excepta causa fornicatōnis reiicienda uł odio p̄orsus habenda. Sed queritur: cum sit par utriusq; cōditio: cur cōmunicantes viri cum adulteris uxoribus nō conueniant: cum ecōtra uxores in consortio adulteroꝝ uirorum manere videantur.

De his ita scribit innocētius papa.

In utroq; sexu adulteriū pari ratione punitur.

QUistiana religio adulteriū in utroq; sexu pari ratione condemnat. sed viros suos mulieres non facile de adulterio accusant: & non habent latentia peccata vindictam. viri aūt liberius uxores adulteras apud sacerdotes deferre consueuerunt. et ideo mulieribus p̄dito crimine earum cōmunio denegatur. virorum autem latēte cōmisso: non facile quisq; ex suspicionibus abstiner. qui utiq; submouebitur: si eius flagitium detegatur. cum enim par causa sit: interdum p̄batione cessante vindicte ratio cōquiescit.

excōicatōis: q̄ ñ ualet: ut.vij.q.i. fact?. & xxv.q.i. oē. & de cō. di.i. hic ergo. xij.q.ij. alienatōes. Itez est ar. hic q̄ post q̄ qs penituit de crimine: q̄ possit recipi in testez: ł manifestū fuerit ei? crimē: qō vertū est i ciuili: sez i criminali: ut.vij q.i.q crimen: qō & c.illi q.& xiij.q. i.c.i. & ij.q.iij. beatus. h.tñ subaudit hic marie: hoc hodie est ex p̄cessum ex de testi. testimonū.

f Quādiu. s. vi. q.i. illi.

g Vicqd cogitauerit. ar. ex d̄ diuo. c.i.C. de repu.l.i sed illud ñ tenet.

h Ed q̄rit. cōiūctes. i. sile adulteriū ppetrātes: sic & mulieres.

i Nō queuiant. ut possint accusari de adulterio sicut uxores.

k Cristiana. ar. sacerdotes ab eccla vindicādos. xxxiij.q.ij. sic clares. j. xv.q.vi. multoz.

l Detegatur. h manifeste habes q̄ uxor pōt accusare uirū d̄ adulterio: ł sec? videatur fm.l. de hoc nō. s.e.q.i. § hoc in mulierib?.

m Vindicte. q.d. nō deficit ius. ł ꝓbatio: ut.ff.d testa. tu. duo sunt. ticij.

n Cōquiescit. quo ad eccl'am. eccla. ñ. ñ iudicat d occultis. xxxij. di. erubescāt. potius. ñ. opinionē sequimur q̄ veritatem. ar. iij.q.vij. § tria.

a e Cce,sed ponaꝫ. Hec qō nihil hz qōis:quin alter possit reliquū repellere p exceptōez ut.j.e.c.i. eē de diuoꝛ.significa. castī.denūcia ꝛptū pōt vir adulter crimē vroꝛis adultere: ꝛ maxime fm opinionē h.aliter.n.nō pos

Qō.vi.

ser ei ꝙsulī cū accusare non possit qō nō cōcedo:ꝙ aliqs crimīosus possit denūciare crimē alteri⁹:misi peniteat de crie Sunt aūt.vij. casus in quib⁹ maritus repellit ab accusatōe adulterij Vn⁹ est si ipse fuerit fornicat⁹: ut hic.c.i.Secū dus si vroꝛ vi fuerit oppꝛessa:ut.s.e.q.v.ita ne. Tertius:si credebat maritū mortuū: ut.xxxiij.q.ij.cū p bellicā. Quartus:si alī sub specie mariti cognouit eaz:ut.xxxij.q.ij. in lectum. Quint⁹.si dedit ei occasionē fornicandi.ut eē ō eo q cog.cōiūg. vr. sue discretiōem. Sextus si marit⁹ post adulterium tolerauit eaz.ar. s.e.q.i. figs vrorem.ꝛ.c. sicut.ff. so.ma.cū mulier Septimus.est si adulterata est añ baptīsma:ut eē ō diuoꝛ.gaudem⁹ qꝛ cerimonialia delebāt venialia tm̄.de pe. di.vi.c

b ¶In illā.nā si aliqō peccatū hēbat mortale erat: i.vl.nam venialia.ff.de dolo.si duo.

c Nihil inquiꝛ.i.iniquū ē ꝛperbolice logī file.j. q.vi.quid in oīb⁹.vij.q.i.omnis.

d ¶Cōuicīt.sed qlīter pōt marit⁹ cōuinci de adulterio.nā accusatoꝛ nūqz pōt par uel min⁹ crimē obij ci.ut.ij.q.ult.negāda.ergo simpler adulterium nō pōt obiicē viro:misi uelit ei obijcere adulteriū icestu vult vn⁹ agē ꝛ reliquū:tūc pfezēd⁹ est pīn⁹ accusatoꝛ uel actoꝛ.ff.de iudi.q pnoꝛ.si aūt vroꝛ vult agē in modū exceptōis:pa⁹ audit ꝛ pbata exceptōe repellit maritū:ut eē de oꝛ.cog.cū dilectus. Sed ad huc obijcit ex quo vir ꝛpriā iniuriā psequit.nō pōt mulier eū repellere p aliquā exceptōem:ut.xiij.q.vi.oīb⁹ nam ibi dī ꝙ in cā sua quilibet infamis admittit. Sz dicim⁹ hoc spāle esse ī adulterio ꝛ lenocinio.hec.n.exceptio adulterij uel lenocinij repellit agentē:ut eē de diuoꝛ. significasti.ꝛ eē. de eo q cog.cō sang.vr.sine discretōez. ff.so.ma.cū mulier.C.ō adulte.qñ aler. Sz hūic ꝯdicit ler.ff.de adulē. l.ij.§.si publico:ubi dicitur ꝙ exceptio lenocinij uel adulterij nō repellit maritū.ad hoc solet dici:ꝙ illa ler loquīt: qñ post l.ē.,pte.obijcitur lenocinij crimē uel adulterij.ꝛ dicūt qdaz ꝙ est spāle in adulterio ꝙ p⁹ linis ꝓtes.nulla replicatio uel exceptio admittaī:ꝛ ad solutōem suam ꝑfirmādā inducūt illud ff.de adult. si marit⁹.§. pꝛescriptōes.nā ibi dī: ꝙ postq̄z nomē accusati fuit receptū inter reos nulle pꝛescriptōes admittūt.h.tñ dicit: ꝙ si anteliī.ꝓtes.nō credebat ad ulteriū accusatoꝛē omisisse ꝛ postea scuīt:bene pōt excipe ꝯ eū.§ tamē huic ꝑdicī⁹.§.si publico ꝯdicit.nā ibi dī ꝙ exceptio fuit admissa.sed intelligē ꝙ admissa fuit ō facto.

e ¶Purgat⁹..i.munis non.n.sufficit ꝙ sit purgat⁹.nā hz vroꝛ penitet de adulterio: si tñ viri adulteriū uelit accusare:repellīt exceptiōe. nā cum post pniam vir possit eā accusare videt multo.fortī⁹ ꝙ eā possit exceptōe repellē.ar.j.pr.cā.q.ij.admonē.ar.ff.de reg. iuris mult⁹ §.cui dam⁹. Sed qd sentis si vir eā sibi recōciliauit.ꝛ post vir adulterat:si.n.vroꝛ velit eū accusare:poterit eā repellere exceptōe adulterij qō vroꝛ cōmisit ꝛ ipse remisit recōciliando eā:ꝛ etiā deus sibi remisit cū iam ipsa penituit.s. q.i.apud mīsericoꝛdē.§.sic:qꝛ quedā possum⁹ ꝓsequi ericpiēdo q̄ nō possum⁹ ꝓsequi agēdo:q: q crimē intrēdit.videdū ē si ipse pnus fuerit criminosus:ut.vi.q.i.q crimē.ar.ꝯ.xxiij.q.iiij.si illic.h.ego dico ꝙ viroꝛ ꝑtit exceptiō:cū iaz sit

f ab eo remissa:ut.ff.de edīl.edic.q̄rī.§.si vēdito.

g Nihil ducturi.tractā.iiquū.n.ē ut pudicicias vir ab vroꝛe exigat quā ipe ñ exhibet.ar.ff.ad.l.iul.ō adul.si vroꝛ.§. inder.s.di.rcv.esto subiect⁹.itē frustra petit debitū q qō dz ñ ipēdit.qō.n.glz iuris.cc.ar.di.ir.neq;.s.e.q.iij.nemo.

g Nihil est iudicare.iij.q.viij.cuius in agendo.

b Ndignat.pēdē.i. sustinē a pēdo'dis. i C gn9 ar. maio rē cē reatū ex psona deliquētis. ar. ri. q. iij. pcipue. x. xv. q. i. k Non mechaberis. pcedere. qō dr b de nulli. Non viro respectu uxoris intelligēdū est de plato respectu clericorū ⁊ ō clico sspcū laicorū. ar. i. q. i. vlissim9: ut viij. q. i. c. ult. ⁊ ō inqr o sspectu discipulox quos pcedē dz. C. de. pfec. et me. mgr os. viij. q. i. qlis a Unc autē. Hec n qō ñ bz qōez: qr non pōt dimissa vna alia ducē nisi cū matrimoniū rū pit: ⁊ prior desinit esse vxor: uel cū sposa ingredit monasterū: uel cū infidel' dimittit nolēs cohabitare viro. xxxv. q. viij. incestuosi. ⁊. q. vi. si duo. ex ō cōuer. cōiu. ex publico. et ex de diuor. quāto.

b' Nterueniente diuortio. diuortiuz aūt nō ē verū nisi cuz fit aīo pstitūēdi discessionē ī. de pe. di. i. diuortiuz. diuortiū aūt dcm ē a diuersitate mētis: sq̄ qr ī diuersas ptes eunt gmri monij distrabūt. ff. de repu. l. ij. nec fit diuortiū quo ad mrimonij essentiā. sz quo ad vsū carnis. ⁊ dupl' fit l'ppetuo ī. pr. q. v. qō deo ul' ad tps. xxx. q. i. nosse.

c C Repudiū. i. diuortiū nā repudiū ppe est inī spōsos. ff. de. v. sig. iter stupzū. §. diuortiū.

d Dcite manēte. ar. ep nec sacro ordis careat depositō: cū hec duo sibi egparat canō. i. sacrm ordis ⁊ sacrz baptismi: ut j. ō cō. di. iij. oñdit. ar. ꝑ. l. di. accedēs. e C Nūqz. b hōs qp vez sacrz baptismi nūqz ī aliq9 abolet: vñ, vr qp aīa sel' baptizata nūqz debeat itez baptizari: ⁊ si millies gs resuscitaret ad vitā. Sed qd de ordinibus qd de pcessrib9 qd dēicz de vroze lazari: nūqd oīa sūt ei restituēda? Itez nūqd aīa ꝑbit originale peccatū cū denuo applicat carni de originali dic. h. nō esse illud in suscitato: qr morte ertinguit. sed dignitates ⁊ vrozem petere ñ pōt de iure: de eo tate tñ si vacat ei ē subuenīdū. gandulfus dixit nō eē mortem ubi resuscitatio sit secutura: sz post9 dimittā quandam vocatōem. ideoqz nec mrimoniū dissoluit nec cetera amittunt. qō aūt b dicit aug9 nō de nāli morte: sed de miraculosa itelligit. tu dic mrimoniū morte dissolui: ut b dr cum sit qdā societas q̄ dissoluit morte. ff. p socio cum duob9. §.

sic adulterando granius delinquit q̄ mulier.

On mechaberis. i. ñ ibis ad aliquā aliā ꝑter uxorē tuā tu aūt exigis hoc ab uxore: ⁊ ñ vis hoc reddē uxori. ⁊ cum debeas in vtute pcedē uxorē tuā: qm̄ castitas vtus est: ⁊ tu sub uno ipetu libidis cadis: ⁊ vis uxorē tuā uictricē eē et tu victa9 iaces: ⁊ cū tu caput uxoris sis: pcedit te ad deū cuius caput es. vis tuā domū capite deorsū pendē: caput. n. mulieris vir ē. ubi āt meli9 viuit mulier q̄ vir: capite deorsū pendet dom9. si caput ē vir: meli9 dz viuē q̄ mulier: ⁊ pcedē in oībus bonis factis uxorē suā ñ is auctib9 mōstrat: qp adulter adulterā dimittē nō ualet

Unc autē querit: si ille q dimiserit uxorē suam cā fornicatōnis illa viuē te aliā ducē possit. Qō autez hoc fieri nō possit: testat aug. in li. de bono ꝓugali dicens.

Vinculū coniugij fornicatione non potest dissolui.

Nterheniēte diuortio nō abolet ꝓfederatō nuptialis: ita ut sibi ꝓinges sint etiā sepati: cū illis etiā cōmittitur adulteriū: quibus etiā fuerit p9 suū rpudiū copulati Idē de adulterinis ꝓingijs li. ij.

Nulla ratione dissoluit cōiugium: qō semel initū ꝓbatur.

Dicite dimittit uxō ob cāz fornicationis: sz manet vinculū ꝓtioris: ꝑpter qō fit re9 adulterij: qcūqz duxerit dimissā ob cām fornicatiōis. Sicut aūt manēte in se sacro regeneratiōis excōicat q̄sqz re9ē crimis: ita q̄ sepat a viro nūqz carebit sacro ꝓiugij: etiā si ñ recōciliet viro, carebit āt si mortuus fuēit vir ei9. reus vo excōicatiōis iō nunqz carebit regenerationis sacro etiā si nō recōciliatus fuerit: qr nunqz moriī deus: cui ē copulatus i baptismo. Idem sup epistolam pauli ad cozinthios.

Siue vir ab uxore siue uxō a viro cā fornicationis discesserit: alteram habere ꝓhibetur

Apostolus dicit: his q sunt in ꝓngio pcipio: ñ ego sz dñs: uxorē a viro suo ñ discedere. qp si discesserit: manere inuptā aut rcōciliari viro suo pōt enim fieri: ut discedat ea cā qua dñs pmisit. hat si femie licet viz suū dimittere ꝑpter fornicationis cām: qd rñdebimus de hoc qō dicit posteri9: ⁊ vir uxorē suam nō dimittat: q̄re nō addit excepta cā fornicatiōis: qō dñs pmittit: nisi qp simlē formaz vult intelligi: ut si dimiserit qō causa fornicationis pmittitur: maneat sine

idē. ff. mozs aūt oīa delet: ī auc. ō nup. §. deinceps coll'. iij. idē dicēdū de platura: sed baptismū nō delet morte uel aliqd aliud ī quo ꝓfert gr̄a ut ordo. vñ resuscitat9 nō ē denuo ordinād9. ⁊ ē rō. qr ꝑ baptismū copulat imō tale immortalis'. aīa deo: p mrimoniū mortale mortali. s. corpus corpori. ⁊ ita dissoluit morte sola. vñ dicit. baz. p mrimoniū ñ soluit ingressu mōasterij: qr dr hic q̄ sola morte soluit mrimonij sacrm. io. qd iuris sit ō hoc ī qōib9 nōul. b.

f Apostol9. in epla ad corinthios.

g C Nō discedet. nisi ꝑpter fornicatōem.

h C Uiro. etiā iuste marie si nō sūt sepati iudicio ecclie: imo etiā p9 siniaz usq; ad biēniū pōt eas sibi reconciliare inuitas ut. C. ō adulr. auc. sz hodie. Sz qd si postea maru9 ad ultēr postq̄ sinia ē lata ꝓ vroze ō ad ulteriora? dīt oīs q̄ maritus teneat eā, recipere ut ex ō diuor. ex lrīs. et ex de iure iuran. tua. ⁊ ex ō adulr. tua. qō sic credo eo q̄ nulla fcā fit iniuria mulieri: ut ī. e. quēadmodū

ē. n. liberat9 a mutua fuitute. nā cū illa mulier non possit iduci testis sup aliquo cū sit dānata ō adulterio: ergo nec ad accusandū admittit. nō. n. pōt dici q̄ suā iniuriā ꝓsequat cū oc ius siue ex fuitute quā habet ī viro pdiderit. ⁊ pmissas decretales itelligo cū nō fuit sinia lata sup adulterio: sz tñ de diuortio. multū n. refert an iudex ita sniauerit, pnūcio te adultera. tā: an sic, pnūcio viz eē sepandū a te sic. ij. q. iij. §. notādū. ul' ibi iudex ex officio suo restituit viz mulierī al' inconueniēs essz q̄ sinia a q̄ nō esset appellatū et q̄ trāsiuit in rē iudicatā, ppt delictū sup uenies crat. hoc aūt bñ pcedo q̄ ppt delictū sup uenies restituit seruit9 prior. dūmō sinia ñ pceserit sup adulterio: si tñ factū fuerit publicū: ut ex de diuor. sigm ficasti. ie. ꝑriū dixi ī qōib9 p decre. illā ex lrīs. ⁊ de

cre.significasti.nã illa decre.ex lris exposse pot hũc casum.b. i ¶ Similẽ.ar.q ea q ꝓmittũt i ꝯtib⁹ intelligũt repetita i sequẽtib⁹:z q ꝓcedẽtia ꝺterminãt sequẽtia:ut hic z de aula.z.ff.de vino z tritico.l. ult.ꝓsequẽtia filiꝰ ꝓcedẽtia:ut.xxvij q.ij.egressus.z p medũ tã ꝓcedẽs quã sequẽs:ex ꝺ app.Fo ẽgris.Jt huic vr̃ ꝓriũ ex ꝺ ap.q̃siuisti.z ibi q re solutõem illi⁹ broccardi.

a ¶ Omin⁹ cãz fornicatóis ꝟ q̃re dñs ꝓstituit ut̃ ꝓpt hoc crime dimitti cũ ali a q̃dã sint maiora ꝺ q: cũ ipa i hoc nõ fuer fidẽ nõ ẽ ei fuãda:z ita pu mr̃ in quo ꝺeligt i.q.iiij.§.itẽ peccato.Jtẽ q: fornicatio etiã vroris maculat corp⁹ viri:ut.§.e.q.i.i cõnugio.itez ẽ b ar. q g vna cãz excepit:intelligit oẽs alias iclusisse:ut ff.de euic.q liber tatis.

b ¶ Sustineri.ar. ꝓlepꝛosis.z.§.e q.v.figs vroẽ.

c ¶ Omnes causatões.i.q. ctões ſ allegationes.to.

d ¶ Nolo.i. nolo q excusatõez mulieris alleges.

e ¶ Matris.i. eã traditaz a matre innitam.

f ¶ Patris.q: paterna.ſ. uolũtate fit factum.

g ¶ Propꝛiquoꝛ i. q. ꝓpꝛiquoꝛ causa ad eã veniſz

b Sodomita.vr̃ ergo q marit⁹ posset dimitti ꝓp⁹ sodomiticũ:ut.j.e.adulterii:ubi ꝺr̃ q illud crime sit maius adulterio.Jtẽ qd ꝺices si ꝓpriã vroẽ polluit ex̃ claustra pudoris:ul̃ seipsũ polluit ꝓprijs mamb⁹ nũqd ob hoc pot ꝺimitti:vr̃ q sic:q: nomie mechie oĩs illicit⁹ ꝓcubit⁹ z illicitus mẽbroꝝ vsus uxore:aut recõcilier uxori:et post pauca: ꝺns aũt ꝓmisit cã fornicationis uxorẽ ꝺimittẽ: sed quia permisit non iuslit.

¶ ꝺe ꝺe sermone ꝺñi in mõte.

Jeri pot: ut vir ꝺimittat uxorẽ cã fornicatiõis: quã exceptã ꝺns esse uoluit. Jaz ꝟo si nec illi nubẽ ꝓcedit vino viro suo a quo recessit:.neq; huic alteraz ꝺucẽ vina uxore sua quã ꝺimisit:mlto min⁹ fas ẽ illicita cum qbuslibet ſtupꝛa ꝓmittẽ ¶ tẽ ex ꝓci.mileuitão

Ab uxore ꝺimissus ul̃ ꝺimissa a viro ad pñiam rediganꝫ: nisi aut continenter viuere aut se reconciliare voluerint.

Dacuit ut ſm euangelicã z aplicam ꝺisciplinã neq; ꝺimissus ab uxore neq; ꝺimissa a marito alteri ꝓiungaꝫ: sed ita maneant: aut fibimet recõciliẽtur.qõ si ꝓtemplerint: ad penitẽtiam redigãtur ¶ tem augustinus ꝺe sermone ꝺomini in monte habito.

Decchatur qui a viro ꝺimissam ꝺucere ꝓesumit.

Dominus ad illud ꝓfirmãdum: ut nõ facile ꝺimittat uxor: solã fornicationis cãm excepit: ceteras vero vniuersas z inumerabiles molestias sique extiterint: iubet ꝓ fide coniugali z ꝓ castitate fortiter sustineri: z mecchum ꝺixit etiam virũ qui eam ꝺuxerit: q̃ soluta est a viro. ¶ tem hieronymus ad ꝺamascũ ꝓsbyterum.

Adultera ꝓbatur: que vinẽte viro alteri nubit.

Omnes causationes apostol⁹ ãputãs apertissime ꝓtinet:ut.ſ.e.q.iiij.mẽtrices.z.c.se.qõ lau. concedit. vir credo q ꝓpt aliqõ istoꝝ vir possit ꝺimitti:ut.xxv.q.iij.ex̃ ordinaria.Sed qd ꝺices ꝺe volũtate fornicãꝺi cũ ea ipsa sit fornicatio:ut.ſ.q.v.q viderit.nã corpore aliqua ẽ corrupta anteq; veniat ad suũ corruptorẽ: ut.ſ.e. q.v.ꝓfito: non ꝺico q ob hãc cãm posset ꝺimitti:q: ꝺe occultis nõ iudicat eccl̃ia: ut.xxxij. ꝺi.erubescant.vi.q.i. si omnia.

i ¶ Propter hec scelera ꝺerelict⁹.ad hoc q ꝺirit adulter z sodomita rettulit se.nõ.n. ꝓpt aliã cãm pot ꝺimitti. vt ꝺelict⁹ ꝺe facto: ul̃ ꝺic i.ꝓpt ꝺuplex gen⁹ fornicatõis.xxviij.q.i. ido latria.

k ¶ Sarcinã.nã ꝺicẽ ler q ĩfirmoꝝ multis calamitatib⁹ oppꝛimitur C.ꝺe imponẽda lucratiuo descriptõe.l. ulti. l.x.

l ¶ Capere. vginitatẽ.ſ. nã lz mr̃imonio grauet hoc grauius est.

m ¶ Eunuchoꝝ.i.triumgeneꝝ eunuchoꝝ. namqꝺã sũt eunuchi ꝓpter nãlem frigiditatẽ:alij,ꝓpter sectõem:alij volũtate.isti ꝓferũt.hoꝝ enĩ vginitas vitam redolet angelicã:ut in exodo legitur.

n ¶ Carnis.ꝓ carnez viuere angelicũ est:ꝺ istis ꝺictũ ẽ: beati q castrauerit se .z.xxxiij.q.v.q fitit:z virginitas replet paradisum.ſ.e.q.i.nuptie.

o ¶ Retinet.ler carnis est reddere petenti ꝺebitum hac lege nõ tenetur vginitas.uel non teneꝫ lege carnis:ſz tm̃ ꝺono ſpũs sancti.

p Adelis.fidelem. nam secus si infiꝺelem ꝓpter fornicatõez ſpãalẽ ꝺimitteret nolẽtem z.xxviij.q.ij.si infidelis.

q ¶ Erierit.hec pena statuitur in detestationem illius criminis:ut etiam post penitentiaz nõ possit adulter cũ adultera cõiungi.ſ.corpore christi q̃ꝺiu ꝓm⁹ vir viuat: nisi sit articulus mortis:ut ꝺe hoc notaui.ſ.xxvij q.i. ꝺeuotam. z que christo.

r Siquis copulatus. codē ipe. de talib⁹ enīz loquit hoc c. ⁊ xxvi. q. i. de his.

s Lōp hēdat. i. abꝛeuiat. xv. q. ult. hi q. lxxvij. di. pſbyter

t Quemadmodū nō recte. i. nō vere. ⁊ hoc de eo q̄ negligit scire. ⁊ ita ō ignoꝛātia iuris uel facti supina.

u Ignoꝛātiū nā q̄ p ignoꝛātiā peccꝫ qs: exp̄ſſū ē. xxviij. q. i. figs ōderit. ar. ꝑ. xv. q. i. illa cauenda sꝫ ió dico illa cauenda que ex volūtate cō. q̄ gravioꝛa sunt. uel dic ignoꝛāntū ius uel quantitatē uel qualitatē delicti scientiū tñ factum. alias si nullo mō scirent ut infans uel furiosus: ñ peccāt: sic soluitur ꝓbiū xv. q. i. aliquos. ⁊ c. illa

x Minoꝛ. q̄ facto diuoꝛcio ñ teneꝫ ei ad mutā seruitutē: ⁊ ió nō videꝫ venire ꝑ fidē cōiugalē. ⁊ ió non faci t alteri iniuriā. si. n. post adulterū statiz restituta essz p̄ioꝛi seruit⁹: ergo tñ ō l ngt ut p̄ius.

a Adulterij. ab incestu ⁊ sic videꝫ q̄ quilibet inceſt⁹ sit maioꝛ adulterio: ut. ff. de adulē. sed si adulterū. §. i.

b Naturam. quo casu malo vinci q̄ vincē. s. xxij. q. ij. in ipla.

c Veniale. arg. ꝑ. h. q̄ dixit moꝛtaliter peccaſſe cū ꝓpria vꝛoze cū excediſſe modū: ut. s. e. q. iij. oꝛigo.

d Execrabili⁹. ar. hic q̄ plus peccat q̄ iurat p deum mēdaciū: q̄ q̄ iurat p creaturā mēdaciū ut. xxij. q. i. monet.

e In vꝛoze. s. e. q. ij. qcquid ꝑ. ibi de natura li hic de extraoꝛdiaria ꝓmixtione agit. de qua dicit. xxxv. q. iij. extraoꝛdinaria.

Si quis multis fuerit nuptiis copulatus p̄iam agat: cōuersatio aūt ⁊ fides penitēt̄ tempus cōprehendat. In tē au. ō adulterinis ꝓiugijs li. i.

Qui ob fornicationem uxorē dimittit ⁊ aliam ducit: mechari ꝓbatur.

Quemadmodū non recte dici pōt: si nescit homo ñ peccat. sūt enim peccata ignorantiū q̄uis minoꝛa q̄ sciētiū ita etiam non recte dici pōt: si causa fornicationis dimiserit uxorē vir ⁊ aliam duxerit: nō mechatur. Est enim mechatō ⁊ eoꝛ q̄ alias ducunt relictis ꝓpter fornicationē p̄ioꝛib⁹: sed utiq̄ minoꝛ q̄ eoꝛ qui nō ꝓpter fornicationē dimittūt. Sunt enim in fornicatōne gradus: ut sicut grauius peccat adulter q̄ fornicator: sic grauius delinquit qui nec sua dimissa aliam ducit: eo qui suaz dimittens aliā cognoscit. grauius quoq̄ qui uxorē suā habens ad coniugē ꝓximi sui accedit: q̄ qui nō habēs uxorē: torū alterius uiolat: uel uxoratus ad solutā accedens. ſz hos omnes incestuoſi transcēdunt: quos vincunt ꝓtra naturam delinquentes. Ū ñ aug. de adulterinis coniugijs.

Adulterij malum vincit fornicationē. vincitur aūt ab incestu. peius est enim cū cōmatre q̄ cum aliena uxore cōcumbere. sed omniū horum est peſſimum quod ꝓtra naturaz fit: ut si vir mēbꝛo mulieris nō ad hoc concesſo uoluerit uti usus eni naturalis si ultra modum ꝓlabitur: in uxore quidē ueniale peccatum est: in meretrice dānabile. sed istud q̄ contra naturam est: exꝛecrabiliter fit in meꝛetrice: sed exꝛecrabilius in uxore. tantū enīz

f Asserebat. s. di. xiiij. q̄ ait ꝑ. xv. q. i. figs sed dic sanctus alias. vel quo ad zelū: quia relebat hospites illelos seruari.

g Apud barbaras. nā ⁊ hosti fides est seruāda: ut xxiij. q. i. noli. et hospes teneꝫ hospitē defendere vnde ⁊ lex data ctoem ꝑ eum. ff. nau. cau. l. i. i pn. dicēt in die iudicij: hospes fui ⁊ non recepistis me cō.

b Flagitia. q̄ si oēs. ar. q̄ rōne multitudis uel ꝓuetudinis nō excusāt qui a culpa. ar. s. e. q. iij. obiciūt. ꝑ. ſz intellige in his q̄ fiūt ꝑ nām. q̄n q̄ ꝓpter multitudinē excusāt: habet de pe. di. vi. c. i. fi. ⁊ xlvij. dis. cōmessationes.

i Que cum deo de qua habes. j. de cō. di. ii. i xpo

k Perueꝛsitate i. ordine puerso. grauius tñ puniunt leges hoc crimine q̄ canones ut ex de excel. p̄la. clerici. C. de adult. cū vir. ⁊ dicit ꝓperatoꝛ q̄ tale crimen pesti / lentias ⁊ tēpestates mducit. i. auē. ut nō luxurietur ꝑ nām. sed q̄ puerum cozrupit ad stupꝝ mozte puniti. j. de pe. di. i. q̄ puero.

l Sus argue bat in epla ad romanos.

m Damnabiliores. q̄ verū ē: ut s. e. adulterij.

f Asserebat. s. di. xiiij. q̄ ait ꝑ. xv. q. i. figs sed dic sanctus alias. vel quo ad zelū: quia relebat hospites illelos seruari.

g Apud barbaras. nā ⁊ hosti fides est seruāda: ut xxiij. q. i. noli. et hospes teneꝫ hospitē defendere vnde ⁊ lex data ctoem ꝑ eum. ff. nau. cau. l. i. i pn. dicēt in die iudicij: hospes fui ⁊ non recepistis me cō.

b Flagitia. q̄ si oēs. ar. q̄ rōne multitudis uel ꝓuetudinis nō excusāt qui a culpa. ar. s. e. q. iij. obiciūt. ꝑ. ſz intellige in his q̄ fiūt ꝑ nām. q̄n q̄ ꝓpter multitudinē excusāt: habet de pe. di. vi. c. i. fi. ⁊ xlvij. dis. cōmessationes.

i Que cum deo de qua habes. j. de cō. di. ii. i xpo

k Perueꝛsitate i. ordine puerso. grauius tñ puniunt leges hoc crimine q̄ canones ut ex de excel. p̄la. clerici. C. de adult. cū vir. ⁊ dicit ꝓperatoꝛ q̄ tale crimen pestilentias ⁊ tēpestates mducit. i. auē. ut nō luxurietur ꝑ nām. sed q̄ puerum cozrupit ad stupꝝ mozte puniti. j. de pe. di. i. q̄ puero.

l Sus argue bat in epla ad romanos.

m Damnabiliores. q̄ verū ē: ut s. e. adulterij.

a ¶ On solū. peccatū. i. peccati reat⁹: q̄ actuale peccatū trāsit actu: sed remanet reatu: originale ecōuersō: de cō. di. iij. non ex quo.

b ¶ Adhuc. j. de. cō. di. ij. quotidie.

c ¶ Delectatur. s̄ di. xlviij. hinc. vſ. pōderosius.

d ¶ Teneat⁹ .ut delectet. naz tūc peccat mortalit̄ ar. di. lxxi. ualet nā si ad hoc tenet ut doleat. nullū tale remediuz sicut continuata memoria. de pe. di. iij. iudas.

e ¶ Seruit⁹. s. iō ois ꝛc.

f ¶ A deo. s. de salomone. s̄. e. q. iij. salomō.

g ¶ Septē vitia. i. superbia inuidia ira auaritia acci dia siue tristitia gula luxuria: pro q̄ ponit̄ h fornicatio. hec sūt cardinalia. alia sūt q̄si ramusculi de q̄b⁹ hēs. xxv. di. §. criminis.

h ¶ Fornicatio. i cestuosa ul' matrimū. s. cōe. ul' maximū q: hz sub se multas spēs. xxvij. q. i. idolatria.

i ¶ Uid in oib⁹. Grau⁹ hoc dicit ad detestatōem criminis ꝛ e silis modus loquēdi. s. e. q. vi. nihil iniqui⁹. inul ta. n. crimina sūt grauiora adultero: ut hīc dicidiuz: ut j. pr. q. ij. si qō uer⁹. ꝛ icest⁹. s̄. e. adulterij. et sacrilegiū: ut. xvij. q. iij. sicut. ꝛ fractio voti cōtinentie: ut. xxvj. q. i. nuptiaꝝ. si gnālit̄ ubicūq; grauior pena iponit̄ ut. xxij. q. i. ñ aufera m⁹. i. dr̄ marimū q: maxīma pena punit̄. i. morte. eꝛ. de fur. c. i. ꝛ. ij.

k ¶ In penis. i. in pbitōib⁹ secūde tabule mosi. In pma tabula ponūt̄ tria ꝓcepta: nō hēbis deos alienos cora me uel nō facies tibi sculptile: nō assumes nomē dei tui in uanū: memēto sanctificare diē sabbati. In secūda ponūtur. vij. honora patrē ꝛ matrē: nō occides: nō mechaberis: nō furtū facies: nō loq̄ris ꝙ primū tuū falsum testimoniū: nō cōcupisces rem ꝓximi tui siue domū uel agrū nec seruū nec ancillam nec uniuersa q̄ illius sunt. ergo error⁹ fidei pbibet̄ in pbitiōe pme tabule. adulteriū in tertio mandato secūde tabule h⁹ ē in secūda pbibitōe.

l ¶ Primum. i. in pma tabula.

Omnis immunda pollutio fornicatio est: licet uaria sint peccata fornicationis.

¶ On solū de ꝓmissa fornicatōne peccatū regnat in hoie: sz si adhuc delectat atq; animū teneat ꝓculdubio regnat. fornicatio carnis adulteriū ē: fornicatio animi idolorū ē seruitus. Est aūt spūalis fornicatō: de qua dñs ait: qui viderit mulierē ad ꝓcupiscendā eā: iā mechatus ē eā in coꝛ de suo. omis immunda pollutio fornicatio dr̄: q̄uis quisq; diuersa turpitudis uolūtate ꝓstituat. ex delectatione. n. fornicādi varia gignūtur flagitia q̄busꝛ regnū dei claudit: ut homo a dō sepetur. Inter cetera septē vitia vitiū fornicationis maximū scelus ē: q: ꝓ carnis immundiciā templū dei violat. Sūt aūt quedā que sicut aialia absq; ulla discretōne indesinēter libidini seruiūt: q̄s ego nec mutis pecudib⁹ comparauerim. Decoꝛa. n. cū ꝓcerint: ultra nō indulgēt maribus copiā sui ¶ tē ex epla clemētis.

Adulteriū secundum in penis obtinet locum.

¶ Uid in oīb⁹ peccatis adulterio ē grauꝛ? secūdū nāq; in penis obtinet locū quē quidē primū habent illi q̄ aberrāt a deo etiā si sobrie vixerint. His auctibus euidētissime monstrat: q̄ qcunq; cā fornicationis uxoꝛē suā dimiserit: aliā illa viuente ducē ñ poterit: alioꝛ si duxerit reus adulterij erit. His ita rñdet: beauctes de his loquūtur: quoꝛū ꝓtinentiā carnalis infirmitas non impedit. uel de his q̄ ꝓstantes causam discidij aliorū ꝓiunctione se reddiderint indignos. Usi ambro. super epistolā pauli ad corinthios.

¶ In pmis. i. in pbitōib⁹ secūde tabule mosi. In pma tabula ponūt̄ tria ꝓcepta: nō hēbis deos alienos coꝛā me uel nō facies tibi sculptile: nō assumes nomē dei tui in uanū: memēto sanctificare diē sabbati. In secūda ponūtur. vij. honora patrē ꝛ matrē: nō occides: nō mechaberis: nō furtū facies: nō loq̄ris ꝙ primū tuū falsum testimoniū: nō cōcupisces rem ꝓximi tui siue domū uel agrū nec seruū nec ancillam nec uniuersa q̄ illius sunt. ergo error⁹ fidei pbibet̄ in pbitiōe pme tabule. adulteriū in tertio mandato secūde tabule h⁹ ē in secūda pbibitōe.

Uxoꝛ a viro non discedat: nisi causa fornicatōnis. q̄ si discesserit: aut maneat innupta: aut reconciliet̄ viro suo. ꝛ vir similiter nō dimittat uxoꝛē. Ideo ñ subdit de viro q̄ de uxoꝛe ꝓmisit: q: viro licz ducere aliā. Item gregorius innoꝛ bonifacio episcopo.

Licet ducē aliā viro: cui sua ob infirmitatem coꝛpis debitum reddere non ualet.

Uod ꝓposuisti: si mulier infirmitate' coꝛrepta non ualuerit viro debitū reddere q̄d eius faciat ꝓingalis: bonū esset si sic ꝓmaneret: ut abstinentie uacaret. sed q: hoc magnoꝛ est: ille q̄ ñ poterit se cōtinere nubat magis. non tñ ei subfidij opem subtrahat: quā infirmitas ꝓpedit: nō tñ a detestabili culpa excludit ed illud ambroſij a falsatoꝛibus dr̄ esse insertū. Illud gregorij sacris canonibus imo euāgelice ꝛ aplice doctrine penitus inuenit aduersū. quidam Xo sniam ambroſij seruare cupietes: non de qualibet fornicatione illud arbitrātur intelligi: ut ob qualibet fornicatiō nē vir licite dimittat uxoꝛem: ꝛ viuente dimissa aliā ducat. de incestuosa tñ fornicatōne intelligit: cū uxoꝛ videlicz alicui⁹ patri ꝛ filio⁹ fratri ꝛ auunculo viri sui uel alicui similiuz se ad ꝓstuprandū publice tradidit. hec aūt quia viro suo se illicitā reddidit i perpetuū dū ꝓ copulam ꝓsanguinitatis in primū uel secūdū uel tertiū gradū transiuit affinitas licite dimittit: ꝛ ea viuente supducitur alia. Hic siquis ꝓtendat: non magis viro q̄s mulieri licitum esse: si vir alicuius eodē modo fornicetur: sciat virum ab ambroſio appellatū

a ¶ Uod ꝓposuisti. in firmitate. i. arta. s̄. q. v. puto.

b ¶ Nubat. hoc anglicis cōcessum est: ut dicit. g q: noui erāt in fide: ut j. e. §. q̄uis. iz male: q: iste nō fuit gregoꝛ⁹ magnus nec scribit augustino angloꝛ epō: cui talia cōcessio facta ē. xxxv. q. iij. q̄ scripsi. uel intelige q̄d loquit̄ de ꝓsa. ꝛ fm hoc illud est ꝓsilū nō enim opē subtrahat uel intellige de dote ei restituēda. eꝛ ō donat. inter vir ꝛ vro. c. i. ꝛ. ij. uel loquit̄ de arta. ꝛ illō erit ꝓsilū: nō ei opē ꝛc. sed ꝙ hoc obiicit. eꝛ de fri. ꝛ male. ꝓsultatōem. nam ibi dicit q: nō inuenit aligs canon de arta sed certe bñ inuenit sed nō exꝓresse. ul' intellige q̄ inuene q ptinē nō pōt cui pmittit ꝙ hē cuz vna pmissiua ꝓpatiōe ne ad ples accedat file. j. pr. q. ij. fig. vſ. dic h⁹ abrogatū esse: ut dicit. g.

c ¶ Opē. i. dotē reddet

d ¶ Culpa. ar. q̄ pbato adulterio statiz vir pōt dimittē uxoꝛē suā ꝛ dotez lucrat̄. eꝛ de do. inter vir. ꝛ vr. plerūq;.

e ¶ Aduersuz. nōne leo quarꝰ dicta gregorij minoris sine exceptōe mādauit tenēda: ut. xx. di. c. i. Sed illud in alijs ī quibus bene dixit. ar. i. q. i. filiū.

f ¶ Publice. hic alludit. g. distinctōem alex. ex̄ de diuor. si qua. ⁊. c. porro. q̄ tñ abolita est. ex̄ de eo q̄ cog. cōsang. vx. sue discretionem. nec ponitur ī noua cōpilatōe.

g ¶ Quedaz dormiuit j. xxxv. q. ij. siquis cū. s̄. xxvij. q. ij. qui dormierit.

h ¶ Illi vero. oīa ista. c. usq̄ ad. §. quāuis erau di p. c. hi vero. qđ ē glo. omniū. q̄ oīa inducūtur ad ꝓbādū q̄ incestuosi nō p̄nt mr̄imoniū ꝯhē.

i ¶ Siqs. sororibꝰ q̄ruz vna erat vxor sua: ⁊ sic non ē ꝯ. j. ꝓx. c. q. ij. siquis.

k ¶ Cū duobꝰ. quorum vnus erat maritꝰ. ⁊ sic nō est ꝯ. j. ꝓx. cā. q. ij. si quis cum.

l ¶ Cōsobrinā. i. filiā matertere: uel dic aut ꝓ. i. filiam auūculi. s̄. i. q. i. đ benedicto.

m ¶ Priuignam. ꝓpriā sed de hac p̄miserat. uł intellige priuignā auūculi de alio ꝓgenitā uł đ secūdis nuptijs: ut. xxxv. q. ult. fraternitatis

n ¶ Eos. s. adulteros: ut j. e. §. q̄uis. uł viros uel vxores.

o ¶ Qui dormierit. s̄. xxvij. q. ij. qui dormierit.

p ¶ Neutrā. q̄ ipse debitū nō exiget ab ea: et ita. nō hz eam: habetur tamē ab ea: q̄ ipsa petēte tenetur ei reddē debitū. ⁊ ita nō hz sed habet. nec distinguo an fuerit occultus incestꝰ an manifestus: ut ex̄ de eo q̄ cog. ꝯsang. vx. sue discretōez. de hoc notaui xxvij. q. ij. q̄ dormierit.

q ¶ In cōiugio. xxxiij. q ij. siqs cuz duabꝰ ꝯ. sed ibi soluitur.

r ¶ Copulēt̄ etiam alijs q̄aliter nō esset qđ. nō sexu sed animi virtute. mulierē quoq̄ nominatā sentiat non sexu corpis sed mollitie mentis. sed q̄ nulla auctoritate ꝑmittitur: ut uxore viuente alia sup̄ducatur: intelligit̄ illđ ambrosij in supradicto genere: nō tñ q̄ viuēte dimissa aliā ducere possit: sed post mortē fornicarij uel fornicarie quorū uterq̄ ut supradictum ē a corruptōne luxurie mulier appellat̄. Ille qui a fornicatōne mūdus est vir uel mulier: alijs copulari possunt. adulteri autem si supuixerint: nullo modo alijs copulari poterunt.

¶ Sic et illud intelligitur qđ in. c. cuiusdā ꝯcilii legit̄.

Licitum ꝯiugium nō negetur illi: cuius uxor cuz suo fratre dormierit.

Quedam cū fratre viri sui dormiuit: decretū ē ut adulteri nunq̄ ꝯiugio copulentur. Illi vero cuius uxor stuprata est: licita ꝯiugia non negentur. Sic ⁊ illud magociñ. concilij intelligitur.

Disiungatur ⁊ nunq̄ cōiugio copuletur: qui in quālibz subiectoꝝ admiserit.

Siquis uiduā uxorem duxit: ⁊ postea cum filiastra sua fornicatus fuerit: seu cuz duabus sororibus: aut siqua duobus fratribus: seu cū patre ⁊ filio: siquis relictā fr̄is: siquis neptem aut nouercam aut nuꝝ aut cōsobrinā aut filiam auūculi aut eius relictā aut priuignam polluerit: eos disiungi: ⁊ ulterius nūq̄ in cōiugio copulari p̄cipimꝰ. Itē

Sororem uxoris polluēs neutram habere valet.

Qui dormierit cū duabus sororibꝰ: ⁊ vna ex illis antea uxor fuerit: neutrā ex ip̄is habeat: nec ip̄i adulteri unq̄ in coniugio copulent̄. Item illud gregorij.

Causa adulterij uxorem reliquens continentiam seruet.

Hi vero qui uxores suas i adulterio deprehendunt: non licebit nec eū: nec eā aliā uxorem accipere uel aliū viꝝ q̄diu ambo viuūt. si aūt adultera mortua fuerit: vir eius si vult nubat tantum in domino adultera vo nunq̄ etiā si mortuus fuerit vir eius. omnibus tñ diebꝰ vite sue acerrime penitentie lamenta persoluat. Itē ex decreto zacharie pa.

Neutram habeat: qui sororē uxoris polluit.

Oncubuisti cū sorore uxoris tue: si fecisti: neutram habeas. ⁊ si illa que uxor tua fuerit conscia sceleris nō fuerit: si se continere nō vult: nubat in domino cui velit: tu autem ⁊ adultera sine spe coniugij ꝑmaneatis: ⁊ q̄diu uixeritis iuxta preceptū sacerdotis penitentiam agite. Item ex concilio triburiensi.

Cū nouerca uł filiastra uł sorore sue uxoris dormiens ad ꝯiugium ꝑuenire nō poterit.

Siquis cū nouerca sua dormierit: neuter ad ꝯiugium potest peruenire. sed vir eius potest si vult aliam accipere si se continere nō potest. similiter qui cum filiastra sua uel cum sorore uxoris sue dormierit: obseruandum est Quāuis illud quod in fine magociensis concilij ponitur: a nonnullis non legitime ꝯiunctis: sed de fornicarijs dictum intelligatur: videlicet ut fornicarij discedant ab inuicem: et sine spe coniugij permaneant Illud vero gregorij ad bonifacium anglicis pro tempore permissū est: quibus ille bea-

s ¶ Hi vero. in adulterio. s. incestuoso. nā q̄ alij adulteri ꝯhere possint habes. xxxi. q. i. c. ij.

t ¶ Deprehēdūt. ⁊ nolunt eas de cetero habere in coniugio.

u ¶ Uiuunt. per hoc detrminant oīa hec. c. pꝰ mortem. n. adulterātis. lz alij ꝯhere: ante non.

x ¶ Adultera. s̄. ꝓx. q. i. siqs ꝯ. s̄ e. q. apostolus ꝯ ex. c. illo colligit̄ q̄ mortuo viro fornicatore adultera possit alij nubere. sz qualiter hoc soluet̄. s̄. determinatuz est. xxxi. q. i. siquis.

y ¶ Penitentie. interioris. q̄ dr̄ ꝯtinua memoria de pe. di. iij. iudas.

a ¶ Oncubuisti habeas. haberis tñ ex ea: ut notaui. s̄. e. q̄ dormierit.

b ¶ Conscia. tāq̄ lena: q̄a ꝓcuret: ut adulteret̄. s̄. e q. i. c. i.

c ¶ Si cōtinere. uel si manifestuz est uiri adulteriū ⁊ euz nō corrigit ⁊ est ar. ad qđem de medico: q̄ cognouit vxorē patientis ex dissolutōe viri uel dissimulatōe viri uel ꝑsuasione.

d ¶ Nubat pꝰ mōtem mariti uł eo viuēte si erat tm̄ spōsa de futuro ex̄ de iureiuran. quēadmodū.

e ¶ Siqs. sed vir post mortē vxoris. s̄. e. hi q̄.

f ¶ Similit̄. sed ꝯ j. ꝓx. q. ij. siqs cū duabꝰ. sz h rigor ibi misericordia uel hic vna erit vxor: ibi nō.

Q.8.

Quãuis magocieñis.ſ.e.ſi qs viduã.

Illud vero.qñq; bon⁹ dormitauit homer⁹. Vagat gra.ꝓ ſolutõe illi⁹.c.ſ.e.ꝓpoſuiſti.ꝛ cũ ñ inueniat:ſomnando attribuit.ſ.gregorio minori qõ egregi⁹ doctor ſ. gregori⁹ maior ſcribit auguſtino. xxxv.q.iij.quedam ler.ſed hic caſus reꝓbat⁹ eſt.ſ.

Inane. nõ eſt inane ſed tolerabil⁹:ut qs infirmitate carnis ad vnã q̃ ad plures ſuertat:qꝛ ibi ꝓmittit. ar.j. pri. cã.q.ij. ſi qõ verius dicit.

Si vxorẽ.ſ.e q.v.ſi vxorẽ.

J q nõ ꝓnt arg.q̃ ſi res puenit ad eũ ſtatũ ꝛc.ar.ff.de iti. actuq; prima .l.i. qõ enĩ recte actũ ẽ cõtra ipñ ꝓt ꝛc.

Aut mẽbris, hic idẽ repetitur

Erecti.ſ.iſtis caſtratis quidaq; ſunt caſtrati qdã caſte nati.i. frigidi:ꝛ iſti nõ poſſunt cõtrahere.j. pr. q.i.ſi uero alij caſtrati.ſ.ſpadones bñ ꝓnt. ar. xxvij. q.i. nuptiarum.j. pr.q.v.q deo.ff ꝺ iur do.ſi pua.§. ſi ſpadoni.alij me li⁹ dicunt: qꝛ nec iſti ꝓnt ꝓhẽ cum cognoſcẽ vxorẽ nõ ꝓnt.ꝛ erigunt in matrimonio tria bona re uel ſpe. xxvij.q.ij. omne. uel dicas q ſi hz virgã erectã ſiue reſoluat ſperma ſiue non:q fit ibi matrimoniũ. nam talis ſatisfacit muliери:ſicut mulier ſatisfaciat viro ſi ue reſoluat ſiue non nec requiritur q ſemp in matrimonio fit filioꝝ ꝓcreatio: qꝛ ſufficit q nõ euitẽt ꝓlem:ut.ſ.q.ij.ſoler.

tus gregorius in quinta et in quarta generatõne coniugia contrahi permiſit: alias autẽ inane eſſet: cũ auguſtinus dicat in ſermone domini in monte: ſi uxorem quis habeat ſterilem ꝛc.

tem nicolaus ad carolum magocieñ.epm.

Ob infirmitatem uel damna corporis coniugia ſolui non licet.

Jqui matrimoniũ ſani cõtraxerunt: aut vni ex duobus amentia aut furor aut alia infirmitas acceſſerit: ob hanc infirmitatem et cauſam coniugia talium ſolui nõ poſſunt. Similiter ſciẽdum ẽ de his qui ab aduerſarijs execãtur: aut membris truncantur: aut a barbaris exacti fuerint

tem fabianus papa.

Furioſus ꝛ furioſa matrimonia contrahere non poſſunt.

Ẽq; furioſus neq; furioſa matrimonium cõtrahere poſſunt. ſed ſi contractum fuerit: non ſeparentur. Et ergo ex premiſſis colligitur: nõ licet huic dimiſſa uxore ſua aliam ducere. manet enim inter eos quoddam vinculum coniugale: quod nec ipſa ſeparatione ſoluitur. Vnde auguſtinus ait in libro de bono coniugali.

Sterilem uxorem dimittere: ꝛ cauſa fecunditatis aliã ducere alicui non licet.

Antum valet vinculum ſociale: ut cum cauſa procreandi colligit: nec ipſa cauſa procreãdi diſſoluatur. poſſet enim homo ſterilem dimittere uxorem: ꝛ aliam ducere de qua filios haberet: ꝛ tamẽ nõ licet

tem. Manet vinculum nuptiarum: ꝛ li proles cuius cauſa initum ẽ matrimoniũ ꝓfecto non ſequatur: ita ut iam ſcientibus coniugibus non ſe filios habituros: ſeparare ſe tamen uel ipſa cauſa filioꝝ atq; alijs copulare nõ liceat. quod ſi fecerint: cum eis quibus ſe copulauerint: adulterium committunt. ipſo autem manente coniugio plane uxoris uoluntate adhibere aliam vnde cõmunes filij naſcantur vnius viri commixtione ac ſemine alteri⁹ uxoris aut iure aut poteſtate apud ãtiquos patres fas erat. utrum etiam nũc fas ſit: temere nõ dixerim.

dẽ in eodem.

De eodem.

Sq̃adeo inter viuentes maneant inita iura nuptiarũ: ut potius inter ſe ſint cõiuges etiam ſeparati: q̃ cum his quibus adheſerũt. ꝛ paulo poſt: manet inter viuentes quoddam vinculum coniugale quod nec ſeparatio nec cũ altero viro copulatio poſſit auferre: ſicut apoſtata anima uelut de coniugio chriſti recedens etiam fide perdita ſacramentum fidei non amittit: quod in lauacro regenerationis accepit. redderetur enim ꝓculdubio redeunti ſi amiſiſſet recedens. habet autem hoc qui receſſit ad cumulum ſupplicij non ad meritum premij.

Vm itaq; probatum ſit: q̃ hic uxorem ſuam dimittere ꝛ aliam ducere non poteſt.

Queritur ſi liceat ei hac conditione peccare: ut infideles ad fidem adducat. quod non poſſe fieri auguſtinus affirmat in libro de adulterinis coniugijs ita dicens.

Non eſt ſpõ.dilectus. ar. vij.q.i. quãuis.alias ñ ualet.xxvij.q.ij.ſufficiat xvij.q.ij.gonſaldus.

Antũ ſociale.i.matrimoniũ q̃ duoꝝ ſociat.ꝛ ẽ ar.q̃ cã ceſſãte nõ ceſſat ꝓſtitutio: ut ſ.e.q.i.dixit.ſ.lri.di.§ his oĩb⁹ ꝓſo.hoc ꝛ illõ nõ tangũt ſe. naz ibi cã appellat ꝓ q̃ excluenda aliqd ꝓſtituit: ut ibi ff.de poſthu.l.i.§. ſeruꝝ hic vo appellat ꝓ q̃ habẽda mr̃imoniũ ꝓhib.

Poſſet.de facto.

Aliam.ſ.di.lvi.iſima

Alteri⁹.ſ.vxoris.

Apud antiquos.ſ.e q.iiij.dixit.

Temere. melius eſt pie dubitare q̃ temere diffinire. dic temere ñ dixerim.i. nullo modo dicã:qꝛ temerariũ eſſet dicere ꝛ ſic ſentire.

Sq̃adeo.ſacr̃m. i.characterẽ.

Habet aũt.hoc.ſ.i. q.i. ꝙ quidam .ſ.xii.q. i.ſcimus.

a Um itaq;. Nec fuit octaua que ſtio:an liceat ducere vxorẽ infidelẽ ſub ea conditõe:ut puertat ꝛ certũ eſt q̃ pure non põt ꝓhere cũ ea:ut.xxviij.q.i.caue.ꝛ.c.ſi oportet. ſz omittit magiſter qõem illam quaz poſuit ſuper⁹ in themate:qꝛ ꝺ terminata erat.ſ.xxviij q.i.nõ oportet.ꝛ ponit aliã q̃ ſimlr̃ determinata ẽ.xxij.di.q.ait.

b ¶ On solū qdam.cognoscēdo aliā dimissa sua:
c ¶ Alteram mechatur.
d ¶ Cōpensatōe.ar.q in illicitis cōpēsatio nō dz admitti: ut.xxviij.q.v.si dicat.i.q.i.nō est putāda.xxij.q.ij.primū.ꝛ c.ne gs faciat.ē. di.lv. si euangelica.xiij.di.q ait.
e ¶ Quia ꝓmisit.b colligę q lz interdū sub ꝓditōe ꝑhere:ut.ē.xxviij.q i.nō oporter.
f ¶ Conditōe.er quo vī q nūcz subintelligūtur ꝓditōes in iuramento. qō fallū est:ut notaui.ē xxvij.q.ij.§.i. qꝛ ꝛ generales intelligūt ꝛ si non spāles: ut si deꝰ voluēit si virero si potero:lz speciales nō intelligūt nisi exprimāt: ut si hoc feceris:ut.C.de ꝓdi.ob turca.si repetēdi.ff.de vb. ob.qcqd.nisi ubi ler ꝑmittit tacite aliqd agi intꝑbētes.tūc.n.illud pro expresso habet: ut.ff. ficer.pe.cū qd.ff.de vb. ob.triticū.qncz ler ipa spāles ꝓditōes subintelligit:ut in stipulatōe dotis subintelligit hec. si nuptie fuerit secute: ut ff.de iure do.stipulationem:ꝛ hoc si nō īmoderatū qd ꝓcipit:ut.ff. de op.liberti si libertꝰ.eē.de iurei.ur.gut aallis.
g ¶ Cōditōe.nō ar.a ꝑrio sensu.subaudiūt ꝛ alie cōditōes: ut dixi.xxvij.q.ij.§.i.
q Uidā.ipeditus
q Tractauit.g.ē. de ipedimento mīmonij.qō ꝓcedit ex aio:ꝛ etiā de eo qō ꝓcedit tā ex aio cz ex corpiūctum. nūc tractat in cā ista de eo qō ꝓcedit tm ex corpore.tractat etiā de gbusdā aliis impedimētis:ut de frigiditate ꝛ maleficio.c.i.ꝛ iij.ꝛ de enormitate delicti:ut.i.q.ij. de his ꝛ sequētibꝰ ꝛ de tpe.feriaꝛ ut.j.q.iij.p totū.
b ¶ Agni.i.xpi. de quo dī agnus dei.de cō.di. iij.nemo.

Non debet aliquis a ꝓtinentie voto recedē: etiā si infidelis christianā se polliceat fieri

On solū mecchandū non ē quod quidā faciūt: sed omnis q dimittit uxorem suā ꝛ ducit alterā ꝛ si ꝓpterea eam duxerit: ut christianā faciat: lz ꝛ quisquis ñ alligatus uxori ꝓtinentiaz deo vouit: nullo mō dz ista cōpensatione' peccare:ut ideo credat uxorē sibi esse ducendam: qꝛ promisit q nuptias eius appetit futuraz se esse christianā. qō enim cui qz anteqz nouisset licebat: cū se id nunqz facturū nouerit ñ licebit. si tñ id vouerit qō vouendū sit: sicuti ē ꝓpetua virginitas: uel post experta connubia solutis a vinculo cōiugali vidualis castitas seu ex ꝓsensu nouētibus ꝛ carnalia debita sibi inuicē relaxātibus fidelibus castisqz cōiugibus: q alteꝛ sine altera: uel alterā sine altero vouere fas nō ē iugis ꝓtinentia. Hec ergo et si alia sunt que rectissime nouentur cū homines vouerint: nulla ꝓditione rūpenda sūt: q sine ulla ꝓditione vouerunt.

Vidā vir'malefic'js impedi tus uxori sue debitū redde re nō poterat. alius interī clā culo eam corrupit. a viro suo separata corruptori suo publice nubit. crimen qō admiserat: corde tantū deo ꝓfitetur. redditur huic facultas cognoscēdi eam.repetit uxorē suam.q

e ¶ Confessione.i.contritōe.
d Uod aūt.hic depingit prima qō:an.ſ.ipos
q sibilitas coeūdi sepet matrimonū. Et nō q est triplex īpossibilitas.īpossibilitas ex aio: ut in furioso.ē.p ri.q.vij. neqz furiosus. ex corpore ut in frigido ꝛ in maleficiato.j.e. c.i.ij.ꝛ.iij.ex vtro qz:ut in puero:ut xxx.q.ij.ubi. Uel sic distiguas. alia ē nālis ipotētia: ut frigiditas. alia accidētalis: ut maleficiū. ꝛ que cūqz fit impotentia: si mīmoniuꝫ ꝓcessit illā: ita q effecti sūt vna caro ꝓpter nullam cām supuenientē pōt seperari:ut.ē .pri.q.vij. hi qui mīmonijū:nisi.p

Dod.

pter fornicatōez ut.ē.pri.q.i.dixit.ubi vero ipedimētū ꝓcessit mīmonijū: refert vtrū sit ꝓpetuū:qz tūc separari pōt ar.j.e.si p sortilarias. si tale neqz qz. Et nō q lz iura emanauerint diuersa sup hoc.ſ. usqz ad quod tps deberēt manere simul: ad hoc ut maleficiū videat ꝓpetuū: ut ex de fri.ꝛ ma.c.i.ꝛ.C. d repu. in causis tñ ꝓcelestinū ips determinatū est triennū:ut.e. ti. laudabile.ꝛ idez dicit auc.d nupt. §. p occasionem coll.iiij.hoc tñ.ex audi:cū ante triēnū nō pōt ꝓstare de ipedimento nāli:ut colligitur i ꝓdicta decre. laudabile:ꝛ hoc dicō tā i frigido qz i maleficiato:

et hoc trienniū currit a tpe quo tētauerūt coire: ut colligit in auc. ꝓdicta. Vbi aūt dubitat: an ꝑceſſerit maleficiū: an ſecutū ſit: ꝓſumēdū ē: q ſecutū ſit poſt mr̄imoniū. ar. C. de edi. edic. l. iij. & hoc fauore mr̄imonij. xxv. q. v. palea eſt.

e ¶ Et aplica. ſophiſtice inducit gratianꝰ oīa iſta: qz de ꝓſummato mr̄imonio intelliguntur.

f ¶ Qua. ſ. corꝑali

g ¶ Non legi. tm̄

h ¶ Officio. carnis. xxvij. q. ij. §. ecce.

i ¶ Officio. i. carnali cōmixtione.

k Quod aūt ē. nubere. i. q nō ꝑt ſibi reddē debitū ꝓꝑ nālē frigiditatē.

l ¶ Scriptū ē. in primo libro capitulariꝰ caroli. ſ. in lombarda.

m ¶ Probaſ. ar. q q̄cq̄ mulieri ō ferr̄ ꝓbatio cū ō cōmixtiōe carnis ꝓtroverſia eſt: ar. ſ. xxvij. q. i. nec aliqua. ſed ꝑ. j. e. figs acceperit. ſz illud ſolu tū ē. xxvij. q. ij. q aūt.

n ¶ Per iuſtū. ſ. ij. q. v. ſuluiſti. ꝑ ſed hic appellat verū iudiciū non cādentis ferri vl̄ ſeruētis aque vl̄ huiuſmōi. ſz legiti mo ꝛ teſtū.

o ¶ Iudiciū. per aſpectū coꝛporis: ſi vir go eſt. q aliud ē in corrupta ut. j. c. pr. z qd iuris ſit notaui. ſ. xxvij. q. ij. q aurez melꝰ. n. ꝓpēdīt oculis aliqd. inſtit. de gradi. cog. q tñ inſpiciūt debēt eſſe pite. ff. de vē. inſpi. l. i. q. vlꝰ

a R Epe fallīt. xxvij. q. i. nec aliqua.

b ¶ Innupti. ꝓceptū ē quātū ad virū: quātū ad illā ꝓſiliū. z ita verbū ſeꝝ poſitū tenet equoce. xxviij. di. pbr̄uꝫ. z ibi quidꝰ: Demophō vētis z vō uela ꝺdiſti

c ¶ Naturalit. i. nāli frigiditate ipedīte. z ē ar. q frigiditas ē ꝓpetuū ipedimētū. ar. j. e. q. v. g ſitit. ſ. ꝓ ri. q. v. ſicut. ſz qdā dicāt. q nullū impedimētū eſt ꝓ petuū. nullus. n. eſt ita frigidꝰ ut dicūt: gn ope me dicoꝛ ei poſſit ſubuenīri: qō nō credo: cū frigiditaſ ſupza ꝓbatum eſt. Poſtq̄ vo officio ꝓfirmatū fuerit: niſi cā fornicationis ſi licet viro uxorē dimittē uel uxori a viro diſcedere. verū anteq̄ ꝓfirmet impoſſibilitas officij ſoluit vinculū ꝓiugij. Vñ ſcribit greioanni rauēnati archiepo.

Licet mulieri alteri nubere: quā ob frigiditatē vir cognoſcere non poterit.

Quod aūt interrogaſti de his q mr̄imonio iuncti ſūt z nubere nō poſſūt: ſi ille aliā uel illa aliū ducē poſſit de q bus ſcriptū eſt vir et mulier ſi ſe ꝓiūxerint: et dixerit poſtea mulier de viro q coire ñ poſſit cuz ea: ſi pōt ꝓbare q uexſit p iuſtum iudiciuz: accipiat aliū. ſi aūt ille aliā acceperit: ſepentur. Item ex epiſtola eiuſdem.

Reginiſti de his qui ob causam frigide nature dicunt ſe non poſſe inuicē opam carni dantes cōmiſceri. Iſte vo ſi nō pōt ea uti p uxore: hēat eam quaſi ſororē. qō ſi retinacūlū ꝓiugale voluerint reſcindere: maneant utriq̄ innupti Mā ſi huic nō poterit ꝓcorda re naturaliter: quō alteri ꝓſuet: ſi igitur vir aliā vult uxorem accipe: manifeſta patz ratio: quia ſuggerente diabolo odij fomite exoſam eam habūit: z iccirco eā dimittē mendacij falſitate molīt. qō ſi mulier cauſaī z dicit: nolo eē mater z filioſ ꝓcreare: uterq̄ eorum ſeptima manu ꝓpinquoꝝ tactis ſacroſanctis reliquijs iureiurādo dicat: ut nūq̄ per ꝓmixtionē carnis ꝓiuncti vna caro effecti fuiſſent: tūc videtur mulierē ſecūdas nuptias ꝓtrahere poſſe. hūanum dico ꝓpter infirmitatē carnis eorū. vir aūt qui frigide nature ē: maneat ſine ꝓiuge. q ſi ille aliā copulā acceperit: tunc hi qui iurauerant: ꝑiurij crimine rei tenētur: z penitētia pacta ꝓioza cogātur recipe ꝓnubia

oc aūt ſeruari ꝓcipitur: cuz ūtq̄ idez fateī. Jtē ſi vir aſſeruit ſe reddidiſſe debitū uxori: z illa diffiteī cui potius fides adhibēda ſit: merito queritur De his in ꝓcilio apud compendium habito ita ſtatutum eſt.

In neritate viri ꝓſtat: ſi mulier negat ſe cognitam ab eo.

Siquiſ accepit uxorē z habuit eam aliquo tpe: z ipa femina dicit: q nunq̄ coiſſet cum ea: z ille vir dicit q ſic fecit: in neritate viri conſiſtit: qz vir caput eſt mulieris Ecce q impoſſibilitas reddēdi debitū vinculū ſoluit ꝓiugij. Sz hoc de naturali ipoſſibilitate reddēdū debitū nō ꝓponēdo cāz ſpotērie: z hoc ꝓbauit z lata ē ſnia. nūqd ſi ꝓxit ſtit uēr poſtea ꝓioza ꝓnubia: ñ: gatotū iuſſuū vr̄ i iudiciū ꝺduciſſe. dñ idē eēt ac ſi ꝓ frigiditatē z maleficiū ſepareī. ar. eī ꝺ cā poſ. z. ꝓbe. cū ſup electōe C. de an. er. l. ult. ſecꝰ tñ ē in actōe ꝓſonali. ff. de excep. rei iudi. z an eadē. §. actōes.

d ¶ Patet. nō p ſequētia ꝓbāt ꝓcedētia. j. xxviij. q. i. c. i. in fi. liij. di. fraternitatem z. C. de adulte. figs. Jtē b erpoſtfacto patet retro fuiſſe mr̄imoniū: ut eī ve frī. z male. fraternitas. z ē hoc notabile q eo, ipſo q alia uſ aliꝰ ſuperducīt: ꝓſumīt hoc ex odio fieri: z ē ꝓſūptō turis ꝑ quā nō audīt ꝓbatio: imo ſtatiz ius ꝓnūciat eſſe puniēdū. ar. ad bº. j. e. q. ij. ſeclares.

e ¶ Jccirco. q. d. ſi vir petat diuoꝛtiuz: ut paī fiat nō audiret: ſi aūt petat ut eroneret onerib⁹ mr̄imonij audiret. ſi mulier petat: ut fiat mr̄ audiret: nō dico vīz quo ad hoc audiēdū ſiſe frigidū ſciret cū ꝓxit: eī ō eo q dur. in ma. c. i.

f ¶ Septuma. hoc intelligecū hec nō erat vgo: qz ſi, eſſet vgo tūc ſufficeret uex iudiciū ꝓ obſtetrices: ut. c. ꝓcedenti cū ſacro tñ utriuſq̄. j. xxvv. q. vi. eī ordinaria: Et nō q ſufficerēt ī caſi bꝰbꝰ. c. duo: ſi. xij. hr̄e ſi poſſent. itē eis ſolis crederet ſi de hᵗ fama eſſz ar. xxvv. q. vi. ſi duo.

g ¶ Fuiſſent. z q operā dederūt: alias nō ſufficeret: ut, ī ꝑn. c. notaī.

h ¶ Humanū. ea hūanitate q̄ apl's ꝓmiſit faſ nuptias. xxxi. q. i. hac rōe

i ¶ Accepit. pone q mulier dixit eū ipotētē ad

k ¶ Qui iurauerāt. i. vir z vroꝛ nō ꝓſanguinei teſtes q ſecū iurauerūt. illi. n. nō iurauerunt ſic eē vez: ſed credere ſic eſſe verū ſicut illi. ſ. vir z vroꝛ dicebāt. ar. xxvv. q. vi. de parētela. z eī de teſtibꝰ quotiēs.

l ¶ Periurij. z ita vīq̄ fuit ī culpa. aī qō i ſi. dī miquū eſſet.

m ¶ Prioza. z bº cū vterq̄ ꝓxit: alias erciperē ꝑ adulteriū de adulterio. eī de diuoꝛ. figmificaſtis. vel hoc cū innocēs

a' Sercipe nō vult. ar. xxviij. q. i. idolatria.

Jgs tpe. i. plus quā p duos mēſes: qz eniz ſtatum non

p

ꝓclamauit virū esse ipotētē: postea nō credit ei sed viro q̄ ꝓ̄ viū dicit: ut ex de fri. ⁊ ma. c. i. nā etiā ex tpe p̄sumit aliquā nō esse coactā: ut ex de spō. ad id. i. q. i. ꝓstat. Itez vel iō potꝰ credit viro q̄z vroꝛi: q; vir aliqs muemt impotens ad coeūdū: ut. l. dī. quia tua. hāc credo esse cām q̄re viro credit i hoc casu. sed petrꝰ hispanꝰ alias assignauit rōes: quia vir stat ꝓ mr̄imonio qđ sauozabile ē. Itē qa fuit sola cū solo credit cognita ab ipso: ut. xxxij. q. i. dicit. xxvij. q. i. nec aliqua. iuxta illō ouidij

A iuuene ⁊ cupido credat reddita vgo: ⁊ hoc pōt intelligi de illa que pnꝰ fuit corrupta. sed si fuit vgo qñ iūcta fuit, ei potius crederet ꝓbatiōi sue quā facit p aspectuz corporis: ut. ī. e. c. i. et ex de ꝓbat. ꝓpositi. tñ nisi mulieres essēt pessime potꝰ esset credēdū vni sacramēto: q; res illa occulta ē ⁊ non puia visui: ⁊ oculꝰ plerūq; fallit: ut. xxvij. q. i. nec aliqua: ⁊ in talibꝰ sepe sacꝛo vnꝰ stat: ut dū. qđ ē de sūptibꝰ facti: ut. C. de iudi. sancimꝰ. ij. q. i. in primis. uel dū est, qđ dāno dato sacꝛo vnius credit. C. vñ vi. si qñ. hec aūt q̄ dicti vera sunt: qñ vnꝰ fatet: ⁊ alter negat sed si vterq; fateret q; ñ interuenisset ꝓmissio: tūc expectabit ꝓ triēnū: si antea nō pōt ꝓstare: ut ex de fri. ⁊ male. laudabilē. sed qd si mulier sciebat virꝝ esse frigidum ab initio: satis videt q; tūc nō possit petē separatiōnē. ar. ex de fri. ⁊ ma. c. i. . C. de spō. l. ult. ubi dr̄ q; imputet sibi si sciēs ꝓiūcta fit turpi psone uel ipotēti coire: ⁊ q; sero accusat mores quos ducēdo eā in mr̄imonio ꝓbauit: ut. ff. de adult. si vroꝛi fi. de viro aūt potꝰ vr̄ q; ille nō possit recedē a mulē si ipa vult cohitare ei: cū ipe sciuerit se frigidū. ar. ex de eo qui

b Dux. in ma. c. i.

c Ꝯ Ip sortiarias atq; maleficas. ꝑ. xxiij. q. iiij. ꝺ tyrijs.

d Abimelech. regē geraris: ut. ꝑ. xxxij. q. iij. nemo.

d Separi. nisi ipsa vroꝛ dicat, ꝓcurasse maleficiū cuz sua culpa ad hoc deuenerit: ut. l. di. si euāgelica. ff. qđ me. cā. si mulier. xv. q. i. figs insaniens.

e Cōcūbēdi. cū aliis nō cū ꝓximis. tūc. n. nō esset ꝓpetuū maleficiū.

f Nequibit. b potꝰ ignarꝰ dicend; ē q̄z ignarus. nā dixit

statutum ē. hec aūt maleficii impedimēto nō frigiditate naturali debitū ꝓingale, ꝓhibēte a viro suo separata ē. vñ queritꝰ: si liceat ei etiā i hoc casu a viro suo discedē: ⁊ alij se coplare.

De his ita scribit imarꝰ remensis archiepūs

De bis q̄ maleficijs impediti cojre nō possūt.

Ip sortiarias atq; maleficas artes occulto sz nunq̄z iniusto dei iudicio ꝓmittēte ⁊ diabolo prepante ꝓcubitus nō segt: hortādi sūt qbꝰ ista euenīt: ut corde ꝓtrito deo ⁊ spiritu hūiliato sacerdoti de oībus pctis suis purā ꝑfessionē faciant: ⁊ pfusis lachrymis ⁊ largitionibus elemosynis ⁊ oꝛonibꝰ atq; ieiunijs dño satisfaciāt: ⁊ p exoꝛcismos ac cetera ecclastice medicie munia mīnistri eccle tales q̄tū dns ānuerit: q; abimelech ac domū eius abrahe oꝛonibꝰ sanauit: sanare ꝓcurēt. q; si forte sanare nō potuerit: separi ualebūt. sz pꝰ q̄z alias nuptias expetierīt illi carne viuētibus qbus iūcte fuerāt ꝓiozibꝰ quos reliquerāt: et si possibilitas cōcūbēdi eis reddita fuēit: recōciliari nequibūt. Sed in hoc videt ꝓ̄ius ꝓmisso capitulo gregꝰ. ibi. n. post possibilitatē reddi tā iubet separi: ab eo cui secūdo nupserat: ⁊ redire ad ꝓmū hec aūt viuēte eo cui ꝺo copla

car. q; iste finis nō tenet: q; ut dixit nullū maleficiū est perpetuum quin saltim p ipsum acroꝛē tolli pōt

a q Uod aūt. supꝝ. ꝑ. xxxi. q. i. in pn̄.

ta fuēat: pꝰ recōciliari nō potīt.

Uod aūt ei cū quo pius fornicata fuēat post sepationē nubē possit: supꝝ. ꝓbatū ē. mortuus est. n. vir eius sibi: ex quo iudicō ecclesie ab eo separata ab eiꝰ lege soluta ē. vñ iuxta aplm: nubat cui vult tm̄ i dño. Sz queritꝰ si sine ecclastico iudicio nulla cā discidij rōnabiliter ꝓbata ab ea discesserit: an esset cogēdꝰ redire ad eā De hoc ita statutū ē in ꝓci. cartha. cui interfuit aug. c. xxx.

Ꝺ Ꝺ licet alicui uxoꝛē dimittē: nisi cā discidij ꝓmꝫm ecclesie ꝓbetur

Ecūlares qui ꝓingale cōsoꝛtiū nlla granioꝛi culpa dimittūt: uel etiā si dimiserūt: ⁊ nullas cās discidij ꝓbabiliter ꝓponētes propterea sua matrimonia dimittūt: ut aut il licita aut aliena ꝓsumāt: si ante q̄z apud eos cōꝓuinciales discidij cās dixerint: ⁊ pius q̄z in iudicio dānent uxoꝛes suas abiecerint: a cōione ecclesie ⁊ sancto ꝓpli cetu: ꝓ eo q; fidem ⁊ ꝓingia maculāt: excludanꝫ. Ite amb. sup. lucā

Lex diuina ꝓbibet vir uxoꝛem dimittere: nisi causa certa fornicationis.

Ul qđ in subditos nefas ē in comparē fas ē: dimittis ergo uxoꝛē quasi iure sine crimine: ⁊ putas hoc tibi licere:

b Sed q̄rit gascūda qđ nō habebat dubitatiōnē. ió ponit alias incidēte q̄ similit

Qo. ij.

qōem nō hꝫ: q; sē per est restituēda nisi i trib⁹ casib⁹ si publice fit adulterata: uel nisi timeat de viri seuitia. i. e. fiue. et ex de diuoꝛ. significastī: uel nisi dicātur ꝓ sanguinei in gdu indispēsabili ⁊ incōtinēti, ꝓbet exceptio: ex ꝺ ꝛeꝛ spo. lras. ⁊ tñ in eodē casu fit restitutio quo ad oia nisi quo ad carnale ꝓmerciū: ut ibi vr̄ in fi. quartus casꝰ pōt ee qñ vroꝛ ꝓpa volūtate recedit a viro: ut xxvij. q. ij. agatho sa: uel cū vir de licētia vroꝛis recedit ab ipsa ut ibidem.

c Ecūlares ꝓbabilit. nō q̄re dicit ꝓbabilit hoc. n. fozte dicit q; ꝓpt fornicationis iuspiciones ꝓbatā eccle licebit ei vroꝛem dimittere: ut. ī. xxxij. q. i. c. dixit.

d Prouiciales distributiue. i. ste ꝓuiciales ꝓuocāt. l' meli⁹ hoc oli obtinuit: q; cā matrimonij tractabāt apud epos ꝓuincie. xxxv. q. vi. multoꝛ. bodie ēt archipsbr cās hꝰ tractare pōt. ar. ex ꝺ ꝓsang. ⁊ aff. c. i. ij certe ⁊ bodie ad epāle iurisdictōem cognitio mr̄imonialis cause spectat. vñ nec abbates nec alij pñt de mr̄imonio cognoscē nisi ex ꝓcessione uel alia cā legitima id habeāt: ut ex de excess. ꝓe. accedētibus. ꝓscribi. n. pōt talis iurisdictio ut ex de ꝓscrip. audits in fine.

e Ñ qđ in subditos. i. renūciare epatui. ex de renū. nisi. vl' fic subditi nō pñt deserē, prelatū. xi. q. i. inolita: vl' sicut prelatꝰ nō pōt sine cā punire sub

ditos. lxxxvi. di. siquid vero.

f ¶ Jn cõparem. ſ. ut vir dimittat vxorẽ ſine cauſa vl cõdẽnet p̃eter ordinem iudiciarũ. io.

g ¶ Sz p̃hibet. ꝫ. xxvij. q. ij. ſũt. in auc. ut liceat ma. z auie. §. cauſas. ler. u. hũana ad/mittit diuorciũ i aliis caſib9 p̃ter fornicatiõem: ut C. de repudi. cõ/ſenſu.

b HIſtoria. ut p̃mo. er q9 ergo mlieri p̃mo reſtituũt res ſue inſto poti9 vir eſt ei reſtituẽd9: z fic fac ad ꝓpoſitũ ꝯ tiani. Alij ponunt caſũ ſic q̃rebatur an mulieri accuſate ỗ adulterio dãe ſũt inducie ꝛo. q̃ fic. ſz hoc ñ vr̃ poſſe ſtare: q2 i crimine adulte/rij, nulli daꝫ dila tio: ut. ff. de adul te. i crimine. ſed p̃t dici q̃ h9 veꝝ ẽ cũ agit crialit

i ¶ Familiarẽ. et h9 intelligũt qdã de ꝓparatoriis i ducijs: alij de reſtitutorijs.

k ¶ Hoc. ſ. reſtitu tõem fieri.

l ¶ Oĩs leges. ỗ bac mã loq̃ntes.

a SJue. videꝫ q̃ hoc. c. fa ciat ꝯ ꝓpoſituꝫ. ꝯtiani: q intẽdit ꝓbare q̃ vxor ỗ beat reſtitui: at h ñ reſtituit viro. ſz ei9 p̃ti ſũbꝛhit z ꝓſãguineis ſocia tur. ꝛo. ibi9. facit quia iſta ſpoliata erat q̃dã liberta te q2 cõpulſa fue rat ꝯ ſe ꝓfiteri. z xxi. q. ij. lotharj9 i hoc fac ad ꝓ poſituꝫ: q2 ponit quãdã exceptiões q̃ñ ñ dz fieri reſti tutio. ſ. cum timetur ỗ ſeuitia viri.

b ¶ Reddita. h hẽs q̃ ꝯ cito accuſat mrimoniũ p̃r uxor petẽ ut deꝫ libertati ſue ne cogat aliqd ꝓfiteri q2 lex hũana nõ p̃hibet: ſz ꝓ hibet lex diuina. qui hoibus obſequeris: deũ uerere. andi legem dñi: cui obſequũtur et q leges fecerũt: quos deꝰ p̃ũ xit hõ non ſepet. Item nico laus papa caroli impatori.

Abſq; cauſe cognitiõe a viro ſuo dimiſſa ad oia reſtituatur

HIſtoria eccl'aſtica ab eu/ſebio ceſarienſi epo cõfe cta de muliere quadã: que ỗ caſtitate a marito accuſabaꝫ: ait: p̃ceptũ eſt ab impatore lege lata: ut primo p̃mitteret ei rem familiarẽ libere diuti9 ordinare. tũc demũ reſpõde/ret obiectis. hoc oĩes leges tam eccl'aſtice ꝯ vulgares pu blice q̃ p̃cipiũt. ſi aũt ỗ mu lieribꝰ z ſecularibꝰ viris hec ꝓſtituta ſũt: multo magis ec cleſiaſtícis hoibus z ſacerdo tibus ſũt ꝓceſſa Item nico laus papa. **Niſi poſt reſtitu tionẽ neq; de ꝓpugij fedẽ ne/q; de adulterij crimie inĩ virũ z uxorẽ iudiciũ ẽ agitandum.**

SJue de ꝓpugij federe ſiue de adulterij crimine iudici um agitãdũ ſit: nulla ratio pa titur tebergam cum lothario poſſe inire certamẽ: niſi p̃ius ad tps fuerit reddita ſue po teſtati et ꝓſanguineis ꝓpijs libere ſociata. itẽq; etiã locꝰ pu'dendus eſt: in quo nulla uis multitudinis formideť: ne ſit difficile teſtes, pducere: ul' ceteras pſonas: que tã a ſan ctis canonibus ꝯ a veneran/dis romanis legibus in huiuſ modi ꝓtroverſijs requirunť. Jn hoc capitulo q̃uis uidea tur cauſa expoſita: quare ſua auctoritate ñ licet alicui uxo rẽ dimittere: qua ceſſante ipa quoq; ꝓhibitio ceſſare uideꝫ ꝯſe. ſz hꝰ p̃t itelligi cũ tãta ẽ ſeuitia viri: q̃ nulla ei p̃t ſũ f ficẽ cautio: ut eã ỗ re. ſpo. ir aſi ſi. ỗ hꝰ nõui. xxxij. q. i. ỗ be nedicto. c ¶ Et locꝰ. ar. q̃ iudex ẽt tenet de loco iudicij ,puidẽ ptibꝰ: ut in eo loco deat de cã cognoſcẽ. ubi ꝓtes li bẽ z ſecuꝝ ualeat ꝓueni re. ꝫ. iij. q. ir. hoctamur ꝫ. xxiij. q. i. pudẽda. ff. ỗ reb9 du. ubi. ꝫ. ij. q. ij. c ult. q̃ ỗ ſi ñ fecerit licite appellaťeã ỗ ap. er pre

d ¶ Fit difficile. ſi'e. ff. q ſatiſfda. co. ſi fideiuſſor. §. i. q2 cũ difficile eſt ali cui ſatiſfdare i vna ciui/tate: mittaťi i aliã: ut ibi.

e ¶ Perſõas. i. aduoca tos.

f ¶ Jn hoc capitulo. ꝫ. e. ſeculares.

g ¶ Expoſita. ibi nulla ꝯ uioni culpa.

b ¶ Vl' q̃libet. nã leuem vir ponit: ut nõui. vij. q i. ſicut alteri9.

i Jnfectores. adulte raꝝ marie: q2 nec tunc ſz: ut. j. c. pri.

k ¶ Jmõi. h9 dic'iõ q2 ꝯ leges er cauſis plurib9 ſepať mrimoniũ.

l ¶ Adoleſcẽtib9. j. e. in adoleſcentia.

m ¶ Jndulgẽtia. vr̃ ergo q̃ indulgẽtia ñ ẽ r'a z q̃ nulla diſpẽſatio ſit ius. q̃. m. z. h. p̃cedit. ar. i. q. vij. etigũt. z. c. ſi gs oẽm. z nõui. l. di. de bis. alij vo dicũt: q̃ oĩs indulgẽtia ẽ ius. ſz tale q9 ſuperior vti p̃t: z in ferior ñ p̃t petẽ. ergo h9 dicẽdo retulit ſe ad cãz ꝓſtitutõis z origiñẽ nã p indulgentiã fuit hꝰ ſtatutũ ſz mõ fit ius.

n ¶ Mittẽ. i. ꝓfederare cũ vicijs hõies l'mittẽ paceĩ inĩ hõies z vitia.

o ¶ Sz gladiũ. i. diſco/diã z ſepatõez a maliſ. i. charitaťe q̃ ſepat vitia.

p ¶ Jnter hec liceat. hꝰ licet ſecũdum lombar/dam ſed non ſm roma nam. pater tamen eam potes 'occidere in ipſo actu: ſed non maritus: et pater vtrũq; interfi/ciat vno ictu. ff. ad. l. iull'. de adulť. l. nec ĩ eo. ſ. l. ſe. ignoſci tur tamen marito ſi vxorẽ ſ adulterio deꝓhẽſam occiderit

quo ad pene mitigatōez. C. ad. l. iul. de adult. gracch⁹. Et nō q̄ lz lex antiqua p̄mittat viro occidere adulterū deprehēſum cū adultera i domo ſua non tamē in domo ſoceri: ut ff. de adult. marito. nouo iure tñ ubicūq; fere pōt occidere eū poſt tres denūciatōnes factas: ut i auc. ut liceat ma. ⁊ auie. §. penul. ⁊ ulti. coll. viij. nec illud n. corrigit̄ p auc. que eſt coll. ix. ut nulli iudic. §. ſi q̄ñ. q̄ i alio caſu loquitur. itē licz patri filiū deh̄ fm. l. licētia occidendi: ut. ff. de adult. nec in ea ſi tñ interficiat nō excuſat a culpa uel a peccato: lz a pena ciuili excuſet. in crimināl⁹. n. dico ſpālem p̄ceſſionē canonis neceſſariaz quo ad culpe imunitatē. vñ cuz dicat: nō occides. xxiij. q. v. ſi nō lz. nec ſpāliter iſti excipiant a canone. ergo occidēdo peccant īmo viro hoc iterdicit: ut. j. e. admonere. dñ nō excuſat aucḳe iuris ciuilis. lz ⁊ dotē amittit vir quā lucrifaceret alias. ſolus. n. iudex excipit a canone: ut occidat. xxiij. q. v. cuz homo. ⁊ c. ſi homicidium.

q ¶ Gladiū. quo ad exēcutōem. hoc ideo dico: q̄ ſpatoz hz illud a papa. eſt de elec. venerabilē.

r QUicūq; armis. j. de pe. di. v. falſas.

s ¶ Agat. ar. quē poſſe p̄pelli ad p̄niam. ſed hoc in publicis ⁊ enormib⁹ ar. xxij. q. i. c. ulr.

t ¶ Seniorē. i. epm̄ uel aliū p̄latū uel dñm ſuuz ar. iij. q. iiij. c. iij. xxv. q. ij. ita nos.

u ADmoneſt. dici. ar. quē p̄uari nomīe rōe criminis: iurta illud. Si re p̄ueris: nec nomē bñe meris. ar. xiij. q. ij. poſtq̄. ij. q. vij. §. gb⁹ ergo. ij. q. i. ſcelus. ⁊. C. de fer. a nullo. ar. j. de pe. di. iiij. ſi er bono. nā filij dei dicūt q nō erāt in eccleſia. b ¶ Partē. ſi. ē. xxxi. q. ij. ō neptis. ⁊. xxvij. q. ij. agathoſa. ⁊ eſt ar. q̄ q excepit alimēta fibi vñ excipere vroꝛi cū. ābo ſint vnū coꝛp⁹. ⁊ etiā filijs ⁊ ſeruituri⁹. ar. l. di. ſtudeat. ff. de vſu ⁊ ba. l. iij.

c ¶ Reſiſtēte. ſupple marime: q̄ ſi etiā reſiſteret uel inſidiaret: ñ tō debēt eā interficē. d ¶ Nō inſidiātē. ñ ē b argumētādū a p̄rio ſenſu. ppt̄ caplm. xxxij. q. v. quicūq;.

e ¶ Predo. nō q̄ eos p̄uare poſſit. lz. n. uxoꝛ. ppt̄ adulteriū interficiat: dos tñ ad ei⁹ filios deuoluit: i auc. ut liceat ma. ⁊

Penitentia eius: qui ppriam abſq; cauſa peremit uxorem.

QUicūq; ppriā uxorē abſq; lege ⁊ fine cā ⁊ certa p̄batione interfecerit: aliamq; duxerit uxorē: armis depoſitis publicā agat p̄niam. ⁊ ſi cōtumax fuerit: ⁊ epō ſuo iobediens extiterit: anathēatizet quouſq; p̄ſētiat. eadē lex erit illi qui ſenioꝛē ſui interfecēit.

Item ſtephanus quito aſtulphi. Penitentia aſtulphi: q uxorem ſuam interfecit.

ADmonere te cū lachrymiſ ⁊ multo gemitu coꝛdis curamus fili aſtulphe. ſz ñ filius ōbes dici: q tā crudeliter homicidiū ꝓperaſti. Nā occidiſti uxorē tuaz p̄tem coꝛpis tui legitimo matrimonio tibi ſociatam ſine cauſa mortis nō tibi reſiſtentē non inſidiantē quocūq; mō nite tue. nō inueniſti eā cū alio viro nefariā rē faciētē: ſz cōcitatus a diabolo ⁊ impio furoꝛe inflāmatus latronū moꝛe atroci⁹ eā gladio tuo crudeliuꝛ oi beſtia interemiſti. ⁊ nunc poſt mortez eius addis iniquitatē ſup iniquitatem: filioꝛ tuoꝛ improbe p̄edo: qui matri nō pepciſti: filios tuos oꝛphanos feciſti. inducē ſup eam vis mortis cām poſt mortē. per vnum hominē homicidam ⁊ repꝛobū teſtem incuſare nis mortuā. quoniaz nec euangeliū nec ulla diuina humanaq; lex vnius teſtimonio etiā idoneo quēpiam condemnat uel iuſtificat: quanto magis per iſtū flagitioſiſſimū ⁊ ſceleſtum nec illa viua debuit ꝓdēnari nec a te poſt eiꝰ mortē accuſari. p̄ius eni cauſa criminis ſubtiliter erat iuenta: fm legis tramitem debuit accipere ultionis vindictam. Nam ſi uexꝛ quod abſit fuiſſet: ſicut ille adulter mentitus ē: poſt ſeptē annos p̄nia pacta dimittere eam p appꝛobatam cām poteras ſi uoluiſſes: occidere tñ eam nullateꝛnus debuiſti. nō eni vult deus mortē peccatoꝛis: ſed ut conuertat̄ ad penitentiā ⁊ viuat. noccirco placeat tibi p̄filium noſtrū: ⁊ hoc fac q̄ melius tibi leuiuſq; videri poterit. miſerere aie tue: ut nō ſis tu tibimetipſi homicida. relinque quapꝛopter te rogamus hoc malū ſeclm: q̄ te traxit ad tā immaniſſimū peccati facinus. ingredere monaſteriū. humiliare ſub manu abbatis ⁊ multoꝛ fratꝛ p̄cibus adiutus obſeruꝛa cūcta ſimplici animo que tibi fuerint impata: ſi forte ignoſcat infinita miſericoꝛdia dei peccatis tuis: ⁊ refrigeret aiam tuam p̄iuſq; crucieris ꝓpetuis flāmis. Hoc leuius ⁊ melius tibi eſſe certiſſime ſcias. Sinaūt publicā

lucrāda p̄ius. ff. ſo. ma. ſi ab hoſti b⁹. §. i.

f ¶ Poſt mortez cū crimina ertiū guanī mortē. xxxiij. dis. quozūdā. ⁊ C. ſi reꝰ vl accu. l. i. niſi rōe bonoꝛ qs agē velit. C. e. l. ult. C. ſi pē. apmoꝛs interue. l. ij. ff. ō rei vē vtiq; vñ nō tz. ri. q. i. g cūq;. creditur tñ vni tāq; recitatoꝛi ul tāq; ſocio: ut viij. q. iij. talia. lx xxvi. di. tanta.

g ¶ Uel iuſtificat vñ nō tz. ri. q. i. g cūq;. creditur tñ vni tāq; recitatoꝛi ul tāq; ſocio: ut viij. q. iij. talia. lx xxvi. di. tanta.

b ¶ Pnia. arg. q̄ p⁹ pactā pniaz ⁊ crimē purgatum pōt qs accuſari ō crimie illo: ut. xv q. v. pſbr. ⁊. xxv. diſt. c. ult. ⁊ eſt de ſcliſma. fraternita tis. nā p̄ſeſme mozādi criminis labē ⁊c. di. lxi. in ſacerdotib⁹. ⁊. i. q. vij. ſigs omnez nā p̄ pniam nō d̄ ſimt qs eſſe nocēſ ff. de edi. edic. qd ſit fugitiu⁹ imo ēt p⁹. baptiſma ōt de hoc accuſari: eſt de diuoꝛ. gaudem⁹ i ſi. ar. ꝓ. xxxiij. ſi illic. ⁊. xxxij. q. i. q̄ aūt in ſi. et c. ñ erit. ⁊. c. apō. ⁊. l. diſt. ferrum. ⁊ eſt de accu. de bis. ff. de edi. edic. q̄. ita. de b⁹ dixi vi. q. i. g crimē. ⁊. c. illi g. ſed nōne iudicat ſibi mari tus tacēdo p ſeptēniū cū ultra quinquēniū nō audiatur accuſatio adulterij: ut. C. de adult. adulē. lz illō obtinet q⁹ ad penā legalē: ñ q⁹ ad petēdū diuoꝛtiū eſt de ꝓcura. tue. nūqd ergo i infinitū pōt eā accuſare: dicūt gdā q̄ nō ulſt. xx. ānos: ut. C. de fal. qrelā. h. dic: q̄ uſq; ad millefimū ⁊ q̄ñcūq; clarueꝛit crimina: ut. lxxxi. di. gcūq;. ⁊ diſ. viij. g ꝓpta. xxxij. q. iij. ecce. ⁊ q̄ dic̄ pnia pacta: lz ⁊ ante latā tñ ſiniaz. ſ. ꝓ. q. v. c. chriſtiana i ¶ Monaſteriū. er hoc loco vi deſt q̄ quantūcūq; pniam gs teneat̄ finire: ſi intret

religionē ad illā nō teneā: q; religio soluit vinculū ira mēti: ut ex de iureiur. puenit. Itē soluit votuz: ut ex de vo. z vo. re. scripture. Itē soluit vinculuz obdiētie. xix. q. ij. due. Iz ergo a papa fit alicui iniūctū in pñiam: ut eat romaz: uel aliqd huiusmōi faciat et intret religionem: nō dr transgressio. Ille enim dr trāsgredi qui deserit maiꝰ pro minori: ut. xx. q. iij. ppositū. z. xv ij. q. i. g bona. ar. ad idē. j. de pe. di. i. §. his auctoritatibꝰ. z hoc. h. ꝯcedit. alij dicūt q̄ teneā adimplere qđ promisit z qđ iniunctum est ei in pñiam: nisi ab bas dispēset secū xvij. q. ij. c. nulla.

k ¶ Si forte. si nō ponit dubitatiue imo nō est asserti onis. i. eque peniteꝰ. sile dē. di. i. ꝯdorem.

l ¶ Et grauiꝰ. visū enim fuit maioris pene puersari in ter homines et hominū carē suffragiis: ꝯ procul ab hominibꝰ solatiū hominū nō sētire. C. de apost. di qui.

m ¶ Siceraz p ficerā itellige oēz potuz q̄ inebriat ut. xxv. di. in palea vinolentū.

n ¶ Carnē. Iz nūqd oua: cū ouum fit caro liqda vel lac: cū lac non fit nisi sanguis colore mutato? dicit q̄ nō: z hoc vult ipa illa q̄ sequitur in pane z aqua. sed tñ pōt intelligi q̄ hoc debeat facē in certis diebꝰ vel legitis feriis. Iz nūqd dō lardo vtek: nūqd nōte carnis ē. phibitū? vī q̄ nō. ar. lxxxij. di. ꝑbyt. ibi. n. sagimen pmittit q̄n oua pmittūt

o ¶ Nūq̄ cingē. nisi ꝓ filio epi. p iusticia defendēda: et est simile. j. de pe. di. v. falsas.

p ¶ Litigare. hoc iō dicit: q; apud̄ seculare tribunal nō dz suā q̄rimoniā disceptādo ꝓponere quisq̄ publice penitēs sed ecclasticū iudiciū dz adire: ut. ē. xi. q. i. aliud. Supple ergo h: nisi in ꝓpria cā z cozā ecclasticis.

q ¶ Nūq̄ ducē. si tñ dux erit: tenet mōnitus. ar. ē. e. gcōq̄. alij dicūt ꝯ: ut notaui. j. e. §. ō penitētib⁹.

r ¶ Nūq̄ laueris. nisi ō necessitate: ō cō. di. iij. peruenit. ¶ Xristimes. gꝰ vī q̄ magis peccat g̃ vxorem inficit q̄ g̃ matrē: q; maioꝝ pnia ipōit ō vxoricide q̄ matricide in illo. c. latorez qđ ē. j. e. q. z sic maius ē crimē. ar. xxiij. q. i. non afferam⁹. qđ ꝓcedit. h. nā dicē q̄ magis peccat g̃ seipm inficit q̄ aliuz xxiij. q. v. si nō lz. vñ magis peccat g̃ ptē corporis inficit q̄ g̃ matrez. ꝓbat hoc etiā p illā auctoritatē: ppī hoc relinquet hō patrē z matrē z adhēbit vxori sue: ex ō biga. debitū. Alij dīt q̄ magis peccat g̃ matrē interficit q̄ g̃ vxorez sed q; hōmes ꝓniores sūt ad inficiēdū vxorez iō magis ob hoc punitur: ut sic retrahāt a tali facinore. vñ nō valet hec argumētatio: grauiꝰ punit ergo g̃uiꝰ peccāt. z ē sile in fornicatōe notoria. Iz. n. multa crimina sint g̃uiora: tñ q; fortiꝰ delinquūt in hoc crie q̄ i alijs: iō dicit: pēa i eo statuit. ar. xxxij. dist. §. verum.

t ¶ Uenialiꝰ. ar. q̄ eccla pōt corpꝰ z sanguinem dñi qbuscūq̄ ēt in f. ꝓ hibere. ar. xxvij. q. i. impudicas. ar. di. l. penitentes ꝯ. §. xxvi. q. vi. ō his ꝯ. §. ij. q. uij. sigs eōz aut pcē fm. §. xiij. q. ult. que situ ē: nisi fm ꝓcepta canonū. ad hoc dic q̄ q̄q illud qđ de iure cōi cōpetit. dr cōcedi respectu misericordie z pietatis. ar. §. xi. q. iij. q̄m. ff. de vsufru. si extraneo. z in ceteris: c. hic signatis, nam et universe vie domini misericordia z veritas.

u ¶ Sanguis.i.pcm̃.vñ illō sāguis sāguinē tetigit.i.pcīm rliij.di.eph.sijs. r ¶ Alieni.ar.q nō iputaf̃ plato subdi tor malicia er q° per eū nō stat: q° mīn° corrigāf̃. ar.vij.q. .i.§.cum aūt.s.di.rliij.ephesijs.s.dist.rlvij.c.ult.

a ¶ Q̄ qō v.rn°. nō licz nā vicit lex q̄ vnū delictū ꝓpter aliud de licrū nō imunit penā: ut ff.de pua.delic.l.iij.t̄ est ar.q in delictis cōpen satio nō admittit̄ur. ar. rliij.di.c.i.

b ¶ Quod nō licet.s.oc cidere vroꝛē suam.

c ¶ Qō non ꝯ.s.alia du cere ea viuente.

d ¶ Adulteriū. fic ergo permittit̄ur min° malū ut vitet̄ur maius.s.xxvi q.ij.bi qui.s.xrij.q.i.c. ult.s.di.lxxxij.ꝓbyt.s. pri.q.vij.qd ꝯ.so.gra ui° ē homicidiū q̄ adul teriuz.sed ibi exponas grauī°.i. generalius.l. di.q: tua: uel turpi° rōe inquinatōis.xxxij.q.i. cōmgio.t nō est ꝓfiliuz uel ꝓceptū. qō b dr: ꝯ ē cōparatiua ꝓmissio: q ñ excusat a peccato.

e ¶ Nō ꝓmissis. sic intelli ge.xxxi.q.i.hac rōe.

f ¶ Impendatur.s.e.in terfectōes.

g ¶ Iacuit licētiaz.i. impunitatē.simile rlv.di g syncera.

h ¶ Ptātem.nā si eaz ēt male verberauerit: nisi per caulas lege exꝑssas punit̄ in pecunia: q: da bit ei tertiaz partē do natōis quaz dedit ꝓpē nup.ut i aūt̄.ut lic. ma. t auie.ℌ.figs aūt. si aūt nō dedit dona.pp nup. ꝓuīt in q̄rta pte tot° siue substantie.si ei° substantia nō excedit.ccc. aureos.ℌ si excedit dabit.c.aureos.C.de repu.l.ult. ℨ nō q̄ dico ipsimet debeant eis pnām mūgere: sed cōpellentur ut accipiant ab alijs.sed nūqd laicus idē pōt de vroze sua: dico q non q: nō inuento exꝑssū: castigare t̄n pōt ea: ut nōui.s.vnj.q i.sic alter°. Sed q̄re dic̄ q paupes clici ꝺnāt sibi. dic q rn̄ det tacite obiectōi.q.d.t si mulieres ligate nō ꝓfit eis fuī re: pauperes clerici q nō ꝓfit alios fuīctes hꝛef: uiant sibi vice mutua. Itē fm.h.nō poterūt illas recōciliare sibi nisi nollēt ꝓmoueri.ar.rxxiij.di.ℌ cuius.alij aūt dicūt illū nō ipedīri c° vroz cognoscīt ab alio: si ipse ñ ꝓsentiat ei° adul terio.vñ bñ possūt eas recōciliare: etiā quo ad carnis cō mercīū: nec eis in aliquo ꝓiudicaf̃. q̄ñ t̄n intelligas fm q̄ dicī.s.xxxiij.di.ℌ c°. l ¶ Ita.ut fuicē.ar.xij.q.i.dilectis

nia eas cogere: nō t̄n usq; ad necem affligere Unde in to le. ꝓci. primo legit. ¶ Clerici si uxores eoꝝ peccauerit: ꝑter necez eas domi custodiāt t ad salutaria cogāt ieiunia.

Placuit ut si quoꝝcunq; clericoꝝ uxores peccaue rint: ne forte licentiā peccādi plus habeāt: accipiāt mariti eaꝝ hanc ptātem ꝑter necem custodiēdi t ligandi in domo sua ad ieiunia salutaria ñ mor tifera eas cogētes: ita ut ſuī cē sibi clerici paupes auxiliū ferant si seruitia ñ habeāt. cū uxoribus aūt ipsis que pecca uerāt: nō cibos sumāt: nisi for te ad timoꝛē dñi acta pñia re uertant. Nunc aūt queritur quare sacris canonibus fit in stitutū: ut post septē ānos pe nitētes in pristinū statū reue cent. De his ita scribit isi doꝛus ad masonē epm:

Quare sit cōstitutum post se ptem annos in pristinū statuz penitentes redire.

Dcipm q canonū censu ra: post septē annos peni tentie remanere in pristinum statū ꝓcepit ꝛc. ut in tractatu ordinandoꝝ de lapsis: ñ elec tione ꝓpꝛij arbitrij sācti pa tres: sed potius ex sententia diuini iudicij sanxerūt. Nam legit: q maria soꝛoꝛ aaron ꝓ phetissa: dū ꝺtractiōis aduer sus moysen incurrisset delictū: illico stigmate lepꝛe pcussa ē. cūq; peteret moyses: ut emū daret: ꝓcepit eā dīs extra ca stra septē diebus egredi: t p9 emūdationē rursus eam in ca stra admitti. maria ergo soꝛoꝛ aaron caro intelligit sacerdo tis: que dū ſupbie dedita soꝛ didissimis cogitationū macu latur contagijs ex̄ castra se ptē diebus: hoc ē extra colle giū eccle septē annis ꝓiciaf̃: ut post emūdationē vicioꝝ lo ci uel pristine dignitatis recipiat meritū. t p9 pauca: In fi ne aūt epse hoc adiiciendum putaui: ut quotiēscūq; in ge stis consilioꝝ discoꝛs inia inue nitur: illius inia magis teneat cuius antiqoꝛ et potioꝛ extat auctoꝛitas Hoc aūt q̄q; de sacerdotibus videat ſpāliter dictū: gñaliter t̄n de oibus pe nitētibus oportz intelligi. ad imitationem nāq; illius dñice inie dauid de adulterio t ho micidio reꝑhensus vni° heb domade ieiuniū in satisfactio ne admissi sceleris deo legit obtulisse. Hinc etiā ecclasti ca ꝓsuetudine ē usurpatū: ut maioꝝ criminū pñia. vij. anno rū spacio ꝛcludaf̃: nisi uel effi cij excellētia uel criminū ma gnitudo vulgarē ꝓsuetudinē excedens: veluti dū ꝓtra na turā humane societatis parē

a ¶ Hoc ipm ꝓ cepit.i. per misit p9. rvij. anoꝛ ℨ. di.lxxxij. pbꝫ ℨ pnie sūt arbi trarie: ut.xxvi.q. vij. tpa. t in his minoꝛ pnia ē am plectāda. ff. ꝺ ar bi. die ꝓferre. §. ſi plures. t.l. non distinguemus in pn. t di.l. eos ꝺ

b ¶ Naz legit licz olī pcīm murmu ratōis nō mulcta rek morte: hodie t̄n repellit ut dic̄ h.a pmotōe. ar. rc.di. alienus: q: nec oīa nec sola rc. ut nōui.xlij. di. multos. Hic inse ritur vna rō q̄re septēnis pnia im ponaf̃. q: maria rc. theologi aliī assignāt ut fic̄ ꝓp pcīm septifomi l.s. gr̄am amisit: ita ꝓ pniaz septē nē eā recuperet.

c ¶ Cui° antigoꝛ si.s.l.di. vño. sco .i.fi. ubi ꝺ h° dixi.

d ¶ Usurpatū .i. usu habitū.

e ¶ Ut maioꝝ.s. xxij.q.i. ꝑdicā dū

f ¶ Excellētia: ut s.lxxxij. di. pbꝫ t.xxvij.q.i. deus tā.s.xxiij.q.i. ſt gs dederit. tamē oīa ista sunt arbitrio sacerdotis. xxvi.q. dij. tpa. vñ canones nō ponūt mēsurā pnie. ſz oīa hec arbitrio sacerdotis reliquūt: ut. j. de pe. di.i. mēsuram.

g ¶ Ē penitentib°. ℌ mouet mgr̄ quādā incidēte qōem: an p9 solēne pniaz possit ꝯ bi mr̄imoniū: t tres sūt opi. de solēni penitētib°. qdā dicūt: q nullo so lēniter penitēs pōt ꝯ here: nisi ex dispēsatiōe. j.e. an tiqui. qz intelligūt uouisse. t sic intelligūt. c. j.e. ꝺ bis penites. n. semp viuit sub regula eccl̄astica: ut ꝺ pe. di.v. ꝯriū. h. vo dicit: q ꝙbz penites pōt ꝯ here: nisi i trib° casib°: puta uī uxoricidio: uī nisi iuīctu hoc fit trib° casib°: puta uī uxoricidio: uī nisi iuīctu hoc fit ei noīe pnie: uī ꝓ raptu spōse alteri° uī ꝓ iceſtu. ad huc t̄n excipit adolescētes q ut dic̄ de iur cōi pōt ꝯ bē. ró aūt in trib° bis casib° ꝓhibet: q: in bis ꝺēnat

f ¶ Si fuitis i. fuiētes. l ¶ Non cibos t ē hoc ꝓpter enoꝛmita tē delicti: t̄n ipsam ercōicatā ñ ꝺz vitare. xi.q. iij. q̄n multos quod forte salium est.

mṕionū. Alij tñ ponūt ser casꝰ in qbꝰ pꝰ solēnē pnīaz ñ lz ꝯhē. Unꝰ ē. p icestu. ut. xxxij. q. vij. figs viduam. Itē. p hoicidio. s. e. interfectores. Itē. p raptu spō se alteriꝰ. xxvij. q. ij. statutū: nec ꝺicē. xxvi. q. ij. tria

nā ibi illa nō erat spōsa. Itē. p ocubitu cū moriali. xxvij. q. i. ut ler. Itē. p hoicidio pbr̄i ut ex ō pe. z re. q pbr̄m. Itē. peo q dolose suscepit filiū de sacro fōte xxx. q. i. de eo. et dicūt gdā q si isti ꝯhāt ñ tz mṕimoniū. ar. s. e. interfectores: si tales tñ sint q ñ pñt cōtinere: ō hnīa epi pñt ꝯhē. z pōsēiu epi fac mṕimoniū taliū tenē: ut j. s. c. ult. alij ꝺnt mṕimoniū taliuz tenēlz pbibeant ꝯhiniſi apponat sōstitutōe q si ꝯrerint: sepenſ: qō credo vez. ad hoc fac ex de ꝓbē. dilecto.

Ote his. h°. c. pōt intelligi de penitente solēnī. p aliquo ꝺictoꝝ criminū. tūc ꝺic ipfessam. i. ꝛtinētiam male. pfessā. i. nō seruatā. z qō postea ꝺicit nō ḅnt suffugiū peniten di: vez ē q solenis pnīa ñ iterat. di. pōt: lz grā inuat ꝯriū. j. de pe. di. iij. §. ex pso na pōt ēt hoc. c. intelligi ā his q bonū emiserūt: z pꝰ ꝯrerūt nec tenuit mṕimoniū: z cē ꝺic ipfessam. i. male. pfessā z ꝺic q ñ ḅnt suffugiū penitēdi. i. ꝯpfessionē suā. venēdi. boia alia plana sī.

b ¶ Et militie. sz mūgdita gnālit vez ē: q solēnī penitēs ñ ꝺeat redire ad cingulū militie: ꝺnt gdā hoc esse ꝓbabile: z ita itelligūt ō pe. di. v. fallsas. b°. alij itelligūt

tibus uel liberis uel alijs eiꝰ modi pſonis ipudice adherem⁹ ul relicto naturali usu ꝯ naturā more sodomitico fornicamur: uel usq ad coitū bruto⁊ animalium, plabimur ꝓmissū spaciū trāscendē cogat. ¶ e penitētibus quoq̄ queritꝰ: an eis gñaliter post pñiam pactā ꝓiugia ꝓcedant. gñaliter enīz canonica auctē ꝓhibent penitentes ad secularē militiam redire uel matrimonia cōtrahere. ¶ Unde syricius papa.

Penitentes matrimonia contrahere prohibentur.

¶ E his xo non incongrue dilectio tua sedē aplicam credidit pſulendā: q acta penitētia tanq̄ canes z sues ad vomitus pſtinos z voluntabra redeūtes z militie cingulū et lubricas uoluptates et nona ꝓiugia z inhibitos denuo appetinere ꝓcubitus: quoꝝ impfessā ꝓnētiā generati pꝰ absolutionē fili. pdiderūt. de quibus q iam suffugiū nō habēt penitēdi: id duximus decernēdū: ut sola intra eccl̄am fidelibus ofone iugant sacris mysterioꝝ celebritatibꝰ q̄uis nō mereātur intersint. a ꝺnīce aūt mense quinto segregētur ut hac saltē districtione cozecti: z ipi in se sua errata castigent: z alijs exemplū tribuāt quatenus ab obscenis cupiditatibus retrahant: q̄bus tñ q̄m carnali fragilitate cecideruṅt: viatico munere cū ad domimū ceperint, pficisci: q communionis gr̄am uolumus subueniri: quā formā z circa mulieres q̄ se post pñiam talibus pollutionibus deuinxerūt eē seruandā censemus. ¶ ed qz timoze solnēdi ꝓiugij nōnulli

i eo cāu tñ: cū eis hoc imūgit i pnīa: alij ꝺnt istud tñ eē intelligēdū q̄n egit pniam solēnē. p crimine i militia ꝓmisso z hoc immut illud. c. falsas. c ¶ Pro dide rūt. si. lxxxij. di: ꝓposuisti. s. di. xxviij. priuſq̄. C. de epis. audi. nemo.

¶ Iunganī. de pe. di. v. siqui vero.

e ¶ Et circa mulieꝝ. ar: q solēnis pnīa imūgit feminis sic z viris. ar. l: di. penitētes. j. e. q. antiq. z. q. v. pniaz. s. xxvij q. i. ꝯginibꝰ: z. c. figs sacro. j. e. c. i.

f ¶ Ed qz. uel ꝯhē q̄tum ad hoc ut vtaī mṕimonio iā ꝯtracto nō ē permissio: lz forte ita intellexerit gratianꝰ. io.

g ¶ Uidiuimꝰ. si hoc. c itelligas de ꝓuata pnīa planū ē. si ō publica tunc logī de mṕimonio iam ꝯtracto.

a ¶ In adolescētia ꝓsti tutꝰ. hoc. c. duplr pōt intelligi. primo ō eo soluto q egit solēnē penitētiā. p aliquo dictoꝝ criminū pꝰ ꝯhit. z lz hꝰ facit gregoriꝰ mētōem de hoc. s. e. interfectores. nec fit mētio ō hoc j. e. antiq. sed de alia cōstitutōe leonis quā non habemꝰ. cū illud antiq de pūcto in mṕimonio itelligat q tale qd ꝓmisit ꝓ qō egit solēnē penitētiā. p aliquo ꝓdictorū criminū de q. ibi ꝺr q ꝺz vti vroze. sua quousq̄ possit ꝓuare ꝓtinentiā: l. pōt intelligi ō iā pūcto. z sm hoc fit de hoc mētio. j. e. antiq. lz de q fit mētio. s. e. interfectores itez nescimꝰ. Secūdꝰ casꝰ repugnat illi lr e copiam vroris elegerit lz exponē ibi. i. exegerit carnale debitū. posz tñ intelligi illud. c. antiq. et illō inīfectores q faceret ābo mētōez ō hoc in adolescētia. ita. l. q illō antiq itelligat ō ꝓiugēda z sm hoc lra posita i. c. antiq ita ꝺz expōi: ꝓiugata. i. ꝓiugēdꝰ. redeat ad pristinū ꝓiugū. i. ꝯhat ꝓiugū. q̄ō antea ꝯhere potuiſz iuſſu nō peccasset. sed nūc ex dispensatōe. io.

b ¶ In adolescētia. ar. q̄ rōne etatis facil⁹ dispensatur. l. di. penitentes. xxxv. q. vi. si duo.

c ¶ Mortis. cū nolebat esse ibello. non intellige p̄o ifirmitate. ar. xxv. q. viij. c. i. anni p̄putato p̄imo ex quo penitens incipit agere penitentiā.

e ¶ Penitentiā. ar. p̄. s̄. l. di. penitēs. ibi. n. dicitur: q̄ solēnis p̄nia non de facili iuuenib' ip̄onēda ē. nō est p̄ q̄ illud bene cōcedo.

f ¶ Nō regulaz. finis b⁹ c. facit. p his q. dicūt q̄ nec etiā iuuenis p̄bere pōt. s̄. e. interfectores. b. uero lau. t. M. q dñt q̄ iuuenis de iure coī pōt p̄bere: exponūt lr̄az nō regulā p̄stitum⁹. i. nō dicim⁹ aliquid qđ erat ius cōe ante hoc: imo p̄ ius cōe: qa de iure coī nec adolescēs poterat p̄bere ante hoc.

g ¶ Estimam⁹. p̄stituendo. s. qd mō tolerabili⁹ est q̄ ei⁹ p̄riū: p̄stituendo tñ ius cōe.

h ¶ Atorē. oblatōes. nisi p̄ius. ar. concesso maiori ibiberi mi n⁹. ar. l. di. c. placuit. ar. xvij. q. iij. miror. t ex̄ o tornea. c. i. ar. p̄. xcv. di. illud. t q indign⁹ ē mio re et maiori. ff. de sena. q indign⁹ t cui iterdicit pomeriū cuitatis t ipa ciuitas. ff. de seruis exp̄or. cui.

i ¶ Arma. amittit ergo feudū cū dñm iuuare n̄ possit: t sibi hoc ip̄utet q̄ ex culpa sua hoc dānū incurrit. xv. q. i. sane ar. xvij. q. iij. p̄or. ff. de reg. iur. q̄ qs ex culpa t hoc ē vex̄ nisi tale sit feudū in quo p aliū seruire possit. tunc. n. seruiat p̄ substitutū: C. ō epi. t cle. quisquis. t. xciij. di. ualde.

k ¶ Ad vesperā. j. ō cō. di. i. solent.

l ¶ Conuersionē. pōt ergo eps cā cognita relaxar̄ de p̄nia quaz papa ip̄osuit eadē rōe t clic⁹ d ¶ Pniam. i. nō expleanť. viij. si p̄eter coniugē nullam omnino cognouerit. in quo tñ regulam n̄ p̄stituimus: sed qđ sit tolerabilius estimam⁹. ¶ Itē nicolaus papa radulpho epo sancte eccl̄e argētee retētis.

Hec penitentia est imponenda ei: qui matrem occidit.

Atorē p̄ntiū matricidā eē cognouimus: cui p̄cipim⁹ ut sub p̄nie iugo p̄maneat: ita ut p annū integz̄ eccl̄am n̄ ingrediať: sed añ fores basilice ist̄as orans t depcans deū p̄sueret q̄liter tāto eripiať piaculo. p̄pleto ẋo anni circulo introēdi in eccl̄am licentiā habeat. tñ iter audiētes stet: sz nondū cōicet. p̄pletis aūt triū annoz̄ circulis sacre cōionis ei grā p̄cedať. oblationes ẋo nō offerat: nisi p̄ius alioz̄ septē annoz̄ curricula expleantur. his aūt oibus annis atq̄ tpibus carnē n̄ māducet: nec vinū bibere p̄sumat: exceptis festis diebus atq̄ dñicis et a pasca usq̄ ad pēthecosten. et quocūq̄ ire uoluēit nullo ue hiculo deducať: sz pedibus p ficiscať. arma nō sumat nisi cōtra paganos. Jeiunet aūt tribus diebus p hebdomadā usq̄ ad uesperā. a p̄pria ac legitima p̄uge non sepetur: ne infornicationis uoragine cozzuat. qđ ne fiat optamus. si aūt ante annoz̄ triū cursum finis uite illi⁹ appzopinq̄uerit: corporis t sanguinis dñi nr̄i particeps fiat. finaūt ut supra statuimus: efficiať. tñ si illius cōuersionē t lachrymaz̄ fontez̄ oibus videritis flozidis acrioribus t optimis opibus pollulare: humanius circa eū solicitudo p̄uigil appareat: mitisq̄ in ouibs demonstretur.

¶ Item.

Post dignam p̄niam adolescē tibus p̄mittūtur licita p̄iugia

Siquis cū duabus sozoribus fuerit fornicatus: an cū his p̄sonis de q̄bus sancta scriptura p̄hibet: si dignā egerit p̄niam: t castitatis non ualuerit p̄tinentiā sustinere: liceat ei legitimam in coniugio uxozē accipe. similiter t mulier que tali fuerit scelē lapsa ut fornicationis n̄ p̄ducať ad chaos. Sz hoc de laicis viris ac mulieribus solūmodo statuimus. ¶ Item. **Puniatur qui hec crimina p̄mittit: et nō tñ legitimam dimittat uxozem**

Siquis cū matre fornicat⁹ fuerit spūali: anathematis ut scitis p̄cutitur ictibus. similiter aūt t illū p̄cutere p̄mulgam⁹: qui cū ea quā de sacro fonte baptismatis susceperit aut cū illa quā ante ep̄m tenuerit cū sacro chrismate fuerit uncta fornicatōnis p̄petrauerit scelus legitimā tñ si habuit nō dimittat uxozē. Quos. n. deus cōiunxit: index sua auctozitate separe n̄ debet. q̄q̄ isidorus hoc aliter intelligat dicens. **Non homo separat: quos pena p̄demnat.**

Quos deus p̄iunxit homo non separet: queris q̄uo. subaudi uolent fine lege absq̄ ratione quos deus p̄iunxit homo nō sepat. non enim homo sepat: quos pena cōdemnat: quos reat⁹ accusat: quos maleficium coarctat. Verum hoc p̄ his dictū intelligitur: quos iudices seculi p̄ suis sceleribus legum seueritate percellūt: quos uel moze puniūt uel deportari iubent. ¶ Item ex concilio toletano. viij.

De eodem.

Antiqui t sanctissimi leonis pape est sententia: ut is q in etatis adolescētia positus m Sigs p̄niaz hec est opinio quozūdā q̄ q libet incest⁹ nisi i adolescēte impedit mr̄imoniū. xxxiij. q. ij. c. penit. pōt tñ eps dare liam incestuoso ut p̄bat dispēsati ue. als p̄bēdo nihil agit. veruntñ videat eps cū q. dispēset: qz cū co tñ dz dispēsař q ptinē nō pōt. sed q̄liť hoc cōstabit epo: p̄ famā vicinoz: eť q cle. vel vo. significauit.

n ¶ Uxozē. s. xxxii. q. ij. q dormierit. p̄. s̄. pr. q. vij p̄cubuisti. ō so. b ignozās ibi sciēs fuit. vt b logi de illis q̄rū neutra fuit p̄or vt spōsa b. sed hec so. reprobať p illud. j. xxxv. q. iij. si quis cuj mr̄e: qz illud de simplici fornicatiōe intelligit qđ patet. xxxiij. q. ij. §. de simplr uel hic de dispensatōe eccl̄e leni tate mīficordie ibi de rigore.

o Sigs p̄cutit nisi admonit⁹ penitet. xi. q iij. certū.

p ¶ Silr. s. xxx. q i. oēs. ar. l. di. pō derer.

q Uos. n. gratiam⁹ non intelligēs, c. sequēs, et decept⁹ ē. ar. illi us. c. xxxiiij. q. ij. figs necessitate. t. C. de repu. l. i. subuertit. hoc. c. t. §. sequēte ac si esset alia cā p̄ter

fornicatõem: ꝑꝑ quã ꝙs ab vxore valeat separi: ut deportatio.

r ¶ Hoc aliter. nõ est verũ ꝙ aliter: sed hoc dicit ut inducat sequens. c.

f QUos deus. absq; rõe. p hoc. c. solue gene vale illud. xxxij. q. i. qõ si dormierit. z. ij. q. v. ꝓiuristi

t ¶ Nõ enĩ homo sepat sed lex: simile. xxxij. q. v. si homicidiũ: imo ꝙ maleficiũ corpus viri efficit pmicis. ar. ff. õ capi. domi. per totũ.

a ¶ Itiq. si tel ligas hoc. c de mrimonio cõtracto: tunc ẽ hic ar. p illis q dicũt ꝙ solẽnis penitẽs intelligit vouere si intelligas õ matrimonio ꝓhedotãc exponere redeat ad ꝓstinũ ꝓiugiũ. i. qõ ꝓtrarit pna a quo p suggestionẽ aliquo recesserat. Itẽ habes hic ꝙ qñ ꝙs dispẽsat in vno mrimonio ñ tñ in fo: sicut dispẽsat in vno ordine: ñ tñ in fo: ut. xij. di. nos ꝓsuetudinez.

b ¶ Snia. i. qõ. sed vbi fit dicti. j. in adolescentia.

c ¶ Snalit. i. nõ ꝙ añ hoc esset ius cõe: put dicti i. c. in adolescentia. d ¶ Indultũ. a leone papa.

e ¶ Vn. eoz penitẽs. f ¶ Supstiti. i. penitenti.

g ¶ Trãsire. ar. ꝙ sublato impedimẽto. id dz fieri. qõ ꝓ impediebat: ne fieret. h ¶ Absolutõez. i. pnaz: per quã hz absolutõem. i. qz nõ peccauerit.

i ¶ Ita videlicet. i. in adolescentibus.

k ¶ Ordinatio. nõ ꝙ ordinatio ista attẽdit circa hoc vtrũ adolescẽtib9 dẽat indici pnã, sz lẽnis: ñ vtz debeat ꝓhẽ: qz de iure cõi pñt. ut. ē. c. in adolescentia

a ¶ Is brevit. aliquãtulũ. qz formauit qualdam

b incidentes qões: z soluit.

u ¶ Trã. Quia mẽtõem fecerat gr̃an9. de pnia. ē. e. q. ij. admonẽ: ibi tractat de ea. Uel ita cũ mrimonii sit principalẽ sacrm laicoz: hz in mimonijs ordinibus licite ꝓhiberi: qz tñ laicis solẽnis pnia dz imponi: ut. l. di. ꝓfirmãdũ: nõ h tractatũ inserit de ea tractatui mrimonij cum z ipsa sit sacrm. nã in ve. te. incipit etiã ab adã: ut. j. e. serpẽs. Uidẽdũ est ergo qd sit ipsa: z vñ dicat: z q̃ sit satisfactio: q attẽdãt in ea: q̃ sint in ea necessaria: z de mõ agendi in isto tractatu. z qd ipsa sit hẽs. j. di. iij. pnia. dr. n. pnia a penitẽdo. j. e. di. tres sũt aũt actões. z. j. di. iij. in tantũ. Quid sit satisfactio hẽs. j di. iij. satisfactõ Attendũ aũt in ea ꝓsona. ē. xli. di. nõ cogãt. Causa: ut. xxiij. q. v. excõicato z. Itẽ loc9 tps q̃litas z quantitas. j. e. di. v. ꝓsideret. Itẽ quent9: ut. xv. q. i. illã. In pnia tria sũt necessaria. s. cordis ꝓtritio: oris ꝓfessio: z operis satisfactio. j. di. iij. pfecta. Sed tñ cũ facultas nõ suppetit: sufficit cordis ꝓtritio. ar. xlv. di. dne.

Modus agẽdi talis ẽ. In pma di. tractat: an sola cordis ꝓtritio deleat peccata: l' ꝓfessio p9 ꝓtritionem. Baz. dicit: ꝙ sola cordis ꝓtritio ñ deleat pcm. ubi copia sacerdotis hẽat. ar. j. e. c. ult. z i hoc vr̃ gr̃an9 declinare ind ucẽdo. c. illud: hz i ꝓcedenti. §. dicat h9 esse

Qõ. iij. lectoris arbitrio relinquendũ. Sed qcqd dicat baz. dic ꝙ nec cõdiſ ꝓtritõe nec oris ꝓfessione pcta dimittit: sz tñ gr̃a dei. hõ ꝓ. di. iuj. nẽo

Di. i. tollit. sed ipa. cordis cõtritio signũ ẽ pcta cẽ dimissa: sic exterior satisfactio ẽ signũ cordis ꝓtritõis. gr̃a. n. ꝓcedit ꝓtritõem. ar. j. e. nõ põt qs ꝓtritio remissionẽ. vñ remissio ẽ attribuẽda gr̃e q̃ est cã cause. Alij dicũt peccata p ꝓtritõez dimitti: quo ad culpã ñ q̃ ad penã: ut in glo. utiq;. Tertij dñt ꝓditionalẽ fieri rmissionẽ p cordis cõtritõez. In fa di. tractat: an charitas sel'bita possit amitti. In ẽtia: an pnia reiterari possit. In q̃ta: an pcta sel' dimissa redeãt. In qnta. qs mod9 debeat obseruari in ꝙponẽda ea z accipiẽda. In sexta: cui qs debeat ꝓfiteri. In septima an pnia tiõr mortis accepta sit fructuosa. nõ aũt i. vij. di. hũc tractatũ diuisit: q: septenari9 numer9 pfect9 ẽ. ar. xxiij. q. i. nuptie.

c ¶ Secreta. utiq; sola cordis ꝓtritõe deletur pcm. j. e. pcm. z. j. e. magna: sz pena debeat: ut. l. di. figs ꝙ postera. z hoc vez est si ꝓfessio ñ ꝓtẽnat cũ adhiberi põt: alꝑmũ pcm ĩputatur. j. e. di. agite. immo ꝓtrit9 nõ est si ꝓfiteri ꝓtẽnit: ut. xxij. q. i. c. ult. de cõ. di. iij. non dubito.

d SUnt. Alij autez negãt. dicũt. n. ꝙ fiẽ trib9 modis deũ offẽdim9: corde oze z opere: ita trib9 mõis ei satisfaciẽdũ est. j. di. iij. pfecta. vñ dicũt tria hec esse necessaria: cordis ꝓtritõez: oris ꝓfessionẽ: z operis satisfactõem. Aucten aũt q̃ dicũt pcm dimitti sola cordis ꝓtritõe. asserũt ipsi intelligẽdas esse cũ articul9 necessitatis excludit oris ꝓfessionez. s. cũ aliqs ꝓterit z morte ꝓuenit. l' aliquo alio iusto impedimẽto hoc facẽ impedit. Alij dicũt inẽ quos est. p. mãducatio ditionalẽ fieri rmissionẽ p cõdis ꝓtritõez. j. di. iij. sane cauẽdũ. h. dic sola cordis ꝓtritõe pcm dimitti adulto cuilibet. j. e. magna. Si vo ꝓterit z ꝓpõit ab alijs abstinẽ. z illud ꝓfiteri z de illo satisfacẽ ꝑm iudiciũ eccle: z finũ ꝙ segit oris ꝓfessio l' opis satisfactio: pcm tñ iã dimissũ nõ redit: sed peccat mortaliter: si põr iurta ꝓceptũ eccle ꝓfiteri z operi satisfacẽ z ñ satisfaciat. ar. j. õ cõ. di. iij. nõ dubito. Aucten q̃ dicũt sine ꝓfessione z opis satisfactõe pcm nõ dimitti: intelligũt de interiori ꝓfessione: q̃ est recognitio peccati vel

propositū ꝓfitendi.ut gratia q̄ sic hō disponit:ut recognoscat ⁊ velit ꝓfiteri si loc⁹ ⁊ tps affuerit:⁊ de interiori sanssactiõe q̄ ē interior dolor ⁊ amaritudo aīe: de q̄ hēs.j. di.iij. satisfactio.⁊.j.e.§.his auctoritatib⁹.b aūt agit de exteriori q̄ ipa necessaria est si adhiberi pōt. Sz ad qd cū iā pcīm sit dimissū p ptritōez ꝑter ꝓfessionē. So.hec sit ad humilitatē ⁊ iusticiā etercēdā.j. di.iij.pductio:⁊ ut satisfaciat ecclie quā lesit: ⁊ ut ipse ⁊ alii reddātur cautiores. Si tñ subtiliter intueamur:gr̄e dei non ptritōi ē attribuēda remissio pcīoz: ut diri in pīm.⁊ nōa.j.e.§.diri ꝓfitebor. Et ī pma pte allegat gr̄an⁹ usq; ad.§. alii ecōtra.

e Err⁹. q; errauit. nā iō q; hō facile corrūit.j. di.iij.ille rer.

f Quid direm.⁊ forte pfessus ē:ul' cui ꝓfiteret cū oēs a fide recessissent l' forte nūc ñ erat facta ī stitutio ꝓfessionis q̄ mō est.aliā rōem assignat gr̄ian⁹.j.e.§.his auctoritatib⁹

g Satisfactōem.exteriorē al'.ꝑ.s.l.di.ut ꝓstituretur.

h Nō lego.et ita intelligit omissū:qō nō inuenit exp̄essā xriij.q.ij.legat.ff.de.v.ob.gc quid.ar.ꝑ de cō.di.iiij.qñ a hierosolymis.

i Lachryme interiores.i.in quo hz tantā erubescentiam ut ad lachrymas ventat occulte ēt ñ coram sacerdote.

k Qō.i.q;.j.e.qué pēitz.q; ps ē pnie erubescētia: ut ibi.l' ad lr̄am.

l Cōfiteri.i publico cū sit occultū l' q; cū pudore ⁊ verecūdia ꝓfiteē gs qō semp dz fieri:q; ps ē pnie erubescētia:ut.j.e.qué peniter.

m Acrificiū ptritū.nō est cōtritū:si ꝓfiteri ptenit.xriij.q. i.c.ult.j.de cō.di.iiij.non dubito.

n Nō despicies.i.acceptab.fiē sacri ñ c̄ set canones.i. ꝓhibēt'.ij.q.v. ꝓsuluisti.

o Dirī ꝓfitebor.venia.n.ñ ꝓcedit nisi penitē ti.xriij.q.ij.legat.fiē iuramētū nō ꝑmittit nisi iurat uoleti ff.de iure iurā.remittit.nec ei ipurat:lz ꝑriū acciderit.ff. de annu.leg.l.meuia.ar.xlii.di.ephesijs.

p Impietatē.hoc exponit gr̄an⁹.j.e.§.silr.

q Promissionē.i.volūtatē ꝓfitēdi.h.

r Dimiserit.remissio tñ peccatoz ꝓcedit cordis ptritōem.nō.n.pōt gsq; vere ꝓteri nisi pri⁹ hēat fidē.p dilectōem operātē:dicū tur ergo pcīa dimitti p ptritōem hoc ē p id qō facē cordis ptritōem.i.p charitatē:Et nō q; hec oīa sit sūt tpe iustificatio:ꝑ tritio:dilectio:remissio.sed q̄dā tñ ex his nāli ꝓcedūt.et prioza sunt nā.necesse.n.habeo intelligē q; pri⁹ gs habeat gr̄am q̄ ꝑeraī.ꝓcedit ergo gr̄a.segī dilectio: qñ g gratiam hz diligit.j.e.ois.dilectōem segī ptritio. g.n. diligit ꝑeritur.legitur remissio.g.n.ꝑeritur:ei remittitur.io.

s Ipsum.i.qō vult confiteri.

t Pronūciare.ꝑ.xvij.q ij.nos.votū.n.p ope reputatur:ut hic.⁊.j.di.vi.in pn.⁊.i. q.v. qō deo.hoc tñ nō ē simplr vex.nā in gbusdā casib⁹ ēt in bono pl⁹ ē ad factū puenire:ut in baptismo.j.de cō.di.iiij.fine pnīa.nā ibi plus valet baptism⁹ q̄s cōdis cōtrito.Itē in eucharistia:q; p assumptōem eucharistie delēt venialia.qō nō fit p uolūtatē accipientis.j.e.di.ii.iterat. Jt i ꝓfessione ipsi sacerdoti faciēda:cū erubescētia ipsa i ꝓfitēti sacerdotis ps sit pnie.j.e.qué peniter. Jt i martyrio.ar.j. dist.viij. nullus. dic ut no tat.j.i glo.illa h. tñ:que statim sequitur.

u Pro ope. ubi deest tps operā dicita remunerat gs ꝑ sola volūtate fiē ꝑ ope: et idē in ptritōe cū deest tps cōfitendi.et hoc.j. ut sola volūtas ⁊ ptritio sufficiat si ne ꝓfessione ozis intēdit ꝓbare p leges sequētes:i gb⁹ oſtēdit:q; sola volūtas sufficit ad dānatōez.⁊ est fiē ꝑ ꝑriū.

x Reputat.hoc tñ in bonis lz.ar.ꝑ.j.e.di.ficui:et ubi facultas deest.j.e.§.silr.al' plus facē q; opat.fallit tñ hoc i voto ꝓfitēdi:qr̄ ita cito absoluit fiē absolūtionē a sacerdote.j.e.qué pēitz in fi.i voto vgitatis q; ad aureolā.ar.xxxii.q.v.si paul⁹.Itē in casu.l.in cautiōe iudicio fisti.et de eo q; mit.i pos.c.i.Itē fallit i mal:qr aliud i via aliud i fuio:ar.ꝑ.j.e.ficui:⁊ in alīs opib⁹ q̄ volūtatē ꝓmouēt ut sūt martyriū ⁊ pdicatio.Itē hoc itelligas i pñtib⁹ ñ in ꝑteritis.si.n.uolome bōa fecisse:ñ tñ pinde ē ac si fecisse. Itē nec in futis.Nā si.ꝑpono p⁹ānā me ituꝝ hierusalē:ñ pinde ē ac si mō ire. Itē i b⁹mūdo ñ in futo.ar.xiii.q.ii.in pñti de cō.di.i.in pñti.⁊ ē ar.p aduocatis.ñ.n.demū ꝓmū l'salariū aduocare uoleti nec ualeti:ut.ff. ō var.⁊ eē oz.cog.l.i.§.penūlt.ar.xlvii.di.qō ad nos ar.ꝑ ꝓdicta eē ō eo q; mit.in pos.cā rei ser.c.i.ff.locati ex ꝓducto.§.iteē si.di.lxxxvi.ñ satis.⁊ ē fiē buic: q; sufficit q; fu⁹ bōa fide rōnes reddat: ⁊si ñ ad plenū.ff.de ꝓdi.⁊ demō.ꝗuis.

a Jgs.p hāc.l.⁊ se.ꝓbat a fiē ꝑ ꝑriū.pcīa sola volūtate ptrita deleri:ꝛ votū ꝑ ope ꝑ putari. nā fiē in bono ꝑmunerat sola volūtas:ita i malo dānat gs ꝑ sola uolūtate ul' voto.⁊ sic inducū tur be leges.

b Sz attētare.attētatio ñ fit sn̄ actu.j.e.figs tā male ſcūlā.vñ be legel ⁊ se.ſ.t argumēta ēt.p ꝑria pte ⁊ opi.

c Emo.catholice.fiē ē qō diē ꝑciliū charta.q; figs appellat.ad iudicē ñ catholicū dz ercōicari.ii.q.vi.catholic⁹.Sz q̄re hoc ifidēlib⁹ ꝓhibet:cū ⁊ iudei,p se postulare pñt.ar.xvii.q.iii.iudas.⁊ ex ō iudeis iudei:lz.o. q; ñ,ꝓhibet aliqui p se postulare

sed dicitur q infideles non possunt postulare ut gerant hoc officiū q̄si ex officio publico: ut facultas leden di christianos ꝛc. xvij. q. iiij. ostituit: ul q: sunt infames infamia canonica: ut. ri. q. vi. oēs.

b ¶ Officiū. i. officialis. Sed q̄re p peccato iudicis punit official q: ei noluit repugnare et resistere ar. C. de app. q̄m ar. C. ō ma. scri neoz. l. ult. ar. lx xiij. dist. bonoz tus.

c Q Uicū q. p tis. ff. ō inf dictis ꝛ rele. fle gatoz. §. ad rps ꝛ. nā ibi dr: q q religāt nō amittūt partē bonoz sed hec. l. C. comgit illā uel hoc ē spāle.

d Erilij. iprope naz erilū. ppe perpetuū est. ar. de iudi. publi. l. ij. dr tñ triplicit erilū. ff. de inter dic. ꝛ rele. erilū

e S Jgs. §. vi. q. i fuerū.

f ¶ Uoluerūt. h casu alias sex. j. e. cogitatōis. vl hoc cū voluntas suis finib nō est ptenta procedēs ad actū exteriorē. hec. l. iul. punit voluntate. come lia etā ꝓsiderat eam. ff. ad. l. cor. l. diuus.

g S Jgs cū telo. telū est generale nomen cuiuslibet rei q̄ nocere pōt. ar. inst. de pab. iudi. §. itē. l. cor.

h ¶ Ambulauerit. ꝛ ita volūtas p facto reputat in delictis: ut. §. di. li. siquis post acceptum. ex de cle. pug. i. duello. c. i. ꝛ ij. ꝛ. ff. ad. l. cor. de sic. l. diuus.

i ¶ Pena. s. ultimo supplicio. ff. ad. l. cor. de sic. l. i. ꝛ dicit sica quasi seca a secādo: ꝛ est cultellus ferreus

k S ide ficar q cultellū huiusmōi portat ad infictiēdū

l S Forte. familia. q̄ insidias ñ plēsit: et iō dñm pe richitatem nō adiuuit: alias ultimo supplicio debet puniri. C. ad syll. l. ult. uel eraudi hoc de seruis tunc

m ¶ Tepōris infirmis. ff. ad syll. figs ingraui.

n ¶ Domi. q̄ hec admissa sunt. nā ustos verisile ē sci re factū. §. xvi. di. q. dicitis. ex de psump. quāto.

o ¶ Defensione. l. exceptione. nō. n. poterit excipi q: sit seruꝰ uel ancilla: ut. xij. q. ij. §. in patronos. Jtē propter hanc causam licitū est uiro dare libellū repudij uxori. C. de repu. l. eōsensu. io.

p S Jquis. attētauerit. Punit q̄q̄ sola attentatio ut hic. xxxvi. q. ij. figs nō dicā. Solus conat: ut. xii ij. q. iiij. q̄m multi. Sola volūtas: ut. xxvij. q. i. nupti arū. Sola expectatio. xiiij. q. iij. fornicatores. Sola cogitatio. vi. q. i. quisqs. Sola inuentio: ut. §. figs cū telo. Sola aggressio: ut de pe. di. figs necandi. Solus ausus: ut ō pe. di. i. figs pulsat. Sola solicitatio: ut de pe. di. i. solicitatores.

o ¶ Tenebitur. sed etiā tenet seruꝰ corrupti. ff. de ser. cor. l. i. §. ulti. C. ō furtis. figs seruo.

p ¶ Agitur. ergo actus exigit ut volūtas punia tur: alias q̄liter ꝓbaret de uolūtate.

q ¶ Procurauit. ar. ex ō sen. ex. mulieres.

r S Jgs pulsat. vapulatur hic argui pōt ūsecutores clerici in canone ici dere licet ñ percusserit ar. §. e. quisquis. j. e. omnis. et. c. si propterea. ꝛ c. sicui. sed q nō incidit ar. j. e. §. hec autem verba. ar. contra extra de sen. ercō. nuper. ꝛ. c. cū desideres in parte decisa. Sed quid de eo q manum mittit in vestē clerici uel in rem ab eo detentam ꝛ videtur q incidat in canonem. ar. ij. q. vij. §. itē opponit ō dauid: q pcidit ozā clamidis. Jtē de oza q manum adhibens ad arcam pcussus est. ar. xvij. q. iiij. figs ꝓtumar. q: res eccle coherens eius gaudet priuilegio: ut. e. q. quisqs. vl auferendo. ꝛ. ff. de iniurijs. sed est questionis.

s Q Ontra. p dictis legib oñdit: q qs punit ꝓ sola uolunta te: nō probat ꝓ. §. q ꝓ sola uolūtate nō punitur quis

t Q Ogitationis. patiat. ab hoie: ꝛ a deo bñ. j. e. ois. cogitationē. n. fi ad ꝓsensū puenit mortale ꝛ puniendā ee oīno fatendū ē. Si eni in corde ꝓsentit libidini: mors interuenit j. di. ij. sicut tribus: ꝛ in palea. §. di. vi. testm. §. ꝛ pensandū. Sunt etiā casus spāles ubi uolūtas punit. nā sola uolūtate incidit qs in heresim. ar. ex. de here. ad abolēdā. nā eo ipso q quis credit hereticis incidit in excōicatiōez: ut ex de hē. ercōicamus. §. credētes. v. receptatores: et sic ñ sunt ꝑ. §. di. xix. nulli. et. c. anastasius. al's aūt hō ñ punit maleficia ni si cognita: niſi inueneris spālia. imo canō ꝛ let bñ punit uoluntatis peccatum. vnde et repellitur a promotione ponderosus. i. qui mente peccat nec ad actum procedit. §. xlix di. v. ponderosus.

u S Olicitatores. extra ordinem et ita non tantum quantū si effectus esset secutus. sed in hoc facit. l. ista ꝓ gratiano quia sicut ꝓ voluntate aliter punitur q̄ ꝓ ipso facto: ita et cordis contritio aliter delet peccata q̄ exterior satisfactio: aliter ista. l. esset contra gratianum et male eam inducerer.

ponderosus

t ¶ Qui puero.domũ.ff.de adult.qui domum:
f ¶ Imperfecto.ꝛ ita nõ sic punit affecꝰ ut effeciꝰ:iz ar.fit ꝯ.j.e.§.pene.ꝛ.l.aut facta in fi. Sed in remuneratõe secꝰ ẽ .eq̃.n.remunerat affeciꝰ ꝛ effeciꝰ.s.e.magna.ꝛ ita aliud est in via aliud in muro. s.xxri.q.ult.c.ult.

Vulgaris.totũ.ar. iniuriã factã clico vl ca nonico redũdare in col legiũ.ar.xij.q.ij.qui ma numittit. Itẽ ar.ꝙ bap tizat reputat cui quãta libet pars aq̃ infundit ar.de cõ. di.iij. nec gc q̃.ar.ꝯ de cõ. di.iij.c. i. ỽ.toto corpore. ar.ꝓ prima pte:qz ñ ingredi or partẽ fũdi uel pdij to tius nãcisc: possessionẽ.ff.de acq. pol.possi den.§.i.

a ¶ Totiꝰ furtũ. stricta rõe ſm rigorẽ:secꝰ de e quitate:ut.e. ti. ꝛ.e.l.i ff.§.iz ſi õ nauí. vl ỽ vbi totũ tollere potuit.secꝰ ubi totũ auferre ñ possz ut in ꝓdicto.§. sed ꝓtra hãc solutiõem est.ff. de fur.l.i.vbi dr ꝙ sola co gitatio furti faciẽdi nõ facit:sed ꝛ hic act inter uenit.sed illud ẽ ꝯ qõd b sequitur de armario

b ¶ Sed verũ est.iz toti us rei furtũ ꝓmiserit:ñ vex est in tantũ teneri i quãtũ ꝛẽ. Sepe.n. furtũ ꝓmittitur nõ tñ furti actio nascitur.ff.rerum amo.l.i.ar.C. de nox.l. i. sicut econuerso aget furti qñ̃ iz furtũ ñ cõmittat.ff. de usur. legẽ §.ſi rem pig.C.de fur.ſiquis seruo.

c ¶ Cõtractauerit.aío furãdi:secꝰ ſi aío tẽtãdi quã rẽ possz tuiꝰ ꝛ leuiꝰ ferre.eo.n.casu nõ fecit furtuz: nisi eiꝰ partis quã abstulit:ut.e.l.§.sed ſi de nauí. d ¶ Destinauerit.i. qº destinauerit eo die cũ furto manẽ.ff.ỽ fur.qº destinauẽit

e ¶ Manifestꝰ qº ad depheſionẽ:ꝛ ita ñ sunt hec duo ꝓria.

f ¶ Segetẽ.sed nũqd iuder ecclasticꝰ mũget ei pniaz qui oliuã meã uel legere fecit tpe opportuno aío tñ subripiẽdi ꝛ discessit relicta segete:vꝺ ꝙ nõ:qz pditõem meã meliorẽ fecit:cũ mihi ipenſas dedit.vñ locũ ñ hz acq.ff. ad.l. acq. ſi seruꝰ seruꝰ.§.ſi oliuã.ego ei pniam mũgerẽ.mala.n.vo lũtas nibilominꝰ ẽ puniẽda:iz er ea bonũ iit secutũ.xrrij.q v.relegẽtes. g ¶ Et ꝯtat.ꝛ postea i luce depẽdat i fa ctõe l i itunẽ cũ segete añq̃ puenirat ad locũ destinatũ.

b ¶ Nec manifestꝰ. Sed quo põt hoc esse:ꝙ primo ꝓpetat actio furti nõ manifesti:cũ ler dicat ꝙ ꝯtũ cũq̃ rẽ ꝓtractẽ postea nõ ozit alia actio furti.ff.de fur.ei q in prin. ỽ. ex de exordinarijs crimib. ¶ o licitatores alienaꝝ nuptiarũ itẽq̃ mrimoniox infpellatores:ſi effectu sceleris potiri ñ possunt ꝓpter uoluntatẽ pnicioſe libidinis extra ordinem puniunt. Qui puero stuprum abducto uel corrupto comite persuaserit:aut mulierez aut puellã interpellauẽit:que impudicicie gra fecerit domum pbuerit:precijue quo is persuadeat dederit:pfecto flagitio punit capite:impfecto i insulã deportat: corrupti comites sũmo supplicio afficiũtur.

I tem ti. de furtis. ¶ Vulgaris ẽ questio:an is q ex acervo fruméti modiũ sustulerit: totius rei furtũ faciat: an ỽo tantum eius qõd abstulit. Offidius totius acerui furẽ eẽ putat. Mã ꝛ qui aurẽ alicui tetigit:totũ euz tetigisse videt. ꝓinde ꝛ q doliũ aperuit ꝛ exinde paꝝ vini abstulit: totius furtũ videt fecisse.sed vex ẽ eũ intrãtũ actione furti teneri quantũ abstulerit. Mã ꝛ figs armarium qõ tollẽ ñ poterat: aperuit:ꝛ oẽs res q in eo erãt ꝓtractauerit:atq̃ ita discesserit:deinde ꝓuersus unam ex his abstulerit:ꝛ ãteq̃ se recederit q destinauẽit depheſus fuẽit:einsdẽ rei ꝛ mãifestꝰ ꝛ ñ mãifestꝰ fur erit. Sz ꝛ figs segetẽ añ lucẽ secat ꝛ ꝯtat:eiꝰ qõd secat ꝛ manifestus ẽ fur ꝛ nec manifestꝰ erit. I tẽ li. ij. ti. qõ gsq̃ iuris lege.i. Nec aũt uerba:statuit q iurisditio ni pesſ:cũ effectu accipiꝰ nõ uerboteꝰ:ꝛ iõ si cũ uellet statuere pbibitus sit:nec effectũ decretũ habuit:cessat edictũ Mã statuit uerbũ rẽ pfectam significat ꝛ pſũmatã iniuriam nõ ceptã. Pene sicut in dige stis ti. de penis legit: legũ interptatiõe molliẽde sũt potiꝰ q̃ nimis exalsperãde: atq̃ iõo ꝓpũ casũ ñ excedũt. Sed q̃ ỽ raptu virginũ uꝳ aduocatis seu de crimie maiestatis uꝳ de sicarijs dicta sũt:fauore religionis et fidei atq̃ principali odio si carioꝝ introducta sũt Iniuriaꝝ ỽo ꝓ eaꝝ varietate multiplicit qs reus fieri pt varietas itaq̃ criminũ uarietatẽ inducit penaꝝ U ñ in digestis ti. ỽ penis. Aut facta puniunt:ut furta cedes q̃: aut dicta ut ꝓuitia ꝛ infide adulationes:aut scripta ut falsa charta ꝛ famosi libelli: aut ꝓlia ut ꝓiuratiões:aut ꝓscia ut latronũ quos q̃ alios suadendo monuisse:sceleris ẽ instar ar.volũtatẽ siue conatũ ñ puniri nisi effectu.ar.j.e. §.cogitatio.ꝛ.s.e.cogitationis.

Pene sicut.posita ꝓietate legũ ỽ uolũtate puniẽda uel ñ puniẽda:subdit duas solutiões: vnã.j.e.§. cogitatio.alã,hic qõ ſgulare ẽ ꝓ sola uolũtate quẽ nõ pũiri nisi in ſpãlib casib. Dic ergo pene voluntatẽ puniẽtes:in qbus casib innemiunt determinate aliquẽ leges. m ¶ Sũt molliẽde.i.tolerãde:ꝛ ñ ad alios casus ertẽdẽde:ꝛ hoc ẽ qõ dicitur infra. n ¶ Atq̃ iõ ñ ercedũt.filia sũt ad legẽ istã ẽt ỽ pba. er ſris.l.di.eos.ff.de re.iudi.inſ pares.ſ.i.ꝛ iterus ubi ler mẽtionẽ facit ỽ pena ꝛ dubitat an ỽ maiori an de minori cogitauerit:pſumẽdũ ẽ ꝙ ỽ minori.ff. de penis ſi preles. o ¶ Exalsperãde.nisi ex eã ꝓp multitudinẽ:ut.ff.de penis.l.aut facta.§.ult.ꝛ ꝓpi rõnem pſonarũ:ut.ff.ỽ pẽis.l.capitalis.§.ulti.

p ¶ Sicario ꝝ.ꝛ deo pene volũtatis in eis statu

prima ꝯtõe tñ agit: nec ex deꝓhẽsione alia oꝛit actio furti:iz prima modificat:licꝛ ꝙ liberã pſonã,ꝙ curatorẽ.s.meũ ñ acgrit mihi actio.si tñ ipe ꝓhibet ne aligs edificet ꝛ edificat ꝯ dar actio mihi ex delicto edificãtis: et ita modificat:ar. ff.qõ vi.aut clã.l. iij.dic nec gꝰ mãifestꝰ qº ad primaz ꝓtractationẽ.tũc eni de stricto iur furtũ ꝓmittit:ñ tñ actiõe furti tunc ꝓuenit ꝓmissio furãdi rẽ.tunc cõ tractauerit.

i ¶ Nec aũt uerba statuit.ar.ꝙ rubrice sũt autẽtice Mã ex ỽbis rubrice argumẽtat bec l.ꝛ logꝫ i casu cũ iuder ỽcernit uꝳ iniquũ ꝯ aliquez quo iur pcedit ille uti ꝯ illũ pỽpositã administratiõz ꝛ hoc ꝓpẽ malicias ꝓstituẽtis. Nec eni ler ego? ulla ẽ:q̃ necis artifices arte pire sua põt ẽt pom casus in ſris dñi pape: eẽ ỽ mutu. pctis pudẽtiã.C.ỽ iudeis die sabbati

k ¶ Accepim.ar. cũ effectu ỽba,eẽ accipiẽda.ar.§. xvij.q.iij. siquis suadẽte.ar.ñ obeẽ alicui malũ ni si ad finẽ ꝓducat

ꝑpriū casū nō exercedūr. q ¶ Iniuriaꝝ. q̄re in crimie iniuriaꝝ nō ita assignat certa pena: sic in pfatis crimibus suppōit: q; p varietate iniuriaꝝ est multiplex varietas penaꝝ: ut ondū t ꝓbat in lege sequē.

r ¶ Ut facta. Cassus. i hac. l. prio pōit q̄tuor genera puniēdorū. Fo dic illa q̄tuor genera eē pfideranda. vij. mōis: ad hoc ut puniāt qñ q̄ magis qñq; minꝰ qñq; nullo mō t de oibus eremplificat.

Sed hec q̄tuor genera pfideranda sūt septem modis: causa psona loco tpe qualitate quātitate euētu. Causa: ut i ueribus q̄ impunita sūt a magistro illata uel a parēte: qm emēdationis aīo ñ iniurie gra uident adhiberi. puniunt cuz qs p irā ab extraneo pulsat. Persōa duplicit spectat: eius q fecerit: t eius q passus est. aliter enpuniunti ex eisdē fa cinoꝛibꝰ serui q̄ liberi: et alit q in dom parentēue ausus ē: q̄ qui in extraneū et in magistratū q̄ qui in primatū. in huiusmodi cōsideratione etatis quoq; rō habeat. Locꝰ facit: ut idē uel furtū uel sacrilegiū sit t capite luendū uel mioze supplicio. Tps discernit emā soꝛē a furtiuo, t effractoꝛē uel furē diurnū a nocturno. Qualitate factū uel atrociꝰ uel leuius ē: ut furta māifesta a nō manifestis discerni solēt: rixa a crassaturis expilationes a furtis petulātia t violentia: q̄ de re maximus apud grecos oratō demosthenes sic ait: q̄ntitas discernit furē ab abigeo Nā qui suem vnū furripuerit fur coercebit. q gregē: ut abigeus. Euētus spectat: ut a dementissimo quoq; facta: q̄q; lex ñ minus eū q occidēdi bocrilegij eē. b ¶ Emāsoꝛē. emāsōē ille q diu uagat ꝰē t ad castra reuertit. ff. de re mili. l. iij. §. i. tps discernit furē hūc a latrone q lateter moꝛat in aliquo loco cā maleficij exercēdi: t cito reuertit ad castra.

minis cā cū telo fuerit inuentus: q̄ eū q occiderit puniat. Et ideo apud grecos ꝛc. exilio vlūtario fortuiti casus luebātur: ut apud pcipuū poetarū scriptū ē Cogitatio ñ mereſ penā lege ciuili: cum suis terminis pēta ē: discernūtur tñ a maleficijs ea que de iure effectū desiderāt. In his enī nō nisi animi iudiciū pfiderat Unde in digestis ti. de repudijs Iuuoꝛtiū ñ est uex: nisi qō animo ppetuā cōstituendi discessionē fit. Itaq; qcquid caloꝛe iracūdie fit uel dr: non aliter ratū ē: q̄ si pseuerantia apparuerit iudiciū animi fuisse. Ideoq; p eū caloꝛē missō repudio si in breui reuersa est uxor: ñ diuertisse videt Hic etiā in canonibus. Siqs iratus crimē alicui obiecerit ꝛc. Ex pfilio autē uelut ex facto aliquē teneri augustinus probat ita dicens.

Nō solū qui manibꝰ occidūt: sed etiā quoq; pfilio t fraude alij occidunt: homicide, pbāt

Periculose decipiūtur qui estimāt eos tantū homicidas esse: qui manibus hoiem occidūt: t nō potiꝰ eos p quoꝝ cōsiliū t fraudē t exhoꝛtatione homines extinguunt Nam iudei nequaq̄ ꝓpꝛijs

m ¶ Effractoꝛē. effractores dñ q frāgūt carceres uel aliud ut euadāt ul ut inde aliqd surripiāt. ß alit si pumēdi nocturni alī diurni: ut. ff. ō effrac. t expila. l. i. t. ij.

n ¶ Diurnū. distinguūtur nocturnꝰ a diurnoꝛ q: nocturni atrociores sūt t acerbiꝰ puniunt: ut ex de homici. figs pfodiēs. ff. ad. l. acq. traq̄.

o ¶ Manifesta. hec pēa q̄druplī illa dupli. punirſolz. p ¶ Discerni. §. viij. q. v. penale.

q ¶ Rixa. rixa ē inter altercātes: t ꝓpe ibi duos

r ¶ A crassaturis. q̄ fūt a latrombꝰ i nemoꝛe: et dr a crassoꝛ crassaris qō est seuire.

s ¶ Expilatōes. expilare ē res iacentis hēditatis subtrahē. ff. ō arti. expi. here. si hēditate. nec est bꝰ furtū: q: ñ tractat reſ iuito dño: q: ñdū aliqs dñs ē: ut. ff. de furtis rei hēditate. ff. de eff. actoribus t expi. l. i. t. ij.

t ¶ Petulāta. i. lasciuia alī eni puniſ qō fit p lasciuiā: t alit qō fit p uiolētiā: eſ. ō sen. er. lup eo.

u ¶ Ab abigeo. ff. ō abigeis. l. i.

x ¶ Unū. et ita numerꝰ discernit eos: ut. ff. de abigeis ques.

y ¶ Puniat. hic non spectatur euentus.

r ¶ Ut facta. Cassus. i hac. l. prio pōit q̄tuor genera puniēdorū. Fo dic illa q̄tuor genera eē pfideranda. vij. mōis: ad hoc ut puniāt qñ q̄ magis qñq; minꝰ qñq; nullo mō t de oibus eremplificat.

f ¶ Ut cōuicia. p quicio depōitur clicus. §. ri. q. i. si qs sacerdōtū. Et qñ sit quiciū hēs ff. de iniuſ. apud labeonē. §. i.

t ¶ Infide. i. ñ fide: i. fine fide: ut cū aduocatꝰ pua ricat. §. ij. q. iij. §. preuaricatoꝛ.

u ¶ Latronū. ve lut cū qs sciēs recipit eos. qui ita puniūt: ut ibi latrones. ff. ō receptatoꝛibꝰ. l. pessimum

z ¶ Quosq̄. hoc s. punitur.

y ¶ Sz hec q̄tuor facta dicta scripta consilia.

a ¶ Impunita. §. xviij. q. iij. ea vindicta. ff. ad. l. aquil. sed t ñm fi.

b ¶ Uel parēte. C. de eme. liberoꝝ. l. vna. §. xvij. q. iiij. duo ista nomina.

c ¶ Per irā. uel ludū noxiū. ff. ō fur. furti. c. ulti.

d ¶ Eius. alit. n. puniſ nobiſ q̄ ignobiſ: seruꝰ q̄ liber vt. xviij. q. i. q̄ ꝑ pacē. ff. de pēnis. l. capitaliū. §. ult.

e ¶ Parētēue. nā tal mluſ sacco cozio cū gallo gallinacio t serpēte ꝛc. ff. ad. l. pōpe. de par. pena. C. ō bis q parētes uel liberos occi. l. unica. multo fortꝰ

q ¶ ꝑrem spūalē. ar. vi. q. i. ifames. xxx. q. iij. pitacū

f ¶ Et in magistratū. C. de miuſ. atrocē. nā in his est ius publicū. ar. §. di. i. ius publicū. t q ꝓpositio manus intuht: capite plectēd ē. ff. ō re mili. oē delictū

§ ¶ Etatis. ut. xv. q. i. illō. b ¶ Locus q̄. §. de cō. di. v. c. i. i ¶ Furtū. ff. ad. l. iul. pe. diuus ꝑ. sed ibi subaudiſ tm. k ¶ Uel sacrilegiū. l. tm. ibi. n. dr si res puati ō sacro loco surripiat occasione furti ñ sa

5 ¶ Uolūtario. i. ppꝛio motu iudicis. l. fm uolūtatē iudicis duraturoꝛ: ñ eni erit tps ōterminatū i exilio. Uel uolūta. io i. ꝓmotu t uolūtate rei q̄tū ad locū i q° erat i exilio eligēdo

a ¶ Fortuiti. ar. ꝑ hāc candē. l. ct. ff. ō offi. pfi. diuus. Sed hoc apō grecos cū ñ erat tāt furoꝛ q excusaret: alꝰ satis ipso furoꝛe puniſ. b ¶ Cogitatio. ecce supponit alia solutionē meliorē pdicte ꝓtrietatis legū. l. q volūtas ñ puniſ ab hoie cū suis fimbꝰ ē pēta: et bꝰ casu intelligūt auctes q dicūt volūtatē ñ puniri. l. ab hoie. t subaudiſ hic: ul sic l. cogitatio ꝛc. c ¶ Non mereſ. quo ad hoiem alꝰ secus. ar. xxiij. di. hinc vō ponderosius. d ¶ Discernunt tñ a maleficijs. q. d. l; in maleficijs magis attēdat uolūtas q̄ animꝰ i. pseuerātia: sec° ē in illis q sequunt effectū de iure: in qb° magis aim° i. pseuerāta attēdit. t ad hoc inducit ota ul; q̄ ad. §. alij ep̄. ñ. n. in ꝓtracto° ꝑsideraſ sola volūtas t animi

destinatio.ar.ꝯ.ff.de fide instru.ꝓtract⁹ vnde ⁊ resoluitur emptio re integra ⁊ perijde est ad si nō cēt ꝓsensu vtriusq; ꝑtis celebrata.C.qñ licet ab emptōe dis.l.i. ⁊ licz millesies velit ꝫhere.⁊ etiā hoc declarare nō tenebit ꝓtract⁹.

e ¶ A maleficijs.in maleficijs voluntas exꝑectatur non eritus.ff.ad l.cor.de fic.diu⁹.C.de excusa.tu. amplissimi.

f ¶ Desiderāt.ut sunt cōtract⁹:ut mr̄imonū diuortiū emptio ⁊ vēditio ⁊ huiusmodi q̄ de iure sortiūt effectū. Sed maleficia nō de iure sortiūtur effectum:immo tantum ex corde procedūt xx.q.vi.c.i.

g ¶ Judiciū.i.perseuerātia effectus deliberatio.sed in maleficijs nō ꝓsideraī per seuerātia ī iudiciū animi.sed sufficit si affuit voluntas:⁊ si in cōtinenti peniteat.ff.ō fur.si ca.xxij.q.v.q pnitere in ꝓn.

h ¶ Juoꝝ nō alit ratū est.ar.non dici qd factum si nō perseueraverit:ꝛ de v.sig.nā ⁊ ego ff.de no.o.nū.si op⁹.ff.ad.l.cor. de fal.q fallaz xxij.q.i. apud.ar.ꝯ.ff. de edīc.edic.qd sit fugitiū⁹.§. cels⁹ q⁹q; scribit

manibus christum occiderūt: sicut scriptum est:nobis nō licet interficere quenq̄.sed tñ illis moꝝ dñi imputatur:quia ipsi lingua eū interfecerūt dicentes: Crucifige crucifige eum. vnde vnus euāgelista dixit dñm esse crucifixum hora tertia: alius hora sexta: quia iudei crucifixerunt eum hora tertia lingua:milites hora sexta manibus. Qui ergo homiⁿē tradidit:ille interficit eum dño dicente:maius peccatum hz qui me tradidit tibi.vñ ps. ff Filij hominū dentes eoꝝ arma gla.⁊ sa.x.l.e.acut⁹. Sub ijciant ergo se pnie: quoꝝ consilio sanguis fundit:si veniam ꝓmereri volūt. Item ex epistola clemētis. **Interfectores fratrum detractores eoꝝ eosq̄ odientes homicide hāt**

Homicidioꝝ tria genera dicebat esse beat⁹ petrus ⁊ penam eoꝝ parilem foꝛe dicebat.sicut enim homicidas i

i ¶ Calorem.exculat hoc casu calor feminam licet grauissime peccet ita etiam q̄ si minor esset nō restitueretur.ff.de mino.si ex causa.§.si mulier.et ita exculat ira.ar.ij.q.iij.fi quis iratus.⁊ qñq; rescindit ꝓtractum.ff.ō publi. licitatio qñq; mīnuit delictū.C.de adulē.gracch⁹. Similē ira siue frumiculum.i.parua ira facit,donatōem perire:misi inuicez amoꝝ fit recōciliatus.ff.de donat.inter vir ⁊ vr.cū hic status.§.si post duoꝝ.

k ¶ J quis.ꝯ.ij.q.iij.si quis iratus.

l ¶ Apostilo.q.d.nō tm̄ et volūtate tenet qs.sz et ꝓsilio.cōsiliū aūt plus ē q̄z volūtas qr̄ ī eo procedit ad actum.

m Periculose. Casus: qui cōsiliū dat ad occidēdū homicida est.vnde iudei ꝓbantur fuisse homicide christi quia illū et si non manib⁹ tñ lingua occiderūt:⁊ magis pecc̄auerunt q̄z pilat⁹ uel milites:qui eū crucifixerūt.

b ¶ Consilium.ex de homi.sicut dignū.ꝯ.di.l.siquis viduā

c ¶ Licet.hoc dicit propter diem festū.lex enim precepit ne parceretur malefactoꝝ⁹ et licebat eis interficē.xxiij.q.v.quid ergo prosertiz seducētes populū et a deo retrahētes:qualem istū esse dicebāt.sed propter diē festū nō licebat eis tūc interficere quēq̄ vel nō licebat interficē quēq̄.i.hūc.propter qō.scriptū ē.tradet.n.gentib⁹ ad illudēdū et ꝓpuendū et crucifigēdū ꝛc.et sic adimplet⁹ ē sermo iesu quo se ꝓdixit a gentib⁹ occidēdū. ipsi tñ ꝓtra se hoc dicunt cū cum interfecerunt lingua ⁊ non manibus.

d ¶ Illis.ꝯ.xxiij.q.iij.c.ult.⁊ alia ratio ibi assignat.

e ¶ Tertia.j.de con.di.i.nocte.

f ¶ Hoꝝ serta.ar.ad testes ꝓtradicentes sibi in ꝓcordandos:ut ex de testi.cum tu fili.ar.ꝯ.iij.q.ir.

terfectores fratrū:ita detractores quoq̄ eoꝝ eosq̄ odiētes homicidas esse manifestabat:et q occiderit et qui odit fratrē suū ⁊ q detrahit ei: pariter homicida esse demōstratur. Item hiero.in isaia. **In maleficijs voluntas ꝓ opere reputatur.**

O Vnis iniqtas ⁊ oppressio ⁊ iniusticia iudiciū sanguinis est:⁊ licet gladio ñ occidas:voluntate tamē interficis. Item cyprianus: **De eodem.**

Vnquid chaim cūm dño munus offerret:penerat fratrem:⁊ tñ fratricidiū mēte ꝓceptū deus,quidus ante dānauit.ut illic cogitatio mala ⁊ pniciosa ꝓceptio deo,pnidē te,pspecta ē:ita ⁊ in dei ꝑnis apō quos cogitaī ⁊ martyriū mēte ꝓcipitur:animus ad bonum deditus deo iudice coronatur. aliud ē martyrio animū deesse: aliud animo delisse

nihilominus. Sz hic nulla est ꝓtrarietas:qr̄ sup diuersis testificāt. riōe facta liguis hora tertia:alius sup crucifirioe facta in cruce facta a militibus hora.vi.

g ¶ Matus.ꝯ.xxiij.q.iij.q alioꝝ.

h ¶ Unde psalmista.miserere mei deus.

i ¶ Dominū. parauerūt laqueuꝫ pedibus meis:

k ¶ Dentes .i.cōrosiōes ⁊ puicia.

l ¶ Et sagitte. ꝯtum ad consilia.

m ¶ Bladi⁹.quātum ad uerba:

n ¶ Acutus.dum clamaret crucifige crucifige etiā uoces ille incitatiue fecerūt mortem:ut gladius acutus.

o ¶ Se penitentie.⁊ irregulares fiūt.l.di.siqs viduā.⁊ ē ar.ꝯ.cleri cos qui fures iudicādos potestatibus tradūt.xxiij.q.v.vnū solū est'.dic ut ex.de homi.tua.⁊.xxxiij.q.iij.maximian⁹. Sed nū quid dices irregulare cleri cū q.homicidiū uoluit facere nec fecit: qr̄ ñ potuit? irregularis ē tanq̄ de homicidio hz nō fit homicida ī.e.sicut.ubi tñ factū sequū grauius est peccatum.

n ¶ Homicidioꝝ tria genera dicunt esse ꝓcipua nā large homicidiū dr̄ quilibet illicit⁹ motus ad nocendū.ī.e.homicidium.

b ¶ Parilem.i.simile ēctum ad deū. alias eniz aspersio penitentia imponitur interfectori.

c ¶ Et qui.ꝯ.xxxvi.di.pasce.

d ¶ Detrahit.detractores dicūtur homicide:qr̄ q̄tum in eis ē ꝓuant aīam que melioꝝ ps bois est uita dū negant virtutes q̄bus aīa viuit cē in ea.nam detrahere ē bona que alicui sūt a deo collata negare uel inuertere:ut figs dicat sapientē sapientia ñ habere uel castū castitatē:uel eā q̄ bono zelo sūt inuertendo asserat malo zelo uel spū fieri:sicut iudei christus dicebāt in belzebuch dem̄onia eijcere.xxi.di.§.i.⁊ quidē hoc ē peccatū in spīm sanctuz. qr̄ quod ē spūs sancti maligno spūi attribuūt. tñ in. euāgelio qui dixerit frī suo fatue:re⁹crit iehēne.lv.di.si cuā gelica.xxxij.q.v.qui videris.

e Pariter.non quia equaliter peccent sed q3 dignus est pena eterna uterq3.

f Omnis. oppressio.C.quod me.cau.si per impressionem.

g Judicium.i. ita punitur 7 ē digna puniri:ut homicidium quia u trunq3 sufficit ad damnatiōem.

a Ungd.Lasus:dicitur q deus inspicit uoluntatem antecq3 perducatur ad actum taz bonam ut eā coz/ner q3 malam ut eam damnet.de mala probat per chaim : de bona per eum qui vult pati martyrium: quia remunerat:7 si martyriū animum non sequatur.

b Chaim.s.iij. q.vij.in gramb9 hoc legitur in genesi.

c Damnauit.si damnauit ergo commissum fuit. nā deus nulli iniqritatem ingerit peccatum.xi.q.iij.illud.Sed exponedamnauit.i. dā/nabile ostendit.i.eius victimas respuendo.uel dānabile prescivit.

d Animo.ut in beato martino:sufficit eni affectus ar.j.e.importuna.

e Qualem.s.di.xxv.qualis.

f Vocat.xiij.q.ij.q3 prepostex.

g Testatur.ut in apocalipsi.

h Renum.i.delectationum:

i Cordis.i.cogitationū.Unde aug.super illū locū:scrutans corda 7c.corda id est q3 quisq3 cogitat renes.i.q3 quēcunq3 delectat.

k Oli persuadere.s.di.xlv.sane. plus enim est psuadere q3 facere.ar.ff.de ser.coz.l.i.§.psuadere.g enim psuadet cozrūpit3 qui cogit ut ibi.

l Machera.i.gladius alia translatio est.

m Homicidium.putabatur.male intelligentib9 nam phibitum erat 7 omne unde malū ozit: extra de consti.nam concupiscentiā.

n Aperuit.in euāgelio ubi dicit:qui direrit fratri suo fatue:reus erit mortis.siquis direrit fratri suo racha:reus erit concilio.

o Dotum.post primū qui in potestate non est.

martyrium. Qualē te inuenit dñs cum uocat:talem pariter 7 iudicat:qm ipe testatur 7 dicit:7 sciēt omnes eccle: quia ego sum scrutator renū 7 cordis. Item augustinus.

Homicida est: qui fratri suo mala persuadet.

Noli putare teā eē homicidā:qñ fratri tuo mala p suades. si fratri tuo mala persuades occidis:7 ut scias: q3 occidis audi psalmistam: filij hominū dētes eox arma 7 sa. 7.l.e.machera acuta Item dem

Occidit q3 ad nocēdū monet

Homicidiū lege vetitū putabat nō aliud esse nisi cōpozis pemptio. Dixit g9 dñs omnē iniquū motū ad nocēdū fratri in homicidij genere deputari Item aug.

Furti tenent:q3 solo timore ñ furātur.

Si ppterea ñ facis furtuz q3 times ne iudiceris:int9 in corde fecisti:re9 furti teneris 7 nil tulisti. Item de libero arbitrio.

Nō tō minus delingit:cui sola deest facultas

p Si propterea.in corde.s.xiii.q.ult.c.ult.

q Tenet.s.quo ad deū nō quo ad hominē.cuz rē non ptractauerit.ff.de acq.pos.possideri.§.si rem.q3 solo aio furtū ñ pmittit fm.l.ut ibi dicitur.

Si cui etiā ñ ptingat facultas concubendi cū pinge aliena:planū tñ sit eā aliquo mō cupe 7si ptās deū esse factuz:nō minus reus ē: q3 si in ipo facto dephenderet Item tē

s icut auctoritas testat:uolūtas remunerat nō opus. uolūtas enim in cordis ptritione: opus vo in oris pfessione. luce clarius constat cordis contritione:nō oris pfessiōe peccata dimitti. Item prosper.

Dnō illi quoz pcā būnam noticiā latēt ñ ab ipis pfessa nec ab alijs publicata: si ea cōfiteri uel emēdare nouerint:deū quem habent testem: ipm habituri sūt 7 ultorē.7 qd eis pdest vitare būnam iudiciū: cū si in malo suo pmāserint: sūt ituri in eternū deo retribuēte suppliciū: q si sui ipi iudices fiant:et neluti sue iniquitatis ultores hic in se uolūtariam penam seneriſsime animadnersionis exerceant:tpalib9 pēis mutabūt etna supplicia:et lachrymis ex vba ta:q3 peccata q3 sola voluntate pcrahunt sola voluntate dimittunt fm baz.ar.ff.de pac.ob emptione.§ Prius credo:ad psensum voluntas puenit.ar.s.vi.di.testamentum.

a Icui.nō minus .s. xxvij.q.v..sic enim di.q.i.§.uex.hoc.xv.q vi.c.i.viij.q.i.sciendus. xiiij.q.i.si qd.xxvij.q.v. qui viderit.Ji.di.ij.sicut tribus J.So.reuera magis reus ē si op9 adhibeat.§ hoc quo ad sufficientiā eterni interit9 accipe.uel dic ñ minus ē re9.i. nihilomin9 re9 ē q3 ad factū nō pueniat:nō qn pl9 peccet ut dixi:si opus seq3tur.qō p3 ex eo:q3 phibitū est malā uoluntate in op9 producē.sic ergo J prohibitione illā faciens plus peccat. q3 ergo opus adiicit uolāta uoluntati iniquitatē adiicit iniquitati.

b Icut.volūtas .non opus tm, facit vt opus sit.remuneratoriuz:sed uolūtas.sic 7 alibi dicit s. q3 sufficit elemosyna cordis nō corporis.xlv di. due. qñq3 tñ,op9 ēt minus bonū in bonum puertitur diligentibus deū.j.e.di.nullus eox ar.extra de regu. iuris estote. Illud autem no

c Contritione.j.e.§.nō ita:

d Contritione.illa.s.q3 est virtus nō illa q3 est passio.s.afflictio qua punit3 qs interius p peccato. nec illa q3 est actio q3 se punit aliquis.b. Item prosper.

e Dnō.Lasus.imitat.pper quēlibet boiem ad pniam q3 eni noluerit emendare delictū eterno supplicio dānabit:quia noluit subire tpale supplicium.meh9 est ergo q3 quis confiteat peccatum occulte:vel etiā in iudicio cū potest in de puinci 7 pniam agere:ut sic cōmutet penā eternā in tempoalem.

f Ultores.quasi fine confessione.7 in hoc facit ad propositum:sed tamen hoc nō est verum: quia confiteri tenetur sacerdoti,sed hoc vult dicere:q3 deberet recognoscē peccata sua 7 unde se damnare 7 se redarguere et dicere tali pena sum dignus 7 sic sunt sui iudices.

g Temporalibus.in sustinendo temporales penas eximunt eternas.s.xiij.q.vlti.c.vlti.

h Facilius.s.xi.q.iij.§ euident:ibi allegat hoc pro capl'o.
i Sed ultro.ar.l.di.presbyterum.ar.pro sponte ꝯfesso.
k Nescientib⁹.j.e.§.sil'r. l Sniam.qd fit cū i secreto interius ꝯpūgunt ⁊ ꝯfitent sacerdoti:ut.j.e.di.vide.benignū.⁊.c.iudicet:nō tñ sibi imponendo vl'se ligādo sm q gr̄an⁹ inducit c.sz ferūt voto ⁊ ꝓposito q° se dānent ad talez pniaz subeundā iudicio sacerdotis.
m Nō aīo.s.in ꝑpetuū s. ad tp̄s.ꝓpositū qppe ⁊c.l'nō aīo tm̄ sz officio auct̄e.s.superioris l'nō aīo tm̄ sed officio.i.iudicio superioris ab officij executōe abstineāt:ut.j e.di.in actōe.b.
n Tāq̄.j.e.di.i actōe s.l.di.⁊ purgabit.et.c. de his vero.
o Amissa.i.p̄termissa. dimissa ad tp̄s ꝓpositū qppe hñt pacta pnīa ad p̄stinū altaris officiū.vñ spōte recesserāt remeare.ut.l.di.dño scō.⁊.c. et purgabit.
p Recipiāt.j.iudicentur digni recipere.h.
q Hoc idez.ab isto loco iducit gr̄an⁹ auct̄es euidentiores ad ꝓbandū suū ꝓpositū ⁊ suspendit ꝯclusionem suā usq̄ ad.§.item si:⁊ ibi infert ꝯclusionem.ab eodē.§. suspēdit:iterꝫ ꝯclusionē suā usq̄ ad.§.cū ergo. ⁊ ita ꝑuenit ad.§.alij eꝯ ⁊ h° videbis ꝑ.x.auct̄es quas ponit in ipsa lr̄a.
r A parte.oris ꝯfessio ē ꝑs exterioris satisfactionis q̄ hoc totū dr̄.⁊.j. e.quē penitet.vl'dic superi⁹ infinitatuz efficit ꝑs inferioris infinitati cū.n.hec vera sit oīs hō est animal.vtroq̄ t̄mio īfinitato rc̄e ꝯuertit:oē ñ animal ē ñ hō.⁊ sic ñ scindet cor da ē īferi⁹ ad scindē vestimēta.plani⁹ dixisset a toto ad ꝑtez
s Conuertimini.sed nū quid standuz ē huic ordini:ut p̄ma sit nostra ꝯuersio sequens diuidet.ar.xliij.di.sit rector.ex de vi.⁊ ho.cle.c.ulti.in fi.ar.ꝯtra.j.di.iiij.dicit dñs.ff.de sol'.nec enim.⁊ preterea nemo meret primā gratiam:quomodo ergo hoc precipitur alicui conuertimini ⁊c. Sol'o tale ē illud:surge q dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te christus.uel respicit hic ordinem iustificatiōis:q̄ cōtritio qua cōterimur causaliter precedit remissionem.⁊ sic

cordis ꝯtritiōe fluētib⁹ restrīgēt eterni ignis īcēdia. ⁊ īfra Facilius deū sibi placabūt q non hūano ꝯuicti iudicio:sed ultro crimē agnoscūt:qui aut proprijs illud ꝯfessionibus ꝓdūt:aut nesciētibus alijs quales occulti sūt:ipi in se uolūtarie excōicationis sniam ferūt ⁊ ab altari cui mīstrabāt ñ aīo sed officio sepati uitā suā tanq̄ mortuā plangūt: certi q re cōciliati sibi efficacis p̄nie fructibus a deo ñ solū amissa recipiant: sed etiā ciues supne ciuitatis effecti ad gaudia sēpiterna ꝑueniant. Hoc idē ꝓbatur auct̄e illa ꝓphetica. In quacunq̄ hora peccator fuerit ꝯuersus et inge.⁊c.nō enim dr̄ ore ꝯfessus fuerit: sz tm̄ ꝯuersus fuerit ⁊ ingemuerit: vita viuet ⁊ non morietur. Hic etiā idē ꝓpheta ait: Scidite corda vr̄a ⁊ nō uestimēta ostēdēs ꝯtritionē cordis q̄ in eiusdē scissione intelligit: nō in ꝯfessione oris que ꝑs ē exterioris satisfactiōis: quā scissurā uestiū noīauit a ꝑte totū intelligēs: peccata dimitti Hinc etiā ꝑ eundē ꝓphetam ait dñs: Cōuertimini ad me: ⁊ ego ꝯuertar ad vos. Conuersio aūt dr̄ quasi cordis vndiq̄ uersio. Si autez cor nr̄m vndiq̄ a malo ad deū uertit: mox sue ꝯuersionis fructū meret: ut deus ab ira sua ad misericordiā ꝯuersus peccati p̄stet indulgentiā: cui⁹ primo p̄

parabat vindictā. vñ datur intelligi: q etiā ore tacēte veniam ꝯsequi possum⁹. Hinc ēt leprosi illi qbus dñs precepit ut ostenderēt se sacerdotibus in itinere anteq̄ ad sacerdotes uenirēt: mūdati sunt. Ex quo facto nimiꝝ dat intelligi q anteq̄ sacerdotib⁹ ora nr̄a ostēdamus.i.peccata nr̄a cōfiteamur: a lepra peccati mūdamur. Hinc etiā lazarus viuus de monumēto ꝓdijt: non prius de monumēto ē educt⁹ ⁊ postea a dño ē suscitatus: sz lapide remoto quo monumētū claudebat i sepulchro reuixit: ⁊ foras viuus ꝓdijt. Hic etiā ut dñs ostēderet: q nō sacerdotali iudicio: sz largitate diuine gr̄e peccator emūdat: leprosum tangēdo mūdauit: ⁊ postea ut sacerdoti sacrificiū ex lege offerret p̄cepit. leprosus enim tangit: cum respectu diuine pietatis mēs peccatoris illustrata ꝯpungit. vñ post trinā negationem petrus dño eū respiciēte ꝓfudit amaras lachrymas: qbus culpā negationi sue diluit. lepros⁹ semet ip̄m sacerdoti repñtat: dū peccatū suū sacerdoti penitēs cōfitet. sacrificiū ex lege offert dū satisfactionē ex eccl'e iudicio sibi impositā factis exequtur. sz anteq̄ ad sacerdotē ꝑueniat emūdat: dum ꝑ ꝯtritionē cordis ante ꝯfessionē oris peccati venia indulget. Hic etiaz medici negant suscitare

contritio que ex libero arbitrio procedit: meretur remissionem que tamen gr̄e que oīa p̄cedit erit attribuenda tanq̄ cause. qdam tñ prius ponūt remissionē.uel ꝯuertimini.i.ostendite vos hūiles ad cōuersionem: ⁊ ego cōuertar ad vos i.primam gratiā uobis infundam ar.j.di.v.falsas. uel dic ꝯuertimi ꝑ omissionez culpe: ad qd quilibet tenet nō per gr̄am humanam quam nemo meretur uel demeret sicut uides in radio solis.si.n. aperio fenestraz ītrabit sol: si clausero nō intrabit: tñ possum eū cogere q itret. vñ dictū est d hoīe q est spūs uadēs ⁊ non rediens ꝑ se. si tñ hēat gratiam potest mereri vitā eternā. vnde nō valz hoc ar. iste ñ pōt mereri qd minus ē ergo nec qd maius. Item nec h° iste est magis malus hodie q̄ heri: ergo min⁹ habil' ad suscipiendam gr̄am quaz heri. instantia est i cefa.i.petro.G
t Cōuersio.ar. q non tm̄ valet verbum simplex q̄tū ꝯpositū. ar. ꝯtra.ff.ad l.acq. si seruus.§.inqt.
u Sue ꝯuersionis.ar.ꝯ.xi.q.iij q iubente. sz hoc d fructu r̄missiōis
x Leprosi.s.decē.d qb⁹ legit i euāgelio luce.q de signāt pctores. y Sacerdotib⁹.p̄mo g° ē deo ꝯfitēdū:postea sacerdoti.j.e.§.ex his oīb⁹.
z Hic etiā lazar⁹.i.peccator ꝯsuetudine peccādi depssus.ar.j.di.ij.sic trib⁹. ⁊ Lapid onē pcti
b In sepulchro.i.i cōdis ꝯtritōe. c Mūdauit i euāgelio matthei. d Sacrificiū.i.satisfactōez
e Precepit.s.xciij.di.dñs.⁊ ita ex p̄cepto tēt qs ꝯfitēi. f Medici.i.sacdotes q medicinā aīe p̄stāt sz ⁊ de⁹ dr̄ medic⁹.ut.j.di.iij.adhuc istāt.xxiij.q.iiij nabuchodonosor.⁊.xi.q.iij.quomodo.

§ H Mortuo .i. p manẽte i pctis.
b C Auctoritas. i li. iesu. filij syrach ſ. eccliastico.
i C Perit. i. nõ est q nõ penitet tale: ut. j. di. uij. iudas. ⁊ ita perit ꝟ qõ nõ est. ar. ff. õ ꝓsti. pecu. id qõ. vel si est nõ ẽ vtil quo ad utaz. ar. q rescriptum ab ercõicato ipetra tũ sit nullũ ipo iure. ar. j. j. de cõ. di. ij. ⁊ dixit.
k C Uelut. q enix peccat nullus ẽ: q peccatũ ducit ad nõ esse cuz mibil fit: ut ta illud ⁊ sine ipõ factũ ẽ nihil: ⁊ est velut si militudinariũ. ſz ad lr̃am põt ꝟ intelligi: q ꝑ mortem nemo ualet ꝓfiteri: ut de illo diuite legit in euangelio.
l C Qui memor. ẽtũ ad gratie susceptõez dũ est in peccato.
m C Si ergo. q. d nullꝰ ad sui saluteꝫ
n C Dãnatõe. exr̃ de bap. ⁊ eius effec. maiores.
o C Patet. ecce ꝓclusio mgr̃i.
p § J anteq̃ habito q añ ꝓfessionẽ peccatoꝝ resuscitaf: ꝓbat q q̃ ꝓfiteꝫ nõ ẽ in peccato. ſi. n. post resurrectõem suaz añq̃ ꝓfiteaf incipiat mori. i. peccato obligari: sequeret q mortuus in peccato ex istẽs ꝓfiteret. qõ tñ nõ põt esse añ resurrectõez nec ꝑ. a mortuo. n. ⁊. perit cõfessio

aliquẽ: ut resuscitatꝰ ꝓfiteaf dum per ꝓphetam dicitur: nũ quid medici resuscitabunt et confitebuntur tibi. T tem. A mortuo ut auctoritas dicit perit ꝓfessio uelut ab eo qui ñ est. vñ penitens ille q timore octaue resurrectiõis terri tus exclamauerat: Dñe ne in furore tuo arguas me: neq̃ in ira tua corripias me: postea supplicans aiebat: Saluũ me fac ꝓpter misericordiã tuaz: qm̃ nõ ẽ in morte q memor sit tui: in inferno aũt nullus tibi ꝓfitebit. Si ergo nullꝰ ꝓfitebit tibi: nisi resuscitatus: nemo aũt uiuit eterne iehẽne filius ⁊ ꝑpetua dãnatione dignus: patet q anteq̃ quisq̃ ꝓfiteaf peccatũ: a reatu sue ꝑuaricatõnis quo eterna sibi debebãtur supplicia: p gr̃am interne cõpunctionis absoluit. T tẽ
S i ãteq̃ quisq̃ ꝓfiteaf: a deo resuscitat: uel resuscitatus uiuit dũ ꝓfiteꝫ: uel post resurrectionẽ iteꝝ mortuus ẽ ⁊ ꝓfitetur. ſz sicut ãteq̃ resuscitareꝫ mortuus ꝓfiteri ñ poterat: sic post resurrectionẽ mortuꝰ cũ fuerit ꝓfiteri ñ valet. Restat ergo ut resuscitatꝰ viuat: duz peccatũ ꝓfiteꝫ. ergo sola contritio in qua fit resuscitatio: tollit peccatum: hz itaq̃ resuscitatoꝛe suuz sibi pñtem seq̃ inhabitantẽ. vñ aug. ait in ps lxij. Resuscitatꝰ corpe viuit absente resuscitatoꝛe: nõ aũt sic resuscitatus in aia. cum. n. deus sit vita aie: anima vero vita corpis: sicut corpus viuẽ non põt absente anima: ita nõ nisi deo ꝑsente anima viuẽ uale: habz itaq̃ anima sibi deũ pñtem per gratiã: que viuens peccatũ suum cõfitetur: eãq̃ vitam que deus ẽ inhabitat quã inhabitãdo viuere facit. Si aũt illam inhabitat: ergo templũ spiritus sancti facta ẽ ergo illuminata est: ergo a tenebris peccatoꝝ expiata est:

ergo templũ diaboli eẽ desijt: que ad lucẽ uenit: cuiꝰ respectus tenebras fugat. Nulla enim ut ait apostolus: conuẽtio christi ad belial: nulla participatio lucis ad tenebras: nulla cõmunicatio iusticie et iniquitatis: nullus consensus templo dei cũ idolis. Itez ut christus ait. O mnis q odit malum in luce agit: qui autez in luce agit: sicut augustinus ait: in christo opatur. qui aũt in christo operatur: eius filiꝰ ꝓbatur. Cuius enim opera quisq̃ facit: eius filius esse ꝓbibetur. vnde quibusdã dominus ait: Si filij abrahe estis: opera abrahe facite. T tem uos ex patre diabolo estis: qz opa patris uestri facere vultis. nemo aũt filius dei ⁊ diaboli simul esse põt. nemo enim ut ipse ait: duobus dñis simul seruire põt. T tem ut ioannes ait in epistola sua: qui natus est ex deo non peccat: ergo nõ est filius diaboli. Solo enim peccato diaboli filij sumus: ergo de eius regno trãslati sumus in regnũ claritatis filij dei: ⁊ sumus erepti de potestate tenebraꝝ: et facti sumus filij lucis. Cũ ergo ante confessionẽ ut probatũ est sumus resuscitati p gratiam ⁊ filij lucis facti: euidentissime apparet: q sola cordis contritione sine cõfessione oris peccatum remittitur. T tẽ ioannes. O mnis qui non diligit in morte manet. si ergo viuit: ⁊ diligit. si diligit: dilectio est in corde. dilectio autẽ in malo nõ est. est enim ꝓprius fõs bonoꝝ: in quo non cõmunicat alienus. ergo bonus ẽ iste factus per gratiam ante confessionẽ peccati: non itaq̃ malus est. bonus eni ⁊ malus alicuis simul esse nõ potest. q si malus non est: membrũ diaboli non esse ꝓbatur. nec ergo est dignus iehenna: que d. a-

ꝓcludit ergo q viuens i. reatu peccati absolutus ꝓfiteꝫ: ⁊ ita i ꝓfessione nõ dimittit pctm.
q C Alia. nõ aiaz alio mõ suscitari q̃ corꝑ.
r C Si aũt ꝺba mgr̃i.
s C Apls. in epla secũda ad corinthios.
t C Cõuentio. i. cõicatio.
u C Belial. apostata intꝛpretatur.
x C Lucis .i. illuminatorũ. ⁊ ẽ ar. q ꝓria sese nõ patiũtur. ar. xvi. q. vij. i noua. j. e. §. cũ ergo.
y C Dñs ait. in euangelio. xo.
a C Abrahe. s. xxij. q. ij. §. ité opponitur.
b C Duobꝰ exigentibꝰ ꝓtraria.
c C Duobꝰ. diuersis putat eo q sũt diuersi. at secꝰ. ff. de op. liber. duorum est.
d C Exꝛ deo. cooperãte p gratiã vt baptismũ.
e C Peccat. pñcti itelliges dũ moꝛatur in sanctitate ꝓcepta ⁊ regeneratõe dei. q fic debeat intelligi habetur. j. dist. ij. §. item ꝑm. ⁊. c. si enim inquit.
f C Diaboli. ⁊, ita ex virtute vel peccato nomẽ amittimꝰ: sicut ⁊ ler dicẽ q adoptatꝰ a senatoꝛe in filium filius senatoris dicitur. ff. de senat. senatoris filiꝰ. ⁊ nupta clarissimo q̃dũ nõ nubit alij inferioris ordis clarissima dicitur: ut. ff. de sena. femine.
g C Solo. magnũ autez peccatũ est nõ agere penitẽtiam: ⁊ suo fibi ꝓplacere delicto. j. di. e. sup tribus.
b O Mnis viuit ꝓ gratiam.
i C Alienus a charitate ꝓcisus. s. ad morte. j. e. in actõe. exr̃ de regul. et transe. ad re. licet in fine.

a Aij ecōtrario testant. ab hec loco ūq; ad .§. bis auctoritatib⁹:. p alia parte allegat q. s. adulto peccatū nō dimittitur sine ore cōfessione. qō tñ fallū ē. bñ tñ dicim⁹ q; ex dis cōtritōe dimittatur peccatū: cōfessio tñ mū dat: et satisfactio mū dat: et sic magis ac minus innouat hō. j. de cō. di. iij. nō ex quo auctoritates ḃ inducte pax urgent si diligēter exponātur.

b Cōfessione. i. ea ꝓtē ta: ut pmā opinionē defendas: iurta q̄d illud dñicū: vade et amplius noli peccare. j. dist. iij. si apostolus.

c Per ꝓphetā ait. dupler ē dictū et cōfessio. s. interior et exterior. de interiori. s. q̄ fit deo: dr q; sine cōfessione nō dimittunt peccata. vl dic. i. ꝓpositū hēas dicendi ore.

d Iustificeris. i. a peccato mū deris: vl bonis opib⁹ replearis. vel ut ꝓsecutiuū nō ē. vl ut iustus alijs v. dearis exemplo tui. ꝓficientib⁹. ut intelligū de exteriori: ut iustificeris quo ad alios nō quo ad deum apud quē iustificat⁹ es. ar. j. e. c. iudicet.

e On pōt. ꝓfect⁹ deo ut. j. e. iusticiat. cōfessio ois fit facer dotī cordis fit deo. j. e. o peris ꝓximo. xi. q. iij. estimant.

f Cce ꝙa ē. g⁹ iusticiēs. meli⁹ ergo. ꝓbat auctas hec pmā opinionē q̄ secundā. g Plāgē. ñ ē hec descriptio: ga hoc būt iudas ex timore seruili: sed ē q̄liscūq; assignatio.

h Erfecta. hoc. c. hēs. j. di. iij. circa pan.

i Cogit: hoc intelige quātū ad sensualitatē: que semper rōi repugnat. vñ apls caro ꝙcupiscit aduersꝰ spiritū et cōuerso. k Tota. i. omnis eⁱ⁹ gradus

l Humilitas. ne superbia efferat ut pharise⁹. vñ appropiabat eor sinam: g dicūt q̄ similio ꝓponēda ē iustificatōi. Sz hec dicta sūt de gra iustificāte: vl gram. i. gre augmētū ut nō intelligas hoc de gra iustificāte: vl nō pōt innotescē gre acceptio. nam res tūc fieri dr q̄n innotescit. vel hec dictio purgat⁹ ponit in vi nōis ñ principij. ois. n. hec sil sūt tpe.

m Fructifera. nō q; in pcto mortali tria attēdūt: ipudentia delectatio et ꝓperatio. ꝑ hec tria triplici remedio ep⁹ ē. ꝑ ipudētiā. cōfessio in qua ē verecūdia. j. e. quē penitet. ꝺ lectatōi opponit amaritudo ꝓritōis. ꝓperatiōi opponit opis satisfactio. Sz nūqd deuenialib⁹ teneāt gs cōfiteri? vr q; nō: q⁹ res pene ꝓ nām ē tc. ut. xxv. di. §. criminis. Dico q; de venialib⁹ minorib⁹ teneāt gs cōfiteri. de qb⁹ dic auctoritas: vitasti grādia: caue ne ebruaris arena. j. e. tres sunt bolo et mēbris eius solūmodo ꝺbēt: sicut eterna beatitudo solūmodo mēbris christi paratur. ñ ergo in cōfessione peccatū remittit: qō iam remissū ē ꝓbat. sit ita q; cōfessio ad ostionē pñie ñ ad impetrationē venie. et sicut circūcisio data ē abrahe in signū iusticie ñ incaūsā iustificationis: sic cōfessio sacerdoti offert in signum venie accepte ñ in cām remissionis accipiēde. A Iij econtrario testāt: dicētes sine confessiōe ois et satisfactiōe operis neminē a pctō posse mundari: si tps satisfaciēdi habuerit. vñ dñs p. ꝓphetā ait: Dicite iniqtates tuas: ut iustificeris. I tē amb. in li. de padiso

N On pōt quisq; a peccato iustificari: nisi peccatum ante fuerit cōfessus. I dem in ꝑmone q̄dragesime O cce nunc tps acceptabile adest: i quo cōfessio aiam a morte liberat. Confessio aperuit paradisū: cōfessio spem salūdi tribuit. vñ scriptura dicit: dic tu iniquitates tuas: ut iustificeris. His verbis ondit̄ur: q; ñ mereāt iustificari q; in vita sua pctā noluit cōfiteri. Illa ergo cōfessio nos liberat a morte: q̄ fit cū pñia enitētia vera ē dolor cordis et amaritudo aīe p malis: que quisq; admisit ut ꝑsenfit. pñia ē preterita mala plāgere: et plāgenda ite⁊ non admittē. I tē ioan. os aureū

P Erfecta pñia cogit peccatorē oia libēter sufferre. in corde enim pritio: in ore confessio: i ope tota hūilitas: hec est fructifera pñia. I dem.

N on pōt qs gram dei celestis accipe: nisi purgat⁹ fuerit ab oi sorde pcti p pñie cōfessionē p donum baptismi salutaris.

I tē aug. N ullus debite gratiozis pene accipit veniā: nisi qualēcūq; cōfessionē debeat penā soluerit. ita enim ipertit a deo largitas mie: ut ñ relinquat iusticia disciplineI dē vicētio. N eminē putes ab erroze ad veritatē et a quocūq; seu magno seu puo peccatō charitatē. tāta ē ergo hec pena ex q⁹ charitas ad ē: quāta esset maior q̄ excogitari posſ: et ꝺ dic q̄libet q; sed nec de exteriori: q; qñq; sine oi pena exteriori dimittit pcm: iurta illud: vade et ap̄li⁹ noli peccare. j. di. iij. si p⁹. sz tñ exaudi hoc ꝺ interiori. qō ergo dic et filoge minor: dic q⁹ ad acerbitatē. s. pene. nam pena interior et si tāta fit. nō tñ ita acerbe affligit: et ita ñ ē ꝑ. j. di. iij. pductior. qr illud de exteriori: vl illud ꝺ pcto originali ut ibi dicā. ite ꝑ. s. di. xlvij. oēs vbi ē ꝺbū aplic erbibus tis mēbra vra tc. ꝺ at dr q; ñ fic: sed sufficit q̄libet cū q; So. nō attēdit ibi pariras sm radices motuū: sed sm modū penitēdi. q. d si mamb⁹ peccauim⁹: certē dam⁹ ad opa bona si ligua loq̄t bonū. et ita de alijs mēbris: ut in gb⁹ pl⁹ deū offēdim⁹: pl⁹ in illis penitream⁹. vñ legit q; tane ītere merūt reliquas pharaonis: hoc ē vanāloquia nō auēt posset attēdi sm radices motuum.

t Largitas. qr infinitū magis attēdit bonitas q̄ iustas l' vt⁹. cū. n. charitas crescit ñ bz obicē. sz infinitū crescē pt. vñ iustor semita: q̄si lux splēdēs crescit i pfectū diē. sz integral bz obicē. l. iugiozē ptē rōis q̄ sēp murmurat male agēti et ēt offēdit creatorem.

u Kelinq̄t. ita ē misericors q; ēt iust⁹. quia nullum

Sed ē gnālis cōfessio et spālis. spāli idiget mortalia vñ lauabo p singulas noctes lectū meū. i. plāciaz meam emū dabo discurrēs p singulas noctes. i. p singula mortalia ꝺ singulis. s. ꝓteredo et satisfaciēdo figil latim nō ꝓfuit. ingnāli vo sufficit cōfiteri vēialia: ut fit in missā cū dic. sa cerdos: cōfiteor deo tc. Illud nō credo q; cristēti i mortali peccato dimittūt vēialia.

n On pōt qs. j. de cō. di. iij. ñ pt

o Purgat⁹. sor de. j. ꝺ cō. di. iij. §. ite ābrosi⁹. a. c. sūt plures.

p Cōfessionem interiorē. i: cōdis dolorē et amaritudinē quo ad adultos.

q Baptismi. q⁹ ad infāles. p baptismū ꝑmo: ꝺ p pñiaz q̄ ē sa tabula. j. e. ꝺ obtinem.

r Illi⁹ veniam ꝺtū ad ecclīam.

s Pena. ñ vr bē eē vez: nec ꝺ interiori pñia nec de exteriori. nā si de interiori q̄ pcta ꝺ leunt: ergo charitas affuit: q; alīs nō delēt pcta nisi

peccatum preterit impunitum quasi.d. licet ita sit misericors: nō tñ ita ē de eiꝰ mīa ꝯfitēdū: ut euanescamꝰ ꝑ spem: imo ꝑ mīaz ⁊ iudiciū cātabo tibi dñe triti g°. iusticia ꝯfidamꝰ ꝺ mīa. ꝯfisi ꝺ mīa timeamꝰ de iusticia: misericors ē: qꝛ quēlibz punit cit̄ meritū ⁊ remunerat ult̄ meritū. iustꝰ: qa nullū pctm̄ preterit impunitū.

x Neminem. magno. si de venialibꝰ hoc intelligas ponit̄ pnīa ꝓ penitudine. ar. j. de ꝯ. di. ij. iterat̄. ar. j. e. tres.

y Trāsir̄. ut magis iustificemini j. ꝺ cō. di. iiij. oīs q iā. s̄. xxiij. q. iiij qd faciet. ⁊. q. viij quēadmodū.

a Agite. alloqt̄ ꝯtenētes vl̄ negligētes ꝯfiteri ⁊ satisfacē ſm̄ ꝓceptū eccl̄ie: ut intelligat̄ ꝺ exteriori iferēda ē auctoritas ⁊ q̄dā sequētes. l̄hec auctas intelliget̄ de interiori pnīa ⁊ satisfactōe sicut mgr̄ dicit. j.

b In corde. supple ⁊ iō ñ indigēt sacerdotali iudicio: ⁊ sic bñ seqt̄: g°. sine cā sile ex ꝺ sē. ex. a nobis.

c Claues. si. n. ñ ne arbitrio sacerdotis pnīa agēt frustra sacerdotibꝰ claues essent cōmisse.

d Euangeliū. est ergo ꝑceptū euāgelij pnīaz agite ⁊ salomō: Qui abscōdit scelera ul̄ pctā ñ videbit lume in eternū. ⁊ iacobꝰ: Cōfitemī alterutꝝ ⁊c̄.

e Verbū. i. inutilit̄. ff. si cer. pe. certi. §. qm̄ igitur.

f Peccata. apposiopesis. i. defectus or̄onis ꝑ indignatione uel alio sili. g Preter uxores. tres eni tm̄ sūt statꝰ saluādoꝝ: ꝯiugatoꝝ ꝯtinētiū ⁊ virginū. s̄. xiij. q. ij. in pñti. xiij. di. nerui.

h Et uenit. illud tāgit qꝺ legit̄ in exodo. s. ꝙ cum ietro socer moysi uenisset ad eū in desertū: uenerūt aaron ⁊ seniores oēs israel: ut ꝯmederēt panē cū eo. ietro pr̄ fuit ethyopisse uxoris moysi. ij. q. vij. §. itē opponitur.

i In conspectu. quia statim penitent.

cato ad correptionē sine pñia posse trāsire. Idē de pñia.

Agite pñiam q̄lis agitur in eccl̄a: ut oret ꝓ nobis ecclesia. Nēo dicat sibi occulte ago: apud deū ago: nouit deꝰ q mihi ignoscit: q̄ i corde ago Ergo sine cā dictū ē: q̄ solueris in terra: solata erūt in celo. g° sine cā claues date sunt eccl̄e dei. frustramꝰ euāgeliū dei: frustramꝰ uerbū christi. ꝓmittimus uobis qꝺ ille negat nōne uos ꝺcipimꝰ? Job dicit Si erubui in ꝯspectu populi peccata mea ꝯfiteri. atqꝫ iō si nō potuistis uel noluistis hr̄e pudiciciā cōiugalē seu ꝯtinētiam: ⁊ deuiastis a ꝓposito ul̄ vinculo cōiugali uel deuotione ꝯtinētie: sit in uobis dolor ⁊ humilitas pñie. Apertiꝰ dico: nemo dicat nō intellexi: qꝛ post uxores vr̄as illicito concubitu uos maculastis: si ꝑter uxores vr̄as cū aliqua cōcubuistis: agite penitentiam ⁊c̄.

Item super exodum.

Et uenit inquit aarō ⁊ oēs p̄sbyteri de israhel mādu care panē cū socero moysi in cōspectu dei. oīa ergo q̄ faciunt sancti in cōspectu dei faciūt: peccatores aūt a cōspectu fugiūt. Deniqꝫ scriptū est ꝙ adam postq̄ꝫ peccauit fugit a conspectu dei: ⁊ interrogatus respondit: audiui inqt uocem tuā ⁊ abscondi me qꝛ nudus erā. Sed ⁊ chaim de fratricidio cōdēnatꝰ a deo: exijt inquit a facie dei: ⁊ habitauit in terra naim. Exijt ergo a facie dei q indignus ē ꝯspectu eius. Sācti aūt mādu cāt ⁊ bibunt in cōspectu dei: ⁊ omnia que agūt in cōspectu dei agūt Ego amplius adhuc locuz p̄sentē discutiēs video: ꝙ q pleniorē dei sciam accipiūt: ⁊ plenius diuinis imbuti sūt disciplinis: isti etiā si malū faciunt corā deo faciūt: ⁊ in cōspectu eius faciūt. sicut ille q dixit: tibi soli peccaui: ⁊ malū coram te feci ⁊c̄. Quid ergo plꝰ habet? qui malū coraz deo facit: cōtinuo penitet ⁊ dicit pctm̄. qui aūt discedit a cōspectu ꝺi nescit cōuerti ⁊ peccatū purgare penitendo. hoc ergo interest malū coram deo facere et a conspectu dei discessisse peccantem. Item augustinus.

Sed ⁊ continuo q dixerat: sicut adame faciam te: ⁊ sicut seboim: que due urbes ex vicinia sodomoruz parilis excidij traxere consortium conuersum est inquit cor meuz in memetipo: cōturbata est aīa quicunqꝫ. v̄. firmum.

k Fugiūt. qꝛ penitere ꝯtēnunt: ut dicitur. j.

l Abscondi. ſz frustra: qꝛ si ascēdero in celū tu illic es. vnꝺ sup illo uersu posuit magister anselmus hos uersus: Quo fugis euchalade: quascūqꝫ accesseris oras: Sub ioue semper eris: bñ fac si viuere queris. j. di. ij. §. ulti.

m Nudus. ñ solū amictu corpis sed etiā mentis: qꝛ etiā prius nudus erat ueste. j. e. v̄si. ꝯgnouerūt. Sz erat nudꝰ hic v̄tutibꝰ. j. di. ij. §. romanos: nec tñ erubescebat sicut ⁊ pueri q̄ꝫdiu ñ peccant non erubescūt ire nudi. sed postq̄ꝫ pruritū senserint in mēbris illis nāliter: statī erubescūt ire nudi.

n Amplius. modus loquēdi est istius hiero. ut viij. q. i. licet. Et ē ar. ꝓ ueritate sepiꝰ examinā da: ut. xxxv. q. ix. graue.

o Pleniorē. sensus ē: peccat corā deo q tanq̄ꝫ dei pñtiam erubescens ꝯtinuo penitet. Nō eniz diuertit q in breue r̄uertitur. ⁊ a ꝯspectu dei discedit: q penitere ꝯtemnit. ar. s̄. e. di. diuortiū.

p In conspectu. s̄. xvii q. i. qui bona.

q Soli. regū eni delicta solū deū habēt ultorē. Nā aliū ñ timēt. j. di. iij. totā. hic tñ alia videtur expositio.

r Plus habet. q̄ꝫ ille q a ꝯspectu dei fugit et malū agit nō corā deo.

s Nescit. i. ꝯtēnit. ar. xxv. q. i. hac consona. redibit tñ si p̄destinatus est: j. di. ij. §. hoc itaqꝫ. et. c.

t Sed ⁊ continuo. seboim. sex fuerūt ciuitates quas destruxit dominus iuxta iordanē: sodoma gomorra adoma seboim segor eleale que est bale. vnde effectus est locus aspala qui dicitur mare mortuum. ⁊ aqua illa nec ē natabilis nec potabilis. ibi ferrum natat: ⁊ pluma mergitur ibi sunt poma pulcherrima exterius: interius autem plena fauilla ⁊ cinere. his verbis describit luxuria. xxxv. dist. luxuriosa.

u Ex vicinia. ff. de ꝯ̄hen. emp. ꝙ sepe. §. vlt. ar. ex vicinitate trahi viciū. xliij. di. §. cū aūt. ar. ꝯ̄. qꝛ lupanaria non infamāt castitatē. xxxij. q. v. tolerabiliꝰ: ⁊ ē. ar. ad q̄stionē ꝺ duobꝰ frīb̄ꝰ domū cōem hñtibꝰ. vnꝰ hz ꝑtē inferiorē: aliꝰ supiorē: an vno peccāte tota domꝰ sit dirimēda. hoc aūt. c. ñ mltū facit ad ꝓpositū: qꝛ nec de interiori nec de exteriori penitentia tractat.

a ¶ Serpēs. Casus: q̄ ñ vult i futuro puniri. p pcō: agat hic pnias ⁊ pfiteat: q̄ qđ fecit: ena salteꝫ obtinuit. thaim aũt: q̄ noluit reseruatũ est ei⁹ peccatũ! eternaliť punēdũ.

b ¶ Uenialis. sed qũo est venialis culpa eue: q̄ tot⁹ mũd⁹ ligatur! die quo ad vitã eternã: nõ tpalem. veniale ergo est peccatũ qđ segtur pfessio: ut hic veniale etiã dr̄ qđ i vetẽi lege morte nõ puniebatur: ſz p cerimonias purgabatur: nec aliã penaz eis lex ponebat: ut. j. di. vi. c. i. v. nã venialia Itẽ dr̄ veniale qđ cãm venie hz annexã: ut qđ fit per ignorãtiã vl̄ ipotentiã qđ est peccare in patrẽ ⁊ filiũ. vñ aplus: veniam merui: q̄ ignoras feci. viij. di. pluetudo. Sed ei q̄ peccat in spiritũ sanctũ qđ fit per malitiã nõ remittiť. xxv di. qualis. viij. di. pluetudo.

c ¶ Nõ desperata. nõ. n. desperare debem⁹: immo debem⁹ moli inter duas molas. ſ. spei et timoris. vñ dictũ est: noli pignorare superiorẽ molam nec inferiorẽ. Ille superiorem pignorat: q̄ nõ timet. Ille inferiorẽ q̄ ita timet q̄ in desperatõe cadit.

d ¶ Confessa. fuit ergo eua pfessa ⁊ etiam adaz similiter. j. e. di. sicut pri mi. ⁊ cõfessa est cum dixit mãducaui. dicit tñ i historijs. p. mandncatoris in ullo. c. tũc fecerũt q̄ eua nõ peniturt imo peccatũ retorsit i sserpẽtem ⁊ serpentis auctorem. Sed ideo dicit. p. manducatorem nõ fuisse cõfessam: qa nõ pure cõfessa est. dixit enī: serpens decepit me: cõfessa est tñ cũ dixit. ⁊ mãducaui.

e ¶ Medicabilis. ſ. confessio.

f ¶ Secuta est. cũ ei dixit de⁹: multiplicabo erũnas tuas: ⁊ pceptꝰ tuos paries in dolore ⁊c.

g ¶ Indign⁹. ꝓpter vilitatẽ suaz: sicut de ea que ministrat in caupona dicit. l. q̄ nõ põt accusari de adulterio ꝓpter sui vilitatẽ. C. de adult. q̄ adulteriũ. et est sensus b⁹ lre: ſz b punit⁹ fuerit: tũc eius pena tpalis nõ fuit: sed eterna: que hic incipit. ar. j. di. iij. §. auctoritas.

h ¶ Puniret. tpaliter certa pena q̄ iponit. p fratricidio.

i ¶ Prescriptõe. i. sine certa pena sibi pscripta ⁊ pfixa.

k ¶ Qđ deo. ar. q̄ sacrilegiũ ꝓmittit q̄ pape mẽtit. i pse eni obtinet vicẽ dei in tetris. j. di. iij. inter hec hãrcũ. augetur hoc sacrilegiũ er persona in quã cõmittitur.

l ¶ Pastor. sed qui cũ omnib⁹ flagellari vult recipiendus est et nõ abijciẽdus est nam pastor.

m ¶ Justas. ⁊ alibi q̄ multũ emungit elicit sanguinẽ ut. ſ. di. iiij. de nicq.

n ¶ Ibent i pso na xpi loquit.

o ¶ Cõmẽdat. i. ꝓmẽdabil! rẽdit.

p ¶ Justos. i. q̄ se putãt iustos ⁊ cõfiteri nolũt.

q ¶ Sed peccatores. i. pcia sua re cognoscẽtes.

r ¶ In lege. ſ. xij q. ij. gloria epi.

s ¶ Per moysẽ. tã q̄ p ministrũ.

a ¶ Ultipler. i. multiplicit subuenies: al' nã simpler ẽ. Casus dr̄ i h⁹. c. q̄ duo sũt remedia: que de⁹ adhibet peccatori: baptism⁹ ⁊ pnia quã qa dz accipe ab eccla. hãc. n. ptãt de⁹ platis dit eccle ut ꝓfitẽtib⁹ ꝓgruam satisfactõem iniũgãt. Si vo a liquis sine baptismo uel pnia decesserit: remissionez quã i hac vita nõ habuit i alia nõ ꝓsegť. in fi. aũt vi te recõciliatõem petẽtib⁹ ⁊ penitẽtib⁹ neutrũ est denegãdũ: dum tñ hereticũ sũt re cipiantur cum scriptura ⁊ iuramento.

Dē ¶ ibẽter ignoſco: ꝓpter ꝓpte indulgeo. misericordiam magis uolo q̄ sacrificiũ: q̄ p sacrificiũ iust⁹ ꝓmẽdat: p misericordiã peccator redimit. nõ ueni uocare iustos: ſz peccatores ad pñiaz. In lege sacrificiũ: in euãgelio misericõdia ẽ. lex p moysen data est: p me gra. ¶ tem leo eps theodoro florentinensi epo.

M Ultiplex misericordia dñi ta lapsibus hũanis subuenit: ut nõ solum p baptismi gram: sed etiã p pñie medicinaz spes vite repareť eterne: ut q̄ dona regnationis violasset: ꝓpio se iudicio ꝓdẽnantes ad remissionem criminum puenirẽt: sic diuine uolũtatis pfidijs ordinatis: ut indulgentiã dei nisi supplicationib⁹ sacerdotum nequeãt obtinere. Mediator. n. dei ⁊ hoium hõ dñs ihesus christus hanc ꝓpositis ecclesie tradidit ptãtem: ut pfitẽtibus pñie satisfactionẽ darẽt: ⁊ eadẽ salubri satisfactõe purgatos ad cõionem sacrorꝫ pianuã recõciliatiõis admitterẽt. ⁊ p⁹ panca: Si ãt aliquis eoꝝ p quibus domino

b ¶ Per baptismi gratiam. pueris. nam q̄ baptismus dicitur pma tabula ad pueros refertur qui penitere nõ possunt. adultis enim nisi peniteant baptismus tabula non est.

c ¶ Propio. non q̄ ipimet sibi pis imungant penitentiam: quia si ita intelligatur. p nihilo essent sacerdotibus date claues ecclesie: ut. ſ. e. di. ſ. alij eꝫ. c. agite. sed q̄ ꝓpio motu pfiteat sacerdoti: ut. ſ. e. c non põt. ⁊ c. ecce vo. ⁊ c. porro. ⁊ c. facilius.

d ¶ Supplicatõib⁹. si ꝓtẽnat ore pfessio: alias sec⁹. j. de con. di. iiij. baptismi vicem. uel nisi impossibilitas ad ministratione. j. e. c. ulti. in fine.

e ¶ Admitterẽt. alit. p nihilo eẽnt date claues ecclesie sacerdotib⁹: ut. ſ. e. di. ſ. alij econtra. c. agite.

f ¶ Eoꝛ.ſ.impenitẽtiũ.ꝓ oĩbus.n.oꝛat eccleſia:neſciens gs ad numerũ ꝺeſtinatoꝝ ꝓueat: ut. ē .xxii. ij.q.iij.cozripiant.xi) .q.ij.nõ eſtimem⁹.

g ¶ Nõ poterit.ē.xxv.diſt.qualis ꝯ hic de moꝛtali: ibi ꝺ veniali. ſed niſi ſigna pñie ꝛc eꝛ de ſen.ex.a nobis.quod dic: ut notaui. xxvi.q.vi ſi aliquis.

b ¶ His aũt.ē.xxvi.q.vi.his q.

i ¶ Denegãda.ita ꝙ nec appellatõ valet.eꝛ de app. qua fröte.

k ¶ Uenie.ſcꝑtũ ē.n. ſpiritꝰ ſancti gr̃a tarda neſcit hꝛe molimina.

l ¶ Per indicia ꝛ ar.ff.ꝺ.l.iij. nutu ff.ꝺ noua. ꝺlegar̃

m ¶ Teſtimonia: ē.xxvi.q.vi.q.re cedũt.j.ꝺ cõ. di. iiij. egrotãtes.

n ¶ Fideliũ.mani me:q;etiã infide lis teſtimoniũ ꝓ catholico daꝛ ꝓt ē.ij.q.vi. ſi hereticus.

o ¶ Regula. eꝛ ꝺ here. ſicut.ē.i.q. vij. quotiẽs. ꝛ .c. cõueniẽtib⁹.

p ¶ Emo. adhuc ꝓbat:ꝙ oꝛis confeſſio ꝛ operis ſatisfactio neceſſaria ẽ cum ſolis ſacerdotib⁹ fit tradita ptãs ligãdi ꝛ ſoluẽdi.xi.q.iij. abſit.oſtẽdit etiã ꝙ oĩ petenti ꝺaꝛ venia.

q ¶ Indulgẽtiã: q̃ obtineri nõ ꝓt: niſi ſupplicatõib⁹ ſacerdotũ: ut ē.c.pri.

r ¶ Sed negãt.hereticí: ut nouatiani.j di.iij.§.itẽ ꝙ.ꝛ.c. adhuc inſtãt.xxiij.q.iij.qꝺã.ꝺ.no uatiani.

s ¶ Pꝛeuaricatõe.i.per ꝓuaricatõem a poſtatie:uel poſt primã penitẽtiã.

t ¶ Excepit.cũ ꝺixit in q̃cũq; boꝛa ꝓuerꝰ fuerit peccatoꝛ ꝛc. u ¶ Peccata.ar.ꝯ.j.e.§.ꝙ aũt.ſed ibi ſoluſt:et intellige hoc de finali ipenitẽtia.

x ℣ Erbũ.i.filꝰ dei q ꝺr̃ xbũ:qꝛ ficut ꝓ verbũ manifeſtaꝝ volũtas alicuius:ita per filiũ volũtas patris. ar.xvii.q.ij.is aũtẽ. Uel ꝟbum.i.ꝓdicatio:q̃ q̃q; eſt cã ꝓritõis.et ita per conſequentiã remiſſionis. Et nõ ſupplicamꝰ:quocũq; interceptus obſtaculo a munẽ indulgẽtie pñtis exceſſerit: ꝛ ꝓiuſq; ad ꝓſtituta remedia perueniat:tpalem vitã hũana ꝓditione finierit:qõ manẽs in coꝛpoꝛe ñ recepit: cõſequi carne exutus ñ poterit. Et pꝰ pauca: His aũt qui tpe neceſſitatis ꝛ periculi urgẽtis inſtãtia pñie ꝓfidiũ ꝛ moꝛ recõciliatõnis ꝛplozãt:nec ſatisfactio interdicẽda ẽ:nec recõciliatio denegãda:qꝛ miſericoꝛdie ꝺi nec menſurã poſſumus imponẽ:nec tpa diffiniꝛe:apud quẽ nullas patit moꝛas uenie conuerſio: Et item: Ita ergo neceſſitati auxiliãdũ eſt: ut nec actio illis pñie nec ꝓmuniõis gr̃a deneget: ſi eã etiã amiſſo uocis officio ꝓ indicia integri ſenſus querẽ cõꝛobenẽ. Qõ ſi ita aliqua egritudine fuerit aggrauati:ut qõ paulo añ poſcebant:ſub pñti ſignificare ñ ualeãt:teſtimonia eis fideliũ circũſtantiũ ꝓeſſe debebũt. Simul tñ ꝛ pñie ꝛ recõciliationis bñficium ꝓſequatur:ſeruata tñ regula canonũ paterноꝝ circa eoꝝ ꝓſonas:qui in dñica fide diſcedendo peccauerint.

I tem ambꝛoſius.

Nemo põt bene agere penitẽtiam:niſi qui ſperauerit indulgentiã:ſed negant his opoꝛtere cõmunionem reddi: qui ꝙ ꝛz dicat xbũ:ñ tñ ꝓpt̃ hoc excludit ſpũs ſcũs:ꝙ quẽ etiã dicũt peccata dimitti.i.q.i.remiſſionẽ.nec paꝛ;qꝛ inſepabilia ſũt opa trinitatis.de cõ.di.iij.oẽs.xxviij.di. ſic enim q̃q; etiã eccle charitas dr̃ dimittẽ peccata: ut de cõ. di. iiij. ecclie charitas.

y ¶ Juꝺx.i.miniſter. miniſterio.n.nõ auctoꝛitate hz dimittere:de con. di.iiij.aliud.

z ¶ Officiũ .ē.xxiij.q.v. remittuntur.ē.xi.q.iij. quõ.ꝛ.c. audi officiũ.i. oꝛõem.i.q.i.remiſſionẽ

a ¶ Exhibet. imoderanda ſatiſfactõe.j.e.menſuram.

b ¶ Poteſtatis.i.nulla ſua ptãte.

c ¶ Pari.illa.ſ.ſi diligiſ mẽ paſce ꝛc:ut eꝛ ꝺ eleſignificaſti.

d ¶ Nec ligãdi.ff.ꝺ reg. ſuris nemo q ꝓdẽnare nõ põt:abſoluẽ põt.ff.ꝺ re iudi.q ꝓdẽnare. hẽs tñ q̃ttuoꝝ exceptões.j. de cõ.di.iiij.ſanctũ.eꝛr̃ de ſen.ex.tua.C. ubi ſenato.quot.§.a deo.C.ꝺ offi.ꝓcõ.l.ij.

e ℣ Otueſt fieri. Caſus: Primo ꝺr̃: ꝙ ꝛz aliquis bonꝰ inter ſupplicia neget deũ:tñ nõ minꝰ coꝛonaꝛa deo:ꝛ hoc ꝓbat quadã ſimilitudine. Se cũ ꝺo dicit:ꝙ q recedit ab vnitate eccle: dicẽs claues eccle ñ hꝛe ius ligãdi uel ſoluendi:ipe veniã de ſuis peccatis nõ ꝓſequ̇. Tertio ꝺr̃:ꝙ q̃q; ptãs ꝺaꝛ diabolo ut iuſtũ affligat:ꝛ in eo plus ipſe affligit. Quarto ꝺr̃:ꝙ ꝛz ſemel chriſtꝰ paſſus ſit ꝓ nobis:quotidie tñ imolaꝛ in eccla cũ coꝛpꝰ ꝛ ſanguine eiꝰ ſumꝰ. Quito dicitur ꝙ oĩ petenti ꝛ penitentiam agenti dimittitur peccatum.

f ¶ Neget.ꝛ ita peccat moꝛtaliter:qꝛ nulla ꝓditõe ꝺz ad hꝰ adduci:ut.xxij.q.ij.primũ.et.xi.q.iij.nolite.vñ in epla ad ro.peccatũ fuit petro oꝛe denegare cũ coꝛde adoꝛaret

g ¶ Adoꝛet.i.credat ꝛ diligat ut ꝓius:licet nõ hẽat charitatẽ.reputat tñ eũ dñm ſuum.

h ¶ Indignũ.ē.ꝺi.l.ꝓelbyteros. i ¶ Ualẽ. ñ tñ ualet qꝰ ad vitã eternã:niſi fiat cũ charitate.ſi.n.tradidero cõpꝰ meũ ita ut ardeã ꝛc.i.q.i.vide.l'logt ꝺ de eo q poſtea penitet.ar.j.ꝺi.iij.ſepties. Et ita ẽ ar.ꝺ: ꝙ deꝰ remunerat opa moꝛtificata p pcm.j.ꝺi.iij.§.hoc itaq;.ꝛ.c. ñ ẽ tã imuſt⁹.

k ¶ Vulgus .j. di. iij. ille rex, v. cū sancti. 7 est. c. eiusdem.
l ¶ Patietur. q. d, nō. si postea penituerit, vl dic sine venia i. pene alleuiamēto. j. di. iij. pueri. per hoc datur intelligi q penitenti peccata dimittuntur.
m ¶ Pedes. i. affectus s. venialia.
n ¶ Quod recte. s. q claues nō habeant.
o ¶ Petri. i. innocentie ur. s. di. xl. nō nos prātem dimittēdi peccata
p ¶ Sedem. i. eccliaz a qua sūt alieni p scisma.
q ¶ Impia. xciij. di. qui cathedram.
r ¶ Debilitandū. p firmitatē uel aliud incōmodū. Sepe. n. diabolus nititur ut hō patiatur egritudinē uel afflictionem: ut sic trahat 7 deū offēdat. sed sepe per talia recognoscit peccatum suū 7 cōpungit et armatur ꝑ diabolus ut iob: 7 sic diabolus illuditur. fortior. n. surgit post lapsū: ut. l. di. fer
s ¶ Pro oīb⁹. j. de con. di. ij. semel. 7. c. iterat.
t ¶ Corporis. h. ꝙ uertit hāc lram sic. i. quotiens sumim⁹ sacrū corp⁹ nobis peccata dimittunt. Sed tu dic: ut. j. e. glo. ult. qñcū q. n. interius ꝓterimur ore cordis cōpus christi sumim⁹. j. ō cō. di. ij. qd sit sanguis i pri. Sed peccata adulto fine cōfessione 7 ꝓtritōe ñ dimittūt. j. e. dis. tres. vñ cū dimittūt cōpus christi sumim⁹.
u ¶ Et manifesta. in hoc facit. c. ad ꝓpositū.
x ¶ Sacramēti. i. ecclesiastice unitatis: ut. xxxij. q. iiij. nemo in fi. de qua quilibet vere penitēs efficit: ut. j. di. vi. q vult. uel sacramēti. i. corporis 7 sanguinis christi: q ex quo gs vere penitet: digne pōt suscipere corp⁹ 7 sanguinē christi: 7 secūdum hoc est rect⁹ ordo in superiori lra 7 sensus: sumim⁹ digne. i. possum⁹ sumere digne.
a ¶ Uantuslibet. Casus: Inuehit ambrosi⁹ ꝑ ꝓdictos bēti eos dicēs: q illi q dicūt aliquē itez penitere nō posse: uolunt eos q per ꝓtritōem suscitati sunt: itez interficere: sicut iudei uoluerūt interficere lazarū a dño resuscitatū.
b ¶ Mortui. trāgit de lazaro 7 ō sorore martha: q dixit dño ꝓcipienti sibi: tolle lapidē: dñe iam fetet.
c ¶ Redoleuerit unguētum. i. ꝟtutes 7 bona opera vl xpi miraculū uel gratia. illud est de quo dicit euāgelū: q fracto alabastro. i. christo lanceato 7 clauis pforo rpleuit totā domū. i. uniuersalē eccl'am. de quo unguēto dr ficut unguētū in capite 7c. in. pr. barbā i quas descēdit: fuerūt apli. 7 ab eis descēdit in barbā aaron. i. epos 7 alios platos. ul unguētus. i. pnia fructifera. istud unguentū ꝓficit tribus modis. s. cōtritione cordis: cōfessione oris: 7 satisfactōe opis.
d ¶ In peccato. i. in pena peccati. s. satisfactōe: non n. lazar⁹ resuscitatus fuit in peccato. dic ergo i peccato é quo ad eccliaz dr de eo iaz ꝓrit⁹ fit.
e ¶ Uelamē. qō i pediebat eus ne uidēi posz. vñ ilias: opposuisti nubē: ne trāseat oro
f ¶ Erubescat. ar. p pniaz deleri in famiā. ar. j. ij. q. iij. §. hic. 7 q: peccata scōz ñ fuela būt in die iudicii .ar. j. e. §. ñ itaq.
g ¶ Cui peccatū. qō ꝓfiteī tribus mōis: oris ꝓfessione: cordis cōtritōe: 7 operis satisfactōe.
h ¶ Lazar. iste fuit primus ꝓditor iferni. 7 iō diabol⁹ suggerebat iudeis ut ipsum interficerent.
i ¶ Uolebāt. stulta uolūtas erat: quasi ñ posset suscitare occisū q suscitauit defunctū tuslibet ergo mortui feror sit: aboletur omnis: ubi sacrū redoleuerit unguētum: 7 surgit defunctus 7 solui iubēt eius uincula. Qui adhuc in peccato ē: tollitur uelamē de facie eius: qō ueritatez gratie quā acceperat obumbrabat. Sed quia uenie donatus ē: reuelare faciem aperire uultū iubetur. nō enim habet quod erubescat: cui peccatum dimissū est. Jn tanta enim gratia domini tātoq; diuini muneris miraculo cum oporteret uniuersos letari: cōmouebantur impij 7 aduersus christū consilium cōgregabant: lazarū quo q; interficere uolebant. nōne merito eorum successores nos esse cognoscitis: quoꝝ duricie heredes estis: Maz 7 nos indignamini. 7 contra eccl'am congregatis concilium: quia nidetis mortuos in eccl'a reuiuiscere: 7 peccatoꝝ indulgentie resuscitari. Itaq; qō in uobis est: per inuidiam rursus uultis interficere resuscitatos. Sed iesus nō reuocat beneficia: immo liberalitatis cumulos āplificat: reuiuiscit solicite suscitatus: 7 celebrata resurrectionis gratia letus ad cenā uenit. Item His potestatis sue gratiaz negat que in remissione peccatorum est: qui celestem eius potestatis lib⁹ modis. s. cōtritione cordis: cōfessione oris: 7 satisfactōe opis.
k ¶ Eorum. i. impiorum. s. iudeorum.
l ¶ Successores. i. imitatores: ut. i. q. i. cito turpe.
m ¶ Itaq;. de cō. di. iiij. queris.
n ¶ Nō uocat. s. xxij. q. ij. §. qñq;. s. xxi. q. ij. uisis.
o ¶ Amplificat. q; dimittit peccatū: 7 post suscipit cōfert: ut. l. di. penitētes. de cō. di. iiij. nemo.
p ¶ Ad cenā. ipe lazar⁹. s. ubi 7 ipa martha ministrabat
q ¶ Jstis ptātis. adhuc. ꝓsequit ambrosius de hereticis per ꝓdictos iudeos designatis.
r ¶ Potestatis. Casus: loquitur dic ambrosius ꝑ iudeos q dicebāt xpm in belzebuch eiscere demonia q⁹ dñs dixit: q peccat in patrē 7 filiū remittit ei: q

ño peccat in ſpiritū ſcm. nō remittit ei neq; ħ neq; in futuro. Ita ergo iudei ſepabāt celeſtē xpi ptātes ab eccla: q eū in belzebuch eiſcē demonia dicebant qb⁹ dñs loquēs ut ꝓdixi: cōplexus ē oēs hereticos illius tēporis q̄ futuros.

s Poteſtatez. ſ. dimittēdi pecca ta ſoluendi et ligandi.

t Hereticos. p iudeos q p ſuſcitatōem lazari nō credebant.

u Negat dicēs vos i peccato ve ſtro moziemini. z hoc ſi perſiſtāt in hereſi: q̄ quidē ſic eſt indulgentia. xxvi. q. vi. ſi p ſbyter.

x Omne peccatū. i. magnū peccatuz. uel ió hoc dicit: q̄ q in hoc deliquit fact⁹ eſt omnū re⁹. ī. dil. v. fratres.

y Quid miruz. xlvij. di. §. neceſſe z ibi: Conuenient ergo ſecū diſſidet ipſe. ff. jō edi. edic. cū aūt. §. ercipiſ. Et alibi: q ſi bino parcit: mihi uel tibi q̄o pcet alia ſra hz nr̄am i. a nobis accipe.

z Penitētiam. nō ergo hz accipe pniam ab hereti cis: ſic nec euchariſtiā ut. xxiij. q. i. c. ulr. ſed baptiſmū bene i neceſſitate: ut. xxiiij. q. i. ſi quem.

a Arbitroz. id ē certꝰ ſum. nam quantuſlibet fit feroz: aboletur per pniam: ut. ſ. e. quantuſlibet.

b Judas. ī. di. vi. qui vult in pñn.

c Beſſiſſet. ſed iuit ipſe ad diſcipulos. ī. di. iij. iudas.

d Emēdatoib⁹. ergo nō ſufficit ſola cordis ptritio z ita facit ad ꝓpoſitum gratiani.

e Et tegere. ī. di. iij. ille rex.

f Onnulli. ligare. i. in ſe onus pnie ſuſcipiēdo: q̄ ꝓt z debet q̄q; ſacerdos. ī. di. vi. c. i. vl idiſcrete ſoluēdo. ar. l. di. ſiquis prepoſtera.

tem diabolico ſpiritu ſeparāt ab eccleſia dei: ut omniū tem porum hereticos et ſciſmaticos comprehenderet: quibuſ indulgentiam negat: quia omne peccatum circa ſingulos ē ac vniuerſos. et infra: Quid mirum ſi ſalutē negatis alijs: qui neſtram recuſatis: licet z illi nihil a uobis differant: qui a uobis penitentiam petunt. arbitroz enim q̄ et iudas potuiſſet tanta miſeratione domini nō excludi a uenia: ſi penitentiam non ſolum apud iudeos: ſed apud chriſtum geſſiſſet. z paulo poſt: Qui agit penitentiam: non ſolum diluere peccatum lachrymis debz: ſed etiam emēdationibus operire z tegere delicta ſuperioza: ut nō imputetur ei peccatum. Idem in eodem.

Onnulli enim ideo poſcunt penitentiam: ut ſtatim ſibi cōmunionem reddi uelint. bi nō tam ſoluere ſe cupiunt: q̄ ſacerdotem ligare. ſua enim cōſcientia non tam ſe exuunt q̄ ſacerdotem induere cupiunt cui preceptum eſt: nolite dare ſanctum canibus: neq; miſeritis margaritas āte porcoſ hoc eſt immundis ſpiritibus ſacre cōmunionis non ſunt facile tribuenda conſortia.

Idem in eodem. Sunt qui arbitrantur banc eſſe penitētiam: ſi abſtineant a ſacramentis celeſtibus. bi ſeueriozes

g Nolite. ſ. xi. q. iij. nolite.

h Canibus. pn⁹ iā. n. p⁹ pniaz canes ñ ſūt. z itellige canib⁹. i. manifeſtis. nā de occultis ſec⁹ de cō. di. iij. ñ phibeat.

i Ante porcos. i. peccato ſordidatos.

in ſe indices ſunt: qui penam preſcribunt ſi remedium declinant: quos ob penam conueniebat dolere: q̄ celeſti fraudarentur gratia. z paulo poſt ſ facilius autem inuenitur qui innocentiam ſeruauerit: q̄ q congrue egerit penitentiam peccati: ubi acquirende ambitio dignitatis: ubi vini effuſio: ubi ipſius copule coniugalis uſus. renunciandum ſeculo eſt: z ipſi ſomno minus indulgendum eſt: q̄ natura poſtulet. interpellandum eſt gemitibus: irrumpendum eſt ſuſpirijs: ſequeſtrandum ē oratonibus. viuendum ita: ut in tali vita huic moziatur uſui. ſemetipſum homo abneget: et totus immutetur. z infra: Nemo in peccatis poſitus arrogare ſibi debet auctoritatem aut uſurpationem ſacramentoꝝ: quia ſcriptum eſt: peccaſti: quieſce. et paulo poſt: Dicimus ergo agendam penitentiam: z eo tempore quo culpa deferueſcat luxurie: et in peccati captiuitate poſitoſ reuerentioꝝ non uſurpatores eſſe debere. z infra: Nazi ſi moyſi accedere propius gestienti: ut cognitionem celeſtis myſterij audiret: dicitur: ſolue calciamentum pedū tuoꝝ: quāto magis anime noſtre pedes exuē vinculis corpalib⁹ z nexu mūdi iſti⁹ greſſ⁹ poſt. bi qui ſanctam.

k Conſortia. quia ſumma z ima ſociāt ꝛc: ut ó con. di. ij. qd ſit ſāguis.

l Sunt q arbitrāt: ſi remediū. i. pniam p quaz ꝓſequūtur remediū vel cōionē: de cō. di. iij. ſigs utrāt. z. ī. e. q ſanct⁹.

m Facili⁹. ī. e. di. iij. §. hoc ó charitate. z. c. reperiūtur.

n Congrue. z ita eſt ar. q̄ facilius de nouo aliq̄d acqrit: q̄ recuperet amiſſum: ut. ī. di. iij. reperiuntur: z dicit boetius. Facili⁹ eſt ad vtutē erigere nouos q̄ reuocare veteres uel preteritos.

o Acquirende. in hac vita ſupple. z tūc congrue ſequit ubi ꝛc. ul dic vbi i. in pnia debēt ceſſare que ſequūtur. vel ſic ordinā lram: renūciandū ē ſeculo: ubi acquirendum eſt.

p Ambitio. q̄ reprobatur. viij. q. i. i ſcripturis

q Effuſio. q̄ reprobat: ſ. xxxv. di. c. i.

r Coniugalis. q̄ q̄q; min⁹ licitus eſt. xxxij. q. iiij. ongo.

s Seculo. quo ad ambitōem dignitatis. xl. di. multi.

t Quā nā. ar. ſ illos q dormiūt i ſcholis: z ita debem⁹ ꝓpriā naturaz expugnar: licet ꝑria ſit medicina. ī. de cō. di. v cōtraria.

u In tali quia maioris eſt pene inter homines viuere ꝛc. C. de a

r Poſitus. mortalibus qui cum veniali non prohibetur: de con. di. ij. quotidie.

y Quieſce. i. abſtine a ſacramētis. ar. ſ ꝓmouendos: qui poſt baptiſmū peccauerunt. xxv. di. primū.

z Dicun⁹. hic agit ó tpe agende pnie. q. d. ſi in iuuētute nō peniruimus. ſaltem in ſenectute penitemus.

a Deferueſcat. alias deſueſcat. ī. di. iij. in ſalicib⁹.

b Reuerentioꝝ. id eſt propter reuerentiam abſtinere ab euchariſtie perceptione.

c ¶ Mysterij. sed quare rub⁹ ardens nõ ꝯburebat̃ ĩ monte oreb: rubus est vgo maria. ignis ardens in rubo nec ꝯburens est spũs sanctus in beata maria: qui descẽdẽs in eam nõ violauit eam. ⁊ sm hoc qđ seqt̃: solue calciamẽta ⁊c̃. si ĩtelligit̃ calciamẽtũ: qđ fit de mortuis aĩalibus est prauus intellectus phariseoꝝ dicẽtiũ: si peperit: ergo cũ viro ꝯcubuit. dicit̃ ergo moysi. i. cuilibet christiano. solue calciamẽta ⁊c̃. i. exue talem intellectũ. fallit ĩ beata maria: q̃ vgo añ partũ ⁊ post partũ xp̃m peperit.

d ¶ Solue. i. opera mortua de affectibus tuis: qꝛ nullus digne ꝯsister̃ uel deũ videre põt. nisi cũcta terrena ⁊ mortalia vicia deponat. Uel aliter: veteꝝ ꝯsuetudo erat: ut si spõsus spõsaꝫ repudiaret in signũ repudij discalciarii ubebat̃. de hoc dr̃. viij. q. i. olim: ⁊ iõ moyses discalciari iubet̃: ne ad ecclesiam q̃ in rubo significatur: q̃si spõsus accedat calciatus. hoc enim seruandũ est christo: q verus est sponsus. de quo ioannes ait: cuius ñ sũ dign⁹ soluere corri. cal. ei⁹ ⁊c̃. de cõ. di. iiij. per aquam.

e ¶ Pedes. i. affectões vñ aug⁹ sup illũ locum In laqueo illo: quẽ abscondit cõprehẽsus est pes eoꝝ. dr̃ pes anime amor. ⁊ si ẽ ad bonũ. dr̃ charitas. si ad malũ dicit̃ cupiditas.

debem⁹ eius absoluẽ. ⁊ infra: Nihil ẽ qđ tam sũmi doloris sit: q̃ si vnusquisq̃ posit⁹ sub captiuitate peccati: recordet̃ vñ lapsus sit: atq̃ vñ cecidẽit ⁊ q̃ ad corporea atq̃ terrena ab illa speciosa ⁊ pulchra diuine ꝯditionis intentiõe defluxerit. Item cyprianus eps.

Miror aũt quosdã sic obstinatos eẽ: ut dandã nõ putent lapsis pñiam: aut penitẽtib⁹ existimẽt veniã denegandã: cum scriptũ sit: Vñ cecideris: memẽto: ⁊ age pñiam: ⁊ p̃ora opa fac. qđ utiq̃ ei dr̃: quẽ cõstat cecidisse: ⁊ quẽ dñs hortat̃ p opa rursus exurgẽ: qꝛ scriptũ est: elemosyna a morte liberat nõ utiq̃ ab illa morte liberat: quã semel christi sanguis extixit: ⁊ a qua nos salutaris baptismi ⁊ redẽptoris nr̃i gratia liberauit: sed ab ea que p delicta postmodum serpit Itẽ hieronymus.

Importuna in euangelio mulier tandẽ meruit audiri: ⁊ clauso cũ seris hostio media licet nocte ab amico amicus panes tres accepit: deus ipse q nullius intra se supari viribus põt: publicani p̃cibus vincitur uel supatur. Niniue ciuitas: q̃ peccato perijt: fletibus stetit. Quorsũ ista tã longo repetita principio: uidelicet: ut paruum magnus aspicias: ut diues pastor morbidam ouẽ nõ ꝯtemnas. Christus in paradisũ de cruce etiã latronez tulit: ⁊ ne quis aliqñ serã ꝯuersionẽ putaret: fecit homicidij penã martyriũ. Christus inq̃ ꝓdigum filiũ reuertentẽ letus amplectitur: ⁊ nonagintanouẽ pecudibus derelictis vna ouicula que remansit humeris boni pastoris aduehit̃. ubi uero peccator intelligẽs vulnus suũ: tradet medico securandũ: ibi ñ est virga necessaria: sed spiritus lenitatis.

Quod aũt om̃i peccãti auctoritate ambrosij venia ꝓmittit̃ falsũ uidetur. Quibusdã aũt venia denegatur: aut ex magnitudine peccati aut ex gradu officij. vnde ioãnes in epistola sua: Est peccatũ ad mortem: quis orabit pro eo: alibi quoq̃ legitur: Quis medebitur incãtatori vulnerato a serpente: Item. Si sacerdos peccauerit: quis orabit ꝓ eo: Sed huiuscemodi interrogationes non semper negationẽ inferunt: sꝫ potius difficultatem uel raritatem notant: ut ẽ illud euangelij: Quisputas est fidelis seruus ⁊ prudens: ⁊ cetera. Hinc etiã ambro.

c ¶ Hostio. i. intelligẽtia scripturaꝝ.

d ¶ Nocte. i. in ꝓfundo vicioꝝ positus.

e ¶ Panes. i. fidem sancte trinitatis.

f ¶ Precib⁹. illis. s. de⁹ ꝓpiti⁹ esto mihi peccatori.

g ¶ Uincit̃. qꝛ regnũ celoꝝ viꝫ patit̃. i. q. iij. saluatõ

h ¶ Perijt. i. perire meruit. filius expositio. xxiiij. q. iij. figs nõ recto:

i ¶ Stetit. i. ñ perijt.

k ¶ Martyriũ. ñ ĩ rei veritate fuit martyriũ: sed ꝑꝑ similitudinẽ facti uel iõ dr̃ pena cõuersa ĩ martyriũ qꝛ p fidẽ ⁊ patientiã quã tũc habuit: dign⁹ fuit. eterno premio. s. ut ĩtraret statim ad vitã: sicut illi qui etiã patiũt̃ martyriũ: ut. j. de cõdis. iiij. baptismi vicẽ ꝯ. ibi eni dr̃ q̃ latro nõ ꝓ nomine christi crucifixus est: sed ꝓ meritis facinoꝝ suoꝝ. ⁊ pena nõ facit martyrẽ: sed cã: ut dicit aug⁹: quare martyriuꝫ nõ fuit. quod et uerũ est. eius ergo pena martyrium dr̃ rõe eĩni p̃mij: qđ quasi martyr recepit cõfitẽdo. uel rõe ꝯfessionis quã in patibulo hũit. sic eniꝫ martyr sic ⁊ latro int̃ penas xp̃m ꝯfiteri ñ timuit.

f ¶ Absoluẽ. anteq̃ ad sacr̃a accedat.

g ¶ Lapsus sit. h⁹. idẽ dic̃ boeti⁹. Infelicissimũ gen⁹ ĩfortunij ẽ fuisse felicẽ.

h ¶ Uñ. i. a quo statu. l. di. qa.

i ¶ Miror. priora. l. di. domino sancto.

k ¶ Elemosyna. s. interior: ut. j. di. iij. §. sed vba. uel exterior liberat a morte. i. a peccato occasionaliter: qꝛ citi⁹ illustrat̃ j. eo. medicina: qꝛ sicut seta filũ. ita timor seruilis charitatẽ ⁊c̃. j. di. iij. qui vult.

l ¶ Semel. hinc collige peccata ñ redire. j. di. iiij. §. itẽ sm.

m ¶ Ab ea. i. a morte actualiũ peccatoꝝ.

a Importuna. Casus: ꝓbat in hoc. c. q̃ instant̃ bona faciẽda sũt: lꝫ qs fit ĩ mortali peccato: ut ĩpetret veniaꝫ sicut chananea ⁊ sicut amic⁹ ab amico: q tres panes ĩpetrauit. latro etiã meruit veniã. ⁊ alijs exemplis vtit̃.

b ¶ Cũ seris. i. taciturnitate predicatoꝝ.

l ¶ Lenitatis. ar. iudicẽ poti⁹ debere sequi mĩaꝫ q̃ rigorem. s̃. di. xlv. licet plerũq̃. s̃. ij. q. v. quanto. s̃. di. lxxxvi. odio.

m ¶ Qđ aũt ambrosij. s̃. e. nemo põt. s̃. e. ĩportuna.

n ¶ Denegatur. i. videtur denegari.

o ¶ Est peccatũ. alit̃ ponit h̃ mgr̃ istã aũtem q̃ ponat̃. j. e. §. põt. ⁊ exaudi auctoritatẽ istã de peccato ĩ spiritũ scm̃ ut exponit aug⁹. j. e. §. põt.

p ¶ Alibi. in libro iesu filij syrach.

q Si sacerdos. in libro regum.

r Sed huiuscemodi. ñ semp. s̃. xxxij. q. vij. qđ ĩ oib⁹ ff. cõmodati. l. ad eos. ff. loca. l. sed de dãno.

s ¶ Difficultatẽ. hoc referas ad delicti varietatez et ad intercessorem.

t ¶ Eus gs. qz imago. et etiaz ꝗlibet fidelis aīa .ī. di. ꝛn. illa aīa. ſz ꝛ hō hz ſimilitudinez dei. ī. e. q. v. hec imago. tripler ē igit imago ſiue ſimilitudo idē nitatis: ſm quā tm̄ filij dei ē imago patris unitatis ſm quā vſ q magna nauis eſt imago alicui⁹ do in⁹: et diſcipulus mgr: ſimilitudis exp̄ſſe ut figil ū in cera depigit.

u ¶ Rogaſſe. p̄to pc̄is hieruſalez. vñ i libro machabeoz legit: q̄ iudas machabeus cū deb̄et pugnare cū ſuis paucis ꝑ nichanoꝛ qui erat cū mītis: ad ꝓhortatōez ſuoꝝ rettulit ſōnia: qō in p̄cedēti nocte viderat i hūc modū. viderat oniaz ſacerdotē maⁿ⁹ ad celū. ꝓtēdēte ꝛ oꝛātē. p populo iudeoꝝ: et poſtea apparuiſſe alium viz etate ꝛ gloꝛia mirabilē circa illū omā. dixiſſe: b ē amatoꝛ ppli iſrl. b ē q multum oꝛat. p ppło et p ciuitate ſancta.

x ¶ Dieremiam. dei. p. beatū. ertē dixiſſe ät dieremiā derterā: ꝛ ōdiſſe iudę gladiū aure uz dicētē: accipe ſactū gl. d. ū mu nus miſſū. a deo q̄ deficies aduerſarios ppli mei iſrael. q̄ viſiōe cō chanoꝛē inter fecerūt. ꝛ rrr. multa de ſuis.

a ¶ Oteſt. p illo. qui ñ pſeḡt: q̄ i carne ñ. p̄ueruerit ꝛ ira eraudi. p pc̄to in ſpūz ſcm̄: qō ē finalis ipnia: ut b ſ. e. multipler. §. i. dico: ut. p eo nō reget qs p⁹ mortē nunc aug⁹. q̄ caſu eraudi. ſ. rnj. q. ij. p obēūtibus l. b. illud itelligat de ſpālib⁹ oꝛōib⁹.

b ¶ Poſſūt ar. qō ñ ē diffimilū poſſe diſſimiri. rrij. q. v. hoc vſ. ī rrij. q. i. q ſi dixiſſe. it. ij. q. v. ſolutū. ſt.

c ¶ Ad mō tē. vñ alibi aug⁹: trāſa labes ē illi⁹ pc̄ti: ut būlitatez puſſe ſubire ñ poſſit. qō gdē omittit qſqs er ſola mui dia vnitaē eccl̄aſticā ipugnat: ꝛ diabolo ſcieē attri buit opa ſpūs ſci. vñ nec rōs i paſſione. p. r. lib⁹ oꝛa tiuaz. p eis q̄ ignoꝛāt crucifigebāt eū dicēs: pater ignoſce illis: q̄ neſciūt qd faciūt.

d ¶ Dimittēdā. pc̄m in ſpūm ſcm̄ dī generalit oē peccatū mortale: q̄ q vnā pſonā offendit: offēdit ꝛ alias. ſpālē⁹ vero pc̄m qō er odio ſer malignitate. p̄cedit. nā ſpūs ſcūs ē a mo: ꝛ benignitas. ſm alios pc̄m in ſpūm ſcm̄ ē obſtinatio mētis. ſ. i pc̄to obdurante ptīnacia quā ipnīa comitaſ. Preuenit aūt hui⁹m̄ōi obſtinatio interdū er deſperatōe: puta cum gs credit ſuoꝝ magnitudinē delictoꝝ diuinā mīaz exceſſiſſe: et obhoc de v c. is aſcēdat ad vicia: iuxta illud qō ait chaim: maior ē iniquitas mea: q̄ ut veniā meream: ut. j. pr. §. iterdū er pſcriptōe: puta cum gs ſecurus delingit tā q̄ de⁹ p tpali flagitio nō fit eternū ſupplicū daturⁿ: in q° pc̄i genere refert hiero. ſe origenē deꝑhēdiſſe: g p⁹ mortez anathematizaⁿ⁹ ē. ut. xx iiij. q. ij. c. ult. l. putās in articulo mortis ſufficeꝛ l. ſufficiēt pemtē ut latro ō gb⁹ apl⁹s: maledictus hō q pec. at ī ſpe. Item in ſpūz ſcm̄ pc̄m ē ſm alios: fraterne gr̄e inuidia. puta ſi ō gr̄a a deo fratri collata inuideas ne tibi ꝓferaſ. ar. ſ. viij. di. q. ꝓcēpta. Jt hz alios peccare i. ſ. ſ. ē blaſphemia i pſonā ſpūs ſci: de talib⁹ hēt d. d. di. iiij. bi vō hēnci. Jt hz alios peccatū in. ſ. ſ. ē finalis ipnia pc̄m. ſ. ſ. qō durat uſq̄ ad mōⁿ: et uſq̄ ſciuſuū ſit. qō b pōit aug⁹ poti⁹ uelle vſ. j. di. iij. nī hec

e ¶ Oluiſſent iniqui ſi potuiſſēt ſine fine viuere: ut potuiſſent ſine fine peccare. oſtendunt: qz in peccato ſemp viuere cupiūt: qui nunq̄ deſinunt peccare dū viuunt. ad magnā ergo iuſticiam iudicātis ptinet: ut nunq̄ careāt ſupplicio: qui in hac vita nunq̄ uoluerūt carere peccato.

f ¶ x his nanq̄ appareⁿt: q̄ ſine ꝓfeſſione oꝛis ꝛ ſatiſfactione oꝛis peccatuz nō remittitur. Nā ſi neceſſe ē ut iniquitates nr̄as dicamus: ut poſtea iuſtificemur: ſi nēo pōt iuſtificari a peccato niſi antea ꝓfeſſus fuerit peccatū ſi pfeſſio paradiſū aperit: ne nia acquirit: ſi illa ſolū ꝓfeſſio ntilis ē: q̄ne fit cū penitentia: i quo notaſ aliud eſſe ꝓfeſſio aliud pnīa ſiue iterioꝛ ſiue exterioꝛ accipiaſ: ſi ille q. p̄mittit veniā occulte apud deū ñ apud eccleſiā p̄ſiam agēti fruſtraſ eu angelium ꝛ claues datas eccleſie: p̄mittit etiaz q̄ deus negat delinquēti: ſi nēo pōt ꝓſequi veniā: niſi quantu lācunq̄ ꝛ ſi mīoꝛē q̄ debeat peccati ſoluerit pena: ſi ſol⁹ ſacerdotib⁹ ligādi ſoluēdiq̄ poteſtas a deo tradita ē: ſi null⁹ veniā accipit: niſi eccle ſuppli cationibus ipam ipetrare ꝓtēdat. Cōcludit ergo q̄ nullus ante ꝓfeſſionē oꝛis ꝛ ſatiſfactionē oꝛis peccati abolz culpā

g ¶ Si nemo. ſ. e. di. ſi nemo. pōt.

h ¶ Paradiſum. ſ. e. di. eccenūc ipſe.

i ¶ Fruſtraſ. ſ. e. di. agite.

k ¶ Loſeq. ſ. e. di. nēo.

l ¶ Si ſol⁹. ſ. e. di. ob i.

m ¶ Ligādi. i. ponēdi ſatiſfactōez ꝛ relaxandi.

n ¶ Pt̄ās. nō ſolis ſacerdotib⁹ pt̄ te ligādi tradita.

o ¶ Supplicatio nib⁹. ſ. e. di. multipler.

p. ¶ Eniq; ab isto loco usq; ad .c. q̃ obzēt: pbat .xvij. auctez itatib⁹ .s. pcta ñ di mitti sine ozis pfessiõe. auctes ve. te. in duc usq; ad .§. i cuãgelio ab illo .§. i euã⁹ usq; ad .§. ex his i duc auctes no. te. z p⁹ er oib⁹ pcludit i .§. ex dis. z oẽs ille auctozitates intelligũt cũ qs pfiteri ptenit.

q ¶ Serpẽs .i. diabolus g serpente vtebat tanq; o:gano .ul' intellige ad litteram.

r ¶ Cõfessionẽ. z qz in se ipso inuenit oziginẽ p⁹ cati.

s ¶ Nõ reuocabaf. qz ir remediabile fuit peccatum ei⁹. z ipossibile est eũ reuocare ad pniam ut .j. dist. ij. §. qõ aũt re pzobi. v. ipossibile. hõis aũt peccatu fuit remediabile. z hoc duab⁹ de causis: qz totũ gen⁹ humanũ perierat de pcto ade: sed nõ tota angelica nã peccato diaboli. Zté homo incitatozem habuit ad malũ: qõ nõ angelus: z iõ per alium iste nõ debuit iuuari: sicut ille nec per se potuit surgere: z iõ peccatum diaboli fuit irremediabile: z nõ peccatũ hõis

t ¶ Reges. pharao rex egypti⁹ de quo habetur .s. xxij. q. ij. §. ecce que z abimelech rex gerare: õ quo habef. xxij. q. iiij. nemo sibi blãdiatur. et .s. xxxiij. q. i. si per sortiarias.

u ¶ Passiões .i. delicta xv. q. i. illa.

x ¶ Oratõib⁹ .s. xxxiij. q. i. si per sortiarias.

y ¶ Precepit .i leuitico.

z ¶ Ut lepza aliqua macula. Sũt aũt quattuoz genera lepze: in cute: in capillis: in domo: in veste. In capillis lepza dicitur alopicia fluentib⁹ sanie capillis: si in calutio uel in alia pte capitis albus uel rufuscolo: inuẽtus fuerit: plaga lepze ẽ. In cute lepza cognoscitur: si ĩ ea fuerit alba .i. pallida albedo uel pustule. Et huiusmodi lepza vestis erat macula alba vel rufla. Similiter in domo dicebaf lepza talis macula. z macula in pariete palloze vel ruboze deformis: z oĩa ista iudicabãf arbitrio sacerdotis. si enĩ in homine lepza nõ erat pspicua: recludebat eũ sacerdos in domo sua .vij. dieb⁹. quibus expletis si nõ creuerat lepza: iteq; recludebat eũ alijs vij. dieb⁹: q si nec tũc creuerat: mũdũ eum iudicabat: qz si scabies erat lauabat bõ vestimẽta sua z mũdus erat. Cum vero pspicua erat lepza: sepabaf .i. iudicabaf imũd⁹ ad arbitriũ sacerdotis. z habebat bõ vestimẽta sua diffita .i. facilia ad induendũ uel eruendũ: ut sic cognosceretur: z caput rasum ut posset cognosci: oscq; vestes ptectũ nec fetoz es loquẽdo diffũderet. z habitabat solꝰ ex castra ita ut a mozruo nihil differre videret. Zté si lepza vestis erat pspicua pburebatur vestis. si dubia: excludebatur .vij. diebus. si creuerat macula adiudicabaf lepa si non creuerat abluebaf vestis: et recludebatur alijs .vij. dieb⁹. post quos si sacerdos inuenichat: creuisse lepzã: rũpebat eam. similiter bostiũ dom⁹ lepzo se claudebat .vij. dieb⁹: post quos si sacerdos inuenichat creuisse lepzã: nubebat eruti lapides lepzosi z pisci ex ciuitatem: z domũ radi per circuitum z pulueꝛe ralure sparg ex ciuitatem in loco imũdo: z alios lapides substitui in domo z luto alio liniri, domũ. q si iterum redierit macula et perseueraꝛs lepza est. z destruebatur domus z ligna z lapides et puluis extra ciuitatẽ piciebãtur in locu immũdum.

a ¶ In cute. nõ hoc dicit de veste et de domo: q ei ad lram possit lepza inesse. sed si dom⁹ uel vestis offerret ab aliquo in ministerium deputãda: antea sacerdoti offerebatur. z si aliqua inerat macula: q̃ ad ministeriũ ipediretur: sacerdotis iudicio relinq̃bat

b ¶ Separata. quo ad officiũ uel ministeriũ.

c ¶ Cõtaminaret. dom⁹ vel vestis vel cutis .i. cõtaminata uel imunda iudicaretur.

d ¶ A propheta .i. nathan.

e ¶ Achab .j. e. di. iij. §. ecce achab.

f ¶ Innocentis .s. nabute.

g ¶ Et relinquat .s. nobis qui eũ sequimur: vel post

ɔminatiōem a se datam.

h ¶ Inbestialē .s. xvij.q.iiij. miror

i ¶ In euāgelio. hic trāsfert se ad auctoritates noui testamenti.

k ¶ Penitentie. n̄ remissionis. nam veniētibus ad illud r̄quirebatur pnia: non autem in nostro baptismate quod remissionis est: ut .j. d cō. di. iiij. sine penitentia.

l ¶ Uel amicoꝝ hoc .n. deꝰ amat ut multi rogēt .j. e. fleat.

m ¶ Ecus raboni i. magister.

n ¶ Mortuos .s. filiū archisinagogi filium vidue et lazaꝝ.

si ɔuertat̄ ⁊ viuat et ignoscat deus: ⁊ reliquat post se benedictionē: hac humilitate ⁊ satisfactione īminentē subuersionē euadere meruerūt. quoꝝ exemplis euidēter ostendit: ꝙ nullus a d̄o ɔsequat̄ veniā: nisi primū satisfecerit sibi per pn̄iam. Nabuchodonosor q° ꝙ ꝓpter supbiā suā a ratōnabili mente in bestialē animum cōmutatus ē: atq; a regno suo ꝓfugus recedēs non ante regnum recepit: q̄ ɔuersus deū p̄dicauit. deniq; plebs israelitica ob culpā sue transgressionis captiuitati tradita nō ante liberari meruit: q̄ sua peccata ɔfitens danielis ⁊ alioꝝ sanctoꝝ precibus veniā accepit. In euangelio quoq; ueniētes ad ioannē: ut baptizarētur ab eo baptismo penitentie: primū ɔfitebātur peccata sua ostendētes: ꝙ quisq; debet peccata sua dānando ɔfiteri: ⁊ īnouationē melioris vite ꝓmittere: si regeneratiōis desiderat gr̄am accipe. Christus quoq; alios legit̄ suscitasse a mortuis: alios a lepra mūdasse: alios illuminasse: alioꝝ membra paralisi dissoluta cōsolidasse: omniū tamen sanitatem petitio ꝓprie uocis uel amicoꝝ legit̄ p̄cessisse. Luca enim referēte didicimus: ꝙ ꝓ socru petri prius rogatus est q̄ eā sanitati redderet. Leprosus vero ille: quē dn̄s descendēs de monte mundauit: prius clamauit ad eum: dn̄e si uis potes me mundare: quez postea tāgēdo mūdauit. Cecus quoq; dū clamaret ad eū miserere mei fili dauid: interrogauit eū iesus: quid vis ut faciam tibi? ait raboni: ut videam lumē. Tres quoq; mortuos audiuit: quos alioꝝ oratiōibus reddidit vite. Quartum quoq; discipulo nūciante audiuit: sed q̄ defuerūt viui: qui ꝓ eo p̄carētur: resuscitari nō meruit. Quibus nimirum exēplis euidētissime dat̄ intelligi: ꝙ ille quē grauioris culpe macula inficit: nisi confessione ꝓprij oris uel ecclesie intercessione suffragāte sanari n̄ poterit. Hinc penitēs ille qui prius tacēdo peccata flagellari meruēat: postea cōreptus dicebat: qm̄ tacui īueterauerūt ossa mea: dū clamarē tota die. Hinc christus ex ꝑsona membroꝝ ait: nō absorbeat me ꝓfundū: neq; urgeat sup me puteus os suum. Qd̄ aug. exponit dicens: Puteus est hūane iniquitatis ꝓfunditas: in quā si cecideris: n̄ claudet sup te os suū: si tu nō clauseris os tuū. Confitere ergo ⁊ dic: De ꝓfūdis clamaui ad te dn̄e: ⁊ euades. Claudet super illum dn̄s: qui in ꝓfundo ɔtemnit. a quo mortuo uelut ab eo qui nō est: perit ɔfessio. Hinc idem ꝓpheta ait: Introite portas eius in ɔfessione: ostendēs ad portas misericordie nō nisi per ɔfessionem peccati aliquē posse attingere. Hinc etiā beatus ioānes baptista ⁊ saluator noster exordium p̄dicatōnis sue a pnia sūpserūt dicētes. pn̄iam agite appropinquabit. n. regnū celoꝝ: ostendentes ad regna celoꝝ neminē posse attingē: nisi primū per pn̄iam deo curauerit satisfacere. Hinc etiam in actibus aplōꝝ legitur: ꝙ credentes ueniebāt ad aplōs annūciātes actus suos. Ex his oībus facile monstratur: sine cōfessione nullū veniaz posse ꝓmereri. Hinc etiā leo papa ait. Sufficit penitēti confessio: que primū dn̄o offertur deinde sacerdoti: q pro delictis penitentiū precator accedit. Item pnia que dilata est cū studiosius petita fuerit: n̄ negetur: ut eo modo ad idulgentie medicinā aīa vulnerata perueniat. Item augu-

o ¶ Quarū. vn̄ hoc gratianꝰ habuit: ignoramꝰ nisi dicatur hoc de mattheo intelligi: cui cum dn̄s diceret: sequer̄ me ℟. domino: pater meus mortuus est: uolo eū sepelire. tunc dn̄s ait: dimitte mortuos sepelire mortuos suos.

p ¶ Penitens. danid.

q ¶ Tacui. peccata.

r ¶ Ossa. virtutes q̄bus anima sustētat̄: ut ossibꝰ corpus.

s ¶ Dum clamarē. iactādo me. de meritis meis

t ¶ Non claudet. i. non ɔstringet te finaliter.

u ¶ Non clauseris os. n̄ confitendo.

x ¶ In ꝓfundo viciorū. vnde peccator cum venerit in profundum vicioꝝ: contemnet.

y Sufficit. non neget̄. nā quod diffidentia etatis ⁊c̄. xxij. q. ii. ancillam. et j. e. di. vi. nemo.

z ¶ Uulnerata. delictis

a Non sufficit. quo ad ſam̃ exteriꝰem. ſufficit enim quo ad deum. dum modo nō cōtemnatur.
b ¶ Per pniē. j.e. duſi peccatum dauid.
c ¶ Dure iniam cōminatōis aut. xxij. q.ij. j. incōmutabilis: & in hoc ſimilis eſt prętori quo ad interlocutoriaz .ff. de re iudi. quod iuſ/ſit.
d ¶ Aliud. ſ. xi. q. iij. aliud.
e ¶ Repoſcē. ſ. xiij. q. i quod debetur.
f ¶ Propria. ff. ō mino. ſi iuder.
g ¶ Licet. hoc exponi ſ. xi. q. iij. aliud.
h ¶ Expedit ut. ut debitum repetere: ut. ſ. xiij q. i. qō debetur: ſed nō expedit cū ſcādalo. Itē tpalia accipere. i. q. i. iudices. In oibus cibis indifferenter vti. xi. q. iij. ad mēſam. ſed nō expedit. xxviij. q. i. oēs. Itez vrozē gentiles dereliq re. xxviij. q. i. iam nunc. ſed nec expedit: ut. e. q. i. ſic emm.

a Qui ſanctus. i. paſca. i. in tranſitu ō vitijs ad vrtutes: qa paſca trāſitus interpretat: de ꝙ. di. iij. per aquā.
b ¶ Peccator. er hoc videt ꝙ oſtituꝰ in morta li poſſit auctoritate ſua a cōione ſacramētoꝝ abſtinere: urta illud: ꝑ ber ſe hō: & ſic de pane illo edat cē. & iō laudat mulier q̄ mēſtrua patit: ſi er reuerēna abſtinet. ſ. v. di. ad eꝰ. & ar. j. de cō. di. ij. quotidie. ſed ꝺ ſ. e. di. ſūt q arbitrātur & c. facilꝰ. & j. e. i actōe in ꝓtrarijs iſtis dicit: ꝙ nec auctoritate ſua ſed ſacerdotis oꝝ abſtinere a cōione altaris. So. abſtinet qs peccati ꝓſcius aliqñ ꝓpt reuerentiā. qō ꝓmēdat. ut hic & in filibꝰ. aliqñ ꝓpter ſatiſfactiōem delicti putās talē abſtinētiā ꝓdeſſe etiā nō inuncta gi aliqua pnia a ſacerdote. qō ibidē in ꝺ̄nijs. ſed & illo caſu ubi ob reuerētiā abſtinet ꝓpter criminis ſciam: diſtinguo: ut ſi ſcādalū oriꝝ ex eiꝰ abſtinētia: cōpelli pōt a prelato ſuo ad ſumēdū euchariſtiā vl̄ penitēdū. ar. j. ō cō. di. ij. ſi⁹ intrat. & c. ſeculares. ſi vero nō eſt ſcādalū bene facit abſtinēdo. j. de cō. di. ij. quotidie. hodie tñ videt tolli iſta diſtinctio. ut er de pe. & re. omnis.
c ¶ Remordet. ſm quod notaui. ſ. xxi. q. i. monachi.

d ¶ Eccleſiam. i. vnitatē eccle ꝑ fidē & charitatē. nec n. intelligi pōt de ingreſſu corꝑalis eccle. nemo nāq; ꝙ peccato aliqꝰ abſtinēdus e ab ingreſſu eccle niſi ſit ercoicatꝰ uel interdictꝰ er iuſta cā. j. e. q. iij. vir cū ꝓpria.

a Sagi. in⁹. ca ſus: dicē bieronym⁹: ꝙ ſic deus ꝓpt pniaz re nocat iniam etiā ꝺ̄notumaces latā ita ꝓpt penitēdi negligētia bona reuocat q̄ ꝓmiſit & hoc ꝓbat exemplis hieruſalez et ſamarie nabu. et ezechie.
b R Urſus. vba gratiam.
c ¶ Eū dē. ſ. amos de quo locutꝰ fuerat hiero.

a Quāobrem Illud tangit ꝙ nabuchodonoſor vidit in ſomnio arboꝝ in medio terre prigentē uſq; ad celū: & ſub ea habitabant aſalia beſtie: & i ramis volucres: & er eo veſcebaſ ois caro. & ecce vigil & ſcūs de celo deſcēdit & auc: ſuccidite arboꝝ & ramos et fructus eiꝰ. & fugiēt er ea beſtie & volucres: ab̄ geminē eiꝰ in terrā ſi mite: & cū feris ſit pars eiꝰ & ab humano ꝓmutetur cor eiꝰ: & c. vl̄. ipa cōmuniē ſup eam Qō ſōmū daniel interpretat⁹ ē: et ſit: tu es rex arboꝝ ea q̄ inualuiſti: & ꝓtās tua i cermis terre: & audiſti purgiē altiſſimi iniam ſup te: & ab hoīb⁹ eijciēt te: et cū feris erit habitatio tua: fenū ut bos comedes. oij. tpa. i. vii. anni mutabūt ſup te: et relinquet tibi ſemē uel germē radicis: quia rediſtituet tibi. q̄obrē audi ꝓſilij meū. pcta tua elemoſynis redime: forſan ignoſcet tibi deꝰ. p⁹ tua elemoſynis redime: forſan ignoſcet tibi deꝰ. p⁹ ānū ät deābulabat rex ꝛn aula ſua: & ſuphe loqbat dicēs nonne ē hec babylon quā ego edificaui in dōe regni & in gloria decoris mei: adhuc erat ſmo in oze eius: et ecce vox de celo dicens. tibi dicitur

nabuchodonosor regnū tuū transit a te. ⁊ cū feris habitabis. vij. temporibus: donec scias q̄ dominetur altissim⁹ vniuersis regnis hominum: ⁊ statim erbomīb⁹ abiect⁹ ē: ⁊ ut bos fenū comedit: ⁊ rore celi caput ei⁹ infectū ē ⁊c. donec capilli ei⁹ in similitudinē aq̄laruz crescerent: ⁊ vnges ei⁹ quasi vnges auiū.

b ¶ Elemosynis. elemosyne nāq̄ a morte liberant peccatorē: q̄ peccata subruerant: ut. j. e. di. medicina. ꝫ. e. di. c. miror.

c ¶ Redime. istō redime ponitur priuatiue: q. ꝑpe nō est hic redemptio. sic. ff. como dati si ut certo. § ult. ff. de. l. ꝑmulo. l. i. ff. qō vi aut clam. si in rē. §. ij.

d ¶ Si fōte. ꝫ. di. lxxvi. ñ satis dubitanter dixit quasi deesse pōt cōtritio cordis. ar. ꝫ. e. q. ij. admoneā ⁊ nō valēt elemosyne: nisi ex bono fonte ⁊c. ut. lxxvi. di. ñ satis. ꝓ quo sub dubietate, posuit: ne securitas negligētiā ⁊ negligētia offēdā ꝑstarz ut. j. e. ꝑ dixēat. vl ponitur forte assertiue: ut in euāgelio sorsitan ⁊ patrē meum ⁊c. j. di. iiij. ne forte. ff. de rei uen. item si. §. i.

e ¶ Nō pōt. i. ñ ꝓtigit b⁹ ꝑm eos. ꝫ quos ꝫ loquit.

f ¶ Dextra. ꝑpter peccatū qō ꝑmisit qñ supbiuit de victoria quā habuit de inimicis eā sibi attribuēs

g ¶ Mutata est. nō p iudicij varietatē: ꝫ eoz murationē sed q̄uersi p pniam meruerūt liberari.

h ¶ Afferet dñs loquēs hieremie: et sunt verba hieronym⁹ super danielē.

i ¶ Alioquin. i. nisi p̄staret indulgētiā agenti bona cur inferret mala agenti mala: et hoc sequit̄ equum est enī ut sicut male agentibus infert mala: sic bene agentibus parcat ⁊ ꝓferat bona.

k ¶ In reuerētiā. i. ꝫ equitatē reuerēdā: uel ad hoc ut oēs eidē reuereamur tm̄.

l ¶ Vicijs. ꝫ. di. lxxvi. odio.

m ¶ Ad mēsem. xij. usq̄ ad annū pcta clemosynis ꝺemit: p⁹ supbiuit

n ¶ Sorsitan. uerba danielis.

o ¶ Dubitet. i. ꝓbet ꝑm formā dubietatis ꝺicit. ꝫ. i. ꝑn.

p ¶ Audacter. ꝫ. viij. q. i. si ergo. xxxij. q. vi. si paul⁹. hoc ad uerbū determinat vbū ꝺ ꝓticipiū. ar. ad hoc. xcvj. di. diacoi

a ¶ De. o tu audito

b ¶ Disceptez. ꝫ. di. xlv. disciplina.

c ¶ Cusarsaton. q̄ humiliatio eoz interpretat̄ i libro iudicū. b ē diabolus cui humiliande ⁊ affligēde tradūt̄ a se. que christi būilitate ꝓcepta in superbia se extollūt cusarsaton fuit rex syrie ⁊ mesopotamie: cui seruiuit israel. viij. ānis eo q̄ ꝑuaricatus est i ꝓceptis dñi. Iuxta eo idolis mortuo iosue: quem liberauit othoniel frat caleph: in quo erat ſps dñi. postq̄ populꝰ clamauit ad dñm. tradito cusarsaton in manus o thomelis in pugna: qñ pugnauit ꝫ eū: ut legit̄ i libro iudicū.

d ¶ Tanto. s. saltē ⁊ non plus.

e ¶ Nihilomin⁹. j. di. nj ꝓducitor ꝫ: sed ibi de peccato ꝑmi parētis tm̄ uel de pena interiori. b aūt de. exteriori.

f ¶ Penitēdo. ꝫ. e. di. §. ex his. vsq̄ q̄rtū quoq̄.

g ¶ Suscitauit. othoniel. i. filium senech fratrē caleph minorez: cui caleph aram filiā suam dederat in vxorē: ꝑ eo q̄ ei dederat ciuitatez si. carnatabe. i. ciuitatē literaꝝ. Hic ergo othoniel q̄si saluator filijs israēl ē missus: cū sup eos ē durꝺ ꝓstitut⁹ a dño. Interꝓtat aūt othoniel ips mihi deꝰ: hoc ē aligs militie celestis angel⁹: q̄ sibi ips a deo dispensatū accipiēs mittit̄ in adutoriū coꝝ: q̄ hereditatē cupiunt salutis. b.

a ¶ Ecclesia. maculā. hereſis vl mortalis peccati. ꝫ. di. xxi q̄nis. ꝫ. pri. q. iiij. recurrat.

b ¶ Rugā. s. scismatis vl venialis peccati.

c ¶ De eccl'ia. ꝫ. xxiij. q. iij. forte. ꝑ. ⁊. c. hec ät vita. ꝫ. So. eccl'ia q̄nq̄ large sumit: ut granū ⁊ palea ꝓplectat̄. ut ē in ꝑmis. ꝫ. xxxij. q. iij. recurrat. vel dic aliud esse de ecclesia q̄ dicit negat̄ de malis. aliud esse in ecclia q̄ in ꝓtrarius ꝓcedit. vel distingue. nā sūt quidā in ecclesia noie ⁊ re: ut boni catholici ut ꝺ. quidā nec noie nec re: ut ꝓcisi. ꝫ. xxiij. q. iij. figs a catholica. qdā noie tm̄ ut i ꝑmis: qdā re tm̄: ut. j. ꝙ ꝓse. di. iiij. nō dubito.

d ¶ Det maculā. vñ ꝓphet⁹ in peccatis dimisi matrē vestrā: ut. j. xxxv. q. i. c. ultimo.

Sup trib⁹. vba hec sunt amos pphete ominantis eze/chieli regi damasci. g. r. trib⁹ grauiter afflixerat. q. d. si ezechiel semel ⁊ bis tm̃ modo populũ meũ esset plecut⁹ forsitan parcerẽ illi. sed quia diu expectaui eũ ad pniam ut conuersus reciperet sanitatẽ: ⁊ ecce ipe abusus est patiẽtia mea: tertio ⁊ quarto afflixit: cogor mutar sniaz: ut plagis corrigã delinquẽtes

f Cõuertã. nõ expectabo eũ ut quertar. sz plagis corripiã eũ: l lege i rogatie ñ quertã eũ. i. ñne quertã eũ ab ysania sua flagellãdo ipsum.

g Iuxta vba hiero.

b Tropologiã. i. moralitatẽ. de hoc qre .s. di. xxxvij. vino.

f Delicto. qsi dicat q i trib⁹ priorib⁹ peccat: si peniter quertit ad eum vultũ clemẽtie sue. si vo nõ penitet: quertit ab eo vult⁹ clemẽtie sue.

k Ecũda. tabula. p/cellaz huius mundi: q. nauigam⁹ tẽdentes ad patriã: ⁊ incurrimus naufragiũ et peccato pmi hominis: quo sum⁹ morti addicti. prima tabula ẽ baptisma ubi purgar vet⁹ homo: ⁊ induit nouus. xxvi. di. deinde. secũda tabula est pnia q̃ p⁹ baptismũ fsurgim⁹. p⁹ baptismũ lapsi p pniam reuocari valẽt: sed nõ p baptismũ h. ad lram: pma tabula est nauis. secunda tabula est scapha: qua in naufragio piculũ vitar.

a Et forsitan. festiuitat. i. senophegie in q̃ iudei singulis ãms habitabant sub umbra culis i memoria. xl. an⁹ in deserto fuerunt sub tabernaculis. q. d: ad lram: sicut. n. oli vos de egypto liberaui ⁊ habitastis in tabernaculis: sic ⁊ nũc educã de imẽte captiuitate peccatoz: si ad me reuerti volueritis. b Qõ fac baptisma. nõ tñ qõcũq; ut. j. de cõ. di. iiij. fine pnia. v ñ semp ista duo q̃ uis intdictũ gnãle ponat: excepta intelligũt: eẽ de spõ. nõ ẽ uob. Itẽ h⁹ facit pnia qõ baptism⁹ quo ad vitã eternã. ñ quo ad hoc ut petere possit gs iure suo dispẽlatõem acta

c pnia. ar. eẽ de vo. c. i. in fi.

Rediterat hieremias. i epla quã direxerat ad translmigratõem babylonis dicẽs: cũ impleri ceperint. lxx. anni. visitabo ⁊ reducã vos ad locũ istum.

d Preces. s. xxiij. q. iij. obtineri.

e Denicq. alia rõe pbat: q ab oratõne nõ ẽ cessãdum: q: si de⁹ videt homines negligẽtes mutat qõ pa⁹ p/miserat.

f Legimus vbi dr. nõ pmanebit spũs me⁹ in hoie i eternũ. q: caro ẽ. i. fragilis: erãt q̃ dies ei⁹. c. xx. anni. q. d. spiritꝰ me⁹. i. indignatõ mea ⁊ ira mea ñ remanebit i hoie i eternũ. i. ñ erit eterna: qsi nõ reseruabo hominẽ in eternũ cruciatib⁹. sed ipsum b punitã rpaturer. s. diluuio. hoc dicẽ pp̃t illos q in diluuio saluari sunt et cõuerti ad deum.

g Ante. nunqd etiã iuder põt hẽ facẽ p⁹ datas inducias. arg. q fic ff. de re iudi. qõ iussit. Itẽ etiã vices ysaie lata sub pditõe. eẽ d sener. a nobis.

b Postea. ar. q fi teneri mihi liscribẽ ad certum tẽpus: ⁊ tãtũ uis de tpe ẽ elapsus: q i fiduo scribẽ nõ possis: statim possim agẽ ꝑ tearg. s. ii. q. vi. appellatoze. ff. õ. v. ob. h⁹ iure. ar. ꝑ ff. figs caut. fideiu. §. i. ff. õ. v. ob. nulla stipulatio. ꝑ. ff.

i Cõminatus.

Dies. s. diluuii. k Abieci. q̃tũ ad pniam.

l Medicina. peccata. i. pcta dicti penas debitas. p pctis. nõ in hoc. c. pcta dicti penas peccatoz: q̃ elemosynis redimũt ⁊ relaxãt ut elemosyne redimunt peccata. i. ostẽdunt esse dimissa. uel legit de mia vel elemosyne virtute que est spiritualis medicina sic

m Redime. s. xli. di. ñ cogãt. ar. s. di. lxxxij. plbr.

n Venundatus. s. xv. q. i. nõ est.

Medicina misericõdie tollit peccata magna: habemus plura subsidia q̃bus peccata nostra redimimus: pecuniam habes: redime peccatũ tuũ. nõ uenalis est dñs: sed tu ipse uenalis es peccatis tuis.

Opibus misericordie emim⁹ ñ deũ: sz nosmetipos. f dimim⁹

o. ¶Elemosynis.ſ.e.di.§.alij.c.miror.

a ¶Edicam etiã elemosyna.

b ¶Ipſa efficit vbi deeſt opportũitas alia faciẽdi. c ¶Date elemosynã.ſ.ordinate a nobis ipſis incipiẽtes: ut eã uob ꝑmum erbibeatis.j.di. iij.q vult.

d ¶Mãda.i.mũdꝫ ſine pcio poſſidebitis alia.

a ¶Deꝰ. Caſus: deꝰ indifferẽt quẽlibet peccatores recipit: ſi peniteat: ꝫ facerdotibꝰ iniam relarandi de pena ꝓceſſit: maiora tñ pcia maiori pẽa ſũt puniẽda.

b ¶Diffinitõem. i. diſtinctõez ꝓſo nax.i. nullã vere penitẽtem a ſe excludit ut.xxviij.q iij.§.i. vl diffinitiones.i. erceptõem peccatoꝝ.

c ¶Qui miam'.i: remiſſionẽ pcioꝝ a ſe ꝑ miſz cõferẽdam.

d ¶Oibꝰ ꝑmiſit. ve penitẽtibus.

e ¶Et relarãdi.i. penã peccati dimittendi.

f ¶Sine ulla.iõ ẽ nullus ercipiẽdo uel peccatorẽ vl peccatũ

g ¶Etaggeret.i. ſi maiõ fuit culpa maioꝝ fit doloꝝ õ culpa l ſatiſfactõ pro culpa.

h ¶Maioribꝰ.ſ. rriij.q.i. nõ affe ramus.

i ¶Leat.ſ.ſi manifeſtũ fuerit crimẽ doleaſ manifeſte ꝫ fleas ut ꝑ te oret mat eccla. k ¶Et culpã.i.penã culpe: ſiqua dignꝰ es poſt coꝛdis ꝓritõez ꝑ lachrymas ꝫ oratiõẽ er toto deleas. l ¶Multi.hoc etiã faciunt episcũ volũt ſuis nepotibꝰ bñfacere ꝫ meritoꝝ ꝑſonam xpi gerunt.rri.di.in nouo.

m ¶Dam ſtatim.ar.q ſnia lata ſtati execuõi mãdanda ſit: ut notaui.ẽ.ij.q.i.ſicut.

a ¶Kes aũt. Caſus: Tres ſũt modi agẽdi pniam. Primꝰ qñ adultꝰ uolẽs baptizari agit pniam. Secũdus: quãdo aligs quotidie penitet de leuibꝰ peccatis. Tertiꝰ: qñ aligs pniam agit de mortalibus q̃ ꝓhibentur in decalogo: ſtatim tunica neſtuit eũ pelli cea non ſerica. Item augu. ad felicianum.

¶Res ſunt autem actiones penitentie: quas mecũ uestra eruditio recognoſcit. Vna eſt que nouum hominez parturit. donec per baptiſma ſaluare omnium ꝓteritoꝝ fiat ablatio peccatoꝝ. omnis enim qui iam ſine uolũtatis arbiter conſtitutus eſt: cum accedit ad ſacramenta fideliũ: niſi eum ueteris vite penitet: nonam inchoare non põt. Ab hac penitẽtia cum baptizantur ſoli paruuli immunes ſunt. Nondum enim poſſunt uti libero arbitrio. quibus tamen ad ꝓſecrationem remiſſi onẽq̃ originalis peccati ꝓdeſt eorum fides: a quibus offerũtur. Altera vo' penitẽtia eſt: cuius actio ꝑ totaz vitam iſtã qua in carne degimus mortali ꝓpetua ſupplicatõnis humilitate ſubeunda eſt: qꝫ primo nemo vitam eternã icorruptibilem imortalemq̃ deſiderat: niſi eũ vite huius tpalis coꝛruptibilis mortalis peniteat. nõ enim ſic quiſq̃ in nouã vitã ꝑ ſanctificationẽ baptiſmi naſcit: ut quẽadmodũ ibi deponit omnia peccata ꝓterita: ẽt ita ſtati mortalitatẽ ipam carnis coꝛruptionemq̃ deponat Tertia ẽ actio penitẽtie: que ꝑ illis peccatis ſubeunda eſt que legis decalogus ꝓinet: ꝫ de quibus aplus ait: Si eni nos iudicaremus a domino ñ utiq̃ iudicaremur. et infra:

Ab alio aũt. v. eſt. n. penitẽtia tractat õ ſo mõnaz ſigs ꝓtenit venialia ꝓpter ꝓtẽptũ eoꝝ cõſtituit dignꝰ morte eterna ꝫ hoc ꝓbat quadã ſimilitudine.

b ¶Actões.i. tribꝰ modis agit pnia.ſ. ante baptiſmũ ut.i. de cõ. diſt. iiij. agũt homines. poſt baptiſmũ de mortalibꝰ peccatis: ꝫ quotidie de venialibꝰ. j. di. iij. õ quotidianis.

c ¶Una ẽ q̃ fit ab adultꝭ cũ baptizãt: uel ante.

d ¶Parturit. ꝓprie ponit hꝰ vbũ. cũ. n. hõ iam ꝓponit ꝫ meditat q̃ baptizari velit: agẽ pniam incipit. q̃ pnia nouũ hominẽ parturit. i. i nouũ hominẽ. i. de eo veteri ꝓ culpe vetuſtate habẽtẽ facit nouũ hominem. i. gratie nouitatez habẽtẽ de cõ. di iij. nõ dubito.

e ¶Dis.j. õ ꝓ. di. iiij. omnis qui.

f ¶Ad ꝓſecratõez. i. ſcificatõez l ſatiſfactõem.

g ¶Prodeſt. i. ſacrz collatũ i fide eoꝝ. ut, ꝓdeſt q̃ offerunt eum.

h ¶Supplicatõis. q̃ ſe ꝑ debemꝰ ſupplicare ut ab eo liberemur.

i ¶Deſiderat: cũ effectu

k ¶Peccatis ꝓ mortalibus'

l ¶Si nos penitẽdo afligẽdo damnãdo nos de peccato.

m ¶Judicaremur. i. puniremur ad penã.

n ¶Eſt eniz pnia. mõ redit ad ſm articulũ.

o ¶Que bũana. j. di. iii.

§. ſi verba. ꝫ. c. de quotidianis.

p ¶Collecta. ſm illud. Et que nõ ꝓſunt ſingula: multa iuuant. proinde ergo iudicãdum eſt de pluribꝰ minutis: ut õ vno grauꝭ delicto: cui minora coaceruata equant. ar. ff. gbꝰ er cãma. necnõ. §. ſigs ſeptꝰ: ut. ff. de pac. ſi ꝓles. §. cui nullum. ar. ꝑ. ff. de iuriſdi. o. iudi. l. ſi. i dem. C. de iudic. ſancimus. §. penultimo.

q ¶ Et oppzimēt. illa multa venialia .i. ꝓtēptꝰ eoꝝ ⁊ vilipē/sio quod qdē peccatū est mortale vel ipsum venale pcīm est mortale dū placet. al'. n. ipsa venialia i purgatorio. ꝓsu/ment. ⁊ salui erūtꝰ q̄si per ignē. xxv. di. qualis.

r ¶ Jeiunia. ſ. leuia vel ꝓpter hec. i. leuia.

a § J peccatū. Casus: cū post pnām da/uid dñs trāstulit ab eo peccatū: queri ḋre po stea ꝓ eo peccato mul/tas penas sustulit. Rn̄/detur: q̄ licet peccatuz sibi esset dimissū: tn̄ pe/na quā ꝓmeruit debeꝫ nā ⁊ si per baptismū no bis dimittit originale peccatū: tn̄ post baptis/mū eiꝰ peccati penam sustinemus.

b § J peccatū. hic dicit peccatū: inferꝰ idē vo/cat delictū: ⁊ ita indiffe/renter vtit his vocabu/lis. gregoꝰ. q̄ ⁊ in cōi usu loquēdi fit. Augꝰ tn̄ in qōiꝰ leuitici dram notat dicēs: declinare a bono, est delictū: ⁊ est peccatū facē malū. vnō apparet q̄ peccatū ma/li est perpetratio. nam ⁊ opus est. j. di. iiij. ītem hec hircū. delictū autē est boni desertio. qd est aliud delictū q̄ dereli/ctum. uel delictū appel/latur ꝓpzie qō ignoꝛan/ter fit: riuꝛta illud: deli/cta iuuentutis mee et ignoꝛātias ⁊c. peccatū uero qō fit scienter.

c ¶ Punit. j. di. e. §. que cū q̄. j. dist. e. ītē fic. ⁊. c. oportet.

d ¶ Cū homine. i. ꝑ ho/minē tanq̄ ministrū: ut per hostē. ar. xxij. q. v. remittūt. xv. q. i. nec is uel cū ipso homine. i. cū hom o punit se sufficien/ter.

Est enim pñia humilium ⁊ bo noꝝ fideliū pena quotidiana in qua pectora ꝓtūdimus di/cētes: dimitte nobis ōbita no stra ⁊c. neq̄ ea dimitti nobis uolumꝰ q̄ dimissa in baptismo nō dubitamus: sed illa utiq̄ q̄ humana fragilitate q̄uis qua tn̄ creb⁊a surrepunt. q̄ si colle cta cōtra nos fuerint: ita nos grauabūt ⁊ oppzimēt: fic vnū aliq̄ grande peccatū. Quid enim interest ad naufragium: utrum vno grādi fluctu nauis operiatur ⁊ obruat: an paula tim subꝛepens aqua in senti/nā ⁊ ꝑ negligentiū culpam de relicta atq̄ ꝓtēpta impleat na uē: atq̄ submergat. Propter hec ieiunia elemosyne ⁊ oꝛo/nes inuigilāt: in qbus cum di cimꝰ dimitte nobis debita no stra sicut et nos ⁊c. manife/stamus nos habere qō nobis dimittat: atq̄ in his ꝟbis hu/miliātes animas nostras quo tidianā quodāmodo agē pe/nitētiā nō cessamꝰ ¶ tē gre.

§ J peccatū dauid dñs trā stulit tā detestabile: quid est qō post oīa q̄ ō eodē pcto ꝓpbetā a dño ei dicta sunt: postmodū tāta toleranit? Sz ⁊ pculdubio dñs delictū sine ultione ñ deserit. aut. n. ipse hō hoc i se penitus punit: aut hoc deꝰ cū hoie vindicās pcu tit. Nequaq̄ igit pctō pcitur q⁊ nullatenꝰ sine vidicta laxat. Sicut. n. dauid audire pꝰ con fessionē meruit: dñs trāstulit peccatū tuū: ⁊ tn̄ post multis

a § Jcut pmi. per pmos homines ⁊ per dauid ostenditur: q̄ licet per pñiam vel baptismū no bis dimittant peccata. tn̄ postea moꝛs ⁊ alie penali/tates ꝓ originali peccato inflicte remanēt ad ago/nē ⁊ exercitiū.

b ¶ Reuocari. eo dem mō quo pri mo fuerāt: cū nō ſubiacebāt moꝛ/ti ⁊ alijs penalita tibus sibi postea inflictis.

c ¶ Meruit. i. ob tinuit. q. d. talis fuit cui data é ve nia. ſi. viii. di. con suetudo.

d ¶ A filio. i. per filiū absolonem di. xlvii. §. necesse

e ¶ Et nunc dicit .i. obijcit a qbus/dā hereticis qui dicebāt peccata in ꝓtritōe quātū ad vitā eternam nō posse dimitti

f ¶ Nisi. q. d. fic q̄ ritur nisi. i. sed q⁊ nec dr̄ fic dictuz fuit .i. fic q̄situm rūsū. uel é ibi fic ⁊ tūc ita: nisi. i. q̄ ga nisi. ſ dic fic q̄ ſi: q⁊ rōnabilis é qō ita rūdet ⁊c. ⁊ q̄ nisi ponat ꝓ ſz: inuenit. xxxvii. di. sedulo.

g ¶ Impediret. nō ut tpalē penā cuter. ar. xxij. q. iij. ſi is.

h ¶ Humilitate. i ponit ergo pnia ꝓ peccatoꝝ hu militas exercēat ⁊ ne disciplina ec clesie deseratur xxiij. q. v. ercōica toꝝ: ⁊ ut sanctificat ecclē q̄ scādaliza ta é. j. e. iudicet.

cruciatibꝰ afflictus ac fugiēs reatū culpe quā ꝓpetrauerat exoluit: sic nos salutis vnda a culpa pmi hois absoluimur: sed tn̄ reatū hnīꝰ einsdē culpe diluentes absoluti quoq̄ ad/huc carualit obimꝰ: q⁊ delicta nr̄a sine per nos siue ꝑ semet ipm resecat etiā cuz laxat. ab electis. n. suis inigratū macu/las studet tpali afflictiōe ter/gere: quaſ in perpetuū ñ vult in eis videre. ¶ tem.

§ Jcut primi hoies postea iuste viuēdo merito cedū tur per dñi sanguinē ab extre mo iudicio liberati: tn̄ nō in il la vita meruerūt ad paradisū ꝛuocari: sic et cato peccati ēt si remissis peccatis hō i ea iu ste vixerit: n̄ ꝓtinuo mereꝫ eā mortē ñ ꝓpeti: quā ꝓtraxit de ꝓpagine peccati. tale aliqd nobis insinuatū ē de pr̄iarcha dauid in libro regū: ad quem ꝓpha cum missus eēt: eiq̄ ob pcīm qō admiserat euentura mala cōminareꝫ: ꝓfessiōe pec cati veniā meruit: rn̄dente ꝓ pheta: q̄ illud ei flagitiū faci nusq̄ dimissū sit: ⁊ tn̄ ꝓsecuta sunt: que dñs ꝓminatꝰ fuerat: ut fic hūiliareꝫ a filio. quare ⁊ nūc dr̄: si deus ꝓpter pcīm illud fuerat cōminatus: ut fic hūiliareꝫ a filio: cur dimisso pcto qō erat ei cōminatꝰ iple/uit: nisi q⁊ rectissime si dictuz fuerit: rn̄detur remissionē illā peccati factā: ne hō ad pcipi endā vitā impediret eternam subsecutū ꝟo illud cōminati/

Et ad cautelā. l. di. ꝓbyteros. xxxiii. q. ij. §. hō charitate. c. ꝓduct̄ioz.

i ¶ Exerceret. j. di. iij. §. hō charitate. c. ꝓductioz.

k ¶ Ademit. ar. q̄ ly destruatur principale: remanet accessoꝝ. ar. eē depuer. piu. qdā. eē de spō. ad au dictiā. ff. de cōsti. pec. item. §. i. C. de prædi. mi. et si is. ff. de minoꝝ. in cause. arg. contra. ff. de regulis iu ris cum principalis. et. C. de. ſ. et consti. non dubiū C. de usur. eos.

---

q Et oppzimēt. illa multa venialia .i. ꝓtēptꝰ eoꝝ ⁊ vilipē/sio quod qdē peccatū est mortale vel ipsum venale pcīm est mortale dū placet. al'. n. ipsa venialia i purgatorio. ꝓsu/ment. ⁊ salui erūtꝰ q̄si per ignē. xxv. di. qualis.

r Jeiunia. ſ. leuia vel ꝓpter hec. i. leuia.

a § J peccatū. Casus: cū post pnām da/uid dñs trāstulit ab eo peccatū: queri ḋre po stea ꝓ eo peccato mul/tas penas sustulit. Rn̄/detur: q̄ licet peccatuz sibi esset dimissū: tn̄ pe/na quā ꝓmeruit debeꝫ nā ⁊ si per baptismū no bis dimittit originale peccatū: tn̄ post baptis/mū eiꝰ peccati penam sustinemus.

b § J peccatū. hic dicit peccatū: inferꝰ idē vo/cat delictū: ⁊ ita indiffe/renter vtit his vocabu/lis. gregoꝰ. q̄ ⁊ in cōi usu loquēdi fit. Augꝰ tn̄ in qōiꝰ leuitici dram notat dicēs: declinare a bono, est delictū: ⁊ est peccatū facē malū. vnō apparet q̄ peccatū ma/li est perpetratio. nam ⁊ opus est. j. di. iiij. ītem hec hircū. delictū autē est boni desertio. qd est aliud delictū q̄ dereli/ctum. uel delictū appel/latur ꝓpzie qō ignoꝛan/ter fit: riuꝛta illud: deli/cta iuuentutis mee et ignoꝛātias ⁊c. peccatū uero qō fit scienter.

c ¶ Punit. j. di. e. §. que cū q̄. j. dist. e. ītē fic. ⁊. c. oportet.

d ¶ Cū homine. i. ꝑ ho/minē tanq̄ ministrū: ut per hostē. ar. xxij. q. v. remittūt. xv. q. i. nec is uel cū ipso homine. i. cū hom o punit se sufficien/ter.

e ¶ Zarak. j. e. di. §. alij econtra. et. c. nullus debite.

f ¶ Cruciatibus. j. e. di. §. non sunt. ⁊. c. quē penitet.

g ¶ Obimus. uel luimꝰ. i. ꝓpt pcīm ade mortē carnis sicur rimꝰ: et alias penalitates sustinemus.

b ¶ Obimꝰ. i. necessitati mortis subiicimur.

i ¶ Siue per nos. cum penitentiā agimus.

k ¶ Seu per semetipsum in baptismo. j. de cōse. di. iiij. sine penitentia.

a ¶ In actõe. Casus: qñ peccatũ tãtum ẽ: q̃ dign⁹ est peccator⁹ p̃uari corpore xp̃i: dz sacerdos ponẽ⁹ ꝓsiderare mẽsurã doloris ꝯ tẽporis. Sed qr dolor ẽ occult⁹: qñ statuũt tpa pene ab eo q̃ vices ei⁹ gerit: cui ge/ mit⁹ nõ ẽ abscon dit⁹. Et iõ qcũq̃ p occulto crimi ne a cõione vult abstinẽ: facit hoc sacerdotis arbi/ trio ꝛ aucte.

b ¶ In actõe. i. in agẽda sanctactõe ut. j. ô con. di. iij. deus q.

c ¶ Ubi tale. j. de cõ. di. iij. de peni tẽtibus.

d ¶ Mẽsura. j. e. mẽsuram.

e ¶ Est alteri. s. ꝛ viij. q. iij. de⁹ q.

f ¶ Per ỹba. s. ꝛ xxj. q. ij. bis autez ꝛ. q. v. humane. ff ô sup. le. l. labeo §. l. ꝛ ex̃ despon. cũ apud.

g ¶ Cõstituũt. i. ꝓfigũtur.

h ¶ Ab his. s. xx vj. q. ult. tpa.

i ¶ Extra. s. xi. q. iij. illud plane.

k ¶ Medicamen ta. q̃ p illa angẽt ẽtutes ꝛ ꝓfirmãt ꝛ ꝓseruãtur.

l ¶ Aucte. s. e. di. sunt q̃ arbitrãt. ꝛ §. facilius.

m ¶ Udicet. casus: ostendit gs ordo fit p/ nã⁹ i accipiẽda pnĩa. ꝓmo. n. dz gs oteri: deide se dãnare ꝛ redar/ guere ꝛ ꝓponeꝛ in corde cõfiteri ꝛ satisfacẽ ad ar/ bitrũ ecclie: et postea veniet ad sacerdotem: ꝛ ab eo accipiat pnĩaz ꝛ si crimen ẽ pu blicũ vñ scãdaluz fit: publice ꝛcipiat ꝛ agat pnĩaz.

n ¶ Seuerissime. Sepe tulit lapsis sue⁹ amar⁹ op⁹ abbas.

o ¶ Ad antistites. s. vi. q. iij. denigz. ar. s. xviij. q. ij.

p ¶ Claues. q. vult pnĩaz accipẽ: ꝛeniat ad sũũ sacerdotẽ: q eũ ligare poterit. ꝛ absoluẽ: nõ ad alienuz: ut ex̃ de pe. et re. ois utriusq̃.

q ¶ Materno⁹. i. filio⁹ eccle.

r ¶ Ordine. de quo ordine hẽs. s. e. q. ij. admonẽ. xij. q. ij. dẽ viro uel ordine illo quẽ, exꝑtssi in casu.

onis exemplũ: ut pietas hois etiã in illa hũilitate exercere tur atq̃ ꝓbaret. sic ꝛ mortem corpis ꝓpter peccatũ de⁹ hõi inflixit: ꝛ post peccator⁹ remis sionẽ ꝓpter exercendã iusti/ciam non ademit. ¶ Idem in omelia de pnĩa.

Doloris mẽ sura potius q̃ tpis in actione penitentie, ꝓsideranda est.

¶ In actione pnie ubi tale cõmissũ ẽ: ut is q̃ pmisit ẽt a christi corpe sepetur: non tã ꝓsideranda ẽ mensura tpis q̃ doloris. cor enim ꝓtritũ ꝛ hu/miliatũ deus ñ despiciet. Be rum qr plerũq̃ dolor alterius cordis occultus ẽ alteri: nec in alio⁹ noticiaz nisi p uerba uel quecũq̃ alia signa, pcedit cũ sit corã illo cui dr: Semi/tus meus a te ñ est abscondi/tus: recte ꝓstituũtur ab his: q ecclesijs p̃sunt tpa penitẽtie: ut satisfiat etiam ecclesie in q̃ remittũtur ipa peccata. extra eam quippe ñ remittunt. Er/go cũ tanta est plaga peccati atq̃ impetus morbi: ut medi/cameta corpis ꝛ sanguinis dñi differẽda sint auctoritate anti/stitis debz se quisq̃ ab altario remouere ad agendam pe/nitentiam: ꝛ eadem auctorita te recõciliari. ¶ Idem in eoꝫ

¶ Dicet seipm homo uolu/tate dũ potest: ꝛ mores cõ uertat in melius: ne cũ iam nõ poterit ꝓeter uoluntatẽ a do/mino iudicet: ꝛ cũ in se ꝓtule rit seueríssime medicine sz tñ utilíssime sentẽtiã: ueniat ad antistites p quos illi claues i ecclesia ministrant: tanq̃ bo/nus iam incipiens esse filius

materno⁹ membro⁹ ordie cu stodito: a ꝓpositis sacramẽto/rũ accipiat satisfactionis sue modũ in offerendo sacrificio ꝓtribulati cordis denotus et supplex. Id tñ agat qõ nõ so lum ipi, pfit ad recipiendã sa nitatem: sed ceteris etiam ad exemplũ: ut si peccatũ eius ñ solũ in graui eius malo: sz etiã in tanto eius scãdalo alio⁹ ẽ atq̃ hoc expedire utilitati ec clesie videt antistiti in noticia multo⁹: ul' corã totius plebis multitudine agere pñiam non recuset nec resistat: nec letali ꝛ mortifere plage p̃ pudorem addat timorẽ. multi enim cor rigũtur ut petrus: multi tole/rãtur ut iudas. ¶ Idem hiero.

Mortificatio vicio⁹ magis q̃ abstinentia ciboꝝ penitenti necessaria est.

Ensuram aũt tpis in agẽ da penitẽtia iccirco nõ sa tis apte p̃figunt canones pro vnoquoq̃ crimie: ut de singu lis dicant qualiter vnũquod/q̃ emendandũ sit: sad magis in arbitrio sacerdotis intelli/gentis relinquendũ statuũt: qr apud deũ nõ tã ualet mẽsu/ra tpis q̃ doloris: nec abstinẽ tia tm̃ ciboꝝ q̃ mortificatio uicio⁹, ꝓpter qõ ipsa tpa peni/tentie, p fide ꝛ puersatiõe pe nitentiũ abbreuianda p̃cipiũt ꝛ p negligẽtia ꝓtelanda esti/mant. tñ p quibusdam culpis penitentie modi sunt impositi

¶ Item ioannes chrysostomus

¶ Quibus aliquãdo videt cle/ricum cito penitentiã agẽ tem: qsi deprehensus hũiliane/rit se: nõ ideo dolz qr pecca/nitet. v. supe. si aũt eũ credebat ipitũ i culpa ẽ: nec releuabit hac sola pnĩa. Idẽ iuris ẽ: si ad aliuz iuit nõ ad suũ iudicez: cũ sũ⁹ sacerdos esset perit⁹. qr eo casu i culpa fuit. si aũt su us sacerdos nõ erat peritus: ꝛ iõ iuit ad aliũ: qr hoc sibi lz

s ¶ A ꝓpositis. s. a sacer/dotib⁹ q̃ ꝓponũt sacra/mẽtis ministrandis.

t ¶ Ceteris. b⁹ qñ crimẽ ẽ publicũ, put sequitur

u ¶ In tãto. i. multo.

x ¶ In noticia. de noto rijs ꝛ enormib⁹ pctis i telligit hoc. ar. s. xxvi. q. vi. c. ult.

y ¶ Multi. s. ij. q. i. multi.

a Ensurã. casus, ꝛdit b hiero. rõez q̃re i vno quoq̃ crimie nõ ẽ determinatũ tpus pnie. qr apud deũ ñ tñ ualet mẽsura tpis ꝯtuz doloris: ꝛ iõ religi⁹ arbi trio sacerdotis: put vi/derit expedire: tps ar/tet ul' ꝓget. i qbusdã tñ criminib⁹ mõi ꝛ tpa pnie determinata sũt.

b ¶ Pro vnoquoq̃. pro genere c⁹ libet crimis.

c ¶ In arbitrio. i. arbi/trio sacerdotis ẽ fictũ statuere tps pnie. ar. ff. ô iure deli. l. i. ꝛ s. xxvi. q. h⁹ sit positũ. ꝛ c. tpa.

d ¶ Sacerdotis. h⁹ tñ cũ pẽa ñ̃ẽ exꝑssa: qr cũ pena est exꝑssa illã dz ponẽ. ar. ex̃ de offi. iu/di. dele. de cãis. j. di. v. falsas. er cã tñ aggraua re pot̃ ꝛ mitigare. ar. l. di. de his: qd si inq̃ ar bitrat⁹ ẽ ꝛ minorem pe nam ponat q̃ debeat si. n. ẽ ordinat⁹ eius iu der siue sacerdos: ꝛ dis pẽsandi ratio h⁹ fac̃ suffic illa: sz modica ad delen dũ pctz. si p errorẽ ꝛ ab isto penitẽte credebat perit⁹: suffic illa minor pnĩa ad pcm delẽdum et oẽm penã alter⁹ vi/te: dũmõ penitẽs q̃ cas recipit matorẽ susci/ꝑparat⁹ esset si sibi impo neret. ar. j. c. di. iquẽ pe

j.di.v.placuit:z ille male ẽ arbitr.⁹:dic ut dixi in ordiario:

e Doloris.vñ z tãtã ꝓtritõez possz sacerdos ppẽdẽ in homine:ꝙ nulla satisfactõez exteriorẽ eũ imponeret.

f Abstinẽtia.j de cõ.di.v. ieiunũ.ś.di.lxxvi.qd ꝓdest.

g Cõuersatõe.ś.xi.q. iij.plerũq.

b Negligẽtia.ś.l.di.ō his cũcis .ś.xxvi.q.vij. sacerdos.

i Culpis.ut i fornicatione sacerdotis cũ filia spũali.xxx.q.i. siquis sacerdos .ś.lxxij. di.pśbyt.z i multis alijs.

a QUis aliqñ.z debẽ hẽsus i aliq⁹ pcto

b Humiliauerit.i.hũiliat⁹ apparuerit.

c Gloriã.i. laudẽ z famã q̃ ab hoib⁹ laudabatur:qz credebat esse bon⁹.z ira hẽs ex hoc.c.ꝙ clerici sũt deteriores laicis.sic z monachi deficiẽtes oib⁹ sũt deteriores.xlvij.di.quãtũlibet z.ś.xxiij.q.iij.trãsferũt vñ etiã dr̃ a sanctuario meo incipite:ut.ś.l.di. z purgabit.z h⁹ ōstrunt eccl̃am vehemẽt:ut.xiij q.i.qualis.

d Js auctoritatibus b̃ colligit ꝙ nõ sola cõtritiõe cordis peccata dimittunt̃.z rñdit auctũ b⁹inductis ꝓ alia pte q̃ asserit veritatez.ś. pcta sola contritõe cordis dimitti posse:post in.ś.eã defecit sniam illã: ꝙ sola ꝓtritõe delẽt.z ita alĩ nati icedit nũc ꝓ hac pte nũc ꝓ illa allegãdo.

e Negatõis.vñ quidam dñt: qz negãdo ter pecauit:tripler amoꝛ expiauit:z trina cõfessio.vi.q i.imitare.

f Totuz vite.ẽ hic ar. ꝙ itrãti monasteriũ nõ ẽ iponẽda pnia de pcto añ cõmisso:qz nec astulpho ipõit:si itrat monasteriũ.ar.ś.e.q.ij.admonẽt:z hꝰ ꝓpt ꝓtinuatõez pnie:z exercitij q̃ in monachis exigũt̃.ar.xvi.q i.vos ex dõlẽ.er.cũ illoꝛ z arg.op.eũ de voto et vo.re.scripture.

nit:sz iõ ꝓfundit̃ qz ꝓdidit gloriã suã. His auctibus asseritur:neminẽ fine pnia z cõfessione ꝓprie uocis a pctis posse mũdari.vñ ꝑmisse auctes quibus videbat̃ ꝓbari sola ꝓtritione cordis veniã pstari aliter interpr̃tãde sũt:q̃ ab eis exponant̃. Negationẽ nanq̃ petri secuta ẽ satisfactõ lachrymaꝛ z trina cõfessio dñice dilectionis:q̃ penit⁹ deleuit peccatuz trine negatiõis:Nõ ergo necessaria sibi erat certa satisfactio peccati:cui⁹ totũ vite tps obediẽtie ipendebat̃ sui ꝓditoris. Jmitabat̃.n.illõ ꝓphetcũ:declina a malo z fac bonũ.z illud ysaie: Dereliquat ipius utã suã:z vir iniq⁹ cogitationẽ suã ẽ. amplio⁹ hoꝛ nihil a peccatoꝛe exigit. Nõ g⁹ illa auctes leonis pape satisfactio pnie negat̃ eẽ necessaria cuilibet deliquẽti:sz ei tñ qui beatũ petꝛ imitat⁹ huic sectõ penit⁹ abrenunciat:z cũctoꝛũ viciorꝛ fomitẽ in se fũdit⁹ mõtificat. Ité illud io.chrysõ.

L anãt lachrymeꝫ delictum qõ pndoꝛ ẽ ꝓfiteri. Et illud aliõ qõ scribit in epla ad hebreos

H on tibi dico ut te,ꝓdas i publicũ:neq̃ apud alios te accuses:sz obedire te uolo ꝓphe dicẽti:renela añ deũ viã tuã. Ergo tua ꝓfitere pctã apud deũ ueꝛ iudicẽ:cũ oꝛone. delicta tua,pnũcia ñ ligua: sz cõsciẽtie tue mẽoria:z tũc demũ spera te mĩam posse cõsequi. Si hũeris pctã i mẽte tua ꝓtinue:malũ nũq̃ aduersus ꝓximũ tuũ i coꝛde tenebis. Non ita itelligẽdũ ẽ:ut sine cõfessione oris peccata dicãtur dimitti z sine publica satisfactõne. Secreta nãq̃ peccata secreta cõfessione z occulta satisfactõne purgant̃;nec est n-

g Leonis.ś.e.di.§.ex his oib⁹.z.c.sufficit.magnũ salutũ fecẽ h̃ gran⁹:qz cũ deberet iferre auctez ẽpto fil.ō petro ꝓpositã:illã.s.petr⁹.ś.e.di.circa ꝑn. infert auctez leonis quã idurit.ś..e.§.ex his oib⁹ pro alia parte.

cesse:ut que semel sacerdoti cõfessi fuerimus:denuo confiteamur:sz ligua cordis ñ carnis apud iudicẽ neꝛ ea iugiter cõfiteri debemus Hinc etiã ioanes chrysostimus ait: Hũc aũt si recorderis pcoꝛ tuoꝛ z frequẽter in cõspectu dei ꝓ nũcies:z ꝓ eis clementiã eius deꝓceris:citius illa delebit.si aũt nũc obliniscaris peccatorũ tuoꝛ:tũc eoꝛ recordaberis nolens:cũ in toto mundo publicabunt̃:z in cõspectu ꝑferent̃ oium tam amicoꝛ tuoꝛũ q̃ inimicoꝛ z sanctoꝛũ angeloꝛ z celestiũ ỳtutũ. nõ. n. ad david solũ dicebat:tu i secreto feciſti:ego cũctis mãifestabo:sz ẽt ad oẽs nos hoc dr̃ Similiter z illud,ꝓperi itelligit: Qui crimẽ suũ ultro cognoscit:z aut illud,ꝓphetis cõfessionibus,pdũt:aut nescientibus alijs quales occulti sũt z cetera:alijs nesciẽtib⁹.i. ecclesia ꝓfessione istis peccatuz suũ cõfitentibus nõ publice illud manifestantibus. Item illud ꝓphete: Dixi cõfitebor z tu re.i. remisisti malitiã iudicasti ipietatem peccati mei. Jta illud augustini intelligit: Magna pietas dei:ut ad solã promissionẽ peccata dimiserit.i. remissibilia iudicauerit. Jdẽ Votũ pro opere reputat̃:cũ deest facultas.vnde uotũ cõfessionis reputat̃ pro ope nocis:cũ deest facultas confessionis. Item: Voluntas remuneratur nõ opus. Jta intelligitur:voluntas facit opus remunerabile:nõ opus uoluntatem. Jtẽ illud. In quacunq̃ hoza peccatoꝛ cõuersus fuerit ẽ. Cõuerti dr̃ q oino vertitur:cuius opus noꝛ et cogitatio ita mortificationi deditus est peccati:sicut prius seruiebat

b Sz ei ñ dic verũ:qz ñ negat eẽ necessaria peniteti exterioꝛ satisfactio:si tibi adsit facultas:sz die sufficit ꝓfessio q̃ sit doꝛ sacerdoti si adest facultas.

i Keatũ. ñ vr̃ ꝓ grua hec solutio ꝓtũ magis inuit j.e.di.§.ulti.b.

k On tibi.nũc ꝓmo induc hanc auctez q̃ eẽ facer ꝓ alia parte ut eam soluat.

l Ut te.i.tuum pctm secretũ.

m Accuses te ō illo crimine.

u Reuela.ligua cordis z ñ carnis vñ subdit añ ẽ.

o Viã .i. pcim

p Cõfitẽ sacerdoti:i memoria semp hẽs ea post q̃ ꝓfess⁹ es sacerdoti:i memoria dico q.ad fidẽ nõ quo ad agẽdũ ul delectãdũ. vñ subdit apud ẽ.

q Nõ ligua.tñ i ñ ligua sm alias expositõez.ś. ut i telligat dicẽ ꝓfess⁹ pctis sacerdoti.

r Peccata.es ś.cũ dolore pnie cõmemozãdo.

s Cõtinue.ś.di. lxxi.ualet ẽ.

t Nõ ita fecerta.ś.ij. q.i. si peccauerit .ś.xv.q. iij. de crimine.

u Purgãt. duplicẽ immuit solutõez.pmã.s. ō occulto crimine qõ suffic̃ ꝓfiteri soli deo ꝓ sacerdotes

nec in publico necesse ē illud ꝯfiteri. ⁊ hāc ponit ibi secreta ⁊c. Secunda: qđ itelligit đ crimine iā ꝯfesso sacerdoti qꝛ illud oli deo ꝯfiteri semꝑ debemꝰ: nō uoce sed corde: ⁊ āc ponit ibi necesse est ⁊c.

f ¶ Uncta. s. e. §. hoc. idem.
g ¶ Remissionis. pene tꝑalis: alias falsū diceret.
h ¶ Articulum. i. intellectum.
i ¶ Plenaria quātū ad penā temporalem.

t ¶ Denuo. i qbꝰ dā tñ casibꝰ tenetur pluries illud idē ꝯfiteri. s. ꝓpt impitiā sacerdotū: qꝛ ñ sacerdos meꝰ impitꝰ ē: teneor ꝯfessionē sibi factam alij discretiori ꝓpalare j. di. vi. c. i. et. c. placuit. Itē ꝓ cōtēptu satisfactionis. ar. j. di. iij. si apl's. Itē ꝓ enormitate delicti: ut si sacerdos audito crimine remittat eū ad superiorē: ut iteꝝ crimīe exposito pnīaꝫ sibi iponat. ar. extr̄ de pen. ⁊ re. c. significauit. ar. s. e. q. ij. latorē. q̄rtū etiā assignamꝰ q tñ nō ē expeditus: puta ꝓ diminutōe ꝯfessionis ut cū qs plura hꝫ mortalia: ⁊ vnuꝫ ꝯfiteret. ar. s. di. iij. sūt plures.

y ¶ Si r̄ corderis s. di. lxxxi. ualet ꝯ. j. di. iij. §. sinautē qs. ⁊. c. iudas.

a ¶ Dicebat. per nathan i libro regum.

b ¶ Ad oēs. arg. lxi. di. miramur. vs. ubi est.

c ¶ Silr. s. sine publica satisfactōe ⁊ publica ꝯfessiōe

d ¶ Qui crimē. s. e. di. facilꝰ.

e ¶ Remissibilē. ñ bñ soluit. hoc. n. erat ⁊ aſi l'hꝰ dicē ꝓp seq̄ntē satisfactōeꝫ. potēat. n. eē ꝙ ꝯtēneret facere. et tūc nō remitteretur.

rat iniqtati. Ita ⁊ illud intelligitur: conuertimī ad me ⁊c. Item: Scindite corda vr̄a et nō uestimēta: eis dr̄ q nulla interiori satisfactōne ꝑcedente sed sola exteriori se deū posse placare cōfidūt. Itē. Quūcta q̄ de leprosis mūdatis uel de lazaro suscitato īducūtur: ad cōtritōnē cordis nō ad ueniā remissionis referēda sunt Obstinatio enī animi ⁊ cōfessiōis cōtemptus quedā mors ē ipietatis ⁊ lepra supbie: a q̄ qs reuiuiscit: dum sibi ꝑ gr̄am dolor delicti ⁊ uotū confessionis inspirat. Ad hunc ēt articulū ꝑtinent ea: que de uiuentibus uel in luce ambulantibꝰ uel dilectionē dei habētibus uel de hitaculis spūs sācti factis dicta sūt: ut hec oia qsq̄ dicatur assecutus ex cordis contritōne quam hꝫ ñ ex plenaria peccati remissiōe quam nōdū inuenit. Sicut enī in baptismo remittit peccatū: ⁊ ita eius pena reseruat: sic ꝑ cōtritionē cordis qsq̄ a deo resuscitari dr̄: lꝫ adhuc reatu pcti teneat. Non ergo p̄missis auctoritatibꝰ ul' argumētis sine cōfessione oris ⁊ satisfactōne opis aliqs ꝓbat a pctō mūdari. Ecōtra auctas illa ioānis chrysostomi ⁊ ꝓsperi ꝯ mentē auctoris extorta videt. ñ eniꝫ dr̄. ñ dico tibi ut publice accuses: sꝫ ñ dico tibi ut apud alios te accuses. sic ⁊ ꝓsper ñ ait oībus: sꝫ simplr̄ alijs nescientibus. Vñ euidētissime dat itelligi: ꝙ sine cōfessiōe oris peccata pñt deleri. Ea vo q̄ ad exhortationē pnīe ⁊ cōfessionis dicta sūt: nō huic snīe contraire vident. uel enī sunt uerba exhortatōnis uel iussionis sicut illud: Confitemini alterutrum peccata vr̄a ⁊ cetera.

uel siqua iubendo sunt dicta: nō ad oris confessionē: sꝫ cordis: nō ad exteriorem satisfactionē: sed interiorē referenda sunt. Est enī pnīa alia interior: alia exterior. Interior pnīa est illa: de qua augustinꝰ ait: Omnis q sue uoluntatis arbiter cōstitutus ē: non pōt inchoare nouā vitam: nisi peniteat eū ueteris vite. Itez đ eadē. Petrus in actibꝰ apostoloꝝ legit dixisse. Penitētiam agite: ⁊ baptizet vnusqsq̄ vr̄m. qđ de interiori pnīa ñ exteriori dictum accipit. De exteriori vo pnīa ambrosius ait super epl'am ad romanos: Gr̄a dei in baptismate nō requirit gemitum uel planctum: non opus aliqđ: sed solū contritionem cordis ⁊ omnia gratis condonat. Quecunq̄ ergo de penitentia dicta sūt: iubendo dicta sunt: nō ad exteriorem sed interiorem referēda sunt: sine qua nullus unq̄ deo reconciliari poterit. Illud augustini quo quisq̄ negatur veniam posse consequi: nisi prius quantulācunq̄ peccati soluerit penā: nō huic sententie inuenit aduersū. Nullus enī asserit a pctō mūdari: nisi peccati passus fuēit penā Sꝫ aliud ē peccatū sacerdoti cōfiteri: ⁊ eiꝰ arbitrio đ peccato satisfacē: atq̄ aliud deo cōfiteri ⁊ secreta satisfactiōe pctm in seipo punire. Est enī pnīa: ut ait aug. dolor cordis quo qsq̄ in se punit qđ deliqt de hac itaq̄ satisfactione idē ait in ps. l. exponēs: Qm̄ iniqtatem meaꝫ ego cognosco: tu ne punias: quia ego punio. Ignosce qꝛ ego cognosco: ñ dissimulo. ⁊ infra: Sic deus misericordiā dat: ut fuet ueritatem: nō ut peccata eius sint

k ¶ Reatu. pena. s. tꝑali debita pro reatu.

l ¶ Cōtra. hic incipit iterum defendere sniam illam q̄ dicit in sola cordis cōtritōe peccata dimitti.

m ¶ Auctoritas. s. e. §. non tibi dico. ⁊. v. nunc autem.

n ¶ Prosperi. s. e. facilius.

o ¶ Extorta. i. extorte exposita.

p ¶ Exhortatōem. aliaꝫ respōsionē ponit. j. uel siqua iubendo tertiā. j. e. §. hoc ergo.

q ¶ Cōfitemini. s. dist. xxv. §. criminis contra. Sꝫ hic minꝰ benedicit gratianus. qđ corrigit. j. e. §. ecōtra ea que.

r ¶ Omnis. s. e. tres autē sunt actōes.

s ¶ Penitentiam. gratia dei. j. de cō. dis. iiij. sine penitentia.

t ¶ Quecūq̄. allegando dicit.

u ¶ Augustini. s. e. di. §. alij. ⁊. c. nullus.

x ¶ Penam. saltim interiorem. s. cordis contritōem et dolorem.

y ¶ Punire. j. e. di. iij. §. hoc de charitate. c. penitētia est.

z ¶ Peccata. s. e. dist. si peccatum dauid. s. e. di. nullus debite.

a ¶ Orta est alias: veritas de terra orta est. i. christus de maria. xxxv q. x. fraternitatis:

b Agnoscit.pcēm suū
c Publica.ś.xxtij.q
iiij.nemo.ś.ij.q.i.si pec
cauerit.
d Publico.i.si tps cō
fessionis ꝛ satisfactiōis
habuit.
e Cōtrario.ħ pōit ḡti
anus verā solutōez.ſ.q
necessaria ē oīs ꝓfessio
ubi facultas ē ꝓfitēdi.ꝛ
q pnīa ħbeat agi aucte
sacerdotis.ꝛ ad hoc pbā
dū iducē fcm ñm:qñ suſci
tauit filiā archisinagogi
f Leoms.ś.e.di.§.alij
ꝛ.c.multipler.
g Quod nescit.ar.ff.ō
acq. pos.l. possideri.§.
neratⁱ.ff.de ꝓbē emp.
fundi.
h O Uomodo.ś.e. di.
§.alij.c.agite.
a Tē quomō.ś.e. di.
§.alij.c.uerbū.
b Prosperū.ś.e.di.si
cut.et.c.facilius.
c On sunt hec. q̄ pro
pre ꝓria dicta sūt.ſ.q si
ne ꝓfessione oīs pecca
ta grauia dimittant.
d Archisinagogi.ſ.ieri
e Suscitauit.j.e. quē
penitet in fi.
f Secreta.ar.eē secre
ta que fiunt sub ꝑsentia
v.hominum.
g O Ui domū.ad euidē
tiā eⁱ⁹ qō ħ dī.nō q ad
lram ita erat i ve. tes. q
figs offerebat domum
suā l agrū l vineā l aliqd
aliud tabernaculo:ꝛ po
stea penitebat: si uole
bat recupare addita gn
ta pte extimatōis totⁱ⁹
rei p̄cīū persoluebat ta
bernaculo:ꝛ rē recupa
bat:ꝛ facienda erat hec
solutio ad ficū sanctua
rij:qō maioris pōderis
erat q̄ vulgaris vel ru
sticoꝝ.postq̄ ät ꝙuenit
de p̄cio inē sacerdotē ꝛ
eū q ħbebat redimē:re
tinebat emptor agrum
usq ad ānū iubileū:quē
tūc plene restituebat. Sī
le itaq̄ q̄ñ potēat fdīm ē
nisi ficlo sāctuarij:signi
ipunita cui ignoscit. ignoscit
eni seipm puniēti. Ħia est q
hōliberat: veritas q pcēm pu
nit. Idem in ps. lxxxiiij. Ue
ritas de terra orta ē.i. ꝓfessio
de hoīe ut se accuset:ꝛ sic iu
stitia ħ celo ꝓspexit:ut publi
canus ꝓfitēs redijt iustificat⁹
Justitia ꝓspexit:q̄si deus di
cat: parcam⁹ huic: q2 ñ parcit
sibi. Ignoscam⁹: q2 agnoscit:
De celo ergo iustitia ꝓspexit
i. a deo data ē institificatio pe
nitēti. Hec ergo secreta satis
factio leuiū sine occultoꝝ cri
minū deo offerēda ē. nec sine
pena relaxari pbant: q̄ sic ex
piari credunt. Ea ꝙo q̄ de pu
blica satisfactione uel oīs cō
fessione dicunt:in publicis et
manifestis criminib⁹ intelligē
da sunt. Peccata nāq̄ nabu
chodonosoꝝ q̄ ppha miserico
dijs ꝛ elemosynis redimi sua
sit: peccata quoq̄ niniuitaꝝ q̄
publica satisfactione expiata
sūt: cūctis nota erāt.ꝛ publica
noxa:ut augu. testat: publico
eget remedio. P remissis ita
q̄ anctibus ꝓ manifestis cri
minib⁹ manifesta,pbat offerē
da satisfactio et oīs ꝓfessio.
Lætitia ꝙo pcta nō ꝓbant sa
cerdoti necessario ꝓfitēda et
eⁱ⁹ arbitrio expiāda. Q cōtra
rio ea q̄ in assertione hui⁹ ſnie
dicta sūt: ptim ueritate nituntⁱ
ptim pondē carēt. Sine ꝓtri
tione eteni coꝛdis nullū pec
catū posse dimitti: occulta ꝙo
pcta secreta satisfactiōe: pu
blica quoq̄ mānifesta pnīa ex
piari debē firmissima quoq̄
ꝓstat rōne obnixū. Porro sine
ꝓfessione oīs: si facultas ꝓfi
tēdi nō defuerit: aliq̄ graue
delictū expiari auctī penitus
pbat aduersū. Quō.n. fm au
ctoritatē leonis pape sine sup
plicationib⁹ sacerdotū indul
gētia negt obtineri. si sine oīs
ꝓfessione a pcto possum⁹ emū
dari? Quis enim supplicabit
p peccato q̄ nescit? T tem
Q pō fm aug. frustrat clames
ecclesie q̄ sine arbitrio sacer
dot⁹ pnīam agit: si sine oīs cō
fessione crimis indulgētia im
petrat? T tē Q ño fm amb.
ius ligādi ꝛ soluendi solis sa
cerdotib⁹ a dño credit eē per
missū: si quisq̄ suo arbitrio se
ipm peccādo ligat: ul secreta
pnīa fm ꝓspexⁱ in se ſniam ꝓ
fert excōicationis: atq̄ p⁹ sa
tisfactionē absq̄ sacerdotali
iudicio seipm deo ul altari eⁱ⁹
recōciliat? C Non sūt hec p
missis auctibus ꝓfētanea: sed
multoꝝ exēplis ꝓbant aduer
sa. F iliā nanq̄ archisinagogi
turbis eiectis dñs suscitauit:
ñ tñ nisi ꝑtib⁹ pre ꝛ mre puel
le petro quoq̄ iacobo ꝛ ioā
ne uite reddita ē. In q̄ mo2a
liter ſtruimur: ut secreta pec
cata q̄ p mo2tē puelle intelli
gunt: nō nisi supplicatōnibus
eccle q̄ p p̄rem ꝛ mrem puelle
designant: ꝛ sacerdotū mīste
rio q̄ p petꝝ ꝛ ioannē ꝛ ceteros
intelligunt: a dño existimēt di
mitti. T tē in leuitico Q ui
domū suā uel agꝝ dño noueīt
uel ꝓsecrauerit: ñ pōt eā redi
mere: nisi ficlo sanc tuarij: sa
cerdote quoq̄ ñ ipo suppūtā
te annoꝝ numeꝝ usq̄ ad iubi
leuz. In quo filⁱ docemur: q
q̄cūq̄ domū ꝓsciētie uel agrū
ꝙersationis p pnīam dño of
ferre atq̄ p̄cio bonoꝝ opm ō
nana vite sue ꝙersatione se
ipm redimē uolnēit: ñ pōt hoc
facē nisi ficlo sāctuarij. i. opi
bus pnīe sacra scriptura p̄efi
xis. Dñ veniētib⁹ ad se turb
beat⁹ ioānes ñ ait simplr: faci
te pnīam uel fructⁱ⁹ pnīe: ſz ad
didit dignos: ut p q̄litate vul
neris peccatoꝝ q̄litas offera
tur bonoꝝ opeꝝ. Nō.n. par
dz eē fructus boni opis eⁱ⁹: q
nihil uel paꝝ deligt: atq̄ eⁱ⁹ q
grādia ꝓmisit. Ille tāq̄ nulli⁹
crimis ꝓscins sibi usū in reb⁹
licitis ꝑbet. hūc tanq̄ multis
aggranatū etiā a licitis tēpe
rare oz. In iubileo plena re
missio ꝓstabat. vñ p eū ꝓfecta
ficat peccatoꝝ
q nō poterat fdi
mere: nisi opibus
pnīe sac scriptu
ra statutis: ꝛ alia
mysticā in sequē
ti lra.
b Eaz.ś.xvij.q
iiij.sunt.
i Nisi ficlo.ficlo
ptiner.xx obolos
ar.i. q.i. iudices
vsus. Tres siliq̄s
obolus: obolos
tres dragma.ſz
octo. uncia fert
dragmas. duod
na Dat uncia li
bā. Siclus habz
vij. dragmas obo
lo minⁱ⁹ vno.
k Supputāte.
i. ꝓputāte a rpe.ſ.
redemptōis cuz
qs redimebat fs
q̄ annus iubile⁹
veniens ul remo
tus erat iurta cō
putatōem sacer
dotis magis vel
minus ꝓsoluebat
iurta modū illuz
ut si ager scipie
bat semēte.xxx.
modioꝝ sacer
dos petere debe
ret.l.siclos. vl ad
debat quāta ps p
cui ut dixi.
l Fructⁱ⁹.i. pnīa
q2 nō tāta ipone
da est ei quanta
magis peccāti.
m Licitis.ś.ti.
q.i. aliud.ś.e.ſ.
er bis crib⁹.
n Peccato.hic
colligitur q̄ toto
tpe pnīe remittit
pcēm.ar.j.e.qué
penitet. hō ꝛ toto
tpe obstructū est
ꝛc.ff.de mino2.l.
iij.§.i. q̄ verū ē
quo ad penā: q.ⁿ
ad culpā remitti
tur ipmo momē
to ꝓtritōis.
o Plene.i. a pe
na peccati.

p Nũ datur quo ad exteriorẽ penã .s. tpalez: ut .s. c. di. si peccatũ: ut .s. e. di. sicut primi.

q Um ergo confessione. vñ bocu⁹: Si opa medicãtis expectas: oportet ut vulnꝰ detegas.

r Tem tacitur nitas. hec argumẽtatio de tacitũrnitate nõ iuuat q̃ tianũ. nã cũ peccatoꝛ cui iaz peccatũ est dimissuz tacet ꝛ cõtẽnit confiteri: hoc est iam aliud peccatũ q̃ primum.

s Ubi autẽ .s. ꝛ xij. q. ij. cuz bunilitatis.

a Uẽ penitz: Lasus: hoc c. di uidi in quatuoꝛ ptes. Prio dicit: q̃ q̃libet p seipsũ dz cõfiteri sacerdoti ꝛ nõ p nũciũ: ut ita maioꝛi afficiaꝛ vere cũdia q̃ partem pñe releuat. Secundo dicit: q̃ q vult cõfiteri: discretũ dz eligere sacerdotẽ cui pfiteaꝛ q̃ sciat ligare ꝛ soluere. Tertio q̃ q copiã sacerdotis nõ hz cõfiteaꝛ primo ꝛ ex desiderio sacerdotis veniã cõsequeꝛ. Quarto dicit: q̃ occultũ peccatũ sufficit cõfiteri occulte. publicũ vo ẽ publice pfitẽdum.

b Omnino. i. pfecte ꝓterat ꝺ oibus. i. de oi pcto ꝛ eiꝰ varietate. j. di. v. pfideret. et di. vi. q vult.

c Oftẽdit. p exteriora. ii. plumiꝛ de interioribus ut b ꝛ .s. di. l. sigs diacon⁹.

d Per nũciũ. ꝛ ita nõ põt hoc p aliuz q̃ p se põt peccati remissio figuraꝛ. Sacerdos ergo nume ꝛ annoꝛuz usq̃ ad inbileũ supputat: cuz eiꝰ arbitrio pñie tpa diffiniũt: qbus q̃sq̃ plenã pcti remissionẽ inueniat. Sicꝛ. n. ficut efficiꝰ ait sup eundẽ locũ: statiꝰ pꝰ diffinitã pniam quisq̃ pcto plene mũdaꝛ. Q ũ ergo ex pmissis auctibꝰ colligit q̃ tpa pñie arbitrio sacerdotis diffiniant euidẽtissime apparet fine cõfessione, ppie nocis pcta nõ dimitti. qs. n. tpa pñie alicui p̃figer: nisi primuz pcta sua sibi mãifestare curauẽrit.

L tem. M aciturnitas peccati ex supbia nasciꝛ cordis. iõo. n. pcm suũ q̃sq̃ celare desiderat: ne inigras sua alijs mãifesta fiat ne talis reputeꝛ apõ hoies foris: qlẽ se iam undũ exhibuit diuino cõspectui. qõ ex fonte supbie nasci nulli dubium est Spes eteni supbie ẽ se uelle uideri iustũ q̃ peccatoꝛ ẽ. atq̃ hypocrita puincit: q̃ ad imitationẽ primoꝛ parentũ tergiuersatiõe uerboꝛ pcta sua lenigare ꝓtẽdit: ul̃ sicut chaim pcm̃ suũ reticẽdo penit⁹ sup primẽ q̃rit. Ubi autẽ supbia regnat ul̃ hypocrisis: hũilitas locũ hre ñ põt. sine hũilitate vo alicui veniã sperare nõ lz. nec ergo ubi ẽ taciturnitas cõfessionis: venia ẽ sperãda criminis. P robatur hoc idem auctoꝛitate augustini q̃ in li. de penitentia ait.

Q Uem penitet oĩno peniteat: ꝛ doloreꝛ lachꝛymis oñdat: repñtet vitam suã deo p sacerdotes. puẽiat iudiciũ dei p pfessionẽ. pcepit. n. dñs mũdãdis: ut oñderent oza sacerdotibꝰ: docẽs corꝛali presentia pfitẽda eẽ pcta: nõ per nũciũ ñ p scriptũ mãifestãda. Dixit. n. oza mõstrate: et oẽs ff. de solut. inter artifices. ꝛ eẽ de cle. nõ re. q: nõnulli.

e Per scriptũ .s. xxx. q. v. qlis ꝑ: sed ibi nõ dꝰ q̃ ita acciꝑiaꝛ: sed q̃ accepta i scripturis redigaꝛ ne deꝛ obliuioi.

f Dunꝰ .s. bircũ. i. pniam designatã per bircũ.

ñ vnus p oibus: ñ aliũ statutis nunciũ: q̃ p nobis offerat munus a moyse statutũ: sed q p nos peccastis p nos erubescatis. Erubescẽtia enim ipa ptem hz remissionis. ex miseri coꝛdia eni hoc pcepit dñs: ut neminẽ peniteret in occulto. Jn hoc. n. q p seipm dicit sacerdoti ꝛ erubescẽtia vincit: timoꝛe offẽsi venia fit crimis. ff it eni veniale p pfessionem qõ criminale erat opatiõe. ꝛsi nõ statim purgaꝛ: fit tñ vitale qõ pmiserat moꝛtale. Multũ eni satisfactõis obtulit: q erubescẽtie dñans nihil eoꝛ que pmiserit: nũcio dei deneganit Deꝰ. n. q misericoꝛs ꝛ iustꝰ ẽ. sicut pseruat misericoꝛdiã in iusticia: ita ꝛ iusticiã in mia. opus. n. ẽ mie peccãti peccata dimittẽ: sz oz ut iustus misereaꝛ, iuste. Oportet enim ut nõ solũ qd sz i quo doleat pfideret: si dignꝰ ẽ nõ dico iusticia: sed misericoꝛdia. Justicia. n. sola dãnat: sz dignus ẽ mia q spũali laboꝛe petit gr̃az. laboꝛat enim mẽs patiẽdo erubescentiam: ꝛ qm̃ uerecũdia magna ẽ pena: q erubescit, p christo: fit dignus mia. Dñ appaꝛet qz q̃ntũ pluribus pfitebit in spe venie tãto facilꝰ psequit gr̃am remissionis. Jpi eni sacerdotes plus iã pñt pficẽ plus cõfitẽtibꝰ parcẽ. qbus. n. remittit: remittit dñs. lazarũ enim de monumẽto iã suscitatũ obtulit dñs discipulis soluẽdũ: ꝛ p hoc oñdens ptatem soluẽdi ꝓcessã sacerdoti. Dixit. n. qcunq̃ solueris sup terram: soluẽt ꝛ in celis. hoc ẽ ego deus ꝛ oẽs celestis militie ordines ꝛ omes sancti in gl̃a mea laudãt nobiscũ ꝛ confirmant quos ligatis ꝛ solutis. nõ di-

g Er mĩa. i. mĩam remittẽs.

b Hoc pcepit mystice ubi dixit vade ꝛ ostẽde te sacerdotibus.

i Timoꝛe. i. ppt timoꝛem seruilem.

k Offensi. s. dei quem peccãdo offẽderat.

l Fit eni veniale .s. e. di. ꝯ. alij. ꝛ. c. serpẽs. veniale. i. dignũ venia. vl̃ fit. i. ostẽdit per pfessionẽ esse veniale. vel fit vitale ꝑm aliã litterã. i. ad vitã nõ impediẽs.

m Purgaꝛ. purgari ñ videt ppter pena exterioꝛis satisfactiõis: que adhuc restat. .s. e. dist. si peccatũ dauid. j. e. di. ultima. §. ult.

n Uitale. i. eiꝰ pniam cõfert ꝛ impetrat vitam.

o Peccãti. s. discrete. ꝛ hoc est qõ sequiꝰ. sed oportet ꝛc.

p Diseratur. s. puniẽdo peccatum.

q Quid. i. ppter qd. s. ppter qõ peccatũ.

r Sed i quo. i. doloꝛe patiatur. s. in pena.

s Doleat pentẽs.

t Cõsideret sacerdos

u Justicia. si. n. sola iusticia respiciaꝛ nulliꝰ salvaꝛ uel cõsequiꝰ veniaz criminis.

x Sed mĩa. s. ut nõ, pumatur criminaliter

y Laboꝛe. mhil. n. cariꝰ emiꝛ q̃ qõ pcibꝰ ipetraꝛ: ut dicit seneca. ar. ad hoc. viij. q. ij. illud.

a Pluribꝰ. ar. j. di. vi. placuit. ar. j. .s. di. e. §. erbis. sub illo. §. nõ ita.

b Facilꝰ. oz tot sacerdotes obligat ad oranduꝫ p se, quot sacerdoti bꝰ pfiteꝛ: ut. j. e. q̃uis.

c Quibꝰ. ar. p remissi omibus que fiũt adꝫ põtes ꝛ ad talia.

d ¶ Super terrā .i. in ecclesia: q; extra eccliaz nulla solutio uel ligatio fieri pōt. ſ. i. qđ. remissionem.
e ¶ Et cōfirmāt eos iuste ligatos esse. f ¶ Quos ligatis iuste ⁊ misericordit penis ꝓ peccatis impositis. ⁊ eos iuste esse solutos.
g ¶ Solutis. iuste ⁊ misericorditer a penis.
h ¶ Justicie. iusta pena ligandi.
i ¶ Aut misericordie. aliqđ de pena relarando uel aliquē cōioni sacramēto ꝛ recōciliando.
k ¶ Opa uſa. ſ. q; dimittatis per uos peccata.

l ¶ Sciētē. ſi in eiꝰ parochia nō ē discretꝰ sacerdos: eiꝰ q; presentialem adeat: ut. j. di. vi. placuit. et extra de pe. ⁊ re. ois.
m ¶ Quē desiderāti. alias quem desiderat.
n ¶ Locus. ff. de exercito. l. i. in prin.
o ¶ Et si ille. j. de cō. di. iiij. in prin.
p ¶ Ex desiderio. j. e. q. v. quia deo.
q ¶ Et si nō tā cito. ſ. di. l. figs diaconus.
r ¶ Solueret .q. ad penā tēporalem.
ſ ¶ A sacerdote. deꝰ quē nō fallit pcti q̄litas nec peccātis affectꝰ: ut. xx iiij. q. iij. deus qui verā de penitēte ꝓmit sniaz Sed ꝓbyt q mēte alteriꝰ nō pōt vidē. talia cōfitētis vba iudicat q̄ha foris sonāt. vñ idignum absoluit frequēt: ut. xx iiij. q. iij. deꝰ. ⁊. xxij. q. v humane. aliogn verum nō esset qđ h dr cū apō deū nullas patiat venī moras peccatoris ꝙuersio. ⁊. xxvi. q. vi. his qui tpe. ſ. di. multipler. uel hoc ad tpalē penā referat. lz. n. peccatū dimittat ne hō ab accipiēda vita eterna ꝛpediat: ut. ſ. e. sicut ꝓmi: nō tñ si pcto pcat pēa remittit: q; nullaten⁹ sine vindicta relarat. sic patet in dauid: ut. ſ. e. di. sicut peccatū. r ¶ Suscitauit. qđ figmificēt isti tres mortui habes. j. di. ij. sicut tribus.
u ¶ Sufficere. ad celeritē et plenā pene tpalis absolutionē. ut. ſ. di. e. multipler. ⁊. c. sufficiat. et. c. fleat. et. j. di. v. ꝓsideret in fi. xiij. q. ij. tempus.

xit quos putat ligare aut soluere: lz in quos exercueritis opꝰ iusticie aut mie. alia autē opa uſa in peccatores nō cognosco. Quare q ꝓfiteri vult pcta: ut ueniat gram: q̄rat sacerdotē sciētē ligare ⁊ solue: ne cū negligēs circa se extiterit: negligat ab illo: q eū misericordit monet ⁊ petit: ne ambo in foueā cadāt: quā stultꝰ euitare noluit. Tāta itaq; uis ꝓfessionis ē: ut si deest sacerdos ꝓfiteat. ꝓrio. sepe. n. ꝓrigit: q; penitēs ñ pōt uere cūdari cōrā sacerdote quē desiderāti nec locus nec tps offert: ⁊ si ille cui ꝓfitebit ptātem soluēdi ñ hēat: fit tñ dignꝰ uenia ex desiderio sacerdotis: q socio ꝓfiteꝛ turpitudinē crimis. mūdati. n. sūt leprosi dū ibant ostendere ora sacerdotibꝰ: añq; ad eos pueniret. vñ ps deum ad cor respicē: dū ex necessitate ꝓhibent ad sacerdotes puenire. sepe qđē eos q̄runt. lz sani ⁊ leti dū q̄runt añq; ad eos pueniret moriūt. Sz mia ōi ē ubiq: q ⁊ iusti nouit pcē: ⁊ si ñ tā cito sicut ⁊ si solueret a sacerdote. Qui g° oio cōfiteꝛ: ⁊ sacerdoti meliori q̄ pōt ꝓfiteat: si pctm occultū ē: sufficiat referre in noticiā sacerdotis: ut grata fit oblatio muneris. Nā in resurrectione filie ꝓncipis pauci interfuerūt q uiderēt. ñdū. n. sepulta erat nōdū extra portā ciuitatis delata: nōdū extra domū in noticiā portata. Jntus resuscitauit: quaz intus iuenit: relictis

r ¶ Meritū. i. auctez quā vocat meritū. q; ō merito charitat; siue bz auctez ligādi ⁊ soluēdi. ar. xl. vi. c. i.
a Q Uānis plenitudo. i. perfectio in fide.
b ¶ Quia nō omnū. hec negatio ⁊ sequēs egpollēt affirmatōi. ff. de. v. ſi. vulobus.
c ¶ Improbabiť fm quam occulta pcta i publico ꝓfitebāt cōpulsi ad hoc ꝓp qđ milti pniaz decliabāt.
d ¶ Quibꝰ accusantibꝰ. ſ. imicis nō. n. ꝓ pniaz rolit pena ciuil. ar. xxiij. q. ij. admonere.
e ¶ Percelli. fiat lie ꝓbatōes sūt q̄ sufficiant cū hu iusmōi ꝓfessiōe: ⁊ ē huic file. xxij. q. v. hoc videť.
f ¶ Suffic. ſ. d. e. §. ex oibꝰ. ⁊. c. sufficit.
g Q Uibꝰ auctoritatibꝰ. ꝓfessionis. an. ſ. sit necessaria an nō.
b ¶ Breuit. imo plire: ut nō dicit breuit respectu multaꝝ auctoritatū q̄ ō hac mā loquūtur.
i ¶ Utraq; hec ñ ꝓbabit gratianꝰ ꝙsequēs. c.
a Q Uidā. tota eccla. et nō ei adherēdū est: q; a plurib⁹ ꝓpro bat. ar. xix. di. in canonicis.
b ¶ Quod utrūq; ſ. ꝓfiteri deo ⁊ sacerdoti.
c ¶ Perfectoꝝ. q nō bñt nisi veni alis. vñ ñ idiget o nis ꝓfessiōe ſpāli

d ¶ Perfectoꝝ. ſ. e. di. §. his auctoritatibus.
e ¶ Docet. i. bꝰ ē signū sacerdotis: q; pcta dimittūtur ꝓfitēti p pniteiaz. ar. ſ. e. di. §. qđē. ⁊. c. ois q nō viligit. sicut coꝛdis ꝓmtio ē signū peccatoꝝ: q; gratia dei dimisit ei pcta: q; nemo ꝛc. ut de cō. di. iiij. nēo.
f ¶ Administratōe. sola contritōe.
g ¶ Medicoꝝm. i. sacerdotum.

a q Uia vo ō pnīa. Dic ītitulat.ij. di. i q̄ illa qō tractat an charitas semel hīta possit amitti ⁊ ē certū q̄ pōt i via pegrinatōis q̄tūcūq̄ sit pfecta: ut .j. c. §. nō ē mirū. qō ꝓbat auctīb⁹ ⁊ exē plis. i patria aut̄ ubi perfectissime iā hēt ñ amittit. j. e. charitas. hanc qōez tractat hic gr̄an⁹ occasione alij⁹ quā ꝺ ipse i initio ꝺlibauit. s̄z i. iij. di. eā ꝓsequt an. j. pnīa reitera ri possit. ꝓcedit ergo gr̄an⁹ i hac di. hᵒ mō. ꝑmo. ꝓ bat: q̄ pnīa non possit reiterari us q̄ ad. §. item fine: ubi latēt igredit mām huius di. ⁊ ꝓbat charitatez semel hīta amitti nō posse: usq̄ ad §. hec q̄ de charitate: ubi icipit auctoritatib⁹ alle gatis rñdet asse rēs illa de charitate pfecta esse i telligēdas: ⁊ ide sūpta occasiōe q̄ dᵒ i. charitate eē ꝓbat. usq̄ ad. §. ñ e mirū ubi latēt ad uersā ptē assumit

Di. ii.

⁊ q̄ charitas āit ti possit erēplis ⁊ auctoritatib⁹ oñ dit usq̄ ad. §. cui dēter: ubi oñdit hoc vez esse: nō solū de charitatis operīz etiā de ipa charitate et hoc usq̄ i fi. di. ꝓlegt

b ¶ Proponētes absolut⁹ notiatu⁹ est.

c ¶ Pnīa q̄ualeāt ad vitam.

d ¶ Judicis. qui pnīaz ipositt.

e ¶ Eius. dei uel sacerdotis..

f ¶ Aderito .i. fm iusticiā. j. d. iij. §. eoz.

g ¶ Nūq̄ allegādo dicit.

cātu ariēsis archiepⁱ ait in penitentiali suo.

Quidā deo solūmodo confiteri debere peccata dicunt: ut greci. quidā vo sacerdotibus pfitēda esse pcensent: ut tota fere sācta eccl'a. qō utrū q̄ nō sine magno fructu intra sanctā fit eccl'am: ita dūtaxat ut deo q remissor ē peccatoꝝ peccata nr̄a pfiteamur. ⁊ hoc pfectoꝝ ē. ⁊ cū dauid dicam⁹ Delictū meū cognitū tibi feci: ⁊ iniusticiā meā ñ abscōdi. Dixi pfitebor aduer. me iniustī. m. d. ⁊ tu re. impi. pec. mei. Sed tñ apl̄i istitutio nobis se quēda est: ut pfiteamur alteruꝝ peccata nr̄a: ⁊ ozem⁹ pro inuicē: ut saluemur. Cōfessio itaq̄ q̄ soli deo fit: qō ē iustoꝝ purgat peccata. Ea vo q̄ sacerdoti fit: docz q̄litet ipa purgent pcā. Deus nāq̄ salutis ⁊ sanctitatis auctor ⁊ largitor plerūq̄ ꝓbet hāc sue pnie medicinā inuisibili admīstratōne plerūq̄ medicoꝝ opatione.

Dīa vero ō pnia semel cepit haberi sermo: ali quātulū altius repetendū videt diuersoꝝ sniās certz auctoritatibus munitas in me diū ꝓponētes. Alij dicūt penitētiam semel tñ esse utilem. vnica ē enim: nec iterari pōt. si vo reiteret: pcedēs pnia nō fuit. Et si de inia iudicis eius merito peccata uideñt esse remissa: apud tñ eius psētiam cui omnia futura psentia sunt nunq̄ habētur remissa: qz nō est seruata illa snia ueri sacerdotis. Vade et amplius noli peccare. Item: Ecce sanus factus es: iam amplius noli peccare: ne deterius aliquid tibi contingat. Item ex octaua synodo.

Primam vicij cam non penitus extinguit: qui in illā postea recidit.

Siquis semel notatus fuerit inuidie uel contētionis vicio: et rursus in hoc ipm inciderit: sciat se primam cam ex quo inuidia uel cōtētio nascitur: in interioribus medullis habere reconditā. Oportet ergo eum p contraria atq̄ aduersa curari. i. per humilitatis exercitiū. Exercitia vero humilitatis sunt: si se uilioribus officijs subdat: ⁊ ministerijs indignioribus tradat. Ita nāq̄ arrogantie ⁊ humane glozie viciū euitari uel curari poterit: ut in cōsuetudie humilitatis affectus ultra iaz nō incidat in arrogantie ⁊ uane glozie delictū: sed in singulis huiusmōi vicijs cura simul adhibeatur. Item: Sine charitate nulli adulto peccatū remittitur: non aūt habet charitatem q̄ aliq̄n peccaturus est crimialiter. Unde augustinus ad iulianū comitem.

Charitas q̄ deseri potest: nunq̄ uera fuit. Idē super epistolā ioannis.

Radicata est charitas: securus esto: nihil mali ꝓcedere potest. Item gregoriꝰ in moralibus.

Aluida ēnt mōs dilectio nirruti etenim mortis dilectio comparatur: quia nimirū mentem quam semel ceperit: a delectatione mundi funditus occidit. Item ꝓsper in libro de contemplatiua vita.

Charitas est: ut mihi uidetur: recta uolūtas ⁊ ab oibus terrenis ac psentibus prozsus auersa iuncta vo deo inseparabiliter ⁊ unita igni quodam spiritus sancti a quo ē et ad quē refert incensa: ingnamenti ois exnea corruptionis

b ¶ Noli peccare. i. esse i ꝓposito peccandi. tñ aliter inducit allegando.

a Siquis semel notatus. i. deprehensus.

b ¶ Vicio uel alio quocūq̄.

c ¶ Prima. pmā vicij cāz i se penit⁹ ñ extirpat. q in idē postea recidit.

d ¶ Recōditas. nō tō bᵉ dic: q̄ semp ita fit. sed q ita fuerit ꝓsūptōe iuidia uel ꝓtētio iterata.

e ¶ Curari. ē. xxvi. q. vij affectū. ex deponi. gus j. de cō. di. v. legim⁹.

f ¶ Tez fine charitate. adulto. j. de cō. di. iiij. quo. ⁊. c. solet. j. e. di. §. fugerat. ⁊. §. romanos. ⁊. c. tolle.

g ¶ Aliq̄n. hoc allegādo dic ut auctem inducat.

h Caritas: q̄ deseri pōt nūq̄ ꝑa fuit.

i ¶ Que deseri pōt. id ē quam contingit deseri uel de facili.

k ¶ Nūq̄. i. pseuerās finaliter ꝑa. i. ad vitā ducēs. i. ad eīnā ꝓtitudinē.

l Radicata. i. pfecta: m ¶ Securus: spei pseuerātia: non rei pītia: q̄ glibet etiā imperfectus timere ꝺz nē charitatē amittat. xxxij q. v. si paulus.

m Alida. verba salomonis i cāticis.

n ¶ Dilectio. i. charitas perfecta.

o ¶ Ceperit. i. cōtingit uel conuenit. intellige de facili.

p ¶ Occidit. i. remouet a delectatiōe. sic mors remouet ab omni actu terreno.

q Caritas. casus. in hoc. c. primo ꝓmēdat prosper charitatez ex eᵃ effectibus. et sūt verba prosperi usq̄ ad illud. c. Itē beda. Secūdo ostendit q̄ charitatez habet facile peccatis resistit bonis ombus abundabit ⁊ mūdana contemnit: difficilia facile pficit: subdit

etiã qd fit deũ diligere: ⁊ qd fit peruertere ordinẽ dilectionis. Tertio ostẽdit ad qd corp⁹ vestrũ sit diligẽdũ. Quarto ostẽdit qlĩt sit intelligẽdũ. diliges ꝓximus tuum sicut teipsũ ⁊ q sunt q diligũt deũ pl⁹ q̃ se.

b ¶ Charitas. i. ex charitate ꝓcedit recta volũtas: ⁊ est dictũ per cãm ut illud. xxxvi. q. ij. tria ut exponat charitas ẽ. i. facit. alioquin ñ ẽ vera cũ charitas sit habitus mẽtis q volũtas nõ est ⁊ mot⁹ volũtatis. Sili intelligit illud augustini charitatẽ uoco motũ animi. dr ergo charitas uolũtas uel mot⁹ q; ut j. dr est cã meritor bonor: fic ⁊ inigtas cuz sit habitudo mẽtis iniuste dr peccatũ: q; ex ea est j. di. iij. ille rex.

c ¶ Recta. i. rcã vitã digna faciẽs volũtatẽ.

d ¶ Terrenis. sec⁹ ẽ de charitate ipfecta: quaz bñs pót curare tpalia. ar. xij. q. i. habebat.

e ¶ Insepabiliter. i. nõ de facili separatur.

f ¶ Ingnamẽti. i. mõtal.

g ¶ Vicio. i. mutabilitati in viciũ.

h ¶ Affectionũ. i. bonarũ volũtatum.

i ¶ Sũma. i. perfecta.

k ¶ Mor. i. saluntferos faciẽs mores.

l ¶ Finis. i. ꝓsũmatio: vl q; ꝓcepta finaliter docet ut habeantur.

m ¶ Vita. virtutuz. j. e. di. ꝓinde.

n ¶ Pugnãtiũ cũ viciis

o ¶ Cũ qua. i. in ea pseuerando.

p ¶ Peccare mortaliter.

q ¶ Potuit. ecce verbũ in quo fac ad ꝓpositũ gratiani.

r ¶ Operosa. i. effectiua bonor operũ.

s ¶ Tẽ hec ẽ charitas. germana. i. germanos ⁊ ꝓcordes faciẽs ⁊ isepabiliter adherẽs. Salomõ: dixit sapientia sor mea ẽ: ⁊ prudẽtiã vocaui amicã meã.

t ¶ Excellẽtior alijs donis.

u ¶ Vitã eũdi ad deum.

x ¶ Nominat in ꝑma epistola ad corinthios.

y ¶ Ego. q difficilia ad salutẽ aie ptinẽtia.

z ¶ Ex q̃ mi n⁹. i. et q̃ dei dilectõez postponit facilr fiẽ ꝓfes. ꝓmiores si offẽdẽ deũ fornicãdo q̃ furãdo. ar. l. di. q; tua in fi.

a ¶ Fastidiũ repete. ꝓcipere. b ¶ Quẽ in se. s. diligente. i. neſcia nulli vicio mutabilitatis obnoxia: sup oia q̃ carnaliter diligunt excelsa affectionũ oim potẽtissima diuine ptẽplatiõis auida in oib⁹ sp inuicta: sũma actionũ bonaz sal⁹ moz finis celestiũ ꝓceptorũ: mors criminũ: vita vtutũ: vt⁹ pugnantiũ: palma victor: aia sanctaz mẽtiũ: cã meritor bonor: ꝓmiũ ꝓfector: sine qua null⁹ deo placuit: cũ q̃ aliquis peccare ñ potuit nec poterit. fructuosa i pẽitẽtib⁹: leta in proficiẽtib⁹: gloſa in pseuerãtib⁹ victorioſa in martyrib⁹: opoſa i oib⁹ oino fidelib⁹. ex q̃ qcqd ẽ bõi opis vinet. ¶ tẽ: Hec ẽ charitas vera germana pfecta: quã excellẽtiorẽ viã noiat apls sanct⁹. Sic. n. sine via nullus quẽit q̃ tẽdit: ita sine charitate q̃ dicta ẽ via: ñ ãbulare pñt boies: sz errare. ¶ tem. Ergo si charitatẽ deo exhibeas ⁊ ꝓximo ẽ corde puro ⁊ psciẽtia bõa ⁊ fide nõ ficta: facile pcio resistim⁹: bõis oib⁹ abundam⁹: seculi blãdimẽta ꝓtenim⁹: ⁊ oia q̃ difficilia sũt hũane fragilitati ul aspa: ẽt cuz dilectiõe pficim⁹: si tñ deũ pfecta charitate: q̃ nob ab illo est: ex toto corde ⁊ ex tota aia ⁊ ex totis viribꝰ diligamus. Ex ea eni pte qs peccat: ex q̃ minus diligit deũ: qm si ex toto corde diligam⁹: nihil erit i nobis vñ pcti desideriꝭ fuiam⁹. Et qd ẽ deũ diligẽ: nisi illi copulari: aio ꝓcipe fruẽde visiõis ei⁹ affectũ: pcti odiũ: mũdi fastidiũ: diligẽ ẽt ꝓximũ quẽ in se ad sui similitudinẽ ubi dictũ est: dilige ꝓximũ tuũ sicut teipm: vl i se. i. deo. s. ad ei⁹ similitudinẽ ubi dictuz est: sm aũt simile est huic. c ¶ Diligũt plus iusto.

d ¶ Diligẽda. q̃ aiam. ar. xxij. q. v. siquis coactꝰ. e ¶ tẽ corp⁹. gps. alia ẽ pars q̃ hõ est interior: ut de cõ. di. iiij. ñ ex quo. nõ ergo corpus ẽ hõ q̃ elucidatiões sonat. q; nihil est id quod sui sit pars. ar. ff. de euic. si dictũ. §. ij. ⁊ peccãt qui ponũt corp⁹ genus aialis.

f ¶ Nãli. i. de. di. v. ñ mediocriter.

g ¶ Spiritus: ut ad vsus exercẽde virtutis habeat: ẽ. xliiij. di. ꝓuuta.

h ¶ Subiectũ. de bem⁹. n. adhibẽ iumẽto nr̃o saccũ paleã ⁊ flagellus saccũ. i. opa pnie ⁊ alia bona opa. paleã. i. necessaria ad vite sustentatiõem. flagellũ ut castigem⁹ si exceſſerint: ac si ea pateremur.

i ¶ Rorios vtilitates. tũc. n. non ibos. sz nos met tantũ diligimus vñ tul⁹ i libro de vra amicicia. Sunt gppe micõmodis grauiꝰ augi ñ ẽ amici sz seipm amãtis.

k ¶ Natur. ẽ. di. xxxvi. nõ satis.

l ¶ Participes. ergo iudei ⁊ sarraceni ꝓximi nr̃i sũt et diligẽdi a nob ut nos et verũ ẽ. veruntñ oia opa dilectõis ipẽdẽ debem⁹ sm vni⁹ cuiusq̃ ꝓditõez. xxxvi. di. pasce.

m ¶ Rõnde. ad eternam. hic aduerte quid sit ꝓximũ sicut teipsum diligere. s. salutẽ aie sue: et ea que ad salutẽ aie pertinent ei optare quam tibi optas. nõobstante ergo hoc ꝓcepto possumus delinquentibus penas corporales optare et ꝓcurare. dũmõ hoc fiat. sm q̃ iura permittũt.

n ¶ Cogitam⁹. s. aie et corporis: ut eos liberem⁹.

o Vita.i.q̄ è vita aīe sue q̄ ipe viuit.7.ꝫ.di.i.§.hoc
a Querēdū.super ioannē.Legitur in ioāne.q̄ io annes baptista vidit spiritū quasi colūbā. descendēte 7 manentē sup iesum baptizatū.q̄ descēdit super eū: sig num fuit: nec vox illa: hic est filius meus dilectus 7c. putaretur ad ioannē esse facta.sed ad eum significatū fuit.io. ipsū cognoscēdi.i.q̄ dam de ipso q̄ ante nesciebat. s.an ptāte baptismi sibi seli retenturus esset.q̄ aūt māsit sup eū: spe ciale fuit signum filij dei.s.quo ille discerneret ab aliis. Querit ergo hic beda quō fuit signū cognoscēdi filij dei.s.q̄ spiritus mansit sup eum 7c. cū manet 7 in alijs scis. sed rndet q̄ alio mō manet i xpo: q̄ sup eū quo ad oia.in sanctis aūt nō quo ad oia: q̄ ad xpūs recedit ab eis .ppt peccatū: vel si quo ad iusticiā manet in eis: non tamen quo ad opandum puta ad pphetandū vel ad faciendum miracula: ut in helia et heliseo.

b Manet.nota hic exposītōem illi⁹ decreti. xxiij. q.ij. nubia: q̄ in operibus galilee adest pūtia spūs sancti quo ad meritum ut.j.e.q.v. si dicat: nō quo ad miraculū faciendū ut.j.e.c.pōt.

c Caritas. excidit.s.in hac vita. In futuro .n fides nec uertetur in sciētiā spes in rem.caritas aūt nudari facultatib⁹ ppriis.patrie sue extorres fieri parentibus 7 uxorib⁹ ac filijs renūciare parati sūt: 7 ut totū dicaz 7 ipam mortē corpis ñ solū nō refugiūt: sz etiā libēter excipiūt ambientes a corpis sui uita magis q̄z a dō vita vite sue discedē.

Tē beda sup ioan.

Querēdū ē iterea quō spālis filij dī agnoscēdi signū fuerit: q̄d sup eū descenderit et māserit spūs sanct⁹. Quid magni ē filio dei: q̄ in ipo manē s.s. astruat? nōndū q̄z ē q̄ semp in dño māserit. s.s. In sanctis aūt hoib⁹ q̄diu mortale corpus gestauerūt: ptim maneat in eternū: ptim redit⁹ secedat. Danet qppe apud eos ut bōis ifirmāt actib⁹ uolūtariā pauptatē diligāt: māsuetudinē pseqnt: p eterno desidēio lugeāt: esuriāt 7 sitiāt iusticiā miamq̄z mūdiciā cordis 7 trāquillitatē pacis āplectant. sz ēt p obtuatiōe iusticie psecutionē pati ñ uereant. elemosynis oronib⁹ ieiunijs ceterisq̄z fructibus spūs insistē desiderēt. Recedit aūt ad tps: ne spūalibus firmos curādi mortuos resuscitādi demões eijciēdi uel ēt pphetādi habeāt facultatē. manz sp ut possint hīe xtutes ut mirabilit ipi viuāt. ueīt ad tps ut ēt alijs p miracula xpi figna q̄les sint int⁹ effulgeant.

Tem aplꝰ. Caritas nūq̄z excidit.

Tem aug. sup epistolā ioannis.

Actio inuisibilis spūs sanctus ē: q̄ in quocūq̄z fuerit tāq̄z radix illi erit. q̄ q̄nis ardēte sole arescere nō pōt: nutrit caloze solis: non arescit.

Tem greg. sup ezechielem.

Ennata aialia minime reuertunt: cū incedūt: quia predicatores sancti sic a terrenis actibus ad spūalia trāseunt: ut ad ea q̄ reliquerant ulteri⁹ nullatenus reflectant. Et paulo p⁹: Nemo mittens manū suam in aratz 7c. Manuz quippe in aratz mittē q̄si p quēdā cōpunctōis uomerē ad .pferēdos fructꝰ terrā sui corpis apire. sz retro p⁹ aratrū aspicit: q̄ post exordia boni opis ad mala reuertit q̄ de relīgt. q̄d q̄ electis dei mīme ptigit: recte nūc p pphām dī nō reuertebant cū incederēt 7 paulo p⁹: Dñ 7 paul⁹: vnū xo que retro sūt obliuiscens ad anteriora mē extēdens: secuor ad palmā supne uocatōnis. In anteriora eteni extētus eoz que retro sūt oblit⁹ fuerat: q̄ tpalia despiciēs q̄ sola sunt eterna requirebat.

Tem in eadem omelia. v.

On reuertebātur cū icederent: q̄ electi quiq̄z sic ad bona tendūt: ut ad mala! p petrāda nō redeāt. q.n. pseuerauerit: nsq̄z ad finē hic salus erit. 7 sicut p salomonem dī. Justoz semita q̄si lux splēdes pcedit: 7 crescit usq̄z ad pfectuz diem. In eoz nanq̄z aio bonū desideriū atq̄z intellectus lucis intime iā ps diei est. Sed q̄ usq̄z ad finē uite in virtute pficiūt: ad pfectuz diē tūc ueniūt: q̄n ad celestia regna pducti in ea luce quaz desiderāt: iā min⁹ aliqd nō habebūt Tē in eadē omel. v.

Otest discursus atq̄z motus spūs sic intelligi: i sanctoz quippe cordib⁹ iuxta quasdā xtutes sp maneāt iuxq̄ quasdā uero recessurus ueīt 7 uenturus recedit. In fide eniz spe atq̄z charitate 7 alijs bonis: sine q̄bus ad celestem patriā non pōt peueniri: sicuti ē hūilitas castitas iusticia augebit. vñ pphet⁹ viuit dñs: c⁹ ignis ifyon. i. in ecclia mtātē: 7 cant⁹ in hierusalem. i. in ardentissima charitate.

d j.di.iij.§. auctoritas. c. ignis.

Actio. charitas est. i. vocatur.

e Ardente. i. a tribulatōe feruente.

f Solis. i. laboris 7 tribulatōis. Jurta illud: si sole .i. in labore posuit dñs tabernaculū suuz. tribulatio. n. fm aposto lum patiētiā opatur. sz q̄ tribulatio patientiaz nō tollit. hoc facit charitas.

g Ennata. tāgit illō ezechielis. s. q̄ vidit quattuor aialia pennata. de q̄b⁹ b dī nō reuertebant cū incederēt sed vnū quodq̄z ante faciā suā gradiebatur.

h Per pphetam. ezechielem.

i Incederēt. 7 ita sancti isti dici pñt hīe ferā nām 7c. sicut aues q̄ volant 7 nō reuolāt isti. ō re. di. §. pauonū.

k Unde. 7 paul⁹ i epistola ad philippēses.

l Unū vero. q.d. nō q̄ prebēdi. vnū aūt de me uobis affero: q̄ ego oblit⁹ ea que 7c.

m Que retro. i. terrena que reliqui.

n Anteriora. i. añ nos sūt eterna: post nos sūt tpalia.

o Que sola. s. terrena.

p On reuertebant. redeāt. finaliter saltem.

q Jam min⁹. i. insufficiēs. erit. n. tūc de⁹ oia in omnibus. i. sufficientia omniū.

r Otest discursus. tāgit illō ezechielis q̄ iurta quattuor aialia q̄ vidit: erant quattuor rote in q̄b⁹ erat spūs vite: 7 quocūq̄z ibat spiritus: sequebātur rote cū stabat stabāt 7 rote. 7 ita q̄n q̄z stabant: q̄n q̄z mouebāt rote. hoc mystice dicit gregor⁹.

s Castitas. que sola cū fiducia pōt deo animal

pñtare in aūc. de lenonib⁹. §. sancimus.
t Misericorditer. ne inde superbiat bō. vi. q. i. c. imitare
a Ra. c. sunt plurimi.
Acta. i. non finalis.
b Ex pmissis infert charitatē semel habitā nō amittit. ꝛ adiscit: q̄ q charitatē semel habuit ō cetero nō peccabit. et ex hoc ꝛcludit falso: q̄ penitētiā q postmodū est peccatur⁹ nō agit. ꝛ ad b⁹ iducit argūta usq̄ ad. §. hec q̄ ō charitate
c Nō potit. ꝓiūctiz intellige. nō. n. pōt simul charitatē hr̄e ꝛ peccar.
d Ut ad gr̄az. s. vtutē ipaz quā dū qs hz ñ peccat: nec peccare pōt: ut ꝓiūctim intelligatur.

a Quia radit omniū malox q⁹ ad gnā singulox: nō quo ad singula genex. i. nō est malū alicui⁹ generis. s. q̄ inde ꝓcedere nō possit ꝛ ē silr. xxxv. di. añ oia.
b Non pñt. ē. xxiij. q. i cū renunciatur.
c Cum ergo. ex falso falsū ꝛcludit.
a Caritas. aqua. q̄ ad modū aque luat ꝛ delet peccata.
b In eternuz. i. in patria. in via aūt beat⁹ est q̄ fiat iusticia: ut. ē. e. q̄ rendum.
e Mācipat⁹. i. destinatus.
d Plumbe⁹. pōdere peccatorum.
e Tē sine. oia hec sūt vba augustini: ut dicāt qdā: usq̄ ad. §. hec q̄ de charitate. alij dñt eē. §. ab illo loco reprobus.
f Men nō credit a destructōe ꝓsequēs infert
g Fides. iformata charitate.
h Huic. ē. xxiij. q. i. c. si petrus. Ꝫ. sed nec hic uel ibi excludūtur alie vtutes.
i Nec est. j. de cō. di. ij. vt qd.
k Credē. Crede deo: credas q̄ deū. pl⁹ credo valere: si credas i eū: q̄ q ei ul' eū.
l Qua sola. ē. xxiij. q. i. si petrus.
m Hec q̄ de charitate. pmissas auctoritates solvit ꝛ dicit intelligēdas esse de pfecta charitate. ꝛ inde supra occasione ne gdus in vtutib⁹ esse ostēdit usq̄ ad. §. ecōtra: ꝛ nō q̄ pfecta dr̄ charitas. quo ad sufficiētiā. ꝛ hec quelibet ꝛ quātacūq̄ mīa: fecūda pfectox cōdā ñ deserit. In ꝓphetie vo vir tute doctria fecūda miracloꝝ exhibitōe electis aliq̄n ad ē: aliq̄n se subtrahit. et paulo p⁹: In his itaq̄ vtutib⁹: sine q̄bus ad uitā mīme puenit. s. s. in electox suox cordib⁹ pmanet. vñ recte stabil' dr̄. In his vo p quos sāctitatis vtus oñ dit: aliq̄n misericorditer pst̄o ē: aliq̄n misericordit recedit.
Uñ amb. sup epl̄az. ij. ad cor.
Acta charitas ē q̄ deserit in aduersitate.
Ex pmissis itaq̄ apparz: q̄ charitas semel hīta ulteri⁹ ñ amittit. Qui enim charitatē semel hūerit: crimialit ulteri⁹ peccare ñ poterit: ut ad gr̄am ñ ad naturā ipossibilitas referat. Qō aūt charitatē hñs peccare ñ possit: testat au. in oml'. viij. dicēs
Uia radix oium malox ē cupiditas: ꝛ radix oūm bonox ē charitas: ꝛ simul ambe eē ñ pōt: nisi vna penit⁹ euulsa fuerit: alia plātari nō pōt: sine cā conat aligs incidē ramos: si radicē ñ ꝓdit enellē. Qū ergo q crimialit peccat: charitatē nunq̄ hūisse. pbat: enide ter colligit pniam nō agere q q̄ñq̄ criminaliter peccauit.
Unde augu.
Caritas ē aqua: de q̄ dñs ait in euāgelio: Qui biberit aquā quā ego dabo ei: nō sitiet in eternū. Reprobus āt cū eternis sit mācipat⁹ incendijs in eternū sitiet. qūo habz aquā viuam aut qūo potabit aquā salientē in vitā eternaz: q quasi plūbeus dimersus in ima penas luit dānatiōis eternē.
Item. Sine charitate qūo qs uerā corcdis ꝓtritionē hr̄e poterit: qūo ergo vlictoꝝ remissionē: q̄ si nō dimissa: qūo nō oia ꝓsus ad penā exigenda sūt.
Item dominus.
Amē amen dico nobis: q̄ credit in me hz uitā eternā: q ergo non hz uitā eternā: in christū non credit. In christū vo credit q charitatē habet. In christū qppe credē est amādo in ipm tendē. Hec ē fides: ut diffinit aplus: q̄ p dilectōnem opat. huic duntaxat remissio delictox ꝓmittit. Qō si charitas a fide christianox seiūgi neqt: cui. s. sola venia ꝓmittit qūo q charitatē nō hūerit: fidez christianox hūit: id est in christū credidit. qūo ergo venīā delictox accepit: quā si ñ accepit: qūo ñ oia ꝓsus opa eternis sūt feriēda supplicijs
Item dñs. Ego sum panis viuus q̄ de celo descēdi: si quis māducauerit ex hoc pane. vi. in eternū. q ergo ñ viuit in eternum: nō māducabit panem viuum in eternū. Sed q̄ nō māducauerit: in eum ñ credidit. hoc ē. n. māducare panē vīuū qō credē in christū. i. amādo tendē in christū. Cū ergo reprobus i eū nō credit: quē nō māducauit: ꝛ ita fidē christiano x: q̄ sola pcta relaxātur nō hūit: qūo si viuit dūs cui oīe iudiciū dedit pr̄: iudiciū ppetue dānatiōis effugiet oium ñ solū actualiū sz ēt originaliū.
Hec q̄ de charitate dicunt: ō pfecta itelligi pñt: q̄ sel' hīta libet sufficit ad vitā eternā habēdā. ar. j. di. pr. tal: ꝛ est pfecta quo ad effectū: ut. s. faciat hominē paratū mori ꝓ christo. ē. e. charitas. j. e. fides tanta: ꝛ dr̄ pfecta q⁹. ad pseuerātiā finalē: de q̄ agit. ē. e. vnctio ꝛ. c. charitas.

n Sūt itaq̄ gradus. ois vt⁹ imtē dit ꝛ remittitur ꝛ ió grad⁹ merito ꝛ ea distinguūt. sz q̄ vt⁹ ēmedium duox vicioꝝ: ut dicit aristoteles ꝛ ozati⁹. vt⁹ ē medū vicioꝝ duox vtriq̄ redactum ut i pūcto medio ē imē duo vicia ꝓria: vr̄ q̄ sūma vt⁹ ibi ꝓstituta sit q ergo illud medīū ꝑuaret sūme vtuo⁹ hr̄i debet. sed in oibus medium seruare ultra hominē est ideoq̄ sūme virtuosus nemo dicēd⁹ est. Ex pmissis sequit q̄ vtus in ascēdēdo nō in inf: nitū ꝓtendit cū ultra mediū intentio nō ꝓgrediat: sed q̄ etiaz extremoꝝ vicioꝝ nō sūt terminī vr̄ q̄ mediū conuenit sit: pura. pfectalis i infinitū ꝓtēdi pōt: silr et sibi ꝓria auaricia
ista duo nihil sit mediū determinatuz. Preterea ergo quo grad⁹ sūt in vtute: vr̄ q̄ latitudines habeāt ꝛ q̄ possint dereceri: sed tñ vtus i infinitū possit de crescere ñ vr̄. nas fic haberet: q̄ vt⁹ alicuius ita pua esset q̄ minor ea iueniri nō possit. ꝓterea illud sciendū ē: q̄ hz ita fit de oib⁹ aliis vtutib⁹: q̄ liber int duo vicia ꝓria fit constituta. h⁹ tñ i charitate q̄ fōa ē alia x vtutu ñ hz locū: q̄ ei vnū solū viciū. s. odiū oppōit. vñ accidit q̄ i infinitū possit ītēdi i via. i pria ār puto q̄ maiō charitas eē ñ possit: q̄ fit supmi ordinis angelorū
o Inter vtutē. ipoē dr̄ gd⁹ eē int vnā vtutē ꝛ a/

liam cū in eadē linea intēcionis nō disponāt. sed sic ió dr qz vna virtus alia intēcio: inuenit.

a QUm sanctā gregoz⁹ exponit verbū illud eze chielis. et veniebat vir ad portā q̄ respiciebat ad orientē: z ascē dit grad⁹ eius: z dū exponit itro ducit auctem da uid: de⁹ in gradi bus ei⁹ dignosce tur cuz suscipiet eū. In p̄m. ergo ponitur exposi tio illius versus: de⁹ in gradibus eius ꝛc. Secūdo ꝓbat q̄ in v̄tuti bus grad⁹ inue niunt p auctoritā tē iob: per singu los gradus ꝛc. et dauid. Et deam bulabūt de v̄tu te in uirtutē ꝛc. z p illud auge nob fidē. Et p similitu dinē euāgelij de semēte p̄mo pro ducēte herbam: deinde spicaz p⁹ frumētū. Semē ē cognitio q̄ her bam ꝓducit cuz incipit opari. cuz aūt ꝓsumat spicā facit. cum autem pfecerat: frumē tū mittit i spicaz z eadē similitudo aptat in persona petri. Tertio z ul timo illud ezechielis expo nit z venit vir ꝛc.

b Proficit. in tensione v̄tutū z

c Ebis pieta tis. z quāto largi ora ꝛc. ar. xviij. q iij. sicut excellen tiaz. §. i. z dic lau dem sue pietatis i. laudat deuz de sua pietate.

d Virtus. et vi cis. j. e. §. ecōtra rio. z. §. nō est mi rum:

nūq̄ amittit. Exordia vero charitatis enutriūt: ut crescāt z ꝓficiant ut deficiāt. nēo. n. repēte fit sūm⁹: sz i bōa ꝓsuer satiōe q̄ sine charitate nulla ē animis q̄sq̄ ichoat: ut ad ma gna ꝓueniat. Sūt itaq̄ gradus ñ solū int⁹ v̄tutē z virtutē: sed z in eadez v̄tute. Un greg. sup ezechielē scribit dicens.

QUm sanctā eccl'am dūs su scipit: i gradib⁹ ei⁹ dignoscit: qz ei⁹ gl'a p illi⁹ incremēta declarat. Quātū. n. sancta ecclesia ascēdēdo ꝓficit: tantū de⁹ hoib⁹ ex ei⁹ v̄tute inotescit. De his quoq̄ gradib⁹ btus iob logit dicēs: Per singulos grad⁹ meos ꝓnūciabo illū. oipotētē q̄ppe dñm p singulos grad⁹ suos ꝓnūciat: q p incremēta v̄tutuz q̄ accipit ei sp landē sue pietatis ꝓdit signē grad⁹ in cordis ascēsiōe ñ eēnt: ps nō dicēt: ābulabūt de v̄tute in v̄tutē. Nec mirū fide v̄tute in v̄tutē grad⁹ fūt qñ ipa vnaq̄q̄ v̄tus gli gbusdā gradib⁹ auget: z sic p incremēta meritoꝝ ad sūma pducitur. Multa nāq̄ fūt exordia virtutis: aliud v̄tutis ꝓfectus: aliō ꝓfectio. Si. n. z ipa fides ad ꝓfectionē suā non gbusdā gradib⁹ duceret: sācti apli minime dixissēt: auge nob fidez Et qdā uēit ad dñm q curari filiū suū noluit: sz regsitus: an credēt: rndit: Credo dñe: ad iuua icredulitatē meā. Pēsate rogo qō dr: si credebat: cur icredulitatē dicebat: si vo incredulitatez se hr̄e nouerat: quo credebat: sz qz p occultā ispiratōez gr̄e meritoꝝ suoru gradib⁹ fides crescit: vno eo dēq̄ tpe is q ñdū ꝓfecte crediderat: fūt z creōbat z incredul⁹ erat. hos nimiꝝ grad⁹ dñs sub messis noie describit dicēs

e Et quidā. ut habetur in euāgelio matthei.

f Incredulitatez. i. modicā credulitatē: q: qui incipit credere parū credit. ar. de cō. vi. ij. q: passus. z. c. postea. z ita hec ꝓpositio in diminuit bic. nō ꝓuat.

g Describit. in euangelio.

b Messis. hucusq̄ fuerūt uerba euāgeliste.

i Inter aduersa: aliō i aduersis z ꝓsperis. qz in aduersitate crescit. ē e. vnctio:

k Herba. si herba fuit ergo charitatē habuit. sz qñ negauit mortaliē peccauit: ergo charitatē nō habuit: ergo nec herba fuit: sz hoc dz referri ad tps añ negatiōnē: z ita distributiue tēpora ꝛc. vt. ij. q. i. si peccauerit. vñ vsus. Petro peccāte nō tūc fuit herba sz ante.

l Loculcabat. cū christum negauit:

m Vir. ergo de ezechiele tractatū ē: z sunt adhuc verba grego. ab illo loco cū sanctam ꝛc. in ezechiele ē ita: z vēit vir sanctus ad portaz q̄ respiciebat ad viā orientalē z ascēdit p gradus eius. Expone vir. i. christus stat i porta: qz p eū q̄si p portā ad p̄rem ingredimur: z sine quo in ciuitatem intrare ñ possumus. Item qui in porta est: partim intus ē et partim extra: partim uidetur z partim absconditur: ita z christus per humanitatē est visibilis p diuinitatem inuisibilis. uel vir. i. homo vēit ad portam. i. christuz. q dicitur hostium. ē. i. q i. ordinationes.

n Ad portam. i. sacraz scripturam uel fidem p quaruz utrāq̄ intratur ad patriam.

Sic ē regnū dei: quēadmodū si iactet hō semē i trā z dormiat: z exurgat nocte z die: z semē germiet z crescat: dum nescit ille. ultro. n. terra fructificat ꝓmū herbā: deiñ spicā. deide plenū frumētū i spica. z cū ex se pduxerit fructus: statim mittit ad falcez: qñ adest tps messis. Semē hō iactat in trā cū cōdi suo bonā itēcionē ise rit. z p⁹q̄ semē iactatū ē: dormit: qz iā i spe bōi opis qescit nocte vo surgit ac die: qzinē aduersa z ꝓspa ꝓficit: z semē germiat z crescit: dū nescit ille qz. cum adhuc metiri incremēta sua ñ vz: sed ꝓcepta xt⁹ ad ꝓuectū ducit: z ultro tra fructificat: qz ꝓueniēte se gr̄a mens hois spōtanea ad fructū boni opis surgit. Sz hec eadē tra ꝓmū herbā: deiñ spicā: deinde plenū frumētū ꝓducī spica. hē bā q̄ppe ꝓducē: ē ichoatiōis bōe adhuc tenerit⁹dinē hr̄e. Ad spicā vo herba nēit cū se xt⁹ aio ꝓcepta ad puectū bōi opis ꝑbit. Plenū vo frumētū i spica fructificat: qñ iā tantū xt⁹ ꝓficit: ut eē robusti z pfecti opis possit: sz cū ex se pduxerit fructus: statī mittit falcē qñ adest tps messis. Omipotēs. n. de⁹ ꝓducto fructu falcē mittit: z messē suā desecat: qz cū vnūq̄nq̄q̄ ad pfecta opa pduxēit: ei⁹ tpalē vitā p emissā sniam icidit: ut granū suum ad celestia bōrea ꝓducat. Cū igit ōfidēia bōa ꝓcipim⁹ semē i trā mittim⁹. Cū vo opari recta icipim⁹: herba sum⁹. Cū āt ad puectū bōi opis crescim⁹: ad spicā puēim⁹. Cūq̄ in eisdē operatiōis pfectiōe solidamur: iā plenū fructū i spica ꝓferim⁹. Verba eteni petr⁹ fūcat: q passiōis tpe p amorē dñz seq̄ns hūc deū ꝓfiteri añ

o ¶ Perducit. illa membra sua .s. fideles.

s Qui vult. Casus: figs hz volūtatē sustinendi oia .p rpo .t tñ si immineret ei periculū in rei veritate non sustineret. reuera iste habet charitatē lz modicaz q̄ postea augeā qñ cū effectu parat⁹ est oia sustinē quod .pbat exemplo petri.

b ¶ Qui vult. q⁹ daz motu. bono. s. affectōis nō effectionis: .t sic nō ē ꝓ .z. di. i. votū.

c ¶ Mādata. i. ardua. .t difficilia ut ponē aiam .p rpo uel fratrib⁹.

d ¶ Nō pōt. s. impedīente carnalitate.

e ¶ Poterit. i. facē mandata dei.

f ¶ Charitatē. i. op⁹ vel signū charitatis maioz

g ¶ Petr⁹. di. i. fidelioz

b ¶ Dicebat. dñe aiam meā .p te ponā. lz hoc facere nō posset.

i S Zgs' tantā. nascit. sic etiā gradus notāt i puersione pauli. nā .pstratus fuit ut secaret .c. ut. xvij. q. iij. displiceret.

k ¶ Ad pfectū. i. ad pfectōem a deo datā.

l ¶ Quid dicis tu qcūq; habes talē pfectōem.

m ¶ Viuē. rps ē mihi viuere. i. cā q̄re veli viuē ad h°. n. viuo: ut ipz magnificē. .t ipm mori ē mihi lucrū: q; .p mortē ei⁹ liberoz a miseria .t transeo ad felicitatē. ul' rps est mihi viuē. i. vita b et in futuro: hic .p fidem .t spem: in futuro .p speciē .t mori .p rpo est mihi lucrū: q; deponā corpus ꝑ mortale. .t resumam im mortale.

s S Zcut seta. sicut eni seta introducit filū nec cū eo remanet: ita timoz charitatez: cū ea tñ esse nō pōt. ar. xxiij. q. vi. §. ex his. .t. j. dis. vij. nullus. hoc de seruili. ē ali⁹ initialis: q; tūm respicit ꝓmiū meriti ptiz penam supplicij. de tali dr q; augeā charitas .t minuit timoz .j. c. ꝓri. usq; dū fiat pfcā charitas ācille nocē timebat. Erat. n. iā viriditas in mēte: q; credebat oium redēptorē: lz nalde adhuc flexibilis pede culcabat tīmoris. Jā in spica surrexerat. qñ eū qué mortuū .pfiteri timuerat: nūciante angelo in galilea viuentē uidebat sz ad plenū granū in spica pueneraī: qñ desup viuēte spū .t suā mētē in illi⁹ amoze robōrāte ita solidat⁹ ē: ut vires p̄sequētiū cesus despicēt: .t redēptorē suū libē inf flagella pdicaret. Null⁹ itaq; q ad .p positū bonū adhuc in mentis teneritate eē .pspicit: ōspiciat q; fruñtū dei ab herba incipit ut granū fiat. vir ergo venit ad portā: q; dñs ac redēptor nr mēbris suis intrātib⁹ pdūc ad se: .t ascēdit p grad⁹ ei⁹: q; nobis .pficiētib⁹ eo ampli⁹ ex altabit: quo alt⁹ .t incōprehēsibilis eē cognoscit. In virtutū quippe nr̄a .x gradib⁹ ipse ascēdere dr: q; tāto ipe nobis sublimioz oñdit: quāto nr̄ ani m⁹a rebus infimis separatur.

Hinc etiā aug. ait in libro de gratia .t libero arbitrio:

Qui vult facē dei mādata .t ñ pōt: iā quidē hz bonā uolūtatē: sz adhuc puā .t inualidā. poterit aūt cū magnā habuerit .t robustā. Qñ. n. martyres illa magna fecerūt mādata: magna utiq; uolūtate. i. magna charitate fecerūt: ō q̄ ait dñs. maioz charitatē nemo hz .c. Et paulo p⁹: Jpaz charitatē apls petrus nōdū hēbat: qñ timoze ter dñm negauit: .t tñ q̄uis pua .t impfecta: ñ erat ei charitas qñ dicebat: dñe aiam meā pono .p te. ¶ dē sup eplam ioannis.

S Jquis tātā habuerit charitatē: ut patus etiā sit .p fratribus mori pfecta ē in illo charitas: lz nun qd mox ut nasc̄tur iā .p⁹us pfecta ē: ut p̄ficiat: nasc̄it cuz: fuerit nata: nutrit. cū fuerit nutrita roborat. cū fuerit roborata: pficit: cū ad pfectū venēit: qd dicis mihi vivere christus ē .t mori lucrū. ¶ n eadem.

Orte nata ē i te charitas sz nōdū pfecta. noli desperare: nutri eā ne forte suffocetur. ¶ n eadem.

S Jcut seta introducit filū: ita timoz introducit charitatez. crescit charitas minuit timoz .t ecōuerso. ¶ dem ad hiero.

Caritas in quibusdā pfecta: in quibusdā impfecta pfectissima aūt in hac vita haberi nō pōt. ¶ tem greg.

S Jmo me⁹ iuenerit ali⁹ i cordib⁹ vr̄is scitillā gratuiti amoris dei ipam nutrire ad hāc augendā vos adnocare studete. Et paulo p⁹: Jf late nutrite in nob: ut cū creuerit .t flāmam dignissimā fecerit. omniū cupiditatū ligna cōsumat. Ex cōtrario ēt gradus i virtute eē .pbant: q; ipi⁹ peccati grad⁹ euident apparēt. sicut eni nemo repēte fit sūm⁹: ita nēo repēte fit turpis Hic ēt aug. ait i ꝓmōe hito i mōte.

S Jcut trib⁹ gradib⁹ ad peccatū pueniī: suggestiōe delectatione .psensiōe: ita ipius peccati tres sūt dñe: .t in corde .t in facto .t i psuetudie tā q̄ tres mortes: vna q̄si i domo. i. cū in corde .psentit libidini. altera ꝙ q̄si iā plata ex portā: cū in factū .pcedit assēsio. tertia cū i psuetudis male t ā q̄ mole trena p̄mit aīm⁹: q̄si in sepulcro iā putrēs. Que tria gña mōtuoz dñm resuscitasse q̄q; legit euāgeliū agnoscit.

¶ tem gregorius.

S Ciendum quippe ē: q; tribus modis admittit pcm q̄ foras mittit timoze cmnē. ar. xxiij. q. vi. scismatici

b ¶ Et econuerso. ar. q; charitas crescere possit. non ergo añ .pficit aut deficit. Tu dic q; charitas crescē et decrescit quātū ad intēsionē al' nō.

c Caritas. p fectiss. ma. i. q̄ pfectior ñ possit hīi vñ die auctoritas sup epistolā ad ephesios: nemo tā pfectꝰ qui nō possit crescere.

d S Jmo. i. p̄dicato mea

e ¶ Flate mortalia. pcta. ar. j. cij. iij. mīt hec hircū.

f Θ Lōnario. i. p suū ꝓtū. s. pcīm et viciū qd' ētuti est ꝓtū ar. viij. q i sciendū.

g ¶ Jta nēo. vñ inuenalis. nemo repēte fit sūmus accipiēt te paulati gloga demi ridicula sumūt.

b Zcut tribus ad peccatū i. actū exteriorē.

i ¶ Suggestione s. di. vi. testīm in fi. palea ē.

k ¶ Tanq̄. mens mala: mors int⁹ mal⁹ act⁹. mors fœtis. vius tūba puella puer laza rus ista: hanc notāt vbo: hūc motu: lachrymādo suscitat illū rps: .t i medico nascit eger hō: ad h°. s. e. dist. §. ex his. ubi tres queq; .t §. nō sūt. .t. c. qué pemtet.

a S Ciendū. gpe. tribus modis. aliter assignātur isti tres modi in lege: qs delinquitur a' .p posito ipeū: casu. ff. de pen. respiciendum. §. ō linquunt.

b Ignorãtia.ẽ.xxrrii.q.vii.quẽadmodũ.xrviii.q.i. siquis dederit.viii.di.Consuetudo.xrvj.q.iiij.nemo.

c Infirmitate.ẽ.xxv. di.§.criminis.ẽ.xv.q.i.§.i. Et grauius.hoc intelligas per accumulatõez: sicut magis peccat q er infirmitate et er ignorantia q er ignorãtia sola & sic non est ẽ qõ dicit aucta: qp ẽ unus peccat qui peccat in filiũ jcq q peccat in pfez aq stat. eũ q peccat p infirmitatẽ peccare q impotentiaz & ita peccat in patrez: cui attribuit potẽtia q aũt peccat per ignorãtiã peccat in filiũ: cui attribuit sapiẽtia. sed quod hic dr non ẽ referendum ad peccata: q omnia tũt i patrẽ & filiũ & spiritũ sanctũ. & sic dz intelligi: aliqs infirmꝰ est incõtinens: et lz sciat i fornicatõe esse mortale peccatũ: ñ fornicat tanq̃ excuset: pp sue incõtinentie infirmitatẽ. talis pl⁹ peccat: quia er certa scia q̃ q er ignorãtia: q.s. ignorat fornicatõez mortale peccatũ esse. alleuiat magnitudinẽ ignorãtie etiã sinõ oino. Itẽ ẽ hui⁹ est huic loco qõ dicit ambro. Grauiter peccas: q: dimittis tibi ipunitatẽ. grauꝰ q: ptẽtus. grauissime: q: ignoras. lz illud dr ad terrorem. uel dic grauissime.i. periculosissime: q: pnia ppdificuit ad penitẽdi ar.j.di.iii.iudas.x. magnũ

d Et grauius.hoc intelligas per accumulatõez: si cut magis peccat q er infirmitate et er ignorantia q̃ er ignorãtia sola & sic non est ẽ qõ dicit aucta: qp ẽ unus peccat qui peccat in filiũ jcq q peccat in pfez aq stat. eũ q peccat p infirmitatẽ peccare q impotentiaz & ita peccat in patrez: cui attribuit potẽtia q aũt peccat per ignorãtiã peccat in filiũ: cui attribuit sapiẽtia. sed quod hic dr non ẽ referendum ad peccata: q omnia tũt i patrẽ & filiũ & spiritũ sanctũ. & sic dz intelligi: aliqs infirmꝰ est incõtinens: et lz sciat i fornicatõe esse mortale peccatũ: ñ fornicat tanq̃ excuset: pp sue incõtinentie infirmitatẽ. talis pl⁹ peccat: quia er certa scia q̃ q er ignorãtia: q.s. ignorat fornicatõez mortale peccatũ esse. alleuiat magnitudinẽ ignorãtie etiã sinõ oino. Itẽ ẽ hui⁹ est huic loco qõ dicit ambro. Grauiter peccas: q: dimittis tibi ipunitatẽ. grauꝰ q: ptẽtus. grauissime: q: ignoras. lz illud dr ad terrorem. uel dic grauissime.i. periculosissime: q: pnia ppdificuit ad penitẽdi ar.j.di.iii.iudas.x. magnũ

e In rer hec. inquinat p mortale peccatũ.

f Predicator. paulꝰ in pma epla ad corinthios.

g Tentatio nolẽtes. vñ & apla. ago q: nolo: q: pmi morꝰ nõ fuit in ptãre nr̃az.ẽ.c.di.i.c.sup trib⁹.

h Humana.i. nisi de his sine qb⁹ vita ista esse non pot.i. venialibus. xrv. di. qualis.

i Fecit.c.ẽ. ex illo.c.ẽ.c.di. cũ sanctã: infert mgr & redu ad ppositũ principale: & pbat adhuc charitatẽ sic hĩtã amitti posse ma xie ex eplo ade moysi & aaro

k Amittit. imo & ẽtũcũq pfectã sit: i hac vita amitti pot nisi essz p grazz firmata: ut fuit in beata virgine. xv. di. nũc

a Autem.§. nomine autem.

Vicioq originali.i. quã ab origine trahit: & cum qua nascitur.

b Procuretur.i. ad vtilitatẽ eoz legat et exponatur.

c Redeunt. operante gratia.

d Firmũ .i. ĩmobile est. licet possibile sit eum qui predestinatus est: nõ fuisse predestinatum. uerba sunt apostoli in epla.ij. ad tymotheũ.

e Fundamẽtum.i. predestinatio.

f Immobile. id est illi quos deus elegit & ĩmobiliter in fide fũdauit: pseuerãt firmi. qui aũt pijt ñ erat finaliter de fundamẽto.i. de predestinatis. j. di. iiij. ñ ee bono. v. qd aliud.

g Signaculũ .i. bꝰ habes mẽti impressũ in signũ amicis et inimicis amicis ut accedãt: simicis ut territi fugiãt. hoc sicut tẽ. etiaz dum sunt mali.

b Scit.i. amat & defẽdit predestinatos suos. etiam dum mali sunt et postq̃ eos cõtinue munit: apparet hostibus & amicis: qp ipi sũt signacula dei. uel signaculuz i. discretionem inter predestinatos & non predestinatos: hoc .s. quod sequitur: scit tẽ. habent enim predestinati dum sunt mali quendam character quo distinguuntur a damnandis. vide et tribuda. xij. milia signati. i Quorum deficit. j. di. iiij. §.

Verum. c. fi er bono.

k Alibus deum diligentib⁹ .s. in epistola ad romanos.

l Hoc ipm.i. deuiare. m Proficere. in bonum occasionaliter: quia fortiores resurgũt. ar. di. xiii. nemo. xiij. di. §. uez i fi. & di. l. ꝓsiderãdũ. et. c. fideliores. vi. q. i. imitare l deuiare.i. penã quã subeũt ꝓ deuiatõe faẽ eis ꝓficere: quia cũ pena affligũt se recognoscẽtes. et humiliãt. i. bñ

n Oliozes fuit. j. di. pri. c. pot fieri

Circũcisio. aliqd q̃. ad salutẽ q: nõ recpit aliqs. q: circũcisꝰ nec remittit aliqs q: ꝓpuiatꝰ qm̃ in dr̃a fuit. nec bꝰ. c. faẽ ad ppositũ. sed sic pot adaptari. sine qs circũcisus sit sine nõ: poterit p pniam recupare charitatẽ quã amisit peccãdo: l ñ ẽ aliqd.i. ñ ꝓficẽ ad salutẽ sine operibus.

a Non est tam. j. e. di. §. opponitur. vſ. nō est iniustus.
b Lōia. spūs sancti. ecce opus.
c Ex dilectōe. q̄ iformat actū siue actōem cē alacritas.
d Ad gloriā. ecce recta ⁊ pura intentio.
e Tripler. q̄ ꝓmēdat in eis. s. op⁹ ⁊ alacritas ⁊ recta intentio.
f Oli. q. d. nō nūc ita facē ad ꝓpositū. g Opati faciēdo ꝓficiēdo
b Pro gb⁹. i. ꝓ quoꝝ similibus.
i Benefaciet. eternaliter remunerādo vl tpaliter abūdanti⁹: ꝛc̄ꝫ si nō penituerīs. sicut. n. ꝓma bona per sequētia mala mortua irrita facta fuerūt: ita ipsa eadē ꝓ penitētiā ⁊ alia bona sequētia reuiuiscunt: uel quo ad vitā eternā vl ad tpale ꝓmiū uel ad min⁹ suppliciū subeundū. j. e. di. iij. ỹ. nihil. ubi de hoc.
k Romanos. q de opibus. qꝝ tpe gr̄e seruare uolebāt ꝓcepta legalia qō nō licet. ex de cōsti. translato.
l Olle. tenet q̄ charitas ⁊ odiū ūmediata ꝑ̄ria sunt circa suū susceptibile. ar. s̄. di. i. ois q nō diligit rē. ⁊ est ar. di abolū ante ruinā charitatē habuisse: qr si nō haberet charitatē odium teneret. ⁊ exponе odiū tenet. i. per peccatum deo sit odibilis.
m Nemo. fuare. ar. ꝑ̄ ff. de op. lib. l. penult.
u Dā vo. vba sūt grā uſq illud quomodo.
o In extasi. s. ꝓphetie
p Intereat. i. facta erat ei reuelatio et data scia quā āgelꝰ hīt: ⁊ illi q sunt in celesti curia.
q Vaticinabat. dicēs hoc nunc os ex ossibus meis rē. vñ apls: sacrm magnū hoc est in xpo ⁊ ecclia. ex ō big. debitū
r Habebat. sed nō statim in sui creatione.
s Tez si fine charitate. Video gratianū nitentē asserere q̄ adam habuit ex creatōe vtutes. Celebrior aūt est sīa: q̄ adā duplicē habuit statū ante peccatū. in creatōe sola naturalia accepit: quib⁹ ꝓficere uel mereri non poterat.

Non ē tam iniustus de⁹: ut obliuiscat opis vestri rē. opis quo oia sua fecerāt cōmunia: ⁊ hoc ex dilectione et hoc ad gloriam dei. Ecce triplex bonū. q. d. oli multa opati estis: ꝑ q̄bus si peniteatis de malis: bñ faciet uobis de⁹.
Romanos quoꝝ ⁊ galathas dū apls redargueret: merito fidei ꝓbat assecutos remissionē peccatoꝝ ⁊ sanctificatiōez in spū sācto ⁊ iusticiā bōe opationis: q̄ oia aut sine charitate nūq̄ uere fuerūt in eis: aut verā charitatē habuerūt a q̄ postea lapsi sūt q ō opibus legis gloriabant.
Tē de quo libet adulto aug. ait.
Tolle charitatē: odiū tenet
Item ois qui ñ diligit: odit.
Item in euāgelio.
Nemo pōt duobus dñis seruire. aut. n. vnum odio hēbit ⁊ alterū ꝙ̄ diligz: aut unū sustinebit alterū ꝙ̄ ꝓtemnet.
Adā ꝙ̄ vo cū in virili etate a dño creat⁹ sit: añq̄ a diabolo tentaret: cū de latē eius uxor formaret: dū in extasi raptus āgelice curie ītereat: dū enigmās futura christi ⁊ eccl̄e sacra uaticinabat: aut charitatē aut odiū hēbat: si autem odium habebat non fuit diabol⁹ auctor nr̄i peccati.
Tē si sine charitate a deo creat⁹ est: eius similitudinē in creatione sui nequaq̄ accepit.
Tē si sine charitate creatus ē: iustus ⁊ innocēs a deo factus ñ est. Creatura nanq̄ rōnis capax ⁊ liberi arbitrij iusticie ⁊ innocētie sine charitate particeps ee nō pōt. Colligit ergo q̄ adam anteq̄ peccaret charitatem habuit: sine q̄ iustus ⁊ innocens ee ñ potuit.
Unde augustinus in geneſi ad lr̄am.
Nomō renouari dicimur si ñ recipim⁹ qō pdidit primus hō: hoc plane recipimus q iusticiā ex qua in peccatuz lapsus ē. Et paulo post: Expoliātes ueterē hoiem induite nouū: q renouat in cognitione fidei ſm imaginē eius qui creauit eū. hanc. n. imaginē in spiritu mētis impressaz pdidit adam ꝓ peccatū. Et p⁹ panca Stola prima illa, ipa iusticia ē vñ lapsus est adaz.
Idem in omelia. xi.
Princeps vicioꝝ omniū: dū vidit adā ex limo terre ad imaginē dei factū pudicicia ornatū tpantia cōpositum charitate splendiduz: primos parētes illis donis ac tantis bōis expoliauit pit ac pemir. Nanq̄ cū hōi abstulisset pudicicia ⁊ ꝓtinentiam: suo dño eū subiuganit. Et paulo post Adam amissa tpantia: factus ē intpans. pdita charitate malus innētus ē.
Item ambro⁹ius ad sabinum.
Quando adam solus erat non fuit ꝑuaricatus: quia mens eius adherebat deo.
Item ad eundem.
Primus homo recens dei opus erat ꝓfabulator assiduus q sanctoꝝ angeloꝝ cōplantatus erat virtutibus.
Idem in exameron.
Alla aia a deo compingit: q̄ habet in se, virtutē grām renitentē splēdorēq̄ pietatis illa aia bene picta ē: in q̄ elucognitōem dei. ⁊ illa renouatio fit ſm imaginē ei⁹ in rōe q̄ est imago dei. vnde
f Eius i. imaginē ei⁹ in rōe q̄ est imago dei. vnde ysaias: nō creditis nisi intellexeritis in spiritu.
g Qui creauit eū. s. nouū hominē i agnitōez sui ad hoc ut ipsum deum agnoscerer.

post creatōem addita sūt ei gratuita. vñ dicit aug⁹: habuit adam vnde posset stare: sed nō vnde posz ꝓficere: ⁊ hoc in ꝓmo statu. dicit aūt aug⁹. et illud habuit ꝓm⁹ hō posse qō uellet sed nō habuit velle qō posset: qr et si habuisset nō peccasset. habuit ergo posse quod uellet bonum. i. virtutes in secundo statu qñ cecidit. vñ dicit spoliatus gratuitis: ⁊ vulnerat⁹ etiam in naturalib⁹. habuit ergo in ꝓmo statu innocētiam sicut puer. iz charitatē nō: vñ non erat bonus: ⁊ ita habuit quo stare posz: vñ iz ñ mereret cū charitez non haberet fine qua nemo ꝓficit nec mouetur ad meredū. sed i secūdo statu habuit charitatē ꝑ quā hec bic dcā intelligūtur.
t Accepit. iz nō statim i sua creatōe.
a Uomodo'. Expoliātes hoc habeē i epla ad colocienses.
b Ueteré. i. habitū peccatoꝝ ⁊ vsuz rē. cū actib⁹ sins. i. ubi nec habit⁹ nec actus peccatoꝝ aliquādo adfit. hō emiz vetus nihil aliud ēq̄ vet⁹ vita que est in peccato. qō ꝓtrarim⁹ ab adā
c Induite. i. habitū virtutis.
d Nouū hoiem i. rōnabilē métē.
e Qui renouat i. magis ⁊ magis crescit ⁊ acquirit

b ¶ Stola. alludit euāgelice parabole de prodigo filio. xrrvij. di. §. hinc etiam.

a Kiceps, permit necessitate moriendi astrinxit.

b ¶ Charitate. ꝯ. xvi. q. ij. visis ℣.

c Uando. ꝯ. vij. q. i. illō ℣. ꝯ. lxxxi. di. i oibus ℣. ex de stamo. c. ij. ℣. ex de offi. dele. prudentiā. ℣. ar. p solitudine. xxxij. q. i. nuptie.

d Kim⁹. pfabulatoꝛ. i. pꝛēplatoēz de illo cogitādo.

e Ala aīa. hec ꝟba sūt apli in epla ad hebꝛeos.

f Elucet. p imitatōem.

g Imagines. i. imitatōem.

h Apiēs. hec sūt. s. vtutes

i Que nemo. ꝯ. xxrij. q. v. de pudicicia.

k Nudus a virtutibus

a Ed nec adā primus, alias prius est. i. in primo statu suo.

b T cognouerunt.

c Opponitur. ℣. id. s. q charitas semel habita de ceri non pōt. cet diuine opationis effigies illa aīa bene picta ē: in qua ē splendoꝛ glozie ⁊ pfne imago substātie: sm hāc imaginem q̄ refulget pictura pciosa ē: sm hanc imaginē ante peccatum depictus fuit adā: sz ubi lapsꝰ ē deposuit. T dem de fuga seculi.

S Imile dei esse: est habere iusticiā sapientiā ⁊ in virtute dei esse pfectū T dem de vita beata.

S Apiens nūq̄ inanis ē: sz semp hōs in se amicū pudētie qui pōt dꝛe: iusticiā induebā uestiebā iudiciū. mentis nanq̄ hec sūt interna uelamina: que nemo alius pōt auferre: nisi cū aliquē culpa sua dispoliat. deniq̄ sic spoliatus adam nudus inuētus ē T dē in li. de isaac ⁊ anima.

S Ed nec adā primus homo nudus erat quē innocētia uestiebat T dē in li. ō gadiso

Q T cognouerūt q̄ nudi essent. ⁊ añ quidē nudi erāt sed nō sine virtutū tegumēto

O pponit etiā illud qō omnis clamat auctoꝛitas. si sic pmanisset ut erat añ peccatū: esset trāslatus in glām quā habituri sūt lancti. sz nemo adultus sine charitate intrat: charitatē ergo habebat. Item opponitur ō moyse cuius fidē aplis in epla sua ad hebꝛeos pmendans dignis pconijs eius meritā pdicauit: dum se negauit esse filiū filie pharaonis: malens affligi cū fratribus q̄ pfrui iocūditate tpalis palatij: dū fratri cōpatiens egyptiuz fabulo obtulit: dū ueritus aio sitaté regis egyptū reliquit: dū diuio uallatꝰ auxilio regis furoꝛē pꝛēpsit: atq̄ in virtute signoꝝ pplm de egypto eduxit. que oia qbus laudibꝰ sūt efferēda: si tūc charitas in eo ñ erat: cū non hēat aliqd viriditatis in se ramus boni opis nisi pcedat ex radice charitatis: qūo aūt charitatem nō habebat: cui dōs facie ad faciē loquebat: sicut hō solet loqui cū amico suo: qūo charitatez non hēbat: qui p pplo suppliCans dicebat: aut dimitte eis noxā hanc: aut me dele de libꝛo tuo: an nō pximum diligebat qui p pplo se obijciens illū ab interitu liberauit: an nō diligebat deū: qui p eo in vituli cultoꝛes deseniens ipius vituli caput in puluerē cōminuit: atq̄ ut in secessū piicere tur: aqua mixtum israelitis bibendū dedit: nōnullos ex eiꝰ cultoꝛibus gladio feriri pcipiens: ut ppls cuius erat interitus maioꝛ futurus recōciliaretur deo: an nō charitatē habebat: de cuius spū dōs accepit: ⁊ sup. lxx. seniꝛes israel ꝓposuit: qui tū ad aquā ꝓtradictionis de dei potētia siue de eius benignitate dubitans cū cetera certa fide, pmi fisset pductuꝝ aquā de petra diffidenter excrepuit dicēs: Nūquid de petra hac potero uobis educere aquā: qō nulli le ne uideatur: cū i penā delicti eius sibi ⁊ aaron a dño dictuz sit: Quia nō exaud. stis uocē meā: ut glorificaretis me coꝝā filijs isrl: nō introducetis populū hūc in terra quā dedi eis. an charitatē ñ hēbat aaꝝō qñ fratri coadiutoꝛ datꝰ ē: ut eēt os eiꝰ ad pplm: ut p eū signa fierent in egypto: qui tū in cultura vituli postea ꝓsensū populi adhibuit. an charitatez nō habebat: qñ ex omni multitudie filioꝝ israel solus a dño electus ē: ut pōtificatu ante eū fungeret: si charitatē nō habebat bonus nō erat. si aūt bonꝰ ñ erat: cur p ceteris a dño in pontificē electus est an charitatē nō hēbat: qñ pro pplo cum turibulo incēdio se obtulit: ⁊ irā dñi aduersum se postea ꝓuocauit. nunquid ēt dauid charitatē ñ habuit: sup quez spūs dñi a die vnctionis directus ē: an forte diceretur

d ¶ Dis. i. nulla negat. nā clamare dicit er q° ñ ℣dicit. ar. ff. de vsufru. ac. l. i. §. ult. vl' ois q̄ loqtur de hac materia file i. q. ij. omnes leges.

e ¶ Filie pharaōis. s. tremuch q̄ moysen ō fiscella sirpea: in qua mater illū exposuerat suscipiens eum nutriri fecit: ⁊ tandē eum adoptauit i filiū: ut in apto inuenit.

f ¶ Reliquit. ⁊ fugiēs p desertū i terrā madian duxit filiam ietro: ex q̄ suscepit duos filios.

g ¶ De libꝛo. s. vite pꝛesentis. uel dic ut. ꝯ. xlv. di. disciplina.

h ¶ Septuaginta. ꝯ. lxxxiij di. ponzo.

i ¶ Seniꝛes. faciendo eos prudentes ⁊ pitos ad similitudinē moysi ñ aūt de spū aliqd eiꝰ subtrahēdo ut scirēt regere populum cū moyses tā solus nō sufficeret.

k ¶ Uideat. s. hoc peccatum. xxiij. q. iij. cum superna.

l ¶ Coadiutoꝛ. cū moyses esset a'i quātuluz impedite lingue.

m ¶ Os eius loquendo pꝛo moyse.

n ¶ Consensum. ꝯ. l. di. §. econtra.

o ¶ Electus. ꝯ. xcv. dist. esto.

p ¶ Opposuit. succensochoze cū familia. sua. vij q. i. denicq̄.

q Prophetā di. nō est sufficiēs ꝓbatio: q̄ charitatē ꝛ habuerit. nam ꝛ saul ꝓphetauit: ut. s. xl. q. i. ꝓphetauit.

r Precidit. s. ii. q. vii. §. de his.

s Nō bibit. s. di. xli. de luxe.

t Et vilior. i. humilior.

u Udica me. sm iusticiā. ergo sciebat se charitatē habere: ꝛ bñ pōt ex reuelatōe: aliter nō crederē. vñ apls: nihil mihi cōscius sum ꝛc. j. di. iij. §. adhuc. v. nō enim.

x Dez. Judica me. ber sabee. s. di. l. §. ecce tu.

y Ad ꝓpheta. s. nathan

a Ugerat ꝓpulū. s. i. q. iii. §. item dauid.

b Pena. s. xxiij. q. i. ñ afferamus.

c Suiaz. i. opinionē q̄ asserit. q̄ q̄ peccatus ē nūq̄ habuit charitatez ut in pī. huius di.

d Renat⁹. hoc bñ soluit magister m fi.

e Sz generato. i. de⁹ regenerans.

f Si enim. primo opponit iouiniano ducēdo eū ad inconueniēs tandē ostensurus q̄liter verba ioannis sunt ītelligēda ꝙ ꝓpositionem. h. Salus: primo ostēdit hiero., q̄ illa auctas ioānis sic q̄ nat⁹ est ex deo nō peccat: nō ita intelligēda est: q̄ postq̄ aliquis recepit gratiā ꝛ habuit charitatē: peccare non possit. si. n. sic itelligeret ergo ꝓdiceret sibi ioannes: qui baptizat⁹ dicebat baptizatis: si direm⁹ q̄ peccatū nō habemus ipsi nos seducim⁹. directus esse sup eū: ut extūc gratiam ꝓphetādi brēt: ñ ut ex eo gratiam diuine dilectōnis acciperet: qō absurdū plane videtur de eo sentire: de quo dns ait: inueni hominē sm cor meū. quō etiā charitatē nō hēbat: q̄ queréti aiam suā pepercit: q̄ horam clamdis sue ꝑcidit: postea cor suū grauiter pcussit: clamās quē psequeris rex isr̄l? canē mortuū ꝛ culicē vnū quō charitatē ñ hēbat: q̄ mortem inimici sui tā grauissime tulit: quō charitatē nō habebat: q̄ aquā ō cisterna bethleē suo ꝙ periculo sibi oblatā nō bibit: sed cōtā dño libauit: quō charitatē nō habebat: q̄ irrisꝰ a michol filia saul: eo q̄ ante arcā dñi cythară ꝛ psalteriū pcutiēs saltasset ait: indā ꝛ vilior fiā in oculis meis: si charitatē nō hēbat qua ꝑsiasset ecclesiā impcabat sibi pī dicēs: Si reddidi retribuētibus. m. maledicētibus. ab inimicis. m. inanis: si charitatē nō hēbat: q̄ temeritate indicari rogabat dicens

I udica me deus sm iusticiā. m. ꝛ secundū innocentiā meā sup me I dem. I udica me dñe: qm̄ ego in ino. m. ingressus sū. Et m̄ post tot innumerabilia diuine ꝛ supne dilectionis indicia q̄ grauiter dereliquerat: nullus ignorat q̄ bersabee adulteriū ꝛ urie homicidiū admisit. Cuius pniam si sine charitate dño obtulit: nec cordis ꝓtritōnē ñ habebat quō ergo sacrificiū cordis cōtriti ꝛ spūs humiliati dño ꝓmittē audebat dicens: Si nolluisses sacrificiū dedissē: utiq̄ holocaustis nō delectaberis. Sacrificiū deo spūs ꝓtribn. ꝛc. Deniq̄ cuz falle pñie nulla a dō pmittatur remissio quō a ꝓpheta audire meruit dimissū est tibi peccatū tuum si nec cordis ꝓtritionē ñ habuit? Euidēter itaq̄ apparz eū tunc charitatē hūisse: ꝛ ex charitate sacrificium cordis contriti ꝛ spūs cōtribulati domino obtulisse. aliocn temerarie postulasz: auerte faciē tuā a pcūs. m. ꝛc. que in eodē psalmo continētur: nisi odiuz mali ꝛ dilectio boni ad humilitatez pnie illum ꝓuocasset. De quo etiā sanctus amb. in libro de anima ꝛ ysaac scribit dicens.

A Ugerat sanctus dauid o dia saul regis non relinquens terras: sz declinās cōtagia regis inimicis ꝛ sup bi: gamēs eius adherebat deo: cui sine charitate nullus adultus adherē pōt: ꝛ tamen q̄s grauiter in ꝓli dinumeratione postea deliq̄it: ipsius delicti pena iudicauit. Item sm hanc sētētiam q̄ crimialiter deliquerunt nec peccatoꝝ remissionē in baptismo ꝑsecutus non est sine iannis infantie sine adultus ad baptismū accessit: qa dei amorē ñ habuit: sine quo nemo vnq̄ inuenit gratiam. atq̄ ita sm hereticos iouinianistas: si nere ex aqua ꝛ spū sancto qs renatus fuerit. ulterius crimialiter peccare non potest: nec si crimialiter peccat aqua tm̄ ñ spūs ꝓbatur esse renatus. cuius sñie illud epistole ioannis cōsentire videtur: Dis q̄ natus est ex deo peccatū non facit: qm̄ semen ipsius manet i eo: ꝛ nō potest peccare: qz ex dō nat⁹ ē. In hoc enī mānifestātur filij dei ꝛ filij diaboli. ꝛ i fine epistole Omis q̄ natus est ex deo non peccat: sed generatō dei cōseruat eum: ꝛ malignus nō tāget eum. verum hec auctoritas apostoli quantum illi sñie faueat: atq̄ illa secta errōris quātum veritati sit aduersa: hiero. ostendit scribens contra iouinianum.

S Ji. n. i. gr: omnis q̄ natus ē ex deo non peccat: ꝛ a diabolo tentari non potest quomodo ꝓcepit ut caueant ne tententur: dicēs filioli custo intelligēda est ergo sicut la auctas q̄ nat⁹ est ex deo i. qui recipit gratiam dei nō peccat. s. donec pseuerat in ea. Sic ꝓcedit circa ea verba ioannis ꝛ auctoritatē iouinis ꝛ pauli ꝓbantiuz ꝙ quilibet peccare pōt. Inducit etiam auctoritatē iacob. ꝛ ꝓba tēt q̄ boni peccare possunt. ultimo ostendit illud idez exēplo dauid salemonis ꝛ iesu filij iesseph: q̄ peccauerūt mortaliter: licet pīus haberēt charitatez quod etiā iangelus ꝓtingit.

b Peccatū saltim venale. ꝛ alibi: cuz eis fecerūtis: dicite. q̄ iustes ierusalē⁹. et gregor⁹ ve iusto si remota misericordia a deo iudicetur. ar. s. di. l. qué penitet.

c ¶ Mẽdacẽ. ipse. n. dirit oẽm hominẽ peccatorem cum dirit per prophetam: omnis homo mendax. & paulus in epistola ad romanos: est autez deꝰ verax omnis homo mendax.

d ¶ Et vbũ eiꝰ. i. christꝰ. q veritas est: ut. j. e. c. verũ q dicũt.

e ¶ Baptizatꝰ. simillr & de alijs a postolis dicẽdũ: qꝫ fuerũt baptizati. ar. de cõ. dist. iiij. c. qñ. c. si eos

f ¶ Et diabolo. saltim p imitatõem nõ p suggestionẽ qꝫ ipse. s. sit actor omnis pcti mortalis: cũ multa interꝰ eo ignorãte cõmittant mõtalia. vñ augꝰ. diabolus nõ ẽ imissor malorꝫ cogitationũ. sed incẽsor. xxvi. q. iij. c. ult. uel dr̃ hoc habito rel'pectu ad imtiũ p̃mi pcti qõ eo suggerẽte: factũ ẽ & vñ oẽ peccatũ ꝓpagatũ ẽ. hoc nisi sic exponeres: ꝺdiceret illõ ps'almiste. ab occultis meis & illud: iacẽsa igni & suffossa &. i. e. & ỹs. ḡḡ.

g ¶ Mimime q in diuina pagina ꝺ rietas vera nõ inuenit. xxiij. q. v. qd ergo. xxviij. q. j. fi. n. s. e. di. i. piculose.

h ¶ Nõ peccetis. dicẽdo nõ peccauimus.

i ¶ Mũdi etiã in fidelitũ: qꝫ eccl'ia bene orat ꝓ infidelibꝰ. ar. s. dist. e. c. charitas ẽ. v. tẽ. ꝓfos. ñ tñ. p iam mortuis. xi. q. ij. ñ estimem

k ¶ Cognouimus. i. dilexim⁹.

dite nos a simulachris. & i ea dẽ rursus' epl'a: Si dixerimus qꝫ peccatum ñ hẽmus: ipi nos seducimus & veritas in nobis nõ est. si cõfiteamur pctã nr̃a fidelis ẽ deus & iust⁹: ut remittat nobis pctã nr̃a & emundet nos ab oi iniqtate. si aũt dixerim⁹: qꝫ ñ peccauim⁹: mẽdacẽ facim⁹ eũ & verbũ eiꝰ in nobis ñ est. Estimo qꝫ beatus ioannes baptizatꝰ ad baptizatos scripserit: & qꝫ oẽ pctm̃ ex diabolo fit: ille peccatorẽ se cõfiteꝛ & sperat remissionẽ pꝰbaptisma peccatorꝫ. & iouinianꝰ meus dicit: Ne tãgas me qm̃ mũdus sũ. qd igitur: ꝓria sibi aplus loquit: mime. in eodem qppe loco: cur hoc dixerit statim edixit: filioli mei: hec scribo nobis ut ñ peccetis. sed si qs peccauerit: aduocatũ habemꝰ apud pr̃em iesuꝫ christũ iustũ: & ipe ẽ ꝓ pctis nr̃is ꝓpitiatio: ñ ꝓ nr̃is aũt tm̃: sed & ꝓ totius mũdi. & in hoc scimꝰ qꝫ cognouimus eũ: si mãdata eius obſeruauerimus. q dicit se deũ nosse: & mãdata eiꝰ ñ custodit mẽdax ẽ: & in eo ṽitas nõ ẽ. q aũt seruat uerbũ eius: uere in hoc pfecta dei charitas ẽ. in hoc scimꝰ qm̃ in ipo sumus. q dicit in ipo se manẽ dz: ficut ipe ãbulauit & ipe ãbulare: ꝓpterea scribo nob filioli mei: dis q natꝰ ẽ ex deo ñ peccat: iõ dico nob ut ñ peccetis & tãdiu sciatis nos in gñatiõe dñi pmanẽ: qꝺiu peccauẽtis imo q in gñatione dñi pseuerant peccare, ñ pñt. q. n. cõicatio ẽ lucis ad tenebras christi ad balial. qm̃ sicut dies & nox misceri nequeũt: sic iusticia & iniqtas pctm̃ & bona opa christus & antichristꝰ. si suscepim⁹ christum in hospicio pectoris nr̃i. ilico fugamus diabolũ. si

l ¶ Non peccetis. mortaliter. alias cõtrariũ esset ei qõ dixit. s. si dixerim⁹ quia peccatum. &c.

m ¶ Peccaueritis. hacten⁹ sẽ vba io. q sequũt, sẽ vba hiero.

n ¶ Immo hic agit hiero. qlẽ vba siue dicta ioannis sũt intelligẽda ꝓ cõpositõem s. ut qs dũ mortaꝝ in sanctitate ꝓcepta et in generatõe dei: q et peccet mortaliter est ipossibile.

o ¶ Nõ possunt ꝓiũctim intelligi. s. pmanẽtes in charitate. xxiij. q. i. cum renũciatur. s. di. l. cõsideret.

p ¶ Januã. dic augꝰ. q ille due sũt porte. qbus intrat diabolꝰ. s. cupiditas et timor. easdẽ ecõtrario itrat deꝰ. isti sũt aperiẽde: illi claudẽde. i. di. vij. c. ij. et. iij.

q ¶ Unde dauid. istud nõ ꝓtimaꝝ ꝓrimo: ſ̃ superiori si suscepim⁹ &c.

r ¶ Mẽdax saltẽ ope. xi. q. iij. estimant. xxij. q. v. cauete.

s ¶ Via. i. exemplo. via nõ errans.

t ¶ Veritas. i ꝓmio. vita nõ moriẽs.

u ¶ Vita. i ꝓmio. vita nõ moriẽs.

x ¶ Peccatũ ẽ. magr̃ q̃ſ̃ nesciret: nõ iõ tñ excusareꝫ. xxiij. q. iij. ea vidicta.

a ¶ Sic & fides. s. i. q. i. ferꝫ. i. q. i. sic urgeri.

b ¶ Nosce. s. xxiij. q. iij. dixit dñs.

c ¶ Demones. cũ credẽ bonũ fit opꝰ & colligẽ ꝺ mitoꝝ opinionẽ diabolũ bonũ opari. vñ i epl'a ad corinthios: ubi alij discretio spũũ ubi dr̃ q: & diabolus agit bona seductorie. s. i. di. por.

d ¶ Credãt fide. ſ̃ q̃ ñ diligũt fidẽ illa ñ mereꝫ.

e ¶ Sinautẽ. supple nõ manet.

f ¶ Peccatũ. i. hostiã, p pcto. nã antiq pcta dicebãt sacrificia, p pctis vl pctm. i. rõm. habẽtes filiationẽ carnis peccati. i. mortalẽ & similem carni peccatrici: l pctm

ſ. peccatoꝝ ẽ putari in pena.

g Peccatū .alias pcīm fecit ſe de⁹.i. peccati penā ptulit vñ illud peccata noſtra ipſe portauit.

h Epſam. in ſecūda epſa ad corinthios.

i Nec infans .j. e. di. iij §. adhuc inſtant.

k Si fuero iuſtus. id ẽ ſi dixero me eſſe iuſtum i. ſine peccato.

l Impia. ut. n. dic̄ ſcri ptura pfect⁹ ẽ vir q in lingua nō offendit.

m Et ſine crimine .i. ſi dixero me ſine crimine ꝛc̄.

n Tinriſti. i. tingi pmi ſiſti: permutēdo me hoc dicere: o tu deus.

o Ueſtimētū .i. coꝛp⁹ qō ió dr̄ veſtimētuz: qa veſtit aiam. xxxv. di. ſe rto.

p Peccaueritis. ñ er cludēdo ſe: ſed ſe eis cō numerat: ꝛ hoc ẽ qō ſe quit: ſz aduocatum ha bemus ꝛc̄.

q Omnes. ſ̄. di. xix. ſi romano ꝛ.

a Ut cribraret. i. ut di uerſis penis affligeret ut eſſetis palea. i. mali: ſz cribrati eſtis ſicut tri ticū .i. purgati ſicut in area recedit palea ꝛ re manet triticuz. vñ illud ut ꝓſecutiuū ẽ h. ſile. xx xii. q. i. ó bñdicto. ꝛ. c. ſequēti.

b Deficeret. ſ. finaliꝫ. uel logr̄ ad petrū i ꝓſoa eccl̄e: q tota ñ pōt defi cere. vl nō dr̄ petr⁹ fr̄ci diſſe: qz ſtatim ſurrexit. ar. ex ó v. ſi. nā et ego.

c Aliud. icōueniēs eſt: hoc ꝓbat ſtatim.

d Pertinet. hoc dice bant hereticī.

e Illuminati p baptiſ mū ꝛ fidem. f Et guſtauerūt. i. remiſſionē peccatoꝝ quaſi guſtum ſuauē perceperunt in baptiſmo.

g Spūs ſancti. i. diuerſoꝝ bonoꝝ. ſpūs ſancti de gb⁹ er ponit. xix. q. i. quemit. h Uerbū. i. euāgelica doctrinā

i Uirtutes. i. imoꝛtalitatē ꝛ ipassibilitatē futurā iam ſpe guſtauerūt. k Et ꝓlapſi grauī peccando.

l Renouari. p baptiſmū negauit iteratōem baptiſmi: ſed nō negat pniam: qz ipoſſibile ẽ etiā eos īmotos ad pniam q ſemel b⁹ acceperūt. rurſus renouari. i. baptizari. renoua ri enīz eſt nouū fieri. nouū aūt facere lauari eſt.

m Iteꝝ renouari. ad recupandā iuſticiā ꝛ eos dico ſi ba

iuſti⁹: os meū ipia loqr̄: ꝛſi fine crie p̄au⁹ iueniar: ꝛſi purifica tus i nine ꝛ lot⁹ mūdis manib⁹ ſatis me ſorde tiriſti: ꝛ execra tū ẽ veſtimētū meū. uerūtā ne penit⁹ deſperem⁹ arbitrantes nos pcā baptiſmi ñ poſſe ſal uari: ſtati hocip̄m temperat: ſi qs peccauēit aduocatū hēm⁹ apō p̄em ieſū chriſtū iuſtū: et ipe ẽ ꝓpiciatio p pctis nr̄is: ñ āt p nr̄is tm̄: ſz ēt p toti⁹ mūdi. h. ad credētes p⁹ baptiſma lo quit. ꝛ aduocatū p ōlictis eo rū dñm pollicet: nec ꝺic̄ ſi pec caueritis aduocatū hētis apō p̄em ieſū chriſtū: ꝛ ipe ẽ ꝓpi ciatio p pctis vr̄is: ne eos di ceres ñ plena fide baptiſma ꝓſecutoſ: ſz aduocatū ingt ha bem⁹ apud p̄em ꝛ ipe ẽ ꝓpici atio p pctis nr̄is: ñ ſolū p nr̄is alioꝝ pctis: ſz ēt p toti⁹ mū di. Jn toto aūt mundo ꝛ apli ſūt oēſq credētes. Ex gb⁹ li gdo ꝓbabaꝫ p⁹ baptiſma poſ ſe peccare. Jf rnſtra. n. aduo catū hēm⁹ apō p̄em ieſū xp̄m ſi peccari ñ pōt. petr⁹ apl̄s ad quē dictū fuerat: q lotus ẽ ñ ẽ neceſſe ut iteꝝ lauet: ꝛ tu es petr⁹ ꝛ ſup hāc petrā edi. ec. meā: ab ālla ꝓterit⁹ negat. Et ipe dñs: ſimon ecce ingt ſa thanas poſtulauit uos: ut cri braret quaſi triticū: ego antē rogaui p te ne deficēt fides tua. Et infra: ſi ñ peccam⁹ p⁹ baptiſma: cur nob poſcim⁹ pec cata dimitti: q i baptiſmate iā

ptizenk. n Ad pniam. i. nōie pnie. q. d. non pōt qs rebaptizari ut ſic verā agat pniaz. ꝛ ſi fecerit rur ſus crucifigit xp̄m: q̄tū i ipſo ẽ. baptiſm⁹. n. rei paſ ſionē ſignificat. j. de cō. di. iij. pp̄ie. ul ió dicit rur ſus crucifigētes xp̄m: qz ſicut ipoſ ſibile ẽ q̄ rurſus crucifigat: ꝛ ita i poſſibile ẽ q̄ rur ſus baptizet i pe nitētia vl ꝺic̄ ut, ſi glo. q̄tū ꝛc̄.

o Sibimet. id ẽ q̄tū ad ſeipſos: qz mors xp̄i onē baptiſma ꝓfecra uit qō ſufficit ad oīa pcā veléda ſicut ꝛ illa mors ſuffić ad oīa pcā tolléda. q ò ite rat baptiſmū q̄ſi illa mors ona ꝛ v nuz ex ea ñ ſuffici at iterat baptiſ ma et mortez xp̄i ſ̄ ch̄ristū i ſe ẽ. vel ite rādā inſinuat: ut ex ea ſtata fiat re miſſio pctī qō ẽ i poſſibile. ſicut. n. ipoſſibile eſt iteꝝ xp̄m crucifigi: ita ꝛ ſo p baptiſmuz aliquē mori pec catis.

p Rideāt. i. de rideāt nos.

q Logmur. vu re. ſ. terrēdo ꝛ in crepādo. q̄ſi non virim⁹ hoc putā do uos eſſe tales ſ. ſpīnis plenos: ſed timētes ne ta les efficiamini ter rem⁹ vos ꝺbis.

r Inſuſt⁹. q. d. ió ꝓfido ꝺ vobis qz oli bona mlta ſūt dimiſſa. Aliud ẽ aūt ſi ad cathecumios hec oꝛo ptinet. dimitte nob debita nr̄a ꝛc̄. nō ꝙuēit fidēlib⁹ ꝛ chriſtiāis. pau lus uas electiōis caſtigat coꝛ pus ſuū: ꝛ i ſuitutē redigit: ne alij⁹ ꝓdicā ipe repꝛob⁹ iueāt ad hebꝛeos quoq̄ ſcribēs ait Jmpoſſibile ẽ. n. eos q ſel ſūt illūinati ꝛ guſtauerūt donum celeſte ꝛ pticipes facti ſūt. ſ. ſ guſtauer̄t nihilomin⁹ xp̄ū dei bonū: xp̄uteſq ſecuſi futuri ꝛ ꝓlapſi ſunt renouari iteꝝ ad pniam: rurſus crucifigētes ſi bimetip̄is filiū ꝺi ꝛ oſtētui hñ tes. Certe eos q illūinati ſunt ꝛ guſtauer̄t donū celeſte: ꝛ p ticipes facti ſūt. ſ. ſ. ꝛ guſtaue rūt bonū xp̄ū dei negare non poſſūm⁹ baptizatos: Si āt ba ptizati peccare ñ pñt: qō nūc ꝺic̄ apl̄s ꝛ ꝓlapſi ſūt: ueꝝ nec mōtan⁹ ꝛ nouatian⁹ hīc rideāt q ꝓtēdūt ñ poſſe renouari per pniaz eos q crucifixerūt ſibi metip̄is filiū dei ꝛ oſtētui hūe rūt. ꝓſeq̄nt hunc errorē ſoluit ꝛ ait: Cōfidim⁹ āt de nob dile ctiſſimi melioza ꝛ vicinioza ſa luti. ñ ꝛſi ita logmur: nō ita ẽ ininſt⁹ dñs: ut oblīiſcat opis vr̄i ꝛ dilectiōis quā oſtiſtis i noie ip̄i⁹: q miſtraſtis ſcis ſuis ꝛ nūc miſtratis. ꝛ reuera gran dis ininſticia dei eēt: ſi tm̄ pec cata punirz ꝛ ꝺōa opa ñ ſuſci peret. locut⁹ ſū ingt apl̄us ita ut uos a pctis retraherē ꝛ de ſperatiōis metu facerē cautio

ſūt dimiſſa. Aliud ẽ aūt ſi ad cathecumios hec oꝛo ptinet. dimitte nob debita nr̄a ꝛc̄. nō ꝙuēit fidēlib⁹ ꝛ chriſtiāis. pau lus uas electiōis caſtigat coꝛ pus ſuū: ꝛ i ſuitutē redigit: ne alij⁹ ꝓdicā ipe repꝛob⁹ iueāt ad hebꝛeos quoq̄ ſcribēs ait Jmpoſſibile ẽ. n. eos q ſel ſūt illūinati ꝛ guſtauerūt donum celeſte ꝛ pticipes facti ſūt. ſ. ſ guſtauer̄t nihilomin⁹ xp̄ū dei bonū: xp̄uteſq ſecuſi futuri ꝛ ꝓlapſi ſunt renouari iteꝝ ad pniam: rurſus crucifigētes ſi bimetip̄is filiū ꝺi ꝛ oſtētui hñ tes. Certe eos q illūinati ſunt ꝛ guſtauer̄t donū celeſte: ꝛ p ticipes facti ſūt. ſ. ſ. ꝛ guſtaue rūt bonū xp̄ū dei negare non poſſūm⁹ baptizatos: Si āt ba ptizati peccare ñ pñt: qō nūc ꝺic̄ apl̄s ꝛ ꝓlapſi ſūt: ueꝝ nec mōtan⁹ ꝛ nouatian⁹ hīc rideāt q ꝓtēdūt ñ poſſe renouari per pniaz eos q crucifixerūt ſibi metip̄is filiū dei ꝛ oſtētui hūe rūt. ꝓſeq̄nt hunc errorē ſoluit ꝛ ait: Cōfidim⁹ āt de nob dile ctiſſimi melioza ꝛ vicinioza ſa luti. ñ ꝛſi ita logmur: nō ita ẽ ininſt⁹ dñs: ut oblīiſcat opis vr̄i ꝛ dilectiōis quā oſtiſtis i noie ip̄i⁹: q miſtraſtis ſcis ſuis ꝛ nūc miſtratis. ꝛ reuera gran dis ininſticia dei eēt: ſi tm̄ pec cata punirz ꝛ ꝺōa opa ñ ſuſci peret. locut⁹ ſū ingt apl̄us ita ut uos a pctis retraherē ꝛ de ſperatiōis metu facerē cautio

opati eſtis: ꝓ gb⁹ ſi penituerit ꝛ ōmal̄ bñfaciet vob de⁹ ꝛ hoc ẽ ñ ẽ ꝛc̄. ut. ſ̄. e. di. j. hec ita q. c. nō eſt.

s Oſtēdiſtis. i. et quo p̄ma bona feciſtis opa.

t Ipſi⁹. i. ad honoꝛē dei: ꝛ recte dixi opis qz mini ſtratis ꝛc̄. h. u Miniſtratis. b ar. q de boni logr̄ p⁹ pcīm exhibitis. x Deſperatōis. q. d. nolo vos deſperare ó venia: ſed ita locut⁹ ſū ut me tu deſperatōis q plerūq̄ ſ̄trahit a pcto uos facerē cautiozes. y Ceterū. iuſticie. qz nō ẽ tā crudel de⁹. ꝛc̄. ſ̄. e. di. nō ẽ. z Exhibetis. b ar. q loqui mur de bonis exhibitis p⁹ pcīm.

a ¶ Necessitas. ar. ꝙ spado nō meretur ꝯtinēdo nec pauꝑ ꝑce viuēdo cū ex necessitate hoc faciāt. xxxiij. q. v. tūc saluabit̄. s̄. xxiij. q. iiij. nabuchodonosor.

b ¶ Nec corona. si de⁹ nos tm̄ cogeret ad ꝑtē vnaz: tūc nil afferret g̃tia uel meritū. xxxiij. q. vi. c. ult. v̄sus prin.

c ¶ Ad calcē. i. p̄miū bonoꝝ operū: uel ad vitam eternā. ul' calcez i. finē. q: extrema pars hōis ē calx.

d ¶ Incētiua. i. seminaria. ar. xv. q. i. nō ē. q: de corō ꝓdeunt male cogitatōes q̄s diabol⁹ ad ꝯsensū et op⁹ ꝑducit: ut. s̄. e. inter hec sciendū. ꝛ. c. sicut.

e ¶ Fenū. venialia. s. leuia g̃uia g̃uissima: ut. xxv. di. §. criminis.

f ¶ Incēdiū. delectatōis ꝯsens⁹ et operis.

h ¶ Secura. n̄. n. ē q̄s tā ꝑfect⁹ ꝙ cadē nō possit: et hoc etiā oñdit dicēs sedet ꝛc̄.

h ¶ In occult. i. ī ambiguis. vñ n̄ facile ītelligitur q̄d sit appetēduz uel q̄d nō.

i ¶ Fili accedens ex de renū. nisi.

k ¶ Idē iacobus i. eandē sniaz: nō idē noiatiue. s. ꝙ post baptismum possit q̄s peccar̄

l ¶ Cōsideāt. vultum n̄ rē sed umbrā solā videēs.

m ¶ Ke⁹ h⁹ exponet. j. di. v. c. i.

n ¶ Sine. pc̄to saltim originali.

o ¶ Cōclusit. id ē oēs homines.

p ¶ De tētatōe. n̄ ꝙ n̄ tētent̄. sed ne tētatōi succūbāt ul' si succūbāt eos liberat ꝛ r̄leuat.

q ¶ Hi sunt falsi doctores.

r ¶ Fōtes nō lauātes. sed coinq̄nātes. s̄. ij. q. vij. secuti sūt.

s ¶ Et nebule demonū. ꝛ dicūtur nebule. q: alios obscurātes reddūt. xxxvij. di. §. ult.

res. Ceteꝝ ꝯfido d̄ uob̄ charissimi meliora ꝛ viciniora saluti: neq; enī iusticie dei ē: ut obliuiscat̄ bonoꝝ opeꝝ ꝛ misterij qd̄ ꝓpt̄ nomē ei⁹ exhibuistis ꝛ exhibetis in sāctos ꝛ tm̄ meminēit peccatoꝝ. Et paulo p⁹: Liberi arbitrij nos ꝯdidit de⁹: nec ad v̄tutē nec ad uicia necessitate trahimur. Alioquin ubi nc̄citas nec corona ē: sic in bōis opib⁹ ꝑfectior est de⁹. n̄ ē enī uolētis neq; currētis: sz dei miserētis ꝛ adiuuātis: ut ꝑuenire ualeam⁹ ad calcē. sic in mal' atq; pc̄tis semina nr̄a sūt incētiua ꝛ ꝑfectio diaboli. Cū vidēit nos sup̄ fūdamentū christi edificasse fenuz ligna stipulā: tūc suppōit incēdiū. edificem⁹ auꝝ et argētuz lapides p̄ciosos: et tētare nō audebit quēq̄: et ī hoc n̄ sit secura et certa possessio. Sedz q̄ppe leo in īsidijs et in occultis: ut inf̄ficiat inocentē: ꝛ uasa figuli ꝓbat fornax: homies aūt iustos tētatio tribulatiōis ꝛ in alio loco scribit̄: fili accedēs ad ꝟnitutē d̄i p̄para te ad tētationē. Rursus idē iacob⁹ ait: Estote factores v̄bi: et n̄ auditores tm̄. Siq̄s ē auditor uerbi et n̄ factor: iste filis ē viro q̄ ꝯsiderat vultū natiuitat̄ sue in speculo. Cōsideranit illud et recedēs stati oblit⁹ ē q̄lis fuit. frustra monuit ut iungerēt̄ opa fidei: si p⁹ baptisma peccare n̄ poterāt. q̄ totā ingt legē ꝟuauēit et peccauerit in vno: fact⁹ ē reus oīm. q̄s vr̄m sine pc̄tō ē: ꝯclusit deus oīmia sub d̄licto: ut oībus misereat̄. petrus quoq; nouit ingt deus pios de tētatiōe eripe. et d̄ falsis doctoribus. Hi sūt fōtes sine aq̄: et nebule turbinibus exagitate: q̄bus caligo tenebraꝝ reꝟuat̄. Sup̄bia. n. uanitatis loq̄ntes pelliciūt luxurie eos ī d̄siderijs cānis q̄ paululū effugerāt: ꝛ ad errorē reuersi sūt. nōne tibi videt̄ pixisse ꝟmo aplic⁹ nouā īpitie factionē: apiunt enī q̄si fōtes scie: q: cū aquā n̄ hn̄t: doctrinarū ꝓmittūt ībrē: uelut nubes ꝓphetice ad q̄s ꝑuēiat ueritas dei: ꝛ turbinib⁹ exagitant̄ demonū atq; vicioꝝ: loquūt̄ grādia: ꝛ tot⁹ ꝟmo eoꝝ sup̄bia est Immūd⁹ ē āt apud dn̄m: ois q̄ exaltat cor suū: ut q̄ paululū r̄fugerāt a pc̄tis ad suū reuertāt̄ errorē: ꝛ suadēt ī luxuria ciboruz carnisq; delicijs. Quis enī n̄ libēter audiat: māducem⁹ ꝛ bibam⁹ ꝛ in eternū regnabimus: ꝛ sapiētes ꝛ prudētes p̄uos uocāt. eos v̄o q̄ dulces sūt in sermōib⁹ pl⁹ audiūt. ioānes apl's: īmo in ioāne saluatō scribēs āgelo ecclesie ephesi Scio ingt opa tua ꝛ laborē ꝛ patiētiā tuā: ꝛ q̄ sustinuisti ꝑp nomē meū ꝛ n̄ d̄fecisti. sz hēo aduersū te pauca: ꝙ charitatē tuā p̄imā reliq̄sti mēor esto vñ cecidēis ꝛ age pn̄iaz: ꝛ prima opa tua fac. Sinaūt vēio tibi ꝛ mouebo cādelabrū tuū d̄ loco suo: nisi pn̄iam egeris. Silr̄ ceteras eccl'as: smyrnaz ꝑgamū thiatirā sardis philadelsiā laodiceā ad pn̄iaz ꝓuocat: ꝛ nisi reuertant̄ ad opa p̄stina minat̄. ꝛ ī sardis paucos hr̄e se dicit: q̄ n̄ coinq̄nauerūt uestim̄ta sua: ꝛ ābulat̄i sūt cū eo ī albis: q: digni sūt. cui aūt scribit: mem̄to vñ cecidēis: et ecce missur⁹ ē ex uob̄ diabol⁹ ī cācerē: ut tētemī: et scio ubi hītas ubi sedes ē sathane: et ī mēte habe q̄lit̄ accepis et audiēis ꝛ ꝟua ꝛ pn̄iaz age ꝛ reliq̄ utiq; ei dic̄: q̄ credidēit ꝛ baptizat⁹ fuēit: ꝛ stās quōdā corruit ꝑ delictū. paulisꝑ de veti

t ¶ Sup̄bia. i. superba vanitate loquētes.

u ¶ Pelliciūt. i. alliciūt ꝛ decipiūt. vñ ang⁹: sup̄ epl'az secūdā petri. pellices dicūt̄ mētrices a pollutōne: vl' a pellis fōmositate: q̄ īcautos alliciūt. pelliciūt ergo bētici aīas īstabiles varioꝝ dogmatuz erroneis sectis q̄si ꝯstuprātes luxibus subdendo.

x ¶ Effugerāt. i. recesserāt a pc̄to ꝑ pn̄iam.

y ¶ Pinxisse. i. distinxisse uel denotasse uel descripsisse.

z ¶ Factōem. i. nouā hereticā inuentōem.

a ¶ Ad q̄s. i. q̄si ad eas.

b ¶ Et turbinib⁹. s̄. ij. q. vij. secuti.

c ¶ Immūd⁹. int̄positō ē ꝛ dz subiūgi q̄si grandia. loquūt̄: iō eū q̄ ꝛc̄.

d ¶ Paululū. cām reddit quare dixit loquūt̄ grandia.

e ¶ Uocāt. illi q̄ istoruz doctrinā recipiūt.

f ¶ Angelo. i. plato:

g ¶ Defecisti. finalit̄ alias ꝯ est quod sequit̄: ꝙ charitatem ꝛc̄.

h ¶ Sed habeo. i. corrigendo dicens.

i ¶ Memor. s̄. di. l. dn̄o sancto.

k ¶ Et p̄ma. i. similia primis.

l ¶ Uenio ad detrimentum tuum.

m ¶ Candelabrum. i. cathedram uel sedem uel dignitatem.

n ¶ Coinquinauerūt. i. q̄no peccauerunt.

o ¶ Et ambulaturi. r̄sume pauci sunt q̄ ꝛc̄.

p ¶ Cui autem. suspenditur constructio usq; illuc utiq;.

q Et scio ubi.s.in peccatis.
r Quia solent.falsi doctores heretici.
s Contra eos.s.falsos doctores.
t Usq; ad ioannē.quasi post ioannē nō habēt locū sed mē tionē. q; illud uerū ē in cerimonialib⁹.
u Abraham: ecce alia dispēsatio oliz. alia nūc quasi lz altera dispensatio nūc z altera olim. tñ quantum ad merita bominū bona uel mala: et quātū ad posse peccare post charitatē idez fuit olim: qđ nūc: z ió exempla vet. tes. recte iducē possum.
x Cui bis. p̄ma uice ingabaō: qñ sacrificiū obtulit z de⁹ obtulit ei donū scie: ut habeā li. regū. alia uice nō leg̃ ꝛ reuelaret⁹ ei nisi spāliter qñ⁹ posuit cātica cāticoruz xxxvi. di. §. ecce.
y Quia amator. ē. xxxiij. q. iiij. salomon.
z Manasses. ē. i. q. vij figs omnem.
a Liber dierū. s. paralipomenon. in quo agit de pputatōe dierū z annoz regum israel.
b Ab egyptio. s. pharaone. cū. n. pharao uellz ire ꝓ regē medoz. primo aggressus est regez adzemō. qui regnabat tūc in chatamis. descēdit g⁹ ret iosias iudee i occursū ei⁹. phibēs ne trāsitum faceret p iudeaz: z misit pharao ad eū dicēs: quid mihi z tibi rex iuda: nō aduersū te venio: ad eufratem ppero. misit me de⁹ ad medos: sine me: ne de⁹ q mecū est interficiat te nō acgeuit iosias: sz cuz rege adzemon cōponebat acies suas. ut dimicaret aduersus pharaonem. z fortitan dū trāsiret a curru in currū qui sequebaꝛ eū mor regio occisus est a sagittarijs in campis magedon.
c Rege. i. pharaone.
d Filius ezechielis.
e Josedech. ē. di. l. io.
f Diabolus. i. vroz sua:
g Angelos. quo ad nām eoz nisi essent ꝓfirmati p gr̃am. vñ plato i thimeo: dij deoz quoz opifex pr̃s ego. nā qđē testamēto exempla distulerā: qz solēt ubicūq; ꝓ eos faciūt dicē: lex z pphe usq; ad ioannē pphetauerunt. Et etex gs ignorat sub altera dispēsatione dei oēs retro sactos eius dē fuisse meriti: cui⁹ nūc christiāi sūt: Quo aūt abrahā placuit in zingio: sic nūc xgines placēt in ppetua castitate. seruiuit ille legi z tpi suo: seruiamus z nos legi z tpi nostro: in quos fines seculoz deuenerit Dauid electus ꝑm coz dñi: qz oēs eius fecerat uolūtates: z q in quodā psalmo dixerat. iudica me dñe qm̃ ego in ino. m. ingressu meo: z in ō. spāsu nō infir. Proba me dñe z te. m. ure. renes. m. et coz. m. Postea tēptatus a diabolo z p⁹ peccata penitēs loquit. Miserē mei de⁹ se. m. m. t. magnū peccatū magna vult deleri mia. Salomō amabilis dño: z cui de⁹ bis fuerat reuelatus: qz amator mulieꝛ fuerat a ōi amore discessit. manasse impijssimū regem post captiuitatē babylonie in pālestinā dignitatē liber dierū restitutū refert. z iosias vir sāctus i cāpo magedō ab egyptio rege ꝓfodit. ioānes quoq; filius iosedech sacerdos magnus q̃q; in typo p̄esserit saluator⁹: q nr̃a peccata portauit et alienigenā sibi ex gētibus copulauit ecclam: tñ ꝑm lr̃am p⁹ sacerdotiū sordidat⁹ inducit: z stat diabolus a dextris ei⁹: z cādida illi deinceps uestimēta redduntur. Suspluū ē ō mopse z aaron scribē: q ad aquaz ꝓtradictiōis offēderūt deū: z terrā repromissionis ñ intrauerūt. Cū beat⁹ iob angelos quoq; z oēm creaturā peccare posse ꝓmēozaret dicēs: qđ eni: nunqđ hō mūdus ē coraz deo: aut ab opib⁹ suis sine macula viuit: si ꝓ seruos suos nō credit: z aduersus āgelos suos parnū qđ repperit: quāto magis hitantes in domib⁹ luteis: de qbus eni z nos de eo dē luto sum⁹. Tētatio ē vita hois sup terrā. z cecidit lucifer: q mittebaꝛ ad vniuersas nationes. et ille q in paradiso ō litiaz inter. xij. nutrit⁹ est lapides: vulneratus ē a morte dñi z ad iferna descēdit. vñ z salnatoz in euāgelio: videbā inquit satbanā q̃si fulgur de celo cadentē. si altissima illa sublimitas cecidit: qs cadere nō possit: si in celo ruine: quanto magis in terra: z tñ cū cecideꝛit lucifer: imo post casū colnber antiqu⁹. xtus ei⁹ in lūbis eius: z ptās eius sup ymbilicū uēris ei⁹. obūbrant in eo arbores magne: et dormit iuxta tūcū z calamū z caricē. ipe est rex oīm q̃ in aqs sūt: ubi. s. nō luptas z luxuria z ꝓpago z irrigatio nuptiaz. z infra: Trāsiuim⁹ ad secūdā ptitionē: in q̃ negat eos: q tota fide baptis ma ꝓsecuti sūt: deiñ posse peccare: z docuim⁹ q⁹ ex p̄cepto dei oīs creat⁹ sub vicio sit: ñ q⁹ vniuersi peccau erūt: sed q⁹ peccare possint z sili ruina stātiū met⁹ sit. & nideter itaq; ex ꝓmissis apparet: ñ nullos charitatē hr̃e: quā postea crimialiter delinquēdo amittūt. q⁹ si qs prēdat ñ de xtute: sz ō virtutis ope debē intelligi: deliꝛ De qb⁹. i. ōnumero quoꝝ.
m Tētatio. i. dū viuit hō tētat.
n Qui mittebat i. missur⁹ erat mi nozes angelos si steriſſet fic mō faciūt āgeli boi. h.
o Znt. xij. iurta illud: ois lapis pciosus opim̃etuz tuū. ī. e. pncipiuz tibi tñ nō bēt nisi de. ix. lapidibus.
p A mōte dñi. i. p mortē dei q̃ diabolo mūdi ptāte a demit ul amoze dei qđ amisit.
q Ad inferna. b dr̃ q⁹ morte xp̄i. diabol⁹ ē religatus in inferno: et erit ibi ligat⁹ usq; ad tps āticbristi et tūc soluet nō a peniſſed a vinculis: ut ererceat vires suas i malos
r Sublimitas. i lucifer.
s In lūbis eius quo ad tētatōem viroꝝ in quibus ut dr̃ sedes luxurie est in lūbis.
t Umbilicū. q⁹ ad tētatōez femine: z fortitan dū trāsiret a curru in currū qui sequebaꝛ eū mor regio occisus est a sagittarijs in campis magedon.
u Filius ezechielis.
v Diabolus. i. vroz sua:
w Angelos. quo ad nām eoz nisi essent ꝓfirmati p gr̃am. vñ plato i thimeo: dij deoz quoz opifex pr̃s ego. nā qđē dissolubiles me aūt sic uolēte indissolubiles.
x Cozam deo. i. cōparatione dñi. h.
y Si ꝓ fnos. s. moysen z aaron. de qb⁹ ꝓmisit. h.
z Quanto. ē. viij. q. i. si ergo.
a Obūbrantur. per ipsum.
b Arboꝛes q magni videt: ut sunt hypocrite.
c Jurta iuncū. i. hypocritas: q merito designatur
naz: in q̃rū umbilico dr̃ esse sedes luxurie. vñ aug⁹. sup eū dē locū: semen coitus virilis esse lūbis femiꝛnis in ymbilico q̃ bibeꝛ. q⁹ diabol⁹ vtriq; seruit p luxuriā dñat: ad virū loquens ꝙuenet virtus: dr̃ ei⁹ in lūbis z̄c. ꝓba eti am sub specie femine petulātiā iudee increpās ait Jn die ort⁹ tui nō est ꝑcisus umbilic⁹ tuus.

p ista cū erteri⁹ a
ligd videāt iteri⁹
sūt vani ut illa. p
ūcuz. n. q est sine
nodo erteri⁹. ite
ri⁹ aūt substantia
caret: hypocrite
designāt. p cala-
mū erteri⁹ splen
dēte ⁊ fragilē. ſz ī
teri⁹ vacuū desi-
gnant seculares
mūdane glorie ꝺ
diti ⁊ ei⁹ splēdoꝛi
q̄ cito trāseūt per
caricē crescētez ī
locis plaustrib⁹:
⁊ manū tāgentis
vulnerātē curiosi
tas tpalium desi
gnat: q̄m affluen
tia nutrit et crescē
⁊ animū pūgit.

3 ¶ Que in ags sē
t. in fluxu rerū la
bētiū.

a ¶ Nuptiaꝝ. satu
rāde cā libidinis
ſcta ꝝ: secus si cā
plis. xxviij. q. iiij.
vir cū ꝓpria.

b — Et ꝓcepto .i.
ꝑm ꝓceptū .i. au-
ctoritatē diuine
scripture: alij coꝛ
rigūt hoc ⁊ dicūt
ex cepto deo.

c ¶ Sanctū .i. stā
tes timeāt ne .ſ.
sili ca dāt ruina.

d ¶ Sit .i. debeat
esse.

e ¶ Uidēt. ex pli
re allegatis oclu
dit grānus chari
tatē semel habitā
amitti posse. q̄ ñ
solū de oꝑib⁹ cha
ritatis: sed ꝺ ipa
charitate verum
oñdit eē. adiciēs
hoc nō solū circa
p̄destinatos ſz ēt
circa ꝓcuros pos
se ꝓgrē. ad quod
auctez iduc usq;
ad illū locū. item
illud euāgelij vbi
ī ꝓtū auctes idu
cit duas: uidelicz
q̄ reprobi ñ bñt
beret qd rñdeat de innocētia
ade: ꝺ iusticia mopsi dauid et
ceteroꝝ: q plena fide ad bap
tisma accedentes: ſz postea p
lapsuri sūt: tñ celestia dona ꝺ
gustāt ⁊. ſ. ſ. fiūt ptic⁹pes: ut ñ
solū añ hūanos: ne ꝝ etiā āte
dei oculos ex aq̄ tñ ⁊ spū sancto inueniāt renati. q si charita
tē dei ñ bñt: añ dei oculos aq̄
tñ regenerent ñ spū sctō. opa
eni seu sacroꝝ ptcipatio nisi
ex charitate ꝓcedāt: apō deū
nec iusticiā nec innocētiā pstāt
Si. n. ingt apls: habuero oēm
fidē: ita ut mōres transferā: ⁊
si distribuero oēs facultates
meas in cibos paupeꝝ: si tra
didero coꝛpus meū ita ut ar-
deā: charitatē āt ñ habeā: ni-
hil mihi pest. Sed qz de ꝑde
stinatis ad uitā a ñnullis ꝓce
dit: q charitatē amittant: ⁊ a-
missā recupent. ꝺ reprobis ēt
dicendū ē: an ipi charitatē ha
beāt: qua amissa postea dānē
tur. De his ita scribit aug.
in li. de correctione ⁊ gra.

A Pls scies nōnullos diligē
deū. ⁊ in eo mō usq; in finē
ñ pseuerare mox addit: his
q ꝑm ꝓpositū uocati sūt sācti
⁊c. In eodez. An adhuc iste
nolēs corrigi poterit dicē: qd
ego feci q̄ ñ accepi: quē con-
stat accepisse et sua culpa q̄ꝺ
accepat amisisse: possuz ingt:
possū oīno q̄m me arguis dicē
q̄ ex bōa vita in malā mea uo
lūtate relapsus sū. adhuc qd
ego feci q̄ nō accepi: accepi
eni fidē: q̄ ꝺilectionez opat:
sed in illa usq; in finē pseuerā
tiā ñ accepi. In eodē. In bo
no illos nolebam ꝓculdubio
manere: erāt utiq; in bono: ſz
in eo ñ ꝑmānerūt. In eodem.
Propter hui⁹ utilitatē secretu
credēdū ē quosdā de filijs ꝑ-
ditionis ñ accepto dono pseue
rādi usq; in finē in fide q̄ ꝑ
dilectionē opat: incipe viuē ⁊
postea cadē: ⁊ cetera multa si
milia de reprobis. in euāgelio
etiā: q pseuerauerit usq; in fi
nē ⁊ cetera. In eodē. Iterū
hō iste incipit ⁊c. Iteꝝ in eoꝺ.
Uirandū ē q̄re deꝰ qbusdaz
filijs ꝓditiōis det fidē opantē
ꝑ dilectionē: nec det in ea pse
uerantiā ¶ tem illud euāge
lij: Nō q incipit: ſz q pseuera
uerit usq; in finem: hic saluus
erit. ¶ tem gregorius.

Ulti bñ incipiūt: q in ma
lo vitā finiūt. Non aut
bñ icipit: q nūq̄ ex charitate
aliq̄d opaꝝ. q si ex charitate
aliq̄ aliq̄d agit: ⁊ charitatem
aliq̄ ī ipso necesse ē eē ¶ Illō
aūt gregorij q seduci q̄nq̄ nō
reuersuri pñt ⁊c. nō de oibus
gñaliꝝ reprob⁹: ſz id hypocritę
ſpāliter intelligēdū est. qō ex
ꝟbis eius euidēt datꝝ itelli
gi. Cū. n. q̄stionē ꝓponeret:
cur misericoꝛs deꝰ ista fieri p
mittat: ut leuiathan seu nunc
p ſuggestiones callidas: siue
p dānatū illū quē replet ho-
minē: nel sol' fibi radios. i. do-
ctos quosq; sapiēteſq; subijci
at. uel aut hoc ē viros ſācti-
tatis claritate fulgētes q̄ſi lu
tum sibi vicijs coinq̄nādo sub
sternat: mox in eiusdē questi
onis solutione supponit dicēs

O Jtius ad hoc rñdemus:
qz aut q̄ꝺ ꝓuis eiꝰ suasi
onibus q̄ſi lutū sterni potuit:
aut ātē dei oculos nūq̄ fuit.
q enim seduci q̄nq̄ ñ reuersu
rī pñt: q̄ſi bitam sanctitatē añ
oculos hoīm videnꝝ amittere
ſz eā ante dei oculos nūq̄ ha
buerūt. Sepe hō nāq̄ multis
occulte pēnis inuoluit: ⁊ i vna
aliq̄ virtute magnus videt: q̄
ipa quoq; ꝟtus inanescēs de-
ficit: qz dū inotescit hōibus ꝑ
culdubio laudaꝝ ejusq; fauoꝝ
inbiāter appetitur. vñ fit ut ⁊
ipa ꝟtus ante dei oculos vir-
tus non sit: dum abscōdit qꝺ
displicet ⁊ ꝓdit qꝺ placz. que
itaq; magna apud deū eē pūt
q̄ mala occulta sūt ⁊ bona pu
blica: plerūq; enim sicut dixi-
mꝰ latet superbia ⁊ castitas ino
tescit. atq; ió diu ostēſa circa
charitatē. ſz eas ꝺ hypo
critis itelligēdas eē. ꝑ
bat aucte gregorij.

f ¶ Prodest. ad regnum
celoꝝ obtinēdū: ut di.
iij. §. penſ. ⁊. c. figs aūt.

g A Plus. mor i epla
ad ro. ubi dī sci-
mꝰ aūt q̄ diligētib⁹ deū
oīa cooparī ī bonū his
q̄ ſm ꝓpositū vocati sī
sancti. ſ. e. talib⁹.

b ¶ Apls addidit .i. post
q̄ diterat scimus .q. d.
deū ⁊c.

i ¶ Accepi. pseuerātiā ī
charitate. ⁊ i bōū opib⁹

k ¶ Propī secreti .i. pp
secretā hāc dispēsatoꝛez
dei q̄ vnlis est. alias. n.
est hic vtilitatem.

l ¶ Similia. dicit ī eodē
idem aug⁹.

m ¶ In euāgelio. supple
sūt ī augu. ista exēpla.

n ¶ Té illud euāgelij. ñ
q icipit: qz hec auctas
euāgelij ⁊ seq̄ns gregoꝛ
rij videt inuere: q ꝑ
bi futuri charitatē ñ ha
beāteas ponit gr̄anus
⁊ post ea soluit.

a Ult. his dici ꝑt
Lepistī melius q̄
desinis. ultima ꝑmis ce
dunt dissimiles: hic vir
⁊ ille puer.

b ¶ Und aūt. q seduci
hec ē rota ꝓcurrēs gr̄a
ni. vult. n. dctiare capl̄z
gregorij. qō stati sequit
j. e. citi⁹ ad hoc.

c ¶ Ut leuiathan. q. d. si
q̄ ꝓpnā suggestionem
siue p maluz hominē et
dānatū quē diabol⁹ re
pleuit malicia p sugge-
stionis mīnistrū.

d ¶ Keplet. tristicia.

e ¶ Aut ꝑ sapiētia pōt
aurū. j. e. di. principiū.
⁊ ita alit q̄ hic sumit.

a O Jti⁹. casus: expo
mit gregoꝛ⁹ ī ca
none isto illa ꝟba Iob su
per illo: erūt radij solis
⁊ sternet sibi aut quasi
lutū. Primo ergo dicit
q ꝑ aurum deliguāt hy
pocrite. q. quāñ deaura
ti sunt: cum in superficie

videāt bñe ūtutes: nec habeāt. Secūdo dicit: q̄ huiusmōi hypocrisis detegit i hac vita. qñq; ante finem qñq; in fine: qñq; nūq;. ⁊ cū detegit tūc aurū quasi lutū sternit. Ultimo dicē quā uti lutate ꝓsequāt ꝑdestinati siue huiusmodi hypocrite faciāt bōa: siue publice cadāt in pcīm. nā p bonā opatōez imitāt pseueraturos ad bonū operādū: p casū ꝑdūt bonos cautiores.

b ¶ Amittere. hec ō hypocritis intelligēda sūt q videt deaurati ⁊ fulgidi et bñe ūtutes in superficie cū nec sunt nec hñt et q caret vna caret omnib⁹. di. v. c. fi.

c ¶ Immolescit. i. virtus videtur.

d ¶ Appetit ab alijs:

e ¶ Virtus putatiua.

f ¶ Etiā añ bōies. i. in ꝓspectu hominū.

g ¶ Luraut. s. e. di. vi. ante. §. penult. fm aug⁹.

h ¶ Per aliqō. i. q̄tū ad aliqd. s. ad bona opa.

i ¶ O pereprecū. i. utile credim⁹ si aperiamus quō ō istis disponit ad utilitatē alioꝝ. ⁊ hoc est sepe enim ⁊c.

k ¶ Ordinis. i. itellect⁹ tropologicus.

l ¶ Angustaz. arta. n. est via q̄ ducit ad vitā. vnō virgil⁹. Facil⁹ descēsus auerni. Sed ꝝuocare g̃ dū superasq; euadē ad auras. Hoc op⁹ hic labor ē. pauci quos equ⁹ amauit Iuppit⁹ aut ardēs euerit ad etbēa vi⁹

m ¶ Exēplo. hi sūt q ad sempiternā vitā ꝓrios ,mēdacio suo opitulante deducūt: ut .xxij. q. ij. p mū. ex h⁹ g⁹ colligē erq̄ sensū illud accipiat.

n ¶ Articulo. i. ipedimēto.

o ¶ Lapsū. Felix quē faciūt aliena pcula cautū ff. xxvij. q. i. c. i. j. de cō. di. i. hi duo. ⁊ dicit Iene/ca: Ruīa ꝓcedētiū solet finē vite ꝑdīt: q; coopata supbia usq; in finē incorrecta retinet. ali⁹ elemosynis uacat ꝓpria distribuit: ſz tñ multis iniusticijs defuit: uel forte linguā i detractōib⁹ exercet. ⁊ fit plerūq; ut is q misericors fuerit: iuxt vite sue terminū rapacitatis ⁊ crudelitatis stimul' inardescat: qđ nalde iusto iudicio agit: ut ꝑdat etiā añ bōies: vnđ hoibus placuit. q; hoc vñ ōo displicuit: corrigē nūq; curauit. ali⁹ patie studet: ſz inuidē alijs ⁊ suare malicia in corde nō cauet. fit qñq; ipatiens: q; diu latuit dolēs. hi itaq; ⁊ per aliqđ aut̄ sunt: ⁊ p aliqđ lutū sūt: atq; hoc aut̄ q̄si lutū sternit: qñ occultis pctis exigēti⁹ et ūtus q̄ publice clarū ēat dissipat. ſz opēpciū credimus si in his ūtutez supni ordinis ſubuli⁹ ꝓpēdam⁹. sepe. n. oipotēs de⁹ occulta eoꝝ mala diu tolerat: ⁊ opta eoꝝ bona electoꝝ suoꝝ usibus ꝓfutura dispēsat. Nā nnulli mūdū neq; fūdit⁹ deserētes ñ pseueraturi agustū iter arripiut: ſz ad q̄rēdā angustā viā exēplo suo eos q pseueraturi sūt accendūt. vñ plerunq; ꝓtigit: ut ipm hoc qđ bñ videt vinē: ñ sibi ſz porti⁹ ſolis electis vināt. dū ex ēplis suis ad bñ vinēdi studia pseueratos alios ñ pseuerati ꝓuocāt. Sepe. n. quosdā videm⁹ ad viā igredi ad locū ꝓpositū festinare: quos alij ga eūtes ꝓspicūt sequūt: eūdēq; piter locū petūt. ſz fit plerūq; ut irruēte aliquo iplicatiōis articulo p⁹ se redeat qui ꝑībāt: ⁊ hi ad locū puentant q seqbant. ita nimiꝝ sūt illi q nō pseuerāt: ⁊ viā sanctitatis arripiunt. Iccirco. n. ūtutis iter ñ pseuerati inchoāt: ut eis q puēturi sūt viā q̄ gradūt ostēdāt. quoꝝ ēt casus utilitate ñ modica electoꝝ ꝓuectib⁹ seruit: q; ipoꝝ lapsū dū ꝓspicūt de suo statu ꝓtremiscūt: ⁊ ruina q̄ illos dānat istos hūiliat. adiscūt enim i supni adiutorij ꝓtectiōe cōfidē: dū plerosq; ꝓspiciūt de suis ūtutib⁹ cecidisse. qñ g⁹ videnť bñ agē rebi: q̄si planū iter electis sequētib⁹ demōstrāt. qñ ꝯo in/la psū negcie cōmūt: electis p⁹ se pgētib⁹ q̄si cauendā supbie foueā oñdūt. Quod ꝯo reprobi negāt comedē panē q̄ō celo descēdit: uel bibē aquaz viuā: ñ sic accipiēdum ē: ut a charitate penit⁹ credant alicī ſz ut i charitate radicē figere ñ intelligant. Aliud ē. n. bibē uel māducare atq; aliō degustare. vñ in euangelio de xpo legit: ⁊ cū gustasset noluit bibere. bibit ergo aquā viuā et māducat panē q ō celo descēdit: q i charitate radicē figit. degustat q ea aliqten⁹ cōicat: a q̄ postea delinq̄ndo recedit de q̄bus apl's dicit: Impossibile ē eos q semel illuminati sūt: ⁊ gustauerūt donū celeste: ⁊ p⁹ hec oia, plapsi sūt: rursus renouari ad pñiam. hīc est diabolus in veritate stetisse: ñ in ea creat⁹ eē negat. fuit enī in veritate ꝑdīt⁹: ſz dū de se supbiendo plumpsit: alien⁹ ab ea factus ē. in veritate aūt quō eē creat⁹ ꝓbet: si sine dilectione sui ꝑditoris creat⁹ esse, pbat: aut quō bon⁹ a deo ꝑdit⁹ asserit: si nihil diuine dilectiōis in sui creatiōe accepit: quō aūt supbie mot⁹ sine vicio extitit: si ꝑditorē suū nullaten⁹ dilexit aut quō par sine excellentiore ceteris creat⁹ dr. si nnullis eoꝝ in amore ōi ꝑdītis: hic ab eis dilectiōe uacu⁹ fact⁹ ē: vñ aūt hec dīa inter bonos ⁊ malos angelos ꝓcessit: si ex creāte: inuisū videt de⁹: q; añ peccatū iſert penā: uel q hoc punit qđ creādo ifudit. si āt ñ ex creāte cū ñ ex traduce: iſtat ut ex ꝓprie libertatis arbitrio vicium supbie i āgelicā naturā ꝓcesserit. bona ergo ꝑdita ē q̄ suo vicio a bono in malū cōmutata ē ſz quō bōa eē potuit: si dicit esse doctrina sequētiuz: ad h⁹. s. c. si enī in fi.

p ¶ Quod vo. solut gr'an⁹ auctez inductā. s. e. dilcū ergo. c. charitas. ad hoc quod charitas amitti ñ possit. ⁊ hac occasione diabolū in charitate creatū esse ostēdit: ⁊ ō lucifer ercellēta multa subtūgit

q ¶ Negāt. ff. e. § cū ergo: ⁊ ego lū ⁊. c. charitas.

r ¶ Vñ in euāgelio matthei.

s ¶ Donū. i. doctrinā euāgelicā.

t ¶ Ad pniaz. p er baptismū. h⁹ ē. r positū. s. e. si. n.

u ¶ In veritate. s. xvi. q. ij. nisi ?

x ¶ In veritate. i. charitate. ⁊ hoc dicit a legādo.

y ¶ Differēna. q̄ alij sunt bom et alij sunt mali.

z ¶ Penā etiā. q̄ nūq; fac. ar. s. xi. q. iij. illud plane.

a ¶ Ex ſduce. q̄ angeli ñ fuerunt ex traduce. i. ex ꝓiacēti mā: ſic nec aīa. s. xxij. q. ij. moyses.

b ¶ Dō creādo. ñ n. dz putare. qđ ipse approbauit ut. xxij. q. iij. nabuchodonosō. ff. ad. l. iul. de adult. si vroz im fi.

c ¶ Suo vicio. hz vñ sunt ꝑm⁹ mot⁹ āgeli ad malum: dic q̄ ex libero arbitrio ſz i libēo arbitrio ñ fuit malū: ñ g⁹ ꝓcessit malū: dicas q̄ in libēo arbitrio fuit q̄dā libertas: ⁊ ex illa libtate cecidit i malū. hec ē difficillima qō.

d ¶ Siris.cū āgel⁹ stati fuit p⁹ creatōez capar rōis ꝫ hō non:donec fit adultus.

e ¶ Moysen.i genesi circa pncipium.

f ¶ Inc.vacuuz. ē.xvi.q.ii.visis ꝺ vbi dicit q chāritatē nequit bn̄e i celo.sed forte dn̄ ñ habuisse: qz nō pseuerauit:qz nō dn̄ factuz nisi duret factū: ut.ē.e. di.i.§. cogitatio .l.diuoꝛtiū. sed forte nūq̄ habuit charitatē: ut dn̄ i pncio. vñ mgr hoc dicit allegādo:z sm hoc oīa pncia intelligūt nō de charitate quā nō habuit:sed quā habitur⁹ esset si steteret.

a ¶ Pncipiuz. Caſus: Intēdit gregoꝛius in hoc.c. multum ꝓmēdare luciferꝫ oñdēdo ei⁹ perfectōem z excellētiā quā in charitate habuit z i aliis donis gr̄uitis uel nālib⁹ añ lapsū.z hoc facit Inducit aūt auctoꝛitates iob et ezechielis.

b ¶ Pncipiū.i. pcipuū op⁹ inter prima opa ꝺi. uł pmū z digniꝛ mī alios angelos :quoꝛ mīsterio paraſ:et patz via ad deum.

c ¶ Viarū.i. operū. sicut.n.in uia pmet uestigiū itinerātis: sic in q̄libet creata est via qua qs ducit ad intelligēdā potētiam dei.

d ¶ Beemoth.i. lectiōe penit⁹ caruit:neq̄ eni angel⁹ nob fiſis facꝫ ē: quos usq̄ ad certū tps etatis infirmitas granat:ut neq̄ virt⁹ neq̄ viciū ullū locū in nob obtineat. accepit ergo dilectionē in sui creatiōe sicut z ceteri: de qb⁹ dn̄ āgelice ẏtutes q̄ in dei amoꝛe pstiterūt:ñ ait q̄ diligē ceperūt:ſz q̄ in ei⁹ amoꝛe pstiterūt q̄ ex creatiōe diligē ceperāt:ut pncipiū dinīe dilectionis oib⁹ credaſ esse cōe. pse nerātia ẏo eoꝛ tm̄mō itelligatur: q in retributiōe hoc accipere merenerūt: ut pfirmati ulteri⁹ cadē ñ possēt: z hoc de se certissime scirent. vñ dn̄ apud moysen pri⁹ celū: deiñ firmam tū factū eē dn̄: qz nimiꝛ angelica naſa pri⁹ eḡlit subtilis in supioꝛib⁹ ē ꝓdita: postea i psistētib⁹ i amoꝛe sui ꝓditoꝛis mirabilit ē ꝓfirmata ¶ Hinc etiā greg. in moraliſta ꝺ pfectione āgelice creatiōis replicās charitate negat replerū: non ea penit⁹ uacuū asserit. q̄ si penit⁹ caruisset:nūq̄ ea q̄ de ei⁹ excellētia dicūtur: pueniēter de eo intelligi possent.

¶ Pncipiū eni mgr beatus greg. viaꝛ ꝺi beemoth dn̄: qz nimiꝛ cū cūcta creās ageret: hūc pmū ꝓdidit: quē religs āgelis eminētioꝛē fecit. huius primat⁹ eminētiā ꝑspicit ꝓpha cū dic: cedri ñ fuerūt altioꝛes illo in paꝺiſo ꝺi. abietes ñ adequerūt sūmitatē ei⁹: platani ñ fuerūt eḡles frōdib⁹ ei⁹. ōe lignū pciosū paꝺiſi dei ñ ē assimilatū ei z pulchꝛitudini eius qm̄ ꝑspeciosū fecit eū i multis ꝺēdis frōdib⁹. qd nāq̄ accipi in cedris z abietib⁹ z platanis pōt: nisi illa ẏtutū celestiū ꝓcere celsitudis agmia i eterne leticie viriditate plātata: q̄ q̄uis excelsa ꝓdita sūt: huic tn̄ ñ plata sūt nec eḡta. q ſpecios⁹ fact⁹ ē in mītis ꝺensisq̄ frōdib⁹ dn̄: qz platū ceteris legionib⁹ tāta illū ſpe pulchꝛioꝛez reddidit: q̄nta ei suppositā angloꝛ mltitudo ꝺcoꝛauit. Ista arboꝛi paꝺiſo dei tot q̄ſi ꝺē sas frondes hūit: quot sub se positas supnoꝛ spūū legiones attēdit. q z iccirco peccās ſn̄ venia dānat⁹ ē: qz magn⁹ fine ꝓpatiōe fuēat creat⁹. hinc ei rursū ꝓ eundē ꝓpham dn̄. Tu signaculū similitudis plen⁹ sapia z pfect⁹ decoꝛe i ꝺlicijs paꝺisi dei fuisti. mſta. n. ꝺ ei⁹ magnitudie locuturus p⁹ ẏbo cūcta pplex⁹ ē. qd nāq̄ bōi ñ hūit q signaculū dei similitudis fuit: ꝺ sigillo qppe ānuli tūs similitudo imagialit expm̄it: q̄l in sigillo eodē essentialit dn̄. z ſz hō ad similitudinē dei creat⁹ sit: āgelo tñ q̄si aliqd maiꝰ tribuēs: ñ eū ad similitudinē dei ꝓditū: ſz ipm signaculū similitudis dei dic: ut quo subtilioꝛ ē naſa: eo in illū pleni⁹ similitudo dn̄i credaſ expssa. hic ē q primat⁹ ei⁹ potentiā adhuc illinuās idem ppha subūgit. Qis lapis pciosus opim̄tū tnū: sardi⁹ topacius iaspis chꝛysolitus onix beryllus carbūculus smaragdus z saphirus. Nouē dixit genera lapidū: qz nimiꝛ ꝺines angeloꝛ sunt nouē. nā cum p sacra eloquia angeli archangeli throni z dn̄iationes z ẏtutes principatus z ptātes cherubi z seraphin apta narratiōe memoꝛant: supnoꝛ ciniū quante sint distinctiones oñdit. qbus tñ beemoth iste optus fuisse describit: qz eos q̄si uestez ad ornamētū suū habuit: quoꝛuz dū claritatem trāscēderet: ex eoꝛ compatione clarioꝛ fuit. de cuius descriptione adhuc subūgit: auꝛ opus ꝺcoꝛis tui z foꝛamia tua in die q̄ ꝺitus es pꝛepata sūt. auꝛ opus extitit decoꝛis eius: qz sapie claritate cāduit: quā bn̄ creatus accepit. foꝛamina ẏo iccirco in lapidibus fiunt: ut vincula ti auro in ornamenti compositione iungantur: z nequaq̄ a se dissideāt quos intexus auꝛ diabol⁹. beemoth iterpꝛetatur aīal imundū: qa diabolus ꝓpter supbiā a celesti beatitudine tā q̄ imundū animal alienus factus est.

e ¶ Primū.i. pcipuum. non enim prius creauit hūc q̄ alios. vñ in salomone ꝓphetabit:q viuit in eternū:creauit oīa sit.

f ¶ Quid.verba gregoꝛii exponētis pꝛedictā auctoꝛitatē ezechielis.

g ¶ Habuit lucifer.

h ¶ Venia. cū enim pl⁹ ptātis z pulchꝛitudinis ei cōmissū fuerat:iō magis diligi ꝑsumebat.ar. ē.ii.q.v.quāto. z.j.dis. iii.§:q aūt. z.c.septies. ideoq̄ tāto magis obsequi tenebat: z plus pūri debuit:cū non fuerit obsecutus: ar.C. de cōduc.z pcur. ꝺuctoꝛes in fi.li.xi.z grauioꝛa facit delicta z̄c.ut.xi.q.iij pcipue.xl.di.hō christianus.j.c.di.v. considereret.ē.e.di.i.§.ex his ita q̄.ē.xxiii.q.iiii.qui peccat.

i ¶ Tu figuaculum. dicitur signaculuz pꝛopter ẏtutes expꝛessas :quas recepit a domino.

k ¶ Plenus.i.plenā scientiam habens z pfectionem decoꝛis z charitatis.

l ¶ Primo uerbo.hoc.s signaculum.

m ¶ Ut quo.i.quantuz. subtilioꝛ est natura.i. diuine nature capacioꝛ ratione z intellectu.

n ¶ Eo.i.in tantum.

o ¶ Similitudo dei .i. gr̃a ⁊ dilectio q̃ erat ꝺo fimilis in illũ.
p ¶ Prophetaſ.ezechi el.
q ¶ Lapis.i.oĩs aliꝰ angelus.
r ¶ Preciosꝰ.i.pulcher dẽcore vtutũ.fuit.
ſ ¶ Operimẽtum eiꝰ.i.i ferior eo:ſicut ueſtimẽ tuꝫ eſt inferius ⁊ idigni us ſe indnẽte.uel orna bat eum ſicut ueſtimen tum ornat alteq̃.
t ¶ Sardius. bos etiaꝫ lapides enumerat ler. ff.de pub.⁊ vecti.l. iter dũ.§.ſpecies. q̃ũ autẽ hi lapides veniãt in cõ tributoẽm: dicit lex ad l.rhodi.l.ij.§. cũ i eodẽ
u ¶ Diſtinctões.ẽ.di.lx xxij.ad hec.
x ¶ Auro vnde dicit lex q̃ ſi auro gẽma iungat: nõ cedit auro ſed econ uerſo aurũ cedit gẽme ff.de au.⁊ ar.le.ſi nõ ſũt §.peruenientemus.
y ¶ Vicio.i. per vicium ſuperbie nõ ſũt repleta
z ¶ Superbie. nota per canonẽ iſtũ ius ĩcepiſſe a ruina angelorꝫ.bonuꝫ eniꝫ ⁊ equũ fuit: ut pro pter ſuperbiam lucifer puniretur.
a ¶ Charitatis.ar. q̃ di abolus charitatem nõ habuit:ut.xvi.q.ij.vifis ſed cũ eſſet rõis capax innocentie priceps ſine charitate eſſe nõ potuit ar.ẽ.e.di.§. itẽ fine cha ritate q̃ ergo charitate repletus negat:ꝓpara tõ eſtãtiuꝫ ⁊ cõfirmato rũ dicit.uel ad pfectio nem refertur.
b ¶ Lapides.i.ordines angelorꝫ.
c ¶ Quod illic.ĩ ꝓphe ta.ſ.ezechiele.ꝟ in iob.
d ¶ Voce.i.voce dñi lo quẽtis ipſi iob.
e ¶ Inſinuat. iob vel ꝓ pheta:

repletis foramĩbꝰ ligat.huius gꝰ lapides in die ꝓditiõis ſue foramĩa ꝓpata ſũt: qꝫ vide licet capax charitatis ẽ cõdi tus. q̃ ſi repleri noluiſſet:ãge lis ſtãtibꝰ tanq̃ poſitis i regis ornamẽto lapidibꝰ potuiſſꝫ in herẽ. Si. n. charitas auro ſe ſe penetrabilẽ ꝓbuiſſet:ſactis ãgel ſociatꝫ in ornamẽto ut di ximꝰ regio lapis fixꝰ maneret. Müit ergo lapis iſte foramia ſꝫ ſuꝑbie vicio charitatiſ auro ñ ſũt repleta.nãq̃ iccirco ligã tur auro ne cadãt.iccirco iſte cecidit:qꝫ ẽt pſozatꝰ manu ar tificis amoris vinculis ligari ꝓẽpſit. Nũc ãt cereri lapides q hic ſiſt fuerãt pfozati pene trãtes ſe inicẽ charitate liga ti ſt:atq̃ hoc i munẽ iſto cadẽ te meruerũt:ut neq̃q̃ iã de oꝫ namẽto regio cadẽdo ſoluant.
h ¶ Principatꝰ celſitudinẽ adhuc idẽ,ꝑpha intuẽs adiũgit: Tu cherub extẽꝫ ⁊ ꝓtegẽs in mõ te ſcõ dei ⁊ in medio lapidũm ignitorꝫ pfectꝰ ãbulaſti: Cher rub qꝑpe plẽitudo ſcie iterꝝ taſ. et iccirco iſte cherub ꝺr: qꝫ trãſcẽdiſſe cũctos ſcia non dubitat. q i medio ignitorꝫ la pidũ pfectꝰ ãbulauit: qꝫ inter angelorꝫ cõda charitatꝫ igne ſuccẽſa clarꝰ glã ꝓditõis exti tit: quẽ bñ extẽtũ ac ꝓtegẽtẽ dicit. oñe. n. qõ extẽtũ ꝓtegi mꝰ obũbram: qꝫ ꝓpatione cla ritatis ſue obũbraſſe ceteꝫr clarítatẽ credit: ipe fuiſſe ex tẽꝰ ⁊ ꝓtegẽs repit. reliquos eni q̃ſi obũbrãdo opuit: q eo magnitudinẽ excellẽtia maio re trãſcẽdit. qõ gr illic ſpecio ſus in multis frõdibꝰ: qõ illic ſignaculum ſimilitudinis: qõ illic cherub: quod illic ꝓtoe gens dicit: hoc ꝟ uoce dñica beemoth iſte viaꝫ ꝺi ꝓncipiũ uocat. de quo iccirco tã mira in gbus fuit ⁊ q̃ amiſit iſinuat ut hõi oñdat: qd ipſe ſi ſuꝑbi at de elatiõis ſue culpa paſſu rus ſit:ſi feriẽdo illi pcẽ nolu it quẽ creãdo in gl̃a tãte cla ritatis eleuauit. ꝓſideꝝ ergo hõ elatꝰ qd in terra mereat:ſi angelis ꝓlatus in celo ꝓſterni. Q charitas aũt q̃ i aduerſitate ꝺſerit: ficta.i. ficilis et fragilis eẽ ꝓhibet: ſicut fides ex q̃ charitas ꝓcedit ficta.i. fragilis apud aplm eſſe nega tur:ſili charitas q̃ in aduerſi tate deſeri põt: ꝺr uera nunq̃ fuiſſe. ſicut enim hiero. ꝓ ioui nianũ ſcribit: Omnis creatu ra ſub vicio ẽ:nõ q ois pecca uerit:ſꝫ qꝫ nulla ẽ q̃ peccare ñ poſſit. poſſe ãt peccare ut au guſti. ait:ñ ẽ aliqd poſſe: imo aliqd ñ poſſe. vñ ille ſolꝰ voca tur oipotẽs: q hoc ñ põt: quia oĩa põt que poſſe ẽ aliqd poſ ſe. ſicut ergo eiꝰ compatõne q mutabilitatẽ neſcit: ois crea tura vicioſa ꝺr: qꝫ mutabilita tis ẽ capax: iuxta illud: nõ in ſtificabit in con.t.o. viuens: ⁊ aſtra ñ ſũt mũda in ꝓſpectu eiꝰ: ſic cõparatione eiꝰ creatu re q̃ mutationẽ nõ recipit: ois creatura q̃ pmutat nõ uera: ſꝫ uana eẽ ꝓbat. vñ ois hõ men dax eſſe ꝺr: ⁊ vanitati ſilis fa ctus. hinc etiã eccl̃aſtes: cun cta que ſub ſole ſũt. i. q̃ tẽpo rũ viciſſitudinẽ recipiũt:ñ tm modo uanitas q̃ omni creatu re rõne mutabilitatis ineſt: ſꝫ etiã uanitaſ uanitatũ variera te pmutationis quã recipiunt eſſe dicunt. Sic ergo compa tione diuine charitatis nulla virtus eſſe vera ꝓbatur: aut cõ parationẽ eius q̃ nõ deſerit: illa q̃ amittit uera eſſe negat. ſicut aũt ois creatura ſuo mõ bona ⁊ uera eſſe ꝺr: ſic ⁊ cha ritas que deſerit: ſuo mõ bõa ⁊ uera eſſe mõſtrat: aliogn a nullo deſereret:ſi nullo mõ in eo eſſet. Quod eni miꝛlo mõ uere ẽ: nullo mõ deſeri poteſt quod ſi aliquo mõ uere deſe ritur: ⁊ aliquo modo id vere eſſe oportet.

Ec de charitate breui ter ſcripſimus ꝓpt eos qui penitentiã negant

f ¶ Charitas. aũt ſoluit auctem a poſtoli allegatas ẽ.in pri.ꝺi. duo bꝰ modis:qꝫ pri mo ꝺr charitas q̃ deſerit.
g ¶ Ficta.i. fragi lis.⁊ non vera re ſpectu permanẽ tis: uel non vera r eſpectu chari tatis diuine. ad quod ſimilia que dam inducit.ut ſi ne cõcludit verã charitatẽ deſeri nõ poſſe.
b ¶ Poſſe aũt. er quo enim reſiſtere vicijs eſt verum poſſe:ergo nõ re ſiſtere eſt ñ poſſe ſed nõ reſiſtere ẽ peccaſ:⁊ ita poſ ſe peccare eſt nõ poſſe reſiſtere: et ita eſt ar. a ꝓtis ar.rxvij.q.iiij. ſic ſatius ẽ.⁊.q.v.ſi cut enim.
i ¶ Et aſtra.i. an gelus.
k ¶ Etiã eccleſia ſtes.i ſalomone:
a Ec ꝺ cha
b ritate.cõ tinuat ſe ipſũ grãꝰ. in ſe cũda.ii. diſtincti one.hanc qõem quã ꝟ tractat ꝓli bauit:ſed bꝰ grã aliã ꝓmiſit: an.ſ. charitaſſemel ha bita amitti poſſit quã in ꝓcedenti vi.tract auit.nũc aũt ad ꝓpoſitꝫ ſuũ reuertit:⁊ ꝺi cit:hec q̃ ⁊c. hic incipit.ij.ꝺi.m q̃ ea qõ tr actaſ:an pnia ſit iteranda an nõ:⁊ q̃ ſit ite randa multis au ctoritatibꝰ ⁊ erẽ plis. ꝓbaſ. ꝺici

mꝰ gꝰ q̃ iteranda ẽ.i.ite ꝓ punicꝰ.

est si de vno peccet. ſ. .e. septies. ubi aũt dr q pnia ñ est iterãda: dicim⁹ q de solẽni ẽ intelligẽda. q cũ sit sacr̃m nõ dz iterari. ar. i. q. i. q gdã fm ꝓsuetudinez marime quarũ dã eccl̃ax. et hoc sup eodẽ crimine. sup diuersis autẽ credit. S. solẽnez iterari posse. ar. ſ. e. di. q̃uis. hanc qõem sic tractat gr̃an⁹. Dño ponit opinionẽ illorũ q dicũt q penitẽtia. nõ ẽ iterãda: qr iã nõ sequitur mortale peccatũ. fi. n. eã segt mortale pcm: illa pnia v̄a nõ fuit nec veniã obtinuit. t. ad hoc multas auctes induc ꝰ ad. §. ſz vba et incipit ibi solu̇ere ꝓdictas auctoritates. postea ab illo. §. q aũt. p bat auctib⁹ et er ẽplis: q pnia sepe iterat. p⁹ inse rit q̃ sit v̄a. t q̃ sit falsa pnia. q̃ occasione subtũgit an pnia sit danda an neganda ei: q vult agẽ pniaz ꝺ vno pcto. t rema nere in alijs.

b ¶ Vera penitẽtia. hoc falsuz est qz si er charitate penituit vera fuit. t saluaret: si tũc decedẽt: dũ sic penitebat. Auctoritatẽ aũt q i ꝓrio inducũt nõ ad diuersa tpa sed ad idẽ sunt referẽda ut. i. e. §. sed verba: ut. ſ. eo tpe quo pemtet hẽat. p. positũ non cõmittendi de cetero.

c Penitẽtia est. i. gr̃a q̃ uere penitẽti infusa. t facit eum ꝓterita plangẽ et eum munit ut caueat ne cõmittat que fient. quod hic traditur pon⁹ est effectus penitentie ꝙ diff. nitõ.

d ¶ Nõ cõmittere. i. nõ ꝓmittendi ꝓpositũ hr̃e.

e Reperiũt. pniaz. solẽne vel qõ ꝺ dr itelligas ꝺ pnia exterioꝛi. i. ſatisfactõe. nã gdã putãt ſufficere ad deletiõem pcti. si quotiẽs peccant: pniam sibi inuctam siue satisfactoꝛez agãt: ꝺ i volũtate peccãdi pſistãt. i. e. sãe cauẽdũ. t h⁹ innit illi ibi iterãdã

f ¶ Qui luxuriãt. i. fornicãt spãliꝫ sepando se a tpo.

g ¶ Postea nõ putaret. i. nõ ꝓsumeret illud agẽ. vñ oporteret eos deinceps penitere: t fm hũc intellẽtũ sic intelligẽdũ ẽ illud qõ sequit. sic ut vnũ baptiſma ſufficit ad deletiõem pcti: sic et vna pnia. hunc tñ intellectui repugnat. ſ. glo. bu. ſ. semper. ſ. e.

b ¶ Zta. §. di. l. §. põt. t alit. ſ. e. di. §. siue aũt. c. in sacrificijs. i ¶ Unica. i. reiterabilis.

k ¶ Semp dz. ſ. semper ẽ penitere. sed de mortalib⁹ raro ꝓtigit. vñ additur ego tc. q. d. ita de facto ꝓtingit sepe. ſ. q gs hz pniam de minorib⁹ t ꝓpunctõem: sed de maioꝛibus nõ. uel melius q innuit b: distinguo. ſ. ut pnia ꝓ lemoꝛib⁹ mortalibus tñ pcti imũcta possit iterari: qr nõ iniungitur pnia solẽnis: nisi ꝓ gr̃auissimis. xxvi. q. vi. c. ult.

l ¶ Delictoꝛ. tamẽ mortalium.

m ¶ Ar ego. §. dist. i. §. a alij ecõtra. c. sunt qui arbitrantur.

n ¶ Facilẽ⁹. miꝛ est q̃re. hoc dicat: cũ multi sueniant in fine penitentes resplẽduisse tc. §. i. q. vij figs oẽz. t pauci mueniant ante finẽ fine mortali. ar. §. l. di. qr tua. ſz qõ dr b itelligit de integritate carnis. ſ. vginitate. q. d. facilẽ⁹ muenio qui fuet vginitatẽ: cũ q post corruptõez carnis fuet ꝓtinẽtiã. nã tũc facilius cadet: ut. §. di. i. §. alij e cõtra. c. sũt q arbitrant vñ t sacr̃o qñq tc. ut. xxxv. q. vi. ab isto. ul hoc põt intelligi de pnia pfectissima: q nõ solũ delet pcta: sed etiã peccãdi affectiõem quã nõ habere difficilimũ ẽ.

o ¶ Cõgrue. nã penitentẽ oz vitã mutare: qõ sũme difficile ẽ. q dicit ler q nõ facilis est mutatio vite: sed cuz magno laboꝛe animi fit. ut in auc. de mona. §. hinc aũt. ar. ſ. e. sane cauendum.

p Satisfactio. pnie. ſ. e. di. §. illõ aũt gregoꝛii. v. satisfactio.

q ¶ Causas. i. vicioꝛ radicem. nõ enim ſufficit ramos incidere: ut. §. di. ii. §. et ꝓmissis. uel causas. i. oppoꝛtunitates uel occasiones peccandi: ut. xxxvi. di. nalet.

r Penitẽtia. ẽ vindicta. hoc ẽ quedã assignatio illius pnie que dr opis satisfactioꝛis intelligit de pfecta pnia: ut ſ. e. §. hac aucte. ſ ¶ Punies. in se. ar. expressit: q quis ñ põt retinere p alijs vr q p filijs bñ possit gs retinere: qr cadẽ p ona censet: ut. xxxv. q. iij. §. hac aucte. t magis terrentur pres in filijs q in seipis. ff. q me. ca. isti quidem. §. vlti.

t ¶ Virtus. i. significatio t interꝓtatio.

u ¶ Tenere. alludit ethymologie uocabuli. vñ bernardus clareuallis dixit sup illũ locũ gen̄. penitz me fecisse hoiem sup terrã. idẽ ẽ ac si diceret: pẽa tenebit me. ꝓ peccatis hominũ: tenebit ínq me cũ venero super terram.

r ¶ Pniat. hitu ñ actũ. ar. §. di. xxxi. si laic⁹. ar. p̃. ſ. c. pri.

a Sapls. §. xxxij. q. v. si paulus.

b ¶ Peccata. originalia.

c Dimissa.si dimissa:q̄re ploret:q; ñ é fcā plena īmouatō d̄ p.di.iiij.c.ij.7 ió timet cadē.7 indignū é eū g nōdū stabilē t̄c.C.de testa.mlr.l.ult. d Ploret.ar.p̄.j.de cō.di.iij.sine pnīa.ar.p̄.s.di.i.tres sūt aūt actōes. sed illa nō p̄hibet:gn dolēdū sit sup̄ pcīis tā dimissis:sed q̄ tā p̄llis ñ é penitentia mungenda.

e Super fundamētuz i.fidem.

f Finif.i.defic. qō tūc fit:cū memoria pcti bñ 7 de pcto non doletur.

g Defic.i.iutil é:l efficit inutilis.i. per ipsam pnīam ad vitā ñ pducit er q°.n.nō laborat:fructū nō dz p̄cipē.xvi.q.i.generaliter.

h Pnīa.q̄ p̄cessit.

i De venia.i. de vite mū dicia et spe cīne beatitudinis quā cū venia assecutus fuēat.q.d.ita re° p̄stituit per p̄ñs peccatū:sic erat pn°. sic exponit gl'an°.j.e.§. hac auctoritate.

k De venia.nō tñ itelligas:q̄ pcta redeant p̄us dimissa.ſz qz ita intrabit gebennā:ac ſi nullū pcīm esset dimissū.hoc ſm quosdā.ſec° ſm alios g dñt pcta tā dimissa redire:ut hec tradūt j.e.§.hac auctoritate.

l De gr'a.fcē.pmissiōis

m Oriaf.ſz ſi p̄cepit:ñ ne fic p̄cepit īpossibile: q; qō nō erat i ei° p̄tate ar.s.di.ij.§.ecōtrario. 7.c.sciēdū.sed er pone volūtas in te nō oriaf.i. in te orta ad effectū nō perducatur.

n Si p̄tingit.s.xvij.q.iiij.sunt qui opes.s.xv.q.viij.hi qui.j.e.di.§.fine auctoritate.c.in salicibus.

o In estiuum.i.in omelia que sic incipit.

a Penitētiā plāgē.i.plāgēdo de p̄teritis malis dolē:uel satisfactōe satisfacē ſm p̄ceptū eccle. b Nō ppetrare.i.i nullo mortali pleuerare:l.ppositū ppetrādi ñ bñe. c Cōmittat.i.ppositū p̄mittēdi bēat. d Dissimulat. i.nō vere penitet. e Quid.n.p̄dest.q° ad vitā eternā ut.j.e.di.ſi pses.nā al' bñ valet occasionalit.j.e.vi.piū.j.e di.nihil. f Aūt qui.qui ait.j.e.septies.s.di.l.bi.qui.

g Virtus.i.effectus penitentie.

a Roductioz.s.di.rc.ſigs monach°.ar.p̄.s.e.dis. ride benignū p̄ibi.n.īmuit:q̄ q̄diu vī durare pcīm: durare dz pnīa.sed dic q̄ nō dī ibi:q̄ pnīa nō dz eē.p̄ductioz pcto.sed īmuit ibi:q̄ ſi lōga fuerit culpa lōga pnīa dz eē.nō.n erit equū:ut p vm° hoze fornicatiōe nō mato? iniūgeret ei pnīa.sed qō h dī retorquet ad interiorē pnīam:q? q̄cūq; ſ duco pcīm ad memoriā debeo ide dolere j.e.iudas.7 h° intellige d̄ pena ſine de penalitate quā ſustinem° p pcto p̄mi hōis q: illa é p̄ductioz. ar.s.di.i. ſic p̄mi

b Ad demōſtrationez.i.ad custodiam hūilitatis:ut in paulo .xxiij.q.iiij.disp̄licet.

c Miserie.i quā venit er pcto.s. di.v. ad ei° vero uersus finem.

d Emēdatōem i.ad purgatōem delicti:ut i paralytico.

e Exercitatōez s.e.di.i. ſic p̄mi.

f Necessarie ad vitā eternā.

g Detinet.pēa ad gloriā dei manifestā dā:ut in ceo nato.s.di.i.ex his:7 ad iudiciū fuke dānatōis:ut i herode.s.xxiij. q.iiij.nabuchodonoſoz:et ad cautelā iui 7 alioz:ut i paulo:7 ut studio ſi°illa vita q̄rat:q̄ erit ab oib° pēis aliena:7 ut ſit fiō li certā dimā 7 occaſio vincēdi q̄ vincēret ſi nō pugnaret.s.di.vi.§. ſed pensandū.

b Ira dei.s.xi.q.iij.§.ſi g°.iniuſte.

k tio.ecce qd ſit ira hōis:et qd ira dei.

a Erfecta pnīa.cogit.īmūcta a ſacerdote.

a Emētes.cū catena.s.di.i.agite.ar.s.di.i.ſa culius. b Catena.i.i catena.i. cū mādato eccle.ſ.ſz qō eccla nos ligauit.7 é ſile.i.q.i. iudicet

c Impostura.i.ei falſuz īponē.q.i.iniuſte ligaris ab ipſo.de°.n.neminē iuuſte ligat.xi.q.iij.§. ſi ergo iniuſte.Impostoz aūt dī q falſū aliq̄d alicui ponit.ff.ō edīl.edic.l.q̄ vicia.§.i.

d Agis.actu vī

e uoluntate.

f Kriſoz.ſubſānare.i.naſo torto deridere.

f Incōſtātia, nō incōſtātiā reperiobari.ff. de p̄cur.

in cãe. ff. de off. ꝓſi. obſeruare. ar. ℨ. ff. de col. bo. nõ nũcꝫ. g ¶ Uſu. cũ ꝓueniũt a tentatõe. j. di. v. c. i.
b ¶ Ea. i. filia. i ¶ Iſaias. adhuc ẽ õ. c. iſidori qõ ſequit. k ¶ Lauamini. baptiſmo uel pnĩa.
l ¶ Mũd⁹. iteri⁹.
m ¶ Lauatur. exterius.
n ¶ Lauat. i. illa mũdicia ñ ẽ ei ad ſalutẽ: qr ẽ momẽtanea nõ perſeuerãs. uel nõ ẽ ĩmũd⁹ et toto. ſed ad tps ꝫ in pte.
o ¶ Que fleuerat. ſ. xv. q. viij. bi q.
p ¶ Soliloqox. i. pſalmox: q ſũt excellẽtiora de xpo eloquia.
q ¶ Manis. i. inſufficiẽs ad vitã eternã obtinẽdã: uel carens fructu illi⁹ pnie: quã ñ ſeqr culpa c⁹ fruct⁹ eſt vitatio gehẽne ꝫ adeptio glorie.
r ¶ Tardi⁹. ar. ℨ Ulixes achilleo: qõ quõdã fecẽt hoſti: Ulneris auriliũ pelias haſta tulit.
ſ ¶ Frequẽt. ſ. di. xciij. diaconi ſũt ℨ. ſed hoc aduerbiũ vix ſoluit ℨ ri etatem.
a Qui deſerũt peccare. vꝫ qr redeũt ad illa uel ad alia.
b ¶ Ad ſordes. q ſi hoc inde ſequit et ita tenet cõſecutiue. ut. i. q. i. pſbyt in fi. b.
c Baptizãt. hec ꝟba q b ponit gregoriꝰ: ine mũt in libro ieſu filij ſirach: qui dr eccliaſticꝰ.
d ¶ Baptizant. i. abſoluũtur ꝫ mũdantur de cõ. di. iiij. nec quẽq.
e ¶ A mortuo. ſ. a ptractu mõtui. tangit qõ fiebat in ve. te. q figs tangebat oſſa vel corp⁹ mortui hõis erat ĩmũd⁹. vij diebꝰ poſtea alligebat aq̃ alperſiõis die ttio ꝫ vij. ꝫ ſic mũdabat ſicut h tãgit ꝫ exponit de cõ. di. iiij. nec quẽq.
f ¶ Iſcaſſũ. deſeratur finalit. ar. ℨ. di. iiij. § filijs.
g ¶ Fruſtra. qñ in deccs eſt ꝑus ſoluẽ tẽ. exr de renum. lras. ar. ℨ. C. de bis qb⁹ ut indig. l. fi. nã ꝫ teſtm ĩperfectũ nullũ ẽ inſti. qb⁹ mo. teſt. iſir. §. i.
h Sed ꝟba. h incipit ſoluere auctes q̃ videntur dr illã pniam nõ fuiſſe verã: quã ſequit mortal culpa et reſpicit h ꝓmo illud. c. pniaz qppe agẽ
i ¶ Cõmittat. i. nõ ꝓmittẽdi ꝓpoſitũ bẽat: g ergo a malis ſic mentẽ reuocat: ut ꝓmiſſa plãgat et plãgẽda ꝓmittere nõ velit: nec ſatiſfacẽ negligat vere penitet. licz poſtea forte caſu vel infirmitate peccet nõ ex ꝓpoſito.
k ¶ Cõmittat. opere nõ uolũtate.
l ¶ Enchyridion. i. ſil. manuali. et dr ab en qõ eſt in et chyros qõ ẽ manꝰ. liber manualis.
a Sane ꝓpiand⁹. i. placandus.
b ¶ Emẽd⁹. i. nõ demus ei elemoſynas in ꝑcuz ut maneam⁹ licite i peccato. alias dicit. c. eleoſynis peccata tua redie. ſ. di. i. medicina. j. ẽ. §. adhuc inſtant. ſ. i. q. vij. erigũt. remiſſio. n. pcti nõ dat licentiam delinquẽdi. peccata etiã publica puniri intereſt. eẽ de col. c. ij. ſed tñ nõ debem⁹ temere ad penas ꝓſilere. ar. C. de penis ſi operis.

tes: penitens non es. ſi ergo penites: cur facis quod male feciſti. ſi feciſſe pẽiteat: noli peccare. ſi adhuc facis: certe non es penitens. ¶ tẽ iſidorus de ſummo bono.

¶ Briſor eſt nõ penitens: qr adhuc agit quod penitet nec videtur deũ poſcere ſubditus: ſed ſubſannare ſuperbus. canis reuerſus ad ſuum vomitum eſt penitens ad peccatum. multi enim lachrymas indefinẽter fundũt: ꝫ peccare non deſinunt. Quoſdam accipere lachrymas ad penitentiam cerno: ꝫ affectum penitentie non habere: quia incõſtantia mentis non recordatione peccati lachrymas fũdũt. nũc xo reuiniſcente uſu ea q̃ fleuerunt: iterando cõmittunt. iſaias de peccatoribus dicit: Lauamini mundi eſtote. Lauatur ꝫ mundus eſt: q ꝫ preterita plangit: ꝫ flenda iterũ nõ admittit. lauatur ꝫ nõ eſt mũdus q plangit que geſſit: nec ſerit: ꝫ poſt lachrymas ea que fleuerat: reperit ¶ Item aug. in libro ſoliloquiox.

¶ Manis eſt pnĩa quam ſequẽs culpa coinqnat. vulnus iteratũ ſanatur tardius. frequẽter peccans et lugens vix venĩã merebitur. nihil ꝓſunt lamenta ſi replicãtur peccata. nihil ualz venĩã a malis poſcere: ꝫ mala denuo iterare. perſiſte ergo in ꝓfeſſione. eſto in penitentia. fortiter cõfirmatus vitam bonã: quã accepiſti tenere non deſinas. ꝓpoſitum bone vite ꝓſerua ingiter ¶ tẽ greg in paſtorali.

Qui admiſſa plangũt: nec tamẽ deſerunt conſiderare ſolicite ſciant: qr flendo ĩanter ſe mundant: q viuendo ſe nequiter inquinant: cũ iccirco ſe lachrymis lauant: ut mũdi ad ſordes redeãt. tẽ

Qui admiſſa plãgit: nec tamen deſerit: pene grauiori ſe ſubijcit: quia ipam quam flendo impetrare potuit veniam: contẽnit. ¶ Item ¶ Lauamini mundi eſtote. poſt lauachrum enim mũdus eſſe negligit: quiſqs poſt lachrymas vite innocentiã non cuſtodit. lauantur ergo nec mũdi ſunt: qui cõmiſſa flere non deſinũt. ſed rurſus flendo committũt. ¶ Item.

Baptizantur quippe a mortuo: qui mũdant ſe fletibꝰ a peccato. ſed poſt baptiſma mortuũ tãgit: qui culpas poſt lachrymas repetit ¶ Idem in moralibꝰ ¶ Incaſſum quippe bonũ agitur. ſi ãte vite terminum deſeraẽ. qr ꝫ fruſtra nelociter currit: q ꝓiuſq̃ ad metas uenerit: deficit. Sed verba diffinitõiſñ ad diuerſa tpa ſed ad idem tps referũtur: videlicet ut tpe quo deflet mala q̃ ꝓmiſit: ñ cõmittat: qõ adhuc eũ flere oporteat. qõ exſeqntibus xpis ciuſdẽ anctis datur intelligi: dũ dr: nã ſi ſic alia deplorat: ut iterꝫ alia cõmittat: adhuc pniaz agere aut ignorat aut diſſimulat Hinc auguſtinus in enchyridion.

Sane cauẽdũ eſt: ne quiſq̃ exiſtimet infãda illa crimina: ℨlia qui agũt regnũ dei nõ poſſidebũt: quotidie ꝑtranda ꝫ elemoſynis quotidie redimẽda. ¶n meliꝰ ẽ qppe vita mutãda: ꝫ p elemoſynas ꝓ peccatis ꝑteritis ẽ ꝓpiciãd⁹ deus nõ ad hoc emẽdus quodãmõ ut ea ſp liceat ipune cõmittẽ. neminj. n. dedit laxamẽtũ peccandi: q̃nis miſerãdo deleat iam facta peccata: ſi ñ ſatiſfactio cõgrua negligat ¶ Idem

c QUi vult a seipso.s. xxiij.q.v.si nó lz.C. de furt. ḃses. nec teneꝫ aliqua actõe q ꝓpt suas ꝑuadas aliẽas merces ꝓsicit.ff. de ꝓscrip.v. g seruádarũ in ꝑn.

d ¶ Incipe. ut hẽat cor ꝓtiũ et dimittat ei a quo lesus é.

e ¶ Elemosyna. dicit ab eli: q é deꝰ: z mois: q é aq: q ita extinguit pcm sicut aqua extinguit ignẽ di. xlv. tria.

f ¶ Dictũ est in libro ie su filii syrach a salomõe

g ¶ Placeam⁹ deo. nõ ergo se fallãt. g p largas elemosynas fructuz vel pecunie se eripiant ipi mmtatẽ emẽ: q g diligit ꝑ que odit aiam suã: z g odit aiam suã nõ é ei de us misericors sed crudelis. si igit vult ei dar elemosynã per quã fit mũ da: odiat eã secũ dum se culũ: z diligat eã fm deum. hac elemosyna quã sibi hõ primũ debet mũ dare interiora. ergo elemosyna pecunie quam gs facit manẽs in mortali peccatorũ nõ ꝓpe dr elemosyna: q ꝛordinate fit dũ a se nõ incipit: et dũ sibi crudelis exstit: nõ placet deo. h.

a ¶ Ẽ quotidianis breuib⁹. rõne tpis vocat breuia. mã si durant trãseunt in mortalia. xxv. di. §. criminis.

b ¶ Quotidiana. s. e. di. i. tres sunt actões.

c ¶ Dz. j. e. di. q vult.

d ¶ Satisfaciat. j. de. p. di. iij. aquã.

e ¶ Pater nr. q nõ ipo nit maior pnia p venia li: cꝫ ut dicat pat nr. vñ dicit. c. q sufficit ꝓfecta ꝓtritio uel ꝓfessio cõdis s. di. i. c. ult.

f ¶ Talit: q sint filij dei: z ita veraciter põt dicẽ pater noster in qb⁹ non est mortale aliqd.

g ¶ Peccata delet. ñ q pcta mortalia pmo cõmissa ea oia dimittat: sed q pniam ꝓ mortali intũctã relevat. delet g° mortalia q° ad penã ñ q° ad essẽtiã. lz venialia q° ad utrũqꝫ. sic z aq̃ bñdicta. de cõ. di. iij. aquã. i. sacrificiũ

b ¶ Dimitte. C. de nup. imperialis versus ꝑn.

i ¶ Quod dr. s. dimittim⁹. ar. de cõ. di. ij. reuera in fi. s. dist. xxiij. ꝓsalmista. et di. lxi. dominus.

QVi vult ordiate dare elemosynã: a seipo dz incipe: z eã sibi primo dare. est enim elemosyna opus misericordie uerissime: de q dictũ est: misere aie tue placẽs deo: ꝓpt hoc renascimur: ut deo placeamus. ¶ tẽ io. chrysostomus DE quotidianis benibus leuibusqꝫ peccatis: sine q bus hec vita nõ ducit: quotidiana oro fideliũ satisfaciat. Cor ẽ enim dicẽ: pr noster q es i celis: q iam taliter pri regenerati sũt ex aqua z spũ sãcto. delet oino hec oro minima quotidiana pcta. delet ẽt illa a qbus vita fideliũ z sceleratę gesta: lz penitẽdo i me li⁹ cõmutata discedit. sic quẽ admodũ dr veraciter dimitte nobis debita nra: qm̃ nõ desũt q̃ dimittũtur. ita ueraciter dicat: sicut z nos dimittim⁹ debitoribus nris. i. fiat quod dr: quia z ipa elemosyna est veni am penitẽtibus oino ignoscere. ¶ tem pius papa.

NIhil ꝓdest homini ieiunare z orare z alia religionis opa facere: nisi mens ab inigrate reuoceꝫ. ¶ x ꝑsona huiuscemõi penitẽtis ẽt illud smaragdi itelligit: Ille penitentiã digne agit cẽ. Et illud augustini: Penitens cẽ. z illõ isidor: Irriso: ẽ z nõ pe. z illud isaie: Lauami z mũdi esto te. Itẽ z illud⁹ soliloquiozuz: Inanis est pnia cẽ. similiter z illud greg. Qui admissa plangunt et baptizãtur a mortuo. Illud aũt ambrosij: Repiunt cẽ. ñ fm generalẽ: sed fm speciale ꝑsuetudinẽ ecclesie de soleni pnia dictũ intelligitur: que apud quosdã semel celebrata non iterat. ¶ ñ augu. scribit ad macedonianũ.

QVãnis cante z salubriter ꝓmissũ fit: ut locus illi⁹ humilime pnie semel in eccla cõcedat: ne medicina vilis ul'mi nus utilis eẽt egrotis: q̃ tãto magis salubris ẽ: quãto min⁹ ꝓptibilis fuerit. gs tñ aude at dicẽ deo: q̃re huic hõi qui post primã pniam rursus se laqueis inigratis astringit: ad huc itex parcis: ¶ ac aucte z illud ambrosij determinat: z itex peccatori ꝓ primã pniam uenia dari monstrat. alioquin nequaqꝫ itex ꝑcret deus: q necdũ pepcisset. Satisfactio quoqꝫ pnie: z ua de ampl⁹ noli peccare: eundẽ cũ diffinitione intellectũ hñt. Illud autẽ gõ in li. de pnia dr: de pfecta ẽ intellígendũ. Sicut eni charitas alia ẽ incipiẽs alia est ꝓficiẽs alia ẽ pfecta: sic et pnia alia ẽ incipientiũ alia ꝓficientiã alia pfectoꝝ. sicut aũt charitati lz nondũ pfecte in baptismo daf venia peccatoꝝ: ut q̃uis postea grauit aliqs sit peccaturus: tunc tñ intelligit eẽ renatus ñ aqua tñ: sicut Iouinian⁹ tradidit: lz aqua z spũ sicut hiero. ꝓtra eũ scribit: sic z icipiẽtiũ pnie venia ñ negat q quadã rõne pfecta põt dici qz toto corde gemit et dolet: lz z alia rõne põt dici impfecta: q ñ usqꝫ in finẽ duratura Scõm primũ modũ pfectiõis intelligit illud ioannis os aurum ñ ẽ denegãda super vno pcto: dũ gs rmanet i alijs eẽ de pe. z re. q dam. Itẽ ad ꝓpa lia ꝓsequẽda. xxiij q. ij. si q̃libet. Itẽ ad cultorẽ gratie appositõez. i. di. v. falsas.

a Gbil. j. de con. di. v. nihil. et. c. non mediocri ter. s. di. lxxxvi. quid prodest.

b ¶ Nihil ꝓdest. ad vitã eternã: ꝓdest tñ ad minus suppliciũ subeũdũ. j. e. di. figs aũt nõ hñs. vñ z pnia

c §. A ꝑsona huiuscemodi. ó quo log. c. nihil.

d ¶ Punitẽt. s. ó vno z ñ de alio vl aliud cõmittẽtis tũc uel postea.

a Manuis. s. di. l. q̃uis

b ¶ Nilis. i. vilis si haberet qó ꝓti geret ex iteratõe eiusdẽ. oé. n. rarũ cẽ. xciij. di. legim⁹

c ¶ Deo vl pape.

d ¶ Ac aute. i. q̃uis.

e ¶ Et illud. s. e. reperiuntur.

f ¶ Determinat. s. q de solenni itel ligatur.

g ¶ Iterũ. sic dic tũ ẽ. s. e. c. ꝓtio q̃uis in fi.

h ¶ Parceret. q si pn⁹ hõ ñ pepe cisset: nõ ei iteruz parcẽ dicẽt. ar. s e. di. pnia é q̃daz dolẽtis.

i ¶ Satisfactio: máliter teneꝫ.

k ¶ Intellectũ. s. ut ad tps idez referatur nõ ad diuersa.

l ¶ In libro. s. e. di. §. i. penitẽtia est quedam.

m ¶ De perfecta pnia. i. pfectoꝝ: l sufficiẽs ad salutẽ l' dura ta usq̃ i fi.

n ¶ Proficiens. i. ad salutẽ sufficiens.

o ¶ Perfecta. q: gd⁹ sũt i ea: ur. s. di. ij. cũ scaz. a precedẽti. §. p

p ¶ Perfecta. i. ad salutẽ sufficiens.

q ¶ Duratura. h dat intelligi q quedã dr perfecta. i. usq̃ ad finem duratura.

r ¶ Modū. q̄ dr̄ perfecta. i. ad salutē sufficiēs: ut cū quis toto corde dolet et gemit.
s ¶ Perfectōis. q̄ dr̄ pfcā. i. usq̄ ad finē duratura.
t ¶ Illud autem. s̄. e. si apostolus.
u ¶ Reuocet. qd̄ ex leui cā fieri pt̄ C. de li. ⁊ eorū li. l. ij. ar. xv. q. vij. c. i. dū tñ lege sit ꝯprehensa.
x ¶ Quod autē inductis auctibus quas inducunt q̄ pniam nō esse iterādā dicūt: et q̄ pnia postq̄ peccat non obtinet veniā: incipit ꝓbare ꝑ multas auctoritates et exēpla: q̄ pnia sepiꝰ iterat. ⁊ q̄ sepius per pniam r̄mittunt̄ peccata.
a Septies vbū salomonis: qd̄ exponit hier.
b ¶ Septies. i. ꝓ vniuersitate pōit̄ i. oibus modis ⁊ generibꝰ flagitiorū et tribulationum.
c ¶ Cadit. i. affligitur.
d ¶ Resurgit. i. ñ parit sed ꝓficit l' resurgit. i. nouis opibꝰ ꝓficit.
e ¶ Cadit si intelligas hoc d̄ casu: q̄ fit pꝰ peccatuz mortale. exaudi qd̄ dicit in die. s. vite sue. et tūc est casus a charitate si vero intelligas de casu q̄ fit ꝑ veniale per qd̄ cadit a q̄dā innocētia nō a charitate: tunc exaudi de die nāli.
f ¶ Vocabulum. generaliter dicit lex: q̄ q̄ possessionē vi adeptam in ipso ꝯgressu recipit. in pristinā cām videtur potius reuerti q̄ vi possidere. ff. de vi. ⁊ vi. ar. q̄ p ossessionē ar. s̄. di. ij. §. hoc itaq̄. et. c. firmū.
g ¶ Septuagesies. i. q̄ncūq̄ finitū ꝓ infinito ponit̄ i. e. d̄ hꝰ. xvi. q. ij. visis. v̄. habet enim.
h ¶ Cui plꝰ. hec fuit r̄nsio petri: cū dñs eū interrogauit d̄ feneratore: q̄ debitoribꝰ debita ineq̄lia dimiserat
a Totā. abstulit. quo ad culpā nō quo ad penā. j. e. illud. et. s̄. di. i. sicut ꝓrimi: uel quo ad penā eternā nō quo ad tpalem. j. di. iiij. §. filijs. b.

rei: Perfecta pnia ⁊c̄. Juxta secundū modū ꝑfectiōis: illd̄ aug. itelligit̄: Pnia ē vindicta semꝑ puniēs in se qd̄ dolet cōmisisse. Illud aūt si pnia finit̄ nihil d̄ venia relinq̄tur: duplr̄ intelligi pōt. Si. n. iuxta quorundā sniam peccata dimissa redeūt: facile ē itelligē: nihil de venia r̄liquit̄: qm̄ pctā que prius erāt dimissa: iteꝝ replicātur. Sicut. n. ille q̄ ex iusta s̄uitute in libertatē manumittit̄: interim uere liber ē: q̄uis ob ingratitudinē ⁊ in s̄uitutē postea reuocet̄: sic ⁊ penitēti pctā vere remittunt̄: q̄uis ob ingratitudinē venie eisdē postea sit iplicādus. si autē pctā dimissa nō redeūt: dr̄ nihil relinqui de venia: q̄ nihil relinquit̄ sibi de vite mūdicia ⁊ spe eterne beatitudinis: quā cuz venia assecutus ē. sicut. n. argēto ꝑfecte purgato nihil sui d̄coris relinq̄tur: si seq̄nti erugine fedat̄: ñ tñ prima sz seq̄nti erugine sordidat̄: sic expiato ꝑ pniam nihil de venia dr̄ relinq̄: cū tñ iam ñ deletis sed adhuc expiādis coinq̄netur.

Quod aūt ꝑ pniam nō semel tantū sz sepissime pctā remittant̄: aūcte mlt̄oꝝ ꝓbat̄. ait. n. hiero. ad rusticum de pnia.

Septies in die cadit iustꝰ: ⁊ resurgit. sic cadit quō iustus: si iustus quō cadit: sz iusti uocabulū ñ amittit q̄ ꝑ penitētiā semꝑ resurgit. ⁊ ñ solū septies sed etiā septuagesies septies delinquēti: si ꝯuertat̄ ad pniam pctā donantur: cui plus donat̄: plus diligit. Dauid quoq̄ ꝑ pniam adulterij simul ⁊ homicidij veniam impetrauit: de cuius pnia in eodē libro hieronymus ait.

Totā pniam peccatoris oñdit psalmus q̄nq̄gesimus: q̄ñ ingressus ē dauid ad uxorē urie: ⁊ a nathā ꝓpheta correctꝰ r̄ndit dicēs peccaui: statiq̄ meruit audire: ⁊ dñs abstulit pctm̄ tuū a te. adulterio eni iūxerat hōicidiū: ⁊ tñ cōuersus ad lachrymas ait: Miserē mei deus. s. m. m. t. Magnū enim pctm̄ magna indigz misericordia. vnd̄ subiūgit ⁊ dicit: Multū laua me ab ini. m. ⁊ a. p. meo. m. Qm̄ iniq. m. e. cog. ⁊. p. m. cō. m. est. s. Tibi soli peccaui. Rex. n. erat alium ñ timebat: aliū ñ hēbat super se. Et ꝯtra te malū feci: ut iustificeris in s̄monibꝰ tuis ⁊ vincas cū iudicaris. ꝯclusit eni deus oīa sub pctō: ut om̄ibus miserea i tantūq̄ ꝓfecit: ut dudū peccator ⁊ penitens trāsierit in magistrū ait: Docebo iniquos vias tuas: ⁊ impij ad te ꝯuertent̄. Confessio ⁊ pulchritudo corā eo: ut qui fuerit sua pctā ꝯfessus dixerit: Corrupte sūt ⁊ cōputruerūt cicatrices mee: feditatez vulneꝝ in sanitatis decorem cōmutet. Item ambrosius in apologia dauid.

Ille rex tātus ac potens nec exiguo quidē momēto manē penes se delicti passus ē ꝯsciam: sz p̄matura ꝯfessione atq̄ imenso dolore red-

b ¶ Cōuersus. s̄. di. i. §. ecōtra.
c ¶ Indiget. mīa. i. magno effectu mīe. nā misericordia dei eque magna ē semper.
d ¶ Timebat rex. de fcō ar di. lxxxiij. nemo.
e ¶ Non timebat. h̄ hēs vnā expositōem huius auctis aliā hēs. s̄. di. i. ⁊ venit. vel dic q̄ alium non timebat qui. s. iuste posset euz punire: cum ipse solus sine peccato sit. s̄. iij. q. vij. iudicet.
f ¶ Justificeris. q̄ cōtinuo penituit. di. i. et venit
g ¶ Omnia. i. iudeos et gentiles.
h ¶ Cōc usit. i. ꝯcludi ꝑ misit.
i ¶ Ut oībꝰ quo ad sufficiētiā nō quo ad efficatiā. s̄. e. di. ij. citiꝰ.
k ¶ Cicatrices. i. plage peccatoꝝ per baptismū ꝓut exponit̄. j. di. iiij. c. ult. uel ꝑ aliud remediuz sanate.
l ¶ Cōputruerunt. cum peccato iterū ꝯsentitur dū ad actū ducit̄.
m ¶ In apologia. dauid. liber excusatorius de dauid.
a Ille rex tātus. Casus. In hoc. c. excusat̄ multis mōis peccatū dauid: adulterij. s. ⁊ homicidij. Primo. q̄ diu noluit manē in peccato. Secūdo q̄ grauit̄ in corde doluit. qd̄ idepz: q̄ stati fuit ei dimissū pctz. Tertio: q̄ si q̄ñq̄ sancti peccāt: credendū est hoc eis ꝯtingere potiꝰ fragilitate nāe q̄ peccādi libidine. vnde fortius resurgunt adeo: ut nō videantur cecidisse. In secūda parte ponit dr̄am inter pctm̄ ⁊ iniq̄tatē. pctm̄ n. est opus iniq̄tatis. iniq̄tas ē q̄litas mētis. vñ q̄ vult cauē a pcto: extirpet radicē ipsiꝰ pcti. s. iniq̄tatez.
b ¶ Nec exiguo. postq̄ redarguiꝰ est a nathan.
c ¶ Cōsciam. ar. q̄ nō dr̄ qs morderi peccati ꝯsciā: ex quo iam de eo penituit. vñ subire secure potuit sacramētū. viij.

q.iij.artaldus.lz ar.ꝑ sit.s.xxv.di.ꝑmũ.sed nõ q̃ ꝓscia dupliciť accipiť.qñq̃.n.dr̃ ꝓscia delicti:ut ibi.qñq̃ dr̃ meaꝰ pcť:ut h.z sm qõ dic̃ oratꝰ:Nul ꝓscire sibi:nulla pallescer̃ culpa. ¶Trãsdurerit.i.deleuerit quo ad pen̄ etern̄az als tpaliť punitꝰ fuit.s. di.i.sicut ꝑmi.

e ¶Sãcti q.p hꝰ intẽdit ꝓbare q̃ vtr̃ est pn̄ia:lz seq̃t offẽsa q̃dã.s.bũana silitudine currẽtiũ i bzauio ul agone.nã lz i cursu labãt:si postea viribꝰ insistãt lapsꝰ ꝑcipitꝰ nulla tenꝰ eis iputať.sic z spiritualis agonista dũ currit ad bzauiũ vocatõis eine:lz aliq̃n labať i via si post resurgit lapsꝰ nõ obest ei:q ẽt stimulo incitatꝰ pudõis ad ꝓfũmatõez cursus amplꝰ inardescit.l.di.fidelioz.

f ¶Cozuũt.s.xx.q.iij. ꝓclitioz.i.e.inī hec bñ cũ i auc.ꝺ mo.§.hinc.

g ¶Cumulasse.i. incẽtiuũ ad bene operandũ augmentasse.

h ¶Currẽtiũ.i. bñ operãtium:uel intelligiť ad litteram.

i ¶Soluť.s.e.'disi.§.alij eꝫ.et.c.venit.

k ¶Luctãtiũ.ut fiat ꝓtẽtio:si illi postea obtinuerunt.

l ¶Maioze.s.di.l. fidelioz.

m ¶Censeri.i.dãnari.

n ¶Ꝺditõis humane.

o ¶Virtutis.i.e. interhec bñ cum.

p ¶Donať.donari qdez dr̃ q̃ nullo iur̃ cogente ꝓcedit.ar.s. di.ij.nullꝰ coz.ff.de regul.iur.Donari.vnde cũ ꝑmã gr̃az nẽo possit mereri: ꝑz q̃ gr̃is fit r̃missio pcatoz.

q ¶Donať.donať pcĩm q̃n ita r̃mittiť:ut p eo nl̃a pẽa erigať:ut i baptiſmo delet cũ itegrez macula abstergiť.cũ ad pn̄ã etiã mũdꝰ reseruať.

r ¶Deleť.s.dis.i.c. bis potestatis.

s ¶Deleť.figdẽ i baptiſmo deleť originale: ne obſit nõ ut ñ sit.i. ꝺ cõ. di.iij.c.ij.et alluditbic nãe lãguinis.hũida.n. didit pctũ suum dño. z ifra. Deniq̃ dñm dolor iterni affectꝰ monit:ut nathã dicẽt: qñ pẽituit te z dñs trãstulit pctũ tuũ. ¶Naturitas itaq̃ venie p fũdã regis fuisse declarauit pniaz:q̃ tãti erroris offẽsã trãsduxẽit. z ifra:Sãcti q ꝓsumare certam̃ piũ gestiũt: z currẽ cursum salutis:sicubi forte ut hoies cozruũt: nature magis fragilitate q̃ peccãdi libidine fortiꝰ z acriozes ad currendũ resurgũt:pudoris stimulo maioza reparãtes certamĩa: ut ñ solũ nullũ attuliſſe extimeť lapsus ipedim̃tũ: lz ẽt velocitatẽ incentiua cumulasse. Ergo si currẽtiũ ñ soluiť curſ?: cũ aliq̃ forte cecideť:ñ luctãtiũ ꝓtentioꝛ:lz offẽsa manẽt certamĩa: q̃ ẽt pleriq̃ pꝰ vnũ uel alteꝛ lapsũ gr̃a maioze vicerũt:q̃nto magis agonẽ pietatis igreſſi ñ debẽt vniꝰ ꝓplioꝭ offensa cẽseri:cũ btus sit q se ꝑt pꝰ lapsũ repare:z ifra. Qꝺ peccauit:ꝓditõis ẽ.qꝺ supplicauit:correctioꝭ.lapsus cõis lz spãlis ꝓfessio.culpã itaq̃ iciſſe naťe ẽ diluisse xtutis.et infra: Pctm̃ aut donať: aut ꝺ leť:aut tegitur. donať p gr̃am z deleť p crucis sãguinẽ.tegiť p charitatẽ. Silr z inigtas q̃ estimať bitudo mẽtis iniuste: lz ioãnes in epla eũ q fecerit pctm̃ z inigratẽ feciſſe dixẽrit. pctm̃ ẽ inigtas:qr in pctõ ipso ẽ inigtas. tñ ut nobis uideť: pctm̃ ẽ opꝰ inigtatis:z inigtas opatrix culpe atq̃ ꝺlicti. ꝑus ẽ gꝰ ut ipa inigtas deleať:excidať z radix z seminariũ pctõrũ.ira quẽadmodũ intrans in aiam sapiẽtis disciplina ipruꝺentiã tollit: z scia ignoratiã: sic ꝓfecta xtus inigratẽ z remissio peccatoz delet omne peccatũ. Idem in eodẽ Lud xo q̃admirabile ẽ: q̃ angelo feriẽti plebẽ se obtulit dauid dicẽs: Ego rex iſte qd fecit. fiat manus tua ime z in domũ ꝑris mei. quo facto stati sacrificio dignꝰ indicatꝰ ẽ:q absolutiõe extimabať idignus.nec mixti rali sua oblatiõe ꝑ pplo pcti sui adeptꝰ est veniã: cũ meyses offerẽdo se dño ꝓ plebis erroꝛe pctã diluerit. Texit igit pctã sua: an ñ: sigs hoc neget: cũ ipe docuerit ꝓpha: q̃ remittant inigratez: tegant pctã: ñ iputent a dño: delictũ meũ cognosco et iniusticiã meã ñ operui. Dixi ꝓnũciabo aduersũ me iniuſticiã meã dño: z tu remiſisti impietatẽ pcti mei. Si dixit pnũciabo: z veniã meruit añq̃ ꝓnũciaret: q̃nto magis ubi ꝺ se pnũciauit dicẽs: Inigratem m.ego cog.z.p.m. ꝺ me ẽ sẽp. Remiſsũ ẽ ei ꝺe pctm̃: lz spãliter de hoc nathan ꝓpha rñdit z dñs trãstulit pctm̃ tuũ. ergo z remiſsionẽ meruit inigratis z texit charitate atq̃ operuit pctã z texit opibꝰ bonis. nec iputatũ ẽ ei pctm̃: qr nõ fuit in eo dolꝰ malicie: lz lapsus erroris. deniq̃ ñ fuit ipzobatis estus: lz ũbra mysterij: z tñ cõfessus ẽ delictũ suuz. agnouit inigratẽ. vidit lauachrũ: z vidit z credidit. dilexit multum ut nimia charitate tegẽ erroꝛẽ quẽuis posset. Ecce cuiꝰ pnia hic ꝓmẽdať: cui ẽt venia ꝓpꝓbam data mõstrať: q̃ graue postea ꝺeliq̃rit: pt li mnl titudo ꝓstrata oñdit. Achab quoq̃: ut hiero. ꝺ iouinianuz scribit:rex ipijssiꝰ: ut suam dei subtfugẽt: z euersio dnꝰ ei ꝺifferret i posteros ieiunio ipecuit z sacco. de q̃ ad eũdẽ rusticũ scribit idẽ hiero. dicẽs Achab rex ipijssiꝰ vineaz nabute cruore possedit: z cũ iezabel nõ tã ꝓingio sibi q̃ deleť aut tegiť. y ¶Inigratez.sicois q fac̃ pcim et iigratẽ fac̃ q: pec catũ ẽ inigtas z ẽ z ¶Inigtas.i. et inigtate ꝓcedit peccatum. a ¶Opatrix. culpe.sicut charitas bonoꝝ meritez ũ ut.s.di.ij. charitas. b ¶Opatrix cl̃pe imm̃ ex hac scie:q̃ inigtas nõ ẽ pcim z viceuersa.qꝺ aligbus vr ablũr dũ: lz ñ ẽ: si ue cabuli acceptõ mlt̃ipliattendať dr̃.n.pcim laige z stricte.qcqꝺ vti q̃ a deo ñ est:largepcti appellati one ꝓtiť:ut pctz originale.z vicio

t ¶Per sãguinẽ. i.ꝓ passionẽ.i.ꝓ fidẽ quã qs hz ꝺ passione.

u ¶Tegiť p charitatẽ.i.p bõa opa fic.n.vnũ coꝛpꝰ te giť p oppositoez altꝰ: sic pcim te giť p bõa opa cõ traria:ut.ꝛ.e.illõ v.atq̃ opuit pcta z texit opibꝰ bonis. vl̃ referas hꝰ ad diuersa pcta: ut pcim qꝺ ẽ mñ i velũtate dicať donari:originale ãt deleri: actuale tegi. vñ ps. Bti quoꝝ re.sunt iniqui ꝛc.

x ¶Inigtas.supple aut ꝺõať aut deleť aut tegiť.

y ¶Inigtatez.sicois q fac̃ pcim et iigratẽ fac̃ q: peccatũ ẽ inigtas z ẽ

z ¶Inigtas.i. et inigtate ꝓcedit peccatum.

a ¶Opatrix. culpe.sicut charitas bonoꝝ meritez ũ ut.s.di.ij. charitas.

b ¶Opatrix cl̃pe imm̃ ex hac scie:q̃ inigtas nõ ẽ pcim z viceuersa.qꝺ aligbus vr ablũr dũ: lz ñ ẽ: si ue cabuli acceptõ mlt̃iplicattendať dr̃.n.pcim laige z stricte.qcqꝺ vti q̃ a deo ñ est:largepcti appellatione ꝓtiť:ut pctz originale.z vicio

aī qō dī hitudo mētis iniuste:si.n.de⁹ oipotēs dī: qr oia pt ꝛ fac pt pcta:rcē gegd ab eo ñ ē: pcīm dici pōt cū ēt posse peccare ñ fit aligd posse:ut.ī. vi.ii.§ charitas.ſ ricte vo ꝛ ppe dī pcz peccāl actio:et ita b accipiī fm illud aug⁹. pcīm ē dictū l fcīm l cō cupitū qō fit ℨ le gē dei.ꝛ fm b⁹ in igtas ñ ē pcīm.si n.inigtas ē hitudo mētis iniuste ꝛ hitudo ē qlitas ꝛ nulla qlitas est actio:g⁹ nec pcz vñ ꝛ b ābro. ait: pcīm ē op⁹ inigtatis:quia ex inigtate ut ex cā ꝓcedit:sic eℨ rio bōa merita ex charitate ꝓuenire dicūtur:ut.ī. di.ij. charitas:ut mihi videt.b.

c ¶ Delet.ī.ri.q:iij.ſtimāt.ī.xxxiij.q.i.cū renūciatur.

d ¶ Uld vo,causs:ad hoc pſistit ābro. m ercusatōe dauid ꝛ ꝓmēdat eū: quia mōtuſe obtulit,plebe:ꝛ veniam adepti⁹ ē:sic moyses ipecūcat vēiā ꝑ ppl'o.ꝓterea dauid pcīm suū ñ erculauit:ſz bumilit ꝓfes⁹ ē.ꝓterea ñ fec h⁹ do lo ſz errof.ñ pec candi libidine:ſz cā mysterij.

e ¶ Brex iste.ī.i.q.iij.§.itē pcō.

f ¶ Doyles.ī.di.xlv.disciplina.

g ¶ Meruit.i.obtinuit.

b ¶ Et quāto.ar.uotū ō pñti mazꝫ obligaī q̄ votuz ō fuō.ar.ℨ.g cle.ul'vo.rurſ⁹ubi dī:q̄ simpler vo tū ñ mn⁹ obligat q̄ ſolēne. i ¶ Dē h⁹.i.ō pcō hoicidij ꝛ adulterij. k ¶ Sz ūbra.ī.xxxi.q.i.§.ſz objicit. l ¶ Lce deliqrit.ī ppli numeratōe.

m ¶ Multitudo.i.q.iij.§.itē pcō.v.itē dauid.

a ¶ Hi.ī eadē regione.ñ.n.ē vex i eōdē loco singulariter. c ¶ Ieſrael.citas ē. d ¶ Unū.ſ.ſille Iezabel.ꝛ ita medicamētū fuit vni ad interitum

cruelitate ꝓiuncta helie icrepatiōe cozipiī: ad eundē hec dicit dns: occidisti ꝛ possedisti: ꝛ itez in loco quo linxerūt canes ſāguinē nabuthe:ibi lingēt ſanguinē tuū: ꝛ iezabel canes comedēt añ muros ieſrael. Qō aūt cū audisset achab scidit uestimenta ſua:ꝛ posuit saccū ſup carnē ſuā: ꝛ ieiunauit ꝛ dōmiuit in cilicio. ℨ act⁹ ē fmo dñi ad heliam dicēs:qr reuerit⁹ē achab faciē meā: ñ ducā malū in dieb⁹ ei⁹. Unū scelus ꝛ achab ꝛ iezabel ꝓmiserūt:sed tñ ꝓuerſo achab ad pniam pena differt i posteros ꝛ iezabel in scelē pseueras p̄senti ꝓdēnaī iudicio. ¶ tem io.chrys.de repatione lapſi.

TAlis mihi crede: talis est erga hoies pietas dei.nun q̄ spernit pniam: si ei ſyncē et ſimpl'r offerat eriā si ad ſūmuz qs ꝓueniat malozuz:ꝛ inde tñ uelit reuerti ad virtutis viā: ſuſcipit:libēter amplectiī. facit oia q̄tenus ad ꝓiozē reuocet ſtatū.ꝛ qō ē adhuc pſtanti us ꝛ eminēti⁹:ēr si nō potuerit qs explere in pñi ſatisfaciēdi ordīē:quātulacunq̄ tñ ꝛ q̄libet breui tpe gestā nō respuit pniam. Suſcipit eriā ipam nec patiī: q̄uis exigue ꝓuersionis ꝓdere mercedē. Doc.n.mihi idicat isaias:ubi ō ppl'o inde ozū tlia qdā dīc,ꝓpt pcīm mo dice ꝓtu bani eū ꝛ pcussi euz ꝛ auerti faciē meā ab eo. ꝓtriſtat⁹ est:ꝛ ābulauit tristis:ꝛ sanauit eū ꝛ ꝓsolat⁹ ſū eū. Euidēti⁹ aūt nob testioniū dabit ēt rex ille ipi⁹ qui cupiditatis ſue quidē ꝓdaz uxozis negtia q̄ſuit ſz ꝓturbat⁹ ipi⁹ sceleris imanitate penituit: et cilicio circūdatus facin⁹ ſuum fleuit atq̄ ita erga ſe dñi misericordiaz,ꝓuocauit:ut a cūctis eū absolueret peccatis. sicut.n. ait deus ad heliā: vidisti quō compunctus ē achab a facie mea:quia fleuit in conſpectu meo:nō inducam mala in diebus eius. ¶ tem gregoriꝰ in omelia.x.ſuper ezechielem.

HIc achab rex iniquus a ꝓpheta reꝑhensus dum cōtra ſe diuinam ſententiā audisset ꝓmuit:ꝛ in magno meroze deꝑhensus est: ita ut ꝓphete ſuo dns diceret:nonne vidisti achab humiliatū coraz me:qr ergo humiliat⁹ est mei causa:nō inducā mala in diebus ei⁹. Jn quibus dñi verb pēsandū est:quo ei in electis ſuis meroz amaritudinis placeat:q̄ amittere timet deū: si sic ei ꝛ pnia in reꝓbo placuit:qui timebat ꝓdere ꝓsens seculum: aut quō gratia sit ei ſpontanea afflictio ꝑ culpis in eis q̄ placēt: si hoc ad tēpus placuit ꝛ in illo qui displicebat. ¶ minuite quoq̄ quos dominus in euāgelio cōmendat:pniam egerunt ꝓdicationē ione:ꝛ ex misericōdia domini indulgentiā cōsecuti ſubuersionis interitum ſubterfugere meruerūt. Sz qualis p⁹ acceptā veniā achab vixerit: ō ſa.di.ij.figs.p ¶ Mala cōmata,alia.n.idurit i dieb⁹ ei⁹

a ¶ Jc achab.mei cā.timoris.ꝛ ita vī q̄ solo timoꝛe sine amoꝛe possit venia ꝓseq:fm qō ſonaī vī illa actas:ꝛ uite dño i timoꝛe.ꝛc.Sz ꝑ nōne talis est malus:ergo nihil boni mereī.ar.ſ.l.di.ut ꝓstituereī ubi dī q̄ g aīo recupandi honozē ſupbe agit pniaz ꝛc. Itē va nō ē pnia.q̄ nō fit ex fide per dilectiōem operāte:ut.ſ.e.ſi aplus.iam rīſum est hoc in glo.ſed quomodo.

b ¶ Peruenīat.maloꝝ pt g⁹ aligſ eē ſūme mal⁹ lz ñ ꝓpēte.ut.ſ. di.ij.§.e ℨrio.lz ēte ſūme bon⁹ ñ pt qs eē:nec ſūme mal⁹ itēhōe malicie l'bonicie qn alꝰ possit eē melioꝛ l'deteioꝛ.nā dīc auctas: ſuꝑbia eoꝛ q te oderūt alcēdit lēp.lz vnīvſitate maloꝝ pt qs eē mal⁹ ut ꝓferas hoc ad.vij.vicia ꝓncipalia.nā illa.vij.bñ pt qs ꝓmittē,l'dic illū p uenisse ad ſūmū maloꝝ: cꝰ ōſpabil'ē cōrectō:ita ē delpar⁹:q̄ putat plus deū offēdisse q̄ ſibi posſit ꝛmittē:ſic chai.xc.di. neq̄. i ¶ Suſcipit de⁹ eū. k ¶ Respuit. i.ſatisfactoez. l ¶ Patiī.diligit.n.de⁹ bonū qō i peccāte plātauit,ꝛ e.piū. m ¶ Sanauit ꝑ pniaz. n ¶ Cōsolat⁹ politinteto.i.plitas ꝓiūctionū. o ¶ A cūctis lz qō absoluit eū ab oī b⁹ pcīis:cū ei⁹ pnia ña ñ esset.ñ.n. penitebat: nisi ut euitaret mala tpalia.ut dīc.c.ſeqns.lz dic q̄ absoluit eū ꝓut ſeqī b:ñ iducā mala i dieb⁹ ei⁹.vñ exꝑe pcīs.i.peniſ'l'absoluit eū ab oīb⁹ pcīis.ſ. ab illo ꝓcedēti b⁹:qr cū ꝑ fallos testes eū ꝓdēnari fecēit,ꝓuriaſt iñ ſecuta. ar.ēt ō test. ſic.ꝛ nō q̄ ē tripler pcō rū venia.ꝓma ꝓſistit'i pene dilatoe. ña i cl'pe abolitōe:q̄ fit ꝑ pniaz. ttia i culpe ꝛ pene dimiſſiōe qō fit ꝑ baptiſmū ō cō. di.iiij. ſine ſde ꝓma hec

triplex pcō
venia.

b ¶ Mmuite.lz q̄lis.oñ'o q̄libet achab ꝛ miniuite verā egerunt pniam .ostēdit q̄liter postea peccauerūt mortaliter.

q niniuite rediuerūt ad uomitū tō sumerit se a rege medorum.

a ¶ Sicut ait herodot⁹ histoziograph⁹ quida.
d ¶ Subuersam a medis.
e ¶ Nū ẽba hieremie.
f ¶ Regis.s.salmanasar.
g ¶ Assyrioz.assyrioꝝ metropolis erat niniue.
b ¶ Traditio.sic construe.ḳditō bebreoꝝ cōfirmat nauū fuisse prophetam ante ꝛc.
i ¶ Judicium.s.q̄ captiuarent a medis.
k ¶ Elocut⁹.s.nauū q̄ de niniue ꝓphetauit sic et ionas. l ¶ Zelās.i.ex actoꝝ castitatis.q̄ si violaꝛ imittit penam:ut sic reuoceꝛ ad castitatē.vñ sequit ꝛc. m ¶ Ulcisces ꝛc.ulciscēs vor ꝓphete dñi laudātis q̄ ō assyrijs ult⁹ ẽ iuriā ppli sui:q̄ captiuati sūt a medꝫ

a Dhuc istāt. casus: dicebāt q̄dā hēretici q̄ de⁹ p⁹ baptismuꝫ sel dat veniā pcti.vñ figs egit pniam:ꝛ illā voluēit iterarꝛ: iustiꝫ erit. ꝛ erro rē suū ꝓfirmabāt duab⁹ roīb⁹.ꝓmo:q̄ si de⁹ toties pcta dimittēt:quotiēs bō peccat: videret pcta diligē. Secūdo q̄ ñ legit i euāgelio:q̄ rp̄s bis illūinauit aliquē ce cū:l bis suscitauerit aliquē mortuū.er q⁹ colligit q̄ bis eidē hōi pcta nō dimittit. Istū g⁹ errorē b ꝓbar oñdēs: q̄ q⁹ties hō penitet totiens dñs pcta dimittit. l q̄ ꝓmo loco iducūt hēretici dicē ñ valē. in eo nāq̄ q̄ de⁹ ẽ pat⁹ pcta destruē: apparet eū odire et nō diligē pcta. Jtē rp̄s ñ bis illuminauēit aliquē l bis nō suscitauerit. tñ q̄ñq̄ rp̄s vno tpe mūdauit leprosū:alio tpe illuminauit cecū.erq⁹ segꝫ q̄ eidē hōi bis pcta dimittit.si.n. rp̄s: q̄ se dicē medicū sepi⁹ ñ curaret egrotū:medico tpali q̄ sepi⁹ nouit egrotū curare:minoꝝ esset.
b ¶ Perfidi. heretici.
c ¶ Sapiūt.i.ingrūt.
d ¶ Oporteat.alleꝫ dicit pl⁹ sapē q̄ ozꝫ sape q̄ di

textus libri regū declarat. de quo etiā scribit ambro. q̄ iezebel uxor eius cuius inflāmabat arbitrio:coꝛ eius puertit: ꝛ nimiꝭ sacrilegijs execrabilē fecit:ꝛ hūc pnie eius affectū reuocauit O e niniuitis aūt in pncipio ione scribit hiero.

¶ Sicut ait herodot⁹:niniue a rege medoꝝ submersa ē regnāte apud hebreos iosia. Dñ patet illā pdicante iona ex pnia meruisse veniā: sed q̄ postea ad vomitum redijt: ex ira dei subuersam fuisse.

Item in principio naum.

Nūm ꝓpheta ante aduētum regis assyrioꝝ: q̄ populū israel captiuū in suas regiones trāstulerat: fuisse hebreoꝝ traditio ꝓfirmat. siqui dē in fine hui⁹ lectiōis pdicti regis aduētū inde ꝓpheta annūciare monstrat. Sz cū habitatoꝛes niniue iona interitum ciuitatis pdicāte:ne diuina ira denūciatū interitū sustinerēt peccatoꝝ ꝛ impietatis pniam egissēt: accepta dei misericoꝛdia grauioꝛib⁹ se crimibus implicuerūt. qua de causa mōratus ꝓpheta spū sancto plenus iudiciū dei annūcias: ita ē elocutus: deus zelās ꝛ ulciscens dñs. Item q̄ frequēter venia pēnēti pstet: testat aug. in lib. de pnia scribens ꝛ quosdā hēticos: qui peccantibus post baptismū semel tantum dicebant utilē esse pniam ꝓtra quos scribens dicit.

Dhuc pfidi instant: q̄m sapiūt plus q̄ oporteat:ñ solū sed excedētes mēsuram. dicūt. n. si semel peccātibus p⁹ baptismū ualeat pnia:nō ñ sepe peccātib⁹ ꝓderit iterata aliogn remissio ad pctm̄ esset incitatio: dicūt. n. gs nō semp peccaret:si redire semp posuinū ꝓfiliū nimis alte pgrit ꝛc.ut ex ō here.cū ex iūcto.ꝛ.xliij.di.sit rector. e ¶ Pnia.s.di.xiiij.q̄ eps. f ¶ Sepe.s.di.c.§.iz ẽba.c.sane.ꝛ.s.xiiij. q.iij.ē minꝰta. g ¶ Sꝛa.i.per gꝛaz. b ¶ Soluat p mortale pcīm. er h⁹ collige ma la ñ ee creaturā illud:de⁹ creauit oīa p̄t. pcta:ut di xi.s.e.ille erat tantus.

i O Uod aūt mītos.iz.pcessus augustini ñ videat efficar:pōt tñ lege ꝓfirmari. naz dicī ler. q̄ id q̄ō i duab⁹ psonis fieri pōt. h⁹ ēt in cadē psona recipiēdū est.ff.si cer. pe.l. singlaria.ar.viij. q.i.m scripturis q̄ ibi er psona isaie ꝛ hieremie oñdit:q̄ō vna q̄q̄ persona q̄ eligit debeat facē hoc tñ de vna ꝓbat: q̄ q̄ p⁹ leprosū mūdauit:p⁹ cecū illuminauit.
k ¶ Pcta.i.pcās peccatoꝝ.
l ¶ Sanatū. ō ea dez infirmitate. plene .n. curauit de ea de q̄ curauit:ut.i.e.si plēs iz h⁹ ꝓmo curauit leprosū:m pcsten cecum factuz curauit.
m ¶ Oō vilꝫ.ar. s.di.xxxviij.sedulo.s.xxxj.q.iij.si habes.
n ¶ Dissimul⁹.nā coꝛ p⁹ sola est essē tia sile deo. anīa ēo in plurib⁹ q̄ i essētia et rōnabilitate.ar.s.c. di. ij.pricipiū.
o ¶ Redemptaz. sanguine christi.
p ¶ Opportunuz id est utilem.

q ¶ Centies. arti's possibilitate. al' nūqd cēties. p eodem salario si cēties reciduauerit. ut an toties pstuēda sūt salaria: quoties fiūt curatões. nec. n. vnaz pēnā bis indulcet. imo singulas indulgētias single

puenīūt pene: ut j. e. qppe. sufficit semel infirmū curasse. ar. ff. d sol. q res. §. areā. ar. p. s. di. ij. q rendū. c. radix. nec vtiq̄ libēat. q ñ plene libēat. j. e. sūt plures. ff. de mino. act. de etate. §. nihil. s. di. i. diuortiū cōtra.

r ¶ Excluſit. s. rix di. i romanorum arg. §. rroviij. q. i. idolatria.

s ¶ Cōfitebor. vo cādo eum ad regnū: venite benedicti. ꝛc.

t ¶ Fecit. quia cō tradidit. ante.

u ¶ Omnē. per dilectōem et adhe rentem.

x ¶ Sedētē. pus.

y ¶ In tenebris. peccatis.

z ¶ Nullā. s. dist. rit. si romanorum s. e. di. §. alij. c. nemo pōt.

a ¶ Per epl'az. s. primā.

b ¶ Testat. i scda epla ad corinth. ubi dicit: predixi n. ꝛ pdico: ut pūs bis ꝛ nūc absens

c ¶ Semp septenari⁹. n. numer⁹ vniuersitatis ē.

a ¶ Seducti. s. di. ij. §. ārē oppoñ. ꝛ. c si. n. ingt eo. n. q̄ pctores nos esse nō credi m⁹: deteri⁹ peccatum⁹. s. di. rlv. lz plerūq̄ vera iusticia. s. dist. rrv. §. nūc aūt. i. de cō. d. xiij. firmissime

b ¶ Jactare cum sit scriptū: si dixerim⁹ q̄ peccatū non habem⁹: nos

Sed qualis hic esset medic⁹ qui malū iteratum nesciret curare? Medicorum enim est infirmū centies curare. qui ceteris minor esset: si alijs possibilia ignorauet. memor ē sui q̄ pmisit: nolo mortē peccatoris ſz ut pnertat ꝛ viuat. quem. n. peccatorē exclusit: q̄ oībus pmisit indulgentiā? alijs quoq̄ pmissionibus declarat: qui me pfessus fuerit cōā hominibus: oīs quātuscūq̄ ꝛ quotiēſ peccator cuiuscūq̄ ordinis ꝛ si fuerit sacerdos: pfitebor et ego eū. Nam quicūq̄ inuocauerit nomē dñi. i. sm quod nominatur dñs. i. qui inuocauerit eū ad se seruiendo ꝛ non ptra dicendo ut forsitan sepe fecit omnis. i. quicūq̄ sit ille peccator saluus erit. omnē enim aiam iste pmissor saturauit bonis: etiā sedentē in tenebris ꝛ umbra mortis nullā excipiens aiam. Hunc magistrū intellexit discipulus ille: q̄ corinthios p epl'as suas voluit corrigere ꝛ ut ipe testatur ter in lris eos correxit. Oportebat enim: ut quotiēs videbat eos cadere: totiēs inuaret eos resurgere Memor eni erat illius q̄ dixerat: quoꝝ remiseritis peccata remittūtur eis. Scimus aūt ꝛ primos pres ꝛ in oi tpe ecclesiā dei semp. i. nsq̄ septuagesies septies: qō est semp peccata dimittē. quaz ptātem illi ab ecclesia auferre conantur. oz enim ecclam sic credē: que cōfitetur se peccare. negant eni verita tem seducti: q̄ se absq̄ peccato audent iactare. In multis enim offēdimus oēs ne infās vnus diei absq̄ peccato sup terrā esse pōt. Quapropter eliminādus est ab ecclesia: q̄ unq̄ penitētibus negat indulgentiam. Non enim ipsos seducimus. s. di. ij. si enim.

c ¶ Esse pōt. j. de cō. di. viij. a paruulo j. nā ibi dr̄ q̄ pcto⁹ mort̄ baptizat⁹ ergo nō ē in eo. sed dic esse nō pōt. i. ñ potest incipere ee. ar. de cō. di. iiij. firmissime. ē tñ superficiale. ar. qō hic inducit infās vnius diei ꝛc. cuz agat tñ de actuali pcto.

d ¶ Cōsci⁹ sum. i. nullis⁹ mortalis peccati p scias habeo. ipse. n. dicebat: ago qō nolo. s. di. e. int hec. s. ri. q. iij. senti iter verba j. So. hoc dicit in persona perfectoꝝ ibi de imperfectis. vel dic nō in hoc iustificat⁹ sum. quia pōt surripere veniale. i. nō er hoc: ut j. e. figs aūt habēs. j. di. viij. nullus erpecter. vel dic: mihi nō p sci⁹ sum quo ad mortale. non tñ in hoc ꝛc.

e ¶ Dubitaret. nō tñ dubitaut. sed iō hoc dicit ne daret alijs dubitādi occasionē. s. di. i. quam obrem.

f ¶ Sciebat. ꝛ ira potest scire se aligs hāc charitatē. s. i. q. i. teneamus j. di. iiij. si er bono.

a In tantuz. oīre in splēdore. gr̄e sue.

b ¶ Eis. i. taliter peccātibus.

c ¶ In eccla. ubi est tlis consuetudo: q̄ solēnis pnia nō iteret.

d ¶ Humilime. i. solennis pnīe. i. sue mīe. licz semel tā iniūcta fuerit.

e ¶ Jue aūt. Adhuc repobat sniam dicētium p⁹ baptismū semel tātū pniam esse utilē: siue dicat de p̄ma siue de ultima. sic. n. ꝛ ipsi heretici diuersi sunt inter se. quidā. n. illoꝝ dicūt p⁹ baptismū nullā ee pniam utilē nisi primā. alij dñt nullā esse utilem nisi ultimam: quaꝝ utraq̄ obuiat auctōritatibus adamantij ꝛ efficj. q̄ sit vera penitētia q̄ falsa.

ínquirit quid apls seserit: qui dixit: nihil mihi conscius sum sed nō in hoc iustificatus sum sentiēs etiā iustis peccata solere pingere. ñ se pfirmabat absq̄ peccato: qui se pgnouit indissolubili vinculo charitatis iunctū christo. nisi enim sciret iustos sepe uenire ad veniam: quō dubitaret se peccare: q̄ sciebat se spiritū dei hāre ꝛ intentione mūdissima ei fuire? Cur. n. dñs petri pedes lauasset: ꝛ ecclam hoc idem docuisset: nisi q̄m quotidiana est offensio: oportet ut quotidiana sit remissio? Cur docuisset oāte s dicere: dimitte nobis debita nr̄a: nisi ipe misericors pseueraret: q̄ nos ab hac petitione ñ vult deficere? Ita tē augustinus ad macedonianū.

Tm tantū hominum iniquitas aliquando p̄greditur ut etiā post acceptam pniam post altaris reconciliatōnē ul' similia uel grauiora cōmittāt: ꝛ tamen deus facit etiā supertales oīri solem suū: nec minus tribuit q̄z antea tribuerat largissima munera vite ꝛ salutis. ꝛ q̄uis eis in ecclesia loc⁹ humillissime penitētie non cōcedatur: deus tamen sup eos patientie sue nō obliuiscitur. Ex quoꝝ numero siquis nob dicat: dicite vtrū mihi aliquid pfit ad vitā futuram: si in ista vita illecebrosissime uoluptatis blādimenta cōtempsero: si me penitēdo uehementius q̄z prius excruciauero: si miserabilius ingemuero: si fleuero uberi⁹: si vixero meli⁹: si pauperes sustentauero largius: si charitatē que operit multitudinem peccatorum flagrauero ardentius. quis vestrū ita desipit: ut huic homini dicat nihil tibi ista i poste⁹ p̄derūt

f Adamātius.i. origenes. erat ei enim ꝛ bⁿ nomē ꝓut in ecclesiastica historia reperitur.

g Super leuiticū.legit in leuitico ꝙ aarō ꝓ peccatis populi offerēs mactauit hircū:ꝛ parte posuit dñi sup altare. et ecce ignis egressus a dño deuorauit holocaustū: ꝛ adipes q̄ erāt sup altare.arreptis aūt nadab ꝛ abiū filijs aarō turribulis suis posuerūt ignē ꝛ incēsū desup offerētes coꝛā dño ignez alienū:qđ eis ꝑceptum nō erat:egressusq; ignis a dño deuorauit eos et mortui sūt coꝛam dño. Iussitq; moyses patres eoꝝ et fratres mizabel ꝛ helzephi filijs oziel patⁱ ē aaron portare cadauera coꝝ eē castra et ꝓgruo honoꝛe sepelire dixitq; moyses ad aarō et filios eius: ut tollerent partes suas de hostijs salutaribus et oblatis ꝓ peccato. quoꝝ sanguis ñ erat oblatus in tabernaculū ꝛ comederēt eas. ꝛ cū q̄reret hircū oblatū ꝓ peccatis ꝓncipis inuētus ē exust⁹.cūq; sup hoc iratus moyses increpauit aaron ꝛ filios ei⁹:ercusauit se aaron dicēs:mihi accidit qđ vides q̄si ex ꝑturbatōe animi factū ē hoc.locut⁹ est aūt moyses ad aaron ꝛ eleazar et ithamar filios ei⁹ q̄ residui erāt; tollite sacrificiū qđ remāsit de oblatōe dei ꝛ comedetis illud absq; fermēto.s.ex ꝛranee doctrine q̄ scā coꝝ est:comedetis eum in loco scō.qđ datū ē tibi ꝛ filijs tuis de oblatōib⁹ dñi:ſic ē ꝑceptū mihi. Itē super leuiticū:die.viij.erecti tabernaculi ceperūt offerre aaron ꝛ filij ei⁹. moyses .n.vij. die⁹ ꝓtinus officiū sacerdotis cōpleuerat: ꝛ tūc cessauit. eodē die missus ē ignis celit⁹ q̄ sacrificia ꝑūꝑsit:quicq; iugit ē obseruat⁹ usq; ad trālinigratōem babylonis:nec licebat aliū ignē apponē.eo die cū alijs bestijs qual accepat a ꝑplo aaron:obtulit etiā hircū:ō quo ō bēt mētio:q tot⁹ erat sacerdotū⁹ deputat⁹:ꝛ ab eis tm̄ in loco scō deputat⁹ ad comedēdū.itulerūt ergo nadab ꝛ abiud ignē alienū. moyses tm̄ ꝓmis.vij. diebus igne terreno vsus fuit: ꝛ dñs ꝑcepit ei amouē suū terrenū:q; eo die apparerēt ignis celit⁹ missⁿ.

h Nē hec hircū.q oblat⁹ fuerat ꝓ peco ꝓncipis:cū queꝛeret moyses exustū ꝑit iratusq; ꝛ eazar et ithamā filios aaron q remāserūt ait:cur nō comedistis hostiā ꝓ peco i loco scō q̄ scā scoꝝ ē ꝛ data uobis .q.d. cur nō fecistis celebꝛē pniaz peti cōmissi in loco scō.i.in eccla:ut portaretis multitudinē iniquitatū ꝛ rogaretis ꝓ ea i ꝓspectu dñi ꝑserti cū desāguine illius ñ fit illatū ſi scā scoꝝ ꝛ cōedē debeus ea i scūario kⁱ ꝑceptū ē mihi: rñdit aarō:oblata ē hodie victia ꝓ peco ꝛ holocaustū coꝛā dño mihi āt accidit qđ vidēs:q̄si ex ꝑturbatōe si fēz ē scitur eius innocētiam. ꝓponderant enim futuris ꝑsentia: ꝛ serijs iocūda: ꝛ leta tristib⁹: ꝛ ꝓperata tardioꝛibus.uelox enim inigtas:que ad nocēdū occasionē suggerit.lenta virtus ꝛ cūctatrix āte indicat q̄s incipiat quid decoꝝ qđ honestum .inigtas omnia ꝑcipitat Pigra ergo ꝛ verecūda pnia que ꝑtium pudoꝛe premitur. solis enim intēdit furtis:quoꝝ spes sera: tardioꝛ fructus interim ꝑcurrit impudentia:ꝛ spe ꝑtium pnia excludit: et affectus eius exurit ꝛ abolet querit eam lex ꝛ non inuenit. cōbusta est enim in feruoꝛe ꝛ fumo iniquitatis. Inde enim irascit ꝛ dicit deuorandā fuisse pniam.in sancta sanctoꝝ sacerdotes quasi segnes increpat.respondit aaron,quidum debere esse sacerdotale indicium:nec male sane ꝓscientie facile esse credendū id munēris:ne fiat erroꝛ deteriꝛ ꝓioꝛe.uase enim fetido nel oleū nel vinum facile cozrūpitur. Quomodo autē poterat:ubi ignis alienus erat peccatum exuri: ꝛ in conspectu domini

b:quo potui⁹ ꝓme dē coꝛā dño mīte lugubꝛi i fmocinis.qđ cū audisset moyses: accepit satisfactōem.

i Int̄ hec hircū casus:In hoc.c. mystica adamantⁱ⁹ ꝛ esicⁱ⁹ i sequēti.c.histoꝛiā illaz leuitici de hirco oblato. q; ꝓ moysen intellige ꝛpm: ꝓ aarō ꝛ filios ei⁹ sacerdotes. per hircū pniam siue ātam:ꝓ igné alienū vicia :ꝓ nō alienū vtutes l gr̄az spus sci. Primo ergo ponit mām loquēdi de pnia l.ꝛba leuitici. Secūdo oñdit:q̄ ꝛaro penitet gs dignē:q; obstat verecundia ꝛ amoꝛ ꝛ ꝓtiū:ꝛ q; nā ꝓna ē ad malum, ſic ipet⁹ peccādi supat rēz. Tertio alludēdo histoꝛie dicit:ꝓ pcā sacerdotes ꝓ pniaz debēt delere:q tñ fiete penitēti nō ē imūgēda. Quarto dicit:ꝓ q offert ignē alienū.i. vicia:exurit ab eo. q aūt mūdari desiderat, offerat ignē ꝑpūs sancti.

k Int̄ hec.i. dū hec deferūt ex castra sepelieda.s. nadab ꝛ abiū quos ꝑceperat moyses honoꝛ ꝓgruo sepelīri. l Vi: cū.i. peccatoꝛē l oblatoꝛes pnie.

m Exustū.vicijs q; nō bñ penituit.i. nō uere.

n Fuerat.qñ pnia fuit tūcta. o Quēat.moyses exustū reperit:supple alij bñ birc⁹.ꝛ tūc supple exust⁹ reper⁹ ē a moyse. p Nō peccar.ve exustio hirci suffocatōez pnie p aduenientē culpā significat nā nō peccare ꝛc.ꝛ sic ꝓtinuat. q Nā.i. victima qđ ꝓ nā molenit:ut nā ipa.j.e.scā.vij.q.i.c.i.

r Fuſa.oē futuꝝ despicit ꝛc.ut dist.xlvij.di.oēs.

s Moyes.i.rbs.alludit ad id ꝙ cū moyses q̄reret hircū oblatū inuenit eū exustū.i.aiaz ꝑco suffocatāz ꝑ pniaz annihilatā. t Nudā.i.denudatā ꝓ ꝑfsienē alias mūdā. u Vacuā a peccato.

x Exuuias.i.idumēta. y Discedat ō hac vita:

z Imper⁹.vicioꝝ designat⁹ ꝑ ignē ipetuose missū

a Innocētiā.s.di.l.pōdēt. b Velor utpote

fine discretõe agẽs. a ¶ Suggerit.i.q cũ discretõe vult agẽ. b ¶ Judicat.i.deliberat
c ¶ Pigra.cũ piger ẽ hõ ⁊ verecũdꝰ ad penitẽdũ.
d ¶ Pudore.qꝛ pudor ẽ ea aduertẽ. e ¶ Premit i.rp̃mit. f ¶ Intẽdit.i. intẽdẽ dꝫ uel intẽdit quasi ꝯferẽs secũ: ꝙ ea q̃ ꝯmittũt icerta sũt. ⁊ ita spes illorũ sera aut nulla ẽ.xlvij. di. oẽs.
g ¶ Interiꝫ.dum sic ẽ piger ⁊ dum cogitat de futis
h ¶ Impudẽtia. ad mala faciẽda.
i ¶ Affectꝰ.penitẽdi.
k ¶ Exurit. sic hircꝰ ab igne.
l ¶ Eam.s.pniam ꝑ hircũ significatã: ⁊ alludit ad factũ moysi bar.
m ¶ Lex.i. minister legis.s.moyses l̃ qlibet alius p̃latꝰ in eo significatꝰ l̃ xp̃s: ut.j.e. di.int hec hircũ.
n ¶ Irascit. alludit illi quod dixit moyses: cur ñ comedistꝭ hostiã ⁊c
o ¶ Irascit.negligẽtibꝰ p̃latis.
p ¶ Deuorãdã.i. celebrãdam.
q ¶ Pniam.i. hostiã ꝑ pc̃to.s. hircũ: ꝑ quẽ pnia designatur.
r ¶ In scã scoꝛuꝫ i.in ecclesia:
s ¶ Sacerdotes.i.eleazar ⁊ ithamar filios aaron.
t ¶ Rñdit.hꝰ rñdisse intelligit: cũ dixit: mihi accidit qd̃ vides ⁊c. u ¶ Aaron.p̃latꝰ. x ¶ Prouiduꝫ i iniũgẽda pnia. y ¶ Judiciũ.xlviij.di.c.ult.
z ¶ Nec male.nolenti ꝯfiteri. ⁊ ¶ Facile.donec feruescat.s.di.i.dicimꝰ. ꝯ ¶ Muneris.pnia.s. muneris.tũc.n.meliꝰ ẽ qescẽ q̃ exercẽ.j.e.i salicibꝰ
ꝝ ¶ Fiat error.per cõtẽptum penitẽtie iniũcte.
a ¶ Vase.vñ oratiꝰ: Syncerũ ẽ nisi vas qd̃cũq; infũdit acescit ⁊c. Et dic̃ lex: ꝙ si cõmodasti mihi vas cõruptũ sciẽter: ⁊ vinũ acuit: teneris cõmodati: secꝰ si ignorãter.secꝰ i locatore uł uenditore: qꝛ ille tenet siue sciẽt siue ignorãt locet uel uẽdat vas corruptũ ut.ff.cõmo.in rebꝰ.§.ult..ff.locati.sed ⁊ addes.§.i. ff.de act.empt.⁊ vẽ.tenet.§.si uas. Itẽ nõ idẽ i ꝑuo locato qd̃ i vase.ff.locati.si domũ.§.i.⁊.l. cũ in pl̃es. §.seruũ. b ¶ Oleũ pietatis. c ¶ Uel vinuꝫ.s. districtõis. d ¶ Alienꝰ tãgit ꝙ nãdab ⁊ abiud posuerũt ignẽ alienũ.

cui omnia apta sunt: quasi dicat non cõplacet deo q iniusticiam corde inclusã tenet: ⁊ se pniam agere ꝑhibet. ignis alienus: libido: auaricia: ⁊ om̃is praua cupiditas: hic ignis exurit: nõ mundat. In qbus.n. ẽ si offerant in conspectu dñi: ignis eos celestis absumit. sicut nadab ⁊ abiud cũ his que ꝑ peccato fuerãt oblata. qui ergo vult mũdari: ignẽ alienũ remoueat: ⁊ illi igni se offẽat q culpam exurit nõ hominem hic ignis siccauit emeroisse ꝑfluentẽ sanguinẽ: hic siccauit culpã latronis. Ignis q ꝯsumens ẽ: sanat simpliciter ⁊ pure ꝯfitentes. Judas inquit: peccaui tradens sanguinẽ iustum: sed in pectore hũit ignẽ alienũ quo inflãmante cucurrit ad laqueũ. Indignus aũt remedio fuit: qꝛ non pura mẽte penituit. Culpam ergo eiꝰ non auferunt sacerdotes: qui dolose se offert. nec in eo possũt epulari: quoꝝ cibus ẽ peccatoꝝ remissio. vnde verus sacerdos ait: meus cibus est ut faciam uoluntatẽ patris mei: id est ut peccatores ꝯuersi et penitentes saluentur. non est acceptum deo sacrificiuꝫ: nisi verum ⁊ syncerũ. Item esicius.

Inter hec hircum: qui offertur ⁊c. quia omne peccatum per pniam deletur. ⁊ q predictum peccatuꝫ alterius doctrine ⁊ blasphemie cõmiserunt: saluati non sunt. causã mortis eoruꝫ legislator exponit: Inter hec hircũ qui oblatus fuerat ⁊c. Quia.s.non comederũt filij aaron quod de peccato erat in loco sancto.i. penitẽtiã commissi peccati in ecclesia ꝑagi non fecerunt: qbus hoc preceptum est: quos christus in ecclesia sua vicarios constituit. ipse aũt oblationis sue sanguinẽ: que pro nostro sanguine oblata est: in sãctum id celum in cõspectu patris obtulit. debet autem comedi hoc sacrificium in loco sancto scilicet in ecclesia in ꝑpiciationem peccatorum. vnde addit: quemadmodum preceptum est mihi sic precipi. Moyses ergo gerit personã

e ¶ Peccatũ exuri.i.ꝑ peccato delẽdo pniam fieri.
f ¶ Pctm.i.hircꝰ. g ¶ In qbꝰ.n.ẽ.i.ignis alienꝰ q alienat a deo. h ¶ Ignis.i.vindicta celitꝰ missa.
i ¶ Alienũ.s.i.q.i.sicut eunuchus.
k ¶ Nec in eo. q̃si dicẽt: comedẽdus erat hircꝰ ille a sacerdotibꝰ intra sancta. Nõ.n.oblatũ est de sanguine eius intra sancta.si.n.holocaustuꝫ esset: cremaret cũ pelle et fumo: sicut fiebat de vitula ruffa tantũ semel in anno. ⁊ est sensus ad pniam hominibus ĩponẽdam. vult eniꝫ vti ministerio sacerdotũ: ut.s. peccata populi comedat. ipse enim per se abstulit peccata mũdi in sanguine suo. vñ apostolus: christus po.su.bo. ⁊c. per ꝓprium sanguinem introiuit in sancta sanctorũ ⁊c.
l ¶ Inter hec.casus: in principio.s.ostẽdit eficiꝰ: ꝙ iccirco latoꝛ legis mortem exprimit eorum: qꝛ ignem alienuꝫ acceperunt ut illud peccatum vitetur et illud designat heresim. Secũdo ostẽdit quid significet illud qd̃ moyses ꝑcepit aaron et filijs eiꝰ vt portões oblatõis comederẽt in sancta scõꝝ illud.s.q vult agẽ pniaꝫ agere debet illã ad preceptũ sacerdotũ q sunt in eccl̃a: et ꝙ oblatio corporis christi nõ dꝫ recipi nisi in ecclesia. Tertio ostẽdit quid notat illud uerbũ historie: moyses hircũ exustum reperit. qꝛ.s.sicut post mortẽ filiorũ aaron: qui sumpserũt ignẽ alienum: non remansit hostia que significat.s.s.sed est ꝯsumpta: ita post mortẽ eorũ q peccãt in.s.s.⁊ decedũt in finali ĩpenitẽtia: nõ relinquit hostia ꝓpro peccato eoꝝ: qꝛ nullũ eccl̃e sacramẽtũ eis ꝓdest.
m ¶ Quia oẽ.ita ꝯtinua: recte ꝑ pc̃to offert hircꝰ: ꝑ quem pnia designat: qꝛ omne peccatũ ⁊c.
n ¶ Et q.s.nadab ⁊ abiud.hi significant hẽticos: q alienum ignẽ.s.cupiditatis et praue doctrine in eccl̃a accẽdũt. ⁊ q scripturã sacram male interpretãtur et praue: et sic in.s.s. peccãt cũ aliter eam interpretantur q̃ ꝯ.s.s.flagitet.
o ¶ Predictũ.qꝛ supple doctrine hereseos.
p ¶ Peccatũ.i.ꝑ predictũ viciũ designatũ.
q ¶ Blasphemie.quia accipiendo ignem alienum blasphemabant: et faciebant contra doctrinam legis. et inde cõsumpti sunt.
r ¶ Non sunt.sed igne cõsumpti.
s ¶ Mortis.temporalis.

t ¶ Lator. exponit moyses sm mysticū intellectū auctis exponit dicēs ad aaron: ut habeat in leuitico: hoc ē qđ locut⁹ est dñs. Sacrificabo: in bis qui appropinquāt mihi: et cōspectu omnis populi glorificabor: q: per eos datū est exē pluz ceteris quomodo timeāt: ut aug⁹. expōit j. de cō. di. iij. et dicit: et dic sanctificabor. i. sanctus apparebo etiaz in bis q̄ sacrificāt mihi ulciscēdo delicta eoz et ñ pcēdo glorificabō. i. laudabō et māifestabō iust⁹

u ¶ In loco. h⁹ vbū mystica. x ¶ Uicarios. sacerdotes et simplices.

y ¶ Uicarios. ē. i. q. i. fic eunuchus.

z ¶ Ipse aūt. ita ꝓtinua: aaron obtulit hircuz ꝓ peccato populi. ipe aūt s. christus ꝛc.

a ¶ Sāguine. s. pcto sm illud: libera me de sanguinib⁹. i. pctis. et alibi sanguine sanguis tāgit i. pctm peccato addit. ē. e. q. ij. admonere. v. sanguis tu⁹. i. peccatū tuū sup caput tuū.

b ¶ Sacrificiuz. corpis christi.

c ¶ Uñ addit moyses.

d ¶ Ab itelligibili. q: s. s. intelligibilit et mystice dr ignis ꝓsumēs.

e ¶ Uolūtarie. i. i volutario pcto usq; in finem durantib⁹. j. e. iudas.

f ¶ Peccātib⁹. s. nadab et abiud.

g ¶ Nō relinqtur. cuz. n. eos ignis celestis ꝓcessit: ñ poterūt purgari ꝓ hostiā: cū et qđā crimina essent q̄ nullis sacrificijs mūdabāt: ut. xxxij. q. i. q. aūt. q̄le fozsan et istud erat. vl pōt istud exponi ō q̄libet sic peccāte. i. i pcto pseuerāte usq; in fi. bar.

h ¶ Hostia ꝑ. s. q: semel tm̄ rpm̄ oportuit pati. nec relinqt secūd⁹ baptism⁹. relinqtur aūt secūda pnia et tia et sic deinceps. volūtarie. n. peccātib⁹. i. i pcto usq; in fi. per seueranti b⁹ nā ñ relinquit hostia ꝓ pcto. i. nō iterū imolat rps q est hostia ꝓ pctis. l sic. i. ñ relinquit locꝰ fe hostie sic i veteri lege dictū ē sepi⁹ hostiā ꝓ pcto imolari: vl volūtarie peccātib⁹ nō relinquit hostia ꝓ pctis. i. nō ꝓdest rps q ē hostia ꝓ pctis iā. s. in hoc seculo per qđ pstat nec in futuro.

g ¶ Perseuerare. ē. e. di. i. §. pōt.

b Judas. esau. de pcto forte ꝑmogenture vēdite. vij. q. i. q̄ periculosū. i ¶ Magis correctiuū est.

k ¶ Neq; vterq; s. l ¶ Aperit. ar. ex sequēb⁹ ꝓzchēdi pcedētia. ar. l. di. figs diacon⁹. ar. di. xviij. puenit. ar. ē. xxij. q. iij. quid crudele. ar. j. xxviij. q. i. cū ꝓ bellicam.

m ¶ Ex b⁹ peccato mendacij: q: p⁹ hoicidiū secutū ē mendacīū qđ magis fuit. ar. ē. di. i. §. alij eq̄. c. serpēs.

n ¶ Memoria. ē. di. i. §. his auctoritatibus. xl. item illud ioānis. 1 h⁹ idē. ē. di. xxvi. valeat. q̄ soluitur ibi méoria. s. ad cōtritoez ñ ad delectatoez. j. di. v. c. i.

o ¶ In salicibus Casus: dic dauid qđ canta bim⁹ canticū noūum in terra aliena qđ exponens ambro. ait: terra aliena caro est q̄ ꝑperio mētis nō subiacet. fi ista terra domari ñ pōt nec accipē pnias nā si accepit et decerit ipa erit inutilis et aufert vsum posteriozis. b⁹ est qđ dicit.

p ¶ In salicib⁹. i. a salicib⁹ ꝑ qđ de signāt mali.

q ¶ In medio ei⁹ q̄ sūt in ꝓfūdo viciox.

r ¶ Suspēdimus i. subtraximus et distulimus.

s ¶ Organa. i. orationes nras l ꝓfessiones q̄ inutiles sūt: dū iumus in pctis. pctm. n. cōpat salici ꝓpter infructuositatē. i. q̄ si fuerit. et orgā nū oratōi ꝓpter dulcedinem. xlv. di. cū beat⁹. xlvi di. h⁹ aūt. nā quo cātabim⁹. i. opa

modo ex hoc peccato amplius operatus est. nonne et pater eius similiter? Judiēs. n. et ipe adam ubi es? dixit: audiui domine uocē et timui: quoniā nudus sum et abscondi me Magnum est: ut quis peccata sua agnoscat: et memoriam eozum perseueranter retineat nullum inuenitur delictozum tale remedium: sicut eozū continuata memoria. ¶ Item ambrosius in libro de penitentia.

In salicibus inquit in medio eius suspendimus organa nostra: quomodo cantabim⁹ canticum domini in terra aliena? si enim caro mēti repugnat: nec subdita est animi guberuaculo et mentis impio. Aliena est terra: que non domatur, exercitio cultozis: fructus non potest charitatis penitentie et pacis afferre. melio⁹ est ergo tunc quiescere q̄ exercere. nec queras opera penitentie: ne in ipa penitentia fiat quod postea idulgeat penitentia que si semel fuerit usurpata nec iure celebrata: nec fructum prioris obtinet: et aufert usum: posteriozis. Sane et cum caro repugnat:

frucru osa faciem⁹. t ¶ Culte res aie.

v ¶ Que si sel fuēt usurpata. i. ñ ꝺc ꝛcepta. s. p pcti ō sertōez. x ¶ Anfert vsū posteriozū. q: ñ solet petēt es ut eis iterū iūgat satisfactio ꝓ illis. ꝛz inutilegerit pniaz imo nec debēt. ar. j. e. §. illō ät gregozij i fi. et. c. piū. y ¶ Posteriozis. s. sui ipsi⁹. q: postea agit ꝛz ꝓsuetudinē q̄rū dā eccliaz. j. e. q̄uis. h⁹. n. de solēni ibi itelligit. h. ꝛz ō alia itelligi pt. nā logr am bro. ō illo q adhuc delectat i pcto: nec ꝓponit illud deserere. Jste melio⁹ faceret: si qescēt a ꝓfessione et faceret bona q̄ posset: ut de⁹ illustret cor ei⁹: ut. j. e. di. v. fallas. Si. n. superficialē tal agat pniaz: ponit q̄uabit q̄ iuuabit: ut. ē. e. q admissa. ꝛz hūc itellectū ꝓcede. hic melio⁹ ē abstinē a satisfactōe pnie tibi imō etc a sacerdote. s. tāq̄ bñ penitēti: q̄ exercē ꝓfitedo si q̄as opa pnie tibi iniungi a sacerdote. s. tanq̄ bñ penitenti: videas ne in ipsa penitentia simulata facias quod postea indiget penitentia: ut. xxij. q. iij. sunt qui opes.

3 Incubāt.s.demones.

4 Exinanite.hoc est dictū in tēpli destructōez a syrijs.4 dic exinanite.i.euacuate.

5 Usq; ad fūdamētū in ea.i.usq; quo aliqs edificium virtutū nō remaneat in ea 4 usq; ad fūdamētuz 4 sunt ꝓba demonū exhortātiū, se ad cōcupiscentias carnis.

a Nihil ualeat i. contigat ipsū emēdare detestādo 4 abominando 4 deo digne satisfaciēdo. nō.n.intelligitur hec emēdatio rei ablate recōpēsatio uł restitutio ō licti:sed detestatio delicti 4 satisfactio.uel si peccat in fratrēzut p illuz doloꝛē 4 per illā pniaz ualeat emēdare deo.i. corrigē 4 delere

b Inter oīa distulisses. Dicimuit iudaz morte p̄ueniss̄e xp̄m.sed innuit ꝫ hiero.sup marcū cū inquis deputat⁹ est dñs:cum mgs ꝓ ueritas deputata iniquū reliquit.i. simistruz. alteruz assumpsit s.dextrū. sic faci et in die iudicij. er sili crimine distinguet stipēdium sortiūt. alt; ꝓcedit petrū i paradisoꝛ:alt ꝓcedit iudā in inferno.4 ita uł ꝙ moꝛs xp̄i morte iude p̄uenerit ꝛo.magis in hoc credēdū ē hiero.q; leoni. uł forte moꝛs iude secuta è morte latronis.p̄uenit tñ morte xp̄i.Christus.u.p.usq; latro è mortu⁹. uñ nō frege rūt eius crura. uł etiā si morte nō ꝓcessit: p̄uenit tñ uulnus christi lancea infixū. er quo ꝓcesserūt sacra nē 4 redēptōis:4 ita moꝛs christi ꝓcessit.de hoc ex ō bap.4 ei⁹ effectu maioꝛes.xviij.di.q epūs.

c Ig auctoritat⁹.ab illo aūt.§.fine autē:oñsū est:q̄ ultera que falsa sit pnia.h latēt subintrat aliā qōez.s. an plurib⁹ irreti⁹ crimināb⁹ posset de uno obtinēri uenia p̄manēdo in aliis.4 p̄mo ꝓbat trib⁹ auctibus 4 una rōe:unū pcīm sine alio remitti posse usq; ad.§ sed q.ibi allegat ꝓ parte aduersa:q̄si qōem terminando p auctem aug⁹. Tertio loco determinat auctoritates inductas ꝓ parte illa ú.§.fidelis. Est ergo determinatio mgri:q nullus pōt ꝓsequi uenā de uno nec q⁹ ad culpā nec quo ad penā.nisi de oīb⁹ satisfaciat.qō sic oñdit:q dolet de uno aut ex charitate aut non.si ex charitate ergo deū diligit.ergo q nouit deū diligere.4 odit q̄ sibi ꝓria sūt.ergo quodlibet mortale odit quod falsum ē. si non ex charitate. ergo ille doloꝛ est informis: cū ñ sit charitate informat⁹.ergo nō est op⁹ alicuius uirtutis.ergo nō ē uite meritoꝛ⁹: ꝛ indifferēs Forte dices p hāc inductōem nō haberi ꝓpositum:qz nō querebaꝝ an retētis ceteris posset qs ꝓmereꝛi uitā eternā: ꝛ an retentis ceteris possit de uno uenā mereri ñdit ūmo idē est quia si qs dolendo nō ex charitate posset de uno uenam mereri: ergo eadez rōe de oīb⁹.4 ita aliqs est uł esse pōt sine merito mortis 4 sine merito uite eīne:et ita nec bonus nec mal⁹ qō nō est uex:sic ergo ꝓbato qō pcīm ñ dimittit quo ad culpā:ꝓbatū intelligit quo ad penā.nam rōne culpe 4 pena dat. bene tñ p̄cedo:q tali peretenti pnia nō est deneganda eī de pe.et re.q̄dam tñ donec poeniteat ō oīb⁹:inutilis ē quo ad uitam eternā.sed cū penitet de omnibus efficit utilis nec alia satisfactō ei ímponetur ab eccle

ppij homicidij scelus addidit tem leo papa in ſmone

Inter oia sceleratioꝛ omnibus o inda et infeliciꝛ omnibus extitisti:quē ñ pnia reuocauit ad deū: sed desperatio traxit ad laqueū. expectasses ꝓsūmationez criminis tui:4 donec sanguis christi ꝓ peccatoꝛibus funderet:inforꝛmis leti suspendiū distulisses

d Idipsum.q.d.pcīm sufficiēter punitū in hac uita ñ punit i altera.uł ñ bis i idipm b.i.ꝓ ministrū qz ecclia bis ꝓ eodē peccato nō punit.uel potius hec auctas intelligit de his tm:q uł ipsa flagella ꝓmutāt in bonū 4 corrigunt 4 ad charitatē redeūt. ꝓfecto tales iterū nō punūt ꝓ his peccatis:sed ñgd inde remansit:delebitur in purgatoꝛio.i.e.

e §.hac auctoꝛitate.ṽ.intelligitur.

f Tertio.Trib⁹ modis qs se corrigit a uicijs 4 ea resecat i.cū cessat ab actib⁹ eoꝛ.sed nō ꝓficit. Secundo cū cessat ab actib⁹ eoꝛ.et ea detestat:ita ꝙ cōficit ea:sed nō ex charitate nec cū charitate:cū occultz mortale pcīm alias:4 ō his duob⁹ mōis intelligit qō dicit gregoꝛ⁹. Tertio cū qs detestat peccata:et errata oīa ex charitate.4 deuotōe 4 ꝓficit 4 ꝓ eis satisfacit.de hoc.ō.e.perfecta.

g ¶ Octonario.nō q̄ a beati ītmaculati usq̄ ad dñm cū tribularer: é vn⁹ psalm⁹ ꝛ hz. xxij. distictões: ꝛ q̄libet distictio ꝓtinet octo vsus. ꝛ ita ꝓtinet. xxij. octonarios. nā octo vsus faciūt vnū octonariū. ꝛ hoc est q̄ dicit ī xvij. octonario.

h Qui Rima. si fides ōsit ī. ꝓscia peccati alicui⁹ defit. i. nō occurrit

i ¶ Pena. ꝛc. i. p patientiā ꝛ humilitatē q̄ hēt in ipa pnia int ipsa flagella ꝛ pcta q̄ ad memoriā nō occurrūt dimittunt hāc expositōem hēs .j. e. §. illud. v. ite illud ambrosij.

k ¶ Tē opponit. nō ampli⁹. pōt ergo aligs nō penitēs de mortali debitā ꝓ eo euadē dānatōem. Sed quo sensu h⁹ diceret hiero. sup eū dē locū ostēdit dicēs. q̄ rat hic aligs ꝛc. ut .j. e. di. q. d. poni⁹ hic oñdit: q̄ q p tpale suppliciū vl flagellū nō cōtigūt poste a eternalit punīt agēs de deprehēso in adulterio decollato.

l ¶ Puniret. si vere ꝓfiteret. ar. xxij. q. v. quid ergo.

m ¶ Si illa. vba mgr i sī q̄dā dicūt q̄ sunt verba hieronymi. usq̄ ad illō q̄d a nōe. Et logit nō fm generalē eccle cōsuetudinē: sed ꝑticularem alicui⁹ loci. sed q̄ sint magistri: patet. .j. e. §. auctoritas. circa fine.

n ¶ Si illa. i. pena q̄ ei inflicta ꝓ pcō fuit.

o ¶ Imponit. quasi dispensandam.

p ¶ Sed q̄ nō ꝓsteret. s. xxij. q. v. q̄d ergo. s. di. i. illa. s. di. e. irriso. ꝛ. c. q̄ admissa. s. e. di. pnias agite. s. e. di. c. penitentes.

q Sunt plures. Cal⁹: q̄ penitet oīno peniteat: q̄ rps nullū curauit q̄ omnino nō liberaret: sicut apparet i exemplis in lra positis in fine supponit q̄ nō vere penitere q̄ penitēdo nō ꝓsupit in lachrymas: cum ꝓ tpali dāno religt. cū ille q̄ ꝓximū odit: ꝛ ab alijs vicijs corrigit se: vna eadēq̄ ciuitas ex pte cōpluit ꝛ ex pte arida manet: q̄ sūt q̄ cū quedā vicia resecāt: i alijs graviter pdurant. ¶ tē ambrosius in. xviij. c octonario.

Quis Rima ꝓsolatio ē: q̄ si obliuiscit misereri deus. Secūda ꝓ punitionē: et ubi si fides defit: pnia uel pena satisfacit et relenat. ¶ tē opponit de hiero. q̄ sup nau sētire videt: q̄ si infidelis adulterādo inficeret: ō adulterio nō ampli⁹ a deo puniret. ¶ tem si illa satisfactio si fuit: quā in adulterio vinēs ꝓ homicidio obtulit: cū adulterij eū penituerit: atriusq̄ ei pnia iponēda erit. q̄ a rōne alienū eccla stica ꝓbat ꝓsuetudie: q̄ ꝓ eo dē pcō nisi reiteratum fuerit nulli bis pniam iponit. Sed q̄ ei q̄ crimē sibi remat ō alio venia ñ ꝓsteret: ñ solū pmissis ꝓbat auctibus eiicij ad amantij grego. aug. smaragdi isidori: uerū etiā alia auctē eiusdem aug. in li. de pnia. Sit enim.

Sunt plures quos peccas se pēiteret: sz ñ oio remātes sibi q̄dā in q̄bus delectētur ñ aniaduertētes deū simul mutū ꝛ surdū a demonio liberas se. ꝓ hoc docet nos nūc̄: nisi de oībus sanari. Si. n. uellet pctā ex pte remari: hāti. vij. demonia potuit ꝓficē. vi. expulsis. Expulit aūt. vij. ut oia crimia simul eijciēda docēt. legionē aūt ab alio eijciēs nemi nē religt de oībus q̄ liberatū possidēt: oñdens q̄ si ēt pcta sint mille: oportēt ō oībus penitē. Laudat⁹. n. ē dñs: q̄ eiecto demonio locutus est mutus. Nunc̄ aliquem sanauit quem omnino nō liberauit. totum enim hoiem sanauit i sabbato: q̄ ꝛ corp⁹ ab infirmitate ꝛ aiam ab oi ꝓtagione liberauit: indicās penitētes oportē simul dolē de oi crimie orō in aia ꝛ in corpe. scio eni deū inimicuz oi crimioso. Quo ergo q̄ crimē reseruat: de alio reciperet uenia: sine amore dei cō sequeret venia: sine quo nēo unc̄ inuenit gram. hostis eni dei ē dū offēdit perseuerāter Quedā. n. impietas ifidelitatis ē ab illo q̄ iustus ꝛ iusticia ē: nimidia sperare venia. Nā quo sine ꝟa pnia inueniret gratia: Pnia enim vera ad baptis mi puritatē ꝓfitentē conat adducere. recte eni penitēs qd sordis polt purificatione ꝓtraxit: oz: ut ablnat saltē lachrymis mētis. sz satis durus ē: cui⁹ mētis dolorē oculi carnis nequeūt ōclarare. sz sciat culpabilit se dux: q̄ deflet dāna tpis ul mortē amici ꝛ dolorē peccati ñ oñdit i lachrymis ñ est itaq̄ ut gs excuset se nō hre fontē lachrymar: q̄ nōnūc̄ ostēdit lachrymis dolorem amore tpaliū. quē ergo penitz oīno pēiteat ꝛc. Ascendras illa nau ꝓphete: nō indicabit deus bis ꝛc. nō oñdit oia que tpaliter puniūtur nō ulterius a deo puniēda. cūnis enim sodomitas egyptios israelitas in beremo sup eundē locū dicat hieronymus a deo pūitos ne iterū punirētur: nō tñ de oibus gñaliter hoc intelligēdū ē. aliogn cuiq̄ sceleroso optādum esset: ut celesti fulmine pcussus aut aquis submersus aut a serpētibus vulneratus ꝓ peccatis suis diuinitus iteriret: ut eternos cruciat⁹ breuis ꝛ momētanea pena terminaret. Illud etiā apostoli falsū esset q̄ de ꝓstratis in deo pronus sit ad plāgendum.

r ¶ Delectēt. hec ē falsa pnia: ut .j. dl. d. falsas.

s ¶ Nos nūc̄. s. e. di. §. d auid. ꝛ. c. ille rex tantus. s. di. i. §. alij ecōtra. c. nō pōt qs.

t ¶ Nisi de oibus sicut nec liberat pign⁹ hz de pte d biti creditozi. sit satisfactum. C. de distra. pigno. c̄diu. ꝛ dicit lex q̄ aligd facere tenet: faciēdo ꝓ pte nō liberatur ff. de. v. ob. i exercitiōe. §. penult. ꝛ pnia nō debet ꝓ parte tenere ꝛ ꝓ parte nō. ff. famiherciss. in hoc iudicio. ff. de edē. l. i. §. penult. ꝛ ar. ad q̄es: an a pluribus excōicat⁹ diuersis de causis possit ab uno absolui sine alijs.

u ¶ Sanari. ꝛ uni si diuersis d causis ꝓfiteri. .j. di. v. c. i circa fi. ar. ff. d ar bi. itez si plures. §. itē si plures. et. l. qd tñ. ꝛ. l. labeo.

x ¶ Potuit .j. sanare.

y ¶ Viij. ñ succeßi ue sed simul.

z ¶ Simul ejiciēda. ff. de ser. pdi. p fundum.

& ¶ Mille. sz nūqd ꝓ quoq̄ mozi tali pcō septēnij pnia ē imponenda. arg. s. e. q. ii. hoc ipm. fm hoc ergo nō sufficiet vita hōis ad explēdā huiusmodi satisfactōem. q̄o sine dubio cuilibet mōtali septēnis pnia deberet sed tñ q̄ arbitrarie sūt huiusmōi pnie arbitrabit et artabit eas iudex .j. rps ꝓgruū penitendi. ar. xxvi. q. vij. tempora penitudinis.

p Nō oīno .ī. e. di.§. itēq .c. ad hoc ꝫ. sed nō tūc ecc⁹ erat cum le prosus esset .iō ō hoc nō posset sana rī .ī. di. ij. §. fi:

q Corpore .i. in ala misteriis cor poris. nullū .n. in corpore ē tm. est tm aliqō volūtarī tantum.

a Criminoso. cū aūt ei qū vno de liquit fit inimic⁹ patet q talis sit criminosus.

b Puritatē. ut s. purificet fidē ba ptismus.

c Declarare. se cus dicit lex i iu dice. C. ad. l. cor: de fal. ubi. ff. de offi pfi. observaī .ī. xriij. q. iij. ē in iusta.

d Nōnūq̄. i. aliquādo.

e Amore. vñ in uenalis: Plorat lachrymis amissa pecunia veris et alibi: Minore tumultu plāgūt nōnūq̄ funera.

f Penitear. .ī. di. i. §. nō sūt. r. c. quē peniter.

g H Uctoritas. solvit auctorita tes inductas ad pbandū: q̄ qs a gēdo pniam de vno peccato r nō de alio: cōsequat venīā de vno r nō de alio.

h Brevis. .ī. e. di. §. ecce cuius. et. c. talis mihi.

i Cōmūtāt i. bo nū et charitatez ad veram penitē tiam.

serto in epistola ad hebreos scribens ait: ꝓpter incredulitatem suā nō intrauerūt terrā ꝓmissionis: ubi pbat: q̄ sicut merito sue infidelitatis et requiē illā amiserūt: ita ꝓpter eandē infidelitatē nerā regem eterne beatitudinis nullo mō intrauerūt. Intelligit ergo illud hieronymi de his tm̄. q̄ inter ipa flagella pniam egerūt quā ꝛfi breuē r momentaneā tm̄ nō respuit deus. sicut r illud pphe: nō iudicat de⁹ bis in idipm: de his tm̄ intelligi oz. quos pītia supplicia cōmutāt sup quos non ꝓsurget duplex tribulatio. Qui aūt inf flagella duriores r deteriores fiūt sicut pharao q flagellat⁹ a domino durior factus ē: pīnibus eterna ꝓnectūt: ut tale supplicīū sit eis eterne dānationis initium. Unde augst. in cantico deutroñ.

Bnis successus ē r cetera. Hec ē vindicta: hic incipiet r ardebit usq̄ ad extremā dānationē. Hoc ꝓtra illos notandū ē: q̄ dicunt nō iudicat de⁹ bis in idipm ad oīa ptinere flagella: q̄ quidā hic flagellis iudicant uel emēdāt: alij r hic in eternū puniūt sicut antiochus et herodes.

Quod aūt sup eundē locū de adultero fideli hiero. sentire uidet: ex eius dē verbis falsuz eē pbat. Exēplo enim illi⁹ q̄ israelitis maledixerat r qui ligna in sabbato collegerat: oīdit parua peccata r breuibus tpalibus supplicijs purgari. magna vo diuturnis r eternis supplicijs refnari. Ait enim:

Verat hic aliqs: si fidelis deprehensus in adulterio decolletur: quid de eo postea fiat. aut enim puniet: r falsuz est hoc quod dr: nō iudicabit deus bis in idipm in tribulatōne. aut non punietur: r optāduz est adulteris: ut impītatum breui pena puniāt: ut frustrent cruciatus eternos. Ad quod rndemus: deuz ut oium rex ita supplicioꝝ quoq̄ scire mēsuras: r nō pueniri sententia iudicis. nec illi in peccatoꝛ exercēde debinc pene auferri potestatē. r magnum peccatuz magnis diuturnisq̄ lui cruciatibus. Siquis autē punitus fit: ut ille in lege: qui maledixerat israelite: et q̄ in sabbato ligna collegerat: tales postea nō puniri: quia culpa leuis pīti supplicio cōpensata sit. Illud aūt gregorij. Pluit dominus sup vnam ciuitatē ꝛc. non ad criminis veniam: sed ad eius referendū est detestationē: ut ideo pars ciuitatis dicatur eē cōpluta: q̄ crimen quod dilexerat detestari incipit: non q̄ eius veniam cōsequatur. Criminis aūt detestatio pluuia uocatur: q̄ ex fonte diuine gratie cordi nostro instillat: ut uel sic quisq̄ ad ueraz pniam ueniat: aut eo mīnus a deo puniatur: quo q̄ diuturniori ꝛlectatiōe peccati maius sibi supplicīū accumulasset. si vero ad indulgentiā criminis pluuia referatur euāgelice sñie cōtraire videtur. Si enim ꝓpter fraternū odiū etiā que dimissa sunt replicant ad penā: multo magis que nō sunt dimissa ad vindictā refuari ꝓbant. Itē si sm aug. arbiter sue uolūtatis nō pōt inchoare nouā vitam: nisi peniteat eū veteris vite: quō ad nouitatis idulgētiā pueniet q̄ odij uetustatē nō deposuit Ad detestationē ergo criminis ut dictum est: non ad eius indulgentiam pluuia illa pertinere probatur Item illud ambrosij Et si fides desit pena satisfaciat: non de ea fide intelligitur: ō qua dr fides sine opibus mortua ē: sed ō ea intelligitur de qua apls ait. i. omne quod nō est ex fide: peccatū ē. i. omne qō fit ꝓ ꝓscia peccatū est. deest ergo fides cū nō subest ꝓscientia peccati.

k In cantico moysi .s. audite celi q̄ loquar: c⁹ cātici ē vsus ille. Ignis succēsus ē in furore meo et ardebit usq̄ ad infernī nouissima:

l Quod aūt magna dero. s. q̄ tpaliter. nō puniuntur sufficiēter.

a Verat .s. xriij. q. v. qd ergo.

b De⁹ bis. i. non punit aliquez ꝓ aliquo facto iterū ꝓ quo sufficiēter eū semel puniuit

c Frustrēt. i. euitēt.

d Mensuras. i. scire q̄ bus et quātis flagellis quelibet peccata sūt punienda.

e Debinc. i. post hāc vitam.

f Lui. i. puniri.

g Culpa leuis. r tamē mortalis. oīs .n. culpa dr leuis q̄ tpalit punit respectu illi⁹ q̄ eternaliter: sicut quelibet pena tpalis dr leuis rspectu eterne. j. e. di. vij. c. vlt.

h Cōpēsata. h aperte inuit biero. grauia peccata de quib⁹ non agit pnia inter flagella r hic puniri graui supplicio et in futuro puniēda eternaliter: leuia uero q̄ hic puniuntur sufficiēter ꝓ leui pena ꝓpensatōem vite eterne rcipere. qō in bonis fieri nō ambigim⁹: et in malis forte ita fit: sed nō credo: quia m̄ remitteret peccatū quo ad penā ꝓfitēdo ō vno et nō de alio qō negam⁹. s. in illo. §. bis auctoritatibus.

i Itē si sm. arbiter. j. de cō. di. iiij. oīs qui.

k Et si fides .s. i. q. i. ferē. xxviij. q. i. §. ex his.

l Quod aũt satisfactio. ſ. e. di. satisfactio:

m Obijcit ꝫ patet illa fuisse ỹba aug⁹. ſ. e. ſi illa ꝛc.

n Non pcipit. ecce plane videt uelle q particularis confessio facta. ſ. de uno peccato aduenẽte charitate ſcipiat ꝛ uiuẽ ꝛ ualere ad uitaz eternã. Et q sic intelligat p exemplũ patz qꝫ induc ꝫ baptismo ꝫz qꝫ dr̃ de oĩb⁹ bonis q̃ fiũt fine charitate q incipiant uiuere. qꝫ tñ nõ credo. imo tñ illa bona q̃ fiũt cum charitate. Et ſi postea sunt mortificata iterũ aduenĩente charitate reuiuiſcũt ſi nõ aduenerit charitas. idez ẽ qꝫ ꝫ eis q̃ fiũt fine charitate: q⁹ nec illa nec ista ualẽt: niſi ad bonũ tpale uel ad illustrãdũ: uł ad ĩcõmodũ vitãdũ: uł ad minorẽ penã subeũdaz ad excusandũ uero magistrũ dicim⁹. q intellexit eã ad hoc valẽ q ulterius ei p illo peccato nõ imũgĩt a sacerdote satisfactio alia: ut. ſ. §. itẽ opponit. ꝫr. ſi illa satisfactõ. ſicut baptizat⁹ ꝫz ficte nõ rebaptizatur de con. di. iiij. ſolet. qꝫ tñ. §z. negat. ſed melius distinguit: bona opa cũ charitate facta ꝛ postea mortificata p peccatuz reuiuiſcũt iterũ p charitatẽ ad vitã eternã consequẽdã. ſic facta oliz ſine charitate reuiuiſcũt ꝛ ualẽt tñ ad tpale premiũ uł ad min⁹ supplicium subeundũ. ad idem ualent bona facta cum charitate: etiã postea p pcim mortificata: ſi bõ nũq̃ ad charitatẽ redeat. ſm primũ mẽbrũ itelligũt ille due auctoritates. j. e. pium. ꝛ. c. ſi qñ ꝛc. Et intelligẽ q in alio tpe fecerũt bona. ſ. cuz erãt boni. i. alio tpe mala. ſ. cũ erant mali. uel ſi dicaꝫ q eodẽ tpe intelligũt ille auctoritates iurta ſm mẽbrũ ſm qꝫ duplicẽ intellectũ magister innuit: ſupponẽdo aliã ſolutõem ibi quãq̃ ꝛc. ſm terrium mẽbrũ loquit ezechiel dicẽs: ſi auerterit ꝛc. ꝛ grego. i. c. hoc nobis. ꝛ hoc marime. j. iiij. di. §. finis. Nullus nõ bona ergo ſine charitate facta. quã cõitatur mortalis culpa quã nõ delet ſequẽs pnia ad ſensum tẽporalis cõmodi uel

Sed qz delicta oĩa nullus intelligit: ẽ aliqñ peccatũ in homine: cuius ñ hz pscientiã. vñ apls ait: nihil mihi pscius sũ. ſed non in hoc iustificatus sũ Cuius ergo peccati deest cõscientia: illius pena: ſi patienter ferat: ſatisfacit ꝛ relenat granatum Quod aũt in fine objicit: ſi satisfactio illa fuit nenĩã ipetranit: ſi autem nenĩã ñ impetranit satisfactõ nõ fuit. ſi aũt ſactisfactio nõ fuit: adhuc ſibi pena imponẽda ẽ: ñ pcedit argumẽratio. Satisfactio nãq̃ ẽ: dũ illius cã peccati excidit: ꝛ eius ſuggeſtionibus aditus nõ indulgẽt: ſed eius fructus ñ pcipit impeditus peccato qꝫ nõ deſeritur. Percipiet aũt cũ eius penitẽtia fuerit ſubſecuta: ſicut ad lauachz ficte accedẽs regnationis ſacrm accipit: non tñ in chriſto renaſcit. renaſceꝫ aũt uirtute ſacrĩ quod pcepat cũ fictio illa de corde eius receſſerit ueraci pnia Sicut etiaz aug. ſcribit in libro de pnia.

Pjum est credẽ ꝛ noſtra fides hoc expoſtulat: ut cũ gratia chriſti deſtruxerit mala prioza in hoie: etiã remanet bona. Et cuz deſtruxerit qꝫ ſuũ nõ inuenit: amat et diligit bonũ qꝫ in peccãte plãtauit Ex hoc ſenſu illud etiaz hieronymi dictũ videtur: Si qñ uides inter mlta mala opa facẽ peccatorẽ quenq̃ aliq̃ q̃ inſta ſũt: ñ eſt tã iniuſtus de⁹ ut ꝓpter mala mſta obliniſcatur paucoꝝ bonoꝝ Quanq̃

minoris pene proficiunt: non ad vite eterne fructũ ad que proficiunt facta cum charitate ꝛ mortificata per peccatum: ſi poſtea redit ad charitatem. hãc diſt. magiſter innuit. j. diſtin. xiij. §. finis. Alij dicunt q nũq̃ ſuiuiſcũt quo ad vitã eternaz: ſic nec mala quo ad penam eternaz. ſm quos ponit hic mgr̃ qꝫ tuoz opiniones. Ire i hac opinione ẽ ꝛ. §. ꝛ. §. ꝛ. h

o Pjum est. remuneret p̃ mio eterno. ꝛ ſm hoc eſt aliud i bonis aliud i malis q̃ nõ reuiuiſcunt uł de tpali bono. intelligit: uł ó mineri pena in alia vita. Nas tres opiniones ponit magiſter. l.

p Bonũ poſt illud bonũ. l.

q Quãq̃ alia ſolutio.

r Quedum. i. uitandũ.

a Quid ergo. Calus. ſi videam⁹ malos pſperari et bonos aduerſitatẽ pati nõ debemus iurbari: q⁹ nõ ẽ vera retributio bõi uł mali. Nam ſepe punitur b in eccleſia ꝛ extollit. q ſi meruit. Sed ſic eſtẽditur q i futuro erunt pmia ꝛ pene. qꝫ qdã nõ cõcedũt. ꝛ preterea i bonis ſũt aliqua mala digna puniri ꝛ in malis aliq̃ bona digna ſmuneran. Ultio diẽ q cũ mal⁹ hic recipit malo capitis ſui fit quia i futuro punietur nec pena eius mitigabitur.

b Malignos. nam ut dicit claudianus: tollũtur in altũ ut lapſu grauiore ruant.

c Qui reſurrectõem negãtes. ſ. retributõez eoꝝ que quiſq̃ in corpore geſſit. l.

d Non turbemur. in alia vita.

e ¶ Bon⁹.C.de veteri iure enu..l.i.§. dis itaq; tollit
f § Jgs aũt nõ habens.culpãda.ã.i.q.i. teneam⁹
§ ¶ Fortasse. nõ est assertionis.ã.xiij.q.ij.tẽ
pus.ã.xc.di.neq; ad chalz.ã.i.q.i.vide ꝛ̃.sed ibi de
his q arrogãter
h oc faciũt: hic õ
bis q in faciendo
zelũ dei habẽt et
nõ ſm.ſciam diui
nam.
b ¶ Sine qua.ã.
dist.ij.§.opponĩ
c.fugerat.
i ꝓ Enitẽtia ,vtiꝫ
est quo ad penaz
eternã vitãdam
vel quo ad vitam
eternã obtinẽdã
sed vtilis est quo
ad penaz tpalem
q; eccl'ia iterũ ei
nõ imponeret sa
tisfactõem ,p illo
peccato:nec ille
teneꝫ amplꝰ cõ
fiteri. si tñ digne
penituerit omni
um peccatoꝝ:oz
illud pcim ꝓfite
ri eccle.ſ.pcim ſi
mulatiõis quo õ
cipit eccl'iam. et
nõ ꝙ illud pecca
tũ ꝓmũ de quo
satisfecẽ fine chari
tate:nõ remittit
anteq; icipiat ha
bere charitatem
tũc.n.ſtaim dele
tur.ã.e.§.illud ãt
ꝓlus ſimẽ ꝛ̃.
k Uia vero
q Dic inci
pit.iiij.di
ſtinc.i qua tracta
tur an peccata ſe
mel dimiſſa itez
redeãt. Et qdam
ſimpliciter dicunt q
redeãt nõ ſolum
quo ad reatũ ſed
etiã q° ad effec
tuaꝫ.z penã. et in
hoc vꝫ declinare
ſ.i.e.di.§.ult.ſiẽ
z actio ſemel per
empta reſtituit.ff.ſi ex nora.ca.aga.ſed alio iure in m
ſi.ꝓterea ſicut bonũ remunſcit p gratiã ſequentẽ qõ
pa⁹.m mortificaꝫ per culpã:ita mala mortificata per o
gratiã reuiuiſcũt p culpã ireatã.ã.di.pri.c.pueri.
z.c.ſi qñ:alij dicũt ꝙ nõ redeãt illa ſed alia eiuſdem

ture premium obtinendum:ſz
ad tolerabilius extremi iudi
dicij,ſuppliciũ ſubeundum:ſi
cut de fide z ceteris que ſine
charitate hñtur. ¶ Aug.ſcri
bit in li.de penitentia dicens
§ Jquis aũt non hñs chari
tatẽ que ptinet ad vnitatẽ
ſpũs z vinculũ pacis:quo ca
tholica eccl'ia congregata cõ
nectit:in aliquo ſciſmate ꝓſti
tutus ne chriſtuz neget: patit
tribulatões angustias famẽ
nuditatẽ pſecutiõe picula ꝛ̃
mẽta gladiũ z flãmas beſtias
nel ipam crucem timoze gehẽ
ne z ignis eterni: nullo modo
iſta culpãda ſunt: imo vero z
hec laudanda ẽ patientia. nõ
enim dicẽ poterimus: melius
ei fuiſſe ut chriſtũ negãdo ni
hil eoꝝ pateretꝰ q̃ paſſus ẽ cõ
fitendo.ſed eſtimandũ eſt ꝛ̃
taſſe tolerabilius ei futuꝝ iu
diciũ: q̃ ſi chriſtũ negando ni
hil eoꝝ pateretur. Uñ illud
quod ait apl's : Si tradidero
coꝛpus meũ ita ut ardeã: cha
ritatem aũt non habuero :ni
hil mihi ꝓdeſt: nihil ꝓdeſſe in
telligaꝫ ad regnũ celoꝝ obti
nendũ:nõ ad extremi iudicij
tolerabilius ſuppliciũ ſubeũ
dum.z infra: Hec,ppter cha
ritatem dicta ſunt: ſine qua in
nobis eſſe nõ poteſt vera pe
nitentia: qm̃ eſt in bonis cha
ritas dei que tolerat omnia.
Penitentia ergo ut ex premiſ
ſis apparet: nulli i peccato p
ſeueranti utilis eſt. non tamẽ
alicui deneganda eſt: q; ſenti
et fructuz eius: cum alterius
criminis penitentiã egerit. ſic
itaq; penitentie diffinitõ z ce

tere auctoꝛitates ſibi ꝓſonan
tes negant eũ agere pniam: q
perſeuerat in crimine utilem
videlicet ſibi z fructuoſam.
¶ Illud aũt ambꝛoſij: penitẽ
tia ſemel vſurpata nec vere
celebꝛata z fructũ pꝛioꝛis au
fert z uſum ſequẽtis amittit õ
ſoleni penitentia intelligitur
que cum non vere celebꝛata
fuerit: z fructum pꝛioꝛis id ẽ
ſuiipius ſecuturam ꝑcedẽtis
amittit: quia veniam quã im
petrare potuit cõtẽpſit: z uſũ
ſequentis aufert. ſm conſue
tudinem quarũdam eccl'iarum
apud quas penitẽtie ſolenni
tas nõ iteratur. ¶ De hac ea
dem pnia illud etiam intelligi
tur: non eſt ſecũdus locus pe
nitentie.

Dia vero multoꝛ au
ctoꝛitatibus ſupꝛa mõ
ſtratuz eſt: pniam vere
celebꝛari et peccata vere di
mitti ei: qui aliqñ in crimẽ re
caſurus ẽ: querit an peccata
dimiſſa redeãt. Huius que
ſtionis diuerſoꝝ varia ẽ ſnia:
alijs aſſerẽtibus alijs ꝓra ne
gãtibus peccata ſemel dimiſ
ſa ulterius replicari ad penã
q; aũt peccata ſemel dimiſſa
redeant: multoꝝ auctibus ꝓ
bat. Quaꝝ prima ẽ illa,pt be
In memoriã redeat inigtas
patꝝ eius. Secũda illud euã
gelij: Serue neq; omne debi
tum dimiſi tibi. Deinde in li
bꝛo pſalmoꝝ auguſtinus ait.
§ Judas tenuiſſz illud ad
quod vocatus ẽ:nullo mõ
ad eum ne ſua ꝓrita uel pa
rentũ inigtas pueniret. quia
ergo nõ tenuit adoptionez in

§ Judas.ad eũ l'ſua. ꝓ⁹ ſensus facit ad ꝓpoſitũ.§.
n ¶ Parẽtũ.omiſſa a ſe,mutando parẽtes.
¶ Inigtas.i.omiſſa ab eo imitãdo eos.alias inigtas pa
tris non reſpicit filiũ niſi ut diri ſit ſceleris paterni imita
toꝛi.q.iiij.crimen.l.

P ¶ Sed iniquitatē .i. auariciam quā primi parētes ei⁹ egerunt vel originalia peccata. q ¶ Originalia. pcīm originale ita dr reputari: q ita punitur .p sequētib⁹ ac si dimissū nō esset. ar. j. e. q recedit. ꝛ ita de alijs dic: sed q̄re dicit plr originalia cū vnū solū sit originale: pōt plurale .p singulari. ar. ff. ō or. iuris. l. ij. §. eractis deinde regib⁹. i. rege. l. ꝑpt diuersos effectus quos hz in bōib⁹ originale. quosdā. n. facē iudicios quosdā luxuriosos: quosdam auaros ꝛc. Itē fit ꝑcupiscētia facē puerum ꝑcupiscibilē ꝛ adultū ꝓ cupiscētē: sic ꝛ superbia facit puerū superbilē ꝛ adultū superbientē. vl pluralit pōnit. ꝑpt varias appellatōes q̄s hz. dr. n. ler mēbroꝝ stimul⁹ carnis: angel⁹ satbane: lāguoꝝ nāe: fomes pcī ꝛc.

r ¶ Dimissa sūt. si peniret eū suisse piste baptismū. l. ita puniet sufficiēt ac si nō eēt baptizat⁹.

s Onstat dimissū. hic videt: q pn⁹ dimittat de⁹ pcīa q̄s dimittat bō pcīm. sic ex hoc lege ꝑ possibile. s. q simul essz iust⁹ ꝛ iniust⁹ bon⁹ ꝛ malus. Sz dic q tpe simul sit ab hoie dimissio pcī ꝛ a deo remissio. ꝓcedit tñ gr̄a vtrūq; q̄ q̄n vult ꝛ ꝑut vult i hoie opaī. Exponе ergo h pn⁹ dimisi. i. pn⁹ me dimissuꝝ obtuli quātū in me est: q bñfacē de⁹ parat⁹ ē. uel ad originale pcīm referī hoc q̄ sine merito bōis a deo remittit uel ad parabolā euāgelicā de duo cui dñs. r. familia dei: sz inigratem uetustis generis potius elegit: ꝛ redist iniquitas pīm in ꝓspectu dñi: ut in eo etiā ipa puniret. Itē rabanus tradidit eū torqbus ꝛc. Considerādū ē q dicit vniersū debitū: q ñ solū peccata q̄ post baptismū hō egerit: reputabūt ei ad penā vel etiā pcā originalia que i baptismo dimissa sūt. Item grego. ex dictis euangelicis. Onstat q si in nos q̄ delinquīt: ex corde nō dimittimus: ꝛ illud rursus exigitur q̄ nobis iam p pn̄iam dimissum fuisse gaudebam⁹ Itē aug. in omelia prima. Dicit dñs dimitte ꝛ dimittetur tibi. si ergo prius dimisi: dimitte nl postea. Nam ꝛsi nō dimiseris reuocabo te: ꝛ qcquid dimisere ā etiam replicabo tibi. Itē Qui diuini bñficij oblit⁹ suas vult vindicare iniurias: nō solū de futuris peccatis veniaz nō meribit: sed etiaz ꝑterita q̄ iam sibi dimissa credebat: ad vindictā ei⁹ replicabunt Item beda sup lucā: Reuertar in domū meā vnde exiui. timēd⁹ est iste versiculus nō exponē dus: ne culpa quā in nobis extinctā credebam⁹: ꝓ incuriam nos nacātes oppримat Item Quēcūq; enim post baptisma siue prauitas hēretica siue mūdana cupiditas arripuēit: mox omniū ꝓsternet in ima viciox Item augu. in li. questionum deutroñ.

Peccatū quod ex adam cōtrahit tpaliter fdditū: quia oēs ꝓpter hoc morīunt. nō aūt in eternū eis q. fuerūt per gr̄am regnati si in ea usq; in finē pmanserint. Hoc vero q hanc sententiā sequūtur: alij dicūt q peccata fditura dimittunt sm iustitiā sz nō sm pscientiaz: sicut nota discipulox qui retro abierūt erant scripta in libro vite ꝓpter iustitiā cui ō seruiebāt: nō sm pscientiam q in nūero saluādox eos nō habebat. Sic a latere dei nri dicūtur mille casuri: ꝛ .x. milia a dextris eius: quos tñ diuina pscientia nunq; suis ānumerauerat. Hinc etiā dñs ait moysi: Siquis peccauerit ante me delebo eū de libro vite: ut sm iustitiā indicis ille peccando dicatur deleri: q sm prescientiā nunq; fuerat ascriptus.

Hinc augu. in epla ad corin. Sed nō in plurib⁹ eox bñplacitū est dño. ꝛsi in aligbus cōmunia oibus sunt oia sacramēta sz non cōis gr̄a: ita ꝛ nunc baptismus ē cōis: sz nō virtus baptismi. Vex hoc de ficte accedētibus nihil de his q extra eccl̄am baptizantur intelquo ad sm q̄n sic pcīa dimittūr: ne finalit ad pcīz redire patiat ut ad beatitudinē pducat ꝛ hoc ē sm ꝺ sciētiā pcīa dimittere. q ergo finalit ad pcīm reuertit: ñ sm pscientiā sz sm iustitiaz remissionē pcīox? secut⁹ est. et hoc est quod hic tangit. ꝺ. ꝛ. j. e. §. finis. ꝛ sic pz duas ꝓdictas sniās nō esse ꝓrias: q? cui pcīa dimittūr sz iustitiā: plene et pure ei dimittūr j. e. §. ult. laur.

b ¶ Alij. hāc differētiā opinionū ñ ponit mgr̄ nisi ut tractet de ꝓdestinatōe: nō q fibi aliquo ꝓdicāt. h⁹ alij respiciūt illud alij: q̄ inuenitur j. e. §. finis.

c ¶ Iustitiā. pītē q̄ eis pfert q̄⁹ pcīa dimittūr. h

d ¶ Prescieaz ab eterno. n. pscient de⁹ talē dimissionē nō valē eis ad vitā etern. sz nec usq; i finē durāt.

e ¶ Mille casuri. i. pauciōes q̄ crēdūt se cū dño iudicaturos.

f ¶ Et. ꝛ. milia. i. plures q̄ crediderunt se sessuros ad dextrā dei. i. i eterna beatitudine. pīes. n. sūt q̄ crēdūt se saluandos q̄s q̄ crēdūt se iudicaturos cū dño iō illi designāt maiori numero isti minori.

§ ¶ Sed ñ in plibus pīes illoꝝ. non placuerunt domino etsi aliqui eoꝝ.

h Verum. accedentibus. ꝺ. i. q. i. sicut ficti. b.

a Ser bono. casus h⁹. c. colligi videt ex illis du ob⁹. j. de cō. di. iij. c. ult. ꝛ. xviij. q. iij. quidam: ꝺ. pelagiani. nā ifirmat pelagiani dicebāt q̄ sine gr̄a dei p libez arbitriū q̄s possit bonū opari. ꝛ sic obiciebāt augustino: dicis o augustine q̄ nō pōt q̄s cū ad adultā etatez puenerit: bñ opari sine gr̄a diuina sed illā nemo pōt bñe ul̄ mereri: ergo deo nō appo

nēte grām ex necessitate peccabūt. isti ergo nō per liberū arbitriū nō dz eis tale pcm iputari. ad quaz obiectōem z pfimiles cū aug⁹ nō, rīderet: sz exclamaret: o altitudo diuitiaz sapiētie z scie dei q̄ icō pbensibilia sūt iudicia dei z inuestigabiles vie eius. Deridebāt eum. bis ita pmissis dicit. c. in tres partes. in pma parte ponit aug⁹. casū quo z ipsi exclamare cōpellūtur ppter rōis defectū. s. cur de⁹ bonos quos scit a bono recessuros et in malo morituros. nō pri⁹ rollit ō medio q̄ malicia imutet. et q̄ re gbusdā pseuerātiā dari bono gbusdā nō. cum apō eū nō sit iniqtas nec psonaruz acceptio: ut ex ō iudi. nouit. in secūda distinguit inē filios dei nūcupatōe sola z veros filios. cui⁹ occasione exponit illud io. ex nobis exierūt zc. in tertia dicit q̄ pseuerātiā i bono dat de⁹ solis p̄destinatis. et hō occasione interseruit q̄ qdaz discipuli xpi sunt veri: qdā nūcupatiui tm. h

b Ex bono. i. ex bona volūtate. s bonum refert ad bonū exteri⁹. siue malū ad interius i volūtate. et tāc subaudiū motiūt. h.

c Moriūt. h⁹ ē dicē deficientes a bono moriūt.

d In ptāte. ut i petrer. h.

e Nox. imo pseuerātia i bono donū dei. ē. l.

ligitur: qui sacramenti quidē integritatē accipiūt: virtutem ꝯo eius minime assequuntur. Parvulis ꝯo uel adultis plena fide accedētibus oia peccata remittuntur: z si aliq̄n recessuri a bono in malū vitam sint finituri. ñ aug. in libro de correctione z gratia.

SI ex bono in malū ōficiētes bona volūtate moriūt rīdeāt si possūt: cur illos de⁹ cū fideliter et pie viuerēt: nō tm ō vite huius rapuit periculis: ne malicia mutaret intellectū eoz: z ne fictio deciperet animas eoz utrum hoc in potestate nō habuit: an eoz mala futura nescivit. Nempe nihil horuz nisi puerissime atq̄ insanissime dr. Cur ergo non fecit: respondeāt qui nos irridēt: q̄n in talibus rebus exclamamus q̄ iscrutabilia sint iudicia eius: z inuestigabiles vie eius. nunqd enim hoc nō donat de⁹ gbus voluerit: aut vero scriptura illa mentit: que de morte imatura hominis iusti ait: raptus ē ne malicia mutaret intellectum eius: z ne fictio decipet animaz eius. cur igit hoc tam magnū bñficium alijs dat deus: alijs non dat: apud quē nō est iniquitas neq̄ acceptio psonaz: z in cui⁹ potestate ē q̄diu quisq̄ i hac vita maneat que tēratio dicta ē sup terrā. Sicut ergo cogūt fateri donū dei esse: ut finiat homo dei vitā istam anteq̄ ex bono mutet in malū: cur antē id alijs donet alijs ñ donetur ignorat: id tm donū dei esse in bono pseuerantiā sm scripturas de gbus testimonia multa iam posui fateant nobiscū: et cur alijs det alijs ñ detur sine murmure aduersus deū dignē tur ignorare nobiscū. nec nos

f Respōdeant. s. xxiij. q. iiij. de tyrijs. h.

g Hoc nō donat. i. donat. ar. ff. de. v. sig. duobus. donat. dico sm. hoc. s. mori uel rapi. et ē sensus huius lre hoc donat gb⁹ voluerit aut scriptura mētit. sed hoc nefas, est dicere: ut. xxiij. q. v. quid ergo. laur.

h Rapi⁹ est. xxiij. q. iiij. ea vindicta. b.

i Dicta ē. a iob. s. di. xxij. §. ite serui. z. c. si enim inquit. v. gd eni. lau.

k Sicut ergo. suspēditur istō sicut usq̄ ad. v. illū cur alijs. lau.

l Posui. in alia pte. c. qō nō est hic. lau.

m Ignorare. ff. ō legi. nō omnū.

n Suis per presentez iusticiam.

o Ut ita sit. s. q̄ nō dat i. subtrahat. l.

p Nam cū isti. gb⁹ de⁹ ñ dat pseuerātiā vl pre destinatōem. l.

q Filij. dei. sm psentē iusticiā.

r Filios dei. sm p̄destinatōem. lau.

s Nobis. sm expositionē z opi. nostram.

t Ait ioannes. in euangelio. s. in verbis que sequūtur. lau.

u Dei p̄destinatōem.

x In vnū. i. in vnitate fidei. lau.

y Futuri. i. filij dei per gratiā. l.

z In nobis. i. inter nos. ioannes.

a De his. illis. s. q̄ non de his. i. de istorum numero q̄ zc.

moueat q̄ filijs suis gbusdaz deus nō dat istam pseuerātiā Abstt. n. ut ita sit: si de illis p̄destinatis esset z sm ppositū uocatis sanctis: q uere sūt filij, pmissionis. Nā cum isti pie viuūt dicūtur filij dei: sed qa victuri sunt impie z in eadem impietate morituri: nō eos dicit filios dī. p̄sciētia. n. dei sūt filij dei qui nondū sunt nobis z sunt tā deo. de gbus ioānes euāgelista ait: quia iesus erat moriturus p gente z nō tm̄ p gente sed etiā ut filios dei dispersos cōgregaret in vnum. qui utiq̄ credēdo futuri erāt p euangelij p̄dicationē: z tm̄ anteq̄ esset factū iam filij dei erant. in memoria enim patrisui incōcussa stabilitate p̄scripti sunt. Et sūt rursus quidaz qui filij dei, ppter susceptā ut tpaliter gratiam dicūtur a nobis nec sunt tm̄ filij dei. de quibus ait idem ioānes: ex nobis exierūt sz non erant ex nobis q̄ si fuissent ex nobis: mansissent utiq̄ nobiscū. ñ ait ex nobis exierunt: sed q: non manserūt nobiscum iam nō sunt ex nobis. nec ait ex nobis exierunt: sed non erant ex nobis. hoc est et quādo videbant ex nobis nomine: nō erant ex nobis. z tāq̄ ei diceretur: vnde id ostēdis: q̄ si fuissent ex nobis inquit: permānissent utiq̄ nobiscū. filiorum dei nox est. Joānes loquitur in filijs dei loco p̄cipuo constitutus. Cū ergo filij dei dicuntur: de his qui perseuerātiam non habuerunt ex nobis exierunt: sed nō erant ex nobis. z addunt: q̄n si fuissent ex nobis: pmansissent utiq̄ nobiscū: qd aliud dicunt nisi: non erant filij dei: etiam q̄n erāt in p̄fessione z i nomie filioz dei: non q: iusti-

b Perseuerauerũt.i. usq; in finẽ nõ perseuerauerũt. vñ ouidi⁹: Sz ultima semper expectãda dies hõi ẽ:dicisq; beatus. Ante obitũ nemo sũ pmaq; funera dz. Argue .p deſſe. modicũ q̃ desinit esse. Qõ ñ durabit cõmoda pua dabit: Et nõ aliquẽ nõ debere dici pmanẽtem vel pseueratẽ g usq; in finẽ non perseuerauerit :lz lógo tpe ſoib⁹ opib⁹ charitatis eristat.b.

c Cõformes.puritate vitẽ mõ z postea beatitudine.l.

d Si lij dei.i. filij q est imago patris usq; quaq; ea dẽ cũ patre.

e Non ergo. sic ordia filijs suis nõ p̃destinatis deus perseuerantiã nõ dedit.l.

f Numero ſm p̃scientiam.

g Apostolicã. q̃ dicit qd habes qõ nõ accepisti.z iacob⁹. Omne datum optimũ z omne donũ pfectũ, desursum est vñ vlus. Ex opẽ celestis fit:si qd habeẽ honesti. Et vẽit a superis ſ agas bene uel meditis: Ztez Quicqd habes meritis p̃bentis gra.ia doneť. Nil deus in nobis p̃ter sua dona coronet.i.q.i. q̃pio.

ciam simulauerũt: sed qz in ea non pmanserũt:neq; n. ait:nã si fuissẽt ex nobis verã er non fictam iusticiã tenuissẽt utiq; nobiscuz: sz si fuissent ingt ex nobis pmansissent utiq; nobiscũ.in bono illos uolebat pro culdubio pmanere. erãt itaq; in bono: sz qz in eo nõ pmanserũt.i. non usq; in finẽ pseuerauerũt:ñ erant ingt ex nobis. z qñ erant nobiscũ: hoc est: ñ erant in nũero filioz etiã qñ erãt in fide filioz: qñ qui vere sunt filij pscisi et p̃destinati sunt p̃ fozmes imaginis filij dei: z ſm ppositũ uocati sunt sancti: ut electi essent. ñ enim perit filius pmissionis: sz filiꝰ p̃ditionis. fuerũt ergo isti ex multitudine uocatoz: ex electoz aũt paucitate ñ fuerũt. nõ ergo filijs suis p̃destinatis deus pseuerantiã ñ dedit. haberẽt.n.eam si in eoz filiozuz numero eẽnt. z qd haberẽt q̃ nõ accepissent ſm aplicam neraq; sniam: ac p̃ hoc tales filij filio christo dati essẽt: quẽadmodum ad p̃em ipse dicit: ut omne qõ dedisti mihi nõ pereat: sz habeat vitã eternam.hi ergo christo intelligunt dari: q ordinati sũt in vitam eternã ipſi aũt illi sũt p̃destinati z ſm ppositũ uocati sũt sancti: quorũ nullus perit: ac p̃ hoc nullꝰ eoz ex bono in malũ mutatus finit hanc vitã: qñ sic ẽ ordinatus z iõ christo datus: ut ñ pereat sed habeat vitã eternam z rursus quos dicimus inimicos eius uel paulos filios inimicoz eius: quoscũq; eos sic regeneraturus ſ ẽ: ut in ea fide que p̃ dilectionẽ opatur hãc vitã finiant:iam z anteq; hoc fiat in illa p̃destinatione filij eiꝰ sũt z dati ſt xp̃o filio eiꝰ: ut non pereant :sed habeãt vitã eternã. Deniq; ipse saluator ait: si mãseritis in verbo meo uere discipuli mei estis. nũqd in his cõputãdi sũt illi de quibus euãgelium sic loquit: ubi dñs cũ cõmendasset mãducãtem carnẽ suã z bibentẽ sãguinem suũ ait euãgelista: hoc dixit in synagoga docens in capharnaum. multi ergo ex discipulis eius audiẽtes dixerũt. durus ẽ hic sermo: qs põt eum audire. sciens aũt iesus apud semetip̃m qz murmurabãt de hoc discipuli eiꝰ dixit eis: hoc nos scandalizat: si ergo videbitis filiũ hois ascendentẽ ubi p̃ius erat. spũs xp̃o est qui viuificat caro aũt non p̃dest quicq; x̃ba que ego loquꝰ sũ nobis: spũs z vita sũt. sz sunt quidã ex nobis q non credũt. sciebat. n. ab initio iesus q essent credẽtes: z quis esset eũ traditurus: z dicebat p̃pterea dixi nobis qz nemo uenit ad me nisi fuerit ei datũ a p̃re meo. Ex hoc mlti discipuloz eius abierũt retro z iã cũ illo nõ ambulabãt: nũquid z ñ isti discipuli appellati sũt loquẽte euãgelio: et tñ ñ erãt ueri discipuli: qz nõ remãserũt in x̃bo eius ſm id qõ ait: si mãseritis i meo verbo :uere mei discipuli eritis. qz ergo nõ habuerũt pseuerantiã: sicut non vere discipli christi: ita nec vere filij dei fuerũt: et qñ eẽ vidẽbãt: z ita vocabant appellamꝰ hos g⁹ z electos xp̃i discipl'os z dei filios: qz z appellãdi sũt quos regñatos z pie vinẽ cernimus. sed tũc vere sũt qõ appellãtur: si mãserũt in eo ppt qõ sic appellãtur. Si aũt pseuerantiã nõ hñt.i. in eo qõ ceperũt esse nõ manẽt: nõ vere appellãtur ppter qõ appellãtur z nõ sunt. apud deum enim hoc non sunt: cui notuz est qõ futuri sunt. i. ex bonis mali.

Finis ergo huius auctis eorum sñie cõcordat: q peccata dicunt remitti ſm iusticiã et ñ ſm p̃tiam. Alij x̃o q̃nis fateãtur peccata redire:tñ seu p̃ baptisma seu p̃ pniam asse-

b Tales.ſm p̃tem iusticiã.

i Dati essent.si haberẽt perseuerantiam.

k Pereat. tpe.

l Hoc dixit.verba euãgeliste usq; ibi nũqd tc.

m Vbi p̃mus erat.apostopofis: quasi tũc intelligetis q̃ dico: ut õ cõ. di.ij. p̃ima.

n Spũs ẽ. id ẽ spiritualis intellectus.

o Finis. ubi dicetũ est q̃ appellamus filios dei ppt̃ p̃tem iusticiam qui tñ ñ sũt ſm p̃sciẽtiam.

p Alij vo. hoc alũ respicit illud quod posuit.ã.e. di.ſ.eozũ in p̃i. lau:

q Omnino.i. sine determinatione aliqua. xxxi.q i q̃ſi dozmierit.

r Proponat augustinus.l.b.

f Scribi. q̄d ꝝ ebrē diuisionē innuit. S. quā in ordinatōe ꝓseqū usq; ad locū illū: sic itaq; ponit vnūq̄q; mēbrū diffinies et diffinitōes suas auctoritate confirmans. l.

a Benedictus. q̄ bñdixit. i. bñdicet. i. exaltabit nos oīmodo in aīa et corpore xviij. di. g. ep̄us.

b Benedictōe. i. exaltatōe q̄ erit spūalis etiā i corpoīb⁹: q̄ tūc ēt habebūt ꝓprietatē spūs: q̄ erūt agilia et cibis nō egētia. hāc auctē exponit. j. e. di. § sic itaq;.

c Elegit p̄destinando. h. dicit q̄ hoc gratis faciet figuratis.

d In ipo. i. per ipm. i. christū añ ꝓstitutōem ecclē verbū. h.

e In ꝓspectu. ñ dominus. i. intus vbi deꝰ videt nō ex vbi homines. xvij. q. v. hūane: et in ꝓspectu. i. in ꝓsecuti vita.

f Predestinauit ad bona q̄ filij habituri sūt.

g Per iesū. nō meritis nr̄is ꝛc. sed cooperante christo.

b Christū. i. ipm ꝑm ꝓpositū voluntatis sue in gloriā laudē et gr̄e sue et q̄ glorificauit nos i dilecto filio suo ꝛc.

i Similiter. ab eterno. q̄ ad dei ꝓscientiam.

k Iudicat⁹ ē. i. iudicari ꝓscit⁹ ē.

a Quit. sed ducit. finaliter.

b Dozo. scribendi. in libro vite q̄ ad dei ꝓscientiā et ꝑm iusticiā.

runt omnino peccata remitti: et plena fide accedētes ad lauacrū renasci: nō aqua tm̄ sed etiā spiritu sancto. si postea peccaturus sit: demū penitentem: si aliqñ recasurus sit tm̄ tpe sue pnie ita pfecte expiatum affirmāt: ut si tunc moreret: salutē inueniret eternam quoꝝ snie eiusdem auctis pncipium ꝓsentit. Cū enim questionē eiꝰ ꝓponat quare ꝑcitos ad mortē cuꝝ fideliter ac pie viuerent: nō tunc de uite huius periculis deus rapuit ne malicia mutaret intellectū eoꝝ et ne fictio decipet aias eoꝝ. cum de īmatura morte p̄destinati scriptura dicat: raptus ē ne malicia mutaret intellectū eius et ne fictio deciperet aīam eius: euidēter oñdit illos tales fuisse: qui si fatali necessitate huiꝰ vite subducti essent piculis: pfecto vitam ꝓsecuti essent eternam ut ergo finis principio ꝓueniat: et ne fibipi ꝓtraire videant diffiniendū quid sit scribi in libro uite: et de eo deleri sm̄ iusticiā quid sm̄ ꝑsciētiam. Secundū ꝓscientiā scribi ē ad vitam ꝓordinari. quod ab eterno factum ē. Unde apls in epistola ad ephesios.

Benedictus deus et pr̄ dñi nostri iesu christi: qui benedixit nos in omni bñdictione spūali in celestibus in christo ie su: sicut elegit nos in ipo ante constitutionē mundi: ut essemus sancti et īmaculati in cōspectu eius in charitate qui p̄destinauit nos in adoptionē filioꝝ per iesum christum sm̄ liter sm̄ ꝓscientiam deleri est ad mortem non ad vitam p̄scirī. quod et ipsum ab eterno factum est. vnde dominus in euāgelio: qui credit in me habet vitam eternam: qui aūt nō credit iā iudicatus est. Nic etiam augustinus ait.

c Si quo mīn⁹. i. si aliquo mō mīn⁹. i. nō. q. d. si nō essent ibi parate in p̄destinatōe diriſſem vobis. i. nō celassem vobis i no diriſſem: q̄ nō sunt ibi: et vere parate sūt ibi i p̄destinatōe: q̄ vado vobis parare locū in p̄destinatōe. parate gdē erāt māsiones in p̄destinatōe: sz tñ adhuc parāde ipoꝝ opatōe. vl̄ sub vna distinctiōe: ut sit ꝓbatio p ipossibile hoc mō: In domo pr̄is mei māsiones plu. sunt et merito multe parate vobis in p̄destinatōe: q̄ si nō essent parate vobis in p̄destinatōe: ego dicerez vado paraſ eas. i. vado eas vobis p̄destinare. h. aūt est ipossibile: ut inciat aliqd p̄destinare. Constat ergo māsiones illas paratas. et hoc est si nō essent ibi diriſſem vobis: q̄ vado parare i. p̄destinare. h.

d Quo mīn⁹. i. aliquo mīn⁹. i. si. q. d. si nō esset ibi multe mansiones diriſſem vobis q̄ nō sunt ita: sed q̄ vado ꝛc. vl̄. i. si multe nō essent ibi mā siones. io.

e Quia. i. vere sūt ibi: quia vado parare eas i operatōe.

f Scriptos. nō b arg. ꝑ exceptōem. S. in illo §. xxviij. q. ij. §. ecce. q̄ b er negatiōe sequit affirmatio. io.

g In domo. isti. xviij q. i. omnibus.

b Predestinauit. ab eterno.

i Et vocauit. i. memoriā p gratie collatiōem interiorem vocatōe.

k Que facturus. i. q̄ se factuꝝ ꝓordinauit. lau.

l Si q° mīn⁹. ꝓfirmat eē māsiones paratas. i. q̄ se factuꝝ ꝓordinauit. p ar. a ꝓrio sensu sūptū illiꝰ vbi si quo mīn⁹. et bº ē q̄ sequit: et si abiero. vñ eo ipo q̄ abuit: māsiones illas parauit i opere. i. ipos ad ꝑparādū excitauit. accēdit. n. eos ad cōsiderādū se amplº. ergo n. amplº res desiderata subtrahit: tāto ꝑfectº

desiderat. ꝛ eo ipso q̄ se subtrahit aspectib⁹ eox meretur fides in eis argumẽtari. ſ. des. u. ẽ de re nõ visa. ꝛ hoc abiens a ihu ad tps sed nõ relinquẽs q̄ cũ eis ẽ semp. s. dis. ſi. q̄rẽdũ meritũ. n. ita demum ẽut an aug⁹. ſi de ea re sit quã credẽ ad religionẽ pinet. nõ. n. de oi re q̄ nõ vr q̄ hic dr accipiẽdum est lau.

m ¶ Parat. logr̃ b̃ ac si aligs possit incipe p̃destinari q̄ nõ est verũ.

n ¶ De usa re. ut b̃ immutabilitatẽ illud: fides nõ hz meritũ: vbi hũana rõ. ꝓbet experimentum. ar. ſ. de cõ. di. iiir. venit.

o ¶ Et inde ẽ. ipse de⁹. ſ.

p ¶ In ea. ſ. fide.

q ¶ Desiderat. ſ. fides ꝛc. b.

r ¶ Pẽr. fuga gꝛa. h.

s ¶ cõm iustitiã ꝛc.

t ¶ Inc. ppba. ad id respicit q̄ dixit. q̄d sit deleri ſm p̃scientiã: non ad primũ. cũ multi saluãdi deleant. ꝛ ſm iustitiã opant damnatione digna.

u ¶ Deleant. hoc vbum respicit: deletõez ſm p̃scientiam.

a § Icitaq; reuertitur ꝺ. ad mãz b⁹ di. ꝛ q̄. s. in illo. §. eox opinonez posuerat dicẽtiũ: q̄ peccata fcessuris a iustitia remittũr ſm iustitiã nõ ſm p̃scientiã: hic ostendit q̄d sit pcm dimitti ſm iustitiã q̄ pueniẽt põt dici fieri etiã ſm p̃sciẽtiam. Et inde sũpta occasione duas dic̃ esse dei p̃ordinatões ꝛ earũ effect⁹. ꝛ adiicit auctem euangelii: si fuissent ex nobis ꝛc. Etiam ſm hãc di. ẽ intelligẽda ꝛ in quẽ modũ obstaret demõstrat. ꝛ b⁹ usq; ad §. hanc societatẽ. lau.

b ¶ Secũdum p̃scias p̃nis iustificatõis. lau.

c ¶ Teni. auctẽ. s. e. di. benedictus. lau.

d ¶ Prꝛordinatões. i. plures predestinatões. pluralit dic̃. ppt duos effect⁹ prꝛordinationũ: quoꝝm vnũ iplet de⁹ b̃ ꝓpter iustificatõem. alterũ in futuro dãdo beatitudinẽ. vna ẽ. n. dei prꝛordinatio. i. de⁹ prꝛordinans de⁹ vn⁹ ꝛ predestinãs vn⁹ ẽ. Sed ei⁹ duo sunt effect⁹. ſ. iustitia vel iustificatio i p̃nti ꝛ eterna beatitudo in futuro.

e ¶ Predestinatio prima. i. p̃n⁹ mod⁹ predestinatõis. lau.

f ¶ Gratificauit. i. gr̃os fcẽ. lau.

g ¶ In dilecto. i. ꝓpt̃ vel ꝑ q̄. ꝓpt̃ dilectũ filiũ suũ nos diligit: et illos quos diligit filiꝰ ꝛ qb⁹ vult filius diuina dona largitur.

h ¶ Cõsequendi. i. p̃sequẽtie hypothecarũ.

i ¶ Exierũt. q̄ pt ee q̄ nobiscũ fuissent q⁹ ad hãc p̃ordinatõem. ſ. q̄ essent prꝛordinati ad vitã eternã ꝛ tñ nõ mãsissent nobiscũ ſ telligas ptinue. vñ iubiũ Gilarimo iceptũ esse nobiscũ. b.

k ¶ Secũde. q̄ nõ per hoc q̄ dr fuerũt ex nobis.

l ¶ Societate. ſ. effect⁹ p̃me.

m ¶ Ad secũdam nõ p̃mã.

n ¶ Utrũq; ſ. ſi fuissent ex nobis: ꝛ mãsissẽt utiq; nobiscũ ita. ſ. ut antecedẽs referat ad ipsas prꝛordinatoem ſm naturam et cõsequẽs ad effectum.

guũtur. Prima enim p̃destinatio qua prꝛordinatur ad p̃mem iustitiã designatur cũ dicitur: sicut elegit nos i ipo ante mũdi ꝓstitutionez ꝛc. cuius effectus infra supponitur: in qua gratificauit nos in dilecto filio suo ꝛc. Secunda p̃ordinatio ibi ostenditur: qui p̃destinauit nos in adoptionem filiorum ꝛc. Eius effectus p̃mittitur: dum dicitur: qui benedixit nos in omni benedictione ꝛ cetera. ¶ Me one p̃ordinatões ꝛ eaꝝ effectus ita se habent: ut prima et eius effectus natura precedãt: lege cõsequẽdi inferãtur. Si enim aligs prꝛordinatus est ad vitam: ꝓsequenter infertur: ergo p̃destinatus est ad iustitiã ꝛ sic ꝓsequitur vitam eternã: ergo ꝓsecutus est iustitiã: sed non conuertitur. vnde multi sunt participes prime p̃ordinationis et eius effectus ad quos secunda uel eius effectus minime pertinere ꝓbatur Juxta hanc distinctionem intelligenda est auctoritas illa ioannis: exierunt ex nobis: sz non erant ex nobis: nã si fuissent ex nobis: mãsissent utiq; nobiscũ. Ex nobis inquit exierunt. i. a nostra societate recesserunt: qua prime ordinationis ꝛ eius effectus nobiscũ participes erant: sed nõ erãt ex nobis. i. secunde p̃ordinationis ꝛ eius effectus societatem nobiscum non inierũt. q̄ ex eo videri potest: quia si fuissent ex nobis. i. si illius p̃ordinatõnis nobiscũ participes essent: mansissent utiq; nobiscum. i. a societate ꝛ effectus eius p̃ordinationis quam nobiscũ ꝓtraxerant: nõ recessissent. si enim ad secundam p̃ordinationem utrũq; refertur.

o ¶ Nō ꝙuenienter. hoc forte ꝺō dicit: qz adhuc iſti ñ habebant effectū ſecūꝺe prꝺeſtinatiōis. ſeꝺ hituri erāt. z ꝺō nō ꝙueniēt ſubiūgeret māſiſſent cū adhuc iſti ibi ñ maneret. qꝺ innuit ex uī locutōis. b.

p ¶ Anc. ſ. auguſtini. q auctas. ē. poſita ē. ſ. ſi ex bono ꝛc. qſi in eaꝺē qlitate in q erant effecti appāebūt tūc in pñtia.

q ¶ Danc ſocietatē. q ꝺānanꝺi uerā iuſt. ciaz habere poſſūt ſm preſciētiā z non ſolo nomine cēſeri ꝺebeant: oſtēꝺit auctoritate z rōibꝰ uſqꝫ aꝺ illū locuz qꝺ autē. abi ꝺiuerſos modos hūꝰ vocabuli filiꝰ ꝺei aſſignat: z qliter filij ꝺei appellāt etiā q futuri ſunt mali: ut oſtenꝺat tanꝺē ex hoc qualiter peccata ꝺimiſſa ꝛ ꝺeāt. z bꝰ uſqꝫ aꝺ. ſ. q autē z hic nō q ꝫ vult infringere opinionē quā. ā. e. poſuit. §. eorū q ꝺicꝫ ꝺamnandos ſolo nōie iuſtos eſſe z nō ſm pſciam.

r ¶ Auctoritatis. q auctas poſita ē ā. e. ſi ex bono. l.

ſ ¶ Que in eaꝺez. ā. e. ꝺi. §. ver. b.

t ¶ Qualitate. ꝛ ꝺo. ut eſſent filij ire. i. preſciētie p ſentis malicie et peccati pñtis: eſſent tales ꝺico ſi ſpe tñ: ſeꝺ añ ꝺei oculos. i. ut nō ſolum viꝺerēt taleſ ſeꝺ etiā eſſent. b.

v ¶ Preſentiū. q ꝺ. in ea qualitate in qua erant futuri apparebūt tūc in preſentia: ut. ā. e. notaui.

non cōuenienter illuꝺ inferretur: manſiſſent: immo cepiſſent utiqꝫ nobiſcum eſſe. ſi vō aꝺ primā: falſa eēt ꝓpoſitio: ſi fuiſſēt ex nobis ꝛc. ¶ Quiꝺ enim pñtis iuſticie z ſanctitatis particīpes fiunt: qui tamen in ea non pſeuerant. vnꝺe ꝺñs ait in euangelio: Nō qui ceperit: ſeꝺ qui pſeuerauerit uſqꝫ in finem: hic ſaluus erit.

Nanc ſocietatē ſiquis ſolo nomine z pfeſſione non aūt rei veritate a ꝺānandis ꝺicat cōtrahi: eiuſꝺē auctoritatis teſtimonio ꝓiicitur. De his. n. qui pñme nō ſecunꝺe ꝓꝺinationis ſunt particīpes ait: nec nos moueat: q quibuſꝺā filiſ ſuis ꝺeus nō ꝺat iſtam pſeuerantiam. Abſit enim ut ita ſit ſi ꝺe prꝺeſtinatis eſſent z cetera: que in eaꝺem auctoritate ſupra cōtinentur. Oues nāqꝫ ꝺe qbus in euangelio ꝺñs ait z alias oues habeo que non ſunt ex hoc omili: z filij ꝺe quibus ioannes ait: ut filios ꝺei qui erant diſperſi cōgregaret in vnum: ita preſcientia erant oues z filij: ut qualitate pſentium non ſpe tantum ſeꝺ etiaz ante ꝺei oculos eſſent filij ire z perꝺitionis eterne. vñ apoſtolus non ait: nideba mur eē: ſeꝺ eramus inquit z nos natura filij ire. nec ait reputabamini ab hominibus: ſꝫ fuiſtis aliquando tenebre: nunc autem lux in ꝺomino. ꝺ ſe quoqꝫ ſcribens aꝺ thimotheum non ait viꝺebar ſeꝺ fui perſecutor et blaſphemus z cōtumelioſus: nunc autem ſum miſericorꝺiā conſecutus. omnes quicunqꝫ in chriſto renaſcūtur: z q eius ſanguine a ꝺiabolo reꝺimuntur: priꝰ ex aꝺam peccatores naſcūtur: z ꝺiabolice ſeruitutis obnoxij. Sicut ergo

r ¶ De quibꝰ. ſ. qui pñtem hñt iuſticiā: ſeꝺ ſunt eā amiſſuri ꝺe quibus. ā. pꝛeꝛibaut. §. eorum. lau.

y ¶ Ueraciter. ar. ff ꝺe au. z ar. le. l. ſi ita. lau.

a Quod aūt ꝺuobꝰ. i. ſm q ſūt in patria iā z ſm q adhuc ſunt in pñti vita. qō triꝛie ꝺiuiꝺitur: ſicut iaz magiſter ꝺicit. b.

b ¶ Expectatio. ſ. creatura expectās. ſ. hō.

c ¶ Reuelatōem filioꝝ ꝺei. vl hō fiꝺei. i. fiꝺelis er q. ſ. apparet qlis eſt ſ futurꝰ erit: vl in q. ſ. hō ꝺſ hic creatura q hic vſ eē creatura tūi: ſꝫ i alia vita apparebit q ē filiꝰ ꝺei. qō in hac gꝺez vita plene nō apparet. b.

d ¶ Corruptōis. i. penalitatis a cā querenꝺi victū z veſtitū z alia qbuſ inꝺiget noſtra mortalitas. b.

e ¶ In libertatē. i. ſ gloriōſam libertatē quam habebūt filij ꝺei. b.

f ¶ Intra nos. vemēs. ſ. matima rōe.

g ¶ Adoptōem. pfectaz ſ. er oi pte: ut ſimus filij ꝺei ſm aiaz z ſm corpꝰ quātū aꝺ gauꝺiū aīe et ſtolā īmortalitatis i coꝛpe. re. b.

b ¶ Creatura. nulla pꝛerogatiua ſup alias creaturas pꝛeꝺita.

a Oe. ſicut hi q mali ſūt aꝺhuc: ſeꝺ futuri ſē boni q: prꝺeſtinati.

b ¶ Eterne. ſic q boni ſē z finaliſ bōi pmāſuri. l.

c ¶ Uobiſcum. i. aꝺhuc mꝺicū fiꝺei hētis. l.

d ¶ Di ergo. infert ex pxime ꝺictis p ar. a ſimili z reuerni hic aꝺ pncipalē māz bꝰ. inj. ꝺi.

e ¶ Nō ſm preſciaz. z tñ ſm preſciam ꝺimitti ſic ꝺicit gra. ā. e. §. ſic i. aqꝫ v. q remiſſio: ſeꝺ ꝫ aliꝰ ſumit nomē preſcientie q ibi.

f ¶ Qui aũt ab hinc usq; ad §. verũ ꝓbat sñiam aliã .s. pcta
a dimissa nõ redire.
Quid ẽ inigratẽ. per hanc aũt nõ ꝓbatur ꝓpositũ sed
per sequentem. optime. l.
b ¶ Filijs. nõ põt intelli
gi nisi de originali pec
cato. alit. n. ꝺiceret au
ctas illa: filius nõ porta
bit ꝛc. i. q. iiij. iudei.
c ¶ Peccatũ solũ.
d ¶ Habem⁹. vñ ꝑz q̃ o
riginale pcm dimissuz
non redit ꝛ ita pcta di
missa nõ redeunt.
e Qui recedit. sed nõ
in id qõ. s. xxiij. q.
iiij. si illic. s. i. di. §. alij. ꝛ
c. miror. s. di. i. tres sũt
autem. h.
f ¶ Nõ recidit. hic erꝛ
le ꝺicẽ iste: q̃ pcta ñ rede
ant. sed si ꝓnũ tenẽ vo
lueris: exponeꝭ sic: ñ re
cidit oĩno ul̃ eadẽ quãti
tate in q̃ pri⁹ est.
g ¶ Nec originali. ꝺicẽ
si sic exponatur.
h ¶ Qui tñ. s. c. pri. qui
recedit. lau.
i ¶ Morte. i. simili pena
eterna.
k ¶ Que ei. i. q̃lis mors
eterna si sic exponat: nõ
ꝺicit sibi.
l Inis ꝛc. ꝓncipio. ma
gister vocat ꝓncipium
vbi ꝺixit: sed nõ in id ꝛc
finẽ vero vbi ꝺixit q tñ
ea ꝛc. s. c. pri. q recedit
sed illud ea facit simpli
cẽ ꝛ noĩalẽ relatõem.
m ¶ Quã penã. vez ꝺi
ceret: si ꝑ eodẽ pcto pe
nam erciperet. l.
n ¶ Determinãt. gran⁹
aliꝭ ꝛelligit i sequẽti. §.
o ¶ Assertores. i. illi qui
ꝺicũt q̃ pcta dimissa ñ
redeunt lau.
p ¶ Ertitit. uel pon⁹. q̃
ita ꝺanabiꝭ qs ꝑ seq̃nti
pcto. sicut ꝺanaret si ꝑ
ma pcta ñ essẽt dimissa
s. eternaliter: sed nõ tã
tum punietur. h.
q Eruz. ut. n. ꝺns ab
hoc loco usq; in fi. ninꝭ
g. cõstare. ar. hniusmõi i
q̃ bona prioza ꝑ mala se
quẽtia mortificata reu
uescũt si postea bona fi
disperſi erãt ꝛ cetera. uel pre
destinatione ꝛ spe eterne bea
titudinis: sicut illi de quibus
ꝺns ait: filioli mei adhuc mo
ꝺicũ uobiscum sum. uel meri
to fidei ꝛ pñtis iustitie: ñ aũt
ꝑdestinatione claritatis eter
ne: sicut hi de quibus ꝺns ait
si aũt dereliquerint filij eius
legẽ meam: ꝛ in iudicijs meis
nõ ambulauerint ꝛc. Ui ergo
de quibus in presenti agitur:
filij sunt merito fidei ꝛ pñtis
iustitie: non sunt aũt filij ado
ptionis eterne. qui ergo pec
cata dimissa fatentur redire:
sm iusticiam ꝛ non sm presciẽ
tiam ea dimitti necesse est: ut
confiteantur: sicut saluandis
peccata sm iustitiã ad eternã
damnationẽ imputantur ñ sm
ꝓscientiam quia ꝛ illis a bono
in malũ deficientibus singula
replicabũtur ad supplicium: ꝛ
his usq; in finem in bono ꝑ
seuerantibus nulla imputabũ
tur ad penam. Qui autẽ ꝺi
cunt q̃ peccata ꝺimissa nõ re
ꝺeant: auctoritate gregorij ꝛ
ꝑsperi sententiam suam con
firmare conãtur. ait enim gre
gorius in moralibus li. xxxv.
Quid est quod ꝺr: qui red
ꝺis iniquitatẽ filijs ac ne
potibus: peccatũ. s. originale
a patribus trahimus: et nisi ꝑ
gratiaz baptismi soluamur: et
parentum culpam portamus:
quia vnum cũ illis sumus. red
ꝺet iniquitatez patrũ in filijs
ꝺum ꝑ culpa parentis ex ori
ginali peccato anima polluit
ꝓpis. Et rursus: non reddit
iniquitatem patruz in filijs: q̃
cum ab originali culpa per ba
ptismum liberamur: non iã pa
rentum culpas: sed quas nos
ipsi commisimus habemus.
Item in responsionibus pro
sperí.
aut. ergo a simili: cum mala per pniam mortificent
si iterũ quis in malã recꝺerit: reuiuiscũt. ꝛ ita pecca
ta redeunt. sed hec argumentatio ut prediri in pri
cipio huius ꝺi. nõ. pcedit: quia aliud est in via aliud
in muro. i. aliud ẽ
in bono aliud est
in malo: q̃ bona
cõicant nõ mala
ar. de cõ. di. iij. q̃
ris. ar. ff. de ser.
ꝑor. seruus. et
ꝓbat ꝓmum usq;
ad illũ locuz. hec
ficut. sm autez ꝓ
bat usq; ad illud
pozro. ex ꝺicte pro
bat q̃ eadẽ rõ est
in bonis ꝛ in mal
quo ad hoc tãdẽ
ꝓcludit in §. sed
in his. v. fiẽ ergo
bona. l.
r Si auerterit.
nõ recoꝛda
bũt. ergo ꝺẽ ac
ſinũq; habuiſz a
liquod bonũ ꝓp
q̃ fuit sibi ꝺimi
ſum. ꝛ ita ꝺẽ est
ac si nũq; fuissent
pcta sibi ꝺimissa
Et sic oĩa pcta ra
lit ꝺimissa ꝛ ꝺeũt
ꝛ ꝺicuñ redire p
ꝺns pcm: sic pri
ora bona mortifi
cata ꝑ pcm ꝺicũ
tur ꝑ pniam reui
uiscẽ. l. Et ita ar
gumẽtaꝭ gran⁹
er his auctib⁹ a
filij ꝑ ꝓtium.
a Deo nobis.
ſuo camus
in defensiones a
pẽa quo ad vitaz
eternam. l.
b ¶ Bonoz gn ꝑ
maꝭ pũiaꝭ: mitiꝰ
tñ pũiet q̃ ad vi
tã eũã ꝓsequndaz
ñ ꝺz hr̃i fiducia.
ꝺ. h⁰. s. di. iij. §. ite
illõ. ls q̃ ad minor
rẽ penã subeũdã
posſit haberi ſi
ducia. h.
c Ꝺ Eꝓuso. hoc
cõmeꝭ i ageo ꝑ
pheta. l.

d Si refugientes ⁊c. priozibus ecce verbum pro quo inducitur. c. e Deh⁹. i. min⁹ malũ. l.
f Intermittẽtes. i. dimittẽtes q̃si ñ hoc tm̃ ꝓtẽti: sed cũ hoc habito ad ulteriora ꝓcedẽtes. h.
g Inchoatõis. i. in quo rps ichoat esse in nobis p fidez. s. g sermo ẽ de imitio fidei q° rudes catheziãtur. ut est symbolum et dñica oro. q. i. placuit. b.
b Feramur. fm intelligentiã scripture ⁊ bonaz operatõem.
i Iacientes. fundamẽtũ inq̃ nos dico iaci fu. pe. ⁊ q̃ p⁹ dixit sermonẽ inchoatõis hic appellat fundamẽtũ: quia ad religionẽ christiaiã venientibus ꝓius ꝓponẽ et sup̃ hoc q̃ ꝑficẽtis est edificat dic̃ ergo nos dico iaci fũ. pe. i. a. morem quasi lapidem in fundamẽto q̃ est pnia de peccatis: uel de hoc q̃ gs priora bona mortificauit per peccatũ. Iaciẽtes dico d est non fic̃ oliz s. nõ ita negligẽt ficut oliz: ut sicut ꝓius cedunt⁹: sic uterũ cadam⁹: ul nõ rursus. i. ñ amplꝰ nisi mõ iacia m⁹: ut amplꝰ iacere nõ sit op⁹. b
k Dicens. et ad meritũ. licz mgr ad hoc istud alleget. nõ tm̃ ꝓ ꝑtũ est intelligendum: ut idem sit in malis. magister tamen ad hoc. s. tres posuit opiniones.
l Unde aug⁹. piũ ẽ. s. di. iij. §. illũ aũt. ⁊. c. piũ est.
m Dieronym⁹. nõ ẽ. s. di. ij. §. hoc itaq̃. ⁊. c. ñ ẽ. b
n Recepturos. ergo a filii intelligat ꝑ ꝑtũ idẽ esse in malis q̃ fm hoz iniam reuiuiscẽt.
o Uno. hoc ꝓno copulatiue tenẽt non aduersatiue: et inducit sequẽs. c. ad. ꝓbandũ q̃ bona mortificata reuiuiscũt. S. allegat ꝓ alia ſnia. s. q̃ peccata nõ aspiciũt q̃n ex malo opere ꝓdatur. Item petrus in epistola secunda.

Si refugientes coinquinationes mũdi in cognitione dñi nostri saluatoris iesu christi his rursus iplicati superãtur: facta sũt eius posteriora deteriora priozibus. melꝰ. n. erat illis nõ cognoscere viam iusticie. q̃ post cognitionẽ retrozsũ ꝓuerti ab eo q̃ illis ꝓtraditũ est sancto mãdato. Paulus quoq̃ scribẽs ad hebreos ait: Intermittẽtes sermonẽ inchoationis christi feramur ad eius ꝑfectionez nõ rursus iacientes fundamẽtũ pnie ab opibus mortuis Dicẽs opera mortua priora bona signat apl̃s: que p sequẽs petr̃ erãt mortua: q̃ hi peccãdo priora bona irrita fecerũt. hec sicut peccãdo fiũt irrita: ita p penitentiã reuiuiscũt: ⁊ ad meritũ eterne vite ⁊ btitudinis singla ꝓdesse incipiunt etiã illa que peccatis inueniũtur admixta Uñ aug. pium ẽ credere ⁊c. ⁊ hieronymus: nõ est tã iniustus deus ⁊c. apostolus etiaz scribẽs ad hebreos: cũ fidem ⁊ dilectionẽ ⁊ bona opa eoꝝ breuiter cõmemoraſſet: horũ omniũ mercedẽ quã amiserãt peccãdo: p⁹ pniam a dño eos recepturos ostendit. Porro qui p ꝓphãm dixit. Si auerterit se iustus a iusticia sua ⁊c. Ipse p eundẽ ꝓphetã ꝓmisit dicens Si impi⁹ egerit pniam ab oibus peccatis suis q̃ opatus ẽ: ⁊ custodierit vniuersa ꝓcepta mea ⁊ fecerit iudiciũ ⁊ iusticiã: vita viuet ⁊ ñ morietur. omniũ iniquitatũ eius quas opatus ẽ ñ recordabor in iusticia sua quã opatus est viuet. Filijs queq̃ israel p assyrios captiuandis ueteris idolatrie peccatũ dñs p oseen ꝓpoꝑat: ⁊ pctm̃ q̃ moyse sup plicãte patribus fuerat dimissũ: hoc in filijs reuixisse ostẽdit dicens: ne eis q recesserãt a me: qm̃ uastabũtur q̃ ꝓuaricati sunt in me. ego tm̃ redemi eos: ⁊ ipsi locuti sũt ꝯ me mendacia: ⁊ nõ clamauerũt ad me in corde suo: ſz ululabãt in cubilibꝰ suis: sup triticũ ⁊ vinuz ruminabãt ⁊ recesserũt a me: ⁊ ego erudiui eos et ꝓfortaui eos: ⁊ ꝓfortaui brachia eoꝝ: ⁊ in me cogitauerũt maliciaz. reuersi sũt ut cẽnt absq̃ iugo facti sunt quasi arc⁹ dolosus: cadẽt a gladio principes eoꝝ a furore lingue sue Antiqua peccata parentũ filijs ꝓpoꝑat ꝯmo diminuſ: ⁊ ꝓpterea principes eoꝝ in gladio casuros ꝓdicit. sed p eundẽ ꝓphetam ꝯ se dñs facere oñdit dicens: ne forte dicant in cordibus suis: omnẽ maliciã eoꝝ me recordatũ: nũc circũdederũt eos adinuẽtiões sue coram facie mea facte sunt. Item hieronymus Cum ita puniãtur ne cogitent: q̃ ꝑ ueteriꝰ peccatis patrũ puniã eos: q̃ non redeant. vel si ꝓ alia ſnia intelligat: sic accipiat littera: quasi nõ solum per auctoritatẽ illã si auerterit ⁊c. peccata redeant: sed et per hãc auctoritatẽ aliã.
p Eundẽ ꝓphetã. i. eiusdẽ ꝓphete q̃ ꝓditerat et ezechielem: ut. s. §. finis.
a Ilijs. per quos oẽs populũ mystice intelligas colẽtem idola.
b Recesserũt. per idolatriã vel peccatũ imane. tlv. di. disciplina.
c Uastabunt. ab hostibus et miseri erũt.
d Preuaricati. adorãdo vitulũ et trãsgrediẽdo meũ ꝓceptũ de quo diri non faciatis vobis deos alienos.
e Et redemi eos. ab egyptiaca seruitute.
f Mẽdacia. dicẽtes hi sunt dij tui israel.
g Ululabant. luxurie vacãtes.
h Ruminabãt. i. nõ fic̃ homines comederunt: sed quasi ruminãta.
i Ruminabãt. i. abundantiam rez: quã habebãt sepius ad̃ voluptatem. q. ad fauces reuocabãt: ut inde delectabiliꝰ pasceret̃ nihil nisi cibos ⁊ luxurias querẽtes.
k Recesserũt dãdo se diabolo.
l Erudiui. ꝑ moysen ⁊ alios fideles.
m Et ꝓfortaui. i. dedi eis fortitudinẽ bellãdi in ꝑte iosue.
n Cogitauerũt. q̃. tãta eis feci.
o Maliciã. cũ nõ ꝓssent nocere cogitatiõe sola potẽtiã meã ad idola trãstulerũt. h.
p Reuersi. ad id q̃ fuerũt añq̃ ipsos reuocarẽ ꝑ abrahaz ⁊ moysen: ut absq̃ iugo legis ⁊ noticia dei ferrẽt in preceps.
q Dolosus de⁹ irẽderat eos ꝯ aduersarios ipi vo ꝯ deũ nitũt ⁊ sagittas blasphemie ꝯ deũ iniicũt.
r Cadẽt principes. gladio materiali uel spirituali. h.
s Eoꝝ. qui vitulos ausi sunt vocare deos.
a Antiq̃ pcta parẽtũ. s. q̃ nõ puniat filios ꝑ pctis parentũ sed pot⁹ ꝑ suis. ⁊ b° icidẽt inſerit. B. ⁊ interserit q̃dam ꝯ opinionẽ quã illaturus est.
b Dieronym⁹. sup̃ ꝓdictã ſram osee. s. ne forte ⁊c.

c Idem.sup eū dē locū.l. iiij.iam itaq.ē.xxiij.q.iij.si illic.lau.

e Edbis auctib⁹ ꝛc.ē.pr.ab i°.§.ātiq; ⁊ illꝰ suptōib⁹ caplis qō é g fcedit q̄ videt dicē ꝙ pcta dimissa nō redeāt.l.

f Oma eoꝝ.⁊ sic nō oñ dūt ꝙ pcta ñ redeāt.l.

g Si iudas.ē.i ꝑn.huius di.

h Quid é.ē.e.di.g ārt.b

i Tracerūt.in ipla oīs gine carnis.

k Amaritudinem.i.cā amari peccati.

l Sic.ecce q̄lit idurit supiores auctes a fili.l.

m Ecce cōcept⁹.ar.ꝙ oīginale pctz tenemur ꝓfiteri.qđ ñ é vez:quia trīm ꝑmissa tenemur ꝓfiteri at illō ñ é ꝑmissū:sz ꝫcū.credo tñ ꝓtritōez exigi q̄.n. notabilit fuit ꝛc.ut.ff.de iniur.l.ite a pud labe.§.b⁹ edictū.l.

n N puia.i hac di. i ⁊ alijs duab⁹ se q̄nib⁹ agit tā ō illa pte pnie q̄ dr oīs ꝓfessio ⁊ opis satisfactio q̄ ō alijs. et ió videduz qñ oīs ꝓfessio fuerit istitura:utrū nccia sit vl tm volūtaria:q̄lit sit facienda ⁊ cui ⁊ qñ. dñt qđā i stituta fuisse i padiso statim p⁹pctm dicēte dño ad adā:adā ubi es:ió.n q̄sunt ut ipso ꝓfitēte peccatū dare forma alijs i posterū cōfitēdi:ꝫ qz in illa itrogatōe dñs min⁹ exp̄sse videbat ad ꝓfitēdū monuisse:ió p⁹ exgsiuit a cbaī fricid exp̄ssi⁹ vbi é abel ff tu⁹:alij dñt ꝙ sub lege fuit ꝑmo istituta:qñ iosue ꝑcepit acbor crimē suū ꝓfiteri ⁊ lapidari⁹ é.xlv.di.ꝫ ille.Alij dñt.ꝙ i no.te.a iacob dicēte:ꝓfitemini alīutrū pcta vra ꝛc.ꝫ melꝰ dr eā istitutam fuisse a q̄dā oī uersal eccle ꝑditōe poti⁹ q̄ ex no.l've.te.aucte.Et ꝑditō ecclesie obligatoria é.ut ꝑceptū.ar.xi.di.i his reb⁹.g⁹ nccia é ꝓfessio i mortalib⁹ apud nos:apud grecos ñ:q2 ñ emanauit ad illos ꝑditio sic nec ꝓficuit i azimis:ꝫ i fermētatis.ē.di.i.c.fi.Illud g⁹ iacobi ꝓfitemini alīutrū pcta vra:sunt ꝓ filij ꝑmo.aliogn ligaret ⁊ grecos nō obstāte eoꝝ ꝙsuetudine.Est aūt facieda tali ñ solū ō pctō ꝫ ō oib⁹ circūstātijs. j.e.c.i.⁊ ēfacieda sacerdoti si adest.l.ꝓrio i incūtate.ē.di. i.quē penitet.Est aūt facieda cū qs peccat stati:q2 nec per momētū ꝛc.ut.ē.di.iij.ille:rer.⁊ b⁹ si é manifestū. si aūt est nunc.i.in pñti ꝑ malicijs suis quas inuenerūt circūdati sūt pena:⁊ mala eoꝝ sicut putāt non me pñt latē:ꝫ potius ipe adinuētiones apte sunt cozā mea facie:q̄ oīa clare videt

d Dem. Heretici nō pñt ꝓpter uetera pctā ꝑ deū causari:cū antiquis opibus addāt nouā impietatē:⁊ suis ligētur peccatis.⁊ cū deum celare se putāt:oculos eis vitare ñ pñt quia vultus dñi sup faciētes mala.

t tē gelasius papa.

Diuina clementia dimissa pctā in ultōnē ulterius redire nō patitur. Sed his auctōitatib⁹ docēt filij ab oīgia li peccato expiati:nō ideo puniendi q2 ꝑes peccauerūt:ꝫ ideo peccata pēm in eos redire q2 eoꝝ culpā sequūtur. sic ⁊ bona que ꝑ peccato moriūt nō ꝓficiūt ad premiū q2 facta sūt:ꝫ q2 ꝙ pniam reuiuiscunt tale é ⁊ illud augustini in libro psalmoꝝ. Si iudas tenēt adoptionē ꝛc.sic etiā et illud greg.in moralibus intelligit: Quid est qō dr reddis iniquitatem pēm ꝛc. Illis nāq; parentū inigras reddit: q ꝙta puniūtur:quia i radice traxerūt amaritudinē peccati. Illis aūt ñ reddi dr:in ḡbus merito sue inigratis ñ reuiuiscūt pctā parētis. Sicut ergo bona q̄ pctō moriunt ꝑ pniam reuiniscūt ad premiū:sic ⁊ mala q̄ ꝑ pniam delent reuiuiscunt occultū ⁊ ꝑterit:ñ credo eoz peccare si differt oīs confessionez usq; ad tps pñe deputatū. Sed q̄ differt cū hz copiā i accordatis:nūqd i quolibet instāti peccat mortali .nō q2 oēs more ille circa vnū ⁊ idē ad suppliciū. vñ ꝓpheta ex ꝑsona penitētis deplorat dicēs Putruerūt ⁊ corrupte sunt cicatrices mee a fa.insi.mee.i. plage per baptismum sanate.

Hinc etiā idem ꝓpha quā uis fide ⁊ sacramēto circūcisionis ab originali pctō se mundatū cognoscēt: tñ adulterio ⁊ homicidio qō ꝙmiserat illō reuirisse intelligēs nō sine cā inter cetera ipm ꝓfitet ⁊ dicit Ecce.n.i iniqtatib⁹ ꝓce.ꝛc.

M pnia aūt:q̄ peccatorem ꝓsiderare oportet augustinus in libro de penitentia docet dicens.

Onsideret qualitatē criminis in loco in tpe in pserantia in uarietate psone:⁊ quali fecerit hoc tētatione ⁊ in ipius vicij multiplici execution e. Oportet.n. penitē fōnicantē ꝑm excellentiā sui status aut officij aut ꝑm modum meretricis ⁊ in mō sui opis et q̄liter suā turpitudinē pegit: si i loco sacrato aut cui debuit excellentiam fidei:ut sunt dom⁹ dñoꝝ aut alioꝝ multoꝝ si in tpe ofoni ꝓstituto: ut festiuitates sanctoꝝ ⁊ tpa ieunij. ꝓsideret quantū ꝑseuerauerit:⁊ defleat ꝙ ꝑseuerāter peccauit ⁊ quāta virtus fuēit in pugnatione Sunt q̄ ñ solū ñ vincunt:ꝫ ultro se peccato offerūt:nec expectāt tētationē:sed ꝓueniūt uoluptatem.⁊ ptractent secū q̄ multi

r Tētatiōe.An ab ea ꝓueniēdo:an eā ꝓueniendo: ut.j.sequitur.

s Oportet.ió dr mōi circūstātias tenet cōfiteri:ga ꝑsumit augē pctz l'minuere.si tñ eas subticuit ꝙ obliuionem non dico eū teneri:ut iteꝝ ei ꝓfiteat circūstātias:nisi tales circūstātie essent ꝙ alterius generis pēm faceret:ut loc⁹ sacer fac sacrileguū:ut.ē.di. i.aut facta.lau.

t Stat⁹.ē.ri.q. iij.p cipue.ff.ō remiss.l.ij. et ē cleuena.c.ephm.ꝑ.ff ad.l.cor.de sc.l. penult.

u Mētricis.an ſ.fuit pulchra l'ō formis:an soluta uel obnoxia viro l'voto.arg.xxvii. di.c.ult.lau.

x Et in mō.q̄ ea abusus é:utrū ordinarie l'extraordinarie.nā vtq; dānabil'é.xxxii.q.iij. mētrices.xxxv.q.iij.extraordinaria.

y Si i loco.ē xvii.q.iij.g⁹s.ff.de incē.q.edes.h.

z Dñoꝝ.ut.ē.xxii.q.v de forma.h. ⁊ Cōstituto quo ēt a ꝓuisib⁹ é abstinēdū.j.e.q.iiij.c.i.⁊.ij.⁊ fer ꝑ totū.l

a Perseuerauerit.nā ꝑseuerātia auget ḡlictū.xxiij.q.i.scisma.ff.ō furt.ificiādo.§.infans.eō mora ⁊ ꝑseuerā excusat delictū q̄ñq;.xxxv.q.viij.c.i.ff.ō penis ditum no.ff.de ritu nup.i ,paticia.l.

a ¶ Perseuerãt. ibi ratio. n. aggr: uat. xxv. q. ij. ita nos

b ¶ Et quãta. i. resistẽtia. b.

c ¶ Nõ peccãtis. ut si minoꝛẽ aliquẽ se nõ peccãtẽ viderit.

d ¶ Deflet. qꝛ abstinẽ non potuit a pcõ: quẽadmodũ ꝛ minoꝛ se abstinuerit.

e ¶ Oldẽdũ. casꝰ. instruit aug⁹ de mitẽtẽ tã i interioꝛi q̃ in exterioꝛi. pnia. n. iustioꝛi dꝫ dolẽ õ tb⁹. s. õ mal' omissis: ꝛ hº oñdit usq̃ illuc õ fleat ꝛc. itẽ et de bonis omissis. s. vtutib⁹ q̃ oñdũt omissꝫ: qñ q deliqt i vno ꝛc. ꝛ hoc ab illo loco defleat: usq̃ ad illum aĩaduertẽ. a quo loco usq̃ ad illuꝫ i oĩb⁹: ostẽdit qꝫ dolẽ dꝫ õ malo ex ẽplo qõ dedit. p rimo peccando. ab illo aũt loco i oĩb⁹ ꝛc. usq̃ ad illũ q. q°. instruit pe mitẽtẽ i exterioꝛi pnia q̃ pfitẽt i fa cieñdoꝛ scĩm relig̃ie ꝛ sĩtia. ab illo loco q. q°. ꝛc. usq̃ q̃ i fine. instruit mi teꝛioꝛi q̃ pfitẽt i abstinẽdo. l.

f ¶ Sꝫ qsc. s. di. i. §. alii. eõ. c. si q arbitrãt. l.

g ¶ Breuissimũ ẽ s. triũ. q. iiij. ipsa pietas.

h ¶ In vno. s. mõ tali pcõ factꝰ est oĩm reꝰ pcõꝝ.

i ¶ Oĩum. s. q° ad vitã eĩnã. ita. n. p illo dãnabit: ac si eẽt oĩb⁹ iuolutꝰ lꝫ ñ tñ pũitꝰ: ut. j. e. di. fres. s. q offẽdit i vno. s. mortali pcõ factꝰ ẽ omnũ reus vtutũ. i. er eo q p vnum pcẽm mortificat se oẽs vtutes. vl q offẽdit i vno. s. charitate factꝰ ẽ oĩum reꝰ. i. iḡ oĩum bonoꝝ ac plici actione vicij delectabili ter peccauerint. ois ista varietas pfitẽda est ꝛ deflẽda: ut cũ agnouẽrit qꝫ peccatũ ẽ multum: cito inueniet deũ ppitiũ in cognoscendo augmentum peccati iueniat se cuiꝰ etatis fuerit: cuiꝰ sapiẽtie ꝛ ordinis ꝛ statũ oẽm alterius ñ peccãtis: imoꝛetur in istis singulis ꝛ sentiat modũ criminis purgãs lachrymis omnẽ qualitatẽ vicij: defleat virtutẽ qua interi caruit.

¶ Olendũ est enim ꝛ doloꝛe purgandũ est non solũ qꝫ peccauit sꝫ qꝫ se virtute pri uauit. Nam licet speret se cõ secutuꝝ ueniã: dolere tñ pót qꝫ non pmeruit vnderemune rari confidat. anxietur et do leat qꝫ modo effugiẽs de pre teritis penã: miser tñ nõ inde expectet gloriã: cuius omne tẽpus qñ breuissimũ ẽ debuit decertasse ad pseqndũ pmiũ

¶ Defleat etiam qñ offendens in vno factus ẽ omniũ reus. Ingratus. n. extitit qui ple nus vtutibus deũ nõ omnino timuit. In hoc. n. quisq̃ pec catoꝛ fit culpabilioꝛ: qꝫ ẽ deo acceptioꝛ. Jdeo. n. adã plus peccauit: quia omi bono abu dauit. etiã alio modo offẽdẽs in vno reus ẽ omniũ: qꝫ oñes vtutes patiũtur detrimentuꝫ ab vno vicio. nã siquis cadit in auaritiã largitatẽ destruit ꝛ etiã castitatẽ miꝛauit. amo re enim pecunie nel niolaret castitatẽ nel saltẽ minus ama ret. Si enim tanta ppter deũ adhuc castitas inest: ut nolit eandẽ pdere: tñ saltẽ minoꝛi gaudio minoꝛi affectione tne tur eã: ubi videt inde pcede re dãnũ peciie. sicq̃ ꝛ in alijs q̃ si nõ expedant: tñ pceptio ne vniꝰ vicij nel satis nel paꝝ minuũtur: nel intẽtione dete ceptoꝝ. lau.

k ¶ Jdeo. n. qũ peccasset sĩtãta bõa ba buisꝫ. ꝛ ẽ ar. qꝫ pfectꝰ i eodẽ gẽe delicti pⁱ peccet q̃ inp fectº. hº iñ antẽdẽdũ ẽ sĩm pceptũ. xxxij. q. i. cũ renũciat. s. di. ij. §. ante. ꝫ hº. c. si. n. angt. s. i. q. i.

l ¶ Keꝰ ẽ oĩuꝫ. oĩum q. ad vitã eĩnã. ita. n. dam nabit: ꝙ isto ac si esset oĩ bꝰ iuolutꝰ. bas duas ex positões inuit b ꝛ. s. c. di. ij. §. nõ aũt bñ. b.

m ¶ Detrimẽtũ. i. defectũ. ꝙ hoc quo ad opa exteꝛioꝛa nõ q°. ad essẽtiã q: si dꝫ vnã dꝫ oẽs. l.

n ¶ Que ꝛ si nõ. q̃ntũ ad opa exteꝛioꝛa pnoꝛibus similia.

o ¶ Expellũt. reuera.

p ¶ Cuicũq̃ i. crimino so al' dꝫ cuiuscũq̃ crimi nis. ꝛ esentius ois vtus i. efficstia vl effectꝰ cuiꝰ cũq̃ criminis ẽ deflendº. q. d. oẽ crimẽ cũ suo effectu est deflẽdũ. vñ ꝛ segl ꝛ de oibus. q. sit exposito pcedẽtis. b.

q ¶ Qõ exemplũ. s. xxvi q. ij. sed ꝛ illud. b.

r ¶ Nõ pseruatã. i. pfirmatã in malo p suũ effectum.

s ¶ Peccãdo. i. de pcõ suo boms tristicia pue nisse. de q̃ dolẽdũ ẽ: ut ꝛ tristãri. ꝓfit ad vitã. vel no est absurdũ si ꝓpe õ istícia doleat: qꝫ ꝛ apli de. passione dñi dolue rũt: ꝛ nos õ penis mar tyrũ ꝓtristamur. ff. de in cẽ. rui. nau. quo naufra. ff. de le. i. ꝛ fi ptis. ff. de bo. li. in seruitute. ff. ad tit. figs ingraui. §. figdẽ ff. de. v. obl. l. añpenu. l.

t ¶ Plũ. s. e. di. iij. §. illõ aũt. ꝛ. c. plũ est. b.

u ¶ Er obedientie. s. xxiij. q. v. miles. b.

x ¶ Reseruãs. i. suoꝝ peccatoꝝ.

y ¶ Ut deꝰ ẽ. vita eoꝝ infinita uel habet ꝓ infinita.

Jesus

z ¶ Mozitur⁹: ut corp⁹ſ dimas fer⁹ patieris et igné. arida nec lînés oza lauabis aqua. Fozn⁹ ut ualeas quicq̃ tolera re negabis: Ac p̃ciū pars hec corpore maius habet. xlvij. di. oēs. xxxviij. di. omnes. xij. q. i. precipim⁹. l.

a ¶ Multis. xi. q. iij. aliud. h.

b ¶ Offerat. et quo mē tem obtulit. h.

c ¶ Et munera .s̄. iij. q: vij. in grauibus. h.

d ¶ Nō cognouit. i. non approbauit: ut in euangelio: nescio vos. i. ñ approbo. h.

e ¶ Larga. alias largita

f ¶ Apud se. ar. q nō dz fieri diuisio cē. ar. j. ō 2. di. ij. cōpim⁹. C. ō iudi. nulli. j. e. fratres.

g ¶ Cōfessionē. nō p̃fessionē peccatoz non debēt diuidi p̃ples sacerdotes. nā q diuidit ve mā nō p̃sequit. ar. ff. de ser. ru. p̃e. fundū. ut. j. e. fratres.

h ¶ Corp⁹. de cō. di. ij. quotidie. h.

i ¶ Bona. g⁹ a p̃rio sensu si malā habuit p̃sciaz separabit se a corpore christi ad hoc cōtinuat quod sequitur.

k ¶ Judiciū. i. ultimū.

l ¶ Cogitet. q: fiē p̃ delictus sepat a corpe rpi i. dñi. in hac vita nisi recipiscat: ita p eisdē i futuro iudicio sepabit in ignē eternū: cuz bedi sepabūt ab agnis. i. pctores a iustis. xi. q. iij. nolite. h.

m ¶ Ubi. in quo iudicio

n ¶ Terribili⁹. q̃ fit separatio a corpe rpi q̃ ē q̃si q̃dā dānatio: ut. j. ō cō. di. ij. quotidie.

o ¶ Terribili⁹. iudiciuz ſ. dānatio. h.

p ¶ Digni. i. prediti. h.

q ¶ Dina filia iacob. illud tāgit quod legit in genesi. ſ. qō cū iacob veniret in terrā sichimitarū. dina filia ei⁹ egressa ē ut videret mulieres illi⁹ regionis: quaz videns sichem filius regis illius rapuit eā adamauit: et rapuit: et vi oppressit eā. h.

mozte mozit̄rus. Semp dep̃cetur deū certus de venia: q oibus modis et sine oñi tedio dubius rogaret ptātem terrenā. abstineat a multis licitis: q in libertate arbitrij p̃misit illicita. semp offerat deo mentē et cordis p̃tritionē. deinde et qō pōt de possessione. tūc qō offerat deo: securus offerat. respexit. n. dñs ad abel et ad munera eius: ſz p̃ius dicit ad abel q̃ ad munera eius. Sumens. n. mentē quā cognouit humilē et purā et remunerauit eius largitatis mūera. ad cha īm vo nō respexit neq; ad ei⁹ munera. mentē n. eius quā viderat qm̃ ñ cognouit: ei⁹ mūera ñ recepit. In iudicio itaq; cordis p̃sideranda est elemosyna tribuētis: nec iā p̃sideranda ē quantū: ſz qua mēte qua affectione dat qō pōt. vidua eni duobus q̃ habuerat minutis larga plus oibus posuit. q ergo sua peccata redimē vult tpaliū oblatiōe: caueat. p̃ius offerat mentē. Caut⁹ sit penitēs ne uerecūdia ductus diuini dat apō se p̃fessionē: ut diuersa velit diuersis sacerdotib⁹ mīstrare. q̃dam. n. vni celat: q̃ alijs manifestāda ſseruat. qō ē se laudare et ad hypocrisim tendē et semp venia carē. ad quaz p fraſta putat puenire. Caueat p̃terea quē nera delectat pnia: nō p̃i⁹ ad dñi corpus accedat q̃ p̃ortet illum p̃sciētia bona. sed in hac sepatione tremendū iudiciū cogitet: ubi maius et terribilius īpenitēs sepabit i ignē. doleat q nondū audeat sumere quē multū desiderat cibū salutarē. Isti sunt digni fructus penitētie aīam captiuā illaqueātes et in libertate seruantes. Cohibeat se p̃terea a ludis

r ¶ Experimēto. oñ ouidi⁹: q semel ē capt⁹ fallaci pisces ab hamo. oīb⁹ vnca cibis era subesse putat. l.

a l ¶ Impetret. s̄. di. i. quā penitet in fi. h.

Qualitas tē. negociante. s̄. di. lxxxviij. fōnicari

b ¶ Utili⁹. q: ibo nest⁹ quest⁹ argu it penitētē.

c ¶ Interuenire. nā p̃bētib⁹ nāle ē sese īmiscē deci pef. ff. locati. itē si p̃cio. et. ff. de mino. in cause. §. idē pompoi⁹.

d Contrariuz, ad militiaz hoc ē verū cū est ei imūctū et. cū vel deligit in ipsa militia. s̄. di. li. si qs post. s̄. e. q. ij. latore. s̄. xxvi. q. vij c. de his vero. nā cū hoc est ei imūctū nōie pnie ne ad secularia negocia vnq; reuertat tūc obseruare tenetur al'ercōicat j. e. de bis. sed si ē ei imūctū siue pri uatā siue solēnez egerit pniam de cetero redire nō pōt ad secularia negocia: q: q̃si p sona ecclīastica ē ut. s̄. di. i. c. aliud j. e. de bis: nisi fit negociuz qō sine p̃cio expediat. j. e. negociū.

e Siqui. casus siqui solēnez pniaz egerunt p⁹ ad militiā ecclā rē sunt reuersi. x. annis penitean. sed si de hac pnia tres anos exegerint: cōioni eccle restitui debēt. et si penitētes vere extiterit: cps poterit de pnia imposita relaxare. si aūt negligentes explere debēt, p̃sus tpa p̃stituta.

Penitentes negociationis lucra abiiciant.

Qualitas lucri negociātē aut accusat aut arguit: q: ē t hōestus questus t turpis nerūtn pēitēti utilius ē dispēdia pati q̃ piculis negociationis astringi: q: difficile ē inter emētis vendētisq; cōmerciū nō internenire peccatum

Idem. Post pniam ad militiā secularem redire nō licet

Contrariū vo oīno est ecclesiasticis regulis p⁹ penitētie actionē redire ad militiam secularē: cū apls dicat nemo militans deo iplicat se secularibus negocijs. Vñ nō ē liber a laqueis diaboli: qui se militie mūdane uoluerit implicare. Itē exniceno p̃ci.

Decēnio peniteat: q p⁹ pniaz ad secularē militiā redeunt.

Siqui vo per gram dei nocati primo quidē ostenderūt fidem suā op̃ficio militie cingulo. post hec aūt ad p̃priū

a spectaculis seculi: qui pfectam vult p̃sequi gram remissionis. Nā dina si se cohibuisset t inter suos remāsisset: ab extraneo raptore corrupta nō essz. Tāto itaq; magis sibi caueat se aīa que sepe nl' semel rapta t corrupta ē: timeat iaz docta exp̃mēto qō ignorare rit virgo: eligat quē imitetur: nō sequat quē animus su⁹ dānat. se. n. iudicat: q pnie fructus non bñtē a se nō elongat laudat. n. t amat: quos digne fructificare nō ignorat. querat fructus dignos p̃si non dignos pnie. sūt enim fruct⁹ digni virtutū fructus q nō sufficiūt penitētibus. Pnia. n. graniozes expostulat ut sic pacetur eccla: ut pctā dolore t gemitibus mortuis impetret vitam. Item leo papa.

f ¶ Darēt ad vsurā vl' ad negocia tōem.h.

g ¶ Decē.xxvij.q i.deuotā.

b ¶ Triēniū.i.primū tps triēnii.

¶ Quo triennio s.e.q.ij.latorem de cō.di.iiij.eos quos.

k ¶ Fuerit.ex ecclesiā existētes z audiētes officiū supple intrēt ecclesiā.vel p9 primū annū intrent ad ecclām sz usqz ad triennīū sūt inter audiētes nō cōicates: ut.s.e: q: ij.latorē.h.

l ¶ Attendat.hec clausula nō ptinz ad ꝺcedēta: sz hō pōt legi clausula superior post primū.lau.

m ¶ Lapsū nō curādo q lapsi sunt lau.

n ¶ Ē his q susceptā.s.di stinct.l.c.ult.h.

o ¶ Separari .s. xxvij.q.i. deuotā h.

p ¶ Alīas.aucto ritatem.i.ñ ꝓsideratis circūstātiis. sī ibi certa pena statuitur sī minor imponit falsa est nisi ex cā tēperet.i.q.vij.c ij.lau.

q ¶ Nō possit difficultas notat nō ipossibilitas vl' q litas.lau.

r ¶ Restituat.xii ij.q.vi.si res.

s ¶ Pro defēden da.s.xxiij.q.v.excōicator.h.s.q. ij.latorem.

t ¶ Nō tñ despe ret.sz pdicta non faciat.l.

a Ēgociū.nō fuit tē. alij vomitum sunt reuersi: ut etiā pecunias darēt z ambirēt rursus ad militiā: isti decē annis sūt inter penitētes post primū triennīū quo fuerint inter audientes.ab oībus vo pcipue illud obseruet: ut animꝰ eorūz z fructus pnie attendat. qcū qz enim cū oī timore z lachrymis pseuerātibus z opibꝰ bonis puersationē suam ñ verbis solis: sz ope z virtute demonstrant: cū tps statutum ab his fuerit implētū z oīombus iaz cepint cōicare: licebit epo humanius etiā circa eos aliqd cogitare. qui vero indifferenter habuerint lapsū z sufficere sibi q ecclām introierit arbitrātur: illi omni mō statuta tpa complebunt. ¶ Item ex concilio aurelianensi.

Ut cōione suspendant: q post pniam ad secularia redeunt.

De his q susceptā pniā religionē siue pfessionis obliti ad secularia relabunt: plācuit eos z a cōione suspendi z ab oīum catholicoꝝ cuiuisq separari. q ꝙ si post interdictū cū eis quisqz psumpserit manducare: z ipe cōmunione priuetur. ¶ Item gregorius.

Que sit falsa penitentia.

Alīas pnias dicimus: q ñ ꝺm auctem sanctoꝝ patrū ꝓ qualitate criminū imponūtur. Jdeoqz mles z negociator nel alicui officio deditus: qō sine peccato exercēi ñ possit: si culpa grauiori irretitus ad pniam venerit: uel qui bona alterius iniuste detinet. ul' q odiū corde gerit: recognoscat se ueram pniam nō posse pagere p quam ad eternā vitam puenire ualeat: nisi negociū relinquat uel officiū deserat ul' odiū ex corde dimittat bona quidem que iniuste abstulit restituat: arma deponat ulteriusqz non ferat: nisi contra lio religiosoꝝ epoꝝ ꝓ defēdēda iusticia. ne tñ desperet interim quicquid boni poterit facē: hortamur: ut faciat: ut omnipotēs deus cor illius illustret ad pniam. ¶ tē gregorius in omelia. xxiiij.

Post puersionem ad negocium redire non licet: quod sine peccato agi non potest.

Egociū quod ante puersionē sine peccato exstitit hoc etiā post puersionē culpa repetere nō fuit. Sunt.n.pleraqz negocia que sine peccatis exhiberi aut vix aut nulla tenus possunt. q ergo ad peccatū implicant: ad hec necesse est ut post puersionē aiaꝰ nō recurrat. ¶ Item innocentius papa.ij.

De eodem.

Fratres nros epos z pbyteros admonemus: ne falsis penitētijs laicoꝝ aias decipientes in infernū ꝓtrahi patiant. falsam autē pniam esse constat: cū spretis pluribus de vno solo pnia agitur: aut cū sic agitur de vno: ut ñ discedatur ab alio. vnde scriptū est: q totam legē obseruauerit offendat aūt in vno: factus ē omnium reus. s. quantū ad vitā eternā. sicut.n. si peccatis oibus esz involutus: ita si in vno tm maneat vite eterne ianuā non intrabit. Jf falsa est enim pnia cum penitēs ab officio uel curiali negocio nō recedit: qō sine peccatis agi nullatenus ꝑualet: aut si odiū in corde gesserit: aut si offenso cuilibet nō satisfaciat: aut si offendenti offensus ñ indulgeat: aut si arma quis ꝓtra iusticiam ferat.

Vi autem debeat fieri cōfessio uel qualem illum oporteat esse qui alioꝝ crimina iudicat: ex eodem libro de penitentia docetur: cum dicitur.

Vi vult confiteri peccata sua: ut inueniat gratiaz querat sacerdotem scientē ligare z solue: ne cū negligens nō hñt, nō: et tūc recte cōcordat cū duob9 pcedētib9 capitulis: qz peccatū est si exerceat prędictas negociationes. sz si habeē nō bonū est gā nō est pcūm si ercolat agros et vineas. aut cognoscat vroꝛē suā cā ꝑlis. imo sicut sine peccato pri9 hoc faciebat ita nūc facere debet z potest.b.

b Fratres.s.e.di.iij §.ītē opponit si illa.b.

c ¶ Ke9.s.e.di.osidēt. lxxxvi.di.palce.z.c.q clemēti.ā.b.ar. ꝯ testes z instrumēta.s.di.lxxxvi.c. iij.ar. ꝯ.C. de trāsact.si ex falsis.

d ¶ Nō intrabit. non tñ tū punietur.b.

e ¶ Peccatis.s.xxv.di. qualis.b.

a Vi aūt.b intitulaī.vi.di.ubi q̄ritur: cui fit pfessio facienda z q̄l.er qdez faciēda est sacerdoti si fieri pōt z suo: si tñ fuerit intra ecclām: q sciat soluere z ligare. al'.n.ex ista cā cuicūqz ē faciēda z etiā laico si urgeat necessitas. j.e.c.i.z.c.placuit.s.di.i.qué pemtet Sīr cui z quali: q: discreto z a crimine mundato. j.e.c.i.et ut dī.s: e.di.i.qué pemtet.

a Qui vult.a loco isto usqz ad ꝟbū laboret ita z tē. habeē.s.di. i.qué pemtet z ibi expositū est.lau.

b ¶ Querat.hoc pōt intelligi q̄n eccla plures sacerdotes hz. tūc.n.ad

melioꝛē sacerdotem debes accedere. vel b9 q̄n pri9 pfessus ē suo sacerdoti postea uadit ad alium: si su9 ignoret sm q̄litatē delicti ei pniam imponere. ar.j.e.placuit. q̄ q̄to plurib9 pfitetur tanto cit9 venīā plegit s.di.i.qué pemtet. hz. g alit' itelligit .j.e.q ār.i.

c ¶ Sepe enim .j. de có. di. xiij. sanctum. ſ. xxxi. q. vi. ſi aliquis fuerit. b.
d ¶ Er deſiderio. ſ. q. v. qđ deo.
e ¶ Si nō tā cito. quantū ad penā purgatorij. l.
f ¶ Opatōe. ſ. ut ſit de ſua vntate: z ſ ea cā pplectit. b.
g ¶ Opatōe. ſ. z aliis bonis optb⁹. ſ. c. di. i. §. alij c. multipler. xxvi. q. vi c. i. ar. xiij. q. ij. aſe. b.
b ¶ Nō eripiet. ſi ptēpſit eccle ſuffragia. l.
i ¶ Unitas. qz ex ecclīaz nemo ſaluabit: ut. xxxij. q. i. gcūqz. lau.
k ¶ Ab vnitate. ēt neceſſitate. xxxij. di. §. vex. l.
l ¶ Judas. ſ. c. di. §. alij e⁹. c. bis peccatis. b.
m ¶ Jſſet. i. ire debuiſſz h.
n ¶ Diuiſos. ab vnitate eccle. ſ. ad phariſeos g diuiſi interpretāt. b.
o ¶ Ante quez. iij. q. vij. iudicet qui ſine.
p ¶ Judicādus. peccāt g⁹ dū in crimine ſūt ſacerdotes iniūgēdo penitētiā z verū eſt: ut. ſ. iij. q. vij. §. itē in euāgelio. qđ ergo ſi neceſſitate ſu⁹ parochian⁹ petat ab eo pniam: ſz o. cōteraī: z ſtatim iniūgē poterit. xiij. di. in ſūma. b.
q ¶ Dānoſū. i. dānabile
r ¶ Sine peccato. mortali. b.
ſ ¶ Semp remittebaī xij. q. ij. glōza. ſ. de có. di. iij. aquā. h. ar. q ve male ſine mortali remittaī qđ nō credo. hic ergo venialia dicūī q̄daz q̄ reuera mortalia fuerūt. ſed tūc venialia dicebāī: qz cerimonijs remittebāī quantū ad penā euitandā: quo ad deum aūt nō remittebanī. l.
t ¶ Criminale. hic criminale. dī qđ⁹ cerimonijs nō remittebaī: ut adulteriū. ar. xxxij. q. i. q. āt dicitur. lau.
u ¶ Quod timuerūt ſacerdotes iudeoz.
x ¶ Qđ illis. ſ. q nō dz a liōs iudicare. lau.
y ¶ Quisqz. ſ. c. imē iudicādū iudicare.
z ¶ Qui in hoc. q iudicādus iudicat. l.
z ¶ Sciat. ar. q iuderi nar⁹ iuris nō dz cē niſi hēat peritiā z experimēta cā z p ſtudiū in auc. de iudi. in prin. colī. vi. ar. ex de ſuc. ex lris. l.
p ¶ Cognoſcē. ſ. xxxviij. di. nulli. ſacerdotū. z. c. omnes. h.

circa ſe extiterit: negligaī ab illo qui eū miſericorditer monet: z petit ne ambo in foueā cadāt: quā ſtultus euitare noluit. z infra: Tāta itaqz vis cōfeſſiōis ē: ut ſi deeſt ſacerdos pfiteaī primo. z infra Sepe enim ptingit q penitēs ñ pōt vere cūdari coram ſacerdote quē deſiderāti nec locus nec tps offert. ſi ille cui pfitebiī: prātez ſolnēdi ñ habeat: fit tñ dignus venia ex deſiderio ſacerdotis q ſocio pfiteī turpitudinē crimis. mūdati. n. ſunt leprosi dū ibāt oñdē ſe ſacerdotibus: z anteqz ad eos puenirēt. vñ patet deū ad cor reſpicē: dum ex neceſſitate phibēmur ad ſacerdotes puenire Sepe quidē eos querūt ſz ſa ni z leti dum querūt añqz puniāt moriunī: ſz dei mia ē ubiqz q iuſtis nouit pcere ſi ñ tā cito licet ſoluerent a ſacerdote. q ergo pfiteī oīno pfiteaī ſi ſacerdoti melioi qz poteſt pfiteaī: ſi peccatū occultū ē ſufficiat referre in noticiā ſacerdotis: ut grata ſit oblatio muneris. z infra: Laboret ita qz penitens in eccīa eſſe z ad eccīe vnitatē tendē. niſi enim vnitaſ eccīe ſuccurrat: niſi qđ deeſt peccatori ſua opatione cōpleat: de manibus inimici ñ eripieī anima mortui. credendū eſt. n. z pietas fidei expoſtulat credē q oēs elemoſyne totius eccīe z oīones et opa iuſticie z miſericordie ſuccurāt recognoſcēti mortē ſuā ad pnerſionē. Jdeoqz nemo digne penitere pōt quē nō ſuſtineat vnitas eccīe. ideoqz non petat ſacerdos paliquā culpam ab vnitate eccīe diuiſos Judas enim qui penitēs iuit ad phariſeos relinquēs apoſtolos nihil inuemt auxilij niſi augmentū deſperatiōis. di-

xerunt enim: qd ad nos? tu uideris. ſi peccaſti: tibi ſit: nō tibi ſuccurrim⁹: ñ peccata tua charitatie ſuſcipimus: nō cōportāda, p̄mittim⁹: nec q̄liter deponas onus docem⁹. quid enim nobis z miſericordie; q nec opa ſegmur iuſticie. Jſtz ad fres: iſſet ad illos q orare rant, p ſocru petri febricitāte q chananeā, improbā miſericordie obtulerāt. Jnrogaſſz petrū, p ſe effundentē lachrymas: nō fugiſſet mariā z marthā: que vitā lazaro ipetrauerant: nō turbā plorantē q̄ vnicū filiū acglierat vidue. iuit ad diuiſos z diuiſus perijt. et ifra: Sacerdos itaqz cui oīs offerī peccator, ante quē ſtatuitur oīs lāguor: in nullo eorū ſit iudicādus: q̄ in alio iudicare ē pmptus. iudicās enim aliū q eſt iudicandus pdēnat ſeipm. cognoſcat igit ſe z purget in ſe qđ alios videt ſibi offerre. caueat ut a ſe proijciat quicqd dānoſū in alio reperit aniaduertat quod dī: qui ſine peccato ē pāus in illā lapidē mittat. Jdeo enim liberauit peccatricē: qz non erat qui in ſte pijceret lapidē. quo lapidaret qui ſe lapidādū cognoſcēt: nullus enim erat ſine peccato. in quo intelligiī omnes fuiſſe reos. Jlā venialia ſemper remittebāī p cerimonias. ſiqđ ergo in eis peccatum erat: criminale erat. deteriores itaqz i hoc ſacerdotes ſūt ſe pāus nō edificātes illis: q dīm obſeruabāt inſidi. s. Jn hoc itaqz patentiſſimū eſt crimē ſacerdotū z ultra modum deteſtabile: quia non pāus ſe iudicant z alios alligāt. debz enim timere crimē quod timuerunt z deteſtabile eſſe iudicauerūt z ſenſerūt hi: q adcorant ceci: q ſūmam ſapiētiā

a ¶ Jnueſtigator ar. q ſpālit in penitēte qrēdū eſt: an hoc uel illud? miſerit. arg. xliij. di. ſit rector. v. q increpando. ff. de queſti. l. i. §. qm. ex ō pe. z re. ois;
b ¶ Erigere. ſ. c. di. v. ptideret. b.
c ¶ Conſolādo. ſ. p ipſo orando ꝓut ſequitur.
d ¶ Doleat. i. dolorē p ipſius peccato oſtendat.
e ¶ Perdat. p negligētiam. xxxi. di. dictū. l.
f ¶ Mor. i. ſtatim ar. l. di. abſit. vel mor. i. indifferēter dā. n. nō reſtituūt ut viri. l. di. miroz.
g ¶ Recidenda. l. di. ut pſtitueret ō. ſed hoc eſt qñ pcūm ſuū defēdē volūt er aucte: ut ſ. xxxij. di. pluri mos. vel hoc cuz nō eſt ſcandalum multitudinē puniri. l.
h ¶ Reſtituī. niſi in enoꝛmib⁹: ut. l di. miroz.
a ¶ Acerdos z recitet. pōc q ſacerdoti pfiteī aliqs aliq̄ od crimē: et ercōmunicat eps oēs h⁹ criminis pcios: niſi veritatē reuelauerit: eſt mq ſtiene an pſbyter ei reuelare tenear. vſ hic q nō: z ar. ex. de eſſ. oī. ſi ſacerdos. et ex de adult. ſignificaſti. ꝓterea h⁹. p bare nō ꝓōt pcl

byter: igit dicer nō dz. vi. q. ij. placuit. s. ij. q. i. si peccauēt. x. q. vii. plrū q. ꝓterea non ne secretū fuit: ergo celari debuit xxij. q. v. d forma Ite iste ñ dz dici scies. xv. q. v. ꝑbyt. in ꝓnū facq̄ hec pena maiō ē i eccla: ergo magis vitari dz x formidari. xi. q. iij. nihil Ite in excōicatione nō ē tñ aīe detrimētū sed x corporis. xi. q. iij. nihil. So. dic q̄ i secreto epo dicer pōt: ut pote q̄ ꝓ posse posset nō obesse. xxij. q. v. hoc vī. vel dic ibi sciuit ut bō b ut deus.

b¶ Peregrinando. ut ita agat publicā pniam x ēt solēnē si nō habetur spes de eius restitutiōe: ut. l. di. illud. s. vi. q. ij placuit ꝯ. sed illa pena nō ercludit hāc. vel aliter ibi dixit epūs eū peccatū cōmisisse ingerere nō desc̄endo ad spēs: sz hic specificat. vel ibi facta fuit confessio epo: ut socio uel hōi: nō ut deo. s. xi. q. i. c. i. lau.

c¶ Lacuit. x̄c. cui se prius xi. q. i. §. ecce i hō

d¶ Pnō. nō q̄ ꝑ us dz ꝓfiteri suo sacerdoti. sz alteri post modū ꝓfiteatur. lau.

e¶ Cōmisit. i. epochian. é. ab alio. n. nō pōt ligari: solui ēt ō pe. et re. q̄uī.

sperabāt capere suis insidijs quod illis patuit. quod tunc quisq̄ uitauit: viter sacerdos qui in hoc errore illis iudeis peior extitit. Caueat spiritualis iudex: sicut non commisit crimen nequicie: ita non careat munere scientie. Oportet ut sciat cognoscere quicquid dz iudicare. Judiciaria enim potestas hoc postulat: ut q̄ debet iudicare discernat. diligens igitur inquisitor subtilis inuestigator sapienter x q̄ si astute interroget a peccatore q̄ forsitan ignorat uel uerecundia uelit occultare. Cognito itaq̄ crimine: uarietates eius non dubitet inuestigare x locum x tempus x cetera: que supra diximus in exponenda eorum qualitate. q̄bus cognitis adsit benignolus paratus erigere x secū onus portare. habeat dulcedinem in affectione: pietatem in alterius crimine: discretionem in uarietate. adiuuet confitēt̄ temꝑorando elemosynas x cetera bona ꝑ eo faciēdo. semper enim iuuet leniendo consolando spem ꝓmittendo: et cum fuerit opus etiam increpando. Doleat loquendo: instruat operādo: sit particeps laboris qui particeps vult fieri gaudij. doceat pseuerantiam: caueat ne corruat ne iuste perdat potestatem iudiciariā: si uere penitet uel si penitentia possit ei acquirē gratiā: non tñ mox restituit in potestatem primam. si enim petrus post lapsū restitutus fuerit x sepe lapsis sacerdotibus fddita dignitatis sit potestas non tamen necesse est: ut hoc omnibus cōcedatur quasi ex auctoritate. Inuenitur enim auctoritas x que concedit: et quasi imperat: inuenitur alia que minime concedit: sed uetat. que scripture ñ repugnāt sed concordāt: si locus x tempus x modus pnie pacem adhibeant. Cum enim tot sint q labūtur: ut pristinam dignitatem ex auctoritate defendāt: x quasi usum peccandi faciāt sibi: recidenda est spes ista. si uero locus est ubi ista nō concurrant: restituī possunt q peccant. itaq̄ pontifex iustus atq̄ discretus non cogitur suos sacerdotes semper abijcere: nec mox restituere nisi statutum fuerit a romano pontifice ¶ Caueat sacerdos: ne peccata penitentium alijs manifestet. quod si fecerit: deponat:

¶ Unde gregorius.

Deponatur sacerdos q̄ peccata penitentis publicare ꝑsumit.

Sacerdos ante oīa caueat ne de his qui ei confitent̄ peccata sua alicui reciter: q̄ ea ꝓfessus est non ꝓpinquis nō extraneis: neq̄ q̄ abfit ꝑ aliquo scandalo. Nam si hoc fecerit deponat: x oibus diebus vite sue ignominiosus peregrinando pergat. ¶ Quod aut dicitur ut penitens eligat sacerdotē scientem ligare et solusre: videt esse ꝓtrariū ei q̄ in canonibus inenīt: ut nemo uidelicet parochianū alterius iudicare ꝑsumat. sz aliud ē fauore uel odio ꝓpriū sacerdotē ꝓtenere: q̄ sacris canonibus ꝓhibet. aliud cecū vitare: q̄ hac auctē quisq̄ facere monetur: ne si cecus ceco ducatū ꝓstet: ambo i foueā cadant. ¶ ñ urbanus pa. ij.

Cuilibet sacerdoti ꝓmissū alteri ꝑ eius ignorātia alter sacerdos ad pniam non suscipiat.

Lacuit ut deiceps nulli sacerdotum liceat quēlibet ꝓmissū alteri sacerdoti ad penitentiā susc̄ipe sine ei⁹ ꝓsensu: cui prius se cōmisit: nisi ꝑ ignorantia illi⁹ cui penitēs prius ꝓfessus est. qui vero cōtra hec statuta facere tēptauerit: gradus sui periculo subiacebit

f¶ Pro ignorātia ergo ꝑ ignorātia eius auctē huius canonis poteris ure ad alium fine licētia hominis. s. illius ꝓsbyteri impiti: sufficit hoc a iure cōcedi. ar. ff. de cōdi. isti que sub. §. ult. sed nūqd crederet ille ēneul sacerdos simplici vbo eius penitentis: q̄ dic̄ suum sacerdotē impitum fic q̄ nō ē verisīle q̄ cū mēdacio veniat ad penitētiā. sed nūqd ē utile talis cōfessio quā qs accipit a nō suo iudice cōtra hāc ꝓstitutōem! naz ordinat⁹ a nō suo epo recipit veritatez ordinis. vij. q. i. eps. sed dico eā inutilē. ve ergo scholaribꝰ q̄ vadūt ad ſclusos ꝑ pnia: x nō vbi audiūt diuina per annuz: quia et ibi decimas psonales debēt dare eī de decimouū genus. b.

g¶ Cōfessus. uel q̄ non vult pniam dare vl ꝓ alia iusta cā. lau.

Di.vij.

b t Empus vero. b intulaſ.vij.di.q. q̄rit uſq; ad q̄ tos peccatos fit recipiē dus ad pniam: hoc eſt an utilis ſit pnia q̄ mun gīt in mortis articulo. ⁊ videtur aug⁹ in hoc du bitare. nec vult ut vide atur in hoc p̄cise. rñdeſ ar. j. e. ſigs poſit⁹. Et fo te iō dubitauit: q; cōſi derauit q̄ō de facto cō tigit: q; vir aliqs pōt di gne penitere in mortis articulo cōſtitut⁹: dum mū dū cōſiderat: dū re ſpicit filios ⁊ vxorē .j. e. §. ult. uel dubitare ſe oñ dit nō q; dubitet: qd in hoc caſu tenēdū ſit: ſed q; in talibus vbis terre re vult nos: ut in ſancta te agam⁹ pniam. Pre cise ē rñdēdum ad hāc q̄em p auctoritatē euā geli j: q; in quacūq; ho ra peccato; ingemuerit ⁊c. ſ. di. i. §. hoc idē. p;o cedit ergo hoc modo g̃ tian⁹: primo ꝓbat vno. c. q; penitēti nūq; ē pnia denegāda: poſtea adduc it in ꝓrium duo. c. uſq; ad. §. hoc aūt. q̄ ꝓria ca pitula per alias auctes aug⁹. ſoluit.

i Nemo maturiore .x xxij. q. ij. ancillam: cui⁹ hec pars eſt lau.

k Sigs. accipit notifi catā nō aūt ipoſi tam: q; in tali articulo ñ iponiſ: ut. xxvi. q. vi. ꝓſbyter. ⁊ c. cognouimus lau.

Emp⁹ vo pnie ē uſq; ad ultimū articlm vite Vñ leo papa. De eodem.

Nemo deſperandus eſt dū in hoc corpe ꝓſtitutus eſt q; nōnunq; q̄ō diffidentia eta tis differtur: conſilio maturio re ꝓficitur. Quanq; de differentibus pniam aug. ſcribat.

Siquis poſtu ⁊ ultima ne ceſſitate ſue egritudis uo luerit accipe pniam ⁊ accipit: ⁊ mox reconciliabitur: ⁊ hinc uadit. fateor; nobis: ⁊ non illi negamus q̄ petit: ſed nō ꝓſu mimus q; bene hinc exit. ſi ſe curus hic exierit: ego neſcio. pniam dare poſſumus: ſecuri tatē aūt dare ñ poſſumus. nūquid dico dānabitur? ſed ñ di co liberabitur. vis ergo a du bio liberari? vis q̄ō eſt incer tum euadē? age pniam: dū ſa nus es. ſi, ſic agis. dico tibi q; ſecurus es: q; pniam egiſti eo tpe quo peccare potuiſti. Si autē vis agere pniam: q̄n iam peccare nō potes: peccata te dimiſerūt non tu illa. Idem Qui egerit pniam neraciter: ⁊ ſolutus fuerit a ligamento quo erat aſtrictus et a chriſti corpe ſepatus: ⁊ bñ poſt peni tentiā vixerit ſicut ante pniam viuere debuit: poſt recōcilia tionē q̄ncunq; defunctus fue rit: ad deū uadit: ad requiem uadit: regno dei nō p̄iuabit: a populo diaboli ſepabitur.

Idem: Siquis aūt ⁊c. ⁊ infra Baptizatus ē ad horam ſecu rus hinc exit. fidelis bñ viuēſ ſecur⁹ hinc exit. agens pniam ⁊ recōciliatus ſecurus ē ⁊ po ſtea bñ viuēs hinc ſecur⁹ exit Agens pniam ad ultimū ⁊ re conciliatus eſt ſi ſecurus hinc exit: ego nō ſū ſecurus. vñ ſe curus ſū: dico ⁊ ſecuritatē do vñ ſecurus nō ſū: pniam dare poſſū: ſecuritatē dare ñ poſſū ⁊ poſt pauca ¶ Sed vñ ſcis inquit ne forte deus dimittat mihi: ue; dicis. illō ſcio: hoc neſcio. Nā ideo do tibi pniaz q; neſcio. naz ſi ſcirē nihil ubi ꝓdeſſet: nō tibi darē. Item. Si ſcirē nō tibi ꝓdeſſe: ñ te ad monerē nō te terrerē. due res ſunt: aut ignoſciť tibi aut non ignoſciť. q̄ō hoc futu ⁊ tibi ſit neſcio. ergo tene certum ⁊ di mitte incertū. Hoc aūt qua re aug. dixerit: cypria⁹ oñdit dicēs Accirco fres chariſſi mi pniam nō agētes nec in do lore ꝺlictoꝝ ſuoꝝ toto corde māifeſtā lamētatōis ſue ꝓfeſ ſionē teſtātes, phibēdos oino cēſuim⁹ a ſpe cōionis ⁊ pacis: ſi in infirmitate atq; piculo ce perūt depcari. q; rogare illoſ ñ delicti pnia ſz mortis urgen tis admonitio cōpellit. nec di gnus eſt in morte accipe ſola tiū: q; ſe ñ cogitauit moritu ꝝ. Item aug. in libro de pnia.

Nullus expectet q̄n pec care ñ pōt. arbitrij. n. que rat libertatē ut delere poſſit ꝓmiſſa nō neceſſitatē. q; pnius itaq; a pctis relinquit: q̄ ipſe relinquat ea: non libere ſz q̄ſi neceſſitate condēnat. licet. n. lato ueniam meruiſſet in fine de omni crimine: non tñ dedit baptizatis peccandi ⁊ pſeue randi aūctem. tūc. n. baptiza tus ē: qui tunc primū in cruce chriſtum pfeſſus eſt. pnia eni ſi in extremo vite biatu adue nerit: ſanat ⁊ liberat in abluti one baptiſmi: ita q; nec pur gatoꝛium ſentiūt q; in fine ba ptizantur. ſz ipſi ditati bonis ſancte mris eccle recepturi ſunt multiplex bonum in vera beatitudine. illi aūt q; cū po tuerūt: nūq; ꝓuerti voluerūt ꝓfitētes cū iā peccare neque unt: nec ſic facile acgrit q̄ō no lūt. oz. n. ut pnia fructificz: ut uitā mortuo impetret. ſcriptū ē ſine charitate neminē ſaluz eē. Nō itaq; in ſolo timore vi uit hō. quē ergo ſero penitet. oportet nō ſolū timere deū u dicē: ſed iuſtū diligē. ñ tm pe nā timeat: ſz anxiet ꝓ gla. de bet enim dolere de crimine ⁊

l ¶ Recōciliabiť. q̄via forte erat ex cōicat⁹ vl̄ abſolu t⁹ p officiū ſacer dotis a pnia que ei ipom debeat lau.

m ¶ Dimiſerunt. .i. videť dimiſſe te.

n ¶ Nō tu illa. mo re humano loq̄t. ſemp. n. p̄ūmitur iſtū q; nō vere penitear: niſi eni dēs ſignū appa reat. ar. lvij. diſt. ſigs in egritudi ne. b.

o Qui egerit. ad requiem. i. recta via ita q; nec pur gatoriū ſentiat, p illis peccatis p;o qb⁹ penituit. l.

p ¶ Sigs. hoc ha bes. ē. diſt. iij. §. ulti. j. c. ſigs āt. b

q Baptizat⁹. tibi ꝓdeſſe. c. ō, pba. ad. pbatōem.

r ¶ Nō tibi dare; ē. xcv. di. illud au tem. b.

a Uod ãt q Omisit mgr̃. q. posita in thema te tanꝯ nihil du bitatis habẽtes q? quocunꝯ tpe eract⁹ semp tene tur debitũ rddẽ rrvii. q.ij. si tu. ꝛ pri. q. c.i. ꝛ pōit aliã satis affinem an liceat tpe oro nis vacare pluga li operiis erigẽ do. et super hoc nota diuersas o piniones. nã qdã inherentes istis ca. dicunt q tpe orationis nō de bet gs cognosce re vrorem suam alij vero itelligũt ea de cōsilio. tu mediã viaz tene as. maior. n. me diis gratia reb⁹ inest. dic ergo q qñꝯ est ꝺceptuz non cognoscere eam. qñꝯ ꝺfiliuz ꝺceptum est q in his dieb⁹ nō co gnoscat eã cã sa turãde libidinis nã cum alias pec cat venialiter fm nos. sic eã cognos cẽdo i his dieb⁹ peccat mortalit. Cōsiliũ vero est: ubi vult cognos cere caz cã. s. obo lis vel vitãde fo nicatōis. hec au tem oia itelligas in erigente. Naz ut premisi semp eractus tenetur reddere. licet et igẽs hoc tpe pec cet. arg. j. e. q. v. uoluit. dicunt tñ qdã q si eis osta ret q vror petẽt debitũ cã libidi nis explẽde nō ei redder.

de oñi predicta uarietate ei⁹ Quod q̃uis ō eius salute au gustinus potuit dubitare: cre do quidẽ illi q dixit: Quacũ ꝯ hora ingemuerit ꝛ puersus fuerit: vita viuet ꝛ nō morietur. dixit puersũ ꝛ non tm̃ uersum viuere. versũ quidem viuẽ pu to q dolet de crimine. puersũ qui dolet de omni ei⁹ quã ex ponimus uarietate. vertitur a peccato q iã vult dimittẽ pec catuz. puertit q totus ꝛ oino vertit: qui iam penas ñ timet: sed ad bonũ dñi festinat ten dere. que puersio si cōtigerit alicui etiã in fine desperandũ nō est de eius remissione: sed qm̃ vix uel raro est tã iusta cō uersio: timẽdum est de penitẽ te sero. Quẽ enim morbus urget ꝛ pena terret: ad verã vix venit satisfactionẽ: maxie cũ filij quos illicite dilexit sunt pñtes uxor ꝛ mũdus ad se no cet. Multos solz serotina pe nitẽtia decipe: sz qm̃ deus sẽp potens est: semp etiã in morte iuuare ualet qbus placz. Cuz itaꝯ opus sit nō bois sed dei fruct fera pnia inspirare etiã pōt qñcunꝯ vult sua misericō dia: ꝛ munerare ex misericor dia quos pōt dãnare ex iustici a. Sed qm̃ multa sũt que im pediũt ꝛ languentẽ retrahũt: pienlosum ẽ ꝛ interitui vicinũ ad mortẽ ꝓtrahere pnie reme diũ. sz magnũ est cui deus tũc inspirat. Sigs enim ẽ qui ue ram pniam expectat: quã dei clemẽtia maiorez semiens dei bōitatẽ sua nequitia: sz si etiã sic cōuersus fuerit vita viuet ꝛ nō morietur: nō ꝓmittimus tñ q̃ euadet omnẽ penã. Nã pius purgãdus ẽ igne purga tionis: qui in aliud seculũ di stulit fructũ puersionis. Dic etiã ignis ñ eternus non sit: miro tamen modo grauis est. Excellit enim omnẽ penã quã unꝯ aliqnis passus ẽ in hac vita. nunꝯ in carne tãta innẽ ta est pena: licz mirabilia mar tyres passi sint tormẽta: ꝛ mul ti nequiter quanta sepe sustĩ nuerũt supplicia. Studeat g⁹ quisꝯ sic delicta corrigere: ut post mortẽ non oporteat penã tolerare. quedã enim peccata sunt que mortalia in pnia sua v. talia. non tm̃ statim sanãtur. sepe enim ẽ q̃ morerer: nisi me dicaretur: non tm̃ statim sanar languet victurus q prius erat moriturus. qui aũt impenitẽs moritur: omnino moriꝫ ꝛ eter naliter cruciaꝫ. qui aũt impe nitens finitur: si semp vineret semper peccaret. at dei est mi serentis q̃ opatur finẽ peccã di. ob hoc etiam sine fine tor quebitur: quia nunꝯ virtute ditabitur: semp plenus iniqui tate semp sine charitate tor quebitur sine fine.

Uod aũt orationis tẽ pore coniugali opi ali cui non licet uacare:

Beatus hieronymus in quo dam sermõe scribit ita dicẽs **Tempore quo uxori debitum redditur: a carnibus agni ab stinere oportet.**

Sciatis fratres charissimi: quoniam quicũꝯ uxori de bitum reddit: uacare non po test ora tioni nec de carnibus agni comedere debet. Item Si panes ꝓpositionis ab his qui uxores suas tetigerãt co medi non poterant: quãto ma gis ille panis qui de celo de scendit non potest ab his qui cõiugalibus pauloante bele re coplexibus violari atꝯ cõ ungi. non q̃ nuptias condem nemus: sz q̃ eo tempore quo carnes agni manducaturi su mus: uacare a carnalibus o peribus debeamus. Item au gustinus.

A coniugali ꝓcubitu sanc to rum solennitatibus est absti nẽdu:

Notiensciꝯ ait dies na talis dñi aut reliqe festi

b Sciatis. descendit: qualiẽ descẽdit ha bes de cõ. di. ij. sicut est verus.

c Nõ põt ꝓpter reue rentiam sacraméti vl in tellige cũ cã saturande libidinis cõmiscetur ei uel cõcilũ est. alias cuz ex necessitate teneꝫ red dere. ut. j. q. pri. c. i. q̃re punireꝫ cũ tm̃ ꝓ morta li abstinendũ sit a corꝑe christi. j. ō cõ. di. ij. quo tidie.

d Cõplerib⁹. ꝛ cã libi dinis explẽde fm quos dam.

e Debeam⁹. quãtum in nobis est. alit tñ pec cat in erigẽdo: sed reli qu⁹ nõ peccat reddẽdo nam et si peccat q̃ preci pit: nõ tm̃ peccat q̃ obe dit. xxiii. q. i. gd culpaꝫ.

a Notiensciꝯ festi uitates. de qbus Qũ. iiij. inuenio in his capitulis de cõ. di. iij. c. i. h.

b ¶ Ab infidelū. Infideles eos vocat q peccāt mortaliter ar. xxiij. q. iij. forte. vł qz ñ seruāt fidē amicis suis ł ad dāz
c fidelis. xxxiij. di. christiano.

Fratres. consilium est.

d Si cā. processū. et ita vł q aliqō tps fit phibitū ī q° nō debeat uxorē suaz cognoscē cā soboles ꝓcreāde: et ita nō est pfiliū. ſz fac viz in eo qō dicit videſ. nō. n. dixit nō ē. vł intelligas ī casu ī q° logſ. c. qñ. ſ. cognoscit eā cā soboles qz forte in eo casu ñ dz ad eā accedē: secus si cā in cōtinētie.

e ¶ Processiōis. i. rogationū: ut. j. de cō. di. iij ꝓnūciandum.

f ¶ Cōcepi⁹. er q°. ſ. par t⁹ incipit moueri. h° etiā pfiliū ē ſm nos ſic etiaz ō mēſtruata di. v. ad ei⁹ vo: licet. h. ꝺicit.

g ¶ Legē. di. v. §. i. io.

h Cristiano. xxviij. q. i. fic enim.

i ¶ Non ſz. i. nō expedit ł ita licitū duplr dr.

k ¶ Alicit. pp h° ł illud .j. e. nec vxorē dic oī bec ō pfilio itellig ēda.

l ¶ Ex pcēſſu. h° ñ ē ī apl'o ſz ibi ē ſens⁹ auctis apli vñ ē ar. q. poti⁹ fit ſēſus auctł apli ait tēdē⁹ q̄z ō ba ex ō. v. fig. ꝓpter ca

m ¶ Oxōni. ſz dic aut⁹ ñ ōſimit oraſ q bñfac. ſz glibet reddēdo debitū bñfac: q° orat. q̄re ergo cessabit: ut oxōni vacet ꝯo. orare ḃ stricte ſūit ſz q oxō fieri dz ī eccl'ia l'b. ō exigēte aliud ī fd dēte ex ō puer. piu gdā ité nōne quotidie ē oratiū: vł ergo iugis ꝓtinētia ī dicēda ꝓpugatis. ſz nōie oxōnis tps deputatū ieiunijs qb⁹ nitit eccl'ia ītell'r: ut tpus q̄dragesi male ł q̄ tuor tp̄m ł sc̄oz vigilie ex ō obſer. ieu. cōfiliū.

n ¶ Nā ł ſm legē fr. ēſem. i. romanā: ut. C. de fer. q̄dragita vel mosayca ubi dr ecce ad lites ł ꝓtentiones ieiunatis ł pcutitis pugno ipietatis uel canonicā. xv. q. iij. placita. io.

a Qui castigatōe. ſ. flagellox. b ¶ Uict⁹. i. quict⁹ et cōpūct⁹. uel meli⁹ victus genitiui casus q̄s ī abstinē tia ł parcitate. ſ. ieiunādo ł ieunijs se castigādo.

c ¶ Nisi egrediaſ. quantū in se est uel ñ vxor cōsentiat.

d Ur cū ꝓpria vxore. casus: in ꝓma ꝑte logł ō eo q cā ī cōtinētie ad vxorē accedit: nisi pluliſ ab ingressu eccl'ie abstinē usz ad vesperā. in fa de eo q cā. pl'is eam cognoscit iſte taſ si vult ñ solū intrare eccl'az ſz ēt corp⁹ xpi accipe ꝓmit

unitates aduenerint: nō solum ab infidelū ꝓcubinaꝝ ꝓstitio sed etiā a ꝓpꝛijs uxoꝛibus abstinere debemus. ¶ Item am bro. in ſmone de aduētu diū.

Diebus ieiuniorum a ꝓpꝛijs uxoꝛibus abstinere oportet.

Fratres ñ solū debetis ab omni imundicia abstinē: ſz etiā ab uxoꝛibus ꝓpꝛijs studiosissime ꝓtineatis. nullus oio uxori sue ieiunioꝝ diebus cō iungatur. ¶ Item sup epl'am primam ad coꝛinthios.

Si causa ꝓcreandoꝝ filioꝝ dūcitur uxor: nō multū tps ꝓcessum videt ad ipm usū qz ł dies festi ł dies ꝓcessionis ł ipa ratio ꝓceptus ł partus iuxta legē cessare usū carnis his debere tpibus demōstrant. ¶ Item aug. in h. que stionum ve. ł no. testa.

Uxoris usus certis diebus cessare iubetur.

Oꝛistiano cum uxoꝛe sua aliqñ ꝓuenire licet aliqñ nō licet. ꝓpter ꝓcessionis. n. dies ł ieiunioꝝ aliqñ nō licet ꝓuenire: qz a licitis etiam ab stinēdum est ad tps: ut facilio ipetrari possit qō postulatur. vnde apl's ex ꝓsensu ait abstinendū est ad tps: ut expeditius uacetis oratioꝛi. nā etiā ſm legem in ieiunio cedere ł iurgari nō licet: postea ꝯo licet. ¶ Item io. chꝛisostomus

tit. ī ktia ō eo q cā libidis erplēde. huic ī isto. c. pnia ñ iponit ł dr tñ ō eo q ḡui⁹ delinq̄t q̄z ī pmo casu.

e ¶ Intrare. vł g° q mlto forti⁹ qs phibēd⁹ fit ab ī gressu eccl'e ꝓ mortali. cū ḃ ipediaſ ꝓ venali. ł ita g ē ī mortali ñ dz eccl'iā ingredi: qō gdā admittūt: ut xxi. di. cleōs ī fi. ł. xi. q. iij. null⁹ sac dotū. ł ō pe. di. i g scūs sacerdos ē qō ñ ē vez nisi sit excōicat⁹. xi. q. iij excōicatos. ł. c. cū excōicato: vel inf dict⁹ ex ō off. del'. sane de illis ꝓstat. l'nisi sint cō tumaces. xi. q. iij q iubēte. ſ. pcnite tes. l. di. i capite ł gdaz sacrilegi: ut. l xxi. di. fig. v. q. ij. pñti. ł. xi. q. ij. ō viro. aſ glibz pōt ingredi: ut ō. 2. di. i. eps nullū. i. q. i. g studet. vbi dr ꝙ dñs admi sit oēs pctores ī trare eccl'iaz pōt si moniacos. pon⁹ n. frequētabit ec cl'esiā q ē ī mōtali ut dīſ. cū puer tat p vł a sacerdotis ut. ſ. de pe. di. v. fallax in fi.

f ¶ Ul⁹. ar. p cō suetudie ro. ec. ſ uāda. ł vez ē cuz hoc docet. xi. di. nolite.

g ¶ Uoluptate. ł ita coit⁹ ſ pōt fie ri sine pcto. ḃ ap plaudit sibi. h. et ſimit opi. q. nūq̄ op⁹ ꝓiugale sn pcto pt exerceꝛi. vñ ēt g ꝓbitū fdit peccat venialit: qz semp qdā ē ibi ꝓuritꝰ ł voluptas ī emissōe ſpmatis: ł iō tps nolunt nasci ex eis: qz ñ pōt sn pcto tē. xxvij. q. ij. oē ad finē. vł g° q teneaſ aliqs peccare qz tenet reddē debitū: ut. xxvij. q. ij. ſi iu. ł. j. q. pri. c. i. nec pōt fdd nisi peccet g° tenet peccare. ſz b° ar. ñ valet. Inſtat. h. pbāt tenet cātare missā nec pōt cātare nisi bēat liguā: ł° tenet hꝰ e lin guā. ł ſm. h. peccat hō ex nēcitate ī pmis motib⁹. ł ita erit qs pplex⁹ ſm. h. inī vēiale qd surgit ex pmis motib⁹ ł mortale. nā ō pmis motib⁹ dic apl's: ago qō nolo. ł surgūt ī nob ł sn nob ō pe. di. ij. int hec. p. mādicatō dixit ꝯ ut nō. xiij. di. nerui. ītē er h°ſegref q bñ facēt ł male qz ꝓputat ei ad scitatē fit ddit de

bitū:ut.j.e.q.pr.c.i. dubiū ē:aq̄ aspgit.
k Vicio. arg. di.xiij.nerui.
l Prohiberi.i. dissuaderi.
m Qui ī igne.i. ī ardore cupiscē tie.i.ī āpleribus vroris igneis.
n Nesc̄.i. nesc̄ p̄ letū libidini vroꝛ sue ſ̄ fddit debi tū vroꝛi erigēti.
o Sz voluptas etercēd libidis.
p Qd defleāt.ē n.tc̄ coit⁹ mōtale pcīm ſm.h.ut.r xrij.q.iij. origo ſz cā incōtinētie venialē:ut.di.xx v.§.al'. ea.xxxij.q ij.qcqd.§. his ita imo ſm nos nec h° casu ē mortale ſz vēiale:z h° indi cat cum dicit qd defleat.
q Tūc ār. h⁹ re spic̄ pncipiū h⁹.c
r Inc ēt.ꝺ agit dllo ipedimēto qd dr̄ tps feriar̄ d q° dñi gdā q ī pedit ꝑbēdū z di rimit ia pctū: ga ꝑbī ꝑ ostitutōes eccle.j.e.ñ oz.et ex d ma. ptrac. ꝑ ſ̄ dic.ec.dr̄ ī ātiq alij meli⁹ dñi: q lz ipediat ñ tñ dirimit.ar.ex d ma. ꝑ. ꝑ ſ̄.ec.c.ult. in fi.t.c.pe.z ex d tēp.or.sane. vñ mr̄imoniū ī q̄drage sima ñ ꝓhibet ꝑbi: ſz ꝓhibēt nuptialia quiuia et nu ptiales solēnitates z solēnes ꝺductōes et carnis cō mixtio. pōt q⁹ mr̄imoniū ꝑbi ī q̄dragesima: ſz illa tñ ñ oz duci: fiē ſm leges mlr pōt tpe luci⁹ alij viro de spōsari: ſz ñ tñ ꝺduci: ut.ff.d bis q no.ifa.solet.§.q vi rū.et h° ē exp̄ssū ex d ferijs.capellan⁹.ar.ad h⁹.ff.de ritu nup.figs officiū.nā cā solo ꝓsensu ꝑbā: cur ñ ꝑ
a bēt h⁹ tpe.C.de trās.nō minoꝛē.io.
b On oz.naticia.ñ martyꝛ ſz hoīm uel ad litteram intelligas.
c On lz ī q̄dragesima.h⁹.d honestate dñi gdā.ff
b Nō pōt.d facili.z io q⁹ dubiū ē:aq̄ aspgit.
i Inigtanb⁹.i. voluptanb⁹ ligtas.n.ꝑpe desigt crimē d pe.di.iij.§. q ār.c.alle rer.l'dic ligtanb⁹.i. originali pcto.siue fomite. vnd theologi colligū er h° q pla ſ̄ ori ginalia bn oi z tē dic ligtanb⁹.i. cū inigtanbus.
k Vicio. arg. di.xiij.nerui.
l Prohiberi.i. dissuaderi.
m Qui ī igne.i. ī ardore cupiscē tie.i.ī āpleribus vroris igneis.
n Nesc̄.i. nesc̄ p̄ letū libidini vroꝛ sue ſ̄ fddit debi tū vroꝛi erigēti.
o Sz voluptas etercēd libidis.
p Qd defleāt.ē n.tc̄ coit⁹ mōtale pcīm ſm.h.ut.r xrij.q.iij. origo ſz cā incōtinētie venialē:ut.di.xx v.§.al'. ea.xxxij.q ij.qcqd.§. his ita imo ſm nos nec h° casu ē mortale ſz vēiale:z h° indi cat cum dicit qd defleat.
q Tūc ār. h⁹ re spic̄ pncipiū h⁹.c
r Inc ēt.ꝺ agit dllo ipedimēto qd dr̄ tps feriar̄ d q° dñi gdā q ī pedit ꝑbēdū z di rimit ia pctū: ga ꝑbī ꝑ ostitutōes eccle.j.e.ñ oz.et ex d ma. ptrac. ꝑ ſ̄ dic.ec.dr̄ ī ātiq alij meli⁹ dñi: q lz ipediat ñ tñ dirimit.ar.ex d ma. ꝑ. ꝑ ſ̄.ec.c.ult. in fi.t.c.pe.z ex d tēp.or.sane. vñ mr̄imoniū ī q̄drage sima ñ ꝓhibet ꝑbi: ſz ꝓhibēt nuptialia quiuia et nu ptiales solēnitates z solēnes ꝺductōes et carnis cō mixtio. pōt q⁹ mr̄imoniū ꝑbi ī q̄dragesima: ſz illa tñ ñ oz duci: fiē ſm leges mlr pōt tpe luci⁹ alij viro de spōsari: ſz ñ tñ ꝺduci: ut.ff.d bis q no.ifa.solet.§.q vi rū.et h° ē exp̄ssū ex d ferijs.capellan⁹.ar.ad h⁹.ff.de ritu nup.figs officiū.nā cā solo ꝓsensu ꝑbā: cur ñ ꝑ
a bēt h⁹ tpe.C.de trās.nō minoꝛē.io.
b On oz.natalicia.ñ martyꝛ ſz hoīm uel ad litteram intelligas.
c On lz ī q̄dragesima.h⁹.d honestate dñi gdā.ff

ꝑiuge non cupidine uoluptatis captus: ſz solūmodo ꝓcreandoꝛ liberoꝛ grā utitur: ipe pfecto sine de ingressu eccle sie seu de sumendo dñici coꝛporis sāguinisq̄ mysterio suo est iudicio relinquendus: qꝛ a nobis ꝓhiberi non debet accipere q ī igne positus nescit ardere. cū enim nō amoꝛ ꝓcreande sobolis: sed uoluptas dominaꝛ in ope cōmixtionis: habent ꝑiuges etiam de ꝓmixtione sua quod defleant. tūc autem vir qui post admixtioneꝫ coniugis aqua lotus fuerit: etiā sacre cōionis ualz mysterium accipe: cum ei ſm ꝑfinitam ſniam eccl̄am licuit intrare.
H inc etiam in diebus abstinētie nuptie celebrari ꝓhibēt
x ñ in laodicē. ꝑci. legit.

In diebus quadragesime nuptias celebrare non licet.

N On oportet in q̄dragesima aut nuptias uel quelibꝫ natalicia celebrare
I tē ex ꝑci. martini pa.

De eodē

N On licet ī quadragesima natales martyꝝ celebrare: sed tm̄ in sabbato et dñica q ꝓmemorationē eoꝝ oblationes offerre. sed nec natalicia nec nuptias liceat in quadragesima celebrare.
I tem ex ꝑcilio hilerdensi.

De eodem

N On oportet a septuagesima usq̄ in octauam pasce et tribus hebdomadibus antе festiuitatem sancti ioannis baptiste: z ab aduentu dñi ni usq̄ post epiphaniam nuptias celebrare. q̄ si factum fuerit: separentur.
I tem nicolaus papa ad consulta bulgarorum.

De eodem.

N Ec uxoꝛē ducere: nec cōiuia facere in quadragesimali tempoꝛe conuenire posse ullo modo arbitroꝛ.
N ec autē seruanda sunt si uxoꝛ cōsensū adhibere uoluerit. Ce terum sine eius consensu nec causa oratōnis, continentiam seruari debet.
V nde augu. in libꝛo d adulterinis cōiugijs

Nisi ex ꝓsensu communi oratioꝝ ꝑiuges nacare non pñt.

A Postolus nec ad tempus ut uacent oratiōi nisi ex cōsensu uoluit coniuges carnali iniurię fraudari debito.
H ic etiam in secundo concilio arelatensi legitur.

Nisi ex consensu cōmuni continentia penitentia nō detur.

D Enitentiam coniugatis ñ nisi ex consensu dandam esse ꝓcipimus.

Vod autē sine consensu uxoris vir ꝓtinentiā uouere non possit: multis auctoritatibus probatur.

A it.n. aug. sup psalmū. c. xlvi

Non potest vir continentiaꝫ uouere: nisi uxōis teneat ꝓsēsū

S I dicat vir continere iam uolo: nolo autē uxoꝛ: non
c Fraudari.ſz ſi ī eccl̄a uiro nūqd dz ei fddē.g.dic̄.q sic. tu ꝑ. ar.ff. de solu. q dicim⁹. sed qd ſi a sacerdote tpe canonis petat debitū. idem dico q nō tenetur reddere tūc ar.xxi.di.c.ij.
d Enitentiam. publicā. ſ. et solēnem. scilicet per quam ius alterius leditur.
a Vod aūt sine ꝓsēsu. hec qd. o. negatiue soluit: qꝛ nō pōt ꝓtinētā. vouē sine ꝓsēsu vroris exp̄sso l' tacito ni ſi fit spōsa nōdū cognita ex de quer. ꝑiu. er publico et ī casu fornicatōis: ut. xxvii. q. ij. agathosa.
b At.n. super psalmo: laudate dñm qm̄ bonus est.
c I dicat. fornicaria. xxvij. q. ij. si tu.
d Nō vult. xxiij. di. q ait.

c Natales. pōt dici h⁹ bene in qdragesima. vl' in tellige q nō debēt ibi celebrari: ut fiant ibi cōuiuia et ter sint histriones z mimi g turpia ꝛc. et huic intellectui cōsonat qd sequit. ſz tm̄ ī sabbato ꝛc. z. j. e. nec vroꝛē. natales vocāt martyrū passionū dies: qꝛ in eis nascūt ad vitā z moriūt mūdo. de cōsuetudine ē in eccl̄a mediolanēsi: q in qdragesima ñ celebrant. de his natalib⁹ habes. C. de ꝓbat. neq natales. et ygilius me⁹ ē natal' iolla ꝛc. io.
a On oz. hebdomadas. sed nūqd iste tres hebdomade ſt im mediate añ festū sancti ioannis: subaudi nō: ſz cū intuallo inē eas et festū. decre. ex de fer. capellan⁹: pōt has duas opiniões. approbat tñ q cū interuallo accipiē de sunt: et incipiūt a die b⁹ rogationū.
b Sepēt. ad tps ex d ma. ꝓtract. ꝑ inf. ec. lre nec ē ꝑ ex. e. ti. ex lris ſ fi. qꝛ ibi logt de interdicto eccl̄e nō de tpe feriato. l'ibi. ꝓhibēt ꝓpetua sepatio hic ꝓmittitur ad tempus.
a Postol⁹ oꝛōni priuate ul' priuato lo

Qō. v.

co qd facē z icipē velit sed soleni oꝛōni misse et tpi z officio a canonib⁹ z vniuersali eccl̄e idicto vacare ſz et dz et pōt: ut de cō. dist. ij. ois bō ſ. e. q. ij. q⁹. ſ. di. v. c. iij
b Nisi ex ꝓsensu. nisi ꝓ succursu fre sce ex d vo. z vo. redēp. er mlta. d.
a velit vroꝛ debitū exigē

e ¶ Pro satisfactõe. q2 reddere debitũ meritoriũ est. j. e. se cũ dñ. xxvij. q. ij. nubia. ℞ sed ibi soluitur. io.

f NOtificasti. fine abbate. idẽ fi cũ abbate.

g ¶ Minis. ar. q cõfessio vel cõsensus ab aliquo cõ ipsũ extorti ñ ꝓ iudicat illi. ar. xxvi. q. ij. lotharij & xv. q. vi. auctem.

h ¶ Licẽtia. itẽ ar. a cõtrario sensu. q ñ põt exire de monasterio q cuz vroris intrauit lnia. itez ar. q coacta lnia vel volũtas nulla ẽ: q2 ꝺ fuit licẽtia ut in ꝓn. dr. sed q2 coacta tõ ꝺ nulla dr. sz vr ℞. xv. q. i. merito. ubi dr q coacta nolũtas vel nolũtas é. ℞o. sec9 ẽ hic & in matrimonijs: ubi exigit volũtas directa vel spõtanea eẽ de spõ. cuz locum & in habit9 assũptione eẽ qõ me. cã. c. i. secus est in iuramẽto vbi nulla excusat necessitas q2 ipsũ necessitatis semper est. xxij. q. i. ita ergo

i ¶ Cũ oi. ar. q preter missis circũstãtijs alicui facto debitis nõ intelligit illud eẽ factũ. ꝑ. xxx. q. v. alit. di. xxiij. quozũdã. ꝑ. xvij. q. ij. gonsalꝺ ar. ℞ eẽ de re. & trã. ad aplicam sedez: q2 tenet ibi monachatio omissa ꝓbatõe.

k ¶ Cũ festinatõe. sz nũqꝺ teneẽ vir iste ꝓmer post mortem vroris: sic nec erigẽ pot. ad monasteriũ tñ nõ cogit redire eẽ de cõuer. ꝓm. gdã eẽ e. ti. placet: sed ℞ dic eẽ e. ti. ex pte: ubi cõpellit redire ad monasteriũ. sed dic q ibi vroz dederat licẽtiã: & ipse solẽniꝫ pfessus erat ibi vbum ꝓpellas nõ ertẽdit nisi ab vbũ dimittat qõ p9 segt nec ob. eẽ. e. ti. ꝓlulait: q2 ibi ñ fuit vocat9 ab vroze ea viua. & q2 iã i mõasterio fuerat pl9 ꝙ p annũ: & q2 p9 mortẽ vroris fuit p aliquãtulũ tps i monasterio. virũ aũt vir q sine licẽtia vroris intrauit monasteriũ: aucte sua exire possit dubitari posset. & vr eẽ er hoc. c. q possit. j. e. vna.

a MUlier. placuerit. in optõe ergo viri pomt si velit eaz reuocare. sicut in optione ꝓlati est an velit remanere sede alienatã a capitulo repetere vel preciũ retinere xij. q. ij. siq̃ de rebus. vtrũ aũt vir teneat e ã reuocare vl pariter conuerti vel continentiam vouere dictũ ẽ. xxvij. q. ij. a poteſt. quod enim tu vis non vult illa. nunquid per ꝓtinentiam tuam debet illa fieri fornicaria: si alij nupserit re vivo adultera erit. nõ vult deus tale dãnum tali lucro cõpensari redde debitum: & si nõ exigis redde. ꝓ satisfactione perfecta deus tibi computabit: si ñ quod tibi debetur exigis: sed reddis quod debetur uxori.

Item alexander papa secundus landulpho in corsica.

Non debet extoqueri mulieris cõsensus ad continentiã deo vouendam.

NOtificasti te morte tenuſ infirmatũ & peccatoꝝ tuorũ recordatione & terrore ual de panefactũ anxie quesiſſe monachũ fieri: et a tua uxore minis & terroribus eã occidẽdi ad hoc licentiã extoꝛſiſſe: & sic te monasticã vestem sine abbate & monasteriũ petiſſe: postea ꝟo cum sanus factꝰ eſſes: tue uxoris reclamationibus einſq̃ ululatibus & planctibus tueq̃ familie diſperſionibus utpote penitens deuictꝰ domũ remeaſſe: & poſt multos dies quoꝝdam ſapientum cõſilio ad iam dicte mulieris cubile rediiſſe. nunc autẽ ſi tua uxore uti liceat: noſtrũ requiris conſiliũ. ſi ita deniq̃ eſt ut tuus nũcius narrat: non videtur nobis rationabiliter neq̃ iuſte factum: quoniã cum omni homini ad monaſticam tendenti vitam legaliter iuſte et ſancte ſit pagendum: tu cõtra leges minaciter & uiolenter a tua uxore partim terrore mortis partim tue infirmitatis doloribus exinanitus nel examinatus de via ſecutus nulla ut dicitur licentia accepta receſſiſti & monaſteriuz petiſti. non enim violẽtia: ſz ex pari volũtate & ꝓſensu ſicut ſancti pꝛeſcripſerũt hoc fieri debz: neq̃ vir monaſteriũ eligere aut pfeſſa ꝓtinentia habitum cũ feſtinatione debet mutare. Itẽ ex. c. apud compendium.

Vir põt abnuere uota ꝓtinẽtie: que ſine eius cõſenſu deo uxor obtulerit.

QUlier ſi ſine licẽtia mariti ſui nelit i capite miſerit ſi viro placuẽrit: recipiet eã iterũ ad ꝓnguũ. Item aug. ad editjã.

Non põt vir ꝓtinẽtie uota reſcindẽ: q̃ ſine eius aſſẽſu mulier deo ꝓmiſerit.

QUod deo pari & ꝓſenſu uoueratis pſeueranter uſq̃ in finem reddere debuiſtis. a quo ꝓpoſito ſi ille lapſus eſt: tu ſaltem inſtãtiſſime pſeuera q̃ te exhortarer: niſi quia tibi ad hoc ipe ꝓſenſerit. Nã ſi nũq̃ tenuiſſes eius aſſenſum numerus nullꝰ te defendiſſet annoꝝ. x. & poſt pauca: nõ quia pariter tpabitis a cõmixtione carnali iõ tuus maritus eẽ deſtiterat: imo ꝟo tanto ſãctius inſ nos ꝓiuges mãebitis: q̃nto gathoſa. nam ſi nolit eam reuocare epiſcopꝰ debet eam ſua auctoꝛitate extrahere. ar. eẽ de cõ cõiu. c. i. nam bonus iudex debet talia cogere eẽ de off. oꝛ. c. i. ff. de offi. pꝛe. pꝛeſes.

b ¶ Coniugium: ſed pone q̃ mulier ſine licẽtia mariti ret religionẽ immo viro cõtradicẽte: poſt vir pſẽtit: ſz ipſa ꝺicit nũquid põt ipſa exire: videtur q̃ non: quia vltimꝰ pſensus ꝓfirmat precedentes. ff. de ſeruit. ru. pꝛe. per fundus. arg. cõtra. ff. cõia pꝛe di. receptum ubi dr ꝓtoꝛ pſeſſus ꝺz durare. gdam ꝺi cũt q̃ exire põt: ſed ℞ ecs eſt eẽ ꝺ eo q̃ dur. in ma. c. i. p q̃ ꝺico q̃ exire ñ põt. Sz ulq̃ quo habebit maritꝰ licẽtiã reuocandi eã? ꝺicũt q̃ dam q̃ infra ãnũ et ꝺiẽ. ar. xx. q. ij. puella. baz. ꝺicebat q̃ infra triennũ. xvij. q. ij. ſiqs incognitꝰ. alij ꝺicũt: q̃ tũc põt reuocare cũ primo copiã habuit pꝰ nõ. ꝑ. i. q. i. cõſtat ego ꝺico q̃ quãꝺecũq̃ põt: ut. j. c. pri.

c QUod deo. á f nem. vo ti emiſi.

d ¶ inſtãtiſſime. ar. q̃ fides ẽ ſuã da ei q̃ ℞ fidẽ remit. xxij. q. iiij. innocẽs. ar. ℞. xcv. ꝺi. eſto. eẽ de iureiur. peruenit.

e ¶ Perſeuera. ſed quid ſi alter fornicet? poſſes? nũquid reliquus poteſt ipſum repetere. ar. hic q̃ non ar. contra. extra de iureiurã. ſua. ꝺicunt quidam q̃ auctoꝛitate epiſcopi reſtituetur ei: ut extra de ꝺiuoꝛ. ex litteris.

f ¶ Numeꝰ. ar. ℞ pꝛeſcriptõez. nõ. n. ſic ꝓptõe tpis defendit. q̃ ab initio de iure cõmuni poteſt locum effectum: ut ꝺi. xciij. illud autem. ꝺi. c. ℞ mozem. ꝑ. i. q. i. nullus eẽus.

g Sanctiora.ab initio tñ cū ꝓbūt: ꝓriā debēt bñ e volūtatē.ſ.de ſobole ſuſcipienda.xxvij.q.ij.oē itaq;

b Hūc.er hoc vſ: q; vxor nō poſſit facere elemoſy nā ſine licētia viri.ſed iſtud intelligas de reb⁹ dota lib⁹. nam dñium reruz dotaliū eſt penes mulierem de iure naturali de iure ciuili ē penes maritū.C.de rei vē.doce. Et ō his intelligas h⁹ c.uel ſi uis intelli ge de pafrenalibus.cōſiliū eſt b⁹ nā cui cōmiſit cō pus honeſtuz eſt ut res cōmittat. C.de pac.quent. hac lege. z eē de dote poſt diuor. c.ult.ſed q̄ro cuz iſti votū emiſerit q̄re veſtes muta re nō poſſunt.ad hoc c dicas q; vir duplicē hz fuitu tē in vxore.vnam quo ad debitum reddēdū:aliaz q⁹ ad miniſteriū ſibi erbibendū.vñ lz vnaz relaxauerit nō tñ aliā.ff.ō ſ. ru.pdi.ſi domus z eē ō quer.piu. quidam.

i Magis.q.d. cū pduriſti eū ad ſcādalū diſſentio nis:pot⁹ malum eciſti viro ñ obe diēdo q̄ bonū ſe ceris abſtinēdo.

k Anna.i.vidua

l Suſana.i.vxo rata.

m Ecūdū vba i.qb⁹ dī de bito rēddēdo.

n Imputaret. ar. q; pro pplero bētur qō p volē tē agēnō ſtat ne fiat.ar.ſ.pri.cā q.v.ꝓpoſito.

o Quiſqs.tāgit illa tria vba apli q̄ hñt vxores ſint tāq; nō hñtes.et q vēdūt ſint tāq; nō vendētes:z q emūt ſint tāq; nō emētes.h.

p Nō facerer.ſ.im nō faciendo elemoſynam.

q Quia īnfirm.i.infirmoꝝ ē.

ſ Secur⁹.hec clauſula repetit cū q̄libet ꝓcedēti ab illo loco quiſqs tē.

r Preſūit.ſupbiēdo cū eis

t Una ſola.cozrigēda file.ſ.xxij.q.iij. diſſimtio.z ē hic ar.q; ſi alter ſine licētia alteriuſ intret religionez: q; ſua auctozitate pōt exire.

u Ex alieno. hoc verū eſt ſi eo,ato vouit:ut auferat illi cui⁹ eſt.alias licitū ē alicui rē aliēnā legare:ut inſti.de.l.§. nō ſolū:lz ſec⁹ ſit fin canonē:ut eē de teſta.c.fili⁹.

a Unc ſaluabit.expo nit bierony. illō a poſtoli ad tymotheum ſaluabit mulier ꝓ filioz gnātōe:ñ pmāſerit in fide z dilectōe z ſcirate:

b Saluabit.i. merebi tur ſaluari.

c Uirgines.i:integri in fide.

d Si q; ipſa.ſ. virgini tatē cozporis.et eſt ſimpler relatio.

e Radicis.ſ. ſui ipſi⁹.

f Carie.i.cozruptōem ſue carnis.

g Cōpēſet.quātum in ipſa eſt.

h Pomis.i. filijs q di cunt flos et poma ſicut mater radix.

i Hoc ſolum virginitas.ſ.carnis.

k Uirginitate.ſ.mētz.

l Caſtitate.ſaltē in affectu ſeruata.

m Imperfecta. q⁹ ad vitā eternā ꝓmerēdaz.

n Uli ſitit. vba pōt hic euāgeliſt: et lo gtur de ſiti ꝓtinētie.

o Nolitis.ar.ad ea q̄ pfectōis ſunt neminem eſſe cogēdū ſz ꝑſuaden dum.nā talia cōſilij ſunt z nō ꝓcepti.ar.xi.q.iij: aliud.z.xxvij.q.i.integritas.

p Imperatū.ſ.pri.q i.integritas q̄tū ad cō pozalē.ſed de mētali p ceptū eſt.

q Maioris.ſic.xxviij.

ſanctiora ac ꝓcoꝛditer placita ſeruabatis: Nihil ergo de tua veſte nihil de auro uel argento ul̄ quacūq; pecunia rebus nullis terrenis tuis ſine eius arbitrio facē debuiſti.et infra: Eſt quidā ꝓ modulo p ſone hitus mꝛonalis a vidua li veſte diſtinctus:q pōt fidelibus ꝓingatis'ſalua religionis cā uel obſeruātia ꝓuenire hūc te maritus ſi deponē voluerit.ne te velut viduā iactares illo viuēte:q; puta nō fuerat in hacre uſq; ad diſcenſionis ſcandalū pducendus:magis inobedētie malo q̄ illiuſ abſtinētie bono.gd.n. abſurdius ē q̄ mulierem de humili veſte ſupbire:cui te poti⁹ expediret obrēperare candidis moribus:q̄ in nigell' veſtibus repugnare:q; z ſi te indumentū monache delectabat z hoc gratius poſſet marito obſeruato exoratoq; ſumi: q̄ illo inconſulto contēptoq; pſumi q̄ ſi oīno non ſineret:qd tuo ꝓpoſito ꝓeriret:abſit ut hic diſplicēs deo q; ꝓinge tuo nō dū defuncto:ñ induēris ſicut anna'lz ſicut ſuſāna. Idem.

Continentie meritū habet:q incōtinentia uxoris debitum ſibi reddere cogitur.

Sēcundū verba aplica etiā ſi vir cōtinē voluiſſet z tu noluiſſes:tibi debitū reddere cogeret:z illi de⁹ imputaz ꝓtinentiā: ſi nō ſue lz tue crederet infirmitati:ne in adulteriū caderes. quiſqs igit ꝓpatiens infirmitati uxoris reddidit:ñ exegit debitū. aut ſi pp ꝓ priā infirmitatē duxit uxorē plangēs potius q; ſine uxore eſſe nō potuit q̄ gaudens: q; ꝓduxit quiſq; vēdit q̄ utile nouit:q; z ſi maneret beatū nō faceret:quiſqs emit q̄ nouit:q; tranſit z de his nō ꝑſumit:z fecit ex eo miſericordiam cum nō habēti vnde:ſecur⁹ expectat diem nouiſſimum.

Idē ad armentariū z paulinā

Vota ꝓtinētie ſine uxoris cōſenſu reddi non poſſunt.

Una ſola cā eē pōt qua te ad id q̄ voniſti nō ſolū ñ hortaremur verū etiā ꝓhibe remus implē:ſi forte tua ꝓiūx hoc tecū ſuſcipe animi ſeu cānis infirmitate recuſaret. Nā z vonēda talia nō ſunt a ꝓingatis: niſi ex cōſenſu z voluntate cōi:z ſi ꝓpoſe fuerit factū:magis eſt cozrigēda temeritas q̄ ꝓſoluēda ꝓmiſſio.ne q; n. deus exigit:figs ex alieno aliq̄d vouerit:lz poti⁹ vetat uſurpare aliēnū. Idem hiero. Abſq; ceteris opib⁹ nec ſola ꝓginitas ſaluat:nec cetera abſq; ꝓginitate ꝓficiūt.

Unc ſaluabit mulier ſi illos genuerit filios q; virgines pmanſuri ſūt:ſi q̄ ipſa pdidit acqrat in liberis: z damnū radicis z carie floze compenſet z pomis. Idem.

Oc ſolū nūc dico: q; quō abſq; ceteris opibus virginitas ſola nō ſaluat:ſic oia opa abſq; ꝓginitate puritate ꝓtinētia caſtitate imperfecta ſunt. Idem.

Ui ſitit veniat z bibat. q pōt cape capiat. nō dicit velitis nolitis bibendū uobis ē a tq; currendū:ſed q; voluerit qui potuerit currē atq; potare:ille vincit ille ſatiabit.z ideo plus amat virgines chriſtus:q; ſponte tribuit q̄ ſibi nō fuerat imperatū:maioriſq; gre eſt,offerre quod nō debeas q̄ reddē q̄ exigeris. apli enim uxoris honoze ꝓtemplato: ſi talis eſt inquiūt vita hominis cum uxoze non expedit

q.i.iam nūc.nā nemo in neceſſitate liberalis exiſtit.ff. de admi.le.rem legatā. r ¶ Expedit.ſ.xxviij.q.i.ſi enim ꝓ ſed verū ē q̄ nō expedit ꝓpter onera mr̄imonij:ut.ſ.,xi. q.vij.omnes:ſed expedit ꝓpter fornicatōem vitādā.

s ¶ Noluerūt.i.noluerūt exercē id'ad qđ nati ſūt .ſ. uti copula carnali:et ita ſm hoc ē ar.ꝓ cardinalis q̄ null⁹ ē nāli frigid⁹.ſ.e.q.i. regiſti. alia lr̄a hz voluerūt eſſe qđ nati ſunt.i.virgines.

t ¶ Celoꝝ.ſupple ſgt recipiāt mercedē i regno celorum.

v ¶ Si caſtrati.ar.qđ de vno ꝓcedit ꝛc:ut.ſ.diſ. xlv. diſciplina.xviij.q.iij.forte.alibi dr̄ quod ꝺ vno negaꝫ de alio cōcedit:ut.xxv.di.qualis.

x ¶ Finis.qz ꝑmiſſa.c.ſ. tūc ſaluabit̄.ꝛ.c. bⁿ ſolū ꝛ.c.g ſint equoce vtunt hoc noſce ỽginitas qñq ꝓ ỽginitate mētꝫ qñq carnis:ió determinat ubi ſic uel ſic accipiatur.

y ¶ Et due.ſ.tūc ſaluabitur ꝛ illa.ſ.hoc ſolū ibi abſq̄ ỽginitate.

z ¶ De ỽginitatis.i.que eſt in mēte.

a ¶ Principiū .ſ.illⁱ .c. qui fitit.

Qui uxorē.puertaꝫ intrādo monaſteriū ſi iuuenis ē. vel ſi ſenex ē:ꝓtieat i ſeculo exē de puer.ꝓiu.cū ſis.ꝛ bⁿ dic̄.b.q̄ eo ipſo qđ dat vroꝝ licētiā: intellr̄ vouere et ſi nō exꝑimat cōpelled⁹ ē ire ad religionez nō.ſ.xxvij.q.i). agathoſa.ꝛ ſuffic̄ tacita licētia.ſ.ꝑmittēdo ut b.ꝛ ar.exē de puer.ꝓiu.ꝓſuluit.alii dicūt:q̄ ꝺ dat lniaz nſſi exꝑreſſe voueat ꝓtinerē nō teneꝫ nec monaſterium ingredi:imo eā revocari pōt de monaſterio exē de puer.ꝓiu.c.i.ꝛ qđ dic̄ bⁿ filr puertaꝫ:dicūt niſi malit eā revocare.ſic.n.ſm iſtos exꝑſſ⁹ ꝑſcſus exigit i ẓbēdo ita i ſepando mr̄imoniō.ar.exē de re.iur.oīs res.alii.diſtinguūt:q̄ ſi mulier ſcuit us q̄ dedit viro lniam. tūc etiā itel

b ligit vouere:ſecus ſi ignorauit.

Amſeſtū eſt.vota q̄ ſeādalizāt viꝝ ut incere i camiſia vel ieiunare cū ipſe prādēt. c ¶ Niſi auctor.mulier gⁿ ñ pōt facē votū abſtinētie ſine voluntate viri.Sed nunqd vir pōt abſtinē ſine vroꝝ ꝑſenſu.ſic.ſ.e.cū caput.hz gⁿ.ꝓuge ſ nubē.quoꝝ dñs ſniam ꝓbās recte ait quidē ſentitis qđ ñ expediat bōi ad celoꝝ regna tēdenti accipe uxorē: hz difficilis res ē:ꝛ ñ oēs capiūt verbū iſtud:nerū ḡbus datū eſt. alios hoim facē eunuchos nat̄a:alios vis hoim .mihi illi eunuchi placēt: quos caſtrauit uolūtas ñ neceſſitas.libenter eos in meo recipio ſinu: q̄ ſe ipſos caſtrauerūt ꝓpt regnum celoꝝ ꝛ ob meū cultū noluerē eē qđ nati ſūt.ſimulq̄ tractāda ē ſnia.q ſe ingt caſtrauerit ꝓpter regnū celoꝝ:ſi caſtrati mercedē hñt regni celoꝝ: ergo q̄ ſe ñ caſtrauerūt:locū nō pñt accipe caſtratoꝝ ¶ finis huⁱ⁹ auctis ꝛ due ꝓcedētes ỽginitatis affectu intelligunt: q̄ ñ in uolūtate ſolū hz in neceſſitate ē. ꝓncipiū ỽo de effectu intelligit:q̄ nō in neceſſitate ante votū:hz in volūtate ē: nec exigit niſi repromittatur.

Item ex conci.remenſi.

Non licet illi ducere uxorem qui ſuā velare permiſerit.

Si uxorē ſuā uelare ꝑmiſerit:aliā ñ accipiat:ſed ſi militer puertaꝫ Item augu. in queſtionibus numeri.

Nota abſtinētie q̄ mulier permittēre viro ꝓmiſerit:illo ꝓhibente ſeruare non cogitur

Manifeſtū eſt ita legē uoluiſſe feminā ſub viro eē: ut nulla ei⁹ uota q̄ abſtinentie cā voluerit reddant ab ea:niſi auctor vir fuerit permittēdo. Mā cū apud pctm̄ eiuſdē viri ſint pares ẽtū ad votū ꝓtinētie:nō tm̄ ẽtū ad votū abſtinētie.ꝛ bⁿ intelligo ꝺ quolibet voto i quo fit vroꝝ ꝓiudiciū q̄. ad carnale debitū:ḡuis ex illo voto oriaꝫ ſcādalū mulieri:ut i hoc ſit dr̄a mr̄ viꝝ ꝛ mulierē.filr ꝛ de mu

f ¶ Sto ꝺo.illa natiuitate ꝛ oꝛtu ꝓuenies.nā ſe mina de coꝛpoꝛe viri ē.ē ꝛ alia rō q̄ in velamie coꝛpoꝛis ei⁹ ꝑpdit. g ¶ Ut fuiat.bⁿ adeo verū ē q̄ pr̄on⁹ ꝑſentiendo liberte:ut ẓbat:a mr̄it in ca ē q̄ pr̄on⁹ ꝑſentiendo liberte:ut ẓbat:a mr̄it in capas cū m officio viri debeat eſſe:ut.ff.de ep.li.ſic.

b ¶ Maioꝝ.maioꝝ dignitate filⁱ⁹ fuiat minoꝝ de gñ ē i dignitate:mr̄dū maioꝝ etate fuiat minoꝝ de ꝓcepto dñi:ut eſau iacob.ꝛ qđ dic̄ bⁿ nulla iuſticia ē: voꝝ ē ſm ve.te.hz ſm ne uū g maioꝝ ē fit ſic minuſ ei

lierē.filr ꝛ de mu liere dici pōt. q̄ uouē poſſit dum mō p illud votuꝫ mulieris nō fiat viro ꝓiudiciū. vl ſi nō exoriaꝫ ſcandalū viro:ut ſi vouet iacē in camiſia cū eo ſ̄ fingulr noctibus ire ad matutinas alꝫ te neē mulier illō ad implere ēt viro i uito:ut ſi vouit q̄ daret denarium amoē dei ſ̄ aliqd tale. bⁿ dic̄.b. ca non tm̄ iſte indiſti cte logr̄. Itez vr̄ q̄ mulier iſta pec cet.qz magr̄ obe diēdum ē deo q̄ hōi. nā ſcriptū ē vouete ꝛ reddite ꝛc.xvij.q.i.in pn. ſed dic q̄ mulier iſta ñ obedit viro ꝺ dñm:qz dñs bⁿ vult .ſ.e. nolut eo aūt ipo q̄ hec viro ꝓcedit revocare votuꝫ abſtinētie .ꝓbdet de voto ꝓtinētie.immo nec viro ꝓcedit revocare votū abſtinētie.imo peccat vir revocādo:ſz ꝓcipitur vroꝝ:ut obediat ſite eē de iureiu. debitōes.ꝛ.xviij q.i.qđ culpaꝫ fi.

d ¶ Permiſſa ꝓtinētia.

e ¶ Mulieri.ſ.xxxij.q.i.ſi quis vroꝝem.

ꝛc.xciij.di.diacõi.ſz meliõ ſra é ut mſor ſulat maſõi
a NEc imago.i.in hoc dr bre ſimilitudiné dei.
b ¶ Jn hoſe.q: ſic ꝓceſſerũt a deo oſa: ſic ab adã ꝓceſſerũt oſa.ꝺ accipit tñ hoc nomẽ i maſculino genere ab quo ceteri oriãtur: hñs imperiũ dei q̃ſi nicari9 eius: q: vni9 dei hz uir imaginez. Jdeoq; mulier ad imaginẽ dei ñ eſt facta. ſic eteni dicit: z fecit deus hominẽ: ad imaginẽ dei fecit illũ. hinc etiã apls: uir quidez ãit nõ debet uelare caput: q: imago z gla dei: mulier iõ uelet: q: ñ eſt gla aut imago dei
Item in eodẽ Satis hinc apparet quẽadmodũ uiris feminas ſubditas z pene famulas lex eẽ uoluit uxores: dũ ꝑſtituit: ut diceret a uerſus uxorẽ uir teſtimoniũ: vñ lapidare tur illa: ſi hoc uerũ eẽ demonſtrareť. ipe tñ nõ uicißim lapidať: ſi hoc falſũ eſſe ꝓbiterit: ſz tñmodo caſtigať z dãnifica tur: eiq; ꝓpetuo iubetur adhe rere q̃ carẽ uoluerat. Jn alijs aũt cauſis eũ q teſtimonio falſo cuiq; nocuerit: qõ ſi ꝓbare tur ius ſit occidi: eadẽ plecti iubet pena: qua fuerat ſi nex eẽt: ipſe plectendus. Item hiero. ſup epiſtolã ad titum.
Om caput mulieris ſit uir caput aũt uiri chriſt9: que cũq; uxor nõ ſubijcit uiro hoc ẽ capiti ſuo eiſdẽ crimis rea ẽ: cui9 z uir ſi ñ ſubiiciať capiti ſuo. uerbũ aũt dñi blaſphemať uel ꝓtẽnit dei prima ſnia z ꝓ nihilo ducit. uel cũ chriſti infamat euangeliũ dũ ꝓtra legem fidẽq; nature ea q̃ chriſti ana eſt z ex lege dei ſubiecta eſt: uiro imperare deſiderat: cũ etiam gẽtiles femine uiris ſuis ſeruiãt ꝓmuni lege nature. Item aug. in queſtionibus numeri. Arrogantium uiri mulierem ſequi oz in oĩbus
m ¶ Qui teſtimonio.i.accuſatõe calũnioſa.h9 iõ ita exp̃õe nã teſtis nõ obligať ad talionẽ: ſz alio mõ puniťa iudice ſi varie rñdit: ut.C. de teſti. nullũ.h. tñ dic q̃ ſic.iij.q.i. nihilo min9. marime ſm veterẽ legẽ: de h9 dictu é.ij.q.vij.i ſũma.
a QUm caput. crimis.ſ.ir.q.i).c.i.ſ xrij.q.v.ꝺ forma.ſ. dixcv.eſto.ar.eãdẽ ꝓditõ nẽ iferioꝛ ad media q̃ ẽ mediocꝛ ad extrema.
b ¶ Blaſphemaſ. tractabat.n.hier. illud ꝟbũ a poſtoli ad titũ admone aduleſcẽtulas eẽ ſubditas viris ſuis: ut ñ blaſphemeť ꝟbũ dei. i. euãgelũť ꝟbũ dei i padiſoqten9 viris ſõdite eſſet.
c ¶ Dei. q: dixit mulieres eẽ ſõditas viris cõuerſatio tua erit ad vix z ipe dñabiť tui ꝛc.
d NOluit cõceſſerat. ar. q abbas poſſit reuocare votũ monachi qõ ẽt emiſit añ moachatũ. ar. xx. q. iiij. moachos. pl9. n. ẽ monachus ſub abbate q̃ ꝓcꝛ ſõ viꝛ: ut. xii. q. i. ñ dicatis.
e ¶ Cõtra deũ. file. ſ. rii. q. v. dixit. ſ. xxij. q. i. pcẽz. ſ. xxiij. q. iiij. q pec cat. ſ. di. xxvi. deinde.
a MUlierẽ. autez. virilia. n. officia mulierib9 ſũt adẽpta. iij. q. vij. ſ. tria. ff. ad vell. l. ij.
b ¶ Nec docere in eccla maſculoſ. ſ. di. xxiij. mulieres: de cõ. di. iiij. mulier.
c ¶ Nec teſtis. in cã criminali niſi in illis caſib9 i qb9 ifames admittunť nec i teſtõ inſti. ꝺ teſta. §. teſtes. nec cõtra cleri cos in cã criali: q: non põt eſſe qõ ipſi ſunt. ſ. ij q. vij. ipſi apli: ut nõ .xv. q. iij. de crimine.
d ¶ Nec fidẽ obligať tñ ſi doloſe fidei iubebat ut credito: ne ocipiat: ut. ff. ad vell. ſi decipiẽdi. itez et ſi priuilegio uelleitati renunciauerit obligatur z tenetur. ff. ad vell. l. ult.
e ¶ Nec iudicare. niſi in caſibus: ut dixi. xv. q. vij. de crimie
f ¶ Dam gubernatõe: ꝓb9 vr q vir pon9 ꝺz eẽ curatoꝛ vxoris q̃ extraneꝰ qõ negať ler. C. q dari tu. po. l. ij.
g ¶ Uller. ſed ut oſtendatur non ſolum ꝓpter hoc ſed etiam ꝛc.

ꝛc.xciij.di.diacõi.ſz meliõ ſra é ut mſor ſulat maſõi
a NEc imago.i.in hoc dr bre ſimilitudiné dei.
b ¶ Jn hoſe.q: ſic ꝓceſſerũt a deo oſa: ſic ab adã ꝓceſſerũt oſa.ꝺ accipit tñ hoc nomẽ i maſculino genere ab quo ceteri oriãtur: hñs imperiũ dei q̃ſi nicari9 eius: q: vni9 dei hz uir imaginez. Jdeoq; mulier ad imaginẽ dei ñ eſt facta. ſic eteni dicit: z fecit deus hominẽ: ad imaginẽ dei fecit illũ. hinc etiã apls: uir quidez ãit nõ debet uelare caput: q: imago z gla dei: mulier iõ uelet: q: ñ eſt gla aut imago dei
Item in eodẽ Satis hinc apparet quẽadmodũ uiris feminas ſubditas z pene famulas lex eẽ uoluit uxores: dũ ꝑſtituit: ut diceret a uerſus uxorẽ uir teſtimoniũ: vñ lapidare tur illa: ſi hoc uerũ eẽ demonſtrareť. ipe tñ nõ uicißim lapidať: ſi hoc falſũ eſſe ꝓbiterit: ſz tñmodo caſtigať z dãnifica tur: eiq; ꝓpetuo iubetur adhe rere q̃ carẽ uoluerat. Jn alijs aũt cauſis eũ q teſtimonio falſo cuiq; nocuerit: qõ ſi ꝓbare tur ius ſit occidi: eadẽ plecti iubet pena: qua fuerat ſi nex eẽt: ipſe plectendus. Item hiero. ſup epiſtolã ad titum.
Om caput mulieris ſit uir caput aũt uiri chriſt9: que cũq; uxor nõ ſubijcit uiro hoc ẽ capiti ſuo eiſdẽ crimis rea ẽ: cui9 z uir ſi ñ ſubiiciať capiti ſuo. uerbũ aũt dñi blaſphemať uel ꝓtẽnit dei prima ſnia z ꝓ nihilo ducit. uel cũ chriſti infamat euangeliũ dũ ꝓtra legem fidẽq; nature ea q̃ chriſti ana eſt z ex lege dei ſubiecta eſt: uiro imperare deſiderat: cũ etiam gẽtiles femine uiris ſuis ſeruiãt ꝓmuni lege nature. Item aug. in queſtionibus numeri. Arrogantium uiri mulierem ſequi oz in oĩbus
m ¶ Qui teſtimonio.i.accuſatõe calũnioſa.h9 iõ ita exp̃õe nã teſtis nõ obligať ad talionẽ: ſz alio mõ puniťa iudice ſi varie rñdit: ut.C. de teſti. nullũ.h. tñ dic q̃ ſic.iij.q.i. nihilo min9. marime ſm veterẽ legẽ: de h9 dictu é.ij.q.vij.i ſũma.
a OUm caput. crimis.ſ.ir.q.i).c.i.ſ xrij.q.v.ꝺ forma.ſ. dixcv.eſto.ar.eãdẽ ꝓditõ nẽ iferioꝛ ad media q̃ ẽ mediocꝛ ad extrema.
b ¶ Blaſphemaſ. tractabat.n.hier. illud ꝟbũ a poſtoli ad titũ admone aduleſcẽtulas eẽ ſubditas viris ſuis: ut ñ blaſphemeť ꝟbũ dei. i. euãgelũť ꝟbũ dei i padiſoqten9 viris ſõdite eſſet.
c ¶ Dei. q: dixit mulieres eẽ ſõditas viris cõuerſatio tua erit ad vix z ipe dñabiť tui ꝛc.
d NOluit cõceſſerat. ar. q abbas poſſit reuocare votũ monachi qõ ẽt emiſit añ moachatũ. ar. xx. q. iiij. moachos. pl9. n. ẽ monachus ſub abbate q̃ ꝓcꝛ ſõ viꝛ: ut. xii. q. i. ñ dicatis.
e ¶ Cõtra deũ. file. ſ. rii. q. v. dixit. ſ. xxij. q. i. pcẽz. ſ. xxiij. q. iiij. q pec cat. ſ. di. xxvi. deinde.
a MUlierẽ. autez. virilia. n. officia mulierib9 ſũt adẽpta. iij. q. vij. ſ. tria. ff. ad vell. l. ij.
b ¶ Nec docere in eccla maſculoſ. ſ. di. xxiij. mulieres: de cõ. di. iiij. mulier.
c ¶ Nec teſtis. in cã criminali niſi in illis caſib9 i qb9 ifames admittunť nec i teſtõ inſti. ꝺ teſta. §. teſtes. nec cõtra cleri cos in cã criali: q: non põt eſſe qõ ipſi ſunt. ſ. ij q. vij. ipſi apli: ut nõ .xv. q. iij. de crimine.
d ¶ Nec fidẽ obligať tñ ſi doloſe fidei iubebat ut credito: ne ocipiat: ut. ff. ad vell. ſi decipiẽdi. itez et ſi priuilegio uelleitati renunciauerit obligatur z tenetur. ff. ad vell. l. ult.
e ¶ Nec iudicare. niſi in caſibus: ut dixi. xv. q. vij. de crimie
f ¶ Dam gubernatõe: ꝓb9 vr q vir pon9 ꝺz eẽ curatoꝛ vxoris q̃ extraneꝰ qõ negať ler. C. q dari tu. po. l. ij.
g ¶ Uller. ſed ut oſtendatur non ſolum ꝓpter hoc ſed etiam ꝛc.

quo ceteri oriãtur: hñs imperiũ dei q̃ſi nicari9 eius: q: vni9 dei hz uir imaginez. Jdeoq; mulier ad imaginẽ dei ñ eſt facta. ſic eteni dicit: z fecit deus hominẽ: ad imaginẽ dei fecit illũ. hinc etiã apls: uir quidez ãit nõ debet uelare caput: q: imago z gla dei: mulier iõ uelet: q: ñ eſt gla aut imago dei
Item in eodẽ Satis hinc apparet quẽadmodũ uiris feminas ſubditas z pene famulas lex eẽ uoluit uxores: dũ ꝑſtituit: ut diceret a uerſus uxorẽ uir teſtimoniũ: vñ lapidare tur illa: ſi hoc uerũ eẽ demonſtrareť. ipe tñ nõ uicißim lapidať: ſi hoc falſũ eſſe ꝓbiterit: ſz tñmodo caſtigať z dãnifica tur: eiq; ꝓpetuo iubetur adhe rere q̃ carẽ uoluerat. Jn alijs aũt cauſis eũ q teſtimonio falſo cuiq; nocuerit: qõ ſi ꝓbare tur ius ſit occidi: eadẽ plecti iubet pena: qua fuerat ſi nex eẽt: ipſe plectendus. Item hiero. ſup epiſtolã ad titum.

Mulla eſt mulieris ptãs ſed in oĩbus uiri dñio ſubiecta eſt.

Ulierẽ cõſtat ſubiectam dñio uiri eſſe: z nullã auctoritatẽ hre. nec docẽ poteſt nec teſtis eſſe nec fidem dare nec iudicare. Item in eramon in tractatu diei q̃rte.
Dam p euam deceptus ẽ nõ ena p adam: quẽ nocauit ad culpã mulier. iuſtũ é: ut eũ in gubernatiõe aſſumat nex feminea facilitate labať
Idẽ ſup p̃mã epl̃am ad cori.
Ulier debz uelare caput q: nõ eſt imago dei: ſz ut uiro oſtẽdatur ſubiecta: z ga p̃uaricatio p illam inchoata é hoc ſignũ debet hre in eccla ꝓpter reverentiã epalem. nõ hz caput libex: ſz uelamine tectum: nõ hẽat ptãtem loquẽdi quia eps habet pſonã chriſti. quaſi ergo ãte iudicẽ chriſtũ ita ante epm ſit: q: uicari9 dñi eſt. ꝓpter peccatuz originale ſubiecta debet uideri. Item in libro de paradiſo.

b ¶ Propt reuerētiā.i. ppt reuerētiā sacerdotū.ar.liij.di. fi seruꝰ sciente.et sicut āte iudicē dñi:ita ante vicariū eiꝰ sacerdotem sit subiecta viro: vl ppter reuerentiā sacerdotus: ne sacerdotes in eiꝰ facie intuētes inuitēt ad libidinē.

i ¶ Persona.i. glibet sacerdos de pe.di.iij. int hec hircum.

k ¶ Originale.i. qō ozigine habuit ab ipsa quo ad homines.

l Nec illud ociosū est i. sine causa ⁊ mysterio factum.

m ¶ Costa. nō de pede ne oīno videret famula nec de capite ne videt dña: ȝ de costa: ut collateralis videret.

n ¶ Mlrax. q° ad nūex vl multax quo ad genꝰ

o ¶ Et disparitū. quo ad sexū uel disparitū q° ad speciem.

a Vidā vir i captiuitatē ductꝰ est q; in pcedēti cā diterat mīmoniuꝫ separari ppt frigiditatē ⁊ q; viro viuente separata posset alij copulari. ne idē videret faciēdū ppt hostilē calamitatez uel captiuitatem ideo subdit causaz istā: in q; ostēdit gd iuris sit figs teneī in captiuitate ⁊ vroze eiꝰ interī nubat alij. ut aūt hoc tē. Et nō. q; hic tractat de illo impedimēto qō dīligatio. ligatio ē cuz gs ligat alteri vinculo mīmonij ⁊ quodlibet impedimentū mīmonij dici pōt ligatio sumēdo large siue cōiter nō ppie ar. xxvi. q. i. §. i.

b Tracꝫ qō. si mulier credit suum maritū mortuū ⁊ hȝ iustā cām credendi licite pōt ꝯbere. si aūt dubitat de morte viri ⁊ ptraxit ȝ nō debeant cō

Q. i.

trahere: teneī tñ reddē debitū petēti: sed ipa ñ

Nec illud ociosū est: q; non de eadē terra in qua plasmatus est adam: sed de ipius ade costa facta fit mulier: ut scīremus vnā in viro ⁊ in muliere cozpis esse naturā: vnuz fontē generis humani. Ideo nō duo a pncipio facti vir ⁊ mulier: nec duo viri: neq; due mulieres: ſz primū vir ⁊ deinde ex eo mulier. vnā enim naturam volens hominū pstitere deus: ab vno pncipio creature hoc incipiēs multarū ⁊ disparitū naturarū ei ipuit facultatē ⁊ videntissime itaq; apparet ita viz caput eē mulieris: ut nulla nota abstinētie uel religiose puersationis liceat sibi sine eius licētia deo offerre: etiā si viro pmittēte repromissa fuerit: nō licet ei votū ope complere: cū vir voluerit revocare pmissū: vota ⁊ ptinētie ita alteri pmissū ab altero ualēt offerri: q; post pmissionez nō ualent in irritum deduci.

Ca. xxxiij

e

Vidam vir in captiuitatē ductus ē. postea uxō eius audiens illum mortuū nupsit alij.

Demū ille de captiuitate rediens reperit uxorē suā. Illa posteriozis amoze capta asperna tur toz priozis viri. M unc primū queritur: an sit ista rea adulterij: que viuēte viro suo alteri nupsit. S ecūdo: an redeūte primo fit cogēda recedē a scōdo: ⁊ redire ad primum

Tracꝫ questio terminatur auctē leonis pape q; scribens nicete aglegenti epo ait.

Qui alij nupserit putās virū suum mortuū esse: illo redeūte ad priorem redire cogitur.

O Vm per bellicā cladem ⁊ p grauissimos hostilitatis incursus ita quedā dicatis eē diuisa coniugia: ut abductis in captiuitate viris femine eoꝝ remanserint destitute: que viros ppios interemptos putarēt: aut ab iniqua dñatōne nūq; crederēt liberandos: et in alioz pingia solicitudine cogēte tranſierūt: cūq; statu reruz auxiliante dño in melioꝛa uerso nonulli eoz q putabā tur perisse remearūt: merito charitas tua videt ambigere qd ō mulieribus que alijs sūt piuncte viris a nobis debeat ordinari. Sed q; nouimꝰ ꝑceptum qō a dño iungit viro suo mulier: ⁊ itez agnouimus pceptū: ut quos deus pūxit homo non seperet: necesse ē ut legitimaz federa nuptiaz reintegranda credamꝰ: ⁊ remotis his que hostilitas intulit: vnicuiq; id qō legitime intulit reformet: omniq; studio pcurādū est: ut recipiat vnusquisq; qō ppriū est. nec tñ culpabilis iudicet: ⁊ tanq; alieni iuris pſūasoꝛ habeat: q; pſonam eiꝰ mariti q iam ñ esse extimabat assūpsit. sic enīz multa: que ad eos q in captiuitatē ducti sūt ptinebant: in ius alienū trāsire potuerūt: ⁊ tñ plene iusticie est: ut eisdem reuersis ppria reformētur. qō si in mancipijs uel mansis aut etiā domibꝰ ac possessionibus recte seruat: qto magis in pingioz reintegratione faciendū est: ut si qō clade bellica turbatū est: pacis remedio reformet. Et iō si viri post longā captiuitatez reuersi ita in dilectione suarū pingum pseuerant: ut eas cupiāt redire in sunm pſortium: omittendū ē ⁊ inculpabile iudicandū est qō necessitas intulit: ⁊ restituendum qō fides

pōt erigeī: ut eī de his nup. dominꝰ nester. ⁊ ita in tali casu vir pōt eā remouere pp adulteriū cū nouā habuerit ppabile cāz moztis sue sed si audierit eū mortuū ȝ p falsū rumozē. ⁊ tūc nupserit: vir nō pōt eam de tali adulterio acculare ni si ipsa pcurauerit illū rumozē. ut ff de adult. nules. §. mulier. ȝ pone q; mlier credit eū viuē ⁊ est mortuꝰ et ꝯbat: nūqd est mīmonū ibi: sic ipsa tñ adulterij reatu teneī ȝ ad ulteriū nō cōmittat. naz dicit q; teneī qs actione furti ȝ subrubita te iuris furtū nō ꝑmittat. C. ō furtis seruo. minoz tamen penitētia ei imponet.

a O Vm p belli cā. crederēt hec ró friuola est ⁊ iō non curat ei respōdere.

b ¶ Solicitudine incōtinentie vel pauertatis.

c ¶ Postilitas. ne ſ. xvi. q. iij. ꝑma.

d ¶ Qui pſonā. ſ. ij. q. i. in ꝑmis. nā similitudo attendit ad ullā glucendit ipsaſoꝛi. ⁊ ipsuz de q° hic loqtur.

e ¶ In cōiugio q; ar. q; eccla clico ꝺz restitui de captiuitate redeuntes per quāticūq; tps deret? fuerit fi. ꝑbat ipsū dimittū: cū eccla sit vroz clici. xij. q. i. ficut. et viri. vij. q. i. pastoral.

f ¶ Perseuerāt. ꝛ ita ꝺr̄ ꝙ ipsi nō cōpellāt ad eas redire si noluerit: ꝛ supplēt ō ḡdā marie. alij itelligūt hoc de illis mulieribꝫ: q̄ viros nō credebāt mortuos: et tñ ꝓtrarerūt. qō nō in ꝓn̄. capli.

g ¶ Perseuerāt. ś. xxxij. q. v. puto in ꝓn̄. ꝛ. sed illō q̄ maritꝰ vel vr ozsciī adhuc viuere, istud q̄ certis indicijs putatur mortuꝰ eē de pe. di. vij. c. iij. xx. q. v. incerta.

b ¶ Ostēdentes: ar. ꝙ er ꝓsequentia opis er facto p̄ti psumīt circa ꝓteritū, ut ō. ꝛ. xxij. q. i. registi. ꝛ. ś. xxij. q. ij. qō ait. ꝛ C. ō adult. ij. q. q̄ q̄ psumīt er p̄cedēti facto circa p̄s: ut. xj. q. i. in ꝓmis in fi. et q. vij. ñ pōt. q̄ q̄ er p̄ti circa ꝓsens: ut dīr. i. dī. figs diacon⁹. q̄ q̄ er eo qō ſoleat fieri psumīt et timet i futuꝝ: ut. iij q. v. accusatores q̄ q̄ psumīt er ꝓterito circa futurū. C. de cō. farti l. ult. q̄ q̄ psumīt er futo circa ꝓteritū. ff. ō cō. ide. si qō sortē. §. fi. r. aut ſtichū.

i ¶ Remissio. i. dimissio foꝝ viroꝝ

k Qō additio. qō necessitas cogit ñ ē iputādū. xxij. q. iiij. inſ ceta. vij q. i. pōtifices. j. ō cō. di. v. discipulus.

a ¶ Quum i captiuitate ꝓmisse. pcīm notat intueniſſe in ꝓhē do: si sciēter ꝓtrarit. sed si ignorāt ꝓtrariſſet q̄uis nō ē mr̄imoniū firm: tñ filij inde nati habēt ꝓ legitimis quo ad successionē. ſilr ubi p cōsanguinitatē fit diuortiū. qō verū ē ubi ignozāt ꝓiuncti sūt. ar. et qui fi. sint le. cū inſ. si aūt sciēter q̄ ad sciēt̄ legitimi nō sunt. ar. xxxij. q. ij. solet. ar. C. so. ma. si ignorans. et C. de inc est. et inu. nup. q ꝓ. sed lꝫ. b. ꝛ. l. ita distiguūt: falsa tñ ē distinctio. sufficit. n. alterī ignozātia ut sint legitimi: ut eē q fi. sint le. er tenore. Absurdū. n. ē ut aliqs sit partī legitimꝰ ꝛ ptī illegitimꝰ. ar. ff. de liber. cā. l. j. ſꝫ si ambo parētes sciūt ipedimētuꝫ l'affectāt ignozare: q̄ ñ ꝓbūt p̄missa denūciationē cozā eccl'a: lꝫ p legitimo habitū fuerit: tñ si luj nō sūt legitimi: ut eē de clāde. desp̄. cū ibi bitio.

b ¶ Perdocuit, ſꝫ q̄liꝫ p baut bꝰ? dic. b. p testes nā i p̄iudiciū mr̄imonij nō credēt et tā ꝛ viro iurantibꝫ: nisi fama eſſꝫ ō hoc: ut. xxxv. q. vi. si duo ſꝫ nū qd credēt v. ro ꝛ se cū de vroꝛi iurātibꝫ? dicūt qdā q̄ sic ſꝫ videat eē cā ipsi⁹ viri. q̄ nō cōcedo. imo nec confessio ipsoꝝ nec fama ſuffic eē de eo q cognouit cōsā. vro. sue sup eo.

c ¶ Electa matrimeut. ꝛ xxij. q. i. dixit i fi. ꝛ. xxxij q. vij. licite. ꝛ. c. ult. nisi ꝓpt ipedimēta aliq̄ ſa crū est diuoꝛtiū.

a ¶ Non lat̄. aniaduertere. bꝰ dicit deridēdo ipsū q malā eplaꝫ ꝓposuerat. l'q: vba nō erant cōmoda sensui ad q̄ assumebāt insti. de donat. §. est et aliud.

b ¶ Noluit. epla tua. uł hec ꝺo. ſ. alio ꝛc.

c ¶ Et viꝝ quem prius habebat.

d ¶ Dimisit. nolēdo ad eū redire.

e ¶ Legat. ꝛ qcūq̄ ō ſli facto dubitabat.

f ¶ Si in ciuitate. ar. ꝙ rōe loci psumīt ꝓ aliquē ꝛ q̄ iputaī alicui si ñ fecerit id quod ei ꝓdesse posſit: sic. C. ō iccst. nup. cū ancillis. ꝛ q: psumīt ꝓsētire cū pōt reclamaī ff. de nor. si ꝰ? sciēte.

g ¶ Et non clamauerit. ar. aliq̄ tacite ꝓsentire: ut. xxxviij. di. diaconi.

b ¶ Puniri. ar. ubi testimoniū de auditu valet.

i ¶ In agro. nisi ꝛ coloni ibi essēt nec clamauit.

k ¶ Immoriā. ś. xxij. q. v. finge ꝓ. ś. xv. q. i. figs irat⁹ ꝓ. ſꝫ ibi ter scilicet canonica vel ꝓmotōis.

¶ Ad belial. belial interpretat apostata.

quēs primo reconciliari ñ pōt

Non satis aniaduertē potuisquid sit qō dicē noluit epla nestra alio viro p vim accepto ꝓgregata videlicet multitudine nolentē rapuit: ꝛ viꝝ postea ñ raptozē rapta dimisit Legat libros moysi ꝛ iueniat desponsatā viro: si in ciuitate fuerit oppressa ꝛ ñ clamauerit puniri quasi adulterā. vi autē oppressā in agro inoxiā esse ꝛ violentū legibꝫ subiacere. ergo ꝛ ista sozoꝛ vra q̄ ut dixit ui passa ē: ut adultero iūgereī: si vult corpus christi accipe ꝛ ñ adultera reputari: agat penitentiā: ita dūtaxat ut secundo viro q nō appellat vir sed adulter a ꝛpe pnie nō copuleī qō si duꝝ ei videī: ꝛ semel dilectū ñ pōt delinquere neq̄ ꝓferre dñm noluptati: audiat apl'm clamantē: nō potestis calicē dñi bibere ꝛ calicē demonioꝝ: nō potestis mēse dñi cōicare ꝛ mēse demonioꝝ. ꝛ in alio loco: q̄ ꝙētio lucis ad tenebras: q̄s ꝓsensus christi ad belial: rem nouā loquoꝝ: imo non nouā: ſꝫ veterē: q̄ ueteris te. aūcte firmat: si reliq̄rit secundū viꝝ ꝛ recōciliari ꝓioꝛi noluerit: nō pōt. scriptū est. n. in deutronomio: si accepit homo uxozē ꝛ habuerit eā ꝛ non inuenerit gr̄am in ꝓspectu ei⁹ ꝓpter aliquā feditatē: scribat ei libellū repudij: ꝛ dabit ei ꝛ dimittat eā in domo sua. Cum q̄ egressa adultera maritū duxerit: ꝛ ille quoq̄ oderit eam dederitq̄ libellum repudij et

m ¶ Kē non nouā.i.nō de nouo tradītā dis q audierūt. et est ar. q̄ si eps iurauit q̄ nō daret nouū feudū .et aliquod feudū de antiqs ad eū puenerit: bene pōt eū dare: ut ex de donat. p tuas. et ex de feudis. c. ij.

n ¶ Adultera. nō puicta de adulterio.

o ¶ Nō poterit. ar. et q° mulier sepata est a viro aucte eccle ñ pōt aucte sua vir eā sibi recōciliare. q̄ nō ē verū: ut. C. ō adult. auc. sed hodie.

p ¶ Recipere. ut cogatur a lege eam recipere ímo ipsa lege pōhibetur eā recipe . ſz mō tm̄ gr̄e nō pōhibeť. ar. s xxxii. q. i. q̄ aūt.

q ¶ Ne peccare. inducē dō malū exemplū. xi. q. iij. pcipue.

a ¶ Jgs. eū seq. fi. ex ō piu. lepzō. peruenit ad nos. sed fin. h. et hoc. c. z illa decre. é abrogata. et dic adherendū decreto qō é. s. xiij. q. ij. vna quecz. alii dicūt q̄ illud decretū é pfiliū xiij. q. ij. vna quecz. vnō si vir vult vagari nō teneť cū seq: ſic nec libert⁹ patronū cui opas dz. ff. ō op. li. q̄ nisi. aliť mīeri ñ possz eligē aliā sepultura q̄ō fallū é ex de sepl. de vroze tñ dicūt gdaz q̄ teneť eum seq quo ad foz. ff. ad munici. filij. §. i. sed ēt si aliq̄ sciēt ꝓbit cū bistrione teneť eum seq vagabūdū. vl dic q̄ recedēte teneť sequi ex honesta cā. ff. ō bis qui no. ifa. §. ignominiose. xv. q. i. figs infamiēs.

b ¶ Quod aūt leonis. s. e. c. i. io.

a ¶ Jvirgo. possidere nō dicit possedisse nā p⁹ cōpletā pscriptionē nō scit se possidē alienū. ſz possedisse. nec hz tūc pscias rei aliene. vñ non teneť restituē. lz. h. hoc pslulat vbi pscia remordet. xxviij. q. i. §. i.

b ¶ Cū vo scierit. certū é q̄ pscriptōe erigit ptinue bona fides: ut ex de pscript. qm̄ oē. sed qd si postea pcipiā q̄ ille a quo emerā. nō fuit dñs? si statī restituā eā dño nō possuz agē ō euictōe: ut. ff. de euict. si ré. §. i. dicunt qdā q̄ debeo ſbijcē psonā q̄ a me petit ré illā ut a me euicat: ut. ff. ō ne. dimiserit ō domo sua: aut certe mortu⁹ fuerit: ñ poterit eā p oz marit⁹ ꝓcipe uxorē: qm̄ pol luta ē z abominabil' facta é corā dño ne peccare facias irā quā dñs deus tu⁹ tibi tradidit possidēdā. ¶ i aūt ieuitabili necitate cogēte vir i aliā, puiciā fugerit: z uxor ei⁹ eū seq noluerit: illo viuēte illa inupta pmaneat. ¶ ñ in cōci. apud vermeriā. Que vix i captiuitate ductū seq nolnēit: manz inupta: q̄diu vir ei⁹ vixēt

S Jgs necessitate ieuitabili cogēte i aliū ducatū seu, puiciā fugēit: z ei⁹ uxō cū ualz z pōt amore parētū z rex sua rū eū seq noluerit: ipsa ōi tpe q̄din uir ei⁹ quē ifecuta ñ fuerit viuit: ſp inupta pmaneat.

Quod aūt de pigatis aucte leonis pape dr: hoc ēt de ygi nibus intelligēdū ē: ut si pter pscīam viro nupserit alieno: ñ teneanť ¶ ñ aug. in lib. de fide z opib⁹. No e adultera ygo: q̄ nescies viro nupsit alieno

S Jvirgo nupsit nescienti sciens viro alieno: hoc si sēp nesciat nūq̄z ex hoc adultera erit. si aūt sciat iā ex hoc adultera eē icipit: ex quo cuz alieno sciēs cubauerit: sicut i iure pdiox tādiu q̄ſz bone fidei possessor rectissime dr q̄diu se possidē ignorat alienū cū vo scierit nec ab aliēa possessione recesserit: tūc malefidei, phibeť: tūc iuste iust⁹ uocabit. Sic ēt ignorātia excusat eū: q̄ nescies dominit cuz sorore uxoris sue ¶ ñ in pci. tributien. legit. Ne cogat legitimā dimittē uxorē: q̄ nescienti dominit cū ei⁹ sorore.

T Jn lectum mariti absente uxore sorōr iuit uxoris: quā ille uxorē putās suā esse dominit cū ea. sup hoc visū ē si ipe p securitatē verā hoc p bauerit: q̄ insci⁹ fecerit hoc scelus: pniam quidē q̄ sibi indicta fuerit agat z legitimum sūū pingiū hre pmittat. Illa vo vindicta digna affligat et in eternū pingio pmeť ¶ tē hermes in li. pastox Dalea.

Q Vo dixi pastor: dñe figs mulierē fidelē in dño hūerit: z inuenerit hāc in adultēio nūqd peccat vir ei⁹ si pcubit cū ea? Si aūt scit vir uxorē ō liquisse: z ñ egerit pniam mulier: ſz pmanet, in fornicatōne sua: z cōierit vir cū illa reus erit pcti eius z pticeps fornicatiōis illi⁹. z dixit illi: qd aūt si pmanet in vicio suo mulier? z dixit: dimittit illaz vir z p se maneat. Quid si mulier dimissa pniam egerit: z ad vir suuz noluerit reuerti: ñ recipiet a viro suo? Et dixit: imo si ñ recipit eā vir suus peccat. ergo ñ dz dimissa uxore sua aliā ducere. Hic act⁹ simil'ē in muliere z viro. De simplicit' vo fornicātib⁹ uel cū duab⁹ sorōribus vel cū mr̄e z filia ul' cū pr̄e z filio idē accipiendū est: ut ignorātibus pingia ñ negētur: sciētibus ppetuo phibeātur. ¶ ñ in eodē pci. legitur Jrimonia ñ phibeāt ꝓbere quoz ignorātia excusat

S Jgs cū duabus sorōribus fornicat⁹ fuerit: z sorōrem

c ¶ Recesserit. ar. q̄ ēt p⁹ pscriptione ex q̄ scit ré alienā se emisse: tenetur reddere pñ tiz eccl'a: cū oēs d q̄ irreprēhēsibile é defēdit eccl'a: ut xv. q. i. oē qō... di. xiiij. gnāl'i si.

d ¶ Jn lectū. ex boc. c. colligit q̄ q cognoscit pingatā ignorāt ñ pmittit adulteriū. ar. ex de sen. excō. si vo aliqs nā si locaui militi tanq̄ pagano ignorās possum mercedē exigē. si n. disciplinā pte nūt: q̄ milite ignorauit. ff. locati si ignorās.

e ¶ Per securitatē. i. iusiurādū. xxxv. q. iij. ex ordinaria. testes. n. hr̄e nō pñt ō hmōi. et sic patet q̄ p iuramētū. pbat ignorātia: ut ex de sen. ex. si vero.

f ¶ Probauerit. ar. q̄ allegās ignorātiā ea. pbabit. i. q. i. siqui a simoniacis. ix. q. i. ordinatōes. iij. q. ix. i dicas ex de elec. innotuit.

g ¶ Pñiam.i. aliquã satisfactõem ad maiorẽ cautelã ne disciplina eccle deseraṫ.xxiij.q.v. ercõicator.s.di.l.presbyteros.xo.q.i.figs insanies.ij.q.v.cõsuluisti.s.di.l.qr te ꝑ.ꝛ iõ dic̃ scel⁹.vel dic̃ hoc pp spẽz facti,nã adulterium sine dolo ñ omittit.ff.ꝺ adulc. l penult.

b ¶ E simplicit̃ vero.

i Sgs cũ dua b⁹.s.xxxij.q vij.figs cuz ꝛc̃.

k ¶ Nõ ignorauit sed q̃re pma puit: qr forte post cognitã fornicatõem sororis iterũ fornicata ẽ cũ illo ꝙꝛ celauit crimen sũ.forori cũ sciret eã sic facturã aut j.pr.q. j.ñ ꝙ sit melligas i sequentibus captis.sed hec solito reprobat.j pr.q.j.n hõ.

l Sgs.hoc.scierit.ut.s.xxxiij.q.ij.figs cum duab⁹ ꝑ.sed solue ut ibi.vl aliud ẽ ubi cũ duabus sororib⁹ ut ibi: aliud vbi cũ matre ꝛ filia ꝓpt̃ idẽtitatẽ psone.j.pr. q.iij.§.hac aucte ꝛ insup postea puenerit se cognoscere ab illo.

m ¶ Uidã. de se filio.filio qdẽ ꝓfitẽte ꝛ pñtẽ i iudicio al ñ ꝓ iudicaret filio eĩ de adult. figuificasti.xv.q.v.presbyter.

n ¶ Lapsis.qz pater cognouit eaz postea.

a Uidã vir mõtua vxore sua. Pertractatis fere oib⁹ ipedimẽtis mr̃imonij q̃si extremis: quia nescierit: uel se sororẽ ei⁹ quã antea stupranerat ñ itellexit si digne penituerit: ꝛ se ꝓtinere ñ ualuerit p⁹ãnos septẽ cõiugia illis ñ negẽtur. si aũt nõ ignorauerit: usq; ad mortem a ꝓiugio abstineant. Item ex eodem. De eodem.

Squis cũ mr̃e ꝛ filia fornicatus fuerit ignorãte mr̃e de filia ꝛ filia de mr̃e: ille nũq; accipiat uxorẽ. ille ẋo si nouerint: accipiãt maritos: si aũt hoc scierint ipe femine: absq; maritis perpetuo maneant.

Item in eodem. De eodem

Vidã fornicat⁹ ẽ cũ quadã muliere ꝛ postea filiuꝰ nesciens factũ pr̃is stupranit eandẽ. qõ cũ pr̃ rẽ sciret: ꝺ se filioq; ꝓfessus ẽ. statuerũt melius eẽ: ut taliter lapsis cõdigna pnia legitima pmittant cõiugia: q̃ forte deterius delinquant. fornicaria autem fine spe coniugij maneat.

Vidã vir mortua uxore sua aliã sibi in matrimonio copulauit: que uxori defuncte q̃rto gradu consanguinitatis viro autẽ. vi. linea cognationis adherebat. post trienniũ vero liberis ex ea susceptis accusatur apud eccleſiã. iste pretendit ignorãtiam. Hic primum queritur: ſi liceat aliquã ex ꝓpria cognatione duci in uxorem. Secundo: ſi ex consanguinitate uxoris aliq̃ possit in coniugem duci. Tertio usq; ad quem gradum quisq; ꝺbeat abstinere siue a ꝓpijs siue ab uxoris sue consanguineis Quarto queritur: quare usq; ad. vi. gradũ consanguinitas cõputatur: ita q; nec ultra ꝓgreditur nec infra subsistit. Quinto: quomõ grad⁹ cõsanguinitatis computandi sunt. Sexto: qui iureiurãdo ꝓpinquitatem firmare debeant. Septimo: an illi qui ꝺ incestuosis nati sunt filij reputẽtur. Octauo: ſi ignoranter de cõsanguinitate uel affinitate aliqua in uxorẽ ducta eſt: an ex diſpẽſatiõe possit viro suo adherere. Nono: ſi cõtigerit eccl̃am decipi ꝛ causa consanguinitatis aliquam a viro suo separari: que post quadriẽnium nuptijs hincide celebratis deprehẽditur nõ fuisse cõsanguinea ꝓximis: an secũda coniugia sint relcindẽda ꝛ ꝓpria sint reintegrãda. Decimo: ſi relicta alicuius de ꝓpria cognatione ad secundas nuptias trãſierit: an ꝑles ex eis ſuſcepta possit ptingẽ ad consortiũ alicuius de cognatione ꝓximis viri.

Quod autẽ consanguineas noſtras siue uxoris noſtre in cõiugium nobis ducere liceat: exemplis ꝛ auctoritatibus ꝓbaṫ. Abraham nanq; sarap filiã fratris sui sororẽ videlicz loth in uxorem duxit. Iſaac rebeccam in uxorez accepit: que erat filia cõſobrini matris sue. Jacob duas sorores liam videlicet ꝛ rachel filias labã auũculi sui sibi matrimonio sociauit. In lege quoq; p̃cepit dñs moyſi: ut null⁹ ducẽt uxorẽ niſi de ꝓpria tribu ꝛ fãilia. Itẽ ſi aliqꝺ plura dicẽda erãt de hoc ipedimẽto annectit de cognatione carnali.i. ꝓsanguinitate ꝛ affinitate. In his.n. duob⁹ ꝙ ſiſtit carnalis cognatio. oñdit ergo usq; ad quotũ gdum ꝓhibeaṫ copula ꝓsanguineoꝝ vl affiniũ: ꝛ q̃ut gd⁹ ꝙutẽt i ꝓsanguinitate ꝛ affinitate: qb⁹ accusantibus talia mr̃imonia sũt diremẽda ut in.auc̃.tc̃.

b Quod aũt cõsanguineas. hic depingit qõ.i.an.ſ liceat alicui ducẽ ꝓsanguineã suã. sup hoc dic̃ h.q i linea ĩnſ vsali ertẽ dit̃ ꝓhibitio usq; ad.vij. gdũ. hodie usq; ad.iij. eſt.e.ñ dzũ linea vo descẽdẽte i ĩfinitũ. insti. de nup.§.i. ubi dic̃ i ĩfinitũ vñ bz eũ adã si hodie vidueṫ: ñ possz ꝙhẽ cũ aliq̃. alij vo ñ faciũt dbz mr̃ lineã ĩnuersalẽ ꝛ ascẽdẽtẽ. ar.j.c.q.v. ad sedez v. illa quoq; ꝺbi ulẽ quoꝝ nec ꝓsanguinitas repit,pcedit aũt. S. h⁹ mõ i qõe ista: ꝓmo ,ꝓbat q cõsanguinee duci pñt. ꝛ hoc usq; ad.§. bis ita.fo ,ꝓbat ꝙriaz usq; ad.§. hac itaq;.ab illo loco usq; ad finẽ qõis põit diuersas solutiões: q̃re i ve.te. ñ fuit ,ꝓhibitũ ꝛ mõ sit ,ꝓhibitũ ꝓsanguineã ducẽ.

c ¶ Uxoris.h⁹ pertinet ad bz qõem nõ ad hãc

d ¶ Cõsobrini.meli⁹ dicẽt patruel.q: baruel ꝛ sara ꝺ duob⁹ fratribus fuerũt nachor ꝛ zarã.

e ¶ Precepit.hec fuit ona cã q̃re copula ꝓsanguineoꝝ fuit permiſſa.ſ.ne ducerẽt alienigenas.

f ¶ Peruenerit.al nõ tenet.lxxxij.di.,ppoſuiſti ex hoc patet iudeos canonib⁹ nõ ligari.

g ¶ Preceptis.s.xxxij. q.iiij.dicit.

b ¶ Aplicis.i.aplox: ut j.e.§.ult.i fi.ubi expõaſ aplicoꝝ.i.aplox.

h Js ita.necessitatis: ut in principio.

k ¶ Cessante.s.i.q.i.qõ ,p necessitate.ꝛ.q.ulti. qõ ,p remedio.

l Per moysen. glo. sup lenitico .c.xvij. al'.xviij. ꝑmo qdē ꝓp hoium rari tatē tm̄ dual' ꝓlōas dns ercludit a cōiugio. s. ut nec fili⁹ matri nec filia ꝑi copularet. sub lege vo excepit fere .xij. matrē nouercam sororē neptē amitā materteram vrorē patrui vrorē frīs sed hoc recipit determinatōem .vnj. q. i. olim ꝑuignā filiā ꝑuigne sororē vrozis paucas tm̄ exclusit: ut multiplicarēt hoies. sub tpe vero gr̄e plurime excludūt.

m Sororis .s. noie sororē sm̄ ve. te. neptis intell'r: ut .xxij. q. .ij. q̄rit. quo g⁹ abrahā durit ne ptē suaz ut in ꝑdicto. c. colligit? dic abrahaz legē ꝑuenit. z ió nō ꝑmisit i lege: ut .xxij. q. iiij. dicit.

n Nec aug⁹. i. ad ostēdendū q cā necessitatis p misse sunt cōsanguineorū copule ꝛc.

a Qum igit. religiōe ar. q ꝓsanguinitas ñ ꝑedit m̄timoniū. sed ꝓstitutio eccl'e. i. e. q. iij. ꝓiūctōes. z ex de diuō. gaudem⁹. frigiditas. u sola z coactio z error ꝓsōe cū ñ fit ibi ꝓsēs⁹ matrimoniū ꝑedūt sine ꝓstitutōe eccl'e. ité pupillaris etas et mēbri ab scisio.

b Honestissima. h est ar. q affinitas ñ surgat ex coitu fornicario. naz illa cōcordia nō ē honestissima. nā infideles sunt ipe fornicarie. xxiij. q. iij. quotiēs. ité ē ex h⁰. c. ar. q si hodie vn⁹ solus hō essz cū sorore sua posset ea cognoscē licite et sobolē suscitare. nā tc o ad a ꝛuolarz,. xxv,. di. aberordio. z essz ēt ꝛligionis h⁰ facē. xxvij. q. iij. dicit sara. ité ē ar. ex h⁰ c. q diuersitas tōis diu sitatē factoꝛ ꝓduc. xxiij q. iiij. si eccl'a absqz liberis mozeret: ꝓcepit dns ut frr eius uxorē defuncti sibi copularet: z ex ea semen fratri suo suscitarz. Dozzo ad quoscūqz lex ipa puenerit: eis ꝓceptis ꝓbantur obnoxij: nisi q uel euāgelicis mādatis uel apostolicis institutis euacuata monstrētur. nullo aūt euangelij ꝓcepto uel aplico instituto ꝓsanguineoꝝ ꝓiūctiones ꝓhibite inueniūtur. vñ sicut ab initio ita z nūc licite ꝓbātur.

Hlis ita rñdet: Cōsanguineorū ꝓiūctiones alias cā necessitatis pmisse alias cā iuste rōnis inueniūtur imperate. cum eniz vn⁹ ab initio vir atqz vna ex latere ei⁹ mulier a deo formaretur: necessario sorores fribus copulabātur. qō autez cogente necessitate fit: cessāte necessitate pariter cessare oportet qō urgebat. ergo tanto nūc dānabilius usurpat cōsanguineoꝝ ꝓiūctio: qnto minus necessaria ꝓbat. vñ huiusmodi copula postea lege ꝓhibita inuenit dño dicēte per moysen: turpitudinem sororis tue non renelabis. Hinc augusti. ait in li. de ciuitate dei.

Quare ꝓstitutū sit: ne consanguineas ducamus uxores.

Qm igitur genus hūanz post primā copulā viri facti ex puluere z ꝓiugis ei⁹ ex latere mariū feminarūqz ꝓmixtione opus hꝛet: ut gignēdo multitiplicarent: nec esset ulli hoies nisi q ex illis duobus nati fuissent viri ꝓiuges suas sorores acceperūt. qō ꝓfecto qnto ē antiquius ꝓpellēte necessitate: tanto postea factū ē dānabilius religione ꝓhibente. hīta est enim illis rō certissima charitatis: ut homines q bus esset utilis atqz honestissima ꝓcordia diuersaz necessitudinū vinculis necterētur: nec vnus in vno multas hꝛet necessitudines: sz singule spargerentur in singulos: ac sic ad socialem vitam diligētius plurime plurimos obtinerent.

C Pater quippe z socer duarū sunt necessitudinū noia. dū ergo habet qs aliū ꝑem alīū socex: numerosius se charitas ꝓpagit: utrūqz aūt unus scilicet adam esse cogebat z filijs z filiabus suis: qñ fratres sororesqz iūgebant ꝓiugio: sicut eua uxor eius utrīqz sexui filioꝝ fuit z socrus z mater. que si due femie fuissēt altera mater altera socrus: copiosius se dilectio socialis colligaret. Sed hoc vnde fieret tūc non erat: qñ nisi fratres z sorores ex illis duobus ꝑmis nulli homines erāt. ꝛ fieri ergo debuit qō potuit: ut existēte copia vñ ducerētur uxores que iam nō erant sorores: nō solū illud nō fieret ubi nulla necessitas esset: ne ꝛetiaz si fieret nefas esset. qō hūano gñe crescēte etiā inter impios deoꝝ multorū falsozūqz cultores sic obseruari cernimus: ut etsi puersis legibus ꝑmittant fraterna cōiugia: melior tn̄ ꝓsnetudo ipaz malit exhozzere licentiā: sicqz aduerset quasi licere nūqz potuerit. Copulatio ergo mariz femine qtum attinet ad genus hūanū: quoddā feminarū est charitatis. celestis ꝛo ciuitas opus hz ut noxa gñatio nis euadat. Hac itaqz ꝓsuetudine q ab ipo exordio hūane ꝓpagationis originē hūit: quā nulla lex ꝓ iubendo euacuarat: excusantur abraham isaac z iacob z ceteri q de ꝑpria cognatione ducebāt uxores: qbus etiā alia cā certissime rōnis qua id factū sit intelligi. Ceteris idolatria fedatis sola familia abrahe in cultu vnius dei remālit. vñ abraham a chaldeis cū fratre suo aran in ignē quē adozare nolunt ꝓiectus est: ut numen sue diuinitatis exurendo sentiret quē venerando colē ꝓtēpsit.

c Necessitudinū i. dilectionū.

d Necessitas. ut erecrabilis hēat p⁹ ꝓhibitōem. l.

e Legib⁹. h, leges. n. hoc ꝑmittit. C. t. nup. celebrādis. z. i. q. iij. qdā ler.

f Fraterna. i. inter duoꝝ fratrū filios.

g Unitas, quia nō ē ep⁹ ea qtū ad ciuitatē celestem. s. trūphantem: ubi neqz nubēt neqz nubēt. xxvi. q. i. de⁹

h Euadat. i. liberet ab origina li peccato. ⁹ cā ꝓtrahit ab ipa generatōe.

i Ac itaqz. a chaldeis hi ignē ꝓ deo colebant qⁿficur vf deus vbiqz uta igms in omm loco z in lapidib⁹ inuenitur ió deū dicebant ignē. vñ dixit ego sum q eduri vos de terra chaldeorum: vnde abraha cōpullus ē cū fratre suo adozare ignē: et qⁿ nolunt sm̄ ignē. ꝓpter⁹ ē: ut numen [illegible] diuinitatis sentiret. sed qⁿ nō dubitauit q⁹ de⁹ nō erat igms: ió de igne eruit illeꝝ aran quia dubitauit vf q fit cōbustus.

k Familia. heber a quo delcēdit abrahā. vnde et hebrei dicti sūt sm̄ ioseph⁹: sm̄ augustinū dicūt hebrei ꝙsi abrahei ab abraham.

l Filij di. filij di dicti sūt q descēdunt de familia serb: q non colebāt idola amore vxoꝝ suaꝝ. Et hō ꝓcessū fuit eis ut acciperēt vxores de tribu sua filij chaim q colebāt idola: dictū sūt filij hominis.

m A christo. nō tñ erat toto q hōes erant ibidē parente descēdim⁹.

n In peccatis. o iudei.

o Matrē vram i synagogam.

p Et repudiatā ē ar. h q sic ꝑ auctoritatē dñi separā tū fuit sacrm qđ fuit inē rōm et synagogam. ita hodie aucte domini posset mīmoniū separari.

q Prophetā. s. osee. vñ exponē. i. ꝑ aliā ꝓphetiā eiusdē osē.

Ne ergo ex cōiunctione infideliuꝫ fideles ad idolotriam ꝓlaberētur ⁊ ita deū offenderent: sicut quōdā ante diluuiū filij dei cōmixti filiabus hominū ipm ad iracundiā ꝓuocauerant: rectissime cautum est: ut patriarche viri sanctissimi nō nisi de ꝓpria cognatione. i. de familia fideliū sibi uxores acciperent. Hinc etiā cum filij israel intraturi terram ꝓmissionis a dño audirēt: ne filias cananeoꝝ sibi in uxores acciperent: nec suas eis nuptui traderent: statim subiunxit dñs: ne faciant nos recedē a deo nestro ⁊ fornicari cū dijs alienis. Hinc etiam hesdras idumeas atq; aliaꝝ mulieres nationum ꝑ quas filij israel ibāt ad deos alienos ab eis separari iussit. Est aūt alia causa q̄re cōsanguineoꝝ ꝓuctiones in populo dei primū permisse uel potius imperate fuerunt. Deus enim sic ab initio salutem hūani generis dispēsauit ut primitiuā eccl̄am in illo populo instituꝛet: q sibi carnis ꝓsanguinitate erat ꝓpinquus vñ de plebe iudaica primū apostolos elegit: quos quasi fundamētū ecclesie instituit. quoꝝ ꝓdicatione ⁊ eadem plebe multi ad deuꝫ puersi in seipis originē ecclesie ꝓstiterūt. Deinde in ceteras gentes que tā fide q̄ cognatione carnis a christo erant alienę: ꝓdicatio euāgelica translata est: ⁊ quasi cōsanguinee copulam christus aspernatus ⁊ aliena cognatione sibi uxoꝛez elegit adimplens illud qđ per ꝓphetā osee ꝓdixerat: In peccatis vestris: is dimisi matrē vram quasi adulterā ⁊ repudiatam Et item ꝑ alium ꝓphetam: Vocabo non plebē meaꝫ plebem meam. In huius rei ergo sacramento: consanguineoꝝ cōiunctiones primum in populo permisse sunt: nunc autem ꝓhibite sūt. ⁊ q̄ ñ i vna familia tm: sed in oī multitudine gētium populus fideliū inuenit nō de ꝓpria cognatione: sz de qualibet alia cuicūq; uxorem ducere ꝓceditur. Illud aūt: q ꝓcepta legis seruāda dicūtur: que nec euāgelicis nec apostolicis institutis euacuata ꝓbantur: vex quidem ē. sz cū omnia figuralia signa apls ꝓbet ad tps esse data: itaq; iō veniēte veritate affirmat illa nō ultra eē ſuanda. Hoc aūt ut supra mōstratū est causa sacramenti a deo institutū esse ꝓbet: ⁊ hoc cū ceteris figuralibus euacuatuꝫ certissime constat: q̄q; sicut apls quedā ꝓsulendo addidit que euāgelicis ꝓceptis non inueniebantur diffinita. nec tñ ideo tanq; temeraria uel supflua ab aliis aplis sunt repudiata: sic ⁊ ecclesia post aplica instituta quedam ꝓfectōnis addidit utpote de ꝓtinentia ministrorum de confectione mysteriorum de celebratione officioꝝ que nullatenus respuēda sūt sed diligēti veneratione suscipiēda. Consanguineoꝝ ergo ꝓuctiones q̄uis euangelicis ⁊ aplicis ꝓceptis non inueniātur ꝓhibite: sunt tñ fugiende quia ecclesiasticis institutionibus inueniunt terminate.

Via ergo a consanguineoꝝ ꝓiunctionibus sicut probatum est abstinere oportet: videndum est usq; ad quem gradū a consanguineis ꝓpriis abstinere ep̄ō teneat: nel si ex cognatōne ꝓpria uxoꝛis aliquam ducī in uxorē liceat. De his ita scribit gregorius papa in capitulo meldensi.

Usq; ad. vij. generationē nullus de sua cognatione ducat uxorem.

De affinitate consanguinitatis per gradus cognati

r Illud aūt. h rōnē tacite obiectōi fēe i ꝓmo. §. nā vī esse ꝓceptū q̄ accedēt ad ꝓsonas ñ ꝓhibitas sicut ad fratris vxorē. viij. q. i. olim.

s Cōsulēdo. sic de cōsilio nubēdi: ⁊ de ñ dimittēda infideli. xxviij. q. i. sic enim.

a Alia ergo. Que q dicūt in hac. q. stione fere ꝑ totū sūt correcta ꝑ ꝓstitutōem nouā: q̄ incipit: ñ dz ex de cōsang. ⁊ affi. nec ē op⁹ ea legi.

b De affinitate. septimum. imo usq; ad decimū gradū deferī hereditas: ut. j. e. q. v. ad sedē. sed pōt dicē q̄ minor numer⁹ nō excludit maiorē. nō. n. q minora cōcessit, ꝓhibuit maiora. ⁊ xvij. q. ij. sūt q dicūt ficxo. dist. illud. l. di. figs diacon⁹. ff. de arbi. die §. si plures. ar. C. xxxi. q. i. quō. ff. de vul. ⁊ pupil. sub er facto. §. ité queritur. vl dic q̄ logī h̄ō cognatus: q de iure ꝓtorio succedūt usq; ad septimū gradū: ut insti. de succes. cog. §. ult.

Qō. ij. ⁊ iij.

c Q Onūctiones. cō. sanguīneoꝝ.

d Q Ppinquis q̄ ad.

e Q Ullū in vtroq; loquit. c. istud in primo genere affinitatis.

f Q Unitatē. ergo tñ p̄cantis ꝓmittionē ꝓtrahit affinitas. ī. c. sanctū. h. dicit. ſz tñ ꝓhibet ꝓtrahere cū aliqua consanguīea illi⁹. ꝓpter publicē honestatis iusticiā ut. xxvij. q. ij. figs vxorē ſz Ō. iiij. q. iij. §. ité i criminali. ⁊. §. ité lege. ſed ibi gener appellat̄ sponsus nō q̄ reuera sit: ſed quō ad quoddā benefi cium.

a Q Ē incestis. ē. iij. q. iiij. cōsanguineoꝝ ī. q. viij. c. vlti.

b Q Reseruam⁹. ſ. ut remaneant insimul.

c Q Cū adulterū. i. fornicationem. xxij. q. iij. nēmo.

d Q Funestū. i. turpe et indecens. ē. xxxiiij. dis. presbyteri.

e Q Cōsobrine. ꝓsobrini dicunt quasi ꝓsororum: hi sūt. ꝓprie duaꝝ sororū filij. sobrini vocant ꝓsobrinoꝝ filij.

f Q Aut p̄uigne sue. patrui. ⁊ sm hoc eraudi de p̄uigna ex secundis nuptijs. vel dic sue. i. ꝓprie.

g Q Cōcubitu. ar. q̄ affinitas ꝓtrahit p coitum fornicariū sicut p legitimū: ut. ī. e. nec.

b Q Quos omēs. multi alij sūt q̄ nō numerant hic.

onis placuit vsq; ad. vij. generatiōem obseruare. nā ⁊ hēditarē rex p legales ī strumētoꝝ diffinitōes sācita vsq; ad. vij. gradū ꝓtēdit hēdū succession̄. ñ. n. eis succederēt: nisi eis ꝑ pagine successiōis deberetur

I tem calixtus papa.

Infamia notāt̄ q; cōsanguineas ducūt vxores.

Q Uinctōes cōsanguineoꝝ fieri ꝓhibēt. q̄re: quia has diuīe seculiq; ꝓhibēt leges. leges quoq; hoc diuine agētes ⁊ eos q̄ ex eis ꝓdeūt: ñ solū eijciūt: ſz ēt maledictos appellāt. leges q̄ seculi infames tales vocāt. ⁊ ab hēditate repellūt. nos ꝙ sequētes patres nr̄os ifamia eos notam⁹: ⁊ ifames q̄ē cēsem⁹: q̄ ifamie maculis sunt aspſi. nec eos viros nec accusatōes eoꝝ q̄ leges seculi reijciūt suscipe debem⁹. eos aūt plāguineos dicim⁹: quos diuine ⁊ impatoꝝ ac rōnoꝝ atq; grecoꝝ leges plāguineos appellāt: ⁊ i hēditatē suscipiūt nec repellē p̄nt

I tē fabian⁹ papa.

Affines i gnta generatiōe copulari p̄nt: in q̄rta si fuerit inēti nō seperēt̄ur.

Q Ppings q ad affinitatē p virū ⁊ vxorē veniūt: ōnicta vxore vel viro i. y. generatione ꝓiūgātur. in. iiij. si iuenti fuerit: nō sepenē. In. iij. tñ p̄pingtate nō ſz vxorē alteri⁹ accipe p⁹ obitū ei⁹. eq̄lit vir ꝓiūgāt̄ i mr̄imonio eis q̄ sibi consanguinee sūt ⁊ vxoꝝ sue consāguineis p⁹ morte sue vxoris

I dem.

Q Ui ꝓpinquā sāguinis vxorē ducūt ⁊ sepanī: nō licebit eis q̄ diu vtriq; viuūt: ass vxores sibi i ꝓiugio sociare: ni si ignorātia excusenē. Uñ in cō. apud vermeriam.

Non ꝓhibentur ducere vxorem: qui ignoranter incestum cōmittunt.

S Iqs cū mr̄e ⁊ filia fornicat⁹ fuerit ignorāte mr̄e de filia ⁊ filia ō mr̄e: ille nūq; accipiat vxorē. ille ꝙ si voluerit: accipiāt maritos. Si aūt hoc scierit ipse femine: absq; maritis ꝓpetuo manēāt:

I tem ex eodem.

S I hō fornicac⁹ fuerit cum muliere: ⁊ frat̄ ei⁹ nesciens eādē duxēit vxorē: frat̄ eo q̄ fratri crimē celauerit. vii. ānos pēiteat ⁊ p⁹ pniam nubat. mulier āt vsq; ad mortē peniteat ⁊ sine spe ꝓiugii maneat. Q ebis ꝙ ignorāter ꝓiūguntur cēte auctes intelligēde sunt.

U nde iulius papa.

Ex ꝓpingtate sui sāguis vel vxoris vsq; in. vii. gradū nulli⁹ ducat vxorem.

N Ullū i vtroq; sexū pmittim⁹ ex ꝓpingtate sui sāguinis vel vxoris vsq; i. vii. generis gradū vxorē ducē vel icesti macula copulari. ꝓterea q° q̄ illō adiecim⁹ q̄n sicut nō ſz cuiq; christiano ō sua cōsāguinitate: sic ēt nec ſz de plāguinitate vxoris sue ꝓiugē ducē ꝓpter carnis vnitatē.

I tē ex cō. agathensi. **Incestuosi nullo sūt digni nōie ꝓiugij.**

Q Ē incest⁹ ꝓiugiōrū⁹ nihil ꝓsus venie relinqm⁹ vel refnam⁹: nisi cū adulterij seperatiōe sanauerit. Incestuosos vero nullo cōiugij nomine deputandos: quos etiā ōsignare funestū est. Q Nos enim esse cēsem⁹: figs relictā fratris que ꝓius sororis extiterat carnali cōiunctione polluerit: figs frater germanā vxorē acceperit: figs nouercam duxerit: figs consobrine sobrinoq; se sociauerit: figs relicte vel filie auunculi miscetur aut patrui filie aut ꝓuigne sue: aut q ex ꝓpria cōsanguinitate aliquā rant quā cōsanguine⁹ habuerit vel concubiū polluerit aut vxorem duxerit: quos omnes ⁊ olim ⁊ nunc sub hac

i Q Ex iūt cathecūminos. de hac materia dicunt quidā spāle esse incestuosis qui nō debeant admitti vsq; ad missam cathecuminoꝝ tñ. nam dicunt eos suspensos ipso iure q̄tum ad hoc: sicut simoniacus quilibet suspensus est quo ad diuina officia. i. q. i. qui studet. ⁊. c. quibusdam. de ose. dis. i. eos nullū abrogatum est. nā dicūt q⁹ iudeus saracenus hereticus nō ꝓcius bīs pōt stare vsq; ad missā cathecumi noꝝ. ar. de ose. di. xiij. iudei. nec ꝓtradicit. ti. q. iij cū excōicato. ⁊. i. q. i. nō liceat. nā oia illa intelligūtur de ꝓcipuis. i. notatim excōicatis. vel de illis q̄ sequunt̄ heresim

k Q Et ozare. ē. di. xxv. c. ī. Ō. ō cōse. di. viij. eos quos Ō. ſz ibi gravius delictum ideo ⁊c.

l ¶ Cōstitura. dispensando. ꝛ ẽ ar. ꝓ opinione. b. q. i. dispensantio ẽ tus: ut nō. xxxiij. q. ij. in ad eleſcẽtia. ꝛ. c. interfectores.

m ¶ Cōstituta. i. antiquos canones.

n ¶ Debebūt. añ incestuꝫ de iure cōi vel p⁹. ſi ado leſcentes ſūt vel incōtinentes et dispensatione.

a ¶ Debis. vſq; ad miſſam. i. vſq; ad ſurſum corda: vl vſq; ad conſecratiōnē corporis chriſti. nā tūc cathecumini de eccīa expellētur: vel vſq; ad euangeliū.

b ¶ Nec cibū. h⁹ ſit in deteſtatiōnē criminis: ſicut alīs aliquis toleraſ ab eccīa: nō iñ ei cōicatur in cibo: ut d̄ vroze clici: ut. xxxiij. q. ij. placuit.

c ¶ Nature. reſpicit iſtud verbum maculauerūt.

d ¶ Extraordinaria. i. citra vl̄ circa naturalia ꝛ nō intra: qō ñ attigit claſtra pudoris: ſed in circuitu palpitabat.

e ¶ Vel. i. etiam.

f ¶ Sepius. quia qua rōne non impedit p̄ma eadez nec ſecunda nec aliqua. ſecus aūt eſſet forte ſi i nō naturali mēbro: tūc impediret. p̄ter enormitatē criminis. xxxiij. q. vij. adulterij. et xxxiij. q. ij. §. hoc autem.

inſtitutione inceſtos eē nō dubitam⁹: ꝛ inter cathecuminos vſq; ad legitimā ſatiſſactionez manē ꝛ orare p̄cipimus. qō ita p̄nti tēpore ꝓhibem⁹: ut ea q̄ hactenꝰ ſūt cōſtituta: nō diſſoluam⁹. Sane quib⁹ cōiūctio illicita interdicit: habebūt lineū di melioris cōiugii libertatem Ite ex eodē cō. hilerdenſi.

Inceſtuoſi vſq; ad ſatiſſactionē excōicentur.

De his q̄ inceſti polluōe ſe maculāt: placuit quouſq; in ipſo deteſtando ꝛ illicito carnis cōtubernio p̄ſeuerant vſq; ad miſſā tm̄ cathecuminorū in eccleſia admittātur: cū q̄ bus etiā nec cibū ſumere nulli chriſtianoꝝ ſicut apoſtol⁹ inſſit licebit. Ite gregorio papa ad felicem meſſane ciuitatis epm̄.

Nullus ducat vxorē a cōſanguineo cognitam.

Nec eā quā aliqs ex p̄pa cōſanguinitate cōiugē habuit vel aliqua illicita pollutione maculauit in cōiugū ducere vlli chriſtianoꝝ licebit: q̄ inceſtuoſus ē talis coitus ꝛ abominabilis deo ꝛ cūctis bonis hominibus. Inceſtuoſos vero nullo cōiugii noie deputādos a ſanctis p̄ribus ſtatutū eſſe legim⁹. Nature videlicet ordine: ſi x̄o extraordinarie nō ſic. Habit eni vrban⁹ papa. ij. gratiano neapolitano epiſcopo.

Extraordinaria pollutio niſi in naturalibus nō impedit matrimonium.

Extraordinaria pollutio ñ niſi in naturalib⁹ admiſſa vel ſepius reiterata citra maritalē affectum: ſi p̄bitis ſacramentis ita eſſe conſtiterit: quemadmodum nobis tuis ſignificatum eſt literis: non videtur matrimonium impedire q̄uis ipſa ſit criminoſa ꝛ dānabilis. Ite iulius papa.

Nullus ducat p̄iugē relictā conſanguineoꝝ ſuoꝝ vſq; in tertiā generationē.

Hoc quoq; ſtatutum eſt vt relictam patris vxoris ſue relictaꝫ fratris vxoris ſue relictam filii vxoris ſue nemo ſibi in matrimonium ſumat. relictam conſanguineoꝝ vxoris ſue vſq; in tertiam p̄geniem nemo in vxorem ſumat. in. iiij. aūt ꝛ in. v. ſi inuenti fuerit nō ſepentur. Idem.

Cōſanguineis p̄p̄ris vl̄ vxoris pariter cuiq; cohabitandum.

Valiter vir p̄ſumat cō ſanguineis p̄p̄ris: ꝛ conſanguineis vxoris ſue. Itez iſidoꝝ ex cō. macienſi.

Ne cōſanguinitas q̄ in p̄pio viro ſeruāda ē: hec nimirū in vxoris parētela de lege nuptiaꝝ cuſtodienda ē: q̄ conſtat eos duos fi eſſe in carne vna. ideoq; cōmunis illis vtraq; parētela credēda ē: ſic ſcriptū ē: erūt duo i carne vna Item auguſtinus.

Mul⁹ ñ ē aut p̄utāda q̄ filia

Si vir ꝛ vxor nō iam duo ſz vna caro ſūt: non aliter eſt nurus deputāda q̄ filia. Ite gregorius. **Vſq; ad ſeptimam generationē p̄geniē ſuā vnūquēq; ſeruare oportet.**

Progeniē ſuā vnūquenq; vſq; ad. vij. decernim⁹ obſeruare generationē: ꝛ q̄diu ſe agnoſcant affinitate p̄pinquos: ad cōiugalē copulā accedere denegam⁹. qō ſi fecerint: ſepent. Ite nicola⁹ papa amalfitane eccleſie ſuffraganeis.

De eodem

De cōſanguinitate ſua vxorē nullus ducat vſq; p⁹ generationem. vii. vel quouſq; parentela cognoſci poterit laicus vero vxorez ſimul ꝛ cōcubinam habens non communicet eccleſie. Item ex concilio guarmacienſi.

g ¶ Maritalē. naz ſi maritalis affectus interceſſiſſet impediret. ar. eē ō ſpon. inuenis non p̄pter factū ſz p̄pter conſenſū. xxvij. q. ij. ſigs vxorem.

b ¶ Sacramētis. polluētis ꝛ pollute. non enim teſtificant. p ſe ſz. p eo q̄ eam ducere vult. ꝛ mirū eſt q̄ p̄ tā violentam p̄ſūptionem. p̄batio admittitur ꝛ iō eſt ℈. xxxij. q. i. dixit. ſed hec fit in defectū. p̄bationū. C. ō here. l. vlti. ꝛ obtinet fo te hoc cū virgo erat et volebat. p̄bare p aſpectum corporis. xxvij. q. i nec aliqua. ꝛ qō iurat ē ex abundanti ꝛ ad cautelā. ar. xxxiij. q. ij. in lectū. itē auditur hic ēt minoſus teſtis turpitudinem ſuā allegans. immo nō ē teſtis: ſz interrogatur de facto ſuo. iiij. q. iij. §. item ſerui.

i ¶ Impedire. talis pollutio non dz impedire eū gn poſſit ducere cōſanguineā illius: q̄ nec fecit ſanguinis p̄mixtionem nec carnis vnitatē Sz qd ſi aliqs reſeraret illas ſeras: ꝛ nō p̄ceſſit ad p̄ſūmationē operis: nūqd talis p̄mixtio carnis impedit matrimoniū cū conſanguinea illi⁹? dic q̄ nō: q̄ nec eſt ibi ſanguinis p̄mixtio nec carnis vnitas. ſ. e. nullū.

Quousq; inter aliquos generatio recordet aut i memoria retinet: sibi inuicē n̄ copulent

IN copulatione fidelium gn̄ationis numeꝝ nō diffinimus: sed statuimus ut nulli liceat christiano de ꝓpria cōsanguinitate seu cognatione accipe uxorem: sed dū generatio recordat aut cognoscit aut in memoria retinet. Itē ex concilio lugdunēsi.

Ex ꝓpinquitate sui sanguis usq; ad. vij. gradum nullus ducat uxorem.

NVlli ex ꝓpiquitate sui sāguinis usq; ad. vij. gradū uxores ducant: neq; sine bn̄dictione sacerdotis. q aūt nupturi erunt a sacerdote bn̄dicti nubē audeant: nec aliter p̄sumāt. Premissis auc̄tibus qsq; ꝓhibetur a ꝯiūctione ꝯsanguineaꝝ usq; ad. vij. generationem. ¶ Sz obijcitur illud grego. ad augustinum anglorum episcopum.

Anglicis ꝑmittit: ut in quarta uel qnta gn̄atione copulēt

QVedam lex romana permittit: ut siue fratris siue sororis seu duoꝝ fr̄m germanoꝝ seu duaꝝ soroꝝ filius et filia misceātur: sed exp̄imēto didicimus ex tali cōiugio sobolem nō posse succrescē. vnde necesse ē vt in quarta uel quinta gn̄atione fideles licēter sibi ꝯiungant. Sed idem humillim⁹ pater gregorius p⁹ multum tp̄is a felice messane sicilie presule requisitus utrū augustino scripserit: ut anglorum quarta generatione contracta mr̄imonia minime soluerentur: inter cetera talē rōnē reddidit. Quod scripsi augustino angloꝝ gentis ep̄o alūno videlicz ut recordaris tuo ipsi etiam angloꝝ genti q̄ nup̄ ad fidē venerat: ne a bono quod cepat metuendo austeriora recederz: specialiter ⁊ non generaliter me certissime scripsisse cognoscas. vn̄ et mihi om̄is romana ciuitas extitit testis. Nec ea intentōne hec ei scripsi mādata: ut postq̄ firma radice in fide fuerit solidati: si infra ꝓpriam consāguinitatem inuenti fuerint nō sep̄entur: aut infra affinitatis lineam. i. usq; ad. vij. generationē iungātur: sed q̄ adhuc illis neophitis existentib⁹ eis primum illicita consentire et eos verbis ac exēplis instruere oportet. nam iuxta aplm̄ qui ait: lac dedi uobis potum nō escam: illis modo non posteris ut p̄fixum est temporibus tenēda indulsim⁹: ne bonum quod infirma radice plātatum erat eruerēt: sed aliq̄ntulum firmaretur: ⁊ usq; ad p̄fectiōem custodiretur. Itē obijcitur illud gabiloneñ. cōcilij.

In. v. uel. vi. generatiōe nullus amplius copulet ꝯiugio.

QOntradicimus ut in. iiij. uel in. v. sextaq; generatione nullus ampli⁹ ꝯiugio copuletur. ubi aūt post interdictū factum fuerit inuentū: separetur. Hac auc̄te dū. vi. generatōne interdicit ꝯiugiū in. vij. permitti videtur. Sed gradus cognationis s̄m quosdam varie cōputant. Alij nāq; patrem in primo gradu: filios in secundo ponūt. Alij primū gradum filios appellant negantes gradū cognationis inter patrem ⁊ filiū esse: cum vna caro ꝓbentur pr̄ ⁊ filius Auctoritates ergo que consanguinitatis cautela usq; in vij. gradum ꝓhibent: patrem ponunt in primū gradū. Ille v̄o que ad. vi. gradū ꝓhibēt: primū gradum filios appellāt atq; ita fit ut eedem persone s̄m hanc diuersitatē inueniantur in. vi. vel. vij. gradu. Itē illud fabiani quo affines in. v generatione copulari iubent videtur esse contrariū illi de-

creto iulij pape. ¶ Sicut nõ licet ulli christiano de sua cõsanguinitate uxorem ducẽ: sic etiã nõ licet de ꝯsanguinitate uxoris sue ꝯiugẽ ducẽ ꝓpt carnis vnitatẽ. similiter etiaꝫ inuenitur ꝯtrariũ illi. c. greg. nec eã quã ex ꝓpria ꝯsanguinitate ꝯiugẽ habuit ꝛc. Sed illud fabiani intelligendũ ẽ ꝺ duabꝰ sororibus uł ꝑsonis int̃ se affinitate ꝯiũctis: ut sũt uxores duoꝝ frm̃. si ꝯtigẽit vnã eaꝝ alicui mr̃ionio copulari post mortẽ eius. vir nõ potẽit affinẽ supstitez in ꝯiugẽ ducẽ nisi in. v. gradu affinitatis inueniant̃. vñ qui nouercã alicuiꝰ in uxorẽ duxerit: post mortem eius uxorẽ puigni ducẽ ñ poterit. Hinc etiã idẽ iulianus papa alibi ait. Relictã ꝯsanguineoꝝ uxoris sue ñ ait ꝯsãguineã uxoris sue: sꝫ relictam ꝯsanguineoꝝ usqꝫ in quartaꝫ generationeꝫ nullus ducat in uxorẽ. Pascalis ꝟo papa. ii. scribẽs regino ep̃o tertiũ genus affinitatis assignat: cuius copula nõ ultra secundũ gradum inuenit̃ ꝓhibita Ait eni

Duoꝝ consobrinorũ ꝯiuges vni eidẽqꝫ nubere ñ possunt.

Porro duoꝝ ꝯsobrinoꝝ cõiuges q̃uis diuersis tp̃ibꝰ viro vni alteraꝫ post alterius obitum nubẽ ip̃a p̃ter auc̃tem canonicã publice honestatis iusticia ꝯdicit: et nouit prudẽtia tua: qꝛ ita ab uxoris sicut a viri ꝯsanguineis abstinẽdũ est. Illud aũt gregorij ꝛ iulij pape intelligit̃ de ꝯsãguinitate viri uel uxoris: ut post mortem alicuiꝰ eoꝝ nulli ꝺ cognatione defũcti supstes mr̃imonio copulet̃. ¶ Demõstratũ est usqꝫ ad quẽ graduꝫ quisqꝫ a ꝓpria ꝯsanguinitate uel cognatione sue uxoris abstinere debeat.

Qõ. iiii. Odo querit̃ quare usqꝫ ad. vi. gradum ꝯsanguinitatis ꝯiũctio ꝓhibeatur Te his ita scribit isidorus ethymologiarum li. xi. c. vi.

Quare usqꝫ ad sextum gradũ consanguinitas obseruetur.

Consanguinitas dum sepe paulatim ꝓpaginẽ ordinibus dirimẽs usqꝫ ad ultimum gradũ se subtraxerit ꝛ ꝓpinquitas esse desierit: tũc primũ lex in mr̃imonij vinculũ eã recipiet: ꝛ quodãmodo reuocabit fugientez. Ideo aũt usqꝫ ad. vi. generationis gradũ cõsanguinitas statuta ẽ: ut sicut vi. etatibus mũdi gñatio ꝛ hominis status finit̃: ita ꝓpinquitas generis tot gradibus terminetur.

E gradibus ꝟo ꝯsanguinitatis q̃uo cõputãdi sunt: btũs isido. sic loquit̃. Qõ. v

Quomodo dirimunt̃ gradus consanguinitatis.

Series ꝯsanguinitatis. vi. gradibus hoc mõ dirimit̃: filius ꝛ filia qꝺ est frater ꝛ soror: sit ip̃e trũcus. illis seorsuꝫ seiũctis ex radice illius trũci egrediũtur isti ramusculi: nepos neptis primus: ꝓnepos ꝓneptis secundus: abnepos abneptis tertiꝰ: adnepos adneptis quartus: trinepos trineptis quintus: trinepotis filius ꝛ trinepotis filia sextus. Item alexander papa secundus neapolitanis clericis et oĩbus ep̃is atqꝫ iudicibꝰ ꝑ italiã ꝯstitutis scribit ꝺ huiusmodi ita dicens.

Quomodo sunt computandi gradus affinitatis.

Ad sedem aplicam ꝑlata ẽ questio nouiter exorta de gradibus ꝯsãguinitatis: quã quidã legũ ꝛ canonum impiti excitãtes eosdẽ ꝓpiquitatis gradus ꝯtra sacros canones ꝛ ecclasticum morẽ numerare nituntur: nouo ꝛ inaudito errore affirmãtes: ꝙ germani fratres uel sorores iter se sint in secũda generatione: filij eoꝝ ꝛ filie in quarta: nepotes uel neptes eoꝝ in. vi. taliqꝫ modo ꝓgeniẽ ꝯputãtes in huiꝰmõi

vi. gradu eā terminātes: dicūt deiceps viros ac mulieres inter se posse nuptialia iura cōtrahē. ⁊ ad huiusmodi ꝓphanū errorē ꝯfirmandū in argumēto assumūt secl̄ares leges q̄s iustinian⁹ imꝑator ꝓmulgauit de successoribus ꝯsanguineoꝝ: q̄bus ꝯfisi oñdere moliunt̄ fr̄es in secūdo gradu eē nūeratos filios eoꝝ in quarto: nepotes ⁊ neptes in vi. sic seriē genealogie terminātes: nūerationē sc̄toꝝ p̄r̄m ⁊ antiquā eccl̄e ꝯputationē ad nos vsq̄ ꝑductā ꝑuersa quadā calliditate disturbare nituntur. Nos v̄o deo ānuēte hāc q̄stionē discutē curauim⁹ in synodo hīta in lateranēsi ꝯsistorio ꝯuocatis ad hoc opus ep̄is ⁊ clericis atq̄ iudicib⁹ diuersarū ꝓuinciaꝝ. Deniq̄ diu vētilatis legib⁹ ⁊ sacris canonib⁹ distincte inuenim⁹ ob aliā atq̄ aliā cām alterā legū fieri alteram canonū cōputationem.

¶ In legib⁹ siquidez ob nihil aliud ip̄a graduū mētio facta ē: nisi ut hēditas uel successio ab vna ad alterā ꝑsonā inter ꝯsanguineos deferat̄. In canonib⁹ v̄o ob hoc ꝓgenies cōputat̄: ut apte mōstret̄ usq̄ ad quotā gn̄ationē a ꝯsanguineorū nuptijs sit abstinēdū. Ibi p̄scribit̄ vt hēditas ꝓpinquis mō legitimo cōferat̄. Hic v̄o ut rite ⁊ canonice int̄ fideles nuptie celebrent̄. In legibus distincte ñ nūerant̄ grad⁹ nisi usq̄ ad sextū. In canonibus aūt vsq̄ ad. vii. distinguit̄ generationē. Hac ergo de causa q̄ hēditates nequeūt d̄ferri: nisi de vna ad alterā ꝑsonā iccirco curauit secl̄aris imꝑator in singulis ꝑsonis singulos ꝓficere gradus. q̄ v̄o nuptie sine duabus ñ valēt fieri ꝑsonis: iō sacri canones duas in vno gradu ꝯstituere ꝑsonas: vtrāq̄ tñ cōputationē si attēte ac subtiliter ꝑfecta fuerit: idem sensisse ⁊ eandem in eis sn̄iam esse atq̄ ad eūdem terminū ꝯuenire manifestissimuz erit. Iustinian⁹ nāq̄ vsq̄ ad quē gradū ꝯsanguitas ipsa ꝑduret i suis legib⁹ ñ diffiniuit. Canones v̄o vltra septē nullā numerāt gn̄ationē. Sexto quippe gradu determiato in ip̄is legib⁹ subintulit imꝑator hacten⁹ oñdisse sufficiat quēadmodū grad⁹ cognatiōis numerētur. nāq̄ ex his palā est intelligere quēadmodū anteriores gradus nūerare debeamus: gn̄ata q̄ppe ꝑsona gradū adijcit. Ecce in his v̄bis apte oñdit̄ tales gradus q̄les isti cōputant ñ tm̄ usq̄ ad. vi. veꝝ etiam vltra nūerare d̄bere. Quippe cū vltra sextū vltreriores grad⁹ nūerādos eē decernāt. vbi eniz vlteriores noiat gradus: apte indicat ñ sex tm̄mō eē gradus: sz sex finitis adhuc alios nūerandos nec miꝝ cū in p̄cedentib⁹ ipse firmauerit imꝑator decimū ēt gradū: qd̄ dicēdo ñ esse tm̄mō sex: luce clarius ꝯfitet̄. hi ergo euigilēt ⁊ aciē mētis si p̄nt intendāt: quos hacten⁹ istius modi ꝑculit errō. eniuero ubi s̄m leges iter agnatos vel cognatos defert̄ successus: consanguineos eē nō dubiū ē. neq̄ eni sibi succederēt: nisi iter se teste iustiniano i decio gradu sibi attinerēt. Cōsāguinei igit̄ sibi sūt: q sic sibi succedūt q̄ si in decio gradu ꝯsanguinei sibi existūt: ñ est terminata ꝯsanguinitas: vt isti fatent̄ in. vi. tm̄mō gradu. Quid igit̄ dicerēt: cōputatis nāq̄ gradibus sicut isti numerāt: aut finit̄ ꝯsanguinitas in. vi. gradu aut nō. Si autē finit̄ fallaces erunt leges q̄bus isti vtunt̄: q̄ in. x. gradu sibi succedere cōsanguinens iubēt. q̄ si nō finitur ꝯsanguinitas in huiusmōi vi. gradu falsidici erunt isti q̄ vltra illum. vi. graduz nolunt

cōputare ꝯsanguinitatē. Igitur aut leges erunt false: aut isti q sic finiunt generationez Sed vt veridice leges ⁊ veraces sint canones: dicam⁹ id qđ veritas habet. s. ꝙ nō terminat cōsanguinitas in huius modi. vi. gradu: sz terminatur in. vij. gradu ꝑm canōes. utraq; enim cōputatio sicut supi⁹ diximus vno fine ꝯcludit. nāq; duo gradus legales vnum canonicū cōstituūt. Fr̄es itaq; qui ꝑm seculares leges dicunt in secūdo gradu: in x̄ canones nūerant i primo gradu filij fratꝝ qui illic nūerantur in. iiij. hic cōputātur in secundo. nepotes vero q in. vi ibi: istic nūerant in. iii. Sic deinceps q legibus inscribunt in viij. ⁊. x. in canonib⁹ diffiniunt in. iiij. ⁊. v. atq; hoc mō de reliquis sentiendū ē: ut q ꝑm canones dicunt in. vi. ul. vij. ꝑm leges accipiunt in. xij. ul. xiiij Hāc cōputationē intelligēs prudētiss...mus papa gregori⁹ dū quereret in quota gn̄atione fideles ꝯiūgi debeāt: ip̄as seculares leges in testimoniū adducens augustino anglorū ep̄o sic rescripsit: Quedā terrena lex in romana republica ꝑmittit: vt siue fratris ⁊ sororis seu duoꝝ fr̄m germanorū vel duaꝝ soroꝝ filius et filia misceāt. Sz exꝑimēto didicimus ex tali ꝯiugio soboles ñ posse succrescere. vñ necesse ē vt iam in tertia vel in quarta gn̄atione copulatio fidelium licēter sibi ꝯiungi đbeat. Nā a secūda quā p̄diximus omni mō đbet abstinere. Ecce hic apte mōstratur filios et filias fratrū in secūda gn̄atione numerari. ⁊ si fratrum filij ⁊ filie numerātur in secūda: fieri nō potest vt ip̄i fratres nō sint in prima. ꝙ si fratres numerant in prima: filij eoꝝ in secunda: dubiū non est quin eoꝝ nepotes sint in. iij. ꝓnepotes. i. iiij. sic et de reliquis vsq; ad. vij. Sed sunt quidam qui ex his greg. verbis qbus ait vt in. iij uel in. iiij. generatione copulentur fideles: occasionē accipiūt illicita mr̄imonia ꝯtrahendi: dicētes se hoc iuste facere posse qđ tam prudētissimus doctor sua sententia diffiniuit. Isti itaq; q se hoc velamine defēdere nituntur: aduertant in eiusdē pr̄is sententijs nō generaliter cunctis: sz spāliter angloꝝ gēti mādasse nam postmodū a felice messane sicilie p̄sule reqsit⁹ an hoc qđ augustino mandauerat generaliter cūcte ecclesie tenēdum esset: aptissime mōstrat ñ alijs hoc q̄ illi gēti mādasse: ne bonū qđ ceperāt metuēdo austeriora desererēt. sed illi postq̄ in fide essent firma radice solidati et vniuersali ecclesie censuit semꝑ esse tenendū: vt nullā de ꝓpria ꝯsanguinitate vel affinitate infra. vij. generationē aliquis sibi audeat in ꝯiugio copulare. Ecce apte monstratū est ex verbis ip̄ius legis ⁊ auc̄te prudētissimi pape gregorij: quid de gradibus cōsanguinitatis numerandis sentire debeamus: q̄uis alia quoq; ratō mō pari ipsos reuincat aduersarios. Nā si vt ip̄i fatētur in illo. vi. gradu cōsanguinitas finiret: oēs ꝑsonaꝝ ramusculos qui vltra illuz gradum in pictura arboris continētur: velut sup̄fluos oportz detrūcari. Sed quia oēs qui in pictura predicte arboris continent: ex vna parentela ꝯsistunt: nunq̄ sine diminutōne ꝯsanguinitatis a se poterūt separi: veluti nō sine dāno cuiusq; ꝑsone valēt a ꝓprio corꝑe man⁹ brachia ⁊ pedes truncari. Illa quoq; sacroꝝ p̄ceptio canonū q̄ iubet a ꝓpria abstinē ꝯsanguinitate: q̄diu generatio recordat aut mēoria retinetur: nec

a p̄dicta parentele discrepat cōputatione. Nā si in. vii. gradib⁹ canonice ⁊ usualit̄ nūeretur: ultra quos nec ꝯsāguinitas inuenit̄: nec noīa graduū repiunt̄: nec successio pōt amplius ꝓrogari: nec mēoriter ab aliquo gn̄atio recordari. Ne vo in hac ꝯsāguinitatis ꝯputatione aliq̄ dehīc ābiguitas ualeat remanē: aliam quā quidā faciūt nūerationē: ī hac ēt alia disputatione duxim⁹ discutiendā. Sunt. n. quidam q ñ a fr̄ibus sz a filijs eoꝝ. i. patruelib⁹ uel ꝯsobrinis genealogiā nūerare incipiāt: dicentes filios fr̄m in prima gn̄atione cōputari debē: qr fr̄es q̄si quidā truncus ex quo ceteri ramusculi oriunt̄ existunt. sed nec ista graduuz cōputatio sibñ ītellecta fuerit: ab ea quā supius exposuim⁹ in sn̄ia poterit eē diuersa. Isti. n. q initiū nūerandi sumūt a filijs fratꝝ ñ ꝓgrediunt̄ ultra. vi. gn̄ationē: sz sicut toti⁹ mūdi sex etates existūt ⁊ hūane vite itidē sex: ita ⁊ in ꝯsanguinitate. vi. tm̄mō autumāt cōputādas eē gn̄ationes: qbus finitis noue ꝯiūctionis dicūt posse fieri initiū: ut q̄si fugientē possint reuocare cōsanguinitatē. Nec itaqz cōputatio q̄ incipit a fratrū filijs: ⁊ nūerat̄ usqz ad. vi. tantūdē valet: q̄tū ea q̄ incipit a fr̄ibus: ⁊ ꝯputat̄ usqz ad vii. nec ulla in sensu ꝯsistit diuersitas: q̄uis nūero graduū uarietas videat̄. vltima enim gn̄atō si a fr̄ibus sumat initiū nūerandi. vij. ineniunt̄: si a filijs fr̄m repit̄. vi. Taliter igit̄ determiat̄ gradib⁹ ꝯsāguitatis aplica auc̄te admonemus uos fr̄es ⁊ filij: ut oībus sic seriē genealogie cōputandā eē intimetis: quēadmodū sancti pr̄es numerandā eē sanxerūt ⁊ antiquus mos sācte vniuersalis eccl̄e ꝑ longa tp̄a oli cōputasse mōstrat̄. nā siqs ꝑuersa ⁊ obstiata mēte a recto tramite aplice sedis deuiare uoluerit: ⁊ alit̄ q̄z nos in nuptijs celebrādis gradus parētele nūerare cōtenderit: primū ꝓ sua temēitate celesti pena plectet̄: postmodū vo gladio ꝑpetui anathematis nouerit se iugulandū. Item gre. papa

Quare consanguinitas uxoris ad virum ꝑtinere dicitur.

Porro de affinitate quā dicitis parentelā eē que ad viꝝ ex ꝑte uxoris seu q̄ ex ꝑte viri ad uxorē ꝑtinet: manifestissima rō ē: qr si s̄m diuinā sn̄iam ego ⁊ uxor mea sumus vna caro: profecto mihi et illi mea suaqz parētela ꝓpinqtas vna efficit̄. quocirca ego ⁊ soror vxoris mee in vno et p̄mo gradu erim⁹: filius vo eius in secūdo gradu erit a me: neptis vo tertio. Idqz vtrinqz in ceteris agendū ē successionibus. vxorē vo ꝓpinqui cuiuscūqz gradus sit ita me oz attēdere: quēadmodū ip̄ius quoqz gradus aliq̄ femina ꝓprie ꝓpinquitatis sit. qd̄ nimirum uxori mee de ꝓpinquitate sui viri in cūctis cognatiōis gradibus ꝯuenit obseruari. q vo aliorsū sentiūt antichristi sūt: a qbus tāto solicitius vos oz cauē: q̄to aptius dep̄hēditis illos diuinis legib⁹ oppugnare. Item zacharias papa.

Qualiter parentele gradus computantur.

Parentele gradus talit̄ cōputam⁹: siquidē ego ⁊ frater meus vna gn̄atio sumus: primūqz gradū efficimus nullo gradu distamus. rursus filius me⁹ fratrisqz mei filius secūda gn̄atio sūt: ac gradū secundū faciunt nec a se aliquo gradu sepant̄. atqz ad hūc modū cetere successiones. Porro de affinitate quā dicitis parentelā: ut supra. c. gregorij. Item alex. papa secundus.

Equiuocatio e: cū soror uxoris cognata vocatur.

Quod aūt frater sororue

vxoris tue cognati dicunt: eq nocationis iure fit: z in necessitate vulgaris appellationis potius q̄ vlla cā cognationis vxor. n. frīs frīssa potiꝰ q̄ cognata vocat. mariti fr̄ leuir dr̄ duoꝝ aūt frm uxores vocant ianitrices: q̄si eandē iannā tenentes: vel p eandē iannā intrātes. viri sororis glos appellatur. sororis aūt vir ñ hz spāle nomē: nec vxoris fr̄ Ite ifi.

Noia graduū supioꝝ siue inferioꝝ siue ex latē venientiū

PRimo gradu supiori linea ptinet pr̄ z mr̄: inferiori filiꝰ z filia: gbus nulle alie pso ne iūgunt Secūdo gradu cō tinēt supioꝝ linea auus auia: inferiori nepos neptis: in trāsuersa fr̄ z sororꝫ. q̄ psone dupli cant. auus. n. z auia tā ex pr̄e q̄ ex mr̄e accipiūt. q̄ psone sequentibus quoq; gradib⁹ filiꝰ p suba eoꝝ in quo gradu cō stitūt ipo ordine duplicantur. Iste psone in secūdo gradu iō duplices appellant: qz duo aui sūt z paternꝰ z maternus. itē duo gña nepotum sūt siue ex filio siue ex filia procreati. frater z sororꝫ ex trāsuersone niūt. i. aut fr̄ pr̄is aut fr̄ mr̄is q aut patruꝰ aut auūculꝰ noiatur: qz z ipi hoc ordine duplicant. Tertio gradu veniunt supra, pauus, pauia: z infra, pnepos, pneptis: ex obliquo quoq; fr̄is sororiſq; filius uel filia patruꝰ amita. i. pr̄is fr̄ et sororꝫ: auūculus matertera. i. fr̄ mr̄is z sororꝫ. Quarto gradu, pueniūt sup̄ abauꝰ abauia infra abnepos abneptis. Ex obliquo fr̄is sororiſq; nepos z neptis: patruelis fr̄ sororꝫ patruelis. i. patrui filiꝰ z filia: cōsobrinꝰ cosobrina. i. auūculi z matertere filiꝰ z filia: amitinꝰ amitina. i. amite filius z filia. itē cōsobrini q ex duab⁹ sororibus nascuntur. gbus accrescit patruus maguꝰ amita magna. i. aui paterni frater z sororꝫ auūculus magnus matertera magna. i. auie tam pr̄ne q̄ materne fr̄ z sororꝫ. Quinto gradu veniūt supra quidē attauꝰ attauia: infra adnepos adneptis: ex obliquo fratris z sororis pnepos, pneptis fratris patruelis sororis patruelis amitini amitine consobrini cōsobrine filiꝰ uel filia: ppiorꝫ cōsobrinus: ppiorꝫ cōsobrina. i. patrui magni auūculi magni matertere magne amite magne filiꝰ vel filia: gbus accrescūt, ppatruus z pamita. Hi sūt, paui paterni frater z sorō pauūculus. s. et, pmatertera hi sunt, pauie paterne materneq; fr̄ z sororꝫ, pauiq; magni materni. Hec spēs nec alijs gradib⁹ q̄ scripta ē nec alijs vocabulis declarari pōt Sexto gradu veniūt sup̄ tritauꝰ tritauia: infra trinepos trineptis: ex obliquo fr̄is z sororis abnepos abneptis fr̄is patruelis z sororis patruelis amitini amitine cōsobrini cōsobrine patrui magni amite magne auunculi magni matertere magne nepos neptis, ppiorꝫ cōsobrini filiꝰ uel filia abpatruꝰ abamita. Hi sunt abaui pr̄ni frater z sororꝫ abauūculus abmatertera. hi sunt abauie paterne materne frater z sororꝫ abauiq; materni. Hi quoq; explanari ampliꝰ non pr̄t q̄ ipse auctor disseruit. Septio gradu q sibi sunt cognati recta linea supra infraq;, ppijs noibꝰ nō appellant: sed ex trāsuersali linea cōtinētur fratris sororis acnepos acneptis cōsobrini filij filieq; successionis. Idcirco gradus sex cōstituti sūt: qz vlteriꝰ per rez naturaz nec nomē inueniri nec ultra successio pt ppagari. In his vi gradibus omniū ppinquitatū oia noia continent: ultra quos nec affinitas inueniri: nec successio cōsanguinitatis pōt amplius prorogari. De gradibus cōsanguinitatis uꝫ affinitatis quot sint: quō com

a Unc q̃ritur. accusantib⁹. hec q̃. vi. expedit. j. e. c. n i. 7 .ij. et ex q̃ma. ac. po. videt. 7 ex de sen. 7 re iudi. teno⁹. Nã ꝓsanguinei ꝓferũtur exneis ea rõe quia melius possunt scire suã ꝓsanguinitatẽ cũ charris cũ testibus cũ recitatõe maiorũ et alijs argumentis: hoc tñ q̃ dx de ꝓsãguineis in testimonijs admittẽdis eraudi tñ cuz õ ꝓsanguinitate agitur

Q̃. vi.

nã si sup alio ageret: nõ sũt admittẽdi nisi cũ eo tẽperamẽto q̃ dixi. iij. q. v. in pri. et hoc ꝓbat ex de testi. sup eo. itez lz soli ꝓsanguinei accusat possint mr̃imoniũ: tñ q̃libet pot denũciare: ut ex de cog. spi. tua. et lz per denũciatõem nõ agat nisi ad pnam: ut ex de acc. super his: tñ ga i hoc casu nõ pñt penitẽ nisi sepenr iuder er offício suo eos sepabit. arxiiij. q. iij. ecce.

b Onsanguineos extraneoꝝ. ar. q̃ pe regrini aduene alienigene nõ recipiant in cã ꝓsanguinitatis 7 q̃ ꝓpinqui ceteris psonis ꝓferãt si ꝑ dixerint: q̃ ẽ verũ: ut ex qui mai. ac. pos. videt.

c Nullus. nisi deficiente parẽtela: ut hic in fi.

d Accuset. ipopse sm h. ar. C. de mossi. test. parẽtib⁹. ubi ponit accusare ꝓagere. 7 nõ q̃ causa mr̃imonialis nõ ẽ criminalis nec ciuilis etiã ubi õ crimine agitur in foro ecclíastico lz mixta ex de ꝓcur. tue.

c Uel ꝓsanguinitatez cõputet 7c. hoc ꝛferas ad testẽ. 7 ẽ ar. q̃ nõ pot idem accusato⁹ eẽ et testis i cã mr̃imonial. q̃ vero ẽ: lz qdã ꝓsentiant dicẽtes hoc spãle esse i mr̃imonio: ut idẽ fit accusato⁹ et testis: sicut est spãle q̃ nõ iuret sm eo õ calũ. cũ sit q̃ spũalis ex de iura. calũ. lras. et q̃ ꝓsanguinei admittũtur et q̃ nõ oino ibi observ putandi: quibus etiã appellẽ tur noibus: auctre beati isidori atq̃ grego. 7 alex. sufficien ter monstratum est.

Unc quer. q̃ bus accusãtibus vel testificãtibus cõsanguineoꝝ cõiunctio dirimẽda sit De his ita scribit fabianus papa.

Consanguineos: vel si ꝓgnies defecerit antiq̃ et veraces ꝓpinquitatem in synodo computent.

Onsanguineos extraneorũ null⁹ accuset vel cõsanguinitatẽ in synodo cõputet: lz ꝓpinqui ad quoꝝ noticiam ptinet. i. pr̃ 7 mr̃ sororꝝ 7 frater patru⁹ auũculus amita mater tera 7 eoꝝ ꝓcreatio. Si autẽ ꝓgenies tota ꝰfecerit: ab antiquis 7 veracioꝝ⁹: q̃ buſ eadẽ ꝓpinquitas nota fit: epus canonice pquirat: si innenta fuerit, ꝓpigtas sepent. Ce lestini pape decretũ ecclesie florentine missũ. Palea.

Videtur nobis q̃ secũda quã ꝓhibitionẽ ecclesie duxit: ñ sit vxor etiã si primã ñ hr̃et desponsatã. nã q̃ ꝓ iter dictũ 7 ordinẽ eccle factũ est ratũ ñ hr̃i tam bũane q̃ diuie legis ꝓclamat auctas. q̃ ea quã inordinate supduxit, phibitione renitẽte vxorẽ: eam cogend⁹ ẽ recipe: quã iuranit 7 desponsauit: 7 ex ea plem genuit: vt iuramẽti religio ñ vilipendat: 7 fides ab inuicẽ ꝓmissa fuet: 7 ples in cultu dei nutriat 7 educet: 7 alij exinde occasionẽ peccãdi 7 alios decipiendi assumere ñ valeant. Q̃ autẽ parentes fratres et cognati vtriusq̃ sexus in testificationẽ filij 7 filie ad mr̃imoniũ ꝓiungendũ vel dirimẽdũ admittant: tam antiq̃ consuetudine legibus approbata q̃ diuinis 7 humanis legibus approbat. In dirimendo autẽ mr̃imonio iõ maxime parẽtes recipiunt: siue si defuerint parentes ꝓximiores admittunt: qm̃ vnusquisq̃ suam genealogiã cũ testib⁹ 7 chartis cũ exercitatõe 7 recitatõe maiorum scire laborat. q̃ igit alijs melius sciũt: iõ maxime admittunt. Silr etiã recipiũtur 7 in testificationẽ matrimonij contrahendi. q̃ eni meli⁹ recipi debent q̃ illi q̃ meli⁹ sciũt 7 quoꝝ ẽ interesse: ita vt si ñ interfint 7 ꝓsensũ ñ habuerint: sm leges nullũ fiat matrimoniuz Q̃d vo legit: pater ñ recipiatur in cã filij nec filius in causa patris: in crimialib⁹ causis 7 cõtractibus vex ẽ: in matrimonio ꝓhendo et dissũgendo ipsius cõiugij ꝓgatiua: q̃ 7 fauorabilis res ẽ congrue recipiũtur Item vrbanus papa ricario ianuensi epo.

Qui inreirando ꝓpinquitatem firmare debeant.

Notificamus tibi: vt postq̃ tres aut duo ex ꝓpinquoribus iã defuncte vxoris ul viue: eius q̃ accusat hanc ꝓpinquitatẽ inreirãdo firmauerint: vel si tres aut duo ex antiquoribus ianuẽsibus q̃buſ hec ꝓpinqtas sit nota q̃ bone fame 7 veracis testimonij sint remoto amore tiore ꝓcio 7 õi malo studio supdicto mõ consanguinitatẽ firmauerit: sine õi mora cõiugia dissoluant. q̃ si ꝓpinq aut exnei verb tñ ꝓpinquitatẽ testant: 7 iuramẽto ꝓbare noluerit vel nequiuerint: cõiugiũ nullaten⁹ dissolnat: lz competes eis pnia, ꝓpr infamiã vel peccati maculam si forte in hoc cõtraxerint aliquã inũgant tem ex cõci. vrbani pape habito in apulia

f Proping. b preferũt, pping et i accusatiõe adulterij. C. de adult. q̃uis et in interdicto õ libero homine erbi. l. ij. §. penult. et i accusatõe de effu. 7 iect. ff. õ effu. 7 iect. si vo. §. cũ ãt

g Noticiã. arg. q̃ nõ sit idone⁹ testis i hac cã q̃ nõ habuit noticiã ꝓsãguineoꝝ: quos ꝓputat si suo tpe fuerint.

b Defecerit. q̃ nõ sũt vl nescũt uel ũt ifames.

i Nõ sit. añ motam q̃cm ex õ ꝓsang. 7 af. er lris

k Notificam⁹ ꝰfucte. mõtua .n. erat vxor c⁹ ꝓsanguineam postea accepisse dicet af vl affiné

l Bõe fame. ar. q̃ debẽt eẽ bone fame testes i ꝓbãda ꝓsãguinitate: ut ex de test. i lris. 7 ex. e. ii licz sed qd si crimino sus sci u⁹ vel ifamis? ꝓtrarit: nũqd pñt admitti ibi homines silis cõditõis? vf q̃ sic. ij. q. vij. si bẽtic⁹. C. de inoffi. te. i arenã dico q̃ nõ: sic nec af dico crimino sos testes ꝓ crimi nosũ admittẽdes? nec. n. hz ibi locũ replicatio ex de excep. a nobis.

m Eis. i. accusatorib⁹. testes .n. nõ punũt anteq̃ dicerint testimoniũ. ar. C. de test. nullũ. ẽ tñ ar. h. q̃ h. q̃ idẽ possit eẽ accusato⁹ 7 testis i humanis. di. cã.

n ¶ Cōtrarerit. sed forte non bono zelo diffamauerūt in simonīū: ut. C. de adulte. q̄uis in fi.

a ¶ Si duo viri se. sicut ē fama. nā sine fama nō sufficeret coꝝ pfessio: ut ex̄ de eo q cog. ꝓsa super eo. lz. h. dicat sufficer si vtq̄ iuret septima manu. x xxiij. q. i. regfisti. lz ibi ē ex̄ de eo q cog. sup eo. ubi dr̄ q rumor tē. lz dici pōt q aliud ē ubi se ꝓsanguineos dicant ut b aliud ubi turpitudinez allegāt: ut ibi: qz nec tūc familiares testes admittūt: ut ex̄ de test. in fris. vl facias vim in eo qd dic rumor tē. qz aliud ē fama. Itē si adest ꝓsūptio violēta cū fama sufficit ut extra de testi. ꝓtera.

b ¶ A limīnibus. segregatos tē. lz dic segregatos quo ad sacra fiē q̄libet in mortali pcto existēs. i. q. i. sacerdotes.

c ¶ Atq̄ ifames: ifamia canonica q̄ delet ꝓ pniam vi. q. i. ifames.

d ¶ Donec. ar. q ifamia ꝓ pniam abolet.

e ¶ Nō ꝓhibeant̄ rōe iuuenil etatis ipso iure si ignorant. plū cui fr. ar. xxxiij. q. ij. effectores. x. c. in adolescentia.

f ¶ Ecce. gb⁹ accusātib⁹. g. put colligi pōt ex rubricis istis: q̄ tuor pōt gnā sacrōz. ꝓmo ponit sacm accusatorius i ꝓmo. c. d parētela. ſo pōt sacm synodalū testiū i. c. eps. 3° testiū i. c. d parētela illa. q̄rto sacm eoꝝ glēpāt i. c. ab isto. dicūt tn̄ gdā. g. deceptū fuisse p ꝓsuetudinē italie: q ē ut accusatores debeant iurare iurta tenorē illi⁹. c. parētela. nā dicūt qdā q accusatores iurare nō d3: qz nec etiā d calūnia. him oi cā iurat ex̄ d. iura. calū. ifras. vñ vtrūq̄ caplm d parētela intellr de sacro testiū. lz de parētela ꝓmū logr de sacro testiū qd dr̄ ex̄ separatōis: qz p illud sepāt quoꝝ imſimoniū

Sue cōfessioni relinquitur: quoꝝ incestum nullus iurein rando affirmat

¶ Si duo viri vel tres cōsanguinitatē iureiurando firmauerit: vel ipsi forte cōfessi fuerit: cōiugia dissoluant. Si vxo neutꝝ contigerit: epi eos p baptismū p fidē christi per christi iudiciū in vera obediētia obtestētur: quatenus palā faciant vtꝝ se sicut ē fama recognoscāt esse cōsanguineos. si neglexerint: sibi pis reliquēdi sūt: ita tn̄ vt si aliud inconsciētia habeant: se a limīnibus eccle a corpe x sanguine dñi a fideliū cōmuniōe non nerint segregatos atq̄ infames effectos: donec ab incesti facinore desinā. si se iudicio epoꝝ segreganerint: q iuuenes sunt matrimonia cōtrahere nō ꝓhibeantur ¶ Ecce qbus accusantibus vel testificātibus ꝓsanguineoꝝ cōiūctiones sunt dirimēde. Cu iusmodi vero iuramentum ab accusatore sit exigendum: ex romano ordine habetur. Est autem huiusmodi.

Iuramentum accusatoris

¶ Ego parentela illa quam dicunt esse inter istum x istā eius coniugem: quicquid inde scis aut audisti a tuis vicinis aut a tuis ꝓpinquis antiquioribus: tu per nullum ingenium nec ꝓpter timorē nec ꝓpter amorem nec ꝓpter p̄mium aut ꝓpter consanguinitatē celabis epo tuo aut eius misso cui hoc requirere iusserit quādocunq̄ te ex hoc interroganerit: sic deus te adiuuet x istorum sanctorum reliquie.

Iuramentum testium.

¶ Aliud sacramentū quod iste iurauit de illa parentela que inter filiū x eius cōiugem. N. computatur: q tu illud observabis in q̄tum sapis sic te deus adiuuet. Hoc iuramentum non est sepationis sed synodale institutū ab euticiano papa. ii. ait enim.

Synodale iuramentum.

¶ Episcopus in synodo residens post congruam allocutionem. vii. ex plebe eius parochie vel eo amplius ꝓut viderit expedire maturiores honestiores atq̄ veraciores viros in medium debet adūcare: x illatis sanctoꝝ pignoribus vnunquēq̄ illorum tali sacramento constringere: vt āmodo in ante quicquid nosti aut audisti aut postmodum inquisiturus es quod cōtra voluntatem dei x rectam christi anitatem in ista parochia factum sit aut futurum erit: si in dieb⁹ tuis euenit tn̄ ad tuā cognitionem quocūq̄ modo q testiū. x b ē itellect⁹. d ¶ Q̄cūq̄. dū tn̄ añ testiū publicatōem ex̄ d testi. fraternitatis. x. c. series. vl dic q iudex ex officio suo x p⁹ aptas attestatōes pōt requirere a testi e b⁹ ex̄ de cōsang. et aff. c. i.

¶ Aliud sacm. sm itellectū grani hoc iuramētū ē testis pinisti accusatoris. lz melius ē ut ꝓmo exꝑmat forma sub q̄ iurāt sequētes. h. f ¶ Doc nō sepatōis. i. nō fit sepatio ad istud inī eos quoꝝ imſimoniū accusat nisi iterū ꝓfetur sacm sequētis. c. qd apte colligit ex̄ d test. co. ꝓterea.

a ¶ Episcopus. allocutionem. i. predicatōem. x. q. i. placuit.

accusatur. in illo autem. c. ex̄us. fit mentio d iuramēto testiū synodalū: qd nō dr̄ sepatōis. put dicit ꝓcedēs. c. q ꝓ tale iuramētū nulli sepant: q ꝓ illud nō se obligāt ad aliud testes illi synodales: misi ut nūciēt epo qd illicite ptractat i parochia. vñ erq̄ nūciauerit epo: si voluerit q sepent: oz q ite ꝓ stent aliud sacm d quo hēs i c. d parētela. i quo plus ē qz debēt addē d credulitate. lz testes synodales nō iurāt de auditu. nec ꝑdicit ex̄ de testi. q⁹ties: ubi dr̄ q de scia d bēt iurare. nā illud p h⁹ itelligo. i illo aūt. c. ab isto ponit sacm eoꝝ q sepāt. ppt ꝓsanguinitatē.

g ¶ Ab accusatore. hoc falsū ē sm quosdaz imo a testib⁹.

a ¶ E parētela. audisti añ motā qdem ex̄ de cōsang. et af. ex fris. iō ait d admittit testimoniū d auditu: qr difficile ē q aligs sciat quousq̄ ꝓsanguinitas ꝓtēdit. ff. d gdb⁹ cognā.. nō facile circa ꝑn. lz h⁹ fit cōzrectū p illud ex̄ de test. lz. x nō q sm q gr̄anus iducit hoc. c. habes q accusator dz iurare de veritate dicēda lz nō d calūnia et ē ar. ad idē ex̄ de despō. impu. attestatōes. admittit aūt testimoniū de auditu tn̄ ubi agit d ꝓsanguinitate. al⁹ p auditū nō ꝓbaret imſimoniū imo putaret clandestinum.

b ¶ Aut audisti. ar. testimoniū d auditu ex̄ reciꝑēdū: ut. iij. q. ir. §. d his xiiij. q. ij. sup. x. c. q̄q̄. x xxiij. q. i. nō satis. hodie nō ut ex̄. e. licet.

Testimoniū de auditu hodie nō valet

c ¶ Regrē. file ex̄ de test.

d ¶ Q̄cūq̄. dū tn̄ añ testiū publicatōem ex̄ d testi. fraternitatis. x. c. series. vl dic q iudex ex officio suo x p⁹ aptas attestatōes pōt requirere a testi

e b⁹ ex̄ de cōsang. et aff. c. i.

f ¶ Doc nō sepatōis. i. nō fit sepatio ad istud inī eos quoꝝ imſimoniū accusat nisi iterū ꝓfetur sacm sequētis. c. qd apte colligit ex̄ d test. co. ꝓterea.

a ¶ Episcopus. allocutionem. i. predicatōem. x. q. i. placuit.

b ¶ Pignozib⁹.i.reliquijs qb⁹ obligaī sicut per pignora.
c ¶ Amodo.ar.q fine accusatore ꝑ aliquez inducere testes pōt eos et pronūciare ꝛ q idem possit esse iudex ꝛ accusator.simile.vi.q.ij.si tñ.xi.q.iij.precipue.ꝛ.s̄.e.q.c.i.ꝛ.ij.q v.presbyter. fi.s̄.iiij. q. iiij.c.i.ꝛ.ij.ꝑ.
d ¶ Postmodum. ar.q in cā ꝓsanguinitatis testimoniū pōt ferre quis de his que recenter didicit.ar.ꝑ.s̄.e.in.c.trib⁹.ꝛ ar. eī de cōsang.ꝛ affi.et lr̄is.sed hic postmodu non intelligitur post motam q̄onem qō ꝓhibetur: ꝛ de cetero. et sic per equiuocatōez solue. ad hoc ꝓr̄.q. q autem.
e ¶ Synodalem. immo quelibet causa est synodalis indirecte: ut eī ō iudi.nouit.
f ¶ B hoc.illud.s.de parentela.
g ¶ Sepatiōis.i. ad qō fit separatio testiū.
a ¶ E parētela. diuerso.ergo nulli erat credēdum: ut.iiij .q.iij. item qui falso. vel loquitur hic de diuersitate testium q discordāt.tenet n.testes et vtroq; latet ꝓbare ꝓsanguinitatem eī de cōsang.et affi.et lr̄is.et singulos gradus clare distinguere ꝛ ꝓ ꝓprijs noibus nominare personas oēs vel sufficienti circūlocutōe. ꝛ debēt vidisse q ꝑsone ꝑstitute in vno predictoꝝ graduū se ꝓ cōsanguineis habuerūt: ut eī de testi.licet. Sed certe testes qui debent ꝓbare cōsanguinitatez debēt incipere a ꝓncipio ꝛ sic descendere usq; ad ꝑsonas illas de quib⁹ queritur.et incipiūt a duobus fratribus.ꝛ pene,p

puenīat.si scis aut iudicatum fuēit tibi synodalē cām eē ad ministerium epi pertinere. qō tu nec ꝓpter amorem nec ꝓpter timoꝛ nec ꝓpter pcium nec ꝓpter parentelam ullatenus celes epo: aut eius misso cui hoc inquirē iusserit: qñcū q; ex hoc te interrogauerit: sic te deus adiuuet ꝛ ille sanctorū reliquie. ¶ Illud sacramētum qō iste iurauit de synodali causa: qō tu illud ex te ita obseruabis inquantum sapis aut audisti aut ab hac die in antea inquirturus es: sic te deus adiuuet ¶ b hoc iuramēto illud sumptuz est ꝓncipio paululum deriuato. Porro de iuramento sepationis innocētius papa.ii scribit ottoni lucensi epo dicens.

Juramētum illoꝝ qui cōsanguinitatem ꝓbant.

O E parentela illa vnō nos ꝓsulere uoluisti ,p qua ēt est ad nr̄am audientiā appellatum: alioꝝ fratrꝝ scripta suscepim⁹: qui utiq; causā ipam diuersō mō narrabant: ꝛ ꝓmo quidē tam in gradibus q̄ in noibus ꝑsonaꝝ discordasse postmodū ꝯo in altero eoruz cōputatores eiusdē parētele dicunt̄ ꝓuenisse. Ceterum in huiusmōi casibus sūmope cōsideranda ē qualitas ꝑsonaꝝ que aliqd ꝑ quoslibet astruē velit: que etiā iusiurādū ꝑstare debent: q neq; grā neq; pcio uel timoꝛe nr̄ odio alicui⁹ hoc dicunt ꝓtra eos de quos

bāt bertā esse filiā ioannis: sed de petro nihil scīūt sepabitur ne tale mr̄imoniū? dicūt omnes q nō ganec isti duo ,pbāt ꝓsanguinitatē nec illi duo. nam a liud ,pbāt isti: et aliud illi. sed q hoc dicūt ceci sunt agit: sed potius qr credāt ita ueꝝ esse: ꝛ ita se a sanis ancessoribus audiuisse. in quibus eibus ñ dz aliq; varietas uel cōtrarietas inueniri. Qui vero sepantur ab inuicē: huiusmōi iuramentum ꝑstabunt.

Juramentum sepationis.

A B isto die in antea tu per nullū ingeniuz te sociabis huic tue ꝓsanguinee nec in cōingio nec in adulterio nec cū illa ad vnā mēsam māducabis ꝛ bibes aut sub vno tecto manebis: nisi in vna eccl'a aut in alio loco publico: ubi nil'a mala suspicio possit eē: ut ibi cora testib⁹ idoneis ꝓ certa necessitate pariter colloq̄mini: nec aliā ꝓingem accipies nisi forte post actā pniam tibi licētia data fuerit ab epo tuo aut eius misso: sic te de⁹ adiuuet.

O ccasiōe ꝯo ꝓsanguinitatis uxoꝛē suam dimittere ꝛ aliam ducē ñ licet alicui: nisi cā primū ,pbata fuēit ñ alex. papa.ii. guillelmo ō mōstrolico.

Nisi coza eccl'a cōsanguinitate ꝓbata uxoꝛē dimittē non ꝛ

M Ultoꝝ relatione cognouim⁹ te,ppriā uelle abijcē uxoꝛē ꝛ adherē alteri ptendētem ꝓsanguinitatis occasionē vñ apl'ica auctē inhibendo mādam⁹ tibi: ut hanc quā nūc habes uxoꝛē: nullatenꝰ ꝑsumas dimittē nel aliaz ducē: donec apud eoꝝ religiosoꝝ ꝓciliū cām instā examinaueris. ¶ E cepturus ꝯo eam quā iniuste dimisit: hoc modo iurabit.

b ¶ Postmodū.ponam⁹ ergo q petrus ꝛ berta q sunt frater ꝛ sozoꝛ ꝯbūt mr̄imoniū: et duo testes bene ,pbāt petꝝ esse filiū ioannis: sed de berta nihil scīūt. item alij duo ꝓ

i ¶ Concilij. hoc olim uel exaudi distributiue. de b⁹ nota.xxxiij.q.ij.c.i.
a A B isto. dimiseras auctoritate ,ppria. vel per ecclesiam si fuit decepta.
b ¶ Qō aūt vm⁹.hec qō incidēter ꝓponitur.
c ¶ Omne.s̄.ij.q.iiij.§.i.ꝛ.c.placuit.
d ¶ Stabit nisi in casu. de cō. di.iij. placuit. et.lxxvi di.tanta.et.viij.q.iij.talia.

ficis quid sciūt: et alios descendentes ꝓbant gradus nunquid hoc sufficit: dico q sic: quia de stipite non inuenimus cautū sed tñ de lateribus: ut eī de testi.series.ꝛ ipsi fratres canō qñcq; ponit ,p stipite.s̄.e.q.v.c.i.

ficeī. ꝓpa auctē qō ñ lz. xxxiij.q.i.c.i.et.ii.

c ¶ Quia credūt. sufficit q uirent de credulitate. nec ē ꝯ eī ō testi. quotiēs.illud.n. itelligo ꝓ hoc et ita pōtāt isti duo sacramēta.
d ¶ Uel ꝯrietas. hic ñdet qđ facte.io.
e A B isto die. sub vno.i.loco suspecto.nā q male agit cē.r viij.q.ij. pnitosā
f ¶ Licētia. cū sit sener.fi.n. effz inuenis. ō iure cōi posset ꝯhere fm quosdā: ut nōij. xxxiij.q.i.in addolescētia.
g ¶ De⁹ adiuuet sed cleric⁹ cū separat a ꝯcubina sua nō dz iurare ut eī de cohi. cl. ꝛ mul.clericos.
h M Ultoꝝ ab

37 | Q.7.8

a Quod aūt si parētes nesciūt impedimētum
q nō est dubiū qn filij sint legitimi: ut ex q fi.
sint legi. cū inter. Si aūt vn⁹ sciuit & alter ne
sciuit: dicūt qui dā ꝙ ꝯtū ad scientē nō sūt legitimi
lz quātū ad ignorātē sunt. ar. xxxij q.ij. solet ḡri. & C
solu. ma. si ignorās. sed lz. h. et. l. ita direrūt: tñ re
probaī eoz distinctio eī. e. et teneret: qz inconueniēs
esset ꝙ aliqs essz partī legitim⁹ et partiz illegitim⁹
sīc nemo pōt esse partī liber & ptiz
fuus. ff. de liber. cā. cū duoz. sed
si ambo parētes
sciūt impedimētuz
tales filij nō sunt
legitimi: lz eccl'ia
habuit illud p⁹
mīmonio: ut ex
de clādest. despō.
cū inhibitio.

b Quid est. dubitādo dic & tamen soluit interrogādo rndit
fic. xxxij. q.ij. ꝙ ait

c ¶ Sine filijs. s. legitimis. dicunt
n. nō eē filij qnō

Qō. vij.

sī boni. xxj. q. ij. ñ liceat. ar. xxxij. q. iij. dicat g⁹ vbo generali tm̄ legitimi cōtinēt ex ō iureitur. qntuall' ff. de op. libert⁹.

d Ebis vo. Dic deprīgitur. xxij q. q. qrit quo ḡdu possit dispensari cū ꝓsanguineis sī affinib⁹. & qdē interio & papa solus. sed i ꝑmo et secūdo nō pōt ut dīt: qz i leuitico ꝓhibit⁹ fuit vsqz i ꝓsāgui. & affi. sz hoc fallū ē: ut ex de diuoz. gaudem⁹: ut nōui. xxx. q. iij. ꝓtatiū. & sūt tria q̄ mducūt hāc dispensatōem ꝓ les & tps. j. e. c. i. ff. de ritu nup. q i. pucia & reforma tio pacis: ut ex de despō. ipu. accessit i ꝓte decīa: & ē hec indirecta dispensatio. In h⁹. n. casu tñ vi dē

Reconciliationis iuramentū

AB isto die in antea istā cō iugem. N. quā iniuste dimiseras ita tenebis: sicut maritus suā ꝓiugem debet habere in dilectione & debita disciplina: nec eam p ullū malū ingeniū a te sepabis: nec ea viuente aliā accipies: sic te deꝰ adiuuet. Quod aūt vni⁹ testimonio ꝓiugia apud quosdā dirimuntur: nulla rōne ratum habeī. Cum. n. dñs dixit: omne uerbū stabit in oze duoꝝ uel triū testiū. Item: Cū i hilerdēsi ꝯcilio dicatur: ois ꝓtroversia que de eccl'asticis rebus fit: sm diuinā legez sub duobus uel tribus testib⁹ terminetur: dño dicēte: nō vnus stet ꝓtra aliū: sed in oze duoꝝ uel triū stet omne verbū: itez cū alibi dicatur: Nullius pso ne ꝙtūlibet exercitate testimonio aliquid credat: enidēt issime apparet: vnius asserti one cōiugia nō esse dirimēda

Quod aūt queritī: si illi qui de incestuosis nascuntur filij reputētur: Augustinus in libro questionum sup leuiticum. c. lxxvij determinat ita dicens.

Non appellātur filij: qui de incestuosis nascuntur.

QUid est: quicūqz dormierit cū cognata sua sine filijs moziet̄r: cū filij ex huiusmodi cōiunctionibus et antenati sunt & hodie nascantur: an hoc intelligendū est lege dei constitutum: ut quicunqz ex eis nati fuerint: nō deputētur filij & nullo parentibus iure succedant.

Ebis vo qui ignorāter cōiuncti sunt: in q⁹ gradu cōsanguinitatis uel affinitatis ex dispēsatōne ecclesie relinquātur: greg. in registro diffiniuit dicens.

Nō sepentur: q infra. vij. generationē ignorant copulant

TE gradibus vo cognatiōnū qui infra. vij. generationem in mīmonio sunt inuēti si nesciēter fecerit: multa curricula ānoz sūt reuoluta: ita ut filios habeāt in. vi. q inuēti sunt aut fortasse in. v. huj⁹modi nō sepentur donec nos ad hos dño pmittente oze ad os loquamur: hoc āt dico sm indulgentiam nō sm imperiū qui vo de his duobus gradibus nouas ꝓtraxisse pūtias vidēt̄r. i. infra anni corōnaz: modis oibus sepent. De cetero uero generalia p omnes ꝓuinciā statuta pcurrētia taliter firmēt̄r: ut nullus audeat deinceps tale scelus ppetrare: & q fecerint sine retractationis misericordia acriꝰ puniti ultionibus sepentur.

Mi vo qui ꝓpinquas sanguinis uxoris sue in mīmonio sibi sociauerūt: sicut iam dudū nobis scripsimus: q in eodem gradu inuenti sunt sepentur: aut suspēdaī eoz cā usqzdum nos insimul dño auxiliāte cōueniam⁹. Idem de his q mortua uxore secūdas ꝓhere nuptias uoluerint: iuste & honeste & rōnabiliter ꝓspexim⁹ ab eoz cōsanguineis usqz ad quartū gradum genealogie

a Egdib⁹. multa. ar. rōe diuturnitatis posse fieri qō
d alt'eri nō dz. s. di. inj. deniqz. & rcv. di. ecce. i. q. i.
cito. s. xxiij. q. i. scissma
contra.

b ¶ Filios. nō filioꝝ sus

Qō. viij.

ceptōem & ānoz longa curricula dispēsatōem iducē ne mīmonū separet: hodie aūt lōgitudo tpis ñ excusat: ut ex de ꝓsang. & affi. ñ dz. io.

c ¶ Aut fortasse. b⁹ dubitādo dic: qz i qnto ḡdu nō ē dispēlandū: nisi ex magna cā. dñt āt qdā ꝙ dñs papa in hoc. c. dat generalē formā oīb⁹ ꝓlatis: ꝙ ubi inuenūt aliquos in tali ḡdu: et illa tria ꝓcedāt: non sepent eos nec de cā cognoscāt. al'. sic.

d ¶ Oze ad os. & ita permittit i suspenso.

e ¶ Oze ad os. sz figs recent ꝯrerat l' ꝯheret ꝙ tūc sepent. & h⁹ ē qō dicit. j. ānī corōnam.

f ¶ Indulgētiā. lz. objicio tibi aut papa dispēsauit aut nō. si dispensauit ergo stati fit mīmonū: qre ergo dicit ñ se parent donec nobis loquāī. si nō dispensauit: qō ergo pmisit eos eē i incestu. tē qre sm hoc subiūgit: hoc aūt dico ꝑ indulgētiā. So. papa stati nō dispēlauit i mīmonio. sed dispēsauit i hoc ꝙ dz differri cognitio cause uel etiā ꝓtinus sniē. & iō medio tpe alt' alteri nō debuit negaī debitū: cū adhuc nō cōstaret de ꝓsanguinitate ut ex ut li. pē. laudabilē ul' dic ꝙ dispēsauit sō ꝓditōe si ꝓstaret de ōmissis. vel expone ñ sepent ꝯtū ad cohabitatōem:

p h⁹ nō dat eis licētiaz cōmiscendi.

g ¶ Corōnā. anni circulū uel reuolutōem. nota nouā matrimonia dici q̄ nō sunt annua. filr macipiū dr nouū quod nō dū seruunt per annū. ff. de publi. & vecti. interdū. §. quotiens. filr vmū. ff. de vmo & trit. lega vetus.

b Ē bis ad quartū. si intelligas hoc de secūdo genere

affinitatis: tūc nulla ē ibi dispēsatio. nec illud qđ legit: hec nos: spectat ad illud genꝰ affinitatis ꝙ ad pmum.

a ℍ ¶ Prelibauimꝰ. i. olim ꝓcessimus qbusdam. Ec salubriter. affinitatis, ꝙsanguitatis signa vl̄ vestigia.

b ¶ Matrimonio. i. vsqꝫ ad. vij. gradum.

c ¶ Incestuosi. pīmā ptē bꝰ. c. intellige de exclusione sacerdotij. secundaꝫ aut de anathemate. et tūc dicit nō sumāt cibū spūalē. de hoc dictū est .c. q. i. j. de incestis. xij. q. ij. indigne.

d ¶ Manēt. post admonitionem.

e ¶ Aut cathecuminos xl. q. iij. de mēsa. ꝯ. So. expositio illa q̄ sequit. i. cū xpianis cē. nō refert ad totū id qđ ꝓmissū ē: ꝙ ad alia ptē inf̄ xpianos nō habent. vl̄ ñ de oībꝰ gentibꝰ hoc intelligēdū ē: ꝙ de gentibꝰ cathecuminis.

f ¶ Sz soli christiani.

g ¶ Maneat. qđ iuris sit i hoc casu nōui. xxxiij. q. iij. §. de penitentibꝰ.

a Nde q̄rit. Dic q̄rit si sīnia q̄ lata ē ꝓ mr̄imonio vl̄ ꝯ illud postea possit retractari. z dicēdū q̄ sic: qz talis sīnia nullo cursu tē ꝓcessu trāsit i rē iudi. ut ex de sen. z re. iudi. ꝙsanguinei. qđā volebāt distinguere q̄ si secunda mr̄imonia sūt ꝓtracta ñ pōt retractari sīnia. ꝙ si nō sūt ꝓtracta pōt retractari ꝓ illud qđ ē ex de testi. sicut. xxxiij. q. i. si ꝙ sortiarias. ꝙ id qđ i illa decre. sicut dr̄ referendū ē ad facilitatē. i. si ita de facili retractat sīnia q̄ secunda mr̄imonia ꝓtracta sunt. z illud qđ dico i mr̄imonio: dico i oībꝰ vbi periculū aie vīt i baptismo ordine. illud tñ posset dubitari: vtrū sīnia mr̄imonij ipso iure retractet an ꝓ in integꝝ restōnē. z videt q̄ ꝓ i integrū restōnē: ut ex de minōre. resti. et l̄r̄is. eꝰ vī q̄ ipso iure q̄ libi sīnia ñ trāsit in rē iudi. ut dixi. ꝙ ꝙ mgr̄ spālit. ꝓposuerit qđ de mr̄imonio: tñ. gnālit. ꝓlegit an qlibet sīnia possit retractari. Notandū gꝰ q̄ variꝫ modis retractat sīnia. Qñqꝫ retractat si ē lata ꝓ surreptionē ut. j. e. vemā. z ex ō offi. vicarij tuas. Itē si ē lata ꝓ falsos testes vel ꝓ falsa instrā: ut ex de ꝓba. ij. z. C. de fal. q̄relā. Itē si ē lata ꝓ falsas allegationes. ff. de iudi. si ꝓpoz. Itē si intervenit fall̄ꝰ ꝓcuratoz: ut ex de ꝓcura. i. nr̄a. z. ff. ō iudi. ij. Itē si ē lata ut ex de iudi. at si clici. C. si a ñ ꝓpe. iudi. ꝓ totū. Itē si ꝓ in integrū restitutionē: ut ex ō si ite. re. q̄ fuit. itē ꝓ appellationē z supplicationē: ut C. de ꝓcu. imꝓ. auc. q̄ supplicatiō. Itē retractatur si ē lata ab excōicato: ut ex de sen. z re. iudi. ad ꝓbandū. Itē retractat ꝓ iploratione trist. s auri lij: ut si ꝯ fuū fuerit lata sīnia ille.

Nde q̄rit: si ecclesia fraude testiū aut ignorātia eoꝝ decepta aliq̄s sepauerit: q̄ꝰ sepatōez alia ꝓiugia cōtraxerit: z si pꝰ ea ꝓhēsa fuēt callidtas vel falsa opio testiū: an ꝓioza ꝓiugia sint reintegrāda qđ fieri ñ posse argumētis et auctē ꝓbat. ¶ Sīnia nāqꝫ nisi p appellatōez infra terminū lege cōstitutū relevata fuerit irrevocabile robur obtinebit Hic etiā beatus augustinus scribit dicens.

Ommodis ecclesiastice disciplīe vel moderatiōi cōueniēs ē: ut q̄ rōnabilit̄ ordinata fuerit vel decisa: nulla in posterū debeāt refragatōe turbari. Itē stephanꝰ papa gntus paulo epo placētino.

Ommodis. rōnabilit̄. ipali rescripto C. ō trāsact. cās. imo a limīe iudicioꝝ expellent: q. volūt retractare sīnias a qbꝰ nō ē appellatū. ut. C. sīnias rescin. ñ pos. l. vlti. ff. ut lite pen. l. fi. mīsi. ꝓ pī publicā vtilitate: ut. ff. de decre. ab ordi. fa. qđ semel: vl̄ nisi re

Que rationabiliter decisa sūt mutari nō expedit.

Que viliter decisa sūt: a sue

thecuminos habeantur. i. cuz christiānis nō sumāt cibum nec potū: sz soli factā hoc. nō oscūlētur nec salutē. ut ab eis. z si suis sacerdotibꝰ iobedientes extiterit: z a tā nefario scelere segregari atqꝫ ad publicā penitētiā redire noluerit: int eos habeātur q spū imūdo piclitātur: vel ēt inf̄ eos ō qbꝰ ꝓ se veritas ait: Si te nō audierit sit tibi sic ethnic⁹ z publican⁹: et si alter eoꝝ morte ꝓnētꝰ fuēit: alt̄ q̄diu vixit grauit̄ peniteat z sine spe cōiugii maneat.

Hac auctē q in. iiij. vel in. v. gradu cōsanguinitatis cōiuncti inuēti fuerint: ab ecclesia separari iubētur.

.s. actiōis i factū tūc vsqꝫ ad. xxx. annos audiet. io.

c stituendo.ff.de mio.i cause.§.vlti.

Oci nři.omittum⁹.ři.xxiij.q.iij.ē iusta in fi.

d Olita g⁹.errorē.nō q̄ pnb⁹ 7 aduocatis ꝫ corrigere errorē suū q̄cūq; añ sniam: ut ex de cē.oli cir ca'me diū:ut.C.ō iur.7 fa.igno.error.testib⁹ in cō tinēti ꝫ corrigē: ut ex de testi.co pterea. Zté dñs pōt i ptinēti errorē pcuratoris corrigē: ut ex de offi.iudi.deē. cū oli in ři.nisi erra uerit i petēdis iudicib⁹ suspectis ut ex de cā pos.7 ppne.cū oli. de hoc.xxxij.q.i.sup 7.c. apud miseri cordē.Zté iudex pōt errorē suum corrigē in interlocutoria sniam: ut ff. de re iudi. qō uisit. ꝫ diffinitiuā sniam nullus pōt corrigē siue sit ordinari⁹ siue delegat⁹ siue i criminalib⁹ siue i ci uilib⁹ cause:ut ex de offi.dele.i lit teris.C. qūo 7 qñ iudex si ut ppo nis. ff. de penis diui frēs. nisi sit lata ꝑ ordinē iuris.tūc pōt retractari ab ordinario tm: ut.C. de acti.l.unj. 7 etiaꝫ a delegato:ut ex de accu. qūt 7 qñ ꝫ ꝫ corrigere nō possit sniaꝫ tm pōt eā moderari: ut ff. de offi.pfi.illicita.§. vlti. sīlr si dece pt⁹ tulit sententiā pōt denegare actionē iudicaturi.ff.ō iudi.si ꝓtor in fi.Zté Verba sntie pōt mutare dū tm sensus ibidē remaneat: ut.ff.de re iudi.actor. Zté supplē pōt eadē die de fructib⁹.ff.ō re iudi.paul⁹.Zté interpretari pōt sniaꝫ suā:si est p es vl pcurator cesaris:ut.ff.ō ap. ab ere cutore. e ¶ Triniū.marie.ar.xxxiij.q.v.qō deo

cessorib⁹ roborentur.

¶ Oci nostri considera io nos admonet rationis auctoritate que a predecessoribus nostris vtiliter decisa fuerint roborare: 7 que a temerariis presūpta fuerint i pmptu nihilominus vlcisci. Reū gp pe ante conspectum diuini iudicis se nouerit esse: qui initiū vtiliter finita rescidere ē ac roborata quolibet ausu violare. Ecclesiastici quippe vigoris ordo cōfunditur: si aut temere illicita presumantur: aut non concessa impune tētent. pinde si negligenter ea q̄ male vsurpātur omittim⁹: excessū uiā pculdubio aliis aperim⁹. Quia ergo snia hec rationabiliter data ē nec per appellationē infra certum terminū relenata: apparet q̄ neq; ꝓora cōiugia sūt reintegrāda.

Is ita rñdetur: Aliud est sniam rescindē 7 rōnabilit decisa turbare: atq; aliud q̄ per surreptionē obuenit̄ deprehēsa corrigere. Suū nāq; errorez cuiq; corrigē licet. atq; iō q a quolibz illicite cōmittūtur siue a decessorib⁹ admissa inuenīūtur: in melius reuocari oꝛ. Porro illicite vxor a viro suo lepata est. 7 illo viuēte alii copulata: cū dñs soli⁹ fornicatōnis cā a viro suo vxorē separi iubeat. Sicut ergo si aliq̄ cui⁹ vir putaretur defunctus: alicui copularet: 7 q̄libet occasione interueniente ab eius cōsortio discederet: q̄uis iudicio ecclesie cogat redire ad eū q̄ reliquerat: tm si post triennium virū q mortuus putabatur: redire cōtigerit: priora cōiugia reintegrabūtur. sic cū deprehēdūtur nō fuisse cōsanguinei q cā consanguinitatis ab inuicem separati sunt priōris cōsortij federa sunt reparanda.

Quod aūt qui illicite admittuntur vel admissa inueniunt: corrigenda sunt: vel q̄ snia ēt romane sedis in melius cōmutari valeat: auctē hilarii pape 7 nicolai monstrat. Hilarius epūs vrbis rome synodo residens.

Corrigendum ē q̄ illicite admittit̄: aut a p̄decessoribus admissum inueniatur.

Quod q̄ p̄misit illicite aut a p̄decessorib⁹ suis inuenerit admissū: si ꝑ pīculi vult vitare: dānabit. nos. n. in nullo volum⁹ seueritatē vltionis exercē. ꝫ q̄ i cāis dei vl ꝓtuacia vel aliq⁹ excessū deliqrit: aut ipe q ꝑpetrā facit abolē nolnerit i se qcḡ i alio nō resecauerit inueniet. qō ut deiceps possit tenaci⁹ custodiri: si placet oēs snias subscriptōesq; ꝑpetuo modate: ut synodali iudicio aditus clāda ur illicitus.

Item gregori⁹.

Secūdū sne ꝓsectus dis tenorē aplica valet mutari snia.

Plice sedis snia tāta semp pstili moderatōe ꝓcipit: tāta patiētia 7 maturitate ōcogit tātaq; ōliberatōnis grauitate ꝓferī: ut nec inmutari necessariū ducat: nisi forte sic platq; sit vt retractari possit vel inmutāri sēcūdū tenorē p̄misse cōditōnis existat. Item inno. papa.

a Quod gs illicite. boc.c.logē de illicita alienatione rex ecclesie:ut ex ō rex pmu. c.ij. Sec⁹.n. si deliget sē tentiādo.C. snia ꝫ rescī. ñ pos.l.i.ff.de re iudi.l. iuder.ar.Ꝑ factū ꝓpūū aliquē posse venire.ar. xij.q.i.certe ego sū 7 ex de elec.nosti.

b ¶ Illicite.fic.le.di.penitētes.ar. Ꝑ ex de cri. pīu.diuersis.7 ex de fi. pī.veniēs.7 ar.ff.ō reb⁹ eox q̄ sub tu.vel cu.l.q̄ uis.7 ex ō ꝓcess.p.cū sup

c ¶ Illicit⁹.nō ar.ad qō né dñicalē.iurauī q̄ nū q̄ accederē ad fornicariā mcā:p⁹ volo cū ea Ꝑ here:possū.ar.b q̄ fic.7 xxxi.q.i.relatū.7.c.illō 7 ar.Ꝑ ex ō cā pos.c.iij. 7.ff.de ercep. rei iudi. l.7 an eadē.§.actiōes.

d Plice.decoqtur. Dic patz rō: q̄ in rescriptis aplicis nihil ꝺz vicij repiri nec aliqd reprehensibile:ut ex ō rescrip.cū adeo.ñ vicio sa dicent rescripta:si fit i eis fallū latinū: ut ex de rescrip.ad audiētiā ꝫ i testamētis 7 punc. secus ē.C.ō testa.erroꝛe. 7.ff. de manu.rel.q. habebat.ñ enī ē verisile q̄ cū ille ſpe i tot mandō decoquant: q̄ ibi sit aliquid reprehensibile.

e ¶ Retractari possit. videt g⁹ q̄ snia ꝓncipis possit retractari si esset iuste lata. 7 sic ē Ꝑ.C.ō ap.ne cās.vbi dr̄ si snia ꝓncipis sine cause cognitione fuerit lata:nō pōt retractari:nā etiā errōr ꝓncipis facit ius: ut.ff.

de sup.le.l.iij.in fi.ꝫ hic logē de ea retractatiōe q̄ fit ꝑ in integrū restitutionē:ex de in integ.resti.cū ex litteris.

f ¶ Cōditōis.si ꝓcessū erat ad tpus.ē.q.iij. qō scripsi. vl illius:si ꝓces vitate uitanē.snia aūt nō est sub conditione ferenda.ij.q.vi.biduū. vnde hoc nō intelligit de ea: tenet tm si ferat ex de sen.ex.a nobis 7c.

a Uenia.nūc ad maximū. Forte binom⁹ erat iste fotin⁹ uel aliter venia ad fotinū nūc quasi ad maximum qđ dam thema: qz plures qões ex eo surgūt.

b Per rumorē.ar. ad qđm illā: qđ si aligs ꝓpter falsum rumorē est electus qui credebat pit⁹. ꝙ postea cassat ei⁹ electio: sicut z cassatur institutio: ut.ff. de bere.insti.si pat: sed legata nō cassant rōne falsi rumoris: ut.ff. ō bere.insti.l.ult. Itē b⁹ sciās ꝙ ea q̄ per surrepti/ onē obtinēt etiā absēte aduersario retractātur ut eē de sen.z re iudic. cū olim. nec aligd valet ꝙ per litteras subꝛepti cias actū ē: ut eē ō offi. vica. tua. imo z libertas q̄ nō retractat lz ꝓpter iniustā cām data fit: ut i sti. qb⁹ ex causis ma.§. eadē. v. semel. tñ nulla ē si ꝓ surreptiōem data fuerit: ut.ff. de fideicō. li. tū vero.§. subuētū, et iuder q al⁹ nō pōt reuo care sniam diffinitiuaz lz iniustā: in hoc casu ip semet eā reuocat.ff. de iudi. si ō toꝛ.

c Ut depcamini.arg. ꝙ nō fit simonia ꝑces ꝓ digna ꝓsona ꝓmigē. et ꝓ digno depositio resti tuēdo licite pñt ꝓeces offerri. ar. i. q. i. filiū. et di. l. clerico. z di. liij. si seruus.

d Cōpotē. i. officij potestatē habētē.

e Nolite. arg. ꝙ papa approbat rē: ut.§. xxiij q. i. hec ē fides.§. xvij. q iij.§. q aūt. z xciij. di. si inimicus.

f Audio. arg. op. adiuuādos reos criminis. §. di. xlv. lz filia. C. ō aduo. diuer. iudi. restituendū z.ff. de albo scri. l. ult.

g Si factēdum. ar. ꝙ pot⁹ de mīa q̄ ō rigore iuris delinquētes debem⁹ corrigere: et ꝙ ꝓniores debent esse ꝓlati in absoluēdo q̄ in cōdēnādo: ut.§. di. xlv lz plerūq.§. di. l. pōderet. z.§. xxiij. q. iij. duo. z.§. xxvi. q. vij. alligāt.ff. de ac. z ob. arrian⁹ eē ō ꝓba. ex his eē ō toꝛ. ex tua ꝙ di. lxxvi. nō satis.§. dist. ir. sana. z.§. i. q. vii. di.

b Spensatōes. io.

Entētiā z tēpoꝛ. lv. di. ꝓscis. z.§. i. q. vij. necessaria.

A predecessoribus dānatos alioꝛ supplicationib⁹ in ꝓsti nū statū aplica ꝛ formar eccla

Uenia nunc ad maximū fo tinum quasi ad quoddam thema. z qđ mihi anxium ē ac difficillimū: maioꝛ meoꝝ re/ uoluam snias. ꝑ fuerat quoq; ō illo quoquo pacto: ut ipi ēt ꝓmemistis aligd utiq; grauꝫ ꝓstitutū: uerum qm̄ id qđ ꝓ ru moꝛe falsum ut asseritis surre ptum huic sedi z elicitum per insidias demōstratur: qz res ad salutem rediit: veniam tm̄ nobis hinc admittentibus post ꝓdēnationē moꝛe aplico sub/ rogamus: tantisq; vris asser tionibus uobisq; taz bonis tā charis nō dare consensū oīm bus ouris rebus durius arbi tramur. ꝓ uestra ergo appro batōne frēs charissimi z snia ac postulatione ep̄m fotinum habetote. licitū est. n. ita ꝓsti tuere ut depcamini: z nr̄am in melius quersā sniam labore l̄ testimonio uestro cōpotē uo/ bis suscipite. eustachium vo a me sepissime comprobatum nolite expectare ut diaconij gradu expolieī. solicitos. n. uos ꝓ salute libenter audio ꝓra etiam si faciendū ē: libē ter non admitto. Cui manum ꝓmigitis: uobiscum ꝓmigo: cui ꝓmigo: mecū ꝓmigite.

Item nicolaus papa.

Sniam romane sedis in me lius commutari licet.

Entētiā romane sedis nō negamus posse in melius cō mutari: cū aut surreptum ali quid fuerit: aut ipa ꝓ cōside/ ratione etatū uel tpm seu gra uium necessitatū dispēsatōne quedā ordinare decreuit: qm̄ z egregiū paulum aplm dispē satoꝛie leginus quedā feciſ/ se: q̄ postea reprobasse legit. qđ tñ obseruandum ē: qñ illa romana videlicet eccla diser tissima ꝓsideratione hoc fieri delegerit: nō qñ ipa que bene sūt diffinita retractare uolue rit. Item ex li. pont. ficali.

Cuiusq; iudicia apostolice se dis auctas retractare ualet.

Graue non oz videri ꝓssi mis mētibus vris cuiuscū q̄ retractare iudiciū: qz ueri/ tas sepi⁹ exagitata magis splē descit in lucē: z pncies reno cata in iudiciū grauius z fine pnia ꝓdēnat. Mā fructꝰ diui/ nus est iusticiā sepius recēse ri. Item ex libro pōtificali.

A predecessoribus depositi a successoꝛib⁹ restituāt Palea

Gregorius. iiij. theodosiū quē eugeni⁹ ancessoꝛ ei⁹ ꝓsbyterij honoꝛe ꝓuauerat. eccle senguine ꝓsecrauit ep̄m Leūtius dū eēt ꝓsbyter depo sit⁹ fuit: z postea in antiochia ꝓsiarcha fuit. Hysenū ep̄m a felice papa dānatum gelasi us successoꝛ ei⁹ z cōioni red/ didit: z eccle restituit sue.

Sicut ergo snia roma/ ne sedis in melꝰ ꝓmu/ tari valet sic cuiuslibet eccle snia cum ꝓ surreptionez data cognoscit rōnabiliter re uocari pōt. De ea aūt que ad scōas nuptias trāsit: utrū i eadē affinitate ꝓsanguineoꝝ ꝓ oꝛ viri fīnāeat: an soboles ex occidit. e Pernicies. i. perniciosum factū.

f Grauius. i. cū grauitate. g Pnia. i. pēsteā nō pentebit: qz cū deliberatōe faciet.

h Jē g⁹ snia. ō ea h depigit. r. qō: q̄ hz duo mē/ bra. vr̄z ex his nuptijs soboles suscepta pos/ sit ꝓsanguineis viri poꝛ mr̄imonio copulari. z vr̄z af/ finitas deleat i ꝓpstitē. z i vtracq; rīdet negatiue. J e. c. i. sed illud corrigit ex de cō. z affi. nō debet.

a ¶ Katernitatis. fimuliter. ꝓma qō.

b ¶ Pertieat. ad hoc ꝓbādū inducit oīa illa que sequūtur i lra: ubi dicit anteq̄ deꝰ rē.

c ¶ Defūcto. ij. q̄stio.

d ¶ Uel si sub altero. iij. qō.

e ¶ Ut si susceptę iij. qō.

f ¶ Trāsibūt. non quo ad essentiaz sz quo ad formaz de qualitate in q̄litatem: iurta qō dicit apl's ꝓterijt figura bō mūdi.

g ¶ Et visibilis. q: de maria carnē assumpserat cō. di. ij. r euera.

h ¶ Affirmās. ad lraz. hāc ꝓtinuat lra supradicta. ē n. ꝑbū dñi. rē.

i ¶ Quō pōt. hec ē rñsio ꝑme questionis.

k ¶ Porro. hec ē rñsio secunde q̄stionis.

l ¶ In supstite. i. iter supstitē z consanguineos defuncti.

m ¶ Nō delet. ā. iij. q. vij. §. tria ꝯ sed ꝟba canonuz legi pscribūt. i. ꝓ iudicāt. uel potius nō delet reuera ꝑm leges ut ñ sit. sed delet q̄ tū ad illud beneficium.

n ¶ Nec alia copula. rñsio tertie q̄stionis.

o ¶ Prophęta ait laudate dñm de celis rē.

secūdis nuptijs suscepta ꝓsanguineis ꝓioris viri copulari possit: merito queritꝰ. Ecce hīs ita scribit greg. papa venerio caralitano epō.

Affinitas in supstite ñ delet.

Raternitatis vre studiosę sagacitati frē amāde qs debeo refero grates: qm̄ quę sisti q̄ debuisti iucūdū me reddidisti. Dñi placite ad ingressū deo: sedē aplicam ꝓsulē decreuisti: si mulier copula nuptiali exōneo viro ꝓiuncta cognatōni eiꝰ ptineat: si eo defūcto cognatio remaneat: ut sūb altero viro cognatiōis uocabula dissoluant: uł si susceptę soboles possint legitie ad prioris viri cognatōis trāsire copulā. Est. n. verbū dñi ualidū forte z durabile et imutabile z pseuerabile ñ momēt aneū ñ trāsitoriū. ait. n. p se ipa Ꝟitas q̄ deus ē et verbū dei ē: Celū z terra transibūt: uerba autez mea ñ transibūt. añq̄ deus in carne apparēt inter boies eo inspirāte dixit adā: q̄obrē relinquet hō ꝑrem suū z mrem: z adherebit uxori sue: z erūt duo in carne vna. Deinde cū ueritas oriret de terra in terrā z visibilis in hūanitate appareret: interrogatus ē si licitū eēt homini uxorē relinquē qō ꝓhibens vetuit: nisi forte fornicatio excludēt maritalē copulā: vñ ꝓtulit statim in me diū eandē inīam quā añ secla manēs cum ꝑre verbū inspirauerat ade: ipe ꝑfirmās qō ipe primus ꝓtulit hō: quāobrem relinqt hō. p. s. z. m. z adhe. u. su. z. e. d. in. c. u. Si vna caro fuerit: qūo pōt aliquis eoz ꝓpinquus vni ptinere nisi ptineat alteri: hoc minime posse fieri credendū ē. Porro vno defuncto in supstite affinitas nō delet: nec alia copula ꝓingalis affinitatē copule prioris solvere nalet. sz neq̄ aliꝰ priꝰctionis soboles placet ad affinitatis prioris viri cōsortium trāsire ꝓ eo q̄ uerbū dñi ualidū est z forte. Et inquiēs dixit ꝓpheta: verbū dñi stabit i eternū. Et alius ꝓpheta: qm̄ ipe dixit z facta sūt: ipe māduit z creata sunt: statuit ea in eternū z in. s. s. ꝑ. po. z nō preteribit. Mā post uerbū z ꝓceptū effecit duos carnē vnā. i. masculū z feminā: q innumerā multitudinē utriusq̄ sexus ñ destitit vnū facē secū: sicut ꝑ se ueritas dixit: non rogo ꝓ his tm̄: sed etiā ꝓ his q̄ uerbū eoz sūt crediturī i me: ut vnū sint sicut tu pr̄ in me z ego i te ut z ipsi vnū in nobis sint. Si quis ergo sacrilego z temerario ausu in defūcto q̄rit ꝓpinquitatē extinguē: uel sub altero affinitatis uocabulo dissipare: uel susceptā sobolem alteriꝰ copule ꝓpingtati prioris credit legitime sociari: hic negat dei verbū ualidū eē z forte. Et qui tā facile z tā velociter querit dissoluere hic nō credit uerbū dei in eternū pmanere. Cōfice terrā ex quatuoz locis magna intercapedine a se distātibus. ꝑfecta z cōglutinata finge cuiuscunq̄ figure uel imēsitatis corpus uolueris: nūquid erit hūanū ingeniū qō, ipsas quatuoz ptes ab inuicē ualeat segregare z unaquęq̄ ꝑ se possit agnoscere? Sic a quatuoz auis duo ꝓfici unt in vnū: z de duobꝰ fit vna cōcreatio. hanc similitudinez de quatuoz elemētis vñ creatus ē homo: colligere potes si eoz vnāquāq̄ spēm que in multis diuisionibus partita ē p discretas inter se partes assignaueris. ꝑ it idē i metallis hoc etiā i liquoribus ꝓbatur in coloribꝰ pictoz, ꝑsequit arte colores admiscendo ex visibilibus fucis corpa fingens.

Item inno. pa. **Soboles ex secūdis nuptijs gēita ꝑsanguineis ꝓris viri copulari ñ ꝺz.**

p ¶ Qm̄ ipse. i. sicut. leue fuit ei dicē ita z facere.

q ¶ Carnē vnā. videt nō esse mix: si dñs fecit virū et mulierē carnē vnā cū multitudinē fideliuz fecerit vnū secū. s. ꝑ charitatē vel humane nature assumptōem. de cō. vi. ij. in cb̄isto.

r ¶ Copule. i. secūde. nācū sobole er ꝑma posset ꝯbere. vñ q̄q̄ paī z filius hñt matrē et filiā.

s ¶ Permanē. durū verbum ꝯ innocentiū exē. e. nō debet.

t ¶ Duo. s. vir z vroz.

u ¶ Unū. i. in vnam carnem.

x ¶ Et de duobus. s. viro et vroze.

y ¶ Concreatio. i. vna ꝑles.

g Jcuius. hec duo capla nō tenent.
a Jlia cuiuſdā. Poſt. xiij. impedimēta mſimonij. tractat hic mgr de raptu: q; videbatur mſimoniū ipe dif: et vtr; inter raptā et raptorē poſſit ē mſimoniū
b Uod aūt. de h° nullū ē dubiū: q; raptū pmiſerit iſte. diſtinguas tñ cū mgr o: q; q; rapt⁹ pmittit i re ipa q; in vſu rei: ut. j. e. §. ultimo.
c Rapt⁹. s. xxvij. q. ij. raptus.
d A cozrūpēdo ē dict⁹ et ita ſimplex dr apposito: ſic al exponit ler ſimplex p oppoſitū: ut. ff. ad l. acqui. ſi fu⁹. §. ſqt ler. nā ibi veteres omnes intellexerūt rupiſſe. i. corrupiſſe. io.
e Qui raptu. i. q; ē illi cui⁹ coit⁹ a cozrūpēdo.
f Ex illa. s. xxvij. q. ij ler. C. de rap. vgi. raptores p. So. iuſtini an⁹ ibi cozrexit legē: de q; h mētōem fac gelaſi⁹ q; ꝓceſſit iuſtiniani. ſz tñ illud iuſtiniani cozrigit. j. e. q. ij. ſigs vgine. et ex de rap. cū cā. et. c. ſequēti. ſz q; re ñ pmitto raptū i ſpōſa mea aut pmitto i alia re mihi debita: ut ſi vēdita ré rapiā: fic inclido i ſtitutōem ſigs i tā tam: ut. ff. de acq. poſſ. ex ſtipulatiōe et ſilr furtū pmitto i ꝓpria re: ut ff. de furt. cū q. §. i. ſed pr eē rō q; pſūit q re ſua aliēo vicioſe vtat: ut. ff. p ſocio merito. vl forte rō ē q; mſimoniū nūq; diſſoluit. alij ꝓtract⁹ fic. vñ nūq; pōt aligs i hoc caſu incidē i ſtitutōem illā placuit. xvi. q. vi. nec i illā ſigs in tantā: et gres iſta nūq; pōt alienari a vero dño: et q; libēa ꝓſcna nō poſſideā. et ita nō ē neceſſe ut expectet quouſq; i eum trāſferat poſſeſſio ſpōſe. itē q; intellr eā poſſidē q; cito ſpōſalia inceſſerūt. vnō nō vere dr rapte? cū ſua poſſeſſione vtat. ff. de iniuſ. l. iuria. §. figs.

§ Jcuius patruus uel auūculus uxoratus obierit: et illa viz aliū poſtea duxerit: filios filiaſue ex illo genuerit: cum his oībus modis cōmiſceri phibemus: q; vir et mulier vna caro ſunt. Item ex romana ſynodo. De eodem.

§ Jqua mulier ad ſecūdas nuptias trāſierit: et ex eis ſobolē genuerit: nullo mō poteſt ad ꝓximū cognatōnis viri priozis pertingere. Item iginus papa. De eodem.

§ Jqua mulier tranſierit ad ſcōas nuptias et ex eis ꝓlem habuerit: ipſa ꝓles ñ pōt ſe copulare cognatiōi priozis viri uſq; ad quartā generatōnem. Unde innocentius papa. De eodem.

§ Jqua mulier ad ſecūdas trāſierit nuptias: et filios aut filias ad ſecundū maritū genuerit: debere eas nepotibus priozis mariti ꝓiungi ſancta romana ſynodus ꝓcipſus inhibuit.

Jliaz cuiuſdā ignozante pſe quidā muneribus illexit et ad ꝙuiuiuz innitauit. finito cōiugio inuenis virginē oppreſſit quo ꝓperto a parētibus inuenti tradit puella: ac more nubentiū a iuuene dotatur et publice in uxorē ducit. Queritur primū: an ille raptū cōmiſerit. Secūdo: an rapta raptori nubē poſſit patre aſſenſum preſtante.

Uod aūt ille raptū admiſerit: multoz auctoritate ꝓbatur. Hit. n. iſidorus in. ij. li. ethymo. c. xxxiij.

Quid ſit raptus.

Raptus quoq; illicitus coitus a cozrūpendo ē dictus vñ qui raptu potitur: ſtupro fruit. Uñ gelaſius papa.

Ubi raptus admittitur.

Ex illa ꝓteritoz principū ibi raptū dixit cōmiſſū eē ubi puella de cui⁹ ātē nuptijs nihil actū fuerit: videat abducta. Cum g° hec illicito coitu ſit cozrupta: cūq; ita ſit abducta. i. a domo pris ducta: q; de ei⁹ nuptijs nihil ante actuz fuerit: raptā appellādā negare nō pōt. Sed ñ oīs illicitus coitus ñ cuiuſlibet illicita deflozatio rapt⁹ appellat. Aliōqui eſt fornicatio aliud ſtupz aliud adulteriū aliud inceſt⁹ aliud raptus. Jf ornicatio aūt licet videat eſſe genus cuiuſlibet illiciti coitus: q; fit extra uxorē legitimā: tñ ſpāliter intelligit in uſu vidnaz uel meretricum uel ꝓcubinaz. Stuprum aūt ꝓprie virginū ē illicita deflozatio: qñ videlicet ñ ꝓcedenti coniugali pactione utriuſq; volūtate virgo cozrūpitur: patre iniuriā ad animū ſtatim poſt cognitionē non renocāte. Adulteriū vero ē alieni tori uiolatio. vnde adulterā ſuo: cū abiſ ñ liceat. cū vult. ff. ō li. bo. exhi. l. ij.

b Quiſlibet. ſ. xxxij. q. iij. mētrices. et. q. vij. nō ſolū.
c Prepe bene vñ ꝓpe. nā et alias ſtupū dr ꝓmitti in
vidua vl vgine vl puero. ff. de adulr. inl liberas. §. i. et de vb. ſig. inl ſtupū. et qñq; etiā ſtupū ſumit ꝓ adulterio. xxxij. q. iij. nemo. xxvij. q. i. idolatria.
d Nō reuocāte. idē eſſz ſi reuocaret: q; mbilomin⁹ eēt ſtupū. ſi tñ ñ reuocat ceſſat actio iniuriarū p⁹ annū inſti. de iniurijs. §. ult.
e Abuſus. l vbi ē iuſticia publice honeſtatis ibi eſt rapt⁹. xxxv. q. iij. nec eam.
f Dic morte. raptor talis vel raptus. ſ.
§ Mulctar. antiquo iure nō antiquiſſimo.
b Cōfugerit. C. de his q; ad eccleſiā cōfl. l. ult. §. ult.
a De raptori. b⁹. vl pena uī cozpaliū a tali b⁹ liberat hic auctoritate canonū nō aūt a pena pecuniaria qua ſuſtinet. j. e. q. ij. de nūcḡ. ſed et publica pnia mulctat. xxvij. q. ij. raptor
b Ad ſeruiēdū. ſi ineps eſt. ſec⁹. ē in debitore qui nō cogit ſeruire creditori: ut. C. de acē. et ob. ob eſſz uſq; ad qō ipſe fuiet ei: fit in arbitrio boni viri: ex quo lege ñ expreſſ. ar. ff. ō iure deli. l. i. cē de of. dēſ. de cauſis vl ſeruiet ei. p. v. annos ad inſtar illius q; redēpt⁹ eſt ab hoſtib⁹. C. de cap. et p⁹ li. re. diuerſaz et ſz iſte ſ. uus; nō fit: parū tñ differt: ut dicit

a Qūm ergo. adulteriū. xxxij. q. iij. nemo. p.
b Cuiuſlibet. ſ. xxxij. q. iij. mētrices. et. q. vij. nō ſolū.
c Subiect⁹: in pciū pudicicie ei⁹. j. e. q. ij. tria.
d Redimēdi. et b erit optio raptoris. ar. xxvij. q. ij multoz. ff. de cōtrahē. empt. ſi in emptōe. § penul. ff. de inſ. do. plerūq;.

Q.1.2

e ¶ Patrez. videtur q̄ in p̄mo casu patrem nō habeat ꝫ magister aliter interp̄retet.

f ¶ Cōsenserit. i fornicatōe al' nō reddit.

g ¶ Excusata. a pena. l. ut non putat a iudice etiā si fit nubilis. naz in nubilē etas excusat. patet tñ bñ pōt eā erheredare si vlt. C. ō inoff. te. si filiā: nisi maior esset .xxv. annis. tūc. n. si pater disstulit eā copulare si alicui adheserit r manebit cū illo etiā inuito patre nec erheredabit ut in auc. ut cū ō ap. cog. §. cās. v. si pater coll. viij. sed si filia inuito patre adheserit alicui mr̄imonialiter dūmō dignuz eligat: patet teneri eā dotare: ut. ff. ō ritu nup. qui liberos.

a ¶ Hac. b aūt de quo agitur in themate.

b ¶ Renitēte. nā spōtanea fuit in abductōe inuita i cōsummatōe.

c ¶ Nō dz. allegādo dicit. vñ statiz subdit solutōem.

d ¶ Aliqñ. idē dicit lex in furto: q̄ qñq̄ ꝑmittit i re ꝙ in usu rei: ut ff. ō furti. l. i. §. furtū. r insti. de ob. q̄ ex delic. nas. §. furtum.

e ¶ Prohibente aut nesciēte. sic. ff de furt. q vas. §. vetare.

a ¶ Nunc q̄rit hec q̄. ij dubia. nō ē: q̄ raptor bene ducē pōt raptā i prozē pacta pnia eī de adult. c. i. r ij. r eī de rap. cū cāz. r. j. e. deniq̄z r exp̄essum ē eī de rap. a cedēs rium dr̄ q̄asi ad alterius tox accessio. Incestus ē ꝓsanguinea uel affinitū abusus. vnō incestuosi dicunt: q consanguineis r affinibus abutunt. raptus admittit cū puella violēter a domo p̄ris abducit: ut corrupta in uxorem habeat: si ue puelle solūmō siue parentibus tm̄ siue utrisq̄z vis illata cōstiterit: hic morte mulctat. Sed si ad ecclesiā cum rapta cōfugerit: p̄uilegio ecclesie mortis impunitatē ꝑmeretur Unde in aurelian. ꝑci. legit.

Si raptor cū rapta ad ecclesiā confugerit: qd fieri ōbeat

Si raptoribus aūt id constituēdū esse cēsemus: ut si ad eccl'am raptor cū rapta confugerit: r feminā ipam violentiā ꝑtulisse ꝓstiterit: stati libereī de ptāte raptoris: et raptor mortis uel penax ipunitate ꝓcessa aut ad seruiendū subiectus fit: aut redimēdi se liberā habeat facultatē. si vo que rapit p̄fem hr̄e ꝓstiterit r puella raptori consenserit: ptāti patris excusata reddat: r raptor p̄i supiozis ꝓditionis satisfactiōe teneat obnoxius. ¶ hac aūcte liqt q aliqñ vis inferr parētibus r nō puelle: cū dr̄ si puella raptori ꝓsenserit. aliqñ utriq̄z uiolentiā pferunt: cuz ꝑmittit si raptor cum rapta ꝓfugerit: et feminā ipam violentiā pertulisse ꝓstiterit. Puelle aūt non parentibus vis infertur: cum uolūtate patris puella uiolēter abducitur: ut eius patiatur concubitū cuiꝰ copule nūq̄z cōsensum adhibuit. hic autem neq̄z parētibus neq̄z puelle vim intulisse videtur cū neq̄z illis ꝓhibentibus neq̄z illa renitente violenter sit abducta. Illud est enim ꝑmissioni nisi sit spōsa alterius de p̄senti. tūc. n. illi reddēda est. sed si spōsa de futuro nō cogit eā recipere: ut .xxvij. q. j. raptō r. c. sequēti: sm leges tñ nō pōt cū ea ꝓbere. C. de rap. v. l. vna. §. si aūt. capitula ergo q̄ dicūt q rapta reddenda sit patri. uel q̄ dicūt q nō possunt ꝓbere cū rapto re: intelligenda sunt: qñ rapta nō ꝓsentit in matrimoniū raptoris ꝙ potiꝰ in stupꝝ uel' intelligūtur qñ aligs spōsaz alteriꝰ rapuit de p̄ti ad hoc eī despō. duex. c. tuas dudū.

b ¶ Hos qui rapiūt. b. c. r sequēs loquitur de illis que cuz sint nobiles: raptoribus nō ꝓsentiūt. vel de innubilib⁹ que semp parētib⁹ sunt reddēde a raptori bus separe: ut. ā. e. q. i. c ult. r hoc exaudi cū cōsentiūt in illicitū coitus et nō in mr̄imoniū.

c ¶ Simul. tñ illud non ꝓponāt facere.

d ¶ Anathematizent. et hoc cū nolūt agere penitētiā publicā. ā. xxvij q. ij. raptor. r. c. statutū

e ¶ Raptores. volētes vel inuitas. voluntas illiꝰ nō excusat. sic. r vi. q. vi. placuit. sic .xcij di. figs eos q: ille monniales velle nō habent xij. q. i. ñ dicatis. immo ipsum velle mulieri ab infidijs nequissimi hostis. q rapinā meditat i ducit. C. de rap. virg. l. vna circa fi. nā et q volētē retinet: dūmō circūuētū nō sine dolo retinet. ff. de libe. ho. exhi. l. iij. §. figs volentē. imo et agēt hic ꝓ raptorem inuitis raptis. et sic pat iniuriarū agit inuito filio. ff. de iniur. l. i. §. usq̄z adeo.

Hos qui rapiūt. b. c. r sequēs loquitur de illis que cuz sint nobiles: raptoribus nō ꝓsentiūt. vel de innubilib⁹ que semp parētib⁹ sunt reddēde a raptoribus separe: ut. ā. e. q. i. c ult. r hoc exaudi cū cōsentiūt in illicitū coitus et nō in mr̄imoniū.

Q.ij.

bus aliquam sedūcere: aliud sibi vim inferre. vnde quia neutri vis illata ꝓbat: raptor hoc iure dici nō debet. Sz rapina dupliciter fieri dr̄. aliqñ enim res ipa rapit: aliqñ ipius rei usus tm̄mō violenter eripitur. Res ipa tunc rapit: cū uiolēter dño eripitur: ut in ppetuū teneat. aliqñ vero nō res ipa affectat: sed usus eiꝰ dño ꝓhibente violenter usurpat. Hic ergo raptū admisit: quia florem virginitatis puelle renitenti violenter eripuit.

Hic queritur: an purgato vicio rapine: raptor in uxorem possit raptam accipere: quox ꝓiūctio aūcte canonum sanctox pentus ꝓhibetur ¶ egitur nāq̄z in ꝓcilio chalcedon. .xxvij. c.

Raptores puellax r ꝓsentiētes excōmunicentur.

Hos qui rapiunt puellas siue mulieres sub nomine simul cohabitandi cooperantes aut conniuentes raptoribus decreuit sancta synodus ut siquidem clerici sunt: decidant a ꝓprio gradu. si uero laici: anathematizētur. ¶ tē Symmachus papa.

Ob immanitatē sceleris abjiciantur raptores viduarum r virginum.

Raptores igitur viduarum uel virginum ob immanitatem tanti facinoris detestamur: illos uehemētius persequēdo: q sacras virgines uel uolentes uel inuitas in matrimonio suo sociare, tētauerint quos ꝓ tam nefandissimi criminis atrocitate a communione suspēdi ꝓcipimus. ¶ tē C. libro. i. ti: de epi. r cleri. iustinianus imperator.

De eodem.

a SIgs attẽtare.ar.q̃ interdũ conat⁹ sine effectu pumĩ ut.xix.di.anastasi⁹. imo ꝛ attẽtare est ad actũ pducẽ si ue ꝓcedere: q̃ est agere ut de pudico ꝛẽ. ut de pe.dist.i. si gs tã masculũ. et ita nõ est hic tm̃ conat⁹. i maximis tm̃ criminib⁹ punit sol⁹ conatus. vi. q. i. §. uerũ in minoꝛib⁹ nõ: q̃ nõ sũ furetiã si ad aliquẽ actũ ꝓcessi. ff. de furt. vulgariꝰ §. qui furti. ꝛ l. si certe.

b OE puellis. i chalcedonẽsi: ẽ. c. q. eos qui.

c OUlb⁹. dicit. h. ꝛ bñ q̃ hic nõ dz esse. §. ꝫ argumẽtat gabilonẽse cõciliũ ex vbiꝰ chalcedon. cõcilij. si. n. hoc nõ esset de isto. c. quare ponẽt gratus hic hoc. c. cum statim supeꝛ⁹ illud posuerit. s. eos.

d TNullaten⁹. huic est dẽrogatũ: ut. j. e. tria. ꝛ ex de rap. accedẽs. sed sm̃ legẽ adeo interdicitur q̃ si mulier cum raptoꝛe nubit: amittit dominiuz reꝛ raptoꝛis in auc. de rapt. mulieꝛũ q̃ raptoꝛibus nubũt circa finẽ coll. ix. sed credo et illã penã cessare: cũ ꝛ interdictio cesset ꝑ canones: nisi cũ sponsa alteri⁹ de presenti rapit: ut. xxvij. q. ij. statutũ.

a SIgs virginẽ. dispõsauerit. ar. q̃ violẽtia excusat rõe iuris qõ gs hz ire. ar. j. e. deniq̃ xvi. q. vi. placuit. ꝓ. ẽ. xxvij. q. ij. lex illa. ẽ. di. xcij figs eps ꝓ. io.

b TNUllus. aut regis: q̃ liberi debent esse mrimonia. ex dispõ. regis fiunt. ꝛ. ff. de vb. ob. titia. et talis q̃ regem vxoꝛẽ postulat: deportari dz. C. si nuptie ex rescrip. ꝓm. l. i. Sed nõ. q̃ duo ꝓmittit: q̃ nec raptat nec regis ꝛẽ. vñ arguit: q̃ ista delicta paria sunt: ergo pari pena sũt puniẽda. xv. q. ij. sãe

c TKemotus. nõ casum in quo auctẽ ꝓncipis ñ excusat gs: ut. xxv. q. i. oẽ. ẽ. xvi. q. i. in canonibus. ꝛ. ẽ. xvi. q. vij. figs deinceps. ꝛ. ẽ. di. xviij. si eps metropolitan⁹. ꝫ ꝓ. ẽ. xij. q. ij. ẽ fb⁹ ꝛ. ẽ. xij. q. ij. nob

d HIs auctib⁹. q̃ raptoꝛ. i. q̃dũ tales sũt q̃stis nominib⁹ appellentur.

SIquis nõ dicam rapeꝛ: sed attẽtare tm̃mõ matrimoniũ iungendi cã sacratissimas virgines ausus fuerit: capitali pena feriat. Item ex concilio cabillonensi.

OE puellis raptis necdum desponsatis in chalcedon. cõcilio statutũ ẽ: eos q̃ rapiũt puellas sub noie simul habitandi coopantes ꝛ ꝓniũeres raptoꝛibus decreuit synodus sancta: ut siquidẽ clerici sunt decidant a ꝓpꝛio gradu: si vo laici excõicent Quibus uerbis dat intelligi: q̃liter huius auctoꝛes mali dãnandi sunt: q̃ participes ꝓfilij ꝛ ꝓuenientes tãto anathemate feriunt: ut iuxta canonicã auctem ad cõiugia legitima raptã sibi in re uendicare nullatenus pñt. Item gregoꝛius papa.

Excõicentur raptoꝛes vidue uel virginis cũ sibi fauẽtibus

SIquis virginẽ uel viduã: nisi desponsauerit: rapuẽrit uel furatus fuerit in uxoꝛẽ: cũ sibi fauẽtibus anathema sit. Item ex concilio parisiensi.

Excõicetur: q̃ viduã uel filiã alterius extra volũtatẽ parẽtum rapuit: aut regis beneficio postulat.

NUllus aut viduã aut filiã alterius extra volũtatem parentũ aut rape ꝓsumat aut regis bñficio extimet postulandã. q̃ si fecerit⁹: ab ecclie cõione remotus anathematis gladio feriat His auctibus euidẽter datur intelligi: q̃ raptoꝛ in uxoꝛẽ raptam ducẽ nõ nalet. ꝫ raptoꝛ ꝛ rapta nomia sunt viciox nõ ꝓsonaꝝ. vicia autem per pniam purgata fuerint: nomina eoꝝ abolentur Vñ in quadã omel. greg. ait.

APud omnipotentẽ quippe dñm non ille fallax habeꝛ: qui culpam mendacij ꝑ penitentiam delet. Prohibetur ergo ꝓmissis auctoꝛitatib⁹ rapta copꝛari raptoꝛi: anteq̃ vicius rapine aboleatur: donec ille raptoꝛ ꝛ illa rapta iure appellãtur. Cetex cum illa patrie protestati restituta fuerit ꝛ raptoꝛ sue rapine penitentiam egerit: cũ uoluntas parẽtum vtriusq̃ in vnum conueneꝛit: non ꝓhibentur ad inuicem copulari. Unde hieronymus ait.

Quot sunt legitima coniugia ꝛ q̃ volũtate patris rapta ꝛa ꝓxi nubere potest.

TRia legitima coniugia in scripturis legũtur. Primũ legitimũ est virgo casta in virginitate uiro data legitime: ꝛ reliqua que sequũtur in predictis. Secundum: virgo in ciuitate deꝑhẽsa a viro ꝛ illi per vim copulata: si noluerit pater eius. dotabit eã iste vir q̃tum iudicauerit pr̃: ꝛ dabit precium pudicicie eius. Tertium: filia ꝓdicta deprehensa si non fuerit uoluntas patris trahet eam a predicto uiro. ꝛ tradet eam alij: ꝛ dotabit eaꝝ ꝛ legitima erit ei. sed primum his duobus prefertur. Item ambroſius in apologia dñi.

Cum uoluntate parentum rapta in coniugium habere ꝓmittitur.

OEniq̃ ꝛ puelle pater illiꝰ que vim concubitus nulli desponsata pertulit: quinquaginta dragmas argenteas accipiet: ipsa autem in coniugio cermanebit. Item ex concilio meldensi.

Post penitentiam raptoꝛi uel rapte licita coniugia concedantur.

SIaũt necdũ eas quas rapuerant: cũ uoluntate parentum suoꝝ. ꝛ. ẽ. xvi. q. vij. figs deinceps. ꝛ. ẽ. di. xviij. si eps metropolitan⁹. ꝫ ꝓ. ẽ. xij. q. ij. ẽ fb⁹ ꝛ. ẽ. xij. q. ij. nob

e TNõia eoꝝ. ar. l. di. ferrũ. xxiij. q. vi. vides.

f APud. ut. xxx. ij. q. i. apud.

a TRia legitia h⁹. c. mittitur veteris legis testimomo: q̃ i moralib⁹ vim obtinet euãgelicã: et ió ei stãdũ ẽ. addit istis quartus ut. xxvij. q. ij. adduit.

b TIn ꝓdictis. in alia ꝓte capli. et habes ea. xxx. q. v. aliter.

c TIudicauerit. i. debuerit iudicare sm̃ leges ꝛ rationẽ molayce ut. j. ꝓx. c. deniq̃ ut tñ legitimũ ñ excedat modum s. l. dragmas argẽti. vl cũ hic nõ rareꝰ summa. de ferẽda ẽ ad arbitriũ boni viꝛ: ut cõsideret nobilitas rapte ꝛ ꝓpinquoꝝ ꝛ alie circũstãtie: sic ex dãno dato. c. ij.

d TTradet. q̃s lia nõ cõsentiꝛ in mrimoniũ rapto ris ꝫ istupꝛũ.

c OEniq̃. dispõsata. secus esset si desponsata esset alij: ut. xxvij q. ij. statutũ.

f Dragmas. dragma ut dicunt ẽ ciclus. quid autẽ sit ciclus. habes i. q. i. iudices.

a SIautẽ. quis. casꝰ: aliq̃ in adolescentia ꝓstituti sponsas alioꝝ de fuso rapuerũt. vñ statuit concilium.

meldense: ꝙ si ante ꝯcilij tp̄s nōdum cū eis mr̄imoniū confirmarūt: sepentur et raptoribꝰ publice penitētie suppositis rapte parētibus restituātur. acta aūt pnīa raptores possunt cū alijs mr̄imoniū ꝯher̄ ita tn̄ ꝙ si ꝯtigat vxores eoꝝ decedere: nō possūt iteruꝫ ꝯhere: nisi ex dispensatione ep̄i. xxxiij. q. ij. §. de penitentibus H. breuissime ponit casum in hūc modū: raptor acta pnīa pōt ꝯhē cum rapta: et ea mortua nō ducat aliā ꝓpter enormitatē criminis.

b ¶ In ꝯiugiū. s. xxxiiij. q. ij. nō satis in fi. ex̄ d̄ furtꝫ c. i. ꝯ. nō videtur ꝙ raptores in lege morte puniebant. sed in illis ꝯrijs de adultero loqtur: et hic de fornicatore q nō rapit alterius sponsam.

e ¶ Et vtriusqꝫ. s. raptoꝝ ⁊ raptaꝝ

d ¶ Cōiugio. non inter se: qꝛ ut dicūt cū illa ꝯhere nō pōt. ꝑterea si nō intelligeret d̄ spōsa alterius: nihil esset qd̄ dicit q gratiano.

c ¶ Publicā. raptori impōit publica pnīa nō rapte qꝛ nō ita ꝯstat an rapine ꝯsenserit: licet gratianꝰ aliter sentiat in sequēti.

f ¶ Nisi. ecce. ar. ꝙ licet sit dispensatū cū aliquo in vno mr̄imonio: nō iō in sequenti ut. xxxiij. q. ij. c. vlti. itē in dignitate: ut. xij. di. nos consuetudinem idem in ordine: ut xxxiiij. di. lector.

rentum sub desponsatōnis ul' dotali noīe in ꝯiugium duxerunt: qn̄ hec ꝯstitutio om̄ibus fuerit ꝓmulgata: ab eoꝝ coniunctōne sepentur: ⁊ publice pnīe subigantur: ⁊ rapte parētibus legaliter restituātur. pacta v̄o pnīa publica: si etas incontinētiā exegerit: ex vtriusqꝫ ꝑtibus placito ꝯiugio sociētur. nō in his ergo regulā ꝯstituimus: sꝫ magis ut uerb̄ leonis utamur: qd̄ sit tolerabilius estimamus. sed si vnus ex ꝯiugatis obierit: et is qui pnīam publicam exegerit: superstes extiterit: iterare ꝯiugium nō p̄sumat: nisi ep̄us aliquam ꝯcesserit indulgentiam ut grauiorē possit amouē offensam. Hac auc̄te meldensis concilij non ꝑmittitur raptori rapta post pnīam copulari: sed ꝑmittitur utriqꝫ post pnīam legitimo ꝯiugio copulari: ut rapta videlicet nō raptori sꝫ alij post pnīam nubat. Similiter raptor post pnīam nō eam quā rapuit: sed aliam ꝑmittitur habere vxorē. cum eni raptor ⁊ rapta pnīe subijci p̄cipiūtur: si utrisqꝫ copulā auctoritas illa ꝑmitteret: frustra circa finē capituli dicerꝫ ꝙ si vnus ex cōiugatis obierit: et is qui publicam pnīam exegerit supstes extiterit: iterare ꝯiugium non p̄sumat. eorū nanqꝫ quolibet decedēte qui pnīam exegit: supstes remanebit non ergo hac auc̄te raptor ꝓbatur in ꝯiugium raptam posse accipe. potius inuenit in concilio apud aquisgrani: ꝙ nec etiā volūtate parentum adinuicem possūt copulari. Sic enim in prefato concilio legitur.

Nec etiam cum volūtāte parētis raptores raptas possūt

g Hac auctoritate. et rapta hoc nō dicitur in. c. p̄cedenti ꝙ rapte imponatur pnīa publica.

a Placuit ut hi. derogatur huic. c. uel intelligitur de desponsatis alijs ꝑ v̄ba de presenti.

habere coniuges.

Placuit: ut hi qui rapiunt feminas uel furantur aut seducunt: eas nullatenus habeāt uxores: quāuis eis post modū conueniant: aut eas dotauerint uel nuptialiter cum consensu parētum suorum acceperint. Hec auctoritas n̄ preiudicat auctoritati hiero. maxime cū illa testimonio diuine legis nitat̄. legitime igitur post penitentiam pactam raptor poterit sibi copulare quam rapuit: nisi pater puelle illam raptori detrahere voluerit. Item. C. lib. v. ti. de nuptijs Unde quidem filiū familias inuitum ad ducendā uxorem cogi legum disciplina permittit. Igitur sicut desideras obseruatis iuris preceptis sociare coniugio tuo quod uolueris nō impediris ita tamen ut in contrahendis nuptijs patris tui consensus accedat. Item in eodem. Et in coniunctione filiarū in sacris positarum patris expetitur arbitrium. Item. ff. de ri. nuptiarum. Consistere nō possunt nuptie: nisi ꝯsentiant omnes. i. qui coeunt ⁊ quorū in potestate sunt. Item institutionum libro primo de patria potestate. Iustas autem nuptias inter se ciues romani contrahunt: qui s̄m p̄cepta legis coeunt: masculi quidem puberes femine uiri potētes: siue patresfamilias sint siue filijfamilias: dum tamen filijfamilias consensū habeant parētum quorum in potestate sunt. Nā hoc fieri debere ul' ciuilis ⁊ naturalis ordo persuadet.

b ¶ Quāuis. s. xvi. q. vi. placuit. ⁊. s. di. xcij. sigs ep̄s vacās.

c ¶ Hec auctoritas. auctoritati. s. di. xx. §. i. et c. i. ꝯ vbi dicit̄ ꝙ in causis decidēdis preferūt ꝯcilia auctoritatibꝰ sanctorū patrū. huic preiudicat auctoritas hiero. ut. s. e. tria. sed hoc iō: qꝛ corroborat̄ auc̄te veteris testamēti et etiam auc̄te meldēsis ꝯcilij. s. e. si aūt. io.

a Ecclesiarū ꝓsecratõe ⁊ missarū. Explicitis duabꝰ
d cãꝫ ꝓlictibꝰ agitur de sacramentis: q̃ necessaria
sunt ad salutẽ. ⁊ hoc ordine ꝑmo de ecclesiarū consecratõe. ſo de sacramẽto eucharistie. tertio de solẽnitatibꝰ quarto de sacꝛo baptismi. quinto de ꝓfirmatione et diuinis officijs ⁊ festiuitatibꝰ. ⁊ sic tractatus iste in. v. distinctões est distinctus. Nota q̃ in alijs tractatibꝰ magister interserũt suos. §. et solutões. in hoc tractatu nõ nisi duos ponit. §. vnũ in ꝑma aliũ in quarta distinctõe. hoc nõ gaudet de sacramẽtis sobrie ẽ loquendũ: in quibus ẽt vera log periculosũ est Jn hac ergo di. ostẽdit eccl̃as esse ꝓsecrandas et a quo ⁊ qualiter et cꝰ auctõe: ⁊ q̃ nõ sit iterãda ꝓsecratio nisi in casu et quo ordine misse sunt celebrande: et quot debeãt celebrari in die. tñ dꝛ a gbusdã q̃ hoc. s. õ ꝓsecratõe nõ i serie sed i titulo originalis capli reperitur et incipit. c. õ missarũ ⁊c.

Dist.

b Delibuti. i. delniti.
c Et leuite. nõ subdiaconi: q̃ nõ erat subdiaconatus sacer ordo. hodie aũt bñ ferunt sacra subdiacoꝝ: q̃ sacer est hodie eꝛ de eta. et qua. ordi. a multis.
d Reperitur. in leuitico. viij.
e Amplificauerit. instituẽdo ibi. rrinj. sacerdotes: ut quilbet vice sua poneret incensum dño
f Prohibitꝰ ẽ. ſz mirũ est: q̃re hoc dictũ ẽ: cuꝫ glibet homicida ꝛẽpluꝫ possit cõstruere: cũ etiã moyses q̃ fuit homicida ut. rriij. q. iij. nõ inferenda ꝓsecrauerit eccl̃am: ut bẽ dꝛ in pri. c. maxime. cũ olim fuit licitũ sacerdotibꝰ mi ficẽ: ut. ij. q. vij. §. itẽ cũ balaã. ad hoc dicas: q̃ ly dauid fuerit i ve. te. fuit tñ ꝑfiguratꝛ noui test. rrrij. q. i. c. q̃ autez jõ in figura isti tpis dictũ est ei: nõ edificabis ⁊c. et est arg minoꝛi. s. n. ꝓpter homicidiũ repulsus fuit a ꝓstructiõe multo potius a ministerio. Est ergo hic arg q̃ cũ homicida nõ põt dispẽsari. l. di. sacerdotes cũ. c. sequẽti. et. c. miroꝛ

Ecclesiarum ꝓsecratione ⁊ missaꝝ celebratiõibus nõ alibi q̃s i sacratꝰ dño locis absq̃ magna necessitate fieri debẽ liquet oĩbus: q̃bus sũt nota ue. ⁊ no. testa. p̃cepta.

Jbernaculũ enim moysen dño p̃cipiente fecisse ⁊ sanctificasse cũ mẽsa ⁊ altari eius ⁊ ereis vasis ⁊ vtẽsilibus ad diuinũ cultũ explendũ legimus ⁊ nõ solũ diuinis p̃cibus ea sanctificasse: ſz etiã sancti olei vncti one dño inbẽte plinisse nouimus. Qualiter aũt hec facta sũt: ⁊ ñ alij ipsa sacra q̃s ipi sacerdotes sacra vnctione deliboti dñoq̃ cũ vestibus sãctis sacrati ⁊ leuite tractabãt ferebant erigebãt ⁊ deponebant: in ipsis institutionibꝰ: q̃ inbẽte dño conscripte sunt ꝓ moysen in lege dñi: reperitur.

Valiter ergo dauid regum pissimus ãplificauerit cultũ dei ⁊ tẽplũ dñi edificare voluerit: ſz ꝓpt multũ sanguinẽ quẽ effudẽat phibitus ẽ: ⁊ ipse collegerat expẽsas. salomon quoq̃ filius eius: q̃ ipse facẽ optauerat: inbẽte ⁊ auxiliãte dño pfecit: ⁊ templũ cuꝫ altari ⁊ reliq̃ ad diuinũ pagendũ cultũ ꝓsecrauit. in libro regũ legitur: ꝓ ecit ergo salomõ in tpe illo festiuitatez celebrẽ: ⁊ ois israel cũ eo multitudo magna ab introitu amachti usq̃ ad riuum egypti coꝝ dño nr̃o deo. vij. diebus ⁊. vij. diebꝰ in. xiij. di-

q̃ nõ est verũ q̃ hic notoꝛ erat. Jtẽ hoc mixtẽ q̃ cũ dñs ei direxit: nõ edificabis ⁊c. nõdũ dauid mt fecerat. §o. oia futura sunt deo p̃nta. ij. q. i. de. Si potes. vñ cũ iam esset hemicida in

ebus: ⁊ in die. viij. dimisit populos. Judei ergo loca in q̃bus sacrificabãt dño: diuinis hẽbant supplicationibus ꝓsecrata: nec in alijs q̃s deo dedicatis locis mũera deo offerebãt. Si. n. iudei q ymbꝛe legis deseruiebant: hoc faciebant: multo magis nos q̃bus veritas patefacta et gr̃a p ihesum christũ data ẽ: tẽpla dño edificare: ⁊ put melius possumus ornare: eaq̃ diuinis p̃cibus ⁊ sãctis vnctiõibꝰ suis cũ altaribꝰ ⁊ vasis vestibus quoq̃ ⁊ reliqs ad diuinũ cultũ explendũ vtẽsilibus deuote ⁊ solẽniter sacrare: ⁊ nõ in alijs q̃s in dño sacratis ab epis ⁊ ñ a cozepis q sepe phibiti sunt: nisi ut pdictũ est sũma exigente necessitate: missas celebrare: nec sacrificia dño offerre debemus ⁊ hec si summa necessitas agẽ cõpulerit: nõ in domibꝰ offerri phibita sũt. Si aũt ut legit in ꝑci. laodicẽsi. c. xxvij. q̃ hi q non ab epis ordinati sunt tã in ecclesijs q̃s in domibꝰ exoꝛcizare ñ põt: multo magis maiozis gradus misteria: nisi ab eis q ad eos gradus sũt ꝓsecrati: q̃bus fugi debẽ: officia agi uel sacrificia offerri nõ ly Qõ autẽ ut paulo supius phibatũ ẽ: oblatiões in domibus offerri ñ debent: in eodẽ ꝑci. c. lix. phibituꝫ habeẽ ita: ñ oꝛ in domibꝰ oblationes celebrari ab epis vel ꝓsbyteris.

temiginus papa. c. v.

Ecclesiarum ꝓsecratio absq̃ missa fieri non debet.

Omnes basilice cũ missa

l Gratia. i. pcoꝝ remissio. m Necessitate. qõ hic dꝛ de necessitate: nõ referꝛ ad primũ dictũ cozepis: sed ad pcedẽs. s. sacratis locis ⁊ ẽ illa nctas cũ aligs ñ bs eccl̃az. j. e. ꝓcedibꝰ: ut i exercitu cũ tabula tñ ꝓsecta

n Jn domibꝰ. j. e. vniuersis. o Jn ꝓcilio. s. di. lxix. nõ oꝛ. q Ministeria. i. officia.

k Et veritas. i. ꝓmissoꝝ adimpletio.

p Acozepis. di. lxviij. cozepi.

r Officia.i. officiales psone: sicut clerici q sūt talis officij. sīle di.lxv. si officia. b.

a Omnes. cū missa. q̄ut eccle sūt psecrāde. s. cuz missa ostēdit. et dīt q̄dā: q̄ missa ē de substātia psecratois. h. ꝯ itez dic. h. q̄ si eps cō secret et pbr̄ cā tet missā. cōsecrata erit eccla. alij ꝯ ar. xxiij. di. quorundam.

b Possūt. s. xvi q. ult. si pfes. z. q i. et tpis. s. xxi. q ij. sic. z. c. hcipim⁹ s. di. lxv. scōz ca: s. x. q. iij. vnio.

a Locoz vo psecratōe cuiꝰ aucte ecclie sūt psecrāde: ostēdit gr̄anus. v. capitulis.

b Absq̄ pcepto rū. q. ij. bōe rei. ꝯ e. nemo. solo hec v. c. ñ tenēt hodie l̄ fuerūt localia l̄ casualia. l̄ eraudi d ecc̄la epali. lz ꝯ dicat fūs illius c. certū. nā sic nō pōt mutari de loco ad locū epūs. vij. q. i. mutatōes similit nec fū dari epalis eccla.

a Recepta. z i vtraq̄ ca nonib⁹ z pceptis synodalibus.

b Aucte. spāli l̄ gnāli.

c Processiois. i frequētatois ad vota: nō dic̄ psecta. nā i seq̄nti vbo psecrabis aduersarē: cū sēl psecta itez psecrari ñ possit. t. nisi i casib⁹ notatis. j. s. c. ecclesie vl altaria.

d Adducta. i. ꝺputata: ut ibi fieret diuinū officiū z ppli frequentatio

e Quia deuoi⁹ i. deo deputat⁹.

f Permanē. nisi desiuaī. j. c. ecclesie eī ꝺ no. op. nū. cū ex iniūcto. ecclīa añ psecratōem locū deuotū appellari.

g Martyz. ar⁹

a b Relatio. i. scriptura nobis lata.

b Basilicas. ptātis. s. di. lxv. p totū. s. ix. q. ij. per totum. s. xxi. q. ij. c. i.

b Cū enīz ordo.

c Dispēdio. nō ptīcipis pulegiū nulli deber̄ piudicare: ut nō. ix q. iij. nunc vero.

d Utilitatis. q̄si dicat ita fuam⁹ ea: q̄ nec alicuiꝰ utilitate ea infirmam⁹: q: etiā ea q̄ utilitas suadet relarari: ñ relaram⁹ i piudiciū canonū

e Fortasse. fortasse dicit q: q̄ñq̄ p utilitate alicuiꝰ statutū ifirmaī. lv. di. pscis. l. di. ut pstituēt

f Et docē. z b⁹ iō addit q: q̄dā seq̄r ro. ec. q̄ nō docet seq̄nda: z ea seq̄ ñ cogimur. s. d. xi. nolite. ar. p sluetudine ro. seruāda ist̄i. ꝺ sal. tu. in fi.

a Ertū ē. pcessionē. i. freq̄ntatōes ppli s. di. xviii. psbr̄i. s. xvi. q. vij. frigētius. l.

b Corpuscula. ita eo ipo fec̄ f ligiosū locū. ff. ꝺ reli. l. ij. nā ubicūq̄ sepeliaī bō volūtate dn̄i: locꝰ f ligiosꝰ efficit. secꝰ si ꝺ dn̄i volūtate: ut. e. l. §. si usufr. Corpuscula. si locꝰ ille ñ ē pfecꝰ quo vult ut i ea diuina celebrēt: si āt vult ut pfec̄t: quo pcipit: ut solū mō noīe mortuoꝝ i eo celebrēt: nisi forte i penā pstructois fcē absq̄ luīa ro. se. l̄ ñ petīt ut p vnis ibi diuina fierēt. z sic aliq̄ eccla ē i q̄ñ cantaī nisi p mortuos: sic ē ī de pbē. significatū.

d Maculēt. i. ñ piudicēt epo ꝺcreta: q̄ dīt q̄ eccla iuito epo ñ pōt cōstruī pfecri. z si ꝺ factū fuēit nīl⁹ fuitiū ꝺi dēat celebrari. s. c. precepta

e Pro solēnitate. q̄si p magno bñficio r̄putet.

f Ut desūctoz. ar. q̄ spāles ir isse p defūctis frem t p nīt. sīle g⁹ dici posset. p vīis: ut dcō. c. significatū.

Ut

debent semp⁹ psecrari z eccle destructe. vbi aūt plures sūt: q̄ necesse sit: aut maioris magnitudinis q̄ ut ex rebus ad eas ptīnēntibus restaurari pōt epi⁹ puidentia modus inueniatur: qualiter pfistere possint

Ite gelasius papa. c. xxxiij.

Absq̄ pcepto sedis apostolice nona non dedicet eccla.

De locoz vo psecratione q̄nis supius strictim fuerit pprehensū: mihi quoq̄ patefactū ē: q: absq̄ pcepto sedis aplice nōnulli factas ecclesias vel oratoria sacrare p sumant.

Idem.

Sine auctoritate sūmi pontificis noua nō dedicet eccla.

Recepta synodalia: q̄ antre paucos mēses de sede nostra ad puinciā sūt directa z antiqs canonibus psentūt: z ea q̄ minus pbant esse addidimus. z in utraq̄ pte constat sine sūmi principis auctē ecclesiā nouiter conditā nō posse dedicari: teq̄ ex hac basilica: q̄ taliter ad cultū fuerat p cessionis adducta: suspēdisse missas pbabiliter cōputam⁹. Sz q: deuotus locus ñ debz a ministerioz gr̄a diuina vacuus pmanere: fr̄ charissime eoz martyz noīe: quoz relatio ptinet auctis nr̄e suscepta serie psecrabis: ut pplꝰ oz frequētatio: quā illic aude pue nire: mādatis seruatis regulis eccl̄asticis z canonibus integrum habeat firmata religione conuentum.

Idem.

Non dedicētur basilice: que pter auctem sedis apostolice fuerint edificate.

Basilicas nouiter instituas nō petitis ex more pceptionibus dedicare nēo audeat. nec ambiāt sibimet epi⁹ vendicare clericos aliene ptātis. cū enīm decreta venerabiliū sanctōnū nos quoq̄ magnope custodire nitamur: ac fine eoz dispēdio etiā illa: q̄ p alicuius vtilitatis cōpēdio fortasse videant laxāda credam⁹: cūq̄ nos pra salutariū reuerētiaz regularū cupiamus temere nihil dicere: z cum sedes aplica supioz bis oīmbus faueāt domino que patris canonibus sūt pfixa pio deuotoq̄ studeat tenere ppōsito: satis indignū est quenq̄ pontificuz nel ordinū subsequentiū hāc obseruantiā refutare: quā beati petri sedem z sequi videat z docere. Satisq̄ cōueniens fit: ut totum corpus ecclie in hac sibimet obseruatione cōcordet: quā illic vigere pspiciat: vbi dn̄s ecclesie toti⁹ posuit pncipatū.

Item ioanni episcopo sozano.

Publice, pfessiones nō fiant in oratoriis: que pter auctem sedis aplice consecrantur.

Certū est quidem z nostris pceptiōibus cōstitutū: neqs in eccl̄a aut in oratorio qō sedis nr̄e nō legitur pmissione dedicatū: pcessionem publicam putaret impēdi: ne cōditores furtiuis subreptionibus ptra regularū statuta p silirent. Sed q: megentia sce crabilis femina petitoria nobis oblatōne suggessit in possessiōibus p priis suoz corpuscula cōdidisse: fr̄ charissime hūanitatis intuitu: q: prioza statuta nō maculēt: funeribꝰ z sepulchris tm̄ in pphēsis petitorio locis misteria noueris p solēnitate pstāda: ut defuncto noīe solūmō diuina celebrent officia publica freqnentatione z pcessione cessante.

Item nicolaus papa clero z plebi viennensis ecclesie.

a Ecclesia. Calus: er quo ecclesia nō pōt pstruī sine auctoritate ro. pō. multo potius aliqua noua secta sine
a Neius auctoritate nō pōt cōstrui.
Emo eccliā cē auctē eccle debeāt cōsecrari: oñdit. ij c. i. q. ij. placuit.

b Veniat. pse uł p alium. ar. j. e. nullus presbyter in eccliā. arg. xxx. di. figs eī. j. e. figs.

c Crucē. i auc. de mona. §. illud colł. i. z orationes epōs dicat in auc. de ec. ti. §. fi gs aūt voluerit colł. ir.

d Ad luminaria. i auc. nullō fab. do. §. i. colł. v.

e Custodū. i. sacerdotū et dospitū: eī de prebē. ō monachis. z erūt ad minō duo clerici erī de fił. presb. ꝓposuit. et vij. q. i. illud

f Domū. quā cōplere dz. j. v. annos fiē oratoriū. si est pthochiū vel renodochiū infra annū in auc. de ec. ti. §. figs edificatiōem colł. ir. sed qd si epōs psecrat eccłaz vel fūdat nō ei assignata dote: dic bar. q epōs teneat eā dotare eī de preben. c. epōs. sed melius est ad hoc tū funda tores teneri: ut. xvi.ª q. vij. pie mētis. et. c. si plures. ar. ff. de rītu nup. g liberos: et dic ler q beres fūdatoris teneī in auc. de ec. ti. §. si autem et. §. figs edificatōez rerū. nā et successor epi. p uidebit clerico ordinato: ut eī de prebē. cum secūdū. vbi nō oēs deficerēt vel si nō essent sol uendo: tūc dicerē actionē dandā in eōm. ar. ff. si mē. fal. mo. di. l. iij. §. i. ff. de eo p quem fac. e. l. ult. §. plane.

g Cōsecrata. i. fūdata vł aq̄ bñdicta aspsa.

a Jgs basilicā. diuidat ar. q patroni nō debēt accipere vel erigere erēnia vł hmōi ab eccłia. s. xviij. q. ij. eleutherij. ℞. s. x. q. i. banc ꝓsuetudinē. z. c. q. sacerdotes. s. i. q. iiij. eccłia q̄ pactōe.

b Sub tributoria. ar. q nō lz dare eccłe pstructe vel construende etiā possessionē: ubi fūdata ē ea interueniēte pactōe: ut ius patronat⁹ habeaī: q ipso iure ei debeī. z si nō

Sine nutu sedis apostolice ecclesia non debet instituī.

Ecclesia. i. catholicoz colłectio quō sine aplice sedis istituet nutu: qñ iuxta sacra decreta nec ipa dz absq̄ pceptione pape basilica nouī cō stituī: que iuxta catholicoz intra semet āplecti caterua dignoscit. Item ex pci. aurelia.

Sine designatione epi noua non dedicetur ecclesia.

Nemo eccłam edificet: anteq̄ epōs ciuitatis veniat: z ibidē crucem figat: publice atriū designet. z ante pfiniat q edificare vult: q̄ ad lumināria z ad custodiā z ad stipendia custodū sufficiūt. z ostensa donatione sic domū edificet. z postq̄ cōsecrata fuerit: atriū einsdē eccłie sancta aq̄ pspergat. Item ex pci. braca rensi.

Non psecratur eccła: que p questu cupiditatis edificat.

Sjgs basilicā ñ p devotione fidei: sz p questu cupiditatis edificet: ut quicqd ō oblatōne ppli colligit: mediū cū clericis diuidat: eo q basilicā in terra sua pdidit: hoc ō cetero observari dz: ut nullus epoz tā abominabili voto cōsentiat: nec basilicā: que nō p sanctoz procinio sed magis sub tributaria pditione ē condita: audeat psecrare. Item felix epōs oibus orthodoxis.

Sacrificia nō nisi sup altare z locis deo psecratis offerāt.

Sicut nō alij q̄ sacrati deo sacerdotes debent missas celebrare nec sacrificia sup altare offerre: sic ñ in alijs q̄ in dño psecratis locis. i. in tabernaculis diuinis pcibus a pontificibus delibutis missas cantare aut sacrificia offerre licet: nisi sūma coegerit necessitas. Satius ē ergo missā ñ cantare aut ñ audire q̄ in his locis vbi fieri nō oz: nisi p sūma necessitate pting at: qm̄ necessitas legē nō bz. vñ scriptū ē: vide ne offeras holocausta tua in oī loco quem videris: sz in oī loco quē elegerit dñs deus tuus. Jn domib⁹ tū ab epīs sine pbyteris oblationes celebrari nullatenus licz Item ex concilio triburiensi

Non nisi in locis sacris missarum celebrētur solennia.

Missaz solēnia non ubiq̄ sed in locis ab epo consecratis: uel vbi ipe permiserit celebranda esse censemus. Item clemēs.

Precibus diuinis psecrentur ecclesie.

Ecclesias p congrua z vtilia facite loca: q̄ diuinis precibus psecrari oportet z ñ a quoq̄ grauari. Item dem.

Sacrificare z missas celebrare ñ lz: nisi i locis deo sacratis.

Jcergo. i. in pñti vita positos oz nos agnoscē voluntatem dei: vbi agendi z sacrificādi locus est: qm̄ in alijs locis sacrificari et missas celebrari nō licet: nisi in his quib⁹ epōs inserit aut ab epo regulariter ordinato tenēte videlicet ciuitatē psecrata fuerit aliter enim nō sunt hec agenda nec rite celebrāda. Item silvester papa.

petat vel in pactū deducat: ut. xvi. q. vi. pie. et. c. ō cernum⁹. z. c. q̄cūq̄. in predijs tū collatis pōt cōdītōem apponere: ut aucte epi tributū aliquod ul cē sum aliquē debeat inde pcipe eī de iurepat: preterea. sed i. dote nō vel in māso. ar. q. i. nouerit eī de cen. sanctuz. alsi apposita ē conditio: quid iuris sit nō. r. q. i. c. ii. io.

a Sicut nō alij repetit qd i c. huius di. dictū est in. v. capitulis subsequentibus. idē in auc. de es. ti. §. figs colł. ir.

b Delibutis. i. consecratis.

c Necessitas. q. si necessitas vrgeat sub viuo aut sō tentorijs: nisi forte fit. oratoriuz in domo ur. i. e. dis. concedimus z. c. vnicuq̄.

d Non oportet. C. de sen. z intlo. om. iudi. cū sentētiam.

e Necessitas. i. nō ē subiecta humane cōstitutōni imo ercusat qō ? eam fit. j. dis. iiij. sanctum. eī ō regu. iur. qō non ē. sz nulla necessitas ercusat in diuina cōstitutione. pbi bitum: ut. xxxij. q v. ita ne.

f Oblatiōes. i. eucharistie.

g Lz nisi necessitas cogat.

b Missarū.

a Ecclesias. loca. ff. de arbi. si cum dies. § fi arbiter.

b Ecclesias. idē

a xvi. q. vij. ecclesias.

Jc ergo et agendi. s. xiij. q. ij. tempus.

b Jusserit. s. xciij. di. nulla rōe.

c Regularit. B colligit: q̄ q̄ fiūt ab hēticis, z truffs z ñ sanct⁹ ordinaris: ñ hñt vigorē. xij. q. ij. alienatōes. vij. q. i. fa. ct⁹. s. xv. q. i. oē qō. s. xxxij. q. v. precepit.

d ¶ Ordinato teneāte videlicet. qñ nō depōsito r̄ sui pēsō vl̄ q renūciauerit eī ō or. ab. e. q re. c. regsiuit.
e Nullus presbyter.

a Solēnitates de anniuersaria solēnitate ō dicatōis eccl̄iaꝝ r̄ epōꝝ. ij. c. ostēdit qō tñ dr̄ b de epis: nō obseruā hodie nisi a pa.

Abijciant sacerdotes: qui in locis nō sacratis missas celebrare presumunt.

Nullus p̄sbyter missas celebrare p̄sumat: nisi in p̄secratis ab epō locis: q sui pticeps de ceſo voluēr eē sacerdotij

¶ tē felix pa. oīb⁹ orthodoxis

Singulis ānis dedicationum solēnitatē celebrāt. r̄ p̄secrat etiā eccl̄a: de cuius consecratione dubitatur.

Solēnitates dedicationuꝝ eccl̄aꝝ r̄ sacerdotū p̄ singlos ānos sūt celebrāde. ¶ dez in eodē. Consecret et eccl̄a: ō cui⁹ p̄secratione dubitatur.

a De eccl̄aꝝ p̄secratiōibus quotiens dubitat: ut nec certa scriptura nec testes existant: a ḡbus p̄secratio sciat: absq; ulla dubitatiōe scitote eas eē p̄secrandas. nec talis trepidatio facit iterationez: qñ nō monstrat eē iteratū: qō nescitur esse factū. ¶ tē gregozius papa de eodem.

De eode: r̄ q octo dieb⁹ ōdi cationū solēnitas ē celebrāda

Solēnitates eccl̄aꝝ dedicationū r̄ sacerdotū p̄ singulos annos solēniter sūt celebrāde: ipō dño exemplū dāte: q ad festū dedicationis tēpli oībus id faciēdi dans fozmā cū reliqnis populis eādez festiuitatē celebrat⁹ venit sicut scriptū est. ꝑ acta sūt encenia i hierosolymis r̄ hyems erat: r̄ ambulabat iesus in tēplo in porticu salomōis. q ātviij. diebus encenia fint celebranda: in libro regū p̄fecta dedicatione templi repies.

¶ tē ex pci. meldensi. c. viij.

Consecrent eccl̄ie: de quarum p̄secratione dubitatur.

Eccl̄ie vel altaria q̄ ambigua sunt de p̄secratiōe p̄secrenē: r̄ supflua altaria destruant ¶ tē iginus papa.

Qñ eccl̄ia est iterꝝ p̄secranda r̄ salibus tñ exorcizanda.

Si motū fuerit altare: denuo p̄secret eccl̄a. si parietes mutant r̄ nō altare: salib⁹ tñ exorcizet. si homicidio vl̄ adulterio eccl̄a violata fuēit diligētissime expurget: r̄ denuo p̄secretur ¶ tem ex nicēno concilio.

Eccl̄ia semel deo p̄secrata qñ est iterum consecranda.

Eccl̄ijs semel deo consecratis nō debet iterꝝ consecratio adhiberi: nisi aut ab igne exuste aut sanguinis effusiōe aut cuiuscq; semine polute fuerint: quia sicut infans a qualicūq; sacerdote in nomine. p. r̄ fi. et. s̄. s. baptizatus nō debet iterum baptizari: ita nec locus deo dedicatus iterum cōsecrandus est: nisi propter eas causas quas supius nominauimus: si tamen fidem sancte trinitatis tenuerint: q eum consecrauerint. ¶ tem ioannes papa de eodem.

De eodem.

Ecclesie sūt p̄secrāde. r̄ assignāt qdā ser casus. vn⁹ qñ dubitatur de p̄secratōe: ut hic. c. i. itē qñ motū ē altare maius. itē ppter homicidiū. itē qñ est eruſta aut si parietes de nouo sūt fūditus repati. itē ppter adulteriū: ut traditur. j. e. c. si motū. r̄. c. se. r̄. c. de fabrica. alij dicūt q̄ ḡdiu mai⁹ altare ē imotū. i. q nec tabula altaris vl̄ moueat vl̄ enormit̄ frangat: ḡ etiā parietes ecclesie fūdit⁹ perirēt: nō tñ eccl̄ia fit recōsecranda: ut. j. e. de fabrica. Alij dicūt: qb⁹ p̄cordat. b q alia fit p̄secratio ecclesie: alia altaris. et si altare. i. tabula superiō moueat vel enormiter leedat: ipm altare tñ cōsecret r̄ nō eccl̄a: ut eī de cō. ec. vl̄ alt. ad hec. Similit̄ si eccl̄a destruat et nō altare: tūc eccl̄a r̄ cōsecret et nō altare. ḡ pp adulteriū vl̄ homicidiū nō p̄secrat eccl̄a: ut eī ō cō. ec. vel al. ppositi eī ō adult. significasti.

b ¶ Que ābigua. s. dist. lxviij. §. q ergo. i. ō q̄rū p̄secratōe ambigit.

c ¶ Supflua. in qb⁹ reliquie non sunt.

d Si motū. altare. id ē mēsa p̄cipal⁹ altaris. nā tabula p̄secrata ō loco ad locū mouet̄ nec tñ p̄secrat: ut. j. e. p. cedim⁹: qō intelligo cū nō ē affixa tabula. itē h⁹ itellige de altari ad eū honorē eccl̄ia est p̄secrata. r̄ q dic̄ si motū. i. mutatū: ita q formā amisit p diminutōem vl̄ augmētū cū forma rei sit esse rei. ar. r. q. ij. hoc ius. Idē ē si est enormit̄ fracta tabula vl̄ s. medietat: tē r̄ cōsecrādū ē altare eī ō p. ec. vl̄ al. c. iij. Cōsecrio āt ipsi⁹ altaris p̄sertī itellī eē i piūctōe mēse. s. lapidis supiozis r̄ structure iferiozis. g. si mēsa fuēit mota l̄ aliqs ō iferiozib⁹ lapidib⁹ tāgēs ipaz: erecrareī altare. r̄ ē r̄ cōsecrādū. si āt fit aliqd̄ additamētū altario nō ob hoc erecrat: ḡ sacrū trahit ad se nō sacrū. ar. eī. ō cō. ec. l̄ al. c. iij. dū tñ nō imuteī multū piūctio mēse r̄ structe iferiozis

e Eccl̄a. i. altare. sm. b. r̄ sic exponit. i. q. iij. q̄situ. nō. n. ut dic̄ ppt̄ altaris motōez r̄ cōsecrāda essḡ eccl̄a: ut eī de cō. ec. ad hec. alia ē. n. cōsecratio eccl̄e alia altaris. et hoc sine illa sepe fit. alij intelligūt p out l̄a sonat.

Ecclia nō cōsecrat

f Mutāſ.ꝛ ñ fū dit⁹ ſz.h.b.ät dic̄ q ét fū dit⁹ altari amoto
g Cōſecret.i.mū dek̄ p aſpersionē:ut ex̄ de cō.ec. vl al.p
h posuisti et de adul.significasti.

Ecclesijs.eruste.p maiori gre.al'sec⁹.ar.ff.de ꝓb.ép.
domū.ſ.cū ita cōburit:
q destruat vl decruſtat
iuteri⁹ ꝛ erteri⁹ tūc er
ecrat.ꝓsecratio.n.eccle
maxime ꝓsistit i unctiōe
exteriori ꝛ tūctōe ꝛ dis
positōe lapidum.

i Semle.p cortū emi
tū p adulteriū vl p fomi
catōes.nā si pſonā vl p
cōtū cū uxore nō tō re
cōſecrabit eccl'ia ſm.h.

k Baptizari.ē. dis.lxv
iii.ſic.ē.xxvii.q.vii.quē
admodū.j.di.v.dictū ē
ē.i.q.i. bi q.v.j. di.iiij.
figs apud .C.ne sacer.
bap .l.i. si tū i fide ſācte
trinitatis eccl'a ab eis ꝓ
ſecta sit recōſecrāda est
ſz q tenēt q eccl'ia in fo
ma eccle ꝓſecta ab hēti
cis nō sit recōſecrāda:
sic ergo mit q si ꝓſecue
rū in illa fo'a q̄ prēdat
fidē ſācte trinitatis.Se
quētia vo.c.intelligū i
eo casu qñ arriani nō ꝓ
ſecrāt eccl'as i forma ec
clesie. nā qdā eoꝝ facie
bāt sacr'a i forma eccl'ie
ꝛ qdā ñ.qō bēt i illo.§.i
q.i.§.ſz notādū.ꝛ.c.figs
ꝓfugerit ꝛ.c. arrianos.

a Ecclesias. arriano
rū qz ñ i fo'a eccl'e
ꝓsecte erāt:ut.i.q.i.arri
anos.ꝛ ita itellige.c.se
quentia.

b Precibꝰ ꝛ opibꝰ.tā
git ꝓsuetudinē oriētalis
eccl'e:q arriāoſ cbrisma
tis unctōe suscipit:ut.j.
di.iiij.ab antiq̄.sec⁹ aūt
occidētalis agē ꝓsueuit
ut in ꝓdicto.c.

c Cōſecrate.nō erat ꝓsecrata in forma eccl'e. vl qm̄ abſq̄
reliquijs eccl'esias ꝓsecrabāt:et iō eccl'e ꝓsecrate nō erāt
d sed recōſecrabāt̄:ut.j.e.arrianoꝝ.

Krianoꝝ.j.di.iiij.ab antiqua.

e Sapit⁹.iustinie.pconis.n.off.ciū suscipit qſgs ad sa
cerdotū accedit:ut.ē.xlij.di.sit rcōz. f Jabul'.
fabūl' dic̄:q̄ ꝓter formā eccl'e. g Deleuit.i.purgauit

a Ecclesia.ſ.questū est. b Instaurāda.i.ꝓsecrā
da.de ꝓsecrāda.n.q̄rebaſ. c Scūaria.i.reliquie
sanctoꝝ l'altaria. d Nō fuerit dimissa:q̄ ide erāt abla
te relige. e Off.cē.q̄ ex q̄.ſel'ꝓsecta fuit:ſēp mansit.

f Scim⁹.cē.i.obtinē vicē ꝓsecratōis.
g Ideo siqua.mō melius aperit questiones.
h Innouata.hoc intelligit.h.cū nō fil' sed succeſſi
ue parietes destructi sūt ꝛ successiue reparti. tūc.n.
eccl'a intelligitur
eadē ar.ff.de le.
i.l.q in rep nā.ff
de'iudic. ꝓpone
bāt.sec⁹ vero si si
mul parietes tri
dit⁹ corruāt:
tūc ꝓsecrāda est
ſm eū:licz altare
motū nō fit:quia
alia est ꝓsecratio
eccl'e: alia altarī
h g⁹ arguit q ca
dē sit eccl'a p⁹ re
cōſecret.ſz ꝓdic
ler.ff.ō v.ob. inē
ſti.§.ſacrā.q̄ distī
guit inē domū et
naues:ꝛ vī velle
q eadē sit nauis
p⁹ refectōes:ſz ñ
eadē dom⁹.Sed
pōt dici q aliud
ſit in eccl'a q̄ i do
mo priuata:quia
eccl'ia nauī ꝓpāt.
xxviii.q.i.nō ſbāt
rl.dis.añ oſa. ſz si
ſubtilit̄ volum⁹ p
cedē nō ē eadem
eccl'a.ſed vtilitas
exigit:ut eadē cen
sea'tur videlicet
sacr'm ꝓsecratōis
iterat.ar.ff.de f.
ur.ꝓdi.l.fuit utes
§.si lublarū.

i Tot⁹.i.pinde
ē veneranda ac si
tota ꝓsecrōis solē
nitas esset adhi
bita.

k Si vo.q.d. ꝓ
dicto casu nō de
bēt ꝓsecrāri ſ isto
missaꝝ solēnitate reuerētiam
sanctificatōis accipiet. l tē
ex decret.hoīmſde pa.ca.x.

Si dſcs epi pmittu in eccl'a con
secrata non erigatur altare.

Nllus pbyter in eccl'a cō
secrata aliud altare exi
gat: nisi qō ab epo loci fuerit
ſactificatū vl pmissū:ut sit di
scretio iter sacr ꝛ ñ sacr. nec
dedicationē fugat: nisi sit.qō
si fecerit degradet': si clicus
ē.si vo laicus anathematizet
l tē ex cilio aphricano.c.i.

Euertantur altaria que sine
sanctoꝝ reliquijs exiguntur.

Lacuit:ut altaria q̄ passi
ꝓ agros et per villas tāq̄
mēorie martyꝝ ꝓstituunt̄:in q
bus nullū coꝝ⁹ aut reliquie
martyris condite ꝓbant̄: ab
epis qui eisdē locis ꝓsunt si fi
eri pōt euertant̄. Si aut̄ hoc
ꝓpter tumultus ꝓparet non
fiuit:plebes admoneant̄:ne il
la loca frequētent:ut q recte
sapiūt nulla ibi ſupstitione de
uicti teneant̄:ꝛ iō nulla mēo
ria martyꝝ ꝓbabiliter accipi
atur:niſi aut ubi coꝝpus ꝛ reli
quie certe sunt:aut ubi oꝝigo
alicui⁹ bītatiōis vl possessiōs
vl passiōis fidelissima oꝝgine
tdit̄.nā que p ſōnia ꝛ p ianes
q̄si reuelatiōes quoꝝlibz ho
miū ubicūq̄ ꝓstituunt̄ altaria
oīno reꝓbent̄ l tem ex cō
cilio aurelianensi. c.iij.

Nō ē ꝓsecrāda eccl'a ſi in qua
fic.ſ.cū mouet̄ altare. l Ablata sūt.moto altari
m Sācticatōis.i.aſpsionis aq̄ tm̄ ꝛ misse celebra
tōe:cū altare nō fuerit motū:sed relige sūt ablate.

n Ubi⁹ pſbr.ubi altaria sint erigēda:ꝛ q̄ta eē de
beāt:ꝛ q̄s eccl'as liceat ꝓsecre:ꝛ i q̄b⁹z missar
celebrar:q̄b⁹ ex cauſ loca scoꝝ lz mutar.xi.c.oñdit

o Ab epo.ē.di.lxvii.q̄uis. p Figat.ut dedi
catū dicat eē qō ñ ē.l religas dicat eē q̄ nō sunt.

q Deḡdet.ar.eos eē deponēdos ab ordinib⁹:qui
figūt l'osit se bñe ordies cū ñ bñt ex ō cli.ñ ordi.mi
ni.c.i.ē.l.di.er pēitēt⁹.ē.di.iij.solicitudo.fic ꝛ pu
nit q se gerit ꝓ milite:q non est miles.ff.ad.l.cor.d

a Psal.cos.§.qui se pro milite gessit.
Lacuit.passim. nō i ecclesijs:sz passiz p agros.
b Kelige.ar.sine reliquijs eccłaz ñ eē psecrādā.ut s.e.ō fabrica:z tñ suffiē corp⁹ dñi. c Tumult⁹.
ar.aligd eē post-
ponēdū ppt̄ tu-
multū z scādalu3
ut.l.di.ut pstitue
.l.penult.
d Probabilit.i
soleniter.
e Habitatōis:
qz bō sanctificat
locū.xl.di. multi
f Origine.ar.o
riginē rei z prīci
piū spectādū.ut.ñ
xvi.q.iij.si sacer-
dotes.ñ.i.q.i.pn
cipatus.
g Ecclaz. psecr
ri.añ eiecti
onem cadaueris
ipsi⁹ pagani.
h Celebrare.h⁹
pstitutōis rō est:
quia infideles ab
eccła repellūt:ut
xxi.di.cleros. et
dist.xxv.plectis:
g⁹ mortui:qz qui
b⁹ viuētib⁹ eccła
nō cōicat et mor
tuis cōicare ñ pt
ut.xxiij.q.ij.c.i.
sz qd dices ō mu
liere pgnāte mō
tua:qdā dicūt q
sepelieī i eccła:
fet⁹ ē ps vētr
.di.iiij.sigd.z.ff.
ō vē. inspi.l.i.§.i.
pfueuit tñ apiri z
fet⁹ exhi z ex ci-
miteriū sepeliri.
ad h⁹ fac ex de
sepul.sacris.
i Ecclaz i q nō
k Sanctificare.
añ eiectōem.
l Cuulsis.aucte
epī⁹ pricipis tm̄
ff.ō reli.ossa.z.j.
e.corpora.
m Et rasis.i.de
albatis nā muta
ta fo⁹a iterimit
sbā rei.ff.ad ex
hi.iiij.§.sz z sigs.

paganus sepultus iuuenitur.

Ecclesiā in q̄ paganus se-
pultus ē ñ liceat psecrari
neq; missas in ea celebrare:sz
iactare fozas z mūdari opor-
tet. Itē ex pci.agrippinēsi.
De ecclesia in q̄ cadauera fi
delīū vel infidelīū sepeliunt.
Ecclam i q̄ mortuoz cada
uera infidelīū sepeliunt:
scificare nō lz. Sz si apta vi-
det ad psecrandū inō euulsis
cozpib⁹ z rasis parietib⁹ nl̄ ti-
gnis eius loci reedificet.sed si
hec psecrata añ fuerit:missaz
i ea celebrare lz: tñ si fideles
fuerūt qui in ea sepulti sunt.
Item ex conci. martini pape
Sup monumēta in cāpo ñ di-
stribuant sacra ministeria.
Non oz clicos ignaros et
pūptozes sup monumen-
ta in cāpū misteria nl̄ altaria
portare aut distribuē sacra:sz
aut in eccła aut i basilica: ubi
martyz reliquie sūt depposite
ubi p defūctis oblatiōes of-
ferri solēt:nec liceat christia-
nis prādia ad sepulcroz sepul
cra deferre z sacrificare moz
tuis. Item ex pci.triburiēsi.
Quomodo in ecclesia cōbu-
sta missa possit celebrari.
Oncedim⁹ ēt:ut sicubi qō
peccatis nr̄is exigētib⁹ p
plurimū factū ē a romanis et
sclauis ab vngar z a mal' chri
stianis:seu aliquo qlicūq; mō
eccle fuerit incēse z cōbuste:
in capellis cū tabula sacrata
missas itez celebrari pmitti-
m⁹:donec eccle ipe restaura-
ri queāt. In itinē vo positis
si eccła defuerit:sub diuo seu
in tētoriis:si tabula altaris cō
secrata ceteraq; misteria ad
id officiū ptinētia ibi affuerit.
missaz solēnia celebrari pce-
dim⁹ Itē ex pci.hyponnēsi
c.vi Christmate ñ vngātur al

n Reedificet.i.ipa rasura debet dealbari.
o Si fideles.vbi aūt discerni possūt fideles ab infidelib⁹
p Neutri sūt erbumādi ex de sepul.sacris.
On oz.ignaros.i.ipitos.

Altaria:nisi fuerint lapidea.

Altaria si ñ fuerīt lapidea
christmatis vnctiōe ñ psecrēt.
ad celebrāda aūt diuina officia
ordinē quē metropolitani te-
nēt:cōprouinciales eoz obsua
re debēbūt. Itē ex pci.aga.
Christmatis vnctiōe z sacer-
dotis bñdictiōe sacrāt altaria
Altaria placuit ñ solū vn-
ctiōe christmatis:sz etiā sa
cerdotali bñdictiōe sacrari.
Item ex pci.aurelianē.c.iij.
In pnatis oratorijs lz ora-
re:sed nō missam celebrare.
Unicuiq; fidelīū in domo
sua oratoriū licz hre z ibi
orare:missas āt ibi celebrare
nō lz. Item ex.vi.synodo.
In pnatis oratorijs absq; cō
sensu epī null⁹ ministrare pnāt
Clericos q̄ ministrant in ora
torijs q̄ intra domos sūt cū
psēsu epī loci hoc facē pcipi-
m⁹. Sigs vo hoc ñ obtuaue-
rit:deponat. Itē ex conci.
agathēsi. Qui extra paro-
chias bñt oratoria:his dieb⁹
ad parochias redire coganī.
Iquis etiā extra parochi
as in quibus legitimus est
ordinarius q̄ uentus oratoria
habere voluerit:religs se
stinitatibus:ut ibi missā audi-
at ꝓpter fatigationē familie
iusto ordine pmittimus.pasca
vo natali dñi epiphania ascē-
sione dñi pētecoste et natali
sancti ioannis baptiste:z siqui
maximi dies in festiuitatibus
habētur:nō nisi in ciuitatibus
aut in parochijs audiāt. cleri
ci vero si in his sestinitatibus
quas supdiximus nisi iubēte
aut permittente epo ubi mis-
sas celebrare voluerint:a cō
munione priuentur: Itē au
gustinus ignaro.
Quibus ex causis loca san-
ctorum mutanda sint.

q Misteria.i.missam
celebrare sup sepulchr
a Ocedim⁹.i capell'.
i.oratorijs ñ pscē-
tis:i talib⁹ ñ lz celebrar
sine pmissu epī:ut.j.e.
vnicuiq; z.ñ.e.missaz.
b Celebrari pmittim⁹
ad qd ē op⁹ pmissiōe:qz
dr̄ i capell':qm̄ forte ca
pelle ñ erāt oli eccle:cū
antigt⁹ dicerēt capelle
tuguria capraz pellib⁹
tecta: ul' hoc fferas ad
solēnitates maximas.
c Sub diuo.i.sb aere
a Altaria.si sint lapi-
dea.legīt i exodo
q dñs pcepit fieri alta
re ō lignis cethi q̄ sunt
iputribilia: z salomō fe
cit aureū:sz illa fcta sūt
in figura.xij.q.ij. gla.z
dr̄ ō altari laterañ.q li
gneum sit.
b Nō psecret. qz rps
petra dr̄.xxi.di.in noīe
dñi. itē qz erexit iacob
lapidē in tituium.
c Metropol.ñ.xij.di.
d De his.
Unicuiq; oratoriū
ñ sacraz.sacraz āt sua aucte
facē ñ lz nisi auctē epī.ñ
e.di.nēo.xviii.q.ij.qdā
e Nō lz.nisi pl̄ūm ane
cessitate:tñ cū pscīu epī
ut.j.e.c.figs etiā cē.
Clericos q̄ ministrāt
i.misteria in horis
diurnis sl̄ nocturnis exercēt
Sigs ēt.ex.ñ.xij.q
i.scim⁹.ñ.xvi.q.i.
quinq; z.q.v.siquis.
b Oratoriū.hoc erau
di ō oratorio puato:se
c⁹ i oratoriis alijs que
ppls faciut ex ō ec.edi.
ad audiētiā.nā i festiui
tatib⁹ celebrar licitū ē.
c Propt fatigatōz'.ar
pp difficultatē loci itiē
ris aligd tēpari. qd̄ als
obtinz gnāli ex ō ec.e.
ad audiaz.ñ.di.lxiij.c.
i.ñ.di.lxiij.cū longe.ñ.
di.xciij.iux̄ scoz.ñ.xiij.
q.ij.vbicūq; z j.c. pri.
mib⁹

k ¶ Ribus.cū difficultas.ut p̄o aeris ītēperie:ut.lxxiij. di.quozū dam malozū.nā ꝓpter malicīā ppli trāsferr sedes.xv.q.ij.ita nos ꝓpter malicīā populi epōs renūciat dignitati eē de renū.misi.v.ꝓpt malicīā plebis quarta cā est:quare trālfertur ec clesia.s.cā meliozatōis ut.xvi.q.vij.c.añpenlt.

a Ozpora.fine ꝓfilio. ff.ō reli.ossa ī pn.

b ¶ Principis.i. pape. xvij.q.ij.diffinimus.et hoc vez est.cū corpus traditū est tā ꝓpetue se pulture.C.de reli.l.ult. nisi necessitas imineat. tūc sufficit auctas p̄esi dis ꝓuicie.C.e.l.i. si āt nō est traditū ꝓpetue se pulture bene pōt trans ferri fine auctē alicuius ad alium locū.C.e.ti. si necdum.

c ¶ Igna.ō lignis ec clesie destructe z oīb9 vtentibus9 eccle re uerēter vtēdis istis.vi. c.sequētib9 ostēdit.

d ¶ Ad aliud.ex de re rū permu.mācipia.ff.ō rei vē.q religiosis.

e ¶ Uel ad ꝓfectū.non tñ indifferenter.sed vel in capso ul' dormitorio vel in alijs religiosis lo cis:nō in cogna vl' in ui neis pastinādis.

f ¶ In laicoz.ar.q sel' o secrata sūt nō debeē re dire ī vsus laicoz.s.rix q.iij.q semel.xvij.q.vlt. questi sūt.ar.s.di.lūj. ex antiquis si seruus.et c.frequēs.

g ¶ Ltaris.

a ¶ Emo.mortuū lai cū.nā clerici mor tui bene induūt vestib9 sacris.xiij.q.ij. nullus.

b ¶ In mensa dñi.i. ad mēsam dñi ꝓponēdam q ad ipsū spectat.arg. xxv.di.perlectis.et di. xciij. diaconi:ubi sacer dos post ꝓsecratōez ma nus tergit. vl' forte pal la cui inuoluit calicez z abstergit.

c ¶ Negligenī.ar.negli gētiā ut factū puniēdā xxv.q.i.nulli fas.

¶ Ribus ex cāis loca sācto rū trāsmutāda sūt. prima: cū necessitas ꝓsecutoz loca eoz grauauerit.secūda: cum difficultas locoz fuerit. tertia cū maloz societate grauant.

¶ tem ex conci.magocien si.

Oñ alicui corpa sanctoz de lo co ad locū trālferre nō licet

Ozpa sanctoz de loco ad locū nullus trālferre ꝓsu mat sine cōcilio principis uel epoz sanctaq synodali licen tia. ¶ tem iginus papa.

In ulis laicoz non ñcet puer ñ ligna ecclesie dedicata.

Ligna eccle dedicata non debēt ad aliud op9 iūgi ni si ad aliam eccl'am: vel igni sūt cōburenda:uel ad ꝓfectū in monasterio fribus: in laicozū opa nō debent admitti. ¶ tē clemēs papa iacobo bieroso lymitano epo.

Vestimēta sacra z vasa p ne tustate ꝓsupta incēdant: z ci neres ī loca occulta ꝓiciāt.

Ltaris palla cathedza cā delabz z velū si fuerit ne tustate ꝓsupta: incēdio denī: qz ñ licet ea q in sacrario fue rint male tractari: sz incēdio vniuersa tradāt. cineres quo q eoz in baptisterio inferan tur: vbi nullus transituz bēat aut in pariete aut in fossis pa uimēto z iactenī: ne introeun tiū pedib9 coinquenī ¶ dem

Mortui non obuolūtur ve stimentis altaris.

Emo p ignorantiā clicus mortuū credat aduoluen dū: aut ei9 scapulas opire ve lit palla: q fuerit in altari: aut certe q diacono data ē in mē sa dñi.q hoc fecerit: vel leniē q si nihil z negligēter habuēit diacon9 triēnio sex q mēsibus a dñico erit remot9 altari gra ui pcussus anathemate: eo q clericū nō admonuerit. ꝓby

d ¶ Anathemate.i.suspensione.nō.n.debet anathe matizari p̄o tali causa.

e ¶ Excōicat9 sit.i.a cōione remot9. et ita babes b pēnā ñ admonētis plati.nā alibi tñ dr: ve si nō spar serimus tē.xlvij. di.dispēsatio.tē p hoc.c. videē re probari ītellect9 quozū dā quē ha bes m illo.c.i.q. i.q.q id inuisibilis nā ibi ꝓpter ne gligētiā nō excō municabit' ꝓbr: nisi per quattuoz menses.

f ¶ Et vela.i.oza menta altaris vl' vela coztine.hunc hodie derogatū est consuetudine generali.

g ¶ Non foris.i. ab alijs segrega tum.et est secun da vestis sacerdo talis.

b ¶ Uela.i. cozti ne q ī ecclesijs ex tēdūt festiuis di eb9 et in q die age sima cā ꝓfignati onis vl' significa tōis.io.

i ¶ N sancta.ñ ab alijs .s. distic. xxxij.sa cratas.et.c.nō li ceat.

k ¶ Quia pit-i.pe naz patitur z pu nitur corporaliter et tēporaliter nō aūt spūaliter vel eternaliter z vno peccāte tē.s.di. xlv. sed illud. de hac mā nō.i.q.ii il.in pn. et simi liter nota sub illo §.itēpcto achoz: plebs israelitica.

l ¶ Estimenta.

ter decē annis z sex mēsibus excōicatus sit: ꝓpterea q de dñicis sacris subiecta sibi nō admonuerit misteria: z postea cū grādi humilitate mīi recō cilieē eccle. Dallas xo z uela q in sanctuario sūt: si sordida fuerint ac misteria: diaconi cū hūilibus mīstris itra sanctua riū lauent nō eijcientes foras a sacrario.et velamina dñice mēse ablnāt: ne forte puluis dñici corpis male decidat. syn donē xo ñ foris abluāt: z erit hoc nō opanti peccatū. Iccir co intra sacrariū mīstris p̄eci pim9 cum diligētia custodire. Sz pelus noua ꝓpetur z ꝓter hoc nihil aliud tāgat. sed nec ipsa pelus velis apponaī la uandis: nisi q ad dñici altaris cultū ptinent. palle in alia pel ui lauent: z in alia vela tanna rū. Cura sit etiā hostiarijs ex admonitiōe maioris: negs ne gligens aut ignar9 ad velū ia nue domus dñi man9 incogni te tergat:. Sz stati coercitus di scat ois hō: qz velum atrij do mus dñi est. ¶ tē fixtus pa.

Sacra vasa nō nisi a sacratis tractētur hominibus.

N sancta aplica sede sta tutū ē: ut sacra vasa nō ab alijs q a sacratis dñoq dica tis hoibus ꝓtractētur: ne p̄o talibus ꝓsumptionib9 dñs irat9 plagas imponat ppl'o suo: z hi etiā qui ñ peccauerūt pereāt z perit iustus sepissime p im pio. ¶ tem stephanus epus familiari amico hilario.

Non nisi a sacris hominibus vestimēta sacrata ferantur.

Estimenta ecclesie: qbus dño mīstratur z sacrata de bent esse z hōesta. qbus alijs vsibus nō debēt frui: q eccl'a sticis z dō dignis officijs. que nec ab alijs debēt ꝓtingi aut offerri: nisi a sacratis hoibus

m AD nuptiaꝝ.polluūt.ar. q ex veste alicuꝰ dñe vl alīꝰ nō dz fieri casula vl aligs ornatꝰ eccle.

n VAsa.calices.supple debēt ee aurei vl argētei.

o ¶ Utebātur.sed nūqd ꝓficiebant: vtiqꝫ nūcaūt qd ꝙ qui dē fieri nō debet sed si fiat:ut i vase ligneo l vitreo qs ꝓficiat corpus christi nibilominꝰ est verū corpꝰ:qꝝ in ꝟbo ꝓsecrātis ꝓficit ꝓsecratio ñ in vase:ut.j.di.ij. inī.v.si ita.

p ¶ Nviꝰ.xiꝰ.q putatis lino ꝙ cle

q ¶ Succreuit. ar.ꝑlatū nō posse ꝑbēdas diminuē qđ est verus fine cā eī de erceſſ.ꝓ. ficut.

r ¶ Placari.C.vñ vi memīnerit.

a ¶ T calix. ex auro.ꝫ.ē.ꝙ ij.q.ij. aux. sed illud qñ pauperes mozerēt fame:qꝰ casu vēdi possent C.de sacrosanct. ec.sancim.

b ¶ In ligneo:qꝝ lignū porosū ē.

c ¶ In vitreo. qa vitrū fragile ē et imineret periculū effusionis.

a ONsulto. in serico cōpo rali.

b ¶ Sz ī puro. ut inocēs ꝙ sine macula intelligat.

c ¶ Terreno.quia verā carnē mortalē ꝙ passibilē ꝟ corpore virginis assū pſit.xxxij. di. qui eps.

d ¶ Lino. q tūsionibus multis ad cādorē deducīt. ficet xps ꝑſuris multis ꝙuenit ad gloriā:ita ꝙ boni ꝓpter ꝑſuras ad gloriā dñi veniunt.i.q.i. saluator.

ne vltio que baldasar regē ꝓcussit:sup hoc trāsgredientes veniat. ꝙ corruē eos faciat ad ima ¶ tē ex ꝓci. aurelianeñ.

Diuina ministeria nuptiarum non presentur ornatibus.

AD nuptiaꝝ ornatū diuina ministeria nō prestētur:ne dū improbozꝝ tactu vel pōpa secularis luxurie polluunt ad officiū sacri ministerij videāt indigna. ¶ tē ex ꝓci. triburiensi.c.ix. In ligneis vasculis dñici corporis ꝙ sanguinis sacramenta nō sūt celebranda.

USa in qbus sacrosancta ꝓficiunt mysteria: calices ꝙ patene: de qbus bonifaciꝰ martyr ꝙ epūs interrogatꝰ:si liceret i vasculis ligneis sacra ꝓficē rndit:quondā sacerdotes ñ aureis:sz ligneis calicibus utebant. Zepherinꝰ.xviꝰ romanꝰ epūs patenis vitreis missas celebrare ꝓstituit. deinde vbanꝰ decimꝰ papa oia misteria sacra fecit argentea In hoc.n. ficut in reliqs cultibus magis ꝙ magis p incremēta tpm decꝰ succreuit eccla rum. nris.n. diebꝰ: q seruī patrisfamilias sumne decꝰ mris eccle minuat:sz magis cumuleť ꝙ ꝳficeť:statuimꝰ:ut deinceps nullus sacerdos sacꝝ mysteriū corpis ꝙ sanguis dñi nri iesu xpi in ligneis vasculis ullo mō ꝓficē ꝓesumat:ne vñ placari dz iñ iracať deꝰ ¶ tē ex ꝓci.remēſi.c.vi. Ex qua materia calix cū patena fieri debeat.

OT calix dñi cū patena si nō ex auro oīno ex argēto fiat. siquis aūt tam paup ē: saltē nel stagneū calicē bēat De ere aūt aut ex aurichalco ñ fiat calix:qꝝ ob vini virtutē eruginē facit: parit ꝙ vomitū,puocat:nullus aūt in ligneo aut vitreo calice ꝑsumat missā cantare. ¶ tem ex epla eusebij pa. ꝙ silnestri.

Non in serico panno sz lineo sacrificiū ꝓsecrēť altaris.

ODn sulto omniū statuimus ut sacrificiū altaris non in serico pāno aut in tincto quisq̄ celebrare missā ꝑsumat:sed in puro lineo vel linteo ab eo ꝓsecrato terreno.ſ.lino ꝓcreato atq̄ ꝓtexto: sicut corpus dñi nri iesu christi in syndone linea mūda sepultū fuit ¶ tē ex. vi. synodo. A qbus fuerit tradita missa ꝙ celebratio

IAcobus frater dñi sm carnē cui primū credita ē hierosolymitana eccla: ꝙ basilius ceſariēſis epūs cuiꝰ claritas p totū orbē refulsit:i scripturis addiderunt nobis misse celebrationē. ¶ tem theleſphorus papa. iiij. a petro.

Qua hora sint misse ꝙ solēnia celebranda.

NOcte scā natiuitatis dñi saluatōis missas celebrēt ꝑsbyteri: ꝙ hymnū angelicū in illis soleniter decantēt: qñ et eadē nocte ab angelo pastoribꝰ ē nūciatꝰ: ꝙ subito facta ē cū āgelo multitudo militie celestis laudātiū deū ꝙ dicentiū Gla in excelsis deo: ꝙ in terra pax hoībus bone volūtatis Reliqs vo tpibus missa ꝙ celebrationes añ horā diei tertiā mīme sūt celebrande: qꝝ in eadē hora ꝙ dns crucifixus ē ꝙ sup aplos spūs scūs legitur descēdisse. ¶ tem ex ꝓcilio carthaginensi.c.viij.

Non nisi a ieiunis hominib⁹ sacramēta celebrēt altaris

SAcra altaris nō nisi a ieiunis hoibus celebrenť: excepto vno die āniuersario qꝰ cena dñi celebrať. Nam si aliquoꝝ ꝓ meridiano tpe defunctoꝝ siue eoꝝ siue ceterorū ꝓmēdatio faciēda ē solis ocasibus fiat:si illi qui faciant iā

a ¶ Acobus.ió dr frater quia valde assimulabatur ei: vl quia fuit filius iozozis.

b ¶ Celebratōe.i.ozdinem celebrāde misse.verba enim q bus corpus cōficitur ab ipso dño sunt tradita:ut.j.di.,pr. qꝝ corpus ꝙ sanguis:sz etiā post alij alia addiderunt ad decozē ꝙ solēnitatem:ut.xi.di.ecclesia sticarum.

a NOcte. de celebritate misse.viij.c.ad iūgit,ostēdens qūo a ieiunis cantāde ꝙ audiendi sunt:ꝙ quot in die:et qꝝ hozā sūt celebrāde.

b ¶ Nocte.tres misse in die natalis dñi celebrā tur.vna ante diem: q̄ significat tpōs ante legez qñ eramꝰ in tenebris.secūda cū diescit:ꝙ significat tpōs in lege qñ nondum plena agnitio dei habeať. ꝙ tertia in die: ꝙ significat tpūs gr̄e qñ iam plena cognitio habebať:vñ versus:Nocte pzior: sub luce sequēs:ñ luce secūda.

c ¶ Gloria ī excelsis ꝺo hec verba dicta sunt ab angelo:alia addidit hilariꝰ:ut.j.e.de hymnis

d ¶ Crucifixus. linguis nō manibus.ꝫ. de pen. di.i.periculose.

e SAcramenta.a ieiunis .ieiunī ergo dēbēt ꝓficeī ut hic ꝙ signare in frōte.ut.di.v.ut ieiunī ꝙ sacrm calūnie ꝓstare.xxij.q.v. honestuz ꝙ testimonū dicere erē de testi. placuit ꝙ ordines ꝓferī ꝙ accipe.lxxv di.q a pribus.sz qñ dicēť qs ieiunꝰ? pōe q̄ comedo hodie nec dormio per diē et per noctez nūqd incipiēte alio die sum ieiunꝰ? dicūt quidā q̄ fic.ar.eī de temp.oz. lras:alias sōnus dicēt soluere ieiunū: sz dico ieiunū celebrata digestione.j.di.ij.tribus.

f ¶ Excepto.ꝫ.vij.q.i.nihil ē ꝓ.j.di.pri.liquido ꝓ.j.di-v.vt epi ꝓ.sz derogatū ē huic.c.p illa ꝙ per cōtrariā cōsuetu

dine. ꝯ. di. iiij. §. leges.

a ¶ Olet. siante. §. nō ne licitū ē debitori ante tēp⁹ solue pecuniā pl⁹. n. solui q ante tempus solui: ut insti. de act. §. plus autē. §. verū ē qñ dies adiect⁹ ē fauore debitoris. al'i fauore creditoris ante tēpus soluēdo nō libeat ut. ff. de an. le. eū qui.

b ¶ Nieiunis qđa patrib⁹. ꝯ. di. lxxv. quod a patrib⁹. ꝯ. c. ordinationes p̄byterorū.

c ¶ Tē gelasius. ꝯ. dist. lxxv. ordinatōes.

d ¶ Tē pelagius. ꝯ. di. lxxv. dilectōis tue.

e ¶ Necesse ē. ñ possūt nisi hoc nisi respic illud vbū p̄ueh.

f ¶ Nisi p̄ma. j. di. iij. trib⁹ gradibus ꝑ. ꝯ. c. nocte. ꝑ. in fi. §. illud abrogatū est. j. di. iij. trib⁹ vl illud de solēni missa.

g ¶ Epistola in qua hoc c. cōtinet.

b ¶ Et hec attēdēdū. peculiares. peculiares dicūt p̄uate ergo ois missa q̄ p̄uata nō ē publica dicēda est: erq⁹ publice et manifeste fit

i ¶ In publico. i. solēniter.

k ¶ Sed et sacerdotes. nota sacerdotes q per urbem sunt: ad solēnem missam debere p̄uenire in matoꝛ eccl'a. vl' potius is est sensus. c. l. ut in ciuitate et per totū cp̄a tum hoza tertia et sacerdos et populi cōueniāt ad publicas missas q̄s sacerdotes eoꝝ faciunt.

a ¶ Ufficit. qz rps. g⁹ nō nisi semel dz celebrari: sed qz quotidie peccamus: ꝯ quotidie p nobis eucharistia immolatur mystice. j. dist. ij. vtrum.

p'anh inueniātur. ¶ Item ex concilio gabilonensi.

Ante missaꝝ solēnia circa horā nonā decātata nulli comedere licet.

¶ Olent plures q se ieiunare putāt in quadragesima mox ut signū audierint ad horam nonā comedē. qui nullatenus ieiunare credēdi sūt: si ante māducauerint q̄z vespertinū celebret officiū. Cōcurrendū est. n. ad missas: z audītis missaꝝ solēnibus z vesperti nis officijs z largitis elemosynis ad cibū accedendū est. Si vo aliquis necessitate cōstrictus fuerit: ut ad missā venire ñ valeat: estimata vesptina hoza cōpleta ofone sua ieiunīū soluat. ¶ In ieiunijs et quatuoꝛ tempoꝝ circa vesptinas hoꝛas: in sabbato vo sancto circa noctis initiū missarū solēnia sūt celebranda. Uñ leo ep̄s. Qđ a p̄bteris nostris. ¶ tē gelasius. Ordinationes p̄bteroꝝ. ¶ tem pelagi⁹ Dilectionis tue scripta. Require in tractatu ordinandoꝝ p̄rima quoq̄ parte diei missaꝝ solēnia non incongrue celebrentur. Unde leo pa. dioscoꝛo alexādrino epo.

Etiam prima parte diei missas celebrari licet.

Necesse ē aūt ut qđā populi ps sua deuotione p̄ueh: si vnius tm̄ misse moze seruato sacrificiū offerre nō p̄sit nisi p̄ma diei pte p̄uenerint: Studiose ergo fraternitatez tuā familiarit admonemus: ut qđ nostre p̄suetudini ex fōma paterne traditiōis isedit: tua quoq̄ cura ñ negligat: ut per oia nobis fide z actib⁹ pgruamus: ꝓpter qđ remeanti filio nro possidonio p̄bytero hāc ad dilectionē tuā epl'am dedimus pferendā: g nris, p cessionibus atq̄ actiōibus frequēter interfuit: et totiēs ad nos missus qd in oibus aplice sedis auctas teneret agnouit.

¶ Item au. Misse peculiares nō sunt in publico cantande.

¶ Et hoc attēdendū ut misse peculiares: que p dies solēnes a sacerdotibus fūt: nō ita in publico fiāt: ut ꝓpt eas ppls a publicis missaꝝ solēnibus q̄ hoza tertia canonice fiunt abstrahat. Sed sacerdotes q in circuitu urbis aut in eadē urbe sūt: z pplus in vnū ad missaꝝ publicā celebratiōnē p̄ueniāt. ¶ tē alexan. pa.

Quot missas in die sacerdotibus celebrare licet.

¶ Ufficit sacerdoti vnā missam in die vna celebrare: qz christus semel passus est: z totū mundū redemit. Nō modica res ē vnā missam facē. z valde felix ē: q vnā digne celebrare pōt. quidā tñ p defunctis vnā facūt: z alteram de die si necesse fuerit. q vero p pecuniis aut adulatiōibus secularū vna die p̄sumunt plures facē missas: non existimo euadere damnationē ¶ tem ex concilio toletano. iij.

Ex saluatoris z aplox docemur exemplo hymnos cātare

¶ Et hymnis canendis z saluatoris z aplox habemus exemplū. Nā z ipse dns hymnū dixisse phibet matheo euā gelista testāte: z hymno dicto exierūt in montē oliuarū. Et paulus apls ad ephesios scribit dicens. ¶ mpleamini sp̄u sancto loquētes vobisipsis in psalmis z hymnis et cantīcis sp̄ualibus. Et qz nōnulli hūano studio in laudem dei atq̄ aplox z martyꝝ triūphos cōposuit eē nosc̄ūt: sicut hi ques beatissimi doctoꝛes hilarius atq̄ ambroꝛ. cōdiderūt: quos tñ quidam spāliter repꝛobāt: p eo q de scripturis sanctoꝝ canonū uel aplica traditione nō existūt. Respūat ergo illi hymnū ab hoibus compositū: quē quotidie publico

b ¶ Et alterā. ergo etiā in necessitate non tres. ex quo dixit alteraz arg. xxvi. q. i. qđo ex de cele. mis. cō suluisti. ergo ad huc remanet ieiunū⁹ post p̄mam cū possit iterū cātare aliam. ar. vii q. i. nihil. qđ ergo dices de vino vñ p̄esbyt ablut digitos non debet sumere illud si aliam vult cantare ex de celeb. mis. er parte.

c ¶ De hymnis canendis. de hymnis dicēdis in missa ul' ex trib⁹. c. ostendit. casus. in p̄ma p te. pbat auctoꝛitate dñi et dicto apli pauli hymnos esse canēdos decūdo reprehendūtur qdam qui quosdā hymnos nolebāt recipe: qz nō p̄cesserūt de scripturis sacroꝝ canonū. z aplica traditiōe hymnus et laus dei cū cātico.

d ¶ Et hymno. i. benedictōe data post cibū: q̄ hymnus hic appellatur quem oēs clerici facere debent. ut ꝯ. di. xliij. c. ult. § edēt pauperes et saturabūt. ꝛc.

e ¶ Qué nato supplex respuatur.

f ¶ Coponuntur. a sanctis.

g ¶ Obiectiones. i. oꝛōes que fūt añ z iuxta cōsecratōem: vel q̄ fūt adūrando p̄ natiuitatez tuam libera nos dñe.

b ¶ Postulatões i. preces: ut ibi ut pacē ꝛ pcordiam nobis dones tuo. au. nos.

i ¶ Gratiarū actiones: ut cuꝫ dicimus: benedicamꝰ dño.

k ¶ Sicut oões q̄ fiunt in ipsa ꝓse cratōe.

a ¶ Ex duo. quorum nomē decimi ordinis ñ habemus.

b ¶ Decimꝰ. ñ q̄ decimus cecidit: sed tot q̄ sufficiebāt ad decimum ordinē ꝓficiēdū.

c ¶ A felicitate. significauit statuꝫ hominuꝫ pturbandū: cū possit et debeat timere casum suū: uidēs ruinam maioruꝫ et firmoꝝ ō pe. di. i. c. ꝓncipiū.

d ¶ Et parē. ō pe. di. ij. §. q̄ aūt ꝓncipiū inquit. ōsi. ois lapis.

e ¶ Sui generis q̄ homines loco ipsoꝝ restituunt: de quibus tot assumēdi sunt quot remāserūt iurta illud i ſi. deutro. in cantico moysi statuit terminos populoruꝫ iurta numerū angelorū dei. sed hic ꝙ habeti: q̄ tot accēdent ad gloriā quot ceciderunt et nō plures.

f ¶ Si er lapsū. ꝓ inobediētiā: ut. ō di. xxiij. quorundam.

g ¶ Perturbat. more humano loquitur. ar. xxiij. q. i. odi.

priuatoꝝ officio i fine omniū psalmoꝝ dicimus: Gloria et honoꝝ ꝓri ꝛ fi. ꝛ. s. in secula seculoꝝ amē. Hā ꝛ ille hymnus quē nato in carne christo angeli cecinerunt: Gla in excelsis deo ꝛ i terra pax hominibus bone vo. ꝛ reliqua que sequūtur ibi: ecclastici doctores cōposuerūt: ergo necipsi in ecclesijs canēdi sunt: quia in sacraꝝ scripturaꝝ libris ñ inueniunt. Cōpertum est missse siue preces uel oones seu cōmēdationes seu manꝰ impositiones: ex quibus si nulla decantent in eccla: uacant oīa officia ecclastica. admoneꝫ hoc fieri atq̄ hortat timotheum apls dicens: obsecro igit̄ primū fieri obsecratiões oones postulationes gratarum actiones ꝓ oibus hominibus ꝓ regibus: ꝓ oībus qui in sublimitate sūt. Sicut ergo orationes ita hymnos oēs in laudē dei compositos nullus nrm ulterius improbet. ¶ eo nonꝰ

In nouo testamēto bi hymni ab angelis decantati inueniuntur.

Ex duo solummō hymni ab angelis in nouo testa. inueniūtur decātati Alla: Gla in excelsis deo: quos piter in septuagesima intermittimus: q̄ peccato hois veteris a puentu angelice iubilatiōis expulsi in huius misē vite babylonē sup flumina eius sedemus et flemus: dū recordaremur illiꝰ syon in qua deū decet hymnꝰ. Nō nouē hebdomadibꝰ alleluia intermittimus: nō incongrue ꝑ. ix. hebdōadas. ix. ordines angeloꝝ accipimꝰ: quoꝝ xmus. ordo ꝓ superbiaꝫ corruēs āgelicū numeꝝ minuit: ꝛ a felicitate pturbauit: ꝙ dolēs ꝓ sue diminutioni ꝛ parē ruinaꝫ sibi timētes a perfecta laude creatōis fuere ꝓpediti. Quoꝝ cupationi psules oīpotens deus creator puū hominē de limo terre formauit: qui sui generis multiplicatione dāna celestis patrie resarciret: atq̄ āgeloꝝ gaudia supleret. q̄ spe āgelicus chorus nō modicū letatus ē. Nec mirū si ex lapsu ipius hois fuēat pturbatus: vñ nouē ordinū cōcentus in laude dei creatoris pmansit impfectus: donec in christo resurgente resurrexit plapsus ille ꝓthoplaustꝰ: ibi augmēto sui collegij et spe melioꝝ angelicus exercitus gauisus in nouū alla cōsurrexit totꝰ ꝛ in eo pstat deuotꝰ. quē ꝛ nos ꝓ modulo nro imitātes a septuagesima: qñ lapsus ꝓthoplausti in eccla recitat: alleluia. ix. hebdomadas intermittimus. s. usq̄ in pasca: ubi christus resurgens a mortuis tristitiā nram in gaudiū vertit et alla nobis reddit. ¶ tem nicolaus papa rudulpho luruticensi archiepo bituricensi.

In cena dñi gloria decantat.

Quo gla in excelsis deo ab epis in cena dñi intra missaꝝ solēnia more nro dicēda est. pallio vo aplico eadez die vti est illis licitū: quibus ē ab apostolica sede pmissum. ¶ tem macharius papa.

Cum baculo aut capite velato ad celebrandū missaꝝ solēnia clericus nō ingrediatur.

Nullꝰ epus aut pbyter seu diaconus ad missaꝝ solennia celebrandū psumat cū baculo introire aut velato capite altario dī assistere: quoniā apostolus ꝓhibet viros velato capite orare in eccla: ꝛ si temere presūpserit: cōlone ꝓiuet. Cuꝫ vo ingressus fuerit episcopus aut pbyter ad missaꝝ solennia celebranda: nisi passio aliqua iteruenerit: nullo modo audeat: data oratione recedere: aut ab aliquo presbytero vel episcopo missaꝝ solēnia suppleāt: sꝫ q̄ initiū pōit suppleat: usq̄ i finē. Sigl

b ¶ Lapsus. i. de limbo inferni.

a ¶ Ono gloria. ab episcopis. q̄ chrisma ꝓficiūt: nō aūt a pbyteris.

b ¶ Aplico. i. a solo apostolico concesso.

c ¶ Eadem die. int missaꝝ solennia vt. s. di. c. pallium.

a ¶ Ullus epus. qua ō notione sit dicenda missa et audienda: ostendit. xiij. c.

b ¶ Presumat. mitrā ñ et baculū debz habere epus cū ꝓdicat. ar. di. xlv disciplia: q̄ tūc allegat cām dei apud populū: vt dicto. c. disciplina.

c ¶ Cū baculo. ar. ꝙ nō dz ꝓmoueri in pbyteꝝ qui sine baculo non pōt sustentari in altari: vt diximus. s. lv. di. siquis in infirmitate.

d ¶ Aut velato. s. xxviij. q. v. mulier. s. vij. q. i. alud. ꝛ. c. nubil.

e ¶ Recedere. nisi in casu cū videret puerū sine baptismo moriēte: duz eriā ad altare: cōsulo ut baptizet. ar. lxxxvi. dist. pasce.

f ¶ Siquis. de hac materia notaui. vij. q. i. nihil. ꝛ. c. illud.

g ¶ Piscepus: q oculi. ē di. xciij. diaconi.

h ¶ Omnes quotidie: vl' oēs gnāliť ter i anno: ut

i j. e. di. ij. pacta. et. c. omnis homo ꝛc.

Vbem⁹. pscia. ar. q nō semp pscia, sufficē: sed fama ē ne cessaria. ar. xij. q. ij. qua tuor. qō vex ē cū gs habīat tñ cū bonis vl' ēt cū malis qui parati sūt imitari.

k ¶ Maliuolos. ē. xi. q. iij. senti ☞. ſz illud cū mali parati sī repbēdē nō imitari. xlij. di. scimus.

l Hoc quoq; nisi duo b⁹. pluralis. n. locutio duox numero est ptēta: ut. iiij. q. iij. §. item i criminali. ☞. ubi numer⁹. nūqd nccārīū ē ut sit duo clici: aut nūqd duo laici: l' vn⁹ clic⁹ alť laic⁹ l' alť mascul⁹ ꝛ alť femia sufficerēt: satis vl' q debēt eē duo clici. ar. ☞ gaꝛ ppls rñdet amē: ut. ē. xxviij. di. sedulo. ſz hoc respicit pſuetudinē alicuius loci.

m ¶ Ipse xti⁹. adeo ihe rēt qđā vbis isti⁹. c. q dicūt q ipe nō celebrāret nisi duos hēret. alii dicūt vnū sufficē. ar. eē de fi. ēſ. ppositū. vij. q. i. ult lud. ꝛ eē de vi. ꝛ ho. cle. ut qsq; imo ꝛ inclusus missā sol⁹ cātať pōt. hoc intellige vbi clici copia ñ suffragať. al' sec⁹: ut eē de. ☞. si. qſiuit: ꝛ eccle locquiť pbī in plurali.

n ¶ Nobiscū. h⁹ dñs vobiscū sūptuz ē er ve. te. fic. n. legiť booz salutasse messores suos: illō āt ꝛ cū spū tuo sūptuz ē er epla pauli ad timotheū eps aūt cū pmo salutat pplm ñ diē dñs vobiscū ſz par vobis q: hec fuit pma vox xpi ad discipulos p⁹ resurrectōez. g⁹ ut se ostēdat vicarium xpi ió dicit sic. p⁹ vo diē dñs vobiscū: ut sic ostēdať eē ō numero aliox sacerdotū. ſz g⁹ hēs dñs vobiscū: alibi amē. xxxviij. di. sedulo. alibi de⁹ i adiutoriū. vij. q. i. §. cuz ergo. alibi kyrieleison.

vero presūpserit pter qō posuimus agē: a sacro corpe et sanguine dñi nři iesu christi sit suspēsus. ¶ tē anacletⁱ⁹ iesu christi seruus omnibus epis.

Quot testes eps sacrificans secum habere debeat.

Piscopus deo, sacrificās testes secū hēat: in soleni oriб⁹ qppe diebus aut. vij. aut v. aut. iij. diaconos: q oculi ei⁹ dicunt: ꝛ subdiaconos atq; reliquos mistros secū hēat: qui sacris induti vestimtis in frōte ꝛ i tergo ꝛ pbyteri e regione dextra leuaq; ptrito corde ꝛ hūiliatu spu ac pno stēt vultur: custodiētes eū a maliuolis hoibus ꝛ pſensū pbētes sacrificio. pacta āt pfecratiōe oēs cōicēt: q noluerint eccl'asticis carē limib⁹. ¶ tē luci⁹ papa oibus epis.

Epi's sine religios testib⁹ dñi sacra nō pficiant.

Vbemus ap'lica auctē: ut semp testes vobiscū sacerdotes ꝛ leuitas hēatis: ꝛ licet pscia, ppria sufficere possit: tñ ppter maliuolos iuꝛ ap'lm testimoniū nos oz hre bonū ab his q foris sūt. Igiť duo pbyteri ꝛ tres diaconi in oñi loco epm ñ deserāt ppter testimoniū eccl'asticū. ¶ tem sother papa.

Nisi duob⁹ pñtibus pbyť missā celebrare ñ pſumat

Hoc quoq; statutum ē: ut nullus pbyter oꝛ missarū solēnia celebrare pſumat: nisi duobus pñtibus sibiq; rñdentib⁹ ꝛ ipe tertius habeať: q; cū pluraliter ab eo dr dñs vobiscū: ꝛ illud in secretis ozate p me: aptissime puenit: ut ipsius respōdeat salutationi. ¶ tē ex canone apostoloꝛ.

Cōione pueniť: q usq; ad finē missaꝛ solēnia nō audierit

Omnes fideles: q puenīt in solēnitatibus sacris ad eccl'am: ꝛ scripturas apostolo

pf nř. xi. q. iij cum aligs. hēs ꝛ alibi nunc dimittis tē. luce. vij. ¶ tē alibi benedicam⁹ tē. danielis. iij.

o Omnes fideles. nō pseuerāt. ex pſuetudine vl' superstitiose. ꝛ est fisc. nā inuanū currit' qui nō perseuerat usq; i finē: ut de pe. di. iij. incassū. ꝛ est fimile. ē. xi. q. iij. certum.

p Sacerdote q segregatus. q̄si min⁹ litteratū cōtēnens: ut. ē. xxx viij. di. sedulo.

q Issal' pcipim⁹. hoc dico pceptū eē. vñ ō pceptuz faciūt q die⁹ dñicis ñ audiunt: nisi aliq necessitas cogat fīē ꝛ cozp⁹ xpi accipiť ter i anno. ſ di. ij. et fi non frequentius.

r Um ad celebrādas. bñdictōem. ē. xxvi. q. vi. ministrare ☞. So. ibi solēnis bñdictio: q ante misse pſūmatōez a solis pōtific⁹ celebrať inhibeť b aūt p⁹ pſecrati onē cuilibꝫ sacerdoti pplm bñdicē pmittit. sed et pñte epo nec bñdicē uolēre sacerdos bñdicer: si celebrauit missā: ut nō. xcv. di. ecce.

s Ui die.

t Pūs phibeat. ē. xxi. di. cleros in fi. ☞ i. di. iiij. eos. ☞. xi q. iij. excōicatos ſz dic ut solui. ē. xxv. q. iij. ō his q sceleſti. nā h ō hēti co nō pciso logť: ibi ō eo q legť hē fim tā dānatā. h. dicit h⁹ abrogatū eē logť ō illō q rū correctiōe est spes aliq̄: ut. j. di. iiij. iudei. alibi ē si vellēt cā ꝛ bñanādi

u Postolica.adorēt.i.venerentur.

r Omis vacuꝰ.bonis opibꝰ.uel ad lram. ꝛ ē ꝓfi liū in dieb9 ꝑuatis.s.sed dieb9 festiuis ꝓcce ptū: ꝛ ita vī q ob latões sint ex debito erigende et ad eas dādas pa rochiāl sūt cogē di.ar.xvi.q.i.sta tuimꝰ.ar.ꝑ.xiij.q i.duo.sed credo q fi sacerdos pau per ē:pōt eis di uina officia subī here:nisi dent ei oblatões: ut erī de simo.cū sit.xij q.ij.cdaritatē.

y Et in collectis qs faciebāt sācti patres ꝓ recipiē dis paupibus.

z Est ꝓfugiēdū ordādo nō tēdo ꝛ ita nō ē ꝑ.xxij. q.ij.queritur.

z Uādo. co gitet.Nam hoc genus men dacij esset.xxij.q. v.cauete.

a Nuenimus has.xl quot sūt canonice ꝓfa tões oblēdit.

b Nouē.addita ē ꝛ decima:ut di. lxx.scōz canonū s.equū ꝛ salutare

Unā. ꝛ te qui dē oi tempore.

d Die ascēsiōis qꝰ resurrectōez suam.

e Tertiā. q ascē dēs sup oēs celos

f Quartaz. qz p incarnati xp̄i mi sterium.

g Quintā. qz vnigenitꝰ nꝰ.

b Sextaz. et te supplicit exoraī.

i Septimā. qa cum vnigenito fi lio tuo et spiritu sancto.

k Octauā q sa lutē humani ge neris.

rent. Item gregorius. vij.

Ad missaz solennia temp aliquid est offerendum.

Omis christianꝰ ꝓcuret ad missaz solēnia aliquid deo offerre: ꝛ ducē ad memo riā qō deus p moysen dixit: ñ apparebis in ꝓspectu meo va cuus. In collectis sāctoz pa trū ligdo apparet: q oēs chri stiani offerre aliqd ex usu san ctoz patz debent. ad ipm enī prius ē ꝓfugiendū: q nr̄e cura re possit aie passiones. veruz hoies ꝓpostero ordine añ sibi opez ab hoibus accersūt. ubi aūt hūana subsidia defecerit tūc opinañ diuinū postulandā fauoris grām. Item cypria nus papa rñdit. **Quare sūr sū corda in ꝓfatiōe dicaī.**

Uando aūt stamꝰ ad oro nem frēs dilectissimi: inui gilare ꝛ incūbere ad p̄ces to to corde debemus. cogitatio carnalis hois ꝛ secl'aris absce dat. nec quicq̄ tūc animꝰ aliō q̄ id solū cogitet: qō precaī. Jō ꝛ sacerdos añ oronē ꝓfa tione p̄missa parat fr̄m mētes dicēdo sursū corda: ut dū rñ det plebs: habemꝰ ad dñm: ad moneat nihil se aliud q̄ dñm cogitare debē. Claudat ꝓtra aduersariū pectꝰ ꝛ soli deo pa teat. nec ad se hostez dei tpe oronis venire patiat. Gela sius romane eccl'e ꝛ aplice se dis cp̄s vniuersis germaniaz atq̄ galliaz epis. **Que ꝓfa tiones in missis sūt cantande.**

Nuenimꝰ has.ix.ꝓfatio nes in sacro cathalogo tā tūmodo recipiēdas.i. vnaz in albis paschalibus: aliam in die ascēsionis dñi: tertiā in die pē thecostes.iiij.ō natali dñi.v. de apparitiōe dñi.vi.de aplis vij.de sancta trinitate.viij.de cruce.ix. de ieiunio in q̄dra

l Nonam.qui corporali ieunio vicia cōprimis.

m Usū preterea.nō in omni missa memoriā ꝛ oronē eē faciēdā ꝓ defunctis.istud ostēdit duob9 caplis.

n Loco cōpetēti.i.in secreta misse.

gesima tantūmodo dicendam Item ex concilio cabil'.

In omnibus missarum solēni bus ꝓ defunctis oratio fiat.

Usum ꝓterea nobis ē: ut in oibus missaz solēnibus ꝓ spiritib9 defūctoz loco cō tenti in eccl'a ad dñm depcēt. Sicut.n. nulla dies excipīt: q̄ nō ꝓ viuētibus ꝛ ꝓ cuiuslibet necessitatib9 dñm depcēt: ita nimiz nulla dies excipi debet qn ꝓ aiabus fideliū p̄ces dño in missaz solēnibus fundañ. Antiqtus igit hūc morē sācta tenet eccl'a: ut missaz solen nibus ꝛ alijs p̄cibus dño spūs quiescentiū cōmendañ: dicē te beato aug: Nō sūt p̄mittē de supplicatiões ꝓ spiritib9 mortuoz: quas faciēdas pro oibus in christiana ꝛ catholi ca societate laudam9. Defun ctoz etiā tacitis noibus eoz quos sub gñali cōmemoratio ne suscepit eccl'a: ut qbus ad ista desūt parētes ꝛ filij aut q cūq̄ cognati uī amici ab vna eis exhibeaī pia matre cōmu ni. Item innocētius eps ur bis rōmē decētio eugubino

Ante preces no iunt a sacer dote nomina recitanda.

Enoibus recitandis an teq̄ sacerdos ꝓ ecē faciat atq̄ eoz oblatōes: quorum noia recitanda sūt oone sua cōmendet: q̄ supfluū fit: ꝛ ipe p tuā prudentiā recognoscas ut cuiꝰ hostiā necdū deo offe ras eius ante nomē insinues: q̄uis illi incognitum nihil sit. Item alexander vrbis rome eps omnibus orthodoxis.

Panis ꝛ vinū ꝛ aqua in sacra mentis sunt offerenda.

M sacroz oblationib9 q̄ inter missaz solennia dño offerunt: panis vi nū ꝛ aqua ꝓmixtū in sacrificiū

o Excipitur.excipitur serta feria ante pascā.i qua fm ordinē romanū nō ꝓficit sed oblatio p cedētis diei cū vino su mit.ꝛ excipit etiā sabba tū sequēs:qz potius re fert ad dñicā sequētem j.di.nij.sabbato.

p Defūctoz.i.ꝓ spiri tib9 defunctoz.

q Etiā tacitis nomini bus.in secreta:

r Sub generali. fit ꝓ oibus simul ꝛ ꝓdest cui libet:ac si spāliť ꝓ eo fi eret de cō.di.v.nō me diocriter.

s Eccl'a. supple nō sūt ꝑmittēde supplicati ones.

t Dia matre cōi.i.ec clesia tota.

u Enoibus recitan dis.ppō ꝓnume rare possum9 eoz noia recitādo. sed in missa vī oronē aliqua misse vī in secreta spāliť noia eoz exprimere nō debem9.

x Anteq̄ nec ante nec post.

y Insinues. q̄si nō āte sed post dz ifinuari deo

z Quāuis.nō ergo re citāt iō ꝓ de9 addiscat sed ut supplicātiū deuo tioz reddaī effect9. ar. xiij.q.ij.cū grauia. ꝛ.c. nō estimem9. h.gꝰ. nōia ri possunt.

a Nsacramētoz ū i Dic intitulaī.ij. di.in q̄ agit de sacro eucharistie. ꝛ licz baptism9 sit ianua oīz sacramētoz et necessa rioz.xxxij.di.§.vez.doc tū digni9 ē et iō tractat ꝑus de eo.et ꝓpter seri em opis apti9 ptinuā dā cū.n .tractauit in prece dēti di.de celebratione

misse:et tota vis misse ꝓ ster in ꝓsecratōe corpo ris rp̄i:mēito ō eos bdit

Et tractat de hoc sacr̃o in hũc moduꝫ. ꝓmo agit̃ de forma sacrificãdi. ſo de reuerẽtia ſuſcipiẽdi ⁊ ſuandi hoc ſacr̃m. tño de triplici ꝓtiẽtia eiꝰ. de forma ſacrificandi agit uſq; ad illud. c. nihil. de reuelatione ſuſcipiẽdi agit etiã uſq; ad illud. c. ſacrificiũ. Exinde

de bis q̃ in ſacrificio cõtinẽt. Circa qõ ꝓsiderãdũ ẽ a quo ubi ⁊ qñ fuit hoc ſacr̃m inuẽtũ: ⁊ que forma ꝓficiẽdi illud: ⁊ q̃ in eo ſũt nccã ⁊ ꝺ triplici ei⁹ ꝓtiẽtia: ⁊ p⁹ ſupponem⁹ quasdã opiniones de ꝓfuſione ipſarũ rerũ. Fuit aũt inſtitutũ a dño. ĩ. e. q; corpus. et i cena. ĩ. e. liquido. ⁊ qñ p⁹ typicũ paſca ꝓpletuꝫ cũ comedit agnũ cuꝫ apoſtolis. ĩ. e. accipite fõmã bẽm⁹. in. c. ĩ. e. accipite. Sũt aũt tria neceſſaria panis vinũ ⁊ aqua. ĩ. e. in ſacr̃o. Cõtinẽt aũt tria in hoc ſacr̃o forma viſibilis panis ⁊ vini. veritas corporis ⁊ ſanguis xp̃i: ⁊ vi⁹ ſpiritualis. i. virt⁹ vnitatis ⁊ charitatis. i. eterna ꝓmũcio ⁊ dilectio xp̃i ad eccl̃am. xrī. di. §. i. ibi rogaui ꝓ te petre ne deficiat ⁊c. Panũ eſt ſacr̃m tñ: ⁊ nõ res ſacr̃i. ſm ẽ ſacr̃m ⁊ res ſacr̃i. tertiũ eſt res ſacramẽti tñ. ⁊ nõ ſacr̃m. ⁊ hoc ẽ qõ dr̃ ex de cele. miſ. cũ marthe. Fit autem ꝙerſio rer̃ ſm quosdã: q; panis ꝙertit̃ in corꝑ⁹: ⁊ vinũ in ſanguinẽ: aqua in nihilũ. ſed ſignificat regeneratõem tñ q̃ fit per aquã. ꝺ ſtos eſt: q; q̃ purã aquã ſumit p⁹ nõ cõficiet. vij. q. i. nihil. Sed ꝺ. ĩ. e. i elatũ. ſed nõ fuit ibi pura aq̃. Alij dicãt q; vinũ ⁊ aq̃ ꝙertũt̃ i ſanguinẽ: ꝫ philoſophi dicãt ꝺ q; aq̃ ⁊ vinũ nõ ꝓmiſcẽt p minima. i. nõ ita q; inſepabilia ſint. Alij ẽt dixerũt ſed peſſime q; aq̃ ꝙertebat in aq̃ticos humores. Alij dicũt q; corꝑ⁹ xp̃i p⁹ ꝓsecratõem ſolũ eſt ſacr̃m ⁊ figura. ĩ. e. ego berẽgari⁹. ⁊ hec tradũt ex de cele. miſſ. cũ marthe. ⁊. c. in q̃dã. Sed opinio verior ẽ q; vinũ et aq̃ nõ ut duo: ꝫ ut vnũ ꝓpactũ trãſmutãt ex de cele. miſſ. cũ marthe. §. vex. De eo tñ qõ dr̃ q; panis ꝙertit̃ in corꝑ⁹ xp̃i: varie ſũt opiniones. Una aſſerit q; illa ſubſtãtia q̃ fuit pãis ꝓmo poſtea ẽ caro ⁊ ſanguis xp̃i. ar. ĩ. e. panis ẽ in altari. ⁊. c. q; corpus. Secũda opinio tenet: q; ſba pãis ⁊ vini ibi deſinit eſ ⁊ remanẽt accidẽtia tñ. ſ. ſapor: color: qõd⁹ ⁊ ſilia: ⁊ ſub illis accidẽtib⁹ incipit ibi eſ corꝑ⁹ xp̃i.. Tertia tenet q; remanẽt ibi ſba pãis ⁊ vini: ⁊ i eodẽ loco ⁊ ſb eadẽ ſpe ẽ corpus xp̃i ar. ĩ. e. ego. quelibet tamẽ opinio fatet ibi eſſe corꝑ⁹ xp̃i.

offerãtur. nõ. n. oportet in calice dñi aut vinũ ſolũ aut aqua ſola offerri: ſz utrũq; ꝓmixtũ: q; vtrũq; ex latere eius in paſſione ſua ꝓfluxiſſe legit̃ ¶ tẽ cyprĩa. papa cecilio frĩ ſalutẽ

Vinũ ſine aqua nel econuerſo in ſacr̃is offerri non licet.

SIcut in ſanctificãdo caliꝛcem dñi offerri ſola aqua non põt: qũo nec vinuꝫ ſolum põt: Nã ſi vinum tñ quis offerat: ſanguis chriſti incipit eſſe ſine chriſto. qñ. n. vtrunq; miſceꝛ ⁊ adunatione ꝓfuſa ſibi inicẽ copulãtur: tũc ſacr̃m eſt ſpũale ⁊ celeſte efficitur. Sic ẽ calix dñi nõ eſt aqua ſola ⁊ vinũ ſolũ niſi vtrunq; miſceatur. qũo nec corꝑ⁹ dñi poteſt eſſe ſola farina: niſi vtrũq; ad unatũ fuerit ⁊ copulatũ ⁊ panis vnius compage ſolidatũ.

Idem.

b ¶ Sme rõo. i. ſi netali ſacr̃o qõ ꝺ

c ¶ Oblatõibus. i. in ipſis oblatis q̃ ſunt ſacramẽta.

d ¶ Sed vtrũq; hec rõ nõ ẽ ſufficiẽs: ſed ẽ rõ: q; xp̃s hꝰ ſta tuit dicẽs: hoc facite i meã ꝓmemoratõem. ĩ. e. in rõe ſcĩ. Alia rõ ẽ: q; aq̃ ſignificat redemptõez. ĩ. e. cuꝫ oẽ: ⁊ ita tria tũt ſignificãtia ibi aq̃ vinũ panis ⁊ tria ſacr̃a. ĩ. e. nõ oz.

e ¶ Quia vtrũq; i. vtruſq; ſignificatũ. ĩ. e. i calice. ſ. ſanguis in quẽ ꝙertit̃ vinũ ⁊ aq̃. ĩ. di. c. panis. i altari noſe ſãguis dr̃ glibet horum hũani corꝑis. ẞ nõ iacenti miſi large accipiat̃ nomẽ ſanguis. vñ vinũ i ſãguine ꝙertit̃: ⁊ aq̃ in alios hũores: ita q; aq̃ dr̃ ꝓflu. ſſe. i. alij hũores ꝺ latẽ xp̃i. ꝫ nũqd ẏa aq̃ aut hũor aq̃ ſilis fluxit: ſi ẏa aq̃: qñ fuit illa creata: nũqd i corꝑe aut i egreſſu a corꝑe: ſi hũor fuit ſine aqua: qõ fuit ibi miraculũ: ꝛ. ſm. b. ſeparatim ⁊ cuꝫ ſe gregatõe fluxerũt. alij tñ dicũt ut mel ⁊ baz. q; vera aq̃ et eẽ corꝑ⁹ fuit illa creata: ſic fuit cuꝫ fluxit aq̃ de petra educta. ĩ. e. reuera. Itẽ quota ꝑs ꝺ. ceãq i calice: vr̃. q; me dietas. ar. ff. de v ſufruc. et ꝑtis. ff. ꝺ ẓhẽ. emp. l. domũ. ꝫ hꝰ reliquo arbitrio. puidi ſacerdotis. ſ. ꝙdm dicat: q; vinuꝫ ſit vl aqua.

a ¶ Sicut ſcipit. i. ſine rõe q; nõ ꝓficit mari me q̃tũ ad ſalutẽ plebis. ĩ. e. cũ oẽ

d ¶ Spũale. ſpuale dr̃ corꝑ⁹: qõ nihil habuit qõ ei obſtaret: ſic̃ rps ianuis cluſis ĩtrauit ad diſcipl̃os: palpabilẽ tñ ſe exhibuit: qõ nõ facẽt ſpũs. vñ ſpũs carnẽ nec oſſa bũt ⁊c. Ad cui⁹ ſilitudinẽ corꝑa nr̃a agilia erũt: uꝫ clauſa eſſent i ſolid ſſimo corꝑe ſpũale l marmoreo pñt tñ exire. i. ꝺ ſpũale: q; ibidez ſignaſ nr̃a redẽptio. ĩ. e. cũ oẽ. i ſpũale: q; ⁊ celeſte efficit: et tẽ rei ſpũal ⁊ celeſtis. ſ. ꝓuctois eccle ad rps efficit ſacr̃m. vinũ. n. ſanguinẽ: aq̃ vero plebẽ ſignificat. horꝫ aũt ꝓfuſio ſalutis nr̃e ẽ ſacr̃m i ꝓmixtõne. vini ⁊ aq̃ ꝓſigit plebis ꝑ rpm fcã fidẽptio. ĩ. e. cũ oẽ

e ¶ Calix. nõ diuerſitates circa iſtud ſacr̃m ſit doctores. nã dñt qdã q; ex vino ſine aq̃ ñ põt ꝓfici ſãguis xp̃i. h. dicẽ q; põt ꝫ nõ debeat fieri. itẽ dñt aquã eſſe admiſcẽdã i calice ꝺ honeſtate tñ. veruntñ vbicũq; admiſceat: ꝓficiet ſãguis. itẽ dicũt q; de nectare vl vino cocto ꝓficiet q̃cq̃d ei admiſceat. h. tñ dicẽ q; nõ qõ veri⁹ eſt. itẽ de acero ꝓficiẽ. ſi ex vino factũ fuit. al nõq; ꝓpe eadẽ vſia ẽ. ff. de ẓhẽ. empt. i venditõibus. et in oĩb⁹ his mixturis trãſſubſtãtiat. itẽ nõ q; de agreſta nõ põt ꝓfici ſanguis. ĩ. e. cũ oẽ. ꝫ de muſto ex vuis ⁊ racemis põt ꝓficere. ꝺ alijs nõ. ſ. de pomis et hmõi. ſed q̃ dicem⁹ q; poſſit: q̃ incipit eſſe vinũ. ſed q̃ incipit eẽ? ꝫ ille ꝺns ẽ eſus i hoc caſu. Itẽ circa panẽ nõ: q; de alio pane nõ põt ꝓfici corꝑ⁹ xp̃i: niſi de frumento: ut. ĩ. e. in ſacr̃o. et ſi alia farina admiſceat frumẽto: illa nõ trãſſubſtãtiat. ⁊ in hoc nõ eſt diuerſitas: ſed in alio ẽ: q; dicit. h. q; non poſſum⁹ ꝓficẽ niſi de frumẽto l de pane frumẽtaro i eccl̃a occidẽtali: ⁊ ſi fiat nihil agit. Baz. ꝺ q; ꝓficiat corꝑ⁹ xp̃i. Itẽ nec ꝓfici põt: ſi farina nõ cũ aq̃ ſed cũ

alio liquoꝛ admisceaꝛ. f ¶ Nec coꝛpꝰ.i.pãis ꝟb. spẽ iacebit ꝛ ŏpꝰ rpi: g ẽ trãssubstãtiaꝛ ī coꝛpꝰ rpi. g ¶ Poteſt.n.nó cõfici ex farina ſola.ſ.ex ſolo pane multoꝝ cõpage ꝓſolidatoꝝ: nec aq̃ ſola miſi ꝛc.

b ¶ Niſi vtrũq; .i. farina et aq̃. qd ſi ex melle vꝫ ex alio liquoꝛe fueꝛit farĩa aſperſa. nũ qd trãssubstãtiaꝛ ille panis ī coꝛpꝰ rpi: non.

a Scriptura. ſcisse. vide vi olentiſſimũ argumẽtuꝫ ꝑ grecos. veriſimlie.n.ẽ: q̃ dñs azimis vſus eſt ꝓpꝛ rtũ iudeoꝝ: et nos azimis vti debemꝰ. Sz̃ cũ ī dominꝰ eoꝝ nõ eraꝛ fermẽta. vbiſcũq; vꝫ q̃ alicui doctoꝝ eoꝝ reuelatũ fueꝛit: q̃ ꝓficeꝛẽt in fermẽtatis. ar. ꝑ di.iij. noſſe.

b ¶ Ignoꝛaꝛ. ar. q̃ ignoꝛãtia iuꝛ ẽxcuſat. ſ. xxiiij. q.i. ſigs de derit ſ. di.viij. ꝓſuetudo. xxx.q.i. ŏ bis ſ. di.iij. ſolicitudo.

c ¶ Vel ſimplr. ſz nõne exẽplũ dñi ita potuit eos inſtruere ſiĉ et nos q̃re ergo excuſamur: ſz dic q̃ nos docuerũt patrũ ſacre ſcripture ŏ ipſo exẽplo: quas forte ipſi ñ habuerꝛt

d ¶ Ignoſci. ar. pꝰ admonitõem ẽ ẽ pcẽdũ. xij.q. ij. indigne.

e On oꝝ. pꝛeꝛ vinũ quereꝛ an vinũ et aq̃ iſã ſanguiné iñ. ſco. ſic eꝛ. e. cũ marthe. §. verũ. alij dicũt q̃ nõ: ſz vinũ ī ſanguiné et aq̃ ī aquã. i. vitale hũoꝛez aq̃ticũ. ſiĉ. n. ī hũano coꝛpoꝛe q̃ttuoꝝ hũoꝛes ſũt ad inſtar q̃ttuoꝝ elemẽtoꝝ eꝛ. e. m q̃dã. ſic ī coꝛpoꝛe rpi vñ ſic exp̃oe hec tria ſ̃t tria ꝛ vnũ ſ̃t tria: q̃ vinũ ī ſãguiné ꝛ aqua in aquã et panis in coꝛpꝰ ꝙuertitur.

f ¶ Vnũ. i. ī vnũ trãſeũt. coꝛpꝰ rpi: ꝛ ñ hoc ī aliud et illõ ī aliõ: ꝛ trĩũ ī aliud cõuertit: ꝛ tñ ꝓ vno ſ̃ putaſ: ut. ſ. eo cõperimus. g ¶ Hoſtia. et nihil ibi ꝙuertit.

b In ſacro. tradidit. ar. q̃ dñs miſcuit aquã cũ vino. ſ. e. ſcripta ꝛ nos miſcẽ debemꝰ: q̃ docti viri cautela. ꝛ. lxrri. di. legitur.

i ¶ Et frumẽtis. i. pane frumẽti: q̃ rps fuit granũ frumẽti ŏ pe. diſt. xl. dũ ſancta. ſz ſiĉ dr̃ ab eis g exptiſũt: loliũ de frumẽto naſcaꝛ: ut diſt. lvi. naſci. nũ qd ſi de lolio fiat pãis ille: ꝓ vba transſubstãtiaꝛ: nũ qd ſi frumẽto addaꝛ piper ꝙuertiꝫ ī coꝛpꝰ rpi: nõ. ſed reliquũ tm̃. q̃re nõ ita reliquũ ꝙuertiꝫ ſi fermẽtũ addaꝛ: q̃ ibi nihil ẽ azimi cuꝰ poſſit fieri cõſecratio: et iõ nihil ꝙuertitur. ar. xxiij. q. iij. reſecandũ.

k ¶ Odicimꝰ. bñdicat bñdictõe vulgari nõ illa ſpãli apꝛopꝛiata euchariſtie. ſ. e. accipite. ſ̃ ſolet vua bñdici ī feſto ſancti ſitti.

quere vnde hoc ſolet

a Cum oẽ crimẽ. q̃tuoꝛ erroꝛes extirpãtur in canone iſto.

b ¶ Deleaſ. i. eũ ad hoc ſacrificiũ offeraſ: ut per ipſũ pciz deleaſ. ſ. e. diſpẽs et ſimilitudo.

c ¶ Errar q̃ ſit ī calice.

d ¶ Exꝑſſũ. i. degrandinatũ botrũ. nã eꝛ vino exꝑſſo licẽt hꝰ fieri vꝫ exꝑeſſũ pꝰ ꝓſecratõez ut tũc vice ſãguis ſuaſ añ. n. licẽt: ut. ſ. e. c. dr̃ ſãguis. n. dñi ꝓ lo crucis ꝛ ceſis inſtris paſſionis ŏ cõpoſ eiꝰ ꝑſꝰ emanauit eꝛ. e. cũ marthe. vſi. aliqb̃. e ¶ Euãgelice. hec oĩa ꝓdicta ſ̃ ſpiĉ ꝛ ſic ultimũ. phibeſ. ſi. n ñ eſſ̃ illicitũ hꝰ mꝛ alia ſ̃ phẽſibilia ñ ꝓmꝛaſ. cũ oĩa ſiĉ ſ̃. phibita ſ̃ telligũt. ar. ſ̃. phibita ſ̃ telligũt. ar. ſ̃. vij. q.i. dẽicq. ỹ. addendo. ff. ŏ. v. ob. titia. ꝛ ultio loco poſtea p ſe. phibeſ: ſ̃ fferr̃ tñ ad ultimũ ꝛ ſic exꝑeſſe ultimuꝫ phibeſ. dñr tñ q̃dã q̃ ultimũ ẽ ñ phibeſ.

f ¶ Cũ. n. magiſter. ẽ ſ̃ ſpiĉ ꝑmũ erroꝛẽ.

g ¶ Illud vo. ꝛ ita extirpat erroꝛẽ ꝑm.

h ¶ Intictã. ut. ſ. e. ꝛ notaꝛ ſup. e. ꝓbꝰ. ỹ ibi dicit: q̃ ſuaꝛi dꝫ intincta ad opꝰ ī firmoꝝ: q̃ ñ ꝓbo. ſz ñ neceſſe ſit q̃ intigaꝛ. ſed. h. dic. illud eſſe abrogatũ.

i ¶ Et seorsum. sed nũ quid verũ est q̃ sepatim ꝓsecret corp⁹ xpi ⁊ sepatim sanguis? dicũt qdã q̃ nõ fit trãssubstãtiatio nisi in ultia syllaba tot⁹ forme. plata. alij vo dicũt: ut. h. cũ dicit hoc ẽ corp⁹ meũ: q̃ trãssubstantiat sub illa ꝑditõe. s. i stãtim subiũgat: h ẽ sanguis me⁹: aliter nõ. Alij dicũt incertũ esse ī rex natura. vtrũ in cõtineti sit corp⁹ xpi. ff. de iudi. sed etsi. §. ult. sed ego dico q̃ sit copulatiua mẽ duo dicũt: tũc in ꝓlatione hui⁹ vocis. hoc est. c. m. trãssubstãtiat corp⁹: ⁊ in ꝓlatõe ꝓsequentis vocis siue locutõis trãssubstãtiat sanguis. sed sit copulatiua tm̃ vnus dicatur: tũc fiet tm̃ i vltima sl̃a trãssubstãtiatõ de hoc nõ. j. e. q̃ corp⁹.

k ¶ Prodito rẽ. cũ dicit h̃ me ẽder. sed, cessat oppositio de ꝑditõe: quia dñs nõ ꝑdidit eũ. Non ẽ. n. ꝑditio de futuro: sz de ꝑterito. Nã trader futurꝫ ẽ. si ergo ꝓpalauit nõ ꝑdidit. l̃ dicẽdum q̃ hoc feĉ ad instãtiã eius cũ etiã direrit ei: tu dixisti. Alij dicũt q̃ i aure sancti ioannis dixit: q̃ intingit rĉ. l̃ dic q̃ nõ prodidit. q̃ dixit talibus: q̃ poterãt ꝑdesse ⁊ nõ obesse. xxij. q. v. hoc videt.

l ¶ De erꝓsso. h̃ ō tertio erroꝛe. s. p⁹ ꝓsecrati onẽ vl̃ erꝓsso. i. nõ mixto cũ aqua.

m ¶ Cõprimat. ar. q̃ vini defecatio ñ ẽ necessaria ad ꝓfectõem.

n ¶ Intelligi. nã legitur in apoca. aq̃ multe ppli multi. itẽ aq̃ dr̃ pnia. s. di. vi. testamẽtum: qñq̃ dr̃ scriptura. xxxij. q. v. si paulus. qñq̃ dr̃ aq̃ de precatio: ut saluum me fac rĉ.

o ¶ Sine nob. i. nob ñ ꝑ fuisse ostẽdit. qđ falsum ẽ m baz. est. hoc. n. erpositu hẽs. s̃. e. di. sĉ.

p ¶ Qñ botr⁹. h̃ vr̃ r̃ spõdẽ q̃rte qõi ubi innuit: q̃ sĉ ipsi q̃ botrũ offerebãt solũ vinũ offerre vi debãt: ita q̃ pannũ intinctũ lauabãt ipsam aquã offerebãt vñ ꝫ euãgelica formã offerẽtes nõ ꝓficiebãt. qđ autẽ si aq̃ sapoꝛe vini admittat er pãno: nõ tm̃ ẽ vinũ. q̃ aliq̃n aliũde nõ ex vino talẽ admittit sapoꝛe. ioq̃ nõ ꝓsecrabit̃ in sanguinem. et qđ hec heresis fit: ẽ ar. xxiij. q. iij. qdã. v. aquarij. nõ licet. Illud vo qđ ꝑ pleme to cõionis intictã tradunt eucharistiã pplis: nec hoc ꝑ latũ ex euãgelio testioniũ receperũt: ubi aplis cõpus suũ ꝑmedauit ⁊ sãguinẽ. seorsũ. n. panis ⁊ seorsũ calicis ꝑmẽdatio mẽoraĉ. Nã intinctũ panẽ alijs christũ ꝑbuisse ñ legim⁹: excepto illo tm̃ discipulo quẽ intincta buccella mgr̃i ꝑditorẽ oñderet: ñ q̃ sacr̃i hui⁹ institutionẽ signaret. Nam q̃ de exꝓsso botro. i. ō vuaꝛ granis ppls cõicat: valde ẽ oino ꝓsumẽdum. sz si necesse sit botr⁹ in calice ꝓprimat ⁊ aq̃ misceat: ga calix dñicus iuxta canonũ ꝑcepta vino ⁊ aq̃ pmixt⁹ dz offerri: qz videm⁹ in aq̃ pplm intelligi: in vino vo ostẽdi sanguinẽ christi. Ergo cũ in calice vino ⁊ aq̃ misceat christo ꝓpulꝫ adunat ⁊ credẽtiũ plebs ei in quẽ credit copulat ⁊ iungit. q̃ copulatio aq̃ et vini sic misceat in calice dñi: ut mixtio illa ñ possit separi. Nã si vinũ tm̃ qs offerat: sanguis christi incipit eẽ sine nobis. si vo aq̃ sit sola: plebs incipit esse sine christo. Ergo qñ botr⁹ solus offert: in quo vini efficiẽtia tm̃ ō signat: salutis nr̃e sacr̃m negligit: qđ aq̃ significat. nõ. n. põt calix dñi esse aq̃ sola: aut vinũ solũ: nisi vtrũq̃ misceat. Et iõ qz iã plurima ⁊ multiplex maioꝛ manauit sn̄ia: ois deinceps talis erroꝛ atq̃ ꝑsuptio cessare dz: ne puersoꝛ ⁊ inordinata cõpago statũ veritatis eneruet: ⁊ idõ nulli deinceps erit licitus alind in sacrificijs

q ¶ Efficẽtia. i. vini mã. dicũt qdã q̃ h incipit repro batio ãrti erroꝛis. qõ nõ credo: h̃ ẽ ꝑsecutio tertij:

a sed inferi⁹ imꝓbat quart⁹ ibi ⁊ iõ.

Ibil in sacrificijs. de suscipiẽdi r̃uerẽtia ⁊ cõsecrãdi ⁊ tractandi agit̃ usq̃ ad illud ĉ. sacerdotũ. s. in. xxij. capitul.

b ¶ Maius. ꝓcẽ chãitatẽ q̃ cũ ñ fit in sacrificijs: ꝑ⁹ ꝓfert q̃ corpus.

c ¶ Quã corpus. i. nullũ sacr̃m dign⁹ est isto ãtũ in seipso est. Quatuoꝛ. n. modis vnũ sacr̃m dign⁹ ẽ alio. s. rõe efficacie: ut baptismus de pe. di. vij. multus. rõe sanctitatis: ut eucharistia. i. q. i. multi. rõne significatõis: ut ꝓiugiũ ex ō bigã. debitũ. xxvi. di. acutꝫ. qđ tamẽ remouerunt istum modũ. rõe ꝓcẽtis: ut cõfirmatio. j. di. v. manus. rõne vtilitatis. i. q. i. interrogo

d ¶ Acẽ. apire. q̃. s. secrete agunt in canone vl̃ nõ debeo. i. ñ possũ. nã qđã sũt ibi q̃ nõ possz humanꝫ intellect⁹ aperire. i. q. i. mitti

e ¶ Prebuisse. s̃. di. i. epus deo. et nõ q̃ p oscũlũ cõsentit qs alij ut di xi. xxij. di. cuz hadrianus.

f ¶ Demõstrent. nõ tm̃ in missa de funcroꝛ daĉ par qz iã nõ sũt i perturbatõe h⁹ mundi: sz gescũt i dño nec inter monachos: quia mũdo mortui sũt. ij. q. vij. placuit. xvi. q. i. placuit.

g ¶ Eracta. cõicẽt. qz corp⁹ ⁊ sanguinẽ ministrãt nã laici ter in anno tm̃. j. e. seculares. vel hoc est antiquũ. nã hoc hodie videt relictũ arbitrio cuiuslibz j. e. quotidie. imo hodie semel in anno oẽs debent eẽ de pe. et re. omnis.

Nulla oblatio corpori et sanguini christi cõparari valet.

Ibil in sacrificijs mains eẽ põt q̃ corp⁹ ⁊ sanguis christi: nec nulla oblatõ hac potioꝛ ẽ: sz oẽs hec ꝑcellit. q̃ pura ꝓsciẽtia dño offerẽda est: ⁊ pura mẽte sumẽda atq̃ ab omnib⁹ veneranda. ⁊ sicut potioꝛ ẽ ceteris: ita potiꝫ excoli ⁊ venerari dz.

Item innocẽtius pa. decẽtio eugubino salutẽ.

Ante ꝓfecta mysteria pacem non debemus offerre.

Pacẽ igit̃ asseris añ ꝓfecta mysteria quosdã pplis imptiri: ul̃ sibi int̃ se sacerdotes tradẽ: cũ p⁹oia: q̃ apire ñ debeoꝛ pax sit necessario indicẽda: p quã ꝓstet pplm ad oia q̃ mysteriis agũt atq̃ i eccla celebrant ꝑbuisse assẽsũ: ac finita eẽ pacis ꝓclud̃t signaculo demõstrent.

Item calixt⁹ pa.

Ecclesiasticis liminibus careat minister: qui post ꝓsecrationem cõicare contemnit.

Eracta⁹ ꝓsecratiõe oẽs cõicent: q nolueri ecclasticis carẽ limib⁹. sic. n. ẽt apli statuerũt: ⁊ seã romana tenz eccla

Item ex ꝓcilio toletano. xij.

Quisq̃ sacerdos quotiẽs missam celebrat: totiens sacram cõmunionem percipiat.

b Relatū. sacrificia ĩmuĩ ex hoc. c. q vno die nō ꝑ̃ns ab eode plura sacrificia celebrari in vno canone. sed tu dic hoc solū ꝫ reprobari: nō totiens sumē quotiēs ꝓficĩ. nō ꝫ plurima dici de duob⁹: q plura nō ly. s. di. i. sufficĕ nisi in natiuitate. s. di. i. nocte inſti. de iure ꝓſo. in fi.

i Qua se. s. xxv. q. ii. ita nos. s. xxiij. q. iiij. frat. xij. q. ii. q ꝛ būanis.

k Anno. s. di. lxxiiij. episcopus.

l Totiēs. sic lex dic ĩ abolitiõe. ij. q. iij. preuaricato⁹. ꝛ tot ōnũciationes debẽt fieri quot opa edificãtur. ff. de op. nouũ. de pupillo. §. si plurimum.

m Ompim⁹. ꝓpter hoc. i. specie pãis: q̃ tm̃ sacrum corpus significat.

n A calice. i. a specie vini q signi ficat sacr̃ sanguinem.

o Aut integra. i. integre. sub vtraq; n. spẽ rp̃us integre sumit. et hoc intelligo de cõficiẽte. nã infirm⁹ ꝝsan⁹ ĩ necessitate sine vino cõp⁹ sumẽ põt.

p Quia diuisio hoc ꝺ spẽb⁹ ipis intelligit. Impossibile. n. ẽ corpus rp̃i sine sanguine sumi ꝛ vice uersa sine. n. spẽm pãis siue vini qs sumat vtrũq; sumit. ꝛ dicũt ꝫ duo sacr̃a ꝛ vnũ ꝓpẽ vnũ ꝓtentũ. reuera. n. sũt ibi plura sacr̃a. nã accidẽtia panis sũt tm̃ sacr̃m corporis rp̃i: ꝛ accidẽtia vini sunt tm̃ sacr̃m sanguinis rp̃i: q̃ certe sub spẽcie panis ẽ corp⁹ ꝛ sanguis rp̃i imo totꝰ ẽ rp̃s. fili. sub specie vini. nõ tm̃ ibi ẽ dupler sumptio corporis ꝛ sanguinis rp̃i: nec supfluit hec ꝛ illa sumptio: ficĕ ly comedã in vno prãdio et ante potũ et post: nõ tm̃ dico: bis comedere. nec supflue sumit sub vtraq; specie. nã species panis ad carnẽ et spẽs vini ad aiam referr̃. cũ vinũ sit sacr̃m sanguis

Relatũ ẽ nobis quosdã de sacerdotib⁹ ñ̃ tot vicibus cõionis sancte gr̃am sumere: quot sacrificia ĩ vno die videtur offerre. ly si in vno die plurima deo offerunt sacrificia: oĩbus se oblatiõibus a cõione suspendũt: ꝛ in sola tm̃ extrema sacrificij oblatiõe cõionis scẽ gr̃am sumũt: q̃si nõ sit illis totiẽs vero ꝛ singulari sacrificio ꝓticipandũ: quotiens corpis dñi nr̃i iesu christi ĩmolato facta ꝓsticerit. Nam ecce apostolus dicit.

Onne q edũt hostias: pticipes sũt altaris: certũ est q hi q sacrificãtes ñ edunt: rei sũt dñici sacri. Quicũq; ergo sacerdotũ deinceps diuio altario sacrificiũ oblatur⁹ accesserit ꝛ se a cõione susp̃ederit: ab ipa: q̃ se indeceẽter p̃uabit gr̃a cõionis: anno vno repulsũ se nouerit. Nã q̃le erit sacrificiũ: cui nec ipa sacrificãs ꝓticeps eẽ dignoscit? Ergo modis oĩbus tenendũ est: ut quotiẽscũq; sacrificãs corp⁹ ꝛ sanguinẽ dñi nr̃i iesu christi in altario imolat: totiẽs pceptionis corpis ꝛ sanguinis dñi nostri iesu christi ꝓticipez se ꝓbeat. Item gelasius papa maiorĩco ꝛ ioanni epis.

Corpus christi sine eius sanguine sacerdos ñ ꝺz accipe.

Ompimus aũt q quidam sumpta tm̃mõ corpis sacri portione a calice sacrati cruoris abstineãt: q proculdubio: ĩ quo ẽ sedes aie. Jocq; sumit sub vtraq; specie ut significet vtrumq; rp̃us assumpsit carnẽ et aiaz: ꝛ q tã aie q̃ corpi participatio valeat. vñ si sub vna tm̃ specie sumeretur ad tuitõem alteri⁹ tantũ valere figuraret. hec tm̃ ꝓpositio nõ ẽ ꝓcedẽda. vnus trãssubstãtiat ĩ corpus nec iste panis trãssubstãtiat ĩ sanguinẽ. sed potius pãis tantum trãssubstantiat in carnẽ ꝛ vinũ tm̃ in sanguinem. tm̃ vbi cũq; ẽ caro. ibi ẽ sãguis ꝫ caro ẽ ibi per trãssubstantiatõez ꝛ sanguis ꝑ ꝓiunctõem: sicut aia est ibi per vnionẽ nõ ꝑ trãssubstantiatõem.

q Um⁹. fic ꝛ pupillus nccẽ ꝫ oĩa noĩa q̃ tutor fecerat rata hb̃e ꝝ oĩa rescuẽ. ff. ŏ admi. tu. cũ q̃ rit. xij. q. ij. q⁹ cognouim⁹. ff. ŏ ꝓcur. ĩ cause.

a Quotidie. nec vitupero. b⁹ dic aug⁹ ignoras mẽtes sumẽtiũ vtrũ sint digne tãq; qui mẽtẽ alteri⁹ videẽ nõ poterat. ij. q. v. ꝓsuluisti.

b Des in affectu. sed q̃ dicis q mens ẽ sine affectu peccãdi: credo q q̃ ꝓponit firmit̃ ab stinẽ a quolibet mortali peccato. nisi fit ergo in tali ꝓposito nũq; ꝺz accipere corpus rp̃i.

c Grauari. s. e. di. i. sãcta. xiij. q. ij. q̃bus. et. c. cum grauia.

d Purificari. ꝛ ita cũ vni ẽ saluificẽ alij ẽ mortifer: ut. ff. ad. l. aq. l. q̃ actõe. §. figs. eẽ ŏ pscri. q̃m oẽ. i. q. i. §. opponit. v. ipsa. n. salus.

e Quotidie. nã facile nõ sũt ista. tribuẽda: ut de pe. di. i. nõnulli.

f Scõm fidẽ. i. pscĩam eẽ ŏ pscrip. q̃m oẽ.

g Litigauerũt. i. fuerunt cõtrarij.

b Inter se. ar. q q̃q; ea q̃ ĩ supficie videñ ꝓriari: bñt eandẽ effectũ. fil̃e. s. xvij. q. ij. beat⁹. s. viij. q. i. in scripturis. s. xiij. q. i. qõ debeñ. s. xvij. q. v. ꝓdest. ꝛ q. i. nolite. s. xxv. q. v. ad sedem. ar. diuersaz̃ sniaz̃ neutrã improbari. viij. q.

a i. in scripturis.

b J quotiens effũditur. i. figuratiue effundi.

b Sanguis. i. in cõmemoratiõem effusionis ipsi⁹ offerr̃. j e. iterat. i. quotiẽscũq; fit ꝓmemoratio sanguinis rp̃i.

c Debeo. i. debeo semp ꝓparare me habilem ꝛ dignum ad accipiẽdum: ut. j. c. nõ iste.

d Jnó sūt. excōicēt. i. sit dign⁹ excōicari. oē. n. mortale pcīm dignū é excōicatōe: ut. ē. vi. q. i. illi q. ē. xi. q. iij null⁹ sacerdotū. xvij. q. i. c. ult. vl' excōicēt i sacramētis als tñ p̄ optumacia pōt qs excōicari. xi. q. iij. certum.

c Tſi ñ mñ forte. tē idipſū ēt abſtinēt pcīm ē. j. e. ſigs intrat.

f Et natali. vel niſi rōe pnie iūcte i ill' die⁹ a cōione ceſſāt teneāt: ut xxviij. q. ij. c. admonē. a lij dicūt tñ i paſca eē p̄ceptū eē ō pe. 7 re. ois

g Quibuſdā. demō ſtrat. ſic olim: nō ſic ñ é. ſz monachi faciūt

b Kecōciliētur. finita pnīa: ut. ē. xxvi. q. vi. ſigſ ō corpore: l' conſuetudini q̄ dā eccl'a alludit. et ſm pmū itellectū illō é exp̄ſſiuū vītat: ſic illō io ām̄s. i. q̄ſi vngeniti ꝛc.

i Jgs. 7 p luxuria. i. ſuperſtitiōe ſua credēſ forte nō eſſe cōicādū. xxviij. q. i. ido latria. vl. i. p luxuriōſa. vita ſua ſine q̄ pauci. di. l. quia tua.

k Proiiciēdū. cur arguit vñ pmēdari debēt q7. p pctis ſuis abſtinet a corpoſ xp̄i. ſz ñ arguit q7 tēpet ſe a mōtali pcto ſz q7 i ōlict luxuriādo i corrigibilis deꝓhēdit ō pe. di. i. ſūt q arbitrār.

l Dōec pnīā. j. e. bi q.

m Eccl'ares. ñ credāt niſi ob hūilitatē vl' delicti pſciaz abſtineāt. ſz baz. dixit ſe' in āno p̄ceptū eē cōicare q⁹. ad laicos. l' dic h⁹ i clicis illud i laic. s. nā vita cleri cox dz eē religioſio: q̄ laicox. ē. di. iiij. dem q̄.

n Jg cōicāt. i. ſi dñt ſe ītſes eē q̄ ñ ſūt digni cōicāt. ſ. pp pſciaz crimiū. o Qō ſi nō cōicāt. i. ſi digni nō ſūt

p Cōicāt. i. dignos ſe cōione feceſſ. t. i. ſi ſe ītſes dñt: q̄ſi cōione digni.

q Abſtineāt. i remoueāt.

r Abſtineāt. i. ſi alijs tēporib⁹ nō tñ ill' tp⁹ abſtineāt. ſ. paſca pēthecoſtes natali dñi

ſ Abſtineant. a cōione vel abſtineant. i. excōicentur.

a Omnis hō abſtinē. q̄tū i ſe ēt ū exigat. exact⁹ iñ fide dz quolibz tp̄e: ut. xxxiij. q. v. ſi dicat. ñ. n. ē p̄ceptū qō b. p̄tēr ut nō. xxxiij. q. iiij. vir cū, ppa. ſi. xxiij. di. c. vlt.

Qui ſemp peccat: celeſtis ſacrāmi medicinā ſēp accipiat

Jquotieſcūq; effūdit ſanguis xp̄i i rēiſſionē pctōrū effūdit: debeo merito ſp accipē: q ſp pecco: debeo ſemp accipe medicinā Tē hila. eps Non abſtineat a corpore dñi qui excōicari non meretur.

Jñ ſūt tāta pctā: ut excōicēt qs: ñ ſe dz a medicina corpis 7 ſanguinis dñi ſeparare Tē fabian⁹ papa ait. Ter in anno quiſq; fidelium cōicet.

Tſi ñ freq̄nti⁹ ſaltē in āno ter hoies cōicēt: niſi forte qs maioꝛib⁹ qbuſlibz crimib⁹ ipediat: i paſca vz 7 pēthecoſte 7 natali dñi Tē ſother papa ait. Etiā in cena dñi ſacram cōionem debemus accipe.

AQuibuſdā i cena dñi p̄ceptio euchariſtie negligit: q̄ qm̄ in eadē die ab oib⁹ fidelib⁹ exceptis his qb⁹ꝓ grauib⁹ crimib⁹ inhibitū é p̄cipiēda ſit: eccl'aſtic⁹ uſus demōſtrat: cū ēt penitentes eadē die ad p̄cipiēda corpis 7 ſāguis dñici ſacra recōcilient. Tē ex concilio martini pape. Proiiciat ab eccl'a: q a cōione ſacrī ſe p luxuria auertit.

Jgs intrat eccl'az dei: 7 ſacras ſcripturas audit: 7 p luxuria ſua auertit ſe a cōione ſacrī: 7 in obſeruād's miſterijs dēliat p̄ſtitutā regulā diſcipline: iſtū talē p̄ſciēdū de eccl'a catholica eē decernim⁹: dōec pniam agat 7 oñdat fructū penitētie ſue: ut poſſit cōione p cepta indulgētiam p̄mereri.

Item ex ꝓcilio agathenſi.

Nō bēant catholici: q bis tribus ep̄is cōicare deſināt.

SEccl'ares q in natali dñi paſca pēthecoſte ñ cōicauerīt catholici ñ credāt: nec int catholicos bēant Tē ex cōcilio toletano. Comptant q in eccl'a cōicare p̄tēnūt.

SJg intrāt eccl'az dei 7 deꝓhēdunt: nūq̄ cōicare admoneant: q7 ſi ñ cōicāt: ad pniam accedāt. ſi cōicāt ñ ſēp abſtineāt. ſi ñ fecerint: abſtineant Item ex ꝓcilio elibertano Ante ſanctā cōionē a p̄pria uxore quiſq; contineat.

OOmnis hō añ ſacram cōionē a p̄pria uxōe abſtinē dz tribus aut q̄tuor aut octo diebus nec int catholicos p̄nūerabit q in iſtis videlz tp̄ib⁹ paſca pēthecoſte 7 natali dñi ñ cōicauerit. Item ſergius papa ait. Quare tres p̄tes fiāt ex corpore chriſti.

TRiſorme é cōp⁹ dñi: p̄s oblate i calicē miſſa corp⁹ xp̄i qō tā reſurrexēit mōſtrat. p̄s cōmeſta: ābulās adhuc ſup trā. p̄s in altari uſq; ad miſſe finē remanēs: corp⁹ i ſepulchro: q uſq; ad finē ſeculi corpa ſcōx i ſepulchris erūt Tē ait clemēs papa. A quibus ſūt contracteanda ſacramēta dñica.

TRib⁹ gradib⁹ pmiſſa ſunt ſacra dinioꝛ ſecretoꝛ. i. p ſbyterō diacono 7 miſtro: q cū tiore 7 tremore clicoꝛ religat corpis dñi cuſtodire fragmentoꝛ debēt Tē. C Tāta in altario certe holocauſta offerant: q̄ta pp̄lo ſufficē debeāt q7 ſi remāſerint in craſtinū nō reſuenī: ſz cū tiore 7 tremore clicoꝛ 7 diligētia p̄ſumant. q

b Jſorme é cor⁹ i calicē. q7 iūcta corporis dñi cū ſanguine deſignat vnionē corporis cū aīa.

c Ambulās. i. deſigt corp⁹ dñi i eo ſtatu i q⁹ fuit añ paſſionē. l' deſigt eccl'am adhuc militātē.

d Ji nē. hodie ñ fuāt: ſz due ptes ficce cōedūt. p̄ma ficca. p aīab⁹ ſcōrū ad laudē dei alta ficca. p ill' q ſūt in purgatorio. ꝛtia cū ſāguine p illi q ſunt in pcto viuentes. ē.

a Rib⁹ gdib⁹. i. miniſtris trium graduum.

b Cōmiſſa. i. tractanda.

c Sacr'a. i. cor⁹ 7 ſāguis: q ſūt ſacra vnitatis eccleſie: ut. j. e. quia paſſ⁹. cōp⁹. n. xp̄i 7 ſacrīm ēres ſacrāmēti: ut. ē. e. in ſūma. j. e. hoc é qō dicimus.

d Keſuēt. j. e. di. p̄ſbr euchariſtiā ꝛ. ex de offic. archipreſ. officiū ꝛ. ſz ibi iubet reſuari ad op⁹ mortuōrum: ꝛ hic phibet reſuari ad op⁹ ſecrātiū.

e Puret ſimplices vl' ipſi p̄ſbri.

f Miſcē ſed nec ſpēs ille aliis cibꝰ miſcēt. ñ. n. i ſtomachū deſcēdūt q̄re p ſeceſſū ñ emittūt. ſz. n. er ipſis aliq̄ſ efficiāt ñ tñ icōpoꝛat: nec i ſtōachū deſcēdit nec p ſeceſſū emittit. ſi dū. n. odoꝛ creat hō: qui tñ nec i ſtōachū nec i ſeceſſū virgit. dici pōt: q ſpēs bñ deſcēdūt i ſtomachū. nā aliter qūo cuomēt. j. e. ſigs p ebeta rē. vñ fōte p ſudoꝛē e mittit ō cōpoſ. ctū ē q̄ſpēs q̄cto dētib⁹ rerūt tācto i celū rapit corp⁹ xp̄i.

g Per aq̄ liculos. i. p occultos meat⁹. vſ. Piguis aq̄ liculus. prēto ſeſgpe de extat.

h Clico. aliene iuriſdictōis. 7 ſic non eſt ptra. j. e. non p̄hibeat.

i Vi ſcelerate. quod dilectus ironice dicit.

k ¶ Probet.i.examinet l'purget.i.purgatū se vel,p
a batum reddat.viij.q.i.in scripturis.

Imoze.s.dñi. b ¶ Docet.hec tria dz hṕe: q
vult accipe:coz.pⁱ rpi.timoze fidē z dilectoem.

c ¶ Coz.pⁱ.solet q
ri qd dmostret p
hoc.pnomē hᵒ:aut
pāis aut coz.pus
xpi.pāis ñ:qz ille
ñ ē coz.pⁱ rpi. ntē
nec coz.pⁱ: qz nō
vt q añ totⁱ fo-
platōez fiat trās-
substantiatio. ad
hᵒ dico q p hanc
dcōez hᵒ nihil de
monstrat. nā ipa
mālit ponī ibi.sz
b qro qlit p dcōez
nihil significatē fi
at trāssubstātiatō
ntē dñs vtebat si-
gnificatiue voce il
la z nos vtimur
mālit:gᵒ ñ facimⁱ
ea qipe fecē qō fie
ri dz.s.e.scripta
b oz q magⁱ ope
tur fidel cḡ rō dif
ferēdiⁱ:qz fides ñ
hz mēitū.s.ō pe.
di.iij. in domo.
Ad hᵒ dico q ea
vis data ē ipis vō
q ad eoz platio
nē fiat trāssubstā
tiatio.i.e. accipi
te.Zt io sacerdos
ea ñ,pfert signifi
catiue: qz ñ possz
ea vere ,pferre.
mētirer.n.si dicēt
hᵒ ē coz.pⁱ meum
Zt qd figs,pferz
voa hec pⁱ mōte
xpi añ resurrecti
onē pficēt nec: vt
q nō:qz cōpⁱ rpi
tē erat mōtuū z i
ai atū:gᵒ si trāsō
stānatio tē fieret
tē trāsiret i coz-
pⁱ mortuū z ia iatū z sic iuxtaʳ sūereť.quo gᵒ viuifi-
caret l'pferret aliqd coz.pⁱ mortuuz? ℟.neo potuit
añ resurrectoez pficē coz.pⁱ rpi:nisi xps. sic gᵒ data ē
fōa.ut tñ pⁱ resurrectoez hᵒ fiēt p illō:hoc facite tē
tō.n.ñ cātať missa si illo ēduo z strelligo p synodoche
ō hᵒ.lxxv.di.c.q.a pbⁱ. d ¶ Apls.b,pbat q cōi
cādo dilectōez debemⁱ hre. e ¶ Filio.s.christo.
f ¶ Puto qz tenemur dos diligē:q nos diligūt.ar.
exō testa.cū i offic.ijs.imo nec hoc solū suff ē diligē
diligētes se imo inimicos.xxiij.q.iij.ser sī dre.historiaz hēs
i.q.i.figs.inquit. g ¶ Tradidit quo ad sufficiētiā ñ quo
a ad efficiētiā.s.de pe.di.iij.§.ita q pcta.

Dixit turibula alienū. oīs ignis,aliⁱ dicebať ad sa
crificādū:pⁱ illū q celitⁱ
viij. die. de celo erecti
tabernaculi ,missⁱ. est.i.
q.i.sicut. b ¶ Semi-
nate.i.dispgite huc z illuc:ut fuematz turibula
c ¶ Quia sciscauerūt.i.
pena eis illata p pctis
fuit ereplū aliis:ne filez
penā incurrāt:z ita scisi
cauerūt ea qⁿ ad ereplū
h.i.penas pctoz suoz i
ereplū aliis statuerunt
sanctificatōis offerēdo
tibula.viij.q.i. dēz. s.
d ¶ In.i.ptra.
e ¶ Et scisicata sūt.s.xii
ij.q.s.scriptū ē.abomi
nabiles dicūt victime i
ploz nō qn bona fit ois
creata z a deo dilecta
q:scriptū est:nil odisti e
ozū q fecisti:sed quantū
ad offerētes. qz prava i
tentōe offerūt exemplo
chaī.q aūt dr munera
ab offerēte placuerunt
tē.z in eo nō reprobantur munera:sed potius
offerētiū merita pstituē
do eum vita dignū.mu
nera ergo nō reprobat
sed prava opa offerētiū
rc.di.neqz ad chaim.
f ¶ In signuz.ē.xvi.q.i.
mulier.sed non est ptra
nam et hic z ibi qui de
liquerūt punitⁱ sūt, sed
turibula non peccaue-
runt:nec cum eis pecca
tum est:sicut cum pecu
de peccat mulier.serua
tur ergo hic ut fiatm si
gnū pene illate:z pecⁿ
occidi iubeť ne cum eo
alia peccet.preterea pe
cus nō posset duci in a
liam formam sicut turi-
bula immo et si subtiliter inspicias:et turibula destruūtur
cum formā amittant.ar.ff.ad exhi.iuf.scribit.§.sed si quis
r.q.ij.hoc tus.h.ibi uel cōflata.
g ¶ Reprobari.i.tantum.
h ¶ Nō a libⁱ.ar.q pūlegiū pcessū ab aplico hēticō vale-
at qō sīn ē.s.xij.q.ij.alienatōes ē.xxxij.q.v.pceptū.ē.v.j
q.i.factⁱ ē.ar.q hēticⁱ plat? acqrit eccle cui pest.

a Z p negligētiā.ō saguie i.ō sacro,sanguis.n.rpi a coz-
por rpi separi ñ valet.ergo nec stillare,nec fluē pōt

b ¶ In terrā .i. i tabulā ire adherētē. ut patet p̄ sequēs. Sz nūqd sacr̄o cadēte cecidit ibi corp⁹ z sangms? dic q̄ sic: et tādiu credes ibi eē corp⁹ z sanguinē: q̄diu apparuerit ibi accidētia. cū vero ꝓpī rasurā ñ apparuerīt dic ibi nō esse

Sed nunqd humor cadit i terrā? nō. sz obijcit cū sola accidētia maneant ibi: sz accidētia nō hñt pōdus: q? solū corpus hz pōd⁹: ēlit ergo dicū accidētia cadere cū nō hēant pōd⁹. Sed dic q̄ ponderositas ad huc manet cū accidēti⁹ alijs: et tñ nihil ē ibi pōderosū. Ite km. b. et bar. accidētia reddunt locū humidū et rubeū eē de cele. mis. cuz marthe. §. preterea.

c ¶ Peniteat. hec pnia erit: ut tot dieb⁹ ieiūet z tot dieb⁹ abstineat a sacrāmētor cōione. ar. xlv. di. c. ij.

d ¶ Ad aliud .i. linteū. sz p̄ temeritatē sumētis.

e ¶ Sumat .i. calice: z ita figd p̄e i calicē cadat ñ reneor accipere. h. z. b.

a Sigs per ebrietatē eucharistiā .i. sacrū eucharistie. i. corp⁹ xp̄i qđ ē spēs panis. ſ. e. nō est iste panis.

b ¶ Peniteat. b⁹ ad cautelā positū ē. xxxiij. q. ij i lectū: ul' q? nō debuit simē cū esse infirm⁹ et ita fuit in culpa. ff. ad. l. aq̄l. idē iuris. §. mulionē. vel q? nō debuit statim cōedē cibuz vulgarē ut. s. e. trib⁹. alias infirmitas excusat. ar. s. di. v. ad ei⁹. z dist. vi. testamentū. filis pnia imponitur in alio casu. xxi. q. iiij. figs eorū.

c Peruenit. z qbus. ſ. feminis.

d ¶ Prohibeā. s. dist. v. ad eius.

e ¶ Per semetipsū. vel p̄ diaconum si necesse est: ut. xciij. di. presente vel prelatū catholicū. xxiij. q. i. cepit.

f Sacerdotū. missa. ex quo p̄ plūs colligitur: q̄ alio tempore posset ingredi p̄sbyterū. xxij. di. hospiciolū. §

g Institutio. missarū ostēdit q̄ missa nō debet celebrari aliter q̄ in metropolitana eccl'a. solet queri h⁹ quare institute fuerunt sacramēta cū absq; eisdem de⁹ posset humano generi vitam eternam gratis donare. &c. tribus de causis ꝓpter humilitatē eruditōez exercitatōez. ꝓpter humilitatē: ut dū homo ex dei ꝓcepto se reb⁹ sensibilib⁹ seu inferiorib⁹ reuerenē subijcit: ex hac obediētia apud deū magis mereat. ij. q. vi. q̄ scit

gredi at: nec ad altare appropiquēt: illis scā scōr ꝓmittūt. qđ q̄ sit horribile q̄q; detestabile oīm religiosor anjaduertit pudētia. igit' inducit p oia synod⁹ ne talis temeraria p̄sumptio vlteri⁹ fiat. sz oīm⁹ p̄sbr p semetipm infirmū cōicet. q̄ si aliter fecerit: gradus sui periclo subiacebit. Ite cle. pa. Qñ celebratur missa: p̄sbyteriū laicus ingredi ñ p̄sumat.

Sacerdotū aliorūq; clicorū ecclesijs fuietiū honores a laicor loco discrete apparē ꝓueniūt. q̄obrē nulli laicor liceat i eo loco ubi sacerdotes z relig clerici cōsistūt: qđ p̄sbyteriū nūcupat: qñ missa celebrat p̄sistē: ut libere ac honōifice possit sacra officia exercē. Ite ex cō. gerūdēsi. Sic in metropolitana eccl'a: ita ubiq; missa z solēnia celebrentur.

Institutio missarū sicut in metropolitana eccl'a agit: ita in dei noie i ōibus ꝓuincijs tā ipsi⁹ misse ordo p̄sallēdi uel mistrādi ꝓsecutudo seruet. Ite aug. in li. x. de ciui. dei. Quid sit sacrificiū: quid sacramentum.

Sacrificiū visibile inuisibile ē sacr̄m. i. sacr̄ signum. Ite alibi. Sacr̄m ē inuisibil' gr̄e visibilis forma. Ite in li. ij. ō doc. chri. Quit sit signū

Signū ē res ꝑter spēz quā igerit sēsib⁹ aliō aliqd faciēs ex se in cognitōem venire. Ite gre. in omel'. pascali ait. Post consecrationem nō substātia sed species remanet.

Peruenit ad noticiā nr̄am q̄ quidā p̄sbyteri in tm̄ p̄ uipendebāt diuīa mysteria: ut laico vel feie sacr̄ corpus dñi tradāt ad deferēdū infirmis: z qbus p̄hibet ne sacrariū in

ut plus in eis valēt nomē dñi: āte quē oblata fūt: q̄ pessimū meritū cor̄ a qbus oblata sūt

Item ex decreto pape pij.

Pnia eius cui⁹ negligētia de christi sanguie aliqd stillat

Si p negligentiā aliqd de sanguine stillauerit in terrā: lingua lābet: tabula radet si ñ fuerit tabula: ut ñ ꝓculcet loc⁹ tñ radat z igne p̄sūet: z cinis intra altare ꝓdat: z sacerdos. xl. dieb⁹ peniteat. si sup altare stillauerit calix: forbeat mister stillā: z trib⁹ diebus peniteat. si sup linteū altaris et ad aliō stilla puenerit. iiij. diebus peniteat: si usq; ad tertiū ix. dieb⁹ peniteat. si usq; ad q̄rtū. xx. dieb⁹ peniteat: z lintea mina q̄ tetigerit stilla trib⁹ vicib⁹ mister abluat calice supposito z aq̄ ablutiōis sumat: z iuxta altare recondat. Ite ex penitētiali bede p̄sbyteri.

Que pnia sit imponēda ei: q̄ sacramentum euomit.

Si qs p ebrietatē uel vomicitatē eucharistiā euomerit. xl. dieb⁹ peniteat si laic⁹ ē. clici uel mōchi seu diaconi p̄sbyteri. lxx. dieb⁹ pēiteāt. epi xc. si p infirmitatis cā euomerint. vij. diebus peniteant.

Item ex concilio remēsi. c. ij. Sacerdotes ñ nisi per se diuina sacramenta ministrent.

c Species. hoc ad panem.
d Et similitudo. i. forma ad vinū.
e Vocabula. i. vocabula vocātur illa rez: q̄ fuerūt añ. s. panis et vini cū iam nō sint. scriptura enim

Species ⁊ silitudo illaꝝ rerū vocabula sūt q̄ añ fuerūt. s. panis ⁊ vini. vñ in fine cuiusdā misse orat ⁊ dr. Perficiant in nobis q̄sumus dne tua sacra q̄ dicta: ut q̄ nunc spe gerimus rez veritate capiamus. Postulat quippe sacerdos: ut corpus christi: q̄ sub spe panis ⁊ vini nūc gerit manifesta visiōe sicut reuera ē: q̄nq̄ capiatur. de q̄ visione dns in euāgelio sm ioannē ait q diligit me diligetur a patre meo: ⁊ ego diligā eum ⁊ manifestabo ei meipm. q̄uis nō impbabiliter quidaz exponunt hoc loco carnis et sanguinis veritatem ipam eozundē efficientiam. i. peccatoꝝ remissionē. ¶ Item eusebius emisse nus.

Visibiles creature in christi corpus ⁊ sanguinem invisibiliter conuertuntur

Via corpus assumptū ab laturus erat ab oculis et illaturus syderib⁹: necessariū erat: ut die cene sacrm nobis corpis ⁊ sanguis cōsecraret: ut coleret ingiter p mysteriuz q̄ semel offerebat in pciū: ut q̄ quotidiana ⁊ ide fessa curabat. p oim salute redēptio: ppetua eēt redēptionis oblatio: ⁊ pennis victima illa viueret in mēoria: et semp pñs eēt in gra vere vnica ⁊ pfecta hostia fide estimāda ñ specie: ne q̄ exteriori cēsenda visu: sed interiori affectu. vnd celestis pfirmat auctas: q̄ caro mea

f Species ⁊ silitudo. i. redēptionē nr̄am. S.
g Et indefessa. i. nō remissa et indeficies.
h Currebat. i. festinabat redimēnos p passionē iurta illud: Exultauit ut gigas ⁊c.
i Redēptio. facta per xpm in cruce.
k Redēptiōis. i. fides passionis: p quā redēpti sumus. vl predicatio sacrificij q̄ erat nr̄a redemptio.
l Oblatio. i. corpus et sanguis.
m Et pennis: q̄ p⁹ eā non erit alia ex de celemis. cū marthe.
n Muneris. i. corpoz ⁊ sanguis christi sacrificij.
o Et sanctificatiōe. i. vbis signficatib⁹ et im propne dic repetita. et dr repeti. ppi h⁹ vbum accipite q̄ repetit. nā nō repetit. imo est alia forma. nō tñ q̄ qdā dñt q̄ totū illud h⁹ est corp⁹ meū ⁊c. h ē sanguis me⁹ ⁊c. ē vna forma. sed tu dic q̄ due sunt: et q̄ ad platōem ist⁹. hoc ē corpus ⁊c. trāssubstātiatur panis i corp⁹. Et ad platōem ist⁹ h est sanguis vinū. quertit i sanguinē. Sed obijcit fine ibi añ erat sāguis: et q° erat ibi corp⁹: sic q̄ vbi cū q̄ corp⁹ et sanguis: sed nō fuit ibi sanguis p⁹ us p trāssubstātiatōem sed p mixtionē: ut dixi ō. e. cōperim⁹.
p Cōuertit. hñ dic cōuertit l trāssubstātiant

vere est cibus: ⁊ sāguis meus vere est potus. Recedat ergo oīe ifidelitatis ambiguū q̄n quidē q auctoz ē muneris ipe. ē etiā testis veritatis. Mā invisibilis sacerdos visibiles creaturas in subam corpis et sanguis sui verbo suo secreta ptāte quertit: ita dicens: accipite ⁊ comedite hoc ē corpus meū: ⁊ sctificatione repetita accipite ⁊ bibite ait: hic ē sanguis me⁹. ergo sicut ad nutū pcipiētis dñi repente ⁊ ex nihilo subsiterūt excelsa celorū. pfunda fluctuū vasta terraz: ita pari ptāte in spūalib⁹ sacris: vbi pcipit virt⁹ seruit effectus: q̄sta itaq̄ ⁊ q̄ celebrāda bñficia vis diuine bñdictionis opet: ⁊ quo tibi nouum ⁊ impossibile eē non debeat: q̄ in christi suba terrena ⁊ mortalia quertit: teipm qui in christo es regnatus in terroga. dubū alienus a vita pegrinus a misericordia ⁊ a salutis via intrinsecus mortuus exulabas. subito initiat⁹ christi legibus ⁊ salutaribus mysterijs innouat⁹ in corp⁹ eccle nō videndo: sed credēdo trāsilisti: ⁊ de filio pditionis adoptiuus dei filius fieri occulta puritate meruisti: in mensura visibili pmanēs maior factus es teipo invisibilit fine quātitatis augmēto. cū idē atq̄ ipe esses: multo alter fidei pcessibus extitisti: i exteriori nihil additū ē: ⁊ totum in interiori

b Sacrm. i. corp⁹ et sanguinē q̄ ē sacrm et res sacri.
c Cōsecraret. supple ⁊ istruēt i posteꝝ ab alijs psecrādū.
d Ut coleret. i. pfecret.
e Per mysteriū. i. sub velamine panis et vini. i. q. i. multi.

ut alij trāseūt l trāseāt. sed nō fuit nec incipit. nihil. n. fit ul incipit eē corp⁹ xpi pōt tñ pcedi: q̄ de pane cōficiat vel fiat corp⁹ xpi: fic de aq̄ fit chrystallus. sed securi⁹ ñ pcedit b⁹ ⁊ vbicūq̄ inuenit panis l de pane fit vl pficit corp⁹ xpi sic intellī. i. trāsit i corp⁹ xpi: ut. i. e. panis. l exponе sic. i. sb specie panis l latet l incipit eē l latere corp⁹ xpi. vbi añ pfecratōes ñ erat. si. n. panis corp⁹ xpi fieret: fingul diebus ei adderet aligd q̄ pus nō erat. et sic semp augmētaret. itē q̄lit vnireꝝ diuinitati iste panis et ille. i ē si panis ē corp⁹

g Missa. ei⁹ q̄ celebrat i sabbato quattuoz tēpoꝝ septembris.
b Sacerdos. ar. q̄ aliqs añ greg. oziōes fec i missa. alit. n. nō exponeret seipm nec dicēt. q̄uis ⁊c.
a Via corp⁹. necessariū. i. vtile ⁊ pgruū al necessarijs cōmoditatis de pe. di. ij. charitas. a. j. di. x. ne tales.

christi ergo aliqꝫ qꝺ nō est natū de virgine. et sic aliqd in aīatū est corp⁹ xpi: ergo ē aīatū ⁊ saīatū. ergo ñ solū ꝺ virgine būit originē. Nō intelligas ergo ꝙ aliqꝺ augmentuꝫ sumat ex tali psersione: nec eo mō quo cib⁹ puertit i carnē sz ē ibi corruptio. i. desinit ibi eē substātia pānis ⁊ vini nlla tñ gnātio. vñ nō pōt dici ꝙ sit ibi vā trāssubstātiatio ḡtū ad hoc ut noua essentia ibi generetur.

q ¶ Adoptiu⁹. qz g filij ire fueram⁹ facti sumus filij dei. christ⁹ āt nullo mō filij⁹ dei adoptiuus ꝺr qz nō pōt dici ꝺ filio dei: ꝙ er nō filio factus sit filius eius.

r ¶ Meruisti. i. obtinuisti qsi tanḡ ex meritis p merita mīam a deo gr̄as ꝓsecut⁹ fuisti: ut enim agit aug⁹. mīe meritum nullū ē. si. n. merito conferr. iusticia ē nō mīa. vl meruisti. i. dign⁹ fuisti: ut illud: qz meruisti portare regē. i. digna fuisti inuenta.

s ¶ Lesa. i. corrupta labe pctoꝝ. l'lesa. i. ledenda. s. pcto: qz pcta nos miseros facit. ꝝ. c. q. ꝺ tidie.

t ¶ Immaculata. in p⁹ualde. i. valde maculata putredine peccatorum

u ¶ Credita. s. tria ꝓmisa. t. b.

a Q Via passus. In p̄ma pte ꝺr nobis iō deū corp⁹ suū i sacrō ꝓmēdasse: qz illō ꝙ nob obtulit, passionē: et nos facit illud corp⁹ ⁊ dicit q̄lē. In 2a pte, dic ꝙ si hēticī accipiūt corpus xpi: cū ꝝ se accipiant cū iste panis significet vnitatē et ipi qrūt diuisionē. In 3tia ꝺr: ꝙ gcūqꝫ baptizat⁹ ꝓficeps efficitur corporis ꝺñi. si añ decedat qꝫ de pane illo edat vel ꝺ calice bibat.

b ¶ Qꝺ etiā fecit. b simpler ē relatio. nā referī ad eccliaz ñ ad corp⁹ suū sumptū de vgine ꝺ quo sermo ꝓcessit. ñ ergo fecit nos corp⁹ suū qꝺ natū ē de vgine: et sumit in altari sb specie panis et vini: sed fec nos corp⁹ suū spuale. s. eccliā fidelū: ut. i. e. pmēdauit. sz nō dicit spuale sz ꝓstet de corpali bus ptibus. s. fidelib⁹: qz ptes ei⁹ nō corporali sed spuali vinculo charitatis in ei⁹ cōpositōe vniūt: sz corpora sequē mutatū ē. ac sic hō christi filij⁹ effect⁹ christusqꝫ hois in mēte formatus ē. sicut ergo sine sē su corpali ꝓterita vilitate ꝺposita subito nouā idutus es dignitatē: ⁊ sicut hic qꝺ de⁹ lesa in te curauit: ifecta diluit: maculata deterſit: ñ oculis sz sensibus tuis sūt credita: ⁊ cū reuerendū altare cibis spūalib⁹ satiādus ascēdis: sacꝝ dei tui corpus ⁊ languinē fide respice honora mirare: mēte ptinge: cordis manu suscipe: ⁊ maxime totū hastu interioris hominis assume. ¶ tem aug.

Quare in spe panis ⁊ vini sacramentū suū christus nobis ministrauit.

Q Via passus ē ꝺñs ꝓ nob: ꝓmēdauit nobis in isto sacrāmēto sanguinē suū ⁊ corp⁹ qꝺ etiā fecit nosmetipos. nā ⁊ corpus ipius facti sum⁹: ⁊ per mīam eius qꝺ accepimus nos sum⁹. Recordamini ⁊ vos ꝙ non fuistis ⁊ creati estis: ⁊ ad areā ꝺñicam cōportati estis la borib⁹ bonus. i. annūciātiū euāgeliū triturati estis: qñ cathecumini deferebami in horreo fuabamini: noia vra dedistis: cepistis moli ieiunijs exorcismis postea ad aquaz veenistis ⁊ cōsperſi estis ⁊ pānis ꝺñici facti estis. Ecce qꝺ accepistis. qūo ergo vnū videtis ee qꝺ factū ē: sic vnū estote vos diligētes tenēdo vnā fidē vnā spem indiuiduā charitatē. hēti qñ hoc accipiūt: testimoniū ꝝ se accipiūt: qz illi qrunt strēē. ī. e. hoc sacrm. imo ⁊ p illud digne sūptū efficimur vnū cū xpo etiā i nā. ī. e. in xpo pater.

c ¶ Nosmetipsos. pticipatōe corporis sui fecit nos dignos beatitudine eterna q̄ fruī ei⁹ diuisionē: cū panis iste indicz vnitatē. sic ⁊ vinū in multis racemis fuit ⁊ mō vnū ē. vnū est in sua natiuitate calix p⁹ p̄ssurā torcularis: ⁊ vos post illa ieiunia p⁹ labores p⁹ hūilitatē ⁊ ptritionē in noie christi iam tanḡ ad christi calicē veenistis ⁊ ibi vos estis in mēsa: ⁊ in calice nobiscū vos estis. simℓ. n. hoc sumim⁹ simul bibimus: ga simul viuimus. ¶ tē in fmōe de infantibus ¶ Ita ꝺñs nr̄ ieſus christus nos significauit nos ad se ptinē voluit. mysterij pacis ⁊ vnitatis nr̄e in mēsa ꝓsecrauit. q accipit mysterium vnitatis: et ñ tenet vinclū pacis: ñ mysteriū accipit. ꝓ se: sz testimoniū ꝝ se. nulli ē aliq⁹ tenus dubitandū: vnūquēqꝫ fideliū corpis ⁊ sanguis ꝺñici tūc eē pticipē: qñ in baptisma te mēbꝝ efficit christi: nec alienari ab illius panis calicisqꝫ ꝓsortio: etiā si añqꝫ panē illuz comedat calicēqꝫ bibat ꝺ hoc seculo migranerit. in vnitate corpis christi cōstitutus sacrificio ñ p̄mabit: qñ in se hoc qꝺ illud sacrm significat inueniet.

¶ tem in li. sententiaꝝ ꝓsperi

Cum hostia frāgitur: passio christi ad memoriam redit.

Q Vm frāgitur hostia: dum sanguis de calice in ora fideliū fundit: qd aliud qꝫ ꝺñici corpis i cruce īmolatio: eiusqꝫ sanguis de latē effusio ꝺsignatur? ¶ tem leo ep̄s ⁊ sācta sy nodus q̄ in vrbe roma a pue

d ¶ Facti fum⁹. p fidē ⁊ charitatē ex ꝺ sū. tri. ⁊ fica. dānam⁹.

e ¶ Per mīaz. i. remissionē peccatorum.

f ¶ In horreo. i. i eccla.

g ¶ Dedistis. in scriptis: ut oli fiebāt voce: ut sit hodie. ī. dist. iiij. baptizandi.

h ¶ Lepistis. ar. ī. di. iiij. sine pnia sed hoc i reuerētiā sacrāmēti.

i ¶ Et panis ꝺ cō poze eccle quod per ꝺñicū corp⁹ figuratur.

k ¶ Vnū. sine vnū pane er pluribus granis: sine vnuz corp⁹ xpi ex pluribus mēbris purissimis cuius figuratū ē eccla sacro sācta: que ex pluribus pānis adunatur.

l ¶ Vinū. i. potabile.

m ¶ Mysteriū vnitatis. i. corpus ꝺñi: qꝺ est signuz vnitat⁹: ut. ī. e. ꝺ sacramētum.

n ¶ Sz testimoniū ī. di. iiij. nulli est aliquatenus.

o ¶ Corporis. i. vnitatis eccle per corpus xpi figuificate.

p ¶ Significat. nam ipi sūt etiā ipsa eccliā. s. xvii ij. q. i. sciſma. et. c. omnibus. l.

q Q Vm frangitur hostia, hoc totū referas ad spēcies exteriores. et sm hoc dices ipsa accidentia frangi et dare semitū. Sed nūqd ante fractōem totū corp⁹ erat sub q̄libet pte illius hostie: vel pars corporis ꝓmēsurabat se pti hostie. Sed nō fuit sub q̄libet pte hostie: ergo segr̄: ꝙ aliqd mō ē sacrm eucharistie qꝺ pans nō fuit: qz cū forma integra fuit

nulla pars eius poterat dici sacrum: q; sub nulla tunc erat corpus. Si dicis q corpus xpi e in qlibet pte hostie: ex hoc sequit q idē corpus sit ētūlibet magnus et quantūlibet parū: et q corpus ipm eōem formaz hēat: z sit totū rotūdū z quadratū sm q est ipm sacramētū. Sz his obiectōib⁹ rnde p similitudinem speculi qō frāgit ubi eadē forma splēdet in paruo et in magno speculo.

a Ngbus. repehēdunt gdā clerici q nō credebāt verum corpus z sāguinez sub illis spēb⁹ latere: cū nullus laicus sit q ignoret hoc dño dicente caro mea vere ē cib⁹. i.e. cib⁹.

b Infantiuz .i. pparatū q ifantibus collatōe clericorū pparatur di.xiij. deniq; vñ quezēdo dic: quōcliici ignorāt: qō laici sclūt .i. q.i. vilissimus.

c In carnē. spiritualē .i. in corpus spuale a carne figuratū in eccīa. iii. q.iiij. egeltrudā. s. e. q; passus

d Caro .i. hō habēs carnē nām.

e Idē cibus .i. similis.

f Agle. angeli sideles quorū iuuētus: ut agle renouat: ut .xviij. q iiij. cū in lege. et xviij. q.i. quoniā vetus.

g Clare .i. sicut ille carnē nāz sūpsit: ita z nos sumam⁹ carnē illā i. c⁹ vba sumim⁹ i argumētū. hec s. caro mea vere est cib⁹ zc. ō illo sumam⁹ erēplū nit: clero honoratis z plebi cōsiliēti pstātinopoli ita scribit.

De vnitate corpis z sanguis christi nulli ambigere licet.

In qbus isti ignorantie tenebris in quo hacten⁹ desidie torpore iacuerūt: ut nec auditu discerēt: vel lectione cognoscerēt: qō i eccīa in oīm ore tā psonū ē: ut nec ab infātiū liguis veritas corpis z sāguinis christi inter cōionis sacramēta doceat: qz in illa mystica distributione spūalis alimonie hoc ipartit: hoc sumit: vt accipiētes virtutē celestis cibi in carnē ipius: q caro nā factus ē trāseam⁹. Idē: Est cibus refectionis z cibus sanguinis. sicut. n. caro dñi vere ē cibus: ita sanguis vere ē potus. Idē: Est corpus ō quo dictū ē: caro mea vere ē cib⁹: z sanguis me⁹ vere ē potus. Circa hoc corpus agle sunt: q alis circūuolant spūalibus. vñ z idē corpus christi edim⁹ vt vite eterne possimus eē pticipes. Idem: Cuius clare arguūtis vtimur: suis vtamur exēplis. Incarnationis quoq; exēplo astruamus mysterij veritatē. Quid hic qris naturе ordinē in christi corpe: cum pter naturā fit ipe christ⁹ partus ex virgine tem ambro. in li. de cathetizādis rudibus

Non natura nascitur: sed consecratione nobis cōficitur cōpus z sanguis christi.

Anis z calix non qlibet sz certa psecratione mystic⁹ fit nobis: ñ nascit: pide q ita fit nobis: qbus sit panis z calix: alimentū ē resurrectionis ñ sacrm religionis: ñ q bñdicim⁹ gras q agimus dño in oī eius mūere ñ tm spūali verum ēt corpali dē in li. ō officijs

Qō ante benedictione elt pincarnatōis sue. i. e. reuera:

a Anis. sed certa. i. diuina.

b Fit nobis. i. ad nostram vtilitatem.

c Nō nascit. i. nō ex natura sed miraculose cōficitur ex. e: cū marthe. v. cedit.

nis z vinum: post benedictionem est corpus z sanguis.

Nte bñdictionē alia spēs noiatur: p⁹ bñdictionē corpus significat. Itē: in illo sacramēto christus ē. Itē q mā ducauerit hoc corpus: fiet ei remissio peccatoz. Itē augu. in li. sententiaz psperi.

Sub specie panis z vini mutabile: christi carnē z sanguinē honoramus.

Os aut in specie panis et vini quā videmus: res inuisibiles. i. carnē z sanguinē honoramus. nec silr cōprehendimus has duas spēs: quēadmodū añ psecrationē cōprehēdebam⁹: cū fideliť fateamur añ psecrationē panē eē z vinum qō natura formauit: p⁹ psecrationē vo carnē christi z sāguinē qō benedictio cōsecrauit.

Cōfessio berlengarii

Tem Bo berlegari⁹ indignus eccle sancti mauricij andegauensis ecclesie diacon⁹ cognoscens verā catholicam et apostolicā fidem anathematizo omnem bereticū pcipue eā de qua hacten⁹ infamatus sū: q astruere conať panē z vinuz q in altari ponūtur: p⁹ psecrationē solūmō sacrm z nō verū corpus z sanguinē dñi nri iesu christi eē: ñ posse sensualiter nisi in solo sacro māib⁹ sacerdotū tractari uel frāgi aut fideliū dēnib⁹ atteri. Cōsentio aut sancte romāe ec. z aplice sedi: z ore z corde, pfiteor de sacris dnice mēse eandē fidē me tenē: quā dns z venerabil⁹ papa nicola⁹ z hec sācta synodus auctē euāgelica z aplica tenendā tradidit: mibiq; firmauit. s. panē z vinū q in altari ponunť post psecrationem nō solū sacramētū: sz etiā ver corpus z sāguinē dñi nri iesu

a Os aūt. pzehēdim⁹. i. itelligim⁹ vť accipim⁹. nā ibi erat verus panis añ z verū vinū: mō sunt tm accidentia: ut. s. e. di. spēs. z. j. di. panis in altari.

a Bo berlegarius.

Oēm hoc facit er abundāti: qz non tenek se purgare nisi de hēsi ō q erat infamat⁹. ar. ij. q v. pbr si a plebe: licz fit ar. j. q. q deligit in vno faci⁹ est omnū re⁹. s. ō pe. di. v. c. ult. z errat in tota trinitate: qui erat in vna psona. j. di. xi ti. in synodo.

b Panē. i. spēs panis z vinū eē sacrm tm.

c Christi esse. i. nō non cōtinere verū corpus xpi et verus sanguinē post psecratōem.

d ¶ Uel frangi.i.fractis aut tritis speciebꝰ sumi.
e ¶ Frãgi.i.ñ tm̃ põdus et reliquas sacr̃i qualitates sensibus corporeis ꝑcipi fateor: sed etiã sub illis spẽbꝰ fractis et attritissimis ꝑtibꝰ totũ ⁊ integrũ xp̃i corpꝰ eẽ ꝓfiteor: totũ mãducari totũ sumi.j.e.q mãducat.
f ¶ Dẽtibꝰ.nisi sane ĩtelligas v̄ba berlẽgarij.in maiorẽ incides heresiꝫ q̃ ipse habuit: ⁊ iõ oĩa r̃feras ad spẽs ip̃as.nã de xp̃i corpore ꝑtes nõ facimꝰ: ut.j.e.q manducat.
g ¶ Homousion.i.eiusdem substãtie.
h ¶ Lecto.hucusq̃ v̄ba berlengarij fuerũt: mõ sũt v̄ba notarij eiꝰ.
i ¶ Misit.ergo sicut ex cõicatõis epl̃a mitti dꝫ ⁊c.xi.q.iij.cure: ita ⁊ absolutõis.ut.viij.q.ult.c.vnico:
k ¶ De reuerso.ad fidẽ.
l ¶ Cõuerso.ad deũ.ar.de pe.di.i.agite.i.q.vij didici.
a Forte.sunt quidaꝫ q nõ credũt corpꝰ xp̃i eẽ in altari: q̃ ĩpossibile eis videtur qđ dr̃ et p̃terea: q̃ nõ videtur spẽs panis ⁊ vini.ĩ p̃ma ergo parte ponit eorũ dubitatõem: in ꝑa ostẽdit nõ esse ĩpossibile et q̃re sub specie panis et vini corpꝰ et sãguis sint in altari.
b ¶ Sanguis.ẽ in altari vel creditur.
c ¶ Dixi.in illa parte.c.que non est hic.sed ẽ.c.reuera.
d ¶ Mutare.j.e.reuera
e ¶ Uerba vite.i.tu ipe es vita.⁊ ita q digne te sumit sumit vitã eternã et ꝓpter hãc ꝯfessionẽ meruit petrus ꝯsortiuꝫ celestis habitaculi.l.di.fidelior.
f ¶ Hoc dicerẽt.s.durꝰ est hic ꝑmo ⁊ qs põt eũ capere et ita scãdalizari de fide recesserũt: q̃ fides nõ hꝫ meritũ: cui humana rõ prebet exp̃imentũ.ar.de pe.di.iiij in domo.Tribꝰ ergo đ causis sumit corpꝰ xp̃i sub alia specie et nõ sub sua visibilit̃.s.ut fides haberet meritũ ut hic et ne esset horror carnis ⁊ sanguinis: ⁊ ne ridiculum fieret paganis.j.e.panis ⁊c.quarta etiã cã põt notari ibi: ne igitur plures ⁊c.itẽ q̃ nõ habemꝰ in vsu carnẽ crudaꝫ comedere.j.e.q fit in fi. Sed q̃re potius sumit̃ sub istis spẽbꝰ panis et vini q̃ sub aliis: q̃ iste due spẽs sũt magis amice humane natur̃ p̃terea sicut corpꝰ p̃ricipalit̃ his duobus cibis nutritur: ita aĩa p̃ricipaliter illo cibo.s.corpore xp̃i ⁊ sãguine pascitur.
g ¶ Gr̃a.i.gratis corpus datũ.
h ¶ In similitudine.i.in spẽ panis et vini.
i ¶ Nature.i.corporis xp̃i.
a Prima.i.q.i fert̃ cõt̃ ibi dr̃ q̃ simonia fuit p̃ma heresis in eccl̃a: sed dic prima.i.precipua.i.q.ult.patet.
b ¶ Inquit.Casꝰ cuꝫ dñs faceret ꝑmonẽ p̃ntibꝰ apostolis et discipulis alijs inter alia dixit: nisi qs mãducauerit carnem.m.et bi.sã.m.nõ ha.vitam eternã.qdã discipuli ꝓpter duritiã ꝑmonis recesserũt.tũc ĩstruxit dñs q̃lit̃ hoc esset intelligendum ⁊ maxime ꝑ id qđ dixit: cũ viderit filiũ hõis ascẽdẽtẽ ⁊c.ipsi.n.intellexerũt q̃ ꝑ ꝑtes et in eadẽ forma deberẽt accipere corpꝰ xp̃i: et p̃terea qđ ꝯlumerẽt illud comedẽdo. hoc nõ esse faciẽdũ declarat.
c ¶ Eius.s.christi
d ¶ Spũs.i.spũalis intellectus.
e ¶ Qui viuificat.i.ꝑdest ad salutem.
f ¶ Caro.i.carnal̃ itellectus
g ¶ Et vita sũt.i.spũalẽ vitã ꝯferũt uel spũaliter ĩtelligenti vita cõferũt.
h ¶ Et vita.nõ.n.carnaliter ĩtelligẽti s̃t spũs ⁊ vita.
i ¶ Hoc corpus.i.nõ ĩn eadẽ specie vel grossitie vel repr̃esentatõe: ĩ q̃ me videtis et pati videbitis non

christi esse: ⁊ sensualiter nõ solum sacramẽtum sed in veritate manibus sacerdotũ tractari frangi ⁊ fideliũ dẽtibus atteri: iurans per sanctam ⁊ homousion trinitatem ⁊ ꝑ hec sacrosancta christi euangelia. eos qui ꝯtra hanc fidem venerint: cũ dogmatibus ⁊ consecratoribus suis eterno anathemate dignos esse ꝓnũcio. q̃ si ego ip̃e aliq̃n contra hoc aliquid sentire aut predicare presũpsero: canonũ seuerita ti subiaceam. Lecto ⁊ plecto sponte subscripsi hanc ꝯfessionem sue fidei de corpe ⁊ sanguine dñi nostri iesu christi a berlengario rome coram.c.xiiij ep̃is factam. Misit papa nicolaus per vrbes italie germanie gallie: ⁊ ad quecũq̃ loca fama prauitatis eius ꝑuenire ante potuit: ut ecclesie q̃ prius doluerant de auerso atq̃ ꝑuerso: postea gaudeant đ reuerso atq̃ cõuerso Item in libro de officijs.

Quare elementorum spẽs reseruentur: cum vere sit corpꝰ christi ⁊ sanguis.

Forte dicas: quõ vera caro: quõ verus sanguis: q similitudinẽ non video carnis nõ video sanguinis veritatẽ? primo omniũ dixi tibi de ꝑmone christi qui opatur: ut possit mutare ⁊ conuertere genera ⁊ instituta nature. Deĩde ubi non tulerunt sermonẽ christi discipuli eius: sed audientes quia carnem suã daret ad mãducandũ et sanguinem suum ad bibendum: recedebant: solus tamen petrus dixit verba vite eterne habes: ⁊ ego a te quomodo recedam. ne igitur plures hoc dicerent et ne veluti quidam esset horror cruoris: sed maneret gr̃a redemptionis: iõ in similitudine quidem accipis sacramẽtum: sed vere nature gloriã virtutemq̃ consequeris: ego sum inquit panis viuus qui đ celo descẽdi. Item augu.in expositione psalmi quarti.

Nõ carnaliter sed spũaliter christi corpus ⁊ sanguinẽ debemus accipere.

Prima quidem inquit heresis ĩ discipulis christi uelut a duricia eius sermõis facta est. Cum enim diceret nisi quis manducauerit carnem m.⁊.b.san.m.n.h.v.eternam. illi v̄o non intelligentes dixerunt adinuicem: durus est hic sermo: quis eum potest manducare? dicẽtes: durus ẽ hic sermo: sepauerũt se ab illo et remansit cum duobus discipulis. discedentibus illis instruxit eos qui remanserũt. Spiritus est inquit qui viuificat: caro nihil ꝓdest. verba que locutus sum ad vos spiritus ⁊ vita sunt. Intellexistis spiritualiter spũs ⁊ vita sũt? Intellexistis carnaliter etiaꝫ sic illa spũs ⁊ vita sunt: sed tibi ñ sunt spũs ⁊ vita: qui spũaliter non intelligis. spũaliter intelligite que locutus sum. Non hoc corpus quod videtis mãducaturi estis: ⁊ bibituri illuꝫ sanguinẽ quem effusuri sunt: q me crucifigent. sacramentũ

manducabitis carnem meã ⁊ sang.m. bi. sed ī sacro
i.e.c. pri. et. c. omnia.

k ¶ Caro aũt. i. carnalis intellect⁹. carnalē intellectū
vocat eo⁹ intelligētiã: q dicũt ſ credũt corp⁹ xp̄i p
ptes diuidi. vnde
scribit ⁊ quo ⁊c.

aliq̄ vobis p̄nēdam: ſpualit
intellectū viuificat vos. caro
aũt ñ pdest q̄q̄. Sz quo illi
intellexerũt: ſic nderũt. Car
nē q̄ppe ſic intellexerũt: ſic in
cadauē vendit aut in macello
dilaniat. Scies aũt ieſus ait:
hoc vos ſcãdalizat q̄ dixi: do
vobis carnē meã mãducare ⁊
ſãguinē meũ bibē. ſi ergo vide
ritis filiũ hois aſcẽdentē ubi
p̄ius erat: qd ē hoc hic ſoluit
q̄ illos mouerat. hinc apuit
vñ fuerãt ſcãdalizati hic plãe
ſic intelligerẽt. Illi aũt puta
bãt erogatuꝝ cõp⁹ ſuũ. ille di
xit ſe aſcẽſuꝝ in celũ utiq̄ in
tegꝝ: cũ videritis filiũ hois a
ſcẽdẽtẽ ubi erat p̄i⁹: certe ul
tũc videbitis: q⁹ ñ eo mõ quo
putatis erogat corp⁹ ſuũ: uel
tũc itelligetis: q⁹ gr̃a ei⁹ ñ p̄ſu
mit mo⁹ſib⁹. ¶ tẽ donec ſecu
lũ finiat ſurſũ dño ē: Sz tñ etiã
hic nobiſcũ ē veritas dñi. corp⁹
pus. n. in q̄ reſurrexit: in vno
loco eẽ oportet: veritas autẽ
eius vbiq̄ diffuſa eſt. ¶ tem
augu. in epiſtola ad bireneũ.

Q̃ño chriſti corpus q̄d in cru
ce pẽdẽdit: accipiſ: ⁊ q̃ño non

Non hoc corp⁹ q̄d videtis
mãducaturi eſtis ⁊ bibitu
ri illũ ſãguinẽ: q̄ ē effuſuri ſũt
illi: q me crucifigẽt ipm quidẽ
⁊ ñ ipm. ipm inuiſibilit: ⁊ ñ ipm
viſibilit. vñ ⁊ ſubdit: ſi neceſſe
ē illo celebrari viſibilit: neceſ
ſe ē illud inuiſibilit intelligi.

¶ tẽ aug. in ꝓmõe d verb euã
gelij, Quid ſit corpus chriſti
mãducare ⁊ ſanguinẽ ei⁹ bibẽ

Quid ē chriſtũ mãducare:
ñ hoc eſt ſolũ in ſacro corp⁹

mõ ſacramẽtalit q̄d ꝑpetit bonis et malis. alio mõ cũ p fi
dẽ ⁊ dilectõe⁹ coopantẽ accipit: hoc ē ñm bonoꝝ. q̄ri autẽ
ſolet b⁹ autũ xp̄i corp⁹ ſumat cũ diuinitate ⁊ aĩa. h. dic q ñ
ſumit ibi diuinitas ſ aĩa. alij aũt ut. b. dñt q ſumẽdo, corp⁹

pus eius accipe. Julti. n. in
digne accipiũt de quibus ait
apl̄s: q mãducat ⁊ bibit calu
cẽ idigne: iudiciũ ſibi. m. ⁊ bi.
Sz quo mãducãdus ē chriſtus
quo ipe dixit. qui. n. mãducat
car. m. ⁊ bi. ſang. m. in me ma
net ⁊ ego in eo. ſi indigne acci
pit ſacrm: acgrit tormẽtũ ma
gnũ. ¶ tẽ aug. in li. de reme
dio pnie.

Credere in chriſtũ eſt manducare chriſtum.

Tqd paras dentẽ ⁊ vẽtrẽ
crede ⁊ mãducaſti. credẽ
eni in euz hoc eſt panẽ ⁊ vinũ
mãducare. q credit in eũ man
ducat eũ. ¶ tẽ aug. in li. ſnia
rũ, ꝑ ſperi

Sacrm ⁊ res ſacra mẽti ſacrificiũ eccle ꝓficiunt.

Hoc eſt q̄d dicimus q̄d mo
dis oibus approbare ꝓtẽ
dim⁹: ſacrificiũ eccle duobus
modis ꝓfici duob⁹ ꝓſtare: viſi
bili elemẽto⁹ ſpe: ⁊ inuiſibili
dñi nr̃i ieſu chriſti carne ⁊ ſan
guie ⁊ ſacro ⁊ re ſacri. i. corpe
chriſti: ſicut chriſti ꝑſona ꝓſtat
ex deo ⁊ hoie: cũ ipſe chriſtus
ver⁹ ſit deus ⁊ verus ſit hõ: q⁹
ois res illaꝝ rez naturã ⁊ ve
ritatẽ in ſe ꝓtinet ex qbus ꝓfi
cit. Cõficit aũt ſacrificiũ ec
cleſie duob⁹: ſacro et re ſacri
id ē corpe chriſti. Eſt igit ſa
cramẽtum ⁊ res ſacri corpus a
chriſti ¶ Jtem. Caro ei⁹ eſt
quã forma panis optam in ſa
cramẽto accipim⁹: ⁊ ſãguis ei⁹
quem ſub vini ſpecie ⁊ ſapore
potam⁹. Caro videlicz carnis
⁊ ſanguis ē ſacrm ſanguinis:
carne ⁊ ſãguie vtroq̄ inuiſibi
li ſpuali intelligibili ſignat vi
ſibile dñi nr̃i ieſu chriſti corp⁹

Hoc ē. Caſus: In ꝓma pte dr̃: q ſacrm ecclie cõſtat ex
duob⁹. ex viſibili elemẽto⁹ ſpecie ⁊ inuiſibili corpo
re ⁊ ſanguine xp̄i q̄. ꝓbat per ſimilitudinẽ inducta ex ꝑſo
na chriſti q̄ ex deo ⁊ homine ꝓſtat. In ſa pte dr̃: q ve
am carnẽ et verũ ſanguinẽ accipiũ⁹ ſub ſpe panis ⁊ vini. In
tertia parte: q celeſte ſacrm. q̄d eſt in altari imꝓꝓprie dr̃

Ex

l ¶ Intellexerũt. ſ. diſcipuli rece
dẽtes.

m ¶ Hoc vos. verba xp̄i uſq̄ ibi ſi
ergo: vel ſuſpẽdi
tur uſq̄ illuc ubi
erat.

n ¶ Sic. ſupple tẽ
intelliget: qd eſt
h° q̄d corp⁹ meũ
ſacrm do. et tũc
legit̃ ſine interro
gatõe. ſ. ſic ſupple
tũc intelliget⁹ q̄d
dictum ē. poſtea
ꝑba ſc̃ augſtini i
terrogatiue dicẽ
tis: qd eſt hoc: q̄ſi
dicat qd ſibi vult
h° vbũ dñi: ⁊ ſtati
ſubiũgit ſolutõez
dicẽs. hic ⁊c.

o ¶ Cũ videritis
interrogãdo h° i
ſerit aug⁹.

p ¶ Corp⁹. in tali
forma ⁊ ꝑ partes

q ¶ Quia gr̃a. i.
corp⁹ ſuũ gratia
nobis datũ.

r ¶ In quo. ſ. ſub
illa ſpecie in qua
reſurrexit.

s ¶ Oz. i illa. ſ. for
ma ⁊ repũtatõe
in q̄ hũanis ⁊ cor
pozeis ſenſib⁹ ſu
bijci valet. Sz emz
ubiq̄ ſit etiã in al
tari quolibet in
vera forma quaz
ꝺ ẏgine ſumpſit:
nõ tñ ſubijciť cor
pozeis ſenſibus.

t ¶ Veritas. i. ve
rũ corp⁹ i forma
pãis i altari quo
libet ubi ꝓſecr̃: et
h° ẽ ubiq̄. ſ. i q̄libz altari vbi ꝓſecr̃ vr̃itas. i. diuitas

u On. h° corp⁹. i hac groſſa ſba ⁊ ñ i tali forma.

x ¶ Inuiſibilit. i. ſb ſpe i q̄ ñ vr̃. i. ſub ſpe pa
nis ⁊ vini. y ¶ Nõ ipſum. i ſua ſpe. ſ. ut in ea ſenſi

a bus corpozeis ſubijciať.

Quid ē. Caſus. duob⁹ mõis mãducať xp̄s. vno

a ¶ Ex duob⁹. ex viſibili elemẽto⁹ ſpecie ⁊ inuiſibili corpo
re ⁊ ſanguine xp̄i q̄. ꝓbat per ſimilitudinẽ inducta ex ꝑſo
na chriſti q̄ ex deo ⁊ homine ꝓſtat. In ſa pte dr̃: q ve
am carnẽ et verũ ſanguinẽ accipiũ⁹ ſub ſpe panis ⁊ vini. In
tertia parte: q celeſte ſacrm. q̄d eſt in altari imꝓꝓprie dr̃

b ¶ Solũ. i. corp⁹ xp̄i q̄
nis. n. ſit ibi deitas ⁊ hu
manitas. i. aĩa ⁊ caro: ſo
lam tñ ei⁹ carnẽ ſe⁹ i cru
ce imolatã quotidie i al
tari mãducam⁹ ſiue bi
bim⁹ nõ deitatẽ ñ aĩam
Jn ſolã. n. carnẽ pãis ꝓ
uertit ⁊ vinũ i ſãguinẽ.

c ¶ Calicẽ. tot⁹ integer
mãducať ⁊ ſumit. ſ. e. in
uitat. nõ tñ aĩa ſ deitas
q̄ illa nõ ptinẽt ad eſuz
ei potum. h.

d ¶ Ipſe dixit. vñ cõce
dit iſta. tot⁹ xp̄s fuit i ſe
pulchro. i. ꝑſõa illa hũa
na nã. ſ. ſz nãz hũanitatz
nr̃e ſm corp⁹. nõtñ hic
ꝓcedit iſta: totum id qõ
xp̄s erat: erat in ſepul
chro. ⁊ ita ſm. b, ſzgs ſu
mat totũ xp̄m nõ tñ ei⁹
aĩam aĩa litatẽ.

e ¶ Sãguinẽ. p fidem ⁊
charitatẽ. q̄ſi q ē de vni
tate eccle quã caro ⁊ ſã
guis me⁹ ſignificat.

f ¶ Manet. i. ꝑ dilectio
nẽ adherer: et ego per
gr̃am inhabitantẽ in eo
maneo de pe. di. i. §. h°
idẽ. v. reſuſcitatus.

Tqd. ventrẽ. vnõ
ſubaudiťñ. vl vbi
nõ põt dñi copia corpo
ris dñi: ſed nõ, ꝓhibet
ſacramẽtalit accipi cor
pus dñi: ſed q̄ neceſſi
tate iſtãte ei nõ obeſt
ſi nõ accipit. et quo per
eũ nõ ſtat. cũ. n. nõ acci
pit mãducat ſpualiter
ſed nõ ſacramẽt⁹ liter. ſ
c. primo.

corpus xpi sicut baptismꝰ imꝓprie dr fides. In quarta dr duobus mõis accipi corpꝰ christi.

b ¶ Duobus.i.duo ꝓtinenr.i.duo simul esse in ꝓsecratõe facta:species visibilis et corpus invisibile.

c ¶ Et re sacri.i.pꝰ ꝓsecratõez sacerdotis:q̃ sacrificiũ dr:duo sunt ibi s.sacrm et res sacramẽti q̃ ante ꝓsecratõem ibi nõ erant.

d ¶ Et re sacramẽti.siue sacrificiũ hoc dicat ipm sacrm.s.spes visibilis:siue corpꝰ xpi siue ipsa inmolatio corporis xpi: nõ est verum q̃ dic̃.s.q̃ ꝓstat et sacro et re sacramẽti:q̃ et his nihil ꝓficitur.sed tenẽt collective,ꝓ ipso sacro et re sacramẽti.et ẽ ipropria locutio.i.illa duo fic̃ et,pbatio ẽ valde ipropria q̃ sequit̃:xpi persona pficit̃ deo et hoie.i.xps est verꝰ deꝰ et hõ.nõ.n.et deo et hoie aliqd ꝓstituitur.xñ aug⁹.xps ẽ una persona geminel̃e:gade⁹ et hõ.nec deꝰ huꝰ ꝓsone ps dici põt.

e ¶ Corpore.q̃si in se hz diuinitatẽ et humanitatem:altez nãli:alterũ ꝓ vnionẽ.nõ.n.et hoie et dõ aliqd cõstituit̃:sz fit ad ꝓstitutõem alicuius totius erigũt ad minus duo:ita et ad hm ut xps sit deꝰ et hõ erigit̃ ut illa duo sint i eo.i.hũana et diuina nã,et hac similitudine dr ꝓstare ex illis fit̃ et sacro et re sacramẽti nihil ꝓstituit̃.sz dr ꝓstare ex illis sacrificiũ totale.t̃ acceptũ.s.ut q̃si collective accipiat̃.q: ad hm ut plenũ sit sacrificiũ:illa duo oportet adesse. f ¶ Cõstat.a.deꝰ et hõ et dbere.cũ xps.

g ¶ Quã forma.et ita nõ est panis.ar.j.e.pãs.ar.p̃.j.e. g mãducat. h ¶ Caro.i.spes panis:sub q̃ latet corpꝰ xpi ẽ sacrm carnis xpi. i ¶ Et sanguis.i.spes vini sub q̃ latet sanguis christi ẽ sacramẽtum sanguis christi.

k ¶ Invisibili,duplr qdẽ mãducat̃ xps.s.i sacro qõ boni et mali faciũt:p fidẽ cooperante et p dilectõem qõ bonoꝝ ẽ dũtaxat.h Et nõ q̃ i sacramẽtis duo sũt res:xpi corpꝰ et vnitas eccle sm qõ notat̃ h duo mõi mãducãti sacramẽtalis et spũalis. l ¶ Visibile.s.quosdam.

m ¶ Celestis.i.ceneste sacrm:qõ ve repñtat xpi carnẽ dicit̃ corpꝰ xpi:sz imꝓpe.vñ dr suo mõ:sz nõ rei vtute:sz signi ficãti mysterio:ut sit sensꝰ vocat̃ christi corpꝰ.i.significat.

n ¶ Passio.sub hac appellatõe accipe carnẽ xpi et sanguinẽ. o ¶ Fides.i.fides vocat̃.cũ.n.dr i fid parẽtũ puuli saluat̃:itellr.i.i baptismo suscepto i fid parẽtũ.filr pueri dicũt fideles ñ a fide sed a sacro fidei:ut.j.di.iij.nihil.

et palpabile plenum gra omnium virtutum et divina maiestate. ¶ Item: Sicut ergo celestis panis: qui christi caro est: suo modo vocatur corpus christi: cum revera sit sacramentum corporis christi: illius videlicet quod visibile quod palpabile mortale est: in cruce positum est: vocatur q; ipsaq; immolatio carnis que sacerdotis manibus fit: christi passio mors crucifixio non rei veritate sed significati mysterio: sic sacramentũ fidei quod baptismus intelligitur fides est. Hieronymus in epistola ad ephesios.

Quot modis caro christi intelligatur.

Vpliciter intelligitur caro christi et sanguis uel spũalis illa atq; divina ꝺ qua ipe ait: Caro. m. ve. est cibus et sanguis. m. ve. est potus: Et nisi man. car. m. et bi. san. m. nõ h. vi. eternam: vel caro mea q̃ crucifixa est et sanguis q militis effusus est lancea. Item augustinus in libro de trinitate ad corinthios.

De eodem.

Via morte domini liberati sumus huius rei memores in edendo et potando carnem et sanguinem: que pro nobis oblata sunt significamus.

Item in psalmo. xx.

Quomodo christus sit immolatus semel: et quomodo quotidie immolatur.

Semel christus mortuus est iustus ꝓ iniustis: et scimus et certum habemus et spe ĩmobili retinemus: q: christus resurgens a mortuis iam nõ moritur: mors illi ultra non dominabit. verba ista apostoli sũt. tamen ne obliuiscamini quod semel factũ est: in memoria nostra sit omni anno quotiẽs pasca celebratur. nũquid totiẽs christus occiditur: nõ: sed anniversaria recordatio repreſentat quod olim factum est: et sic nos facit moneri tanq; videamus presentem dominũ in cruce. Item in libro sententiarum prosperi.

Semel immolatus ẽ in semet ipso christus: et tamẽ quotidie immolatur in sacramento quod ita intelligendum est: q: in manifestatione sui corporis in distinctione suorum mẽbrorum omniuz verus deus et verus homo semel tãtum in cruce pependit: offerens patri se ipsum hostiam viuam et passibilem mortalẽ viuoꝝ ac mortuorum redẽptionis efficacez eorum scilicet quos altitudo

p ¶ Vplr. intelligit.i. põt intelligi sm illaz formã et quãtitatẽ quã hũit i cruce: i sm quãtitatẽ corporis glorificati. q̃ spuale rẽ q̃ nulli se sui subiacet.j.e.j illo sacramẽto.

q ¶ Via morte oblata nõ in eadẽ forma.

r Semel. et scimus. xvij. q. v. hoc videt.

s ¶ Ne obliuiscamini. ar. ppt me moriã mãta fieri. s.e. dixit. et dixit. claudit hoc vale nri pie victia pace. Viua salutaris sci crucis: sẽp in aris. Quos recreas iesu tam sacri corporis esu. A vicijs mũda sacrati sanguinis enda. Sed credit iesus remanet integer esus. Res occultat. qre: ga si videat. Sortita horreres et mãducare timeres. vt fine subiecto nubes i aere pedet Et cẽtrũ tre sustẽtas abyssos i ma

ri: Sic vini color sapor et pondus quoq; panis.

t ¶ Repñtat. q: te legit passio dñi: et plem⁹ oia q̃ i ei⁹ passiõe acta sũt ad memoriã r ducũt. forte dic̃ ꝺ his q̃ fiũt i parasceue et ꝺ salutatõe crucis l fz aliq; eccla rũ ꝓsuetudinẽ q̃ solẽt passionẽ r pñtar et surrectiõez

u Semel immolatꝰ ẽ i semetipo.i.pass⁹.i ꝓpa ꝓsõa i forma humana. r ¶ Immolat.i. ei⁹ immolatio r pñtat et fit mẽoria passionis. y ¶ Qꝺ.i.qꝺ scl

z ¶ Altitudo.xps mortuꝰ ẽ ꝓ oibꝰ quo ad sufficiẽtia nõ quo ad effectũ.efficax.n.fuit quantũ in redẽmẽte.sz ꝓ eos stetit q se idignos fecerũt.mortuꝰ ẽ g.ut hꝺ dr ꝓ sol ꝓdestinatis q̃ ad effectũ:sz q̃ ad sufficiẽtiam pro omnibus.

a ¶ Prescivit.in bona significatõe.l.

a ¶ In cpo. oblata.i.corpꝰ cpi oblatū ē i ara crucis
b ¶ Offerimꝰ.quotidie offerrēdo.
c ¶ Et vna ē.i.vnius passionis representatio nō multarū:sicut dicitur vna fides.
d ¶ Idipsū.inmutabile ꝛ ppetuuz s.di.e. ga corpꝰ ut ppetua essz redemptōis oblatio:qz huic alīō sacrificiū ñ succedit ut sacrificijs legalibꝰ qbꝰ sacrificiā nōte.successit.qd.istud nō mutat qz idē est qō fuit ꝛ iō ipm semp id ipsum.b.
e ¶ Plenus.qz i qlibet parte ē totus.j.e. ubi ps ē:
f ¶ Vnū.i. vna fō ma cōsecrū et tñ plura sūt sacrificia
g ¶ Ille.ut..s.e. quia.
h ¶ Hostiam.s.se ipsum. vñ versus Ker cedet in cena turba cinctꝰ duodena. Se tenet i manibꝰ:se cibat ipse cibus.
i ¶ Consumi.ꝛ iō ipsum semper id ipsum.b.
k ¶ Hoc.n.facite dicūt quidā: qꝛ p hec uerba dñs apostolos ordinauit:hoc facite ꝛc.
a ¶ Iaquido. ꝓterea. nō ergo oīs christi actio nostra est lectio.j.di.xiij. propie.xiij.q.v.dicit.
b ¶ Calūniandū. ē.i. calūnia est ponēda.
c ¶ Seruat.nūqd gs ꝓficeret prāsꝰ b.dicē qꝛ ñ: kz secꝰ dicat i alijs sacrāmētis.B.vō dicit ꝙ rego:licz fieri nō debeat: qꝛ ut hic colligit nō ē ieiunū de ba.aliñ ꝓfecisset dñs.

diuini consilij redimendos iudicauit prescivit predestinauit vocauit modis atqꝫ tēporibus quibus id fieri congruebat. ¶ Item ambrosius in epistola ad hebreos.

Hostia que semel oblata est: i recordatiōe sue mortis quotidie offertur.

¶ In christo semel oblata ē hostia ad salutem sempiternam potens.quid ergo nos nonne per singulos dies offerimus: sed ad recordationem mortis eius: et vna est hostia non multe: quomodo est vna non multe:quia semel oblatꝰ est christus.hoc autem sacrificium exemplum est illius: idipsum semper idipsum. proinde hoc idem est sacrificium. Alioquin diceretur:quoniaz in multis locis offert:multi sunt christi nequaqꝫ:sed vnus vbiqꝫ christus:et hic plenus existens ꝛ illic plenus.sicut enim quod vbiqꝫ offertur:vnum est corpus et non multa corpora: ita ꝛ vnum sacrificium. Pontifex autem ille est qui hostiā obtulit nos mandantem. Itē ipsam offerimus etiam nunc q̄ tunc oblata est: consumi non potest.quod nos facimus: in cōmemorationem fit eius qō factum est.hoc enim facite ait in meam cōmemorationem.

Item augustinus in libro responsionum ad ianuarium.

Sacramentum corporis christi non nisi ieiuni debemus accipere.

¶ Iaquido apparet quando primo acceperunt discipuli corpus ꝛ sanguinem dominī nō eos accepisse ieiunos. nūquid tamen propterea calumniandum ē vniuerse ecclesie: qꝛ a ieiunis semper accipitur:

d ¶ Nāqꝫ saluator.ñ reddit hic rō quare post cenā rps suuz corpꝰ dedit.sz tñ q̄re pꝰ oīa.i.ultimo loco. si ergo queris q̄re post cenā corpꝰ suū ꝛ sanguinē rps dederit.hz. iō cena tus dñs cenatis discipulis corpꝰ

Ex hoc enim placuit spiritui sancto:ut in honore tanti sacramenti prius in os christiani dominicuz corpus intraret q̄ ceteri cibi. Nam ideo per vniuersum orbem mos iste seruatur. Neqꝫ enim quia post cibos dominus dedit: ꝓptera prāsi aut cēati fratres ad illud sacramentum accipiendum conuenire debent: aut sicut faciebāt quos apostolus redarguit ꝛ emendat: mensis suis ista miscere. Nanqꝫ saluator quo vehementius commēdaret mysterij illius altitudinem:vltimum hoc voluit infigere cordibus ꝛ memorie discipulorum: a quibus erat ad passionem digressurus: ꝛ ideo nō precepit quo deinceps ordine sumeretur: ut apostolꝰ p quos ecclesias dispositurus erat: seruaret hunc locum. Nā i si hoc ille monuisset:ut post cibos alios semper reciperetur credo q eum morē nemo mutasset. Cum vero ait apostolus de hoc sacramento loqns propter quod fratres cum veneritis ad manducandum inuicez expectate: siquis esurit domi manducet:ut non ad iudicium cōueniatis: statim subtexuit: que ad eiusdem sacramenti ordinem pertinent scilicet quomodo ieiuni ꝛ cetera Cetera autem cū venero ordinabo. Vbi datur intelligi: quia multum erat: ut epistola totum illis agendi ordinē insinuaret: quod vniuersa per orbem seruat ecclesia ab ipso ordinatū esse:quod nulla orarum diuersitate variat. Itē ambrosius in libro de sacramētis.

Ante ꝓsecrationē ē panis: ꝛ uerbis i eius corpꝰ mutat.

¶ Panis est in altari vsitatus

e ¶ Infigē.naz ꝛ pacta nouissima ꝛc.C. ō pact. pacta.ar.p.s.de pe.di. ij.principiū .v.i.ut docet tullꝰ i retho:icis validi ora arguñta i pn. ꝛ i fi. eē ꝓponēda.illud.n. ꝓ cedit qō nouissime fit.ff ō acq.pos.figs ante cō durit.
f ¶ Digressurꝰ.qñ ipe dixit.vos oēs fugietis et ego vadā īmolari,p uob
g ¶ Seruaret.ar. qō cano ñ deīmiat:nos dūmodo nare possumꝰ:ut.xxij.q v.b° vī. xviij.q.ij. quos deꝰ.ff.de testi q̄stū.ar. ij.q.v.cōsuluistī.
b ¶ Mutassz.qō.n. dñs iubet:bonꝰ seruꝰ ñ mutat.xxviij.q.i.fic.n.
¶ Ad manducādū corpus dñi.
k ¶ Adstū.b° mūdū respicit illud:cetera aūr.
l ¶ Insinuaret.de his q̄ debeāt ordinari.
m ¶ Ordinatū.si.xij.dist. illa.
n ¶ Orbz.i.regionū.
a Panis i altari. In p ma pte dicit: qꝛ ad platōem illꝰ forme. bꝰ est corpꝰ meū ꝛc.panis et vinū transeūt i corpꝰ christi:et hoc ꝓpt illoz verborū christi efficaciaz.ille.n.g ex nihilo creauit oīa:satis pōt bꝰ fic ꝓmutare. In 2a pte rñdet cuidā obiectōi q̄re ñ sumit i eadē forma i q̄ rps passus ē. In tertia pōit vba illa ad q̄ fit trās substātiatio:reliqua de solēnitate eē occulte oīdēs. In q̄rta,pbat nos i altari accipe vez corpꝰ xpi,sucie eiusdē.

b ¶ Sacramẽtoꝝ. pluraliter dicit ꝓpter specierũ pluralitatẽ vnũ tñ est sacramẽtũ: qz vñs sub vtraq; spe ẽ christ⁹
c ¶ De pane. i. panis transit in carnem et corpus christi: et hoc per ꝓsecratoem. ꝙ. e. panis.
d ¶ Quib⁹. q. d. attende cꝰ ẏba si: et videbitis.
e ¶ Sacramẽtũ. duz panis est: nullum est ibi sacramẽtuz: qz nihil significat. sed cũ incipit trãsire in corp⁹ christi: statiz spes panis incipit significare corpus christi: et eẽ sacrm cũ aũt nil significaret tunc non erat sacrm. nõ tñ panis vl sacramentum vel corpus christi ꝓsecrat precibus sed in sacrm quod ẽ corpus christi panis fit trãs substãtiatio.
f ¶ Cõficitur. i. trãsire facit substãtiã panis z vini in verũ corpus. et in verũ sanguinẽ.
g ¶ Quis ꝑmo. i. qua vi z qua potẽtia hoc facit corp⁹ christi ra. s. q̃ creauit cuncta.
h ¶ Quo. i. qua ptãte facit: et ita querẽdo soluit h. hoc tñ ẽ ipossibile q̃ panis fit corpus christi sed talia uerba ad sanũ intellectũ sũt itelligẽda
i ¶ Que erãt. añq̃ cõsecrarẽtur: sed esse desierũt. sic. n. sapoz aque permixte calici desinit esse: ita sba panis desinit eẽ in ꝓsecratoe supueniẽte
k ¶ Zã corp⁹. i. corpus christi trãsit accedente christi forma: ita ut p⁹ꝓsecratoem non sit iã ibi panis. sed vez corpus.
l ¶ Similitudinẽ. i. tñ significat.
m ¶ Mortis. i. repzesentatois mõrt sue passioĩs
n ¶ Similitudinẽ. i. speciem sub q̃ latet corpus christi mortuũ ꝓ nobis ante verba sacrꝰ. ubi accessit ꝓsecratio: de pane fit caro christi. hoc igit astruam⁹: quo aũt põt qꝺ panis ẽ eẽ corpus xpi. ꝓsecratio aũt qbus ẏbis z cui⁹ ꝑmon: b⁹ ẽ dñi iesu. Nã p reliq̃ oia q̃ in supioꝛib⁹ a sacerdote dicunt: laus deo deferẽ. oꝛone petit. p pplo. p regibus. p ceteris. Ybi aũt sacrificiũ ꝓficit iã ñ suis ꝑmonib⁹ sacerdos: sz utit ꝑmonib⁹ xpi. ergo ꝑmõe xpi hoc ꝓficit sacrm. qs ꝑmo xpi: hic quo facta sũt oia Jussit dñs z fca sũt celũ terra z mare. Vides ergo quo oparoꝛi sit ꝑmo xpi: si ergo tãta vis ẽ in ꝑmõe dñi iesu: ut incipiet eẽ qꝺ ñ erat q̃to magis oparoꝛi ẽ: ut sint q̃ erant et in aliud ꝓmutẽt: z sic qꝺ erat panis añ ꝓsecrationẽ: iã corpus xpi ẽ p⁹ꝓsecratõnẽ qz ꝑmo xpi creaturã mutat: z sic ex pane fit corp⁹ xpi. z vinũ cũ aq̃ in calice mixtũ fit sãguis ꝓsecratõne verbi celestis. Sz forte dic spẽm sanguis ñ video: sz hz similitudinẽ. sic. n. mortis similitudinẽ sũpsisti: ita. n. sanguis similitudinẽ bibis: ut nullus horroꝛ cruoris sit: z pciũ tñ redẽptionis opet. Didicisti: qz accipis corp⁹ xpi. vis scire qz verb celestib⁹ cõsecrat: accipe q̃ sunt ẏba: dicit sacerdos: fac nobis ingt hãc oblationẽ ascriptam rõnabilẽ ꝛc. Jnꝺ oia illa euãgeliste sũt usq; ad id: accipite siue corp⁹ sine sãguinẽ. Jnde ẏba sũt xpi: Accipite z bibite ex hoc oẽs: hic ẽ sãguis meus cramẽtum? nõ: qz desinit ibi esse corp⁹ christi: z tamdiu est ibi sacrm: q̃diu est corp⁹ christi: sed q̃diu hꝰ fit. i. usq; ad quẽ locũ. pcedat pegulã nescio sed iz nõ fit sacrm cum est in corpoꝛe: si tñ euomeret: cum vide singla. q ꝑdie q̃ pateret accepit ingt in scis manib⁹ panẽ. añq̃ cõsecraret panis est: vbi aũt verba xpi accesserũt: corp⁹ xpi ẽ. deinde audi dicentẽ: accipite z edite ex hoc oẽs hoc ẽ. n. corpus meũ. z añ verba xpi calix ẽ vini z aq̃ plenus vbi verba xpi opata fuerit: ibi sanguis efficit: q plebem redemit. ergo vide q̃ potẽs ẽ ꝑmo xpi vniuersa conuertẽ. Deiñ ipe xps testificat: q corp⁹ suũ z sanguinẽ suũ accipiam⁹ ꝺ cꝰ fide z testificatõe dubitare ñ ꝺbem⁹ Ytẽ Non corpus sz aie substantiã fulcit panis vite ẽne.
o ¶ Sanguis. nõ colore sed repzesentatõe.
p ¶ Vniuersa. i. vinum et aquã.
q ¶ On iste panis. q vadit. i. nõ incoꝛporatur: sicut ceteri cibi q in stomacho digerũt. vel nõ descẽdit in stomachũ sicut ille cibus corpoꝛalis vel nõ trãsit in sustẽtatiõem corpoꝛis sicut ille. est. n. cib⁹ aie nõ corpoꝛis. vñ subaudit sed ꝛc. b. species tñ bene vadũt in corp⁹ sed nũq̃d ibi est sa

On iste pãis ẽ q vadit in corp⁹: sz panis vite eterne: q aie nr̃e sbam fulcit. Jste pãis quotidian⁹ ẽ. accipe quotidie qꝺ quotidie tibi ꝓfit. sic viue: ut quotidie merearis accipe. Ytem augu. in epla ad bireneũ. Etiam ꝑm carnem christus est panis vitus.
r ¶ Quotidie. ꝙ. e. di. quotidie. et c. si quotidiẽ cũ ch.
s ¶ Accipe. f. si fit sacerdos. si laic⁹ tẽpoze ꝓstituto: uel pot⁹ mystice spualem notat sũptoem. vñ glo. ibi accipe quotidie. i. quotidie te pzepara habilez ad suscipiendũ.
t ¶ Panis. ꝑm carnem ꝑm quã est panis hominum.
u ¶ Carni christi. spuali. i. eccle.
r ¶ Unita. per participatoem in ecclesia.
a ¶ Ui mandu cat i sacramento. i. ꝑ specie panis. et vini.
b ¶ Veritate. id est vera caro z sãguis christi vnuisibiliter mãducat.
c ¶ Mãducatur. i. mõ mãducãdi sumitur. et ita intellige oẽs tales ꝓcessus.
d ¶ Mãducatur nec mirũ qz surrexit occisus. mãducat: ergo amplius moꝛi ñ põt siue manducetur siue non.
e ¶ Pãis. ꝙ. e. di. ego berlengarius cõtra.
f ¶ Sic fit. i. sacrz

Ydem ꝓbat ꝺ christo. Mãducat ꝛ bibũt xpm

p ptes diuidit: sub q̃ totũ et integrũ xpi cõp⁹ latet.
g ¶ Mãducent. quia in sacramẽto.
h ¶ Partem. totũ corp⁹ christi sub parte speciei.
i ¶ Suã. et sub illa totũ christum.
k ¶ Per ptes. glorificatũ quidẽ corpus aliq̃ lesionem p⁹ relurrectõem pati nõ põt. vi. q. iij. ꝑm.
¶ Integer. si credis.
lm ¶ Videtur. qz species panis. et vini videã.

n ¶ Panis ē. id ē spēs panis ⁊ spēs calicis.
o ¶ Renūciant. ostendunt et ꝓbant.
p ¶ Nō autem. i. sed.
q ¶ Postulat. nōibus partiū appellatur corpus et sanguis xpi. k ipe species q̄ p ptes diuiduntur vocā tur corpus ⁊ sanguis christi: sed significati misteri o: ut. ē. e. hoc est.
r ¶ Postulat. i. q̄ fideles instruunt debere credere.
s ¶ Panis. i. sub specie pānis latet corpus christi. et sub specie vini sā guis per signifi catōem. nam rei veritate vtrunq̄ sub vtroq̄ latet.
t ¶ Sacramenta s. i. q. i. milti secu larium.

a Recedere. q credit dili gēdo eum super oīa. s. sperādo eū sibi dare in pre miū ponendo to tam spēm in eo: i corporat sibi xp̄z p fidē ⁊ dilectionem et spē de pe. di. ij. charitas.
b ¶ Renascit. puta q̄ baptismū vl per eucharistiaz cū digne sumit.
c ¶ In sacramen to. i. in sacramen tali manducatōe sed etiā in spiritu ali. nam sicut i ba ptismo induitur christus interduz sacramēto tenus interduz quo ad vite sanctificatio nē. primū bonoz ⁊ malorū est cōe: sm bonoz ⁊ pio rū. sed hz est pio prīū bonoz. sic a malis mānducāt xp̄s sacramētaliter nīa bonis vo sac mētaliter ⁊ spūaliter. ⁊ ab oīb⁹ credēdo⁹ spiritualiter.
d ¶ Ad altare. i. ad vitam eternam.
e ¶ Justificatus. s. e. panem.
f ¶ Discernit virū. s. iuste poss. ⁊ percipē. iustus. n. accusator sui ipsius est. ar. xiij. q. ij. in presenti.

vitam mānducāt ⁊ bibūt. Illū mānducare ē refici. illū bibē ē viuē. qō in sacro visibilit sumitur: in ipa veritate spūalit mānducāt ⁊ bibit. mānducat christ⁹ viuit mānducat⁹: qz resurrexit occisus. nec q̄ mānducam⁹ ptes ō illo facim⁹. ⁊ qz in sacro sic fit: ⁊ nozūt fideles: qō mānducent carnē christi vnusquisq̄ accipit ptem suā. vñ ipa gra ptes vocātur: p ptes manducāt ⁊ manet integer totus in corde tuo. totus erat apud patrē q̄ venit in virginē. implevit illā nec recessit ab illo. qō videt panis ē: ⁊ calix qō etiaz oculi renūciār. qō ātē fides postulat instruēda. panis ē corp⁹ christi: calix sanguis. ista ideo dicunt sacra: qz in eis aliud dicit ⁊ aliud intelligit. qō videt spēm habz corpalem. qō intelligit: fructū habet spūalem. q accipit mysteriū vnitatis ⁊ nō tenet vinculū pacis: nō mysteriū accipit. p se sed testimoniū ꝓra se. ¶ Item sup ioanne.

Qō spiritualiter corp⁹ christi sit accipiendum.

Recedere i iesū christū hoc est mānducare panē viuū. q credit mānducat. inuisibiliter saginat: qz inuisibilit renascit ⁊ q mā. car. m. ⁊ b. m. s. h. u. e. Participatione. n. filij qō ē p vnitatē corpis christi ⁊ sāguinis: hō mānducās viuit: non sīmes tū in sacro qō mali faciūt sz usqz ad sps pticipationē: ut in corpe dñi tanq̄ membū maneat ⁊ el⁹ spu vegetet: qō est dū eius mādata fuat: ad altare dei inuisibile quo nō accedit iniustus ille pueni: qui ad hoc ꝓsens iustificat⁹ accedit inueniet illic vitam qui hic discernit cām suā. ¶ Item in li. iiij. de trinitate.

Spūs sanctus inuisibiliter corp⁹ ⁊ sanguinē christi sacrificat

Corpus ⁊ sanguinē christi dicim⁹ illud qō. ex fructib⁹ terre acceptū ⁊ prece mystica ꝓsecratū recte sumim⁹ ad salutem spūalē: in mēoriā dñice passiōis. qō cū per man⁹ hois ad illā visibilē spēm ꝓducat: ñ sanctificat: ut sit tā magnū sacramētū nisi opante inuisibiliter spu dei: cū p hec oīa q̄ p corpales motus in illo ope fiūt: de⁹ opetur. ¶ Item.

Per benedictionē panis efficitur corpus christi.

Non oīs panis: sz accipit ēt bñdictionē christi fit corpus. ¶ Item.

Dupliciter corpus christi intelligitur

Ommēdauit. n. christ⁹ in i hoc sacro corp⁹ ⁊ sanguinem suū: qō etiaz fecit ⁊ nosipsos. Nā ⁊ nos corpus ipsius facti sum⁹. ¶ Item.

Sacrificium altaris sacm est vnitatis.

Hoc sacm pietatis est signū vnitatis vinculū charitatis. q vult viuē accedat et credat. ⁊ incorpet hūc cibū ⁊ potū societatem vult intelligi corpis ⁊ membroz suoz qō est ecclesie in pdestinatis. ¶ Item.

Spūaliter magis q̄ corpaliter corpus christi debem⁹ accipe

Panē de altari spūalit mānducare ē innocentiā ad altare portare. peccata ⁊ si sint quotidiana vel nō sint mortiferā. nam fine venialibus hec vita nō dicitur. de pe. dist. iij. de quotidianis. debet ēt aduersario pēm remittere. i. rancorē. ⁊ sz satisfactionē nō cogit remittē re. iiij. q. iij. si i lic.

a ¶ Corpus et sanguinē. i. trāsire in corpus ⁊ sanguinem christi: quod ex fructibus terre acceptū ⁊ ꝓce mystica ꝓsecratum. i. sacramētum ni corp⁹ xpi trāssubstātiatū.
b ¶ Sumimus. ad salutem. s. si digne sumam⁹.
c ¶ In memoriā. vnde sacerdos cum celebrat crucē hz ante se: et laici aliam extra.
d ¶ Par man⁹. qz hō ad mīnistrat q̄sdā opportunitates: ut fiat panis ⁊ vinū. ar. xxvi. q. v. nec mirum.
e ¶ Visibilē. i. visibilem oblatōem ⁊ celebratio nem et multis ꝓfectā.
f ¶ Nō sanctificatur. i. ñ trāssubstantiatur sacrm ut fit xc.
g ¶ Spiritu dei. s. dirit q̄ sermo xpi. i. ipe xp̄us ꝓficit hoc sacramentuz sed qz indigna sunt opa trinitatis. nō est hic ꝑium. nō. n. per vnū soluz ercludūtur oīa alia: nec per hoc ercludit vocal sermo. xxviij. q. i. sic enim. v. abst.
h ¶ Non oīs. bñdictiōne istituta a xp̄o q̄ ē accipite ⁊ comedite hoc ē corpus meū.
i ¶ Ommendauit corp⁹. s. corp⁹ suuz qō é eccl'a: ut sit simpler relatio: ut. ē. e. qz passus.
k ¶ Nos corpus spirituale. dum sumus in ecclesia merito ⁊ noīe.
l ¶ Hoc pietatis ē. ē. e. xiij. q. iiij. ipsa. ⁊. ē. e. di. quia passus.
a ¶ Ane. mortifera. q. d. si nō potes omnino peccata vitare: ordina ita salte ut non sint mortifera. nam fine venialibus hec vita nō dicitur. de pe. dist. iij. de quotidianis. debet ēt aduersario pēm remittere. i. rancorē. ⁊ sz satisfactionē nō cogit remittē re. iiij. q. iij. si i lic.
b ¶ Panis est. q. d. nō latet sub horribili specie vel nociua sed sub specie panis que est amica nature. s.
c ¶ Que nō falsis. xxiij. q. iij. deus q. ⁊ omniū secretoz cognitor est. ē. xxxj. di. erubescant.
d ¶ Fallere iplū. ar. p. xvi. q. i. reuertimini. di. lxxvi. oz p. sz fallere quis pōt quātū ipse est: sed nō q̄ deo aliā opinionē

inducat ꝓpter alicui⁹ fallaciã quã habet: qm̃ imutabilis ẽ rrij.q.iiij.incõmutabilis.

e Qui discordat.nõ mãducat.i.non incorporat corpori ei⁹ qõ est eccla mãducãdo.i.credẽdo:ꝛ quotidie sumat corp⁹ ỏ virgine natum.hoc.n.mali accipiunt:ut.j.e.c.i.ꝛ.ỏ.e.di. qd ẽ:et.c.credere.

f Sacta.obesse. occasionaliter sancta malis obsũt.s. cũ sunt p abusũ sũpta ꝛ sanctorum abusio.i.ꝑsumptio ꝛ temeritas q̃ quis ꝑsũpsit indigne sumere.

g Salutem.i. illud qõ poterat esse cã salutis:si digne susciperet.

h Et mala.i.digna patiẽtia maloꝝ.i. aduersorũ uel mala peccata ꝓ sunt occasionalit.ar. di. xiij.nerui.et di.l.fideliorꝝ.et de pe.di.iij.§. hec itaq; in talibus.

i Accipit.i. patiẽt sustineatur.afflictio.

a Non ꝓhibeat. ar. q nõ dꝫ iudex sin ꝓsciam iudicare. ar.iij. q.vij.iudicet.arg. q dꝫ iudex admittere iuramẽtũ volẽtis se purgare ỏ crimine cui⁹ ꝓscius est iudex.j.e. ꝓ dilectõe ꝫ sed illud de manifestis ex de tẽp.ord.ad aures ar.cõtra.

b Dispẽsator.in q° casu nõ videt dare qõ scit uel credit ei nocẽ: tñ sit medic⁹ ei⁹ et saluti eius dꝫ ꝓuidere. facit quod suũ est:cũ eũ monet ne accedat.

c Pingues.i. diuites in peccatis.i. peccatores:ꝛ hoc si occulti sunt

d Sed exactorẽ.i. ipse sacerdos moneat exactorẽ: q ꝓportun⁹ exigit corpus dñi.

e Timere.s. deum.i.ut timeat deũ:ut ꝓpter eius timorem desistat:ꝛ ne accipiat ex quo idigne accipit. si tñ nõ vult desistere:det ei port⁹ q̃ instituet.vel sic:ita ipse sacerdos moneat pingues terre timere exactorẽ.i. deũ qui hoc exegit ab eis:q reuera exactor ẽ inquirẽdo merita singulorum.i.q.iiij.§.cõtra ego sum deus zelotes.

f Sicut.erat sacramentaliter.

fera:añq̃ accedatis dimittite debitoribꝰ vr̃is. si dimittis dimittet tibi.secur⁹ accede. panis ẽ ꝛ ñ venenũ. sꝫ vide si dimittis ne mẽtiaris deo: quem nõ fallis. mentiri deo potes: fallẽ ipm non potes. Item. Sacrm̃ ñ vnitatem christi corpus accipit:q ab eo discordat

Qui discordat a christo nõ mãducat carnẽ ei⁹:nec bibit sanguinem:ꝛ si tante rei sacramẽtũ ad iudiciũ sue pditionis quotidie accipit. Item Sancta nocent malis ꝛ mala ꝓsunt bonis.

Sacta malis nõ obesse bonis sunt ad salutẽ:malis ad iudiciũ vñ apls: q mãducat ꝛ bibit indigne:iudiciũ sibi mandducat ꝛ bibit:ñ qr res illa mala ẽ sꝫ qr mal⁹ male accipit qõ bonũ ẽ. Nõ.n. mala erat buccella q̃ inde data ẽ a dño. salutẽ medicus dedit:sꝫ q: ille qui indign⁹ erat accepit: ꝛ pniciẽ sui accepit. ꝛ mala,ꝑsũt bonis sicut angel⁹ sathane paulo. p malũ.n. fit bonũ:cũ bñ accipit malũ Item dẽ. Non ꝓhibeant mali de mẽsa dñi mãducare.

Non ꝓhibeat dispensator mãducare pigues terre i mẽsa dñi:sꝫ exactorẽ moneat timere. Item dẽ Et q indigne accipit:corp⁹ christi accipit.

Sicut iudas cui bucellam tradidit christus:ñ malum accipiẽdo sꝫ bonũ male accipiẽdo locũ ꝑbuit diabolo: sic indigne quisq; sumẽs corpus christi ñ efficit:ut qr malus ẽ: malũ fit: aut qr nõ ad salutẽ accipit:nihil accipit. corpus.n. ꝛ

a Reuera.mirabile est. Casus:dicebãt qdã mirabile esse q ita panis ꝓuerteret in corpus xpi. dicit ambrosi⁹ q reuera mirabile ẽ. sed tñ q possit fieri ꝓbat exẽplis veteris et noui testamẽti. Et veteri testamẽto ꝓmo ponit exẽpla de mãna:qõ datum ẽ iudeis exẽplũ noui testamẽti ponit de incarnatõe xpi. deinde a qr ipemet dixit hoc est corp.m.ẽ. Secũdo ỏ aqua saliente de petra Tertio de vgis serpẽtes versis. Quarto de aperitõe maris. Quinto de iordane cõuerso. Sexto de amaritudine fluuij. Septimo de helyseo q ferr̃ natare fecit. Octauo de bella. Nono:qr ipse dixit ꝛ facta sũt. ipe mãdauit et creata sũt manu qõ interꝓtaf qd ẽ hoc:nam cũ primo eã viderũt dixerũt mãna. qd est hoc.

b Mãna. id ẽ sanguis dñi nihilomin⁹ in illis erat: qb⁹ dicebat apls: q mã. i. iu.s.mã. ꝛ bi. Item ẽ am.ỏ sacrũ Quibus exẽplis ꝑter naturã substãtia panis ꝛ vini in corp⁹ et sãguinẽ christi ꝙuerti ꝓbet

Reuera mirabile ẽ: q deus mãna plueret ꝓpl⁹:ꝛ quotidiano celi pascebant alimẽto. vñ dictũ ẽ: panẽ angelorum mãducauit hõ. sꝫ tñ panẽ illuꝝ q mãducauerũt: oẽs in deserto mortui sũt. Ista aũt esca quã accipitis: ipse panis viuus qui de celo descẽdit: vite eterne subam mistrat. Et qcũq; hũc panẽ mãducauerit:ñ morietur in eternũ ꝛ corp⁹ ẽ christi. Cõsidera ꝓportiõ vtr̃ nũc sit panis angelorum: an caro christi. q̃ utiq; corp⁹ ẽ vite. manna illud de celo:hoc sup celũ. illud celi:hoc dñi celorum. illud corruptioni obnoxiũ:si in diẽ alterq; seruaret: hoc alienũ ab omni corruptiõe qcũq; religiose gustauerit:corruptionẽ sentire ñ poterit. Illis aq̃ de petra fluxit:tibi sanguis ex christo. Illos ad horã satiauit aq̃:te sanguis diluit in eternũ. Judeus bibit et sitit:tu cũ biberis sitire ñ poteris. Illud in vmbra hoc in veritate. Si illõ qõ miraris vmbrã ẽ: q̃tũ istud cui⁹ vmbrã miraris:audi qr vmbra est q̃ apud ꝓres facta ẽ. bibẽbãt ingt de spũali ꝓseq̃nte eos petra. petra aũt erat christus sꝫ ñ in plurib⁹ eorum ꝓplacitũ est deo. Nã ꝓstrati sunt in deserto. hec aũt facta sũt in figura nr̃i. cognouisti potiora. potior enim lux q̃ vmbra: veritas q̃ sanguis dñi nihilomin⁹ in illis erat: qb⁹ dicebat apls: q mã. i. iu.s.mã. ꝛ bi. Item ẽ am.ỏ sacrũ Quibus exẽplis ꝑter naturã substãtia panis ꝛ vini in corp⁹ et sãguinẽ christi ꝙuerti ꝓbet

Reuera mirabile ẽ: q deus mãna plueret ꝓpl⁹:ꝛ quotidiano celi pascebant alimẽto. vñ dictũ ẽ: panẽ angelorum mãducauit hõ. sꝫ tñ panẽ illuꝝ q mãducauerũt: oẽs in deserto mortui sũt. Ista aũt esca quã accipitis: ipse panis viuus qui de celo descẽdit: vite eterne subam mistrat. Et qcũq; hũc panẽ mãducauerit:ñ morietur in eternũ ꝛ corp⁹ ẽ christi. Cõsidera ꝓportiõ vtr̃ nũc sit panis angelorum: an caro christi. q̃ utiq; corp⁹ ẽ vite. manna illud de celo:hoc sup celũ. illud celi:hoc dñi celorum. illud corruptioni obnoxiũ:si in diẽ alterq; seruaret: hoc alienũ ab omni corruptiõe qcũq; religiose gustauerit:corruptionẽ sentire ñ poterit. Illis aq̃ de petra fluxit:tibi sanguis ex christo. Illos ad horã satiauit aq̃:te sanguis diluit in eternũ. Judeus bibit et sitit:tu cũ biberis sitire ñ poteris. Illud in vmbra hoc in veritate. Si illõ qõ miraris vmbrã ẽ: q̃tũ istud cui⁹ vmbrã miraris:audi qr vmbra est q̃ apud ꝓres facta ẽ. bibẽbãt ingt de spũali ꝓseq̃nte eos petra. petra aũt erat christus sꝫ ñ in plurib⁹ eorum ꝓplacitũ est deo. Nã ꝓstrati sunt in deserto. hec aũt facta sũt in figura nr̃i. cognouisti potiora. potior enim lux q̃ vmbra: veritas q̃ du.re.duos.§.duo.ỏ.modicũ. ꝛ modica res nõ inducit simoniã. ex de simo. et si qões. ar. ꝙ.ff. de.ỏ.fi. l.iij. qr ibi ꝓ vno miliari qõ supereſt datur dies.

c Pascebãt.nõ solũ carnaliter. verũ etiã spũaliter.ñ nulli tñ aliales dũ taxat pascebãt.

d Oes.i.imitatores eorum q indigne sũpserũt:

e Mortui sunt. exceptis duob⁹. s.caleph ꝛ iosue: ut.ỏ.di.l.xvi. ieiunũ.ꝛ ita ꝓpter duos nec plures: qr ꝛ modicus erceſſus nõ attẽdit.ff. ỏ.ỏ. obtinu⁹.in ꝑn.et paruũ interuallũ non obest.ff. de

f Vite.i.vitã ꝑ quã eternaliter sustinemur.

g De celo.i. de aere insti. de rerũ diui.§. fere.

h Obnoxium.qr scaturiebat ꝛ putrescebat:nisi qõ in opus sabbati reseruabat.

i ¶ Corruptõe.quia nec sanctum tuũ dabis videre corruptionem.
k ¶ Corruptõem:eterne dãnationis.
l ¶ Diluit.i.remisit,onẽ peccatorũ cõtulit tibi si i hũilitate pmaseris.
m ¶ In vmbra.i. figura fuit.
n ¶ Ing'. in epla ad corinth.
o ¶ Petra.i.aqua q̃ fluxit de petra: q ad ſam eos ſequebat.alij dicũt q reuera ipſa petra.alij dicunt q ſoror moyſi mara tulit ſecũ ptem illius petre:& vbi cũq erat op9 petra illa pcuſſa dabat aquas.
p ¶ Erat.i.ſignificabat chriſtũ.
q ¶ Hec aũt fcã. bucuſq ſunt vba apſi.
r ¶ Ut ,pbemus plurũ ſimiliũ inductõe oſtendit nõ eſſe impoſſibile deo panẽ i corpus ſuũ & vinũ in ſanguinẽ ſuã cõuertere.
s ¶ Virgam.tenebat moyſes ỏ b9 hẽſ.xvi.q.v. nec mirũ in pmã.q.v. hec poteſtas.
t ¶ Sanguis.hec fuit pma plaga egypti.ver9 ſãguis erat ſicut veri ſerpentes. qd ergo bibebãt hebrei.
u ¶ Sepau t i.rũ diuiſiones:ut q̃libet trib9 p ſuas turmas incederẽt.
x ¶ Cõgelauit.dicũt qdã q aq̃ ſuperior ſtetit:ſed inferior fluxit in mare.
y ¶ Retro:ſũ. ad fontem tanti neſa recurrat aqua figura:corp9 creatoris:q̃ mãna de celo. forte dicas aliud video qũo tu mihi aſſeris q chriſti corp9 accipiã:& hoc ad huc nobis ſupeſt ut,pbemus. quãtis igit vtimur exẽplis:ut ,pbemus hoc nõ eſſe qd natura formauit: ſz qđ bñdictio cõſecrauit: maioręq eẽ vim bñdictionis q̃ nature:q bñdictione et natura ipa mutaſ. virgaz tenebat moyſes et ,piecit eaz & facta ẽ ſpens. rurſus apprehẽdit caudã ſerpẽtis et in virge naturã reuertit Vides ergo,pphetica gra bis mutataz eẽ naturã et ſerpẽtis et virge Currebãt egypti flumina puro meatu aquaz:ſubito de fõtiũ venis ſanguis cepit erũpere nõ erat potus in fluuijs.rurſus ad ,pphete pces cruor ceſſauit fluminũ:aquaz natura remeauit. Circũcluſus erat vndiq̃ ppls hebreoz: hinc egyptijs vallat9 inde mari clauſus virgã leuauit moyſes ſepauit ſe aqua et in muroz ſpe pgeluit: atq̃ inẽ vndas via pedeſtris apparuit. iordãis retroſũ puerſus ꝓ naturã in ſui fontis reuertit exordium. Nõne claret naturã et maritio fluctuũ ul'fluialis curſus eẽ mutatiõ. Sitiebat ppls patz. tetigit moyſes petrã et aq̃ ỏ petra fluxit. nũqd nõ ꝓter naturã opata ẽ gra:ut aquã uomeret petra: quã nõ hẽbat nata? Ita rath fluui9 amariſſim9 erat:ut ſitiẽs ppls bibẽ nõ poſſet. Ui ſit moyſes lignũ i aquã:& naritudinẽ ſuã aquaz natura ỏpoſuit:quã infuſa ſubito gra tẽperauit. Sub heliſeo,ppha vai de filijs ,pphaz excuſſũ ẽ ferrũ de ſecuri: et ſtati merſũ ẽ.rogauit heliſeũ q amiſerat ferrũ:et illud ſibi acgrẽt. miſit heliſeus lignũ in aquam et natauit ferrũ. utiq̃ & hoc ꝓter naturã factũ cognouim9.grauior.n.ẽ ferri ſpes q̃ aquarũ liquỏ. Quidertim9 igit maior potẽtie eẽ gram q̃ naturã. et adhuc tñ añ,pphetice bñdictionis nũeram9 gratiã. q ſi tãtũ ualuit bũana bñdictio: ut naturã ꝓuertẽt: qd dicim9 de ipa ꝓſecratiõe diuia:ubi ipa verba dñi ſaluatoris opant? Naz ſacrm iſtud qđ accipis chriſti ſmone ꝓficit. Qđ ſi tñ ualuit ſmo helie:ut ignẽ de celo deponeret:ñ ualebit chriſti ſmo ut ſpes elemẽtoz mutaret:de totius mũdi opibus legiſti: q ipe dixit et facta ſũt: ipe mandauit et creata ſunt. Sermo igit chriſti: q potuit ex nihilo facẽ qđ nõ erat: nõ põt ea in id mutare: q̃ ſũt qđ nõ erãt. nõ. n. min9 ẽ dare q̃ mutare nouas naturas reb9. Sz qd argumẽtis utimur: ſuis utamur exemplis: incarnatiõis aſtruamus myſterij ueritatẽ. nunqd naturę uſus pſenſit: cum dñs ieſus ex maria naſceret. Si ordinẽ querim9 uiro mixta femina generare ꝓſueuerat. Liquet igit q ꝓter nature ordinẽ virgo generauit: et hoc qđ cõfitem9 corp9 ex virgine ẽ. quid hic q̃ris nature ordinẽ in chriſti corpe: cũ ꝓter naturã ſit ipe dñs ieſus part9 ex virgine. nere utiq̃ caro chriſti: q̃ crucifixa eſt: q̃ ſepulta ẽ uere ergo illi9 carnis ſacrm ẽ. ipe clamat dñs ieſus: hoc ẽ corp9 meũ. añ bñdictionẽ uerboz celeſtium alia ſpes noiaſ: p9 ꝓſecratõnẽ corp9 ſignaſ. ipe dicit ſanguinẽ ſuũ añ ꝓſecrationẽ. aliỏ dicitur. poſt ꝓſecratõnẽ ſanguis nuncupaſ. tu dicis amen: hoc eſt: uerũ eſt: qđ ſermo ſonat: affectus ſentiat. ¶ tẽ au. in quodã ſmõe ỏ xbis euãgelij

z ¶ Exordium.hoc legit in libro ioſue.i. deſiit deſcẽdere q̃ ſi gradu recepto reuertebatur in ſuum exordiũ.
& ¶ Moyſes.hiſtoriã hẽs.xviij.q.iiij.§.bis oibus:
a ¶ Aquã.vomeret actualiter vel naturaliter.
b ¶ Gratia.diuina per lignũ imiſſum.
c ¶ Temperauit.i. dulcorauit.
d ¶ Et ferrũ. natauit.i. humanũ genus de imo peccatorũ leuauit.
e ¶ Et adhuc.tñ.q.d. dictũ eſt & ꝓbatũ q maioris potẽtie eſt gra q̃ naturã. nihil adhuc tñ dirim9 de benedictõe diuina:ſed tñ de ꝓphetica. vl'z multa exempla introducerim de ,pphetica benedictõe:tñ adhuc poſſũ inducere alia de cadẽ:et addit de bella.
f ¶ Deponeret. qñ duo quinquagenarij ꝓbuſti ſunt. hiſtoriam habes: xviij.q.iij. q chriſtus.
g ¶ Dñs.dicit impatõ q cũ nobis ꝓſentaneuz eſt:ubi nulla eſt ſtipulatio interpoſita:itelligi eam adhibitam multo fortius ubi inutilis fuit ab ũtio per nos validã efficitur.C.de rei vx.acti.circa prĩ.
h ¶ Quã mutare.i.min9 eſt mutare q̃ dare.
i ¶ Sed qd argumẽtis. i.ad qd ſubaudi exteri9 q ſi confirmamus:qđ dicimus exemplis que ipſe in ſe exhibuit.
k ¶ Queris.i.hoc corp9 in quod trãſſ.ubſtantiaſ panis ꝓece myſtica eſt natũ ỏ virgine nec chriſtus poſt in cena cuz diſcipulis corpus ſuuz cõfecit:cum ſemel in utero virginali a tota trinitate ꝓfectum eſſe nõ deſijt nec deſiſſe potuit meritis xpi exigẽtibus
l ¶ Alia ſpecies.i. alteri9 rei ſpecies id eſt aliud ſubſtantiarum.

m ¶ Amen.i.verū est.ut di.xxxviij.sedulo.
n ¶ Sermo.s̄.di.xciij. diaconi ad hoc.n. v̄ba sūt instituta ut qd qs cogitat alijs ꝓferat.xxij.q.ij.is aūt.
o ¶ Affectus.i.fides.
a Inuitat.vita mādu cat.i.deꝰ viuēs.
b ¶ Viuificat.i.digna ꝑ ceptōe viuificat: ul' coo peratur ad viuificādū.
c ¶ Quia resurrexit.nō est casuale: sed ꝓbatio ē a maiori.nā ex quo re surrexit ꝛc.
d ¶ Sacramēto.s̄.e.di. qui manducat.
e ¶ Quēadmodū.qꝛ in sacramento.
a Iterat.quotidie su mimꝰ corpus xp̄i qꝛ quotidie egemus ut remittant nobis pecca ta.lꝫ.n.per baptismum sublata sunt: tñ propter fomitē originalis pecca ti quotidie recidiuamꝰ item alia rōe:ut posterꝫ nostris notificemꝰ mor tem dñi et qualiter dile xerit nos:
b ¶ Quotidie.j.dist.iij. sabbato.
c ¶ Infirmitas.i.origo peccati.
d ¶ Labimur.saltez ve nialiter de pe.di.ij.si.n.
e ¶ Quotidie.ꝑterq̄ in die sancto veneris et in sequenti sabbato.j.dis. iij.sabbato.
f ¶ Immolat.xp̄i imo latio facta ꝓ nobis i sac mēto corporis ꝛ sangui nis eiꝰ representatur.
g ¶ Ut qui.due cause h̄ notant hꝰ sacramēti: de letio venialiū peccatoꝝ ꝛ memoria passiōis dñi
h ¶ Recidiua.i.recidi ua delicta.i.redeuntia per iteratōem.
i ¶ Iterat.ob ꝯmemora tōem.s̄.e.di.cū omne.
k ¶ Intēdū.i.iteri donec veniat dñs ad iudiciū.
l ¶ Repēdē.vñ ꝓpheta Quid retribuā dño pro oībꝰ q̄ retribuit mihi: calicē ꝛc.ex̄ de testa.cū in officijs.
m ¶ Cū essemꝰ.i.quāuis

Quō per partes christus mā ducat: ꝛ integer permanet.

Inuitat dñs suos:ut pre parꝫ eis cibū seip̄m.quis audeat mādu care dñm suū: ꝛ tñ ait:qui manducat me:viuit ꝓpter me.qñ mādu cat: vita mādu cat nec occidit:ut man duceť: sꝫ mortuos viuificat. qñ manducat reficit: sꝫ ñ defi cit.mādu cat christꝰ:viuit mā ducatus:qꝛ surrexit occisus. nec qñ manducat: ꝑtes ꝺ illo facimꝰ.ꝛ q̄ in sacr̄o sic fit: no rūt fideles quēadmodū man ducēt carnē christi: vnusquis q̄ ꝑtem suā accipit.ꝑ ꝑtes mā ducat: ꝛ manet integer totus per partes mādu cat in sacr̄o: manet integer totus in celo: manet integer totus in corde tuo. Item pascasius papa de corpe ꝛ sanguine christi.

Quotidianū sacrificiū nō re integrationē passionis: sꝫ cō memorationē significat.

Iteratur quotidie hec ob latio:licet christus semel passus in carne:ꝑ vnā eādēq̄ mortis passionē semel salua uerit mundū:ex q̄ morte idez resurgēs ad vitā mors illi ul' non dñabit.qui ꝓfecto sapia dei p̄ris necessariuꝫ ꝓ multis causis hoc ꝓuidit.primo qui dē:qꝛ quotidie peccamꝰ saltē in peccatis sine q̄bus mortal' infirmitas viuere ñ pōt: qꝛ lꝫ oīa peccata sint donata in ba ptismo: infirmitas tñ peccati adhuc in carne remanet. vnd̄ p̄s. Bñdic aīa mea dño:qꝛ ꝓ piciat oībus iniq̄tatibus tuis q̄ sanat oēs infirmitates tuas Et ido: qꝛ quotidie labimur quotidie christus ꝓ nobis my stice imolat: ꝛ passio christi in mysterio tradit ut q̄ semel mo riendo mortem vicerat: quoti die recidiua delictoꝝ ꝑ hec

nō dilexerit nos i eo q̄ essemꝰ iehēne filij: dilexit tñ nos i eo q̄ creata.vñ dr̄:nihil eoꝝ odisti q̄ fecisti.
a Utrū sub figura.Casus:dicit p̄mo q̄ christū nō voramꝰ:sed cū in mysterio sumimꝰ ē tñ vita ꝛ veritas ꝛ figura. Secundo dicit: q̄ eque ꝯficit ma lꝰ ut bonꝰ: qꝛ ꝯse cratio nō ꝯsistit i merito ꝯsecrātis sed i v̄bo creato ris. Tertio expo nit v̄ba q̄ dicunt in secreto misse. Quarto dic̄ q̄ ꝓ pter derisionem paganoꝝ non su mimꝰ in vera for ma corpꝰ christi ꝛ q̄ verbis xp̄i sa cramēta ꝯficiant reliqua.n.sunt ꝺ solēnitate.
b ¶ Magnū.s̄.mi raculum.
c ¶ Vorari.s̄.e. di.ego berlenga riꝰ ꝯ. sed ibi iper bolice locutꝰ ē et veritatē excessit.
d ¶ Dētibꝰ.i.i fi gura l'forma hu mana.
e ¶ In mysterio. i.in sacramēto.
f ¶ Creari.i.verā carnē ꝛ sāguinez xp̄i trāssubstātiari
g ¶ Idē corpus. i.i sacr̄o sub quo latet corpꝰ xp̄i.
h ¶ Veritas.i.cū panis ꝛ vinum sa crificāt in corpus ꝛ sāguinē dñi:ibi ē ꝛ veritas q̄ cor pus ē ꝛ figura q̄ spēs est.ꝛ ē res sa cramēti figurans s.ꝛ sacramētū sā guinis ꝛ sacramē tuꝫ vnitatis: ut.s̄ e. qꝛ passus. vnd̄ et alibi dicitur sa cramentuꝫ sacra mentorū:ut.s̄.e. tribus.

sacramēta corpis ꝛ sanguinis peccata relaxet. vñ oramus: dimitte nobis debita nr̄a ꝛc. qꝛ si dixerimus: qꝛ peccatū nō habemꝰ: nosipsos seducimus ꝛ veri.i.n.non ē. Itē ¶ Ite ratur hoc mysteriū: et hoc ob cōmemorationē passiōis chri sti sicut ip̄e ait: hoc quotiēscū q̄ feceritis: in meā ꝯmemora tionē facite: quotiēscunq̄ er go hunc panē sumitis ꝛ bibitꝫ hūc sanguinē: mortē dñi annū ciabitis donec veniat: ñ vtiq̄ sic ē accipiendū: donec christi mors veniat: qꝛ iam vltra non morit: sed donec ipse dñs ad iudiciū veniet. ¶ Interduꝫ aūt semꝑ est mors christi ꝑ se culi vitā posteris annūcianda ut discāt qua charitate dile xit suos: qui ꝓ eis mori digna tus ē: cui omnes vicē debemꝰ repēdē charitatis: qꝛ ad hoc nos prior dilexit cuꝫ essemus iehenne filij: ut diligeremꝰ eū iā a morte liberati. Itē au.

Non solū sub figura: sed etiā in veritate dñici corpis ꝛ san guinis sacramētum celebret.

Utrū sub figura an sub ve ritate hoc mysticū calicis sacr̄m fiat: veritas ait: caro mea vere ē cibus: et sanguis meꝰ vere ē potus. alioq̄n q̄uo magnū erit: pāis quē ego da ba: caro mea ē ꝓ mundi vita: nisi vera sit caro: sꝫ qꝛ christuꝫ fas vorari dētibus nō est: vo luit dñs hunc panē ꝛ vinuꝫ in mysterio vere carnē suā ꝛ san guinē suū ꝯsecratōne sp̄us sā cti potētialit creari: et quoti die ꝓ mundi vita mystice imo lari: ut sicut de virgine ꝑ spiri tum sanctū vera caro sine coi tu creat: ita ꝑ eūdē ex substā tia panis ꝛ vini mystice idem corpus christi ꝯsecret. corpus christi ꝛ veritas et figura est

i ℂ Corp⁹ xpi.i.sub appellatõe ista corpus xpi spēs panis ⁊ vini ⁊ verū corp⁹ xpi ꝓtinet.s.e.hoc est.
k ℂ In virtute.s.e.di.corpus ⁊ sanguis.
l ℂ In mysterio.i.sacramēto ꝓficiendo.
m ℂ In merito.s. ut transsubstātia retur.
n ℂ Hāc.s.am panis ⁊ vini:
o ℂ Et trāsit.i.trā sire facit.
p ℂ Sacerdos.i. ad ostēdēdū q̄ ñ in merito sacer dotis ⁊c.
q ℂ Jube.i.fac.
r ℂ Jngt.p ꝓsecti onē hoc continet in secreta.
s ℂ Perferri.id ē trāss.ubstātiari:ꝓ ferri.i.rursū effer ri.i.querī i sactū altare tuū.i. corpus tuū sup choros angelox exaltatū.sed ꝑ vī q̄ oratio hec sit sup flua:q hec dī p⁹ vba quox virtute ꝓficit corp⁹ xpi ⁊ ita de eo q̄ iam facrū ē supflua est oratio.Rñdeo.scri ptura nō attēdit b⁹ angustias tōis sed sacerdos cuz nō possit multa si mul,pferre:ita lo quit ac si tps staret:⁊ esset adhuc faciēda q̄ in ꝓncipio sermonis nō dū erāt facta:sic'e nō.xxvv.di.serto vsus.ꝑn. ⁊ vba ñ ad tps sue ꝓlationis:sed p ꝓcepti onē vī per ptēpla tōem loquētis sī referēda: ut si dicā man⁹ mea est clausa ⁊c.vel itel lige ō spūali corpore eccl'ezut per b⁹ sacrm associet trīuphāti. vñ seq tur:ut quotquot ifi supserim⁹ celesti gr̄a repleanf.

veritas dum corpus christi et sanguis virtute spūs sancti in virtute ipius ex panis et vini substātia efficit. figura vo ē id qō exterius sentit. Jterat aūt quotidie hec oblatio:licz christus semel passus sit: quia quotidie peccamus peccatis: sine qbus mortalis infirmitas viuere nō pōt. Et iō q̄ quotidie labimur: christus quotidie mystice ꝓ nobis imolatur Intra sanctā eccl'am catholicā in mysterio corpis christi,nihil a bono maiuf nihil a malo minus ꝓficitur sacerdote: qa nō in merito ꝓsecrantis: sz in verbo efficitur creatoris ⁊ in virtute spūs sancti.si.n.in merito essz sacerdotis: nequaq̄ ad christū ptineret. nunc aūt sicut ipe est q̄ baptizat:ita ipe est q̄ p spiritū sanctū hāc suaz efficit carnē: ⁊ translit vinū in sanguinē. vñ ⁊ sacerdos iubet ingt hoc ꝓferri p man⁹ angeli tui sācti in sublime altare tuū in ꝓspectu diuine maiestatis tue.ut qd deferēda in lucem deposcit: nisi ut intelligaf: q̄ ista fiāt in sacerdotio:hāc igi tur oblationē bñdictā p quaz bñdicimur: ascriptā p quā oēs in celo ascribimur:ratā p quā viscerib⁹ christi cēseamur:rōnabilē p quaz a bestiali sensu exuamur: acceptabilē ut qui nobisipsis displicem⁹ p hāc acceptabiles ei⁹ vnico filio sim⁹ nihil rōnabilīus:ut q̄ nos iaz silitudinē mortis eius in baptismo accepimus: silitudinē quoq̄ ⁊ sanguis sumamus:ita ut ⁊ veritas nō desit in sacrō: ⁊ ridiculū nullū fiat a paganis q̄ cruorē occisi hois bibamus Si.n discipuli patiēter ferre nequerint qō dns dixit:q non mā.m. carnem ⁊c. sz dixerūt dur⁹ ē hic ꝫmo:quo ergo ferrent ista incredulis? credendū ē q̄ in verbis christi sacrā ꝓficiātur.cuius.n. potentia creantur ꝓius: eius vtiq̄ verbo ad melius ꝓcreant. reliq̄ oia que sacerdos dicit aut cler⁹ chori canit:nihil aliud q̄ laudes ⁊ grax actiones sūt aut certe obsecratiões ⁊ fideliū petitiones. vñ ⁊ sacerdos dicit ꝓius euangelistax verba assumēs: qui pridie q̄ paterētur ⁊c. Jn hoc ergo creat illud corpus. Item grego.in omelia pascali. Jn sanguine agni christi sanguis: q̄ nūc vere sumitur: olim ꝓfigurabat.

t ℂ Deferenda.i.transsubstantianda.
u ℂ Jn lucē.i.in lucidum corpus christi.
r ℂ Sacerdotio.i.i ei⁹ mīsterio:l'sacr̄o.i.l vtute spūs sci.
y ℂ Oblatōem.postulat sacerdos fieri: uel supple in secretis.i.facere digneris.
z ℂ Ascriptā.nō.n. aug⁹ his vtiī verbis ut suis: assumit ea de secretis: ut exponat.
a ℂ Similitudinez.ut.j. di.iiij.de trina.
b ℂ Patiēter. colligē ꝑ quōsdā: q maiores doctores rephēdūt: cum adhuc i sue nouitatis im credulitate teneant.
c ℂ Jn vbis.s.e.qa corpus:s.e.panis. ⁊ s.e. nō omnis.
d ℂ Quā laudes.s.ri.di. ecclasticarū.j.di.iiij.nō est aliud.
e ℂ Obsecratões.ut nō s.di.i.de hymnis.

Quid sit sanguis agni ñ iā audiēdo sz bibendo didicistis.qui sanguis sup vtrūq̄ poste ponit qñ non solum ore corpis:sz etiā ore cordis haurit. Jtem. ℂ Hec salutaris victima illā nobis morte vnigeniti p mysteriū reparat:qui licet resurgēs a mortuis iam ñ mo.m.il.ul.ñ do.tñ in seipo imortaliter ⁊ icorruptibiliter viuēs:itex i hoc mysterio morit: eius quoq̄ ubiq̄ corpus sumit: eius caro in populi salutē patit. eius sanguis nō iā in man⁹ infidelīū: sed fideliuz in ora ꝓfundit. Nunc ergo pēsemus q̄le sit hoc sacrm: qō p absolutione nra passionē vnigeniti filij semp imitatur. qs enim fideliū hre dubiū posit in ipa imolationis hora ad sacerdotis vocē celos apiri: in illo iesu christi ministerio angelox choros adesse: sūma ⁊ ima sociari: vnūq̄ ex invisibilib⁹ atq̄ visibilib⁹ fieri? Jdē Vno ingt eodēq̄ tpe ac momēto in celo rapit misterio angelox corpi christi sociādus: ⁊ añ oculos sacerdotis in altari videt. tāta ē eccl'e vnitas in christo:ut un⁹ ubiq̄ sit pāis

f ℂ Salutē patit.i.passio repzesentat:et mors facta ꝓ salute ppli.
g ℂ Jn man⁹.infidelīū: ut in passione.
h ℂ Jmitat.i.repītat.
i ℂ Ut in ipsa.subaudi ꝓ tingat.
k ℂ Ad sacerdotis vocē i.ad ꝫmonē xpi voce sacerdotis enūciatū pāis ⁊ vinū sōa i carnē xpi sedētis ad dexterā pris ſ cel'trāsībari misterio angelox:vñ sōdit sūma ⁊c

l Celos.i.per id quod verbo sacerdotis consecratur aditū ad celestia fieri vel panem vel vinū id qđ super celos est transire.

m Chozos angelozū. adesse.s. hominibus cōsecrantib⁹ vel digne vl indigne.

n Sūma.i.panē et vinum in corpus ⁊ sāguinē christi trāssubstātiari

o Unūq̄.s. sacrificiū. s.celebratōem ⁊ īmolatōem altaris fieri.

p Et īuisibilib⁹.i. et ipsis sacramentis et rebus sacramētozū hoc ē qđ exponendo subdit: vno inquit.i.vno et eodez mometo panis trāsit in corpus christi ministerio angelozum: et in altari videt per speciez quasi qđ est ei⁹spēs.videl eo ipe ⁊c.

q Mometo.i.eo tempore quo christus est in quolibet altari:tot⁹ in celo est verus de⁹ ⁊ hō in presentia angelozum facta cōmutatōe i verū corp⁹ et sanguinē.

r Panis. mtrāfitiue.i vnū corpus xpi ubiq̄ ē consecratū et sic de sanguine.

s Calix.i.sanguis qui i calice cōtinet.

t Catholic⁹.hinc colligē sacerdotū nō catholicū corpus dñi cōficere nō posse.ē.e.c. pri.⁊.r xiiij.q.i.scisma.

u Diuinitas xbi. que est verbū.i.christus qui sub bis spēb⁹ latet cum ipse est qui mirabilia facit in oculis nr̄is.

x Kepler.domis spiritualibus.

y Sed cū mysteriuz.i. cuius sit mysteriū onum qđ ibi latet.i. christ⁹ vt quāuis panis ⁊ vinū fit vm⁹ rei mysteriū quod ibi latet.i. xps tm corp⁹ et sanguis dr̄ ppt pluralitatem speciez.

corpis christi ⁊ vnus sit calix sāguinis ei⁹. Calix enim quē sacerdos catholic⁹ sacrificat nō alius nisi ipe quē dñs apostolis tradidit: qz sicut diuinitas uerbi dei vita ē: que totū implet mundū:ita licet in multis locis ⁊ innumerabilibus diebus illic psecret corpus: nō sunt tm multa corpa christi:nec qz multi calices sz vnū corpus christi ⁊ vnus sanguis cū illo qđ sumpsit in vtero virginis: ⁊ qđ dedit aplis. diuinitas enim uerbi replet illud qđ ubiq̄ est ⁊ piungit ⁊ facit :ut sicut ipsa vox ē:ita ⁊ corpi christi ⁊ vnū eius corpus sit in veritate. vñ admaduertendū est: qz sine plus sine minus qs inde pcipiat: oēs equaliter corpus christi integerrime sumūt: ⁊ generaliter oēs ⁊ spāliter vnusqsq̄z Item. Mysteriū fidei dr̄ qđ credere debes qz ibi salus nr̄a psistit. quidem.n. dñs nobis dedit hoc sacr̄m salutis: ut qz nos quotidie peccamus ⁊ ille iam mozi nō pōt: p istud sacr̄m peccatoz remissionem pseq̄mur. Quotidie.n. ipe comedit ⁊ bibit in veritate: sz integer ⁊ vivus atq̄z imaculat⁹ manet: ⁊ ideo magnū ⁊ pauen dū ē mysteriuz: qz aliud videt ⁊ aliud intelligitur. sz cum mysteriū sit vnū corpus ⁊ sāguis: dr̄ figurā panis ⁊ vini habz faciente dño: qz nō habemus in usu carnē crudam comedē et bibere sanguinē. I tē amb.

Post psecratiōnē sz figura panis ⁊ vini remaneat: tm nihil ē ibi nisi corpus ⁊ sāguis christi

O Omnia q̄cunq̄z voluit dñs fecit in celo ⁊ in terra: et qz volut fic: factū ē ita: sz figura pāis ⁊ vini videat: nihil tm aliud q̄z caro christi ⁊ sanguis post psecratiōnē credendū ē. vñ ipsa veritas ait ad discipulos. hec inquit: caro mea ē p mundi vita: ⁊ ut mirabilius loquar: nō alia plane q̄z que nata est de maria: ⁊ passa in cruce: ⁊ resurrexit de sepulchro: hec inq̄z ipsa est. Et iō christi caro ē que p mūdi vita adhuc hodie offert: ⁊ cū digne accipit: vitā utiq̄z eternā in nobis operatur: panē quidē istū quem sumim⁹ in mysterio illū vtiq̄z intelligo panē: q mana sancti spiritus formatus ē in vtero virginis ⁊ igne passionis ꝺcoctus in ara crucis. panis. n. angelorū factus ē cibus hominū. vñ ipe ait: ego sū panis vi. qui de ce. de. Et itē: panis quē e. d. c. m. est p. m. vita. C Ex his nāq̄z duabus sentētijs aperte dat̄ itelligi: qz panis iste ⁊ ille ñ duo. sz vnus panis ⁊ vna caro p̄culdubio vnū corp⁹ efficitur: illud vere illō sane quod sūptū est de virgine: qđ passū ē ⁊ sepultū: qđ resurrexit et in celū ascendit: ⁊ sedz ad dexterā dei patris ⁊ qđ ē venturum iudicare vivos ⁊ mortuos.

I tē au. ex fmōe de xbis dñi.

Quāuis quotidie māducatur christ⁹: integer tn pmanz viu⁹

Q Ui māducat me: vivit p pter me. non ergo frēs timeam⁹ māducare panē istū: ne finiamus illū: ⁊ postea qđ mādūcemus ñ inueniam⁹. mādūcet christus viuit māducatus qz surrexit occisus. nec qñ mādūcam⁹ ptes de illo facimus. ⁊ quidē in sacro sic fit: ⁊ nozūt fideles quēadmodū mādūcēt carnē christi. vnusqsq̄z accipit ptem suā. vñ ⁊ ipa gra partes vocant. p partes mādūcat: et manet integer totus. p partes manducat in sacro: ⁊ manz integer totus in celo: manet integer totus in corde tuo. tot⁹ enim erat apud pr̄em: qñ venit in virginē. impleuit illam: nec recessit ab illo. veniebat in carne: ut hoies eū manducarēt: ⁊ manebat integer apē patrem: ut angelos pasceret.

I tem hiero. in leuitico.

Corpus ⁊ sanguinē christi sm se nulli edere licet.

s Crudam.ē.e. forte.

a O Mnia que cūq̄. cal⁹: In prima parte pbat verum corpus et sanguinez latere s̄ b illis spēciebus in altari. In secunda ostēdit qđ ille idez panis qui āte consecratōem est cibus angelozū: factus est cibus hominū. Tertio dicit qđ idem corp⁹ qđ natum est de virgine quod pepēdit in cruce ⁊ positum est in sepulchro sit in altari.

b Caro.arg. q panis trāssubstātiatur in corpus christi.

c Pro mūdi.al sumpta.

d Sētentijs.i. auctoritatib⁹.

e Panis.i. caro christi:que dicitur pāis humanus.

a Qui mandu cat. pōe causam per.c.ē.e. q mādūcat.

b Uiuit.s.e.fē iudas.

c Finiamus.i. cōsumam⁹.

d In sacro. qa sacrz per partes diuidit. sed non ipsum corpus.

e Quēadmodū quia in sacramēto.

f O Ē hac.

g S Inguli.

h Ostia.

a Ubi pars ẽ. dicũt qdaꝫ: ꝙ qlibet pars hostie: ꝫ ipsa integre ꝓsecret̃ puertitur in totũ corp⁹: ñ pars in ptẽ. nã aliter nõ video qualit̃ i fractõe sume ret̃ totũ corp⁹ sub pte prima. ꝫ �sm hoc videt̃ ꝙ ubi pars ẽ: ibi ẽ totũ et ꝫ hoc videt̃ ꝙ pes et nasus sunt puncti: qõ nõ credo. ad hoc dicũt qdã: ꝙ si ubi designat locũ: vera ẽ nã in quocũq; loco ẽ vna pars cõ ponis dñi ẽ t alia et ita erit in corpore glorificato. si vero dicas ꝙ ubi. i. i quacũq; cõponis pte est pes est t oculus falsa est.

b Corporis. i. sacramẽti: sub quo latet corp⁹. Sed subiũcio corp⁹ xpi nõ est pũctabile nõ. n. est i pũcto loci: ergo oportz ut repleat aliquã tulũ locũ. assignetur quantũ: si tñ locum replet corpus. ergo minorem locũ replet pars cõponis ꝓ, pterea meli⁹ vitũr dicẽdũ: ꝙ cõp⁹ xpi nõ circunscribit loco: quia nõ est tant⁹ loc⁹ qn ni minori esse possit: et �sm hoc nõ sequitur ꝙ totũ et pars sint in eodẽ loco. 10.

c Et eadem rõ nõ tñ quo ad oia ꝫ quo ad hoc qõ sequitur.

d Ampli⁹ q̃ꝫ gomor. i. vnam mensuram.

e Min⁹. qz recipiebat ab eo g abũdabat.

f Estimãda. nõ est sic quãtitas estimãda: ut sub minori quãtitate min⁹ sit corp⁹ xpi: et sub maiori maiꝰ qz vbicũq; pars siue dicas pars spẽi totũ corp⁹ est: siue pars corporis xpi. i. pes vel man⁹ totũ corpus est: nõ tñ dicẽdũ est ꝙ oia mẽbra mirta sunt: et ubi caput ibi mirti pes vel man⁹: sed vbi pars ibi totuꝫ qz nõ maiorẽ locũ occupat totũ q̃ pars et econuerso: cũ sit quasi spuale quod est de omni corpore qõ resurrerit ad immortalitatẽ. b.

a Corp⁹ xpi ẽ. i. sacrificiũ corporis xpi al̃ fallũ ẽ qõ dic̃.

b Ueritas. j. e. in christo in fi. t. s. e. di. vtrũ.

c Ephesino. iij. s. vbi nestorius damnatus fuit: ut. xv. dist. c. i. ij. t iij

d Necessarie. increuẽta. i. ñ i spẽ cruoris

e Sacrificij. i. sacrificium in quo deo fuimus. qd. ꝫ nos fuientes deo offeram⁹ ei sacrificium nõ i forma carnis neq; sanguis in altari. tñ est ibi vera caro et sanguis christi.

f Ut nõ cõem. i. quasi i cõi vsu habeat ad manducandu: nec pcipiẽs carnẽ alicui⁹ viri sanctificati. i. sancti.

g Et verbo. nõ p vnionẽ psone: ut dicebãt quidam h ẽtici: ꝫ �sm b⁹ charitatis dignitatem t iustitie.

b Ngt oñs. tã nos q̃ patres ve. te. ꝫ dissilit: qz illa in figura nos in veritate.

i Qõ tñ idem. i. significat idẽ h⁹. qõ illud. illi. n biberunt aquam de petra que fuit signum sanguinis christi.

k Spũali. i. �sm spũalẽ intellectũ idẽ mãducauerũt isti spũaliter: quod nos. nõ q sub mãna lateret corp⁹ xpi: ut i spẽ b⁹ sacmẽtalib⁹: ꝫ qz mãna illud significabat.

s In christo pr̃. arriani dicebant tres esse substãtias i trinitate. t illõ qõ dr̃ i euangelio: Ego et pr̃ vnũ sum⁹ dicebãt ñ intelligẽdũ ee ó vnitate essentie: sed ó vnitate volũtatis: q̃si filius nõ velit ꝓria pr̃i sic dr̃ nos sum⁹ vnũ cũ xpo s. vnitate volũtatis. ꝓ istos logit̃ hilari⁹ t dicit similitudines istoꝝ falsã ee. t dic̃ ꝙ alio mõ dicimur nos vnũ cũ xpo: t alio mõ ipe xps ẽ vnũ cũ patre. t illã diuersitatẽ ostẽdit per hũc ordinẽ vbozũ cũ dixit: Ego sum i patre meo: nos i me et ego in vobis: ut ostendatur christum esse i patre �sm vnitatem substãtie. nos vero sumus vnum cũ christo per humanã carnem quã assumpsit: et ipse in nobis vnum est per ꝓpriam carnem quã i sacramẽto eius sumimus. hãc sniam hilarius obscuris vbis pfert et ut ait hieronym⁹ iclytus doctor gallicano cõno extollitur lõgiq; periodis uoluitur et a locutione simplicium fratrũ p;ocul est.

DE hac quidẽ hostia: que christi cõmemoratione miribiliter fit: edere licz. de illa vo quã christus in ara crucis obtulit: �sm se nulli edere licz.

Item in sermõe dñice. v. post epiphaniam.

Corpus christi in singulis põtionib⁹ singuli totũ accipiunt.

SInguli aũt totũ accipiunt christũ dñm t i singulis portionibus totus ẽ: nec p singulos minuit: ꝫ integrũ se in singulis prebet.

Item hilarius papa. De eodem.

Ubi pars est corpis ẽ t totũ. eadem rõ est in corpore dñi: q̃ in eius figura pcessit de quo dr̃: g plus collegerat ñ habuit amplius: neq; q minus parauerat: hũit minus. Non. n. quãlitas visibilis i hoc estimãda mysterio ꝫ virtus sacri spũalis

Item dez Corpus christi qõ sumit̃: t figura ẽ in spe t veritas in rẽa.

OCorpus christi qõ sumit̃ de altari: figura ẽ dũ panis t vinũ videt̃ extra: veritas aũt dũ corpus t sanguis christi in ueritate interius creditur.

Item ex symbolo ephesino. Carnẽ vnticatrice et ipius vbi ꝓpriã factã in altari acci

NEcessarie igit̃ t pimus. hoc adijcim⁹: incruentaz celebram⁹ in ecclesijs sacrificij seruitutẽ: t sãctificamur p ticipes corpis et pciosi sãguis christi: ñ ut cõem carnẽ pcipiẽtes: nec uiri sanctificati t uerbo pjuncti �sm dignitatis unitatẽ: ꝫ uere uiuificantẽ t ipi⁹ uerbi, ppriã factã. Item aug. Quõ manna t aqua de petra fuit idem cũ nr̃o cibo t potu.

INquit apls oẽs eandem escã spũalẽ mãducauerũt spũalẽ itaq; eandẽ: nã corpalẽ aliã: qz illi mãna mãducauerũt nos aliud. t oẽs eundẽ potuꝫ spũalẽ biberũt: aliud illi aliud nos: ꝫ spẽ inuisibili: qõ tñ idẽ ẽ uirtute spũali. Item hilari⁹ de trinitate libro. viij.

Qõ ueritatem dñici corporis et sanguinis sumimus.

IN christo pater t christus in nobis unũ in his eẽ nos faciũt. Si uere carnẽ corpis nr̃i christus assũpsit: t uere hõ ille christus ẽ: nosq; uere sub mysterio carnẽ corpis sui sumimus t p hoc unũ erim⁹: qz pr̃i eo ẽ t ille in nob: qõ nolũtatis unitas asserit̃: cũ naturalis p sacramẽtũ, ppietas pfectũ sacrm̃ sit ynitatis: ñ est hũano seculi sensu de his reb⁹ loqnẽ dũ: neq; p violentiã atq; ipiu dentẽ pdicationẽ dictoꝝ celestiũ sanitati aliene atq; intelligẽtie ipie puersitas extoꝝq̃nda ẽ. de nãli. n. xpi in nob veritate q̃ dicim⁹: nisi ab eo didicim⁹: stulte atq; ipie dicem⁹. ipe eni ait: caro. m. vere est esca t san. m. vere est pot⁹: g edit. c. m. t bi. sã. m. i me ma. t e. i eo. ó vnitate cãnis t sãguis ñ flict⁹

b ¶ In nobis vnū.cū.n.pater ⁊ ꝑs vnū sūt.i.eiusdez subste ⁊ nature vnitate: nos vnū cū christo p ei⁹ carnez quā accepi m⁹: et ipse nobiscū vnū sit p carnē nostrā quā assumpsit: ꝑz q mediāte christo vnū sum⁹ cum patre.

c ¶ In his esse.i. cū pre ⁊ filio.p hoc.s.q pater est in xpo ⁊c.

d ¶ Nō.eē ō hē.cū ꝑs.

e ¶ Erim⁹.i. sum⁹. nam qñq se hz ad pñs: ut di. l. pōderet. xxi. di. in no uo. ⁊. ff. de. v. sig. vbū. ⁊ bⁿ vbū sit qñq se hz ad futurū. ff. ne qd in lo. pu. l. i. §. deinde. ecouerso aūt ponit pñs ꝓ futuro j. di. prima puenit. ibi dicit vult. i. volet.

f ¶ Asserit. ab ipsis hēticis arriano ⁊ ei⁹ sequacib⁹: q tres substātias i trinitate asserūt. ut. xxiij. q. iij. qdā. v. arriani.

g ¶ Naturalis. i. nālis ⁊ ꝓꝓia caro christi sūpta

h ¶ Per sacrm. i. p sanguiné qué in sacro sumimus fit ⁊c.

i ¶ Perfectū. pfectū dicit. q. añ vnitas nature etiā erat inē nos ⁊ rpm p assumptā nram carnē sed nō erat pfecta. nam p illā nos sum⁹ vniti ei: sed nō ipe nobis: et sic per sacrm alraris pfcā vnitas ē inē nos et eū.

k ¶ Humano. q. d. aucte dñi volo ꝓbare qō intēdo nō meo ingenio: q ille lud segit curlū nature.

l ¶ Per violentiā. i. per hāc tātā ꝓuaricatōez: q recte violētia dicit.

m ¶ Imprudētē. i. i circūspectā et in ꝓuidaz locutōem arrianoꝝ q ma le interpretat illud: ut in nobis vnū sint sicut tu pater i me:

n ¶ Sanitati. i. a sanitate l legat acquisitiue. s. q uerse sana.

o ¶ Erroꝝquēda. hoc vult dicē. diuersitas vl puersitas iterpretatōis nō ē erroꝝquēda a sanctitate dictoꝝ celestiū. i. a sanctis dictis celestibus.

p ¶ De nāli. i. qō dicim⁹ xpi nām i nob⁹ eē habem⁹ ab eo.

q ¶ Accepta a christo r ¶ Hausta. a nob sūpta. sed vtrū vez ē. si. n. ipse i nobis ē p carnē assūptā a se: eodē modo ⁊ nos i eo. ité si nos sum⁹ i eo p carnē cōicatā nr ⁊ ipe est in nobis. vñ dr q: ego vivo. s. nāli: q: eiusdē sbe cū ꝑre ē: ⁊ ñ ē i eo tāq vas l liquor: i vase: ut mētiē qdā hēnci: ut. xxiij. q. ult. qdā. v. metangi. s ¶ Cur gdū. gdū dixit ego i ꝑre ⁊ vos i me et ego in vobis. si. n. volūtate tm vnū essem⁹: ñ oporteret dixisse. nisi q: ego et pat et vos vnū sum⁹. s. p voluntatē. nō fecisset gdus dicēdo sigillati vnū quēq; ordo. n. et distinctio nominū multū opat. et ē sile. ff. sigs caut. sed etsi. §. qñtū. xliij. di. sit rector ē de rescriptis cū dilecta. nā et si fu⁹. cōis distinctis nōib⁹ dñoꝝ stipulet: ꝓ virilib⁹ pontōib⁹ eis acgrīt. si taciatis nōib⁹: ꝓ ea tā tū pte q̄ gsq; dñs ē. ff. ō stipul. fuo. si cōis ꝓuus ita stipuletur.

t ¶ Per nām. fiē n. ipse ē vnū cum patre nā diuinitatis: ita vnū ē nob cū būanitatis nā

u ¶ Nos. ꝓ. i. ecōuerso.

x ¶ In eo. s. filio messemus.

y ¶ Natiuitatē. et ita quoq; ipse in nobis: ut ꝓsūmatius et plam⁹ per id qō segt. et sic i nuit b christū eē i nob p carnem i sacro cōicataz. et nos i eo p carnez ꝙgis assūptā. ⁊ i nuit ꝓnū ibi cum eo q: ubi dr ꝙ ē i nob p carnez: ibi q ātq nos sum⁹ i eo p sacrm. altaris cōicati. sed vtrū qq pōt eē vez cū hic insit eadez caro. ō. e. oia.

z ¶ Qui. s. filius p nāz assūptā a christo i vgine l a nobis in sacro.

a ¶ Nāli. p nām diuinā melt. sic. n itelligi dz ꝑ ē i filio ⁊ filiꝰ i ꝑre. i. ē eiusdē nāe l sbe cū illo ⁊ ecouerso

b ¶ Secūdū natiuitatē. i. diuinitatē q ē natiuitas.

c ¶ In eo. s. filio. d ¶ Nō. n. hⁿ vult dicē ꝙ mal⁹ ñ fiat vnū cū deo p assūptōez corꝑis xpi: hz. ei⁹. i. mali rps hēat i se carnē assūptā. e ¶ Assūpserat. per incarnatōem i vgine. f ¶ De hⁿ ē er ꝑre hz viuēs q er eo natiuitatē habet homo uero nō habet natiuitatem a christo. sed ab hōie a qᵒ gignit ⁊ nascit. ⁊ iō ñ ē ibi oīm oda similitudo.

g ¶ Per patrē. i. a patre fm diuinitatem.

h ¶ Qūo. p patrē. i. fiē christ⁹ ē vnū cū patre.

i ¶ In se. i. fm nām diuinam que spiritⁿ est. q. d. qm nō hz nām cū patre: ut sit idem cum eo.

k ¶ Hec autem. s. superiora.

l ¶ Et p bono ē. i. bono mal⁹ ule sacramētum.

a ¶ In calice mittit mouet ambrosi⁹ qđem: quare melchisedech obtulit⁹ panē z vinū: z nos aquā appoīm⁹. sed nō soluit. Calus: In pma pte dic̄ qre aquā in sacrificiis offeram⁹. In secūda pmēdat

Quare in sacrificio aqua vino misceatur.

In calice mittit vinū z aq̄ Sed dices qđo ergo melchisedech panē z vinum obtulit: qd sibi vult amixtio aquē: bibebant aūt de psequēti eos petra: petra aūt erat christus nō imobilis petra: que populum sequebat. z tu bibe vt te christus sequat. vide mysteriū mopses hoc ē ppheta: virga hoc ē verbū ōi. sacerdos verbo dei tangit petrā et fluit aq̄ z bibit ppls dei. redundat aq̄ in calice: salit sanguis in vitaz eternā. Item. ¶ Accipite z illud: ō latere ei⁹ effluxit aq̄ z sanguis. aqua ut emūdaret sanguis ut redimēt. quare de latere? qz vñ culpa inde gr̄a. culpa p femina: gr̄a p christū. Item audi psalmū: vide q̄ apertus sit celestib⁹ sacris: dñs pascit me: et nihil mihi deerit ⁊c̄. virga tua z baculus tuus ⁊c̄. virga imperiū: bacul⁹ passio ē eterna: deitas christi passio tpalis. illa creauit: hec redemit. parasti in ꝓspectu meo mensā: z poculū tuū inebriās q̄preclarū ē. Item: quotiens cunq; bibis: remissionē pecca toz accipis et inebrians spu. Vnde z apls: nolite inebriari vino in quo ē luxuria: sz implemini spiritu sancto. Item preclara ē ebrietas: q̄ opatur sobrietatē mētis. Item: ꝑ fiat volūtas tua si. in ce. z in terra pa. n. quo. da. no. ho. sanguie christi pacificata sūt oia ul̄ in celo z in terra. sanctificatū ē

mina. vñ culpa eruit. ō latē vo rpi sāguis z aq̄. vñ gr̄a. S.

m ¶ Hoc redemit. i. passio et fides eius.

n ¶ Mensam. i. cōionem corporis tui.

o ¶ Inebriās. i. dās oblioēz delectationū: ut. s. di. xxxv luxuriosa.

p ¶ Pacificata sūt i ēra redēpti sūt homies. pn ceps. n. mūdi h⁹ eiect⁹ ē foras i cel'cho⁹ angelox q iā turbat⁹ fuerat p passionē ei⁹ z resurrectiōez spe future. repatiōnis in noua. gaudia resurrerit: ut. s̄. e. dixti. hi duo. nec ut origenes dogmatizauit: p redēptione diaboli passus ē rps nec p angelis sed ut eos lapsus in restitutione hominis esset reparat⁹ et nō dicitur p angelis fieri dū qđ inde cecidit er hoīb⁹ reddit. z nō ēt dicūt pacificata: q̄ sunt in celo. qz numex angelox diminutū fide passionis sue christ⁹ replet. i. hoīs: q pcto ōpranati erāt suo sāguine redemit z er his ruinā angelox relarcit deus. s̄. di. i. hi duo.

q ¶ Ul'm celo. l'p et. i. aīe sanctox q̄ iā in celis sūt. z sancti q adhuc sūt in terra. z tunc pacificata. i. saluata l'pacificata i. hoies angelis recōciliati.

r ¶ Celū. i. illi: q ascēdūt celū sāctificatis l'r. qbus supplet ruina angelox i celis.

s ¶ Supsubstātiale: et in tertu matthei est supersubstātialem. i. sup oēm substātiam.

a Sicut est uer⁹. ñ. n. imagine nec veritas obūbrabit. ff. de li. z posthu. filio.

b ¶ Et tu q accipis. i. cōp⁹ rpi accipis diuie substātie vnitum.

c ¶ Nullo sacro. i. sub illa visibili spē. vl' i trāsitie illō sacrm l'. sub illa spē. l'illa spes etiā suo mō dicit corpus.

d ¶ Corporalis. ñ ergo possij qs susteātari ō eucharistia. ar. ꝑ: qz etiā de odore satiatur quis z pforatur.

e ¶ Spirituale. i. spiritum alens.

f ¶ Diuini spūs. idē repeut. corp⁹ spūale dī: nō q̄ sit spūs sed q: agile et nullo tēporalitō egēs inuenit. vl' distinguit

a ¶ In calice mittit mouet ambrosi⁹ qđem: quare melchisedech obtulit⁹ panē z vinū: z nos aquā appoīm⁹. sed nō soluit. Calus: In pma pte dic̄ qre aquā in sacrificiis offeram⁹. In secūda pmēdat sacrificiuz multiplici aucte.

b ¶ Et vinū erpsum aūt nō est q̄ obtulerit aquaz. ꝑsumim⁹ tñ q̄ et si nō aquam vino miscuisset vinum tñ lympbatū obtulit: qz ꝓhibituz erat sacerdotib⁹ in tēplo ne purū vinū biberēt: vñ apls: Nolite inebriari vino ⁊c̄. silr de rpo, credēduz est: qz magister ē abstinētie. i. q. iij. ḡpio.

c ¶ Obtulit. ideo forte: qz fatigatis nō puz vinū: sed cū aq̄ mirtū solemus offerre.

d ¶ De cōsequēti i. satisfacienti eis petra. l'sic̄ tradūt hebrei aqua de petra: quaz moyses bis pcussit saliēs usq; q̄q; populū p desertum ambulātē secuta ē. et ō petra que est rps salit aqua eterne vite: quaz potam⁹ i ḋserto b⁹ vite ābulātes qz deserit a stabilitate b⁹ mūdi. j. di. v. ne tales: ubi nō. n. manere.

e ¶ Prophēta. i. sacerdos. xlvj. di. sit rector.

f ¶ Uirga. ẏga i manu sacerdotis ē vbū dei i ore sacerdotis. aūt ergo nū. xlv. di. disciplina.

g ¶ Tangit. i. predicat christū. uel tangit petrā. i. duritiam cordis.

h ¶ Salit. i. facit nos salire. i. transire.

i ¶ Accipite. alia rō quare aq̄ misceat i sacrificio.

k ¶ Ut emūdaret. j. di. iij. ꝑprie in fi.

l ¶ Quia. vñ culpa. i. de latere culpa et ō latere gratia: sed nō de eodē latere, vbi gr̄a: ō latē nde fuit fe

inter corpus xpi: qd est eccla: ⁊ corp⁹ xpi sūptū de virgine ut eccla dicat corpus xpi spūale: qr fm q ē de⁹: ei vnit corpus dr spūs dei: qr a spū sancto est.

g Si credis. recte quo ad lr̄am de chaim hoc intelligit sic. recte quidē obtulisti sed recte nō diuisisti: qr nō simplici corde. vñ et dr̄ de frugib⁹ terre obtulisse: qr ei⁹ sacrificiuz ꝯtaminatum erat terrena ꝯtagione ⁊ operatione. iudei quoq; recte offerrebāt: qr deo cerimonias offerebāt: sed ñ recte diuidebāt. qr. n. t. intellectū a ve. te. lr̄a non sequestrabāt. q igitur i altari patri filiū īmolat recte īmolat. sed i eadē psona duas naturas nō intelligit: nō recte diuidit. io.

h Nec moyses. cōuiua. isidor⁹ super leuiticū plane videt velle q dñs noster seipsū assūpsit: p hoc qd dr̄ assūpsit deditq; discipul' suis

i Cōuiuiū. Rex sedet i cena turba cinct⁹ duodena. Se tenet in manibus: se cibat ipse cibus. comedit ergo xp̄s seip̄z sed nō quo ad effectum qr nō indigebat: sicut d̄ baptismo. j. di. iiij. ꝓpe

k Et q comedit. dicere qs: q̄re assūpsit corpus suū q nō indigebat Ro. ut daret alijs exemplū sumēdi: sicut baptizat⁹ est: lz nō indigeret ut daret exemplū baptizandi: ut. j. di. iiij. per aquam.

l Accipite et comedite.

m Sacerdotes. sacrificiū. ⁊ ita gerit officiū duoꝝ. ar. ꝯ. xvi. q. i. presbyteros.

n Tunc eis. cuz dixerūt iudei ei: qd faciem⁹ et nos viri fr̄es? Ait tūc petrus: credite ipsum esse deū: quē crucifixistis.

o Corporeū illd mā na. i. corp⁹ xpi: qd significabat p corporeū māna. s. e. reuera.

transfiguratū corpus in altari: nec tñ distinguis naturam uerbi ⁊ corpis christi dr̄ tibi: si recte offeras: recte aūt non diuidas: peccasti. Item hieronymus ad eldibiam.

In cena christus fuit conuiua ⁊ conuiuium.

Nec moyses dedit vob̄ panem veꝝ: sz dñs iesus ipse ꝯuiua et ꝯuiuiū ip̄e comedēs ⁊ qui comeditur. Item sup mattheū. In veritate sui cōporis ⁊ sāguinis christus suis discipulis p̄ñtauit: qd melchisedech sacram̄taliter obtulit.

Accipite ⁊ comedite: hoc ē corpus meū. postq̄z typicū pasca fuit cōpletuz: ⁊ agni carnes cum apūs comederat assūpsit panem: q ꝯfortator ē hominis: ⁊ ad veꝝ pasce transit sacr̄m: ut quō in p̄figuratione eius melchisedech panem ⁊ vinuz offerens fecerat: ipse quoq; in veritate sui corpis ⁊ sanguinis repñtaret. Idem in libro de membris domini.

Christus id est sacerdos ⁊ sacrificium.

Sacerdos dei p̄ris dr̄ filiꝰ dei fm humanitaiē: in qua se ꝓ nobis acceptabile sacrificiū deo obtulit: ut sit ip̄e sacerdos qui ē sacrificiū Itē aug. de vtilitate agēde pnie.

Iudei credentes biberūt sāguinē: quem in cruce fuderūt

Tunc eis petrus annūciauit eum colendū quē crucifixerunt: ut eius sanguinez biberēt credētes: quem fuderunt seuientes. Idem in epistola ad hireneum.

Corpus quod ex virgine sumptum est: a fidelibus accipit.

Corporeū illud māna nūc est tanti res miraculi: qa venit quod pfectum est: perfectus autē panis de celo corpus est ex virgine Idem in psalmo. xxxiij. omelia. ij.

Verum christi corpus verūq; eius sanguinē quotidie māducamus ⁊ bibimus.

Accesserunt ad iesū iudei ut crucifigerēt: nos accedamus: ut corpus eius ⁊ sanguinē accipiamus. Itē: Vere magnus deus ⁊ magna misericordia eius: q nobis dedit māducare corpus suū: in quo tanta ꝑpessus ē: ⁊ sanguinem suuz bibere. Item in psalmo xxviij. ad iudeos: Iam et securi bibite sanguinē quē fudistis. Itez psalmo. lxxv. Ip̄m sanguinē: quem p insaniam fuderūt: per gr̄am biberūt: In psalmo. xxvij. De carne marie carnē accepit: ⁊ ip̄am carnem ad māducandū ad salutē dedit. nemo aūt illam carnem māducat: nisi prius adorauerit. Itē in psalmo. xxxiij. Dauid ferebat manib⁹ suis. Manibus suis nemo portat. quō intelligat in ip̄o dauid fm litteram nō inuenimus: i christo aūt inuenimus. ferebat enim christus manibus suis: qñ cōmēdans ip̄m corpus suum ait: hoc ē corpus meū. ferebat. n: illud corpus in manibus suis. Idem sup io. tractatu. xxxv. Quousq; biberent sanguinē: quē fuderunt: desperauerūt. Idem in psalmo. liiij. Iudei pascebant tanq̄z de pena dñi: ⁊ nos de cruce dñi pascimur: qr corpus ip̄ius māducauim⁹ Habēt ergo impij epulas suas: habent ⁊ pij suas. beati q esuriūt ⁊ sitiunt iusticiā Itē ex concilio guarmaciensi.

Pro infirmantibus eucharistiam presbyter semper habeat paratam.

Presbyter eucharistiā semper habeat paratā: ut qñ

p Tāti. i. tante rei miraculose. s. corporis xpi.

q Accesserūt. Casus: cōmendat sacramentū corporis christi: et nos ad ei⁹ sūptōez inuitat.

r Nemo. māducat spūalit: sed multi sacramētalit lz nō adorauerūt adoram⁹ qdē humanitatē ei⁹ q̄dā veneratōe maiori q̄z vniv̄sas: creatas illa tñ q̄ dulia ē nō latria.

s Adorauēit. ar. h: q mus nō pōt accipe corp⁹ xpi. ar. ꝯ. j. e. q bene.

t Nō inuenim⁹ q° ad mysteriū.

u Ferebat. alludit ad illud qd dr̄ in libro regū: dauid fingēs se demētem manibus ferebat p lutū ciuitatis saulis regis timore. ex q° fōte postea dictū ē in legib⁹: q curator dādus ē ei q dicit se demētē cā cognita: ne ꝓpt onera ciuilia hoc fingat.

x Presbyt. eucharistiaz. lz intictam dare cā necessitatis. b. li. v. c. ut om̄s. s. e. cū oē. sz sāguinez nō p̄cipit ꝑuare. qr op⁹ esset nimia cautela in eo ꝑuādo. ergo ꝓpt cautelā nō ꝑuat: ne fūdat. qñq; tñ ꝓpt aliud seruat j. di. ꝓxi. sabbato

a Qui bñ cōcederit. nec dicendū: q mus sumat corp⁹ dñi statim. n. desinit esse sacramentuz ex quo ab eo tangit. si tñ dicat: q sumat: nō est magnū incōueniēs: cū sceleratissimi homines istud sumant. sed. b. non cōcedit q ab eo sumi possit: imo

statim definit esse sacramētum. sed iterum nō posset ꝯsecrari: q̄ nō est ibi iam panis: imo tm̄ species sed nūquid definit esse sacramentū: si trāsit sup illud corpꝰ mus l'aranea: ñ credo ꝙ definat esse sacr̄m.

b ¶ Xxx. dies. secus in vmo. s̄. e. si per negligētiaꝫ

c Pro dilectione. ꝙ maledisc̄. culpa enī similis ē: maledīscere ⁊ docet̄. C. de male. ⁊ mat. culpa. imo ⁊ huiꝰ modi pueri exheredandi sunt: si p̄ter voluntatē parētū uel minimis vl'arenarijs se sociāt: ut in aut̄. ut cū de ap. cog. §. causas. coll'. viij.

d ¶ Ut pudor. loquit̄ de notorio ⁊ manifesto infami cui ñ est ipartienda eucharistia domini. idē est dicēduꝫ de quolibet existēte in mortali crimine notorio. xxiij. q. v. placuit.

e ¶ Infami. tl'es eniꝫ infames sūt ff. de hi q no. ifa. ait p̄tor.

f Scenicis.

g In altari. ñ p̄sumat pp solā ep̄i reuerentiam: nisi licētia ep̄i vl' necessitate urgēte. et hꝰ vbi p̄ficit ep̄us: alias ꝯ. xii. q. i. nihil.

h Ronūciādū. q̄ festiuitates sīt celebrāde ⁊ qñ ostendit. ⁊ iō inter sacramenta t̄ctat d̄ solēnitatibꝰ istꝫ q̄ sacramentoꝝ loco habētur: q̄ representāt passiones eorum martyrū: ꝓpter quos fiunt.

i ¶ Usq̄ ad vesperā. hic habes qñ incipiat dies s̄m canones. s. a vespera: ut ex̄ de fer. c. i. ⁊. ij. ⁊. s̄. lxxv. di. ꝙ a patribus. aliud obtinet s̄m. l. q̄ s̄m leges incipit a media nocte: ut. ff. d̄ fer. more: ut notatur de hoc sup illo. c. qd̄ a patribus. hodie quo ad iudiciū ꝓtēdit dies usq̄ ad tenebras ⁊c̄. ex̄ de offi. dele. cōsuluit. Sed tñ nota: ꝙ inceptio ista nō habet locū quo ad oīa. Nam s̄m hoc sepe comedimꝰ carnes in die veneris. vñ dic: ꝙ quo ad solutiōes faciendas quo ad carnes comedēdas dies incipit a media nocte: ⁊ terminat̄ in aliam mediam noctem ⁊ maxime: quia hoc dic̄ lex ⁊ hoc hꝫ ꝯsuetudo: lꝫ quo ad solutōes distinguāt quidam inter clericos ⁊ laicos: quod nō approbo. preterea nō. ꝙ dies qñ incipit a meridie ⁊ terminat̄ in aliū. ⁊ hec forte cōputatio est magis vera cū contineat ortum ⁊ occasuꝫ signorum. Itē dies qñ q̄ cōputat̄ de momēto ad momentū. ff. de mino. deniq̄. §. minorem: sed q̄tum ad esum carniū cōputat̄ dies a uespera usq̄ ad diluculū: ut infra. e. de esu.

Di. ij.

k ¶ Theophanie. i. epiphanie. i. apparitionis. theos enim deus phanos apparitio: qñ. s. stella apparuit: que duxit magos.

l ¶ Natiuitas. de festo ꝯceptionis nihil hic dr̄ q̄ celebrandū nō est: sic̄ in multis regionibꝰ fit: ⁊ marie i anglia. ⁊ hec ē rō: q̄ in peccatis ꝯcepta fuit: sic̄ ⁊ cet̄i sc̄i excepta vnica p̄sōa xp̄i sil'r d̄ annūciatōe sc̄e marie nihil dic̄ cū sit tamē celebre festum. h.

m ¶ Festiuitates. sꝫ de qbꝰ festiuitatibꝰ hꝰ itelligꝫ: q̄ sc̄i aut s̄t canonizati aut nō. b. itelligit d̄ canonizatis: q̄ dicit ꝙ ep̄us cū suis cl'icis quātū ad suā diocesim p̄nt sanctuꝫ canonizare. qd̄ nō credo: sed exaudio de canonizatis: qui nō habent vigilias.

n ¶ Nō gnālit̄. ar. ꝙ particularia decreta episcopi possūt condere: et leges et canones constituere: ⁊ cōsuetudines inducere seruandas in parochijs suis in subditos suos cōsensu eorūdem sine p̄ntia pape uel eius legati: ut. xi. di. catholica. ⁊. xxxv. q. vi. ab isto

quis infirmatus fuerit: statim eum cōicet: ne sine cōione moriat̄. Item ex ꝯci. aurelatē.

Penitentia eius: qui non bene sacrificium custodit

Qui bñ non custodierit sacrificiuꝫ: ⁊ mus vel aliud aliqd̄ animal illud comederit xl. diebus peniteat. Qui aūt p̄diderit illud in eccl'a: aut p̄s eius ceciderit ⁊ nō inuēta fuerit. xxx. dies peniteat. Cyprianus euaricio ꝯfratri salutem

Magis ⁊ histrionibus sacra non ꝯmittant̄ mysteria.

Pro dilectione tua ꝯsulendum me existimasti frater charissime: quid mihi videat̄ de histrione et mago illo: qui apud vos ꝯstitutus adhuc in artis sue d̄decore p̄seuerat: ⁊ magister ⁊ doctor nō erudiendoꝝ sed p̄dendoꝝ pueroꝝ id qd̄ malediscit: ceteris quoq̄ īsinuat: an talibus sacra cōio cū ceteris christianis debeat dari: aut vobiscū debeat cōicare. puto nec maiestati diuīe nec euāgelice discipline congruere: ut pudor ⁊ honor ecclesie tam turpi ⁊ infami cogitatōne fedetur Item ex cōci. cartha. iiij.

Post ꝯuersionē ñ est denegāda gr̄a cōionis

Scenicis atq̄ histrionibus ceterisq̄ p̄sonis huiusmōi uel apostaticis cōuersis ⁊ reuersis ad dñm gr̄a vel recōciliatio non negetur Item ex ꝯcilio urbico

Presbyter in altari missam non celebret: in quo eadē die ep̄s celebrauit.

In altari: in quo ep̄s missam cantauit: presbyt̄ eodem die aliam celebrare non presumat Item ex concilio lugdunensi.

Tempora feriādi in missa sūt laicis nuncianda

Ronunciandum est: ut sciant tp̄a feriandi per annū. i omnē dñicam a uespa usq̄ ad vesperam: ne a iudaismo capiant̄. Feriandi v̄o per annū isti sunt dies: natale dñi: sancti stephani: sancti ioānis euangeliste: inocentū: sācti siluestri: octaua dñi: theophanie: purificatio sācte marie: sanctū pasca cū tota hebdomada: rogatōnes tribꝰ diebus: ascensio dñi: sancti dies penthecostes: sancti ioannis baptiste. xij. ap'loꝝ maxime sāctoꝝ petri ⁊ pauli: q mundus sua p̄dicatione illuminauerūt sancti laurentij: assumptio sancte marie natiuitatis sancte Marie: ecclesie dedicatio sancti michaelis archangeli: dedicatio cuiuscūq̄ oratorij ⁊ omniū sanctoꝝ: ⁊ sancti martini: ⁊ ille festiuitates q̄s singuli episcopi in suis episcopatibus cum populo collaudauerint: que vicinis tantū circūmorantibus indicende sūt non generaliter omnibus. reliquas vero festiuitates per annum non sunt cogēdi ad feriandum nec ꝓhibendi. Indictum vero ieiunium quando fuerit denūciatum: ab omnibus obseruetur Item ex concilio toletano. iiij.

In sanctorum solēnitatibus diuinis officijs ñ saltationibꝰ vel cātilēis ppli debēt vacare

o ¶ Kreligiosa.saltatoib⁹.ś.e.di.i.g die.
p ¶ Perstrepūt.hoc ꝫ fit mortale:nō inducit de-
q positōem:ut.v.q.iij.in loco.
R Ogatōes.i.letanias.ś.di.lxxvi.§.nō aūt ꝛ.vbi dr:q
int pasca et pēthe.ñ fit
ieiunādum.sed de ieiu-
nio qō hic statuitur:nō
ꝓcipit.sed suadetur.nā
in tēpore illo vnaquęq;
ꝓuincia abū dabat i sen
su suo:ut.lxxvij.di.vti-
nam.ꝛ.xij.di.illa.
r ¶ Plebs.ꝛ ita fui sūt
de plebe.
s Piscop⁹.decē.ar.
q eps dñicis die-
bus in ẽpali eccla diui-
nis officijs debeat iter
esse:in qua sacerdotali
more ꝓcipit refidē:ut
vij.q.i.puenit ad nos:ꝛ
q nō cogēdus sit cū cle
ricis suis apud eccliam
suaz cōiter habitare:ut
dixi.xli.di.eps vilem.
t Ulli.in villa.tūc.n
ad matorē eccliaz
ꝓueniūt oēs:ut.ś.e.di.
siquis extra.
u Acerdotib⁹.i.epis
in cōsilio ꝯgregat
x ¶ Pasce.ꝛ.ś.dist.iiij.
statuim⁹.ꝛ.c.q̄dragesi-
ma.So.b de ieiunio ge
nerali qō oibus inūgit
ibi de speciali quod cle
ricis suadet.imo iō non
est seruāda infra:q; ser
uatur post pasca a die
pasce usq; ad ascēsionē
vel penthecostē.
a On liceat ieiuniū.
q; dūs surrexit de
cena:et lauit pedes dis
cipulorū:et itęq; redist
ad cenā:volūt quidā ad
similitudinē dñi etiā pe
des alijs abluere ꝛ bis
comedere.sed talis cō
suetudo reprobat.
b ¶ Erbonorare.arg.q
nil ꝛputat ieiunasse qui
vnū diē ñ ieiunat.C. ad
sylk.l.ult.nil videt ee fa
ctū ꝛc̄.vij.q.i.nihil.
c On oportet.sed p
totos erceptis di
eb⁹ dñicis.ar.ś.di.xxx
siquis ꝑsbr.j.di.v.qua-
dragesima.

¶ Kreligiosa ꝓsuetudo est
quā vulgus p sanctoꝛ so-
lēnitates agē ꝓsuenit.ppū qui
debēt diuina officia attēdere
saltationibus turpibus inuigi
lant:cantica ñ solū mala canē
tes:ſz religiosoꝛ officijs per-
strepūt.hoc etenī ut ab oibus
ꝓuincijs depellat:sacerdotū
ꝛ iudicū a cōsilio sancto cure
ꝓmittit. ¶ tem ex ꝓci.aurel.
Ante ascensionē dñi trib⁹ die
bus letanie celebrentur.
R Ogationes.i.letanias añ
ascensionē dñi placuit ce-
lebrari:ita ut ꝓmissū triduanū
ieiuniū in dñice ascēsionis so-
lennitate soluat.p qō triduuz
serui ꝛ ācille ab ope relaxent
quo magis plebs vniuersa cō
ueniat.quo triduo oēs absti-
neāt:ꝛ etiā quadragesimalib⁹
cibis vtant ¶ tē ex ꝓci.eodē
Episcopus die dominico non
desit ecclesie.
Piscopus:si infirmitate ñ
fuerit ipeditus:eccle cui ꝓ
mus fuerit: die dñico ẽsse ñ
debet. ¶ tem ex eodem.
Nos dies pasce ciuib⁹ in vil
la celebrare nō licet.
Ulli ciuiū vnęz pasce na-
talis dñi ꝛ quadragesime solē
nitatē in villa licet celebrare:
nisi quē infirmitas ꝓbabit te-
muisse. ¶ tem ex eodem.
Ante solēnitatem pasce qua-
dragesima est celebranda.
Acerdotibus oibus ꝺcre
tū est:ut añ pasce solēnita
tē ñ gnquagesima ſz.xl. teneat
¶ tem ex ꝓci.martini pape.
Quinta feria vltie septimane
q̄dragesime ieiunijū solni ñ lx.
On liceat gnta feria ffes
nouissime septimane ieiu-
niū soluere:ꝛ omnē exhonora
re.xl.ꝛ syncere abstinētes to
tam.xl.perexire. ¶ tem ex
ꝓci.laodicensi. De eodem.

d Acuit.ut oēs nō comedant.
e ¶ Sabbati.ſ.pascalis.
f ¶ Sacerdotali.ſ.limita hora nona.
g ¶ Cōione.ſ.percepta.i.nō debent comedere:nisi
prius celebratis
missaꝝ officijs ꝛ
uesperrinis.ś.e.
di.i.solēt.hi
h Uoniā.sūt
ś.di.lxxvi.
§.nō aūt.
i ¶ Senua.ś.di.
lxxvi.§.nō aūt.
k ¶ Stātes.ś.di.
xxx.figs ꝓsbyt.
ś.xxvi.q.vij.sa
cerdotes ꝛ.So.
ibi dies remissio
nis vocāt dies ie
iuniozum.
l Esu.ferie.
de q̄rta fe
ria est ꝓsilū:ōse
xta ꝓceptū.
m ¶ Sabbati di
ei.ſ.pascalis sup
ple ne forte ob in
signē solēnitatez
videret ieiunius
tūc soluēdum.
n Aluēit.sed
nō tenet ad hoc.
o ¶ Uel debuēit.
cū tenetur ad b⁹
ex inūcta pnia:ꝛ
ita est ar.q possu
im⁹ carnes come
dere i die sabba
ti.nā ponit i opti
one nostra tādiu
abstinere die sab
bati: quādiu uo
luerim⁹. Sed ꝛ.j
c.ij.sed illud est ꝓ
filium et consue
tudo ita it ꝓ tex aī
est de obser.ieiu.
ꝓsilium.§.ites de
illis.nec.n.sabba
tum est legitima
feria:ut.j.e.ieiu
nia.ioannes.
p Eruēit.qui
veniēs.ſ.an
tichristus.

N On oportet in.xl.gnta fe
ria vltime hebdomade ie
iuniū dissolui et totā.xl.in hо-
norari: sed p totos dies ieiu
nare:ꝛ escis abstinētie ꝓueni
entibus.i.aridioribus vti ¶ tē
ex ꝓci.agathensi. Exceptis
diebus dñicis in quadragesi
ma nō soluatur ieiunium.
Lacuit:ut oēs ecclesie ex
ceptis diebus dñicis in.xl
etiā in die sabbati sacerdota
li oīone ꝛ discretionis cōione
ieiunēt. ¶ tē ex ꝓci.niceno.
Nec in die dominico nec in
diebus penthecostes in orati
one genua flectantur:
Uoniā sūt in die dñica q̄
dam ad orationem genua
flectētes ꝛ in diebus penthe
costes:ꝓterea statutum ẽ a
scā synо. qm̄ ꝓsona ꝛ pueries p
oēs eccias custodiēda cōsue
tudo ē:ut stātes ad oīonē vo
ta dño reddam⁹. ¶ tem leo
pa.iiij. Quo tpe ab esu car
nium ſz abstinēdum.
Esu carnium apud nos
uetustissima ꝛ ñ improbā
da traditio semp ẽ tenēda:ut
a cene termino q̄ fit in ꝓinci
pio noctis.iiij.ferie q̄ lucescit
in quarta feria:usq; ad dilu
culum qnte ferie:ꝛ silr a cena
noctis sexte ferie q̄ lucescit in
sexta feria:ñ imperite ieiuna
tio est tenēda usq; ad sabbati
lucē quantū de diei parte ali
quis ieiunare maluerit uel ō
buerit:ꝓtendat. ¶ tē greg.
dilectissimis ciuibus rome.
Nec die sabbati feriādū nec
die dñico lanacrz ẽ ꝓhibēdū
Eruenit ad me quosdam
puersisꝑs houies praua
inter uos aliqua ꝛ sancte fi
dei aduersa seminasse: ita ut
die sabbati aliqd operari ꝓhi
berent. quos quid aliud nisi
antichristi ꝓdicatores dixeri-

q ¶ In veneratõe vult.nõ ꝓ nimia certitudine põit
ꝫ pñs ꝓ futuro. et nõni hoc.ꝫ.xrriij.q.i. paratus. et
i.di.iiij.qñ quis.
r ¶ Sabbatũ.ꝫ.di.xli.gſqs.ꝛ.ꝫ.di.lxrri.nõ oportet
s Sabbato vo
ieiunãdum
ꝫ.xij. di.ulla ↄtra.
So. hoc nõ obſ
net: uel dic ut ibi
dixi.
t ¶ Nõ celebrari.
ſacramẽtũ corpo
ris ꝛ ſanguis dñi
ꝫ.di.i. viſũ ↄ di.ij
iterat ↄ.ꝫ ꝫ hãc
exceptõem illa. c
intelligũtur.
u ¶ Eiunũ qnte
ꝫ.di. lxrvi.
vtinã ↄ. So. phi
bet hoc fieri i cõ
tẽptũ dei alias ſẽ
per ieiunare ñ re
probarẽ: ut ibi. ſz
quare potius de
bis dieb⁹ q̃ de a
liis: cũ ieiunare i
ptẽptum diei c⁹
cunq̃ ſit mortale
pcẽm: dic q ideo
q̃ maioris vene
ratõis ſũt: q̃ in il
lis duob⁹ dieb⁹
fecit dñs quicqd
inſigne fecit fere
lxrv. di c. penul.
fere dixi: ga die
iouis celos aſcẽ
dit.
x ¶ Ne gs. cauſa
trionis. ſ. ga
aliqs incutiat ti
morẽ ↄ alicui: niſi
ieiunet tali die.
y ¶ In ſuſpicioni
bus. ſ. hereſeos.
a Eiunia. ꝛ ſe
cta. addita
ſecũda feria. xi. q
iii. de illis. ꝫ. di.
lxrvi. preſbyter.
b ¶ Soluẽda. ab
bis qui ad b⁹ vo
to uel penitentia
ſũt aſtricti. vl dic
q hoc fuit in pri
mitiua eccſia ne
ceſſitatis: hodie
uero oſilij. h. ꝛ. ꝫ
c ¶ Saluatorẽ. ꝫ.
xi.q.iij. abijt.

mus qui veniẽs diem ſabbati
atq̃ dñicũ ab oñi faciet ope
cuſtodiri. q̃ n. mox ſe ꝛ reſur
gere ſimulat: hñi in veneratio
ne vult dẽ dñicũ. ꝛ q̃ populũ
iudaizare cõpellit: ut exterio
rẽ legis ritũ renocet: ꝛ ſibi iu
deoꝝ pfidiã ſubdat: coli vult
ſabbatũ. Aliud quoq̃ ad me
platũ ẽ: nobis a puerſis homi
nib⁹ eſſe pdicatũ: ut dñico die
nill⁹ debeat lauari ꝛ quidẽ ſi
pro luxuria ꝛ ꝓ uoluptate qs
lauari appetit: hoc fieri nec re
liquo quolibet die ꝓcedimus
ſi ãt ꝓ neceſſitatẽ corꝑis: hoc
nec die dñico prohibemus.

Ite v innocentius papa.

**Ob reuerentiã ſepulture dñi
ce ſabbato ieiunare debem⁹.**

Sabbato vo ieiunandũ eẽ
rõ euidẽtiſſima demõſtrat.
Nam ſi die dñicam ob venera
bilem reſurrectõnẽ dñi noſtri
ieſu chriſti nõ ſolũ in paſca ce
lebramus: vez etiã p ſingulaſ
hebdomadas ipius diei ima
ginẽ freq̃ntamus. ac ſicut. vi.
feria ꝓpter paſſionẽ dñi ieiu
namus ſabbatũ ꝓtermittẽ nõ
debem⁹: qñ intra triſticiã ꝛ le
ticiã tpis illius videt incluſũ.
nã vtiq̃ conſtat apl̃os biduo
iſto ꝛ in meroꝛe fuiſſe ꝛ ꝓpter
metũ iudeoꝝ ſe occultaſſe. qõ
utiq̃ ñ dubiũ ẽ in tantũ eos ie
iunaſſe biduo mẽoratoꝛ: ut tra
dito eccle habeat iſto biduo
ſacra penitus ñ celebrari. que
forma etiã p ſingulas tenẽda
eſt hebdomadas: ꝓpter id q
cõmemoratio diei illius ſemp
ẽ celebrãda. q̃ ſi putãt ſemel
atq̃ vna ſabbato ieiunandũ
ergo ꝛ dñica ꝛ. vi. feria ſemel
in paſca erit utiq̃ celebrãda.

Item melchiades papa.

**Die dñica ꝛ v. feria nõ eſt ce
lebrandum ieiunium.**

Eiuniũ dñici diei ꝛ. v. fe
rie nemo celebrare dz: ut int
ieiuniũ chriſtianoꝝ ꝛ gentiliũ
veraciter credentiũ ꝛ hereti
coꝝ vera ꝛ nõ falſa diſcretio
habeaſ. Item ex cõci. ceſa
reo anguſtano. **De eodem**

Ne quis ieiunet die dñica
cã timoris aut pſuaſionis
nec quadrageſimaꝝ die⁹ ab
eccleſijs fidẽles deſint: nec ha
bitẽt in cubiculoꝝ latibulis ac
montiũ q̃ in ſuſpicionibus pſe
nerãt. ſz exemplũ ac ꝓceptum
cuſtodiãt ſacerdotũ: ꝛ ad alie
nas villas agendoꝝ ꝓuentuũ
cã non ꝓuentãt. Ab vniuerſis
epis dictũ eſt: anathema ſit: q̃
hoc cõmiſerit Itẽ ex dictis
ſancti appollonij.

**Quarta ꝛ ſexta feria ſũt ſer
nanda ieiunia.**

Eiunia ſane legitima id ẽ
iiij. ꝛ. v. feria nõ ſunt ſol
nenda: niſi grãdis aliq̃ neceſſi
tas fuerit: q̃ quarta feria in
das traditionẽ dñi cogitauit.
vi. feria crucifixus ẽ ſaluatoꝛ
videbiſ ergo q̃ in his diebus
ſine neceſſitate ſoluerit ſtatu
ta ieiunia: uel cũ tradẽte tra
dere ſaluatorẽ uel cũ crucifi
gẽtibus crucifigere. die autẽ
dñica nihil aliud agendũ ẽ: ni
ſi deo vacandũ. nulla opatiõi
illa die ſacta agit: niſi tm̃ hym
nis ꝛ pſalmis ꝛ canticis ſpũa
libus dies illa tranſigat Itẽ
innocẽ. pa. **Quinta feria ul
time hebdõade q̃drageſime
penitẽtes remiſſionẽ accipiãt**

De penitẽtibus vo q̃ ſiue
ex grauioꝛib⁹ ꝓmiſſis ſiue
ex lenioꝛibus pnia m gerũt: ſi
nulla iteruenĩat egritudo. v.
feria ante paſca eis remitten
dũ eſſe romane eccle ꝓſuetu
do demõſtrat. cere ꝛ de põde
re eſtimãdo delictoꝝ ꝛ ſacerdo
tis ẽ iudicare: ut attendat ad
ꝓfeſſionẽ penitẽtis ꝛ ad fier⁹
rie nemo celebrare dz: ut int
ieiuniũ chriſtianoꝝ ꝛ gentiliũ
veraciter credentiũ ꝛ hereti
coꝝ vera ꝛ nõ falſa diſcretio
habeaſ. Item ex cõci. ceſa
reo anguſtano. **De eodem**

Ne quis ieiunet die dñica
cã timoris aut pſuaſionis
nec quadrageſimaꝝ die⁹ ab
eccleſijs fidẽles deſint: nec ha
bitẽt in cubiculoꝝ latibulis ac
montiũ q̃ in ſuſpicionibus pſe
nerãt. ſz exemplũ ac ꝓceptum
cuſtodiãt ſacerdotũ: ꝛ ad alie
nas villas agendoꝝ ꝓuentuũ
cã non ꝓuentãt. Ab vniuerſis
epis dictũ eſt: anathema ſit: q̃
hoc cõmiſerit Itẽ ex dictis
ſancti appollonij.

**Quarta ꝛ ſexta feria ſũt ſer
nanda ieiunia.**

Eiunia ſane legitima id ẽ
iiij. ꝛ. v. feria nõ ſunt ſol
nenda: niſi grãdis aliq̃ neceſſi
tas fuerit: q̃ quarta feria in
das traditionẽ dñi cogitauit.
vi. feria crucifixus ẽ ſaluatoꝛ
videbiſ ergo q̃ in his diebus
ſine neceſſitate ſoluerit ſtatu
ta ieiunia: uel cũ tradẽte tra
dere ſaluatorẽ uel cũ crucifi
gẽtibus crucifigere. die autẽ
dñica nihil aliud agendũ ẽ: ni
ſi deo vacandũ. nulla opatiõi
illa die ſacta agit: niſi tm̃ hym
nis ꝛ pſalmis ꝛ canticis ſpũa
libus dies illa tranſigat Itẽ
innocẽ. pa. **Quinta feria ul
time hebdõade q̃drageſime
penitẽtes remiſſionẽ accipiãt**

De penitẽtibus vo q̃ ſiue
ex grauioꝛib⁹ ꝓmiſſis ſiue
ex lenioꝛibus pnia m gerũt: ſi
nulla iteruenĩat egritudo. v.
feria ante paſca eis remitten
dũ eſſe romane eccle ꝓſuetu
do demõſtrat. cere ꝛ de põde
re eſtimãdo delictoꝝ ꝛ ſacerdo
tis ẽ iudicare: ut attendat ad
ꝓfeſſionẽ penitẽtis ꝛ ad fier⁹

d ¶ Uel cũ crucifigentib⁹. ꝫ. di.iiij. qui bis.
e ¶ Aliud. C de fer. l. iij. ↄ. ſed dic legẽ ſuccũbere. i. vim in
a Hoc nõ habere. ex de fer. conqueſtus.
E penitentib⁹. cõmiſſis mortalibus. grauioza enĩ ap
pellat valde enormia. le
uioza miñ enormia. ali
as eſſz ↄ. xxvi. q. vi. c. ul
timo.
b ¶ Egritudo. quo caſu
nullo tpe eſt denegãda
cõio: ut notaſ ꝛ legitur
di. pri. c. preſbyter. Sz
pone: q̃ aliquis agat ſe
ptẽnem pniam: nũquid
in iſtis. vii. annis in quo
libet anno i cena dñi dz
in eccla introduci vel ſi
debet a quo vtrum tm̃
ab epo uel a ſuo preſby
tero. dicũt gdam: q̃ p
primã erpulſionez uſq̃
ad ultimã: quarũ vtraq̃
dz tm̃ per epm fieri pſ
byter ſimpler põt eũ q̃
libet anno in cena dñi r
cipere in eccla et poſt o
ctauas de eccla erpellẽ
de hoc. l. diſt. in capite.
Iteꝛ q̃re hoc magis fit
in die iouis q̃ i alio die
eiuſdẽ ſeptimane? ideo
q̃ eodem die idez dñs
captus fuit et ligat⁹ fuit
et eius ligatio abſoluti
onẽ nr̃am operata ẽ. vel
põt dici q̃ ↄ: q̃ ipe eo
dẽ die pedes diſcipulo
rũ lauit. vñ ideo eodem
die fit: ut pedes. i. affec
t⁹ noſtros lauet a pec
catis: nutta illud q̃ſpe
cioſi pedes euãgelizan
tium ⁊c. de pe. di. i. põt
c ¶ Remittẽdũ. i. abſol
uẽdo recõciliando eu
chariſtiaz concedendo
l. di. penitentes.
d ¶ Extimãdo. ar. xrriij.
q. viii. occidit.
e ¶ Attendat. xxvi. q. vij
de his.

f ¶ Sane exponę quod dixerat.

g ¶ Ante tps.i. ante quitam feriam q̄ ē aũ pasca.

b Ltteris.7 nō p singulos.s. de pe. dist. iij. §. i. 7. c. aga thola. s. di. revi. cũ ad verũ. j. di., pri. oi tpe.

i ¶ De anno. j. di. iiij.

siquis de alio.

k ¶ Uetus. nō vet⁹ dici qō corona anni nō accedit: sic 7 nouũ dr̃ matri monũ qō nō ercedit annũ: ut. xxro. q. viij. c. i. 7 ar. ff. ō pu. 7 vecti. l. ult. §. quotiēs. et. ff. de vino trit. l. vetus.

l ¶ A sanctis. s. ri. dis. c. eccleſiasticarũ.

m Qucis. et q̄ri pōt q̄re festuz crucis celebrem⁹ i q̄ dñs fuit ō bōestat⁹: 7 ñ festũ asine in q̄ fuit honorat⁹. et dicimus: q̄ laus exhibita dño in asina fuit mũdana de qua nō est curandũ: sed in cruce facta fuit nr̃a redēptio.

n ¶ Calēdax. i quinta die ãte nonas 7 impropꝛie pomi b calēdax: q: tm̃ pum⁹ dies dr̃ calende

o Aquã sale. q: per aquã pfectio: q salez amarrudo 7 mozsio. vñ hec est mixtura: vnō geminꝰ pcedit partus: divisio. s. delectozũ, 7 oꝛ⁹ virtutũ 7 bonoꝛ operũ xxrij. q. ij. cũ renũciatur hec designata ē p mixtionē inde: q̄ pfectio dr̃. et thamar q̄ amarrudo dicit. vnde pbares diuisiozarã oꝛ⁹ geminꝰ. s. pꝰ puenit. b.

p ¶ Sanctificēt. queritq̄o aq̄ benedicta dicatur pplm sanctificare vl mũdare:

q ¶ Sãctificabat. tũc. n. sanguis vitule fuit remissio peccatoꝛ: ut. xij. q. ij. gloria.

r ¶ Mũ dabat. 7 venialib⁹. s. di. l. i capite. j. di. iiij. nequaq̄. Nã sacrificijs venialia delent. s. di. ij. cũ oē ō pe. di. iij. de quotidianis. Nam si qua tũc habebãt: mozalia erãt de pe. di. vi. c i. circa mediũ.

atq̄ lachrymas corrigẽtis. sane sigs in egritudinẽ ceciderit: atq̄ usq̄ ad desperationẽ deuenerit: ē ei añ tps pasce relaxandum: ne de seculo absq̄ cõsone decedat. ¶ tem fabianus papa orientalibus epis

Singul ãnis vltie hebdomad e. xi. nouũ chrisma pficiat.

Litteris vris inter cetera insertũ inuenim⁹: quosdaz religionis vre eꝓs a vro nro q̄ ordine discrepare: 7 nō per singlos ãnos in cena dñi chrisma cõficere. Errãt vo q talia excogitãt: 7 mente uesana potius q̄ recta sentiẽtes hoc facere audẽt. sicut. n. ipius diei solẽnitas p singulos ãnos est celebranda: ita ipsius sancti chrismatis pfectio p singulos ãnos ē agẽda 7 de anno in annũ renouãda. 7 fidelib⁹ ẽ tradendũ: q: nouũ sacrm ẽ: 7 per singulos annos in iã dicta die innouandũ: 7 uetus in sanctis eccleſijs est cremandũ. Ista a sanctis aplis 7 successoꝛib⁹ eoꝛ accepimus: 7 uobis tenẽda mãdam⁹. ¶ tẽ eusebi⁹ pa.

Seruetur ab oibus festiuitas inuentionis dñice crucis.

Qucis dñi nr̃i iesu christi: q̄ nup nobis gubernacula sancte ro. ec. tenẽtibus quito nonas maij inuẽta ē: in pdicto calendaꝛ die inuẽtonis festũ uobis soleniter celebrare mãdamus. ¶ tẽ alex. papa. v. a petro.

Quare sit institutum: ut aqua sale pspersa scificet.

Aquã sale pspersam in populis bñdicim⁹: ut ea, cuncti aspersi sanctificent, 7 purificent. q̄d oibus sacerdotib⁹ faciendũ eẽ mãdamus. Nã si cinis uitile aspsus pplm sãctificabat atq̄ mũdabat: mlto magis aqua sale aspsa diuinisq̄ pcibus sacrata pplm sanctificat atq̄ mũdat. 7 si sale asperso per heliseũ ꝓpheta sterilitas aque sanata ē: quãto magis diuinis pcibus sacrat⁹ sal sterilitatẽ rex aufert hũanaꝛ 7 coingnatos sãctificat 7 purgat: 7 cetera bona multiplicat 7 infidias diaboli auertit: et a fantasmatis uersutijs homies defendit. ¶ tem pius papa nonus a petro apostolo in primo suaꝛ decretaliũ.

Non nisi in die dominico sanctum pasca celebretur.

Osse vos volumus: q̄ pasca dñi die dñico ãnis tẽporibus sit celebrandũ. Justis enim ꝓpibus hermes doctoꝛ fidei 7 scripture effulsit inter nos. 7 Iz nos idẽ pasca pdicto die celebraremus: q: tñ inde quidã dubitãt: ad corroborãdas aias eoꝛ eidẽ herme angelus dñi apparuit in habitu pastoris: 7 pcepit ei: ut pasca dñi die dñico ab oñibus celebrare. vñ 7 nos aplica auctẽte instituimus oẽs eadẽ fuare ō bere: q: 7 nos eadẽ seruamus nec debetis a capite quoquo mō discedẽ. ¶ tem victoꝛ pa.

Non nisi die dñico sanctũ pasca celebretur.

Celebritatem sancti pasce die dñica agi debẽ: 7 pdecessoꝛes nr̃i iam statuerũt: et nos illud eadẽ die solenniter celebrare mãdam⁹: q: nō decet: ut mẽbra a capite discrepent aut aliter gerant. a. xiiij. vo luna pmi mẽsis usq̄ ad. xxi diẽ eiusdẽ mensis eadẽ celebrẽt festiuitas. Eodez quoq̄ tpe baptisma celebrãdũ est catholicũ. sed tñ si necesse fuẽrit aut mõtis piculũ ingruerit: gẽtiles ad fidẽ veniẽtes quocũq̄ loco uel momẽto ubicunq̄ euenerit siue in flumine siue in

s ¶ Per heliseũ. inde est q cũ aqua exorcizat: dicit acerdos: deus q p heliseũ ꝓpheram salem in aquam mitti iussisti.

t ¶ Et com ,unicatos. venialib⁹ tantũ.

u Osse pastoris. vñ et liber illi⁹ i quo tradidit plura documẽta eccle: liber pastoꝛ titulatur

x ¶ A capite. cum hoc iubet. ar. insti. de satisda. i fi.

a Celebritatez. pdecessoꝛes in legib⁹. n. secularib⁹ posteriões trahũt ad se priores. q̄d i diuinis nō fit: sed potius ecõsol. ar. l. di. dño i fi. b. 7 b. sec⁹ itelligit hoc

b ¶ Primi mẽsis i. aprilis q est primus mẽsis sm hebreos: ut. lxxvi. di. §. primũ vo.

c ¶ Usq̄ ad. xxi. diẽ. intelligas de mẽse lunari. i illa. n. lunatiõe sẽper ē pasca.

d ¶ Usq̄ ad. xxi. diẽ. illud usq̄ hic pomi ẽ clusive 7 i clud ẽ. xxi. dies. 7 hoc vult dicere q̄ pasca nō dz cẽ infra. xiiij. diẽ lunationis apl⁹ nec post. xxij. diẽ illi⁹. si. n. xiiij. dies lunatiõis est i die dominico: ubi est pasca iudeoꝛ 7 dominica sequenti ibi est nostrum pasca hoc est. xxi die.

e ¶ Alia est rõ. quia infames efficiũt sm canones qui cũq̄ nota infidelitatis. i. mortalis peccati aspergũtur: ut notat. vi. q. i. oẽs. et. c. illi qui. sed secus est sm legẽ et ita est rõ alta. M. ponit

exemplum in appellatõe.aj. q.vi. nõ ita. Sed quid ad hãc lr̃am ỹ hº exẽplo? Ego dico hũc esse sensũ: q ea q̃ in baptismo qs ꝓmisit ñ põt mutari: lz legum statuta possint immutari.

a Pasce.

b Placuit.di. es ỹo hodie illud teneas de hoc qõ hẽs.xvij di.qm̃.io.

c Placuit. ut postq̃.hoc c.ñ habet hodie locũ.

d Annũciẽt. hº nõ ubiq; obtinet

e Obseruatione.

f Perlatũ ẽ.laudam⁹. hũc colligit: q lz intẽtio approbẽt: reprobatur tñ ipsũ factũ.vñ per hoc põt solui illa ꝓprietas de loth: qm̃ nũc dicit scriptura esse eũ sanctuz xxxij.q.vij. offerebat.alias perturbatum dicit. viij di.qõ aut.atẽ ẽ ar. q i vno facto põt reprobari quod dã et aliud approbari.xxij.q.uj int cetera.ar.ỹ.ff.fam lie hercisc̃ũ.in hoc.

g Fregisse.s. di.§.verum otra ibi latria adorabant hic dulia.

h Venerabiles et adorant s. pr.c.ỹ.lz aliud sit adorare latria quod ibi phibeẽ aliud dulia. qõ b permittit.

mari siue in fontibus tñ christiane ꝓfessione crudelitatis clarificati baptizenẽ. Ipis ẽt qõ in baptismo pollicite sunt sũmope est attẽdendũ: ne nõ infideles sz fideles inueniant ipsi ỹo qui infidelitatis nota aspergunt: infames efficiunt: z inter fideles mime reputentur. hec ỹo statuta nulla ỏbẽt improbitate puellinulla nouitate mutari: q alia ẽ rõ causa rũ seculariũ alia diuinarum.

Item ex conci. carthaginensi xiij. De eodem.

Pasce solẽnitas vna die et tpe celebrãda est Item ex concilio carthaginensi.v. Dies pasce ꝑcilij formatarus subscriptione oibus intimeẽ.

Placuit ut venerabil' dies pasce formatax subscriptione oibus intimeẽ: dies ỹo cõ filij.xi.cal. nouẽbris. scribendũ est etiã ad singulax quarũ cunq; ꝓuinciax ꝓprimates: ut q̃cunq; apud se ꝓcilia cõgregant istum diẽ non impediant

Item ex conci. bracarensi.ij. Per ordem vniuersum cum in concilijs omnia, statuta fuerit futurum pasca annũcietur.

Placuit ut postq̃ oĩa in concilio sacerdotũ fuerint ordinata: illud oĩmodo seruet ut sapuenturi ipius ãni pasca quo calendax die uel quota luna ỏbeat suscipi a metropolitão epõ intimeẽ. qõ cereri epi uel reliquus clerus breuiculo subnotãtes vnusquisq; in sua eccla aduenientes natalis dñi die post euangelicã lectionez ppo ãnũciẽt Item ex pci. arelatẽ. qõ ꝓfirmant pa. silueste Per vniuersũ ordem vno die z vno tpe pasca celebretur.

De obseruatõne pasce dñi statuim⁹: ut vno die z tpe p oĩm ordem obseruet: z iuxta ꝓsuetudinẽ lr̃e ad omnes diriganture. Item grego. seruio epo massilienſi. De imaginibus sanctoz non violandis.

Erlatuz ad nos fuerat: q inconsideratozelo succensus sãctoz imagines sub hac quasi excusatione: ne adorari debuisseṫ: ꝓfregeris. z quidẽ q2 eas adorari vetuisse oĩno laudamus: fregisse ỹo repẽdim⁹. Dic frater a quo factũ esse sacerdote aliqñ auditũ ẽ qõ fecisti: aliud ẽ enim picturã adorare: aliud p picture hystoriã qd sit adorãdũ addiscẽ. Nam qõ legẽtibus scriptura hoc z idiotis pstet pictura cernẽtibus: q2 in ipsa ignorantes vident qd seq debeant: in ipa legunt qui lr̃as nesciunt. vñ z pcipue gentibus, p lectione pictura ẽ Item ex. vi. synodo Imagines sanctoz memoria sunt z recordatio preteritoz.

Venerabiles imagies christiani ñ deos appellãt. neq; seruiũt eis: ut dijs neq; spẽ salutis ponunt in eis: neq; ab eis expectant futuz iudiciũ: sed ad memoriã z recordationem primitiuoz venerant eas z adorant: sed nõ seruiunt eis cultu diuino nec alicui creature. Item hadrianus papa tharasio patriarche. Non in agni sed in bois specie christus est figurandus.

Sextam sanctã synodũ recipio cũ omnibus canõibus suis in quibus dicitur: In quibus scripturis sanctax imagiñ agnus pcursoris digito oĩs ostensus depingitur: qui in figuram gratie transiit: verũ nobis per legẽ moysi demonstrãs agnuz iesum christũ dñm nostrũ. Antiquis ergo figuris z vmbris z ad veritatis pfigurationem sancte ecclie traditis vale dicentes: gratiã z veritatẽ pferimus: z sic plenitudinẽ legis recipimus. vexigit agnũ dñm nr̃m iesum christũ sm imaginẽ humanã ammodo z in imaginibus p veteri agno depingi iubemus Item augustinus in libro de trinitate.

i Cultu. s. latria: i qua tria exigũt charitas dilectõis et multitudo sacrificioz et veneratio In dulia ỹo vnũ solũ. s. veneratio. et in hoc sensu possum⁹ quãlibet rez sacrã adorare. i. reuerẽtiã exhibere. s. di.iij. sacta.

a Sextã. s. dist. xvi. sextam.

b In qbus dicit. illud qbus nõ refertur ad aliquã dictõem ibi positaz sed in canone sexte synodi: cuius verba hadrianus inducit. alibi dicit ỏ habeẽ in quibusdam et sm hoc hec lr̃a patet uel in quibus.

c Qui. i. sacrificiũ cui⁹ agni.

d In figurã. ipe gr̃e q figurabat in veteri testamẽto.

e Trãsit. i. trãsire debet quasi non debet depingi.

f Gratiã. i. gratiosã veritatẽ. s. xp̃m hominẽ.

g Proveteri. hoc credo reprobari: q2 in cruce tñ agn⁹ dei depigebat. Nã alias boie depicto agnũ depigi nõ obest in parte inferiori. sz cũ corrigat quo ad hoc ergo qũo recipit cũ oĩbus canonibus.

h OMnes. Lalus. In prima p̄le dicit tres personas. patrē ⁊ filiū et spiritū sanctū vnius et eiusdē ībe. In secūda pte dicit: q̄ hꝫ ille tres ꝓsone sint eadē essentia: q̄dam nō singulariter attribuūt ꝓsonis: q̄ trinitati nō attribuūtur. et filī aliqd attribuit patri qđ nō filio et ecōuerso. ⁊ idē in spū sancto.

i Colūbe. vera qui dez colūba fuit q̄ nec prius nec postea cōparuit. hꝫ i suā mām rediit: fiē legit de stella in qua descēdit spūs p̄ significatōem. significabat plenitudinē bonoꝝ spūs sancti q̄ in christo erāt sup quē spiritꝰ descēdit. ſ. di. p̄ri. per aquam.

k Ignis genitiui casꝰ est: alias nō congrue diceretur ⁊c.

l Necessariū ē. hic depingitur .iiij. di. ſ qua agitur de baptismo: q ē iamua omniū sacramētoꝝ. vñ videndū est qd sit baptismꝰ: q̄ forma baptizandi q̄ sunt baptismꝰ institutū: quot sūt genera baptismi: qs effectus. Et q dē baptismꝰ ē ablutio hominū cū certa forma verboꝝ. Est ēt character ipz̄e fluis ase ipsa aqua: ut .i. q.i. detrahe. Forma ē illa quā dñs tradidit discipulis ite baptizate. o. g. i no. pa. ⁊ fi. ⁊ ſ. sanc. ſ. e. p̄to p̄te, itaq̄ nec etiā omitti debet hoc p̄nomen ego ei ō bap. figs sane nec obstat. ſ. e. a quodā q̄ ibi noīe christi intelligūt tres ꝓsone. Et institutū est fm quosdam cū dictū est nicodemo: nisi qs renatꝰ fuerit ⁊c. fm alios cū dixit discipulis. ite bap. ⁊c. ⁊ hoc post morte. fm alios cū misit iudā cū ceteris .i. q.i. dedit. Ego credo: q̄ tūc cū a ioanne ē baptizatꝰ: ut. ſ. e. p aquā. Quot sunt genera baptismi? et qdez tria. fluminis et sanguinis ⁊ flatꝰ ut dicemꝰ. ſ. e. baptismi. Quia eius effectus: q̄ cuz digne qs baptizat: tam actuale q̄ originale peccatū. fiue p̄na tollitur: ut. ſ. e. sine penitentia. al' enim est nō sacramētī collo.

m Sacramētū, subaudi l' aliqd qđ suppleat vicē ei⁹. hec

De fide trinitatis et vnitatis inuiolabiliter seruanda.

OMnes quos potui legē: q ante me scripserūt de trinitate: q̄ deus est diuinoꝝ liboꝝ veterū ⁊ nouoꝝ catholici tractātes hoc intenderunt fm scripturas docē: q̄ p̄ filius ⁊ spūs sanctus vnius eiꝰ dēq̄ substantie inseparabili eq̄litate diuinā insinuāt vnitatē. Ideoq̄ nō sūt tres dij sz vnꝰ deus: cuius pater filiū genuerit: ⁊ iō filius nō sit q pater est filiusq̄ a p̄e sit genitus: et iō pater nō sit q filius. spūsq̄ sanctus nec p̄ nec filius: sed tm̄modo p̄ris ⁊ filij spūs: ⁊ patri ⁊ filio etiā ipe coequalis ⁊ ad trinitatis ptinens vnitatē: non tñ eandē trinitatē natam de virgine maria ⁊ sub pōtio pilato crucifixam ⁊ sepultam tertia die resurrexisse ⁊ in celū ascēdisse: sz tm̄mō filiū nec eandē trinitatē descēdisse in spe colūbe supiesum baptizatū: aut die penthecostes post ascensionē dñi sonitu facto ō celo q̄si ferēt flatus vehemēs ⁊ linguis diuisis velut ignis: sz tm̄mō spiritū sanctū. nec eādem trinitatē dixisse de celo: tu es filius meꝰ dilectus' siue cū baptizatus fuerit a ioāne: siue in mōte q̄n cum illo erant tres discipuli: aut q̄n sonuit vox de celo dicēs: clarificaui ⁊ iterꝫ clarificabo: sed tm̄mō patris vocē fuisse ad filiū factā: q̄nis pater ⁊ filius ⁊ spiritus sanctus sicut inseparabiles sunt: ita inseparabiliter opent.

Idem super ioannem.

Sine sacramento visibili ⁊ fide inuisibili nemo saluatur.

Necessarius est visibile sacrm̄ aque ad ablutionem visibilis corpis: sicut necessaria ē doctrina inuisibilis fidei ad sanctificationē inuisibilis aīe. Idem: Renasci homo ex aqua visibili sacro ⁊ spiritu inuisibili. ſ. intellectu: ut symbolū baptismi visibiliter accipiat: ⁊ spūalem intellectū ipius symboli pcipiat uel ex aqua visibili et spiritu sancto Idem in li. de baptismate puncto.

In baptisma te pcupiscentia extinguitur: non ut nō sit: sed ut non obsit.

PEr baptismū christi id agitur: ut caro peccati euacuetur. nō aūt sic euacuatur: ut in carne pcupiscentia inata nō sit: sed ne obsit. nam si post baptismū ad etatē naturalē puenīt: ibi habēt cū qua pugnēt eāq̄ adiuuante dño superent: si non grām in vacuū suscepint: nam nec adultis id p̄stat in baptismo: nisi forte miraculo dei ut lex peccati repugnās legimentis penitus extinguat: ut nō sit: sed ut quicqd ab homie dictū factū cogitatū est: cum eidē pcupiscētie mēte subiecta fuiret: totū aboleatur et quasi factū non sit habeatur.

Idem ad petrum diaconum.

Qui ex viro ⁊ muliere pcipit cū originali peccato nascitur: nec sine baptismate saluatur.

IRmissime tene ⁊ nullatenus dubites oēm hoiem: q p pcubitū viri ⁊ mulieris cōcipit: cuz originali pcto nasci aurē sūt duo. ſ. martyriū ⁊ cordis pritio. ſ. e. baptismi vicē. ⁊. c. cathecumenū: et ita aq̄ ēsacrm̄: q̄ trāsitiue legit hoc. sed ipse character. sīr. rrrii. q. vii. licite: et ipsa etiā ablutio. ⁊ hec tria idē significāt. ſ. ablutionem interiusfactā l' q̄ fieri dz̄ pter fictē accedentē. Sz ō aq̄ qñ dicens q̄ icipiat l' desinat cē sacrm̄: dicit icipit ⁊ ōnit cē sacrm̄. ſ. i. plato ultie syllabe ipsiꝰ forme. q̄ tē signat: nō sūt añ rēpꝰ remanet tres sacra. Idē dr̄ i eleo bñdicto vl' chrismate: q̄ tā diu ē sacrz: q̄diu fit cū eo unctio. fm. añ vl' pꝰ: remanet tñ res sac. alij tñ dicūt z: ut nō. i. q. i. detrahe. qđ multū facit ad opinionē nr̄a. item si aliꝰ liquoꝝ admisceat illi aq̄: nūqd baptizat puer? hꝫ l. vl' q̄ nō: q̄ desinit esse aqua: q̄ li quoꝝ nouꝰ efficit ff. de acqui. rerū do. adeo. §. volitas. sz hoc nō credo: qa quotidie mari nouꝰ liquoꝝ adiicit l' sputū vl' vrina ⁊ sic i mari ñ fieret baptismꝰ fm canones secꝰ

n Doctrina. i. fides que habet p doctrinā.

o Idē renascit de adultis. ſ. ⁊ lē satis ab hic intelligit. c.

p Intellectu. i. fidē q̄ intellectu ꝓprehendit.

q Et symbolum ſ. e. ante. rr.

r Spiritu. ſ. bꝰ ēgtū ad paulos: g nō bñ fidē.

s Er baptismū. eua cuat. nō q̄ dz̄ pena o. riginalis peccati. ꝓcludit iamuā celestē. ppetuo dānat. cā est mortis tpalis. ipotētia resistēdi victis p̄ma duo et ultimū rollit baptismus.

t Sz ne obsit. imo etiā ut. pfit: q: ubi maioꝝ pugna

maior corona. de pe. di. iij. ille rex. filr remanet actu sed ineffícax: ut est in pacto de nō petēdo isti. de exceptiō. §. preterea. vel cum opponit exceptio inie. ar. ff. so. ma. viro itaq; & sic originale trāfit reatus sed fmanet actu.

u Miraculo. ut in beata maria & ioāne apīo: quia neuter eox potuit peccare. ité natiuitas marie in utero nō celebratur: sed natiuitas extero bene.

x Totū. ar. q in baptismo omnis sequela et infamia abolet & q ḡa di i baptismo nō rgrit gemitū vl plāctū: ut dist. e. fine pnia.

y Factus. ar. ex ō. v. sig. nā & ego ar. ff. de edil. edi. quod ita.

a Firmissime. ā. i. q. i. firmissime ex de rer. c. iij.

b Natura. i. a natiuitate i utero vl nā. i. psuetudine nascendi non ex creatōe.

c Filij. i. debitores & digni pena eterna. i. obnoxij

d Ire. i. pene eterne.

e Nisi p fidē vel sacrm fidei ut in paruulis: ut. j. e. queris a me.

f Igne. i. pena etna. xiiii. q. v. penale.

g Puniēdos. j. e. regenerāte ꝫ. ubi dr: q habēt mitissimā penam sz dic igne sempiterno. i. pena: qr sēp erūt in tenebris:

h Ut. j. e. nulli

Non potest. ā. de pe. dist. ii. illa. ā. de pe. dist. i. §. alij eꝫ. et. c. nō pōt. sz illō de adultis.

i Nisi. j. e di. oēs q iā. ā. xv. q. i. §. ut itaq.

k Cōfessionē quātū ad adultos.

l Baptismi. quo ad paruulos ſp aliō loco illius. j. e. baptismi vicem.

m Quod apud nos aq; certe plr operat hodie baptisin⁹ ḡ tūc circūcisio qr arcūcisio tm penaz tollebat: sz ḡtiā nō dabat sz in baptismo sec⁹ est: ut ex de bap. maiores.

n Quo. ad innouatōem. qr tūc credim⁹ factū cū rps tactu sue mū de carnis vim regeneratiuā ptulit ags teste ābrosio: ut. j. e. per aquā. & c., ppie. nō eni baptism⁹ ioan. fuit, ppe baptism⁹ sz baptismi assuefactio teste aug⁹. ut. j. e. nō regenerabāt. vñ sz baptizati essent ab eo gdā: tñ cū itez baptizati fuerūt: nō fuit facta iniuria sacro: qr ei⁹ baptism⁹ sacrm nō erat: ut. j. e. aliud. Quidā vo, ppe sacrm circūcisionis qō ceperāt & fidē quā plene habebāt nō sūt rebaptizati. p. Alij dicūt q instituit⁹ fuit baptism⁹ cui dixit nicodemo. nisi qs renat⁹ fuerit &c. Alij dicūt tūc cū dixit discipule bap. om. ḡe. &c. ut. j. e., ppie. Sed pualet: qō pr⁹ dictū é: tñ baptism⁹ adhuc plenū nō habuit effectū sed p⁹ morte ei⁹ cepit plenū habere effectū: qr adhuc nō erat ianua celi apta. sz p⁹ morte ei⁹ fuit apta. j. e. ppe vl. ad cui⁹. io.

o Illud pscrutari. fides. i. sacrāmētum baptismi collatū in fide eox. i. nomine trinitatis quā ipsi tenēt credere & cōfiteri. b.

p Alij⁹. nisi qs renatus. i. ea regeneratōe. s. iterion q renascūtur illi q renascūt ex aq; et spū sācto &c. subaudi nisi iusta ignorātia eos excuset &c. ex de presb. nō bap. c. ij.

q Ex aq; iā sāctificata p spīritū sanctū. nec ab hac sanctificatōe sepat pater & filius: cū inseparabilia sint opa trinitatis. xxviii. q. i. fic enim.

r Per aquā. daret formā. i. institutōem factā ei⁹ ex plo post enim dedit precepto. j. e., ppie.

s Baptizari. i. a pcto originali mūdari: & logi i psōa eccle gnāliter. Ipse. n. utpote sciēs ei⁹ ñ indigebat mūdari ab originali pcto: & ita excusat sacerdos cū dicēs ego re⁹ &c.

t Descēdit. j. e. aliud ꝫ. sed bis dr descēdisse. pmo i specie

colūbe:ut ibi. fo inuisibilit:ut h.et ita bis:sz p aliud z aliud.ar. ex ō testi.cū tu.sz solōez ibi sci ipā aplectaris:ne euanescat rō quam h ponit ambrosius.

u ¶ Descēdit .i.e. aliud .ꝑ.ibi dr:q colūba in aquam descendit anteqꝫ christꝰ venit ad baptismū:sed ibi solui.

Unqꝫ aqua.

y On ratione.

z Duo tpa.pasca.hoc c.intelligas de baptismo solēt.nā quolibet tpe ꝓpt timorē pōt baptizari.ſ.e.di.iij. celebritatem.

a Rope potētia.i.baptismꝰ potens z efficax ex.e.maiores.ꝟ. caute.

b ¶ Cōdidit.i.fformauit z innouauit.i. instituit ut ēt ꝓdat qſi ut celebrē tur tunc.ſ.

c ¶ Quia gcūqꝫ.i.cuiqꝫ cūqꝫ ꝓdit ois sup̄ liber masculꝰ l fēa adultꝰ vel puer .xxix.q.ij.in pri.

d ¶ In morte.i.ad filitudinē mortis eius.ut ſicꝫ ſeꝫ mortuꝰ ē ille z ſēp vivit z ita nos ſeꝫ mōtui i peccatis p baptismū ſēp viuam⁹ i bono.ſi morte eius dicimur baptizari: qr mors ē cā purificationis nr̄e ō pe.di.iij.ſi.n.

e ¶ Consepulti.z filimōr videmur fuisse mortui z resurrexisse ex qꝰ nouaz formā assūpsim⁹ p mortē eiꝰ i baptismo.

f ¶ Spu.i.spūali doctna

g ¶ Electū.ſz vr̄ q tactu sui corpis viz baptismo ꝓtulit.ſ.e.nūqꝫ.ſed dicim⁹:q tē ptāre aq ꝓtulit ſz i morte sua voluit illā ptāre suum ꝓſequ effectū ut dic in fi.dicitur.

h ¶ Foraz.i.p filez foraz mysticā.ſ.di.iij.qr passꝰ

i ¶ Triduanā.i.e.postqꝫ z.c.ō trina. k ¶ Qualitas.i.similitudo facti.

l ¶ Legitimū.i.diē nālē dic sabbatū z seqntē nocrem.

PEr aquā baptismi transiū ē de terrenis ad celestia. iō pasca trāsitus dr̄.hic transitus ē de peccato ad vitam de culpa ad grām de ingnamēto ad sanctificationem q p hanc aquā transit nō morit:sz exurgit. nō ois aqua sanat:sz illa q hz gratiā christi. aliud est elementū aliud ꝓsecratio. Nō sanat aqua:nisi spūs sanctus descēdat: z aquā illā ꝓsecret:sic legit:qr cum christus formam baptismatis daret:venit ad ioannē z ait illi ioānes :ego a te debeo baptizari: z tu vēis ad me:rndit iesus: sic decet nos implere oēm iusticiā. Vide q sit ois iusticia. christus ad baptismū descendit: non ut caro mūdaret:quā suscepit de nr̄a ꝓditione.nō. n. ablutio peccati christo necessaria fuit: qui pcm non fecit: sz nobis erat necessaria q peccato eramus obnoxij. descēdit christus descendit z spūs sanctus. Quare autē pior descēdit christus postea spiritꝰ sanctus: cū forma z usus baptismi hoc hēat: ut ante fons ꝓsecret: z tūc descendat baptizādus:christꝰ añ descendit secutus ē spūs sanctus:ut nunqꝫ ipe sanctificationis mysterio egē videret: sz ut sanctificaret ipe:sanctificaret z.ſ.ſ. ¶ tē io.chrysosto.

Si qua baptismi non purgaret peccata:nisi tactu dñici corporis esset sanctificata.

Unqꝫ aqua baptismi purgare peccata credentiuz posset:nisi tactu dñici corpis sanctificata fuisset. ¶ tē syri ciꝰ papa icomerio terraconēsi

Generale baptisma non nisi sabbato sancte pasce z pēthecostes celebretur.

On rōne auctis aliquiꝰ sz sola remeritate ꝓsumit: ut passim z libē in natiuitate christi seu apparitione necnō apostoloz seu martyz festiuitatibus inumere plebes baptizēt cum sibi hoc ꝓuilegiū apud nos z apud ecclās oēs dñicuz pasce defēdat spāliter cū scō penthecoste. ¶ tē leo papa vniuersis epis per siciliā constitutis.

De eodem.

Duo tpa.i. pasca z penthecosten ad baptizādū a romano pōtifice legitime sunt ꝓfixa. vñ qr manifestissime pars baptizādis i eccla electis hec duo tpa de qbus locuti sumus eē legitia: dilectōez uestrā monem⁹:ut nllos alios dies huic obseruantie miſceatis ¶ dē

Quare in predictis temporibus baptisma celebretur.

PRopie in morte crucifixi z in resurrectione ex mortuis potētia baptismi nouā creatura cōdidit ex vetere: ut renascētib⁹ z mors christi operatur z vita:dicēte apl̄o an ignoratis. qr quicqꝫ baptizati sumus in christo iesu : in morte ipsiꝰ sumus baptizati: Consepulti. n. sumus cū illo p baptismū in morte: ut quō surrexit christus a mortuis per gratiā patris: ita z nos in nouitate vite ambulem⁹. Si. n. cōplātati facti sum⁹ filitudini mortis eiꝰ fiēr imus z resurrectiōis eiꝰ zc. q latius magister gentium ad cōmendandū sacrm baptismatis disputauit : ut apparēt ex huiꝰ doctrine spu regnandis filijs hoium z in dei filios adoptādis illū diē z illud tps electū: in quo p filitudinē formamqꝫ mysterij ea q gerunt in mēbris:bis q in ipso sunt capite gesta ꝓgruere: dū in baptismatis regula z mors intuenit interfectiōe peccati: z sepultura triduana imitat trina dimersio: z ab aquis eleuato resurgētis instar ē de sepulchro Ipa igitur opis qualitas docet celebrāde gñaliter gratie diē legitimum eū esse : in quo orta ē z virtus muneris z spēs actionis. ad cuiꝰ rei ꝓfirmatiō nē plurimū valet: q ipe dñs ie

m ¶ Et ōrꝰ.i.efficatia sacri.ſ. baptismi.hēbat qdez añ efficatiā ſz nō tāta:qr ñ erat ad huc porta celi aperta.qnus.n. viz regnandi ags tactu sui corporis ꝓtulerit:ut.ſ.e.nūqꝫ nō tñ patebat ianua āte passionē qr aptōem padisi passio eiꝰ ſpāliter operata ē:cū resurrectōe ex.e. maiores.

n ¶ Et spēs.i.filitudo l repitatio i.id qđ ꝓpitat ab actōe q fit i baptismo.ſ.mors z triduana sepulta et resurrectio xpi.

o ¶ In qbꝰ.ſ.di. lēti.miramur.

p ¶ Et formā gnālē.ſ.q nō fecerat āte.ſ.e.p aquā l h.dicto ibi facto

q ¶ De q°.i. de q formā baptizādi.

r ¶ Instruē.tātuz supple z non pōt nisi zc.

s ¶ Nisi ꝓpe.i.generalit ad oēs.

t ¶ Pēthecostes. fiē resurrectio.ir ry.di.q die.

u ¶ Ad alios.i. aliis diebꝰ attribuant z i aliis diebꝰ ꝓtingāt: qm̄ resurrectō semper die dñico celebrat.

x ¶ Nō er nr̄a.q. d.nō er nr̄o ingemio:ut.ſ.di.iij. in christo.

y ¶ Et triū miliuz. sed qō posz ee: q tot vna die baptizaret:forte qa fundebat aquam sup eos.al nō vr: q quelibet possz imergē. Sed pone q nō sup eos fundebat aquaz: nisi in partez cor/

ponis:tot⁹ erit ne baptizat⁹? dic.h. q si fundat sup caput ei⁹ marmā partē corporis:semper creꝺret eū baptizari. alias nō. Vel dic eū baptizari:si aꝙ etiā cadat super pedes.ar.j.e.nec quēq: fic sufficit possidē partes ad hoc:ut possideat totū:dū tñ ei⁹ q̄dem animi sit:ut totū intēdat possidere:ut.ff.ꝺ acq. pos.possideri.§.i fic de peni.dist.i. vulgaris.

3 ¶ Petrus.s.e. di.ij.tunc eis.

a Sigs.aliaꝫ gratiā.et ita nō oīs christi actiōnis ē electio.ar.s. di.ij.ligꝺo q̄ ex eo non esset remissio pctorum:ut.j.e.di.non regenerabātur.

b ¶ Ex volūtate.i. ꝓcupiscentia.

c ¶ Carnis.i.feie q̄ de carne ade facta ē. ꝓterea dī femina caro q̄ regitur:vir spiritus qui regit.

d ¶ Renascēdi.s. ꝓ nobis qūo et circūcidi.

e ¶ Dicēs in epistola ad corinthios.

f ¶ Finis.i.plūma tōis implet.n. in se z i nobis quod lex prędixerat.

g ¶ Christ⁹ ē.xps dico valēs ad iusticiā oī credenti de pe.di.ij. si enī

h ¶ Ꝺidit. id ē nūciauit et instituit.

sus christus postq̄ resurrexit a mortuis discipulis suis:in q̄bus oēs eccl'a p̄sules docebant: z formā z ptātem tradidit baptizādi dicēs: eūtes docete oēs gen.b.e.in.n.p.z fi. z.s.s.de quo utiq; eos z ante passionē potuisset instruere: nisi ꝓpie voluisset intelligi regenerationis gratiā ex sua resurrectōne cepisse. Additur sane huic obseruātie etiā pentheostes ex aduētu spūs sancti sacra solēnitas: q̄ de pascalis festi pēdet articulo. z cum ad alios dies alia festa pertineāt:hec semp ad eū diē: qui resurrectio dñi ē:signis occurrit ꝓmigēs quodāmō auxiliātis gratie manū: z eos quos a die pasce aut molestia infirmitatis aut longingtas itineris aut nauigatiōis difficultas interclusit initat:ut gbuslibz necessitatib⁹ impediti ꝺsiderij sui effectū ꝺono spūs sancti ꝓsequant. Hoc aūt nos ñ ex nra psuasione defendē: sz ex apli ca auctte fuare: satis idoneo ꝓbam⁹ exēplo sequētes beatum petz aplm: q in ipo die q° oim credētiū numez ꝓmissus spūs sancti repleuit aduētus triū milium pplm sua p̄dicatione ꝓuersū lauacro baptismatis ꝓsecrauit. qō scā scriptura: que aplōz actus ꝓtinet fideli hīstoria docet dicēs: his auditis cōpuncti sunt corde z dixerunt ad petz z reliquos aplos: qd faciem⁹ viri fratres petrus aūt ad illos ingt: agite pniam z baptizet vnusqsq; vestrū in noie dñi nostri ihesu xpi in remissionem oīm pctōz vestroz: z accipietis donū spūs sancti: ¶ dem.

S Iquis aūtē epiphanie festiuitatē: que in suo ordine debito honore reuerēda est: ob hoc existimat habē priuilegium baptismatis: q̄ hoc quidam putant: q̄ in eadem die dñs ad baptismum sancti ioannis accesserit: sciat illius baptismi aliam gratiā z aliā fuisse rationē. nec ad eandē pertinuisse virtutē qua p spiritum sanctū renascunt: de q̄bus dicitur: q non ex sanguinib⁹ neq; ex volūtate carnis neq; ex voluntate viri: sz ex deo nati sunt. Dñs enim nullius indigens remissione peccati nec querēs remediū renascendi: sic voluit baptizari: quō voluit circūcidi: hostiāq; ꝓ emundatione offerri: ut qui factus erat ex muliere: sicut apls ait fieret sub lege: quā ñ venerat soluere sz adimplē: z implēdo finire: sicut apls ꝑdicat dicēs finis autē legis christus ē ad iusticiā omni credēti. Baptismi autē sui in se ꝑdidit sacramentū: q̄ in oībus primatum tenēs se docuit esse principiū z tunc regnationis potentiaz sanxit: q̄ ꝺ latere ipius ꝓfluxerunt sanguis redēptionis z aqua baptismatis. ¶ tem ex concilio gerundensi.

In solēnitate paschali vel pēthecostes catechumini baptizentur.

D E catechumīs baptizandis id decretū ē: ut in paschali festiuitate vel penthecostes veniant ad baptizandum ceteris solēnitatib⁹ infirmi tñ debēt baptizari ¶ tē leo pa.

Necessitate cogēte quolibet tempore baptizare licet.

H Iq necessitate mortis egritudinis: obsidionis ꝓsecutionis z naufragij urgent: omni tpe debēt baptizari. ¶ tem gela.pa.clero z plebi tarētio.

Nisi necessitate cogēte inter pascha penthecostē nullus baptizare presumat.

U Enerabilis baptismi sacramētū ñ nisi i festiuitate pascali z pēthecostes tradē psumat eps. exceptis egritudine laborātibus: q̄bus vrgēte mōtis periculo talibus oportet: ne in eternum pereant: remedijs subueniri. ¶ dem de eodem.

i ¶ Potentiā.i. plenam efficaciaz: q̄ tunc ianua celi fuit aperta ex.e.maiores.io.

k D E cathecuminis. infirmi tñ. Quid si sacerdos cathecuminos sanos a baptismo repellat: z ipsi interim ante ꝓfuturū tempus sine baptismo decedant nū quid imputabitur sacerdoti: nō videtur. absit enim: ut ea que ꝓpē bonū et licitū facimus xc.ut.xxiij.q.v.de occidendis.

l ¶ Infirmi. vel etiā paruuli.s.di.v.baptizari.

m H Iqui urgent.ff. figs can.l.ij.s.xviij.di.placuit.ff.de diū. et temp.prę.l.i. aliis ēt modis i necessitate gs astringitur.xviij. di. si e piscopus.

n U Enerabilis baptismi. Cū ꝓter baptismū salus nulla inuētibus ꝓmittatur:ut.j.e di.nulla:nō videt circa eos obseruādū: quod i istis.c.continetur:ut pī statuta tēpora pasce et penthecostē baptizari nō debeāt:ne preuenīē te morte qui regenerari possunt nō inueniant ut di.v.c.ij. In ambiguis aūt sequēdū est quod rutius estimat:ut.s.di. lxviij.presbyteri.h° etiā ꝓsuetudo eccl'e obtuat in paruulis.secus in adultis in quibus sīle periculum non continet: qa in eis cōuersio mentis ad deum baptismi vicē supplere non dubitatur ut.j.e.baptismi vicem.

o Baptizandi.

p Constat baptisma .i. baptismi mysteriū. dñi ad expositōem eius segk eiusq; mysteriū

q Sacerdotib⁹ .i.e. lāctū .ꝫ. ubi dr: q auctoritas traditōis baptismi etiā ad laicos pertinet christianos. sed illud in necessitate verū est: ut ꝫ subiūgit et ibi in exemplo de penitēte et cathecumino declaratur.

r Mysteriū .ſ. de pe. di. i. quē penitet.

s Absq; presbytero .i. licētia .ſ. dist. xciij. diaconos ita. t.c. diaconi ꝫ. dic ut ibi.

t Nō laicis .ſ. xxx. q. i. ad limina .i. q. i. quod quidam.

u Mulier .ſ. xxxiij. q. v. mulierez. xxiij. di. mulier.

x Super gb⁹ .ſ. xxx. q iij. sup quib⁹.

y In necessitate. etiā laicos .ſ. i. q. i. nec. et. c. figs per ignorātiā. t.c. qd qdā .ſ. xciij. di. diacones.

a Licunq; .ſ. i. q. i. nec. et. c. si quis p ignorātiam.

b Roman⁹ .i.e. dist. quos a paganis ꝫibi nō in forma eccīe .ſ. di. xcij. nulla ró. ſ. i. q. i. c. i. gr̄a. ꝫ. ubi n. dr q nēo dare pōt qd nō hz ut .i.e. qđo. qđo g⁹ baptismū paganus tradē dr. sed creditor dñium rei sibi obligate p⁹ biēnium in aliū trāsfert qd tñ nō hz instr. qb⁹ ali. hz ul nō. ꝫ. i. ar. ꝫ. ff. đ acq. re. do. traditio. iurt ergo aucte pmittēte pōt qs in aliuz trāsferre qd nō habuit: et hoc casua le illud vero regulare. i q. vij. dabertū.

c Quodā. trinitatis .i.e. di. sanctū. t.c. si non sanctificat ꝫ. i. e. di. multi. et. c. si reuera ꝫ in synodo ꝫ. Sed ꝫ ex

Baptizandi sibi quispiā passim quocūq; tpe nullā credat inesse fiducia pter pascale festū t pēthecostē venerabile sacrm: excepto dūtaxat grauissim lāguoris incursu: i quo verendū ē: ne morbi crescente periculo fine remedio salutari fōtassis egrotās exitio puentus abscedat t tē isi. đ officijs li. ij. c. xxiiij.

Nēo nisi sacerdos baptizare pſumat.

Constat baptisma a solis sacerdotib⁹ eē tractandum eiusq; mysteriū. Nec ipis dia conibus explē licitum absq; epō uel pbytero: nisi his pro cul absentib⁹ ultima lāguoris necessitas cogat. qđ et laicis fidelibus plerūq; pmittitur.

t tē gelasius papa. Diaconos quoq; tūc: ut supra in tractatu ordinandox: ubi de reuerētia diaconox erga sacerdotes agit. t tem ex concilio carthaginensi. v.

Nō pſumat mulier baptizare

Mulier q̄uis docta t scīa viros in pnētu docere ul aliquos baptizare nō pſumat nisi necessitate cogēte. Vnde vrbanus papa. ij. Sup gbus ꝫsuluit t.c. ut supra in tractatu pcipij: ubi de cōpr̄bus agitur. t tē aug. ad fortunatū.

Etiam laici necessitate cogē te baptizare possunt.

In necessitate cuz epi aut pbyteri aut qlibet ministrorū nō inueniunt: t urget periculū ei⁹ q petit: ne fine isto sacro hanc vitā finiat: etiā laicos solere dare sacrm qđ acceperūt solem⁹ audire t tē ex ōcrei. martini pa. iij.

De eodem.

Quicūq; presbyter in puincia ppria uel i alia ul ubi cunq; inuētus fuerit: cōmēda tū sibi infirmū baptizare nolu erit nel p intētōne itineris ul de aliq accusatione: t sic fine baptismo moritur: deponat.

t tē isidorus.

Non reiteretur baptisma: qđ a pagano ministratur.

Romanus pōtifex nō hoiez iudicat q baptizat: sz spm dei subministrare grām baptismi: lz paganus sit q baptizat.

t tem nicolaus ad ꝫsulta bulgarorum. c. iij.

De eodem.

Quodam iudeo nescitis utrū christiano an pagano multos in patria vra baptizatos asseritis: t qd ide fit agē dū cōsulitis. Vi pfecto si in noie sancte trinitatis uel tm i noie christi: sicut i actib⁹ apl̄oꝝ legit: baptizati sūt: vnū qp pe idēq; ē: ut scūs ambrosius exponit. qz ñ illoz sz eius est: rebaptizari ñ debēt t tē au. ꝫtra crescentiū grāmaticum.

Sicut p bonū ita p malū ministrū eccīa baptisma ministratur.

Inter bonos mīstros: cū fit alius alio melior: nō est melior baptismus q p meliorē dar: qñ idē baptismus dar. t ió p mīstros dispares dei munus equale ē: qz ñ illoz sz eiꝰ ē. t dem supr ioannem in pte i. tractatu. v.

Non merita ministrorum: sed virtus christi in baptismate operatur.

Baptism⁹ talis ē qlis ille ē in cuius ptāte dar: nō qualis ille ē p cui⁹ ministeriū datur. Item qd nouerat ioānes baptista: dñm nrm. qd ñ nouerat ptātem dñici baptismi in nullū hoiem a dño transiturā: sed misteriū plane transiturz ptātem a dño in neminē trāsiturā sz ministeriū in bonos t malos. Nō exhoneat colūba misteriū maloz: lz respiciat dñi potestatē. qd igit tibi facit minister malus: ubi bonus est dns qd te impedit malicios⁹ pco ubi benignus ē iudex. Item neq; q plantat ē, aliqd neq; q rigat: sz q incrementū dat de⁹ Item ego dico t nos dicimus oēs: qz iustos oporet esse oēs p quos baptizant. iustos opō tet eē tāti iudicis ministros si ministraze iuste voluerint. si aut pone trinitat⁹ explicite .i.e. di. a. gunt hoies. ꝫ. e. di. postq; nos ꝫ t q̄re pot⁹ baptizat qs i noie xpi q̄ i noie trinitat⁹ tu dic q in noie trinitatis nō itel ligitur: nisi trium psonarū essentie vnitas: et in noie xpi vnctus vngēs t a quo vngit. dicit ergo gandulphus ꝑcessum fuisse apostolis baptizare in nomie xpi ꝑpter nomē xpi ampliandum hoc est abrogatū p ꝫria hic fignata. i.e. in synodo t.c. si nō sanctificatur. hoc nō credo. cum hoc nō colai posteri⁹ sit. dico ergo. q nō dz aligs baptizari i noie xpi: si tamen baptizat valet baptismus. et hoc i nuit hic illa littera: qz nō illoz. ſ. qui baptizant.

d Si int bonos

e Baptismus. potestatem cū dixit vidi spiritū descēdentem de celo sic colūbā t ego nesciebā. t māsit sup eū hoc erpōit aug⁹ q̄ ioannes nesciebat eū. i. nesciebat q̄ sibi ptātez illā retinuisset dom⁹. sed tm misteriū baptizandi tradidit dns.

f Nō exhoneat ꝫ. di. xxxij. ſ. verū ꝫ. i. q. i. nec si bomine.

g Colūba. i. eccleſia. xxiij. q. i. loquitur.

h Ubi. xxvi. q. vij. alligant.

i ¶ Neq; ut.ꝫ.di.tir.scõm. do ad fidẽ puertẽdo.

m ¶ Jtẽ ego.rñdet tacite obiectiõi.q.d.ꝫ malꝰ miniſter ꝓficiat vel baptizet: mihi lomin⁹tñ debẽt eẽ boni.

n ¶ Qui baptizat interi⁹ abſoluẽdo a pctis. nã illi⁹ eſt baptiſm⁹ nõ baptizãtis .ꝫ.e. a quodam.

o ¶ Ebrioſũ . duz tñ intelligat quid agat. ꝓſuetudinẽ notat hoc nomẽ ñ actum eſt. e. maiores. v. id vo

p ¶ Um baptizat. aut tolerãt. ꝫ. xxiij. q. vij c. i.

q ¶ Jg trinitatis .ꝫ. i. q. i. neq; in hoſe.

r ¶ Cõfeſſione .i. innocatione.

s ¶ Et ſi ꝑſentiũt. hoc de adultis.

t ¶ Per man⁹ipoſitionẽ. ꝓfirmatoriã: q; etiã in hoc caſu ſ cõciliatoria ẽ. i.e. di. ab anti. q. t. i. q. i. ꝫ. ecce.

u ¶ Manus. ꝫ nũ qd de furioſo iudicat ſm illud ſtatũ mentis quẽ habebat cũ in furorẽ icidit. Nã ſi voluntatem habuit baptizandi t incurrit furorẽ: valebit ei baptiſm⁹ i furorẽ collat⁹. aꝛ nõ eſt. e. maiores. ꝫ. vlti. ſec⁹ in puero: q; puer nõ habuit voluntatem vnq; : t tñ ſaluabit .i.e. q̃ris.

x ¶ Cõicati. i. puncti.

y ¶ Euchariſtie. b⁹ de adultis: q; parvulis nõ daꝫ corpus chriſti: ut. j. c. in eccla: niſi forte voluerit eẽ iuſti q in cathedra moyſi ſedẽt: ſecuꝝ me feẽ magiſter me⁹ de quo ſpũs ei⁹ dicit hic ẽ q baptizat. Jtẽ nõ tieo adultex ebrioſũ nõ homicidã q; colũbã arrẽdo p quaꝫ mihi dr̃: hic ẽ q baptizat. ¶ dẽ tractatu. vi.

De eodem

Q Um baptizat mal⁹ ex aliq; vel ignoãtia eccleſie vl tolerãtia: aut. n. ignoãt mali aut tolerãt palee: quouſq; i vltimo vẽtileꝫ area: illõ q̃ datũ ẽ vnũ ẽ: nec ipar ꝓpt ipares miſtroſ ꝫ par t eq̃le ꝓpt hũc q baptizat. ¶ dẽ de eccleſiaſtici regliſ

Nõ reiterat baptiſma: qñ i nomine trinitatis miniſtratur.

S Jg apud illos hẽticos baptizati ſũt: q ſũt i ſãcte trinitatis ꝓfeſſione baptizãt: t veniũt ad catholicã fidẽ: recipiãtur qdẽ vt baptizati: ne ſãcte trinitatꝫ innocatio vel ꝓfeſſio annulleꝫ: ſz docteãt integre t inſtruãtur: q; ſãcte trinitatꝫ miniſteriũ i eccl'ia teneãt. t ſi ꝑſentiũt credẽ vel acgeſcũt ꝓfiteri purgati fidei integritate firmẽtur ipoſitõe man⁹. ſi vo parvuli ſũt t hebetes q doctrinaz nõ capiãt: rñdeãt ꝓ illis q eoꝝ offerũt iuxta morẽ baptizandi t ſic p man⁹ipoſitionẽ chriſma te cõicati cũ euchariſtie miſterijs admittãtur. ¶ tẽ ad ozonium in l'. ij.

Q Uãuis vnuꝫ baptiſma ſit t hẽticoꝝ eoꝝ. ſ. q in no. pa. t. fi. t. l. l. baptizãt t eccle catholice: tñ q foris eccleſiam baptizãtur: ñ ſumũt baptiſmuꝫ ad ſalutẽ: ſz ad pniciẽ habẽteſ nimirũ formã ſacramẽti virtutẽ aũt eiꝰ abnegãtes. Et ideo eos eccleſia nõ rebaptizat: q; in noĩe trinitatis baptizati ſũt: t ipa eſt ꝓfecto forma ſacramẽti. ideo cũ reuerſi fuerit: accipiũt virtutẽ ſpũs ſancti: quã q te vbi ꝓſuetudo ẽ: q infundit ꝓ ora eoꝝ ſanguis chriſti: non ſm quoſdam.

5 Uãuis. ad ſalutẽ. hoc dr̃ ꝺ illis qui ſcient ab hẽticis baptizent t eoꝝ errores imitant. ſz i neceſſitate mortis meꝰ eſſet a talibus baptiſmũ accipe: q̃ ſine ꝓceptiõe talis ſacri decedere: q; ſi euaſerit man⁹ impoſitionẽ tc̃. q̃ ſequũt in catholica eccleſia recipiũt: ut. j. e. ſãctũ eſt in fi. c. puulis b⁹ ñ nocet. i. q. iij. placuit.

r ¶ Trinitatis .i. pr̃is t filij t ſpũs ſancti. ꝫ. e. ꝓpie.

? Jreuera hi. ꝓfitẽtur. hic credit eis ꝓſe: q; nulli fit ꝓiudiciũ

a Olet. qñ ab eo. ꝫ. e. diſ. romanus.

b ¶ Interſit. quo ad ſacramentũ: ut. j. e. ſicut.

c ¶ Fallẽs. cũ dolo.

d ¶ An iocans. iij. q̃ſtio.

e ¶ Nõ ꝓcedentibus .i. ſup hoc dicentib⁹ ꝓpter bonis viris plenis meritoꝝ.

f ¶ Nequaq̃. ſoluit ꝑmã q̃ſtionẽ.

g ¶ Simulatiõe. marie.

h ¶ Fidẽ. ſz qũo poſſũ hr̃e talẽ fidẽ t nõ charitatẽ cũ q hz vnã virtutẽ hz t oẽs. de pe. d .v. c. vlti. ñ poſſet gdẽ: niſi miraculoſe: ſz qñ mali etiã miraculoſe ꝓphetizant .i. q. i. ꝓpheta. vñ caute dixit ſi eñ habeã tc̃.

i ¶ Mõtes tranſferã. intellige duplicit vl ad'lit terã ſicut de beato bñdicto: vl mõtes. i. demones a patientib⁹.

k ¶ Sicut iã. ſoluit ſecũdam.

l ¶ Fallaciter. ꝫ. xxij. q. ij. nec artificioſo. ꝫ. i. q. i ficut ficti .ꝫ. diſ. xxvij. qñ interrogaſti. t. c. di ctũ. tc̃. a ioanne.

m ¶ Ubi. tertiaz inſoluta dimittit.

n ¶ Implorādū. hec qō alibi videt determiata ut. i. q. i. §. ecce. Nā etiā inuit⁹ qs baptizatur: ut rlv. di. de iudeis. ad b⁹ dico: q si baptizās intēdit baptizare: qualēcūq; intentionē baptizat⁹ habeat: recipit sacramētū: sz si nō intēdit baptizare: sz vba pferat nō ē baptizatus: q; vba debent fuire intentiōi: ut rtij. q. v. humane. ar. ad hoc. j. e. rettulerūt. naz q ioco vel ludēdo dicūt talia vba: spondēs spōdeo: nō obligant sibi alios: ut. ff. de act. z ob. obligationū in fi.

o Stendit ipie. Nā iniuria fit sacramento: eē de apostā. ex litterarū.

p ¶ Orbis. i. ecclie que diffusa est p totū orbē.

q ¶ Unitatē. i. illos qui baptizati sūt ab hereticis in vnitate ecclie. i. i forma ecclie que ē: ego baptizo te in noie. p. et fi. z. l. s. ē. ppie.

r ¶ Iteꝝ sacramētū. i. testas z ordo. s. i. q. i. q gdam sicut christus.

s ¶ Nulli. iniuria videtur fieri sacramēto: si secundo baptizaret vel ordinaret: q; videt fieri qsi iā nō fuisset baptizatus vel ordinat⁹: ut. i. q. i. sacramenta. nō pnia bene iterat: sz fit sacramentū de pe. di. iij. q aūt p penitentiā. silr enctio in q busdā ecclesijs. s. ō pe. di. iij. q aūt p pniam.

t ¶ Discedit. q. d. si altutro istox sacramēto malos carere dicis: dicas carere z reliquis.

u ¶ Spūs. i. spūs disciplinans z instituens.

x ¶ Cor eius. j. e. qūo. ℈

y ¶ Sacrilegio. j. e. diss. nullus aūt. z. c. tūc valē

z ¶ In cōiationib⁹. i. in conuentibus.

a ¶ Sacrilegio. i. sacrilegij dissensione.

fidē vt mōtes transferā: charitatē aūt nō habeā: nihil sū. sic iā pteritꝝ maiox statutꝝ nō dubites illos ēt hr̄e baptisma: q q̄q̄ fallacit id accipiāt: i eccla tñ accipiūt vl vbi putaī eē ecclesia: i quox societate id accipit. ō qb⁹ dictū ē: ex nobis exierūt. Vbi āt neq; societas vlla eē credēt̄r: sz totū ludicre et inimice z iocularit ageret vtq; approbād⁹ eēt baptism⁹ q sic dareī: diuinū iudiciū p aliqui⁹ reuelatōis oraculū pcordi oratione gemitib⁹ iplorādū eē cēsem⁹: ita sane ut p⁹ me dicturos sniās sigd iā exploratū et cognitū afferrēt hūilit explorarē. ¶ dē in li. ij.

Nō reiterat baptisma: qō i filō sācte trinitatꝝ ab hēticꝝ pstaī.

Stēdit illos ipie facē qui rebaptizāe conant: orbis vnitatē z nos recte facē: q ōi sacra iprobāe nec i ipo scisma te audem⁹. Jn q°. n. nobiscuz sētiāt etiā nobiscū sūt. Jn eo eni a nobis recesserūt: i quo a nobis dissētiūt. Jtē: sacrm baptismi ē: qō hz ille q baptizaī. Et sacrm dādi baptismū ē: qō hz q ordiaī. Sic. n. baptizatus si ab vnitate recesserit: sacrm baptismi nō amittit: sic z ordiat⁹ si ab vnitate r̄cesserit: sacrm dādi baptismi nō amittit. nulli eni sacro iniria ē faciēda. si discedit a maī: vtrūq; discedit. si pmāet i maī: vtrūq; pmāet. Sicut q acceptaī baptism⁹ quez nō potuit amittē: q ab vnitate discesserit: sic acceptād⁹ ē baptism⁹: quē dedit ille q sacrm dādi cū discedēt: nō amiserat. Jtē: Si ad baptismū fict⁹ accedit: dimissa sūt ei peccata an nō sūt ei dimissa: eligāt qō volūt. qcūq; elegerit: sufficit nobis. Si dimissa dixerint: quo spūs disciplie effugiet fictū: si in isto remissionē opat⁹ ē pcrō: Si dixerit ñ eē dimissa: q; ro si p⁹fictōnē suā corde puerso z vo doloze fateaī: an deno baptizād⁹ indicareī: qō si demētissimū ē dicē: fateāt vo baptismo christi baptizari posse hoiem: z tñ cor ei⁹ i malicia vel sacrilegio pseuerās pctox abolitōem nō sinē fieri: atq; intelligāt i cōcatenib⁹ ab eccla separaī posse hoies baptizari: vbi christi baptism⁹ eadē sacri celebratōe daī z sūik. g tñ tūc pfit ad remissionē pctox: cum gs recōciliat⁹ vnitati sacrilegio dissensiōis exuit: quo ei⁹ pctā tenebāt. z dimitti ñ sinebātur. ¶ dē i epla ad bonifa.

Valet ad salutē baptisma: z si nō ea fide punli offerūtur.

On illud te moueat: q; g; dā ñ ea fide ad baptismū pcipiēdū punlos ferūt: vt gra spūali ad vitā regenerētur eternā: sz hoc eos putāt remedio tpalē retinē vel recipe sanitatē. nō. n. ppterea illi ñ regenerāt̄r: q nō ab istis bac intētione offerūtur. ¶ tē ō vno baptismo li. iiij.

Effusio sāguis ipletꝝ vicē bap tismi

Aptismi vicē aliqñ iplere passionē ō latrone il lo: cui nō baptizato dictū est: hodie mecū eris i paradiso: beatus cyprian⁹ nō leue documentū assūpsit. qō ēt atq; ēt psiderās inuenio nō tñ passionē p noie christi id qō baptismo ō erat posse supplē: sz etiā fidez pfessionēq; cordis. si forte ad celebrādū mysteriū baptismi in angustijs tpox succurrī nō pōt Neq; n. latro ille p noie christi crucifixus ē: sz p meritis facinox suox: neq; q; credidit passus ē: sed dū pateret credidit. q̄tū itaq; valeat etiā sine visibili sacro baptismi: qō ait aplus: corde creditur ad iustitiā. o. a. c. f. ad. s. i illo latrone declaratū ē. sz tūc ipleī inuisibiliter: cū mysteriū baptismi nō ptēpt⁹ religiōis sed articulus necessitatis excludit. Et sicut in illo latrone qō ō sacro baptismi defuerat: compleuit

b On illud. sanitatē. eī ō apostā. c. ij.

x ¶ Intentione. error eni talis ñ nocet puulis: ut. j. e. satis ostendimus. intelligunt eni offerri ab ipa ecclesia: ut. j. e. q̄ris a me.

a Aptismi. Cassius: quidā p illā auctoritatem nisi qs fuerit renat⁹ z. dicebāt: q; semp baptism⁹ aq̄ esset necessarius. quox opiōnē reprobat aug. exēplo latronis: cui dictū ē: hodie mecū eris in paradiso.

b ¶ Cyprian⁹ etiā in testamēto iducens. dicit. g⁹ baptismi defectū supplere passionē: ut in illo latrone vel fidē conuersi vbi necessitas baptismū excludit. sicut eni puero sufficit aq̄ baptism⁹ sol⁹: q; etatis necessitas fidē excludit. sic̄ adulto sola fides sufficit: cum necessitas excludit aq̄ baptismū.

c ¶ Baptismo. baptismus pfitit in trib⁹ i aq̄ i passione in cordis ptritione.

d ¶ Sz etiā fidē. j. e. cathecuminū ℈. sz b ō fide ifor mata charitate: ibi de informi. i. q. i. vide.

e ¶ Crucifixus ē: s. e. de pe. di. i. i portuna. ℈. sz dr ibi martyr. i. pfitens. martyr eni intꝝtat pfitens. ad b⁹ l. dis. z purgabit. si tñ passus est p christo.

f ¶ Credidit.ꝫ.de pe.di.vij.null⁹. g Apostol⁹. in epla ad romanos. b ¶ Corde.i.ex fide q̄ est in corde.i.mente credidit g̃gs: qȯ ē ei ad remissionē peccato⁹.i.p fidē cordis iustificat aligs.i.de impio fit pius.

i ¶ Necessitatis. poterit ne gs se ipsū i necessitate baptizare: ñ: eē ȯ bap.⁊ ei⁹ef. debi tū.ar.j.e sanctū. ibi nec aliqs ⁊c. Nihil.n. ꝓderit ei ut de penitēte q fibi pctā ñ pōt cō fiteri nec seipsuz recōciliare. item nū qd alio liquore ab aq̄: ñ: nunqd si pmixta fit aq̄ alij liquor: fit baptis mus: ñ aq̄ ꝑualet baptizaſ: alꝫ nō. iij.q.iij.c.herma phroditus.

k ¶ Credere. ꝫ. xv.q.j.§.ut ita.ꝫ.

l ¶ Rūdē.j.e.aliȯ

m ¶ Credit.i. saluaſ: sic p alterū.ſ. infans.

n ¶ Alienū. q̄ſi et alieno ope causā sui peccati cōtrarit.ꝫ.c.ij.⁊.iij.

o ¶ Fuit.ſ.ade.nā oīs res p quascū q causas ꝯhiſ ⁊c. eē de re. iur. oīs res: de pe. dis.i. quē peniter. ℣. ſz q̄ p nos.

p ¶ Quia p pietatē.i.fidē ⁊ ꝓfessionē illi⁹.b.

q ¶ Uocibus.i.ſignificantib⁹ miserias pñtis vite: quā ingrediunt. sūt enī in signum future miserie et laboris.

r ¶ Cōpleri.cū facultas adest.

s ¶ Et illō j.e.di. sicut in sacris. Illud.i.baptismum sine fide.

t ¶ Et istō.i.fides sine baptismo:

u ¶ Er vc lūtate. omnipotētis benignitas: quia nō superbia nō contemptu sed necessitate defuerat: sic in infantibus q baptizati moriunt eadē gratia omnipotētis explere credēda est: qȯ nō exim pia volūtate: sed ex etatis indigētia nec corde credere ad iusticiā pñt: nec ore ꝓfiteri ad salutē. ideo cū p eis ora: vt impleat erga eos celebratio sacramēti: valet vtiq; ad celebrationē eoꝝ: q; ipi rñdere nō pñt. Alienū qppe opus est: cū credit per alterꝝ: sicut alienuz opꝰ fuit: cū peccauit in alterū

¶ tē: Sicut aūt i latrone: q; p necessitatē corpaliter baptismus defuit perfecta salus ē: q; per pietatē spūaliter affuit. sic ⁊ cū ipsa pſto est: ſi p necessitatē desit: qȯ latroni nō defuit pficit salus: qȯ traditū tenet vniuersitas ecclesie cū puuli infantes baptizantur: q corde nōdū pñt credere ad iusticiaz ⁊ ore cōfiteri ad salutē: qȯ latro potuit: qñ etiā flendo ⁊ vagiēdo cū eis mysteriū celebratur: mysticis ipi vocib⁹ obstre pūt: ⁊ nullus christiano⁹ dixerit eos ianiter baptizari. Itē Quib⁹ oīb⁹ rebus oñdit aliud eē sacrm baptismi: aliud puersionē cordis: sed salutē homis ex vtroq; cōpleri. nec ſi vnum eoꝝ defuerit: nō putare debemus consequēs eē: vt ⁊ alterꝝ desit: q; ⁊ illud sine isto potest esse: ut in infāte: ⁊ istud sine illo potuit eē: ut i latrone cōplē te deo sine in illo sive i isto: qȯ nō volūtate defuisset. cū enīz ex volūtate alterū horꝝ defuerit: reatu hominē innolui. ⁊ baptismus quidē pōt inesse vbi cōfessio cordis defuerit. Cōuersio aūt cordis pōt quidem inesse non ꝓcepto baptismo: sed contempto non potest. ne ꝙ vllo modo dicenda est conuersio cordis ad dominum: cū dei sacramentum contemnitur

¶ Idem contra iulianum.

Non baptizatur i homine: qd quid in eo est.

Quicquid est in homine quando baptizatur ⁊ sanctificatur: baptizari ⁊ sanctificari cum homine credendum est: dicturus es ⁊ ipsa i illo baptizari ⁊ sanctificari: que in testinis ⁊ vesica per digestionem corporis digeruntur: dicturus es baptizari ⁊ sanctificari hominē matris vtero cōstitutum: ſi ad hoc sacramentū accipienduz necessitas cogat grauidam: ⁊ ideo baptizari iā qui nascitur nō debere. postremo dicturus es baptizari febres ⁊ sanctificari: quando baptizantur egroti. ¶ Idem ad fortunatum.

Valet baptisma: etiam ſi per laicos ministretur.

Anctum est baptisma per seipsum: quod datum est in no.p.⁊ fi.⁊.ſ.ſ. ita ut in eodem sacramēto sit etiaz auctoritas traditionis per dominum nr̄m ad apostolos. per illos aūt ad episcopos ⁊ alios sacerdotes etiam laicos christianos ab eadem origine ⁊ stirpe venientes Nam cum illa historia narrat omnes qui audiunt ad lachrymas mouentur: cum in naui q̄dam nullus fidelis esset preter vnum penitentem: ⁊ naufragium cepit imminere: erat ibi q̄dam non immemor⁹ sue salutis ⁊ sacramenti vehementissim⁹ flagitator. nec erat aliquis q dare posset. nisi penitens ille acceperat enim: sed pro peccato de quo agebat penitentiam: amiserat sanctitatez: sed non amiserat sacramentum. Nā ſi hoc amittunt peccātes

x ¶ Cōtemnit.j.e.nō dubito.

y Ꝫ qcqd.ſile.ff.ō euic.ſi ꝑgnās.⁊.l.nocte. Nā ibi dr̄ q; ſi vēdidi tibi ancillā ꝑgnantē: ⁊ prius eum cat: ñ teneor de euictiōe: q; ñ intelligor eū vēdidisse. ar.ff. de vſucap. ſi aliena in fit .p iuliano tñ facit. ff. de ven. inſpi. l.i.§.i. vbi dr̄ q; prius ē ꝑs viscerū. ar. ꝯ.ff. de v. ſi. partū.

z ¶ Qui nascit. tñ ſi mat ē libera etiā tpe ꝓcepti onis: ⁊ part⁹ est liber. ff. de ſta. ho. l.v.

a ¶ Debere. ꝫ. xxiij. q. iij. ſi babes.

a Anctū ē.p seipsū: ñ merito ꝓferentis.

b ¶ Ancroritas .i. pueniens ex aucte dñi qui tradidit formā baptizādi aplis ⁊ p eos alijs et laicis. Sz ꝯ. ꝫ.e.di. ꝓstat ꝫ.i.q.i. q; quidā. ſz hec auctas dr̄ pmissio vel licentia de pmissione ecclesie. In articlo necessitatis pñt baptizet elaicus xp̄iani: ut dr̄. ꝫ.e. constat. Sz.f.⁊.b. nō. ꝓbant istā notulā: imo laicum bereticū in necessitate a deo hr̄e potestatē baptizādi: ut dicunt. nec ecclesia facē posset: q; ipi etiā sine necessitate baptizarent: tñ peccarēt. xxxij. di. §. verum.

c ¶ Et sacri.i., baptismi.

d ¶ Aligs. ut q nec baptismū nec formaz nouerat. nā pmo erat ibi recurrendū ad christianū ⁊ ita nō erat q ita cōpetenter posset dare. e. sicut ille q acceperat: ⁊ hoc ē qȯ sequit accepat.

e ¶ Accepat .ſ. sacramētum baptismi.

f ¶ Puiam. j.e. dis. sine pnia. ꝯ. ſz forsā penitēs iste .p aliquo graui peccato ꝓpunct⁹ baptisma petierat: quo suscepto iterū in idē peccatū relapsus est. vñ postea publice meruit ſuppoi penitentie. xxvi. q. vi. c. ſi.

g Recõciliaret. ꝫ. de pe. di. i. quẽ pẽitet. ꝫ. di. xxi. iferior. ꝫ. ꝫ quo adhoc supio: erat iste pⁿ baptismũ: qz iste nõ indigebat recõciliatiõe: ille fic. assignaꝫ ꝛ aliud ꝫ. xxiii. q. i. §. ꝫ istud. Nã ibi dr: ꝙ a laico ñ dz recõciliationẽ accipe. ꝫ dic: ꝙ istud succũbit.

h Qui nõ piũ. i. q ñ crederet animũ eoꝝ fuisse ita pium.

i Quisq;. ñ põt qsq; dicere relinquẽdũ illũ eẽ et nõ baptizandũ: q mortẽ iminente petit baptizari.

k A penitẽte. gs nõ credit ꝓungi: quẽ. i. aliquẽ baptizandũ esse: oportet ut credat ꝛc.

l Nõ credit. ar. ꝙ fama nõ inducit ꝓbationem nec ptẽ. ꝓbatiõis nec exemplũ: ꝫ. l. ꝛc. C. de sen. ꝛ int. o. iudi. l. nẽo. ar. qõ quis asserit p ius scriptũ. ꝓbaꝫ dz. xxiii. q. ij. legatur.

m Catheciminũ. in bonis ꝑz hoc esse intellígendũ de adulto nã puul⁹ bona opa bꝛe nõ põt.

n Vitã. j. e. non dubito. ꝫ. ꝫ hoc de eo q baptizari nõ q̃rit vl ẽ i peccato aliquo ille si adult⁹

a Ih de qb⁹. ꝫ cui⁹. ã. i. q. i. figs p signo. ptra.

b Quolibz mõ. etiã cũ barbarismis ꝛ soleocismis. j. e. rettulerunt.

c Impositiõe recõciliatio sic fiet: ponet ei manus ab epõ ꝛ dicet: accipe ispũ sanctũ: sicut i actibus apl̃oꝝ factum esse legit baptizatis a ioãne: cũ ipi dicerent aplis: neq; si spũs sanctus sit audiuimus: manus eis apli ponebãt dicẽtes: accipite. s. s. si nõ fuerant chrismati chrismabant.

d Aliud ẽ. Casus: intendit ꝓbare aug⁹ ꝙ q baptizat i forma ecclesie siue bonus sit siue malus: ꝙ baptism⁹ ofertur. qõ er eo ꝓbat: quia baptizati a iuda nõ sũt baptizati. ꝓterea qz postquam reconciliantur post penitentiam: quare non iterum baptizantur. Dedit ergo qõ acceperat. ꝛ ne periculose finiret vitã: nõ recõciliatus petijt ab eo ipso quem baptizauerat: vt eum reconciliaret. ꝛ factus ẽ. ꝛ sic naufragiũ euaserũt. Cognitum habes quod fecerunt nemo extitit eorum: qui nõ ptũ animum ita crederet: ut confiijs eorum in illo periculo dominum crederet affuisse. motꝰ enim animus religiosus ꝛ supplex ab homine exegit sacramentum: a deo impetrauit sanctitatem. Qõ si forte hoc qõ narraui de his qui naufragio imminente periclitabantur: nõ vult aligs credere: nõ eni hoc diuinarum scripturarũ auctoritas: sed in certo auctore fama cõmendat. nõ repugnabo sed interrogabo si tale aligd contingat: quid futurꝫ est. non potest enim quisq; dicere relinquendũ esse illum q morte imminẽte petit baptizari a penitente. quisqs non credat cõtigisse: oportet vt credat posse contingere. I tem ad eundem.

Quãuis recte viuat catheciminus: sine baptismo non potest saluari.

Catheciminꝰ q̃uis in bonis operibus defunctũ vitam habere non credimus: excepto dũtaxat: nisi martyrij cõpleat sacramentum. baptizat⁹ confitetur fidem suã coram sacerdote: ꝛ interrogatus rñdet hoc idẽ martyr cozã persecutore fecit: qui ꝛ cõfitetur fidẽ ꝛ interrogat⁹ rñdet. Et ille p⁹ confessionez aspergitur aqua hic vero aspgit sanguine vel cõtingitur igne. Ille man⁹ impositõe põtificis accepit spiritũ sanctũ: hic habitaculũ spũs sancti efficit: dũ nõ est ipe qui loquit sed spũs sanct⁹ q in illo logit: Ille cõicat eucharistie i cõmemoratiõe mortis domini hic ipe cõmoritur christo. Ille cõfiteatur se mũdi actib⁹ renũciare: hic ipis renũciat ꝛ vite. Illi peccata remittũt: isti extinguũtur. I tẽ leo papa.

Nõ reiteret baptisma: cuius forma ꝓstat integre collatam.

Ih de quib⁹ scripsisti: q se baptizatos sciũt: sed cuius fidei fuerint q eos baptizarũt se nescire ꝓfitent: quolibz mõ forma baptismatis acceperũt rebaptizãdi nõ sunt: sed p impositionẽ man⁹ xtute spũs sancti: quã ab hẽticis accipe non potuerũt: catholicis copulandi sũt. I tẽ aug⁹. sup ioãne.

Et p bonos ꝛ p malos eque baptizat christus.

Aliud est baptizare p ministeriũ: aliũ baptizãe p ptãtẽ. Itẽ g⁹ baptizabãt discipli ei⁹: ꝛ ibi adhuc erat iudas inter discipl̃os ei⁹. Siq⁹s aũt baptizauit iudas nõ sũt ite baptizati: ꝛ q⁹ baptizauit ioan. sũt ite rũ baptizati. plane ite ꝓx: ꝫ non iteraro baptismo. quos. n. baptizauit ioãnes: baptizauit ioannes: quos baptizauit iudas christus baptizauit. Itẽ p hãc eni ptãtẽ quã christ⁹ sol⁹ tenuit sibi: ꝛ in neminẽ mistroꝝ trãsfudit: q̃uis p mistros baptizare dignat⁹ sit: p hanc in q̃ stat vnitas ecclesie q̃ significat in colũba ꝺ q̃ dictũ ẽ: vna ẽ colũba mea: vna ẽ mr̃i sue electa. Si enim ut iã dixi fratres mei transferretur a domino potestas ad ministros: tot baptismata essent: quot ministri essent: ꝛ iam vnitas baptismi non staret. Intendite fratres: añq; veniret dñs nr̃ ihesus christ⁹ ad baptismũ: descendit colũba in testatez baptismi apud se retinuit nõ insudit in aliũ p quã ptãtẽ vnitas ꝓstat ecclesie. nã vna ẽ colũba ꝛc

e Per ministeriũ qõ facit sacerdos.

f Item. ergo baptiza bant. hic colligit baptismũ añ passionẽ fuisse institutũ: qz nõ ẽ ratio q̃re baptizati a iuda non sunt iterũ baptizati. sicut a ioãne baptizati: nisi qz ioãnes nõ baptizabat in forma quã dederat iesus discipulis: qõ faciebat iudas. vñ colligitur necessario ꝙ baptismus añ passionẽ fuit institut⁹ cũ iudas post passionez neminẽ baptizauit: licet plenã efficaciã ñ bũit vsq; ad passionem: ꝛ qõ iesus ante passionẽ formã baptizãdi dederat discipulis. Sz supius. c. ſ. ꝓ ptẽ i morte aptedicit: ꝙ p⁹ resurrectionem dedit formã illã. Ad h⁹ dicendũ: ꝙ ante passionẽ ꝛ post dedit formã baptizandi. ꝫ añ nõ ita generalẽ forte: ut baptizarent tãtũ iudeos. vñ dictũ est eis: in viã gentiũ ne abieritis. vij. q. i. denicq;. p⁹ generalem forte ut baptizarẽt oẽs gentes. Si q̃ras i qua forma ꝛbortũ baptizabat: dicendũ i hac. ſ. in noie vẽturi. ſ. ad põdicationem ad passionẽ ꝛ mortẽ ad iudiciũ. in tali forma baptizauit christum.

g Baptizauit. i. simpliciter lauit.

b ¶ Joannes baptiſm⁹ ille ioannis fuit q̄ſi p̄curſor⁹ ⁊ pparatorius veri baptiſmi ut eo q̄ſi quodā ꝑludio baptizari aſſuesceret. ioēs nō erat remiſſionis opatiu⁹: ut. j. e. di. nō regenerabāt. Sed nūqd baptizauit xp̄s quos baptizauit ioan. an nō erat ille baptiſmus a deo cū oē qđ bonū a deo ē ⁊ deū bz auctorē i. q. ij. ¶ pio. q. ät baptiſm⁹ ioānis bon⁹ fuerit: null⁹ dubitat. ſed ñ dr̄ xp̄i: q: nō erat ſacrāmētū redēptionis nr̄e: nec de⁹ p ill̄ū baptiſmū r̄miſſionē peccatorū opat⁹ ē. vl̄ q: non fuit collat⁹ in forma xp̄i. vñ ⁊ ioannis dicitur.

i ¶ Baptizauit. ñ ſolum iudas.

k ¶ Itē p̄ hāc poteſtatē. i. dignitatē quā tū nulli dedit. ſ. ut fieret remiſſio i baptiſmo collato i nōie miſterij. ſic fit i baptiſmo collato in no. p. ⁊. f. ⁊. ſ. ſ. Et dicēt baptiſm⁹ illi⁹ ⁊ ab eo denominārēt baptizati

l ¶ Anteq̄ ꝺ. ſ. e. p aquā ꝺ. ſz credendū ē colūbe ſpēz ſine ſpū i aq̄ añq̄ xp̄s veniſſz deſcēdiſſe: qđ b dr̄ p⁹ q̄ät xp̄s deſcēdit ſ. ſ. ſup eū purād⁹ ē i eū veniēs i illa colūba apparuiſſe: qđ ibi dr̄. hoc ſic ſe hr̄e poteris ſcire: ſi qđ b ſbdit diligēt attēdis. ſ. cognoui ⁊c. colūba ät illa ꝑma: vt dr̄ rediit i ꝑmordiale ſiue ꝑiacētē māz. m ¶ In aquā. i. ſup aquā.

n ¶ Cui. i. ioāni. o ¶ Et manēte: mā al. i mānſit ſup eū ⁊ alit̄ ſr̄ nos ꝺ pe. di. ij. q̄rēdū ⁊. c. pōt diſcurſus.

p ¶ Qui baptizat. i. pcīa dimittit. q ¶ Mūdi. ar. q̄ aplī baptizati ſūt: ut ꝺ pe. di. iij. ſi. n. circa p̄n. ⁊. j. e. q̄ ab hieroſolymis. r ¶ Propt̄ p̄bū. i. ꝑp̄ me ſp̄m q ſū p̄bū patris: ſ. ¶ Fuēit iuſt⁹. ſec⁹ ꝺ malo ut. ſ. i. q. i. ſi fuerit. t ¶ Nolunt. ut dr̄ baptiſm⁹ petri baptiſm⁹ pauli. u ¶ Incremētum. i. virtutes apponendo

a post peccatorū remiſſionem.

Nullus. ſ. i. q. i. ex̄ catholicā. Caſus: Primo lōgē de apoſtatis. i. bēticis. Secundo ꝺ ſciſmaticis. Eſt g⁹ caſus: apoſtate etiaz ex̄ eccl̄az hñt baptiſmuz ⁊ ex̄ illā ꝓferre p̄nt: ſz nō ſcitatē hñt ex̄ eccl̄az nec eā ꝓferre p̄nt: niſi forte ad p̄ctū p vim ſacr̄i hr̄e miſſionē opaī baptiſm⁹

b ¶ Qđ ſi dr̄i. ar. q̄ exc̄oicat⁹ poſſit ꝺhē mr̄imoniū cū liceat ei dr̄e ⁊ oti contracto.

c ¶ Nō pōt. ar. q̄ ñ recte fit: fieri dr̄: ut. i. q. i. q̄ q dā. ꝺ id qđ dr̄ nō poſſe fieri qđ de iur̄ nō fit: ut xxij. q. ij. faciat.

d ¶ Incipit. i. e. di. tunc valē. ſ. e. di. oſtēditur.

e ¶ Si in perfidia b tangit falſaz opinionē quorundā. j. c. pri.

f ¶ Excipit. remiſſionez peccatorū.

g ¶ Et foris. p miſtros malos ⁊ p quoſdā excōicatos filios iudeorū: ut i. q. i. ꝓphetauit.

b Uomō eraudiuit hāc q̄em mouet aug⁹ ut p⁹ ſoluat. Caſ⁹: nō q̄ cypan⁹ fuit i ea opinione: q̄ vex̄ baptiſma nō ꝓferat apud hereticos. illō etiā lauachrū diaboli appellauit. xxxij. di. ſ. vex̄. c⁹ opinionem ⁊ erroꝛē extirpat b aug⁹ cām ſui erroꝛis aſſignāſ In ꝑma g⁹ pte dic̄ aug⁹ malos ſacr̄a i eccl̄a ꝓferre ⁊ ex̄ eccl̄az: ſed nō remiſſionez pcīoꝝ. In ſa fac̄ dr̄iam int̄ ſacr̄m ⁊ effectū ſacr̄i. qđ nō fac̄ cypr̄ian⁹. ⁊ ideō errauit. In ꝑtia dic̄: q̄ ſic boni cōferūt i eccl̄a ſacr̄i effectuz ſic mali ex̄ eccl̄am. dum tñ i nccīziate al̄ñ. ſz tñ ſacr̄m ꝓferūt. In q̄rta pōit quādam opinionē falſaz. ſ. q̄ peccata dimittūt ei q ficte accedit ad baptiſmū ad punctum boze poſtea redeunt.

i ¶ Aut p eos. ſ. de pe. di. i. homicidioꝝ. k ¶ Nemo. ſ. di. lxij. nulla rō. ſ. xxviij. di. ſ. byteꝝ. ſ. ij. q. vi. quotiēs poſt auditā. ſ. i. q. i. ventum eſt. l ¶ Sacramētū. b eraudi. ut nō. ſ. i. q. i. remiſſionē. al̄ ꝺdiceret. j. e. c. v. cum in alijs.

m Per sanctos. imo p seipsū nū q̄ p ministrum sed neq̄ p sacr̄m: qđ bonus ministrat magis q̄ malus. nā semp suū effectū bz oē sacr̄m: nisi suscipientis malitia impediat ut. s. i. q. i. oia. et. xv. q. ult. c. ult. sed forte dr̄ p sanctos dimittē pcta: qr̄ q̄ pdestinata sūt sanctorū pcīb⁹ obtinēt: ut. xviij. q. iiij. obtineri. l. qr̄ ipsis p dicātib⁹ aliq̄ ꝓpūgūt: & sic etiā pcta dimittūt: & dr̄ hoc ō bonis antonomastice l. p sanctos bonos. i. per id qđ boni vocant sūt. s. per charitatē et ceteras virtutes. vel sol⁹ xp̄s dat remissionē pctoꝝ p auctorem: bonus dat per ministrātis meritū malus p ministerium.

n Sanctos suos. i. mediantib⁹ pcīb⁹ scōrū.

o Culpā. et ille qui est reuersus ad fidem.

p Sine q°. ō pe. di. ij. fugerat sanctus. & s. di. vij. nullus expectet. & e di. solet queri.

q Manus. i. q. i. q̄ quidam ꝓtra.

r Sanctificatōem. i. remissionē pctoꝝ. sic duo bⁿ mōis dr̄ māducare s. di. ij. qđ est christū.

s Atq̄ illud. i. pceptio sacramenti.

t Hoc autem. i. vite sanctificatio.

u Ab effectu ipsius sacramenti.

x Multitudinem. i. ad multitudinē maloꝝ qui dicunt palee: qr̄ vacui & qr̄ leuit̄ cadūt tpe tētatōis: l. qr̄ arsuri sūt igne inextinguibili ḡnis reppositis in area celesti.

y Nec dare de merito vite nō per ministeriuz. s. i. q. i. remissionem.

z Quem. s. ecclam.

a Tradētis. baptismū

b Malitia. baptismū.

c Non sepat. nō sepat malꝰ a se remouendo. s. malitiā sui.

d Et cū illi. i. bono fīli

nus aūt impositio si ñ adhibet ab hēsi veniēti q̄q̄ extra oēm culpaz esse iudicaret: ꝓp charitatis tñ copulationē: q̄ē maximū donū spūs sci sine q° ñ valent ad salutē q̄cūq̄ alia sancta fuerint in hoie: manus hēticis correctis imponit. Induūt aūt hoies ipm christū alii qñ usq̄ ad sacr̄i ꝓceptionem: aliqñ usq̄ ad vite sanctificationē: atq̄ illud p̄mū & malis & bonis pōt eē cōe. hoc aūt pro p̄iū ē bonoꝝ & pioꝝ. Non ob aliud visū ē quibusdā ēt egregijs viris antistitibus christi: inter quos p̄cipue beat⁹ cypri an⁹ eminebat: ñ eē posse apō hēticos ul sciſmaticos baptismū christi: nisi qr̄ ñ distinguebāt sacr̄m ab effectu uel usu sacri & qr̄ eius sacri effectū atq̄ usū in liberatione a peccatis & cō dis rectitudine apud hēticos ñ ineniebāt: ipm quoq̄ sacr̄m illic eē ñ putabant: Sz ꝙuertentibus oculos ad interioris palee multitudinē: cū etiā hi qui in ipa vnitate puerſi sūt & pdite viuūt: appareāt & remissionem peccatoꝝ nec dare posse nec hr̄e: qr̄ ñ malignis sz bonis filijs dictū ē: sicut dimiseritis peccata dimittunt eis & reliq̄ hr̄e tñ & dare & accipe baptismi sacr̄m satis eccl̄e catholice pastorib⁹ eluxit: & oue q̄ foris errabat: & dñicum characterē foris accipiebat: veniente ad christiane vnitatis salutē ab errore corrigi: characterē tñ dñicum i ea cognosci potius q̄ improbari: q̄quidem ipum characterē multi et lupi & lupis infigūt: q vident eē intus. verūtñ ad illā oue q̄ ex multis vna ē: nō ptinet. cū malus tradit baptismū bono. i. i vnitatis vinculo. veraci ꝙuersione mutato iter bonū sacr̄m qđ traditur: & bonū fidelē cui tradit: stradētis malitia nō separat. & cū illi veracit ad dñm ꝙuerso peccata dimittunt: ab eis q̄bus ipse veraci ꝓfessiōe

ꝓiūgitur spūs sanctus ea dimittit: q oibus sanctis dat⁹ ē sibi charitate cohaerētib⁹: siue se nouerint corporaliter siue ñ nouerint. filii cū alicui⁹ tenentur pcta ab eis tenent: a q̄bus ille cordis p̄nitate diſiūgit siue notis corporalit siue ignotis. oēs mali spūaliter a bonis seiūncti sunt. si āt etiā corporaliter apta discessione sepent: peiores fiunt. sz nihil interest ad baptismi sanctitatē: quāto quisq̄ peior id habeat: & quāto peiori tradat. pōt tñ tradere sepatus. sicut potest habere sepatus. sz q̄ pniciosū est hr̄e: tam pniciosū est tradē. Ille aūt cui tradidit. pōt salubriter accipe: si ipe nō sepatus accepit vr̄gēte mōtis necessitate. Cur hētici foris baptizare ñ p̄nt: an qr̄ peiores sūt eo ipo: q̄ foris sūt: Sz nihil interest ad integritatē baptismi: quāto peior id tradat. neq̄. n. interest tñ inter malū et peiorē: quātū inter bonū & malū: & tñ cū baptizat malus non aliud dat: q̄ ille q malus minⁿ ē. an forte nō ad hois meritū: sz ad ipius baptismi sacr̄m pti net: ut foris dari nō possit: Si hoc ita eēt: nec hr̄i foris posset & totiēs baptizari necesse eēt quotiēs quisq̄ recedēs ab ecclesia rursus ad eccl̄am remearet. & his q ficte cōde baptizant: aut pcta nullaten⁹ dimittunt: qr̄ spūs disciplie effugiet fictū: aut in ipso tpis p̄cto p vim sacri dimissa itez p fictionē repleant: ut illud verum sit: quot quot in christo baptizati estis: christū induistis: & illud spūs effugiet fictū disciplineid ē ut induat eū christū sanctitas baptismi: & exuat eū christū pniciēs fictionis. Nā redire dimissa pcta ubi firma charitas ñ est: aptissime dñs in euāgelio docet i illo seruo: a quo dñs dimissū debitū petiuit: eo q̄ ille ꝓserus suo debitū nollz dimittere. Sic non impeditur baptismi gr̄a: quo minus oīa

b Dimittūt. s. i q. i. ut euidēt cōt eccla scōrū hic dr̄ remittē pcta cōuersis: qr̄ ei⁹ oī oi b⁹ eis illa relaxāt ul q̄m per charitatis vnitatē: que solum in ecclesia habet: fit remissio pctoꝝ: ut. j. e. di. ecclesie charitas

c Ab eis. i. ecclesia. q̄ dr̄ dimittere peccata.

d Sine ꝓsimile dicit ler. C. ō pscript. r. vel. xx. an. l. ult. v. qđ enim ꝓdest in ipsa ꝓuincia esse possessionē cū ius vēdicatōis scorporale ē

e Sepat⁹. s. i. q i. ut euidēter.

f Urgēte. xi. q. iij. qđ pdecessor. arg. s. xviij. q. iiij. ecce recedit.

g Baptismi. s. e di. si inē bonos. s i. q. i. si fuerit.

h Nā redire. s. xviij. q. iiij. si illic. s. de pe. di. iij. c. i. ij. iij. iiij. v. & vi.

i Nō ipedit. sz ñ dic b⁹ ista sēnedo. sed eoꝝ opiniones referendo

k Pesterni⁹ dies i. pcīm hesterna die ꝓmissum.

l Dora. sic sz leges eodē tpe gs absoluit: et statiz obligat. si. n. aio nouā dimulier intercedit: liberabitur debito: & eo dē momēto obligat qr̄ ipso iure ꝓpetit recisoria. ff ad uell. debitrix. §. ult.

m Redeūtib⁹. nō. de pe. di. iiij. in pn. qr̄ qđā dñt q̄ redeūt: sic flores in vere. b. &.

n ¶ Unc valere. hec est vera sñia: o ¶ Incipit. q; tūc incipit eē i eo z efficatiā in eo hr̄e: z ibi ratihabitio retro trahit. z ē ar. p̄. ff. ō bis qui no. infa. furti. §. qui iussu.

p ¶ Ad salutem. i. tria ad baptisīnū significata nūc incipit hr̄e: remissionē pc̄oz et non ꝑ baptisīnū. sz ꝑ cordis ptritōez per charitatē vl̄ humilitatez mētis: quā habet dū hz cordis ptritōem.

q ¶ Baptisīn⁹. s. i terioz. s. pc̄oz ablutio.

r ¶ Fictio. s̄. e. di. oñdit. et. c. nulli⁹.

s ¶ On in uob. i multis. i. in oīb⁹ sacramētis: sz nō i charitate sine q̄ nihil sūt oia s̄. e. quo.

t ¶ In symbolo. p̄dict qđ. j. legit: q; i catholica eccla ñ si nobiscū. sz dic: q; iō dñr eē i symbolo: q; si i maiori pte. nā si i toto symbolo eēnt: g⁹ eēnt nobiscū i ecclesia: cūb⁹ fit de symbolo credē i catholicā eccl̄am sīc̄ z alibi dr̄ gsteneē cū non teneat eccl̄e vnitatē. xrii. q. i. aduocauit.

u ¶ In cetis. ar. p̄ xliij. q. i. scilīa. sed illud quo ad effectum.

x ¶ In corpe. si vi uētes. z iō ñ ē de sperādū ō eis de pe. di. viij. c. i.

y ¶ Foris. dr̄ q. eē eccl̄am ꝑficiāt: et sic reꝓbat quorūdā opinio q di cūt eē vnitatē ecclesie corp⁹ xp̄i ꝑficiñ posse: ut. i. q. i. dñs declarauit. z. c. nō nocet

z ¶ Sz rē. s. vnitatē eccl̄e. io. peccata dimittant: etiā si fraternū odium in eius cui peccata dimittunt: aio ꝑseuerat. solui. n. hesternꝰ dies z q̄cqd supest: solui etiā ipa hora momentoꝫ āte baptisīnū z in ipo baptisīno. deinceps aūt continuo reus eē incipit: ñ solū ꝑsequētiū: sz etiā ꝑteritoꝝ dierū horaꝝ momētoꝝ redeūtibus oibus q̄ dimissa sunt. ¶ Idem

Quando ꝑsit baptisīnus ei q ficte accepit.

Unc valere incipit ad salutē baptisīn⁹: cū ulla fictio veraci ꝑfessiōe recesserit: que corde i malicia vel sacrilegio pseuerāte peccatoꝝ ablutionē nō fine bat fieri ¶ Idem ad donatistas.

Non reiterātur sacr̄a q̄ extra eccl̄iā ꝑcepta sunt.

On in vobis mutamus in quibus nobiscū estis. in multis eni nobiscū estis. Nā z de talib⁹ dictū ē: q; in multis erāt mecū. sz ea corrigimus in quibus ñ estis: z ea vos hic accipe nolumus q̄ ñ hētis illic ubi estis nobiscū. n. estis in baptisīno in symbolo in ceteris dñicis sacramētis in spū aūt vnitatis z in vinculo pacis z in ipa denīq; catholica eccl̄a nobiscū nō estis. Isti aūt cū quibus uel de quibus agimus ñ sunt desperandi adhuc. n. in corpe sunt. sed nō querāt spiritū sanctum: nisi in corpe christi cuius hñt foris sacr̄m. sed rem ipam nō tenent intus cuius ē illud sacr̄m: z iō indiciū sibi mānducāt z bibunt ¶ Item gregorius querico epo z ceteris in hibernia epīs.

Quō recipiantur ab ecclesia qui in noie trinitatis apud hereticos baptizantur.

Antiqua patrum institutōne didicimus: ut q apud heresim in trinitatis noie baptizantur: cum ad sanctā eccl̄e

a Aptiq̄ didici⁹. hec reconciliationū dispitas fiebat, aut ꝑpt̄ hēticoz disparitatē aut eccl̄az varietatē ꝓsuetudinē

b ¶ Aut vunctōe. i. q. i. hi q baptisīnū,

c ¶ Sola ꝑfessione: q; tm̄ interrogāt si recte credāt siam redeūt: aut vnctiōe chrismatis aut impositione manus aut sola ꝑfessione fidei ad sinum matris eccl̄e reuocētur. Uñ arrianos ꝓ impositionem manus occidens ꝓ vnctionez ꝙ chrismatis sācti ad ingressum catholice eccl̄e oñēs reformat. monoscelitas ꝙ z alios ex sola cōfessione recipit q; sanctum baptisīna q̄ apud hēticos sunt consecuti: tūc in eis vires emundationis recipit: uel cuz illi per impositionē manus spiritus sanctū accepe rint: uel isti, ꝑpter cōfessionez vere fidei sācte z vniuersalis ecclesie visceribus sunt vniti ¶ Item augustinus.

Extra eccl̄iā baptisīnus accipi potest: sed non ꝓdest.

Ecclesia paradiso compara'indicat'nobis posse quidem baptisīnum eius homies etiam foris accipere: sed salutem beatitudinis extra eā neminem uel ꝓcipere vel tenere Non enim in mesopotamia uel egypto quo illa flumina pueuerunt: est felicitas vite: que in paradiso commemorat. Sicut ergo baptisīnus eccl̄e pōt esse extra eccl̄am: munus aūt beate vite non nisi intra eccl̄e siā inuenitur. ¶ Idem de vnico baptisīno li. iij.

Baptisīnus z sacrilegium hereticoz non sunt sacrāmēta.

Unc aūtem nō sicut hereticoz z sic erroz ipozum est. sicut etiam sacrilegium dissensionis est eoz: sic etiam baptisīna: quod christi est debet dici ipozum ¶ Idem li. v.

De eodem.

Um tm̄ valeat baptisīnus ꝙ hominē ꝓtemptibilē: quātum per apostolum datus: ita nec illius sed christi eē cognoscitur. Itē: Inuenim⁹ dictum

d ¶ Monoscelitas. q di cūt vnā tm̄ volūtatē eē i xp̄o. s. hūanitatis ñ diuinitatis: ut. xvi. di. hēo.

e ¶ Fidei diuersitas suscipiēdi hēticos nō iō ē q; i se eccl̄a oñētal'sentiat ꝓria: sz q; diuerso mō recipiebāt. arriani qui erāt i oñēte nō chrismabāt: iō oñēs redeūtes chrismabat. q erāt i occidēte. chrismabāt. Et iō ut oñderet eos de vnitate eccl̄e ꝙ man⁹ ipositōem recipiebat ecclia oñētalis. vñ ē ar. q; diu se erāt arrianoꝝ secte. unde. s̄. e. di. i. c. eccl̄as ubi dr̄ q; eccl̄a ab eis ꝓsecrata reconsecret. ab arrianis dat⁹ baptisīn⁹ nō iteretur: ut. s̄. i. q. i. arrianos. et ar. j. e. ō arrianis. io.

f ¶ Ecclesia nobis. s̄. i. q. i. fic. g ¶ Sz salutē s̄. i. q. i. ex eccl̄iam.

b ¶ Que i paradiso q̄ ibi ꝓtat ort⁹ z agit ibi ō illo: vbi fuit adā de terrestri. qñq; paradisus ,dr̄ empireū celū.

i ¶ Extra eccl̄am. xxiiij. q. i. alien⁹. c. q; paradisus

k ¶ Unc autem.

l ¶ Um tm̄. Casus: ꝓbat ꝙ aug⁹ duplicē oēm baptisīnū xp̄i eē nō ministri ꝓferētis. Pria rō: q; eodē mō valet baptisīn⁹ collatus per malum sicut per bonū. Secunda q; licet apostoli dixerit euangeliū meū gloriam meā. nō tamē direrunt baptisīnū meum.

m ¶ Esse cognoscit. naz oia nr̄a facim⁹ xc. C. de vete. iur. enuc. li. §. sed necq;

n ¶ Baptismū. iuenit tñ baptism⁹. io. g i fora sua baptizauit
o ¶ Gloria est q tñ oib⁹ dat eḡliter in baptismo. sed ex mō
uersatōis nostre minuit ul augetur: ut. ī. e. nequaq̄. sed b
nō logtur de illa gratia baptismi: que dat sine pl̄onar pce
ptōe dūmō fict⁹ nō ac
cedat.
p ¶ Doctior. nā nō om
nes. tc. C. de veteri. iu
enu. l. i. §. figs.
q § Atis oftēdim⁹. vel
accipientis erro
rem. dū tñ forma eccle
hocfaciat uel etiā si cor
rupte loquatur nō est re
baptizand⁹: qō tñ aliter
īstitutū fuit. ne ad hoc
praui homies assuescāt
ē. e. di. nō illud. ī. di. e.
ficut.
r ¶ De spiritu dū tñ itē
dat baptizare: ut. ē. e. so
let qñq̄. lz. n. arriani er
rēt circa psonas pcedē
tes filiū nō esse equalez
patri: ut. xxiiij. q. iij. c. q
dam. vl. arriani: tñ arri
ani baptizāt. ī. e. de arri
anis.
s § St vnitas q̄ late
patet. sed ecclesie
vnitas q̄ est in fidei cha
ritate. nō ita late patet
sed bec amplectit solos
bonos. ē. e. di. ij. q. pas
sus. sed fm vnitatē sacra
mentor etiā malos ali
os pplectit: ut. ē. e. quō
vl. induant. et ex hac
multi relinquentur.
t ¶ Mixtas. s. malos mi
xtos bonis. sunt. n. mali
mixti inter bonos: sicut
palee inter grana. et di
cūtur palee: q. cadūt le
uiter vēto tentatōis de
pe. dis. v. c. i. et. xxiij. q.
vij. c. i.
u ¶ Ereūt. sic. t mali ho
mines. s. mali nō ereūt
saltē eternaliter: ut de
pe. di. ij. §. b' itaq̄. c. q
cūq̄. et. c. null⁹. io.
x § Non ē creatura. pol
luta tamē dici pōt
quātuz ī eis ē. xlix. di. c.
y § ult. io.
Jue hereticus. ba
ptizet. ē. i. q. i. hō. qui. c. dedit. ē. xix. di. fm. ē. e. di. a quodā
ē. i. q. i. figs p iguo. cōtra. ē. e. di. bi ō qb⁹ ꝛ. So. ibi ī fora
bic nō. et reiteratur quantum ad factum.
z ¶ Tāti nois. cur aūt ñ nominū: ut i nōib⁹ p̄ris t fi. t. s. s. dī
ab aplis t gloriam meā: q̄uis
utiq̄ a dño t misteriū meum t
prudētiā meā t euāgeliū meū
q̄uis utiq̄ a dño imptitū atq̄
donatū: baptismū aūt nēo eo
rū meū dixit oino. Neq̄ enim
oim eḡlis ē gla: neq̄ ministrāt
oēs eḡlie: neq̄ eḡli prudentia
uel sciētia sunt oēs pditi. t in
euāgelizando ali⁹ alio melius
opatur. Et iō dici pōt ali⁹ alio
doctior ē in ipsa salutari do
ctrina. Ali⁹ aūt alio magis mi
nusue baptizatus dici nō pōt:
sine ab iferiore sine a maiore
baptizet. ¶ dē in li. iiij. De
§ Atis oñdim⁹ ad eodem.
baptismū: qō vbis euāgeli
cis psecrat: ñ ptinere cuiusq̄
dātis uel accipiētis errorē: si
ue de pre sine de filio sine de
s. s. aliter sentiat q̄ celestis do
ctrina insinuat. ¶ dē in li. de
baptismo. Qō bonis t malis
sacra ecclesie cōia sunt.
§ St vnitas eccle: que late
patet in sacrō⁹ videlicet
societate t cōione q̄ pplectit
cū granis etiā paleas: q̄n eas
corpalit mixtas ita patit: ut ne
q̄ illas iusti vitēt: neq̄ ab illis
iuste viteñt. sic sūt in ecclesia
hoies mali: ut in corpe hūano
hūores mali: g interdū exeūt
ex corpe. ¶ dē de vnico ba
ptismo li. vi.
Non transit ad aquā baptis
mi malicia benedicentis.
NOn ē aq̄ ppbana et adul
tera sup quā nomē dei ino
cat: etiā si a ppbanis t adul
teris inocet: q. nec ipa creata
nec ipz nomē adultex ē ¶ tē
beda omel. xxxvi. Nō ē ba
ptizandus q̄ ab hereticis ba
ptizatur.
§ Jue hēticus siue scismati
cus siue facinorosus quisq̄
in pfessiōe scē trinitatis bapti
zet: ñ valet ille q baptizat⁹ est
a bonis catholicis rebaptiza
ri: ne pfessio uel inuocatio tan
ti nois videat annullari ¶ tē
gre. ij. bonifacio epo.
Baptizari a paganis in nomi
ne baptizentur trinitatis.
QVos a paganis baptiza
tos eē asseruisti: si ita hēt
ut denno baptizes in noie tri
nitatis mādamus. ¶ tē cele
stinus pa. Sine exorcismis t
exufflationib⁹ null⁹ baptizet.
§ Jue puuli siue iuuenes ad
regnationis veniūt sacrm:
nō fontē vite prius adeant q̄
exorcismis t exufflatiōib⁹ cle
ricor spūs imund⁹ ab eis exi
gat. ¶ tē raban⁹ de institutio
ne clericor. Officiū baptizā
di cathecumini ñ puenant.
ANte baptismū cathetizan
di dz hoiez puenire officiū
ut fidei primū cathecumin⁹ ac
cipiat rudimētū. Item: Ipse
christ⁹ prius ceci nati oculos lu
to ex spūto facto suplininit: t
sic ad aq̄s siloe misit: q. p⁹ dz
baptizādus fide incarnatiōis
christi istrui: t sic ad baptismū
iā credul⁹ admitti: ut sciat cui⁹
gre in eo ē pticeps: t chi iam
debitor fiat deinceps. ¶ tez
ex concilio bracarensi. ij.
Quo tpe cathecumini ad ex
orcizandum sunt deferendi.
ANte. xx. dies baptismi ad
purgationē exorcismi ca
thecumini currāt. In quibus
xx. diebus oino symbolum qō
ē credo in deū pa. o. spūaliter
doceantur. ¶ tem ex conci
lio agathensi.
§ Jue hēticus siue scismati b
cus siue facinorosus quisq̄
in pfessiōe scē trinitatis bapti
zet: ñ valet ille q baptizat⁹ est
a bonis catholicis rebaptiza
ri: ne pfessio uel inuocatio tan
ti nois videat annullari ¶ tē
gre. ij. bonifacio epo.
Baptizari a paganis in nomi
ne baptizentur trinitatis.
QVos a paganis baptiza
tos eē asseruisti: si ita hēt
ut denno baptizes in noie tri
nitatis mādamus. ¶ tē cele
stinus pa. Sine exorcismis t
exufflationib⁹ null⁹ baptizet.
§ Jue puuli siue iuuenes ad
regnationis veniūt sacrm:
nō fontē vite prius adeant q̄
exorcismis t exufflatiōib⁹ cle
ricor spūs imund⁹ ab eis exi
gat. ¶ tē raban⁹ de institutio
ne clericor. Officiū baptizā
di cathecumini ñ puenant.
ANte baptismū cathetizan
di dz hoiez puenire officiū
ut fidei primū cathecumin⁹ ac
cipiat rudimētū. Item: Ipse
christ⁹ prius ceci nati oculos lu
to ex spūto facto suplininit: t
sic ad aq̄s siloe misit: q. p⁹ dz
baptizādus fide incarnatiōis
christi istrui: t sic ad baptismū
iā credul⁹ admitti: ut sciat cui⁹
gre in eo ē pticeps: t chi iam
debitor fiat deinceps. ¶ tez
ex concilio bracarensi. ij.
Quo tpe cathecumini ad ex
orcizandum sunt deferendi.
ANte. xx. dies baptismi ad
purgationē exorcismi ca
thecumini currāt. In quibus
xx. diebus oino symbolum qō
ē credo in deū pa. o. spūaliter
doceantur. ¶ tem ex conci
lio agathensi.
te baptizo. hoc ideo fit in appellatōe singularitatis
in essentia vnitas patris et filii et. s. s. in personis tri
a nitas designetur.
QVos a pagāis. si ita: sed in forma eccle nō fue
rūt baptizati. io.
§ Jue paruu b
li. de prece
denti solēnitate
baptismi subiun
git scilicet de ex
orcismo et cathe
cismo.
c ¶ Abigatur. id
est proiiciatur. i.
proiiciendus de
signetur: et sic nō
est contra. ī. e. ne
quāq̄. et si nō p
fit ad vitam aligd
quia propter hoc
non fiunt minus
indigni: ga mors
adhuc ī eis rema
net: prodest tamē
ut min⁹ possit eis
inimicus nocere
ut. ī. c. debinc. S.
quem effectū ha
bet exorcismus:
nūquid eiiecit spi
ritum immundum
immo donec ba
ptizetur est mem
brum diaboli: ga
non est medium:
ut. xxiiij. q. i. quo
niā. sed dic abiit.
i. significat abigē
dū vl abiiciendū
vel saltē cōpellit
eū ne iam tñ no
ceat quantuz no
cere potuit p⁹:
ē. e. c. ij.
d ANte baptis
mum. siloe
fons ē: t interpat
missus est: q. tps
in q⁹ baptizamur
missus ē. xxxij. di.
q. eps. io.
e ANte. xx. ē. xx
q. i. placuit.
f ¶ Dies. in medi
ana hebdomada
cum cantatur: si
tientes. ē. di. liij.
principali. g ¶ Exorcismi. i. adiurationes. exorci
zare. i. adiurare.
b ¶ Spiritualiter. sufficit: q. sensum retineat. ff. de
legi. i. scire. leges. i. q. i. marchion.

i SYmbolū. cō petētib⁹.i. i tellectū discreti onis habēib⁹ vl cupiētibus. ope tētes quidem ap pellāt q libero ar bitrio vtētes pe nitētiā ab eccl'ia accipiūtur digni fint accedēad ca thecūmū. deinde ad baptismi sacra mentū: ut. xxxiij. di. audite.

k O Athecūmi.

l BAptizādos.

m NOn liceat. duas tātū q̄ āte duas q̄ āte tres ꝛc. cui alias duo ꝓtinent i tri bus. ff. de ar. diē §. si plures.

n ¶ Baptizādi. no mē suū dent i scri ptis: hodie nō ꝛ hoc. et quod dic abstinēcia cōsiluī est. et ita nō est ꝓ j. e. sine puīa.

o ¶ Et dim. j. xx. di es. ꝑ. e. ante.

p ¶ Eraminatōe. q̄ ⁊ infidelis non recipiet sine era minatōe. j. e. iu dei. ⁊. c. ne quod absit.

q POst q̄. p ab renūciatio nem. ꝑ. di. ri. ec clesiasticarū.

r ¶ Se alienaue rit. i. alienari icepe rit ut. ꝑ. e. sine p̄ uili.

s SIcut nostis q̄ decepit. ⁊ iō fuit restitutus, nā deceptus ꝛc: ff. ad vell. l. i.

t ¶ Creatura. nec diabol⁹ iquantū est creatura: sed i quantū est vicio sus. xxiij. di. eūs ordinandus est.

Quo tpe competētibus symbolum est prędicandum.

SYmbolū etiam placuit ab oibus ecclesijs vna die. i. añ. viij. dies dñice resurrecti onis publice in eccl'a cōpetē tib⁹ ꝑdicare. Item nico. pa.

In vnaquaq̄ eccl'a baptizan di catheczari possunt.

OMthecūsini baptizandorū a sacerdotib⁹ vnuscuiusq̄ eccl'esie possūt fieri: sicut i hac sancta romana eccl'ia cui deo auctore misteriū exhibe mus: nīsi famulatus soleniter fieri ꝓbauit. Item ex cō cilio laodicensi. De eodem

BAptizandos oz fidei sym bolū discere: ⁊. v. feria ul time septimane uel epo vel p̄ sbytero reddē. Item ex pci. martini pape. De eodem.

NOn liceat añ duas septi manas pasce: sz ante tres ad baptismū suscipe a liquem oportet aūt in his diebus: qui baptizandi sūt: ut symbolū di scant: ⁊ in. vi. feria nouissime septimane epo uel p̄sbytero reddant. Item ex concilio carthaginensi. iiij.

Anteq̄ baptizentur quilibet sunt examinandi.

BAptizandi nomē suū dent ⁊ diu sub abstinentia vini ⁊ carnū ac manus impositionis crebra examinatione baptis mū ꝑcipiant. Item vrbanus de institutione clericorum.

Baptizandi quare exorcizan tur ⁊ exufflentur.

POst q̄ se baptizādus p cō fessionē vere fidei in alte rius cōmēdauerit dominiū: ⁊ p abrenūciationē priozis pos sessoris se alienauerit seruitio exufflat ab eo potestas seua: ut p puz sacerdotis misteriū spūi sancto cedat fugiēs mali gnus spūs. Item ētē aug. de symbolo li. primo. De eodem.

SIcut nostis fratres cha rissimi pauli exufflant ⁊ ex orcizant: ut pellat ab eis dia boli potestas inimica: q̄ dece pit hominē: ut possideret ho mines. nō ergo creatura in fantibus exorcizat aut exuf flatur: sed ille sub quo sunt: q̄ sub peccato nascunt. Item rabanus de institutione cleri coz. Quare signetur baptizandus in corde ⁊ fronte.

POstea signat baptizand⁹ signaculo sancte crucis tā in corde q̄m in fronte: ut ab eo tpe apostata diabolus in na se suo ꝑstino sue infemptiōis cognoscēs signaculū: iam sibi deinceps illic sciat se eē alie nū Idem in libro eodem.

Quare sup eū oones dicant

EXhinc iā dicunt sup eum oones: ut fiat catheczumi nus. tūc dat baptizādo sal bñ dictū in os: ut p sal typicū sa pietie sale ꝓdit⁹ fetoze care at inigratis: ne a vermib⁹ pec catoz ultra putrefiat: sed ma gis illesus sueī ad maiorē gra tiā ꝓcipiendā. Item ētē beda sup libū regū. Quare sale initi antur catheczumini

SAl celestis sapie quo initi antur catheczumini: in cun ctis opez nostroz sacrificijs iubemur offerre Item raba nus de institutione clericoz.

Quare iterum exorcizentur.

DEhinc iterz exorcizat: ut diabolus suā nequiciā co gnoscēs iustū sup se dei indi ciū timens recedat ab homie nec iā cōtendat eum arte sua subuertere: ne baptismum ꝓsēq̄ tur: sz magis honorē deo crea tozi suo exhibens reddat op⁹ deo factozi suo Item greg. in omelia. xxiij.

Sacerdotes exorcizando de monia depellunt

SAcerdotes cum p exorcis mi gr'am manū credēt. bus imponūt: ⁊ hab. tare malignos spūs in eoz mētes ꝓtradicūt: quid aliud faciūt: nisi q̄ dēmo nia eijciū. Item rabanus ō institutione clericoz.

Quare de salina nares ⁊ aures tanguntur

u POstea. signatur. i. post erufflatōez in teremptionis.

x ¶ Interemptōis sue. i signaculū sancte crucis per quod est interēpt⁹: ut dixit diabol⁹ de quo dam indeoz qui. ꝑ. se fe cerat signū crucis: inue ni vas vacuuz sed figna tum.

y ¶ Alienū. i. alienandū sed iō dicit alienum: qa in proximo ꝛc. xxiij. q. i. paratus.

z EXhinc. typicuz. i. figuratū.

a ¶ Careat. i. q̄ per salē significatur.

b SAl celestis. offerre mystice cessat enz verus obseruatio legis naturalis eē de ꝑsti. trāslato.

a DEhinc. mediana hebdomada tri bus diebus fiūt exorcis mi. secūda iterū tribus ut ita nō resistet in vigi lia pasce: nīsi sola īmer sio. sin hoc exorcismi va riantur.

b ¶ Arte. i. dolo: sic ex ponitur. xxij. q. v. q̄cūq̄z

c SAcerdos.

d POstea. typicam. i. figurativam sapi entie dei per digitū dei intellige dona. s. s. Est ca ro nostra lutū: patris sa pientia spūs. Creditur humanū genus hoc me dicamine sanū.

e Ropter gloriã.i. gloriosum mun⁹ eucharistie ⁊ gloriosum op⁹ predicatõis.h. Pronaq; cũ spectẽt ad alia cetera terrã: Os hõi sublime dedit: celũq; videre Jussit: et erectos ad sydera tollere vultus. Et nil turpitudinis dz inesse faciei. C. de penis sigs in metallũ. ar. Ꝑ ex hõ fal. ad audiẽtiã. glorioſius quppe ⁊ excellentissimũ in humano corpore hõis os deprehẽdit: per quõ deꝰ glorificat et benedicit et p̃dicat. Jn signũ ergo tãti muneris et opis dignitate nõ tãgitur os cũ saliua.

f ¶ Muneris.i. cõpõis dñi ⁊ sanguis: qõ ẽ munus excellẽtissimũ.

g ¶ Et opis.i. p̃dicationis. añ. n. q; qs baptizet nec ad corp⁹ dñi sumẽdũ nec ad p̃dicatõis officiũ gerẽdũ ẽ idoneus vñ nec dz qs añ baptismũ corp⁹ rpi sumẽ: nec p̃dicatõis officiũ gerẽ nec dz ei credi hoc vt il lud. vñ in euãgelio ioannis. iesus nõ credebat se illis. s. infidelibus.

h ¶ Nõ tãgit os. ad ostẽdẽdũ: q; nõ pn⁹ credendum ẽ hõi q; odor fame fue pcesserit. õ cã vncti onis hẽt ex de sac vnct. cũ veniret. io.

i ¶ Deinde. i. postq; est baptizat⁹. vñ finis c. debuit eẽ pncipiũ. io.

k ¶ Venit p̃mo. i. olim i baptismo rpi.

l ¶ Descendit. in specie columbe.

m ¶ Sed p fidẽ. ut legit de pe. di. ij. q̃rẽdũ. pennata aialia. io.

a ¶ Jn nõ sanctificatur ponẽ casũ p illa. c. j. e. di. f tulerũt. ẽ. di. xxxv. ij. sedulo.

b ¶ Cõtra fidẽ. i. Ꝑcãz vbor formã i eccla catholica pstitutã. vel cum dicit baptizo in nomine trinitatis et diaboli.

c ¶ Affect⁹. i. bonitas hominis supat viciũ locutõis. q. d. ñ sed potius verbum cbristi.

d ¶ Nã vtiq;. pbat q; viciũ pcũ ꝓpt affectũ bonũ nõ emendat in baptismo: sed vbũ rpi opat vtutẽ. nã hẽtic⁹ bonum affectũ nõ dz ⁊ ẽiuis viciũ pcũ afferat. vñ tñ mun⁹ baptism⁹ suũ effectũ hẽbit: qz tñ valẽt illa certa vba euãgelij: ut quã rũcdq; ptes alie vicios fint: formã tñ a rpo instituta ñ pñt euacuare. imo pot⁹ ẽztũ spectat ad baptismũ oẽs euacuantur ab illis euãgelicis vbis. et hoc ẽ nã vtiq;.

e ¶ Si afferat. si. i. quãis.

f ¶ Cypian⁹. cypano. n. ⁊ alii. rr. epis visũ ẽ baptismum rpi nõ posse eẽ apud hẽticos ꝛ scismaticos. q etiã baptisma hẽticoꝝ lauacrũ diaboli appellabãt. ẽ. di. e. quõ. ⁊ di. xxxiij. § verũ.

g ¶ Regulã. ñ. n. deberẽt vba celestis dei restringi sub fragilis donati. xxxviij. di. indigniũ. palea ẽ. q. d si vir⁹ vbozũ ercludit dem omniũ: ita ⁊ pcũ viciũ.

h ¶ Adulteresis ẽ. i. interpositio usq; nec tñ.

l ¶ Euacuat. arg. utilia nõ viciat p inutilia. ẽ. di. xxxvij. turbat. ẽ. xxiij. q. iiij. gd ergo. C. de dona. lacim⁹ ẽ. i. q. i. nõne sodomite. ⁊. c. dñs declarauit. ẽ. di. xxxvij. sigd veri. ff. õ aqua quo. ⁊ esti. l. i. § ité q̃rit. ẽ. di. xxiij. quozũ dã. ẽ. di. ir. fi ad sacras ẽ. iij. q. ir. pura.

k ¶ Euacuat. er b. c. colligit: q; non viciat forma baptismi siquid i ea apponat supfluũ qõ admittũt qdã ut si dicat baptizo te i nõie. p. ⁊. f. ⁊. s. s. ⁊ diaboli. cl arma virũq; cano. no. vl. gd sequat baptizat⁹ ẽ. ar. ff. de. v. ob. q̃ ertrinsec⁹ idẽ ẽ sigd premittat añ formã: ut si dicat: arma virũq; cano. E. go baptizo te i nomine. p. ⁊. f. ⁊. s. s. Si vo aliqd interponat: ut si dicat baptizo te: et deꝰ est: an nõie. p. ⁊ fi. ⁊. s. s. ⁊c. nõ ẽ baptizat⁹. ar. ff. de testa. hẽdes palã. ẽ. ult. ubi distinguitur an interponat act⁹ extraneꝰ. et circa hoc ẽ oẽ vbum extraneũ a forma. qõ ñ pcedo. q. n. dicit baptizo te. in no. p. ⁊ fi. ⁊. s. s. et omniũ scõrũ: nõ dicẽ baptizo te in no. p. ⁊ fi. ⁊. s. s. q. ẽm hoc duo diceret: qd ẽ impossibile ⁊ et eadẽ rõe deberes dicẽ: cũ dr. non ego baptizo te: in no. p. ⁊. f. ⁊. s. s. q; ego baptizat⁹: qz vba

Postea tangũtur ei nares ⁊ aures ẽ saliua: ⁊ dicitur ei verbũ euangelicũ qõ iesus dixit: qñ surdũ ⁊ mutum sanauit tangens cũ sputo linguam eius ⁊ mittens digitos in auriculã eius dixit: effeta: quod ẽ apire. hoc enim sacrm hic agitur: ut p saliuam ypicam ⁊ sacerdotis tactum sapientia et virtus diuina salutem eiusdẽ cathecumini opetur: ut apiantur ei nares ad accipiendum odorem noticie dei: ut apiant ei aures ad audiendũ mandata dei: ut apiantur ei sensus in intimo corde ad respõdendũ.

Item ambro. de sacramentis

Quare nares nõ oza baptizãdorum eps tangit.

Propter gloriã muneris ⁊ operis nõ os tangit eps sed nares ut bonũ odorẽ accipiat pietatis eterne. Ité ra banus de institutiõe clericoꝝ

Quare a sacerdote iungunt.

Deinde a sacerdote iungitur: ut sacrum baptisma cũ fide accepta custodiat. vngitur tunc illius pectus oleo sactificato cũ inuocatione sãcte trinitatis: ut nulle fliquie latẽtis inimici in eo resideãt: sed i fide sãcte trinitatis mẽs eius pfortetur. vngitur ⁊ iter scapulas de eodẽ oleo: ut vndiq; muniatur: ⁊ ad bona opa facienda p dei grãm roboret

Idem: Consecratur fons: ut ad ipm baptisma cathecumini accedat.

Item ambro. in libro de sacramentis.

Quomodo fontem baptismi trinitatis presentia pfecrat.

Venit sacerdos ad fontem dicit precẽ: inuocat'nomẽ pa. ⁊ fi. ⁊. s. s. utuntur verbis celestibus. celestia sunt verba q̃ christi sunt. pñtia trinitatis ad est: opat ꝑmo eternus: ubi descendit spũs sanctus. primo q̃ si columba descẽdit: ut increduli vocarentur ad fidem. in principio signũ debuit esse in posteriozibus pfectõ. apostolis enim spiritus sanctus dat⁹ est in ignei linguis ꝓpter incredulos. nobis aũt tã in plenitudine eccle: non p signa sz per fidem veritas ẽ colligenda.

Item aug. de vnico baptismo libro. vi.

Verba errozis p imperitiam plata non impediũt aque sanctificationem.

Si non sanctificat aqua cũ aliqua errozis verba p imperitiã pcatoꝝ effundit: multi non solũ mali sed boni etiam fratres in ipsa eccla non sanctificant aquaz. multoꝝ enim preces emendantur quotidie si doctozibus fuerint recitate ⁊ multa in eis repiuntur ꝓtra fidem catholicã. nunqd si manifestet aliquos baptizatos: cũ ille preces dicte fuissẽt super aquã: iubent denuo baptizari: quid ita: quia plerunq; pcis vicium supat pcantis affe-

baptizãdi ꝓtulit qõ patet falsũ ee. Sed pone: q̃ mutet ordinẽ baptizãdi: an baptizabit ut si dicat baptizo te. in no. p l. ſ. ꝛ fi. videt q̃ ſic eſt de reſcrip. cauſas ar. C. de teſta. ꝑ poſteris. nec. n. ſcripture obſeruandus ẽ ordo. ff. de ſo. nec. n. ꝓtũ tñ dr̃ ar. C. de ſen. ꝛ interlo. l. plarã. di co. n. ordinẽ ꝑbo rũ eẽ de forma. ſi aũt mora interponat̃ nãlis ꝛ ꝓpẽdioſa: ut de reſpirãdo ſ. tuſſiẽdo ſ. erectãdo nõ obeſt alias ꝑ. C. õ teſta. cũ antigtas ꝛ de tpe; hoc ꝛ õ actu q̃ interponit; diſtingue p. l. ff. de duob⁹ reis cõſti. duos reos. §. ult. et penult. et õ. ff. ob. ꝓtun⁹. Nam modicũ interualũ non ꝑdit. qõ tñ magis intellectu q̃ locutõe ẽ ff. de ſol. ratũ. et hoc etiã intẽdas circa formam euchariſtie. pone. n q̃ dicit formã panis: demũ poſt aliquãtulũ ſpaciũ formã vini: nũq̃d trãſubſtãtiat ibi pans vel vinu;? Kõdeo ut ꝓmiſi: tñ qõ ñ ꝓcedeꝛt ſan cos: q̃ dicunt ee duas formas ut nõn. ã. di. qui paſſus.

Prima cautione. ẞ ergo intercedit ſtipo: ꝛ obligant̃ pueri er ꝓmiſſione patrũ. ẞ non intelligant; qõ ſpãle eſt in baptiſmo. illud aũt eſt loco ſtipulatõis: credis in deũ. tenet g⁹ obſeruare fidẽ puer faci⁹ adult⁹. xlv. diſt. de iudeis. ꝛ obligãt: licet ml intelligant. C. de ctus: q̃ illa cetera verba euãgelica ſine quibus non poteſt baptiſmus ꝓſecrari tantũ valent: ut q̃ illa ſic euacuẽtur q̃cunq; in prece vicioſa ꝓtra regulã fieri dicũtur: quẽadmodum demoniũ chriſti nomine excluditur. Nam utiq; hereticus ſi afferat precẽ, vicioſa: nec bonũ habeat, charitat̃ affectum quo poſſit illa ſuperari impitia: ꝛ ideo ſimilis eſt, ei qui cunq; in ipa catholica eccleſia inuidus ĩmundus ul̃ malinolus eſt: quales arguit hic cyprianus. afferat etiam ut fieri ſolet aliquam p̃cem in qua loquatur ꝓtra regulam fidei: multi quippe irruũt in preces non ſolum ab imperitis loquacibus: ſed etiam ab hereticis compoſitas: ꝛ ꝓ ignorãtie ſimplicitatem non ea valentes diſcernere, utũtur eis: arbitrantes q̃ bone ſunt: nec tñ in eis quod puerſum eſt euacuat illa que recta ibi ſunt: ſz ab eis potius euacuatur ¶ tẽ aug. ad neophitos.

Quid ſignificẽt myſteria: que in fonte baptiſmatis celebrãt

Prima igitur ꝛ ſecunda p̃dicatione de his tñ locuti ſumus: que verbis ꝓtuſq; ad fontẽ ſanctuz veniretis iuxta catholice eccle inſtituta tradimus. ꝛ qd ſignificaret vnctio que diuerſis corpis noſtri, adhibita ptibus diuerſi intellectum deſignat: ꝓut dñs dona re dignatus ẽ: interꝓtati ſum⁹ cũ oſtenderemus vos p oleuz ſanctificationis ad auditum plene fidei ꝓparatos: ꝛ ad bonũ chriſti odorẽ vocatos ꝛ ex toto corde ad abrenunciãdũ diabolo eſſe ꝓmonitos. Nũc vo de interioribus, iam myſterijs locuturi ſumus: que i ipo fonte celebrata ſũt. emiſſa. n. fal. mo. l. ſimo ſi bene inſpererim⁹ potius liberaꝛ a diabolo q̃ obligaꝛ. Nã ignorãs ꝓ aliũ bene liberaꝛ. itẽ ex eo q̃ dicit certiſſima. eſt ar. q̃ ſimpler cautio idonea cautio dr̃. tñ ler dicit q̃ cũ dr̃ idonea cautio: intelligẽdum eſt pign⁹ uel fideiuſſor: ut. ff. de fideicõ. liber. l. iiij. §. adijci.

certiſſima cautõne: q̃ vos abrenunciare omnibus pompis diaboli oĩbus operibus ei⁹ ꝛ omni fornicatõni diabolice ſpopondiſtis. deſcendiſtis in fontem ſacrum: fontem redẽptiõis fontem ſanctificatũ virtute dei celeſti. Itẽ: In hoc ergo fõte anteq̃ vos ꝓtoto cõpore tingeremus: interrogauimus: credis in deũ patrẽ omnipotẽtẽ: rñdiſtis: credo. rurſus interrogauimus: credis ꝛ in ieſum chriſtum filiũ eius: q̃ natus eſt de ſpiritu ſancto ex maria virgine: rñdiſtis ſingulis: credo. Item interrogauimus: credis ꝛ in ſpiritum ſanctum: rñdiſtis ſimiliter: credo Hoc aũt facimus iuxta domini noſtri ieſu chriſti ſaluatoris imperiũ: qui cum ad patrez in celum aſcenderet diſcipulis ſuis. i. apoſtolis mandauit dicens: Euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine. p. ꝛ fi. ꝛ ſ. ſ. Item: Qõ aũt interrogauimus: credis ſanctam. eccl̃am remiſſionem peccatoꝝ carnis reſurrectionem: non eo mõ interrogauimus: ut qũo in deum creditur ſic in eccl̃am ſanctã catholicã ꝓpterea ſancta ꝛ catholica' ẽ qz recte credit in deũ: non ergo diximus: ut in eccl̃am quaſi in deum crederetis: ſed intelligite nos dicere ꝛ dixiſſe: ut in eccl̃a ſancta catholica cõuerſantes in deum credẽtis: credẽtis etiã reſurrectionez carnis q̃ futura eſt. ¶ tẽ iſi. de officijs li. ij.

Alioꝝ fide' ꝛ ꝓfeſſione puli baptizentur.

Paruuli alio, pfitẽte baptizant̃: qz ad hunc, loq ꝛ credẽ neſcinnt: ſicut etiã egri muti ꝛ ſurdi quoꝝ vice alius, pfiteꝛ: ut, p eis rndeant dũ baptizãt. Item ex conci cartha. iiij.

m ¶ Ergo. vocabulũ ſeꝛ poſitũ põt accipi ꝓprie et improprie. ar. di. xxviij. ꝓſbyterũ.

n ¶ Quaſi in deũ. Crede deo: credaſq; deũ. plus credo valẽ: Si credas i eũ: q̃ ꝓ ei uel eũ.

o Aruuli. loqui. alit ſi pñt loqui. vnde aug⁹ in epla ad renatũ eũm: ſeptennis etatis pueri et mẽtiri et verus dicẽ cõfiteri et negare iam pñt. Et iõ cũ baptizant̃ iã ſymbolũ reddãt et ipſi, p ſe ad iterrogatõem rñdeãt.

p ¶ Vel credere. arg. q̃ ꝛ puer fidẽ. ſed neſcit ea vti eꝛ. e. maiores ſ. a pleriſq;.

q ¶ Muti vel etiã furioſi. pupillus. n. infans ſ. infantie, prim⁹ nõ multũ a furioſo diſtat inſti: de inuti. ſti. §. pupillus dr̃iz tñ dixi inter infantẽ et furioſum. ã. e. quomodo:

r ¶ Vice. nã ſatis cõueniẽs eſt: ut qui per aliuz obligaꝛ etiã liberet per aliũ. ſ. e. queris. itẽ dic̃ q̃ ꝓ ignorãte fidẽ libere poſſũ. ff. de fideiuſ. fidẽbẽ. et ignorãti etiã actio acquirit. ff. fi cerpe. fi a furioſo.

s Grotantes.sui.s.amici.
t ¶ Dixerit l'dici fecerit l'p fig̃ l'dic sui.s.volũtatis
u Nihil.é q̃ fidé.i.sacramẽtum fidei ꝓfessionem sed nõ virtutem,sed si nõ habent charitatem:quõ ergo ibũt in patriã post mortẽ:bo eis datur a deo.alij dicũt:q̃ habẽt eã in babtismo.ꝛ ei⁹ effec. c.i sed ꝛ per alios dicũtur credẽ.j.e. in ecclia.
x ¶ Habere.j.di.e. que ris.s.xv.q.i.§.ut itaq̃. s̃.di.ij.hoc est quod dicimus.
y ¶ Item ꝛ si nondum. i.q̃uis.
z ¶ Sacramẽtuz. baptis mꝰ dr̃ sacrm fidei:qz i fide rpi ꝓsecrat ꝛ in fide eccle ꝓficit:uel qz in nomine trinitatis ꝓfertur quã offerentes ꝛ oblati renentur credere et cõfiteri.vl qz signum é:q̃ suscipiens fidẽ habeat: etiam si nõ habeat aliq̃ impediente.
a ¶ Fidelem.sunt q dñt ipsos fideles dici: qa fidem bũt habitu nõ usu i.nõ exercitio:et sic de alijs vtutibꝰ.isti sic illud intelligũt fides illa que nõ facit fidelẽ usu.i. exercitio.j.e.puuli:ꝛ sic de alijs.
b ¶ Nõ rem ipam. sicut virtutem.
c Num ꝓ puulis.ſñ dere.sic distiguit ler.ff.de admi.tu.l.i.§. ultimo.
d ¶ Itidẽ.i.tantũ ꝛ hoc quo ad ꝓsũptõem. ar. q̃ taciturnitas nõ habetur ꝓ ꝓfẽsu.s̃.di.lxxxvi. tanta.s̃.di.xxvii. diaconus.s̃.di.luiij. si seruus. ſz ꝛ.s̃.ij.q.vi.biduũ.
e Postq̃. ꝛ forma baptizãdi ꝛ mõ ꝛctat usq̃ ad.c.venisti.
f ¶ Duplici.ét ter mergit ꝛ qz sit inuocatio trinitatis:et qz chriſt⁹ tertia die resurrexit.

Alionum testimonio egrotantes sunt baptizandi.

Egrotantes si ꝓ se respõdere ñ pñt:cũ volũtas eorũ testimoniũ sui dixerit:baptizentur. similiter ꝛ de petentibus agendũ é. Item aug.

Sacrm fidei non tpa ſz fides puulum facit fidelem.

Nihil é aliud credere: q̃ fidem hr̃e: ꝛ ꝓhoc totum rñdetur credere puulis qui fidei nondũ habet effectũ: respõdetur habere fidez ꝑpter fidei sacrm ꝛ cõuertere se ad dñm ꝑpter ꝙersatiõis sacrm qz ꝛ ipsa rñsio ad celebritatẽ sacri ptinet. Item: Paruulũ ꝛ si nondum fides illa que incredentiũ volũtate ꝓsistit:iaz tũ ipsius fidei sacrm fidelẽ facit:sicut credere rñdetur. ita etenim fideles vocant: ñ rem ipam mentẽ ãnuendo:ſz ipsius rei sacrm pcipiendo. Idem in libro de baptismo.

Alterius ꝓfessio nõ valet ei qui per se respondere põt.

Cum ꝓ paruulis alij respõdent:ut impleat erga eos celebratio sacri: valet utiq̃ ad eoꝝ ꝓsecrationẽ: qz ipsi ꝓ se rñdere non pñt. at si ꝓ eo q̃ rñdere põt:alius rñdeat:non itidẽ valet. ex q̃ regula illud euãgelij dictũ est:quod omes cũ legitur naturaliter monet: etatem habet:ipe ꝓ se loquatur. Item aug.in omel.iij.

Quare trina mersio in baptismate celebretur.

Postq̃ vos credere ꝓmisistis:tertio capita vestra i sacro fonte dimersimus. q ordo baptisinatis duplici mysterij significatione celebrat: recte enī tertio mersi estis: q accepistis baptismũ in noie iesu chriſti: qui etiam die tertia resurrexit a mortuis. Illa enim
e ¶ Consepulti.quantum ad vitia.
f Si quis presbyter.trinã mersionẽ.j.e.c.pr.ꝓ.ſz aliud est semel imergi sub ista ꝟbozũ forma baptiſo te in morte dñi:qõ hic interdicitur. aliud i nomine trinitatis vnica mersione qõ ibi in ecclesia qui busdã pmittit.
g ¶ In morte.i. ad inuocatiõem mortis eius.
h Trina. cõsuetudo.s̃. di.xij.scit sancta. bzo.li.viii. de forma.s̃.di.lxxvi.§. ulr.
i ¶ In tribus. vr ꝓrium hutic.c.qõ ambrosi⁹ dicit d cypriano i suo se su abũdat cypria nus:cũ semel immergat pueros: q qõ intelligebat studiose admplebat bonis opib⁹ abũdando:licet hoc nesci⁹ deliq̃ret.sed post cozte ct⁹ a dño abũdanit altiori sẽsu ter illos imergendo So. forte ille tm semel debere imergere dogma tizabat: uel ibi nõ erat ꝓsuetudo sc̃z imergere.io.
k Odé mõ.i. in no.pa.ꝛ. fi.ꝛ.s.s.
l Ter ter.i.ter im mergit i baptismo:ꝛ ita tres mersiones sunt vnuz sacrm:sic plures voces vnũ nomẽ ar.ex de reg.iuris ois.

trinitatis regulam tertio repetita dimersio typũ dñice expzimit sepulture: per quam christo ꝓsepulti estis in baptismo:ꝛ cũ christo surrexistis in fide: ut peccatis absoluti in sanctitate virtutũ christũ vnitatis imitando Item ex canonibus apostoloꝝ.

De bis qui semel non tertio in baptismum mergũtur

Si quis pbyter aut epc̃s nõ trinã mersionem vnius mysterij celebret: sed semel mergat in baptismate: qõ dari a q busdã iubet in morte dñi deponat. Nõ enim dixit dñs nobis in morte mea baptizate: ſz euntes docete oẽs gentes in no.p.ꝛ fi.ꝛ.s.s. Item greg. leandro epo.

De eodem.

De trina mersione baptismatis nil rñderi veri⁹ põt q̃ quod ipi sensistis: qz in vna fide nil officit sancte ecclesie ꝓsuetudo diuersa: nos aũt q tertio mergimus: triduane sepulture sacra significamus: ꝛ dũ tertio infans ab aqs educitur:resurrectio tridnani tpis expzimit. quod sigs forte etiã p sũme trinitatis veneratione estimet fieri:neq̃ hoc aliquid obsistit baptizãdo semel in aquis mergẽ:qz dum tribꝰ subsistẽtijs vna substantia est reprehensibile esse nullatenꝰ potest infantẽ in baptismate uel ter ul semel imergere:qñ etiã in tribus mersionibus ꝓsonarũ,trinitas ꝛ in vna põt diuinitatis singulariter designari.

Item hiero.sup epl'am ad philist.l bzo.ij.

De eodem.

Eodem mõ in patre ꝛ fi.et s.s. baptizamur ꝛ ter mergimur:ut trinitatis vnũ appareat sacrm. Item: Licet ter baptizet ꝓpter mysteriũ trinitatis:tñ vnũ baptisma reputatur Item pelagius papa gau/

a Multi sunt qui nō ꝓhibet baptizari in nomine ꝑ̄ sed reprehēdit illos: q̄ dicebāt q̄ debent baptizari tm̄ vna immersione et tantū sub vna forma verborum in nomine christi.

b Trinitatis. explicite: nū quid ꝛ greci habēt eandē formā? sic: qa idē est effect⁹. voces aūt nō eedem ut dic̄ ax. vñ grecus huc veniens baptizaret in lingua sua: et latin⁹ in grecia i sua: q̄ apūd varios liguis loquebāt: ꝛ iurta illud q̄ preibāt et q̄ sequebātur clamabāt osanna. ꝛ tm̄ forma realis est attēdēda ꝛ nō vocalis. i. e. rettulerūt. ité pone. q̄ aligs dicit baptizo te in noie genitoris et nati ꝛ sancti flamis: an baptizat? videtur q̄ fic: q̄ ñ ffert vir̄ ex eq̄pollentibus q̄s diterit. ar. ff. de. ỽ. ob. q̄ ertrisec⁹. et. l. si s vna ꝛ. ff. si cer. peta. l. certū. qō ꝓcedo. et sub noib⁹ synonymis bñ pōt fieri baptism⁹. Sed fic nō baptizatur in noie paternitatis ꝛ filiatōis ꝛc̄. Ité si omittit hoc ꝓnomē ego. ꝛ dicit baptizo te ꝛc̄. bene baptizat: q̄ subintelligit, ꝓ nomē. ar. C. de fideicō. ỽbū volo. marime qm̄ nec x̄ps apposuit ꝓnomē cū dixit ite baptizate ꝛc̄. non est ꝫ eē de bap. c i. q̄ ibi etiā ỽbuz omisit. sic aūt nō baptizat: mergo te in noie patris ꝛc̄. q̄ nō est synonymū cū illo ỽbo baptizo nec per dentio eṕo

De bis q̄ in noie christi semel tm̄ mergunt.

Multi fūt: qui in noie solū mō christi vna etiā mersione se asserūt baptizari. enāgelicū ỽo preceptum ipso deo ꝛ dño saluatore nr̄o iesu christo dicēte nel tradēte nos admonet i noie trinitatis trina etiā mersione sanctū baptisma vni cuiq̄ tribuere: dicēte dño nr̄o iesu christo discipul⁹ suis: Ite bap. o. gen. in no. p. ꝛ fi. ꝛ. s. s.

Ité zacharias pa. bonif. eṕo

Innouatione trinitatis tertō in baptismate mergē debem⁹

In synodo anglox decretū ꝛ firmissime ꝓceptū ꝛ diligēter demonstratū eē digno scit: q̄ quicūq̄ sine inuocatione trinitatis mersus fuisset: sacramentū regñationis nō haberet. q̄ oino verum est: q̄ si mersus in fonte baptismatis q̄s fuerit sine inuocatione trinitatis: ꝓfectus christianus ñ est: nisi in no. pa. ꝛ fi. ꝛ. s. s. fuerit baptizatus. hoc quoq̄ obꝫ uare i p̄dicta synodo sacerdotes voluerūt: ut q̄ ul⁹ vnā de trinitate ꝓsonā in baptismo ñ nominaret: illud baptisma eē uerū nō posset: q̄ ꝑ certo verū est: q̄ qui vnū ex sancta trinitate ꝓfessus nō fuerit nomen ꝓfectus christianus eē ñ pōt. qui. n. cōfitet p̄rem ꝛ filium si ꝓfessus non fuerit. s. s. neq̄ patrem habet neq̄ filiū. ꝛ q̄ confessus fuerit p̄rem ꝛ. s. s. ꝛ filiū non fuerit ꝓfessus: neq̄ p̄rem habet neq̄. s. s. sed vacuus ē a diuina gr̄a. Item gregorius quirino eṕo in hibernia.

Rebaptizentur: qui in nomie trinitatis baptizati ñ fuerint.

Si vero heretici q̄ in trinitatis noie non baptizātur: sic fūt bonosiani ꝛ cathaphrygę: q̄ ꝛ illi christum dñm ñ credunt: ꝛ isti spm̄ sanctum puerso sensu esse quendā parnum hoiem mōtanū credūt: quorū similes multi fūt. Alij cum ad sanctā eccl̄am veniunt baptizant: q̄ baptisma non fuit: q̄ in erroze positi sancte trinitatis noie minime ꝓceperunt.

Item ex conci. toletano. iiij.

Semel i baptismate mergēdz

Propter vitandū scismatis scandalū vel heretici dogmatis vsum: simplam tenem⁹ baptismatis mersionē Item zacharias papa bōifacio eṕo

De sacerdote qui ꝓ ignorantiam lingue latine non inuocatione trinitatis deliquit.

Rettulerūt nuncij tui: q̄ fuit in eadem ꝓuincia sacerdos q̄ latinam linguā penitus ignorabat: ꝛ dū baptizaret ne sciens loqui latine: infringens linguam diceret: baptizo te in noie patria ꝛ filia ꝛ spu sācta: ꝛ p hoc tua reuerenda sanctitas ꝓsideranit eos rebaptizare. ꝫ sanctissime frater: si ille q̄ baptizauit nō errozē introducens aut hēsim: sed ꝓ sola ignozantia romane locutionis infringēdo linguā: ut supza diximus: hoc baptizās dixisset: ñ possumus sentire: ut denuo baptizentur. Item ambrosi. de sacris tractatu. i.

Quare baptizati a sacerdote vngantur.

Ueniste ad fontē: ingressus es: ꝓsidera qd videris: qd locutus sis diligenter. repēte occurrit tibi lenita: occurrit tibi ꝓsbyter. vnctus es quasi athleta dei: ut ad baptisimum cathecumin⁹ accedas. Ité rabanus in epla ad ephe. li. ij.

Quare baptizatus a ꝓsbytero vngatur in cerebro.

Postq̄ ascendit baptizatus de fonte: statim signatur a

c hanc uocē baptizo te in nomine trium ꝓsonarū. N synodo.

d Si vero. bonosiani. s. xriiij. q. iij. qdā. ỽs. bonosiani. hi dicebāt xp̄m adoptiuū filiū dei nō ꝓpriū.

e Et isti. al⁹ tñ exp̄imitur eoz erroz. xriiij. q. iij. qdā. ỽs. cathaphrygq̄ auctores eoz direxerūt spm̄ sanctū in se descēdisse nō in ap̄los.

f Kopē simplā. alludit ꝓsuetudini loci i. vnikozmē. ꝛ ita é ar. q̄ oēs debem⁹ baptizari i no. p a. ꝛ fi. ꝛ. s. s. s. e. ꝓprie.

g Rettulerūt. introducēs. nā vni⁹ syllabe erroz nō nocet. ff. de manu. te. g habebat.

h Aut dēsim. marime q̄ si erroze iduceret dūmō in forma eccl̄ie baptizaret: teneret baptism⁹: ut. s. e. satis.

i Eniste. de bis que i baptismi celebrīa tōe fūt dictū est: nūc ō bis q̄ post lauachrū sequūtur. s. post baptisimū baptizato fieri debeāt ꝛ. vi. c. adnectit. i postremo tñ habet q̄ circa ipz facta sunt ꝓius.

k Quid videris. i. q̄ audieris. nā sub vilis oīs sensus ꝓtinet.

l Repēte. ostēdit qua circa ipsum ꝓius acta fūt usq̄ ad. c. audei.

m Unct⁹. sputo ñ oleo s. in cathecismo.

n Postq̄. i. e. di. v. nouissime. i. e. ꝓsbyteri null⁹ ministrorū.

o Christian⁹. s. viij. q. i. olim.

p Θ Uerfisti.i.mersus fuisti.ꝙ
q ¶ Ubi iunctus.i.ad qđ.
r A Ccepisti.in capite.i.asia.ſ.de pe.dist.iij.ille rex.et ita
aia bz sedẽ in capite alias nõ bene ꝓcordarẽt.
s ¶ Hodie.ſ.in die pen
thecostes:qz lecta fue
rat epla õ aduẽtu ſpũs
sci in apl'os.
t ¶ Sacerdotis.i.epi ſo
lus epũs facit bãc inuo
catõem.j.di.v.manꝰ.
u P Ost baptisnũ. La
ſus:dr cuiuſmodi
vestis tradit: qz alba et
quare.
x ¶ Innocẽtiã. candoz
n.mũdiciã õfiguat.xxx.
q.ult.femine.
y ¶ Ad mysterium.desi
gnãdũ.ꝙ hoc enim desi
gnatur futura resurre
ctio corpoꝝ gloriosa et
animarum uel etiã nũc
a peccatis.
z ¶ Ut intelligat.istud
sacrm ẽ regni z sacerdo
tii. qlibet.n. fidelis rex
dz esse z sacerdos. Rex
qz se z alios vtutib⁹ re
gere debet. Sacerdos
qz corptritũ z humilia
tũ: qõ ẽ vera oblatio.i.
se debet offerre deo.
a ¶ Diademate.ſ.xij.q.
i.duo sunt.
b A Ccepisti.indicium
qlis vestis erit ta
lia corda gerit.xli. dist.
§.fi.
c ¶ Velamina.forte de
hoc velamine dic.xxiij.
q.i.qm vetus.
a I Dem de baptizã
di examinãe vl
pnia agit usq ad.c.non
plures.
b ¶ Octo mẽses.hoc.c.
cognigit ꝑ illud qõ sequi
tur.j.e.ne qõ absit.
c ¶ Cathecuminos.per
hoc.c.intelligũt ofa illa
c.qđ dicunt: ꝙ infideles
possũt eẽ usq ad missaz
cathecuminoꝝ in eccla
nõ ꝓdicit.xxi. di. cleros
in fi. qz illud de infideli
b⁹ q parati sũt reprehẽ
dere.xliij.di. in mãdatis
et ita non dico ea abro
gata:sm ꝙ qdã dñt.z ẽ
rõ quare hoc fiat: ut au
ꝓsbytero in cerebro cum sa
cro chrismate sequẽte similit
oone:ut christi regni ꝓticeps
fiat:z a christo christian⁹ pos
sit vocari. I tem ambrosius
de sacramẽtis tractatu.ij.
Quid super baptizatum a sa
cerdote dicatur.
Θ Uersisti: venisti ad sacer
dotẽ.qd tibi dixit: deꝰ in
quit tibi pater oipotens: q te
regñauit ex aqua z spiritu sã
cto: ꝓcessitq peccatoꝝ tuoꝝ
venia:ipe te inungat in vitam
eternã. vide ubi inunctus es
in vitam eternã inquit. I tẽ
Quare vnguentuz sup caput
baptizati ponatur.
A Ccepisti mysteriũ: hoc est
vnguentũ sup caput. qua
re sup caput:qz sapientis sen
sus in capite eius sequit spũa
le signaculũ qõ audisti legi ho
die: ꝙ post fontes supest quo
ꝓfectio fiat: qñ ad innocatio
nẽ sacerdotis spũs sanctus in
fundit. I tem rabanus de in
stitutiõe clericoꝝ. Quare cã
dida vestis tradit christianis.
P Ost baptisnũ tradit chri
stianis vestis candida: q si
gnificat innocentiã z puritatez
christianã:quã pⁿ ablutas ve
teres maculas studio sce con
uersationis imaculatã fuare
dz ad repñtandaz añ tribunal
christi. cuncti ño renati albis
induunt vestib⁹ ad mysterium
resurgẽtis eccle. Itẽ: Vtunt
baptizati albis vestib⁹:ut quo
rũ prime natiuitatis faciẽ ve
tusti errozis pãnus fuscauẽat
hitus secũde regñationis gle
ꝓferat indumẽtũ.tegit.n. post
sacrã vnctionẽ caput eiꝰ mysti
co velamie ut intelligat se dia
demate regni z sacerdotali di
gnitate potiri. I tẽ ambro.
de mysteriis. De eodem
A Ccepisti post baptisnũ ue
stimẽta cãdida:ut eẽt indi
dientes ꝓdicatiõem in ecclesia facilius conuertãt
vel loquitur de precisis.
d ¶ Et ñ pura.vr ergo: ꝙ usurariꝰ iudeꝰ nõ debeat
baptizari.nisi usuras restituat.ſ.õ pe.di.v.fallas.
cium: ꝙ exueris veluptatem
peccatoꝝ z indueris innocen
tie casta velamina I tem ex
pci. agath. Quot mẽsib⁹ in
dei inter cathecumios hẽant
I Vdei quoꝝ pfidia freñ
ter ad vomitũ redit: si ad
leges catholicas redire volu
erint. viij. mẽses int cathecu
minos eccle limẽ introeãt: z si
pura fide venire noscunt: tũc
demũ baptismi gram mereant
q si casu aliq⁹ periculũ infirmi
tatis intra pscriptũ tps incur
rerint: z desperati fuerint,ba
ptizenť. I tem ex pci.tol.v.
De iudeis plerisq frequẽter
ad iudaismum redeuntibus.
P Lerisq ex iudeis g duduz
ad christianã fidẽ pmoti st
nũc blasphemãtes christũ nõ
solũ iudaicos ritus ppetrasse
noscunt: iz et abominãdas cir
cũcisiões exercẽ.de gb⁹ psul
tu pijssimi ac religiosissimi dñi
nri fisemãdi regis hoc sanctũ
ꝛcreuit cciliũ: ut huiuscemõi
trãsgressoꝛes põtificali auctẽ
correcti ad cultũ christiane di
gnitatis reuocent:ut quos ꝓ
pria volũtas ñ emẽdat aniad
uersio sacerdotalis coerceat
Eos aũt quos circũcidũt: si
filij eoꝝ sint: a pentũ psortio
sepent.si fuit: ꝓ iniuria corpis
sui libertati tradant I tez ra
banus de institutiõe clericoꝝ
Ante baptisnũ diabolo z ei⁹
opibus renunciare debemus.
P Rimũ interrogẽt pagan⁹
si abrenũciat diabolo z õi
bus dãnosis ei⁹opib⁹ atq fal
lacijs cũctis:ut respuat primũ
errorẽ: z sic appropinquet ad
veritatẽ:possitq iuxta apl'um
deponẽ veterẽ hoiem sm psti
nã puersationẽ.q corrũpit sm
desideria erroris abnegãs im
pietatẽ z secularia desideria.
I tem augustinus de pnia.
Non transit in nouam virgi
e P Lerisq. cir
cũcisiones
circũcidendo ali
quos.
f ¶ Cõsortio.z vi
ris religiosis alẽ
di tradãt: ut. xxv
iij.q.i.iudeoꝝ de
paternis tñ bõis
alẽdi sunt.C.õ al'.
liber.l.iij.
g ¶ Sepent.z bo
noꝝ pscriptõe z
ppetuo exilio dã
nabũt:ut.C.õ iu
deis z ce. iudei.
§ hoc si sue secte
sũt mãcipia. al'.n
capite punit.C.
ne mã.christianũ
l.vna.C.õ eunuc.
li.
h ¶ Tradãt.ſ.di.
liiij.c. nulla. z.c.
fraternitatẽ. sed
õ.ſ.xvij.q.ult. iu
das.
i P Rimũ. aplz
ad ephesios
scribentẽ.
k ¶ Corrũpit. ve
tus hõ de pe.di.
i.tres sunt.
l Q Uinis.ſ.de
peni. dist.i.
tres sunt.
m ¶ Arbiter. si ẽ
discretꝰ.h.
n ¶ Veterꝛ.ꝙ ho
minẽ reddit ve
stũ: z qdẽ iterior
necessaria ẽt ad
iutorio exterior
nõ exigit.j.e.sine
o A Bũt pnias.i
penitudinẽ
p ¶ De prioꝛibꝰ.
nũqd est ꝓceptio
vel suasio de hac
pnia agẽda: sed
cui hoc ꝓciperet
nũqd gentili iu
bere põt: nõ:sed
dũtaxat monere
xlviij.dist.§ neces
se.

q Nec qđ abſit. lōga. ubi ē longa. ſ̄. e. iudei.
r Aut die dñica. nō obuiat: qđ dictū ē. ſ̄ q tñ bis in anno baptiſem⁹ dz celebrari. Illud. n. de ſolēni itelligīt. i. q ꝓſecrāt tāta ſolēnitate. ſ̄. e. venerabilis.

s Sine pnia. i. ſine ſatiſfactiōe exteriori et afflictiōe q̄ ſolet exigi in pnia. nāz ſine interiori i ad ultis vacuū ē baptiſmi myſteriuz ⁊ ita nō ꝺicit de pe. di. i. tres. ſ̄. e. eis q. ſ̄. pri. c. Ꝺ ſed iſtud gnāliť i alijs: illud ſpāliť fiebat quōdā i iudeis nō ꝓpť ſatiſfactōem pctī: ſed ꝓpť reuerētiā baptiſmi. iudei per operatōem circūciſionis ⁊ aliozuz legaliū ſacramēt oꝝ nō a. deo appreciabāt.

t In baptiſmate. hoc ió dic: q̄ i pnia ⁊ ſi dimittať pcm̄ p ꝓtritōem remanet tñ tpalis ſatiſfactio: in baptiſmo nō. nā tanta eſt vis ſacrī: q̄ nec ēt tpalis ſatiſfactio i baptiſmo remaneat ꝓ pctis iō ñ ē mirū: ſi iſta mia q̄libet ibi dimittať: qō nō eſt i pnia: ut de pnia di. ult. figs.

u Gratis. ſ̄. de pe. di. vij. nullus expectet.

x In catheciſmo. de materia iſta diri. xxx q. i. peruenit.

y Patrinus. ba. dirit. i his tantū ꝺbi ꝓpaternitatē ſz. h. dic i oib⁹ eā ꝺbi: q̄ baptiſmuz ꝺcedūt. ſz tñ ꝓpatinitas i catheciſmo ꝺcta: ñ ē tāti momēti: ut matrimōniū diſſoluat: quē non penitet veteris vite.

Omnis qui iā ſue volūtatz arbiter ꝓſtitut⁹ ē: cū accedit ad ſacr̄m fideliū: niſi eum peniteat veteris vite: nouā ñ pōt inchoare. ab hac pnia ergo baptizāt: ſoli puuli immunes ſūt nōdū. n. uti pñt libero ābitrio Idem ad ſalecitanum.

Ante baptiſma penitentiā agere non debemus.

Sunt hoies añ baptiſma pniam de priozibus pctis: ita tñ ut etiam baptizent: ſicut ſcriptū eſt in actibus apl̄oꝝ lo quēte petro ad iudeos ac dicente: agite pniam: ⁊ baptizeť vnuſquiſq; vr̄m in noie dñi nr̄i ieſu chriſti. Item gregozius fauſtino defenſozi.

Quadraginta diex abſtinentia iudeis baptizādis adiicť.

Eq̄ abſit lōga dilatio re tro poſſit aios iudeoꝝ re uocare: cū fre nr̄o epō loci illius loq̄re: ut pnia ac abſtinētia. xl. diex ꝺicta aut die dñica: aut ſi celeberrima feſtiuitas occurrerit: eos oipotētis dei mia ꝓtegente baptizes. Item ambro. ſup eplam ad ro.

Pnia nō ē neccia baptizādis.

Sine pnia ſunt dona ⁊ vocatio dei: q̄ gr̄a dei in baptiſmate ñ regrit gemitū non regrit planctū nel opus aliq̄ ſed ſolā fidē ⁊ oia gratis ꝑdonat Item igin⁹pa. Neceſſitate cogēte i catheciſmo ⁊ pfirma ōne idē cōpater eſſe pōt.

In catheciſmo ⁊ in baptiſmo ⁊ in pfirmatione vnus patrin⁹ fieri pōt: ſi neceſſitas cogit. ñ ē tñ ꝓſuetudo romana ſz ꝓ ſingulos ſinguli ſuſcipiāt. Item ex decret. leonis pape Nō plures: ſed vnus puuluꝫ in baptiſmate ſuſcipiat.

Non plures ad ſuſcipiēdū de baptiſmo infantē accedāt: q̄ vn⁹ ſiue vir ſiue mulier cū vir etiā ꝓpediat: ex de cog. ſpi. cōtracto:

z Suſcipiāt. ⁊ ita lati⁹ ſe extēdēt charitaſ. xxxv. q. i. cū igit

a Non plures. ſ̄. xxx. q. iiij. q autem vro: ꝺ ſo. ibi.

in ꝓfirmatōne quoq; idipm̄ faciat. Item ex ꝓci. magociēſi. Qui ñ ē baptizatus nec ꝓfirmatus: aliū in chriſmate nl̄ baptiſmate tenere nō debet.

In baptiſmate vel in chriſmate ñ pōt aliū ſuſcipe in filiū ipe: q̄ ñ baptizat⁹ ē nl̄ ꝓfirmatus Item ex ꝓci. antiſiodozēſi Abbati uel mōcho cōmatres non licet habere.

Non lz abbati nl̄ mōcho de baptiſmo ſuſcipe filios nec cōmres hr̄e Item ex li. capl̄oꝝ.

Monachi ſibi cōpres ꝓmatreſue ñ faciāt: nec oſculētur feias. Item ex ꝓmone ſci aug. p⁹ paſca dñi q ſic incipit: Hodiernus diee. Qui baptiſmo pualos ſuſcipiūt: ꝓ eis apud deū fideiuſſozes exiſtūt

Os añ oia tā mulieres q̄ viros q filios in baptiſmate ſuſcepiſtis mōeo: ut vos cognoſcatis fideiuſſozes apud deū extitiſſe ꝓ illꝰ quos viſi eſtis ó ſacro fōte ſuſcipe. Jōq; ſp eos admonete: ut caſtitatē cuſtodiāt: inſticiā diligāt charitatē teneāt: añ oia ſymboluz ⁊ oꝝonē dñicā ⁊ voſipi tenete ⁊ illis quos accepiſtis ó ſacro fōte oñdite Item ex cō. hilerdenſi. Ad baptizādi officiū ⁊ ad veſtimēta altaris lauāda ſacerdos ꝓpria ꝺz habere vaſa

Omniſ pſbr̄ q fōtē lapideū hr̄e nequēāt: vas ꝓueniēs ſolūmō ad baptizādi officium hēat: qō ex ecclam ñ deportet ſil̄r ad cozporale lauādū ⁊ ad pallas altaris ꝓpria hēant vaſa in qb⁹ nihil aliud fiat Item ex ꝓci. cartha. iiij. Neq; rebaptizatōes neq; reoꝛdinatiōes fieri licet.

Non licet fieri rebaptizationes neq; reoꝛdinationes nel trāſlationes epoꝝum. Item ex epla aug. ad maximū.

De eodem.

b Monachi. ſ̄. xvi. q. i. doctos. xxx. q. i omnes ꝺ. ſz baptizando pōt nō leuando.

c Nec oſculēt. forte tā gat ꝓſuetudinē alicuius loci: ubi ꝓpatres oſculabāt cōmatres.

d Os fideiuſſozes. ⁊ hec ē cā q̄re iſtituū fuit: q̄ i baptiſmo ⁊ i catheciſmo ⁊ ꝓfirmatōe: g non eſt chriſtian⁹ nō offerat puerū. cū. n. nobiſcum nō tenet artículos fidei: q̄liť pōt eſſe obſes pro puero ⁊ qualiter docebit in his que hic dicūtur. ſed nō videtur q̄ ſint fideiuſſozes ꝓ puero: quia ſi queratur ab eis: erit iſte bon⁹? nō dicerēt ſic vel nō. ī. e. q̄ris. ſz fūt quaſi fideiuſſores. ff. ad munici. l. ij. §. ult. ⁊ ſufficit q̄ puer nō ꝺicat. ff. ſo. ma. l. ij. §. ulti. Nā infās furioſo cō pať. rv. q. i. §. ult. ⁊. c. illud peque. et ita eo ipo teneť puuli: q̄ nō cōtradicūt. ī. e. queris. alias enim nō tenentur fideiuſſores. ff. de fideiuſſo. omnis.

e Omnis.

Non licet. de rebaptizatōe nō facienda. xij. c. adiungit.

g ¶ Translatões.ſ.mutatões.viij.q.i.mutatões. In q̃.n.ec/
cleſia qs ſtitulat⁹ ēt ea ꝓpetuo ꝓſeueret:ut di.lxx.ſcoꝝ.io.
a Rebaptizare.ſmanifſimū.et capite punitur.C. ne ſan/
ctum ba.reiteretur.l.i.
b ¶ Scelus ē.nā maius
peccatuꝫ ē rebaptizare
chriſtianū hoīnē ꝙ ca
tholicū q̃ hereticū. ſi'e
ar.q̄ maius peccatuꝫ ē
occidē rp̃ianū q̃ paga/
nū.ſ.di.l. de his clicis
ꝛ.xviij.q.v.ſi nó lꝫ.ſed ꝺ
videt:q̄ g paganū occi
dit corp⁹ occidit: et vꝝ
occaſionē dare pereun
di aīam ei⁹. ſed cū occi
dit rp̃ianū aīam ei⁹ nō
occidit:q; forte bonus
eſt.ſilr et ūm p̄mo vꝝ eſſe
equale peccatū:q; ſilr i
iuria ſacro fit in iſto ſic̄
in illo.ſed forte q; here
ticus a deo ꝛceſſerat:vi
detur q̄ magis eſſet re
baptizādus:ꝛ iō dic̄ mi
nus pcm eſſe in iſto q̃
in illo.
e Oe arrianis:rñde/
rint.i.rñderit ſe ñ
eſſe baptizatos in noīe
trinitatis.i.p.ꝛ ſi.ꝛ.ſ.ſ.
erroꝝ.n.cuiuſdā ſiue dā
tis ſiue accipientis ad
baptiſmū ptinē nō ꝓba
tur.ſ.e.di.ſatis.
d ¶ Baptizēt idē dicerꝫ
ubi nihil dicerēt de for
ma:cū dicerēt ſe bapti
zatos.ꝛ hoc iō:q; qdaꝫ
baptizati ſūt in forma:a
lij nō.ſed ſecꝰ dicerē de
baptizato i eccl̄ia. lꝫ ni/
hil de forma diceret.
e Arnulos. debeas
ſ.di.lxviij. p̄byte
ri quos.ꝛ.ſ.q̄ ergo/
f ¶ Qui teſtificēt.eos ba
ptizatos eſſe.
g ¶ Ratio. nam i talib⁹
certius ē tenēdū ex de
ſpō. inuenis de pe diſt.
ult.c.antepenult.ꝛ ult.
ioannes.
h Lacuit.teſtēt. cre
dit ergo teſtionio
vni⁹ i baptiſmo ꝛ i ſcē
tiōe eccl̄e:ſecꝰ i ordie
rcviij.diſt.aphros.ꝛ q̄
ſit rō dr.i.q.i.§.ecce cū
honoris.ꝛ circa talia pi
culū vertit.xlij.di.quie/

Rebaptizare hēticū homi/
nē:q; hec ſancte trinitatis
ſigna ſuſcepit: que chriſtiana
tradidit diſciplina: oīno pec/
catū ē.rebaptizare aūt catho
licū īmaniſſimū ſcelus ē ¶ tē
ex concilio arelatenſi.i.
De arriānis qñ baptizent qñ ñ
Oe arriānis qui ꝓpria lege
ſua vtunt:placuit ſi ad ec
cleſiā aliqui de hac hereſi ve/
nerint: interrogēt eos nr̄e fi/
dei ſymbolū ſacerdotes:ꝛ ſi p̄
niderint eos in p̄re ꝛ filio ꝛ.ſ.
ſ.eſſe baptizatos: manus eis
tm̄ imponāt:ut accipiāt ſpiri/
tum ſanctū. q̄ ſi interrogati ñ
reſponderint:hāc trinitatē ba
ptizentur. ¶ tem grego.iiij.
bonifacio. Baptizentur de
qbus ignoraī an ſint baptizati
Parulos q̄ a parentibus
ſubtracti ſūt:ꝛ an baptiza
ti ſint an non ignoraī: ut hos
baptizare ꝺbeas ſm̄ patꝝ tra
ditiones:ſi non fuerit q̄ teſtifi
cetur:rō poſcit. ¶ tem ex cō
cilio cartha.v. De eodem.
Placuit de infātibus quo/
tiens nō inueniunt certiſſi
mi teſtes:q; eos baptizatos ſi
ne dubitatōne eē teſtent:neq;
ipi ſunt p etatē idonei de tra/
ditis ſibi ſacris rñdere:abſq;
ullo ſcrupulo eos eē baptizā/
dos:ne iſta trepidatio eos fa
ciat ſacroꝝ purgatione p̄ina
ri. hic etiā legati mauroꝝ fra/
tres nr̄i ꝓſuluerūt:qr multos
tales a barbaris redemerunt
ſilr ꝛ de eccleſijs quotiēs ſup
eaꝝ ꝓſecratione heſitaī agen
dū eſt.i.ut ſine nulla trepidatō
ne ꝓſecrēt. ¶ tē leo papa le
oni rauēnati epo. De eode.
Vm itaq; baptiſſni ſui ni/
hil recordet: q regnatiōis
eſt cupidus:nec alter atteſta
ri ō eo poſſit:q ſciat ꝓſecratū
nec ille qui ꝓſecratur: ſcimus
cam⁹. Sed pōt:q̄ qs ꝓbat ſe ordinatū quo ad ſpē
facti.aligs ercipit ꝺ eā dicēdo eū nō fuiſſe baptiza
tū:nūquid credereī tūc teſtimonio vni⁹ quo ad ba
ptiſmū? dic̄.b.q̄ ubi nō ſit alij p̄iudiciū credit.alr nō
quidem inexpiabile eſſe faci/
nus quotiēs iuxta hereticoꝝ
dogmata ꝓtra ſanctoꝝ patrū
inſtituta cogit aligs lauacrū
qō regenerādis ſemel tributū
eſt:bis ſubire:aplica reclamā
te ſnia que nobis vnam p̄edi
cat in trinitate deitatē: vnā in
fide ꝓfeſſionē: vnum in baptiſ
mate ſacr̄m. Sed in hoc ſimi/
le nihil formidaī: qm̄ nō pōt in
iterationis crimen venire: qō
oīno factum eē neſcit. atq; iō
quotiēs p̄ſona talis inciderit:
ſolita p̄mū examiatiōe diſcu
tite:ꝛ longo tpe: niſi forte ſu/
p̄emus finis imineat: indaga
te: vtꝝ nemo penitus ſit: q teſ/
timōio ſuo iuuare poſſit igno
rantiā neſcientis. ꝛ cū ꝓſiterit hūc q baptiſmatis indiget
ſacro ſola inaniter ſuſpicione ꝓhiberi: accedat intrepidus
ad ꝓſequendā gratiam cui⁹ i ſe nullū ſcit eſſe veſtigiū: nec
vereamur huic ſalutis ianuaz
aperire:quam nunq; ante do/
cetur ingreſſus. ¶ dem.
Si nulla extant indicia in/
ter ꝓpinquos ꝛ familiareſ
nulla inter clericos aut vici/
nos:qbus hi de quibus que/
ritur baptizati fuiſſe doceant
agendum eſt:ut renaſcant:ne
manifeſte pereāt. In quibus
qō non oñditur geſtū nulla ra
tio finit:ut iteratū videaī. qui
aūt p̄ñt meminiſſe:q̄ ad eccle
ſiam veniebant cū parētibus
p̄ñt recordari: an qō eoꝝ pa/
rentibus dabaī acceperint. ſꝫ
ſi hoc etiā ab ipa memoria alie
nū eſt: ꝓferendū eis videt:qō
collatū eē neſcitur:qr ñ teme/
ritas interuenit p̄ſumptionis
ubi eſt diligentia pietatis.
¶ tem aug. contra iulianum.
Non baptizatur cum mr̄e: qc
quid in eius corpore eſt.
Si ad matris corpus id qō
vñ non poſſet de
baptiſmo ſuo per
hibere teſtimoni
um ſi ſub ea cōdi
tōe ei relictū eſſ
legatū ſi eſſet ba/
ptizat⁹: qr fieret
p̄iudiciū bēdi.
i ¶ Per etatē.ar.
aliquē poſſe teſti
ficari de his q̄ in
infantia vidit.ar.
di.xxxvij. relatuꝫ
k ¶ Mauroꝝ um⁹.
mauri iſti epi erāt
qr frēs eos vocat
vl dic q̄ eſt voca
tiui caſus illō fra
tres chariſſimi.
l Vꝫ itaq; nec
ille.ſ.bapti/
ſet ſubito et ſine
examinatōe:ut ꝺ
e.c.dr.logo aute
tpe dꝫ inquirit:qr
periculoſū eſt ba
ptizatū rebapti/
zare.vnō ſeqr ſci
mus ꝛc̄.
m ¶ Qui teſtimo
nio.ar. vnius te/
ſtimonio eſſe cre
dēdum q̄q;.ar.
ſ.e.puulos.ꝛ dic
bn caſu tm̄ credē
dū eē chriſtiano
ꝛ nō pagano vel
iudeo teſtificāti
ꝛ ē ar.q̄ qſ poſſit
teſtificari ō bis q̄
vidit i pupillari
etate.arg.xxxvij.
di.relatum.
n Si nulla. ve/
niebant:ar.
er vno aliud eſſe
ſumendum. arr
er ſignis plūptio
nē eſſe colligēdā
xxvij.q.i. vidua q
dē.ſ.xx.q.ij.c.i.
o ¶ Acceperint:
ſacr̄m. ſed ō quo
hic dic̄:nam ſi de
ſacro euchariſtie
ſiue de pane be/
nedicto ad ꝓſum

ptōem suscepti baptismi inducit ꝙ hoc ꝙ talia receperūt et ita est ar. ꝙ unum factus ꝓbatur per aliud xviij.di. puenit.

p ¶ Memoria.s.ꝓ auditū.ar.ff.de aqua plu.l.i.§ de inde.

q ¶ Si ad mris. Pōe casū.s. e. siq̄ mulier: quia forte dicebat iulian⁹: ꝙ mulier p̄gnās ñ dz baptizari ꝓp̄ iuris impossibilitatez: qa baptizaret puer i utero: z ita postq̄ essz edit⁹ deberz baptizari ꝓpter illud nisi gs renat⁹ fuerit ꝛc. vī tñ ꝙ bñdicebat qz si mat manumittit ꝛ pt⁹: isti. ō igēuis §.ij.z qz pt⁹ pars ē viscer.ff.de vē. ispi.l.i. ſz ad p̄mū dic: ꝙ baptisma ē psonale bñficiū nec psonā egreditur. sec⁹ in manumissione: ió dicit pt⁹ pars viscerū dic ut.ō.e.ñ gcqd ꝙ aūt ñ baptizet puer i vētre: satz oñdit rōe. s. e. q i maternis: qz cuz nat⁹ nō sit regenerari nō pōt.

r ¶ Nūc vo. nō dixit iul. ad metā redargutōis aug⁹: qz forte h⁹ p̄cedēt p̄ma facie iul. sed ad metā iopinabilis: qz forte iul. ḃ erat ꝫ cōem opi. h⁹ mō ꝓcludit. ō. e. ostenditur.

s ¶ Uī i maternis nō pñt fide. xxxij.q.ij. moyses. z ar. ꝫ. z p. ff ō i ius va. nā etsi.

t ¶ Qui scelerate ō. e. di. iij. qui scelerate.

u ¶ Se tñ. ō. e. di. iij. quotidie. io.

x ¶ Iq̄. qñ voluerit. ō. di. v. baptizari. z. c. cū in ea concipitur ꝑtinet: ita ut eius pars deputetur: nō baptizaret infans cui⁹ mater baptizata ē aliquo mortis vrgente periculo: cuz eum gestaret in utero. nunc ꝺo cum etiam ipse baptizetur: ñ utiq̄ ad maternū corpus cum esset in utero pertinebat. ¶ Item isidorus sententiarum li. i.

Qō non baptizatur cum matre: qui in eius utero est.

Qui in maternis sunt uteris: ideo cum matre baptizari non possunt: quia qui natus adhuc ſm adam non ē: ſm christum regenerari non pōt. neq; enim dici in eum regeneratio potest: quem generatio non p̄cessit. qui scelerate vi unt in ecclesia: z cōmunicare non definunt: putātes se tali cōtione mundari: discant nihil ad emundationem profice re sibi. ¶ Item ex cōcilio martini pape. De eodem.

Si qua mulier p̄egnās desideranēit gratiā baptismi ꝑcipere: quando voluerit habeat potestatem. Nam nihil participat in hoc mater infanti qui nascitur: ꝓpterea ꝙ vnicuiq; ꝓpria voluntas in confessione monstratur. ¶ tē ex pniali theodori.

De his qui ignoranter bis baptizantur.

Qui bis ignoranter baptizati sunt: non indigent ꝓ eo penitere: nisi ꝙ ſm canōes ordinari non possunt: nisi aliq̄ magna necessitas cogat. qui autem nō ignari baptizati sūt: quasi iterū crucifixerūt christum: per septem annos peniteant quarta et sexta feria et tres quadragesimas. si pro vicio aliquo fecerint: similiter. si ꝓ mundicia putauerint: tribus annis similiter peniteant.

a Qenitra. b2o. l. iiij. grauidam baptismi.

Ui bis ordinari. ſz nūqd ē h⁹ ita vez absolute. ꝙ ignorāt rebaptizati ñ pñt ꝓmoueri: ita g⁹ erit i ptāte cuiuslibz nihil ordies auferre: qz pōt me dormiētē rebaptizare: qa g⁹ dux h⁹ vī dic bazi. ꝙ h⁹ itellr ō ignorātia iurꝫ q̄ ñ excusat. z exponit il lā lr̄am q̄ ꝺicit: nō idiget ꝓ eo penitē. supple i tātū q̄tū al'. b. dixit h⁹ victū fuisse i odiū rebaptizātiū olim: sed hodie bñ pñt ꝓmouēri: qz ignorātia factī oīno excusat eos. uel intellige ita dure. pux lr̄a sonat z ei fit p̄ iudiciuz sine culpa sua: ar. i. q. v. c. i. sed ꝫ. i. q. ii ij. placuit.

b ¶ Si ꝓ vicio. puta pro bēficio nouatiani et donatiste baptizatos rebaptizāt: ut. xxiiij. q. iij. gdā heretici.

c ¶ Silr. s. ut mūdicias ꝙ ipm lauacrū efficerē tur: siue ut mūdi sit cor⁹

d ¶ Si ꝓ mūdicia cōporis forte nō erāt sani ex de apostā. c. ij.

e ¶ Os quos. Casus: i p̄ma pte agit de pena epi p̄sbri l' diaconi rebaptizati. In fa ō pena alioz clicoz l' monachoz l' monialiū. In tertia de pena eorum qui nō sunt adulti.

f ¶ Seu coactos. ñ absolute. s. ꝓ attractōem. tūc n. ñ erat coactio iputāda: ut. i. q. i ꝓstat. et di. l p̄bros. ſz h⁹ aliq̄ ꝺitōe ꝓpōsita: ut puta si ñ patiaris rebaptizari statiz occideris: l' hmōi magis eligēda ē moꝛs: q̄z cōsentire rebaptizari: ut. xxij. q. v. figs coact⁹. xxxij q. v. ita ne.

g ¶ Jacturam. i. iniuriā patiēdo se rebaptizari.

h ¶ Catbecuminoꝛ. ō. e di. i. epūs nullum ꝫ. sed ibi solutū est.

i ¶ Timoꝛe. marie. z tūc mīnoꝛ pēa iligit. meꝛ n. oīno ñ excusat ſz attenuat peccatū ex qōme ca. sacris.

k ¶ Inter audiētes.i.cathecumīos l laicos l' nō cōicantes
l ¶ Septē.p⁹ p̄mū triēniū q° fuerāt ī audiētes:ut ꝺ pe di.
v.sig vero. m ¶ Int̄ penitētes.nō solēnit̄.tales.n.eijci
untur ex ecclam:ut.l.di.in capite. n ¶ Etiā oblatōes.i.
nō offerāt ad altare: sic
xij.q.ij.de viro.
o ¶ Abnegare.negat.n
xp̄m q mortale pctm cō
mittit.xi.q.iij.existimāt
p ¶ Etatis.q̄ztū ad h°spe
ctat.nō.n.coercēda ē e-
tas:q̄ qd agat nō videt
C.de fal.mo.l.i.§.impu
beres.
q ¶ Impositōe.nec re-
cōciliatoria.
r ¶ Nec eoꝝ.s.maioꝝ et
adultoꝝ:quoꝝ pnia pre
nōtata ē.q.d.n̄ ē tal' pnia
īponēda pueris q̄lis ad
ultis:quos cēsura.i.ꝯsti
tutio excipit.i.r̄cipit ad
coertōem pniaꝫ eis īpo
nendo.ut ꝑdictū ē in.c.
a ¶ Sbris.quo tpe dꝫ
chrisma ꝯfici.ꝛ a q
b⁹ dꝫ accipi.viij.c.oñdit
b ¶ Oleo.i.chrismate ꝯ
xcv.di.c.i.sꝫ illud ad tp̄s
fuit ꝑmissū ꝓ vitādo scā
dalo.si.iiij.di.deniq̄.
c ¶ Sbri.ungāt.h⁹ ꝯsti
tutōis cām ꝛ myste
riū inuenies.j.di.v.no-
d ¶ Suissime.
Iqs pānū.quo ca
put pueri chrismati ī frō
te circūcigit: ne recens
vnctio deleat l' defluat:
ul' q° verter chrismate a
ꝑsbro punct⁹ obuoluit.
e ¶ Sigs baptizaꝛ.i.ba
ptizatū vngere.
f ¶ Manifestat.s.facē id
ꝓpt qd ī eū snia ꝓferat
xxiiij.q.iij.sigs nō recto
g ¶ Sbri.s.di.xcv.ꝑs
byteri.v.libro bro
cardoꝝ ꝑsbros ꝺ ꝑsbris
h ¶ Ordinis.h° corrigit
h ¶ Oj.c.ꝓximo.
Omni tpe.i.ꝑ singu
los ānos.i.ī oī anno.et
ponit h totū ꝓ ꝑte:sic al'
pars ꝓ toto:ut.xxxij.q.
iiij.mētrices.Nā ꝑ dies
ānos ꝛc.xxxiij.q.ij.h° ipꝫ
ꝛ qñq̄ etiā vbū pñs re-
fert ad ꝑteritū vl' futuꝝ
ff.ꝺ.v.sig.vbū opōtebat
ut dic lex:q̄ hoc vbū de

Presbyteris seu extra ep̄m
seu ep̄o presente cū bapti
zant: chrismate baptizatos vn
gere liceat. sed quod ab ep̄o
fuerit ꝯsecratū: non tñ frontē
ex eodem oleo signare: quod
solis debet ep̄is cum tradunt
paraclytum. Item ex regi-
stro gregorij ad ianuariū ep̄m
carolitanum.

Baptizatos in frontibus pre-
sbyteris vngere licet.

Presbyteri baptizatos in-
fantes signare in frōtibus
sacro chrismate non p̄sumant.
sed p̄sbyteri baptizatos vngāt
in pectore: ut ep̄i postmodum
ꝯfirment in fronte. Item ex
concilio apud beluacum.

Chrismatis pannū ꝑm linire:
ꝛ sup aliū baptizatū mittē licꝫ

Siquis voluerit chrismate
pannū iteꝝ linire: ꝛ sup ali
um baptizatū mittere: n̄ ē ab-
surdū Item ex ꝯci. lugdun.

De veteri chrismate baptis-
mata consecrare non licet.

Siquis ex alio chrismate q̄
de illo nouo qd ꝓ ep̄i lar-
gitione vel ꝯcessione accepe-
rit baptizare: nisi p̄occupante
morte tentauerit: ꝓ temerita
tis ausu ipse in se sue dānatio
nis ꝓtulisse sniam manifestat
Item ex ꝯci. apud valentiam

Non nisi a ꝓprijs ep̄is presby
teri baptisma accipiant.

Presbyteri qui diocesanas
regūt ecclesias nō a q̄bus-
libet ep̄is: sed a suo nec ꝑ mi-
norem clericū: sed per seip̄os
aut ꝑ illum qui eiusdem ordi-
nis sit: ante pasce solēnitatem
chrisma petant. Item ex cō
cilio martini pape.

Conficere chrisma ꝛ per dio
ceses destinare: omni tempo-
re episcopo licet.

Omni tempore licꝫ episco
po chrisma conficere: ꝛ ꝑ
buit sumit ꝓ debet.ff.de libe.lega.le.ult.in prin.
k ¶ Diacon⁹.s.ꝓximo.c.ꝯ.sꝫ illud ꝺ p̄sbris sedi ep̄a
li ꝓximis: istud ꝺ his q octauo vl' decimo lapide di
stāt.intell'r. Ista distictio bēt ex ꝯcilio meldēsi libro
iiij.ꝺ p̄sbyteris.
l ¶ Nō signet.i vti
ce:q̄ nec etiā ad
baptismū dꝫ acce
dē sine lnia ep̄i:ut
xcv.di.c.ult.nā ꝺ
vnctōe frōtis nō
vr̄ posse itelligi.
nō.n.ut dicūt p̄s-
byter pōt eā ꝯfer
re etiā cū lnia ep̄i
sed de lnia pape
pōt. De q̄ vnctōe
hic logt: nūq̄d de
illa: q̄ fit in fronte
q̄ solis sacerdoti
b⁹.s.successorib⁹
apostoloꝝ ꝯcedit
nunq̄d sacr̄m qd
ep̄s cōferre pōt
posset presbyt mi
nor ꝯferre ꝺ lnia
ep̄i: nō vr̄: q̄ ea q̄
ordini ep̄ali adhe
rēt: nō p̄nt mino-
ri delegari: ut.xx
iij.di.quorūdā.sꝫ
de lnia pape pōt
ar.di.xcv.c.i. Lo
quit ergo h ꝺ ea
q̄ fit in vertice.et
hoc ꝓpter ep̄i re
uerētiā.ar.s.dis.
ij.c.ult. vel hoc ꝺ
pueris illis quos
ip̄e ep̄s baptizauit
ꝛ ita non ē ꝯ.s.e.
presbyteris.
a ¶ Null⁹.ꝓgre
di.ad bap-
tismum.
b ¶ Cōmonebit.
ut chrismet eū ēt
in vertice eodeꝫ
chrismate quo in
frōte ep̄i: presby
teri nō perungūt
in vertice.
c ¶ Nō p̄iudican-
tes. dixi añ cōfir
matōem chrismā
dū baptizatū n̄ ꝑ
h° p̄iudicam⁹: qn
si añ factū n̄ fuerit
postea fieri dꝫ.q̄
si dicat.ꝑ hoc qd
dixim⁹ nō facim⁹

suas dioceses ꝺstinare: ita ut
ad accipiendū diaconus chris
ma: aut subdiaconus ante diē
pasce de singulis ecclesijs ad
ep̄m destinet: presbyter ꝟo p̄-
sente ep̄o non signet infantes
nisi forte ab ep̄o fuerit illi pre
ceptum. nec liceat presbytero
prius ep̄o introire in baptiste
rium sed cū ep̄o: nisi forte aut
absens fuerit aut egrotus.
Item ex concilio aurasico.

Quī baptizandi recipit offi-
cium: sine chrismate proficisci
non debet.

Nullus ministroꝝ qui ba-
ptizandi recipit officiū: si-
ne chrismate usq̄ debet ꝓgre
di quia īter nos placuit semel
in baptismate chrismari. de eo
autem qui in baptismate qua
cūq̄ necessitate faciēte chris-
matus non fuerit: in ꝯfirmatō
ne sacerdos cōmonebit. nam
inter nos chrismatis ipsius n̄
nisi vna benedictio est. nō pre
iudicantes cuiq̄ hoc dicimus
sꝫ vt necessaria habeat chris-
matio Item capitulorum li-
bro.v.c.lxxvi.

Anteq̄ chrisma infundatur:
ad aspergendū aquam de fon
te accipere licet.

In sabbato sancto pasce
vel penthecostes. sigs ve
lit aquam consecratam in do-
mo sua ad aspersionē recipe-
re: ante chrismatis infusionez
percipiat. Item cyprianus
papa.

Vnde aspersionis sanctifica
tio exordium sumpserit.

Nec quenq̄ debet moue-
re: q̄ aspergi vel ꝓfundi
iubentur egri: cum gratiā do-
minicam cōsequūtur cum scri
ptura sacra per ezechielem ꝓ
phetam loquat ꝛ dicat: asper
gam super vos aquaꝫ mundā

ſm̃ iudiciũ gn̄ in alio tp̃e ꝯ in confirmatõe poſſit hec chriſmatio fieri in vertice.

d ¶ Neceſſaria.chriſmatio videlicet ut ſi aliõ tp̃e ñ fieret i vtice ei⁹ chrismatio:ſalꝰ tũc nõ ꝓtermittat: q̄ neccia eſt.

e ¶ In ſabbato. tãgit cõſuetudo eccle.

f ¶ Ante chriſmatis.poſtea nõ lz: cũ chriſma ſit ſacramẽtum.

g ¶ Nec quẽꝯ.cauſus: In pma pte dr̃ q̄ ſi ita egerẽ ille q̄ baptizari dz q̄ nõ põt ſmergi ne forte ledat:ſufficit q̄ aſpgat aq̃ z hoc uſq̄ ad illõ ſpũs vo ſcũs ꝛc. In 2a pte dr̃ q̄ ñ refert:vtrũ mũ aq̃ vl̃ pax cadat ſup eũ.z hꝰ ꝓbat aucte ve. te. uſq̄ ad illõ:q̄ ſi aligs in illo. In 3tia dr̃ q̄ diabolꝰ in baptiſmo totã ptãtẽ ſuã amittit. qõ ꝓbat exẽplo pharaonis:lz tñ.b.nõ ponit exẽplũ i baptiſmo:lz õ aq̃ bñdicta intelligit.

b ¶ Aquã.ſ.mundã q̄ fiebat ex aſperſione cineris vitule ruffe:ut habẽt ex libro nũerorꝫ.ã.di.iij.aquã

i ¶ Noz nouũ.i. ỹ tutibꝰ innouatũ.

k ¶ Hõ.quã ſignificat dies tertiꝰ.

l ¶ Collegiũ. ubi erit ꝓfecta regesni ¶ Septimo.i. ſeptima etate q̄ eſcẽtium.nullꝰ.n. mereꝫ niſi in coꝛpoze z b oẽ meritũ cõpaꝫ.riij.q.ij tẽpus.

u ¶ Dis.vba legꝫ moſayce.b.

o ¶ Hũane.i. ois ille dr̃ tãgẽ moꝛticinũ q̄ poſt lachrymas culpas z mũdabimini ab omnibus immundicijs veſtris: z ab omnibus ſimulachris veſtris mundabo vos: et dabo vobis coꝛ nouum: z ſpiritum nouum dabo in vobis. ¶ tem in numeris. Qui tetigẽrit cadauer hominis:z ꝓpter hoc ſeptẽ diebus fuerit immundus:aſpergatur de hac aqua die tertia z ſeptima: z ſic mundabitur.

¶ tem ſi fide trinitatis mundatus non fuerit:in reſurrectione apud ſanctoꝝ collegiuꝫ immundus erit. ſi die tertio a ſperſus non fuerit:ſeptio non poterit emundari. ¶ Oñis qui tetigerit hũane anime mõticiniũ: z aſperſus ex hac cõmixtione non fuerit: polluet tabernaculum domini: z peribit ex iſrael:quia qui aqua aſperſus non eſt expiationis: immũdus erit: z manebit ſpurcitia eius ſuper eum. Et iterum: Et locutus eſt dominus ad moyſen dicens: Accipe leuitas de medio filiozum iſrael z purificabis eos: z ita facies eis purificationem eozum circũſperges eos aqua purificationis. Et iterum: Aqua aſperſionis purificatio eſt. vnde apparet aſperſionem quoꝯ aque inſtar ſalutaris lauacꝝ obtinere: z quando hec in eccleſia fiunt: veriſſime ſcitur per accipientis z dantis fidem integra ſtare omnia z cõ ſummari ac perfici poſſe maieſtate domini z fidei veritate. ſpiritus vero ſanctus non dimenſuratur: ſed ſuper credentes totus infundit: Nam ſi dies omnibus equaliter naſcitur: z ſi ſol ſuper omnes pari et equali luce diffunditur: quanto magis chriſtus ſol z dies verus in eccleſia ſua lumẽ vite eterne pari eq̃litate largitur. cuius equalitatis ſacramentum videmus in exodo eſſe celebratum: cũ de celo mãna defluereꝫ: z futurozum prefiguratione alimentum panis celeſtis z cibum uel cultũ chriſti venientis oſtẽderet. Illic enim ſine diſcrimine vel ſexus vel etatis gomoꝛ ſinguli equaliter colligebant. vnde apparebat chriſti indulgentiam et celeſtem gratiam poſtmodum ſecuturam equaliter omnibus diuidi ſine ſexus varietate ſine annozum diſcrimine ſine acceptione perſone,ſuper omnẽ dei populum ſpiritualis gratie dei munus infundi. plane eadem gratia,ſpiritualis: que i baptiſmo equaliter a credẽtibus ſumitur: in conuerſatione atq̄ actu noſtro poſtmodũ vel minuitur vel augetur: ut i euangelio dominicum ſemen equaliter ſeminatur: ſed ꝓ varietate terre aſſumit: alind in multiformem copiam vel trigeſimi vel ſexageſimi vel centeſimi numeri fructum exuberanter cumulatur. Qõ ſi aliquis in illo mouetur: q̄ quidã ex his qui baptizantur: egri ſpiritibus immũdis adhuc teneantur: ſciat diaboli nequiciam pertinacem uſq̄ ad aquaꝫ ſalutarem valere:in baptiſmo vero oñis nequicie ſue vires amittere. quod exemplũ cernimus in pharaone: qui vi reluctatus z in ſua perfidia demoꝛatus tandiu reſiſtere potuit z preualere: donec ad ſaquam veniret:quo cum veniſſet victus ẽ z extinctus. Vbi re illud ſacramentum baptiſmi fuiſſe declarat beatus paulus dicens: Nolo enim vos ignoꝛare fratres:quia patres veſtri omnes,ſub nube fuerũt et oñes per mare tranſierũt:

repetit:de pe.di.iij.baptizat.moꝛticiniũ põt dici a moꝛte z cado vel cedo z ſic diuerſis mõis ꝓnũciari.

p ¶ Polluet.ad lram.i.pollat⁹ reputabit z nõ intrabit i tabernaculum cum alijs.lxxi.di.oportet.

q ¶ Tabernaculum.i.ſe ipſũ q̄ ẽ pars tabernaculi dei.i.eccle: z ſic tabernaculũ.i.eccla: ut.xxvi.q.ij.ſed illud.

r ¶ Inſtar.iſtar fuit apõ eos,nã mõ nõ ẽ inſtar.

ſ ¶ Integra.ac ſi integre eſſet aſperſus.

t ¶ Nõ dimẽſurat.q̃ſi dicat:ſiẽ aq̃ nõ ad mẽſurã ſup ſingulos infũdit:ita ſpũs ſancti⁹ ſine ꝓſonaꝝ acceptõe i baptiſmo oĩ bꝰ fidelibꝰ tradit vel demẽſurat.i.non per gtes dat aꝫ dimẽſurat.

u ¶ Equaliter.i.nõ differãt ꝓpter ſeꝛtã vl̃ ãnorũ diuerſitatẽ.nõ.n hic plus cõferẽt q̄ vir: illi min⁹ q̄ femina: z ſic de aliis.qõ quidẽ eſſet acceptio ꝓſonaꝝ. vñ ſequitur hic: ſine accept.ꝛc. eꝛ de iudi.nouit.

x ¶ Gratiã hic manifeſte videt q̄ gr̃a ꝓferat in baptiſmo z puulis z adultis.ſed potes hic appellare gr̃am remiſſionem peccatoꝝ. qd iuris ſit õ hoc habes eꝛ de bapt. z ei⁹ effectu maioꝛes.

y ¶ Vl̃ minuit.ar.q̄ charitas põt minui:ſed non eſt hoc verũ: q̄ nõ deficit charitas ſed magis ꝓficit,ſed dr̃ minui: quꝫ vn⁹ hꝫ maioꝛẽ charitatẽ ꝯ alter.xx.di.§.ii.

5 ¶ Dis negcie.q.d.ſciat.z ſi poſt baptiſmũ vexet coꝛp⁹: aſam tñ non põt nocere.vel forte nõ ꝓrſus liberat baptizatus:ut in fine dicit.

z ¶ Amittere .s.e. fine. t.c.erbic ꝺ. ſz ibi ꝺr q̄ ſignificet expellēdus et vim amiſſurus. vel q̄ amittat ut nō hēat tātaz quātā prius ſed i baptiſmo er toto eā amittat. quo ad aiam extinguūr pcta: p q̄ dominē poſſiō bat. utz liberaī i baptiſmo deōniac⁹ a veratōe corpoali: ñ ſatis elucet ſ fine ſic vr dici. vl itelligaī de liberatōe aſe.

a ¶ Uā do receſſerūt. nō vr q̄ vacui recederēt er quo baptizari voluerūt: ut eī ō bap. debitū: imo ſic: qz cl'pa ſua nō ceperūt. Nā iputaī eis qō accidit culpa ſua. xv.q.i.c. penulti. ff. lo. figs domum.

b ¶ Si vo qs ſimile. ar. eī de ap. repzehēſibilis xrij.q.ij. his aūt. et licet baptiſm⁹ dimittat peccata: nō tñ dat licētiam peccandi: ut.i.q.vij. exigunt.

c ¶ Ueris. Caſus. In ꝓma pte uſq; illuc difficillimam tc. rñdet aug⁹ ꝓme qōi bonifacij q̄ ē illa: q̄re ab obligatione q̄ tenēr: liberāt per hominē: t nō pñt p hominē obligari. Jn ſecūda uſq; ad illud q̄ boc ñ credit: ſecūde qōi bonifacij rñdet: q̄re cū baptizant pueri rñdēt patrini: ad hāc qōem credis credo: et nō tūc ad iſtaz erit ne iſte bon⁹. Jn tertia pte dicit q̄ q̄ credit ut ipſe ſoluit .pfecto eſt infidelis et deterioz eſt q̄ fit iſte puulus:

d ¶ Per alioz .i. ꝓpter.

e ¶ Uolūtatem. malam

f ¶ Uinculo. t dicit ler q̄ dolus tutoris nō ob eſt pupillo. ff. ō reg. iu. neq; nisi fit locupletioz t oēs in moſe baptizati ſūt t in nube t in mari. t addidit dicens: Hec āt oia in figura noſtri fuerūt. Qō hodie vide licet p exorciſtas voce huma na t poteſtate diuina flagellet ur t vratur t torqueaī diabolus: t cū exire ſe t homines dimittere ſepe dicat: in eo tñ qō dixerat fallax eſt: et id quod p pharaonem prius geſtū eſt: eodem modo obſtinatiōnis t fraudis exerceat: cū tamē ad aquam ſalutarē atq; baptiſmi ſanctificationē venitur: ſcire debemus t confidere: q̄ illic diabolus oppzimitur: t homo dicatus deo diuina indulgentia liberatur ¶ tem ioannes chriſo. in epla ad hebreos.

De his: qui ulq; ad exitum vite ſuſcipere baptiſma differūt

Quando qs ꝓpterea peccat: ut ſanctū baptiſma in nouiſſima ſua expiratione ſuſcipiat: fortaſſis non adipiſcit t credite mihi: ñ terrens vos dico quod dicturus ſum: multos noui qui hoc paſſi ſunt: q̄ ſpe baptiſmatis multa peccabant. circa diem autem mortis diſceſſerunt vacui. deus eniz ꝓpter hoc baptiſma tribuit: ut ſoluat peccata: non ut addat. Si vero quis ad hoc utīt baptiſmate: ut ampliora delinquat: ipm fit negligētie cauſa ¶ tem aug. ad bonifacium.

Parvulis baptizati parētuz non nocet perfidia.

Veris a me vtrūm parentes baptizatis ſuis paruulis noceant: cum eos demoniozum ſacrificijs ſanare conantur: quomodo eis profit cum baptizantur parentum fides: quozum eis non poteſt obeſſe pfidia. ubi reſpondeo: tantaz illius ſacramēti hoc eſt baptiſmi ſalutaris eſſe virtutē in ſancta compage corpozis chriſti: ut ſemel generatus per alioz voluntatem: deinceps nō poſſit vinculo aliene iniquitatis obſtringi: cui nulla ſua voluntate conſentit. anima enim patris mea eſt inquit t anima filij. t iterum: anima que peccauerit: ipa morietur. non enim peccat ipſa cum parētes eius omnino neſcienti vel quilibet alius adhibet ſacrilegia ōmoniozum. Si vero ex adam traxit qō ſacramēti illius gratia ſolueretur: quia nonduz erat anima ſeparatim viuens. i. altera anima de qua diceret: t anima patris mea eſt t alma filij. Jam itaq; dicit: q̄ cuz homo in ſeipo ē ab eo qui genuit alter effectus: peccato alteriuſ ſine ſua conſcientia non tenet obnoxius. quomodo itaq; in parnulū maiozes peccant: oferentes eū atq; obligare conātes demonū ſacrilegis vinculis? non eſt anima vtrozūq; ꝓmunis: ut etiā culpā poſſint habere cōmunem. Non enim ſic cōmunicatur culpa per alterius voluntatem: quēadmodum cōicatur gratia p ſpirit⁹ ſancti vnitatem. ¶ Jtem. Regenerans ſpiritus ſāctus in maiorib⁹ offerētibus t paruulo renato oblatoq; communis eſt. ¶ Jdem. Per hāc ſocietatem vnius eiuſdēq; ſpiritus .p deſt offerentiū voluntas paruulo oblato. poteſt. n. t in hoc t in illo homine: etiaz ſi ſe inuicem neſciant: vn⁹ ſpiritus eſſe: p quem fit utriuſq; gra ꝓmunis. non tamē poteſt ſpiritus hominis eſſe t illius p quem peccat alter: ut altero non peccante ſit tamen culpa cōmunis. ac p hoc poteſt paruulus ſemel ex parentum carne generatus oi ſpiritu regenerari: ut ex illis obligatio contracta ſoluatur. nō poteſt aūt dei ſemel ſpiritu regeneratus ex parentū carne regenerari: ut obligatio que ſoluta eſt: itez ꝓtrahatur. et ideo ſemel pceptam paruulus chriſti gram nō amittit: niſi ꝓpria

g ¶ Jngt ſcripta vl ꝓpheta.

b ¶ Ex adam. ibi tacite rñdet qōi.

i ¶ Trarit. ſ. cām peccati tc.

k ¶ Jam dicit. i. t nuit ex ꝓmiſſis illa ſcriptura. ſ. aia patris tc.

l ¶ Sine ſua. i. ſi ñ ꝓſentiat .vij.q.i. §. cū aūt.

m ¶ Obnoti⁹. q̄ſi dicat poſt vitam aſe in ꝓpzio cozpore nō ꝓbit pec catū: niſi ex ꝓpa labe.

n ¶ Jtaq; inferi⁹ rñdet huic qōni: ibi verū tamē recte. t tunc dic ſacrilegis q̄ſi nullo mō q̄ nō eſt tc.

o ¶ Quēadmodū ar. aliud i via: aliud in inuio. ar. xxviij.q.i. §. qō aute t nō. xxvi.q.v. nec mirz ſicut dic lex q̄ aliud eſt in obligatōe: aliud i liberatōe. ff. ō act. t ob. arrian⁹: cuz hec cā liberalis ſit. ar. eī. ō ꝓba. ex litteris.

p ¶ Cōtrabaf. ar. q̄ obligato ſemel extincta āpli⁹ ñ renaſcit: ut. xxiij.q. iiij. ſi illic. ff. de ſolut. g res. §. areaz arg. ꝺ. xxvi.q.vij. ab infirmis. t. ff. de ſer. ur. p. ſeruitutes .ff. quēadmodū ſer. amit. ſi locus.

q ¶ Niſi, propria impietate. t ita liberari qs pōt et ínuit⁹ vl ignozās ſed nō obligari:

ut.ff.de solu.solutōi.z.l.soluē.ff. ō nego. gest.l. soluēdo.z.ff.de dofiſtichū.§.ult.

r ¶ In ipſis. z ita in maleficijs voluntas ſpectat non eritus.ar.xxij.q.iij.homines.ff. ad l.cor.de fic.dīn⁹.

s ¶ Nec illud tacite obiectōi rñdet

t ¶ Placet. ar.C. i q.iiij.q² pſulat⁹

u ¶ Parit iſacramētis:ut.xxij.q.ij. recurrat ō pe. di.i.ſicut.

x ¶ Quid aliud.q nō videt eſſe aliō illud quod tūc fit q̄ rñdere z ꝓmittere de moribus eorum futuris.

y ¶ Parētes.i.patrini q patres ſpirituales dicūtur ſ.xxx.q.iij.pitatium.

z ¶ Occultū ē.qd cogitet.

impietate. verūtamē recte dicuntur parētes vel quicunq; maiores filios ſeu quoſlibz ꝑuulos baptizatos demoniorū ſacrificijs obligare conātes ſpūaliter homicide. Nā i illis quidē interfectionē nō facit ſed q̄tum in ipſis ē interfectores fiunt. recte ergo illis dicitur qñ ab hoc ſcelere,phibentur: Nolite occidere ꝑuulos veſtros. dicit enim apls: ſpiritum ſanctū nolite extinguere nō q² ille extingui pōt: ſz quātū in ipſis eſt extinctores eius merito dicunt: qui ſic agūt: ut extinctū velint. nec illud moueat zc. Et ifra. ¶ Celebrātur enim ꝑ eos neceſſaria miſteria. offerūtur quidem ꝑuuli ad ꝑcipiendam ſpūalē grām: nō tam ab eis quoꝝ geſtātur in manibus: q̄uis z ab ipſis ſi etiā ipſi boni fideles ſunt: q̄z ab vniuerſa ſocietate ſanctorū atq; fidelium. ab oibus nāq; offerri recte intelligunt: quibus placet qō offertur: z quorū ſancta atq; idiuidua charitate ad cōmunionē ſancti ſpiritus adiuuant. tota ergo hec ē ſcā mater eccl'a q̄ i ſcis ſuis ē fac: q² tota oēs tota ſingl'os pit

Difficillimā ſane queſtionē tibi ꝓpoſuiſſe viſus es in extremo ingſitionis tue: ea videlicet intentione q̄ ſoles vehemēter cauere mendaciū. Si ꝓſtituā inquis ante te paruulū: et interrogē vtꝝ cum ad etatem adultā venerit: futurus ſit caſtus vel fur: vel nō ſit futurus ſine dubio reſpōdebis neſcio z vtꝝ in eadē ꝑuula etate cōſtitutus cogitet aliqd vel boni vl mali: dices neſcio. Si ita q; de moribus eius futuris nihil audes certi ꝓmittere z de eius pñti cogitatione: qd eſt aliud q̄ qñ ad baptiſmū offerunt: ꝑ eis parētes reſpōdēt tanq; fidei auctores: z dicunt illos facere qō etas cogitare non pōt: aut ſi pōt occultū eſt:

Interrogamus. n. eos a quibus offerunt z dicim⁹: credit in deū: de illa etate: q̄ utrū ſit deus ignorat. reſpondēt: credit. z ad cetera que ſingula q̄runt ſic rñdent. Dñ miror parentes in iſtis rebus tam fidēter ꝑ ꝑuulo rñdere: ut dicant eū tanta bona facere: que ad horaz q̄ baptizat baptizator interrogat. tñ eadē hora ſi ſubiciam: erit caſtus q baptizatur vel fur aut nō erit: neſcio vtꝝ audeat dicere aligs aliqd, borū erit vel non erit: ſicut mihi rñdet ſine dubitatione: q̄ credit in deū aut q̄ ſe conuertat ad dñm. Ecce facio q̄tū poſſum: dñs adiuuet: ut quod poſtulas poſſim. nēpe ſepe ita loquimur. ut paſca appropiquāte craſtinaz vel pdiſſenā uel pendiſſenā dñi paſſionē dicamus: cū ille ante multos ānos paſſus ſit: nec oīno niſi ſemel ipa paſſio facta ſit. nempe ipo die dūico dicimus: hodie dñs reſurrexit: cū ex quo reſurrexit tot anni tranſierūt. cur nemo tā ineptus ē: ut ita nos loquētes arguat nos eſſe mēritos: niſi q² iſtos dies ſm illoꝝ gbus hec geſta ſūt ſimilitudinē nūcupamus: ut dicatur ipa dies q̄ non ē ipſa reuolutione tpis ſed ſimilis eius: z dicatur illo die fieri ꝓpter ſacrī celebrationē qō non illo ſed iā olī factum ē. in alio itaq; ꝑuulum zc. z infra: Cum aūt homo ſe parare cepit: ñ illud ſacrm repetit ſed intelligit: eiuſq; veritati conſona volūtate coaptabitur. hoc q̄diu non pōt: valebit ſacrm ad ei⁹ tutelā aduerſus ꝓtrarias poteſtates. z tātum valebit: vt ſi ante maioris etatis vſū ex hac vita migrauerit: ꝑ ipſum ſacrm ꝓmēdata eccl'e charitate ab illa ꝓdēnatiōe que ꝑ vnum hoīem intrauit in mundū chriſtiano adiutorio liberet. q hoc nō credit z fieri non poſſe arbitratur:

z ¶ Vel pdiſſenā.i.ꝑ ſeptimū.i.ſextū diem.

? ¶ Perēdiſſenā.i.pempto die ſeno.i. poſt ſex dies vno perempto.

a ¶ Dicatur.q.d.ſicut dicitur q̄ hodie ſit reſurrectio dñi: eo q̄ ſacrm eius hodie celebrat: ſic dī paruulus credere ꝓpter ſacramētum quod recipit.

b ¶ Itaq; paruulus. q̄ſi dicat.iz ego rñdeam q̄ credit in deū. hoc dico eo q̄ fidei ſuſcipit ſacramētū: non q̄ reuera ad huc fidē habeat. Naz in paruulo credere eſt fidei ſacrm ſuſcipere: ut ſ.c.nūb.i aliud.

c ¶ Obicē.qz licet nō habeat fidem: tñ nō habet infidelitatem.

d ¶ Cōtraire.ſic.ſ.xxiij. di.ſi ſeruus.ſic.ff.ad mace.l.filiꝰ.ff. de regul'iuris.l.ſemper.

In ecclia. p alios. ⁊ ita sicut peccauerũt p alios: ita credũt p alios: ⁊ ita cis res p q̃sc̃ũq; cás ꝓbat ⁊c.

f Cogitetis. q. d. ñ dubitetis ímo certi sitis: q̃ habere nõ possũt si sint expertes.

g Corporis. i. vnitatis ecclie quã illa figuificãt ſ. e. nõ in vobis.

h Nulli. de efficatia baptismi repetit: ut sic finis alludat ꝓcipio.

i Est. hec est pars illa ſ. e. di. ij. g passus.

k Comedat. i sacro.

l Corporis. i. ecclie significate p. corp⁹ xpi.

m Sacramentũ é. i. significat. io.

n Si baptizata. id é si christus baptizat⁹ est: g sine pcto fm carnẽ nat⁹ est: multo magis q̃ l bet alius baptizari dz q̃ fm carnẽ in peccatis ꝓceptus est. ſ. e. di. firmissime.

o Propt. hic assignat ena rõ quare christ⁹ baptizat⁹ fuit. ſ. e. nũq̃ alia. i. e. nõ regenerabãt

p Mortis. i. peccati l' mozi subiecta.

q Qui de baptizato. ar. filiũ apostate baptizandũ esse in uito patre dux puerẽ. ar. ſ. e. pleriq̃ i fi. xxviij. q. i. iudeox.

r Renasci. arg. ff. de ỳ. sig. ỳbũ reddendi.

s Qui ab eo. ex mũdo patre immũdus nascit. sicut ex frumento puro nascit impurũ. ſ. cũ palea. lvi. di. nasci.

t Innouat⁹. per gratiam baptismi.

ꝓfecto infidelis est etiã si habeat fidei sacrm. longeq̃ melior est iste puulus: qui etiam ⁊si fidem nõ habeat in cognitione: nõ ei tñ obicem ꝓtrarie cogitationis opponit. vnde sacramentũ eius salubriter percipit. Item bonifacio cõtra pelagianox hereſim.

Aliorum fides in baptismate parnulos saluat.

In ecclã saluatõis p alios puuli credũt: sicut ex alijs que i baptismo remittunt pec cata traxerũt. nec illud cogitetis eos vitam hre nõ posse: qui sunt expertes corpis ⁊ sãguinis christi: dicente ipso: nisi manducaueritis carnẽ meã ⁊ cetera. Idem.

Corpore ⁊ sanguine participat: qui per baptisma membr eius efficitur.

Nulli ẽ aliquatenus ambigendũ tũc vnũquẽq; fideles corpis sanguinisq̃ dñi participes fieri: qñ in baptismate membrũ christi corpis efficit. nec alienari ab illius pãis calicisq̃ ꝓsortio: etiã si ãteq̃ illũ panẽ comedat ⁊ calicẽ bibat: de hoc seculo i vnitate corporis christi ꝓstitutus abscedat sacramẽti quippe illius participatione ac bñficio non priuatur: quin ipe hoc q̃ ipm sacramẽtum est inuenit. Idem de baptismo parnulox.

Quare sit baptizandus: q de baptizato nascitur.

Si baptizata est caro christi q̃ sine peccato erat ꝓpt exemplũ imitationis: q̃to magis baptizãda est caro mortis ꝓpter euitandũ iudiciũ dãnationis. Sicut xo in tpe circũcisionis: q de circũciso nascebatur: fuit circũcidendus: sic nunc q de baptizato nascitur erit baptizandus. sacrm enim baptismi sacramentũ est regenerationis. quare sicut q non vixerit non põt mori: ita q natus nõ fuerit non põt renasci ex quo ꝓspicitur neminem in suo parẽre potuisse ñasci: cũ nondũ sit natus. ⁊ q̃uis parẽti post ꝓuersionẽ ꝓpria peccata nõ obsunt: tñ illis obsũt qui ab eo generant. Parẽti ꝓpter hoc ñ obsũt q⁹ renatus ẽ. illis aũt qui de illo nati sũt: nisi eo dem mõ renascant: q̃ a parẽte ꝓtracta sunt oberũt. q⁹ etiam innouatus ẽ pater nõ de nouitate: sed de reliquijs vetustatis carnaliter gignit. ⁊ filij ex reliqua parẽtũ vetustate carne ꝓpagata peccati dãnationẽ sacramẽto regenerationis euadũt. Item in enchiridion.

In baptismate omnia peccata moriuntur.

Ostendẽt apls nos mortuos esse peccato: inquit: an ignoratis: qm̃ quicũq; baptizati sumus in iesu christo in morte ipius baptizati sumus. Si ergo hinc ostendimur mortui esse pcto: q⁹ in morte christi baptizati sum⁹: ꝓfecto puuli g in christo baptizant: peccato moriũtur: q⁹ in morte ipius baptizant. nullo enim excepto dictũ é: quicunq; baptizati sumus in. m. i. b. ſ. ⁊ ideo dictuz est: ut ꝓbaret nos mortuos eẽ peccato. puuli aũt renascẽdo moriunt illi peccato q̃ nascẽdo ꝓtraxerunt. ⁊ p hoc ptinet ad ipos quod sequit. ꝓsepulti enim sumus illi p baptismũ in morte. baptizatis igit in morte christi in qua nõ solũ maiores: verum etiã puuli baptizãtur ait: sic vos exillimate mortuos quidẽ esse peccato vinẽtes autem deo in christo iesu. Idẽ in eodem.

Sicut nulli baptismus negatur: ita nemo est: g non peccato moriatur.

Parulo recẽter nato usq̃ ad decrepitũ senem: sicut nullus ꝓhibendus a baptismo ita nullus est qui nõ ꝓpter peccato moriatur in baptismo. sed puuli tñ originali: maiores aũt oñibus etiã moriunt peccatis: q̃

u Nõ de nouitate. spũs: q⁹ aia ñ ertat er aia: fiẽ caro ex carne p traducem. xxxij. q. ij moyses.

v Vetustatis. i. de carne in q̃ remanet cã. i. peccatũ quodlibet.

y Dãnatõem. ꝓtractã. ſ. in carne ꝓpagata er reliqua vetustate parentũ. io.

a Tostẽderz. ꝓbat aucte apli pueros esse baptizandos. nã vniuersalit dixit qcunq; baptizati sum⁹ ⁊c.

b In iesu xpo. i in sacrmẽto christi vel fide christi in forma imũcta vl' tradita in x po ſ. e. ꝓprie. vi. ad cui⁹. l.

c Morte. i. ad similitudinẽz eius mortis: q⁹ sic ipe mortuus fuit: ita nos morimur a peccatis.

d Moriũt. mõs ista ciuilis est. ar. C. de epiſ. ⁊ cleri. deo nobis. alibi habes de natura li: ut. ff. de le. ij. sigs ita testamẽto.

e Paruulo. pro bibẽdũ. ſ. e q. iij. nec numer⁹

f Moriat. ſ. e. tũc valere.

§ NOn regenerabãt. qz ñ fiebat remissio pcꝯoꝝ.
b ¶ Baptismo.cui⁹ forma erat in noie venturi: ut dr in q̃dã glosa aug⁹. sup ioannẽ: q baptism⁹ nõ mũdaret ab originali: nisi alias esset circũcisus. dicebat tñ baptismꝰ pnie: qz ioannes pdicabat. dicẽs: ãgite pniaz.
i ¶ Precursorio. habiles ad suscipiendũ verum baptismũ.
k ¶ Parabant. i. abluebãt erteri⁹
l ¶ Qui regenerato̊em. i. remissionẽ peccatoꝝ qz ñ indiguit.
m ¶ Sed humanitas. ꝟ. e. p aquã
n ¶ Sz bũanitas i. benignitas quã p nobis fecit.
o R Egenerãte pcim. i. cã originalis pcti.
p ¶ Originalium nõ q lz baptism⁹ ad delẽdũ originale pcim fuit institutus. delet tñ etiã actualia. cuz originali. vñ ẽ ar. ad purgatoẽm ꝺ q. ꝟ. di. ij. ego berengarius.
q ¶ Ditissimã. respectu aliaꝝ pẽarũ. z erit hec pẽa qz erũt i tenebris. i. nulla: z carebunt visione dei: ex de bap. c. iij. sz tñ dic aug⁹: q malet sic eẽ q̃ nõ eẽ ar. p. ꝟ. e. firmissime. z. j. de pe. di. vlt. c. ult.
a ¶ Misqs. mõtis. de pe. di. i. si peccatũ.
b ¶ Aruuli. fideles. ꝟ. e. nihil. z. c. sequẽs p. sed ꝺ dr de fide offerẽtũ: ubi ꝺ fide oblatoꝝ: quorum adhuc nulla põt eẽ fides. et q dicit⁹ quodãmõ soluit ꝓtrarium.
c ¶ Nihil ei. quo ad vitã eternã de pe. di. iij. sigs aũt charitatem non habens.
d ¶ Ater. maternũ eoꝝ. s. qui p eis respõdent.
e ¶ A credendo. i. quia credunt.
f ¶ Nomẽ ẽ. s. hoc nomẽ fidelis, credẽ. n. ẽ tidem habere. ꝟ. e. nihil.
§ ¶ Etiã nõ pentẽtes. nõ q agãt pniam. cum nullã hẽant discretoẽm sed hñt penitudinem. i. suscipiũt ea z faciũt z dicũt p ꝟba gestãtiũ q̃lia penitẽtes. io.
b ¶ Ecclesie. i. pcta dimittũt eis: q participes sũt eccl'e p charitatẽ eccl'e. i. qua subsistit ecclesia.
i ¶ Per spiritũ sanctum. i. q vnit per. s. s. fideles. n. sũt in eccl'a: z ea i ipis vij. q. i. scire. eccl'e charitas tenet peccata. i. ipa eccl'ia vl eccl'e vnitas. i. eis q i vnitate nõ sũt: tenẽt pcta. i. nõ dimittunt. ut. ꝟ. ij. q. i. multi. ꝟ. xxx ij. q. vij. quẽadmodũ. ꝟ. ꝺ pe. di. iij. sane cauẽdũ
k ¶ Peccata. idẽ ẽ qꝺ alibi dr. ficui pcta remiseritis: remissa erũt: z cui retinueritis retẽta erũt z alibi. s. s. aut p seipsum remissionẽ facit aut per colũbe membra. ꝟ. e. c. qũo. sic itaq; intelligim⁹ qꝺ hic dicitur.
l ¶ Tenet. i. nõ dimittit pcta. xxiij. q. i. qcũq;.
m ¶ Emo. solus. ꝟ. i. q. i. ut euidẽter.
n ¶ Que facta sũt. ñ aũt dimittit futura: qz tractus futuri tpis z. ff. de usur. l. i. § . i. nec de futura iniuria paciscipossum⁹. ff. de pact. si vnus §. pacta.
o ¶ Et adiuuãdo. nõ p cessũ. hõs q primo dimittit peccata q̃ facta sunt secũdo ꝓfert gratiã ne fiãt. tertio pducit ad illã vitã ubi oino fieri ñ poterũt: qz tũc confirmati peccare nõ poterunt. ꝟ. di. v. c. ij. ad finem.

male viuendo addiderũt originali. ¶ Idẽ in eodem.

In baptismo ioannis non est peccati remissio.

NOn regñabant vel renascebant: q baptizabantur baptismo ioãnis: sz quodã precursorio illi⁹ mistẽio q dicebat parare viã dño christo: in quo solo renasci poterant: q parabant. hui⁹. n. baptisma ẽ nõ in aqua tm̃ ut fuit ioãnis: verũz etiã in. s. s. ut de illo regñaret si qs in christuz crediderit: de illo christus ꝛgenerat: q regenerationẽ ñ cognouit. Jn aq̃ baptizari voluit nõ ut ei⁹ inigtas dilueret: sz bũanitas cõmẽdaret. itaq; baptisma in eo nihil habuit: qꝺ abluere't: sic moꝛs nihil inuenit qꝺ puniret ¶ Idem de baptismo puuloꝝ.

Pro solo originalia ex actualia peccata remittunt in baptismate

REgenerãte aũt carne tm̃modo ꝟbi peccatũ origiale. regñante aũt spũ sancto nõ solũ originaliũ: sed etiã volũtarioꝝ fit remissio peccatoꝝ. pinde recte põt dici puulos sine baptismo decedẽtes mitissimã omniũ futuros sustinẽpenã. fallit. n. z fallit: q eos i dãnatione pdicat ñ futuros: dicente apl'o: p vnius delictum omnes homes in cõdẽnatione z cetera. ¶ Idem in eodem.

Quicunq; ex pcupiscentia nascitur: p baptismũ regenerat.

QUicunq; ex pcupiscẽtia nascitur z lege peccati ꝛnaliter generat: regñari spiritualiter hz opus: ut ñ soluz ad regnũ dei pducat: sz etiã a dãnatione peccati libere't. sicut etiã p primũ homem in peccato z morte nascunt: sic ẽt p christũ in iustitia z vita eterna in baptismo renascunt. ¶ Idẽ in eodem.

Offerentium fides parvulos facit fideles.

PAruuli fideles recte vocant: q fidẽ p verba gestãtiũ quodammõ ꝓfitent: z p eorũdem verba diabolo z mũdo abrenũciant. z hoc fit in sacro divine gratie: quã dedit deus eccl'e. puulus aũt qui baptizatur: si ad annos rõnabiles venies nõ crediderit: nec ab illicitis abstinuẽrit: nihil ei pdest qꝺ puulus accepit. ¶ Idẽ augu. in libro de meritis z de remissione peccatoꝝ. De eodẽ

MAter eccl'a os maternuz puulis ꝓber: ut sacris mysterijs imbuant: qz nondũ pñt corde, ppio credẽ ad iusticiã nec ore ppio ꝓfiteri ad salutẽ. nec iõ tñ eos quis q̃z fideliũ infideles dicere põt: eo qꝺ a credẽdo utiq; nomẽ est: q̃uis hoc ñ ipsi sed alij p eis interrogãtes respõderint. Si aũt ꝓpterea recte fiꝺles vocant: qm̃ fidem p uerba gestantiuz quodãmõ ꝓfitent: cur etiã ñ penitẽtes habeant: cũ p eoꝝ ꝟba gestantiũ diabolo z huic seculo renũciare mõstrantur. ¶ Idem. Charitas ecclesie peccata dimittit vel tenet.

QUi ecclesie charitas: q̃ p spiritũ sanctũ diffundit in cõdibus eoꝝ: q principes sui sũt: pcta dimittit: eoꝝ q non sunt tenet. ¶ Idẽ ꝓtra iulianũ li. ij.

Solus christus pcta dimittit

NEmo tollit peccata mundi: nisi solus christus qui ẽ agnus tollens peccata mundi. tollit autem z dimittendo que facta sunt vbi z originale continetur: z adiuuãdo ne fiant: et perducendo ad vitam ubi fieri omnino non possunt. ¶ Idem de baptismo paruulorum.

Preter baptisma christi paulis nulla salus promittitur.

o NVlla manēt.i.carēt visione dei. ⁊ hec e pena ⁊ ignis afflictōis. de quo habes.s.e. firmissime.
p HOc hoc. ut baptizati.s.e. nihil.
q QVis autem.
r GRatia. ut ler mandatoꝝ dei.
s ¶ Nō petita. i. nō meretī. nā pīmā grām gs mereri nō pōt. j. e. placuit ut gcūq; ar. ꝯ. viij. di. ꝯ suetudo: sed ibi meruī. i. obtinui.
a NOn er quo. Casus Licet oē peccatū actuale ⁊ originale dimittat in baptismo: tñ originale nō ita dimittit ne sit sed remanet in homine debilitatū ⁊ sopitum. nisi post excitet et renouet m ꝓpriū domiñ consentiēdo prauis motib⁹ ex eo surgētib⁹ Secūdo dic: q renouat hō in baptismo. ⁊ ad hꝰ iducit auctem apl's: quātūcūq; crescat illa renouatio: nūq; tñ in hac vita pfecta erit: cū adhuc peccatuꝫ sit in homine: qō semp pugnat aduersus spiritū. Tertio pōt quādam dr̄iaꝫ int actuale ⁊ originale. io.
b ¶ Absumit. i. ꝓsumit. ūde solet gr̄i qñ pcīm originale ꝟbit. ⁊ dic q ī ipsa infusione aie: quia tūc tres vires aie principales debilitāt: ō hoc s.e. queris.
c ¶ Cetera. s. ut fiat plena nouitas: et aīalis ꝓsumat infirmitas: ut. j. sequitur.
d ¶ Corruptō. q̄litas maiō: corruptio peccatum ergo ꝓpr̄ equocatōem bis ꝓferat corruptio.
e HOc memini. s. peccatoꝝ omniū. qdē omnium actualium.
f ¶ Plenā. q. q° ad oēm penā originalis peccati q° ad reatū mortis eterne: ⁊ relingī vtiq; ad pugnādū: dū fuerim⁹ i via sed debilitatū ⁊ superatum. i. ad mortē eternaꝫ

NVlla ꝑter baptismū salus ꝓmittit infantibus: q infantes si p sacrm̄ qō ad hoc ē diuinitus institutum in credētiū numeꝝ ñ transeunt in tenebr̄is manent. ¶ dē in eodem

Baptizati christo incorporantur: ⁊ eius membra fiunt.

AD hoc baptismus valet: ut baptizati christo incorpor̄etur ut membra eius habeantur ⁊ ꝓspeliātur: ⁊ oblati per sacramentū charitatēq; fideliū recōcilient deo: ut in eo vivi salui liberati redēpti illuminati fiant. ¶ dem.

QVis autem nesciat credē esse infātibus baptizari: ñ credē aūt ñ baptizari. ¶ dez in libro de libero arbitrio.

Fīa non solū peccata dimittit: sed etiam legē implē facit.

GRatia quē p christū datur non solū peccatoꝝ remissiōnē facit: sꝫ etiā ut lex impleatur: ut natura liberet: nec peccatū dñetur. spūs etiā gr̄e dat fidem: que etiā ñ petita a deo cōceditur: ut homini petenti ⁊ alia ꝓcedātur. Nā fides nō est liberi arbitrij tm̄: sed donū dei. ¶ dem de baptismo parvulorum.

Vetus infirmitas in baptismo nō penitus absumitur: sed vires amittit.

NOn ex quo gsq; baptizat: omnis vetus infirmitas in eo absumit: sed renouatio incipit ad remissionē omniū peccatoꝝ: ⁊ intelligentiā ⁊ opationē spūaliuꝫ. cetera vō in spe sūt: donec fiant in re qō erit in resurrectione. Nam in baptismo q̄nis fiat plena remissio peccatoꝝ: nondū tñ plena est nouitas ⁊ pfecta mutatio: qa adhuc remanet corruptio: nō solū in corpe sed etiā in aīmo q est homo iteriꝰ: in quo si p nō imputabile. s. ea. per baptismū.

g ¶ Peruenīat. qō erit in alia vita nō in ista:
b ¶ Vetustate. quadam.
i ¶ Reuiuiscat. ergo reuiuiscit qō erat peremptū: sic ꝓpr̄ culpā reuiuiscit actio: ut. xij. q. ij. liberti. s.e. q̄ris aū medīū.

fecta esset nouitas: nō dicerꝫ apl's: q de die in diē renouat

Item HOc memisse debem⁹ oīm peccatoꝝ plenā pfectāq; remissionez in baptismo fieri: hoiem vō non totū cōmutari ꝓtinuo: sed in bene ꝓficientibus de die in diē crescēte novitate cōmutari qō vetustū ē ⁊ carnale ē: donec ita renouetur: q aīalis infirmitas corporis ad firmitatē spūalē icorruptamq; pueniat. Hec aūt lex peccati de qua dicit apl's: nō regnet peccatū in vr̄o mortali corpe: nō fic pmaneat in mēbris eoꝝ qui renati sūt: tāq; ñ sit eis plena remissio ubi plena fit omniū peccatoꝝ nr̄oꝝ remissio omnibus inimicis interfectis q̄bus sepabantur a deo: sꝫ manet in vetustate carnis cauēq; supatum ⁊ pemptū: si nō illicito ꝓsensu reuiuiscat ⁊ in regnū ꝓpriū renoceat. Ab hac aūt vetustate carnis ⁊ peccati qō iam remissū est vita spiritus vsq; adeo discernit in cuius nouitate baptizati renascūtur: ut tales etiā in pñti nō solū in pcto: sed etiam nec in carne esse dicant cuius desideria non sequunt: sꝫ in spu: In ipsa vō carne corruptibili bñ vīt: q mēbra eius ad bñ opandum ꝓuertit: ñ sm desideria carnis viuēs lege peccati: qō licet iā remissū est: in vetustate tñ carnis manet. qua bñ vtuntur fideles ꝓiugati: q ex eo q sunt in christi nouitate: dñari sibi dinē nō patiunt: ex eo tē qō adhuc trahūt ad vetustatem filios regenerādos mortaliter generāt cum ꝓpagine peccati. qua renati obnoxij ñ tenent: ⁊ q nascūtur renascendo solūtur. ¶ tem. ¶ Sicut dicta facta ⁊ cogitata iniqua aie ⁊ corpi pertinent: licꝫ

k ¶ Ab hac autez ordo lr̄e vita spir̄it⁹ in cuius nouitate baptizati renascūt a deo discernūt ab hac vetustate carnis et peccati rē.
l ¶ Bene vtīt. s. de tustate carnis. s. xxvij. q. i. nō enīꝫ in sola.
m ¶ Regenerandos. p baptismū.
n ¶ Mortaliter. i. cū mortali pcto
o ¶ Propagine. i corruptōe carnis a pmis parētib⁹ traducta vl̄ ꝓpagata: ex qua originale peccatum innascīt aie.
p ¶ Sicut. hic notat dr̄ia int actuale ⁊ originale peccatū: q illa trāseunt actu ⁊ remanēt reatu: donec per baptismū vel per pniam ex toto deleant. originalia vero in baptismo remanēt actu sed trāseunt reatu. remanēt. in q̄dā penalitates cū gb⁹ hō pugat q̄si dicat: sic omis prave cogitatōes ⁊ opatōes trāseunt actu ⁊ manēt reatu. sic originalis cīpa reatu solūt: actu vero ad agonē relinquīt: ō pe. di. i. si pcīz:
q ¶ Pertiet. q̄tū ad ea q ei⁹ miste rio gerūtur.
r ¶ Solut. ⁊ ita vī q accidētale ē ei oē peccatum

a Quãdo. discipulos. ar. q̃ aliud est facẽ p se q̃ p alĩ: ut. ij. q. vij. accusatio. ff. ō sol. inter artifices. C. de cadu. tol. l. vna. §. fin aũt. ar. ℨ eẽ de sẽ. ex. mulieres. ff. ō admitu. ita aũt. §. gessisse.

b Magis. hoc magis cõnecti/ue legas.

c Pedes lauet. i. affectũ mentis purget. q. d. licẽt hõ abstinẽ possit a mortalibus: tñ puluere terrene habitatõis inuolui t. i. venialibus. vñ pnia magis q̃ baptismus est necessarij.

d Jeos. pten dimus. nota q̃ si dubitatur de baptismo viuẽtis habeẽ. p nõ baptizato z baptizatur ſ. e. cũ tacẽ vbi aũt dubitaẽ õ baptismo mortui: p sumẽdũ est eũ eẽ baptizatuꝫ eẽ de presbyno baptizato. c. ij. z ar. hic.

e Qui lotꝰ. i. purgatꝰ mortalibꝰ.

f Nisi ut pedes. i. sordes venialiũ vl tãgit. pluetudinẽ alicuius loci q̃ notaẽ. i. q. i. emendari.

g Non dubito anteponeꝛ ſ. e. catheciminũ ꝓ. sed hoc logẽ õ eo. q̃ hꝫ desideriũ baptizãdi: ibi nõ eẽ. maiores. §. fi.

h Ceturio. cõnehꝰ. ij. q. vij. ñ oẽs.

i Capessẽdũ. i. ptẽnit accipe baptismũ cũ possit. aũt q̃tum ad motus iam ptereunt z nõ sunt: eis tñ pteritis reatus eoꝝ manet: nisi pcim p remissionẽ soluaẽ: sic ñ pterita sed adhuc manẽte lege cõcupiscẽtie reatus eĩ soluiẽ z ñ erit: cũ fiat in baptismo plena remissio peccati. Idẽ in epistola ad silentianum.

Discipuli christi eius baptismate creduntur abluti.

Quando ab hierosolymis exijt ihesus cũ discipulĩ suis in terrã iudeam z ibi morabaẽ cũ eis: baptizabat ñ p seipm ſz p discipulos suos: quos intelligimus iã fuisse baptizatos: si ue baptismo ioãnis sicut ñnulli arbitrãt: siue q̃ magis credibile est baptismo christi.

Item. Respondit dñs petro: q lotus est nõ indiget nisi ut pedes lauet: ſz est mundus totus vñ intelligiẽ: q̃ iam fuerat baptizatus Item ad vincentium z victorem.

Apostoli oñes christi baptismate baptizati creduntꝫ.

Jeos de q̃bus scriptũ nõ ẽ vtrum fuerĩt baptizati siue nõ: sine baptismo de hac vita recessisse ptẽdimus: ipis caliniamur apls: qui pter aplm paulũ q̃ñq̃ baptizati fuerunt ignoramus. sed ipos eẽ baptizatos p hoc nobis innotescẽ potuit: q̃ dño petro aplo dñs ait: q lotus ẽ ñ indiget: nisi ut pedes lauet. Idem i libro de baptismate.

Catheciminꝰ catholicus heretico baptizato preferꝫ.

Non dubito catheciminũ catholicũ diuina charitate flagrantẽ heretico baptizato añponere: sed etiam in ipa ntus eccla catheciminũ malo baptizato añponimus. nec iõ tñ sacro baptismi: quo iste nõdũ ille iã imbutus ẽ: facimꝰ iniuriã. merito. n. centurio nõ dũ baptizatꝰ simoni baptizato añponiẽ. Jste enim etiã añ baptismũ spu sancto accepto repletus ẽ. Jlle etiã post baptismum inflatus ẽ in mundo spiritu. verũtñ si iam spu sancto acceptꝰ corneliꝰ baptizari noluisſz ptẽptu tanti sacri reus fieret Sicut aũt bono catheciminio baptismus deest ad regnũ celoꝝ capessẽdũ: sic malo baptizato vera cõfessio. q̃ dixit: nisi qs renatꝰ fuerit ex aqua z spu sancto: ipe etiã dixit: nisi abundeĩt iusticia vra plus q̃ scriba z phari. nõ intra. in regnũ ce. Itẽ in li. sniaꝝ ꝓsperi.

Non tam ablutione corpis q̃ fide cordis baptisma ꝓstat.

Verus baptismus ꝓstat nõ tam ablutione corpis q̃ fide cordis: sicut aplica doctrina tradidit dicens: fide mũdans corda eoꝝ. z alibi: salnos faẽ baptisma ñ carnis depositio sõdiũ: sed etiã ꝓscie bone interrogatio in deũ. Idem in li. de baptismo.

Sicut in veteri testamẽto quidam spuales: ita in nouo qdã carnales inueniũtur.

Jeut in sacris veteris testamẽti viuebãt quidã spirituales ad nouũ. ſ. testamẽtũ q̃ tũc occultum erat occulte penitẽtes: sic ẽt nũc in sacris noui testamẽti: q̃ iã reuelatũ ẽ: quidã viuũt aiales q̃ pficere sibi nolũt ad pcipiẽda que sunt spũs dei. ad q̃ hortaẽ sermo aplicus z ad vetus testamentũ ptinebũt. Si aũt pficiunt: z añq̃ accipiãt: ipo accessu z pfectu ad nouũ ptinent. z si prius q̃ spuales fiant: ex hac vita rapiunt: custoditi per sacri sanctitatẽ in terra vinentiũ computanẽ. nec iuenio qd verius inueniaẽ in eo q̃ scriptum ẽ: Jmpfectũ meũ viderũt oculi tui z in libro tuo oẽs scribenẽ. Item. Non interest cum de sacramẽti integritate tractatur z sanctitate qd credat aut quali fide ibutus sit ille: qui accipit sacramentum. interest quidẽ plurimum sed ad salutis viã: sed nihil interest ad sacramẽti questionẽ

k Ter⁹. alibi. ſ. i epla petri. z ẽ hoc vbũ augustini. quod sequiẽ petri.

l Depositio. i. exteri / or ablutio.

m Sed pscie. nõ n. sufficit baptizãdo hre bonã pscia: nisi ad interrogatoem eccle suã fidem ostẽdat. Irrvi. di. nõ solũ in pin. io.

n Jcut. sicut in veteri fuerũt qdã boni ita in nouo sũt qdã mali q̃ si incipiũt bonũ opari dimissis malis et velint baptizari vl pfecti eẽ: si aũt ante decedãt q̃ hoc psequaẽ: saluabũt. Jn se cũda pte dr: q̃ qlicũq̃ fide qs accipiat baptismũ verũ recipit sacrm: sed nõ eius salutẽ si ficte accedat.

o Jn sacramẽtis. pma pars intelligiẽ de adultis non baptizatis usq̃ ad illud nõ interest cẽ.

p Testamẽtũ. i. ad gratiã q̃ data est in nouo testamento.

q Apostolicꝰ. ſ. iude apostoli ibi: q̃ sursum sũt sapite.

r Ad detꝰ. i. ad duriciã veteris testamẽti.

s Spirituales. per baptismũ cũ nõ stat p eum

t Per sacramenti. i. q̃ solẽt dari et cõferri i sacramento.

u Jnterrogarẽt. super articulis fidei z aliis ad salutẽ aie ptinẽtibus.

r ¶ Opinionuz. q. quot hommes tot opiniões ar. ff. de ri bi. nõ cogen dũ. §. principalit. ar. xiij. q. i. c. i. quelibet. puicia in suo sensu. cc. lxxvi. di. vltimam.

a Pacuit. mortalẽ. i. moriendi ncĉitati subiectũ: sm q dic factũ erat. n. imortalis. i. potẽs ñ mori: ñ aũt ñ potẽs mori. ⁊ ita fuit mortalis ⁊ imõr at. Solet q̃ri qre pcim originale imputet aie: cũ illud ꝑhat tñ ex carnis corruptiõe. So. dicũt qdã q ió: q̃ aia p mi hõis ita corrupit ipsam carnẽ: vñ ⁊ mõ corruptio carnis corrũpit animas.

b ¶ Nature. vt ꝯ. q. dic aug⁹: si adã nõ peccass semo defecisset. Sz dic semo defecisset. i. in semo. q. d. nõ peruenisset ad senũ: q̃ semp fuisset in iuuentute.

c Pacuit. Lasus: Ex cõicanẽ qdã hereticis: g dicebãt puulos ñ esse baptizãdos: quia nihil peccati contrarerũt ab adam: qõm baptismo esset delẽdũ. naz q male dicãt: ꝓbatur auctoritate apli.

d ¶ Unde fit. i. ex hoc sequitur.

e ¶ Sed falsa. i. sine effectu.

a Pacuit. i. adiutoriũm. ꝯ. e. gratia.

b Uisqs. qdã volentes vitaẽ correctionẽ ꝓcedẽtis. c. incidũt in aliud malũ. ⁊ ió repze hẽdũ ẽ hic.

c Pacuit. gratiã. ad qd ergo valet liberũ arbitriũ cũ p illud nõ possit saluari. Nã ꝑmam gratiã nõ põt qs ꝑmereri: ut. xxiij. q. iij. nabuchodonosor. sz dic q ꝑ liberũ arbitriũ bõ babilem se põt reddere ut ei dñs gratiã infũdat.

¶ Item. Manifestum ẽ fieri posse: ut fide nõ integra integrã i quoq̃ maneat sacrm baptismi. ¶ Item. Si posset fieri ut singuli diligẽter interrogẽtur: tot diuersitates opinionũ forsitan inuenirent: quot homines numerarent. aĩal. n. homo nõ ꝑcipit ea que sũt spiritus dei. Nunqd tñ non ideo sacrm integr accipiũt: aut nũ quid ió si ꝓfecerint ⁊ opinionũ carnaliũ vanitatẽ emunda uerint: denuo qõ acceperant repetendũ ẽ. Accipit quisq̃ sm fidem suã: sed quãtũ capit gubernante misericordia dei. Item ex concilio mileuitano cui interfuit aug. ⁊ anselmus romane ecclesie legatus contra pelagianos.

Non nature necessitate sz merito pcti adã moriturus erat.

Pacuit igit oibus epis qui fuerũt in hac sancta syno do cõstituere hec que in ptiꝑcilio diffinita sũt: ut quicũq̃ adam primũ hominẽ mortalez factũ ita ut siue peccaret siue nõ peccaret mozeret in corpe: hoc est de corpe exiret ñ peccati merito sz necessitate nature: anathema sit. Item.

Paruuli nõ solũ penam sz culpam a parentibus trahunt.

Pacuit ut quicũq̃ puulos recẽtes ab uteris matrum baptizandos negat: aut dicit i remissionẽ peccatoꝝ eos baptizari: sed nihil ex adam trahere originalis peccati: qõ lauacro regnationis expietur vnde fit ꝓsequẽs: ut in eis forma baptismatis in remissionẽ peccatoꝝ non vera sz falsa intelligat: anathema sit: qm̃ ñ aliter intelligẽdũ est qõ ait apls p hoiem vnũ intrauit peccatũ in mundũ: ⁊ p peccatũ mors: ⁊ ita in oẽs homies ptransiit: in quo oẽs peccauerũt: nisi quẽ admodũ eccla catholica ubiq̃ diffusa semp intellexit. ꝓpter hanc enim regulã fidei etiam paruuli: qui nihil peccatoꝝ in semetipis adhuc ꝓmittere potuerũt: ideo in remissionẽ peccatoꝝ veraciter baptizant: ut in eis regnatione mundet: qõ generatione traxerũt. Item

Gratia ⁊ peccata remittit: ⁊ ne reiterentur adimuat.

Pacuit ut quicũq̃ dixerit gratiã dei: q̃ iustificamur p iesum christum dñm nostrum: ad solã remissionẽ peccatorũ valere q̃ iam cõmissa sunt: ⁊ ñ etiã ad adiutoriũ ut nõ cõmittant: anathema sit. Item.

Quid sit peccatũ gratia doczvt vitetur facit.

Quisquis dixerit gram dei p iesum christum dñm nm ꝓpter hoc tm nos adiuuare ad nõ peccandũ: q̃ ꝑ ipam nobis reuelatur ⁊ apitur intelligentia mãdatoꝝ: ut sciamus: quid appetẽ: qd vitare debeamus non aut ẽ p illam nobis pstari: ut qõ faciendũ cognouerim⁹ ⁊ facere debeamus aut valeamus: anathema sit. Item.

Sine gratia diuina mandata impleri non possunt.

Pacuit ut quicunq̃ dixerit nobis ideo gram iustificationis dari: ut, qõ facere p libez arbitriũ iubent: facilius possimus implere p gram: tanq̃ ⁊ si gra non daret. nõ quidẽ facile: sed tñ possumus etiam sine illa implẽ mãdata diuina: anathema sit. Item urban⁹ papa omnibus christianis.

Post baptisma ꝓfirmationis sacramentum prestetur.

Omnes fideles per manus impositiones epoꝝ spiritũ sanctum post baptismũ accipe debent: ut pleni christiani inueniãtur. qm̃a cũ spiritus sctus infunditur: coꝝ fidele ad pudentiã ⁊ constantiã dilatatur. Item mel chiades papa.

Quid sit ignis sanct⁹ in baptismate: qd in ꝓfirmatione.

Spiritus sanctus qui super

Omnes. ere pleto tractatu de baptismate: subiũgit mgr distinctiõez istã. in qua tractat de cõfirmatõe q̃ in frõte fit. ⁊ merito vltimo loco de hoc sacrõ: q̃ ultimus ẽ inter alia sacrã ncĉitatis: ꝓeter vnctiõez infirmorũ q̃ nõ ita ꝓprie dr sacrm: maxie sm opinionẽ eoꝝ q dicũt eã iterari posse. Nã sacrã ñ iterãr: ut. ꝯ. pri. di. oñdit. ꝓterea alia rõne: q̃ hoc sacrm tãq̃ dignius a solis epis ꝓfert: ut. j. e. c. manus.

g O Omnes. hic sm quosdã incipit. v. di. sed ꝓpterea ut qdaz dicunt incipit ab illo. c. quemt. j. e. Nã abinde agit ꝺ officijs ⁊ ieiunijs

b ¶ Post baptismũ. vñ hostia ꝓtius lauabat in littore ⁊ postea offerebat in holocaustũ.

i ¶ Ut pleni. qa si ꝓtinerent peccarẽt mõtalit. bº ꝺ adultis. nam puero sufficit baptismus. ꝯ. di. pri. q rls. io.

k Spirit⁹. s. dat cedit ꝓfert. Li. v. do vim regenerationã ags. ꝯ. dist. iij. nũq̃.

l ¶ Ad innocẽtiã. vnd ⁊ dat puero vestis cãdida pº baptismuz: ut. ꝯ. di. pri. accepisti ⁊ c. venit.

m Et istruit.ꝺ hēs ad quid valeat ꝓfirmatio.
n Nō pōt.in bac.ii.vita.vel meritū ꝓparamus vel
o culpam.xiii.q.ij.tempus.
Ex his.sūmis.i.epis q sūmi dicuntur: q; ultra eos nullus est or
do. nā metropolitani epi vocant
xviij.dis.si epi.s. ꝫ
tñ papa hodie sū
m⁹ pōtifex appel
lat. Et dic ut ꝫ a
deo ē accōmoda
tū: ꝙ non nisi ma
ioꝛib⁹ ꝛc. ꝛ est hic
ar.aliqꝺ dicti ma
ius rōe ipsi⁹ cōfe
rēntis.ar. ℈.s.dis.
ij.nihil in sacrifi
cio de quo ibi no
tatur.
p Perfici.i.xpiānū facere: ut.s.
e.di.c.i.io.
q Ant⁹.pactū
xcv.di.c.ij
So.ibi.vel hoc ñ
inuenim⁹ de ure
cōi factū esse: se
c⁹ er dispēsatōe.
r Tenent. alibi
monachi dicunt
tenere locū.xij.a
postoloꝛ.xvi.q.i
et auct⁹: alibi sa
cerdotes.xi.q.iij
abstr.
s Irritū . er de
mādatōe pape g
libet ꝓferre pōt
qꝺ bz.vñ ordina
tus ordinē quem
bz ꝓferre posset
ꝛ ꝓfirmat⁹ cōfir
matōez.s.di.pr.
nulla rō: al' nō: ut
s.i.q.i.gratia. et

aquas baptismi salutifero de
scendit lapsū in fonte plenitu
dinē tribuit ad innocentiā: in
ꝓfirmatione augmētū prestat
ad grām: ꝛ qz in hoc mūdo to
ta etate victuris inter invisibi
les hostes ꝛ pricula gradiēdū
est: in baptismo regeneramur
ad vitam: post baptismum cō
firmamur ad pugnā. in baptis
mo abluimur: post baptismum
roboramur. ꝛ q̄uis ꝓtinuo trā
situris sufficiāt regnatiōis bñ
ficia: victuris tñ necessaria sūt
ꝓfirmationis auxilia. regene
ratio p se salvat: mox in pace
baptismi vel seculi recipiēdos
ꝓfirmatio armat ꝛ instruit ad
agones mūdi huius ꝛ plia re
seruandos. qui aūt post baptis
mū cū acquisita innocētia im
maculati pueneꝛint ad mortē
ꝓfirmātur morte: qz iam ñ pos
sunt peccare post mortem.
Idem hispaniarum epis.

Manus xo ipositionis sacrm dignius est sacro baptismi.

De his xo sup quibus ro
gastis vos ifozmari.i. vtz
maius sit sacrm manus impositōnis epoꝛ aut baptismus: sci
tote vtrūq; magnū esse sacrm
ꝛ sicut vnum maioꝛibus.i. sum
mis pontificibus est accomo
datum: qō nisi a maioꝛibus p
fici non potest: ita ꝛ maioꝛi ve
neratione venerādum est ꝛ te
nendū. sed ita coniuncta sunt
hec duo sacramēta: ut ab inui
cem nisi morte pueniente nul
latenus possint segregari: et
vnum sine altero pfici nō pōt.
Item eusebius papa.

Non ab alijs q̄ ab episcopis manus impositionis sacramētum perfici potest.

Manus quoq; impositōnis
sacramentum magna ve
neratione tenenduz est: quod
ab alijs perfici nō potest: nisi

q.vij.ꝺ.albertū. vñ nota ꝙ cū coll'o sacramēti ꝓpetit alicui
rōe ordinis ꝛ officij etiā ꝓhibitus cōferre pōt: ut.ix.q.iij.
ordinatōes.i.q.i.ꝙ gdā. vbi vero er adminiculo ordinis ꝛ
dem̄datōe: ut ꝓfirmatio in frōte sacerdoti vel coll'o ordi
nis nō epis: ut.xcv.dis.
puenit. lxix.di c.i. in eo
casu ꝓhibit⁹ nihil agit:
ut hic in.c.manus.
t Quissime. ad p̄di
cādū. ar. ℈.xvi. q.
i. adijcim⁹ ex de hereti.
ad abolēdā. sed p̄dican
do pōt dando de se bo
nū ereplū alijs.
u Ad habitatōem. hic
enim descēdit spiritus
sanct⁹ sup aplos qñ in
sufflauit dicēs: accipite
spiritū sanctū p̄mo i eos
postea descēdit de celo
sup eos in igneis liguis
s.di.xiij. ꝓpie ꝛc.
a Dieiuni. statutū ē
supple.
b Perfecte. perfectā
vocat forte.xij. annoꝛuz
qñ ꝓmoueri pōt ad mi
noꝛes ordies. lxxvi. di.
c.ij. f. xxv. annoꝛ. ff. ꝺ mi
noꝛibus. l.i.
c , Christianus plenus
quo ad oia sacramenta
.s.e. omnes.
d In ꝓfirmatōe. nūqꝺ
minoꝛ habebit glozias
paruulus nō ꝓfirmatus
q̄ ꝓfirmat⁹? videl ꝙ sic
q; in ꝓfirmatōe dat au
gmētū gratie. s.e. c.ij.
quod ꝓcedendum est: si
dicat ꝙ paruulo cōce
datur gratia in baptis
mo.

a sūmis sacerdotibus. nec tē
poꝛe apostoloꝛum ab alijs q̄
ab ipsis apostolis legitur aut
scitur peractum esse. nec ab
alijs q̄ qui eoꝛum tenent locū
vnq̄ perfici potest aut fieri ꝺ
bet. Nam si aliter presumptū
fuerit: irritum habeatur ꝛ va
cuum: nec inter ecclesiastica
vnq̄ reputabitur sacramenta
Item rabanus de institutio
ne clericoꝛ libꝛo.i.c.xxx.

Quare confirmationis sacramenta baptizato tradantur.

Quissime a summo sacer
dote per impositionē ma
nus paracletus traditur ba
ptizato: ut roboꝛetur per spi
ritum sanctum ad predicandū
alijs id est donum quod in ba
ptismate consecutus est: per
gratiam vite donatus eterne.
signatur enim baptizatus cuz
chrismate in summitate capi
tis per sacerdotem. per ponti
ficem vero in fronte: ut in pzio
ri vnctione significet sup ipm
spiritus sancti descēsio ad ha
bitationem deo consecrandā
In secunda quoq; ut eiusdē
spiritus sācti septiformis gra
tia cum omni plenitudine san
ctitatis ꝛ sciētie ꝛ virtutis ve
nire in hominem declaretur.
Item ex concilio aurelianen
si c.iij.

Ad confirmationem non nisi ieiuni veniant.

Dieiuni ad confirmatio
nem veniant perfecte eta
tis: ut moneantur confessionē
facere pzius: ut mundi domuz
spiritus sancti valeant accipe
re: et quia nunq̄ erit chrisma
nus: nisi in confirmatione epi
scopali fuerit chrismatus.
Item ex concilio meldensi. c.
vi.

Episcopi vero non nisi ieiuni baptizatos confirment.

e UTepi.supplestatutum est.

f ¶ Periclitātib⁹.ś. di. iiij. venerabilis.

g ¶ A ieiunis. hoc etiaz in alijs sacramētis obꝰuādū ē.ś.xxij.q.v. bonestum.ś. di.ij.liquido.

b DJctū ē.ampli⁹.ś. di.pri.q bis Ꝺ. ſz hoc cū neccitas eccle exigit alias de iure ñ posſz ut eꝫ de apostatis .c.ij. vel ſz hic habeāt vestem clericalē.ſ. clausam non tñ erūt clici.ś. lxxi. di. dictum.

i DE homine.

k DUngd. chrismata i. sacramēta q̄ cum unctōe chrismatis prestantur.

l ¶ Nisi in cruce nō mouet quin aliē possit sacrificari ꝛ valere ad remissionē peccatoꝝ.ſz refert factū qz sic fit: qa in modū crucis fit solēnis baptism⁹ nō aliter.ś. pri. di.sal.

m ¶ Sine crucis auctas illa docz nos facē signū crucis: egressus eius a patre: ſ. egressus eius ad patrē: excursus ei⁹ usq̄ ad inferos: recurs⁹ usq̄ ad sedem dei.

u DOmni die. energumenus.ś.xxxij.dis. exorcista. q.ſ. a demonib⁹ sūt obsessi. vl energuminis abergē qō est labor ꝛ mene qō ē defect⁹ qz.ſ. in defectu lune vel mentis patiūtur.

• DEophiti. quia nup baptizatos dissolute viuentes solebant demones energumios i. arrepticios facē: ꝛ iō subiūgit a qb⁹ neophiti debeāt abstinere.

UTepi non nisi ieiuni p impositionem manuū spiritū sanctum tradant: exceptis infirmis ꝛ morte periclitātibus Sicut aūt duobus tpibus pasca videlicet ꝛ penthecoste a ieiunis celebrari debet baptism⁹: ita etiam traditionē spiritus sancti a ieiunis pontificibus ꝓuenit celebrari. ¶ tē

Secundo antē vel tertio nullis confirmetur.

DJctuz est nobis: q̄ quidā ō plebe bis vel ter uel eo amplius epis ignorantibus tñ ab eisdem epis confirmētur. vñ visum est nobis eandē confirmationē sicut nec baptisma iterari minime debere: qz bis vel ter vel āplius baptizatos aut ꝑfirmatos: nō seculo sed soli deo sub habitu ſgulari uł clericali religiosissime famulari decretum est ¶ tem greg. secundus. De eodem.

DE homine qui a pontifice cōfirmatus fuerit denno: quia illa talis iteratio vel cōfirmatio est ꝓhibenda. ¶ tē stephanus papa quintus.

Omnia sacramenta crucis figuraculo perficiuntur.

DUnquid non oia chrisma ta sacerdotaſ mysterij crucis figura pficiuntur: nūquid baptismatis vnda: nisi cruce sanctificata peccata relaxet: vt cetera ptereamus sine crucis signaculo quis sacerdotij gradus ascendit: ¶ tem ex concilio carthaginensi. iiij.

Energumini omnibus diebus exorcizantur.

DOni die exorciste energuminis manus imponant energumini ℣o pauimenta domum dei intrant. quibus assidentibus in domo dei victus quotidianus p exorcistas opportuno tempore ministretur. ¶ tem ex eodem.

Et quibus neophiti abstinere debent.

NEophiti aliquādiu a lautioribus epulis ꝛ spectaculis vel conjugibus abstineant. ¶ tem ex concilio agathensi. De ordine officiorum

DOnuenit ordinez ecclesie equaliter ab oibus custodiri. vnde statuendū est sicut ybiq̄ fit: post antiphonas collationes ab epis vel presbyteris dicātur. et hymni matutini vel vespertini diebus oīibus decantētur: ꝛ in ꝯclusione matutinarum vel vespertinarum missaꝝ post hymnos capitula ō psalmis dicātur: ꝛ plebs collecta oratione ad vesperā ab epo dimittatur cū benedictōne. ¶ tem ex concilio gerundensi. De eodem.

DEm semper placuit obseruari: ut omnibus diebꝰ ꝛ post matutinas et vesperas oratio dñica a sacerdote pferatur. ¶ tem greg. vij. in generali synodo residens statuit

De eodem.

IN die resurrectōnis usq̄ in sabbato in albis: ꝛ i die penthecostes usq̄ in sabbatū eiusdem tres psalmos tantuz ad nocturnos tresq̄ lectiones antiquo more canimus ꝛ legimus omnibus diebus alijs p totum annum si festum est. ix. lectiones dicimus. Alijs vero diebus. xij. psalmos ꝛ tres lectiones recitamus. In dominicis ℣o diebus. xviij. psalmos excepto die pasce ꝛ penthecostes: ꝛ ix. lectiones celebram⁹. Illi autem q̄ in quotidianis diebus tres tantūmodo psalmos et tres lectiones celebrare volunt: nō ex regula sanctoꝝ patrum: sed ex fastidio comprobantur hoc facere. Nos autem ꝛ ordinē romanum inuestigantes et antiquū morem nostre ecclesie imitantes ātiquos pres statuim⁹ fieri: sicut supius pnotauim⁹. ¶ tem omelia gregō. pape.

De observatione q̄dragesime

pO Onuenit.ō officijs diuinis ꝛ ieiunio tractare icipit: ꝛ ponit tria capitula.

q ¶ Equalit.ś.xij di.c.ult.

r ¶ Collatiões .i. collecte ꝛ sūt q̄dā capitula q̄ dicunt ab epis.

s ¶ Collecta.i. erpleta. nā tūc oīa colligūt ozōne dicta. vel collecta oratione vel oratiōnis causa.

a ¶ N die. tres solet queri q̄re in dieb⁹ istis seruat ternarius iste tam in lectionibus q̄ in alijs. pōt dici: q b⁹ fit ga per hoc notat triduana domini sepultura. vł hoc fit ꝓpt bonoꝝ trinitatis. vel iō: qz eo tpe p precedēs ieiunū sunt sancti homines emacerati ꝛ afflicti. vñ illis parcit i eis tp̄ib⁹. ꝛ hec fit cā quare erpleto hoc volumine nō cōpellant magistri legere decretales.

b ¶ Romanū. ar. ꝙ p duo extrema colligit medium ꝛ reꝓbat. ar.ś. xxxv. di. ab exoꝛdio. arg. Ꝺ. xxviij. di. quia sunt.

c Quadragesima infirmitas. q̄ legi ñ subiacet .s. e. di. i. sicut nō alij. di. iiij. quadragesima.

d Dū. vi. dies. supple ꝛ ser horas: de ḡbus ser horis i vno q̄dr̄iēnio vn⁹ dies efficit, vñ fit bisext⁹. Nā dies nālis. cōstat er. xxiij. horis. hᵒ idē dicit er. q ān⁹ p tot dies volui ff. de sta. li. cū he res. §. si stichus. vñ cū ieiunamus q̄si decimā totius anni p̄o decima ccc. lxv. diex ieiu namus .xxxvi. di es. remanent .v. dies et ser horę. de istis .v. dieb⁹ ieiunam⁹ q̄ttuor sed alio respectu s. ut sacer nume rus ꝓpleat. ſmanet ergo vn⁹ dies indecimat⁹ ꝛ ser horę licite. ꝛ ita si xxx. horę indeci mate: ſz p decia istax horax i sab bato maiorę tar di⁹ cenam⁹. imo alio respectu ieiu nam⁹. ꝛ illi. v. dies nō dr̄ q decimēt. Et ita ē arg. q si rustic⁹ hz. xv corbes vini: ñ dz decimare nisi .x.

e Cāni. ar. q si ru stico p⁹ decias da tas ſmanēt. v. cōbes, q̄ illis ñ dz dare decimā.

f Tollant. i. acci piantur.

g Jubemur. s. xvi. q. i. decimas

h Bonor. i. de actōib⁹ ꝛ possessi omb⁹ nr̄is: q̄ et ille in bōis nr̄is ꝓputant. ff. de. v. sig. bonoꝝ.

i Eiunia.

k Nō dico. heb domadas eē ieiunādas: nō sumpto cibo.

l Duplicata. siē q̄n abstinem⁹ du

Quadragesima sūma obser uatione est obseruāda: ut ieiuniū in ea ꝑter dies dñicos q de abstinentia subtracti sūt: nisi quē infirmitas impedierit nullatenus soluat: q: ipsi dies ɔcime sūt anni. ¶ prima ergo dñica q̄dragesime usq; in pa sca dñi sex hebdomade cōputantur: quax videlicet q̄dra ginta dies ꝛ duo sūt. ex ḡbus dum sex dñici dies abstinētie subtrahunt: ñ plus in abstinē tia q̄. xxxvi. dies r̄manēt. u er bi grā: Si p. ccc. lxv. dies an nus volui: deide p. xxx. ꝛ vi. dies affligimur: quasi anni ɔ decimas dam⁹. ſz ut sacer nu merus. xl. diex adimpleatur: quē saluator noster sacro suo ieiunio ꝓsecrauerat: quatuor dies p̄ioris hebdōade ad sup plementum. xl. diex tollant. i. quarta feria: que caput ieiu nij subnotat: ꝛ. v. feria sequēs vi. feria ꝛ sabbatum: nisi istos dies quattuor supioribⁿ. xxx vi. adiūxerimus. xl. dies i ab stinentia non haberemus. iu bemur aūt ꝛ ab oipotenti deo omniū bonox nostrox decias dare. Item eusebius papa.

Ieiunia non soluūtur leg tia absq; necessitate ꝓbabili.

Eiunia in eccla a sacerdo tibus ꝓstituta sine necessi tate rōnabili non soluantur.

Item hieronymus.

Quotidiana ieiunia duplica tis vel triplicatis sūt p̄ferēda

On dico hebdomadas: si dico ieiunia duplicata: ſz saltē singulos dies absq; cibo rum luxuria transigamus.

Idem. De eodem.

Jnt tibi quotidiana ieiu nia ꝛ refectio satietatē fu giens. nihil enim ꝓdest tibi bi duo uel triduo transmisso va cuuz portare ventrem: si post obus diēb⁹ ꝓtinue. q̄ō fieri nūq; dz: ut ex de tēp. or. lras. romani ꝺo diuerso mō agē ceperūt: maxime a tpe q̄ teuto nicis ꝓcessū ē regnū nr̄e eccle ꝺ q⁹ habek. lxiij. di. hadrian⁹ in fi.

pariter obstruatur.

Idem. De eodem.

Jnt tibi ieunia pura ꝓti nua moderataq;. i. quoti die esurire ꝛ quotidie p̄ande re aplus inquit noli adhuc a quā bibere sed modico utere vino ꝓpter infirmitates tuas curat. n. vulnera delinquētis curatosq; sanctificat ieiuniuz

Item ambrosius in psal. xx.

Medicine p̄cepta diuine sūt conditioni contraria.

Ontraria diuine conditio ni p̄cepta medicine sunt: q̄ a ieiuno reuocant. lngubrare nō sinūt ab omni intētione me ditationis abducūt: ita qui se medicinis dederit seipm fibi abnegat Item gregorius in expositione beati iob.

Quot modis nos vicium gu le tentat.

Vinq; modis nos vicium gule tētat. aliquādo nāq; indigentie tpa p̄uenit: aliq̄n tempora non p̄uenit: sed ci bos lautiores querit. aliquā do que sumēda sunt ꝑcurari ac curatius expetit. aliq̄n aūt ꝛ qualitas ciboꝝ ꝛ tēpus con gruit: sed in ipsa quātitate su mendi mensurā refectōnis ex cedit. nōnunq; ꝛ abiectius est q̄ ꝺesiderat: ꝛ tm̄ in ipso estu immensi ꝺesideri⁹ deteri⁹ pec cat. Item pius papa.

Vbiq; puritate mentis ieiu nia ꝛ orationes non prosunt.

Jhil enim ꝓdest homini ieiunare ꝛ orare ꝛ alia re ligionis bona agere: nisi mēs ab iniquitate ꝛ ab obtrectati onibus lingua cohibeatur.

Item hieronymus.

Mediocre bonum non ē ma gno p̄ferendum.

On mediocriter errāt qui bono magno p̄ferūt me diocre bonum. nōne rōnabili

m Jnt. arg. ꝑ. xxxv. di. ab exordio.

n Quotidiana. nō q̄ a ligd dr̄ ꝓtinuū ꝛ ibi sit aliq̄ō iteruallū. nā dic ꝓtinua: ꝛ tm̄ dieb⁹ dñicis nō ieiunam⁹. vba. n. ci uili mō sunt intelligēda ff. de ser. l. sicui.

o Si parū. q. d. si tātū postea vna vice cōedas q̄tū dz tibi suffic̄ trib⁹ vicib⁹ vl plurib⁹ q̄ō qui dam faciūt.

p Obstruat. i. repleat postea per crapulā usq; ad summum.

q Jnt ꝛ quotidie. et ita dr̄ q nō dz per totū diē abstinere: nisi forte ex cā: ut. lxxv. dist. q̄ō a patrib⁹: q̄ō faciūt sarraceni.

r Sz modico. ar. ꝑ. xx xv. di. ab exordio.

s Ontraria. ꝑ. vij. q. iij. c. ult. ꝛ. xxvij. q. ij. illud.

t Lugubrare. i. flere peccatum: vel in nocte vigilare.

u Meditatōis. cū sua dent ꝓria deo maxime sanis.

a Vinq; gule. nam gula a padiso ex pulit: quē abstinētia re uocauit. s. di. xxv. certo

b Prevenit. s. e. di. i. solent.

c Lautiores. s. di. xlv. c. i. ij. ꝛ iij.

d Expetit. s. di. l. ō his ꝺo. ꝛ hoc cū fine cā facit s. di. xli. c. iij.

e Qō ꝺesiderat. nā sa tio morę dñi pisce vesci nō. xli. di. c. i.

f Jhil. n. ꝓdest. ad vitā eternā: ut ō pe. di. iij. §. opponit. ꝛ. c. si q̄s aūt. ꝓdest. n. quo ad spalia. s. xxij. q. ij. si que

g Libet.

On mediocriter errāt. nā int bonos sē sectare meliores. xvi. q i. si clericat⁹. sic vive.

h ¶ Qui magno. sine quo nō pōt haberi salus eterna.
i ¶ Immoderatā.ar. q̄ idē facit plus q̄ mīn⁹ ex de offi. cu sto. c.i.ar. ℣. ff. de ser. rust. prę. si arborem.
k ¶ Tristitie. i. melancolie: q̄ tristitiā inducit ꝛ ponit simbo/ma morbi ꝓ morbo.
l ¶ De⁹. nā bō flecti pōt vbor multitudine. nā ꝑ ip̄robitatē q̄nq; gs obti/net ō pe. di. i. ipoztuna Insta. n. opportūe ꝛ im/portūe. xliij. di. sit rectō ímo etiā q̄nq; a deo ob/tinet. viij. q. i. audacter ꝛ é ar. b ℣ testū multitu/dinē in auc. de referen/darijs. §. ij.
m ¶ Cū igit. sed nū quid é hoc ita verū? dñt qdā q̄ sic: ꝛ é in sacramentis ſpāle boc ꝓpt. ſ. q non vat ad mēsurā: ut. s. ꝓ/xi. di. nec quēq;. sed oia facit cōia. s. ꝓxi. di. que ris: uel hoc referas ad ipm celebrātē q̄ tm̄ va/let ei ut missā celebret ꝑ vno ꝛc. vel referas boc ad casū: in quo casu log/tur. ſ. q̄ nō minus valet vna missa cuz bilaritate mētis dicta ꝑ vno: q̄ si ꝑ quolibet diceret cuz anxietate.
n ¶ Ne feceritis. ſ. in de/licijs ꝛ desiderijs: q̄si di/cat superflua, prohibet nō necessaria. s. di. iij. per/uenit.

Eiunīū. Casus: To/ta vita nr̄a est q̄dā q̄dragesima. ꝑ quā si bñ ieiunauerim⁹: acceptu/ri sumus mercedē. ſ. de/narīū. q̄ō er eo designa/tur. q̄ denar⁹ adūct⁹ q̄dragenario fit ququa/genari⁹. vñ cū labore q̄/dragesimā celebramus añ pascha: cum leticia. vo ꝑ⁹ pasca. i. accepta mer/cede: q̄ō etiā ipse dñs si/gnificauit.
p ¶ Nl. dieb⁹ s̄ñ. xxvi. di. §. ñ aūt ℣. vbi dr̄ p. l. di es fiūt: sed ibi. l. ꝓ. lr. ponuntur.
s Ipsi pulos. spicas ē ergo dr̄ia inter furtū ꝛ furtū. ar. ff. ō off. p̄s. ple biscita. nō tñ quī furtū spice ꝓmittat: sed ter homo dignitatē amittit: q̄ uel ieiunīū charitati aut vigi/lias ꝓfert sensus integritati: ut ꝓpter innocētiam imodera/tam atq; indiscretam psalmo/rū uel officio⁹ decantationez aut amētie aut tristitie notam incurrat: nunqd verbo⁹ mul/titudine flecti deus ut homo pōt: non enim verbis tm̄: sed corde orādus deus ē. quapro/pter melior est. v. psalmo⁹ de cantatio cū cordis puritate ac serenitate ac spūali bilarita/te: q̄ totius psalterij modula/tio cum anxietate cordis atq; tristitia. cū igitur ꝑ cūctis ani/mabus psalmus uel missa dici/tur: nihil min⁹ q̄ si ꝑ vno quo/libet ip⁹ diceretur accipitur. Audiant itaq; q̄ ea que neces/saria sunt corpori subtrahunt illud quod ꝓpheta dñs lo/quitur: Ego dñs odio habēs rapinā holocaustō. Me rapi/na ℣o holocaustuz offert: qui tempoz aliū bono⁹ siue ciborum nimia egestate uel mādu/candi uel somni penuria cor/pus suū immoderate affligit. videat itaq; quid aplus dicat carnis curā ne feceritis in cō cupiscentijs ꝛc. ℣ tem aug. super ioannem.

Non a cibis sed ab iniquitati bus abstinere est magnum ie iunium.

Eiunium aūt magnū ꝛ ge/nerale est abstinere ab ini/quitatibus: ꝛ ab illicitis volu/ptatibus seculi. q̄ō perfectum ieiunium in hoc seculo quasi quadragesimā abstinentie ce/lebramus: cū bñ vinimus: cuz ab iniquitatibus ꝛ ab illicitis voluptatibus abstinemus. ſz quia hec abstinentia sine mer/cede non erit: expectam⁹ illā beatam spem ꝛ revelationem glorie magni dei et saluatoris nō ꝓmittit q̄ ad penā. ar. eē ō furtis. figs in ꝓn.
b ¶ Et ederēt. hoc licebat. sed nō falcem in messem a liena mittere. vi. q. iij. scriptum.
c ¶ Fame. necessitas famis excusat a furto: ut h ꝛ eē de furtis. c. fiquis q̄ necitas nō bz legē: ut. s. di. i. fiē ꝓpt necitatez fa/mis dauid come/dit panes ꝓpositōis. xxv. q. i. §. is itaq;. Nā ꝓ necitate famis pōt pat/trahē filiuz: ut C. de patrib⁹ que filios distra. l. ij. ꝛ é rō: q̄ i necitate oia debēt eē cōia ut. xlvij. dis. fiē di ꝛ maxime cibaria ut. ff. ad. l. rho. de iact. l. ij. §. cū i eo/dem naui i fi. Itē q̄ ipse dñs ex p̄/cepto tenet pas/cere esurientē. ut lxxxvi. dis. pasce. vñ talis fur iuste potuit credē dñz hoc ꝓmittuz: ꝛ sic nō deliquit: ut in/stit. de obli. q̄ ex delic. nas. §. furtū ff. de furtis is q̄:
d Uicqd. q̄si nō est inerti/ū. xliij. q. vi. § ex his in ꝓn. uel dic: q̄ id qō ꝓpt necitatez fit: cito soluit. i. soluī cito dz. ſ. cessante ne/cessitate. i. q. vij. qō ꝓ ī medio. io.
e Ibil ē. cura ut ḡnamus aias: mō vult cu/rare corpora. s. ꝛ v. q. i. nō est.
f ¶ Uoluptatē. i. bilaritatem.
g ¶ Qō. n. mortez ꝛc. ar. ex duobus ꝓxis eum dē sequi effectū.

Cibor⁹ temperantia salutem abundantia ꝛegrium parit.

Ibil enim sic iocundū est sicut cibus bene digestus aut decoctus. Nihil salutem nihil sic sensuum acumē ope/ratur: nihil sic egritudinē fu/gat: sicut moderata refectio. ſufficientia quippe cum nutri/mento ꝛ ſospiratem simul pro/creat ꝛ voluptatem. abundan/tia ℣o morbū facit ꝛ molestiaꝛ

h ¶ Nē tales. labore. cum brevis hora ꝓsumat victuꝫ longi tpis eē de cē. cuꝫ aplus. ad hoc inuitat monachos cū ipse monachꝰ fuerit: nō alios. ar. xlij. di. nō cogāt.

i ¶ Deuorat. ñ hꝫ in se cām auide ꝺ uorādi.

k ¶ Uino: vl̄ vno:

l ¶ Nidoribus. nido: ꝓprie ꝺr quidam odor carniū assatarꝫ.

m ¶ Kemediant. i. remediū habēt

n ¶ Et obesa. i. rotunda.

o ¶ Maneſ. nihil n. ē qꝺ mutabilitatē nō sentiat: nunc. de non alie. aut pmu. nō igit̄ colli. ij. et quotidie recedūt de corpore nr̄o quedaꝫ gtule: et alie statim succedūt. ff. de iudi. ꝓponebatur.

p ¶ Uiuē. aiaꝫ. i. hoīes aiatū. et ita in pte intelligit̄ totū. ar. ꝺ. ff. ꝺ euic. si dictum. §. in stipulatōe.

q ¶ Hypocratis. ut dic̄ hypocras in amphorismis: repletōes in ultimo exīstes difficiles sunt.

r ¶ Quoꝫ vita. ad hoc comedē debēt ut viuāt̄ ñ viuere ut comedāt

s ¶ Sagina. est. iuuenalis. Semal agaſ ¶ Ista dies: stomachū ꝓperalare sagīnis.

ingerit et egritudines generat quid enim fames facit: hoc ēt plenitudo ciboꝫ: magis antē et multo peiora. fames quippe in paucis diebus aufert hominem: et liberat eum ꝺ hac vita penali. excessus vo ciboꝫ cō sumit et ꝓputrescere facit corpus humanū: et macerat egritudine diuturna: et tūc eū morte crudeli consumit. Item hieronymus.

Ciborum diuitie: si abūdauerint: ledunt.

Nē tales accipiamꝰ cibos: quos aut difficiliter digerere: aut comestos magno paratos et pditos labore doleamus. oleꝫ et pomoꝫ ac legumina facilioꝫ apparatus ēſt: et arte ipendijſq; cocoꝫ non indiget: et sine cura sustētat humanum genus moderate sumptus: quia nec anide deuoratur: qꝺ irritamenta gule nō habet: et leniore digestione decoquitur. nemo enim vino et duobus cibis hisq; vilibꝰ nisq; ad instomachationē ventris oneratur. que diuersitate carniuꝫ et saporis delectatione ꝓcipit: cum varijs nidoribus fumant patine ad usū suū explēda esurie quasi captiuos trahūt. vñ et morbi saturitate nimia ꝓcitātur: multiq; impatientia gule vomitu remediant: et qꝺ turpiter ingesserunt: turpius egerunt. hypocras in ãphorismis optimis docet: crassa et obesa que crescendi mensura impleuerint: nisi cito ablatione sanguinis minuãtur: in paralysim et pessima morboꝫ genera erūpere. et iccirco necessariā esse ꝺēptionem: ut rursus habeāt in quo possint crescere. nō. n. manē in vno statu potuit coꝫpoꝫ natura: sed aut semp crescere aut decrescere: nec posse viuere animā: nisi crescendi capax sit. vnde galienꝰ vir doctissimus interpres hypocratis: athletas quoꝫ vita et ars sagina est: dicit in exhortatione medicine: nec viuere posse diu nec sanos esse: aiaſq; ita nimio sanguine et adipibus q̄si luto inuolutas nihil tenue nihil celeste: sed semper ꝺ carnibus eruptare et ventris ingluiem cogitare. Idem.

Multorum infirmitates ieiunia sanant.

Egimus quosdam morbo articulari et podagre hūoribus laborātes ꝓscriptione bonoꝫ ad simplicem mensam et pauperes cibos redactos conualuisse. carnerant enim solicitudine dispensande domus et puellarꝫ largitate: que et cōpus frangūt et animum. Irridet horatius appetitū ciboꝝ qui ꝓsumpti relinquūt pniam Item gregorius. vij.

Diebus sabbatoꝝ a carnibꝰ abstinere ꝺebemus.

Quia dies sabbati apōstōs patres nostros in abstinentia celebris ēſt habitus nos eorundem auctoritatem sequentes saluberiter admonemus: ut quicunq; se christiane religionis participem esse deſiderat ab esu carnium eadeꝫ die: nisi maiori festiuitate interueniēte uel infirmitate impediente abstineat. Item fructuosus episcopis.

Monacho carneꝫ gustare nō licet.

Arnē cuiq; monacho nec gustandi nec sumendi ē cōcessa licentia: non qꝺ creaturā dei iudicemus indignam: sed qꝺ carnis abstinentia utilis et apta monachis extimetur. seruato tamen moderamine pietatis erga egrotos. quod siqs monachus violauerit: et contra sanctionem regule ꝓsumq; veterē vesci carnibus ꝓesumpserit: sex mensium spacio retrusioni et penitentie subiacebit. Item hieronymus ad rusticum monachum.

t ¶ Egūꝰ articulari. i gutta artetica q̄ fit in iūcturis: et qñq; fit in pedibꝰ: et ꝺr podagra: et in manibꝰ ꝺr chyroꝫ et in alijs mēbris silr dicitur artetica.

u ¶ Proscriptōe. i. amissione: vl̄ qꝺ ipſi se ꝓsuadebant cibis ꝓfilio medicorum.

x ¶ Cō ualuisse. ar. qꝺ cōtraria ꝓrijs curāt̄ ꝺ pe. di. ij. c. i.

y ¶ Et puellarꝫ. alias epularum.

z ¶ Irridet. dicens sic: Sperne voluptates: nocet empta dolore voluptas. Me pinguē et nitidum bene curā[illegible]te vide: et rudier noles epicuri de grege porcū.

a ¶ Quia dies. admonemꝰ. et ita ꝓsiluz est: nisi ubi ꝓsuetudo est qꝺ abstineāt. tūc. ii. est ꝓceptū ēſt de ob. ieiu. ꝓsiluꝫ. dic de illis: ut dicit. s. di. iij. ꝺ esu. et. xij. di. illa:

a ¶ Arnē. de abstinentia et studio monachoꝝ duobꝰ. c. iterserit

b ¶ Monacho. moniales vinū ut venenū fugiant. xxxv. di. in palea violentum.

c ¶ Violauerit. erbꝰ colligit. b. qꝺ monachus factus epūs nō ꝺr carnes comedere. alij econtra cū absolutꝰ sit. ar. s. xviij. q. i. c. vno.

d Unꝯ.ſ.bonis ꝓſtitutis.ar.xxxvi.di.ſigs vult.
e Ad verbū.i.iuxta verbū.ſ.ut mēs et intentio ad id qđ dicit dirigat nō ad alia euageť. vel ad verbū.i.ñ trāſcurſu nō trāſiliēdo ſed tractim ſingula dicēdo.ar.ē.e.ñ mediocriter.ar.primus ē.di.iſ.reuera.
f Aliquid.ē.di.i.quā do autē.ē.xlij.di.§.i. ꝑ ibi ad modicū.ſed illud intelligit ſine pietate reſpectu eoꝝ:per q̄ habeť vita eterna.lxxxvi.di.ñ ſatis.
g Pulcherrimorus.ſ. ad hoc faciēdū his verſibus oſtēditur.
h Liet.i.mouet.
i Scateberis.i.ebulliēs.illud virgilij.ar.ꝫ ē.xxxvij.di.legim⁹.
k Vel gēmis.gemme dicūť nodi virgarū.vnō flores et frondes erumpunt.ꝛ dicit ler q̄ q̄dam arbores dicūť gēmales ut.ff.ſo.ma.diuortio.ſurculus eſt nodus.trūcus ubi arbores inſeriť.ar.xxiij.q.iij.ipſa pietas.
l Salomonis.dicēs vad ad apē:ꝛ diſce quo modo operatrix ſit:ꝛ caſtū opus faciat.
m Lectōe.et dicit ler q̄ libert⁹ debet ꝑſtare operas dominis diuerſis q̄ pōt ſcribere vni:ꝛ cuſtodire domū.alij.ff.de operis liber.duoꝝ.
n Omnis ocioſ⁹.queritur egiſt⁹:quare ſit factꝰ adulter. In ꝓmptu cauſa ē deſidioſus erat eꝝ de renū.miſ'cū ꝓcidē
o Non ſpernunt. peccant tamen et epitimio tradendi ſunt.ē.xxi.q.iij.c.i.

De quotidianis operib⁹ monachorum.

Unꝯ de manu uel oculis tuis liber pſalterij diſcedat. dicať ad verbum oratio ſine intermiſſione. vigilet ſēſus nec vagis cogitationibus patens corpus pariterq̄ animus tendat ad dñm. iram vince patientia. ama ſciam ſcripturaꝝ ꝛ carnis vicia nō amabis. nec vacet mens tua varijs ꝓturbationibus. que ſi pectori inſederint: dñabuntur tui: ꝛ te deducent ad delictū maximum. facito aliquid opis: ut ſemp diabolus inueniat te occupatum Si aplī habētes poteſtatē de euāgelio viuere: laborabant manibus ſuis. ne quenq̄ grauarent: ꝛ alijs tribuebāt refrigeria quoꝝ ꝑ ſpūalibus debebāt metere carnalia: cur tu in uſus tuos ſucceſſura non prepares: uel ſiſcellā texe inuco uel cānaſtrum lentis plecte viminibus: ſerať humus. areole equo limite diuidanť. In quibus: cū olerū iactata fuerint ſemina uel plante p ordinē poſite: aque ducāť irrigue. Hic pulcherrimoꝝ verſuū ſpectator aſſiſtas: Ecce ſupcilio cliuoſi tramitis vndam. Elicit. illa cadēs raucum p leuia murmur Saxa ciet: ſcatebriſq̄ arētia tempat arua. Inſerantur fructuoſe arbores uel gēmis uel ſurculis: ut parua poſt tpe laboris tui dulcia poma ꝺcerpas. Apuꝝ fabricata aluearia ad quas te mittūt ſalomōis ꝑ uerbia. mōaſteriorum ordinē ac regiā diſciplinā i parnis diſce corpibus. Texantur ꝛ lina capiendis piſcibus. ſcribantur ꝛ libri ut ꝛ manus opetur cibos ꝛ aia ſaturetur lectiōe. In deſiderijs aūt eſt omnis ocioſus Egyptiorum monaſteria hunc morem tenent: ut nullus abſq̄ ope ꝛ labore ſuſcipiant: nō tā ꝓpter victus neceſſaria q̄s ꝓpter aie ſalutem: ne vagentur pniciosis cogitationibus ꝛ ad inſtar fornicatis iſrael oīs trāſeunti diuaricent pedes ſuos ꝛ in ſeq̄ntibus: quid ergo: peribunt oēs qui in urbib⁹ habitant: Ecce illi fruūtur ſuis rebus: miniſtrant eccleſijs: adeunt balnea: unguēta nō ſpernunt: ꝛ in omnium flore verſātur. Ad quod etiā reſpondi: ꝛ nunc breuiter reſpōdeo: me in preſenti opuſculo nō de clericis diſputare: ſed monachū inſtituere. Item in libro.v. capitulorum.

Absq̄ prelati ſui licentia canonicis nihil agere licet.

In omnibus igitur quātū humana fragilitas ꝑmittit decernimus: ut canonici clerici canonice viuant: obſeruantes diuine doctrinā ſcripture ꝛ documēta ſanctoꝝ patrū: et nihil ſine licentia eꝑi ſui uł magiſtri eoꝝ incōpoſite gerere ꝑſumant. In vno quoq̄ ēpatu ſimul manducēt ꝛ dormiāt: ubi bis facultas id faciendi ſuppetit. Qui de rebus eccl'aſticis ſtipendia accipiunt: in vno clauſtro maneant: et ſingulis diebus mane prima hora ad lectionē veniant: ꝛ audiant qđ eis impetur. ad menſam ẏo ſimiliter lectionē audiāt: ꝛ obedientiam ſm canones ſuis miniſtris faciant. Item ex cōcilio manentes Preſbyteri q ſimul ꝓueniūt: ebrietatē ꝛ cōueſſationes ſūmope vitent.

Ullus preſbyterorū quādo ad āniuerſarium diem xxx. vel. vij. vel tertium alicuius defuncti: aut quacūq̄ vocatione ad collectam preſbyteri conuenerint: ſe inebria-

p In omnibus.de modeſtia clericorum ꝛ ſobrietate.iiij.c.cōtinuat.
q Ut canonici regulares.nam canon nuncupatur regula di.iij.canon.
r Inconpoſite. maxime qm̄ et ſi bonū agat penaꝫ mereť.ff.de re mili.l.iij.§.i bello
s In vno.i.ēpali ſede.
t Et dormiant.ē.di.xxij.fig.ꝫ.i q.ij.ſacerdos.ſꝫ hoc de regularibus: vel eſt derogatum.di.iiij.leges.
u Audiāt. qꝛ cōuiuiū eoꝝ nō debet eſſe ſine lectione.ē.xlviij.diſt: ꝓ reuerentia.
x Suis.alias eſſet acephali .xcvij di.nulla.
y Miniſtris.i.ꝺlatis qꝛ ſubditis miniſtrant.
z Vlī⁹.ad anniuerſarium ē.xiij.q.ij.qꝛ alij.
a Cogere. ar.ꝫ anglicos: ut eť ō vi.et ho.cleric.a crapula.
a Vel tornatricibus.que voluūtur ut torni.
b Nec laruas. eť ō vi.ꝛ ho.cle. quoniam.

c Non oportet iussionē. nec enim prēt iussionē patriarche.
d ¶ Ad peregrinā dū: ut. C. de epis. si q̄ p calūniā i fi.
e ¶ Afris. hoc de cruce signatis q debēt ire ulī mare vl̄ penitētib⁹. b.
f ¶ Litteris. i auc. de sā. epi. §. interdicim⁹ et ō voto magne. nec etiaz ꝑuat⁹ aligs prīci pē adire pōt fine aucte iudicis. C. de decur. figs de curio li. x. z q dic iussionē: intellige petitā z obtentā Nā ep̄o ꝯdicente nec cleric⁹ nec laic⁹ ire ꝺbet. xi. q. iij. gd ergo: nec ad iudiciū alterius epi. iij. q. vi. ñ ls de pe. di. vi. placuit. qō est ꝯ ḡtianū: q dirit per. l. ff. de iu. l. ij. et. ff. de iurisd. om. iu. si cōuenerit ꝯrium q leges nō dedignant sacros canones imitari: in auc. ut cleri. apō ꝓp. e. male. n. de sui epi iudicio ꝓsumit tē. xi. q. i. placuit. z ꝑtū eliā facit iudici: q euz omittit et ad aliū vadit. ff. ō recep. litigatores.
g ¶ Profiscisci. si aūt cleric⁹ tā diu abiit q dubitet an viuat an mōtuus sit: definit hīe liberam administrationem insti. de vsu. §. q aūt.
b Non oportz spectaculis. s. di. xxxiij. presbyteri.
i ¶ Aut scenis. gd sit scēa: labeo diffiniit. ff. de bis q no. infa. l. ij. §. ult.
k ¶ Temelici. a temelo qō ē publicū: imo temelici dicūt q ministrāt nullatenus presumant. nec precati in amore sanctorū uel alicuius anime bibere uel alios ad bibendum cogere uel se aliena precatione ingurgitare: nec plāctus vel plausus z risus inconditos et fabulas inanes ibi referre aut cantare presumant: ut turpia ioca: uel ursos: ul̄ tornatricibus ante se fieri patiātur. nec larnas demonum ante se fieri consentiant: q̄ h⁹ diabolicum est: z a sacris canonibus phibitum.

¶ Item ex concilio laodicensi.

Clericus uel laicus sine iussione epi non peregrinetur.

Non oportet ministros altaris uel quoslibet clericos preter iussionē epi ad peregrinandum ꝓficisci. laicum etiam sine canonicis litteris. i formata similiter non oportet alicubi ꝓficisci ¶ Item ex eodem.

Quibus spectaculis clericus interesse non debet.

Non oportet ministros altaris ul̄ quoslibz clericos spectaculis aligbus: que aut in nuptijs aut scenis exhibentur: interesse: sed anteq̄z temulici ingrediantur: surgere eos de conuiuio z abire debere.

¶ Item augustinus ad possidonium z qui cū eo sunt fratres

Colorum fucis mulieres uti non debent:

Ucare figmentis quo nel rubicundior nel candidior vel verecundior appareat: adulterina fallacia est: qua nō dubito etiam ipos maritos se nolle decipi. quibus solis permittēde sunt femine ornari ꝑm veniam: nō ꝑm imperium. Nā verus ornatus maxime christi anorum z christiane non tm non est nullus fucus mendax: verum nec auri quidem uestis ludētibus. ff. de bis q no. infa. athletas.
a Ucare. i. tingere. C. q̄ res vē. nō pos. l. i. ēsus: Si viciū frōtis alien⁹ fucus mauret: color hospes abit.

q̄ pompa sed mores boni sunt execranda autem superstitio ligaturarum: in quibus etiam inaures virorum in summis ex vna parte articulis suspense deputantur: non ad placendū hominibus: sed ad seruiendū demonibus adhibētur. ¶ tē ex symbolo epheſim concilio ducētorum epōrum: quod habitum est contra nestorium.

Qō spiritus sanctus procedit a patre z filio

De spiritu dicit dominus i euangelio: ille me clarificabit. Hoc rectissime sentientes vnum christum z filium nō velut alterius egentes gloria ꝓfitemur a spiritu sancto gloriam consecutum: quia spiritus eius nec melior nec superior ipso est. Sed quia humana opera faciens ad demonstrationem sue diuinitatis virtute ꝓpria spiritus utebat: ab ipso clarificatus dicitur: eo q virtus sua ul̄ quelibet disciplina vnumquenq̄z clarificat. q̄uis enim in sua sit substantia spiritus eius: z intelligatur in persona ꝓprietas iuxta id quod spiritus est z non filius: attamen alien⁹ nō est ab illo. Nā spiritus appellatus ē veritas z veritas christus est. Vnde etiam ab isto similiter sicut ex deo patre ꝓcedit. deniq̄z hinc ipse spiritus etiam per manū sanctorum apostolorum miracula gloriosa perficiens dominum glorificauit iesum christum postq̄z ascendit in celum Nam creditur christus natura deus existere per suum spiritum virtutes efficiēs. Jōq̄z dicebat: de meo accipiet z annunciabit vobis. ¶ Item didimus in libro de spiritu sancto contra errorem grecorum.

De eodem.

b ¶ Jn gb⁹. i. inē quas.
c ¶ Uiroz. i. a uiris date. sed vī q nec in talib⁹ teneat donatio: q̄ dicit ler: q̄ si vir dat vōri margaritas ertricatas: si ipa pozauerit tēt. l. aq. ff. ad l. acq. si fuus. §. si marit⁹. sed illud eraudi cum noluit in eā trāsferri dominiū. al̄ si dat ei ynguēta vel pecuniā ad ea emēda: tenet donatio. ff ō do. inter vi. et vro. q aūt. §. i. idē ē si dat ei ornaméta. ff. de au. z arg. le. argēto. l. argento. §. ornamēto.
d ¶ Contra nestoriū. Lasus: dicebat nestorius epūs ꝓstantiū. et etiam greci dicūt spūm sāctū a solo patre ꝓcedere ñ a filio: qō volebāt arguere ex vbis dñi dicētis. de spū sancto: ille me clarificabit q a patre ꝓcedit. huiusmodi errorem ertirpat hic. Nā synod⁹ interpretat illa vba christi: ille me clarificabit tē ostēdēs spūm ꝓcedere a patre et a filio. In aliis etiā errauit nestoriꝰ epūs. xxiiii. q. iij. quidā vl̄ nestorianā.
e De spiritu. cum oia sacra in vtute spirit⁹ sancti perficiantur: nō rite ipsa sacra ministrātur: si in spūs sancti ꝓcessione nō recte sentit. de qua subdit duo c. s. di. ij. cū omne.
f ¶ Clarificabit. i. opa q̄ faciā in vtute ei⁹ manifestabūt me hoibus.
g ¶ Sua. i. xpi. q̄ est eius de substātie cū eo.
h ¶ Propetas. i. discretio qui ꝑsonaliter ab eo est distinctus.
i ¶ Alien⁹. i. aliud in essētia imo idem.
k ¶ Ueritatis. i. a veritate. i. a filio ꝓcedēs.
l ¶ Ex deo patre. miruz est cū epheſinū ꝓcilium

fuit in grecia celebratum et de quattuor principalibus fit unum. ut. xv. di. canones: quo greci audent dicere. s. s. a solo patre procedere: cum hic dicitur ptra. inducti tamē sūt ad hoc dicendum duabus de causis. s. q; christus loquens de processione. s. s. solus patrem nominat dicēs qui a patre ꝓcedit. Itē etiam quia i symbolo fidei apud eos edito simplicit̄ ptinetur qui a patre ꝓcedit nos addimus: filioq;. sed in fine symboli apud eos sub anathemate prohibetur ut nullus de fide trinitatis aliud docere vl̄ aliter predicare ꝯ ibi cōtinet audeat. unde dicūt nos anathematizatos q ibi addim⁹ filioq;. Sz xp̄s io ita dixit: q; patri voluit attribuere auctoritatem inspirandi. Item in anathemate ponit aliud ꝓ ptrario sed nō est cōtrariū sed idez: cū filius cum patre sit idē in substantia: ergo qō a patre ꝓcedit. a filio: et sic nō addim⁹: sed potiꝰ declaram⁹.

m ¶ De meo. i. a me vl̄ a patre meo ꝓcedit. C. ō ſūma tri. l. inter claras ioannes.

n Aluator. Loquit̄ b̄ didim⁹ contra grecos. gerrea nestoriani adherentes dicunt. s. s. a filio nō ꝓcedere: ut colligit. j. e. vl. hoc ē enī et in ar. suū assumit auctoritatē dñi dicentis: non enim loquitur a semetipso: ꝫ sicut audit loquit̄. Expōit ꝓterea q̄dā sunt ista vba circa trinitatē intelligenda. s. dicere: loqui audire: q; aliter ꝯ accipiuntur ſm ꝓsuetudinem qua nobis loquimur. Tertio dicit q. ꝑ̄us sanctus non potest audire aliquid a filio quod ipse nesciat.

o ¶ Inſepabilis. per hoc ē audi: q. inſepabilia sunt opera trinitatis: ut. xviij. q. i. fidelū: ut intelligatur de inſepabilitate voluntatis et operatōis. nam quod operatur pater et filius et spiritus sanctus.

p ¶ Volūtatem. q; vult alias falsum esse quod gignit pater nō filius: comedit filius nō autē. s. s. ar. ē. e. di. iij. c. ult. Dibi. n. videt esse distinguēdum inter opera operata et opera operātia: ꝫ male: nisi intelligas opa operata. i. act⁹ ipsios uel accidēs quod est in subiecto. Si intelligas opa operata ꝯ effect⁹ ē a sua cā nil opat̄ vna persona qō tota trinitas nō causet: iurta illud. actio dicit passio grata fuit.

Aluator qui z veritas est ait: non enim loquitur a semetipso: hoc est non sine me z sine meo z patris arbitrio: qa inseperabilis est a mea et patris voluntate. z amplius: qa ex se non est: sed ex patre z a me est. hoc enim ipsum quod est z quod consistit z loquitur a patre z a me ille est. ego veritatem loquor z inspiro que loquitur: siquidem spiritus veritatis est. Dicere enim z log in trinitate non ſm consuetudinem nostram: qua z nos sermocionamur z loquimur: accipiendum est: sed iuxta formā incorporalium naturarum sine naturalium: z maxime trinitatis que volūtatem suam ingerit in corda credentium: eorū cordibus inserit: qui eaz digni sunt audire. Liquide ergo est dicere patrē z audire filium: vel econtra filium loquentez z audire patrem: eiusdem nature esse patrem z filium. z in patre z in filio cōsensus est significatio spiritus sancti: qui est spiritus veritatis. et spiritus sapientie non potest audire filium loquentē que nescit: cum hoc ipsum sit quod ꝓfertur a filio id est procedens deus de deo spiritus veritatis procedens a veritate z consolator manans de consolatore deo. Denicz ne quis illum a patris z filij voluntate z societate discerneret: scriptum est non enim a semetipso loquitur: sed ficut audit z loquitur cui simile est quod de seipso saluator ait: ficut audio z iudico. z alibi: non potest a se filius facere quicq̄: nisi quod viderit patrem facientem.

Decretorum codex opera ac liberalitate viri integerrimi Ade de rotvyl: ex inclyta alemania originē ducentis Venetijs diligētissime impressus emendatus per egregium ac generosum virum: dñm ghisbertū de stontēburch j. vtrocq; iure doctissimum.

q ¶ Et amplius. alia expositio est.

r ¶ Quia ex se nō est. i. ñ ꝓcedit ex se. i. ex ꝑsona sua.

s ¶ Iurta. sicut et ad iura corporalia restituit̄ qs: nō aūt ad incorporalia. ff. de usu. segt̄ §. si viā. et ita aliter loquūt leges de bis ꝯ de illis.

t ¶ Inserit. q; b⁹ ligdū est hic esse z̄c.

u ¶ Patrē. in euāgelio nō exponit pater dicit vl̄ loquit̄ de filio. i. gignit filiū pater. filiꝰ loquit̄ ō spiritu sancto. i. inspirat. s. s. filiꝰ audit patrē. i. gignitur ab eo. spūs audit a patre vel filio. i inspirat̄ ab eo. et hec expositio vsitatior est ꝯ ea q̄ hic ponit.

x ¶ Eiusdē naturālis principaliter nō. sic notat̄ personarū distinctio. imo principaliter nec ē ibi inuenire prius l posterius z oia q̄ i trinitate ꝑsonas distinguūt essentiā innuūt z essentialiter intelligūtur z accipiūt vñ aug⁹. nō ē deo aliud esse ꝑsonaz z aliud esse substātia: cū hoc nomē ꝑsona editum sit ad notandū distinctōem ꝑsonarū.

y ¶ Discerneret. dicēdo q; nō ꝓcederet ab eo.

z ¶ A semetipso. legit̄ i euāgelio. io. cū venerit paracl⁹ spūs vitatis: ille nos docebit oēz veritatem. nō. n. loquitur a semetipso sed quecūq; audiet loquetur z que vē. sunt annū. vobis.

a ¶ Sic. i. intelligo z scio. dī. n. filiꝰ scia. z q; b;b; a patre. et spūs sanctus a patre et filio.

b ¶ Facientē. Sepe solet filiꝰ similis esse patri. Itez z mgr̄ o discipls. xxiij. q. i. cū beatissimꝰ. io.

Zakup do szkoły pływackiej
2020 K 425 (25.11.2020)
1200,-